Conciliator

Eminentissimi philosophi ac medici Petri Aponensis liber Cōciliator differētiarū philosophoꝝ ⁊ medicoꝝ appellatus. Nuper post omnes impressiones vbiqꝫ locoꝝ excussas accuratissime recognitus: collatisqꝫ multis antiquis exēplaribus manu scriptis vsqꝫ adeo expurgatus: vt in aliquibus locis cōplures linee ꝑ incuriam obmisse sint addite: que in Cōciliatoribus prius impressis desiderabātur. Recēsitis etiā fideliter dictoꝝ Aponensis testimonijs: quo facile oēs auctoritates in litera citate e regione ipsarum inueniri possint: multeqꝫ inuentu difficiles superaddite. Reuiso insuper denuo toto indice: qui antea inutilis ⁊ mendosus habebatur.

Eiusdem libellus de venenis.
Questio Cararij de venenis ad terminum.
Simphoriani in ipsum cōciliatorē cribrationes.
Cesaris optati Citrarei questio de flobothomia in pleuresi.
Eiusdem opusculum de febre sanguinis.
Que duo noniter in lucem edita fuerūt: in alijsqꝫ in hunc vsqꝫ diem impressis: vt facile videri potest: minime reperiuntur.

Lucas Panctius: Canonicus Olchinensis: artium & legum professor: Lectori salutem.

Habes peritissime lector Conciliatorem: Opus quidem arduu͂: sublime: omnibusq; liberalibus disciplinis refertu͂: non tantum medicis: veru͂etiam philosophis summe conducibile: iam Venetijs tertio impressum. De cuius accurata castigatione: a viro bene docto excussa: non est cur amplius ambigas: sed omnibus hactenus impressis compara: ac demum iudica. Infinitis enim pene locis non solu͂ due: aut tres linee integre desiderabantur: sed quandoq; multo plures: vt tam eminentissimus doctor: admodu͂ difficilis ac inintelligibilis videretur. Nunc compluriu͂ antiquoru͂ exemplarium collatione in pristinam forma͂ restitutus: proprio nitore splendescit. Recẽsita au͂t sunt omnia Aponensis testimonia: quo cuncte auctoritates in contextu citate: fideliter e regione inuenin possint: multeq; inuentu difficiles obmisse superaddite. Appositus est insuper tractatus breuis de venenis eiusdẽ auctoris: necnon Cararij questio de venenis ad terminu͂: ac Sunphorani in ipsum Conciliatorem cribrationes. Index preterea alphabeticus notabilium: antea inutilis: mendosus: & fallax: nuper inq͂ reuisus: castigatus: ac proprijs litteris designatus. Nuper vero: vt totu͂ volumen locupletissimum circu͂feretur: Cesaris optati Citrarei: grauissimi philosophi: ac medici prestãtissimi: eflagitata questio de flobothomia in pleuresi adiecta est: eiusdẽq; opusculum de febre sanguinis. In quibus doctissimus Cesar: tum medicine illustratorem Galenum: tum etiam medicos Venetos: qui inter omnes: qui sub celo sunt: principatu͂ obtinent: ab Empiricorum: ac barbarorum iniuria vendicauit. Sed quoniam nimia prolixitas nihil honesti in se complectitur: nõnulla: que ad decorem totius codicis febre facta sunt: pretermittenda duxi. Memorata vero: que tibi Lector candidissime offeruntur: non rhinocerota nare: nec hyrsuta pupilla: sed leta fronte: & obuijs manibus: vt fertur suscipe: meq; tanti laboris participem diligito: vale.

Index differentiarum Conciliatoris.

Index copiosus nouiter recognitus: quo quicquid in hoc ope declarat: quoq3 loco et folio, ordine alphabetico statim ostenditur.

Index differentiarum

Q

R

S

Index differentiarum Conciliatoris.

Finis.

A

¶ Conciliator differentiarum philosophorum et precipue medicorum clarissimi viri Petri de Abano Patauini, nouissime cum antiquo exemplari quod fuerat proprijs manibus excellentissimi viri dni Joannis Aquilani felicis memorie olim medicinam ordinarie in Patauino gymnasio profitentis: correctum collatus: et quantum humana arte fieri potuit diligenter emendatus.

Prologus.

Numin trinario: ac omne quod ipsius: pretendens in antea. Demo vero medicorum philosophorumque illustrium cõdigerens sententias. Politicorum quidẽ septimo. Aris. inquio scribere. Bene viuere: ac felicitatem appetunt omnes: sed hec adipiscendi his quidẽ potestas: his vero non propter fortunã quandam aut naturam: vbi cuiuslibet primitus naturale desiderium ad vitam et felicitatem denotatur. Quosdã tamẽ deinceps fortuna seu natura ipediros id posse minime adipisci. Primum quidem elucescit: qm̃ bonum appetunt oia. Unde laudatur hoc testantes ethicorum initio. Uiuere autem et beari bonum extat summum: qr viuere viuentis est forma. Unde de anima secundo. Uiuere viuentis est esse: hoc vero ceu perfectius quoddã et diuinius pre alijs appetitur maxime: qđ eius firmat oppo^m. Omne nãque animal mortem perniciẽque deuitat: de consolatione 3°. Est denique felicitas operatio quedam anime et vsus sm̃ virtutem perfectam. ethicorum. 10. de consolatione quoque tertio. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus. Palin. Cunctis hominibus natura insitum est desiderium ad sciendum: qđ beatitudine: ceu tactum: terminatur. Uiuere itaque et felicitari appetit vnũquodque: qđ autem perfectũ precipue. Adhuc demũ: vita priuant quorũ naliter praua simulque iproportionata extant pncipia ab intrinsecis et extrinsecis cãta: et actus virtutis deficiẽtes disariã: non paucos vero est hõ repire. Uerũm in pportione eorum vicissim ma litia: dia aperiet in sexta. Actus quoque bonũ beutales destantes ethicus. i. moralis phs virtutibus incitat pncipalioribus insignitos cõsuetudine possidere, non breui. Quidã nãque nõ solũ corpore: verum et aia nã fere sunt serui. Fortunam demũ taliũ sibi impeditiuã: igenuitatẽ fore: diuitias: potentias ac his opposita: oinoque fortuniũ et ifortuniũ rhetoricorũ testat scđo: in qua vim geneseos sydeream esse puto non imerito includendã. Nõnulli eni vita priuant ac beatitudine: bona fallitur estimata fortuna velut et praua. Nam etsi ea felicitati ministret psidiũ, quo: quãdo: qli et vbi et qñ expedit modificare. Adoptãs itaque actib⁹ virtuosis nitar magisque ac magis i postera vita ac felicitate potiri ppetua: nõ vtique tm̃ exẽplo: verũ et ope ceteris aspirantib⁹ in hac vita pdesse: cũ sciẽtiã viuificãs nequaquam mortis vinculis astringat. Librũ eqdem contexere decreui ex pblematibus vna cum sociorum itellectu vinẽtiũ carissimorum publice lustris inuestigãs iã binis. Quo nẽpe phorum ac medicorum discidie in medicina sopiant apparẽtes i precipue cũ dicatur cuicũque preferẽs veritatẽ ptinue. Quappropter ipm Conciliatorẽ malui appellare. Ipsumque diutius latere putabãm preces quorũ taliũ crebras oporteret exaudire pdignatac casus nõ formidarẽ emergẽtes inconsulte. Hunc quidem sit felicitantem: pre opere in primitijs fore scientijs phia quoque ac medicina preter alia sufficiẽter instructũ. Quẽ in tres separabo ptes trinitatis: in deorum etiã venerationis platione. Finiunt nãque iuxta phm oia in primo et minima trinitate. In quarũ vtique pma qsita statuent cõia et velut forinseca: modi reique vtriusque ptis medicine theorice vz et practice. His etenim cognitis facilius et expeditius vniuscuiusque alius ipsam rõnem ac viam artis cõsiderare poterit: veteris rhetorice pohemio. Scđa vero theorice cõtinebit dubitata. In tertia quidem que practice subdent finalia: his et appẽditia occurrentia qñque. Partes aũt per dilas sequestrabo: cũ pleraque vnũ questorum nõ parũ distet a reliquo: quas equidẽ vsque in toti⁹ voluminis terminũ ipsarum breuitatis allegationis gra cõtinuas nalis numeri ordine numerabo. Ipsas denique inuẽtionis facilitate algorismi depingẽdo figuris. Eodẽ quoque modo sermones ex sapiẽtibus adductos: quos et ceu iacet conabor trãscribere: ac rite huc ex fonte deriuare breuioribus lris indicabo. In vnaquaque siir diarum semp qttuor ingrediant pter vtriusque ptis argumenta: quorũ aliqđ velut sinuabit subdiuisionẽ recipiet aliqñ. hec aũt sunt: terminorum dubitati primitus expõ. Scđo qdem qđ de ipso fuerit ab alijs psentitum. Tertio veritatis cũ eius motiuis ostẽsio: ac tandẽ quartũ argumẽtorum solutio. Que breuitatis amore qua nil vetustioribus amabilius: terapentice methodi qrtori duabus aut quatuor dãntijs explicabo: i ceteris vero subscribã propter primũ, secũdũ, tertium: quartũque sciendum.

B — Post medium. c. 1. ethicorũ ca. 4.
Li. 1. c. 4. E. cõ. 32.
Ca. 7. li. ne: t. c. 8. i pun.
C
D
Quis sit hui⁹ libri scrutator bonus.
E — Libri de vsio. 1. celi. t. c. 2.
F
Ca. 4. 18

¶ Sufficientia decem questionum vniuersalium.

Quoniam medicina ẽ scia humani corporis vt sanabilis pcuratiua: vĩ qđ phs studet iscriptio. Ea qdẽ duplr vt et reliqũ põt sciarum cõsiderari. Aut eni qrũ ad ea q̃ ipsius forinseca vel itrinseca. Si qdẽ pmũ aut quo ad cãm formalẽ materialẽ: efficiẽtẽ vel finalẽ. Si vero ad cãm referat formalẽ: aut vlẽm seu pticularẽ. Primũ eqdẽ duplr euenit: vel rõne psectiõis ipsi⁹: et ita oium cõsurgit oia pma: siue modi: sicque scđa. Si aũt i spãliorẽ attẽdat: vl quãtũ ad ei⁹ totũ eẽ: et tũc tertia: seu ptes: et id aũt respectu itellectus: et ita qrta: siue affectus: sicque qnta. Et si quo ad mãm duplr: vl put ordinat in cognitionẽ: tũc sexta vel pmanẽtiã: et sic nona. Qz si quãtũ ad efficiẽs itẽdat: aut rõne artificis: et tũc septima: vel artis: sicque octaua. Si vero ad finẽ referat ipsius, decima psurgit ide. Si aũt quãtũ ad intrinseca duplr: aut quo ad theoricã: seu practicã et reliq̃. Jo sigdem sufficiẽtie modus ceteris posset adaptari q̃stiõ: vt quorũdã ẽ studiũ. Sz qr potius curiositatẽ cũ plixitate adducit q̃z vtilitatẽ: in his id: que deinceps: omittat q̃stis.

G

¶ Quesita cõmunia decem vtriusque partis medicine theorice et practice.

H

An necessarium sit medico ceteras scire speculationis scientias. Differentia p^a
An opus sit medico logicum esse. 2^a
An medicina sit sciẽtia cũ eius appẽditijs. 3^a
An medicina sit theorica vel practica. 4^a
An medicina sit artium preclarissima. 5^a
An corpus humanum sit medicine subiectum. 6^a
An medicine subiectum sit vni vel pluribus medicis committendum cum annexo. 7^a
An doctrinarum ordiariarum nũer⁹ sit trin⁹ maior aut mior. 8^a
An nã humana sit ab eo qđ antiquitus fuit debilitata. 9^a
An quis existens medicus possit conferre per sciam astrorum in salutem egroti. 10^a

¶ Quesita cẽtũ de theorica cũ eorum appẽditijs.

¶ Quesita vniuersalium rerum et elementorum primitus.

¶ Quesita circa complexionem.

¶ Quesita circa annexa.

¶ Quesita circa humores.

¶ Quesita circa generationem ex spermate dependentem.

¶ Quesita circa membra.

¶ Quesita circa virtutes.

¶ Quesita circa spiritum.

¶ Quesita circa operationes.

¶ Quesita circa sanitatem rerum naturalium et effectuum existentem.

¶ Quesita circa res non naturales.

¶ Quesita circa res preter naturam vt egritudinem in communi.

¶ Quesita circa signa.

¶ Quesita circa febres.

¶ Quesita circa apostemata.

¶ Quesita circa passiones capitis.

¶ Quesita circa passiones neruorum.

¶ Quesita circa passiones colli ⁊ pectoris.

¶ Quesita circa passiones epatis.

¶ Quesita circa intestina.

¶ Quesita circa vias vrine.

¶ Quesita circa articulos ⁊ pedes.

¶ Quesita circa manualem actum.

¶ Quesita circa ipsum annexum.

¶ Quesita de appendiciis notabilioribus: ⁊ primo differentie tertie.

Differentia. I.

Quod necessarium non sit medico ceteras scire speculationis scientias ostenditur: quia Hippo. chous medicorum eximius omniumque secundum Gal. primus: quem siquidem deus tanque nunquam peccantem produxit humano misericorditer providens generi ad perfectam medicine traditionem in quibusdam problematibus Aristo. attributis per me translatis: alias scientias non habuit cum nondum fuissent invente. Quum artes ac ulterius scientie necessariores prius fuerint invente. prohemio meta[ph]. de numero quarum est medicina. ¶ Amplius scientia et sensus secantur ut res de quibus extant. 3° de anima. Cum igitur res de qua est medicina sit a rebus alia et distincta de quibus sunt alie scientie: ex diversitate namque subiecti sortiuntur he diversitatem et unitatem sicut potentie ab obiectis. Medicina itaque erit ab aliis altera et distincta: et per consequens medicus ab ea denotatus. Scientie itaque cum sint alie ac alie necessitates erunt similiter differentes exinde consurgentes: ita quod una non sit in eo quod alterius necessaria: alioquin quodlibet esset in quolibet necessarium: et sic confusum omne secundum Anaxagoram et distinctum nihil. ¶ Adhuc omnis ars et disciplina quod nature deficit vult supplere: polyticorum .7. nature autem deficiebat sanitatis conservatio et egritudinis remotio: hunc autem defectum tollit scientia medicine: sicut apparebit per descriptiones ipsius: differentia tertia. promittit namque ea sanitatem custodire et egritudinem removere. Et .2° phy. Illud est frustra quod natum est alterius non includit illud cuius causa erat aptum natum: medicina vero ordinatur ad sanitatis possessionem. Unde heresum exordio. Medicinalis artis intentio est sanitas: finis vero possessio ipsius. Si ergo in sanitatis possessione necessaria esset alia scientia tunc medicina esset frustra. nihil autem frustra est in natura. primo celi et mundi: et 3° de anima: et hinc neque in arte cum sit eius imago et sequela. ¶ Rursus simile videtur de hac scientia et aliis: sed quis potest unam aliarum sine reliquis adipisci: ut grammaticam aut logicam vel rhetoricam. Ex quibus concluditur alias scientias non fore scire necessarium ad medicinam.

In oppositum est Hip. in lib. de aere et aquis: et Gal. in principio artis curative et Haly. in initio theorice. ¶ Amplius illud cuius cognitio et perfectio dependet ex cognitione et perfectione aliarum necessario expetit illas ad sui perfectam cognitionem: talis vero est hec scientia et aliarum non pauce. Scientie namque posteriores non perficiuntur omnino nisi per priores: declarentur quousque tandem ad eam scientiarum que metaphysica dicitur eleventur. 3° apparens metaphysice et primo prima. Propter quod necessarium est medicum scire ceteras speculationis scientias. ¶ Ut autem istius quesiti veritas habeatur: primitus termini ipsius exponantur. Dis. n. demonstrationis principium quod quid est existit. prohemio de anima. Secundo quid senserunt ut quidam exprimatur. Tertio veritas demonstretur. Quarto quoque sibi removeantur adversa.

Propter primum sciendum quod medicus est diligens minister et adiutor nature. quia vero versutos actus attendens illius sit. Medicus est invidie pelagus inexhaustum: detractionis organum: indefense aut indefesse ambitionis perforata clepsedra: aliene veritatis garrulus contradictor: ignorantie proprie constantissimus inconfessor: inexcusabilis infirmorum neglector. Quid autem sit scientia et quid speculatio differentia ostendetur tertia. Scientia vero speculationis est cognitio aliquarum duarum vel trium demonstrationum aut trium doctrinarum ordinariarum tradita: ut differentia ostendetur .8. Necessarium quoque dicitur quadrifarie: quinto meta[ph]. Uno quidem modo sine quo non contingit esse aut vivere: ut cibus est necessarius animali. Dicitur secundo sine quo bene non contingit esse vel fieri: quod est sine quo res bene esse non potest: sicut laboranti necessarium est ut sanetur pharmacia. Dicitur etiam necessarium violentum: iuxta quod Evenus ait omnem rem necessariam tristem esse. Dicitur et quod sic est et aliter non contingit se habere: qualis necessitas immobilium sempiternorum: ut dei et principiorum.

Propter secundum quidem sciendum quod secta medicorum fuit triplex: heresum lib. Quidam vero fuerunt methodoici .i. inartificiales: vocantes tamen seipsos methodoicos. Alii vero empirici seu experimentales. Tertii autem logici sive rationales. Primi quidem erant universalia solum considerantes: particularia vero despicientes et media: de quorum quidem secta diffamatus existit Tesillus cum aliis non paucis: et secundum istos quanto aliqua erant universaliora tanto plus medicine necessaria existebant. Secundi vero solum particularibus intendebant: universalia spernentes et media: tanque facti prioribus oppositi diffarium: secundum quos utrique sequitur alias scientias nihil fore necessarias ad medicine perscrutationem: cum ipsa sit particularis maxime: immo in ea tota: cuius siquidem secte institutor Serapion antiquior. Tertii vero mediam veritatis observantes viam considerantes particularia prout sub universalibus continentur et vim inde recipiunt declarationis. unde posuerunt specialissima de quibus est scientia fore prima speculationi medicine necessitate peracta necessaria. Universalia vero secunda et maxime superiora extra medicinam existentia. Cuius heresis fundatores fuerunt Hip. Archigenes et Gal. cum aliis demum istorum collegiis: unde Corneli[us] celsus vetustissimus auctor Esculapius sive grece Esclepius celebratur: qui rudem et vulgarem medicine scientiam paulo subtilius excoluit in deorum numerum receptus est: quare de re. sa. proque seriatim transtuli in latinum. Primus non deus Esculapius non parvus sermonis huius testis: deinceps quidem eius duo filii Podarili[us] et Machaon bello troiano ducem Agamenonem secuti sunt non immediocrem opem suis commilitonibus attulerunt: quos tamen Homerus non in pestilentia: neque in variis generibus morborum aliquod intulisse auxilium: sed in vulneribus tantummodo ferro et medicamentis mederi solitos esse proposuit. Post quos siquidem clarissimi Pithagoras Empedocles et Democritus: cuius aliqui Hippo. choum discipulum fore crediderunt virum arte et facundia insignem. Post quem Diocles: Charisti[us]: Paraxagoras: Crisippus: demumque Crosillus ac Erasistrates. Post quos Serapion: qui omnium primus nihil hanc rationalem disciplinam pertinere ad medicinam professus. In usu enim tantum et experimentis eam posuit: quem Apollonius et Glaucias et post Eraclites tarentin[us] aliquantulum: ac non mediocres viri aliqui secuti sunt: et ex ipsa professione se appellaverunt empericos. Itaque medicina in duas partes divisa est aliis rationalem artem alterius usum tamen vendicantibus sibi: nullo vero quicquam post eos qui supra comprehensi sunt agitante nisi quod acceperant. Asclepiades vero medendi rationem ex parte magna mutavit. Ex cuius successoribus Themison nuper in senectute quedam deflexit: per hos equidem viros salutaris ista nobis innotuit professio. Primo vero creticorum cap 2° supra se Gal. immediati[us] ponit Archigenem cum ei[us] imitatoribus. Ultra quem Eraclitem tarentinum cuius experimentalem cognitionem inquit fuisse. Supra hunc quidem Phylotimum et Dioclem: ante quos omnes mirabilem Hippocratem prefertur extitisse. Ipse namque vir bonus et benignus primus scripsit in his que artis medicine quod vult Gal. libro de cholera nigra per me translatoriae cuius quidem Hip. finis productione iam pretractum. ¶ Desideratur tamen qualiter dicatur Hip. primum scripsisse cum dictum sit prius hunc plures precessisse quod et medici qui de assidis denotant. ¶ Dom id verificari quantum ad id quod est recte invenire: acceu Arist. topicam repit et sophisticam. Qualiter autem quis adinvenit, inquiorant intellectu principiorum habito aut etiam semetipsos: ut mox apparebit: et aliis modis non paucis cum isto. unde in quibusdam problematibus Arist. ascriptis. Plurimi quidem veterum medicorum sparsim quedam invenere medicine mathesibus .i. divinationibus aut tribus

reor: qꝛ hꝰ sunt artificialia ꝓprie dicit᷑ q̄ ars sit circa illa que sunt in quadā trāsmutatione ⁊ electione. vnde Eustrachius ethicorum principio: ars est collectio ex adinuentis cōprehensionibus exercitatis ⁊ ꝓbatis ad aliquē finē bonorum eoꝝ que sunt in vita. Ex opere vero nature sunt illa q̄ ab ipsa producunt᷑ quoꝝ auctores nō existimus per ingenium ⁊ industriam nostrā: qualia sunt maxime illa de quibus sūt modi tres philosophie essentiales: nālis: mathematicus ⁊ diuinus. s. metaphysice: circa ista scientia dicit᷑ proprie cū rebus existētibus scientias acceperimus. dīa prima. Est tñ aduertendum q̄ ars pōt dupl'r ↄsiderari: aut put est habitus acquisitus in aīa: ⁊ sic est in facto eē sicut ⁊ sciētia: vel prout refert᷑ ad res factibiles de qbus est eas faciendo: ⁊ ita esse dicit᷑ circa generationē ⁊ fieri: scia vero vtroq; modo dicit᷑ in esse ⁊ in facto iam pfecto. Cū igit᷑ vt apparebit medicina duas habeat partes: theoricā. s. ⁊ practicam: quātum ad theoricam pōt sciētia ꝓprius dici: quo vero ad practicā ars magis: ⁊ qꝛ Hip. sm Gal. fuit medicine inuētor: oibus enī quos sciuit prior ⁊ inuētor sciētie: quasi in motu ⁊ factione amplius existit applicādo nūc se rebus experimētorꝫ: nūc vero ratione cum adhuc habitū nō haberet perfectum ⁊ quietatū in aīa. Merito itaq; potuit Hip. medicinam artē ⁊ nō scientiam nominare. Alij vero iam fere ab eo perfectā accipiētes: vt sic plus eam habēt scientiam appellare. Est aūt prudētia habitus cū vera ratione circa humana bona operatiuꝰ. Est ⁊ recta ratio agibiliū. rhetoricoꝝ vero primo: est virtus intellectus sm quam bene ↄsiliari pūt de bonis ⁊ optimis ad felicitatē dictis. Sapiētia vero est in artibus certissimis: ⁊ est sciētiarū certissima sub se intellectū ⁊ sciam cōprehendens: opꝫ enim sapientē nō solum que ex principijs scire: sed circa pnᵃ veruꝫ dicere. Unde Boeciꝰ: 1. arithmetice. Sapiētia est reꝝ que sūt suiq; inmutabilē substantiā sortiunt᷑ cōprehensio veritatis. Intellectus siquidē est principioꝝ habitus: posterioꝝ fine. vnde 6ᵒ ethi. Intellectus est terminoꝝ quorum nō est ratio: qꝛ sciētia est illa q̄ est cum ratione: posterioꝝ 2ᵒ. in hoc eniꝫ ipsa ab intellectu sequestrat᷑. Is etiā est ille intellectus de quo dicit᷑ q̄ intellectus existit super veroꝝ. Est enim quid notissimum ⁊ firmissimum qd̄ per se venit ad habētem 4ᵒ meta. Ipsuꝫ eniꝫ habemus inquātuꝫ per sensum terminos cognoscimus: cognito enim quid sit totum: ⁊ qd pars: statim scimus q̄ omne totum est maius sua parte: qd̄ principiū est notissimum in mathematicis ⁊ firmissimū: in medicina vero q̄ omnis cura per ↄtrariū. Et est cōis animi ↄceptio quā mox quisq; ꝓbat auditam. Boetius de trinitate. Est aūt opinio ↄceptio ad quā accedit᷑ cū formidine alterius partis: nō enim ois q putat iam ↄcedit. A. 5. de aīa: dicit᷑ ⁊ cōceptio vel acceptio vnius partis ↄtradictionis cum formidine alterius.

Propter secundum sciēdū quidē prius q̄ qdam nō solū negauerunt medicinā esse scientiā: sed ⁊ nālem ⁊ astrologiā ⁊ maxime iudicioꝝ: ⁊ his ↄsimiles: deinde q̄ aliqui singulariter annullauerūt medicinam. ¶ Propter hꝰ primū sciendum q̄ cum qdam nolliēt de rebus sensibilibꝰ ⁊ corruptibilibꝰ posse sciam fieri: hi aūt maxime fuerunt Heraclitus ⁊ eius collega Cratillus. ꝑ meta. ⁊ 4ᵒ meta. Arguebāt eniꝫ. De illo de quo nihil pōt enunciari vere nō pōt esse scia: cū sit entis imutabilis cōprehēsio vera: sed de nālibꝰ nihil pōt certe enunciari: qm̄ de eo qd̄ est in ↄtinuo motu ⁊ trāsmutatione nihil vere pōt ꝓferri: sed oia nālia sūt hꝰ sic sensus ēt ostendit. Primū qdem ꝓbant: qꝛ si de eo qd̄ transmutat᷑ ↄtinue aliquid deberet enunciari anteq̄ enūtiatū esset mutaret᷑: ⁊ esset in alia dispositione q̄ prius cū deberet fieri enūtiatio. Qd̄ vero assumit᷑ probant: qm̄ principia prima entiū nāliuꝫ transmutabilia sunt sm ipsos. Primū ⁊ eniꝫ principiū posuerunt vaporē qui trāsmutabilis est pre ceteris maxime: q̄re de eis nō cōtingit aliqd vere enūtiari ⁊ sic nō fore hoꝝ sciaꝫ cū sit veritatꝭ cōprehēsiua ⁊ enūtiatiua. Unde Cratillus ad tantaꝫ deuenit insaniā q̄ nihil opinatus est oportere dicere: sed digitū mouebat solū. Increpauit etiam Heraclitū dicentē: bis enim idē flumē nō esse intrare. Ipse eniꝫ Cratillus existimauit q̄ neq; etiā semel: transit enim mox ⁊ aliud efficitur. Sed hi peccauerunt in vtraq; sue rōnis ꝓpositione: vt apparet 4ᵒ meta. Falsa nāq; est ꝓpositio dicens: non ↄtingēre aliquid vere enunciari de eo qd̄ est in ↄtinuo motu ⁊ trāsmutatione: qm̄ aut est verū enunciare qd̄ transmutatur aut qd̄ nō: cum de quolibet affirmatio vel negatio sit vera. Si aūt qd̄ nō transmutatur est verum: tunc id negant qd̄ intendūt affirmare: dixit enim q̄ transmutat᷑. Si aūt verū est qd̄ transmutatū est enunciare: tunc habet᷑ ꝓpositum q̄ de eo vere ↄtingit aliquid enūtiare. Palin de eo qd̄ trāsmutatur verum est sm Aristo. id esse saltem enunciare: nec hic habet cām aliquā nisi qꝛ ipsum est ipsuꝫ. Peccat᷑ etiā in secunda ꝓpositione qm̄ dicit᷑. Oia entia sunt trāsmutabilia ⁊ in ↄtinuo motu: opꝫ enim q̄ si aliqua sint trāsmutabilia: aliqua esse intransmutabilia. In omni enim trāsmutatione necesse sit aliqd esse fixū pmanens cui mouēs innitatur: omnis enim motus alicui innitit᷑ imobili de causa motus aialium. Opꝫ ēt i omni ea fore aliquid subiectū: qꝛ omne qd̄ trāsmutatur: transmutat᷑ ex aliquo sicut ex subo. Aut igit᷑ illud est transmutabile aut intrāsmutabile: siquidē intransmutabile stat intentū. si transmutabile: tūc habet subiectū aliud circa qd̄ transmutat᷑: ⁊ ita erit de illo eadem questio. ⁊ sic vel erit ꝓcessus in infinitū in causis mālibus: qd̄ est vniuersaliꝰ ↄ 2ᵐ meta: aut erit dare mām primam ⁊ subm intransmutabile. Ididem simil'r deducit᷑ ex parte efficiētis: quia omne qd̄ transmutatur ab aliquo transmutat᷑. 7. phy. Aut igit᷑ illud intransmutabile: aut transmutabile vt prius: ⁊ sic aut erit ꝓcessus in infinitum aut erit primū efficiens intrāsmutabile: nō igit᷑ omnia entia sunt trāsmutabilia: vt voluerūt Heraclitꝰ ⁊ Cratillus. Plato aūt ex nouo ↄsuetꝰ Cratilli ⁊ Heracliti opinionibꝰ sensibilibus oibus defluētibus sciaꝫ nō existere potius suscepit: ⁊ ꝓpter hoc Socrates circa moralia negociatus est solū: ⁊ de scia nāli nihil. ꝑ meta. Uidebat᷑ nāq; ei q̄ moralia nō eēnt in ↄtinuo adeo motu ⁊ transmutatione sicut nālia: ⁊ in his iquirebat vl'e ⁊ diffinitiōes ⁊ que sunt hꝰ. Que plato suscipiēs putauit sic in nālibꝰ faciendū esse: ⁊ ꝓpter hoc coactus fuit modū dare quo scientia posset de nālibꝰ soluari: posuit eni q̄ nāe ⁊ quidditates rerum essent ab eis separate: oium enim habentiuꝫ vnum principiū cōmune vniuocū posuit vnam ideam vel speciem cōem oibus illis per se subsistentē quam voluit esse principiuꝫ dans oibus participātibus ipsa esse: ⁊ per eam cognosci alia cum sit separata ⁊ vl's in actu: ⁊ non cognosci aliq̄ p aliquid exñs in eis particulare: cū omne exñs in eis sit particulare ⁊ corruptibile. Ista vero opinio reprobat᷑ i locis q̄ multis. ꝑ quidem ⁊ 7ᵒ meta. maxime quia separatū ⁊ nō separatum nō sunt vnius rationis: nec ēt corruptibile ⁊ incorruptibile. 10. meta. Si ergo idee sunt separate non possunt esse particulariū quidditates ⁊ nāe. ¶ Adhuc peccauit in eo q̄ posuit ipsas esse per se subsistentes: ⁊ cuꝫ hoc vl'es: qꝛ omne per se subsistens est vnum numero: ⁊ qd̄ tali singulare in pnti est: si ergo sunt p se subsistentes: tunc erunt singularia ⁊ nō vniuersalia. ¶ Amplius nihil qd̄ separatuꝫ est ab aliquo pōt esse imediata cā cognitiōis illius ⁊ sufficiēs: nā ⁊ si res possit cognosci per cās extrinsecas nō tamē imediate ⁊ perfecte: sed imediate ⁊ perfecte cognoscit᷑ per aliquid exñs in ea. Item sunt aut nihil aut posteriores singularibꝰ: vnde in prohemio de aīa. Animal vniuersale aut nihil est aut posterius est: itaq; si idee sunt separate a particularibꝰ nō possunt eē imediata cā cognitionis: neq; cognitiōis eorum: sed opꝫ eis esse aliqd̄ principiū cognitiōis intrinsecū: ꝓpter qd̄ posterioꝝ primo. Gaudeāt quidē species si sunt: monstra enim sunt: cū nihil hec ↄferant ad gnōneꝫ neq; ad

scientiā. Cōmentator in. 12. meta. videtur Platonē palliare inquiens. Iste ꝓportiones ⁊ virtutes que fiūt in eſtis a motibus ſolis ⁊ aliarū ſtellarū ſunt he quas reputauit Plato formas ⁊ eas intēdit: ſed longe inſpiciebat eas: qꝛ eas dicebat formas. Ariſto. aūt peripatheticoꝝ princeps poſt iſtos ſuperueniēs viam tenuit mediam: modū dans q̄liter de naturalibus ⁊ vniuerſaliter de ſenſibilibus ⁊ corruptibilib⁹ poſſit eſſe ſcia. Nō enim poſuit eam fore de particularibus ſenſibilibus oino vt empericoꝝ qdam: neqꝫ de vniuerſalibus abſtractis penitus: vt Plato: ſed ſenſit ipſaꝫ fore de hꝫ ſm ꝙ per intellectū abſtrahēdo in quadā forma cōi pluribus accipiunt. Et hoc eſt qḋ dicit in technis primo: medicinaꝫ eſſe ſciaꝫ qualium .i. vsum acceptoꝝ per intellectum in vna forma quolificatiua cōi que nata eſt ineſſe ⁊ predicari de ſingulis particularib⁹. Unde tertio de igenio cap. 3°. Dicimus nihil eſſe in medicina qḋ non poſſit demōſtrari ⁊ oſtēdi ſm ſuam speciē. Nō enim directe eſt oium ſigillatim quo ad eſſe exiſtie: neqꝫ quorūdam: alioꝝ aūt nōtcuꝫ ſit imperfectū ⁊ inartificiale: hꝫ aūt abſtractionē facit intellect⁹ agēs maioris extis potentie uā. Innatus nāqꝫ eſt intellect⁹ diuidere adunata ieſſe in ea ex quib⁹ componunt q̄uis nō diuidant in eſſe ſicut diuidit mām a forma ⁊ formā a compoſito. Cōmenta. 12. meta. ac p̄ ideꝫ de anima: diffinitiones extra intellectuꝫ ſunt res pticulares: ſed intellectus eſt qui agit in eis vniuerſalitatē. ¶ Et ideo dōm ſm mētē Ariſt. ꝙ nālia ⁊ ſubiecta nature gñabilia ⁊ corruptibilia poſſunt dupliciter ꝯſiderari. Aut put habēt eē in particularib⁹ cū ſit incōprehenſibile ⁊ impoſſibile: ſunt eniꝫ infinita: ⁊ tunc ſunt corruptibilia: ⁊ ita de ipſis nō eſt ſcia: vnde ſm Platonem ſunt relinquēda cū ſint indeterminata. Et Haly. indiuidua accepta in medicina ſunt infinita: neqꝫ cōprehendunt aut continent neqꝫ peruenit ad ea ſicut dixit Gal. Aut put ſunt abſtracta ab hac pticulari vel ab illa ſenſibili mā ſiue quo ad eſſe eſſentie in intellectu iam factoꝝ ſic ſūt incorruptibilia ac finita: ⁊ de eis pōt eſſe ſcia ⁊ nālis ⁊ alia cōſiderans nām eorum paſſiones ⁊ cās: quare Gal. ad Teucruꝫ introductorio pulſuū. caplo. 4. Ars in incōprehenſibilib⁹ ⁊ infinitis conſiſtit inquātum ꝯuenit generibus ⁊ ſpeciebus finitis mēſurās qḋ infinitū eſt: ⁊ ita ſemper permanēt vt homo ſm ſe ꝯſideratus: ſi enim corrumpat in Sorte: permanet tamen in Platone: quo corrupto manet in alio: ⁊ ſic ſemp. ¶ Propter qḋ metaph. 7. Uniuerſalia ſm ꝙ hꝫ remanentia ſemper ſunt: ⁊ ita de nālibus eſt ſciētia non p aliquid ſeparatum in eiſꝫ per aliquid extis qḋ eſt quidditas ipſoꝝ que quidē ſm ſe nō corrumpit lꝫ in aliquo eorum patur: vnde eodem ſeptimo. Quod quid eſt nō corrumpit: ſed id cuius eſt qḋ quid eſt. Utrum aūt ꝯtingat aliquā nāꝫ vniuerſalē corrumpi corruptis oibus ſingularibus: dubiū videt apud plures: cum dicāt ꝙ vniuerſalia ſunt de numero remanentiū: ⁊ ꝙ de vniuerſalibus eſt ſciētia: ⁊ ꝙ ſcientia eſt incorruptibilium: ſed vnde hoc accipiāt cum omnia ſint corrupta quidā dubitauerunt. Fortaſſis aūt hoc ineſt ſibi: qꝛ remanet in intellectu qui eſt vnus cōis apud omnes perpetu⁹ ⁊ icorruptibilis ſicut homo: vt ſenſerūt plures. Ariſt. expoſitores: aut in itellectu remanet intelligentiaꝝ. ¶ Propter ſcōm hꝫ ſciendū ꝙ quidā negauerūt medicinā eſſe ſcientiam ſeu arteꝫ ob diſſonantiā prauoꝝ adinuicem medicoꝝ: vnde re. a. prohemio poſitis quibuſdam opi. ſibi aduerſantibus dicit. Cum ergo hui⁹ diſſenſionis magnitudo de acutis paſſionib⁹ inter curatores eoꝰqꝫ icreuerit vt qḋ vni egrotanti ꝓfecturum eſt: alij ꝯo videat nociuū: ars medicine in diuinationis vanitatē redacta eſt ita ꝙ etiā vulgo liquidiſſime clare videatur vt medicine ars putet omnino nō eē. Sunt etiā quidam groſſi ⁊ hebetis intellectus adeo vt credant ꝙ medicus nō poſſit aliquid de intimis corporis cognoſcere: ⁊ ſibi per ꝯſequens impotēs in iuuamētum ꝯſulere: ⁊ hoc maxime q̄rum ad duo medicine inſtrumēta dictam .ſ. ⁊ ꝓprie potionē: ſicut hꝫ de eā quidam iudicialē deteſtati ſunt aſtrologiā. Albumaſar introductorij primo. Chirurgiam ꝯo ſuſcipiunt cuꝫ ſenſibilius appareat eis vel de diſtantia in adinuicem ꝯiungere ⁊ ſanare. Sed iſtis dicendum iuxta quoddaꝫ de morbo. p̄. c. 5. dictum: ꝙ ipſi nō debent ab alijs vituperari cū ipſi ſeipſos vituperent partiū neſcientes ab imperito ſecernere: neqꝫ hec defectuꝫ in arte arguit: ſed in operatore magꝭ q nō ea vt opꝫ ſciēter eo vtit. Neqꝫ etiaꝫ ſiquis eſt hebetis intellectus vt ad veritatē alicuius difficilis nō poſſit peruenire eſtimādum aliuꝫ perſpicacis intellectus hoc nō poſſe perficere: lꝫ etenīꝫ oculus veſpertilionis lumē ſolare et ſubmiſſū nō poſſit intueri: nihilominus tū oculus aquile rotā eius fulgentiorē intuetur.

Propter tertium quidē p̄ videndū vt petūt prearguta ꝙ medicina eſt ſciētia. 2° ꝙ eſt vna. 3° ꝙ nāli ſupponit phie. ¶ Propter p̄ iſtorū primū ſciendū ſicut cōiter ſentiunt docti ꝙ medicina eſt ſcientia ſiue ars excellētiſſima: qm ipſa in ſe ꝯtinet q̄ ad ſciam requirunt. ¶ Quatuor enim ad pñs videntur experiri: vt de aliq̄ ſit ſcia: puta ꝙ illud ſit ens: qꝛ de nō ente nō eſt ſcia: ceu ꝙ diametros ſit ſimetros: poſterioruꝫ p̄. ¶ Scdo ꝙ illud ens ſit in intellectu cōprehēſibile: eſt nāqꝫ ſcia vt dictuꝫ eſt habit⁹ intellectualis: vñ qꝛ humano nō valet capi intellectu vtrū aſtra ſint paria vel imparia de hoc ſciētia nō poteſt ꝯſtitui: neqꝫ etiā rationabilis opinio cū nobis ſint infinita. ¶ Requirit ⁊ 3° ꝙ hꝫ ens ſit per ſe: qm̄ de ente per accidens nō eſt ſciētia p̄ poſte. Unde 6° meta. Nulla ſcientiaꝝ nec actiua nec factiua: neqꝫ ſpeculatiua eſt de ipſo ſtudioſa: de his enim que ſunt per accñs nihil cura eſt arti: ⁊ ethicoꝝ quinto: cū ſint indeterminata ⁊ fortuita. ¶ Experit quoqꝫ quarto ꝙ tale ens ſit id de quo poſſint paſſiones ⁊ ꝓprietates per media ꝓbari de ſubiecto. Iuxta illud quod dictum eſt. Scia eſt vnius gñis ſubiecti ptes ⁊ paſſiones ꝯſiderās. Sed in his que ſunt medicine predicta ꝯtingit quatuor reperire. Eſt enim illic ſubiectū qḋ omniuꝫ eſt que in mundo nobiliſſimū corpus: puta humanū ſanabile. dña. 6. Capit etiā ab intellectu cum nō lateat nos ꝓpter eius debileꝫ etatem velut mā primaꝫ aut qꝛ potentiā ſuperat intellectus: vt ea que ſunt dei ⁊ intelligentiaꝝ: ſed ſit quid mediū intellectui conterminū ⁊ ꝓpinquū. Eſt etiaꝫ per ſe ſubſiſtens cuꝫ cās habeat ſufficientes eſſe ſui. Habetqꝫ quarto paſſiones ⁊ partes q̄ de ipſo per media .i. diffinitiones ꝓbant. Exempli grā: corp⁹ ſub hac paſſione qḋ eſt ſanabile medicine ponit ſubm. dña. 6. de quo ſic contingit ſanabile demōſtrari. Corpus nāqꝫ humanū eſt corpus aiatum particeps aie rationalis. Omne aūt corpus aiatum aīa participans rōnali eſt ſanabile: tale ꝯo eſt corpus humanū: ḡ eſt ſanabile. Cōſtruat itaqꝫ talis ſermo: de omni eo qḋ habet ſufficiēter cōditiones que expetunt ad ſciam pōt eſſe ſcia: hoc aūt habet vt viſum eſt medicina: ipſa igit erit ſcia. ¶ Notādum tñ ꝙ cognitio que accipit ex his que ſunt medicine non ſemp eſt certa demōſtratione initiata: ſed nō parū initur ꝯiecture veritati appropinquāti q̄plurime de criſi ⁊ aforiſmoꝝ ſimiliter ſicut in ꝓnoſticationibus pꝫ ipſius: ac his que ſunt iterius occulta ⁊ incerta per ꝯtrariū appōne aut exhibitione per ſimile. Non enim in talibus poſſumus ad id qḋ eſt certum peruenire: ſic enim vt que Aſclepij ſeu Eſculapij noſtra foret ſcientia 3° de inge. ca. 7°. appropinquamus tamē inquātum poſſumus cōſidētes ꝙ nature ſuperfluū reſecet: diminutum ꝯo adaugeat: ſic igitur medicina eſt ſciētia: ⁊ eſt genus ipſius: impropie tamē dictuꝫ: ⁊ ideo dicitur in technis p̄mo. Nomē ſciētie cōiter ⁊ non ꝓprie audire oportet. vnde Cōmē. 5. meta. Scientia non eſt genus medicine: niſi ſciētia diceret ſm reſolōnem ad ſciētem: ⁊ medicina ad medicū: tunc eniꝫ ſcia eſſet genus medicine ⁊ ſciēs genus medicinā ſi aliqḋ genus ſit relatiuū ⁊ ſua ſpēs nō ſit relatiua: nō eſt genus in rei veritate: ſed ſupple cōiter ⁊ cuꝫ extēſione quadā.

A Quare idē.10.eiusdez vnuz relatiuoꝝ pōt eē in aliquo genere ꝛ suuz relatiuū in alio vt scia ꝛ scitū:scia enim in q̄litate ꝛ scitū in suba. Haly.aūt exponit illud dictuz esse:q2 scia est quid cōe ad tres scias ex principijs nālibus pcedentes vt agriculturā:pastoralem ꝛ medicinā. Pōt etiā exponi q2 scire dicit dupl'r in pñti:pprie qdez qō demōstratione habetur ꝓpter quid:in qua doctrina existit cōpositiua q̄ fit pcedendo a causis in effectus. Cōiter per demōstrationē q2 vt natum ẽm quaz pcedit doctrina resolutiua ecōuerso:p:iori vl' diffinitiua sicut ośdit dria.8. Aut cōiter dixit ꝓpter practicā que nō hꝫ rōnē scie vt theorica.dria.4.qō.q.ↄcedit in p:ius dictū:sic igit scia est genus medicie tāq̄ nāle ꝛ nō logicū:seu in generib' latēt multa:phy.7.predicat eniz nō vniuoce:verū analogice magis de theorica ꝛ practica:q̄ꝫ p prius de theorica.vñ.A.in logica speculatiua est dignior cōparari scie.℃ Propter hui' scōm sciendū q̄ medicina est vna scia:cui' quidem gr̄a sciendū q̄ vnū dicit ad pñs quatuor modis:vnum qdem nūo vt quoꝝ mā est vna sicut sor. ẽnm enim indiuiduationis sumit ex mā ẽm q̄ sub determinata fuerit q̄ntitate:lꝫ Porphyri' cū Ga.posuerit ꝓbabilr īdiuiduationē ex accñtibus appropriatis cāri. Unū spē:sicut quoꝝ rō diffinitiua est vna vt homo. Unū gñe ceu q̄ruz est eadē predicationis figura sic suba. Et vnuz ẽꝫ analogiā siue ꝓportionē:sicut quecūq3 ad vnum dicū aliqd vt sanum dictū de corpore cā ꝛ signo:hec aūt sic se hñt adinuicem:q2 quecūq3 sunt eadez ꝓportione nō sunt eadē gñe:ꝛ que gñe nō spē:que ꝟo spē nō nūo:sed econuerso. Inferius eniz infert superi' ꝛ nō ↄuertit. Si ḡ querat nūc vtrū medicia sit vna scia:dōm q̄ non est vna vnitate numerali:talis enim vt dictū est debet indiuiduis de q̄bus positū est nō esse sciam cuz sint infinita:ꝛ ideo testatū ipsa fore omittēda. Neq3 est vna vnitate spēi aut generis cū ↄ:aloꝝ sit eadem disciplina. nō enim oia in scia vna determinata sunt eiusdē rōnis neq3 p̄dicationis vt sortes ꝛ plato ꝛ sanuz ꝛ egrū:sed magis est vna quarto mō.s.analogie.oia nanq3 in medicina determinata hñt analogiā quādaz ꝛ attributionē ad corpus humanum sanabile:verum est tñ q̄ scia q̄zto est plurimuz ꝛ maioris analogie q̄ ipsa minus habet rōnez scientie sicut ośdit scia p̄dicamentoꝝ ꝛ ꝓblematuz:cum demōstrationes pcedant ẽm ↄñtiā ꝛ ↄtinuationē:nec descendūt de gñe in genus:posterioꝝ.1. Oium igit que tradunt in medicina lꝫ sint ẽm se valde disparia:tñ vna extat scia:q̄m vnitas sciētie cāatur ab vnitate obiecti. Sciētia enim est habit' aie intellectiue:habitus ꝟo rōnē ꝛ distinctionē sumit ex obiectis.2° de aia:q̄re manifestū est q̄ vnitas scie accipit ex vnitate obiecti ẽm rōnem:tale ꝟo vt ośsum est sufficit vt sit vnuz vnitate q̄daz analogie ꝛ attributionis.℃ Propter qdē tertiū huius sciēdum q̄ Cōstantinus apostata in pñ° eius grandioris furtis qō pātechni seu totam artem appellauit:voluit medicinaz supponi siue subalternari logice:nāli ꝛ morali:cuius motiuuz affuit:q2 inq̄t oporteret ꝛ medicū rōnabiliū reꝝ:nāliū ꝛ nō nāliū necnō ꝛ moraliū tractatorē eē. Cōstat q2 oēs icidit diuersis cogitationib' oibus subijci. Sꝫ q̄ rōnali siue logice subalternet falsum existit:cū nō pñ° a logica preter al's assumat:neq3 ēt subm medicine sub subiecto locet logice.dria euidens scōa. Neq3 dōm est q̄ lō logice supponat:eo q̄ ipsa ratiocinet:sic nāq3 oīs scientia logice supponeretur cū quelibet ratiocinet scia. Est eniꝫ logica duplex.dria scōa:quaꝝ nulli pōt subijci:q2 nō cōi vt tactum:neq3 ꝓp:ie q̄m nō differt a medicina:cum ipsa in q̄libet reperiat scia:nisi forassis id ponat:q2 vt dicit dria.1.logica in methedorum oium pñ° viam hꝫ:sed ꝛ reliq̄s inest etiā sciētijs. Neq3 est moralis simpl'r cum in ea doceant mores ꝛ ꝟtutes directe nāles:acq̄siti ꝟo remote ac extranee valde. Iuxta illud p̄ de inge.capitu.5. Qui vult curare aiam p̄ curet corpus:ꝛ politicoꝝ.7. Corporis quidē curaz necessariū priorez fore q̄3 que aie. Anima ꝟo morib' curat ꝟtutib':sūt sunt qui a scia ↄsiderant absolute morali. Casu tñ poti' q̄3 rōne forassis nāli dixit supponere:qō sic declarat. Cū enim posterioꝝ primo duplex sit subalternationis modus scie sub scientia:vn' qdē rōne subi eo qō subm sit sub subiecto ẽꝫ quē dicimus astrologiam subijci scientie naturali:alius q2 accipiat pñ a sciētia supiori:q̄uo ponit astronomia subalternari mathematice:puta arithmetice ꝛ geometrie. Sumit eni ꝓbationes suas a sciētia numeri ꝛ mēsure Almagesti pñ°. Isto quidē duplici modo medicina scientie supponit nāli: p̄ quidē rōne subiecti. Nā corpus humanū sanabile qō ipsa ↄsiderat sub ambitu ↄtinet scie nālis qō ē ens mo^le inq̄tū mo^le apparēs 4° meta.aut corpus ẽm alios mobile:qō nitit .A.in pñ° canonis declaratione ꝓbare. Unde in pñ° de sensu ꝛ sensato physici est de sanitate ꝛ infirmitate p̄ma inuenire p̄ncipia:nec enim sanitatez nec infirmitatē posse fieri carentibus vita:quare fere physicoꝝ plurimi ꝛ medicoꝝ q magis physice artē prosequunt:hi quidē finiunt ad ea que de medicina:hi ꝟo ad ea que de natura incipiūt.de medicina simil'r subalternat secūdo ipsi rōne principioꝝ:quoniaz vltime cōclusiones scientie nālis vt libri plantarum ꝛ animalium maxie sunt principia supposita ꝛ credita:nō aūt ratiocinata a medico:sed per scientiā naturalem fulcita ꝛ stabilita. A.vnde dictuz colliget primo:capi.primo. Medicina est ars operatrix exiens ex principijs veris scꝫ naturalibus. Et ꝓpter hoc diffinitio in techniis p̄mo tracta.primo data mordetur ibidem id nō tangens:qō tñ nō fuit necñz: neq3 id faciūt diffiniētes:cū talia in diffōnib' debeāt subaudiri:q̄rto p̄°. Qui ꝟo medicinalē sciaz asserūt totā fore practicam subalternari mechanice ↄcupiscunt.

Superest quarto nūc argura remouē.℃ Ad p̄mū igit dicendū q̄ laz apparuit q̄uo medicina ꝛ quelibet alia sciētia pōt esse de sensibilib' corruptibilib' ẽm q̄ illa in quadā suscipiunt p intellectū forma cōi:sic enim ꝑpetua reddunt ꝛ incorruptibilia:nō aūt ẽm q̄ sūt in sui nā particulari significata.℃ Ad aliud dōm q̄ medicina est de abstractis:abstrahere ꝟo aliqd ab alio ẽm intellectū nihil aliud est nisi ↄsiderare vnum preter reliquū. Cuius gr̄a sciendū 6° meta.q̄ abstractio est triplex:vna qdem a mā oino ꝛ ẽm esse:ꝛ ẽm ↄsiderationez vel intellectuz:ꝛ talis est metaphysici nullo mō mām concernentis.alia ꝟo ẽm rōnem tñ ꝛ nō ẽm esse:ꝛ ita mathematicus abstrahit.tertia qdē fit nō a mā sensibili in cōi:sed a mā sēsibili signata hac aut illa:ꝛ sic abstrahit nālis ꝛ medicus ꝛ vl'r artifex ois qui mām sensibilē cōcernit. Sunt ḡ illa de q̄b' est medicina aliquo mō abstracta.℃ Q3 si dicis imo sunt ↄcreta:que enim adiectiua sunt ꝛ depēdentia concernunt subm qualia sunt sanū ꝛ egrotū.℃ Dōm q̄ abstractum dupl'r dicit.vno quidē modo vt iam visum q̄ non fit māe signate imersum:imo vigore intellectus ab ipsa expoliatū. Et de solū sic abstractis est scia. Alio mō dicit abstractum ꝓut rem suā dicit per se subsistentē magis ꝛ nō in dependētia:vt albedo ꝛ sanitas:Concretū ꝟo est qō eandē nominat cuz quadā inclinatione ꝛ depēdentia ad subm vt album ꝛ sanuz:ꝛ de talibus ↄcretis hñ pōt esse scia:dūmodo sint abstracta via antedicta. Et q2 sanum ꝛ egrū ꝛ neutruz quādam depēdentiaz importabat ad suū submtiō Gal.diffinis medicinā dicit eam esse sanoꝝ.s.corpoꝝ egroꝝ ꝛ neutroꝝ.℃ Ad aliud dōm q̄ medicina est vliuz vt ostensum fuit.℃ Si aūt dicis nō medicamur vle vt hoiem:sꝫ particulare vt Calliam vel Sor.℃ Dōm q̄ istud medicari non est scia directe:sed quidaz actus ꝛ labor p̄ticularis ꝛ de tali nulla est scia.vñ ꝛ qui dicunt medicinā artē mechanicā sic ipsam a longe aspexerūt.℃ Si aūt dicat q̄ in isto actu vel opere ita particulari extet rō medicine cū finis eius al'r nō adipiscat.℃ Dōm q̄ lꝫ tandē hoc ↄcurratur:tñ magis adipiscit sciendo sciam scialez ꝛ maxime modū ꝛ qualitatē operandi:dirigit enim ꝛ regulat in actū operādi particularē:ꝛ

I

tunc cõsequit medicine finis perfecte: qd ostẽdit. Quãdo eniz quis tendit ad opus festine neglecto modo ꝛ qualitate operãdi: vt plurimũ magis nocet ꝙ̃ prosit etiã bona habẽs experimẽta: cum cõgruis cõplexionibus ꝛ locis tẽporibus nesciat applicare: experimẽtoꝝ lib. hunc eniz modũ ꝛ alie sciẽtie habẽt: puta logica: docet nãqꝫ syllm cõficere syllogiçare autẽ demũ est quidã actus ei⁹ quodãmodo practicus: ꝛ tamẽ quis nõ syllogiçans quãdo scit logicã dicit eius finẽ fuisse adeptum. ¶ Ad aliud dõm ꝙ medicina nõ est sensibiliũ particulariũ sicut neqꝫ alia vt ostẽsum est sciẽtia: sed est vniuersaliũ. ¶ Probas aũt ꝙ nõ: q: vniuersalia qñ veniũt ad itellectũ reddunt particularia: cũ si vnus nũo ꝛ particularis. ¶ Dõz ꝙ vle habet du² esse: vnuz qdem in intellectu iam posi in actuz aliqñ deducto: aliud ꝫ se put a multis particularib⁹ est quedã forma cõis per intellectum abstracta: hec eniz spẽs ꝛ silitudines reꝝ abstrahit a pticularib⁹ ẽt signatis: ꝛ reponit in itellectũ possibilẽ. s. ꝯgregãs vnã q̃dãz nãm cõem natam inesse vel dici de plibus: iuxta illud Porphyrii. Participatione spẽi plẽs hoies sunt vnus hõ: ꝛ demũ proijciens lumen suũ sup intellectũ polẽm facit ipm predictam nãm intelligere: habet eniz se ad eũ sicut lumẽ ad colores: ꝛ sic intellectus ꝯsurget in actu ꝛ tandẽ adeptus seu accõmodatus. dĩa. 57. Luz igit ꝫm se nã illa cõis vel spẽs remaneat vlis ab oĩo pfecta poterit de ea fore sciẽntia: videt enim ꝙ itellectualis nã sit in gñe suo sicut sol in gñe corpeo. Scimus enim solẽ fore vnuz nũo ꝛ indiuiduũ: ꝛ lucem que in ipso dupl'r ꝯsideratã. Si enim ꝯsideret put est in eo forma solis est vna nũo: si ꝟo accipiat ꝫm ꝙ ab eo est manans: sic vl'r oium est illuminatiua diaphanoꝝ tam peruioꝝ que facit lucida ꝫm actuz: q̃z nõ peruioꝝ que reddit colorata: ꝛ sic multa agit ꝛ facit. Noster eni itellect⁹ ꝫ ꝙ est aliqd nãe aie dicit indiuiduuz: tñ prout emittit actiones itelligẽdi esse in virtute notat vlẽ: ꝛ hoc modo vlia sunt in ipso: q: sic est abstractiu⁹ ꝛ denudatiu⁹ formaꝝ sicut lux corpalis coloꝝ: lꝫ g̃ indiuiduus ponat ꝫm ꝙ est forma hominis: tñ ꝫm suam ptãtez inq̃ztum est potẽtia lucis spũalis vlis est: nam ẽt vlia sunt in intellectu sicut forma in mã vel accñs in subo. Ens eniz in aia potius est intẽtio rei q̃z res: ꝛ ideo sicut non indiuiduat corpaliter p esse qd habet in luce corporali: neqꝫ ẽt specificat eo ꝙ esse in luce ꝯuenit di colori: ita ꝛ intẽtio rei nõ specificat nec indiuiduat p hoc ꝙ est in luce icorporea itellectuali: sed manet vlis. ¶ Contigit ãt circa hoc dubitare: cuz nihil agat vltra suã speciem: intellectus igitur indiuidu⁹ speciem nõ poterit vlem concreare. ¶ Dõm ꝙ id praue ponentes vnitatem intellectus non sic angit: sed veritatẽ pũrate ipsius ꝯfitentes cum lege: ꝛ iõ dicunt ꝙ intellectus tripl'r homini counit: vno quidez modo vt nã dans esse: ꝛ iõ indiuidu⁹: alter vt potentia per quã est operatio intelligendi: ꝛ sic vlis est virtus. Id tñ videt ꝯtra Aristo. 3. phy. ꝛ 12. meta. negantẽ passionez nũq̃z plus subo fore abstractã. Qd ꝛ per se dicã verificari: vtus eniz visiua mãlis obiecto suscitata est ꝛ medij dispõne coextẽdit in immensum. tertio mõ vt forma acquisita ex multis intellectibus. Quia igit hec difficilior est tractatio q̃z negociũ pñs exquirat: nunc tñ sufficiet dixisse. ¶ Ad aliud dõm ꝙ diffinitio est duplex: vna qdem vere que solius est subẽ: sicut eniz sola suba habet ꝙ qd est vere. 7°. meta. ita ꝛ diffinitionẽ: ꝛ hec dicit ꝑprie subalis diffinitio. Est ꝛ alia improprie sumpta verius dicta descriptio seu notificatio duplex etiaz exñs: quaꝝ vna ex accñtalib⁹ ꝑprietatibus ꝯsurgit insepabil'r ꝯcomitantibus generi ꝑximo diectis. Altera ꝟo ex subalibus differẽtijs p̃ter ꝯuenientes sui ꝑximuz genus aggregatis. Boetius topi. 2. prima quidẽ harũz erit diffinitio ꝫm qd vt accñtiũ: sicut enim accñia nõ habẽt proprie qd qd est: imo per additamentũ: recipiunt enim in eoꝝ rõne subm vt symmitas est nasi cauitas: sic eniz nõ hñt ꝑprie diffinitionem: hec tñ diffinitio essentialis dici põt: nõ aũt subalis: cũ solius ista sit subẽ. scda ꝟo diffinitio impropria seu notificatio erit subẽ q̃ vtimur multotiens ex deffectu subalis. 7. appatẽs meta. ¶ Sic igit dõm ꝙ diffinitio ꝑpria subalis nõ ꝯstat ex accñtibus: essentialis aũt ꝛ impropria cõstare põt. ¶ Adhuc quãq̃z ad accñtiuz put diuidunt ꝯtra semp aut frequẽter nõ sit demõstratio: cuz sint casualia ꝛ fortuita vel etiã ꝯtra per se: prout tñ separant contra subam eoꝝ: ceu signat mathesis extat demonstratio. ¶ Ad aliud dõm ꝙ illud qd nullo modo participat vnitate nõ est: que autẽ sunt medicine vnitant vniuersali vnitate quadã: vt ostẽsum analogie ꝛ attributionis: ꝛ ita põt eoꝝ esse vna cognitio q̃ sciũtur experientia: ꝛ que rõne subẽ ꝛ accñtis corruptibiliuz ꝛ incorruptibiliũ. ¶ Ad aliud iam apparet quid dicendum. ¶ Ad aliud dicẽdum ꝙ finis medicinalis scie nõ est opus partiale: aut sanitas hec vel illa: sed cõis: ea eniz introducitur sanitas actu prout eius vtute: sicut dicet differẽtia ꝯñti: in opus descendit: ita vt ipsa sanitate que est anime forma sanitas introducit que corporis habitus.

Margin: De medicinali actione in fi. — K — Li. v id c. 3. i me°. — L — Coll. i. c. 36. — Te. c. 8. — M — Te. i cõ. 19. — N — Coll. ii c. cõ. 14. ad te. cõ. 1. — O

¶ Differentia. iiii.

Quod medicina nõ sit theorica ondit: sed practica: qm dem est dĩa precedẽti ꝙ medicina est adiectio eoꝝ que deficiunt: ꝛ detractio illoꝝ que superabundãt: ꝛ ꝙ est ars opatrix inuẽta experimento ꝛ rõne: qd aũt tale practicũ extat. ¶ Adhuc iustum est vnũqdqꝫ sortiri nomẽ a fine. 2. de anima: sed finis theorice veritas est: practice ꝟo opus ethicoꝝ scdo: ꝛ ꝑme philosophie. 2. Medicine autẽ finis nõ veritas est ꝫ opari. Non enim id negociũ est sciẽdi cã: sed vt sani fiamus: hic enim est medicine finis dĩa pria. ¶ Rursus in ꝑn° metaph. Theorice scie sunt in quib⁹ querit perfici vtus aie speculatiua p acquisitionẽ intellectuz in effectu. s. per adeptionẽ scie imaginate ꝛ credite de reb⁹ que nõ sũt nr̃a opera nec nr̃e dispositioni: his eniz est certitudo scie ꝛ opinionis: vñ idẽ in logica. Eius finis. s. phie speculatiue nõ est nisi pfectio aie vt sciat tñ. Finis igit ipsius est cognitio scie que nõ est opus: sunt aũt modi phie tres essentiales nãlis: mathematicus: ꝛ diuinus. 6° meta. Medicina ꝟo nullũ extat talium: cũ eius finis sit p opus sanitatis possessio: ꝑpter que medicina non erit speculatiua: verũ factiua magis seu practica.

In oppositum videt ꝙ theorica. Illa nanqꝫ est theorica in qua pficit intellect⁹ per se speculatiu⁹: hꝫ qdem est medicina cuz ꝑn^m habeat ꝛ cãs primas in qb⁹ itellect⁹ pficit ꝯtẽplatiu⁹: ceu sunt elñta ꝛ cõplones cũ alijs. Et scia illa nõ est practica q̃ docet modũ ꝛ qualitatẽ operãdi cũ id in opus nõ ꝯcidat: ꝛ hꝫ qdem est medicina: ꝑ p⁹. ¶ Rursus. A. in ꝑn° meta. Practice scie sunt ille in quib⁹ querit pfici virtus aie speculatiua p adeptionẽ scie imaginate ꝛ credite de reb⁹ que sunt nr̃a opera: ad hoc vt secũdario ꝯueniat pfectio vtutis practice in morib⁹: vñ ꝫ in logica: finis practice est pfectio aie nõ vt sciat tñ: ꝫ vt sciat qd debet agere ꝛ agat ita vt practice finis sit cognitio scie que est in opere: sed medicina nõ est de his q̃ sũt ex nr̃o opere sed nã eorum ei⁹ extet subm corpus humanuz dĩa 6ª. vñ neqꝫ mores ꝯtat nisi fortassis nãles: de qb⁹ nõ moralis est: ꝫ nãlis magis: quare infert medicinã practicã nõ existere: quoꝝ quidez ꝯtrariũ sentiunt fere vniuersi ponentes medicine aliqd theoricũ ꝛ eiusdẽ quid practicũ. ¶ Amplius sicut est in artibus liberalib⁹ ꝛ phia: ita in medicina qm vtrobiqꝫ reperit qd est scie: sed in artib⁹ reperit aliqd theoricũ: ceu in grãmatica. p⁹ eãtoꝝ cognitio syllabaꝝ partiũ dictionũ ꝛ orõnũ: ꝯgrue ꝟo demũ vnũ cũ alio ꝯiungere practicũ. In logica vt ꝑpositionis sylli noticia theoricũ extat. Contiungere ꝟo has in vnũ ꝛ syllogiçare actu practicũ. In phia ꝟo simpl'r. 3. modi ei⁹ essentiales sunt qd theoricũ moralis ꝟo phia ois qd practicum: ꝛ si qdã hoc in ea theoricũ ponãt virtus est habit⁹ electiu⁹ ꝛc. ethicoꝝ 2° : ꝛ alia

Margin: Te. c. 46. — Te. cõ. 3. — Auic. — P — In ꝑn°. — Te. cõ. 1. — Doctr ꝑ° ca. primo. — Q — Cap. 5°.

A multa ⁊ vlr pn⁹ magis habent rõnem theorice ꝯclusiões vo vltimiores practice. Itaq ꝯeriť similr in medicina ⁊ quia eius erit quid theoricum ⁊ aliud practicum.

Propter primum quidē sciendū ꝙ quid sit medicina mõstratum. est differētia prior: quid aũt theoricū ⁊ practicum ex arguitur. hec quoqz est medicine alia amplius attributa diuisio: cū in ea euidentius appareat quid theoricū ⁊ practicū ꝗ̃ in ceteris: que quidem diuisio partim est generis in species: partim vo totius integralis in eius partes quãtitatiuas: qualis est pᵃ de anime diuisionū libro. Cuius equidem ratio alia vegetabilis: quedam sensibilis: alia vo rationalis. In eo nãqz ꝙ medicina predicať de theorica ⁊ practica ratione induciť diuisionis gñis in species: ⁊ sepať ab ea que integri totius in partes ipsius: in qũtũ vo tota ratio medicine saluať in theorica ⁊ practica ceu genus saluatur in qualibz ipsius scilz specie disiungitur a diuisione totius vniuersalis ⁊ annectitur ei que totius quãtitatiui in eius partes. O

B **Propter secundum** vo sciēdum: ꝙ Isidorus ethim. i. ⁊ Hugo in didascalicon medicinā nõ distinguũt in theoricā ⁊ practicam: sed absolute totā practicā ponunt: eãqz inter .7. locãtes mechanicas: q̃ sũt lanificiū: armatura: nauigatio: theatrica: agricultura: pastoralis ⁊ medicina: nõ tñ heu hiisce rũsũ sunt ita mechanice vt relique: cum pũᵐ obtineant interius nãle vegetabile: alie vo amplius: omino enim videť a proposito ⁊ nõ aliter fieri. Hi enim solū vĩr superficietenus attendisse ꝙ motus sumit nomē ⁊ spēm a termino ad quẽ: ⁊ qd iustum vnũqdqz appellari a fine. Uolentqz finem medicine fore opus solũ: vt fortassis medicinam expimentalē mĩ ⁊ vetulaꝝ percepit. Apud etiam Auer. col. 7. capl̃o. 31. Medicine iter mechanicas situať: eo ꝙ artifex eius multotiēs sequiť finem in ipsa: ⁊ interdũ priuatur illo ceu in reliquis mechanicis interdũ. Et propterea dixi in diffinitione ꝙ medicina est ars mechanica ⁊ multi ex hoc mirabanť: ⁊ ignorauerũt quid dixerit phyſi. 2. de mechanicis artibus: vnde hic sicut priores per medicinā solā praxim ⁊ motionē corporeaꝝ actionum videnť audire. A. quoqz diuidens vt alij medicinā in theoricam ⁊ practicā ꝯtra quosdā vt Halyabbatem nititˀ ostēdere vtrãqz fore scientiã ⁊ non practicam actionē. Scientia nãqz diuidiť ꝯtra opus: qm̃ sciētia est qd vniuersale in intellectu ꝯceptũ: opus aũt est aliqd particulare in motu situ ⁊ transmutatione: asserit nãqz ꝙ theorica sit ad sciēda pncipia: vñ ⁊ eam scientiā dicit scientialē: quã cũ sciuerimus scientiã tm̃ modo habebimus: ita ꝙ in q̃litate operationis nihil nos intromittem⁹. Practica vo est ad sciendam operãdi q̃litatē: q̃ ideo diciť sciētia operatiua: docet enim modũ ⁊ qualitatē operandi absqz eo ꝙ corporalr moueamur ⁊ laborem⁹. Ita nãqz quid esset pticulare ⁊ nõ scientia: cuz act⁹ ⁊ gnõnes sint circa singularia pncipio meta. ac ethicoꝝ. 8. Cui alludit Almagesti in initio. Bonũ dicens fuit qd sapientibus nõ deuiãtib⁹ visũ est quãdo partem speculationis a parte operationis diuiserunt que sũt due sapie partes: vocat igiť vtrãqz partē sapientiã ⁊ sciã magis. Haly. vo rodoã q̃rto ⁊ p̃ q̃dripartiti. Ministeria hñt duas partes: quaꝝ vna est theorica ⁊ alia practica: sicut sũt medicina: iudiciũ: astronomia ⁊ agricultura: que sapiētes opanť per sapientiã: nõ ea que sciunt laboratores p vsum. Et nosce fm Ptholo. ibidē ꝙ ministeria sunt in q̃tuor maneriebus. Prima quaꝝ est theorica ⁊ est scia solũmõ ⁊ hec est phia. Scõa est practica: ⁊ hec est per quã mores sciunť oẽs: ⁊ q̃uo oꝫ regere ⁊ gubernare ciuitates ⁊ manutenere domũ. Tertia est que cõplet opa nãe ceu medicina ac agricultura. Quarta est diri gens ⁊ aptans sicut carpētaria: militia ⁊ hõ: ⁊ ac vniuersalr oẽ qd ad officium ordinauit regio: ⁊ vnũ enim in aliud ordinať vt frenifactiua in equestrẽ ⁊ in ea que deinceps. Et iõ cũ Halyab. ca. 4. eaꝫ posuerit actionem nõ erũ sciētia. Inquit enim his ꝙ medicine diuidiť in duo diuidentia: quoꝝ alterũ est scia: ⁊ alterum actio. Scia igiť est cognitio veritatis intētionis que ꝯponiť: ⁊ est posita in cogitatione p quã est discretio ⁊ regimē eoꝝ quoꝝ volumus actionē. At vo actio est illius eductio rei que posita est in cogitatione in ꝯspatulo sensũ ⁊ opatione manuũ: iuxta qd discretio imperat. Scdm̃ hũc igiť theorica erit scia ⁊ speculatio quedaꝫ: practica vo mechanicaꝝ vna magis. Auer. quoqz colliget pn° ca. p̃. ampli⁹ ꝯcidit in finiaꝫ Haly. nõ ponens medicinã totam mechanicã vt in .7. Ait eniꝫ ꝙ huius artis aliqd est speculatiuũ ⁊ illud est ei⁹ scia nãlis: ⁊ aliquid practicabile: ⁊ pᵒ practicalis est ars medicinaꝝ experimentalis: ⁊ illius est ars anathomie. Sed theoricalis plurimũ est accepta cãis sanitatis ⁊ egritudis: ⁊ pcipue a causis multum remotis sicut sunt elementa ⁊ consimilia.

Propter tertium quidē sciendũ est ꝙ theoricũ ⁊ practicũ dupliciter diciť: ⁊ rõne rei ⁊ intellectus siue modi. Est aũt theoricũ ex parte rei: cũ ipsa sit ex opere nãe: ⁊ nõ nostro ꝓducta: sitqz prima ⁊ supior in esse ⁊ cognitione: q̃lia sunt illa de qb⁹ modi phie extãt tres essentiales p̃act. Rõne quidē intellect⁹. quoniaꝫ ipse rē q̃ãcũqz põt vtcũqz speculatiuã reddere conaťinquãtũ est ipsius perfectiu⁹ ex scia vniuersaliũ q̃rũcũqz appareť p̃ de partibus aialiũ: vñ 3° de aia. Intellect⁹ speculatiu⁹ cũ speculat⁹ fuerit aliqd actuale .i. factibile siue agibile: tñ nihil pcipit aut ꝓseqⁱ aut fugere. Multotiēs eniꝫ intelligit terribile aliqd aut delectabile nõ iubet aũt timere vel delectari. Sic itaqz intellectus põt speculatiuus aliquid in se practicũ intueri ⁊ speculatiuus erit dũmodo ꝓsequēdo vel fugiendo non transcendat in actum: ⁊ meritor intellectus nãqz fm Boe. maioris est potentie q̃ nãꝫ: potest enim ꝯiuncta disiungere ⁊ disiuncta ꝯiungere: vt tactũ ē p Auer. dãis priori: ⁊ ita tota medicie sciētia erit speculatiua imo ⁊ agricultura fm p̃fatum Haly. tradita p Uirgiliũ ⁊ Palladiũ ⁊ oĩs ars ols dcã mechanica. Practicũ qdē ratione rei extat cũ nã ipsius de se incline ť in opus seu negocium. Ethicũ est vt boni efficiamur fm virtutẽ operãtes: ⁊ ethi. 2. medicinale vo vt tãdem sanitate fruamur. Praxim vo ipsius q̃rimus vt seruemus sanitatē ⁊ egritudinē remoueamus. Unde in ꝓhemio de aia. Physic⁹ existit circa materie passiones nõ separabiles: sed circa q̃cũqz nõ inq̃ãtũ hõ alius artifex est vt instructor aut medicus: ⁊ Cõmētator qd ex istis formis ⁊ passionib⁹ nõ est ꝑ nãm: sed p volũtatē ꝯsiderãdũ est ab artificib⁹ mechanicis: vt carpētario ⁊ medico. Practicũ vo ex parte intellect⁹ est qñ ipse ordinat qd in actu eligēdo vel fugiendo: ceu qñ medicus eligit medicinã vt fugiat egritudinē ⁊ inducat sanitatē. Praxis tñ actualis nõ est intellect⁹ cũ sit vñũ ēt practicus: sed sensus q singulariũ fm actũ existituz. 2. de aia cui debeť emperia ceu intellectui rõ: ⁊ iõ fm Aui. cũ qs habuerit theoricã ⁊ practicam scientiã adept⁹ erit scialeꝫ ⁊ operatiuã: ⁊ si nũq̃ fuerit operat⁹: ⁊ cũ practica nõ sit actio: sed modũ doceat ⁊ q̃litatē operandi. Qd ex simili testať Boe. musice iquiēs p̃. Is est musicus q rõne ꝑpēsa canēdi sciaꝫ nõ seruitio opis: sed imperio speculationis assumit: ⁊ fortassis illud voluit Ari. introduct⁹ ab Auer. collꝫ p̃ ca. p̃. Et Ari. appropriat hãc artem inter artes mechanicas in virtute. Qd idicat ꝓblema 3° ⁊ q: eius potētia doceť modus opandi ⁊ ordo. Quis eniꝫ ipsam in ei⁹ aia hñs: ⁊ vtute ipsius põt actualr agere ꝯseruãdo ⁊ curãdo. Uerũ ex. 9. meta. hic angiť sic Auic. Uideť impossibile esse edificatorē qui nõ edificauit nihil autē cytharedũ qui nõ cytharizauit: ⁊ tñ addiscēs cytharizare: cytharizãs addiscit cytharizare. Quare iterioꝝ 2° cap vltio. Methodi solũ cognite sine multiformiter exercitari fm eas nequeunt pfectos operari eos qui discũt. Unde dõnz ꝙ lꝫ ois scia sit in aia ꝟtute itellect⁹ ex reb⁹ originatã: tñ pfectio ampliorẽ ei⁹ ogõne suscipiť ex applicatiõe dcũ habit⁹ ipsius.

Diuisio medicine. In fine. Collꝫ. c. 5 in medio. Theorica ⁊ practica p̃ di vpl. ex parte rei ⁊ intellect⁹. Cap. pric. T. cõ. 4. Cap. 1. Te. c. 17. Te. cõ. 60 Prio p° vt sup in oppo. Ca. 34. in medio. Particula 1e prime. Te. cõ. 5. c. 14.

I

ad res ex quibus ꝯrie originem. Cytharisare et magis in praxi ꝑmanet ꝙ̃ medicina. Similiter neqꝫ Gal. negauit sciam verũ ipsius ꝑfectionẽ qua in ei⁹ vltimũ finẽ tendit ⁊ cõius intentũ. Est enim ꝑfectio duplex: vt ꝙ̃tũ ad esse: ac bene eẽ. Unde Alpharabi⁹ de ortu sciaꝝ. Medicus medicator nõ efficit perfect⁹ nisi per duas virtutes. Quaꝝ vna est vtus sup vñia ⁊ canones q̃ acqrit ex libris medicine: ⁊ altera vtus q̃ aduenit per lõgitudinez frequẽtie actionũ medicie in egris ⁊ studij in eis per lõgitudinẽ experimẽti: ⁊ visionis corpoꝝ indiuiduoꝝ: ⁊ per hãc virtutẽ põt medicus mẽsurare medicinas: ⁊ curationẽ sm̃ vnũqdqꝫ corpus in vnaquaqꝫ dispositione. Ex his itaqꝫ apparet ꝙ A. cum Haly. sensit vtrãqꝫ partẽ medicine theoricã. s. ⁊ practicã sciam existere. Haly. dixit theoricã solũ: practicã vero actione magis. Auer. quoqꝫ vt visum plus eam practice ꝙ̃ theorice ascribit cum etiam dicat ꝙ sit ars operatiua seu operatrix rationabilius tamẽ ac dulcius censuit Aui. ponens vtrãqꝫ medicine partẽz rationem habere scientie suo modo.

K

Propter quartum quidem ad primũ dõm ꝙ adiectio ⁊ ꝯtractio ⁊ ars operatrix nõ dicit hꝫ vt expositũ est motum ⁊ actum sed modũ potius ⁊ qualitatẽ ipsius: alioquin nõ eẽt ars excellẽtissima: vt declarabit dĩa subseqũẽti. ❡ Ad aliud dicendũ ꝙ finis theorice veritas est ⁊ nõ aliud: practice vo cũ hoc in opus est declinatio: cum modus ⁊ q̃litas in ea declaret agendi: qd ei⁹ negociũ hoc ꝯtingit manifestare. ❡ Ad aliud dõm ꝙ medicina aliqd est taliũ: reducit eniz in sciaz dĩa tertia ⁊ sequẽti: que si finaliter sanitatẽ ope faciat adipisci: est tñ scia cũ id nõ actionem seu laborẽ importet corporeũ: verũ qualitatez dicat ⁊ modũ operationis: ⁊ ꝓprie cũ circa ipsam hic negociantis finit intẽtio: similr quoqꝫ apparet ꝙ̃tuz cogant in oppositum adducta: qr ostẽsum est ꝙ prima medicine pars simplr est theorica: reliqua vo sic declaratuz. ⁊ si dicat practica modũ speculationis quẽdaz tñ obseruat ita vt ⁊ tota possit dici speculatiua.

L

❡ Differentia. V.

Quod medicina non sit artiũ excellẽtissima mõstrat. Ex quibus ostẽsum est ipsam practicaz solũ existere dĩa ꝑcunti. Adhuc de illis qd est vanũ ac in artẽ diuinationis redactuz nõ est artiũ ꝑclarissima: cũ id denotet vilitatẽ ⁊ imperfectionez: hꝫ vo medicina est. vñ Hip. de lege. Res medicine sunt vane: primoqꝫ re. a. Ars medicine in diuinationis vanitatem est redacta: ❡ Rursus: seruile aut qd in aliud ordinat nõ est excellentissimũ: talis vo ẽ medicina: subseruit eniz bonis fortune: ea enim acqrunt maxime ipsa: ⁊ ordinat in nãm: dĩa. 3. subalternat nãqꝫ illi. ❡ Amplius cognitio itelligibiliũ sic substãtiaruz separatarũ ⁊ aie est preclarior ea q̃ corpis: eo hec illis nobiliora: taliuz aũt est scia medicine cũ sit de corpe humano sanabili tãqꝫ de subo. dĩa. 6. metaphysica vo ⁊ q̃ de aia tradit: de re intelligibili nobilissima. ❡ Et fulcit: qr oẽs scientie in ꝑmã tandẽ reducunt metaphysicã dictam. dĩa ꝑ⁴. Palin: si esset ꝑclarissima eidẽ id inesset soli: cũ p superabũdantiã dictuz vni tñ cõpetat: ex hopi. 5°. Sed multe alie medicina sunt excellẽtiores. Ari. ⁊ Cõmẽtator de aia in initio: ꝓpter que medicina nõ est artium excellẽtissima.

Col. i pa.

Te. c. 16.

M

Cap. 15.

Te. cõ. 1.

In oppositum Hip. de lege talr ꝑncipiãs. Medicia artiũ ꝑclarissima. ❡ Rursus illa est scientiarum excellentissima qua tuetur ⁊ dirimitur qd naturaliter affectat precipue: hec autem est medicina que circa corpus extat humanuz vt vita ꝯseruet ⁊ protendat illesa. Omne nãqꝫ aial salutẽ tueri conat: ⁊ mortẽ pñi clẽqꝫ deuitat: hui⁹ ꝓhemio. vñ tertio ꝑ. c. 1. De duab⁹ reb⁹ nobis securitatẽ ꝑbet. s. putrefactionis penit⁹ ꝓhibitionẽ ⁊ humiditatis defensionem: ne celeriter resoluat: ⁊ hac etiam act⁹ ꝯseruant inocui. Itaqꝫ artiũ medicia erit ꝑclarissima.

Post medium.

Propter primum qdem sciendũ ꝙ quid sit medicia: quidqꝫ ars: quo etiã sciẽtia vel ars dicat: dĩa visum est tertia. Preclarissimam aũt id dicit qd nobilitate ac prioritate reliqua precellit: vt inde sit appetendum maxime.

N

Propter secundum vo sciendũ ꝙ aliq dehonestauerunt sciẽtiã istam precipuã: sicut reliq̃ ab idiotis vituperant quãdoqꝫ cũ quelibet scia tot hostibus exponat quot eius extãt vituperantes ⁊ ignorãtes: nihil eniz diligit nisi cognitũ. Quoꝝ aliqui id cõmiscere: qr sensib⁹ inexperti ac intellectu obnubilati nõ potentes attingere ad ea q̃ ꝓmittit: cum nõ solum dispositiones corporis ꝯceat exteriores cognoscere: verũ etiã interiores: nec tñ pñtia: verum ⁊ futura: putãt equidẽ sic reliquis vt sibi euenire: hoꝝ rediculũ est nõ paruũ. Non enim si nycticoracis oculus lucẽ solis intueri minime valz: reliqua nõ poterũt aialia: quoꝝ defectus est in ꝓpinqueꝫ seipsos vituperent ⁊ nõ artem. dĩa. 3. Nõnulli vo eandem vanã putabãt: qr ꝯsiderãtes eos q hꝫ artis fatebãt se familiares existere inuenerit multũ a veritatis tramite deuiantes. Quapp Hip. ingẽs: me^na artiũ excellẽtissima: subiũlit. ꝓp idisciplinã vtẽtiũ: quo ad practicã. vz. ⁊ iudicantiũ ꝙ̃tũ ad theoricã. Talis vana in defectũ vtriqꝫ est me^na oib⁹ artibus magis: vñ ꝑ re. a. Que res iã demũ ad hoc deducta est puta inexꝑiẽtia medicoꝝ solo noie ac iscitia: vt vulgo liquidissime clare videat ꝙ me^na ars nõ oino putat. Cum. n. qd vni egrotãti ꝓfectuꝝ: alij vo nociuũ appeat me^na ars in diuinationis vanitatez est redacta. Sed vo hꝫ nõ hãc sauciãt artẽ seu sciaz ꝑclarã vsquequaqꝫ: vez poti⁹ idiotaz: q p seuo ipsi⁹ se ꝓfitet artificẽ: ⁊ vulgũ ꝑcipue qui nunt ab iperito secernere ignorãtẽ: nã exps toti⁹ medicinalis scie ab eo peritissim⁹ iudicat dignoscẽs. n. ptisanã: syrupũ: aquã quoqꝫ mellis a vulgo medicus habet: ⁊ h̃ eqdẽ vtcũqꝫ tactum. Et hinc et nõ parum scia patit astropcum hodie ꝑpauci peritꝫ repiant in ea: qlibet nãqꝫ in celũ cõspiciens. Saturnũ denotans aut Jouẽ astrologus a vulgo reputat ignaro.

O

Te. c. 16.

Dña 3°.

P

Propter tertiũ qdẽ sciẽdũ ꝑ ꝙ me^na et nũc est de nũo nobilissimaꝝ artiuz. ⁊ demũ qdem amplius olim extitit. hꝫ. ❡ Propter primum qdẽ hui⁹ sciendũ ꝙ ipꝫ ostẽdit tã ex pte illi⁹ qd sibi ꝑncipalius fexistit ꝙ̃ ei⁹ qd scdario. Pri⁹ qdẽ triplr rõne puta subiecti: modi ꝓcedendi effectiui ꝑncipij ⁊ finis. Cũ. n. vna scia sit alia nobilior subo ⁊ mõ ꝓcedẽdi ac vtroqꝫ. de aia ꝑncipio. ꝓp h̃ ⁊ ꝑcipue subi grã scia me^na nobilitabit: vt corpus extat humanũ rõne dispõnis: vt tactuz est: maxie affectate. Id aũt ceteris q̃ h̃ digni⁹: cũ hõ sit altissim⁹ corpe ac nobilissimus virtute. Altissim⁹ qdez corpe rõne mistionis vl nexus elemẽtoꝝ in illo: eo ꝙ subtili⁹ sut ꝯtexta ⁊ in ipso eq̃litatẽ põderis studiosius ꝯsequunt: cui⁹ signũ extat corporis rectitudo. iuxta illud trãsfigurationis ꝑ Ouidij. ⁊ 5. de cõsolatione. Pronaqꝫ cuz spectent aialia cetera terram. Os hoi sublime dedit: celũqꝫ videre Jussit ⁊ erectos ad sydera tollere vultus. Nã sursuz in eo sursum est simplr seu in vniuerso qd in alijs nõ repit aialib⁹ sed sꝫ qd. dĩa. 40. Ex parte siir cõplonis: qr donauit hoi cõplonẽ tẽpatiorẽ quã in hoc mũdo foret poĩe inuenire: ⁊ cũ suaꝝ virtutũ qb⁹ agit ⁊ patit eqdistãtia. ꝑ ꝑ⁴. A. vñ Alexãder medic⁹ i ꝓblemati. a me trãslatis. Nãm hꝫ in cõtẽperãtia cõplonis existẽ corp⁹ humanũ ceteris aialium magis. ⁊ theorice. 1. Hõ tẽperatioris factus est complonis: ceteris aialiuz cõplonib⁹. Amplius qꝫ ex parte mẽbroꝝ ipsius: qm̃ eis cognitis oium alioꝝ aialiuz facillime cognoscunt ꝑticule: hystoriaꝝ apparẽs ꝑ. sicut. n. auri ꝑ frusta hꝫ cognitio minutati. ita hois ptes illarũ respectu q̃ iu brutis velut aurũ extat in fornace ꝓbatuz. Nobilissimus qꝫ existit virtute rõne forme cõis sine vlis ipsius humanitatis. vz. q̃ in ordine formaꝝ indiuidualium tãq̃ vltimũ complemẽtũ itẽdit a natura. ipsa nãqꝫ hucusqꝫ ꝓgressa

Te. cõ. 1.

Q

Doc. 5°. ca. 2.

Cas. ii.

progressa cessauit: cu nō hūs qd honorabilius qō subm substerneret eidē. Alexāder piparheticus. Quare cōmē. 2. de aia. Cōplemētū aialiū ⁊ finis eoꝝ q itēdebat i gnōne quē cuz nā potuit pingere sterit: ē modus aialiū hūs vtu/ tē speculatiuā ⁊ cogitatiuā aut intelligibilē: hac nāqꝫ pte hō solus. q. nucleū pcipit ex fructu. po⁹ etenim sibi gratis desolis accōmodata reꝝ cās ⁊ vlās pscrutat: vn̄ Auer. de sensu ⁊ sensato. Homo cōprehēdit dīas reꝝ ⁊ intētiones ipsaꝝ pprias q̄ sunt i re sensata q̄si medullā de fructu: aia/ lia vo alia q̄ forinseca velut cortices fructuū extītia: cuius qdē signū: q: ipsa mouent a sensibilib⁹ minime nisi i quātū rōnē importāt alimēti. solus nāqꝫ hō a cātu. figuris colo/ tur ⁊ tincturis: ⁊ Arist. ibidē. Solus vt est dicē sentit alio rū aialiū hō: ⁊ gaudet floꝝ ⁊ alioꝝ odoribus. ac Ethi. 3. In alijs aialib⁹ nō ē delectatio fm sensum: nisi fm accñs neqꝫ odoribus lepoꝝ canes gaudēt: sz cibatiōe. sensuz aūt odor facit: neqꝫ leo voce bouis: sz comestiōe. Et si medic⁹ aiaz nō ɔsideret directe: veꝝ eius ampli⁹ subm: eadē rñ hz qd ɔspicit ex ɔsti: vt dīa. 3. d cūracurā corpīs eā q̄ aīc pare. Clara ēt ⁊ decora nō paꝝ reddit me^na ex pte modi pcedē/ di: cū sit ordinatissime tradita vt p doctrinas ordiarias no minatas: dīa. 8 Subijcit ēt scie nāli sumens tres modos diffionis ex illa cui⁹ fidē demōstratiōes sunt certe q̄z mat/ rū: vn̄ Cōmē. 2. meta. Demonstrationes mathe^ce sunt in p certitudis ordie ac eas in h ɔsequunt nāles. Me^na vo est q̄dā pticularis nāe scia: imo phia ⁊ me^na sūt sorores. Cō/ mē. sectaꝝ. Rursus ei⁹ cognitio grādis cū sit de corpe ho/ bis cognito ⁊ sibi ppinquo: ita vt recōpēset aliqd nō ad nā/ lēs imo ēt ad eā q̄ sz diuinā phiārō ptib⁹ apparet p. Rōne vo pncipij effectiui: qm̄ pmus eā inueniēs docēs ac vtens fuit Asclepius siue Esculapius: q ob ei⁹ scie celsitudinē in deoꝝ numerū ē recept⁹: dīa p^a. Tādē aūt diuin⁹ Hip. eā pfecit ac i lucē deduxit: de q̄ Arist. in qbusdā pblematib⁹ eidez ascriptis. Deus miserēs hūani gnis alterutris mor/ bis dissolui nām īcarnās Hip. pduxit tanq̄z nūq̄z peccā/ tē in medicie traditionē pfectā. Qō ēt fulciūt pirones. i. p barores: a qb⁹ pironis qa liber grec⁹ eoꝝ oēm sciam pter medicinā ipugnātes. Quib⁹ siqdē forsitan pblematib⁹ p/ fatis alludit qm̄ dī: medicinalē artē nō inutilitō ⁊ ihonoro quēadmodū als artes. Ex pte q̄z finis q̄ ē sanitas Ethi. 1. ac eius possessio. p^a dīa. h ār digni⁹ ⁊ pinter⁹ maxie vt ita ea carēs feliciter minime sine nāqꝫ ipsa null⁹ pōt hūanoꝝ actuū exerceri. Ex pte siqdē eius qō scōario: qm̄ ea cōfert sīi laudē ⁊ amicoꝝ acqsitionē. Iuxta illō rhetoricatū Hip. nō aūt ipsi⁹ serie: vt i ea signat trāslatio. Ois q me^na artis studio seu glia: siue delectabilē amicoꝝ ɔsequi desiderat copiā ⁊c. Ac. 10. sūr theo^ca. c. 1. In honorē ēt nō pūi addu cit cōit affectū: vn̄ ecclesti. 38. Honora medicū pp necessi/ tatē: etenī illū creauit altissimus. Cōfert ēt in honoꝝ acq/ sitionē fortune: q̄re Cōmē. sectaꝝ. Bonū aliqō diuitiarū ⁊ vite nrē opportunū inuēta ē ars me^na: sanitatē opari ⁊ cō/ seruare pmittit ⁊ exercere: p quā mag̅ honoꝝ vtilitas hoi bus addit. vn̄ Mes. Insignia medici gestiūt munera. Si/ militer ⁊ nomē pclaꝝ extis cūctis diuitijs meli⁹. iuxta illō ecclesia. 7. Meli⁹ ē nomē bonū q̄z vnguēta pciosa. Quoꝝ plurima tālr tāgunt. theorice p. Medicine artis scia iter excellētiores est artes ceterisqꝫ maior vtilitate ⁊ maioris piculi. oīb⁹ nāqꝫ existit hoīb⁹ necessaria. Propter hō 2^m sciēdū q antiquus: vt tpe in quo nōdū iuēte fuerāt scie no/ bilissime speculatiue: h existit q̄z nūc ampli⁹ pclara poste/ ri⁹ nāqꝫ he alijs iuēte. plib⁹ nāqꝫ repris artib⁹ vt alijs qdē ad necīa vite: alijs vo ad introductionē existibus. meta. p/ hemio. Sciaꝝ aūt speculatiuaꝝ pncipia ⁊ plurima ipsarū inuēta sunt p Hip. vn̄ elemētoꝝ. p Hip. pmus oīuz iueniēs vi elemēta artiū ⁊ nāe hois ⁊ pmus sufficiēter demōstrās. Et naturaliū p. c. 2. Primus oīuz quos scim⁹ medicoꝝ ⁊ phoꝝ demōstrare tētauit: sic prius cognoscens certissime

opa nāe. Et in eodē. 2. ca. Prim⁹ oīuz quos scimus recte dixit Hip. Arist. vo secūdus recte expoluit: ⁊ merito: q: i/ uenit ⁊ cōpleuit tres artes: logicā: nālē: ⁊ metaphysicam. Cōmēta. physicoꝝ accessu. Q: aūt Hippocrates pdicta co gnouerit sermo ipsi⁹ de humana ondit nā: cui qdē similez de gnātione ⁊ corruptione Arist. inscripsit. Asclepiades vo cū ceteris medicis de elemētis. Q: aūt pscis tpib⁹ fue/ rit excellētissima medicia innuit Arist. meta. 6. volēs q si nō foret altera pter nā ɔsistētes: physica eēt sciaꝝ p^a. Si āt est aliq̄ substātia imobilis hec por ⁊ phia pma ⁊ ita vlis. vnde cū priores phi impotētes distinguē sensum ab itelle ctu nō posuissent aliq̄ entia nisi corpa: apparens meta. p. ⁊ 4. de aia. 3. nālē phiam existē pmā oīuz cogebant pferre. Ita ⁊ medicinā cū prius fuerit: vt tactū: inuēta nāli tanq̄z necessarior alijs: igit ea fuit prior ac earu: preclarissima.

Propter quartū quidē ad pmū qdē appa/ ruit qd dōm ex insignij po ri dīa. ¶ Ad aliud dōm q illud nō ipingit crimen scie sz ipsis ignaris artificib⁹ ⁊ vulgo iperitoꝝ: vt visum: discerne pitū nequūt ab ipito. ¶ Ad aliō dōm q medicia nō ē tā/ te nūc q̄te nālis phia excellētie: cū sit pfecte tradita ⁊ ex/ posita finisqꝫ altioris: sec⁹ āt antiquus extitit aliaꝝ rōne sciaꝝ. Neqꝫ scia sine forisseco nobilitat: q̄lis ē amicitia: ho noꝝ ⁊ diuitiaꝝ opulētia: vn̄ Geosar. itroductorij p a fili re/ stat illos ispiētes q studēt i astrologia vt valeāt p ipsam diuitias: augmētationē dignitatis acq̄rē ⁊ honoris. Ueꝝ ab itrinseco fine q̄lis ē i medicia sanitatis possessio. ¶ Ad aliud ēt sīr qd dōm appuit ¶ Ad aliud dōm ɔcessum eē nūc minus speculatiuis ceteris pclarā. Est eñ pclarissima respectu plurium aliaꝝ: cū ei⁹ subm sit nobilissimoꝝ: modus pcedēdi pfectior: finisqꝫ ōsiderabilissimo: ⁊c qō p supabū dātiā oī vni soli cōuenit in illo gn̄e. ¶ Ad ea vo q̄ alteri⁹ partis arguta quārū qūo ⁊ qñ nobilitatē extēdāt medici/ ne innotuit: finis nāqꝫ ipsius lz q̄z maxime appetatur egē/ tibus quādoqꝫ ceu summū bonū: non tamen id est simpli/ citer nāe humane: verū scire potius ac speculari. Ethi. 10.

¶ Differentia. VI.

Quod corpus humanū nō sit medi cine subiectū mōstra tur: q: scia ē vnius gn̄is subiecti: dīa. 3. sed il/ loꝝ q̄ ɔsiderant a medico plura sunt etiā gn̄e diuersa tactū eadē. Qō firmat: q: res nāles nō nāles ac ēt pter nām in subis numerant medicine p pma. ¶ Adhuc illud ē subm in scia de q̄ determinat in illa: q: subm ⁊ scia cōuertunt: sed de multis agit vt appet in ipsa q̄ corpus nō sunt humanū. ¶ Ampli⁹ cū passiōes de subo demōstrent p ipsius diffinitionē sicut p mediū: vt dictum oli: z: ipm̄qꝫ opz eē itelligibile vlē ⁊ icorruptibile: qm̄ obie ctum est itellectus. 3° de aia: tale aūt nō est corpus huma/ nū cū sit sensibile ⁊ eius ɔsideratio sensibilis: q: ceu appet ex technis 2° trac. de signis. 1. cō. 24. ⁊ Haly. expimēte me dicinalis speculatio nō trāscēdit sensum ex qbus ɔcludit corpus humanū nō fore medicine subiectum.

Huius aūt oppositū testant medicoꝝ illustres plurimi. ¶ Amplius illud est subm in scia cui attribuunt oīa de/ terminata in ea: corpi aūt hūano oīa determiata i medicia attribuunt: ⁊ actiōe quā cānt in ipm diffiniunt: igit ⁊ sub iectū erit medicine. ¶ Circa id vtiqꝫ quesitū pp in antece/ dentibus tacta de his breuiter transeundum.

Propter primū cuius quidē sciēdū q subie ctū in scientia est illud circa quod speculat itellectus in illa: qō ɔprius dr obiectū. ita nāqꝫ scia ad ipm se hz sicut ad eius obiectuz potētia. Cor/ pus vo humanū ē corp⁹ mistoꝝ dignissimū oīuz ⁊ vincu/ lū vniuersi. velut eñ auꝝ depuratū se hz ad cetera metal/ lasita corp⁹ hoc ad cetera corruptibilia corpoꝝ. dīa pori.

I
Aleali. p. mo.

Propter scdm 2o sciēdū q Gal. primo afo. z haly. in sul libri pn° eē volunt subm medicine corpus humanū: h̄ tñ sic ꝯplatū simpliciter nō est directū: cū ēt subm moralis scie aut politice aut physionomie sit corpus humanū: vñ illoꝝ breui z sano itellectui opꝫ adiūgere aliqd puta: vt lō tactū: hāc passionē sanabile. Oē nāqꝫ subm opꝫ passiōes z ptes determinatas hāc. Quidā 2o ponūt subiecta libroꝝ eē cano. medicinales sub afoᷓistica breuitate traditos aut diuitiua aut diffinitiua seu hꝫ: qꝺ satis ē dictum sine arte cū dicāt ꝯfuse totā sciāꝫ eē subm totius: nō discernētes subm a passionib⁹ ꝓprietatib⁹ z ptibus: nihilqꝫ fere rōnis significātes. Distiguūt ēt hi multiplex eē subm: qꝺ z suscipiūt ꝯciliatorib⁹. A. z Auer. i discordia eoꝝ de subo meta. Triplex eniꝫ ponūt subm. Unū qdē p pdicationē: z sic meta⁹ subꝫ est ens. Aliō pradicationē z sustētationē q̄zdā z ita subaꝫ. In ea nāqꝫ fundant oia q̄ determinant in ipsa. Aliud p viā finis: z sic de⁹ dī ipsius subm totū. n. eē ipsi⁹ finit in deū: z sic in medicina dicūt eē subm triplex: rē qdē medicinalem per modū pdicatiōis. oē. n. qꝺ determinat i medicina ē res medicinalis: p viā 2o finis sanitatis possessio. Corp⁹ autē hūanū p modū radicatiōis z fundamēti testant fore subꝫ. Sed ista qdē distictio cū eo q nō certificat q̄sitū: ipꝫ ēt nō tollit. Alis. n. est illi q solet a qbusdā in meta⁹ subo fieri dicētib⁹ id fore triplex: vel qꝛ cōius vt ens: aut certi⁹ ceu cās vel digni⁹ vt deus. Huiusmodi 2o distinctiōes sunt logice z sciētijs realib⁹ abhorrēde: cū ad multos indeterminate deducāt errores: acceptate tñ a pluribus nřm ꝯsuetudine putantibus oēm distinctionem solutionem existere.

K

Propter tertiū 2o sciēdū est q subiectū medicine ē corp⁹ humanū sanabile: sic dī q subm nālis phie ē ens vel corp⁹ mobile. Qꝺ 2 p³ satis inuit qū dī. Qm̄ medicina corp⁹ humanū ꝯsiderat ex pte q̄ sanat: z a sanitate remouet. Cū. n. medic⁹ cōsideret corp⁹ hūanū affectū his duab⁹ dispōib⁹: sanitate z egritudie includunt sufficiēter in hac passiōe: puta sanabile. ¶ Pōt nāqꝫ hoc denotare aptitudinē ꝯseruatiuā sanitatis z aptitudinē ipsius receptiuā egritudine remota. Dico aūt sanabile nō sanatū: scꝫ id sit finis z forma illō aūt nūq̄ nāqꝫ ꝯcidūt. phy. 2. q aūt id sit subꝫ ostdit. ¶ Pri⁹ tñ sciēdū q subiectū duplr dī. vno qdem mō entis actu: in potētia tñ ad aliud qꝺ ex ipso cāri dī. hō. n. exīs actu est i potētia vt sit subiectum albi: z ita nō est h̄ sermo de subo. Di z alio modo subm in scia: ad qꝺ vident q̄tuor requiri. Unū qdē pmū q sit noti⁹ pus intellectui occurrēs iter oia ꝯsiderata in ea: 2m 2o q ex ipsi⁹ cognitione pcedat ad cognitionē oium alioꝝ in illa. 3m qdeꝫ q de eo pbent passiones z ꝓprietates in illa scie: z 4m q oia in ea determinata habeāt ad ipꝫ attributionē. Primū qdē ostdit: qm̄ scia cōparat ad subm sicut potētia ad obiectū. 2° apparēs ē aīa. ceu. n. obm determinat potētiā: z nobilitas potētie est ex nobilitate obiecti. ita subm determinat sciam: z nobilitas est sciētie ex nobilitate subti. vna nāqꝫ scia ē nobilior q̄ est de nobiliori: scꝫ iter oia que pmo apprehendunt ab aliqua potētia illud pus apprehēdit qꝺ est p se obm illius potētie: vt color cū sit p se obm potētie visiue. Illud qꝺ primo apprehēdit a visu est color siue coloratū: scꝫ iter oia q̄ cognoscunt in scia subm est p cognitū in ipsa. Et ex h̄ sequit scdm: q ex ei⁹. s. cognitiōe pcedēdū ē ad cognitionē alioꝝ in illa scia: qm̄ ex cognitiōe notioris pcedēdū est ad cognitionē alioꝝ: cū igit subm sit hꝫ ex ipso pcedēdū erit. Tertiū ēt declarat: qꝛ subꝫ in scia dꝫ eē de quo dmōstrant passiōes. nā p ea q̄ determinant nō cognoscim⁹ de subo nisi qꝛ est z qd dī p nomē. supponit. n. fore posterioꝝ. i. Sꝫ q̄le ē: qꝺ cognoscim⁹ z h̄ p ipsi⁹ ꝓprias passiōes: z sic de ipso passiones z ꝓprietates dmōstrāt i scia illa. Quartū q̄ꝫ vꝫ eē manifestū ex noīs rōne. subm eni fundamētū seu fulcimētum

L
D

Doctri. 1. ca 2. in pn.

T. c. 70.

Cōditiōes subiecti i sciencia.

T. c. 33.

M

T. c. 1.

vel ipostare a quo alia determinata in scia sumāt eē: z sic ad vnū referri. Corp⁹ aūt humanū sanabile hꝫ has q̄tuor cōditiones. Est nāqꝫ notius qꝺ ē in medicina: z primū intellectui occurrit. Ex ipsi⁹ ēt notioritate cetera reddūt nota. sicut appet ex resolōne ipsius facta. p pma. hꝫ ēt ptes: qꝺ pꝫ resolōne pdicta: z passiones puta sanabile siue sanitatis z egritudinis susceptiuū: alia ēt determinata in medicina ad ipsum reducunt: z per attributionē ad id considerantur. Est igitur eius subiectum cōmunius.

N

Doctri. 1. cap. 2.

Propter quartū qdē ad p^m dōm q lꝫ q̄ ꝯsiderant a medico sint plia z gñe dīa: in q̄dā tñ vnitate analogie seu attributiōis vnitātur ad scie vnitatem. dīo 3°. ceu oia decē gña in ente. Oia nāqꝫ ab eo ꝯsiderata tādē ꝓpinqus aut remotius in corp⁹ ex hꝫ attributiōe reducunt sanabile. ¶ Ad aliud sꝫ dōꝫ que. n. corpus nō sunt humanū: ad ipm sic tādē reducunt. ¶ Ad aliō dōm q sensibile duplex est: quoddā pticulare motui z mãe huic ꝯiūctū: z de tali nō est scia: alterū p intellectū abstractū ab his nō tñ in cōi: z de h̄ sensibili est scia. Et modus ēt phie essentialis vt nālis ceu id in priorib⁹ q̄sitis euidēs existit: de quo sensibili ē medicina: talē ēt sensuꝫ intuet medicus. Considerat nāqꝫ vlia quoꝝ cognitio sensui est valde ꝓpinq̄: cū ex posteriorib⁹ z apparētib⁹ in hora magis deueniat: me^{us} ēt multū in expiētia ꝯsistit. alie 2o sciaꝫ lꝫ a sensu sumāt originē: plus tñ ab hac ea magis abstrahūt. Uidēs nāqꝫ Gal. q lesiōe cerebri z epatis vel iuuamēto nocet aut pficit v̄tus aialis z nālis: hāc qdē ponit ꝯsistere in cere° zillā 2o i epate. Ac qꝛ in ossib⁹ z illius nō est neruus apparēs aut vena simplr ꝓfert ipsa v̄tutē hāc innatā: nūcū tñ vitā recipiūt z virtutē nutritiuā cuꝫ alimēto a corde z epate: qꝺ probat primo pma. c. de mēbris ex obstructione meatus inter hec z ossa: nō tamē innatitas tolleret prima: verū potius eius conseruatio quicquid dicat. A. solet z id aliter interpretari: sed qꝛ inferius dicetur sufficienter taceatur ad presens.

O

P

¶ Differentia. VII.

Quod predictū medicine subꝫ nō sit vni sꝫ pluribus medicis cōmittēdū ostdit: qm̄ duo ꝯcurrētes agere z itelligere potētiores ethi. 8°. melius etenīꝫ iudicāt multi q̄ꝫ vnus qcūqꝫ. politi. 3°. iuxta illud qꝺ tu nescis fortassis nouit ofellus. In pluribus tñ medicis ꝯsistit turba multa z nō i vno. ¶ Amplius sicut sꝫ hꝫ sensus ad sensibile: ita itellect⁹ ad itelligibile. de aia 3°. sꝫ plures sensus sensibile meli⁹ pcipiūt z discernūt q̄ꝫ vn⁹. sꝫ illō eodē politi. 3°. Incōueniēs forte vtiqꝫ videbit eē si meli⁹ pcipiat qs duob⁹ oculis z duab⁹ auribus iudicās z agēs duob⁹ pedib⁹ z manib⁹: q̄ꝫ multi multis. ¶ Adhuc medicoꝝ pnceps. Gal. casus recitat q̄plurimos i qb⁹ idē ea alios sibi fore medicos associatos quos z ipse videbat suscipere. Ex qbus ꝯcludit vno pluribus medicorūꝫ corpus humanū fore vt recte procuretur cōmittendum.

Cap. 1. ante me.

T. cō. 3.

In fine.

Ut lib. pnosti. post mediuꝫ z 10. de ingenio. c. 3.

Q

In contrariū videt Damascen⁹ in afor. dicēs q vni fideli medico cōmittēdus est eger cuius error a recti distātia puus sit eo q nūq̄ꝫ peccare maius ē q̄ꝫ sm hoīeꝫ: q tñ minus peccat artificialior est eo q plus. ꝓnosticoꝝ 3°. vñ Damascenus ibideꝫ. Neqꝫ eniꝫ humana nā piculū icurrere nō pōt: pertiꝫ i subtilib⁹: z cuius cām assignat in priori afor. qm̄ si plures ꝯsulit i singuloꝝ errores plm cadet. ¶ Amplius Aristo. poli. 1. Nā nihil facit tale q̄le statuarij delphicū gladiū ob inopiaꝫ sꝫ vnū ad vnū. Sic eniꝫ vtiqꝫ pficiet optime organorū vnūquodqꝫ. In scdo eorūdē. Unuꝫ nāqꝫ opus ab vno pficitur optime. ¶ Adhuc scdo politi. ꝯ Socratē q mulieres ponebat z alia cōes. De ꝓprijs maxime curat de cōibus aūt minus: vnde prouerbiū. Participantium molendinū torquibus colligatur. Duo enim sunt vt ibidē ait que maxi-

Afo. 46.

Gal. c. 43.

In pn°.

Circa fi.
Circa pn.

Post pn^m

A me faciunt sollicite curare homines et diligere: propriuz et dilectum. Sed si pluribus medicis cõmittatur actus pro/curationis cõmunis reddit̃ et procurati dilectio remittit̃. Itaqꝫ corpus humanũ vni tm̃ medico cõmittendum.

Propter primũ sciendum quidem ꝙ quid sit subiectum hoc differẽtie ap/paruit precedẽtibus. quid autem medicus prima.

Propter scd̃m ꝟo sciendum ꝙ quidam pnun/ciauerunt corpus humanum in eius salutem medicis egere q̃ꝫ pluribus: qm̃ vnus alio iu/uatur in inquirẽdo expediencia illi. Alij ꝟo ꝑdictis oppo/siti facti dixere simpliciter vni soli fore cõmittendum: et ser/mone Damasceni vallãtes: quorum quidem defectus cum ipsorum motiuis explicabitur ex dicendis.

Propter tertiũ siq̃dẽ dñm ꝓ fere viã obseruã/do mediã ꝙ corpus humanũ plibus cõmittẽdũ est medicis: vno tñ̃ dẽ ꝑncipaliori facto. ❡ Scd̃o vidẽdũ q̃les plimi psit in vnũ ꝯfur gere. Primũ q/dẽ declarat̃: qm̃ sic in alijs euenit regiminib⁹: puta i politi cis: ita et in corpis humani regimine. nã estimãdũ ẽ aial ꝯstare quẽadmodũ ciuitatẽ bñ legim⁹ rectã. de cũ motus aialiũ: z vñ legis positiua iudicatiua exercitatiua et medicialis 4^or. ponunt̃ ab Eustratio. Ethi. pm̃° vrbanitatis pres. Sz i po/litico regimie plures tñ̃dẽ regẽtes ad vnũ supmũ ordinant̃ regẽtẽ: alioꝝ iferioꝝ oẽm scilicitãtem motiua et ꝯsilia vt in Aristocratico politicoꝝ libro ꝑncipatu: qd̃ ẽt .8. phy. 12. me ta. ac in occultatione idicat̃ ꝑcli platonici. oĩs nãqꝫ mot⁹ in vnũ demũ ordinat̃: i vt demũ oẽs itelligẽtie in ꝑmũ: sz nõ so/lũ hec: sz aia tñ̃dẽ vt fine claudit̃ illius. ❡ Adhuc vnus ꝓꝓ ꝓmptitudinẽ nãe hũane ad labẽdũ: nõ põt ita oia vt plures corpi emergẽtia humano aut sibi necessaria ꝓuidere cũ ex/tẽt fere ifinita: vnus nãqꝫ nõ põt in se ꝑfectiões ẽt vnius rei cũctas hic ꝑfecte: q: nihil simplici in gñe oibus ex ꝑtibus perfectũ natura exposuit. 2° rhetorice veteris. Propter qd̃ Zeusis cũ picturã elegantissimã ꝯstitueret Crotoniatib⁹ ex oib⁹ formosiorib⁹ mulierib⁹ ipsorũ qnqꝫ elegit: vt susciperet qd̃ ineẽt vniculqꝫ venustatis sũme: opposito derelicto: plẽs ꝟo pñt ꝑfecti⁹ ꝑdicta iueri cũ plurib⁹ vtant̃ sensib⁹ et itel/lectibus. ❡ Et firmat̃: q: virt⁹ vnita plus est ifinita q̃ꝫ mul/tiplicata seu dispersa. in de causis: et ꝑ ꝯñs magis motiua et operatiua. ne ẽt ꝯfusio ac multiloquiũ ipedimẽtũ corpis hũa/ni et maxie lapsi inducat̃: opz tandẽ in vnũ principalẽ ꝯfur/gere prudentiorẽ sollertiorẽ ac magis sollicitũ existentez et ab egroto amplius affectatũ in quo et oẽm spez posuerit: q̃ quãtũ ꝯferat in salutẽ dicet̃ dĩa. 135. cuius iperio regimen ordinet̃ oẽ siue ꝯseruatiuũ fuerit seu curatiuum. Quidã tñ̃ opuiẽtiores fastu quodã deducti plures ꝯcitant ad seipsos qd̃ nõ laudo nisi ꝑdicto mõ fuerint in vnũ redacti. Corpus igit̃ humanũ plurib⁹ vno ꝑncipaliori facto medicis cõmit/tendũ: et maxime cũ notus et familiaris extiterit: vnde Cor/nelius celsus. Cũ vtrinqꝫ par scia fuerit vtilior tñ̃ medicus ex̃neo est amicus. ❡ Propter scd̃m hꝫ sciẽdũ ꝙ hꝫ medici debent esse docti: exercitati: eq̃les aut fere sollicitũ: diligen/tes: fideles: beniuoli: in salutẽ corpis humani simplr̃ intẽdẽ/tes: nõ victoriã aut vanã gloriã vel honorũ fortune acquisi/tionẽ: ne ꝯcitata de ipsis cõqueratur nã. Taliũ nãqꝫ pluralt/tas in vnũ principaliorẽ poterit vtiqꝫ cõuenire: et tales de/scripsi dĩa sunt scd̃a ꝙ et ipsi diligẽtes extant nãe ministri. Uerũ pene plurimi his prauis coꝝ actibus et morib⁹ sunt oppositi sicut reliq̃ eos tetigit medici descriptio dĩa ꝑma. Emuli. vz. detractores: oblocutores: elati: ambitiosi: sciẽtie alicui⁹ et laudis detestatores: loquaces: negligẽtes: luxurio/si: vinolẽti: alcatores pecunie: vane glorie ac supbie ibiãtes: dei ẽt icultores: disfariaqꝫ spnẽtes. Qd̃ in testamẽto mãda/tũ est medicis Hip. sicut apparet ex de lege et theorice pm̃° et tales nõ solũ vt in vnũ nõ ꝯueniũt plorẽ: verũ vnusq̃sqꝫ desidet a seipso medũ ab alioꝝ hꝫ: z nulli eis corpus cõmit/tendũ humanũ: minus tñ̃ põt nocere solus q̃ꝫ plures. Pro/pter quos assero in salutẽ ipsius medicũ habẽdũ esse vnuz ꝑdictis bonis ꝓprietatib⁹ adornatũ q de suis probioribus eligat socijs vel discipulis vnũ vel duos aut ẽt tres cũ q̃b⁹ inq̃rat et ꝑficiat qd̃ expediat circa ꝑdictũ sub: z illis pluries vilitatib⁹ aut coꝝ aliquo ꝯtinue assistẽte: veritas. n. cũ ma/gno populo iudicari nõ põt sz cũ aliq̃bus itelligẽtib⁹ et sen/sum hñtib⁹ q̃dripartiti 4°. Hic nãqꝫ: i. tholmedicus libenter ꝑcipit illoꝝ motiua: et eis hñ dicta ꝯcedẽs tñ̃q̃ꝫ sibi: nec vere/cũdat̃ qcq̃ꝫ illis ꝯfiteri. sil'r et illi volẽtes apud ipm appare/re neqꝫ sibi detrahere: cõcedũt oia q̃ vident̃ rõnabilia. ꝙ si dubitãt vnanimiter inq̃rũt. hic. n. modus est veritatis inq̃si/tiuus ꝑ celi et mũdi. Un̄ ad summũ salubrius ẽ vt vnus ꝑn/ceps in ope ꝑsignet̃ laudẽ aut vituperium habiturus. Tepe/scit. n. cũ ꝑles fuerit: vnusq̃sqꝫ in seipso: tñ̃q̃ꝫ nõ oino ex sue regiminis ꝯñia habiturus: q̃re ꝑsicatus stimulor me no/lente. Est aũt sciẽdũ ꝙ medici merito vplim maloꝝ extant moꝝ. Tum q: ex vili stipite et sterili originez ꝯxerunt intu/mescẽtes demũ et ꝯtumeliosi facti cũ fuerint aliq̃lr̃ icrassa/ti. Tum ẽt q: medicine scia et simplr̃ curatiua maxime scor/pioni attributa est et marti: quoꝝ ꝓprietates in malũ tẽdẽ/tes iã sunt tacte. Cõseruatiua ꝟo magis tauro et veneri hos in oẽm trinã icitãtib⁹ luxuriã: istos tñ̃ q stellariter prauoꝝ moꝝ existũt ꝓꝓ virtutẽ Scorpionis et Martis i eis dñantẽ ob attributionis virtutẽ ꝑfectos repio medicos. Un̄ nãlit̃ ꝓb⁹ medicus maloꝝ dz esse moꝝ. Tum etiã q: scia hec nõ de virtutibus ac moribus determinat acquisitis sic aliarũ plurime: sed de naturalibus tñ̃ in techonis. Tũcqꝫ propter astralitatem q̃ꝫ prauam moralitati oppositam.

Propter quartũ ꝟo his breuiter sic astrictis cũ medicoꝝ reuerẽtia et in/ducta suis satis ꝓcedẽtia vijs veꝝ ꝯcludẽtia ꝑ ꝑte existant amplioris tñ̃ gr̃a didascalie. ❡ Ad pm̃ dõm cũ alijs ꝙ Ari. loq̃tur de iudicio intell's practici in agibilib⁹: in quo ꝑles repiunt̃ ꝑfecti: hic aũt est sermo magis de iudicio itell's ꝯsi/deratiui q ꝓpauci vigẽt valde. Et ideo magis est ꝯsentien/dũ vni maxie vigenti q̃ꝫ plurib⁹ deficiẽtib⁹: aut lz pluribus vigẽtibus repertis ꝑ se foret amplius cõmittẽduz q̃ꝫ vni: ꝑ accñs tñ̃ vt ꝓꝓ in appropriationẽ et prauorũ vt tactum est mores secus euenit medicoꝝ. ❡ Dicẽdũ ẽt ꝙ turba multa melius iudicat q̃ꝫ vnus qcũqꝫ idifferẽter. Ille nãqꝫ vn⁹ põt praui iudicij existere et ꝑcipue in singularib⁹: lz vn⁹ ꝑitus et expertus ꝓpue in vlibus et in his que subtili egẽt iuestigatio/ne plurib⁹ idifferẽtib⁹ iudicat ꝑfectius: cũ pauci reperiunt̃ in talib⁹ iudicare sciẽtes. ❡ Ad aliud dõm ꝙ plures sapiẽ/tes meli⁹ vno iudicãt nisi amore ꝑuertant̃ aut odio: q̃ mul/totiẽs iudicij veritatẽ ꝑmutãt: magnoꝝ moraliũ. i. et cẽtilo/quio: qd̃ medicis plerũqꝫ euenit cũ eorũ sit iudiciũ nõ mo/dicũ passionib⁹ submissum. ❡ Ad aliud dõm ꝙ Gal. susti/nebat alios medicos aut ꝓꝓ virtutẽ ipsius et honestatẽ aut vt ipsos corrigeret aperiẽdo errores illoꝝ: sic apparet deci/mo de inge. c. 3°. in adolescẽte q ẽt cibatus ante paroxismũ obseruatione diatriti in eoꝝ syncopizauit ꝑsẽtia. ❡ Ad ar/gumẽta q̃dẽ ꝑtis alterius dõm pro ꝓ ꝙ eger cõmittẽdus ẽ vni fideli medico. vz. ꝑncipaliori q pluriũ sit motiua et ꝯsi/lia suscipiat. Si. n. ꝑles ꝯsulat vnũ post alteꝝ nõ cõcidẽtes in eisdẽ aut ꝯcidẽtes sz magis et min⁹ diuersificatis: distra/ctus nesciet cui fidẽ disfariã debeat adhibere. Un̄ medica/men hodie istius experiẽs: cras ꝟo illius: demũ tertij: et sic in errorẽ singuloꝝ deueniet: cũ ꝑlitas nõ fuerit in vnitatem redacta. ❡ Ad aliud dõm ꝙ qñ plures medici mõ ꝑosten/so ad vnũ corpus ꝯcurrũt: ꝓcurãdũ: vnũ ordinat̃ ad vnum: z lz enĩ sint plures: vnitant̃ tñ̃ in spẽ: et semꝑ ad vnũ ꝓcuratio/nis ordinant̃ actũ. Et hoc est qd̃ vult Arist. ꝙ vnũqd̃qꝫ in vnũ actũ ordinet̃ et nõ in plura: mõ tñ̃ ꝙ plura eadem spẽ in eũdẽ nõ possunt actũ ordinari: cũ q̃libet medic⁹ ordinet̃ ad medicãdũ: et ẽt aũt nõ vnũ sic si medicus ordinaret̃ ad vena/

tionis actū. ¶ Sz ꝫ in fine de aia dī ꝙ lingua ꝯgruit i duo opa nāꝫ gustū ꝛ locutionē: ꝛ ꝙ ē q̄si man⁹ molēdinarij i ducēdo cibū. 12° aialiū. A. ¶ Dōm ꝙ lz ordinet i plures act⁹ pncipalius tm̄ i vnū: vt in gustū sicut apparet: qꝛ q̄dā aialiū gustāt: nō tm̄ locutiōe vtunt. ¶ Ad aliud dōm ꝙ pses medici reddunt ꝓpriꝫ in virtute illius vnius principalioris.

¶ Annexum.

Occasione illius qd̄ dcm̄ ē subm in scia supponi vr̄ ex hoc ꝯduci nullā sciam eius ꝓbare subm: verū creditū ab alia supiori dcm̄ recipe: vn̄ p̄ meta. Auic. nulla scia ꝯz stabilire subm suū eē. ¶ Ampli⁹ si ꝓbaret id eēt ex poxib⁹ ipsa nihil aūt dcm̄ est fore pus ꝛ notius eo. Aliogn sciaꝝ qd̄ vna ꝯcideret i aliā: ꝛ demōstratione ꝯtinget de gnē i gen⁹ descēdere ac circulationē fieri: qd̄ respuit Arist. pora ꝛ posteriora cū pmi ꝯ: sic nāꝫ mitteret in sciaꝫ qd̄ nō suū: ea pp̄ opꝫ vnā sciaꝫ in aliā deduci donec tādē demōstratiue in meta⁽ᶜᵃᵐ⁾ eleuent oēs: cū ipsa sit dignior ac senior ceterꝭ. meta. 4 in logicā ꝟo ꝓbabilr: cū ad oiūz methodoꝝ pn⁹ viā hēat: p̄ topi. nō igit sciaꝝ aliq̄ suū ꝓbat subm.

Oppositū quoꝫ vr̄ Cōmen. 2° sapere phycorum. ꝛ Gal. tertio techniꝫ probās id pn⁽ᵐ⁾ terapenticū inductione ac exemplo ꝙ ois cura fit per cōtrariū.

Propter primū quidem sciendum ꝙ qd scia cum subo notum extat ex premissis: quid autem probatio dr̄ia videbitur consequenti.

Propter scdm ꝟo sciēdū ꝙ Auic. vr̄ velle nullam sciam vt tactum suū ꝓbare subm: qd̄ ꝛ eidē Cōmētator p̄fato iponit scdo tanq̄ delinquenti: volēs ꝙ lz scia nō ꝓbet suum subiectū demonstratione simplr̄ aut cause seu pp̄ qd: ꝓbat tn̄ demonstratione: qꝛ siue esse aut signi. ꝛ q̄ h̄ sint dr̄ia apparebit consequenti.

Propter tertiū quippe dōm ꝙ scia pōt approbare ei⁹ subꝫ ex posteris ꝛ declarare tāq̄ nobis notioꝛib⁹ entib⁹ seu aduersarijs: ꝛ ceu Aristo. ꝯsendit pores dignitatū ꝯ ignaros ꝛ ꝓteruos. 4° meta. vt de quolibet ꝟificari affirmationē vel negationē ꝛ oē totū maius est sua pte ꝛ h̄ꝫ deducēdo ad incōueniētia his q̄ negāt silr̄ apparētius absurdiora. Silr̄ quoꝫ ꝓbat eē māe pme: physicoꝝ p̄ter ꝓprietatib⁹ ipsius qd̄ est fore ingn̄abilem ꝛ icorruptibilē. Primusq̄ motor octauo illorū ex suis eodē mō ꝓprietatib⁹ ꝓbatur vt ex motu cōtinuo ꝛ vniformi: nō enim est incōueniēs ꝙ aliqd notum nāe nobis autē ignotū declaret p ea q̄ nobis nota. Cum duplex sit modus sciēdi: vt ostēdetur ꝯñti. Quod firmabit demuꝫ smo Gal. techniꝫ primo dicentis resolutiuam fieri ex finis notione.

Propter quartū dōm ꝙ sermonis p̄inducti diligēter auditi expositio iā apparuit: nō enī negat ꝓbatio subi quocūq̄ mō: sed demōstratiōe simplr̄ ꝛ pp̄ qd: qd̄ fore assis itellexit Auic. lz Auer. stimulus antiquoꝝ p̄ter q̄ Arist. ꝛ Zoar. ipm satagat pungere. ¶ Ad aliud silr̄ apparet qd dicendū: qm̄ p ea q̄ artis alicui⁹ ex ꝓpriis ꝯsequētib⁹ pōt subiectū ꝛ cause ipsius ꝟe expositum stabiliri. ¶ Ad ea que alterius apparet ꝛ ꝓprie ad id quod Gal. differentia videbitur. 153.

¶ Differentia. VIII.

Quod doctrinaꝝ ordiariarū nūs nō sit trin⁹: sꝫ i diffinit⁹ vr̄. Cū. n. doctrīa ordiaria dicat ab ordine: vbi qdē erit ordinē dare illic ꝛ doctrinam ordinariā: sꝫ ois doctrina ordinē obseruat p̄dicati s aitez ad subm ꝯñtis ad añs ꝛ ꝯñis ad p̄missas. ¶ Adhuc ois scia est de bono ꝛ difficili. 2° ethi. sꝫ bonitas ē in rebus pp̄ ordinē maxie sine 12° meta. Eti. vr̄ nulleꝫ fore ordinaria: qꝛ ipsa faciēs est scire. Scire aūt simplr̄ ꝛ nō p accñs est p cās: in pn⁹ poste. Cāe āt sūt nobis ignote. puta itelligētie ꝛ deus: sic enī se hꝫ intell⁹ nr̄ ad eas vt oculus vespertilionis ad lucem solis. 2° meta. ¶ Rursus ꝓbat h̄ medio fere vnā tm̄ fore cū scire sit vnū p cās. s. solū. doctrina. n. ordinaria ordinat in scire. ¶ Amplius in techniꝫ dī ꝙ ex resolutiua ꝯsistūt oēs artes sm̄ rōnē: nō est igit alia. si oēs ex ista: sic nāꝫ foret alia ociosa doctrina. Jidē cōpositiua ꝛ resolutiua vr̄ vna eē doctrina. altera. n. vr̄ eē ex effectu ad cām reliq̄ ꝟo ex cā ad effectū. Hic aūt ꝓcessus idē existit: sic via q̄ ē ab Athenis ad Thebas ꝛ que a Thebis ad Athenas: 3 phy. c. ¶ Amplius videnť due: qm̄ sic dicit Haly. cōpositiua fit p demōstrationē pp̄ qd: resolutiua ꝟo p demōstrationē qꝛ. he aūt sole due demōstrationes ponunť poste. 1. Paulin. diffinitiua nō vr̄ doctrina ordinaria: cū doctrina ordinaria fiat p ꝯñtiam ꝛ ꝯtinuationē in techniꝫ trāslatiōe arabica: ꝛ Haly. Sed qd̄ ꝙd est obiectū intellectus existit dr̄ia. 6. qd̄ diffōne significat: qꝛ igit ipsuꝫ est qd simplex ꝛ idiuisibile: ꝛ diffinitio tal' erit: cū diffō sit idē cū diffinito. ¶ Rursus videnť tres. sic enī scribit Gal. Adhuc Auer. coll'z. p̄ et 2. physi. dicit eē tres demōstratiōes: demōstrationē simplr̄ siue cause ꝛ esse: demōstrationeꝫ cause vel pp̄ qd: ꝛ demonstrationeꝫ esse siue signi. sed doctrine ordine demonstrationis pficiunť. Eti. qd̄ doctris notificat est cōplexū aut incōplexū. siqdem incōplexum notificat p genus doctrie diffinitiuū. si ꝟo cōplexū: aut ei⁹ fit p posteriora notitia: ꝛ sic resolutiuū aut p priora: ꝛ sic cōpositiuū. ¶ Amplius ꝓcessus in arte est duplex. pmus a p̄ncipijs ad p̄ncipiata tēdens circa quē existit cōpositiua. Scds ꝟo eē duplex existens: aut enī circa p̄ncipia fit cēndi: ꝛ ita doctrina resolutiua: aut cognoscēdi: ꝛ sic diffinitiua. ¶ Adhuc q̄tuor ꝯsidunť. sup. n. has tres vr̄ vna termini cōpositiua: sic est vna termini resolutiua: vt sibi corrn̄deāt in adinuicem sm̄ ꝓcessus cōuersos velut resolutiua cōpositiue ꝛ eꝫ. Jtidem Cicero ꝛ Boe. in eoꝝ topicis rōnē disserēdi dilligētē in duas seq̄strāt partes. vnā iudicatiuā: q̄ in resolutiuā diuidit ꝛ cōpositiuā. Jllum nāꝫ q iudicat si eius iudiciū dꝫ verificari: demonstratione opꝫ iudicare suls̄ siūz: alterā inuētiuā siue topicam: ꝛ q̄rta cū istis tribus erit diffinitiua. ¶ Rursus q̄nꝫ sm̄ Haly. puta resolutiua: compositiua: diffinitiua: descriptiua ꝛ diuisiua. ¶ Adhuc Cōmentator in accessu ad librū physi. 8°. vꝫ tangere inquiēs. Spēs doctrine vsitate in hac scia sūt modi disciplinaꝝ. s. tres modi demōstratiōis: signi. vꝫ. ꝛ demōstratio cāe ꝛ demrātio simplr̄: q̄uis signū ꝛ cā sint illa que sunt plus vsitata in hac scia: ꝛ aliq̄ñ ē vsitata demrātio simplr̄ ꝛ maneries disciplīne diuisionis ꝛ compositiōis ꝛ diffōnis ꝛ enthimematis ꝛ iductiōis. Ex his igit oibus ꝯcludit suo mō doctrinaꝝ ordinariaꝝ numerum fore diuersum.

Oppositū aūt hoꝝ in adinuicē se oñdit. ¶ Ut aūtē huius quesiti difficilis ꝛ plibus ignotis a multisꝫ praue iudicati veritas ostēdat sm̄ mei possibilitatē magis modestie q̄ audacie imputādo. Primitus oñdat quid sit doctrina. 2° qd doctrina ordinaria ꝛ inordinaria ꝛ quot modis dicanť. 3° demōstret q̄ sit vere doctrina ordinaria. 4° veritati tollantur aduersantia preinducta.

¶ Primit⁹ ostēdat qd sit doctrina: qd doctrina ordinaria ꝛ quot modis dicat. 2° assignet dr̄ia doctrineꝝ iordinariarū ab his que sm̄ ordinem currūt. 3° monstret que sit vere doctrina ordinaria ꝛ ꝓcessus eaꝝ ꝛ dr̄ia adinuicem ꝛ conuenientia. 4° veritati tollant aduersantia preinducta.

Propter primū ꝟo sciēdū ꝙ doctrina 2ʳ accipit. Uno qdem mō sm̄ ꝙ est actus a Didascalo tēdēs i discipulū. Alio aūt mō put ē habitus aie pfectiuꝰ. p̄ siqdē mō doctrina 2ʳ suscipit ꝯōiter ꝛ ꝓprie. Cōiter qdē accepta dꝫ ab Haly. actio indifferēter doctoris in discipulū. Jsta qdem actio differētibus fit modis: aut. n. platiōe vocis viue aut ispectiōe scripturaꝝ scripturā. n. Platonis Ari. ꝛ Hip. eoꝝ intelligim⁹ sermonē. q. p̄ntes essent. p̄ de vtilitate pticula. aut manus idicatione vel digiti vel statiōis designatiōe: puta circulo vinū denotare.

A

Si vo ppie sumat doctrina: tūc erit actio doctoris in discipulū p eētialia. Silr q3 bis duob⁹ modis pōt sumi scia q put est hitus aie pfectiu⁹: aut eni cōiter q sic est habitus i ipsa quocūq3 mō acqsitus siue experientia aut rōne seu quocūq3 alio: vel ppie accipit q ita erit hitus acqsitus p viam demonstrationis alicui⁹. ℭ Est aūt circa hūc modū sciendū q scia doctrina q disciplina vident idē importare fm rē. Ūn in techni medicina dr scia. In libro aūt bereſis doctrina q disciplina: dñt aūt respectu quodā: naz scia refert ad scibile: doctrina vo ad docentē: disciplina aūt ad discipulū: vñ sicut dña certia: scia tripliciter ē dicta: ita q doctrina: qd apparet: qz tribus potest modis denotari.

Poste. tex. duo lib. 2. Tex. 1.

Propter huius scdm sciendū vo vt amplius appeat qd sit doctrina inordinaria: qdq3 ordinaria: qd ēt. q. media cum ipsa dicat ab ordine videdū qd extet ordo. ℭ Primo tamē sciedū q h est duplex: pticularis q vlis. pticularis qdem est depēdētia icōpacta siue ɔñtia posterioris a priori quocūq3: qualis est ɔñtia pdicati ad subm 1 ɔñtio ad añs: ɔñia ad pmissas: q sic qlibet doctrina pōt dici ordinaria: ipropie tñ valde eo q ordinē hō pticularē obseruat: vñ aforistica doctrina simplr iordinaria in qbusdam pōt sic ordinaria dici vt illo pcipue. Qui crescūt q vētres hyeme q re. Est q ali⁹ ordo vlis q ipse 2ˣ: aut enim fit p accñtalia vel p essentialia. siqdē p accñtalia: tūc hec erit depēdētia ɔiūcta seu cōtinua posterioris ad prius p rei aduenietia: q ita descriptiua maxime q diuisiua h3 plures ei⁹ ptes: q si sint doctrine plus tñ inordinarie q3 ordinarie debet appellari. sūnt. n. qsi medie inter dictas q dicēdas: ipse. n. in eo q ɔtinuant qitū dñt q supant pdictas q ɔueniūt cū dōis in eo aūt q vtplm non p essentialia eo p ordo stabilit dñt a dōis. Est q tertius ordo depēdentia seu ɔñtia recta posterioris ad prius cū quo vere ɔtinuat pp diffinitiuā. s. q manet pp cōpositiuā vz q resolutiuā: q sic tres erūt tñ doctrie ordinē hūtes. Pōt ēt aliter dici q doctrina duo respicit rōnē seu deductionem quādā cui tanq3 vni initit: q ita cū ois doctrina alicui rōni initat: pōt dici ordinaria cū ordinē aliqualē obseruet añ deſit aut respicit res ex qb⁹ ɔstituit ɔtinuatiue: q sic h3 q fuerit ordinate dicet doctria ordiaria: qz si p accñtalia erit dscripcio q diuisio. si vo p eētialia: erit ɔpositiua: resolutiua q diffi^{ua}.

B

Afor. 14. prime. Af 2. 15 p

C

Propter tertiū qdē videdū p que sit hap doctrinap vere ordiaria: q q nōt qd scdo sit doctrina resolutiua q cōpositiua. 3° de qbusdaz circa ipsas dubiis. 4° qd diffinitiua. 5° qbo dñt ab inuicē q a qdā p'e diuisiue q qualr ɔueniāt. ℭ Propter p^{m} istorū sciedū q ordo pdictus p essentialia stabilitus pōt triplr cōsiderari. cōiter: ppie q magis ppie. Siquidē ppie magis tūc solū vna erit doctrina ordinaria cōpositiua q p demonstrationē pp qd exercet: ipsa eni pfectior est demonstrationū in qua saluat verissime rō syllogismi demōstratiui q est propie faciens scire: cū pcedat ex cā imediata in effectum imediatū: q iō doctrinales ea vtunt scie cū earū demōstratiōes sint in p gradu certitudinis: nāles vo ipsas sequunt. Cōmē. 2° meta. vñ in pn° phy. doctrinā describens ordinariam tanq3 antonomasice seu p se noialiter dictā solam tetigit dicens. Doctrina ordinaria est icipe a cognitione cāruz pmap rei cognoscēde pfecte: deide itēdere ad cognitionem aliap causap remotarū fm ordinē donec pueniatur ad cās ppinquas. Si vo pfatus ordo proprie sumat: tūc cum hac erit doctrina ēt resolutiua q ptendit ab effectu in cām continue aut a cā in effectū intercise: puta omissa cā aliq intermedia iter ipsam q effectū inuestigādū p post. q hic modus demōstrationis pcessus tactus est pn° phy. qñ dr. Innata est nobis via pcedere ex nobis notiorib⁹ q certiorib⁹ in notiora q certiora fm nāmteo q effectus in rebus sensibilib⁹ bis notiores nobis sunt causis cū magis in sensum cadunt: l3 cause simplr q in se sint notiores col. 2. c. 2. q ois doctrina q ois disciplina itellectiua ex pexistēti sit cognitione posteriop. 1. Si aūt pdictus ordo accipiat cōiter tūc doctria diffinitiua pōt dici doctrina ordinaria cuz ipsa aliquē iportet modū ipsius. Explanat. n. diffinitum q declarat p essentialia: q cū ea optimū suscipiat terminū quē q qdam substātialē fm Gal. appellāt: silr fit p ɔtinuitatem: partes. n. in diffōne debēt esse ɔtinue denotantes vnitatē māe cū forma: forma eniz p se. i. sine medio aduenit māe. 2° de aia. q 8. meta. q iō in veris diffōnib⁹ nō d3 copula diuersitatis itercidere desi gnatiua s3 totū esse ɔtinnū: vt hō est aial rationale mortale.

D Cō. 16. Cōmē. 1. in fine. T. c. 10. T. cō. 2.

E T. c. 1.

In plogo techni 2. cō. 4. Colligit. T. cō. 7. T. c. 14. T. cō. 1.

ℭ Propter 2^{m} hō sciendū ceu scribit pn° scdi poste. q qsita sunt tot numero quot scita. nihil enim tandē scimus: nisi qd quesitū fuit in pn°. Quesita quoq3 sunt qtuor: duo simplicia: puta an est: q quid est. q duo cōposita. s. qz est q ppter qd. seu quare. Primuz vo simpliciū est an res sit simplr inuēta. fm qd res est. cōpositop aūt pmū an qz hoc inueniat illi inesse. 2^{m} est qre h inueniat illi. In qbus qdem quesitis querēs nil aliud itēdit q3 vt oñdatur ei inuētio termini medij quo sibi certificat dubitatū q cōcludit: q ideo ppie dr terminus medius id vñ sit scia rei. q ppie nāq3 dr scitum. Tria siquidē istop quesitop demonstratiuo sciunt syllo. s. id quo qritur an hoc simplr inueniat illi: q illud quo qrit quare inueniat illi: q illud quo qritur an hoc simplr iueniatur qd ē an res aliq simplr sit inuēta. Quartū vo. s. quo qritur qd est: res scitur p diffōnem q p mediū eam cōcludēs: q nō est eadem scia p diffōnem q syllm acqsita: q si ɔtingat alicui fore vnā q eādem sed nō ex pte vna. post. 2°. Cū igit in tribus pmis qsitis non qratur nisi inuētio termini medij sciedū q in qsito quo qrit an h inueniat illi q in eo in quo querit an h simplr inueniat si eius debet inuētio p terminum mediuz qui non est cā inuētionis: tunc in vtroq3 restat qd de ppter qd q non certificatur nisi detur terminus medius q est inuētionis cā. Si aūt rñdeat inuētio ipsius p terminū medium q est cā: tūc cessat qd de ppter qd: qz iaz dedit inuētionē q cām. Uerūtñ sic dicit Arist. in p demfatio que dat cām inuētionis est alia a demfatione q dat inuētionē tñ: nā illa dr demfatio pp qd: q cōpetit qsito de q re: q illa demfatio fit p pora nā: qz terminus medius in ea est cā qsiti. q vo dat inuētionē tñ dr demfatio qz: q cōpetit i qsito de an h iueniatur illi vel an simplr inueniatur: nā l3 sit ex propositionib⁹ imediatis q necessariis q p se terminus tñ medius in ea est res cāta a maiori: vt apparebit extremo: q sic fit p posteriora nā. S3 ad qsitum illud de qua re rñdetur p demonstrationē q simplr demfatio dr: q est demonstratio pp qd: q hec est doctrina cōpositiua. Ad alia vo duo rñdet p demfationem q noiatur demfatio nō absolute: sicut vult Ari. q est demfatio qa: q hec doctrina dr resolutiua p cōuersionē. ℭ Nūc vo assignet magis pcessus hap doctrinarū q ipsap exēpla. demū dicem⁹ qño ad 4^{m} qsitum satisfit per diffōnē: ex quo tertia ɔsurgit doctrina dicta diffinitiua. Dicatur igit q pcessus vniuscuiusq3 duarū est: sicut etiā vult Galē. vt assumatur qsitū q aspiciat ad id qd sequtur ad subiectum q añcedit ad pdicatum: q hoc in p^{a} figura syllogismorū que dignissima ē figurap. Figurap eni faciēs scire maxime p^{a} est. poste. p. in aliis aūt secus. Illud. n. erit medius terminus ex quo exhibitur rōcinatio sup qsito: q ɔsideret si ille medius terminus est cā maioris extremitatis: qd s. ptur i qsito siue ɔne: deinde ɔsideret in ppōnibus syll p quē qsitum factū est ɔclusum si fuerit in aliq illap locus dubitationis: q soluat silr ad mediū terminū q sit cā maioris extremitatis vl extremi q fiat psyll's alter q alter donec nullus remaneat loc⁹ dubitationis: qz iā deuētū sit ad aliqd pn^{m} p se notū in illo gñe ex cui⁹ cognitiōe firmatur cognitio prioris quesiti. Exēplificetur mō de vtraq3 q pmitus seruādo Gal. ordinē de resolutiua: demū cōpositiua. Exempla vo duo inueniunt vsitata: quop vnū ponit theorice p ca. 3° Subm medicine vt corpus humanū sanabile docet i ptes itegrales p resol

F T. cō. 1.

G Colligit tex. c. 10.

Hic hal. et Cōci. a Trusiano in doctri a ɔpositiua q resolutiua.

H prio techni ie cō. 2. T. c. 31.

I

In prologo primi tegni.

nere ⁊ demū componere ex eisdē. Aliud ab haly. de reso-
lutione medicine in ptes suas essentiales puta in ↄseruatiuā
⁊ curatiuā: ⁊ demū cōponere medicinas ex hꝫ incipiendo
a ptibus. Exēplū siqdē theorice nō est detestādū ad suū pro-
positū cū subm voluerit resoluere in ptes aut ex eisdē com-
ponere sic ipsuꝫ fere vi haly. aspnere dicēs h nō conuenire

T. cō. 2. in fine.

snie Gal'. merito q2 ipse itēdit magis facē resol'onē scie me-
dicine: q̄ꝫ subri ipsius: nihilominꝰ vtrūqꝫ est rectū exemplū
suo loco. Quia igit hꝫ exēpla sunt nō: suscipiat aliud exē-
plū qd̄ tangitur. 11. curatiue artis. c. p̄ ⁊ 2°. Recipio igitur
fm doctrinā resolutiuā aliquod q̄situ in mēte. puta febrem
humoralē: ⁊ soluo ipsuꝫ in subm ⁊ p̄dicatū. s. in fumū putri-
dū vel fuliginē imediate coꝛ petentē. Ista enīꝫ est febris cā
imediata febriū p̄. c. p̄ ⁊ 3°. Post hāc ꝯo resolutionē fiat hꝫ
demſatio. vbicūqꝫ est febris putrida illic est fumus putri-
dus imediate petēs coꝛ: sꝫ in hoie est hꝫ febris pu. ḡ sibi iest
fumus putridus. Adhuc resolue fumū hunc in putredineꝫ
⁊ demōstra ↄñr qcūqꝫ hñt fumū putridū hꝫ hñt mineram

putredinis: talis hꝫ ⁊c̄. Deinde resolue hāc putredinis mi-
nerā in suā cām. puta in ꝓhibitā trāspirationem: ⁊ tūc de-

K

mſa: vbicūqꝫ est minera putredinis illic est ꝓhibita trans-
piratio: sꝫ in hꝫ est putredinis minera. Itē resolue ꝓhibitā
respirationē in suam cām vt in oppilationē vel obstructio-
nē demſando demū: vbicūqꝫ est inuenire ꝓhibitā trāspira-
tionē illic ⁊ oppilationē: sꝫ in tali est inuenire ꝓhibitā trās-
pirationē. Silr resolue diuidendo oppilationē seu obstru-
ctionē in suas cās: qm̄ aut fit ab humoris vitio aut sine hu-
moris vitio: ⁊ demonstra vt plus: siqdeꝫ ab humoris vitio
resolue iteruꝫ diuidēdo: q2 aut ille multus vel viscosus aut
grossus: ⁊ ꝓcede vt prius. si multus resolue ipsum in suam
cām imediatā vt qm̄ multū comedit: multū auteꝫ comedit
q2 multū appetit: multū ꝯo appetit: q2 os stomachi hꝫ fri-

Te. cō. 4. trac. de rē. tria.

gidū: frigidus. n. stomachus bonꝰ ē appetere: malus auteꝫ
digerere 2° techinis. fridū ꝯo hꝫ os stomachi pp̄ cōplexio-
nē frigidā simplicē vel humorosaꝫ aut pp̄ frigiditatē aeris
⁊ hꝫ ⁊ sic totū syllogiçādo demōstratiue ondē ⁊ resume po-
stea alia mēbra diuisionis ⁊ resolue vel simplr vel diuidē-
do ⁊ demū demonstra. Exēplum aūt doctrine compositiue

L

iam pꝫ. Est enīꝫ p ↄuersionē istius vt incipiat a cā vltima in
qua stetit resolutio: exēpli cā: ex cōplōne frigida vel hu-
moribꝰ frigidis os stomachi reddet frigidū vt demonstre-
tur sic. Quicūqꝫ hꝫ humores frigidos i oꝛe stomachi: is hꝫ
os stomachi frigidū: hō hꝫ humores frigidos. Deinde ꝓce-
de vlterius cōponēdo: si hꝫ os stomachi frigidū multū ap-
petit vt dicatur: qcunqꝫ hꝫ os stomachi frigidū multuꝫ ap-
petit: sꝫ quis hꝫ. Si aūt multū appetit multum comedit: ⁊
demōstret: qcūqꝫ multū appetit multū comedit: sꝫ talis ⁊c̄.
Item si multū comedit multi accrescūt humores aut gros-
si aut viscosi: ⁊ si tales causabit oppilatio: ⁊ si oppilatio ꝓ-
hibita respiratio. Et si h minera putrefactionis: ⁊ si illa fu-
mus putridus imediate coꝛ petēs: ⁊ sic febris erit: ⁊ demō-
stretur ↄtinue: vt vbicūqꝫ est dare fumum putridū imedia-
te coꝛ petentem illic ⁊ febris: sed hꝫ ⁊c̄. Sic igit vides q febris est vltimum cātum ad quod ꝑuenisti per doctrinā cō-

M

positiuam q̄ fuit ꝑmus effectus in doctrina resolutiua. Ap-
paret ēt ex hꝫ exemplo q doctrina resolutiua non solū re-
soluit: ⁊ cōpositiua cōponit: sed ēt reuertitur resolutiua sup
resolutum ⁊ demonstratiue ꝓbat ipsum: cōpositiuā autem
sup compositū: ⁊ idē similr demonstrat. ¶ Propter tertiuꝫ
hꝫ sciēdū q circa p̄dcā ↄtingit nō pauꝑ ⁊ simplr dubitare. p̄

Ex ēpist. ꝙ cō. 1. tegnis cō. mēto. 2. ⁊ ꝑ genus.

qdē qm̄ q̄dā ↄ haly. expsse eū dehonestātes dicit q doctri-
na resolutiua fit ꝑ demōstrationem ꝓpter qd compositiua
ꝯo per demonstrationē q2. Et hi quidem videntur moueri
multiplr. ¶ Primꝰ qdē q2 Ari. vocat libꝛ poꝛū ⁊ poste-
rioꝝ analetica. i. resolutiua: ⁊ ↄstat q in his libris ⁊ ꝓpꝛie
in libꝛo poste. tractat de demſatiōe pp̄ qd ⁊ de demſatione
q2: sꝫ pp̄ qd demſo ē potioꝛ demſone q2: ḡ ⁊ sibi potꝰ ↄue-
nit analetios. i. resolutionis nomē. Adhuc Gal'. dicit q ex

N

ꝑ° techni tex. cō. 2.

resolutiua oēs artes fm rōnē ↄsistūt: talis aūt vi illa q de-
monstratione ꝑficit pp̄ qd: cū sit absoluta ⁊ dignioꝛ demō-
stratio per qua ars scire faciēs dꝫ pcedere. Amplius haly.
dicit q ipsam sciūt geometre: ⁊ isti demonstratione vtūtur
propter qd. ⁊ subdit oēnum ⁊ sciarū auctores sciunt hunc
modū doctrine: ⁊ Ari. posuit ipsum in analeticis. ¶ Rur-

ꝑ° techni tex. cō. 3.

sus Gal'. dicit q resolutiua habet ex finis notiōe. si igit in
ipsa ↄsisteret demſatio q2: cū illa ꝓcedat ex effectu ignoto
ad cām: tūc Gal'. dicere debuisset ex finis ignorantia: ⁊ non
ex finis notiōe: voluit ēt hi q vtraqꝫ. s. resolutiua ⁊ cōpositi-
ua ꝓcedat ex finis notione: nā donec ꝑueniat ad finē notuꝫ
vel resolutiōe aut cōpositiōe nō extrahit q̄situꝫ ⁊ tūc expo-
nūt. Scd̄a ꝯo est q̄ ex notione finis. i. ꝑ finē cognitū ex cō-
pōne inuēto ꝑ fm resolutionē: sꝫ maxime resolutiua dꝛ fieri
ex finis notione q̄ in demōstratione ↄsistit fm eos pp̄ qd: q2
id qd̄ est finis resolutionis est ⁊ simplr notius ⁊ nobis no-
tius. ¶ Sꝫ dicēdū q haly. hic ꝑfecte sensit: quod ēt ex di-

a

ctis halyiꝰ pōt colligi ponēdo resol'onē ↄsistere fm demō-
strationē q2. in q̄ fit ꝓcessus ex effectu ad cām: ⁊ cōpositiuā

Cō. 23.

ꝓpter qd. in q̄ ꝓcessus vt appꝫ est ↄuersus. vñ Cōmē. 7°.

O

meta. dicere vnuꝫ post aliud est dicere fm dissol'onē. s. inci-
piēdo a posterioꝛi ⁊ ꝑueniēdo ad ꝑmꝫ in cognitione: sꝫ mo-
tus q incipit ab vltio in dissol'one ⁊ ē cōpositio dꝛ actio ꝓce-
dēs ad sanitatē ita q accidit vt sanitas q̄ est extra aiaꝫ: sit a
sanitate q̄ est in aia. Sanitas. n. q̄ est in aia est in cōpositio-
ne fm intentionē Arist. ad esse sanitatis q̄ est extra aiam: h
est illud quod dꝛ ꝑmꝫ opationis est finis cognitionis: ⁊ ꝑmꝫ
cognitionis est finis opationis: quod ēt insinuant nomina.
In rebus. n. arte q̄ fiunt nām imitante: dicimus aliquid re-
solui in aliud qn̄ effectus in cām resoluitur: ⁊ totuꝫ in ptes
sequestrat ex qbus constabat: vt domus in tectū: parietē ⁊
fundamentū. Aliqd ēt dꝛ componi qn̄ ex ptibus suis cōsti-
tutiuis cōstruitur: vt domus ex fundamēto: pariete ⁊ tecto.
Adhuc resolutiua dꝛ fieri ex finis notiōe. i. effectus. finis. n.

D

⁊ effectus idē est fm Boetium in topicis. Est nāqꝫ finis cā
cāruꝫ ⁊ effectus cārum. doctrina aūt que habetur seu que
incipit ex notione effectus deueniendo ad cām illa fulcitur

Te. c. 30.

demſatione q2. poste. p̄. ¶ Sed ↄ hoc est quod dictuꝫ: q2 tūc

P

deberet dici ex effectus ignorātia: cum illud quod ꝓ-
ponitur pꝛimo sit ignotum. si. n. notum foret iā quesitoꝛ nō
quereret. Et iō sciendum q aliqd potest esse notū ⁊ ignotū

Te. c. 2.

dupliciter. ꝑmꝰ phy. ⁊ 7. meta. s. quo ad nos ⁊ q̄tū ad nām.

Te. c. 10.

Effectus. n. sunt nobis noti ⁊ ignoti nāe: ⁊ cause ꝯo ecōtra:
vt appꝫ ibidē. Sic itaqꝫ dicēdū q doctrina resolutiua in-
cipitur ex effectus notiōe: q2 effectus est notus quo ad nos:
ignotus tn̄ nāe siue simplr. ⁊ iō volēs ipsuꝫ ꝓbare ⁊ notifi-
care quis doctrina resolutiua donec fiat notus simplr q̄rit
cū: ⁊ hunc modū obseruat Ari. pcedēdi in ꝑmo° scie q̄ de nā.
Qꝫ aūt ista recte sit mens Gal'. ostēdit ex trāslatione arabi-
ca greca. q. cōmētatiua ita: ꝑ° qdem eaꝝ fit fm viam ↄuer-
sionis ⁊ sol'onis: ⁊ est vt statuas rem ad quā intēdis ⁊ cuiꝰ
in mēte ma sciam ingris fm finē complementi eius: deinde

Q

ↄsideres in ꝓpinquioꝛi pte ⁊ ꝓpinquioꝛi ex eo fine quo nō
stat res illa nec cōplet: vsquequo ꝑuenias ad ꝑn° eius: sed
ad ꝑn° cum sit terminus ad queꝫ nō peruenitur nisi ex effe-
ctibus in qbus demonstratio cōsistit q2: quod itideꝫ haly.
cōfirmat. Sunt autē ⁊ alij ꝑter istum modū recitatuꝫ inui-
ste p̄dictam seriē interpretātes: de qbus nihil ad pñs cum
techni minime cōmentetur. Redeundum igitur ad arguꝰ
illoꝝ preinducta postq̄ꝫ firmatū est sup veꝝ. ¶ Dicendum
quidē ad ꝑm q Ari. ꝑncipalr in posterioꝛibꝰ docet ↄstrue-
re demonstrationem ꝓpter qd: ⁊ ↄñter q2: demonstratione
vtendo q2: siue resolutiua: sic ⁊ syllm ↄficit in prioꝛibꝰ sim-
pliciter vtendo hac eadem. Sumit enim in mente effectum
cōem: demonstrationem. vꝫ. ⁊ eam resoluit ad partes pri-
mas ⁊ secundas: vt in demonstrationē pp̄ qd ⁊ q2: affirma-

A

tiuam ꝛ negatiuam ꝛ reliqua. Silr ꝛ syllm simplr saltem. itaqꝫ resolutiua in his vtitur doctrina. Adhuc lꝫ etiam improprie cause dici possunt resolui ad effectus eo ꝙ ipsis applicate cōstituunt eos. Potest ēt resolutiuū large acceptum in se ꝯtinere ꝛ resolutiuū vere ꝛ cōpositiuū: qꝺ ostendit: eo ꝙ sm Ciceronē ꝛ Boeᵐ resolutiuū idē est qꝺ iudicatiuum: hoc aūt vt dicetur demonstrationem ꝓꝑ qd ꝛ que colligit in seipso. ¶ Ad aliud dicēdū ꝙ quidaꝫ dicūt ꝙ ex resolutiua oēs artes ꝯsistūt sm rōnem: verꝫ ē quātū ad inuētionē primā artiū: cū inueniēs ꝓcedat de dubio ad notū per se ꝛ ibi sistat: quātū vo ad modū docendi inuēta arte ꝯtrario. Sꝫ hoc non valet: qꝛ eadē via in his est inueniēdi ꝛ docendi ex sensibilibus .i. notioribus nobis. Et ideo dicēdum est aliter vt appareat illoꝝ ēt ꝯ quos itur principaliter defectus: ꝙ nō dicit Gal. simplr ex resolutiua oēs artes ꝯsistere: sed sm rationē adiungit: qꝛ cū modus doctrine humane queꝫ tradit Ari. ꝯtrarius Platoni ꝛ theologis sit ꝓcedere ex ꝯfusis ꝛ notiorib⁹ nobis: doctrina illa que hūc modū seruabit rē dubiam notificando per notiora vtiqꝫ erit sm rationem: cum ex notioribus in ignotū conet perueníre: quod effectu cōprobamr.

B

Uidemus enim fere oēs scias ꝛ sensibilium maxime modo resolutiuo traditas: vt apparet ex libris nature Aris. forsan ēt logice. Gal. silr nūcubi fere visus ē vel compositiua nisi in libro elementoꝝ sm sententiam Hip. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ Haly. minus bn̄ dixit. vnde plures sequaces ipsius in baratruꝫ ignorantie detrusit: vel ꝙ inquit geometre bn̄ sciunt eam sed non ꝙ vtantur ipsa: qꝛ si sciunt demonstrationē ꝓꝑ quid: sciunt ꝛ quecū sunt cōnexe ꝛ in eadem pte doceant artis: non tn̄ vtunt sed compositiua magis. Itē qn̄ dicit ꝙ Ari. posuit ipsum in analeticis: dicaꝫ ꝙ vtendo plus in libro prioꝝ: ꝛ docēdo ꝛ vtēdo plus in libro posterio. ¶ Ad 4ᵐ iam apparuit qd dicēdū. ¶ Scdo aūt circa ꝑdicta ꝯtingit dubitare: qꝛ qdā voluerunt. q. cuꝫ ꝑdictis ꝙ doctrina resolutiua esset eadē cum indicatiua: dicta a grecis analetica.

C

Cōpositiua vo ideꝫ quod inuētiua que ab eisdem topica nuncupatur: ꝛ cū illa procedat per signa ꝛ posteriora. hūc. n. modū plus seruat q̄ inuenit. Silr ꝛ compositiua ꝑ talia stabilit quoꝝ motiuū assuit: qꝛ hanc diuisionē doctrine in resolutiuā ꝛ cōpositiuā voluerūt reducere ad illā Ciceronis ꝛ Boetij in iudicatiuam ꝛ inuētiuam. Sꝫ dōm ipsas deficere: qm̄ diuisio Ciceronis ꝛ Boetij superior est: ꝛ totius logice diuisiua: hec aūt solū partis ipsi⁹ demonstratiue. Nā ad ptē iudicatiuā reducitur cōpositiua ꝛ resolutiua: cū ille q̄ iudicat debeat iudiciū suuꝫ cū probatione ꝛ diligenti examine inferre: vt iudex habeat iustus: ꝛ iudicium rectum ad neutram ptē ꝯtentionis declinās iniuste. Ad inuētiuā quoqꝫ nō ducit aliqua doctrinaꝝ ordinariarū verarū: cum ipsa sit topica ex qbusdam signis extraneis ꝛ forinsecis ꝓcedēs. Resolutiua tn̄ si ꝓcedat ex signis siue significationibus ꝓprijs: sunt iseꝑabiles ꝛ familiares: formam maxime ꝯferes ꝛ nō mām vt alia. ¶ Dubitatur ꝛ 3ᵒ: qm̄ dixerūt qdā ꝙ doctrina resolutiua ꝯtinet sub se cōpositiuā: sm quēdam demū regressum. Et mouebant fere sicut ꝑmis: qꝛ Arist. docet resolutiuaꝫ in ꝑ poste. ꝛ docet demonstrationē ꝓꝑ qd cōponere ꝑncipalr: quo ēt mō vtitur geometre: cū tn̄ Haly. dicat ꝙ resolutiua fiat ꝑ demonstrationē quia: cōpositiua vo per ꝓꝑ qd.

D

Ad quod rn̄dent dicentes ꝙ in doctrina resolutiua ē duplex actus. s. resolutio q̄siti in suas cās: ꝛ alius est regressus ex causis sup quesituꝫ. vnde quo ad ꝑᵐ ꝓcessum pōt dici ꝙ in doctrina resolutiua fiat demōstratio qua proceditur de effectu ad cām: sꝫ quo ad 2ᵐ fit demonstratio ꝓꝑ qd: qꝛ fit ꝓcessus in regressu hꝫ a causa sup effectū: sed qꝛ in doctrina cōpositiua incipitur a causis ꝛ procedit ad effectum solum: sicut dicit Gal. iō fiūt demrationes in ea solum ꝓꝑ qd. Et istorum quidem sermo magis est deauratus: q̄ꝫ aureus hic ꝛ i plerisqꝫ extrīo. Huic aūt opinioni phantasiā ꝑstat sermo Haly abbatis suꝑficietenus intell'o. Loquēs. n. de resolutiua doctrina ait. At cōuersionis via est vt speculet qs qꝺ scire desiderat: ponatqꝫ illud sua in imaginatione ab eius ꝑnᵒ vsqꝫ ad vltimū: tunc ab vltio eius reuertēs icipiat ꝑ cōuersionem: ꝯsiderabitqꝫ vnāquāqꝫ eius ptēꝫ ex qbus illud qꝺ cōponit: nec fine eis fit: donec ad ꝑnᵐ redeat: vt igr̄ sermo apparēter hic sonare ꝙ in resolutiua doctrina intercidat regressus: ꝛ sic cōpositiua locabitur sub ea.

E

Ad quod dōm ꝙ doctria resolutiua ꝛ cōpositiua nūq̄ꝫ pn̄t in idē formalr coicidere. sūt. n. ex opposito diuise sic demonstratio qꝛ ꝛ ꝓpter qd: ꝛ talia vo nūq̄ꝫ coincidūt: vna nāqꝫ spēs opposita nō iuuat alteraꝫ ad esse. Boe. 4ᵒ topi. sꝫ forsan idē sub hoc idem enim est ꝓcessus in vtraqꝫ: sic via ab Athenis ad Thebas ē eadē ꝛ ꝯ. Sꝫ ista quidē idētitas est mālis: hic autē querit idētitas formalis ꝛ nō terminoꝝ: ea enī diuersitatē inducit in scia. nō tn̄ negādū qn in sciaꝫ traditā vna doctrinaꝝ nō possint cadere modi doctrine aliaꝝ ordinariaꝝ vel iordinariarū: sic apparet per Gal. in techni vtētē doctrina diffinitiua: ꝛ tn̄ vtit ꝑprie doctrina cōpositiua: qn̄ nitit ꝓbare hoc ꝑnᵐ. Ois cura sit ꝑ ꝯtrarium: iductione ꝛ syll'o.

F

¶ Ad eoꝝ q̄ꝫ sermonē qd dōm pꝫ ꝑ illa q̄ dicta sunt ad ꝑmos dubitatiū. ¶ Ad smonē Haly. dōm ꝙ sophisma ē seriei. Ipse. n. quiqꝫ doctrinas numerauerat: qbus enumeratis resumēs ait. At ꝯuersiōis via est: ꝛ demū ꝓponit qddā cōe in vtraqꝫ doctrina .s. resolutiua ꝛ cōpositiua dicēs: vt speculet qs qꝺ scire desiderat ꝛ reliq̄: ꝛ ꝯsequēs spālīter de doctrina resolutiua inqt. tūc ab vltio eius reuertēs ꝛc. Qꝫ aūt hec sit resolutiua simplr appꝫ: qn̄ dicit nec fine eis fit: donec ad ꝑnᵐ redeat: ꝛ deide subdit exēplū: vt hois corp⁹ qꝺ diuidit in mēbra ista ꝛ illa in cōsilia ꝛ reliq̄. Et demū resumit spālīter de doctrina cōpositiua dicēs. At vo cōpositionis via huic est ꝯtraria. Incipiens. n. ꝛc.

G

¶ Propter huius 4ᵐ sciēduꝫ ꝙ diffinitio est triplex. poste. 2. Quedā eniꝫ est ꝑnᵐ demōstrationis vt tonitruus ē extinctio ignis in nube. Seu ira ē appetitus vindicte. Alia est demōstrationis ꝯ. ceu tonitruus est cōtinuus sonus in nube. Aut ira est feruor sanguis circa cor. Alia qꝫ est demrātio sola pōne differens. l. debita ordinatio figure ꝛ modi terminorū: vt tonitruus est sonus cōtinuus in nube ꝓpter extinctionē ignis in nube. Uel ira est feruor sanguis circa cor ꝓꝑ appetitū vindicte. Diffinitio siqdem a diffinito nō differt: nisi sic explicitū ꝛ iplicitū sm Eustraciū eth. 1. Est enim diffō rō quā signat nomen. 4ᵒ meta. Qualr autē diffō sit venabilis difficile est videre. poste. 2ᵒ. nō enim pōt demōstratione h̄ fieri qꝛ ipsa est syll'o. Syll's autē est ꝑ mediū. diffō vo rei ꝯuertitur cū re: ꝛ ꝑdicatur de ipsa in quid. Opꝫ igit siqs vult ꝯcludere extremū maius esse diffōnem minoris: vt medius terminus ꝯuertatur cū vtroqꝫ extremo vt ipse sit ꝑdicatuꝫ de minori ex via qd est ꝛ eq̄lis: ꝛ maior predicatū de medio ex via qd est ꝛ equalis: nisi enī fuerit in syll'o iste due ꝯditiones nō seqtur maius extremū diffōnē minoris: sed seqtur tn̄ quod est inuētū rei: sꝫ existibus ꝑdictis ꝯditiōib⁹ in syll'o ꝯtingit ꝙ fiat petitio eius qꝺ ē i ꝑnᵒ: nā si ostēdat ꝙ diffinitio aie sit nūs motus se ipm mouēs sic vi Ptholomei ꝑ h̄. s. ꝙ aia est cā vite ꝑ seꝗ aia est numerus mouēs seipm: tūc medius terminus eque erit diffinitio minoris vt maius extremū: ꝛ erit vtraqꝫ diffinitio vna: diuersaꝝ tn̄ interpretationū ꝛ diuersoꝝ vocabuloꝝ ideꝫ significantiū.

H

Si igit ꝑ vnā inuētā diffōnem ostēditur altera in eadem inueniri: cū in vna itelligat altera: ꝛ rn̄deatur sibi inuicē eq̄liter in q̄ōne de qd est. Manifestū ꝙ iā ōnditur idem per seipm: ꝛ ita petit q̄situꝫ ꝑᵐ. Ex his igr̄ vꝫ ꝙ nō est posse demonstrare sup diffōnem. Neqꝫ ēt vꝫ hoc posse syll'o hypoteticō: sicut ēt dicit. Aris. quēadmodū in ꝯtrijs sepe diffōnē venantes dicimus: si diffō sanitatis est cā faciēs actionē: tunc ꝛ diffinitio egritudis erit cā nocens actiōi: sꝫ diffinitio sanitatis est illud: ꝰ ꝛ diffō egritudinis erit h̄ qm̄ q̄ incedit hac via in inuētione diffōnis est petitio quod est in ꝑnᵒ ꝑprie

I

pterea q̄ inuētio ipsius est φ scia in diffōnibꝰ ɔ̄rioꝝ ⁊ igno rantia sit ſ3 vnū modū: vñ oñdit aliud p id qḋ p ip3 oñdit̄ qḋ ē petitio diffōnis: ⁊ si forsan eēt diffinitio vniꝰ ɔ̄rioꝝ no tioꝛ aliqñ nō accideret hoc ita oi loco. Et pp̄ hoc q ponit φ p diffōnē inueniť diffinitio semꝑ ⁊ in oi loco: cōuenit iam φ petat diffinitionē. Neqꝫ iterū pōt diffinitio inductiōe ꝓbari: sco φ p inductionē oñdiť φ res inueniť rei dictiōe p̄dicatiua: diffō aūt est dictio expergefaciēs de sub̄a rei ɔditionalis ⁊ ɔsecutiua nō p̄dicatiua. Etiā Diffinitio est ɋ̄lium siue vlīu3 in techniis. Inductio ꝯo singularium: sic ergo nō pōt nec syll'o nec inductiōe oñdi: ita .s. φ diffō sit ex istis argumentis cōclusa ex necītate. Restat ergo nūc ingrere vtrum per viā diuisionis sit pol'e inuenire diffinitionē3: dicať igiť φ Ari. dicit φ via diuisionis nō est pficiēs: vt inueniať ex ea aliqd ignotū: nedū φ inueniať ex ea diffinitio 2° poste. Nā nō op3 φ detur ɔ̄ sicut ex via ɔcessionis: s3 ex via qua seqtur de necessitate ex aliqbus q̄ ɔcessa sunt. Si volumꝰ nāqꝫ oñdere φ homo est aial ambulās hñs duos pedes ex diuisione: tūc non est alius modus ɋ̄ iste: vt dicať ceu appetit de ptibus aialium ꝓ. hō aut ē aial vel non aial: ⁊ qñ concediť nobis φ est aial: ɔcedamus ⁊ q̄rāmus vtrū est ambulans aut nō ambulās. Et qñ ɔceditur φ est ambulās: dicimus post illud φ aut ē hñs duos pedes vl' ē multipes. Et qñ ɔcediť φ est hñs duos pedes aggregamus oia ɔcessa nobis ⁊ dicimus φ hō ē aial ambulans duos pedes hñs: ⁊ hoc nō est aliud preter concessa: cū oporteat ɔ̄nem esse aliud ab his q̄ concessa sunt ex qbus seqtur. Scḋo ēt prioꝝ di φ in diuisione qñ conamur p eā aliqd ignotū oñdere cōmittiť petitio: vt hō aut est rōnale aut irrōnale: sed non irrōnale est: ḡ rōnale est. petit. n. ꝑpterea q̄ hoiem non esse irrōnalem nō oñdiť nisi p hoc φ est rōne vtens ⁊ rōnale: ḡ id qḋ ponitur in p̄missa oñditur ex ɔ̄ne. Sed nī sicut vult Aristo. ⁊ si via diuisionis non sit p syll'm est tñ vtilis in syll'o: nā qñ p̄mittitur diuisio φ hō aut est aial aut non aial: deinde si ē animal nō euadit qn sit aut gressibile aut nō gressibile: ⁊ si gressibile aut bipes vel multipes: deinde oñdiť p syllogismū φ est aial: nō nō aial: ⁊ φ est gressibile ⁊ φ est bipes: ⁊ nō nō gressibile neqꝫ multipes: aggregať nobis diffinitio hominis ex his syllogismis. Sed istud nō fit semꝑ: sed qñ sunt gñā que diuiduntur nota rei de qua p̄dicanť. Et qñ fit diuisio in quā non cadit error: vt q̄. s. in dr̄ias primas ⁊ non in dr̄ias que comitanť a lōge: vt si diceret aial aut est sanū aut est egrū: nā p talē diuisionē huius gñis non inueniť diffō hoīs. Qñ ḡ cōcediť φ genus diuisum est inuētio rei: cuiꝰ q̄ritur diffō: ⁊ non errat in diuisione ⁊ trāsitu: donec pueniť ad spē3 cuius intēdiť diffōnē: tūc iā erit diffō per viā diuisionis ex necessitate. Propter qḋ scientia ꝓueniens ex ea per hūc modum: neqꝫ est ex syll'o: neqꝫ ex spē scie ꝓuenientis ex syllogismo: sed similanť adinuicē in aliquo: verūtñ similitudine3 nō est opus hic referre. Sic ḡ vī p diuisionē diffinitionē inueniri posse. Boetiꝰ ēt libro diuisionū hoc innuit qñ dicit φ in eodem diffōnis diuisionisqꝫ rō versať: nā diuisionibꝰ iunctis vna cōponiť diffinitio. Ars quoqꝫ ⁊ regula diffiniendi ſm ipsum est vt ꝓposita spē diffiniēda sumať genus eius: ⁊ diuidať p dr̄ias suas p̄mas: ⁊ adiungať vna eaꝝ que d̄ spē p̄dicať gñi: ⁊ videať si equať spēi: nā si equať sic erit eiꝰ diffinitio cōpleta. si aūt nō: tūc diuidať dr̄ia sil'r in alias suas p̄mas ⁊ dr̄ias addať p̄dictis illa que p̄dicať d̄ spē: ⁊ iſpiciať iterū si equať. nā si nō: tunc fiat hoc iterū ⁊ iterū donec equētur: ⁊ ita vī diffinitio nō aliud ɋ̄ cōpositio diuisoꝝ: pp̄ hoc gde3 Cōmētator in p̄nº de aia. Cū manifestu3 sit φ aliquis vnus modus seu via cōis est q̄ iquirimꝰ i vnoquoqꝫ qd sit. querēdū est qs sit ille vtrū ex priorībꝰ vt demōstratio: sicut dicebat Hip. aut ex posterioribꝰ sicut ꝓcedit diuisio: velut sensit Plato. aut sit aliq̄ via media: vt cōpōnis via q̄ est collectio diffinientiū p diuisionē inuētoꝝ ⁊ cōpōnē eoꝝ quam pedit Arist. in posterioribꝰ. Videť igiť genus doctrie quō inueniť ⁊ extrahiť diffinitio ipsa via diuisionis cum collectione ⁊ aggregatione diuisoꝝ: donec equať ei qḋ intendiť diffiniri. Sed quāuis videať p viā diuisionis meliꝰ ɋ̄ per aliquā aliam viā extrahi diffinitio: tñ adhuc accidit dubiū in hac via: sicut dicit Arist. ꝓpter qḋ dubiū nō vī necio extrahi diffinitio ex diuisione. Nā nō sequiť qñ predicať de homine φ est aial p̄dicatiōe separata: ⁊ φ ē gressibile ⁊ bipes: ēt simil'r φ verificeť p̄dicatiōe ɔiuncta. Peribermenias 2°. Nam de hoie verificať separati3 φ est musicus ⁊ φ est bonus: nō tñ sequiť ɔiuncti3 φ sit bonus musicus. Nō remanet ḡ hic aliq̄ via qua ostēdať diffinitio ex necītate: sic ostēdiť occultū per manifestū. Igiť via inquisitionis diffinitionis nō est aliqḋ genus doctrine ordinarie stricte accipiēdo doctrinā ⁊ per se. Ideoqꝫ Gal'. hoc ɔsiderās: videns ēt diffinitionē plerūqꝫ esse: sicut p̄nª in oibus artibꝰ supposita: nō dixit esse genus doctrine quo diffinitio inueniať: sed potiꝰ cōpōnē ⁊ diuisionē: diffinitionis sic supposite appellauit genus doctrie. Et l3 Arist. de hoc gñe doctrine nō fecerit mētionē: tñ ipse inueniť fuisse vsus eo in locis ɋ̄ multis i sciētiaꝝ tractatibꝰ particularibꝰ: qḋ ideo tacuisse vī: q̄ hoc genus doctrine nō videť aliqd ignotum declarare per notu3 sicut ex ɔ̄ne: aut fortassis q̄ nō vī esse alius modus diffōnis venatiuꝰ: quē Aris. dixit esse diuisionē vel diuisoꝝ cōpōnē: ɋ̄ modus diffinitionis cōpositiuus. Nā hic ēt diffinitionis diuisiuꝰ dr̄: assumiť enim diffinitio ⁊ diuidiť in genus ⁊ differētias: ⁊ vnaqueqꝫ dr̄iaꝝ diuidiť in sua significata: ⁊ vnūquodqꝫ significatū in suas spēs vsqꝫ ad quēdā terminum non descēdēdo ad spālissima: neqꝫ ꝓsequēdo vnūqḋqꝫ quātum ɔuenit: sic ḡ est diffōnis cōpositio ex diuersis: sic diffinitionis expositio ex compositio: ⁊ ita vī vna esse vel ɔsilis via. Sed Gal'. hanc potius posuit genus doctrine. s. diuisione3 diffinitionis: ɋ̄ inuestigationē ⁊ inuētionem eiusdē: q̄ cu3 plerūqꝫ diffinitiones sint supposite in sciētijs sicut p̄nª non indigent inuestigatione: sed explanatione. Aut fortassis q̄ hoc genere doctrine maxie nō vtunť ad tradēdā sciam totam vno simul ordine: imo annumerādo capl'a scie gñal'r: vt habeať aliq̄liter memoria totius scie: nā habitis vniuersalibus caplis: facilē habet hō progressum ad particularia capl'a: ⁊ eoꝝdē facilē memoriā. Nō aūt vtimur eo ad particularia quesita scientie declarāda sicut alij. Et ꝑpter h̄ subtil'r inspiciēdo posset dici φ vtimur eo ad memorādu3 nō ad discendū vel docēdū: ideoqꝫ Arist. hanc doctrinā esse nō posuit: ⁊ as tñ est vsus: q̄ñ medium in demonstratione est subi diffinitio aut passionis ſm quosdā. Largius aūt Gal'. hoc ɔsiderans vocat id esse doctrinā: aut forte q̄ hac spēcie doctrine non indigemus nisi ad lōgitudinem artis abbreuiandā: cuius causa inter ceteras sciētias necessaria fuit in medicina: q̄ñ lōgior ē alijs ⁊ simul opus ē vt habeatur memoriter pp̄ opus qḋ fit ex hac doctrina. Et iḋ credēdu3 est φ in sola medicina dignū sit de ea fieri mētionē. ¶ Amplius cū diffō q̄ existit demōstrationis mediū sit subi: vt volūt ꝑitiores: ⁊ de subito supponať qd ē ⁊ qd dī ꝑ nomē: sil'r ⁊ de diffōne: nihil ḡ ꝓbabit. Restat aūt nūc p̄dictu3 doctrinā exēplo declarare. Id aūt ɔueniēs ē φ pre oculis habeatur a Gal'. quod ē vt assumať diffō medicine ⁊ diuidať sic supradiximus ⁊ declareť oē illud cuius itellectu indigeť i vnaqꝫqꝫ prīcipia tñ φ a gñalibus sūmis nō decliněť. ¶ Circa ꝯo hoc genus doctrine ɔtingit dubitare: q̄ videť genꝰ qḋdā termini cōpositiuū sicut termini resolutiuū vt correspōdeāt velut doctrina cōpositiua ⁊ resolutiua. Dicunt qꝫ quidā φ hoc genus ad cōpositiuū reduciť. Alij ꝯo φ nō ē ordinariū: ⁊ eo φ partes diffinitiōes venať per accītales ꝓprietates ⁊ nō per p̄nª essentialia rei: q̄ illa p̄ncipia in suo genere nō habēt p̄ncipia. Ego aūt peritioribus assentio φ genus cōpositiuū diffinitionis est necessariu3: sed nō debet tangi sed supponi ꝑpter duas causas: quaꝝ vna habeť ex cōpositione rei ex suis principijs: ⁊ alia gde3: quoniā nō per

K

L

M

N

O

P

Q

A

quodlibet genus extrahit̃ quesituz:sed diffinitio medicine quã itendit hec scia nõ ingrit̃ sed supponit̃: ꝛ si inquiratur habet̃ per cõpositionẽ ꝓncipioꝝ eius ꝛ cãrum que habent̃ ex alijs sciẽtijs. Et ꝓpter hoc Gal. diffinitiuã cõparauit resolutiue ꝛ nõ aũt cõpositiue. Sed si quis diceret illud solum certificari de primo suscepto puta medicina:nõ aũt de contentis sub illis. Dicendum vt visum saltẽ ẽm Gal. ꝙ tñ prosequit̃ diffinitionis expositionẽ seu explicationẽ:nõ aũt inuestigationẽ aut inuẽtionem:ꝛ ideo nõ fuit eius termini cõpositiuã subdere. Propter huius quintuz sciendũ ꝙ descriptiua ꝛ diuisiua doctrina videntur differre a vera doctrina ordinaria:qlis est diffinitiua resolutiua magis ꝛ maxie cõpositiua:imo doctrine vident̃ ipsi simpliciter ordinarie:qꝛ tñ Aristo. ꝛ Boeti⁹ vt apparuit vtit̃ diuisiua. Halyabbas aũt ꝛ hanc ꝛ descriptiuã ponit cũ alijs tribus:cui⁹ oppositum dicit Haly. ꝛ innuit̃ a Gal. vt ꝙ descriptiua ꝛ diuisiua nõ sunt ordinarie:qꝛ per eas non extrahit̃ quesitũ:per accidentalia eniz fiunt:dicendũ ꝙ tñ sunt tres ꝛ sicut vult Gal. ꝛ Haly. quaꝝ ꝓprior est cõpositiua:impropria vecunq; diffinitiua:media aũt resolutiua:ꝙ aũt ita sit declaratuz est ex prius dictis.

B

ℭ Sciendũ tñ ꝙ quidaz voluerũt descriptiuã ad diffinitiuã reducere:diuisiuã ṽo ad resolutiuam:dicentes ꝙ Gal. dicit doctrinas ordinarias nõ nisi in cõparatione inordinariaꝝ que fiunt per media ꝛ exẽpla. Hoc aũt dicere nõ sapit veritatẽ ꝛ mẽtem Gal. cum ipsemet refutet descriptiuam:eo ꝙ nõ sumit terminũ optimũ ꝛ quem ꝛ quidã substantialẽ nominãt:sed ꝛ acciñs coassumit ei: quo fiũt notiones:nõ aũt diffinitiones. Sed de diuisiua nõ opz sic simpliciter iudicare:cũ enim diuisio fit ẽm Halyabbatẽ septez modis:dicit nãq; vnũ modum diuisionis speciei in indiuidua:qđ non placet Boetio libro diuisionum:separauit prim⁹ diuisionẽ in ꝑ se ꝛ ꝑ acciñs. Per accidẽs qdẽ in tres modos.s. subiecti in accidẽtia:accidentis in subiecta:accidẽtis in accidẽtia. Per se aũt diuisionem iterum in tres distingit modos videlicet in diuisionẽ generis in spẽs:totius integrã tis in suas ptes:ꝛ vocis equioce ĩ suas significatiões. Inter q̃s diuisio q̃ est generis in spẽs essentialis existẽs potẽs modũ quẽdã causare sciẽtie:põt modus quidã scie cõsurgere:

C

qui fortassis nõ parũ adminiculat̃ ꝓdictis tribus vt ostẽdet̃ doctrinis. Ad iducta igit̃ dicẽdũ ꝙ iaz appꝫ quõ diuisiua nõ est doctrina ordinaria vere. Quid aũt doctrinis cõferat apparebit. Similr si Aristo. aut Boetius vtit̃ ea:non vtit̃ vt doctrina ordinaria. Eodez mõ Halyabbas qñ dicit doctrinas esse quinq;:nõ addit ordinarias:vt diuisio ẽm plures eius ptes ꝛ descriptiua sꝫ dẽs:nisi ipsa pro diffinitione accipiat̃ vera:cum illius lateant partes:nõ sunt simplr doctrine ordinarie:sꝫ poti⁹ ẽm qd:vt ostẽsum est ẽt ꝑus. ℭ Restat nũc videẽ quõ he q̃tuor adinuicẽ differãt ꝛ q̃lr ꝯueniãt vz diuisiua ꝑ essentialia facta:cõpositiua:resolutiua:diffinitiua. Dõm itaq; ꝙ a diuisiua differunt resolutiua ꝛ cõpositiua:qꝛ ille post resolõnẽ aut cõpõnẽ ꝓbant ꝑ effectũ aut ꝑ cãm qđ assumũt:hec ṽo simplr sequestrat gen⁹ in suas partes essentiales:nõ aũt ꝓbãt:vt aĩal:aliud hõ:aliud bos. Cõueniũt aũt:qñ diuisio fuerit ꝑ se:qꝛ resolutiua interdum

D

vtit̃ diuisiua:puta qñ effect⁹ vn⁹ in ples resolueret̃ cãs:vt in exẽplo resolõnis de oppilõne apparuit. Nam q̃dã fit ab humorib⁹: alia a cõplõne frigida:quedã a stipticitate ꝯtingẽtis vt aeris mineralis aut aque sulphuree vel hꝫ. Cõstat eniz ꝙ hic est modus diuisionis:cũ sit sectio vnius in multa:silr ẽt ipsa vtit̃ cõpositiua:qñ cã in plures diuisim ꝯfert effectus. Qñ ṽo vna cã vnũ simplr ꝓducit effectũ:illic proprie est cõpõ aut vt dictũ est resolõ. Differt ẽt a diffinitiua:ꝛ sibi cõgruit:distat q̃dẽ eo ꝙ diffõ ꝑ plura noĩa explanat ꝛ notificat diffinitũ ꝯiuncte:diuisiua ṽo cũ quadã indeterminatione aliq̃lr manifestat qđ in diuisio ꝯtinet̃:sibi aũt ꝯuenit qñ diffõ vtit̃ q̃nq; vt apparebit ꝑ se diuisione. Diffinitiua itidẽ differt a resolutiua ꝛ cõpositiua:in eo qdez ꝙ ille ꝓbant ignotũ per notũ:hec aũt solũ explicat in singularia.

E

Cõuenit ṽo illis:qñ diffinitiua termini ꝓ vtit̃ resolõne:nisi aliquid ꝓm resoluẽdũ in mẽte quesitũ diffiniat̃ vt est medicina:sed postea vtit̃ resolõne:ꝛ hoc qñ effectus in vnam refert̃ cãm:aut ẽt cõpositiua qñ cã vnũ ꝓducit effectũ:quãdo aũt effectus in plures ducit̃ cãs aut econuerso:tunc vtit̃ diuisione sicut apparet qñ dicit̃ ꝙ sanũ dicit̃ tripliciter.s. corpus:cã ꝛ signũ:ꝛ silr egruz ꝛ neutrũ:in hoc eniz diffinitiua diuisiua vtit̃ doctrĩa. Descriptiua ṽo qd differre hẽat ꝛ affinitatis cũ alijs ex his apparet:qñ a diffinitiua qdem differt eo ꝙ ex pluribus vt multuz differẽtijs ea vtit̃:ꝛ etiã qꝛ genus vel dĩe sunt accñtales. Conuenit ṽo qꝛ explanat sꝫ aliter:ꝛ quoniã alterum ipsius vt genus vel dĩe sunt essentiales:vt differentia visum est tertia. Sic igit̃ ad alias tres tñ proprie doctrine sunt ordinarie.

Superest ergo

nunc q̃rtũ ꝓncipaliũ expedire. vz ꝓinducta ꝯ determinatã veritatez remouere. ℭ Dõm itaq; ad ꝓmm ꝛ scðz ꝙ doctrine ordinarie potiores sunt in nomero trinario:ꝛ ꝙ nõ oĩs scia vl doctrina dr ordinaria:nisi ordine quodaz particulari ꝛ improprie sumpto.

F

ℭ Ad 3m dõm ꝙ est dare ordinariã vt ostẽsum est doctrinã:nec tñ opꝫ primã cãm que nõ sit illius generis cognoscere omnino:q̃lis est de⁹:sꝫ cã superior ꝛ imediata post aliã in illo gñe sit sufficiẽs:vñ 2° phy. Opꝫ semꝑ cãz summã vniuscuiusq; q̃rere:nõ.s. in cẽtꝫ ĩ illo gñe. vt homo edificat:qñ edificator est:edificator ãt ẽ ẽm edificatiuã:huius enim nõ opꝫ aliã cãm querere:verum hic stãdũ silr ꝛ in ꝓposito. Aut fortassis sicut voluit plures nihil ꝑfecte possumus scire in hac vita:cũ cãs ignoremus ꝓores. ℭ Ad aliũ dõm ꝙ vna est doctrina ordinaria:si ea in potissimo eẽ suo sumat̃:vt declaratũ est prius. ℭ Silr ad quintuz apparuit quid dõm:puta quõ artes oẽs ẽm rõnez ꝯsistunt ex resolutiua. ℭ Ad aliud dõz ꝙ illa est idẽtitas mãlis:que nõ vnificat vel plurificat doctrinas ꝛ verũ illud opat̃:vt dictũ est:idẽtitas formalis. ℭ Ad 7m iã patuit ꝑ dicta ꝛ ad octauuz

Te.c.38.

G

quodãmõ. ℭ Aut ad hoc dõm ꝙ iz diffinitio ꝛ diffinitum sunt idẽ subiecto:inquãtuz tñ vnũ est quid ꝯfusum ꝛ implicitũ:aliud determinatũ ꝛ explicitũ sunt aliud est enim diffinitio diffiniti eẽ indicatiua ꝛ expositiua:cũ sit rõ quã signat nomẽ. ℭ Ad.9.10.11.12. qd sit dõm ostẽsum est prius. ℭ Ad 12m tñ spãliter dõm ꝙ demõstrationes realr nõ sunt nisi due.s. ꝓpter qd ꝛ qa:nã demõstratio ꝓpter qd ꝛ qa:idẽ est cũ demõstratione simplr siue cãe ꝛ esse:sicut spẽs sunt idem cũ gñe:tãq; sanũ semꝑ ꝛ multũ sunt idem cuz sano simplr. Est aũt demõstratio simplr qñ cã ꝛ effectus sunt silr nota:qđ in mathematicis euenit:raro aũt in nãlibus occurrit:vñ Cõmẽtator ꝓmo phy. Si ꝯtigerit vt notũ apud nos:sit notũ apud nãm:tũc demõstrationes in hac scia erunt cãe ꝛ esse:ꝛ si ꝯtigerit vt nota apud nos:nõ sint nota apud nãm ꝛ q̃ nõ sunt priora in esse sed posteriora:tũc demõstrationes date in ista scientia erũt signoꝝ ꝛ nõ demõstrationes simpliciter. In rebus

Te.c.a.

nãq; nãlibus nota apud nos:nõ sunt illa q̃ sũt cognita simpliciter.i. pñaliter:qđ est ꝯ̃rũz in mathematicis:illa eni que

H

sunt cognita in illis simplr:ꝛ sunt cãe priores in esse sunt cognite apud nos:nõ tñ intẽdit Cõmẽtator ꝙ mathematicus ꝯstruat demõstrationẽ simplr tãq; aliaz ab illis duabus:sꝫ ꝙ facta demõstratione ꝓꝑ qd qua vtit̃ mathematicus:effectus simplr notificat⁹ ab ea per cãz:est ẽt ita notus quo ad nos ac si ad ipsum foret facta demõstratio. ℭ Ad 13m iã dictũz est sufficiẽter. ℭ Ad aliud dõm ꝙ vt apparuit resolutiua ꝓcedit per demõstrationẽ qa vt compositiua:ꝓpter qđ reducunt̃ ad indicatiuã. Inuẽtiua ṽo non est demõstratiua sꝫ ꝓbabilis ꝛ cẽnea. ℭ Ad 15m dõm ꝙ silr inotuit qd dõm:neq; ẽt Haly. dicit doctrinas ordinarias fore.5. verũ doctrinas simplr ꝓfert. ℭ Ad 16m dõz ꝙ tres sunt doctrine veri⁹ ordinarie:alie ṽo nõ sunt simplr:sed sꝫ qd ꝛ improprie:q̃dã eaꝝ dicte valde ordinarie:ꝛ iõ post demõstrationes ordi

I

Auer. in proemio phys. circa finem.

narias doctrinas ꝯstituētes dixit Cōmētator. Et maneries doctrine diuisionis ꝛc. vt innuat ꝙ nō sūt doctrine ꝓprie ſm ordinē currētes. Sic igit̄ in his hui⁹ ṽitas q̄siti ꝯstringat̄ neqꝫ alicui medicoꝝ qḋ dcm̄ est arduū ꝛ vanū eē videatur: cū q̄situ sit physicū ꝛ secretū valde: nō aūt medicinale.

¶ Differentia. IX.

Quod natura humana non sit debilitata ab eo ꝙ antiquitus videt̄. ¶ Primo quidem qm̄ qḋ gn̄at̄ aut generat̄ ex quodaꝫ finito aut īfinito. nō ex infinito: qm̄ nō est dare ipsuꝫ phy. 3°. ꝛ ꝑ celi ꝛ mūdi: vnde ꝑ de gn̄one aialiuꝫ. Nā refugit īfinitū gn̄at̄ igit̄ ex finito: qḋ quidē nō posset esse: si nā in gn̄one semꝑ ꝓcederet debilitādo. Iā dudū gn̄o enim cessauisset ſm ꝑipatheticos eternitatē mūdi asserētes: silr̄ ꝛ ſꝫ sermones legū: mūdi generatio aut oīno iā cessasset vel manifesta iā appereret debilitas: cū grande spatiū a mūdi gn̄one huc usqꝫ ꝑonat̄: siue ſꝫ indos seu persas aut iudeos siue christicolas idē ꝯsiderare velim⁹: vt ostēdi in tractatu quē de motu ꝯstruxi 8ᵉ sphere.

Te. c. 48. 4. te. c. 33. vsqꝫ ad te. c. 75. Ca. ꝑ p° medium.

¶ Amplius si nā esset debilitata vel hoc esset ex pte nāe superioris vel inferioris: nō quidem superioris qm̄ superiora sunt ꝑpetua ꝛ icorruptibilia: optimā ꝛ ꝑfectissimā virā toto eterno deducētia: q̄ nec aliq̄ reꝝ exterioꝝ ab ordine suo distrahit nec tp̄s ea senescere facit p°io celi ꝛ mūdi: ꝛ libro de mūdo: neqꝫ ēt ex pte nāe inferioris: puta rōne gn̄antis: nam gn̄o nō fit ex suba generātis: sed ex eius supfluo: ne emissione subē generātis gn̄ans corrūpat̄: ꝛ sic gn̄o in nihilū ꝯuertatur. dīa. 34. ¶ Rursus: oīs motus nālis ꝛ ordo nāe fortificat̄ in fine: ꝑ de celo: cuꝫ ꝓprie ꝑfectioni magis attingat ꝯseruatio ṽo nāe ꝯsistit in quodaꝫ motu ꝛ ordine nāli: propter qḋ nō solū nō debilitat̄ nūc veꝝ ēt fortior debet esse q̄ꝫ antiquus tēdens in finē. ¶ Adhuc videmus distōnes etatū ꝛ sermones de eis ab antiquorib⁹ medicis dictos: tpe ēt moderno verificari: vt ab antiquissimo Hip. ꝛ aliis i iuxta ēt illō psalmiste. Sic āt i potētatib⁹. 80. ānis ꝛ amplī⁹ labor ꝛ dolor. Nā igit̄ humana non est ab eo qḋ antiquus debilitata.

K

Te. c. 100

Te. c. 89.

L

In oppositum qz priscis tēporib⁹ hoīes fuere longeuissimi: magni corpe ꝛ viribus robustissimi: pulcherrimi vt gigātes: vn̄ Solinus mirabilis. Corrupta nāqꝫ successione nostri proles tēporis ꝑ nascentiū detrimēta. Iꝫidem qḋ est in vltima parte sui periodi seu etatis debilitatū est: hec eniꝫ nā eius: cū sit via in corruptionem: sed talis est etas nūc instans: septima. vꝫ. ꝛ vltima ſm legiferos a chr̄o citra: vn̄ Apostolus. Sumus in quos fines seculi deuenerūt. ¶ Adhuc totus ħ mūdus infim⁹ senescit ꝛ corrūpitur ꝯtinue: vnde methauroꝝ ꝑ. Vbi nūc est arida olim fuit mare ꝛ ecōuerso. ¶ Rursus vnūqḋqꝫ debilitat̄ per distare a suo pn̄° libro de mūdo: qz enim ista terrena fuerunt remota a cōmodo diuino existunt corruptibilia plena multi turbinis: qḋ ēt ex libro apparet de causis: sꝫ nā humana moderna multū distat a suo pn̄° ēt ſm mundus gn̄antes: puta ab Adā siue a deo ꝓpter qḋ remanet ōbilitata. Palin ſm Mesue de ꝯsolatione simpliciuꝫ medicinaꝝ. Elleborus alb⁹ tpe isto itolerabilis est: ꝛ sic venenū pn̄cipium ꝓpter nāe debilitatē: ꝓp' qḋ Seraꝑ. in ꝑ eius breuiarij cū Alexādro affrodiseo: ēt nigrū q̄ min⁹ ē albo effrenior: fore nūc ait dimittēdū ꝛ loco ei⁹ lapide vtēdū lazuli: qḋ ꝛ ad multū minores nūc q̄ꝫ antiquus doses idicāt medicinarū. ¶ Ampli⁹ scḋo de hystoriis aialiū. Que qdē paucos ꝛ minores sunt dētes habētia breuioris sūt vite ꝛ debiliora existunt vt multū: nunc aūt plurima gn̄atoꝝ solum. 28. gn̄ant̄ dentib⁹: antiquus fere vniuersis habētib⁹. 32. Nā itaqꝫ humana: ab eo qḋ antiquitus fuit: iacet debilitata.

M

Cap. 5. in pn̄°.

Ca. 22. diuos.

Cap. 3. in fine.

Propter primum ṽo sciēdū ꝙ nā 2ʳ existit nā qdē naturās vt prim⁹: sic qdā theologizātes dixerūt: ꝛ nā nāta q̄ est pn̄ᵐ motus ꝛ quietis eiuꝫ in q̄ est ꝑ ꝛ ꝑse ꝛ nō ſm accn̄s. phy. 2. Nāc nāqꝫ mot⁹ est in scipsa ab altera existens nā hn̄tē spēm actu: q̄ in hoc arti opponit̄ cū sit pn̄ᵐ ꝛ spēs eius qḋ fit in altero: 2° de gn̄one aialiuꝫ. Sub hac aūt 2ᵃ nā dicta ꝑ priꝰ de forma: cōsequēter de mā: minime ṽo de priuatione medicus multos nāe iocat modos. Sumit̄ enim pro cōplōne nā iuxta illud qḋ oī hoc est nāe calide. Accipit̄ ēt pro cōpōne ꝛ pro virtute regitiua: q̄ est oīm corporis virtutū ꝯgeries: secretoꝝ libro. Sumit̄ ēt pro ꝯsuetudine. Est nāqꝫ q̄dam nā ꝯsuetudo dīa. 98. Accipit̄ ꝛ ab Haly. pro ꝑsona que apud Boetiū de duab⁹ naturis est nāe rōnalis indiuidua suba. Sumit̄ ēt interdum ꝓ colli matricis extremitate ac ꝓ ficteri: iuxta illō. Si nā fuerit soluta. Dicit̄ ēt nā natiuitas seu nascētia: vt si quis extēdat siue ꝓducat hanc lr̄aꝫ. phy. primaꝫ hui⁹ noīs physis. i. nāe apparēs: meta. 5. vnde afo. 7. Crassi valde ſm nām. i. natiuitatē Cōmentator. Boetius q̄qꝫ de duab⁹ naturis nāꝫ quattuor suscepit modis: aut cōissime pro oī re suba vel accidente: cui⁹ talis extat diffinitio. Natura est eaꝝ reꝝ que cum sint quoq̄ mō intellectu capi pn̄t. Sumit̄ ꝛ cōiter put de solis dr̄ substātijs: ꝛ tunc est vel qḋ facere aut qḋ pati possit. Duplex enim suba corporea ꝛ icorporea. Suscipiturqꝫ ꝓprie pro corporea que motus est pn̄ᵐ ſm se ꝛ nō per accn̄s. Accipit̄ ꝛ ꝓprius ꝓ nāe diuersitate: ceu aliā dicim⁹ que auri nām ꝛ argenti: q̄ vnāquāqꝫ reꝝ dīa est informās specifica. Humana equidē ab hoīe denotata: que hoīs in se ꝯtinet participationē: debilitari ṽo dicit̄ cū a viribus olim habitis ad actus lōgius discedat aut tpe supsit breuiori: antiquitus quidem qḋ multum a ꝑsenti in se est distans.

N

Ca primo. diuos.

In pn̄° Tertio te chnis cō. 66. in fine

Te. c. 5. Afo. 44.

O

Propter secundum sciendū qdē ꝙ vt resonāt sermones lēgū ꝛ mosaice ꝑcipue: nā humana debilitata est ab eo qḋ antiqu⁹ existebat. c⁹ qdē sigᵐ ē: qm̄ audiuim⁹ hoīes a mūdi gn̄one ꝛ circa ꝓductos lōgeuissime vite extitisse: sic ex Moyse colligit̄ genesis libro. Adā eni. 930. vixit ānis. Matusalem ṽo. 969. Noe ṽo. 700. cū Habraā ꝛ aliis. Cōseq̄nter āt ab illa lōgeuitate minoratos velut Moysen: Dauid ꝛ Arō cū le uiticis: sic ꝑ eūdē ibidē apper dicētē. Nō ꝑmittā spm̄ meum in hoīe: qz caro est vltra. 100. ꝛ. 20. annos. Hec nāqꝫ est vita hoīs nālis ſꝫ ēt astrologos: q̄ tāti. n. sunt anni solis maiores. Nūc āt ab eo termino est etas humana minorata: vix cum cōiter extēdit̄. 80. ānoꝝ spatio vn̄ Cōmē. 2. de gn̄one ꝛ corruptione. Medici dīc ꝙ tp̄s iuuētutis i hoīe sit vsqꝫ ad. 35. ānos. Et ꝓp ħ vita nālis fit. 75. ānis. Et iō dixit machometus ꝙ vita est mediocris in. 70. ꝛ. 60. annis. Tpe autē ꝑfe. 1149. floruit Cōmē. vt. 2. iuuit celi ꝛ mūdi. ¶ Amp. idē rōne ꝑsuadet̄ iqm̄ cū nā humana nō posset saluari i scipsa: ei⁹ misertā est sollicitudo diuina dās ei ṽtutē gn̄atiuā: vt saluaret̄ in spē scḋo: de aia ꝛ de gn̄one aialiū. Hui⁹ aūt salus ꝛ ꝑmanētia nō est simplr̄ ꝛ per seꝫ ꝑ accn̄s ꝛ admista rei corruptibili exteriori: ꝛ vt vsu sex reꝝ non nālium ꝯsideratarꝫ a medicis ꝯstituta in vita ꝑsenti: in futura ṽo icorruptibilis ꝛ ꝑpetua velut i scipsa sine nectare ꝑmanēs: ꝛ nullo vlr̄ egēs exteriori adminiculo corruptiuo. Sic āt est ꝙ lōge melius est in scipso in icorruptione q̄ꝫ i corruptione ꝛ per aliud remanere: ꝛ iō de⁹ cui⁹ est cūcta ordine quodā disponere. 12. meta. nāꝫ itaqꝫ ꝓduxit vt debilitādo ꝓcedēs finiat̄ demū vt tādeꝫ vita oīno relicta corruptibili accn̄tali: subali ꝛ ꝑpetua fruamur i celis cū eo. Et iō ceu tactū cū sim⁹ in q̄s fines seculi deuenerī: merito igit̄ ſꝫ leges nā humana existit nūc debilitata: tū virib⁹: tūqꝫ breuiori spatio tp̄is mēsurata.

P

Cō. 58.

al. 1192. al. 1125. Cō. 111.

Te. c. 34 Cap. primo i pn̄°.

Te. c. 52.

Q

Propter tertium ṽo sciēdū ꝙ cuꝫ de nālib⁹ differat̄ ſꝫ Albertum in ꝑ de gn̄one nihil ad nos de miraculis diuinis nec ēt legū persuasionibus magis absequētes multotiens qḋ appet: q̄ꝫ causaꝝ cā volūtate q̄dā ꝓduxit aūt: nil ad pn̄s de miraculis ipsi⁹ ꝛ volūtate scrutādū ꝯsiti: cū leges vim solā obtineant ꝑsuadēdi: poli. 2. Ingrat̄ igit̄ ṽitas q̄siti ex dictis astrologoꝝ phoꝝ ꝛ medicorū deinceps. ¶ Propter qḋ pōm ꝙ

Post medium.

A

nā humana cū alijs ēt q̄ sunt sub orbe lunari aliqñ debilita
ta extitit aliqñ fortificata:iterdū ꝟo ꝛ medium seruat iuxta
piriā ꝑdictoꝝ:qḋ quidē duplici ad pñs ostēdit via:astrono
mica ꝛ phica. Astronomica qdē in tres separat ꝯ:pª quidēꝫ
sumit ex pte stellaꝝ fixaꝝ existiū in 8º celo : ꝛ imaginū fere
allegoricaꝝ ab idis positaꝝ:cum celis ꝛ ꝫodiacis signatis
aut imaginatis i eisdē. Nā si vꝛtus debeat ipmi i ista iferiora
a superiorib⁹ opꝫ vt illis simplex ꝛ imālis ꝑmedia sibi cor/
respōdentia ꝛ homogenea in ista tādem inferiora ordinate
trāsferat:ꝛ iō siue ponat octauū celū moueri in opp^m noni
ab occidēte in oriēs in.c.annis vno gradu ſm sniam Ptolo
mei longitudine:latitudine ꝟo min⁹:ceu declaui in editiōe
huic ꝯsili:quā in astrologia cōposui:vñ ēt spālē tractatū cū
istis māli ordine ꝯstruxi:q equidē mot⁹ trigīta sex milib⁹
annoꝝ termino terminat:in q ſm quosdā stoicos ꝛ pythago
ricoꝝ oīa reuertunt vt pus : vl in.70.ānis ant.āā.sic cōiter
hodie tenet:siue ponat illud qḋ Ptolomeus vocat motum
in opp^m noni:retardatio q̄dam 8ᵉ sphere:ceo qḋ nō ꝯsequat
pp modicū distare oino motu ꝑmi mobilis:ꝫ ceu posuit Al/
petragius Abuysac. Inueni em tpe moderno caput arietis
mobilis siłr cācri:libre mobilium recesserūt a capitib⁹ cā/
cri libre ꝛ capricorni imobiliū p.10.gdus ꝛ.12.minuta:an/
no gr̄e.1303.q̄ ego Petr⁹ paduanēsis hūc librū ꝯstruxi:pp
qḋ iudicātes hodie veri⁹ astronomici:addunt.10.grad⁹ ꝛ
12.minuta mot⁹ 8ᵉ sphere querētes motum veꝝ in 9ª motui
ꝑus inuēto ꝟo calculatiōe in 8ª:ad h̄ vt tali actu capita eq/
noctialiū ꝛ tropicoꝝ signoꝝ ꝫodiaci mobilis directe occur
rāt sub capitib⁹ ꝑdictoꝝ imobilis ꝫodiaci:vt ꝟtutē recipi
ēns sub ipressore:sic declaui in editione quā in discordātijs
vtriusqꝫ partis astronomie cōposui. Et ideo siue ponat mū
dum ſm veritatē legis nostre incepisse : seu infinitas circu/
lationes ſm peripatheticos ꝑcessisse:inferendū est q qñ ca
pita mobiliū ordinate ꝛ directe extiterūt sub capitib⁹ imo
biliū⁹:tunc ꝟtus ꝑfectiori mō a ꝑ ꝑnᵉ per medias cās tali
ordinatas:fortiori mō imprimat in ista inferiora : cum cāe
tunc sibi correspōdeant in adinuicē:ex distātia ēt tanta ꝑdi/
cta ꝛ ꝑportione ꝫodiaci mobilis ad imobile qdem iam sen/
sus ostēdit aperte dies artificiales sup nocte esse maioratos
noctesqꝫ breuiatas ab eo qḋ antiquus in solstitio hyemali
in estiuali ꝟo eē:vt in tractatu 8ᵉ demonstraui sphere. Propter
qḋ ꝯcludendū est tunc nām humanaꝫ illo tpe vt sic fortiorē
ꝛ longiorē extitisse. Cum aūt predicta capitū a se recedētia
magna destiterit distātia:ꝛ virtute nō ita ordinata in ista in
feriora:infert nām humanā cū alijs hic iferiorib⁹ debilita
tem ꝑmanere. Verū ꝑi alias priori redeunte capitū ꝛ astro/
rum dispōne ad predicta puncta:qḋ post nouē milia annos
ſm Ptolomei ꝯtingit sniam : necē erit iuxta ꝑfatos ꝛ nām
humanā taliter redeuntē:itidēqꝫ ſm peripatheticoꝝ sniam
vigorari:nam hꝫ oppositiones ꝛ trāsmutationes infinities
ad nos ꝑuenerūt:celi ꝛ mūdi ꝛ methauroꝝ ꝑ primis. ℭ Se/
cunda qdem causa astrologica : sumit ex planetis ꝛ maxie
ex ꝯiunctionib⁹ Saturni ꝛ Iouis ꝛ solarib⁹ eclipsib⁹ ꝛ lu
naribus vtrisqꝫ. Ex coniunctione nāqꝫ Saturni ꝛ Iouis in
ꝑnº arietis qḋ qdem circa finē.960.ꝯtingit annoꝝ:tūc eniꝫ
ſm ascēdens ꝯiunctionis ꝛ dominiū eius:ſm etiā locuꝫ cō
iunctionis eoꝝ ex domibus aut ſm fortunas vel ifortunas
locum ascēdentis ꝛ ꝯiunctionis aspicientes variat nō solū
nā humana fortitudine aut debilitate:lōgeuitate aut econ/
trario:imo ꝛ totus mūdus inferior cōmutatur:ita q nō so/
lum regna sed ꝛ leges ꝛ ꝑphete ꝯsurgunt in mundo ſigtiue
salrē seu causaliter in qbusdaꝫ:volentes prioribus.q.negle/
ctis reliquas ꝯdere:sicut apparuit in aduētu Nabuchodo/
nosor:Moysi. Alexandri magni:Nazarei ꝛ Machometis
Quod ꝛ dearticulat id cōmune:fortunat nāqꝫ ꝛ infortuna
tur ſꝫ ꝯiunctiōes medias Saturni ꝛ Iouis duodecies aut
tredecies in q̄libet triplicitate factas:qḋ spatium.240.aut
60.mēsurat mensura annoꝝ. Quod etiā magis dearticula

tur per minores ꝯiunctiones eorūdeꝫ in quolibet signo.20.
annoꝝ termino. Operant ꝛ ad hoc alioꝝ planetaꝝ ꝯiūctio
nes:siue binarie siue trinarie aut q̄ternarie : seu quarie:siue
senarie aut septenarie:nā in ꝯiunctione minori est distinctio
medie:ꝛ in media distinctio ꝯiunctionis maioris in centilo
quio:ꝛ ideo in ꝑnº metheoroꝝ. Hic mūdus inferior ꝯtinu⁹
est lationibus supioribus:vt ois virtus eius gubernet inde.
Contingit ēt non minima nāē permutatio ex solarib⁹ ecly/
psibus:sub ꝯiunctionū antedictaꝝ tēporib⁹ variatarū.2.q̄/
dripartiti. Et q sol est cor celi vita ꝛ alioꝝ pater cunctoꝝ:
vñ Albumasar in Sadā ait:solē ꝛ lunaꝫ etiā existere vitaꝫ
oium viuentiū post deum. Qḋ ostēdit inuentū post quādaꝫ
eclipsim solarem circa numerū.70.annoꝝ olim factā:post
q̄ꝫ grandis variatio in istis iferioribus est inducta:ꝛ maxie
quidē terra reddita est sterilior solito:motus ēt phātasma/
tum:ac caledemonum ꝛ cacodemonū:icuboꝝ ꝛ succuborū
cet⁹ absconditi reperiunt ꝑampli⁹:qḋ cultui crebro magis
ascribit diuino. Nā etiā humana magis vi debilitata:aua
ritie:ꝛ cupiditati dedita:mēdicantes multiplicati:ꝛ maxie
qm̄ precessit ꝯiunctio Saturni ꝛ Iouis in triplicitate frigi
da ꝛ sicca:vite ꝛ fortitudini viuētiū:que stat ꝑ calidū ꝛ hu/
midū ꝯtraria. Sic igit vt sic in ei⁹ motib⁹ nā humana debi
litata permansit. ℭ Est aūt 3ª cā hui⁹ ꝯsiderationis ex pla/
netis accepta : ſm q eis debet qdam regimē cōe in mun/
do:quo vnusqsqꝫ sua maneria mundū habet gubernare po
tissime per intelligentias sibi ſꝫ Auer. in trac. de suba orbis
virtute copulatā:ꝛ si suba extra ꝯsistat. Huius aūt intelligē
tia est septenaria ſm nūm.7.planetaꝝ seu intelligentie seu
angeli dicant. Naꝫ pª qdem est Satur. cassiel. 2ª Iouis sa/
chiel. 3ª Martis samael. 4ª Solis michael. 5ª Vene. ana/
el. 6ª Mercurij raphael. 7ª ꝟo Lune gabriel. Ordo aūt in
ducatu eorū existit : qm̄ primo ducit Satur. deinde Venus
postea Iup. deinceps Mercu. postea Mars:deinde Luna:
demū Sol. Ducatus aūt ꝛ regimē vniuscuiusqꝫ est.354.an
noꝝ ꝛ 4ºʳ mēsiuꝫ lunariū:ad silitudinē anni lunaris ꝯtinē/
tis.354.dies:ꝛ.11.trecesimas:ꝛ ſm hoc inuentū est q cum
Mars mūdū gubernaret:factū est diluuiū ꝑpter ꝯiunctio
nem maxie planetaꝝ in piscibus. Sub ducatu aūt lune di/
spartite sunt lingue:subuersa est Sodoma ꝛ Gomorra:ꝛ fa
ctus trāsitus a filijs Israel de egypto:ꝛ multa alia apparue
runt iudicia:ſm nās ꝛ ꝑprietates ducatuū planetaꝝ. Nam
cum planeta fuerit de planetis inferioribus paruis ꝛ labo
riosis:sicut luna ꝛ Mercuri⁹ debilitat ꝛ inordinat nā ꝯñs
illoꝝ nāꝫ:silr ꝛ cū fuerit aliquis superioꝝ in fortuna:ꝑpter
eoꝝ indiscrasiā excedentē cōplexioneꝫ:nā cum alijs puertit ꝛ
debilitat humana. Cū fortitudo vita ꝛ itegritas ſm phos
in tēpa¹ᶜ ꝯsistat absoluto seu relato:ꝑpter qḋ ꝛ sub regimie
fortunaꝝ ꝛ motu ordinato ꝛ diutino ꝑcedentium : sicut est
Iup. ꝛ sol:ꝛ aliq̄lr cū Venere vigorat ꝛ longeuificat nā hu/
mana:ꝛ ideo cū huius ducatus magis vigeat in vna parte
vniuersi q̄ꝫ in alia videmus nās humanas in fortitudine ꝛ
debilitate ꝛ elōgeuitate ꝛ eius ꝯrio cum alijs diuersimode
transmutari. ℭ Expedita itaqꝫ trina astrologie via : restat
phica exequēda : que ēt in tres sic ꝑos sequestrat cās. Una
qdem ex parte ꝑmistionis ꝛ corruptionis elmtoꝝ ad se inui
cem corruptoꝝ:aut ꝑpter diluuiū ignis:sicut recitat in Ty/
meo:aut ꝑpter diluuiū aque:vt famatū est a multis. aut ꝑ/
pter alias transmutationes nociuas ꝛ pestiferas iprimētes
ꝯtinue in subā:ceu apparet in de aere ꝛ aqua:vnde.4.intro
ductorij Albuma. Noe ꝑpha venerādus fugiēs corruptio
nem ꝛ friditateꝫ aeris ex montibus armenie relinquēs ar/
cham:in chaldeā aerē querēs calidū se transtulit:vbi ꝛ na/
ture vigorate extiterūt ꝛ ꝑphetie:ac scie sunt inuētexū ſm
eundē ille locus ꝑphetaꝝ ꝛ sapientuꝫ existat. Silr ꝯtingit
pp hiatus ꝛ voragines terre : vt.2.metheo. vt denotat Vul
canus ꝑpter vehemētem corruptionē mistoꝝ ꝛ maxie ani/
maliū intumulatoꝝ : ex qbus vapores eleuant in aerē cor/

Margin notes: B — Nō quo tpe fuit ꝯsulator. C — D — Tex.31.ſ Cap.5. verbus ſi. — E — Ca.1.pª principij. — F — Ca.ſcdo — G — H — verbus ſi.

pora aialiuȝ corrūpentes parata febriū ꝑ.ca.4. ¶ Est ⁊ 2ᵃ ex parte vsus sex rerꝫ nō naliuȝ accepta eo ꝙ hoies nri temporis ⁊ maxie in istis regionibus: vbi viget cupiditas auaritia gula ⁊ luxuria: debitū regimē sanitatis nō obseruāt: ꝯtra quos inclamat Gal. afo.6. hip. dicente pueros ⁊ eunuchos nō podragrişare. Inueniēs demū Gal. eosdeȝ egritudine detentos inqȝ hoies nostri tēporis esse amicos gule ⁊ luxurie: qḋ nō extiterat tpe hip. ⁊ ideo tunc vere retulit ꝓdictos nō podagrişare. Erant enīȝ antiqui hoies ꝯtēti comestione glandiū ⁊ castanearꝫ. 2. alimentorū. c. 36. Cū enim hoies vterent tūc debita administratione diete ⁊ cibis ad luteā grossitiei tendētib⁹: eorꝫ nāe fortes erāt ⁊ humores cōpacti ⁊ euulsioni resistentes. Et ꝓpter hoc hip. vti poterat in eorꝫ cuōne medicinis fortibus vel fortiter euātiuis q̄les sunt ellebor⁹ alb⁹ ⁊ niger eufo:biū: meȝereō etc. ꝓpter qḋ ꝑ.4ᵃ. In terra tirchorꝫ magna requirit q̄ititas scamonee. Tēporib⁹ āt modernis eqꝫ hoies vtunt regimīs inordinato ⁊ cibis subtilib⁹ liqdis ⁊ delicatis: cōpōnē rarā ⁊ solubilē ⁊ humores fluxibiles gn̄antibus: naturis ide debilitatis ⁊ humorib⁹ cū spiritib⁹ per se resolubilib⁹ factis. per se medicinas nō tolerāt vt antiqui fortiores. Et ex hoc apparet intellect⁹ verbo꜡ Serap. Alexādri ⁊ Mesue. ¶ Tercia cā sumit ex parte modi gn̄onis nāe humane obseruati ab antiquo tēpore ⁊ moderno. Antiquis enīȝ mas ⁊ femel la nō ꝯiungebant nisi in etate pfecta ⁊ mēbris gn̄onis integratis: qḋ ⁊ nunc phasones obseruāt: cumꝫ non fuerint vt dictum est priores gule ⁊ luxurie amici: et ideo cū generatum sequat nām generātis vt ꝑmū ꝑmo de gn̄one aialiū vel ⁊ Damascen⁹: Nati ex iuuenibus parētib⁹ ꝓncipalia mēbra fortia ⁊ sana nālr hñt. Sm aūt ꝯrie: fortiores ⁊ longeuiores fuerūt antiq. Relinqt igit nāȝ humanā tāq̄ȝ ex vigorosiori bus ꝓncipiis olim pducerā longeuiorē ⁊ fortioreȝ extitisse quod attendēs Aristoteles vult politi. 7. virum. 35. annorꝫ ⁊ mulierē. 18. copulari: vt vigore seminū ⁊ tpe gn̄onis ⁊ gestationis ꝓlis ꝯcurrant. Propter qḋ ēt dixit fore ꝓter nām aliā mulierē ab vxore cognoscere ꝓprimeū ꝓles inde genita guberneť q̄ȝ prauerꝫ sic nā reddit vilificata tpe ꝯo pn̄ti: qꝛ vir ⁊ mulier an̄ debitū tps ꝯiunguntur eo puta q̄ nutrimētum adhuc opꝫ tēdere in augmentū nutriti: ⁊ nō in supfluū spermaticū ipsis nōdū ꝯtribus augmētum: neqꝫ ēt ei⁹ appropinquātibus termino: silr nō solū coeunt ante tps primo ⁊ multotiēs corpe male dispositi ⁊ plimū: vt cibis ⁊ potib⁹ repleti: cū multū coeuntes ⁊ ebriosi nō gn̄ent: aut debiliter 3ᵒ 20ᵃ. pblematū. Ideo ꝯcludit nāȝ modernā ⁊ vite piodo ⁊ vigore minoratā. Attēdendū tn̄ ꝙ lȝ dictū sit ꝙ nā humana isto tpe ac istis climatib⁹ sit debilitata ⁊ pfectionib⁹ minorata: ꝯtingit aliis tpib⁹ ⁊ regionib⁹ fortificari ⁊ pfici magis: mō sm ꝙ predicte cāe tam celestes q̄ȝ elītales psūt sibi in ꝯrium q̄ȝ sint nunc ꝯcurrere: ceu sapiē pipatheticorꝫ astutia ponēs sm infinitas celi gyrationes ⁊ siles eadē ⁊ silia spē ⁊ nūo iterꝫ aduenire: qꝛ q̄ꝫ subā deperit non redeūt eadem nūo: de gn̄one ⁊ corruptione secdo. Ex his omnibus concluditur nām nunc ab eo quod prius imbecillitatam.

Propter quartum aūt ad ꝑᵐ nāqꝫ cū dicat nām nō gn̄are ex infinito sȝ ex finito ꝯcedat. Et si dicat ꝙ opȝ illud finitū defecisse ⁊ sic nām cessasse: appareat iaȝ quid dōm: qm̄ cū nā hic incipiat debilitari anteq̄ȝ debiliteť in plimū nā vsis intēdens ꝯseruationē spēꝫ ppetuo in ei⁹ addit vigorē ne decidat pau latine oino. ¶ Ad aliud qḋ dicebať postea ꝙ hoc non pōt eē ex ꝟtute corporꝫ supceiestū cū illa sint icorruptibilia. Dicendū ꝙ lȝ sint incorruptibilia sm subam ⁊ eterna. Ipsa tn̄ sm suū sitū ⁊ ꝯiunctionē ⁊ aspectū diuersificata corruptionē incurrūt: ⁊ iō diuersas nūc ⁊ prius psūt iprimere in nām ⁊ in hec iferiora dispositiones. Neqꝫ ēt valet qḋ dicebať: neqꝫ ex parte gn̄antis ⁊ reliq̄: qꝛ tale supfluū opȝ esse sic proportionatū vt in ipso pfectio valeat ꝯseruari intellectus vo

tantis seu ꝟtus diuina aut iformatiua decisus a patre: qḋ qdē erat in supfluis antiquorꝫ mō pfectiori quā in his q̄ istorū. ¶ Ad tertiū dōm ꝙ motus duplex est: qm̄ qdam est circularis: quidā ꝯo rect⁹ mūc aūt qn̄ dicit ꝙ mot⁹ fortificať in fine: veritatē hȝ de motu recto: qui qdē grauiū est deorsū: leuiū aūt sursum: vt apparet in dimissis ⁊ emissis. In motu aūt circulari nō est veritimo illic ꝯsis nām sui subti: semper vniformis est ꝟtutis habilitate dispōnis in mouēdo in pn̄⁹: medio ⁊ in fine sic ēt ostēdit in motu illuminationis a cādela. Cū igiť nā humana ⁊ ordo eius cū aliis sit vt qdā circulus. 3. de gn̄one vn̄ pblematū. 17. circulū esse dicunt humana. Dōm talē motū nō fortificari in fine: sed poti⁹ remanere eiusdē dispōnis aut diuersificatū parūꝫ: vt ei⁹ excitant cāe. ¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ illud tps nō est multū elongatū a nobis: qꝛ si sit multū a gn̄one distās nūdi: ita ꝙ grādis sit inducta vaticinatione forsasse nō modica: vt dectiū a priori est addita hec variatio intātum ꝙ ⁊ dictuȝ psalmiste nō verificať hodie cōiter ⁊ vsquequaqꝫ. Sic igiť dōm sit q̄ȝtū de hoc rōnabilr pōt cōprehēdi iuxta sapientū mūdi versutiaȝ: ni isapie diuine superi⁹ pscripte derogādo: sȝ poti⁹ eā p oia ꝯfirmādo: cū ipsa sola sit veritas ⁊ vita. In hoc aūt me aliq ꝓteruì nolētes aut potius ipotētes audire: gratis longis vexauere tpibus: a q̄ꝫ manibus me meaqꝫ veritas laudabilr eripuit prefatarꝫ demum mandato etiam superueniente apostolico. ¶ Tūc ad rōnes in opm̄: dōm ⁊ ꝑ ad illud quod dicebatur vnūqḋqꝫ debilitať ꝑ distare a suo pn̄⁹. Dicendū ꝙ verū est si illud qḋ distat totū esse accipit ab illo pn̄⁹ ⁊ nō ab alio: sic aūt nō est in ꝓposito. nā qḋ distat ⁊ qḋ gn̄ať nō solū recipit esse a gn̄ante perticulari sȝ ab vli vt a corporib⁹ superioribus iā dcis: cū hō hoieȝ generet ⁊ sol phy. 2. ⁊ eni videmus ꝙ fili⁹ gn̄at⁹ fortior ē ⁊ lōgioris vite q̄ȝ pr̄ gn̄ans: cū filius magis distet a pn̄⁹ q̄ȝ pater. silr ⁊ Methusalē magis distās a pn̄⁹ q̄ȝ Adā. ¶ 2ᵒ ad dcm̄ Mes. ⁊ Serap. iā apparuit qd dicēdū: ⁊ si nō sit incōueniēs dicere vt dīstuȝ ē nūc nāȝ ⁊ ꝯdū ꝓcedere debilitādo. ¶ Et sic 3ᵒ dōm ad illud qḋ instabať de ꝟtibus. Et hec de pn̄ti dīla. ¶ Differētia. X.

Uod qs existēs medicus pscriam astronomie non possit ꝯferre i salutē egroti mōstrať p Albubatir libro de natiuitatib⁹ dicētē q̄lȝ hora ascēdēs 24. milia roboath: q̄ꝫ vnumqḋqꝫ ꝯtinet decem milia momēta: momētū ꝯo qḋlȝ colorē hȝ gustū ⁊ nāȝ suā suo mōt: ⁊ ita est subtile ꝙ nō est sensus humani pcipere nec iuestigare: nec scit aliquis nisi solus deus. Si g̃ non pōt ab hoie percipi mot⁹ celestis: figtio nō poterit in ꝯferētia ordinari egroti. Cōtinet aūt robuth spatiuȝ decē miliū stadiorꝫ: qḋ duo milia ꝯcēta quadraginta ꝯficit miliaria. ¶ Amplius Cōmē. ait. 12. meta. astrologia nri tpis nihil est: nec est esse in ea: sed est conueniens computationi nō esse: sed que nunc est: illa existit de qua loquitur: qḋ aūt nō est: egroto cōferre non pōt. ¶ Rursus: tria sunt q̄ cadunt sub ꝯsideratione medici: cā dispō seu corp⁹ ⁊ signū: quorꝫ esse tale existit: qꝛ per cām tāq̄ȝ a prioribus medicus in cognitionē deuenit dispōis trine: sanitatis: egritudinis ⁊ neutralitatis: p signū aūt velut a posterioribus ⁊ sensibilib⁹ signat. Sed neqꝫ ratione cāe: neqꝫ rōne signi ꝯfere pōt egroto: qḋ ostēdiť eo ꝙ effectus ⁊ cā sunt ꝓportionabiles phys. 2. signū ēt ⁊ signatū sunt ꝓportionabilia: qḋ h̄ neqꝫ in cā ⁊ cāto neqꝫ in signo ⁊ signato videť euenire: qm̄ cā ⁊ signū sunt incorruptibiles ꝓpter ⁊ ideterminate: vt supiora hec cāntia. Cātū ꝯo ⁊ signatū velut q̄ h⁹ ⁊ eȝ. qḋ dclarať: qꝛ corruptibile ⁊ icorruptibile dīnt q̄ȝ gn̄e: meta. 10. ¶ Adhuc sūt h̄ ideterminata: nec vīr plus posse determinari ad salutem egroti: qm̄ si determinarent: cū corpa celestia i hec inferiora iprimāt p motū ⁊ lucē 2ᵒ celi ⁊ mū. aut rōne mot⁹ aut rōne lucis. nō mot⁹: qꝛ mot⁹ circularis superior cessat in orbe ēt ignis. pblematū. 26. ⁊ in introductorio ad artē sphericā. In altissimis enim montiū nō

A fiunt vēti: vt in arbo seu olimpo ⁊ talib⁹. Cui⁹ signū est q̄ñ derelinquētes sacrificātes holocaustoꝝ cineres i posteriori anno reuertētes inalteratos vt ꝑus fuerāt inueniūt: eo q̄ vē-tus ⁊ pluuia nō gñent i eis. Si ḡ mot⁹ celestiū i igne ⁊ sub eo cessat nō poterit hic iferius in aliqd ↄferētius applicari egroti. Neqꝫ ex parte lucis pōt determinari: eo q̄ corpa ce-lestia sūt rotūda: formā speculoꝝ rotūdoꝝ hñtia lumē dis-riaꝫ expādētia: a q̄libet nāqꝫ pūcto fere īfiniti exterius defe-runt̄ radij. Que āt radios ↄgregāt ⁊ ad signatū locū deter-minant specula sunt ↄcaua vt testant̄ pspectiui. Propter q̄ ↄportio ⁊ determinatio ↄtingere non poterit. ¶ Rursus si sint aliq̄ corpa celestia q̄ ↄferāt in salutē infirmi: sunt ⁊ alia q̄ nocēt. Jup. nanqꝫ ⁊ Ven⁹ sunt benigni ⁊ fortune. Satur. aūt ⁊ Mars ifortune: reliq̄ vo idifferētes nāꝑꝑ qd medic⁹ qs exñs astrologus ↄferre nō poterit: cū eoꝝ effect⁹ ꝓhibe-re nō valeat. Et ↄfirmat̄ eo q̄ aereꝫ sic aut alr disponūt q̄li-oꝫ nos vtriqꝫ alios māē eligere ⁊ fugere possum⁹: rq̄ aūt ex ↄtinēte ipole sit effugere: sꝫ vti necīuꝫ ē ipsa: cū⁹ nāqꝫ ieuita-bile ē necītas. 9. d lge. c. 14. Etiā zodiac⁹ mobilis a zodiaco imobili recessit p. 10. ḡdus ⁊. 23. mi. sic nunc ꝑtiores testant̄ dīia ꝑoꝝ: qb⁹ et nūc alij cū motu accessionis ⁊ recessiōis 8ᵉ sphere satis icidūt. Cū igit̄ ↄtra ꝓbat̄ a superiorib⁹ in hec iferiora directe fm q̄ caput signi vni⁹ zodiaci mobilis erit sub capite zodiaci signi imobilis: ⁊ iaꝫ tanta fuerit facta di-stāria, vno qdē mō ↄtiget ↄferr: vt puta fꝫ zodiacū mobileꝫ fꝫ vo imutabilē nocere: ⁊ maxie q̄ñ duo signa aduersantiū nāꝫ ↄtinua vnū p⁹ aliō existēt: ꝑꝑ qd nō magis ↄfert q̄ꝫ no-cebit. Pal. in: natiuitas sciri nō pōt cuꝫ celuꝫ fere in momēto vt dictū tēporis: grandē ab eo qd erat ꝑmus mot⁹ suscipiat trāsmutationē sub q̄ grādis fit ab eo qd ꝑus varietas in su-sceptiuo. ¶ Silr nō cognoscit̄ ad mītū hora casus seminis neqꝫ natiuitatis momētū: ⁊ maxie q̄ñ oīt⁹ tardat̄ nascētis. Et falcit̄ eo q̄ stelle ↄsiderate ab astrologis: solū mille. 29. existunt: alie vo sunt infinite: que ⁊ velut esse hñt ⁊ operari meta. 2. cum igit̄ eas medicus exñs astrologus non cogno-scat eisdem ↄferre nō poterit. Jtaqꝫ medicus exñs astrolo-gus non poterit in salutem ↄferre egroti.

Post me dium.

B

Colliget se. c. 4.

C

In oppositum

sūt snie phoꝝ astrologoꝝ ⁊ me-dicoꝝ. ¶ Amp. dauid. 4. d cāis Cā ꝑmaria plus influit sup suū cāu̅: q̄ꝫ cā vlīa 2ᵃ. Sed cor-pora celestia ꝑter deū ⁊ oīno separa sunt prime cāe istoꝝ ife-rioꝝ: sic oēs ↄsentiūt sapiētes: ꝑꝑ qd ⁊ vehemēti⁹ opabunt̄ quoꝝ opationes debite approximās medicus exñs astro-logus his ↄferre poterit. Sapiēs nāqꝫ cū sciuerit assimilare ⁊ ↄuenire res supiores iferiorib⁹ verificabit astroꝝ in hec iferiora iudicia Haly. Hebē ragel. Adhuc qui ꝑt iuuare ⁊ nocu^m remouere: ꝑt i salutē egroti ↄferre: sꝫ h ꝑt astrolog⁹ et solus: iuxta illō cētiloquij. Astrologus optimus multuꝫ malū ꝓhibere poterit: qd fm stellas venturū est. Et aīa sa-piens sic opus adiuuat nāeteu seminatoꝛ fortitudines na-turales. Multo igit̄ amplius cōsociatus medico. Confert itaqꝫ medicus existēs astrologus in salutem egroti.

D

Propter primum

quidē sciendū q̄ q̄ñ que-rit̄ an qs exñs medic⁹ ⁊c. nō formā inherētem singulr medicine itelligo: veꝝ subsistē-tiā subiri sic hoc pricipiū. exñs/indicat: in q̄ due inherent for-me: medicina videlꝫ ⁊ astrologia: ita q̄ ⁊ māam dicat seu cō-positū ⁊ nō formā. Quid aūt sit medicus dīia dictuꝫ est p⁹ gdqꝫ medicina 3ᵃ. Est aūt astronomia seu astrologia: le[illegible] rō figuras celestes ⁊ motus in se ⁊ in suis effectib⁹ vl[illegible] derās. Quidā vo assignantes dīam appellare volū[illegible] nomiā sciaꝫ de motib⁹: astrologiā aūt iudicioꝝ sci[illegible] opꝫ: fere eni idē vident̄ iportare. Nā astro[illegible] ⁊ nomos qd est lex di[illegible] rō vel sermo. [illegible] pars: vna q[illegible] motuū [illegible]

cīdas [illegible] scia [illegible] alteri [illegible] appellat̄ [illegible] vna est de [illegible] ab⁹ [illegible] de interrogationib⁹ [illegible] supponit̄ scia. [illegible] vna est de [illegible] troitū solis in caput arietis [illegible] oppōne solis precedēt [illegible] vt pluuias ⁊ h⁹ [illegible] re hic intelligo [illegible] fuerit in expōne [illegible] in applicādo debite [illegible] dispositione [illegible]

Propter secundum

[illegible]

Propter tertium

[illegible]

[illegible] cibādo

I filr fere sempꝫ tāta cā mām sibi subtā ēt idispositā pōt dispo nere. ¶ Rursus: ea q̄ essentialr sunt ordinata ꝫ prius ⁊ po sterius ⁊ cām ⁊ cātū3 vnū agit in aliud necciotalr aūt sunt in cōi iferiora cū superiorib⁹: qd̄ appꝫ: qm̄ absoluto poste riori nō tollit qd̄ prius: sed ecō: ꝓpter qd̄ superiora in hec i primēt inferiora. ¶ Propter 2ᵐ huiꝰ sciendū ꝙ tribus mo dis videnť superiora in hec iferiora ipimere: quoꝝ vnꝰ est vlis: alius ꝑticularis. 3ᵘˢ .q. media. Ulis ꝟo motu ꝑficiť ⁊ luce: corpora nāq3 superiora his duobꝰ modis vlr in hec in feriora agunt: vñ .2. celi ⁊ mū. Calor ⁊ lumē a celestibus ge nerať corpibꝰ attrito aere ab ipsoꝝ latione. Natus est eni3 motus ignire ⁊ ligna ⁊ lapides ⁊ ferrū: vt sagitte liquescāt plūbee: experimur nāq3 ꝙ qn̄ motus in superiorib⁹ crebri us ⁊ vniformiter ad vnā ꝑtē tendēs efficiť: sic qn̄ motus di uersitatis ꝯuenit cū motu lōgitudinis: h̄ est qn̄ planete fue rint in ꝯtrium motus directe aerē ad caliditatē mutari: qn̄ aūt motus diuersitatis fuerit in ꝯtrariū motus lōgitudinis: vt

K cum fuerint retrogradi: eo ꝙ motus hebetať: ad frigidita tem disponi ⁊ humiditatē: Qꝫ aūt per lucem opereń appa ret cum in cōiunctione stellaꝝ simul ⁊ lumine multiplicato velut multis radiantibꝰ speculis ꝫm plagas inferiorem illi suppositam ꝑcipiamus aerē ad caliditatē mutari. In quaꝝ qdē separatione lumine dispartito ꝯtriu3 sentimus ꝯtingere ꝓpter quod 4ᵒ de partibus aīaliu3. Noctes plenilunij sunt calores ꝑp lumē lune. Luna enim velut speculū oblugubre ꝫm hypercū recipiens lumē a sole vndiq3 ꝫm ꝑtē nobis ex positā ⁊ velut alter sol tūc maxie ꝫ Haly hebē ragel. sacra: lumē trāsfundit in hec iferiora: sic ḡ hoc verificať nō solū in ꝯiunctione: veꝝ ēt in aspectibꝰ ⁊ maxie oppōnis ⁊ trino: cū tunc radij plures alterutrim ex opposito demādenť. Mo dus ꝟo opandi medius est quo ꝑ eoꝝ cōplōnē opanť: nam q̄dā eaꝝ dīr fride ⁊ sicce vt Saturnꝰ: igcq̄d dixerit Cōmē. 2ᵒ celi ⁊ mundi ꝯ. A. ingens. stellas in rei veritate nō agere fridītate3: sed calores siles vnicuiq3 elr̄oꝝ. Contradicit ēt exp̄ssius sibimet in de subā orbis q̄da3 vtiq3 calide ⁊ humi

L de: vt Jupiter ⁊c̄. Et easde3 cōplōnes sortiunť stelle fixe cū planetis ꝑ q̄dripartiti. Intelligo aūt cōplōnem nō formalr eis inexistem sed effectiue: qm̄ tunc essent cōposita ex ēntris ꝯrijs: ⁊ sic corruptibilia: vnde ꝑ celi ⁊ mūdi ꝯsentit Arist. an tiquiorib⁹ ponētibꝰ corpꝰ celeste 5ᵃᵐ essentiā vel nā3 per se existe3: ⁊ Cōmen. Credimus ꝙ chaldei dixerunt celū nām 5ᵃᵐ. dicit eni ꝙ p̄hia ꝑfecta erat tpe illoꝝ: sic Ari. ꝑ ercū ifi nities eedē redeant opiniones. Qd̄ aūt sic est cōplōnatū in hec iferiora opať effectiue: sicut motus cāliter ⁊ nō forma liter calefacit: ⁊ vinū inebriat cū hoc nō sit calīm neq3 ebriū. Complō autē3 oīum astroꝝ: vt in ꝑ q̄dripartiti: ex cōplōne planetaꝝ eliciť: ad caliditatē tēdit ⁊ humiditatē: velut cōplō humana: cū suꝑiora si ordinenť ad iferiora ista accidētalita te fit q̄da3 ⁊ itentione 2ᵃ sicut declarabiť dr̄ia. 101. ad hoiem q̄de3 magis ordinabunť. Nā ꝑ ꝑᵐ .c. de cōplonibꝰ ex calita te ⁊ siccitate cordis: calitate ⁊ humiditate epatis: friditate

M ⁊ hūiditate cerebri poniť ex q̄dā coalteratiōe qn̄ hec ꝓpor tionabunť ⁊ pōderabūť adiuicē resultare cōplonē 3ᵃᵐ tēdē tē ad calitatē ⁊ hūiditatē: q̄3 medici tēperamentū q̄ ad iusti tia3 appellāt: ita ⁊ in superiorib⁹ caliditas Jouis Martis ⁊ solis supant friditatē Saturni: Ueneris ꝯtēperate in frigi ditate ⁊ lune: ita ꝙ caliditas superexcedat: silr ⁊ humiditas multa Lune ⁊ Ueneris nobis ꝓpinq̄rum ⁊ Jouis supant siccitate3 Saturni. Martis ⁊ solis nō vehemēter sicci: cum sit fons maxie caloris ⁊ vite. Nō enim est vita viuētiū ꝑter deu3 nisi per solē ⁊ lunā. Albumasar in sadā: Silr aūt ⁊ in stellis fixis euenit cum similes vt dictum est planetis sortiā tur cōplones. Sic igiť cōplō stellaꝝ oīum velut quodā mo do ordinata in nām humanā vt ipsa ad calīm tēdat ⁊ humi dum. Modus ꝟo particularis est q̄dam influxus stellaris vnicuiq3 idiuiduo fere differenter ab alio ꝓpria natiuitate aut reuolutione eiusdē idiꝰ: ⁊ iō videmꝰ Saturnū ⁊ Mer

N curiu3 simplr sint isfortune ⁊ hēant annos auferre ab alcoco deari: qn̄ fuerint alcocoden. i. datores formaꝝ vite annos suos minores medios seu maiores ꝑstabunt ꝫm eorum for tunatione3. qd̄ ⁊ in alijs magis ꝯtingit planetis: ⁊ ideo ōis planeta ꝫm diuersitatem natiuitatis ⁊ reuolutionis vni exi stit fortunatalij ꝟo infortuna. Et hic quidem modus est sic singularis ⁊ appropriatus ꝙ ēt mediū cū nō sit susceptiuu3 eius ipressionis: nō reddiť ab eodē affectū: velut piscis dr ctus torpigo manū piscatoris stupefacit ⁊ nō rhete. Alexā der peripatheticus methauroꝝ ꝑ. ¶ Propter huiꝰ 3ᵐ sciē dū: ꝙ qs medicus exn̄s astrologus hꝫ ipressiōes ⁊ modos eaꝝ in hec iseriora pōt cognoscere: qm̄ scia est habitus itel lectualis ex demr̄atiōe elicitus: talis aūt ex celestibꝰ corpo ribus pōt acqri ab itellectu: cū scia astroꝝ hēat cōditiones oēs sufficienter reqsitas ad sciam. Ipsa nāq3 sumit demon strationes suas ex scia numeri ⁊ mensure Almagesti ꝑ: que ꝫm Comᵗᵒʳᵉᵐ. 2. meta. sunt in ꝑ ordine certitudis vt dr̄ia. 5.

O Subm ēt suū fixum est perpetuū. ialterabile ⁊ quodāmō de his q̄ a mā abstrahūť oīno sensibili: ⁊ iō Ptolo. ibidē ꝑfert istā sciam nāli: cū illa sit trāsmutabiliū gn̄abiliū ⁊ corrupti biliū: de qbus certā hic nō possumus cognitionē: ⁊ metaᶜᵉ silr cū hec sint coꝝ q̄ a sensibꝰ remota sūt: ⁊ poᵃᵐ trāscēdūt nr̄i itellectus. Sic eni hec se hꝫ hō ad manifestissima i nā. s. itelligētias ⁊ deū de qbus existit ea: velut oculus nycticora cis ad lucē solis: meta. 2. Adhuc cum scia ꝫm Gal. nō solu3 acqrať ex rōne: sed ēt experiētia: que ꝫm Ari. sensibiliū exi stit ꝑ poᵉˢ organicis suscepta: ⁊ ad ea q̄ sunt astrologie sen sus ḡ plura facit scire vt visus ꝑtingat: ex eis per expientiā ex sensu acceptā cognitionē poterimꝰ suscipere: ⁊ maxie ꝑp ipsoꝝ perpetuū ⁊ imutabile existere. Et si alij nō valeāt no stroꝝ sensus attingere: ⁊ h̄ qdē sensus: deinde vlr̄ ꝯscēdit ⁊ scie ꝑnᵐ itellectꝰ vigore dr̄ia. 3. ꝑp qd̄ scia ex celestibꝰ pote rit hr̄i. ¶ Sed vlteriꝰ qdē vidēdū ē ad q̄ntū eoꝝ scia se extē dat: ꝑp qd̄ dōm ꝙ sic Gal. distinguit in plerisq3 locis dupli cē esse cognitionē in medicina: vnā qdē certā: aliā aūt ꝯiectu ratiuā artificialē acceptā iuxta arbitriū vicinās veritati: sic ⁊ in astrologia ꝯtingit iudiciali magis: ⁊ cū3 certior eiꝰ q̄ de motibꝰ ꝑtis astrologie hac hēať cognitio: ⁊ iō Albuma. 3ᵒ itroductorij diffiniēs astrologū dicit eū fore sapiētē i eē pla netaꝝ ⁊ eoꝝ figtione: ⁊ mediatorē eoꝝ q̄ fiunt ab eis ex tpe noto in eodē tpe suo: ⁊ i tpe futuro ac definito: qd̄ exponēs ale stellas figre oē3 rē que est in hoc mūdo. scire tn̄ nobis est ipolē totū ꝓpter impoᵃᵐ intellectꝰ nr̄i. Signt eni3 stelle su per res huiꝰ mūdi tribꝰ modis. Quoꝝ ꝑmus subtilis est ⁊

P ꝓfundus: ita q̄ tū ꝙ nō possit comprehēdi scia ꝓpter infinita tē fere idiuiduoꝝ signatoꝝ q̄lia sunt nāe ⁊ accn̄tia determi nata oīum idiuiduoꝝ existiū in q̄libet elemētoꝝ. Et ꝓpter hoc apperet verificatio illius qd̄ iducebať in ꝯriū. In vna quaq3 hora ascēdunt. 24. milia roboat ⁊c̄. vñ. 3. de ige. Qd̄ nō pōt patefieri: neq3 scribi in libro: neq3 ab aliq̄ dici vnum q̄dda3 est: puta vera q̄ntitas vniuscuiusq3 ꝑticularis. Scd̄s modus est qm̄ pōt astrologus cognoscere figtionē sup vnā

Q spēm: aut super nūm generū alicuiꝰ ciuitatis ⁊ siliū: nō tn̄ ꝑ q̄litatē seu numeꝝ ⁊ q̄ntitate3 figationis ꝑcise hr̄e. Est aūt ⁊ tertius modus quo ex figatione reꝝ sup eas q̄litatē ⁊ q̄ntita tem cognoscimus seu sunt gn̄a ⁊ spēs ⁊ eīnta ⁊ trāsmutatio nes eoꝝ i seipsis ⁊ idiuiduis determinatis: determinate tn̄ applicatione descēdēdo. Quocirca ⁊ scia iudicialis reddiť valde difficilis: tn̄ ꝓpter multa sibi admiculantia: qm̄ non poterit dare iudicia ꝫm stellaꝝ complonē: nisi hō q vim aie ⁊ cōplonē nālē bn̄ cognouerit in centiloquio: vñ Haly cō men. Hec scie ps melior est cunctis ꝑtibus q̄ in hac ꝯtineń scia: q̄3 qui bn̄ sciuerit astrologus p̄hicꝰ mereť dici. Hꝫ eni3 scia iudicialis est ꝯterminabilis ⁊ affinis astrologie de mo tibus nāli scie ⁊ medicine: ꝑ illā eni3 dispōnē celi ⁊ loca ve naťi ꝑ has ꝟo op3 mā3 cognoscere: ⁊ tū ēt qi difficile ē oīum stellaꝝ etiā instrumētis ꝯsideratoꝝ figationes accipere ma

Marginal notes: T. cō. 42. vt supra in or. — Cap. 5. Pᵒ meᵒ — Ca. 42 in fine. Cap. 1. visq3 fi. — T. c. 22. Scdo celi cō. 23 i fi. — Te. cō. 1. L. 1. de fiō mia ca. 3. ꝓbe. ⁊ li. itrod. pul fuu3. 1. 24 ⁊. 1. de sim plicibꝰ di stin. 3ᵒ. ca. 5. ⁊ di. ꝑᵒ c. 2. ⁊ ꝑᵒ d diebꝰ cre. ticis. in fi. ⁊. 2. ⁊. 3. in ꝑn. ⁊. 4. se rap. c. 6. ⁊ 8. m ꝑa mir c. ꝑᵒ collr ꝑᵒ mer. i ꝑnᵒ probe. — Prima afo. cō. 12. ⁊ ꝑᵒ t cri si. ca. 5. — Cap. 3.

A

ximе qñ seipsis discordātēs: si͏lr ex mō applicationis superioꝝ ⁊ vlis ad iferius ⁊ ꝑticulare: opꝫ nāq; per debita media multis circūstantijs habitis additis in deorsuꝫ qð vlē adducere: tñ ēt ꝓpter istabilitatē ⁊ mutationē mãe sup quā iudicaꝭ: ⁊ iō in pnº cētiloquij astrologꝰ dꝫ rez ꝓferre nō spālr: sꝫ vlr: velut q rē aspicit ex lōginquo: cū eiꝰ cognitio sit sm mām ⁊ nō ꝑ formā: de qua cognitio hr dubia: de forma ꝟo certa: cū ipsa semꝑ sit inuariabilis vlē vni ⁊ ordini adherēs ɔtinue: ꝓp qð Mesahalach non imerito in epistola. Scito ꝙ scia astroꝝ sit grauis valde: ⁊ dignꝰ qð ex ea scire potuit h̄ est omne. s. vlē aut plurale: vt sunt reuolutiones annoꝝ ⁊ reliq̄. Uerū tñ qñ hec vlia cognouerimus ad particularia īdiuiduata poterimus sicut alie scie cōcernētes mām sensibilē descēdere velut medicꝰ opaꝭ in medicina sanādo non hoiē: sꝫ calliā aut sortē: ꝓp qð ⁊ si in alijs scientijs hō multo studio inq̄sitione egeat ⁊ expientia: pre alijs in hac indiget admirabili scia ⁊ diuina. ¶ Deinceps sciendū ꝙ triplr pōt qs medicus existēs astrologus citra cōplōnes: opa ēt particulariū debite descēdēdo ex vlibus ante dictis in hec iferiora factas cognoscere.

B

Primo qdeꝫ scia q̄dā vlūnā planetarū qdā sunt fortune ⁊ felices: sicut Juppiter ⁊ Uenus ⁊ Luna: ēt ⁊ sol ꝑ aspectū. qdā aūt infelices ⁊ ifortune velut Satur. ⁊ Mars: ⁊ sol ꝑ ɔiunctionē: ad quos ēt tanq̄ indifferēs Mercu. amplꝰ sepe declinat: cū igiꝭ fortune ꝑ se ꝓsperos inducāt effectꝰ in hec iferiora. Infelices aūt econtra ⁊ hoꝝ luna sit facta vicaria hūs silitudinē cū corpore in opatione: in cētilogo: ideo dicta est ab astrologis nare dispōnē suā oibus planetis. i. reddere se dispositā ad impressionem suscipiendam ceteroꝝ planetaruꝫ: cui si saturnus aduersaꝭ iuncta cum infortunijs aut eas aspiciēs vel in cōbustione solis posita vel in signis prauis locata: poterit astrologus indicare in cōi nocumētum super quēlibet egroꝝ: eo ꝙ nā impediꝭ vlis. Corpora nāq; egra ꝓpter coꝝ debilitatē ⁊ priuationeꝫ regiminis ꝓprij: magis recipiunt impressiones forinsecus aduenientes q̄scūq;. Qñ ꝟo planetis fuerit ɔiuncta felicibꝰ aut aspectibꝰ beatis ⁊ in figuris cōpetētibꝰ salutē vlr egrotantibus ꝓmittet.

C

Dixi aūt vlr ⁊ per se eo ꝙ fortuna efficiꭍ ifortuna ⁊ ecōtra infortuna fortuna qñ q̄litas planete qualitati opponiꭍ egritudinis. Luna nāq; qñ Marti ɔiungiꭍ: ⁊ si deberet nocere rōne ɔrietatis q̄ ad nām hꝫ humanā: ⁊ ɔfert tñ rōne q̄litatis: caliditatis. vꝫ. ⁊ siccitatis febricitātibꝰ ex flate: cuꝫ ex hīs mā febrilis digeraꭍ calefacta ⁊ exiccata: ⁊ silr in saturno ⁊ alijs: ⁊ q̄re in centiloquio pulcherrime diciꭍ: nisi fuerit egritudini ipsi ɔria fortuna ɔria ⁊ in suo hāis. i. silitudine. Est aūt ⁊ alia cognitionis via ꝑticularis in tres sequestrata modos: vnus qdē verior ⁊ ꝑcisior: qui ex natiuitatis cōfiguratiōe superioꝝ aut eiusdē deprehēdiꭍ reuolutione: sicut in pte natiuitatū sciali ɔtineꭍ. Est ⁊ alia per interrogationē habita: cū enim qs ꝓpriā natiuitatē ignoret ɔcessuꝫ est tibi cum magna sollicitudine ⁊ instātia interrogationē vlem ꝓponere astrologo: ⁊ eaꝫ velut figurā natiuitatis recipere. Celū ⁊ eni tūc sicut fuit tpe natiuitatis aut ꝓpe valde iueniꭍ ɔfiguratū: sicut recitat Albuma. de seipso in sadan nō hūte natiuitatis ꝓpe ɔfigurationē: sꝫ pro ea q̄stionē assumpsisse vlēꝫ in qua oēs eiꝰ relucebāt ɔditiōes.

D

Inueniꭍ ⁊ modus tertius: qui est ꝑ ɔsiderationē dnī ɔiūctionis aut preuētionis ꝓcedētes egritudinē ⁊ ascēdētes hora ꝓncipij egritudinis ⁊ loci lune. Naꝫ si luna tūc iuncta fuerit fortunis aut ab eis aspecta salutē sigt̄ egrotantis. si ꝟo econtra necem sigbit eiusdem. Haly. Hebentagel. ¶ Propter q̄rtū hꝫ sciendū ꝙ astrologia nō solum ɔfert medicine practice: īmo theorice ⁊ plibus sciaꝝ. Confert enim scie meta. eo ꝙ docet ex posterioribꝰ eius finē intētū ⁊ subꝫ inuestigare: ꝑ corpora nāq; celestia potissime in cognitioneꝫ deuenimꝰ ꝓncipij p̄mi: vñ Apostolus ad romanos. p̄ Inuisibilia dei per ea q̄ facta sunt a creatura mūdi: intellecta cōspiciunꭍ: qð ⁊ ɔsentiēs Arist. 12. meta. cū voluit inuestigare primū p̄nm ⁊ numerū itelligētiaꝝ ad Calipum ⁊ Eudoxū famosiores astrologoꝝ se transtulit: ⁊ sꝫ numeꝝ spherarū ab eisdē: differēter tñ positum numerū ɔclusit intelligētiarum. Et lōgit ꝙ pluralitatē lationuꝫ ex maxie ꝓpria phis mathematicaꝝ sciaꝝ intēdere opꝫ ex astrologia. Est ēt scientia que sꝫ Ptolomeū ꝓ ceteris nos moribꝰ ⁊ virtutibꝰ iformans amplius in amorē ⁊ cognitioneꝫ primi deducit: vt ⁊ hus apparuit iuxta illð Joānis. Hec est vita eterna vt cognoscant te deū verū ⁊ vnū. Ad miniculaꭍ ēt scie nāli ⁊ medicine theorice in coꝝ libros exponēdo: sicut appꝫ. 2. de gnōne: de celo ⁊ mūdo: ā metauris ⁊ alijs plibꝰ: ⁊ Hip. in epidimia: ā de aere ⁊ aq̄s: ⁊ Gal. i plerisq; afo. 3ª ⁊ ꝓcipue creticoꝝ 3º: in q̄plurībus caplis theorice. 5. ⁊ ꝓ pª in qbꝰ sunt sermones q sine hoc nō pñt itelligi: ꝙ āt maxie ɔferat medicine practice ⁊ vtrūq; theorice ostēsum est ex verbis Hip. diia pª. Rursus 3º creticoꝝ cap̄. 6. Ego redeo ad reꝫ q̄ ɔsideraui cū studio ⁊ ꝑscrutatione vehemēti: ⁊ ueni eā certaꝫ verā que nō perit: ⁊ est res quā inuenerunt astrologi egyptij: ⁊ est ꝙ luna sigt̄ sup dies q̄lis est dispō hois in eis in egritudīe sua ⁊ in sanitate sua: qm̄ si applicenꭍ q̄dā stelle eq̄les hesitātibus. i. erraticis: ⁊ sunt ille q̄ nominanꭍ fortune: erūt illi dies illi hoi ɔuenientes: ⁊ ecōtra si applicenꭍ q̄daꝫ stelle hesitantes egredientes ab eq̄litate: erūt illi dies hoi lesionis ⁊ tristicie: qð ēt sensit ꝓ de igenio sanitatis. c. ꝓ ɔtra Thesillū.

T. cō. 47. — T. cō. 56. li. 2. 1. c. 57 — T. 1. 1. c. 3. — Afo. 1. 5. ⁊ 16. ⁊ pnª. 4ª diot 5. — C. 1. 2. vlq̄ ad. 12m. — Doc. 2. ca. singulari. vt. 3. 5. 6.

E

F

Uoluit enim medicū nō solum medicinalia cognoscere: sꝫ ⁊ dialecticā: arithmeticā: astrologiā ⁊ q̄driuiꝫ oē. ¶ Amꝑ. expsse ꝓbat Haly. in pnº libri sui oportere medicū in oibus septē artibꝰ liberalibꝰ magistratū: sic declaratū sufficiēter: ā dia pª. ¶ Ondiꭍ iridē rōne: qm̄ ɔferētia vi cāri ex debita ⁊ ɔuenienti applicatione ɔferentis iuuatiui. Hoc aūt tribus modis pōt euenire qbus dictū est corpora celestia in hec inferiora operari. Prio qdeꝫ declaraꭍ ex motu: qm̄ qs exñs medicus ꝑcipiēs ꝑ sciaꝫ astronomie motū velociorē in corpibꝰ supioribꝰ fieri aut tardiorē ⁊ sic declaratū ē aerē calidiorē aut fridiorē reddi: ɔonabiꭍ ꝑ sciaꝫ medicine regimē administrare sex reꝝ nō nāliū sm silius in ɔseruādo: sꝫ ꝟo ɔriū in curando.

G

Silr ꝟo si lumine congregato videbiꭍ vt dīsum incontinēte aerem calm giari aut eo dispartito fridū fieri. Eodēq; modo sm ɔiunctioneꝫ planetaꝝ ⁊ aspectuꝫ q modus erat scðs medius in hec iferiora opationis celestiū corpoꝝ operātium: regimē sani ⁊ egri vtriq; ꝓportionabilr cōmensurabit. ¶ Sic tādem ⁊ 3m modū particularē ⁊ appropriatū opōnis attēdēdo: ⁊ qð ēt oñdiꭍ ex hoc: ꝙ qs exñs medicus per artē astronomie pōt fortunare ascēdens vnū ascendētis mediū celi ⁊ 2m ⁊ 7m. Infortunare ꝟo 6m ⁊ eius dnm: tūc imaginē effundēdo: in qua lux celestis viuifica sanitatis excitatiua īfundiꭍ: sicut appꝫ ꝑ imagines astronomicas Ptolomei: Thebith: Thebē: Chorat ⁊ alioꝝ. Et ego qdeꝫ fui expertus figurā leonis impssaꝫ in auro sole exñte in medio celi cū corde leonis Joue aut Uenere aspiciente: ac malis ifortunatis ⁊ cadētibꝰ dolorē renū auferre: qð corrigia ex corio vituli marini cū fibula ex osse cete masculi ɔfecta operaꭍ nudaꝫ sup carnē ɔcincta. Et meritoriā vultus huiꝰ seculi subiti sunt vultibꝰ celestibꝰ in cētilogo: qð firmaꭍ recitatiōe Cōmen. de figura scorpionis in icensum impssa luna exñte in scorpione morsuꝫ eiusdē curantis.

H

¶ Propter 5m huiꝰ sciendū ꝙ scia astronomie ɔfert medicie opatiue 3ᵉ ꝓ qdeꝫ debite corpori applicādo tria instrumēta medicie: dietaꝫ qdeꝫ: potionē ⁊ chirurgiā ꝓpter tres dispōnes: sanitatē: egritudineꝫ: ⁊ neutralitatē. Astrologus nāq; ꝑciens aerē imutari ad caliditateꝫ aut fridītatē aut paroxismos seu exacuitiōes ɔtinuaꝝ febriū fieri irēsiores aut remissiores ꝓcedet cū debita administratione regis in sano ⁊ egro: sꝫ ꝙ declarant de cibatione in afoꝛismis ⁊ regimie acutoꝝ can. Hip. ɔsiderādo virtutē ⁊ paroxismos quoscūq; in cibādo

I vel nō cibando. In administratione ēt potionis opz attēdere astrorum iudicia sicut dictū per Hali. viii in cētilogo. Siquis purgatoriū acceperit luna cū Joue existe abbreuiabit tūc opus eius et effectus minuet propter fortificationē virtutis nāe et piunctionē lune cū Joue. Medicina eniz tūc operari nō poterit cū agat virtutes plēs superādo nālem. Palin: ibidem: purgatoriū accipe luna existe in cācro: scorpione vel piscibus: dño ēt ascēdētis piuncto planete q fuerit sub terra: laudabile. Si vero piunct⁹ fuerit dño ascēdētis planete existe in medio celi patietur nauseā: et vomet medicinā et in eo nō morabit. Opz etiaz in applicādo 3ᵐ istrumētū: puta chirurgiā ad sciaz iudiciorum attēdere: iuxta illud cētiloquij. Tāgere mēbrū ferro luna existe in signo illius mēbri piculum est. Signum aūt mēbri est itelligendū hoc modo: qm astrologi corpus humanū in. 12. secāt ptes ad similitudinē 12. signorum ponētes arietē sup caput: diarii: thaurum sup collū: geminī sup humeros et brachia: cācrū sup spatulas: leonē sup pectus et cor etc. Nūc aūt qn luna fuerit in ariete prohibet flobotomia et oē opus chirurgicū in capite et simili in alijs. Ita ēt flobotbomia brachiorum luna existe in geminis et icisio hemorroidarum et circūstātiuz priū in scorpione existe.

K

Jō q luna sui humiditate mēbruz humiditate replēs: psolidationē ipedit: et eo q vulnera nō sanant nisi pfecte exiccētur vt apparet: 6. afor. picule. Cōfert et alio⁹ in pnosticando. Signa nāqz pnostica pferūt fm Haly. q pfortat p ea medic⁹ seipm et pparat ei vt pueniat de pditiōe pcis: et firmat qd fides spopōdit de eo qd in pditiōe fuit: pfert ēt infirmo q̄ idicat ei medicus id qd videt et idicat suis et facit eos scire fcm̄ ifirmi: et qn euadit ex egritudine fit bona fama ei⁹: et extollūt eū narrationib⁹ suis ifirmi vt appet etiā pnosticorum p̄. Cōfert ēt ei in pnosticādo: eo q de his q̄ pertinēt moribūdis fz leges ordinat: et vlr iudiciū astronomie tūc maxie vi pferre: eū ambiguū reddit iudiciū medicine pp signorum diuersitatē: et ēt q̄ morborum acutorum nō oīno certitudinē prestat Hippo. pnūtiationes salutis aut mortis: afori. 2ᵒ. Adhuc pnūtiationes chronicorum in initio sunt latētes: neqz declarant nisi per ispectiones in singulis quaternorum p̄ et vicenorum 2ᵒ: et quadragesimorum 3ᵒ pnosticorum 3ᵒ. Cuius qdē psiderationis modus sumit ex motu lune p quadrantē circuli decurrentis et per circulum totum: creticorum 3ᵒ. c. 3.

Cō a°c. 3. 2° techni cō. p° 2 2°

Cō. pmo 2 scdo.

Afo. 19.

L

T. cō. 4. 5. 6. 7. 8.

Propter quartū

qdez. Ad pᵐ dōm: q solutio ei⁹ iaz apparuit ex his q̄ dicebant 3ᵒ expositorum. Loqtur. n. de significatiōe planetarum et aliorum corporum determinata fz q̄titatē et q̄litatez cuiusqz idiuidui oīuz spērum: horum aūt cognitio itellectu nō pōt cōprehēdi humano: fz poti⁹ diuino vt dcm̄ est. Remanent tm̄ alij duo modi cognitiōis diuortis magis qb⁹ astrologū dcm̄ est pterita pñtia et futura posse cognoscere: et p pñs in salutē posse cōferre egroti. ¶ Ad scdm̄ dōm q h dixit de astrologia motuū magis q̄z de iudiciali: eo q videbat ei ipsam fore sup falsa pn⁹ fabricatā: tū ipsa ponat ecētricos et epiciclos et mot⁹ pprios in planetis qb⁹ corp⁹ p̄scindūt celi q̄ videnť eē 3ᵒ determinata 2ᵒ celi et mūdi: et iō ēt dixit: putaui in iuuētute q ista pscrutatio p me cōpleret 2ᵒ celi et mūdi. In senectute vo facť desperō. 12. meta. vñ ei⁹ sniam cū de hoc dicat se desperasse: nō opz h appreciare. Et de h visuz lucidatoris dīa 4ᵃ. positis etiā ecētricis et epiciclis siue qbuslibet alijs in ea fundamētis. scia nō condēnat pp hoc iudicialis: cū h nō ipediat et diuaricet opus astrorum in hec iferiora. ¶ Propter qd tres videnť fuisse astrologie. vna q̄ volebat oīa apparētia saluare p multitudinē sphera rūm: eo. n. q videbat aliqs planeta tot motib⁹ moueri pcluebat tot spheras hic qb⁹ mouebat: et q astrū ponebāt in fixum sphere: et sic clausus isigit rote: meta. 12. et 2ᵒ celi et mūdi apparēs. Alia fuit q̄ hodie obseruat fundata sup cētricos et epiciclos planetas ponēs i orbib⁹ p se moueri proprijs et hāc fūdasse dicit pithagoricos sup q̄ fūdauit Tby

M. tex. cō. 43. vsqz ad. t. c. 56. Cō. 45 in fine.

M

T. cō. 43. vsqz ad. t. cō. 46. T. cō. 46.

N

mocarius Arsacllis: Abrachā: Ptholome⁹: Pheludēsis: et vniuersi fere posteriores. Fuit et 3ᵃ filis multū p̄: tqz adinuenit nō multū añ ista tpa. Auēpatric⁹ abuisach qui posuit oēs spheras et circulos ecētricos sine etiā epiciclis ac ab vno motore simplici motos solum: qd snie derogat pipa⁹ plures orbiū motores ponētis: dānti tn̄ velocitate et tarditate fz q sphere appropiquāt aut distāt a p̄ motore. Voluit et tādē p polos diuersos ex qb⁹ motib⁹ diuersificanť apparētia saluare. hec aūt et p⁹ sic appet psiderāti q̄ declarati i lucidatore nō poterūt stare. ¶ Rursus: vba videnť in aria dixisse sine applicatione ad subtes. Nō. n. cañ. et tabulas scripserūt qb⁹ diffinir⁹ mot⁹ celi et planetarū dephenderet: sic posuit 2ᵒ. ¶ Ad aliud dōm: q illa pxīmitatē hz in causis eētialib⁹ et p se ordinatis: pticularis āt p se q̄libet et eētialr istorum iferiorū nō reducunť in cās supiores. Accidit. n. q ex tali motu aut luce q gnet seu corrumpat iste aut ille: fz totū h iferius in ipsas eētialr reducat: vñ p̄ q̄drip̄iti. Mutatiōes rerū terrestriū sūt variabiles et conuertibiles recipiētes res pmas a celestib⁹: i mō accītis et rei vni⁹ sequētis aliā. Silr et iz motus cesset circularis: tn̄ mot⁹ iducit rect⁹ ex radijs solis et stellarum declapsi i hec inferiora vt aerē et aquā etc. q̄re. 11. pblemarū dī melius nocte q̄z die audiri. aut q aer mouet et sonat calefact⁹ a sole sicut iquit Anaxagoras. vel q p vacuū meli⁹ audit q̄z p plenuz. In die nāqz aer densat sic repletur a luce et radijs propter illud q descēdūt ab ipso ignes et radij cuz sint corpa. corp⁹ aūt vt sit noctis rari⁹ est. Eodē q̄qz mō dōm: q q̄uis stelle specula sint rotūda: tn̄ q fere oēs sunt maiores terra. Quelz. n. stella fixa visu notabilis maior est tota terra: Alfagranus. et maxime ipse sol cuius magnitudo pbat a Ptholomeo q sit maior terra. 166. vicib⁹ et 4ᵃ et 8ᵃ vni⁹ vicis: radij pfluēt ab eis in sursuz et in latū dilatati et in breuissimū: pp angustiam vo terre velut ad pūctū coāgustati formā pyramidis acgrentes: cui⁹ conus siue acumē in cētro existet terre. basis vo ei⁹ in corpe stelle: pp qd et astrolog⁹ appropriādo semp vl'e p pticularia: tūm ē assignatū poterit in egrorū adducere: eū hec sit dispō vt declaratū nālis radiorum. ¶ Silr et iam ostēsum dōm: q astrologus pōt fortunatiores reddere fortunas et ifortunatiores ab ifortunio separare fm q sciuerit iferiora pueniēter reducere in superiora: actionē motus et lumis piunctionis et virtutis occulte specifice: superiorum his iferiorib⁹ applicādo. ¶ Ad aliud de zodiacis qs calculatorum dicet q h soluit si illorū. 10. graduum et. 22. minutorum fiat additio. pp qd ponit fieri additio huius motus octaue sphere ad motum nonez: h nō vz valere: eo q tunc fm nonū celū et nō p octauum erit iudiciū: nec ēt calculator p ei⁹ calculationē vz posse signū et iudiciū pmutare astrorum. Et iō dico q q nō grādis itercedit distātia iter zodiacū mobilē et imobilē: q fere ab vtroqz idez iudiciū accipit: verūtn̄ rō pcludit q qn grādis supuenit distātia alteri⁹ ab alteroqz tūc oportebit p vtrūqz iudicare. et sic duas figuratiōes pstituere: vnā p octauū celū aliā vo p 9ᵐ: et postea signatū et iudicatū ab vtrisqz fcā cōparatiōe et cōpōne adinuicē accipe. hodie tn̄ 9ᵐ cōius iudicam⁹ celo magis 8ᵒ. Et h qdē nō latis vz difficilis et emolitra. sciaz iudiciorum auertere. ¶ Ad aliō dōz q virt⁹ aliarum ad has et oīum reducta est: imo stellarum oīum fixarum virtus existium in sexcupla magnitudie ad. 15. p⁹ magnitudis notiores reducit: et harum ad septē planetas: cū oēs sint vt dcm̄ sūlib⁹ naturis nātes: et adhuc planetarum virtus oīmoda suscipitur a luna. Dat. n. dispōnē suā: vt dcm̄ oib⁹ planetis: ut qz q filius est corpi in opōne: tū q ppinquior nobis. Est. n. sicut qdā Aligazillus et nunti⁹ cursu velox planetarum. Et iō i oībus prib⁹ astrologie exercitatiue pncipalius pcipit lunā obseruari: cū ipsius eē et loco piunctiōis et pueniōis eiusdē et ascēdēti ac ei⁹ dño psociaт. ¶ Ad aliō dōz iā apparuisse tres modos fore cognitiōis dispōnis egroti: vn⁹ qdē cōis alius

O

Proble. 5. 2. 33.

P

Q

A

ulius pticularis p iterrogationē: ꝛ ali⁹ pticularis p ꝯside/ratione dispōnis celi ꝛ potissime lunc tpe pncipij egritudi/nis. ¶ Et qꝛ vlteri⁹ videbat̄ pbari p celerē celi motū pre/tactū ꝛ tarditatē plerūqꝫ ortus īfantis ꝙ qꝫ minime posset horā natiuitatis pcipere certā: ꝛ ꝯceptionis cū videbat̄ incertior. ¶ Dōm ꝙ lꝫ mult⁹ ꝛ celerrim⁹ mot⁹ fiat in cir/cūferentia: tñ angustia sphere minorat̄: ꝛ hebetat̄ relatus ad cētrū: vtputa terrā ꝛ eoꝝ que sunt in ea: ceu expimur ꝙ radio solari p fenestrā cadēte in aquā: modico motu ꝛ fe/re īpceptibili facto in ea maxim⁹ ꝛ manifestissim⁹ motus splēdoris ad parietē ex reuerberatione radioꝝ efficit̄. Et ideo Albuma. in p̄ itroductorij. Error vni⁹ gradus nō ipe/dit astrologū: qd̄ ꝛ veritatē hꝫ in plurib⁹ iudicioꝝ modis. In directiōib⁹ ꝟo falsificat̄: ꝛ maxīe eo ꝙ error vni⁹ gra/dus errorē cōmittit vni⁹ anni: cū in directiōe vniuscuiusqꝫ gra/dui vn⁹ attribuat̄ vnn⁹: sic i geneaticis edocet̄ libris: aut pmutatio illa sic grādis celi fere in momēto: lꝫ diuersificet ꝛ puertat cognitionē ac iudiciū astrologi quātū ad quedā

B

pticularissima: de qb⁹ qdē dcm̄ ipsiꝫ nō possit cōprehēde/re: non tamen quo ad vlīa que potest suscipere.

¶ Incipit 2ᵃ ps libri pticularis theorica. Dīa. XI.

Uod elemētū sit vnū mōstrat̄: q̄ꝛ mā est elm̄tū. vn̄ Cō men. 5. meta. elm̄tū dī de causis intrinsecis ꝛ di/gnius de mā: lꝫ ea vna extat nōo. ¶ Adhuc q̄ vni ꝛ eidē sunt eadē: ꝛ sibi adinuicē: elm̄toꝝ p̄. lꝫ elm̄tū ꝛ pn̄ᵐ sunt nāe idē: vn̄. 5. meta. q̄ppter ꝛ nā pn̄ᵐ ꝛ elm̄tū. pn̄ᵐ ꝟo est vnū tm̄: vt. 12. ꝯcludit̄ meta. ¶ Q. autē duo vtiqꝫ illa sunt elm̄ta q̄ sunt pn̄ᵃ ꝛ cause rcꝝ. 5. apparēs meta. Hec aūt mā sunt ꝛ forma: vn̄ physi. p. Subiecta mā cū forma cā est coꝝ q̄ fiūt ceu mater. ¶ Et ꝯfirmat̄ qꝛ ele/mēta ordinant̄ ad mistionē ꝛ tādē ad gnōnē: ita vt ꝛ ignis huc ꝯcurrat supior ad ipsaꝫ: dīa. 15. Ipe aūt pficiunt̄ actio/ne ꝛ passione: vbi saltē regnant̄ duo: quoꝝ vnū sit vt mā ꝛ passiuū: reliquū ꝟo vt forma ꝛ effectiuū. ¶ Q. ē tria ostē/dit̄: qꝛ totidē posita sunt reꝝ initia: mā: forma ꝛ puatio phy.

C

pmo. Pōlit. illud est elm̄tū alicui⁹ ex quo ꝛ illud cōstituit̄: sed ea sunt tria. in qualꝫ. n. re sunt totidē. p̄ celi ꝛ mūdi. dis n. trib⁹ ꝯstat pfectio. ¶ Q. aūt qnqꝫ aut sex vlt q̄m cum ea sint q̄tuor mālia ꝛ mā non patit̄ per se neqꝫ causat̄ nimo pp agēs. pmo pma. vn̄. 12. meta. mā ipsa seipsam nō mouebit sꝫ tectonica: oportebit itaqꝫ saltē gnuꝫ subdere: qd̄ sit mo/uens ipsa ꝛ ad gn̄ationē deducēs. aut sextū: ꝛ ideo. Empe/docles cū pdictis quattuor litē itrodixit ꝛ cōcordiā ea mo/uere. ¶ Q. aūt decē mōstrat̄: qꝛ sunt pma rerū gn̄a cathe/gorie appellata: qd̄ fulcit̄ Pythagora oia cōtrarie in dena/riū rēducere. metaphy. p̄. ¶ Et ꝙ īfinita vtiqꝫ oēs philo/sophi Platone sublato gn̄atione stabilivit ppetuā. Solus enī is creauit tpe phy. 8. ea ꝟo ppetuari nō posset: nisi ex qbus fieret forēt īfinita. Cōsumerent̄ enī ꝛ ꝯsumpta forēt alioqn ꝛ deficerēt oīaria ipsi: quare Anaxagoras chaos quoddā imaginat⁹ est in quo īfinitas ptes locauerit omio/meras. Democritus ꝟo: leucippus ꝛ epicur⁹ athomos īfi/

D

nitos. Et ppterea Empedocles conatus fuit ponere elm̄ta inalterabilia ꝛ ipassibilia seu mūdū īfinitiēs pticul'r gn̄ari ē corrūpi: elemēta igit̄ subēs sunt varia ꝛ indeterminata.

In oppositū sunt logici medici ꝛ peripathetici ponētes ea q̄tuor vt terrā: aquam: aerē ꝛ ignē. ¶ Adhuc humores sunt elm̄ta quedā ꝛ pma sm̄ Isaac ꝛ Halyabbatē filiū. hos ꝟo q̄tuor scribūt. q̄re Aurelius. ubi us bolbus inascuntur egritudines ex qua/tuor humorib⁹ vn̄ hō viuit: ꝛ idē regunt̄ sanitē ꝛ leduntur ītur nil: cū igit̄ effectus sit oīe pportionabilis ꝛ cōtestās. phy. 2. Elementa itaqꝫ erunt similiter quattuor pimaria.

Propter primū qdem sciēdū ꝙ elm̄ta sunt q̄/druplicia: qdā nāqꝫ p̄ᵃ ꝛ vlīa sunt corpoꝝ simpliciū: qꝫ ē cōpositoꝝ sic mā ꝛ forma. Cō/mentator 3° celi ꝛ mūdi. Alia ꝟo cōia cōpositoꝝ tm̄ funda/menta vt pnoiata. Nōnulla ꝟo ppinqua ꝛ ppria vt ꝯsimi/liū ptes idifferēter aīalibus cōes. Reliq̄ aūt media pfectis aīaliū appropata sic humores 4ᵒʳ dicti: sanguis: flegma: cholera ꝛ melā: theorice p̄. vn̄ p̄ pma. Subm ppiquū cor/poris humani sunt mēbrū ꝛ spūs. lōginquū hūores: ꝛ eius lōgius q̄tuor elm̄ta. Elm̄tū aūt siue hylemētū ꝛ pp̄e pn̄ᵐ sim/plex ꝛ indiuisibile iportat. 5. meta. Indiuisibile quoqꝫ sm̄ Cōmen. ibidēꝫ tripl'r dī. vno qdē diuisiōe ceu gn̄alissima ꝛ indiuidua. Altero in spēb⁹ seu forma ꝛ id vl'e aut pticulare vt q̄tuor nō elm̄ta ꝛ oino ꝯsilia: ꝛ 3° q̄ntitate sic vnitas ꝛ pū/ct⁹. Denotant̄ ē elm̄ta noīe cali: fridi: sicci ꝛ hūidi: vt Gal'. locis īsignat q̄ꝫ multis: qd̄ euenit fortassis: qꝛ elm̄tū dcm̄ est simplicitatē ꝛ idiuisibilitatē denotare. Interiōes ꝟo hꝫ p calm ꝛ fridū. reliqua iportant̄ p aquā: ꝛ terrā ꝛc. cū subi ꝛ accītis māe ac forme cōpōnē pferant: vl' nō sunt simplicia ꝛ pura p̄ theorice nisi sensu ꝛ nō aīo vel intellectu. aut qm̄ elm̄ta referunt̄ ad actuas q̄litates ꝟo maxīe ac imediatius sunt actiue: dīa. 60. qdā tn̄ terrā: aquā ꝛc̄. timuerūt ꝯfiteri elm̄ta qꝛ neqꝫ auferimus ex corpe eoꝝ qd neqꝫ iponim⁹ qd̄ valde īsanū. elm̄toꝝ p̄. Id quoqꝫ elm̄tū plimis repit̄ idē ipor/tantib⁹ fere notificatū modis. Quinto nāqꝫ meta. ꝛ 3° celi ꝛ mūdi. Elemētū ē id ex quo cōponit̄ res p̄: ꝛ ē in eo indi/uisibile spē in aliā spēm. In pn̄ᵒ ꝟo pmi elm̄toꝝ. Elemētuꝫ est minima pticula eius cuius ē elm̄tū. p̄ quoqꝫ theorice est id qd̄ simplicius est oibus cōpositi corpis ptib⁹ ꝛ quātita/te minus. Isaac ꝟo amarā in elm̄toꝝ suoꝝ exordio. Elm̄tuꝫ est res ex qua gnōne pma gn̄at̄ aliqd ꝛ existit in gn̄ato ex ea ptāe nō actu. Scōm ꝟo. A. 6. meta. Elm̄tuꝫ corporeum est id ex quo ꝛ alio a se cōponitur res: ꝛ est in eo p essentiā: ꝛ nō diuidit̄ p formā. p̄ ꝟo pma. Elm̄ta sunt corpa. vꝫ. sim/plicia: ꝛ sunt ptes pme corpis humani ꝛ aliorū q̄ in corpa diuersaꝝ formaꝝ diuidi minime pñt: ex quoꝝ cōmistione spēs diuersoꝝ gn̄atoꝝ fiunt. Et nosce ꝙ oēs amplius noti/ficant elm̄tum put rōnem hꝫ ad mistum ꝛ non sit sm̄ esse suū in misto distinctū nisi. A. ꝛ pcipue qñ describit elemē/torum vnūqꝫqꝫ tunc enim vtrūqꝫ tangit. Quid autē sit 2ᵐ elementum ꝛ quotiens dicatur. dīa. 19. notatur: sicut ꝛ ter/tium in sermone de mēbris monstrabitur.

Propter scōm ꝟo sciēdum tria: vt ꝛ triplicia posita sunt simplicia elementa. ¶ Primitus quoqꝫ sciēdū aliquos alr posuisse pma elm̄ta q̄ꝫ posita sint a peritis medicis ꝛ phis: ea sm̄ entia diuersi/ficātes ꝛ pcipue mālia. Nam elm̄tū est vnuꝫ aut multa: ꝛ si vnū aut in gn̄e subē vel accītis vt quātitatis: ꝛ ita Pitha/goras vnū posuit quod est nīi pn̄ᵐ rerū ē oium initiū: ne/sciēs distinguere iter ipm put est pn̄ᵐ nīi ꝛ sm̄ ꝙ est vnuꝫ trāscendētiū: putabat. n. ꝙ sic additione vnitatis aut sub/tractiōe variat̄ nūs: ita ꝛ spēs rei seu nā. Sic dem in cathe/goria subē vel imobile aut mobile: siquidē pmū vel īfinitū vt Melissus antiq̄ssimus: vel finitū vt Parmenides vere.

H

Si aūt mobile vt plures: qꝛ nāles cuncti aut vnum vt He/siodus legista. Cōmē. p̄ metaphy. terrā omniū elementum ponēs vel aquā ceu Thales milesius phoꝝ scitoꝝ pmus aut aerē: vt Diogenes: vel vaporē vt Cratillus ꝛ Eraclitus aut ignē sicut aliq cū subtilissimū sit qd ꝛ incorporeū feret que nāe videret̄ elementorūꝫ priuere: ꝛ si multa vel de gn̄e accītia ceu Plato lineā planum ꝛ solidū reꝝ volens pnci/piare: aut ex gn̄e subē ꝛ ea vel finita vel infinita. siqdem fini/ta vel duo sm̄ apparentiā Parmenidis ignem ꝛ terrā: aut reliqua tria pter terrā: vt naturaliū aliq. Et qꝛ ea videt̄ ma/gis habere rōnem elemētati q̄ꝫ elemētū: cū sit densa ꝛ cōpa/cta valde. At qꝛ frigida ꝛ sicca pncipijs ꝯtiatur vite. Ipsaꝫ phoꝝ nullus simplex posuit elemētuꝫ. vn̄ de aīa pmo. Ele/menta omnia iudicē acceperūt pter terraꝫ. Aliq ꝟo q̄tuor mālia dicit: vt Empedocles bi[illegible] adiungens formalia: litem. s. ꝛ amiciciam. Et si plura infinita ceu Democritus ꝛ

I Leucippus ponẽtes athomos infinitos quibus fieri volebãt alteratione: figura: ordie ⁊ põne. Aut medio posuerũt nõ inter oia huius: vt Anaxagoras cũ Anaximandro. In eo enim q posuit chaos quoddã voluit elemẽtũ vnũ ⁊ finitũ. Eo vero q sensit in ilio contineri partes consimiles infinitas plura posuit ⁊ idefinita. Quorũ oium defectus exterminat Ari. in locis sufficiẽter q multis. Et Gal. non parũ de elemẽtis maxie: ⁊ ideo in presentiarũ omittat: cũ eorum etiã defectus appareat dicẽdorũ 3° : iz Isaac elementorũ 3° satagat horũ expõnẽ fulcire: vñ. A. sufficientie p. Nos non cõprehẽdimus nec possum⁹ intelligere Melissũ ⁊ Parmenidẽ: nec putamus eos adeo fuisse ipitos: sic vt in verbis ipsorũ. ℂ Propter hui⁹ qdẽ 2m sciẽdũ q aliq posuerũt vnũ ẽe elm̃tũ ⁊ 2m vt hũorẽ de nã hũana ⁊ elm̃tis lib. 2. Quorũ qdã dixit ipm fore sanguinẽ: alij flãmõ: nulli choleram: reliqui vero melãcholiã. Et mouebant eo q videre putabãt fluxũ solũ vnius humoris mortẽ cãre vt sanguinis solone cõtinui: aut cholere tñ egressu seu flatis aut melie. Quos Hip. ⁊ Gal. lõgius ipugnãt ad plurima incõueniẽtia deducẽdo. Tunc nãq corpus nõ alteraret: pateret: doleret: sanaretur: neq vlr gñaret aut corrũperet: cũ hec oia fiãt a 2rio. Cũcta. n. interimunt ⁊ corrũpunt a 2rijs de distẽperãtia ineqli. Fit nãq alteratio ⁊ gño ex oppositis. Est ⁊ dolere 2riũ subito ipressorẽ sentire. Omnisq sanatio 2rietate pficit: pp qd nõ ex vno: sz ex plib⁹ cõstituit hõs. Iuxta tñ Ari. ⁊ Auer. sentẽtiã cũ aliqb⁹ medicis: sanguis est humor verus: reliq vero superfluitates magis illius. diia. 30. Neq verũ existit q omnis aioi fluxu deperit: vnus tñ defluat humor: vñ de nã humana. In superfluis purgationib⁹ nullus moritur est: sola purgatis chol'a: verũ pnitus educit ea: deide flã: postea melã. ⁊ vltimo moriendo sanguis. diia. 144. Decipiebant. n. hi emperie prauitate, ppriecq sanguis: cũ sui q̃titate ⁊ colore ceteros super ⁊ occultet. ℂ Propter huius quoq 3m sciendũ q partes 2siles ponunt elm̃ta vt os: cartilago: ligamẽtum: neruus: ⁊ caro simplex: eo q ipsa cõponũt ⁊ cõstituũt officiales: sicut caput: thorace ⁊c. ⁊ p 2ñs corpus oẽ. Nã triplex est cõpõ: vna qdez cõsimilium ex elemẽtis: secunda officialis ex 2silibus. tertia vero totius corporis ex his scdo de partibus ⁊ de morbo primo. Quidam etiam posuerũt vnũ istorũ elementorũ principale vt cor ceu peripathetici, nõnulli vero quatuor: vt cerebrum cor: epar: ⁊ testes: velut platonici ⁊ medici: differentia. 38.

Propter siqdẽ tertiũ

tria sũt sciendũ: ⁊ pꝰ q elm̃ta sunt q̃tuor pmaria vt testant piti. Qd fulcit q q̃litates actiue ⁊ passiue vt calitas ⁊ friditas: siccitas ⁊ hũiditas q̃tuor sunt elm̃torũ cause: vñ methaurorũ q̃rto. Qm̃ q̃tuor cause determinate sunt elm̃torũ: vnũquodq vero vnã hz sibi eẽntialr inherẽtẽ: diia 2tri. Adhuc ex q̃tuor terminis icõplexis sex cõsurgũt 2iugatiões: q̃rũ q̃tuor sunt poĩes: vt calidita ⁊ siccitas q̃ ẽ ignis: caliditas ⁊ humiditas q̃ ẽ aeris: frigiditas ⁊ hũiditas aq̃: frigiditas ⁊ siccitas q̃ terre. Caliditas vero ⁊ friditas: siccitas ⁊ hũiditas cuz oĩ varia sint 2ria ⁊ seipsa respuãt ⁊ corrũpãt: nulla 2stituẽt elm̃ta: de gñone ⁊ corruptione 2°. ℂ Rursus quoddã graue ẽ in vltimo qd est terre aliud in respectu qd aq̃. Et silr leue vel simplr vt ignis aut sm qd ceu qd aeris. Paliuioẽ fit ex aliq tãq ex mã. ab aliq velut ab agẽte p formã: sz in elemẽtis his notis aliqd horũ locũ magis obtinet mãe ⁊ passiui vt terra ⁊ aq̃: aliud forme ampli⁹ ⁊ actiui velut ignis ⁊ aer. ℂ Ampli⁹ id ostẽdũt mltiplicia signa: vt silitudo seu figura: gño ⁊ corruptio p̃m qdẽq effect⁹ pcedit nãm sue cãe: sz i elemẽtatis elemẽtorũ effectib⁹ reperiunt similitudo in subã ⁊ q̃litate: nã q̃dã sunt grossa valde: quedã subtilia: nõnulla media: ⁊ hec duplicia: vnũ eniz extremũ magis aut alterum respiciẽtia sunt: ⁊ q̃daz cal'a ⁊ frida ⁊ sicca ⁊ hũida ⁊ silr grauis ⁊ leuia simplr aut sm qd. ℂ Idẽ scdo de gñone ⁊ corruptiõe ex quibus aliqua generant in eadẽ corrũpunt: aliorũ cõsumerent annullata iã ipsa cũ ea ⁊ oẽ sint finitũ actu. phyficorũ 3°. ⁊ oẽ corp⁹ finitũ remouet a corpe finito eorũdẽ p. Sz ex q̃tuor elm̃tis fit gñatio cuiusq: qd ostẽdit resolutio. vi eni mistũ i q̃tuor resolui. siue sm nãm: vt in aialis corruptione. Nã p theorice ⁊ Isaac de elemẽtis q̃ solidiora vt os ⁊ cartilagies in terrã 2uertunt. vz. a dñio humidiora i vaporẽ vel aquã. spũs in aer ẽ: ⁊ calor nãlis in ignẽ: vel p artẽ vt sublimatio denotat: ⁊ q̃ oul pcipue: ide nãq diuerse substãtie q̃tuor eliciunt sensu: pma itaq sunt q̃tuor elementa. ℂ Propter 2m hui⁹ sciẽdũ q humores apud cões medicorũ sunt q̃tuor ptacti. qd ex signis ostẽdit q̃ multis. Et qdẽ pnitus etherogeneitate sanguinee masse: q: si tñ vnus eẽt humor in sanguine: tũc plures nõ repirent substãtie: qd est falsum: cũ in eo inueniat suba pura: multa: purpurea: sufficiẽter decocta: q̃ est sanguis: ⁊ suba velut spuma: clara: subrufa: multũ decocta vt cholera ⁊ viscosa: subalbida: cruda ceu flegma: subsidẽs vero crassa subnigra min⁹ sanguine cocta est vt melã. ⁊ aquositas liquida nãlis: diia. 29. Silr purus vt pole est sanguis diuersitatẽ recipit in suba: colore ⁊ naturis alijs qd corde aut ynes. i. villi in eo repti oñdũt. Qd ẽt iac 2firmat etherogeneũ eius ⁊ modus gñatiõis vini ex vuis nõ calcatis: nãlium scdo ca. 9°. Fit ẽt embrio non ex simplicib⁹ sed ex cõmistis vt spermate ac mẽstruo sanguie quorũ nã etherogenea existit. ℂ Adhuc ex mẽbrorũ diia: q: corũ q̃dã sunt dura: cõpacta: frida ⁊ sicca vt ossa: nõnulla subtilia: leuia cal'a ⁊ sicca vt pulmo: q̃dam vero carnosa: tractabilia: cal'a ⁊ hũida ceu musculi. Reliq vero mollia: viscosa: frida ⁊ hũida vt flegmatica. Hec autez nõ extãt talia nisi pp q̃tuor in eis dñantes humores. ℂ Ampli⁹ ex pharmaco: nã quoddã est sanguis eductiuũ de pharmacijs lib⁹ aut saltem 2tinui solutio: aliud flegmatis: nõnullũ cholere reliquum melancholie: cũq hoc semp 2tingat vt etate oĩbus ⁊ tẽpore. Conuincit igit humores q̃tuor existere hec Hip. ⁊ Gal. cũ Haly. Scdm tñ peritiores ⁊ pspicaciores vt tactum. nõ 2stituũt neq corpus nutriũt oẽs: verũ sanguis solus aut quod in ipsũ flegma conuertit. ℂ Propter igitur huius tertium. puta de membrorum numero quid de hoc sentiendum differentie relinquatur. 38.

Propter quartũ

vero ad p̃m dõm q lz mã pprie apud Aris. ⁊ Cõmentatorẽ dicat elemẽtũ. hic tñ elemẽtũ querit corporeũ ⁊ non icorporeũ q̃le hyle. ℂ Ad aliud dõm id verũ fore si mã eadẽ rõne p̃m esset ⁊ elemẽtũ ⁊ nõ subo. si aũt per aliam nõ cõuincit. sed acceñs cõmittit potius cũ p̃m ⁊ elemẽtũ inter se distent. p̃m nãq pprie de causis dicit agente: elemẽtum vero de mãli. Aliqd est. n. p̃m qd nõ est elementũ aut causa: ceu pũctũ p̃m est linee: nõ tñ elemẽtũ fore cẽ cũ iprobet phy. 6°. illã ex pũctis cõponi ⁊ p̃m ꝯtĩ iniciatiuis ẽ motus. Adhuc differt p̃m ab elemẽto q p̃m nõ ex necessitate reb⁹ est hõgeneũ: quorũ extat p̃m: ⁊ oino aũt elm̃ hõgeneũ elemẽtorũ prio. ℂ Ad aliud qd dõm iã apparuit cũ elm̃ q̃situm dõm sit fore corporeũ q̃les nõ sunt mã ⁊ forma: neq ẽt priuatio. silr p̃m est vnũ oium vlr ceu ea p°. Sũt ⁊ alia partialia in iiiĩ ordinata p̃a q̃ multa. mẽta. 12. ℂ Ad 2firmationẽ vero dõm silr aut q actio ⁊ passio nõ est sine q̃tuor elemẽtis: cũ fiat q̃litatib⁹ q̃tuor in eisdẽ fulcitis. ℂ Ad aliud qd dõm appet silr cũ sint icorporea elemẽta. ℂ Ad aliud dõm q illa tria non sunt p̃a mãlis ex qb⁹ hic q̃rit: verũ alia differẽter exposita. Scdm nãq Arist. ibidẽ suba sunt virtus ⁊ opatã poti⁹ obtinẽt vigorẽ forme ⁊ agẽtis q̃ materieq sui Pithagorã extãt p̃m: mediũ ⁊ finis. Sapiẽtie vero ea mensura numerus ⁊ pondus: apud vero Augustinũ modus: ordo ⁊ spẽs. ℂ Ad aliud qd dõm appet ex his q̃ Arist. cum Empedoclem locis ipugnet q̃ multis. Quãtũ tñ ad id qd posuit elemẽta q̃tuor mãlia sane dixit: q: tñ in plurimis positã corrũpit, ponẽs ipsa inalterabilia ⁊ imp-

Marginalia: Cap. 4. circa pn. — Cap. 2. — K — Cap. 4. Doct. 3° — L — T. c. 1. — M — T. c. 16. — T. c. 30. — N — T. cõ. 13. — T. cõ. 59. — Ca. 5. ante medium. — T. c. primo post pn. — O — Post me. — Ca. 5. circa pn: ⁊ lib. de vir. phar. c. 3. Post me. — P — A. 1. cõ. 1. vsq ad 4. cõ. 4. — Q — Post me. — T. cõ. 19. 22. ⁊ ter. vltimo.

A
T.c.1.2.3 62.

mutabilia errauit: de gene. & cor. p. Peccauit et ponẽdo litem & concordiã in vniuersum infinities gñare & corrũpere nisi particulariter audiatur istud. Sequitur etiam ipsum indifferenter dicere litem & amicitiam congregare & disgregare. ¶ Ad aliud dõm q illa nõ sunt elemẽta quãta cuz sint formalia quod ostẽdit predicatio ipsorũ in quid de subiectis: neq elementa dicunt proprie sed principia cum ostensa sit oĩs horũ prius. ¶ Ad aliud dõm q Pithagoras nõ curat in nã: vt et appet tertio creticorũ. ca. 8. conãs ex mathematicis oĩa demõstrare in ea propter estimationẽ dictaz de vno qd numeri principiuz: ponẽs id cãm entiũ existere: vñ qz denariũ pfectũ numerũ posuit 15. problemariũ: et putauit in ipsum oĩa coaptare ponens duas decẽnorũ sistitias seu coordinatiões. meta. 1. q̃re spheris nomen soluz exñtibus manifestis: ideo decimã anticonã. 1. ẽ extensam vel morã facit. ¶ Ad aliud dõm q nõ opz primũ ponere actu infinita vt perpetuet fm phõs gñatio. Sufficit. n. q entib⁹ actu finitis sint in potẽtia infinita: propter in adinuicem successiue infinitas alterutrinq transmutationes: quod gyrationes orbis ostendunt: cũ vna nõ dependeat ab altera vsquequaq: sicut hoc etiam scdo metheo. ac de generatione & corruptione apparet.

P⁹ me^m.

Probl. 3.
In prohe.
diuis finẽ.

B
Cap. p. s. me^o. li. 2. a te. c. 56. vsq ad te. cõ. 60.

¶ Differentia. XII.

QUod terra sit primũ fridorũ mõstratur: qm̃ quãtũcũq aliqd magis distat a fonte caloris: tãto minus est calidũ frigiditati admistũ: cũ vnũqdq debilitet a sui primo distãtia. de mũdo Arist. sz terra p ceteris distat amplius elementis: a fonte nãq caloris vt a corpe celesti recedit motu calefaciẽte ac luce. scdo celi & mũdi seu ab igne. ¶ Ampli⁹ illud vr fridi⁹ qd cõpacti⁹ est & grossius. Frigidi. n. motus est a circũferẽtia ad cẽtrũ cõgregãdo & igrossando de gene. & cor. scdo. Terra vero cõpactior ac grossior elemẽtis ceteris. ¶ Adhuc motus calidi est sursum tẽdere: vt & qzto magis calm in id tãto plus eleuet vt ignis hic motus est ad aerẽ. Frigidũ itaq illi oppositũ petet q̃ iferi⁹ & qzto fridius magis deorsuz tẽdit. sicut eni simplr ad simplr ita & magis ad magis: qd terre relatione inest ad aquã. & si vtrũq sit graue. Patimq: quorũ loc⁹ est ptius & forma: & que inde procedunt demuz. hec. n. ipsaz sequunt. nã quãrũ nã dat d loco tãrũ & de forma. 4⁰ celi & mũdi: sed elm supius vt ignis locũ obtinet nobiliorẽ & qlitatem formaliorẽ: igit & locũ viliorẽ hñs: qlitatẽ hebit priori oppositaz: talis vero est frigiditas: ipsa nãq caliditati opponit. ¶ Amplius qualitates secunde causant a primis: sz leuitas absoluta stat cũ caliditate vltimata: grauitas itaq simplex stabit cum frigiditate vltima. hec autem erit terra. Erit itaq terra frigidorum primum.

Colligit a. t. c. 72 vsq ad ter. cõ. 104.
T. c. c. 54.

C

Colligit ter. cõ. 25.

Cuius oppositũ dicti fere testant phõrum & medici. ¶ Ampli⁹. 1. elemẽtorum frigidius qd calidiori opponitur: cũ maxima sit cõtrariorũ distãtia. Hec aũt aq̃ inest ad ignẽ: cum in adinuicem sint maxime perẽptiua. ¶ Rursus illud est frigidius quod magis imprimit in sensum. 2⁰ de partibus aialium: Huiusmodi quidem aquam fore denotat ipse: propter que aqua primum erit frigidorum: non autem terra.

Colligit post me^m Auer. 4⁰ celi. com. 40. circa principiũ
Cap. 5. in me^o & fin.
D

Propter primũ qdẽ sciẽdum q terra est elm simplex: cuius locus est vniuersi centrũ vbi nãliter qescit ad ipsum tendens separata: cuius quidem nã cũ grauitate absoluta sicca est in summo & frida: cuius quippe in gñatis finis est figurare: retinere ac seruare figuras & formas. Et huius qdem rõnis apertio apparebit in sequenti amp. dña. Qz autẽ terra sit elm & ipsius eẽ & natura dña prior & 16. appebit. Sũt autẽ tres tunice seu partes: quarũ vna iferior circa centrũ. propinquior. n. est simplicitati vt & terra dicat pura. Non. n. terra quã calcamus: aqua quã bibim⁹ & sir aer & ignis simplices extãt elmtorũ et simpliciũ primis simpliciũ. Scdũ⁹ nãq nõ reperiant quorũ vni aliud nõ videat imistũ: sed aio sic eẽ itelligunt elmtorũ & theorice primis. Quidam tñ senserũt in medio eẽ oceani simplicẽ aquã dña sequẽti. Est & alia sup hãc situata sibi existẽs lutosa in quã defluũt aq. Sup istã quoq est tertia velut terre facies: q̃ in tectã mari diuidit & detectaz illi eminẽtẽ: cui propter calorẽ solis lateraliter. Algaçel siccitatẽ ingi dominari: ceu relique humiditatẽ: quid autẽ sit frigidũ: differentia ostendetur. 15. quid aqua in sequẽti.

Colligit post me^m disti. 2. ca. primo post medium.
Coll circa ca pri^m ca. 5. in pri^o.

E

Propter scdm vero sciẽdũ q ad Parmenidis positionẽ sequit terrã esse frigidorũ pri^m. Lz eniz diceret oĩa eẽ vnũ: fm veritatem ab eo estimatã: tñ vt saluaret q̃ in sensu vi'a: posuit duo fore rerũ pri^a. celm qdem ignẽ appellauit: frigidum quidem terraz. metaphysice p̃cuius positionẽ Arist. sufficiẽter destruxit. Fuerũt & alij sir terrã fridissimã iudicãtes: & si alio motiuo velut Auicẽ. sensit aliqñ in fine celi & mũdi: qd p̃ractũ est virtute: qz cũ celũ moueatur vltima velocitate: velut Aris. sensit secundo celi & mundi: corpus qd sub eo existit motũ ipsius consequetur: ita: vt eo ac etiã luce calefiat: propter qd resoluet vehementer vt siccitas in id cadat: hoc autem est ignis. Corpus aũt sub hoc sitũ tanq̃ distãs nõ assequit sic motũ celi & lucẽ. vñ minus reddit calidũ. Et iõ minus resoluit vt ptes hẽat igne magis exiguas: ex quo aer efficit calidus nã & humidus: demũ qd est sub his propriam lõge distãte motus debilitat in ipso & luxatta vt friditas in ipm sensuz imprimat occultiorẽ: qz etiã cõstringit ac humidiũ redditur. vñ aq efficit frida nã & humida. Quartũ vero ab his corpus distãs oino a celo nec mot⁹ ipsius factũ susceptiuũ neq lucis cõstringitur vltie & terra efficitur frigida & sicca. ¶ Amplius terra imobilis facta est vt celũ sup ipsam fulcitũ valeat moueri: qz oẽ motũ oporteat alicui inniti imobili de motu aialium. propter quod oportuit ipsam fore in vlt⁹ frigidã cũ frigiditas imobilitate & grossiciẽ causet. Opus et fuit hãc a celo distare dñariã ne sibi appropinquãs motu eius calefieret & dissolueret vno nõ manẽs loco: q̃re iter celum & ipsam posita fuerũt reliqua elmta. vñ propter tantaz in vniuerso terre necessitatẽ vlla est nã eius productionez ceterorũ elmtorũ magis itẽdere. Erit itaq frigidorũ primũ terra. ¶ Hanc tñ positionẽ idẽ impugnat. 9. meta. dicens id non posse sermonibus probari syllogisticis. Nõ. n. hoc est veruz qñ diligẽter fuerit cõsideratum: imo aliter existit: qm̃ elmta nõ generant in eis corpore celesti: sz a q̃tuor: puta cõbinationibus qlitatũ q̃tuor designabilib⁹ in eis. In corporib⁹ eniz celestib⁹: & si effectiue q̃tuor sunt cõbinatiões elmtorũ: qlitatiue et fz astrologos sit assignare. Ab vnoquoq nãq horũ fuit in mãm aptã suscipere aptitudo ad formã: q̃ deinde recipit sic coaptata formã a datore formarũ. Nõ. n. id totũ fuit ab vno corpe: sz sunt cõparationes illic recipere indicantes diuersitatẽ a causis occultis. Scdm tñ sentẽtiã meliorũ peripatheticorũ datorem nõ ponentes formarũ: dõm celum p illas cõbinationes qualitatum mãm disponere: & formã tandez ex ipsa suscipe: cũ idem fm eos sit disponens mãm & introducẽs formã: de quo tactum. 88. ¶ Amplius addidit q hi ferũt primũ corpus nõ hẽe formã aliquaz nisi corporalẽ ipalmere non est verũ. Nõ. n. esse corporis pficit ex forma corporeitatis sola nisi p̃ter hãc formã dimẽsionatã alia itelligatur forma. Neq et eo q vnũ corpus rarefiat calido aut ispisset frigido fit aliud corpus propter motũ huius sz calefiat illo. Qz et pars mãe ascendat vel descendat qñ accidit calor est propter ordinẽ grauitatis & leuitatis in vniuerso. ¶ Adhuc addendũ q nã non datur alicui solum in fieri: verum et in facto esse fm q fuit apta recipere: & proprie cuz ostẽdatur dña. 22. cõplexionem et posse innatam pmutari. Eti. nõ solũ corpora supiora motu operant & luce: sz fortunio & ifortunio & virtutib⁹ qbusdã specificis appropriatis que sine medij imprimunt imutatione sensibili: dña. 10. vñ subdit sibi videri q docẽs gñonẽ elmtorũ conatus est alicui

In fine prohemij

T. c. 28.

F

G
Ca. 5. post medium.

H

I
Auer. in pohemio physi. cir. ca finem.

narias doctrinas ꝯstituētes dixit Cōmētator. Et manerics doctrine diuisionis ꝛc. vt inuat ꝙ nō sūt doctrine ꝓprie ſm ordinē currētes. Sic igit̃ in his hui⁹ ꝺtas ꝗſiti ꝯſtringat̃ neqꝫ alicui medicoꝝ qđ dcm̄ est arduū ꝛ vanū eē videatur: cū ꝗſitū ſit phyſicū ꝛ ſecretū valde: nō aūt medicinale.

¶ Differentia. IX.

Quod natura humana non ſit debilitata ab eo ꝙ antiquitus videt̃. ¶ Primo quidem qm̄ qđ gñat̃: aut generat̃ ex quodaꝫ finito aut īfinito. nō ex infinito: qm̄ nō eſt dare ipſuꝫ phy. 3°. ꝛ ꝑ celi ꝛ mūdi: vnde ꝑ de gnōne aīaliuꝫ. Nā refugit īfinitū: gñat̃ igit̃ ex finito: qđ quidē nō poſſet eē: ſi nā in gnōne ſemꝑ ꝓcederet debilitādo. Iā ducū gño enim ceſſauiſſet ſm ꝑipatheticos eternitatē mūdi aſſerētes: ſilr ꝛ ſꝫ ſermones legū: mūdi generatio aut oīno iā ceſſaſſet vel manifeſta iā apperet debilitas: cū grande ſpatiū a mūdi gnōne hucuſqꝫ ꝑonat̃: ſiue ſꝫ Indos ſeu perſas aut iudeos ſiue chriſticolas idē ꝯſiderare velim⁹: vt oſtēdi in tractatu quē de motu ꝯſtruxi 8ᵉ ſphere.

Te. c. 48. a. te. c. 33. vſqꝫ ad te. c. 75. Ca. ꝑ pᵒ medium.

¶ Amplius ſi nā eſſet debilitata vel hoc eſſet ex pte nāe ſuperioris vel inferioris: nō quidem ſuperioris qm̄ ſuperiora ſunt ꝑpetua ꝛ icorruptibilia: optimā ꝛ ꝑfectiſſimā vitā toto eterno deducētia: q̄ nec aliq̄ reꝝ exterioꝝ ab ordine ſuo diſtrahit nec tp̄s ea ſeneſcere facit p̄io celi ꝛ mūdi: ꝛ libro de mūdo: neqꝫ ēt ex pte nāe inferioris: puta rōne gñantis: nam gño nō fit ex ſubā generātis: ſed ex eius ſupfluo: ne emiſſione ſubē generātis gñans corrūpet̃: ꝛ ſic gño in nihilū ꝯuertatur. dīa. 34. ¶ Rurſus: oīs motus nālis ꝛ ordo nāe fortificat̃ in fine: ꝑ de celo: cuꝫ ꝓprie ꝑfectioni magis attingat: ꝯſeruatio ꝟo nāe ꝯſiſtit in quodaꝫ motu ꝛ ordine nāli: ꝓpter qđ nō ſolū nō debilitat̃ nūc veꝝ ēt fortior debet eē ꝗ̄ꝫ antiqtus tēdens in finē. ¶ Adhuc videmus diſtōneꝫ etatū ꝛ ſermones de eis ab antiqoib⁹ medicis dictos: tpe ēt moderno verificari: vt ab antiqſſimo Hip. ꝛ aliis: iuxta ēt illō pſalmiſte. Sic āt i potētatib⁹. 80. ānis ꝛ ampli⁹ labor ꝛ dolor. Nā igit̃ humana non eſt ab eo qđ antiqtus debilitata.

K

Te. c. 100

Te. c. 89.

L

In oppositum ꝙ priſcis tēporib⁹ hoīes fuere longeuiſſimi: magni corpe ꝛ viribus robuſtiſſimi: pulcherimi vt gigātes: vnā Solinus mirabilis. Corrupta naqꝫ ſucceſſione noſtri proles tēporis ꝑ naſcentiū detrimēta. Iſidem qđ eſt in vltima parte ſui periodi ſeu etatis debilitatū eſt: hec enīꝫ nā eius: cū ſit via in corruptionem: ſed talis eſt etas nūc inſtans: ſeptima. vꝫ. ꝛ vltima ſm legiſeros a chrō citra: vnā Apoſtolus. Sumus in quos fines ſeculi deuenerūt. ¶ Adhuc totus ħ mūdus infim⁹ ſeneſcit ꝛ corrūpitur ꝯtinue: vnde methauroꝝ ꝑ. Ubi nūc eſt arida olim fuit mare ꝛ ecōuerſo. ¶ Rurſus vnūmqđqꝫ debilitat̃ per diſtare a ſuo ꝑn° libro de mūdo: q̄ enim iſta terrena fuerunt remota a cōmodo diuino exiſtunt corruptibilia plena multi turbinis: qđ ēt ex libro apparet de cauſis: ſꝫ nā humana moderna multū diſtat a ſuo ꝑn° ēt ſm mundū gñantes: puta ab Adā ſiue a deo ꝓpter qđ remanet debilitata. Paſin ſm Meſue de ꝯſolatione ſimpliciuꝫ medicinaꝝ. Elleborus alb⁹ tpe iſto īſolerabilis eſt: ꝛ ſic venenū ꝑnicioſum ꝓpter nāe debilitatē: ꝓpt̃ qđ Serap. in ꝑ eius breuiarij cū Alexādro affrodiſio: ēt nigrū q̄ min⁹ ē albo eſfrenis: ſore nūc ait dimittēdū ꝛ loco ei⁹ lapide vtēdū lazuli: qđ ꝛ ad multū minores nūc ꝗ̄ꝫ antiqtus doſes idicāt medicinaruꝫ. ¶ Ampli⁹ ſcđo de hyſtoriis aīaliū. Que qdē paucos ꝛ minores ſunt dētes habētia breuioris ſūt vite ꝛ debiliora exiſtunt vt multū: nunc aūt plurima gñatoꝝ ſolum. 28. gñant̃ dentib⁹: antiqtus fere vniuerſis habētib⁹. 32. Nā itaqꝫ humana: ab eo qđ antiquitus fuit: iacet debilitata.

M
Cap. 5. in ꝑn°.

Co. 22. diuo ſi.

Cap. 3. in fine.

Propter primum ꝟo ſciēdū ꝙ nā 2ᵃ exiſtit nā qdē naturās vt prim⁹: ſic qdā theologiꝫātes dixerūt: ꝛ nā nāta q̄ eſt ꝑnᵐ motus ꝛ quietis eius in q̄ eſt ꝑ ꝛ ꝑſe ꝛ nō ſm accñs. phy. 2. Nāe naqꝫ mot⁹ eſt in ſeipſa ab altera exiſtens nā hñte ſpēm actuꝗ̄ in hoc arti opponit̃ cū ſit ꝑnᵐ ꝛ ſpēs eius qđ ſit in altero: 2° de gnōne aīaliuꝫ. Sub hac aūt 2ᵃ nā dicta ꝑ ꝓrius de forma: cōſequēter de mā: minime ꝟo de priuatione medicus multos nāe locat modos. Sumit̃ enim pro cōplōne nā iuxta illud qđ dī hoc eſt nāe calide. Accipit̃ ēt pro cōpōne ꝛ pro virtute regitiua: q̄ eſt oīum corporis virtutū ꝯgeries: ſecretoꝝ libro. Sumit̃ ēt pro ꝯſuetudine. Eſt naqꝫ q̄dam nā ꝯſuetudo dīa. 98. Accipit̃ ꝛ ab Haly. pro ꝑſona que apud Boetiū de duab⁹ naturis eſt nāe rōnalis indiuidua ſubā. Sumit̃ ēt interdum ꝓ colli matricis extremitate ac ꝓ ſicteri: iuxta illō. Si nā fuerit ſoluta. Dicit̃ ēt nā natiuitas ſeu naſcētia: vt ſi quis extēdat ſiue ꝓducat hanc līaꝫ. phy. primaꝫ hui⁹ nois phyſis. i. nāe apparēs: meta. 5. vnde afo. 7. Craſſi valde ſm nām. i. natiuitatē Cōmentator. Boetius qꝫ de duab⁹ naturis nāꝫ quattuor ſuſcepit modis: aut cōiſſime pro oī re ſubā vel accidente: cui⁹ talis extat diffinitio. Natura eſt eaꝝ reꝝ que cum ſint quoq̄ mō intellectu capi pñt. Sumit̃ ꝛ cōiter ꝓut de ſolis dī ſubſtātiis: ꝛ tunc eſt vel qđ facere aut qđ pati poſſit. Duplex enim ſubā corporea ꝛ icorporea. Suſcipiturqꝫ ꝓprie pro corporea que motus eſt ꝑnᵐ ſm ſe ꝛ nō per accñs. Accipit̃ ꝛ ꝓprius ꝓ nāe diuerſitate: ceu aliā dicim⁹ que auri nām ꝛ argenti: q̄ vnāquāqꝫ reꝝ dīa eſt informās ſpecifica. Humana equidē ab hoie denotata: que hois in ſe ꝯtinet participatione: debilitari ꝟo dicit̃ cū a viribus olim habitis ad actus lōgius diſcedat aut tpe ſupſit breuiori: antiquitus quidem qđ multum a ꝑſenti in ſe eſt diſtans.

Te. c. 48.

N

Ca ꝑmo. ꝟſus ſi.

In ꝑn° Tertio te chnis cō. 66. in fine

Te. cō. 5. Afo. 44.

O

Propter secundum ſciendū qdē ꝙ vt reſonāt ſermones legū ꝛ moſaice ꝑcipue: nā humana debilitata eſt ab eo qđ antiqt⁹ exiſtebat. c⁹ qdē ſigᵐ ē: qm̄ audiuim⁹ hoīes a mūdi gnōne ꝛ circa ꝓductos lōgeuiſſime vite extitiſſe: ſic̄ ex Moyſe colligit̃ geneſeos libro. Adā eni. 930. vixit ānis. Matuſalem ꝟo. 969. Noe ꝟo. 700. cū Habraā ꝛ aliis. Cōſeqnter āt ab illa lōgeuitate minoratos velut Moyſen: Dauid ꝛ Arō cū lelticis: ſic̄ ꝑ eūdē ibidē appꝫ dicētē. Nō ꝑmittā ſpm̄ meum in hoīe: q̄ caro eſt vltra. 100. ꝛ. 20. annos. Hec naqꝫ eſt vita hois nālis ſꝫ ēt aſtrologos: vtāri. n. ſunt anni ſolis maiores. Nūc āt ab eo termino eſt etas humana minorata: vix cum cōiter extēdit̃. 80. ānoꝝ ſpatio vnā Cōmē. 2. de gnōne ꝛ corruptione. Medici dñt ꝙ tp̄s iuuētutis i hoīe ſit vſqꝫ ad. 35. ānos. Et pp ħ vita nālis ſit. 75. ānis. Et iō dixit machometus ꝙ vita eſt mediocris in: 70. ꝛ. 60. annis. Tpe autē ꝑſe. 1149. floruit Cōmē. vt. 2. inuit celi ꝛ mūdi. ¶ Amp. idē rōne ꝑſuadet̃: qm̄ cū nā humana nō poſſet ſaluari i ſeipſa: ei⁹ miſerta eſt ſollicitudo diuina dās ei ꝟtutē gñatiuā: vt ſaluaret̃ in ſpē ſcđis: de aīa ꝛ de gnōne aīaliū. Hui⁹ aūt ſalus ꝛ ꝑmanētia nō eſt ſimplr̄ ꝛ per ſeſꝫ ꝑ accñs ꝛ admiſta rei corruptibili exteriori: vt vſu ſex reꝝ non nāliū ꝯſideratā a medicis ꝯſtituta in vita ꝑſēti: in futura ꝟo icorruptibilis ꝛ ꝑpetua velut i ſeipſa ſine nectare ꝑmanēs: ꝛ nullo vlr̄ egēs exteriori adminiculo corruptiuo. Sic āt eſt ꝙ lōge melius eſt in ſeipſo in icorruptione: ꝗ̄ꝫ i corruptione ꝛ per aliud remanere: ꝛ iō de⁹ cui⁹ eſt cūcta ordine quodā diſponere. 12. meta. nāꝫ itaqꝫ ꝓduxit vt debilitādo ꝓcedēs ſuiat̃ demū: vt tādeꝫ vita oīno relicta corruptibili accñtali: ſubāli ꝛ ꝑpetua fruamur i celis cū eo. Et iō ceu tactū cū ſim⁹ in q̄s fines ſeculi deuenert̃: merito igit̃ ſꝫ leges nā humana exiſtit nūc debilitata: tū virib⁹: tūqꝫ breuiori ſpatio tpis mēſurata.

P
Co. 58.

al. 1150. al. 1125. Cō. 111.

Te. cō. 34 Cap. primo i ꝑn°.

Te. cō. 52.

Q

Propter tertium ꝟo ſciēdū: ꝙ cuꝫ de nālib⁹ diſſerat̃ ſꝫ Albertum in ꝑ de gnōne nihil ad nos de miraculis diuinis nec ēt legū perſuaſionibus magis abſequētes multotiens qđ appet: ꝗ̄ q̄ cauſaꝝ cū volūtate q̄dā ꝓduxit aſſerentl ad pris de miraculis ipſi⁹ ꝛ volūtate ſcrutādū ꝯſiſti: cū leges vim ſolā obtinent ꝑſuadēdi: poli. 1. Ingrat̃ igit̃ ꝺtas ꝗſiti ex dictis aſtrologoꝝ phoꝝ ꝛ medicorū deinceps. ¶ Propter qđ pōm ꝙ

Post medium.

A

nã humana cũ alijs et q̃ sunt sub orbe lunari aliqñ debilita ta extitit aliqñ fortificata: iterdũ vero ⁊ medium seruat iuxta pricia p̃dictoꝝ: qḋ quidẽ duplici ad p̃ns ostẽdit̃ via: astronomica ⁊ p̃hica. Astronomica q̃dẽ in tres separat̃: p̃ᵃ quidẽ sumit̃ ex p̃te stellaꝝ fixaꝝ existẽtiũ in 8° celo: ⁊ imaginũ fere allegoricaꝝ ab indis positaꝝ: cum ecliptica ⁊ zodiacis signatis aut imaginariis i eisdẽ. Nã si v̄tus debeat ipmi i ista iferiora a superiorib⁹ opꝫ vt illa simplex ⁊ imãlis p medía sibi correspõdentia ⁊ homogenea in ista eadem inferiora ordinate trãsferat̃: ⁊ iõ siue ponat̃ octauũ celũ moueri in opp^m noni ab occidẽte in oriẽs in.c. annis vno gradu sm̃ sniam Ptolomei longitudine: latitudine vero min⁹: ceu declaraui in editiõe huic p̃ssũ: quã in astrologia cõposuiꝗ̃ et sp̃alẽ tractatũ cũ isto mãli ostẽsuo ꝯstruxi: q equidẽ mot⁹ triginta sex milib⁹ annoꝝ termino terminat̃: in q̃ sm̃ quosdã stoicos pythagoricoꝝ oĩa reuertunt̃ vt p̄us: vl' in.70. ãnis aut.66. sic cõiter hodie tenet̃: siue ponat̃ illud qḋ Ptolomeus vocat motum in opp^m noni: retardatio q̃dam 8ᵉ sphere eiꝰ qḋ nõ ꝯsequat̃ pp modicũ distare oĩno motu p̄mi mobilis: ꝫ ceu posuit Alpetragius Albaysac. Inueni nã t̃pe moderno caput arietis mobilis simil' cãcri: libre mobilium recesserũt a capitib⁹ cãcri libre ⁊ capricorni imobiliũ p.10. g̃dus ⁊.12. minuta anno gr̃e.1303. q ego Petr⁹ paduanẽsis hũc librũ ꝯstruxi: pp qḋ iudicãtes hodie veri⁹ astronomici: addunt.10. grad⁹ ⁊ 11. minuta mot⁹ 8ᵉ sphere querẽtes motum veꝝ in 9ᵃ motui p̄us inuẽto vero calculatiõe in 8ᵃ: ad h̃ vt tali actu capita equinoctialiũ ⁊ tropicoꝝ signoꝝ zodiaci mobilis directe occurrãt sub capitib⁹ p̃dictoꝝ imobilis zodiaci: vt ꝯ v̄tutẽ recipientis sub ip̃ssore: sic declaraui in editione quã in discordãtijs vtriusq̃ partis astronomie cõposui. Et ideo siue ponat̃ mũdum sm̃ veritatẽ legis nostre incepisse: seu infinitas circulationes sm̃ peripatheticos p̃cessisse: inferendũ est q̄ qñ capita mobiliũ ordinate ⁊ directe extiterũt sub capitib⁹ imobilib⁹: tunc v̄tus p̃fectiori mõ a p̄ p̄n° per medias cãs tali ordinatas: fortiori mõ imprimat̃ in ista inferiora: cum cãe tunc sibi correspõdeant in adinuicẽ: ex distãtia et tanta p̃dicta ⁊ ꝑportione zodiaci mobilis ad imobile q̃dem iam sensus ostẽdit aperte dies artificiales sup nocte esse maiores noctesq̃ breuiatas ab eo qḋ antiquus in solstitio hyemali: in estiuali vero eꝫ: vt in tractatu 8ᵉ declaraui sphere. Propter qḋ ꝯcludendũ est tunc nãm humanã illo t̃pe vt sic fortiorẽ ⁊ longiorẽ extitisse. Cum aũt predicto capitũ a se recedẽtia magna destiterit distãtia: ⁊ virtute nõ ita ordinata in ista inferiora: infert̃ nãm humanã cũ alijs hic iferiorib⁹ debilitatem p̃manere. Verũtñ alias priori redeunte capitũ ⁊ astrorum dispõne ad predicta puncta: qḋ post nouẽ milia annos sm̃ Ptolomei ꝯtingit sniam: necẽ erit iuxta p̃fatos ⁊ nãm humanã taliter redeuntẽ: itidẽq̃ sm̃ peripatheticoꝝ sniam vigorari: nam hꝫ oppositiones ⁊ trãsmutationes infinities ad nos p̄uenerũt: celi ⁊ mũdi ⁊ methauroꝝ primis. ❡ Secunda q̃dem causa astrologica: sumit̃ ex planetis ⁊ maxie ex ꝯiunctionib⁹ Saturni ⁊ Iouis ⁊ solarib⁹ eclipsib⁹ ⁊ lunaribus veciũq̃. Ex coniunctione nãq̃ Saturni ⁊ Iouis in p̄n° arietis qḋ q̃dem circa finẽ.960. ꝯtingit annoꝝ: tũc eniꝫ sm̃ ascẽdens ꝯiunctionis ⁊ dominiũ eius: sm̃ etiã locuꝫ cõiunctionis eoꝝ ex domibus aut sm̃ fortunas vel ifortunas locum ascẽdentis ⁊ ꝯiunctionis aspicientes variat̃ nõ solũ nã humana fortitudine aut debilitate: lõgeuitate aut econtrario: imo ⁊ totus mũdus inferior cõmutatur: ita q̄ nõ solum regna sed ⁊ leges ⁊ p̄phete ꝯsurgunt in mundo figuratiue seu causaliter in q̃busdaꝫ: volentes prioribus. q. neglectis reliquas ꝯderẽ: sicut apparuit in aduẽtu Nabuchodonosor: Moysi. Alexandri magni: Nazarei ⁊ Machometis. Quod ⁊ dearticulat̃ id cõmune: fortunat̃ nãq̃ ⁊ infortunatur s̄ꝫ ꝯiunctiões medias Saturni ⁊ Iouis duodecies aut tredecies in q̃libet triplicitate factas: qḋ spatium.240. aut 60. mẽsurat̃ mensura annoꝝ. Quod etiã magis dearticula-

B

Nõ quo t̃pe fuit Xiliator.

C

Tex.c.33.{ Cap.5. versus fi.

D

E

tur per minores ꝯiunctiones eorũdeꝫ in quolibet signo.20. annoꝝ termino. Operant̃ ⁊ ad hoc alioꝝ planetaꝝ ꝯiũctiones: siue binarie siue trinarie aut q̃ternarie: seu quinarie siue senarie aut septenarie: nã in ꝯiunctione minori est distinctio medie: ⁊ in media distinctio ꝯiunctionis maioris in centiloquio: ⁊ ideo in p̄n° metheoroꝝ. Hic mũdus inferior ꝯtinu⁹ est lationibus supioribus: vt oĩs virtus eius gubernet̃ inde. Contingit et non minima nãe permutatio ex solarib⁹ eclypsibus: sub ꝯiunctionũ antedictaꝝ t̃porib⁹ varietatũ.2. q̃drupartiti. Et q̄ sol est cor celi vita ⁊ alioꝝ pater cunctoꝝ: vñ Albumasar in Sadã ait: solẽ ⁊ lunaꝫ etiã existere vitaꝫ oĩum viuentiũ post deum. Qḋ ostẽdit inuentũ post quãdaꝫ eclipsim solarem circa numerũ.70. annoꝝ olim factã: post q̄ꝫ grandis variatio in istis iferioribus est inducta: ⁊ maxie quidẽ terra reddita est sterilior solito: motus et phãtasmatum: ac caledemonum ⁊ cacodemonũ: incuboꝝ ⁊ succuborũ cet⁹ abscorpti reperiunt̃ pampli⁹: qḋ cultui crebro magis ascribit̃ diuino. Nã etiã humana magis vt debilitata: auaritie ⁊ cupiditati dedita: mẽdicantes multiplicati: ⁊ maxie qñ precessit ꝯiunctio Saturni ⁊ Iouis in triplicitate frigida ⁊ sicca: vite ⁊ fortitudini viuẽtiũ: que stat p calidũ ⁊ humidũ ꝯtraria. Sic igit̃ vt sic in ei⁹ motib⁹ nã humana debilitata permansit. ❡ Est aũt 3ᵃ cã hui⁹ ꝯsiderationis ex planetis accepta: sm̃ q̄ eis debet̃ q̃dam regimẽ cõe in mundo: quo vnusq̃sq; sua maneria mundũ habet gubernare potissime per intelligentiaꝫ sibi s̄ꝫ Auer. in trac. de suba orbis virtute copulatã: ⁊ si suba extra ꝯsistat. Huius aũt intelligẽtia est septenaria sm̃ nũm.7. planetaꝝ seu intelligentia seu angeli dicant̃. Naꝫ p̄ᵃ q̃dem est Satur. cassiel. 2ᵃ Iouis sachiel. 3ᵃ Martis samael. 4ᵃ Solis michael. 5ᵃ Vene. anael. 6ᵃ Mercurij raphael. 7ᵃ vero Lune gabriel. Ordo aũt in ducatu eorũ existit: qñ primo ducit Satur. deinde Venus postea Iup. deinceps Mercu. postea Marsꝫ deinde Luna: demũ Sol. Ducatus aũt ⁊ regimẽ vniuscuiusq̃ est.354. annoꝝ ⁊ 4^or mẽsiuꝫ lunariũ: ad silitudinẽ anni lunaris ꝯtinẽtis.354. dies: ⁊.11. trecesimas: ⁊ sm̃ hoc inuentũ est q̄ cum Mars mũdũ gubernaret: factũ est diluuiũ ꝑpter ꝯiunctionem maxie planetaꝝ in piscibus. Sub ducatu aũt lune dispartite sunt lingue: subuersa est Sodoma ⁊ Gomorra: ⁊ factus trãsitus a filijs Israel de egypto: ⁊ multa alia apparuerunt iudicia: sm̃ nãs ⁊ ꝑprietates ducatuũ planetaꝝ. Nam cum planeta fuerit de planetis inferioribus paruis ⁊ laboriosis: sicut luna ⁊ Mercuri⁹ debilitat̃ ⁊ inordinat̃ nã ꝯnsilioꝝ nãꝫ: simil' ⁊ cũ fuerit aliquis superioꝝ in fortuna: ꝑpter eoꝝ indiscrasiã excedentẽ cõplonem: nã cum alijs puertit̃ ⁊ debilitat̃ humana. Cũ fortitudo vita ⁊ itegritas sm̃ phos in t̃pa^to ꝯsistat absoluto seu relato: ꝑpter qḋ ⁊ sub regimie fortunaꝝ ⁊ motu ordinato ⁊ diutino ꝑcedentium: sicut est Iup. ⁊ sol ꝯaliq̃lr cũ Venere vigorat̃ ⁊ longeuificat̃ nã humana: ⁊ ideo cũ huius ducatus magis vigeat in vna parte vniuersi q̄ꝫ in alia videmus nãs humanas in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ elõgeuitate ⁊ eius ꝯrio cum alijs diuersimode transmutari. ❡ Expedita itaq̃ trina astrologie via: restat p̄hica exequẽda: que et in tres sic p̄oꝝ sequestrat̃ cãs. Una q̃dem ex parte ꝑmistionis ⁊ corruptionis eluentoꝝ ad se inuicem corruptoꝝ: aut ꝑpter diluuiũ ignis: sicut recitat̃ in Tymeo: aut ꝑpter diluuiũ aque: vt famatũ est a multis. aut ꝑpter alias transmutationes nociuas ⁊ pestiferas ip̃rimẽtes ꝯtinue in subas: ceu apparet in de aere ⁊ aquis: vnde.4. introductorij Albuma. Noe ꝑphã venerãdus fugiẽs corruptionem ⁊ frigiditateꝫ aeris ex montibus armenie relinquẽs archam: in chaldeã aerẽ querẽs calidũ se transtulit: vbi ⁊ nature vigorate extiterũt ⁊ ꝑphetie: ac scie sunt inuẽte: cũ sm̃ eundẽ ille locus ꝑphetaꝝ ⁊ sapientũ existat. Simil' ꝯtingit pp hiatus ⁊ voragines terre: vt.2. methau. vt denotat Vulcanus ꝑpter vehemẽtem corruptionẽ mistoꝝ ⁊ maxie animaliũ intumulatoꝝ: ex q̃bus vapores eleuant̃ in aerẽ cor-

Ca.1.p° principiũ.

F

Ca. scdo

G

H

versus fi.

I

pora aīaliuꝫ corrūpentes parata febriū ꝑ.ca.4. ℭ Est ⁊ 2ª ex parte vsus rex rex nō nāliuꝫ accepta eo. ꝙ hoīes nr̄i tem poris ⁊ marie in istis regionibus: vbi viget cupiditas: aua ritia gula ⁊ luxuria: debituꝫ regimē sanitatis nō obseruāt: ꝯtra quos inclamat Gal'.afo.4. Hip. dicente pueros ⁊ eunu chos nō podragricare. Inueniēs demū Gal'. eosdeꝫ egritu dine detentos inqꝫ hoīes nostri tēporis esse amicos gule ⁊ luxurie: qꝺ nō extiterat tꝑe Hip. ⁊ ideo tunc vere retulit ꝑ/ dictos nō podagricare. Erant eniꝫ antiquus hoīes ꝯtēti co mestione glandiū ⁊ castanearꝫ.2.alimentorū c.34. Cū enim hoīes vterenł tūc debita administratione diete ⁊ cibis ad la tus grossitiei tendētib⁹: eoꝝ nāe fortes erāt ⁊ humores cō/ pacti ⁊ euulsioni resistentes. Et ꝑpter hoc Hip. vti poterat in eoꝝ eūone medicinis fortibus vel fortiter eūatiuis q̄les sunt ellebor⁹ alb⁹ ⁊ niger ⁊ euforbiū: meçereō ⁊c. ꝑpter qꝺ ꝑ.4ª. In terra turchoꝝ magna requirił q̄ntitas scamonee. Tēporib⁹ āt modernis: qꝛ hoīes vtunł regimīe īordinato ⁊ cibis subtilib⁹ liqdis ⁊ delicatis: cōpōnē rarā ⁊ solubilē ⁊ humores fluxibiles gn̄antibus: nature siāe debilitatis ⁊ humorib⁹ cū spiritib⁹ per se resolubilib⁹ factis. per se me/ dicinas nō tolerānt: vt antiqui ⁊ fortiores. Et ex hoc appa/ ret intellect⁹ verboꝝ Seraꝑ: Alexādri ⁊ Mesue. ℭ Ter/ tia cā sumił ex parte modi gn̄onis nāe humane obseruati ab antiquo tēpore ⁊ moderno. Antiquus eniꝫ mas ⁊ femel la nō ꝯiungebanł nisi in etate ꝑfecta ⁊ mēbris gn̄onis inte/ gratis: qꝺ ⁊ nunc phariseses obseruāt: cuꝫ non fuerint vt di ctum est priores gule ⁊ luxurie amici: ⁊ ideo eū generatum sequał nām generātis vt ꝑlimū: ꝑmo de gn̄one aīaliū vsi ⁊ Damascen⁹: Nati ex iuuenibus parētib⁹ ꝑncipalia mēbra fortia ⁊ sana nālr hñt. Sm̄ aūt ꝯ̄ūe: fortiores ⁊ longeuiores fuerūt antiq. Relinqł igił nāꝫ humanā tāq̄ꝫ ex vigorosiori bus ꝑncipiis olim ꝑductā longeuiorē ⁊ fortioreꝫ extitisse quod attendēs Aristoteles vult politi.7. virum.35. annoꝝ ⁊ mulierē.18. copulari: vt vigor seminū ⁊ tꝑe gn̄onis ⁊ ge/ stationis ꝓlis ꝯcurrant. Propter qꝺ ēt dixit fore ꝑter nāmꝫ aliā mulierē ab vxore cognoscere ꝓpriam: ꝓles inde geni/ ta gubernet q̄ꝫ parnete sic nā reddit vilificata: tꝑe ꝺo pn̄ti: qꝛ vir ⁊ mulier an̄ debitū tꝑs ꝯiungunł: eo ꝙ pūta q̄ nutrimē tum adhuc opꝫ cēdere in augmentū nutriti: ⁊ nō in supfluū spermaticū: ꝓpter nōdū ꝯūribus augmētum: neqꝫ ēt ei⁹ ap/ propinquātibus termino: sił nō solū coeunt ante tꝑs: imo ⁊ multotiēs corꝑe male dispositi ⁊ ꝑlimū: vt cibis ⁊ potib⁹ repleti: cū multū coeuntes ⁊ ebriosi nō gn̄ent: aut debiliter 3° 20°. ꝓblematū. Ideo ꝯcludił nāꝫ modernā ⁊ vite ꝑiodo ⁊ vigore minoratā. Attēdendū tn̄ ꝙ lꝫ dictū sit ꝙ nā huma na isto tꝑe ac istis climatib⁹ sit debilitata ⁊ ꝑfectionib⁹ mi norata: ꝯtingit aliis tꝑib⁹ ⁊ regionib⁹ fortificari ⁊ ꝑfici ma gis: mō sm̄ ꝙ predicte cāe tam celestes q̄ꝫ elītales pn̄t sibi in ꝯ̄riūm q̄ꝫ sint nunc ꝯcurrere: ceu sapit ꝑiperheticoꝝ astu tia ponēs sm̄ infinitas celi gyrationes ⁊ fines eadē ⁊ sīlis spē ⁊ nūo iterꝝ aduenire: qꝛ q̄ꝝ sūba deperit non redeūt eadem nūo: de gn̄one ⁊ corruptione scd̄o. Ex his omnibus conclu ditur nām nunc ab eo quod prius imbellicitatam.

Alfo.18.

4ª ꝑtic.c. 9.circa ꝑncipiū

K

Collr.ca. 6ª circa me^m: ⁊ ca. 16 circa ꝑn^m: ⁊ ex ꝑfe: li. 1° co.1.in fi. Alfo.7.

Iuxta fi.

L

Trac.1.c. 8.⁊ 3ª pt. ꝓble.5.⁊ 4ª 6ª ꝓbl.

Te.c.70.

M

Propter quartum aūt ad ꝑ^m nāq̄ꝫ cū dicał nām nō gn̄are ex infini/ to sꝫ ex finito ꝯcedał. Et si dicał ꝙ opꝫ illud finitū defecis/ se ⁊ sic nām cessasse: apparet iaꝫ quid dōm: qm̄ cū nā hic in cipiat debilitari anteq̄ꝫ debilitet in ꝑlimū nā vlis intēdens ꝯseruationē spēꝝ ꝑpetuo in ei⁹ addit vigorē ne decidat pau latine oīno. ℭ Ad aliud qꝺ dicebał postea ꝙ hoc non pōt eē ex ꝟtute corpoꝝ supcelestiū cū illa sint icorruptibilia. Di cendū ꝙ lꝫ sint incorruptibilia sm̄ subam ⁊ eterna. Ipsa tn̄ sm̄ suū sitū ⁊ ꝯiunctionē ⁊ aspectū diuersificata corruptio/ nē incurrūt: ⁊ iō diuersas nūc ⁊ prius pn̄t ipmere in nām ⁊ in hec iferiora dispositiones. Neqꝫ ēt valet qꝺ dicebał: neqꝫ ex parte gn̄antis ⁊ reliqꝫ: qꝛ tale supfluū opꝫ esse sic pro portionatū vt in ipso ꝑfectio valeat ꝯseruari intellectus vo/ cātus seu ꝟtus diuina aut iformatiua decisus a pre: qꝺ q̄dē erat in supfluis antiquoꝝ mō ꝑfectiori quē in his q̄ istorū. ℭ Ad tertiū dōm ꝙ motus duplex est: qm̄ q̄dam est circu/ laris: quidā ꝟo rect⁹: nūc aūt qn̄ dicił ꝙ mot⁹ fortificał in fine: veritatē hꝫ de motu recto: qui q̄dē grauiū est deorsuꝫ: leuiū aūt sursum: vt apparet in dimissis ⁊ emissis. In motu aūt circulari nō est verissimo ille ꝯ̄ns nām sui subri: semper vniformis est ꝟtutis habilitate dispōnis in mouēdo in ꝑn^o: medio ⁊ in fine sic ēt ostēdił in motu illuminationis a cāde la. Cū igił nā humana ⁊ ordo eius cū aliis sit vt q̄dā circu lus: 3. de gn̄one vn̄ ꝓblematū.17. circulū esse dicunt huma na. Dōm talē motū nō fortificari in fine: sed poti⁹ remanere eiusdē dispōnis aut diuersificatū parūꝑ: vt ei⁹ excitant cāe. ℭ Ad 4^m dōm ꝙ illud tꝑs nō est multū elongatū a nobis: ⁊ si sit multū a gn̄one distās inudita ꝙ grādis sit inducta varietas: erant fortasse nō modica: vt declātū s prioi est ad/ dita hec variatio initium ꝙ ⁊ dictuꝫ psalmiste nō verificał hodie cōiter ⁊ vsq̄ueq̄ꝫ. Sic igił dcm̄ sit q̄ꝝ ū de hoc rōna/ bilr pōt cōprehēdi: iuxta sapientū mūdi versutiaꝫ: nil sapie diuine superi⁹ ꝑscripte derogādoꝫ: poti⁹ eā ꝑ oīa ꝯfirmā/ do: cū ipsa sola sit veritas ⁊ vita. In hoc aūt me aliq ꝓterui nolētes aut potius ipotētes audire: gratis longis vexauere tꝑibus: a q̄ꝝ manibus me meaq̄ꝫ veritas laudabilr eripuit prefata: demum mandato etiam superueniente apostolico. ℭ Nūc ad rōnes in op^m: dōm ⁊ ꝑ ad illud quod dicebatur vnūq̄ꝺq̄ꝫ debilitał ꝑ distare a suo ꝑn^o. Dicendū ꝙ verū est si illud qꝺ distat totū esse accipit ab illo ꝑn^o ⁊ nō ab alio: sic aūt nō est in ꝓposito. nā qꝺ distat ⁊ qꝺ gn̄ał nō solū recipit esse a gn̄ante particulari sꝫ ab vli vt a corporib⁹ superiori/ bus i āðcis: cū hō hoīeꝫ generet ⁊ sol phy.2. ⁊ en̄ videmus ꝙ fili⁹ gn̄at⁹ fortior ē ⁊ lōgioris vite q̄ꝫ pr̄ gn̄ans: cū filius magis distet a ꝑn^o q̄ꝫ pater. Sił ⁊ Methusalē magis distās a ꝑn^o q̄ꝫ Adā. ℭ 2° ad dcm̄ Mes. ⁊ Seraꝑ. iā apparuit qꝺ di/ cēdū: ⁊ si nō sit incōueniēs dicere vt dīsuꝫ ē nūc nāꝫ ⁊ dudū ꝓcedere debilitādo. ℭ Et sic 3° dōm ad illud qꝺ instabał de ꝟtibus. Et hec de pn̄ti dicta. ℭ Differētia. X.

N

Te.c.25. 59.68. ⁊ 69. ꝓble.3°.

O

Te.c.16.

P

Quod qs existēs mediens ꝑ sciam astronomie non possit ꝯferre i salutē egroti mōstrał ꝑ Albuba/ tir libro de natiuitatib⁹ dicētē q̄lꝫ hora ascēdūt 24. milia roboath: q̄ꝝ vnumq̄ꝺq̄ꝫ ꝯtinet decē milia momēta: momētū ꝟo q̄lꝫ colorē hꝫ gustū ⁊ nāꝫ suā suo mōre: ita est subtile ꝙ nō est sensus humani ꝑcipere nec inuestigare: nec scit aliquis nisi solus deus. Si ḡ non pōt ab hoīe percipi mot⁹ celestis: siḡrio nō poterit in ꝯferētia ordi nari egroti. Cōtinet aūt roboath spatiuꝫ decē miliū stadiorꝫ: qꝺ duo milia ꝺucēta quadraginta ꝯficit miliaria. ℭ Am/ plius Cōmē. ait. 13. meta. astrologia nr̄i tꝑis nihil est: nec est esse in ea: sed est conueniens computationi nō esse: sed que nunc est: illa existit de qua loquitur: qꝺ aūt nō est egroto cō ferre non pōt. ℭ Rursus: tria sunt q̄ cadunt sub ꝯsideratio ne medici: scꝫ cā dispō seu corp⁹ ⁊ signū: quoꝝ esse tale existit: qꝛ per cām tāq̄ꝫ a prioribus medicus in cognitionē deuenit dispōis trine: sanitatis: egritudinis ⁊ neutralitatis: ꝑ signū aūt velut a posterioribus ⁊ sensibilib⁹ signat. Sed neqꝫ ra tione cāe neqꝫ rōne signi ꝯfere pōt egroto: qꝺ ostēdił eo ꝙ effectus ⁊ cā sunt ꝓportionabiles phyſi.2. signū ēt ⁊ signatuꝫ sunt ꝓportionabilia: qꝺ lꝫ neqꝫ in cā ⁊ cāto neqꝫ in signo ⁊ signato videł euenire: qm̄ cā ⁊ signū sunt incorruptibiles ꝓpe tue ⁊ indeterminate: vt supiora hec cāntia. Cātū ꝟo ⁊ signatū velut q̄ h⁹ ⁊ eꝫ. qꝺ ꝺclarał: qꝛ corruptibile ⁊ icorruptibile dn̄t q̄ꝫ gn̄e: meta.10. ℭ Adhuc sūt lꝫ indeterminata: nec vīr plus posse determinari ad salutem egroti: qm̄ si determina renł: cū corpa celestia i hec inferiora ipmāt ꝑ motū ⁊ lucē 2° celi ⁊ mū. aut rōne mot⁹ aut rōne lucis. nō mot⁹: qꝛ mot⁹ circularis superior cessat in orbe ēt ignis. ꝓblematū.26. ⁊ in troductorio ad artē sphericā. In altissimis enim montiū nō

In fine. ca.45.

Q

Te.c.5.7.

Te.c.13.

Collr.te. cō.42. ⁊ dic.35.

A fiunt vẽti: vt in atho seu olimpo ⁊ talib⁹. Cui⁹ signũ est q̃m derelinquẽtes sacrificãtes holocaustoꝝ cineres i posteriori anno reuertẽtes inalteratos vt prius fuerãt inueniũt: eo ꝙ vẽtus ⁊ pluuia nõ gñant̃ i eis. Si ḡ mot⁹ celestiũ i igne ⁊ sub eo cessat nõ poterit hic iferius in aliqd ꝯferẽtius applicari egroti. Neqꝫ ex parte lucis põt determinari: eo ꝙ corpa celestia sĩt rotũda: formã speculoꝝ rotũdoꝝ hñtia lumẽ dispersiaꝫ expãdẽtia: a q̃libet nãqꝫ pũcto fere ifiniti exterius deferunt̃ radij. Que ãt radios ꝯgregãt ⁊ ad signatũ locũ determinant specula sunt ꝯcaua vt testant̃ pspectiui. Propter ꝙ ꝓportio ⁊ determinatio ꝯtingere non poterit. ❡ Rursus si sint aliq̃ corpa celestia q̃ ꝯferãt in salutẽ infirmi: sunt ⁊ alia q̃ nocẽt. Jup. nanqꝫ ⁊ Ven⁹ sunt benigni ⁊ fortune. Satur. aũt ⁊ Mars ifortune: relĩq̃ xo idifferẽtes nãꝫ ꝓpꝫ qd medic⁹ q̃s exñs astrologus ꝯferre nõ poterit: cũ eoꝝ effect⁹ ꝓhibere nõ valeat. Et ꝯfirmat̃: eo ꝙ aereꝫ sic aut alr̃ disponũt q̃lr oꝫ nos vti: q̃ alias mãs eligere ⁊ fugere possum⁹ tq̃ aũt ex ꝯtinẽte ipõle sit effugere: sꝫ vti neccĩuz ẽ ipsa: et⁹ nãqꝫ ieuitabile ẽ necitas. 9. d̃ ige. c. 14. Etiã zodiac⁹ mobilis a zodiaco imobili recessit p. 10. g̃dus ⁊. 23. mi. sicut nunc ptiores testant̃ dicta hora: qb⁹ et nũc alij cũ motu accessionis ⁊ recessiõis 8ᵉ sphere satis icidũt. Cũ igit̃ ṽtus ꝓbat̃ a superiorib⁹ in hec iferiora directe sm ꝙ caput signi vni⁹ zodiaci mobilis erit sub capite zodiaci signi imobilis: ⁊ iaꝫ tanta fuerit facta distãtia. vno qdẽ mõ ꝯtiget ꝯferre: vt puta sꝫ zodiacũ mobileꝫ sꝫ xo imutabilẽ nocere: ⁊ maxie q̃n duo signa aduersantiũ nãꝫ ꝯtinua vnũ p⁹ aliõ existẽt: ꝓpꝫ qd nõ magis ꝯfert q̃ꝫ nocebit. Palin: natiuitas sciri nõ põt cuꝫ celuꝫ fere in momẽto vt dictũ tẽporis: grandẽ ab eo qd erat prius mot⁹ suscipiat trãsmutationẽ sub q̃ grãdis sit ab eo qd prius varietas in susceptiuo. ❡ Silr̃ nõ cognoscit̃ ad mĩtũ hora casus seminis neqꝫ natiuitatis momẽtũ: ⁊ maxie q̃n ort⁹ tardat̃ nascẽtis. Et falcit̃ eo ꝙ stelle ꝯsiderate ab astrologis: solũ mille. 29. existunt: alie xo sunt infinite: que ⁊ velut esse hñt ⁊ operari meta. 2. cum igit̃ eas medicus exñs astrologus non cognoscat eisdem ꝯferre nõ poterit. Jtaqꝫ medicus exñs astrologus non poterit in salutem ꝯferre egroti.

Post me dium. B

Colliget. ii. c. 4. C

In oppositum

sit snia pꝫboꝝ astrologoꝝ ⁊ medicoꝝ. ❡ Amp. dauid. 4. d̃ cãis. Cã pmaria plus influit sup suũ cãtũ: q̃ꝫ cã vlĩs 2ᵃ. Sed corpora celestia pter deũ ⁊ oino separata sunt prime cãe istoꝝ iferioꝝ: sic oẽs ꝯsentiũt sapiẽtes: ꝓpꝫ qd ⁊ vehemẽti⁹ opabunt̃ quoꝝ opationes debite approximãs medicus exñs astrologus his ꝯferre poterit. Sapiẽs nãqꝫ cũ sciuerit assimilare ⁊ ꝯuenire res supiores iferiorib⁹ verificabit astroꝝ in hec iferiora iudicia Haly. Hebẽ ragel. Adhuc qui pt iuuare ⁊ nocu^m remouere: pt i salutẽ egroti ꝯferre: sꝫ h̃ pt astrolog⁹ et solus: iuxta illõ cẽtiloquij. Astrologus optimus multuꝫ malũ ꝓhibere poterit: qd sm stellas venturũ est. Et aĩa sapiens sic opus adiuuat nãe: ceu seminator fortitudines naturales. Multo igit̃ amplius cõsociatus medico. Confert itaqꝫ medicus existẽs astrologus in salutem egroti.

D

Propter primum

quidẽ sciendũ ꝙ q̃n querit̃ an q̃s exñs medic⁹ ⁊c. nõ formã inherẽtem singulr̃ medicine itelligo: veꝝ subsistẽtiã subti sic hoc pricipiũ exñs indicat: in q̃ due inherent forme: medicina videlꝫ ⁊ astrologia: ita ꝙ ⁊ mãm dicat seu cõpositũ ⁊ nõ formã. Quid aũt sit medicus dĩa dictuꝫ est p^a: q̃dqꝫ medicina 3ᵃ. Est aũt astronomia seu astrologia: lex vl rõ figuras celestes ⁊ motus in se ⁊ in suis effectib⁹ vlr̃ cõsiderãs. Quidã xo assignantes dĩam appellare volũt astronomiã sciaꝫ de motib⁹: astrologiã aũt iudicioꝝ sciaꝫ: qd nõ opꝫ: fere eni idẽ vident̃ iportare. Nã astronomia ab astroꝝ ⁊ nomos qd est lex d̃: astrologia xo ab astroꝝ ⁊ logos qd ẽ rõ vel sermo. Tangit̃ q̃qꝫ in hac descriptione 2ᵉ astrologie pars: vna qdẽ que scia d̃ q̃ꝫtitatuꝫ figuraꝝ: ordinationis ⁊ motuũ corpoꝝ: vel scia toti⁹: ⁊ hoc p eius pmas dĩas: p se cũdas xo vt in suis effectib⁹ ⁊ relĩq̃ tãgit̃ altera ps que d̃ scia iudicioꝝ: q̃ 2ᵉ existit: vna qdẽ introductiua ad iudicia: altera exercitatiua appellat̃: q̃ ⁊ iteꝝ in q̃tuor separ̃ ptes: q̃ꝝ vna est de reuolõnib⁹. 2ᵃ de natiuitatib⁹ ⁊ eaꝝ reuolõnib⁹. 3ᵃ de interrogationib⁹. 4ᵃ d̃ electionib⁹: cui ⁊ imaginũ supponit̃ scia. Que aũt de reuolõnibus tres hꝫ ptes: quaꝝ vna est de. 120. ꝯiunctionib⁹: alia de reuolutione ãni sm introitũ solis in caput arietis ꝯsiderata: vel ex ꝯiunctione seu oppõne solis precedẽte accepta. 3ᵃ xo de mutatione tẽpoꝝ vt pluuiaꝝ ⁊ hui⁹: ceu lucidatoris dĩa mõstraui p^a. Cõferre hic intelligo cõiter q̃libet iuuare seu iuuamẽtum illud fuerit in expõne eoꝝ que dñr in medicina de astrologia siue in applicãdo debite tria medicine insita ad tres antedictas dispositiones: seu etiã ꝓnosticando quocunqꝫ modo.

E

Propter secundum

quidẽ sciendũ sm Albumasar p introductorij ꝙ fuit aliquoꝝ medicoꝝ opinio se de medicinali scia iactãtium: vt acgrant p eã scĩam astroꝝ nĩl vlr ꝯferre ad magisteriũ medicie: qd eis 4ᵒ põt ꝯtingere. p qdem vt ostẽdãt se oia sciẽtes sue iperitie solatiũ reddẽtes: facti et siles quibusdã rhetorib⁹: p nãlĩũ virtutũ. c. 16. in pn^o deridẽtes que maxie nequeunt dissoluere nõ audẽtes neqꝫ conãtes ꝯdicere. Quibusdã aũt hoc euenit vt getent itellectũ suũ: dicẽtes sciaꝫ astroꝝ nõ posse cõprehẽdi ꝯsil̃es facti Senofano Colophonio ponẽti terrã qescere ꝓpter infinitũ eius qd deorsum: vt nõ negocient̃ q̃rentes cãs. 2. celi ⁊ mũ. cũ infinitũ cã careat ꝯsiderabili: nõ eniꝫ pranfit̃ intellectu. Alij xo id dixerunt: q̃ viderũt quosdã se appellãtes astrologos aut fil̃ medicos ⁊ astrologos i iudicijs errare: ꝓpter q̃s scia astrologie vituparĩ nõ dꝫ: cuꝫ sic iudicantes nõ sint astrologi sed mẽdaces ⁊ diuinatores. Quibusdã ẽo visuꝫ h̃ fuit ꝓpterea q̃ vĩ eis ꝙ dcã medicoꝝ semp sint ãtẽdẽda: cuꝫ interdũ diuersitas intercidat iter iudiciũ medicine ⁊ astrologie nesciẽtes diuersitates iter has apparẽtes ad ꝯcordiã reuocare. Jlli xo q sequunt̃ medicinã sic debẽt ⁊ suoꝝ maioꝝ dicta diligenter inspiciunt ꝯcedunt hãc sciam astronomie: nõ soluꝫ vtilem: sed ⁊ necĩaꝫ maxie medicine: q 3ᵒ approbabunt̃ dicendoꝝ: ⁊ primi ꝯdicentes quidẽ reprobabunt̃ 4ᵒ.

T. cõ. 21. F G

Propter tertium

xo sciẽdũ p ꝙ corpora celestia in hec agũt inferiora 2ᵒ quot ⁊ qb⁹ modis. 3ᵒ ꝙ medic⁹ exñs astrologus hui⁹ pt cognitionẽ hẽc. 4ᵒ ꝙ ꝯfert astrologia ad salutẽ egroti. 5ᵒ q̃bus vtiqꝫ modis. ❡ Primũ hui⁹ ostẽdit̃: q̃ ex necĩtate iste mũdus ⁊ iferior ꝯtinu⁹ est supiorib⁹ lationib⁹: vt ois ṽtus ei⁹ gubernet̃ idest: tactũ prius metb^a p: qd et dixere astrologi: vñ pn^o cẽtiloquij. Mũdanoꝝ mutatio ad h̃ ⁊ ad illõ corporũ celestiũ mutatione est: ⁊ iõ cõs reꝝ rimaturus p celestia contẽplare. Propter ꝙ nouẽ indices. Ois mundane genitur ꝯdõ ex planetis: eorũqꝫ signis tanq̃ꝫ ferrũ ex lapide magnete depẽdet: vñ Mesahalach epistola. Sil̃e est opus planetaꝝ in hoc mũdo lapidi magnetis ⁊ ferro. Hoc idẽ trib⁹ ostẽdit̃ rõnib⁹: q̃m sicut appet 2ᵒ ⁊. 10. meta. Q̃ñcũqꝫ inuenit̃ aliq̃ nã pdĩficata in multis sꝫ vnam vniuocã rõnẽ exñs: hãc opꝫ in cãm eius magis vnitã ⁊ determinatã adducere: vt tãdeꝫ multitudo ois ad vnã reducat̃ vnitatẽ. Nunc autẽ ⁊ nã caliditatis ⁊ friditatis ⁊ relĩq̃ pdĩficata inenit̃ exñs sꝫ vnã vniuocã rõnẽ: q̃re opꝫ ipsaꝫ i vlteriorẽ cãm deducere: h̃ aũt nõ pt esse nisi corpus: ⁊ nõ itelligẽtia sm pn^a phie: cũ nã in suis opõnibus saltũ nõ comitat: imo sic lateriter de extremo in extremũ per mediuꝫ ꝓcedit vt ꝯtinuitate lateat ꝯterminũ. i. vltimũ ⁊ mediũ hystoriaꝝ. 8. Amp. ois cã sufficiẽs nõ impedibilis sm se ei⁹ effectũ iprimit: ⁊ ex necĩtate in passum sibi subm: talis aũt cã corpus est celeste: cum sit ppetua ⁊ incorruptibilis toto eterno vitã p se sufficiẽtissimã ducẽs neqꝫ senescẽs: p celi ⁊ mũ. Et firmat̃: q̃ motus corpoꝝ celestiuꝫ est res diuina q̃ꝫ res de mundo nequit mõ aliquo disturbare: q̃m est necĩa ⁊ inde aliud esse nõ põt. p q̃dripartiti. Et

D ita g^a ar. 3. P^o me^m

T. cõ. 4. T. c. 2. H

Ca. 1. circa pn^m

T. cõ. 100

I

filr fere semp tāta cā mām sibi subtā ēt idispositā pōt dispo nere. ¶ Rursus: ea q̄ essentialr sunt ordinata sʒ prius ꝛ po sterius ꝛ cām ꝛ cātuʒ vnū agit in aliud nēcioralis aūt sunt in cōi iferiora cū superiorib⁹: qd̄ appet: qm̄ absoluto poste rioꝛi nō tollit qd̄ prius: sed eꝯ: ꝓpter qd̄ superiora in hec i primēt inferiora. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ sciendū ꝙ tribus mo dis videntᷓ superiora in hec iferiora iprimere: quoꝝ vn⁹ est vlis: alius pticularis. 3⁹. q. medius. Uis ꝟo motu pficitᷓ ꝛ luce: corpora nāqꝫ superiora his duob⁹ modis vlr in hec in feriora agunt: vn̄. 1. celi ꝛ mū. Calor ꝛ lumē a celestibus ge nerātᷓ corpib⁹ attrito aere ab ipsoꝝ latione. Natus est eniʒ motus ignire ꝛ ligna ꝛ lapides ꝛ ferrū: vt sagitte liquescāt pl'ūbee: experimur nāqꝫ ꝙ qn̄ motus in superiorib⁹ crebri us ꝛ vniformiter ad vnā pte tendēs efficitᷓ: sic qn̄ motus di uersitatis ꝯuenit cū motu lōgitudinis: h' est qn̄ planete fue rint in ꝯtrium motus directe aerē ad calitatē mutari: qn̄ aūt motus diuersitatis fuerit in ꝯtrariū motus lōgitudinis: vt cum fuerint retrogradi: eo ꝙ motus hebetatᷓ: ad frigidita tem disponi ꝛ humiditatē. Q, aūt per lucem operentᷓ appa ret cum in cōiunctione stellaꝝ simul ꝛ lumine multiplicato velut multis radiantib⁹ speculis ſm plagaʒ inferiorem illi suppositam pcipiamus aerē ad caliditatē mutari. In quoꝝ qdē separatione lumine dispartito ꝯtriuʒ sentimus ꝯtingere ꝓpter quod 4ᵒ de partibus aialiuʒ. Noctes plenilunij sunt caliores ꝓp lumē lune. Luna enim velut speculū oblūgū hīe ſm hypercū recipiens lumē a sole vndiqꝫ ſm ptē nobis ex posita ꝛ velut alter sol tūc maxie ſʒ Haly hebē ragel factaᷓ lumē trāsfundit in hec iferiora: sic ḡ hoc verificatᷓ nō solū in ꝯiunctione: veꝝ ēt in aspectib⁹ ꝛ maxie oppōnis ꝛ trino: cū tunc radij plures alterutrim ex opposito demādentᷓ. Mo dus ꝟo opandi medius est quo p eoꝝ cōplonē opantᷓ: nam qdā eaꝝ dnr fride ꝛ sicce vt Saturn⁹: ꝫcqd dixerit Cōmē. 2ᵒ celi ꝛ mundi ꝯ. A. ingens. stellas in rei veritate nō agere fridtateʒ: sed calores siles vniculqꝫ elītoꝝ. Contradicit ēt exp̄ssius sibimet in de suba orbis qdaʒ vtiqꝫ calide ꝛ humi de: vt Jupiter ꝛc̄. Et easdeʒ cōplones sortiuntᷓ stelle fixe cū planetis ꝑ q̄dripartiti. Intelligo aūt cōplonem nō formalr eis inexistem sed effectiue: qm̄ tunc essent cōposita ex elītis ꝯrijs: ꝛ sic corruptibilia: vnde ꝑ celi ꝛ mūdi ꝯsentit Arist. an tiquiorib⁹ ponētib⁹ corp⁹ celeste 5ᵃᵐ essentiā vel nāʒ per se existēʒ: ꝛ Cōmen. Credimus ꝙ chaldei dixerunt celū nām 5ᵃᵐ. dicitᷓ eni ꝙ ph̄ia pfecta erat tpe illoꝝ: sic Ari. tpe: cū ifi nities eedē redeant opiniones. Qd̄ aūt sic est cōplonatū in hec iferiora opatᷓ effectiue: sicut motus cālitr ꝛ nō forma liter calefacit: ꝛ vinū inebriat cū hoc nō sit calm neqꝫ ebriū. Complo auteʒ oium astroꝝ: vt in ꝑ q̄dripartiti: ex cōplone planetaꝝ elicitᷓ: ad calitatē tēdit ꝛ humiditatē: velut cōplo humana: cū suplora si ordinentᷓ ad iferiora ista accidētalita te sit qdaʒ ꝛ itentione 2ᵒ sicut declarabitᷓ dria. 101. ad hoiem qdeʒ magis ordinabuntᷓ. Nā ꝑ ꝑᵃ. c. de cōplonib⁹ ex calita te ꝛ siccitate cordis: calitate ꝛ humiditate epatis: friditate ꝛ hūiditate cerebri ponitᷓ ex qdā coalteratiōe qn̄ hec ꝓpor tionabuntᷓ ꝛ pōderabūtᷓ adiuicē resultare cōplonē 3ᵃᵐ tēdē tē ad calitatē ꝛ hūiditatē: qꝫ medici tēperamentū q̄d iusti tiaʒ appellāt: ita ꝛ in superiorib⁹ caliditas Jouis Martis ꝛ solis supant friditatē Saturni: Ueneris ꝯtēperate in frigi ditate ꝛ lune: ita ꝙ caliditas superexcedat: silr ꝛ humiditas multa Lune ꝛ Ueneris nobis ꝓpinquum ꝛ Jouis supant siccitateʒ Saturni. Martis ꝛ solis nō vehemēter sicci: cum sit fons maxie caloris ꝛ vite. Nō enim est vita viuētiū ꝑter deuʒ: nisi per solē ꝛ lunā. Albumasar in sadā: Silr aūt ꝛ in stellis fixis euenitᷓ cum similes vt dictum est planetis sortiā tur cōplones. Sic igitᷓ cōplo stellaꝝ oium velut quodā mo do ordinata in nām humanā vt ipsa ad calm tēdat ꝛ humi dum. Modus ꝟo particularis est qdam influxus stellaris vniculqꝫ idiuiduo fere differenter ab alio ꝓpria natiuitate aut reuolutione eiusdē idiu⁹: ꝛ iō videm⁹ Saturnū ꝛ Mar

teʒ: ꝫ simplr sint ifortune ꝛ hēant annos auferre ab alcoco deuꝫ: tn̄ qn̄ fuerint alcocoden. i. datores formaꝝ vite annos suos minores medios seu maiores ꝑstabunt ſm eorum for tunationeʒ. qd̄ ꝛ in alijs magis ꝯtingit planetis: ꝛ ideo ois planeta ſm diuersitatem natiuitatis ꝛ reuolutionis vni exi stit fortuna: ꝛ alij ꝟo infortuna. Et hic quidem modus est sic singularis ꝛ appropriatus ꝙ ēt mediū cū nō sit susceptiuuʒ eius ipressionis nō redditᷓ ab eodē affectū: velut piscis de ctus torpigo manū piscatoris stupefacit ꝛ nō rhete. Alexā der peripatheticus metheauroꝝ ꝑ. ¶ Propter hui⁹ 3ᵐ sciē dū: ꝙ qs medicus exñs astrologus hꝫ ipressiōes ꝛ modos eaꝝ in hec iferiora pōt cognoscere: qm̄ scia est habitus itel lectualis ex demrāriōe elicitus: talis aūt ex celestib⁹ corpo ribus pōt acqri ab itellectu: cū scia astroꝝ hēat cōditiones oēs sufficienter reqsitas ad sciam. Ipsa nāqꝫ sumit demon strationes suas ex scia numeri ꝛ mensure Almagesti ꝑ: que ſm Comᵗᵉᵐ. 2. meta. sunt in ꝑ ordine certitudis vt dria. 5. Subm ēt suū fixum est perpetuū. lalterabile ꝛ quodāmō de his q̄ a mā abstrahūt oino sensibili: ꝛ iō Ptolo. ibidē ꝑfert istā sciam nāli: cū illa sit trāsmutabiliū gn̄abiliū ꝛ corrupti biliū: de qbus certā hīe nō possumus cognitionē: ꝛ metaᶜᵃ silr cū hec sint eoꝝ q̄ a sentib⁹ remota sūt: ꝛ poᵃᵐ trāscēdūt nr̄i itellectus. Sic eni hec se hꝫ hō ad manifestissima i nā. i. itelligētias ꝛ deū de qbus existit ea: velut oculus nycticora cis ad lucē solis: meta. 2. Adhuc cum scia ſm Gal. nō soluʒ ꝯgratᷓ ex rōne: sed ēt experiētia: que ſm Ari. sensibiliū exi stit p poᵉˢ organicis suscepta: ꝛ ad ea q̄ sunt astrologie sen sus q plura facit scire vt visus ptingat: ex eis per expientiā ex sensu acceptā cognitionē poterim⁹ suscipere: ꝛ maxie ꝓp ipsoꝝ perpetuū ꝛ imutabile existere. Et si alij nō valeāt no stroꝝ sensus attingere: ꝛ h qdē sensus: deinde vlr ꝯscēdit ꝛ scie pnᵐ itellect⁹ vigore dria. 3. ꝓp qd̄ scia ex celestib⁹ pote rit hīi. ¶ Sed vlteri⁹ qdē videāū ē ad q̄ꝫtū eoꝝ scia se extē dat: ꝓp qd̄ dōm ꝙ sic Gal. distinguit in plerisqꝫ locis dupli cē esse cognitionē in medicia: vnā qdē certā: aliā aūt ꝯiectu ratiuā artificialē acceptā iuxta arbitriū vicinās veritati: sic ꝛ in astrologia ꝯtingit iudiciali magis: tcuʒ certior ei⁹ q̄ de motib⁹ pꝛis astrologie hac hēatᷓ cognitio: ꝛ iō Albuma. 3ᵒ itroductorij diffiniēs astrologū dicit eū fore sapiētē i eē pla netaꝝ ꝛ eoꝝ sigtione: ꝛ mediatorē eoꝝ q̄ fiunt ab eis ex tpe noto in eodē tpe suo: ꝛ i tpe futuro ac definito: qd̄ exponēs ait stellas sigr̄e oēʒ rē que est in hoc mūdo. scire tn̄ nobis est ipolē totū ꝓpter impoᵃᵐ intellect⁹ nr̄i. Signt eniʒ stelle su per res hui⁹ mūdi trib⁹ modis. Quoꝝ pmus subtilis est ꝛ ꝓfundus: intātū ꝙ nō possit comprehēdi scia ꝓpter infinita tē fere idiuiduoꝝ signatoꝝ: q̄lia sunt nāe ꝛ accntia determi nata oium idiuiduoꝝ existiū in q̄libet elemētoꝝ. Et ꝓpter hoc apparet verificatio illius qd̄ iducebatᷓ in ꝯtriū. In vna quaqꝫ hora ascēdunt. 24. milia roboat ꝛc̄. vn̄. 3. de ige. Qd̄ nō pōt patefieri: neqꝫ scribi in libro: neqꝫ ab aliq̄ dici vnum qddaʒ est: puta vera q̄ꝫtitas vniuscuiusqꝫ pticularis. Scd̄s modus est qm̄ pōt astrologus cognoscere sigtionē sup vnā spēm: aut super nūm gentiū alicui⁹ ciuitatis ꝛ siliū: nō tn̄ ꝑ ḡlitatē seu numeꝝ ꝛ q̄ꝫtitateʒ sigationis pcise hīe. Est aūt ꝛ tertius modus quo ex sigatione reꝝ sup eas q̄litatē ꝛ q̄ꝫtita tem cognoscimus seu sunt gn̄a ꝛ spēs ꝛ elīta ꝛ trāsmutatio nes eoꝝ i seipsis ꝛ idiuiduis determinatis: determinate tn̄ applicatione descēdēdo. Quocirca ꝛ scia iudicalis redditᷓ valde difficilis: tn̄ ꝓpter multa sibi admiculantia: qm̄ non poterit dare iudicia ſm stellaꝝ complonē: nisi hō q vim aie ꝛ cōplonē nālē bn̄ cognouerit in centiloquio: vn̄ Haly cō men. Hec scie po melior est cunctis ptibus q̄ in hac ꝯtinentᷓ sciāꝝ: qꝫ qui bn̄ sciuerit astrologus phic⁹ meretᷓ dici. Hꝫ eniʒ scia iudicialis est ꝯterminabilis ꝛ affinis astrologie de mo tibus nāli scie ꝛ medicine: p illā eniʒ dispōnē celi ꝛ loca ve natᷓ: p has ꝟo opꝫ māꝫ cognoscere: tū ēt qꝛ difficile ē oium stellaꝝ etiā instrumētis ꝯsideratāꝝ sigationes accipere ma

Marginal notes:

N

T. cō. 42. vt supra in ar.

K

Cap. 5. P⁹ me^m

Ca. 42 in fine. Cap. 2. vsqꝫ fi.

L

T. c. 22. Scbo celi cō. 22. i fi.

M

O

T. c. cō. 1. L. 1. de nō mia ca. 3. phe. ꝛ li. itrod. pul suuʒ. t. 24 ꝛ. t. 8. ſm plicib⁹ di stin. 3ᵒ. ca. 5. ꝛ dif. ꝑᵒ c. 2. ꝛ ꝑᵒ d dieb⁹ cre ticis. in fi. ꝛ. 2. ꝛ. 3. in ꝑn. ꝛ. 4. ꝛc rap. c. 6. ꝛ 8. my̾ mir c. ꝑᵒ collr ꝑᵒ met. i pn⁹ probe. Prima afo. cō. 12. ꝛ ꝑᵒ ꝑ cen ti. ca. 5.

P

Cap. 3.

Q

A xime qñ scipsis discordãtes: tñ fiūt ex mō applicationis su- perioris z vlis ad iferius z pticularem: opz nāqz per debita media multis circūstantijs habitis additis in deorsuz qd vle adducere: tñ ēt ppter istabilitatē z mutationē mãe sup quā indicat: z iō in pn° cētiloquij astrolog⁹ dz rez pferre nō spālr: sz vlr: velut q rē aspicit ex lōginquo: cū ei⁹ cogni tio sit sm mām z nō p formā: de qua cognitio bz dubia: de forma vo certa: cū ipsa semp sit invariabilis vie vni z ordi ni adherēs ptinue: pp qd Mesabalach non imerito in epi stola. Scito q scia astrox sit grauis valde: z digni⁹ qd ex ea scire potuit h ēst omne. s. vle aut plurale: vt sunt reuolu tiones annox z reliq. Uerūtñ qñ hec vlia cognouerimus ad particularia idiuiduata poterimus sicut alie scie cōcer nētes mām sensibilē descēdere velut medic⁹ opat in medi cina sanādo non hoiez: sz calliā aut sortē: pp qd z si in alijs scientijs hō multo studio inqsitione egeat z expientia: pre alijs in hac indiget admirabili scia z diuina. ¶ Deinceps sciendū q duplr pōt qs medicus existēs astrologus citra cōplonē corpa ēt particulariū debite descēdēdo ex vlibus ante dictis in hec iferiora factas cognoscere. Primo qdez scia qdā vli: nā planetarū qdā sunt fortune z felices: sicut

B Juppiter z Uenus z Luna: ēt z sol p aspectū. qdā aūt infe lices z isortune velut Satur. z Mars: z sol p piunctionē: ad quos ēt tanqz indifferēs Mercu. amplr⁹ sepe declinat: cū igit fortune p se psperos inducāt effect⁹ in hec iferio ra. Infelices aūt econtra z hox luna sit facta vicaria hūa silitudinē cū corpore in opatione: in cētilogo: ideo dicta est ab astrologis dare dispōnē suā oibus planetis. i. reddere se dispositā ad impressionem suscipiendam ceterox plane tarum: cui si saturnus aduersat iuncta cum infortunio aut eas aspiciēs vel in cōbustione solis posita vel in signis pra uis locata: poterit astrologus indicare in cōi docu^m super quēlibet egrotū: eo q nā impedit vlis. Corpora nāqz egra ppter eox debilitatē z priuationez regiminis pprij: magis recipiunt impressiones forinsecus aduenlētes qscūqz. Qñ vo planetis fuerit piuncta felicib⁹ aut aspectib⁹ beatis z in figuris cōpetētib⁹ salutē vlr egrotantibus pmittet. Di

C xi aūt vlr z per se eo q fortuna efficit isortuna z ecōtra in fortuna fortuna qñ qlitas planete qualitati opponit egri tudinis. Luna nāqz qñ Marti piungit: z si deberet nocere rōne pzietatis qz ad nām hz humanā: z pfert tñ rōne qlita tis: calliditatis. vz. z siccitatis febricitātib⁹ ex flate: cuz ex his mā febrilis digerat calefacta z exiccatare silr in satur no z alijs: qre in centiloquio pulcherrime dicit mihi fuerit egritudini ipsi pria fortuna pria z in suo hoix. i. silitudine. Est aūt z alia cognitionis via pticularis in tres sequestra ta modos: vnus qdē verior z pcisior: qui ex natiuitatis cō figuratiōe superiox aut eiusdē deprehēdit reuolutione: si cut in pte natiuitatū sciali ptinet. Est z alia per interroga tionē habita: accidit enim qs pprial natiuitatē ignoret: pcessuz est sibi cum magna sollicitudine z instātia interrogationē vlem pponere astrologo: z eaz velut figurā natiuitatis re

D cipere. Celū z cui tūc sicut fuit tpe natiuitatis aut ppe val de inueniī pfiguratu: sicut recitat Albuma. de seipso in sa dan nō hūte natiuitatis ppe pfigurationē: sz pro ea qstio nē assumpsisse vlez in qua oēs ei⁹ relucebāt pditiōes. Jn uenit z modus tertius: qui est p psiderationē dūi piūctio nis aut preuētionis pcedētes egritudinē z ascēdētes hora pncipij egritudinis z loci lune. Naz si luna tūc iuncta fue rit fortunis aut ab eis aspecta salutē figt egrotantis. si vo econtra necem sigbit eiusdem. Haly. Hebentagel. ¶ Pro pter qrtū hō sciendū q astrologia nō solum pfert medici ne practice: īmo theorice z plibus sciax. Confert enim scie meta. eo q docet ex posteriorib⁹ eius finē intētū z subz in uestigare: p corpora nāqz celestia potissime in cognitionez deuenim⁹ pncipij pmi: vñ Apostolus ad romanos. p Inui sibilia dei per ea q facta sunt a creatura mūdi: itellecta cō

spiciunt: qd z psentiēs Arist. 12. meta. cū voluit inuestigare primū pn^m z numerū itelligētiax ad Calipum z Eudoxiū famosiores astrologox se transtulit: z sz numex spherarū ab eisdē: differēter tñ positum numerū pclusit intelligētia rum. Et lōgit q pluralitatē lationuz ex maxie ppria phia mathematicax sciax intēdere opz ex astrologia. Est ēt sci entia que sz Ptolomeū p ceteris nos morib⁹ z virtutib⁹ isormans amplius in amorē z cognitionez primi deducit: vt z hus apparuit iuxta illō Joānis. Hec est vita eterna vt cognoscant te deū verū z vnū. Ad miniculat ēt scie nālī z medicine theorice in eox libros exponēdo: sicut appet. 2. de gnōne: de celo z mūdo: 1 metauris z alijs plib⁹ z Hip. in epidimiax: 1 de aere z aq: z Gal. i plerisqz afo. 3^a z pcipue creticox 3°: in qplurib⁹ caplis theorice. 5. z p p° in qb⁹ sunt sermones q sine hoc nō pūt itelligi: q ēt maxie pfert medicine practice z vtcūqz theorice ostēsum est ex verbis Hip. dūis p°. Rursus 3° creticox cap. 6. Ego redeo ad rez qz psiderauī cū studio z pscrutatione vehemēti: z iueni eā certaz verā que nō perit: z est res quā inuenerunt astrologi egyptij: z est q luna figit sup dies qlis est dispō hois in eis in egritudie sua z in sanitate sua: qñ si applicent qdā stel le eqles hesitātibus. i. erraticis: z sunt ille q nominant for tune: erūt illi dies illi hoi puenientes: z ecōtra si applicent qdaz stelle hesitantes egrediētes ab eqlitate: erūt illi dies hoi lesionis z tristitie: qd ēt sensit p de igenio sanitatis. c. p ptra Thesillū. Uoluit enim medicū nō solum medicinalia cognoscere: sz z dialecticā: arithmeticā: astrologiā z qdri uiaz oē. ¶ Amp. expsse pbat Haly. in pn° libri sui oporte re medicū in oibus septē artib⁹ liberalib⁹ magistratū sic declaratū sufficiēter: dixit p°. ¶ Oñdit itidē rōne: qñ pfe rētia vi cāri ex debita z pueniēti applicatione pferentis iuuatiui. Hoc aūt tribus modis pōt euenire qbus dictū est corpora celestia in hec inferiora operari. Prio qdez decla rat ex motu: qñ qs exis medicus pcipiēs p sciaz astrono mie motū velociorē in corpib⁹ supiorib⁹ fieri aut tardiorē z sic declaratū ē aerē calidiorē aut fridiorē reddi: conabit p sciaz medicine regimē administrare sex rex nō nālīū sm silius in pseruādo: sz vo priū in curando. Silr vo si lumi ne congregato videbit vt oñsum incontinēte aerem calm gnari aut eo dispartito fridū fieri. Eodēqz modo sm piun ctionez planetax z aspectuz q modus erat scdz medius in hec iferiora opationis celestiū corpox operātium: regimē sani z egri vtriqz pportionabilr cōmensurabit. ¶ Sic tā dem z 3^m modū particularē z appropriatū opānis attēdē do: qd ēt oñdit ex hoc: q qs exis medicus per artē astro nomie pōt fortunare ascēdens dnm ascendētis mediū celi z 2^m z 7^m. Jnfortunare vo 6^m z eius dnm: z tūc imaginē effundēdo: in qua lux celestis viuifica sanitatis excitatiua ifundit: sicut appet p imagines astronomicas Ptolomei: Thebith: Thebē: Choraē z aliox. Et ego qdez fui exper tus figurā leonis impssaz in auro sole existe in medio celi cū corde leonis Joue aut Uenere aspicientē: ac malis ifor tunatis z cadētib⁹ dolorē renū auferre: z qd corrigia ex co rio vituli marini cū fibula ex osse cete masculi pfecta ope rat nudaz sup carnē pcincta. Et merito nā vultus hui⁹ se culi subiti sunt vultib⁹ celestib⁹ in cētilogo: z qd firmat reci tatiōe Comen. de figura scorpionis in icessum impssa luna existe in scorpione morsuz eiusdē curantis. ¶ Propter 5^m hui⁹ sciendū: q scia astronomie pfert medicie opatiue 2°: p qdez debite corpori applicādo tria instrumēta medicie: dietaz qdez: potionē z chirugiā ppter tres dispōnes: sani tatē: egritudinez: z neutralitatē. Astrologus nāqz pscieus aerē imutari ad caliditatez aut friditatē aut paroxismos seu excrutiatiōes pcinuas febriū fieri itēsiores aut remissiores pcedet cū debita administratione regis in sano z egro: sz q declarant de cibatione in afforismis z regimie acutox can. Hip. psiderādo virtutē z paroxismos quoscūqz in cibādo

E F G H

T. cō. 47. B

T. cō. 56. li. 2. 1. c. 57. T. 1. 1. c. 1. Afo. 1. 5. z 16. z per 4° aforis 5. Ca. 2. vsqz ad. 12^m. Doc. 2. ca. singularis vt. 3. 4. 6.

I vel nō cibando. Jn administratione ēt potionis opȝ attēdere
astroꝝ indicia sicut dictū per Hali. vū in cētilogo. Siquis
purgatoriū acceperit luna cū Joue exñte abbreuiabit tūc
opus eius ⁊ effectus minuet ꝓpter fortificationē virtutis
nāe ⁊ ꝯiunctionē lune cū Joue. Medicia eniȝ tūc operari
nō poterit cū agat ṽtutes pl'es superādo nāles. Palin: ibi
dem: purgatoriū accipe luna exñte in cācro: scorpione vel
piscibus: dño ēt ascēdētis ꝯiuncto planete q fuerit sub ter
ra: laudabile. Si ṽo ꝯiunct⁹ fuerit dño ascēdētis planete
exñte in medio celi patietur nauseā ⁊ vomet medicinā ⁊ in
eo nō morabit. Opȝ etiaȝ in applicādo 3^m īstrumētū: puta
chirugiā ad sciaȝ iudicioꝝ attēdere: iuxta illud cētiloqui.
Tāgere mēbrū ferro luna exñte in signo illius mēbri pica
lum est. Signum aūt mēbri est itelligendū hoc modo: qm̄
astrologi corpus humanū in. 12. secāt ptes ad similitudinē
12. signoꝝ ponētes arietē sup caput: dñarietharꝝ sup collū:
gemini sup humeros ⁊ brachia: cācrū sup spatulas: leonē
sup pectus ⁊ cor ⁊c̄. Nūc aūt qm̄ luna fuerit in ariete prohi
K bet flobotomia ⁊ oē opus chirugicū in capite ⁊ similit̄ in
alijs. Jta ēt flobothomia brachioꝝ luna exñte in geminis ⁊
icisio hemorroidaꝝ ⁊ circūsīcāciȝ pnū in scorpione exñte.
Jō q luna sui humiditate mēbruȝ humiditate replēs: ꝯso
lidationē ipedit: ideo q vulnera nō sanant nisi pfecte exiccē
Cō a'e. 3. tur vt apparet. 6. afor. pticula. Cōfert ⁊ alio⁹ in ꝓnosticā
3° techni do. Signa nāq ꝓnostica ꝯferūt fm̄ Haly. q ꝯfortat p ea
cō. p° ⁊ 2° medic⁹ seipm̄ ⁊ pparat ei vt ꝯueniat de ꝯditiōe pciȝ ⁊ fir
mat qō fides spopōdit de eo qō in ꝯditiōe fuit: ꝯfert ēt in
firmo q idicat ei medicus id qō videt ⁊ idicat suis ⁊ facit
eos scire sciā ifirmi: ⁊ qm̄ euadit ex egritudine fit bona fa
ma ei⁹: ⁊ extollūt eū narrationib⁹ suis ifirmi vt appet etiā
ꝓnosticoꝝ p°. Cōfert ēt ei in ꝓnosticādo: eo q de his q per
Cō. pmo tinēt mortuaris fȝ leges ordinat: ⁊ vl't iudiciū astronomie
⁊ scdo. tūc maxie vbi ꝯferretū ambiguū reddit iudiciū medicine
ꝓp signoꝝ diuersitatē: ⁊ ēt q morboꝝ acutoꝝ nō oino cer
Afo. 19. ta ꝓstat Hippo. ꝓnūtiationes salutis aut mortis: afori.
2ª. Adhuc ꝓnūtiationes chronicoꝝ in initio sunt latētes ⁊
L. neq declarant nisi per ispectiones in singulis quaternoꝝ
T. cō. 4. 5. p ⁊ vicenoꝝ 2° ⁊ quadragesimoꝝ 3° ꝓnosticoꝝ 3°. Cuius
6. 1. 7. qdē ꝯsiderationis modus sumit ex motu lune p quadrās
circuli decurrentis ⁊ per circulum commēsuratoꝝ 3° c. 3.

Propter quartū qdeȝ. Ad p^m dōm q solu tio ei⁹ iaȝ apparuit ex his
q dicebant 3° expositoꝝ. Loquit. n. de significatiōe plane
taꝝ ⁊ alioꝝ corpoꝝ determinata fȝ q̄titatē ⁊ q̄litatē cu
iusliȝ idiuidui oiuȝ spēꝝ: hoꝝ aūt cognitio itellectu nō pōt
cōprehēdi humano: fȝ poti⁹ diuino vt dcm̄ est. Remanent
tm̄ alij duo modi cognitiōis vtilioris magis qb⁹ astrologū
dcm̄ est pterita pñtia ⁊ futura posse cognoscere: ⁊ p ꝯñs in
salute posse cōferre egroti. ¶ Ad scdm̄ dōm q ħ dixit de
astrologia motuū magis q̄ȝ de iudiciali: eo q videbat ei
ipsam fore sup falsa p̄n° fabricatā: cū ipsa ponat ecētricos
⁊ epiciclos ⁊ mot⁹ ꝓprios in planetis qb⁹ corp⁹ p'scindit
A. tex. cō. celi q vident eē ꝯ determinata 2° celi ⁊ mūdi: ⁊ lō ēt dixit:
43. vsq putaui in iuuētute q ista pscrutatio p me cōpleret 2° celi ⁊
ad. 1. c. 5c. mūdi. Jn senectute ṽo fact⁹ despero. 12. meta. vñ ei⁹ tñiam
Cō. 45. in eū de hoc dicat se desperasse nō opȝ ħ appreciare. Et de ħ
fine. visuȝ lucidatoris dña 4ª. posuis eiā ecētricis ⁊ epiciclis
M sine qbuslibet alijs in ea fundamētis. scia nō condēnat pp
hoc iudicialis: cū ħ nō ipediat ⁊ diuaricet opus astroꝝ in
hec iferiora. ¶ Propter qō tres vident fuisse astrologie.
vna q volebat oia apparētia saluare p multitudinē sphera
rū: eo. n. q videbat aliq planeta tot motib⁹ moueri ꝯclu
debat tot spheras his qb⁹ mouebat: ⁊ q astrū ponebāt in
T. cō. 43. fixum sphere: sic cl[illegible]s isigit tote: meta. 12. ⁊ 2° celi ⁊ mū
vsq ad 1. di appareēs. Alia fuit q hodie obseruat fundata sup cētri
cō. 46. cos ⁊ epiciclos planetas ponēs i orbib⁹ p se moueri pro
T. cō. 46. prijs ⁊ hāc fūdasse dicit pithagoricos sup q̄ fūdauit Thy

mocarus Aristillis: Abrachā: Ptholome⁹: Pheludēsis: ⁊ N
vniuersi fere posteriores. Fuit ⁊ 3ª fīlo multū p'ciȝ adiue
nit nō multū añ ista tpa. Auēpatrici⁹ abuisach qui posuit
oēs spheras ⁊ circulos ecētricos sine etiā epiciclis ac ab
vno motore simplici motos solum: qō sine derogat pipa
plures orbiū motores ponētis: dñti tm̄ velocitate ⁊ tardi
tate fȝ q sphere appropiquāt aut distāt a p° motore. Vo
luit ⁊ tādē p polos diuersos ex qb⁹ motib⁹ diuersificant
apparētia saluare. Hec aūt ⁊ p°lic appet ꝯsiderāti q dcta
ui i lucidatore nō poterūt stare. ¶ Rursus: ṽba vident in
ania dixisse sine applicatione ad subta. Nō. n. cañ. ⁊ tabu
las scripserūt qb⁹ diffinic⁹ mot⁹ celi ⁊ planetarū dephen
deret: sic posuit 2°. ¶ Ad aliud dōm: q illi ꝓpīquitatē hȝ
in causis cēntialib⁹ ⁊ p se ordinati ꝑticularis ēt p se qli
bet ⁊ eēntialr̄ istoꝝ iferiorū nō reducunt in cāa supiores.
Accidit. n. q ex tali motu aut luce q gñet seu corrumpat
iste aut ille: ȝ totū ħ iferius in ipsas eēntialr̄ reducat: vñ p
q̄dripti. Mutatiōes rerū terrestriū sūt variabiles ⁊ con
uertibiles recipiētes res pmas a celestib⁹: l mō accītis ⁊
rei vni⁹ sequētis illā. Silr̄ ⁊ lȝ motus esset circularis: tñ O
mot⁹ iducit rect⁹ ex radijs solis ⁊ stellaꝝ delapsis i hec in Proble.
feriora vt aerē ⁊ aquā ⁊c̄. q̄re. 11. ꝓblematū dī melius no 5. 33.
cte q̄ȝ die audiri. aut q aer mouet ⁊ sonat calefact⁹ a sole
sic iquit Anaxagoras. vel q p vacuū meli⁹ audit q̄ȝ p ple
nuȝ. Jn die nāq aer densat: sic repletur a luce ⁊ radijs pro
pter illud q descēdūt ab ipso ignes ⁊ radij cuȝ sint corpa.
corp⁹ aūt vt sit noctis rari⁹ est. Eodē q̄ mō dōm q q̄uis
stelle specula sint rotūda: tñ q fere oēs sunt maiores ter
ra. Quelȝ. n. stella fixa visu notabilis maior est tota terra:
Alfraganus. ⁊ maxime ipse sol cuius magnitudo ꝓbat a
Ptholomeo q sit maior terra. 166. vicib⁹ ⁊ 4ª ⁊ 8ª vni⁹ vi
cis: radij ꝓfluūt ab eis in sursuȝ ⁊ in latū dilatari ⁊ in deor
sum: ꝓp angustiam ṽo terre velut ad pūctū coāgustari for
mā pyramidis acq̄rentes: cui⁹ conus siue acumē in cētro
existet terre. basis ṽo ei⁹ in corpe stelle: ꝓp qō ⁊ astrolog⁹
appropriādo sempōs p pticularia: lumē assignatū poterit P
in egrotū addūcere: cū hec sit dispō vt declaratū nāle ra
dioꝝ. ¶ Silr̄ vt iam ostēsum dōm q astrologus pōt for
tunationes reddere fortunas ⁊ ifortunationes ab ifortunio
separare fm̄ q sciuerit iferiora ꝯuenienter reducere in su
periora: actionē motus ⁊ luminis ꝯiunctionis ⁊ virtutis oc
culte specifice: superioꝝ his iferiorib⁹ applicādo. ¶ Ad
aliud de zodiacis qs calculatoꝝ dicet q ħ soluit ħ illorū.
10. graduum ⁊. 22. minutoꝝ fiat additio. ꝓp qō ponit fieri
additio huius motus octaue sphere ad motum none: ȝ ħ
nō vz valere: eo q tunc fm̄ nonū celū ⁊ nō p octauum erit
iudiciū: nec ēt calculator p ei⁹ calculationē vz posse sigtū ⁊
iudiciū pmutare astroꝝ. Et lō dico q q nō grādis itercet
sit distātia iter zodiacū mobilē ⁊ imobilē: q fere ab vtroq
ideȝ iudiciū accipit: ⁊ verūtñ rō ꝯcludit q qm̄ grādis supue
niet distātia alteri⁹ ab altero: q tūc oportebit p vtrūq iu
dicare. ⁊ sic duas figuratiōes ꝯstitueret: vnā p octauū celūt
aliā ṽo p 9^m: ⁊ postea signarū ⁊ iudicarū ab vtrisq scd cō Q
paratiōe ⁊ cōpōne adinuicē accipe. hodie tm̄ 9° cōius iudi
cam⁹ celo magis 8°. Et ħ qdē rō satis vz difficilis ⁊ emol
lita: sciaȝ iudicioꝝ auertere. ¶ Ad aliō dōȝ q virt⁹ aliaꝝ
ad has ⁊ oium reducta est: imo stellaꝝ oium fixeꝝ virtus
existidum in sextupla magnitudie ad. 15. p'magnitudis no
tiores reducit: ⁊ hꝝ ad septē planetas: ⁊ cū oēs sint vt dcm̄
silib⁹ naturis nātere adhuc planetaꝝ virtus oimoda susci
pitur a luna. Dat. n. dispōnē suā: vt dcm̄ ē ob⁹ planetis: ⁊ tñ
q silis est corpi in opōne: tū q ꝓpinquior nobis. Est. n. sic
qdā Algazillus ⁊ nunci⁹ cursu velox planetaꝝ. Et iō i of
bus ptib⁹ astrologie exercitatiue pncipalius pcipit lunā
obseruari: cū ipsius eē ⁊ loco ꝯfictiōis ⁊ puētionis eiusdē
⁊ ascēdēti ac ei⁹ dño ꝯsociat. ¶ Ad aliō dōȝ iā apparuisse
tres modos fore cognitiōis dispōnis egroti: vn⁹ qdē cōis
alius

alius pticularis p iterrogationē: ⁊ ali⁹ pticularis p ꝯside/ ratione dispōnis celi ⁊ potissime lune tpe pncipij egritudi/ nis. ¶ Et qr vlteri⁹ videbat pbari p celerē celi motū pre/ tactū ⁊ tarditatē plerūq̧ ortus īfantis q̄ qs minime posset horā natiuitatis pcipere certā: ⁊ ēt ꝯceptionis cū videbat̄ incertior. ¶ Dōm q̄ lȝ mult⁹ ⁊ celerrim⁹ mot⁹ fiat in cir/ cūferentia: tñ angustia sphere minorat̄: ⁊ hebetat̄ relatus ad cētrū: vtputa terrā ⁊ eoꝝ que sunt in ea: ceu experimur q̄ radio solari p fenestrā cadēte in aquā: modico motu ⁊ fe/ re īpceptibili facto in ea maxim⁹ ⁊ manifestissim⁹ motus splēdoris ad parietē ex reuerberatione radioꝝ efficīt. Et ideo Albuma. in ꝓ itroductorij. Error vni⁹ gradus nō ipe dit astrologū: qȝ ⁊ veritatē hȝ in plurib⁹ iudicioꝝ modis. In directiōib⁹ xo falsificat̄: ⁊ maxīe eo q̄ error vni⁹ gra/ dus errorē cōmittit vni⁹ anni: cū in directiōe vniuscuiq̧ gra/ dui vn⁹ attribuat̄ ann⁹: sicut i genealticis edocet̄ libris: aut pmutatio illa sic grādis celi fere in momēto: īȝ diuersificet ⁊ puertat cognitionē ac iudiciū astrologi quātū ad quedā pticularissima: de qb⁹ q̄dē ocm̄ ipsiȝ nō possit cōprehēde/ re: non tamen quo ad vlia que potest suscipere.

¶ Incipit 2ª ps libri pticularis theorica. Diff. XI.

Quod elemētū

sit vnū mōstrat̄: qm̄ mā est elm̄tū. vñ Cō men. 5. meta. elm̄tū dr̄ de causis intrīsecis ⁊ di/ gnius de mā: ȝ ea vna extat nūo. ¶ Adhuc q̄ vni ⁊ eidē sunt eadē: ⁊ sibi adinuicē: elm̄torū ꝓ. ȝ elm̄tū ⁊ pn̄m sunt nāe idē: vñ. 5. meta. q̄propter ⁊ nā pn̄m ⁊ elm̄tū. pn̄m xo est vnū tm̄ vt. 12. ꝯcludit meta. ¶ Q₂ aūtē duo vlq̧ illa sunt elm̄ta q̄ sunt pn̄a ⁊ cause reꝝ. 5. apparēs meta. Hec aūt mā sunt ⁊ forma: vñ physi. p. Subiecta mā cū forma cā est coꝝ q̄ fiūt ceu mater. ¶ Et ꝯfirmat̄ qr ele/ mēta ordinant̄ ad mistionē ⁊ tādē ad gnōnē: ita vt ⁊ ignis huc ꝯcurrat supior ad ipsaȝ: diff. 15. Ipe aūt pficiunt̄ actio ne ⁊ passione: vbi saltē reqrunt̄ duo: quoꝝ vnū sit vt mā ⁊ passiuū: reliquū xo vt forma ⁊ effectiuū. ¶ Q₂ ēt tria ostē/ dit̄: qr totidē posita sunt reꝝ initia: mā: forma ⁊ priuatio phy. pmo. Palin. illud est elm̄tū alicui⁹ ex quo ⁊ illud cōstituit̄: sed ea sunt tria. in qualȝ. n. re sunt totidē. ꝓ celi ⁊ mūdi. dis n. trib⁹ ꝯstat pfectio. ¶ Q₂ aūt quaq̧ aut sex vel qm̄ cum ea sint q̄tuor mālia ⁊ mā non patit̄ per se neq̧ causat̄ nisi p ag̃ēs. pmo pma. vñ. 12. meta. mā ipsa seipsam nō mouebit sȝ tectonica: oportebit itaq̧ saltē q̄tuȝ subdere: qō sit mo/ uens ipsa ⁊ ad gn̄ationē deducēs. aut sextū: ⁊ ideo. Empē/ docles cū pdictis quatuor litē introdixit ⁊ cōcordiā ea mo/ uere. ¶ Q₂ aūt decē mōstrat̄: qr sunt pma rerū gñā cathe/ gorie appellata: qō fulcit̄ Pythagora oia cōnāte in dena/ riū rēducere. metaphy. ꝓ. ¶ Et q̄ īfinita vlq̧ qm̄ oēs philo sophi Platone sublato gn̄atione stabiliunt ppetuā. Solus enīȝ is creauit tpe phy. 8. ea xo ppetuari nō posset: nisi ex qbus fieret forēt īfinita. Cōsumerent̄ enīȝ ⁊ ꝯsumpta forēt aliogn ⁊ deficerēt oīaria ipsa: quare Anaxagoras chaos quoddā imaginat⁹ est in quo īfinitas ptes locauerit omio/ meras. Democritus xo leucippus ⁊ epicur⁹ athomos īfi/ nitos. Et pptera Empedocles conatus fuit ponere elm̄ta inalterabilia ⁊ ipassibilia seu mūdū īfinities pticulr̄ gn̄ari ⁊ corrūpi: elemēta igit̄ subēs sunt varia ⁊ indeterminata.

In oppositū

sunt logici medici ⁊ peripathetici ponētes ea q̄tuor vt terrā: aquā: aerē ⁊ ignē. ¶ Adhuc humores sunt elm̄ta quedā a pmis sm̄ Isaac ⁊ Halyabbatē filiū. hos xo q̄tuor scribūt. q̄re Aurelius. dibus hoibus inascuntur egritudines ex qua/ tuor humoib⁹ vñ hō viuit: ⁊ ide reguntur sanitē ledunt̄ ifir mi: cū igit̄ effectus sit cāe pportionabilis ⁊ cōtestātiū phy. 2. Elementa itaq̧ erunt similiter quatuor primaria.

Propter primū

qdem sciēdū q̄ elm̄ta sunt q̄ druplicia: q̄dā nāq̧ pª ⁊ vlia tam corpoꝝ simplicīū: q̄ ēt cōpositoꝝ sic mā ⁊ forma. Cō/ mentator 3° celi ⁊ mūdi. Alia xo cōia cōpositoꝝ tm̄ funda menta vt pnoīata. Nōnulla xo ppinqua ⁊ ppria vt ꝯsimi/ liū ptes idifferēter aialibus cōes. Reliq̄ aūt media pfectio aialiū approꝑata sic humores 4°r dicti: sanguis: flegma: cholera ⁊ melan: theorice ꝓ. vñ p pma. Sub m ppiquū cor/ poris humani sunt mēbrū ⁊ spūs. lōginquū huores: ⁊ eius lōgius q̄tuor elm̄ta. Elm̄tū aūt sine hylemētū ⁊ ppe pn̄m sim/ plex ⁊ indiuisibile iportat. 5. meta. Indiuisibile quoq̧ sm̄ Cōmen. ibidē tripr̄ dr̄. vno q̄dē diffōne ceu gn̄alissima ⁊ indiuidua. Altero in spēb⁹ seu forma ⁊ idvlē aut pticulare vt q̄tuor nō elm̄ta ⁊ oino ꝯsilia: ⁊ 3° q̄ntitate sic vnitas ⁊ pū/ ct⁹. Denotant̄ ēt elm̄ta noie cali: fridi: sicci ⁊ hūidi: vt Gal. locis isignat q̄ȝ multis: qō euenit fortassis: qr elm̄tū dem̄ est simplicitatē ⁊ idiuisibilitatē denotare. Interiōes xo hō p calm̄ ⁊ fridū. reliqua iportant̄ p aquā: ⁊ terrā ⁊ c. cū subi ⁊ accn̄tis māe ac forme cōpōnē pferant: vl̄ nō sunt simplicia ⁊ pura ꝓ theorice nisi sensu ⁊ nō aio vel intellectu. aut qm̄ elm̄ta referunt̄ ad actiuas q̄litates xo maxīe ac immediatius sunt actiue: dr̄ia. 60. q̄dā tñ terrā: aquā ⁊ c. timuerūt ꝯfiteri elm̄ta qr neq̧ auferimus ex corpe coꝝ q̄d neq̧ iponim⁹ qō valde īsanū. elm̄toꝝ ꝓ. Id quoq̧ elm̄tū plīmis repit̄ idē ipor tantib⁹ fere notificarū modis. Quinto nāq̧ meta. ⁊ 3° celi ⁊ mūdi. Elemētū ē id ex quo cōponit̄ res p̄: ⁊ ē in eo indi/ uisibile spē in aliā spēm. In pn̄° xo pmi elm̄toꝝ. Elemētuȝ est minima pticula eius cuius ē elm̄tū. ꝓ quoq̧ theorice est id qō simplicius est oibus cōpositi corpis ptib⁹ ⁊ q̄ntita/ te minimus. Isaac xo amarā in elm̄toꝝ suoꝝ exordio. Elm̄tuȝ est res ex qua gn̄ōne pma gn̄at̄ aliqd ⁊ existit in gn̄ato ex ea ptāte nō actu. Scd̄m xo. A. 4. meta. Elm̄tuȝ corporeum est id ex quo ⁊ alio a se cōponitur res: ⁊ est in eo p essentiā: ⁊ nō diuidit̄ p formā. ꝓ xo pma. Elm̄ta sunt corpa. vȝ. sim/ plicia: ⁊ sunt ptes pme corpis humani ⁊ aliorū: q̄ in corpa diuersaꝝ formaꝝ diuidi minime pñt: ex quoꝝ cōmistione spēs diuersoꝝ gn̄atoꝝ fiunt. Et nosce q̄ oēs amplius noti ficant elm̄tum put rōnem hȝ ad mistum ⁊ non sic sm̄ esse suū in misto distinctū nisi. A. ⁊ pcipue qū describit elemē/ torum vnūq̧q̧ tunc enim vtrūq̧ tangit. Quid autē sit 2m elementum ⁊ quotiens dicatur. diff. 29. notatur: sicut ⁊ ter tium in sermone de mēbris monstrabitur.

Propter scd̄m

xo sciēdum tria: vt ⁊ triplicia posita sunt simplicia elementa. ¶ Primitus quoq̧ sciēdū aliquos alr̄ posuisse pma elm̄ta q̄ȝ posita sint a peritis medicis ⁊ phis ea sm̄ entia diuersi/ ficātes ⁊ pcipue mālia. Nam elm̄tū est vnuȝ aut multa: ⁊ si vnū aut in gn̄e subē vel accn̄tis vt q̄ntitatis: ⁊ ita Pitha/ goras vnū posuit quod est nūi pn̄m rerū ēt oium initiū: ne/ sciēs distinguere iter ipm put est pn̄m nūi ⁊ sm̄ q̄ est vnuȝ trāscendēs: putabat. n. q̄ sic additione vnitatis aut sub/ tractiōe variat̄ nūerus ⁊ spēs rei seu nā. Sic dem in cathe goria subē vel imobile aut mobile: siquidē pmū vel īfinitū vt Melissus antiq̄ssimus: vel finitū vt Parmenides vere. Si aūt mobile vt plures: qr nāles cuncti aut vnum vt He/ siodus legistu. Cōmē. ꝓ metaphy. terrā omniū elementum ponēs vel aquā ceu Thales milesius phoꝝ scitoꝝ pmus: aut aerē: vt Diogenes: vel vaporē vt Cratillus ⁊ Eracliꝯ aut ignē sicut aliq cū subtilissimū sit q̄d ⁊ incorporeū feret que nāe videret̄ elementoꝝ pūpere: ⁊ si multa vel de gn̄e accn̄tis ceu Plato lineā: planum ⁊ solidū reꝝ volens pnci/ pia: aut ex gn̄e subē ⁊ ea vel finita vel infinita. siqdem fini/ ta vel duo sm̄ apparentiā Parmenidis ignem ⁊ terrā: aut reliqua tria pter terrā: vt naturaliū aliq. Et qr ea videt̄ ma gis habere rōnem elemētati q̄ȝ elemētū: cū sit densa ⁊ cōpa cta valde. At qr frigida ⁊ sicca pncipijs ꝯriatur vite. Ipsaȝ phoꝝ nullus simplex posuit elemētuȝ. vñ de aia p°. Ele/ menta omnia iudicē acceperūt pter terraȝ. Aliq xo q̄tuor mālia dicta: vt Empedocles bina adiungens formalia: litem. s. ⁊ amicitiam. Et si plura infinita ceu Democritus ⁊

I Leucippus ponētes athomos īfinitos qbus fieri volebāt alterationē:figura:ordie ⁊ pōne. Aut medio posuerūt mō inter oia huius:vt Anaxagoras cū Anaximandro. In eo eni φ posuit chaos quoddā voluit elemētū vnū ⁊ finituz. Eo vero φ sensit in illo ɔtineri ptes ɔsimiles īfinitas plura posuit ⁊ idefinita. Quorū oium defectus exterminat Ari. in locis sufficiēter q̃z multis. Et Gal. non parū de elementis maxie:⁊ ideo in p̄sentiarū omittaᷓ: cū eorum etiaz defectus appareat dicēdorū 3° ⁊ lz Isaac elementorū 3° satagat horū expōnē fulcire:vñ. A. sufficientie p̄. Nos non cōprehēdimus nec possum⁹ itelligere Melissuz ⁊ Parmenidē:nec putamus eos adeo fuisse ipitos:sic vt in vbis ipsorū. ¶ Propter hui⁹ qdē 2ᵐ sciēdū φ aliq posuerūt vnū ēt elm̄tū ⁊ 2ᵐ vt hūorē de nā hūana ⁊ elmtis lib. 2. Quorū gdā dīxt ipm fore sanguinē:alij flā:nōnulli cholerā: reliqui vero melācholiā. Et mouebanᷓ eo φ videre putabāt fluxū solū vnius humoris mortē cāre vt sanguinis solōne ɔtinuā:aut cholere tm̄ egressu seu flatio aut melie. Quos Hip. ⁊ Gal. lōgius ipugnāt ad plurima incōuenietia deducēdo. Tunc nāqz corpus nō alteraretᷓ:pateretᷓ:doleret:sanaretur:neqz vir gñaretᷓ aut corrūperetᷓ:cū hec oia fiāt a ɔrio. Cūcta. n. interimunᷓ ⁊ corrūpunᷓ a ɔrijs de distēperātia ineq̃li. Fit nāqz alteratio ⁊ gño ex oppositis. Est ⁊ dolere ɔriū subito ipressorē sentire. Omnisqz sanatio ɔrietate pficiᷓ: pp qd nō ex vno:sz ex plib⁹ ɔstituiᷓ hōs. Iuxta tm̄ Ari. ⁊ Auer. sententiā cū aliqb⁹ medicis:sanguis est humor verus:reliq vero supfluitates magis illius. dia. 30. Neqz vez existit φ duz aial fluxu deperit:vnus tm̄ defluat humor:vñ de nā humana. In supfluis purgationib⁹ nullus mortuus est:sola purgata chol'a:verū p̄mitus educiᷓ exdeide fla:postea mela. ⁊ vltimo moriendo sanguis. dia. 144. Decipiebanᷓ. n. hi emperie prauitate, ppriaqz sanguis:cū sui q̃ritate ⁊ colore ceteros supet ⁊ occultet. ¶ Propter huius quoqz 3ᵐ sciendum φ ptes ɔsil'es ponunᷓ elmta vt os:cartilago:ligamētum:neruus:⁊ caro simplex:eo φ ipsa cōponūt ⁊ ɔstituūt officialia:sicut caput:thoracez ⁊c. ⁊ p ɔñs corpus oē. Nā triplex est cōpō:vna qdez cōsimilium ex elemētis:secunda officialis ex ɔsilibus.tertia vero totius corporis ex his scdo de partibus ⁊ de morbo primo. Quidam etiam posuerūt vnū istorū elementorū principale vt cor ceu peripathetici, nōnulli vero quatuor:vt cerebrum:cor:epar:⁊ testes:velut platonici ⁊ medici:differentia. 38.

Cap. 4. circa pn.

Cap. 1.

K

Cap. 4. Deci. 3°

L

Propter siqdē tertiū

tria silr sciendū: ⁊ p̄us φ elmta sunt q̃tuor p̄maria vt testanᷓ piri. Qd fulciᷓ qz q̃litates actiue ⁊ passiue vt calitas ⁊ friditas:siccitas ⁊ hūiditas q̃tuor sunt elmtorū cause: vñ methaurorū q̃rto. Qm̄ q̃tuor cause determinate sunt elmtorū:vnūqdqz vero vnā hz sibi eēntialr inherētē:dia ɔtri. Adhuc ex q̃tuor terminis icōplexis sex cōsurgūt ɔiugatiōes:q̃rū q̃tuor sunt pole:vt caliditas ⁊ siccitas q̃ ē ignis:caliditas ⁊ humiditas q̃ ē aeris:frigiditas ⁊ hūiditas aq̃:frigiditas ⁊ siccitas q̃ terre. Caliditas vero ⁊ friditas:siccitas ⁊ hūiditas cuz ōiaria sint ɔria ⁊ seipsa respuāt ⁊ corrūpāt:nulla ɔstituēt elmta:de gñōne ⁊ corruptione 2°. ¶ Rursus quoddā graue ē in vltimo qd est terre aliud in respectu qd aq̃. Et silr leue vel simplr vt ignis aut fm qd ceu qd aeris. Pālimoē fit ex aliq̃ tāqz ex mā. ab aliq̃ velut ab agēte p formā:sz in elemētis his notis aliqd horū locū magis obtinet mãe ⁊ passiui vt terra ⁊ aq̃:aliud forme ampli⁹ ⁊ actiui velut ignis ⁊ aer. ¶ Ampli⁹ id ostēdūt multiplicia signa:vt silitudo seu figura: gño ⁊ corruptio p̄ᵐ qdē:qz effect⁹ p̄dicit nām sue cāe:sz i elemētatis elemētorū effectib⁹ reperiunᷓ similitudo in subā ⁊ q̃litate:nā q̃dā sunt grossa valde:quedā subtilia:nōnulla media: ⁊ hec duplicia:vnū eniz extremū magis aut alterum respiciētia sunt:⁊ q̃daz cal'a ⁊ frida ⁊ sicca ⁊ hūida ⁊ silr grauia ⁊ leuia simplr aut fm qd. ¶ Itidē scdo de gñōne ⁊ corruptiōe ex qbus aliqua generanᷓ in eadē corrūpunᷓ: aliogn cōsumerenᷓ annullata iā ipsa cū ea ⁊ oē sint finitū actu. physicorū 3°. ⁊ oē corp⁹ finitū remoueᷓ a corpe finito eorūdē p̄. Sz ex q̃tuor elmtis fit gñatio cuiusqz:qd ostēdit resolutio. vz eni mistū i q̃tuor resolui. siue fm nām vt in aialis corruptione. Nā p̄ theorice ⁊ Isaac de elemētis q̃ solidiora vt os ⁊ cartilagies in terrā ɔuertunᷓ. vz. a dñio humidiora i vaporē vel aquā. spūs in aerē:⁊ calor nāus in ignē: vel p artē vt sublimatio demotat:⁊ q̃ oni p̄cipue:ide nāqz diuerse substātie q̃tuor eliciunᷓ sensui p̄ma itaqz sunt q̃tuor elementa. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ sciēdū φ humores apud cōes medicorū sunt q̃tuor p̄tacti. qd ex signis ostēdiᷓ q̃z multis. Et qdē p̄mitus etherogeneitate sanguinee masse:qz si tm̄ vnus eēt humor in sanguine:tūc plures nō repirenᷓ sube:qd est falsum:cū in eo inueniaᷓ suba pura: multa:purpurea:sufficiēter decocta:q̃ est sanguis: ⁊ suba velut spuma:clara:subrusa:multū dcocta vt cholera ⁊ viscosa:subalbida:cruda ceu flegma:subsidēs vero crassa subnigra min⁹ sanguine cocta est vt mela. ⁊ aquositas liquida nālis: dia. 19. Silr purus vt pole est sanguis diuersitatē recipit in suba: colore ⁊ naturis alijs qd corde aut vnes. i. villi in eo repti ondūt. Q. S. ēt lac ɔfirmat etherogeneū ens ⁊ modus gñatiōis vini ex vuis nō calcatis:nālium scdo ca. 9°. Fit ēt embrio non ex simplicib⁹ sed ex cōmistis vt spermate ac mēstruo sanguie quorū nā etherogenea existit. ¶ Adhuc ex mēbrorū dīa: qz eorū q̃dā sunt dura:cōpacta:frida ⁊ sicca vt ossa: nōnulla subtilia:leuia cal'a ⁊ sicca vt pulmo: q̃dam vero carnosa: tractabilia:cal'a ⁊ hūida ceu musculi. Reliq̃ vero mollia: viscosa:frida ⁊ hūida vt flegmatica. Hec autez nō extāt talia nisi pp q̃tuor in eis dñātes humores. ¶ Ampli⁹ ex pharmaco:nā quoddā est sanguis eductiuū de pharmacijs lib° aut saltem ɔtinui solutio:aliud flegmatis:nōnullū cholere reliquum melancholie:cūqz hoc semp ɔtingat vt etate oibus ⁊ tēpore. Conuinciᷓ igiᷓ humores q̃tuor existere hec Hip. ⁊ Gal. cū Haly. Scdm tm̄ peritiores ⁊ pspicaciores vt tactum. nō ɔstituūt neqz corpus nutriūt oēs: verū sanguis solus aut quod in ipsaz flegma conuersuz. ¶ Propter igitur huius tertium. puta de membrorum numero quid de hoc sentiendum differentie relinquatur. 38.

M

T. c. 1.

T. c. 16.

T. cō. 30.

N

T. cō. 23. T. cō. 59. Ca. 5. ante medium. T. i. primo post pn.

O

Post me.

Ca. 5. circa pn. ⁊ lib. de vir. phar. c. 3. Post me.

P

Propter quartū

vero ad p̄ᵐ obm φ lz mā p̄pie apud Aris, ⁊ Cōmētatorē dicaᷓ elemētū. hic tm̄ elemētū queriᷓ corporeū ⁊ non incorporeū q̃le hyle. ¶ Ad aliud obm id vez fore si mā eadē rōne p̄ᵐ esset ⁊ elemētū ⁊ nō subo. si aūt per aliam nō cōuincis. sed acceño cōmittiᷓ potius cū p̄ᵐ ⁊ elemētū iter se distent. p̄ᵐ nāqz ppzie de causa:ol agente:elemētum vero de mãli. Aliqd est. n. p̄ᵐ qd nō est elementū ans causa:ceu pūctū p̄ᵐ est linee nō tm̄ elemētū sine eā cū iprobeᷓ phy. 6°. illā ex pūctis cōponi ⁊ p̄ᵐ vel inicium ē motus. Adhuc differt p̄ᵐ ab elemēto φ p̄ᵐ nō ex necessitate reb⁹ est hōgeneū:quarū extat p̄ᵐ: oino aūt elm hōgeneū elementorū prio. ¶ Ad aliud qd obm iā apparuit cū elm q̃situm dem̄ sit fore corporeū q̃les nō sunt mā ⁊ forma: neqz ēt priuatio. silr p̄ᵐ est vnū oium vle ceu cā p̄ᵃ. Sūt ⁊ alia parcialia in illā ordinata p̄ᵃ q̃z multa. meta. 12. ¶ Ad ɔfirmatione vero obm silr aūt φ actio ⁊ passio nō est sine q̃tuor elemētis:verū sine q̃litatib⁹ q̃tuor in eisdē fulcitis. ¶ Ad aliud qd obm appuit silr cū sint icorporea elemēta. ¶ Ad aliud obm φ illa tria non sunt p̄ᵃ mãlia ex qb⁹ hic q̃ritur:verūz alia differēter exposita. Scdm nāqz Arist. ibidē suba sunt virtus ⁊ opātā poti⁹ obtinēt vigorē forme ⁊ agētis q̃z materie:q̃ iux Pithagorā extāt p̄ᵐ:mediū ⁊ finis. Sapiētie vero. n. mensura numerus ⁊ pondus: apud vero Augustinum modus:ordo ⁊ spēs. ¶ Ad aliud qd obm appuit ex his q̃ Arist. cum Empedoclem locis ipugnet q̃z multis. Quārtū ad id qd posuit elemēta q̃tuor mãlia sane dixit: qz tm̄ in plurimis positū corrūpit, ponēs ipsa inalterabilia ⁊ inge

M. i. cō. 1. vsqz ad 2. cō. 4.

Q

Post me.

T. cō. 19. 22. ⁊ ter. vltimo.

A
T.c.1.2.1 62.

mutabilia erravit: de gene. ꝛ cor. ꝓ. Peccavit ēt ponēdo li/
tem ꝛ concordiā in vniuersum ifinities gñare ꝛ corrūpere
nisi pticulariter audiat istud. Seqtur etiam ipsum indiffe
renter dicere litem ꝛ amicitiam congregare ꝛ disgregare.
¶ Ad aliud dōm ꝙ illa nō sunt elīta ꝗ̄ta cuꝫ sint foꝛalia
quod ostēdit ꝓdicatio ipsoꝝ in qd de subiectis: neqꝫ ele/
menta dicunt ꝓpꝛie sed ꝓnª cum ostensa sit dūa boni ꝓus.
¶ Ad aliud dōm ꝙ Pithagoras nō curat i nā: vt ēt appet
tertio creticoꝝ. ca. 8. conās ex mathematicis dia demōstra
re in ea ꝓp estimationē dictaꝫ de vno qd numeri ꝓncipiuꝫ:
ponēs id cām entiū existere: vñ qꝛ denariū pfectū numerū
posuit 15. ꝓblemat. vñ ēt putauit in ipsum oia coaptare po/
nens duas decēnoꝝ sistitias seu coordinatiōes. meta. 1. ꝗ/
re spheris nomen soluꝫ existibus manifestis: ideo decimā
anticonā .i. ꝫ extensam vel motā faciūt. ¶ Ad aliud dōm
ꝙ nō opꝫ ꝓnª ponere actu infinita vt perpetuet ſm phos
gñatio. Sufficit. n. ꝙ entib⁹ actu finitis sint in potētia ifini
ta: ꝓp in adinuicem successiue infinitas alterutriusqꝫ trans/
mutationes: quod gyrationes orbis ostendunt: cū vna nō
dependeat ab altera vsquequaqꝫ: sicut hoc etiam scdo me/
theo. ac de generatione ꝛ corruptione apparet.

P⁹. me^m.

Probl. 3.
In pbe.
diuo fin.

B
Cap. ꝓ. s. me⁹. li. 2. a te. c. 56. vsqꝫ ad te. cō. 60.

¶ Differentia. XII.

Quod terra sit ꝓmū fridoꝝ mōstra
tur: qm̄ quātūcūqꝫ
aliqd magis distat a fonte caloris: tāto minus
est calidū frigiditati admistū: cū vnūqdqꝫ de/
bilitet a sui ꝓnº distātia. de mūdo Arist. ſꝫ ter
ra ꝑ ceteris distat amplius elementis: a fonte nāqꝫ caloris
vt a corpe celesti recedit motu calefaciēte ac luce. scdo celi
ꝛ mūdi seu ab igne. ¶ Ampli⁹ illud vꝛ fridi⁹ qd cōpacti⁹
est ꝛ grossius. Frigidi. n. motus est a circūferētis ad cētrū
cōgregādo ꝛ igrossando de gene. ꝛ cor. scdo. Terra ꝟo cō
pactior ac grossior elemētis ceteris. ¶ Adhuc motꝰ cali/
di est sursum tēdere: vt ꝛ ꝗto magis calm in id tāto plus
eleuet vt ignis hic motus est ad aerē. Frigidū itaqꝫ illi op
positū petet q̄ iferi⁹ ꝛ ꝗto fridius magis deorsuꝫ tēdit. sic
enī simplr ad simplr ita ꝛ magis ad magis: qd terre rela/
tione inest ad aquā. ꝛ si vtrūqꝫ sit graue. Palin: quoꝝ loc⁹
est ꝫrius ꝛ foꝛa: ꝛ que inde ꝓcedunt demuꝫ. hec. n. ipsaꝫ se/
quunt. nā quātū nā dat ꝺ loco tātū ꝛ de foꝛa. 4° celi ꝛ mū
di: sed elm supius vt ignis loci obtinet nobiliorē ꝛ qlita/
tem formaliorē: igit ꝛ locū viliorē hñs: qlitatē hēbit pꝛio/
ri oppositaꝫ: talis ꝟo est frigiditas: ipsa nāqꝫ caliditati op
ponit. ¶ Amplius qualitates secunde causant a ꝓmis: ſꝫ
leuitas absoluta stat cū caliditate vltimata: grauitas itaqꝫ
simplex stabit cum frigiditate vltima. hec autem erit ter/
ra. Erit itaqꝫ terra frigidorum primum.

Colligit a 2. c. 72. vsqꝫ ad tex. cō. 104.
T. c. c. 54.

C
Colligit tex. cō. 25.

Cuius oppositū cūcti fere testant phorum ꝛ
medici. ¶ Ampli⁹. 1. elemē/
torum frigidius qd calidiori opponitur: cū maxima sit cō/
trariorū distātia. Hec aūt aq̄ inest ad ignē: cum in adinui/
cem sint maxime perēptiua. ¶ Rursus illud est frigidius
quod magis imprimit in sensum. 2° de partibus aialium:
Huiusmodi quidem aquam fore denotat ipse: propter que
aqua primum erit frigidorum: non autem terra.

Colligit post me^m Auer. 4° celi. com. 40. circa principiū Cap. 5. in me⁹ ꝛ fin.
D

Propter primū qdē sciēdum ꝙ terra est elm
simplex: cuius locus est vni/
uersi centrū vbi nāliter qescit ad ipsum tendens separata:
cuius quidem nā cū grauitate absoluta sicca est in summo
ꝛ frida: cuius quippe in gñatis finis est figurare: retinere
ac seruare figuras ꝛ formas. Et huius qdem rōnis aper/
tio apparebit in sequenti amp. dūa. Qꝫ autē terra sit elm ꝛ
ipsius eē ꝛ natura dūa pꝛiori ꝛ. 16. appebit. Sūt autē tres
tunice seu ptes: quaꝝ vna iferior circa centrū. ꝓpinqoꝛ. n.
est simplicitati vt ꝛ terra dicat pura. Non. n. terra quā cal
camus: aqua quā bibim⁹ ꝛ silr aer ꝛ ignis simplices extāt
elmtorū et simpliciū ꝓmia simpliciū. Scdb⁹ nāqꝫ nō repe/
riunt quoꝝ vni aliud nō videat imistū: sed alio sic eē itelli/
gunt elmtorū ꝛ theorice ꝓmis. Quidam tñ senserūt in me/
dio eē occani simplicē aquā dūa sequēti. Est ꝛ alia sup hāc
situata filis existēs lutosa: in quā defluūt aq̄. Sup istā quoqꝫ
est tertia velut terre facies: q̄ in tectō mari diuidit ꝛ dete/
ctaꝫ illi eminētē: cui ꝓpter calorē solis lateraliter. Algazel
siccitatē ingi dominari: tecu relique humiditatē: quid autē
sit frigidū: differentia ostendetur. 15. quid aqua in sequēti.

Colligit post me^m dūi. 2. ca. ꝓmo post medium. Coll. circa ꝓm^m ca. 5. in ꝓnº.

E

Propter scdm ꝟo sciēdū ꝙ ad Parmenidis
positionē sequit terrā esse fri/
gidorū ꝓ^m. Lꝫ enīꝫ diceret oia eē vnū ſm veritatem ab eo
estimata: tñ vt saluaret q̄ in sensu vi/a: posuit duo fore rerū
ꝓnª. calm qdem ignē appellauit: frigidum quidem terraꝫ.
metaphysice ꝑ cuius positionē Arist. sufficiēter destruxit.
Fuerūt ꝛ alij silr terrā fridissimā iudicātes: ꝛ si alio moti/
uo velut Auic. sensit aliqn in fine celi ꝛ mūdi: qd ꝑ tactū est
virtute: qꝛ cū celū moueatur vltima velocitate: velut Aris.
sensit secundo celi ꝛ mundi: corpus qd sub eo existit motū
ipsius consequetur: ita: vt eo ac etiā luce calefiat: ꝓpter qd
resoluet vehementer vt siccitas in id cadat: hoc autem est
ignis. Corpus aūt sub hoc sitū tanqꝫ distās nō assequit sic
motū celi ꝛ lucē. vñ minus reddit calidū. Et iō minus re/
soluit vt ptes hēat igne magis ꝯtiguas: ex quo aer efficit
calꝭ nā ꝛ humidus: demū qd est sub his ꝓp iam lōge dista/
te motus debilitat in ipso ꝛ lux: ita vt friditas in ipm sen/
suꝫ imprimat occultiorē: qꝛ etiā ꝯstringit ac humidiū red
ditur. vñ aq̄ efficit frida nā ꝛ humida. Quartū ꝟo ab his
corpus distās oino a celo nec mot⁹ ipsius factū susceptiuū
neqꝫ lucis ꝯstringitur vtrie ꝛ terra efficitur frigida ꝛ sicca.
¶ Amplius terra imobilis facta est vt celū sup ipsam ful/
citū valeat moueri: cū oē motū oporteat alicui inniti imo/
bili de motu aialium. ꝓp quod oportuit ipsam fore in vlt⁹
frigidā cū frigiditas imobilitatē ꝛ grossiciē causet. Opus
ēt fuit hāc a celo distare oisariā ne sibi appropinquās mo/
tu eius calefieret ꝛ dissolueret vno nō manēs loco: q̄re iter
celum ꝛ ipsam posita fuerūt reliqua elmta. vñ ꝓp tantaꝫ in
vniuerso terre necessitatē visa est nā eius ꝓductionēꝫ cete/
roꝝ elmtoꝝ magis itēdere. Erit itaqꝫ frigidoꝝ ꝓmū terra.
¶ Hanc tñ positionē idē impugnat. 9. meta. dicens id non
posse sermonibus ꝓbari syllogisticis. Nō. n. hoc est veruꝫ
qn diligēter fuerit ꝯsideratum: imo aliter existit: qm̄ elmta
nō generant in eis corpore celesti: ſꝫ a ꝗtuor puta cōbina/
tionibus qlitatū ꝗtuor designabilib⁹ in eis. In corporib⁹
enīꝫ celestib⁹: ꝛ si effectiue ꝗtuor sunt cōbinatiōes elmtoꝝ
qlitatiue ēt ſꝫ astrologos sit assignare. Ab vnoquoqꝫ nāqꝫ
hoꝝ fuit in mām aptā suscipere aptitudo ad formā: q̄ de/
inde recipit sic coaptata formā a datore formaꝝ. Nō. n. id
totū fuit ab vno corpe: ſꝫ sunt cōparationes illic repte indu
centes diuersitatē a causis occultis. Scdm tñ sententiā me/
liorū peripatheticoꝝ datorem nō ponentes formaꝝ: dōm
celum ꝑ illas cōbinationes qualitatum mām disponere: ꝛ
formā tandeꝫ ex ipsa suscipere: cū idem ſm eos sit disponens
mām ꝛ introducēs formā: de quo tactum. 88. ¶ Amplius
addiditqꝫ hi ferūt ꝓmū corpus nō hēre formā aliquaꝫ nisi
corporalē iprimere non est verū. Nō. n. esse corporis pficit
ex foꝛa corporeitatis sola nisi ꝑter hāc formā dimēsionatā
alia itelligatur foꝛa. Neqꝫ ēt eo ꝙ vnū corpus rarefiat ca/
lido aut ispisset frigido fit aliud corpus ꝓp motū huius ſꝫ
calefiat illo. Qꝫ ēt pars māe ascendat vel descendat qn ac/
cidit calor est ꝓp ordinē grauitatis ꝛ leuitatis in vniuerso.
¶ Adhuc addendūꝫ ꝙ nā non datur alicui solum in fieri:
verum ēt in facto esse ſm ꝙ fuit apta recipere: ꝛ ꝓpꝛie cuꝫ
ostēdatur dūa. 22. cōplexionem ēt posse innatam ꝑmutari.
Eti. nō solū corpora supiora motu operant ꝛ luce: ſꝫ fortu/
nio ꝛ ifortunio ꝛ virtutib⁹ qbusdā specificis appropriatis
que sine medij imprimunt imutatione sensibili: dūa. 10. vñ
subdit sibi videri ꝙ docēs gnōnē elmtoꝝ conatus est alicui

In fine pꝛohemij
T. c. 23.

F

G
C. 1. c. post medium.

H

I

abbreuiare. Ueniens aūt post cū eius confirmauit dictū: Scribens ꝟo fuit ꝯfundens ⁊ se pturbās sicut qñ discipu lus qḋ audiuit depingit nō pfecte multotiēs hñs docentis sententiā ¶ Fuerūt ⁊ alij distinguentes ꝙ in elītis duplex est nā vt ꝑ indicatur etiam theorice: vna qdem eoꝝ ꝓpria qua aq̄ frigidior est terra. altera ꝟo aduentiua a superiori bus acqsita: qua volunt terraꝫ aqua frigidiorem esse. Qḋ quidem nituntˀ astruere ex scḋo de gñatione aīalium ⁊ Cō mentatore. 12. meta. ponētibꝰ duos calores spē differētes: vnū. vꝫ. elementalē: reliquum ꝟo celestē. Contra quos fortassis qs ibit explicādo ꝙ ꝓm dcīn stare non pōt vt ꝙ alia sit elītoꝝ natura q̄ͣ eis fuerit deriuata a virtute supiori in mām eoꝝ sic vel alr susceptiuam. Qḋ ostēdiṫ. naꝫ sic se hꝫ nā aīalium ad elīta ⁊ celestia: ita se hñt elīta ad eadē. nulla ꝟo natura est in aīalibus maxīe in his quoꝝ forma educta est ex potentia māe que in elītis ⁊ in supioribus corpibus nō sit reperta suo mō: non igiṫ erit alia elemētorūꝫ nā preter receptā a supioribus in talē eorū materiaꝫ. ¶ Amplius ſm Arist. qñcūqꝫ inueniuntˀ effectus aliqui in rebus cōicantes in pluribus opꝫ eos in suas causas reducere q̄ͬ rū vnā tandē: opꝫ in aliā adducere cū nō sit dare principia disceptat. tertio de partibus aīaliū: ita ꝙ tandē nā hec inferior in rationē primā supioreꝫ est reducta vt tactum sepe: ideo philosophātes verius oīuꝫ lucidoꝝ lucē in primū lucidorū reducunt: quod est sol: ⁊ caliditatem in igneꝫ. Neqꝫ valet etiam sicut iam ostensū: ꝙ duo calores in elītis sint ita vt audiantur tanq̄ꝫ spē differētes: cum illud dicaṫ nō quidem relatione facta ad elementa sed ad mista tm̄: in q̄ bus reperitur calidum igneum tanq̄ꝫ instrumentum nutrimenti preparatiuum. ⁊ celeste seu viuificatiuum ⁊ informatiuum magis: qm̄ elementuꝫ est simplex: corpus ꝟo hic ex eo ⁊ calido compositum celesti.

[margin: Colligit ca. 5. post medium. Colligit cō. 18. versus fineꝫ.]

K

[margin: Capi. 4° post pm.]

Propter tertiū

ꝟo sciēdū ꝙ terra nō est ꝓmū frigidoꝝ: sꝫ aqua seu cūcti recte philosophantes ac medici cū illis etiā sensere. Nam cum vnūquodqꝫ elementū vnaꝫ habeat qualitatem in summo: reliquam ꝟo acquisitam ⁊ ex adiecto: terre quidē siccum: aque autem frigidū ascribitur: vnde scḋo de gene. ⁊ corru. Quattuor entibus vnius vnūquodqꝫ est: terra quidem sicci magis q̄ꝫ frigidi ē: aqua ꝟo frigidi magis q̄ꝫ hūidi. aer quidem plus humidi q̄ꝫ calidi: ignis auteꝫ calidi amplius q̄ꝫ sicci: vnde Cōmentator. 4° metheororum. Si mistio fiat necessarium est vt vnum duorum elementoruꝫ fortioris sit operationis in vna cōtrariorum qualitatum q̄ꝫ suum compar: pp qḋ nō est necīū vt sint inuicē in duobus elītis due q̄litates subalces in fine. Si. n. in igne foret caliditas ⁊ siccitas in fine: ⁊ friditas ⁊ humiditas i aq̄: nūq̄ꝫ tēperarentˀ ⁊ admiscerentˀ vt aliquid fieret: ⁊ iō siccitas ignis nō ē in fine neqꝫ humiditas aq̄. Qꝫ aūt terra non sit ꝓm fridoꝝ rōne cō firmaṫ dupliciter: vna qdē a ꝓoribꝰ nāe ⁊ causis: altera ꝟo a posterioribꝰ ipsi. nobis aūt prioribꝰ. ¶ Pria qdē ⁊ 2ª qntuplici innitiṫ meᵒ. Prio siqdem ex mō ostendiṫ ꝓductiōis seu regiminis elītoꝝ. Nam priora elemēta ſm Platonem Tymei ꝑ. sunt ignis ⁊ terra ex qbus eē ꝯficiṫ vniuersi: qm̄ per alteꝝ eoꝝ: vtpote ignē existit visibile: p alterū ꝟo tactibile vt terrā. Et Parmenides hec posuit esse vt visuꝫ ꝓmᵒ: vn̄ 2° celi ⁊ mūdi. si est dare terrā: dare est ⁊ ignē ex necessitate: nā si vnū ꝯrīo: ⁊ est in nā: ⁊ reliquū. Sic igitur cuꝫ ista duo sint ꝑ ꝓducta seu gubernata ſm mūdi perpetuitatem: oportuit cū ipse ignis obtineat vnā q̄litatū actiuaꝝ i sūmo puta caliditatē ꝙ alteꝝ elītū vnā passiuarū et retineat in summo: hāc aūt nullus dabit nisi siccitatē: ex qbus possint tādem generari aut gubernari alia duo elīta itermedia ⁊ eoꝝ q̄litates. Si. n. qs terrā sūme frigidā poneret vt frigidiorē aq̄: iā ordo ⁊ exītia q̄litatū passiuaꝝ in his duobus primis elītis nullatenᵒ inueniretˀ in sūmo: cuiᵒ ꝯrīū ꝓbabiṫ. ¶ Scḋo ex cōnexu ⁊ ꝓportiōe elītoꝝ ⁊ q̄litatū in adinuicem. nā ſm Tymeū ⁊ Macrobiū sup sonnio Scipionis: fere plurima nūo producta sunt contexta septenario: sicut ibidē induciṫ in locis q̄ꝫ multis: hic aūt numerus inueniṫ in q̄litatibꝰ elītoꝝ ad elīta relatis. Sūt. n. ꝑ q̄tuor elītorum q̄litates tribꝰ scḋo numeris seu ꝓportiōibꝰ colligate: iuxta illud de ꝯsolatiōe Boetij. 3°. Tu numeris elīta ligas: nexᵒ aūt ⁊ iūctura pfecta existit: cū vni actiue i sūmo elīto attribute: passiua alterius elīti subsequaṫ in sūmo: post quā ⁊ actiua icidat alia: ⁊ tādē passiua vt nexus nodo trino vtrīusqꝫ q̄litatis ordini ꝓportionatus firmior hēatur. Cū itaqꝫ ignis caliditatē obtineat in sūmo: sicut cōuenīunt vniuersi: post ipsuꝫ oportuit elītū poni: cuiᵒ q̄litas passiua eēt i summo. ꝭ aūt fuit humidū aeris cū vtiqꝫ sit maxīe passiuum: ad qḋ ex necessitate ꝯsequiṫ q̄litas alia actiua: puta frigidum aq̄ in sūmo: vt nodus sit firmatus in tertio corrñdēte igni: pp qḋ ⁊ q̄tuor elītoꝝ: terra siccitatē obtinebit extreme ꝓportionatā aeri. Si. n. poneretˀ terra frida in sūmo cū iam numerus deficeret trinariᵒ deficeret ⁊ septenarius: neqꝫ nexus iā tantus existeret iter ea. ¶ Tertio ꝟo ex appropriatione qualitatū ad elīta: nā ſm ꝙ apparuit vnūqḋqꝫ elītū hꝫ vnā q̄litatē appropriatā in vltimo. Cuius qdē rō ē: qm̄ ſm ꝙ res vnaqueqꝫ hꝫ vnā formā ⁊ vnū esse: sic ⁊ vnā nāꝫ seu ꝓprietatem ad illam ꝯñteꝫ. Itaqꝫ ignis aut hēbit sūme calm̄ aut frigidum aut siccum aut humidū. Nō frigidū vt sensus idicat ⁊ itellectus apprehēdit pp calm̄ acqsitum ex motu orbis. in cuius est ꝯcauo ⁊ luce. neqꝫ siccū: qm̄ formalissimo elītorū formalissima debeṫ q̄litas: silr neqꝫ humidū: cum locus eius pp lucē ⁊ motū hoc inpediat caliditatē cāntes. Subsequēti aūt elīto vt aeri aut erit sūme fridum aut sūme siccū vl̄ sūme humidū. nō summe frm̄: ⁊ sū pp ignis ꝯtiguā caliditatē ipsi. tum pp oppositionē summe calidi ⁊ summe frigidi. sic. n. reduceretˀ ad mediū quoddā. pp qḋ ⁊ q̄litates eoꝝ elītoꝝ ignis ⁊ aeris: iā non pmaneret in summo. neqꝫ sūme siccū: qm̄ cū ignis pp caliditatē summā sibi siccitatē associet. si iā ⁊ aer siccitatem obtineret vltime: tūc cū siccitas lima ⁊ exacuitio caloris existat. Intm̄ his duabus siccitatibꝰ limatiōe acuata ignis caliditas icēderetˀ ꝙ cōtēperamētū oīno ab his tolleretˀ iferioribꝰ ⁊ q̄re generatio desineret: Et iō nā cuius est cūcta rōne disponere humidū elītū supposuit calido: vt caliditas humiditate cōtēperetˀ mulceat ⁊ ꝓhibeatˀ a iferiora ꝓiabi inflāmādo. Subiacenti ꝟo equidē elīto aque. vꝫ. siccū aut frm̄ relictū est in sūmo: non siccū: qm̄ elītum humidissimū sibi cōtiguū. aer vꝫ. sui ꝓhiberet humiditate penetratiua. Amplius iā due q̄litates in summo passiue ꝯiungerentˀ sine medio: quod ⁊ ostensio ꝓhibuit scḋa. Sic itaqꝫ aque accōmodatū fuit rōnabilissime summe frigidū: vt caliditatē duoꝝ contēperet elemētoꝝ calidoꝝ ante ipsam. Itaqꝫ terre concluditˀ necessario inesse vltime siccū: nō autem summe frigidū. ¶ Adhuc q̄rto monstratur ex elītoꝝ fine: q̄ generatio existit ꝓpria aīalium: ⁊ maxīe hoīs: cum sit vltimū a natura intentum. Si. n. terra haberet frigiditatē in summo: cū habeat siccitatem vt probatū in vltimo: distet ēt a motu ⁊ luce superiorum: iam tātū frigiditas ⁊ siccitas inualesceret ꝙ generatio ⁊ vita nō posset in ipsa habitātibus adaptari: cuꝫ frigiditas ⁊ siccitas maxīe vltimata sit via in mortē. Et iō videmus ꝙ generatio ⁊ vita sub vtrisqꝫ polis: i qbꝰ vigēt he qualitates in summo tolluntˀ oīno: pp qḋ ⁊ cōpositoruꝫ que in his excedunt q̄litatibus. venena existunt pestifera: vt opium ⁊ mandragora: qḋ nō ꝯtingit cū summe frigidū humido sociaṫ in aqua: eo ꝙ frigidū obtūditur humido. Et ideo neqꝫ ex eis composita a ꝑdominio complexionem obtinent extremā gradualiter: cū frigidum iunctū cū humido vix gradū excedat 2m. dīa. 138. ¶ Quinto ꝟo ex ꝓportionalitate ⁊ improportionalitate qualitatū ad elīta: opꝫ nāqꝫ ꝓpriū seu accidens ꝓpriam dispōnem subiecto configuratā habere: cum igiṫ qualitatū quedā sint forma

[margin: L]

[margin: 2. cō. 26.]

[margin: Cō. 10]

[margin: M]

[margin: 2. c. 18.]

[margin: O]

[margin: P]

[margin: Q]

A

les:alie ꝟo mãles sicut elementa:quoꝝ formalissimũ est ignis:materialissimũ ꝟo terra: vt itaq̃ formalis qualitas formaliori seu minus materialiori correspõdeat subiecto: oportebit summe frigidũ formaliori vt aq̃ siue minus mãli adaptare ⁊ nõ materialissime terre. Sic igit̃ ex his quoq̃ apparet a prioribus assumptis q̃ aqua est terra frigidior. ¶ Restat ꝟo ⁊ nũc ab alia via ex effectibus accepta monstrare: que velut ⁊ pma quoq̃ ostendit̃ modis. Prio quidẽ ex parte substantie terre ⁊ aque. Dico aũt substantiã medi eoꝝ more qualitatẽ quãdã scḋam ↄiunctã substãtie: velut est densum: ⁊ rarũ ⁊ durũ ⁊ molle ⁊ talia. cum.n.terra sit densa ⁊ dura: aqua ꝟo mollis ⁊ rara: ⁊ quod dẽsũ ẽ ⁊ durum: lʒ cũ difficultate figurationes recipiat: eas tñ bñ cõseruat receptas. ꝑ.pma. Qḋ in aq̃ ↄtingit econtra. cũ talis videat̃ ꝓportio fore aque ad terraʒ: qualis existit aeris ad aquã. Itaq̃ terra caliditatẽ celestem melius aqua retinebit: ꝓpter qḋ ⁊ minorẽ frigiditatẽ aqua hʒ: maxime cũ ↄtinue agẽs in terrã iprimat: ⁊ lʒ sit indisposita recipere: agens tñ debile aut in mãm indispositã imprimẽs: idẽ facit in lõgo tẽpore: qḋ ⁊ forte siue in mãm dispositam in breui. de simplicibus 4°. Amplius densum ⁊ grossum fortius radios refrãgit raro ⁊ subtili. ¶ Scḋo ex pte actionis ipsius. si.n. terra esset summe frigida ⁊ nõ aqua: tũc actiuũ nõ esset approximatũ passiuo: sed ab ipso in ꝓportione separatuʒ: ꝓpter qḋ nõ ꝓueniret actio. ꝑ de gene. ⁊ corru. ¶ Tertio ꝟo ex effectu. videm⁹ nãq̃ aquã sue nature relictã: ẽt preter subtilitatem ⁊ motũ magis ĩfrigidare terra. Itẽ aialia in terra producta magis abũdãt sanguine q̃ʒ generata in aqua. que autẽ plus sanguinis habẽt reliq̃a sunt calidiora. de cõplexionibus pmo. vt ⁊ tẽpore frigiditatis imẽse petant terram vt se occultẽt in ea. ¶ Quarto aũt ex pte q̃ṫitatis terre minoris aque. cũ.n. potissima causa caliditatis radioꝝ exter refractio: quãtũcũq̃ eniʒ radij magis ĩspissant̃ pmitus ⁊ scḋo: tanto refracti ampli⁹ calefaciũt: quod in terra ẽ euenire ⁊ nõ in aq̃. Radij etenĩʒ a supiorib⁹ in hec ĩferiora qñ descẽdũt: semꝑ in acutũ ⁊ in cõdẽsatuʒ sunt tẽdẽtes: ⁊ iõ cũ terra minoris sit molis: maioris ẽt distãtie a supis: radij in ipsa cõdẽsabunt̃ magis q̃ʒ in aq̃. ꝓpter qḋ ⁊ ĩfrigidabit minus velut caliditate magis affecta. ¶ Quĩto ꝟo ex pte situs terre ⁊ eius imobilitatis. cũ.n. ipa sit ĩfima ⁊ imobilis. aq̃ ꝟo supior ⁊ mobilis: accedit nãq̃ motus eius ad semicirculare sm Alpetragiũ. qḋ aũt ĩfimũ ẽ ⁊ imobile melius impressionẽ recipit ⁊ ↄseruat q̃ʒ illud qḋ est mobile: nã motus in sublimibus ⁊ mobilibus vĩ infrigidare ꝓble. 5. vt inflãtibus ⁊ mouẽtibus ollas accidit bullientes. iõ tũ ꝓpter motũ aque: tũ ꝓpter motũ aeris ⁊ ventos circa talia generatos: nõ sic virtus celestis calefactiua in aq̃ reseruat̃ velut in terra: quare relinquitur aquã terra frigidiorẽ existere.

Doctr. 2. co. singu. post me^m.

B

Ca. 5. dĩ 3.

Colli cir ca pn^m.

Colligit ter. c. 44. 45. ⁊ 55.

Cap. 9. versus fi.

C

Proble. 36.

Propter quartũ

qdẽ. Ad pmũ dõm: q̃ id verũ: si illud nãm suaʒ reciperet ab illo calido solũ: sʒ deñ est eẽ in celis alias q̃litatũ cõbinationes a q̃bus illa recipit̃. ¶ Adhuc attendẽda ẽ rei nã nõ solũ in fieri: sed in facto esse: ⁊ mõ receptionis ⁊ retẽtionis: qui alius in terra existit vt apparuit ⁊ aq̃. ¶ Ad aliud dõm q̃ nõ opʒ. multa nãq̃ cõpactiora ⁊ grossiora sunt calidiora subtilib⁹ ⁊ raris: vt os pilis: aut alie ṽtutes opent̃ celoꝝ ad grossitiem ⁊ dẽsitatẽ terre: ꝓpter finẽ ipsius nobiliorem: vt imobilis reddita fulcimẽtum sit motus orbis: sicut remanet inopta vite pfectoꝝ aialium gr̃a: vt dĩa oñdetur sequẽti: magis ẽt stat motus deorsũ cũ sicco vl̃r q̃ʒ cũ frigido vt oñdũt mineraliũ plurima. ¶ Ad aliud dõm q̃ motus leuiũ sursũ ⁊ deorsũ nõ est a q̃litatib⁹ oino: sʒ a forma gñante ipressa. 8. phy. si. dãs.n. formã ⁊ motũ dat ↄsequẽtẽ ad illã: neq̃ q̃litates scḋe sunt a pmis simplr̃: sʒ ab iprimẽte formã. ¶ Ad aliud dõm q̃ locus nõ seq̃tur q̃litates: sed magis formã rei. aliud ẽt ipedit ne terra sit summe frigida vt ostensum. Et per hoc ad aliud similiter apparet.

D

Colli. 2. c. 32. ⁊ exp̃sse ab auc. 3° celi cõ. 28. i me°.

¶ Differentia. XIII.

B

Quod aqua sit

primũ hũidoꝝ ⁊ nõ aer mõstrat̃: qm̃ eltorũ ꝓpriijssime: sicci q̃dẽ terre: humidi ꝟo aq̃ metheo. 4°. Quod aũt ꝓpriijssime est tale ꝑ ⁊ ꝑ se vĩ id existere. vñ Cõmẽ. eltoꝝ siccũ est terra: humidũ ꝟo aqua. ⁊ de partibus scḋo vĩ q̃ aqua pncipalr̃ ⁊ simplr̃ ẽ humida. ¶ Rursus. ꝑ eltoꝝ. Inuenio in aqua summã frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ. In igne ꝟo caliditateʒ ⁊ siccitatẽ. Et sume q̃dẽ humidũ simul ↄfiteri aliud q̃ʒ aquã dici vĩ q̃ʒ valde vanũ: vñ in pncipio de cõplexionib⁹ ca. 1. Non põt animal aliqḋ esse seu summe calidũ vt ignis seu summe humidũ vt aqua. Quod aũt summe tale illud pmo hic est: quare pharmacoꝝ pmo. Aqua cũ eo q̃ ĩfrigidat ẽ magis hũida q̃ʒ ois res. ¶ Amplius qḋ nõ põt ab aliquo separari ꝑ amplius ⁊ prius vĩ eideʒ inesse illo qḋ põt: cum plus rei essentiã sortiat̃. hõ ꝟo est humiditas. Inseparabilis.n. est ab aqua manente illa. semꝑ nãq̃ ꝑmanet humida quãtũcũq̃ calefacta sole vel igne: eorũdẽ pmo. aer ꝟo calefactus humiditate ↄsumpta ignescit ⁊ siccitatem acq̃rit. ¶ Palin: Mãliori elto ⁊ ignobiliori sibi ꝓportionabilis q̃litas debet̃. cũ igit̃ aqua sit aere materialior ⁊ ignobilior eidẽ inerit q̃litas ↄsona maxime. hec aũt est humiditas: mãlior nãq̃ passibilior ac vilior qualitatũ existit aliq̃. ¶ Et.i. aq̃ ꝓportionat̃ hyemi: aer aũt veri: cũ cã ⁊ effectus sint ꝓportionabiles: sʒ hyems est humidior vere. ¶ Rursus Cõmentator meta. 7. quẽadmodũ trãsmutatio in substa facit nos scire mãm pmã esse: ita ⁊ actio formã. Sed aque opus est humectare magis q̃ʒ aeris: vt denotat sensus cui ĩ q̃litatũ acq̃escẽdũ iudicio ⁊ pmarũ pcipue. imo videt̃ ipse desiccare: cuʒ in oibus resoluat dispositionibus. prio scḋe. Itaq̃ humiditas aque inest per prius.

Te. c. 24.

Com. 29. vbi supra in pn^o.

Colligit post me^m.

In fine.

Colligit hu. li. 2. ca. p^o in fine.

F

Distin. 2. cap. 2.

Coll. cã. 9.

Cuius oppositũ

innotuit dĩa pori: vnde Nicolaus pipatheticus in eius problematibus. Aerẽ calidus tẽperate: humidusq̃ ĩ summo: nã humiditas subalis est illi quẽadmoduʒ frigiditas substãtialis ẽ aq̃: ⁊ siccitas terre: ⁊ caliditas igni. ¶ Rursus si aque inesset humidũ pmo: aeri nõ inforet per prius qualitatũ aliqua: cuius oppositũ notatũ est in antea. aeri. ergo humiditas inerit primo ⁊ non aque.

G

Scḋo p^o de cu. 2. co. 5 p^o me^m.

Propter primũ

q̃dẽ sciendũ q̃ aq̃ est corpus simplex: cui⁹ locus nãlis ẽ vt circũdet terrã ⁊ circũdet̃ ab aere: cum in situ eius ꝑmãserit nãli: frigida nã ⁊ humida: cuʒ grauitate cõparatiua: cuius in generatis finis extat formas figurare: lineare ⁊ tẽperare. Dictũ ẽ aũt. cui⁹ locus nãlis ⁊c. qm̃ terra in q̃dam eius pte inenit̃ aq̃s discoopta. Qḋ multiplici de cã põt cõtingere: aut.n. virtute stellaꝝ entiũ in. 12. imaginib⁹ q̃ sunt extra zodiacũ in septẽtrione: cõpescẽdũ mare oceanum ne supinundet terrã. iuxta illud psalmiste. Cõgregasti aq̃s in vtre: ꝓpter quaꝝ virtutis relaxationẽ enigmatiçãt diluuiũ cõtigisse. ¶ Uel qm̃ in pte septẽtrionis terra est eleuata: metheoroꝝ. 2. qḋ oñdit ibidẽ flux⁹ maris methydis siue thanays ꝑ mariũ reliq̃ tãdẽ in hispanicũ. ¶ Aut q: terra rara est ⁊ porosa: ita vt humidũ imbibat aque. Siue ꝓpter radioꝝ calorẽ ⁊ maxie solariũ resoluentẽ aquã in vapores. ¶ Uel propter aialiũ ꝑmanẽtiã magis: pfectiora.n. egebant aere ad caloris coꝝ ↄseruationem. necesse nãq̃ fuit q̃ terreitas dominaret̃ in ipsis: vt sapienter facta consisterẽt: vñ opus fuit denudari in aliq̃bus locis terrã aeri: vt ad eẽ nobiliũ faciat aialium. Quare Algaçel. Degere nãq̃ nõ possent ĩ aq̃ cũ gaudeãt pulmone. ¶ Q; ⁊ si videat̃ ↄ nãm particularẽ eltoꝝ talis ordo ↄcurrere: nõ tñ ↄ vl̃eʒ existit vniuersi. dĩa. 15. cuius itẽtio est cũcta semꝑ in meli⁹ ordinare: donec ad sũmũ appetibile ꝑueniat̃: qḋ oiuʒ finale appetitiuũ de aia 3°. ¶ Est aũt triplex aque maneries. Una q̃dem cõgregata mare ↄstituens ⁊ maxie amphitrides appellatuʒ

H

Cap. 1. circa pn^m.

Coll. 2. c. 51. ⁊ 54.

I

vel occeanū. nā h̄ locus est ꝓprius aquaꝝ: ⁊ iō qdā dixerunt in eius medio fore aquā simplicē: purā ⁊ insipidā: cum elementū certū oī tertia maxime careat qualitate: mistio nāq; ex illa ꝯsurgit. Est ⁊ alia in cauernis terre ⁊ montiū ꝑcipue retenta: discurrēs motu quodā ipulsiuo sub ipsis. Nōnulla ꝟo vt que fluminum sup faciem terre effluit manifeste: vniuersalr̄ quoq; ꝑmutatur aq̄ ꝺm nām terre precipue ac etiā aeris in qbus moratur ⁊ trāsit. Est autē humidum in hoc loco auditū qd̄ actu in vlᵒ extat tale. dīa. 15.

De quo ꝑ mo me d. i ꝓhemio in medio.

Propter scd̄m

qdem sciendū ꝙ Rasis diceret aquā fore humidorū ꝑᵐ. Uoluit nāq; medicine introductorio cōcordia factus Thali milesio fieri aquā a glorioso excelso friditatē cū humiditate cōbinante creaturarū oium ꝑᵐ corporaliū: deinde ignem: demūq; aerē. Aqua descendente grauitate ac igne leuitate ascēdente. facto siqdē aere fuit vētus sonās mouens aquā motu vehemēti donec illise sunt vn̄ ipsius: ⁊ spumauit spuma eius: qua qdē frido cōgelata reddita facta est terra sup aquā: quā vtriq; positionem Aristo. in multis dānat locis.

K

℄ Fuerūt ⁊ alij distinguentes duplex fore humidū quodā nāq; subtile: passibile: dissolubile: quo aer plus aqua oī participare: alterū ꝟo huic oppositū fere: quo aq̄ amplius gaudet aere. ℄ Quidam ꝟo dn̄t id nō valere: qm̄ hꝫ dīe sunt m ales: nā ꝟo nihil distinguit: vn̄ meta. ꝑ ꝺm Anaxagorā nihil erat discretū. in fundamēto. n. nature idistinctū omne: nā actus est qui separat ⁊ distinguit. eiusdem. 7. q̄re vera dīa hinc inter aerē ⁊ aquā haberi non poterit: vt cui differentia dicta insit per prius. ℄ Dicūt ⁊ alij iuxta p̄mū p̄me: duplex fore humidū: quoddā etenī naturale: ceu qd̄ aeris: reliquū accidentale madefactiuū: vt quod aque.

T. cō. 17.

T. cō. 49.

Collr̄ do. 3. ca. 3. iuxta finem.

Moulerᵒ

Propter tertiū

quidē ducimus dōm ꝙ humidū dupl'r potest ꝯsiderari. vel quātū ad eius essentiā ꝑncipalr̄ nō impeditā: ⁊ tale qd̄ aeris: aut ad inherentiā apparentē: vt qd̄ aque. Et firmatur ꝑter apparens ⁊ dīa ꝑcedēti: nā cum aer sit maxie ꝑmutabilis ⁊ alterabilis dīa. 16. ei qualitas debet ꝓportionabilis ⁊ accōmoda illius cātiua: talis qdē est humiditas: cū passiuaꝝ q̄litatū sit passibilissima: nō posset. n. alioqn a nostris corpibus ꝑmutari: ⁊ variari de leui: ex quo lesio ꝯsurgeret nō parua. Neq; calidū id ipedit cum ei sit acquisitū debilius humido: subtiliatiuū tamen ⁊ dissolutiuū. Recipit ⁊ ipressiones corpoꝝ superioꝝ ⁊ inferiorū: qd̄ nō posset nisi qualitas tanq̄ instrm̄ esset ad hoc eidē accōmoda. In aqua ꝟo secus cōtingit: cū nō adeo ꝑmutabilis sit ⁊ alterabilis neq; ipressioni susceptiua. Et ꝓpterea īfirmitas pestilens nulla: sic in pisces vī ꝯcidere ceu in homines sepe ac peditātiū alia. hystoriaꝝ octauo. Ipsa nāq; aqua sentit aere humidior: eo ꝙ humidū ipsius est adherens amplius cōgregatū: vn̄ cū fuerit mediū iter subtile oino ⁊ grossius: tunc vtriq; poterit humectare perfectius non solum apparēter: sꝫ vere vt imber ostēdit. ℄ Inidē elemētis plus faciētibus ad vitā q̄litates inerūt hꝫ. hec autē sunt ignis ⁊ aer. opantur nāq; ad spūum ꝑnationē ⁊ motū qbus est vita: cū sit motus a corde trāsfusus in mēbra. hꝫ aūt sunt calitas ⁊ humiditas dīa. 21. ℄ Adhuc de rōne humidi ē prauc terminari termino ꝓprio: pfecte ꝟo alieno: siccū ꝟo eꝫ de ge. ⁊ cor. scd̄o. h̄ aūt aeri magis inest humido cū sit caliditati cōiūctū ipsius in diffusionē incitās ⁊ in terminationē eius: eꝫ ꝟo sit hūido aque: ꝯsociat nāq; frigido vehemēti. Intellige siqdē humidū aeris ⁊ aq̄: ceu calidū flāme feruentisq; ferri. Qd̄ eni flāme iꝫ essentialiter calidius eo qd̄ ferri calefacit tn̄ intēsius ferrū flāma: sic ⁊ magis aere humectat aqua. Itaq; essentialiter aqua humidior aere.

L

Cap. 19. i fine.

M

T. cō. 9.

Propter quartū

qdē. Ad ꝑᵐ dōm ꝙ Aris. non sentit humidum inesse prius vlter aque: veꝝ ꝺm qd: ceu quātū ad id qd̄ ē corpa per humidū aq̄ ⁊ siccū terre sic ⁊ alr̄ terminari: humidū. n. indeterminatū est ꝓprio termino: hn̄ qdem determinabile cōsistēs termino alieno: siccū ꝟo ecōtra: vn̄ Arist. post iducta subdit. ꝑp hec oia terminata corpora hic nō fine terra ⁊ aqua. Cōmētator siqdē post q̄ꝫ est de necessitate ꝙ generātur corpora ꝑ humidū cū sicco: ⁊ elm̄tū siccū est terra: ⁊ humidū aq̄: tūc necesse sit oē corpus generari grossū: passiū ex terra ⁊ aq̄. Et iō ꝑ p̄ma duo elm̄ta grauia plus iuuāt ad mēbroꝝ generationē ⁊ eoꝝ quietem. ℄ Ad aliud dōm ꝙ Gal. loquit sensibilr̄ vt medicus suscipiēs humidū ꝺꝫ sensus inherētiā: sicut ēt ibidē scribit summā caliditatē ⁊ siccitatē in igne: ⁊ in aqua frigiditatē ⁊ hūiditatē: cū tn̄ Aris. verius sentiat vnā solā q̄litatē ꝑ prius vni elm̄torū existere dīa priori: sꝫ fortassis id nō valet Gal. qr̄. A. ꝑmo ꝑᵒ vuit ipsū tractasse de elemētis ꝓprie nō vt medicᵒ. veꝝ ampliᵒ vt phs. ℄ Aut dōm ꝙ Gal. duas q̄litates ꝯiūctas sensit in summo ⁊ nō diuisim vni elm̄toꝝ isistere: cuiusᵒ ꝯriū tn̄ iductū ex Auer. dīa pori. Uel fortasse h̄ sermo exponēdus ꝺꝫ p̄missaꝫ Aris. ⁊ Cōmētatoris itētionē. ℄ Ad aliud dōm ꝙ i aq̄ vt appuit: nos adiuuāstē sensus: in aere ꝟo itellectᵒ. sic. n. humidū iherēs nō pōt ab aq̄ separi illa durāte: ita neq; humidū ēētiale ab aere ꝑmanēte. ℄ Ad aliud dōm ꝙ humidū aeris q̄ꝫq̄ꝫ sit m āle respectu ignis: ē tn̄ formale relatiōe terre ⁊ aq̄: cū duo elm̄toꝝ supiora teneāt magis locū forme ⁊ iferiora māe: vn̄ hūidū māle adherēs debet aq̄ cū sit hꝫ. reliquū aūt aeri. ℄ Ad aliud dōm ꝙ lꝫ hyems sit hūidior vere hūiditate accñtali madefactiua: verūtn̄ est humidius hūiditate ēētiali ꝯnutritiua: vn̄ ⁊ tali hūiditate videmus viuētia magis ꝟe q̄ꝫ hyeme humectari: qd̄ sanguis ⁊ flegmatis ondit nā. ℄ Ad aliō dōꝫ ꝙ hūectatio aq̄ iherētie ac accidētalis existit amplius: q̄ aūt aeris ēētialis proprie.

N

Ubi sup̄ i argumē.

Doc. 2. c. singulari iuxta h.

Doc. p̄ma ca. 2. iuxta finem.

O

SEd ex

Nicolao circa qdā inductū pris opposite ꝯtingit dubitare: an q̄litas elm̄ti ⁊ approꝑata ꝑcipue sit forma subalis eius: vt is vī sentire. Qd̄ firmat: qr elm̄toꝝ ꝑ. calitate innata hyle. i. māe hme ignis ꝑficit seu gn̄iat. ⁊ demū terra: aq̄: aer: ⁊ ignis nō ex alijs corpibᵒ: sꝫ ex hyle ⁊ q̄litatibᵒ sunt. Qd̄ aūt hyle aduenit forma subalis ⁊ nō accidētalis vt q̄litas. Eri. Cōmētator. 3ᵒ celi ⁊ mūdi. Ignis nō ē ignis in actu nisi in calore ⁊ siccitate: q̄ sunt ē summo. ℄ Amplius qd̄ ponit in rōne alicuiᵒ ē suba ipsius: cū rō ex gn̄e ⁊ dīa ꝯstituat substātialibᵒ: sꝫ in diffōne ponunt elm̄toꝝ ipsoꝝ: vt apparuit: q̄litates. ℄ Adhuc illud videt esse cuiusdā substātia: qd̄ nequit ab ea separari. talis siquidē est caliditas ignis ⁊ humiditas aque. Itaq; qualitates elementorum erunt ipsorum forme.

Collr̄ an̄ medium ⁊ post meᵐ.

P

Cō. 67. iuxta finem.

Cuius

quidē ꝯriū se inuit sentire. A. 2ᵒ meta. ingenio. Estimauerūt multi q se reputāt sapiētes: ꝙ aliqua res sit suba ⁊ accn̄s simul ꝺm respectū ad duo. dixerūt enī ꝙ calor est accn̄s corpori ignito: sed igni gn̄ialiter nō ē accn̄s: de quo subdit satis dixīmᵒ i ꝑnᵒ logice. ℄ Dōm ꝙ q̄litates elemētoꝝ nō pn̄t esse ipsorū forme subales: cū qd̄ vere est sit accn̄s nulli: phyſi. ꝑ. qd̄. n. in vno est suba nō pōt in alio esse accn̄s. si ḡ vere sit ⁊ suba caliditas in igne: alijs nō posset qd̄ est falsum accidere. Quare Cōmē. 8. meta. ex h̄ sequit incōueniēs vt ꝙ aliqd sit q̄litas in se ⁊ in alterius respectu suba: sꝫ suba nō oꝫ in alicuiᵒ reᵘ. ℄ Ampliᵒ cōposita seu ꝯcreta haberent diffōnes ignis vel alteriᵒ elemēti cū fuerint calida seu alia. calidū nāq; cōpositū ē ex suba ⁊ q̄litate: vt cōposita ex suba ⁊ accidētibᵒ: ⁊ tūc vnū erūt in actu ⁊ duo in poᵃ ℄ Rursus. Cōtradictoria essent sil' vera: cū sit accidētis iexistere: sube ꝟo minime. ℄ Adhuc. forma substātialis ꝑcipit itellectu qd̄ qd est. Nāq; eius ē obiectū. 3. de aīa. sed elm̄toꝝ q̄litates ꝑcipiunt sensu qcqd sentiat Cōmen. 2ᵒ de aīa. ℄ Rursus. Substātialis forma alteri nō ꝯriat cū nihil ꝯriū isit eidē: q̄litates ꝟo elemētorū adinuicē ꝯriant. ℄ Palin: Forma subalis nec est actiua vel passiua: he aūt sunt hꝫ: elm̄toꝝ igr̄ q̄litates accn̄tia ⁊ nō substātia

Ca. pᵒ an̄ medium.

T. c. cō. 13.

Q

Cō. 5. iuxta finem.

Coll. 1. c. 11. ⁊ 38. ⁊ 58.

Cōmē. 18. diuo si. ⁊ 3ᵒ celi cō. 67. iuxta finem.

A les sunt forme. Ex quo et appet nõ valere distinctionẽ quã aliq faciũt de caliditate aut frigiditate: siccitate vel hũidi/tate simplr dictis q̃ sit forma subalis ignis de nõ simplr s3 q̃ sit accidẽs actiuũ ⁊ passiuũ. qdam tñ distinxerũt de sub/stantiali q̃ erat duplex. Unũ qdẽ qd est rei essentie ↄstitu/tiuũ: q̃le genus est ⁊ diffe vere. Aliud aũt qd ĩseparabilr ⁊ ↄuertibilr illud ↄsequit: p̃mo qdẽ nõ ponunt mõ q̃litates elmtoꝝ formas subales fore: veꝝ scdo: qd et stare nõ põt cũ id subale quoddã sit ꝑprũ ꝑpria s3 B3 Boetiũ ex genere manãt accidẽtiũ. ¶ Tunc ad primũ dõm q̃ Nicola⁹ for/tassis extitit ⁊ Gal. hui⁹ opinionis ĩprobatr. Aut q̃ subale ꝑ eẽntiali suscipit ⁊ habitudine saltẽ inseparabili. Uel per qualitates audiuit formas subales similitudine q̃dã declarati/ua. Ipse nãq3 notiores sunt formis ⁊ maxie elemẽtoꝝ: cu3 in eis actiua ↄrietas inexistat. Aut p q̃litates itellexit sub/stantiales: forma nãq3 huius est q̃litas. Boetius in p̃dica/mentis. Ari. siqdẽ inquiẽs quatuor has qualitates causas B elmtoꝝ fore metheo. 4. ipsas istrumẽtaliter poti⁹ audiuit: ꝑut in virtute suaꝝ formaꝝ opant subalium. ¶ Ad aliud dõm q̃ ignis nõ est ignis simplr p calorem aut siccitatẽ in summo: ceu hõ nõ est ꝑp risibile simplr s3 ꝑp melius eẽ dr et actus opatio. v3. q̃ p̃ficit q̃litate: sunt et hec duo igni sum/me ↄiũcti3 ⁊ nõ diuisi3. ¶ Ad aliud dõm q̃ diffõnes ille nõ sunt elmtoꝝ subales ⁊ vere: s3 potius descriptiones alique cum lateat nos entis forma vltima ⁊ cõpletiua que iũcta cũ gñe spẽm ↄstitueret: q̃re loco illaꝝ drias plures accipim⁹ accñtales vnius subalis drie vicẽ tenẽtes vltie pfectiue. vñ 7. meta. Palã q̃ finalis dria subã rei erit ⁊ diffõ. Si vero nõ: opꝫ mltotiẽs eã p dria in diffõnib⁹ p̃les drias accepere accñtales ad denotãdũ idẽ. ¶ Ad aliõ rñdit Cõmẽ. q̃ qñ ignis aufert p abiationẽ caloris: nõ aufert p neq3 p se: sed mediãte abiatiõe forme ignis: sic qñ aufert risibilitas aufer tur hõ: s3 nõ p imo 2°: vt mediãte rõnabilitatis ablatione.

¶ Differentia. XIIII.

C Quod aer sit natura frigid⁹ mõstrat p Senecã 2° q̃õnũ nãliũ dicẽtẽ. Frigidus ⁊ obscurus p se est aer: lumen illi calorq3 aliunẽtũ sunt. Subdit ⁊ denuo. Na tura aeris frida est. ¶ Rursus. Uniuscuiusq3 nã in sui medio purior reperit ⁊ efficacior: cũ vtus saluet in eo ampli⁹ q̃3 in extremis: sed mediũ aeris iterstitiũ sensi/biliter iuẽtũ est frigidũ: qd effectus vt grãdines ⁊ niues ⁊ pruine in eo idicãt genite. Silr ⁊ ↄgelatio in altiorib⁹ mõ/tibus: iuitalitas ⁊ sterilitas plurima repit: cu3 nihil viuat sine calore. ibidẽ Seneca. ¶ Pelin. Qd dimissum nãe sue tẽdit ad frigiditatẽ: nãliter extat frigidũ. hm̃ẽ aer: ceu iudi cat ex p̃ñtia calefaciẽtis ip3 alicui⁹ ⁊ absentia illi⁹. ¶ Ici/dem. qd indifferẽter se h3 ad caliditatẽ ⁊ frigiditatem: nõ vr nã calidũ: q̃ qd nã est tale determinatu3 ẽ nõ ab aliquo extrinseco. p̃n° physi. ⁊ aĩaliu3 ⁊ gñatione scdis. talis qdẽ aer vr existere. Celeriter nãq3 caliditate3 suscipit ⁊ frigidi tatem. Est ⁊ pars eius inferior sufficienter calida ꝑpt ra: D supior s3 calidior: media quoq3 frigida. Itaq3 aer nãliter est frigidus aut nullam sibi determinat naturam.

Hoc aũt ↄcedẽti: Ari. de ge. ⁊ cor. isurgit cũ alijs il/lustriũ phoꝝ ⁊ medicoꝝ: ponẽs aerẽ cali/dũ nã. ¶ Rursus illud qd ꝑmutat in aquã frigidus elemẽ torũ: vt declaratũ: p aduẽtũ frigiditatis non ẽ nã frigidu3: cũ tale sibi occurrat. hm̃ s3 vt apparet est aer. ¶ Ampli⁹ 2° de gene. ⁊ cor. ex quatuor primis elemẽtoru3 q̃litatibus sex ↄsurgũt ↄiugationes: q̃tuor possibiles: ⁊ due vt oppo/site directe ĩpossibiles: ⁊ nulli nisi aeri possibile sit calidu3 ⁊ humidũ adaptare: igitur aer natura calidus existit.

Propter primũ aũt sciẽdũ q̃ aer ẽ elmtũ cali du3 ⁊ humidũ. vñ p p°. Aer est corpus simplex cuius nãlis locus ẽ in ↄcaua ignis sup/ficie. ipsiusq3 leuitas extat cõparatiua: ac eius nã nõ impe/dita: calidus ẽ ⁊ humidus: cuius qdẽ in generatis eẽ ↄfert E vt rarificent: subtilient: alleuient ⁊ ad superiora eleuent. Ipsius quoq3 triplex ponit interstitiũ siue tunica: vnũ qui/dem hic calidũ ⁊ humidũ existens radioꝝ solis ⁊ stellarũ ad hec solida corporum refractiõe: aliud est supremu3 igni cõtiguu3: calidũ ens. v3. ⁊ siccũ. Estq3 intermediũ frigidu3 ⁊ humidũ sensibilr ad alia ꝑceptum p̃dictarum causarũ in ipsa ꝑuatione calefacientiũ. Algazel s3 aerẽ in q̃tuor seq̃/strat tunicas: quas oẽs sentit caliditate participare. vna q̃/rũ cõtiguatur terre in qua est fumositas ⁊ aquositas a ter/ra ⁊ aqua eleuate: in q̃ calor alicubi reperit. terra nãq3 re/cipit solis splẽdorẽ ⁊ calefit: vñ calor in aerẽ ꝑuenit sibi vi/cinũ. Super hãc quoq3 est alia imunis ab humido vapo/rali existens: que minus est calida: calor nãq3 terre nõ ꝑue/nit vsq3 ad ipsam eius eleuatione. Tertia qdem est purus ens aer: ad quẽ nec calor nec vapor põt ꝑuenire. Sup hãc F quoq3 est vna alia in qua est fumositas: fumositates nãq3 terre in aerẽ eleuant ⁊ conant ad celũ ascẽdere empireũ. s. ad ignem: qd aũt calidũ sit sequenti notabil dria. ¶ Est et nãle tale quid qd a p̃n° quodã sibi inherẽter saltẽ habitu/dine inest intrinsece: ⁊ de hoc differentia apparuit. 9.

Propter scdm s3 sciẽdũ q̃ qdã dixerũt aerẽ posse duplr cõsiderari: vno q̃/dem mõ s3m q̃ aer est: ⁊ sic calidus nã est: alio prout in tali situat loco: ⁊ ita frigidus extat nã. Qd fortassis est falsu3: q̃ aer s3m q̃ est aer nõ naturat seu q̃lificat: verũ poti⁹ sub/stãtiat. Adhuc iã duaꝝ ↄriarũ nãliter p̃iceps foret nãrũ. Eti. Locus sequit formã: silr ⁊ q̃litas vel nã. ¶ Fuerunt ⁊ alij vt tactũ: ceu Seneca iudicãs aerẽ nãliter ⁊ de se frigi/dum fore ac obscurũ. calorẽ s3 ⁊ luminositate3 a supiori/bus recipere aut ab eorũ radijs vt est continens: aut ignis ⁊ celi vt dictum vicine: vnde aeris pars media: que neutra harũ afficit causarũ eius ostẽdit frigiditatẽ naturalẽ. me/dia igitur pars aeris: vt ab his semota: in frigore suo ma/net. Cuius quidez causa in tertio apparebit dicendorum. G Quidã tñ Modernorũ dixerũt Senecã frigiditatẽ intel/ligere accidẽtalẽ ⁊ nõ que potẽtionaliter est in aere: sed q̃ de nãli audiuerit sermo eius inductus indicat manifeste.

Propter tertiũ qdem sciẽdum q̃ aer vniuer/saliter calidus ẽ ⁊ humidus. Nicolaus ꝑipatheticus. p prius tñ humidus ẽ q̃3 calidus: vt differentijs visum. 12. ⁊. 13. ¶ Est autem attendendum q̃ de esse aeris ⁊ natura potest eius nõ imerito dubitari ꝑ/pter eius mutabilitatem ac varietatem: cum cognitio cer/ta stet in permanenti: variatur nãq3 de leui ꝑp ipsius sub/stantie subtilitatẽ. Subã. n. subtilis plus recipit passionẽ. simpliciũ 4° ⁊ de febriũ p. Silr ꝑp q̃litatẽ ipsius ꝑpriam: ceu humiditatẽ ceteris qualitatũ passibilissimã in hoc ca/liditati oppositã. Iridẽ variat caliditate ⁊ frigiditate. vñ problematũ. 25. Frigidus aptus est esse ⁊ calidus: non aũt humidus humiditate puta aque. Et ideo dubitatũ in eius nã actiua nõ aũt passiua. Adhuc rõne situs ipsius ens sub igne ⁊ super aquã ⁊ terrã: a quibus cũ astrorũ radijs imu tat q̃3 maxime. Quod ⁊ firmãt ponẽtes ipsum quinq3 pla H netis: vt Saturno: Joue: Marte: Uenere ac Mercurio di uersis motib⁹ ac impressionibus agitari s3m eoꝝ naturas ⁊ lationes. dria. 19. Dico itaq3 q̃ aer calidus est nã vbiq3 ⁊ p accñs alicubi. nã in supiori tunica magis ẽ calidus ac/cidẽte q̃3 nã ⁊ siccus silr. In ea s3 q̃ iferius nã ⁊ accñte ca liditate p̃cipat: humiditate et nã ⁊ accñte. Qd aũt h calm operat: accñs multiplex extat: vt refractio radioꝝ ad cor/pora tersa ⁊ solida ⁊ calmi ↄtẽtũ in terra ⁊ aq̃ ⁊ deniq3 ex/halatio a calidis resultãs locis vt a mineris sulphureis ⁊ ignib⁹ in terra cõburẽtib⁹: vt Uulcano: Appono ⁊ plurimis talium. Media quoq3 nã quidẽ ens calida per accñs ẽ fri/gida. q̃ distat a motu superioꝝ: ⁊ ab igne nõ incalescit nisi debiliter valde. neq3 radioꝝ refractione illuc ꝑtingere po/

I

tente:ita vt caliditas ipsius sit q̃si possibilis ex quadã po/ sitione ad celum ⁊ ordine inter elementorũ alia suscepta:⁊ ideo de facili a superueniẽti frigido pmutata:ita vt nã esti/ met frigida. ℭ Q̃d ⁊ rõnibus ɔfirmat:q: qd̃ est ꝓpinquũ celo preter ignẽ q̃litate illius participabit oino:cum ná in eius actibus saltũ ⁊ inordinationẽ nõ cõmittat hystoriarũ. 8. hic aũt est aer. Jtidẽ neutra duo elementorũ imediate se ɔ̃tia reperiunt ɔ̃ria oino: ꝓpter armonicam colligãtiam quã in adinuicẽ hñt. dĩa. 13. vel. 23. sꝫ ignis ⁊ aer imediate se ɔsequunt. Jgnis ṽo calidus ⁊ siccus nã. aer igit̃ fridus nõ erit ⁊ humidus nãlr. Adhuc quoꝝ proprietates nãles sunt eedẽ:illa erũt eadẽ:cũ ex his tãq̃ ex ꝓprijs passionib⁹ illoꝝ demonstret essentia. Si ĝ aer est nãlr fridus cum sit humidus nã:aer vtiq̃ erit aq̃:cum ipsa nã frida sit ⁊ humi da. Palin. Aer leuitate sua moueť sursum saltẽ cõparatio/ ne ad terram ⁊ aquã: lꝫ sit grauis respectu ignis ⁊ in sphe/ ra sua. vñ 4° celi ⁊ mũdi. Jn ea q̃ ipsius regione oia graui tatẽ hñt ꝑter ignẽ ẽt aer:mot⁹ aũt ⁊ ꝓpie a medio fit a cali do. Eti. Aer in terris saltẽ habitaris in oib⁹ eius resoluit dispõnib⁹: 1 p̃ scd̃a. resol̃o a calido pficiť:cuius testimoniũ dant corpa in qbus aer dñať:calĩa enĩ ⁊ humida sunt nãr: qd̃ ẽt indicat sensus frigiditatis pauce ab aere ⁊ multe ab aq̃ circũdãtis:⁊ alris mõtiũ attigẽtib⁹ mediũ aeris iterstĩ/ tiũ. Ex qbus ɔcludiť aerẽ ẽm se totũ nãlr fore calidũ:⁊ si hꝫ caliditasq: debilis ⁊ passibilis. q. de facilĩ a quolibet pmutãte altereť ꝓpter cãs plurimas antedictas pmutatio nis. Et nosce q̃ ista caliditas quidẽ aeris potius elemẽtis frigidis cõparať q̃ꝫ corpori nostro. vñ p̃ scd̃a. Aer nõ dicit fortis frigiditatis nisi in cõparatione nostroꝝ corporum.

Colli. c. 1. circa prin. — *T. c. 30.* — *Doc. 2. fi. p° cap. 3. post me^m.* — K — *Sum. p. doc. 2° c. 2. in pn°.*

Propter quartũ

quidẽ. Ad p^m dõm Sene/ cam morale ⁊ nõ physicuꝫ errasse. ℭ Ad aliud dõm q̃ nõ est verũ q̃ semper mediuꝫ sit purius ⁊ pfectiuꝫ extremis: imo iterdũ extremũ medio vt appꝫ in pulsu medio iter fortẽ ⁊ debilẽ. nã fortis purior ⁊ pfectior medio. ℭ Uel dõm veꝝ eẽ si p eq̃distantiã acci/ piať mediũ a calido:cuius ꝓprietates erunt nõ ipedite. qd̃ hic nõ euenit:q: sic pbatum est in libro de crepusculis: va/ pores nõ longius tribus miliarib⁹ aut paulomin⁹ eleuanť a terra. vñ mediũ hoc p abnegationẽ ⁊ nõ per eq̃distãtiam di seu pticipationẽ. ℭ Ad declarationẽ dõm q̃ locus me/ dius aeris ⁊ si nã sit calidus:p accñs tñ est: vt apparuit: fri gidus. tũ ꝓpter defectũ radioꝝ illuc attingere nõ valẽtiuꝫ. tũ pp orbis distantiã. q̃re p̃ methe o. locus aeris. s. medius non est ꝓpe astra calĩa existẽtia:neq̃ ꝓpe radios refractos a terra q̃ ꝓhibeãt ꝓpe terrã ɔstare: disgregante calitate ɔsi/ stentias. Fiũt eñi nubiũ ɔgregationes vbi desinũt radij ꝓ/ pter imẽsuꝫ spargi. calitas ẽt ignis nõ põt ad tantã aerem distãtiã alterare. Q̃d ẽt adiuuat vapoꝝ nã illuc ptigẽs: q: cũ fore nãlr sint fridi. calidi ṽo accñtalr ad suã reuertunť infridati nãm tãq̃ pugna habita iter calidũ ipsoꝝ accñta/ le ac aeris remissuꝫ calm: ad qd̃ ⁊ vẽti aerẽ ɔcutiẽtes fridi cooperanť. vñ Arist. Extincta calitate pp suspẽsi vaporẽ in aere q̃ longius supra terrã vapor infridat⁹ iteꝝ ɔstat:⁊ pp derelictionẽ caloris ⁊ pp locũ. vꝫ. fridũ. Quidã ṽo conãť hoc destruere: q: cuiuslibet effect⁹ positiui cãm volunt po/ sitiuã ⁊ nõ ꝑuatiuã ⁊. q. violẽtã assignare. Cã ṽo p̃inducta vi priuatiua ⁊ violẽta. ⁊ iõ vt cãm positiuã dẽt: in corpora deducũt supiora: cuꝫ hic motus ois ex nccitate ɔtinuus sit supiorib⁹ lationib⁹. metheo. p̃. qd̃ dicũt ɔtingere friditate astroꝝ fridoꝝ. vt Saturni: Ueneris vel lune: non per viaꝫ motus vel lucis: q: sic magis calefaciũt: sed p modũ instru mẽtorũ nãe superioꝝ aut per ꝓprias ipsoꝝ effectiuas q̃li/ tates. Sed id dicere nõ sanũ forrasse: cum dicat Cõmenta/ tor 2° celi ⁊ mundi ɔ̃. A. ponentẽ stellaꝝ quasdã ifridare ⁊ aliquas calefacere: eas in rei veritate non agere friditateꝫ sed calores siẽs vniuscuiq̃ elemẽtorũ: qd̃ manifestum eẽ ait in Luna. sed pbĺ. di xi. 25. ⁊ dĩa. 10. qd̃ sufficit i hꝫ accusatio/ nibus. Ac ẽt ꝑter Arist. cãm: cum dñsum sit eadẽ. 10. q̃ nã oium recõpensata syderũ adinuicẽ: tandẽ ad caliditatẽ de/ clinet ⁊ humiditatẽ. ℭ Adhuc nõ solũ imutabunt mediuꝫ aerẽ vt fiant in ipso frigiditatis effect⁹ ceu pluuie ac talia sed hunc nos ɔtinẽtẽ silr vt accidãt in ipso. ℭ Cuius op^m apparet metheo. p̃. Neq̃ inconueniẽs est q̃ effectus posi/ tiui sit cã quedã priuatiua: vt que imediata. neq̃ ẽt frigidũ est priuatio oino: cũ neq̃ aliqd violentuꝫ impõle forrassis eẽ ɔtinue: dũ eius cã pmaneat sempiterna. Circa id quoq̃ metheorologia rõcinanť q̃ꝫ plurima: nõ p̃senti speculatiõi accõmoda. ℭ Propter aliud dõm q̃ aer dimissus nãe sue nõ tẽdit ad friditatẽ: sed magis ad caliditatẽ: sed qd̃ ad illã videť tendere sibi per accñs id vt dñsuꝫ ɔtingit. Q̃ꝫ aũt ap pareat recedẽte calido infridari accñte similr euenit: eo q̃ aer nõ habeat tantã calitatẽ nã vt calefaciẽs illud amotũ. ℭ Ad aliud dõm q̃ aer vt ꝓbatuꝫ est determinat se ad ca/ liditatẽ nã. pp aũt debilẽ calitatẽ ⁊ multimodã varietatem videtur neq̃ calm aut frigidũ in se precise continere.

Proble. mate. 20. — *Ca. 1. post medium.* — N

Ccasione huiusmodi

dei i aeris descriptiõe vt alleuieť ⁊ ad supiora eleuẽtur hesitať. An is in ꝓprijs sphera siue in seipso le/ uitatẽ habeat aut grauitatẽ? videť nãq̃ hic p A. leuitatẽ obtinere: cum eius iuuamentũ sit leuificare ac eleuare. ℭ Adhuc pbĺ. 25. aer sursum ferturi vter enĩꝫ qñ vacuus fuerit deorsuꝫ fertur: quãdo inflatur sursum pma/ net ꝓpter aerem sursum ferri. ℭ Eti. De ratione calidi est dilatari ⁊ moueri de centro ad circũferẽtiã superiorẽ dire/ ctius vt istis ostẽdit: ⁊ adolescẽtiũ rectitudo: sꝫ aer est cali/ dus. eius enĩꝫ nã talis ꝓnũtiata. ℭ Amplius quecũq̃ cõ/ ueniũt ẽm locũ ⁊ formas ꝓportionanť. q: quãtũ nã exhi/ bet de loco alicubi: ⁊ de forma tãtũdẽ. 4° celi ⁊ mũdi. Si/ milr q̃ ɔsimiles formas hꝫ affines sequunť ꝓprietates: cũ origineť ab eis. nũc aũt locus ignis ⁊ aeris satis ɔcidũt: sed ignis est leuissimũ corporũ petens qd̃ superius dispo/ sitione omni: quare aer huic subsequeť. ℭ Rursus. Spi/ ritus animalis est de materia aeris. resoluiť enim in hunc aiali deperdito dĩa. 19. Spiritus ṽo supiora petit cum sit calidior res corporis aialis p̃mo prima. ℭ Jtẽ lapis acuto duro quãdo cõfricatur ⁊ acuiť quid decisuꝫ ab illo: cõspi/ ciť quidẽ superius petere: cũ tamen sit graue: totus enim lapis grauis: habebit itaq̃ in ipsius regione aer leuitatẽ.

O — *Porio p° doc. 2° c. sing. post medium.* — *Proble. mate. 12.* — *T. c. 25.* — P — *Doc. 3. ca. 2. circa p.* — *Dĩa prece/ dẽti ar. 3.*

In cõtrariũ

q: vt dictum: in ea que ipsius regio/ ne oia grauitatẽ habent preter ignẽ: etiã aer habet: quare pbĺ. 21. aer quãuis misceatur alicui: nihil leuius vtiq̃ facit. habet enim grauitateꝫ aer in aere. ℭ Palin. Elemẽta ordinanť in gñõne maxie: vnde omnes notificantes ipsa descripserunt per id qd̃ in mistionẽ est cõ/ cidere. A. quidẽ excepto coꝝ tangente ꝓpriũ cum hoc esse. dĩa. 16. Jd aũt perficieť in amplius: si adhuc nãlis incline/ tur in hunc locum in quo gignunť ⁊ dispensantur fere cõ/ cta. Jnter que aer sui caliditate ⁊ humiditate sufficiẽter cõ/ tẽperatus ad alia: in vitam ⁊ conseruationẽ eiusdem ordi/ natur potissime: ignis ṽo edax ⁊ peremptiuus superiora habuit petere impressionis extranee minime receptiua. Q̃uo autem in mistionem concurrant differẽtia monstra/ bitur. 16. itaq̃ aer in semet participat grauitate.

Proble. mate. 17. — Q

Propter primũ

quippe sciendum q̃ quid sit aer: qdq̃ sphera eius ac ipse/ met denotauit descriptio eius. Audio quoq̃ per aerẽ suf/ ficienter purum ⁊ tẽperatũ ⁊ ad summũ inter omnes abũ/ dãtias mediũ vt possibile est vt sit magnitudo iata per ae/ rem figure ɔsimilis ipsa enim cõuocat ad motũ: celi ⁊ mũ/ di 4°. Est aũt horũ quatuor elemẽtorũ quoddã in vltimo leue: semp petens superiora improhibitũ. illic enim saluať vt ignis: aliud graue in sũmo iferiora pergens nãe dimis/ suꝫ ꝓprie: ibidẽq̃ similiter ɔseruatũ: ceu terra. Quedã ṽo

Tex. 42. & 45.

A

medio locum ⁊ nā obtinēt inter ista leuia ac grauia nō sim pliciter sed ad aliqd: sicut aqua cōparatione terre leuis: ae ris ℣o ⁊ ignis maxime grauis: aer aūt ecōtra sm se ēt am plius inclinationē habet ⁊ velocius vt ostendeť ad graui tatē q̄ȝ ad leuitatē. Erit igiť leue qđ natuȝ est sursum ferri: siue a medio nō prohibitum. graue ℣o deorsuȝ seu ad me dium 4° celi ⁊ mundi. Grauitas tñ ⁊ leuitas similř penes Cōmētatorē duplex extat. altera qdē qñ aliquid in eius ex tat loco que non est nisi velocitas motus ad sursum sui vel deorsum ab eo quod violentiam inducit. reliqua ℣o sim plex quando extra suum fuerit locum.

T.c.4.31. ⁊.33. Li.4.cō. 39.

Propter secundum

℣o sciēduȝ ꝙ aliqui senserūt aerē in suo lo co leuitatē habere: ac ēt aq̄ȝ nō hře grauitateȝ: ceu in libro de ponderibus conať ostendere Ptolomeus vel Thebeus q̄re dicit Simplicius ꝙ ipse idem cuȝ oi diligentia qua po tuit: inuenit idē pondus vtris aere pleni ⁊ nō pleni. Inqui ens ēt quosdā scripsisse nō inflatū vtcunq̄ȝ maioris ponde ris fore inflato. Qđ dicūt aliqui cōtrařiū Ari. videať ꝯtrariū sentire: ꝓpter aeris diuersitatē: experti in humiditate ma iori: minori vł media, similř grossitie: subtilitate ac medio. Sed alij voluerunt aerē in suo loco habere leuitatē sed in fra parum grauius esse plūbi obolo ⁊ īfra parū. nisi graui tatē ⁊ leuitatē possideant veras: qđ ⁊ aliqui tenent moder ni: sicut Themistius ⁊ ei⁹ imitatores vñ conat⁹ est motiui expressiuū ꝯstringere Aristo. quo ořidit aerem grauitatē in seipso ꝯtinere. Voluit nāq̄ȝ h talenti lignū grauius eē plū bo in aere: ideoq̄ȝ citius illo deorsum petere: aque ℣o id su pernatare: plūbum autē submergi: eo ꝙ lignum in aere exi stens: triplici grauitate celeri rapiť deorsuȝ: puta que ipsi⁹ ⁊ aque ⁊ terre. plūbuȝ ℣o hoꝝ duorū solum cū ipsum ad li gnum minime participet aere: sed supnatat ipsuȝ aque: naȝ ipsius relatione lignū est leue ꝓpter aeris oñuȝ talis: plū bum aūt graue. aque ēt re⁹ cū in eo dñetur terra potissime. Trāslatio sigdeȝ arabica grece vtplm cōmentatiua id se riat ita. sicut scimus dicētis ꝙ lignū centum libraꝝ in aere grauius q̄ȝ duaꝝ libraꝝ plūbū. Inquit sigdē Themistius cām nō existere quā tradit Arist. puta qꝛ plres grauitates existunt in ligno q̄ȝ in plūbo celerius tēdere deorsuȝ ꝓpter aerē habere grauitatē in eius loco: sed qñ lignū ꝓpter ma iorem molē plus participat grauitate terre: ac ēt aque plū bo minoris q̄ñtitatis: ita vt aer dñans in eo nō ipediat ter restreitatē aut aqueitatē in seipso: vȝ hñ impedit eā in aqua cū sit leue in ipsa. Induxit ēt is Arist. hoc ꝯtingere ꝙ eīnt a permaneāt in locis ꝓprijs violenter: ceu stant in extraneis nisi grauitatē ⁊ leuitatē possideāt natura. Hunc aūt impu gnat Cōmen. Arist. sniaȝ ꝯfirmās: vt amplius videbiť ter tio dicēdoꝝ. cā enim ꝑacta essentialis est Arist. ⁊ occulta: Themistij ℣o accidētalis ⁊ apparēs. vñ is accepit cām ac cidentalē eēntialis loco: ⁊ peccauit. Cā quidē extitit erro ris ei⁹: qꝛ cā accñtalis est p se manifesta. eēntialis ℣o queȝ tradit Arist. occulta: que cū latuerit: Themistius accñtalē illā hac neglecta suscepit. 2m ēt ipsius iductū non valet: qñ grauitas alř dā ⁊ videť equiuoce de ea vt visuȝ quā habet elemētū in seipso ac de ea que foris. ℭ Quidā ℣o ꝑfigura ti ligni celerius descēdētis plūbo voluerūt pro cā necessita tē vacui assignare. vt qꝛ maior moles ligni amplius scindit aerē ac hiatum iducit ampliorē: circa quē timet nā vacuuȝ intercidere: nisi celerius id moueať in aere: qđ nō talř eue nit qꝛ minus in plūbo. Sed id non valet: qꝛ sic grauia ⁊ le uia nō mouerenť nā: verum violēte magis. ℭ Adhuc for tius cūc prohibēs regrereť in prohibēdo descēdere graui tatē alicuius maioris apparētia ⁊ leuioris ꝓpter necessita tē vacui q̄ȝ plūbi grauioris existētia ⁊ minoris: neq̄ȝ posset in vacuū intercidere: cū moꝝ vtrinq̄ȝ subintret aer. ℭ Alij ℣o illud celerius deorsum dixerunt lignū tendere: ꝓpterea qꝛ maius ꝑfectius suscipit impressionē motus aeris deor

B

4° celi te. cō.29.

Quarto celi.i.c.29

C

Quarto celi cō.30

D

sum latitudine supficiei plumbo minori. Assumunt eniȝ ꝙ aer moueať ꝯtinue: vt denotant athomi. silř ⁊ aqua ꝯtinue de qua minus vi agitata. Sed huius aeris motus est ven tus: ipse nāq̄ȝ aer est motus ꝓbl'.5. ꝓn⁹ insup motus ēt isuf flationis vēti est a supiori loco: tanq̄ȝ ab eo qđ est formale i ipso metheo. 2° ⁊ scđa ꝑ. Motus igiť hꝰ impellit deorsum velocius lignum ꝑ tractuȝ plūbo. ℭ Hōm ēt illud non vale re: qꝛ aer qcqd dicat Auēpetras qescit relictus magis sue nāe. Itidem ēt ꝯcesso ꝙ aeris motus sit vētus qđ sane non diciť vt ibidē declaraui. nō fit adhuc motus aeris tātus ad īferius q valeat corpus in eo positū tam celerius altero de orsum ipellere cuȝ hunc pcipiamus non raro quiescere: vt pēna ostēdit in eo suspēsa. Adhuc ventoꝝ latio lȝ superius sumat exordium: nō tñ directe in deorsum: sed in obliquuȝ perflant. metheoroꝝ 2° ⁊ problematum. 25. ⁊. 26.

E

Proble mate.17.

Ca.2.post principiū. Sum.ꝑ hoc.2.c.4. versus fi.

Ca.2.post principiū. ꝓbl'.co.1. 9.⁊.13. ꝓble.26.

Propter tertium

℣o sciēdū ꝙ aer in ꝓpria sphera habet grauitatē si ue iclinationē qua ipse vel qđ positū in eo facilius deorsuȝ moueať ac celerius: vt inductū Arist. Qđ ⁊ rōnib⁹ ꝓbať ⁊ firmať signis: qm̄ terra nālř tēdit semp deorsum ⁊ ignis sursum vt tactū: violēter ℣o illa sursuȝ: ille aūt deorsum: qđ apparet: qꝛ ex remotiōe circūstātiū: vt aq̄ vel aeris: nō ascē dit eam: neq̄ȝ h descēdit. aqua aūt ⁊ aer intermedia grauitate participāt ⁊ leuitate: amplius tñ grauitate: ita vt hoꝝ act⁹ grauitatis est similior motui suo nāli: q̄ȝ leuitatis actus vio lento. nā si auferať terra: nālř descēdit in locū illum: vt sen sus edocet: aq̄. Si ℣o remoueať aer: violētia in ipsius oc currit locum aq̄. silř si tollať ignis aer ipsius locum violē tia replebit: ⁊ nō ecōtra. Si aūt secedat aq̄ vel terra nāliter aer tēdit in illum locū ex inclinatione grauitatis ⁊ non ex necessitate vacui: vt fortassis quis dicet: ceu confirmabiť in amplius. sursum ℣o moueť violēte igne semoto. ℭ Pa lin. Ei qđ est nāle locus debeť inferior: ipse nāq̄ȝ talis: ⁊ lȝ humiditas que est ꝓpria qualitas aeris. dīa. 13. inter cete ras q̄litates nālior existit. vñ ꝓbl'. 11. Humidi sm nām de orsum motus. ℭ Rursus. Quoꝝ est vna supficies vnū icli nať in aliud: cū hēant inter se cōpōnē: sed vna extat superfi cies aeris ⁊ aq̄: puta humiditas. 4° celi ⁊ mūdi. ⁊ ꝓbl'. 25. per quā hos terminari contingit: non autē ꝑ caliditatē aut frigiditatē aliquid terminať: ⁊ ideo lȝ aqua ⁊ terra conue niant in frigiditate: non tamē coꝝ vna supficies existit ibi dē: quare aer non humectatur cōtangēs aquā: in eodē. De scēdit igitur nāliter aer ad aquā: nō aūt ipsa: cū sit grauior aere ad ipsum: sed violēte magis coadiuuante tamē supfi cie vna ꝑfata. Et ob hoc ꝑ facilia ingenia vnuȝ in aliud de ducitur: quare Arist. ꝓpter qđ aqua in vas ignitū destruiť fine deduciť: fit. n. vas vitreū spissum: formatū vt vētosa fe re: hñs os acuti⁹ reliquo corpore: in rotūditate terminās: in quo ponať cādela sufficiēter ignita. cū aūt fuerit calefa ctū ipsius orificiū: in aquā celeriter talř imergať vt neq̄at aer modo subintrare aliquo: tūc vtiq̄ȝ videbis aquā velo citer in vas eleuari vt ⁊ tādē lumē extinguat. Cuius quidē Alexāder duas assignat cās: q̄s Themisti⁹ satagit vitiare Cōmētator ℣o hūc repellit cū remorsu: ⁊ cū aliquo cōsentiē do Alexādro. qđ omitto breuitatis grā. cū ēt neq̄ȝ ꝑsentis extet negocij. Id aūt multiplicis ꝯfirmāt signa: vt illud qđ tactum de talēti ligno velocius plūbo ruēte deorsum. Qđ defendit Cōmētator ꝯ Themistiū cōparando horū motuȝ deorsum adinuicē in igne: ⁊ qđ cum causa sit eēntialis ꝑ se cōcludēs. id ℣ificari oȝ de vtroruq̄ȝ posito pōdere equali. Tres eniȝ grauitatis cāe excedēt duas. de h eniȝ Themi stij nō verificabiť causa: sed fortassis id negaret. ℭ Adhuc Arist. vter vacuus puta aere plus trahit deorsuȝ. vȝ. qđ vi di experiētia ita fore in aere subtili: calidiori ⁊ siccior: ⁊ re plēdo vesicā nō solū oris spū: ne diceret humidū in ipso im missum ꝯtineri graue: veruȝ ēt follis: ponderādoq̄ȝ postea repperi vitrē quasi plūbi obolo plus ire deorsum: addidi h

F

Quarto celi.i.c.30

ꝓble. 45.

G

T.c.39. ꝓble.3.

ꝓble.3. parti.25.

4° celi te. cō.39.

Cō.39.4. de celo.

H

25.ꝓble. ꝓble.12.

I

Quarto celi cõ.30 versus fi.

qñ legi de celo. Dicit tñ Cõmē. ꝙ testimoniũ inductum ab Arist. de vtre nõ fuit sustentatũ sup ipsuz ĩprobando ꝙ aer in suo loco habeat grauitatē: veruz induxit ipsum ad cõfirmandum. vnde si nõ fuerit ɔcessum nihil nocebit cum fuerit manifestum rationi. Debet ēt corium vtris siccuz esse ⁊ subtile. vnde Cõmen. videtur ꝙ vter Aristo. quo testificaƭ id fuit subtilioꝛ ⁊ siccioꝛ ꝗ̃ Themistij. dz ⁊ aer medius esse sbã ⁊ qualitate. ℭ Rursus. Experimur facilius foꝛe aerē depellere deoꝛsum ꝗ̃ sursuz. similr ⁊ aquã qd̃ grauitatem denotat in seipsis. ℭ Amplius. spũs aialis emissus in aerez: lz in ipso caloꝛ cadat inatus: mouetƭ deoꝛsum. humectatƭ .n. ℭ Pailn. Qd̃ in idē ɔcdit pble. 11. Vox magis est audibilis desuper inferius: ꝗ̃ deoꝛsuz. sursum ꝙ si dicatƭ cuz voce humidũ educi qd̃ habet grauare vt vĩ Arist. ibidē tãgere dicã silr ⁊ calidũ qd̃ debet alleuiare ɔtrapõderat humido. ℭ Eti. Cõposita ex his in qb⁹ viget ignis ⁊ aeris nã deoꝛsum ruũt: vt fulmina ignesqꝫ cadētes. Aer igiƭ in ꝓpã sphera ɔtinet grauitatē. Noscetqd̃ in hoc facit dubitare ꝗ̃sitoꝛ necessitas extat vacui ⁊ instãtia cũe Aristo. ⁊ Themistij.

In fine c. 3. ⁊ 4. d ce.

pble. 45.

K

Propter quartum

qdem. Ad p^m dõm ꝙ ꝑ aerē alleuiantƭ mista ⁊ ad supioꝛa reducuntƭ per cõparationē ad terrã ⁊ aquã: que grauãt ⁊ ad ĩfima cadē deducũt. dcm̃ nãqꝫ aerē leue foꝛe illoꝝ cõparatiõe: nõ tñ ꝙ ipse mista eleuet ac alleuiet in eius sphera. ℭ Ad aliud dõm ꝙ Aristo. disputãdo pcedit: non aũt determinatiõe asserẽdo. vñ ibidē illud grossans dixi ꝙ magis Arist. dubitãti assimilatƭ ꝗ̃ docẽti: ⁊ id apparet: qm̃ mox in ɔ̃riũ subdit. Si aũt aer sursuz alleuiat ⁊ ꝓhibet deoꝛsum ferri. ꝗ̃re grauioꝛes sunt inflati vtres vz. ℭ Ad aliud dõm ꝙ aer est modicũ calidus: nisi aq̃ ac terre ampli⁹ relõneꝗ̃re hũiditas eidē verius terrñs vincit ei⁹ calitatē. ipz. n. subsidere iclinat: vt spũs ostẽdit aialis in aerē delapsus: cũ sit q̃litas nãlis loci ĩfimi q̃ttitatiua. ℭ Ad aliud dõm ꝙ lz aer cõueniat cũ igne in aliqb⁹: magis tñ ɔuenit cũ aq̃ ⁊ maxime in his qb⁹ locus expeditƭ q deoꝛsum ceu supficiei q̃dã identitas ac cõis vtriusqꝫ humiditas. ℭ Adhuc in ordine vniuersi qd̃ subest alicui iter aliqua loca extrema assimilatƭ pamplius iferioꝛi cõi mediato ꝗ̃ supioꝛi ɔsimili: vt apparet in ɔsecutiõe nãe iferioris a supioꝛi. nõ eniz videtƭ id mediũ aritbmeticũ angustũ: sed geometricũ magis latum. ℭ Ad aliud dõm ꝙ spiritus aialis nõ mouetƭ sursum a calido tm̃: verũ ab aĩa cuz virtute magis: pncipale nãqꝫ agens existit. Spiritus ēt lz resoluatƭ plus ad aerē: eo ꝙ est coꝛpus qd̃dã subtile sibi continuũ: rõne tñ caliditatis ipsius conuertitƭ in ignem pamplius. ℭ Ad aliud dõm ꝙ lz minimuz cõfricatione decisum a lapide caliditate suscitata quadã ac motu petit primitus superioꝛa: vt mox tñ inferioꝛa. Figura etiaz in motũ concitatiua: latioꝛ id causare coadiuuat.

L

ℭ Differentia. XV.

M

Quod ignis

nõ sit calidus monstratƭ: qꝛ si esset calidus calefaceret: ac caloꝛ sibi adesset: sed hec ei fz Algazelem nõ isunt. ℭ Adhuc cũ de rõne calidi sit tendere sursuz: mouetƭ .n. a cẽtro ad circũferẽtiã: oꝛ nunꝗ̃ deoꝛsum tenderet. ⁊ ita mista nõ ẽẽnt ex q̃tuoꝛ elementis ɔcreata. Q. si dicas euz que deoꝛsum violentia peteret: tunc mistio nõ erit nãlis sed violẽta: ⁊ sic non permanens. ℭ Jtidē si eẽt calidus cũ de rõne calidi sit lucere: illuminare: inflãmare: foꝛet aut ignis qui est carbo: flãma vel lux: sz tunc eius lumine ꝓhiberet stellas nocte videri: vt lux ipedit diurna. ℭ Rursus. Si foꝛet calidus ⁊ maxie cum ꝑstetƭ illi caliditas in sũmo iam corrũperet circunstãtia: vt oꝛbez superius ⁊ aerē iferius. itaqꝫ ignis calidus non existit.

In oppositum

sunt ꝓbantes cũ sensu pcstãtes sibi caliditatē in sũmo. vnde. 13. ignis eẽ calorē ⁊ siccitatē est hãc in sũmo. ℭ Adhuc si vnũz ɔ̃riũ est in nã ⁊ reliquũ. scd̃o celi ⁊ mundi: sed fridũ est i nã

T. c. 18.

N

pꝛimo aque inditũ: vt apparuit dĩa. 12. ⁊ 13. igiƭ ⁊ calidũz erit in nã: qd̃ nulli nisi igni: vt ex p̃missis visum differẽtijs: põt adaptari. ℭ Amplius Cõmē. 2. de gene. ⁊ coꝛ. qñ aliqd̃ ɔ̃riuz fuerit in aliquo: necesse alterũ in eo iueniri: sed frigidum iuenitur in gñe q̃litatũ: ꝗ̃ ⁊ calidũ. Cõtraria ꝟo expetunt subiecta diuersimode affecta seoꝛsum tñ: nõ enim vna fm oẽs determinationes oppõnis coexistere possunt. Cuz igiƭ aquã frigiditas disponat: ignē caliditas afficiet. Jtaqꝫ ignis est calidus: qd̃ nullus cõpos negat mente.

Cõsr. cõ. 43.

Propter primum

ꝟo sciẽdũ ꝙ ignis est duplex: ꝓprius quidez ⁊ est ꝑ nãlis. vñ ꝑ metheo. Qd̃ ɔ̃sr igiƭ ꝓpter ɔsuetudinē vocamus ignē nõ est ignis: excessus eniz calidi ⁊ velut feruoꝛ est qd̃ ignis. Alius ꝟo sphericus: q elmtũ ꝓpꝛie ignis extat coꝛpus simplex exñs: cuius nãlis locus super oẽs elemẽtaria existit partes: q est cõcaua celi superficies: leuitatē habens absolutã: cui⁹ nã cala ⁊ sicca: cui⁹ esse in gñatis est maturare: subtiliare pmiscere ⁊ friditatē submittere aliop: cui⁹ fm Algazelē nõ est nisi vna tunica. simplex enim est ⁊ vnifoꝛmis: nec hz lumē fm ēt. A. de celo ⁊ mũdo: aut coloꝛē: sicut neqꝫ coꝛpus celi vel aer: sz est subtilioꝛ eo. si enim haberet coloꝛē ꝓhiberet videre stellas in nocte: ⁊ lumē faceret sup terrã: sicut ignes accẽsi in ea. Vñ Auer. de sen. ⁊ sen. Ignis nõ lucet nisi qñ adunatƭ cũ alio coꝛpoꝛe: qd̃ innuitur. 3. de ge. aialiuz. Ignis semp videtƭ foꝛmã nõ ꝓpꝛiã hñs: sed in altero coꝛpoꝛe: ũ ꝑit eniz aer vel fumus aut terra videtƭ qd̃ ignitum. Coloꝛ aũt candele ⁊ lumē ipsius nõ fit nisi ex pmistione ignis clari in fumo tenebꝛoso: ex qbus ɔiunctis fit lumē ⁊ coloꝛ: ⁊ silr ignis purus coloꝛē nõ habet: qd̃ õñditƭ: qꝛ vbi ignis foꝛtioꝛ est in candela: illic vix coloꝛ inexistit: ita vt videatƭ. q. fenestra vacua: in qua nõ fit nisi inanitas ⁊ aer: ⁊ veriõꝛ hic ignis est ille q ē ibi. Ignis ꝟo alteri⁹ ꝓpꝛij elmtaris tres vt indicatũ sunt modi. s. ignis carbo: flãma ⁊ lux. 5. topicoꝝ 2° de partibus 2° ca. ⁊ simpliciũ ꝑ. fm eniz mãm diuersificatƭ: cũ verus ignis ⁊ vlter elmta in ptes q̃ sunt diuersarum foꝛmarũ diuidi minime possint. Sũt enim specie indiuisibilia: ⁊ si quãtitate aut rõne applicationis ad mãm diuidantur: nam si materie ignis occurrat terrestri ignis carbo cõsurgit: si ꝟo aquee flãma: ⁊ si aeree lux efficitƭ. ꝓpꝛie enim aer luminis est susceptiu⁹. Cã qdē quare ⁊ sphericus dicitƭ ignis: quia nõ habet ille nomē nominatũ aliud ab isto sicut est nomē nominatũ glacies ⁊ aqua. ꝙ si esset nominatum: vocaremus aquã glaciem. Alexãder metheo. ibidez. Calidũ quoqꝫ sicut ⁊ alia quelibet elementoꝝ qualitas duplex existit: ꝑ se qdē a ꝑ accñs. Per se ꝟo aut in sũmo vt qd̃ ignis. aut respectiue: ⁊ id aut actu q̃le qd̃ aialiũ. vel potẽtia seu v̄tute vt terrenascẽtiuz: ꝑ accñs aũt vt calidũ aque.

Cap. 1. in medio.

O

Auer. 4. celi cõ. 12. pꝛ̃sime^m. Colli^r ca. 12. p^o ꝑn. ⁊ cap. 14. post me^m Circa ꝑn.

Versus fi. Ca. 15. ꝑ fue finē. Dist. 2° c 3° versus finē. ⁊ di stin. 3° ca. 4. circa pncipiũ.

P

Propter secundum

qdem sciendũ ꝙ qdã sequẽtes apparẽtia ⁊ sophismatib⁹ decepti posuerũt ɔ̃dictoꝛia simul foꝛe nedũ ɔ̃ria vt ⁊ ignē dicant esse frigidũ sicut apparet. 4. meta. destatũ. hi eniz sillces sunt testificãtib⁹ Anaxagorã ĩdicãtez sup niuē sapientē ꝙ nõ est alba: qꝛ dixerũt opoꝛtere virum sapientē in rebus nãlibus exaltare animã suã a sensu: ⁊ ponere ipsam altioꝛē illo: ⁊ deridere imaginationes suas simplicium. 2. ca. 1. quibus vtiqꝫ nõ est insistendũ: cum sensum negent egentes eo: ⁊ omnem demum cognitionem.

Colli^r te. cõ. 21.

Q

Propter tertium

equidē sciẽdũ ꝙ ignis calidus est ⁊ in sũmo. vnde ꝓbl. 25. Ignis semp calidus ⁊ eo nil calidius. ⁊ pharmacorũ ꝑ. dist. 2. ca. 4. in ꝑn. Nõ est mirũ si aq̃ sit igni ɔ̃riacuz sit in sũmo caliditatis ⁊ sicci. ꝗ̃re ꝑ theoꝛice. Calida sba q̃ in vltimo est caloris est ignis. Qd̃ ꝓbatƭ: qm̃ id qd̃ imediate calefaciẽti supponitƭ estqꝫ susceptiuũ calitatis: redditƭ calidum ab eo: hic aũt est ignis: reponitƭ enim sub oꝛbe imediate calefaciẽte motu ⁊ luce. scd̃o celi ⁊ mũdi. ⁊ metheo. 1. qd̃ prioꝛes dictant oẽe. ℭ Adhuc qd̃ opus iducit caliditatis

Et cõple. 2° ca. 2°.

Proble. ma. 19.

Cap. 5. p^e medium.

Colli^r te. cõ. 42.

A

Ca.p° cir ca pn^m.

est calidū:cū actio faciat scire formā sic trāsmutatio māni: dīs.13.id ꝟo agit ignis:calefacit eniꝫ euaporationē resolu tionē inducit:rarificat:alleuiat:aggregat : que eidē tribuit ꝛ que diuersa segregat:digerit ꝛ friditati ꝯriaꝛ:supꝑiora pe/ rit:adurit ꝛ hꝫ. Itaqꝫ hꝰ est calidus. ℭ Sciendū tñ ꝙ itēn/ sior est caliditas in igne hic māli : ꝙꝫ in igne formali elnto: eo ꝙ ipsa in solidiori suscipiꝛ subo: qd ondit ca calibi ipres sa ꝛ stupe:qd fortassis ꝛ ad finē factū ē gnōnis:ne ignis re/ liqua corrūpat elnta misti. vñ Cōmē. sup id scdi de gene. ꝛ cor. Ignis est arño calidi ꝛ sicci. lō nihil ex igne gñaꝛ: vt ēt tactū de gnōne aialiū scdo. Quare Alexāder. Hoc nō inue nit nisi in igne qui est hic. Ignis aūt q est in vltimo ꝯtinui/ tatis pura orbis nō est i fine caliditatis ꝛ ebullitiōis. Que ꝓpter plura elnta sunt cōe gnōnis. ℭ Sed ꝯ id. ꝓpter qd vnūqdqꝫ ꝛ illud magis. ꝓpter ignē aūt q ē elntū: alia sūt ca lida ꝛ elntata:ita vt ignis qui hic existit. ℭ Adhuc in vno quoqꝫ genere vnū extat pᵐ qd est cā calidoꝝ posterioꝝ: vt ignis est calidissimus. Est nāqꝫ alijs hic cā caloris meta. 2.

T.c.31.

T.c.4.

B

Jo aūt videꝛ ignis q est elntū:cū verū sit eius esse. ℭ Dōm ꝙ ignis elntuꝫ pᵐ extat calidoꝝ:ꝛ ꝙ illud phi veritatē hꝫ i analogicis:nō aūt i pure vniuocis: vt hic homo gñatus est ꝓpter hunc gñantē. igiꝛ generās hō magis est gñato. non valet:neqꝫ in pure equocis: vt in hoīe picto ꝛ vero: ꝟificaꝛ eniꝫ in analogicis ꝛ in his in qbus faciēs generās est tota cā eius qd fit. qd nō hic euenit:cū ignis calitas fortificeꝛ ꝓ pter māni suscipiētem illuꝫ: qd signāt māe ostense. simlr si aliqd est pᵐ ꝛ alicuꝰ cā: id pōt sibi amplius ꝛ minus iesse fm subiecti vt tactū susceptionē aut aliter quocūqꝫ modo. ℭ Nosce ēt cū eo qd tactū nona. ꝙ nā duplex est : vlis ꝛ p/ ticularis. vlis qdē vt afflans ꝛ imprimens in hec iferiora: ꝟtus celestis q̄ adheret vie vni ꝛ ordini:qd indicat morꝰ il lius a quo bonitas ꝛ ꝑfectio causaꝛ i istis. vñ scdo cretico rum. Oē bonū pulchꝛū ꝛ oē qd ordini vni adheret ꝛ vie ꝛ ondiꝛ in eo vestigiū sapie nō est illō nisi de sursum. ꝑticula/ ris ꝟo est ipressio in hec infima sigillata ꝑori vli. regiꝛ eniꝫ ꝛ gubernaꝛ per illā que ēt duplex existit: vna qdē ifima: al tera ꝟo duaꝝ media sicut q̄ viuētiuꝫ nā fm magis ꝛ minꝰ distans ab illa supiori: ꝛ fm hoc plus aut minus ordinata: vt humana maxie cū ei amplꝰ appropiquet. Infima qdeꝫ sūt q̄ elntoꝝ ꝑori: ꝓpter lōge distare: fere opposita: ꝛ iō mi nime ordini vni adheret ꝛ viere ꝓpa mā pᵃ ꝛ que elntoꝝ si bi viciniora. quare factū ꝙ multa sunt ꝯ nām particularē: nō tñ vniuersalē: cū ea sit particularis cā ꝛ dñatrix nāe. vñ lꝫ mors sit ꝯ impetū nāe particularis nō tñ vniuersalis. Et ꝓpterea scdo celi ꝛ mūdi sentū ꝛ ois defectus ꝛ corruptio est ꝯtra nām: ꝛ gnio physico. Corruptio non est extra nāꝫ. senescere eniꝫ fm nām erit: ꝛ ita femella di masculus orba tus vel occasionatus 2° de gene. aialiuꝫ. nā enim ꝑticularis ꝛ ꝓprie que forma existit: perfectuꝫ semꝑ ꝛ mare intendit: cū sit qd diuinius: sed vniuersalis cū nā ēt que mā ꝛ maxie ꝓpter ꝑuationē admistā famellā ēt adoptat: cū sine ea non possit gñatio saluari qcqd senserit. A. qñqꝫ. Simil'r ꝙ aq̄ maris fluat ꝛ refluat ꝯ nām particularē ipsius existit: cum eius nāllus sit quiescere: sed nō ꝯ nām vlem: vt motuꝫ lune mouētis mare fm ꝙ ad angulos q̄tuor mundi occurrit: dif/ ferētijs. 88. ꝛ. 168. per huncqꝫ moduꝫ ignis descendit leuis admistionē. ꝛ terra eleuatur ad eandem grauis.

Copl.s. In meᵒ

C

To.c.37.
T.c.56.

D

Propter quartum quidē. ad ꝑmū dōm ꝙ ignis in sphera sua nō dr ꝓprie in se calefacere: cū id dicat trāsitū in mām exterio/ rem que in eo nō existit: sed vbi ꝯiungiꝛ aeri: sed calescere dr verius cū actionē dicat intrinsecam fere ad moduꝫ eius qd est appetere ꝛ agere. Ignis aūt hic mālis in mā eius ex/ tranea ꝓprie diciꝛ calefacere: cū in vna eius trāseat in aliā. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ignis nō descēdit deorsuꝫ ꝑ nāꝫ. ciꝰ ꝑ/ palāꝫ vi nāe vt tactū vlis gubernātis gnōnē ꝛ corruptio/ nē: neqꝫ mistio est simplr nālis: sꝫ potiꝰ fm qd violēta: pu/ ta ex iclinatione ignis in sursuꝫ. Et ꝓpterea dici pōt ꝙ mi/ stio q̄dāmō violēta: ꝛ magis rōne ignis ꝙꝫ alioꝝ elntoꝝ. Et qꝛ q̄dā violētia ꝛ oppositio mistis includiꝛ : tum rōne pri/ marū qualitatū: tum qꝛ scdaꝝ localiū necesse sit mistū ali/ qñ corrūpi. ℭ Ad aliud dōm ꝙ sermo hic est de igne ꝑut est elemētū: tu aūt adducis ignē elemētatū vt ostensuꝫ ꝑus. ℭ Ad aliud dōm ꝙ nō corrūpit orbē nec agit in ipsum cuꝫ actus agentium sint in mā patiēti ꝛ dispositū: orbis aūt hꝫ nō suscipit impressionē: cū fm Cōmētatorē nō secum cōmu/ nicet in mā. Corpora nāqꝫ celestia nō recipiunt peregrinas impressiones neqꝫ aer corrūpiꝛ calore ei cōtiguus: qꝛ ignis superior vt tactū nō calidus omnifariā: ēt remittiꝛ in calo/ re ꝓpter distare a causis calefacientibus. orbis resistit etiā igni cum alijs elemētis frigidis hñtibus ꝯrietatē ad ignē: ꝛ ꝓpter hoc impugnaꝛ: ꝑ metheoroꝝ. Anaxagoras ponēs supra hunc aerem totū esse ethere lucido inflāmato plenū. Cum enim hec inferiora elemētoꝝ nihil sint vere respectu ipsius corrūperenꝛ oino: ita vt gñatio ꝛ omnis cessaret mo tus hic: qd omnifariā respuunt peripathetici.

E

Libro de sba orbis in pn. ꝛ 2° celi cō. 3.

Phs cap. 1. circa pn cip ꝛ Cō mē. ca. 2°.

F

ℭ Differentia. XVI.

Quod elementa sint in misto actu fm formas eoꝝ i eo maneāt sbales ostēdiꝛ: qm̄ ex elemētis ge/ neranꝛ generata ꝛ ꝯuertunꝛ ꝛ in corruptione nō corrupta in suis formis ēntialibꝰ. A. sexto meta. Inquit ēt elemētū corporeū in misto fm essentiā exi/ stere. qd ꝛ inuit ꝑmo ꝑmaꝫ qñ dicit plurimū vnius elemen/ toꝝ plurimū alterius cōtāgere. Uerius aūt cōtactus solus existit corpoꝝ: ꝑ de gene. ꝛ cor. ℭ Eri. Ois actio ꝓuenit ab eo qd est actu. 9. meta. sed elnta agūt ꝛ patiunꝛ i misto: alio quin mistū corruptibile nō foret. ℭ Palin. Si elementa in actu nō ꝑmanēt in misto iam nō mistio causabiꝛ: sed magis corruptio: cū mistio subm ꝑsupponaꝛ. Est enim miscibiliū alteratoꝝ vnio. ꝑ de ge. ꝛ cor. Alteratio ꝟo a gnōne distat. ibidē: qm̄ alterationis subm actu existit: gnōnis aūt poten tia. ℭ Itidem: si forma sbalis misti sit actus māe: formis simpliciū corpoꝝ elemētoꝝ exclusis: tūc simplicia corpora elementoꝝ ratione ꝑdentcum elemētū sit id ex quo cōpo/ nitur res ꝑ: ꝛ est in eo indiuisibile specie in aliaꝫ spēm: dꝛia 11. sublatis ꝟo sbalibus formis simpliciū corporū nō cau sabiꝛ mistio. ℭ Palin. Si nō manent actu tunc videꝛ: cum mā misti nullā actu formā obtineat nec simplicis nec com/ positi: ꝑ ꝑuatio eius sit adeo gñalis ceu que māe ꝑme: sed ipsa est simplex omni de se carens forma : cū in fundamēto nāe nihil sit discretuꝫ. meta. 1. igiꝛ ꝛ mā compositi. qd oino extra rōneꝫ existit. ℭ Adhuc mā misti cōis existens per ni hil efficieꝛ ꝓpria huiꝰ vel illiꝰ mā. reciperet eniꝫ tot formas cōpositi mā: quot ꝛ ꝑma. ℭ Amplius cuiꝰ est potētia eius est actus: de somno ꝛ vigilia ꝑnᵒ: si igiꝛ elemēta sint poten/ tia in misto: erunt ꝛ actu: cū ens oē potentia sit aut actu: sūt eniꝫ primaꝝ dꝛiaꝝ entis. 5. meta. ℭ Rursus. vbi ꝯuenit in/ uenire ꝓprietates ꝛ passiones elemētoꝝ: est ꝛ ipsa reperire: cuꝫ passiones sint a subiectis inseparabiles: phy. ꝛ gnōnis ꝑmis: sed has in misto est reperire. ℭ Etiā dicunt Halyab bas ꝛ Isaac amarā. in corruptiōe aialis partes eius in ele/ menta resolui: vt spiritus in aerē: calorē nāe in ignē: humi/ ditates in aquā: ꝛ ossa cū eis ꝓportionabilibꝰ in terrā: ap/ parens elntoꝝ ꝑ. vnde Simpliciꝰ scdo celi ꝛ mūdi. Theo/ frastus ab oculis hoīs flāmā segregari narrat. Megethiꝰ autem Alexandrinus medicus mihi narrauit a viro sciati co ignem exiuisse a vertebro coxe ꝛ combussisse omnia : in quo ꝛ cessauit passio. Elementa igitur fm formas ipsorum essentiales sEu actu in misto existunt.

Prio suꝑ h. ca. 10. post meᵐ. Hoc. 3°c. 1. in ꝑnᵒ. T.c. 44. ꝛ 45.

Collr. c. 13. in fine

G

T.c. 30. in fine. Collr ꝑ. ca. 10.

T.c. 13.

T.c. 14. ꝛ 16.

T. 14. 3° libro c. 5. añ me. 14.

H

Pᵒ meᵐ

In contrariū vt ꝙ potētia solū: signant ēt aucto ritates ꝛ firmāt rōnes. Prio nāqꝫ de gene. ꝛ corru. saluaꝛ virtus elntoꝝ in misto. vꝫ. 3. ꝟo ce li ꝛ mūdi. In carne. ligno ꝛ vnoquoqꝫ taliū ē potētia ignis

T.c. 84.
T.c. 32.

I

Ca. pmo. Circa fi.

⁊ terra: ⁊ scđo de partib⁹. Melius forte cōpositionē dicere ex virtutibus elītoꝝ q̃z ex terra ⁊ aere: aq̃ ⁊ igne: nō ex his sed sicut in alijs dictū est. ꝓus humidū enim ⁊ siccū ⁊ fridū ⁊ calidū: mā cōpositoꝝ corporū sunt. vn̄ Gal. p̄ elemētorū. Dicit Aristo. elemēta ꝯfusa fore estimasse qualitatibus so/lis: idcirco dogma eligendū ꝓpter certitudinē: eo q̄ ab incon/uenienti ꝓseruat. Et Isaac elītoꝝ librū initians. Phs in ple/risq̄ libris suis diffinivit elītū eē rem ex qua gnōne pma aliquid gnaf ⁊ existit in generato ex ea: potestate nō actu. ¶ Adhuc qdē ex pluribus entibus actu nō fit vnū actu p

Tex. 49.

cēntiā. 7. metaphy. sed elīta vnū actu vt ꝯfessum ꝯstituūt. ¶ Eti. Si forme permaneant elītorū in misto actu ipsum iam pluriū existet formaꝝ: qđ est falsum: cum vnius rei sit vnicū esse perfectiuū: ceu philosophia sentit pipathetican/tium rōne. ¶ Palim: cū quelibet particula et minima misti

Tex. 86.

sit mista: pmo de generatione ⁊ corruptione. In eadē qua/tuor erūt elemēta corpalia: ⁊ ita in eodē locoꝝ minio pluri/

Te. c. 69. Tex. 8.

ma situabunf corpora. Cuius ꝯriuz scđo de anima ⁊ q̃rto dicif physicoꝝ. sunt igif in misto potētia non actu.

K

Propter primum v̄o sciēduz q̄ cum mistio sit elītoꝝ seu miscibiliuz in vnū fm veritatē ꝯuētus: ꝓmitus eē elīti: mistionis actus ⁊ potētie ostēdaf. 2° quō miscibilia nāliter moueanf ad mi/stum. 3° que ⁊ quot sint de rōne mistionis ꝯditiones noten/tur. ¶ Propter hoc pm̄ sciēdū q̄ qd sit elītū ⁊ quot modis dicaf dr̄ia ostēsum est. 11. Est aūt mistio multiplex: vna qui/dem vera superius iaz diffinita: in qua ex qualitatib⁹ misci/bilium alteratione corruptis resultat noua q̄litas ex illis in misto: de qua nūc est sermo. Est ⁊ alia nō vera multiplex

Ex h̄ hēs fm Cōci. q̄ eēplo q̄ ...

etiā: qm̄ aut p iuxtapōnē ceu aq̄ oleo: aut fm misturaz ve/lut ordea frumētis. vel fm adherētiam vt lapis lapidi: aut fm vnionem ⁊ assimilationē: sic sanguis carni ⁊ medulla ossi. vel fm iclauationē ceu lignū ligno: aut fm detentionē ⁊ circūplicationē: vt anulus anulo: q̄daz fere media existit inter istas extremas sic vt qn̄ vnū miscibiliū talr alij cōpli/caf: vt sensus nequeat discernere: sic euenit in mellicrato ⁊

L

aceticrato. Imitanf eniz nām taliū cōponētia: ceu qdē fm mistionē reputata fore: nō existia v̄o fm veritatem ⁊ apud nām subalr quēadmodū elīta. Alexāder in ꝓblematibus. Mistio enim certa nō est ad sensum: neq̄ eius ita minimū:

Collr cir ca pnci.

sed eēntialr ⁊ vere p̄ elītoꝝ. ¶ Est aūt potētia duplex vna quidē remota distans ab actu nō parū: aptitudine tamē ad ipsuz ita dicta. Reliq̄ v̄o scđa fora dans eē rei: act⁹ et pm⁹ noiata. Silr ⁊ actus duplex: vn⁹ qdē pmus potētia. vz. p̄sa ta. ⁊ alius scđs q est operatio cuius nihil qdē potentie. Sic igif aliqd est tm̄ potētia vt pma: aliud actus solū sic actio. quidam v̄o mediuz vel vt potentia scđa seu actus primus. pma equidē potētia dicif ⁊ simplr potētia respectu forme. altera v̄o fm qd: qm̄ relatione actus opatiui: ipse v̄o act⁹ ecōuerso. hic aūt actus sumif pro p̄ sine potētia scđa: potē/tia v̄o pro po⁹ p⁹: que iclinatio est q̄dā ad actum pm̄ seu for mā: dr̄ia. 56. Forma v̄o subalis seu essentialis est illud per

M

qđ res eē h̄z ⁊ in spē locaf: ab ea nāq̄ quidē spēm sortitur. ¶ Propter huius v̄o scđm sciēdū q̄ in oi actione ⁊ passio ne māz cpꝫ ⁊ agens motū a fine: forme ipressiuū actualiter ꝯcurrere. Materia siqdē misti elīta sūt seu miscibilia. Ele mētū eniz est sicut mā remota indisposita. miscibile v̄o ceu ꝓpinq̄. Sed agēs duplr existit: quoꝝ vnū est motor immo bilis dans cūcta moueri: vt cā p⁹. vt Boe. Immobilisq̄ ma nens das cūcta moueri: de ꝯsolatione. Scđm v̄o virt⁹ or/bis cū his q̄ locanf in ipso astris: que duplicia existūt: q̄dā eni sūt erratica: vt septē errātes seu plāete dicti q̄ꝝ sol fons calitatis spherā cōmouet ignis: luna v̄o pm̄ hūiditatis sphe rā ꝯcitat aq̄: qđ ondit mot⁹ accessus ⁊ recessus eiusdē fm motū diurnū celi q̄dratiuū 4°r pūcta cardinalia cōstituen/te: dr̄ia. 168. Aerē v̄o ꝯcitāt qnq̄ alij: Saturn⁹ nāq̄ ad fri/giditatē disponit ipꝫ ꝯgelatiuā mortiferā. Juppiter quoq̄

N

calorē ⁊ humiditatē illi cū tēperamēto ꝯstat. Mars calidi tatē estualē cū siccitate. Uen⁹ friditatē cū humiditate men/surate: sibi qdē Mercuri⁹ cōicabilitatē ac passibilitatē eius idifferēs attribuit: ⁊ iō diuersi mot⁹ sūt in aere repti. q̄daz v̄o astroꝝ sūt fixa i sphera octaua locata ex qb⁹ fm Ptol. ⁊ Hipcū. 48. sine suis gestaminibus ꝯcreanf imagines seu forme: ceu in cāe assignatiōe physionomie p me notaui con structe. Cui⁹ mot⁹ fm Ptol. in. 36. milibus annoꝝ cōplef: cuiq̄ illi⁹ g̃duū cētū deputādo ānos: nūc aūt circa. 70. ve/rius dr̄ia. 9. ⁊ tractatu quē de motu octaue ꝯstruxi sphere: ex c⁹ motu cā p⁹ fulcito ꝯtiget tādē signa septētrionalia me ridionalia fieri: ⁊ eꝯ vniuersaz sic vicissiz habitationē per/mutari vt ibidē declaraui. vn̄ matheo. p. vbi nūc est arida olim fuit mare ac ecōtra. vult. n. ꝓmutationes h̄ꝫ infinities iterari. Ex hoc q̄z mirabiles in occultis et terre visceribus ipzimunf imagines: v̄tus siquidē astroꝝ ad īfinita delapsa ⁊ maxie solis sibi per radios ignis virtutē sociat ⁊ ꝯiūgit.

Ca. 5. circa finem. Eodē libro p° ca. pmo circa pn̄.

O

Ignis nāq̄ qui est in cōposito radijs introducif solaribus maxime cū alijs ⁊ nō per motum eius nālē deorsum: sꝫ ma gis violentū ex nā inductuz vniuersali. dr̄ia premissa. hi et agunt in terram ⁊ aquā ac vniuersaliter in ꝯtinēs calefaciē do ⁊ vapores in mediū vt in aeris supficiē attrahendo vbi mistū ꝯficif ceu in metherologicis mōstratur. Iꝫ eniz sit cō tra nāꝫ grauitatis terre ac aq̄ superiora petere. ⁊ ignis leui tatē descēdere: nō tñ est ꝯ nām motoris pmi vlis ⁊ cōiuncti particularis: velut motor est celi q cā ois est trāsmutatiōis pmaria: mot⁹ nāq̄ est ipsius tāq̄ mot⁹ cuiusdā sapiētis fꝫ Mesahalach de sphera mota: ad quē ois q in elītis existit in elītaris reddif. 8 physi. Cōmētator. Et iō vt ex. 12. elicif

Coll' c°. 20. ... T. c. 38. Coll. 1. c. 37 39 ⁊ 41 5° c. 3. circa pn̄.

mera. opus nāe opus est intelligētie: motor qdem hic velut aia operaf que cā pncipalis in aiatis est actus ois: scđo de aia ⁊ collꝫ. 4. vnde simplr alimēti cā est ipsa. Ignis v̄o q̄dā modo ⁊ ꝯcausa: eo q̄ oium nā cōstātiū terminus est ⁊ ratio magnitudinis ⁊ augmēti aie siqdem ⁊ nō ignis qđ tale. Ea nāq̄ sursum eleuat qnq̄ grauia. leuia v̄o deorsuꝫ adducit

P

ꝯtra mobilis iclinationē oino: ceu dictāt cholere: naꝫ nigra grauis petit os stōchi sursum tēdens: rubea v̄o leuis iestina deorsum: vn̄ mistio nālis existet nō paruꝫ dr̄ia pori. De/ducif iridē ignea v̄tus deorsum vaporib⁹ pluuie ⁊ roris q bus admiscef: cuius qdē signū: q: aque pluuiales ⁊ rores

Ca. 1. circa pn̄.

vaporosi extant calidi ⁊ digesti. Quidā v̄o dixerunt vnuꝫ elemētoꝝ fore in alio in potētia: vt metau. p. Qđ forte non valet: q: mistio sit ex elemētis ꝓut sunt simplicia suo mō ⁊ nō fm q̄ extāt in alijs elemēta: dictū et dr̄ia pori ignem ele/mētū minus habere caliditatis isto māli: plura enim elītorum sunt cāe gnationis. Ueniunt autē miscibilia in mistio/nem animalium ⁊ ꝓpie ꝓfectoꝝ per terrenascentia: ex his enim cōdunf cibi ex qbus humores ⁊ spermata: ⁊ ex illis

P° me° ⁊ 2° ...

tādē per viā originis ꝯstituunf aialia elemētoꝝ p̄. Est eniz mā pmitus pma: deinde elemēta: demum terrenascētia: po/stea cibi: deiceps sang. postea humiditates ⁊ spermata: de/inde mēbra ꝯsilia: postea que officialia: ⁊ vltio embrio vel

Q

fetus. Finis quidē perfectio extat vniuersi ⁊ mistorū boni/tatis diuine participatio. Forma aūt mistionis apparet cū ipsa forma quedaꝫ existat. ¶ Propter 3m̄ h̄ꝫ sciēdum q̄. 8. vel. 9. sunt cōditiones ad mistionē reqsite: quaꝝ pma q̄ mi scibilia permaneāt in 3° ⁊ nō in alterū corrupta: hec nanq̄ inter mistionē ⁊ gnōnē h̄ꝫ dr̄ia. vn̄ Aristo. Neq̄ māim cō/bustibilis. f. igni: dicimus cōmisceri neq̄ misceri qn̄ exar/det sed ignē generari: sic et nec cib⁹ ꝓmiscebif corpori. Re

Porio de ge. ⁊ cor. te. cō. 83.

quirif ⁊ scđo q̄ miscibilia sint corpora: nō eniz accńs cōmi stionē suscipit cū subo. vnde neq̄ figurā cū cera neq̄ cū cor pore album: neq̄ accidēs accn̄ti cōmiscef: ceu neq̄ discipli ne album cuꝫ oporteat iterum ex misto separari miscibile. Propter qđ expetif tertio q̄ nō semp ꝓmaneāt ꝯiuncta: ve rū et sequestrenf ex misto qnq̄. Quarto q̄ sint minima q̄n/titate oino: ita q̄ mistio non sit sensu vt ordei ⁊ milij. cōiun/

ctoꝝ:sic eniꝫ qđ mistū hoī esset:linceo nō foret. Lꝫ enim ea thimia erugo:lythargirū ꝛ vçisur videant̃ esse idē ꝛ vnū vl time trita ꝛ ꝯiuncta:nō tñ vere sunt sed plurimaꝝ elemētoꝝ ꝑmo. in ꝑn°. Opꝫ ꝛ q̄nto omiomera sibi ꝛ homogenea exi-stere. Anomiomera nāqꝫ aut etherogenea vt nasus ꝛ ocu-lus misceri nō ꝯtingit oīno. Sexto q̄dem ꝙ sint ꝯtraria si-mul actiua ꝛ passiua cōicantia in mā. Septimo ꝙ equipo-tentia sufficienter existent ꝛ nō dispariā. si vnū enim aliud su-peret potētia aliq̄lr nō miscebit̃ illi velut ea stāno. Et si vin cat oīno trāsitus fiet in dñans ꝛ nō mistura vñ vna vini gut ta mille nō miscebit̃ amphoris aque cū soluat̃ spēs ꝛ tran smutet̃ in dñans. Octauo ꝙ sint terminabilia hñ ita vt ab eoꝝ remoueant̃ viscositate:fluxibilitate: euaporatione ac resolutiōe:qđ accidit cū miscibilia perfecte fuerint adinui-cez applicata: vnū enim ab alio suscipiet qđ ꝓus nō fuerat in seipso ꝑ apparēs. Addit̃ ꝛ nono opoꝛtere nō penit⁹ fore similia:cum sic actio nō ꝓueniat ꝛ passio:nec oīno diuersa: quia iam ꝯtria forent in eodeꝫ:sed media inter ista:debēt ēt partim corrupta existere ꝑm par.em ꝟo saluata:vtrūqꝫ nāqꝫ saluat̃ eoꝝ de humiditate ꝛ primo de gene. ꝛ corru.

B

Te.c.84.

Propter secundum

ꝟo sciendū ꝙ de hoc quesito fuerūt multe opiones:ꝛ iō difficile ꝯcludit̃ a soi. ꝑ cuius ēt difficultatē idi cat rei nā cū ipsum sit de mistione. Circa hoc aūt est actus dei ꝛ nāe:vt ait ꝑmo cōpl'onuꝫ. Appositio sive cōmistio eius qđ tale ꝑm parua ꝛ nō ꝑ totum ꝯfusio:sed per totas ambo ꝯfundi dei ꝛ nāe opus. Propter qđ sufficit de talibus ꝓba biliter veritatē enunciare. scđo celi ꝛ mūdi ꝛ meta. 1. Et iō aliq posuerunt miscibilia ꝑmanere in misto actu seu ꝑꝫ for mas eoꝝ essentiales. Alij ꝟo potētia seu ꝟtute. nōnulli fere modo quodā medio actu operatiuo. Ponētiuꝫ aūt ea ma-nere in misto ꝑm formas:q̄daꝫ voluerunt eas actu ꝑ ꝛ scđo integras existere:vt Empedocles phs ac eius Asclepiades medicus collega:seu Democritus phs ꝛ Epicur⁹ illi⁹ imi tatoꝛ Athomos ꝛ corpora senserūt tenuissima incōpacta re rum ꝑncipia. elemētoꝝ ꝑ. quod erroneū valde:vnde coru-dem ꝑmo. Quicūqꝫ opinant̃ fieri qđ cōpositoꝝ corpo. vnū sensibile manētibus q̄lia sunt elemētis:ꝛ solū cōmistis ad-inuicē vt in aceruo frumēti or. ꝛ fabaꝝ impossia dicunt. Ita enim fere nulla conditio mistionis saluabit̃ antedicte:nec ꝗ mistio foret certa:sed sensibilis ꝛ phātastica magis:neqꝫ ex ipsa vnuꝫ ꝯsurgeret in forma:sed aggregatiōe solū. ¶ Alij aūt dixerūt eas trāsmutari:ꝯfundi ꝛ alterari per totū:qua re ibidē. Quicūqꝫ ex igne:aere ꝛ aqua ꝛ terra trāsmutatis ꝯfusis ꝛ alteratis per totū mistū opinant̃ fieri sensibile:ꝛ si insensibilia sint illa ꝯtingentia ꝛ vera dicunt. Cuius pōnis fuisse videt̃. A. 6° meta. ꝛ ꝑmo ꝑma. voluit eniꝫ ꝙ elemēta haberēt duplex esse seu actū:ꝑmuꝫ q̄dem qđ hñt ex primis eoꝝ formis subalib⁹:2m aūtē vt sunt ꝯiuncta cū accītibus nālib⁹:q̄ue potētie sue nāles existūt ab eētijs ipsoꝝ fluen-tes velut est calidū:frigiduꝫ:siccū ꝛ humidū. dicit g̃ ꝙ ele-menta quo ad esse ꝑm nō manēt in misto vsquequaqꝫ: imo ipsoꝝ corrūpunt̃ excellētie in vnoquoqꝫ ꝑm medietatē ad alterum:ex q̄bus q̄litas resultat media que actus extat mi sti. Habēt ēt elemēta duplex eē:liberum q̄đā ꝛ integrum: aliud ligatum ꝛ partitum. Liberū quidem ꝛ integrum vo co qñ ignis aut aliud elemētum cōsideraṫ in sua sphera in qua nāliter locat⁹ ꝑseuerat:ꝛ ita nō cōcurrūt in mistū. Di-co ꝟo ligatū ꝛ ptitū qñ ab alio est alteratū ꝛ aliud alterās ꝛ diuisum in ipm:ꝛ ecōuerso ita ꝙ plīmū ꝛ vni⁹ sit cū pluri mo alterius minimū ēt vni⁹ cū mimo alterius ꝛ ita quo ad esse ꝑmū manēt in misto. ¶ Monebant̃ autē ꝛ isti:qꝛ vi-sum est ipsis ꝙ nisi ꝑmanerēt elemēta iam non foret mistio: verū magis corruptio. Itidē:actus misti eēt iaꝫ actus māe ꝑme imediate:sicqꝫ mā ipm susciperet nō ꝑsuppositis corpo-ribus elemētarijs simplicib⁹ ita vt elemēta rōnē pdant ele mentariaꝫ. q̄bus vtiqꝫ qđ dōm tertio ꝛ q̄rto apparebit ꝓi-cendoꝝ. ¶ Hāc autē pōneꝫ nitit̃ destruere Cōmētatoꝛ 3° ce li ꝛ mundi:ꝛ si eam cōcedat in fine ꝑmi de gene. Ad ipsam nāqꝫ multa ꝯsequunt̃ impossia vt ꝙ nulluꝫ ens generet̃ ex ei⁹ diuersuꝫ ab ipsis in forma subali verū in accītib⁹ solū. ¶ Itidē si elemēta ꝑmaneant actu in misto cū hꝫ ꝑmū esse actu ēt impoꝛtet. ꝛ iō cōpositū nō habebit vnā formā suba-lem:sicqꝫ vnū vere nō erit:sed aut aggregatiōe solū vel con tactu. ¶ Adhuc ꝯtinget vt q̄libet forā sit ab alia distincta: ita vt q̄tuoꝛ corpa sint in minima qualꝫ pte cōpositi. ¶ Rur-sus si forme relinquunt̃ elētoꝝ in cōposito in suis ꝑfectio-nib⁹ ꝛ in q̄litatib⁹ ꝑmutent̃ ac alterent̃ ꝑm ampli⁹ aut mi-nus posē fiet vt elētoꝝ ab his denudent̃ forme q̄litatibus ꝑm totū:ꝑs nāqꝫ ꝛ totū eiusdē sūt rōnis:hystoriaꝝ ꝑn°:cuꝫ tñ ignis nō sit ignis nisi per caliditateꝫ ꝛ sic. in fumo. ꝛ ideo post talia subdit ꝙ paucitas exercitationis Aui. i nā ꝛ nā-lib⁹ ꝛ bona ꝯfidētia in ꝓprio igenio ipsuꝫ ad hos perduxit errores. ¶ Quā ēt modernoꝝ aliq vitiant pōneꝫ:eo ꝙ im-posē sit māꝫ ꝑm idē diuersas suscipere formas elētoꝝ. Si eni in corpe misto fore subales elētoꝝ saluarent̃:opoꝛteret illas diuersis ptib⁹ iesse māe. māꝫ ꝟo diuersas ptes accipe sit iposē nisi q̄titate in mā ꝑintellecta:sublata. n. quātitate suba indiuisibilis manet. phys. primo. Ex mā sub q̄titate existe ac forma subali eueniēte corpus ꝯstituit̃ nāle:diuer-se igit̃ ptes māe elētoꝝ formas sibi subsistētes multoꝝ obti-nent corpoꝝ rōneꝫ. plurima ꝟo corpa esse simul imposē fo re dem est:nō igit̃ in q̄libet pte misti sunt q̄tuoꝛ elemēta:ꝛ cū non fieret vera mistio:sed ad sensum tñ. ¶ Rursus forma quelibet subalis in mā ꝓpriā expetit dispōnē sine qua stare nō pōt:vnū alteratio via est ad gnōnē ꝛ corruptionē. Impos sibile aūt est ibidē ꝯuenire ꝓpriā dispōneꝫ que regritur ad formā ignis ꝛ ꝓpriā q̄ regrit̃ ad formā aq̄:qꝛ ꝑm hꝫ dispo sitiōes ignis ꝛ aq̄ sunt ꝯtria. Cōtraria ꝟo iposē in eodeꝫ fo-re:itaqꝫ iposē ꝙ in eadē pte misti forme subales isint ignis ꝛ alioꝝ. ¶ Et iō Cōmē. volēs ꝑ incōueniētia q̄ sequunt̃ eui-tare Aui. mistionē:qꝫ a corruptiōe seq̄strare ac sensu:viā in ter ꝑfactos ꝓcessit mediā:nō. n. posuit ꝙ forme pure rema nerēt ꝛ ꝑfecte:neqꝫ corrūperēt̃ oīno:sꝫ eas ꝑꝫ ptē ꝑmanere ac ptim corrūpi:vt sic in quādā reducant̃ medietatē. Nam si corrūperent̃ ꝑꝫ totū: tunc ꝑ hyle ac essentialr quaslibet reciperēt formas. ꝓpterea posuit ꝙ forme sint elemētoruꝫ medie iter formas subales ꝛ accītales ꝑfectas ꝛ accītia ꝛ ꝙ amplius ꝛ min⁹ ꝓp eaꝫ iperfectionē ceu accītia possent recipe:ꝙ si hoc videat̃ ꝯ ꝑma ꝯtinētia nihil fore sube ꝯtriū neqꝫ magis neqꝫ minus susciperesibi q̄deꝫ rñdet nō fore icō-ueniens hꝫ formis cum sint iperfectissime diminute a for-mis subalib⁹ ꝑfectis valde:ac māe prime ꝓpingssime. Est enim eē suū. q. mediū inter formas essentiales ꝛ accītia. Et iā dicit fore posē vt remitterent̃ in misto:ꝛ ꝓueniret ex eo-rum collectione forma alia:sicut ex albedine ꝛ nigredine plu rimi ꝯsurgunt colores medij. ¶ Quā q̄deꝫ silr opionē du-plr aliq ꝑsequunt̃:tū qꝛ vel iter subaꝫ ꝛ accñs mediū astruit. tum qꝛ ꝯrietas ꝛ susceptio magis ꝛ minus attribuit̃ forme subali. Dicere nāqꝫ formas elemētoꝝ fore medias iter sub stātiaꝫ ꝛ accñs est mediū iter ꝯdictoria locare:qđ est ꝯ po-sterioꝝ ꝑm. Cōtradictio nāqꝫ est cui ꝑm se mediuꝫ nō inexi-stit:nā forme subali est in subō nō esse sed subm ꝛ hoc aliqđ cōstituere in ꝑntis. Accidētis ꝟo inee cū accītia nō sint en tia:sed entis 7° meta. nō esse in subō ꝛ eē in subō ꝯdictionē important. ¶ Palin. vt ꝓbat̃. 4. meta. media ꝛ quoꝝ sunt media. s. extrema sunt in eodē gñe. vñ poste. 1. Ex eodē gñe necē vltima ꝛ media esse:sube ꝟo ꝛ accītis nullū est cōmu ne genus. in porphyrio. ꝛ 3° meta. Qm̃ ens de quo magis videt̃ fore genus nō pōt:eo ꝙ iaꝫ dife eēnt entis nō ens:nō entis aūt nō sūt spēs neqꝫ dife. 4. topi. ꝛ de ptib⁹ ꝑ. q̄re for-me elemētoꝝ nō obtinebūt medium inter subam ꝛ accñs. ¶ Ondit̃ ꝛ formas elemētoꝝ demū magis ꝛ minus nō su scipere eo ꝙ ois forma hec suscipiēs diuisibilis est ꝑ se vel

Co.67. versus fi. Corrvlli.

Cōmē. 1. dius fi. Ca. 9 post ꝑncipiū. Colli. c. 34 ꝛ hoc Colli ca. ꝑ in ꝑn°.

C

In ꝑn° Ani me

Opinio Asclē. de mistione. Ai me.

Ponio Aui fi. ca. 10. post me. Doc. 3. c. ꝑnio i ꝑn°

D

E

F

Te.c.15.

In argu mētis ē. post opp

Opio cōm metatis.

G

Te.c.5. post me. Ca. de sba i ꝑncipio ꝛ medio. Te.cō.2. Collr.c. cō.17. Te.c.22. c.3. i me. Te.c.10. c.5. in fi. Cap.3. in ꝑn°.

I

per accidẽs inquãtũ.s.subm suũ magis ꝛ minus valet pticipare: fm aũt id qḋ est diuisibile p se aut per accñs accidit motũ esse ɔtinuũ.6.phy.si. Est aũt loci mutatio: augmẽtũ ꝛ decremẽtũ fm quãtitatẽ ꝛ locũ que p se sunt diuisibilia: alteratio ꝟo fm q̃litatẽ magis ꝛ minus recipiẽtes vt calm ꝛ albũ. Si ḡ forme elñtoꝝ magis suscipiũt ꝛ minus gñatio ꝛ corruptio ipsoꝝ motus erit ɔtinuus: qḋ est ipole cũ non ĩueniat nisi in q̃titate: q̃litate ꝛ vbi.5.phy.si. Et iḋ gñatio ꝛ corruptio mutationes extãt ꝛ nõ mot⁹. ℂ Ampli⁹ dicũt ꝙ ois dr̃ia fm formã subalẽ variat spẽm: ꝛ qḋ recipit magis ꝛ minus: differt qḋ est magis ab eo qḋ est minus: ꝛ quodã mõ sibi ɔ̃riuꝫ existit vt magis albũ ꝛ min⁹ albũ. Si ḡ forma ignis magis suscipiat ꝛ minus aut alterius elñti magis facta vel minus: spẽm variabit ꝛ nõ erit eadẽ forma ſꝫ alia: ꝛ iḋ 8⁹ meta. sic in numeris variat spẽs p additionẽ ꝛ subtractionẽ vnitatis ita ꝛ in substãtijs: subie nãqꝫ posite sunt velut numeri in termino. ℂ Hic tñ fortassis horũ dicta ꝛ silia diceret Cõmẽtator sermonẽ pticularizãdo Arist. in forma subali pfecta vera existere: qḋ forsan nõ valet cũ p̃tacti Aristo. sermones sint in locis vrib⁹ scripti. ℂ Has quoqꝫ sic apparẽter põnes dissonas: qdã quoqꝫ fm reꝫ asserũt easdem existere ꝛ si videant̃ ꝟbis discohere: dicũt nãqꝫ ꝙ Auic. voluit formas elñtoꝝ trãsmutari ꝛ ɔfundi ꝛ in mediũ qḋdã redigi: ſꝫ Auer. iponat sibi ipm eas posuisse itegras in suis pfectionib⁹ pmanere: qḋ nõ estimo sensisse. Absurduꝫ nãqꝫ vr̃ ꝙ tãtus phs posuisset formas sic absolute pfectas ꝛ icõfusas vt qdã prioꝝ voluerũt pmanere in misto in quo ɔditiones añdictas mistionis ab Arist. nõ seruasset. In eo ꝟo ꝙ Cõmẽ^{or} dicit eas trãsmutari ꝛ in medium qḋdã fm susceptionẽ magis ꝛ minus adduci voluit idẽ qḋ dictũ ab A. vt inquit. Sed veritas est ꝙ Auer. formas elñtoꝝ amplius ɔfregit ꝛ subsidere fecit q̃ꝫ A. Et iḋ hic aliã põnẽ magis ɔsonaꝫ Arist. visus tenere de gene. p̃. vt apparebit dicẽdoꝝ 3⁹ cui qdẽ ɔtestant̃ mox dictura.

Cõ. vlti. Opio modernoꝝ.

ℂ Est aũt sir̃ ꝛ positio de hoc ipso modernoꝝ satis snie Aristo. ɔsona. Ipsa tñ parũ dearticulata ꝛ minus plib⁹ itelligibilis existit. Dicũt enĩꝫ ꝙ q̃litates elemẽtoꝝ actiue ꝛ passiue ɔ̃rie sunt in adinuicẽ magis suscipiẽtes ꝛ min⁹. Ex hꝫ ꝟo qualitatib⁹ alteratis adinuicẽ ɔstitui põt q̃litas qdã media q̃ vtriusqꝫ extremi sapiat nãm: sicut citrinũ inter albũ ꝛ nigrũ: tepidum aũt inter calm ꝛ frigidũ. Remissis nãqꝫ qualitatũ elemẽtoꝝ excellẽtijs ɔstituit̃ ex illis q̃litas quedã media que est ppria q̃litas corporis misti sicut q̃litas simplex ad formaꝫ corporis simplicis inducẽdaꝫ: hoc igit̃ mõ extrema dñt in medio reperiri qḋ participat nãm vtriusqꝫ: sic ꝛ q̃litates simpliciũ corporũ iueniunt̃ in ppria corporis misti q̃litate: que qdẽ q̃litas corporis simplicis: aliud est ab ei⁹ forma subali: agit tñ in virtute ipsius: alioqn calor calefaceret solũ: nõ aũt forma subalis pei⁹ actiones educeret̃ in actũ: eo ꝙ nihil supra suã spẽm agat. Sic igit̃ virtutes formarũ subaliũ corporũ simpliciũ in corporib⁹ mistis saluant̃ virtute qdẽ ꝛ nõ actu.

M

T.c.84.

vnde Arist. p̃ de gene. nõ manent elemẽta in actu vt corpus ꝛ albuꝫ: nec corrũpunt̃ nec alterũ nec ambo: saluatur enĩꝫ ꝟtus eoꝝ. In tertio quoqꝫ celi ꝛ mũdi in descriptione elemẽti corporei. de hoc vr̃ Arist. hesitare aiens: sit itaqꝫ elementũ corpus: qḋ dĩ ppter mãm primã eo ꝙ elñtũ de ipsa ꝛ simplicibus primis corporibus equiuoce dicit̃. Cõmẽtator tertio celi ꝛ mundi. Et subditur demum. ad qḋ alia corpora diuidunt̃ intus existens potẽtia aut actu. hoc tamẽ vtroqꝫ modo adhuc dubitabile ipsum indiuisibile in altera spẽ.

T.c.31. Cõ.31.

Opinio rudium.

ℂ Quidaꝫ ꝟo rudioꝝ nunc dixerunt elementa remanere in misto actu quãtuꝫ ad eoꝝ operationes: dicunt enim ꝙ elemẽta possunt dupl'r cõsiderari. vno quãtum ad eoꝝ subam ꝛ esse distinctũ: ꝛ ita pmanent in misto potẽtia ꝛ nõ actu. Aliter ꝟo quãtũ ad ipsoꝝ actionẽ: ꝛ sic dicũt ea actu permanere in cõposito: qḋ quidẽ satis videt̃ absurdũ cum nihil agat vltra suã spẽm. si ergo erunt potentia in misto non poterunt in actũ operatiuũ deuenire ex potẽtia hꝫ.

N

T.c.co.4.

ℂ Amplius scḋo meta. vnũqḋqꝫ sicut se hꝫ ad eẽ sic ꝛ operari. qḋ aũt est potẽtia: actionẽ hr̃e nõ põt cum sit actus pfecti. ℂ Rursus singuluꝫ opat̃ inquãtũ est actu: ppter qḋ videatur ipossibile miscibilia in misto ponere potẽtia ꝛ actualem opationẽ hr̃e cũ ea imediati⁹ a q̃litate pcedat.

Opio que fuit conciliatoris.

ℂ Ipse quoqꝫ aliqñ dixi ꝙ quesitum põt dupl'r audiri. aut in fieri ipsius misti aut in facto eẽ iaꝫ eius ꝛ cõpleto. Siquidẽ p̃us elemẽta sunt in actu cũ in tali fieri actio ɔcurrat ꝛ passio: oẽ tale subm reqrat in actu: qm̃ solius entis in actu est agere ꝛ pati: cũ ens põ actiõe careat oĩno. Iaꝫ. n. idẽ foret act⁹ ꝛ potentia. ℂ Amplius fieri misti est per alterationẽ: quia mistio est miscibiliũ alteratoꝝ vnio: ꝙ opꝫ: q: alteratio est via in gñõnẽ: sed alteratio vt tactuꝫ subm reqrit in actu: generatio ꝟo in potẽtia. vnde Aristo. alteratio est qñ manente sensibili subia in eius passionibus sit trãsmutatio in ɔ̃rijs aut medijs: gñatio autẽ qñ totũ trãsmutat̃ in totuꝫ sensibili nullo pmanẽte subto: quare necesse sit oĩno miscibilia in misto actu pmanere: qḋ fortassis sensit. A. ꝛ q̄ dicunt secuꝫ formas subales elñtoꝝ pmanere in misto: minus tñ aut magis ɔfusas ꝛ ab excellẽtijs separas vt in medium deducas. fm ꝙ mot⁹ alterationis miscibiliũ cũ alteratio fiat in spẽ magis aut min⁹ recedat a terminõ a quo ꝛ ad terminũ accedẽs ad quẽ: puta gñõnẽ.

Pōrio de ge. ꝛ corru. t.c. 23.

O

ℂ Si aũt exponat̃ q̃situ manere i misto: in facto eẽ misti ꝛ cõpleto: tunc elemẽta potẽtia ꝛ nõ actu pmanere dicunt̃ cũ forme corrũpant̃ ipsoꝝ: ꝛ qḋ monstrat̃: q: sic mistũ eẽ est gñatuꝫ esse. Id autẽ est totuꝫ hoc in hoc totũ trãsmutatũ forma. vñ Arist. Gñatio simplex ꝛ corruptio est nõ ɔgre^{tio} ꝛ segre^{tio}: sed qñ trãsmutat̃ hoc totũ in hoc totũ: cũ enĩꝫ in subto alterationis duo existãt: hꝫ qdẽ ſꝫ rõnẽ vt forma: illud autẽ fm mãm qñ in hiꝫ sit trãsmutatio oĩno: gñatio erit ꝛ corruptio: gñatio nãqꝫ vni⁹ alteri⁹ existit corruptio.

Pōrio de ge. ꝛ cor. T.co.10.

ℂ Adhuc si elemẽta ꝟtute nõ pmanerent in misto tñ: sed ꝛ in actu: tunc mistũ eẽ qḋ est gñatũ eẽ: nõ differret eẽntial'r a miscibili: qḋ dicariã absurduꝫ. Sic ẽt non q̃libet ps misti minima mista foret: cui⁹ ɔ̃riuꝫ appuit ex mistionis ɔditionib⁹.

P

ℂ Palin. Proclus ptestat̃ oẽm cãꝫ virtual'r existere in effectu. Cũ igit̃ elemẽta sint cã efficiẽs misti p suas q̃litates actiuas ꝛ passiuas: in misto ꝟtual'r erunt ipsoꝝ q̃litates: ꝛ q: hꝫ nõ agunt nisi in virtute forme subalis elñtoꝝ: ꝛ cũ nihil agat: sic dictũ est: vltra suã spẽm: ꝛ vnũqḋqꝫ sic opat̃ vt hꝫ eẽ: sic forme subales: erunt sil'r in ipso misto ꝟtute. Propter qḋ opꝫ dare miscibilia q̃ cñ ad formas eoꝝ subales põ. s. ꝛ virtute ɔtineri in misto in generato eẽ.

ℂ Ut autẽ qḋ dcm̃ est ampli⁹ declaret̃: ꝛ ne ꝟtus q̃ dr̃ pmanere in misto elñta sine subo subsistere videat̃: ꝛ cũ ponãtur forme subales corrũpi dicariã. Dõm ꝙ qñ elñta veniũt ad mistionẽ p̃ut esse in misto miscibilia ipoꝛtat mistionẽ in fieri: tunc qualitates ɔ̃rarie agunt elñtoꝝ ꝛ patiunt̃ adinuicẽ: ꝛ ad medium ducunt̃ qḋdã qḋ est qualitas miscibiliũ perparãs ad formã ꝛ cõplexionẽ misti. Datum ꝟo qualitatum actionẽ ꝛ passionẽ quousqꝫ forme possunt elementoꝝ icorrupte sustinere: miscibilia pmanẽt actu in misto.

Q

Qñ aũt ex p̃dictoꝝ actione ꝛ passione forme subales elñtoꝝ passe ꝛ trãsmutate corrumpunt̃ forma gñat̃ misti quã sequit̃ cõplexio illius ex alteratione p̃maꝝ q̃litatũ corrupteꝝ pp elemẽtoꝝ formaꝝ corruptionẽ. In istãti nãqꝫ forme corrũpuntur elemẽtoꝝ cuꝫ eaꝝ passionib⁹ ꝛ ppetatib⁹ forma introducit̃ misti: ꝛ cũ ei⁹ passione nã seu cõplone.

ℂ Q: autẽ ea sit snia Arist. declarat̃ cũ posituꝫ gñõnẽ simpl'r fieri qñ subm sensibile fm se ac passiones seu accñtia corrũpant̃ in alteꝝ: dcm̃ ẽt est sil'r p̃ de gña. ꝛ cor. ꝙ hyle maxie ꝓpriũ gñõnis ẽ subm ac corruptionis: ac. 4. phy si. mãm nõ separabilẽ esse: vñ p̃ de gñõne: mãm nũq̃ꝫ sine passione posse sic eẽ: neqꝫ sine morphea. ꝛ p̃ elñtoꝝ sine q̃litate. Propter qḋ euidẽter concludit̃ ꝙ vna forma corrupta hyle aliã suscipit in instãti cum introductione sensitiui sup vegetatiuũ ꝛ itellectiui sup sensi-

T.c.24. T.c.27. T.c.29.

Post me^{m}

A

Ca.3.post principiū. Nō qd sit elementa potentia manere i misto sm cōsilia torē.

tiuum: declarat ex.2. de gene. aialiū. ¶ Intelligo itaq per manere in misto elemēta po⁹ seu virtute eo q cōplo misti sapit naim & virtutē qlitatū miscibiliū: ex qbus p alterationē educit: sicut sanguis gñatus ex lactucis: nō pōt naz aliqlr retinere lactuce: silr & forma misti ex corruptioē formaꝝ subaliū gñata elmtoꝝ sapit eē & virtutē formaꝝ subaliū elementoꝝ: ex qbus educit: sicut caro sapit eē & virtutē elemēti ex quo fuit gñata. vñ Seneca 3° qstioꝝ nāliuz. Pabuli sapor apparet in lacte: & vini vis existit in aceto: neq ēt est dare q forme cedāt elemētoꝝ in nō ens oīno: qm ex ente & suba nūqz cōstituit nō ens & nō suba: vnde nō corrūpit suba neqz elemētoꝝ corpora absolute sz corrūpit talis suba & corp⁹ tale in talē subaz & corpus tale: & tñ b totū manēte mā trāsmutat in hoc totū. ¶ Sed fortassis pᵐ mēbroꝝ maxie distinctionis pfate & si qbusdā videat acceptū: snie tñ Arist. & Cōmētatoris adversat: cū sm hos mistio sit qd medium iter alteratioñē subz possidentē oīfariā actu & gnōnē in potētia solū: qd indicāt mistionis cōditiones eiusqz ratio. Non enim dī q sit alteratiuoꝝ vnio neqz corruptoꝝ veꝝ alteratoꝝ: & sm hoc neqz est trāsmutatio alterius cōrioꝝ in alteꝝ: neqz trāsmutatio eoꝝ i mām: mediū itaqz erit mistio iter duo pfacta: qd positio nō suabat pmissa: veꝝ mistionē p suptā mō nō videbat ponere ab alteratiōe alterāve: qm mistū sumebat i fieri: neqz scōaz a gñone qm accipiebat in facto eē.

B

Propter tertium

quidē dōm cū Arist. & ei⁹ diligētioib⁹ interpretib⁹ vt pfactū q elemēta p qlitates eoꝝ actiuas & passiuas adinvicē agūt & patiunt: ita vt remissis eaꝝ excellentijs ad mediū qddā pfiguratū diuisibile deducant: vñ 2° de ge. Que miscent corrūpunt intētiones adinuicē: ita vt tunc nō fit mā: ceu euenit in gñone: nec cōrioꝝ alterū actu simplr velut i alteratione sed mediū. Et Cōmētator p de ge. Mistio cōtingit qm eqlr miscibilia patiunt & agūt ita q veniat post aliq media qlitas inter duas cōrietates: puta dico calidi & frigidi sicci & humidi. In hoc aūt qlitate sic ex pdictis qlitatibus passio & remissio in mediū tñ larū cōsurgētē: vtus salvat miscibiliū: vt cā virtualr in eius reluceat effectu. Cū igit miscibilia p suas qlitates imediate⁹ efficiāt mistū: in eo virtualr existet i qlitate. s. resultāte media. vz. vna: vel ēt dico duplici fortassis sm q cōplo inde resultās fuerit simplex vel cōpositum: & qz lz ois actio pficiat qlitatib⁹: ipse tñ nō agūt nisi in vtute forme subalis p: vt ondet dr la.90. Qualitates eñi he qzqz nō sunt forme subales elemētoꝝ. dr la.13. vtutē tñ hūt illarū: vñ & calidū ignē facit in vtute forme subalis ei⁹: sic qdē salvabunt in qlitate media nālr vna ceu duplici velut agēs pncipale vsqz qztū i scdario: qd dnotāt automata. s. spōtanea dicta mirabilia & tanqz itaꝝ vox in syllabis & harū in termis. Sic itaqz in illa qlitate media vna vel duplici que formā qlificat misti insunt oēs qlitates elmtoꝝ p. & ampliꝰ & cōtr forē illoꝝ pfecti⁹ eni ac potētius sunt qlitates pme in misto qz elmtoꝝ forē: eū ille sunt solum cōfracte & remisse amplius suscipiētes & min⁹: & iō diuisionē cōsequunt. he aūt corrupte fere: & sic sunt in pōtm aut vtute in pdicta media cōsurgēte qlitate: iuxta illud. Saluat enīz vtus: eorū cū miscibilia nō sunt penit⁹ corrupta: neqz oīno saluata. Et id est qd dī p Gal. p elmtoꝝ in fine. Arist. estimasse solis elemēta fore qlitatib⁹ cōfusa. Vñ Alexāder in pbl. copulata q dē sibi ipsis copulāt q sm mistionē: vt sunt qlitates elemētoꝝ oīfariā hñtiū pmas qlitates destructas & alias gñatas potētes aūt rursus a nā separi & saluari. Et Cōmēta. elemēta sunt in potētia in misto: sed nō est itelligere hic per potētiā pmā mām cū cōposita q sunt in potētia: aq: ignis: terra & aer: vt caro & os sunt in actu: vñ facili⁹ removēt miscibilia ex mistio qz ea q sunt in mā ex ea: neqz ēt sunt i pō in elemētis sicut partes in cōtinuo que sunt ptes potētia quousqz diuidant & fiant ptes actu: sed mediū modū inter ista duo vident obtinere. Sic igit appareat hꝰ questi difficultas ac

C

D

Scdo de ge. & cor. cō.48.p⁹ medium.

Ca.39.

ipsius pbabilis veritas: quā rōnes fulciūt ad hoc pfacterē minores cōfirmāt ad ipsam ceteris occurrētes opiones.

E

Propter quartum

qdē. Ad pᵐ q. A. dōm q illa fuit ipsius opinio nō approbata mō vel exposita. ¶ Ad aliud dōm q in qlitate media vt ońsuz est salvat act⁹ opatiu⁹ cū nō hat totalis corruptio eoꝝ q sūt elmtoꝝ. ¶ Ad aliud dōm q nō erit corruptio vt declaratū oīfariā cū qlitate pdicta reservetur actus & forma. ¶ Ad aliud dōm q elementa nō perdēt rationē suā oīno cū dictū sit ea vtute salvari in tertio. ¶ Ad aliud dōm q mā misti qlitate informat media resultante & forma ēt qualitate dico cōtinēte illam in virtute vt ostensuz. ¶ Ad aliud dōm q mā pma efficit ppria hui⁹ vel illius. per formas elemētoꝝ quidem p pmutatas & cōfusas: scdo vero p formā misti datā ex miscibilibus pductaz. medio vero mō per qlitatē cōsurgentē formā vtrūqz saluantē elementorum: neqz ēt est q mā cōpositi tot formas quot & pma recipiat: cum ipsa mām informet pmā. Confundit .n. aut corrūpit vel salvat in medio. silr ēt Auer. de suba orbis. Dimensiones interminate assistūt māe pcedētes adventū forme in eandē. ¶ Ad aliud dōm id verū fore in potentijs anime in qbus nō extat qstū. Intēdit .n. Arist. illic mōstrare q sentire neqz aie pprium solius neqz corpis sz vtriusqz cōiunctiz: qm si pō ei⁹ eēt ppriū aie solū aut corpis silr & actus cū ipsa ordinent adinuicē. pō .n. relone quādā & iclinationē ad actū iportat. ¶ Ad aliud dōm q sicut miscibilia pmanent ita & pprietates ac passiones. nā vt alia remanēt & alia valde ita & ipse: ac nō q elmtoꝝ simplices & i summo: he aūt mistoꝝ velut cōposite & remisse. ¶ Ad aliō dōm q elmta nō resoluuntur ex ptib⁹ misti iā pfecti velut a vase & segregatiōe: sz per corruptionē priā misti gñant iterū elmta in eo vtutē pmanētia sic teigit Alex. Neqz ēt verū est q vnū corpis vel spūs vel aliud in vnū resoluat elmtoꝝ sibi affine: cū vnumqdqz sit cōpositū ex qtuor elmtis: & resoluat in ea ex qb⁹ cōponitur: sed q pro maiori pte in sibi cōvertitur pportionabile. ¶ Et silr dōm Simplicio. Ac iuxta ēt 2ᵐ illud quod aliqn dixi vtriusqz argumta suis pcedunt limitibus.

F

Collr. cō. 1. aū me

¶ Questio circa cōplones. Differentia. XVII.

G

Quod complexio

sit suba ostendit p primū de iuvamētis mēbroꝝ: & de vtilitate pticularū testantē ipsam fore subam corpis & nām mēbri. & per secreta scripta monteo cōfirmāti: cū hoc factorē eā esse sube vniuscuiusqz mēbroꝝ: vñ Haly. in omni mēbro est virtus fixa que eius pprā pficit opationē & substantia huius virtutis sm Gal. est cōplo ppria ei & forma. vz. ppria cōplonis. ¶ Ampli⁹. A. 5. de aia. Instroꝝ cōplo eius est subalis & nālis. ¶ Rursus 2° nāliuni dicola per qualitativam fieri crasim sm veteris sniam. vnde pma afori. Non vtiqz aliud aialibus qz innatū operat calidū: nā .n. non est aliud sm Hippocraticā rōnez qz hoc: mō enim aliud qd qd plasmat aial a pncipio quēadmoduz neqz rursus auxit vel vsqz in finē nutrit: nisi calidū qd innatū: oium operū nāliuz cā existere: tale aūt nō videt aliō qz suba. ¶ Adhuc id qd cōstituit esse alicuius suba est ipsius: ora subali nāqz forma dat esse. hꝰ vero est cōplo. vñ p iuvamētoꝝ. Carni eē & nervo & alioꝝ vnicuiqz est p cōplonē ex qtuor elmtoꝝ qlitatib⁹ constructā. ¶ Rursus illud q destructo destruit aliō extat ei⁹ suba. 5. meta. talis āt est cōplo. nā ea destructa destruit mēbrū & vlr aial. ¶ Palin. qd est pars & nō pōt separi est suba illius cui sic adest. hoc vero est cōplo: cōstruit enim cōpositū esse & nō pōt removeri: qz cōplexio inseparabilis actu. Damascenus in afori. cōplexio igitur est substantia.

Cap.3.in Cap.9.

In pn° 2° techne com.16.

Cap.2. Co.8.2.p Collr cō. aio.15. in medio.

H

Cap.2.in pn° cap° 6 vii. pti. ca. 9. Xius. 5. Z. cō. 15.

Afor.6.

In oppositum

sunt pbantes cōmuniter & medicoꝝ cum his ceteris: vñ p theorice vocant qlitates he cōplones ex elmtoꝝ. s. adinuicē copulatiōe alteri⁹ cū altero. ¶ Eti. A. cōplo est qlitas. lz autē in

6. ca. i pn. hr pma pmi do. 3. ca. 1.

I

-gñe locatur accñdia. ℭ Rursus qḋ potest inesse ⁊ abesse p̄ter subiecti corruptioné est accñs: hoc autem est cóplo differentia. 12. Erit itaqȝ cóplo accñs ⁊ non suba.

Propter primum ꝟo sciendū vt apparuit ſm sensum Gal. ꝙ complexio est factor sube cuiuscunqȝ mēbroꝝ animalis: complexio igiť est substãtia corporis ⁊ natura eius. A. ꝟo sufficientie p̄. Cóplexio est q̃litas veniēs ex reciproca actióe ⁊ passione qualitatum ꝯtrariarum in corporibus sibi ꝑmistis. ⁊ 12. ꝟo animaliū ipsius. Cóplo est res accidēs ex qualitatū contrariaꝝ operatione in ꝑticulis minimis diuidentiū ⁊ alterantiū eas adinuicē. primo autē prima: est q̃litas que prouenit ex actione adinuicē ⁊ passione cōtrariaꝝ qualitatum in elementis iuentarū: quoꝝ ptes ad tãtā ꝑuitatē redacte sunt: vt cuiusqȝ earū plurimū cōtangat plurimū alterius: di etiã ꝙ cóplexio est effectus ex elementoꝝ qualitatib⁹ alteratione resultãs in ꝯmistis. ℭ Cóplexio quoqȝ tripliciter pōt cósiderari aut róne substãtie vel cãe aut ordis ſꝫ prius ⁊ posteri⁹. Suba quoqȝ seu sulim in quo fundať cóplexio tanq̃ accñs in suo susceptiuo est miscibile: vnde ſm ipsius diuersitatem diuersificabiť ⁊ ipsa. Miscibilia nãqȝ in triplici extant differētia: quedã enī sunt equalia: alia inequalia: quedam ꝟo media. que autē equalia. apud. A. dupliciter aut. n. ſm mēsurã equalē sunt talia: que cóplexio mensure seu ponderis ſm. A. ⁊ Gal. diciť ⁊ Algazelez forte intellectualis. Uel amplius in relatióe ad actus nobiliores: ⁊ hec cóplo quo ad iustitiam appellatur temperata: siue in vniuersa suba vel ipsius totalitate: siquidem primo modo dupliciter pōt imaginari euenire. aut. n. quãtitates ⁊ qualitates pondere ⁊ mēsure elementoꝝ sunt in misto equales proportionate: non superãtes neqȝ superate: qualitasqȝ resultans ex eis fit media complexio inter omnes extremitates simplicis qualitatis ⁊ composite: vt caliditatis: frigiditatis ⁊ reliquarum: caliditatis ⁊ sic. ⁊ ceterarū: ⁊ denominatur equalis quo ad pondus: vel ꝙ mēsure apparenter ⁊ non pondere virtutesqȝ seu qualitates elemētoꝝ equales ⁊ ꝓportionate in misto ꝑmaneãt: complexio tñ que ex his resultant nō oīno extat in medio: sed ad vnum declinet extremoꝝ simplicium distemperantiarū vel cōpositarū preteꝛitarū. Et his quidē scḋs modus dř inequalis cóplexionis quo ad pōdus: cui⁹ neuter reperiť in rerū natura. 18. dřia. ℭ Cóplexio ꝟo ad opationes relata tēpamētū dicta iustitie est que ꝓuenit qñ tñ fuerit de mensuris ⁊ qualitatibus elemētoꝝ prout sufficit suscipienti ad eius actiones peragendas: que in octo sequestrať modos ſm ꝙ cōpatio pōt fieri aut ad totam spēm vel ad ptē spēi: siue ad indiuiduum aut ad ptē indiuidui: quoꝝ q̄libet subdiuidiť in duo ſm ꝙ hꝫ comparatio fuerit ad ex vel ad intra: ⁊ sic octo resultabunt modi. p̄ prima. ℭ Qñ autē miscibilia fuerint oīno inequali ꝗtuoꝛ cōstituunť cóplones diquaqȝ distemperate ad iustitiã cōposite: ceu calida ⁊ sicca cū reliqs tribus q̃ruꝫ quedã sunt sine hu. vitio ⁊ alie cum illo. Et id dupľr: quoniã aut madefacit mēbrū solū exterius vel penetrat introꝛsum: qḋ siľr dupľr euenit: qm̄ id apat: vel minime q̃ siľr latitudine sunt in magis ⁊ minus ifinite. Si ꝟo miscibilia īter ista mediocritatis obtineãt moduꝫ in quo neqȝ equalitas existit oīno neqȝ inequalitas: tunc cōsurgent relique q̃tuoꝛ cóplexiones simplices ad iustitiaꝫ distemperate velut calida ⁊ frigida: que obtinet tēperamētū in passiuis: ⁊ sicca ⁊ humida in actiuis: que eodē mō diuidunť simpliciū vt p̄missa. ℭ Diuersificať et cóplexio róne cãe ꝯstituētis: nã omne qḋ fit aut a nãa: aut arte vel p se vano. 7. meta. Siquidē penes nãm varietas attendať in ea: dicetur ꝙ alia erit innata: alia influens: quedā ꝟo media. Innata ꝟo alia fixa: alia fluēs. seu currens: que per etates variatur differenter ſm ꝙ nūc ⁊ prius calidū vtrūqȝ circa vtrūqȝ se habet humida: sicut complexio pueritie calida extat ⁊ humida iuuentutis calida ⁊ sicca ⁊c̃. Fixam quoqȝ duplicem aiunt existere: vnam radicalem ⁊ principalem vt que a primis duobus in principio constructionis acquiritur principijs spermate videlicet ⁊ mestruo: aliam quidem fixam ⁊ secundariam: qualis que sexus ab illa priori radicali causata. per virtutē nanqȝ caliditatis innate in primis fundata principijs forma datur masculineitatis; per contrarium ꝟo femineitatis: dřia 28. Influens ꝟo est illa que per debitã sex rerū non naturalium administrationē paulatim acquiriť ſm declinationis ipsius excessum diuersificata: que aūt media existit partim vꝫ. innata: primqȝ influens: est musculoꝝ vētris quoqȝ ⁊ talium cóplexio: influens siue infusa: qꝛ influiť eis a corde cerebro ⁊ epate. ꝑim vt innata: qꝛ nō in alia fluit extra se: aut qꝛ a primis spermatib⁹ talis indita fuit innata nã. interiorū p̄. Sed a p se vano causať cóplo ex casu inopinato: ceu qñ qs fortuitu igni seu aque siue cuicūqȝ occurrerit: ⁊ alioquin prauã ipmēti vel aliqñ alterã cōplonē: nã sanitas ⁊ salus sunt a fortūa q̃nqȝ: domus aūt ⁊ effigies nequaq̃ poste. 2. Causať etiã ab arte: vt ostēdit tyriace cóplexio qua venenū expellitur: non quidē ꝙ ars sit causa oīno: sed qꝛ extat principium applicationis medicinarū adinuicē: ex quaꝝ resultat cōfractióe cóplexionis primarū cōplo secunda in totuꝫ vel forma. dřia. 178. ℭ Diuersificať quidē tertio róne ordinis: qm̄ quedã est prima ceu aquositatis lactis nullo affecte coagulo cóplexio frigida ⁊ humida: dřia. 148. casei q̄dē frigida ⁊ sicca: butyri calida ⁊ humida. Altera ꝟo scḋa vt que lactis totius ex his constructa ad tēperamētum declinans. 193. dřia: participãs tamē plus frigido ⁊ humido: ⁊ simiľr in arte. Complexio q̄dē prima ceu in tyriaca est nã vniuscuiusqȝ medicine igredientis eam. scḋa ꝟo que ex ꝓdictis ꝑ applicationē artis resultat. Aui. tra. p̄. 2. que venenū expelliť ⁊ alios actus inducit in nulla medicinaꝝ ipsaꝫ cōstruentium inuenta. ℭ Cóplexionē quoqȝ innatam seu radicalem audio que ꝑmo qualificat ꝑncipia generationis: spmatis scꝫ ⁊ sanguinis menstrui in qua complexio misti ⁊ viuentis cōtineť ⁊ cōterminať: multi enī gradus mistionis ⁊ ꝑfectionis sunt in nã regni ⁊ ꝓprie humana: ⁊ hꝫ cóplonum q̄dã est actu ⁊ altera potētia tactū est de calido ⁊ frido differentia. 15. ℭ Circa id nosce ꝙ ꝓpter sermonē. A. aliq dicūt cópl'onē inequalē ad pōdus fore quo ad iustitiã eq̃lez imo ⁊ iequalē ⁊ simpliciter q̃scūqȝ cóplexiones ab equalitate ponderis ponunt eē iequalē. Arguit. n. aliq̃ cóplexione data: aut est equalis quo ad pōdus aut ineq̃lis: nō eq̃lis qꝛ hanc impolē inuenire igiť ineq̃lis. ℭ Sed hi ⁊ ꝯ mētem dicūt. A. ⁊ ró ipsoꝝ est sophistica. Primū q̄dē ostendiť: qꝛ A. innuit ꝙ cóplexio ad pōdus diuidať ꝯ eaꝫ que a iustitia: ⁊ demū illã pōderis subdiuidit in eq̃lez ⁊ in ineq̃lez. Itaqȝ ineq̃lis ponderis nō poterit esse alia quecunqȝ a iustitia: cū vna spēs nō innuet oppositã ad eē. Boetius topi. 4. ℭ Adhuc ibidē cóplo ineq̃lis ad pondus nō est absolute media ꝯtrariarū q̃litatū: sed magis declinat ⁊c̃. ꝑ quod satis innuiť ꝙ parū distet a cōplone quo ad pondus eq̃li taliť vt sit aliq̃liter media inter eas ⁊ equalē ad iustitiaꝫ in scḋo maxie mō. ℭ Rursus mox subdit ꝙ id qḋ in medicina consideratur eq̃le quãtū. s. ad eã que pōderis equalē ⁊ extra eq̃litatē ꝑuta inequalez: nō est hoc. i. eq̃lis quo ad pondus: neqȝ illud hoc est inequalis ad ipsam. Et ꝯfirmať: qꝛ ꝑus dixit illud esse ſm ꝙ opꝫ ꝑ diuisionē rónalez cum ꝯsideratione absqȝ vlla cōparatione ad rē aliquã. Et mox subdit id eē duob⁹ modis. hꝫ aūt cōsideratio extat phãtastica nō in rerū nã inuenta verū potius ficta: ⁊ iō modi vtriusqȝ iuentionez vult nō esse poleꝫ. Ex apposito ꝟo supplendum ꝙ cóplo ad iustitiam est per diuisionem cū cōsideratione relata ad reꝫ aliquã existētē. Nō igiť que a iustitia poterit ineq̃lis aut quecūqȝ reliq̃ ad pondus fore. ℭ Sed aduersarius isurget quia ait. Sed physico medicus credere dꝫ ꝙ equale ſm hãc itentionē ⁊c̃. renouens denuqȝ. A. a medici cōsideratióe equale ponderis

Ca. 6. p⁹ medium. Ca. 1. in pncipio.

Doc. 3. c. 1. in pn°.

Cóplonū diuisio K

p⁹ p⁹ vbi s. p⁹ de cóplonib⁹. Cap. 6. in medio.

L

Docti. 3. vbi sup.

M

Ca. 11.

N

Ca. vlti.

T. c. 12. O

Cap. 1. de ca p̄n°.

P

Humeri veri cóplo in eq̃le quo ad pōdus & eq̃le quo ad iustitiam.

Q

A

ponderis reliquit inequale ipsius considerãdum medico. ℭ Dõm ꝙ cõplõ equalis ⁊ inequalis põderis: est equalis equalitati comparata iustitie. ℭ Insurget ⁊ nõ minus de/ nuo cũ dicat equale: de quo medici tractãt nõ esse denomi natum ab eq̃litate in qua cũ põdere eq̃liter existit. Aut vt prius dõm est: vt ꝙ iterpretatio modi inequalis ponderis id collit cũ ponat equalitatẽ mensure apparentis virtutuz elemẽtoꝝ: ⁊ tamẽ cõplexionem resultantẽ ab his declina/ re vtcũqꝫ a medio ad aliq̃z cõplonũ simpliciũ aut cõposita rum. ℭ Ad id aũt qȯ inducũt dõm ꝙ aliter accipiũt ineq̃/ le ad põdus q̃z. A. ipse nãqꝫ accipit pro modico distare vt apparuit ab eq̃li: hĩ vo ꝓ quãtocũqꝫ. Neqꝫ etiam qȯ extat ineq̃le põderis fm. A. põt esse genus: ⁊ superius cõplonis iustitialis: tunc. n. nõ ens esset genus ⁊ superius entis: cuz illa nõ iueniat: hec vo maxie: cui⁹ falsitas 3° appꝫ meta. ℭ Nosce quoqꝫ ꝙ equale ⁊ inequale improprie sumit: cũ quãtitatẽ seu relonẽ importet: cõplexio vo qualitatem: vñ ꝓprius tẽperamẽtũ dicet ⁊ distemperamentũ. ℭ Substã tia vo dĩ dupl'r: vt tandẽ sit dicere: vna qdẽ subm vltimum qȯ nõ predicat de alio vt individuũ: ⁊ ꝑncipali. n. substan/ tia nulla fit ꝑdicatio: aliter vo pro qȯ quid ẽ ⁊ separabile. tale vo vniuscuiusqꝫ forma ⁊ spẽs. 5. meta. ⁊ in ꝑntis sub/ stãti a alia ẽ ꝑma: q̃ ꝓp'le ⁊ ꝑncipa^{me} ac maxie dĩ: ⁊ q̃ neqꝫ est in subto: neqꝫ dĩ de subiecto vt aliqs hȯ ⁊ Sortes. Al/ tera secũda vt species ⁊ genus ceu homo ⁊ aial qbus ꝑn/ cipalis subest dicta suba. Scõm quoqꝫ Boetiũ ibidez tri/ plex existit: vna dcã hypostasis. i. mãalia vsia forma: ⁊ 3ª vsiasis ex ambabus cõposita: que sola directe in ꝑnta loca tur. alie vo a latere ac reductione. hic aũt suba suscipit ꝓ qȯ qd est rei siue forma. Accñs etiã ꝓut adest ⁊ abest pre/ ter suscipientis corruptionem: ⁊ ꝙ nullũ est quatuor alio/ rum predicabilium Porphyrius ⁊ non fm ꝙ est genimen siue symboma morbi eum consequens vt vmbra corpus: tertio de accidenti: ⁊ de ingenio. 11.

Coll'r. tẽ. cõ. 10. B

T. c. 15. Parte 2ª in ꝑn°.

Capl. 6. Cap. 1. Cap 11. v° sus finẽ.

C

Propter scõm vo sciendũ ꝙ sermones Gal. pretacti apparẽter sonare vñr ꝙ cõplõ sit suba ⁊ tanq̃z corporis forma subalis ẽt hois: vt aia humana: vt hic de tremore: iectigatiõe ⁊ spasmo libro. Natura ⁊ aia nõ est aliud ꝑter calorẽ: quare Cõmen. 3° de aia. Gal. estimauit ꝙ virtus cogitatiua eẽt virtus rõnalis. Multũ nãqꝫ fecit eum in hoc errare locus ꝯñis: q. n. vir tus rõnalis appropriat hoi: ⁊ cogitatiua appropriat: ꝯesti/ mauit ꝑꝑ ꝯuersionẽ affirmatiue vlis ꝙ cogitatiua eẽt rõ/ nalis: ⁊ vnus illoꝝ q erraverũt in h est Abelfanus baby/ lonẽsis. Quidã ẽt modernoꝝ iposuerunt Gal. velle ipsum aiaz fore crasim. Aliq ẽt id senserũt. A. ꝑ de aia: qdã. n. di/ xerũt ꝙ aia ẽ cõplo: q. quãdiu cõplõ fuerit stabilis nõ mu tabit sanitas vite. Quid aũt senserit de ipsa in plib⁹ ab eo locoꝝ ꝑquirẽs nõdũ determiate reꝑꝑi. hesitare nãqꝫ visus est de hac in q̃mulcis: vñ. 5. de accñti. qd sit aia incõueniẽs hoc dicẽ. Si vo tp̃s occurrerit opportunũ forsasse dispu/ tabit idez: qȯ. q. temeritati atqꝫ audacie ptinet. Quinto vo simpliciũ: auctores obũbrationis crediderũt ꝙ spũs esset substãtia aie: nos aũt nõ sumus ausi iudicare de suba aie ꝑ aliqȯ. Nono tñ de iuuamẽtis. Nõ debemus referre ꝙ in/ tellectus sit a spiritu: sed a tẽperantia spũs aialis istaliter tñ. De motib⁹ vo liqdis: plures recitat de aia opi. post q̃s ait ingrere de aia an eius suba sit corpea: neqꝫ cessat qñ cor pus accidit alicuius rei aialis descendere in eam: aut ẽ ali quid corpi ꝯtinuum qȯ cum corpe decidit: aut spmatis est virtus ⁊ põ aliqua: ⁊ cur conueniãt cũ creatione corporis accidentis aie: relinquo hoc illis q de se estimãt ꝙ id sciũt veraciter. Sil'r quoqꝫ scõo ⁊ tertio interiorũ: visus est du/ bitare qd Hip. voluerit noie aie ꝯnotare. In cuiusdã quo/ qꝫ ipsius serici expositione coꝯũdẽ 3° inquit. Aut crasis est aia effectiua: ꝑ qualitatũ: aut crasi eaꝝ alteratur: ⁊ 3° tñ pre/ fato vĩ expresse velle cõplonem aliud ab aia fore dicens ꝙ

Ca. 6. an/ te mediũ. Cõ. 6. ver sus finẽ.

Cap. 2. cir ca ꝑn^{m}.

D

Ca. 5. ver sus finem. Aũ me^{m}. Cap. 5. di sta. 2.

Ca. vltio post me^{m}. Ca. 3. post medium.

Capl. 9. post me^{m}. Ca. 7. p° medium. C. 7 post medium.

hu. ⁊ vl'ter crasis corporis alterãt actus anime. Cõcessum est ab optimis medicis ⁊ phis ⁊ a me ꝑ vnuz monimẽtum monstratum est ꝙ ꝑ crases corpis sequentes demonstraui anime virtutes: vñ q. in his locoꝝ nõ erat Gal. sermonem de aia diffinire sub dubitatione relinqt eius negociũ i loco determinato: vt modus est scribẽtiũ vbi eã aliud a cõplo/ ne ꝑfitet fore: vt aũt ꝓpositi intẽtio bẽat Gal. in q̃sito dire cte adducat series illi⁹ de vtilitate ꝑticularũ ꝑ. quã ex gre co traduxi. qȯ. n. de illo libro cõiter hĩ: est qddã abbreuia/ tum in nouẽ tractatibus aggregans qȯ illius vsqꝫ ad. 12. li bruz. ꝯtinet. n. 17. libros: vt ⁊ ẽt tractat⁹ oñdit: quẽ trãstuli de optia cõpõne. Est aũt ipa talis. Existũt qdẽ ꝑ^{s}: ac maxie cõplones. De nãqꝫ subam ꝑticulaꝝ cõplẽt ꝓpriã: qm hinc q̃litatẽ hñt caliditatẽ friditatẽ: sic. ⁊ hu. corpa ꝑꝑ h ⁊ nãm. Est. n. tale eẽ carni ⁊ neruo: ⁊ alioꝝ vnicuiqꝫ hic: qȯ ẽ ꝑꝑ ta lẽ ex q̃tuor dictis cõplonũ factũ est: prout sunt corpa nãlis cõplonata dico: ⁊ nõ sube simpl'r: aut corpe. ⁊ subdit. Hec igit ipsis fz sbe rõnẽ existũt. sequunt vo ex necessitate sa/ pores: hu. colores: duricies: ⁊ mollicies: ⁊ alia ex necessi/ tate accidẽtia: situs: magnitudo: numer⁹: ⁊ plasmatio. hic aũt sermo nõ iñ ꝑmit cõplonẽ fore subaz: vt ꝑores in ar/ gumẽtis ꝑtacti: quos qdez nõnulli volẽtes supportare: di/ xerũt cõplonẽ posse ad mẽbrũ dupl'r cõparari: aut ꝓut ipz est suba seu subm cui iest: ⁊ eũ q̃lificat: ⁊ ita ẽ accñs q̃litas: cũ accñtis sit in esse ⁊ q̃lificare hȯ. Aut fm ꝙ mẽbrũ extat instrm opõnis: ⁊ sic dicũt cõplonẽ formã subalẽ fore: ꝑ eaz nãqꝫ opat mẽbrũ: ⁊ in esse traducit instri: ꝑ ipsam nãqꝫ ita ordiat ad actũ: ꝙ aũt id real'r sit ipoẽ dĩa oñsuz. 13. sic. n. idẽ foret accñs ⁊ suba. Neqꝫ põt aliqs dicere: ꝙ subale su/ mat ꝓ eo qȯ inhereret insepabil'r subo: vt risibile hoi distin/ guens in subali: vt apparuit dĩa ꝑtacta: q. vt ostendetur dĩa. 22. cõplo põt innata ꝑmutari. Sil'r tali ẽt dato subali non valet: cũ sit quedam nãlis proprietas. ꝓpria vero fm Boetium emanant ex accidentium genere.

Ca. 9. ver sus finẽ.

B

F

G

Propter tertiũ vo sciendũ ꝙ complõ potest dupl'r ꝯsiderari. Uno quidez quãtũ ad rẽ. al'r vo quãtũ ad modũ. ℭ Siqdez ꝑ^{m} dõm i/ possibile oĩno cõplonẽ fore subam ꝑꝑ incõueniẽtia preta/ cta dĩa. 13. sed simpl'r eam dõm accñs: qȯ est q̃litas existe/ re: q. cõplo ex elẽtis educit: siue ex coꝝ subijs: aut q̃litatib⁹ cum. n. in elẽto sint duo suba ⁊ qualitas ꝓportionabil'r: ⁊ in elemẽtato debent duo existere: nõ qdẽ ex subijs elẽtorum ꝯsurgit cõplo: q. id qȯ educit ex eis ꝑ cõpõnẽ elicit: ⁊ talis fm. A. est forma misti. Igit ex qualitatibus educit qȯ al/ teratione ꝑficit: q̃litatibus. n. tertij generis ꝓprie alteratio inexistit. ℭ Adhuc suba nõ fit ex nõ substantijs in priori/ bus. Si ḡ cõplo foret suba: nõ fieret ex qualitatibus: cũ nõ sint sube: sed fit ex qualitatibus: vt dicũt. ℭ Amp. ꝓpriuz cõplonis ẽ iesse ꝯtriũ ei: ⁊ magis suscipere ac min⁹: qȯ sube in esse negat in ꝑntis. Itaqꝫ impoẽ cõplonez subam fore. ℭ Si vo cõplo nõ rem sube importet: veruz modũ: sic vt/ cũqꝫ põt tolerari. Improprie tñ cõplonez subam fore. Se/ cũdũ. n. ꝙ ꝑ subam: siue formã subalẽ aliqd sustẽtat in esse ꝑfectoꝝ ita suo mõ mẽbrũ ꝑ cõplonẽ in eẽ ipsius sustẽtat ⁊ ꝑmanet opatio: vñ q. illud a quo imediatius vĩ actio pue/ nire: manifestius est nobis sicut instrm vt cõplo: q̃z illud a quo mediate: puta agẽte principali: vt suba cũ ꝑ opationẽ in cognitionẽ alicuius peruiamus: ꝑductio aũt actiõis: ⁊ sustẽtatio: manifestius vĩ ab instro q̃z a ꝑncipali agẽte ꝓdi re ꝑꝑ ꝯtrietatẽ: q. in q̃litatibus ꝓp'le repit: ab ipsa. n. pue/ nit imediate. ꝯtter vo a suba: sup quaz h fundat. dĩa. 60. Sil'r Hal. in plerisqꝫ locis. ⁊ Ari. 2. de prib⁹ 1 vt tactũ dĩa 11. noiant elẽta calm: fri. s. ⁊ hu. nõ entia suba: sed q̃litates ⁊ coꝝ instra. Scõm quẽ ẽt modũ Apls ad hebreos. Fides est suba sperãdaꝝ reꝝ: ⁊ argumẽtũ nõ apparẽtiũ. nõ. n. fi/ des real'r ẽ suba: sz accñs: rõne tñ modi dici põt suba: q. ꝑ ipsam tanq̃z ꝑ basim sustẽtificãtẽ qs meret salutẽ: naz sine

H

Ca. 6 sub stãtia. dif ferẽtia. 12. ⁊ 13.

Cap 2. in medio.

I

fide impos͡le deo placere. Neqꝫ etiam series Gal. greca testat complexionem substantiam fore omnifariam: sed complexiones esse primas aliis enuncians: que sequuntur ipsas. Addit etiam eas particularum proprias complere substantiam: non quidem sicut agens principale ⁊ primum: verum ut instrumentale ⁊ secundarium: quod apparet ex eo: quod subdit. Hec quidem secundum substantie rationem existunt: vel quia cum diffiniretur corpus complexionatum: in eius cadit ratione: ut naturales experiunt diffiniones. ¶ Aut dulcius succincte dicendum: quod per substantiam intellexerit essentiam. Ipsa enim utcunqꝫ etiam in accidentibus invenitur 7° meta. Usia namqꝫ substantiam importat: ⁊ essentiam. hoc autem quia multe locutiones repiuntur. in techni enim terminos diffinitionis medicine: que sunt accidentia: substantiam vocat: ⁊ diffinitionem ipsius dicit fore substantialem: ⁊ signa quedam ab inherentibus secundum substantie rationem esse. ¶ Adhuc afforismorum prima. Signa cretica secundum primam eorum substantiam sunt synthomata: dicit enim egritudinem substantiam fore ibidem. ⁊ 1° interiorum cap. ult°. ⁊ 7° de ingenio. Ubi translatio monachi secundum essentiam nature morbi. ⁊ secunda quoqꝫ afforismorum. virtus una ⁊ substantia dicitur. ⁊ primo febrium. 8. theorice 3° Alexandri: quod febris sit substantia: ⁊ quod calor est substantia: ac Commentator 4° metheororum. digestionis substantia est temperata. ⁊ colliget primo. Hec divisio est hoc libri substantia: cum tamen omnia hec: ut egritudo: virtus: febris: digestio: ⁊ divisio sint accidentia vere. Propter quod ad unum dicendum: quod in talibus locis substantia per essentiam sumitur abusive: quia fortassis improprietatem transferentes commiserunt: aut non determinat grecus.

Tex. cō. 7. ⁊ 19. — Lib. p. 1. cō. 9. — Li. 1. tex. com. 7. — Cō. 12. pᵒ pri. cō. 14. — K — Ca. scdo. — Cō. 16. — Cō. 23. — Ca. pmo post meᵐ.

Propter quartum dicendum ad primum quid dicendum iam vel fiat. ¶ Ad aliud dicendum quod Haly. lingua loquitur Gal. quod apparet: quia mox subdit: sed secundum Ari. sententiam: est complexio instrumentalis. scilicet propria: qua virtus operatur. ¶ Ad aliud dicendum quod. A vel allusit Gal. aut substantialis ⁊ propria. id est naturalis a principiis videlicet emanans intrinsecus: vel forte illam inseparabiliter audivit consequi. ¶ Ad aliam duo dicendum: quod fortassis Hip. voluit animam fore crasim: ut tetigit Gal. aut quod complexio cum omnium existit non agens: seu primitivum principale verum ut secundarium instrumentale. Aut quia medicus est artifex evidentie: que magis extat in agente secundario quam principali non immediato: que anime Hipocrasi voluit ascribere unde colliget 2. Calor coniunctus ex calore influenti misso a corde ⁊ calore complexionis membri: est forma cum qua agit ⁊ patitur. Et subdit. Sed utrum sufficiat iste calor ad faciendum hoc: an sit hic alia virtus stans isti calori loco forme: ista non est res: quam medicus habeat necesse inquirere. ¶ Ad aliud dicendum quod complexio non videtur esse qualitativum: sed disponit ⁊ preparat ad illud: sicut actio qualitatum primarum ad formam preparat materiam suscipiendam. ¶ Ad aliud dicendum diinterempcionem: quoniam differentia 23. quoniam risibilitas aufertur: aufertur homo: sed non primo: sed ablatione rationalis: ita ⁊ complexio aufertur 2°: forma substantiali sublata. ut anima. ¶ Dicendum etiam quod Ari. illic loquitur secundum opinionem Platonicorum ponentium numeros fore substantias rerum: ⁊ punctum materialiter lineae: ⁊ lineam superficiei: ⁊ hanc corporis. ¶ Ad aliud dicendum quod complexio non est pars substantialis proprie corporis: sed complexionati eiusdem: ut tactum est suo modo. sic enim in techni dicta sunt substantialis esse signa: neqꝫ est quod non possit complexio etiam innata separari: differentia 22. ubi Damasceni exponetur afforismus.

Cap. 7. ad med. um. — L — M — Li. 1. tex. com. 7.

¶ Differentia. XVIII.

Quod sit complexionem equalem seu temperatam reperire ostenditur: quia 5. proble. Propter quid mensurata corpora laborant multotiens: ⁊ permutantur facile: aut propter idem ambo: equale enim ⁊ commensuratum. Palin: cōiter enim testatur ipsam cum medicis Gal. Quod ⁊ rationes monstrant. motus enim fit omnis de extremo per medium in extremum: phy. 5°. ⁊ iuvamentorum 4°. Mutatur autem quis de complexione calida ⁊ sicca in frigidam ⁊ humidam: ac econtra. similiter de ca. ⁊ hu. in frigidam ⁊ sic. differentia 22. Interveniet itaqꝫ motu complexio inter istas media: sic extremas: sed non alia quam temperata: sive equalis. quare hanc continget reperire pondere etiam ⁊ non iustitia tantum. ¶ Rursus: arte amplius potest natura: ⁊ ideo ipsam imitatur. 2° physi. eam tamen non sequitur: licet multum laboret. A. 4° metheo. Ars autem potest corpus conficere temperatum. complexionum ⁊ theorice primis: quoniam enim accipitur quantitas mensurata proportionalis ex corporibus calidioribus ⁊ frigidioribus: seu aqua fervent issima: ⁊ nive seu glacie: ⁊ ex siccioribus ⁊ humidioribus: ut pulvere ⁊ aqua: corpus consurgit in universa temperatum substantia: quod quidem docet cognitione: sive collectione ⁊ sensu conficiendi ibidem: natura igitur multo amplius hoc poterit corpus temperatum construere ac equale. ¶ Palin: sensus est quedam proportio media contrarietatis eius: que est in ipso. differentia 41. hoc autem non erit nisi sit complexio temperata: ⁊ maxime in homine: cum sit perfectioris ceteris sensibilitatis: ⁊ ideo cunctis prudentior. 2° de anima: ⁊ complexionum primo. sapientissimum animalium indicatur. ¶ Adhuc si unum contrariorum est in natura: ⁊ reliquum. 1° ce. ⁊ mun. contraria enim debent esse paria. Commentator primo celi ⁊ mundi: si complexio distemperata est in natura: quare ⁊ temperata que cunqꝫ: cum opponatur illi. Et confirmatur: quia si est dare imperfectum: erit ⁊ perfectum ratione: cum sint contraria eidem: sed reperitur imperfectum: ut complexio distemperata. ¶ Amp. neqꝫ natura superior vi temperamentum prohibere: neqꝫ generationis nature particularis inferior: neqꝫ etiam continens ⁊ cetera nature suffragantia: cum hec contingat temperata reperire: non enim senescunt ⁊ corrumpuntur omnino ⁊ simul. ¶ Iridem intellectus ⁊ scientia est semper verorum 3° de anima sed complexio etiam quo ad pondus est in intellectu. primo pᵒ. ⁊ Algazel. tradit etiam A. scientiam de ea notificando ipsam ⁊ dividendo: quod autem tale coexistit: quia quod non est: non est scire. primo poste. si ergo etiam aut in intellectu vel in scientia: cum hec sint entium: convertitur etiam ens ⁊ verum. ¶ Eti. si mensuratum est: ⁊ mensura: cum sint correlativa: sed mensuratum est ut complexio iustitialis temperata: que certe qualitati: hec est complexioni ponderis secundum A. est propinqua valde. itaqꝫ complexio temperata etiam ponderis reperitur.

N — T. c. 32. Al. Ari. colligunt 1. c. 28. de quo intra diff. 84. art. 4. — C. 1. 9. ubi supra. — Cap. 7. — Te. c. 94. Cap. 9. — Tex. c. 18. Collr. c. 20. ubi me dii. 2. cō. 24. — O — Collr tex. cō. 21. ⁊ 2. 51. — Doc. 3°. c. 1. in pn. — T. c. 5.

Huiusmodi quoqꝫ oppositum: ⁊ maxime de ea: que ponderis sentire videtur Gal. auditus complexionum primo cap. 9. ⁊ re. sa. primis cum Haly. Avi. Algazel. ⁊ Aver. quod ratione firmatur: quoniam si foret hec complexio: non inesset habenti vitam: cum ponatur stare per ca. ⁊ hu. differentia. 22. ubi autem cal. ⁊ hu. non extat temperamentum. ¶ Amplius quomodo fieret mistio: nisi unum elementorum: aut causarum aliud superexcederet: ut ratio salvaretur actionis ⁊ passionis. ¶ Rursus in mistis omnibus unatur terra ⁊ aqua metheo. 4°. ⁊ primo primi: quod autem tale temperamentum non patitur. ¶ Adhuc 4° eorundem Commentator ait. Ari. sentire quod potentie sint inequales in quolibet elementorum quatuor. si enim essent equales: non operaretur una in alteram sibi comparem: ⁊ tunc non esset actio virtutum activarum super passivas: ⁊ sic inde non prodiret effectus: cuius oppositum significat sensus. Igitur complexio temperata: ⁊ maxime ponderis: reperiretur minime.

Circa pn. 2. colli. c. 3. in medio. — P — T. c. 29. Collr de cret. 2°. c. a. singulari in fine. — Com. 10.

Propter primum quidem sciendum: quod quid sit complexio: ⁊ quomodo distinguatur: ⁊ maxime ratione miscibilium: differentia innotuit priori. ¶ Ut tamen hec amplius elucescat notandum: quod ponderis complexio virtuti morali ⁊ felicitati videtur coaptari. hec enim medium obtinet: quod ⁊ difficillimum ⁊ perfecte impossibile adipisci: ⁊ ideo 2° ethi. dicitur virtus non simpliciter: sed quo ad nos medium existere: quod latitudine participat non pauca: ita quod ponderis primo equalitas felicitati comparatur: quam nullus potest in hac vita adipisci permanentem: quoniam nihil simpliciter in genere omnibus ex partibus perfectum natura exposuit. rhetorice veteris 2°. Ponderis autem modus inequalis virtuti coaptatur magis: que participat latitudine. ¶ Sed complexio iustitialis dicta iustitie merito coaptatur: propriequé naturali. quedam enim naturalis: altera positiva: ⁊ hec quidem distributiva: ut honores ⁊ substantie: alia vero commutativa: seu que in participatione adinvicem. 5° ethi. Est autem iustitia virtus quedam perfecta: non simpliciter: sed ad alterum: ⁊ propter hoc preclarissima virtutum: ⁊ neqꝫ vesper: neqꝫ lucifer ita admirabilior: ⁊ talis vere: ut apparebit: ⁊ complexio equalis quo ad iustitiam. Est namqꝫ equale ⁊ medium utcunqꝫ ita acceptum: ⁊ ipsa equalis complexio

Q — C. 1. 5. in. — Cap. 5. — Ethi. 5. ca. 3.

A

non simplr sed ad alterū: putaiustitia operationib⁹ iustis relata. Iniustū aūt: vt ait: inequale qd̄ euenit: q2 a medio ⁊ equali in magis secedit aut minus: q̄les sunt cōplones distēperate: in magis quidē quatuor cōposite ⁊ in minus v̄o simplices quatuor alie: sed q2 quesitū circa cōplonem existitque elemētorū est qualitatum combinatio: qualitas q̄dem hic actualis per se queritur: ac essentialis: non tamen in summo: q2 illa elemētorū extat natura: nō aq̄ue quidem calefacte: aut talium: q2 accidentalis: non potentiali: vt qm̄ medicinarum ⁊ terre nascentium ⁊ h̄ d̄ria. 15.

Ca.1.t.3.

Propter scd̄m quidē sciendū ex cōplexionū primoꝶ antiquorū quidā cōplexionē indistincte et miserūt equalē: tantū cōplones ponētes calidā ⁊ siccā ⁊ frigidā ⁊ hu. Uisum nāq̄ fuit eis calidū nō posse cū humido copulatū pmanere: cū calm humidū exiccet ipsum cōtinuum in siccū pducēdo: neq̄ frigidū cū sicco sociari priuatione digestionis inde consecuta superfluitatū crudaꝶ ⁊ aquosaꝶ generatiua. ¶ Quibus ꝯdixerūt cōplones q̄tuor affirmātes dissuasionē.n.opꝫ fieri qd̄ dicunt: qm̄ calidū pportionatū ponit humido: imō nullum sine calido, de gene. animaliū. 5. ¶ Adhuc. humidū illud est cōdēsatum ⁊ aliis qualitatibus affectū: nō tale simplr: sed a pdominio. Neq̄ frigidū etiā est purum sine calido ⁊ siccū sine humido in altera cōplexione: ita q̄ nō possit talis copola diu durare. Procul tn̄ dubio vite h̄ cōplexio extat abbreuiatiua: tū pp̄ter humidi pauperiē: tū et propter humores extraneos aquosos in digestione auctos celeri⁹ eoꝶ mala frigida calm innatum extinguendo qualitate ⁊ obtegendo: ⁊ suffocando quātitate: quare Haly. nō imerito ceteris iudicat ipsaꝫ breuioris vite ꝯstare. differētia. 21.

Caplo 3° post me^m.

¶ Alii quoq̄ quatuor ponētes cōpositas solū videnť eq̄lem indifferenter omisisse: ceu cōius fuit ante Gal. sentētia. Hos ait nititᷣ exterminare q̄ꝫ plurime: dicit.n. eos dereliquisse cōplonē equalē: que ceteras pcedit potētia ⁊ bonitate necessariissimā maxime: sine hac.n. nihil pōt rōcinari in theorica: cū sit aliaꝶ regula ⁊ mēsura directiuare ceu Policreti statua: nāq̄ etiā in practica: cū ois cōplexio distēperata cōseruetᷣ: aut reducatᷣ: seu curetᷣ relatione ad ipsaꝫ habita. Et iō aliis pferᷣ in regimine cōseruatiuo in techni. ⁊ de regi. sani. Calefieri enīꝫ aut infrigidari: ⁊ circa corpus pcipiūt huic relatione habita. In q̄tū nāq̄ opꝫ ipsos deuenire absurdū: q̄ negātes eā affirmēt eandē fore. ¶ Nōnulli v̄o ipsoꝶ dixerūt hāc sub ca. locari ⁊ hūido. Quos itidē insequitur: qm̄ aut hec tēperata erit: ⁊ tūc omnitᷣ ca. ⁊ humida: aut ipsamet calida erit ⁊ humida: ⁊ tūc cōplexio nō erit alia tēperata: neq̄ꝫ etiā sub calida potest locari ⁊ humida: q2 sic cōtraria erūt in eodē subiecto: vt calidū distēperatū ⁊ tēperatū. ¶ Adhuc tēperato frigidū opponetur ⁊ siccū: quod ridiculū grandehis quidem cōtentus cōcludit itaq̄ hos oportere tēperatam explicare complexionēꝫ ab aliis quatuor seorsum. Et lꝫ h̄ cōplo plus cōueniat cū ca. ⁊ hu. q̄ꝫ cuꝫ aliis: q2 tēperata iustitialis a medico q̄sita tendit ad calm: vt dicūt ⁊ hu. essentialr tn̄ differt: ⁊ nō tn̄ per magis ⁊ minus sicut calm ⁊ humidū: pncipiū pmi gradus ⁊ principiū scd̄i: pp̄ qd̄ concluditᷣ eā dari ex necessitate: quā Ari. iam cōcessit: que 3° affirmabitᷣ dicēdorū. Nosce quoq̄ q̄ Gal. cū Halya. in his que de cōplone temperata loquitur ꝯfusius Aui. ita vt dubitare faciat et doctores ingenio cōplexionuꝫ primoꝶ duplex est cōplexio temperata: Una q̄dem simplr ⁊ in vniuersa suba: vt que hominis cu eratioris sube arboꝶ: aialiuꝫ: ⁊ hoium media: de qua ait. Temperata q̄dem hanc: que ex ꝯ̄riis certissime equalr cōuenientibus nominamus: ⁊ deinceps est mediū in oi genere: ⁊ maxime f̄m vniuersas subas extremitatum g̃natᷣ. Et carū 2° regula fuerat eius: ⁊ iudiciū e̅ltoꝶ isomeria. i. eq̄portio: pp̄ quā ⁊ vlterioꝶ oiuꝫ mediū, explerū eucratō ⁊ cōmēsuratū noiatᷣ: ⁊ filio ē sermo eius de cute manusq̄ ītus.

B

Haly. v̄o Gal. fidelior interp̄s. Et cōplo q̄dē tpata d vere tpata pdicatᷣ: cuius lōgingtas ab oibus extremis eq̄lis ē: atq̄ hec est: in q̄ e̅ltoꝶ sunt oiuꝫ eq̄les p̃tes. Que qm̄ h̄ est tpata inter oia dr̄ extrema: sed ⁊ tpata in sube totalitate dr̄ quoq̄ ⁊ de tēperata f̄m vtilitatem ⁊ necessitateꝫ: que in quoq̄ corporū necessaria expetitᷣ. Porro tpataꝫ veraciter vix est oino inuenire in oibus fere corpibus ad vltimū vsq̄: nisi q̄ hō tpatā hn̄s cōplonē illi pximius est: maximeq̄ cutis palmaꝶ cōplo. Gal. p cōplonū. Altera cōplo ē f̄ꝫ gen⁹ tpata q̄cūq̄: vt arboꝶ ⁊ aialium: cū eorū fuerit optima ⁊ media nō simplr qm̄ eq̄litas certissime fuerit ꝯ̄rioꝶ extremoꝶ: sed qm̄ f̄m virtutē decētē existit eis cōmēsuratio. tale aūt aliqd ⁊ iustitia eē dicim⁹ nō pōdere ⁊ mēsura eq̄le: sed opportune ⁊ f̄ꝫ decētiā. In scd̄o v̄o alia q̄ f̄m vnūquodq̄ gen⁹ eucrata pp̄riis corpoꝶ actib⁹ ⁊ vtilitatibus iudicatᷣ. Dr̄ quoq̄ ⁊ de tpata f̄m Halya. penes necessitatē ⁊ vtilitatē: q̄ in quocūq̄ corpoꝶ nec̄ia expetitᷣ: iuxta quā sic⁹ ⁊ canis dicunť tpati. Hi cōdē sunt sermones Ga. cū Haly. de cōplone tpata: q̄ sufficiēter⁹ in p̄ eoꝶ mēbro videnť cōplonē pōderis portēdere: ac mēsure. ¶ Q2 tn̄ hāc negat. A. eius expositor. dico Ga. p h̄ cōplonē itellexisse quēdā modum iustitialis eq̄litatis: deicepts mōstrādum pp̄inquū cōploni quo ad pondus inequali q̄ꝫ maxime. d̄ria. 20. Et iō hāc cōparat misturis e̅ltoꝶ eq̄lib⁹ nō q̄ eaꝶ mēsure ⁊ quātitates simplr sint ei⁹ eq̄les distātie: veꝶ p cōparationē ad spēcā f̄m genus in vnoq̄noq̄: neq̄ illā pōt actib⁹ compat vt hāc ⁊ vtilitatib⁹: eo q̄ ipsa mox corrūpitᷣ nō pmanēs tpe: qd̄ aūt tale caret actu: cū tpe pficiatᷣ ois: vel q̄ ē apparenti mēsura ⁊ nō pondere equalis iter extrema certe. Aut Ga. cū Haly. non sentit cōplonē fore ita extremis eq̄lē existentē: sed eā imaginādā: sicut ex p̄ vi de re. sa. vt hāc clarius expssit. A. gr̄a facilioris intellis realis cōplonis: quā docuit cognoscere p cognitiōe seu estimatiōe vel sensu: vt iam tactū: de qua Aui. Ga. impugnat nō raro. ¶ Nosce q̄. A. talr exponēdo cōplonē: quo ad iustitiā angusti⁹ suscipiēs: ⁊ tanq̄ꝫ regulā certā totius vniuersi. eā solū in hoīe statuit. Gal. v̄o qd̄ ipsius adāpliās ad vnūq̄dq̄ sube gen⁹ adaptauit: vnaqueq̄ aūt ita tpata: suā ei hꝫ coīr nūc dētē discrasiaꝫ in simplicem diuisam ⁊ compositam: ceu ⁊ vnaqueq̄ temperatarum in octo potest ⁊ diuiditur modos.

Propter tertiū quidē primitus sciēduꝫ q̄ cōplexio pōderis nō repitᷣ realr in nl̄ ⁊ demū q̄ cōplonē iustitialē oportet ponere: ⁊ q̄ñ. ¶ Propter h̄ q̄dē b^m sciēdū: q̄ cōplonē pōderis eq̄lē dare: figmētū ē vix fictū. Qm̄ pōdus ignis cū sit leuissimus ⁊ vltimo: q̄ quāto maius tāto leuius existit: vn̄ ponderari non poterit: ⁊ aliis eq̄lr associari. ¶ Amplius p ipolē cōcesso cū pondus hic̄ ponereť in tanta mēsura ⁊ pportiōe i misto: sicut de aliis: ⁊ cū sit actiuius maxime mox: aut citissime alia corrūpet miscibilia: vn̄ mistū vel nō fieret: vel factum paucissime pdurans corrumperetᷣ. Neq̄ et sic mēsura q̄litatis pure ignee forsassis posset ad mistionē descēdere: ⁊ cūꝫ sit leuis sūme: pp̄ qd̄ nō solū sic hāc cōplonē non ponere in nāꝫ neq̄ et imaginari facile: cū selpsaꝫ corrūpat. Algaçel v̄o cōplonē in itell'u diuidit in eq̄lē ⁊ in ieq̄lē: q̄ forsassis ē distinctio cōplonis ad pōdus: vt eq̄lis ⁊ inequalis p̄tacta. Eq̄lē aūt pbat ipolē fore: qm̄ corpus eā hn̄s nec q̄esceret nec moueretᷣ: q2 si q̄esceret i terra: tūc terra vinceret in eo: sil'r si aere aut aq̄. Si āt moueretᷣ ab aere ad ignē: tūc ignis vinceret. si v̄o ad terrā: tunc terra. Si aūt q̄esceret in aere: sic ipse vinceret: ꝯuenit igitᷣ vt nec q̄escat i loco: nec moueatur ad locū: quod est impolē. vn̄ Comen. p̄ ce. ⁊ mū. Si cōponeretᷣ corpus equalr aliqd̄: ꝯtingeret nō moueri oino: ꝫ staret in quocūq̄ loco poneretᷣ. ¶ Adhuc iā nō eēt tpatuꝫ si locū hēret: cū sequeretᷣ id motū elementi pdominātis in ipso: sicut mistorū reliquū. ¶ Sed forte q̄s ponet h̄ corpus locū hic in medio e̅ltoꝶ: vt i ꝯcauo sphere aeris: hic

I

enim forma grauitatis ꝛ leuitatis vi adequari. Si.n.poneret in ɔcauo orbis lune aut in aerio ɔuexo deorsum descenderet ad locũ ꝑdictũ: cũ in ipso vigeret forma grauitatis. Si aũt in terra dñante sibi forma leuitatis ad mediũ ante dictũ moueret locũ. ℭ Aut dõm ħ mediũ magis circa terrã iexistere: neq3 illud in assignato inueniri loco pp terram duob⁹ cñtis ad finẽ aialiũ terrestriũ ɔiũctã. Actiones adhuc nõ posset illic habere humanas saltẽ politicas: vnde vita eius nulla foret aut breuissima. ℭ Rursus cõplo puenit ex actiõe ac passione ɔriaꝝ q̃litatũ ꝛ reliq. vbicũq3 ꝟo est assignare actiõnẽ ac passionẽ: opz agẽs supra passuz dominiũ obtinere. ꝑ de ge. ꝛ cor. ꝑportiões.n. eq̃les impassibiles sunt adinuicẽ: nõ.n. actio interueniret neq3 passio: pp qd opz vnã q̃litatũ alij dñari: vbi aũt illud: põderis cõplo esse nõ poterit quocũq3 mõ. ℭ Amplius. 4. meta. Composita sunt media bñtia. hꝫ qdẽ magis et illius ꝟo minus. Qd aũt magis hꝫ ꝛ minus nõ est eq̃le põderis seruãs mẽsuraz. vñ. Cõmẽ. ibidẽ hoc demõstrat impo'e iueniri cõplõnẽ mediã in extremis: vt dicit Gal' esse po'e: q̃m si eẽt po'e foret possibile inueniri cõpositũ ex ipsis extremis absq3 eo q accideret transmutatio adinuicẽ aut diminutio. Quare 2° idẽ de gene. ꝛ cor. si eq̃les fuerint potẽtie: tũc nõ fiet aliqua forma: vt declaratũ 4° metheo. Et q̃n põ alterius non fuerit dñans simplr: sꝫ dñans dñata giabit' ex eis aliqd mediũ: sed tñ declinabit ad partẽ dñantis: ꝛ iõ hoc mediũ cum eo q est declinãs ad alterũ duoꝝ extremoꝝ hꝫ aliquã latitudinem recipientẽ magis ꝛ minus. Mediũ.n. est multa ꝛ nõ indiuisibile: ad qd mediũ cñtia trãsmutatoria ꝯ redacta sunt carnes ꝛ que taliũ fm Ari. ibidẽ. Et ex hoc apparet tibi impo'e eẽ aliquã cõplõnẽ ꝑ̃atã: quã posuit Gal. cpan- {diamq̃ que est fm extrema: que sunt in fine: non tẽperãtiam: {que est fm extrema cõplõnis spẽi: in qua cõsideraũt medici. Scõo tñ collꝫ. dã q errou quẽ dixit de ꝑ̃ata cõplõne Ga. est paruus: ꝑ̃nicq3 is cũ Ga. ingens. Res miscibiles nõ inueniunt in misto nisi duob⁹ modis. vnus est: ꝛ mensure sint equales: ꝛ ista mistio vocat' equalis: eã extremitatib⁹ cõparando: eo q in medio eaꝝ est nõ declinãs. Scõs ẽ vt sit inequalibus mensuris: ꝛ hec qdem ineq̃litas multis ẽ modis: fm quã quidẽ diuersificate: ac inequales facte sunt cõplexiones spẽrum. ℭ Palin. q̃ncũq3 fit vnũ per essentiam: opz alteꝝ cõponentiũ per modum potentie se hẽre: ac reliquum p modũ actus; qꝛ ex pluribus existibus actu nõ ɔstituit' vnũ per essentiã. dila. 16. veꝝ aggregatione solũ: vt ex granis aceruus plurimis: sed ex miscibilib⁹ vnũ effici' p essentiam pp qd opz alteꝝ illoꝝ se p modũ hẽre potentialitatis: vnũ ꝟo p modũ actus. Qd aũt loc̃u obtinet actus: rõnẽ hꝫ dñantis alterius respectu. Ubi aũt hoc. vera reperit' inequalitas: seu intẽperamentum. Itaq3 impo'e põderis cõplõnẽ reperire. ℭ Propter hꝫ 2m sciẽdũ q lꝫ cõiter ɔcedat' cõplonem quo ad iustitiã in reꝝ nã fo'eatiã vt veritas dñdatã ꝛ sapientũ sermones verificentur non simplr: sed cũ determinatione asserendũ: qd aũt sit: apparuit iam verũq3. Ipsa quoq3 in cõi triplex vꝫ existere. Una qdẽ in qua ꝑ̃nentũ existitiac si punctuale indiuisibile in ꝓportionibus mẽsure qualitatũ elemẽtoꝝ miscibiliũ ad opõrtes aie meliori modo exercẽdas. Alia qdẽ in latitudine q̃dã pluralitatis ꝛ paucitatis terminata: a qua si egressus ɔtingat erit cõplo ipsi talis distẽperata. 3ª quoq3 iter has media. Primã siqdem adhuc. q. impo'e sit pmanẽtẽ tpe inuenire: quam suspicati sunt quidã ponderis inequalẽ: cũ ipsa nõ fiat nisi tanq3 i instanti: hꝫ aũt cũ sit vt fere indiuisibile nõ est tẽpus: neq3 in tpe ꝗ̃si. 6. phy. Qd sit tale: nõ erit ꝑ̃ata cõplo pmanens vt humanus: cũ ea ordinet' ad actus: hi aũt oẽs tpe mẽsurant'. Forme nãq3 nãles nõ requirũt q̃ntitatẽ: ꝛ cõplonẽ punctalẽ indiuisibilẽ: cũ sit minimã carnẽ reperire p phyfi. qꝛ oium nã ɔstãtiũ termin⁹ ẽ ꝛ rõ magnitudinis ꝛ augmẽti. Itaq3 neq3 act⁹ punctales hñt ꝛ indiuisibiles: cũ in ol actione ꝛ

passione oporteat potẽtiã agẽtis aptitudinẽ patiẽtis ꝛ tps interuenire. 2. primi. Et hanc estimo dñ est Gal' . teꝛgisse p⁹ de re. ia. fm abbreuiationẽ transferentis. ita. Simplex sanitas ꝛ ꝑfecta: q certissimã hꝫ euexiã: vel nunq̃ fuit i aialis corpore: vel si vnq̃ fuit: neq3 in instanti tpe pmansit in ictu oculi: in vnoquoq3 momẽto alterat: ꝛ nõ eodẽ se habẽs mõ. Scõꝫ ꝟo translationẽ meã ẽt verbotinã euexia duplici existit: hac qdẽ apud intell'm aũt sub aꝫ pmanẽ: vt in aialis corpore: hac ꝟo existẽ simul ꝛ apparẽte in oibus sanis. Et subdit. ꝑ̃nũ nõ opz querere in tãta trãsmutatione diligẽter optimã cõplonẽ: si.n. ꝛ ɔtingat aliq̃n fm aliquaꝫ optimã nã: sed nõ pmanet neq3 in instanti certa. Quare admirari supponit opinionẽ viroꝝ q cũq3 sanitatẽ ꝛ euexiam absq3 latitudine: ꝛ vnã esse estimant: si adhuc ex hanc est nõ sanitatẽ esse amplius. passionis.n. semp illationẽ nõ sentiunt: de re vel neq̃q̃ genita in aialis corpe facientes sermonẽ: aut neq3 minimũ pmanẽte si aliq̃n genita. hi alĩ hanc somniãtibus sanitatẽ deficimus ɔseruare. Nõs aũt in apparentes deuenimus. vñ Hal y. victim⁹ finis eq̃litatis est res: q forsitan nõ inuenit' ꝛ si inueni' occultũ est sensui. Et hec solerat ipsius sermoꝛ si nõ intellexerit p eũ hꝫ eq̃litatẽ: sed parte potius corporis semp sanũ ꝙ põ sẽs dẽcurrit cõtra eos: que Gal. quoq3 ꝛ Haly ꝓsũt eoꝝ sermon[illegible] quẽ vero inmutabilẽ illi corpus posuerũt: in dogma semp tempe passionis interuenire variq3 ꝛ vtraq3 ire optimas operationes: et ꝑ calor nãlis pabuletur ꝯtinue humido radicalis resolõnẽ quoq3 ꝛ solonem indicat cõtinui fm eosdẽ. Sed ꝛ aer semp resoluit q̃ntũcũq3 humidũ pp radios celestes in eo ingressos 2ª p. ℭ Est ꝛ alia estimatio cõplõ latitudine pricipãs aliq̃ntula: dicẽda qdeꝫ angustior valde rariſsime inueniri. neq3.n. duo ipsam hñtes: medũ plures ꝓsit in vno tpe existere. Cum ad id videat' maxima cõiũctio: putã Saturni ꝛ Iouis in pn° Arietis cum aliis ꝛ aspectus oiũ supercelestiũ operari: nã iubẽte diuina: ex cũ nõ qa isurgit eadem cõiungitur. ꝓphã legẽ imponẽs nouã sapiẽtes dogmatizãt ꝛ homines. Est.n. hic medius inter angelos ꝛ sapiẽtes mũdum hoiem fm Isaac: Amarani Aui. ꝛ Algaçelẽ: tales fuisse dixerũt qdã Moysen ꝛ Macrabei mẽdaces Christũ Marie filiũ. De hac quoq3 tẽperantia scribit': de optima corporis cõpositione: q viriũ ꝑfectũ in omnibus: vt neq3 cõsimilibus: neq3 in organicis particulis nihil incõmensurate hẽr sit pos̃itũ nõ valde qd cõtinuit: sed in longis tẽporũ periodis ɔsueuit fieri. Qd aũt breue deficit ab hoc frequenter vidistis: cõtinue sanũ dico corpus semp. Et est scõs hic modus equalitatis quo ad iustitiã: de quo primo. Prima est tẽperamentũ mediale late cõplonis inuentum in iuentute duos: qd est in vltimo equalitatis ex spẽi q in vltimo etiam eq̃litatis existere in etate in qua augmẽtũ ad suũ peruenit finẽ: in quo eq̃litatis modus quartus ꝛ sextus cõcidũt interse. 8. existẽs ad inuicẽ relati: vt ẽt indicat. Ar. de q̃. 12. aialiũ idem. Ista ẽ tẽperantia in virtute: qd dicit pp põderis cõplexionẽ: ꝛ iõ hec tẽperantia in virtute de q̃ dicq tñ reperitur raro. quare in de optima cõpositione. ꝓpter qdem cognoscere optimã corporis compositionẽ: ꝛ si rara exter ipsius generatio. Et fortassis eius pmanẽtie tẽpus duoꝝ aut triũ est annoꝝ vel minus: siq3 eã voluerit ampli⁹ coartare i vt circa. 33. annos aut talr. Quo tpe quidẽ scribũt Christũ tẽperatissimã passum fuisse hierarche. ℭ Tertia ꝟo ẽ latitudine multitudinis ꝛ paucitatis pticipãs plima: q corpus est simplr sanũ duplex exñs: vna qdẽ corpus semp sanum dicta. ꝛ altera sanũ multũ in techinis. ꝛ te. sa. p. Sanitas ẽ quedã ɔtẽperãtia. Contẽperãtia ꝟo ois fm duplicẽ ꝑficit' ꝛ dñ modũ. Aliq̃n qdem in summũ veniens ꝛ vere tẽperata: cũ aliq̃n ꝟo breue deficiens a temperata. Erit itaq3 ꝛ sana ɔtemperantia duplex: quedã quoq3 diligẽs vel certa ꝛ optima: ꝑfecta ꝛ summa: ꝛ hanc dico corpus sanũ semp existere. Hec aũt deficiens ab hac qdẽ nõ vtiq3 iã aliquali-

Colli. 2. 1. 46. vsq3 56.
T. c. 39.
2° de ge. ꝛ cor. c. 45. in fine.
K
T. c. 39.
Ca. pmo in medio. Ca. 1. post pñn.
L
M
Te. c. 34.
T. c. 28. ꝛ de aia. t. c. 41.
N
Doc. 2ª fẽ. pª c. pª medul.
O
2° tegni com. 24.
Sq. pmo c. 3. post medium
P
2° cãnon in medio. Collr. 4. de aia. c. 4. tertia fi. ꝛ meta. 10 cap. 1. pn° ꝛ cap. 2. sẽ in fine. Ca. 3. in fi.
Doc. 3ª c. 1. post principium.
Ca. 1. post pncipiũ.
Q
Ca. 3. pª tracta. 3ª. 1. c. 2. in pnn.

ter tm vt ostristari sit aial: z hec sanitas est corporis multu sani: vt et apparet in techni. Et q hoc teperamentu a medico osideratu: latitudine otineat no paruam ondit ex ositer adiunctis. Est z hec logica qda magis: vel fm oppositu tate artis qstio no ocedentibus qbusda alteru z altero magis sanu fore: neqz ee latitudine sufficiete in dispone corporis: qua sanitate noiamus: sed vnu qd .s. pfecta existe ipsa indiuisam in magis z minus existe nobis aut queadmodum albu corpus: hoc qde minus apparet albu: id hoc magis: ita z sanu magis z minus vt h. Ide quoqz de optia eucrasia. Sanitas no est angusta: neqz impartibilis: sz in sufficiente latitudine extedi potius vt bn se here: si debeat vtilis sermo esse futurus exercetib artem: non solu raro corpus z velut exepiar Policleti exercere in eas: z in deficientibus qui de fm aliquid ab ipsa. Palin. tertio coplexionum. qui corpus dicut in dogma sempiterne passionis icidere: rone quide sola inueniunt forte hic demonstrationem: non tm vtilitas eius aliqua est ad scos parte opationis: permittit naqz circa nos ta parue passiones: ac .q. insensibiles inexistere.

¶ Ex his itaqz apparet q Gal. illos respuit fniani: q corpora ponebant in passione sempiterna: sicut somniauerut alij qui non intelligetes ipsum in techni: z ista qdem coplonis eqlitas est: q p ph in pt. aialium. 12. A. in. 8. equalitatis diuidit modos fm coparationem diuersificatos: eius qd est intra z extra diia. 17. modo scdo inde fortassis ppulsato. Scdm et hoc coplonis teperamentu distinguunt etates occurrentes in ipsa p sua omne: vt apparet et techni in eius coteperantie descriptioe: semp. n. tale in et permanet tpe tale: huic et octo coplones opponunt ex equo distperate. Quartes predictas vltimas duas sit dare temperantias: ostenditur argumentis. Q. i. Hipp. de humana na. Necesse et primus gnatione non ab vno fieri cibos: non. n. pot ab vno neqz ex vno generari: nisi alteri comisceatur. ¶ Adhuc ops q sint eiusde generis: qm sceni z eade hie pos: alioqn oferunt nihil. Necesse et est: q calm frigido z sicci hudo otempasse se hbeant adiuice z equalr: si. n. alter peminent multu vt fortissimu debilissimo: iario no vtiqz fiet: z traset ei onans vn geneseos Ari. p veteris smones affirmas. No est vnaz gutta aq mille milib vini amphoris miscere. Vbicuqz igr z quicqz elita h mo adiuice cu suis occurrat dispositibus an dicta cabunt 3m teperatia z 2m: cu instrus fuerit vehemes astralis: agetia naqz z patietia in adiuice approximata ipote no agere ibide: hoc aut erit qn fuerint fm amplius aut min adeqta. ¶ Rursus cu ho sit vltim finis z coplemetu vniuersi a na inteti. diia. 5. oportuit et talib ee: ex qbus posset cetera cognoscere: z ea p ingeniu z sapietia onari: h aut erit si in aliquo eius optimu ponat miscibiliu tpamentu. Ex his. n. coplo osurget tpatissima: ex q z sensus pficac eliciet. Vbi aut id z aptitudo aderit mentis: iuxta illud 2 de aia. Molles carne apti mete oculi aut inepti: ex h. n. reddunt ingeniosi: vel no ingeniosi: z io ocsi hoies fore prudetissimu ac sapietissimu aialiu: q osiliatiuu e solu aialium memoria z doctria pticipas. Hysto: ia. p. Et ostrmat qm cu ho multis sit opsnib oeditus: vt primos vite defectus abijciat: qb subijcit: cu na bsiana multiplr sit serua. meta. p vn politi. 7. multis organis indiget id q e viue. op assuit ipm totu: aut qdda ei maxie tpatu existere: tpamentu aut obtinet extremos medij: qd aut hoc ad valo pla pot extedi z coaptari q extremos qocuqz: pp qd tpatam habuit p ceteris entib coplone theo. p. Fuit z vn ad alios tpatissim: vt h pnceps z dux z mesura foret alios potissime in tra 2m tpamentu asi ocsi. Qo z i alijs et ospicim suo mo speb: puta vna ape alijs maiore dnatioe in prudetia qdacui fauet cetere z ducunt eas: sic z formicas: z in alijs sic vilib nedu i pciosiorib otingit repire. Hoc quoqz coplo iustitialis in hoie pre ceteris e tpatior: alijs z dignior solu fere simplr tpata: cu sit rla oiuz z mesura. In alijs at speb vt equo z asino z ficulnea: z ceteris fm qd est tpata coplonu. z theo. pmo. ca. 7. Et io inqt. A. hoies certe eqlitati pderis. s. approp inqre q maxime: cu modu tpamentu coplonie 2m ad iustitia veri fuerit adept. Eti. cu nae pcessus sit ordia paulatin ex extremo p me a fine i extremu. hysto. 8. nullo qde mo reperiat coplo que mesure: que aute iustitie vt apparens: opus tunc sit inter duas adeo distates: no vna: sed duas temperatias intercidere medias. Sic igitur iustitialis simpliciter temperata complexio erit trina.

Propter quartu qde ad ph dom: q Arist. z medici p coplone tpata eas que iustitie audiut: pcipue fm eius duos modos vitios: z no q poderis: q illa: vt onsus: ipole sit repiri i vniuerso: igr mitto min fz Aui. vt sit hois coplo. ¶ Ad aliud qd dom appuit. ¶ Ad aliu dom: q vt pbat coplone iustitie iueniri sic onsus: ocededu: sz no q ad ea q poderis. Immo dom: q ois mot z reliq vincat magis i his q alterant z no i alijs ita motib: iz. n. no acgrat p alteratione mediu reale itroductu: acqrit tm mediu mot siue spatii. ¶ Aut ocs illa rone pcedere i maginatioe falsa. At si cu fiat trasit de vna extrema coplone i alia: q sit p coplone media iteruenite iter illas: qd no ops: q: fm Ari. trasmutabile eadu manet sub sola abijcieda qusqz itroducat in istati noua in ipsu for qua osequit coplo reliq poti corrupta. Neqz ops: q id per formas fiat intermedias: aer. n. qncuqz trasmutat ab igne eadu manet sub for aeris: donec for introducat ignis in instati: sic aut eueniet ppositio: q eadu remanebit mistus sub vna coplone: vt ca. 7 sic. qusqz itroducat in istati altera esti fri. z hu. neqz ops vt i ps itroducat pus q media. Uel posset ocediq: sic trasit sit de vna coplone extrema: vt de calo z hu. in alia extrema. vz. frida z sic. p aliqua coplone media: sic e illa coplone media ponet: nuqz hoc sit trasitus p ista coplones medias: ita. s. vt sistat in aliq tpe: vt ista coplo media mane possit sub qd latitudie: vn sz trasmutabile at teret i trasitu: no tm pueniat ad illa media subsistete. ¶ Ad aliud dom: q mira pot facere ars: q no n. hvt domu effigie: z esz: eu hoies: aut plata. Quedi naqz fiut initiatr a na z coplent hoc p arte: velut sanitas subleuata medicia. qda initialr fiut ab artema hoc pficiunt: vt piectio semis in terra: vn Cometa. 2 phy. voce Alexadri. Na coplet multa: q fiut per arte: z ars mira: q fiut p nam. diia. 164. Et qd iducit de corpe illo arte ostructo no arguit coplone poderis: sz iustitie pori tpamentu: qd apparet q: sibi cutis coparat: q coplo onis e iustitia tpate. Id et negr vsqueqz tpamentu existere: q ipm otinue aer imutet z resoluat. Aut qs posset id poderis mistu expiri: cu sensu discer ide nri. Uel si vis id et coplonis poderis ostesiu: dom q sz sit valde familiare paradigma sibi ppinquimo tm oino ipsi osimili: neqz tm sim. In exeplis .n. no experit verificatio: sz expo. Cometator 3 de aia. vn pmo pos. Exepla ponimus vt sentiat q discit. ¶ Ad aliud dom: q mediu z tpamentu coplonis iustitialis sufficit coplexioni humane: vt excellentias qlitatu tactibiliu discernat. Si. n. ho ee oino sensibilis: tnc pp ledetia extrinsecus aut intrinsecus occurretia: no posset diutius pmanere in vita: cu ab oibus fere nocumentu recipet sensibilibus. Et ideo scio quosda sensibilissimos q ad morsum pulicis ledunt: maxime otinue fore languoiosos. No. n. ops hoiem solum esse sensibilissimu: sed occurretibus extrinsecis z itrinsecis et posse resistere. ¶ Ad aliud dom: q cqle: puta ad podus. z ineqle et z equale ad iustitia: z inequale no sunt oria: eo q non existunt sub eode gne: sicut ro experit otrariorum. Non ens. n. non oriat entitu no habeat eande mam seu genus. ¶ Ad ofirmatione aut dom sitr. ¶ Ad aliud hoc dom: q na vna z pticularis coplone phibet ponderia i vt appuit. vna. n. in altera ordinat: phibet et vtriqz coplone iustitie dicta p: cu no pmaneat: sed finat in instati. Na n. nuqz pducit aliqd in esse: qn in eius osernatione laboret. de gene.

Concil.

Margin notes: A; pmo. v. ti sup.; Gl. ptm. ca. c. 3. is.; Cap. 4. in medio.; B; Poet. 3. ca. 1. post pncipi.; Ca. pmo circa pu.; C; Te. c. 88.; Te. c. 54.; Te. c. 94.; T. c. 151.; D; In pme auic me; Cap. 7. in pncipio.; E; ca. 6. z. 94 medio. h. mi pcipa. doc. 3. co. pmo.; Ca. pmo circa pu.; F; G; Ca. 7. in fine.; Colli. c. 8. 14. ad medium.; Cap. 40.; H

animaliū 1°. Et q: complones instidiales due pmanent tpe opatiões nobiles exercẽtes:iō nã illas pducit ꝛ ɔseruat:ꝛ nō pax in hoc laborat. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ intell's 2ᵘ existit ad pñs:intell's qdẽ pn°ˢ q p se venit ad hñtẽ.dĩa.3.qui quidẽ sicut lumẽ quoddã nobis inatū:vex̄ semp testat: q̃lis de quolibet eẽ aūt nō eẽ:oẽ totū mai⁹ sua pte:ꝛ ẽ ali⁹ intell's q est aie pō itellectiua:ꝛ hic verus ẽ aliqñ:ceu qñ vex̄ intelligit:vel falsus qñ falsum. 3° de aia. Uel cōplo ponderis est in intellectu: put dī virtus passiua: ipsa.n.corruptibilis est:puta imaginatio:aut phãtasia: vel virtus imaginatiua. 3° de aia:nō.n.qō est in itellectu opꝫ in re fore quocūqꝫ mōtū non sit credere intelligere. 3° phy. q: intell's est potẽtie maioris q̃ꝫ nã.dĩa.4.pōt.n.ɔiuncta separe:disiuncta ɔiũgere. Jtidẽ de cōplone pōderis nō est scia vera perfecta p pn° vel cãs:aut effect⁹ tradita: sed scia iproprie equoca:vel est scia negatiua:ꝛ talis pōt esse de nō ente vocãs ipsum nō esse:ꝛ q̃o:sicut de ifinito ꝛ vacuo ẽ scia. ¶ Dōm etiã:ꝙ sicut hꝫ eẽ ita ꝛ notificari:ꝛ genus hꝫ ꝛ dĩas ɔsilr. neqꝫ et diffō vel descriptio affirmat rẽ esse:aut negat: cum eius intell's sit simplex:circa quẽ vex̄ nō existit aut falsum. 3° de aia:sꝫ qdditatẽ rei simplr denotat:nō differt.n. a diffinito:nisi q: illud nomẽ est iplicitū: hoc autẽ explicitum. dĩa.4. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ mẽsura ẽ in re aliquo mō saltẽ fm ꝙ res dĩ a reo:teris:lꝫ non put dĩ a ratitudine:ꝛ sicut hꝫ eẽ ita ꝛ mẽsurare. Jntell's.n.passiu⁹ vt vtus imaginatiua:hãr pōt ex simplicib⁹ copulare:ceu hoiẽ cōponit volãtẽ in mōtẽ smaragdinū:p pma de virtutibus cap.5°.

¶ Differentia.XIX.

Quod non sit

ponẽ cōplonẽ simplicẽ ex semisse vel cal'aꝫ vel fri.sic.vel hu.ośdit: qm̃ nullus phox̄ aut medicox̄ posuit an Gal.cū nō sit tantos ac tales insufficientes dare. ¶ Adhuc eam negans Auer.i colꝫ 1°.cap p inqt fore pbatum ex 4° metheo.qnqꝫ tm̃ eẽ cōplones:vnã eq̃lẽ:ꝛ alterã iequalẽ: quã ɔñr in 4ºʳ cōpositas seq̃strat. ¶ Ampli⁹ hoium qlqꝫ pticipat cōplone humana:cū oẽs sint eiusdẽ rõnis:sed ipsa cōposita: ẽ.n. cal'a ꝛ hu.composita. Jgif erit q̃cūqꝫ:cū inferius semp suscipiat pdicationẽ supioris:nō.n.ab eo p̃t absolui. ¶ Rursus cã ꝛ effect⁹ sunt pportionabiles.1° phy. vñ in technis. nata qdẽ a pn° pncipii:virtuti ꝛ initio attestant:ꝛ pnᵐ his q̃ ab eo. Sed cãe cōplonis efficientes:vt ẽlta psuas qualitates sunt cōposite:ac ɔseruantes:vt aer cū alijs rebus.6. nō necessarijs. Jgnis.n.cal'a ꝛ sicc⁹:aer cal's ꝛ humid⁹ ꝛc̃. estas ca.ꝛ sicca:ꝛ cibus qs cal's ꝛ hu.ꝛ reliq̃. Silr hu.quẽ sunt effect⁹ cōplonis cōpositi extãt:ceu chol'a cal. ꝛ sic.ꝛc̃. Eodẽ quoqꝫ mō ꝛ calor instrm cōplonis ꝛ nãe cōposit⁹ ẽ. cal's.n.ꝛ hũidus pnuntiat.colꝫ 1° cap 7°. Jtidẽ ꝛ corpus cōpositū. ¶ Palin:cōplo est q̃litas pueniens ex actione ꝛ passione ꝛ reliqua.dĩa.17.qō nomẽ denotat cōplo. Jdem est ꝙ coniunctio:seu copulatio qualitatū. ¶ Etiã in oi nã ẽ aliquid mãe:ꝛ aliquid forme. 3° de aia.quox̄ pᵐ pportionat q̃litati passiue:reliquuꝫ actiue:humidū.n.ꝛ sic.sunt vt mã:calm ꝛ fri.velut forma.4° apparẽs metheo.vñ ibidẽ. Facit qdeꝫ faciens duabus virtutibus:ꝛ patif passiōibus duabus:faciens qdẽ est calm ꝛ fri.patiẽs quoqꝫ sic. ꝛ hu. Oportebit igif in cōplone duo hꝫ coexistere. Jtaqꝫ nulla complexio simplex existet compositarum media.

In oppositum

Gal.i cōplonū primo cū aliorū plurimis sequacib⁹. Alic.n. plures medicos ꝛ phos quatuor compositas distempatas cognoscere:et:sed alias quatuor ex semisse hax̄ q̃litas:ignoro qlis dereliquerunt. ¶ Palin:vbi est dare magis ꝛ minus:dat ꝛ mediuꝫ. Cū igif inueniat multū distẽperata ad caliditatẽ ꝛ siccitatẽ:ꝛ distemperata multū ad fri.ꝛ humi. ꝛ ita in alijs:inuenietur ꝛ media vtcūqꝫ inter hec sic extrema:hꝫ aūt erit aliqua quatuor simpliciū fm mediū distẽperatax̄ solum.dĩa.17. Cū.n.ẽlta diuersimode pportionata veniant ad mistionem:quox̄ effectus est cōplo:qd pꝛohibebit qn ignis caliditas superet frigiditatẽ aque aut eɔ:non aūt humidū aeris siccū terre:vt vnū qd ɔsurgat equale mediū inter sic.ꝛ humidū:aut humidū superet a sicco: vel eɔ:ꝛ frigidū aque ɔtẽperet ignis calido: pp qō ad hoc gs aduertens:quatuor simplices ponet complexiones.

Propter primū

quideꝫ sciendum ꝙ quid sit complo: quiqꝫ ipsius modi ostẽsum est dĩa.17. Entiū aūt quoddam est simplex oino: aliud cōpositum oifariam:nōnullū vo intermedium. Primū quidẽ duplex existit:qōdã.n.est potẽtia tale puta: ceu hyle cuius existit eẽ in posse:substãtiat.n.per posse Auer. de suba orbis:lꝫ p phyſi. videat sentire ɔriuꝫ:tunc.n. suba eius ablatione potẽtie corrūperet apud generationem:ꝛ esset in pdicamento ad aliquid ꝛ non in pdicamento sube. Quod forsitan euenit:eo ꝙ potẽtiã ipsius ɔsiderauit illic prout respectū quendã importat. Aliud vo actu tm̃ velut cãns pmus. Est.n.actus pmus purus ꝛ imunis ab oi po°. 11.meta. Que aūt hox̄ duox̄ media forme sunt cōposite ꝛ mãe composite. Cōmẽtator p phy. Jn oib⁹.n.fm Boetiuꝫ citra pᵐ est compositio ex qō est ꝛ quo est. Et in de causis cōmen.intelligentia cōponit ex quidditate ꝛ esse. Est eniꝫ habens hyliatim ꝛ formam:silr ꝛ aia. Cōpositū quoqꝫ oifarie corpus est maxime humanū. Jpsum nãqꝫ ceteris cōpositius existit corporibus:cū in eo gradus oium reperiantur entium:a mã.n.incipiens sicut cetera:hec prima p simplicia corpora transiens ꝛ cōmista: vsqꝫ ad ens porrigitur intellectuale.5° ꝛ priori dĩa. Quapropter cōcedit. phy.8. microcosmū existere:vñ ad vltimuꝫ deueniẽs compositionis graduū:in nullū ordinat vlterius aialium. Est nãqꝫ finis ꝛ vltimū qd h a nã intentū. Mediū vo istorū simplex est ꝛ cōpositum:fm ꝙ fuerit ad diuersa comparatū:nam p comparationẽ ad pᵐ simplex oẽ cōpositū:relatione quoqꝫ ad vltimū oẽ simplex:qō erit magis q̃to plus mãe appropinquabit prime:aut primo cōdenti: vnde ẽlta composita sunt respectu mãe pme ꝛ forme:sunt tm̃ simplicia corpora rel'one mistox̄. Ex his.n.cōponunt metherologica:ꝛ ex qbus ɔstituunt minere:ex hisqꝫ terre nascẽtia:ꝛ que deinceps.dĩa.16.que diuersa cōparatione simplicia dici pñt ꝛ composita. ¶ Gratia huius quod dĩ ex semisse:seu mediū sciendū medietates in vniuerso.10.fore:qnax̄ due sufficiãt in pñti.vꝫ.arithmetica medietas.ꝛ geometrica. Est autẽ arithmetica dispōr:que equas tm̃ p dĩas diuidit q̃titates: puta.1.2.3.aut.2.3.4. Jn hac.n.mediū situat indiuisibile ꝛ vex̄:ꝛ ideo reip.que a paucis gubernat:cōparat. Geometria vo terminos equali pportiōe cōiūgit:q̃ q̃dẽ in cubica repitur figura:ceu in taxillo. Jn eo nãqꝫ superficies.6. existunt.8.anguli.ꝛ.12. latera cuius paradigma est.6.8.12.similiter.1.2.4. Jn ipsa nãqꝫ nō medij sumitur equalis ꝛ indiuisibilis dĩa oimoda:verū pportiones tm̃:non enim.8. recte medium inter sex extat ꝛ.12. neqꝫ duo vnius ꝛ.4. Et ideo monocratie similatur magis:in qua ciuiuꝫ oiuꝫ ꝛ popularium est medietas valde lata ꝛ quedã equalitas Boetius 2° arithmetice. Duplicis quidem hꝫ eq̃litatis: vna est equaliū in quãtitate vt arithmetica:ꝛ altera similiū in qualitate: vt q̃ fm medietatẽ geometricã dicta: qua qō iustum ꝛ qō vtutis vir dĩ equale.5.ethi. Hos quoqꝫ sermones attuli:q: in sapiẽtū oronib⁹ repiunt inexpositi nō raro. Sed vt sit familiarius dicere meᵐ extat duplex. vnum qdẽ reale indiuisibile ꝛ per equidistantiam: velut duo inter.1. ꝛ.3.ꝛ 4.inter.3.ꝛ.5.est medium aliud quo ad nos habens latitudinem ꝛ distantiam inequalem: vt.8.inter.6.ꝛ.12.quale est medium assignatum in virtute morali ethicorum apparẽs 2°. Uirtus.n.describitur per esse quo ad nos mediū:ꝛ huiusmodi quidem medium multitudinis ꝛ paucitatis complexio obtinet humana ad alia relata primo prima.

A

Doct. 3° ca. 1. circa pn. et ca. 2. in pa°. ca. 8. in fi. Capi. 2.

Propter scdm quidē sciēdū φ Gal. ꝑ cōplo/num ꝑter q̄tuor cōpositas cōplexiones simplices: dicit se q̄tuor alias adinuenisse: vt oēs cū ꝑpata numero ꝯtineant nouenario: qđ nō simplr̄ testat: sed ad id talē conat̄ demonstrationē afferre. Supponit. n. ceu probatū ab altera ibidē heresim q̄tuor esse cōplōnes cōpositas distēperatas: quarū vna reprehēdit et conuincit alteram: eo φ vna duas tm̄ cōplōnes ponebat calidā sic. et fri. humidā. Ca. ℞o hu. et fri. sic. nequaq̄. dīla. 18. Hoc itaq̄ sibi ex accōmodato assumpto ꝓcedit calm̄ stat cū sicco: vt in cala et sic. cōplexione: et stat silr̄ cū humido: vt in ca. humi. de quo minus vr̄ fm̄ sectā cōplōnē ca. hu. destruētē: igit̄ stabit cū medio inter humidū et siccū: cū medium hoc ꝓpinquius ē sit calido q̄ humidum: qđ positū est stare. Similiter ergo frigidū stat cum sicco et humido et reliqua. Itaq̄ erit cōplo calida tm̄ et frigida tm̄. Eodem quoq̄ mō siccum stat cum calido: vt in ca. et sic. ceu consentiunt hereses ambe: et cum frigido vt secunda repulsa prima. ergo et cum medio stabit inter calidum et fri. cōcōpatio: ꝓpius. n. id sicco q̄ frigidum: quare si siccū secum frigidū compatitur: multoplus et medium: et similiter est de humido: stat. n. cum calido et frigido. Sic igit̄ due alie erunt cōplexiones simplices vt sic. et hu. Itaq̄ cū primis duabus reddentur quatuor.

B

¶ Obfacimus et sermones eius hȳ ratiocinationem. Motus omnis sit de extremo in extremum per medium. Cum igitur fiat trāsitus de ca. sic. complexione ad frigi. et humidam: et de calida et humida ad frigidam siccam per medium fiet: quod erit aut cali. solum: aut frigi. vel sic. seu humida. Volenti quoq̄ fortassis amp. veritatē q̄ apparētem ꝓbabilitatem ꝓsequi medicinalē Gal. ac eius non consentiet persuasioni. Nō. n. opz si calm̄ et cē. stet cū sic. et hu. ꝓpterea stare cū horum medio: eo φ in omni misto et medio hē hoc quidem magis: id aūt minus per modū potentie et actus. dīla. 18. ¶ Adhuc. vbi ꝯcurrit actio et passio tollit̄ medium: et cū vnū habeat victoriā super aliud. ¶ Amplius. in extremis: puta in sicco et humi. qm̄ ponit̄ stare calidum et fri. est latitudo: et ꝓp hoc ꝑmanentia et forme acq̄sitio: non aūt in medio: cū ipsum importet rōnē indiuisibilitatis magis. ¶ Ad aliud ē dōm: φ nō est necesse dare mediū permanens reale nisi inductū: vt nouam formā inter extremā. dīla. 18. Aut si det̄ mediū illud trāsiens: non perdurat etiā fere momento impotens diuersiā excedēti resistere: tale vere mediū cōplōnē non constituit: cū sanitatem neq̄ angustam: neq̄ impartibilem queramus. dīla eadem.

C

¶ Colliḡ ℞o 2°. nō solū cū antiquioribus Ga. quatuor ponunt̄ tm̄ esse cōplōnes vt compositas: sed negando simplices quatuor: q̄s fatet̄ Gal. se inuenisse argumētatiōe in illū ex snia inuehit̄ Arist. metheo: ꝑ 4° ꝑcipue ita. Scias in summa φ mēsura duorū qualitatū actiuarū sequit̄ a mēsuris duarū qualitatū passiuarū: ideo q: forme ꝓprie ꝓprias hnt mās subiectas: ac si dicat φ qualitas actiue exns velut forme requirit passiuā tanq̄ mām. In omni eniz vt dictum nā experit̄ aliqd loco mae et aliquid forme. ꝑma mā exceptis. et vltima forma: neq̄ ē sine mā extat forma: ipsa eni nō separat̄ a motu phica. ꝑ de gene. et cor. ¶ Amplius eodē 2°. vnaqueq̄ rerū que appropriat̄ cōplōni de necītate appropriat̄ dn̄ationi q̄litatis actiue que stat loco forme: et dn̄ationi q̄litates passiue que stat loco mae. Si eniz nō sic esset iam cōplonatum nō esset vnū in formatiuo duo. ꝓpter qđ cū nō sit dare materiā sine forma aut ecōtra. itaq̄ ois erit cōplo composita: nullaq̄ simplex.

Ca. ꝑmo in medio.

D

2. c. 19. 3. c. 11. Collr. 2. c. 3. c. 49.

Qđ fulcit̄: q: 4° metheo. simplex et nālis gīo est ꝑmutatio a virtutibus actiuis: caliditate. vz. et frigiditate: cū ꝓportionē habuerint ex subiecta mā vniuscuiusq̄ nature. hȳ aūt virtutes sunt passiue: ceu siccitas et humiditas. ¶ Volēs aūt Gal. defendere dicit φ qm̄ cōplo est cal. simplex aut frigida nō est forma sine mā: qm̄ mediū ex sicca et humida: est mā cali aut frigidi. vn̄ 4° metheo. patiēs qdem humidū aut siccū et alia ex his. ¶ Sed q: difficilius ē assignare quō humidū et siccū habeāt rōnem agētis et forme: calm̄ aūt et frigidū patiētis et mae. Vt igit̄ saluent̄ simplices passiue sic. s. et hu. sciēdū φ q̄litates oēs interdū dicunt̄ actiue. vn̄ in techni Gal. has oēs q̄tuor vocat opatiuas. Et Haly. ibidē. Gal. sequēdo snias dialecticorū omnes nominat q̄litates actiuas: q: q̄litates actiue et passiue in vno capo dialecticorū ꝯtinent̄. vnde ꝑ ꝟtutū nāliū cap. 3. Ari. nōnūq̄ in libris de gene. et cor. his q̄tuor vtit̄. s. tāq̄ actiuis oībus sigillatim separatis: in libris aūt metheo. ꝓblematū et pluriū aliorū locis duabus solū actiuis et duabus passiuis.

2. c. 2. in fine.

E

G. ho techne tra. de sellicu lis c. 8. in fine.

¶ Et firmat: qm̄ et si q̄ntitates fm̄ se ipsas sint imꝑfecte ad eam que operis directionē theorice 2°. et regimine sani. tm̄ rōne qualitatis que ꝓpriū actionis extat instrumētum: multiplicata quātitate multiplicat̄ et ꝟtus et ide actus: cū forme debitā quātitatē requirat in mā: que fulcita egredit̄ actus q̄litate media. vn̄ quāto fuerit magis extēsa: tanto plus fortificat̄ operatio: cum oē agens multe quātitatis eē expediat. ꝺ cō 2°. ignis eniz actiuissimus in tā modica pōt sumi q̄ntitate: vt minime opet̄. cōplonū 3°. Poterit itaq̄ in tātū augeri quātitas in q̄ fulcit̄ q̄litas passiua: minuiq̄ tm̄ illa in q̄ actiua: φ id qđ proueniet a passiuis habebit rōnē forme et agētis: qđ aūt ab actiuis patientis et mā: ecita φ mediū calidi et frigidi existet: vt mā sicci et humidi formalis et actiui. Sic ē mā cōplōnis tēperate sicca ponet̄ et frigida. ꝓpter eniz naturā speciei totius ea tendit ad calm̄ et humidū cū suo tpamēto. Lz eniz caliditas et friditas per se sint q̄litates actiue: et siccitas et humiditas passiue: ꝑ accn̄s tn̄ secus hoc modo pōt ꝯtingere.

F

Cap. 2.

Cap. 4. Circa pn.

¶ Dubitat̄ q: dictū ē ꝑ Gal. Arist. vti quatuor qualitatibus vt effectiue. 2° de gene. et cor. cum ibidē dicat calm̄ et frigidū fore actiua: siccitas aūt et hūiditas passiua: et declarat ꝑ eorū actus. ¶ Forte dōm φ id dixit Gal. aduertens φ Aristo. illic agit de gnōne simpliciū elemētorū: que vigore ꝑficit̄ qualitatū in substātijs fundatarū tāq̄ instrumētorū ipsarū: ita vt nō solum ex aere fiat ignis aut ex terra aqua: sz ecōtra. Qđ fieri opz hūiditate et siccitate tāq̄ actiuis. Declarat et illic Arist. effectus nō solū ꝓuenire a calō et frigido: sz a sicco et humido: vt in libro ē apparet pharmacopēe 2° ꝑmo. Vnaqueq̄ nāq̄ qualitas respectu effectus ꝓgredientis ex ea pōt dici actiua. humiditas. n. humectat: remollit: applanat et hȳ: siccitas ℞o exiccat: indurat: exasperat et cē.

2. c. 8.

G

2. i. 1 c. 2. distin. 2. Doct. 1° fum. 2° c. 1. 2. 3. 4.

¶ Quidam ℞o dixerūt passiuas ē vere dici actiuas ꝓpter resistentiā qua passionē causant in agēs iuxta illud phys. 3. Omne simul actiuū et passiuū physice. Sed nō tam vilis Gal. extitit intētio: sicq̄ cōis. Aliqui ℞o dixerūt eas agere ꝑ accn̄s: vt actiuarū vigore. sicut humidum humefacit non per se: sed per frigidum constringens et ingrossans subtile: ceu in conuersione aeris in aquā. Sz hic extraneus actionis modus et impertinens. Ex his igitur indicatur et concluditur passiuas etiam qualitates habere nōnunq̄ rationem agentis et forme: sed Auer. respōdebit talem formam materie improportionalem fore.

2. c. 26.

H

Propter tertiū ℞o sciēdum φ hȳ cōplōnes q̄tuor simplices et maxime passiuas nō est ponere medias fm̄ medietatē arithmeticā consistētē in esse indiuisibilis medij et veri. Qđ ōndit̄: q: si ponat̄ calm̄ fridū excedere mediū ꝯtemperatū ex humido et sicco nō poterit ꝑmanere: duplr̄ vere. ꝑ qdem q: cū calm̄ et fridū sint actiua et siccū et humidū passiua: et ꝯria si debent adinuicē agere vt tactū: opz vnū alterū superare. Alioqn nō esset actio et passio. In momēto. n. remanebunt q̄si coequata: postea sit alterū dn̄ari alteri: vt calm̄ frigido et siccū humido aut ecōtra: ita ꝯsurget cōplo cōposita: ceu cal. sicca: vel frida hu. ¶ Rursus calm̄ datū superexcedens ꝯsumet humidū qđ dabat̄ cū sicco facere contēperamētum qđdā medium: et cōplo cal'a reddet̄ ꝯtra et sicca: silr̄ humidū ꝯtēperatum sicco in frida cōplōne ꝑdurare nō pōt: vt cōplo sit sim/

I

plex frida ppter ɔ̃rietatē sicci ad humidū ꝑus dictā. Frigi
dū ēt qḋ mediū datum inter siccū ⁊ humidū aut humidius
reddet incrudādo illud vel siccus cōgelādo. Multo ēt mi
nus hac via erit ponere simplicē ꝑmanentē aliquādiu: aut
fortassis impoſ'e in passiuis eo ꝙ calīn ⁊ fridū efficacissime
q̄litatū nō permanēt sił iuncte nisi excessu vnius sup alterꝫ.
Silr siccū si ponaſ excedere: cū sit lima exacuens calidita
tē suscitabit calīn de medio positū in extremū alterum: aut
si fuerit valde siccū: reducet illud mediū ad friditatē pabu
lum subtrahendo: cū humidū sit nutrimēti mā: sic. ⁊ humi
dū superuenire tribus alijs positū ex medio assignato susci
tabit fridū. Multū enī3 humidū in corporibus mistis ma

Probl. ꝑ° 2.6.

gis sibi fridū associat. pbł. appens 3°. ¶ Volet ēt has for
te qs eo ipugnare mōquo ⁊ ꝑpata cōpl'o ipugnabaſ certe.
Scōm ꝟo medietatē dictā geometricam ⁊ quo ad nos ac

K

apparentem pōt ɔcedi Gal. pbabilē magis q̄3 mathemati
cam ɔsiderationē perscritari: sicut eius expostulat scie mo
dus: aliquo tpe q̄tuor p̄dictas simplices cōpl'ones ex semis

Circa ꝑn.

se positas iter distēperatas oino cōpositas ꝑmanere. vn̄. 6.
de reg. sa. id sentiēs inqt: in libris de crasib⁹ dictū est ipoſ'e
permanere ad multū discrasiā aliquā vnam. Ipsa nāq3 si
biipsi ex nečitate acgret aliam: ⁊ lō plurimis medicoꝝ 4^or

Cap. 3.

vise sunt eē sole discrasie cōposite. Et in 7° curatiue. Sicci
tas inculpabili exñte oppōne: que ſm calīn ⁊ fridū exñtet
ſm seipsaꝫ ꝑmanere nō pōt. Qđ ⁊. A. ꝑ ꝑ° interps Gal. su

Doc. 3. c. 2. tract. 2.

scepit ingens. Iste m̄ 4^or simplices nō diu permanent. Ca
liditas nāq3 maior q̄3 oꝫ reddit corpus siccius q̄3 opꝫ. ⁊ fri
giditas maior q̄3 debet: cito reddit ipꝫ humidi⁹ q̄3 opꝫ hu
miditate eẍnea. ⁊ siccitas maior q̄3 debet reddit ipꝫ cito fri
gidius q̄3 opꝫ: humiditas ꝟo facit veloci⁹ fridi⁹ q̄3 opꝫ: imo

L

qḋ plus tandē nō perdurāt cōpl'ones ēt cōposite: iuxta illḋ

Gal. o lib. tract. de le alie. 1. c. 20.

technis. Decidente cal'a ⁊ sicca crasi. ¶ Sed ɔ̃ hoc videſ
qḋ scribiſ in techni de corpe semper tali vt egro ꝑ oēs eta
tes permanēte tali. ¶ Dōm ꝙ duplex est dispōnis inherē
tia. vna quidē habitudinalis ⁊ hec semꝑ permanet suo mō
⁊ inclinationē hꝫ ad sua ꝑn^a: vt apparet de ꝑmutatione fa
cieda in de aere ⁊ aqua. Alia ꝟo actualis ⁊ hec ꝑmutaſ ɔti
nue: ſm ꝙ calor alr afficit humidū nūc q̄3 ꝑus de qua veri
ficanſ sermones ꝑmissi: ⁊ de hoc aptius appebit dr̃ia. 22.

Propter quartū

qdē sciēdū ꝙ vtrinq3 rōnes pro parte syllogizāt: ⁊ ideo
his ⁊ illis opꝫ breuiter dicē. ¶ Ad ꝑ^m igiſ dōm eos itelle
xisse has nō ꝑmanē i medio arithmetico vsquequaq3. ¶ Ad
aliud qd dōm apparuit. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nā humana ē
cal. ⁊ hu. in cōi alijs entib⁹ cōparata vniuersis: sub q̄ sunt
multi gradus ⁊ lati vnius extremoꝝ i aliud: sub tali nāq3
cōi nō solū simplex cōpl'o seu itēpata ɔtineſ: sꝫ ⁊ ꝑpata ois.

M

¶ Ad aliud dōm ꝙ cā ⁊ effect⁹ sunt ꝓportionabiles ɔuer
si: quātū ad q̄sdā ꝓprietates maxie cōes: vt si cā vñs ⁊ effe
ctus: ⁊ si vniuoca vniuoc⁹ ⁊c̃. Nō m̄ q̄3tū ad oēs ꝓprietates
singulares: nō. n. si cā ē vna ⁊ effect⁹ vnus: neq3 si simplex ⁊
effect⁹: cū in effectu nō oino saluet rō cāe. verificaſ ēt i cāis
ꝑ se ⁊ imediatis magis. Elīta nāq3 lꝫ sint q̄litatib⁹ affecta
duob⁹ excedētib⁹ admista: qn̄ tn̄ in 3^m trāseūt: alteranſ ipe
⁊ ꝑmutanſ. Silr ⁊ eāe ɔseruantes ⁊ ꝑmutātes: hec ēt hn̄t
vnā q̄litatē excellētiorē: q̄ nečio sibi alteraꝫ associāt. ¶ De
humorib⁹ ⁊ calore ac corpe dōm ꝙ secus ē loq de cōpl'one i
q̄ sunt solū q̄litates elītoꝝ in tertiū redacte vnū ex coalter
natione cōpl'onis vniuscuiusq3. Et de corpib⁹ in qbus ē ꝑ^a
cōpl'o cū q̄litatib⁹ ꝟtutes ēt subaꝝ magis saluanſ elītoꝝ.

Ar°. 2. in medio.

ꝑp coꝝ. n. q̄3titatē fulciunſ q̄litates. vt ośsuꝫ est: ⁊ itēdunſ
ita vt nō simplices ꝑmaneāt verū sibi associēt alias: ⁊ red
dunſ ita cōposite ꝑpter coꝝ eleuationes q̄litatesq3 ⁊ in h̄ sal
naſ Gal. vtrūq3. ¶ Aut dōm. ꝙ rō realr sic esse ɔuincit: ap
paret m̄ sumpto medio aliud latiori. ¶ Ad aliud dōm ꝙ
Gal. fateſ se has q̄tuor simplices cōpl'ones subiunxisse. vn̄
estimādū est ꝙ sn̄ ꝑps eius nomē ⁊ rō ēt exeitāt cōpl'onis:
cū igiſ solas q̄tuor cōpositas ponerēt: nomē ⁊ rōnē indicā
tē cōpōnē sibi attribuerunt. ¶ Vel dōm ꝙ in cōpl'one sim
plici q̄tuor est ēt copulatio q̄litatū: lꝫ illarū vna sit excedēs

N

solū. ¶ Ad aliud dōm iā apparuisse ꝙ hoc nō ɔuicit foue
volētes Gal. eo ꝙ assignatū est in cōpl'one simplici: dudūꝫ
qd māe ⁊ qd formerant ſm ꝟitateꝫ has nō est dare cōpl'o
nes: vt ɔclaratū extat. ¶ Ad alteri⁹ ꝑtis iducta iā satis ino
tuit qd dōm. ¶ Ad sermonē ꝟo Gal. dōm ꝙ lꝫ sit dare me
diū: nō m̄ ꝑmanet. cōpl'o ꝟo queriſ ꝑmanēs nō successiua.
¶ Ad hō ꝓbationē dōm ꝙ ꝓhibet rō ɔ̃rietatis: requirēs:
si debet actio ⁊ passio fieri: vnius sup alteꝝ dn̄ium: vt ostē

Ar°. 2. in medio.

sum antea. nō est alit inconueniēs ꝙ aliqd ſm veritatem ⁊
realiter sit vnū: ſm m̄ apparentiā ⁊ ſm ꝑbātasticum aliud
fore iudicaturi: ceu differentia declarabitur. 47.

¶ Differentia. XX.

Quod melicus

sit ꝓpingor eq̄lita
ti pōderis vel mēsu
re: tēperamēto iustitialis certi: vt scōi modoꝝ
8. ośdiſ. Qm̄ medium plus distat a medio q̄3

O

aliqḋ extremoꝝ inter ea distet ab ipsis: cū sint
diuerse coordinationis. Sed cōpl'o pōderis est vnū mediū
iustitialis q3 certi nā aliud. vtrūq3. n. notificaſ ꝑ esse media
le suis extremis melicus ꝟo vnū extremoꝝ iter ip̄a cadēs.
cū friditate remittaſ ⁊ siccitate calīn ⁊ hu. vite nāe huma
ne: qḋ in terminis cōib⁹ posset more geometrico declarari.
¶ Adhuc cōpl'o pōderis ꝑcise ponīſ ꝑpata. sꝫ q̄ iustitialis
certe declinat ab ea caliditatē ⁊ humiditatē: q̄ ꝟo minus de
clinat: illi ꝓpinqor erit. hec aūt ē melica: cū frida sit ⁊ sicca.
¶ Eti. cōpl'o cui⁹ cal'ꝫ ⁊ hu. ē eleuatū: magis recedit a ꝑpa
mēto: q̄3 illa cuius ē remissuꝫ: cū in ea sūmuꝫ sit ꝑpamentū:
sed hō est iustitialis certa relatiōe ad melicā. ¶ Rursus q̄
magis est alterabilis ⁊ ꝑmutabilis ampli⁹ recedit a medio

P

ꝑpamēto q̄3 eius opposita. hō ꝟo certa existit iustitialis. vn̄

Prio ꝑ° doc. 3°. c. 2. Pmo cōplonū. c. 9. Pmo te chnis tra. 3. c. 6. 2. Colir ca. 3. 2. 32. Cap. 5.

dr̃ia 18. Propter qd mēsurata corpꝫ laborāt molrociēs ⁊
ꝑmutanſ facile: qḋ ośdis ipoꝝ tenuis cōpago. Melica ꝟo
terrestris dura resistūt in ampli⁹. ¶ Iridē cutiꝫ ꝓpingorē
ait. A. eq̄litati certe: ⁊ Gal. cū haly. eē tēperatā i vniuersa
natura: dūmodo eucrasissimi fuerit hois ⁊ non callosa: sed
cutis frigida est ⁊ sicca. generat. n. sanguinē frigidū. tertio
alimētorū: ⁊ cōplexionuꝫ scōo. cutis est siccissima: melicus
igitur propinquior est ponderi q̄3 certus iustitialis.

Cuius oppositū

sapiūt medici. Palin. ille ꝓ
pinquior est sūmo tēperamē
to in quo ɔditiones mistionis ꝑfacte sunt dr̃ia. 16. ꝑfecti⁹ obser
nanſ: sed id in iustitiali certo ⁊ nō melico: vt ꝑfectio actuū
tandē ɔsignat. ¶ Amp. ꝑpamētuꝫ ꝓpinquius est tēpera
mēto: ⁊ maxie qn̄ vnū reliquo cōparaſ: q̄3 distēperamētū.

Q

ꝑpamēto: tēperamētū ꝟo iustitialis obtinet certus: nō autē
melicus. ¶ Adhuc illa tēperatior ē cōpl'o que ꝑfectius de
quolibet iudicat excessu: cū iudicē rectū oporteat medium
distātiā tenere ⁊ nō ad aliquā ɔ̃dictionis partē iclinari. Et
lō recto ⁊ ipsuꝫ ⁊ obliquū cognoscimus ꝑ de aīa. sed hō est
iustitialis certa ⁊ nō melica: cū sensus in q̄dā extet medio
critate qualitatū excellentium: dr̃ia priori. Itaq3 iustitialis
certus propinquior est ponderi melancholico.

Propter primum

sciendū ꝙ quid sit cōple
xio: quid pōderis ⁊ iusti
tiesac omnis eius distinctio ostensum differentijs. 17. ⁊. 18.

Propter scōm

ꝟo sciendū ꝙ q̄dam dixerunt
ꝙ cōpl'o innata iustitialis cer
ta ꝓpinquior est pōderi: nō aūt influēs. videbatur. n. ipsis
ꝙ innata tēperatior influēti existat: eo ꝙ remissior i calore
illa q̄ ꝑpendiſ in syncopib⁹ ⁊ paroxismi ꝑncipijs cū ifluēs
abscedat. ¶ Sed hoc nō valet: cū illa vt apparebit rel'one
pōderis sufficiēter sit distēperata. Eti. dicētes iustitialē cer
tā pōderi viciniorē cōpl'onē audiūt cōpositā ex innata ⁊ in
fluenti. Est nāq3 in quo augmētuꝫ ad suū peruenit finē. A.

A ¶ Alij vo dixerunt q cōpositee ex eq̄li iustitiali ⁊ pōdere: vbi ois eq̄litas iustitialis certe: q: vnā saltez eq̄litatē hz: vt q̄ iustitie certe: ⁊ aliarū q̄libet neutrā tā pōderi q̄ntitatū vel virtutū aliq̄ ineq̄les magis ppinque. Qd stare min⁹ ptētū rōne absolute iapplicabili cōponant qd ex illo qd est ⁊ eo qd nō existit: sibi ēt diuisione opposito: vt cōplonē vnaz ex iustitia ⁊ pōdere. ¶ Adhuc. A. Est ppingor certe equalitati quā huc noiamus talē aūt nūq̄ nominauit aggregatā: verū simplicē solū. vn̄ ridiculū nō paruū. ¶ Dixerūt ⁊ alij q ppingor eq̄li ad pōdus quātitatū nō est ppingor equali ad pōdus virtutū ⁊ ec̄: sed id ēt stare nō cupit: cū absolute iustitialis certa pferat pōderi appropinq̄re. ¶ Adhuc qd alicui appropiquat vtroq̄ mō simplr appropiquat. sic aūt esse ondet de iustitiali certa. ¶ Et iō ali⁹ stetit sup h q eōplo iustitialis certa ois est pōderi ppinqua rōne virtutu: nō aūt q̄ntitatū. Et filr in cute. volēs q rōne q̄ntitatū pōderi ppinquior extat cal'a sic. ⁊ cal'. hu. q: in his minus excedūt cīnta grauia q̄z in iustitiali certa. Scdm vo nitit ondere ex p̄missis iefficaciū: sz q id nō stet denotat dcm̄ 3 imediatos.

Marginal notes: Pria pri mi doc. 3. c. 1. p⁹ j. n. — Ubi. s. im mediate.

B ¶ Jtidē. qd appropinq̄t q̄ ad v̄tutes pōderi nō appropinquat eq̄litati certe: verū magis certe iustitiali: cū pōdus in se iuxta pbatos mēsuras ipoitat ⁊ virtutes. ¶ Eti. q aliq̄ sit alia p rōne mēsurap ppigor pōderi falsabit manifeste. ¶ Alij vo rōcinantiū dicūt p actus certū iustitiale eq̄litati certe ppinquū. Qd ēt nō valet. nō. n. act⁹ q̄runt sz cōponētia p⁹. neq̄z ēt ponderis eq̄litas actib⁹ participat. Dices vo fortassis q imaginaria: sed ratione eadem ob m q actus ar guunt cōplonē ⁊ cōpōnez ceu effectus suam cām.

Propter tertium vo sciendū: vt hō veritas hactenus latēs ampli⁹ reddat cognita: p̄mi⁹ cōplo pōderis qd sit ⁊ qualr: ⁊ ex qb⁹ cōstet ostēdat: ⁊ sic erit expositū qd occulte tactū differentijs poib⁹ de ipsa. Scdo mōstret q̄re iustitialis certa pre ceteris sit pōderi ppinquior omnifariā. ¶ Propter huiō p̄m sciendū: q in oi actione phica opz agēs motū a fine concurrere: ac m̄ām ex qua suscitet formā: qd in toto ɔspicere fit vniuerso. Nā eius quedā se hūt p modū m̄ae: vt elementa 4°r p̄mar: ⁊ alie p modū agētis: sicut corpa celestia cū eorum motorib⁹. Eoꝝ tn̄ que vim tenēt m̄ae istorū: inter se tn̄ illius locū aliq̄ seruāt amplius vt terra ⁊ aq̄: q̄dā vo agentis: ceu aer ⁊ ignis. sunt. n. illoꝝ relone formalia: ita q sicut vis supioris supat q̄ntitate reglat ac iformat elīta vtute: sic ⁊ elīta duo formalia reliq̄ m̄alia bina. Et q: supiora in elīta effectiue: saltē p motū ⁊ lucēt: ēt p̄mas p v̄tutes specificas calitatē cānt cū humiditate q̄daz: m̄ae n. q̄z ipsoꝝ olim cōfracte i calz coalternatiōe ɔsurgūt ⁊ hūidū. diia. 10. Sicq̄z in elīuā ignis mole ⁊ calitate supat q̄ntitatē aq̄ ⁊ fridita tēita vt calz obtineat sup fridū: graueq̄z leuificet. Et aer q terre molē excedit ⁊ siccitatē remittit: lz. n. hūidtas sit eius vehemēter pa ssiua. iuuat tn̄ q̄to ⁊ cal'o mēsurato eliq̄tiuo ei ɔsociato: nec nō ēt ab aq̄ humore: talr vt hūidū aeris cuz q̄ntitate ipsius obtineat sup terre siccitatē ⁊ molē: nā ex pugillio terre decē ɔsurgūt aq̄: ⁊ ex vno ipsius. 10. aeris: ⁊ de h silr ignis. 10. ⁊ eō ex. 10. ignis vn⁹ aeris: ⁊ deiceps. 1. de ge. Sic itaq̄z nā toti⁹ vniuersi i calz tēdit ⁊ i hu. iclinat. Qd firmat: q: m supiora ceu ondet diia. 101. vtcūq̄z ad h ⁊ hoiez p cipue pp gnonē ordināt max'ad vitā. Ea vo pficiunt ⁊ stāt calo velut agēte hūido tāq̄z m̄a. expedit nāq̄z vt vniuersuz in digniores iclinet nās ad eē āpli⁹ ⁊ pma¹¹³ opātes. ¶ Jmaginetur igit cū v̄tutibus supioꝝ elīta adinuicē ɔuenire vt denotata sūt mole ac v̄tute: cū eadē sit rō toti⁹ ⁊ p̄ris h̄yslo. p. vt actiuū vigorē tn̄ habeat sup passiuū q ide actio ɔtingat ⁊ passio: ɔñs mistū posse gnari. Dico igit hinc vnuz corp⁹ ɔsurgere oifariā tēpatū cum vniuersi extet padigma: i psūq̄z certū erit iustitiale tēpamētū: z. si aūt i ā amplius mēsure q̄ntitatū elitoꝝ ⁊ q̄litatū iadinuicē adeq̄nt: tunc tēpamētū ɔsurget maius ⁊ tāq̄z momētaneū: q si elīta iusti

Marginal notes: C — Arti. 3. p⁹ pncipiuz. — D — T. cō. 38. — Cas circa pn⁹.

imaginent adeq̄ri vt q̄litates seu ipsoꝝ v̄tutes pticipēt eq̄litate oinomō aūt ita q̄ntitatū mēsure vere sz poti⁹ appentis pōderis ineq̄lis ɔstituet nā. aut tādē oifariā pbātahamur vt pole mēsuras q̄ntitatū ⁊ q̄litatū sibi certissime inadinuicē eq̄lr cōponi: sicq̄z pōderis ɔsurget eq̄litatis modus. ceu h vtcūq̄z dīta inotuerūt. 18. Quē qdē modū cū eo onti imediatius onsuz ibidē entē mime repiri pole: veꝝ tn̄ pbātasiari. ⁊ adhuc nō leuiter vt ptactū. cum neq̄z gnōne aut vita possz potiri. nā opus ad has sit q̄litates efficiētes ⁊ ɔseruātes puta calitatē ⁊ hu. q̄ haꝝ potissime sit cāe sup reliq̄s obtinere duas friditatē. s. ⁊ siccitatē mēsuras silr q̄ntitatū non penit⁹ eq̄ices: sz i eo terreū ⁊ aqueū onari: cū habeat nos cōtinēs habitare: actusq̄z hic pbas exercere. Quare cū hec in iustitiali certo calr ɔcurrāt modoq̄z pfectiori fieri poterit ⁊ tpe pmanere q̄dā. Tēpamētū aūt tāq̄z istantaneū inter hec elīta locatū vtrozūq̄z aliq̄lr pticipat nāis: puta q poterit fortasse ēt entē gnari: sz breuissime pmanē pmutatū in momēto. P⁹ certū vo iustitiale lux talē mēsurā q̄ntitatū elitoꝝ ⁊ q̄litatū corp⁹ sanū ɔstituet simplr. Et deinceps lapsuz ita vt post multū sanū: sanū sanguineū locet: deinde cholericū: deinceps flaticū: ⁊ tandē melicū: q multū secedit a pōdere ⁊ mēsura ceteroꝝ re⁰ ictū min⁹ eo pticipet calitate ⁊ hu. latitāte in ei⁹ tēpamēto absolute imaginato declinās in friditatē ⁊ siccitatē. Distat ēt q̄zplurimū ab eo rōne mēsure q̄litatuz: ita vt corp⁹ iustitiale certū elōget a pōdere pciso cal'o ⁊ hu. illo pp magis pticipare: melicū vo pp minus illa ɔtinere re⁰ eq̄litatis pōderis: q̄z certū iustitiale supet in plus illis participādo eq̄litatē mēsure: talr q melicū rōne cal' ⁊ hu. amplius distat a iustitiali certo q̄z a pōdere vero tāq̄z in opposita linea eidē locato: in eo tn̄ mēsure q̄ntitatū fuerunt ineq̄les valde: ita vt cū his ⁊ cal'o ⁊ hu. vite ac spēi poterit fieri ⁊ pmanere aliq̄zdiu. ¶ Post hec āt iustitialis nā in alijs ɔsiderata ɔñter spēb⁹ a pondere sm plus in adinuicē vel minus secedit. vn̄ porcus tēpatissimus in ei⁹ spē hoi ppingor vel pullus nātū rōne vite: tūq̄z rōne spēi pre alijs post hominē magis appropinq̄bit mēsure vel pōderi certo. Deinde vo leo pp calitatē ⁊ sic. sue spēi multū distabit ab eodez: remittit tn̄ pp vite p̄n⁹: q̄ sua calitate mulcebrit: ⁊ pcipue humiditate coteperat caliditatē ⁊ sic. imensam speciei. Piscis autē lz ex parte vite pōderi appropinquet: rōne tamē talis speciei elongat q̄z multū in frigidū decidēs ⁊ humidū. Lepus vo vel formica plus adhuc cū frigidi sint ⁊ sicci. Adherēs quoq̄z terre ac vegetabile: multū amplius secedunt ab eodē: ac maxime qd vita caret: vt metherologica a pondera remota sunt valde ac omnifariā simplicia cum sint velut linee a centro in circunferentiā terminate. Jn his etiaz opz diligēter elementoꝝ mēsuras quātitatū aiaduertere. h aūt nō solum euenit relone vnius spēi ad aliaz: sed etiā intra se gradis eēt ⁊ ifinita distātia fere. p ⁊ theorice p̄ⁱⁱ: cum in vnaquaq̄z sit amplius tēperatū ⁊ minus repiretur q in spē humana verificent ⁊ ordinent sermones piroꝝ. ¶ Cū aūt vnusquisq̄z quatuor graduū in tres diuidat mā siones. differētia. 139. tēperamētū sūmū ⁊ mediū extra ipsoꝝ mansiones erit equalitas imaginata pōderis sm modi. Jn prima vo gradus sm portione sit inequalitas phātasiata eiusdē. Jn medio aūt ipsius eq̄litas instātanea ⁊ q̄si ictu oculi inmanēs pmutata. Jn sma vo māsione gradus scdi fit iustitialis eq̄litas certa. Semp aūt sanum post hāc ⁊ deinde vt multū: deinde sanguineus: deinceps choleric⁹: postea flaticus ⁊ tandē melicus extremū deterius speciei humane: ceu certū iustitiale medius cū aliquo pmaneat tpe: qd nō velut momētaneū. Et sm id pōt dictū dietaꝝ vltum audiri q nā humana est cal'. ⁊ hu. tēpate in 2° gradu. Ab hinc aute itensus in 3m ⁊ 4m tendētia reddunt corpa egrotātia ⁊ moriētia. Sed graduū duplex distinctio sz duo mediatoꝛis monstrabit. 139. ⁊ ad id declarandū pigraphya notabit ɔsiti. ¶ Noscē q hic casus difficultatū est: q: ignotū his ex tide

Marginal notes: E — F — G — Cōb. 3. — H

I

Colli. ca. 1. & pu^m. Colli. ca. 2 in me^o & libro. 7. c. 6. in me^o.

qd pōdere ipoutaret. Et qm̄ ip̄z nō est in nāz locare: ceu sit
diceret: vn est rōne mistionis ppinqoꝛ hol. alimētoꝝ. 3. & 8.
de ige. Des itaqꝫ qꝫ iustitialis cert^9: iste qdē tēpatissim^9 cū
ctoꝝ illū existet. Si āt sup̄ hūc esse tēpatioꝛ iaz nō in nā sta-
bit suū: sed ɔcidet in humanā. ¶ Propter 2^m h̄ sciendū qꝫ
iustitialis certus ppinquioꝛ est pōderi q̄z medic^9 sic sentiut
medicioꝛimo ei vicinat̄ illi vt sermo Gal. tolleret & Haly.
supficialis hūc fore illū qn̄qꝫ: vt visum in antea. Aui. ꝯo sic
certioꝛ in hac re distinxit: vt visum dr̄ia. 17. cōplōnez pōde-
ris ab illa q̄ iustitie i duos modos ipsaz icidēs: lz coꝝ cōpo
nētia expisse nō oino seorsuz teti gerit. Uoluit ēt qꝫ tota spēs

Dec. 3^a. c. 1. ad me^m

humana sit ppinquioꝛ ceteris pōderi. o. Cū hō hāc diuisio
nē hūerit. i. diuisum. s. cōplōnē quo ad iustitiā. Supra. n. di
uisionē inuerat cōplōnis in pōderis eq̄litatez & iustitie aut
diuisionē. i. seq̄strationē elītoꝝ ex locis suis: ac tātā portio
nē & talē qꝫ sit actionib^9 & passionib^9 cui occurrit & dispōni
bus ɔueniēs. Et subdit qꝫ vere q̄z p̄ dicim^9 eq̄litati pura pō

K

deris ppinqu^9 erit valde. Et demū inqt qꝫ iustitialis certa
est medialis q̄ repit̄ inter duas extremitates late distantes
cōplōnis spēi humane & in idiuiduo qd̄ est invltimo equa-
litatis ex specie in fine eq̄litatis existi & in etate in qua au-
gmentū ad suū peruenit finē. dr̄ia pꝛioꝛi. qd̄ raro inuenit̄ &
nō nisi in longioꝛib^9 tēpoꝝ periodis. Et subdit. Et hec qdē
equalitas ēt lz nō sit equalitas certa quā in h̄ cap̄. nomina
uim^9. s. pōderis: tñ qꝫ hanc iueniri nō est pole: est tñ ei ppin
q̄. Ista tñ ppinqtas nō est q̄cūqꝫ mō: qꝛ nō cuiuslz mēbri in
se ɔsiderati: nisi vni^9 soli^9: vt cutis iustitialis certi. Alia nāqꝫ
ppinqoꝛ ceteris mēbris & cutib^9 est pōderis. Modica tñ
coalternatiōe suscepta ex ɔfractiōe caliditatis carnis & san. &
frididitatis neruoꝝ & ossiū: s3 relōne pura q̄z totius adiuicē
mēbroꝝ: vt cal. frig. sic. & hu. Hec. n. in se ab h̄ eq̄litate sūt
remota. Uerū ex ɔfractione ac coalternatiōe vicissitudina-
liter vni^9 cōplōnis coꝝ cū alia resultat tal certa iustitia: de
clinās tñ a pōdere in cal. & hu. pp gnōnē & vitā: vt tactū per

Cap. 1. L

Haly. & Auer. coll. 2. Sicut nāqꝫ triplex est in corpe cōpō
dr̄ia. 16. ita & cōplō. vna qdez ɔsiliuz h̄^a vt ossiū: neruoꝝ: &
cetera q̄ ex miscibiliū ɔsurgit q̄litatib^9. alia officialiū resul
tans ex ɔsilib^9. 3^a ꝯo toti^9 corpis ex hoꝝ p̄ponderatiōe ac
ɔfractione. Nosce ēt qꝫ h̄ iustitialis cōplō certa repit̄ sim
pl̄r in viro: nō aūt in muliere: nisi ad alias vel ad spēs alio-
rū nam nisi in climate tēperato & in regiē sit̄ cōmēsurato.
¶ Deinceps q̄z rōnib^9 astruat̄ qꝫ iustitialis certa sit pōde-
ri ppinquioꝛ q̄cūqꝫ mō. Si nāqꝫ respicimus duo extr̄ia in
hoie: corp^9. s. cū ei^9 dispōnibus & aiaz iuenient^9 fm vtraqꝫ
imaginata in corpe pōderis: hoiez ēt totū & iustitialē certū
p̄cipue ceteris aialib^9 & nāle ei ppiqoꝛē. Ea ꝯo erūt elīta
sic mālia & vires supioꝝ ceu formalia: hō nāqꝫ iustitial cer
tus rōne sue molis vel mēsure plꝰ ceteris appropinqt̄ illis
q̄z cōponūt corp^9 imaginatū. nā velut vn^9 extat mūdiculus
qd̄ ondit cōpō & sit^9 priū & p̄pe iustitialis certi. sursūz enīz
in eo: sursum est simpl̄r & in vniuerso. In aliis āt aialib^9 mi

M

nime: lz fm qd: vt ad caput coꝝ q̄ suscipiūt alimētū. Uidet̄

Cap. cir. ca pu^m. & a Gal. 3. de vti. par. ca. 3.

eni nomē ab eo qd̄ est cape & cōprehēdere suscipe de pgres-
su aialiū. q̄re 4° de pr̄ib^9. Rectū est solū alaliuz hō pp nām
ipsius & subaz eē diuinā dr̄ia id apparēs. 5. vñ ondet̄. 29. &
79. hoiem fore prudēt ssimū aialiuz: qꝛ parui extat capitis
sui corpis relōne. Et pptereа pueri cū sint p̄mit^9 nanoꝝ cir
ca capita itelligere nō valēt sufficiēter: ac qꝛ q̄drupedia sūt
nanodea ɔtinue demissoꝝ capitū pōdere ipsoꝝ caruerunt
itellu & rōne: ita qꝫ deinceps caliditate minorata & terrestrioꝛi
suba reddita maioꝛi siūt aialia multipedia capitib^9 terre p
pinq̄: & tādē ipsis carētia super terrā repētia vel ipsi ɔiun-
cta. sic deniqꝫ vt plāte qd̄ caput vt radices in deorsuz dire-
cte hēant terre ifixū. Qd̄ & capitis denotat fig^a celi ac toti^9
vniuersi imaginē referēs. Tymei 2°. Et fm qꝫ ē hoīs in cōi
ad aiia: qꝛ magis accedit ad sitū vniuersi: qd̄ dispō partiuz
ondit ipsi^9: ita & iustitialis cert^9 ad hoiez se hz: totū re^o coꝛ

N

poꝛis imaginati. Qd̄ signo fuit cret. mēdax Gal. eo qꝫ De-
lyaz adeo dicat tēpatū extitisse vt in q̄libet elītoꝝ possit lo
cari: sicqꝫ in ipso elīta pportionata & ɔtrietates coꝝ sopitet
vt fere in q̄libet posset pmanere: ita qꝫ recept^9 ē in turbine
igneo & cursu eqꝫ igneoꝝ: eccl'astici. 48. Simil̄r talē dicet
chr̄z. simplicib^9. n. pedib^9 vndas maris calcauit Mathei
14. vñ talia corpa vehemēter ponderi fuerūt ppinqua: vt
q. in oī possent elīto seruari. Hoc aūt fictū veꝝ dē attribuē
dū diuine imediate ptāti: & chr̄z tñ testant̄ hierarche tēpera
tissimū extitisse: qd̄ act^9 diuini edocuerūt eiusdē: in q̄ tū alit
nā pricipauit humana. ¶ Ex pte qdē alteri^9 cōponētis: vt
aie pportionare v̄tutib^9 imaginati corpis pōderis appet p
pingtas ex iā dictis: cū hō pricipet ope diuinissimo: vt sape
& intelligere aialiū solū. Est. n. coꝝ prudētissimū & sapiētis-
simū. Cōsiliatiuū. n. solū est aialiū memoria & doctria mul
ta pricipās. dr̄ia. 8. pp diuinā ipsi^9 eē subaz & nāz. Quā ob-
rem tāq̄ instm̄ ad suscipiēduz nobilissimā formā vt aiam
humanā: & demū ad actiones & passiōes exercēdas tēpera

O

Poris p. doc. 3^a. c. 1. in pu^o

tissima ei p̄stabat̄ cōplō. Quare. A. Donauit hoi oē^9 tēpe-
ratiorē cōplōnē q̄z in h̄ mūdo eē ē pole. Uñ Algazel in na-
turis. Cū elītoꝝ cōmistio fuerit pulchrioris & fortioris eq̄li
tatis: q̄ nihil possit inueniri subtili^9 & pulchrius: sic sperma
hoīs fuit aptū recipe a datore formaꝝ formā pulchriorem
formis: q̄ aia extat humana. Pretacta ꝯo iustitiali adsunt
certo pfectioꝛi nō parū mō q̄z melico. ¶ Rursus dr̄ia. 18. fz
hūc si eēt cōplō eq̄lis in itellectu seu pōderis maxime pmi
mediaz nō hēet locū. Ea. n. rōne q̄ esset in vno loco moue-
ret̄ ad aliū. Sed iustitialis cert^9 magis est aptus ad motū
& locoꝝ acqrere plēs q̄z melicus in q̄ p̄ ceteris dr̄iat̄ graue.
¶ Et. q̄to aliqd pfectū seu tēperatū rarius repit̄: est ma-
gis tale: cū plā in ei^9 regnant̄ ɔstōnē. Uñ corp^9 distēperatū
ad iustitialitatis tñ tēperatū spēb^9 crebrius iuenit̄ q̄z sanuz

P

mp̄lr & sanū sp̄ iusto min^9 & iustitiale certū vt tactū adhuc
rarius. rarissime aūt qd̄ in istāti fere nō pmanēte imutatuz:
Si g̃ supra id aliqd posset tēpamentū adeē in reꝝ nā illud
tēperati^9 h̄ existeret: aut pueniat̄ tēpamēto latissimo ad tē-
peramētū angustū & breue: ita qꝫ vltra ipm nō patit̄ nā tē-
peramentū: nec vlr esset: sic vltra h^m nihil pfecti^9 est repteri
nūc āt sic se hz sp̄ sanū ad iustitiale certū: & h̄ ad sanitatē. q.
momētaneaz: ita id mediāte sanitate istātanea fere pōderi
imaginato: s3 sp̄ sanū ppinquis ē iustitiali certo q̄z mitiū sanū
& multo amplius distēperatū distat ab eo: & melicuz p̄cipue.
¶ Iridē: nobilitas actuū & pfectio arguit tēperamētum &
eius ppinqtatē: cū actio faciat scire formā: & ois repata cō-
plō ex suo dignoscit̄ officio. Sed pfectiores nobilioresqꝫ
sūt lōge iustitialis certi q̄z melici. dr̄ia poꝛi. ē. n. dator legis
ēt mūdi reparatoꝛ. Sic itaqꝫ certū sit sane intelligēti q̄z iusti-
tialis cert^9 q̄cūqꝫ mō ppingoꝛ est pōderi q̄z melic^9: aut ali^9
seu alia mūdi res quecūqꝫ. ¶ Sed circa p̄dicta ɔtingit du-

Q

bitare: eqm̄ dcm̄ est illud esse magis tēperatū qd̄ min^9 est af
fixū & determinatū loco. plura potēs elīta tētare: s3 tale q
dem est anser: pōt nāqꝫ in omni elīto locari & viuere dēm ēē
ignē. In igne aūt di de salamādra: iustitialis aūt cert^9 ēt ne
quaq̄ valet tā diuersis locis adaptari. itaqꝫ tēperatioꝛa h̄
existent illo. ¶ Dōm qꝫ ista posse aut silia locari in plibus
elītis nō est pp tēperata ipsa esse: sed poti^9 qꝛ sūt distēpera
ta & etherogenea: salamādra nāqꝫ qꝛ fri. & sic. cum humidi
tate elīnea: viscosa: ac cōpacta ipassibilis reddit̄ & insensibilis
fere. Aut qꝫ dicet forte falsuz eē: qꝛ nos nō inuenim^9 aliqd
aial'ū habitare in igne oīno de pprietatib^9 elītoꝝ: cui^9 ve
ritas exprimit̄ cōpi hñū 3°. salamādra vsqꝫ ad aliqd tps ni

Ca. 4. in te media.

hil ab igne patit̄: sed cōburit̄ si tpe appropinqt̄ amplioꝛi.
Neqꝫ ēt ptes anatis & aliaꝝ auiū sunt hōgenee in suo tēpe-
ramēto: neqꝫ cōplō coalternata oīno. Nā ptes prime p q̄s
hūt eē rōne molis diligēter apparētis sūt grauiores: q̄z ille
pōderis imagiati ac iustitialis: sil̄r & distēperate recedētes
diuersimode: vt tactū ab eo. Partes ꝯo eaꝝ scōe ac de hū

A

eē ficciores ac leuiores exſtant fortaſſis ponderetvt ferant per ethera: in iuſtitiali aūt certo eſt tēperamētū3 homogeneū: p oē amplius coalternatiuū: quo tñ magis rōne actuū ꝛ cōtrop in eo oñantiū3 firmat in terra ꝛ aqua.

Propter quartū qdez ſciēdū ꝙ inducta ꝑus fere ceſſāt oia. ꝓcedebāt. n. vt oñſu3 eſt ex falſa radice. ¶ Uñ ad ꝑm dō3 ꝙ cōplo q̄ ad pōdus nō eſt vnū mediū ꝛ q̄ ad iuſtitiā aliud: ſed ꝙ q̄ ponderis eſt mediū mñ: ꝛ iuſtitialis ꝫ certa ē q̄ſi vnū extremorū: l3 minus alijs diſtetvt declaratū in pōdere. Et i3 vtrūq3 ſit medi aleꝫ nō tñ eque ſūt media: ſed ſcḋſu3: imo vnū in alterū ordinat ꝛ ꝛ extremū3 eſt ad ipm. ¶ Ad aliud ſilr dōm cū3 ex eodē ꝓcedat fundamēto. ¶ Ad aliud dōm ꝙ i3 cōplo certa calo attineat ꝛ humido non tñ magis recedit a tēperamēto melice: imo ampli9 appropinquat: cū pōdus nō ſubſit cōploni melice: vep ſup illāta ꝙ melica non eſt mediū3 inter pōdus ꝛ iuſtitiale certū: ſed poti9 vnū extremop certe ſubiacēs eq̄litati. Melic9. n. min9 ꝓcipat calo ꝛ hu. q̄3 cōplo pōderis: q̄uis mēſuris ampli9 gñatiuis ꝛ ꝫſeruatiuis nec eſt is talis niſi relōne vite aut aliap ſpēp. Reſpectu xo iuſtitialis certi eſt ampli9 fridus ꝛ ſiccus: vt oñſum

B

ꝑus. ¶ Ad aliud dōm ꝙ iuſtitialis certa nō eſt magis alterabilis melica. vñ de optia cōpōne. Q̄m optia corpis cōpō cūctis actib9 diſponit optime: ꝛ difficile paſſibilis eſt oiu3 aliap. qḋ euenit ꝑp robur ꝛ priū in adinuicē hōgeneitatez. Si aūt mēſurata corpa ꝑmutent ꝛ laborāt de facili redeūt tñ ꝛ ſanant celeriter. qm̄ modica eſt ille paſſio extēſiua: nō aūt intēſiua. ꝑp priū. n. vniformitatē mox vna cōparit alteri: ita ꝙ vna patiēte cōpatiat ꝫſeſti ꝛ reliq̄: ꝛ ita i plā diſtributa paſſio reddit mior. Ari. ibidē. ſilr ꝛ vna ſanata ea cū adiuuata ſanat reliq̄: vt nullā forte neq3 diu icurrat paſſionē: ꝛ ſic in Ariſt. ꝫcidit Gal. ꝑp qḋ q̄rēs Alexā. in ꝓbl. huic ꝓportionabile. puta: q̄re in brutis febres ꝛ occulte paſſiones difficile ſanabiliores ꝛ piculoſiores q̄3 in hoib9 ſoīnes. Altero quidem modo inquit q̄ velut difficile paſſibiliſſima exſitia maioribus cāis patiunt magis q̄3 a cōtingētib9 per vigorem aſoꝛ. illius. In morbis minus ꝛ reliq̄. ¶ Ad aliud dō3 ꝙ hic querit nā cutis actualis vt viuēs non autē potentionalis vt mortue ꝑut eriā alimētū venit corporis. Similr Gal. ibidez nō loquit de cute humana ſed oſtracorū3 ſubdens poſt inductum oſtracū tale qdez oſtracis q̄le nobis cutis. Hō quidem euidens id paradigma.

E Ca. 3. ii.

ẞ. i. 3. ca. 32. ca. ꝑu. ꝛ 2. cōplo. ad. ca. 6.

F

Complexio melice.

C

G

D

H

¶ Differentia.XXI.

Quod cóplexio cal'a ꝛ hu.sit lógio ris vite móstraꝛ:q: 6° de reg.sa.dí ꝙ húidissimi ꝛ calissimi sūt lógeuissimi.¶ Amp. Haly.cóplō cal'a ꝛ hu.cete ris ē lógioris vite:qō ꝛ śnia nrīꝛ Ap. affirma re tā in cóplōne ꝙ̄ regióe.sic nāqꝫ est de regióe ꝛ cóplone, Sꝫ q habitāt regioīe cal'az ꝛ hu.vite sūt lógioris, de cāis lógitudis ꝛ breuitatꝭ vite.¶ Rursus:vita stat p cal'ꝫ ꝛ hu. ibidē.ꝛ Damas.in afo.dicit, Est aūt hō cóplō talis. ¶ Ad huc.digó ꝛ nutritio q̄ sunt vie in vitā ꝛ ei⁹ lógitudinē cal'o pficiunꝛ ꝛ hu.6.de ac.ea ꝯo cóplō talis. ¶ Palin.illa cóplō in q̄ húiduꝫ ipropottionatꝛ cal'o lógioris existet vite:ex h nāqꝫ vi vite cāri lógitudo:hō ꝯo cal'.ꝛ hu.qō significatꝛ eo ꝙ p p^a pueri ab infantia vsqꝫ ad iuuētutē in calore fere extāt tēperato ꝛ húiditate supflua:qō qdē tēperamētū aduenit p mediocrē exiccationē iuuētute accñte.p 3^a.illa igiꝛ cóplō existet lógioris vite:cuius humidū tardi⁹ reddetꝛ pportionatū cal'o.Cum enim pbabile sit ꝙ etas corrñdeat etati:si etas pueritie cal'.ꝛ hu.plus ceteris extēdetꝛ:ꝛ sic iuuētutis ꝛ senect.ꝛ seniꝫ.Qō pticulari⁹ notatꝛ itaꝫ.n.cóplō tēperata cū tēperato humido ab humiditate supflua puerītie sequestretꝛ in fine.22.ānoꝝ aut.23.ita vt reddatꝛ oino tēperata id cal'e ꝛ hu.accidet cóplōni in fine.35.aut.36.ānoꝝ ꝛ sic magis extēdetꝛ pueritia:ꝛ p ꝯñs alie sibi corrñdentes etates.cóplō igiꝛ cal'a ꝛ hu.est vite ceteris longioris.

Cuius oppositū. q: illa cóplō breuior est vite:q oiuꝫ est maxie putrefactioni expositatcum ea vna cāꝝ mortis extet:ꝛ que própta est oi egrotare de cā.talis q.dē hec.8.de igne.sani.qō ꝛ idicat fetor sudoris vrine ac egōnis coꝝ:q̄lis enim hircoꝝ cóplō hō:ꝛ que tal' ꝛ n.ꝫuꝫ ibidem ꝛ 4e p^a.¶ Ondiꝛ aūt 2° ꝛ de alijs ꝙ sint longioris vite de qbus minor dubitatio existit ꝛ p de cal'.ꝛ sic,q: illa cóplō que amplius resistit cāis mortificantib⁹ est lógioris vite.Talis aūt hec:eo ꝙ potissima cā peréptióis nostre humor est supfluus flaticus.p.p^a.ꝛ 3e ca.p.ꝯplēnis nos mortificat.vn̄ qdeꝫ sui mala q̄litate frigida cal'o nato obuiādo.Al'r suffocādo regimineq̄ꝫ titatis eius supflue,Hec aūt minime aggregantꝛ in corporib⁹ cal'is ꝛ siccis.In techhis.2.de cóplōnibꝫ,libris.In tali ēt cóplōne humidū est minus frigescibile.minusqꝫ pp̄ter sui cópactionem ꝯxiccabile qō est potissima longioris vite fm Arist.cā q̄re cóplō cal'.ꝛ sic.ceteris est longeuior.¶ Et ꝙ frig.ꝛ sic. sit longeuior vita v̄:q̄m plm nobis mors aduenit putrefactione que cal'o efficitꝛ ꝛ hu.metheo.4.ꝛ.11.de ingr.hec ēt his opposita oīariā.¶ Rursus.ea resistere vi magis cāis corruptiuis tam itrinsecis q̄ꝫ extrinsecis occurrētibus cuꝫ eius humidū sit putrescibile minime:ac ab itrinsecis alterātibus sui cópactione ꝛ dēnsitate minime passibile. ¶ Adhuc si pn̄^m vite est fride ꝛ sic.complōnis vita ex ipso deriuata totius ad cóplōnē frigidā tendet ꝛ siccā: sed pn̄^m vite vt cor est frigidū ꝛ siccūꝫ qō ostēdit ipsius duritiēs cópactio ꝛ imputrescibilitas.vn̄ 3° alimētoꝝ.Indigestibilia ꝛ tarde ptransitionis indicatꝛ:genitura ēt frida ꝯnuntiatꝛ.pble.4. pp̄ter qō cū magis sequatꝛ nām suoꝝ pncipioꝝ ceteris erit lógenior.¶ Q. aūt frig.ꝛ hu.oñdiꝛ q: mors vꝫ accelerari ex ꝯsumptióe humidi facta ā cal'o.Sed in tali cóplōne humidū resistēs est multū cósumptioni calidūqꝫ ꝯsumēs sopitum.¶ Amp.fm Arist.humidū pingue cā lógeuitatis existit:sed pinguedo in corpore abūdat frido ꝛ hu.cóplōnū 2° ꝛ p 2^a.erit igiꝛ vite longeuioris.Huius qdē op^m in his apparens est tribus.¶ Q. aūt tēperata sit talis pbatꝛ 1° q: illa cóplō que p oium existit dignitate prīate ac ordine excellētie ceteris est longeuior:cū ad vitam qō est esse ordinetꝛ prīpue: sed tēperata extat hō.cóplōnum 2°.c.p. ¶ Rursus.cui oia mēsurata icxistūt nullo ēt idigēte meriēte forinseco lógioris erit vite.Hō āt cóplōnū existit tēpata.tātū.n.appetit q̄tuꝫ ꝛ digerere hā pōt:nullo ēt eget dispēsante sic extrinseco.in techhis.3.¶ Eti.supfluitates oēs facil'r excernit p sēsibiles poros ꝛ insensibiles minimeqꝫ lesa reliquaꝝ ab extrinsec⁹ fm Gal'.alterātib⁹.pp̄terea tēpata lógioris ē ceteris vite. ¶ Itē Gal'.2° cóplōnū:cóplō tēperata est antiquor aliis.

Propter primum quidē sciēdū ꝙ qd sit cóplō dāia visuꝫ est.17.Uidēdū itaqꝫ qd vita ꝛ q̄ ipsius cāe pmitus.ꝛ deinceps quid mors cū vite opponatꝛ:ꝛ que illius cāe.¶ Propter p^m qdē sciendū hui⁹ ꝙ vita dupl'r dici accipitꝛ.vnc qdē pro eēntia vite:ꝛ id tripl'r:aut qdē vlīori magis iuxta illud Cómē.de causis.Uita est pcessio pcedēs ab ente sempiterno qeto:ꝛ pmus mot⁹ q̄lis que intelligētiaꝝ ꝛ celoꝝ:ꝛ p ꝯñs qbusdā mediis interuenietib⁹ istoꝝ inferioꝝ gn̄abiliū ꝛ corruptibilium a p cāute cāra.hoc quoqꝫ mō notificatꝛ 2° de aia.Uiuere viuētib⁹ est eē.i.vita est forma ꝛ viuētis subā.p vitaꝫ eniꝫ vnūqꝫqꝫ viuētiū in eē ꝯsistit.Aut minus vlī ꝛ ampli⁹ māli qn̄ dī.2.de aia vita est ꝯsistētia per alimētū.Uel particulari put aialibus suppetit pfectiorib⁹.vide Alnredus de cordis motu.Uita est motus cōtinuus a corde in cetera mēbra delapsus:iux illud Hip.Uita breuis:arte ꝯo longa. Altero ꝯo mō pro mō ꝛ mēsura viuēdi.fm illō pncipiī meta.Hoiꝫ gen⁹ arte ꝛ rōne viuit.¶ Sūt aūt cāe vite triplices:vlēs.s.p^e:pticulares scōe:ac medie:ꝗs opꝫ ꝯsiderare volentē pfecte cās vite ꝛ lógitudīs ꝛ breuitatis eiusdē idagare.nō eniꝫ sufficit ꝯsiderare vlia nisi pticularia que scire faciunt ꝯsiderentꝛ.neqꝫ ēt pticularia nisi vlia a qb⁹ eē ꝛ veritatē sumūt attēdantꝛ. Cā ꝯo vlis ꝛ p^a est celum motu ꝛ luce. Medio ꝯo fm genealticos sunt due q̄rū vna pportionatꝛ mād seu nīri vl' vxori q̄ hylech.i.vita pfice appellatꝛ.2^a qdē alcochodē:q̄ formā seu ptēꝫ aut mptū ipertat.hylech aūt sumitꝛ a sole icipiēdo pmit⁹ si fuerit pol'e natiuitatꝫ ente diurna.Qō si nō sit:puenitꝛ ad lunā:ꝛ ab ea expetitꝛ p si natiuitas fuerit nocturna:ꝙ si nō possit ab ipa suscipi:reditꝛ ad solē ꝯrio.ꝛ si ab his nō possit sumi iterꝝ aspicitꝛ ascendens: deinde ps fortune si nō pōt ab eo suscipi.ꝙ si nō ab hac cósideretꝛ gradus ipletionis:si nat⁹ vel natiuitas fuerit ꝯiunctióalis.si ꝯo oppōal' pmittatꝛ ps fortūe ascēdēti ꝯtinqꝫ gradus sequatꝛ puētionis.Q. si ab al'q̄ istoꝝ nō valꝫ sumi non viuet q̄:nisi lumiaria fortassis se beniuolo videāt aspectu cū visu ēt fortunaꝝ laudabili. ¶ Est aūt alcochodē planeta respiciēs amicabili locū hylech aspectu inq̄ ꝛ aliqꝫ 4^{or} eēntialiū quqꝫ dignitatū planetaꝝ isignis obtineat seu plures:vt domū aut exhaltationē:triplicitatē seu terminuꝫ.facies.n.cōiter respuitꝛ ei⁹ vilitate.hic q̄ꝫ planete alcochodē fm ꝙ fortificatus aut debilitat⁹ fuerit in quinqꝫ locis po's: vt gradibus luminariū ascēdētis medii celi ꝛ ptis fortune gradu.ac ēt almutae cū aliīs ei⁹ dignitatib⁹ eēntialibus ꝛ accñtalib⁹ annos suos tribuit maiores:medios aut minores:mēses:septimanas aut dies.Cui ēt alcochodē in additióe numeri annoꝝ suffragātꝛ fortūe fꝫ rē ipsoꝝ fortunatū: ꝛ aduersantꝛ ifortune fꝫ coꝝ eē deprauatū:annos diminuēdo alcochodē ꝛ sibi accómodatū a fortunis minuēdo ē suffragiū ei ex his.nā hylech vꝫ ꝛ alcochodē d cā vite ꝛ lógitudinis ei⁹ ꝛ breuitatis pnosticātꝛ astrologi vt diia 111ª apparebit.Scōꝫ ꝯo Arist.est aer ꝯtinēs ꝛ piodus solis ꝛ lune.vn̄ 4° d ge.aialiū.c.vlti.Cā ei⁹ qō ē eē lóge vite aial qō cūqꝫ est,ꝯtēperatū fore ad ꝯtinētē aerē ꝛ ad piodos solis ꝛ lune maxie.Rōnabil'r.n.tpa oiuꝫ gestationū ꝛ gnōnū ꝛ vitarū:mēsurari volūt fꝫ nāꝫ piodi:q̄re.A.18.aialiū.In spē nō sunt positi termini cā mūe ioli⁹:sed cā receptióis lógeuitatis est ipressio a stellis:donec sit vita ꝯcordās cū reuolōne alicui⁹ stelle aut multaꝝ stellaꝝ.Ex his.n.de cā vite ac ei⁹ lógitudīe ꝛ breuitate pnosticātꝛ genealtici:vt diia.113. apparebit.¶ Cāe ꝯo pticulares ꝛ 2^e sūt duplices:q̄dā nāqꝫ p^e ꝛ mediate:nōnulle ꝯo 2^e ꝛ imediate.Prime siqdē cal'm ꝛ hu.ꝛ coꝝ adiuicē pportio.vn̄ Arist.Due nāqꝫ cāe vite:qō

A

qǭtuz: ꝛ qḋ q̄le. Opz. n. nō solū fore multitudinē hūidi: s; ꝓportione opꝰ est q̄tificatā fore: puta ꝙ cali. sitneq; facile sit ꝯgelabile: neq; humidū exiccabile ꝺe facilitate ut ꝓportio hu. ad caˡᵐ magis videat̃ esse attēdēda in lōgitudine vite q̄ hūidi multitudo. vn̄ Arist. ait q̄d fore lōgioris vite deficies multitudine humidi: si in ꝓpā rōne excellat s̄m q̄le. i. ꝓportionē eiꝰ cū calo q̄ȝ deficiat s̄ȝ q̄tuz. Opz ēt hȝ humidū esse eo qḋ est calm fore pingue. vt nō sit facile exiccabile ꝓpter eiꝰ humiditatē aliq̄lr inuiscatā: neq; facile infridabile ꝓp eius pīguedinē. q̄ calidi existit fomētū. q̄re Auer. in eiꝰ de b tractatu abūdātia hūidi ꝛ calidi ꝺn̄iuz v̄tutū actiuaꝝ sup passiuas est cā lōge vite. cuiꝰ q̄dē ꝯtriū cā breuitatis erit vite ꝛ ꝓpȝis mortis. Audit aūt ꝑ abūdātiā cali ꝛ hu. vite cāz p̄imariā q̄ñ māles: ꝑ ꝺn̄iuz ꝟo actiuaꝝ sup passiuas cām q̄ñ formalē qḋ. Arist. ꝑ q̄le notificauit. Cāe q̄ȝ rˡ ac imediate ē ꝓportio q̄litatū actiuaꝝ īter se ꝛ passiuaꝝ īnadinuicem ꝛ actiuaꝝ ad passiuas. Silr ꝛ haꝝ ꝺn̄iuz eadē ad ꝟᵐ puta corlongitudo. n. vite ꝯseq̄t̄ vlr cordis ꝓportionē cōplōnalem sicut ait Auer. in libro de longitudine ꝛ breui. vite. Propter qḋ videmus multos hoīes q̄ꝝ mēbra sūt fortia ꝛ sana ꝛ v̄tutes valide: q̄bꝰ egritudines occurrūt mortales: ꝑp q̄s ań senectutē moriūt. Cōspicimus ꝛ alios bis oppositos ad senectutē ꝑuenire regimine eq̄li vtriq; ꝛ ꝯsili supposito. vn̄ colȝ. 6. Nō est īpoſſe credere duos hoīes vnius ꝛ eiusdē tēperatē cōplōnis eq̄lr viuētes regimine vtētes vnū ad meliorem peruenire finē: in altero ꝟo malos gn̄ari hu. mortē inducentes. qḋ euenit q: in cōplōne mala p̄paratio est fixa. que causa existit vt in ipso hec gn̄et̃ malitia q̄nūs hāc igno-ramus ꝓparationē. Cuiꝰ q̄dē ꝓparationis ignorātie causa diuitas ꝓparationū existit. Id aūt volo causari ab hylech ꝛ alcobodē s̄m q̄ rebꝰ bis ꝯsociant̃ variabilibꝰ. Sic ḡ apparet que sint cā vite ꝛ que lōgioris ꝛ breuioris.

C

¶ Deinde q̄ȝ sciendū ꝙ quidā posuerūt cām vite ipsiusq; longitudinis regionē calidā ꝛ siccaȝ. alij ꝟo multitudinē sanguinis: nōnulli sanguinē corporis. alij q̄dem spiritū. Mortis q̄uidem cā ꝛ vite breuitatis ex oppositis cāt̃. Qui oēs a veritate Arist. ꝛ Cōmen. recedūt p̄posita. Locus nāq; calidus ꝛ siccus per se cā nō existit cū vita calido mensuret̃ ꝛ humido: siq; calm ꝛ siccum adustiuū perēptiuū nisi per accn̄s inquātum siccū ꝓhibitiuū putrefactionis existit. Neq; ēt multitudo sang. eo ꝙ ad ipsius multitudinē nō sequit̃ virtutis augmētū. neq; ad eius diminutionē debilitas. ꝑ hꝰ. per aliud tn̄ extat cā inquātū in sang. calz ꝯtinet̃ ꝛ humidū: qḋ cā per se ꝺcm̄ est fore vite. Silr neq; magnitudo corporis ꝑ se id causat: verū per accn̄s inquātū in magno corpore multū caliditatis ꝛ humiditatis ꝯtinet̃. si enīz ita esset: tunc equus iam hoīe foret lōgioris vite. Neq; silr spūs ceu voluerunt quidā dicentes spm̄ grossum ꝛ tenebrosum ꝑ paucū: qualis qui melicoꝝ vitā breuiare: p̄atione nutrimēti. multū ꝟo ꝛ vētosum idē ꝓpter grādem exufflationem operi: subtilē quidē ꝛ modicū ꝓpter cōsumationē velut lucerna extinctioni parata vitā abbreuiare. humectū aūt ꝛ turbidū ꝛ īfridatū ꝓp ipsius aquositatē īpurā. hȝ aūt spūs ꝛ ꝓpie fluēs vite cā nō existit: verū humidum ꝓportionatū calo nisi per accn̄s: cū spūs ex humido gn̄et̃ ꝛ calido. vn̄ ꝑ pˡ. Spūs ex humoꝝ vaporibus ꝛ eoꝝ subtilitate s̄; aliquā gn̄at̃ cōplōnē: in qbus calm ꝯseruat̃ ꝛ humidū. Et de vtilitate particulaꝝ. 6. Spūs est vapor sanguinis tēperatus.

D

¶ Propter hȝ 1ᵐ sciendū aliq̄lr iā quid mors ex opposito cū eius causis appere. Est nāq; ipsa calidi naturalis exiccatione: humidi aūt putrefactiōe extinctio. In ista eqdem descriptiōe mors tangit̃ duplex. vna quidē nālis ꝑ ꝯsumptionē hūidi radicalis: de qua ꝺi i de morte ꝛ vita ꝙ ea ꝯtingit in vltima senectute sine tristitia. Est enīz aie absētio insensibilis ꝺn̄orꝝ: que nil aliud est nisi frigiditatis ꝛ siccitatis vltimatū supra calm nāe ꝺn̄ium. Est ꝛ alia mors ināalis seu violenta: cuius p̄nᵐ est ab eē ex marcore p̄cipue siue

E

alio fortuitu qua grādis lesionis sensus percipit̃ ꝛ tristitia que nihil aliud vi esse q̄ȝ corruptio ꝛ marcor humidi ꝛ per ꝯñs cali: vn̄. A. Corruptio dupl'r aduenit īdiuiduo. aut nālr: eq̄ñ calor nālis humiditatē ꝯsumit nālez: ita vt frigiditatem ꝛ siccitatē faciat ꝺn̄ari. aut accn̄talr: ceu q̄ñ idigōne in corpore superfluitates accrescunt: per q̄s nā parūꝝ ab impuro nō valz secernē. vn̄ īfirmitates ei accidēt ꝛ ꝺn̄ilū v̄tutū passiuaꝝ sup actiuas: ꝛ tādē ī ꝓportio p̄moꝝ īter se p̄nꝰꝝ ꝛ eoꝝ ad cor. Deinde vi ēt ꝙ ad mortē nālē s̄ȝ Arist. ac accidentalē: q̄ñq; ꝯseq̄t̃ īpotētia motus euentationis cordis ꝛ pulmonis: ꝓpter quā calidi nālis subseq̄t̃ extinctio.

Propter secundum

ꝟo sciēduz ꝙ oēs cōueniunt ꝙ cōplō calida ꝛ humida ac tēperata lōgeuioris vite existūt: cū in eis cāe vite mō reperiant̃ p̄fectiori cōditione. Sed diuersificati sunt que duaꝝ longioris existat vite. Haly nāq; cum pluribꝰ ipsius sequacibꝰ audientes sermones forsitan Arist. superficieteno in vite cāis ponens ca. ꝛ hu. longeuiorē p̄e ceteris hunc ordinē ceu gradus denotat lōgeuitatis: ita cōplō breuioris vite reliquis facta est frida ꝛ sicca: deide frigida tn̄ deinceps sicca: tn̄ postea frida ꝛ humida: deide cala ꝛ sicca: p̄ncipa hu. tn̄ postea cōplō equalis: ꝛ tādē ca. ꝛ hu. ꝺn̄mō calm dominat̃ humido: ꝛ a morbis euadat putrefacientibꝰ: ꝛ iō laudauit p̄hs in longitudine vite terrā calidaȝ vicinā maris ꝓpter humiditatē aeris ꝛ caliditatē. Et cōplōnē laudauit ca. ꝛ hu. que duplex existit. vna q̄deȝ nālis ab initio creationis laudabilis. altera ꝟo accn̄talis vituperabilis ad putrefactionē velox. cuiꝰ q̄dē ꝑ nōnis īfirmatio in sequētibꝰ apparebit. Fuerūt aūt quidā tenētes tēperatā longeuiorē ad Haly. respondētes ꝙ la cōparat cōplōnē calidā ꝛ humidam ad distēperatas: quod falsum iam apparuit ex ordine durationis vite assignato per ipsum.

F

Propter tertium

ꝟo sciēdū: ꝙ cōplō tēperata ceteris lōgeuior existit cuius tēperamētū fuerit scd̄m aut ꝺrti modi prenotati. ꝺl's 18. quā quidē dico longeuiorē: mortiq; magis oppositā nō solū distēperatis alijs: verū ēt ca. ꝛ hu. p̄ueniēti ab exiccatione: seu putrefactione. Et anq̄ȝ id astruat̃ rōne p̄mitus exponat̃ sermo Aristo. dicētis vitā calido cōstare ꝛ hu. Prio tn̄ ostēdere volo q̄ noīe cōplōnis itelligā tēperatā: cū plures ꝛ maxie p̄hoꝝ nitant̃ destruere. Est aūt duplex ad presens cōplō tēperata. vna quidē statim variata nō ꝑmanēs tēporis longeui periodis producta. vn̄ Gal'. de regi. sani. ꝑ. simplex sanitas ꝛ pfecta q̄ certissimā hȝ eucrasiā nūq̄ȝ fuit i aialis corpe: vel si vnq̄ȝ fuit neq; pusillo neq; in istāti ꝑmāsit tēpore: in ictu oculi vnoquoq; momēto alterata ꝛ nō eodē se hñs mō. vn̄ in libro de optima cōplōne. Qḋ cū vitime p̄fectam in oībus vt neq; in ꝯsilibus neq; in organicis particulis nihil in cōmēsuratū hēat positū: nō valde quidē continuū: sed in longioribus tēporū periodis fieri ꝯsueuit. Et h̄ est qḋ voluit Aui. cañ. ꝑ dicēs: ꝙ hȝ cōplō est in indiuiduo tēperatiori oīno in spēe humanas ꝛ i quo augmētū ad suū peruenit finē. Et de hac cōplōne nō est sermo cū ipsa momēto omni alterata nō maneat. Est aūt ꝛ alia cōplō tēperata ista hāc ꝑ oēs decurrēs etates s̄m meliorē q̄litatis moduz: q̄ sic diffinit̃ a Gal'. in techni. Corpus tēperale est maxie eucrasiō i simplicibꝰ particulis ꝛ s̄m coequale maxie in organicis ꝛ in vtriq; potissime nāe corporis. ꝛ de hac tēperātia seu corpore subdit Gal'. post ꝑmissa verba libri de optima cōpōne. qḋ autē parū deficit ab isto saltē vidisti ꝯtinue. Et hāc quidē cōplōnē intelligo esse longeuiorē ꝛ magis opposita morti nō solū distēperatis verum ꝛ cali. ꝛ humi. que ꝑ exiccationē existit ꝛ putrefactionē similiter. ¶ Propter qḋ noscēꝙ cū calidū ꝛ humidū respectum. q. quēdā videant̃ importare: vt apparet per s̄mū cōplōnū Gal'. c. 3. nitentem ꝯstruere cōplōnē equalē: mordēdo antiquos ipsaȝ omittentes: nō cuiꝰ vt ostensum est diis. 18. pōt dici aut cognosci di-

G

H

Collr 3° s̄m doct. ꝑ. ca. ca p̄nᵐ.

Scdo tēpore ꝺe testi. cōmē. 10.

In p̄nº ca. 14 ca. 8. ante medium.

stemperatū nisi per tēperamētū:sicut rectū sit index sui ipsius et obliq. 1° de aia. Et io cōplo quecūqz simplex aut cōposita nō perficit nisi relone ad tēperatā. quā qdē Aristo. vi sub ca. et hu. collocasse seu expressiue ex sermōe Auer. elicitur tractatu hō. Hic aūt respect⁹ caliditatis et humiditatis ad cōplonē refert pondere tēperati. hoc aūt est ocidere in cōmunē expōnem dicentiū vitā stare cal'o et humido. eo qz oē viuēs calm extat et hu. nō vincti relatum. ¶ Premissuz aūt firmat 1° qdez ex elītoꝝ mixtione: qm qñcunqz miscibilia perfectiori et equaliori mō miscent id mistum diuturnioris est viteqz: actiuis et passiuis vere ꝯ pōderatis fere eq̄ diutius pseuerat pugna et p ꝯñs vita. Tale aūt pre ceteris in cōplone ꝯcurrit tēperata. nō sic aūt in ca. et hu. ꝓpter enim fortitudinē calidi actiui et passibilitatē humidi vehemētior incedet pugna et velocior victoria. ¶ Adhuc rōne colligantie armonice aie cū corpe ex qua vita ꝯsequit: Juxta enim Platonē et Dama. in afo. Cōplo corporis aiati est ad figuram numeri ꝯsoni. i. ꝓportionē seu similitudinē armonici numeri: quē vsi musici vt Pythago. et Timotheus vocauerunt armonicam ꝯiunctionē aie cum corpore musicā humanā. hō aūtē ꝓportio et ꝯsonantia musica magis reperit in cōplone temperata qz in alijs: cū ꝑtes ꝯiunctionis sint in ipsa magis ab excellentia ꝯtrarietatū ꝯiunctoꝝ separata. ¶ Palin. ex cāis viue denotatis: qm vita nō stat per qdcūqz hu. et cal. sed p hu. ꝓportionatū calo. q̄litates nāqz actiue dñari hñt sup passiuas cū calidi et humidi abundātia et cōmēsurati magis sz quale qz sm qñtitatē: ita qz actiue ꝓportionez hñt super passiuas et inter se et passiue vnas: et he demū ambe ad seipsas et tandē oium ipsaꝝ vt dictū est ad 3ᵐ cor. vz. id aūt pfectiori reperit mō i tēperata qz et in cal. et hu. Qd firmat: qz simile adiunctū sibi velut ignis in igne incitat ad furiā. pble. i. et aforismoꝝ et nāliū scōis ca. 8. qd i cōplone cal. euenit et hu. nō aūt in tēperata. in cal. nāqz et hu. multiplex supaccrescit hu. et cal. Primitus qdem qd vite. 2° qd cōplonis humane cū sm Ysaac cal. et hu. in 2° locet gradu. 3° cal. et hu. cōplonis talis vt sanguinee: in qua et humidū supexcedit cal. zcū aeri ꝓportionet fortiēti per ꝑus humiditatē et deinde caliditatē. dīa. 12. Sunt enim humores elītoꝝ filij iuxta Halyabbatē et Ysaac. sic itaqz qm calm superaddit tripl'r cal'o et humidū hñdo: et maxie qz humidū i hac cōplone superexcedit calm: i furiā decidet et putrefactioni exponet ꝓcipue cū ipsa cāet a cal. et hu. id aūt nō ita in cōplone reperit temperata: cū humidū sit cal'o sufficiēter ꝓportionatū. ¶ Adhuc ex ꝓportione. qz pble. 5. in cōplone tēperata vniuerse corporis ptes sibi corrñdent inuicē equalizate: ita qz vna sanata sanat et reliq: vna et lesa cōpatit et alia: ꝓpter qd et nocumētū grande nō sic velut alijs valet occurrere sibi: lesiōne ꝓo vitā ꝯtingit abbreuiari. ¶ Jnde ex habitu qm optimū est: hñ carnosum esse. i. cōmoderatū vt neqz crassum sit neqz macrū: ita enim in lōgaz poterit deuenire senectutem. afor. scda. hō ꝓo est cōplo itēperata i techni Haly. cū A. ¶ Adhuc fortitudo v̄tutis arguit vite lōgitudinē: eo qz fortez virtutē regimine supposito rex sex nō nāliū et ꝯuenientiori impossibile est vitā cito terminari: sic aūt in cōplone tēpata fortior reperit v̄tus. Haly. in techni. ¶ Rursus ex opōnib⁹. Quoꝝ. n. sūt pfectiores et fortiores et diuti⁹ imorātes cōplo extat hō. Formā. n. fecit scire actio. Sed tales i cōplone reperiunt amplius tēperata qz in alijs: et cu in eius appet ascriptis. Que aūt hō longiorē denotāt vitaz ꝓpter diligētiorē et mistionē adinuicē miscibiliū et ꝓncipioꝝ vite ꝓportione in cōplone tēperata qz in alijs. ¶ Jnde ex deperditi restauratione lōgeuior est illa que magis obedit restaurationi: cū oē h viuens egeat illa: ꝓpter calorē ꝯsumentez inatū humidū ꝯtinue: hec ꝓo est tēperata cal. ampli⁹ et hu. eo qz in ipsa vel per sile intēdit restaurationis regimen vel per ꝯtriuz: nō qdem per sile vt tēperata: qm in euersione que est sm calidū et fridū ec qz efficacissime sunt qualitatiuimor est per silia gubernare de reg. sani. 6. timet nāqz ne calm superexcedēs eo multiplicatione addito sibi associet siccū et fridū sil'r extraneū humidū: et maxie cū medic⁹ nō possit ꝑuenire ad id qd est certū. sic enī scia esset eius velut Aucleꝑij seu Esculapij 3° de inge. ca. 7. Propter qd sm Gal. in cōplonib⁹ in quib⁹ calm superexcedit fridū simpl'r seu cōmiste: qz qd angustius scribat i techni tutius fit ad latus pseruationis p subcōtrariū: qz ad latus similitudinis p similia declinare: et qd et ceteri custodes sanitatis ipse vident seruare dīa. 116. Neqz pōt per ꝯtria hō regi cōplo cū extensiori vita: qz a ꝯtrarietate repassio vehemētior inducet: cum alimētū oē in ꝑn° sit ꝯtriuz alito. 1° de ge. et 2° de aia. et cōplonum. 3. ꝓpter quā qdē repassionē humidū citius redderet aquaticū et sic mortis cāinū: qd nō ita in tēpata euenit nā: eo qz per silia hz gubernari: et qz minor est distātia et cōtrarietas medij ad extrema: qz extremoꝝ ad eadē: et siquidem medij ad extrema sunt plura ꝯtraria tñ minus sunt excedentia. Medū et nō extremo fortioris extat v̄tutis. ¶ Ampl' ex reductiōe: qm oēs cōplones ab ea iudicant occasionate q̄re in techni: et de reg. sani. docet ad tēperatā reductiū: id qz nō fit nisi vt vita participēt longiorē. Sciētia nāqz medicie in ꝓductionē vite et vi ꝓncipali ordinata fore ab Haly. appares. ¶ Palin. ex regione: qz regio tēperata opet ad vite longitudinē seu tactū. hec aūt afor. 3° ꝯtinet duab⁹ lineis circūtensis: vtrinqz ab oriēte in occidēs directe: quarū vna transit per suū meridiē super ebdū Dip. insulā: nunc longa appellatā. reliqua ꝓo sup Rindiā versus septētrionē: quorū distātia locoꝝ circa. 400. extat miliarioꝝ: aut regio que sub diei eqtore sm. A. ꝓcipue vt ꝯsidet dīa. 67. sile aūt de cōplone et regiōe. ¶ Etī. ex morbis pre que magis exposita est ꝯsumptioni et extinctioni: breuioris est vite: talis aūt est oino tñ tēperata sanguinea et ꝓpter humidi passibilitatē et calidi actiuitatē: zeuz eo qz plus hu. extinctionē et suffocationem inducit parata est cōsumptioni: cholica ꝓo caloris excessui: et flāica ꝓo extinctioni fridiitate mortifera. melica qz has ꝯsequit: sed hec duo vite breuitatis sunt cāe: nil aūt tale in tēperata vt apparuit est reptuz. ¶ Rursus: tēperate cōploni et nāliori: mors dulcis et nālior debet ꝯuenienti supposito regimine. hō ꝓo vt oīsum que per ꝯsumptionē: ipsa nāqz ampli⁹ forte reliqs retardat ea q putrefactiua violēta. ¶ Qd vltimo testimonio ꝓbat sensibilimā: videm⁹ cal. et hu. siue sanguineos cito canescere et circa cerebrū putrescere: adeo qz modica illis distēperātia occurrēte: catarris ꝓmptius ꝯsumunt et coriza. vt per technis euidēs. Qd in cōplone nō sic euenit tēperata. ꝓdicti nāqz sunt amplius expositi putrefactioni ꝓpter hu. superfluū et ita morti violēte ac exiccatiōi: et sic morti nāli ꝓpter habilitatē ꝯsumptionis humidi. hec. n. cōplo exposita est resol'oni maxie. dīa. 117. Ex qbus tandē ꝯcludit cōplonē tēperatā nō soluz alijs distemperatis: verū et cal's et hu. longeuiorē existere.

Propter quartum ꝓo. Ad ꝑᵐ dōm id esse verū cōperatiōe harūz cōplonū ad reliquas distēperatas: nō aūt vt oñsum relone ad tēperatā. Q aūt h sit snia Gal. apparet ex ꝯtinuatiōe facta in. 6. reg. sani. Ex quo suscipit h sermo. qm enim determinauit regimē et cōplonis tēpate dicit se deinceps determinaturū regimē lapse. qd et appet ex diuisione cōplonis qz statim subiungit. ¶ Ad 2ᵐ p interēptionē dōm: et si Arist. alicubi cōplonē dixit cal. et hu. fore longeuioris vite aut relatione intulit ad distēperatas facta vel tēperatā more antiquoꝝ sub cal. ꝯclusit et hu. dīa visum. 18. Et sil'r dōm de regiōe cal. et hu. ¶ Ad aliud dōm qz verū est per cal. et hu. ꝯtēperatū debita: vt visum ꝓportione. Q ñ ꝓo addebat qz in cōplone cal. et hu. magis viget calm et hu. itērimēdū: eo qz humidū in ea oñsum est fore excessiuū cal'o improportionatū: vt aut cito exiccabile vel velociter putrefactibile. ¶ Ad aliud dōz sm quosdā forte qz dīgō nō fit a cal. et hu.

K

L

M

N

O

P

Q

sed per cal. et sic. vñ 3°.13. Digestiua ꝯseruat̃ ꝑ siccitatẽ cuꝫ cal. verũ q: id dictis sapientiũ repugnare vĩ nõ pa ꝑ: credit̃ ista fore corruptã ꝯtinẽtẽ ꝑ humiditate siccitatẽ. Aut for/ tassis voluit alludere sermoni Gal. ð accñte hñti. 6. Digõ si tẽperatã habuerit siccitatẽ est talis q̃lis si nutrimẽtũ fue/ rit humidis. vñ fit digõ per siccitatẽ. s. tẽperatam. Supfluũ eni humidũ hebetat cal'ꝫ: opponit̃ ẽt homogeneitati cibo rũ nõ paucoꝝ que potissima est cã digõnis: et ꝓpterea pue ri nõ pñt res duras ꝑfecte digerere: iuuenes ãt valẽt ibidẽ: digõ ẽt fit per cal. et hu. ꝯtẽperatũ et in cõi. vt ostẽs õndit di gestio. ℭ Ad aliud dõꝫ q̃ id nõ euenit in cal. et hu. eo q̃ lꝫ in ea humidũ tardius videat̃ ꝯtẽperari calor in ꝗ̃ tñ succe denti cal'ꝫ cũ ṽtute reperit̃ ab humido magis q̃ꝫ in cõpl'o/ ne tẽperata. Jtidẽ vt oñsum est post etateꝫ ꝯsistentie et ma/ xime in senio: plures superfluitates ab humidi supabũdã/ tia supaccrescũt in hac cõpl'one q̃ꝫ in tẽperata. ℭ Ad aliud dõm q̃ hoc nõ sufficit: nõ eniꝫ vt visum opꝫ cal'ꝫ et ꝑuatio/ nẽ supfluitatũ solũ adeẽ imo necẽꝫ est humidũ et ꝯtẽperatũ. Adhuc lꝫ hõ humidũ sibi adsit: nõ tñ a ꝑn° natiuitatis suf/ ficiẽtis q̃ntitatis potẽtis cal'o ꝯsumptiuo resistere qð sicci/ tate exacuit̃ et fortificat̃. ℭ Ad aliud dõm q̃ q̃ntũ frig. et sic. ꝑ se resistãt putrefactioni: per accñs tñ vt in digõne hu/ midũ cãndo supfluũ putrefactionis: puta mortis cã existit. ℭ Adhuc hõ cõpl'o minime morti cõsumptiue resistit: et iõ breuioris posita est ab Haly. vite. ℭ Ad aliud dicẽdum id eẽ veꝝ in cõpl'one nõ viuẽtis: in ea ṽo que vite: de qua ostẽ sus sermo veritatẽ nõ ꝯtinet. ℭ Ad aliud dõm vt videbit̃ dĩa. 24. q̃ cor põt dupl'r ꝯsiderari: vne qdẽ mal'r: prout est mistum ex elẽtis dure cõpositionis factũ et solide: vt moti/ bus et ꝑcussionib' pulsationũ ꝯtinue possit resistere illesuꝫ et spũs plimos et subtiles: et calidissimos in eo exñtes a re/ solutione defendere: et ita cõpl'onis frigide et sicce existit et sicce: qð idicat difficilis eis digõ: genitura ẽt mal'r est frida 24. Alr ṽo sm eẽ illi' formale magis qð est rõne inati ca. hu. radicalis: sanguinis in eo ꝯtẽti: ac spũs in illo gñati cũ motu et agitatiõe: et sic cor cal'm est multũ: sicc'ũqꝫ parũper: vt ostẽdet̃ dĩa. 25. ℭ Ad aliud dõm: q̃ hũidũ resistẽs dire cte ꝯsumptioni: ꝑ qð ꝑmanet vita: est acreũ magis: nõ autẽ aqueũ q̃le qð pinguedinis: aut adipis. dñt. n. equoce qua/ si cũ vnũ sit viuificũ: alterũ ṽo oppositũ amplius infrigida tiuum: ac suffocatiuum. Et hinc qd dõm ad reliquum.

ℭ Differentia. XXII.

Quod complerio innata seu radi calis permuta/ ri nõ possit: oñdit̃: q: corp' semp tale: aut signũ vel cã est: qð in oĩbus etatibus ꝑmanet tale. in techñis ꝑ. ℭ Adhuc ibidem: ipsas ṽo solidas partes corporis vere solidas et ꝑmas sm nullũ modũ pos/ sibile est humidiores facere. ℭ Palin. Damascenus in afo rismis. cõplexio nãlis sm vicinitatẽ qdeꝫ separabilis: actu tñ inseparabilis. Et ꝑ ꝑma. Unũqðqꝫ aũt indiuiduũ ꝓpriã hꝫ cõpl'oneꝫ: in qua aliud sibi associari sit impõe. ℭ Am/ plius idem in mineraliũ traditione: nõ est põe vt vna com plexio vertat̃ in aliã. ℭ Rursus rõnib': q̃m qð nãliter et ꝑ se inest alicui: eius ꝯtriũ inesse nõ poterit: sicut cal'm ꝑ se inest igni nã: vnde frigidũ inẽe nõ poterit: in ꝑdicamẽtis: et ethi. 2. nullũ nãle in cõtrariũ assuescit. Lapis. n. si decies milies sursum ferat̃ ꝯsuetudine inacq̃sita: semp ruit ique deorsũꝫ: hõ est cõplexio innata: qð et nomẽ testat̃. ℭ Adhuc: si com plexio sꝫ Gal. est suba dĩa. 17. suba ṽo nõ mutat̃: i cũ in ea nõ fit motus: phy. probatũ. 5. neqꝫ ꝯtrium et magis et min'. ℭ Adhuc: si cõplexio est habitus vel dispositio: in hoc etiã non est motus: sed solũ in passione et passibili qualitate. 7. ꝓbatũ phy. qð aũt caret motu ꝑmutari nõ ꝑt. ℭ Jtidẽ: pri/ mis re. sa. et alimẽtoꝝ. Si fabã trib' decoquas diebus: nõ est tibi põe vt eius inflationẽ remoueas ab ea: q: inest sibi ex suba ipsius ꝓpria et non ex diminutione decoctionis. Si ventositas itaqꝫ nõ põt separi ab ipsa: multo minus cõple/ xio nãlis ab aliis ꝑfectioribꝰ et elatioribus poterit separi. ℭ Amplius. Jsaac febriũ ꝑ. actio nãlis nunq̃ꝫ destruit̃ nisi q̃ñ fit separatio anime et corporis: itaqꝫ neqꝫ ei' instrm: vt cõ/ plexio inata. ℭ Rursus mores a cõpl'one cãti ꝑmutationẽ nõ vident̃ suscipere: ceu apparet ꝑ Haly. 2. techñis de sene ca lidi cordis portãte vestes iustoꝝ: sermonesqꝫ ꝯferẽte cũ ex/ neis ṽtuosos. q̃ q̃ñ i domũ reuertebat̃ ad mores rediẽs nã les seu' vt lup' iter domesticos et familiares existebat. vñ ꝓbl. 30. Nã semp facit q̃uisqꝫ aliqs fuerit: hi qdẽ audaces: alij aũt taciturni et c. Cõpl'o igit̃ ꝑmutari põt nullatenus.

In oppositum 7° de ige. ca. 7°. et in techñis. 2. decidẽte. ca. et sicca crasi q̃ꝫ per augmatice etatis in frigidã ꝯuertit̃ et siccã. ℭ Adhuc Da/ mas. in afori. ex mutatiõe stellaꝝ in lõgitudine et latitudine viris et nãe et ꝯsuetudines mutant̃. ℭ Jtidẽ dĩa. 15. Cõpl'o est qualitas: in ea ṽo motus locat̃ alterationis: cũ ex eadẽ consurgat. Cui aũt ꝑ se inest motus illud mouet̃ et permu/ tatur de vno in aliud. ℭ Rursus. si possibile sit ethicam fo re tertie speciei: põe est cõpl'onẽ innatã permutari: cum ea fit in membris solidis latitans: sed põe ipsam et necessariũ quãdoqꝫ fieri: itaqꝫ compl'o innata poterit permutari.

Propter primum ṽo sciendũ: q̃ qd sit com plexio et qd inata vel ra/ dicalis dĩa visum est. 17. Permutationeꝫ ṽo ipsius audio q̃ñ ꝑiori deperdita reliqua suscitatur: indeqꝫ qua corpus di/ sponit̃ et instrumẽtaliter gubernatur animatum.

Propter secundum ṽo sciendũ: q̃ 3r inue nitur enuntiatũ de h quesito. Plures. n. dicũt cõpl'onẽ innatã nullo posse ꝑmuta ri mõ vita manẽte. Alij ṽo aduersantes ex directo ꝑdictis volũt eã mutari oĩno. Nõnulli aũt fere mediã elegerũt viã: ponẽtes illã sm actũ ꝑmutari 2m qui est operatio: ꝑmanere ṽo sm existẽtiã: seu actũ ꝑm: q̃ est forma: sine potẽtiã scðaꝫ: idem nãqꝫ est actus ꝑmus seu põ 2a. de aĩa 2° q̃ quidẽ est in habitu ipsam latitare quodã nõ potentẽ in actũ: q̃ est actio deuenire: qð ꝑmũ conant̃ auctoritatib' et rõnib' astruere. Boetij ẽt de cõsolatiõe apparẽs. 2. este. Jmpõe fore rem na turalẽ separi a corpore: nisi in separatione aietalis autẽ est cõplexio. Adducũt ẽt Jsaac sermonẽ prescriptũ. ℭ Rursus ꝯfirmãt: q: cõplexio causat̃ ex certa et determinata propor tione elemẽtoꝝ: hec aũt permanẽte vita ꝑmutari nõ põt: cũ ipsius instrm extet vnicũ ꝑncipale. ℭ Jteꝝ cõpl'o preparat ad receptionẽ forme subalis et virtutis specifice. ꝑmo 2°. est enim instrm quo forma seu aĩa operatur. vnde. A. nãliũ. 6. particula. 5. instrumẽta fatigantur ex vigilia et motu: et de/ struit̃ eoꝝ cõpl'o: que est in eis nãlis et subalis: ꝓpter que et illa breuitatis cã nõ recitata cõcludunt nullatenus cõpl'o/ nẽ inatã ꝑmutari posse: quoꝝ qdẽ defectus tertio amplius dicẽdoꝝ appebit: neqꝫ eoꝝ stare pñt motiua: vnde ad illud Boetij dõm: q̃ res nãlis est duplex. q̃dã. n. est q̃ cõpositi ex tat suba vel ꝓperas ihereter ac iseparabilr ꝑn° cõcomitãs speciei illius rei nãlis: sicut aĩa et risibilitas hoĩs: et caliditas igni: et talẽ rem nãleꝫ impõe sit separari: nisi in corruptiõe cõpositi. Est et alia res nãlis: que amplius sequitur ꝑn° mã lia q̃lis cõpl'o. est. n. forma misti. collꝫ. 2. ca° ꝑ. et q̃ post com plexionẽ sequunt̃: vt ẽt ca. 7. appet eiusdẽ: et hõ res nãlis: lꝫ nõ possit permutari eẽ terminos dicẽdos permanẽte vita q̃lis est hũana cõpl'o: permutat̃ tñ itra. ℭ Ad aliud dõm: q̃ illa ꝓportio mistionis elẽtoꝝ grãdem recipit diuersita/ tem in magis et minus: ceu decursus denotat etatũ. ℭ Ad/ huc latior existit cõpl'o qualificans ꝓportionẽ hõ certã da tam mistionis elẽtoꝝ: intm̃ q̃ et gradus extremitatis in ip sa oĩs poterit inueniri: minorẽ nãqꝫ videmus distãtiam san guinei ad melicũ in pueritia: si sensum nolumus et operatio nes negare q̃ꝫ alicui' eiusdẽ ad seipm in fine decrepite eta/ tis ad pueritiã: aut a marasmate ad eãdeꝫ. ℭ Ad 3m: lꝫ cõ/

A
Ca. 2° ca. q. ad medium.
B
Ca. 3. ad medium.
Tract. de corde cõ. 13. i me°
ꝓbl. ꝑ pñcu. ire.
T. c. 10. Trac. ẽ te ssculus.
Afo. 55.
F
C
G
In argu mentis.
Coll'r de ctrina 2° sum. ꝑma cap. 15
Ca. 2. post medium.
D
Ꝑ° me° An me°
H

I

cōplexio ꝑparet ad receptionē for^e subalis: ⁊ sit opōnis istis̄ hec tn̄ facit cū q̄dā latitudine: ⁊ merito q2 tota spēs hūana ꝓportionalitatē q̄zdā inter se tēpamēti ꝯtinet: nō solū ad se ipm̄ in diuersis tꝑib^9 i vez ēt vni^9 ad aliū. ℭ Qui aūt dicūt cōplōnē ꝑmutari s3 actū: nō aūt s̄m po^am seu eēntiā nitunt̄ id astruere p Damas. ꝑinductū: q2 cōplo nālis s3 vicinitatē ē sepabilis: actu tn̄ isepabil': volētes p actū p^m: seu p po^am 2^am. i. po^e nālis in 2^oo q̄litatis. Persuadēt itidē silitudine ad aquā: dicētes actualē frigidit.atē ab ea posse separi: potētionalē aūt nō: cū ei nālr̄ insit. ℭ Quib^9 ēt dōz: q Damas. alr̄ est exponēdus. s3. q p nō posse actu separi: latitudinē deno tat cōplōnis hūane vita manente: q2 s̄m vicinitatē sepabilis ē. i. qm̄ ꝑpe extremos ꝯuenit terminos latitudinis hūane assignatos vt sepet̄ eos tn̄ actualr̄ nō egredit̄. Aut q ipsa ē s̄m vicinitatē in actu: nō. n. ipsi^9 est act^9 ꝑfect^9 ⁊ excellens: q2 hic elītoz solū s3 remissus: nō tn̄ sepat̄ oio ab illo excellēti actu: sed eo existit relatione terre nascētiu3 quoz nā extat potētionalis.

K

ℭ Uel dōz: q fuit ei^9 opinio: sic supficialr̄ sonat: q nō tenet̄ ad pn̄s. ℭ Quod ēt dicūt 2° nō valet: vt ia3 apparuit ꝯ ꝑmos nō. n. ita cert^9 cōplōnis sequit̄ gradus ꝓportionē mistionis elītoz insepabilr̄: vt calidu3 ignē: ⁊ frigidu3 ⁊ hūidū aquā: cū ex ꝑncipijs ei insit forma libus: nō aūt mālib^9: vt euenit in complōne q̄ forma existit misti. coll'3. 2. Silr̄ qn̄ dicūt cōplōnē inatā ꝑmanere in pō: aut po^am intelligūt 2^am: q̄ est act^9 p^m^9 siue forma: ⁊ ita eēnt due cōplōnes instr̄a vnius forme subalis vltime: qd̄ est absurdū: cū vni^9 forme subali ⁊ toti^9 vnica sit cōplo: istrano tādē ⁊ ꝑficiēs opōnes: vel p po^am audiūt p^am sepatā oino ab actu ceu pō infantie ad militādū. Et tūc inata cōplo sic permutata in talē po^am non erit: neq3 p ip3 nunq3 fieri poterit opāt: qd̄. n. sic est in pō nō est: vn̄ cōplonū 3°. Po^e nōdu3 ens qd̄ dī.

Ca. 1 post ꝑncipiū.

Ca. ꝑmo cir. ꝑn^m.

L

ℭ Adhuc eadē rōne qua ꝯcedūt hāc cōplōnē ꝑmutari ab actu 1° ⁊ deuenire in actū p^m: eadē via ꝓp talē mutationē seu alterationē ꝯtinue factā paulatine a cōplone supacq̄sita ab illo actu ꝑmutabit̄ vltimo: intm̄ q corrūpetur oino s̄m subam: sic videmus albedinē corrūpi in nigredinē ipsius oppositā tādē: p alterationib^9 multis trāsmutatam.

Propter tertium

aūt sciēdū: l3 plib^9 videat̄ ēt neū: q cōplo inata ꝑmutet̄ oino. Propter qd̄ nosce q humana cōplo ꝑmanēs ēt singularis latitudinē h3 grādē terminis extremis diffinitā: vltra quos vita tādē humana nō pōt ꝑmanere: intra quos s3 Gal'. 8. gradus exīt extremi: quoz q̄tuor sunt simplices: vt ca. frig. ⁊ sic. ⁊ hu. q̄tuor v̄o cōpositi ca. ⁊ sicca ⁊c. q̄s distēperati entes simplr̄ vel s3 q̄d: in quoz medio extat tēpatū. Ex qb^9 pōt q̄s paulatine ab vno in aliū ꝑmutari p debita media homogenea: vtqn̄ i vtrisq3 symbola q̄litas repit̄: sicut sanguine^9 in cholicū: ⁊ hic in melicū: ac melicus i flaticū. De extremo v̄o in extremū sibi ꝯriū ꝓpter iꝓportionē homogeneitatis non sic fortassis pōt trāsmutatio: nisi p media pl̄ima fieri: q̄ nāq3 symbolū hūt facili^9 trāsmutant̄: q̄ aūt minime tarde. de ge. 2. vn̄ melicu3 ꝓp ꝓportionē ⁊ distātiā grādē ad sanguineū ⁊ depastū humidi a calo ꝯtinue oino difficillimoz est acqrere cōplōnē sanguineā: ⁊ maxie pueritia expirāte. In simplicē aūt ꝓp eq̄litatē ꝯrietatis alterius vnaqueq3 facilior trāsmutatio euenit q̄3 insit extreme cōposita.

p^o cōplo. nū. cap. 8. in fine.

M

T. c. 35.

ℭ Deinceps quoq3 h̄ pō s̄m Gal'. signis rōnib^9 fulciat̄. Prio qdē q2 dcm̄ ē in techni. Qn̄ ca. ⁊ sicca decidit crasis i frigidā ꝯuerti ⁊ siccā. ℭ Adhuc ibidē ⁊. 6. de regi. sani. docet̄ discrasias lapsas ad tpatā reduci: vn̄ dī: h̄ q̄des gen^9 inatas corrigit discrasias: cui^9 qdē doctrina foret ociosa: si cōplo inata nullaten^9 posset ꝑmutari. ⁊ Haly. 2. q̄driptiti. mores hoiu3: ⁊ cōplōnes: ⁊ alie v̄tutes oēs mutāt̄ s3 q̄l3 hauz rez: vt aeris ⁊ regiōis. Ruffus expꝰtū ē puellā nutritā fore napello: anū v̄o veneno serpētū. 4° 6^a. ⁊ de regimine diūoz. Et p de plātis: boletū pniciosū natū i Persia: trāsplātatū q̄3 in egyptum ⁊ israel scm̄ est comestibile: vn̄. 6. de accessi ⁊ morbo.

li^o. 2. trac. de test. cā. 20.

l. 3 1. c. 50.

p^o pn^m.

Trac. p^o ca. 2. in f.

Arbor trāsplātata de Persia i egyptū: q̄ cū i solo pꝑarū foret mortifera: i egypto absq3 nocumēto reddita est: de q̄litate nāq3 mala mutata fuit in bonā. Idē alimētoz. 2. de pticis: id. n. illud.

N

Ca. 1. post medium.

ℭ Palin. de aere ⁊ aq̄: ꝯsuetudo est altera nā: ⁊ dat̄ exēplū mulierū. exacuētiū ⁊ elōgātiū infantiū capita: vt aiosiores viderent̄ ad belliū: deide nām cō suetudinē eē seruatā: vt nā iam taliū p se ifantiū pducat capita.

Cap. 35.

ℭ Eti. rōnib^9 ōndit̄: eo q cōplo variat̄: sic aut alr̄ ex calore hūidū depascēte radicalem: ēt. n. oēs ꝓducti fuerim^9 in vltima limositate hūiditatū. p de re. sa. ⁊ 3^a p. c. 1. ꝯtinue calor inat^9 ꝯsumit pabulādo se: ac exiccat humidu3: vn̄ necē sit cōplōnē ēt radicalē in frigidā ⁊ siccā ꝑmutari eius ꝑncipijs ꝑmutatis: ⁊ maxie s̄m ponētes id humidū irrestaurabile: vn̄ pl̄es taliū ex h̄ negāt ꝑmutari inata3 saltē vicissime qd̄ aūt de h̄ dīa ōndet̄. i 12.

Collr̄ in ꝑncipio.

Collr̄ p^o ꝑncipiu3.

ℭ Adhuc ꝯtinue ꝑmutationē ex cali actiōe in hūidū ꝯspicim^9 s̄m etates: nō. n. etas cū est ꝑmutatiōis: ceu qdā supficiales existimarūt: vez poti^9 esse eius ex ꝓportiōe cali in hūido cāmis: in q̄ sic inata ꝑmutat̄ alterata cōplo: ꝑmutatio. n. effect^9 arguit ꝑmutationē i cā. Et iō ptes solidas vere solidas ⁊ ꝑmas ipō'e dcm̄ ē hūidiores reddere.

O

In pn^o. in arg.

ℭ Ampli^9. si cōplo nō ꝑmutet̄: cū virt^9 ⁊ aia nō senescat: de aia p: supposita debita administratiōe sex rerū nō nāliū vita possit ꝑpetuari.

T. c. 65.

ℭ Rursus. nunq̄3 ex coalteratiōe ⁊ ꝑpōderatiōe cōplonū mēbroz ꝑncipaliū in adinuicē resultaret cōplo ab illis in totu3 alterata: qd̄ ē ꝯ p^m p^a. ⁊ Haly. Neq3 ēt in 3^a spē ethice mala posset cōplo cōtingere eq̄lis q̄ accidit in vn̄ p 2^a. cōplo māsura cōplōnē corrūpit ꝑncipalē. ⁊ coll'3 3°. de causis doloris. Tota cōplo bona ꝑmutat̄ a mala ē nāim: neq3 ēt praua sic posset cōplo repiri non diuersa: q̄ oia medicis ridiculosa.

Doct^a 3^a cap. ꝑmo. p^e te. hal. trac. 2. ꝯ. 2. sum. 2^e doct. 2^a. c. 10. in ꝑnc. Ca. 21. in medio.

Palin. absurdū ē grande ponere id: qd̄ ē maxie alterabile vel ꝑmutabile nō alterari tādē: aut ꝑmutari oino ꝯtinue ⁊ paulatine in aliud: q̄le ē cōplexio: cū ea sit passio ⁊ passibilis q̄litas: in qua ꝓbe phys. 7. ꝓbat̄ alterationē incē: magis ēt suscipit ⁊ min^9 ꝯriū hūs ac passionē cōtinue alterātē ⁊ abiicientē ex ipsa.

n. t. c. 14. vsq3 ad. t. c. 20.

ℭ Itidē. id testant̄ act^9 ⁊ dispōnes. ꝑcipim^9. n. q̄rūdā hoium dispōnes deficiētes: nō raro tn̄ a seipsis p^m ac postea: q̄zrū q̄ cholici a sanguineo vel melicosilr̄ cōspicimus formas: seu q̄litates corpis ꝑmutari inadiuicē: vt carnositatē in pinguedinē: synthesim in maciē extenuatiuā ⁊c. Eodēq3 mō colores ⁊ alia corpis vniuersa: imm̄ q ⁊ mores de qb^9 min^9 v̄icū plus se quant̄ ꝑn^a formalia: visi sunt trāsmutari plerūq3. vn̄ Haly. sup p q̄dripiti. In etate maiori qn̄ mores q̄les sūt apparebūt cōpleti graue multū ē ipsos ꝑmutare: in pueritia v̄o fa cere possum^9 leui^9: aliogn. n. scia foret vana moralis ad h̄ ordinata. Hec igit̄ oia cōplōnē inatā: a qua decidunt̄ p̄dicta demfant ꝑmutari necio. Neq3 est fluēs tm̄: vel quecūq3 acq̄sita q̄ ꝑmutet̄ solū: sed tādē q̄ inata vere cum oium talium causet: aut recipiat imutationē ⁊ sibi reddatur.

P

Propter quartū

v̄o. ad p^m dōm: q ꝓportionabili maxie ei facta sex rerū administratiōe semp talē: nālē quādā ꝯtinue iclinationē seruat vt ꝑmanēt h̄: ceu ꝯxit a principijs. dīa. 19. In h̄ tn̄ latitudo gdualis lata s3 magis repit̄ ⁊ min^9: ꝑmanet nāq3 tale s̄m vnāquāq3 etate3 cōplōne semp ꝑmutata paulatine inata: q̄re rō nō minus oppo^m includit q̄3 reliquū: cū etatis cōplo nil aliud sit q̄3 inate cōplōnis ex ꝓportiōe cali ad humidū ꝑmutatio variata: q si dicat̄ s̄m Hip. q relicta ꝯsuetudine elōgādi facies: ⁊ reuersa ē tādē nā in ꝑstinū facierū: sicut ēt in q̄3 multis. 2° inducit̄ de ꝯsolatione.

Q

Lib. h. aere ⁊ aque post me^m.

ℭ Dōm: q aut nō fuit ꝑfecta trāsmutatio inducta: vel q cātū rōne ꝯtinentie: cūq3 alioz subeāt fortis facies lōgas demū nō inducet ꝯsuetudie cessante. ℭ Ad aliō dōz: q l3 sit siccū ꝓp ei^9 fixionē ⁊ hūidi debilē ipressionē passiui: maxie nō possit in ipsu3 ꝑmutari: vt declaratū: nō tn̄ aliā q̄zlibet cōplōnez ꝑmutari non ꝯtingit: imo magis deceptio ita iteruenit ꝯsilis. Unde dōm. q ptes p^e spermatice dicte qn̄ fuerint ꝑfecte desicca

te ꝛ indurate vt in senio:ꝛ h pp cōplonis alteratione ꝛ humi di cū cali deperditione nō pñt humectari ꝛ regressio fieri:ceu hu. ceteri irregressibilr in melium ↄuertunt. dria. 29. Qua re alia trāslatio: mēbra corpis sicca: q̄ vere sunt sicca ꝛ dura sunt:ꝛ nō ē pole aliquo modo ꝑ vt ponat ea humidiora q̄ȝ sunt: sed sufficit custodire ipsa ne velociter exiccentur:ꝛ id dria exponet. 112. magis. ℭ Ad aliud qd dōm apparuit. ℭ Ad aliud dōm id fore verū in cōplone punctali:ꝛ ad alios angusta intra se tñ latitudinē nō paruā poteñ recipe re:hoc nāqȝ extat in tali tpe:in alio aūt variet ↄtinue:vt tan dē sit aliā huic ꝓpinquā aduenire: vñ ꝛ si iduo ita cōplonē sclaui acqrerer:aut eȝ nō moreret, aut ifirmaret: non autē subito: q: nā repentinas non tolerat imutationes: id posset ↄtigere: qd in seqnti amplius apparebit dria. Uel dōm: q̄ est pole ꝑmutari cōplonem: nō tñ necessariū oēm maxime: cum duplex sit mutatio: vna quidē imensa extra terminos quosdā ipāles denotatos, vt melicus ꝑmutat in flaticū vel in aliū: altera parua: ceu qñ melicus vel alia intra terminos ipsius ampli⁹ suscipit ꝛ minus: vñ h nō extat necīa: verum polis q̄nqȝ qñ affuerint cāe ꝑmutātes administrate: vna tñ est ꝑmutatio necīa, sicut q̄ i frigidū tēdit ꝛ siccū: ad quā ois tādē ꝑdurās, necīo inclinat. ℭ Ad aliud dōm, q̄ ꝑ cōplo nē itellexit. A. rōnē subē, vel ipsam cū ea qd indicāt subse quētia. Nō. n. ista sensibilia sunt dria q̄ ꝑmutat spēs: sȝ sunt accñā ꝛ ꝓprietates: q̄ꝛ expoliatio vt vaporis, coloris pon deris: vel saltē diminutio nō est polis, q: circa h rō nō ↄstat .i. forma: cōplo aūt est accñs. dria. 17. ℭ Ad aliud dōm id esse verꝫ, nisi aliqd ipediat, aut in his q̄ sunt inanimata. In aiatis vo ꝛ ꝓprie aia rōnis secus existit: in qb⁹ nō ē passio ꝛ motus a ꝑuante: sȝ aia magis, q̄ ↄsuetudine paulatine ꝑt acqsita i mediū aut ↄ̄riū ꝑmutari: inalata nāqȝ actiue ↄsue tudinē nō recipiūt ꝓprie. Cōplo aūt de q̄ sermo isiato extat aia ēt discretiue:ꝛ silr dōm huic cognato. ℭ Ad aliud qd dōm dria ofisum. 17. aut lȝ cōplo nō ꝑmutet spēi:ꝛ ē tñ q̄ in diuidui ꝑmutat. ℭ Dōm ēt, q̄ cōplo nō est hitus vel dispō, sed passio ꝛ passibilis q̄litas magis. Aut ↄcessio q̄ sit habi tus vel dispō ceu calitas vel friditas: cū aliqd i ꝑmutato eē dicāt magis:ꝛ nō i ꝑmutari seu alterari dōnu: q̄ lȝ i habitu ꝛ dispōne nō sit motus ꝑ se ꝛ ꝑ̊est tñ per accñs ac ex ↄñti. ℭ Ad aliud dōȝ, q̄ nō notat Gal. ipolitatē: verꝫ poti⁹ diffi cultatē. Si. n. sic aut tāto tpe nō possit ventositas excludi a fabis: alr vel ampliori excludet tpe: id nāqȝ ē difficile ꝓceu melicū vt tactū i sanguineū ꝑmutare vel tpatū. Aut fortas sis magis iserit vētositas fabaꝝ subē q̄ȝ ↄplo corpi. ℭ Ad aliud dōm, q̄ iā visum fuit: q̄ res nālis ꝛ actio pōt destrui vita ꝑmanēte, ꝛ q̄ nō. ℭ Ad aliud dōm, cū accñtiū q̄dā ↄse quātur mām, vt nigredo ethiopi: q̄dā vo formā: sicut risi bilitas. A. sufficiētie ꝑ: q̄ mores ↄsequunt amplius ꝑn⁹ for malia: minime vo mālia: cōplo aūt eꝝ: ꝑn⁹ etenīȝ formalia nō ꝑmutant oino nisi post corruptionē. vñ Cōmē. ꝑ de aia. Mēbra leonis nō dñt a mēbris cerui: nisi pp diuersitatem aie cerui ab aia leonis:ꝛ id ēt manifestū est i idiuiduis eius dē spēi:ꝛ iō diuersi sunt mores. collȝ quoqȝ. 6. ca. ꝑ. Accñā ꝓpria for⁹ sunt cā multitudis varietatū: q̄ in moralitatibus idiuiduoꝝ hoium cognoscunt: eo q̄ i hoie multe idiuiduo rū spēs vel cōpōnū inueniunt. Est. n. vltimū cōpositū in nāt vñ cōpositior ceteris: oēs. n. entis gradus in eo sunt vtcūqȝ reperti. Et ideo microcosmus. 8. phyfi. recitatur.

(margin: A; B; C; Cap. 6. in medio.; Com. 53.; In me⁹.; D; Collī. 2. c. 82.)

ℭ Differentia. XXIIII.

Quod duo indiuidua siue plā possint eandem cōplexionē habere ostenditur: q: dria. 21. nō est impole credere: q̄ sint duo ho mines vnius ꝛ eiusdē cōplonis tpate eq̄lr ꝛ re liqua. ℭ Adhuc ꝑ ꝑ⁹. Quecunqȝ spēs in terra hitabili cōmorātiū hȝ cōplonē sibi ꝓpriam. ℭ Palin. ples sunt sanguinei ꝛ cholici: q̄ȝplime silr pñt esse medicine cale vel frigide in ꝑ⁹ mansione ꝑmi gradus aut scdi. ℭ Itidem ꝛ

(margin: ar. 1. post me.; Auctoritate auer. collȝ. 6. cap. ꝑmo; Doctr. 3⁹ ca. 1. ante medium.)

medici ponūt parē calitatē in puero ꝛ iuuene sic diuitibus dispōnib⁹ ꝛ tpe. ℭ Rursus. In techni ꝛ de re. sa. docet redu ci cōplones distēperatas ad tparā: qd nō ꝑficiet: nisi eius oi modā ↄsequat silitudinē. ℭ Rursus. sumat liquor qo cali dus ꝛ ponat in duob⁹ vasis oib⁹ parib⁹ disariaȝ in vtroqȝ silis: vel eadē erit calitas cū humiditate dinorita ꝛ in cōplo nib⁹. ℭ Eti. Quis cale nāe nascat ꝑ. 10. ānos: post alterꝫ fride: qñ ꝑmus ad senectutē deuenerit frigidā entē: alter vo ad iuuētutē calidam: silem hēbunt calitatē in hoc trāsitu: cum vnius remittat calitas intēsior ꝛ alterius itēdat remissior. ℭ Amplius. quoꝝ cāe sunt eedē vel siles:ꝛ effectus: cū hoc sunt ꝓportionabiles: sȝ cāe ꝛ effectus pñt eē hoc: vt q̄ idē sit sp̄ma san. mēstruū:ꝛ in eodē loco ꝛ ascēdēte silr. ℭ Pali. Quoꝝ hitus: actus ꝛ vilr postera sunt eadē:ꝛ ꝑora: q: actio facit scire formā. hec aūt inuenta sunt interdū ꝛ silia. Reci tat nāqȝ Aug. de ciui. dei: q̄ erāt duo gemelli: quorū vnus letabat, tristabat, esuriebat. saturabat, egrotabat cū hoc li essent alteri, ꝛ eȝ. Cuius cām q̄rens Hip. ait existē: q: ex eo dē pāe, aluo, fili nutrimēto ꝛ regimine fuerāt ꝓdicti ꝛ edu cati. Possidoni⁹ aūt astrologus iterrogatus rñdit ex idēti tate stellari ↄtingere: cuius rñsionē sustulit Aug. ei q̄ Hip. Silr ꝛ Quitilia. gemellos adeo siles ꝑnūt: atqȝ vno egro tante alter infirmabat: vt medici de sa ute desparent vtro rūqȝ: q ↄsiderātes: ↄsiliū inierūt deliberantes neutrū posse mortē effugere: nisi alter occideret: qd coꝝ ↄcessit genitor. Histori. ēt qo nono. Uisi sunt a nobis in germania duo ge melli ita similes: q̄ nullus nrȝ vnū recognoscere potuit ab altero: sȝ quēcūqȝ ipsoꝝ vidimus: ↄfusi fuimus i noie oino: eo q̄ nesciebam⁹ vter eēt duoꝝ, ꝛ loq̄bant ꝛ cantabāt q̄si vna voce: ac se tñ adiuicē diligebant: q̄ vnus sine alio diu eē nō poterat. Igit oino cōplo eadē in duobus reperitur.

(margin: E; Gal. 2. cō ple. ca. 1.; L. 1. 3. tex. com. 50. 6. p⁹ ꝑn⁹.; F; Albertus)

Cuius oppositum scribit ꝑ ꝑ⁹. ita. De idiui duū oȝ hie cōplonē solū mō sibi ꝓpriā: q̄ ei aliud est ipole associari. ℭ Adhuc Ha bras ebenare Astrol. quē i latinū ordinaui. Nō est pole vt cōplo vnius nō sit a cōplone alterius alia diminutione vel augmēto: nō. n. pñt ꝑticulr duo hoies inueniri eq̄les in suis cōplonib⁹, opōnib⁹, ꝛ cogitationib⁹. ℭ Pali. Haly mani festū est. q̄ sanitati cuiuscūqȝ corpoꝝ est latitudo: q̄ est pre ter latitudinē eius in alio corpe. Nā sanitas cordi est alia a sanitate cerebri: sed sanitas est cōplonis effectus:ꝛ quo rum effectus alteri ꝛ dissiles ꝛ cāe. Itidē ꝑ theorice ca. 6. Cōplonū q̄ḻitates corpoꝝ scribunt infinite: velut sinnabe rum. i. plūbū vstū, cerusam, atramētū, ꝛ auripigmētuȝ: ex quo eq̄lib⁹ ꝑtibus cōmisceas color qdā ex his ↄsurgit. Si vo alijs iminutis adaugeas alij pcreantur colores ꝛ alij:ꝛ sic deīnū diuersimode cōmiscēdo coloꝝ protendit ꝛ in infi tum ꝑnationis diuersitas: qd neqȝ in cōplonibus aut colo ribus ↄtingeret: tñ plura in vnū coinciderint. ℭ Rursus sȝ Porphyriū. Unūqdqȝ indiuiduū ab alio ꝑbusdā ponitur distare ꝓprietatib⁹: quas in alio sit repire impole: quarum vna erit cōplo cū sit qd indiuiduo ꝓpriū. Itaqȝ nunq̄ȝ plu ra indiuiduoꝝ eandeȝ totaliter habebunt complexionem.

(margin: Doctr. 3⁹ cap. 4⁹ ad medium.; p⁹ tech.; Trac. 2.; Cō. 2. i fi.; G; In fines; Ca. 3. de spē i fine.; H)

Propter primum vo sciēdū: q̄ indiuiduū ē duplex: ꝑ⁹ vt spēs spālis sima: vñ 2⁹ meta. Nō est pole scire priusq̄ȝ ad idiuidua pue niatur. Est ꝛ aliud vltimū vt singulare signatū: de quo Por phyrius. Indiuiduū ē qd de vno solo ꝑdicat ꝑticulari: vel est h aliqd in qd eēntialis nō descēdit ꝑdicamentalis ordi natio: cū sit suba ꝑncipalis: a q̄ ꝑdicatio nulla: in ꝑdicamē tis. Cui⁹ qdē idiuiduationis rō ꝓbabilr a Porphy. designa tur ex ꝓprietatib⁹ ꝑindicati s: ipsis nāqȝ ꝑticulare ↄcernit signatū: verius est tñ dicere, vt elicit ex illo. 5. meta. Nume ro sunt idē: quoꝝ mā est vna: q̄ ipsa exñs sub certis dimen sionib⁹ signatis ꝑn⁹ fit idiuiduationis ꝛ forme susceptiōis. ℭ Quot aūt modis dicat silitudo:ꝛ quō sit reꝝ differētiū eadē q̄ḻitas exponetur dria. 116. Attendēdūȝ tñ, q̄ similitu

(margin: T. cō. 11.; Ca. 3. iuxta finem.; ca. 6 suba in ꝑn⁹.; T. cō. 10.)

do duplex est: vna quidē virtualis vlis qlis est cāmio pnci in telligētiarū: ⁊ adhuc orbis ad ista: hō nāq; his virtutes ⁊ pfectiones imprimūt suas. Est ⁊ alia realis ꝯcta q̄ ⁊ q̄dru plex pōt existere: sicut vnū ⁊ idē quadruplr dī. dīia. 3. ⁊. 59. Unitate ac idētitate analogie, generis, spēi, ac nūeri: itaq; vna est similitudo analoga: in qua oia ꝯueniūt viuētia: pu ta in calido ⁊ humido: per hec. n. cōstat vita. dīia. 21. qbus pfectiora p prius participāt ⁊ actualius: ⁊ cū terre nasceñ dictum sit. 5. coll'. esse calidū potētionale. alia vō gnlis: vt di catur q̄ oēs hoies sunt ad alia tēperati: ꝑ equalitatis mō iustitialis. Hō. n. ita ceteris gn̄atis est tēperatior: nonnulla quidē spēi: qd̄ multis euenit modis: cū compl'o magis reci piat ⁊ minus: ⁊ ideo hō qdē silitudo lata aut angusta vel media: lata qdem sicut sanguinei ad sanguineū: ⁊ flegmati ci ad flegmaticū in vtroq; sexu: media vō ceu sanguinei vi ri ad virū sanguineū: ⁊ femelle flegmatice ad flegmaticā. Angusta siqdem vt duo indiuidua nō solū similent in his oibus iā tactis: verū ēt in accñtalibus: ceu in habitudini bus, coloribus, capillis, stigmatibus, actibus, ⁊ morib⁹. velut euenit amplius in gemellis. vn̄. 7. hyst̄o. gemelli plu rimum vt frequēter iā facti sunt siles. Ex quo aūt hō depē deat similitu. dīia ostēdetur. 37. ⁊. 48. vnitas aūt similitudi nis numeralis est certa punctalis qualitas in quātitate su scepta precise: quid aūt sit complexio dīia. 17. visum fuit.

Ca. 14 de tu. mem
Co. 6. i fi.
K

Propter secundū quidem sciendum: q̄ ali qui imperitiorū superfi cialiter audiētes inductorū plurima cōcesserunt duorū vel plurium similē omnifariā posse cōplexionē habere: quorū defectus tertio ⁊ quarto monstrabitur dicendorum.

Propter tertiū vō sciendū, q̄ duo indiuidua nunq̄ pñt punctalr eandē cō plexionē possidere ōifarie: vt ⁊ auctoritates psuadēt indu cte: pñt tñ ad hāc tm̄ appropinq̄re vt hic⁹, actus: ⁊ hō iudi cent sensu siles: seu idē existere, qd̄ rōnib⁹ astruit nō puto: tā ex his q̄ ancedūt gn̄onē assumptis: q̄ ex his q̄ in ipso fieri ꝯcurrūt gn̄onis: ⁊ deinceps. ꝑ nāq; de aia vnūqdq; vī hic ppriā spēm ⁊ formā: spēs aūt hec sb̄alis est: for vō siue q̄ ppriā spēm ⁊ formā: spēs aūt hec sbālis est: for vō silis q̄ litatē denotās erit cōpl'o: ne sermo Ar. videat dictiōe sug fluus, aut si forma seu spēs ē ppria ⁊ cōpl'o illi⁹ istrm: mox apparēs. ¶ Rursus. cōpl'o aut ē mēbri sūba ⁊ factori ilius vt tactū dīia. 17. vel aie instrm. Siqdē sūba: cū vni⁹ rei vnius cū sit eē: ⁊ forma erit vnica: ⁊ ita vnūqdq; idiuiduorū ppriā hēbit cōpl'onē oino ab alijs differētē. si vō sit instrm aie: cū nullū sit cōpl'one ppria: ⁊ vnius forme ac agētis: vnicum sit pncipale appropriatū instrm: vna ppria cuiusq; erit in dē cōpl'o. ¶ Amp. quorū pn̄⁹ ⁊ cause: sunt alie ⁊ alie nō ꝯue niētes: ⁊ inde pcedētia erūt altera. Sed cāe cōpl'onis sunt tres. vna qdē inferior, alia supior: tertia vō media. Inferi or qdē sperma ⁊ mēstruū: q̄ nō pñt sic idētificari: vt oino si miles ꝯsurgāt in diuersis q̄litatib⁹ effectus: q̄ cum matrix duo hēat receptacula: vel in vnū totū ꝯcidet sperma: vel di spartiet in ambo qd̄ plm̄ euenit cū nā sp̄ qd̄ melius ⁊ distin ctionē intēdat: ⁊ iō forma q̄ qd diuinū dī. phy. ꝑ. sepat ⁊ di stinguit. 7⁰ meta. Q. si igit spma fuerit i duab⁹ mn̄icis cōca uitatib⁹ pcitū sanguinē post sex dierū vel. 7. spatiū incipiet ad se attrahere. dīia. 48. sperma vō ꝯcidēs in latus dextrū calidius ⁊ vigorosius reddet: ac magis actiuū: silr ⁊ men struū: cū sit calidi⁹ ⁊ vigorosius sinistro: pp cordis irradia tionē in eū pleniorē. epar, fel, ⁊ motū, q̄ est i dextris gerari ⁊ fulciri in sinistris: de cā motus aīaliū. In sinistrū q̄q; ꝯcur rēs ꝯriū adipiscet. ¶ Adhuc. si fuerint in eadē cōcauitate mn̄icis vn⁹ appropinq̄bit amplius pribus calidis: ⁊ alter fri gidis s'm q̄ fuerit supius vel inferius, añ vel retro: dextra magis vel sinistra. ¶ Supior qdē aspectus ē celestis aiius ex his supiorus dextrū: ⁊ alter sup sinistrū mn̄icio: cū diuersa in orbe zenith possideāt: silr ēt diuersus erit aspectus ⁊ istu xus celesti: ⁊ si fuerit i eadē ꝯcaui⁹ tēcū calibz loco ⁊ locato

Co. 53
L
M
Co. 81.
Co. 49.

sum: debeat zenith ⁊ aspect⁹: duo āt corpa ipoi'e sit eūdē lo cū occupare: vñ due acus q̄ztūcūq; exiles ꝯiūcte hñt dimē sionē ⁊ aspectū in orbe: imo ēt q̄libet arena hō hz ⁊ sidus zenith ⁊ aspectū in orbe: imo ēt q̄libet arena hō hz ⁊ sidus s'm Mercu. hermetē seuenocb: qre dic hñ Habias. Nō pt vt natiuitas hois vni⁹ assilet natiuitati alterius tanq̄ sibi. Nō. n. est orbis stās s'm vnū modū: nec vnq̄ erit pūctus ho rez q̄ remouet pportio q̄ fuerit sicut illa. vñ Lucan⁹. Stant gemini fratres fecūde gn̄a mris. Quos eadē varijs genue runt viscera fatis. ¶ Media qdē est vtus informatiua itel lectus vocata hūs respectū ad cām inferiorē ⁊ supiorē: assi milat. n. vtutibus celestib⁹: vñ cū ipsa sit alia in hoc ⁊ illo: vnūqdq; nāq; reqrit ppriū efficiēs ⁊ informās: aliā ⁊ aliā hēbit relationē ad cām supiorē ⁊ iferiorē: aliud silr ⁊ aliud expetēs instrm in vno ⁊ altero: vt cām elemētale ⁊ celeste: sicut dīia declarabit. 48. ¶ Rursus. locus est vltimus ter minus ꝯtinētis imobilis cū debita distātia ⁊ pportione ad orbē. 4⁰ phys. Sed sicut locus est: ita ⁊ nā opat. 20. pbl. ⁊ de inspiratione ⁊ respiratione: nā ⁊ māc in quo loco sunt ta les entes existūt: vñ de lege. nā nr̄a q̄lis est regio. Est. n. lo cus pn̄m gn̄onis s'm Porphyriū: quēadmodū ⁊ pr̄. Et quā tum nā dat de loco: tantūdem ⁊ de forma. apparēs 4⁰ cc. ⁊ mun. Sed vnūqdq; hz locū ppriū: cū. n. dimēsiones dimē sionibus resistāt: plura corpora nō pñt eūdē locū obtinere: itaq; formā ⁊ pprietates ꝯñtes hēbit pprias: q̄ in alio non poterūt idiuiduo repiri. ¶ Palin. Corpe organizato virtu te aie precedentis ⁊ cōpl'onis noua supuenit forma vltima tandē cōpletiua: vt aia intellectiua in hoie. 2⁰ de ge. aialiū. Solus. n. intell's de foris vltimo aduenit: ad cui⁹ forē intro ductionē ꝯseqt noua cōpl'o: nō solū alia a cōpl'one alterius idiuidui: verū ēt a pfecti supuenit diuersa. Mā. n. cū forma est cā eorū: q̄ sūt vt accñtiū ceu mr̄. phy. ꝑ. In istis nāq; for me intellectiue: puta aie aduētu pfecta ⁊ vltima existit gn̄o hois ⁊ accñtiū ꝯcursus: nā id totū in aliud transmutatur in instanti vsq; ad mām deueniens vt exprimunt primā: nullo enim sensibili remanēte fit: de gn̄one ⁊ corruptione ꝑ. quid ergo pūctalr assimilat tot tātaq; diuersa. ¶ Adhuc cōple xiones ⁊ oia corporis: ac ꝯñt q̄ aie alterant ⁊ pmutant na tiuitatis hora ex signis plīmis ⁊ pprie ascendentis: ac eius dño ⁊ signatorib⁹ vite pñtis. dīia. 21. Ex qbus genealogici sufficiēter indicāt de statura corporis, habitu, colore, ⁊ dispo sitionibus ēt aie: sed in eadē hora saltē arta gemelli: de qb⁹ magis est hesitatū nasci nō pñt: ⁊ pprie qñ partus nālis ex titerit. In hora vō quātūcūq; angusta ꝯtingit aspectū celi ⁊ impressionē inde pmutari aīr se hñtē in priori ⁊ posterio ri: vt tactū dīia. 10. In quolibet igit fere pūcto variat com plexio tpe pprie sepationis ex vtero: cū de occulto ⁊ opaco pcedat in manifestū ⁊ lucēm. n. varietas modica sit hr aut minor nō pcipiat: maxime tñ fit in orbe: ceu qñ aqua modi cū mota: vasis in quā radius incidat solis motus, apparet in pariete plurimus. Et iō q̄ tanta talisq; fit in orbe pmuta tio imaginū fusores certissimā conātur horā effusionis eli gere. ¶ Eti. Cōpl'o idiuidualis pmutatur alicuius per hec ui. ēt non pmanēs tpe in eadē dispōne pūctali. vñ ꝑ aforis. dico fluens ⁊ trāsmutatū corpus in instāti: quare vtiq; intē sior fiet varietas vnius ad alterū: ⁊ ⁊ pmutatio quātūcunq; sensus deceptus eos iudicet cōsimiles fore cōpl'one. ¶ Itē dē, qūo ex totali diuersitate mistionis graduali ⁊ coaltera tione cōpl'onū mēbrorū ꝯsimiliū ⁊ officialiū in tertiū: puta corpus oē poterit in duob⁹ aut plibus similis vel eadē cer te cōplexio ꝯsurgere. Sic itaq; duo indiuidua eādē neque unt cōplexionē certā induere: ⁊ si appropinquēt satis ei: cō munē aūt vel mediā pñt hēre: prout monstrant prearguta.

N
T. co. 41. pble. 22.
O
Ca. 2. post pn̄m.
Colli' 16. com. 24.
Cap. 3. an medium.
T. co. 80.
T. co. 10. t. 13.
P
Q

Propter quartum vō. ad pn̄m dōz q̄ auer. nō intēdit simplr dice re, q̄ duo indiuidua possint punctaliter eandē cōpl'onē ha bere: verū sensu ⁊ apparētia magis: eo q̄ tot sunt pparatio nes in materijs fixe: vt eas p signa cognoscere nequeamus

qđ euenit pp ꝑparationū infinitatē. dīa. 21. ⁊ in fine ꝑoris. ℂ Ad aliud dōm. ꝙ. A. loqtur de idētitate cōplonali gnīs vel speciei late: h autē sermo precisam ⁊ punctalez querit. ℂ Ad aliud ⁊ ad aliud dōm eodē mō. In quolibet. n. gradu mansiones extant infinite in magis ⁊ minus variate: vt ondet dīa. 139. ℂ Ad aliud qđ dōm. dīa monstrabit. 27. ℂ Ad aliud dōm. ꝙ Gal. docet distēperatas reducere ad tēperatas reductione quadā lata: nō vt reddantur silēs certe: verū potius apparēter ⁊ late: cum nequeat medicus ad id qđ est certū oīsariā puenire: de ige. sa. 3° ca. 7. ℂ Ad aliō dōm. ꝙ nō est silē de liqre liqsacto demū sic distributo ⁊ de cōplone corporis humani: cū hec ex pluriū ꝯsurgat coalternatione: pluresqꝫ gdus iteruenīāt mixtiōis vt tactū aīqꝫ hōis pfecta resultet cōplo. In qbus silitudinē qlitatū oīmodā obseruare sit ipoſſe: nō aūt ita exurgit nā illi⁹ liqris ⁊ eē. aut fortassis ēt variat silitudo certa calitatis liquoris hac ⁊ illac recepti: pp celestes figuras diuersimode iprimētes i h ⁊ illud vasoꝝ. ℂ Ad aliō dōꝫ. ꝙ tales cōplones nō sunt inate: sꝫ poti⁹ ex qdā tpis ꝯcursu vicissim pmutato acqsite sunt ⁊ i diuersis hūidis fundate cū alteris orbis aspectib⁹: vnū nāqꝫ hūidoꝝ siccius est altero. Impoſſe aūt sit duo corpora eē paria in calore: quoꝝ vnū sicci⁹ altero est. colli 2°. ca. 1. ℂ Ad aliō dōꝫ. ꝙ cāe nō sunt silēs nisi silitudine qdaꝫ lata vt tactū. silr ⁊ ascēdēs fm veritatē: nā in qlibꝫ. q. idiuisibili tpis pmutat alr nūc se hñs qꝫ priorisꝫ sensus ⁊ astrologus ēt neqat discernere. Geophar introductorij 3° pp māe īdeterminationē ac īfinitatē ꝑparationū ꝓdeuntiū ex illa. ℂ Ad aliō dōꝫ. ꝙ ꝑinducta nō sunt silia oīno ⁊ idiuisibilr: sꝫ satis appropinqre vident: vt ⁊ sensus esse diiudicet fere dīsariā silia. Nō. n. tristari ⁊ gaudē: famescē ⁊ hꝫ sunt idiuisibilia penitus: dīmo grādis repit i bis latitudo. Silr nō dixit qs ꝯsiderauit gemellos ꝙ loqrent ⁊ cantarēt simplr ⁊ vna voce: sed quasi. subitulit. silitudis denotās latitudinē.

ℂ Differentia. XXIIII.

Quod cerebrū sit calidū ostēditur p Isaac in dietis testantē id nāliter ca. ⁊ hu. ℂ Amplius cum homo sit microcosmus: est nāqꝫ ad similitudinē productus vniuersi: sꝫ in eo ca. sunt supius vt aer ⁊ ignis: frigida vō īferius sunt reliqua. cerebrū autē est superius: qđ vō hꝫ leuez id aūt calido attestatur ceu graue frigido. ℂ Rursus cerebrum fm Gal. ⁊ A. 12. aīalium est medulla capitis: ea vō calida. de partibus aīalium ⁊ alimētoꝝ. 2. ℂ Eti. Motus ⁊ sensus fiūt a ca. calidū nāqꝫ motiuum. 2° de gen. aīalium. ⁊ probl. 13. ⁊ 2° de anima. Nihil sine calore sensitiuū. Sꝫ in cerebro multi extāt motus ⁊ vehemētes actus ab ipso prodeunt cū eo ꝙ sensus saltē instrālr pmanet initiūꝫ. Frigiditas vō spūs impuios reddit motus ⁊ sensus ⁊ opōnes q fiūt p eos hebetat cū sit mortificās ⁊ paralyticum faciens. ℂ Adhuc in cerebro abundāt spūs calidi. subtiles. mobiles: hi aūt ipsum calefaciunt. ℂ Palin. Sperma deciditur a toto corpe ⁊ maxime a cerebro fm Hip. de aere ⁊ aqua. ⁊ pble. 10. quod significat lesio ipsius ex coitu imoderato. sperma vō ca. est. pble. 4° cerebrum igitur calidum est.

Cuius oppositum sentiūt phi ⁊ medici vniuersi id ponētes fridū nāl ⁊ hu. de ipso. n. nullus ambigit ali⁹. ℂ Adhuc qđ est molle. hūidū subalbū ꝯstat fridotale qdē cerebruꝫ. ℂ Rursus oīs cōplo mēbri nālis silis est ei quo nutrit. 5. de iuuamētis. ca. 4. ⁊ p̊ ꝑ⁴. sed cerebrū fm magnā nutritionis eius partē alitur flegmate vt dicunt. ℂ Itidē. nā igeniat ad excessum vniuscuiusqꝫ 2° de pribus. cū igit cerebrū vehementer calefiat: tū pp spūs calidos lucidos: tū pp eorū motum plurimū pp virtutis motiue qꝫ sensibilis vtriusqꝫ: tūqꝫ pp fumos calos ex corde ac pp corpe ⁊ reliquo emissos: oportuit fridītatē adesse que hanc cōtēperaret acqsitā calitatē. Igit opus fuit cerebrū frigidū esse vt eo calidum temperetur.

Propter primum quidē sciēdū ꝙ cerebruꝫ est ceu medulla capitis: in supremo corporis situ: trib⁹ seu quatuor vētriculis intercisa duab⁹ myringis velata: sensus ⁊ mot⁹ organice initiatiua. vñ 3° theorice. Cerebrū ceteris est honorabilius mēbris corporis ⁊ excellētius. Est nāqꝫ radix ⁊ quasi fornax aīe rōnalis per quā est aius ⁊ discretio sensibusqꝫ ordo: qre de re. sa. p. Cerebrū est domus qdā aīe rōnalis. fm eniꝫ opationū manifestationem ipsum est pn^m virtutis aīalis ⁊ honorabilior corporis parsꝫ vō eētiā cor. dīa. 18. ℂ Ipsꝫ quoqꝫ 3° ꝑ⁴. ca. 2°. cōiter sumptū. diuidit i subam velatiuā: medullarē ⁊ vētres spū splenos. ꝓpie tñ hic intentū ⁊ descriptū cerebrū appellat suba medulle silis. ℂ Quid āt sit calidū ⁊ frigidū ⁊ quotiēs dicat: mōstratū. 15. dīa. Sumit aūt nūc calm ⁊ frigidū nō supabūdātia dem: vt qđ elitoꝝ: sed relatione: nec qđ po^a tale: vt corpori occurrētiū: verum qđ actu. Q ō tripl̄r cōparat: aut ad tēperatū in gnē suo: velut hō dī tēperatus in gnē aīaliū oīuꝫ relatione ꝑ equalitatis iustitialis mō ⁊ cutis i gnē mēbroꝝ. Aut in spē: ceu plato dī frigidus respectu sortis temperati: ⁊ Ap. calo. ⁊ cerebrū idē dī calm vel frigidū relatione ad aliud ꝯtēperatū: apparēs in techni. vel ad qđcūqꝫ ꝯtingēs sicut hō cōparatus leoni: ⁊ cereb̄ꝝ silr diuersis ꝯtingenter cōparatū. p theori. Et hic qdē est sermo de cōparatione in gnē: non autē de ea que in spē seu ad cōtingens qđcunqꝫ: cū sic vnū ⁊ idem differēter calidū dici possit ⁊ frigidū. Petit igitur quesituꝫ de vera suba cerebri: ⁊ calido ⁊ frigido relato actuali fm cōparationē in suo genere habitā cōsiderato: qlis est cutis.

Propter secundū vō sciendū ꝙ Isaac solus ausus est pronūtiare cerebrū ca. ingens. Q̄uis cerebrū sit nālr calm ⁊ hu. qꝛ ex generibus est pinguedinū ⁊ medullaꝝ: accñtalr tñ est friduꝫ pp aerē multū frigidū caput pcutiētē: ac paucitatez carnis ⁊ pinguedinis sup caput exñtē. Uñ qdā arbitrati sunt cerebrū nāliter eē frigidū dicētes id eē tanqꝫ flegma grossūꝫ ⁊ viscosum. Et firmātes hoc ex actionib⁹ ⁊ passionib⁹ suis: eo ꝙ inquiūt se iuenire ꝙ aggrauat stomachū i digōne durūꝫ ⁊ ꝙ appetitū debilitat: qui putāt suā intētionē cōfirmare sermone Gal. alimētoꝝ 3° dicētis. Q̄ñ vis mouere vomitum da post cibū cereb̄ꝝ: qđ ēt ex actionib⁹ nature ita ꝯfirmant. Cerebrū est sensus ⁊ motus fundamētū: qre frigidū mōstrat fore ac humidū. Si. n. foret calidū dicunt cum motus eius sit frequētissimus calefaceret id ⁊ incenderet: aīalqꝫ periret. ℂ Ab Isaac dupl̄r siqdem ea falsant. ⁊ rationabilr ⁊ artificialr. Primo qdē: qꝛ iꝫ cereb̄ꝝ stōcho iferat ꝑdicta nocumēta nō ex frigiditate id opat: sꝫ potius ex humiditate pigui viscositate qdē interꝑtat sermonē Gal. nā aqua frigida eius appetitū augmētat: quē viuū calidum minuit. cibū ēt depellit deorsum sicut aer: ⁊ calidū sursum adducit. Rōne vō ostēdit. qꝛ Ap. in lib° de naturis aīaliū. Cerebrū cum fundamētū sit sensuū ⁊ motuū: ipsi autem ex virtute caloris nālis sunt: ipossibile sit illud esse frigidū: qꝛ friditas humiditatē nālr claudit ⁊ igrossat: sensuꝫ soporat ⁊ motui repugnat. ℂ Itidē. si cerebrū eēt frigidū auferrentur memoria. phātasia: ⁊ rō homini cum h⁹ impossibile sit cū frigiditate fore. qđ ostēdit flegma qñ cerebro dñat mollescit memoria: tardat discretio ac iordinat rō. Ex verbis itaqꝫ Ap. bene pōt intelligi ꝙ cerebruꝫ sit ca. ⁊ hu. tēperate. nā tñ studuit accñtalr eidē frigiditatem ꝑstare ne sepissimus illud icēdat mot⁹. In dietis vō ꝑticularibus qdaꝫ arbitrati sunt cerebrū esse accñtaliter calidū. Sꝫ Ap. in lib. aīalium dixit calidū eē nālr ⁊ frigidū accñtaliter. dicimus ergo cerebrū nāliter eē calidū ⁊ accñtalr frigidū. hic itaqꝫ est fmo Isaac breuiter aggregatus. ℂ Sꝫ ꝙ positio Isaac stare nō possit tertio dicēdoꝝ apparebit: cuius ēt nō valent motiua. Nō. n. cerebrū est de genere pinguedis ⁊ medulle ꝓprie cuꝫ ipsam dicat medulla equoce ⁊ pinguedo. collit

I
Cap. 8. in medio. Cap. 3. post me.

2. qd̄ ⁊ de ptibus oppet aialiū. ⁊ cōplonū scdo. Sermo aūt vniuoce fere de sub eo p̄dicaṫ ptētis: neq3 ēt aer habitatus tātū pōt ifrigidare cerebrū gn̄ spūs ⁊ motus ipsi⁹ cū sumis calidis id ptinue petētib⁹ nō magis calefaciāt. cū h̄ non sit frigidius oīno cerebri cōplone: pp qd̄ ampli⁹ h3 dicere cerebrū accn̄talr calidū q̄3 frigidū. Neq3 piguedo est calefaciens ⁊ maxime supflua: l3 n āliter sit ca. ve3 magis infrigidās: vn̄ corpa piguiora ⁊ mēbra frigida ⁊ frigescentia extant. Neq3 multū recedūt a recto: q cerebrū flegmati adaptāt cū ei pportioneṡ valde. veritas ēt est cerebrū nō solu3 humiditate viscosa reddi dure digōnis: sed ēt friditate cu3 ipsa pficiaṫ caliitate ⁊ hūiditate. Qd̄ āt hi iducebāt ex Ga. certū est q̄ nō multū eo firmāt qd̄ intēdūt: s3 qd̄ fulciunt ex actionib⁹ nāe ⁊ fundamēto sensus ⁊ mot⁹ Isaac q̄n ei⁹ oblitus nō ipugnat: aut fortassis ignorauit. Qd̄ vo iponit Ar. falsu3 extat: cū ipse opp^m affirmet vt apparebit ex dicēdis.

K

Neq3 ēt cerebr̄ sic est fridū q̄ calorē nō habeat sufficiētem sensui, motui, memorie, phātasie: ⁊ rōni: ⁊ q̄ nō tātu3 id est frigidū ve3 ēt calm: s3 cordis ⁊ epatis sic pnūtiaṫ cōparatione. p̄ ph^a. Sūt ⁊ in ipso spūs: q hor̄ sunt istr̄a actuū calidi ⁊ mobiles entes valde. Neq3 ēt cōparat cerebr̄ ad cutē: q̄ est regula ⁊ mēsura cōplonis partiū oiu3: ant falsu3 dicit apte si h̄ indicat illa calidi⁹. Male itaq3 ex vbis Ar. pt audiri cerebrū calm ⁊ hu. tēperate: ve3 fridū magis: neq3 nā studuit cerebro solū p̄stare accn̄talr friditatē: s3 ēt vt tactu3 calitatē. Quinto tn̄ cebriū simplr fridu3 sentit ⁊ humidum ita. Mēbra sentiūt māṁ eis silem vn̄ eā trahūt: sic cerebrū qd̄ fridū ē ⁊ hu. sic itaq3 smo Isaac van⁹ existit: qd̄ forte nō parū ex Cōstātino monacho euenit trāsferēte. Quida3 vo volētes Isaac defendere exponentes q̄ q̄n dic̄ cerebr̄ fore calm nāliter ⁊ humidū duplr posse itelligi. vno qde3 mō p cōparationē ad cutē: vt cerebr̄ dicatur calius cute: qd̄ falsum apte. Aut q̄ dicaṫ calm in sui creatione cōparatiue ad

L

id qd̄ ei⁹ expostulat actus, ⁊ ita ingunt id nā calm fore. h̄ eni3 mēbrū plus habuit in sua creatione de caliitate q̄3 eius experat actio: qd̄ factū est: q̄ h̄ aeri exponebaṫ frido. si eni foret tectū sicut alia intrinsecamō sibi prestasset tm̄ caloris h. ī. Contra quos ceu aduersus Isaac est procedēdum. ipse nāq3 intellm habuit cauillosum sophisticū. Modus etenī3 quē vult comparationis extraneus est valde: q̄r arc Theophylus ipsum magnum medicum appellat sophistam.

In hn. H. de vrinis.

Propter tertiū qdē sciēdū. p̄mitus veritas ex pximoṡ q̄stī. dcide q̄ duar̄ q̄litatū friditas vel hūiditas sit ppzior cerebro ondaṫ: cū vnicuiq3 eīntor̄ ac eīntator̄ excedētis cōplonis ⁊ cōposite inſit vna q̄litatū p priꝰ: altera vo p posteri⁹ dīa. 12. Propter huius p^m sciēdū q̄ cerebrū fridū est: qd̄ ⁊ oēs testātur cū medicis phi. vn̄. 2. de ptib⁹. Cerebr̄ est fridissimū caru3 q̄ in corpe ptiū. ⁊ in de sonno ⁊ vigi. p̄. Que in corpe oium fridissimū cerebrū nō hn̄tibus q̄ huic equaleat po: qd̄ ve3 quātū ad mēbra pncipalia: cū plurima ponāt medici eo frigidiora vt ossa: cartilagines, ligamēta, panniculos ⁊ chordas: aut p modū decisiōis supfluitatū fridar̄ s3 quosdā ab ipso: ve3 nāq3 si iuste cōplonē cerebri psiderem⁹: pat ex q̄litatib⁹ resultat eīntor̄ fridū existit ⁊ nō ex decn̄te attēdendo illi⁹: vt Isaac nā3. Qd̄ ondiṫ argum̄tis: q̄m illud qd̄ ē i sanguineū ⁊ siccissimū fridū extat. tāto. n. ps pticipat calore quāto ⁊ sanguie. cōplonū p̄. Tale qdē est cerebru3. vn̄ 2° de ptib⁹. Cerebr̄ maxime humidor̄ exangue q̄ in corpe oium: neq3. n. aliqd sanguis h3 i ipso ⁊ siccissimū: i eo nāq3 nō est vena magna neq3 pua p̄ hysto. Amplius cōplo resultat in totū ex coalteratiōe ptiularū cōplonū vniuscuiusq3 simplicis ⁊ cōpositi: ⁊ pcipue pncipaliū. p̄ p̄te Haly. s3 hec resultare nō poterit si cerebrū ponatur ca. cū deficiat fridū aliorū calo ppositū: ⁊ lō ibidē fridor̄ sic cerebrū: calidor̄ vt cor: hūidor̄ velut epar: siccor̄ vt ossa. Etī. qd̄ opponiṫ mēbro calidissimo vt id cōtēperet est fridū. hō quidē

M

Cap. 7. in princip. ad me.
Ca. vltio. ⁊ secūdo.
Cap. 3.
Ca. 14. in fine.
Ca. 16. p^o princi.
Do. t^o. 3.
Ca. p̄mo p. techn. tra. 2. cō. 2.

N

est cerebrū. vn̄ 2° de ptib⁹. Aduersus cordis locū ⁊ eā q̄ in ipso caliitatē dedit cerebr̄ nāṫ hō grā existit hec particula aialib⁹ nā3 hn̄s cōem aq̄ ⁊ terre: pp qd̄ sanguinē hn̄tis cerebrum hn̄t oia. vn̄ tardos ⁊ hebetes est iuenire cerebrū grāde hn̄tes supflue: ac estaticos isanos q puū cū nō possint pfecte cordis refrenare calorē. Rursus act⁹ cerebri sūt sensitiui ac motiui: hi āt frido egēt ⁊ humido. sensitiui nāq3 pficiunṫ receptiōe: q idiget hūido: ⁊ retētione q̄ frido. motiui ēt frigido: cū mot⁹ ois inīraṫ qescēti. de cā motus aialiū. qd̄ frido cōpleṫ. Silr s̄m Ar. ⁊ Gal. cerebrū somnū iducit. h̄ aūt pficiṫ frido ⁊ hūido. Adhuc dētu3 attestaṫ pncipali s q̄ decidiṫ ⁊ c3. in 1° techni. vn̄ Senc. 3° nāliū qōnū. Pabuli sapor appet in lacte. ⁊ vini vis extat in aceto. nulla. n. est res q̄ nō ei⁹ quo nasciṫ notā reddat: s3 oculus aque fridus s̄m Ar. neruī: pāniculi ⁊ nucha iuxta medicos fridi entes oriunṫ a cerebro. Ampli⁹ vnūqdq3 tpator̄ lediṫ a silib⁹ sue crasis: iuuaṫ vo a p̄rijs moderato vsu. in 2° tech. s3 cerebrū est hō. lediṫ nāq3 a frigidis maxime. Incurrit. n. epilepsiā, apoplia3, suberb ⁊ talia. Iuuaṫ vo a calis vt odorib⁹ castori, sticados, costi: ⁊ taliū: itaq3 cerebr̄ frigidū cuti cōparatū: q̄ mēbror̄ extat mēsura. Propter hō qde3 2^m vi q̄ proprior q̄litas cerebri sit humidū. p Gal. cōplonu3 p̄. ⁊ alios ponētes cerebrū amplius appropinquare cuti in gradu frigiditatis q̄3 humiditatis: magis. n. h̄ eleuat. Itidē tactus pcipit maiorē humiditatē q̄3 in ipso frigiditatē. In p̄riū dictū est p Ar. cerebrū frigidissimū corporis mēbror̄ fore oium. Rursus p. A. fridor̄ sicut cerebrū humidorū velut epar. Dōm. q̄ nālis cōplo cerebri frida est ⁊ hu. vn̄ Haly. Cōplo nālis est vt sint calitas ⁊ sicci. pauciores q̄3 friditas ⁊ hu. s. vt ipse sint in eo augmētate par̄: q̄ cōplo cerebri dī eqlis. Preeminētē vo ipsi⁹ q̄litatē simplr qdā asserūt hūiditatē: ⁊ rndēt Ar. q̄ cerebr̄ est frigidi⁹ oīs membris oib⁹ q̄3tū ad effectū. ples. n. supfluitates ab eo fride decidunṫ q̄3 ab aliq mēbror̄ corpis: nō aūt q̄3tu3 ad eēntiam.

P

Et iste qdē sermo est dcauratiū sic plinius alior̄ fructus nocte legētiū nō raror ⁊ iō pepanos vna colligūt ⁊ acerbos. Cōtra quos in hō dictū dīa. 13. ⁊ 16. Cet. n. qd se h3 ad eē ⁊ ad opationē silr. Dico itaq3 q̄ pprior q̄litas cerebri ē frigiditas: cū cerebrū vt flegma ascribaṫ aq̄ fridor̄ p̄ dīs 12. qd̄. A. vi in phabitis sensisse. Sed vt dissolutio appareat inductor̄ dōm q̄ humiditas est duplex ceu ondsu3 dīa 12. Una qde3 eēntialis vt q̄ aeris q̄lis illa epatis. vn̄ Haly. Epar est fons ⁊ origo hūiditatū totius corpis: sic cor caloris est: ⁊ altera q̄si accn̄talis acqsita vt aq̄: cui pportionaṫ que cerebri. Ipm. n. radix est ⁊ minera humiditatū aquosarum quā tetigit prius A. ipmq3 tact⁹ cōprehēdit ampli⁹ friditate: vapores nāq3 cali ⁊ fumi petētes cerebrū ifrigidanṫ sub eo: ⁊ si plurimis id sit ptib⁹ calidius: q̄ tn̄ ei⁹ est remissum calm: frigidū extat cōparatiōe illor̄ ascēdētiū: ita vt patiatur eos sub se ifrigidari ⁊ coagulari: ⁊ tādē fluere liqditate: ceu cacumē terme calm adhuc ens ifridat ⁊ coagulat vapores calidiores ⁊ ad id puenietes. Haly. ceu ⁊ vapores ostēdūt delati s̄m aeris iterstitiū. ptiū 2°. Itaq3 decn̄te ptigit q̄ sic humidū iudiceṫ. Nosce ēt hō gratia q̄ cordis cōplo nālis quā sumpsit ex miscibiliū mistione frida extat ⁊ sicca: ⁊ iō forti extat texture ac cōpacte ita vt igni viderim in cōbustis p̄ ceteris corpis ptib⁹ resistē: ad qd̄ ēt hūidū coadiuuat tūc pculcatū i id ip3 qd̄ oportuit vt obstaret motibus ⁊ pcussionib⁹ ⁊ calorib⁹: pp qd̄ sup id situs fuit pinguedo q̄dā: equoca tn̄: estq3 ip3 dure digōnis ⁊ delatiōis ⁊ melici magis alimēti. Fortassis aūt est vehemēter cal'a ad siccitatem quādā pp calorē spūs ⁊ motū declināns: l3 cā sanguis cōtēperet. Est nāq3 oium aialis pticular̄ sanguinissimū sil ⁊ calidissimū. Cor. n. parum deficit a siccitate seu duritie cutis. Epar aūt multū. cōplonu3 p̄. ca. vlt^o. qd̄ tactū dīa. 21. 2° tn̄ coll3. Et si cor est siccū: vt dicunt medici vi mihi q̄ est declināns ad hūiditatē pp spm̄ existem in core est gn̄atu3 ex san/

O

Q

Cap. 7. in me.
2. de ptibus. Cap. 7. p^o me. Te. cō. 37. in fine.
2. de ptibus cap. 10. in medium. T. cō. 39.
Ca. vltio i fine.
2. technis cō. 44.
2. technis tra. 6 cap. te cō. 4.
2. technis cō. 43. 18. Cap. 7. in me.
Cap. 3. In fine.

A

guine arteriaꝝ solū. Epar vō ex mēstruo. 3° theorice. ¶ Et sciēdū q̄ in epate ⁊ cerebro nō est calor q̄ sit ꝓprius in corū eē nisi calor priū ꝯsimilitū: imo calor cū quo suas operātur opōnes de necessitate ipsis trāsmittit̄ a corde: eq̄ est eis sicut for⁹. s3 calor q̄ est i ipsis ꝓprie est eis sicut mā: col et 4°. ac ēt de pulsuū iuuamēto. epar vō post cor sanguificū viscerꝝ maxime. de ptib⁹ 3°. sm̄ qdē mām eius calm̄ ⁊ hu. cū san. exter coagulatus: ⁊ formā sūr: qō ei⁹ denotat act⁹. Est tñ āplius calm̄ q̄3 hu. plus nāq3 acute in gradu caliditatis elōgatur q̄3 humiditatis cū nō solū gñet sanguinē sui calore: sed ēt alia calida ⁊ sicca. fora sūr vite stat āmplius in calido q̄3 i humido. nec est fons ⁊ origo corporis totius humiditatis: ⁊ q̄r sit magis humidū q̄3 calidū: sed pro tāto id dicitur inesse ipsi q̄r cor calidius eo fons est ⁊ origo caliditatis omnis.

B

Propter quartum

vō. ad p^m qd dōz appellit. ¶ Ad aliud dōm q̄ mioris mūdi est silitudo aliq̄ ad maiorē ⁊ nō mūdimoda. q̄libz eñi silitudo nō q̄tuor s3 puer. gradit pedib⁹ neq3 superior in vniuerso sunt qualia vt calida: sed corpora qualitate carētia vt orbes: neq3 omne leue petit sursum aut graue deorsum: sed q̄ mouet a gñante. 8. phy. t. 4. ce. ⁊ mū. apparēs. nō aūt qō ab aia. Cū aliqñ sit q̄ graue agitetur sursū: leue vō deorsū: vt oñdūt chole. p̄ p°. ¶ Ad aliud dōm: vt visū q̄ cerebrū dī medulla vel pīguedo equoce aut metaphorice. ¶ Ad aliud dōm. q̄ motus ⁊ actus cerebri pficiunt̄ calido multū re q̄ in cerebro p se aut in spiritib⁹ ei⁹: vt. d. tātū extat calm̄ qō ei⁹ pōt motib⁹ sufficere. ¶ Ad aliō dōm: q̄ hic q̄rit̄ cōplio ꝓpria cerebri ⁊ nō acq̄sita ex spiritib⁹ nō inatis aut motu vel aliis. ¶ Ad aliō dōm: q̄ spina de se frigidū existit: cū sit supfluitas: nisi ꝯciret motu ⁊ mēbrorū assiciatur caloríb⁹ ꝓmitinoꝝ. vñ ꝓbl. 4°. Genitura frigida est ⁊ humida: aut magis debilitat̄ coitu cerebrū q̄3 aliud mēbrorū3: q̄r debilis est cōpaginis ac cōplōnis imbecillioris vt frigide ⁊ humide et vilioribus cōsiste qualitatibus.

¶ Differentia. XXV.

C

Uod nucha sit cerebro minus frigida oñditur: q̄r illud est minus frigidū qō frigidioris remittit frigiditatē: velut tepidū sebr̄ ad fridū. talis autē nucha extat ad cerebꝝ vñ 2° de ptibus: ꝓpterea ꝯtinua est spinalis medulla cerebro: vt ipm calefaciat: q̄r nā semp igeniat̄ ad vniuscuiusq3 excessum. auxiliū. n. ꝯtrij apponit: vt equet alteri⁹ excessum ad alterꝝ. vñ. A. Et putāt aliq nuchaz cū cerebro ꝯtinuari: ⁊ idō sit eoꝝ vna nā. s3 in h̄ errant q̄r medulla cerebri est frida ⁊ spinalis medulla cal'a: ⁊ figiat sup h̄ sua pinguedo. s3 nucha cōplexionē3 hanc a corde acq̄rit. ¶ Eti. Qō est fridius oium pticularū corporis est fridius nucha. tale est dictū cerebꝝ cē. dōis pori. ¶ Rursus. qō est calidū est cerebro min⁹ fridū: cū fridū sit positū ꝑus. sed ea est nucha: q̄r est medulla. vñ iterioꝝ. 5. huic ꝓprie sube nomē medulla: ⁊ alimētoꝝ. 3. hñ noiatur medulla. Dec aūt sm̄ nām cal'a. 2° de ptib⁹: cui ⁊ attestant̄ cūcti. ¶ Palin. Qō mēbro ca. appropinq̄t est calm̄. sed nucha fere per oē magis cordi appropinq̄t cerebro: ⁊ arterie magne plus p trāseūti ꝑ dorsū: in q̄ copia spūuz ꝯtinet̄ ⁊ sanguis vitalis. vnūq̄dq3 aūt calidius reddit̄ quāto plus vicinat̄ calori. ¶ Adhuc mucilagines frigide non repiunt̄ circa ipsam: neq3 reumatum discursus fridoꝝ velut circa cerebꝝ. hō aūt frigiditate accidunt: ꝑꝑ qō nucha minus cerebro participat frigiditate.

D

Cuius oppositū

sapiunt. G. hal. ⁊ A. ¶ Palin. Sic est i ortis ab aliis pncipalib⁹: ita ꝓportionabilr erit in his q̄ a cerebro: sed arterie. vene ac seminaria vasa orte a corde: epate ⁊ testicul' sūt min⁹ cal'e illis. nucha vō nascit̄ a cerebro ⁊ sibi extat cōtinua. ¶ Rursus. ps anterior est min⁹ frida posteriori cū rariporior extet: qō oñdit pilus ⁊ situs calidi cordis. In anterioríb⁹. n. iacet 3° de ptib⁹. ⁊ ꝑcessū3 ab ipso ps fridior: grauior ⁊ ipura ei⁹ magis est nata descēdere: cui⁹ ēt frigiditatē ei⁹ trāsitus p ossa manifestat. cerebꝝ aūt locat̄ magis i priori pte ⁊ nucha in posteriori. ¶ Palin. qō locat̄ i opposito mēbri calidioris ab illo calefactū eius remittit̄ frigiditas: sed cerebrū frigidū locatur in cordis opposito ceteris calidiori: propter q̄ nucha plus cerebro extat frigida.

E

Propter primum

qdē sciēdū est q̄ nucha ē nūtius ⁊ vicari⁹ cerebri i cursu dorsi. 3° p°. ⁊ 2° theorice tāq̄ cerebꝝ: lateralr nāq3 oriuntur ab ea nerui n̄ potētes ꝯuenieter a cerebro nasci. p̄ p°. Est aūt nucha dictio greca trāsumpta a nothos qō est dorsū3 vel spina q̄ ēt spinalis dī medulla. vñ 5° iterioꝝ dem̄ est. qō noiat̄ ꝓprie medulla cui determinationis grā addita ē dorsalis sicˊ ⁊ collaris ⁊ lūbaris: demūq3 oēs ea3 simplr assueuerūt dorsalē noiare: q̄ demittit̄ a cerebro per dorsi spōdiles vsq3 ad anuz. Est. n. velut clauus ligās spōdilia. coll3 2° quare de ptib⁹ 2°. sola idiget colligatione ꝑꝑ distictiōes. pro ligamēto. n. facta est viscosa: ⁊ neruosa vt habeat tēsionem. vñ Aui. Medulla i3 sit fundamentū neruoꝝ: valet tñ ad aliud: est. n. tanq̄ ꝯtinuatiuū ligamen spōdilium: ⁊ ipsa qdē minus mollis est cerebro: ⁊ maxime in extremo quo ad caudale. Quātū. n. plus distat a cerebro tāto magis induratur. 3° alimētoꝝ. eaq3 duobus sicut cerebrū tegit̄ pānicullis. qd aūt sit cerebrū: dōis ostēsum pori. qd vō frigidum 15. ⁊ sumitur pro actuali respectiuo. ⁊ q̄r quesitū cōparationem importat: canon obseruādus eiusdem dōis. 27.

F

Propter secundū

qdē sciēdū q̄ Ap. loco p̄ inducto vī nuchā sentire nō solū cerebro fridā minus: verꝝ calidā fore: ac de nā vtcūq3 medulle ossis. p̄ vō cōplōnū dī humidius ⁊ calidius seu min⁹ fridū eē cerebꝝ spinali ꝑꝑ h̄ ⁊ mollius. silr p̄ theorice ac p̄ p°. i cathalogo fridoꝝ remissioris ea cerebrū locat̄ frigiditatis: ⁊ qō ꝑus ponit̄ magis est tale cū ampli⁹ distet a cuiq3 tpamētoiū3 in humiditate notat̄ eꝯ: q̄r p̄ est cerebrū postea nucha. Ga. āt p̄ cōplonū. gradū eoꝝ in friditate nō explicat s3 in hūiditate solū ingenio. spinalis medulla est frigidior cute: ac carne hūidior: ⁊ hac magis cerebꝝ ē hūidius. 3° quoq3 alimētoꝝ ponit̄ eādē cū cerebro hic cōplexionē3. Est nāq3 homogenea cerebro ⁊ eiusdē nāe cū ipso: vñ i dictis pticularib⁹ spinalis medulle ad cōpōnē medulle ossiū3 frigida iā ⁊ hūidissima sicut cerebꝝ: loquunt̄ tñ de cōplone potētionali isti duo in his locis. s3 coll3 2°. vbi de ei⁹ nā ꝯnūtiat̄ actuali inq̄t. quēadmodū dixim⁹ de cerebro silr ⁊ de nucha: ⁊ q̄ nā medulle de nā est cerebri fridissima ⁊ humidissima ⁊ iuuamēta coꝝ sunt eadē. Tenuit. n. q. mediū inter Ap. ⁊ Ga. Sic igit̄ qdā senserunt eā cerebro minus frigidā. Alij vō frigidiorē: tertio vō vnā nām ꝯfusam ꝓstarūt vtrisq3: eo q̄ cōplonē cerebri ⁊ nuche attēdūt māle magis ex mistiōe ꝯsurgētē eltoꝝ a qua extat ad alterꝝ: aut eā tanquā cōem inspexerit valde. vel Auer. breuis. ¶ Cupiens quoq3 q̄sq3 ⁊ ipse Ap. ceteris associari distinxi q̄ nucha ⁊ cerebrū poterāt duplr ꝯsiderari: aut ꝓut talia ꝯsurrexerūt ab elemētis: ⁊ sic nucha minus est cerebro frigida: vel sm̄ q̄ aliquo calefaciēte sunt affecta vt spū seu nutrimento vel aliore: ita cerebro amplius ipsa frigida. Qō ⁊ qdā suscipiētes voluerūt cōplone inata id ⁊ acq̄sita diuersificare ponētes dorsalē medullā minus frigidā cerebro rōne cōplōnis inate. cerebrū vō rōne cōplonis acq̄site ex vaporibus ⁊ fumis illi demādatis. ¶ S3 id stare non cupit: cū mēbra hic nām coꝝ actualē sortiant̄: nō sm̄ q̄ qd sunt māle ꝓductu3 ex eltis. Ita nāq3 cōplo attēdit̄ potētionalis: verꝝ prout forma: virtus ⁊ calor sibi inditi cōtinent̄ in eisdē. q̄libet eni3 mēbrū sicut ⁊ totū aiai h3 spiritū cōplātatū quo pōt eē velut virtutis instr̄m: alioquin cor poneret̄ frigide ⁊ sicce nature: differētia piori. qō tñ formaliter calidius est cūctis. ¶ Eti. Cerebru3 magis dz dici frigidum ex complexione acq̄sita q̄3 innata: qō ostendunt reumata ⁊ alia frigida va

G

H

I

poribus ꝛ fumis infrigidiratis sub eo. ¶ Adbuc sil mo/
do dicet qs ꝙ nucha esset frigidior cerebro ex complexio/
ne acquisita ex loco frigido, ossuoso, ligamētali, intranspi/
rabili ꝛ cordis distantia saltem virtualiter.

Propter tertiū

vo sciēdū ꝙ nucha simplr su/
perstat cerebro in frigiditate
vnius numeri fm trinos iductos si certius ipsi⁹ aduertat
nāminus.n.calore pricipat aie: qḋ ośdit. q2 illud est min⁹
fridū qḋ plus afficit virtute ac spiritu. id aūt est cerebꝝ ꝛ
nō nucha: cū sit pn^m saltē manifestatiue virtutis aialis ꝛ for
maꝝ. ¶ Amp. qḋ locat in opposito mēbri calloris ab illo
calefactū ipsius remittit frigiditas: sed cerebrū locat i cor
dis opposito ceteris calidioris: vt se ɔtēperēt vna: vt demū
sensit Ar. de partibus. ꝛ Auer. silr coll'3 scdo. ¶ Eti. Mo
tus pficit a calore: ipm nāqꝫ motiuū dzis priori. qeo aūt per
se frigidoꝛ's intēlior: multiplicior. ꝛ dissormalior motus p/
uenit a cerebro q̄3 a nucha: cū ēt ipsa cerebro moueatur. est
enim mouēs nō motū de motibus liqdis. ¶ Adbuc nerui
sensitiui plurimū oriuntur a cerebro ꝛ motiui a nucha: ꝛ bis
sensitiui sunt minus frigidi ꝓpingores cuti cū ortū vt mul/
tum attestet origini ꝛ factū patiēti. ¶ Rursus. Jd mēbrū3
est frigidū a quo pmū rigores incipiant ꝛ frigora ꝛ in fri/
gidis ꝓpie vt mulieribus fm veterem: sed ea par a est po/
sterior in qua locat nucha ꝛ nō superior ꝛ anterior in qua
cerebrum: propter que nucha cerebro erit frigidior.

Cap. 3. in me.
co. 11. per/ fus finē3.
K
Ca. 1. ver/ sus finē3. pr. 5. afoi. afo. 1. cō. bo.

Propter quartum

vo. ad pn^m dz ꝙ nucha
ceu ośsuz: formalr nō est
cerebro min⁹ frida: s3 magis: neqꝫ ei⁹ ossiū inest cerebri fri/
giditatē ɔtēperare: s3 poti⁹ cordis ipsi⁹ vt demū. ¶ Propter
seriē vo. A. iductā sciendū ꝙ ipsa ꝛ ea q̄ Ar. vident suphi/
cietenus sonare ibidē. ꝙ medulla spinalis nō sit cerebro cō
tinua: ꝛ lō exponat Ar. qdē taliter: multis vi cerebrū me/
dulla eē ꝛ pn^m medulle: q2 vi ꝛ est supple spinalis medulle
ɔtinua ipsi. s. cerebro: sed est totū ɔtrium ipsi. vz. cerebro s3
nām. i. cōplexionē. vt est dicere ꝙ ipm supple sit medulla ꝛ
pn^m eius: q2 cerebrū frigidissimū ꝛc. ꝛ ꝙ ita sit apparet: q2
mox subdit. ꝓp qḋ ꝛ cōtinua q̄ spinalis cerebro est. Et silr.
exponatur q̄. A. ita vt errant ad id qḋ est esse vnā nām ce/
rebri ꝛ nuche referat ꝛ non ad id qḋ est continuari. ¶ Ad
aliud qd dz3 anterioū apparuit dzia. ¶ Ad aliud odm: ꝙ
nō est nucha medulla ꝓpie: ꝛ fi Ar. vtcūqꝫ id videatur in/
nuere: eqꝫ q̄ que in ossibus alijs calida ꝛ humida: sed equo/
ce magis. vn coll'3 1°. Nomē medulle dz equoce de medul/
la ossis ꝛ ea q̄ est in olla capitis. i. suba cerebri. Et nō voca/
mus eā medullā nisi q2 sic a vulgo noiatur. nā. n. nuche: vt
dictū est: de nā extat cerebri. vnde Aggregator. Medulla
reperta in ossibus est vere medulla: ꝛ repitur medulla alia
in spinali: ꝛ est nucha q̄ est durior ꝛ siccior medullis ossiū.
¶ S3 ʒ. medulla q̄ est in ossibus superfluitas fm Auer. pen
tus existit: ꝛ est suba tēperata. de distēperātia vo inequ: ꝛ p
pa. ossis ponit nutrimētū. ¶ Dōm ꝙ. 12. aialiū Aui. asseri/
tur superfluitas nutrimēti ossis exterius ꝛ p expressionē inte
rius factā nutrimētū simplr ibi. Dicere aūt ꝙ sit simplr su/
perfluitas vt sonat Auer. sermo nō est rectū ꝓpie nisi cere
bro aut nuche cōparet fortassis q̄ neqꝫ nutriūt neqꝫ sunt su
perflua sed neccia. S3 euenit circa id hesitare cū dictū sit nu
chaz ꝓpie dici medullā fm Gal. Juxta vo Auer. equoce.
¶ Dōm ꝙ ꝓpie nō fuit appositū relatione ad verā medul
lam que ossiū extat: sed cōparatione ad qḋ tandē3 dicta est
dorsalis. Q aūt certe nō sit dictū: sed metaphora. alimēto/
rum bi 3°. q2 spina ab his que fm spinā ossibus ɔtinet cō/
similis eius fm colorē medulle. ꝓpter hoc medullam nomi
nant ipsam: sic ꝛ cerebrū ipsum nominant quidā eodē mō.
¶ Ad aliud dōm: ꝙ l3 nucha cordi appropinqt alicubi: ꝛ
amplius arterie adorti fm situm: non tn fm virtutes vt cere/
brum: mcū tanquā corporis omnis extet caminus: ꝛ calores ꝛ
fumos ipsius suscipiēs vniuersos. fm ēt positionē cerebrū

L
Cap. 8. in me
M
Cap. 9.

propinquus cordi est q̄3 nuche in partiu3 primo. ¶ Ad aliō
dōm. ꝙ mucilagines ꝛ reumata plus in cerebro q̄3 i nucha
supabūdāt: nō qdē essentialr: verū per accńs magis cōtin/
git, dzia, ośsum precunti. ¶ Quesita circa res annexas.

N

¶ Differentia. XXVI.

Quod puer

sit iuuene tēperatior seu ꝓ
pingor certe ośtēditur eqli
tati: q2. 6. de re. sa. optimā crasim h3 corpus s3
pueroꝝ etatē. alie vo oēs deteriores hac sunt.
¶ Eti. Afoi. 3°. Etas pueroꝝ ē optima etatū:
ꝓportionat nāqꝫ veri qḋ est tēperatū: vn in eo degūt opti/
me. ¶ Amp. ille spatior est cui⁹ calor est ꝛ suauis ꝛ gratus
tactui: plusqꝫ participās suba calidi coinati: que est eucra/
tasco cui⁹ est mordax ꝛ anxiabilis minusqꝫ ille pricipās. h
aūt est puer: alter vo iuuenis. afoi. p^a. ¶ Jndē. Qḋ est sic/
cius nō est spatius. s3 h3 est corpus iuuenis respectu pueri.
vn p de reg. sa. Semp a pma gnone oē aial quotidie sit sic/
cius. plus aūt iuuenis processit puero ab ista. ¶ Eti. Pro/
portionat puer aeri: iuuenis aūt igni. aer ad ignē aūt tēpe/
ratus: ceteris. n. eīntop qualitates min⁹ h3 sensibiles. Qḋ
aūt tēperatū sentit minus: apparēs p p^a. ¶ Polin. Qḋ va
let in plura fortius extat: ꝛ qḋ tale tēperatius. virtutis eni3
fortitudo segtur fm Haly. cōplexionis tēperamentu3 sicut
debilitas malitiā cōplonis. 3° pma. Talis qdē est puer: cū
suam possit radicē saluare ꝛ sibi augmentu3 pstare. p p°. l3
iuuenis in primū possit: non tn in alterū. caret enim augmē
tatiua que puero inexistit: pōrqꝫ ipse iuuenis in actū coitus
crebriorē est ꝛ perfectioris digestionis illorum illa calido
perficiatur ꝛ humido. qualis quidē est is cum iuuenis ia3
siccitatē adeptus: ꝛ itaqꝫ puer temperatior est iuuene.

Cap. 2.
Cō. afoi. 19. circa pn^m.
7. afo. 14. p^o me^m.
O
In pa°.
Doctri. 3. cap. 1. cir ca medi. 2. techne trac. 6 ic. c. 6. 5. 7. 8.
Cap 9.
Doctri. 3. cap. 3. an medium.

In oppositū.

Juuentus h3 cōplonē magis eqlē
cōplexionē pueri. p pma. vn secun
da eiusdē ꝛ technis p. Pueri inter corpora numerant neu/
tra. ¶ Rursus. ille distemperatus est qui in humiditate su
perflua existit. h3 quidē est puer. p prima. vnde. 9. de inge.
Substātia puerorū oium humidissima. ꝛ p theorice. Pue/
rilis etas est in humiditatis vltimo. ab hoc autem iuuenis
recessit. ¶ Adbuc perfecti temperatiores sunt oppositis: ꝛ
sed iuuenes sunt perfecti. in techni. ꝛ pueri imperfecti. qua
re complexionum 2°. puer est animal imperfectum. Qua/
re Joānitius, pueros, senes ꝛ cōualescētes defectos appel
lat. propter quod temperatior iuuenis est puero.

P
Doc. 3. c. 3. circa fi.
Do. 1. c. 2.
Tracta. 2. ter. cā. 6.
Doctri. 3. cap. 3.
Cap 12.
Cap. 22.
Collr li. 2. c. 45.
Cap 2.
In ysago gis ca. de operatione medicine post pn^m.

Propter primum

vo sciendum cū in quesi/
to etas icludatur ꝙ ipsa
est dispō aialis permanente cōplexione media: ꝛ rebus nāli/
bus attributa: ex actione calidi in humido ex cuiusdā influ
xu cāta: ꝛ tēporali periodo mēsurata. qua augetur, stat, decre/
scit ꝛ manifeste declinat. Jsta siquidē sufficiēs est diffinitio:
cum in ea oia que sunt de rōne ipsius: alijs exclusis tangan
tur etatis. Bene nāqꝫ dictū est dispō: vt excludat ꝙ aliq di/
xerunt ipis spatium qḋ in genere locatur quātitatis: ꝛ cum
ipsa quedā: ꝛ etiā qualitas: velut cui annectitur ea ostendit
cōplexio. Genus aūt ꝛ diffinitū op3 eiusdem gnis fore top.
4. Cetera nāqꝫ annexa rebus nālibus mediāte adiūgūtur
cōplone: vt sexus forma seu qualitas ꝛ color: qbus ꝛ con/
suetudinē adiūgo: cū sit natura qdā secūda: cū adinuentio/
ne arte vtcūqꝫ reddit nālis ꝛ ipsa. Mutat. n. cōplexio con
suetudine: regione ac artificio theorice p. Jn qua demū no
tificatione eius indicatur distinctio ꝛ cā: vt. n. duplici cāri
agente. vz. extrinseco ꝛ intrinseco. p qdē duplici aut a pla/
netaru3 ipressione in aialis corpus: vel a pside fm ꝙ fuerit
istis vel illis actibus ciuilibus accōmodum. ¶ Primitus
quoqꝫ. 7. euenīūt etates: ceu septē sunt planete: quaꝝ p^a cā/
tur a luna: ipsa nāqꝫ gubernatrix est infantiū in q̄uor pmis
annis q̄dripartiti. 4. qui ꝛ nutritiōis appellātur: quos pri/
mitus vocāt astrologi ex dnio triplicitatis ascēdētis anqꝫ
iudicet quicq3 de nato. Et algne qde3 talis fieri pōt consu

Q
Collr ca. 9. in pn^o.
Ca. 19. 20. 21. 22. et 23. in fine.

A guratio: qm̄ sicut luna est planetarū īfimus: humida vehe/mēter ꝛ mobilis: sic ꝛ in hac hora īfans aīa disponit̄ ꝛ cor/pore: pn̄ᵐ.n. vite suscipit̄ ab huius etate. Ceu a luna i alios ascēdit̄ planetas eē ꝙ̄ in ɔceptione. illic.n. icipit̄ a Satur/no ꝛ terminat̄ in lunā. diſa. 49. Egetq; cibo humido liqui/do. supra quā occurrit Mercurius indifferens: rōnis tñ ꝛ scie planeta. vñ puer tradēdus est magistro cū sex hēat an. q cū doceat. ꝑ tertia. Recipit nāq; tūc de facili oēm ipressio/nem cū sit adhuc velut tabula rasa. de aīa. 3. ois susceptibi/lis impressionis de facili: gubernās natū. 10. an. hec eniꝫ me/dietas extat ānoꝝ eius minoꝝ. Et demū ducit Venus. ꝛ qꝛ est planeta hui⁹ seculi delectatiōis: hilaritatis: vt gule ꝛ lu/xurie: ita disponit̄ ꝛ natus: cui⁹ regimē. 8. terminat̄ annoꝝ spatio. tot nāq; sunt ei⁹ minores anni. Et postea suo quodā ꝑncipatu sol regit quarto: sicut nūc quartū cōiter ponit̄ lo/cum obtinere in orbe. ꝛ qꝛ ipse pfectior extat inter ceteros ꝛ dignior planetas: natus hac hora fere omissis q̄ sunt ve/neris: diuinus appetit videri: honestatē simulās ꝛ abstinē/tiam. 19. ꝑmanet annis: vt anni sunt eius minimi. Deinceps supuenit mars. ꝛ qꝛ est etas superbie: magnanimitatis ꝛ ri/xe: taliter ꝛ natus disponitur: pugnat.n. pro acqrendis mō quocūq; opera exercens maiora: in quo tēpore progenito multa ɔtingunt aduersa: ꝛ. 15. dn̄atur an. ꝭm annos ipsius minores. Et demuo supuenit Juppiter planeta futuri secu/li: pacis ꝛ trāquillitatis: sub quo natus penitet cōmissoruꝫ Martis ducatu: querēs que dei ac oēm opationē bonā. 12. natū gubernās an. vt minores sunt eiusdē. Et tandē occur/rit Saturnus fridus. siccus, dolosus, cogitatiuus. tristis, labore plenus ꝛ angustie: qualr̄ disponitur ꝛ natus. pluri/me nāq; tunc illi accidūt infirmitates ꝛ tristicie: ꝛ h̄ natum gubernat ꝭm numerū annoꝝ eius minoꝝ. 30. ita vt oēs an/ni ɔgregati reddātur. 68. nā valde pauci sunt trāseūtes an/nos: 100. Qꝺ̄ si ptrāseāt pdunt actus eoꝝ oēs: quos qs su/perās ex Saturno deuenit in lune ducatū: q̄ nō 4ᵒʳ solū du/cit an. vt ꝑus: vez. 25. sicut anni maiores ipi⁹ Haly. ibidē.

B ¶ Si āt mō altero ceu ꝑior act⁹ iniūgit ciles: tūc septē iteꝝ sunt etates. vñ Odofredus legista. Etatū p̄ᵃ ē īfantia. 7. an. i masculo ꝛ femia diffinita: sub q̄ etas locat̄ anniculi dicta .i. q̄ vnius āni. alia quoq; puerilis ab hic appellata: q̄. 14. an. in masculo in femina vō. 12. terminat̄. Est ꝛ adolescētia q̄ vsq; ad. 25. puenit an. alia est iuuētus ab hinc vsq; ad. 50. pueniēs. Quedā vō grādeuitas dicta in. 70. an. extēsa in q̄ viri excusationes iā recipiūt. Est ꝛ senectus a. 70. i antea q̄ fine ponit̄ carere: nisi qꝛ lex vltra. 100. an. nemīnē viuere ꝑ/sumit. Seniū quoq; dr̄. 70. termino carēs certo: ɔcludit̄ tñ morte q̄ fatis vr̄ sic īmissa dissute: iuxta qꝺ̄ Oribasius afor. 5ᵒ. Jō ꝑifici fiunt maxime a. 18. an. vsq; ad. 35. qꝛ tūc multū exercitātur: sunt.n. apti intm̄ vt lex romanoꝝ ipsam etateꝫ pbatur dicat. Quos.n. antiq ad belluꝫ probare volebāt a 18. an. assumebāt non ante a. 14. vō vsq; ad. 18. quibusdā le/uioribus exercitijs afficiebātur. a. 18. vō vsq; ad. 35. iaꝫ ad arma mittebātur. ꝛ a. 35. vsq; ad. 60. tribuni erāt a. 60. vō i antea cōplebāt militiā ꝛ sui honoris accipiebāt dignitateꝫ .i. mittebātur p pōtē paruū: ꝛ licebat eis qꝺ̄ voluissent a ge/re.

C ¶ Que aūt ab itrīseco cāūr etas duplr̄ variat̄. aut.n. strictius sumit̄ prout aial vel in pfectū tēdit aut ab eo mox labitur in oppositū: ꝛ ita due tm̄ erūt etates: vt augmastica ꝛ peraugmastica: diligēter nāq; ɔsiderādo cum ꝫria agāt semper approximata: ꝛ in actione quacūq; alterū sit ꝑdo/minās oīno. diſa. 18. Opꝫ humidū ꝛ calm̄ primitus obtine/re: ac demū ꝑportionabilr̄ his frigiduꝫ mox ꝛ siccū: qꝛ sic forsitan qs illud ꝑnosticoꝝ exponet 3ᵒ. Primus qdē termi/nus trāsmutationis in frigus q. 30. āno. vltimus vō. 35. vñ 6ᵒ de reg. sa. Pncipiū declinationis hñt qdā ɔfesti post. 30. an. qdā vō post. 35. Medicinaliter tñ exponēdo magis hꝫ nō pcipitur inceptio: imo ēt in senectute virtutis non appa/ret oīno defectus aperte.

D ¶ Uel latius accipit̄: qꝺ̄ ēt duplr̄ euenit: aut a nāli calo vel inālī. Sigdem ꝑmus tunc etates q̄tuor extāt: vt signat ꝑmissa eaꝝ descriptio: adolescētia si/ue pueritia que. 25. aut. 30. terminat̄ āno: ꝛ iuuentus q̄. 35. aut. 40. finit̄. Senectus vō vel grādeuitas. 55. aut. 60. perfi/citur anno. ꝛ ab hinc in antea ꝑcēditur seniū in finē. Etatū aūt p̄ᵃ ꝑn. 5. ꝭm. A. sequestrat̄ vt infantiā, dentiū plātatiuā, ɔcussiuā, spermaticā ꝛ fortitudinis etatē afo. ēt tertia. Etiā ꝛ alia etas dicta cōsistentia: inter iuuentutē ꝛ senectuteꝫ lo/cata: q̄rū vna multotiēs ɔtineri notat̄ sub altera.

E ¶ Scito quoq; ꝙ adolescētia duplr̄ inuenit̄ accipi. vna qdē sicut ap/paret p. A. pro etate p̄ᵃ vū. aliter pro pubescētia. vñ. 1. theo/ri. Pueritia vsq; ad annos dr̄. 15. adolescētia vsq; ad annos dr̄. 30. ꝛ afori. 3ᵒ. Incipiūt pueri post. 14. an. pubescere: si/militer ꝛ pueritia eodē theorice duplex extat. Una quideꝫ vr̄is vsq; ad. 30. fere annos. Altera vō partialis adolescen/tia: ceu apparuit dicta ab annis. 15. in antea vsq; in. 30. ter/tia quoq; afori. Pueritia inter pubescentiā ꝛ iuuētutem a Sal. locatur. ꝑ vō tertia. Infantia ponit̄ in annū tertiū extē/di. ꝛ ab hinc in. 14. pueri: ꝛ demū adolescentia. Sir̄ cōsistē/tia est duplex. Una quidē iuuentutē precedens: in qua pau/sat augmētū. appareꝫ de reg. sa. Altera vō subsequēs illaꝫ in qua corpus ꝛ virtus cōseruant̄ a casu saltem apparenti iam pretacta: cuius qdem diuersitatis causam nō paucam transferentiū garrulitatē estimo cum fortassis nominū de/fectu.

F ¶ Si vō nō parum etas ab inaturali calido dispēse/tur. prout ea fuerit talibus egritudinibus disposita vel alte/rius: tūc etates fortassis abbreuiabūtur a prioribus. calor enim extraneus v[illegible] breuiat. vnde 6ᵒ de reg. sani. Quecūq; corpora egrotatio[illegible] spōnem habuerūt: mox in gñone pri/ma hec quidē nequ[illegible] ꝙ̄ deueniūt vnq̄ i senectutē: aut si de/uenerint oīno demum vnā aliquā egritudinē prolixā hñt: quare ꝭm hanc intētionē tertia scribitur afo. iuuētutē in 5ᵒ septenario. i. 35. an. terminari. senectutem vō in septenario 7. hoc est in. 49.

G ¶ Et nosce ꝙ qꝛ calidus siue nāle omnino seu ēt innālī cōmistum diuersimode afficit humiduꝫ nāe a multis. vꝫ. diuersificatū nālibus: innālibus vel extraneis. ideo non simplr̄ pronūtiādū etatis terminū. vnde de regi. sani. 6ᵒ non est certo annoꝝ numero certū determinare eta/tes: sicut quidā fecerūt preterq̄ ꝭꝫ latitudinē: ꝛ ideo in ter/minatione ipsarū dixerūt in tot annis aut tot finiri vel cum additione aut quasi circa vel fere. Qꝺ̄ euenit propterea qꝛ aliqua cōplexio lōgioris est vite alia: vt que tēperata ꝛ san/guinea: demū ꝛ que deinceps diſa. 21. ¶ Periodus aūt tē/poralis interꝑtatur qñ subdit̄ crescit: stat ꝛ reliqua: vt ꝑdi/cta quadrimēbris etatū signat distinctio. Est aūt puer ago/nus. i. ingñatiu⁹. ꝑ de ge. aialiū ꝛ scdo recitatur cōplexionum ꝙ sit aial impfectū: iuuenis aūt ecōtra. Est sigdē tēperamē/tum duplex. Unū in quo qualitates elementorum meliori sunt modo cōcrete. Aliud qꝺ̄ in nobiliores potest actus cō/surgens ex priori: sic vt vere tēperatuꝫ sit illud cui hec duo perfectius inexistēt. Et qꝛ quesitū comparationem impor/tat: canon subaudiat̄ illius in sequenti explicādus diſa.

H

Propter secundū vō sciendū est ꝙ aliqui di/xerunt iuuenes pueris tē/peratiores existere quo ad integritatē ꝛ perfectionē forme cum virtute ɔstātiori: quātum vō ad ea que corpori extrin/secus occurrūt tēperatiores sunt pueri: cum eoꝝ calor mul/cebris reperiat̄ ꝛ suauis: iuuenū aūt ingratus ꝛ horridus. Quorū qdem ꝑmū suscipio. Sed ꝙ alterū stare non possit 3ᵒ ꝛ 4ᵒ monstrabitur dicēdo ꝛ: cū hꝫ que pueroꝝ mulcebri/tas ac suauitas calidi: subsistat distēperata non parū: rela/tione que ad pōdus saltē humidi rōne vr̄: veritas cogit dif/ferētia. 19. ¶ Ideoq; alij dixerūt ꝙ hi pñt referri aut ad cō/ponētia vel actus penes quos tēperatiores iuuenes extāt cū perfectiores vt ostēdetur eoꝝ sint actiones. Sigdē quā/tum ad componentia id duplr̄ euenit: vel ad prima gñatio/nis ꝑnᵃ: vt sperma ꝛ sanguis: ꝛ qꝛ in puero puriora sunt q̄

Cap. 4. pme doc. T. c. 14.

Cō. 30. aū incidium.

Cap. 2.

Prīa pmī do. 3. ca. 3. Ab afo. 25. vsq; in fi.

Cap. 21.

cō. afo. 28. in pnᵒ.

Com. 30. afori.

Doct. 1. c. 4. iuxta fi. Coll. li. 1. ꝛ li. 2. in fi.

Cap. 2.

Com. afo. 31. in pnᵒ.

Post pnᵒ

Coll. ca. 17. ꝛ fin. ꝛ cap 19. C. 2. i me/dio. ꝛ. 2. 6 re. sa. cir/ca pnᵐ.

I. in iuuene ꝛ naliora: sic hi tẽperatiores sunt iuuenibus: vel quo ad mistionẽ elementoꝝ: ꝛ ita pueri sunt ꝛ iuuenes eq̃les vt sentiunt medici in calore. In passiuis tñ distãt nõ parum: qm̃ pueri vehemẽter sunt humidi: iuuenes vo is sicci tate participant aliqua. ℭ Sed eis priori qdẽ ꝯcesso. id tñ stare nõ põt. tum qꝛ vt oñdet: pueri quãtũ ad generationis ꝑncipia sufficiẽter sunt in humido distẽperati: ac ẽt vtcũqꝫ in calido. neqꝫ forte ꝑncipia illa sunt semper puriora ꝑusqꝫ deueno. dĩia. 112. Neqꝫ ẽt qꝫ purius cõplone ac cõpõne tẽperatius seu equalius hoc extat: ꝛ qd̃ plus: nũquã aliqd reperitur in effectu: qd̃ in eius prius non extiterit cã. Cũ igitur ꝑncipia gñonis vltima causent ex miscibiliũ mistione: necquaqꝫ erit ipsa a nã miscibiliuꝫ assignare alteracum inde vim suscipiãt oẽm: vbi enim vnuꝫ propter alterũ: vtrobiqꝫ vnũ. Quõ autẽ pueri ꝛ iuuenes sunt in radice vel q̃rto elemento pares: sequẽti mõstrabit dĩia. ℭ Nosce quoqꝫ hos ꝯtingere defectus ex seriebꝰ Gal. supꝑficialr̃ auditis. vꝫ eni caliter audire pueros ꝑferre iuuenibus in tẽperamento.

K

Poñis pri. doc. 3. c. 3. post me^m.

Propter tertiũ

quidẽ sciẽdũ simplr̃ ꝛ indistincte qꝫ iuuenes sunt pueris tẽperatiores: seu clarius ꝑ omne: vt tactũ: sensit. A. vnde cõplexionũ 2° status maxime oium aialiũ in medio ꝯsistit extremitatũ: neqꝫ in vltimũ deueniens siccitatis vt senectus: neqꝫ in humiditate ꝛ mollitie multa exñs quẽadmodũ infantium etas. talis aũt iuuẽtus. ℭ Qd̃ ostẽditur ex assumptis a subaliter inherẽtibus: opationibus ꝛ casibus. Et ꝑ qdeꝫ ꝯsimiliũ: qm̃ illud corpus qd̃ amplius summo approp̃inquat temperamento tẽperatius existit nõ tali. hoc autẽ est qd̃ iuuenis ꝛ nõ pueri. Certo nãqꝫ temperamẽto vicinatur in etate in qua augmẽtũ ad suũ peruenit finẽ. ꝑ prima. sed hoc extat iuuẽtus. vnde ꝑ theorice. Etas que ad statuꝫ peruenit iuuẽtuꝫ ea est in qua cõpletur corporis crescere: declinatioqꝫ sumit initiũ: cuius status. 35. sunt anni. corpus enim est in statu a. 30 an. vsqꝫ ad. 35. theo. 2° vsqꝫ ad qd̃ tempus Haly. sensit partes augmentari cum theorice 4°. Qd̃ innuit Gal. in pretactis ꝑpositoꝝ ꝑ. Sed probie. 20° homines vsqꝫ ad. 30. an. augent: qd̃ ẽt indicatur ꝑ ꝑma. qm̃ scribitur ꝯsistentiam circa. 30. an. existere. Quare ex his ꝯuincitur etatẽ nõ ꝯtingere certo annoꝝ numero diffinire: vt pretactũ ẽt a Gal. Taceant igit Haly. corrigẽtes ꝛ volentes corpus in. 25. stare simplr̃ anno: ꝛ ideo literã eius corruptam textus hi tres denotãt. 10. additionẽ testantes. ℭ Et cõfirmatur: qꝛ corpus in etate iuuentutis expositũ: lꝫ multum appropinquet tẽperamento: cum eo qꝫ calidũ ponitur ꝛ siccũ. distat tñ ab eo versus caliditatẽ declinans ꝛ humiditatem: cuꝫ igitur puer fit iuuene humidior secedet ab eo amplius a tẽperamento predicto saltẽ in passiuis: cum ior vt tactum: sit in humiditatis termino: vt ꝛ ita minus iuuene tẽperatus existat. ꝛ si calore fere sint pares. ℭ Itideꝫ: id coequalitas ois seu cõpositio demõstrat a cõplone qꝫ simultum causata. Illa nãqꝫ hora qua perfectior ac elegãtior reperitur mẽbrorum coequalitas eadeꝫ temperatius existit: sed id iuuẽtutis tẽpore: cum oia mẽbra sint proportionabiliter extẽsa ꝛ cõpleta: ꝑm oẽm quadrupliceꝫ cõpõnis nãm: quare ꝑ ꝑma. Pulchritudinis nã etas. vnde eodẽ 3°. Iuuẽtus etas est sanitatis ꝛ cõplementi. ℭ Eti. Ex opationibus ꝯsilium ꝛ officialiũ. Cuius nãqꝫ sunt ꝑfectiores ꝛ minus impedibiles illi sunt tẽperatiores: cum huius tẽperamẽtũ arguant a quo causant. tales qdem sunt que iuuenis: nõ autẽ pueri. Qd̃ monstrat seorsum. de aiali nãqꝫ notũ est taꝫ apprehẽsiua: siue de foris aut de intus qꝫ de motiua. In oibus enim his iuuenis puerũ ac ꝛ senẽ non minus excedit. vnde de reg. sani. ꝑ iuuenũ etate existẽre optima ad actiones que ꝑm imperiũ excedit. ℭ Q. si fortassis instat: qꝛ seniores ꝑfectius iudicant aliꝫ. phẏsi. 7°. ex quo accipit qꝫ ꝑsbyteri. i. senes melius iudicãt iuuenibus. ℭ Palin. pbl. 30. Senes facti magis intellectũ hẽmus ꝛ sed iuuenes existẽtes citius addiscimus. ℭ Ad ꝑ^m dõm qꝫ id ꝑ accñs euenit vt ꝑꝑ inordinatũ motũ ꝛ passiones existẽtes in ꝑmis etatibus. vñ mox eodẽ subdit 7°. Multa enim ꝑturbatio existit circa ipsos ꝛ motus: ꝛ ideo nullus eligit iuuenes duces: eo qꝫ passionati nõ ꝯstat eos esse prudentes. top. 3. ℭ Ad aliud similr̃ potest dici qꝫ cũ duplicia sint in nobis ibidẽ instrumenta: animus qd̃ est organũ organoꝝ: ꝛ intellectus sicut mox nõ sumus potẽtes in amibus: sed postea ꝑcedẽte etate. Ita ꝛ intellectus nãliũ nõ statim sed in senectute nobis aduenit maxime: tunc nãqꝫ perficit optime: nisi quodã impediat vt alia que nãe. Intelligere. n. nr̃m nõ fit sine phãtasia spẽbus intelligibilibus informata: quarũ copiã ante senectutẽ nõdũ acquirere potuimus ꝑfecte. ℭ Aut dõm qꝫ secus est de intellectu ꝛ aliis aie virtutibus: oẽs nãqꝫ senio debilitantur: ipse vo solus iuuenescit. ꝑ de aia qd̃ significat hunc organo minime alligari. Uel hꝫ instãtia per parua nõ distrahit qd̃ vniuersalius. dat quoqꝫ Arist. apparentẽ ibidẽ causaꝫ cur citius iuuenes discimus: vt ꝑpter nihil quodã modo scire: qm̃ autẽ scimus qd̃ fit in senectute non amplius silr̃ discere videmur. ℭ Eodeꝫ modo ꝛ operationes vitales in iuuene sunt fortiores: qd̃ pulsus ostendit. est nãqꝫ in eo validior qꝫ in reliquis etatibus pulsuũ introductorio: ꝛ ꝑm partẽ etiã anhelitus. ℭ Similr̃ quoqꝫ nãles actus extant efficaciores in iuuene. gñatiua quidẽ vigorosior existit: ꝛ si fortassis pluribus sufficiat adolescẽs coitibus iuuene ꝑpter mollitiẽ ꝛ supfluitatẽ eius ꝑlimã: tanqꝫ ab actibꝰ duplicis v̾tutis vt nutritiue ac augmẽtatiue decisaꝫ. vñ Damas. Nati iuuenibus parẽtibꝰ ꝑncipalia mẽbra nãliter hñt fortia ꝛ sana. Qd̃ ẽt euenit in digestiua nã indifferẽtius se hñt ad omniũ alimẽtoꝝ digõnem qꝫ pueri: ꝑꝑ qd̃ 6° de accñti. Si digõnis cõparationẽ in iuuenibꝰ ꝛ pueris facere volumus in humidis ꝛ liquidis cibis inuenimus vtrosqꝫ pares: sed in siccis dispares: qm̃ eis iuuenes melius qd̃ duꝝ ẽ digerũt. ℭ Q. si dicas id non esse rõne cõplonis coꝝ: qꝫ non perfecte digerant dura. sed qꝛ nõ sunt eis homogenea: iuuenibus auteꝫ sunt ꝑ ꝑma. ℭ Dõꝫ qꝫ nõ sunt illis homogenea: qm̃ magis humidi ꝛ molles extant: iuuenes hinc remissiores illis tẽperatiores. vnde cũ hi eque: vt pueri digerãt humida: ꝑfectius vo dura: digõnis erunt perfectioris: ad quã calor eos iuuat excuetus ꝛ vtcũqꝫ humiditas exiccata supflua. Augmẽtatiua vo que in pueris imperfecta magis oppositũ: vt declarabitur: importat. ℭ Rursus ex casibus. Illi nãqꝫ sunt tẽperatiores: qui obtinẽt mediũ inter duritiẽ ꝛ mollitiem: asperitatẽ ꝛ lenitatem: multitudinẽ ꝛ paucitateꝫ pilorum ꝛ colores quasi extremos: ac in qbus vlr̃ decor ois in coequalitate totius corporis ꝛ omniũ organoꝝ reperitur. huiꝰ quidẽ sunt iuuenes ꝛ nõ pueri: cuꝫ sint superflue molles ꝛ lenes: in albũ ẽt colorẽ nimis tendẽtes: minus ẽt decori ꝛ cõpositi aspectu cũ adhuc extẽt imperfecti: qd̃ ꝛ notãt supfluitates existẽtes in eis plurime vt in cerebris que ipsoꝝ: cũ t' sint humidi. vñ 2° cõmẽti pulsuũ. In pueris plime supfluitates existũt: ꝛ ꝑpea idigẽt systole qꝫ maxima: vrine ẽt ipsoꝝ sunt hypostasi abũdãtes: nõ aũt q̃ iuuenũ. In pueris. n. multũ huoris colligit crudi: corpus aũt inẽsuratũ vt scribũt nullã aut pusillã hypostasiꝫ hꝫ. ℭ Qd̃ fortassis qꝫ id ipediet. o. in eis multũ fore hypostasis: propterea qꝫ virtus vẽtris actio nõ põt sufficiẽter seruire nutritiue simul ꝛ augmẽtatiue. crisiuꝫ ꝑ. ℭ Sꝫ id nõ valet: qꝛ alimẽtũ coꝝ digeritur tãdẽ in tertia digõne cuius supfluũ hypostasis extat. ℭ Aut forte rñdebit digõnes ꝑcedẽtes corrigere nõ posse vltimã. dĩia. 29. Sꝫ qꝫ amplius vrina iuuenũ appropiquet vrine denotãti tẽperamẽtũ ea q̃ pueroꝝ notũ crisiũ ꝑ. ꝛ 2° ꝑmi. qd̃ ẽt instruũt alimẽta ex iuuenibꝰ plãtis ꝛ aialibꝰ sumpta: tẽperatius nutrimẽtũ exhibẽtia: ac ẽt extrinsecus alterãtia minꝰ i iuuenẽ qꝫ in puerũ iprimẽtia. Si aũt vnũ ꝑdictorũ vel duo in pueris inueniant ꝑfectiora: qd̃ impossĩe ꝑ se fortassenõ tñ destruit ꝛ verũ potius asserit cõparatio vt qꝫ in-

Marginal notes (left column): Doc. 3 c. 1. añ me. · Ca. 31. in ꝑn°. · 3° techni com. 63. · Ca. 1. ante medium. · ꝑble. 7. · L · Doc. 3° c. 3. in ꝑn°. · M · Do. 3. c. 3. · Doc. 1. ca. 1. ꝑ° ꝑn^m. · T. cõ. 30. ꝑble. 4.

Marginal notes (right column): N · T. cõ. 20. · ca. 3. i me. ꝑble. 30. ꝑble. 4. · Castr. te. co. 65. ꝑble. 30. ꝑbl. 4. i fi. · O · Ca. 2. c. 4. in fine. · Aso. 71. · Cap. 3. · P · Et expsse doc. 6. itẽ vnice. c. 3. versus fi. Castr. circa medium · Ca. 6 eta. · Tech. 4. post ꝑn^m. · Q · Cap. 11. · vbi supra doc. 3. c. 9. Cap. 11.

A uenes pueris aut qbuscūqȝ alijs sint tēpatiores. sola nanqȝ vniuoca cōparabilia extāt dīa sequētī. a pdicanti tñ tēperamētū iudicabit. Ex qbus ɔcluditur iuuenes quocūqȝ mō pueris tēperatiores existere. ℂ Sed circa id dubitare accidit: qz si iuuētus est tēperata: tūc nō erit aliq̄ etas cal. ⁊ sicca: ⁊ ita vna deficiet vltimū pmarū cōbinationū: ⁊ iō aliqui infantiā voluerunt dare in etate tēperata: vt vī Gal. iuuete ponere tēperamētū oīno. Sed id nō valet vt videbit. 44. illa. n. oīs q̄druplex elītoꝝ seruāda est combinatio equalr. ℂ Sȝ dōȝ ꝙ lȝ etas iuuētutē sit tpata eq̄litatē pōderis rōne: est tñ cal. ⁊ sic. rͤͣ etatē puerilis ac aliaꝝ calatecu cuȝ pōderi relata tpata: cordi aūt frida ⁊ humida. ⁊ ossi calā ⁊ hūi.

Propter quartū vo. ad ḃm dōm ꝙ Gal. nō intēdit illic dicere ꝙ complexio pueroꝝ sit ea q̄ iuuenū tpatior: ceu plēs prauę subaudiūt: ubi nāqȝ cōparās cōplonē tēperatā iter duas ɔrietates ad ceteras distēperataꝝ ait. Erit eucrata hec talis fm statuꝫ tps nō minime ⁊ in tpe fm declinationē vt illis congruū. nā optimā qdē crasim hȝ corpus fm pueroꝝ etatē. Dicit igit nō cōparādo hȝ optimā ad iuuenes: sed ad pueros cōplonū ineq̄liū: eo ꝙ in ea hñt tēperamentū qd pueri debēt hāc in cōplone tēperata semꝑ: q̄ in oīb⁹ etatib⁹ pmanet talis in techni. Et subdit. Alie vo oēs deteriores hac: nō qdē ea q̄ fm statuꝫ ⁊ tps declinationis ceu qdā mēdaciter intelligūt. sed oēs alie. i. ineq̄les ptacte sunt hac deteriores: eq̄li. s. cōplone. ℂ Ad aliud dōm ꝙ Gal. nō vult ꝙ cōplexio pueroꝝ sit optima simplr: sed respectu veris: cui ceteris tēpoꝝ pportionat amplius: eo ꝙ calm eius ⁊ humidum est remissum: vt qd veris sit ꝙ sit sic ipm tēperata. sȝ id nō arguit cōplonē tēperatā absolute: qz si ver dicat temperatū ad corpa nr̄a: nō est tñ simplr tale sȝ alioꝝ tēporū respectu q̄ eo distēperatiora existēt humana q̄litates magis quo ad nos excedētes ⁊ ɔ̄trarias. Aut dixit eā etatē optimā rōne actuū nāliū de his. n. sermo ibidē ⁊ nō aialiū: qz p sile gubernat vt corpus tēperatū p. ⁊. 6. de reg. sa. cū eius calidum sit remissuꝫ obtusum humido: iuuenis vo calm ⁊ si tēperatius: tñ exacutius extat: ita vt nō sit totū id p sūa ⁊ maxime quo ad calm gubernat remissi corpis fuerit tēperati. qm̄ . n. calm vel frigidū: qz efficaciora sufficiēter excedūt in corporibus: tutius est ipsa vti regimine pmutatiuo q̄ɜ ɔseruatiuo. dīa. 116. ℂ Ad aliud dōm ꝙ id fore siccius i iuuene est eē tpatius: cū nō dicat siccitatis excessum: vel humiditatis diminutionē supfluē: qd integritas ⁊ pfectio mōstrat actuūȝ siccitate vigēte hȝ p tertia. c. p. Vel integritas ⁊ pfectio nāe pficiēdi opationes in q̄dā ɔsistit siccitate que incessanter pcedit donec nos pimat. ℂ Ad aliud dōm ꝙ Gal. p hȝ plurimos sermones nō satagit hic ꝙ pueri sint iuuenib⁹ tēperatiores: sed ꝙ quātitas humidi spermatici fm ipsoꝝ corpora amplius est in eis aggregata q̄ȝ in iuuenibus: ⁊ plus sic pticipāt calore ampliori quātitatiue: ⁊ iuuenes q̄litatiue. vñ subdit ꝙ duplicib⁹ existētib⁹ substātijs hac qdē delectabilē hñte calore: ea vo anxiabilē: alterā qdē plurimā hñt infantes: alterā aūt iuuenescētes: vt ad totā corpis pportionē calor ē suauis ⁊ gratus: ⁊ tēperamētū sube inati magis distat a certo tpamēto q̄ȝ calor anxialis ⁊ mordax. calor. n. pueroꝝ nimis remittit hūido abūdāti in eis valde. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ pportionet aeri: ipse tñ nō est propinquus certo tpamēto: neqȝ aliqd elementoꝝ per seiȝ cōmiste quo plurimū participant iuuenes. ℂ Ad aliud dōm, ꝙ nō pñt in plura q̄ȝ tēperati: qz. n. augmentatiuā habēt qua augentur amplius arguit oppositū a ppōito. In hoc nāqȝ ostēditur esse in via ad perfectionē ⁊ nōduȝ perfecti: velut iuuenes: qui oēȝ adepti sunt pfectionē ⁊ nullā adhuc amiserūt. Neqȝ vt visum actus crebrior si fuerit in pueris spermatica tionis perfectus extat ⁊ gignitiuus: sicut qui iuuenuȝ. Similiter ēt apperuit ꝙ digestio non sit quocūqȝ calidoriȝ eo ab humido supfluo excesso. vñ dīa. 21. Si digō temperatā habuerit siccitatē est talis q̄lis si nutrimētū hūidius. medi⁹ . n. iuuenes digerūt qz entes medij plm sunt alimētis hōgenei: q̄ȝ pueri tanq̄ȝ extremi.

ℂ Differentia. XXVII.

Quod puer sit iuuene calidior ondit: qz qd est sūa ⁊ nā calm magis est tale illo qd q̄litate: cuȝ qualitatis esse depēdeat a sūa. puer aūt sūa seu nā calidus: iuuenis vo q̄litate. Isaac in vrinis. ⁊ febriū. 5. ℂ Amplius. ille calidior ē q ppinquior extat pn° caliditatis ac fonti: cū vnūqdqȝ debilitet per distare ab eius pn°. Ar. de mundo. hic aūt est puer: cū nōdū intercesserit tēpus longuȝ in quo fuit spma: sanguis ⁊ spūs vaporalis: q multū sunt calidi sed iuuenis est ab his elōgatus. cōplonū. 2. ⁊ p pma. ℂ Itidē. qd magis ɔfortat digōnē debilē: cū ea potissime pficiat calor: ⁊ qd in plures pōt actiones nāe: cuius pabulum calidi est plus ⁊ aptius: ⁊ qd sanguinosius ac rubicūdius extat calidius: cū hec oīa calor pficiant sufficiēti. talis qdē est puer ⁊ nō iuuenis. nā. 5. simpliciū ⁊. 7. curatiue. c. 13. tertij pcipit puerū sane cōplonis ppinquū pollutioni: vētri frigido seu debili ⁊ nō iuuenē applicari: plus ēt iuuene ac sepius comedit sui corporis molis rōne ipsiusqȝ comestio: qñ bona ē digō nutritioni supest ac augmēto. Nā ēt ipsius existit aerea sanguinea cū aquositate pusilla q̄ cali reddit pabuluȝ idoneū. hȝ aūt cūcta calor cūtur ampliori. i iuuene vo secus oīa. ℂ Itidē. oīs virtus corporea est finita. p p°. ⁊ aīalium 12. A. caliditas aūt hoꝝ est hȝ. Qd aūt tale opȝ tandē deficere: cū reparat ab oīto ɔtinue: sed in iuuene finit ⁊ reparat q̄ȝ maxime ei⁹ qd i pueritia rͤͣ: cū extictioni ⁊ morti eo āplius appropinq̄t. Itaqȝ calidior puer extat iuuenescēti.

In contrariū qz ille calidior q pticipat elītoꝝ calidissimo: vt igne: cū sit radix ⁊ pncipiū omne formalis caliditatis. ipsa nāqȝ in eo extat in sūmo. dīa. 15. ita vt oīa calida reducātur in ipsuȝ. 2. meta. hȝ quidē est iuuenis: non aūt puer cū hic filietur ab eo: ille vo ab aere. ℂ Rursus. Hic calidior est cuius cōtactus magis imprimit in sensum ⁊ capilli sunt plures, lōgiores, grossiores ⁊ rugosiores: ipsiusqȝ egritudines ⁊ vomitus cholerici cū hec oīa fiāt calido. talis qdem est iuuenis ⁊ nō puer ceu sensus ostēdit esse. Igit calidior extat iuuenis puero.

Propter primum vo sciēdū ꝙ qd sit puer ⁊ iuuenis: dīa ostēsuȝ pori. Calidū quoqȝ fm Gal. duplr accipit ⁊ p subto seu corpore cal̄o ⁊ pro q̄litate. Improprie tñ a so. i. cū ɔcretū iportet aggregatū ex subto ⁊ accñte: denotās p accñs ⁊ ɔñr subȝ. Cōmētator. 5. meta. qd eȝ censuisse impingit Aui. Est ⁊ calm qddā actu aliud potestate. de pori aūt sermo. ℂ Calidius aūt de pribus scdo. sexies dī: vnū qdeȝ a quo magis calefit appropinquatione ɔtactū. vñ. A. ibidē: eo ꝙ calescit tactū vt ignis. aliter qd magis in sensu imprimit in tangendo. Et A. qñ fuerit in terra receptū calefacit: circa qd pōt mendaciū ɔcidere, ppter nāqȝ habitū sensibilitatis multe tangēs adeo in ipsam valet iprimere: vt doloris extet cā. Alio mō qd magis liquefacit ⁊ adurit liquefactibile ac vstibile. Altero si vnū pluris molis ⁊ alteruȝ minoris: qd nāqȝ pluris calidius minori. Adhuc calidius dī qd non cito sȝ tarde infrigidatur. Nōnullo ēt modo qd velocius calefactiuū tarde calefactiuo calidius fm nām dicit ceu id simile prope illud quidē: ɔ̄riuum longe. p si quidem modo: tertio ⁊ quinto ignis est calidior aqua feruēti: in alijs aūt econtrario.

Propter secundū vo sciendū ꝙ aliqui cum motiuis pronuntiauerūt pueros calidiores. Alteri vo similr iuuenes. 2° cōplonum aso. pma theorice ⁊ pmi p°. qm̄ pueri sunt pducti ex spmate ⁊ sanguine valde calidis ⁊ aggregati: ⁊ ipsiqȝ ppinquiores extāt iuuenib⁹ pimū. Sūt ⁊ pueroꝝ corpora rubicundiora his q̄ iuuenū sanguine syncero multuȝ ⁊ calidissimo participātia. ℂ Rursus. In pueris est augmētū appetitus

Marginal notes: B; F; G; H; I; Li. 2. tra. 2. c. ca. 6.; Circa me.; Dīa 2. 4.; Pori. 5. ru. h̄ colore vrine.; Cap. 9. ad medium.; Cap. 2.; Do. 3. c. 3. circa me.; Dīf. 2. c. 2. ca. 7. i fi.; Tra. 1. ca. 3. in fine.; Do. 3. c. 2. post me°.; Ca 3 post medium.; Collectet. com. 4.; Elitoꝝ. i. c. 2. de fim pl. dīf. 3° ca. 1. ⁊ lib. 3. dīf. 2. c. 2. ⁊ 1. & cō. pl. c. 5. cō. 14.; In 2° aīalium. c. 6. in pncipio.; Cap. 2. ad medium. cō. 1 so. 14. Cap. 21. Doc. 3° c. 3. post pn.

I

fine istimbre grandis suo℞ corporū relatione cum digōne laudabili. Cū igit͛ h℈ oīa cal'z arguāt ⁊ perficiant͛ coiuuenib⁹ pueri extāt calidiores. ¶ Qui vō iuuenes pueris ponunt calidiores mouent͛ ex eo ꝙ san. amplioꝫ est in eis q̄ȝ i pueris: ⁊ hi sanguinē mittūt in narib⁹ nō raro: ⁊ ꝙ rubea i eis abūdat cholera. vñ egritudines eo℞ ex hac ⁊ vomitus multiplicant͛. hec aūt calidior est sanguine: cū sit res corpis callor. de distēperātis ineq̄li. Sēsus ēt ⁊ intell's iuuenibus in vltimo adsunt pfectiores: cū iuuenis aial pfectū sit: puer aūt impfectū. vñ rōnabile sit iuuenib⁹ dn̄ari efficacissimuꝫ ⁊ pncipalissimū elīto℞ s. vt ignis. Puero℞ vō actus ab his q ho℞ manifeste deficiūt: cū nequeāt icedere: currere ⁊ portare: neq̄ȝ vl'r vllū actuȝ illis sūr pficere: sūt ēt somnolēti: qd̄ friditatē notat ⁊ humiditatē: iuuenes aūt mime. Sūt itaq̄ȝ pueris calidiores. ¶ Nosce q̄ȝ ꝙ heresis 2ª tanq̄ȝ acerbior pmā pūgebat in duob⁹: vt in eo ꝙ ponebat illa augmētūȝ a calo fieri: ħ ingens ipm̄ fieri magis pp humiditatē q̄ȝ caliditatis robore. ⁊ digōne nō solū abūdare pueros: s; multū a iuuenib⁹ deficere. Impugnat ēt ipsam in eo ꝙ dicebat appetitū seu istimbre bonū fore in pueris: qm̄ ait nō abundātia caliditatis appetunt aialia: immo friditatis appetitiuis aialis pticulis. stomachus nāq̄ȝ fridus bon⁹ est appetere: malus aūt digerere. technis. 2. qd̄ rōne d; itelligi: q2 cibus puero℞ nō solū in nutrimētū: sed in aug^m cūertit͛: vult eos cibis idigere q̄ȝ multis. ¶ Cōtra quam eq̄dē in defensionez pōris isurgit. A. aiens sermonē ei⁹ falsari: q̄m humiditas est augmēti mā ⁊ nō efficiens. mā vō etsi sim ꝙ mā sit qd passiuū. 1º de ge. ⁊ cor. po' nāq̄ȝ mā passiua existit: p se tñ nō patit͛: neq̄ȝ p le cātur: imo apud opationē v̄tutis l ea agētis: vt aie vel nāe cū instr̄o debito: vt colore. vnde. 12. meta. Mā nō seipsam mouebit: sed tectonica: neq̄ȝ istr̄a: neq̄ȝ terra: sed semina ⁊ germina. ¶ Rursus. Falsa est dictio secte scđe in primā. q2 bonus appetitus vel istimbre nunq̄ȝ frigore pficit͛: cū quq̄ȝ illic iteruenīāt ordinati motus. dīa. 53. s; posi⁹ appetitus ɔsurgit hic dictus caninus: qd̄ ostdit͛: q2 indecātur i eis cibo digesto: nō solū nutrimētū: vez ⁊ aug^m. nō. n. nauseā icurrūt: fastidiū vel vomitū: nisi pp eoruȝ regimē prauū ⁊ iordinatū q̄nq̄ȝ: q2 nullā ex reb⁹ imēdūt nisi comestionē. Cōmē. pnostico℞. 3. ¶ Porro Gal. duabus his supueniēs heresib⁹. qddā et cōitatis adiūgēs caloris vtrisq̄ȝ ɔdixit in pterīngens hos rōcinari sup res pmas ex posteria valde ac scđis: cū nō sit rōnabile oīno ex posterioribus fidē facere pōribus. nā inuestigatio recta d; a suba rei sola sūbte ⁊ nō ab ei⁹ aduētitijs suscipi. Et pp̄terea tanq̄ȝ vilipēdens is pdicto℞ altercatiōes subdidit pmimus canonē hic cōparationis obseruādū: vt qñ aliq̄ cōparant͛ adinuiceȝ in oib⁹ vtrinq̄ȝ d; eq̄litas ois ⁊ silitudo psupponi: nisi in eis q cōparātur solis. vñ pbl'. 5. Uia ignota vt iōgior: ⁊ si alia similr hūtes adipiscamur. sola. n. vniuoca sunt cōparabilia: q̄re opus sit hinc cholicū pue℞ iuueni cholico ⁊ sic in alijs naturis aut idē sibi cōparin: macrū gracili: carnosum carnoso: laboriosum laborioso: desidē ocioso: ieiunum ieiuno: ac ebriū ebrio: ⁊ nō e℈. Et vl'r op; eq̄litatē ⁊ silitudinē oīuȝ nālīū ac pternālīū iteruenire: ⁊ eundē ad seipm̄ tpe altero cōparādo. Deiceps quoq̄ȝ obuiās psatis: ait se multa corpora diligēter tetigisse: nō infantiū solū aut puero℞ vez adolescētiū ⁊ iuuenū: ac eosdē etate diuersificatos: neutrosq̄ȝ inuenisse veraces: neq̄ȝ affirmātes pueros calidiores neq̄ȝ iuuenes: cū eo℞ neutrū altero calidiorē inuenerīȝ simpl'r aut frigidiorē: sed q̄litate sola q̄dā distes ipso℞ calitates. nāq̄ȝ puerorūȝ multa est mulcebris: familiaris: euaporabilior ⁊ grata tāgēti: que vō iuuenū pauca anxiabilis: fumosior ta ctui ⁊ idelectabilis: qd̄ ⁊ poteris expiri assuefactiōe diligēti plura corpa tāgēdi ⁊ diuersa. ¶ Op; nāq̄ȝ a manifestiorib⁹ icipere. Balnei. n. aer q̄nq̄ȝ est adeo calidus: vt nullus eū ferre possit: s; cōburi vi. ⁊ aliq̄ñ ita fridus: vt ⁊ sudoreȝ neq̄at iferre. interduȝ vō medius ⁊ eucratus. Et simil'r hāc dispōnē trinā est i aq̄ reperire: siue balnei aut corpis cuiusdā alterius. His tal'r q̄dē entib⁹ ingens q̄nq̄ȝ aerē ⁊ aquā cōmēsuratis calidiorē: iterdū vō fridiorē cōparās medio: nō tñ aq̄ eucrata ⁊ aer sunt tactui ɔsīles penitus i q̄ñ i vno ēt vt i aere tactus pt diuersa pcipe: cū q̄nq̄ȝ sit q̄si nebulosus ⁊ vaporosus: iterdū lucernosus, fumosus: nōnū q̄ȝ vō purus: certissime: ⁊ id vtcūq̄ȝ pōt in aq̄ ɔtingere. vñ in multis ⁊ diuersis substātijs eq̄litas sit calitatis idistictos ⁊ idiscretos decipiēs apte sed nō itelligētes ac experiētes assidue: vt dixi: cū lapis q̄dē iterdū possit calitatē suscipe silem aq̄: siccus tñ ē: humida vō aq̄. ¶ Per hec quoq̄ȝ exēpla vult habere ꝙ cū fiat motus p me^m ex extremis in extremū: taliū erit iuuenes dare medios iter pueros ⁊ senes: s; cū possint sm̄. A. seipsos sustētare. i. radicalē calitatē custodire: nō aūt augmētare: quo℞ vtrūq̄ȝ pōt pueri: neut℞ aūt senes. sunt igit͛ pueri ⁊ iuuenes in medio. vt i. 4. elīto. seu radice cali siles vel eq̄les. Id ēt afo. p⁹ declat͛ p liquores simplicē ⁊ cōpositū ⁊ eq̄liter ⁊ ineq̄l'r in peluib⁹ eq̄lib⁹ ⁊ ineq̄lib⁹. ¶ Et mirādū nō parū q̄re Gal. tā subtilia itellectui ēt difficilia p sensum potuit cōprehendere: puta ꝙ calor in iuuene ⁊ puero foret eq̄lis. q. sm̄ 4^m elītū igneȝ. vȝ. In puero vō plus dn̄aretur suba 4ª aerea cū aquositate q̄dā. In iuuene āe magi ignea qd̄ in afo. ex calitate ostdit in subis ipressa diuersis: quorūȝ vnū sube pportionat͛ puero℞. reliquū aūt iuuenū: vt aquam: oleū: ces: ferrū ⁊ h℈. ¶ Dōm ꝙ Gal. fuit tactus pfectissimi: qd̄ eius idicat rō ⁊ fidelis emperia. nā ex tactus dispōne gs igeniosus iudicat͛ aut oppositus 2º de aia: qd̄ ēt notat syllo lis in pulsu post multā inq̄sitionez ab ipso pceptiore quo cū q̄dā mirat͛. A. 1º p assertione determinatiua pulsus ve℞ porte apte fuerit ec. ¶ Haly. vō fidelior Gal. iterptes: ingt calorē eq̄lē fore i pueris ⁊ iuuenib⁹ quātitate: diuersuȝ aūt q̄litate: vt ēt inductū p Gal. calor tñ puero℞ vaporosus est mollis ⁊ iocūdus tactui: g vō iuuenū e℈. Cuius Gal. dedit exēpluȝ de aere balnei ⁊ aqua cal'a vt sunt ambo in caloris vltimo: que tacta calore inuenient͛ in quātitate eq̄lis extrēmitas. sed balnei aerei calorē comitat͛ acumē ⁊ pūctio: nō aūt calidā aquā: vez potius lenitas: vnde non pōt aq̄ cal'a dici aere calidior balnei: nec e℈: cū vterq̄ȝ sit equaliter calidus. Sic nāq̄ȝ se h; calor pueri ⁊ iuuenis. hic. n. proportionatur calo aeris balnei: qui vō pueri aque: vtrisq̄ȝ tñ in quātitate ɔueniūt caloris. ¶ Aui. vō. eximius dilucidator explicās Gal. pōnē ait. Caliditas pueri eq̄lis est i radice ⁊ iuuenis. sed caliditas pueri est maioris quātitatis ⁊ minoris q̄litatis. s. acuitatis: q̄ aūt iuuenis e℈. cuius declatio est vt opinetur vna sola calitas in mēsura vel corpus calim sbile vnuȝ i quātitate ⁊ q̄litate semel penetrasse in subeȝ humidā multā ceu aquā ⁊ alia in siccā paucā vt lapidē: q posito calitas aq̄ iuenient͛ maioris q̄titatȝ ⁊ minoris q̄litatȝ, lapidis vō e℈. Radix tñ calitatis semp pmanet eadē. qd̄ mōstrat͛ i q2 pueri fuerūt gn̄ati ex senib⁹ multū calidior: q h⁹ nōduȝ aduenit res q ipsā extinguat cū puer ɔtinue crescēdo pcedat. S; i; iuuenibus nihil occurrat qd̄ eo℞ calorē augmētet inatū: tñ adhuc ipm̄ extiguēs nō occurrit nisi ꝙ calor in iuuenibus ɔseruat͛ humiditate minoris quātitatȝ ⁊ q̄litatȝ mulcebris sc; ⁊ suauis donec ad declinationē pueniat: nec tñ taȝ grandis diminutio adhuc humiditatis existit q caliditateȝ retinere nō valeat. neq̄ȝ est nisi ꝙ augmētuȝ pficere nō pōt. pus aūt tāta erat ꝙ calorē poterat ɔseruare ac augmētū pstareȝ eādē vō ad tm̄ deueniet vt neutrū valeat efficere ceu in senectute. cū g̃ fiat trāsitus de extremo per mediū i extremū: in eo alte℞ cōcidet extremo℞ vel calorē ɔseruare ac nō posse in augmētū addere aut ecōuerso: qd̄ est impole: augmentum. n. semp psupponit nutrimentū: cū posteriora in essentialiter ordinatis nō possint a pōribus separi: sed e℈. Itaq̄ȝ poterit calorē custodire: que iuuentutis est etas. Et scito ꝙ id qd̄. A. radiceȝ appellat caloris. Halyabbas ⁊ fere Gal. quātitatē ipsius elementuȝ 4^m. puta ignem. Et qd̄ diuidit

K

L

M

N

O

P

Q

Decri. 3. cap. 1.

Tra. 6. vl' tre. 1. c. 4.

Pria do ctr. 3º. c. 3. Coiss rc. com. 53.

T. cō. 30.

Cō. 36. in pn. 2. com plexionū. c. 3. i me°.

Pbl. 15.

Scbo cō pleoni ca. 1º p° me^m.

Pria pmi doc. 3ª ca. 3. an me.

Com. 14. afor. circa pn^m.

Te. cō. 94. Do. 3. sū. p⁹ cap. 1. Pulo ide. c. 21. post pn^m.

Pria pme doc. 3. c. 3.

A in quātitatē caliditatis ⁊ q̄litatē.i.acuitatē; hī in q̄litatem mulcebrē ⁊ acutā. Hec est igit̄ de hoc medicoꝝ illustriū rō abbreuiata. ¶ Sed circa pdicta dupli̇r euenit dubitare. dicitur nāq; est calidū sumi pro calo corpore ⁊ caliditate: qḋ vī ꝯ cano. cōparationis fore assignatū; eo q̄ sola vniuoca dicta sunt cōparabilia. que aūt sunt diuersoꝝ generū nō videtur hō: vt corpus ⁊ qualitas. ¶ Dōm q̄ hec sunt vniuoca vniuscuiusq; spēi inquātū calida. nā ita oīa alba sunt in spē indifferētia. top. 4. ¶ Amplius dubitat̄. quō.n. possit esse equalitas seu mēsura radicis: siue q̄rti elēti i puero ⁊ iuuene: cū nūc sit breue tp̄s quo i corpus penetrauit pueri iuuenis āt q̄ longū: forme nāq; pmutant̄ tandē s̄m subiectoꝝ varietatē; cū corpus quotidie semp a p̄ gnōne reddat̄ sicci⁹. dīa pori. ⁊ iō colli. 2. impoīe sit inuenire duo corpa q̄ sint cōia i calore: cū vnū sit altero siccius sicut oppinat̄ Gal. in puero ⁊ iuuene. ¶ Dōm q̄ Gal. ⁊ A. nō intēdūt dicere q̄ sit equalitas oīfaria q̄rti elemēti: seu radicis in puero ⁊ iuuene: sed B potius lata. ꝯueniūt.n. peramplius sibi adinuicē in calore q̄ cū senibus ⁊ decrepitis: vel ēt q̄ hi inter se quocūq; mō: cū ambo sint quo ad eq̄litatē seu eq̄liter calidi. illi vō infrigidari incipiētes: qḋ inuit Gal. afor. p̄ iquiēs. Ac si 4ᵐ elemētū ignē parē ponamus in ambobus corporibus. s. iuuenis ⁊ pueri: vt siᵗ ea dicamus esse calida. etenī; acū. i. quasi ⁊ vt siᵗ scribēs: ⁊ nōr ⁊ siᵗ latitudinis siᵗudinem denotant. vñ p̄ exp̄ssius de regi. sa. Semp a p̄ gnōne omne aīal quotidie fit siccius: non tñ calidius aut frigidius. siᵗ in oī etate; quecūq; vtiq; optime cōpōnis corpoꝝ ꝯsīlīs quodāmō in his vsq; in statū caliditas pmanet quecūq; ⁊ humidioris optimis auget̄ taliū deicepo caliditas nō erit ealiditas eadē certe vel siᵗs pueri ⁊ iuuenis: ve; late magis: quere p̄ 2ᵃ. Et nos iā decl̄auimus q̄ calor in pueris ⁊ in iuuenibus fere est siᵗs: ⁊ modoq; siᵗ ponit. A. idē efficiēs sanē ⁊ melle. dīa. 32. ¶ Per hoc igit̄ qd dōm apparet. ad p̄ᵐ. ⁊ q̄ Auer. gratis Gal. crimē impingit: cū nō loquētē. s. Gal. s̄m veritatē habeat redarguere: sed suā potius suspitionē. C afo. prima. Moderni aūt in hoc quesito cū; prolixitate distant: quos breuitatis gratia ⁊ iuuamenti omitto pauci.

Doc 3. sū. 8. ca. 7. Poria put ma doc. 4. c. 2. p̄ me.

Colli cō. 25. in me.

Propter tertiū vō sciendū p̄mitus qd caloris multiplicitas tāgat̄. Et deide veritas diciat̄ inde. ¶ Propter hō p̄ᵐ sciendū q̄ calidū est duplex: celeste. v;. ⁊ elementare. dīa. 48. ⁊. 111. qñ enī; ista ꝯdecēter in adinuicē ꝯcurrunt ꝯstituitur gnātiūs vt radicem caloris seu quartū elemētū calm̄ audio cōpositū ex calore celesti ⁊ elemētari in humido radicali fulcito. qḋ qde; diuersificat̄ rōne subiecti s̄m q̄ fuerit humidū; huius amplius vel minus ꝯcretū; ⁊ ide obtusius vt in pueroꝝ: aut acutius: sicut in iuuene: ⁊ h̄ calm̄ ⁊ humidū pn̄t dici vere innata in p̄ncipijs gnōnis cōplātata. ¶ Est ⁊ aliud calidū fluens siue currens: ⁊ humidū que virtute digōnū ⁊ maxime cordis ex alimētis cāntur. differētijs p̄ctatis. que qdē in iuuene quātitate ac ēt q̄litate sunt ampliora ⁊ intēsiora: cū vasa D sint maiora ipsius ⁊ feruentiora. ¶ Propter hō sigdem 2ᵐ dōm q̄ iuuenes calidiores sunt pueris: calore ēt p̄ꝑ;. n. radix caloris ⁊ precipue ꝑpter calidū celeste vtcunq; magis vigeat in pueris q̄ in iuuenib⁹: cū abūdātiorē ⁊ amenioré habeat m̄ām. ipsa enim eadē permanēs specie magis ⁊ minus pōt suscipere. in iuuenibus aūt exacuitio eius cū sufficiēti adhuc humido radicali: siccitate ipsa; ꝯtinue limante: p̄cipue cū ponat̄ restaurari. dīa. 112. vehemēter excellit caloris puerilis obtusionē: vt ēt plus superēt calidū; radicis pueroꝝ q̄ ipsa iuuenū calorē ita vt iuuenes ēt priori calore preclarescāt pueris. Iuuat̄ quoq; iuuenescentiū calor collido fluētibus ⁊ humido: q̄bus hos certū pueros superare. ⁊ si Gal. cum alijs calida ⁊ humida amplius tangāt p̄ma. Qḋ breuiter pōt firmari per rōnē precedētis quesiti prima sumpta a subali̇r inherētibus effectibus ⁊ casibus in modi q̄ transmutatio: i; nāq; per essentiali̇r inherētia Gal. cōpre-

E hendat equū calorē radicis: siue quarti elēti in pueris ⁊ iuuenib⁹: nō tñ certe oīno: sed cū aliq̄ vt expositū est latitudine. ¶ Amplius. illa sunt calidiora in q̄bus calm̄ la; m̄ām suā sugare incipit: ipsaq; extat adhuc sufficiēs id vigorose sustētare. hoc aūt i iuuenibus reperit̄: nō aūt in pueris. vñ in dictis particularibus. Calor pueroꝝ nālis i; subali̇r sit fortis: nōdum tñ est in p̄fectione ꝑpter abūdātiā humiditatis eoꝝ: cū iuuenibus qdem oīa: vt ostēsum prius: p̄fectiora adsunt mō. non aūt in pueris: q̄ ab infantia vsq; ad iuuētutem humiditate abūdant superflua. neq; in senibus: qm̄ vt tactū: calor in eis radicē custodire non valet: qḋ declarant lignoꝝ ignitiones p̄cipue. ¶ Et. Qui mēbro calidiori ꝓportionātur: calidiores extāt his qui minus calido. hō vō sunt iuuenes: ꝓportionant̄. n. cordi ceteris calidiori partib⁹: ⁊ qḋ eoꝝ ondūt virilitas: audacia ⁊ p̄seuerātia. pueri autem epati simulant̄: qḋ significat q̄ est āplior sanguis in ipsis q̄ i iuuenib⁹ gnō. afo. 3ᵃ. Itaq; iuuenes pueris erūt calidiores.

Parti. 5. rubrica de vio p̄ pu.

Cō. afor. 18. in fine

Propter quartū F vō dōm. Ad p̄ᵐ q̄ Isaac per calidū sube vel nature audiuit quātitatiuū siue mulcebre: cū tale dicat depēdētiam ad subam vt dīsum: nō aūt q̄ ipsum extet suba. caliditas vō vigorata in iuuenib⁹ hāc depēdētiā nō iportat cum rē suā dicat amplius in abstracto. ¶ Ad aliud dōm q̄ ille sermo intelligēdus est in gradib⁹ entiū vniuersi: nō autē in ente q̄; p̄ticulari. Nō. n. illicitū; est v̄tutes fieri fortiores ⁊ validiores ēt sua p̄n⁹: eo q̄ fortiunt̄ m̄ās p quas siūt hō: vñ choardaꝝ extremitatū maior est potētia ad ꝯhēdum q̄ po⁹ suoꝝ p̄ncipioꝝ q̄ sunt versus p̄te neruoꝝ. A. 5. de aīa. Cū; enī; actio fiat in tp̄e nō mox ad p̄ntiam agentis fortificatur ipsa: qḋ lignoꝝ ondit incēsio. ¶ Ad aliud dōm q̄ digō nō solū perficit̄ calo sed ⁊ humido: qḋ vtcūq; hebetat calm̄. iuuenes aūt ab hoc ampli⁹ sepant̄ pueris: neq; puer i p̄fectos pōt actus nāe q̄ iuuenis vigore: cū pueri augmētatius ipse ctionē imponēt ampli⁹ p̄fectionē: dīa pori. neq; ēt in virtutib⁹ nālib⁹ q̄buscūq; superāt pueri iuuenes: cū careāt gnōG tiua fere. Nutritiuā ēt eis iuuenes hn̄t equalē aut fortiorē: eo q̄ digestiua est hō. dīa priori. in alijs aūt virtutib⁹ ostensum est p̄us satis iuuenib⁹ deficere manifeste: neq; m̄ā calida aerea ipsos fortificat tm̄ vt terreitati permista: i; calido sit suaui idonea diutius pmāsiuo. Sāguis quoq; eorū adsuo magis rubedo ēt pueroꝝ ⁊ ꝑprie i̇fantiū intensior p accñs existit: vt pp raritatē poroꝝ quā suscipit a nificis calo cū; cutis subtilitate: qḋ secus cōtingit ⁊ ꝑprie qñ iuuenescit: ⁊ q̄ humor augmentat̄ vt cholera q̄ i; sit sanguine calidior nō tñ colorātior: cū; sanguis sui colore cholam tingat peramplius. ¶ Ad aliud dōm q̄ nō op; vt apparuit q̄ aliqd diutius duraturū intēsius existat: imo potius euenit opp̄ᵐ: cū vigor dispositionē sibi reqrat determinatā. ¶ Argumēta vō partis alterius ꝯcedo caliditatē tangentia nāe coacutā ac ēt currentē: cum hec subsequat̄ a priori. Hec igit̄ sit veritas istius quesiti breuis ex dīa priori. ⁊. 112. non modicū H elicita inutili omissa circa id modernorū garrulitate.

Cap. vlti. post me^m.

¶ Differentia. XXVIII.

Quod masculus oīs non sit semel la q̄libet calidior ⁊ siccior ondit̄: qm̄ magnitudo corporis: fortitudo ⁊ vigor a caliditate cānt̄ ⁊ siccitate: cū sint alterutris q̄litatib⁹ efficaciores. hō aūt repiunt̄ i entbomoꝝ piscīū pauoꝝ: ꝯuificātiū: q̄drupedū ⁊ auiū rapaciū femellis. de ge. aīaliū p̄. ac vasa ⁊ pdalis vigorosiores pdalo ⁊ vaso denotant̄. hystoriaꝝ eorūdē. 8. ¶ Adhuc hō ē calidissimū aīaliū. 10. pbl. qḋ aūt p superabūdātiam di vni soli ꝯuenit. top. 5. sic. n. in auib⁹ gāpsonicis masculi frigidi redduntur ⁊ sicci: pp ꝯiūctionē caliditatis ⁊ sicci. spēi cū caliditate sexus ⁊ siccitate masculini. in eo nāq; ob h̄ cātur adustio. i feminino vō ꝯtpamētū ꝯsurgit ex ipsius nā frida ⁊ hu. spēi calm̄ ⁊ sic. remittēte. Multū igit̄ ampli⁹ in spē hois mari

Cap. 16. Cap. 1. Prob. 57 Cap. 25.

I adustio ꝯtingetꝫ vt i fridū ꝯuertat ⁊ siccū: ⁊ tādē i humidā acciditaliṫ. ¶ Rursus. Si oīs masculus eēt calidior ⁊ siccior femella q̄lꝫ: iā masculinū ⁊ femininuꝫ oīe viderent̄ aialis essentialiṫ ꝯcomitātes: qḋ negatū. 10. meta. illiusqꝫ. 5. A. ⁊ p ꝑ. ¶ Cōñ. Cholicus calidior est flaticosed mulieꝝ q̄dā est cholica: viroꝝ vo q̄s flaticus. ¶ Palln. Pulsus manifeste maior ⁊ fortior arguit itēsiorē calorē: talis aūt q̄nqꝫ reptus est in femellis, oppositus autē in viro: ꝯcōmēti pulsuum 2°. ¶ Amp. pa ⁊ oino corpus oē q̄ꝫtū hꝫ de san. tātū ꝺ calore. viṙ. n. in sanguineū oē sanguineo fridius. cōplonū 2°. sed femelle ⁊ p̄cipue i spē humana plus p̄cipāt sanguie: qḋ ei⁹ pdodicus flux⁹ oñdit: ac color nō paꝝ faciei. ¶ Itidē. corpus nō ledi a frido denotat calꝫ: sꝫ mulier nō sic vꝫ vt mas a frido noceri: cū eā videam⁹ tpe fridiori pauciores pānos masculis ferre. in aq̄ ēt diutius pmanet nudipes lauās eosdē. Erit itaqꝫ nō masculus qlibet femella calidior ⁊ siccior.

K **In contrariū** viri calidi magis ⁊ sicci fm nām sunt: mulieres vo hūide ⁊ fri. pbl. 4. ¶ Cōñ. Masculus calior ē ⁊ siccior q̄ꝫ femella: vt ab optimis añrioꝝ pbis ⁊ medicis ocm̄ cōmēti pulsuū 2°. quare theorice ꝑ. Masculinuꝫ i oīb⁹ aialib⁹ calidius ē ⁊ sicci⁹ cōplone femineo: ⁊ femineū fridius ⁊ hūidi⁹ masculo. qḋ sentitū est in libris de ge. aialiū. ⁊ hysto. 9. ¶ Amp. ille calior extat ⁊ siccior vt ad vnūꝫ fit dīc: qḋ pfectius agit fortius ac diutius. hec nāqꝫ q̄litatū ꝯiūgatio efficacior distēpataꝝ est oium. is aūt est mas: vt ex ipsius appet pꝓetatib⁹: qb⁹ distiguitur a femella. 8. ꝑfato. ⁊ cōplonū. 2. vñ collꝫ. 2. Masculi cōplo calior ⁊ siccior est cōplone feie: qḋ manifestū ex eoꝝ ogibus. Itaqꝫ masculus viṙ calidior ⁊ siccior est femella.

Propter primum vo sciēdū q̄ mas est aial qḋ in aliō valet gñare: femella vo qḋ in seipm. hic. n. ponit ꝺ in id. illa vo ꝺ in id suscipit i aialib⁹ saltē pfectis: qḋ pp enthoma sit dcm̄ q̄dā. Et hec qdē differūt mō, rōne, sensu: aut p̄ticulis qbusdā diffoꝛmiter hincinde organicatis. de ge. aialiū p. ⁊ ad summū mas est aial actu p̄cipāls pfectiori: femia vo ipfectiori. est nāqꝫ quēadmodū orbatus masculus: seu occasionat⁹. eoꝛūdē. 2. vñ illoꝝ ꝑ. mulier est vt masculus agonus. in pō. nā q̄dā femella est. vꝫ. calidi eo q̄ nō possit digerere spma ex vltimo alimēto. q̄re hꝫ 4° masculus est potēs digerē ⁊ ꝯstare facere ⁊ segregare spma hñs p̄n^m spēi. femella vo ē suscipiēs: i potēs ꝯstare ⁊ facere. ¶ Est aūt sexus reb⁹ nālib⁹ mediāte cōplone vnū inseꝑabiliṫ anexoꝝ. ¶ Nosce q̄ꝫ q̄ sexualis insurgit distictio ex p̄ticula in se nālis p̄n^m caliditatis ꝯtinente. vtpote corde in sanguineis: in alijs aūt ex eo qḋ ei ꝓpoꝛtionabile: ex q̄ siqdē organa depēdent genitalia ⁊ nō eꝫ: vt sensere nōnulli. Et si q̄dā: seu Anaxagoras posuerit distinctionē hꝫ in spmatibus existere. Empedocles in caliditate simpliṫ ⁊ friditate: aliqui vo in latere dextro mīricis vel sinistro. ⁊ Democritus abderites i pp obtinere spma: qḋ ꝓuenit a p̄ticula. Qui fm aliqd ⁊ marie. Empedocles ipugnātur de ge. aialiū. 4. q̄re Haly. Cōplo caꝉ. adiuuat ad gñonē masculi. calitas. n. qñ nālis fuerit adiuuat sup digōnē. nam qñ sperma digerit: reddit̄ v̄tus ipsius cōpleta. friditas aūt in nālis seu cētica digōnē ꝓhibet. vñ sperma indigestū efficitur crudū ⁊ debile. ⁊ iō latus dextrū mīricis adiuuat i generādo marē calitate sua: ⁊ sinistrū feminā frigiditate. sꝫ caliditatis adiutoriū aut friditatis ipedimentū hꝫ non extat essentialis cā: sed magis eq̄litas cōplexionis fm Arist. cordis virtutē reddens fortiorē ac eius oppositū debiliorem.

Propter secundū quidē dōm q̄ Parmenides posuit q̄ feminina essent viṙ calidiora masculis: ⁊ viris mulieres. Empedocles aūt ꝯtriū. de ptib⁹. 2. illius siqdē motiuū ꝑractuꝫ ex sanguinis abūdātia. qd vo de ꝺ 4° ꝓpositoꝝ oñdet̄. Ista siqdē p̄scrutatio hñ pulsuū cōmēti p̄ractat̄ 2°: silis. n. valde illic intēditur eidē puta q̄s fortioris sit pulsus masculus vel femella.

culus serice fere itari eo q̄ neqꝫ mox a p̄n° siṙ vniuersi nos a cōplone formati sumus: ⁊ q̄ neqꝫ studijs neqꝫ dietis siṙ vrimur: qḋ vie huius enūtiationis corrūpit̄. posse nāqꝫ sit feminā aliqñ inueniri nō minorē neqꝫ viṙ paruū neqꝫ parētē sed hñtē qbusdā viris pulsuꝫ manifeste maiorē: virūqꝫ ꝯtigit itelligere flaticiorē nā: frida. n. erit hec compl̄o ⁊ humida: femine calior ⁊ siccior cōparata: cū hoc ēt vir pōtuꝫ q̄ regio frida est valde ihabitet: nutriaturqꝫ in vmbra: pigritet̄ ⁊ fm dietā voluptet̄: custodiat ēt portā atrij: femella vo inhabitet. Egyptū. multū exercitet̄ ⁊ moderate dietet̄: maior tūc erit femelle q̄ꝫ viri pulsus. Si vo vterqꝫ dietet̄ vt expetit nā ipsoꝝ ꝑ⁊ eādē ihabitēt regionē nō solū maior q̄ viri reddet̄ pulsus: sꝫ ⁊ maior multū illo q̄ femelle: sic itaqꝫ viṙ Ga. q̄ q̄ꝫtū ad cōplonē nālē pulsus maris fortior sp existit eo q̄ femie: sꝫ pp cōplonē ex sex reꝝ reginuie ꝯsurgētē: seu si reginē vni⁹ femie. vꝫ. dclinet ad caꝉa: maris aūt ad frida: pulsus poterit cuiusdā femie mari pluꝫ fortior repiri. ¶ Ex ꝺ deniqꝫ fmone dixerūt aliq marē ⁊ femellā 2ᶠ posse ꝯsiderari. vel q̄ꝫtū ad p̄n^a gñonis spma. s. ⁊ sanguinē embrionē ꝯstituētes: ⁊ ita mas oīs calidior ⁊ siccior est muliere: cū is ex caliorib⁹ ⁊ siccioribus ꝓducat̄ p̄ncipijs. femella vo eꝫ. Aut q̄ ad cōplonē acq̄sitā indifferter post ꝯstōnē ꝑdictā: siue ex san. mēstruo demū embrionē nutriēte seu q̄libꝫ dispōne alia occurrēte: seu post ortū oino supueniente. puta sint due femelle: q̄ꝝ vni⁹ maris fit impgnatio ⁊ alteri⁹ femelle in regione tēperata: ⁊ deiceps ꝑ°potū petat lāguorosa: reliq̄ vo. Egyptū sane hñs cū ceteris ꝯuenietib⁹ ꝑdictis: eueniet tūc bis: vt q̄ pariet̄ femella mare reddat̄ calior ⁊ siccior ex acq̄sito. vñ 3°. 21. inq̄t Hip. Uir nō est fridior oino muliere. s. in cōplone mēbroꝝ suoꝝ p̄ncipaliū ⁊ cōplone sua ꝑ° ⁊ cōplexione spermatis sui sani: nisi accidat ex cōplone accidente. ¶ Sed forassis hec dicet quia nō sufficiētiā habere oimodā sicut tertio dicēdoꝝ apparebit: cū visum sit q̄nqꝫ femellam hñtem que virilitatis oia: mare amplius ipsis ēt frigidam regione tñ habitātibus eādē: illis ⁊ regimine vtētib⁹ ꝯformi. ¶ Quidā vo rudi⁹ ꝓtulerūt femellā fore iterdum aliquā calidiorē mare ⁊ sicciorē: assumētes qdē imoderatā dēm discrasiā actū resoluere afo. 2°. Sperma. n. qḋdā reperitur calm ⁊ siccū supflue: qḋ inuirtuosum pp exhalationē spūum. fm Haly. nō marē sed feminā gñabit. Ex hoc qdeꝫ volunt feminā gñatā esse mare calidiorē ⁊ sicciorē. ¶ Qḋ nō valet p̄ter alia: q: sperma id sic erit debilitatū q̄ femina postq̄ꝫ ꝓducta fuerit: inde frigida erit valde. Adhuc si erit calior ⁊ siccior viroꝛis debuit gñari ex tali semine: quod nā habuit facere p̄ticularis saltē: cū eē ⁊ pfectū itēdat ꝯtinue.

Propter tertiū quidē sciēdū q̄ tāgēde sunt ꝑ cāe gñonis maris ⁊ femine. 2° applicent̄ in approbatōe hui⁹ ꝓpositi. ¶ Propter hui⁹ ꝑ^m sciēdū q̄ he duplices extāt. q̄dā qdē p̄ticulares ⁊ nāles fere: altere vl̄es: velut formatrices ⁊ effectiue. Quaꝝ eqdeꝫ ꝑ°depēdēt a mare ac femina ⁊ circūstātijs alijs. A mare qdē: vt a semine ipsius, qḋ multipliṙ euenit ab ipsi⁹ v̄tute. vꝫ. Cā nāqꝫ in masculoꝝ gñone v̄tus extat spermatis: femine vo debilitas. Hip. de embrionis ge. 5°. Uirtutē vo cōplonē ipsius possuꝫ itelligere: ac nō min⁹ v̄tutē dictā iformatiuā: de q̄ dictū qḋ sufficiēs dīa. 36. ⁊. 48. aut subiaꝫ ipsi⁹. Sperma. n. dꝫ esse mediocre ꝯsistentia: nō liq̄dū currēs: vt super aquā fusum aut speculū diffundat̄: nō grossum: viscosuꝫ in eadē submersuꝫ. sꝫ mediocre spū multo existe in ipso supnatāte: debetqꝫ esse nō terreū: nō aqueū: sꝫ magis aereum spumosum. de aialiū gñone. 2. Aut q̄ꝫtitate: opꝫ nāqꝫ sufficiēs esse: cū sit multoꝝ p̄n^m. vel q̄litate: vt sit calm sufficiēter cū passiuaꝝ ꝓportione: ⁊ coloris albi grandinosi ꝓpter spūm ꝯclusum in illo. Spūs. n. aerei subigressi copia ꝑstat albedinē. Aut a p̄te dꝫ nāqꝫ ex dextro ꝓuci teste ⁊ rene ꝯsiliū calidiori ⁊ ꝯterminabili epati. A femella qdē: aut a sang. menstruo ⁊ spermate illius sūt: seu sapiūs aliqui. vt sint suo mō

A. bis additionibus denotati. vel a mřice qđ fit post múdifica tioné ei⁹ ꝯitoqꝫ casus ſpmatis in dextrū latus mřicis: ex testi culo ꝓpꝛie dextro. illō.n. calius existit. vñ 3°. 21. rustici stri

Cap. 14.

gūt sinistrū thauri testiculuꝫ vt ſpma effundať ex dextro. ⁊ iō mulieres circa hꝫ curiose iubēt femellā post coitū sup la tus sopiri dextrū. vñ qdaꝫ dixerūt: ꝙ si ſpma ex dextro viri in dextrū decurrat femelle marē gñari. si vō in sinistrū ex si nistro femellā. si aūt ex sinistro in dextrū erit femina mascu lina. ꝙ si eꝫ mas ꝯficieť femineus. ℭ Circūstātia qdem vt sit coeūtis etas iuuētus: non pueritia vel senectus. Et oino sit coitor hꝫ albamni vt vir fortis corpis: eqlis carnis: mul ti spermatis: sufficiēter grossi, cali, magnoꝝ testiculoꝝ cuꝫ venis manifestis: imēsi appetitus: q nō debilitet ex coitu: cui⁹ ēt ꝓus dexter inflet testiculus. ℭ Silr ꝯsiderāda signa femelle suo mō. Adsit ⁊ regio tēperate frida ⁊ bora ⁊ vēt⁹

Cap. 14. B

septētrionalis. nāqꝫ in masculinitateꝫ adiuuat. vñ hysto. 6. Borealib⁹ coitū patiētia masculos pariūt magis: australi bus vō femellas: ꝑmutanť.n. femellas patientia vt mascu los pariātr: ⁊ iō coeuntia opꝫ ad boreā aspicere. ℭ Cāe vō gñatiores tres extāt in ꝑfici. Imaginatio maris aut femel le vehemēs: vis aūt constellationis ⁊ versalis uā. dīia. 37. Uigor.n. imaginationis: qñqꝫ tā fortis existit impressionis: vt non solū sexum inmutet: verum ſpēm fere. Uis aūt cōstel lationis extat in imaginibus ob indis in. 8. celo cum nono nūc denotatis: quaꝝ efficaciā Ptol. approbat in cētilogor. ac ascendēs ⁊ vlr figuratio celestis: qñ forma ipaimiť ma sculineitatis vel femineitatis cuꝫ planetis cōpictis in illa. Et 3° vlis nā eq̄ fere femellā intēdēs ⁊ marē. ipsa nāqꝫ ꝯser uationē intēdit ſpēi: q̄ fore nō pōt in aialiū ꝑfectis: nisi ma ris ⁊ femine cōbinatione. qñ.n. talia gñare appetunt opus, eadē est imitari: vt in vnū masculinū ⁊ femellā ꝯcurrāt: ceu

Colli. c. 1. circa fi.ᵐ

euenit in plātis de ge. aialiū. 2. hec.n. nā est vis sydeꝝ: ⁊ de monū qs iferi: hꝫ attributa. sꝫ ꝗsdē nāqꝫ h oia plena dijs.

C

Ar. de mundo. Hō.n. gñat hoiem ⁊ sol. In toto nāqꝫ terre

Phi. 2. f. cō. 26.

nām vt feminā ⁊ marē noiant: celū ⁊ solē aut aliqd aliorꝫ

Cap. 2.

taliū vt gñantes ⁊ pāes appellāt. de ge. aialium. p. ℭ Pro pter huius 2ᵐ sciēdū ꝙ vt ꝗmulū est dicere mas calidior ⁊ siccior est femella. h nāqꝫ quesitū nām ꝯcernit sensibilē. q̄ aūt talis nō penitus iudicabiť: sꝫ vt sepe magis. Interdū nāqꝫ pōt ꝯtingere femellā calidiorē ⁊ sicciorem mare ꝯsiste

Cap. 22. In me⁹.

re. qđ innuiť theorice. p. Ita in plibus aius, cognitio, discre tio ⁊ ꝯstātia in viris est maior q̄ꝫ in mulierib⁹. ℭ Primum qdē huius ostdiť: qm illud est calidi⁹ ⁊ siccius: in q̄ suo mō calidiora vigēt elīta: sꝫ ignis ⁊ aer: q̄rū vnus calidus est ⁊ siccus: alter vō calidus ⁊ hu. vigēt i mare. Aq̄ vō ⁊ siccitas terrea remollita ꝺñanť in femella: qđ tactus cū eoꝝ actib⁹ ⁊ reliqs passiōib⁹ ondet. ℭ Adhuc ꝑfecti⁹ dꝫ q̄litatū cōbi nationi ꝑfectoꝝ attribui: qđ ex ipsius ꝓuenit efficacia. mas

D

aūt femella ꝑfectior: vt tactū, cōbinatio ēt q̄litatū efficacior cal. est ⁊ sicca: cū plus forma ꝑcipet ⁊ min⁹ mā. ℭ Palin. illud calidi⁹ ⁊ siccius est cui⁹ eēntiales fictiones act⁹ ⁊ acci dentia intēsiorē calitatē denotāt ⁊ siccitateꝫ eius opposito: talis vō est mas re⁹ femelle. tactu nāqꝫ calidior extat ⁊ sic cior: fortior ēt vtute trina seu ꝗterna: duriorisqꝫ sube: aspio ris ⁊ rarioris ⁊ vlr colorationis: ꝑfectiorisqꝫ coeq̄litatis figu ra, q̄titate, nūo ⁊ pōne. Uirt⁹ ēt cuiuscūqꝫ mēbri dearticu lati his differētijs robustior inuenitur: silr ⁊ pulchrior ema gisqꝫ ei⁹ ꝓportionatus habitus theorice p. Et ad sūmū pōt rōne sūpta a subalr īherētib⁹, actib⁹ ⁊ casib⁹ ondi: vt tactū dīia. 26. Erit igiť masculus calidior ⁊ siccior femella. ℭ Q aūt femella repiať mare qñqꝫ calidior ⁊ siccior: mōstratur denuo tā ex parte cāꝝ ꝑticularis q̄ꝫ ēt vlium. Primū qdem qm nā semp intēdit qđ ꝑfectius. sic.n. dispēsat ſpma in aia lis gñonē vt prudēs iconomicus in familia aliměta: 2° de

Ca 4. ver sus finem

ge. aialiū. ꝯstituit nāqꝫ vnūqđqꝫ vt q̄ꝫmelius possit in suuꝫ finē ꝓuenire. dato itaqꝫ: qđ polet ſpmate ⁊ sanguie mēstruo calidiorib⁹ ⁊ sicciorib⁹ inm̄ vt q̄litatibus sufficiāt in ma

B

sculi gñone. minoribus tñ q̄titate vt maris expostulat ge neratio: cuꝫ maior in oibus diametris hic ꝓp nobiliores ⁊ ꝑfectiores actus habeat esse femella. nā sicqdē ex hꝫ princi pijs femellā ꝓducet ⁊ nō mareꝫ: q̄ calidior ⁊ siccior existet ipso quodā: cū talis vi māe sit gñata paucitate: q̄ nō modi cū erit ꝑfecta: ita vt ei⁹ actus equenť viro ēt cuidā nō dimi nuto. Et tales qñqꝫ notaui femellas cū corpe ab origine de coro q̄titate q̄ꝫ ꝓua, ac demū cui⁹ actus viriles ⁊ precipue rōnis ⁊ itells erāt: ⁊ egritudib⁹ läguorosis: colericis diarijs talibus laborātes: q̄ꝫ sepe cū vomitib⁹ interdū hꝫ. Cui⁹ ta ctus cū habitu: figura ⁊ alijs caliditatē denotabāt certissi me. Qđ ⁊ fulciť ex māe ⁊ passibilitate ipsiusqꝫ aptitudine.

T. cō. 25.

meta. nāqꝫ. 10. sperma h est maris ⁊ femelle mā. Et Cōmē tator ibi. Fit mas aut femella qñ sperma aliquā patiť pas sionē. ℭ Amp. mřať ex cāis trinis p̄dictꝫ i ꝑn⁹ gñonis agē tibus locū māe magis attinētib⁹. Sint itaqꝫ duo spermata cū sibi cōparib⁹ mēstruis. vnū qdē calius ⁊ sicci⁹. qđ de se

F

sufficiēs sit in maris ꝓductionē: alteꝝ vō fridius ⁊ hūidi⁹ vt sit gñatiuū femelle. ꝑori deniqꝫ occurāt cāe tres añ dicte sm̄ q̄s euenit feminiçare: adsint q̄ꝫ viri ⁊ femelle imēsa fe mineitatis imaginatio: casus femis: hora ⁊ vtus celestis siue forme vel horoscopi ⁊ ceteroꝝ cardiuū maxie cuꝫ planetis silr feminiçātia existāt. caliditatē nō tamē destruēdo ceu qñ mas q ab astrologis cōius notať feminie⁹ in die ꝑcipue ca lidus existis ⁊ sicc⁹: sigtor extiterit aut ven⁹ ꝯtēperata femie in loco fuerit calō ⁊ sicco eidē ꝓportionabili: ⁊ in cōplōne vel aspectu silr calidoꝝ ⁊ sic. vel luna femineo taliter dispo sita: lumine plena: tūc nāqꝫ calidior extat. noctes.n. plenilu nij sunt calidiores ꝓp lumen lune de partibus 4°: sic ⁊ vni uersi nā diligēter femelle gñonē intēdēs. Ex hoc qdē femi ne deduceť cuꝫ locis contēperatis ⁊ adiutis ex vigore nāe particularis ꝙ plēs oporteat mares gñare valde q̄ꝫ femi nas: ꝓpterea ꝙ nāe vlis est in femellaꝝ ꝓductionē opera ri nō minime: cū absqꝫ ipsis gñatio nequeat ꝑfici ⁊ ſpēs sal

G

uari qcqd interdū cēsuerit. A. ℭ Ex reliquo aūt ſpmate cū eius mēstruo hꝫ in vigoratis ⁊ fere oppositis masculus ge nerať: vñ fit videre annoꝝ aliquo masculos maxime gene rari altero vō femellas. Itaqꝫ cōuincitur femellā quandaꝫ interdum calidiorem aliquo mare ac sicciorem existere.

Propter quartum quidē. ad ꝑᵐ dōm ꝙ in paruis qbusdā aialiuꝫ impfectoꝝ ꝓp gñonē ⁊ ꝯseruationē ſpēi ꝓuidit nā: ꝓducēs femellas maiores in statura: fortiores: ⁊ ꝑ ꝯñs calidiores marib⁹: vt ſpēꝫ possent gestatione magis saluare: sicut en thomoꝝ ⁊ ꝑuoꝝ pisciū femelle. In auiuꝫ aūt rapacib⁹ ma sculi ꝑ actus minores, debiliores, fridiores ⁊ secciores fa cti: ex calō adurente ꝓp cōplōnē calitatis sexus cū ſpēi ca lore. Qđ silr accidit pardali: q̄uis videatur Ar. sentire in physionomia pardū pardali fortiorē. Ursa vō ex malis mo

H

rib⁹ existimať audaciā hře accītib⁹ sexui: ⁊ ꝑcipue tpe ca tuloꝝ lactationis: vt ⁊ porca: nō tñ sic diu in pugna persene rat vt vir: tñ nō eo calior. ℭ Ad aliud dōm ꝙ hō est ca lidissimū aialiū calore q̄titatiuo: nō aūt q̄litatiuo. 2ᵉ.n. hic: sꝫ magis leo ⁊ aues iducte. ⁊ iō 4° de ꝑtibus. Rectissimuꝫ

Cō. 9. cir ca fi.ᵐ

aialiū hō. quātitatiuū aūt calm̄ in adustionē nō ꝯducit: ve rū q̄litatiuū executū. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ masculinū ⁊ femi ninū nō isunt ꝑ se aiali p̄ eēndi modo cum nō sint dīie ipsius subales sed 2° isunt.n. quedā nāles ei⁹ ꝓprietates: ceu ꝑta ctū: ⁊ iseꝑabilia accītia. illa.n. q̄ fiūt ab eodē agēte ⁊ ab eis que in vno ꝯueniunt forma: ex eadēqꝫ mā ⁊ in eundē ordi nanť finē: ſpē nō dīnt. talia vō sunt masculinū ⁊ femininuꝫ. Fiunt nāqꝫ a vtute actiua existe in ſpmate. ꝯueniunt ēt i for ma: cū vnius rei vnica sit essentialis fora. Indiuidua.n. ſpēi alicui⁹ nō forma dīnt eēntiali: sed mā sub q̄titate termina ta signata. Itidē ēt existit sperma passuꝫ aliquā passionē sꝫ quā masculus efficiť aut femella: ſpē igiť nō dīnt sꝫ ꝓprie tate magis. Q aūt dī masculinum caliditate ⁊ sic. differe a

I femella. dõm id diuersificari in q̃pluribus: nõ aũt vt decla ratũ est disparia. vlia nãq; medicine ac oia que manu cernũt sensibilẽ ẽt in cõi verificari euenit vt ad multũ. ¶ Ad aliud dõm, q corpus cholicũ est calidius ꝛ siccius flatico in suo gñe: nõ aũt realr in alio. nã femellã cholicã ɔtingit inuenire. sanguineã flaticã ꝛ melicã. ois tñ cõparatiõe maris est fla ticazjuxta sexus rõnẽ. ¶ Ad aliud qd dõm, visum. ¶ Ad aliud dõm ẽ q viuificaɫ si san. ille fuerit nãlis ꝛ nõ suplu⁹ q̃si ex idigõne cãtuositẽ q muliebri emittiɫ fluxu. ¶ Ad aliud dõm, q non ledi a frigido 2ᶠ pt ɔtingere. i techni: aut qi cor pus sit calm vel densatũ inobuiũ frigori. 2° siquidẽ mõ eue nit mulierẽ nõ adeo vt marẽ ledi a frigore: ꝛ non p̃. q̃re non calidior. vel nõ lediɫ tantũ ppter eius impfectiorẽ tactuz. non. n. ita vt mas cõiter pcipit nociua: aut fortassis femella tanq̃ min⁹ distãs a frido eiꝫ ɔ̃ria paꝝ alteratione subitaz suscipit minorẽ ab eo vt ostẽdũt aq̃tica. ¶ Ad alterius etiã ptis inductoꝝ p̃ᵐ qd dõm: visũ. Q̃ aũt in oib⁹ aialib⁹ ma sculinũ calidi⁹ ꝛ siccius feminino: positũ vt q̃multũ in pfe ctioꝛib⁹ verificari q̃liũ est hõ: de quo ad p̃ñs inq̃sitio: nõ au tem vt dec. iatũ in his q̃ p̃ gulitate sunt impfecta vel accñte i frigidata ꝛ exiccata. ¶ Aliud ẽt sua via pgrediɫ aperta.

Li. 2. tra. de restic. T. cõ. 21.

K

¶ Differentia. XXIX.

Uod non simul sꝫ successiue hu mores generen tur ondiɫ: qm̃ gño flatis alioꝝ p̃cedit gñonez. Est nãq; fla humidũ p̃ᵐ a cibo idigestũ. top. 6. p̃ᵐ aũt prioritatẽ ꝛ ordinẽ vi ad alios humores flatis iportare. p̃ quoq; de ge. aialiũ. Fla est superfluitas p̃mi vtilis a'imẽti. Ex qb⁹ eliciɫ coll'z 2° q fla est superfluitas san guinea: seu superfluitas diminuta vt fit san. nõ superfluitas cu ius sepatiõe a sanguie remaneat sang. cõpletus sicut a chola ꝛ melia: ppt qd impõle sit cibũ ɔuerti nisi ex eo generentɫ su perfluitates flatice. Q̃d ꝛ ltidez vi sapere Gal'. 2. de re. a. ꝛ 4. de reg. sa. ꝛ Theofilus in vrinis. ¶ Ampli⁹ ordo tollit simultatẽ. Ex flate. n. fit san. ꝛ ex illo chola ꝛ melia. ex cho lera võ melia. ꝛ nõ ɔuertiɫ. 2° re. a. ꝛ p̃ theorice. ¶ Rursus q̃ a diuerso pcedũt agẽte nõ simul gñari vñr: cuz identitas regraɫ ẽt tpalis. sed hu. fiunt a diuerso agente vt calore: q̃ efficiẽs flatis cã est calor diminutus: chole superfluus. sang. aũt ꝛ melie tpatus. p̃ p̃ᵃ. ¶ Etbi. sublimata vt dnũ ostẽdũt ex qbus vicissim hu. ẽxhuntɫ qbus pportionãtɫ quoꝝ p̃ mus filaɫ aq̃ scõs cholere. tertius sanguini. q̃rt⁹ võ melie. ¶ Rursus ipfectũ p̃us est pfectorcũ nã paulatim ɔtinue de iperfectis tẽdat ad pfecta. hystor. 7. sed fla est iperfectũ cũ fit san. diminute decoct⁹. san. võ pfectus. ¶ Adhuc. hũidi tates hũores ẽt existes gñanɫ successiue. nã ex p̃ᵃ p̃ũc; fit 3ᵃ ꝛ aliq̃ñ ex 2ᵃ ꝛ 3ᵃ q̃rta: sic ostẽdeɫ dĩa. 23. ¶ Palin. 5° de iu uamẽtis. c. 1. Prima opatio caloris inati in sanguine est in epate: ꝛ post illud operatur in eo alius calor fortior calore epatis. s. calor cordis. vñ p̃ cõplonũ. sanguis rursus ipse a corde hꝫ calorẽ. ¶ Jtidem. 5° de iuuamẽtis. Et 3° theorice. Gñatũ est epar rubeũ vt sanguinẽ sibi similem. vꝫ. ru. gene ret theorice. 4. ꝛ Almãsoris p̃. scribiɫ sanguinem epar sim pliciɫ gñare. ¶ Ex qb⁹ ɔcludiɫ q hũores successiue gñen tur soli. ꝛ q san. ẽt gñeɫ i epate ppꝛie ꝛ hũoꝝ alius nullo.

Ca. 3. post p̃ᵐ.

Ca. 8. post medium.

L

Cõ. 31. in medio cap. qd si gnificat rubeum aut sbrũ sum sedi mẽn.
Com. 31.
Com. 25.
Doc. 4. c. 2. tẽ meᵐ.

Collr ca. 3. ꝛ ca. 7. ꝛ lib. 2. c. 1. ꝛ 4. de vtil. gei. ca. 3.

M
Ca. vlti.
Cap. 3.
Ca. 28.
Cap. 2. to sus finem

Horum autẽ oppositũ vĩ cõitas sentire auctorũ magis. ¶ Adhuc q̃cũq; ex eadez gñanɫ mã sm diuersas partes ꝛ ab eodẽ agente simul ob uiãte: partib⁹ mãe diuersis: ꝛ aia in fines opante diuersos vna gñanɫ. vt pꝫ p decocta i aq̃. Solet ẽt grossuz poni exẽ plũ de carnib⁹ pullinis, castratinis, porcinis ꝛ vaccinis: sil' elixatis. Quo hu. siqdẽ p̃dicto se hñt mõ. ¶ Palin. quoq; sermo nãl: ũ. de iuuamẽtis 5°. Assimilaɫ gño humoꝝ gña tioni vini ex musto nõ calcato facti: in quo sil' q̃nq; existunt substãtie: vna q̃dẽ mollis leuis spumosa chole pportiõata: alia võ terrestris grauis feculẽta melie. 3ᵃ frigida idigesta flati assiĩata. 4ᵃ aq̃situs vrinalis: ꝛ 5ᵃ vinũ paꝝ sanguini relatũ.

post me. ꝛ. 3. d vtl. gei. 3. c. p° pncipiũ.
Cap. 1.
Cap. vlti.

Propter primũ quidẽ sciendũ qd terminis i potereɫ antea. Et deiceps mo dus mõstreɫ quo hũores in gñonẽ tẽdũt. ¶ Propter hui⁹ p̃ᵐ sciẽdũ q humor multis dr modis sm cõe ꝛ ppriũ diuer sificatis ꝛ mediũ. vñ qdẽ sumiɫ cõiter pro fluxibili humidi tate quacũq; vt aq̃ humor diciɫ. iuxta illud bucolicorum. Dulcis humor satis, maturis frugibus imber. Accipiɫ ꝛ pro chilositate recedẽte ex ventre ꝛ in epar per meseraicas tendẽte. vñ a for. 2°. Sãguifica virtus ab ibecillitate nõ al terabit cũ qui in venas epatis ꝛ meseraicas resumitur hu mor: quare ibidẽ venter ex cibariis ppriũ trahit ẽbimuz. Suscipiɫ ẽt pro humore p̃ q̃druplici ꝛ pro hũore 2° silr q̃ terno. s. humiditate. pp qd. A. humores sunt corpa q̃ ex p̃ᵃ gñanɫ ciborũ cõmistione: ꝛ humor est ex eo qd comediɫ ꝛ bibiɫ nutriẽs. Dico quoq; simul ppri⁹ p humore p̃ bono si ue malo. Quare idẽ. humor est corpus liq̃duz. humidũ in qd in p̃mis nutriẽs ɔuertiɫ. i. chilus. ¶ Sed melius dõm est q hic accipiɫ humor pro p̃ ꝛ 2°: qd apparet qñ dicit eũ nutrire per se vel cũ alio. Cõstat aũt humorez p̃ nõ nutrire. dĩa. 33. Eti. inquit quos. s. humores paulo post noiabim⁹ ꝛ nõ antea noiauimus. Adhuc. A. eẽt inordinatus valdez si p̃us tãgeret humores in spãli ꝛ demuz in cõi. Nec obstat qn nutriẽs ɔuertaɫ in p̃mis. i. imediate in corpus humidũ liquidũ cũ humiditas sit huius respectu membroꝝ lꝫ diffe rant in hoc humida sm plus ꝛ minus. nihil. n. realr diffe rens inter nutriẽs ꝛ mẽbrũ nisi q humidũ liquidũ vꝫ cõci dere. Accipiɫ vltio humor strictissime pro humore p̃ ꝛ bo noz iuxta illud. A. 12. aialium. Humor est corpus humiduz currens: ꝛ educiɫ ad bonũ. ¶ Humoꝝ quoq; vt apparuit qdam sunt primi vt flegma: sanguis chola ꝛ melia. alij võ scõi humiditatũ noie ẽt specificari. vt dĩa monstrabiɫ. 33. ¶ Generatio võ dupl'r accipitur. cõiter quidem prout sub motu locaɫ de nõ esse in eẽ ductiuo ɔtinẽs in se alterationẽ verã precedentẽ gñationẽ ꝛ terminũ ipsius in quo in instã ti datur subalis forma: que quidẽ est ductio in subam: ꝛ est actus cõpositus ex alteratione ꝛ plasmatione nãliuz p̃mo. Sumitur 2° gñatio ppꝛie prout est mutatio q̃dam ꝛ nõ mo tus. phi. 5°. ꝛ ipsa qdẽ est mutatio sine termin⁹ motus for me subalis in instãti pductiua. Gñationes. n. ppꝛie subaꝝ existũt de ge. ꝛ co. p̃. ¶ Est aũt sm peripatheticoꝝ sniam at tendendũ q humores specie nõ differũt: sed solo accidẽte: eurmã sub q̃ãtitate extẽsa: ꝛ nedũ humores: imo duo in diuidua eẽntialr nõ differũt. vnde. A. p̃ meta. Singularis cuiuslibet speĩ postq̃ nõ sunt diuersa in itellectu eẽntie vnũ sunt: sed debẽt eẽ diuersa accñtib⁹: q̃re difficile sit in eis iue nire formas veras aut fortassis ipoĩe: qd apparet: eo q for me sibi ab. A. attribute poti⁹ passiões q̃dã sunt ꝛ accñia ve rasic san. forme tpata decoctio: flegmatis diminuta: chole võ excessiua: ꝛ melia fex hypostatica dicta. Forme nãq; hu ius in fieri ꝛ alterari poti⁹ videnɫ q̃ in eẽ ꝛ pmanere consi stere. vñ medici magis eoꝝ apparẽtia: opionẽ Auicebrõis de gradualitate formarũ sectantur: q̃ Ap. ꝛ Cõmẽtatoris sniam: veritatẽ eaꝝ denotãtiũ. ¶ Sil' quoq; 2ᶠ i postp̃ntis inueniɫ dicimã. s. ꝛ tpe. Jd ẽt 2ᶠ: q̃m aut nã simul dicta ɔuer tũtur sm subsistẽdi ɔñtiam: imo cã existe vt alterũ existat q̃lia sunt ad aliq̃d posita: vt duplũ ꝛ dimidium simul extãt nã: vel q ex eodẽ gñe diuidũtur in adinuicẽ ediuerso: i qua dicunɫ mõ spẽs sub gñe cõtineri. logice tñ ꝛ non phĩcẽ: cũ sm veritatẽ vna sit p̃oꝛ ꝛ nobilior altera: eo q vna duarum dĩarũ ex quã cũ gñe spẽs ɔstituiɫ se hꝫ vt habitus ꝛ perfe ctio: ꝛ reliq̃ tanq̃ p̃uatio ꝛ defectus. ꝛ iõ. 7. phy. Genus nõ est vnũ aliq̃d: sed iuxta h̃ latẽt multa vt equocationes. Tẽ pore võ simul dñr: quoꝝ est eodẽ tpe gñatio ꝛ non successi ue: qd opponiɫ ꝛ ɔuenit vtcũq; ei qd est instãs ꝛ indiuisibi le nũc dem: qd erit si plura i eodẽ gñenɫ istãti. ¶ Propter huius 2ᵐ sciẽdũ q cib⁹ ꝛ potus ore assumpti p isofagum in vẽtrẽ deducunɫ: q terrestris si fuerit ꝛ grossus dẽtibus di

N

Cõ. aiai. 17. p° p̃n. T. aio. 18. Pria pri mi doc. 5. ca. singu. Doctr. 4. eiusdem. ca. 1. Pria pri mi doc. 4 c. 1. in p̃n.

O

C. 5. i p̃n.

P

Cap. 6. in p̃n. Te. cõ. 7. ꝛ 10. T. c. 10.

Ca. 8. post medium.

Q

T cõ. 31.

A

Cap. 3 in me. Doctr. 4. cap. 2. in princi.

nisus ⁊ attritus: ꝓpter diuisionē in minima digōni vētris red-
dit habilitatus: q̄ȥ diuisio alimēti in modica facilē exhibet
operationē calido. 2° de ptib⁹. imītarū vt ⁊ pn^m ſm quosdā di-
gestionis suscipiat inde aliq̄le. vt p̄ p̄°. nutriens masticatio-
ne aliquā hȥ digōnem: demū in ventrē deducti ⁊ in adinui
cem permisti: pfecta digeruntur ab eo digōne: ⁊ in massam
ptisanariā siue in chilū trāsmutant. Tūȥ ꝓpter caliditatē ven
tris: ⁊ hoc principaliorē exītis ⁊ humiditatē. Tum ēt ꝓpter
multa mēbroꝝ ei adminiculantiū. 3° nāliū. ⁊ p̄ pma. Facta

Cap. 7. Doctr. 4. cap. 2. circa pn^m.

quoq̄ȝ digōne. pileron aperit vētris ⁊ in salubriter dietan-
tibus simul fere totū in intestina dilabit: qđ ⁊ qdā sensibi-
lissimoꝝ testātur se sentire qn̄q̄ȝ primūq̄ȝ in duodenū per-
ueniens: ⁊ deinceps secedit in ieiunū ⁊ reliqua. deinde per
meseraicas ex porta epatis ramificatas in ipsuȝ attrahit.
¶ Sūt aūt meseraice seu itestinoꝝ medie vene subtiles di

B

Cap. 7 post me^m.

bus vel pluribus intestinis infixe: ⁊ ventri ēt ac ꝓprie ieiu
no in ꝯcauitatis puncto epatis colligate: velut corde tento
rij in vnū cōtinuātur punctū: ⁊ he qdeȝ tāquā manus exīt
epatis interioꝝ 5e imutātes ipsius virtute chilū in formaȝ
chimizita q ⁊ in ipsis liquor aliquā subrubedis coloratio-
nem assumit. ¶ Ponūt nāq̄ȝ anathomici q in cōcauo epa-
tis vena oriē dicta lata porta: que in qnque sequestrat ve-
nas: quaꝝ quatuor in ptes diuidunt epatis: ex paruis i mi
nimas deuenientes quousq̄ȝ vt villi reddantur capillares:
vna vō earum in kistim porrigit vt nutriat fellis: demum
in deorsum hinc octo ad splenē: ventrē ⁊ intestina demādā
tur veneq̄ȝ quaꝝ. 8. sex sunt maiores ⁊ due minores: que quo
pticularius ꝓtēdātur pn̄tis speculationis nō extat. ab eisdē
quoq̄ȝ anathomicis ponit vena dicta ꝯcaua: seu vētrē hn̄s
in gibbo epatis oritū q̄ in venas tādē tēdēs ꝓuas velut ca-
pillos: in substam supiorē plus dirigit epatis vt monstratur
diia. 47. Qn̄ aūt chilus p meseraicas attract⁹ i venas por

C

te mimas deuenerit epatis ramis occurrit ex vena cōcaua
subtiliatis. Ramificationes. n. iferiores ⁊ orificia vene im-
bibūt ⁊ potāt supioris vene ramusculos: vt tūc totuȝ tāgat
totū: ⁊ sic digō virtuosior efficiat ꝯtactu: tūc. n. vtus epatis
humorifica cū eius istro: puta calo sup chilū ꝯuertitur ⁊ in
sanguinē trāsmutat: ⁊ alios tres hūores ⁊ aq̄sitatē vrinalē:
q̄ cā penetrationis in semitas angustas extitit necessaria.

Propter vō scđm

sciendū, q qdā simplr ꝓ-
tulerunt humores gn̄ari
in instāti ⁊ in epate: qđ dictū est valde vanū. nō. n. rn̄dent q̄
sito cū instās tēpori ⁊ eius simultati opponat: neq̄ȝ etiaȝ vt
apparebit pn̄t in vno instāti oēs realr gn̄ari: neq̄ȝ in epate
solū fiunt, sed in venis ⁊ corde. ¶ Et ideo fuere alij dicētes
hu. rōne māe simul tpe gn̄ari: sed ex parte tn̄ agentis: puta
caloris ſm magis ⁊ minus ⁊ mediū opantis posuerūt non
simul: sed successiue fieri. ¶ Sȝ hoc fortassis cū eo qđ indi
stinctū est valde stare non pōt: cū mā nō sit cā distinctionis:
imo magis indeterminationis ⁊ cōfusionis: sed actus. ipse

D

nāq̄ȝ est qui separat ⁊ distinguit. differentia. 18. vnde opor-
tet aliqualiter agens materie applicari vt inde suscitetur
forma distincta ⁊ in esse retinens quid distinctum.

Propter tertiū

qdē sciendū q hu. ſm diuer-
sas eoꝝ acceptiones in diuer-
sis locis gn̄ant. nā in venis epatis vel in alijs locis ab eo
efficiunt cū istētione aie calore opante in mā: vt diia videbi
tur. 32. siq̄dē in illis pus ex chilo fiāt. ¶ Cōsiderādū q illa
ex qb⁹ fit chilus aut sunt tpata vel distēperata. 8. modis vl
magis q̄tuor cōpositis: vt qr cal'a ⁊ sicca. ⁊ cal'a ⁊ hu. ⁊c. siir
corpus ⁊ epar ꝓprietant est sanū simplr vel paꝝ lapsuȝ aut
lapsuȝ valde. octo vel q̄tuor ꝓfactis modis. ¶ Supponat
ēt in his q corpus sanū simplr debita vtat sex reꝝ admini
stratione vt sanitatē ēt obtineat actualē ⁊ nō habitudinalē
tn̄. ⁊ alia corpa distēperata regimine vtant ꝯuenienti maxi
me. ¶ Dico itaq̄ȝ q hūores, ēt q̄tūcunq̄ȝ tēperato corpe ⁊
cibo: siīr nō opȝ i vno istāti oēs gn̄ari. Casu tn̄ fortassis pōt

E

interdū ꝯtigere qbusdaȝ: lȝ gn̄atio cuiuslibet existat p se in
istāti: si formā recipiat idē subalē. Qđ euenit ꝓpter diuersita-
tē māe agētis ⁊ insiti tā grādē: q vno istāti nō opȝ in vnuȝ
effectū ꝯcurrere. Suscipiūt ēt humores diuersitatē ex aspe
ctu in ꝓparatione ⁊ gn̄one supno. Nec ēt oino in eodē loco
epatis gn̄antur: imo alię magis supra versus conqdā ma-
gis infra: alij in medio: ⁊ sic ſm alias loci diias redduntur
distātes. Neq̄ȝ ēt chilus cū p venas adducat strictas i bre-
uissimo tpis ꝯcurrit in epar. Est nāe ēt intētio ad sang. ma
ior q̄ȝ ad alios humores valde: est nāq̄ȝ alijs prior nā. Sic
igit cū ipossē sit tā distantes quasi cās in instāti adeo diuersos
effectus iducere nō poterūt vna oēs in idiuisibili vir gn̄ari
sed aio q pn̄t sil tpe qn̄q̄ȝ fieri. Quātū vō spatiū tale simul
tpe ꝯtineat diffinire nō possum: cū termini nāles nō pcipiā

F

Tra. 3. ca. 8. post me^m.

tur pcisimeq̄ȝ ēt tps pscriptū repit quo chilus i epar duct⁹
in hūores ꝯuertat: sic 3° 13°. tps notat quo vētris pficit di-
gestio: sub q̄dā idetermiatione tn̄: cēu. 11. horis vsq̄ȝ ad. 12.
diia. 120. sȝ cū epar mām suscipiat ad iformationē q̄ȝ vēter
habiliorē: sit fortassis calor epatis magis ꝯuersiuus: i bre-
uiori tpe suū ipmet effectū in chiliū in humorē ipm tradu
cens: puta oibus parificatis in cōiori tpis spatio. qđ. 7. sit
horarū eqnoctionaliū: totū pficiat: ⁊ in vna dicatur horaꝝ
media vel tertia: q q̄tuor generētur hu. in quatuor instāti-
bus eiusdē. Hoc aūt dico euenire pcipue qn̄ corp⁹ seu epar
fuerit simplr sanū aut breuiter lapsum. alimētū ꝯtēperatū

P° me^m. Ca. 1. circa pun.

ac decēter vnaquaq̄ȝ administratū. Qđ ⁊ sapere vi 2° natu
raliū. cap. viti. per exēplū de vino nō calcato inductuȝ. ⁊ 5°
de iuuamētis. qn̄ cibus post pparationē eius a venis mese
raicis venerit in epar: ita q factus est ꝓpinquus spēi san-
guinis: tūc epar icipit in cōplemento opationis: eius quo-
usq̄ȝ facit eū san. puꝝ. Et demū ostēdit quō ex cibo separen
tur tres superfluitates. vna qdē feculēta vt vuarū cortices q̄
in stercus secedit: alia q̄ est sicut feculentū vuarū q̄ in vinū

G

2. rectorio: tra. 3 ca. Cā 5. post pn^m. Doctr. 4. ca. 2. post principium.

descēdit melle attributa: reliq̄ qđdā spumosum cholere as-
similata. H ēt Isaac in pn° vrinarum sentire vi. Et Haly qn̄
substa chili peruenit ad epar: decoquit ipm iteruȝ ⁊ sumit ex
eo hu. quatuor. Primo vō p̄°. In omni decoctione que est
hȝ. i. simultanea: est res q̄ est sicut spuma velut res superflue
decocta: q̄ est cholera: ⁊ res q̄ est sicut hypostasis vt melia
⁊ res diminute decocta seu fla: ⁊ res tēperate cocta vt san-
guis. Hi q̄ satis oēs innuere vidētur q humoꝝ gn̄atio i epa
te tpe fiat simultaneo. qđ ēt monstrat iqr actus agētiū sunt
in patiente hn̄ dispositio: cū igitur lȝ mā videat esse vna: est
tn̄ differens: eo q ex differētibus sit cōposita elementis. Et
calor quāuis in cōi sit vnus variatur: tn̄ ex materie appli-
catione ⁊ ex alijs iā pdictis: ita q vno tpe latitudinē habē-
te poterit calor modicū diuersificatus differentes in māin
diuersimode dispositā effectus iprimere: ⁊ sic distātes fiunt
tpe cāre hu. qđ ⁊ pfacta ostenderūt antemissa. ¶ Si vō ali

H

mentū distēperatū extiterit ad frigiditatē ⁊ hu. vel ad frigi
ditatem ⁊ sic. ⁊c. ⁊ corpori vel epati occurrerit sic distēpera
to ꝓportionabilr aut saltē qn̄ corpus fuerit lapsum valde
supposita ciboꝝ tēperātia, non gn̄abunt hu. simul tpe: sed
successiue: nisi qs simultatē tpis in longū multū extēderit: ⁊

Cā. 32. in me.

ita fortassis voluit Gal. re. acu. 2° q prius gn̄et alijs hu. fle
gma dicens q generatio flegmatis pcedit semp in cibis in
qbus vincēs est flegma gn̄onē sanguinis: ⁊ ꝯuersio eius:
cuius dispō est hec ex cibis ad sanguinē fit mediāte sangui
ne. Et nos qdē inuenimus hoc accidere nō in cibis malis
tm̄: sȝ in vnoquoq̄ȝ ēt ciboꝝ: de qbus putat q sint i fine bo
nitatis: sicut panis ⁊ triticū qđ dr cādarusum ⁊ pisces. In

Ali me^m.

4° quoq̄ȝ re. sa. Hūores crudi cōiter sunt oēs albi ⁊ nōduȝ
digesti pfecte a nā: imo sunt adhuc crudi. in me°. n. san. est
⁊ cholicoꝝ humoꝝ ⁊ hoꝝ q vocat crudus vel fla. illi nāq̄ȝ
supdigesto pficiūtur san. hi aūt nōdum facto: qr vō hu. qui
dam sunt ante q̄ȝ certissime san. cibus fiat: ⁊ velut semidige
sti: alij vō indigesti dino: alteri vō paruȝ deficiētes a sang.

I

spe.alij vo vltime sanguis effecti in imēsitatē caloris:ꝛ bo rū hi qdē parꝫ a sanguine distāt.qdā vo plus.alij aūt plm. Et post q̄ iā subdit. Coctio crudorꝫ hu.vel semicrudorꝫ q̄cūqꝫ aū sanguinē gñant. In his itaqꝫ sermonib⁹ expsse appꝫ ordo p̄oris ꝛ posterioris gñonis hūoꝫ in epate ꝛ venis.vn̄ Theophilus. Humorꝫ hi qdē p̄us sanguine fiūt vt flegma ꝛ hycor.i.sanguis aquus:hi vo cū sanguine vt chol'a ru.ꝛ melā.hūor syncerus vere san.in me^o est amborꝫ. ¶ Et.cō firmat.vt eni hu.in gñone se excedūt rōne maioris quātitatis:ita ex pte sūt tpis.pp.n.maiorē aptitudinem ex parte māe ꝛ agētis in ipsaꝫ efficaciā:amplius ꝛ p̄us gñatū est de h hu.q̄ꝫ de reliquo:qd ēt indicāt flomie facte plures sub ar tho añ adducta in qb⁹ nihil sanguis aut modicū repit.ve rū totū apparēs flaticuꝫ. In his.n.pp māꝫ in vni⁹ distēperātie tendētē excessuꝫ fere totus calor illi acgescēa in ipsaꝫ se agēdo ꝯuertit. Et sił qñ corpus fuerit cholicū aut melā cholicū supflue ꝛ alimentū multū ꝓportionabile multum plus ꝛ p̄us gñabit.ex massa ēt ptisanaria ex h q̄ꝫ ex alio ꝓ portione q̄ꝫtitatis ꝛ simultatj tēporanee corrupta: sic nāqꝫ vincēs est quātitas gñati hūoris cū ꝓportiōe ad alios:ita ꝛ p̄oritas gñonis hūoris ceteros añcedet.vn̄ nālīū 2°.

K

Vel in iuuenescētib⁹ ꝛ calidis nā anticipat chol'a fiens non san guis.q̄re alimentorꝫ 3°. Vel in calidis corporꝫ ꝯuenit con uersuꝫ in chol'am añq̄ꝫ in sanguinē vertaꝛ.q̄re ꝛ.A.vi sen/ tire:qui dixit:in epate p̄facta di decoctione fortasse fore reꝫ adustā vel adustioni ꝯtinentē si decoctio superflua fuerit. ¶ Si vo corpus fuerit tpatū ꝛ alimētū distēperatum: aut ꝯ:tūc hūores medio gñabunꝛ tpe:vt nec oino sił tpe:neqꝫ distīti valde:sm tñ magis ꝛ min⁹:ꝓut maior ꝛ minor fuerit excessus aut eq̄litas. ¶ Q. si hu.nō gñentur in epate:2^r pōt ꝯstringere.aut.n.gñanꝛ anteq̄ꝫ in ip̄m ꝯcurrāt:aut postq̄ꝫ ꝑ id trāsierint.siqdē p̄ 2^r.aut vlr:ꝛ tūc gñanꝛ humoribus ve ris p̄us supfluitates dicte ab Ap.ꝛ Auer.flatice.alimētuꝫ eni totū in qddā subflegmaticū mucilaginosum ꝯuertiꝛ: ꝛ in meseraicis maxie:vel ꝑticulr: vt cōpl'one aut nō minus alimēto.vn̄ Gal.de cho.ni. Demfatū a nobis q̄ flatic⁹ hu/ mor ex flaticis cibis sm p̄mā in ventre genitus est digōnē: sicut ꝛ cholicus ꝛ melicus i epate trāsmutaꝛ:ꝛ in ipso digō ne q flaticus in sanguinē.q̄re de re.sani.5°. Frigidi cōpl'one

L

mox flegma gñant in vētre. ¶ Sed id pōe nō vz.qr oē fla nāliter est albū.afor.7°.vn̄ Gal.de cho.ni.hūc hūorē qua liscūqꝫ vtiqꝫ fuerit noīant fla si alb⁹ solū extiterit:sed super/ fluitates dicte flatice qñ saltez venerint i meseraicas i aliq̄ꝫ ꝯuertunꛓ subrubedinē.vn̄ 5° iuuamētorꝫ. Uene attrahētes cibū ex stōcho añq̄ꝫ emittāt epati p̄parāt ꝛ alterāt ip̄m al/ teratione ꝓpinq̄ epatis alterationi:puta in nām sanguinis modicā. Rursus hūor nō est supfluitas cuꝫ egeaꝛ ipso.sed fla sꝫ Ap.est supfluitas. ¶ Adhuc hu.solū dicunꝛ in epa/ te gñari. Amp. Ga.nālīū 2° vi p̄dictas supfluitates nō debe re fla vocari:dicēs finalr idigōnē flatis itelligere opꝫ eā q̄ scōe digōnis.vꝫ.eā que in venis.s.epatis.digōnē.n.epatis digōnē solet vocare venarꝫ. Nō.n.vtiqꝫ ꝓprie demuꝫ q̄ sm ventrē aut nequaq̄ꝫ gñatus esset sm p̄n^m.s.epar ꝛ suos ve/ nas humor hic:sꝫ ꝛ h effugit.s.qñ nōduꝫ.vꝫ.in epar venit.

M

Sic itaqꝫ in epate vi ꝛ nō añ gñari. ¶ Ad h dōm ꝛ primi/ tus sciēdū.q̄ fla 2^r assumiꝛ vt ꝓprie cui⁹ cōpl'o fri.est ꝛ hu. ꝑ decoctionē in epate diminutā gñatū.vn̄ in 2° nālium. Se midigestū di aliqd alimētū:cuius ēt color albedini ꝑtinet. ꝛ hoc Gal.cū alijs solet noie flatis itelligere. Et ꝛ aliō fla improprie dcm̄:puta chilositas vētris ꝛ meseraicarꝫ ꝑpeta ctasꝫ eo q̄ in ipsa frigiditas ꝛ hūiditas ꝛ mālitas imaginenꛓ. ꝛ tenacitas ꝛ viscositas veri flatis.q̄re 3°.13. P̄mū qd iue niꝛ in stōcho aut qd gñaꝛ in ipso ex hūore est fla. Cui⁹ qdē cā est:qm̄ chilus est vere ꝓpinquus flati. Et iō Auer.no h simplr vocauit fla:verꝫ flegmaticā superfluitatē. ¶ Nosce quoqꝫ q̄ ꝓpriū flatis est albū fore siue certe vt fla gipseuꝫ. Ip̄m.n.est albū.p̄ h⁴:colore.vꝫ.termiatorseu côiter trāsu/

centi sicut flegmatū reliq̄:ꝓpriū autē sang.coagulari semp ꝛ vbi:siue foris aut intus:dūmō ꝓpriū egrediaꝛ locuꝫ.sed

N

cholere amaricare. Quare sermo fortassis Haly.ꝛ.A.nō ꝓ/ prius est diuidēs chol'aꝫ ru.in nālē ꝛ in nālē:cū potius ha/ beāt dicere amarā:nō.n.cholera ois rubeo ꝯiūgitur colo/ ri:sed amaro verꝫ sapori:ꝛ ideo nō distinguiꝛ per colorem: neqꝫ hñt cholerā rub.dicere ad diam nigre:vt volūt aliq cum quedā cholere magis colore participēt melancholie q̄ꝫ cholere:ceu prassinus ꝛ adusta.cholere vo nigre ꝓpriū est fuscere seu nigrescere:cū eo q̄ ipsis ꝛ flegmati extat pro priuꝫ nō coagulari. Gal.de chol'a ni. ¶ Tunc igiꝛ ad p̄^m dōm:flegma oē nāliter eē albū:pōt aliqñ tñ fore liuiduꝫ ex aliorꝫ cōmistionibus hu. Gal.ibideꝫ. Non.n.solū in mese/ raicis supfluitates flegmatice colore tingūtur sanguinis:i/ mo ēt verū flegma in epate ꝛ venis. Sang.n.sui quātitate maiore ꝛ colore ru.purpureo oēs humo.superat ꝛ obtene/ bꝛat. Haly. ¶ Ad aliud dōm:q̄ flegma est superfluitas ꝑ viā diminute decoctionis:ꝛ non per modū supflue aut ipu ritatis:vt cholera ꝛ melācholia:ꝛ hec vtilis existit ꝛ labo rātibus ꝯsumitur.p̄ de aīaliū gñatione.ꝛ que sic est super/ fluitas necessitatē hꝫ:que iꝫ sit vētris:non tñ epatis ꝛ mē/

O

brorꝫ superfluitas:nō.n.incōueniens est qd esse supfluitatē respectu vnius.iuuatiuū tñ ꝛ necessariū respectu alterius: vt cholera vadēs ad kistim supfluū est sanguini transeunti per venas:nō tñ kisti ꝛ deinde intestinis:ꝛ sił est in melā in splenē delapsa. ¶ Ad aliud dōm:q̄ iꝫ hu.sm medicum gñenꛓ p̄ncipaliꝰ in epatis venis:nihilomin⁹ virtute ipsi⁹ gñantur in oib⁹ venis alijs:vt tactū etiā di'a.91.vn̄ 5° de iu uamētis. In venis veniētib⁹ ad stōchū ꝛ in venis venienti/ bus ad oia mēbra influit aliqd virtutis gñatiue san. ¶ Ad aliud qdeꝫ iā ex dictis apparuit. Rediēs igiꝛ dico q̄ si hu. gñentur postq̄ꝫ epar trāsiuere aut in venis recipiāt gñonez vel in corde.siqdeꝫ in venis virtute epatj.aut nālr ꝛ sic ad/ huc successiue gñanꛓ cū ex seiuicē fiat.vn̄ Haly. Qñqꝫ qua tuor hu.gñanꛓ in venis:ꝛ in ceteris corporis mēbris.ꝛ ho rū gñatio qñqꝫ est nālis:vt qñ ex flate supdecocto gñaꛓ san guis ipsius locuꝫ in nutritione obtinentis qñ hic defuerit. Ip̄m.n.est in po^e san.cum sit deficiens ab ipso solum deco/ ctione abbreuiata. Est nāqꝫ sanguis imperfecte decoctus.

P

¶ Vel innāliter:ceu qñ hu.redduntur innāles vt ex san.sub/ tili:sꝫ per supdecoctionē cholera:ex grosso melā:ꝛ ex cho lera tādem successiue īidē melā.oēs.n.in melam hu.con uertūtur tādem velut in p̄mā mām.ꝛ deinde regressio non est possibilis:cū nō incrudeꛓ assatū aut coctum.theorice p̄ collꝫ 2° ꝛ 3°.ꝛ 2° de re.acu. Hoc autē sic fore indicat coloris diuersitas in magis ꝛ minus ampliatarꝫ materie i adinui/ cem trāsmutabilitas:cū côtinue irregressibilr in frigidum ꝛ siccū pertrāseaꛓ. ¶ Si aūt gñenꛓ e corde aut virtute eius siūt in epate ꝛ ēt in venis cū ab ipso tādem sit ois virtus:ꝛ tunc vt declaratū simul tpe aut successiue gñenꛓ:ꝛ siquidē in ipsius cordis dextro ꝓprie vētriculo gñentur:sicut vult Arist.per oē ꝛ maxime 3° de ptibus.sic in instāti hu.pote/ runt gñari:qm̄ solus illic sit san.in actu:cū solus sit humor

Q

ꝛ nutriaꛓ.alij vo in potētia sunt in ipso.di'a cōsequenti. Q. aūt cor sit gñatiuuꝫ humorꝫ intra se p̄rimordiale p̄n^m ꝓbat Ap.qm̄ ipsum est venarū p̄ncipiū per quas decurrit.di'a 47. Adhuc in ipso sanguinis reperiꛓ quātitas maior tan/ quā in quodā fontali p̄n°,ꝛ ideo dicūt q̄ nullus dignifica/ bit epar fore p̄n^m totius corporis neqꝫ sanguinis. Hoc eniꝫ sanguinis susceptiuū nō hꝫ in seipso:quēadmodū cor. Q. h ēt col.ꝫ 2° demōstratur per plura. Sic igiꛓ appareat qūo humores nō gñentur in instāti:ꝛ qūo simul tpe ꝛ qualiter nōꝛ:ꝛ in qbus locis:ꝛ in huius di'a siqdeꝫ di'a auxiliabiꛓ 33. ¶ Nosce quoqꝫ q̄ chili gñatio vt ad multū simultanea: q̄ aūt hūiditatū successiua:ea vo q̄ humidorū fere medis.

Propter quartum quidē dōm.ad p̄maꝫ per Arist.ꝛ Auer.idu/ cta iam

Marginalia (left): L.i.h vel/ nis ca.qd fiemat ru beum vel subrussa sedimē.i medio. — Cap.8. — Ca.38.in fine — p̄ma p̄mi doct.4. cap.2.añ medium — 2.coll'ꝫ.ca pi.8.post medium — Ca.8.añ medium — versus fi. — Ca.afor. 30. — Cap.2.p° medium — Cap.1. — Ca.vltio — Ca.vltio — Trac.p°. s.16.i me dio. — 2.coll'ꝫ ca pi.8.

Marginalia (right): Doct.4. ca.1.ante medium — Coll'r.2 tech.tra. de vētre. cō.26. — p̄ma p̄mi doc.4.c. 1.in me. — Ca.2.ver sus finez — Com.30. diol.septi me ptic. — Coll'r 2° tech.tra. de epate com.12. — Ca.18.v sus finez. — Ca.3.cir ca p̄n. — 2.technis tra.h epa te cō.5. — Ca.vltio. Ca.1.iux ta h.et.c. 8.p° me^o Cap.4. — Cō.31.in medio. — Cap.9.in medio.

A

eta iaz appareret: 7 similr ad id qd per Gal. 7 Theophylu monstrabat. ℂ Ad aliud dōm: q huius gñatio ē in venis 7 mēbris in qbus cōcessuz hu. successiue gñari. ℂ Ad aliud dōm: q lz agens sit diuersum: nō tamē multuz: vnde ꝓpter hō 7 materie ꝓportionabilitatē agenti pōt diuersus effect⁹ insimul tēpore habēte latitudinē ꝓduci. ℂ Ad aliud dōm: q nō est simile oino in gñato per nām 7 calim ipsi⁹ molcebre 7 suaue. 7 artē cum calido igneo excedēti: cū nā sit ꝓncipiū intrinsecū sufficiēs māni palpāre per omne. ars aūtē extrinsecus insufficiens ipsam oifariam rāgeret de aialiuz gñatione. 7 nāliuz secūdis. calidū enim viuētium regulat ab aiamon autē eiare quale qd artis. ℂ Ad aliud dōm: q in eisdē numero prius est imꝑfectū: deinde perfectū: nā infans in virum ꝑmutat. in his autē que distant numero secus existit. meta. 9. aūt q humor qlibet in sui gñatione primitus est imꝑfectus: deinde decoquit 7 ꝑficit. ℂ Ad aliud dōm: q generatio hu. 7 humiditatū quo ad qd illis existit quātū ꝟo ad aliud dissilis: cum hu. ꝑmi generent interdū successiue aliqñ ꝟo simul. humiditates aūt vident ordinē seruare prioris 7 posterioris velut est ordo digōnis vētris ad eā que epatis. ℂ Ad aliud ostēsuz qd dōm iaz dudum: ꝑfecta enim generatione 7 vltima hu. gñant in corde. dimi nuta ꝟo 7 ꝑma in epate amplius. ℂ Ad aliud dōm: q intētionalr prius generabit san. qz alij hu. Ipse nāqz solus necessarius. alij ꝟo magis ad bñ eē 7 iuuamētū generati: qre natura magis ꝓduxit epar vt eēt istim aptū gñationi san. qz alioꝝ hu. in ipso tñ gñantur: lz superent 7 tingant excessu sanguinis 7 cholere. ℂ Ad primū in oppositū inductū quid dōm monstratum est prius. Et ad alia demonstrata dōm: qm̄ cōcludūt hu. simul tēpore gñari quando corpus fuerit sufficiēter temperatū: 7 alimentum cū debitaz administrationis modo illi continue occurrens huius.

Collr ca. primo. cap. 3. in medium.

Te. c. 13. 7 15.

B

Ratia siquidē eius qd dictū est de flegmatis gñatione dubitare itidē cōtingit. an sanguis generatus ex alimētis sit eiusdē spēi cū eo qui est generatus ex flegmate. Et videt q nō: qr diuersorū perfectibiliū diuerse sunt ꝑfectiones: cū vnūqdqz seorsum ordinet in suum finem: sed flegma 7 alimentū sunt diuersa perfectibilia: cū realiter distēt. ℂ Rursus hu. qñ ꝑmutant a sui nāli dispositione reddunt innālēs. Haly. 7. A. sed flegma est humor alterabil vtiqz in dispōne ꝑter naturā: cibus autē in nālem: puta in sanguinē. ℂ Eti. Flegma est corporis res frigidior. ꝑmi ph⁹. 7 cōplonū. nō pauca ꝟo alimētorū sunt calida nature ꝓportionata humane. Que aūt adeo differūt nō vident in idē cōcidere. nō igitur san. generatus ex alimentis 7 flegmate speciei extat eiusdem.

C

Collr 2° tecto. tra. 6 epate. 2. 2. ꝑhmi do tri. 4. ca. 3. 7 ca. 6° Doct⁹. 3° cap. 2. 5° ca. vlt° versus finē.

In oppositū vbicūqz reperit vera ꝓprietas alicuius: inuenit 7 ipsuz: cū inseparabilr id ꝯsequat: sz in sanguine gñato ex flate 7 cibis repit ꝓprietas san. ꝓpria: puta coagulari. Ga. de cbola ni. Itaqz eiusdem reddetur nature specifice generatus ex vtrisqz.

Cap. 2.

D

Propter primū quidem sciendum q termi nus audiatur suis expositū quesitis cum dīa. 65. vt etiam videbitur consequenter.

Propter scdm ꝟo sciendum ipsum satis fore vniformiter enunciatum: lz in eius proportionabili sit vt mox apparebit dubitatum.

Propter tertiū aūt sciendū q san. generatus ex flegmate aut ex alimentis sit eiusdē spēi 7 maxie si genitus fuerit ex ipso in epate. qd ostēdit: qr virtus epatis cū eius calo pōt hō mās alimētorū 7 flegmatis apparēter differentes disponere 7 ꝑparare ad eādē formā sanguis suscipiēdaz. Qd significat sanguis gñatus ex napello vel aliquo hō extraneo: 7 ex vitello vel vino: cū ex vtroqz re 7 ꝑdicatione cōstituat san. 142. differētia apparens. ℂ Amplius cū finis 7 forma sint idē etiaz numero: physicoꝝ 2° sed finis sanguinis ex vtrisqz cōstructus ē corpus nutrire: spiritusqz gñare. In hoc eniz sanguis tanqz in ꝓpriū finem ordinat. dīa. 31. Itaqz san. ex ambobus qui gñātur eiusdē spēi. Qd similr euenit si trāsducat vt in sanguine alibi qz in epate: qm̄ id erit in virtute ipsius epatis: dictū nāqz dīa. 29. q in venis venientib⁹ ad stomachum 7 ad oia mēbra fuit aliqd virtutis gñatiue sanguis. Et huius qdē veritas anneri approꝑet ꝯñter nō modicū.

E

T. c. 30.

Propter quartū quidē. ad pᵐ q lz ꝑfectibilia sint diuersa: idētificant tñ vt visum epatis 7 caloris ꝟtute: cū idē mām disponat 7 formā idocat. ℂ Et sic dōz ad 2ᵐ. Epar. n. cū his q ipsi⁹ hz calefacē 7 alterare. ℂ Ad aliud dōz q sta cū fit san. diminute decoct⁹ pōt calore mēsurato alterari digōne vlteriori: 7 nō in id qd ꝑter nāz: vez in sanguinē ꝯuerti: qd nō sic inerit choleris duabus cū peccat qlitate vel suba. dīa. 30.

Uius etiā occasione quesitū introducit dubi⁹ hesitatū: vt an generata ex coitu siue cōbinatiōe aialia 7 putrefactione seu casu sint eadē specie. Et vi q nō. qr ꝑ de gña. aialiū. Quecūqz non ex aialibus fiūt: sed ex corrupta mā: hec gñant qdē: alterū aūt genus: 7 qd factum est: neqz femella: neqz masculus. ℂ Eti. 6. hysto. Sūt aūt 7 alia gña muriū multa circa quos eqdē nō parū versat qsitū. ℂ Adhuc quecūqz nō hñt eūdē actū: nō cōcidūt in spēz vnā: coit⁹ eni vnus act⁹: sz cōbinatione genita 7 casu: eodē nō pticipāt actu: etz illa possint nālissime gñare tale alteꝝ qle ipsa. hec ꝟo minime. vñ 2° de aia. Quecūqz ꝑfecta 7 nō orbata neqz spōtaneā neqz casualē hñt gñōnez facere: qd valēt tale alteꝝ: qle ipsa: vt aial qdē aial 7 plāta plātā. ℂ Eti. 8. meta. alteri⁹ mãe alter ē actus. Et Comē. 8. phy. qñ mā fuerit diuersa diuersificabit 7 for⁹. Et. 8. idē meta. In entib⁹ nālib⁹ qlibet forma hz māz ꝓpriā: sz diuersa 7 inappropriata est mā mēstrualis ex qua aial qd gñat 7 mā putrefacta. ℂ Rursus. oporteret si aliq̄ fierent sponte: spēqz eadē aliqd calidū determināns cōnāle: silr 7 virtus actiua. neutrū autē vi hoꝝ adesse cum calor ille sit celestis cēlo: ac putredialis: neqz agēs qd apparēs ꝑiale forme impressiuū. ℂ Adhuc qño cū nihil agat vltra suā spēm celuqz sit icorruptibile 7 eōe gñabit corruptibile appropriando. nō igit generata coitu 7 per se concidunt in speciem vnā.

F

Cap. 1.

T. 1. 36. in fine.

T. c. 34.

T. c. 6. Cō. 46. Cō. 11. in fine.

G

In oppositū qr si magis visa distare sunt eiusdē spēi 7 ea q min⁹: sz celi magis videntur iter se distātes qz gñatū ꝯbinatiōe 7 a ꝑseuano. qd ostēdit diuersitas orbis 7 stelle ac qlitatū efficacia cū cētrorūꝝ alietate: vt ostēdit lucidatoris dīa. 4. celi ꝟo oēs sunt idē spē. Cōmētator ꝑ ce. 7 mū. ℂ Amplius cū ars imitet nām sicut est in factis 7 dispōnib⁹ ztta 7: In entib⁹ nāe. 2° et meta. sz in illis idē spe fit ab itellu practico 7 casu vt ꝑciosi acqsitio. Sanitas 7 salus fit nā 7 arte. Posteri. etiā 2° exñs ipēi eiusdem vt denotant actus: silr igitur in entibus erit nature. Sunt itaqz eadē specie que coitu producta 7 sponte.

Collr ca. 3° tecom. 19. ecō 83 Collr. 1. c. 3. c. 9. Tex. c. 22.

H

Propter primū qdē sciēdū q genita cōbinatione vel coitu dicuntur que ꝑeter nām determinatā 7 agēs vniuersale puta celū: agēs etiā expetunt particulare vt hoiem. Is enim 7 sol hominē gñat. phy. 2°. Qui et ꝑter alia ꝑfectiora: ponit eniū vniuer salissimo idigere aiam in ipsi⁹ mām imediatios ifundēdo: cū solus itellus veniat ab his q foris. de ge. aialiū. Cū aūt genita spōte ꝑseuano que absqz agēte ꝑticulari ꝓducūtur. ℂ Quid aūt sit spēs tactū dīa. 65. dictū eni ibidē gen⁹ nō eē vnā qtādā nānū: sed circa ipsum latē multa. Equocationes eni latēt in eorqꝫ: qppe quedā sunt distātes nō per si vt canis aial 7 sydus: alie silitudinē iter se hñtes aliqnā: sic hō verus 7 pictus: nōnulle aūt ꝓxime gñe vel silitudine: ita vt in eo nō videant equocatiōes: cū tñ sint: ceu corp⁹ nālr loquēdo: equoce di de celesti 7 hō corruptibili: cū amboꝝ

T. c. 26.

2° ca. 3. in fine.

I

nō sit vna mā: ꝯueniūt tñ in genere logico: silitudine quidē vt magister scholarū ⁊ familie dr̄ equiuoce ꝓpriē: tamē hic siquidem harū doctor: illius ℣o dominus alter.

Dif. xxvi. — **Propter scdm** ℣o sciendū est. A. voluisse generata coitu ⁊ putrefactiōe eadem fore specie: ac vnūquodq; in spēm posse īdiuiduū dupliciter mō ꝯuenire. Sēsit nāq; in li° de diluuijs. ⁊ .15. apparet. Cap. 1. an medium. eius aīaliū. ꝙ post corruptionē spēi toti⁹ diluuio: pesse aut volūtate: stellaꝝ vigore ac itelligētie agētis possit spēs īndē ex elītis ꝓcreari ⁊ nō egeri femella nisi ꝑꝑ locatur sic matricē in gn̄ōne nō expetit nisi ꝑꝑ melius accidere vt embriōnē foueri ꝑfectius. Et qr rari⁹ inueniᵗ ꝑfectus gn̄ōnis locus in elītis: ꝑꝑ repētinas ipsoꝝ trāsmutationes: ꝓuisum qdem fuit de loco determinato: puta matrice: absq; tñ ipsa nihilominus cū locus repiret in elemētis ꝯtēperatus ꝑficieᵗ gn̄atio. Cui⁹ plurima iducit signa. qr videri⁹ ex putrefactiōe alicubi mures gn̄ari ⁊ demū per coitū multiplicari: silr pisces ⁊ hm̄. ¶ Eti. Serpētes in monumētis plus ex capillis mulieꝝ: maxie ob eoꝝ lōgitudinē cū hūiditate viscosa gn̄ari: ⁊ deinde coitu multiplicari mare ac famella ꝯstitutis. ¶ Adhuc. 15. aīaliū. Habui amicū q fec̄ scorpiones: q alios demū gn̄auerūt scorpiōes. Subdēs nō obesse aliquo esse mō ꝙ res gn̄ata ꝑ virtutē gn̄atiuā: qn̄ ēt possit aliter gn̄ari: qm̄ gn̄atio est in spēi ꝯseruationem: sꝫ femella circa idiuiduū extat. ¶ Testaᵗ itidē se credere quēdā castorē siue biuariū se fecisse in riuo ioceon dicto: cum sit pulpis. nimieq; a mari distāti: eā vt idē nō potuisset ad hūc ꝯuenire locū. ¶ Adhuc visuꝫ ē caput vnius aīalis vl̄ aliquo seu ipm totū in mr̄ice alterius gn̄ari. distātiū ēt abinuicē mole ac gestationis tpe: ceu hoīs ⁊ pecudis. Stelle. n. ⁊ ꝑpale que aricris hn̄t mōstruosa gn̄ari: similiq; pisciū: sic opposite opposita: ceu visuꝫ est alicubi lapides suscipere formas partiū humanaꝝ. Qđ fortasse sentitur tymei 1° vt inductū dr̄ia. 101. ¶ Cōmētator ℣o .8. phy. ꝯ istos pluribus vadit vijs. ponēs nihil idē specie casu gn̄ari ⁊ coitu. Prio qdē qr transferēs se ad hoīem magis ait: ꝙ tūc hō gn̄areᵗ ex nō semie hoīs: sicq; foret hō equiuoce cū eo q gn̄aᵗ⁹ ex semine. ¶ Qñq; eni mā fuerit diuersa ꝯuerfificabilᵗ ⁊ forma. ¶ Eti. Si māe ⁊ forme nō essent appropiate tūc qđlibet gn̄aretur ex quolibet: forētq; oino materie iā ociose ac superflue. ¶ Rursus. si hō ex terra vt mus gn̄areᵗ: tunc aut foret sēp aut in plurib⁹ vel paucioribꝰ. siqdeꝫ ꝑus sic hō nō gn̄areᵗ ab hoīe oino. si aūt 2m: tunc hō gn̄areᵗ ab homine raro ⁊ a casu. siqdē 3°: sic eadeꝫ spēs ꝓduceᵗ nā ⁊ casu: cū tñ sit oppositū. ¶ Palin. hoc dato tollerenᵗ cōparatio ⁊ respectus cause ad effectum: sicq; cessaret necessitatis natura. Subdit ēt ꝙ nulla spēs fit a casu: sed iueniᵗ aliqđ simile ei qđ fit a casu. Que aūt inueniunᵗ casu sunt mōstruosa: nō nālia. Diximus qdē ista ꝯ negātes id manifestū fore per se: sicut. A. q dicit possibile eē hoīem gn̄ari ex terra cū eius famositate: vt dā ēt. 2. meta. sꝫ ꝯuenientī⁹ in mr̄ice. Et h̄ sermo ab hoīe q dat se scie fatuus est valde. ¶ Ap. aūt vt amb. 3° videbiᵗ dicēdoꝝ mediā hoꝝ tenuit viā. Nō enim oīa possunt fieri casu sicut aīaliū ꝑfectiora: cum plura expetant in sui ꝓductionē ⁊ eē: vt visuꝫ dr̄ia. 36. Silr ēt vt tactū quedā semidiminuta ⁊ iperfecta silitermq; grium vt pisces: mures ⁊ talia ꝓnt vigore stellaꝝ ex mā putrefactibili ꝓduci: taliter vt vteq; veꝝ dicat pro pte. Quid aūt ex dicēdis peramplius apparebit. ¶ Quis enim fortassis diceret ꝙ vtraq; sint spe logica eadē: nō autē nāli: cū ille ꝯsideret intētiones quasdā cōlores. Js autē res ꝓpriores: ita vt sint eadē specie: equocatiōe tertia que vix fore videtur: nō aūt prima aut scḋa. Sed hic magis respōdeo ad hominem.

Cap. 1. p° princ. (K)

Dyi. Cō. metereoꝝ Cō. 46. p° medium. (L)

p° meta. tē. 31. — Cō. 15. — Dif. xx. (M)

Propter tertiū ℣o sciēdū ꝙ aīalia qdā gn̄ata ex putrefactiōe mox eiusdē extant spēi: quedā ℣o ꝯrīter transmutatione interueniente media. Nā quedā sunt quoꝝ gn̄atio est perfecta sicut ea in quoꝝ gn̄ōne agens aduenit particulare: aliq̄ ℣o iperfecta nō aliter q̄ꝫ ex putrefactione ꝓducta: neq; vnq̄ꝫ gn̄antia: vt anguille. hystoriaꝝ libr: lūbrici terrestres ⁊ hm̄. qdaꝫ ℣o media. Et hoꝝ nōnulla mox ꝓducta casu extāt eadē spe cū his que coitu: vt mures ⁊ serpētes: qdā ℣o nūq̄ꝫ efficiunᵗ eadē specie cū ꝓducētibus: ceu lendines a pediculis ꝓducte. Quedā ℣o sunt media fere in spēm ꝓducētis trāsmutatione redeūtia: sicut ranei ꝓducūt eni oua: ex qb⁹ fiūt ꝑmitus ranūculi oblōgi cū capite grādiori ⁊ cauda subtili admodū marsonū pisciculoꝝ. qđ ⁊ vermes ostēdūt syrici. vn̄ hysto. 5°. Fiūt qdē vocate psiche. i. papiliones ex cāpis. i. rugis i raffano ⁊ caule stātib⁹: q̄ ꝑmitus fiūt minores milio: deinceps parui fiūt vermes crescētes: deide in trib⁹ diebus ꝑue cāpe: deinde augmētate latitant ⁊ ꝑmutāt formā ⁊ vocanᵗ kirisalides: q̄ durā hn̄tes tunicā tacte: fiūt aūt vt araneales ⁊ folliculi figura: tpe ℣o multo interueniēte circūrūpiᵗ tunica ⁊ euolāt aīalia psiche dicta. Sic igiᵗ appet q̄uo per multa itermedia paulatī ex his q̄ minores milio rugalib⁹ fiūt psiche eadē: seu papiliones. ¶ Propter hui⁹ qdē veritatis idagationē ꝑmit⁹ tāganᵗ q̄mo: eē sic alioꝝ pluriū aīalis gn̄ari casu vl̄ es cū calo elītari putrefactibili ⁊ celesti for° siue imagine ex. 48. stellis q̄ñ particularium āīn gn̄ōnis talis determināte: vt serpēs: scorpio: vl̄ que hm̄: qđ dr̄ia expositū sufficienter. 101. Cōsequēter aūt ℣itas subiūgatur. ¶ Dico igiᵗ ꝙ genita ꝓpagatione ⁊ casu siue mox aut tādē ꝑacta: eiusdē sūt spēi ēt entis: qđ ostēdiᵗ: qr meta. 7°. Jn factis qdē a nā. q̄dā nāq; ⁊ illic eadem ⁊ ex spmate fiūt ⁊ sine spmate: h̄ aūt idētitas aut erit nālis aut gn̄atis aut spālis. nō ꝑ°: qr illa sunt nūo eadē: q̄rū mā vna q̄ntitate determiata dr̄ia 3ª. nō 2ª: qm̄ sic sermo inartificialis oino: cū oē ꝑcipās sensu sit aīal. spālis igiᵗ erit idētitas. Et iō Ap. vī h̄ sermone opinionē euellere vtrorūq;. Aui. qdem qñ dixit q̄dā ponentis vt visuꝫ: q̄cūq; fiūt coitu casu posse ꝓduci. Auer. ℣o qñ subiūxit eadē volētis nullaten⁹ i sicut ostēsuꝫ casualia ⁊ ꝓpagabilia spe vnitari. ¶ Eti. phl. q̄riᵗ to. ꝑꝑ qđ hm̄ qdē fiūt aīaliū nō soluꝫ ex seinuicē: sꝫ ⁊ a casu. alia qdem ex seinuicē solū: vt hō ⁊ equus: sic itaq; sentiᵗ q̄dā fieri a casu solū: alia copula tm̄: nōnulla ℣o vtroq; mō. ¶ Adhuc qñ cause aderūt sufficiētes idētitatis spēi: hm̄ q̄ꝫ erūt specie eadē: sꝫ talia reperiunᵗ i gn̄atis sponte cū his q̄ coitu: qr in illis est calm elītale ꝑparās māṁ: nō eni ē putrefactibile oino: dr̄ia. 101. silr ⁊ celeste illuminatiuū viuificū: aīatiuū: in eē ꝯtētiuum: ⁊ vis forme determiate vehemēs in ꝓducēdo. Ad qđ nō paꝝ opaᵗ locus cū sic est opeᵗ ira nā. phl. 10. vt loca ostēdunt cal'a tēperate: in qb⁹ gn̄ata nō raro sponte ꝑfectiora q̄ꝫ cōbinatiōe ꝓducta in locis his oppositis: vt ostēdūt q̄ vtrorūq; oīa cū illoruꝫ multitudine ad ꝓpagatā: ceu in his que sic sunt: q̄dā hoīum ꝑ se potentes intelligētie ꝯiūgi agētitermīnosq; iuenire medios demōstratiuos ⁊ oīa q̄sita sui igenij subtilitate: vt de Hip. ꝓfert Haly. q̄s ēt alij cū toto doctore queꝫ hn̄t instruendo ⁊ dearticulādo nūq̄ꝫ vel vix valēt suscipere. A. 5. de aīa. Potentie nāq; cōditionate circūstantijs diuersificanᵗ nō parū nūc ⁊ prius. ¶ Amp. quorū est eadē cōpositio figura ⁊ ꝓtractio sunt eiusdē spēi: nā cōpositio cū sequaᵗ cōplōnē oīs ferētia. 61. arguit illā: hec ℣o eādē formā vel aīam: cū sit ꝓpriū illius instrm. dr̄ia. 23. ea ℣o vt ostēsuꝫ spēꝫ causat. Similr Com. 2. ce. ⁊ mun. probat ꝙ si vna stella est rotūda ⁊ alia: ⁊ ideo q̄ sunt eiusdē figure ꝯclusit eiusdeꝫ fore spēi: inquiēs iā declaratū eē ꝙ figura est ex reb⁹ eētialib⁹ in corporib⁹ celestib⁹: q: sunt aīata: sicut eni vna stella est rotunda ⁊ alie: q: sunt eiusdē speciei. Eodeꝫ vtiq; mō erit in his vtrisq; figuratis cōpositio ⁊ ꝓtractio oino eadē. Et firmatur: qr i 3° el⁹ figure sunt ex q̄litatib⁹ associatis formis substātialib⁹ ꝑfectis: arguūt igiᵗ ipsas. ¶ Palin. Quoꝝ finis ⁊ act⁹ sunt idē ⁊ ipsa: cū omnia ordinenᵗ in finē: ⁊ actio ducat nos in formā ceu trāsmutatio i māṁ. dr̄ia. 13. sꝫ hi oino

(N) — 6. ca. 16. ⁊ l. b. 5°. ca. 21. p° ꝑn. — ca. 19. an medium. — (O) — 7. cō. 23.° — phle. 66. — (P) — phle. 12. — p° lecb. in ꝑbl. 2. 10. Cap. 7. & sue fines. — (Q) — Com. 59. in fine. — Cō. 67. & sue fines.

A

idē apparent: sunt itaq; spe eadē sponte genita ⁊ copula.

Propter quartū ꝺo. ad pmū dōm vt app a/ ruit: ꝙ lʒ sit alterūʒ genus ꝑ. ꝯtér tñ reddit idem speciē transmutatione superueniente plurima ⁊ tēpore. ℭ Aut dōm verificari ħ in gbusdā imperfectioꝛib⁹ vt enthomis: subdit'. n. talia. n. sunt enthomorū quedā. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ genus sumit' impropꝛie pro manerie ⁊ mō gnōnis diuersificate accidente aliqual'i ceu Parthi sic diuersificant' ⁊ Indi. vñ pꝛhemio meta. hoiūm genus arte ⁊ rōnibus viuit. ℭ Aut dōm eē plura murium genera coꝝ nomē extēdēdo: nā qdā sunt pui fului in arborib⁹ habitātes magis sic nechelle dicte: alij sub terra vt talpe. quidā sub aqs in ripis cū lōgiori musida pātagani appellati: nōnulli ꝗ̄ magni Pharaonis dicti cū pilis magnis asperis: ⁊ alij ēt habitāt in domib⁹: alterīqʒ in agris: quoꝝ aliq videnť iter se foꝛe spēi eiusdeʒ athome: reliq ꝺo differētes. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ sermo Ar. nō ꝺificat' in oib⁹ qꝛ nō possint gñareꝛ: sʒ in gbusdā vt tactū de enthomis imperfectioꝛib⁹. ℭ Ad aliō dōm: ꝙ lʒ mā videat' diuersa enteꝛ: vtute tñ reddunť eadē: pp q̄ opanť in ipsā vt ostensum: necessitas ēt foꝛme nō sumēda est a mā oino: vez magis a fine: cū reliqs cārū necitatē iponat: est nāqʒ cā cāruʒ. ℭ Ad aliud qd dōm visuʒ. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ lʒ celū sit icoꝛruptibile sm substāntiā: coꝛrūpiť tñ cōtinue sm situ: motū ⁊ lumē: qbus hec hʒ cāre. silr pp ipotētiā mãe nō potentis plene suscipere: ob eiꝰ distare a cōmodo diuino ħ īfima sunt ifirma ⁊ plena multi turbinis. Ar. de mūdo. ℭ Rōnē autē ex cōmēto suscepeā in pñt ꝫriā nō ꝯcederet. A. sic Cōmētatoꝛ testať. putauit nāqʒ Auicēna celestia gñe idē eē ⁊ spe diuersa: pp diuersitatē ptiū motuū suoꝝ ⁊ diffoꝛmitatē vt tactū cētroꝝ. Ad hoc ēt facit diuersus coꝝ act⁹: cū q̄dā sint cal'a effectiue: alia fridare sic. ⁊ humi. q̄dā masculina ⁊ alia feminina. ℭ Cōmē. aūt id tollit. d. stellas in rei veritate nō agē frigiditatē: sʒ calores silr's vnicuiqʒ elītoꝝ: qḋ manifestū est in luna in aliqb⁹ opantib⁹ manifeste. ℭ Sed dōm veri⁹ ꝙ lʒ nō sint formalr talia: sunt tñ effectiue hꝰ: sʒ tñ vl'r motu ⁊ luce calitatē iducūt oia. Debet ēt fieri cōparatio act⁹ fridicali illi vel alteri⁹ ad tēperatū iter elītra: q̄lis aer: vl' magis ad mixtū spatiuꝰ: vt corpus humanū. ℭ Adhuc aq̄ nō eēt sume frida cū terra ꝯstrat: aut caliditas aliquoꝝ eēt vt frigiditas hoꝝ. Et firmať: qꝛ sube apparēt coꝝ oino diuerse: vt lune ad plura. vñ 3° de ge. aialiū. Luna vꝫ cōicās ꝗrte substātia terre. Silr ēt sunt in ꝯtinuatiō aūt vt aialia ptibus in adinuicē ꝯtinuata. vñ fortassis melius ē dicere supioꝛa genere ꝯuenire: specieqʒ differre: ⁊ maxime q̄ in diuersis sunt spheris. Que aūt i vna eadē ceu q̄ in. 8. oia. Mouebať ꝺo in id vt tactuʒ cōmē. qꝛ oia supioꝛa sunt figure vnius: puta rotūde. Sʒ os foꝛte volet ēt alijs rotūdis aduersaʒ idētitatē specificā huic adaptare. Tū ēt qꝛ si essent gñe eadem: vt subdit ⁊ plura specie cōposita foꝛent ex mā ⁊ foꝛ° diuersis. ⁊ si ita eēnt gñabilia ⁊ coꝛruptibilia. eēnt ĝ ab aliquo. igiť essent illic coꝛpoꝛa ꝑoꝛa eis: qḋ impoīe oē. Qḋ ēt aliqs spe dicet dōo coꝛpoꝛa celestia mām hꝫ: lʒ aliā ⁊ alterā ꝗ̄ hanc subtā trāsmutationi: cū dicať p̈ ce. ⁊ mū. celū esse qādā singulariū ⁊ coꝝ que ex mā: qḋ verificať in celo tripl'r dicto. etiā celū totū appellādo vniuersum. 8° quoqʒ meta. distinguiť duplex mā: itellectualis. vʒ. ⁊ sensibilis. vñ Aū. Mul totiens ingt celestia nō hꝫe mām aut equoce hinc idē dici. Octauo ꝺo is ait meta. in fcis declaratū nāli eē ꝙ celū habet māʒ localē sine ad vbi: ⁊ tñ nō hʒ māʒ gñabilē ⁊ coꝛruptibilē. ⁊ iō videmus ꝙ celū nō cōponitur ex mā que est in po°: ⁊ foꝛ° q̄ est in actu: qḋ d'ctū est certaʒ distōne verificatū. De q̄ ⁊. 8. Ar. meta. in nālib⁹ sempiternis aut sbijs alia rō. Forsan. n. q̄dā nō hñt mām aut nō talē: sʒ solū sm locuʒ mobilē. ⁊. 12. eiusdē. oia hñt mām q̄cūqʒ trāsmutanť: sed ⁊ alia ⁊ sempiternoꝝ q̄cūqʒ nō gñabilia: mobilia ꝺo latione veꝝ nō gñabilē hñtiʒ vñ quo. veritas nāqʒ est ꝙ vna ē mā oium ꝯsiderata in se p̄ puationē ois formeꝛ: sʒ diuersificatur rōne. Sint igiť in hac mā hec icidēter ꝯsecutione sermonis dictateꝛ: ēt ꝯsiderationē non ꝓprius huius operis ꝯtēdaꝛ: de qbus traditū sufficiētēr in expōnibus proble. parte. 10.

B

Causa eius qḋ dcm̄ est in venis aliqd eē vi: tutis sanguinis gñatiue dubitať an digestio cōis fiat in venis. Et vꝫ ꝙ sic p Gal'. in plerisqʒ locis exprimētē 2^am^ distōnē fieri i venis. ℭ Eti. ḋ re. sa. Audire opꝫ digestiuā ⱱtutē nō eā q̄ in vētre: solū aūt venis vel sʒ epar: sed ⁊ sm vnāquāqʒ pticulā. Et. A. asserētē in eis pfici 3^am^ digōnē. 4^am^ ꝺo i singulis mēbris. Et fulciť: qꝛ p̄ pnostico. Ostēdi in libꝛo de spmate ꝙ san. vꝫ multotiens in venis: ex qbus nutriť hō: ꝯtīcedere ⁊ recipe aliquā immutationem ad gnōneʒ spmatis: ꝺ aūt digōne pficiť. ℭ Adhuc de somno ⁊ vigi. de foris igrediente alimento isusceptiua loca fit, eua poꝛatio ad venas. ibi ꝺo pmutatū i sanguine ꝺriť ⁊ vadit ad pmū: puta coꝛ. hec aūt ꝯuersio non fit nisi per digōnem. ℭ Rursus. Cuius est supfluitas cōloꝛei⁹ est ⁊ iuuamentuʒ cōeꝛ: sʒ talis ē q̄ venaꝝ. vñ ḋ accid 6°. Digōnis supfluitas venaꝝ est triplex: quaꝝ vna chole'rubee feces. 2° cholere nigre. 3° ꝺo est aquitas. ⁊ p̄ dꝛ de re. sa. arteriaꝝ ⁊ venaꝝ supfluitas est q̄le serū in coagulo lacte. ℭ Amp̄. digō est q̄daʒ pfectio cū sit cōpletio a ꝓprio ⁊ nāli caloꝛe. dīa. 50. sʒ ħ daťur in venis: qꝛ loc⁹ san. sunt vene: de somno ⁊ vigi. Locus aūt hʒ ⱱtuteʒ saluatiuā: appꝫ 4° phy. vꝫ eni pn^m^ esse gñationis: ceu pꝫ Poꝛphyri⁹. vñ quārū nā dat de foꝛ° ⁊ ḋ loco ꝯtīte illā. 4° ce ⁊ mū. ℭ Iꝺideʒ. qḋ pōt plus poterit ⁊ minus: sʒ vene pñt sanguinem gñare: qḋ plus vꝫ ꝗ̄ simpl'r digerere. hoc eñi immutare: illud ꝺo iformare. vñ dcm̄ fuit in venis venientib⁹ ad stōchū ⁊ reliq̄. Oriunť etiā a coꝛde in quo digōnis solū est radix ⁊ pfectio ceu ⁊ alioꝝ actuū. dīa 38. ℭ Eti. ꝗ̄maxie sīa trāsit p venas cū sanguie: vt suppleat illi⁹ defectū qñ membꝛa carent alimento. Est nāqʒ semidigestū aliquod nutrimentū. Id aūt opoꝛtet perfici digestione qḋ non videtur nisi venarum cum non reuertatur deinceps in epar. Cōmunis itaqʒ digestio erit in venis.

In oppositū cōiť sut medici ⁊ Auer. ꝓpꝛie tres tñ ponentes digōnes: ventris, epatis ⁊ mēbꝛoꝝ. ℭ Amp̄. vnī⁹ mēbꝛi vnic⁹ est act⁹ Haly. certus saltē ⁊ pncipalis: vñ ħ expetiť cū pcedat ab eē qḋ ē vni cū p vnā foꝛmā cuiuslqʒ: sed venaruʒ actus est seruire epati deferendo. vnde de partibus 3°. Eius qḋ in coꝛpus distribuitur totū vene causa. ℭ Rursus. Digestio ⁊ maxie cōis fit per calm ⁊ humidū: sed vene frigide sunt ⁊ sicce: cuʒ sint neruose. Igitur vene digōnem non operabuntur cōem.

Propter primū qdem sciēdū ꝙ qd sit vena: quidue digestio ⁊ ⁊ quot diciť modis dīntijs ostēsum est. 47. ⁊. 50. Est aūt digō cōis que oꝛdinať pncipal'r in finē ꝓpꝛij digerētis. ꝯsīr ꝺo in ois partis alitionē. qualis que vētris ⁊ epatis: he nāqʒ ptes laboꝛāt pro oi coꝛpoꝛe lʒ directiue tñ pp scipsā: vt de mod bus appet liqdis: ꝓpꝛia qdē est quā vnāqueqʒ hʒ particularis in quā liqdē oꝛdinanť cōes aut immediatius i vt q̄ epatis vel mediate sic illa q̄ vētris: sole aūt he sufficiūt in aialibus pfectioꝛib⁹ ēt trāsmutare alimētum in ptes: neqʒ absqʒ vna eaꝝ valet pficit: vt ostēdūt passiōes hydꝛopicales maxime: vna enim digestionum aliam coꝛrigere non valet.

Propter scdm qdē sciēdū. A. sensisse quattuoꝛ foꝛe digōnes etiā cōes. iquiēs pꝛimo p°. Debes scire ꝙ sanguis ⁊ qḋ cū eo labiť tertiam hʒ digōnē in venis: ⁊ qñ in mēbꝛa diuidiť ⁊ vnūqḋqʒ recipit suum nutrimentū hʒ quartā. ℭ Sʒ huic ꝯtinʒ sentitur 3° coll'ʒ aperte. ita mihi melius videtur vt non ponatur 3° in venis digestio sicut posuit hō queʒ tu scis: ꝺ ꝙ sanguis in eis nō trāsit ad aliā foꝛmā: sicut fit in vētre: epate ⁊ alijs mēbꝛis. Gal. ꝺo scdam digestionē in locis ꝗ̄ multis ascri/

I bit epatis: venap in qbusdã sonat venis attribuere ipsam tñ. Quid aũt de his monstrabitur ɔsequenter ex dicendis.

Propter tertiũ qđ ẽ ostendendũ ꝫ ꝑus ꝙ nulla digestio põt simplr̃ i venis de se cõis perfici. Scđo aũt qualr̃ sit audiẽdus sermo Ga. ostẽdet̃: ⁊ ex hoc actus venap appebit in ampli⁹. ¶ Propter ꝑmum huius sciẽdũ ꝙ digestio cõis 2ª fit in epate: vt sentiũt medici oẽs ⁊ non in venis directe. vñ partium 3⁹. Epar est digõnis gr̃a. Qđ ostẽdit̃: qm̃ ad digõnẽ ⁊ ꝑcipue cõem. 5. aut. 6. videnť experi. Vnũ qdẽ vt adsit organũ digestiuũ concauitatem hñs: in quo cõprehendať ⁊ qescat digerendũ: digestio eni ꝑficiť quiete. diia. 61. Cui etiã vtus sit innata q̃litatib⁹ vtens amplius: calliditate ⁊ humiditate: ac obm determinatũ in eo qđ opereť qđ ⁊ essentialr̃ ꝫm medicũ ipsa trãsformať. Et supfluitas determiate imutatiõe exter hui⁹. Cũ h̄ etiã ꝫm ptes nutriať imediatius eo qđ digestum in ipso: ceu hec venter hꝫ. Cõcauũ nãqꝫ est organũ in quo quiescẽs alimẽtũ: vt obiectum determinatum virtute quidẽ sibi indita ⁊ coadiuuãtib⁹ nõ paucis: vt tactũ digeritur ac essentialr̃ trãsmutatur. Sentiunt ẽt oẽs ex puriori parte chili digõne ipsius facti: tunicã eius intrinsecã saltẽ nutriri. diia. 53. hꝫ etiã superfluitatẽ que ꝑ intestinoꝝ egrediť viã. ¶ Que etiã reperiunť in digõne mẽbroꝝ 3ª. sunt eni illic ptes cõcauitates hñtes ⁊ poros in qb⁹ qescens alimẽtũ: iã elaboratũ digõne duplici: denuo ipsaꝝ virtute rubeũ precxistens in albedinẽ ptransit transmutatum vt sile corpori reddať: habetqꝫ supflua vt cerebri mucosa: spmatis: sudorẽ: sorditiem: pilũ: vnguem: ⁊ occultam a medicis absqꝫ noie dictã trãspirationem. Ex eo aũt qđ sic digeritur: cõfitentur oẽs corpus imediatius nutriri. ¶ Que vtiqꝫ nõ minus est in epate repire. Ipm nãqꝫ est organum cõcauitates hñs ⁊ scissuras in quo chilus residẽs: velut obm distinctũ: meseraicis delatũ vtute ipi⁹ substãtia ⁊ colore in sanguinẽ realiter trãsmutatũ ɔuertiť. Substãtia eni epatis est ꝑpinqua nãe sanguinis: de iuuamẽtis 5⁹ vnde ꝑdictuꝫ est: epar creatũ est rubeũ: vt sanguinis eẽt ɔueniens gñõni: velut mãme ⁊ testes albi ꝑducti sunt: vt sperma ⁊ lac pcreareť vt tailia: hꝫ ẽt sicut tactũ supfluitatẽ crinam: vt cholaꝫ ⁊ meliam ⁊ aquosum vrine: nutriť ⁊ sanguie. In hoc eniꝫ facere dꝫ opationẽ. ꝑ p⁹: de quo tactũ diia. 33. ¶ In venis aũt nulla vel paucissima reperiunť istoꝝ: nõ. n. lꝫ habeãt cõcauitatẽ in ea ɔtẽtũ quietať: sed potius in delationem pducitur: ita eni dicte sunt epati fuire: neqꝫ virt⁹ eis inest trãsmutandi: q đ suba ipsaꝝ ⁊ cõplexio denotant. Haud aliud habet obiectũ q̃ꝫ epatis digõ: sanguinẽ. vꝫ. Neqꝫ ipsum essentialr̃ trãsformãt: imo sub nũ cõtinue magis in eis remanet sanguinis. vñ alimẽtoꝝ 3⁹. Digestio q̃ in epate ⁊ venis sanguificatio. Neqꝫ adhuc nutriunť eoꝝ: vep magis hũiditate dealbata: cũ sint ptes spermatice. Haud ẽt aliq̃ venarũ digestionis supfluitas assignať ipsaꝝ: ita ꝙ. A. ꝑtrẽs tertiaꝫ digõnẽ cõem in venis nõ eideꝫ supfluitatem appropriauit: sed ɔfundit cũ ea que digõnis tertie vel q̃rte apud ipm inquiens. Duarũ digõnũ superfluitates remanẽtiũ per resolutionẽ ⁊ reliqua. ¶ Amplius vniqđqꝫ qđ generat aliqd gnõne: saltẽ vt h̄ vniuoca ɔsiǩe gñato existit: ꝑncipalia eniꝫ ɔtestanť ossis ⁊ cꝫ. Epar aũt ꝑportionať sanguini: cum sit sanguis ɔgelatus: gñatũ ex sanguine mẽstruo: rhecolice 3⁹ dictũ aũt est colorẽ ru. hñs q̃lis q sanguis. Quãtitas ẽt ipsius q̃ꝫ grãdis ⁊ organiꝫatio mirabilis id ostẽdit: quoꝝ fere nullũ incritit vene. Nõ itaqꝫ in venis cõis fit digõ: lꝫ in epate h̄ tñ. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ sciẽdũ ꝙ vene sunt duplices. q̃dã eni sũt cadẽtes in epatis ɔstructionẽ: alie ꝟo ex ipm. Que aũt ꝑme subtiliores extãt q̃ꝫ scđe reliq̃: vt vtus epatis ei qđ digeriť imediati⁹ possꝫ occurreť. vñ iuuamẽtoꝝ 5⁹. Corp⁹ epatis ꝑᵐ istoꝝ gñantiũ sanguinẽ: q̃ꝫto magis cib⁹ fuerit ꝑpinqu⁹ ei: tãto veloci⁹ i suã alterabit nãm: ac meli⁹ recipe faciet sang. spẽꝫ: ⁊ iõ tele venaꝝ in epate sunt tenuiores telis venaꝝ residui corporis: ⁊ q isti continẽt qđ digeriť imediate i seipsis epatis vigore: velut lebes pulmẽtũ decoquẽdũ: lꝫ act⁹ decoctiõis attribuiť nõ igni vere ɔcoquẽti: lꝫ lebeti multotiẽs. Itaqꝫ ⁊ digõ plerũqꝫ nõ epati ꝑncipali organo: sed instro ɔtẽnuo. Ille aũt vene q̃ ex epatis existunt subam magis sunt ab huius actu remote: telasqꝫ habuerũt grossiores: eoqꝫ sunt remote a suba gñante sanguinẽ. In virtute tñ epatis sentiť dib⁹ venis inee aliquã vtutẽ san. gñatiuã vt ꝑtactũ inee: ⁊ maxie istaꝝ meseraicis. vñ 3⁹. 14. Epar est mẽbrũ qđ gñat sanguinẽ: q̃ꝫuis meseraice ɔuertãt quãdoqꝫ chilũ ad sanguinẽ ɔuersione aliq̃: ꝑp id qđ in eis ẽ de virtute epatis. Sic igiť meseraice vñt ꝑparare digõnẽ epatis: ceu masticatio facta in ore habilitat ⁊ disponit ad ventris digõnẽ. de ptib⁹ 2⁹. Diuisio. n. alimẽti in modica facilẽ exhibet cal'o opõnẽ: ceu ⁊ vasa spmatis ꝫm Ap. deã inuoluta cooperanť ad digõnẽ testiuꝫ ꝫm alios. diia. 35. Vene itaqꝫ delatrices reliq̃ sanguinẽ in ptes magis disponẽt ad digõnẽ tertiã: q̃ꝫ aliqd supaddãt scđe: ⁊ maxie ꝟsus earum ipsaꝝ extremã. Qđ fortasse sensit. A. tertiã digõnẽ ẽt cõeꝫ ponẽs in eis. Qđ eni digeriť in his priꝫ obtinet formã humoris ⁊ ꝫm aliqd hũiditatis: ecũ fit in via. Qđ idicat febris ethica ⁊ putrida ꝫm tale q̃nqꝫ facta. diia. 93. Vel fortassis A. mouet id qđ cũ sanguie labiť ꝑ venas: vt tactũ: puta flã qđ loco sanguis in ipꝫ ɔuersuꝫ stare poniť: qđ qdẽ vĩ oportere nõ alibi q̃ꝫ in ipsis ad cũ ɔuerti. Sꝫ dicã id vt vtute cõtigere epatis ⁊ nõ venaꝝ. Aut tertiã hãc forte põlt digõnẽ cõem modũ obseruãs suũ: vtpote aliorum semper ampliare sermones cum eorum recitatione distorta. Sic igiť digestio soluꝫ fit in epate principaliter ⁊ ipsius gratia in venis: per se autem efficienter nullatenus.

Propter quartũ ꝟo. ad ꝑᵐ Ga. ⁊. A. visum quid dõm. ¶ Ad aliud ꝟo dõm Gal. ꝙ illic idẽ q̃ Theutonẽ loqtur: vñ vt ipsi cõcludat suscipit nũerũ digõnũ: q̃ircũqꝫ fuerit opinatũ cũ semp in ipm eať. Eteni cũ sit debilis cõpaginis ceu san. coagulatus sui suba ⁊ colore sanguinẽ tingit: ẽt ac si aliqd ei⁹ admisceret ei: ceu spongis q̃si tinctura ificit ꝑ ipsaꝫ liquorẽ transeũtẽ: cũ h̄ ꝙ in epate vtus est imutatiua ⁊ sanguifica. Qđ aũt tale nõ potuit in se liquorẽ cõtinere subtilẽ: ⁊ iõ in ipso fuerũt venule subtilissime plures dispite: vt ɔtact⁹ interueniret imediat⁹: fereti qbus ɔtinereť chilus. Nã. n. h̄ velut in aliis igeniata excessuꝫ coegit. ¶ Ad ɔfirmationẽ dõꝫ ꝙ illa ẽ series trãslatiõis arabice: q̃ vĩr nõ raro distorta reperiť ⁊ mẽdosa: qđ ⁊ sic imediate a greco deduxi. Ostendi aũt in his q̃ de spmate ꝙ in tunicis vasoꝝ a qbus nutriunť testes multotiẽs appet trãsmutatus iã san. ad spmatis generationẽ: neqꝫ. n. ipsas vasoꝝ tunicas ab alio aliquo ɔueniẽs est nutriri. Appet itaqꝫ ex hac serie ꝙ nõ fiat in venis: de qbus sermo: digestio: verũ de 3ª q̃ mẽbroꝝ: vñ testiculi nutriunť. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ aquositas vrinalis ẽ supfluitas digestionis venaꝝ: put sunt in epate: vtuteqꝫ ipsius: vt expositũ facta: q̃ interdũ digõ venaꝝ dũ vrina enim cũ ceteris hu. in epate gñať. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ locus hꝫ vtuteꝫ saluatiuã ⁊ eẽ datiuaꝫ: nõ sic a se mãliter vt est ex̃ma superficies cõtinẽtis: verũ formalr̃ magis qđ recipit ab orbe ꝫm talẽ aspectũ vel ꝑportionẽ aut alterũ: ita ⁊ vene lꝫ sanguificandi: ꝫ collocent mãliter: formaliter tñ ⁊ virtute relocať ab epate. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ illud qđ ineẽ venis vĩ de ꝑmutatione versus sanguinẽ: nõ est ipsarũ ꝑpriũ ẽt meseraicarum: verũ eis vt visum ab epate accõmodatũ: vbi auteꝫ vnũ ꝑp alterũ vtrobiqꝫ vnũ. nã nãqꝫ ipsarũ ẽ deferre ꝑpria sunt enim vt riuuli qdã. de ptibus 3⁹ tubintulit ẽt aliquid diminutiõis. vꝫ. notã. ¶ Dõm ẽt ꝙ lꝫ vene oriunť a corde: in quo ꝑri⁹ digõ ꝑficiť sanguinis ⁊ spũs: nõ tñ in eis digestio efficiť: lꝫ potius delatio vt inductũ ab Ar. ¶ Ad aliũ etiã qd dõm appuit: si. n. vene trãsducũt ista in sanguinẽ aliqualiter id ex virtute ɔtingit epatis ⁊ non venarum.

Margin notes: Cap. 2. in medio. — Cap. 3. circa princi. — Doct. 4. cap. 2. ꝑ principiũ. — Ca. 10. de sue fine. — ꝑ⁹ ꝑmi do ctri. 3. ca. 2. — Cap. 34. ꝑ⁹ meᵐ. 2 li⁹ 4⁹ ca⁹ 1⁹ ꝑ⁹ meᵐ — Cap. 3. in medio. — Cap. . . Tractat. pri. — Cap. 3. in medio.

A

Quoniā dictū est antea q̄ p̄l'm inuentum in stomacho: aut genitū ex humoribus in ipso ē flegma: qḋ tādē vlteriori digōne in sanguinē pōt cōuerti. hesitat' an digō subsequēs p̄cedētē valeat corrigē. Et vr̄ q̄ hic ēt sic. Rursus. Sicut se h̄z mēbrū ad mēbrū: taliter se hēbit act⁹ ad actū: cū ex eisdē p̄cedētib; mēbrū vnū pōt aliud corrigē ⁊ 9tēperare: vt cerebrū cor positum in eius opp^m. dr̄ia. 25. ¶ Adhuc si epar mēbrū debile cordis respectu. 7. d̄ inge. pōt cōtraopari ei calitatē illius remittēdo: multo amplius epar forte resolōnē vētris ei⁹ actui: puta digōni poterit obstare: ip̄amq; p̄fecti⁹ deducere vt canon firmat dialecticus. Illud aūt valet i techni. ¶ Et fulcit'. q: epar ca'm ⁊ hūidū nā: quo digō p̄fici' ois: ita vt digō vētris lapsi nāl'r in frigiditatē ⁊ siccitatem cōtēperet' ac roboret' idc. ¶ Palin. qñ plura ordinant' i aliquē actū: fortiora p̄nt emēdare ac supplere debilioꝝ defectū. Sic āt p̄nt se h̄re epar ⁊ mēbra digestiōis ad vētrē: cū vnū fuerit amplius vtcūq; lapsum ad friditatē ⁊ siccitatē: reliquū ꝟo ad calitatē ⁊ humiditatē. ¶ Eti. Agēs debile plus pōt sup m̄am dispositam: q̄z forte sup eam que indisposita: cū oē agēs materiei expetat dispōnem. S; venter suscipit qḋ rude atq; indispositū: epar ꝟo membraq; maxime quod dispositū: poterit ergo digestio consequens precedentem corrigere.

Caþ. 13. p⁹ medium.

Li 2. tr ac. de corde. tc. c. 2.

B

Oppositū ꝟo huius vr̄ sentire simpl'r Gal. afoꝛ. ⁊ alimento scd̄is. 6° eni; de accidēti vult q̄ opatio tripl'r digōnis lesa: in ventre: in epate ac mēbris: tribus sil'r ledat' modis: p̄mutatione. v;. debilitate ac corruptione: qḋ crisiū. p̄. ēt indicat': ac in locis q̄z mltis. vn̄ de re. sa. 4°. Panē qdē deficiēter assatū: aut carnē vel legumē iperfecte decoctū: impol'e in vētre digeri benigne. Ratione ꝟo eādē h̄nt que h̄m vētrē elaborata praue ad scd̄a; que in venis digōnē: quā ex p̄n° male cōstructa cibaria ad eā q̄ in vētre. ac que h̄m venas nō recte digesta eādem h̄nt rōnē ad eā que in carne: quā habuerūt cibaria qdē ad illā que in vētre. Ex ipso aūt reddita ad eā q̄ in venis: nec igit' diligēter exteriora vēter digerit: aut vene illa q̄ ex ventre: neq; carnes q̄ ex venis: qñ nō h̄n fuerint elaborata. Unde. Isaac de vrinis. Dū cib⁹ in stōcho ⁊ epate non fuerit excoctus ⁊ digestus: ipossibile fit vt digerat' in mēbris ⁊ corū assimilet' subē. Simil'r si cibus fuerit imperfecte digestus in stōcho: crudus p̄ueniens ad epar: nō ide recipit coctiōe; neq; in perfectū mutat⁹ sanguinē: s; remanet clarus roseus ⁊ crudus: ita vt p̄ueniens nō poterit in eis digeri: nec i ip̄aꝝ subē assimilari. Qḋ ⁊ idicat' p̄ 3ª. ita nutrimēto mlto ⁊ superfluo. l; accidat vt digerat' in stomacho: raro tñ digerit' in venis: imo in ip̄is remanet crudus ⁊ extēdit ip̄as ⁊ sciduntur quādoq;: ⁊ tertio. 14. Debilitas causat' epatis: cū stomachus mādat ad ip̄u; chilū nō bone digōnis: imo digōnis debilis aut corrupti. Et vt ad vnū nūdū percepi que; opp^m huius sentiētē. ¶ Rursus. Ois cā primaria plus est influēs sup suū cātum: q̄z cā vl'is: scd̄o de causis: s; digō vētris ē p⁹ re^a eius q̄ epatis ac mēbroꝝ: ⁊ illa q̄ epatis horu; relōne: plura eni; indigent stōchi digōne q̄z epatis: ⁊ hui⁹ q̄z mēbroꝝ. ¶ Itidē. in eēntial'r ordinatis ablato p̄oꝛe auferr' posteri⁹ ⁊ nō eēꝰ: vt eodē app; de causis: s; digestiōes h̄ trees videnf' essential'r stabilite: vt vna sit sub alia ordinate cōcēta. Ordinātur nāq; oēs tandē in deperditi restaurationē. ¶ Adhuc. si deficit agēs fortius: multo ampli⁹ ⁊ debilius: sed venter deficit vt supponat' qui digerit nō solū caliditate ⁊ hūiditate q̄dā eidē iserta subē: verū ēt pp partes illi caliditatem cū humiditate p̄stātes q̄z plurimā: vt ea etū. Sil'r epar cū sit membrū p̄ncipale ca. ⁊ hu. alijs fere oibus p̄fectius p̄tibus participabit digestione perfectiori. nō igit' digestio 9ñs antecedentem poterit corrigere.

Coll'r cō. afoꝛ. 17. et cō. afo. 35.

Ca. 6. fi. ⁊. c. 9.

Capi. 1.

Coll'r ca. 31. ⁊ 13. ꝟ. sus finem.

C

Parti. 1. iuxta finē.

Doct° 3ª

Caþ. 7. ꝟ. sus fine;.

Tra. 2. ca. 1. in me°.

D

Propter primū qdē sciendu; q̄ esse digōnis visu; est ante omne: ⁊ qd nutritionis. dr̄ia. 30. ⁊. 56. Corrigere aūt intelligo nō solū qñ vna digestio alteri suffragat' in modicum: verum cum vna perfectius alterā corrigat vel emēdet: velut quādo corpus egrotans in pristinam reducitur naturam.

E

Propter scd̄m ꝟo sciendum q̄ corpus in quo apparuit cōius sentiūt q̄ digestio subsequens precuntem non valeat corrigere. Fortassis ad corpora sufficienter sana vel ad plurimum se transferētes contingentia: iuxta inductum. A. raro tamē digeritur: de quo amplius monstrabitur ex dicendis.

14. terti tra. 2. caþ. p° in me°.

Propter tertiū q̄ppe sciēdū q̄ corpus i quo tales attēdunt' digestiōes aut erit sufficienter sanū vel lapsum seu discrasiatū. Q; si p̄mū dico nullatenus posterā digestionē satis parib⁹ ceteris anteriorē corrigere. Si eni; p̄me deficiēter adsit digestionis actus q amplius alterat ad scd̄am: vt masticatio ad p̄ma;: nihil poterit digestio sequēs in prioris correctionē: qḋ idicant amplius iducta 2°. Siqdē lapsu; corpus extiterit aut vniformiter seu p̄portionabil'r declinat in aliquā octo cōplexionū distēperatarū: aut dr̄nter ⁊ cū iproportiōe. Qḋ ⁊ si p̄imitus tūc huius lapsus vel erit pauc⁹ ab eius tpamēto excedēs: aut mult⁹: q̄ si modic⁹ ⁊ maxie ꝟius q̄litates q̄ nō sunt p̄p'ie in digōne mēbri sufficiēter p̄cedētis: p̄pe ꝟo digestiue 9ṫtis: puta si vēter digerēs d; esse cal's in medio p̄mi gradus vel tal'r ⁊ epar in p̄n° scd̄i: tūc si vēter q; fuerit calidus in p̄n° p̄mi gradus ⁊ epar in medio scd̄i: poterit vtriq; digō epatis eā q̄ ventris corrigere. Tū q: quātū venter subsistit in caliditate: ea tātū epar vigorat'. Tum ēt qñ cū hui⁹ modico epatis excessu vis digōnis ip̄i⁹ saluat' sanguifica. Tum q: vēter in modicū lapsus digestionē nō ifirmat: ita vt dispositū ei non attribuat' aliquā ir: qḋ ⁊ rōnes p̄suadēt priores. Si aūt lapsus fuerit q̄z plurim⁹: tūc dico posterā digōnē nequaq̄z precedentem posse corrigere: verum potius p̄cedentē corrūpere 9ṫtē: vt iductū p. A. puta si vēter fuerit calidus in māsiōe prioris gradus p̄mi: ⁊ epar calidū in tertio intēse. Sui nāq; caliditate multa cū siccitate: non poterit epar sufficienter vigere virtute sanguifica: cu; excedens satis discrasiā tādē actū p̄p'ie corrūpat virtutis. ¶ Adhuc epar calius adeo modicā calitatem ad se trahit vētris: sicut maior flāma minoꝛē: ita vt venter quātūcūq; subiaceat epati: depaupat⁹ cal'o digerere poterit minime. Sicq; prauissime p̄parabit epati chilū generans crudum ⁊ corruptū: quem nēpe epar calidius attrahet ēt ante t̄ps: vt inde opilacio ⁊ debilitas: sicut tactū: epatis cōsurgat: vnde plurimos taliu; est videre hydropē: scabiē: leprā: ⁊ h̄ defedatiōes icurrere. Talia eni sunt discrasiata: vt oppositōe in vnā nequeant concidere armoniā: potius eni icitāt i furiam q̄z se corrigant: qḋ ⁊ 2° iridē p̄suadent iducta. Q; si corpus fuerit difformiter siue iproportionabil'r lapsum: ceu si vna partium ip̄ius declinet in aliquā cōpl'one siue nature similē: aut aduersam vltra id qḋ ip̄ius est cōpl'onis: ⁊ alia huius in opp^m. tūc nāq; duplex ē lapsus. Tū qm̄ declinat ab ip̄ius opposito. Tū ēt q: nō 9similifcat ⁊ 9cidit cū alia partiū in vnā quādā cōcidens nām: velut vt cum cor sit frigidū vel sume calidū: ⁊ cerebrū calidu; vel frigidissimum ac epar siccius: aut epar fridū ⁊c̄. in techni. ⁊. 6. d̄ re. sa. tūc huius ceu dcm̄ prius aut erit lapsus modicus: ⁊ sic poterit vtriq; corrigi: puta qñ epar fuerit calidum ⁊ hu. in p̄ncipio secūdi gradus: aut parū amplius: vēterq; frigidus ⁊ sicc⁹ in opposito. Epar eni tātū potēs sui caliditate ⁊ hūiditate digestiuis intensis: quātū vēter caliditate ⁊ sic. submissus correctione; inducet: cū in his cōpl'onib⁹ virtus saluet' ad huc chilificatiua ⁊ sanguifica: ⁊ p̄p'ie quando vēter fuerit p̄uus: ⁊ cui cibi paꝝ debet' ⁊ sepe. i techni. dilectusq; ab epate: ac ip̄m sufficiēter magnū. Qḋ ⁊ his iā p̄suasu; non modicū. Q; si lapsus fuerit grādis: ceu si epar ca. ⁊ sic. i 3° gradu. vēter ꝟo frigidus ⁊ siccus vel hūidus in eodē vel ma.

F

G

H

L 1°. 5 te. cō. 56. circa fi.

L 1. 3. tec. cō. 30.

J

glo opposite bñtib⁹: digō sequēs pcedētē nō corriget:imo corrūpet. Econtra potius se habebit vt pbatū. 2. Cū in his sic cōplonib⁹ aduersis ac excedētib⁹ vires nō saluent̄ sufficienter mēbroꝝ imutatiue. Qđ aūt dcm̄ est de digōne ventris ꝛ epatis:silr audiat̄ de ea q̄ mēbroꝝ ac de medijs cōplonib⁹ iter hec mēbroꝝ extrema mediocriter indicāduz.

Propter quartū ꝟo dōm:ꝙ iducta suis vijs pcedūt:logica eniꝫ sunt al/ trinsecus aliqd veritatis concludentia. Flegma nāqꝫ natuꝫ in ventre aut delatū si non fuerit corruptum: est mā in sanguinē apta vlteriori conuerti digōne:nam digestio nō peccauit ventris circa ipm oino: ꝛ pprie quādo peccatū fuerit vt visum ex pte cibi. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ mēbruꝫ corrigit mēbrūꝫ: ꝛ act⁹ actū: q̄ñ nō fuerit excessus in nā vitiatus: adeo vt act⁹ destruat̄ virtutis. ℭ Ad aliud similr apparet p hui⁹. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ nō q̄libet dispō sufficit digōni epatis ꝛ mēbroꝝ:sed debita ꝛ coꝝ actionib⁹ pportionata qđ deficit sic visuꝫ nō raro. ℭ Ad auctoritates qdē alteri⁹ partis visuꝫ ēt qd dōꝫ. ℭ Ad alia duo dōꝫ: ꝙ digō pcedēs nō deficit oino: sꝫ disponere adhuc valet epati ac mēbris. Cū ēt vlis p⁹: lꝫ amplius influat vl'r ac extēsiue: nō tñ intensiue ac pticulariter vt scōaria: qđ actioni attinet in ampli⁹. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ vēter opat̄ circa māꝫ rudē ꝛ idispositā: valde: nō aūt sic alia. ℭ Differentia. XXX.

Quod solus sanguis non nutriat vi auctoritate fere omniuꝫ medicorū. ℭ Amp. 7° de iuuamētis. Generaliter nihil est in corpe simplex purū: sꝫ oia mēbra cōicāt in materijs: ꝛ oēa materie iueniuntur in oibus mēbris. mãe ꝟo sunt hu. nutriētur itaqꝫ ex oibus: cū nutrimētū fiat a simili. ℭ Rursus. de hūana natura. ꝛ elemētorū 1°. Alij hu. tres reperiūtur in sanguine: vt etiā apparet in flomijs hos autem non est frustra ponere. ℭ Adhuc. cū alimētū trāsmutet tandem alitum: ꝛ si solus san. nutriret oia mēbra in suis naturis: formis ꝛ ṽtutib⁹ ꝛ alijs dispōnib⁹ ꝯūtib⁹ forent silia. Sꝫ h̄ est falsum: cū grandis coꝝ appeat diuersitas. ℭ Itidem. nutritio est assilatio ei⁹ qđ nutrit ei qđ nutrit̄. p nāliū. Cū aūt mēbroꝝ q̄dā sint cholica: q̄dā melica ꝛ flatica: oportuit in eorū nutrimento determinatos fore hu. ea pter sanguinē nutriētes. ℭ Palin. Stōchi pellicula interior vt cōiter sentiūt dia. 53. ex massa nutrit̄ imediate chilosa: q̄ nōdū in sang^m trāsiuit: igr̄ nō vꝫ solus sanguis nutrire: ꝛ p ꝯñs neqꝫ embrionem constituit.

In oppositū Ap. in plerisqꝫ locis dicens sanguinem solū nutrire aut per se aut simpliciter imediate: seu tm̄. Et Auer. cū qbusdā medicis dia 33. ℭ Amp. de pprietate boni hu. est vt solus vel cum alio nutriat: sꝫ san. optim⁹ est hūoꝝ. cōplonum 1°. Et disiūctiua est artis ꝛ nō sermōis viꝫ ꝯtinēs copulatiue: vñ Haly. dia 33. Sāguis purus est mā nutrimēti membrorū. ℭ Eti. Flā nō nutrit: cū sit fridū ꝛ hu. ꝛ semidigestū aliqđ nutrimētū: id eni calo fit opus pfici ꝛ hu. queadmodū ꝛ vita: neqꝫ cholera ꝛ melia: q: qđ vir nutrit. opꝫ in venas transduci. Sed cholere nō pueniūt ad venas in qb⁹ est sang. neqꝫ ipsis nutrit̄ corpus iuuamētoꝝ 6° vñ nāliū 1°. Falsat̄ Erasistratus ponens cholerā in venas cū sanguine ptransire: grā. vꝫ. nutrimēti: aut q: fortasse id ad eius sequr positionē: sanguis igit̄ solus nutrit: ꝛ aial etiam cōponet. Auic. tamē diceret solum san. nutrire membra sanguinea: non autem alia.

Propter primum qdē sciēdū ꝙ san. est humor cal's ꝛ hu. sapore dulcis odore suauis: mīme coagulabilis solus: cui⁹ ali⁹ est in arterijs: q tenuis est liq̄dis: ī ru. clarū ꝟgens ad flauū. alter ꝟo in venis colore rubens plm: multiplicitas aūt eius dia videbit̄ ꝯñi: ac etiā. 33. ℭ Est āt act⁹ nutritiōis seu nutritio s'ꝫ Gal. assil'atio ei⁹ qđ nutrit ī pprīā q̄litatem: ꝛ subam ei⁹ qđ nutrit̄. In q̄ qdeꝫ assil'atiōe opꝫ appōneꝫ ꝛ vnitioneꝫ

pcedere: cū posteriora a priorib⁹ nequeāt absolui. Est etiaꝫ nutritio ex aliq̄ sib̄ subs pus eūate restauratio. Quare appositio est eiusdeꝫ sine dimensiōe. nāliū p. ꝛ q: talis act⁹ siue effect⁹ rel'oneꝫ ad ei⁹ cām iportat: q̄ qdeꝫ ṽtus est nutritiua: opꝫ etiā vidē qd sit ipa. ℭ Est āt vis q̄ nutriens ī nutriti ꝯuertit silitudinē. iō vt p ipꝫ restaurationē recipiat ei⁹ qđ dissoluit̄. p p⁹. ꝛ q: hꝫ ṽtus dependens est ꝛ nalis ifra tps: nō solū q̄ ad opōnēꝫ: sꝫ ēt q̄ꝫ rū ad subaꝫ: iō ꝛ lꝫ a sic cetere taliū mā idiguit corpoꝝ. Eguit āt mā duplici. vna qdē i q̄ tāq̄ i pprio fundata subs sustentaret̄. 2ª āt seu ea in quā opat̄. Pria qdē mēbrū existit rōne qua ꝯsil'e magis: eo ꝙ lꝫ vna ṽtutū extat nāliū. Nāles ꝟo ṽtutes cū sint māles eis quoꝝ sūt vehemēter ꝯcrete: ad opposita nō potētes. velut vitales ꝛ aiales magis. p. p⁹. ꝛ. 5. de ṽtutib⁹. Imo potius vis vni ꝛ ordini vni adherētes singulari: pp qđ ṽtutes dcē sunt nāe: subiectis nālib⁹ eguerūt sibi pportioabilib⁹: q̄lia sūt mēbra dcā mēbra nāe. vñ ꝛ coꝝ opposita q̄si mēbra. vꝫ. officialia: vocant̄ aie istrs. ꝛ iō videm⁹ ꝙ hec ṽtus plātis iexistit pp eaꝝ mālitatē mīme organisati: i qb⁹ nō sūt alie repte due. ℭ Mā deniqꝫ i quā ṽtus lꝫ ei⁹ actū exercet alimētū existit: ꝛ q: oē alimētū p ꝯ̄riū existit alendo de ge. ꝛ cor. p 22° de aia ꝛ 3° cōplonū: oportuit pmit⁹ remouēdo ab ipso ꝯiacētes passiones corpori assimilari. hoc aūt fieri nō potuit nisi retineret̄ in corpe determiato tpe. Sic igit̄ idiguit mēbris plimis sibi ōseruiētib⁹ ꝛ ṽtutib⁹ ac tpe. Mēbris qdē duplicibus qbusdā qdē pter retinere tādiu alimētū donec per tres digōnes alteratū tandē in subam similem ꝯuertat̄ ei qđ deperditū extiterat: a iō in ore indiguit tāto detineri quo pmitus eo alimētū alterat̄ rude: deinde eodē in vētre transmisso: ipse ꝛ alijs eguit digestiuis: vt tādem gñata quedā inde subs simili subal'r ptisane attrahat̄ per quasdā velut epatis manus dictas meseraicas formā venaꝝ habētes: p excreationē puri ab impuro i epatis cōcauitate digerēda: in quo ꝛ substātijs. 5. seu sex gñatis ṽtute digestiua: dia pori: vna eaꝝ san. vꝫ. vtraqꝫ cholera superflua ꝛ aquositate purgat⁹ i venas vlteri⁹ impellit̄ digerēdus: vt ꝛ tādē p digōnē in mēbroꝝ fontib⁹ ex venaꝝ orificijs delapsus: deperditi corp⁹ restaurationē suscipiat. Et q: a tali elemēto in q̄libet digōne expellebat̄ superfluum: fuerūt partes ēt necessarie hoc colligētes: ne purū maculetur supfluo feculento. duplex hec eā plurificationis partiū existit. aialiū p. ℭ Sunt ēt ṽtutes quedā huic nutritiue velut famule: subseruientes in attrahēdo: ipsi alimentum digerēdo ꝛ superfluū expurgādo: q̄les sunt ṽtutes q̄tuor s' attractiua: digestiua: retētiua ꝛ expulsiua: cū discretiua: ṽtutes ministrātes appellate he nāqꝫ opant̄ circa alimentū velut plures circa vnum laborātes opus. Indiguit ēt tēpore. nā in omni actione q̄tuor opꝫ ꝯcurrere: agēs. vꝫ. potēs i mām sibi dispositā agere 1° iuxta illud scōi de aia. Act⁹ actiuoꝝ sunt in patiente ꝛ disposito. Requirit̄ ēt ꝯtactus 3° cū ois actio fiat per ꝯtactū. p de ge. Ipse nāqꝫ ꝯtrarijs excitat q̄litatibus: affecta adinuicē mista ad agendū. Requirit̄ ꝛ 4° cū his tēpus. 2° de cā. cum sit virtus vt dictū sub tēpore cōstituta: in quo agēs tādiu sit attingēs passuꝫ vt effectū idē cōueniētē educat. ℭ Istis aūt ṽtutib⁹ ꝛ ptib⁹ nutritiua fulcita in alimentū tāq̄ ad finem dupl'r vi operari. sicut ipsa duplex existit: vt ꝛ virtus gñatiua: vna qdē pperatiua siue imutatiua: scōa que cal'o ꝛ cōpl'one mēbri operat̄ velut instrumētis altera ꝟo pfectiua seu iformatiua scōa: vt alimēti in mēbra. Cuius quidē tria sunt opera: apponere: vnire: ꝛ tādē assimilare: vt p earū ꝓbat̄ defectus. nāliū ṽtutū p.

ℭ Dupliciter qdem ingo vt ꝛ mēbra fm medicos sunt duplicia: ex spermate. vꝫ. ꝛ sanguine gñata. In membris nāqꝫ spermaticis vniformiter ꝛ regressibiliter operatur: qđ apparet eo ꝙ in pueritia plus restaurat q̄ꝫ depdat̄: ꝛ ideo necessario ꝯsequit̄ augmētari. in iuuentute ꝟo equal'r restaurat: pp qđ status. In senectute aūt minus itelligibiliter:

Margin notes, left column: Cap. 1°. In prici. — Collr ca. 2. in prici. ori mlm ꝛ circa fine. — Cap. 8. ꝛ 11. in prīc. — Cap 3. p° medium. — 3° tehpis cō. 196. ꝛ lib 2. tra. de epate cō. 9. ꝛ tra. de ventre cō. 26. in medio. Cap. 2. p° pri°. — p° ṽtu nāliū ca. 8.

Margin notes, right column: Coll'. c. 3. — De. 6° c. 2. p° pri°. — Collr ro. 6. ca 4. 4. sus fine. — Cap. 4. T. c. 38. T. c. 45. In me°. — Cap. 101 — T. c. 24. — T. c. 60. ꝛ 23. — Cap. 6. — Cap. 11.

K L M N O P Q

A magis autē in senio manifeste valde vn̄ ꝛ difformis sequit̄ declinatio. Et neqꝫ demū ordo regressibiliter fit de minori ad plus seu ad mediuꝫ. In membris aūt sanguineis difformiter ꝛ regressibilir operatur: ꝗque quidē diuersitas ex varietate cōplōnū penes tēpora ꝛ alias res cātur nō nālem: ꝛ hoc est ꝙ videmus quosdā vno tēpore carnibus minorari: alio ꝟo tēpore difformiter icrassari. Est aūt hui⁹ ṽtutis obiectum nutrimētū triplex exn̄s. 3° cōplōnuꝫ ꝛ nāliū ꝓmo. vnum qdem actu nutriēs: qȯ verū dicit̄ nutrimentū vt qȯ apponit̄: vnit̄ ꝛ assimilat̄. aliud nutrimentū: ceu qȯ nōduꝫ nutriens apponi incipit ꝛ vniri. 3ᵐ ꝟo futurū nutrimētuꝫ sicut qȯ est adhuc in venis vel ventre iam immutatum ꝫm ꝙ alimentū ē remotius pōt extendendo nutrimētū appellari iuxta illud ꝓmi ꝓme. Nutriens masticatione. Quoruꝫ quidē primū subē ꝯraponit̄ effluxioni. 2ᵐ sanguis fluxui. 3ᵐ autem vomitui ꝛ lyenterie. de reg. sani. primo.

Cap. 2. in sua circa finem. Cap. 11. ꝛ 1. de re. sa. in fine. Doctr. 4ª cap. 2. In fine. In prīci.

Propter scd̄m

ꝟo sciēdū ꝙ 2ª alimētorū Gal. istā questionē difficiliorē reputat ea ēt q̄ de elētorū mistionis mōr: ꝛ ꝓbabiles vtrinqꝫ fore circa ipsam pōnes. Ait. n. nō est simplr poſſe demōstrare verū hic vt in ꝓmis elītis. Vterqꝫ. n. sermo hꝫ qd ꝓpalum ꝛ ꝓbabile: ꝛ subdit post alia. Jōqꝫ ꝛ qcūqꝫ medicoꝝ ꝛ philosophoꝝ ex sanguie solo nutriri aial nūriauerūt: opꝫ laudare coꝝ sniaꝫ vt ꝯuenientia cognoscentiū. Sꝫ Hip. nālīsꝫ adhuc ꝛ bis ex 4ᵒʳ hu. gnōnē: ꝛ augmētationem adhuc ꝛ nutrimētū inge corꝑib⁹ nr̄is. Visuꝫ. n. fuit Hip. nālius fore ex 4ᵒʳ hu. gn̄ari corꝑa ꝛ nutriri: cū meli⁹ saluet̄ trāsmutatio ꝛ medicialis appentia. Impugnat ēt vnū ponētes elm̄ū ꝛ hu. diia. 11. ꝛ lō qdā ad id q̄sitū rn̄derunt ꝑ digōnē Haly. dicētis nomē san. fore cōe: sigt̄. n. aggregatiōnē hūoꝝ ꝑmistoꝝ i venis: sic appet i ꝓōmia. Illic. n. nō ē san. purus: sed i eo oēs existūt hu. Dē aūt san. a supabūdāti i mistura: eo ꝙ ceteros excellat sui quātitate: ꝛ rubeo cōfundit colore: ꝛ ꝫ massa a medicis dī sanguinea. Sigt̄ ēt sanguis nomē purū eūdē ab aliis oīno distinctū: ꝛ hic ꝑaꝝ seu raro iuenit̄ singularis ꝛ putrefact⁹: ita ꝙ ei nō ali⁹ associet̄ hūor iuxt̄ illō scd̄i ꝓnosti⁹ Hip. vi ne aliqs hūor sit dur⁹: sine syncerus: sꝫ oēs sint ꝑmisti. ꝑ eoꝝ ēt hūiditates sanguinem vocat Gal. Dicūt ḡ hi ꝙ si hec dictio solus exclusiue ponat exclusionē sanguis. i. masse aggregate in venis: tc̄ iō ꝓpōnis ē falsus. tūc. n. pur⁹. 2ᵒᵒ dict⁹ sanguis nutriret: qȯ dicunt eē falsuꝫ. tū q: nō ē hūorē puꝝ dare in corꝑe. tū q: cū mēbra sint in naturis suis diuersa oportuit ipa ex diuersis nutriri hu. vt a cōsumptiōe restauratiōe ꝓportionabili seruent̄ illesa. tū ēt q: hu. alii a sanguie nisi nutrirēt: frustra viderent̄ i venis existere. Si ꝟo solus dicat exclusionē chole supfluetēdētis ad sacculū fellis ꝛ melē ad splenē ꝛ aqsitatis vrinalis tēdētis ꝑ renes ad vesicā: sic dicūt veꝝ eē solū sanguinē nutrire: qȯ idē ē ipm nutrire: put oēs hu. est deferēs: sꝫ qd de ꝭ appebit in dicēdoꝝ 3°. ¶ Circa ꝑdicta euenit dubitare eo ꝙ demū ē in corꝑe hūorē puꝝ vel synceꝝ mime reꝑirit cū dicat̄ ꝑ de morbo. Raro est inuenire hūorū singulū syncerū. Qȯ aūt raro reꝑit̄ inuenit̄ iterdum. ¶ Dōm ꝙ sermo Gal. est in ꝑatib⁹ particulr̄ ꝛ nō i humorib⁹ corꝑis vir. ꝑarum enim est ꝙ in ꝑate non sint hu. plures cōmisti.

B. C. Com 18. Ca. 10. ꝑᵐ: ꝛ cō. 15. in me°. D. C. 14. l 8.

Propter tertiū

qdē sciendūꝫ ꝙ solus san. nutrit: put ēt hec dictio exclusionē facit san. ꝑᵒᵒ dici. In quo ceteri hu. sunt aggregati: includendo 2ᵐ modum sanguinis. vꝫ. puri. tum q: solus san. sic acceptus idē sonat qȯ purus. Ideo distinguendū ꝙ purus duplr̄: vel qȯ oīno nullā habet admistionē: sic vinū dicaꝝ nō mistū: aut qȯ modicā admistionē recipit: ceu vinum tam modice mistuꝫ aq̄ vt statim oīno transitus fiat in dominās. Et isto qdē mō visuꝫ ē Hip. purū nutrimētum in corꝑe reꝑiri. Enuntio igit̄ sanguinē nutrire nō solū mēbra sanguinea: qȯ ēt aduersario nō debet onerosuꝫ videri veꝝ ēt cetera mēbra: q̄tūcūqꝫ videant̄ diuersaꝝ nāꝝ sicut tn̄ illa diuersitas nō grādis: ut in vnā statim cōcidat cōplōnis coalteratione resultātis vniōnē: ꝓp qȯ ꝛ nutrimentuꝫ oportuit esset cōe qȯ per ṽtutis imissuꝫ vlteriorē actionē cōtras illa specificaret̄ in partiū naturis. Qꝫ aūt ꝭ sit verū: seriēb⁹ cōfirmat̄ ꝓhoꝝ illustriū ꝛ medicoꝝ: vt Ari. ꝺ aialib⁹ ꝛ aliis. Auer. ꝓhi ꝛ medici. Et Gal. vi tādē hec fuisse snīa. Ait eni 2° vāliūm. Qȯ sufficiēter grossum est ꝛ terrestre: refugiēs ꝑfectā trāsmutationē q̄ ē in epate trahit̄ ad splenē. Qȯ aūt moderate grossum cū decocto. i. sanguine fert̄. Indiget. n. in multis aialis particulis sanguis grossitie aliq̄: sic i latis inulis ꝓp retētionē: sunt eni retētiui. Indiget aūt non minime ꝛ citrino hu. qui nōdū igneus vltime factus ē sanguis. Et que ei vtilitas dicet̄: imo in eodē 1°. vult cholerā nō diffundi per venas ad nutritionē subaudi. In hanc qꝫ sniam visum est ꝯcidere 4° de iuuamētis particulaꝝ simplr̄ choleras supfluitates appellās. vn̄ i 5°. Cholera citrina nō hꝫ vtilitatē: vt vadat in venis ad epar ꝛ ad stōchum ꝛ ad residuū corꝑus: neqꝫ nutrit aliqȯ mēbroꝝ: sꝫ exit ad intestina. Sic ḡ vult ꝙ melā ꝛ cholera cū sanguine trāsferant̄ vtilitatis cāmō aūt necitatis nisi forte melā. in ṽtute tn̄ san. arterialis splenē nutrit. iuuamētoꝝ 5° que qdem necitas iuxta elemētoꝝ ꝓni. A ꝛ Haly. vlr̄ in nutriendo existit. Hoc ēt vident̄ sapere de flāte ipsuꝫ volētes sicut ꝛ sanguinē purum oīa poſſe mēbra nutrire: qn̄ id in eum ꝯuersum fuerit. Est enim velut semidigestū aliqȯ nutrimentū vn̄ ipsuꝫ sanguinē testant̄ diminute decoctū. ¶ Ampli⁹ Isaac in libro vrinaꝝ. Cor meliorē ꝛ laudabiliorem atqꝫ tēperatiorē sibi partē san. attrahit: ex qua se ꝯfortat ꝛ nutrit: ꝛ residuū subtiliat. ꝛ ꝺ cholericis ꝛ flāte ꝛ alia putredine mūdificat: ꝛ ꝑ arterias ad mundificādū calorē nālem mādat: ꝛ per totuꝫ corꝑus diuidit̄: quo ꝛ ipsuꝫ nutrit̄ ꝛ viuificat̄. Idē i lib° dietaꝝ vlū ꝛ febriū. 5. Nā qn̄ odio habuit cholerā ru. ꝓpter amaritudis sue acumē: in cistis fellis collocauit: neqꝫ aliqd sui sanguini admiscuit: nisi quantū necitas experitur ad ṽtutē i toto corꝑe expulsiuā excitādā. silr̄ ꝛ melicuꝫ hu. splene incarcerauit: ne eius sanguini cōmisceret̄ nisi quātū fuerat necīū ad ṽtutē ꝯfortādū cōtentiuā in q̄libet corꝑoris ꝑte. ¶ Adhuc Alexāder in ꝓblematib⁹ inqt cholerāꝫ ru. ꝛ ampli⁹ nigrā in corꝑe minorari ꝛ nō nutrire. chola. n. ru. est acuta. ꝛ adhuc minus melā: q: nāe inimica ꝛ ꝑiclarum corrosiua ꝛ ꝓpe adusta. Qȯ vi tādē sentiri. 3. 15. cuꝫ chole nō ponat̄ iuuamentū cū aliis i alimentū subire. Propter qȯ cū eis audeo asserere: solū sanguinem nutrire: adiectione tn̄ apposita: ꝙ hoc veritatē hꝫ in corꝑe sub sanitatis latitudine collocato: rēb⁹ sex nō nālibus debita sibi administratione applicatis. Cōtingit nāqꝫ egrotatiuo aut famelico: nā indigētia coactā nō solum flāte vti imediate ꝑ nutrimēto. sic inuit. A. sermōe de humorib⁹ absqꝫ ei⁹ trāsmutatione in sanguinē verū fortassis ēt duab⁹ cholerib⁹: tcum tpe famis videam⁹ imense supflua ꝛ stercorosa exuccare q̄ꝫ maxie: qȯ famescētes ostēdūt imēse. a sanguie ꝯnecissimae in sua corꝑa nutrimēti trāsducētes cū. diia. 43. ¶ Cōfirmatur tādē ꝑdictū oībus ex cāusis 4ᵒʳ acceptis. Prima qdeꝫ ex mālī suscipit̄. eadē nāqꝫ ē mā nutrimenti ꝛ gnōnis: ex quibus. n. sumus ex eisdem nutrimur. vn̄ de ge. aialiū ꝛ colliꝫ scd̄is. In gnōne ideꝫ est duꝛoꝝ nutrimenti ꝛ māe: sꝫ sum⁹ ex sanguie tāqꝫ ex mā ꝫ Ari. ꝑ eorū ꝑᵐ ꝛ 2ᵐ ꝺ ge. aialiū. ꝛ 2° nāliū. dicentē venā arteriā: neruū: cartilagineꝫ: pigueꝺineꝫ adipē: mēbranā ꝛ medullā i sanguinea fore. ex san. tn̄ gn̄ata. Qȯ ꝓbat̄. qn̄ i vulua nō est chol'a neqꝫ melā i actu. colliꝫ 2. ꝛ nāliū. 2. San. est mā vna ꝛ vniformis sumissa semini: qȯ etiā afo. 5. sentire vr̄ iquiens Gal'. embrionē ex puriori pte sang. mēstrui mulieris gn̄ari ꝛ nutriri. ¶ Ampli⁹. si melā dicam⁹ cū sanguie membrū aliqȯ nutrire: vl' ossa ꝛ hȯ: aut ipsa est ꝯiūcta cū sanguie aut sepata in nutritione taliū mēbroꝝ. Nō qdeꝫ sepata: qn̄. A. dic̄. eā cū san. mitti ꝑ venas ad mēbꝛa. Qȯ ēt ōndit̄: q: si mēbrū diuisiꝫ a sanguie nutris.

E. Cap. viii. Cap. 2. in medio. Ca. 3. ibi. De iuu. mē. c. 3. ꝛ ꝑn. F. Ca. 4. circa ꝑnᵐ. In medio ꝑ⁹ ideo. c. 25. Do. 4. c. 1. ꝛ ꝑme ꝑmi. Parti. ꝑa. ma in me. Lec. 8. ꝺ. sua fineꝫ. Coll'. c. 1. post meᵐ. G. Tra. 1. c. 1. Colli ꝑ ꝑ do. 4. c. 1. ꝛ Haly. 2. tech. tra. de flo. com. 27. ꝛ 10. ꝺ iuua mē. c. 1. H. Cap. 4. Cap. 10. Cap. 3. Cap. 1. Cap. 2. Cā afo. 31. Pria ꝑmi doc. 4ª. c. 2. in me°.

I

rež ꝛ meliastūc mēbꝝ nō vni⁹ foꝛe: vtutis ꝛ istī existerēt qđ nō est dareicū vnaqueq; res ꝑ vnā formā vnicā bēat eē. Nec ēt melia mista cū sanguie nutriēs melica vtutē obtiet mistiōis:cū iproportionabilr ſʒ aduersarios ēt mēbꝝ qđlʒ plus a sanguie q̄ʒ in alio nutriaž humore. ꝛ iō colľʒ 2°. Negant choľe gnōnis cīrca:cū exīstāt po° tm̄ in mēstruo. Elemētū nāq; opʒ actu ꝑexistere seiūctū ꝛ vtute: demum cum alijs in misto cū pp eādē formāi vtutem ꝛ instrm calm. vʒ. ad vnū actualr ducaž nām:po° tm̄ nō est secū deferens hu.

Cap.1.

℄ Qđ iridē in cerebro declaraž flatiori:qđ tm̄ sanguie vi ꝛ nō flate ꝑdicta via nutriri. vñ libro de somno. Sanguis tenuissim⁹ ꝛ purissim⁹ q in capite:densissim⁹ ꝛ turbidissim⁹ q in iferiorib⁹ ptib⁹. Qđ appet:eo q dia fuit ptinu⁹ cū corde ꝛ ꝑ ipʒ trāsitū faciēs ē ad cerebrū cū spū vitali q calissimus existit. Nec ēt pōt dici q flatic⁹ efficiaž diſariā:eo q qđ cocrū est incrudari mime pōt ſʒ Halyab. ꝛ Auer. Silr ꝛ medulla sanguinei vltimi distribui in ossa itercepū supfluuʒ digestū iux̄ Aris. 2° ō ptib⁹ :scaľa ꝛ hu. ossa melica nutrit intrinsec⁹ sicut Gal. de distēperātis ineq̄li libro cū reliq̄s medicoꝝ. diía. 52. ℄ Scđa ꝟo ex formali:qm̄ gdē ō ge. aialiū ꝛ de simplicib⁹ q̄rtis. Nihil gñaž neq; nutriž nisi ab eo qđ dulce. vñ in dietis vñb⁹. Nihil nisi dulce nutrit, eo q nutritio fit ꝑ assimilationē nutrientis ei qđ nutriž. nūc aūt soluʒ dulce nutrire nāe assimilaž humane:eo q dulce calm existit:ꝛ hu. in 2° gra. quēadmodū ꝛ cōpľo humana ibidē:ſʒ solus san. ē dulcis ceu dīt Ari. hystoriaꝝ. 3. ꝛ medici vniuersi:nāq; familiaris ꝛ ppri⁹. choľa nāq; amaritu^{ne} mista pticipat ꝛ acultate. melia ponticitate ꝛ acredie: cū aliq̄ sanguinis accñtali dulcedie. Fľa ꝟo isipiditate:pp qđ soli sanguini remanebit nutrire. Neq; potes exponere dulce soluʒ nutrire. ß est amicabile:cuʒ nullus sapoꝛ nisi q dulcis actu existit:amicabilis iueniaž nāe pticulr hūane. Et iō ex duabus cholerib⁹ nedū fit nutrimentū:ſʒ neq; aialia vt lūbrici ꝛ ascarides ab eis gñanž. diía. 101. Qđ etiā declaž ex effectu nutritionis:qꝛ cū alimentū tādē trāsmutet aliqū: si mēbrū aliqđ ex choľa aut melia nutriret actualr:eaꝝ sapores manifestos esset in nutritis repire: qđ nō ē eo q pulmo ex san. nutriž cholicissimo. 5. de iuuamētis. 4. c. amar⁹ cū i eo nō gustaž sapoꝛ. Qđ absq; istātia ptigēt repire i corde: cuʒ nō vtereť euacuatiōib⁹ flatū vt ipse. ℄ Sumiž ꝛ 3ª ex pte efficiētis:qm̄ vt⁹ imutatiua opans i cibū ꝑ calʒ ꝛ hu. opaž quo ꝛ māʒ ꝑpat: ꝛ foꝛaʒ ad restaurādū iduc: nā ex pte cali faciľ fit actio i māʒ:cū calʒ maxie sit actiuū. Ex pte ꝟo hūidi facillima fit receptio: cū agēs mām regrat dispositā vt declaratū:pp qđ cū ipm ꝛ patiēs: vt pbatū:debeant esse pportionata ꝯsilr:patiēs ꝟo tale ē san. cū nā sit calis hūop ꝛ hu. ℄ Adhuc peccatū ē fieri ꝑ pľa qđ pōt paucioꝛib⁹ ꝑfici. phy. indicatū ꝑ. ſʒ ex san. solū pñt cetera mēbra nutriri cū i eo sint alij hu. i po^{a}:sic i cibo q̄rtūcūq; ꝑpato. ℄ Rursus ꝛ 4° ex pte finis:qꝛ ad hoc est gño ꝛ nutritio etiā ordinata vt diuino ꝑfruamur ꝛ optimo. 2° de aia: hoc aūt fieri ꝑ id qđ optimū:puta sanguinē: vñ Isaac ꝑ febriū cū nāe filiū vocauit: ꝛ elītoꝝ ac cōpľonū scđis di maxie nāe ppri⁹:pp qđ cū nutritio ordineť ad vite ꝯseruationē: q̄ hāc ipediunt neq̄q̄ʒ dicenda sunt nutrire: melia ꝟo ipsam ipedit cū sit frigida ꝛ sicca q̄ mortis est dispō cātiua: de morte ꝛ vita. ꝛ iō Haly. Melica cōpľo inter ceteras cōpľonū breuioris iudicaž vite. similr choľa ru. vñ ꝛ 4° de partib⁹. Fel nō est ꝑpter nutrire cū nō sit alicuius gřa:sed putrefactio q̄dā. Et iō gratiosissime antiq dixerunt cām esse viuendi plurimo tpe nō hře fel: ꝛ maxie circa epar copulatū: sic ceruis ꝛ qbusdam aialiū atq; boiuʒ. Est ēt cā putrefactionis ꝛ fe. tū pp destitutionē ei⁹ a regimie nāe ex odiositate ipsi⁹ ad cā:tū pp siccitudinē ei⁹ cū fe. q̄ est caloris inati in igneū ꝯuersio. Sic igiť ex his ꝯcludiž efficaciter solū sanguinē seu purū singularem nutrire:preter choľam dino ꝛ fľa plerūq;: eo q ipsum ꝑmi vrilis alimēti est supfluitas. Cuius qdem signuʒ est q

Alij me^{m}.

K
Primo theo. c. vi.
2° co'lʒ. c. 2. ō. ſ. ꝛ li. 3. c. 4.
ꝛ li. 1. c. 8.
Ca. 6. i ſi.
Capi. 8.
C. 1. di. 3.
Collr lec. 16.
Lec. 17.
Capi. 19.

L

Post me.

Collr tep. cō. 56.
Hic vi. cō cil. sapere opinionē monachi de sang.

M
T. c. 34.
cap. 3. ꝛ li. 5. cap. 3.
C. 2. 3. versus finem
3° tectonis tra. 3 iess.
com. 10.
Ca. 2. 3. ſi.

mistū alimēto puro nutrit: ꝛ laborātibus hoc exinanitis ꝛ exercitationibus ꝯsumiž. ꝑ de ge. aialiū. vñ 1° colľʒ. Fľa ē sicut cibus preparatus mēbris qñ cibus tardaž eis: ꝛ sic ē mā sanguis ꝑpinq̄:qđ in duob⁹ nō ꝯtingit cholerib⁹:neq; eni ꝑpinq̄:neq; ēt remota sunt mā ꝛ nutrimētū mēbroꝝ: ꝛ iō sit ipole eas realr in sanguinē ꝯuerti. sunt tm̄ i po^{a} in illo. Nō multotiēs in ei⁹ ꝯuersione subtile ꝯuertiž in choľaʒ ꝛ grossuʒ in meliā:nō aūt cōuertunž in sanguinē ꝛ in corpis nutrimētū:qꝛ calor i eis vltri⁹ agēs cū vna sit vehementer calida vi magis iflāmare ipsaʒ ꝛ corrūpe:in hūores ꝯuertēdo ināles q̄ʒ in veꝝ corpis nutrimētū. Reliq̄ ꝟo cū eo q cōplone delinquit eius sub̃a dino a sanguinis recessit nā.

Propter quartū ꝟo. Ad ꝑ^{m} dōm q hec fuit illoꝝ opinio q̄ nō seruaž in presenti. ℄ Ad aliud dōm q ēt san. nō est simplex cū in eo vt ostēsum est:sint alij:tres hu. po^{a} velut in alimētis. ℄ Ad aliud dōm q alij humores a sanguine nō sunt frustra:cum habeāt iuuamētū ꝑter nutriēdi necessitatē: vt ipsa explicat A. ℄ Ad aliud dōm q nō multū valet apud philosophizantē exquisite: ꝛ si fuerit Hip. de humana nā Gal. 2° alimētorū theorice ꝑ. Eo q necitas alicuius effect⁹ i q̄lis est nutriri:nō ex necessitate sumenda est māe: imo magis agētis ꝛ forme seu finis: vt apparet phyſi. 2° ꝛ de ge. animaliū ꝑ. reprehendente Empedoclē: volentē effectuum necessitateʒ in mām reducere quācūq;. nō enim ideo mēbra sunt diuersa:eo q nutrimētū eorū diuersuʒ existat:cū diuersitas materie sequaž ex diuersitate vel forme vel finis ꝛ nō ecōtra: vnde Cōmen. ꝑ de aia. Nō dīt mēbra leonis a mēbris cerui:nisi qꝛ eorū differunt aie. Qđ sentit Gal. nātum 2° volens vnūqđq; ex eadem mā. vʒ. sanguinea generari: ꝑpter diuersitatē cōtingētem a virtute informatiua ꝛ non ex mā. ℄ Ad ꝑdictā enim rōnem multa sequunž inconuenientia subtilius ꝯsideranti:tū qꝛ iam vtus fere frustraret:tum ēt qꝛ diuersificata in mēbris vltra diuersitatē māe nutribilis nullā deberent habere:tum etiā qꝛ videreť iā q permutatio ꝛ assimilatio nutriētis in nutritū a materia cōtingeret. Sic etiaʒ mēbrum deberet si ex pluribus nutrireť hu. ſm eos plura esse:que oīa absurda in natura: vnde. 5. de iuuamētis. verior sermo duorū est:qꝛ necessariū fuit vt caro sit ſm suum esse. vñ paratus fuit epati:pulmoni ꝛ spleni cib⁹ aptus: q̄ʒ dicere q sub̃a carnis cuiuslibet istoꝝ triū sit similis sube sanguinis a quo nutriž: pp qđ puto Gal. in 2° elemētorū seductū foꝛe aliud dīc Hip. amore. ℄ Ad aliud dōm q nutritio facta per sanguineʒ fit per simile diquaq;: eo q in sanguine reperiunž alij hu. in po^{a}. Sanguis enim corruptus ſm eius subtilitatē mutaž in cholerū. Eius aūt qđ grossuʒ cōuertiž in meliam. Ex ipso aūt qñdo ampli⁹ decoquiž flaticus eliciž humoꝛ. Et iō cuʒ ipso alios defert hu. in po^{a} vlteriori digōne decoctiuoꝛa vtuž e nutritiua ꝑparatiua subseruiente nutritiue ꝑfectiue. iuxta illud Aristo. Immutatione poterit in mēbra nō solū sanguinea verū ēt flaticas:melica ꝛ cholica nutrire suo mō. Et merito qm̄ in hu. ordo gdē irregressibilis ꝯuersiōis vnius i alteꝝ existit 2. te. c. ꝛ ꝑ theoꝛ. Fľa nāq; ꝑ eius vlteriorē decoctionē ꝯuertiž in sanguinē: ꝛ sanguis in meliā:saltē qđ est eius grossuʒ rōne fuber: ꝛ ipsi⁹ subtilius in choľam: pp qđ nō opʒ dicere choľaʒ vtrāq; cū sanguine trāsire ꝑ venas pp necitatē q̄ est nutrire:ſʒ magis pp iuuamētū. qđ A. cū alijs tetigit sufficiēter. Q; si q̄raž qd ex illis ꝯtingat cholerib⁹:dōʒ choľaʒ rubeā ꝑter alias expulsiones in sudorē expelli:cū sudoꝛ sit aqueitas sang. cui pus cholicū ē admistū. 2° can. per secessum: vrinam ꝛ sensibilē eūonem reg. san. ꝑ. ℄ De melia ꝟo dōm q de ipsa nō multū transit ad venas cū sanguine: cuʒ eius ēt q̄ntitas sit in corpe parua. diía. 32. Expelliž ēt in expulsiōes tertie digōnis ꝛ quarte. Uel forsassis eius q̄ntitas aliq̄ ad albedinē aliqualē ꝑmutata in mām hypostaticam retransit. ℄ Ad aliud ꝟo qd dōm differentia videbiž. 53.

N
Cap. 3.
Capi. 18. versus ſi.
Ca. 3. post medium.

O
Coll. c. 39.
Cap. 15.

Collr a. t. com. 81. vsq; in ſi.
Ca. 18. añ medium.
Com. 53.

Capi. 3 in medio.

P
Cap. 4. p° medium.

In sāguine sūt alij hu. po^{a}.

Q
Cō. 31. in medio.
Capi. vlt. versus ſi.

Poꝛis pol mi doc. 4. cap 1.
cap. 65. in ſm°.
Po^{o} me^{m}.

A

¶ Differentia. XXXI.

Quod sanguis arterialis seu vitalis non nutriat ostēdit: q: epar nutrit̄ ⁊ viuit. Uita nāqꝫ est ꝯsistētia ꝑ alimentū: ⁊ tn̄ ramoꝝ sibi nullus a magna defert̄ arteria. vn̄ p̄ hystoriaꝝ. Adheret q̄dē magna vene epar: arterie aūt nō cōicat. Eorūdem quoqꝫ ⁊ partium tertijs. In epar ⁊ splenē nulla ꝑtendit̄ adorti: hoc est arteria recta grandior san. Ꝯo arterialis ꝑ arterias partib⁹ dirigit̄. ¶ Adhuc coll. z 2°. Gal. sentit ꝙ san. nō fuit factus nisi ꝑpter vnam duarum reꝝ. Aut ꝑpter nutrire sicut sanguis qui est in epate ⁊ inuenitur q̄s opinant̄ medici nasci ab epate. aut vt sit vehiculū spirit⁹ cordis: ⁊ iste sanguis est arterialis. Non igit̄ Auer. ponit sanguinis vitalis iuuamētū nutrire: sed spiritū cordis vehiculare tm̄. Idē qꝫ iuuamētorum ac p̄ma p̄mis ⁊ theorice. 2. ¶ Palin. Isaac diffinitor. Ex sang. prorūpente ab epate peruenas ad oīa membra fit nutrimentū ēvis ⁊ ꝯstitutio. Ex sanguine quoqꝫ currēte ꝑ arterias spirit⁹ nutrit̄ vitalis: sicut ignis oleo: nō rememorans nutritiōis mēbroꝝ. ¶ Ampli⁹ p̄ p̄ma. Sāguis essentie bone per venam magnā a gibbositate epatis ascendentem vadit ⁊ tendit per venas que ab eo vt rami separātur: deinde in guidegui venarū ⁊c. demū in venas: q que sunt sicut rami capillares: postea san. ab eoꝝ orificijs resudando labit̄ in mēbra ex parte diuina: sanguis aūt trāsiens per venas est nālis solū. ¶ Rursus. 11. tertij. cor nutrit̄ cum ētutibus suis nālib⁹. si ḡ faciens ētus ad nutritionē cordis est nālis: nūc nutrimētū eius vt sanguis erit nāle: itaqꝫ si cordi b ūs̄ qd est radix arteriaꝝ ⁊ sanguis vitalis: multo amplius alia mēbra sanguine solum nutrient̄ nāli. ¶ Itidem nutricatio per calm̄ sit ⁊ humidūqꝫ ostendit̄ digōne ꝑ h̄ꝫ perfecta in eā ordinata. Sāguis aūt nālis calidus est ⁊ humidus nāsqui aūt arterialis calidus ⁊ sic. ¶ Eri. Dare vitā ⁊ nutrimētū sunt diuersi actus. cū igit̄ vita det̄ ex sanguine arteriali: ipse eni appellat̄ vitalis: nutrimentum itaqꝫ ex sanguine erit nāli. non igitur nutrit vitalis.

C

Huius quoqꝫ opp^m scribit̄ de ge. maxie animaliū ⁊ 2° colliget. sub Arist. snia. ¶ Adhuc qd pōt in plꝰ: poterit ⁊ i min⁹: sanguis quoqꝫ arterialis pōt dare vitā: qd est plꝰ q̄ꝫ nutrimētū exhibere: ḡ nutrimentū poterit partibus ꝯferre: merito cū dare vitā ⁊ nutrimentum tandē ad eandem pertineant rationem.

Propter primū Ꝯo sciendum ꝙ sanguis rōne ꝯtinentis duplex est in p̄senti. vnus siquidē arterialis seu vitalis appellatus a corde nascens ⁊ per arterias ab codē natas in totū diffundit̄ corp⁹. alter Ꝯo nālis dictus siue venalis gnat⁹ in epate a quo per venas in totum corpus dirigit̄: quoꝝ qui in venis rubicūdior: qui aūt in arterijs flauior q̄plurimū. Gal. de melia li. hꝫ. Quid aūt sit vena aut ēt arteria. dīla ōndet̄. 47. ⁊. 46. Cōueniunt quoqꝫ vene cū arterijs noie q̄dem ⁊ re. Primo q̄dem q: interdū cōicāt noīe arterie ōnī vene: sed nō econuerso. Arabes enim magis hoc nomē vena determinant per pulsare: qd dīt inesse arterie: ⁊ nō pulsare: qd est vene simpliciter dicte: cōiter tn̄ noīe venaꝝ intelligit̄ illud qd vna ambit̄ tunica: motu carens dilatatiōis ⁊ ꝯstrictionis. re āt q: ambo sunt corpora lōga ꝯcaua: ligamētalia. distāt q̄ppe eo ꝙ venā h̄ꝫ solū tunicā vene preter dictā venam arterialem que est in pulmone. Arterie aūt habent duas tunicas: arteria venali pulmonis excepta: in qbus est mot⁹ localis: oriuntur qꝫ a corde: vene ab epate apud medicos. dīla. 47. Quid aūt sit nutritio ⁊ eius modus dīa ostendit premissa.

D

Propter secundum q̄dem sciendū ꝙ p̄n^a Gal. ⁊ q̄ꝫdā p̄hoꝝ ⁊ platonicoꝝ quos imitat̄ ꝑlerū qꝫ magis sapiūt: ꝙ solus san. nutriat nālis solidas aīalis partes. arterialis aūt sit mā spirituū: nutrimentū ⁊ vehiculum ipsoꝝ: sicut iā apparuit vtrūqꝫ posuerunt eniꝫ aiaꝫ triplicē fore in corpe: ⁊ tria possidere p̄ncipalia dīla. 57. qd ēt videt̄ p̄mo interioꝝ indicari. ca. vltī. vbi dīa inter aiarū ⁊ nāle assignat̄ organū. Naturale nāqꝫ coīnatam sibi actiua virtutem habet: velut magnes ētutem ſm quā trahit ferrū: sic ⁊ aīaliū singulū organoꝝ. Itaqꝫ si demū esset permansibilis eius sub̄a nihil indigeret neqꝫ venis neqꝫ arterijs: quia Ꝯo nutriri indiget ⁊ cōmensurationem custodiri innati caloris propterea ei opus fuit venis ⁊ arterijs. Sic igitur venas ordinat solum sanguini: arterias aūt coīnato calori. vnde ex sn̄ia ipsius talis videt̄ ratio posse deduci. Quoꝝ aīe seu ētutes ⁊ instrumenta sunt diuersa: operationes inde procedentes sunt diuerse. predicte Ꝯo vt apparuit sunt diuerse. Sed operatio virtutis vitalis cū eius instrumēto est dare vitam. ergo nālis cū suo erit nutritiōe ministrare. Preinducta quoqꝫ Gal. p̄ p̄ma ab Auic. nō recipiunt̄: q: si iter os ⁊ epar via clauderet̄ ⁊ os nutrimentū aptū haberet eius actio in ipso destrueret̄: nō igit̄ se habet i rōne magnetis ad ferrū nālis adhuc auxilio indigente. Hec tn̄ instātia contra Gal. A. nō valet: nec aliē. q: per ꝑuationē deportationis alimenti ab epate in os nō tollit̄ ipsius innitas: sed tn̄ eius ꝑmanētia ⁊ ꝯseruatio: ꝫ sermo Gal. ꝑbabilitati magis q̄ꝫ veritati attineat. Sed tn̄ ꝙ sang. tm̄ nutriat nālis: non reputo: vt apparebit sufficienter demū: neqꝫ hic ad p̄ns radices recipio. Gal. dīsarie. medicinales tn̄ sunt ⁊ apparentes. nō eniꝫ ētus nālis ⁊ aīalis ad vitalem se h̄ꝫ vt disperata oīno: imo vt inferius ad superius. fundant̄ nāqꝫ he due in 3^a: vt vitali que oium existit radix p̄ma. Possunt nāqꝫ tales ētutes dupl'r cōsiderari: aut q̄ꝫtū ad esse eoꝝ ꝑfectum ⁊ formale puta ſm ꝙ organis determinatis alligant̄ cū spiritib⁹ sibi cognatis ad suas peragēdas manifeste opationes: ⁊ sic vtrūqꝫ rationē seruant disperatoꝝ: ⁊ hoc q̄dē putauit. Gal. sufficere: vel q̄ꝫtum ad esse imperfectū ⁊ māle ⁊ ita sola formalis ⁊ perfecta vna extat ētus: puta vitalis in corde: imꝑfecta Ꝯo ⁊ mālis duplex in corde aīalis ⁊ nālis: ⁊ sic habēt rationē inferioris ad superius. Est enim vitalis tāq̄ꝫ eoꝝ genus ⁊ p̄n^m. In corde nāqꝫ sunt oēs ētutes cū oium sit p̄ma radix ⁊ minera in aīali tāq̄ꝫ primus benedictus in vniuerso: nō tn̄ oēs possunt manifestari in eo per opa: q: hoc mediante efficit̄ instrumento disposito. In corde aūt solū est vitalis instrumentū cōpletum: postea spirit⁹ vitalis tendēs ad cerebrū per arterias digerit̄ in rhete mirabili ⁊ in cerebro: tanq̄ꝫ in sibi deputato organo a natura ⁊ reliq̄. differētia. 38. Apparet etiā ꝙ ratio preinducta Gal. sic procedentibus non cōcludit eo ꝙ anime seu virtutes ⁊ organa nō sunt omnino diuersa: imo vnum subcontinet̄ in alio. vnde 2° de animaliū generatione. In corde est epatis forma.

Propter tertium q̄dem dōm ꝙ san. arterialis habet ēt nutrire ⁊ non naturalis tm̄: qd ⁊ auctoritatib⁹ ōndit̄ ⁊ rōnib⁹ nō p̄hoꝝ tm̄: verū ēt medicoꝝ. Gal. nāqꝫ de marasmo. Cor forte existit attractiōe: ⁊ habēt oēs particule aīalis ꝑpriū alimētū ex corde: hic aūt sang. erit vitalis. ¶ Adhuc 7° de iuuamētis. In venis pulsatilib⁹ ⁊ nō pulsatilib⁹ īuenit̄ san. ⁊ spūs sed illud qd ē in venis pulsatilib⁹ ex sanguie ē paruꝫ purū ⁊ ꝑpiquū nāe vaporis. ⁊ illud qd est i venis nō pulsatilib⁹ ex spiritu est parū ⁊ nebulosū. Et subdit: vt iductū dīa p̄oriꝫ ꝙ māe corpis cōicāt oib⁹ mēbris: ⁊ ꝙ oēs māe īueniunt̄ in oib⁹ mēbris: sꝫ tn̄ q̄ꝫtitates ineq̄les. he āt nō vident̄ nisi p̄dicti sang. ⁊ spirit⁹ ꝑp qd vterqꝫ sang. nutriet ⁊ spūs spūabit. Hoc āt pōt ibidē ꝑticul'r ēt ex mēbris ꝑticularib⁹ h̄ri. Scribit̄ eni ibidē: fuit vena pulsatilis i pulmone h̄ns coopertorium tenue ad similitudinē creationis vene nō pulsatilis in alijs mēbris: vt det pulmoni ex sanguie subtili qui est in ea multum: hoc aūt nō erit nisi ꝑpter nutrire eundē. vnde 2° theorice. Arteria venalis vnā habēs tunicā tenerā ⁊ fragilis intrat pulmonē: ⁊ in eo multas diuidit̄ partes. Acci

Cap. 18. C. ꝯ. 4. Cap. 7. Cap. 8. p⁹ medium. Cap. 12. 5° c. 3. ⁊ 4. ⁊ 4 coll. do. h. capi. 4. A. 1. diffo. nā p^a me. Doct. 4^a c. 3 aā medium. Cap. 1. p^a medium. p^a c. 4. aā medium. Cap. 8. aā medium. Cap. 2. in principio. B C E F Doc. 5^a c. sing. circa medium. G Uirtus vitalis ē aliarū sic genus ⁊ p̄n^m. c. 1. p^a me. Z 1. 3. c. 5. in medio. H Cap. 2. Cap. 13.

plecq ab eo aerez et ad ipsuz sanguinē defert quo pascatur. In idem quoqz cum his ꝯsentit ita ꝑ ꝑma. vna arteriarum ad pulmonem vadit et in ipso partit: ꝓpterea vt aer attrahatur: et sang. qui pulmonez nutrit a corde deferatur: qui transitus nutrimēti pulmonis est ad cor: et a corde ad pulmonē vadit. Apparet itaqz ex hoc mēbra vitalem sanguinez nutrire. ¶ Sed quis mox insurgens dicet nō esse tale de pulmone et alijs mēbris tēta ꝙ per eum possit de alijs concludere. nam dispositio pulmonis in venis suis est ꝯtra dispositioni alioꝝ membroꝝ. de iuuamentis 7°. Est eniz pulmo mēbrum calm et siccū multi caloris et motus indigens nutrimento calidiori et plurimo. plurimo siquidez ꝓpter tres causas. Una quaꝝ multitudo est caloris ꝓpter quā cibus eius factus quasi ad similitudinē vaporis velociter exterminatur. Scda est pulmonis expāsio in hora receptionis aeris. hoc enim adiuuat ipsuz ad trahendū cibuz ex locis ꝓfundis et spissis. Tertia quoqz quia solus pulmo inter omnia mēbra ex cordis cibatur sanguine: quem cor digerit et subtiliat valde. nō aūt de alijs partibus itaqz cuz istis nō participēt nā et dispositione. ¶ Dōm ꝙ lz ex his deducatur ꝙ pulmo pre multis partibus magis debeat nutriri sanguine arteriali: nihilominus et alia ēt nutriunt ex eo. nutrit nāqz splen inde membrum melicum: de quo minus videt: ꝓpter qđ et alia magis sanguini ꝓpinqua poterūt inde nutriri. vnde 5° iuuamentoꝝ ꝑinducta vtilitas venarum pulsatiliū in splene est: quia cibāt et nutriunt ipsuz. cū eo ꝙ refudat ex cor. similiter quoqz 3°. 15. In splene qdē sunt vene pulsatiles et nō pulsatiles plurime in qbus sanguis digeritur et assilatur sbe ipsius. et ideo iuuamentoꝝ. 5. splen nutrit ex sanguine subtili nigro. Epar xo ex sanguie spisso rubeo. ¶ Circa qđ accidit hesitare: qm̄. 13. de inge. Mōstratum est splen vt et alia ex sanguine grosso nutriri: qꝫ qsi limus est potioris. ¶ Dōz ꝙ splen vt et alia ex sanguie nutrit duplici: arteriali. s. et venali: et ꝙ arterialis magis in finē ordinatur ipsius. lz eniz sanguis melicus attrahatur in splenis nutrimentū: digeritur eū et subtiliatur añqꝫ nutriatur: sicut tactū ex Aui. inducto. vñ sermo cōpletus erit Gal'. qñ vtrūqz copulabit vnū. Quare iuuamentoꝝ. 5. loco ꝑdicto: melius digerit in splene anteqꝫ trāsmittit in stomachū. Iuuatqz is motu arteriaꝝ plurium in ipso existiuz: deferentiū ei vtutem cordis: spiritum et sanguinem: ita vt digestione fiat sang. ipsius subtilis ꝯsilis ei⁹ nāe. De renum quoqz nutrimēto iuuamentoꝝ. 6. et nō indigent renes vna 3ª veniēte eis ad cibādū eos: et sufficiūt eis due vene copulate cū vtroqz illoꝝ. s. vena pulsatilis q oritur a maiori vena pulsatili que est versus dorsuz: et vena nō pulsatilis: que orit ex vena ampla: que ex gibbo nascit epatis. Isaac qꝫ in elemētis. dicim⁹ ꝙ nō itēdimus duo ꝙ sanguis cordis est pur⁹ mūdus et nudus ab hūorib⁹ sanguis q dirigit ei ab epe: vt nutriat corp⁹ ei⁹: imo nō itēdim⁹ nisi de sanguine ꝓcedente in arterias ad totū corpus qui est vehiculum caloris inatis: et ex quo est mā et ipsi⁹ nutrimentū. a sanguine xo qui ei trāsmittit ab epate ad nutriendū corpus ipsius nō sunt hu. sepati. nam si illud esset: ꝑuaret operationibus nālibus. Cā aūt ꝓpter quā fit san. arteriaꝝ purus: mūdus: nudus ab humore et sordibus est: quia ad cor nō vadit ex sanguine nisi qđ est melius et laudabili⁹: et corde discernit ipsz et accipit ad nutrimentū sui et nutrimētū caloris inati qđ in ipso est melius: et transmittit qđ ex ipso supest post illud ad mēbra pectoris et pulmonē et caput vt eo nutriāt: qm̄ cib⁹ hoꝝ mēbroꝝ ē ex supfluitate cibi cordis. Id aūt qđ dicit ꝙ cor nutriatur a sanguine epatis nō separato a ceteris hu. fortassis veritatē nō habet: eo ꝙ cor añqꝫ nutriatur a sanguine nāli: eum vlterius digerit et in vitalē ꝯuertit. vnde Isaac israelita in vrinis. Sāguine de vtrisqz cholerib⁹: et flate ac aqsitate sui mūdificato: cor meliorē et laudabiliorem sibi trahit partem: vt se ꝯfortet atqz nutriat. Sic igit sang. cor nutriēs vitalis erit: et cholerib⁹ mūdificatus. actu in ipso tñ sunt in

potētia. ¶ Ad Isaac probationez dōm ꝙ nō priuatur ꝓpter hoc cor vtutibus nālib⁹: qm̄ iste sunt in qlibet mēbro particularisate et contracte. In epate xo sunt in cōi ꝑm medicos maxie. Iste tñ vtutes nāles in corde reddunt alterius nāe qꝫ iste que erāt in epate. Subdit āt post antedicta. Caloris residuū subtiliat et de cholerib⁹ et flate et alia putredine mūdificat per arterias ad mūdificandum calorē nālem: mandans vt pinguedine sue nutriat: et per totū corpus diuidat. cor eniz est fundamētū nālis caloris. qđ sic ꝯstat: partē quā sibi trahit sue nāe nutrimētum et sibi assimilat: et partēqꝫ superfluā ad mēbra capitis et pectoris mādat: vnūqđqꝫ inde nutriēs et sue vniuscuiusqꝫ nāe assimilās. Auer. aūt colliget scđo. Debes scire Arist. velle ꝙ cibus et nutrimentū oium mēbroꝝ fit ex duobus sanguinibus simul mistis: et ꝙ sang. qui est in epate et venis nō pulsatilib⁹ est sicut mā sanguis in arterijs cordis: et ꝙ san. arteriaꝝ est sicut forma sanguis eis: hoc est qa dat ei cōplementū et coctionē et facit ipm cibū ꝓpinquū actui. ¶ Qđ rōne firmatur: qm̄ ex quibus sumus ex eisdem nutrimur vt dictū ē. sumus aūt ex sanguine nāli et vitali. a partibus eni vitalib⁹ et nālib⁹ sperma et sanguis decidunt menstruus. vñ tertio theorice. Cor ex sang. fit arteriaꝝ. epar xo ex menstruo et ōia mēbra carnea. ex vtroqz eniz sanguinū vnaqueqꝫ generatur particula et nutritur: sed quedam ex vitali amplius. alia xo ex nāli: vitaliqz dēpto magis nō parū nutritio perficit ex sanguine nāli. ¶ Et fulcit presassumptū qm̄ embrio nutrit per vmbilicū ꝑm ꝙ ad cotilidones ꝯsolidatur matricis 2° de ge. alalium. In quo sunt quatuor vasa: et duo interdum: aliqñ vnū: et sunt istoꝝ duo sunt vene vel alterutz: et due arterie vel reliquū 1 ꝑm ꝙ animalia sunt maiora media: vel minora. Tertio quoqz theorice. ponuntur vene due et arterie similiter a matrice ad vmbilicū perueniret: qñ aūt vmbilicū trāsierit: tūc vtplm ꝯgregantur due vene in vnam et arterie in vnā. Uene qꝫ ad hoc fuerunt nate vt sanguine in ipsis ꝯtento fetū pascerent menstruo: arterie xo vt spiritū ferrent et sanguinē. Sic igit sang. per arterias attractus in embrionē habet nutrire. nō eniz vanus est ꝓpter solū spiritus gnōnē cum spūs ēt attrahatur a matrice: quia sang. talis nō foret ꝓductus qntitatis: cuz ex modico eius plurimū generetur spūs. neqz spirit⁹ pōt resolui velociter: vt quis diceret ꝓpter ꝯtinēs solidius in quo habet. ¶ Adhuc. omne mēbrum qđ participat venis: participat et arterijs. cum igit nutrimentū fiat nō solū ꝑ vasa: imo etiā per simplicem ꝯfluxū et emanationē: vt in ossib⁹ et cartilaginib⁹. ꝓpter spiritus: quoꝝ est vitā instaurare: nō erit arterias tātas et tales assignare: sed ꝓpter sanguinē vitalem: cuius est ēt nutrire. ¶ Itē nutritio fit a silib⁹: sed mēbrum qđ nutrit nō solum est nāe sanguinis: et vt nālis: imo plura sunt nā vite: et maxie cuz vnūqđqꝫ ex oibus cōmisceatur: cuius nō est partē puram in corpore assignare. vñ Auer. Nutrimentū debet fieri ex aliquo qđ ꝓportionet mēbro: quale san. est nālis qui est crudus: et alio forme relatus sicut arterialis q est coctus. vt q̄ cōuenientior fiat ꝓportio: ꝯtraria in nutricatiōe crudū cocto administrerit: vt ꝯtemperentur ambo. ¶ Palin. Omne qđ nutrit vt asserit debet mēbris aduenire: sz duo sanguines mēbris occurrunt. ḡ his duobus debet nutriri. Et demū subdit apparere Gal. asserere ꝙ mēbra superiora cibentur a sanguine arteriali: et hoc quia precepit incidi arterias in passione emicranea et in epilepsie perseuerātia: et ꝑcipit ēt. 13. de inge. ꝓpter oculoꝝ passionē arterias tipoꝝ abscidi. Et subdit: vtinam ego scirem qd ꝓhibet eum credere ꝙ iste sanguis arteriarum nō nutriat alias partes corporis. Ex isto tñ Gal'. sermone et iterloꝝ 3°. sequit nō ꝑt Auer. habere ꝑ arteriaꝝ incisionem in predictis passionibus sanguinem arterialē superiora mēbra nutrire. Dicam nāqꝫ hanc fieri: nō ꝓpter euacuationem sanguinis arterialis: sed qa per eaz alteratur mala cōplexio calida: aut fumus: vt aperte a Gal'. ibidē apparet: qui eas ad caput delatus dolorem prestās: diuertit in alia. vñ

A de lz cõclusio sit vera: nõ tamen iuste deducit ex premissis. Itaqz pbabiliter ꝯcludendũ sanguinem arterialem nutrire: lz potissime spirituare sit eius ⁊ vegetare. ℂ Attendẽdũ tamẽ vt ẽt sentit colli3.2. ꝙ sanguinis vitalis ⁊ nãlis cõmistio potest fieri dupliciter. vnẽ qdẽ vt sanguis nãlis perve nam ꝓcedẽtem a gibbositate epatis transcendat in cor. aliter ꝟo per attractionem extremitatũ arteriaꝝ capillarium ab extremitatibus venarũ capillariũ: ⁊ ecõtra. diuisio eniz venaꝝ ⁊ concursus pulsatiliũ cũ venis nõ pulsatilibus est ꝓpter duas causas. quaꝝ qdem vna vt sit iuuamẽtum per telas cooperientes venas nõ pulsatiles ⁊ ligãtes ipsas cuz mẽbris vicinantibus eis: altera vt trãseat ab vtroqz genere venaꝝ ad alterum: ex eo qd continet in eis de iuuamentis 6ᵒ ⁊ ꝓ pma. In extremitatibus itaqz venaꝝ ⁊ arteriarũ capillarib⁹ sang. arterialis associabit sanguini nãli ad nutrimentum. ℂ Sed ꝯtra ꝓ pma dicit ꝙ san. essentie bone vadit per venã magnam ⁊ a gibbositate epatis ascendentem. ℂ Dõm ꝙ perfectius dicit ab Aui. aialiũ. 12. ita. Sang. remansit in gibbo mundificat⁹ stans ibi in magna vena q̃ diuidit in duas partes: quaꝝ vna tendit deorsum reliqua sursum. B Nosce quoqz ꝙ mẽbroꝝ aliqd est qd maxime nutrit ex sanguine nãli vt epar: ⁊ maxĩe pars superior gibbosa q̃ caret arteria. B ãt maxᵉ euenit: qꝛ nutrimẽtũ fit a sili ⁊ epar sanguini similat. Est enim sanguis ꝯgelatus seu ispissatus ꝯtr ossa eidem affinia. cor aũt cuz pulmone multũ relatione alioꝝ ex arteriali. splẽ ꝟo ⁊ renes cõiter ex vtroqz.

Propter quartum qdem. ad pmuz dõm de iuuamẽtis scribi, 5. ꝙ in epate est arteria: nõ tñ per eius omne: sed per partẽ magis disseminat inferiorẽ ꝯcauam. fueruntqz posite vene pulsatiles in ꝯcauo epatis ⁊ nõ in cõuexo: qm̃ ꝯuexuz epatis qd est continuũ cũ pariete est multi motus: ⁊ sufficit ei exufflatione motus eius: ⁊ non indiget alia exufflatione. Et fuerũt vene pulsantes in ꝯcauo epatis ꝓpter suam necessitatez ad hoc: qm̃ ipse sunt misse a corde ad epar ad custodiendũ tẽ C perantiã caloris. Ex hoc ẽt apparet ꝺm Gal. ꝙ epar nõ soluz ex sang. nutriat nãli. Quãdo aũt dicit id Aristo. vellet dico vel meipsum nõ intelligere: vtrum voluerit ꝙ ad splenem ⁊ epar nullatenus perueniat arteria adorti: qꝛ hoc cõprobat falsum: aut si venit nõ distribuit per partes epatis vt iam apparuit per Gal. sicut per partes alioꝝ distribuit membroꝝ. Ipse etiam Aristo. 3ᵒ hystoriaꝝ. nullam venam vult in matrices a cõcaua ꝓtendi: sed solum ab arteria. Cuius oppositum experimentat anathomiʒans. vel forsassis Arist. nõ percepit arteriã ad epar ꝑuenientẽ ꝑ anathomiaz cum ipsa sit parua in partes inferiores ei⁹ exterminata ab inferiori parte ab arteria per dorsum tendentem sursuz ad epar ꝓtensa. Potest eniz dici de eo qd ĩdez de Parmenide ꝓfitet quasi ipm excusans phy. ꝓ. in diu ersitate rõnis subiti ⁊ acceptis ita. hoc ãt Parmenides nõdũ vidit. vñ 2ᵒ colliget tpe Ari. aũt nõ cognoscebat aliqd iuuamẽtũ diaphragmatis nisi ꝓpter separationẽ mẽbroꝝ spũaliũ a nutritiuis: ad B vt non accideret tpe digõis eis aliqd ex calore illo. dũa. 99. D Errat ẽt colli3 2ᵒ ꝯtinente multas arterias epati a corde venire: tum qꝛ vt visuz falsum existit: tũ qꝛ peius qm̃ id iponit Gal. cũ aperti⁹ testet ipse sensuz anathomic⁹ opᵐ. hic nãqz anathomiã ignorauit. vt i hui⁹ idicat 7ᵒ. ℂ Ad aliud dõz Auer. aut loqui ꝺm opi. Gal. vel ꝙ iuuamentũ san. arterialis est vt sit vehiculũ spũs cordis: qꝛ ad hoc pncipalr est natus: nõ tñ ꝓpter hoc tollit ꝙ ẽt vt dñsuz: nutrire cũ sanguine nõ habeat nãli. verũtñ nãlis pncipalr habet nutrire. hic aũt vt dictum: est viuificare. Et per hũc modũ dõm alijs ⁊ Isaac ⁊ diffinitor. ℂ Ad aliud dõz: ꝙ lz suphicieter⁹. A. sermo sonet san. nãlẽ solum nutrire: ꝑspicacius tñ audiens dicet nomine vene ẽt arteriã intelligi. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ si cor virtutib⁹ nutriat nãlib⁹: sunt tñ vt apparuit alteri⁹ ordinis ⁊ q̃si equiuoce relõne ad virtutes nãles epatis: aut lz vtus nãlis sit in quolibet mẽbro: ipsa tñ variat ꝑ cõplones mẽbri diuersaz. alia eni est cõplo carnis ⁊ alia ossis: ꝓpter q̃z sequit ⁊ nutrictis diuersitas. ℂ Ad aliud dõz: ꝙ lz san. arterialis sit calidus ⁊ siccus ꝑ cõpationẽ ad sanguinez nãlez: est tñ calidus ⁊ hu. ad cutẽ cõplonũ ꝓ. sic eni ois san. est cali. ⁊ hu. lz qdã sit magis talis: qdaz ꝟo minus. magis ꝟo ⁊ min⁹ nõ diuersificãt spẽm cũ Daly. 10. meta. nõ. n. tãta est caliditas sanguis arterialis ⁊ siccitas ꝙ ꝓpter h rõ ab ipso tollat nutritionis: ꝯtemperãt ẽt se hu. cõmisti. ℂ Ad aliud dõm ꝙ dare vitã ⁊ nutrimẽtuz sic̃ dñsum: nõ sunt opposita vt aliq disparata: qꝛ vnũ nõ coadiuuat alteꝝ ad eẽ. verum tribuere vitã est tãqz supius ⁊ velut gen⁹ ad id qd est nutrimentũ ministrare: ⁊ qd plus põt poterit vtiqz ⁊ qd minus.

Ratia quidem huius qd supposicũ vꝫ sang. in venis tñ ꝯtineri dubitat. qꝛ cũ ꝺm Aristo. vt visum dñs ꝑoris: solus sanguis nutriat cerebrũ: in quo ꝓ de hystorijs nõ est vena neqz magna aut parua nõ poterit nutriri. Simil'r neqz ossa ⁊ similia: neqz renes F 86.7. ℂ Adhuc ꝓ pᵃ. san. ab orificijs venaꝝ resudando labit in mẽbra ex parte diuina. plurima ꝟo vt tactuz carent venis. ℂ Rursus. cũ subtilius soluta ꝯtinuitate mox effluat sang. si hic tñ egrederet ex venis: tũc totum foret corp⁹ vena: qd absurdũ. Non igit sanguis est in venis tñ.

In oppositum est Arist. de aialib⁹ nõ raro cuz medicis vniuersis. vene nãqz duplices. pulsantes ⁊ quiete sunt loca sanguinis: eo ꝙ deseruiant cordi ⁊ epati. ℂ Etĩ. euãtis venis necubi ex corpe sang. educit. In venis igitur continet solis.

Propter primum qdem sciendũ: ꝙ quid sit san. pretactũ: ⁊ ostendet ꝙ triplex existit differẽtia. 33. per venam ꝟo hic audio etiã arteriam sibi vt tactuz in eis ꝯtineri sanguinem vitalem: ⁊ in venis simpliciter dictis naturalem.

Propter secundum qdẽ sciẽdũ q̃dã ob ꝑfacta sensisse sanguinẽ nõ in venis tñ esse: quoꝝ falsitas oñdet confestim.

Propter tertium ꝟo sciendũ ꝙ sang. solũ cõtinetur in venis ⁊ arterijs G ⁊ his ꝓportionatis. puta corde ⁊ lacuna sãguis: duob⁹ primis suscept⁹ modis. q̃re hystoriaꝝ 3ᵒ. Ois san. ẽ in vase ⁊ i vocatis venis: in alio ãt nullo ꝑterq̃z i corde solũ. ⁊ 3ᵒ de ꝑtibus. Sine vena nõ est san. cor ẽt ipm ꝯtinet in hũtib⁹. vñ cõplonũ ꝓ. Cor est sanguissimũ viscer. Cõstruit aũt lacuna sanguinis seu torcular ꝺm Eracleũ sup glãdulaz ex operimenti plicatione. Ipsa nãqz non est vena vere: sed qꝛ figura eius rotũda: est ꝯcaua ⁊ ẽt curua sanguisqz in ea inuenit sic̃ in venis. Jõqz vena 3ᵃ vocat ab Daiyab. 3ᵒ theorice. Quare cũ reducat ad venã sermo Arist. verificat dicẽtis in venis solis ꝑterq̃z in corde sãguinẽ ꝯtineri: licet ẽt ipz advenas deducit. Est nãqz cor sic̃ pars ipsaꝝ. hystoriaꝝ 3ᵒ. Est autẽ iꝙ coꝝ que i capite sũt ordo. qꝛ pᵐᵒ os palati: deide rhete mirabile vel serinũ: i de postea glãdula super quã sang. ꝓtracta H lacuna: deinde dura mater: deiceps pia mr: postea cerebrũ: vẽtres eius: sup cui⁹ mediũ sunt duenates lateralr: ⁊ neru⁹ ẽt in medio supinis. de iuuamẽtis 9ᵒ. Probat aũt ꝙ san. ꝺz duos pmos modos tñ i venis ꝯtineat ac sibi cõparibus: qm̃ ibi aliqd gñat ibi solũ ꝑficit ⁊ ꝯseruat ꝑmanẽs tale: q̃tum eni nã dat de forma ⁊ de loco: ac ceteris ꝯñib⁹: vt apparet 4ᵒ ce. ⁊ mũ. hꝫ ꝟo ẽ san. gñat nãqz in epate ⁊ corde. ℂ Rursus. Illud solũ ꝯtinet in eo quo saluat loco. vtutez nãqz is habet saluatiuã. physi. 4. sed san. soluz saluat in venis ⁊ sibi cõparib⁹: nam inuenerẽ. i. ꝯcauitatẽ effusus ex necessitatẽ putrescit. afoꝛ. 6. vñ Gal. de nigra chol'a scribit sanguinẽ turbari: nõ solum excidẽs a corpe: veꝝ intra: vt pulmonẽ pectus: vesicã ⁊ matricẽ. itaqz san. solũ in venis ⁊ sibi ꝯsilibus ꝯtinet. Sanguis ꝟo 3ᵒ dictus mõ egressus est ve

nas in mēbroꝝ porositatib⁹ locat⁹. qḋ oñdit: q2 ordinat͛ in ipoꝝ nutritione tāq̄ȝ in finē. assimilat͛ .n. iā eis nō paꝝ suba. ⁊ q̄litate maxie: qui qñ amplius digerit͛ ⁊ igrossat͛ ab ambitu venaꝝ separat͛ i exp̄ssio ēt mēbro denotat ip̄m etiaȝ in coꝝ spongiositatibus ꝯtineri differentia. 33.

Propter quartum qdem. ad p̄ᵐ quid dōȝ visuȝ p̄us: fisr lȝ nō habeant hō: attrahūt tñ sanguinē ex venis ꝓpinquius ꝯtiguitate q̄dam: ⁊ alterant ac trāsmutāt in seipsa sang. n. renum ꝓfundat͛ cū tota carne coꝝ: quasi vapor: ⁊ ꝯtinuat͛ cum ea paulatiȝ: efficiturq̄ȝ coꝝ cibus de innamētis. ¶ Ad aliud dōm vt apparuit: q2 san. qñ iocabit͛ extra venas: iā fit san. qui cōcessus est nō in eis ꝯtineri. ¶ Ad aliud dōȝ nō oportere totū corpus venā esse: lȝ per totū. i. per maiorē partem sui diffundat͛. nñ enim ꝓtendunt͛ vt occultent͛ ⁊ minorent͛ amplius alimēto qḋ per eas decurrit: ceu riuuli minimi tā dē ⁊ in apparētes facti qbus ortus irrigat͛: aut folioꝝ vitis ꝯtractiōes ⁊ vie 3ᵃ de p̄tib⁹ venula manifesta nulla. Deocultant͛ aūt venaꝝ plurime in decrepita etate: vt dorsuȝ denotat manus. Cū igit͛ deferant͛ disseminate plurimū p corpus si p̄uctura subtilior ⁊ nulli eaꝝ occurrat: ꝓpinquitate tñ ⁊ dolore attrahēte locisad quē ēt nā cū spiritib⁹ ꝯuadit: mox ⁊ humorib⁹ san. relaxata educit͛ vene termino.

6ᵒ cap. 3. post meᵐ. — K — Cap. 5.

¶ Differentia. XXXII.

Quod eadem sit cā efficiens san. ⁊ melāch̄olie hypostasis mōstrat͛: qm̄ illa vident͛ hr̄e idē efficiēs: q̄ ab eodē ꝓducunt͛ agente: agēs aūt est calor: lȝ san. ⁊ melia imo ēt alij humores ꝓducunt͛ a calore epatis. hic aūt est vn⁹ cū sit ēt forma ei⁹. Est. n. calor forma corpis. coll͛ 3. 2. Et vni⁹ rei vna est forma ⁊ esse. Qȝ ēt sit vn⁹ calor humoꝝ gñatiu⁹ inuit͛ p̄ p̄ᵃ. ¶ Ampli⁹ q̄ retinent eosdē sapores: ⁊ cām vident͛ efficientē eādē hr̄e: cū per sapores magis in cognitionē alicuius ꝑueniat͛ dīa. 145. sic aūt in sanguie euenit ⁊ melia. q2 sanguis sapor est dulcior. melie simil͛r inter dulcedinē ⁊ ponticitateȝ existit. ¶ Et firmat͛. q2 solus san. vt ꝓbat. A. habuit hypostasiȝ p modū residentie: q̄ melia est nālis. Qḋ aūt talē sanguini extat cōnexum. ¶ Palin. Cū triplex appareat calor gñatiu⁹ humoꝝ aut diminutus: sup̄flu⁹ vl͛ tēpat⁹: nō est dare q̄ melie sit calor diminut⁹: cū iste sit flatis: neq̄ȝ excedens: q2 hic cholere. Itaq̄ȝ erit tēperatus. is aūt sanguis. Nō. n. potes dicē q̄ sit calor melie hō intensior calore san. q2 tunc illiȝ caliditate superaret: neq̄ȝ remissior ipso: vt quasi qui flatis: q2 iaȝ melia erit insufficiēter decocta ex caloris abbreuiatione: sicq̄ȝ ex vlteriori decoctione posset in sanguinem conuerti: qḋ negatum differentia. 29. hu. igit͛ ab eodem calore producunt͛: ⁊ magis idem sanguinis ⁊ melie nālis efficiens.

Cap. 7. ad medium. Do. 4ᵃ. c. 2. ad meᵐ — L — Pria fint doc. 4ᵃ. c. 1. pᵒ meᵐ.

Horum quoq̄ȝ opᵐ sentit͛ 2ᵃ nāliū ⁊ crisium. ¶ Eti. quoꝝ mā extat diuersa ⁊ agēs: cū id vtcūq̄ȝ diuersificet͛ f3 māe dispōnē: alia. n. est mā sanguis: alia melie cū hec sit mediocris: illa ꝟo grossa ⁊ terrestris. ¶ Et roborat͛: q2 san. est hii⁹ amicissim⁹ nāe: melia ꝟo frida ⁊ sic. vt senū cōplō ⁊ via ad mortē. ¶ Amp. cā nālis melie est qḋ ō nutriētib⁹ ē vehemēter grossuȝ pauce humiditatis: ⁊ coꝝ caꝫ est fortius in illo p̄ p̄ᵃ. Sic igit͛ vꝫ cā efficiēs melie caliditatis eleuata: neduȝ q̄ sanguis caliditati adeq̄ta. Nō itaq̄ȝ san. ⁊ melie eadē est cā efficiēs: lȝ diuersa.

Cap. 9. Cap. 11. — M — Doctr. 4ᵃ c. 2. i meᵒ.

Propter primum qdem sciēduȝ q̄ melia est hūor frigidus ⁊ sic. ⁊ duplex existit. nālis ⁊ inālis. Nālis qdē f3. A. est boni sanguinis fex turbulētia ⁊ sup̄fluitas: cui⁹ sapor dulcedis ⁊ ponticitatis meᵐ obtinet. Et h̄ qdē fm Gal͛. humor ꝓprie vocat͛ niger. Melia ꝟo inālis chola nigra q̄ est subsidētia p modū adustionis cinereitatis ac ēt humidi exp̄ssionis ⁊ ꝯterminatiōis. ⁊ ipsa qdeȝ q̄druplex rōne adustiōis. ꝓducit͛. n. vt oñdet͛ alijs ēt de cāis f3 q̄ qlibet humoꝝ q̄tuor f3. A. ⁊ Galẏ. pōt incinerari: nā q̄dā ex flatis efficit͛ adustione: que melia dī flatica i duplex exn̄s: fm q̄ fla cui melia cōmiscet͛ nālis subtilis aut grossuȝ fuerit: rari⁹ tñ accñs ꝑp inobediētiā ipsius adustioni ⁊ icinerationi alijs maioreȝ: nōnulla ex sang. cōbustiōe melia dicta sanguinea: ⁊ q̄dā ex chol͛e adustione vt cholica: ⁊ alia melie adustione duplex exn̄s f3 q̄ melia que adurit͛ fuerit subtilior: q̄ praua est valde fermētās terrā ⁊ ebulliēs vt acetū acerrimū Gal͛. i de chol͛a nig. afor. 4ᵃ. 2. nāliū. 3ᵒ interioꝝ. ⁊. 14. de inge. In qbus siqdem locis tāgi vꝫ magis melia nālis ⁊ que ex hui⁹ adustione q̄ dupl͛r gñat͛. adustione ac putrefactiōe. 14. de ige. fugereq̄ȝ ab hac sensit muscas ⁊ aialiū cetera: vel est grossa q̄ minus extat effrenis in iferēdo: est tñ ea difficilioris eradicationis ex p̄te isixa. Multiplicaturq̄ȝ inālis melia plurib⁹ de cāis tā calidis q̄ȝ fridis ⁊ alijs: ⁊ iō nō imerito dictuȝ est interioꝝ 3ᵒ q̄ decē milia sūt ab eo imaginata. ⁊ p̄ p̄ᵃ ispēs timoris ēt ꝯsuetudinē sūt infinite. p̄ qdeȝ si cōpl͛o corpis fuerit melica ⁊ ꝓprie cordis aut ꝑp caliditatē epatis ac ēt fm Dioclē in testinoꝝ: quē mēdose aūt Theophilū sic moduȝ arabū appellat: vel ꝓpter splenis debilitatē in meliaȝ attrahendo ⁊ sanguinē ab ea mūdificādo: vel ꝓpter oppilionem ⁊ apata eiusdē vel ēt meseraicaꝝ: aut ꝓpter frigus vehemens ꝯgelans humidū ⁊ idurās: vt in spēm melie trāseat sic flati accidit vitreo: vel ꝓpter longā ꝯstrictionē humoris alicui⁹ ⁊ affectionis priuationē a calore nāe: aut ꝑp egritudines ꝓlixas ⁊ p̄cipue loco cal͛o ac estate. Ipse nāq̄ȝ tandē hūorē icinerāt. 2ᵒ qppe ꝓnosticoꝝ: niger hūor vl͛ sup̄assatiōe pessima ⁊ corrosissima efficit͛ cho. ni. aut grosso san. siir exiccato vl͛ mortis ⁊ fridutatis tōnēs ⁊ vir cāc ipsiuȝ sūt regimē sex reꝝ nō nāliū ad friduȝ ⁊ sic. declinās ⁊ ꝓprie aer cib⁹ ⁊ pot⁹ ⁊ sup̄fluitas tristitie ⁊ timoris. Uisum ēt qbusdā medicoꝝ meliaȝ a demonio ꝯtigere. qbus qdē dicit. A. se nō curare cū p̄hicā doceat an ꝯtingat vel nō a demonio: qḋ euenit ꝑp mira cogitata ⁊ dicta ab eisdē i vt ⁊ nālit ꝯtingere posse nō putent͛ i cū mulier idiota melica facta fuerit audita cōgrue latinū ꝓferre: q̄ qdē sanata destitit ve illius oblita.

N — Pria fint doc. 4ᵃ c. 2. 1 pᵒ meᵐ. 2ᵒ tecōnia trac. decē tre cō. 16. in medio. — Cap. 3. Com afo. 11. in pᵒ — Cap. 7. Ca. 8. ⁊ 9. — Cap. 9. — O — Cap. 7. Tra. 4. c. 19. pᵒ pᵐ — Coll͛ ca. 27. c. 38. ⁊ cō. 47. ⁊ li. 3. cō. 39. — Tertio pᵒ trac. 4. ca. 1. 8. ⁊. — P

Propter secundū ꝟo sciēdū p̄ scribi pᵃ eandem fore caȝ sanguinis ⁊ melie calorē puta tēpatū. Nāliū āt ⁊ crisiū scōis. Uidet͛ cōtrariū sic portēdi alterato cibo i venis inato calore sāguinē qdē fieri a cōmoderatiōe q̄ f3 euȝ. alij ꝟo humores ꝓpter imoderatiōes fiētes: ⁊ huic sermoni ola ꝯcordāt q̄ vident͛: lȝ melia humor est alius a sanguie ⁊ max̄ le cuȝ sit ei ꝯtrarius ope ⁊ nā. Quid aūt de hoc ꝯsir videbit͛ ex dicendis.

Doc. 4. c. 2. Cap. 8. pᵒ medium. Cap. 12.

Propter tertiū qdē vt tātoꝝ viroꝝ nō ꝯtestantē colligētiū cū eis veritas extiterit cognita: vnusq̄ȝ alterius iterpres: itell͛s p̄cipiat͛: sciēdū q̄ qñcūq̄ȝ aliqḋ mediū geometrice vel arithmetice noscit͛ ⁊ ponit͛ iter duo extrema: id nō vere vnū existit cuȝ latitudie p̄cipe: lȝ triplex magis: ita vt extrema cū medio ꝯuitēt. 5. Qḋ euenit i ꝓposito: nā ꝯcessū ē chol͛aȝ ab excedēte cal͛o gñari fla ꝟo a diminuto: qḋ āt intermediū hoꝝ cū latitudine tēpatū aut declinat magis ad lat⁹ vni⁹ extremoꝝ: vt excedētis cal͛i: ⁊ tūc san. gñabit͛ cholic⁹ ifra chol͛e calo: ē: vel ad p̄tē alterius extremi. puta calidi diminuti: ⁊ talis calor melie ꝓtecariu⁹ erit: aut idē mediū obtinebit ⁊ tēpamētuȝ veꝝ in hō gñe ⁊ a tali san. gñabit͛ calore. Nō āt itēdit dicere. A. q̄ oino idē sit calor sanguis ⁊ melie: ipsis in adiuiceȝ cōpatis: lȝ respectu flatis ⁊ chol͛e ceu expositū eundeȝ fore calorē pueroꝝ ⁊ iuuenum. dīe. 27. nō eni melie sic est diminut⁹ calor vt flatis: neq̄ȝ adeo supacut⁹ sic q chol͛eiȝ medius cū latitudie iter istos. Qȝ aūt ita sit apparet i. q2 demū is diuersificat in formis ipsoꝝ. nā ponit sanguis formā decoctionē tēpatā: melie ꝟo fecē hypostaticā: si eni forme essent eedē iaȝ hō essent eadē cū forme sit dare eē ⁊ vnū eē. Qḋ hic isinuat: q2 mox p⁹ ista ponēs cās vniuersales humoꝝ vt q̄tuor q̄litates: caliditatē equalē posuit sāguinē ⁊ nō meliaȝ.

Q

A

gñare vep excedētē. Sic itaq3 sumpsit. A. calorē tēperatū3 cū latitudine grādi: qñ dicit ipm fore cām sanguis & melle pductiuā. Gal'. vo cū angustia put tēpatū est vere illud qd oino mediū obtinet extremo; itavt calor remissus a calore tēpato se teneat cū calore diminuto pax vo excedēs ab illo cū superexcedēte. A. vo potius pdicta duo mediū ptinētia cū certo medio locauit. San igit' fz Gal'. fit a calore simpliciter tēperato: reliq vo a distēperato: fz magis tñ & min⁹: qz a maiori distēperātia ipsius cātur fla & cholla: sed a maiori mella. qd ēt innuit Gal'. qd demū subiunxit ibidez cibos caliores nā cholliciores: fridiores vo flaticiores: & i etatib⁹ simil'r. ¶ Deinceps q3 sciendū q calor humop gñatiu⁹ du pl'r pōt psiderari: aut in se & in cōi; & sic extat vnus: aut pticulariter & put refert' ad aliō: qd tripl'r euenit: aut ad aiaz seu intentionē nāe: vel ad ptes epatis aut māei. Siqdez ratione aie: dico ipm diuersificari: & per pñs hu. qm ipsa pncipal'r intēdit sanguinē: pñr vo fla & demū alios. & sō calore diuter vtit' ad ipsop pductiōes; ita vt hic possit in parte ēt cāre diuersitatē gñōnis ipsop. Diuersificat' ēt fm ptes & loca epatis: qm purior erit iuxta ptē superiorē ipsi⁹ itravenā cordi ppinqz: vbi fortassis magis gñat' sanguis. In pte vo interiori extrinseca inde plus distāt fla aut mella: in eminētia vo supiori intrinseca calidiori vt dicat' plus cholla. ¶ Variat' ēt ex pte māe in q fit actio cū resistētia ipsi⁹. Aptitudo eniz diuersificat actionē agentis. 2° de cā. nā qdaz est mā tēperata: alia calida: nōnulla frida &c. Adhuc alia subtilis: alia grossa: qdā vo media. diia. 29. ¶ Qd & menstrat' rōne: qm agēs variatū p applicationē ad aliud: nō remanet idez: ēt si cōiter fuerit in se idē psideratū: eū ēt accñtia in subto alterationē inducāt. talis q3 est calor humop gñatiu⁹ ex applicatione: vt ostsu3 ad diuersa. ¶ Rursus cā & effect⁹ sūt pportionales. vñ si effect⁹ singularis & cā singularis. & si vniuocus & vniuoca & ecōtra phys. 2°. fz san. calidus est & humidus, mella vo hypostasiua fri. & sic. Est ēt san. mediocris sbe: mella vo grosse terree. Erit itaq3 altera & alt'a cā ipsop pductiua. Sūt & diuersop effectuū oino. Que aūt hō a diuersis saltē imediatis pducunt' causis. Sanguinis igitur & melle nō erit cā eadē precise. ¶ Scias q3 q se habēte corpore nal'r plus extat sanguis: deinde flatis: pñr postea chollere ac tandem melle minus: vt sit dicere. 30. 8. 3. 2. vel aliqd pōderis ita pportionati. Qd & accidit pp necītates & iuuamēta hop nāe ampli⁹ vel min⁹ accōmodatas. vñ Alexā. in pbl'. Nosce nāq3 q san. nutriēs corp⁹ abūdat qtitate: deinde fla: qnq3. n. id in fame nutrit. postea minorata est flaua cholla vt nō nutriēs & acuta. Adhuc. āt pl⁹ minorat' nigra cholla tāq3 nāe inimica. ¶ Audio q3 h⁹ pportionē qtitatū visu magis q3 pōdē: cū melle terrestris pōderose sit ampli⁹. ita in corpe cholla ignea leuis e cū idicat agarici & lapidis lazuli nā: de cholle vo amare nā plrima tāgē' 3ria. 91.

In hoc pcordat Cōci. cū Trusiano 2° techni ca: de epa te.

B

Colli'r te. ca. 32.

C

Propter quartum

qdē. ad pᵐ iaz ostsu3 qd dōm vt q hu. fiūt ab eodē calore ceu epatis in cōi: sic ēt calor totius corpis pōt aliqli'r vnus dici. diuersificat' tñ valde: vt declaratū3: ex applicatione. ¶ Ad aliud dō3 q hūt eosdē sapores cū latitudīe grādi: sic calor idē hoc mō dz ipsop: nā sapor sang. est simpl'r dulcis: melle nō solū dulcedinē obtinēs: verū ēt cū acredine pōticitatē. non. n. calor pfecte potuit grossitudine sube dñari. ¶ Ad aliud dōm q ptingit nō eundē oino fore calore3 sanguis & melle: sed magis q affiniores hūt calores q3 fla & cholla adinuicē. & fortassis lōgi⁹ pmanet pmista mella sang. q3 alij hu. vñ pcessum calorē ambop fore eundem verūtn. nō aūt simpl'r neq3 mella puertet' in san. p vlteriorem decoctionem sic fla: eo q calor mell'e simpl'r sit remissior illo sanguine: qz suba grossa terrestris iobediēs humectatio ni sanguini resistit. Q3. n. humor non puertat' nālis ēt q3 in sanguinē dupl'r pōt euenire: aut rōne caliditatis excedētis: vt cholla: vel rōne subeceu mella. fla vo & qz habent minus

D

hz excedentē tēpamētū q3 cholla & mella: est q3 fridu3. tum rōne sube humorositati aptez: u3 ēt rōne vlterioris caloris: pōt pe necītatis in sanguine puerti. ¶ Sed p. Dura corpa vt ossa: cartilagies & talia mellica pñt in sāguinē puerti: nō minus itaq3 mella. ¶ Dōm q hec trāseunt per epar: qd est hum p gñatiuu3. mella vo recessit ab ipso neq3 ad id nisi synthomatice pōt aduenire: si tñ pcedere' aliud forte: neq3 ēt sanguis vere gñat' nisi in epatē ac corde maxie: a quo remouet' mellica nā. ¶ Que aūt sunt ptis alteri⁹ p3 ex his q inducta: neq3 calm melle fortius est in ei⁹ mā: nisi qz fundatur in subto grossiori: a quo nū reperit' nō potēs ip3 oīfariā supare: aut est fort⁹ in illo cū fortiter ipmat' in ipm sicut euenit qñ in epate mella gñatur in āliis: vt sentit. Aui.

Prīa pri mi do. 4° c. 1. p⁹ me.

¶ Differentia. XXXIIII.

Quod humiditates

huores dicti scdi nō sunt: ostendit'. qz p de somno & vigilla. Nutrimentū oibus extremū: his q san. hūt. sang. n. ā. ¶ Adbuc de iuuētute & senectute. Sāguis habētib⁹ sanguinē est vltimū alimētū ex quo fiunt particule.

Auerroys

¶ Rursus 2° de ptibus. Manifestū q san. vltimū alimentū aialib⁹ san. est hñtibus: & vl'r hic est sermo ipsi⁹ in locis vniuersis. pbat nāq3 q embrio nutriat' imediate san. qz in noui'r natis medulla sāguinea reperit'. ex sang. n. pstitute sunt partes. ¶ Amp. in techni. 3. libro. Talē & tm oz sang. influere ossib⁹ ex qli & qto fiat porus. Tertio ēt cōplonū. sanguis puertit' in carnē nō per mediā aliā trāsmutationē. Et p p⁴. Sanguis ab orificijs venap refudādo labit' in mēbra ex parte diuina. ¶ Palin ibidē. Nō indiget sanguis in quorūdā nutrimēto multoriēs puerti: sic carnis: imo illico. qñ ei nutrimentū occurrit in ipsam puertit'. ¶ Eti. ibidez. Epar inqt: u3 digōnē scdam adeo pfectā efficit quo ad san. ad ipsum nutriendū sit bonus actionē opatū est. ¶ Adhuc coll. 2. sentit' sang. simpl'r nutrire: & oino plures hō sermones reperiunt' a medicis & phicis. ¶ Amp. si humiditates cēnt febris aut apa ex eis māifeste fierēt: fz nō febris: qz ista erit ethica: nō āt hec: qz. 3. coll' 3: ethica est calor extrane⁹ fixus & suba mēbri. q āt inde fiāt apata extat inauditū. ¶ Iridem. Eadē est mā nutrimēti & gnōnis. diia. 30. Ex qbus. n. sumus: ex eisdē nutrimur. ibidē. fm Aristo. vo & Cōmē. sumus ex sanguine. nutrimur itaq3 ex eo. ¶ Rursus. effect⁹ arguit cām: sed caro vt dñt: est san. effect⁹. ipsa vo ē rubea qd indicat caro epatis: cordis & renū maxie: vñ p nāliū. In puersione sanguis in carne3 nō ponit' nisi inspissatio ipsius qdaz in suba: nō aūt in colore alteratio: vt qñ panis pmutatur in sanguinē: humiditates igit' minime sunt. Quo eqdē dato ondit' solū vnā existere. qz qto aliquid ei⁹ magis appinquat finis: tāto cit⁹ & paucioribus iterpositis gradib⁹ attingit illū: sed sāguis magis appropinqt mēbris cibo exteriori: q vno iterposito medio aut duob⁹ fact⁹ est. v3. chilus vel masticatione cū eo qd locus & accñtia indicāt illū pñtia. ¶ Rursus. cū humiditates ex humorib⁹ fiāt: sunt nāq3 humores scdi. pportionabiles igit' erūt humorib⁹: & vnus solus est humor: vt sang. ceteri vo supfluitates. differētia. 30. ¶ Palin. qd ē humor pmus non est humiditas scda cū cū ex opposito distinguat'. sed humiditas p° nomine carēs que pōt appellari sanguinea est humor: qz extat in venis: vt in eap tradunt extremis orificijs. qd aūt in venis locat' est humor. ¶ Eti. qd nō facit simpl'r ad nutritionē aut corpis colligationē nō vī humiditas cū sit vt insinuatū hec ipsius ratio. talis qdē humiditas 2ª est dicta ros: qz fz. A. solū qñ corpus alimēto indiget corpi ab aliq causap phibito puertit' in alimētu3: neq3 pnectit corpis partes cū sit humida vt ros subtilis fluida. ¶ Adhuc. illd qd pfecta trāsmutatiōe trāsmutatū est & pars iaz mēbri factū nō videt' hūiditas fz potius mēbrū: qm humiditates sūt hūores qui a pncipali dispōne: puerti in tñ q sūt potentes trāsire in mēbra eis

F

Cap. 3. iuxta fine 5° de pribus ca. 6. i pn° Te. c. 120. C2. 7. circa pn°. Doct. 4° c. 3. ad medium. Pria pmi doc. 5° ca. singu. i fi. Pria pmi doc. 5° ca. singul. Cap. 8.

Cap. 11. in medio.

G

Ca. 10. in medio.

H

Pria pri mi do. 4° c. 1. T. pa.

demādati: tñ nōdū alicuius mēbroꝝ simpliciū cōplete po sunt effecti. ꝑ pma. ꝛ aialiū. 3. 12. A. h᷑ xᵒ nō est 4ᵃ gluté di/ cētē: cū colligit iā ꝛ ɔtinet corporis ptes. ℭ Ad cuius gdē dissolōnē dz corpꝰ redigi in cineres. ℭ Palin. idē ibidē nō ponit nisi tres. omittit. n. pmā pdictā: ex qbus elicit humi ditates vnam fore aut duas aut tres tantū modo.

Dor. 3. c. 1. in pncī. Ca. 5. cir. ca pᵐ. 11ᵒ aia. ca. 5. in pᵒ.

Horum quoqꝫ duoꝝ oppoᵐ pceꝝsoꝝ sentiūt

ḡtiosissimi medicoꝝ. Gal. Jo. Serap. Haly. Isaac. ꝛ. A. cū alijs. Hi nāqꝫ oēs ipsas fore as serunt ꝛ nūo pmanere ɋterno. ℭ Rursus nutritio fit a filis sed mēbra sunt ispissata pūma ēt alba. itaqꝫ nutriunt ex h᷑ hūiditatib᷒. ℭ Itē hūiditates sensus ꝑcipit qñ mēbra for/ titer exꝑmunt tenera mollia: vt nasi lepor ꝛ maxie in etate infantili: quaꝝ suꝑfluitates denotāt insensibilr ēt foras de mādate. Qd ꝛ ostendūt aliq subito decollati hec dantes ex venis. ℭ Adhuc humiditates debēt ex elemētis q̄ ɔsequū tur ex humorib᷒ nūo pportionari. hi aūt sūt 4ᵒʳ: ex quib᷒ ɔuincit ipsas fore numeroqꝫ pbabilr ɋterno existere.

K

Propter primū

vo sciēdū ꝙ hūores sūt dupli ces: pmi. vz. san. fl. cho. ꝛ me. ꝛ scdi dicta. 29. scdi xᵒ sūt hūiditates dicte: q̄ꝝ rō apparuit i iā argutijs sūtqꝫ 4ᵒʳ nūo. s. hūiditas sanguinea q̄ ꝛ nomē nō habēs dicꝛos: cābiū ꝛ glutē. Est aūt pᵒ humor adhuc in ex tremitatib᷒ guaꝝ venarū: contentus mēbris simplicibus propinquarum illa ibibentium ac irrigātiū: q̄ vnūquodqꝫ ap/ propriat suo mēbro attractione: q̄ siqdem humiditas ꝑm Isaac feb. 3ᵒ: ēt in vegetabilib᷒ reperit. Hec nāqꝫ est velut humiditas exñs in humitatib᷒ arboꝝ: vt que i ramis vitis existit. ℭ Alia xᵒ est humor in quo nōdū 3ᵃ pfecta est dige stio per osa transiēs mēbra simplicia: sic ros qn alimentū ɔuertit: est apta qñ eo caruerit corpꝰ: ꝛ vt mēbra humectet qñ aliq̄ forti fuerit cā desiccata: qd est sibi semꝑ ꝛ vt essen/ tiale. pᵐ xᵒ aduenit nō sepe sic aquosa humiditas arborū ꝛ terre nascētium velut que in frumento ꝛ vuis nōdū ma/ turis. ℭ Tertia quoqꝫ paꝝ ante est coagulata ꝛ est verum mēbroꝝ alimētum cōuersum sine alteratū ꝑm spēm cōplo/ nis: sed nōdū puenit ad cōplemētū vt pfectā obtineat ipo rū duritiē ac solitudinem: sicut caro tenera q̄ nōdū est mem/ bris assiīata ꝛ est sicut hūiditas frumēti: que cepit coagula ri ꝛ saporifera fieri: mollis tñ adhuc pmanet vt vue humi/ ditas coagulari ꝛ dulcis fieri icipiens: sꝫ tñ nōdū est desic/ cata neqꝫ ad duritiē ɔuersa. ℭ Quarta xᵒ est ɔtinēs ꝛ col ligās ptes nostri corporis: a pnᵒ nāqꝫ cōstructionis eius in mēbris est disseminata simplicib᷒: ipsa xᵒ velut ligamē in adinuicē coagulans ꝛ ɔseruās: ꝛ cū ipsis vnū effecta dū ea in puluerem resoluantur: cuius quidem principium fuit ex spermate seu a mā embrionis: hec autē ex humorib᷒. A. ꝛ est veluti humiditas frumenti coagulata ꝛ sibi ipsius assi milata id a putrefactione custodiens: ꝛ vt humiditas vua/ rum passularum eas a corruptione defendens.

Cap. 1. pᵒ medium.

L

Pᵐ pmi de part. 4. c. 1.

Propter secundū

qdem sciēdū ꝙ qdā scio/ li negauerunt hūiditates oino: ꝛ maxime pmā ꝛ vltimā volētes sanguinē imediate cōuerti in mēbra. Quoꝝ motiua sunt aliq̄ in argutijs pteta eta. abhorui enī cūcta q: ridiculosa: accusantqꝫ. A. ꝛ Jo. Serapionē: eo ꝙ has posuissent hūiditates soli Gal. Haly. Isa: ꝛ auer. nō icrepāt: q: tꝫ sli hos forte nō viderunt. Et dicūt Auer. Haly. Gal. ēt 2ᵒ crisiū humiditates non pone re: neqꝫ Isaac in viatico: qd ridiculū est grande valde: cum Auer. tāgat ipās ꝛ Haly. Ga. xᵒ. 2. de crisi. c. vlti. nihil lo quit de ipsis excausans se de signis ethice: cū fere pp alias sequant febres. Et mirabilius: q: Isaac iducit in viatico cū illic de ethica nō agat nisi has tetigisꝫ. Sūt ꝛ alij ples ibi/ dem errores quos vile sit tāgere: cū stultū sit forte stultos sermones exquirere valde. 3ᵒ de partib᷒. Uerum propter illos qui tante insciēie sequuntur didascolos: cum non du plo 7ᵒ curatiue artis egeant temporis: sed multiplici. Eo/

M

In fine.

Ca p. 3. in medio. Cap. 3. 18.

ruꝫ quidē defectus appatenter clarescet dicendo: ruꝫ tertio.

N

Propter tertiū

xᵒ sciēdū ꝙ hūiditates opus fit ponere: ɋtuor: ꝓpterqd au ctoritatib᷒ mōstrāt ꝛ rōnibus. Primo qdē q: 7ᵒ terapeu. has ɋtuor tāgit Ga. distinguēs ɋtuor siccitates his opposi tas. Inqt. n. ꝙ certissima siccitas est in eo ꝙ solida sba cor poꝝ nimiū facta est siccior: h᷑ ꝑuare icipit hūiditatē 4ᵃᵐ glu ten dictā. Alia qdē est siccitas coꝝ q̄ ɔsistūt ex sba hūida ꝛ coagulata: q̄le qdē est pinguedo ꝛ liq̄factoꝝ carorꝫ est ꝑua/ tio hūiditatis tertie. Tertia qdē est qñ pdit hūiditas simi liaris ex q̄ corpꝰ nutrit: q̄ ꝑm oēs ipsiꝰ pticulas difformi/ ter est disseminata: hec est hūiditas 2ᵃ ros dicta: vt satis ex primit. Alia qdē est siccitas ɔsistēs ꝑm pnas arterias ꝛ ve nas vniuscuiꝰqꝫ pticulaꝝ pprias q̄ ex idigētia cārnt sanguine: ꝛ hec hūiditati opponit: sic appet sanguinee. ℭ Has ēt hu miditates is tāgit. 10. curatiue ꝛ ꝑ de dñtijs febriū: non tñ adeo expssere sibi in 2ᵒ de tabe p me trāslato: ita sic ɋlius vna dispō qñ hūiditas decipit ex solidis corpib᷒: quā pprijū eoꝝ diximꝰ eē cibū ꝛ molles ɔterit carnes: altera xᵒ corpo rū ipsoꝝ sequit solidatq̄ pᵒ ꝛ ɔsilia sic appellata. In ꝑ ēt p nosticoꝝ idicat ipsas. dicēs ossium fore in his q̄ de spmate ꝙ in vasoꝝ tunicis: a qb᷒ testes nutriunt multotiēs appet trāsmutarꝰ iā san. ad spmatis gnōnē: nā. n. ipsas vasoꝝ tuni cas ab aliq̄ alio nisi ex h᷑ sanguie est ɔueniens nutriri. dicta. ēt. 36. Q ēt ipas asserat Isaac. Haly. Auer. ac ēt Almā. 10. appet oib᷒ nō despiciētib᷒: nullus nāqꝫ pōt ethicas distin/ guere recte nisi ponēs siccitates miores: maiores ꝛ medias qb᷒ hūiditates sunt opposite. ℭ Rōne siqdē ɔfirmat du/ plici: qm digō sit in addēdo ꝛ assiāndo nutriēs nutrito ꝑ/ nosticoꝝ. 1. sibi ꝛ nutrimētū: sꝫ nutrimū oē ispissatum est fere ꝛ dealbatū: ita vt sulia ꝛ colores nō paꝝ imutatū sit a sangui nis sbā. ℭ Amꝑ. de rōne caloris inati mulcebris ꝛ suauis existis est ispissare ꝛ dealbare: vt in lacte appet ꝛ semibus ex sanguie pductis: circa quem agit expoliādo ꝛ addēdo. Qd ostēdit: q: praue lactificātes aqsūꝫ ꝛ citrinū lac hñt. ꝛ mixtū coeūtes sangᵘⁱᵐ emittūt. ℭ Rursus. 3ᵒ virtutū nāliuꝫ. His q̄ silēꝫ hñt sbāꝫ in se inuicē trāsmutare cōtingit. his xᵒ q̄ q̄ꝫ multū distāt imachinabile sibiipsis assiāri sine trans/ mutationib᷒ q̄ in medio: nā q̄ adinuicēꝫ trāsmutant symbo lū opꝫ hre. 1ᵒ de ge. ꝛ cor. sꝫ sanguis ꝛ mēbroꝝ pūma mul tū distantia: opꝫ itaqꝫ aliqd itermedium aduenire. ℭ Palin. Nā nō cōmittit saltū: imo paulatim pgredit de extremo ꝑ mediū in extremū. 8. hystoriaꝝ. si autē ex sanguine fiat in mēbrū trāsitꝰ imediatꝰ istātaneus: saltus ꝛ iordinatio qdā ɔcidet in nāa: aliqd igit iter h᷑ opꝫ neᵐ itercidē. ℭ Amꝑ. 5ᵒ phy. ꝛ. 9. terap. Motꝰ fit de extremo ꝑ mediū in extmū: cū itaqꝫ is fiat de sanguine in mēbra: aliq̄ fiet medio supoc/ currēte nō motꝰ mixtꝫ rei magis ꝛ forme. Et qd ampliꝰ. vi demꝰ humiditates ispissatas ꝛ dealbatas anathomiꝫādo ptes solidas ꝛ maxie ossa hinc defluere: qd ꝛ spma suꝑflui/ tas ostēdit nāli sidi liuidi tñ ꝛ nō spēi: ipsa xᵒ ꝛ pprie natu/ ralis cōtestat non paꝝ lunatiuo. Ex quibus ɔuincit ēt ꝑm Arist. mediū qddā humiditatū noie signatū iter san. ꝛ mē/ bra existere: ipsas igit opus sit ponere. ℭ Est deniqꝫ nume rus eaꝝ ɋternus ꝑtractum: ꝛ si nō possit ita necio ꝑcise ostē/ di vt pbatuꝫ est ipsas fore: mōstret tñ ingētū sit pole. Silr nāqꝫ videt eē de causis efficientib᷒ ꝛ māib᷒ appropriatis vtrūqꝫ cū ab eodē depēdeāt pnᵒ vel aia: sic que in eodē or/ gano pura corꝑe: sꝫ in agētibus ɔspicio itercidere media in ter coꝝ pnᵐ ꝑᵐ vt aiaꝫ ꝛ mēbrū qd agit imediate. vꝫ. virtu tē ꝛ cōplonē: spm ꝛ calorē. Silr iter pticulā nutritā ꝛ aiaꝫ ɋtuor intercidēt media humiditates dicte: cūꝰ necitas est. q: iter multū distātia: cū sint valde disparia: opꝫ nō solum mediū: vez ꝛ media interuenire plurima: vt ēt apparet ꝙ inter craneū durissimū ꝛ cerebrū mollissimum duo iterue/ niūt in medio pāniculi: dura mr. s. ꝛ pia. ℭ Adhuc cōspici mus quādā humiditatē mēbris in sertā adeo vt de coꝝ ap

Cap. 6. in pncipio.

Ca. 10. ꝛ cap. 11. ca. 8. 29. Cap. pmo i pncipio. Cō. 46. an medā

O

Cō. 46. ad medium.

P

Co. vitio. In meᵒ.

Collr a. 16 cō. 28. vl. qꝫ ad tex. cō. 31. Cap. i cir ca pᵐ.

Collr tex. cō 22 in/ ca pᵐ. Cap. 1.

Q

A

pareat subia vt 4ᵘᵐ: aliā remotiorē sanguini ꝓpinq̄ sic pal/
mā: cū igit̄ iste multū distēt oueꝛ vnum nō fuit sufficiēs iter
hec mediū ītervenire: sꝫ duo. ℭ Rursus ostēdit̄ ex siccita/
tib⁹ q̄tuoꝛ distictis q̄tuoꝛ hūiditatib⁹ oppositis: cū vnū ꝯ/
rioꝝ totiēs vt allō ꝑdicet̄. Silr ex feb. ethica triplici exn/
te. q: ꝑ⁹ spēs: diia. 93. duas possidet hūiditates ꝑmas: ex q/
bus ꝓbabilī⁹ cōcludit̄ q̄tuoꝛ hūiditates existere. ℭ Circa
ꝑdicta dubitare ꝯtingit an ex ꝑ⁹ hūiditate causet̄ imediate
3ᵃ vel 2ᵃ mediate. ⁊ videt̄ q̄ ex 2ᵃ fiat 3ᵃ sine medio. Sicut
enim est reꝝ eē ⁊ ordo: sic debent act⁹ existere: sed ꝑ est ꝑ⁹:
deide 2ᵃ ⁊ 3ᵃ: q̄re 3ᵃ causabit̄ a 2ᵃ imediate. ℭ Dōm q̄ ꝭm
A. vtplm ex ꝑᵃ inuit̄ 3ᵃᵐ fieri. Regulariter eni qñ nutrimē
tum fuerit copiosum corpori imediate semꝑ gnāt̄ ex ꝑᵃ 3ᵃ.
Quādo aūt defuerit ꝑᵃ ex aliq̄ cāuꝫ exiccantiū illā nā di/
gerēs: ⁊ sic ispissans humiditatē 2ᵃᵐ ꝯuertit in 3ᵃᵐ. Imagi
nat̄ nanq̄ q̄ ex digōne ꝑme hūiditatis vt in 3ᵃᵐ ꝯuertatur
elicitat̄ qōdā subtile roridū qñ sup̄fluū ipsius: cuꝫ dis digō
saltē in iuuatiuo ꝓcedat ispissando. diia. 50. Nā eniꝫ sagax
hāc velut qōdaꝫ promptuariū in mēbris recōdit simplici/
bus: vt tpe idigētie humiditatis prime ꝯuertat̄ in tertiaꝫ:
velut qñ flegma idigētia san. ab aliq̄ cāuꝫ iducta ꝯuertit̄
in san. vt idē cū ceteris testat̄ ⁊ san. qñ digerit̄ siccitas aq/
sus: alias autē madefacit. ℭ Sermones tñ Gal. cū alijs vi
dent̄ sonare amplius q̄ ex ꝑma ꝓducat̄ 2ᵃ: ⁊ ex hac 3ᵃ. Di
xit nāq̄ ex 2ᵃ corpis ꝑticulas nutriri: 3ᵃᵐ ꝟo esse quasi pin
guedinis ⁊ carnis humiditatē. vnde. A. non vitupero q̄ vi
det̄ quasi mētē quādaꝫ istinctu insitā ꝑstare nāe vt ꝓuidēs
qd velut promptuariū ꝑparet sibi in fortuitos euētus. Pre/
inducte etiam qs potest satis dicere rōni: qñ nō semper vt
ordo ꝓductionis affuit: sic ⁊ actus attēdit̄. Cū cor: cerebrū
⁊ epar ceteris vere priora: vt ore ⁊ stomacho ⁊ talib⁹: ⁊ tñ
hec ꝑus opant̄ in cibū illis. Qō ⁊ ostēdit nutritio embrio
nis in vtero ⁊ extra. ℭ Adhuc insurgit anxietas cū nā hu
iuſ̄ semitas vt tactū est: semꝑ ad finem satagat ꝑuenire ꝑxi/
mum. ℭ Ampli⁹ peccatū fieri plurimis qō paucioꝛib⁹ pōt
explicari. Cū igit̄ nā chilū albū ꝯuertit in chimū rubeū. ⁊
demū in humiditates dealbatas: qō in aialib⁹ nō fecit isan
guineis ⁊ plātis: de qb⁹ nō sic fuit sollicita: vt ō aialib⁹ ꝑfe
ctis ⁊ ꝓprie hoie. nō eni nā sic ꝯtingēter opat̄ q̄ ꝓcurās vi
lia despiciat ꝑciosa. 2° celi ⁊ mun. Frustra itaq̄ ⁊ ad qd tot
satagit trāsmutatiōes iducere. ℭ Dōm sicut apparet ex li/
bris aialiū ⁊. 10. ꝓblematū: q̄ quāto aliq̄ ꝑfectiora tāto in
coꝝ ꝓductiōe plurib⁹ idigētia vt q̄dā gnant̄ ab agēte so
lo vli. modica ēt trāsmutatiōe circa māꝫ facta: sicut q̄ pu/
trefactiōe ꝯstitūt: alia ꝟo cū hoc idigēt agēte particulari ⁊
dispōnib⁹ plurib⁹ ⁊ motib⁹: vt q̄ ꝑfecta ⁊ maxime hō. Cū
aūt modus ꝯseruatiōis ꝯsurgat ⁊ ꝓportionet̄ mō ꝓductio
nis: silr plurib⁹ egebūt organis ⁊ trāsmutationib⁹ in coꝝ
ꝑmanētia ⁊ ꝯrijs in adiuicē sicut ex ꝯrijs ꝓducit̄: cū vnum
ꝯriū ex altero ꝓducat̄ subto manēte. ꝑ phyſi. ℭ Eti. in cor/
porib⁹ ꝑfectoꝝ aialiū est diuersitas maioꝛ rōne sbe ⁊ acci
dētiū: q̄ꝫ in aialib⁹ iperfectis: vt in isanguineis ⁊ plātis. par
tes nāq̄ aialiū q̄daꝫ sunt albe valde: sicut ossa: nerui: cere/
brū: ⁊ hō alie ꝟo in ruborē vergentes: vt epar cor ⁊ renes.
alie aūt medie ceu musculi: pulmo: splen: ⁊ ideo ꝓp coꝝ di/
uersitatē opꝫ alimētuꝫ diuersificari: vt q̄daꝫ nutriant̄ ex al
bioꝛi: alie ex eo qō aliquā potēdit rubedinē: nōnulle ꝟo
medio. ℭ Palin. in hoie ꝑcipue nāli pulchritudo q̄dā con
surgit ex coloꝝ varietate. coloꝛ nāq̄ ipī⁹ dꝫ eē ex albo ru/
beoq̄ ꝯfusus. in techni. ℭ Soluēduꝫ igit̄ q̄ nā inquātum
pōt sine semꝑ ꝑ breuia itendit: ꝓp aūt ꝑfecti⁹ ꝓducere accu/
dit multotiens ꝓtelare. Silr si qd pōt eque ꝑfici paucioꝛi/
bus vt plurimis eligēdū magis: sꝫ hic ꝯsiū nō posse ꝑfectū
qō nā ex paucioꝛibus ꝯstruere: ⁊ iō potius eligit in ꝑfectis
pluralitatē iꝑfectiōe. ℭ Adhuc. q̄dā mēbroꝝ nutriant̄ ex
alimēto ꝓpinq̄ plm sanguineo ceu caro: ꝓpea op⁹ fuit ali/
mētū ad ruborē ꝑmutari. q̄dā ꝟo ex ab eo elōgato: vt ossa

⁊ q̄ talia: ⁊ ideo ꝯueniēs fuit ꝑmutationē in albedinē cāre.
ℭ Ut aūt veritas amplius appeat: sciēdū ceu tactū diia. 30.
q̄ sanguis tripl̄r accipit̄. vno q̄dem ꝑ massa sanguinea sine
humoꝝ oiuꝫ cōgerie: alr ꝓut humoꝝ vnus est liq̄dus: ru/
bedie ꝑcipuus ⁊ dulcedie: syncerus vtpote ꝯ alios tres ⁊
aquositatē distinct⁹: sic ēt cuꝫ medicis sentit hystoriaꝝ 3ᵃ.
aut ꝓut iā ispissatus existit ⁊ rubedie ac dulcedie excedēti
expoliat⁹. Humoꝛ eniꝫ nutriēs actu omni caret excessu. vñ
afor. 4ᵃ. Nutrimētū qō simpl̄r humectat est sine qualitate
fortinō. n. acerbū neq̄ acutum neq̄ salsum neq̄ amarum.
Quare ꝑ ꝓnosticoꝝ. Impole sit tunicas vasoꝝ nisi ex hoc
sanguie nutriri. vñ 3°. 20. ℭ Sꝑma est sup̄fluitas cibi q̄ni
in toto corꝑe ⁊ est sanguis magis digest⁹. Et. 4. colli3. Mā
qua nutriunt̄ membra radicalia est sanguis dealbatus. Et
Halyab. Sāguis purus est mā nutrimēti mēbroꝝ. Impu/
rus ꝟo est q̄ ifusus in venis sibi extis hūorib⁹ reliq̄s oib⁹: ⁊
quē idistinguēs de formatione embrionis errauit eremita.

Propter quartum q̄dē. ad ꝑᵐ si q̄dē dōm: q̄ Ar. accepit sāguinē
3° dctō ⁊ nō aliq̄s: ⁊ iō errāt plurimū putātes nos ex sang⁹
solo gnāri ⁊ nutriri. Aut fortasse fuit illius opi. que nō ser
uat̄ in pñti q̄ voluit forte ꝑ hoc q̄ etiā in nouiter ingt nāq̄
medullā sanguineā reperiri. Diceret tñ aliquis q̄ id nō cō
uincit: eo q̄ sicut sanguis cuꝫ nutrire habeat opꝫ dealbari:
silr ⁊ medullā sanguineā os nutrituraꝫ. ℭ Ad aliud quod
Gal. hoc dōm modo. in de cōplexionibus ꝟo 3°. subditur
minima trāsmutatione sanguine indigente ad carnis gnā/
tionē. ℭ Ad aliud dōm ipsum hac via ꝓcedere: aut sangui
nem non sumpsit pro nutrimento membroꝝ imediate: sed
mediate: sicut apparuit ex sñia ei⁹ manifeste: quo ⁊ dicim⁹
mō panē nutrire sub actu nutritionis: ⁊ sanguinē lōginq̄
rē: neq̄ ēt Avic. 12. aialiū dixit ibi sanguinē simpl̄r in mē/
bra: sed addidit: paulatim imbibit mēbra. ℭ Ad aliud di/
cēdū: q̄ nō intendit. A. dicere q̄ illico cōuertat̄ sanguis in
carnē quādo ei occurrit: sed modica eget alteratione quā/
do in carnē dꝫ cōuerti respectu alterationis qua idiget qñ
in mēbra ꝯ radicalia trāsmutari. ℭ Cōuenit eni secū satis
in cōplōne ⁊ subaꝫ: hoc est qō dicit. Nō enim indiget san/
guis in nutrimēto multotiēs ꝯuerti sicut carnis: ac si dicat
pauca eget ꝯuersione. vñ in fine nāliuꝫ. Carnes q̄dē ⁊ que
visceꝝ oiuꝫ: ⁊ que musculoꝝ ⁊ sanguine ipso nutriunt̄ bre
uem alterationē suscipiente. Natura enim mēbris remotis
a sanguine cōstituit cōcauitates ⁊ foramina: vt appet in os/
sibus in q̄bus nutrimentū cōtinet̄: vt paulatim cōuertatur
in ipsā: distātia nāq̄ vt in se trāsmutent̄ plurima egent con
uersione media: que autēꝫ sunt sanguini ꝓpinqua hac indi
guerūt minore. ℭ Ad aliud dicēduꝫ: q̄ q: epatis nutrimē
tum saltem quo ad eius veriorē substantiā que est san. coa/
gulatus: paulatiue permutat̄ in colerē: maxie dꝫ ipm ope/
rationē facere vt sanguis quoad nutriat aliq̄d: cōuertit̄ tñ
in humiditates suo mō: hoc ēt cōcesso nō simpl̄r: sed hic so/
luꝫ humiditates tollit. ℭ Ad aliud Auer. iā etiā qd dicen
duꝫ visum. ℭ Ad aliud dōm: q̄ ostēdunt̄ humiditates per
ethicaꝫ. in his eni fundat̄ diia. 93. ℭ Et si dicat̄ ꝭm Auer.
⁊ alios plures ethicā fieri in substātia mēbri. ℭ Dicēdum
q̄ mēbrum cōiter sumit̄ etiaꝫ ad ipsas humiditates: ⁊ ma/
xime ad iā coagulationē suscipiētes: ⁊ merito: q: tēdunt ⁊
terminant̄ ad ipsā: ⁊ vnūquodq̄ sumit nomen a termio ad
quē 5° phyꝝ. ⁊ 2° de aia. Justuꝫ est vnūquodq̄ a fine appella
ri. Et q̄ hoc sit ostendit̄: q: imediate Auer. tres distinguit
spēs ethice ꝭm tres humiditates. Sūt etiā ꝯpatuꝫ humidi
tates factiue: sicut sentit̄ ꝑ ꝑma. ⁊ iuuāt ipsā cāri: non tamē
appet ꝓpter sanguinē humores etiā alios sui q̄ntitate ⁊ co/
lore denigrāte. ℭ Ad aliud qd dōm visum q̄ nō sumus ex
sanguine neq̄ nutrimur: nisi tertio mō eo accepto. ℭ Ad
aliud dōm: q̄ caro nō est rubea vere: sꝫ tēdit versus albuꝫ:
amplius qñ bene sanguis ab ea exprimit̄ ⁊ lauatur: aut si

Marginalia (left): ꝑ de ige. cap. 14 ꝑn cipio. — Tech. co. Colli ꝑ de ge. aia. c. 1. ꝑ ꝑa. c. 2. ca. 1. ante fine. c. 2. de ꝑdu. cap. 10. in ꝑncipio. polic. 13. 12 a. c. 1. vsq̄ ad. 4. ca. hq. — Ri. 2. tra. 6. tractatu. 14. cō. 11.

Marginalia (right): Ca. 13. in ꝑncipio. — Cō. afo. 13. in me — Co. ꝑmo cō. 46. Cap. 24. Colli ꝑ ideo c. 15. post ꝑᵐ. ⁊ li. 2. ca. 11. a ꝑᵐ. — ꝯ 2 ꝑrdo. — Ca. 5. Circa ꝑm. — cap. 4. in fine. — Lib. 3. ca. vltimo in medio. — Te. cō. 4. Te. c. 44. — Colli. do ctri. 4. ca. ꝑmo ⁊ ib Ysaac fe. 5. cap. 21. iuxta fi.

Section letters: B, C, D (left margin); B, G, H (right margin).

aliqua fit rubea vel purpurea vt q̃ epatis: hoc nõ in est sibi sanguinis rubore: sed magis ea que epatis ↄ nã ipsius sibi inexistit: ideo .n. factũ est epar rubeũ: vt sanguinẽ generet rubeũ 5° de iuuamentis. ꝛ 3° ac 4° theorice. Renes fortassis remanẽt rubei: q2 ruborẽ aquositatis sanguinis nõ possunt pfecte imutare: cũ nullã habeant venã in quaꝝ extremis incipiat dealbari nisi ↄmugẽtes: q̃ tñ nõ disseminãtur in eos oĩno. dĩa. 87. ꝛ. 31. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ sanguis magis distat a mẽbro maxime radicali q̃ꝫ a cibo exteriori: aut q2 motus intẽdit̃ in finem: eo ꝙ nã tũc efficit̃ operosa. 10. pblematũ. oĩbus eniꝫ vijs ꝛ medijs qbus põt expeditioibꝰ satagit in finẽ pertingere. Quis eñi ad terminũ citũ volens ↄuenire semitas inuenit plurimas ꝛ breuiores. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ humiditates nõ dicunt̃ q̃tuor sm̃ q̃tuor trãsmutationes ꝛ formas q̃s suscipiũt anq̃ꝫ in mẽbrũ traducãtur vere. Ista nanqꝫ vĩ nã ↄuertionis alimenti vt semp plurificãdo pcedat postq̃ꝫ in vẽtrẽ fuerit oĩgõne ipsius imutatũ donec mẽbro fuerit assimilatũ nam primitus in feces cõuertitur ꝛ icorẽ: deinde icor in q̃tuor hu. moros ꝛ aquositatẽ: sanguis võ in superfluitates ꝛ q̃tuor humiditates: ꝛ h̃ in superfluitates cap. Tãdẽ mẽbro fit appositio: vnio ꝛ assimilatio: ꝛ h̃ rõni satisfacit ꝛ imediate añposite. ℭ Ad aliud dicẽdũ: ꝙ prima humiditas nõ est simplr̃ in venis sed in capillaribus orificijs extremis mẽbris cõtingit: potiꝰ ipsa. Sapit eniꝫ ppter terminum ad quẽ ꝛ finem illã magis naturã membri q̃ꝫ humoris: ꝛ si cõiter humiditates nominẽtur aliqualiter humores: ꝛ forte ppter hoc eã tacuit. A. 12. aĩaliũ. ℭ Et p hoc etiã ad illud. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ sm̃. A. Ros nõ erit adeo pura humiditas ad nutritionẽ ordinata: vt pª ꝛ tertia. cũ rarius actu cõuertat̃ in nutrimẽtũ. Est tamẽ humiditas: q2 apta est cõuerti ad id quãdo corpus caruerit sufficienti alimẽto: sicut flegma sm̃ ꝙ est humor sanguinis respectu. Aut fortassis nõ est simplr̃ humiditatis officium cuiuslibet nutrire: sicut neqꝫ humor: nam ꝛ humiditas 4ª nõ dicit̃ nutrire. ℭ Ad aliud dicendũ: ꝙ in corpore generati nõ sunt quattuor humiditates: h3 sed tres solũ: nam quarta pura gluten nõ est humiditas: sed pars corporis magis: fuit tamẽ humiditas quãdo fuit sperma. vñ id perpẽdens A. anxioma: subdidit pñᵐ huius ex spermate fore: spermatis aũt ex humore. ℭ Aut dõm: ꝙ in membro est dare partes solidiores ꝛ principaliores ꝛ molliores nõ sic principales. prime qdẽ sunt vera sub̃a solida mẽbri. 2ª võ sunt cõnectẽtes ꝛ cõtinẽtes in adinuicẽ pmas: vt in lapidibꝰ ostẽdit̃ cõlectis adinuicem in muro per calcẽ: ꝛ in lignis per collã.

ℭ Quesita circa generationem ex spermate dependentem.

ℭ Differentia. XXXIIII.

Quod sperma a toto corpore sine ab omnibus decidat̃ mẽbris ostẽditur: q2 de aere ꝛ aqua. Sperma ab oĩbus corporis descendit mẽbris: sanũ qdem ex sanis: egrũ quoqꝫ currẽs ab egris. ꝛ p̃ de generatione aĩaliũ. ℭ Amplius pble. 4ª. Quare coeuntes dissoluunt̃ ꝛ infirmant̃ in coitu vt frequẽter. virum ppter illud ab oĩbus mẽbris expurgatio est spma. ℭ Qd̃ ꝛ ↄfirmatur rõnibus: quoniaꝫ in emissione seminis vehementia inest delectationis per totũ corpus diffusa: atque nõ videtur euenire nisi ppter emissionẽ spermatis: cũ igit̃ fiat in toto corpore: a toto emittet̃. ℭ Itidẽ. illud videt̃ decidi a toto corpore per cuiꝰ superfluã emissionẽ totũ nocetur corpus: cũ villa nõ extet alia causa: sed id accidit in spermatis superflua emissione vt sensus indicat. Rursus. colobi seu mutilati colobos generãt seu mutilatos: qd̃ quidẽ non accidit nisi q2 sperma a pte colobata descẽdere nõ valet: cuꝫ corpꝰ careat eadẽ. ℭ Amplius. genita gignẽtibus assimilant̃ nõ soluꝫ sm̃ nãlia: imo ꝛ sm̃ acquisita. cicatrices. vꝫ. ꝛ stigmata. patre nãqꝫ calcedonico in brachio cõfusam ꝛ nõ dearticulatã habẽte picturã similẽ ꝛ filius cõtraxit ibidem. vnde post pmissos de aere ꝛ aqua sermones sic: operationes sunt vt calui caluos: varij varios oculos: straboqꝫ strabonẽ generat. ℭ Palin. Unũquodqꝫ perfectuꝫ generat sibi simile. metheoroꝝ 4°. hoc autẽ non euenit nisi sperma decidat̃ a toto vt per omne fiat assimilatio. ℭ Adhuc rõnabile videtur sicut totius est aliqd ex quo fit pmo: sic ꝛ particularũ vniuscuiusqꝫ: cũ eadẽ sit rõ totius ꝛ partis. hystoriaꝝ p̃. vt igit̃ aliqd decidit̃ ad gnõnẽ totius: ita qd decidit̃ ad gñationẽ partis: cum totũ nil aliud sit q̃ꝫ partium aggregatio. Cõmẽtator. physicoꝝ. 1. deriuatur itaqꝫ semen a toto.

Huiusmodi quoqꝫ oppositũ sentit Aris. cũ A. p̃ de generatiõe aĩalium. ℭ Qd̃ firmat̃ rõnibus: quoniã videmus aliquos ad osculũ mulieris aut ad minimuꝫ tactuꝫ repente semẽ emittere. hoc autẽ sic fieri nõ posset si a toto corpore decideret̃. ℭ Adhuc. perpẽdit̃ plures mutilatos pfectos gñare: secꝰ aũt cõtingere oporteret si a toto ↄueniret corpore. ℭ Eti. Mã nõ decidit̃ a toto sicut sanguis sed a matrice plurimũs itaqꝫ ab omnibus non deciditur mẽbris.

Propter primũ võ sciendũ. ꝙ lꝫ genitura ꝛ sperma cõiter vt nomina synonyma audiant̃. p̃ tamẽ de gñatione aĩalium distare ponunt̃. Uidet̃ nãqꝫ ꝙ genitura vocat̃ que a generante puenit nato coire quocũqꝫ: primuꝫ habẽs generationis principiũ. Sperma quoqꝫ dĩ qd̃ habet ex ambobꝰ pncipia copulatio velut in plãtis euenit ꝛ in qbusdã aĩalium: in qbꝰ non est femella a mare semota vel seiuncta: sic ergo nomen cadit sup imp̃fectiora vtrisqꝫ etiã ↄtinẽs: vtpote principiuꝫ vnde motus ꝛ mãm. Geniture võ nomẽ in pfectioribꝰ particulariter cãm vnde motus iportat. ℭ Est siquidẽ sperma seu genitura vtilis supfluitas vltimi alimenti sanguinei distributi in ptes. Sperma nãqꝫ ꝛ si cũ alijs superfluitatibus corporis supficietenus conuenire videat̃: multũ tñ distat. Nõ eniꝫ est tabes aut dissolutio sicut antiqui sensere: talis nãqꝫ pter nãm oĩno: hoc aũt nãlissimũ existit: neqꝫ enim est oĩs supfluitas vel vtilis: qm̃ simplr̃ superfluitas nihil proficit ad nãm: sed tãq̃ꝫ oĩno excernit̃ impertinens: hoc võ vtilissimũ: imo necessariũ spẽi perfectoꝝ oĩno: neqꝫ q̃cũqꝫ superfluitas vtilis est: nõ eniꝫ pma sed secũda eo ꝙ flegma est primi alimẽti vtilis supfluitas. Est nãqꝫ pmuꝫ idigestorum aduenies ex cibis. dĩa. 29. quare cõiter descriptũ spma esse vtilẽ superfluitatẽ vltimi. ℭ Totũ võ 2ª dicit̃. Uno qdem modo quãdo nulla partiũ deficit ex qbus eẽ habet: ꝛ hoc tripliciter: aut vnũquodqꝫ sub eo cõtentoꝝ dicit̃ vnũ sicut vniuale multa cõtinet in predicari: vt aĩal: vel ex his vnum vt totũ dictum integrale. Et id aut quoniã vere tale seu cõtinuum sicut corpus nãle. vel minime: vt qd̃ arte velut domus: seu demũ inter hec duo mediũ obtinẽs sicut totum dictũ potestatiuũ: vt aĩa. Aliter võ qd̃ est quãtũ habens pñᵐ ꝛ mediũ ꝛ vltimũ: qd̃ ẽt pprie ꝛ aliqñ trãsumptiue dĩ totum ꝛ oẽ: nũerus eñi ꝛ aq̃ nõ dĩ totũ nisi metaphorice: metha. 5° ꝛ de h̃ toto q̃stũ audit̃. Corpꝰ aũt est qd̃dã quãtuꝫ nãle ꝛ nõ mathematicũ: ex mẽbris ↄsilibꝰ ꝛ officialibus cõstitutum.

Propter scd̃m võ sciendũ: ꝙ sperma decidi a toto corpore duplr̃ potest itelligi. aut mediate aut imediate: imediate quoqꝫ concedẽdum est sperma nõ descẽdere a toto: verum a testibus ꝛ vasis seminarijs. In eis nãqꝫ interdum sperma cõtinet̃ fermẽtatũ: qd̃ ad motum quẽlibet citissime lascivie decidit̃: sicut in argutis tangebat̃. Si võ audiat̃ sperma mediate a toto deriuari duplr̃ hoc euenire pñt: aut quãtũ ad materiã ipsiꝰ spermatis vel virtutẽ cuꝫ ipso decisam qd̃ verificabit̃ cũ mã sibi etiã pportionabili. Primus etiã modus duplicẽ potest recipere intellectũ: aut eniꝫ audit̃ decidi a toto corpore. i. a mẽbris pncipalioribus ꝛ notabilioribus respiciẽtibꝰ pncipaliora. In qbus magis omiomeritas ꝛ corporis continet̃ totalitas: ꝛ sic visuꝫ 3°. 20. sperma a toto deriuari. Scribit̃ enim.

A

enim. Oportet vt sit ex omni mēbro principali fons ⁊ vt sit ex membris alijs resudatio ēt ad istas radices: ppter illud est assimilatio: ⁊ ideo ex mēbro diminuto mēbruȝ generatur diminutū: licȝ illud fiat dū vene nō vltimū finē cōsequunt: ⁊ nō pcedit appetitus vltimus cū digestione cōpleta: q̄si velit ꝙ assimilatio interduȝ deficit: eo ꝙ virtus assimilatiua ⁊ cōpletiua non hn̄s mām spermaticaȝ ex toto corpore pp eius debilitatē: indigesta ēt ente ex materia inexistentium mēbroꝝ: perfectā similitudinē ⁊ cōplemētū nō valet inducere humanū: ⁊ ideo cōtingit colobos generare. Cōcedendū nāq̄ȝ est ei sperma sic a toto decidi: cū ipsuȝ sit vtilis superfluitas vltimi alimenti sanguinei distributi in partes. a partib⁹ nāq̄ȝ pncipaliorib⁹ ⁊ notabiliorib⁹ opȝ maxie ipm sperma decidi: eo ꝙ in ipsis ppie vltimum distribuit alimēti sanguineū. ℭ Neq̄ȝ dōm sperma a cerebro solo descēdere: verūtn̄ fermētū ipsius est ex illo: tn̄ ꝓportionabiliter concedēdum est plus de spermate descendere a cerebro q̄ȝ ab aliquo mēbrorū aliorū: cū grādē secū habeat similitudinē: qd ēt ostēdit nocumētū magnū factū in cerebro ⁊ i eis oris vt oculis. pbl. 4° ex coitu multotiēs iterato: ⁊ ideo A. in quibusdā Hip. intentionibus plurimū materie spermatis est ex cerebro: pp qd de aere ⁊ aq̄. Quibuscūq̄ȝ incidunt vene q̄ post aures hi prorsus oi orbant gn̄atione: qd A. verū testat dicēs Ga. ignorasse an incisio harū venaruȝ sterilitatē icurrere faciat: an nō. Q̄s si Ar. dicat. 10. pbl. semē a cerebro tēdere p spinā: dōm eū itellexisse: aut pdicto mō ꝙ maior ps spmatis cōparabilr a cerebro deriuet q̄ȝ ab vno aliquoꝝ mēbroꝝ: vel fm alioꝝ vt Hip. fuisse locutū opionē. Si aūt intelligat spma decidi a toto corpore: eo ꝙ a q̄libet pticula qd decidat mima: stare non pōt: q̄ȝq̄ȝ id antiquoꝝ qdā senserint. de ge. aia. p̄ quoꝝ qdā aialis gn̄andi posuerūt partes fore dispsas in spmate: volētes etiaȝ femellā hre spma gn̄atiuū: imaginātes filr spma de suba fore gn̄antis: q ēt partiti fuerūt: qdā eni eoꝝ voluerūt h̄ inee p se ⁊ totalr masculo ⁊ femelle: alij ꝟo vt Empedocles pticulariter ⁊ seorsuȝ: quos Ar. iprobat ibidē. Si. n. ita eēt vt oēs ptes in semie dispse tūc vitā hre nō possent: cū vita i q̄dā vnitate ꝯsistat ⁊ colligatiōe. Si ꝟo fuerint ꝯtinue jam pnū q̄ddā aial erit sperma: qd erit ꝯ eūdē in scdo. ℭ Amp. nunq̄ȝ mas gn̄aret nisi masculum vt assimilatio veniret in pudēdis. h̄ aūt nō videm⁹ neq̄ȝ fore ꝯtingit. ℭ Rursus. si a mare ⁊ femella similr puenit: duo vtiq̄ȝ erunt aialia cum vtrūq̄ȝ ponat hre oia gn̄ōnis initia. Et iō Empedocles cōtra eos iuehit dicēs. Propter qd femelle nō gn̄arent ex seipsis: siqdē a toto puenit ⁊ hn̄t susceptionem. i. matricem. ℭ Propterea modū aliū elegit Empedocles vt antes dcm̄ est. Qui ēt fȝ Ar. stare nō pōt. Ad ipm nāq̄ȝ mlta sequūt impolia: nō enim sic gn̄are dispse ptes seorsum a mare ⁊ femella aiaȝ ⁊ vitā possent hre. neq̄ȝ eni possent ꝯiūgi ⁊ cōtinuari velut prius quorūdā aialiū plurificat⁹. ℭ Adhuc. nō est posie ꝯtinuas ptes fieri ⁊ in vnū locū cōcurrere pp amicitiā: vt ponebat Empedocles. ℭ Itidē. q̄uo distinguerentur ptes i aiali: ⁊ sursuȝ ⁊ deorsuȝ: ⁊ dextra ⁊ sinistra: ⁊ anteri⁹ ⁊ posterius: nō eni fm eū modus posset aliqs iueniri. ℭ Ampli⁹. nō est posie cū mēbra virtute ad seinuicē determinent: vt officialia: vētus eni opatiua apparēter saltem in pte est officiali. p̄ hystoriaꝝ. qd ondit dīa. 63. ⁊ passiōib⁹ vt ꝯsilia duritie ⁊ mollitie. ⁊ hō: ab istis sic diuersis vnum aliqd actualr pcedere. ℭ Rursus iaȝ nō seruaret silitudis rō si nō pcederet ab vno in vnius vtute: tūc enim iā nō esset aliqd silitudinis iductiuū. ℭ Est aūt rō cōis ꝯ istos ambos in h̄ ꝙ dicūt spma fore de suba gn̄antis. diu eni ⁊ iādudum cessasset gn̄atio suba gn̄antis paulatiȝ ⁊ successiue attenuata ⁊ tādē corrupta. dīa. 9. ℭ Nec pp h̄ tollit gn̄ōnis vniuoca cā: qd hi timuerūt: cū ea sequat effectiua gn̄ōnis fn̄ᵃ ⁊ nō molis silitudinē alicui⁹. Ipsi nāq̄ȝ fine reliqs māle solū cognouerūt cām. meta. p̄. ita vt virtutē ignorarent iformatiuam corporis ꝯstructiuā: vn̄ coacti ex h̄ ex mā dicere: quapp positū gn̄ationē fieri nō ex suba gn̄antis: sȝ ex superfluo eiusdē alimēti: qd ostēdit ipsius cū delectatione emissio. ℭ Impugnat ēt Ar. illos q posuerunt sperma esse superfluū alimēti a q̄libet mima corporis decisum pticula: qm̄ si talr pueniat a toto vel a mēbris ꝯsilib⁹ solis: vt carne: osse ⁊ neruo. Aut officialib⁹: vt facie: manu vel ab vtrisq̄ȝ: cuȝ plura dari nō ꝯtingat. Nō qdē a ꝯsilibus: qm̄ in eis nō existit assimilatio: imo i officialib⁹ magis. p̄ de ge. ⁊ metheo. 4°. Neq̄ȝ ab officialib⁹ tm̄: qm̄ tūc non ab oibus pueniret corporis ptib⁹: verisile. n. magis pcedere a cōsilibus: pora eni illa sunt ⁊ officialia cōponunt. Silr ⁊ terti⁹ modus dari nō pōt: qm̄ totū supra ptes nihil addere vȝ: nisi ordinē ⁊ cōpositionē quandā. Propter qd ꝯcludit Ar. ꝯ hos spma nō hoc a toto deriuari mō. ℭ Amp. nūq̄ȝ si sic eēt ꝙ colobus pfectū gn̄aret: silr ac silitudines temp cōuenirēt gn̄antiū ad gn̄ata: cuius opp̄ᵐ ꝯspicimus sepius euenire. ℭ Palin. Cū sperma sit modice q̄ntitatis valde si totū in fumos dissolueretur vaporosos: nō posset eē cuilibet parti minime applicatū: imo forma ipsi nālis nō seruās debitā q̄ntitatem i mā deperderet: ⁊ iō nec a toto ita venire posset genitura. ℭ Amp. seq̄ret corpus destrui in coitu: si eniȝ ponat minima pticulā spmatis decidi a mima corpis pte: cū mimi non sit minimū: in coitibus corpus dissolutione destrueretur.

Marginalia (left): pbl. 2. ⁊ vltimo. Vbi supra imediate diuis sunt. — pbl. 58. — Cap. 18. — Cap. 4. — Collr. 2. c. 11.

Marginalia (right): E — Collr tc. cō. 32. vel 1. de ge. ⁊ ca. 18. Collr tc. co. vlti. — F

Propter tertiū

aūt sciendū. p̄ quō sperma ad testiculos adducat: ⁊ tādeȝ ꝙ a toto seu notabiliorib⁹ ptibus: ⁊ nō a minimis decidatur. ℭ Propter h̄ p̄ᵐ sciēdū ꝙ cū spma sit superfluitas vltimi alimēti sanguinei iam distributi in ptes: in quo vltima iā celebrata est digō: exiis in mēbris simplicib⁹ ⁊ spōgiosis: venarum capita ⁊ arteriarū igredit minima: ⁊ maxime cū corpus mā careat i vasis spmatj fermētata: ex qbus puenit ad venas ⁊ arterias illis maiores: ⁊ sic deinū ꝯiūr de miore ad maius ptrāsit q̄usq̄ȝ ad venā puenit dictā ꝯcauā ⁊ arteriaȝ maiorē sup dorsū trāseūtē. Qd forte d̄ aere ⁊ aq̄. ⁊. 10. pbl. sentiū: ita semē a cerebro pottēdit p spinā: ⁊ sic ponet sperma ad testiculos puenire vt ostēdet dīa. 8. q̄lr hypostasis ad renes: ⁊ tādē ad vesicā ptrāsit: q̄ ēt mō dabit pharmacū humores ad vētrē attrahere. dīa. 141. Spmatis aūt transitus anathoᵃ ad testiculos: dīa demōstrabit sequēti. ℭ Dicūt ⁊ aliq spma deriuari ⁊ ad testiculos p vasa semiaria dicta iuoluta puenire vigore vehemētis caliditatis ⁊ subtilitatis spūs deportātis: in h̄. n. actu corpus itātū apiri ⁊ purificari aiunt: vt spma venas ēt magnas ⁊ arterias subtiliatū per resudationē igrediat absq̄ȝ pcessu antedicto: de venis pui s ⁊ arterijs ad maiores: qd mō eodē fieri vȝ quo pharmacū exīs in stōcho mām attrahit ad se enteȝ in pulmone absq̄ȝ h̄ ꝙ venas ⁊ arterias ingrediat. dīa. 61. ℭ Hic autē modus fortasse calūniabit illis: eo ꝙ visus ē sanguis q̄nq̄ȝ in coitu frequētato ⁊ conato emitti de venis imediate egrediēs. ℭ Rursus. in tpis q̄si momēto nō vȝ sic illa mā spmatis subtiliari vt possit in venas ⁊ arterias solidas penetrare. ℭ Propter hui⁹ 2ᵐ sciēdū: ꝙ id instruit auctate Arist. ⁊ alioꝝ ipȝ sequētiū. Et rōnibus ꝯfirmat. Ait nāq̄ȝ p̄ de gn̄atione aialiū. ꝯtrium qdē sniē quā antiqui dixerunt dōm. Hi qdē. n. voluerūt ꝙ sit pueniēs ab oi: nos aūt ꝙ ad oē natuȝ est spma dicimus: hȝ. n. in se virtutē decisam a toto: p quaȝ ipsum valet iformare qd gn̄at ex eo. vnde translatio arabica. Spma est id qd hȝ virtutē essendi ꝯueniēs toti. Cui etiā ꝯsonat. A. ibidē. Et nō est opus vt veniat spma ab oi pte: in vna. n. pte sunt oēs partes: ⁊ silr partus non est cā mā ꝙ sit influxa ab oi mēbro: sȝ cā sua est vtus informatiua sicut est scāns in carpētarijs. Haly. quoq̄ȝ q̄lrcunq̄ȝ ꝯuersificentur dispōnes virtus q̄ facit spma deferēs ipsum in dispōne coitus. s. vtus gn̄atiua currit ex oib⁹ vtutib⁹ corporis ad testiculos: ⁊ sit spma cōprehēdēs eā. In hora enim coitus spūs vnus in virtute magis cordis ex trib⁹ ꝯflatus spiritib⁹ cuȝ

Marginalia (right): G pbl. 58. — H — Cap. 18 i pncipio. ⁊ versus fi. — 15. de nā a. c. 4. 2. pᵒ medium. — 3. technis tra. de 15. cō 3. versus nāq̄ȝ.

L

virtutib⁹ sibi ꝓportionabilib⁹ descēdit a trib⁹ ꝑncipaliori/b⁹ mēbris corpis virtutē būtib⁹ ꝑ arterias: venas ꝛ cāna/les totius corpis ad testiculos vel ad vasa toti⁹ semiaria: ſm Ap. iuoluta: in qb⁹ vnitat⁹ ꝛ pfect⁹: sperma iformat: ei virtutē gñatiuā exhibēs sup totū. ¶ Qd ēt rōne mōstraſ: qm̄ spma ē ꝑn^m gñationis: ꝑn^s ꝯo sūt mīma q̄ritate ꝛ ma/xima prāte. el. ēc hoꝝ ꝛ de ge. ani. i fine. hꝯ ꝯo est spma ta/liter decisuz. ¶ Amp. h valde rōnabile existit ꝙ virt⁹ ge/neratiōis iformatiua a toto decisa: mām quādā gnōnis: ꝛ si nō decidat a toto possit forma gñationis iformare: cū vi/deā virtutē solā celestē ex fere ꝯtinua ꝛ eadem mā: diuersa animalia ēt specie procreare. ¶ Eti. Quomodo semen q̄z paruū qualiter a tota maxia decideretur arbore. ¶ Rur/sus. hoc positos oēs ꝯrietates ꝛ ipossibilia remouenſ: ceu apparebit iueñi antedicta. ¶ Propter qd ex his ꝯcludaſ sperma a toto corpe demādari: nō quidē mole sed vigore.

Cap. 7. diuo fine. ꝛ ca. 11. in fine.

Propter quartū ꝯo. ad ꝑmum dipp. dōm ipm intelligere in vigore: aut q2 a ꝑncipalib⁹ ꝛ notabilibus mā descendit eiusdem. ¶ Ad aliud dōm ꝙ loquiſ ſ3 alioꝝ opionē: qd idicat vtꝛ vt mos eius in illo codice vel ab oibus ꝑtibus notabilib⁹ vt cōfricatio denotat viccrosa iterius ꝑcipue. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ non ꝑꝑ hoc ꝯcludiſ sperma ꝓuenire a toto: q2 non propter ꝓuenire a toto h euenit: sed q2 pruritus in ꝑtibus illis est fortis. Ex mā eniz spmatica trāseunte supra mēbra sensitiua: titiliatio causaſ q̄dā ex qua induciſ delectatio vt apparet in scabiosis qñ calida balneanſ aq̄. Videmus ēt ꝙ multotiēs coire delectationē hꝯ ꝯsternit valde. ꝑ de ge. aialiū. Et. A. coꝛꝛ nono. Scimus ēt ſm Ap. pueros ad/huc ipotentes in coitu delectari ex spiritus ventosi emissio/ne sola. Et ideo delectatio sperma nō arguit euenire ab oi. ¶ Ad aliud dōm per interēptionem. Spūs eniz ꝛ hydro/picoꝛū aqua seu sanies ex vna ēt ꝑte corporis repēte dimis/sa interemit animal. afoꝛ. 6°. ¶ Ad aliud dōm sepius op/positū ꝯtingere ꝑꝑ qd magis ꝯꝛiū q̄z ꝑpo^m sermo cōcludit: ꝙ quare colobus colobū generet: iā ex sermonib⁹ appuit Aui. ¶ Ad aliud dōm: qñ dicebaſ genita gignentibus si/milari. Dōm simplr in plerisq̄ꝫ secus se hēe ꝛ maxime sili/tudine particulari: virtus nāq̄ꝫ informatiua: aut ꝑpter eius debilitatē vel aliquā materie seu alteri⁹ dispōnē: nō omni/modā valet generātis ꝑpriā silitudinē inducere: sed remo/tam vt aui vel ataui: ꝑaui seu auūculi: vt dīa ostēdeſ. 37. ¶ Adhuc. videmus assimilari gignētib⁹ genita ſm vocē: vngues ꝛ pilos ſm motū: ex qbus tñ nullum decidiſ sper/ma cū sit superfluū corporis ꝛ ꝑiū eius substātialiū. Silr generātes hñt barbā ꝛ canos interdū: qbus tñ genita ca/rēt. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ gñatio silitudinis illius sit forma ꝛ vigore: nō aūt vt iā appuit mā ꝛ mole. ¶ Ad aliud dōm hꝯ decisionē seminis ꝛ gnōnē fieri non rōne seminis sed vi/gore magis virtutis informatiue ipm ad gnātionem aptū reddentis: neq̄ꝫ in vigore mēbroꝛū oium: s3 magis vnius et eu cordis in quo oia cōueniunt: ꝛ cui etiam famulantur.

K

Nō qdo i coitu i to to causeſ delecta°.

C. a. 18. an medium. Cap. 1. cir ca princi. ꝛ an me^m. 1. ca. b ge. a. 1 cir ca ꝑncipiū. Afoꝛ. 17.

L

Arg° 2.

M

Occasione pretacte delectatiōis in coitu cō/surgit anxietas quis amplius delectetur in coꝛ/mas aut femella: videſ nāq̄ꝫ ipsa amplius ma/sculo ipso voluptuari. Scribit enī theo. 6. Vo/luptas que mulieri fit ex coitu maioꝛ est q̄z que viro. Vo/luptuaſ nāq̄ꝫ i eiiciēdo suū spma ꝛ in ei⁹ qd viri susceptio/ne: hic aūt in emissione tñmodo. 4° etiam de accisti: vnde A. aialiū. 9. Duplaſ delectatio feminarū: qm̄ ipse delectā/tur nō solum in motu sui spermatis: ꝛ in motu orificij ma/tricis in suggēdo: sed etiam delectanſ adhuc in diuersitate mot⁹ mtricis. Dico ēt voluptuari eas ex cōfricatiōe nō mo/dicū ꝛ ꝑprie in orificij mtricis parte sita in opposito pecti/nis directe. Ipsa eni balano correspondet virge: vbi viget delectatio grādis: ita vt multū coeuntes solū voluptuēṫ in illo. Hāc silr delectationē mulieris sensit Thiresia maio/rem q vir fuit ꝛ mulier: postea tādē vir redditus. Ouidius in trāsfiguratione ꝑ libro metamoꝛphoseos 3° fabula 4°. Delectatur itaq̄ꝫ mulier mare amplius in coitu.

Cap 16. in fine. C. 16. 6. in fine. Cap 5 cir ca mediū.

N

In oppositū q2 delectatio seu delitia cātur ex cō/iunctione propoꝛtionata conueniē/tis cū cōuenienti: sed hec vehementioꝛ erit in viro cū sit tē/perationis cōplexionis femella: hac nāq̄ꝫ causaſ. Intensioꝛ igitur hec vo uptas in viro. ¶ Dōm ad vnum ꝙ extensiue plus delectatur mulier: ꝑdurat. n. voluptas in ea diutius: ceu ꝛ cause ostēdūt que ipsius: cū plus spermatis vel gutte emittat: rariu a tñ: suscipit ēt viri sperma successiue: longioꝛ est diuersitas motus matricis cū fricatione diutina: vir ꝯo intēsiue voluptuaſ per amplius: in modica enim hoꝛa qua delectaſ plus ipsius intendiſ voluptas ꝛ semꝑ qñ emitit cōtinue: nō autē mulier in quo eius amplioꝛ est delectatio. Quod ostēdiſ: q2 hec voluptas ꝯsistit in tactu: vbi ergo is erit pfectioꝛ ꝛ hec intēsioꝛ: sed hic est in viro: cū vt tactū tē/perationis sit crasis illa. ¶ Rursus. spma viri calidius ma/gis inducit pruritū delectationis titillatione quadā incita/tiuū. ¶ Eti. Meatus viri ex qbus educiſ sperma sunt lon/giores angustiores ac inuolutiores vt amplius percipiant spmatis pertrāseūtis per eos delectationē. ¶ Palin. Sper/ma viri velocius ꝛ subito qd est delectationis iductiuū trā/sit per hꝯ meatus: expulsiua in ipso ente foꝛtioꝛ. s3 in femel/la secus sunt oia: qd ꝛ indicat velox ꝛ grandis viri ex sup/fluo coitu cum exterminatione cōsumptio: sic itaq̄ꝫ delecta/tur muliere is amplius in coitu. ¶ Ex quibus quidez qd dicendum ad prearguta visum.

O

¶ Differentia. XXXV.

Quod testiculi nō sunt ad gñationē necessarij: s3 alicuius melioris gratia ostēditur per 3^m hystoꝛiaruz. ꝛ ꝑ^m de ge. testantes testiculos simplr nō esse ne/cessarios: sed ꝑpter bene esse. ¶ Rursus. ꝑ ꝑ°. ꝛ. 13° de aialibus. In venis protēsis a vena ꝯcaua ꝛ a reni/bus ad testiculos digeriſ sperma ꝛ albificaſ cum prius es/set rubeū ꝑpter multitudinem toꝛtuositatis earū ꝛ reuolu/tionum: ꝛ qd ad eas ēt peruenit a coꝛde. ¶ Hoc quidē ostē/ditur rōne: qm̄ testiculi si eēnt necessarij omnibus inexiste/rent gñantibus. multa vero eis generant carentia. ¶ Eti. Nō ipsoꝛū ponitur necessitas nisi ꝑpter spermatis genera/tionem: sed hꝯ generatio in toto aut principalioꝛib⁹ parti/bus extat corporis. Gñatiua nāq̄ꝫ in totū videſ corpus dif/fundi velut ꝛ nutritiua: cū circa idē: diuersificantꝫ tñ: vt 2° apparet de aia. opeꝛ obiectū. ¶ Amplius illud est neces/sariū sine quo res eē nō pōt. 5° meta. Aial aūt sine testiculis esse pōt: ꝛ maxime cū sperma decidatur a principalioꝛibus corporis partibus: ꝛ virtus generatiua: vt ostensum. 28. la/batur a coꝛde. Non igitur testes sunt necessarij.

P

Colli. ca. 2. in pn° ꝛ in medio

cap. 4. Doc. 5. li. 5. ca. 5. cap 4. cir ca pn^m.

colli. ca. cō. 34. 40. ꝛ. 47 T. cō. 6.

Huius autē oppositū senserunt medici ꝛ phi oēs pene. ¶ Adhuc. illud est necessariū: quo ablato reliquū non sufficit: sed ablatis testibus gene/ratio nō perficitur vt apparebit: necessitatē ēt ipsoꝝ demō/strat cōpositio: figura: ꝛ sensus: testiculi ergo necessarij.

Q

Propter primum siqdem sciēdū ꝙ necessa/rium: quot dicaſ modis: dīa ostēsum ꝑ°. ¶ Testes quoq̄ꝫ sunt carnes quedā glan/dose: in folliculo vno osseo dicto cōgregate: albe: ad humi/ditatem spermaticā gñandā create: velut carnes mamilla/rum glādose: albe: ad lac generādū ꝯstitute: sicut ꝛ epar ru/beū in sanguinis ruboꝛē generādū. Testiculis quoq̄ꝫ iam dictis meatus qdā ꝯtinuātur q duplices existūt. Sūt enim qdam coꝝ inter renes ꝛ testiculos existes vasa ab Ari. di/cta inuoluta in qbus posuit sperma generari: nō aūt in testi/culis. hꝯ aūt vasa ita sunt dispositā: qm̄ in dextra corporis parte corā rene dextro a corpore arterie ac vene chilis per

colli. 2. 6 ge. a cap. 4. in me.

A

dorſum deſcēdentium originant̄ rami fere per totum ⁊ ra/
riſſime a venis ⁊ arterijs emulgētib⁹ dictis in renē tenden
tib⁹ dextrū:qui ſiqdem rami ꝓcēſ per corpus ampliantur
ſub renib⁹ dorſum directe:q per ſyphac penetrātes ad ca/
put teſticuli tēdūt dextri:itra ie colorē rubedinis obtinen/
tes ex vnoquoqꝫ teſticuli capite in alteꝝ trāſeūt ⁊ demū re
flectunt̄ ꝯius teſticuli caput ꝑus dictū. In quo ponit̄ hy/
ſtoriaꝝ 3° humiditatē ſpermaticā albā generari ⁊ ꝯtineri.
vbi etiā terminis iſtaꝝ more geometrico ſituationē eorum
conat̄ oſtēdere. In parte ꝟo ſiniſtra rami hꝫ venarū ⁊ ar/
teriaꝝ nō ꝓtendunt̄ a corporib⁹ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ deſcen/
dentiū ꝑ dorſū:ſed q̄ꝫplurimū a vena ⁊ arteria emulgēte:
q demū deinceps ramificant̄ vt in latere deīn dextro. Et id
tertio.21. volentes ruſtici marem gn̄are: ſiniſtrū thauri te/
ſticulū ligant: vt ex dextro fiat calidiori ⁊ fortiori ꝓiectio.
℄ Multotiēs quoqꝫ ꝯtingit relaxatio aut aduenit ruptu/
ra meatib⁹ vbi hi per ſyphac penetrāt: vt pirb⁹ vel iteſtina
cadāt in oſſeū: ⁊ ꝑcipue in ꝑte dextra in qua iteſtinū habet̄
monoculum deīn q̄ꝫ parua alligatione participās: ⁊ hꝫ q/
dem vaſa inuoluta dr̄ dydimi.15. aialiū. A. ⁊ ꝓblematib⁹
quibuſdā Ari. aſcriptis. ℄ Sūt ⁊ alij meatus vaſa a medi
cis dicta ſeminaria: q icipiētes a teſticuloꝝ capitib⁹ ſupra
collū veſice exterminant̄ in virgā quos dicūt ſeruire teſti/
culis ſeruitio delatorio: eo ꝙ ab ipſis in virgā: ⁊ tādē i ma/
tricē adducūt ſemē: qd aūt gn̄atio dīa.29. oſtendit.

cap.1.

Tra.1.c.4.

B
cap.1.in medio.

Ar. opi.

Propter ſcdm

ꝟo ſciendū Ariſt. fuiſſe ſenten/
tiam in locis preallegatis teſti
culos nō fore neceſſarios ad gnōnē: neceſſitate maxime ꝑ/
mi modi neceſſarij: ſed ipſos fore gr̄a cuiuſdā melioratio/
nis ⁊ iuuamenti: voluit enim teſticulos fore q̄dā ſuſpenſo/
ria que eoꝝ pōdere meatus antedictos iferi⁹ trahēdo ſta/
re cogerēt aptos: ⁊ iō aialib⁹ eos apponi: queādmodū te/
xētes lapides adapeāt iyciatorijs. hꝫ qdē eſt in textoribus
ꝯſpicere. Suſpēdūt eni illis texēdis pōdera vt vie trahen/
do iferius remaneāt apte: ꝙ ꝑ eas iacere nauiculā valeant
libere: qb⁹ amotis obturant̄ hꝫ meat⁹. Sic ⁊ ablatis teſti
bus poros voluit ſeu meat⁹ retrahi iteri⁹ vt ⁊ oppilō iter/
ueniat coartatoria: ⁊ ideo non poſſe generare excīſa. Hanc
quoqꝫ poſitionē Aꝝ. ſicut ⁊ alias conat̄ aſtruere. ℄ Prio.
quidē q: ſi teſticuli forent neceſſarij: oībus ſimpl̄r ineſſent
aialibus. Nūc aūt neqꝫ piſces neqꝫ ſerpētes teſticulos ha/
bēt: ⁊ tñ viſi ſunt coeūtes: ⁊ plenos ſm̄ ſꝑmata poros ha/
bere. Cōcludebat igit̄ ipſos meliorationis alicui⁹ fore gra
tia. ℄ Amplius ait. Iā thaurū quēdaꝫ poſt excīſionē mox
coeuntē ipregnaſſe: eo ꝙ meatus nōdū erāt retracti. Cum
igit̄ careret teſticulis appꝫ eos in gn̄atione neceſſitatē nō
hīe. ℄ Qd̄ aūt fortaſſis ipm̄ mouit q̄ꝫ maxie fuit: qm̄ nul/
lam particulā eſtimauit teſticulos poroꝝ fore ꝓdictoꝝ: ſꝫ
eos potius continuos a renib⁹ ſup teſticulos appodiari: ⁊
reflecti demū ſic ꝑtrāſire ad virgā. ℄ Hec aūt: omni reue/
rentia ꝑ tbo magiſtro exhibita: cū forte ipm̄ nō intelligant̄
ſtare vident̄ nō poſſe vt ⁊ amplius tertio apparebit dicen/
doꝝ: neqꝫ forſitan illa qb⁹ id conat̄ aſſerere. ℄ Primū qdē
non valet: nō enim ſi teſticuli nō inſunt aialibus imꝑfectis.
ꝑꝑ hoc ꝯcludēdū aialiū perfectiorib⁹ nō opus illos exiſtē:
cum plura expetant in ipſoꝝ ꝯſtitutione: vñ iꝫ non ſimpl̄r
neceſſarij: ſm̄ qd tñ ⁊ alicui vt ꝑfectiori ſunt neceſſarij ſpe/
ciei. ℄ Q aūt aſſerit thaurū ipleuiſſe excīſum: cōceſſo ſibi
quoqꝫ eādē vaccā aſcēdiſſe vt coiret: nō hinc tñ hꝫ inferre
teſticulos nō opus fore in gnōne: ac ſꝑma in vaſis ideo ge/
nerari inuolutis: qm̄ excidēs aut abſcīdit oſſeū ſolū: ⁊ teſti/
culos demū violēter extraxit: ceu cōiter agūt excidētes. Et
q: meatus illi vehemēter inherebāt teſticulis abrupti fue/
rūt: ita vt ſemē a vaſis inuolutis deueniēs ad oſſeū iā diui/
ſum rueret deorſum. Si aūt diceret Aꝝ. ſperma fore ꝯten/
tū in meatib⁹ exñtib⁹ inter teſtes ⁊ virgā: cū hꝫ aialis ſint
lōgiſſima. Rñdebit aduerſarius ſi ſꝑma id fuerit gonimō

C

5 Ariſt.
D.

ꝑꝑ teſticulos opꝫ accidere a qbus ꝑus fuerat gn̄atū: ſꝫ.n.
ſup ipſos trāſiuit: vñ Aꝝ. nō cōcludet hic intētum. Uel exci
dens: qd̄ nō ſit: teſtis pāniculū excīſit: ⁊ tunc nō minus ideꝫ
ſequet̄ qd̄ antea. ℄ Q aūt tertio dixit teſticulos nullā ꝑteꝫ
fore meatuū: fortaſſis veritatē non ꝯtinet: cum alijs ⁊ mihi
pluries ſenſibili apparuit anathomia ꝯ̄triū: viſuꝫ eſt nāqꝫ
ſꝑma in ſubam verā teſtium cadere qd̄ ſꝑma oſtēdit in eis
inuentū ⁊ ipſoꝝ augmētū cum coitur prius imanifeſtatorū
⁊ ineſtimatoꝝ nō hīe vt ꝑdicibus inſit ⁊ phaſianis: hyſto/
riaꝝ 3°. Ferūt ēt incidētes vaſa ſeminaria nequaq̄ꝫ cū inuo
lutis cōtinuari ſupiorib⁹ reflexiuis: ſed magis oriri ex te/
ſticuloꝝ capite altero. ℄ Quidā ꝟo reuerētiā Aꝝ. exhibē/
tes dixerūt teſticulos poſſe dupl̄r ꝯſiderari: aut in cōi: vt in
oī aialis ambitu: ⁊ ita non neceſſarij cū aialiūꝫ plurima ca
reant illis: ⁊ qm̄ Aꝝ. ſermo erat vl̄is in oībus ipſoꝝ ꝓtu
lit eos nō fore neceſſarios abſolute: vel in ꝑticulari: vt in ge
nere ꝑfectoꝝ: ⁊ tūc eſſe aſſerūt opus hīe. ℄ Hi aūt ⁊ ſi veri
tatē ſapiāt: nō tñ fideliores extant expoſitores. Nam opus
boni expoſitoris nō eſt ſmonē verificare: ſed ſcribētis ma/
nifeſtare magis intentionē: quāuis ſit falſa: ꝓpoſiti.ꝑ. Ipſi
enim apte ꝯ intentionē exponunt Aꝝ. Is nāqꝫ in animali/
bus etiā ꝑfectioribus inducens voluit teſticulos iuuamen
tum ⁊ nō neceſſitatē obtinere: puta moroſiorem motuꝫ ma
terie ſꝑmatice ſupfluitatis cauſare: poroſqꝫ ſeruare aptos ⁊
in his maxime quoꝝ exterior eſt ſitus. Ait enim in aialifi/
cis puta equis ⁊ talibus alijs: ⁊ in boibus ſaltantes redu
plicationē: ⁊ inductus eſt ſil̄r thaurus excīſus iplēs: que oīa
ſunt aialiū ꝑfectiora. ℄ Et ideo dōm ꝙ Aꝝ. tēpore nōduꝫ
erat ꝑfecta ſcia vſquequaqꝫ anathomie: vt oſtēſuꝫ dī a.99.
Haly. quoqꝫ ſꝑma gn̄at̄ in teſticulis ſicut gn̄atur ſpuma in
oribus equoꝝ quando ſtimulant̄ ⁊ a ꝑcuſſione vndaꝝ ma
ris. Gal. ꝟo dixit ꝙ teſticuli ſunt qui gn̄ant ſꝑma: ſed Aꝝ.
inquit ꝙ gn̄atur in venis inuolutis in vaſis ſꝑmatis ⁊ com
plet̄ eius in teſticulis gn̄atio. Id ꝟo vltimū qd̄ Aꝝ. impo/
nit non ab eo reꝑio. Nicol. autē in ꝓblematibus attulit qd
ambiguū ſerie Aꝝ. recitata inquiens. Sunt tñ teſticuli vel
les ad ſꝑmatis gignōnem: queādmoduꝫ mamille ad lactis
gn̄ationem. Nunc qui dē dicunt lac in mamis generari.

E

cap. 1. eū medium.

F

cō.7. ante medium.

Tpe Aꝝ. no erat ꝑfecta ſcia anathōie. 2. tech. tra cta. ꝺ ſeſt. cā. 1.

G

Propter tertiū

ꝟo ſciendū. ꝙ teſtes nō ſolum
ſunt iuuatiui: veruꝫ neceſſarij
modi etiā ꝑmi ſeu q̄rti neceſſitate: qm̄ ea que ſcdi ſil̄r Aꝝ.
ꝯcedit: qd̄ ſignificāt auctoritates: ⁊ ſil̄r ēt rōnes. Gal. qdeꝫ
in locis q̄ꝫmultis. A. ēt.15. aialium ſniam ꝑtractat Aꝝ. pre
ſutā qn̄ dixit magiſter ꝑmus ꝙ teſticuli exeūt a vijs ſꝑma/
tis: nō voluit intelligere ꝙ nihil facerent ad gn̄ationem ſꝑma
tis: ſed ꝙ ſua ſuba eſt diuerſa a viarum ſuba que continuā/
tur cum illis: qm̄ non eſt vna via: ſed ſuſtētamentuꝫ viarū.
⁊ ſubdit. Et non eſt mēdaciū qd̄ dicit medicus. ſ. qd̄ inuolu
tum explicuit. ꝑ ꝑ°. Ambiguus eſt. n. non raro de aialibus
A. ingens. Teſtes ſunt neceſſarij ad ſꝑma gn̄andum qd̄ ge
nealogiā ꝯſeruat ⁊ iuuatiui vt forme cōplementū detur ac
cōplō maſculina cōſeruet̄ ⁊ feminina. vñ 3°.20. dixit eos fo
re mēbra ꝑncipalia: in qbus gn̄atur ſperma ex humiditate
delata in venis ad eos. ℄ Qui autē his amplius angit eſt
Auer. Aꝝ. fideliſſimus interpres ⁊ collega ipſum non te/
nēs coll̄ꝫ 2° ⁊ 4°. In quo etiā medicinaꝫ conat̄ tradere ſm̄
Aꝝ. fundamēta: ſed potius via gradiēs cōiori ait. Teſticu
li fuerunt ordinati ad faciendū ſperma: ⁊ ideo fuit eorū ca/
ro alba: ſicut caro mamillaꝝ. Et propterea quādo conuer
titur ſanguis conuertit̄ ad ſimilitudinē eorū: ⁊ facit ipſum
albū ſicut epar facit chiliū rubeū: q: vis agentis eſt ſibi pa/
tiens aſſimilare. ℄ Rōnibus qdem firmat̄: quoniam vnū/
qdqꝫ gn̄atur a ſibi ſimili ⁊ ꝯueniēti 7° meta. Sperma ꝟo
ſubſtātia: cōplone ⁊ colore magis teſticuloꝝ carnibus aſſi
milat̄ q̄ꝫ vaſis inuolutis cum ſint corpora neruoſa: frigida
⁊ ſicca: colore verſus eoꝝ ꝑn™ ſubrubeo. ℄ Amplius. q̄ꝫto
aliqd eſt ꝑfectius tāto plura requirit ad eius cōſtitutioneꝫ

Li. 1. ꝺe ſꝑmate. ꝺe ſi. 2. ca. 3. ⁊ 4. ⁊ 5. capi. 1. in medio.

H

Doc. 5. li. 5. c. 5. ꝑ°ꝑ. doct. 5. ca. ſing. circa me. cap. 1. In ꝑn°.

capi. 10. in principio. cap. 7.

Collī tex. cō. 22. 28. ⁊ 30.

in de aialibus: 7.10. pbl. apparens. Nã eni plus laborat 7 intẽtius in pductione perfecti q̃z imperfecti. Sz hõ 7 plurima quadrupedũ sunt aliis perfectiora. vnde bis nõ solũ vasa suffecerũt spermatica in spmatis generatione verum opus testiculorũ affuit: 7 q2 eorũ incisio adeo grandẽ in animali pmutationẽ inducit qõ ostẽdunt eunuchi. Rõnabile hos supra sperma generãdũ potẽtiã habere. ¶ Adhuc si testiculi solũ essent vt suspensoria deorsum trahentia vasa non forẽt inuolute cũ eis adeo ptinua: ita vt sperma super subam cadere testiculi: sed directe p eãdẽ tenderent: cuius oppositũ experit̃ incisor. ¶ Palin. Si testes non eẽnt oportuni ad spermatis generationẽ: sed solũ pondere suo vt lapides in lyciatorijs iuuatiui: tũc nũq̃z redderet̃ qs sterilis ex frigidorũ sup eos appõne vt opij: iusquiami: mãdragore 7 similiũ: cũ talis eorũ põdus non minuant: neq̃z meatus sic frigiditate coangustant̃ quin deberẽt calore: postea relaxatiõe ampliari. Neq̃z silr est dõm vasa inuoluta vt testiculos frigidorũ suppositione noceri: cũ interius tendentia: vbi calor intensior occultẽtur. Exptũ autẽ frigidorũ testib9 applicatio sterilitatem inducere. ¶ Ẽt. Quib9 testiũ situs intrinsecus vt hñtib9 colligationẽ dorso firmius iherẽt: sicut zhecodeis elephãtibus 7 volatilib9 nullã suo põdere testes applicatione vasis inuolutis possunt pstare ad modũ lapidũ in lyciatorijs pẽdentiũ: cum suspẽsiõe careãt extra pliatiua. Fortassis autẽ qs diceret põdere opus nõ esse cuz meatus remaneãt calore interius apti: quereret̃ etiam pp qd testiculi hora casus seminis adeo virge adherẽt. Propterea sanius pcludẽdũ nẽcios testiculos pfectioribus simplr fore. Nosce quoq̃z q lz dcm̃ sit testib9 inesse necessitatem generationis 7 vigorẽ: nõ tñ principalr 7 p se: lz sibi fore a corde infusaz: ipm eni est radix 7 pn̄m virtutũ oium non solũ quidẽ vitalis: verũ ẽt nãlis 7 aialis. diia. 38. vii p 7 5° d animaliũ gñatione. Nõ est suspicandũ vt qdam estimãt testiculos eẽ cõpẽtũ multorũ pñtcipiorũ: eo q ipsorum fiat magnarũ corporis trãsmutationũ cãmõ eni ab ipsis euenit vt ipsis: verũ pp̃ter cordis trãsmutationez cum quo cõitatem hñt nõ minimã per arterias: venas 7 neruos 7 aspectum. Sũt eni3 carnes solidiores velut speculũ caliditatẽ cordis in eos delapsaz in corpus refrãgẽtes omnes. ¶ Propterea dõm cũ non sit pncipia uiscepta ponere: verũ in vnũ tandẽ omnia coordinare. diia. 38. virtutẽ 7 spiritum eisdẽ a corde dirigi qui tãdẽ istã permutationẽ vigore cordis tñ in testibus suscipit: sicut spũs eius a corde delapsus in cerebrũ ab eodẽ. vnde colli3 2°. Scire debes q istud mẽbrũ puta testiculi nõ est pnceps virtutis gñatiue: q̃uis virtus in eo sit vt opinat̃ Gal. q2 illud nõ põt agere suã operationẽ per se: nisi per spm̃ eidẽ missũ a corde rẽperatũ quãtitate 7 q̃litate. Propter qõ apparet q virtus cordialis que mensurat hũc calorez: vt possit facere suas opationes sit principalis gñatiua. Et virtus que est in hoc mẽbro est eius seruiens. 7 si aliquod in hoc hz dñium est illud particulare.

Propter quartũ

qdem. ad pmũ qd dõm apparuit. ¶ Ad aliud similr visum. Illa enim fuit Arist. que in psentiarũ non tenet̃ opinio. ¶ Ad aliud dõm: q. A. nõ intelligit spma in venis illis perfecte digeri 7 dealbari 7 formari: sicut nec sanguis oino digerit̃ in epate ad cordis relationẽ aut in meseraicis epatis respectu: sed id vigore accidit testiculorũ vt iam per eũdẽ apparuit manifeste: sicut meseraice tãq̃z epatis man9 ipsius virtutẽ chiliũ in ruborem inuntant aliqualẽ de iuuamẽtis 5° 7 interiorũ 5°. ¶ Ad aliud dõm vt visum q sermo extat in aialibus pfectis. ¶ Ad aliud dõm verum existere de virtute gñatiua materiei spermatice: nõ autẽ de datiua forme 7 vigoris spermatici: eo q talis ostẽsuz situat̃ in testiculis vigore tamen cordis. Mẽbra siqdẽ gñant sperma mãliter: testes vero in vigore pncipaliũ formalr. ¶ Ad aliõ dõm testiculorũ necessitatẽ nõ fore pp singulare: sz spẽi gratia. Nã p qdẽ mõ sunt necẽ, p alio vo mõ situaliũ vt dictum prius: lz. n. spma decidat̃ a pncipaliorib9 corporis ptibus: id tñ mãliter existit: q si subdat̃ gñatiuã vtutẽ a corde deriuari: dõm sicut apparuit i aliquo mẽbrorũ vt in testiculis 7 nõ alibi determinari. Sit itaq̃z de h tatr cũ modestia diffinitũ cũ sit Ar. sine õriũ quo minoris ẽ ambiguitatis 7 a õdictione remotior. Et iõ dixit Alex. nos sumus insiẽtati sup sententiã huius hois 2° celi 7 mundi Cõmentator cõmẽt. 1.

¶ Differentia. XXXVI.

Quod genitura

siue spma viri nõ sit ps constitutiua embrionis monstrat̃: qm̃ spma facit sicut que ab arte. hz eni3 potestate spẽm 7° meta. 7 p de gen. aialium. Ex spmate enim 7 sanguine menstruo nõ ponit̃ ibidẽ vnũ fieri: simili sic lectus ex ligno 7 carpẽtario: 7 sphera ex cera 7 forma 7 vt sanatus a medicinali disciplina 7 silr sicut ex mouẽte 7 mobili: ac ẽt q masculos exhibeat spẽm 7 pn̄m motus: femella vo corpus 7 mãz. sicut in lactis sit coagulatione. Corpus. n. lac est: formans aũt coagulũ 7 pn̄m pstare faciẽs. Et eorũdẽ 2°. Femella exhibet corpus 7 molẽ: masculũ aũt nõ: 7 corpus est ex femella: aia vo ex masculo. ¶ Adhuc nãliũ 2° Gal. Spma velut artifex 7 fydias existit: sanguis vo vt cera. 7 iõ subdit. Os, vena, arteria, neruus, cartilago, pinguedo, adeps, mẽbrana, 7 medulla insanguinea qdẽ ex sanguine vo facta sunt. Expssius. n. cũ Ar. sensit. qcqd dicat alibi aut ipsi iponat̃ q embrio pstruat̃ ex menstruo solũ tanq̃z ex mã: ex spmate vo velut ab agẽte 7 dãte spẽm: qõ aũt tale non ps existit molis: vii de re. sa. p. Sanguis 7 spma gñonis nostre sunt pn̄a. Sanguis qdẽ tanq̃z mã quedã proportionata 7 hñ p omne acgescens cõditori: sperma vo rõnem obtinet cõditoris. ¶ Palin. 3° 21°. Cõceptio ex spmate viri vtutez hz odoris fm intiam pbl. ¶ Et firmat̃. qm̃ a plurimis aialiũ cum sint putissima nihil poterit fm molem educi: dissoluerentur enim quedã etiã ita paruo cõplicant̃ tẽpore vt nullũ possit ab eis decidi quãtũ. ¶ Eti. fm medicũ cũ. 10. hystoriarũ. Si dz ipregnatio pfici opus sit vna pncere: quo qdẽ accũte vtrũlibet alterutrũ ipediet ad susceptionem. ¶ Rursus: ars imitat̃ nãm. phy. 2°. in arte vo ita euenit q agẽs nõ ingredit̃ artificiatũ nisi in virtute tñ. ¶ Amplius: posita geniture ptem pstitutiuaz embrionis existere mãlẽ: cum sit ẽ actiua tũc idẽ erit agẽs 7 patiẽs: mouens 7 motũ: loco q̃p 7 subito entia idistictã agẽs ẽt i idẽ pcidet cũ mã agetq̃z aliquid in seipso: p2 7 silr gño nõ differt ab augmẽto q̃ extant õin physicis. 7. 7. 2. ac de gñatione 7 corru. determinata. Non igitur genitura para est embrionis constitutiua.

In oppositũ

Hippo. de embrionis gñatione volens nõ solum viri sperma pstitutionem gñati subingredi: verũ etiã mulieris: qõ 7 videt̃ sentire hystoris. 10. cõplõnũ. 2. afor. p°. 7 in locis q̃muitis cũ intitatione ad librũ de spmate nondũ trãslatũ. ¶ Silr q̃z. A. nõ solũ in canone verũ in tractatibus aialiũ q̃nq̃z. ¶ Quõ 7 fulciũt argumẽta. Conceptum nãq̃z primã mixturã dico ex masculo 7 femina: de ge. aialium. mistura vo solũ extat corporum. p de ge. 7 cor. ¶ Amplius delinquit̃ cuz qd possit paucioribus pstrui amplioib9 idẽ pficere. physi. apperẽs p. cum nã 7 ars respuant semp qõ supfluum vt theoria denotat aialiũ precipue. hoc aũt euenit si relicto spmate pporrionaliori ipsa cõstituant̃ ex sanguine incõueniẽtiori eisdez cũ oporteat sanguinẽ pmũ ad nãm trãsmutari spmaticã q̃z in pte: quo spma nõ eget cũ sit tale. ¶ Rursus. diuersitas in posteris diuersitatẽ arguit in prioribus saltez imediatis cum causet̃ ab eis: nũc aũt ptium q̃dã spmati similant̃: alie vo sanguini vt caro maxime: pp qõ cum ortuz suo attestet̃ pncipio in techni. 2. lib. Que sanguinee partiũ generabuntur ex sanguine: relique vo ex spermate eisdem proportionate. Itaq̃z genitura ps embrionis extat constitutiua.

Margin notes: Coltr p° de ge. aia. ca. 1 7 lib. 3. cap. 1. 7 3. õ ptib9 cap. 10. in principio. pdle. 13. — K — Ca. p°. in fine. — C. p. 7 29. sue fine. — L — Ca. 10. circa pn̄m. — M — Ca. 1. 7. 3. circa pn̄m. Ca. 7. post medium. — N — In fine. — Te cõ. 31. Cap. 20. in medio. — O — Cap. 4. p° principii. — Cap. 3. in medio. — p° afo. ca. 14. i me. — In pn̄. — Trac. 4. c. 1. in fine. — P — T. cõ. 12. — T. c. 1. 7. 2. Te. cõ. 70. T. 2. 3. 7 1c. co. 23. vsq̃z ad t. c. 40. — Cap. 2. Cõ. afor. 15. añ me. — Q — 1. cap. 20. Coltr. 1c. co. 83. Coltr 1cr. cã. 56. li. 2. de ge. aia. ca. 1. circa finem. — T. cõ. 32.

A

Propter primũ quidẽ sciẽdũ: q̄ quid sit genitura ⁊ sperma ostensũ visum 34. Dico aũt partẽ cõstitutiuã corporeã magis mãm iportantẽ ⁊ molẽ. ¶ Embrio quoq̃ ⁊ si dicat eẽ qd̃ ex principio gñonis in matrice cõficit .3° tamẽ theorice iuxta veterẽ: huic s̄m tẽpora cõfecto diuersa noĩa imponunt alteraz s̄m nãq̃ is quatuor variat tẽpora: in quoꝝ p̄ sub spermatis reperit forma: ⁊ tũc spermatic⁹ appellat .2ᵐ ṽo in quo sperma repletũ apparet sanguine: non tñ cor aut cerebrum aut epar adhuc discernunt: diuisio tñ partiũ icipit apparere: quo tp̄e fetũ Hip. noĩauit. Est ⁊ tertiũ quãdo iformatio cordis: cerebri ⁊ epatis manifestius appet ⁊ reliq̃ priũ icipiũt informari: noĩatũ tũc qd̃ cõcipit embrio. 4ᵐ ṽo tp̄s existit quãdo discernunt ⁊ apparet singula mẽbra formatione q̄ñ pfecta: quãto tñ minora: ⁊ tũc cõceptus vocat: eo q̄ moueatur ⁊ pedibus calcitret manifeste.

Ca. 34 p° medium.

B

Propter scd̃m ṽo sciẽdũ: q̄ quidã ceu Hip. ⁊ Ga. ex ꝯcepto maxie n̄aliũ 2° vbi nõ parũ: ac etiã de vtilitate particulaꝝ se pipathetiscũ repritat: tñ q̄nq̃ posuerunt q̄ spma sit ps m̄alis ẽt ꝯstitutiua embrionis. Mouent eñ videntes mẽbra dicta illi spmatica cõsimilari: vt sanguinea sanguini: ⁊ quedã restaurari: alia ṽo minime: ac p cetera taliũ signoꝝ postera. ¶ Qd̃ qdẽ nõ opꝫ cũ virtus dicta informatiua spermati inexistẽs h̄ꝫ plasmationẽ ⁊ silitudinẽ possit ex menstruo coagulãdo ⁊ dealbãdo iducere: vt Ga. imitãs Ar. n̄aliũ sensit 2°. Nõ eñ necessitas generati sumenda est ořiaria a mã verũ amplius ab agẽte ⁊ forma cũ fine. ꝯ Empedoclẽ phy. 2° ⁊ ge. aialiũ 5° qd̃ ẽt dr̃a inotuit. 30. Dicẽtib⁹ quoq̃ sperma fore partẽ embrionis m̄alẽ: multa cõsequunt in naturis p̄mon strata i argutis absurda. ¶ Quidã ṽo sequaciũ Hyppo. ⁊ Ga. vtriusq̃ pris rõnes vitare volẽtes dixerunt in spmate tria fore ꝯsiderãda: partẽ. vꝫ. grossam tenacẽ: quã qdã in subam cedere ponũt mẽbroꝝ spermaticoꝝ. partem quoq̃ subtilẽ aeream vaporosaꝫ: ⁊ hãc dicũt in spũs subam ꝯuerti. ⁊ partẽ tertiã: puta virtutẽ iformatiuã operantẽ velut q̄ arte cõsistũt. ¶ Cuius qdẽ positionis falsitas quo ad primam partiũ manifesta ex iductis existit. Quid ṽo tenẽdũ in reliq̄s duob⁹ ex ꝯsequẽtib⁹ apparebit. ¶ Fuerũt ⁊ tertio alij dicẽtes spma s̄m substãtiã ipsius nullo mõ fore ptẽ embrionis cõstitutiuã sed virtute tñ. Audiẽtes Ar. s̄mones in priorib⁹ argutionib⁹ iductos. Cui⁹ qdẽ opi. vĩ Ga. n̄aliũ 2°. Nihil eñ molis spmatis. veꝝ vigor solus ⁊ odor audit ex ipso cõstitutionẽ embrionis irrare: qd̃ plures exponẽtes Ar. incõplete sensere. Que similr̃ positio intellecta subtili Ar. s̄nia permanere nõ valet. Seq̃ret nãq̃ virtutẽ vehemẽter actiuã pfectiuũ ꝓpriũ derelinquere subiectũ. ¶ Ex h̄ ẽt nã videret insipiẽter opari. Cui⁹ qdẽ sapiẽtie nõ est finis cũ relicto subto cõueniẽtiori ꝓprio extraneo inhereret ⁊ iproportionato. ¶ Adhuc que pfectiora generaialiũ nõ solũ virtutẽ expetũt: sꝫ ⁊ subiectũ cũ in sui plura expetãt cõstitutionẽ. dr̃a p̄ori. Dicũt quoq̃ praue Ar. exponẽtes ꝯ ipsius mẽtẽ vt tertio dicẽdorũ elucescet apte. ¶ Ad illud ṽo qd̃ suꝑficieten⁹ audimus Aris. s̄mo sonare putat sperma. s. embrionẽ igredi vigore solũ. Dõꝫ aliq̃s p h̄ꝫ virtutẽ itelligere informatiuã itellectũ vocatã. 2° de ge. aialiũ. hec eñ embrionis cõstitutionẽ nõ subit: nisi in virtute seu forma artificiali vel silitudo existẽtis in aia: qd̃ artificiatũ nõ subitrat: vt medicinali sanatũ disciplina: mole aũt minime. ¶ Sꝫ certi⁹ dõꝫ: q̄ Ar. de ge. aia. p. s̄mo cõis extat in oĩ aialiũ nã: qd̃ ondũt iducta enthoma ⁊ pisces oui ficãtiũ qdã: a qb⁹ moles nõ vĩ decidi spmatica in femellam: ꝓpter coꝝ iperfectionẽ aut ab eadẽ suscipi: veꝝ potı⁹ caliditas ⁊ virtus aliq̃ ac odor in vẽtositate: aut fumo imittit substãtia: cũ accñtis sit p̄mo in susceptiuo ꝓprio permanere.

Ca. 3. in me. *Ca. 3. in me.* *Cap. ante dicto.* *Al ter. cõ. 76. vsq̃ in finem.* *Ca. p̄mo circa p̄n.*

C

D

Propter tertiũ qdẽ sciendũ q̄ perfectorũ genitura embrionẽ ingreditur non qdẽ vt ps que m̄alis ꝯstitutiua coꝝ: verũ magis vt vñ motus initiũ ⁊ forme ipressiuũ. Et iõ id ĩtalib⁹ sentiẽs Ar. p̄missũ quesitũ qd̃ vlẽns in p̄ de ge. tetigerat aialium resumit in 2°. In quo qd de suba accidat spmatis oñdit: qd ẽt ⁊ qualr̃ hẽat esse ṽtus qua fuicit idẽ. ait. n. Geniture aũt corpus ⁊ cetera. vult nãq̃ q̄ cũ ipso spmate virtus emittit q̄dã itellectus vocata q̄ gñonis est p̄n ᵐ existẽs a corpe separata: nõ. n. mẽbrũ h̄ꝫ organisatũ ceu virtutũ alie n̄aliũ. Ea pp virtus diuina ⁊ itellectualis appellat a Com. 7° meta. dr̃a. 48. Et hec qdẽ virtus cõplectit spma ⁊ inde ꝓcedit in gñonẽ embrionis suscitata ⁊ mota cocũtis ipulsione: quousq̃ cor gñet: deinũq̃ illius vigore mẽbra gñant reliqua. dr̃a. 38. vñ Ar. in corde est forma ⁊ spẽs epatis: q̄re epar est q̄si ex suꝑfluitate nutrimẽti cordis. A. aialium 9°. qd̃ similiter euenit in aijs: ab actu. n. ente qd̃ po⁹ exñs fit in nã ceu arte factis. Subdit aũt postea q̄ corpus geniture sit a corpore inseparabile: qd̃ qdẽ sperma dissoluit geniture. i. actiuo gñonis p̄n° ⁊ spũ replet nãm h̄ñs humidã ⁊ aq̄saz. Propter qd̃ ait nõ esse querẽdũ ipm semp foras exire: neq̃ particulã tñ aliquã esse ꝯstitute forme: quod declarat velut vtiq̃: neq̃ coagulũ lac ꝯstare faciẽs: etenim hoc p̄mutat ⁊ particula ꝯstituta molis est nulla. Sic igit sapit q̄ sperma subtiliatũ ⁊ vaporosum redditũ in spũs ꝯuertat forma entes ⁊ factores embrionis: neq̃. n. coaguli virtus in lac ipimitur: nisi vaporatione coaguli fulcita. Vñ. A. ibidem. Et nõ putes q̄ Ar. dicat q̄ sperma dissoluat: pereat ⁊ mutet quasi ad nihilũ: immo rõ eius est qd̃ ego inui tibi in. 9. f. eiusdem aialiũ dicẽtis ita. Et putant hoies q̄ Ar. putauerit q̄ sperma viri nõ esset pars pueri: neq̃ imistũ cũ mã eius. Sꝫ hoc nõ fuit eius ꝯsiliũ: sed suũ extat ꝯsiliũ q̄ inuoluat cum mã ipsius: ⁊ ꝓfundet in mãm vt sit opator membroꝝ ⁊ ducat idoneã mãm ad mẽbra: ⁊ erit id sperma mã spũs i creatura ⁊ efficitur multũ subtile ⁊ habile vt in spũm transeat. Et dicamus q̄ spma sine profundatione opator fit in menstruo sanguine: ⁊ nõ fit sperma mulieris operãs sed mã: q̄re is 3°. 20. plurimũ studij spmatis est in particularitate spiritus ifantis: ⁊ nõ est nisi velut coagulũ agẽs in lacte. vñ p̄ p̄ᵃ. Parũ est ex quo pueri fuerũt sperma ⁊ spũs vaporalis: quoꝝ qdẽ s̄nie ꝯsonũ est coll'ꝫ 2° .ita. Nõ ẽ credẽdũ q̄ sperma p̄beat iuuamẽtũ q̄litate solũ: sed ꝯfert is iuuamento caloris q̄ñtitatiui: ac si dicat nõ solũ ingredit calitas in abstracto vt ṽtus: sed calor quẽ sentit eẽ corpus seu caĩm i cõcreto: quo notauit spma in vaporẽ ⁊ spũꝫ dissolutũ embrionem subintrare: vigore nãq̃ spũs a corde alijsue p̄ncipaliũ partiũ decisi vnus pficit in testiculis spũs gignitiuus: cui⁹ virtute spma euaporãs in spũs dissoluit: ⁊ tñ ipse ois generatur in corde p̄ testiculis autẽ 2°. ¶ Preinductũ aũt rõne firmat: q̄ñ quãto aliqua pfectiora: tãto pluribus egent in ipsoꝝ productione: dr̃a p̄ori: qd̃ modus aie ostendit introductionis humane atq̃ artificiatoꝝ elegãtiora: hõ aũt maxime ⁊ plura h̄ꝫ sunt aialiũ pfecta. Omnibus itaq̃ idigent in coꝝ ꝯsõne. Cũ igit impfecta ẽt vt inductũ imitãt caliditatem ⁊ virtutẽ: q̄ pfectiora tanq̃ potẽtiora: virtutis ẽt fulcimẽtũ p̄stabũt. ¶ Amp̄. q̄ñ spma decidit in m̄ricem: mox ꝯstat hymen. hystoriarũ. aut pixiron. i. circũsiccũ vel grando notata. de ge. aialiũ 2°. qd̃ aũt sic vallatũ ⁊ cal'd affectuꝫ non h̄ꝫ viã ad resolutionẽ: sed euaporationẽ in spũum conuersionẽ: qd̃ de gñone ifantis indicat veteris Hippocratis spermatis sex dierũ visio in pellicula more albuminis contenti. ¶ Rursus. actio ꝯtactu pficit oĩum h̄ autẽ verius corpoꝝ. de ge. p̄. Cũ aũt corpus geniture sub nã corporeitatis p̄manet spũali: pfectius saluãtur que p̄missa: q̄ꝫ si virtus sola vel calitas ingrederet: quẽ qdẽ ars obseruat tenorẽ: ⁊ iõ mãm solã ornat exterius vt eã palpare valet. nã ṽo per oẽ plasmãs extẽditur eminẽs seu ꝓfundũ. n̄aliũ 2°. ¶ Palin. Alr̃ nõ saluaret silitudo gñonis casei ex coagulo ⁊ lacte ⁊ embrionis ex spermate ⁊ sanguine. Itaq̃ genitura ꝯstõnẽ

E

Cap. 3 in me.

Cõ. 13. p° medium.

2. de ge. a. ca. 1. post me.

Cap. 4. in me.

F

A. lib. 8. Ca. 1. post m. *Cap. 1. in fine.*

G

Tra. 1. ca. pi. 3. Doct. 3. c. 3. d̃ius fi. Ca. 10. in me.

H

Lib. 7. ca. pi. 7. Cap. 3 in fine. ⁊ ca. 4. an. me.

Colli' a ter. cõ. 53. vsq̃ ad. 1. cõ. 82.

Cap. 3. In me.

ingredit embrionis nō mole neqȝ vigore solū: verū eo sper mate in spūs resoluto: qui modus fere obtinet medium.

Propter quartū quidē. ad pᵐ qd dicendū apparuit ex notatis. ¶ Ad aliud dōm q. A. 2° de aia voluit odorē mālr olfatū imutare: nō aūt Intentionalr vt Cōmētator de aia 2°. vñ ꝛ bis h3. A. in gnōne locabit corpoꝝ. ¶ Ad aliud dōz q lȝ ars sit nāe sequela qdā: tñ pōt ars qd non nā ꝛ eẽ. diia. 18. ꝛ. 164. Nā eni vt tactū māllm tāgit ꝛ plasmat per dē. ars ꝟo qd extrinsecū tñ pōt: ꝛ eā in aliud gñandū mutare qd non nā valet. nāliū 2°. ¶ Ad aliud dōm q gutta mulieris tūc nō emittitur ad eẽ ꝛ ad collū matricis ipediēs spmatis virilis attractionē: verū ad Intrinsecū matricis magis: qd demū euomitur aut euanescit icitata matrice ad susceptionē spermatis viri. ¶ Ad aliud dōm q nō accidūt iconuenientia in argutis iducta: eo q si positū sit sperma essentiā igredi embrionis: nō tñ tāqȝ ps extra mālis: sed velut formalis ꝛ efficiēs magis: qz spūs seu calor Inatus tāqȝ forma ē mēbroꝝ extat ꝛ motor. coll3 2°. vnde de motu aialium. Omnia videntur aialia spiritum habentia cōplantatū ꝛ potentia isto. id quo aliquid pōt agere extat ei⁹ forma. ¶ Auctoritates seu rōnes partis aduerse quātū inserūt similr visum. nam medici vt ad multū temere spma māliter ē embrionē itrare. ¶ Ad aliud dōm q Arist. 10. hystoriaꝝ loquit de mulieꝝ passionib⁹ nō ꝟm ppriā intētionē veꝝ medicinalē amplius. ¶ Ad aliud dōm q ibidē interuenit mistura corpoꝝ. vnuȝ tñ locū tenet factoris ꝛ forme: reliquū ꝟo patiētis ꝛ māe: ceu menstruū ꝛ non patientia ꝛ māiia vtraqȝ. ¶ Aut dōm q sperma nō euanescit verū sub substātia remanet vt ostēsum spūali. ¶ Ad aliud dōm verū fore si eque ꝯstruat bene ex paucis. ostēsuȝ aūt q perfectioribus aialiuȝ pluribus opus est in eoꝝ cōstōne. ¶ Ad aliud quid dicenduȝ apparuit ꝛ differētia notatū. 30. virtus nāqȝ iformatiua sanguine ad naturā spermaticā permutato: valet mediante spermate in spirit⁹ resoluto ex mēstruo omnes gignere partes: absqȝ eo q ipsum in materiam cedat generati.

¶ Differentia. XXXVII.

Quod sperma dictū femelle aut humiditas dealbata seu gutta ingrediat ꝯstitutionē embrionis ondit. Ex vetere ꝟ ifantis foꝛmatione. ꝛ Gal. i locis qȝ multis tractat⁹ nāliuȝ. Halyab. filr. ꝛ. A. sā in aialib⁹ qȝ in canone. ¶ Ampli⁹ ꝛ hystoriaꝝ. 10. Si dȝ fetus fieri opȝ vtrosqȝ marē. s. ꝛ femellā cōmēsuratos eē ad simul emittēdū. si eni multū dissonent nō erunt pueri. Et similr tertio. 20. ibi ē Arist. ꝯcedit mulierē habere sperma: qd aūt eijcit vno videtur vtrisqȝ sperma: cum sanguis non emittat in coitu filiante. ¶ Amplius. mulieres curiose sollicite in coitu quādo ipregnant testant ceu ꝛ signāt medici os matricis ꝛ pudēdū post coitū exiccata reperiri dnotātes se hinc ꝯcepisse: habentes ꝛ in hoc delectationē nō parua. Id aūt nō videt aliter ꝯtingere nisi q matrix simul guttam mulieris cū spermate virili attrahit ꝛ reseruat. ¶ Eti. Mulieres habēt testiculos occultatos iuxta duo matricis cornua. hi aūt cū non sint frustra: ceu nāliū nullū: ꝛ veruȝ in spermatis gñationē ordinari. diia. 35. ¶ Adhuc agēs ꝛ patiens proporcionari opȝ: q quāto amplius talia magis efficiēt. ꝟmo de gene. ꝛ corru. Sed mulieris gutta plus spermati viri anologiȝat qȝ mēstruū: cum conueniat eidem digestione interueniente vlteriori substātia ꝛ corpe. ¶ Palin. Si femelle nō ingrediat gutta partiū erit tunc ex mēstruo generatio solū tanqȝ ex materia. cuȝ igitur mēbra sanguinea etate dicāt qualibet deꝑdita posse restaurari i qd ꝑus, omne igit mēbrū regenerabit mutilatū: cuius sensus edocet oppᵐ. Itaqȝ femelle gutta ꝯstōnē ingredit embrionis.

Cuius oppositū martyriȝant Aris. per omne aialium. Coll3. ꝛ natur alios virtutū secundios: firmātes ex mēstruo ꝛ genitura embrionem cōpaginari tm. ¶ Iidē3. si gutta ingrediatur femelle cum virtutē habeat nō tm passiuam veruȝ ꝛ actiuam sicut Gal. multotiens impingit Auicē. habeatqȝ mēstruuȝ pro mā tunc posset concipere per seipsam absqȝ altero agentis auxilio: qd sensus cum Arist. ꝯcludit. ¶ Adhuc differētia priori. peccatū concidere: cum potens paucioribus fieri cōstituatur plurimis vt ē apparebit. Sed embrio pōt ex genitura vt actiuo ꝛ mēstruo passiuo construi. Hec enim velut forma ꝛ mā extant conuenientes. Ex his autē fine reliquis vnum per essentiam consurgit etiam. Gutta igitur femelle constitutionem non ingreditur embrionis.

Propter primum quidē sciendū q quid sit embrio dās viuȝ est premissa: quidē aliqualr mulieris gutta: cuȝ eo q amplius ex dicēdis apparebit. ¶ Propter qd sciendū q Hipp. ꝛ Gal. cū eoꝝ cōplicibus senserūt femellā habere sperma ē verū constitutiuū embrionis ꝛ ꝯstitutionē eius ingrediēs. 9. animaliū relatū. A. vnde tertio. 20. Apud Gal. quidē ꝛ medicos masculo ꝛ femelle sunt simul duo semina: de qbus ambobus di nomē spermatis non cōitate nois tm sed vniuoce. Voluit. n. q gutte mulieris nō solū inesset vis coagulationez suscipiēs: verū coagulationē imprimēs. remissior tñ vigore virili coagulationē imprimēte: in gutta ꝟo mulieris susceptiua coagulationis intēsior. ꝓ pᵐ. ¶ Sed id vt monstrabit ꝛ si absurdū dicere sit femellā habere sperma repugnat premōstratio de ge. aialiū ꝓ. ita hsite: duas nō contingere fieri spmaticas segregationes. manifestū eniȝ est q femelle nō ꝯfert sperma ad generationē. Si enim sperma esset: mēstrua vtiqȝ nō essent. nunc aūt ꝓpter hoc esse: reliquū nō aderit: qd plurimis astruit signis. ¶ Multotiens nāqȝ femella cōcepit: nulla ei facta delectatiōe in coitu: ꝛ similr eidem facta nihilominus. ¶ Iidē. eqliter ꝯcurrētibus masculo ꝛ femella humidis nil gñatur nisi adsit humor menstrualis cōmēsuratus. ¶ Amplius. nō valet qd estimāt qdam femellā sperma hre: ꝓpter delectationē fieri homogeneaȝ femellis vt maribus in coitu: qz hꝫ nō est humiditas spmatica totius: sȝ loci propria magis vt mtricis superfluā: neqȝ eius delectio spmatis arguit emissionē. fit. n. interduȝ ex spūs emissione velut in pueris apparet ꝑus adhuc coire impotētibus. ¶ Palin. Quibusdā aduenit vt colore albis. alijs aūt nō fit vt subnigris ꝛ virilib⁹. ¶ Adhuc multitudo eius qd emittit nō est ꝟm spermatis emissionē: imo mūltū excedit. ¶ Eti. Causatur ex alimētis ceu sunt acuta mordicatiua. Hec. n. notabilē eius faciunt segregationem. Itaqȝ femella non hȝ sperma viri spermati analogiȝatum: verū magis dictū equiuoce. vñ 9° aialiū. A. dico q sperma viri ꝛ mulieris equocat in noie spermatis: sicut hoc nomē oculus: est equiuocū qñ dicitur oculus solis ꝛ hois. qd nō cognoscitur in spermate viri ꝛ mulieris per participationē nisi in nomine: quare tertio. 20. Nomē quidē spermatis qñ de duobus di est per cōitatem nominis. ꝛ subditur. Sperma viri est calidū digestum spissum: ꝛ sperma femelle genus est sanguinis menstrui parum conuersum: ꝛ nō est longinquū a virtute sanguinea elongatione spermatis viri. Et propter hoc assimilauerūt ipsum philosophi antecedentes mēstruo: vnde ꝓ ꝛ quarto de gñatione aialium. Menstrua sunt sperma indigestum: ꝛ ideo. A. plerūqȝ non sperma qd mulieris vocat sed guttam ꝛ aquam quandoqȝ.

Propter secundū ꝟo sciēdū q Hip. Gal. cū A. cum Halyab. dixerūt sperma mulieris siue guttā ingredi embrionis ꝯstitutionē: quoꝝ qdam voluerunt id fore nō per modū māe solum sed agētis: vt 3° theorice. Hip. ꝛ Gal. arbitrant q sperma agētis ꝛ māe obtineat locum in femīs gñone: sanguis aūt menstruus solū māe. Id autē Gal. vt ei. 9. imponit aialium. A. pluribus nitit rōnibus ꝛ signis minus sufficiētib⁹ astrue

A

retqȝ puto in libro de spermate ipsius fore. Primitus nāq; Gal. reprehēdit illū qui dixit ꝙ sperma nō morat in matrice: q̄ si iā foret appetitus matricis ɔtra sperma ꝑ ipm eijce retinuo retinet illud: decoquit ꝛ digerit: faciens circa ipm euenire corticē terreū durū sicut accidit pani in furno assato. Hip. de ge. infantis. ¶ Eti. Matrices facte sunt aspe vt spma ɔtineāt ne foras labat. ¶ Adhuc. ossa: nerui: vene ꝛ talia dura: alba ex mā fluida non pñt fieri: sed ex mā viscosa: ɔtēperata: nō fluente q̄lis est sperma mulieris nō autē sanguis. ¶ Jtidē: gutta mulieris ampli⁹ cōicat mēbris radicabilib⁹ q̄litate q̄ȝ sanguis. Cū.n. gñatū hēat gñanti assimilari: gutta mulieris mā ɔuenientior ꝛ ꝓpingor erit sanguine priū gñōni. ¶ Rursus. spma iȝ ꝓijciat interdū retinet tñ qñ ē opus sic sanguis mēstruus retinet ꝛ emittit q̄nq;. ¶ Ampli⁹. ꝓpter qd facti forēt testiculi in muliere ꝛ vasa spermatis si nō faciunt ad spmatis gñōnē: iā.n. essent ociosa. Recitat aūt se vidisse in muliere vasa spmatis plena humiditate spermatica: iȝ spma illud fuisset humidius eo qȝ maris. Uidit ēt mulierē ꝑꝑ retētionē spermatis suffocationem pati ex viri abstinētia: deinde sanata fuit cū euatione ipsius qñ extitit delectatio. Silr somniat femella ꝛ delectatur ꝛ sperma emittit. ¶ Eti. Si mulieris nō igredit gutta tūc ossa: nerui: vene ac hȝ forent de gñe carnis. Et deinceps diminuta ꝛ fracta possent restaurari fȝ oēm ptē ꝛ dispōnē: cuius op^m experimur. ¶ Adhuc filius assimilat matri nō aūt fit ꝑꝑ sanguinē ipsius cū sit mār ꝛ mās nō fit assimilare sed forme: assimilat ēt patri ꝛ matri. Jd aūt erit ꝓpter aliqȝ ambobus cōe qȝ extat sperma ꝛ nō sanguis: cū vir careat mēstruo. Jtaq; spma mulieris igredit sicut qȝ viri embrionem. ¶ Et subiungit deniq;. A. ꝙ Gal. putauit his sillib⁹ magnā fecisse ꝓbationē. Deīde sibi ipe coarguit Gal. oportere filiū semp patri assimilari cū maris spma sit eo qȝ femelle efficacius. Rñdet aūt sperma mulieris seipsuȝ semp a mēstruo maturari. vñ semp ɔualescit vigor eius. Spma ꝯo nō hȝ adiutoriū qȝ viri. Alibi ēt dixit ꝙ sperma mulieris reddit se cibū spermati viri. hec igit sunt Gal. rōcinata.

C

3.theo.c. 24 p^o hu.

¶ Halyabbas aūt duplicē assignat cām quare spma mulieris gñōnē igrediat. q̄ȝ vna vt spma mulieris esset cōueniens spmati viri. ipsum eni grossuȝ ē ꝛ cōplone calī: mulieris ꝯo subtile ac fridū eȝ: ꝓpter qȝ vnū alteri cōmiscet ad ɔtēperandū ꝛ permistionē faciendā bonam ¶ Est ꝛ altera operimēti gñatio qȝ spermatici circūdās. virile nāq; sperma nō pōt se per oē distendere: sed occultat magis: ꝑꝑ qȝ spermati indiguit mulieris i vt pellicula cōstruat hȝ: ꝛ ea sperma roboret virile: ad hoc vt spmatice partes plurime possent ex his duob⁹ gñari qȝ altero fieri diū nō posse.

9.ve.a.c. ...

¶ Galeni aūt inducta ꝛ que silr Halyab. stare non pñt vt asserit. A. ibidem. Nos eniȝ inquit mirati sumus sup illud qȝ olfecit medietatē cuiuslibet reis ꝛ dixit se scire philosophiā qño dixit istas rōnes raras. Uideamus nāq; qcqd dixit medicus iste ɔtra Aristo. putans se aliquid dicere cuȝ nihil dixerit: iȝ sciuerit multū de ramis ignorans radices scie. Qȝ aūt dixit Gal. ꝑ reprehēdēdo illū qui dixit spma nō morari in matrice dicendū nō valere: q2 mēbrum attrahit. Cuius qdem attractionis cū expleuerit vtilitatē id expellit: sicut apparet in attractiōe aquositatis ab epate ꝛ venis ꝛ mēbris que medicinas attrahunt: vt rectificet mala eorum cōplorum mā dissoluatur: quas ipsoꝝ potiro expellunt auxilio. Nono ēt aialium. A. scribit illum fore stultū: qui dixit eo modo operari matricē in sperma quo furnus in tortam: lȝ.n. matrix sit calidissima: eius tamē interior superficies est humida valde. ꝛ ideo nō est de sui nā coassare aliquā subam ꝛ telam ac coriale gñare in ipsa. Si enim B accideret tūc venter ꝛ epar calidi circa illa q̄ cōtinent in se ipsis mēbranā iducerēt castrare. Que nāq; circa spma ɔstituit mēbrana: ꝟtute fere ɔstituit isoiatiue. Si.n. potēs ē ossa gñare multo āpli⁹ ꝛ mēbranā ambiētē spma. Qȝ.n.i plus

D

Cap.2. in medio.

ꝓm dialecticū pōt ꝛ in minus. ¶ Neq; ēt dōm est 1° ꝙ matrices sunt facte aspe ꝑꝑ retinere mulieris guttā: sȝ viri spma ꝛ cōceptū. lenificant ēt ex supfluo humiditatū fluxu. ¶ Neq; dōm postea ꝙ mēbrana dura vt ossa ꝛ q̄ taliū: nō pñt a mā gñari fluida rubea: cū ꝟtus informatiua voleat hȝ ex sanguine gñare. nāliū. 2. necessitas.n. gñati nō depēdet a mā: sed amplius ab alijs causis: ꝛ maxime finali i alijs ꝛ de ge. aialiū 5. ¶ Silr nō ē dōm ꝙ gutta mulieris magis cōicet mēbris radicalibus: cū hec sit ipura. liqda. frida. ꝛ mēricis supfluitas est q̄ mulier fride cōplonis laguorosa nō parū abūdat: aialiū gñonis ꝑ. Et nō est dōm ꝙ sit silr de sanguine ꝛ mulieris gutta: cū hic sit necessarius sine quo gño fieri nō pōt: illa ꝟo mime. Neq; ɔuincit ēt ꝙ dicebat testes iaȝ ociosos fore: cū. 2. colli: hec tollat instantia. Uiri nāq; hñt māmas: nō tñ obtinēt in gñone lactis iuētionē. Testiculi.n. hȝ aliā ꝓstant vtilitatē: q̄ȝ spma cāre aptū gñoni. gignūt.n. humiditatē incitātē desideriū ad susceptionē semis virilis ɔueniētiorē. ꝑꝑ qȝ nec ipsi neq; hȝ est humiditas ociosa. cōplemētum ēt forme tribuūt femine: ac cōplonis ꝑseruationem. ꝑ ꝑ^o. ¶ Ad aliud dōm: eū fallitū fore iata q̄dā coloris filitudine. plus.n. a spmate distat ea gutta: q̄ȝ ēt sanguis ab eodem: vt apparuit. ¶ Et silr dōm ei ꝙ de suffocatione inductū. Neq; qȝ de somno affert ꝛ delectat: de ɔuicit: q̄n pueri somniāt adhuc ipotētes i actu: ꝛ delectant spūs emissione absq; spmate. Mulieres.n. ꝓm mēricē multiplr delectantur: in suscipiēdo virile spma: in eijciēdo suū: ꝛ in diuersitate motus mēricis. apparēs diia. 34. Et silr in ɔfricatione ꝑ ptie circa orificiū supremū versus pectem: ita vt i hoc curiosi hēs ad syncopim ꝑducant. ꝓportionant nāq; delectatio hȝ ptis ei q̄ ꝟge sumitatis. ¶ Nō est ēt necluȝ guttā mulieris ponere vt inde spmatica gñent mēbra irrestaurabilia. ꝟ.n. ex sen. ostsum est ꝟtutē posse agere informatiuā. dicūt ēt ipsi medici sanguinē in gñonis exordio in spmatis cedere nāam: ꝛ ꝙ ptes ꝑmitus inde gñate vt sanguinee 1^c restaurari nō pñt qȝ sapio. ¶ Qȝ ꝛ de assimilatione inductū vltimo minus valet: lȝ ɔña cōmittit magis: eū ex rōne ꝟ multipliciter verificata ɔueniat in vnū ipsius simplicē intellectum. vna.n. res ꝓm. A. ibidē plēs cās hēre pōt: vt apparet in colore: ꝓpea ingt ꝙ sylli quos Gal. induxit nō sunt resolubiles recte in figurā verā ꝛ modū. impfecte nanq; adduxit. Silitudo siqdem: vt in ꝓdicatiuȝ est dicere a duobus vicāri: quoꝝ vnū est vle magis: alteꝝ ꝟo ꝑticulare. Ule quidem nāe dās spēi intētio. Nā.n. que dās nā solū intendit gñonē: imo ēt corruptionē: cuȝ vna absq; altera fore nō passit. Corruptio.n. vnius est generatio alterius. ꝛ econtra de ge. ꝛ corru. ꝑ. lȝ enim nā particularis gñationē semp ꝛ conseruationem intēdat. Omne nāq; aial salutem tueri conat: ꝛ mortē perniciēq; deuitat. de cōsolatione. 3. similr non soluȝ masculū intendit: imo ꝛ femellā: cuȝ sine his nō possit duobus pfici gñatio. Nā ꝟo singularis ꝑoptat masculū ɔtinuere ꝓpter. de ge. aialium. 2. Femella est mas orbatus. Quare in sermonibus genealticis legis Mosaice scribit. Adā ex Eua ipsius socia semp binos marē ꝛ femellā. vȝ. suscipe vt inuicē colūboꝝ more possent genus ꝓpagare humanū. ¶ Cāuor ꝛ silitudo ab ente particulari: amplius triplici puta celesti aliquo vigore ꝛ imensa imaginatione femelle maxime: ac informatiua virtute indita femini. Uis autē celestis aliq̄ est forme ꝛ imagines celestes: q̄s Jndi ꝛ Chaldei imaginati sunt in. 8. celoꝝ existere. vnde Ptol. centiloquij. 9. Uultus hȝ seculi ait fore subiectos vultibus seu figurationibus celestibus. ꝛ in. 95. eiusdē. Forme semp accidit: vt id qȝ ascendit ex gradibus sit simile illi qȝ apperet natus. Qȝ Haly. rodoan declarat: quadam nunc longiori ꝑncipio vnius inducta hystoria: ꝛ merito q2 motus seu mūdus suꝑior olum hic motuū iferioꝝ est cā: vt omnis virtus gubernet inde. metheoroꝝ ꝑ. ¶ Depēdet ēt silitudo a virtute imaginatiua nō parū ꝛ viribus aie. vñ ꝓblemati. 10.

Cap.3. Ca.1. circa hu^m. Cap.4 ad medium. Capi.10. post hu^m.

F

De.c.5.c. sangu.post medium

G

3° de.a.c. 2.Meth.

Te.cil.13.

H

Cap 3 in ...

Cap.1 circa hum. pole.10.

satisfaciēs q̄sito. Cur in hoib⁹ minor fit assilatio geniti ad generās q̄ȝ in ceteris aialiū: q̄m homo multifariā ſm aiaȝ disponit in coitu: ſm eni q̄ pater ⁊ mater in coitu fuerint dispositi ita afficiunt ⁊ genita. De vigore q̄ȝ imaginatiōis q̄ȝ plurima locuti sunt. A. maxie ò aia q̄rto ⁊ Algaȝel ipi⁹ collega: volētes vt vi imaginationis intense deijciat ho in puteū ⁊ camellus in caldariū ita vt operet nō solū i corpe pprio verū ⁊ in alieno. dria. 135. ⁊ iō nō est mirū si mãȝ passibilē adeo vt ſpma ⁊ menstruū valeat imutare. vñ p̄ pma. Ipsemet estimationes mouēt hūores: ceu sanguinē mouet res intueri rubeas. Et ſcḋa eiusdē. Cōtingit corpus p̄p affectiones pati aiales: plerūq̄ȝ eni res ipumūt nāles sic accidit vt puer illi similet cui⁹ forma imaginata fuit q̄n extitit pceptio: ⁊ vt sit color ppinquus colori eius quē viderūt: q̄n fuit casus. Talia tñ credere abhorrēt q difficilis dispōnis nō nouerūt habitudies: nō aūt sapiētaȝ diligētes. Quare tertio. 21. Et dixerūt qdā sapiētū, ⁊ nō sunt elōgati a iudicio possibilitatis: q̄ de causis assilatiōis ē illud qḋ exēplificat q̄n est dispō cōceptionis in mente mulieris aut viri ex fora imaginata exēplificatione firma. De hȳ vo imaginationis assimilatione in Genesi reperit exēplū: q̄n Labā eius decipiebat auunculū Jacob. facta nāq̄ȝ p̄us agnorū partitione, oīū eorū per coloris distinctione: Laban vnā ſpēm coloris eoꝝ eligente: Jacob tñ virgulas colore opposito coloratas: in flumē quo potabant oues coitus tpe ⁊ pceptionis iponebat: vt ex imaginatione talis coloris: illo agni reddant geniti colorati put sibi cedebat in sorte. ℭ Ex pte qdē vtutis informatiue: que p̄n^m est qddā diuinū desuper a supioribus: cōplōnū p̄ iuxta illud scḋi de gene. aialiū. In q̄bus vtrūq̄ȝ apphēdit qd diuinū. tale vo est qḋ vocat itellect⁹: q: cū ea fuerit valentior omnimode obtinē: ⁊ in eo q optime sit dispositus subā ⁊ nā: paternā similitudinē imprimet dilariam vt albamni faciens masculos vir fortis corporis tertio. 21. hic eni nō ſm ſpēm tñ assimilat aut radicalia indiuidualizimo ⁊ ſm accñtia vt signa ⁊ stigmata. vñ de gene. aialiū p̄. Non solū ſm nālia parentib⁹ assimilari sunt pueri: sed ⁊ ſm acquisita: cū eni q̄dā antes cicatrices haberent geniti locis susceperūt eisdē: q̄re visum est in calcedone patre habēte in brachio notatū stigma: in filio affuit cōtusatamē ⁊ nō dearticulata pictura: ⁊ ego vera signa in ambobus asperi q̄nq̄ȝ. Quare de aere ⁊ aqua. Calui caluos. varij varios: ⁊ strabi strabonicus generāt. Quādo aūt vtus informatiua extiter p̄ria similitudo impfectioris ⁊ remotioris inducetur: vt matris vel aui. Et nosce id tractari de generatione aialiū 4°. vbi eā solum ex motu ⁊ vigore assignat p̄ncipij maxie actiui. Et iō Aui. ibidē primus magister declinat ad frequētius. nam q̄n fortis extiterit generat h̄ homo: vt Socrates. quādo vo debilitari ceperit pducit homo: q̄ si amplius infirmet aial seu monstrū. ⁊ hinc simil'r hī q̄ q̄n hȳ motus fortior extiterit: natus similabit pri: q̄n vo imbecillat matri aut superioꝝ alicui: ſm q̄ magis aut minus ptingit debilitari: ceu motus Socratis aut masculi vl' hominis saluat vtus vl' corrūpit. vnde. A. assimilatio ē cōis ⁊ ppria. Cōis qdem ſm ſpēm: vt in pribus aut ethiopibus: ppue vo ſm ordines: q̄m filij pprietates habēt a parentibus. Cum ḡ fuerit assimilatio ſm oēm partem obediēs fit genitum simile patri: ⁊ si fuerit obediens assimilabit matri: ⁊ si non fuerit ita similabit auo ſm alterum terminorum aliquē. Q̄ȝ si nō fuerit in seculo amittet assimilationes humanoꝝ. Q̄ȝ si amittat idiuiduitatē accipiet humanitatē ⁊ si illā aialitatem sic in rebus mōstruosis: vt q̄n filius hominis hūerit caput arietis: ⁊ agn⁹ caput thauri. vtus. n. induxit in eo formā ſ̄ȝ figurās celestes quē accidūt ⁊ vincunt. ℭ Sed circa predicta ptingit hesitare: q: supra positum est silitudinē a parente solū dari: cum in nō paucis videat genituȝ similarū matri. ℭ Dōm q̄ silitudo est 2ˣ vna quidē indiuidualis q̄ sequit figurā: ⁊ tali nisi raro pductū

C. ſ.p. 4 d. sus ancȝ.
Do. 4°. c. ſ. i fi. ſi p°
doc. 2. ca. 14 i fine.
Tra. 3°. c. 2. p° me^m
K
Cap. 9. p° medium.
Cap. 3 in medio.
Tra. 1. ca. 14.
L
Ca. 17. i fi.
Versus fi.
Cap. 3.
Ca. 18. ad lui in me.
H
M
18. aialiū. circa me.

similat matri: ⁊ est alia specifica: nō figurā: sed cōplōnē sequēs: ⁊ maxie cordis q̄ forma masculineitatis p̄stat aut femineitatis: ⁊ ita pceptū semp parēti similat. radicalē enim cōplōnē he p̄mi seminis sequunt. dria. 18. Femella. n. nunquā agit: neq̄ȝ silitudinē suaȝ vnq̄ȝ imprimit: nisi per accñs valde, phibēdo agēs ipsius silitudinē iprimere: eo q̄ se materiā reddat indispositā: ceu q̄s volēs aliquē effectū causare disturbatus ⁊ inclinatus ab aliquo ēt illū nō potēt inducere. iuxta illius impetū cābit eūdē: nō aūt ſm propriā electionē oīno. Sic igitur apparēt dicta Gal. nequaq̄ȝ valere. vñ ea cōscripsisse opinandū aut magꝭ op veteri obediendo vel tpe quo adhuc rudis existebat in nāe peritia: vt ostēditur hȳ opp^m nāliū 2° notatū. ℭ Dicta ēt Halia. eius fidelioris imitatoris nō est difficile remouere. nō eniȝ ſpma viri adeo grossum existit: vt asserit: subā q̄ humidiori egeat aliquante humore ⁊ subtiliāte: cū necessaria sit ēt primitus ingrossatio illius vt pgregatione vigoret in seipso. quapp geneastici ponūt Saturnū fridū vel siccū e deȝ p̄mitus. dria. 48. dñari. Estq̄ȝ silr in ipso vtus iformatiua cū spiritibus ca. liquātib⁹ ⁊ subtiliātib⁹ qḋ seminis omne. Id ēt posset opus sanguis explere mēstruus: neq̄ȝ ipm intm est ca. in cōplone vt frigido egeat cōtēperāte: cum cal. sit ⁊ hu. moderate qḋ eius albedo grandinea ⁊ ſpūum denotat copia. ℭ Neq̄ȝ ē ppter operimentū ⁊ mēbranaȝ fieri spermati necēum sit q̄ mulieris humiduȝ virili semini cōmisceri: cum id ex virili spermate valeat perfici. vñ dria priori. Quādo acceptum fuerit ſpma a matrice ⁊ intus moram fecerit hymē circunstat: ⁊ in humidis corpeis calefactis circūstat: quēadmodū decoctis infrigidatis p̄ zirō. i. circūsiccū. Sicut eniȝ ibidē in mā spermatica superfluum aialium compactionis alimentum est: cum nondum attraxerit aliūde dria. 48. ita ex ipsius spermate viri minus puro potest hymē ceu mēbrana sperma inuoluens generari ⁊ sang. tandem perfici.

Propter tertiū qdem sciendū q̄ Ap. ⁊ eius imitatores femellā neq̄ȝ ſpma habere: neq̄ȝ ēt embrionis ingredi pstitutionē sensere. Qḋ p̄mitus ōndit experiētia. Nā Ap. ⁊ Auer. qḋ ⁊ mihi confesse sunt aliq̄ mulieres si voluerūt ipregnationē posse psistere absq̄ȝ ipsarū gutte sue administratione: cuius signū delectationis est absentia. cū emissiōe nāq̄ȝ hȳ gutte delectatio existit: nōnulle siqdem masculine fuerunt impregnate q̄ȝq̄ȝ eis displicuisset copula coll'ȝ. 2. Ubi qdem testimoniū inducit sacramētale cuiusdā vicine fidedigne iurantis se impregnatam fuisse in balneo lauellis in quo praui spermatis auerāt viri. Qḋ fatet fore Auer. posse cū matrix sperma attrahat a vtute specifica: vt Auendadich testat. Hanc vo experientiam conant qdam vel multiplr falsificare. p̄ qdem soluentes q̄ ideo mulier delectationē nō sentit: q: multoties mulierq̄ȝ coit. vñ sensus hebetat delectationis. aialiū Aui. Id aūt nō valet: q: tūc gutta mulieris nō esset gnōni apta: immo ⁊ neq̄ȝ viri semē. Sperma nāq̄ȝ multū coeuntis, decrepiti, ebrij, infantis, ⁊ patiētis acutarū aliquā nō generat. 3°. 20. ℭ Impedit ⁊ alr experientia p̄dicta: q̄m dicunt mēbra delectatiōis esse paralytica vel humiditatib⁹ plena. Qḋ silr nō tollit: q: tūc frigidaret gutta mulieris. ſpma quoq̄ȝ virile extingueret ⁊ suffocaret: neq̄ȝ ēt valeret attrahi. q̄re inde q̄ sceret gnō. ℭ Quis ēt forte adhuc ex. 15. obuiauit aialium A. hūte ita, fortasse lȝ mlier nō pcipiat emissionē a se coitus hora: in alia tñ exiuit vel q̄n coitū aut p expulsionē e intrauit mtricē ⁊ custodiebat ab ipsa quousq̄ȝ potuit ponere ipȝ instrumētū. Et hoc q̄n post aduenit ſpma masculi directe ad ipm sine aliq̄ attractione. ℭ Dōnt q̄ A. id sub dubione cuȝ forte adducit. fuit ⁊ opinionis nūc defense opposite. Cuius ēt opp^m appuit iā illo. ℭ Eti. dicēte Ap. id de sang. ſpmati praue attribuit. A. vel q̄ illud ſpma non potuit nisi per aliquē motū delectationis in mtricē cadere ex femelle testiculis. vñ si cecidit fuit corruptū pp infrigidationē ei⁹ ⁊ humidi

N
Q
cap. 3. ca. 3. i deo. cap. 34.
P
Cap. 10. ad mediū
Cap. 1. ad medium.
Tra. 1. c. 8
Q
Cap. 2. ad medium.

tateo q̄s recipit in matrice. sic. n. ipo͛ile fit vtrasq; veficas inueni re vacuas. ait illi 3°. ita venire e matricē. Aut si gutta remaneret illa mulieris a matrice: oporteret demum aut ei deorsuz ruere aut matricē claudi. q si clauderet: tūc viri nō posset sperma subintrare. Quod siqdē rōcinatio firmat postea nō subingrediens: qm̄ bz gutta ē sparsa: fetida: e superfluitas matricis fentinosa: v̄rine vt oculis afflata. digna magis eiectione q̄ susceptione nec q̄ titatisq; cū sit superflua: aliq̄da subtilis: spmati viri occurrens: id suffocaret e extingueret. ¶ Est e denuo nō vir mulierib⁹ cūctis verū albis e lāguorotis ampli⁹: nō aūt subni gris e viraginib⁹ vt iducerū. ¶ Rursus. idē est dator nutrimēti e māe cū nutrimētū in mām cedat. vn̄ 2° de aialiū ge. Māt eadē est q̄ augeṫ e q̄ ꝯstituit p^m. 3z san. oīām exhibet nutrimēti. o͛ia. 30. nō aūt gutta mulieris matricis superfluum. ¶ Adhuc. si ea igrederet materiā nō illā foras eijceret tāq̄ superfluū. ipam vo eijcit. Euomit. n. a matrice vt spma viri ad se trahat. distillat nāq; ab ea: ceu saliua ex ore famelici qm̄ aliquē isperxerit comedētē. colliḡ 2°. bz tn̄ ꝯtiū scribit 3°. 20: e. 21. qd̄ ōn̄dit siccitas istoꝝ gnōnis post coitū. ¶ Sz forte id euenit tpe. Neq; ēt pōt dici q gnōnis act⁹ p̄ım ex spmate p̄ficiat viri: p̄imq; mulieris gutta: ita vt vnū q̄dā operet mēbroꝝ alterūq; altera. lz. n. sint mēbra plurima: ipsa tn̄ vno sunt plurificata sp̄u⁰. puta cordealī datoroius ex: at mēbroꝝ in virtute. ¶ Nō enim dōm est q possit ex spmate viri e gutta femelle vnū fieri: velut oxymel cōstituit ex melle e aceto: qm̄ aliqd opz adesse ꝯstitutiuū e forme datiuz sicut est virtus iformatiua: ceu respectu oia extant ingrediētia embrionis cōstitutionez velut mā. ¶ Palin. Mulieris gutta embrionis ingredit gnōnez v̄tute actiua vel passiua. non actiua: q̄ sic v̄tus ingredit seminis viril: e. neq; ēt passiua: q̄ hoc inest māe. mā vo solum est vnius vna: q̄ mām forme pportionari opz. Unius enim rei vnica est forma e vnicū distinctū effectū ergo sang. sit vna mā embrionis nō poterit esse ipsius mā gutta mulieris. Non igiṫ q femelle humidū cōstitutionem ingrediāur embrionis.

Propter quartum qdem dōm q auctoritates Hip. Gal. ac ceteroꝝ recipe nō habeas medicoꝝ: cū huic fuerint sententie oppositi. ¶ Ad aliud dōm q Arist. ibidē loquiṫ sm̄ medicorum opinionē velut ex verbis eius apparet nō multū post inducta. Nō. n. necīa est mulieris gutta ad gnōnē: cum sine hac vt ꝯsumpficiat: Cōfert tn̄ vt occasio plerūq; cū matrice iciet in semē suscipiēdo virile. ¶ Ad aliud dōz nō valere cū p̄ea mihi restent op^m: aut gutta femelle seqṫ attractionē e motū spmatis virilis sursū: nō tn̄ q secū cōmisceatur in vnū: matricis nāq; collū lōgitudinē hz grādē mēbri virilis re^r. ¶ Ad aliud dōm q itercēptionē assumpte: vervisuz prius. ¶ Ad aliud dōm q lz ex san. vt iaz ōnsuz: oia ꝯstituantur mēbra: nō tn̄ p̄nt cuncta restaurari: q̄ nō illa in qbus in p̄ncipio gnōnis sanguis in nām ꝯuersus est spermaticā: cū virtus iam abscesserit iformatiua: induruerit q; mām.

Occasione siqdem hz qd̄ tactū est de restauratione partiū dubitaṫ an spmatica possint vera vnitione sola restaurari. Et vr q sic. Gal. eni. 14. de inge. sanitatis venas sentibiles q̄nq; regnātes dōm est prius. Et 4° 4°. Uenaꝝ rami multotiens eminent e nascunṫ sicut caro. hec aūt spmatica q̄ si gnanṫ multo ampli⁹ pfecta poterit ꝯsolidatione ꝯglutinari. Et. 5. de inge. post q̄rtaz diē solutos brachio venā pulsātē pfecte solidatā inueni. ¶ Aliq̄ p̄tes deperdite in qbusdā restaurantṫ aialib⁹ vt pedes cancroꝝ e stellionū destigmentṫ e caude. Daly. ēt multo itaq; magis in pfectioib⁹: vt hoie e ꝯlib⁹ reficienṫ: ut saltez reunientṫ pfectissime solute: cū nā nihil faciat negligēter: vt q de aialib⁹ curet iperfectis e vilib⁹: pfecta vo e p̄ciosa despiciat. apparēs. 1. de ce. e mun. ¶ Adhuc. dentes spermatici ante q̄ plus est post casuz renascunṫ. ¶ Rursus. p̄tes nutriunṫ p q̄ deperditoꝝ cābiū siue spmaticū: qd̄ vlteri⁹ coctū e induratū poterit in locuz vniēdo deperditi poni: e p̄cipue cum humidum restaureṫ radiūs. o͛ia. 112. Radicalia igiṫ soluta perfecte poterunt vniri.

Cuius oppositum colligiṫ ex afo. 6. qm̄ qn̄ os fuerit scisuz aut cartilago vel neruus aut maxille tenues vel p̄putiū neq; crescūt neq; ꝯglutinanṫ. Inuiscanṫ tn̄ sm̄ Cōmētatorē. vn̄ quosdā detestaṫ volētes ossa fracta neq; ꝯsolidari: neq; iuncta reparari: qd̄ potius ōn̄dit gnāt⁹ qn̄ subtilr̄ p̄ergriṫ ligās fracturā eoꝝ in circuitu. ¶ Adhuc. in techni fractura ossis: q̄ ꝯtinuitatis extat solo insanabilis est quātū in p⁹ ꝯsideratione: sed iuxta 2^m quēdā moduz curabilis quodāmodo fit vt appebit ꝯfr. ¶ Eti. tūc nō eēt o͛ia mēbroꝝ p̄acta: q q̄ sūt ex spmate nō p̄nt restaurari: q̄ aūt ex sanguine p̄nt. ¶ Rursus humidū conglutinatū qd̄ soluiṫ erat simpl'r tale vel a gnōne. Illud aūt per qd̄ fieri habet reunitio vt nūc seu a tēpore. hec aūt cum opposite diuisa: in techni non concidūt. Non ergo spermatica soluta poterūt copulari.

Propter primum qdem sciendū: q quid sit mēbrū spermaticū: q̄dq; sanguineū iam visum. Est qdez ꝯsolidatio soluti 2^x. Una qdē certa vt redeāt tali vnitione q̄li erant p̄us: q̄ p⁹ interna vnitionis vocaṫ. altera vo est quedaz applicatio e ꝯctus prīū adinuicē facta per sanguinē inspissatū colligātē labia vulneris in adinuicē. vn̄ in techni. Scd̄a est ligatio contingens fieri per porū ligantem in circuitu fracturam.

Propter secundum vo sciendū q sermones superficialr̄ sapiētū vīr vtrinq; oppositi: vt tactū qdem de fractura ossis pri⁹. vnde. 5. de inge. Uulnera que sunt in pulsu dictū est a quibusdam medicis nō posse sanari: quoꝝ experimentū aliq putant in hoc sufficere sibi: nōnulli vo sine credūt rōni dicētes q vna ex pelliculis pulsantium venaꝝ dura sit cartilaginosa: e durū corpus nō potest consolidari: eo q solidatio nō fit nisi in teneris corporib⁹: neq; ossa ꝯiunguntṫ sm̄ cōsolidationem: sed sm̄ id qd̄ super eis fit e coagulaṫ: qd̄ a medicis vocaṫ ossium coagulatio. Subditq; hoꝝ oppositū fere ingenioso: ico me vidisse pulsantes venas esse solidatas e carnem circa eas generata: In pueris qdem e mulierib⁹ in fronte: oculis: plāta e in rasceta man⁹. Subiungitq; denuo dico nāz vene pulsantis ostēdere pelliculas eius duras eē e difficilis ad solidandū. Nō est tn̄ necessariū q nō possint solidari. pp̄ter hoc nō opz te desperatū eē de sui ꝯsolidatione maxie si vulnus sit paruū e corpus nālr̄ molle. Uidem⁹ enim multotiēs pulsantes venas incisas in pueris e mulierib⁹ pp̄ter eoꝝ mollitiem ꝯsolidari. he tn̄ difficilius alijs venis ꝯsolidanṫ. vnde p̄ p̄ma. Mēbra que ex spermate sūt creata: qm̄ solōnē ꝯtinuitatis patiunṫ certa ꝯtinuitate nō restauranṫ: nisi pauca ex eis e in paucis habitudinib⁹ e i etate pueritie: sic ossa e rami venaꝝ p̄ui. nō eni magni neq; arteriaꝝ: neq; venaꝝ. qm̄ eni aliq̄ eoꝝ pars sciungiṫ nihil loco eius nasciṫ e hec qdē sunt sic ossa e nerui. Quare 4° 4° A. recitās sermonē Gal' inge. Dico q̄ q nos conamur in quibusdā mēbris eoꝝ ꝯtinuitas est soluta: vt redeat eoꝝ cōtinuitas sicut fuit: e illud sic in carne. Et conamur in qbusdā eoꝝ vt remaneat ꝯtactus eoꝝ cū ꝯseruatione: lz nō redeat ipsoꝝ ꝯtinuitas: e illud i ossib⁹ ifantiū e pueroꝝ. In eis. n. q̄nq; speraṫ reditus ille. Deneruis vo e venis dixerūt qdā medicoꝝ q nō redeant ꝯtinuitati: s; imo fortasse remanet in eis ꝯtactus ꝯglutinationis ꝯseruatione currēte super eos e ꝯiungit eos. Et dixerūt qdā q illud nō p̄uenit nisi in arterijs solū. Gal. vo iam ꝯdixit eius istud e dixit: imo q̄nq; icarnanṫ arterie p testimoniū experientie: e cū ꝯcessione ratiocinationis. Testimonio vo qm̄ nos iā vidimus arteriā que ē sob basilica e caput arterie ciposis e cruris icarnari. Cōcessione vo q̄ ex rōcinatiōe: qm̄ os ē extremitas in duri

I

tie: et nō incarnaſ niſi parum et in infantib⁹: et caro extremi tas in lenitate incarnaſ: ſed vene et arterie ſunt medie inter oſſa et carnem. Quare op; vt ſit earu; diſpoſitio media inter oſſa et carnem: ergo ſunt minus recipiētes incarnationē qȝ caro: et facilius ſuſcipientes ea; qȝ oſſa: et incarnanſ qñ ſectio eſt minima et parua: et corpus eſt hūidū et lene: et non icarnanſ in diuerſificato ab eo. Et hic eſt modus diſputationis theoricus. Et illud in quo ꝯſidiſ eſt expimentū: et in qdē eſt ſermo de hoc Gal. cū. A. de quo videbiſ ꝯñr.

Propter tertium

Ꝟo ſciendū ꝙ mēbra ſpermatica ſi ſoluātur ſol'one maiori vel ēt media et in corporib⁹ iam iduratis ꝑuectis et praue diſpoſitis et ꝓpūe hūidiorib⁹: nō reuniunſ ꝯtinuatione vera: et ꝑcipue oſſa et ꝯñr cartilagines: deinde ligamēta et chorde tunica iterior arterie: neru⁹ et pāniculus et vene tunica et arterie forinſeca nō reuniunſ: ve; ꝟm qȝdā applicationē magis vel ꝯtactū pñt in adinuicē vt viſum copulari. ℭ Qd̄ ꝓbaſ tū forſitan ꝓꝑ abſentiā ꝟtutis iformātis. rece dit. n. fetu figurato. diia. 48. tum ꝓꝑ defectū māe ſpmatice ex qua mēbrū ꝑmanebat vnitū. tū ꝓꝑ ꝟtutis debilitatem cā ta; in ipſo ꝓꝑ ſol'onē euſdē: tu; qꝛ ꝓꝑ ipſius duritiē iam nec āꝑ oppoſitūqȝ facta ex ſan. pñt oīa vere reuniri. vñ in techni.

K

Solutā ꝯtinuitate itentio curationis eſt vnio: ipoſſ qdē in ꝑtib⁹ organicis: ſed in ꝯſimilib⁹ nō ipoſſ. nā in qbuſdam poſſ vt in carnoſis ꝯglutinatio ſanatio eſt. Si aūt ſol'o cōtinui fuerit ꝑpauca: et iſantib⁹ bonaqȝ habitudine ſufficienter poſſ erit ꝑma vnitionis itentio: et maxime in tunicis venoſis: ꝯñter pānicul: et tunicis itrinſecis arterie: chordis ligamētis: cartilaginib⁹ et oſſib⁹: vitinio ꝓꝑ cauſa; pñtiam adhuc fere ꝑtacta;. Nā vigor quis in mēbris ꝑncipalib⁹ et maxime corde remanet iformatiue: ſubeſt etiā aliqd māe ſpmatice diſſeminate in mēbro; fontibus. Sunt et adhuc mollia: neqȝ debilitas iteruenit de qua curādū in co; ſolutione. Sic itaqȝ breuius veritas eluceſcat ex ꝑmis.

Lib. 3. te. c. 196.

Propter quartu;

aūt. ad ꝑm qd dōm viſu;. tam eni modica pōt eē vene abſciſio in ramo ei⁹ adeo paruo et in corpore iſantili bene habituato: ꝙ nō ſolum verius reuniſ verū renaſciſ poſt deperditionē denuo: nō tñ alie partes taliter ſolute. Facili⁹ enim pōt ēt certe pars conſolidari qȝ deperdita reſtaurari. ℭ Ad aliud dōm non eſſe ſimile: qm in ꝑductione perfecti aialis: nā vna totum ſuū poſſe facit vt id perficiat a ꝑn⁰: nō aūt iperfectioris eductione ita. Conſiderāo enim nā ꝙ perfecta poterāt ad multum ꝑmanere: ſi partes completas habuerint oino: et cu; facte fuerint fortes ꝯterminate. Imperfecta ꝟo minime cum multotiens deperdāt: decreuitqȝ in his nō totum ſuū poſſe ꝑmitus expandere: verum aliquid māe apud ſe retinere. Aut hꝫ partes ꝟm Haly. ex ſuperfluis ſūt renate: neqȝ ēt tales reuniunt et tāte vt priores. Qd̄ ēt indicant plāte nō potentes in directū ꝯcreſcere. Nō igiſ nā deſpexit ꝑcioſa perfecta: verum magis ſignificauit perfectiora omniquaqȝ reddendo. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ēt non eſt ſimile: nā eni; dentiū latitat intentione nāe: cu nō egeat ꝑuis eis: neqȝ fortibus: humidiori enim aliſ alimento nō ſic aūt in alijs euenit partib⁹: cum ſemꝑ ſint qȝ neceſſarie ſaltē qlitate ſeu numero. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ꝑpter debilitatē partis ſolute: atqȝ alias eās pretactas ex humido nutrimētali quocūqȝ nō pōt vt ad plurimū vera in ꝑtibus radicalibus vnitio fieri. facilius nāqȝ fit eas nutrire qȝ reunire: cum nutriens ſit humidius magiſqȝ in partes minutari; ꝯſperſu;: debilitata nāqȝ parte ſolutione nutrimentū impurius redditur: vt prauis ēt decrepito; nutritio euenit. ℭ Et ſimilr ad ea que alterius partis apparēt: cu; ſermo ſit in his que magis ꝯtingunt ēt in ſolutionib⁹ cōtinuatis nō paruis. vnde aſoꝛi. 6. Hec inciſa et ſimilia Hippo. dicit nō poſſe ſolidari: tum qꝛ loca ſunt neruoſa et ſubtilia: neqȝ eñ ꝑpter hoc: ſed qꝛ ſunt ſepata magis ſpatio. ℭ Dicēdū ēt ꝙ l; ꝟ; loquatur

L

3ª techni c. 106.

M

Ga. cō. 19 in fine.

ces qd̄ eſt a gnōne et tēpore differant rōne: cōcidunt tamen ſubito. Omne nāqȝ corpus eſt vere a generatione tale ſicut ſenſit Haly. perfecte: ꝟm tamē magis et minus.

N

Adhuc horu;

beſitatur occaſione et potiſſime qm̄ plebiſcite parte diminutis hoſtiliter penā inferunt: qua mēbrum indicādū ſit colobū leſione. Nā videſ ꝙ omni: qꝛ perfectū extat cui nihil deeſt co; que natū eſt habere. 5. meta. igiſ erit imꝑfectu; cui ēē. cū bene diffiniens ꝯtrria ꝯſignificet. topi. 6. ſed diminutu; eſt imperfectū: vt nomē oſtendit. Et enim omne totu; et perfectū ſunt indifferētia ſpecie: igiſ et ſua oppoſita: quare leſione quacūqȝ poſita mēbrum colobu; ſeu diminutu; exiſtit. ℭ Itidē. qñ tolliſ id quo membrū ꝑncipaliter agit colobū fiet: qꝛ ēt mēbrū in actū ſuū ordinaſ tanqȝ in fine;: ſed id remotione accidit partis ꝯſimilis cū ea ꝑficiant operationes officialium ēt. diia. 63. tunc itaqȝ membrū colobu; reddeſ. ℭ Rurſus. mēbra vniuerſalr dñr egra exiſtere: carentia eni ſuo actu: vt oſtēdit ꝯtuſio: oppil'o circa cerebrū: nucha; vel neruos: vel nālitas abſqȝ aialitate: ſeu nutritio ſine motu et ſenſu: ac is abſqȝ illo interio; ꝑ. et ꝑ ꝑmi. pōtqȝ actus delēri alia cōpōnis nā et nō ea que numeri ſola. quare colobum abſqȝ ſeparatione ꝯſtabit. ℭ Et. Carne abſciſa mēbru; nō reddiſ colobū. 5. meta. ſed labium eſt caro. ℭ Adhuc Cōmen. ibidem. Diminutum mēbro eſt id cuius numerus nō remanet: ſed id contingit cum ꝑtibus auferuntur: igiſ colobum aliter qȝ abſciſſione contingit: precipue cum alia ſint pretacta: partiſqȝ interioris detrunc tione.

Te. c. 21.
Ca. 1. i fi.

O

Co. pe.
De. 6. c.
4. pº. ꝑm

T. cō. 32.
Cōmē. 32.
in medio

Quorum oppoſitum

oium ſentiūt Ariſt. et Cōmen. 5. meta. ℭ Itidem. ꝙ colobū idem importat qd̄ abſciſſum vel breuiatū grece: ſed in ꝑtactis plurimis nō ꝑuenit abſciſſio hꝫ cū nō appareat. igiſ idiuidua hec minime coloba.

T c. 32.

Propter primum

qdē ſciendū ꝙ leſio eſt nocumētū ſenſibile ꝑceptum in actu que triplex exiſtit: vt minor: media et maior. vñ. 2 techni: s nocet operatio aut leuiter aut mediocriter aut oino nō fit. ꝑª qdem dr ꝑmutatio: ceu viſus: qñ aliud ſit ſuppoſitum cōſpicit. reliqua qdē debilitas ſicut viſio tenebroſa: ſed tertia corruptio vl'is ſicut cecitas de acciñ. 3. qua; vnaqueqȝ triplex ite; extat. ceu. 3. ſimplices ſunt nāe. nā quedā cōiūes quedā officiales: et 3ª vtraqȝ nā cōis appellata: qua; ꝗppe deterior eſt vltima: minus qdem. 2. et minime que. 3. qa aūt ſit operatio: quecūqȝ dicaſ diia oñdit. 61. et mēbru;. 38. ℭ Eſt aūt hic iudiciū ꝟnia rōne: ſeu ꝯſuetudie approbata: et colobū qdem noie abſciſſum importat breuitatū: mācū: mutilatū: imꝑfectū: diminutū: aut vulgariter māncu; i vt ſupra. Rōne ꝟo ipſum totū qd̄ pte eſſentiali ſcd̄aria integrali diminutū extrema: eſt et totū triplex meta. 5. puta vl'e qd̄ natum eſt de plurib⁹ ꝑdicari. pieꝛmenias ꝑ: aut qd̄ in plib⁹ habet eē. 7. meta. vt aial. logic⁹ nāqȝ ꝯſiderat intētiones ſcd̄as: put ſūt ꝑdicabiles ac ſubijcibiles: meta⁹ ꝟo reſpicit ad qditates. eſt aūt hꝫ nā toti⁹ vt in qlibet pte ei⁹ ſaluaſ ſubiectiua. aliud ꝟo eſt totū itegrale ex ꝑtibus ꝯſtans qātitatiuis: vt corpus qd̄ et domus: cui⁹ rō ſaluaſ partib⁹ vna ꝯiunctis: et cū id nō aliud ſit qȝ aggregatio partiū in ipſo. phyſico; ꝑ. qꝛ nō in vna vel in plurib⁹ ꝯſtat partiū: ſed in oibus toto vñ oppoſitū. tertiū qdem virtuale qd̄ ex ꝑtib⁹ ipſius cōſtat ꝑtētialis vt aia cuius triplices ſūt vires note. qd̄ vt mediū duo; extat ꝑdicto; ꝑpartim nāqȝ rōnē et nomē pars ſuſcipit totius: ſed nō ſaluaſ in qlibet eius pte. Silr ēt pars triplex exiſtit. hic aūt ſermo de toto eſt itegrali et ei⁹ pte put totū reſpicit ꝑtātiuū. auferſ enim ſimul cum eo: et nō de toto vl'i cum ſit quātocꝑqd̄ hic totū expetiſ: hꝫ ꝗppe totius deſcriptio ꝑfata in amplius tertio apparebit dicendo;.

P

Trac. de venere.
Te. c. 33.

Cap. 3. circa pꝛm.

Q

Te. c. 31.
Cap. 5. circa pꝛm.
Te. c. 45.

Auer. ca. 17. in fine.

Propter ſecundum

ꝟo ſciendū vt et tetigerūt arguta ꝙ aliq di-

A ferunt colobū id fore qđ abscisuȝ extremo. Aliqñ vero sine hoc posse colobū dici: dumtaxat eius act⁹ deficiat omnifariam: sed quid de hoc tertio videbit consequenter.

Propter ipsum

quidem sciendū. primus conditiones hȝ posite. 5. meta. subdantur: deinceps vero veritas subiungat. ¶ Propter hȝ p^m attendēduȝ q̃ earū q̃dā sumunt magis ab ipso toto. alie autē plus ptē respiciūt. vtrinqȝ aūt. 6. fore vi: lȝ vna q̃nqȝ cōplicetur alteri. p̄ q̃dem puta q̃ sit totū integrale diuisibile: qđ sit ineq̄le subiatū ei a quo abscidit. Et ideo duorū vno separato colobositas nō surgit cum totū nō permaneat. plures eniȝ id experit ptes: q̃ permaneat eius sub͠a sine spē͠s. nā si calix colobus fiat adhuc opȝ fore caliceȝ: et ideo numerus nō di colobus cū ei⁹ ablata vnitate spēs permutet: q̃ sit etherogeneuȝ velut officialia mēbrorū q̃ pinguedinis vel carnis nō reddet ēt sic colobū puatione. q̃ ptes in toto d̄ziam causent in situ. vñ aq̄ ignis et vl̄ter homogenea nō sūt colobe: cuȝ in eis ptes in per accidēs situent: et q̃ sit cōtinuū nā vel

B arte: q̃ armonia iȝ dissimiliū sit partiuȝ peccatūqȝ h̄ntium: q̃ tamē in cōtinua non dicunt coloba. rōne vero partis q̃ sit pars integralis dissimilis q̃ auferat oino a tota et nō scindat aut pforet tm̄. vñ si perforet calix nō efficit colob⁹: q̃ nō sit pars que abscindit pncipalis ceu caput: cuius abscissione interitus cōsequat. q̃ nō possit denuo regenerari ablata: sicut pinguedo et caro. q̃ sit extrema vt exterius situata: quare splenis ablatio vel renis corpus nō causat colobū: et q̃ sit eēntialis q̄lis nō est pars aialis ex supfluitatib⁹ genita. vnde si auferant pili vel auis deplumet colobitas non interueniet: quare calui nō sunt colobi: et vtiqȝ cū hec interuenerint omnia mēbrum pprius dicet colobum existere. Partis siq̄dē quedā est accidētalis et extranea: ceu vngues et maxie in hoibus et pili. altera eēntialis: et hec duplex: vel fluēs et refluēs: vt pinguedo et caro. aut pmanēs: et ea bina simplr: vel principalis: vt trine note: aut secūdaria sic cetere illis illate. pȝ ḡ descriptio pdicta: sic itaqȝ verius dnr

C colobe exterit⁹ separatie: q̃ñ quedā sunt apta nā foris denotata: sic manus et pedes: oculi: nasus et virga. et alia sublatē tia: vt lingua: dentes. q̃dam vero media: vt auris et testiculi. ¶ Eti. quedā velamie tegunt artificiali: vt genitalia. reliq̄ vero mime et pprie que faciei anterius. quedā media: ceu auris: manus et pedes. quedā ēt sūt maiora: vt man⁹ et pes respectu maioris et ipsius partiū. duplices nāqȝ sunt. de distē perantia in eq̄ti. ¶ Propter scdm hȝ sciēduȝ q̃ colobum pōt duplr accipi: vt ēt appet in libro inchoationis anathomie: quā transtuli: tertio. aut pprie sm q̃ eius et ptis ipsius cōditionis ostendūt. vel cōiter: et id duobus ēt modis: aut a nā ceu mēbris nascens diminutū: qđ potius a q̃gemena sm alcabitiū et mōstruosum appellat. vel ab euētu: seu tēpore. que dnr egritudines: ceu q̃ñ alicuius oppilone: casu vel pcussione actus partis deperit ea pmanēte toti cōiuncta. Cū igit q̃s euētu verius colobet appenter et magne: ita vt corruptio interuenit totalis simplr indiuiduū est colobū: vt cuȝ manus seu pes abscindat: et pena a legislatore tunc iposita

D instāter et ipostume q̄litercūqȝ repetēda: q̃ñ eniȝ totalr act⁹ painat: corpusqȝ relictū fedum: abominabile atqȝ spretum reddit: id indiuiduū colobum dinoi: et pena cōmittenti exquirenda simplr. absolute nāqȝ platuȝ in eius audit significatorum potiori. regimine acuto p. 3. Opȝ aūt hic nō solū diminutionē corpori aduertere illatā: verum ēt deformitatē nō parū inde causatā: maxime cū nō valeat occultari. qđ in techni scribit tertia nobis intentio iuenire aliquaȝ cōpōnē. i. decorationē iuxta trāslationeȝ alterā: vt in decurtationib⁹ hoc est partē remanentē sup adductione pellis coopire: vt minus deformis pmaneat: qđ ēt attendūt hi q̄ medicantur mutilādis pellem vndiqȝ cōtrahentes sursum ante abscisionem: vt descendēs circulariter tandē valeat tegere manēs: qđ extremū. alicubi aūt sic euenit. q̄re et c. Si particula fuerit minima vt digitus aut ēt ipsius pars: lȝ vere colobet: q̃ tm̄ nō sic ledit totius actus: neqȝ deformat inm̄: colobitas

E nō vsquequaqȝ iudicāda: neqȝ absolute pena iposita expediēda: verū mittēda ceteris alijs cōditionib⁹ pariter occurrentib⁹: q̄bus in arbitriū iudicis relinquēduȝ prudētis regis. nō enim cuncta pñt ppter eorū infinitateȝ particularia scribi. Nosce etiam q̃ palpebre superioris abscisio grandē inducit defectum et deformitatē: cum oculus tandem spirituū dissolutione aut cōtinētis alteratione cecet. Si vero lesio fuerit in parte absqȝ ipsius separatiōe in toto nā vel aliter: cū ēt totū nō adeo vt pus defendat: et nō id nisi vt cōiuȝ et sm extēsaȝ aut diminutā rōnē colobi diminutuȝ iudicet: qđ et pōt sm plus et minus apertū et occultū silr cōtingere. ideoqȝ pena vt pus nō simplr expediēda: sed iudicis magis cōiuncture rōnabili cōmittere: et standū: cū hoc ēt pensanda plebiscite instituentis intētio cū peccātis. i. cōditione: ac delicti q̄ntitate. nā fur torum aliquo quis suspēdit: aliquo vero q̄s mutilatur aut aliter plectit: et tñ furtum vtrinqȝ.

F

Propter quartum

vero iaȝ. ad p^a tria q̃d dicēdū appartuit: q̃m cōiter et extēse pōt colobū appellari: nō aūt certe peccatū ēt numeri amplius reliqua cōpōne praua actū tollit et totum deformat: et iō talium colobo͠r pena supputanda et ad poreȝ cōparationeȝ arbitrāda: vt q̃ñ colobitas accidit verisimile. ¶ Ad aliud dōm q̃ sermo Arist. audiēdus est plus de carne nāli simplici: cui⁹ regeneratio possis ē magis q̄ȝ de carne glādosa lacertosa q̄lis que labij. nā in eo ps nō parua spermatica: puta neruus: ligamētuȝ pānicuius. in vtroqȝ q̄ppe duo extant musculi: cū hi ēt labia extrema sunt depēdentia separata: qđ nō sic carni adest reliqūe. ¶ Ad aliud dōm q̃ lȝ numer⁹ prius diminuat op⁹ sit illā fore extremā: si verius: vt visū: colobū dȝ dici: qđ nō est in cirbo: cū sit iteri⁹ cōtētū: neqȝ ei⁹ abscisiōe añ putrefactionē: q̃ñ erūpit et reduct⁹ fuerit: plagaqȝ iuncta fuerit solū: dȝ qđ tale colobū noiari.

G

¶ Quesita circa mēbra. Differentia. XXXVIII.

Quod plura

sint mēbra pncipalia: oñ dit Gal. et medicorum aliorū cū stoicis auctoritate. Ait eniȝ in techni pncipalia fore cerebrū: cor: epar et testiculi et vnde Cōmētator p̄ de aia. Opinat Arist. q̃ aia facit p virtutes diuersas et mēbra vnica. s. pncipalia: et mēbra diuersa nō pncipalia: ea vero pluralitatē iportāt. ¶ Rursus. sȝ vnitatē aut pluralitatē perfectionū numerabunt perfectibilia: ea nāqȝ ad eas tanq̄ȝ ad fines ordinant. pfectiōes vero sunt. 3. aut. 4. vt vbiqȝ fere voluit cuȝ Platonicis Gal. aialis. vȝ. vtus: vitalis et nālis. hec aūt duplex alimento vtens et gñatiua. Quarū q̄dē pmā in cerebro locauit. scdāȝ in corde: et tertiā in epate q̄rtam in testibus dzia. 57. Posuit nāqȝ cū predictis aiam subarum aggregationē fore. p̄ h^a. vnde pmo de aia. q̄dam dicunt aiam partibilē: et alio q̄dem itelligere: alio vero cōcupiscere. Cōmētator siq̄dem inuit Platonē qui opinat q̃ aia eēntialr diuidit in corpore sm diuisionē mēbrorum in q̄bus agit suas actiōes diuersas: et q̃ nō cōlocat in aliquo mēbro: ita q̃ pars intelligibilis est in cerebro tm̄: et desideriū vel cōcupiscibilis in corde tm̄: et nālis. i. nutritiua in epate tm̄. ¶ Adhuc idē. 8. meta. Sicut trāsmutatio fecit

H scire mām: sic et actio formā: sed. 3. vel. 4. pcipimus manifeste actiones: erūt igit tres vel q̄tuor forme. forma vero h̄ ordinat ad subm vel mām. tria igit vel q̄tuor erunt subiecta. ¶ Jtidē eius pticulare subijcit enti et pportionat vli: sed in ipso sunt plura pncipia: puta mā: forma et puatio. physicorum pmo. Juxta illud qđ positū in hȝ phemio: ttria in vnaquaqȝ rerum existere. vñ trinitas attribuit diuinorum entium nobilissimo. Plura igit vno mēbra existēt principalia.

In oppositum

Arist. in oi ei⁹ phia. ¶ Palin. de cā mot⁹ aialiū. Existimāduȝ aial cōstare velut ciuitatē bene legib⁹ rectā. Jn hac vero vnus

Marginalia: T. c. 32. — Cap. 2. in principio. — Collr cō. 9. aū me. Lib. 3. tr. cā. 179. — Lib. 2. te. cō. 27. Cōmē 83 t. 2. — Sū. vni⁹. doc. 6. c. 4. prius finē. Te. c. 90. ibidē i principio cō. — Collr cō. 12. — Collr te. cō. 56. 67. t. 30.

I

C̄.:7.i fi. — C.c.viii.

preeſt:in quē oīa tendūt tandē vt docēt ciuilia. ¶ Rurſus: cū recitet phyſicoꝝ.8.hoīem microcoſmū fore:que in ipſo ſimilia erūt his que in maiori mūdo. In eo aūt vnuz exiſtit in qd̄ tandē ordinant̄ oīa ceu fine cōcludit̄.12.meta. vnum ergo ſolum extat mēbꝛuz ꝑncipale. ¶ Quoꝫ teſtes mēbꝛū nō ſint ꝑncipale oſtēdit̄:q2 ipſis ablatis reliquū ꝑdurat. Ablato vō qd̄ ꝑncipale corrūpit̄ oē. ¶ Eri. Principale vnicū eſt illud in qd̄ ꝯtendunt organa. In alijs ēt nobilibus partibus viſa exiſtere: vt in cerebro tale vō cor. vn̄ ꝑ pharmacoꝝ ſm Tymeū. Res que ſubmergunt̄ in venis lingue ab ea ꝑtendunt̄ ad cor. Itaqꝫ vnum principale.

Diff.3ª.c. 9.pº pᵃm.

Propter primum vō ſciēdū ꝙ mēbꝛa ſunt corpora ſolida que ex humoꝝ gn̄ant̄ cōmiſtione: ꝑ pª. Eſt etiā pars aialis iſpiſſata ex hūiditatibus genita n̄ae virib⁹ inſignita. Et noſce ꝙ corp⁹ integrātia dicunt̄ partes vel mēbꝛa ſiue mery, grece. Membꝛa nāqꝫ dicunt̄ quecūqꝫ partium tota entia partes alteras hn̄t in ſeipſis ꝑprias: puta caput ꝛ pes. aialiuz intrio dicunt̄ ēt loca. interioꝝ ꝑnº. Nominantur vō particule ipſoꝝ minores portiones. Gal. tn̄ mēbꝛuz omne multotiēs particulā appellat. ¶ Mēbꝛum ēt duplr̄ accipit̄. proprie ꝯut notificatū eſt. ſcd̄o maxie: ſm ꝙ virtus nālis ſibi inexiſtit. Et cōiter pro omni ſuba idnrata in aliqd̄ officiū ordinata q̄le id eſt qd̄ ex ſuꝑfluitatib⁹ q̄litatiuis ēt gn̄at̄: vn̄ Haly. manifeſtū ꝙ capilli ꝛ vngues ſunt ingredientes in nūo mēbꝛoꝝ. Hoꝝ aūt q̄dam ſunt ꝯſilia: hōgenea: ſimplicia: ꝑ pª incōpoſita vel omiomera: quoꝝ ps q̄libet ſenſata ꝯuenit toti noīe ac rōne. aialiū ꝑnº: ac ꝑ ꝑma: ceu os: cartilago: neru⁹: vena arteria: ꝑ iniculus: ligamētū: chorda: caro ſimplex: vt q̄ epatis: pulmōis ꝛ ſplenis: adeps ꝛ pīguedo cutis: capillus ꝛ vngues. Quedā vō officialia iſtis i noīe ꝛ diffōne oppoſita q̄ ſunt aie inſtr̄a in officiū aliqd̄ ordinata etherogenea: cōpoſita ſcd̄a: cōmiſta: aut anomiomera dcā. Cōmiſcētur nāqꝫ ex ſimplicib⁹: ceu caput: man⁹: duplex pes: thorax ꝛ ventralia. In his eniz 7. plurima erūt ꝯſtituētia cōſilia. ¶ Et ſciendū ꝙ cor ꝛ cetera viſcerū q̄ꝫtū ad mām: q2 facta ſunt ex ſan. indeqꝫ nutriunt̄ ſunt omiomera. q̄ꝫtū vō ad formā figure ſiue cōpōnē extant anomiomera.2.de ꝑib⁹. Nihil.n. adeo ꝯſil̄e qd̄ nō valeat ita diſſil̄e dici. In vnoquoqꝫ eniz ꝯſiliuz 4ª cōpōnis reꝑit̄ nā. ¶ Adhuc mēbꝛoꝝ quedā dn̄r a medicis aialia: mōnu'la vitalia ꝛ alia nālia: ſm ꝙ in eis plurimū ṽtus talis fuerit ꝑmarie apparēter tn̄ inſerta. nā que aialia ſenſui extant deputata: motui volūtario ꝛ diſcretioni i hoīe tn̄: puta cerebꝛū: oculi: odorat⁹ organa: nares: lingua: nerui: lacerti ꝛ diaphꝛagma. Uitalia vō ſūt ꝑ q̄ vita ꝯſtat ꝛ ſpūs fit euētatio ad caloris nālis cuſtodiā. Uitaleſqꝫ ꝑficiunt̄ actiōes: ceu pect⁹: pānicuil ei⁹: cor: pulmo: cānales illi⁹: guttur: diaphꝛagma ꝛ arterie. Mēbꝛa q̄ꝫ nālia ſunt duplicia. q̄dā vt alimētū ꝑ ipſa alteratū ꝯuertat̄ in corp⁹: vt reſtauret̄ qd̄ deperdituz in ipſo: ad h̄ vt ꝑmaneat īdiuiduū. ſunt aūt hec os: dētes: iſophagus: vēter: iteſtina: epar: fel: ſplē: renes: veſica: glādula ſecus eā ꝛ vene. alia vō vt genitalia dicta iſtituta a nā in ſpēi ꝑmanentiā. Nō enim poterāt īdiuidua diuti⁹ ſupeſſe. de aia ꝛ de ge. aialiū ſcd̄is. vn̄ Cōmētator. Sollicitudo diuina cū nō poterit facere ꝑmanere īdiuiduū miſerta eſt in dādo ei ṽtutē qua pōt ꝑmanere in ſpē. Mēbꝛa vō huic ꝑmanētie deſeruiētia ſunt: matrix: vō: vterꝫ: teſticuli: vtriuſqꝫ: vaſa ſꝑmatica ābo ꝛ mamille. ¶ Harū aūt priū oīum q̄dā ſunt ꝑncipales tanq̄ꝫ radices ꝛ fundamēta virtutū exn̄tes: ceu cerebꝛuz: cor: epar: ꝛ teſtes. Aut ſm Ariſt. dīia.34. vaſa ſꝑmatis dicta inuoluta. reliqua vō his ſunt adiutoriū ꝑſtāria: q2 q̄dā ſeruiūt deferēdo: ſic nerui cerebꝛo: arterie cordi: vene epati: ꝛ vaſa teſtib⁹ ſeminaria. ¶ Sūt ꝛ q̄dā virtutē hn̄tia inatā ꝛ influentē. i. infuſam: vt ſtōchus: inteſtina: renes ꝛ talia: nōnulla inatā ſolū: ſic cartilago: glādula: mēbꝛana. ꝛ vꝫ ꝙ ſit iſta ex ligamēto ſolū eo applicato ꝯſtructa ꝛ q̄ h̄ꝫ. ¶ Sūt ꝛ alia deſenſoria

Doc.5.c. ſin.in pᵃ — K — ꝑ io hyſ. cap.1. — Ai 1.c.1. — Al i lib.5 vn. parti. — 3º tech. cō mē.32. — ꝑ hyſ.c.1. — Do.5ª.c. ſin.cc̄ pn. — L — C.1.i fi. — M — Colli.2.c. 34. — C.ꝑ.1. 2º de aia cō.34 i fi.

vt pānicuii ꝛ craneū. aliqua vō ſuꝑfluū ꝯtinētia: ſicut inteſtina ꝛ veſica: nōnulla ligātia: vt colli gationes: ꝛ quedā in adiutoriū digōnis ꝯferentia: vt partes que oris. Eoꝝ ēt q̄daꝫ agūt actu tn̄ vt cor. alia iuuamentū ſolū: ceu pulmo ꝛ eius cānales. nōnulla vō vtrūqꝫ vt cerebꝛū ꝛ epar. 7º ēt vtrunqꝫ de inge. Quedā q̄ꝫ ſꝑmatica ꝛ alia ſanguinea: vt caro: pinguedo ꝛ adeps. reliq̄ vō ex ſꝑmate: ꝑut expoſitū i eius q̄litis. Et ſanguinea q̄dē reſtaurant̄ deperdita: non aūt ſꝑmatica. dīia.36. ¶ Iridem. quorūdā motus eſt nālis: vt matricis ꝛ venarū: aliquoꝝ vō aiatus: ceu maſculoꝝ. Sūt ꝛ vnā tunicā hn̄tia: vt kiſtis fellis ꝛ veſicca apparēter ſaltē: ꝛ duas: ſicut inteſtina ꝛ arterie. Quoꝝ oīum ortus euidētia q̄dā eſt a pānicuio ſyphac vel ſub coſtali. dīia.44. Quedā ēt ꝑpinqua ſanguini. aliq̄ lōgiqua ab eo ꝑ ꝑª. ꝛ theorice 2º. ¶ Eſt aūt membꝛū principale hn̄s ꝑprie ꝛ prime virtutis ꝑnᵐ in corpore neceſſarie ꝯſiſtentis: vt ſinguiare ꝑmaneat aut ſpecies. primo prima. ꝛ theorice.1. cap. ꝑmo.

N — Cap.2. Ubi dat exēᵐ de ra re ꝛ ocio.

Propter ſecundum q̄dē ſciēdum ꝙ iuxta vnitatē aut diuerſitatē aie vnitant̄ aut diuerſificant̄ ptes: cū earū rō ſumenda ſit a forā vel fine ꝑiū ꝑ. ¶ Sciendū q̄ꝫ de aia differētes fuiſſe opi. ſm Ariſt.2. de aia. Nā q̄dā putauerūt animā fore vnā eſſentiā facientē ꝑ ſe actiones ſuas ſine inſtrumēto diuerſitate. Putauerūt ꝛ alij ꝙ aia ſit ſapiens ꝑ ſeipſaꝫ ſciens oia: ꝛ nō eget ſenſib⁹ ꝛ inſtr̄is niſi vt ꝑ ipſa excitet̄ ad id qd̄ habet nāl̄r in ſeipſa. Quidā ēt dixerūt hoc fieri q̄ſi reminiſcēdo. naꝫ accidit ei interdū obliuiſci vt Platonici. vn̄ Boeci⁹ de cōſo. ꝙ ſi Platonis muſa ꝑſonat verum. Qd̄ q̄ſqꝫ diſcit īmemor recordat̄. ¶ Nōnulli fuerūt dicētes aiam non eſſe vnā: ſed multas: ꝛ ꝙ aia que eſt i vno corꝑe aiaꝝ: extat collectio: regētis. vꝫ. aie ꝛ apprehēdentis ꝛ iraſcibilis ꝛ cōcupiſcibilis. De iſtis ēt fuit q dixit ꝙ aia cōcupiſcibilis eſt nutritiua. dixitqꝫ locū eius fore cor: cui concupiſcentiā nutriēdi attribuit ſimul ꝛ generādi. Et iſtoꝝ ſimil̄r q̄dā voluit ꝙ generare ſit ex quadā ṽtute cuiuſdā partis aie in teſticulos maris emanante: ac femelle. Tenuit ēt q̄dam ꝙ anima ſit vna eſſentia: ex qua iſte ṽtutes emanāt: q̄ꝫ vnaquecꝫ ꝑpriā h̄ꝫ actionē: ꝛ ꝙ nihil agit niſi mediātib⁹ h̄ꝫ virtutib⁹ que Ariſt. vꝫ fuiſſe ſn̄ia. Quas eq̄dē. A. fere cūctas exterminat ample. Poſitio vō Platonis ac ꝑ ꝯn̄s Gal. ꝑ annuliat̄ ſufficiēter de aia: q̄re cū id inſtātis ēt nō ſit inq̄ſitionis ſuſpendat̄ ad pn̄s. Scd̄ꝫ h̄ igit̄ oportuit Plato. ꝛ Gal. ꝑfectibilia ponere plura. cū m̄tas poſuerint ꝑfectiōes: iuxta vō Ari. ſn̄iam vnā ponentis anime ſubam diuerſificatā tn̄ viribus vnū expedit mēbꝛuz ꝑncipaliū aſſignare. Reliqua ſecūdaria eidem ſubſeruiētia, vnde. A. ꝑ ꝑma vt medicus tandeꝫ diffiniens aſſerit mēbꝛa ꝑncipalia exiſtere tria ſm ſingularitatis permanentiam: cor. ſ. cerebꝛuꝫ ꝛ epar. quartū vero ad ſpeciei durabilitatem ceu pretactum.

O — Do.5ªca. ſing.circa medium. — Cap.1.circa finem. — P — Doc.5ª.c. ſing.circa medium. — Q

Propter tertium q̄dē monſtrandū ꝑ ꝙ vnū eſt mēbꝛuz ꝑncipale: ſcd̄o qd̄ illud dēm. tertio q̄uo pōt vtcūqꝫ cōcedi plura fore ꝑncipalia oſtendendū. Qd̄ ꝛ tādē q̄uor declarat̄ exēplis. ¶ Propter ꝑᵐ h̄ꝫ eſt ſciendū ꝙ vnuz eſt mēbꝛoꝝ alijs ꝑncipalius vt cenſuit Ariſt. ꝑ omne. vn̄ de ꝑtib⁹ aialiū tertio. ꝑnᵐ eoꝝ que ſunt in corꝑe neceſſariū vnū eſſe. vbi aūt ꝯtingit vnum melius eſt q̄ꝫ plura. Qd̄ ēt ſatis vꝫ ꝯcedere Gal. interioꝝ.5. Idqꝫ rōnib⁹ oſtēdit̄: q̄ſi in vnoquoqꝫ gn̄e opꝫ tandem dare vnū ꝑᵐ: qd̄ alioꝝ oīuz cā exiſtat ꝛ per cui⁹ attributionē cetera habeāt eē.2. ꝛ.10. meta. Opꝫ nāqꝫ oēm pluralitateꝫ imꝑfectionis ꝛ cōfuſionis cōtentiuā ꝯenū in vnū aliqd̄ ſupremū regulans adducere: cū id entia appetant nā. Nolūt eniꝫ male diſponi nec bonū pluralitas ꝑncipatuū. vn⁹ igit̄ ꝑnceps.12. meta. In gn̄e itaqꝫ aialis vniuerſi ꝯſtructionem imitans ꝑᵐ exiſtet vnū. ¶ Ampli⁹ incidatoris ſpeculationis aſtrologie. dīia.1. Oē qd̄ in multis per vnā rōnē vniuocam reperit̄ in aliquo eſt illis ꝑus qd̄ illoꝝ oīum exiſtat cā

Cap.4.in medio. — C.a.i.i fin. — C.c.4. — C.c.1.2.2. — C.c.viii

vt oẽ calm. iuxta Arist. pericliã in pn^m calidoꝝ reducit: qđ ẽ ignis. Diuersitas aũt ṽtutũ repit tã vitalis q̃3 nãlis ⁊ aialis. Op3 igit demũ ad vnã reducẽ in q̃ vniuocent. ℂ Rursus in essentialr ordinatis cũ nõ sit pcessus in infinitũ: neq3 status in multis: opus sit ad vnũ deuenire supremũ. nõ enim cõtingit multa pn^a ⁊ discepta facere. de ptib^9 tertio. igit in gñe mẽbroꝝ aialiũ vnũ extat pn^m pmũ: ceu in ceteris vniuersi. ℂ Propter scõm huiꝰ sciendũ ꝙ tale mẽbrũ cor existit: nõ autẽ cerebrũ vel epar qđ ostẽdit ipsius locus. vnde tertio de ptibus: positio cordis pncipaliorẽ obtinet locum: cũ ipsum sit circa mediũ: magis tñ parti attinens supiori q̃3 iferiori ⁊ anteriori q̃3 posteriori: honorabile nãq3 sp in honorabili locoꝝ collocat nisi qđ ipediat. Si aũt quo ad eiꝰ acumẽ cor parũ declinet ad sinistrum: euenit ppter cõtẽperare sinistre ptis frigiditatẽ. vñ p hystoriaꝝ. ⁊ 3. de ptibus. Cor alijs aialibꝰ fm mediũ pectoralis loci existit: hoibꝰ ṽo parum inclinat ad sinistrã ad sinistroꝝ ifridationẽ equãdã. Maxime nãq3 alioꝝ aialium frigefacta sinistra habet hõ. Qđ ẽt epatis dico caliditate cõtingere ⁊ magnitudine corporis ipsius respcũ splenisq3 mole. Quare colli3. 2. locꝰ cordis fuit in medio q: hic est locus regis ⁊ ad h vt sit regnum ipsius pportionatũ eq̃liter oibus suis circũferẽtijs. Qđ ẽt euenit vt diligẽtius custodiat. Hoc aũt est domicilium sibi ppriũ cassula dicta: eiusq3 cõstructio nãlissima ⁊ mirabilis declarat. ℂ Jndẽ. illud est pn^m mẽbroꝝ cui p inferitur aia ⁊ maxie motiua. hoc aũt est cor. pmitus nãq3 oibꝰ vegetat ⁊ mouet. vnde vitalis ṽtus alioꝝ oĩu3 radix in ipm ɔtigitur pmo. Qđ ostẽdit desertio vite in illis aduenienis vltimo differẽtijs. 47. ⁊ 57. Quare p pma phoꝝ magnus dixit ꝙ mẽbrum tribuẽs ⁊ nõ suscipiens est cor. Jpsum enim oiam virtutu3 est pma radix ⁊ oibus alijs mẽbris suas attribuit ṽtutes: qbus nutriunt ⁊ viuunt: ⁊ qbꝰ cõprehẽdunt ⁊ mouent. Cor nãq3 nõ suscipit simplr. Nõ enim recipit qđ pus nõ datum ab eo: verũ fm qđ solum ceu taliter permutatũ: sicut nihil accipio ab aurifabro: qui mihi auri massa3 ei datam restituit numismatũ caracteribꝰ insculpta3. ℂ Palin. cor est pncipiũ ṽtutis nãlis: cũ sanguis pn^m ⁊ fons ⁊ susceptaculũ sit pmũ. diia. 47. similr ⁊ aialis extat initiũ. nã motus mobiliũ ⁊ vlr ois sensus ab eo vi icipere ⁊ in ipsu3 terminare. ibidẽ. vñ. 2. de ge aialiũ. Forma ⁊ spẽs epatis est in corde. ℂ Adhuc. illud pn^m est mẽbroꝝ in aiali qđ pmũ cõstituit ⁊ postremo abscedit: hoc aũt est cor. diia pdicta. Ceteris igit mẽbris cor pncipalius. Qđ ẽt eiꝰ mirabilis ostẽdit cõpositio. ℂ Noice q̃3 quosdã posuisse epar ⁊ cerebru3 corde pora ⁊ pncipaliora. qđ innuit meta. 5. ita pn^m ẽt dicit qđ gñat pmũ i existe vt aliq cor alij cerebrũ: nõnulli qđ sorit tale putãt. vñ 3°. 21. Ueritas est ꝙ pmũ mẽbrũ qđ in corpore creat est cor. q̃uis de Hip. dicat ꝙ ipse dixerit pmitꝰ cerebrũ creari ⁊ oculos h3 ꝙ testificat illud dispositio pullorũ ouiꝝ: hec enim pmitꝰ apparẽt q̃3 magna. ℂ Propter qđ 2° de ge. aialiu3. Dubitationẽ h3 qđ accidit circa oculos aialiu3. maximi enim a pn^o vñr oibus aialium nouissimi cum sint ptium: ppter plurimã cerebri frigiditatẽ ⁊ hu. Similr ⁊ cerebrũ in pn^o humidũ ⁊ multũ. hec tñ postea ɔcidunt digõne huido minorato. S3 Hip. dõm ꝙ l3 cor nõ appareat eo ꝙ latens inferius p^m tñ format. vñ. A. Cor qñ creat in pmis nõ est in oi re apparẽs manifestũ. Subdit tñ is ꝙ cõsequunt caplã in qbus Hip. dicit ꝙ rectius est vt sit pmu3 qđ creat epar. eo ꝙ pma corporis opatio est nutrimẽtũ: q̃si sit res fm appetitũ ipsius. Quã si qdem impugnat opinionem ingens ꝙ sermo hꝰ ostẽdit ẽe corruptus experientia: cũ studiosi in hac arte nõ testificent re3 fore fm ꝙ existimauit oino. Similrq3 rõne: q: nihil nutrit qđ nõ participat vita cum calore nãli. hic aũt a corde dat ⁊ nõ epate: ppter qđ op3 prius creari mẽbru3 a quo pcedit calor ⁊ spũs vitalis creatione ipm nutriẽtis. ℂ Propter qdem hꝰ tertiu3 sciendum vt verificet aliqualr dictũ Gal. ꝙ aliqd põt dici pn^m alicuius duplr. aut radicalr ⁊ pvel manifestatiue ⁊ scdo: pmo siquidẽ modo est vnũ mẽbrũ pncipale: taliter ṽo plura. prius qdem sicut cor: cũ apud Aristo. vna sit aia. saltem inquãtũ motus pn^m ⁊ sensus illi magis idirũ: tota enim ipsiꝰ suba in ipso fundat: nõ tñ oẽs virtutes in eo pdeũt in actꝰ: cum instrumẽtis careant determinatis: sed solum vitalis q̃ extat radicalr in illo ⁊ formalr: ac ẽt manifestatiue. Aialis ṽo virtus ⁊ nãlis radicalr solũ. format ṽo aialis ⁊ pficit in cerebro: ⁊ nãlis in epate. similr apud. A. maxie de aia. 5. Spiritus ex corde p arterias ven les demandat ad cerebrum qui pus digerit ⁊ subtiliat in replicatiõe quadã sub cerebro dicta rhete mirabile: ⁊ tunc spũs aialis efficit vitã potens pstare ⁊ sensum cũ motu vbicũq3 expãdit. Eodem quoq3 modo a corde spũs demandat in epar q in eodẽ permutat in nãlẽ. Scđ3 ṽo medicoꝝ plures: spũs nãlis in epate creat solũ nõ aliunde adueniẽs. 4° theorice. ⁊ iterioꝝ apparens pmo. vñ Alex. in pble. Sanguine in epate digesto ⁊ trãsmisso a cõmensurataq3 caliditate pedagogato ⁊ humiditate gñat spũs vaporosus: qui p cõcauã venã cũ sang. in cor ascendẽs amplius calefactus ⁊ subtiliatus fit aereus: q. qdem rursus per venales arterias ad cerebri basim deueniens ⁊ deponẽs friditate cerebri imensuratũ feruorẽ spũs efficit ethereus q organũ existit ad actũ: velut equus agrestis ammonitꝰ a freno. Cuiꝰ qdẽ spũs aer cibus cõstituit. Jnspiratione enim ingrediens cor subtiliatus per arterias ascendit ad cerebrum. Quam quidẽ nutritionem aio cõcedere. Gal. cũ Haly. ⁊ si Arist. ⁊ Auer. displiceat. ⁊. A. diia 155. qui siquidẽ spũs corpus existat configurat corpori. Si ṽo subtilissimus ⁊ purissimus ⁊ splẽdidissimus. ais diligitur rationali. Corpus vtcũq3 incorporeu3 ens ⁊ ligatio media existit extremitatum substãtia3 ɔtrariam habẽtũ. hic quippe bene ɔsistens dat aie omnia fm rõnem operari fm ꝙ tali vel hꝰ fuerit q̃litate ceu affectus substãtia vt in editione physionomie declaraui. Nõ tamẽ in his audio aiam corpori aliquo mediãte vinculo alligari: cu3 forme p se occurrat materie. 2° de aia. ⁊ 8. meta. ℂ Rediens igit ita dico videri se habere cerebru3 ⁊ epar ad cor vt virtus visiua ad aialem: vnde. A. 12. aialiu3. Dixit ꝙ sensus tactꝰ habet pn^m a corde ⁊ non a capite: ⁊ sic gustus q quodãmodo est tactꝰ: ⁊ subdit. S3 visus: auditꝰ: olfatus l3 habeant pn^m a corde: tamẽ neq3 cor audit neq3 odorat: sed instrm istaru3 opationu3 est cerebru3. Et dixit ꝙ instrm tactus est caro ⁊ neruus: ⁊ ambo inueniunt in corde: ⁊ ꝙ quedã istaru3 virtutũ complet in radice: quedã nõ: sicut dicũt medici ꝙ cerebrum palpat p se: ⁊ nõ videt p se. Primo quoq3 pma. Maiori oibus phis videt ꝙ omniũ istaꝝ ṽtutu3 pncipiu3 existit cor: sed manifestatio primarũ actionũ ipsarũ extat in cerebro: corde ⁊ epate ⁊ testiculis. Sicut enim cerebrũ fm medicos est principium sentiẽdi ⁊ mouendi: ⁊ post hoc vnusquisq3 sensus ⁊ motus mẽbrũ h3 sibi ppriu3 in quo ipsius manifestat actio. Uisus nãq3 aut gustus per spiritũ non pficit animalem: qui est in cerebro nisi penetret ad crystallinũ aut ad lingua3. Sic etiã actiones nõ eueniunt a cerebro. epate ⁊ testiculis nisi cordis virtute ⁊ spũs: vñ. 5. de aia ⁊ in eo qui de medicinis cordis inde sublato. Cor est pmũ pn^m ⁊ ab ipso emanãt ṽtutes ad cerebrũ. quarum queda3 suas actiones pficiũt in cerebro ⁊ ptibus eius: sicut imaginatio ⁊ cetere: qdã ṽo emanãt a cerebro ad alia mẽbra que sunt extra illũ sicut ad pupillã ⁊ ad musculos mouẽtes. Et similiter a corde ad epar emanat ṽtus nutriendi: deinde ab epate ad totũ corpus mediãtibꝰ venis: ⁊ nutrit: etiã cor: q: virtutis pncipiũ est a corde: materie ṽo ab epate. Quare 3° de ptibꝰ. Cor siqdem ⁊ epar oibus necessaria aialibus: cor qdem ppter caliditatis principiu3: op3 enim aliqđ ẽe velut caminũ seu fornax: in quo ponat nature viuificãs: ⁊ hoc bene custodiri. velut ara ciuitatis existẽs corporis: epar autẽ digestionis gr̃a. cor nãq3 formalr ⁊ perfecte omnes posset

actiones perficere si ei affore(n)t instrume(n)ta. Ipsa (ver)o no(n) potuit habere ne id in eius actu nobiliori: que est vitam dare impediret: (et) ideo ab ipso fueru(n)t disiuncta. Gal. (ver)o in libris de sente(n)tijs Hippo. (et) Platonis de accide(n)ti. 4. cap. vlti. (et) de interiorib(us). no(n) raro conatus est quibusda(m) manifestiorib(us) proba(tionibus) tasijs gratis (ver)itate(m) primi co(n)fringere magistri. ibide(m). Archigene(m) deride(n)s significa(n)te(m) sniam p(ro)thodidascali: eo q(uod) in memorie lesione sicia(m) i. ve(n)tosam iussit capiti (et) no(n) pectori: in q(uo) cor co(n)tinet(ur): apponi. Et ideo collet. 2. qua(n)do Gal. vituperauit Archigene(m): qui curabat (vir)tute(m) memorabile(m) cu(m) medicis cordialib(us) crede(n)do q(uod) e(ss)et tra(n)smissa a corde: (et) dicebat. Si credis q(uod) virt(us) memorialis sit in corde: quare no(n) apponis ventosam sup(er) id in medica(n)do ip(s)m. Inquit Auer. Dico q(uod) est vna reprehe(n)sio que est magis vituperabilis q(uam) (ver)ba Archigenis. 4° (ver)o de accide(n)ti. Et si Arist. sufficie(n)tissimus fuerit ad quo(d)cu(m)q(ue) voluit sermone(m) inducere: tame(n) nihil habuit suasibile inuenire: p(ro)p(ter) q(uo)d capite repleto quiescit ad primu(m) sensitiuu(m) i corde firmatu(m) vt ip(s)e suspicabat(ur): vnde (et) medici sibi nuda experie(n)tia obuia(n)t in curis: no(n) cor sed caput potius in lythargijs: stuporib(us) (et) vigilijs p(ro)cura(n)tes. Hec aute(m) veritas quibusda(m) po(tes)t sensibilliorib(us) 4° p(ar)adigmatib(us) declarari. Cor na(m)q(ue) p(ro)portionat(ur) pelago ventis agitato: a q(uo) fluuij deriuant(ur) tres magni: quor(um) vnus per totu(m) corpus diffundit(ur) sp(iritu)m deportans (et) sanguine(m) arteria dicta adorti. Reliquus (ver)o vegetat pulmone(m): (et) aere(m) ipso attrahit inspiratione: ac inde capnosos vapores expiratio(n)e depellit. Est (et) fluuius alius dema(n)dat(us) ab ipso sursum te(n)de(n)s in cerebru(m) vt neruii generant(ur) ab eo ex ma(teri)a co(n)tinua(n)te inter cordis (et) cerebri ma(teria)m qua(n)do impellitur sursum. Is aute(m) fluuius in eius expa(n)sione inueniens superius obstaculum refractus vnu(m) generat lacu(m): puta cerebru(m): a quo siquide(m) lateral(ite)r originant(ur) riuuli multi: quor(um) vnus extat maior: vt nucha. septe(m) (ver)o minores: sicut paria septe(m) neruor(um). Ipsa na(m)q(ue) ceu vicarius (et) nu(n)tius cerebri p(er) totu(m) dirigit(ur) dorsu(m): ex qua vtrinq(ue) lateral(ite)r plures emergu(n)t neruii ex spondiliu(m) foraminib(us) egredientes. A p(re)fato etia(m) pelago p(ro)cedit apud eius dextra(m) cordis auricula(m) fluuius alius magnus: puta vena gra(n)dis magis q(uam) arteria p(ro) ua epati delata. Cuius q(ui)de(m) vene vna pars asce(n)dit: altera (ver)o desce(n)dit. Que ex ma(teri)a producit(ur) qua cordis ma(teri)a co(n)nectebat(ur) epatis materie cum ea p(ro)fundebat deorsum versus latus dextru(m) a cordis materie eius vigore: que modicu(m) p(ro)gressa locu(m) ampliata p(ro)ducit epar. vz. a quo plures vt deinu(m) fluuius maior tendit in deorsum riui ac riuuli: sicut vena ebilis cum meseraicis (et) alijs. Ex q(ui)b(us) ta(n)de(m) cu(m) alijs co(n)surgu(n)t testiculi. ¶ Amplius aliud paradigma h(oc) declaratiuu(m). Sit eni(m) quis tres habe(n)s potestates puta ca(n)ta(n)di: suendi (et) domifica(n)di: hic in omnes tres po(tes)t: indifferenter tame(n): q(uia) cantare valet qua(n)do mox voluerit: cu(m) h(abe)t eide(m) sint organa insita a na(tur)a: (et) ideo sibi hec operatio p(ro)prior: formalior (et) p(er)fectior: in duas (ver)o alias no(n) poterit nisi qua(n)do instr(ument)a habuerit debita acq(ui)sita. Sic (et) i corde est o(mn)is virt(us) radical(ite)r aut formal(ite)r: sp(irit)us (et) instr(ument)u(m) vni(us) virtutis: puta vitalis illic fulcit(ur) p(er)fecte. In reliquis aute(m) secus est duab(us). Quare oportuit cor instr(ument)a aliu(n)de acq(ui)rere q(uae) sunt cerebrum: epar aut testes. Ex his itaq(ue) co(n)tingit capere firmame(n)tu(m) Arist. veru(m) (et) medicor(um) p(ro)babile(m) p(ar)a(p)hrasiam. vn(de) p(ri)ma. Phi(losophi) sermo quando certificat(ur) subtil(ite)r est veracior: sed medicor(um) sermo in primis qua(n)do atte(n)dit(ur) est magis manifestus. Et demu(m) qua(n)do (con)sidera(n)t sicut debe(n)t (et) certifica(n)t: inueniu(n)t rem sic vt Ar. (et) no(n) que(m)admodu(m) medicis. Na(m) tractatus suos electos inueniu(n)t ex p(ro)p(ositi)o(n)ib(us) sufficie(n)tib(us). i. p(ro)babilibus (et) no(n) veris. i. necessarijs: in q(ui)b(us) no(n) assequu(n)t(ur) nisi quod de rebus apparet: sicut pulchre oste(n)du(n)t prefigurata.

Propter quartu(m) q(ui)de(m): ad p(ri)m(u)m q(uo)d do(ctu)m apparuit. Ad (con)firmatione(m) Co(m)me(n). do(ctu)m Arist. audiuisse q(uod) illa me(m)bra diuersa cu(m) virtutibus vnitent(ur) in membro vno p(ri)ncipali: puta corde q(uo)d voluit: q(uo)d dixit me(m)bra vnica. i. p(ri)ncipalia aliog(ui)n decideret in Platonis opinione(m). ¶ Ad aliud do(ctu)m: q(uod) p(er)fectiones apparentes (et) sc(d)arie due vel tres existu(n)t: realis (ver)o (et) p(ri)(m)a t(antu)m vnica. ¶ Ad aliud simil(ite)r do(ctu)m: q(uod) actio facit scire forma(m) appare(n)te(m) aut existe(n)te(m): p(ro)cede(n)s eni(m) q(ui)s vlterius (et) no(n) siste(n)s in h(is) appare(n)tib(us) sc(d)is veru(m) ad primaria(m) deuenie(n)s: actione(m) inuenit vera(m): ex cordis virtute p(ro)deunte(m). ¶ Ad aliud do(ctu)m: q(uod) lz p(ri)n(cipi)a entis n(atur)alis in co(mmun)i sunt tria p(ri)n(cipi)a. p(rimo) phy(sicorum). ipsa ta(n)de(m) in vnu(m) reducunt(ur): q(uo)d est o(mn)ium p(ri)mu(m) alioru(m)q(ue) cunctor(um) caus(a)tiuum: sicut enim in co(mmun)i sunt tria p(ri)ncipia: vt ma(teri)a: forma (et) p(ri)uatio: (et) vnu(m) p(ri)mu(m) sicut deus: ita in particulari exta(n)t sc(d)a: tria: vt cerebru(m) testes (et) epar: (et) vnu(m) p(ri)ncipalius: ceu cor illis correspo(n)de(n)s in co(mmun)i. Cor eni(m) p(ro)portionat(ur) deo: cerebru(m) (con)sim(ilite)r nobilius 7° de ige. ca. vlti. p(ri)me intelligentie: sed epar secunde: testes tertie: sicq(ue) deinceps. Sil(ite)r (et) trinitas diuinor(um) reducitur in vnu(m) vt essentia(m) vel na(tur)am. ¶ Inducta quoq(ue) alterius p(ar)tis veritate(m) co(n)cludu(n)t necessario: (et) si apparenter inspiciens aliter quis attentet iudicare. Testibus autem q(ua)muis indiuiduu(m) non egeat necessario: ad speciei tame(n) sunt genealogia(m) propagandam necessarij: vt apparuit differentia. 35.

¶ Differentia. XXXIX.

Quod craneum vno (con)stituatur os se mo(n)strat(ur): q(uonia)m illud est vnu(m) (et) continuu(m): cuius motus est vnus s(ecundu)m se (et) i(n)diuidualis. 5. meta. tale (ver)o est craneu(m). iuncta enim capitis sup(er) prima(m) spo(n)dilium colli mota: totu(m) mouet(ur) caput. ¶ Et fulcit(ur). q(uia) superius os capitis continuu(m) est extremis spondilibus: q(uo)d vocat(ur) craneum. hystoriaru(m) 3°. ¶ Palin. Si craneu(m) e(ss)et ex multis ossib(us) constructum: cu(m) cerebru(m) sit me(m)brum existens in vltima p(ro)pter molitie(m) tueri sufficie(n)ter no(n) posset: cu(m) iuncture no(n) sint p(ro)pter defendere: sed motus gratia facte: p(ro)p(ter) q(uo)d vt p(er)fectius muniatur opus fuit ex osse vnico fore. ¶ Q(uod) aut(em) ex plurib(us) ostenditur: q(uia) cu(m) cerebrum tum sui debili digestione multas colligat superfluitates: tum etia(m) quonia(m) caminu(m) totius corporis vapores (et) fumos recipiens eductione egentes: nisi tra(n)spirent poris corru(m)peret(ur): (et) ideo iuncturis serratilib(us) care(n)tes cranei doloribus (et) vlter passionibus sunt capitis expositi q(uam) multis. ¶ Amplius. cor cu(m) cerebro fortius sit (et) durius: plura (et) diuisa h(abe)t ossa: vt costas ipsum p(re)uentia: (et) cerebru(m) itaq(ue) amplius. ¶ Q(uod) aute(m) ex duobus componat(ur) p(er)suadet(ur): quonia(m) iuxta diuisione(m) co(n)tenti: vt cerebri diuidet(ur) co(n)tinens puta craneu(m): cum id ordinet(ur) ad illud: sed cerebru(m) in duas diuisum est p(ar)tes s(ecundu)m lo(n)gum: q(uod) dura mater oste(n)dit subscindeno s(ecundu)m longitudinis directu(m) no(n) paru(m): simil(ite)r (et) capilli alteru(tr)inq(ue) in dextra(m) cade(n)tes (et) sinistra(m). ¶ Q(uod) aute(m) ex trib(us) videt(ur): quonia(m) ex suturis serratilib(us) relinquuntur ossa diuisione: he aute(m) sunt tres. vn(de) p(rimo) (et) 3° hysto. viroru(m) tres sutture in vnu(m) copulate. Amplius (et) tres sunt cerebri ve(n)tres ad q(uo)s craneu(m) vt ad fine(m) ordinat(ur). ¶ Q(uod) (et) q(ua)tuor vel q(ui)nq(ue) ostendit(ur): q(uia) cu(m) his suturis trib(us) veris medici co(mmun)iter duas addunt no(n) veras: ex quar(um) p(re)t(er)sione ossa relinquent(ur) q(ua)tuor aut q(ui)nque. Itaq(ue) cranei ex diuersis diuersimode co(m)paginabit(ur) ossib(us).

In oppositum Aristo. (et) Aliman. ex. 6. constituentes ipsi ossibus.

Propter primum quide(m) sciendu(m) q(uod) corpus ex pluribus co(n)stituit(ur) ossibus: (et) vlter p(ar)tibus sexcuplicis vtilitatis causa. aut enim p(ro)pter motu(m) vt cu(m) vnum interdu(m) oporteat sine altero moueri: ceu manus parua sine vlnis: vel p(ro)pter resolutione(m) vaporosar(um) superfluitatu(m). Facte na(m)q(ue) sunt in p(ar)tibus distinctiones (et) spatia p(er) quas emitti valeant in extrinsecu(m): seu p(ro)pter inco(m)moda ossibus superuenientis. Si na(m)q(ue) vnum foret ipsius corruptionem totius inde sequeret(ur) nocumentum. Aut p(ro)pter diuersitatem in magnitudine partis (et) paruitate (et) nam quasdam magnas oportuit prius existere (et) gra(n)diorib(us) ossibus indige(n)tes: paruas (ver)o eco(n)tra. vel p(ro)pter fortitudine(m) (et) stabilitate(m): vt ossib(us) ma(n)dibule opus fuit superioris ne ipsius

A

instabilitate mobili que supra ipsa nobilia cōtinētur icur/rerent nocumentū:vn̄ mandibula superior gestit aīalium omni:cocodrillo excepto fluuiali. Inferior ꝟo agitat̄:vel ꝓpter motus leuitatē:quare facta sunt concaua:quedā vt le/uiora existāt:in quoꝝ concauitatibus situatur medulla nu/triens ea:ceu adiutoriorū ⁊ coxarum ossa. ¶ Est autē cra/neum totū os rotūdū:nō carnosa pelle cōtectū:hystoriarū ꝓmo. vn̄ theorice 1°. craneū est os capitis figura acutū an̄ ⁊ retrorsū:cuius qdē rotūditas adest tā vt sit a susceptione lō/ginquius icōmodoꝝ cū nō cōtingat eneā spherā tāgē nisi in pūcto aīe ꝓpemioꝝ quare coll'z 1°. Castellani faciūt turres rotūdas vt machina nō possit eis nocere:tum etiā vt capa/cior reddat̄. Figura eniz circularis cū vndiq3 distet vnifor/miter in lateribus capacissima extat. 2° celi ⁊ mū. Acutū ꝟo anterius extat ⁊ posterius:vt nucha cū dura saluet̄ neruo/ru3. Craneū ꝟo trāsumit̄ a cranion qđ grece cōtentiuū im/portat:multa eniz locant̄ sub eo celat . Ipm etiā multipli accipitur:naz sumit̄ ꝓprijssime pro parte verticis cōtermi/nabili adere3 sagittali. ꝭm illud ꝓme ꝓmi. Quatuor parie/tes capitis facti sūt craneo duriores: q2 casus ⁊ ꝑcussiōes vt multū eis occurrūt:⁊ q2 necesse fuit vt craneū esset rax ⁊ medicullū. Sumit̄ ⁊ ꝓprius ꝓ q̄tuor parietibus ante ⁊ re/tro:dextra ⁊ sinistra: que sūt sex cū duobus supimpositis dictis ossibus. Iuxta illud scđi theorice. ca. 3°. Cranei ossa di/uidunt̄ in sex: ⁊ ꝭm illū ibidē. 6. craneo extāt ꝓpria:vel qs poneret fortasse pro duobus paritū ossa in duo retractar:⁊ si ve/re quatuor extet. Suscipit̄ ⁊ ꝓprie pro oibus ossibus cere/bru3 defendentibus ꝭm illud ꝓmi ꝓme. Iuuamentū oiu3 os/sium carnei est ꝙ clypeus extat cerebri defendēs ab insur/gētibus lesionibus eidem. vn̄ 2° theorice. Oia que in craneo sunt ossa. 15. sunt:ita vt hic os qđ cerebri basis cōprehēdat̄ basilare dictū. Accipit̄ ⁊ quarto cōiter pro oibus capitis os/sibus:iuxta illud Almā. ꝓmi. Ossa cranei cōnumerata. 23. erūt dentibus exceptis. Qua qdē significatione hic craneū amplius denotat̄. ¶ Craneu3 quoq3 verius quinq3 habet adere3 seu serratiles suturas:cōmissuras siue cōpulsiones: quaꝝ tres sunt vere eo ꝙ penetrāt directe ab extrinsecus ad intrinsecū:de qbus vna dicta sagittalis trāsit per verticem capitis:ipsu3 in duas separās partes. | Alia coronalis nolata trāsiēs de timpore ꝑ supius ad timpus versus ante/rius taliter. ⌒ Supra ipsam nāq3 firmat̄ coronatque q/dam quādo fuerit sagittali cōiuncta cōsurgit arcualis figu/ra hꝫ. Est ⁊ tertia laudabilis dicta eo ꝙ ad silitudinē lau/de grece est lr̄e aut figure in algorismo septē representantis ita: ∧ que ps ymō. i. vomer appellat̄ hystoriarū ꝑ. gerit eniz illius silitudinē aliqualē cuius cu3 ꝑdictis adiūctio ta/lem cōstituit figurationē. Sūt ⁊ alie due adere3 mendose corticales. nō eniz penetrāt vt ꝑdicte ad iterius directe que superius iuxta semicirculū alterutrinq3 pertranseunt de la/chrymali maiori ad aurē:que si ꝑioribus iungunt̄ tribus:ta/lis cōsurget figura vt descriptio patit̄ plani. ¶ De autē adere3 sex in craneo ꝑcipue determināt ⁊ relinquunt ossa. In quo tamē sunt alia q̄plurima:ex alijs diuisionibus ⁊ sutu/ris cōsurgētia: ꝓpter fines ⁊ vtilitates nō paruas:quarum vna sumit̄ ex ꝑte ossis:⁊ altera ex ꝑte illius qđ sub ipso cō/tentum. ꝓma qdē duplex existit:vna ne si craneū lederet̄ in partiū altera:cōtinuitate cōicaretur toti lesio:⁊ id est iuua/mentū cōe oium pluralitatis partium. Alia quoniā in vno nō potuit inueniri osse diuersitas ꝑfecte in duritie ⁊ molli/tie:raritate ⁊ spissitudine:subtilitate ⁊ grossitie:has eni va/rietates diuerse exegerunt cerebri dispōnes:vt ne grauare/tur grossitie ⁊ duritie:ac fumi expellerent̄ raritate ⁊ subti/litate. Scđa qdē3 per serratiles ꝑficit̄ iuncturas:⁊ id mul/tipliciter:aut vt vapores ⁊ fumi ꝑ adere3 resoluant̄ a cere/bro:vel vt dura mater in aderē craneo alliget̄ ne cerebrum grauet:⁊ ꝓprie hora intumescētie illius vt vocis maioris ⁊ furoris:aut vt villi neruoꝝ ⁊ nerui egrediant̄ a cerebro et vasa subintrent vite ⁊ alimēti. Quod autē sint cranei ⁊ de/mum capitis figure,⁊ quales:dīa docebit. 79. ¶ Est autē os corpus durū:albū:sustentamentū corporis ⁊ erectio:ex semine impuriori a calido generatū assatiuo. de ge. anima/lium scđo. Penes cuius siqdem formā reliquū omne figu/ratur corpus. vnde ꝑ anatho'. quale quid tabernaculis vo/cata sunt ligna recta ⁊ domibus parietes: tale in animali/bus ossium substātia. Et nosce ꝙ sermo premissus verifica/tur vt ad multū ⁊ in corporibus naturalibus magis.

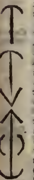

Marginalia: Cap. 7. — Cap. 3. in principio. — ꝓ de aīa 1 c. cō. 13. — Cap. 11. in fine. — T. c. 105. — Doc. 5. scđ. ꝓ ca. 3 ꝓ principiū. — B — ꝓ pen̄ in me. — Doc. 5 scđ. ꝓ cap. 2°. — Cap. 3. in medio. — Ca. 2. in medium. — C — D — E — Ca. 4. versus fine. — Cap. 7. L. 1. c. 2. Cap. 3 in principio. ꝓ ꝑ. do. 5. sū. 1. ca. 3. 2° the. c. 3. L. 1. c. 2. — F — Cap. 7. ꝓ aīalium ante me. — G — ꝓ ꝑ. do. 5. sū. 1. c. 25. — H — 2° theo. c. 3. i medio

Propter secundū

ꝟo sciēdū: ꝙ in hac diffe/rētia auctores apparēter saltē vident̄ nō modicū variari. ⁊ primit' qdē in ossibus cra/nei:ac deinceps in suturis. ¶ Propter huius ꝓmū sciendū ꝙ caput cōponit̄ nō ex quatuor ꝑtibus:sed ex sex. 3° de hysto/rijs. vnde Alman. Sex ossa sunt ꝓpria cranei. ⁊ colliget ꝑ. cuius anatho' illa fere extat aīalium. A. ꝟo. caput quinq3 hꝫ ossa:sed Halya. oia que in craneo sunt ossa. 15. sunt. Ad/huc Almāsor:oia cranei ossa qn̄ fuerint cōnumerata erunt dentibus exceptis. 23. ¶ Propter scđm huius sciēdū ꝙ q̄dam habēt craneū vnius ossis sicut canis:hoc aūt compositum vt homo ⁊ hꝫ. Mulierū ꝟo caput suturā hꝫ vnam quidē3 in circuitu:virorū ꝟo tres in vnū copulatas vt in pluribus. Iam aūt visum caput est viri nullā habēs suturā. hystoria/rum 3°. vnde. A. ibidē. In capite hois sunt plures suture:⁊ iam vidit Arist. hoiem nō habentē suturā in capite: ⁊ sepe accidit hoc mulieribus. Cōiter ꝟo medici:vt inductum. 5. di/stinguunt vt ad multū apparet suturas:tres quidē veras ⁊ duas mendosas:quoꝝ quidē veritas 3° dicēdoꝝ ostēdet̄.

Propter tertiū

ꝓmitus enumerent̄ cranei os/sa cōiter accepti:⁊ deinceps hic duplex ꝑtacta sopiat̄ discolla ⁊ discordia. ¶ Propter huius ꝓmū sciendū ꝙ frōtis coronale ꝓmū est capitis os:demum os laude sibi correspōdens ex opposito: postea duo plana ossa fere:dextra ⁊ sinistra ꝭm Almāsorē ⁊. A. Que ꝭm Ha/lyabbatē vtrinq3 extant duplicia:nam vtraq3 eoꝝ subtilior pars lateraliter circa aderē sagittalē quadrāgulate figure existens duo verticis appellant̄ ossa. Que aūt eorum pars inferior dura circa aures sita:vbi adere3 ꝑmanet tenuis su/per timporanea dicunt̄ ossa figurā triangularē representā/tia:quoꝝ vtrūq3 in tres separat̄ partes. quarū vna qdē3 so/lida lapidi similis:lapidea ob id dicta:in qua sitū est fora/men auditus:vt incōmodoꝝ tollat̄ occursus. Alia ꝟo est os augmētatū in acutū ex illa ortum:capiti assimilata ma/mille: ꝓhibēs mādibulā inferiorē egredi inde extra. tertia ꝟo pars timpus di que vtrinq3 ossibus eleuata ꝯiungit̄ tim/poꝝ:cuius soliditas nō est tanta vt duarū partiū ꝓmarū. Et hec qdē subdiuisio magis differt officio q̄3 aderē sit discre/ta ⁊ essentia:sicut os anche ꝭm. A. est quadruplex. Apud ꝟo Halyabbatē triplex:cū tamē vnū sit ⁊ cōtinuū. videtur eniz sex hec ossa ꝑtes extreme duoꝝ secūdarioꝝ ossiū ma/ioꝝ iferiores vtrinq3 ꝭm eūdē. deinde hꝫ fere vniuersos est os dictū basillare:aut algecedi seu cauilla sustinens ⁊ de/portās oia cerebri ossa:⁊ ideo basis ipsius nuncupatū. Ip/sumq3 videt̄ simile ꝯtinuari cū osse laude superius. vn̄ Ha/lyab. ⁊ ossis qđ continuat̄ ossi puppis capitis in loco q dī basis capitis durū creatū fuit vt melius sustineat ⁊ deferat: ⁊ ne sub qbus supius sitū est cōputrescat. Sunt ⁊ q̄tuor in/equalia ossa paris dicta:duo qdē in dextra ⁊ totide3 in sini/stra ꝭm lōgitudinē timporis ex trāsuerso situata. quoꝝ vti/litas existit neruos occultare: ꝓlōgare ⁊ ꝓtegere: ꝓcedētes inde eē ex qnto pari neruoꝝ cerebri. vn̄ ꝭm. A. nouē huius sūt tm̄ ossa. Apud ꝟo Halyabbatē. 15. extāt:⁊ deinceps oēs coincidētes ponunt. 54. ossa mādibule supioris q̄ ab aderē relinquunt̄ notis:puta oculoꝝ sex:genarū siue maxillaru3 duo:nasi duo:foraminū eius sub ꝑioribus entes duo: qua/tuor eniz in naso sunt reperta:duo in quibus dentes situātur vtrinq3:s3 nunqd vnū adest aliud nasum ꝑ mediū partiens

I aut ad q̃tuor reducit̃ poratcũ ex illis cõsurgat vt diaçoma ex sypbac ⁊ panniculo sub costali. vñ annectit̃ basillo: aut vn⁹ extat p se pueritate itactus fere. Inferior aũt mãdibula duo ꝯtinet ossa q̃ forti sub mẽto nectunt̃ iũctura vt vnũ os tñ appeat qñ fuerit tempore idurata. Deiceps aũt i vtraq; mãdibula vt multũ ⁊ antiquus maxie dẽtes ꝯtinẽt̃. 32. nũc aũt inueniunt̃. 18. nõ raro. dĩa. 9. nã in extremitatib⁹ mandibular q̃tuor sũt dẽtes molares magni: q nõ parũ oriunt̃ in medio tempore augmẽti: ⁊ vt post senis eductionẽ ⁊ ante ꝯsistẽtiã circa. 30. ãnos: ⁊ iõ dẽtes bz. A. dñr senius sine itellect⁹. vñ 2° de hystorijs. Nascunt̃ vltimi hoib⁹ guñsei. i. dentes sensus: circa. 20. ãnos ⁊ viris ⁊ mulierib⁹. Etiã qbusdã mulierib⁹. 18. annor exñtib⁹ nati sũt gũsei: ⁊ viris silr. qd accidit qbuscũq; in etate nõ orti fuerint canini. Vidiq; ego militẽ fortẽ ⁊ carnosuz dicẽtẽ q in termino. 43. ãni nat⁹ ei fuit vn⁹ istor dẽtiũ: ⁊ in 44° alius: ⁊ in 45° in quo erat tũc tertius: sic aliũ vel alios q amittẽtes oẽs añ. 60. annũ dẽtes regñati sunt denuo poribus: tñ minores ⁊ imbecilliores. vñ Com. 4° q̃dripartiti. Bñ teneo q dẽtes vice alia renascantur trãseũtib⁹ etatẽ saturni: de quo visuz dĩa. 26. Cui⁹ oppositũ estimat̃ 9° theorice ita. Nõnullos audiui q dicerent senes se vidisse qb⁹ cũ cecidissent dẽtes redierũt: ⁊ eor alij pducti sunt loco. nec ego ver id credo. Que eteni pductioni dẽtiũ parata est mã: in senũ corpib⁹ nõ bz. ℭ Dõm q veritas extat q aliqñ renati sũt vt tactũ: non tñ poribus equales ⁊ merito: hñt eni q̃sdã ꝓprietates pter alia ossa vt sensum ⁊ reliq̃s narrãdas dĩa. 43. etsi ꝯoar senserit oia sentire ossa. Itaq; sm Almã. q duo vi omittere minora paris ossa cranei seu capitis in vniuerso sunt tñ. 55. sm. A. ṽo ea colligẽtẽ. 57. Apud Halyabbatẽ autẽ subdiuidẽtez q̃ timporanea ⁊ sex ide cõstituẽtẽ. 63. oẽtib⁹ semp. 32. suppositis existere. Sz mulier ꝓpter diuisionẽ ossis coronalis habet vnũ plus. Numerũ ṽo harũ: sufficientiã ⁊ ꝓbationẽ ostẽdit ipsoruz actus ⁊ finis. ℭ Propter scd̃z hui⁹ sciẽdũ pmitus q Arist. Almãsor: Halyab. ⁊ Auer. qñ dicunt sex capitis ossa craneum accipiũt ꝓprius pro ossib⁹ frontis: laude: verticis ⁊ timporis: ⁊ maxie sm Halyabbatẽ: aut fortassis duo istorũ sex: sũt ossa paris in vnũ collecta. ℭ Ad aliud dõm: q. A. ad illa qnque ossa reducit oẽmũ alia: qd apparet cuz subdat deiceps paris q̃tuor ossa: craneũ eniz accipiẽs ꝓprie in eius ꝯstitutionẽ iterserit os basillare. ℭ Ad aliud sũr dõz: q Halyabbas craneũ accepit ꝓprie: qd innuit ꝯcludẽs. Oia igit̃ que in craneo ꝓpria sũt ossa. 15 sũt: quor sex craneo ꝓpria sunt. ℭ Ad aliud dõm: q Almãsor vt appuit craneuz cõiter accepit: vt ias ꝯtulit distõ. ℭ Ad aliud ṽo 2m dõz: q qdaz exponunt q mulier vt multũ bz vnã tñ suturam ⁊ in circuitu: q: pp frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ eius hu. redduntur frigidi: viscosi vt sint isormatiue inobedientes virtuti talr vt nõ solũ opus sit vnam hre in circuitu: imo quãdoq; ois deperdat̃ in circuitu apparẽter sutura: iuxta illud. A. Sepe accidit mulierib⁹ caput eor non hre suturã: cum multotiẽs visum sit caput absq; sutura: q̃si velit dicere q sepi⁹ cõtingit sutura diminutio ⁊ obductio in mulierib⁹ q̃z in viris: nã sagittalis in ipsis terminat̃ i coronalẽ: in mulierib⁹

M ṽo penetrat vsq; in nasuz. Ipm ẽt diuidẽs in duo: ⁊ iõ exponẽdũ vnũ in circuitu per verticẽ capitis trãseuntẽ ab acuto triãguli laude vsq; in nasuz cũ duab⁹ reliquis in viro reg/ tio. Qd ⁊ series satis intonat Arist. talis. Huius craneum mulierũ bz suturas sup. tres sicut viror: ⁊ de illis vnã i circuitu. nã ꝓpter ear multas superfluitates expurgãdas: nã in ipsi⁹ suturas adauxit ℭ Ad aliud dõz: q Arist. logt̃ de suturis certis que tñ sũt tres posite ⁊ nõ fallacib⁹. ℭ Aut ꝓfectius dõm: q nõ dicit simplr tres: sz subdit in adinuicez copulatas ⁊ ꝯiũctas. Cõiungũt̃ eni ⁊ tãgũt se vt descriptũ vereinõ autẽ corticates mẽdose. Qz aũt vidit Ari. caput sine sutura sicut ego q̃nq; nõ est ꝯ medicor relatũ ad qd naturalius craneũ. queadmodũ caput mulieris cõspexi suturas septez hñs. Nã iterius ab acuto laude descẽdebat ad ẽ rem in deorsum quã altera sm latũ diuidebat ita.

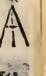

Propter quartum ṽo ad pmuz dõm: q lz ossa cranei nõ sint penitus vnũ sm essentiã vt magnes: sunt tñ vnũ cõnexione ac inclauatione serratili: aut lata seu longa vel alia: qd motũ sufficit vnũ causare: nã vnũ aliud multiplr reddit̃: aut colligatione vt onus vinculo ⁊ ligna viscor: ⁊ linea etiã reflexa vna dicit̃ ⁊ ꝯtinua: ⁊ prĩũ singule vt tibia ⁊ brachium: quarum magis vnũ sũt ꝯtinua q̃ nã hñs q̃ in arte. meta. 5. ℭ Ad fulcimẽtũ expõne dõm ꝯtinuũ. i. applicatũ sm aliã translationem. vel q idẽ accepit cõtinuũ iproprie pro ꝯtiguo. naz oẽ cõtinuũ ꝯtiguat̃: sz nõ ẽ. topicor 4°. Ista tñ ꝯtiguitas vel applicatio nõ ad partes inter se refert̃ cranei: ver ad colli spõdiles qbus supponit̃ craneuz. ℭ Ad aliud dõm per interemptionẽ prioris: lz eni craneũ sit ex multis ossibus constructũ: sunt tñ cõnexa iunctura adinuicẽ firma sic vt coruz pluralitate nõ sequat̃ cerebri lesio: sed potius iuuamenta p suturas ostensa. ℭ Ad aliud ṽo ꝯcedẽdũ. ℭ Ad aliũ cũ expõne dõm: q lz cor sit cerebro nobilius: est tñ solidius ⁊ fortius itra ꝯcauitatẽ tutiorẽ locatũ. Adhuc cuz cor sit calidissimũ eget euẽtatione: sed euẽtari nõ posset nisi p motuz: motus aũt nõ ꝯstat nisi p musculos: ⁊ maxie vbi aliqs act⁹ fuerit volũtati admistus. Euẽtatio aũt hui⁹ ossiũ omnimoda ipediret̃ circũstãtia: pp qd oportuit inter costas cor munientes supius ⁊ iferius: ⁊ in medio musculos cõcurrere cũ eisdẽ. ℭ Ad aliud dõm: q lz diuisio cerebri p lõguz sit manifestior: nihilominus tñ sunt diuisiones alie p reliq̃s suturas denotate: ⁊ si nõ appareãt adeo: qd ostẽdit vẽtriculorũ separio sm latũ intercidẽs ⁊ nõ lõgũ. ℭ Ad aliud dõm: q tres sunt vt dictũ est adinuicẽ copulate: nõ aũt inde tollũtur relique due: aut vẽtres cerebri nõ cõparant̃ suturis cũ qnque sint iste ⁊ iterdũ vt iductuz ẽ plures: vẽtres ṽo tres tñ. ℭ Ad aliud dõm: q vt linee secant se aut nõ secãt ꝓueniũt plura vel pauciora itermedia. Si enim se crucialiter secant q̃tuor ꝓducunt̃ interualla. Si ṽo sm iuxta positionẽ ex qnque q̃tuor ꝓducunt̃ interclusa. Capitis autẽ lineatio vtroq; sit mõstra vt ab his qnque sex interueniãt interstitia.

ℭ Differentia. XL.

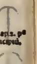

Quod caput non sit ꝓpter cerebrũ: sz ꝓpter oculos creatũ ostẽdit̃ ex 8° de iuuamẽtis ⁊ pn⁹ certo canonis tertij. ℭ Ampli⁹. si cerebrũ eẽt pp oculos vnum nõ separaretur ab alio: alioquin qd ante finez eẽt ociosum: nũc aũt vt scribit̃ in pdictis cerebrũ in qbusdã aialibus reperit̃ in pectore: oculi ṽo in locor eminentiori vt super quedã ipsor cornua. Dicũt ⁊ qdam apẽ croceam oculos hre in posteriori pte corporis post succinctorium. ℭ Rursus. cũ oculus sit ceu qdã ex longinquo speculator: bz in excelso situari velut custodes nauiũ ⁊ vinear ac exercituũ exploratores: hoc aũt non erit in cerebro cũ qdã lʒ habeat circa mediũ sui ac ifra. 4° hystoriar Ari. ⁊. A. ℭ Palin. qñ ante finẽ oz in pncipali⁹ ⁊ digni⁹ ordinari: cũ sit amplius intẽtũ reliquo: lz oculus pncipalior ps ⁊ nobilior est cerebro cũ sit animãtior eo: vegetatiua eniz sensitiua in cõi ⁊ visiua participat aia a qua ois ꝯsurgit nobilitas. vnde in editione phyfionomie scripsi oculos velut flores anime forte ac cordis nũtios fideles: cerebruz aũt soluz vegetatiua. Tactus eni nullũ reddit sensum: de partib⁹ 2°. vñ 4° de accidẽti ca. 8°. Cerebrũ est insensitiuũ organũ: nã itaq; ꝓpter oculos factum est caput ⁊ non cerebri causa.

Cuius oppositũ colligit̃ ex plurib⁹ aialiuz libris. ℭ Adhuc id est factuz pp illud cui⁹ quãtitatẽ figurã ⁊ tegmen repñtat. Ita ṽo caput vt appet se bz ad cerebrũ nõ ad oculos. Cerebrũ enim cũ eẽt molle de facili passiuũ eguit tegmine defensiuo. hoc aũt fuit craneũ cũ ptib⁹ illi suppositis. vnde p p°. Diuz ossium

p⁹ h. doc. 5. id. 1. c. 5. C. ip. 4.

K

Cap. 17. p° mediũ

L

N

C. c. 8

Ca. 3 in medio.

O

P

Cap. 2. p° pncipiũ.

Q

Cap. 1. ad mediũ.

Cap. 3. in fine. In pn° 4° de gen. aialium. Cap. 9 ⁊ pn°. ⁊ 3° de ge. aia cap. 4. ver sus fine. Doc. 5. fil. p° cap. 2. i pncipio.

A

sium cranei iuuamētū est φ sit clype⁹ cerebri: ipm cooperientia τ ab oibus malis defendētia. ¶ Eti. Oculi vt tactuz in supremo corpis hūt situari. hoc autē est cerebꝝ. vnde. 3. theorice cap. 11. Cerebꝝ ceteris est mēbris excellēti⁹. Ipm aūt capiti subijcitur: cetera nāqꝫ sunt ei membra subiecta. tymei. 2. Itaqꝫ caput factum est ꝓpter cerebꝝ: id autem ꝓpter oculos τ alios sensus τ ꝓpter visum. colliget. 2.

Circa pn. Ca. 11. in principio.

Propter primū qdem sciendū φ caput iuxta Tymeū est pter ceteꝝ corp⁹ honoratius optimati quadā eminentia cui reliqua mēbra dn̄anti parent atqꝫ obsequunt̄, iure, meritoqꝫ subiecta. Ut Cassi⁹ felix. Caput est arx somma corpis τ honorabile ac necessarijssimū sensuū domiciliū. Caput dr̄ autem simplr a capio: eo φ ipso mediante aliquo velut orificio capit̄ alimentū: vel a cephali grece caput: inde cephaleon siue caꝑ̄mīco φ caput sub se vigore ac ēt actu p̄ma cōtineat in summa. Qd̄ in qbusdā erectū sursuz directe: vt sursuz in eis sit simplr seu in vniuerso supius ceu hoib⁹. In qbusdaz vo his reꝑit̄ oppo^m sicut in plantis τ ostracbadermis. vn̄ de partibus. 4. Ostracbaderma sicut plante caput deorsum hn̄t: qr desubtus accipiūt alimētum velut plāte radicib⁹: τ vt qd̄ sursum simplr hēant deorsum τ eꝫ. p̄ma vo istoruz hn̄t mediū quoꝝ aliqua alteri magis appropinquāt extremoꝝ: vt aues hoi: ac sonipedū caput nō habeāt ceu alia deflexum hn̄t a nec indirectū vt hō. Quedaz vo plantis τ ostceis appropinquāt ꝑamplius ceu repētia: post que pedes plures hn̄tia: τ demū hn̄ta q̄si mediū obſuātia extremoꝝ. Et qr hn̄t aialia caput plurima in extremitate corpis sitū τ determinatuz circa simplr sursum: aut ſm qd in eis: id̄ pōt vtcūqꝫ caput audiri: qd̄ in tali extremo corpis determinatione situat̄. ¶ Quid aūt sit cerebꝝ: dr̄is ondit. 24.

B Cap. 6.

¶ Hec qꝫ ꝑpositio ꝑꝑ cālitatē importat. Cāe sunt q̄tuor, māliz, forāl, efficiens, τ finalis. phy. 2. qb⁹ Gal. instr̄alem associat iuuamētoꝝ. 7. τ de acci. 3. ad efficiētem tamen reducēdā. Ad hāc siqdem ꝑpōnē ꝑꝑ ois pōt cā reddi: vt ꝓpter qd oculus talis assignās māꝫ dicit ꝑꝑ cerebꝝ. Ex illo. n. ei⁹ suscipit̄ mā cū ipsi⁹ sit ortū in techni: reddēs vo formam dicet rōnē talē: dans vo agens vtutem quādam repsentabit cū instroꝝ talis: sꝫ assignans finem in eius reducet actionem magis: q siqdem finis expetit̄ in quesito: cū intētionalr sit causa cāꝝ: rogatiue tn̄ ſm Boetiū ipsaꝝ effectus. Et is qdem triplex ponit̄ de ꝑnatione aialium 1°. τ collect 6. Unus nāqꝫ dr̄ finis: cuius grā q est ad quem tendit τ ordinat̄. Alter vo finis dictus absolute vt cor in membroꝝ ꝑnatione. Sūt τ alij duo fines huius cā. Alter quoꝝ finis dr̄ perfectionis entis inseparabilis: ceu forma finis dr̄ materie: nam factiuum τ ꝑnatiuum non sic tn̄. sed qd̄ tale ad fem ordinat̄ τ ꝑnatum vt post cor totum ꝯsequit̄ animal finitum τ ꝑfectum. Reliqu⁹ qdē est finis vtilis: τ quo vtit̄ ꝑ finitis τ completis quo existēte sunt que per ipsum: τ h̄ finis causaꝝ appellat̄: vt organicaꝝ partium finis vsus: sꝫ hos ēt serra finis dicit̄ vasoꝝ per eam factoꝝ. Scd̄o vero de ais dr̄ finis 2°: vt cui⁹ τ q̄ꝫ ſpēm repn̄tat τ indiuiduuz.

C Te. cō. 28. 2. 19. Cap. 3. Cap. 1. Collr̄ li. 2. t. c. 61. trac. de ce rebro.

Cap. 4. p° medium. Cap. 1. in principio

D Te. cō. 35.

Propter scd̄m qdem sciendū φ aliq indiscrete ꝑnuntiauerūt caput sem esse ꝓpter cerebꝝ q̄tum ad subam: q̄titatem τ figuram: quo vo ad situm ꝓpter oculos. Quoꝝ nimiꝝ defectus est apparens cum posterius absoluant a priori: situs. n. super priora fundat⁹ genera nequaq̄ꝫ poterit diuidi ꝯtra illa. ¶ Rursus. neqꝫ vt apparebit discordes ꝯciliant: τ ideo aliqui dixerunt φ in aialibus ꝑfectis caput factum est ꝓpter cerebrum: in qbusdam vo imꝑfectoꝝ ꝓpter oculos: cum hi in talib⁹ inueniant̄ absqꝫ capite τ cerebro: quoꝝ annulatio monstrabit̄ ꝯtrīcuz oculi nequeant a p̄dictis separari dōno: sed potius accidat ecōtra. ¶ Alij vo sicut Gal. τ A. dixerūt φ non oꝫ dicere φ caput fuerit ꝓpter cerebrum: qa instr̄m qd̄ sensus τ mot⁹ extat p̄ncipiū idest in omnib⁹ aialibus: q̄ꝫ aliis inueniat̄ in locis diuersis in qbusdaz animalibus, qr aliqb⁹ in pectore: τ ideo nō oꝫ dicere φ caput fuerit ꝓpter cerebꝝ, neqꝫ ꝓpter orificiū: qm̄ os inuenit̄ in animalibus carentib⁹ capite in pectore: neqꝫ aures τ nares τ alia instr̄a: cū inueniant̄ in aialibus capite carentib⁹ in pectore: q̄re opꝫ dicere φ caput fuerit ꝓpter mēbra que non inueniunt̄ in pectore aialiū carentiū capite. Inueniunt̄. n. oculi in animalib⁹ carentib⁹ capite positi sup additamenta silia cornib⁹ longis, τ huius subdit̄ motiuū pteractum. Indigent. n. oculi vt sint in alto, qr ipsoꝝ actio est aspicere τ ꝯseruare: sunt nāqꝫ in excelso siti velut viaꝝ exploratores τ nauium speculatores. Ex tali nāqꝫ situ in remotiora ꝯspiciunt τ si locent̄ ita hmōi: non tn̄ patiunt̄ ab occurrentib⁹ cuꝫ sint dure substātie: ceu q molles paterent̄, τ id̄ Aui. nō est necessariū omni aiali creare caput absolute, sꝫ animali oculū lenē hn̄ti: cuius is cautela indiget multa τ loci affirmatione. nā plurib⁹ aialibus capite priuatꝫ duo creata sūt additamēta a corpore sublimata: sup que oculi eoꝝ decēter ꝯstituti fuerūt. Oꝫ aūt hoꝝ sermo non simplr acceptandus ostendet̄ deinceps monstrando φ oculi situant̄ circa caput semꝑ τ cerebꝝ, vel qd̄ loco ei⁹ τ nō supra cornua ꝓtensa: veꝝ magis infra: τ φ ois capita hn̄t animalia.

E

In p° ter. tij cap. 1.

F

Propter tertiū qdem sciendū p̄mitto. φ cetera capite ꝑticipāt animalia τ si non oculis: sicut monstrat̄ hystoriaꝝ. 4. discurrendo per ois: de qb⁹ videt̄ dubiū existere: q̄lla sunt exanguia etiam q̄druplicia vt ostracbaderma. i. duri corij ceu cochle spolete vtices τ hmōi. Mallacostrata idest mollis teste. eoꝝ. n. p̄n^m fuit a molli testa nūc indurata vt cancri q vrepigio. i. caodali carent soli grāci dicti caridi. hoc est gābari carabi. i. locuste maris. Mallacbia. i. mollia ceu pulpi seple ac tencbides. Entbomaqꝫ. i. diuisa sicut vespe: apes τ talia: τ extra aq̄s plura degētia. De ostracbadermis vo Ari. inqt. Immanifestū est dē pter caput τ accidit dictuz caput τ os eriniū deorsuz hēc. τ. 4. de partib⁹. Hn̄t caput ois. Partes aūt corpis que secus alimēti susceptionē alie inoiate. d̄ visu aūt τ auditu eoꝝ firmū qd nihil neqꝫ valde manifestū. Carchinū aūt. i. acaneā marinā mediā ostracbadermoꝝ τ malacostracboꝝ ponit cornua hēc duo sbtilia russa τ oculos sꝫ his lōgos rectos: nō aūt desup cornua vt Gal. cum Alex. Malacostraca dꝫ ait caput τ sub ocul'os hēc. silr τ malacbijs iter mediū vētris τ pedū inesse caput: τ natare lateralr aduocatū caput pedes extēdētia, qr sic natātibus accidit ꝑuidere qd̄ in anteri⁹: supi⁹. n. st̄ oculi: os aūt posteri⁹: adhuc sup os oculi magni duo. Entbomoꝝ hn̄t ocl'os qdē ois: aliud aūt sensitiuū nullū manifestū pter in qbusdaz linguā. h̄ ēt illic Alex. testat̄ Aꝝ. breuiator. Qd̄ τ firmat rō. qr illd̄ hꝫ caput qd̄ capit τ recipit alimentū: cū inde caput originē traxerit, sꝫ dē aial id hꝫ cū hinc ꝯstat vita. igit̄ dē capite ꝑticipat: ita φ τ plāte. Aut qr hō hꝫ caput directū supi⁹ τ arbor inferi⁹: ꝑnūtiauit Plato hoiem arborez trāsuersaz. Oculi ēt illos hn̄tib⁹ debēt circa hꝫ caput τ orificia locari, vt alimētum ꝑcipiat̄ inducētib⁹ τ discernant. ¶ Oꝫ āt. 2. caput sit ꝑꝑ cerebꝝ. 4. de partib⁹ scribit̄ ita. In sanguinē hn̄tib⁹ caput est maxime cerebri grā: qr in hn̄tib⁹ sanguinē: hec ps in opposito locat̄ cordis: vt caliditatem ipsi⁹ refrigeret ac ꝯtemperet. Cal'a enim nā inualescens facit incremētū a medio ſm ꝓpriam lationē: nā ad multā caliditatem frigiditas opponit̄ τ humiditas. Oportuit etiaz cerebꝝ de se locari supi⁹ vt eēt tutū ꝓpter eius debiles q̄litates τ supercedentes: ac ipsi⁹ fragilem passionem celeriter obuiātes. vnde p̄ 1°. Locus cerebri ꝓprius si ali⁹ nō eēt ex tali mō ꝓuenirer ees quā tolerare non posset: nec eius virtus cū ipo remaneret. Ipm quoqꝫ apud medicos non parū ordinat̄ ad cordis euentationē. Propter. n. motum pectoris τ diaphragmatꝫ p̄cipue mō pulmo id flabellant: qd̄ ostendit subita soffocatio apoplecticoꝝ τ fl̄umaticum spūs

Cap. 7. in principio

G

Cap. 6. in fi. τ cap. 5. Hysto. 4. ca. 8. ꝙ. fi.

4° hysto. ca. 1. ante medium.

H

Ca. 9. circa pn̄.

Ce. 19. 1° sl. doc. 2° in fine.

I

a cerebro ad lacertos pectoris nequeat peruenire. Itaq3 dicere cerebrum propter oculos creatum precipue iuxta Arist. et Auer. sine tamen quod iuuamentum amplius necessario. In hominibus autem est et diuinitatis manifestarium et amplius. ¶ Quod autem tertio caput et cerebrum sint oculorum subiecta sentit de partibus .2. Auditus quidem et visus maxime in capite et horum visus omnibus: quia pisces et huiusmodi audiunt et odorant: nullum tamen sensitiuum inuenitur in capite manifeste: sed visus omnibus habentibus rationabiliter est circa cerebrum. Quod probatur: quia oculus est de natura aque de sensu et sensato .2. et .5. de gene. animalium. cerebrum autem est huiusmodi cum sit frigidum et humidum. ¶ Adhuc. oculus debet esse diaphanus sufficienter vt recipiat colorum species: et conseruet: tales quidem aqua reddit ceteris magis elementis: sed cerebrum est huiusmodi. ¶ Amplius si oculi non reperiuntur absq3 capite et cerebro. hec autem sine illis: ergo non propter oculos erunt: sed potius econtra. vt autem inductiuo omnia habent animalia circa caput et cerebrum oculos quia non sunt in cornibus presertim: vt dicit Ga. cum A. sub eis. Que quidem plus videntur in caridis et carabis et carthamis prenti: et tamen vt certificat anathomia exquisita situantur in capite habentium caput ac etiam cerebrum. ¶ Et nosce quod sunt sine oculis quedam de genere anguium serpentes ceci: vocata hyrudines lumbrici terrestres et huiusmodi: saltem capite participantia que sanguinem et alimentum attrahunt necessarium: talpa vero habet sub pelle: quod autem aliqui dicunt etiam probantes cum idiotis quod Cynises seu tauanos dictos et talia sub alis oculos habere: quia inde ablatis quibusdam additamentis videntur excecari: eo quod inordinate volando discurrunt: ridiculum non. n. id euenit propter oculos ibidem habere: cum nam hos non habeat ex posterioribus in occultis situari: sed potius quia corrumpitur armonia quedam et proportio eorum que euentabatur ipsorum casum: dicendum enim dif. 81. quod animalia tripliciter eueniant: propter quod consequenter inferendum caput secundum esse propter cerebrum amplius quam propter oculos, neq3 alibi eos quam in capite vel cerebro situari. ¶ Aliqui tamen volentes Ga. et A. vtilibus condescendere inquit eos per caput intelligere vt apparuit extremitatem quandam corporis superius situatam et figuratam vt cerebri sit receptiua: quoniam que non ita habent neq3 caput aut cerebrum viderentur habere: sed hoc magis aliquid loco. vnde .4. de partibus Caput habent animalia omnia sanguinem habentia. Exanguium autem quibusdam indeterminata hec pars veluti cancris. potest etiam dici quod oculorum primo modo finis dicti est cerebrum. tertio vero econtra.

K

L

Cap. 9. circa prin.

Ca. 10. anim. circa medium.

Circa prin. c. 14 me.

Propter quartum

quod Gal. et Aui. sit dictum apparuit. ¶ Ad aliud dicendum quod vt monstratum oculi non separantur a capite et cerebro nisi bestias quas determinat a situ et figura omnium: neq3 est verum quod oculi non regiantur circa pectus: vt inductum de malachijs, et tamen vident suo modo quam a longe: cum lateraliter dictum est illas innatare vt conspiciant que in antea, et ideo quod caput habent desubtus omnino vt ostracoderma taliter capite carent. ¶ Ad aliud vt apparuit dicendum quod cum eo quod fuerint circa medium ipsorum oculi poterant propter figurationem in latus aut taliter susceptam ita disponi vt valeant que anterius conspicere et prouidere distantia, neq3 etiam in oculis solum expetitur celsitudo: verum etiam salus ac lateralis aspectus. Ita. n. pluribus super bregmate locarentur: sed non forent ibidem saluati: propterea declinantes vtcunq3 latuerunt sub cerebro et capite infossati. ¶ Ad aliud dicendum quod verum esset si corpus id ex se haberet: quod non est: sed aliquando recipit vt a corde cerebro medio, sed tamen cerebri inest virtutem vt motui caliditas: et ebrietas vino: quia alia calefacit a se ac torpificat: propter enim multam frigiditatem et humiditatem. cuius ostensum est iuuamentum quam oportuit habere cerebrum et substantiam mollem quasi fluidam non potuit sensum actu inducere ac prestare. Quod autem oculis affectus anime et cordis ostenditur actio euenit: quia vt speculum sunt animatum apparentes. Cor autem et cerebrum latentia tanquam a quibus signa non possunt substantialiter suscipi inherentia: et ideo actus obseruant et accidentia illorum physonomi. Cerebrum etiam locus est mentis tanquam virtutis diuinioris: non autem oculus.

M

¶ Differentia. XLI.

N

Quod nerui

oriuntur a cerebro monstratur omnium fere medicorum auctoritate. ¶ Rursus. 5. de anima. Auicenne. Nec primum puta cor grauetur creati sunt nerui in cerebro et vene in epate. ¶ Iterum. illud sumit ortum ab aliquo quo destructo destruitur et ipsum. Sed destructo cerebro destruitur neruus in sui operatione sensus et motus. Cuius quidem signum: quia si ligetur aut abscindatur via cerebri ad membra destruitur omnis eorum actus: quod prestabatur per neruos. de morbis liquidis. et similiter eo saluato vigorantur. ¶ Adhuc. illud videtur nasci ab illo a quo deriuatur immediate ipsumq3 non pertransit. de partibus 3°. Sic autem videntur per anathomiam nerui ad cerebrum se habere. ¶ Amplius nerui sui albedine et mollitie flexibili et proprie in eorum exitu a cerebro assimilantur ei maxime. Ortum enim attestatur primo ac etiam in techni. vnde Seneca. 3. naturalium questionum. Nulla res est que non eius quo nascitur notam reddat. Neruos autem vt tactum videmus in eorum exordio simillimos cerebro et si cordi. ¶ Etiam. Neruorum primum oportet esse electiui motus et cordium potentiam in oppositum: quod cordi inesse non potest cum motus ipsius sit amplius naturalis adherens ordini vni et vie. Itaq3 nerui oriuntur a cerebro et non a corde.

Cap. 8. anime.

Cap. 1. In me.

Colli. ca. 4. 2. 5.

Li. 2. tex. c. 32. in fi.

O

Cuius oppositum

secundum Ari. animalium libris cum A. et Auer. ¶ Etiam. de iuuamentis. Neruus qui est vnum de tribus que appropinquant vene concaue neruus est fortis: et oritur ex auricula cordis dextra. ¶ Rursus ibidem. In epate et corde fuerunt nerui: quia quolibet eorum est primum alicuius virtutis. Epar. n. appetitiue: cor vero irascibilis: sed in corde non sic diuiduntur sicut in epate: splene et renibus. Quod autem ante id dixerat per nerui non omnino inueniuntur nisi in corpore cordis: audiendum est non quod nullo modo inueniantur in corde: sed quod pauci comparatione ad quedam membrorum. vnde omnino. i. vt non inueniuntur nerui et cetera: non. n. particula negatiua non cadit super signum vniuersale, et ideo ipsum non perimit vsquequaq3: cum igitur nerui oriuntur in corde: quod aliorum est primum: inde originem habent sicut aliorum omnia. ¶ Palin. Cor amplius proportionatur neruis quam cerebrum cum vtrunq3 sit substantia quedam indurata sicut et motiuum alterutrum: secus autem se habent et ideo dissimilis ad cerebrum. Igitur nerui oriuntur a corde et non a cerebro.

Dicto. 3. ca. 5.

Li. 7. c. 11.

Cap. vi. in xta finem. et non quod Galeni textus est negatiuus

P

Propter primum

quidem sciendum quod sit cerebrum ostensum est dif. 34. Est autem cor secundum Zoar membrum principale: cuius virtutes sunt potentes in corpore ac effectus maximi. Ipsum namq3 contextum est ex carne dura, virtutum organum: in corporis medio et velut fornax situm: duobus ventriculis: pariete ac quatuor hostijs intercisum: cuius domicilium ipsius existit cassula proprium. Est enim in microcosmo tanquam sol aut primus in megacosmo. ¶ Nomen siquidem nerui iuxta 2m interiorum et Haly. tripliciter accipitur. Vne quidem pro substantia subalbida ad flectendum habili et ad separandum dureq3 organum sensus secundum medicos existit et motus. Cuius ortus apud eos ad cerebrum est vel nucham: de quo presens dubitatio. Alterumq3 pro substantia priori magis indurata subalbida et insensibili ex ossibus nata ipsa inuicem coniungens ac continens: siliq3 musculum cum reliquo corpore, et ideo dicitur ligamentum. Tertio vero est chorda nascens ex musculo secundum eius alterum maxime extremum ex neruo et ligamento composita. ¶ Oriri quoq3 vt aliquid dupliciter nunc dicitur ab alio: secundum quod ab: vel a: seu ex: potest importare causam efficientem: aut materiam. primitus quidem ex corpore celesti dicuntur aliqua produci. Secundo autem ex menstruo membra.

Theisir. tractatu 12 ca. 1. in prin.

Cap. 2. in fine.

3° tech. c. 131. i prin.

Q

Propter secundum

vero sciendum: quod Plato et Gal. imitando ipsum non raro senserunt neruos oriri ex cerebro non solum secundum virtutem sicut plures peripateticorum: immo etiam radicaliter secundum materiam. posuerunt. n. animam fore secundum aggregationem per tria membra equaliter distributam. differentia apparens. 38. ¶ Fuerunt et quidam posteriorum conantes sub distinctione multas adinuenire vias quibus possent Arist. et Gal. concordare. Quod et primo conatur A. et Haly. quasi proferens sententiam Gal. ei que Ar. in medicina: volens sententiam Arist. medi-

Do. 5a. c. singu.

3° tech. c. 38. in fi.

A

cos ducere in errorē ignaros sup. distinguē. ¶ Iīdē. Ali/
qui dixerūt q̄ nerui pñt dupl'r ɔsiderari: aut q̄ztū ad ipsoꝝ
diaphanitatē: ⁊ ita oriunt̄ a cerebro: q2 vtrūq3 tale: vl' quo
ad coꝝ sbām: ⁊ sic a corde. Sz id saltē q̄ztum ad pmū stare
nō pōt: cum nerui vbi facti diaphani sunt luminosi: frigidi
⁊ sic ei sufficiēter distēt a cerebro: qd ondit imobilitas ⁊ in
sensibilitas eiusdē diſ. 47. ¶ Dixerūt ⁊ alij neruos posse
ɔsiderari q̄ztū ad sensum ⁊ motū pfectos: ⁊ ita nasci a cere
bro cū sit dator ⁊ instr̄m istoꝝ pfecte: aut impfectos: ⁊ sic a
corde. Ipsoꝝ.n. pn^m est impfectū ⁊ ɔfusum. Id ēt nō vz vt
videbit̄: cum sensus pfectior ⁊ acutior sit in corde q̄z in ner
uis. Qd indicāt ei^9 intolerabiles dolores: cū eo q̄ hui^9 di
stinctione nō euaſ q̄litum vsquequaq3. ¶ Voluerūt ⁊ aliq
neruos nasci a cerebro manifeste origine: qd indicāt eoruz
act^9: a corde aūt occulta: de qb^9 cū alijs apparebit. ¶ Sē
serunt aūt qdam virtualr eos a corde oriri: cuz sit oium p/
ma radix: mālr vō a cerebro. Et hi qdē. A. olfecerūt. 5° de
aia: lz enim cū non explicēt pfecte: quo pleni^9 exposito non
tm̄ suffragabit̄ eidē. Voluit.n. ibidē pn^m neruoꝝ esse a ce
rebro: sz trāsmitti sibi vtus a corde: qm̄ nō opz vt in mem
bro vbi est alicui^9 vtutis pn^m sint opatiōes pncipales ipsi^9
vtutis: ⁊ vt sit instr̄m actiōis vtutis illi^9: quod scm̄ est: ne pn^m
grauaret̄: qm̄ pole sit vt instr̄m sit creatuz ad suscipiēdum
ex aliquo qd nō suscipit nisi postq̄z est gñatum: ita q̄ in ce/
rebro illd qd pmū creat̄ non sit pn^m sensus ⁊ mot^9 in actu:
sz sit aptū fieri aliqd pn^m mēbroꝝ que sī post illud cū sum
pserit ab illo. vñ cuz cerebro creati fuerint nerui ptingētes
ad cor: suscipit sensuz ⁊ motū ab illo: ⁊ postq̄z ei gñatū fue/
rit instr̄z suscipiēdi ab alio. Quāt cū geniti fuerint illi ner/
ui ptingētes ad cor suscepit sensum ⁊ motū ab eo: qñ enim
creat̄ cerebꝝ creat̄ cū eo ex mā ei^9 aliqd ptingens ad cor.
Alienū qdē: a corde p qd trāsmittit̄ sensus ⁊ mot^9: q̄zuis or
tus coꝝ sit a cerebro ⁊ pu̇ctio ipoꝝ ad cor: nō sit adeo ma/
nifesta: vt putauit ille q̄ psumpsit dicē q̄ ort^9 neruoꝝ q sūt
inter cerebꝝ ⁊ cor sunt a cerebro ad cor: nō a corde ad cere
bꝝ: qd quidē exemplo declat: vt p̄ notificat prima: sic nāq3
cerebꝝ est pn^m sensus ⁊ mot^9 sz medicos: nō tm̄ ɔplet̄: puta
visuz aut gressus: nisi postq̄z vbi vt^9 visiua pueniret ad cry
stallinā vel motiuā in musculos gressionis: ita vtus in cor
dia ipso nō pficit̄ pter vitalē: sz qñ ad aliō puenerit instr̄m
vz. cerebrū aut epar vel testiculos. Sic igit̄ vult neruos a
cerebro magis oriri: suscipe tm̄ ortū vtualē a corde qd oiuz
ē p^a radix ⁊ h̄ neruis mediātib^9: sꝝ ort^9 magis est a corde
ad cerebꝝ q̄z eɔtqd ēt innitit̄ in canone. Tertio tm̄ aialiuz
psentiēs Ari. visus ē vtcūq3 sibimet aduersari vt patebit.
Voluit enim neruos oriri a corde subalr: modo quocūq3.

Propter tertiū

vo sciēdum q̄ nerui oriunt̄ a
corde tā q̄ztū ad mām siue ra
dicē: q̄z ēt quo ad formam ⁊ vtutem: immediate tm̄ vel cuz
me°. quoꝝ vtrūq3 auctoritatib^9 ⁊ rōnib^9 fulcit̄. Tertio.n.
hystoriaꝝ. pn^m neruoꝝ aialib^9 est ex corde. etenim in seipso
cor hz neruos in maximo ventriculo: ⁊ vocata adorti ner/
uea est vena: ⁊ maxime cū/ex/ppositio cām uicat mālem.
¶ Iīdē. de partib^9 2°. q̄ cerebꝝ non hēat ɔtinuitatē neq3
viā ad sensitiuas particulas: palā qd ⁊ p visuz. ¶ Adhuc
3° aialiuz. A. de neruo debem^9 dicere q̄ appropriat̄ ppter
applicationē ⁊ nō nascit̄ a corde in q̄ztum carnosuz: sz a q̄/
dam sbā dura occulta in sbā cordis: ⁊ neru^9 fuit creatus in
corde ⁊ nō affilat̄ illi sicut verruca ⁊ glādula in carne: ⁊ nō
nascit̄ istud ex ipsa sbā que ei appet: sz ex mā q̄ ei coadu/
nat̄ ⁊ occultat̄. Et si res est ita nō opz veꝝ dixisse Ga. in pi
gnore suo qd posuit ɔ custodē altaris q̄ daret multū aurū
ei q monstraret q̄ nerui nascerent̄ a corde. ¶ Iīdē 2° eius
dem de aia: cū pn^m fuerit in illo: erit sentiēs p seipm: q̄zuis
sit caro: sicut est cor: lz enim separent̄ in corde fila neruoꝝ:
non est tm̄ longe qn excipiāt ab eo sensum ⁊ reddāt vni ori
gini ⁊ ab eo cerebro ⁊ alijs mēbris. ¶ Preauctoris ɔgtū vo

firmat̄ rōne. 9° ēt aialiū. A. ⁊ 3° 21. cū 3° theorice. Qñ sper
mata in mīice colligunt̄ eoꝝ exufflatio repit̄ tota impelli
ad me^m humiditatis vt ppareat̄ loc^9 cordis: deinde fiunt a la/
tere ipsi^9 dextro ⁊ a latere ipsi^9 supmo due vesice ramifica/
te q̄si ab eo ipm vsq3 ad horā tangētes: deinde sepant̄ ab eo
⁊ discernunt̄ ⁊ sit p^a illd ex q̄ creatur cor. ⁊ dextro illud ex
creat̄ epar: ⁊ implet̄ alia sanguine ad albedinez declinā ex
qua cerebꝝ ɔcreat̄. Sic igit̄ pmū fuit omne ēt radicalr et
vere in mā ex qua creatū est cor p ⁊ in virtute ipsi^9 facta est
separatio in deorsum dextrādo: qñ creatum est epar: ⁊ sur/
sum dirigēdo qñ cerebꝝ fuit pductū. Occultant̄ aūt ⁊ eos
nescē videnṫ nerui qñ in cerebꝝ ptēdunt̄ a corde: ceu fluui
ius qñ ex pelago in lacū disseminat̄ ampliorē. ¶ Adhuc.
qñ ex mā cordis seq̄strat̄ ⁊ eleuat̄ sursū ps māe vt cerebꝝ
ɔcreet̄: pmanet iter cordis māz ⁊ cerebri ppago q̄dā ɔtinua
tiua: ex hac aūt efficit̄ neru^9: cui^9 pcessus ē a corde ad cere
bꝝ: vt ēt tactū 5° de aia. A. Ipo.n. medio cor cerebro colli
gat̄: sic ēt qñ mā epatis deorsum tēdit dextralr qd iter cor ⁊
epar ɔtinuat scīt̄ vena. diſ. 47. Id ēt fulcit̄: q2 qcqd est
cā cāe: cā ē cāti. ¶ Rursus. aialiū 3°. A. vbi ē pn^m vtutis ibi
⁊ pn^m existit instr̄i. vnū.n. ordinat̄ ad aliō: vt tandē opatio
ɔueniat ⁊ finis. Sz in corde vtutis est initiū sic cū ipm sit p^a
radix. In vnoquoq3.n. geneꝝ opz vnū pmū ponere alioꝝ:
ne pcessus accidat ifinitus. 2° ⁊. 12. meta. ¶ Amp. neruus
est organū maxime sensus ac ēt mot^9. diſ sequēti. sed cere
bꝝ nō sentit. vñ 2° de ptibus. Cerebꝝ nullū facit sensum ta/
ctus sicut neq3 sanguinē neq3 supfluū aialiū: sz aialib^9 inest
cerebꝝ ad nāe saluationē: q2 ne cor sui calitate supflua inflā/
maret oīnoꝝ iō positū id frīssimū particulaꝝ in oppositūz
ipsius vt h̄ ɔtempet. Nā.n. semp ad excessum vniuscuiusq3
ingeniat̄ ibidē. ⁊ colli3 1°. Cerebꝝ.n. nō sentit neq3 mouet̄: ⁊
q2 pp ɔtempare cordis calitatē ⁊ siccitatē eguit plīma fri/
giditate ⁊ hūiditate q̄ ⁊ in se ac in pueritate inde cāta tollūt
sensuz. ¶ Eti. Si cerebꝝ dbili ɔcōpaginis i sui nā sentiret
intātū fumis ascēdētib^9 ⁊ alijs lederet̄ occurrētib^9 vt do/
lore spasmū icurreret celerrime: silr si moueret̄ ob ei^9 dbi/
lem lederet̄ nō paꝝ cōpaginē. Nō.n. mouet̄ nisi q̄dā forta/
se alteratiōe aut q̄ztitatis dilatatiōe aut ɔstrictione. Cum
g localis h̄ sufficiēti pficiat̄ calor: ⁊ q2 vigorosior reliqs mē
ro eget ⁊ fortiori ɔstituēte: q̄re fortassis calūniabit̄ dictum
4° de accīti cerebꝝ eē isensitiuū organū a nā: sz sensitiuoꝝ
sensuū organū scm̄ est. i. qd sensatū in po^a nō antē sensibile
actu. vñ monachi trāslatio. Cerebꝝ nō fuit ɔstitutus vt eēt
sensibile: sz vt sensatum existeret: po^a nāq3 ipsi^9 deducit̄ in
actum aut p semetipm vl' p aliud. Nō qdē p cū sit frīssimū
oium pticulaꝝ ⁊ remotissimū a sensus ⁊ motus nā q̄ pficit̄
calo. Si aūt p aliō ceu p calitatē cordis sibi ɔlatā vt decla/
ratū ēt p. A. tūc sibi p accñs inerit ⁊ 2°. nihil.n. sic ens se in
actū dducit cū ab exñte id pagat̄ actu. Cōfert itaq3 ad sen/
suz ⁊ motū p aliō: vt appuit saluatōis gfa: ɔtempat.n. refo
cillat ⁊ gerat spūs calitate dissolutos laboris aut alterius: ⁊
hos a supflua remittēdo ⁊ qescē faciēdo. ¶ Palin. In cor/
de est pn^m sensitiuū: ⁊ p ɔñs motiuū añ creatiōez ēt cerebri
pfectā ⁊ neruoꝝ. Ois nāq3 plalitas reducit̄ ad vnitatez: ⁊
oē in pāmis p vnā rōnē vniuocā tādē inuētū ɔbit̄ in vnuz
aliqd illi^9 pus inexñs: q̄le qdē cor i gñe gressus ⁊ mot^9: ac
ēt sensus inexistit: qd firmat̄. q2 illō est pn^m neruoꝝ: q sīt or
gana sensus ⁊ mot^9 i q̄ hi max^e vigēt: h̄ āt cor. vñ ō somno
⁊ vigi. Pain^m sensus ⁊ mot^9 pn^m ē a corde: dolores ēt i ipso
fiūt itolerabiles sm Az. ⁊. A. 5° de aia. Ipz ēt est pmū qd
{ mouet̄ ⁊ vltio gerātū. ¶ Insup ⁊ cordis ɔplō locat̄ media
{ inter eā q̄ neruoꝝ motiuoꝝ ⁊ illā q̄ sensibiliū theorice. ⁊ p
pmis. ¶ Adhuc i corde spēs ē ⁊ fora epatis de ge. aialiū 2°.
⁊ eadem rōne q̄ cerebri. Id ēt declant pedigmata. diſ. 38.
Itaq3 cor est pn^m neruoꝝ ⁊ non cerebrū: vt ostēsum diſ. 38.
vtroq3 mō principationis ⁊ originis. Sic igit̄ radicalr ap
paret oēs neruos cum cerebro pcreatos ex corde aut ime/

Ca. 8. vbi supra in arti. B

Doct. 6° sī. vnd^e ca. 2. ⁊ ca. 4. C

Cap. 2. 5° principijs

Cap. 5. in principio D

Cap. 7. 9° principijs. Cap. 1. 6° suo fine3.

Cap. 3. 6° suo fine3.

E Ca. 4. ⁊ 5 per totu. Cap. 34. Era. 1. c. 2. in pn°.

Ca. 8. vbi supra ar° 6. F Cap. 2. 6. suo fine3.

Colli. tē. cō. 4. ⁊. 1. cō. vi. 4. ñ. Cap. 7. 9° principijs.

In pncipio capli Ca. 11 6. suo h. ⁊ co p. 21. in me°.

G Ca. 8. cū ca p. 1^m. ⁊. li. 6. ⁊ 4f3 corpus dē speciali.

H

Vñ me^m Cap. 8.

Cap. 1. Uru.

I

diastus vt qui primi: vel mediate sicut cerebrum cum scois.

Propter quartu qdē. ad primas medicorū auctoritates qd obz appa ruit: et maxie Gal. qm ortū aut accipit imediatū vel no verificat in neruorum oim ortu. ¶ Ad aliud obz: q. A. nō negat pn^m neruorum et sensus et mot^9 nō esse a corde: sz q nō oēs imediate originē hñt a corde. ¶ Ad aliud obz: q lz pderet sensuz et motū ifra ligaturā aut icisioez: nō ē q virtus cū spū fluat a cerebro pn^r: sz magis a corde. Aut rō cōcludit cerebrum eē p^m neruorum imediatū: qz implantant in eo qd orit a corde puta cerebro: aut pasumptū nō est vir verum: vt osten sum. 13. ¶ Ad aliud obz: q qdā neruorum ptrāseūt vt osum a corde in cerebrum: in ipso tñ pp ei^9 magnitudinē et humiditatem remolliti occultant et ad nāz puertunt ipsi^9 fere. Nerui nāqz humectati cul^9 reddunt molliores et pmutati valdessic et vene pmutant trāseūtes p epar. Sūt. n. pue valde tbicas bñtes exiliores. qnto d lauamento. Aut vificat smo de neruis ortis a cerebro absqz me^o. ¶ Ad aliud obz: q nerui albedine in pcessu nō similant cerebro: sz qm ex ipo pcedūt similent: sz tñ distāt sic color interminatus distet a terminato. Color. n. cerebri ē terminat^9: neruorum āt interminatus fere et pclarus. vel silitudo sumpta ex colore nō arguit silitudinez in subā oino: eo q color est res extrinseca valde spūalis et pmutabilis de leui. oña. 145. ¶ Ad aliud odm: q nō oportuit vt neruus ois sit pn^m mot^9 volūtarij nisi ex ipo cū alijs q regrunt pstituat musculus. Motus. n. mficis et venarum est nālis. p p^a. et tñ in ipsis sunt nerui: sllr et mot^9 cordis est nāli redact^9 motui magis. oña. 48. ¶ Ad auctates Gal. alteri^9 ptis odm q aut illa series non est Gal. oino. vt oña octi. 47. vel alteri^9 illic fuit opionis a cōi ceu nālium librorum aut p ortū illū itelligit quādā drectionē et manifestationē ipsi^9 nerui circa auriculā cordis dextrā ad saluatioez vene ample. Aliogn. n. sibi aduersaret. Nam idem ponit neruos omnes oriri a cerebro vel nucha, et si aliquos cōcedat cordi inesse: non tamen vult ab ipso eos oriri: verū potius a cerebro sibi deriuari sicut nerui marie quos a sexto pari neruorum cerebri ponit oriri.

Cap. 3. circa me^m

K

Do. 5. ca. sing. post me^m.

9° d iuua. ca 3. et 8. d vti. pticu. cap. 6.

¶ Differentia. XIII.

L

Cap. 4. Dyfi. p^o e. 1. de pe. ca. 1. e. ca. 8. e ca. 3. e. 5. e col. ligit li. 3. ca. 11. 2° d ala cō mē. 109. Cap. 18.

Quod caro sit organū tact^9: sēsit Ari. in plerisqz libri aialium locis: cū Auer. test āte Alex. et Themistiū idē et sensisse. Ampli^9 firmat et rōne: qm tact^9 existit in qdā media pportiōe qlitatū tāgibiliuz: hui^9 āt pportio in carne magis repit cū sit ca. et hu. nāe humane et temperamento magis pportionata: neruus vō frigidus est et siccus: imo frigidus multuz. collet. 2. ¶ Adhuc. id ostēdit oña organi ad medium: eo q medium recipit et nō discernit: sed organuz recipit et discernit vt iductiōe posset ostēdi. Caro aūt recipit et discernit tāgibilium qlitates ceu sensus insinuat: ipsa igit organū est tact^9 et nō mediuz.

M

T. c. 107. Ca. 1. e. c. 8. p^o pn^m. T. c. 73. et 75.

Oppositum vō hui^9 sentit de aia et de ptibus aialiū scōis. ¶ Jnde rōne fulcit, qz sensibile sup sensitiuū positū nullū eāt sensum: velut color oculo imissus. de aia. 2. sed sensibilia tāgibiliuz carni occurrētia mox pstituūt sensuz. ¶ Adhuc. apud medicos nulla caro sentit nisi ex neruorum admistiōe. Dicūt. n. carnez solū fore sanguinis coagulationē quādā: hec aūt de se nullū sensum facit. vñ p de iuuamētis. Nulla caro in se sensibilis est eētialr. Caro igit est mediuz et nō organum. ¶ Q aūt neqz neru^9 sit organū tact^9 mōstrat ex p d aia ita. Que cūqz insunt in aialiū corpib^9 simplr terre vt ossa: nerui et pili nihil sentire vident: eo q terree existunt nāe. ¶ Ampli^9 vt ocm. tact^9 existit in qdā media pportiōe tāgibiliuz. hec aūt neru^9 caret cū frius sit et sicc^9, et iō organū esse nō poterit. ¶ Eti. A. 2. de aia. Si sentiēs eēt neru^9 soluz oporteret ipz fore in toto corpe expāsuz velut pānieulus: et pañs corpus oē neruus eēt: aut tactū nō p oēs partes diffundi. Que ambo sunt absurda: neqz. n. totuz corp^9 est neru^9: neqz aliq

Ca 5. post medium.

T. c. c. 73.

Ca. 3. post me^m.

N

p^o isensibilis saltē extrinseca: cū tact^9 p totuz distēdat aialis ne qd ei lesiuū ignorāter occurrat. ¶ Palin. Neru^9 mēbrum est psile cū noie ac rōne bz pcidāt totū et ptes in vnū. Sentire āt est opatio vtutis aialis q mēbris pficit instralib^9: ipsa enim ordinat ad actū hui^9 vtutis potissime pficiēduz. Nō g^o neru^9 tact^9 est organū. ¶ Cui^9 opp^m Gal. sz cū medicis volēs neruū eē sensus et mot^9 et pceptiōis occurrētis ab extrinseco ptributiuū. ¶ Ampli^9 d sensu et sensato. tactū fore terre: neru^9 aūt terre^9 frius est et siccus. ¶ Rursus. aial pp sensum sm Ar. existit. sensus. n. adueniēs vegetabile aial cōstituit. Esse aūt aialiū et vīr mistorum magis pstat terra et aq qz aere et igne: metheo^r. 4. neru^9 āt terre^9 et aqueus. ¶ Q aūt caro et neru^9 sint tact^9 istrz vī ex. 11. aialiū. A. dixit pbs q instrm tact^9 sit caro et neru^9: et ambo inueniunt i corde et nō i capite. ¶ Q āt nullū sit horum vī: qz de aialib^9 et d ptib^9 scōis. Organū tact^9 fore dī qdā qd intus: et de sensu qz et sensato asserit: sensitiuū tact^9 et gust^9 iux cor fore: qd appet ex de somno et vigilia et de ptib^9. 3. in qb^9 mot^9 dlectabiliū et tristiū: et totalr ois sensus a corde scribit incipe et ad ipz terminari: qd maxime vificat in tactu cū fora qdā vī aialis. Jtaqz qd itus oñ cor erit tact^9 sensitiuū. Cōtrariū qz indicat vehemēs calitas et siccitas cordis iproportionata eq litati tāgibiliū. nā vehemēs calm sensuz ipedit adeo q solutiōes et ptinuitatis calefacti nō pcipiunt ex pugnis. Nō igit cor tact^9 est organū: neqz et qd int^9 cum sensus videat perfici in qd extra ceu in supficie cutis omnis exteriori.

Ar. 4. d iu ua. ca. 4. post pn^m.

P^o pn^m. 2. d pti. ca p. 8. e lib. d sō. e vi. T. c. c. 29. Cap. 10.

T. c. c. 107. Ca. 10 an tea fine. P^o pn^m. P^o pn^m. Ca. 4. añ medium.

O

Propter primu qdē sciēduz: q caro est substa mollis teriata ab initio creatiōis aialis, et post ex sanguie gñata inter os et cutē situata. Que sigdē cōiter sumpta duplr existit: vera. vz. et q silis est carni. Uera qz caro. 10. et 14. de igenio, pplonū, et theorice scōis. Almāsori. 3. ac collz p. qntuplex extat. Quedā nāqz est lacertosa: vt q ptiū nō pus musculi: ipse. n. componit ex simplici ac p^a carne et neruis in techni: pp qd dicūt medici hāc sentire q veri^9 dī caro. Est et alia pura dicta: non qz ipsi neruorum nō isint villi cōmisti aliq. sz qz et ppauci re^n añ dicte inexistūt. et iō dicūt carnē purā nō repiri: q qdē repit in gigiuis circa ossa dorsi et nariū et in balano: et hec sentit silr rōne q por. Tertia vō dī caro sm Erasistratē parenchima seu ifusa vel ifusio: vt q viscerum circa pabulū laborātiū maxime ceu q epatis, splenis, renū, et pulmōis: hūido eni infundunt. Et iō vt Corneli^9 celsus isinuat viscera noiant. Aliq vō vim smonis audiētes mime pfusaz noiant: eo q nullaz sibi determiate pplonē appropriēt, sz illā q ptes sibi pprie vendicat et pfundit: puta q epatis ca. humi. splenis fra et sic. sicqz deinceps. Quarta qdē est caro simplex et difariā certa: in q sola sanguis ispissatio attēdit. vñ Gal. Caro epatis splenis: pulmōis et renū simplx est nā q qdē eo q oi careat. vt sic corpe neruoso isensibilis iudicat: cū sanguis sola cōdēsatio nullū pstet sensum eidē. Jōqz hz mēbra pnūtiant nō sentire. Quinta vō est caro dcā glādosa duplx exñs. Una qdē ordiata in gnōnē hūiditatis et h^9 vel flatice: ceu mesenteriū, faringa, larigā, aut vāorū vlteriori digōne pfecte: et id qdē vel adesse idiuidui vt caro glādosa p^9 radicē ligue situata: aut i eē spēi sic testiculorum caro spmatis gñatiua et mamillarum lactis. Est et alia in alteros fines min^9 nobiles ordinata, vt aut ad supfluitates cerebri recipiēdas sic caro sancuz aut auriū supfluitatū cerebri receptiua, et q subascellarū cordis, et q iguinū epatis: vl ad fulciēdū dputata: ceu glādula sub basi cerebri locata cui rhete smittit ocm mirabile: vl ad loca replēda vacua in sustentationē et ordinata vt glādule mesenterij, siue ad humectādū sic q circa collū vesice, aut ad fouēdū vt glādula morum dicta: fouet. n. et subsidet vt culcitra vene pcaue circa cordis auriculā dextram site. hecqz caro et maxime glādosa vitis posita est nō sentire. Que vō silis ē carni triplex existit: aut qz locū tz carnis in sang^e carētibus ceu in sepijs et polypis. qd carni. A. no

Ca. 11. p^o medium. Cap. 2. Cap. 3. Cap. 14. Collr. ca. 10. e. 11. Cap. 10. Te^o. 2. tra cta. d teste. T. c. c. 9.

P

Q

4. aia. c. 5. in pn^o.

A Com̄ tex. vltimi in fine. Cap.4. iuxta finem.

minat, pportionale: vel qr eq̄litati affilatur ɔplonis carnis maxie sensitiue velut dētes. Ipsi.n.ſm Cōme. secta nō sūt ossa vel siq̄lia reliq̄. vnde.1.de ge. aialiū accedit: neqȝ eādē nāȝ alijs ossib⁹ dētes bīc: vident.n. in plimis ⁊ pcipue sensitiue ɔsonare: nā ēt sentiūt apud Gal. ⁊. A. oīa ɔniti. Crescunt ēt oi tpe vt ex casu manifestaꝛ eoꝝ ꝑ oppositos macie ꝑmanētes opposita: fluunt ēt ac refluūt tāq̄ꝫ caro: ⁊ cuȝ ēt regnent in senio q̄nqȝ dīa. 39. Tertio vō mō aliō oī sile carni: eo qꝫ vehemēter eidem sit insertum sustētationē ⁊ nutritionē suscipiēs vt nerui ⁊ fila: ⁊ h̄ est qd̄ iterdū totū corp⁹ in carnē seq̄straꝛ ⁊ ossa: ⁊ maxie a vulgo: q eadē noie ossis cartilaginē ēt audit. Reliquū āt oē carnē eē pateꝛ. ¶ Organū quoqȝ seu instr̄m est ꝑs ꝑ quā p̄ncipale opaꝛ: cū.n. ip̄m sit simplex: mām in quā agit attingere ꝑꝑ improportionem non pōt absqȝ medio. ⁊ iō collꝫ.1. p̄m aie instr̄m ponit corpus qd̄dā calꝫ: deinde corp⁹ reliquū: ɔplone tñ p̄mit⁹ q̄lificatū. ¶ Mediū siqd̄ē h̄ē iterstitiū in q̄ ꝑus suscipiꝛ sensibile q̄ꝫ in organo. Cui⁹ euidens appet necitas in sensitiuis: q̄ ipoꝝ de lōge sua recipiūt sensata. qd̄ aūt sit int⁹ appebit ex dicēdis. ¶ Tact⁹ siqd̄ē dupl'r accipiꝛ. Vne qdēȝ ꝑ virtute tactiua organo affixa in mediocritate tāgibiliū ɔsita q̄litatuȝ ceu in ꝑposito. Al'r vō ſm qꝫ ipsa ꝑ ei⁹ obtuȝ in actum deduciꝛ qd̄ est formale in ea: puta ipso tact⁹ sensatio actualis: ⁊ ita qt sunt ɔrietates in actu tot ⁊ ipsi. Prim⁹ āt vn⁹ tm̄ cū eius subm̄ sit vnicū: coꝛ. vꝫ. aut neru⁹. Vnitas tñ ⁊ pluralitas tact⁹ verius ⁊ formalius suscipiꝛ ab orto q̄ꝫ ab organo. ¶ Adhuc. tact⁹ duplex existit. Vnus qdēȝ nālis q̄ñ tangibilia organo occurrūt lesionē mīme inferentia: verū ꝑfectionē magis. Est ⁊ ali⁹ innālis: qualis est solutio continui cordi aut neruo imediate occurrēs ab int⁹ seu ab extra. qd̄ autem sit coꝛ q̄ꝫ nerus dīa innotuit ꝑriori.

Coll'r ca. 2. p⁹ p̄n. ⁊ ca. 11. in me⁹. ⁊ ca. 18.

B

Cap.4. Ca. 11. p⁹ pncipiuȝ Cap.1. d. sue meȝ.

Propter scd̄m vō sciēdum: qꝫ hystoriaꝝ p̄scribiꝛ tactum fore in omiomera ꝑte: puta in carne aut tali aliq̄. In. 3. quoqȝ earundē pellis incisa ꝑ se h̄ est sine carne insensibiꝛ est: ⁊ maxime q̄ in capite cū sit ad os sine carne. Scd̄o āt d̄ ꝑtib⁹. cañ sri. sic. ⁊ bu. ⁊ alioꝝ talium scribiꝛ sensitiuū fore carnē ⁊ qd̄ huic ꝑportionale: eo qꝫ corpulentissimū sensitiuoꝝ existit. Et subdiꝛ demū aiai ſm sensitiuā ꝑticulā: caro āt ⁊ ꝑportionale sensitiuū. vñ Auer. de sensu ⁊ sensa. instr̄m tact⁹ est caro. Scd̄o vō collꝫ. Carnis due st̄ spēs. vꝫ. lacertosa ⁊ pura. Et Ap. dicit sup has duas qꝫ sunt instr̄a sensus tact⁹ ꝑprie stantia cū eo sicut stat oculus cum visu: ⁊ demonstrat h̄: qr sensus simplex nō inueniꝛ nisi a corpe simplici: ⁊ qꝫ neruus est seruitor carnis in hac apphensione ad tēperando spm̄ sensus q mittiꝛ a corde: voluit igiꝛ is qꝫ sicut cerebꝛ extat salnationis grā ɔtemperādo ex situ opposito cordis caliditatē ⁊ in mediū qd̄dā ꝑportionatū vite ac sensui adducendo. 2° apparēs de partib⁹. ita opeꝛ neru⁹ subseruiēs carni. Subdit ēt post quedā. Dicimus qꝫ caro est ꝑprium instr̄m sensus tact⁹ ⁊ ꝑpterea qr illud est membꝛ qd̄ cōicat oib⁹ aialibus sicut tact⁹ est sensus oibus cōis aialib⁹: ⁊ in carnibus ꝑfectoꝝ animaliū sunt dispsi multi nerui ad ɔtempandum ɔplonem carnis, ⁊ qr nerui sunt siles ɔstitutioni cerebri est iuuamentū eoꝝ de gnē iuuamēti cerebri. ¶ Cōtrarium q̄ꝫ istoꝝ scribit Ap. Cū cōmentatore de aia. 2. querit.n. qd̄ sit tangibile sensitiuū: vtrum caro ⁊ in alijs ꝑportionale aut non. Rñs ait, sꝫ hoc qd̄ē est me^m. p̄muȝ aūt sensitiuū aliud qd̄dā est intus. vñ.1. de partib⁹. vbi vnumqd̄qȝ sensitiuoꝝ ondit duplex existere: dextꝛ. vꝫ. ⁊ sinistruȝ, vt appet in oculis ⁊ aurib⁹. dicit in tactu hoc imani^m existere. Cui⁹ qdem causa qr non est p̄mū sensitiuū caro ⁊ talis pars sed int⁹. De sensu vō ⁊ sensato. fortassis qd̄ intus: hoc exponēs ait. tactiuū qdem terre. gustatiuū vō spēs quedā tact⁹, ⁊ ideo iuxta coꝛ sensitiuū est coꝛ: sic q̄ appet Ap. ⁊ Cōmētatorē sibi eisdem aduersari. Scd̄o quoqȝ de aia. A. ex ꝑprietatibus tactus est qꝫ instr̄m nāle ex h̄ qꝫ sentit qꝫ ē caro neruosa: aut caro ⁊ neru⁹ sentit ex tactu, q̄ꝫuis ibi non sit mediuȝ aliquo modo. vnde Auer. de sensu ⁊ sensa. appropriaꝛ tactui ⁊ gustui hoc qꝫ nō indiget medio. Qd̄ qdēȝ nō paꝝ videꝛ aduersum Ari. in.1. de aia scribēti mediū in tactu non solū itrinsecū veꝝ ēt interuenire forinsecū. ¶ Itidē āt ideȝ si p̄n^m sentiēdi fuerit in carne: erit sentiēs ꝑ seipaȝ: q̄ꝫuis sit caro sicut est coꝛ: lꝫ.n. separenꝛ in corde fila neruoꝝ: nō est tamē longe quin accipiāt ab eo sensum ⁊ reddāt vni origini ⁊ ab ea ordine reddaꝛ cerebro ac alijs mēbris. q̄re qñ fo eiusdē sensus cordis ⁊ pcipue tactus maior est q̄ꝫ sensus ipsius cerebri. vnde intolerabiles sunt ei⁹ dolores: ⁊ ideo coꝛ est p̄mum p̄n^m ⁊ ab ipso manāt vtutes ad cerebꝛ. Ga. q̄ꝫ cū eius scola vt visuȝ: posuit neruū fore istr̄m sensus tactus p̄^m. Itaqȝ appet circa organū tact⁹ grādis discordia.

Cap.4. Ca. 11. p⁹ pncipiuȝ Cap.1. d. sue meȝ.

C circa p̄n^m Cap.8 p⁹ medium.

cap. 7. circa me^m. Ca. 13. in pncipio D

Te. c. 105. 107.

Cap. 10. iuxta finē

P⁹ p̄n^m.

Cap. 3. p⁹ medium.

E In p̄n⁹.

Te. c. 109. Aui. 2. de aia. c. 3 d. sue meȝ.

Cap. 8. in medio q. d. intus. In arg. p⁹ opp^m.

Propter tertiū qd̄ē sciēdū qꝫ opus sit p̄mitus ex hoꝝ diuersitate vitatē colligere ⁊ deinceps eosdē ad se inuicē ɔciliare. ¶ Propter p̄mū qd̄ē hui⁹ sciendū qꝫ organū tactus duplex existit: vnuȝ qdem radicale ac p̄^m ceu coꝛ. nā ip̄m p̄n^m est ⁊ radix oium vtutū: ⁊ forme magis subm̄: cum tact⁹ nō solū videaꝛ virtus. imo ēt forma ſm aliquos: cū aial esse hēat ꝑ ipsum, ⁊ hoc fortassis Aristo. sentit, q̄ dixit organū p̄mū tact⁹ fore qd̄ intus. vñ. A. vt apparuit carnē posuit cordis ꝑ se sentire. Alius vō tact⁹ ꝑ modū cuiusdā medie ꝑportionis tāgibiliū q̄litatū. qñ.n. cordis sepatio accidit ɔtinui ab intra vl' ab ex̄ tact⁹ actu interuenit innālis: in q̄ idē recipiēs existit ⁊ reddēs. nā ſm. A. caro recipiēs: alia est a carne cordis. Caro vō ipsi⁹ recipiēs ⁊ reddēs sil'r ⁊ neru⁹ qd̄ organū poniꝛ tact⁹. Qꝫ aūt dicit Ari. tactū fieri medio: vificaꝛ de sensu dicto nāli: ⁊ cū de illis habuerit ꝑtractare qꝫ neruo inest cute mediāte ⁊ carne, ac vl'r hymene seu pellicula sbtilissima insensibili sup oē corpis superficiem⁹ extensa. dīa sequenti vñ. 2. de aia. siqs circa carnē extēderit vt hymē faciēs. Nec fortassis est incōueniēs tactū alicubi absqȝ medio ꝑfici: maxie ⁊ in craneo cū videam⁹ neruos ⁊ coꝛ discoopertos tactos sine carne sensum ⁊ dolorē ꝑstare. Non.n. sil'r de tactu ē ⁊ alijs sensib⁹: cū ipe iux̄ Auer. de sensu ⁊ sensato: ꝑter alios ex his q̄ ꝑcipit q̄litatib⁹ vtcūqȝ ɔstituaꝛ: ⁊ iō non oia sentit tāgibilia quēadmodū visus oēs colores, qr nisi ſm qꝫ fuerint sufficiēter excedētia. 4. meta. Alex. Adhuc ñ solū po⁹ imo q̄dā, vt dcm̄ vi tact⁹ forma fore aiali datiua. ꝑꝑ.n. sensum aial positū existere. ¶ Interuenit tñ aliqd̄ mediuȝ extneū ceu humidū aqueū vl' aereū: cū aliq̄ duo corpa se in aq̄ vel aere ɔtāgāt. 2. de aia. ¶ Est aūt ⁊ aliud organū qd̄ qdē est scd̄ariū ⁊ ꝑtiale: q̄lis est neru⁹ q ⁊ dupl'r pōt accipi: aut q̄ꝫtū ad ei⁹ originē scd̄aꝫ: put. s. a cerebro immediati⁹ oriꝛ ⁊ mediāte nucha: aut corde. Et ſꝫ h̄ fortassis non sentit: cum nō sit illicitū vtutes fieri fortiores ⁊ validiores ex̄ sua p̄n⁹ꝫ eo qꝫ fortiūꝛ mās ꝑ q̄s sūt hō. vñ chordaꝛ extremitas maior est po⁹ ad ɔhēdū q̄ꝫ po⁹ suoꝛ p̄n^o⁹ q̄ vsus ꝑtē neruoꝝ existūt. A. de aia. 5. Et ſm id forte qs vificabit sermonem Arist. dicētē sensibile supra sensum positū nulluȝ ɔstituere sensuȝ. Accipiꝛ ēt neru⁹ t^{oo} put ꝑtendiꝛ ⁊ sepaꝛ a nucha ⁊ cerebro diaphanitatē acgrēs: q̄ nō ꝑus sentiēdi est cā: carni q̄ꝫ admist⁹. Cōtēpaꝛ.n. ea: si op⁹ sit: ipsi⁹ frigitas. ⁊ ita qdēȝ pono neruū esse instr̄m tact⁹ innālis vt declaratuȝ sine medio. nālis aūt cū medio ceu carne cute ac hymene. Qꝫ aūt neru⁹ tal'r supꝑ⁹ sit organū tact⁹ sentit ꝑter Gal. A. p̄ ē aia. d. Tact⁹ ē vis ordinata in neruis cut̄ toti⁹ corpis ⁊ ei⁹ carnib⁹ ad apphendēdū id qd̄ tāgit illud: ⁊ afficit ɔrietate ꝑmutante ɔplonē ⁊ affectionē cōponis. vñ Algaꝫel. Tact⁹ est vtus diffusa ꝑ oēm cutem ⁊ carnē mediāte corpe subtili qd̄ est vehiculū qd̄ spūs oi ⁊ discurrit ꝑ cōpagines neruoꝝ: qbus mediāntb⁹ ad ꝑtes cutis ꝑtingit ⁊ carnis: qd̄ fatis Cōmē. innit. 2. de aia. ita sermo Ari. dat instr̄a esse aialibus tāgibiliū intra carnē. ⁊ h̄ ɔuenit ei qd̄ post appuit per anathomiā. s. qꝫ nerui hūt itroitū in tactu ⁊ motu. qd̄ igiꝛ

F

2. de aia. c. 3. circa fi.

T. c. 104.

P⁹ p̄n^m.

G

Te. c 113.

H Cap. vlti. post me^m

Cap. 5. p⁹ principiū.

Cō. 108. in fine.

I — Cō.116.in fine cō.

sciuit Ari.rōne: appuit post sensui. vñ post quedā 3dicens Alex. ponēti carnē fore organū tact⁹ in dissolone argumē tatiōis ipsi⁹ ingt qd dicit Alex. 3dicēdo huic opinioni. s. q̄ si caro eēt q̄si mediū 3tingeret vt sub carne foret aliqd mē brū p qd fieret iste sensus: aut vnū si sensus h̄ esset vnū, aut plūs: si plēs: nihil est. id. n. apparuit post Arist. tpe Alex. q̄ in aialib⁹ sit q̄dā corpa que dñr nerui: z hñt introitū in sen/ suz z motū. Qd igit apparuit Ari. rōne: manifestū est post sensui: z nihil est qd dicūt posteriores pipathetici q̄ nerui nō hñt introitū in sensuz tact⁹. Est. n. sermo Ari. in potētia ppinquus z est ēt sensibilis. Sic igit appet q̄ Arist. disecit vt inuit Cōmētator neruū esse instrz tact⁹ z veritate q̄si com pulsus ipm intelligēs p id qd int⁹. ¶ Predictuz vo idicat experiētia dolores. vz. vehemētiores ei occurrētes q̄z carni. ¶ Qd firmat: eo q̄ sensus simplx pti debet simplici vt in/ ter ea accidat pportio. sensus aūt tact⁹ est simplex z neru⁹ silr. nō aūt caro z pp̄e sensitiua: cū ex carne simplici z ner/

K — Co.1.in principio.

uoz villis vt disium cōponat. ¶ Jtidē vt p̄dictū. Tact⁹ ē media pportio q̄litatū tāgibiliū. vbi ḡ repiet mediocritas pportio tangibiliū z instrm illic erit tact⁹. Jd aūt in neruo z nō in carne: eo q̄ neru⁹ z ppie sensitiu⁹ in siccitate z hu/ miditate 3temperatus est fere. 3plonū z p̄ p̄mis: nec est mul tum frius: ceu sta colliget scribit 2°. Cui⁹ qdē frius modi/ ca carnis remittit caliditate: ita vt fere ad tempamentū acce dat. Jtaqz tactus organū erit neru⁹ z non caro: nisi carnis noie caro cordis audiat aut neru⁹ latius cōprehēdat sub carne: z maxime cū videamus dentes sentire: in qb⁹ caro nullaten⁹ inexistit. ¶ Propter 1ᵐ hui⁹ sciēduz q̄ id diffici lius est quesituz z p̄cipue. q: Arist. nō pfecte visus est nām nerui cognoscere, vt ondit: q: aialiū sermōes z pp̄e hysto/ riaz tertij. ita. Dia ossa q̄cunqz se tangūt vt adinuicē cōpo nunt colligata sunt neruis: z circa dia ossa est multitudo neruoz. in capite aūt nō est aliquis sz suture ipsoz ossium 3tinent ipsuz. nōdū. n. tpe suo pfecte cognita fuerat incisio

Cap.9. de fine De.3°ca. 2.in fine. Cō.18.in medio.

Cap.5.in medio

L — Cō 107. ad mediū

n̄ scia. dia. 99. z ideo distātes facti sūt pipathetici in eo. ¶ Adhuc. id depēdet ex p̄moto. 2. de aia. an tact⁹ sit vnus sensus aut plēs. vñ Cōmentator si fuerit declaratuz q̄ ista v̄tus fuerit plēs vna: neēe est vt caro sit q̄si mediū z vt non sit. q. instrm. Ueritas tñ est q̄ sensus tactus sunt plēs sen/ sus vnoilz hui⁹ rōnē visi sunt ignorare. Alex. z Themisti⁹. Cui⁹ inducit rōnē. qm̄ illa sunt vnū que vni⁹ cuiusdā gñis vniuoce p̄dicationem suscipiūt. 5. appareus metaphy. vt albū z nigruz z ceteri colores medij in colore. Graue aūt z acu tuz cū alijs differētijs medijs in sono. z ita de alijs duob⁹ sensib⁹ vt olfa'u z gustu. z ideo vnusqsqz vnus est sensus. Quecūqz vo nō vniuocant in vno aliquo. 10. generz nō sūt vnum velut tangibiliū dīc. nā q̄dam eaz sunt in gñe q̄lita tis: vt cal. z fri. sic. z hu. q̄dā in p̄dicamēto subē: vt graue z leue. nō. n. v̄tus que cōprehēdit graue z leue: cōprehēdit ea nisi mediāte motu: q: graue aut leue nō cōprehēditur nisi q̄n mouet ea corpus graue vel leue. z iō opz opinari q̄ vi/ det Arist. q̄ sensus tact⁹ est plus q̄z vn⁹ z q̄ caro est illi q̄si mediū. silr raz z dēsuz sunt in gñe pōnis apparēs in p̄ntj.

cō.108.ad medium.

M — Distinctiōe 4ª in me°

z iō cū istis nihil sit vnū cōe vniuocum non erit vn⁹ sensus. Quelz vo graue z leueqz sunt subeq̄lia p ampli⁹ visa. Dōz p tanto id Cōmētatorē sentire q̄ pre alijs vehemēti⁹ inhe rent q̄litatib⁹ subē. vñ q̄rto ce. z mun. graue z leue magis alteratio. vz. augmentatio z minoratio hoz in scipsis hic vident p̄n^m motus ppinq̄ssimuz esse subē ipsoz māz. Cui⁹ sigdem signū: qm̄ iatio absolutoz siue subaz extat: z gene ratio vltim⁹ motuū. vñ Cōmētator. Mā motus in graui z leui valde est ppinqua māe grauis z leuis. z ita eo propin quat substātie: sed alijs accidētibus 3tiuz inexistit: z ideo quādo acqrit aliqua ps forme grauis z leuis mox cuz il/ la parte adipiscit aliq̄ pars: vbi nisi qd impedimēs supue/ niat: nō aūt in alijs dino sit motib⁹. Nosce ēt desitatū fore circa q̄stiões q̄ Aristo. ponit tactū duplici vt appuit me/

Te.c.24.

Post me diū cōme.

dio p̄ici extrinseco. vz. vt aqua z aere: z itrinseco puta car ne. Circa extrinsecū aūt Themisti⁹ z Alex. Arist. non te/ nuere. Et iō ne hui⁹ mediū extrīseuz alteret tāgibilis z orga nū imutet. Cōmētator mot⁹ fuit ad dōz q̄ aialia nō sentiūt pp̄as q̄litates eltoz cū sint simplicia pura aeri aut aq̄: q̄n sūt in eis. Posuit ēt q̄ frites nālis ab aq̄ separi nō pōt neqz humiditas ab aere: sic neqz caliitas ab igne, z q̄ aial senti/ at calorē aut frig⁹ in his eltis: non euenit nisi q̄n eis asso/ ciant corpa cal'a vel fra: ab acre z aq̄ aliena. Hoc aūt ocm̄

N — Com.115. in medio Scdi de anima

cū ei⁹ affirmatiōe: vt q̄ loc⁹ nālis locato sit silis: patit calū niā apud posteriores hūc locū interp̄tantes. cū pp̄e sit alte ratio in qualitatū p̄mis: z p 3ñs in substantijs qb⁹ p̄mitus insunt. Uidem⁹ z aquā z aerē simplicitati: ppinguores cele ri⁹ ad calitatē z fri. alterari. ¶ Nosce q̄z Ari. voluisse me/ diū extrīsecū fore in tactu tāq̄z sine q̄ necīū. vñ Cōmen. q̄n de/ clarauit modū fz quē di q̄ aq̄ z aer sunt media in tactu: si debent dici media: reuerius est ad dōz illō qd est mediū in rei v̄itate in hoc sensu. s. q̄ est impoīe vt sine eo sentiat sen/ sus iste: z est caro ei⁹: cui⁹ pportio ad ipm est sicut pportio aq̄ z aeris ad alios tres. Sic igit ex Cōmētatore ēt appa/ ret q̄ mediū extrinsecū in tactu nō est necīuz: z maxime cū aer cessibilis valde exp̄mat dino 3tactu corpoz solidoz: vel p accñs magis pp infusionez vltimoz ab humido aq̄ vel aeris. z iō tāgibilia nō sentiūt silr cū medio qd infundit vltima. Cui⁹ silē in pcusso est mediāte clypeo: nō minus sic pcutit clypeus: q̄re clypeus pcussus vlteri⁹ pcutiat clypea tū: z sit cā pcussionis ipse, sz poti⁹ ipsa pcussio: z q̄si in instā ti pcutit silr cum clypeo clypeatus: qd euenit in his q̄ setā/ gunt in humido aqueo vel aereo: z hec fortassis est subtil Arist. snia de medio tact⁹ extraneo. Mediuz quoqz intra/ neū: vt plūmum est necīum: aliq̄n aūt non necīuz vt in tactu innāli sicut tactum p̄us. ¶ Deinceps quoqz sciēdum q̄. 2. de aia. Cōmen. volens s̄mones Arist. aduersantes sibi cō/ ciliare hesitans in qt q̄ sermo Arist. in lib. de aia 3uus est sermōni in de aialib⁹: q̄m ille sermo forte fuit s̄m q̄ appa/ ruit. s. q̄ sciuit de mēbris aialiuz tpe illo quo libz de aiali/ bus 3didit. tūc. n. adhuc nesciebat neruos: z ideo dixit q̄ instrm tactus est caro. Hoc aūt dcm̄ Cōmen. calūniam re/ cipit non paucā. q: vt p̄inductū ex aialium libus Aris. nō solū posuit carnē organū tact⁹, sed qd intus sicut in de aia etiam. ¶ Eti. pbabile sit Ari. meli⁹ sciuisse neruos tpe cō/ structionis libri aialiū q̄z ei⁹ qui de aia cum fuerit pruden/ tissimus vlibus prius q̄z particularibus insudans: experien tia longo tpe habitis indigēte. ppter qd Ethicoz. 6. puer pōt esse bon⁹ mathematic⁹: nō aūt moralis: z p 3ñs neqz nālis aut medic⁹ min⁹. ¶ Rursus. Auer. de sensu z sensa/ to z colli3. 2. vt inductū suam nō seruauit legislationē: cum ibidē posuerit carnē organum tact⁹ tñ de aia vo qd intus. ¶ Propter qd dōz: vel tūc Arist. illam tenuisse opi. z ma/ xime: q: credidit sensum tactus vnū tunc esse z nō plures: vt ēt dicit Commenta. vtraqz nāqz fortassis Aristo. tpe fuit opinio famata z postea: qd apparet: q: Alex. posuit carnē tactus instrm. z Themistius abbreuiator eiusdē. aut dui/ cius dōm q̄ Arist. q̄n carnē dicit tactus esse organū p car/ ne carni silē audiuit: puta neruū aut fortassis qd est int⁹ vt cordis carnē, z hac qdē via non pōt Auer. pdire z morl/ me colli3. 2. cum neruū exp̄mat z carnē ipsamqz ponat p̄n/ cipalius instrumentū tactus q̄z neruū. Qd apparet: q: di/ cit neruū seruire carni tempando. Cui⁹ qdē defect⁹ appa/ ruit: cū ipsa p se non sentiat: neqz ēt sit corpis particula p̄n/ cipalis: nisi p carnē illā audiat cordis. Dz aūt dic. A. car nē neruosam tact⁹ fore instrm: non est intelligēdum q̄ hoc insit ipsi carni nisi, put radiata fuerit a v̄tute z nā neruucca p̄mo de aia tetigit exp̄ssius. Ex his igit vtcūqz apparet cō cordia grādis in hac dīa discolie. Et ad vnuz est aial. aial ppter sensum. ergo propter illud qd principalius est in ani mali. hoc autem cor ipsum itaqz organum tactus.

Cō.116.in pncipio.

O

Cō.108. in fine.

P — In argu. ad opp^m.

Cap.9.in medio.

Q — Cap.13

Cap.5.ad medium.

A **Propter quartū** qdem ad Arist. ꝛ Auer. ꝛ reliquoꝝ ſmones apparu it qd dōm apparētes tenuiſſe carnē organū tactus. ℭ Ad aliud dōm vt iā viſum: ꝙ in carne nō eſt tāta tāgibiliū mediocritas: vt in neruo: cum caliditas carnis ꝛ hūiditas valde plus remoueat a tempamento abſoluto vt cutis ꝙ̄ frītas nerui ꝛ ſiccitas modica. ℭ Ad aliō dōm ꝙ mediū recipiat ꝛ nō diſcernat verificat in medio extraneo: q̄le in tribus eſt ſenſibilib⁹ ꝓpter hū eſſe inuentis. non aūt de medio intraneo: eo ꝙ illud cū ſit ꝯiūctū organo ſenſitiuo irradiat ꝛ ſenſum recipit illius grā. Qō aūt dicebat in ꝯrariū carnē eſſe mediuꝫ eo ꝙ ſenſibile poſitū ꝛ reliq̄. dōm verificari in tactu dicto nāli ꝛ nō innali: cū poſituꝫ ſit illuꝫ perfici abſq intrinſeco medio. ℭ Ad pᵐ aūt illoꝝ qō inducebat neruū nō ſentire ex ſermone Ariſt. dicendū ipm ꝑ neruum: vt apparuit ligamentū audiſſe: cum cām aſſignet terreitatē nāe ipſius. Aut ꝙ neruus nō ſentit in pn° ꝓncipiante: cū a cerebro egrediat vel nucha, vel ſentit rōne cuiuſdā diaphanitatis ꝛ tranſlucētie. tunc. n. ſpūs poſſunt dirigi. Inſenſibilē aūt eſt rōne eius qō terrei ꝛ compacti. ℭ Ad aliō dōm vt oſtenſum eſt ꝙ frītas nerui ꝛ ſiccitas magis ſtat cum tempamento abſoluto ꝙ̄ alicui⁹ ꝑter cutem alteri⁹ mēbri cōplexio quando ſpūs ei occurrit: cū h̄ calidus ſit ꝛ humidus. ℭ Ad aliō dicendū ꝙ non opꝫ ſicut dixit. A. neruū diffundi ꝑ omne corpus: vt ſit organū tactus ſenſum adminiſtrādo in toto: ſicut neq arteriā aut venam: cū ſpūs ꝑ neruum tranſeuntes alterent ꝛ aſſimilēt carnē ſibi ꝯiunctā ꝛ eā ſenſitiuā reddāt: immo qō duri⁹ ea valde. puta dens irradiatione ſpūs ꝑ ipm reddit ſenſitiu⁹ abſq omnimoda in ipſo nerui ſparſione. ꝛ caro poſt deꝑditionem reddita. diis ꝯſequenti. vū. 3. collꝫ. Uidemus ꝙ mēbra ſentiant per neruū ēt in locis que nō ſūt neruoſa. ℭ Ad aliō dōm ꝙ lꝫ neru⁹ ſit membꝝ ꝯſimile: eo ꝙ pars cōicat toti noīe ꝛ diffinitōe. Eſt tñ membꝝ officiale ꝯſideratū ꝑut nām plaſmatis iduit. Compoſituꝫ. n. oē ꝯſimile nā quadruplici: lꝫ non ita manifeſtius: ceu inſtrale. ꝓpter enim formam figure anomioꝝ eſt. de partib⁹. 2. ℭ Ad alia vō duo alteri⁹ ptis dicendum ꝙ tactiuū dī eſſe terre non ſimplr, ſꝫ ad alios tres ſenſus cōparatione: in qbus magis dominant aīa elementa puta ignis in odoratu: aer in auditu: aqua in viſu: de ſenſu ꝛ ſenſato. vnde in. 2. de aia: tact⁹ non eſt ſimpliciū ſed cōpoſitoꝝ reductoꝝ in vnā q̄ndaꝫ mediocritatē: imo ibi ſcribit ꝙ ſenſitiuus ſolū eſt ex duobus ſimplicib⁹ vt aere ꝛ aq̄. Nā pupilla eſt aque: auditus aeris, ſꝫ olfat⁹ eſt alterius hoꝝ. Ignis enim aut nullius eſt vel cōis oībus: cū nihil ſit ſenſitiuum abſq caloꝛe: terra vō nullius eſt aut in tactu miſcet maxime. ℭ Ad aliud dōm ꝙ neru⁹ ꝛ caro ſunt organū tactus ſm opinionē loco ꝛ tpe vel reſpectu differētem vt apparuit. aut vnū ꝓncipale reliquum ſcdarium ꝛ ꝯtempans. ℭ Ad aliud dōm ꝛ ꝙ ꝯcedendū vt qō intus eſt ꝓmum tactus organū puta cordis caro aut neruus. ℭ Ad pᵐ qdeꝫ alterius partis dōm: ꝙ lꝫ coꝛ reſpectu tempamenti vniuerſalis calm ſit ꝛ ſiccum: ipm tamē vite cōparatione ac ſenſibiliū excellentiaꝝ ſibi occurrētium quales ſunt ſuffocationes repentine ꝛ ſolutio imperio tanq̄ꝫ in q̄daꝫ mediocritate locatū exiſtit. Et ideo non ſolū tactus ꝑ modo dict⁹: veꝝ ēt. 1. vt tactum repertus eſt in corde. ℭ Ad aliud dicendū ꝙ ſenſus ſuperficialr exterius repertus per virtutem nerui cauſat interius magis locatam. vnde ſi quis hymē cuti ſuperponat ꝛ tangatur: ſenſum faciet ſcdo de anima. Continuitate nāq partium virtus defertur ad extra.

ℭ Differentia. XLIIII.

Quod cutis ſi ſentiat videt: qm̄ collꝫ 2. ipſi⁹ iuuamēta ponunt defendere ſolū ꝛ abſcōdere. id aūt non eſt ſentire. ℭ Adhuc de gnōne aialiū. 5. Totalr pellis nā ſupponit terreſtris, q̄ aūt talis non ſentit. ꝛ iō. 3. de aia. Oſſib⁹: ꝑillis ꝛ hmōi ptib⁹ nō ſentim⁹: q̄ terree nāe ſr. Et fulcit: qr. 2. ꝯplonū. Cutꝫ extat ſicciſſima. hmōi aūt nō ſentit: cū ſenſus ſit mediocritas q̄dā excellentiū: vt dcm̄ ꝓus: q̄litatū. ℭ Eti. qō adeſt ꝛ abeſt ſbo manēte accūtis more nō ſentit: cū ſenſus ſit cuiuſdā eē ꝑfecti. Senſus. n. aial, vt ꝓus poſituꝫ: ꝯſtituit: talis vō eſt cutꝫ: qō eius defedatiōes ꝛ inflāmatiōes ꝛ venenatiōes denotāt, ac excoꝛiationes ꝛ que hmōi. ℭ Rurſus. dcm̄ ꝓus oēm ſenſum ꝑfici medio: qō nō eēꝫ ſi cutis ſentiret: ei nāq abſq medio occurreret ſenſibile. ℭ Palin. ſi cutis ſentiret oporteret eā denudari a nā ab oībus q̄litatibus ſenſibilium q̄s recipit: alioquin non ſuſciperet illas: cum receptiuū ſoni opus ſit foꝛe abſonum: ꝛ coloꝛis abſq coloꝛe. 2. de aia. Ex hmōi āt mox poſitum: conſtituitur cutis: ipſa igitur non ſentit.

In oppoſituꝫ cōiter ſr medici ponētes eā regulā ꝛ mēſurā omnis ſenſus ꝛ tēpe ramenti. ſicut. n. ꝯplo tempata toti⁹ ꝑ coalternationē quādam ꝛ ꝯfractionē cāta eſt tēpatiſſima ꝛ ꝯrietatū excellētiū potiſſime ꝑceptiua: ita ꝛ in vno membroꝝ ſere per ſe cutis exiſtit. ℭ Ampli⁹ illud qō tempatū: poroſum: diaphanuꝫ ſentit: cum ꝑ ipm valeat ſpūs pertrāſire aialis. talis vō vt apparebit: eſt cutis. ℭ Adhuc. oſſibus valde frigidis ꝛ ſiccis compactis ac imperuiijs ſm Zoar ineſt aliquid ſenſus. cutis autem in his menſurata vtriſq. ſentit itaq cutis.

Propter primū qdeꝫ ſciendū ꝙ cutis ſeu pellis eſt membꝝ ex neruo carneq ꝯtextū ſufficientius corpus ambiens oē: ac ipſi⁹ ꝓtectiuū. vñ ꝑ ꝯplonū. Cutis eſt velut ſanguine⁹ qs neru⁹ certiſſime media exñs neruo ꝛ carni. q. ambob⁹ ſcā ſit ꝯfuſis. Defendit aūt vel qō interi⁹ abſcōdēdo ꝛ molle. q. duro cōterminādo, qō in brutꝫ euenit maxime: aut ſenſuꝫ ꝓſtādo. pp. n. dolorē ſenſus paſſionē refugiū: aialis que ꝯtriſtent. Cutꝫ q̄ꝫ diuerſificat. nāq quoꝛūdā eſt dura teſtea vt pluriū exanguiū: alioꝝ aūt mollis rara ſic hoiꝫ: q̄rūdā vō media vt ſanguineoꝝ. Cutꝫ nāq hūana eſt tāq̄ꝫ paſſio carnis: alioꝛum autē velut pars exñs. ꝓble. x. Cutꝫ ēt hoīs lꝫ reliq̄s ſit ſubtilioꝛ. 5. dō ge. aialiū. ꝛ theorice. 2. rarioꝛ ac melioꝛ exiſtit ſummi: vt qs ꝑſaꝝ rex eā inbebat: ſm Oribaſiū in afoꝛ. feneſtris applicari: pp ipſius ſubām poroſam tanq̄ꝫ diaphanā nō obſtātē lumini. Diuerſificat tñ qm̄ alicubi eſt ſubtilioꝛ ſic q̄ faciei: qō imutatio coloꝛis oñdit in ea celeriter facta: in q̄dā vō parte groſſioꝛ vt que plātaꝝ pedis ꝛ volaꝝ deinde: alicubi aūt media: ceu in alijs ptiū locis. Cui⁹ qdē tēpamētū tēpati nō ꝑtractanꝫ manu q̄ aſparet gubernatoꝛꝫ in vola eſt ei⁹ intēti⁹. vñ. 4. 7. Ad vltimum mā ꝑuritꝯ ꝯgregat inter duas cutes. Que aūt hmōi reliq̄ ꝯplonum ꝛ theorice regrant ſcdis. qd vō ſentire: diis inotuit priori.

Propter ſcdm vō ſciēduꝫ ꝙ in hoc q̄ſito ſapientū ſermones vident aduerſi. 3. nāq hyſtoꝛiaꝝ. Inſenſibilis eſt pellis inciſa ꝑ ſe: ideſt ſine carne. maxime aūt tal' eſt q̄ in capite: qꝛ qō intermediū ſine carne eſt ad os. ſile quoq ſere dī de cauſa. 2. ita. Eſt cutis velut regimē ꝛ indumentū qōdā aialis coinnatū: neq igit digōnē: neq redditionē cibi: neq ſang. neq pulſum: neq reſpirationē, neq motū ſm impetū: neq vlr actū aliquem aiali ꝓhens. Simul aūt ꝛ oium extroꝛſum poſita rationabilr recipit ſupfluitates coꝛpis totius. ℭ Cuius qdē oppoᵐ ſcribit ꝯplonum ꝑ. ꝛ. 2. imo adeo ſentit ꝙ ipſa cetera ꝑcipiunt occurrētia differentia priori. A. vō aialium. 3 dicit Ariſto. ꝙ cutis non habet ſenſum: niſi fuerit carnoſa ꝛ maxime cutis capitis: ꝛ in veritate cutis que appropinquat neruis habet ſenſum: ſed iſta que eſt in ſupficie exteriori nō habet ſenſum: quia in ea non eſt neruus: quoꝛum quidem pertractatio dicendorum apparebit tertio.

Propter tertiū qdē ſciēdū in aſitis ꝙ cutꝫ ſentit ex ſeminib⁹ ſeu ꝓncipijs generata ꝓmis. vñ. A. 2. de aia. Ex ꝓplexiōib⁹ tact⁹ eſt ꝙ tota

Te. c. 66. Cap. 5. pᵒ ꝓncipiuꝫ. Te. c. 71. pᵒ theorie Tra. 4. ca. 19. d. fine. Cap. 9. d. ius fineꝫ. ꝓble. 27. C. 1. 5 i ſi. Cap. 15. poſt meᵐ. Trac. 3. c. 6. circa ſi. Ca. 11. circa ꝓnᵐ. Cap. 4. d. ſua fineꝫ. Coll'r ca. 2. d. fine. Cap. 2. in ꝓncipio. Ca 3. d. ſi. Ca. 10. in medio. Ca. 1. 1. Circa ꝓn Coll'r. i. c. 117. 118. Te. c. 130. T. c. 104. Ca. 8. 18. Cap. 3. pᵒ ꝓncipiuꝫ

I

cutis q̃ circũdat totũ corp⁹ est sentiẽs p̃ tactũ: ⁊ nõ vna ei⁹ pars sola. cũ3 hic sensus nãlr corpus ab occũtib⁹ ꝯseruet. nam cutis duplex existit ceu ẽt inuit. q̃dam nãq3 non vera velut hymẽ ac insensibile tegmẽ diquaq3 corpis: iuxta inductum p̃us: si qs circa carnẽ extẽderit hymẽ faciens. 2. de aia. Q̃d firmaꝫ, q2 si foret sensibilis ea deperdita nõ restaurareꝫ: cum id ex nã haberet nerui in quo p̃mᵐ manifestaꝫ sensus: silr ⁊ nã in p̃n⁹ totum eius posse in sibi tã nobilem attribuẽdo ṽtutẽ exposuit: vnde que nobilitatis partes nequeũt recõpensari delete, ꝫ3 restauraꝫ hec ꝯtinue qb⁹ q̃nq3 defluit omnifariã. ℭ Rursus. P̃ũcto nullũ reddit tactum: quã q̃dem nã ꝯstruit. q. ex quodã cutis interioris superfluo alimenti, ⁊ ea fortassis vt positũ p̃us apud Arist. medium extat tactus q̃d intraneũ. non igiꝫ h̃ sentit sed fere tegmẽ ⁊ salus cutis antedicte ⁊ obtusio tactus ne aial doleat amplius ex occurrẽtib⁹ sensibilib3. ℭ Est ⁊ cutis altera vero spmatica sub priori locata spissior illa valde que poniꝫ sensum h̃re. Quod fulciꝫ, quoniã illud sentit q̃d ex neruo cõponiꝫ. Ad ipsam ṽo nerui vndiq3 deueniũt vt in extremo: cum positũ sit locũ organi tactus habere. Cutis aũt dicta est cõposita ex neruo ⁊ carne. ℭ Rursus. Si cutis nõ sentiret tam foret aialis corpus lesionib⁹ expositũ ⁊ corruptionibus obuiũ omniquaq3: q2 sensus tact⁹ est nã ꝯseruãs corpus ab accũtib⁹ lesiuis occurrẽtib⁹: idcirco necesse fuit vt totũ3 corpus ceu sentiẽs sufficieten⁹ poneret. A. 2. de aia. hoc aũt foret ꝯtra nature p̃ducentĩ intentiõem. Nũq3. n. ea p̃ducit aliq̃d quin de ei⁹ nõ p̃curet p̃manẽtia ⁊ salute. 8 gene. aialiũ. 1. Itaq3 cutis h̃mõi sentit: nõ tñ adeo intensus est sensus ipsi⁹ vt q neruoꝝ: cum ex carne ẽt cõponaꝫ ipsa, q̃ 8 se sentiẽs est minime v ostensum est p̃us: neq3 oportuit illud: tũc nãq3 alterationib⁹ cunctis obuis in ampli⁹ pateretur. ℭ Ex q̃bus apparet q̃d dõm. 1. q2 Gal. sermo illic de cutẽ videꝫ verificari supficiali exteriori: quã indicauit insensibilem: cũ careat copulatiõe ad p̃mᵐ sensitiuũ. Alibi ṽo cum alijs de cute spmatica sub hac sita. Q̃ aũtẽ Aristo. dixerit hãc nõ sentire: dõm q̃ fuit tũc opinionis q̃ caro p̃ se instrumentũ foret sensus: ⁊ q2 cutis capitĩ supius maxime absq3 carne ꝯsistit: cũ ibi musculus extet minime iudicauit eã nõ sentire, ꝫ3 q̃d de hoc rõnatum p̃us. neq3 est vt communiter exponiꝫ illud de cute pura: neq3 vlr actum h̃ente aliquẽ aiali insignem. v3. ⁊ nobilem q2 hoc solius mẽbri cõpositi: in ṽtute tamẽ ꝯsimilis oĩa. 61. habet tñ actu3 sibi p̃prium nãlem ⁊ occultũ quadruplicẽ, quo ei⁹ actio p̃ficiꝫ alimẽti. Sed illud falsum vt apparuit: iã. n. foret mẽbꝝ certe hui⁹ cutis ⁊ nõ tegmen solũ: p̃uat ẽt Gal. h̃ actibus partialib⁹ occultis cutem talẽ. ℭ Nosce quoq3 q̃ cutis cũ eo q̃ ceteris membris vt dictum temperatior existit: superflua tamen a toto suscipit corpore. Suum nãq3 officiu3 est pati ⁊ suscipere. interioꝝ enim recipit materiã ad ipsam transmissam ⁊ exteriora occurrentia. ⁊ fulciꝫ q2 membroꝝ p̃fectio non solum est actio verum ⁊ quorũda3 passio. vnde p̃mo p̃ma. cum suoꝝ virtutum ꝯuenientia q̃b⁹ agit ⁊ patitur, ⁊ collꝫ. 2. Sanitas est bona dispositio in mẽbro cum qua operatur actionem quã hab3 per sui naturam aut patitur passione3 quam habet pati. Aut spermatica p̃prie sentit. Superficialis ṽo quod superfluum suscipit. ℭ Alij vero dicunt cutem suscipere quod superfluum ad finem ex intentione ac industria nature. corrumperetur eni3 animal si non susciperet superfluum q̃d corporis: sed primum certius ⁊ subtilius.

Dñs hec dẽt in h. Tec. c. 103.

Dñs 42 l argu. post opo^m iuꝫ fine m.

K

Co. 3. d. h.

Colli^r ca. 4. añ me^m 4. 2. de p. c. 8. Te pn.

L

M

Do 3ª ca. 2. ctr. p̃n. Cap. 2. in p̃ncipio.

Propter quartũ ṽo. ad p̃ᵐ dõ3 q̃ p̃ defendere intellr̃ ẽt sentire. non. n. sui duritie tueꝫ vt clype⁹ testudinalis resistẽdo dordeꝝ nõ minus sensu refugiẽdo nociua. ℭ Ad aliud dõm q̃ nã pellis nõ est adeo terrestris. vt tactũ excludat: ꝫ3 talis indicaꝫ carnis reᵘ q̃ñ ab ea superficiali ente hũidũ euaporãs: solidatur lingꝫ ⁊ terrestris, neq3 ẽt cutis aialiũ sanguineoꝝ est ⁊ p̃pe nã siccissima, ꝫ3 ea q̃ ostrachadermoꝝ ⁊ siliu m. dĩa. 120.

N

ℭ Ad aliud q̃d dõm opponit cũ pellẽ denotet superficialẽ extrinsecã. ℭ Ad aliud q̃d dõm dĩa visu3 p̃oꝫ. nã inter cutẽ spmaticã verã ⁊ ob3 sensiuũ tact⁹ est cutis superficialis intermediũ non ṽe: q̃ñ tact⁹ fuerit nãlis q̃ñ ṽo innãlis penetrãs cutẽ vt ad neruũ p̃ueniẽs aut nõ extat illic mediũ vl̃ hũidu3 q̃d influẽs mediat: velut q̃ñ duo se ꝯtangunt q̃tũcũq3 in aere vl̃ aq̃ corpa. ℭ Ad aliud dõm q̃ p̃ter alios sensus tact⁹ cõponiꝫ ex his q̃ p̃cipit. dcm̃. n. p̃us p̃priũ esse oibus instrumentis sensuũ nihil habere in actu ex eis q̃ cõp̃hẽdũt nisi instrm̃ tactus. Cõp̃hẽdit enim in cõi q̃litates ex q̃b⁹ ꝯstituiꝫ non aũt in spãli cum ex ꝯtẽperato ꝯstituaꝫ. p̃cipit aũt extremas tanq̃ alĩs. ⁊ id p̃ p̃ᵒ. Cutis cũ sit tẽperata nõ patiꝫ. q. a corpore ꝯstructo ex aqua feruẽti ⁊ niue aut aliquo siccioꝝ corpoꝝ ac humidoꝝ: sentire nãq3 q̃dem est pati. 2. de aia. ⁊. 4. de accidenti. passio aũt uis ab oppositis.

Do. 3. c. 1.

Te. cõ. 51. ⁊ 118. Ca. 5. inꝫ fine m.

Cuiusdam dicti occasiõe p̃ Zoar supi⁹ producti an ossa sentiãt hesitaꝫ. vi. n. id opinari cui⁹ rõnes iducit. Experiẽtie nãq3 p̃p abominatione3 is nõ potuit certe testaꝫ sup eẽ. Palmir⁹ q̃dẽ: q2 sic ṽtus nãlis p̃ trãsit ab epate i ossa nõ exñtib⁹ venis p̃ ipa dispsas. alioq̃n eni nõ essent vegetabilia nutribilia: neq3 suũ digerẽtia alimẽtũ: ita ⁊ p̃ se ṽtus aialis p̃ueniet in ossa. Et p̃cipue appet cũ videam⁹ neruos ampli⁹ p̃ eã trãsire q̃3 venas: q̃d ⁊ fulciꝫ. Nõ. n. ṽtus nãlis fortior est in suo p̃cessu ad mẽbra q̃3 ṽt⁹ aialis. vel e cõ. ℭ Amp̃. dit. Sensus ossiũ est debilis valde: q̃re occultaꝫ, ⁊ idõ nõ reputaꝫ cũ ad ea p̃uenire nõ possimus nisi p̃ incisionẽ p̃tium circũiacentiũ: quaꝝ sensus est fortĩ ⁊ acut⁹ valde: cũ s̃m Hip. duoꝝ doloꝝ nõ s̃m eãdẽ regione3 factoꝝ maior denigret minorẽ. vt mot⁹ remissior intẽsiorẽ ꝯpellit. h̃ q̃ Zoar. ℭ Rursus. Ubicũq3 ꝯtingit inuenire passionẽ ⁊ s̃m cũ ea ꝫ3 Ari. ab eo non possit separi ab intellu conato ẽt dino. Tũc. n. ꝯciderẽt ꝫ3 dictoris q̃d negat ab hic orũ a gẽtõ. 6. ⁊ in ossib⁹ repiꝫ passio sensus: puta dolor: cũ sit sensus rei nociue ꝯzl⁹. dĩa. 76. Prĩo. n. crisiũ. In pleuresi est dolor coste p̃ũgitiu⁹: ipa sig̃dẽ os. ac 1ᵃ 3ᵒ. Ex signis euer⁹ torture est q̃ hõ inuenit dolorẽ in ossib⁹ faciei sue. ℭ Itidẽ, q̃d ṽius inest alicui magis ierit q̃d illi filius cũ ampli⁹ ei⁹ p̃cipet nã: ꝫ3 tact⁹ plus ceteris elitis terrevĩ attribuiꝫ. vñ 8 sensu ⁊ sen Tactiuũ terre. os ãt appropinq̃t ampli⁹ ipi tã rõne ꝯpsionis: q̃3 sube q̃tis ac fulcimẽti. ℭ Adhuc aia sensitiua est foia q̃d õndiꝫ: q̃ñ dat eẽ p̃fectũ. p̃p. n. sensu3 aial est aial. de aia ⁊ ge. aialiũ scdis. de rõne h̃ est forme q̃ diffundaꝫ p̃ totũ cũ det simplr̃ eẽ: erit igiꝫ in ossib⁹. ℭ Palin. Utilitas nerui ẽ redditio sensus ⁊ mot⁹ ad oẽs corpis p̃tes de iuua. 1. ⁊. A. de aia. 2. Op3 vt totũ corp⁹ ponaꝫ sentiẽs p̃ tactũ ⁊ nõ vna p̃s. Sensus. n. est nã ꝯseruãs ipm ab occũtibus ipugnãtib⁹ maxie. Tertioq3 de occũtib⁹. Nocumẽtũ tact⁹ in toto corpe est: ꝫ3 ossa sunt p̃s corpis aliq̃: ⁊ sub toti⁹ corporis ambitu ꝯtẽta. ℭ Eti. si ligamẽta sentiũt: ⁊ ossa: cũ ab eoꝝ extremis ponanꝫ ꝯnasci. Utrũq3 illi a q̃ p̃duciꝫ attestaꝫ. i techni: ꝫ3 ligamẽta sentiũt. vñ theu^ce. 9. Altera cã p̃ grauis dolor in iuncturis est p̃p sensus ṽtutẽ q̃ in ligamentis est ⁊ neruis. ℭ Rursus. s̃m Gal. ⁊. A. dentes sentiũt: ꝫ3 hi sunt ossa. p̃ p̃ᵒ. sunt enim nãm h̃ntes eandem ossibus, ⁊ fiunt ex ossibus. de gene. aialiũ. 2. Itaq3 sentiunt ossa.

O

p⁹ decisio tra. 9. c. 19. Cel 2. de iur tra. 6. cap. 1.

1ᵒ afo. afo. 46.

P

p⁹ dt. c. com. 14 Al. 4 me capor. c. c. 9. c. 18. cap. 2. cap. 16.

P⁹ p̃mᵐ

Tec. c. 16. 17. 23. ⁊ 27. Cap. 1.

cap. 5. ca. 3. d. fi. cap. 3.

Q

L. 1. 2. c. c. 32. cap. vl. 16. de vti. p̃tiũ. cap. 2. p⁹ p. de 5ᵒ sẽ. 1. ca. 5. ⁊ 1ᵒ. 3. c. 1. Te. co. 79. Te. cõ. 66.

In oppositũ sũ medici fere vniuersi ⁊ phi. p̃m. de aia ⁊. 3. Ossib⁹: neruis: pilis ⁊ h̃ p̃tib⁹ ñ sentim⁹: q2 terree sũ nã: ⁊ p̃p q̃d ⁊ plãte nullũ h̃nt sensu3. vñ Alex. medicus. Os est insensibile. ℭ Adhuc. si ossa sentirẽt iã p̃p motũ: laborẽ ꝯfricatõe3 ⁊ cõpressionẽ nimios tãtus adesset dolor: vt nõ diu aial possꝫ videre: nullũ eni synthomatũ vt dolor est interẽptiuũ. h̃ aũt euitandus. ℭ Itidẽ. In essentialr̃ ordinatis semp̃ q̃d p̃us vlius posterius: ita vt ab eis possit separi: ꝫ3 is cõ 8 cãis appens: tũc igiꝫ si ossa sentirẽt ⁊ q̃ taliũ sensus: nõ esset angustior vita: cũ sic intellis se h3 ad sensu3: ita h̃ ad vitã: ꝫ3 intellis nõ h̃ns orga/

nū in corpe alligat̃ opatione illi: nō tñ toti. vel̃ pbātasticis solū virib⁹ representatio in cerebro pempli⁹. Non.n. aīalium corpa sunt sic̄ que celoꝝ homogenea: vt vna posset eadem animificare aīa tota. Itaq3 minime sentiunt ossa.

Propter primuz vero sciendum q3 quid sint ossa differentia. 39. visum quid sit autem sensus priori.

Propter scōm aūt sciēdū q3 Zoar solus amplius expssit estimare se oib⁹ ossibus inesse aliqd sensus deduct⁹ motiuis ꝑtractis insufficiētib⁹ vt appebit. Isaac vō bamerā elnto. 3. cuz Isaac isr lite febriū. 5. inuit ossa: ꝛ q̄ taliū sentire oia ceu plātas. Triplicē.n. distinguit sensuz nālē q ppri⁹ est aīalib⁹ ꝛ plātis: recipiunt.n. ꝛ delectant̃ nutrimēto ꝯueniēti refugiētes opm. Et aīalē q̄ dolor pficit̃ corpe⁹ ꝛ mouet̃ volūtarie. Et itellectualē sine ipūalē q est inuestigatio: discretio: iterptatio ꝛ cognitio v̄itatū. Post q̄ subdit̃. Corpa celestia sentiētia sunt s3 sī patiētia: neq3 ꝑmutabilia a nā ꝛ eēntia sua: ꝛ pp hoc nō dolēt. h̄ ēt sentit p celū ꝛ mū. simplici⁹ gbusdā min⁹ sufficientib⁹ mot⁹ argutij: qō ꝑitis nō extat inqsitiōis. Hō sigdē Isaac distractiōe gradus entiuz ꝯfundit. Adhuc sensus nō solum erit v̄tus passiua veꝝ ēt actiua. Cur⁹ oppm. 2. mōstratū est de aīa. cū hoc q3 sensum improꝑe accipit p q̄libz indifferēter susceptiōe: ita vt ignis ēt aut qōlibet inaiatū sibi alliciens aliqd sentire dicat̃. Rursus. Quidaz ex Zoar ꝑduxerūt q3 sensus est duplex. ꝯfusus occult⁹ qualis g ossium ꝛ hmōi. aliusq3 determinatus ꝛ manifestus. S3 qd de his cum prioribus tertio ꝛ quarto videbitur dicendoruz.

Propter tertiū vō sciendu3 ꝑmitus q3 ossa nō sentiūt oīno. Et deīnū gr̄a cuiusdā ꝑtracti ex argutij ondendū dētes nō sentire aliquo.

Propter ꝑmū hmōi sciendu3 q3 ossa nō sentire multiplr pōt ondi. Primit⁹ qm̄ sensus est in: dietas q̄dā excellentiū q̄litatum. oīa ꝑori. hoc aūt in ossib⁹ nō iest cū sint frigidiora ꝛ sicciora mēbris ceteris de ꝯplōnib⁹. 1. ꝛ. 2. sensitiuū ēt nihil sine calore. 2. de aīa. sunt ꝛ duriora reliqs: minusq3 porosa: trāsparentia: nō spūs aīalis: qō hui⁹ v̄tutij organū susceptiua. Palin. Qō nullā hz ꝯtinuitatez ad sensitiuas pticulas nō sentit de partibus. 2. ꝛ in qō nō ꝯterminant̃ disseminate cū organo careat delatiuo. hmōi vō est os: nō.n. cordi ꝯtinuat̃ aut neruis: neq3 hi ꝯterminantur in ipsum. Et. Sensus datus est aīali pp custodiā. 2. de aīa Ari. ꝛ A. s3 ossa nō egēt custodia ꝛ salute hmōi cū sint interius sepulta duraq3 creata: qr sunt ab occasiōib⁹ remota. Rursus. Peramplius videt̃ q3 ligamētum sentiat q̄3 os: cuz sit neruo filius rōne ac noie ita vt ꝛ neruus dicat̃ oīs ꝑori: g positū est organū sensus tactus: ꝛ ipm nō sentit ꝑmo ꝑma. quare scdo theorice. ligamētorum origo ab ossium est extremitatib⁹: vnde ꝛ sensus expria. Itaq3 nullo sentiūt ossa modo. Propter hmōi sm sciēdū q3 de sensu dentiuz vīr discordari. vñ theo. 2. c. 10. Aiūt medicoꝝ plurimi dētibus sensum inesse iter ossa reliq: que ēt titillant ꝛ tremunt velut labia. hmōi aūt rei dicūt signū: dolor q accidit illis: qm̄ nō sit dolor alicui⁹ nisi sentienti. Cōtēnūt aūt hoc qdā: ꝛ aiunt illū gingiuaꝝ esse neruorūq3 g in eis sunt. Et. 9. ci⁹ asserit eos nō sentire ita. Sciēdū dentes nullū p se hīe dolorez non.n. sentiūt. cui⁹ rei signū: qm̄ qñ aliqs frangit̃ modica sui parte hō nō ledit̃. Accidit dentib⁹ dolor ex mala ꝯplōne que neruis accidit aut a pte calo vel frigido: s3 mitigat̃ dolor qñ dēs eruit̃: eo q3 neru⁹ nō distēdit̃. locus.n. illi dilatat⁹ est: ꝛ apti loc⁹ adiect⁹ quo dissoluat̃: ꝛ medicamen loco patiēti obuiat ꝛ supponit̃ ac tāgit. Et hic qdē ꝑmo videt̃ ab Alex. ꝑdijsse: dicēte ita. Quidā dicūt dolorem fore in dētis ꝑfundo. qb⁹ rñdēt alij q3 dens est os: ꝛ sine dolore dz esse. Os.n. insensibile qō lima ei ostēdit adhibita: quod absq3 rōne logica ꝛ phīca ondo. Qñ.n. aliqñ dolerem dētem diligēter cognoui g meipm: sic audiuerā altercationes: qr nō soluz dolēt dētes, sed ꝛ ꝯstringunt̃ ꝛ trucidant̃, sitr ꝛ inflāmatiōez patiunt̃. etenī aliq̄ tpe dolui dentē: ꝛ manifestū mī fuit ipō dēte. s. in gingiuis esse dolorē inflāmātez. Oppssiōe igit̃ dolēt ea q̄ vicinant̃, ꝛ dētib⁹ duris existib⁹. dolor pp oppressionē augmētat̃: vt vtreq3 sensibilitates in expimēto sint. alia.n. in gingiuis. altera vō in dentis subā. manifeste nāq3 scio ꝛ testimoniū phibeo his q dicūt dolēt dētes: qr in neruo q surgit in radicib⁹ dētiū ꝛ circūligat cū mēbranulis qb⁹ circūtenet̃ in ipsis orta inflāmatiōe dolor gñat̃: vt manifesti⁹ cognoscas nō dētē s3 neruū aut mēbra nā dolere. ablato nāq3 doloroso dēte dolor minuit̃: non qr tollit̃. s3 qm̄ nō opꝑmit̃ locus q stonez hz: liberat̃ nāq3 ab oppssiōe: q̄ facto cessat dolor. vñ Serap. a q̄ hmōi ꝑus vīr ꝑmones emanasse: qm̄ egritudo ē in neruis ꝛ pelliculis gingiuaꝝ imaginant̃ multi q3 dolor sit in ipō dēte: ꝛ cognoscitur h̄ ex dente qñ eradicat̃: qm̄ si remanet aliquid doloris post eradicationē dētis: tūc sigt̄ q3 apa est in neruo: diminutio aūt doloris qñ eradicat̃ molaris est qm̄ alguimur non extēdunt̃ extēsione a q̄titate cū q̄ cadit ꝑcussio. ꝛ lesio nocet ex ꝯtinuatione sua cū osse: pp qō est tēsio ꝛc. vt dcm̄ per alios ab eo. Nō g̃ sentiūt dētes. In ꝯtrariū: qr p ꝑa. nullum ossiū nullo⁹ sentit ꝑter dētes. Gal. enim dixit q3 expimentū nobis demrat eos hīe sensum: eo q̄ nā sollicita fuit: ꝛ fecit ipos cū v̄tute: q̄ de cerebro ꝑuenit: vt iter calm ꝛ fri. discernant. vñ. 3°. 7ª. Et scias q3 dētes sunt ex sūma ossiū qb⁹ inest sensus pp illud qō venit ad eos ex neruis a cerebro ꝑcedētib⁹ lenib⁹. Et qñ dolēt sentiūt illud qō accidit eis ex ꝑcussione ꝛ saltu: ꝛ qñq3 sentiūt fricationem suā ꝛ cōmotionē suā. Et. Scias q3 dentes dolēt qñq3 pp cām dolorosam exñtez in subā ipsoꝝ. ꝛ aliqñ in neruo: qō est in radice ipsoꝝ ꝛ interdū in gingiua. ꝛ reliq. Adhuc. 3. de accñti. In dolore dētiū tact⁹ pati vr. ꝛ pbl. 22. dētes velociter dolēt. Et. 34. sentiūt frig⁹ magis ꝛ fac̃ dolorē. Ad potos enīz sī apti nati: dolorē q3 icurrūt ꝯgelatiuū. iterioꝝ. 2. Qui ei⁹ subm puta sensuz arguit. Sentiūt igit̃ dētes. hec q̄ ab alijs de his sūt ꝑtracta. Dōm q3 dētes sentiūt: tñ pp neruos ꝑuenietes ad radices eoꝝ ꝛ i eos disseminatos ex. 3. pari neruoꝝ cerebri: tū pp finē ꝛ curā nāe pēdētē inde maxime: vt tueant̃ a nociuis eliciētes sibi ꝯueniētia. Sēsus tñ eoꝝ debilis est ꝛ hebes valde ꝑritate ꝛ sic. ac eoꝝ duritie: quā oz pp ipsoꝝ ꝯfricationē ꝛ incisionē hīe ne frāgant̃ ꝛ doleātq3 q̄dā ēt diaphaneitate plucida ꝛ porositate ꝑcipent aliq̄. Et qr talis est ipoꝝ sensus nō dolēt ꝯtinui distātia: suꝑficie tenus tacti ꝑcipue vl̃ q̄3minime ꝑcipiūt terrestrioꝝ occurrētia. Qualitates āt ꝑmas ꝛ ꝑcipue efficatiores: maxieq3 itēsas sentiūt: ꝛ dolores illis iferūt mox alterutriq3 occurrētes cū sint spūaliores penetrabiliores: i qb⁹ ꝛ rō actiōis pp ꝯrietatē inuenit̃: ac qr pp qō vnūqōq3 ꝛ illud magis. posterioꝝ. 1. sic igit̃ dentes sentiūt: nō ex seipsis s3 ex trāsmissione ac irradiatione v̄tutis aīalis ꝑuenientis neruoꝝ gr̄a ad ipoꝝ radices: ceu caro post depditionē gñata sensuz torpo sum ex hō acqrit emanatione. Nō.n. neru⁹ pōt gigni abscissus: neq3 qm̄ sentiūt talr dicēdi sunt nō sentire: caro non alr sentit. vñ iuuamētoꝝ. 1. Nulla caro in se sensibilis est essentialr. nā sentit p aliud vt neruū in ipsa diffusuz: ꝛ tñ dī sentire: nisi forrasis q̄ cordis: ꝛ q3 dolor dētium videat̃ acutior nō ipoꝝ est: s3 neruoꝝ aut pāniculoꝝ gingiuaꝝ. Id āt ꝯfirmat: qr cū frāgeret̃ mihi dens in eminētia supiori ꝑfundi⁹ tangēti ferro acuto apte dolorē ꝑcipiebā. Ex his nāq3 amplius Arist. ꝛ Gal. A. ꝯsentiētes q̄3 reliqs appet dētes sentire, ac qūo qbuscūq3 obiectis. Visum ēt q3 alioꝝ inducta emollietia eosdē nō sentire: aut ꝑtēdūt nō sentire s3 seipos eosdē. sicut neq3 caro pāniculus aut hmōi: vel sensu aptissime: qō concedo vt caro post abscissionem generata.

Propter quartū vō. ad ꝑmū Zoar appet qd dōz: sic.n. vt ait estiauit nō ꝑ v̄itate dixisse tenuerit. vñ in fine inqsitiōis ipsi⁹. Istud

I

Alio mō q̄ dum: dico s̄z meam existima/ tionē z in/ tellectuz.

est de reb⁹ in qb⁹ p̄māsit apō me du^m. ¶ Ad aliō dō̄z q̄ si est similez: q̄ nā ossis indiget v̄tute nāli amplius q̄ vitali: nō āt aiali: corrumpet̄.n. z putrefieret absq̄ illis. nō āt sine aiali: vt plāta demrat. Id ēt p̄ qō nitit̄ ōclarat̄ nō valz. Et p̄ qm̄ p̄aue supponit sensuz in vegetabilib⁹ ceu visum: qm̄ inqt. Alioqn ossa nō ēēnt vegetabilia z reliq̄. Neq̄z.2. qm̄ lz ner ui trāseāt p̄ ossa vt saluent̄ iteri⁹: nō aūt disseminari p̄ ipsa terient̄ in eadē. Aut.3. q̄r v̄t⁹ aialis fortior fit in ptes q̄bus apta p̄ labi vl̄ fortasse v̄t⁹ fortior nālis cū instrm̄ seipso suū exerceat op⁹: vt magnes attrahit ferr̄: aialis v̄o p̄ aliō ite rio̅z.1. Adhuc nālis v̄t⁹ vi attrahi ab agēte cū eo qō imit tit̄. id āt qō aialis tm̄ imittit̄. ¶ Ad aliō dō̄z q̄ cōnūis sen/ sus co̅z sit debilis: tm̄ p̄ q̄litates actiuas mor violēn⁹ occur/ rētes māifestaret̄ vtcūq̄z: ceu q̄ z carnis renate: cū ēt ipole nos optios b̄re babit⁹ z latē meta. appēns.1. Silr nāq̄z id dcō pythagorico.2. ce. z mū. ac musico̅z dicētiū corpa cele stia sonū cāre armonicū: mō tm̄ sentim⁹ pp̄ b̄ūc eē a nā in au rib⁹ cōplantatū nr̄is, vt erio malcatores ōndūt. Pōt ēt os a pte sensibili fr̄o vl̄ allo medicamie tal̄r separi in qō nihil sensibili ossi occurrēs ingeret doloris in eā. Eti. Et si dolor malor minorē denigret z demulceat: nō tm̄ ip̄z tollit ex to/ to: in osse aūt nullo p̄cipit̄ certe dolor aut sensus ingenio.

Cap. viii.

Aliō post. 3° coll. 16. c.17.

Tc. cō. 52.

K

¶ Ad aliō dō̄z q̄ Gal. p̄ costā audiuit eā cōiter fm̄ q̄ p̄ te/ gmē fuerit colligatiōe firmata: dupli̅r.n. suscipi pōt. A. ēt si dic̄ q̄ ossa doleāt: s̄z q̄ bō inuenit dolorē in ossib⁹ faciei. naz nerui trāseūtes p̄ foramina ossiuz faciei s̄t illi q̄ dolēt. nō āt ossa. Ul̄ ip̄a pp̄ quādā ɔfusionē vl̄ ɔtiguitatē p̄tiū ibidem oēs vn̄r dole: z si tm̄ q̄ neruosa veraciter doleāt. vn̄ ō reg. sani.3. muscli p̄sūdlores qm̄ sensū h̄nt doloris in ossib⁹ ip̄is dispō vr̄ eē: ceu castras z tri. vr̄ vna in eadē pte sentiri: ōria 92. ¶ Ad aliō dō̄z q̄ tact⁹ nō cōmiscet̄ terre p̄ ceteris am/ pli⁹: q̄r in nllo ip̄a sensuū ēe ɔfiat̄: s̄z si alicui ɔuenit is erit tact⁹. vn̄.2. de aia. Terra vl̄ nulli⁹ aut in tactu miscet̄, ma/ xime sup. si miscet̄ alicui. Qr̄ relinqt̄ nullū eē sensitiuū ex̄ aerē z aquā. Sic igit̄ hec duo magis tactui inerūt q̄̄z ēt ter ra. Ul̄ dō̄z q̄ de sensu Arist. loqtur z sensato fm̄ opi. illo̅z q̄ q̄tuor eln̄ti conati sunt q̄tuor sensus attribuere: vt igni ol fatū: aeri auditū: aque visuz: z terre tactū. cū tm̄.2. de aia. di ctū sit q̄ ipsa sit nullius z̄c. ac q̄ ignis aut q̄ nullius sit: vel cōis oibus nihil.n. sine calore sensitiuum est. ¶ Ad aliud dō̄m q̄ lz aia sensitiua sit in toto tota z i corde p̄ncipal̄r nō tm̄ po^a sentiendi a qua p̄gredit̄ imediatius sentire. vn̄ lz sit in ossib⁹: q̄r tm̄ organa nō sunt in sentiendo disposita nō sen tiunt ea velut cereb̄r p̄n^m fm̄ medicos sensus est z mot⁹. hoc tm̄ in se nō ɔtinet actu ōria oñsuz.41. Ceu cāp̄ p̄^a oibus de se vniformiter influit: dūmō apta sint recipe susceptiua. A. de aia.4. vt aial ē p̄ sensuz: put existit po^a. ¶ Ad aliud dō̄m q̄ vtilitas nerui z̄c. ad oēs ptes z totū corp⁹ natas sen tire: q̄lēs nō s̄t ossa z q̄ ipsius. vt oñsuz p̄us cā. ¶ Ad aliō dō̄m q̄ ligamentū: vt appulit p̄ eūdez Halyab. sensus expe existit: z q̄ p̄ ligamēta.9. theo. audiunt̄ corde q̄ ēt ilgāt cū ēt chorde ligamēta fore dicant̄ de iuuamentis.4. sic q̄z ois po ei⁹ s̄z Arist. sensitiua osse in h̄nsib⁹ excepto fortasse aut trāsferētib⁹ intercidit falsa. ¶ Ad aliō dō̄z q̄ lz dētes sint ossa: nō tm̄ q̄lia reliq̄. dēnt.n. in p̄prietatum p̄mi ɔcq̄ūis in q̄dam ɔueniāt cōi. vn̄ de ge. aialiuz.2. Accidit nāq̄z eādem b̄re nām ossib⁹ alijs dētes. Ossa.n. in p̄^a ɔstōne fiunt dētes et nihil posteri⁹. dētes v̄o posteri⁹: z iō deꝑditi pn̄t renasci: ɔn gent̄ p̄ vitā: sentiūt: vt ēt oñsuz: carēt medulla q̄ p̄cipāt of fiū nōnulla dislocari relocari nō pn̄t: neq̄z fracti restaurari: vt ossiū cetera: z iō nō imerito dcm̄ ibidē de dētib⁹. Dubi/ tabit vtiq̄z q̄s sunt.n. nām eādē h̄ntes ossib⁹ z̄c. ōria ēt.94.

Mā me^m.

Tc c.130.

L

T. cō.130.

M

Cap. viii. post me^m. Cap.3.

Ca.4. in/ ɔtra finem

¶ Differentia. XLIIII.

Quod pāniculus

sit simplex ps z nō cōpositū oñ/ dit̄ ex theo.2. ¶ Iridē. illud est mēb̄r simplex incōpositū: vt dñt: cui⁹ quācūq̄z p̄ticulā assum p̄seris sensibilez: erit suo toti noie cōicans z diffōne. h̄mōi v̄o est pāniculus. ¶ Amp̄. de distemprantia ineq̄li. Mem/ bra enumerant̄ ɔsilia in q̄b⁹ locant̄ pāniculi. Et subditur. h̄mōi aūt non ampli⁹ ɔtingit diuidere in aliā spēm, s̄z sunt ɔsilia z p̄ p̄ter venas z arterias. Cū igit̄ pāniculis isit sen/ sus z is neruo̅z p̄prius. ōria.4. erūt solū creati ex neruo z rū filo̅z textura. ¶ Silr nāliū.1. Inter ōia simplicia ethta. ad sensum sensibilium locat̄ pāniculus. ¶ Rursus. Nihil cōponit̄ ex eo qō est ɔtrāū suo fini: cum ɔpō z ɔp̄so ad opus ordinet̄ sic ad finez. S̄z si pāniculus cōponeret̄ ex aliquo: foret ex neruo z ligamēto: nō q̄dē ex hoc: cū sit insensibile, finis aūt z vtilitas pāniculi est sensum dare in mēbro non sentiēti p̄stare: qō ipedit̄ colligatiōe. ¶ Eti. Si in pāniculi ɔstōnē caderet ligamētū: cū neru⁹ in eā incidat: iā dolor fo ret ipsi⁹ aggrauatiu⁹ sic mēbris isit pauci sensus: vt epati z spleni nō h̄ntib⁹ ō se tactū s̄z pāniclo tm̄: s̄z nō ē ipsi⁹ dolor h̄r: ve̅z p̄gitiu⁹. Itaq̄z pāniculus simplex est z icōposit⁹.

N

Ca.2. cir/ ca p̄n^m.

Cap.6. an medium.

In oppositū

ē p̄^a. pāniculus ɔponit̄ ex neruo z ligamēto. ¶ Ampli⁹. si solum cōponeret̄ ex neruo: solo ɔtinuitq̄ ipsi⁹ induceret spasmū velut ea q̄ nerui, s̄z hoc nō: ve̅z tm̄ nerui aut chorde. iuxta illud technis. lib.3. Nerui v̄o z tenantos idest chorde pun ctura. ¶ Palin. Qō ligat z sensum prestat ɔstituit̄ ex col/ ligatione neruo̅z. Talis q̄dez est paniculus ligat enim: vt renes cū dorso: z mēbro insensibili essentialiter p̄bebet sen sum: igitur pāniculus ex neruo constituit̄ z ligamento.

O

Do. 5^a. c. fin. an me.

T. cō.111.

Propter primuz

q̄dez sciēdū q̄ pāniculus ē corp⁹ expāsum, tenue, ɔte/ xtū ex filis neruosis: non sensu p̄cepti q̄ ēt dr̄ cooptoriū h̄y mē. myringa: tela z mēbrana. Quē q̄dē o̅z nā esse fortē vt defendat: nō carnosuz vt attrahat: neq̄z h̄eat humiditatē: z subtilē: vt eus leuis nullā faciat grauedinē: q̄ eq̄dem forti/ or est circa nobiliora mēbra. custodia.n. egent vt cor z cere b̄r: circa opposita v̄o opposit⁹. de p̄tib⁹.3. ¶ Cui⁹ q̄z iuua mēta sunt p̄lima. Unū eq̄dem vt facturā vel figurā mem/ bro̅z custodiat ne labant̄. Aliō vt corpa suspēdat adinui/ cez z annectat: sicut renes dorso. pāniculo.n. tm̄ socianl̄ ei. Nōnullū vt mēbra sensu carētia pāniculi sup̄ficie sensuz re cipiāt ceu pulmo, epar, renes, splen. Aliud vt vnū lacertū separet ab alio. Reliquū v̄o q̄ si qn̄ vni accidat nocumētū ne alij efficiat̄ cōe z ne motu vni⁹ ab altero patiat̄ muscu/ lus. Est ēt ipsius iuuamētum mēb̄r ɔstruere simplex: vt hi stim fellis aut cōpositum sicut cornea intestinū z vesicam. ¶ Nosce quoq̄z theo.2. atq̄z p̄ p̄^a duos poni pāniculos p̄n cipaliores: sicut coop̄ientē costas interi⁹ pectoris: ex q̄ mē bra oriunt̄ ōia pāniculosa z pāniculis inuoluta. Et pānicu lū syphac seu p̄itoneon dcm̄ vētris interi⁹ musculos obte/ gentē: a q̄ vt a p̄oi pāniculosa z inuoluta pāniculis origi/ nant̄. z max^e q̄tū ad eo̅z tunicā extrisecā. nā tūica iterior vesice scribit̄ nāliū.1. de ɔstōne ip̄i⁹ fore p̄pria. Que v̄o ex/ terior ab omento: seu syphac p̄creari.3. vo.13. scribit̄. ōis mēbra pāniculosa z pāniculis inuoluta originē a pāniculo coop̄iēte musculos vētris itrinsec⁹ ɔhere, qō fortassis eue/ nit: q̄r p̄oi maior: h.n. oīt⁹ sensitiu⁹ appens extat magis q̄̄ vitati astrict⁹. q̄d aūt sit neru⁹ z ligamētū ōria visum.41.

Cap.11.

P

Cap.15. Do. 5^a. c. fin. an me.

Q

Ca.6. an fi. z c. 13. Cap.1. Colli p̄^a me^m. ca. z ex̄ p̄sse p̄^a p̄. do. 5. c. in. ō fine

Propter scdm

v̄o sciēdum q̄ in hac ōria inue niunt̄ sermones aduersi z p̄ci/ pue. A. exp̄mit enim p̄ p̄^a. loco supradicto. q̄ pāniculus cōponatur ex neruo z ligamēto.3. v̄o.18. Renib⁹ aduenit neru⁹ paruus ex quo creant̄ pāniculi co̅z.4° v̄o interio̅z. dr̄ membranam extrorsum pulmonis ɔstrui ex duob⁹ ner uis minimis venientibus a sexta coniugatione neruorum cerebri: sed quid de hoc manifestabitur ex dicendis.

Ca.1. in fi. Cap.5. an medium.

Propter tertiū

q̄dez sciēdū q̄ vt ad mltū pā/ niculus cōponit̄ ex neruo z li gāmento: ibi tm̄ pars supat nō raro nerui eā que ligamētis alicubi tm̄ fortassis pāniculus extat solū neruus dilatat⁹.

Ca.2.c.19

I

Do.5.fã. p^{us} cap.23. in fine.

Dixi aũt nõ raro: qr aliqs pãniculus ẽ in quo fortassis vin cit rõ ligamẽti eã que nerui cũ sit pncipalius pp vincire: vt pãniculus ligãs inadinuicẽ digitoꝝ ossa. vñ p pᵒ. Digitoꝝ iuncturas ligamẽta cõprehendũt fortia que sibi obuiã oc/ currunt cũ pãniculis cartilaginosis. q aũt hmõi nõ paruz pticipiãt ligamẽto. Aut fortassis qꝛ vt pãniculus est ex li/ gamẽto tñ: ceu circa iũcturas: pp ligare ꝛ dolorẽ nõ infer/ re: quoꝝ pmum ondit iqm̃ complexionũ pᵒ. post ligamen/ tũ in fritate locat cordaꝛ: deinde pãniculus ꝛ postea nerꝰ: ꝛ eo ꝙ ligamẽtũ simplr oritr ab osse frõ: ꝛ ideo frm: deinde chorda post ipm: cum in ea nõ parua sit porrio colligatio/ nis: deinceps pãniculus: ꝛ postea nerꝰ: quo notat ordine pãniculũ participare neruo ꝛ ligamẽto. plus aũt vt positũ est neruo: si. n. pãniculus foret nerꝰ examplarꝰ solũ: iam neruo nõ poneret frior. ¶ Adhuc. cuiꝰ iuuamẽtũ est vinci re: suspendere ꝛ ꝯhere: frum extat: cũ hi sint rõ ligamẽti hac ente pticipet. hmõi vo pãniculus est ad multũ. ¶ Rursus. Ad musculũ apparẽter vt eiꝰ pn^{m} trãsmittit neruuz ꝛ liga mẽtum. circa mediũ vo hoꝝ nihil manifestat: nisi corpus tenue dilatatũ. tale vo dcm̃ ẽ pãniculã fore. Igit vt ꝙmul/ tum pãniculus ex neruo ꝯtexit ꝛ ligamẽto. ¶ Scdm qdẽ psuadet: qm̃ parti sensibilissime pp eiꝰ finem rõ parte indi get hmõi. hec aũt est cor. quare. A. 5. de aia sensus tactꝰ ma ior cordis ꝙ ipsiꝰ cerebri: vñ intolerabiles sunt hmõi dolo res. ꝛ ideo de ptibꝰ. 3. Cor nullã grauẽ sustinet passionem. Et fulcit qr cor in eiꝰ extremo pãniculuz hz: aut dcm̃ cas/ sulã vel vaginã eius pãnicularẽ: secedẽtem ab ipso post ba sim pꝯe: tales vo pãniculi ꝛ maxime pmus vident ligamẽ to pticipare minime: cũ ligamentũ originet ab osse. Cor aũt cũ eiꝰ pãniculo pductũ fuit añ os dcm̃ cũ ipz vltimoꝝ extat. Silr ꝛ q cassule pãniculus afficedit cordis gñationez. Sic enim qñ spma cadit in mtricem: mox circũstat hymen. dila 36. ita gñato corde qõ est pn^{m} ante ossis gnõnẽ: pãniculus pexistit cassule illiꝰ. Os quoqꝫ stõachi sensibilissimũ quod nerui sexti denotãt paris cerebri pringẽtes in ipm: ꝛ sensuz aiatum eidẽ pstãtes spãlr sup ceteras ptes immẽsuz: adeo vt pceteris possit apparere ptibꝰ. Cui qdem ꝛ si animato careãt sensu oculoꝝ ꝯiunctiue appropinquãt cũ oculus sit particulaꝝ sensibilissima. 13. de inge. Qõ de renibꝰ fortas/ sis sensit inesse. A. ꝛ merito cũ nullũ de se habeant sensum. Sunt. n. ptes dure cõpacte: ad ꝙs puenit aliter nerui: aut pãniculus renũ nõ cõponit ex ligamẽto: qr qõ eiꝰ ppaꝝ su scipit vel nerui noie audiuit ẽt ligamẽtũ: cũ nerꝰ multipli citate nois dicat. dila. 41. Cũ ꝛ p subdit pãniculũ renum ꝯtextũ ex neruo ꝛ ligamẽto: ꝛ silr ð illo qõ interioꝝ. 4. Et ad vnũ: vt sit dicere pãniculi ligãtes ossa inadinuicẽ: vt ra/ sete ꝛ digitoꝝ pꝯe ampliꝰ pticipãt ligamẽto. deinde q mu sculoꝝ: ac deinceps q interioꝝ minꝰ. Qui aũt cordis ꝛ sto machi oris mime hz ꝙ plus vel minꝰ: hoc vel illõ exhibet iuuamentum. Itaqꝫ vt ad multũ panniculus ex neruo ꝯte xitur ꝛ ligamẽto. Rarius aũt in nerui tñ extat textura.

K

Cap.8. in medio. C.1.4. in fine. 2. de co. ca. 15. in me^{o}

L

Ca.16. p^{o} principiũ

M

Propter quartũ vo. ad pn^{m} dõz ꝙ simplex ꝛ icõpositũ dr duplr: ꝛ aut qõ nullã hz ꝯpõnẽ oino sm vitatẽ: ꝛ ita pãniculus neqꝫ aliqd corpis est simplex: cũ saltẽ cõponant ex principijs gnõnis ex mã ꝛ forma. aut qõ nõ sensu pceptibile: ꝛ tũc pãniculus: chorda ꝛ caro ẽt dñr simplicia: cum tñ chorda ex neruo vt ꝯueniũt cõponat ꝛ ligamẽto: ac caro ex mã vere carnis vt sanguine ispissato ꝛ neruoꝝ villis: qõ dila explicabit ampli us. 58. ¶ Ad aliõ qd dõz p id appet: qm̃ illa rõ ptis simplr dat p id qõ tale in sensu vꝫ ꝛ non vt ita dr existit vc. ¶ Ad aliõ dõz silr cũ Gal. enumeret chordã ꝛ carnẽ simplices q̃ nõ minꝰ ext ãt pãniculo cõposite. ¶ Ad aliõ dõz ꝙ vt mul tum pãniculus nõ est pp sensum pstare solũ: sz pp alia iuua menta pmonstrata. ¶ Ad aliõ dõm ꝙ nõ valet: qm̃ vbi li gamẽtoꝝ ꝯcurrit in pãniculo portio nõ est tãta vt eiꝰ sensũ multũ pꝯertat: ceu cũ pti occurrit isensibili mollitiei ꝙgrã dis. ꝛ iõ in eo dolor nõ accidit grauatiuꝰ: veꝝ vt dcm̃ pũgi tiuꝰ. ¶ Ad ea ẽt q̃ alteriꝰ ptis dõm vt dcm̃ ꝙ ꝙplm pãni/ culus ex neruo ꝯponit ꝛ ligamẽto: aliqñ tñ ex neruo solũ. ¶ Ad aliud dõm ꝙ nõ est cã ꝙ pũctura pãniculi nõ indu/ cat spasmũ: eo ꝙ sit tñ ex ligamẽto aut ipsiꝰ po potissima sz diuersitas ꝯpõnis texture vtrorũqꝫ grossities ac subtili/ tas subẽ. 4ᵒ 4ᵒ. nã villi nerui in chorda directe sm longuz ꝯtenduntr: ita vt vapor horribilis ex ipsiꝰ pũctura directiꝰ cerebꝝ petat: in pãniculo vo hz oẽm dimẽsionez: vt vapor h eleuatꝰ phibeat ad cerebꝝ puenir dispsus. Adhuc chor da est grossa dura ꝙmultũ nõ cedẽs occurrẽti: suans ẽt le sionis illatiuũ. In eo. n. qõ sensus vnitiua est ampliꝰ: pãni/ culus aũt lenis: subtilis: cedẽs impmẽti de facili. vitus ẽt i ipso nõ est velut in chorda vnita. pp qõ dolor nõ tãtꝰ eidez sit vt chorde pũcturaqꝫ ipsiꝰ spasmũ nõ ponit incidere: sic ea que chorde. ¶ Aliud ẽt ꝙtum ꝯclugat scitum antea.

N

Ca.1. trac. 4. ver. fi.

¶ Differentia. XLV.

Quod ãt nares sint organũ olfatus ꝛ nõ caruncule seu additamẽta mamillaria ondit. p. n. hysto. ol/ fatus fit p hãc ptem nariũ. vz. hic aũt sensus ẽ odoris. ¶ Iidẽ. in. 4. earũdẽ. hec qdẽ aialiuz hñt nares, hec aũt poros qbꝰ olfaciũt. ¶ Rursus. 4. de ac cidẽti nares noiauimus: q̃ sunt instra duabꝰ vtutibꝰ. sicut ligna olfami. s. ꝛ anhelitui. ¶ Amp. colliz. 2. Manifestũ ꝙ istrm olfatꝰ est nasuz. ¶ Iidẽ ꝙz de sensu ꝛ sensato. Instrz odoratꝰ est aer ipositꝰ naso. ¶ Palin. firmat rõne: qm̃. 8. ð iuuamentis. venit vtriqꝫ nariũ po nerui maior illa q̃ venit ad auriculas: cũ igit nerꝰ sit alioꝝ oium sensuum instrm erit ꝛ odoratꝰ. ¶ En. Cõmẽ. 2. de aia. In h ꝙ Arist. dixit. Amplient vene ꝛ vie. demõstrat ꝙ nasus est pp necitatẽ: ꝛ non pp meliꝰ. Qõ aũt pp necitatẽ existit: tale organũ est pncipalr eius in qõ ordinat ꝛ nõ subseruiens pp melius illi. ¶ Adhuc illud qõ est friz ꝛ hu. nõ põt esse organũ ꝛ pn^{m} alicuiꝰ sensus: ꝛ cũ fritas sit mortificãs ꝛ palyticuz faciẽs: ꝛ humiditas aũt remolliẽs ꝛ hebetãs cerebꝝ vo frissimum ꝛ humidissimũ est pticulaꝝ corporis. dila. 24. ¶ Iidez. qõ est organũ alicuiꝰ vtutis ipsaz oz ei actualr inexistere: alio/ qn nõ poterit in opationẽ pueire, qõ paralysis neruoꝝ on/ dit. Cerebꝝ vtute sensitiua caret vlr. tactũ. n. nullum facit sensum: sic neqꝫ san. aut alia supfluitas aialiũ. dila pdicta, qõ expimentũ edocet. ¶ Amp. sensibile positũ sup sensum nullũ ꝯstituit sensum. 2. de aia. cũ ois sensus medio pficiat q̃dã ibidẽ. Sz odorabile positũ sup nares vt iteriꝰ nõ sen/ tit. ¶ Palin. Illud vz alicuiꝰ obti esse sensitiuũ: qõ imuta/ tionẽ recipit ab eodẽ. de rõne nãqꝫ obiectoꝝ est potentias organis alligatas qescẽtes in actũ adducere. Sed imuta/ tio apparet fieri in naribus in olfaciendo: puta extensio q̃/ daz ꝛ titillatio. Nares itaqꝫ sunt odoratus sensitiua ꝛ non predicta mamillarum capitibus similia additamenta.

O

Cap.11. in medio

Cap.8. Cap.4.

Cap.17. in prin^{o}.

Auer. de pn^{m} ð sen su ꝛ sensa. Collr lib. 9. ca. 4. cir ca pn^{m}. Cõ. 100. in medio

P

Te.cõ.73. 75. 98. Tex.114.

Cuius oppositũ fere oẽs sentiũt medici: capi ta pfata mãmis similia ꝛ nõ nares ponẽtes olfatus organa. ¶ Rursus. alij oẽs sensus videnr a cerebro deriuari: q̃re ꝛ hic ꝯfluet silr ab eodem: neqꝫ ẽt appet in naribꝰ organiçatio ꝙ odoratus sint instrat cum ꝛ als hẽat opationes pprias ꝛ vnius mẽbri sit vnica. iux Haly. opatio. s. ppa. ¶ Eri. Illic est organũ vtutis vbi ꝯtingit eã pncipaliꝰ pati ꝛ ꝯfortari: sz olfatꝰ nocumẽtũ nõ est pori nasi passio. sed vẽtriculoꝝ anterioꝝ cerebri: iterio/ rum. 3. confortat ẽt ab aromaticis. Itaqꝫ capita mamilla/ ria. s. similia mamillaꝝ capitibus sunt organa olfatus.

Q

2ᵒ techni trac. 6 ve re cõ. 30. Cap. viii. in fine.

Propter primuz qdem sciẽdũ: ꝛ organũ in/ strm seu sensitiuũ est subie/ ctũ cui vtꝰ inhgit aut in qõ ꝯtẽdit. Est aũt olfatꝰ vis ordina ta in duabꝰ carũculis anterioris ptis cerebri silibꝰ mamilla/ ruz capitibꝰ ad apphendendũ id qõ offert ei aer attractus de odore: q est in vapore pmisto cũ aere aut de odore impst

I

so in illo ex pmutatiõe q̃ fit in corpe odorifero. A. de aia p.
Ex quo ẽt iã3 apparet vtcũqz q̃ sint additamẽta pfacta. In
oppo^m.n.supius directe lachrymalium maloꝝ os eminet
vtrinqz peꝝ exteri⁹ ꝯnexũ: ad interi⁹ võ plus ꝯcauũ: in qõ
vtrinqz ꝯdescẽdit cerebꝝ eminẽs pte vtraqz: ⁊ formaĩ itra
durã mrẽ3 in figurã mamillaꝝ: ⁊ peꝝ iduraĩ a suba cere-
bri: ceu extremũ mãme duri⁹ extat in mamillis: vñ. A.12.õ
aialibus. In anteriori pte nascunĩ additamẽta q̃ sunt siña
mamillis: p q̃ fit olfat⁹: ⁊ diuidunĩ a mollitie cerebri modi
cũ: ⁊ nõ sũt ita dura vt nerui. In p̃n^c q̃3 tertij cañ. In anterio
re pterea pte cerebri: oriunĩ duo additamẽta mamillaria
qbus fit odoratus que qdem a lenitate cerebri parum poĩ
serũt in pmis, sed postea ꝯsequiĩ ea neruoꝝ duritiea. Ad
ista quoqz additamẽta vel carũculas fit per nares aeris ⁊
odoris attractio: pforaĩ.n. duobus foraminibus os cõpo
situm manifestis: pmo inter hec exñs: demũ supius pforaĩ
multis velut cãnalibus paruis: ⁊ reddiĩ quasi spongia vt

K

diminuat multitudinẽ frigoris aeris apõ anhelitũ ne pgat
inalterat⁹ ad cerebꝝ. Et h̃ qdem os situaĩ sub dura mre:
ipsaqz silr pforaĩ foraminib⁹. sic clepsedra. 9. de iuua. Sũt
aũt nares instra delationis aeris ad pulmonẽ ⁊ odoris ad
caruncules pfatas ex plurib⁹ ossib⁹ ⁊ cartilaginib⁹ cõpo
sita. Est ẽt meatus pueniens de palato in nares ⁊ carũcu
las hmõi: quaꝝ iuuamẽta sunt multa. p eas.n. vt pscriptũ ẽ
fumalis euaporatio ad pdicta puenit additamenta, ⁊ aer
pulmoni dimittiĩ. tempatum ẽt inde cerebꝝ. Iuuãt silr ad
aerẽ incidẽdũ: vt lr̃e articulenĩ pfecte. Supfluitates ẽt ex-
pellunĩ inde a cerebro, tegũturqz a visu. Turpe nãqz foret
illaꝝ ꝯspicere decursum. iuuãt q̃3 in ipsas manibus excu-
tiendo ⁊ expeliẽdo. ❡ Nosce q̃3 hoiem sensũ3 odoramẽti
deteriorẽ ceteris hr̃e aialiũ. 2. de aia, saltẽ intẽsiue. extẽsiue

L

aũt certiorẽ cũ psm ⁊ pñb⁹ alijs aialiũ dlecteĩ odorib⁹. vñ
in cane sm Alexã. de pblematib⁹. olfatus intẽsior est eo q̃
hois: in aqla visus in aiali dicto p gustabil' iudicio, gust⁹.
sm araneas ⁊ aliq̃s auiũ tactus q̃3tũ ad id. v3. qõ est obto
subtilr occurrere: nõ aũt quo ad discutiendũ q̃litatẽ tãgibi
lis: q̃ pcipiĩ ex obto. ita.n. ceteris hõ tact⁹ est pfectioris. ⁊
ideo aialium prudentissimũ. 2. de aia. in apris võ auditus.

Propter secundu3

qde3 sciendũ q Auer. colli3. 2. voluit nares fo
re instrumenta odoratus ppria. Inqt.n. sm Aristo. fit iste
sensus in duob⁹ meatib⁹ q sunt in naso. ⁊ sm Gal'. fit in ca-
runculis duab⁹ similib⁹ capitibus mamillaꝝ. ⁊ dicit q p-
pter remotionẽ istius loci attractiõe indiguit. Et tũc impu
gnat Gal'. ingenio. Si foret ita sicut diẽ Gal'. q̃ odorarem⁹:
q̃3uis nares nostre forent oppilate qñ aerem p os attrahe-
remus, q̃ palatũ est aptum naso. Foramẽ.n. vt dcm̃ e ristẽs
in palato ꝯtinuaĩ cum foramine nasi trãseunte ad pdictas
carũculas. Et subdit sm q dicit Auenasor. Nos odorare-
mus odorẽ ciboꝝ qñ incipiũt digeri in stõacho narib⁹ sup

M

ple oppilat̃ ⁊c. ❡ Itidẽ. si p illas duas carũculas fieret ol-
fatus aialia inolfatilia: q̃lia. v3. sunt olfentia pter hõminẽ
non odorarẽt. ipsa.n. odorem pcipiunt cũ paucis sensibiliũ
differentijs. vnde idem de sensu ⁊ sensato. Hõ meli⁹ distin-
guit oĩas sensibilium olfatus q̃3 cetera aialia: ⁊ tñ multa
aialia forti⁹ cõpzehendũt odores ex remoto. quare. 5. õ ge.
aialiũ. Certitudinem sensuũ de longe minime vt est dicere
hõ habet vt sm magnitudinẽ aialium. que aũt circa oĩas
maxime. Ipe nãqz q̃3tũ ad olfatũ est maioris ingenij in ol-
faciendo q̃3 oia aialia ⁊ in ppalando odores occultos ꝯfri
catione, qõ nõ hñt cetera. 2. de aia. A. pp qõ oĩa. 5. Solus
homo alioꝝ aialium gaudet floribus ⁊ alijs odoribus. vñ
pblemati. 10. Homo magis alijs aialib⁹ est odoratiuus.
Non igiĩ p illas duas caruncuIas erit odorat⁹. ❡ Hec ⁊e
positio stare non põt sicut. 3. oñdeĩ dicendoꝝ. Est ẽt ipsius
remouere fulcimina. Quid aũt sit dõm ei qõ arguit p. A.
3. ⁊. 4. dicendoꝝ videbiĩ. ❡ Ad aliud dõm ipm non vale-
re: qr. 2. de aia: olfatus perficiĩ opculo remoto: velut visus

N

amotis palpebris in hñtib⁹ eas. discoopire nobis euenit
inspirantib⁹ ampliatis venis ⁊ poris. id aũtẽ fieri non põt
nisi narib⁹ olfatibile attrahaĩ. nõ.n. hoc ꝯtingit siquis de-
tinens velit ore apto ipm attrahere. ❡ Adhuc magis trã-
duceĩ olfatile mistum aeri in pulmonẽ ⁊ vẽtrẽ q̃3 in sursu3
p colatoriũ ascendat. ❡ Palin. Videĩ ratio poti⁹ op^m iclu
dere ppositoꝝ: q̃ si sm eũdem odorabile pueniret ad carun
culas pfatas p os ꝯcurreret in nares: cũ illa duo forami-
na capꝝ ⁊ colatorij sibi obuient circa eum q sub oculis lo-
cũ: pp qõ eis oppilatis õberet olfatus pñcã in loco ꝯtact⁹.
Nõ.n. põt dicere q in loco nariũ anteriori sit organũ olfa-
tus: eo q quodã imisso nares ad interius valde oppilãte.
odorabiliqz demũ apposito ad nares nõ fiet odoratus sen-
sus. ❡ Silr dõm Auenasori. ❡ Ad aliud dõm q sermo h̃

O

est õ hoie nũc ⁊ nõ alioꝝ. Aut fortassis in alijs pfectoꝝ: ita
vt in hoie pficiĩ odoratus. vias tñ liberiores habent cere-
briũqz frum ⁊ hu. minus. ❡ Sed ꝯtra hec ⁊ cum Auer. vñ
afo. 5. mulieri si in vtero non concepit velis aũt scire si ꝯci-
piat, ꝯtegẽs vestib⁹ suffumiga deorsum ex aromatib⁹: ⁊ si
qdem trãsire vĩ odor p corp⁹ ad os ⁊ nares cognosce qñ
ea non pp se non gñat. Si igiĩ p omne corpus ab inferi⁹ in
sursum põt fumus ad odoratus organum peruenire: mlto
deniqz magis qñ appropinquaĩ ipsi de extra odoratiuu3.
❡ Dõm q si deberet sentiri a muliere sic disposita odora-
bile: op⁹ est os tenere aptu3: alioquin nihil pcipiet: ceu nil
quantũcunqz odoratiuum ore clauso sentiĩ ens in eo.

Propter tertiũ

võ sciẽdum fniam fuisse fore
oiu3 medicoꝝ q olfat⁹ sensiti
na sĩ extremitates due ventriculi cerebri duplicis in rotũ-
dum acutũ preeminẽtis cũ suba terminatori ea q̃ cerebrũ
vt duo tactũ qõ anathomia designat apti⁹: qõ ẽt videĩ. in-
nui nõ paꝝ de sensu ⁊ sens. ita. Vtiĩ nã respiratione ad duo

P

vt opoĩe qde3 ad thoracis adiutoriũ ⁊ aduẽtitie ad odorẽ.
Inspirante enim sic expirãte puta hoie: facit p nares motũ
ad olfatum. v3. non sunt igiĩ nares olfat⁹ certũ organũ, s3
potius qõdã delatiuũ. ⁊. 5. de ge. aialiũ. Quotũcũqz nares
longe vt laconicoꝝ catelloꝝ odoratiua perfecte. Existente
nãqz pfundo sensus organo lõge, q̃ mot⁹ nõ destruunĩ s3
recte tendũt: sicut pte oculis manus visu3 adunãtes. vnde
pble. 13. expressius. Ad cerebꝝ.n. terminatus odor sensu3
facit. Qõ exprimiĩ de iuuamentis apte. Sensus cõpzehen
dens odores inter alios sensus posit⁹ ẽ intra testã in duob⁹
vẽtriculis anteriorib⁹ vẽtriculoꝝ cerebri: q̃ ꝯtinent spũm
vaporosu3. Subdiĩ ẽt eãdẽ. Vtilitas duoꝝ foraminũ ptrã
seuntium a cerebro vsqz ad nares est ipsi⁹ supfluitates eius
re. Et in hoc est vtilitas alia q̃ cerebꝝ qñ infirmaĩ adiuua-
tur. Est ⁊ vtilitas ppria añ istas. s. odoris cõpzehẽsiõ ⁊ añ
istã alia. puta anhelit⁹ aeris ⁊ copulatio eius cũ cerebro.
❡ Propter oẽs igiĩ istas cãs appropriaĩ sensus odoratus

Q

vt sit in cerebro: q̃ pars que coopit istũ sensu3 indiget vt p
eam ptranseat qõ cerebꝝ adiuuat. 4⁹ võ de accñti. Mon-
strauimus q̃3 q pmum instrum odoris sint ventriculi cere
bri. Hanc ẽt ponẽ3 seruat Halyab. 3. theorice. ⁊ qõ ẽt signo
rõnabili oñdiĩ: q̃ si domũ igrediamur vndiqz clausa3: ⁊ mĩ
tis odorib⁹ hñ aromaticis repletam: narib⁹ nostris aptis
replebunĩ pdictis odorib⁹. Si aũt tunc cum ipsoꝝ aptio-
ne ⁊ replone aerẽ ꝯtinẽtes attrahere cessauerim⁹: minime
sentiemus tpe illo pñdictos odores. qñ võ aerẽ attraxeri-
mus eos mox sentiemus: q̃ hõ inspirans odoraĩ. nõ inspi
rans aũt sed expirãs aut retinẽs spm̃ non odoraĩ. 2. de aia.
quare ꝯcludit Halyab. non nares s3 duo capita capitibus
mamillaꝝ similia fore olfatus organa. ❡ Rursus. vt dcm̃
p Aristo. Olfatus noster pportionaĩ oculis palpebris ve-
latis: qbus nõ põt perfici vidẽdi actus nisi amoueanĩ pal
pebre: sic ẽt inspirãdo ⁊ opculu3 detegẽdo venis ampliat̃
⁊ vijs. non pcipit ẽt hõ nisi oĩas extremas odoꝝ ⁊ valde

Marginal notes (left column): Cap. 5. in medium. — C. 1. ⁊. ad medium. — Fẽ. p^a tra. 3. c. 2. post principium. — Cap. 4. õ. suo finem — Te. cõ. 91. — T. c. 94. et 2. õ gene. cap. 4. — Ca. 17. in principio — In me-dio — C. 2. 2. iuxta finem. — ca. 5. i pn. — pble. 18. — Te. c. 100.

Marginal notes (right column): Afo. 60. — In me⁹. — Cap. 2. p^e medium. — proble. 5. Lib. 9. c. 4. i medio — C. 2. 4. circa pn^m. — Ca. 14. in medio. 4. ca. 14. — Te. c. 98. — 2. de aia ⁊ com. 100.

A insignes:nihil.n.odorat odorabilium sine leticia z tristitia: cũ certũ hunc sensum mime habeat pp multã cerebri frigiditatem z hu. vtutẽ impedientẽ olfatiuã z fumalẽ extinguẽdo euaporationẽ que cã odorationis existit:z pp hoc olfatus attributꝰ fuit igni ratiõe.vz.obti ppriẽ.Causat ẽt is ex fumali euaporatiõe.Cõmensurat nãqz calor odorabilis z motus ipsi ad hyperbolem eiꝰ que in loco.i.cerebro frigiditatis z humiditatis. Nã.n.semp ingeniat ad excessuz vniuscuiusqz:de partibꝰ.2.Olfatus siqdẽ rõne organi qd est circa cerebꝝ ẽ vtute seu potentia calm.mã vosum. Hec igit singula mõstrant sensitiuũ ppriũ olfatus circa cerebꝝ z nõ secꝰ nares existere. ¶ Iteidem.organisatio partium arguit vtutẽ instrumẽti:sed in extremitate vtrqz ventriculi anterioris cerebri pdicta ita extat artificial organisatio:vt nõ ob aliud sit nisi pp odoris pceptionem. ¶ Qd forsitan id qs impediet.d.additamẽta illic facta esse ac pap a mollitie cerebri pmutata:vt eis hic fortitudine acqsita possint pati supfluitates primi vẽtriculi expurgari inde illesa:ceu sub cerebro locata fuit glandula:modicuz a substantia cerebri in duritie pmutata:me supfluitatibꝰ cerebri hinc transeũtibus ledat. ¶ Cui dicẽdum g nõ pp hoc oportuisset os tñ in exterius pcauare neqz vias sic angustas nãe pstare. Ex vẽtriculis ẽt decurrunt circa mediũ supfluitates: ad glãdulã dictam:nõ tñ ledunt his ipi. Aut iz qd obijcit iuuamentũ importet qddã vt voluit Gal.cũ.A.nõ tñ illud extat pncipale:sed odoratꝰ magis:cũ vnus sit sensuũ perficientiũ. Adhuc lesa pte iteriori z naribꝰ sanis:ledit z odoratꝰ,qd z nobis indicãt collectiões fetide sub cerebro anterius pcepte:ac corize nullã in naribꝰ lesionẽ notãtes:non pauce. Itaqz carũcule pfigurate organa sunt odoramẽti z non nares. ¶ Nosce quoqz ex.2.de aia.A.esse instrm triplex.qddã nãqz reddẽs tñ qd scdarium z subseruitiuũ existit:ceu neruꝰ obticꝰ crystalline:ac vasa seminaria inuoluta testiculis. Aliud vo pcipiens solũ:qd pncipale extat z pfectiuũ,vt crystallina z testiculi quo ad semis gnõnẽ.nõnaliũ quoqz reddẽs sit z suscipiẽs,vt neruꝰ tactiuꝰ:cordis etiam caro:p se nãqz sentit.d.ia.42. Itaqz in pposito nares sũt organa reddẽtia solũ:carũcule pfate suscipiẽtes tñ. Oportuit.n.plura instra z figurationes esse:vt pficeretur h sensus qui nobis cum difficultate alligatur propter cerebri dictam frigiditatem z humiditatem immensam.

Ca.7.circa pꝰ.

Ca.9.de fus finem

B

C

Propter quartũ qd. Ad pm pcedẽs ex Ar. dicto appuit qd dõm:vl qi noluit nares organũ olfatꝰ pncipale z susceptiuũ,sz deferens z scdariũ.vñ 2ꝰ phs diffiniuit nares odoꝝ fore adductionẽ. Aut smo forsassis Ar.fuit hora q nõdũ pfecte tradita erat incisiõis scia.d.ia.99. ¶ Ad aliũ dõm vt appuit: g nares q̃q mõ sunt istra odoratꝰ:subseruiunt.n.z dseruit ppriis istris,z qz nõ solũ hñt iuuamtũ h:sz vt dcm ẽ alia plura.iõ voles Ga.eas ligue assilare:cuiꝰ ppriꝰ ẽ actꝰ gustãdi scdariꝰ in vocẽ pferre:est ẽt vt manꝰ molẽdinarij in voluendo cibũ sub dẽtibꝰ.12.de aialibꝰ.A.nares dixit instra fore odoratõis z anhelitꝰ. ¶ Ad aliũ Auer.iã appuit:nõ.n.tenet mõ. ¶ Ad aliũ dõz:g p tãto di instrm olfatꝰ eẽ aerẽ impositũ naso:qz ipse pfert maxie vt actꝰ pficiat odorationis:z iõ posuit ibidẽ g istrm audiꝰ eẽt aer impositꝰ auri.h eni necẽriꝰ est maxꝰ.2.appẽrẽs de aia. ¶ Ad aliũ dõm:g illa ps nerui nõ est ps q fit olfatꝰ sensitiuũ:sz tactꝰ. Dicit.n.hec z ramificat ex.3.neruoꝝ pari ex cerebro ortoꝝ. ¶ Ad aliũ dõz:g smonẽ Auer.aut eiꝰ expõnẽ h non recipio cuz opionis fuerit opposite. ¶ Ad aliũ dõm:g notat dissilem: nõ ãt ipollitatẽ:pulncit.n.tm g hõ dterioris sit ceteris aialibꝰ olfatꝰ:neqz ẽt cerebꝝ tñ est ffuz z hu.imo calz z pterminatũ vtrũqz:sz ffrum est reꝰ cordis z epatis:z humidũ reꝰ osiũ.p pꝰ.z qz cerebꝝ sic ffrum fuit odoratꝰ igni attributus,vt fieret ceu osiuz:eqlitas:habuit ẽt hõ sic tactũ ingenijs in odoratõe q odorabile facile agit ad organuz pueni

Gal.n.8 vel pri.ca.11.in pꝰ. Ca.11.pꝰ medium.

D

Ca.ult.Dz.

Colli do cari.3.c.1. ari me.z c.2.pꝰmc.

re. ¶ Ad aliũ dõm:g vtus in carũculis actu repit:put saltẽ formaz nolat. Neqz pp h g cerebꝝ caret vtute sensitiua tollit qn circa ipm odoratꝰ nõ possit esse organũ:cũ non sit pprie:vt declaratũ est in sba cerebri:sz in pfiguratis additamentis,z qz g pap a cerebri dant subaiõ rõ vt hor difficultatem z nõ ipossibilitatẽ pcludit odorationis:g si smones qñqz Gal.psonẽt istrz olfatꝰ fore in cerebro aut vẽtriculos duos anteriores,vt appuit exponẽdi:qz est circa cerebꝝ z eiꝰ velamen. Id.n.qd alicui nãlr est annexũ:multotiens id dicitur cor di arteriaꝝ pcivñ hyslo.3.Cor est sic ps arteriaꝝ. Et i pnꝰ cañ.3.Cerebꝝ diuidit in subam velariuã medullarez z vẽtres plenos spũ. ¶ Ad aliũ dõm.qd oñsum.42.Necco g odorabile positũ itra nares non sentiat arguit ibidẽ pphuz fore olfatꝰ organũ,sz euenitqz cũ odorare psistat in fumali euaporatiõe:oppilone tũc iteruenientẽ ipsa nõ põt in pfatas dueniret carũculas:qd oñdit:si.n.qd intra nares ponit pauce fuerit q̃ntitatis,vt effumatio vaporosa nõ phibeat trãsire:adhuc odor pcipiet. ¶ Ad aliũ dõz:g no ois imutatio pphuz arguit sensitiuũ veluti neruꝰ,vt oñsum d.ia.42.organũ tactꝰ:caro tñ imutat apd olim ipiꝰ:qd qdẽ nõ pncipale arguit instrm,sz magis accessorium z delatiuuz.

E

Cap.3 in medium, pꝰ sen.tra cta.1.cap.2.in pꝰ.

F

¶ Differentia.XLVI.

Quod tunica iterior arterie pstruat ex villis in lõgitudie ptẽsis oñdit ex.3.nãlium.z p pma de mẽbris. ¶ Rursus.hori z phori actiõi hõ debet organũ.hec aũt est attractio dilatatiõe factaroz.n.si qd expellit g puls attrahat:villi aũt lõgitudinales attrahunt. Erũt igit vt puls z pphus instri z:qd aũt tale sedem dz accipe itrinsecã iuxta ppingqus amplꝰ sitũ. ¶ Eti. Anhelitus z pulsus sũt pportionales:ipse nãqz currit pulsus cursu.3.10 sz in anhelitu pcedit attractio:g z i pulsu.hec ãt posita villis pfici lõgitudinalibꝰ:q ei magis erunt accõmodi existẽs intrinsecꝰ. ¶ Adhuc.digniori z fortiori actui istrz debet aptꝰ z vigorosius,sz id euenit cũ lõgitudinales fuerint interiꝰ,qz g coꝝ attractionẽ vita ex corde in ceteris demandat mẽbra. Fit ẽt attractio p ipsos meliꝰ nutrimẽti in partes arterie. ¶ Itidẽ. Si villi latitudinales eẽnt interiꝰ fortiores ppinqtate facti phiberẽt aerẽ introduci,qd non facient exterius positi vigẽtes q̃z minꝰ. Itaqz tunica interior arterie in villis sm longitudinem dissoluitur.

C.p.11. Doc.5.cõsing.post medium.

Tra.1.ca.7.in fine.

G

In oppositũ Gal.7.d iuuamtis.z Halyabbas cũ Auer. ¶ Rursus. Immutatio corpori aduenies mox quasi p arterias iuuante spiritu in cor defert.hec aũt pficit expulsiõe,quã facit arterie iterior tunica villis latitudis itra se positis:nã lõgitudinales id ipedirẽt attrahẽdo. ¶ Adhuc.lõgi exteriꝰ siti aeri appropinqñtes amplꝰ q̃z entes intrinsecꝰ:z ita faciliꝰ subinducet poterũt aerẽ. Igit latitudinales villi extãt in tunica iteriori arterie.

Cap.3 2.theori.ca.13.circa pm. pꝰ colli c.5.ipsꝰ.

Propter primuz qdez sciẽdum g arteria est mẽbꝝ neruosum a sinistro cordis vẽtre ortũ in eius subsidiũ motu contrario ordinatũ:in lõgum:rotũdũqz ptensum duplici tunica velatum:vt te mediãtibꝰ sanguine z spiritu in aliud reliquuz corpꝰ delatiuũ. Hmõi aũt duplicis tunice interior est multe spissitudinis z duritiei:exterior vo mollis tenuis rara:sicũt tunice vene nõ pulsantis.7.de iuuamentis.vñ.2.theorice. Interior tunica est quinquies duplicior exteriori,z iõ Abrucal magister Gal.qui id bñ mẽsurauit voluit arteriam fore sexcuplam grossitudini vene.habuerũt aũt tunicas duas ne fortitudine scindantur z ne spũs in eis raritate dissoluat:pulsant aũt vt pteperent vitaliare vt spũs ptibus cũ sanguine deferat,ac ipse attrahat ex venis in eas. ¶ Est aũt villus siue iuulus aut filum mẽbꝝ neruosum ptensum:subtilissimum:ad motũ actionis cõis ordinatum:nã mẽbra que solũ p seipsis agũt villis nõ eguerũt:cũ actio sit paruasufficit.n.calor nãlis loco villi:ceu sunt os:cartilago z hmõi

H

Ca.3.circa pm. Ca.13.circa pm.

que aũt ꝓpter oẽ corpus operantur eguerũt illis cũ vehemẽtior sit actio vt vẽter: arteria ⁊ hmõi. ¶ Est autẽ ⁊ triplex vt quasi trina dimẽsio: lõgitudinalis: latitudinalis ⁊ diagonalis: mediantib⁹ quoq; his arterie operantur. In eis nãq; sunt quatuor virtutes: quaꝝ quedã dilatãt: alie ꝯstringũt: quedã retinẽt ⁊ faciũt post getẽ dilatationem: nõnulle retinent ⁊ agunt post getem ꝯstrictionem: que oẽs villis operantur ꝓprijs. Haly. Et q: dubiũ erat qbus agunt ⁊ quomodo eos timuit partibus appropriare arterie.

Propter scõm

qdem ꝑmitus exponaſ qd de hoc senserũt ꝑores: deincepsq; vbr dissonantie sapiẽtum tangunſ circa villos. ¶ Propter hmõi sigdem primũ sciẽdum q nãlium. 3. ita subscribitur. Tunicaꝝ arterie que qdem extrorsum ex rotũdis: que vo introrsum ex rectis qdem plurimis: paucis vo eis qbus ex obliqs. Dico aũt rotũdum latitudinalẽ: obliquũ aũt transuersalem: qd fulciſ qm subditur. Arterie similanſ ventri. His quoq; videſ ꝯsentiri: vlius tñ ꝑmo ꝑma ita. Mẽbroꝝ qdem hẽntiũ duas tunicas: villi latitudinales semp in eorũ extrinseca sunt tunica: ⁊ alij duo in intrinseca tunica: ita vt lõgitudinales declinẽt magis ad supficiem ei⁹ interiorẽ q̃ trãsuersales: ſm hlgiſ cõmune lõgitudinales extant in tunica interiori. In ꝯlum de iuuamentis. Tunica interior arterie dissoluiſ in fila ſm latitudinẽ. vnde. 2. theorice. oppositũ nãlium. 3. penitus seriaſ ita. Interior arterie tunica villosa est ⁊ in latum: sed tunice exterioris sunt in longum villi: ⁊ in ea pauci ex trãsuerso. Colliget aũt ꝑmo. ꝯtextura interioris arterie tendit in latitudinem exterioris in longitudinem. ¶ Propter hmõi sigem scõm sciẽduz q Alex. in ꝓblematibus talr seriat: inuli recti in stomacho. i. isophago attrahunt: obliqui vo expellũt. In alijs aũt particulis obliqui detinent vt in matrice. tertio quoq;. 13. Mery separatus est a villis trãsuersis cũ nõ sit ad retinẽdum: cui ꝯsentiſ colliz 2°. vbi tñ longi explicanſ ⁊ lati: nõ autẽ trãsuersi. tertio vo theorice Mery est cõpositum ex duab⁹ tunicis: altera exterior carnosa: cui⁹ villi seruntſ in latum: reliqua vo interior neruosa: ⁊ ei⁹ sunt villi in lõgũ ꝓtẽsi: ⁊ i ea pauci per transuersum deducti: qd innuitur nãlium etiam. 3. ꝑ etiam ꝑma. Motus trãsglutiendi est compositus: fit enim villis ꝓprijs per formã ex situ longitudinis: latitudinis: ⁊ transuersionis: sz iste motus est mery. Apparet itaq; q duo ꝑlr aduersanſ hi primit⁹: q: A. posuit in stomacho seu mery villos transuersos cũ Haly abbate: ⁊ q demũ fecit transuersos expellere in stomacho: cũ vbilibz ponanſ retinere. ¶ Adhuc scõo colliz de vẽtre. Retentio ⁊ expulsio fiunt p tunicam que ꝓcedit per latitudinem: ceteri vo fere testanſ expulsionẽ fieri p tunicã dissolutaz in villos latitudinis: ⁊ retẽtionem p illam que transuersionis. Tertio vo nãlium. venter hz inulos obliquos gr̃a circũtractionis. ¶ Amp. dissonãt circa intestinoꝝ villos nõ solum ad alios: veꝝ etiam inter se. vnde. 3. nãlium. Vnicuiq; intestinoꝝ rotundi ſm alterutraz tunicaꝝ inuli sunt. circũtrahunſ enim solũ. attrahunt aũt nihil ad modũ quo matrix non attrahit mẽstrua: sed tñ expellit: simplicium. 5. 5° vo de iuuamentis. Intestina quoniã non indigent ṽtute attractiua habuerũt illa per que foret ipsis possibile tñ expellere. tertio si qdez theorice. Intestina sigdem sunt composita ex duab⁹ tunicis villosis: ⁊ cuiusq; villi tunica in latũ rotũdatur, Tertio vo. 16. Vincens sup duas tunicas intestini est villus tẽdens ſm latitudinẽ. colliz vo ꝑmo. Intestina composita sunt ex duabus tunicis: ⁊ habẽt texturam tendẽtem in latitudinẽ solum. vnde. 2. illius. Virtus manifestior in eis est expulsiua: nõ aũt attractiua. Cuius contrarium nãlium ita. 3. Solis enim organoꝝ ex tunicis simul ⁊ vtrosq; obliquos hẽntibus inulos facta sunt intestina. Haly. quoq; intestinũ expellit illud qd aggregatur ex egestione in eo: ⁊ attrahit sibi aliquid aliud ex supfluitatibus. ꝑ autem ꝑma. Melius

I

2. tech. tra. 3. cor. co. 8. i me.

Ca. 11. p⁹ me^m.

K

Doc. 5. c. fin. 3. Diuis finem.

Li. 7. ca. 3. circa principium.

Ca. 13. In pn°.

cap. 5. in principio

L

Cap. 1. Cap. 9. ꝯ. principiũ Cap. 24. i me.

Ca. 8. post pn^m doc. 5. c. singu. diuis nãe.

Ca. 9. post principiũ

Cap. 8. circa pn.

M

cap. ꝑdi.

Dif. 6. c. 3. Cap. 2.

Cap. 26.

C. 1. tra. 3. Tra. 1. cap. 26.

Cap. 9. ꝯi medium. Ca. 11. d. diui. 1. 1° techni tra. 6 vẽtre co. 13.

est intestinis vt villi attrahẽdi ⁊ retinendi non sint simul: sz supple per tunicas separati: non enim multa indigẽt retentione: sed attractione ⁊ expulsione: sic igiſ eis villi incrant longi ⁊ lati. Qd firmatur: subdiſ enim: q aliquãdo membrum hz duas tunicas vt fiat eius attractio ⁊ expulsio motu vehementi: vnde facta est caꝝ alterutra singulariter instrumẽtũ sine permistione: vt stomachus ⁊ intestina: itaq; Gal. ⁊ A. fere ꝯtrariantur ne dum alijs sed sibiipsismet.

Propter tertiũ

qdem explicet prius veritas quesiti: deinceps vo lites circa ꝑinductas sopiantur dischollias. ¶ Propter hmõi primum odm cum. 7. de iuuamentis. Haly abbate ⁊ Auer. q tunica interior arterie ꝯstituitur ex villis latis: exterior vo ex longis qdẽ plurimis: paucis vo ex transuersis. Qd experientia ostẽdit in amplius: cũ qs accipiens arteriam magnã ⁊ decoquẽs quasi excorticãdo scindẽs apparebit eidem q̃magis ſm latũ seu rotũdum decorticari. ¶ Qd et rõne firmatur: suppositis tñ prius q inspiratio expirationẽ ꝓcedit. vnde hystoriaꝝ li. Morientes expirant: quare necessariũ esse ꝑmũ inspirationẽ, ⁊. 7. de iuuamẽ. Principiuz motus oĩuz istoꝝ est vnũ: ⁊ est cordis expãsio. que fortior est ꝯctione. Adhuc quãdo cor dilataſ arterie ꝯstringunſ ⁊ eꝯ. diis. 80. ⁊ q arterie vt dictũ extant in cordis obsequio. Amplius q dilatatione fit attractio: ꝯstrictione vo expulsio. Palin. q villi longi attrahunt: lati vo expellunt: transuersi detinent. Et iridem instrm actioni amplius necessarium interius locaſ in ꝓpinquum agenti. vñ. 3°. 13. Non positi sunt in ventre villi expulsiui extrinseci ⁊ longitudinales intrinseci: nisi q: attractio est prima operationum eius ⁊ ꝓpinquior: deinde expulsio aduenit post illud: quod nempe ostendũt mesopleuri dilatantes pectus ⁊ ꝯstringẽtes vna: qui villos a q̃tuor partib⁹ recipiunt: ⁊ ideo vnusquisq; ſz Almansorẽ ⁊ A. ẽ quadruplex. Apud tñ Gal. ⁊ Haly abbatẽ singularis: quare sunt. 88. vel. 22. villi coꝝ. Sigdẽ dilatantiũ ingtem magis expandunſ exteriorem vt aptius aerem q foris existit attrahant. Constringẽtiũ vo interius vt liberius fumũ vaporosũ expellãt in que foras. ¶ His itaq; suppositis ꝓcedatur: naz si prior inspiratio expiratione ac cordis expãsione: cor primitus attrahẽdo aerem sui refrigerationẽ a pulmone per arteriam venalem dilataſ. Et q: hoc deseruit ei ꝯstringiſ: eo q quãdo vnuz mẽbrum dilataſ vt attrahat: reliquum ꝯstringitur vt expellat: nãlium. 3. hmõi qdem expulsio cum sit necessarior attractiõe villis perficietur latitudinis interius positis: q: sic erunt agenti ꝓpinquiores. At deinceps in hmõi cordis expansione similr arteriam opz magnam cõstringi eidem deseruiẽtez: vt in id san. expellaſ aliqualiter ab eo qui cordis in calore remissus. Et etiã ne la dilatatione expandaſ. quando aũt cor angustaſ arterie dilatantur: ita vt in arteria magna cõstrictio precedat dilatationem: in arteria vo venali ecõtra. ¶ Rursus. Expulsio arterie est fortior mot⁹ ⁊ amplius necessarius attractione: q: p illam expelliſ vapor fumosus cum aere prius introducto mistus: q ꝓpter eius inflãmationẽ odiosum iam nature reddutã tã q̃ nocibili⁹ conatur plus excretiua ꝓpellere q̃ aerem ad refrigerium introducere: cum modicus sufficiat: ⁊ eo q is quãtũcũq; calidus: est frigidus nostroꝝ spũum comparatiõe. ꝑ scõs. Est etiam vapor ꝓtractus grossior: ita q fortiori egeat impulsiuo: aer vo subtilior: vt sibi sufficiat remissior: ad fortiorem aũt actuz ⁊ amplius necessariũ suppositũ est instrumentũ intrinsecũ ⁊ ꝓpinquũ existere. ¶ En. Fulciſ quoniaz taliter dispositi aeri ꝓpinquiores expositi: ipm poterũt perfectius attrahere: q̃ si forẽt intrinseci: q̃bus dimĩ paucos sociari ex trãsuersis. Cõcomitanſ nãq; longos semp: q: motus fortassis coꝝ attractiuus reqrit fulcimẽtũ in amplius. Itaq; villi lati in tunica erũt itrinseca: lõgi autẽ in extrinseca. ¶ Propter hmõi aũt 2^m sciendũ q villi aliqñ operanſ

N

Doc. 5. ca. singu. versus fine.

cap. 3. 2. theo. ca. 13. 1 colliz ca pi. 5. i pn°.

O

a fe h ispi ra. ⁊ expi. vt ifra dif feren⁹. 81. en arg. cap. 3. In fine.

Tra. 1. c. 1.

P

Coll. c. 8. ai me^m.

Q

ca. 1. doc. 2° su. ꝑme ai me^m.

A per sete sicut oculi longi attrahunt et reliquos: interdum vero per accidens: et ita operantur agunt aliqui ab hoc oppositum: sic enim retinent non solum transuersi: sed et lati. Est etiam quando in retentiua prebent auxilium qui secundum latitudinem incedunt primo pri. vnde ad id quod ponit. A. transuersos in stomacho expellere dicendum eo cauendo supposito fore per accidens: ceu cum omnes in vehementi maxime retinent tamen constringendo appetitum: ad quod expulsio consequitur eius quod in stomacho continetur cum sit longus coronaliter rotundus: per se tamen dictum ipsos retinere. Quando vero aliqua pars transuersiorum operatur potest retinere et quietem prestare vel attractiuo fulcimento innixa per se etiam attrahat et precipue quando appetitus non fuerit intensus: tunc. n. quasi lumbricorum terrestrium motus similatur eisdem. ¶ Ad aliud quod. A. et Auer. non ponunt transuersales in stomacho: hos autem Alex. et Halyabbas firmant: dicendum quod illi tamquam per paruum necessarios et manifestos relinquere. Actio namque stomachi est vehemens attractio in qua appenditur quies quam minime: hi vero considerantes motum quandam in mere attractione: ac quia sociantur transuersi quidem in alijs partibus semper cum longis: prulere et stomachum eisdem persium. ¶ Ad aliud dicendum quod in ventre perficitur expulsio per le villis latis: et maxime quando partes stringuntur superiores: quando vero econtra euenit causatur vomitus per accidens autem retinent ceu cum secundum superius rotundatur ventris et fundum propter non autem secundum medium: per se vero communiter ponitur retentio transuersis musculis vigere. ¶ Ad aliud dicendum quod illa litera Gal. est corrupta fortassis translatione: nam in greco erat egcarsion: quod dico vt fingit Gal. 2. de regi. sani. contrarium recto quod est rotundum: dicitur etiam communiter egcarsion plagion. i. obliquum. vnde deceptus transferens nomine cum multiplicitate: quando debuit transducere egcarsion. i. rotundum seu latum transtulit obliquum. ¶ Et similiter ad aliud dicendum quod errauit prius non recte

C transferens quando transtulit. 2. naturam 3°. Sola omnium organorum ex tunicis simul et vtrosque obliquos habentibus insuos: cum dicere debuerit rotundos. ¶ Aut dicendum obliquum equiuocum esse ad latum et transuersum: ceu prius visum Gal. innuere. ¶ Ad aliud dicendum quod. A. alijs aduersatur ponentibus simpliciter intestina habere ambas tunicas villos habere latos. ¶ Aut dicendum quod. A. intellexit intestina superiora: reliqui vero inferiora. Vel sanius quod intestina superiora. s. solum habeant villos latos: vltimum tamen vt rectum et precipue ipsius extremum longos etiam habet. vnde 3°. 16. In intestino recto iam apparent villi multum longi: quoniam est ex intestinis maioris operationis indigens ad trahendum illud quod est supra ipsum. Aut quod dicet hos longitudinales villos non esse de substantia intestini recti: sed musculorum duorum longitudinalium qui sunt in eo: quod si dicat A. simpliciter in intestinis attractionem motu fieri vehementi: aut

D eum non audio: vel fortassis fit ab alio quam a longitudinis villis: vel attractionem appropriabit stomacho: expulsionem vero intestinis: quod quidem non recte interpretabitur contra mentem nunciantis. Si. n. causa duplicitatis tunicarum foret in illa: vnde dicam tunicas intestinorum duplices ex iuuamento existere communiter. vt ne si accidat nocumentum vni: tunc alterum conueniet. Nam si quis diligenter attendat in omnibus membris continentibus alienum ab ipsorum substantia duas tunicas inueniet neruosas preter venas: aut fortassis vaginam cordis: ita quod et frenes sunt duplices et triplices. 3°. 10.

Propter quartum autem ad primum dicendum id dictum esse tempore quo nondum sciebat anathomiam perfecte: cum testatum sit differentia. 99. de se Gal. dicere non fore impossibile inuenire in arte medicine: quod propter ipsum non est inuentum. ¶ Auicenne vero dicendum: vel qui secutus est illic Gal. aut dictio ipsius est vtilis ceu in partibus vlterius duas habentibus tunicas. huiusmodi autem veritas pro vno non interimitur particulari: cum ad rationem scientie sufficiat ipsa vt ad multum. phy. 2. et meta. 6. ¶ Ad aliud quod dicendum apparuit enim namque est quod in alijs arterijs ab ea quam vnius tunice constrictio propter obsequium quod prestant cordi expansione precedit. ¶ Ad aliud dicendum quod licet

E anhelitus et pulsus sint proportionales proportione seu similitudine lata et non vera: nam similitudo est duplex: quedam secundum veritatem et alia non: vt quando quid alteri similitudine proportionatur longinquam. Haly. 13. a. anhelitus et pulsus conueniunt in specierum fere numero: et in causis tribus vt virtute instrumento et necessitate: differunt tamen in quamplurimis et proprie cum cerebrum non operetur cordi. ¶ Ad aliud dicendum quod vigore cordis omnia in initio redduntur viua atque de mum conseruantur in esse per debitum defluxum ab ipso ad ea secundum dilatationem et constrictionem: sed in hoc vt ostensum constrictio arteriarum operatur dilatationem in amplius. neque arterias oportet villos habere: aut quolibet propter ipsius actum nutritionis particularem: cum vt tactum calor tamquam instrumentum sibi sufficiat nature. ¶ Ad aliud dicendum quod propter necessitatem fere vacui quod sequitur ad constrictionem nisi mox subsequatur attractio. differentia. 81. ac propter aeris subtilitatem et ipsius modicam respectu euentationis necessitatem non prohibetur villis latis intus existentibus, sed cogitur subintrare.

¶ Differentia. XLVII.

F Quod vene oriantur ab epate videtur per Gal. i techni et alijs locis non paucis. A. 5. de aia. et vlterius omnes medicos. vnde per collect. Inuentum est per viam sensus quod vene ramificantur ab epate. ¶ Amplius si orirentur a corde ipso moto mouerentur et hoc cum idem sit motus totius et partis vt totius terre et vnius boli per celi et mun. Cum autem consequens sit falsum: falsificabitur et antecedens. ¶ Rursus. Si vene orirentur a corde cum ordinentur ad finem sanguinis vt delatione ipsius per eas nutriatur corpus. per prima. tunc cor principium foret san. eundem informando. Et ideo totum sanguinis oporteret in ipsum concidere: hoc autem impossibile videtur fore. Sic. n. cum inter epar et cor non sit nisi vnus transitus: puta vena concaua per eandem oporteret simul sang. totum ascendere ac plurimum eius nutritorum: partes inferiores plures et maiores superioribus per eandemque descendere. Id autem videtur impossibile

G cum motus per eandem partem ita occurrant oppositi secundum sursum et deorsum sibi resistentes adinuicem in loco intermedio cordis et epatis. ¶ Palin. 10. meta. Minimum in vnoquoque genere principium est in illo: cum sit metrum seu mensura. venarum autem minime sunt in epate: non autem in corde. ¶ Itidem. vene videntur ab illo habere originem cui magis attestantur. Hoc autem est epar et maxime quantum ad ipsius panniculum: non autem cor cum sit dure sube ac solide. ¶ Et. Principium san. venarum existet primum cum hee ordinentur ad ipsum: epar autem san. existit principium cum sit calidum et humidum sibi colore affine. vt 5. de iuuamentis. cum Halyabbate. 3. et 2. theorice: epar factum est purpureum vt sanguinem generet purpureum: videtur etiam forma san. et omnis eius dispositio in epate oriri: epar itaque est venarum primum. ¶ Rursus. ostenditur venas oriri a cerebro seu ossibus: eo quod vena ex panniculo construitur: panniculus autem vt ad multum componitur ex neruo et ligamento. differentia. 44. hi autem originem suscipiunt a cerebro et ossibus. ¶ Quod autem a panniculo videtur: quia

H theorice et per prima. Omnia membra panniculosa vel panniculis inuoluta oriuntur a panniculo cooperiente costas interius: et panniculo musculis ventris succedente syphac dicto. 3. vero. 13. et 22. scribitur et panniculum ambientem interius pectus cum alijs omnibus tactis ab huiusmodi originari panniculo: vt. 44. tactum. Cum igitur vene panniculose sint ab isto panniculo deducent originem.

Huiusmodi quoque oppositum sentit Arist. in de animalium libris: et potissime particularum. 3. quod rationibus conatur astruere non paucis. ¶ Amplius de iuuamentis. 7. Fuit origo vene non pulsatilis veniendis ad pulmonem ex loco ex quo oritur vena pulsatilis ex corde. ¶ Et. Propter diuersitates inter telas istarum venarum fuit origo vasorum que habent vnam tunicam mollem tenuem ex teneriore parte cordis. Et origo illarum que habent duas tunicas spissas duras ex spissiori et duriori particula eius: he autem sunt cordis dextra et sinistra. ¶ Palin. naturam 3°. Si non tamen demus maior est vena que ad pulmonem ducit quam ea

Marginal notes: Doct. 6. sin. vna. c. 3. circa principium — Cal. tre. a. p. pri. — Col. tra. 1. c. 1. D. f. — Colli. c. meta. 55. — Colli. 10. com. 6. — 3. techni. tra. 2. et c. 8. in prin. — Li. 2. tex. com. 28. — Cap. 8. — Cap. 6. in principio. — Te. co. 19. — Doc. 5. c. sing post principium. — Te. c. 2. — Cap. 3. — Cap. 28. circa fine. — Cap. 1. — 2. ca. 15. — Doc. 5. ca. sing. — tra. 1. c. 1. — tra. 1. c. 2. — cap. 4. — Cap. 3. — Ibidem circa prin. c. — cap. 14. circa finem.

I *Cap. 1. & ius fine.*

que in cor nascit̃ rc. ℭ Adbuc aialiũ. 3. A. desacili pbat̃
q̃ cor sit pn^m venaꝝ ⁊ neruoꝝ. ℭ Rursus. ab illo vene ori
unt̃ in quo p̃ ⁊ vltiu pcipit̃ vita: cũ ad ipsaꝫ ordinet̃ nutri/
mẽto. s3 h̃ est in corde: ⁊ in dextru. vz. vẽtriculo iux̃ ei⁹ de/
xtrã auriculã vbi vena vẽtre3 hñs ↄtinuat̃ cordi. Pleraq3
sigdẽ visu notaui anathomizãs q̃ cessante motu cordis, ⁊
p ↄñs vita cũ stet p moruũ in sinistru vẽtriclo paulatine mo
tus ⁊ ẽt ordinate ↄstituit̃ is in dextru q̃usq3 ad mediũ due
nlat ↄcaue vene cordi affixe. Ibi. n. vr̃ iandeꝫ apte oĩs vite
mot⁹ cessare eiusdẽ. ℭ Itidẽ: pn^m venaꝝ ⁊ aliuꝝ in loco d3
eẽ nobiliori vt ip3 eu fulcito valeat pncipare: vt. n. loc⁹ ẽ ita
nã operat̃. pble. 10. talis aũt locus est cordis, cui let. 2. Si/

pble 12. Cap. 9. & ius fine.

tuat̃ nãq3 in medio paruꝫ p tñ ↄclinans ad sinist ꝝ vt q̃ztũ
ad eius acumen. In nibus enim aialibus cor est fm medi/
um pectoris loci: in hominib⁹ v̇o paruꝫ p declinat ad sini/

Cap. 17.

stram ad equãdã sritatem sinistruꝫ p̃ de hystorijs: ⁊. 3. de
partibus: quare pn^m cor erit venaꝝ ⁊ nõ epar: cum descen

Cap. 4. in medio.

dat in dextram habens ex oppositu contiguum sibi sple/
nem: neq3 aliqd aliorum vt ostendetur inductorum.

K

Propter primuꝫ

qdem sciendum q̃ vena est
corpus pãniculare ub iõgũ
rotundũ vna tunica ↄsitum sanguinis nalis in nutritiune
ↄtentiuum. Est aũt epar san. inspissatus ⁊ ipsi⁹ pmũ gene/
rationis instrumentalr̃ organuꝫ. dico aũt pmum, ppter cor
qd illius organum. 2^m ⁊ perfectiuum existit: qd autem sit
cerebrum ⁊ ortus: quid os: quidue cor: ⁊ quid panniculus
differentijs ostensum. 24. ⁊. 39. 41. ⁊. 44.

Propter scd̃m

vero sciendum quosdã dixisse
venas oriri a cerebro. de par/

Ca. 4. post 8. p⁹ pa⁹.

tibus. 3. Cuius opi. videt̃ fuisse etiam Isaac vrinaꝝ libro,
quoꝝ motiuũ existit fortassis antedictũ a textura pãnicu/

vel a cerebro cap. 4.

luꝝ ex neruis sumptũ, sed hoꝝ defectus tertio ⁊ quarto di
cendoꝝ apparebit. Quã eqdem opinionẽ cũ his q posue
runt venas oriri ab epate tertio de partibus: repellit p hec
plurima ita. Faciũt nãq3 pncipia multa ⁊ discepta: cum in
vnoquoq3 genere ac in totu ẽt vniuersu vnum opus sit esse
pncipium in qd tandem reducant̃ cuncta: ⁊ p quod regu/

Te. c. vlti.

lent̃. vnde in fine. 12. meta. Entia nolunt male disponi: nec
bonum pluralitas pncipatuuꝫ: vnus igit̃ princeps. Ex or

L *Com. 17. in fine.*

dine nãq3 vniuersi ad vnuꝫ perfectio causat̃ in entibus: cũ
igitur aial ⁊ maxime humu sit microcosmus: vt. 8. recitat̃
phy. vnum aliqd erit membꝝ in eu quu trahent originem
⁊ gubernabunt̃ cetera. Est etiam estimandũ aial ↄstare ve
lut ciuitatẽ bene legibus regulatã de causa motus aialiũ.
In hac aũt oĩa deriuantur ab vno principe ⁊ tenduntꝫ pro
pter qd in corpore aialis vnũ erit tale vt corꝫ aut aliqd illi/
us loco. ℭ Amplius. ab eo qd est frigidissimũ membroꝝ
corporis non oriunt̃ vene cum ad finem ordinent̃ delatio/
nis calidi. Cerebꝝ aũt est hmõi. extat. n. frigidissimũ ⁊ hu
midissimũ partium corporis omniũ: differentijs. 24. ⁊. 25.

M

ℭ Eti, per alia membroꝝ ptendunt̃ vene pertranscuntes in
omne: p cor v̇o nulla. Illud enim qd pertrãsit̃ omnifariaꝫ
ab aliquo eius nõ põt esse pncipium. ℭ Palin. Cor venis
pportionatur cuꝫ sit corpus spissum sulidum sanguinisq3
ↄtentiuum sulum p̃ter arterias ⁊ venas. ℭ Rursus. Ana/
thomia indicat ⁊ gñatio filr̃ animal cor primu genitum, ⁊
sanguinẽ in se primitus cõtinere. ℭ Amplius. motus dele
ctabilium ⁊ tristium: ⁊ vniuersalr̃ omnis motus a corde vi
deret̃ in animalis generatione incipe: ⁊ in ideꝫ determina
ri. ℭ Adhuc ostendit locuꝝ eius medius ⁊ situs ipsi⁹ tam
artificiose cõpositus cuꝫ fore venarum ⁊ alioꝝ pncipium.
ℭ Itidẽ, qd est exangue nullũ sensum hẽns: pncipium non
extat venaruꝫ. Cerebꝝ autem est hmõi. ipm autem est sine
sanguine vino, ⁊ neq3 modica neq3 magna venula in eo ter

Ca. 3. in fi. C. 7. cir ca pn. ⁊ ca 64. 10.

minat̃. hystoriaꝝ. 3. nullũ etiam facit sensum tactus: sicut
neq3 sanguinem neq3 superfluum aialium de partibus. 2.
Itaq3 cor venaꝝ est principium: ⁊ non cerebrum: epar vel

aliud. ℭ Fuerũt ⁊ alij sicut Gal. cum suis sequacib⁹ vt ap/

N *Op. Gal.*

paruit: ponẽtes venas oriri ab epate: astruentes hoc maxi
me eu q̃ vene videntur ab ipso oriri ⁊ ramificari ac nutri
mentũ attrahere velut plantaꝝ radices a terra. ℭ Qd q̃/
dẽ vt videbit̃ stare nũ potest: u3. n. vene fixe in epate nutri/
mentum eo mediante ad cor adducãt: ⁊ in hoc similitudi/
nem hẽant ad plantas quasdã: nõ tñ inde oriuntur: cuꝫ to/
tam substantiã etiam ↄtinue maiores earum pertranseant
epatis: qd in eo qd ab alio nascitur nõ euenit velut plantis
ortis a terra: dũmodo in lucu ppriu fuerint ⁊ nõ in vasculo
ↄclusẽ: neq3 etiam plante ramificant̃ oẽs in terra ppter at/
trahere: verũ etiã ppter sustentari: ne impulsionibus deci
dant ⁊ ventis: est ideu ↄspicere plantaꝝ plures paruarum
vnã radicem tñ habere. ℭ Adhuc mouent̃ estimãtes for
mam sanguinis in epate prestari: eo q̃ in quãdã fiat rube/

Collr ca. 1. in me.

dinem trãsmutationiꝫ videatur sentiri. 6. de accidẽti dari a
corde. ℭ Non tamen pp hoc dõm formam sanguinis dari
perfecte in ipsu sed diminute magis. Introducitur etenim
aliqua ad rubedinẽ chili in meseraicis imutatio: in qb⁹ ta
men non ob hoc san. dr̃ vilatenus gñari: cuꝫ enim sanguis

O

epatis sit imperfectus in via ad perfectionẽ: ⁊ magis ⁊ mi
nus spẽm non variet vtriusq3: vnũ erit agens forme indu/
ctiuũ complete: que nãq3 vni⁹ extant speciei introducunt̃
ab vno agente: id aũt cor erit ⁊ non epar: cũ sit aliaꝝ parti
cularum formalissimũ. Quare cor sanguinis ⁊ venaꝝ erit
pncipium. ℭ Mouent̃ etiã sequaces Gal. ex argutij. quu/
rum defectus quarto munstrabit̃ ppositoꝝ. ℭ Tertiu v̇o

Cap. 1. añ medium.

14. Sermo in hoc extat ambiguus incitans querere talis: ⁊
vena ↄtinuans inter cor ⁊ epar descendit a corde ad ipsu3:
aut ascẽdit ex ipso ad cor: aut fm ambas intẽtiones. Ascẽ/
dere autem vel descendere taliter nũ est aliud q̃ oriri a cor
de vel epate aut indifferenter ab vtroq3. ℭ Fuerũt aũt nõ/
nulli ↄtemporanei dicentes venas posse duplr̃ considera/
ri: ratione sigdem materie ac ↄtinentis: qũo dicunt eas in/
dubitanter a corde oriri: aut eius qd per eas defert̃ ceu san
guinis, ⁊ qr is duplex est: imꝑfectus ab epate: pfectus v̇o
a corde: fm hoc eas dicunt duplicẽ originem hẽre: ⁊ imꝑfe
ctionis ab epate: perfectiõis v̇o a corde. ℭ Sed hi l3 quo

P

ad pmum veritatẽ sapiant: q̃ztum v̇o ad fm coꝝ dcm̃ desi/
piunt: cum hic non querat̃ ortus ↄtenti verum continen/
tis solum. ℭ Amplius premissum est pfectum ⁊ imꝑfectũ
ab eodẽ introduci agẽte specificato. ℭ Fuerunt ⁊ alij po/
nẽtes venas oriri a corde velut a principio primu media/
to: ab epate v̇o tanquã ab immediatu ⁊ secũdario. ℭ Qd
etiam stare non potest: eo q̃ mõstrabitur per plura cor pn
cipium venarum ⁊ immediatum existere.

Propter tertiũ

qdem veritas primitus eno-
det: ⁊ deinceps quis vẽtricu/
loꝝ cordis sit nobilior ostendatur. ℭ Propter primuꝫ hu

Q

ius sciendũ q̃ cor venarum extat principium sicut sapiunt
peripathetici nõ solum virtute verũ etiam mã: qd ⁊ iã dif/
ferentia vir ostensum. 38. Et rõne monstratur non minus.

Collr. c. 6 tra. 1 ca. 2. in pnci. Cap. 34. 3 in me.

nam. A. aialium. 9. ⁊ 3°. 21. cũ. 3. theorice. Quandu matrix
colligitur sup spma tãdem sicut dictum. diff. 41. vigore ca
lidi ⁊ informatiue virtutis fiunt tres spumante spmate ve
sicule: quaꝝ pma ⁊ principalior est cordis mã: reliq̃ ascen/
dens cerebri: ⁊ tertia in dextra descendẽs epatis: ita vt hec
separet̃ ab ea que cordis quodam intermedio vtraq3 col/
ligante: hec autem non nisi mã vene magne cũ nihil aliud
inter hec sit cõtinuans duo. Qd firmatur: q2. 2. de ge. aiali/

Ca. 1. post me^m.

um forma ⁊ spẽs epatis est in corde: hec autem vena pn^m
est aliarum venarũ ⁊ origo sicut eius ramificatio indicat.
Qd ⁊ anathomia ostendit: cũ pars isti⁹ vene dicte chilis ↄti/
nua epatis per vnũ transeat additamentoꝝ descendens in
renũ oppositum: qbus vtrinq3 venas immittit emulgẽtes
dictas. Similr̃ ⁊ rami vene porte dicte ramificari in cõca/
uo epatis ↄtinuantur ramis vene cõcaue orientis a corde

A

Cap.4.in principio.

ramificatio a gibbo epatis ad mediũ:q̃q̃ hoc ꝓpter par/
uitatẽ:sensus nõ valeat diligentius discernere. Unde 4° de
partibus. Uocatũ mesenteriũ hymen ꝓtendiť continuum
a protẽsione intestinoꝝ ad venã magnã ⁊ adorthem plenũ
venis multũ ⁊ spissis ab itestinis tẽdẽtibus ad eas. ℭ Ne
q̃ est dõm, ꝙ ꝯtinuatio epatis cũ corde fit ex arteria tñ ⁊
nõ ex vena predicta: cum hec sit nobilior vt mõstrabiť etiã
arteria: sit ẽt incõparabiliter maior illa: hec nãq̃ arteria q̃
ad epar dirigitur parua est valde: ⁊ ab inferiori parte mul
tum magne arterie transeuntis. s. per dorsum ramificata in
epatis cõcauum occurrit. vnde tum ꝓpter eius paruitatẽ:

Pᵒ pᵗ histo. ca.18. ⁊ li. 3. ca. 4. in medio. Cap.2. in medio. Cap.3. pᵒ mcᵐ.

tum ẽt propter eius occultationẽ Ar. in plurimis locoꝝ
aialium eã nõ cognouit testans nullã adorthi venã tẽdere
in epar sicut plurimi anathomiçãtes ipsam nesciunt reperi
re. Quare ẽt praue Auer. 2° colliꝫ. voluit multas arterias
ad epar venire. De hac quoq̃ arteria Gal. anathomie prin
ceps melius eã cognoscẽs alio: de iuuamẽtis 5° testatur so
lum partis epatẽ viuificare inferiorẽ: superior nãq̃ gibbo/

B

sa ex motu dilatationis ⁊ cõstrictionis cor mediante viuifi
catur diaphragmate. dĩa etiã. 31. Et si hic modus ostensio
nis monstrauerit. 41. dĩa. neruos a corde oriri declarat in
amplius venas ab eodẽ nasci: cũ nerui non ita subam cere
bri pertrãseant: neq̃ sic cordi cõtinuentur apparẽter vt ve/
ne. ℭ Amplius ortũ attestatur suo principio productiuo i

Li.2. tex. cõ.37. 14 3 ⁊ra 1. ca. 1. circa principiũ

techni. Uene autẽ non cõtestantur epati cum nõ sit nisi san.
sm. A. cõgelatus. ℭ Neq̃ vt quidam rudiũ inquiunt dõꝫ
eas oriri ab epate: q2 similitudinẽ habeãt cum eius pãnicu
lo: q2 eadẽ rõne nascerenť a pulmone vel splene. ℭ Adhuc
ita nasci non ẽt oriri ab epate verũ a pãniculo. ℭ Eti. Non
pertrãsirẽt in epar perforando subam pãniculi totaliter si/
cut neq̃ arterie penetrant cor. ℭ Jtidem pãniculus epatis
nõ est de cõstitutione ipsius vere. vene ṽo attestantur cordi
⁊ ꝑcipue illius dextro ventriculo: tum rõne sue corporeita/

C

tis: tumq̃ capacitatis: tum ẽt contenti vtpote sanguinis in
vtrisq̃ reperti solũ. ℭ Amplius illud est pñᵐ venaꝝ qð est
pñᵐ sanguinis: vene nãq̃ ordinãtur ad sanguinẽ: sed sang.

Cap.3. in medio. E2. vis. d. suo fi.

principiatur in corde: cũ cor calidũ sit ⁊ humi. colliꝫ 2°. vn/
de cõplexionum pmo. Cor est nã sanguinissimũ ⁊ calidissi/
mum oĩum viscerũ aialis: qð aũt sic cõuenit cum sanguine
pñᵐ erit ipsius perfecti ⁊ impfecti cum vniuocentur tãdeꝫ.

Cor. 1. cõ. 3. 14. 16. 34. 37. 46. 49. Colliꝫ ca. 3 iuxta fi. ⁊ ca. 4. Cap.1. in fine.

ℭ Rursus. vita est cõsistentia per alimentũ 2° de aia. sed ali
mentum primitus est in corde 3° de partibus ⁊ 2° de ge. ani
maliũ. ℭ Neq̃ tñ vt quidam scioli dõm a matrice deueni
re ꝓpriũ alimẽtũ in cordis nutritionẽ: imo prius opꝫ imu/
tari ab eo vt digestione sibi propriũ reddatur simile: quare
cũ cor sanguinis huius sit pncipiũ erit similiter ⁊ venarũ.
ℭ Propter huius ṽo 2ᵐ sciẽdũ. ꝙ q2 vena oritur a dextro

3. de partibus ca. 5. circa principiũ.

cordis vẽtriculo ipsa nobilior est arteria sicut eã supra illaꝫ
significat Arist. vult eni dextrũ ventrẽ nobiliorẽ sinistro: ⁊
vitaliorẽ amplius: sicut nobilius ⁊ prius est anteq̃ retrorꝫ

D

sursum eo qð deorsum: ac dextrũ sinistro: que quidẽ dextro

C. Mr. 3. 8 pᵗ ibᵒ cap. 2. d. ias fi. ⁊ ca. 4. pᵒ medium. Cap.4. in medio. Cap.1. circa pnᵐ.

insunt vẽtri reliqua ṽo sinistro. Qð particularius mõstra/
tur: q2 cor iudicatur pñᵐ corporis dis: eo ꝙ primitus i ipso
repitur motus ⁊ vita: ⁊ vltimo: de ge. animaliũ 2° nunc au/
tem cũ eadẽ sit ratio totius ⁊ partis. p hystoriaruꝫ. pars se
habeat ad partẽ vt totũ ad totum in illa parte in qua poste
rius cessat motus ⁊ vita ipsa erit nobilior ⁊ prior. hec autẽ
est dextra: motu. n. ⁊ vita cessante in ventriculo sinistro per
horulã percipietur in dextro: cũ enim tendit in interituꝫ si/
cut per incisionẽ pluries ꝑcepi cessat moueri latus sinistruꝫ
deueniendo versus dextrũ: cõsiderãdo semp aliqd qð mo/
uetur ⁊ aliquid imobile circa motũ donec ꝑueniatur ad lo/
cum vbi hec vena nasciť a corde: cuius qdem medio imo/
bili posito ꝑcipiť motus circa illud q̃ tẽporis modico vt ⁊
tãdeꝫ hic cesset omnis motus ⁊ vitã. Uideť itaq̃ vena in/

C. 3. versus fine3.

tentionalr amplius oriri a corde arteria. vnde. 13. aialium.
A. melior ⁊ nobilior duarũ partiũ cordis est ad dextram ⁊

E

Cap.3. in medio.

ab illa multum emanat de sua vita. ℭ Sed quis forte obe
diens Gal. sentit enim is huius oppositũ expresse 7° de iuua/
mẽtis. vbi. n. scribiť dextrũ cordis vẽtrẽ ꝓpter pulmonem
factũ esse: vt ei pura tribuat alimẽtũ: dicet motuꝫ cordis re/
flexum fore cõpositũ ex duobꝰ motibus ⁊ duabꝰ qetibꝰ: ve
lut eũ qui pulsus: in tali aũt motu cũ quies semper interue
niat medio physicoꝝ. ⁊ p 2°. particulã quãdaꝫ opꝫ in ipso

8 te. c. 64. Doc. 3. fe. pᵒ ca. 1. circa pnᵐ.

corde imobilẽ cõstituere: cũ ꝓbatũ sit de causa motus ani/
malium motũ oẽm imobili alicui initi ⁊ fulciri: huius aũt
in corde paries quidã extat medius: ⁊ maxime in habenti
bus duos vẽtres in eo. Cũ igitur virtute deficiẽte in tali p/
dictus cordis motus vẽtris sinistro solido spisso non possit
inesse: ptes eniꝫ sic spisse ⁊ solide inobediẽtes motui vtriq̃
lateraliter non possunt modo dilatationis ⁊ constrictionis
ad vnum parietẽ cõstitutũ imobilẽ moueri virtute deficien
te pulsatiua: sed motus hic ad latus ꝑueniet dextꝝ cordis:
vbi ptes molliores: ⁊ maxime ad locũ in quo vena grãdis

F

ꝯtinuatur cũ corde. Jllic nãq̃ virtus pulsatiua iuuata habi
litate partiũ ad motũ vnam põt partẽ imobilẽ ꝯstituere sꝫ
spẽm parietis primi a qua motus ꝑueniet prior: non igitur
dexter vẽter hinc erit sinistro nobilior. ℭ Cui dicẽduꝫ non
valere qð inductũ: eo ꝙ organa in actus ordinãtur tanq̃ i
finẽ propriũ: ⁊ non eꝫ. Fistule nãq̃ apponũtur fistulatori ⁊
non fistulator fistulis. 4° de partibus. vnde cum nã ꝓduxe/

Ca. 9. post principiuꝫ.

rit organa talia in parte dextra: qbus vt monstratum est: ⁊
motus cũ vita põt vltimo ꝑdurare: nõ autẽ in sinistra. Con/
cludendũ ergo simplr latus dextrũ sinistro nobilius: nã in
eo p̃sata ordinasset si tãte foret nobilitatis vt dextꝝ. Cuius
qdem signũ qs faciet. qm̃ quita pars pulmonis q̃ vtrinq̃
duorũ est media ad latus peruenit dextꝝ: vt quasi culcitra
stramentũ ac firmitas vene ample de iuuamẽtis 7°. ℭ Ga

Cap.1. in medio.

lenus aũt fortassis respõdet hanc partẽ pulmonis pricipa/
lem minime cõsistere. ℭ At eius magnitudo id coindicat

G

rñdebitur. ℭ Eti. Jnstabit Gal. q2 sinister vẽtriculus alias
habuit vtilitates ꝓpter quas fuit densior dextro. sed etiaꝫ
non valet: quoniã actus cordis principalis est vegetare ad
quẽ organa ipsius oĩa ordinãtur potissime. ℭ Rursus. ali
quos ꝑcipi pulsus nõ parũ habẽtes nã ⁊ morbo notabilio
rem in sinistris q̃ in dextris: appropinquantes vero morti
ipsos ecõtra. Resumẽtes aũt vires in qð ꝑus deueniebãt.
ℭ Adhuc in aialium suffocatis ois sanguis reperiť in ve/
nis nilq̃ in arterijs: qð nõ euenit: nisi q2 virtus regitiua cũ
spiritibꝰ ⁊ sanguine totis exñtibꝰ in arterijs strãgulationis
tpe cõcurrit ad cor tanq̃ i arcẽ: pertrãseũtq̃ hi ꝑ ipsius pa/
rietẽ ꝑforatũ vtrũq̃ ceu possibile ostẽditur nãliuꝫ 3° in par

Ca. 14. pᵒ medium.

tem dextrã tanq̃ in coꝛp malus refugium. ℭ Neq̃ dõm ꝙ
spũs existẽs in sinistro ventriculo sit nobilior eo qui in dex
tro. Est nãq̃ ille superexcedens vtrũq̃ in caliditate ac siccita
te ꝓpter motũ necessariũ vite. Uita enim motu ꝯstat ⁊ ali/
mẽto. Cuius forma magis firmať in dextro vẽtre: cũ spũs

H

⁊ sanguis ibidẽ sit plurimus ⁊ quãtitatiuus ⁊ nõ adeo q̃li/
tatiuus vt in sinistro: vĩ nãq̃ fore proportio eoꝛuꝫ q̃ sunt in
dextro ad ea q̃ sunt in sinistro q̃lis est sanguinis sanguifici
ad cholicũ. Pono nãq̃ ꝙ dexter vẽtriculus cordis pñᶜ ꝑp
esse ipsius existat: sinister autẽ magis vt vita impellatur: in
alio ex quo tãdẽ iuuamẽtũ fiat cordi. Jn ꝯtrarium Gal.

Propter quartuꝫ qdeꝫ. ad pᵐ dõm ꝙ Gal.
ad multuꝫ ⁊ sui sequaces
fuerũt alterius opi. qui nõ tenẽtur in p̃sentia: aut locuti sunt
sensibilr vt medici quoꝛuꝫ sermones apparentes existunt.
ℭ Ad Auer. dõm similr eum fuisse loquutũ ⁊ ꝓprie colliꝫ
p. cũ illic anathomia subscribatur Almãsoris. Qð ondiť:
eo ꝙ dixit p viã sensus ⁊ ramificari venas ab epate: qð for
te inuiť in techni: ita vene famulanť epati quasi pñᵒ venaꝝ
⁊ non oriri. ℭ Ad aliud dõꝫ: ꝙ motus est duplex apparẽs

Li.2. tex. cõ.18. E. cõ.13.

phyſi. 8. Quidã. n. est a forma impressa a generãte semper
determinatũ locum ꝯsequente: vt nãq̃ nã formã exhiber:

I
Te. cō. 4. Te. cō. 24. T. cō. 22.

lta ⁊ locutū is ipsius sit saluatiuus. 4° physi. ⁊ ō ce. ⁊ mū. hic aūt motus entis inest ⁊ elemētatis in eo qd̄ motū ea se quūtur elemēti pdominātis in eis. 4° celi ⁊ mū. quo gene re motus totū mouet ⁊ p9 simili mō. Est ⁊ alter mot9 a for ma vt aia inditus aialibus: q multotiēs nō cōsequit motū elemēti predn̄antis: sicut apparet in melia graui terrestri q̄ vigore aie sursum tēdit ad appetitū oris stomachi excitan dum: cholera v̄o leuis ignea deorsum ad intestina stimulā da: vt eiciāt qd̄ in eis continet supfluitatis: ⁊ ideo p̄ Auic. prima ꝯsiderans huius motū: ita priori nāliori contrarius deo grates cōtribuit oibus factoribus meliori. Vene igit si mouerent isto secūdo mouerent motu qui esset alterius q̄ totius vt motus ostēdit cordis: ⁊ arteriarum aliis. dīa 80. Priori nāq3 modo vene nō pn̄t longius moueri: cu3 sint lenes molles flexibiles non valētes motū cōsequi cordis.

Doc. 4. c. 1. p° post pn̄m.

¶ Ad aliud dōm similr. Aut non fore necessariū totū san guinem in cor trāsire vt formā acquirat: vt sang. nālis pos sit reddi vitalis ex attractione extremarū arteriarū ab ex tremitatibus venarū ac eꝫ. dīa. 31. occurrūt. n. h9 adinui cem: sit nāq3 ꝯspiratio ⁊ ꝯfluxus oia inesse per eundē etia3 pos. nālium 3°. ¶ Ex quo ēt apparet dōm nō esse inconue niens p venā ꝯcauam sanguinē simul ascēdere ⁊ descende re lateralr: tamen cū motus nature sint ordinati: suntq3 illic virtutes attractiue ⁊ expulsiue determinate: ceu intestinu3 orbū h3 vnum foramē tm̄ per qd̄ ingredit nutrimentū ia3 feculentū: ⁊ demū iam maiori facta excoctione egreditur i de. ¶ Ad aliud dōm nō sufficere vt aliqd̄ sit pn̄m fore mini mum in quātitate solū: sed op3 maximū similr esse virtute.

K

Cap. 13. p° pn̄m.

Lib. 2. c. 21. in fi. 5° ō ge. a. c. 7. versus finem.

Hec. n. fm Ar. est principiorꝫ rō elenchorꝫ ⁊ aialium fine. Vene aūt existētes in epate: quāuis minime sint quātitate: non tn̄ maxime vigore: cū de se non sit pn̄m grandiū actuu3 aliquorꝫ sed cordis virtute. ¶ Adhuc ēt ipsia minores que epatis sunt in simplicibus ramificate mēbris: de qbus ter tio de partibus scribit earum meatus fore minores q̄ san guinis grossities: p quos transmittit: ⁊ ideo p̄ dicit prima. sanguinē ab his in mēbra labi ex parte diuina. Que quidē ⁊ si adeo sint minime: nullus tn̄ eas posuit venarū magna rum principia verū principiata. ¶ Ad aliud dōm: q vene non attestātur epati vel eius pāniculo vt declaratū fuit ma gis q̄ cordi: imo minus. ¶ Ad aliud dōm: q epar l3 sit ca lidum ⁊ humidū ⁊ colorē habeat purpureū: non tn̄ vt ap paruit est sanguinis forme datiuū: sed potius pparatiuum: vt ⁊ meseraice manus epatis apud Gal. appellate. interio rum 5° pparāt chilū in quendā icorē subrubescentē trāsmu tando: pn̄m nāq3 simplr sanguinis forme datiuū ostēsu3 est cor prius. ¶ Ad alium dōm venas vt ostēsum nō nasci a ce rebro: eo q sint pāniculose: cor. n. h3 pāniculū a quo nascū tur id ꝯtinēte sibi vehemēter vt sensus ostēdit applicatū: q vi fore ꝯtinuatio q̄dā ipsius fortis texture alterius existēs rōnis ppe a pāniculo quo fines neruorꝫ ꝯtexunt ⁊ liga mentorꝫ. dīa. 44. Nerui ēt cū pāniculis oriuntur a corde. dīa. 41. ¶ Ad aliud dōm. q sermo ipsorꝫ est apparēs me dicinalis multū: nō aūt exquisitus ꝯcertus vt visum est dīa 44. Cū dicat nāliū p̄. q tunica interior vesice sit plus q̄ du pla exteriori ⁊ ppria illa eadē ab omēto inata. Galenū aūt in alia pte ꝯriū medicis ex de iuuamētis dico fuisse tunc al terius opionis: sicut in libris nāliū est is Aristotelicus dis. ⁊ in de iuuamētis nō parꝫ. Aut error subscribētis cū p̄ hu ius 4° ⁊ 5° iā positū sit venas oriri ab epate. Qd̄. n. de hoc h3 libro est abbreuiatio q̄dā: cū libros in greco ꝯtineat. 17. vnde series greca eiusdē sexti. Vene qdē ex epate incipiunt: ceu id p plura in dogmatibus q̄ fm Hip. ⁊ Platonē osten sum. Et oia que adinuicē ꝯsitent ēt contestantur v̄o. ¶ Ad aliud dōm: q loquit fm Ar. positionē tenētis venas vt vi sum a corde nasci. vn̄ nālium. 1. Ego cognosco dogmata q̄ peripatheticā: alia v̄o non neq3 ppe. ¶ Aut dōm qcq̄d illic dixerit q vt apparet ibidē. s. nālium. 3. noluit venas oriri a

Ca. 5. post medium.

Doc. 4. c. 2. circa fi.

L

Ca. 7. post medium.

M

Ca. 13. v° pn̄m.

Cap. 5. in pncipio. ca. 3. circa pn̄m. de vti. pe. c. 11. in fi.

Cap. 4. in pncipio. Ca. 14. in fine.

corde: q̄m nasci est oriri: inasci autē implantari. i. directe in aliud figi sicut exnasci seu explātari est lateralr in aliud im pingi: vnde ibidē. Vena tendēs in pulmonē in ipsum dicit explantari ceu emulgentes vene in renes. illorum. 2.

N

Cap. 4.

¶ Differentia. XLVIII.

Quod sperma decisum nō sit aiatu3 ōndit: q̄m qd̄ sit ani matum nō est aiatum. Fiens nāq3 in ꝯmanēti bus nōdum existit: sed spm̄a fit vnaquecq3 par ticularū ⁊ aiatū 2° de gen. aialiū. ¶ Amplius. omne hic aiatum nutrit: viuum eni3 est per aiam. vita eq dem cōsistentia existit per alimētū: sperma v̄o non videtur nutriri: cū nutritionis nōdum hēat actus ⁊ organa. ¶ Ad huc. nulla supfluitas est aiata: cū oē aiatum necessariū sit ⁊ innatiuum: sed sperma est superfluitas. dīa. 34. hec aute3 abiiciēda. ¶ Rursus. oē aiatū participat aia: cū inde rē for tiatur ⁊ nomē: s3 spm̄a non pticipat ea: ita. n. esset plāta vel aial: hec nāq3 hic aia pticipāt sola: cuius actus denotāt salsi tatē. ¶ Palin. Aut erit aiatū ex spm̄ate. vn̄ est spm̄a vel ex coeūtis aia: nō qdē p̄ cū sit supfluitas. neq3 2° q2 ipartibilis est aia: ceu formarū aiie. vn̄ non pōt ex coeuntis fm parte3 aia separari. Sperma igitur decisum non est animatum.

Ca. 1. ver sus fine3. Coll°. c. 4. per totū.

O

In oppositū Ar. de ge. aialiu3. 2. ¶ Eti. Qd̄ nō abiicit aiam imo hāc in eius ꝯtinet ambitu est aiatum. ppter. n. ipsam esse aliqd̄ dr̄ animatu3. Spm̄a v̄o est h9. nō enim est abiiciens aiam potētia ens vt viuat: sed est qd̄ hn̄s vt semen ⁊ fructus. 2. de aia. ¶ Itidē. illud est aiatum in quo aie ostēditur actus. cū ipsi deducāt in cognitionem potentiarū aie. 2° eiusdem. In spermate v̄o anime reptitur actio ⁊ mirabilis: cum non solum conseruet esse: sed ꝯducat ad illud qd̄ apparet: statim enim cū ecide rit in matricē circūstat hymen. dīa. 36. deinde sanguinē ad se trahit: ⁊ que deinceps vt ostendetur ex dicendis. ¶ Ad huc illud est aiatu3 in nā qd̄ operat vt ea que sunt ab arte: q̄m sicut ars p qōdam pn̄m opatur ita ⁊ nā: distat tn̄: q2 ar tis pn̄m est ab extra: nature v̄o ab intra: de ge. animalium ⁊ nālium secūdis. Sperma v̄o est tale: na3 facit sicut que ab arte. 36. dīa. Animatum igitur sperma est concisum.

cap. 1. ver sus fine. collr. c. 4.

Tex. cō. 10. Te. cō. 33.

P

cap. 1. ver sus fine3. cap. 3.

Propter primum qdē sciendū q qd̄ sit sper ma dictū dīa. 34. Est au tē aiatū corpus pticipās aia mō quodā que est subā seu for ma corpis physici po° vitā hn̄tis: aut pn̄m viuendi sentiendi mouēdi ⁊ intelligēdi. 2. de aia. Decisu3 aūt dr̄ spm̄a: cū sepa ratū fuerit a coeūte in loco ꝯuenienti susceptum spiritibus principaliū fulcitum: ab informatiua virtute possessum.

T. c. 6. 2. ⁊ c. 18.

Propter secundū v̄o sciendū q antiquoru3 qdam ponētes spm̄a sub stātialr a toto decidi corpore coguntr ꝯfiteri ipm̄ non potē tia tn̄: verꝫ ēt actu eē aiatu3. vn̄ p de ge. aialiū: si ptes disper se sint i semine qūo viuūt: ac si dicat impossibile fore. Que nāq3 viuunt op3 vnita fore. si v̄o fuerint ꝯtinue: tunc semen erit ꝯtinue qōdam aial paruū: qd̄ ēt ridiculū. Contingeret enim aiam gn̄antis secari subāmq3 ipsius ac gn̄ationem ei tissime cessare: siue dudū annihilatu3 fuisse. differentia. 24. ¶ Rursus. si semē eēt exn̄ter aial sentiret: sensu eni discerni tur aiatū ab aiato: de aia p̄. sed non sentit: nō enim constrin gitur cōpunctū: pp qd̄ sperma nō erit actualr animatum.

cap. 18.

Q

T. cō. 19.

Propter tertiū v̄o sciendū primitus q spm̄a est aiatum potētia postq3 non actu: hec enim in his partitio totā entis nām cū: ac: demū vi dendū qualis sit ista potētia: ⁊ postea qualr pgrediatur in actū: ac quarto quid accidat de pncipio id mouēte. ¶ Pro pter p̄m huius sciendū: q̄m sicut in vegetabilibus p̄ est inexi stens potētia prius a quo emittitur germē ⁊ radix: ita ⁊ in fetu mō quodā inexistētibus oibus particulis potētia pn̄ cipium in prōptu maxime inexistit: propter qd̄ segregatur primū cor actiue ⁊ nutritiuā quidē animam sperma ⁊ fetus

habēt separabiles: lȝ tūc sint ꝯiuncti: vñ virtute eqdem oia ponēdū: actu vō non hñtis prius q̄ȝ separent̄ ⁊ faciant aīe opus. ꝯ ge. aialiū 2°. ¶ Adhuc illud est potētia qd̄ in actū deducit̄ nisi aliqd impediat: tale quidē est sperma: potētia nāqȝ in actum nāliter inclinat̄ velut imꝑfectum ad ꝑfectū. ¶ Q, si dicatur oēm potētiā in actū simplr̄ duci: eo q̄ ociosa foret nisi perueniret in ipsum: nihil autē frustrat̄ in rerū nā proprio fine. ¶ Dōm autē nō de omni potētia pretactuȝ veritatē habere: sed de ꝓpinquissima se per modū habitus habēte: que velut quedā necessitas existit: vt eius ostendet distinctio. Aut q̄s forsitan hoc impediat ostēdēdo hāc potentiam nōdum fore in reꝝ natura. ¶ Principale quoqȝ q̄situm soluit̄ de geñ. aialium 2° ponenti spmatis nām quasi mediā inter id qd̄ hȝ esse vniuoce pure ⁊ equiuoce: nec enim aiam hȝ actu vt aial perfectuȝ: nec est priuatū ea sicut mortuum: sed eam hȝ in virtute longius tñ. Est enim sicut dormiens geometra qui potētia scda seu actu p̄ geometrizat. vigilans vō propinquus vt actu geometrizant scdo. ¶ Propter 2m huius qdē sciendū q̄ potētia sm prius ⁊ posterius triplr̄ est dicta. p̄ de aia. A. vna quidē aptitudo absoluta a qua nihil exit in actū: nōdum enim sibi aliqd inest propter qd̄ in ipsum egrediat̄: ⁊ hec potētia vocat̄ mālis absolute nullā formā habens ad instar māe qualis est infantis nūc nati ad scribēdū: ⁊ spermatis mā cū adhuc in fontibus sepulta iacet mēbroꝝ. alia vō est aptitudo ad actū magis: nō tñ pōt in illū sine medio ac alteratione ꝑuenire: que potentia dr̄ potētionalis sicut que pueri ad scribēdū cū cognouerit iustra iā scripture ⁊ spmatis cū factū fuerit in testibus: ⁊ hec potētia est media iter dictā ⁊ dicēdaȝ. Est ⁊ tertia q̄ est aptitudo actui sine alteratione cōsueta. Nō. n. bñ hȝ dicere sapiētē cū sapiat alterari sicut neqȝ edificatorē cuȝ edificat. 2° de aia: que potētia vocat̄ perfectio velut que scriptoris qñ actu nō scribit potēs scribere cū voluerit expedite: quā qdem potētiā spma in mrīcem iniectū ex coeūtis motu affectū ⁊ in actū quēdā ꝯcitatū pticipat vt declarabit̄ peramplius. Que ēt 2a pōt existere sm q̄ minus aut magis actui appropinqt: vt vna potētia dicat̄ habitudis: altera vō habitus. dīa ēt. 37. Scdo quoqȝ de aia duplex distinguit̄ solū pōs p̄ cen q̄ potēs ꝯtinet duas ⁊ 2 que est actus p̄mus ⁊ ꝑfectio vel forā. Actusqȝ silr̄ duplex: quorū p̄mus est poā dicta. Reliqū vō ipsa extat actio. dīa ēt. 16. ¶ Propter 3m vō huius sciendū q̄ sperma ꝑfectū a coeūte p̄mitus impellitur i matricē motū ⁊ mouēs in illas virtute p̄habita ceu in authomatib⁹. i. per se cālibus accidit mirabilium: quibus qdē inest q̄ p̄ tacto mouent̄ ordine quodaȝ successiuo reliquas quo ad p̄m tangētis ꝑdurauerit mouere virtus: vt apparet 3° de accidēti. c. p̄. in lapillis seu lateribus sibi inuiceȝ ordinatis in qbus vno priori tacto ille 2m tangit. ⁊ ita deinceps oēs ruunt. Qd̄ ostēdunt silr̄ machine ⁊ molēdina. vñ de geñ. aialiū 2°. Cōtingit hoc qdē mouere hoc autē non: ⁊ esse velut authomata mirabilium: partes. n. q̄escētes existūt se aliqualr̄ hñtes vt potentie: quaꝝ cū aliqd extrinsecoruȝ mouerit primā mox qd̄ est habitu sit actu: in qbus nō tangens nunc prius tñ tetigit. Silr̄ euenit circa sperma cū tetigerit prius aliqd: nō tñ nunc tangēs modo aliquo inexistit motus: sicut. n. edificādi ars domū ꝯstruit: ita equidē a matrice fotū iuuat̄ in hoc sperma: q̄a ab ipsa susceptuȝ ipsius adeo angustat̄ orificiū q̄ ⁊ stoiope sumen ingredi nō valeret: nāilium 3°. ¶ Primū autē qd̄ in eo ita suscepto apparet quedā spumositas vaporosa mediāte ipsius extat calido. vnde 3° 21. Dispositio p̄ma que aduenit spermati a matrice ꝯclusio est spumositas eius qd̄ ex operatione virtutis accidit informatiue: tunc ēt ipsa calido seminis mediāte ⁊ matricis pellicula tali qualis oui existit interior: spma circumdatur. Hipp. de embrionis formatione. vñ. 9. hystoriaruȝ. Cū sperma susceptū fuerit a matrice ⁊ morā fecerit circumstat hymē qd̄ sic ipm circūdat queadmodū in humidis corporis calefactis ⁊ demū infrigidatis perixiron. i. circūassum. de ge. aialiū 2°. vt in pulmentis apparet infrigidatis. Hoc autē spma sibi adhuc ex q̄dā parte ipsius impuriori ⁊ aquosiori sustētationis purioris existit alimētuȝ: ceu semen plantaꝝ terre iniectū seipso vi foueri. vñ Ap. Queadmodum in spmatibus plātaꝝ statim inest aliqd tale qd̄ lacteū p̄m sit ⁊ in mā aialium vt spermate supfluū cōpactionis ⁊ ꝯiūctionis puri cum ipuro est alimētū partis purioris iam in spūm expumātis. Virtus autē per quā nutrit̄ ab ea que patris deriuata vel demū corrūpitur alia nobiliori veniente. vnde. 16. aialium. A. alia qdē virtus post virtutē nutritiuam acquisitā a patre venit. Creditur nāqȝ q̄ nutritiua veniēs a patre fit veterascēs donec cōplexio aliqua mutatione mutet̄: ⁊ cū illa cōplexione que iā datur ex nouo post veterascenteȝ ꝯtinuat̄ virtus nutritiua que est ꝓpria ei: ita q̄ illud qd̄ acqritur a patre nō pōt sufficere illi regimento ad vltimū ⁊ remanet ex eo qd̄ acquisiuit a patre: ⁊ nō pōt sufficere nisi ei succurratur alia nutritiua forti: que aliter nutrit q̄ȝ illa prior habita a patre: ꝓpter qd̄ 3° 21. Virtus iformatiua nō indiget in dispōne informationis nutrimēto dū nō accidit resolutio sensibilis sensibile faciens nocumentū. Neqȝ est dicere q̄ supfluitati spmatice mulieris viri semen alimēti cā cōmisceatur cū nō ingrediatur fetus ꝯstitutionē. dīa 37. Ipso deniqȝ spmate sic seipso fulcito spumositas vaporosa intumescit prius mora in spiritū: seqȝ dehinc a centro spermatis ad circūferētiam virtute calidi ꝑmutās. Is enim motus est ipsius: que ob obstaculū p̄fatum hymen circunstans vndiqȝ spermati: iuenit̄ refracta ⁊ in centꝝ ipsius secedit: illicoqȝ basim iā sibi ꝯstituit. vñ 3°. 21. Repit̄ exufflatio tota ipelli ad mediuȝ humiditatis vt ꝑparet̄ cordis locus. Qd̄ aūt ex spumositate hac spmatica mediāte calō et iformatiua opante spūs ide cātur cōplantatus: qd̄ tumor ⁊ albedo denotāt iā facti seminis: vñ Ap. spūs spmati molē facit imistus ⁊ albedine ꝑlustrat: ideoqȝ semina ꝯspiciunt̄ alba nisi fuerint nimia caliditate decocta vt pip. Que qdem albedo cātur ex spumoso subtili aereo vt nix indicat: ⁊ spuma qd̄ subam spūs spmatis designat: q̄ cū p̄ ispiratus a calido loci ⁊ nāe excitatus viscosum humiduȝ mox dissoluit. Qd̄ in exteriora delatū iteꝝ ꝯstare icipit infrigidatuȝ ꝓp a p̄ncaloris distātiā. Hic qdē spūs reflexus ⁊ pulsans in semine hō humidū distēdit virtute calidi ad mēbroꝝ figurationes suscipiēdas. vñ. A. Semē in tres ptitur vesicas: qrū p̄ma ⁊ p̄ncipalis ⁊ media cordis est cōstitutiua: ascēdēs āt directe cerebri: tertia vō dextra descēdēs epatꝭ: ⁊ replenturqȝ iste vesice due sic antea: ⁊ p̄ filis sanguineis velut venis quibus trahūt mām sanguis a mtrice: deniqȝ formari cor icipit cū alijs duob⁹ mēbris ⁊ vmbilicus: nā lȝ istoꝝ p̄cedat creationis p̄m creationē vmbilici: tñ cōplemētū creatiōis eius cōplementū illoꝝ triū ⁊ duoꝝ maxime añcedit. ¶ Rector aūt huius tā diuini opis virtus est dicta iformatiua ab aia parētis decisa in actū p ipulsionē coeūtis icitata. quā Gal. de nālib⁹ 2° appellat sumā artē p̄sidē ⁊ intellectiuā sine mēte. Ap. aūt appellat intellectū vocatuȝ siue intellectiuā diuinā ceu ei Haly. ascripsit. Noiauit aūt eā Ap. itellȝ vocatum ad dīiam itellectus potētionalis ⁊ agētis pars existiū aie intellectiue: vt 3° de aia ingt. Dico autem itellectuȝ quo aia opinat̄ ⁊ sapit ad dīiam itell's quē ponebat Anaxagoras chaos dicta ex eodē ꝯsilia sequestrantis. Et ideo apparet hic erroneus intell's Iacobitaꝝ me persequētiuȝ tanq̄ȝ posuerim aiam itellectiuā de po educi māe. dīa. 9. cū alijs mihi. 54. ascriptis erroib⁹. A. quoꝝ manib⁹ gr̄a dei ⁊ apostolica mediāte me laudabilr̄ euasi. De qua qdeȝ vtute. 16. aialiū. A. virtus iformatiua est illa que dat vitā: ⁊ est proportionalis virtuti supcelestiuȝ: ⁊ ista vtus facit filia sȝ qd vtutibus supcelestib⁹ quousqȝ sit possibile illā recipe vitā: ⁊ est dispsa p vniuersaȝ subam corpis siue sit humiduȝ siue siccūe in spermate suba est p̄ma potēs recipe hanc virtutē

I

& est spūs pmus deferēs calorē celestē & ipse est cā omniū partiū spermatis. Est qꝫ hec virtus a corpore abstracta cui ēt ab Arꝫ. accipiēs Cōmē. 7° cōmērat metaphy. Ari. dixit in lib. de aīalibus qꝫ ipsa sit siṁis itellectui in hoc qꝫ nō agit per instrm corporale & mēbꝝ ppriū quo a virtutibus differt alijs nālib⁹: qm̄ ille nō agūt actione itell's opatiui: sꝫ p instra terminata & mēbra ppria. Et ideo dubitat i ea Gal. d. Nescio vtꝝ ista vtus sit creator aut nō. Et 2° colliet Gal. i vno librorꝫ suorꝫ assimilat eā adamāti: & venit ad diuidendum eā. & id nāliū 2°. ponit. n. ipsaꝫ virtutē quādam sine mente hñtem attractionē cōmensurati vt magnes attractiuam potētiā hꝫ ferri. Sed vlr oino non agit nisi per calorē qui est in semine: nō ita qꝫ sit forma in eis sicut aīa est inclusa in corporib⁹ celestibus. Et ideo Arꝫ. magnificat hāc virtutē & attribuit illā pncipijs diuinis nō nālibus de ge. animaliū 2°. & de ipso ingens. Geniture corpus in qō egredit qō aīalis pncipij: & hoc qdē separabile exñs a corpe in quibuscūqꝫ apprehēdit qd diuinū: talis aūt qō vocatus intellectus. Cōsiderās itaqꝫ Arꝫ. qꝫ ea nō hꝫ organuꝫ adhuc figuratuꝫ in massa spmatica vocauit eā separabilē: ipsius tñ separabilitas est alia ab ea que intellectus lōgeqꝫ minor: ille nāqꝫ sepabilis est oino. Hec autēꝫ virtus diuina practica pre alijs nobilitata gñonis virtutibus: cū ipsa sit simplex & imālis fere nō imediate mām attingens indiguit subiecto magis distincto eā vehiculāte ad mēbrorꝫ figurationes & formas dandas ꝯuenientes: hoc aūt fuit spūs: est. n. corpus subtile vehiculū virtutis. Eguit ēt instrō cum sit simplex sicut alie mistorꝫ virtutes. ¶ Huius autē virtutis duplex existit instrm. vnū qdē est calm celeste qō est viuificatiuū ꝯtinuet numqꝫ vō perēptiuuꝫ faciēs aiata ad aliquā celi ꝯformitatem accedere. Agit. n. ad ꝯsistentiā & ꝯtinentiā eoruꝫ maxime eteꝫ ois virtus celestis facit ꝯstitui & inceꝫ ꝯtineri subiecta gñata & id dignius est instrorꝫ. quo ea medio actus in generatione nobiliores exercet: gñatuꝫ magis inesse tali similitates. Est ēt ipsi aliud instrm secundariū. s. calm elemētare qō qdē nō hꝫ oīsariā viuificare & ꝯtinentiā cāre vez potius corrūpere nisi calido refrenet celesti: & hoc qdē calido mā & alimētū cuꝫ virtute attrahit & pparatur informatiue separando ipm a ꝯiacētibus passionibus digerēdo & pmutādo. Naꝫ disgregat etherogenea & homogenea ꝯgregat 2° de gen. & cor. pparat nāqꝫ ita mām informatiue sicut ignis & aqua sm Arꝫ. ferꝝ gladificāti mollificando dura & indurando mollia. In cuius demuꝫ aia exñte idea forma introducitur vt gladij in ferꝝ. Et huius qdē duplex calidū i frugum distinguit maturatione simpliciū 4° distōnis secūde. Quā eqdē virtutē informatiue taliter ppparantē medici vocant primā imutatiuā ad dñam scōe alimētū in tertia digestione imutātis: vt scōa iformatiua id iformet & stare faciat loco a partib⁹ depditis: & he due virtutes nutriētes existūt. ¶ Mā vō in qua virtus informatiua opat his instrīs sanguis est mēstruus attractus a mēce in gñonis locum: qui formas recipit mēbrorꝫ debitas: & ea demum nutricatione cum augmēto custodit vñ Arꝫ. Oium qdē in spmate inexistit qō gemina facit esse spmata vocatū calidū puta celeste, hoc aūt nō ignis neqꝫ talis vtus est. sed itercepius in spermate & in spumoso. i. in spermate spumante spūs aligs & in spiritu nā ꝓportionalis exñs astrorꝫ ordinationi. vñ. A. in lib. de viribus cordis. Spūs est subā corporea gñata ex elemētorꝫ cōmistione vergēs in siṁitudinē supcelestiū corporꝫ in 4° vō ingt de aia ipm effigiare vultus suos ad siṁitudinē celestiū corporꝫ: ꝓpt qō ignis nullū gñat aīal neqꝫ vī ꝯsistēs in igneis: neqꝫ in humidis: neqꝫ in siccis nihil: sꝫ solis caliditas & q̄ aīaliū gñat. hō. n. hoiēꝫ gñat & sol. physicorꝫ 2°. In pfatū aūt spūm virtus sꝑscipit primitus vitalis. vñ p̄ p°. virtus vitalis est pma. virtus que in hunc ꝓuenit spūm cuꝫ ex subtilitate ꝓcedit humiditatū exñtiuꝫ in gñationis mater: spūs enim ex humorꝫ gñatur subtilitate. Ꝺ aūt erit spiritus inatus cōplantatus. Demū vō sm Arꝫ. spūs per hāc virtutē suscipit pnᵐ pᵐ: & pro. i. aiam primā in euius vtute creato corde motu eius & arteriarū spūs gñatur scōs mālis vel fluēs dictus. In. 16. vō idē Aui. aīaliū. In spmate est subā pma potēs recipe hāc vtutē: puta vitaleꝫ: & spūs primus deferēs hūc calorē est cā oium priū spmatis: hūc autē dico celestē. Vñ ibidē vī qꝫ calor iste veniēs a supcelestib⁹ hꝫ effectū in virtute quē nō posset habere calor ignis. Qui sigdē vī quatuor actus circa pnᵐ gñonis exercere: quoruꝫ pmus est dissoluere ac extēdere humidū seminis vtute calidi sibi adiūcti vt receptabile fiat formeꝝ. Scōs est ferire & pulsare fortiter ꝑ totuꝫ humidū quo plura cāt foramina & ꝯcauitates ꝯstituunt vt cor & arterie ipsiuꝫ vasa ꝯstituant. Tertius est iformatiuā vtutē huius opis ꝓhidē ad oēs mēbrorꝫ informationes deferre. hoc nāqꝫ dictuꝫ est spūs offm̄ eē. Quartus quoqꝫ est separe vias suas a vijs humidi: nō enīꝫ ꝓpter grossitie ipsius & cōpactionē posset spūs ꝑ vias illius velociter trāsire cū oporteat ipm celeriter totū corp⁹ irradiare vt illuminās domuꝫ velut candela. Ideoqꝫ facta fuit via spūs iuxta viā humidi radicalis. Et iste quidē sunt opationes nālis spūs in semine cōplātati. ¶ Qꝫ aūt ita sit mōstrat: mā oē qō mouet necesse sit hīe motorē sibi appropriatuꝫ. Ex his q̄ de auditu apparēt physi. cum igit videamus pnᵐ gñonis mālia maxime moueri trāsmutando se ad debitas formas aiatorꝫ & figuras recipiēdas opꝫ motoreꝫ adesse: hic aūt nō pōt esse nisi virtus informatiua: & iō vocatur qñqꝫ a physicis aia. Sed qꝛ hꝫ virtus cū sit formalis & simplex per se nō potēs informare diuersa: eguit instrō qō qdē diuersificatū figurarꝫ inducat diuersitatem: sic. n. indiguit eā vehiculātē subiectorꝫ & aliquo mō ēt rōneꝫ assumpsit instri. ¶ Adhuc. qꝛ sicut forma idealis artificis cū nō imediate attingat mām indiget instrīs: ita & hec virtus iformationis: cū ex arte ꝯcomitātia vnius ad alterꝫ arguat in nāꝫ & ēꝫ: his qdem gñonis pncipijs sic adinuicē agētibus & patiētibus cor cū alijs format partib⁹. Quo pacto vigore informatiōe cū alijs eius principijs ex mā mēstruali virtute hois spūs & calidi vehemēter cordi inhērētis spūs pretactus fluēs gñat scōs ꝑ motū cordis & arteriarꝫ iā & ꝯfricatione ex illius māe vaporib⁹: q & hoieꝫ sñt spm & calm iuuat in extēdēdo & attrahēdo mām ad oiuꝫ mēbrorꝫ figurationes cōplēdas: & ad mām ppparādā mēstruale & decoquēdam vt nō solū in mēbrorꝫ trāseat informationē: sed in ipsorū ēt nutrimētū: & maxime cordis cū pus pficiat illius. Sic igit vī iste spūs vnus facere in mā mēstruali: & differre a predicto in eo qꝫ nō est cā formationis cordis: sꝫ potius formatur ab eo: corpe deinde iā organizato: hic sigdē spūs solū vī virtutē vitalē deferre ꝑ corpus vniuersum: & dare illi potentiā viuēdi actualē & nutriēdi ampliorē. ¶ Huic ēt spūi sicut priori q̄tuor assignātur opationes: quarꝫ pª & pncipalis est qm̄ viuificus extat: quā ab eius motore acqsiuit q est aia. Secunda qꝛ est calefactiuus qō ei a corde qō fons caloris est deriuat. Tertia qm̄ euētatiuus existit ꝑ quā qdeꝫ dissoluit & q̄si verberādo & pulsando subtiliat ea q̄ viscosa sunt i corporis nutrimētoꝝ: & hāc ab ei⁹ ꝓprio motu obtinet. Quarta quoqꝫ ipsi⁹ opatio sic cōiter dī: qꝛ oēm vtutē aie ad opationes ēentiales & sibi ꝓprias expedit: hi eqdē actus spūs cōes vtriusqꝫ eliciunt: exinde formatione fetus Hipp. de q̄ vtiqꝫ duplici spū cuꝫ calō dīs sermo erit ēt. 59. Sic igit apparet qualr & qb⁹ medijs spmati po⁹ deducat ad actū vt aial idē ꝯstituat. ¶ Propter 4ᵐ vō huius sciēdū qꝫ pnᵐ mouēs intrisecū vt vtus iformatiua itell's vocatus dicta vī nō corrūpi. ꝑ Arꝫ. dicenteꝫ si corrūpatur qd faciens sūt oēs partes ipsius seu aliqꝫ incōuenienes: reliquas. n. qd faciet. q. d. nihil. si. n. facit cor: deinde corrūpat & alterꝫ mēbrꝫ eiusdeꝫ sit rōnis: aut corrūpent & manebunt oia. Intus igit saluatur huius virtus. ¶ Dōm qꝫ virtus corrūpitur iformatiua cū embrionē plasmauerit sicut & nutritiua veterascens ex pte

Cō. 31. p° medium.
Cap. 7. d. fus finem
Cap. 3.
Ca. 3. post medium.
K
L
Tex. cō. 8. 2. de gen. aia. c. 1. d. tm finem:
Cap. 4. in medio.
M
2. de gen. aia. cap. 3. ad me^m.
Ca. 2d fi.
Ca. 5. post pa^m.
Te. cō. 16.
Doctr. 6ª fa. va°. c. 4 circa me.
N
Colle. 2. 6 ge. ani. c. 4.
Cap. 1. in medio.
O
Li. 7. tex. cō. 1.
P
Q
2. de gen. aia. cap. 1. versus fi.

A

vt dictum prius: vna nãq3 ẽẽt eius pmanẽtia postq3 el' pfe/cerit actũ vt apparet ẽt in augmẽtatiua. Qð ostenditur: qr ipsa iuxta Ar. est qd separabile ex'ns a corpore in quibus/cũq3 apprehẽdit qd diuinũ. hoc aũt est qz non bz vt tactuz est mẽb. ũ aliqð velut instrm sibi deputatũ. ꝛ iõ virtutibus fuit assimilata celestibus. Qð non esset si corpore pduraret iã organizato: tũc enim ɔiungeret organo ꝛ virtus eẽt simpliciter nãlis: ergo qð abolet corpore formato. Cuius qdẽ igit corruptio erit vt dicat circa. 35. dies in mare. in femel lis vo circa. 45. ꝛ inde diũ. 49. Embria. n. circa hec formãtur tpa. Quidã vo dixerũt ipsaz corrũpi qñ aia introducit intellectiua: ita vt oẽs embrionis opationes sint ipsius: qð conant ex Ar. 2° de ge. aialiũ psuadere. Qð eqdẽ lz falsũ appareat ex pfationibus vi ipsius dicaria repugnaret cũ velit, embrionẽ primitus vita viuere plante vt vegetatiua: deinde aialis puta sensitiua: deinceps vo itellectiua. Informatiua. n. qð ꝛ nomẽ ostẽdit nõ hoc agit veruz informationis cũ alijs ad h suffragãtibus actũ solũ exercet. ¶ Propter qð cõtores dixerũt q existẽ informatiua iã adest ẽt nutritiua sicut ostẽsum ex Ar. Qua qdem recedente ꝛ embrione vsq3 ad mãm primã deducto sensitiua aia priori superuenit corruptaq3 virtutẽ hñs vegetãdi ꝛ nutriendi. hac deniq3 vt prior ad mãm deducta pmã pter alterationes ad hoc pficiẽtes aia introducit pori abolita itellectiua: duab' potẽtijs pdictis ꝛ intellectiua fulcita: qbus vi. A. 16. aialiũ ɔsentire. ꝛ tẽpus denotãs quo imitt: t ipsa ingens. Cũ cor ꝛ cerebrum inueniunt cũ eis aia ɔiungit rõnalis. Qð fm geneasticos quarto existit mẽse. sol. n. tunc dñat embrioni pn cipatũ ꝛ aiam denotãs rõnis. ꝛ subdit. Et separat ab ipso aia sensibilis nãlis que interdũ erit mãlis: ꝛ aliqñ non materialis vez tñ nondũ erit adhuc discreta: imo erit velut in ebrio ꝛ epileptico: sed cõpiet ab extrinseco intellectu cõferente. Cetere aũt virtutes cõplent corpe ꝛ corporeis reb'.

B

¶ Sed circa pdicta dubitare ɔtingit cur nõ mox a pri° introducit aia intellectiua vt semita nã pcedat breuiori pluralitatis respuẽs peccatũ. ¶ Adhuc si embrio reducit his vt dictũ est vsq3 ad mãm pmã ꝛ corrũpit. corruptionis vtiq3 apparet h modus magis q3 gñonis: ac dispõnes precedentes introductionẽ forme in mãm videnť ipsũz debilitare prius ꝛ exterminare perducẽtes eundẽ ad corruptionẽ: sicut qñ quis morti iam natus accedit p imbecillitat: deinceps corrũpitur. Qð h non percipit imo vigorari cõtinue perpẽdit in amplius. ¶ Dõz q nã semp qð melius est operatur ꝛ per breuius: cũ eius sapiẽtie nõ sit finis. ¶ Ad horũ igit p'm dõm q nã paulatim ꝛ latẽter ex impfectis tẽdit i ea que sunt pfecta: ꝛ q forma iuxta Platonẽ nõ ipalmit nisi sz dispõnẽ ꝛ meritũ mãe: eam igit p nõ fuisset ea disposita in oĩe intellectiue susceptionẽ: neq3 ẽt ipsa egeret: eam nõ susci piet sed alterã. Et hunc qdẽ ordinẽ videt nã docta in his q̃ sunt corporea obseruare. primus. n. dentes producit debiles: deinde cuz opus sit illis eiectis fortiores subministrat.

C

¶ Ad aliud dõm q qr id euenit in instãti nõ pcipit cũ mutatione itroducitur ꝛ nõ motu. phys. 5. Qð ꝛ sentire apparet Ar. volens de gen. ꝛ cor. p ipsam fieri: cum hoc totum transmutat in hoc totũ: qð non esset nisi ad mãm primã puenire tur. aliogn siqdem nõ esset gñatio: verũ potius alteratio subiecto permanẽte. Adhuc nisi pma corrũperet forma: altera enti eueniret existi in actu: qð aũt sic occurrit est accñs. Silr ꝛ cũ esse sit a forma subali hñti quidem plures formas: ꝛ plura esse haberet: ꝛ nihil hic vere vnũ existeret. ¶ Dõm ẽt q dispõnes precedẽtes in eo q preparãt ad susceptionẽ forme pfectioris: ꝛ si corrũpatur pcedẽs: nihil tñ sentitur lãguorositatis dato ẽt tẽpore. Neq3 sile de corruptione qð inducebat iaz nati: qr dispõnes pcedẽtes ad corruptionem talẽ pparãtes simplr ad ipsam disponũt: ꝛ non ad perfectũ: vt in susceptione formaꝝ embrionis ipsum pficientiũ in amplius. ¶ Ad pmum igitur introductorũ dicendum qui qdam in plerisq3 peruertẽtes sermonẽ ex hoc Aristo. volunt argumẽtum assumere q si permanet informatiua gradus fit in formis assignare: seu Auicebron fontis vite tractatu. Qð autez per Ar. assumunt ex peruerso procedit ipsius coꝝ intellectu. Nõ enim ibidẽ determinando verum opponẽdo procedit sicut ex eius demuz determinatione apparet. ¶ Dõm ẽt q saluat virtus hec intus dũ partes informauerit oẽs: siue simul aliquas prius ꝛ alias posterius informet. Nam sicut dicit aliqui posuerunt partes omnes simul fieri: alij vo vnam post aliam: sicut versus vocati Orphei. Nosce quoq3 q plura in hac differẽtia collecta sparsim in alijs sunt conscripta.

Propter quartum

qdẽ. ad p'm dõm q sperma sit aiatum actu nõ: potentia autẽ cum illam obtineat sufficienter actui propinquã. ¶ Ad aliud qd dõm apparuit. ¶ Ad aliud dicendũ q nulla superfluitas simplr in quãto ꝛ quali est animata: sperma vo est superfluitas: nõ qualis sed quãti. Adhuc nõ est superfluitas speciei imo necessaria: nõ solum iuuatiua: sed indiuidui solum. ¶ Ad aliud dicẽdũ q sperma est animatum vt dictum. participat enim anima potentia que declaratum et nõ actu. vnde ꝛ animal existit potentia. ¶ Ad aliud dicendũ q iam dictum quomodo superfluitas extat animata ꝛ qualiter nõ: neq3 partit anima sed ꝛ recedit: sed virtus quedã deciditur cum semine: sicut etiam impellens virtutem tribuit impulso non tamen inde: vt hic forma aliqua sibi iditur nãlis. Ethicoꝝ 3°. ¶ Differentia. XLIX.

Quod natus

octimensis viuat ostenditur ex. 7. hystoriarũ. ꝛ 4° de gen. aialiũ: ꝛ ac problemarũ. 10. similiter ex Auicẽ. aialium 9°. ꝛ tertio. 21°. ¶ Rursus. si qð minus visũz merit: ꝛ qð magis: plus aũt videt debere viuere octimẽsis q3 septimẽsis: cum amplius permanẽs in vtero vigorẽ ꝛ augmẽtũ pstans ad esse vite p amplius possit suscipere: sed vt ɔsentiunt septimẽsis viuit.

G

¶ Adhuc tẽpus informationis ꝛ motus in femella tardatur plus q3 in mare per dies. 6. vt scribũt. aut aliter: cũ igit triplabitur tẽpus iformationis ꝛ motus: vt tẽpus habeat ortus fm Hip. astutiã ꝛ Haiyab. 3° theorice. sed femella nascetur in nono mẽse qð plurimuz euenit. Mas vo tempus preoccupãs nascet in 8° vt multã: ꝛ tũc viuet vt plurimuz: alioquin nã imperfecte quidẽ ꝛ nõ pter finem operaret: qð est absurdum. nihil enim imperfectum: neq3 fm tẽpus: neq3 fm plasmationez ꝛ gñationem fit a natura in proble. Alex. ¶ Palin. Natus vi mori propter frigiditatẽ: qualitatũ peremptiuã: nature oĩno aduersam. Quare ponũt geneastici natũ sub potestate Saturni nõ viuere: vt ostẽdet. Sed nũc ponatur nouimẽsis quis oiri hora gelu vehementis. octimẽsis aũt tẽpore calido: ꝛ cõtẽperabitur adeo q hic nõ minus viuet nouimẽse. ꝛ fortassis in egypto viuet octimensis: regionis enim caliditate iuuatur. ¶ Eti. Sicut in alijs diuersitates fiũt in hoibus q3 grandes: alicubi eniz viuunt ẽt diutius: alibi autem secus cõtingit. ita ꝛ circa octauum eueniet mensem: itaq3 quis natus viuet octimensis.

H

Huius quoq3

ɔrium scribunt Halya. A. ꝛ geneastici ceteri. Qð experiẽtia iuxta nos oñdit. ¶ Adhuc. si pariẽtes octauo mense piclitãtur multo magis ꝛ prĩ: cũ ipsis he fortiores extẽt. ipse autẽ piclitant de hystorijs 7°. ¶ Rursus more natoꝝ matrũ in vteris a geneasticis tñ tres ponunt: quaꝝ vna mior dicta est. 268. dierũ cõtinens. 8. menses. ꝛ. 18. dies: alia media habens. 273. que in. 9. huius menses ꝛ tres cõsurgit dies. tertia vo cõtinet. 288. maior dicta ex qua. 9. ɔsurgũt menses ꝛ 18. dies: quare cũ nulla harum cadat in octauũ mensez nullam videt in eu nasci. ꝛ per cõsequens neq3 viuere in ipso. non enim nascitur in eu: nisi qr vegetari põt: cũ nã nunquaz producat aliquid quin id cõseruare sollicitet. de gen. ani/

Marginal notes: 2. de ge. a. c. 4. i me°. — Cõsul. de medio. — Nõ que tpe aia in tellectiua introducat in dubio. — 2° de ge. a. c. 1. p° m. — Collr. c. 2. in pn°. — Cap. 4. — Cap. 4. pble. 41. — Cap. 5. in medio. — Ca. 1. scd tractatus — XI. de ui fecun. — Cap. 36. — 3 21. tract. 2. cap. 1. — Ca. 4. post medium. — Collr ca. 4 ad me^m

I malũ secundo. Non itaq; viuet natus octimensis.

Propter primum quidem sciẽdũ q̃ qd sit mẽsis: quot ẽt dicaĩ modis: dita oñdet .104. p mẽsem aũt hic sm Haly ab. vi lunaris itelligi. Apud vo. A. z cõiter dicẽtes mẽsis vi pro eo q̃ solis accipi. Non tñ id multũ refert cũ .9. mẽses lunares nõ deficiant a .9. solaribus nisi p q̃tuor dies z semis: lunari quidez cõtinente .29. cũ dimidio z solari .30. vt magis: cũ scribatur hystoriaꝝ 9°. Alia quidẽ aialia vno tpe faciũt pfectionem: vnũ .n. determinatũ est partus tps oibus. homini aũt multa soli aialiũ. etenim .7. mẽsiũ. z .8. mensiũ. z .9. mensiũ fiũt. z .10. mẽsiũ sm plurimũ. Quidaz vo superaccipiunt in .10. mẽse. vñ pble .10. Hõ soli aialiũ multa hz tempora generationis. eteni .7. mẽs. z .8. mens. z .10. mens. fiũt. alij aũt vnũ tẽpus perfectionis. hoc idẽ suscepit. A. aialiũ 9°. his q̃ deinceps pnectens. Jã dixit mihi vnus fidelis q̃ vna mulier pepit post .14. mẽs. z bene dixit. ¶ Natus quoq; sine ptus est triplex. nã qdã est nãlis oino z psuetus: q̃lis q nouimẽs. cũ aliqbus decimi dieb⁹. alius inãlis z cõtrarius penitus: vt 8us reliquus vo medi⁹: z hic sibi triplex. aut .n. oino mediuz possidet: sicut q 7mi aut declinat ad latus ãplius nãlis z cõsueti: seu decimi: vel ad pte sui oppositi: vt .11. z .14. Scdm si quidẽ Omar tyberiadi distõnes natiuitatum in nutritione sunt 4or. Una eoꝝ q nõ gustãt cibũ. cum his .n. nõ est vita. Reliqua q gustãt cibũ: sed nõ nutriunt. Tertia gustãtium z nutriẽtiũ: vitã tñ nõ psequunt longã. Quarta quoq; gustãtiũ nutriẽtiũ cibũ z ad senectutẽ pueniẽtiũ finalẽ. Est autẽ apud geneaticos nutritio spatiũ tpis 4or ãnoꝝ vt super natũ oẽs pterãseãt 4or circuitus ãnoꝝ nãe. quidã tñ ascribunt Ptolomeo nutritionẽ spatiũ vni⁹ ãni iuxta solis motũ ptinere: sicq; Haly. 4° spellit q̃driptiti psirmãs vt ceteros voluisse nutritionẽ 4or ãnos ptinere. dĩa .26. sm igit 3am z 4am pte psate distõnis: nõ aũt sm primã z secundã dicitur quis viuere.

pble. 41.

Cap. 9 in medio.

K

L

Propter secundum qdẽ sciendũ q̃ auc. sibi videnĩ h saltẽ apte aduersari. Alexã .n. in pblematib⁹ simplr astruit octimensem natũ vitalẽ nõ fore querẽs ꝑpter qd septimenses infantes vitales: octimẽses aũt minime. Haly. vo. 3° theori. querit. Si qs aũt dicat cur puer q 8° nascit mẽse non viuit. qd sibi Alchabitius. vñ Habraã de natiuitatib⁹: si qs nascit i 8. euenit cã pter nãm matri occurrente vel ex pte corpis vt morbus aut aie ceu timor cõfestim acciñs. vñ si egrediaĩ h mẽse moriet ipse z mater ipsius. cuius oppo™ sentit hystoriarũ .7. z pbl. 10. ita. Que .8. mensiũ circa egyptũ qd z in qbusdã locis vbi bene mulieres efferẽtes z ferũt multa sacile pariũt z genita pñt viuere quãuis mõstruosa fiãt. Hec qdẽ viuũt. que .8. mensiũ z enutriunt. Cui nimiruz cõsonat A. aialium .9. z .3. 21. quid aũt de hoc videbitur psequẽter.

D

Ca. 34. p° medium.

Cap. 4. pble. 41.

Cap. 5. Tra. 1. c. 2 ai mem. z vsus finẽ.

Propter tertiũ vo sciendũ prius q̃ oct. mẽsis regulariter z vt ad multũ vaIde nõ viuit. Deinceps q̃ particulariter z extranee magis. siue in paucioib⁹ viuit cũ sit qd mõstruosum: qd raro committit a nã. ¶ Propter hm huius sciendũ q̃ ipm veritatez cũ eius modificatione ptinet vt fere oium locoꝝ docet experia. z iõ subdit Ap. post seriẽ psatã. In locis autez circa greciã in .8. men. pauca oino saluant. plura vo pereũt. quãto ergo magis nõ viuent in alijs regionibus distẽperatis. grecoꝝ .n. terra tẽperatior ceteris ponit ab. A. z maxime terra Hipp. col. 2. ca. vltimo. ¶ Amplius pmissum firmat rõne triplici: quaꝝ vna suscipit ex scia medicie seu nature. Alia ex ea que numeri. Tertia vo ex iudicioꝝ astrologie peritia cepit exordiũ. ¶ Propter hm quidẽ sciẽdũ sm Hippo. de embrionis formatione .7. epidimie. theorice 3°. atq; 9. aialium. A. z tertio .21. cum Ap. in libris aialiuz. q̃ post collectionẽ spermatis in matrice mox circũdat ipsum hymẽ siue pellicula continẽs z fouens idem vt scriptuz prius sicut ẽt ostendis sperma .6. dierũ decidens a puella pcepto

M

7. hysto. c. 4. p° mc™. Coll. h° p. do. 3° in fi. Co. 1. z ex psic o ga. 2. de re. fe. Coll. a. c. 31. vsq; in fi. pric. Cap. 34. Co. 1. z. 4. fil. trac. 1. cap. 2. 2. de ge. a. c. 3. in fi. z 7. hysto. ca pi. 7. De nã fe. tus p° pu.

Hippo. retro septies saliente: quez in vtero non oportebat pcipere: qd velut oui albumẽ inuolutũ pellicula in terra visum est delapsum. aliqñ quidẽ non .6. tm vez ẽt .7. dierum sic permanet spatio. Cũ autẽ sic fuerit vt notatum: informatiua virtus nihil adhuc petit a mfice: sicut. A. fatetur cum Ari. Demũ trium dierũ ex hinc spatio ipsa punctorum z lineaꝝ inceptionẽ in massam spermatis inducit. Demum post .6. dieꝝ morã: qui iã cũ prioribus fiũt .15. sanguineitas in totũ penetrat: z sit illud vñ cãtur. z interduz vno die aut duobus antecedit seu postponit. deinceps .12. dieb⁹ ab hic sit humiditas caro: z iam frusta incipiũt carnis discerni: z mẽbra principalia tria manifestari: z tunc qdem alia separãtur ab alioꝝ ptactu: z humiditas extendit nuche: hoc ẽt antecedit: z postponit duobus aut tribus diebus. Demuz post .9. dies separaĩ caput ab humeris: ac extremitates a lateribus z vẽtre: vt z sensus discernat in qbusdã coꝝ. In aliquibus tñ occultaĩ: z spatiũ qdem iã .36. ptinet dies: sita q̃ si quatuor addanĩ in qbus occultatio inerat spatiũ omne i quo embrio informabiĩ .40. erit dieꝝ. z hic qdẽ terminus est q̃si cõis plasmationis: qñ interduz formaĩ in .30. q̃ minus est hoc: z aliqñ in .50. z ꝑprie semellaꝝ: eius .n. informatio tardaĩ z motus. ẽ z aliud spatiũ .35. dieꝝ. aliud vo .45. z ita hincinde sm diuersitatẽ celi z ptinentis ac mãe ꝑprietatum informatiua differẽte in magis z minus. z iõ dictum est ab Ap. tẽpus ortus hois fore variũ q̃plurimũ. Dicunt ẽt vt asserit. A. z hic vz Hip. cũ Haly. fuisse. septima ẽt particula sexti epidimie: q̃ si tẽpus informationis duplet tempus inde psurget motus. Si vo hoc triplet tẽpus dabitur partus. vñ formatus in .30. dieb⁹ mouebiĩ in .60. z nascet in .180. q sunt mẽses integri triceni. Plasmatus autẽ in .35. mouebiĩ in .70. z nascit in .210. qui .7. extant menses. Formatus vo in .40. motus sibi aderit in .80. natiuitas in .240. q sunt octo mẽses. z q̃ talis rarissime viuit: z formationez ponit. A. cõiter in .40. ideo refert canonẽ prefatũ sub aliorum snia. Plasmatus quoq; i .45. moueĩ z in .90. z nascit in .270. z .9. cõstituũt mẽses. Qui aũt in .50. formaĩ in .100. moueĩ nasceturq; in .300. q erũt decẽ mẽses. Unde hõ epidimie .7. labores in periodis qui in .70. mouenĩ in triplicibus siuiunĩ. z qui ĩ .90. mouenĩ i triplicitate terminanĩ. hic igiĩ motus est terminationis z ptus embriõis. ¶ Amplius sciendũ q̃ partus nõ sit nisi ꝑpter matricẽ: qñ tumore grauatiuo distẽditur amplius. vel mordicatione: vt quãdo humida eius serosa reddita z acuta pãniculos scindit qbus ptinebatur: vt sensui occurrat matricis. nãliũ .5. Aut ꝑpter ptentum vt q̃ satagat exire ob penuriaz nutrimenti sm Hip. tunc enĩz calcitrãs pãniculos rũpit z exituz petit. ¶ Apud vo. A. pueniẽter causis superadditur alia nõ partus indigẽtia euẽtationis: z aeris attractionis cũ loci angustia: cuz igiĩ fetus fuerit fortis: z matrix debilis angusta: tũc puer mense .7. diquaq; pfectus: z tam ad ea q̃litate saltẽ que corporis q̃ aie indigens aere loco z cibo amplioi moueĩ z calcitrat vt pateat exitus sibi: quez si adipiscit perfectus erit: vt ita viuere poterit. vñ. A. Sñanĩ septimẽses propter plasmatiuã vtutẽ in matrice fortissimã exñtẽ z inuenientez sanguinẽ vtilẽ z cõmensuratũ: z ideo celeriter pficiĩ opus. q̃ aũt vtus attendaĩ embrionis z mficis dispõ testaĩ Hip. ita. Hec aũt semp sit z in nã fetus. vz. z gñe matricũ. z quia prime puerpere hñt sanguinẽ hu. z tractabilem matricem paruã z debilẽ: vt plurimũ alijs pariunt 7° mense. Si autẽ 7° nõ pariet exitus fatigatus ẽt dissolutus ex motu plasmatiuo z conamine appetibili egressus. octauo pausat mẽse: vt labor abscindaĩ precedens z vigor eiusdẽ cum corpore augmẽtetur: z ideo vsq; ad nonum moratur mẽsem: quo si qdẽ egrediaĩ: q̃ refectus vigorosus z auctus: partus aderit nãlis maxime. nãliuz tertio. z viuet alijs pcipue. Ipsius enim egrediĩ virtute valida z matrice diutius ipsum complectius fouente. tunc aliis expellẽte. Si autez egrediatur in

N

O

8

tho. a 4 in me.

P

Te. c. 13

Ca. 3. c. 11 De nã fetus. fin. 3° a 1. trac. h° cap. 2. vsus finẽ.

Q

Coll. 3. tra. re. h°

T. 1. de nã fetus ver. finem.

Cap. 3. circa pu™.

A octauo debilis existit fatigatus: ⁊ nõ a virtute faciẽte ipm nasci vt verũ amplius a cã synthomatice hunc impellẽte. Jo enim apud. A. est impfectus ẽm excessũ ⁊ inordinationẽ mãe alia plasmatus forma. Haly. quoqꝫ: qꝛ in ipso est habitudo turbationis: languoris ⁊ debilitatis non viuit: nõ. n. inest sibi virtus nutritionis ⁊ augmẽti. Cuius qdez signũ: qꝛ fetui septimo mense turbatio ⁊ morbus ⁊ mala pregnãtium in. 8. mẽ. fit habitudo ⁊ grauitas ipsa ꝑtum ꝑgnãtiũ habitudo seqtur eã q̃ fetuũ habitudinẽ. vñ Hyp̃o. Dolent qdẽ mulieres maxie mẽ. 4° ⁊ 8°. ⁊ si corrũpat 4° aut 8° corrũpunt vt frequẽtius ⁊ ipse eqre nõ solũ q octo mẽsium nõ viuũt: sed ⁊ parientiũ piclitant vt multuz parientes ⁊ ideo bñ sibi pcaueãt adulterãtes meretricule in quo mensiũ ꝓcurẽt abortũ. multe nãqꝫ hinc sunt iã extincte. si igit vt inductũ ptus periclitat gestãs pfecta ⁊ robusta: quãto ꝑm plius ⁊ fetus. B Qꝫ aũt mẽse corrũpat q̃rto euenit: qꝛ tũc trahere icipit embrio sanguinis plurimũ: ⁊ mẽci vehementius alligari ⁊ initi: ceu fructus medio tpis arbori colligatur q̃s magne. afo. 4°. Jn octauo quoqꝫ pp laborẽ quẽ tolerant ⁊ discrasiam quã incurrũt grauant maxime: fit ⁊ fluxus sequitur sang. grãdis ex inãlis solutione: ita vt sepius corrũpãtur. Si aũt puer nõ nascat in nono verũ ad decimũ perueniat ad que deinceps ingt. A. q iudiciũ eius est iudiciuz nati infirmi debilis. plurimũ. n. q desiderabat pari nono: ⁊ nõ potuit nasci in decimo: ei accidit qd accidit fere nato in octauo. significat. n. virtutis ipsius debilitas. hec igitur ꝓbabilis est rõ quã medici cũ nãlibus pñt in cãe q̃siti assignationẽ adducere. ¶ Sed circa p̃dicta ꝯtingit dubitare. vñ nãqꝫ octimensis vitalior septimensi. h. n. fatigat motu ⁊ calcitratione egredi. coangustat ẽt ⁊ leditur in partu. Ad aerẽ sitr puenit i quo sunt oia sibi nociua ⁊ cõtñea afo risimorũ apparẽs. 3. Alius aũt ꝑmanẽs 8° nõ fatigatus inuenitur neqꝫ coangustatus: neqꝫ in extrisecũ aerẽ deductus spatio dierũ 20. aut. 25. vel h9 a fatigatione liberat: magnificat ⁊ roboratur ⁊ fit vitalis amplius septimẽse vt reddi. ¶ Dõm qdẽ iuxta. 3. theorice. dispõnes ꝯtingẽs fetui septimẽ. ⁊ deinceps in 8° spatio fere. 40. dieꝝ ꝯtineri admodũ q̃si cuiusdã egritudinis acute ꝯuersiue in. 40. dieb9 creticãte. vñ alithe dispõnes a fetib9 cessant circiter. 40. dies: hi nãqꝫ dies in. 9. cõcidunt menses. vnde ⁊ tũc vitalis efficit ꝑius. n. sibi nocet labor egressionis cum oz pausare q̃s iuuamentum qd post 7. suscepit a matrice: iudicat. n. prius q̃s latere incepit vt sit debilis. Est ⁊ cã subdẽda huius astrologica. ¶ Palin. Dubitatur qꝛ ois crisis plus est salutifera q̃s mortalis nisi pestilens fuerit morbus afo risimorũ scda. sed partus est modus quis crisis. dña. 106. Aliquis igit natus in h9 habitudinibus vt ad multũ vitalis existet. ¶ Dõm q viuere non potuit qꝛ lesus ꝑus ledit ⁊ in partu. noceturqꝫ non nimis ab extrinsecis cũctis occurrẽtibus. Est ẽt pestiiẽs ⁊ mõstruosus quare nõ poterit permanere in vita. ¶ Scda quoqꝫ deductio est arithmetica per Alexã. tacta i huius quesiti dissolutione. D Ait enim. 7. est numerus perfectus vt testat pythagoras arithmetici ⁊ music. 8° võ impfectus. Qꝫ. 7. sit pfectus per simile inducit in multis: qꝛ multa pncipiorum ⁊ maxime que hois numero constituta sunt septenario. deus enim mundũ. 7. gubernat astris. Septimẽses võ infantes dentes producũt: septẽnes võ deponunt. Jn bis aũt. 7. pubescunt: ter aũt. 7. virilizant. Morbi ẽt proportionaliter septẽnario iudicãtur numero. Luna sitr tãto numero figuratur mensisqꝫ septimanis. ⁊ hebdomada. 7. constat diebus. Vocales sitr lr̃e. 7. extant apud grecos: sz iuxta latinos. 5. solũ ⁊ realius. lz. n. in duas supaddendo grecus figurã variet: sonũ tñ seruat. quotcũqꝫ enim grece ponat. i. literas: puta tria simplicia sic. i. u. y. ⁊ duo cõposita seu diphtonga: vt ei. oy. ⁊ duo. o. paruũ. vz ⁊ magnum. ita o. ω. singularez est habet sonũ cõtinue. Grecus. n. tanq̃ nãe curiosior imitator 7. voluit vocales. 7. planetis adaptare sicut. 14. scripture elementa ꝯstituit. 24. diei nãlis horas simulando. Macrobius quoqꝫ in expõne somni Scipionis siue Tullij ꝑmulta ad idẽ conat exẽpla ꝑsuadere ponẽs oia fere. 7. numerari: ⁊ que hois maxime. Jngt. n. mẽses. 7. cõsurgere ex p̃ cubo parium femina. s. q est. 8. ⁊ p̃ impariuz velut mare q est. 27. 8. aũt ⁊. 27. ꝯstituunt. 35. qui multiplicati per sextũ numerũ perfectorũ p̃m. 210. ꝯsurgũt dies. 7. mẽses directe cõstituentes tricenos. vñ ꝯcludit ita. Est ergo nã fecũdus h numer9 vt pmã humani partus pfectionẽ q̃si arbiter qddã maturitatis absoluat. Cubus aũt numerus dz qñ nũs bis in seipsum ꝯducit vt bis duo bis octo. ter tria ter. 27. Prefatũ siqdẽ oñdit rõne: qꝛ. 7. est numerus ipar: ⁊ ois h ẽ pfectus. existit. n. velut forma parẽ in se ꝯtinẽs ⁊ imparez. ꝯsurgit ẽt ex numero trinario ẽm eius ptes in quo q̃libet repit perfectio: vt in editione sermonũ mõstraui. Sex. n. ⁊ vnũ. 7. constituunt. duo ẽt ⁊. 5. ac tria ⁊ quatuor. 7. reddũt. Nouez sitr nũs est pfectus. attribuit. n. intelligẽtiaꝝ ordinibus: quos 9. ponũt diuinoꝝ tractatores: vt sunt cherubin ⁊ seraphin: ⁊ q deinceps. Sunt ⁊ celoꝝ orbes. 9. ꝓbl. 15. qd nũc cõiter testant astrologi: vt ostẽsum lucidatoris axiomatũ astrologie dña. 3. Qꝫ aũt is pfectus sit rõ sitr angitr: cũ ⁊ ipse numerus impar existat. Adhuc ptes ꝯstituẽtes ipm eundẽ recomẽdãt. Cõsurgit. n. 5. ptibus. Quaꝝ vna numero ꝓportionatur trinario pfectissimo: puta ter ꝑ tria nouẽ. hic eñi sunt tres trinarij: quoꝝ q̃libet ex trib9 ꝯsurgit. vñ i hõ numero nouẽnario potissime coaceruat trinitatis pfectio. Sũt q̃qꝫ hui9 numeri alie ptes cõstitutiue ceu. 8. ⁊. 1. 7. ⁊. 2. 6. ⁊. 3. 5. ⁊ 4. q̃ qdẽ q̃tuor ꝓportionant elñtis: cũ corũ interstitijs. Sic igit in hoc nũo ita pfecto ptus erit maxime nãlis. Nãlis ẽt post hũc existit denarius. ipse nãqꝫ pfectus extat nũs. ꝓbl. 15. vñ. A. Denarius nũs est pfectus: qm ois nũs p. 10. cõstituitur ẽm circulationẽ. ⁊ iõ Ar. phy. 3. ait. Platonẽ fecisse nũm vsqꝫ ad. 10. Hũc quoqꝫ nũz multũ dignificauit Pythagoras ponẽs ordines reꝝ duos: vnũ qdez pfecti ⁊ alterum impfecti: quoꝝ q̃libet ꝯstat ex. 10. volẽs ipm esse ẽm coaceruatione dicta. Jn quoꝝ p̃ locauit finitũ: ipar: singulare, dextrum, masculũ qescens, rectũ, lucẽ, bonũ ⁊ quadratũ. in altero võ is opposita, puta, infinitũ, par, plurale, sinistruz, feminã, motũ, curuũ, tenebrã, malũ ⁊ altera pte lõgius. Nouẽ ẽt existibus spheris manifestis decimã antichonaz. s. in ꝯtiã motã seu extẽsam faciũt pythagorici. meta. 1. Vndecimus võ nũs modicũ perfectionis hz in his. ⁊ iõ rarius oritur in ipso fetus. Sextus aũt ⁊ octauus maxime ⁊ duodecimus vt sic extãt impfecti dissariã: ⁊ iõ in octauo nõ viuit. Est. n. par vt ⁊ alij duo. estqꝫ impfectus magis diminutus: vt videbit ꝯsiderãre in ipso natus nõ viuet. Jn alijs aũt: vt duodecimo ⁊ sexto: aut nõ nascit vel inuitalis occurrit. Sũt enim hi numeri oppositi antedictoꝝ pfectis: ⁊ maxie octau9 ⁊ duodecimus. vnde p̃ creticoꝝ. Ego non vidi aliquẽ iudicatum in die duodecimo: neqꝫ sextodecimo: in octauo autẽ fit rarius ⁊ praue. H Nosce quoqꝫ arithmetas nũm multũ iparẽ preferre pari: eo q hic rõnẽ hz pfectionis ⁊ forme. ille aũt impfectionis ⁊ mãe. vnde ⁊ deus ẽm Virgiliũ numero impari gaudet. ⁊ iõ pythagorici p̃m numerũ imparez scꝫ: vt trinariũ: ad deoꝝ sanctificationes offerebãt. p̃ ce. ⁊ mũ. Ex hoc ẽt cãm assignarent quare vsus inoleuit vt pillule in numero dent impari laxatiue. debent nãqꝫ agere. actionis aũt rõ sumit a forma tanq̃ ab eo: qd ipsius est pr̃m sustentatiuũ: ⁊ nõ a mã. Jmpar võ hz rõnem forme: par autẽ mãe. ¶ Circa p̃fata siquidẽ ꝯtingit dubitare: qm in nono Euclidis dĩ q perfectus numerus appellat qui oibus partib9: qbus numeratur est equalis. Et Boetij arithmetice. 2. quia sic numerus est sex infra. 10. nã tres sunt eius partes qbus ꝯsurgit. medietas quidẽ vt tria: tertia pars duo: sexta vnũ: tria enim duo ⁊ vnũ senariũ tñ constituunt numerũ. Jnfra võ. 100. pfectus est numerus. 28. ifra siquidẽ mille est. 496. ẽt infra quoqꝫ decẽ milia octo milia cẽtũ vigintiocto. Est

etiam numerus abūdās qui oībus suis partibus qbus nu
merat᷑ est maior: velut .12. nā eius medietas est sex. tertia ps
q̄tuor. q̄rta tria: sexta duo: duodecima vnū q̄ simul numera
te in decimūsextū crescūt numerū. Diminutus vō qui om-
nibus suis ptibus minor numerātib᷒ est inuētus ceu octo.
Cuius qdē medietas q̄tuor: quarta ps duo: octaua vnus: q̄
in .7. tm̄ collecte ɔsurgunt. Sic igit᷑ hinc ēt apparet nume-
ri octaui imperfectio. Concludit᷑ ɔ̄siliter q̄ .7.9. ⁊ .10. numeri
nō extant perfecti. ¶ Ad qd̄ dōm q̄ numerus pfectus ad
pñs tripl'r dicit᷑. vnus qdē: eo q̄ partes eius simul sumpte
omnes totū precise reddant integrū: vt dictum est antea de
.6°. ⁊ vigesimooctauo q̄lis nō queritur hic perfectio: que pfe
ctio mālis vī magis: partes enim sunt mā totius phys. 2.
Est ⁊ perfectus dictus per modū forme ⁊ dantis esse qua-
lis est impar. ⁊ ideo q: trinarius pmus est taliuȝ indicat᷑ p
ce. ⁊ mun. fore perfectus. de ipso enim pmitus dr̄ oē: totuȝ
⁊ perfectū. idem. n. sunt indifferētia spē. Appellat᷑ ēt nume
rus pfectus rōne affinitationis cuiusdā ⁊ recirculationis q̄
obseruat᷑ ad ipsum: ⁊ ita denarius est dictus pfectus: ⁊ iste
qdē pfectiones viuime realiores extant pª. Hec tm̄ ratio ⁊ si
sit grata ⁊ accepta pythagoricis ⁊ sil'r arithmeticis ⁊ po-
nētibus numeros esse subas reruȝq̄ cās: eo q̄ nesciuerūt di
stinguere inter vnū qd̄ enti adequat᷑: ⁊ vnuȝ qd̄ numero ex
tat pn͂ᵐ putantes id sicut est pn͂ᵐ numeri ipsumq̄ variatita
⁊ entis. Schola tm̄ peripatheticoꝝ cuȝ Gal'. creticoꝝ 3° ser
monibus nō acq̄scit h᷒: sed eos magis extraneos a verita
te ac accūtales estimat ꝓpriā querēs ⁊ nālez in vnoquoq̄
genere rōnē. dictū tm̄ illoꝝ pbabilitatē induit aliquā nume
roꝝ reb᷒ assimilatiōe q̄dā. ¶ Tertia quoq̄ rō assumit᷑ ex
genealstica ea exercitatiue parte astrologie visa ex supioꝝ
motu hoꝝ oīum inferioꝝ cās assignante. Juxta illud inīj
cētiloquij. Rerū cās rimaturus p̄ celestia contēplare. nam
mundanoꝝ mutatio ad hoc ⁊ ad illud corporū mutatione
contingit celestiū. Ut huius igit᷑ effectus: puta octimenses
nō viuere cā daret᷑ talē planetarū ordinē ⁊ modum in em-
brionis ducatu adinuenit in vnoquoq̄ mēse dñantiū. Po
suit nāq̄ mēse p̄ super cōceptionē Saturnū dñari frigiduȝ
entē ⁊ siccū: tunc nāq̄ semen aquosum ens ⁊ fluxibile indi-
guit aliquo qd̄ ipsum sisteret ɔstringeret ⁊ fixaret ⁊ calidū
ipsius vigoret᷑ vnitatū cuiusmodi ē frigiditas ⁊ sic. Satur
ni: est eniȝ origo vtuti s retētiue in cētiloquio. Scd̄o quoq̄
mense super ipsum Juppiter dñat᷑ fortunās: calidus ⁊ hu-
midus: augmētatiuus. Est nāq̄ vtutis crescētis origo: tūc
eniȝ ɔceptus eget calido dilatāte ipsius māȝ ⁊ humidita-
te ad extēsionē dilatantē: ptractionēq̄ linearū ⁊ punctorū
⁊ tandē ad informationeȝ ⁊ vt ēt frigiditas ⁊ siccitas repa
matur Saturni. Reliquo siquideȝ mense Mars occurrit
q̄ sui caliditate iam fientē embrionē calefacit ⁊ desiccat. su-
perfluas ipsius humiditates ⁊ ad motū ɔcitat. tūc eni mo-
ueri preincipit: calidū enim ⁊ siccuȝ motiuū valde. Mense
aūt quarto superuenit sol cor celi mundiq̄ pnceps qui sui
caliditate viuifica intrū pficit embrionē vt spiritus in ipȝ
ingrediatur rōnalis vt apparuit in priori. Est nāq̄ origo ⁊
fomax virtutis vite. Quinto vō mēse Uenus ordine super
occurrit frigiditate ⁊ humiditate contēperans: qd̄ calidus
Martis ⁊ siccū: ac solis: carnēq̄ augmētat ⁊ que ipsum s ⁊
omnia mēbra pparat: figuraue decora plasmat eadē. Reli-
quo nimirū mense aduenit Mercurius humida exiccās su
perflua contēperantiā inducēdo. faciēsq̄ ad motū qui par
tes minores separat extrīsecas maxime ac distiguit cōplēs
coequa'icatū omne. Luna quoq̄ septimo supadijcit᷑ mēse:
carnē ⁊ pinguedinē sui humiditate infantē nutriens ⁊ aug
mētans cū ipsa virtutis nālis sit origo. humectat ēt mēīcis
partes. vñ q: sic pfectus omniūq̄ recepto iam omniū pla-
netarū bñficio: ⁊ q: sub potestate nascit᷑ lune saluat᷑ egres-
sus: cū ipsa fortuna ⁊ vite cā existat. vnde Albumasar in sa
dan. Uita viuentiū post deum sol ⁊ luna: ⁊ ideo Ptol. hos
in suis iudicijs significat q̄̃magne. Demū mēse 8° reuertit᷑
Saturnus in fortuna frigidus ⁊ siccus: qui infrigidat īfan
teȝ ⁊ coangustat: ⁊ in matrice pmanere cōpescit: qui si egre
diatur lesus ēt ab alijs extrinsecis Saturni malitiā tolera-
re non poterit: ipse nāq̄ nō solum qualitate destructionem
machinat᷑: verū ēt quadā eius maliuola impressione occul
ta: vt declaratū diā. 10. Demū mense nono supuenit Juppi
ter ordine fortuna calidus ⁊ hu. tēperateq̄ cū sit pr̄ deoꝝ
viroꝝq̄ 3° de aīa sm̄ Homerū politicoꝝ p̄. plures sub ei᷒
nascunt᷑ dñio viuētes q̄̃maxime. Si aūt decimo moret᷑ in
vtero mēse: sub matris nascet᷑ dñio: ⁊ q: is laboriosis mo-
uet᷑ moribus: hinc iste agitatus egredit᷑: at q: in fortuna ca
lidus ⁊ siccus q̄̃plīme natos sub eo ponit Habraā euenire
viuere parū. Cui ēt. A. cōcordat 3°. 21. Ego tm̄ ãno exño. 53.
velut a matre sollertissima potui cōprehēdere: ac per trutī-
nam Hermetis natiuitatis gradus ascēdētis occulti inesti-
gationē: repperi morā nouē mensiū ⁊ .14. dieꝝ me in vte
ro ɔ̄xisse. Si vō .11. nascat᷑ mense: q: tunc ad ptātem reuerti
tur solis itidē natus poterit viuere cū sol: vt dictū: post deū
cū luna sit cā viteȝ: nō tm̄ partus erit nālis oīno. ¶ Circa p̄-
dicta qdem dubitat᷑: q: cū Saturnus significet finē reꝝ: an
tiquitatē ⁊ senectutē vt tradūt Astrologi. nō vī super pn͂ᵐ ⁊
nouitatē ipregnationis significare: neq̄ luna sup fineȝ ipre
gnationis q̄ñ vt 7° ascripta mēsi cū ea significet initia inno
uationis ⁊ motuȝ. Qd̄ fulcit᷑ eo q̄ ipsa denotat annos 4ᵒʳ
pmos nati. diā ēt. 26. ¶ Dōm q̄ h᷒ attributiones planeta
rū ad corpoꝝ habitudines s̄ȝ q̄dā sūt silitudines ⁊ pprie-
tates. Jn gñone nāq̄ embrionis aspexerūt ppietatē que ē
ɔstringere ⁊ occultare sui frigiditate ⁊ sic. hoc. n. vt dictuȝ
egebat sperma in pn͂°. iō sibi Saturnū pmitus attribuere
⁊ demū ceu p̄dictū deinceps. Cōsiderātes autē tarditatem
motus ⁊ opationis: q̄ in senectute aduenit natos: frigiditatē
quoq̄ etatis ⁊ siccitatē, Jmpedimenta ēt corporis ⁊ aie: vt
morbos tristitiā ⁊ mortē ⁊ talia: ⁊ q: hec ascripserunt Sa-
turno Saturnū ipm ascripsere senectuti. Ex his igit᷑ appa
ret qd̄ dōm. Jtaq̄ ex his trib᷒ ɔuincit᷑ natū octimēseȝ regu
lariter ⁊ vt fere semp nō viuere. ¶ Propter 2ᵐ huius scien-
dum q̄ interdū ⁊ velut rarius pōt viuere: q: vt dictū i solis
egypti qbusdā locis callidis: nō tm̄ excedētibus plīmuȝ vbi
sunt mulieres virgines fortes ⁊ bn̄ efferētes: ⁊ plēȝ ɔcēpe
rate regionis calore: ⁊ iō in illis locis q̄ñq̄ rōne nō cōuin
cunt oīno p̄fate. Neq̄ qdē hª pp fortitudinē fetus ⁊ magni
tudinē corpis acq̄sitā a mr̄e ac ēt a pr̄e p̄hētibus sanguinē
calīm ⁊ spma digestū sufficiēter: vt spumosuȝ spiritib᷒ oīno.
Deficit sūr illic vtcūq̄ scd̄s: qm̄ octauo natus ibidem viuit
impfecto: pficit᷑ tn̄ vtcūq̄ pp̄ter affinitatē mediastiuā: quā
hȝ cum septimo ⁊ nono pfectissimis declaratis. Abscindi-
tur ēt nō parū 3ª ppter enim caliditatem inatam: vigoreȝ ⁊
perfectionē quam infans ɔtraxit a matre huius ⁊ patre: ⁊ re
gionisq̄ caliditatem poterit malitie Saturni occulte: ac
ipsius frigiditati ⁊ siccitati obuiari. Qd̄ fulcit᷑ eo q̄ sic na-
ta quedā nāe sunt mōstra: cū rarius ⁊ p̄ter eius intentioneȝ
ɔtingant. talia vō premissa sunt in nām q̄ñq̄ ɔcidere: sicut
q̄̃q̄ mularū genus sit totū sterile cōceptū habuit mula: sed
nō enutriēs vsq̄ in finē: de ge. aialium. 2. Qȝ autē in his re-
gionibus ab egyptijs estimet᷑ quis natus octauo mēse vi-
ta potiri euenit: q: latet mulieres ɔceptionis pn͂ᵐ. frequen
ter enim retinent᷑ mēstrua. inflant᷑ ⁊ spumant᷑ ventositates:
⁊ tunc credunt esse pregnātes: cum tm̄ coeuntes impregnē-
tur posteā. hysto. 7. vnde Hip. Quidā opinati sunt puerus
hēre plus. 10. mēsibus. iā. n. multotiēs hoc audiui: sed quō
hoc ɔtingat dico praue nāq̄ acceperunt pgnationis initiū
h̄ mō. Qñ. n. mīices spū quodā replent᷑ vētoso putāt se iā
esse pgnātes: eo q̄ ēt mēstrua retinent᷑ defluētia in mīices.
deinde cū mēstrua spōte rūpunt᷑: aut alijs illis occurrētib᷒
egrediunt᷑ hec ⁊ post cū vētositate: demūq̄ sic purgatis ap
propinq̄nt viris ⁊ coeūtes impgnant᷑ tūc aut post paꝝ: ⁊ iō

I · T. c. 31. · T. eā. 2. · K · Cap. 8. in medio. · L · M · N · Tra. 2. ca. 1. in fine. · O · P · Q · Ca. 6. post pn͂ᵐ. · Cap. 4. in medio.

parăt mulieres aliq̄ſ ſeptimẽſes octimẽſes fore ⁊ nouimẽſem decimẽſem ac huc vndecimẽſem. Ari. ſiquidem ponit eas abſq̄ mẽſtruorum eruptione ĩpregnari: qḋ pbabiliꝰ vr̄ ide in cipereſt nāq̄ mẽſtruāt cõiter nõ ſe pregnantes eſtimant.

Propter quartuȝ q̄dẽ. ad pͥᵐ qḋ dõm appa ruit. ℭ Ad aliud dõm, ꝙ nõ magis vr̄ vitalis octimẽſis ꝙ̄ ſeptimẽſis. vñ dĩſum ſufficiẽter. imo minus valde. Nõ. n. ois mora tpis augmẽtat ⁊ vigorat fetũ: ſed mora determinata cũ diſpõnibus debitis dĩſis ad illud opantibꝰ. ℭ Ad aliud dõm ꝙ lȝ informatio aut motus maris p̄cedat eã q̄ femelle: põt tñ fieri retardatio ⁊ eq̄litas in tpe ortus. ⁊ iõ q: fortaſſis iſta tpa nõ ſemper ſunt pportionabilia vt dictũ ĩ canone duplationis ⁊ triplationis. A. alio⁊ vt p̄ſarũ teſtatur illud opione. Aut dõm ꝙ nonus mẽſis latitudinẽ hȝ grãdẽ quã cõſequitur pͥᵐ decimi: ita ꝙ mas naſcet̃ circa pͥᵐ amplius noni. femina vo circa finẽ ſeu initiũ. 10. ℭ Ad aliud dõȝ ꝙ nõ ſolũ ꝗs pp q̄litates p̄mas pemptiue in ipm agẽtes exceſſuȝ decipit. Uerũ etiã pp debilitatẽ ⁊ impotẽtiã in octauo mẽſe: cũ dĩs ĩpotentie occurrẽti ⁊ lãguori neq̄ Saturni pimit frigiditate cũ ſiccitate ſoliũ: vero⁊ ẽt non minus virtute quadã ſibi occulta inſita vt dĩſum dĩa. 10. q̄ abſq̄ medij operatur immutatione. ℭ Ad aliud qḋ dõm appꝛuit. dceſſum. n. eſt rarius tñ peccãte natura hãc diuerſitate puta viuere in octauo ⁊ alijs inuentũ eſt accidere q̄nq̄. ℭ Quãtũ aũt arguũt auctoritates ptis aduerſe apparuit antea. ℭ Ad aliud dõm ꝙ rarius eſt valde vt nõ pꝛiclitent̃ naſcẽtes in octauo. qḋ ãt tale vĩe non corrũpit cũ perpartũ ⁊ in loco accidat periculari. ℭ Ad aliud dõȝ ꝙ geneaſtici moras diſtinxerũt ſoluȝ cadẽtes in nono menſe aut circa: q̄m ſic in pleriſq̄ dtingit naſci. Q aũt alio naſcãtur tpe nõ prohibẽt: ſed id rarius euenit ſicut teſtatur Hebreã euenire. vñ trutina hermetis: aut alius inuẽtionis gradus natiuitatis modus occulti in eẽ nonũ mẽſeȝ minime pcedũt: vt idicãt more fetuũ ĩ vtero pmanẽtiũȝ. ℭ Noſce ꝙ̄ nõ eſſe pꝛeruiendũ in hõ terminationibus menſiũ p̄ciſis ⁊ vl̃r cuiuſlibet artis mãm ſenſibileȝ concernentis pp ipſius vagam ⁊ indeterminatã nãm: vt tactum eſt dĩa. 26.

ℭ Differentia. L.

Quod digeſtio procedat ſubtilian do vtrũq̄ ptentum pportionat̃ dtinẽti ⁊ diſponit̃ ſm ipſiꝰ diſpõnẽ: cũ ipſum immutet ad ſui craſim ⁊ ſĩlitudinẽ: ſed dtinens vt vaſa q̄bus qḋ digerit̃ demãdatur ad mẽbꝛa vt apparet ſubtiliãdo pcedũt. Eſt nãq̄ ad venas de maxĩnis puenire ad capillares: ex q̄bus ſanguis in mẽbꝛa labit̃ ex parte diuina. p̄ prima. Et merito q̄ñ vene ex maioribus ſic minores pcedũt donec fiãt meatus minores ꝙ̄ ſanguinis groſſities. de pribus. 3. ℭ Adhuc qḋ habet penetrare in partes anguſtiores melius penetrat ſi ſubtiliãdo pcedat: cũ tale motui ſit expoſituȝ magis: hõ vo eſt qḋ digerit̃. ℭ Amplius. chilus eſt ſubã liq̄da ptiſane ĩ ſpiſſitudine ſĩlis: q̄ vlterius tũc ducitur mediãte icore gñato in meſeraicis in ſanguinẽ ab epate. hic aũt groſſior: vt ſenſus indicat: eſt icore ⁊ ſanguine. Siſr ſanguis ex ſtate per digeſtionẽ gñatus ſubtilior apparet: cor: cũ flegma plurimuȝ ſit groſſius ſanguine. Humiditas ẽt eos dicta ſubtilior monſtrat̃ humiditate ſanguinea. Sãguis ẽt arterialis ſubtilior venali ex quo dcreat̃. ℭ Jtidẽȝ. ſpũs cordis vaporoſus digeſtus ⁊ alteratus in rhete mirabili ſubtilior reddit̃: ita ẽt ſpũs vaporoſus q eſt ſicut mã cõpꝛehẽſus in locis vacuis: vt arterijs ⁊ corde dũertit̃ digõne in ſpũm innatũ in oibus mẽbꝛis: ĩpꝛoportionabilr tñ in his cõpꝛehẽſus: q reddit̃ tandẽ porꝰ eſt innatus in qualitate ſua: cum prius fuerit vt mã vaporoſus. 5° ſimpliciuȝ. ℭ Rurſus. qḋ decidit̃ ab aliquo dteſtatur ipſi. in techni: ſed ſupfluitates digõnum procedũt ſubtiliãdo: groſſiores. n. ſunt egeſtiones. vrine. ſudoribus ⁊ tranſpirationibus ſenſui occultis. ℭ Palin. Scis efoꝛ. ponunt̃ humores indigeſti groſſi ſolũ ⁊ viſcoſi. Hi autem in eo⁊ digõne egent ſubtiliatione ⁊ inciſione: que ſubtiliatio ſilr importat. digõ igitur ſubtiliando procedit.

Oppoſitum huius vr̄ ſapere Ar. methecoro⁊. 2. Digeſta oia dſtare nata ſunt. vñ Alexã. ibidẽ. Oia digeſta p̄ dſtant ⁊ groſſa ſiũt. Et. 4. eorũdẽ. Accidit digeſta groſſiora ⁊ calidiora eẽ. Ex ſpumoſis q̄dẽ ſigit̃ aquoſa: ex talibꝰ aũt q̄ terreſtria dſiſtunt. Quarto ꝙ̄re. a. Digõ oia coagl: adunat ⁊ ingroſſat. ℭ Adhuc. 2. pno. De nã digõnis eſt vt ingroſſet nõ vrinã tñ: ſed egeſtionẽ: ⁊ ſm eis q̄ recipiũt digõnẽ in ſtomacho: ⁊ ſputũ in eo q habet pleureſim aut pipleumoniã: ⁊ humiditatẽ deſcendenteȝ ex naſo ⁊ coriza: ⁊ lippitudinẽ in egritudine obthalmie: ⁊ ſaniem ẽt in vlceribus. Uñ. 4. metheoro⁊. Et q̄ in naſcentijs dſtãtis facta fuerũt q̄les in obthalmia: puta lachꝛyma cuȝ facta fuerit limus ſiue lippitudo. ℭ Ampliꝰ. icoꝛ ſubtilior eſt ſanguine: ⁊ ſanguis humiditatibꝰ: ⁊ ipſe mẽbꝛis in que vltimo dũertuntur. ℭ Eti. Subtile indiget igroſſatione q̄ digõne preſtatur vt cõpꝛehẽſum ſit a virtute expulſiua liberius excernat̃. Jtaq̄ digeſtio ingroſſando procedit.

Propter primuȝ q̄dẽ ſciẽdũ ꝙ digeſtio eſt pfectio: ſeu cõpletio in vnoquoq̄ humido a nãli calido ⁊ pprio ex oppoſitis paſſiuis ſiue dtiacẽtibus paſſionibꝰ. Eſt igit̃ calidi digõ triplex exiſtens. Una q̄dẽ pepanſis dicta q̄ attẽdit̃ in fructibꝰ: ⁊ vl̃r ĩ ãialiũ ſpmatibꝰ. Alia epſeſis in elixis ⁊ oino ãialiũ humoribus. Tertio vo obteſis in aſſatis ⁊ vl̃r in oſſibꝰ ⁊ ſolidioribꝰ: a calo. n. ſit aſſatio: vt tegula in fornace. de gñ. aie. 2. Frigiditatis vo idigõ: q̄ ẽt oppoſite triplex exiſtit: puta homeeoꝛmoliſis ⁊ ſtatetis. methecoro⁊. 4. ℭ Que q̄dẽ digeſtio exiſtit duplex. nã q̄dã eſt in iuuatiuo. altera vo in nocitiuo ſiue in ſupfluitatibꝰ. p̄ pͥ. eſt aũt digõ in iuuatiuo alteratio q̄dã ſiue trãſmutatio eiꝰ qḋ nutrit ĩ ppꝛiã eius qḋ nutritur q̄litatẽ ac ẽt eſſentiã ſm. A. p̄ pͥ. p̄ elemẽto⁊. 3. cõplexionũ. ⁊ 2. nãliũ. hec enim nil aliud eſt niſi vt alimẽtũ intrĩ elaboret̃ vt virtus nutritiua ipſum ſtare faciat loco deperditi. ℭ Digeſtio vo ĩ nocitiuo duplex: quoniaȝ illud aut nõ adeo eſt nocitiuũ q̄n poſſit ad benignũ reduci: vt ſta dulce ſm Haly. cũ in ſanguine pmutat̃: ſicut vinũ põt reduci cuȝ eſt in via pmutationis ad acetũ: ⁊ tunc ſaltem rõne termini ad quẽ ſibi cõpetit digõ ante dicta: vel eſt ſupfluũ ⁊ nocitiuum factũ intrĩ vt nũq̄ã poſſit corrigi: ⁊ eu ſalſuȝ ſta dinoꝛ ⁊ vinũ perfecte cũ in acetũ permutatũ fuerit. tunc quidem ſibi debetur digeſtio q̄ eſt preparatio vt ipſum faciliter expellatur victũ a nã. vnde 4° prima. Jntentio in digerendo eſt adequare ſubſtãtiam materie vt ſit preparata ad expulſionem facilem. Hoc item afoꝛiſmo⁊ ſecunda. 11. ⁊ terapentice. ⁊ ab Haly. ℭ Huius aũt indiſpoſitio aut impreparatio humoꝛis vt a nã vinci ⁊ expelli non valeat tripliciter dicit̃ fore. Aut rõne ſubẽ ipſius. puta ſi fuerit groſſus. hic enim incuneatus ⁊ incluſus obſtruens ductus non põt expelli. vnde ipſuȝ p̄mitus opȝ ſubtiliare: vel viſcoſus. Ja aũt eius adherẽtia ſilr nõ põt educi: quare opȝ ⁊ hunc primitus incidere. Aut ſubtilis. Jſte nãq̄ imbibit̃ ⁊ inſeritur ſic membꝛo: vt nã nõ poſſit ipſum in expulſione cõpꝛehẽdere ⁊ educere. ppter qḋ ipſum opȝ p̄mitus ingroſſare: nõ enim digeſtio ois in nocitiuo pcedit ſubtiliãdo: ſicut q̄dã impugnantur. 4° prima. Humores q̄dem hi ad criſim laudabilẽ egẽt diuiſione ⁊ excretione. afoꝛiſmo⁊ quarta. Aut hoc erit ratione quãtitatis. cum enim humor fuerit multe quãtitatis nõ põt ſimul digeri. quare opus eſt ⁊ maxime cũ virtus fuerit imbecillis cũ paulatim per interualla euacuare: ⁊ ita q̄ſi digerere. euacuatio enĩ huius ſicut pars digõnis exiſtit. Uel rõne qualitatis: ⁊ hoc dupliciter: aut prima⁊ vt ſi fuerit calidior aut frigidior ⁊c̃. aut calidior ⁊ ſiccior ⁊ reliq̄: q̄m tunc opȝ ipſum ad moderatũ per dtrãriũ adducere. aut pp̃ter q̄litates ſubſequẽtes: vt ꝙ ſit putridus aut mordax et

acutus. tūc enim opʒ ipsum rectificare ꝛ expurgare cuʒ ab-stergētibus ꝛ mūdificātibus. aut venenosus: quē opʒ corri-gere cū his q̄ vnte pprīa venenis būt resistere in tecbni ꝛ 13. silr de inge. ℂ Noice quoqꝫ ꝙ vnaqueqꝫ istarū digōnuʒ sine fit in iuuatiuo dino siue nocitiuo seu mediocrati fit tota-liter a nā vel pncipaliter ꝛ initiali: perficit aūt per artē: vn in tecbni alterātur hu. aut digesti ab ipso corpore aliqbus pharmaticis virtutibus. In iuuatiuo q̄ꝫ qñ quis ꝓter fuerit digōnis velut puer seu iuuenis encratus. Juuat aūt ab arte qñ debilis fuerit digōnis vt senex melic⁹. Electua-ria enim ꝛ inunctiones sibi administrātur ꝛ huius regimi-na calefaciētia. vnde p̄ tertio. Ingredi ad loca calefaciētia ꝛ habere ceruicales eleuatos sunt de his que ad digōnem iuuantia ꝙ talis artis operatio quādo semimalum redu-citur ad benignū necessaria est vel pa͡z. digestio ēt simplr nocitiui aliqñ solum perficitur a nā: vt qñ ipsa potens dige-rit mām absqꝫ medici auxilio ac expellit. iuuatur ꝛ non pa-rum sepe ab arte ꝛ ꝓprie qñ imbecillis fuerit. sic enim opʒ cibis ꝛ potibus ꝛ medicinis sicut syrupis, electuarijs, fri-cationibus, exercitijs maturare ꝛ digerere. ℂ Sciendū tñ ꝙ digōnis in simplr iuuatiuo quedā ordinatur in restaura-tionem sube grossioris deꝑdite sicut sunt offatalia in restau-ratione subtilis ꝛ ipsius facilē penetrationē cen spiritus q̄-dam in mediū vt carnes. Digestio quidē que absolute in su-perfluitatibus existit dupl̄r variat. nam aut tale nocitiuū est sparsum per corpus plurimū: ꝛ hoc aut intra venas aut extra: vel in loco collectuʒ sicut apa͡zqꝫ ꝛ dupl̄r euenit fm ꝙ apatis mā poterit esse calida vel frigida. calida vt qñ sit in fe-ipsa sit calida vt sang. ꝛ cholera siue per putrefactioneʒ vt cancer ꝛ vndimia: vel qꝛ fit nā his opposita modis: vt scro-phula ꝛ nodus. Est ꝛ digestio tertia circa ho͡p onosus me-diuʒ: qđ dupliciter euenit: aut qꝛ superfluitas est naturalis vel humor paratus ad corruptionē qui in benignum redi-gitur a nā. ℂ Ulterius aduertende sunt digōnis cause: qꝛ il-lius que est simpliciter in iuuatiuo cum his que mediū ob-tinēt sunt virtus complexio ꝛ calor mēbris initus. natura-liunt libro scđo. ꝛ ꝓ p̄ma. Cause vō in nocitiuo digestio-nis absolute possunt signari. 3. vel fortasse. 4. qꝛ digestio cū sit accidens nō habet mām ex quasi ed in qua. 4. meta. vn-de causa mālis non est in ipsa ꝓprie sed mā eius est illud in quo fundat. Causa vō formalis erit decoctio sufficiens digerendo proportionata. Finis vō est in hđ digōne in ex-pulsione ordinatio. Efficiēs quoqꝫ vna quidē pncipalis ꝛ velut artifex virtus regitiua totius. altera instrumēta. ꝛ secū-daria que duplex existit interior. ꝛ hec est duplex: vna sim-plex ꝛ icorporea: vt est cōplexio: altera huic opposita: vt ca-lidum ꝛ mēbꝛ similr. ꝛ exterior: ꝛ hec duplex. vna que re-spicit virtutē magis vt dieta: quedā vō causam ꝛ dispōnes vt medicine. In egritudine nāqꝫ frigida cibi ꝛ potus inspe-cta virtute cōperiūt frigidi ꝛ econtrare simil̄r medicine suo modo. Dico aūt sicqꝫ in medicinis magis est oppositio q̄ꝫ in dieta obseruāda. Ipsa nāqꝫ plus expetit per simile admi-nistrari sicut per contrariū medicine. Sunt autem grossuʒ ꝛ subtile qualitates quedā materiales. siccum ꝛ humidus magis condistātes. ꝛia. 85. In grosso enim partes sunt ad-inuicem ꝫgregate ꝛ densate in subtili autem econtro.

Propter secundū quidem sciendū quendā dixisse ꝙ digestio ꝓcedit subtiliādo. quarto ꝓmatiuus motiuū potuit esse: qm huic acciderūt experimēta: que ad hoc ipsum duxerunt vt illis acquiesceret: qꝛ hec nō fuerunt fm canones nō valent: neqꝫ aliquod coꝝ est sufficiens in hoc ostendēdo. fortassis nāqꝫ in mā etiā subtili calidū medicamē exhibuit calidā: qđ po-ros aperiens ꝛ mām in fumos dissoluēs ꝛ magis subtilias sanatus est patiens. ℂ Potuit ꝛ rōne friuola persuaderi: qñ de ratione calidi est subtiliare, dissoluere, eliquare ꝛ pe-netrare: sed digestio pficitur ꝓprie calido ꝛ magis, absqꝫ

lutē nocitiui: ꝓpter qđ ꝫcludit digōnem subtiliādo ꝓcede-re. Hec autē positio falsa vt plurimū est in fecum vt in mal-tis: sicut ostēdetur digō ingrossando ꝓcedat. ℂ Ad ipsam enim sequitur inconuenientia non pauca: qꝛ fm id nā mox initio egritudinū in qbus ꝛ hꝫ subtilitas euacuaret: ꝛ ipsa digōne parata euacuaret: ꝛ ars imitatrix nāe in pn⁹ egrita-dinum talium ēt radicaliter eūareticum preceptū sit arte di-gesta medicari. ℂ Adhuc. nunqꝫ subtiliābitū eēt inobe-diens eūationi: cuius indicat sensus ꝯtrarium. falsitas aūt ipsius magis apparebit in 3⁰ dicendoꝝ. ℂ Motiua ēt hu-ius nō valent: qꝛ in illis experimentis impressio fuit accidē-talis: vt insinuat Aui. vnde cauēdū est ne te impressio deci-piat accītalis. ꝓmo 4⁰. Qñqꝫ enim vidimus ex febre cura-ri ꝓpter aliq̄ calida naturaꝫ disturbantia: ꝛ ipsam ad paro-xismum incitātia. hoc tñ qꝛ accītaliter est factū ꝓpter irri-tationē nāe ad pugnā: ꝛ ꝓprie cum mā fuerit indigesta: nō est tñ artificiale imitādum. Si enim calidā mām in quodaʒ sic subtiliauerunt ꝛ ipsam resoluerent: ꝓpter qđ quieuerit morbus: alijs qdem potuerūt plus ad intensiores inflāma-tionem ꝛ ꝯsumptionē perducere. ℂ Ad aliud dōm ꝙ cali-dum subtiliat resoluit ꝛ elicit ex heterogenea. ℂ In his aūt q̄ sunt eiusdē tribus oppositū operatur. 2. de gñ. ꝛ cor. Mate-ria vō digesta redditur vnigenea dupl̄r. bone nāqꝫ digōnis nā est vt rem dem similē ponat quocūqꝫ mō. ℂ Dictū est ēt ꝙ digō non solū perficit calore tanqꝫ instro: sed ꝛ nā regi-tiua magis tanqꝫ artifice. ℂ Fuerūt ēt aliq̄ positionem dino ꝫilam firmantes: volentes digōnem oēm procedere igros-sando. Quoꝝ fortassis motiuū sumpserūt ex sermone Ay. ꝛ Gal. in argutis iam ꝓmissis. ℂ Adhuc calidū calefacie-do poros aperit: ꝛ qđ est subtile māe eliquat ꝛ vaporat ꝛ re-soluit: reliquū qꝫ tūc relinquit igrossatū. passio enim magis facta abijcit a subo. Qđ autē subtile videt amplius abijci-bile: sed digestionem dictum calido perfici magis. propter qđ videtur ingrossando semper digōnem procedere. ℂ Di-cendum ꝙ lꝫ hec positio plus cōtineat veritatis ꝓcedent: vt magis nāqꝫ ꝙ digeritur grosse: sicut tamē calūniam patiē non modicam ꝛ in se ꝛ in eius motiuis: vt enim in repudia-tione ante nisse opus esset naturē ꝛ arti humores grossos: ꝛ similiter viscosos a principio ēt radicaliter euacuare cū sint sua grossitudine ꝛ cōpactione digesti. Similiter ꝛ gros-sum ꝛ viscosū esset euationi aptum impeditiuo vō caterā. Cuius falsitatē denotat sensus ꝛ quod dicetur nō minus. ℂ Quo aūt mouent ex sermone Ay. ꝛ Gal. nō valet: sicut in 4⁰ monstrabitur ꝓpositoꝝ. ℂ Appat ēt quid ad rōnē ipsorum dicendū est: qꝛ digestio non solum perficitur calore: verum amplius virtute regitiua ipsi principante ꝛ eum ad finem ordinante. Ipsa nāqꝫ omnem ab humore qñ potens fuerit idispositionē remouet: ꝛ qꝛ euacuationi erat ineptus: ꝛ lꝫ aliquid euaporet ꝛ resoluatur: non tñ qđ remanet fem-per cōstat: magis tamē humidū imuiscatum quiescēs subti-liatur eliquatum sicut apparet in glaciali dissolutione.

Propter tertiuʒ qdem sciendū ꝙ digestio vt ad plurimū ingrossando tē-dit: aliqñ tamen subtiliādo. nā digestio in iuuatiuo simplr que ad restaurationē grossi ordinatur deperditi semper in grossando ꝓcedit: sicut vult Ay. manifeste. opʒ enim ꝙ fiat terreū quo nutrimur. i. ingrossatū. vnde Damascenus per frigidū ꝛ siccum nutrimur. i. per terreū ingrossatuʒ. hocqꝫ aperte apparet in ꝑmutatione icoris in sanguinē ꝛ sangui-nis in humiditates ꝛ tādem in mēbꝛ: qđ ꝛ rōne asseritur. ℂ Ea enim que sunt ad finē disponunt ꝓportionabilr ipsi: cum finis necessitatē imponat his que ad ipsum. 2. physic. sed finis digōnis est vt grossum deperdituʒ restauretur. re-stauratio vō oʒ fieri similis quātū est possibile. ergo ꝛ ea q̄ sunt ante istū finem opʒ vt ingrossent vt ipsuʒ adipiscant. qđ autem ingrossat prius subtile est. ℂ Amplius. motus omnis ꝛ mutatio sunt ex oppositis terminis. 5. phy. lꝫ mo-

I Z. do. 3. tc. co. 105. Z. c. 3. in li. Z. 13. c. 8. 195. Do. 1. c. 7. Also mul tis coopi ri pinis. K L Ca. 8. c. 11. 3. ca. 7. li. vnt. Do. 6. c. 3. Collr ii. cla. 14. M Zra. 2. ca. 2. 9 me⁹. N Ca. 6. 2. all medicum. O Z. c. 8. P Q Collr. 4 & metbe. 1e. com. 19. Also. 6. Z. c. 3. Z. c. 7. 19.

tus est qdam in digōne:fit enim alteratione quadā magis vt ēt localis tandē interuenit. Qd aūt mouetur vt apparet ibidem cū partim fit in termino a quo:⁊ partiz in termino ad quē:semper abijciens qd intrat sibi ex termino a quo ⁊ aegrens que sunt termini ad quē : tunc qd digerit erit p̄ in altero terminoꝝ vt fit subtile:demūqꝫ acquirendo que sunt termini ad quē paulatine ipsum efficiet tandē vt grossum reddat. Quare ꝯuincitur qd digerit ꝯtinue igrossando p̄cedere:donec ps efficiat grossa. ¶ Si vo digestio fit simpliciter iuuatiui:vt pars restauret subtilis deperdita: ⁊ vt motus inde ꝓueniat perfectius vt spiritus digestio:ita digestionē ꝓcedo vt tactū est in argumētis subtiliando procedere. subtiliant .n. digōne humores ⁊ in vapores trāsducūtur ex qbus demū spūs procreātur. Quod etiaz euenit certius:qn spiritus vitalis in rhete secūdino digestus vlterius in aialem transit ⁊ nālis in formalem ⁊ inatum. Qꝫ aūt ita fit illis rōnibus pōt monstrari:terminis tñ cōmutatis quibus ostensum digōnem iuuatiui in restaurationē grossi deperditi ingrossando procedere. ¶ Si aūt digestio attendatur in simplr nocitiuo fm q̄ sparsum fuerit per oē fere corpus itra venas vel extra:vel in parte vel in epate aggregato. Si qdem p̄ᵐ tunc dōm q̄ cum talis digestio nō sit nisi p̄paratio quedā ⁊ habilitatio humoꝝ virtuti expulsiue:etiā humor redditus sit nature inobediēs:aut propter grossitiē vel viscositatem aut subtilitatez:opus sit sic subtiliare:⁊ viscosum incidere:⁊ subtile ingrossare:ꝓpter qd opꝫ aliquādo subtiliare:interdū vo ingrossare fm q̄ dispō expetit humoris euātionis ꝓhibitiua. ⁊ in hoc cōsentiūt vniuersi vno ante dicto excepto. ¶ Si vo digestio fuerit in nocitiuo secūdo aut illud aggregatum est calidum siue per se vt quod cholere ⁊ sanguinis:seu per putrefactionē sicut qd flegmatis ⁊ melācholie:vel frigidū. Qꝫ si p̄mus dupl'r etiā contingit:vel .n. maturatur:aut resolutione creticat. Apꝰa eniz tripliciter terminat:aliqn enim resoluit:⁊ interdū saniatur. aut qñqꝫ in duritiē ꝑmutatur:ut de distēperātia ineq̄li. Si aūt saniatur testatur ipsum digōne ingrossari. afor. p̄ma. Si eniz fuerit apꝰa fm exteriorē cutem desudāt in p̄n° liquores qdā subtiles:deinde digōne fiunt grossiores fm q̄ plus aut minus digerunt:sicut in flegmonibus euenit oris ⁊ occultorum:⁊ vl'r in his q̄ fm vnāquāqꝫ particulā. Sil'r ēt in pleuresibus ꝯtingit. nā primitus q̄dē est idigestissime:vt qn nil expuit:deinde liquores reddūtur subtiles:3° grossiores:qr̄to aūt est vt in fine digesti fiūt. vnde .2. pronosticoꝝ de nā digestionis est vt ingrosset sputū in eo q̄ hꝫ pleuresim aut ꝑipleumoniā:qd rōne mōstrat:qm̄ hec apꝰata per viam plus fiūt reumatis. Qd aūt reumatiçat existit subtile:aliter eniz apte nō adeo cito decurrere posset in spōgiositatē filiū partium:venas minimas egrediēs:sicut est modus gñationis apꝰatū datus in techni. ⁊ de distēperantia inequali. c. 13. de inge. Qd aūt subtile est opꝫ per ꝯriuz inspissatione puta curari:qd ⁊ plurimuz solet euenire. Interdū tñ qñ mā fuerit subtilis ⁊ vtus fortis in resolōnem digō apꝰatis q̄ ad ip̄sius terminationē ordinat plurimuz subtiliatione ꝑficit. ¶ Si vo fuerit frigidū essentia ⁊ accñter ⁊ iduratiūꝫ:ūc eius digō subtiliādo ꝓcedet:⁊ cū ois cura ꝯrietatis ꝑficiatur rōne:vñ i nodis ⁊ scrophulis ⁊ hꝫ ita frigidis apꝰatibus cal'a cum humiditate administramus ꝑus maturātia ⁊ subtiliātia. demū calidiora siccis adiūcta:vt mollificata ⁊ subtiliata mā in vaporē resoluatur ⁊ fumū:hunc modū seruādo quo ad mā euanescat vniuersa. ¶ Si aūt digō fuerit in bonum medio ⁊ humore parato putrefieri velut dulci flate aut crudo si ad benignū ꝯuertatur sil'r iudicādum vt de simpl'r iuuatiuo:qd ingrossando ꝓcedit. ¶ Qꝫ si in nālibus sup̄fluitatibus eodē mō Gal. in locis nō paucis:qd ⁊ rō ꝯfirmat. nālis nāqꝫ sup̄fluitas eius a quo decidit sapit nāz. decisuz. n. ꝯcidēti ꝓportionat:qd oñdūt egestio, vrina, sudor, salina, coriça, sorditiesꝗ oculoꝝ:siue lippa. Ar. ⁊ Gal. ¶ Sꝫ circa predicta accidit dubitare. nō eniz vl q̄ digō ꝓcedat vt multum ingrossando:interdū autē subtiliādo:cum digō potentia q̄dam ꝑficiat nāli. hec autez cū sit irrōnalis nō valet ad opposita:sed rōnalis. dīa. 77. ⁊ meta. 9°. vñ p̄ p̄ᵃ. Virtutes nāles nō ex volūtate ꝓueniūt vñ ꝓfluunt. ¶ Ad id dōm q̄ licz sit vna digestiua in cōi:non tñ spāli:diuersificat .n. per cōplexionē:calorē ⁊ ptes a qbus depēdet. vñ oibus idētificatis dico ad opposita non valere:veꝝ multipl'r variatis:aut nō ita dñtes eūidēter sunt actus vtutis nālis ceu aliaruz.

Propter quartuz vo. ad p̄ᵐ dōm nō esse verū vasa semꝑ ꝓcedere coangustādo:imo aliqñ ita:interdum vo alr dilatādo vt apparet in meꝝ. vētre:⁊ venis meseraicis:⁊ his q̄ sunt i sub'a epatis entibus angustis. alie vo sunt latiores donec ad capillares ꝑueniāt. ¶ Adhuc. opꝫ id in quo digerēdū digerit fore angustū:vt melius ⁊ adherētius amplectat:⁊ vt inde ꝑfectior ꝯsurgat digestio:vt que in epate designātur vene. ¶ Ad aliud dōm q̄ licz digestuz grossescat:sequestrat tñ in partes paruas. est ⁊ illic virtus expulsiua ptis a qua recedit ⁊ attractiua illius ad quā accedit. vñ trāsitus poterit ꝑfici hꝫ. ¶ Ad aliud ⁊ similes instātias dōm q̄ per chilū duo possumus intelligere:aut mixturā ex grosso futuro feculēto ⁊ subtili:vel ipsuz subtile tm̄ qd per meseraicas emittit ⁊ attrahit digerendū. si q̄dē p̄mus fortasse q̄s ꝓcedet digōnem hic subtiliādo ꝓcedere:sed q̄a intellectus secundus est sanus:vt dicat digestio respecta illius qd ꝯtinue digeritur ⁊ depurat ꝑtransiens vsqꝫ ad mēbra paulatim ⁊ cōtinue:ēt talis semꝑ ꝓcedet ingrossando : donec mēbris fuerit vnita ⁊ omnifariā assimilata. ¶ Ad aliud de rore dōm eo modo aut q̄ ros nō est iuuatiuus nisi in casu:vt tpe famis:sed est superfluitas humiditatis sanguinee. dīa. 33. qñ aūt egeatur digōne ingrossatur ⁊ in cambiū transducitur. ¶ Ad aliud quid dōm apparuit. ¶ Ad aliud dōm q̄ non est sil'e quocunqꝫ modo:sed vtcūqꝫ:cū similitudo sit q̄dā vniuoca:q̄dā analoga:nō nulla ēt vniuoca. 37. dīa. Vel superfluitates ingrossando ꝓcedunt si fuerint a iuuatiuo decise vt ipsuz. Vltimum tñ iuuatiuuz q̄ grossius est non oꝫ habere superfluitatem grossiorē veꝝ potius eꝫ:cum semꝑ qd digeritur amplius parum ⁊ homogeneū ⁊ amplius ingrossatuz. quare qd dicit ab eo erit subtile parum cum modicum etherogeneitatis habeat:per porosqꝫ ad multum insensibiliter delatum:vt sudor ⁊ superfluitas occulte transpirans ostendit. ¶ Ad aliud dōm q̄ Gal. solum fecit illic sermonē de indigestione humoꝝ ratione grossitiei ⁊ viscositatis:q̄ hec sepius euenit. Indigestio vo subtilitatis rarius accidit. quare eā intelligens omisit. Ipsaz tñ ponit in. 11. de ingenio. ⁊ in alijs. ¶ Inducta ēt aduerse partis cum hoc q̄ sua rēdūt via dicendum Apꝑmagis locutuz fuisse de digestione que est in iuuatiuo prout ordinat in restaurationem grossioris deperditi. Gal. vo de superfluitatibus nālibus amplius ⁊ nālibus in loco collectis que suppuratione iudicātur. Similiter quod reliquum instat concedendo suo modo.

¶ Differentia. LI.

Quod attractio que a calo nāre ducatur ad eā q̄ a vacuo mōstrat:q̄ cū positiua nō reducit in ꝑuatiuā:⁊ cū priuatio potius in habitu cōcidat ⁊ nō ecōtra. sed ⁊ calidi attractio positiuū quid importat:q̄ vo ⁊ vacuo aliquid priuatiuum vt apparebit. ¶ Amplius attractio est actio cū fm eam in id qd subijcit agi dicat. Ois aūt ꝯrietate perficit qualitatiua ⁊ calidirate ꝓprius:⁊ cū sit q̄litatuz efficacissima ⁊ motus cāsatiua. dīa 60. vacuo aūt nō est actio neqꝫ ꝯrietas aut qualitas cum sit nō ens. ¶ Rursus: ꝓble. p̄ma. Multus ignis modicuz ad se rapit:velut ostendit candele lumē iuxta qd cerei approximatū:⁊ ipsa itidez nouiter extincta lumē ab ardente per iuxtapōnem etiā suscipit in deorsum. Nō autez potes talis

I propter vacuū esse fingeret:cū aer circūstet copiosus subti/liatus calido loci repletus. Erit itaq; a calido flāmeo cum a simili fiat attractio.simpliciū tertio. Ignis aūt proportio natur igni:nō aūt vacuus. ¶ Quod adhuc testantur signa Que nāq; necessitas vacui ꝛ timor:cū vapores radiorum celestium caliditate sua ac indita in aerem eleuētur. Et cur sub monte custodie arte cōcauo cupalo dicto estate ventus ab interius mouet ad extra: hyeme vō econtra nisi ꝓpter calidū nūc exterius tunc vō interius. Aut quare pyretrūs mastix ꝛ que hō calida posita inter dentes sia liquefaciēdo attrahunt:nō autem ita que frigida. Igitur attractio que a calido nō reducitur in eā que a vacuo.sed econuerso.

Co.penul.

In contrarium

Ca.14.in medio.

quidē tertio nāliu ponuntur āñ duo attractiōis modi:vt q̄ a vacuo ꝛ ꝓprietate q̄litatis:inuēs illam que a caso ad eā que a vacuo reducit:cum nō sit insufficientiā illic assignare. Qō expřimit p̄ pma ꝛ.5.simpliciū. ¶ Rursus.si vacuū est motus nō est:q: mouens omne fulciri ꝛ inniti op; cuidam imobili:de motu aialium:qō in vacuo nō suppetit. Si autē nō est motus neq; calidū:q: ipsum motu cātur ꝛ luce:secun do ce.ꝛ mun.quare vt id sit tādem opus sit vacuū non exi/stere. ¶ Adhuc nā intēdēs qō melius ꝛ pfectius quecūq; sunt ordinat in illud cāre remouens oppositū.hoc autē est plenū.illud aūt vacuū defectū ꝛ puationē importat: ꝓpter qō calidū erit ne vacuū ꝯcidat in nām. ¶ Polin.calidū re/soluit ꝛ ꝯsumit:ad qō opus sit ꝯñter aliud subsidere:alio/quin nō ens cōmisceret enti qō extat impoīe entibus ꝯdi/ctorijs. Igit q̄ a calido attractio ad eā ducetur que vacui.

Do.b.c.3. Di.4.c.3.ai me.m K

Te.cō.41.

Propter primuz

qdem sciendū q; attractio est qd motus. Ipse autē est actus entis in po ꝓ:scdm q; hō sen mobilis in eo q; mobile: phyfi.3. Nosce silr ex hoc.7.Cōmē.q; mouēs duplex est qōdā qdē vt cuius gratia siue pp finē:qō aliq̄n distat a mo tore:eu locus ēt separatus in se attrahit locatum:ꝛ qō ama tu; am āo. Aliud vō sicut erit vnde motus initiū simul ens cū eo qō mouet:vt in gyratione ꝛ attractione apparet pro pria. ¶ Eti.qō mouet oē:aut a seipso:vel ab altero. A se q dem cū mouens ꝛ motū simul intercidant sine medio:lz ꝓ/nuntiatu; sit omne qō mouet ab alio moueri. Aut intra se per aliqō pm.m mouens p̄.m:vel a supiori sm ordinez vniuer si. Sed qō ab alio fert quadrifarie mouet:qm qui ab alte ro motus:eu violēti q̄tuor extant pulsio.tractio.vectio et vertigo:ad quos siqui alij sunt reducunt. Quibus qdem in p̄sentiarū relictis:solū de attractione intēdat:que est cū ad seipm vel ad alterū velocior fiat motus trahentis q̄ at/tracti nō separatus ab attracto. Et ideo attende sm Cōmē. ibidē q; attractio duplex existit:vna qdez vera:in qua mo uetur attrahēs cū attracto:ꝛ motus attrahentis velocior existit:q̄ his qui attracti. Qō inuentū est in virtutibus vo lūtarijs ꝛ nāliu plurimis:ꝛ ideo in aialib⁹ posite sunt cō/iūctiones qbus medijs pficit actio. Est ꝛ attractio reliqua nō vera:in qua qō attrahit quiescit:qō vō attrahit mouet vt pficiat a mouēte:ceu lapis mouet deorsum:ꝛ ignis sur/sum:ꝛ ferrū ad magnetē:ac nutrimētu; ad partes qñ sang. ad superiora tēdit corpis. Extat tñ diia inter ista ꝛ ea q̄ mo uent ad locū ꝓpriū tanq̄ ad eo; finē:qm illa mouentur ad ipm siue fuerit ꝓpinqus aut remotius ab eisdē.hec aūt vt alimentū nō mouent ad nutriendū nisi fuerint sufficienter ꝓxima ꝛ habilitata:silr ꝛ ferrū nō attrahitur:nisi qñ inter eos oino dispō actiui interuenerit ꝛ passiui. Nā ꝛ si magnes fricet allio:ferru; nō attrahet.q̄dripartiti ēt p̄. Qō expius sane nō reperi nisi sanguine fortassis vna die intingat hirci no. Requirit ēt debita distātia.nam qñ multa fuerit nō at/trahit nisi maximus existat:cū mediū non valeat immutare. Silr ꝯiunctio expetit:ꝛ cōfricatio hoc ferri cū illo. vnde ꝛ karabe ꝯfricatione calefactū pfectius paleas rapit. Calidi tas nāq; attractionē fortē initiat ꝛ vigorat:ceu dissolutiua

Te.c.b.3. ai me.m.

L

Ca.10.&/ fuo fine.

M

ostendūt vehemēter calida ꝛ species alephāgine pharma cijs cōmistio. vnde nāliū.3. Que ꝯña dilatant eius qō eua cuat a longe possunt attrahere.que vō q̄litate familiari ꝓ/xime solū. Nam siphone hauritorio q̄ longissime misso in aquā euelli pōt ad os per eū eadē.nō tñ ferru; amplius ab eraclio lapide adductū vel frumentū poterit euelli a teste. ¶ Nosce q; inuenit magnes qui ferrū vno latere attrahit ꝛ altero fugat. Habeo qdē cultellū ferreū vehemēti⁹ attra hens ferꝛ magnete. Quidā ēt ipsius carnes euellit huma nas:qñ ꝛ eius puri frustū accipit grande serratura:q; appli catū ex opposito mox referat eandem. Eo ēt vtunt q̄muli magi.qd aūt calidum:ꝯ oīa inotuit.15. ¶ Uacuū quoq; pōt duplr sumi:aut quātū ad nomē:cuius ratio vacuū locus ē puatus corpe repleri possibilis.phy.4.vulgus.n.idem fo/re vacuū ꝛ plenū aere dicunt.topicoꝝ.7.hō siquidē diffini tio est ratio quā signat nomē.4.meta.vel quo ad rem:ꝛ ita non fit ipsum in reru; nā locare:vnde termino sic caret qui oino existit signans rei quid est esse topicorum primo.

N Cap.vlti. in fine.

Te.c.51.52. 57.58.65. Cap.3. Te.cō 28. O Cap.3.

Propter secundū

quidē sciendū q; Ap.fuit snia:vt omnis attractio p ficiatur calido:vt metralogica ostendūt:eo q; est motus q ab alio.ois autē hō fit caliditate.calm nāq; hū mobile.ad se nāq; homogeneoꝝ est attractiuu;:etherogeneoꝝ est ex/pulsiuū. Frigidū aūt si attrahit id magis est intra se ois co/angustādo ꝛ imobilitādo. Est aūt attractio que dā actio:s; ois ꝯrietate perficit q̄litatiua:cū a suba non perueniat imē diate actio.ois.a.do.nihil enim ꝯriatur ei:qō sm Alex.ph; de suba verificat cōposita que directe locat in gñe ꝛ nō sim plici. Cōmentator phylicoꝝ p̄. In ea nāq; sopitur ꝯtrarie/tas potētie ꝛ actus ꝛ elementoꝝ simul adunatione:eum ex eis vnū cōstituatur per essentiā:ita vt ꝓpie in simplici con trarietas reperiat:in cōposita vō nisi late:ceu perfecti ꝛ im perfecti suscipiat. sm q; in vnoquoq; gñe vna prima existit ꝯrietas.phy.fi.p̄. Alexāder siquidē medicus in ꝓblemati/bus. Attractio quoq; timore fit vacui velut qō siphonia ꝛ springe trahit ꝛ caliditate vt taphe:ꝛ ab vin ꝛ a forti de/bile:ꝛ proprietate:ceu ferrū a magnete:ꝛ a particulis sana vnde theorice.4. Attractio fit tribus modis.primus qdez ex necessitate euātionis ꝛ consecutionis eorū que euacuan tur:ceu cū fistula suggat aqua.secūdo calore velut ignis oleū lucerne ad se trahit impositū.tertio aūt per potētiam naturalē:vt magnes ferꝝ:qua mēbra sibi alimentum tra/hunt conueniens:qō colligit a Gal.2° enim febrium. Cata plasmata calore attrahūt:vt que ex tapsia:pice vel resina ꝛ silibus:similr ꝛ ignis quādo iuxta ipsu; inuenta fuerit ali/qua particula. Ex talibus nāq; in tumorē eleuat particula ꝓpter attrahere ad seipsam vel reuma suscipere a toto. Ca taplasma nāq; attrahit velut vētosa.11.curatiue artis. Ter tio quoq; nāliu tāgens:que a vacuo attractionē in cala/mis ꝛ clysteribus.ingt Erasistratē que in aquā immittūtur: verum dicere:quoniā euāto aere qui ꝯtinet sm spatiosita/tem coꝝ:aut vacuis simul reperietur locus:aut qō cōtinuū sequetur tertio eorūdez. ¶ Nosce duas esse spēs attractio nis hec quidē est ꝯsequentie ad id qō euātur:hec vō ꝓprie tate qualitatis siēsnā aliter quidē ad vitreo aeralliter aūt ferrum ab Eraclio euellit lapide. Uocat autē attractionē a vacuo fieri cōsequentia eius qō euātur:q: vna parte hu/midi euacuata:ꝯsequēter ꝯcurrit ꝛ reliqua:alioquin inter cideret vacuū:ꝛ ista qdem ꝯsequentia apparet maxime in decursu humidi qui deorsum aut in latū. In sursum autem minime nisi eius motus initiū ab eo qō latu; superius de/scenderit primitus qualitez est in qō tēdit qō impulsione fit amplius. Cū eni; fistula liquor sursum ore attrahit nō in/teruenit ꝯsequētie eius qō euātur tm:eo q; motus ei⁹ deor sum velocior existit quē aer descēdēs impellit. Qñ autem fuerit inferius ꝛ trāsiuerit instrumēti angulū talis velocior erit liquoris motus in deorsu; ꝛ fortior q̄ aeris in sursu;.

Cō.52.in fine.

Te.cō.56. P

Cap.1.in medio.

Ca.11.in me.m.

Cap.15.p° me.m. Cap.14. ai me.m. Q

A Et ideo consequentia accidit eius qd' euatur. Scias q humidum sursum motu͂ ꝓpter eius ex alto descensum: quãto fuerit densius incõgelatum: tãto amplius proijcit' in altu͂: ⁊ quanto rarius minus ꝓpter impulsioné vehementiorez ⁊ remissiorem a grosso vel subtili cãtam: qd' fontes arte deducti ostendunt tẽpore frigido ⁊ calido: ⁊ nocte similiter ⁊ die: vn͂ molẽdina nocte amplius molunt. ¶ Quinto vtiq3 simpliciu͂ ponitur que a calido attractio ⁊ tacet' q̃ a vacuo vt ois tandẽ fit trina. Auicẽna vo cum tres cu͂ alijs modos dederit attractionis: attulit demu q attractio que a calore apud certificãtes necessario reducitur ad implendu͂ vacuu͂: imo ipsamet existit. Qui fortassis inspexit magis Gal'. naturalium librorum certificationem traditorum: protestetur se ibidem noscere solum dogmata peripatheticorum.

Primo de vir. c. 3. *Primo de. 2. c. 4. in fine.*

Propter tertiu͂ vo sciẽdum. q si attractio motus extrĩs fiat ꝓp finẽ que a calido attractio ac ẽt que a virtute attractiua reducit' ad eaz que a vacuo. i. ne vacuu͂ cõcidat in natura: cu͂ id sit ei odiosum ⁊ ꝓpetu͂ diffariam. Conat'. n. corpus quodlibet contra inclinationẽ ẽt suam mouere vt oẽm repleat locu͂ vacuo penitus ꝓpulso intãtum vt potius celu͂ subsidere faciat illius repletiuum: q3 vacuum aduenire permittens: vt ascripsere Auicẽne. Qd' fortassis sensit qñ inquit: imo ipsamet existit. Merito enim vacuu͂ h3 impugnare nã: cum defectus ⁊ inordinatio iã sequeret' in vniuerso: priuationẽ nãq3 ⁊ imperfectionem importaret: is aut perfectissimus esset ⁊ locus sine corpore. Et adhuc nõ esset quies neq3 motus: cu3 fulciri sit opus: neq3 termini motus ⁊ vie. Neq3 si motus fieret esset in tẽpore: sed in instãti: cum nõ obsisteret qd' medium: vas ẽt obturatum submergeretur in humidum: qd' non fit: qñ aere plenu͂: ⁊ ideo Philo. in de ingenijs: cum alijs conatur aerẽ probare corpus fore: qd' Philoꝝ rudes vacuu͂ esse putarunt. Sequerẽtur ⁊ alia incõueniẽtia plurima. phy. 4. mõstrata. ¶ Si vo attẽdat' motus: prout fit a pn° vnde motus seu ab agẽte qd' simul est cu͂ motu: ⁊ nõ a fine: dicendu3 q ois actio vir ac initialiter fit a calido. vn͂ coll3 5°. Et generaliter ois attractio qu͂ocunq3 fiat: nõ fit nisi per calorẽ: nam attractio inquãtu͂ est attractio: est appropriata calori: qd' voluit vt tactum per Ar. Attractio. n. que a vacuo cõsequitur ita eã que a calido. Nam in aqaracha ⁊ sifibus qd' magis vi cogere dicere attractionẽ a vacuo calido initiari ꝯtinenti: ⁊ ne vacuu3 interueniat ꝓficitur calido: ⁊ ẽt humidum qd' attrahit' remanet incõgelatu͂: si eni3 vehemẽter infrigidaret' ꝯgelaret': vt nõ eẽt ꝯtria eius qd' euatur educi: vbi ẽt a calido humidu͂ remanet eliquatu͂: vt vna pars aliã ꝯiter impellat ⁊ ꝯsequat'. Motus hr' a calido fit in aqaracha. Virtus nãq3 motiua calido inherens qd' in eius ꝯstat ꝯcauitate sursum aere deducto ꝯsequt' tãdem humidu͂: qd' in sollibus eodẽ accidit mõ. Vẽtose quoq3 applicãtur igne aut spiritu calido: vn͂ potius attractio que a vacuo in eam que calidi reducit' q3 ecõtra: ⁊ multo amplius que a ꝓprietate seu forma specifica initiat' calido: cu͂ ea sit ꝓprietas q̃dam rei ꝯsequẽs subam. 71. a qua actio: vt ab alijs ꝓuenit rebus in cõi: ⁊ a cõplexione primarie velut ab instro: quod nomen ostẽdit proprietas dictu͂ a Gal'. qualitatis. vn͂ simplicis 5° distiõnis q̃rte. Medicina attractiua est que a ꝓfundo corporis euellit attractione: cuius suba est calida subtilis: ⁊ hec duplex: vnã quedã est talis sm nãm: vt pulegium: sordes aluearis: serapinu3: ⁊ h°. altera vo accñte vt putrefactione: ceu fermentu͂: stercus ⁊ ꝓpie colu͂binu͂ ⁊ reliqua. Est ⁊ alia ꝓprietate attractiua sue q̃litatis: qua ẽt mẽbra sibi alimentum rapiunt ꝯueniẽs. Et op3 vt h° ois medicina cuius talis est proprietas sit calida: vn͂ que vehemẽtioris extat caliditatis: plus attrahit nõ tali: eo q ipsa caliditate iuuat': tu͂c nãq3 duplici trahit de cãte iõ aforismoꝝ p°. Ois purgatiua pharmaca calida sunt virtutibus. Q3 si non sint per se talia illis iubẽt spẽs aleſanginas cõmisceri. Cu͂ eni3

3 re. cõ. 50 vsq3 ad. c. cõ. 83. C *Cap. 18.* D *Cap. 3. in principio.* *Cõ. afor. 24. in medium.*

magnes ferrum attrahit: vt karabe festucas: vel anastach ignẽ. prius mediu͂ imutat' qualitatu͂ primis ⁊ alterat': quarum qdem ꝓpria est alteratio. Et q3q3 ois tãdem actio vir ⁊ pmarie fiat a calido: inquãtu͂ tñ talis attractio perficitur vacuo vel virtute: vn͂ coll3 5°. l3 attractio inquãtum attractio sit appropriata calori: nõ ꝓpter attractionẽ absolutam magnes attrahit ferru͂: vez ꝓpter talez attractionẽ ꝓpriã: ⁊ que sit: dĩa ostendet'. 71. Et sic audiendus est Alex. d. syringã non attrahere caliditate aut proprietate. ¶ Q3 autẽ tandem ois attractio initialr ⁊ absolute fiat a calido: ⁊ ad ipsum reducat' monstrat': q: omne qd' in multis per vnã rationẽ vniuocã reperit' est in aliquo illis priore: qd' oium illorum existit cã sicut omne calidu͂ in primu3 calidoꝝ reducitur qd' est ignis. 2. ⁊. 10. Et metaphysice. Huiusmodi autez est attractio cum triplex ponat' aut bina. ¶ Rursus. opus est multitudinem oẽm in vnitatẽ reducere aliquã: vt infinitas tollat' ⁊ inordinatio: ꝓp qd' attractionẽ oẽm diuersam op3 in vnã reducere: nõ aut i illã q̃ a vacuo: neq3 a virtute: sed in eã q̃ a calo vt ostẽsum pm: h. n. mõ attractionis saltez initialr ⁊ in cõi egẽt ea: ipsa vo aliaꝝ neutra: l3 possint oẽs in vnu͂. 3. ꝯuenire: vt fortassis in alimẽti ad mẽbra euulsione. Sic itaq3 calm attrahit efficiẽter: vacuu3 vo finalr siue intẽtionalr. ¶ Est aut dubiu͂ de liquore ascendẽte sursu3 ⁊ extra decidẽte a vase minus ẽt q3 semipleno per filtru͂ tangente illum. Quo vtiq3 ingenio aque rectificãtur turbide. ¶ Aut nõ est hic attractio: s3 magis impulsio ⁊ spẽi aque multiplicatio. q. prius euaporando sursum: cum eo q aer leuiter cedit ad quod operatur trãsitus filtri dispositus sub raritate ⁊ partium ipsius colligatione: calidum etiã potest ipsius ⁊ continentis: imo etiam liquorum coadunare.

Ca. 11. circa pm. E *Te. cõ. 4.* *Te. c. 2. t. 3.* F

Propter quartu3 vo sciendu͂: q q3uis quid dõ3 appareat sua senitate dõm tñ doctrine facilioris gratia vnicuiq3. Vnde ad pmu3 quid dõm apparuit: qm vacuum hic intelli͂m non est cã priuatiua: veru3 potius positiua. Fit enim attractio a vacuo. i. ne fiat vacuu͂: non tñ op3 q attractio a vacuo sic exposito q̃ a calido reducat' ad ipsum: sed magis econtra nisi ratione fortasse: vt expositum est finis ⁊ intentionis nature vltime. ¶ Ad aliud dicendum vt visum est assertione: cõtrarietas nãq3 qualitatu͂ ⁊ precipue actiuaru͂ est causa principalis et imediata actionis. Est nãq3 velut forme subalis istrm: mediata vo ⁊ prima est suba. dĩa. 60. ⁊ vlterius apparet p antedictum. ¶ Ad alia quid dicendu͂ similiter apparuit. Nã vult calidu͂ per se q attractionem ꝓficiat aut saltem initiet quãlibet. ¶ Ad pmu3 coru͂ que partis aduerse dõm l3 exprimatur nãliu3 3° duas esse attractionis spẽs. In alijs plurimis ponit' vt tactum ⁊ que a calido 3° imo ẽt nãlium 2°. dicitur omnẽ actionez sm veterẽ qualitatiua perfici crasi. ¶ Ad aliud dõm: aut q attractio a vacuo cã est aliaru͂: vt ꝯcessum est p modu͂ finis. Vel is sermo in motu extat ⁊ attractione q̃ hic: ⁊ nõ supno. Aut fortassis hic per vacuu͂ qd'dam nõ tollit motu͂ fulcientẽ. dĩa. 12. ¶ Ad aliud qd dõm apparuit: qm de vacuo argumentu͂ put finalr spectu͂ a nã diffariam. ¶ Ad aliud dõm: q põt aliud subesse ne vacuu͂ accidat vt aer aut aq̃: vel si ꝯtingat vt iuuetur a vacuo: eius tñ pm° fuit a calido.

G *Cap. 14. i medio.* *Cap. 9. circa pm.* H

Differentia. LII.

Quod medulla nõ nutriat ossa ostendit: qm sm Aris. sang. p se ⁊ imediate nutrit ⁊ vltimu͂ est alimẽtum. dĩa. 30. sed medulla nõ est sanguis: vt cu͂ alijs denotat loc°. ¶ Adhuc. qd' simplr est superfluitas nõ nutrit: sed abijciendu͂ velut impertinẽs vsq3quaq3: h° vo est medulla: coll3. 11. ¶ Eti. Qd' nutritur ex san. nõ nutrit' ex medulla: cu͂ vnius partis vnu͂ sit nutrimẽtum: eo q esse habeat ⁊ nãm vnam. sed ossa nutriuntur ex san. vn͂ Haly. Os nutritur ex sanguine grosso ⁊ spissiore: iõ i ossis fractura indigetur deductione talis ⁊ tãti sanguinis:

Cap. 8. in medio. *3. tech. c. 115. in fi.*

ex quali ꝛ quāto fiat potus:i techni libro 3°.ꝛ ꝑ ꝑ°. Situs ossis est humores nāles exuccās locatos in eis. ¶ Rursus. Ex qbus cōstituti sumus ex eisdem nutrimur:cū eadem sit materia ex qua augeṫ ꝛ ꝯstituiṫ primū.dīa ꝑtacta.sed ossis gñatio est ex sanguine.ꝑ ꝑ°.nō aūt ex medulla. ¶ Amplius.nutritio fit per assimilationē nutriētis ei qḋ nutritur: hec enim ipsius extat rō:sed medulla nō est similis ossi:cū calida sit ꝛ humida habēs:os autem frigidū ꝛ siccum sixū. ¶ Palin. Sic ossa ꝛ maxime solida ꝛ dura:vt que leonis haberēt medullā:sed ea carent:vnde.12.aialiū.A.aial qḋ habet stricturam in osse multumq; osseitatis:nec egens sustentamento medulle:non habet medullam sicut leo. Multa etiam paruorum:ꝛ maxime auiū non videntur medullam habere. Non igitur os nutritur medulla.

In oppositū medici.vnde de distemperantia inequali. Ossium quedā habēt scissuras:in qbus natura est humidū grossum album in nutrimēto eis ꝑparatū. Scdo vō de vtilitate particularū. Ossa magna fuerūt cōcaua:ꝛ habēt medullā vt sint leuia sicut adiutoria ꝛ coxe:ꝛ cū hoc fuit medulla in eis ad cibanda ea. Tertio quoq; nāliū. Qualis sanguis carnibus:talis medulla ossibus:ille vō ipsas nutrit. Et theori. 2°. In cōcauitatibus quorūdam ossium sunt medulle vt eis pascantur. Primo aūt prima. Juuamentum medulle est vt nutriat os. Duodecimo quoq; aialium. A. Juuamentum medulle est vt nutriat ꝛ remolliat os:ne siccetur a motu. ¶ Amplius qḋ humidum naturaliter situ retinetur in mēbro in aliud inevacuatum:idem nutrit aut nutrire valet:ita vt flegma id agant ꝛ ros:ea vō est medulla vt dictum in antea in ossis ventre locata. Nutriet igitur hec ossa.

Propter primum quidē sciēdū:q; qd sit os dictū est dīa.39. Est autē medulla corpus molle primitus sanguineū calidum ꝛ humidum in ossis ꝯcauitate situ:in albedinem calore ꝑmutatum. Mollitiē aūt ipsius ostendit tactus ꝛ sanguineā eius visus nām in aialibus nouiter natis. In his nanq; apparet medulla sanguinea:sed deinceps alteraṫ ab ossi:vnde.A. 12.aialiū. Medulla est sanguis alteratus ab ossis natura. Quomodo autē ipsa differat a cerebro vel nucha ostēsum est dīa.15.situatur quoq; in qbusdā ossium:vt in magnis duris:ceu que pedū plus ꝛ manuū magno:pꝛimō eniz ꝓfundius possunt humectari ab extra ꝛ nutriri:in minorib⁹ vō ꝛ rarioribus inexistit minime. Quorūdam etiā aialium sic solida sunt ossa ꝛ cōpressa:vt cōcauitatē modicam habeant ꝛ medullā:vnde hysto.3.ꝛ partiū 2° que ossium sunt solida ꝛ fortia:vt que leonis modicā ꝛ subtilem habent medullā ꝛ in paucis ossibus:vt in cruribus ꝛ brachijs:nō aūt est immutabilis ita vt videanṫ non habere totaliter medullā. In ossa enim cōsumitur alimētum:ita enim solida extāt:vt ex cussis:sicut ex lapidib⁹ effulgeat ignis:quedā vō nullatenus habēt:vt que paruorum ꝛ siccorū aialium. Ossa etiā maiora habēt ꝛ aliqua eandem seposam ꝛ cōterminatam magis vt cornigera:quedā vō sanguinosam ꝛ humidiorē ceu alia videnṫ ꝛ melācholica:cū densiora habeant ossa ꝛ solidiora flegmaticis:aut alijs magis participare medulla:vnde modicam habet porcus. A.animaliū tertio.

Propter secundū vō sciēdum sniam fore sufficientem saltē Ap. medullā ossa minime nutrire volentis per oia sanguinē immediate fore alimētū totius. Qḋ ostēdit eo q; medulla in nouiter ortis est sanguinea:sanguine alimento embrionis existēte:sicut ex ipso ꝯstitutis. Unūquodq; autē ex eo nutritur:ex quo generationē suscepit. Quibusdā nāq; ait inexistere medullā intercepto alimēto.s.sanguine ex quo fiūt ossa. Sed q; sanguis sit oibus alimētum.dictū dīa.30. Et idcirco fortassis aduertens Auer.colli 2° ait. Medulla que in ossibus penitus est superfluitas cibi eoꝝ:ꝛ est tēperata. Quid autem medici de hoc sentiant ipso inductū antea. A. vō fere mediā seruās viā:sentit os ab eius sanguine nutriri quo ad partes ipsius magis extrinsecas:ꝛ demū hō nutrimentum supfluum exprimitur interius in ossis antrū preuidente nā ꝛ medullam cōstituit:que ipsum humectet deintus:ꝛ nutriat ita vt fere idem sit superfluū partiū vni ꝛ reliquē innatiuum:ceu cholere sanguini superflue per venas decurrenti vtiles sunt felli ꝛ spleni. Cuius qdem series. Medulla est sustētamētum ossis ꝛ est superfluitas cibi ossis q̄ vertitur intra in expressione:ꝛ est etiā cibus ad os:ꝛ iter istos sermones non est diuersitas:ꝛ nō est id mirum:q: medulla quādo est multa:poterit ex ea quid conuerti ad cibū:ꝛ tūc non est opus in hoc medico disputare:vult nanq; q; veritatem a nāli venatā medicus supponat. Sed forsitan aduersarius non concedet Ap.mēbra ex sanguine fieri nisi dealbato ad naturā spermatis ducto iuxta illud secūdi nāliū. Os,vena,arteria,neruus,cartilago,pinguedo,adeps,mēbrana ꝛ medulla insanguinea qdem existentia ex sanguine facta sunt:demūq; ex sanguine nutrientur taliter ꝑmutato. vnde non dicet q; vt superfluū generationis ossis sit humidū sanguineū in eis repertū:eo q; ex sanguine sub eius forma permanēte ꝯstruatur:sed id nā precordināte inexistit velut quoddā ipsius promptuarium. Ossa nāq; in principio sunt mollia rara:ita prout sanguis ꝑmutatus ꝑ omne ipsa valeat ab extrinsecus occurrens nutrire. Quādo aūt ꝓceditur ꝛ indurātur tēpore:minime:tūcq; nā huius humidū sanguineū condecoquens in substātiam permutat ossiū duplicitér:vt declarabitur proportionatum iuuamento.

Propter tertiū autē sciendū q; sicut ex sermonibus de iuuamentis ꝛ de animalibus pōt colligi. A. Medulle finis duplex extat:humectare ossa.vz.ꝛ nutrire. Cuius qdē pꝛincipalior est ipsa humectare q̄ nutrire:ita vt medulla fere vicem obtineat flegmatis humectātis:ac ēt nutrientis cum necessitas occurrerit ēt cause.vnde ꝑ prima. Medulla os mollificat ne frangatur:motus.n.ipsum exiccat. Dico itaq; cū medicis amplius insudātibus in his posterius ꝛ particularius medullam intrinsecus nutrire vtrūq; ossa:qḋ mōstratur. Illud.n. qḋ nutritionis colligit modū nutrire hz:talis qdē medulla:cū eniz prius esset sanguinea subtilis sanguinis more algeritur ingrossatur ꝛ dealbatur:vt ossi reddatur cōsimilis velut sapiūt qui in antea. ¶ Rursus.illud nutriet qḋ maxime nā participat qua perficiṫ nutritio:hoc autē est medulla cū calida sit ꝛ humida:per hō enim cōstat nutricatio cū in eaquidā obseruetur digōnis actus ꝛ nutritionis:qui calido cōpletur ꝛ hu.vnū enim se vt mā subdit:alterū vō sicut perficiens agens. ¶ Palin. Pretactū est nutritionem similitudine perfici:medulla vō cōfiguratur ossi.vtraq;.n.proportionabilr est substātia inspissata dura cōterminata: ita vt non minus assimileṫ ossi q̄ sang.carni similiter ꝛ albas iuxtaq; ipsū vndiq; interius sparsa. Medulla itaq; poterit ossa nutrire. ¶ Sz circa ꝑdicta euenit ex similitudine sumpta nutritionis dubitare:cū medulla sit calida ꝛ humida: ossa vō frigida ꝛ sicca illi opposita. ¶ Dicendū q; illud qḋ nutrit nō opꝫ q; sit nutritio actu simile:sed potētia:cum alimentū in pꝛincipio sit fm Ap.contrariū:ꝛ cōplexionū tertio.ꝛ merito:q: nutritio est quedā trāsmutatio sine generatio:ois aūt ex oppositis:vnde alimento alito ēt stāte econtrario natura partis id cōtrarium transmutat:ꝛ in se cōuertit.differētia qḋ monstratum.30.hꝫ ꝛ aliud iuuamentū nō minus isto:quod est humectare os ꝛ remollire vt ꝑtactū:ꝫ quo necesse fuit eam participare caliditate ꝛ humi.

Propter quartum vō.ad ꝑᵐ dōm q; Ap. vī fuisse saltem apparens opinio:q; san.sub forma eius ipsius cetera nutriat mēbra sine transitione in subalbidā humiditatem. Et si expositum sit dīa.30.cum per san.audiuisse iam dealbatam hu.

Ꝛ.cō 110. Doct.3.c. 2.dīus h.
Doct 3.c. 3.dīus h.
Ca.6.ad medium.
Cap.2. K
Cap.19. in fine.
Ca.vltio. Cap.2.in medio. Doc.5.fil. ꝑ°.ca 1. Cap.9.
D
L
Cap.6.ad medium.
Cap.7. Cap 9.
H
M
Cap.1.in fine. 2°de parti bus.c.6.
Cap.8.in medio.
N
12°aia.ca. 6.post ꝑn cipium.
O
Cap.3.ad medium.
P
Doc.5 fil. ꝑa.1.in medio.
Q
1° de aia. Te.cō.45. Cap.2.ver sus fine.ꝛ c.4.i me.

miditatem.¶ Ad aliud sic dicendum: aut quis dicet Auer. dixisse medullã simplr ossis superfluitatẽ respectu partis ipsius exterioris: non aũt interioris. Sed quia hoc non solet cum. A. cõcidere cuius hec extat sniã: ideo potius dicendum Auer. cum Aristo. tenuisse illã fore simplr superfluitatem. Superest nãqz sm eum ab ossis gñationis mã.¶ Ad aliud dicendum Gal. cũ alijs medicis per sanguinẽ intelligere humidũ in albedinẽ iam cõuersuz: qđ ipse voluit quãqz nomine sanguinis appellare. differẽtia. 33. ⁊ quia porus sit ad extra non apparens interius os ex sanguine pmutato nutriri videtur maxime: ex medulla vero quãparum.¶ Ad aliud dicendum vt ad primũ: procedit enim ex suppositis ab Aristo. ⁊ Auer. neqz. A. sensit os nutriri ex sanguine sub natura ppria pmanente: sed in spissitudinẽ pmutato.¶ Ad aliud dicendum quod medulla non solũ fuit calida ⁊ humida: quia solum eius: vt ostẽsum est sit nutrire: verũ principalius humectare: ad qđ calidum plus agit ⁊ humiduz: id enim poros aperit ⁊ humidũ dissoluit: quo demũ illud os mollificat deficcatum: ⁊ quãuis humida sit medulla ⁊ calida. paulatine digesta vlterius ab osse ⁊ assimilata in naturã trãsducitur eius modo quo ⁊ flegma elaboratũ oẽs potens est corporis pticulas nutrire.¶ Ad aliud qđ dicendum iam apparuit: quoniam non dicit ossa leonis carere medulla: eo quod nullã habeant omnino: sed quia ceu quis dicit sine pede: aut quia pede careat omnifariã vel turpẽ possideat. 5° metaphy. Quod apparet: quia idem inquit animalium 3° dicit Arist. quod leo non habet medullam nisi in adiutorio ⁊ coxis: ossa que autem paruorum animalium non egent medulla: cum sint subtilia porosa per totum ab alimento de foris decurrente potentia nutriri. ¶ Differentia. LIII.

Quod venter nutriatur chilo monstratur oium medicoruz testimonio.¶ Amplius ratione firmatur: quoniã nutricationis ratio in assimilatione cõsistit: sed chilus ventri similat: generat enĩz in ipso ⁊ per ipsum. Generat autẽ sibi generans cõsimile afo/rismorum. 5. vnde. 7. metaphysice. Unũquodqz gñatur a sibi simili ⁊ conueniẽti.¶ Rursus. Illo debz nutriri venter qđ perfecte digestum est in ipso: digestio nãqz in nutritionẽ ordinatur: sed chilus perfecte digeritur in ventre digestusqz contribuitur epati. vnde p̃ prima. Cibus in stomacho digeritur integra digõne.¶ Palin. Ex illo nutrit venter ex quo facilius potest ⁊ celerius nutriri: eo quod id melius: deus vero ⁊ natura semper agũt qđ melius.¶ Eti. Qđ ab ipso desideratur ⁊ cum magna auiditate amplectit ac delectatione retinet nutrit: alioqn circa cibũ ociosa existeret iam actio: ⁊ ab eo etiam qđ virtutẽ roborat. Uirtus enim non nisi cõfortatione suorum fortificatur instrumẽtorum vt membris seu spiritus. 11. curatiue: sz facilius potest ⁊ citius vẽter nutriri ex chilo: cum ei cõsimilis extet: non aũt sic sanguis: est nãqz spissus ⁊ albus: vt venter. Ipseqz grandi amplectitur chilum auiditate ac delectatione retinet imensa: ceu sensus contractionis ipsius post comestionez indicat circa eũ. naturalium 3°. Chilus similiter confortat virtutem: qđ nõ accidit eius conuersione in partem cum id sanguine perficiatur imediate: neqz in spiritum: cum ex sanguine generetur. Est nanqz vapor sanguinis temperatus. de iuuamentis. 7. chilus autem nõdum est sanguis. Et cum plures non sint confortationis modi. Ipse itaqz nutriet ventrem.

Huius quoqz nõdum visus quis directe opposituũ exprimere: qđ tñ non paucis potest astrui rõnibus. Tertio quidẽ cõplexionum vinũ est facile pre ceteris trãsmutabile: ex quo tamẽ videtur maxime non esse possibile aialis nutrimentũ anteqz in digestionis organis vẽtre: epate ⁊ venis suscipiat transmutationẽ: ⁊ si per totam diem ⁊ noctẽ superiacens exterius fuerit corpori: neqz frumẽtum etiam bis coctum vel bis: nihil igit aliud nutriet nisi per hec tria digestionis trãsiuerit loca: quia

feb. p̃ particule nutriuntur primũ ex humiditate totius corporis disseminata sm medias membrorũ regiones: hoc autem trina perficitur digestione.¶ Eti. Ap. ⁊ Cõmentatoris sermones cõiter reperiũtur hi: solus sang. nutrit: sang. imediate nutrit. sanguis per se nutrit. san. est vltimũ alimẽtum: sed chilus non est sang.¶ Adhuc eadem est mã nutrimenti: augmenti ⁊ generationis. dña. 30. generãtur autem partes ex sanguine. differẽtia. 36. ⁊. 37. nõ autem chilus est sanguis.¶ Iridem. elemẽtorum secundo. Corpora ponuntur fieri ⁊ nutriri ex quatuor humoribus: chilus autẽ nondum est humor: quare venter minime nutritur chilo.

Propter primum quidẽ sciendũ: quod venter multipliciter inuenit dici sm cõis ⁊ proprius: sumit enim vñr pro omni concauitate: vnde p̃ de crisi. Venter apud Hippo. est nomen cõe omnis membri hñtis cõcauitatẽ: ceu accipitur aforismorũ. 6. quãdo dicitur. Si sanguis in vẽtrez effundatur: ⁊ reliqua. Qđ ⁊ nomen sapit. kilia enim grece vẽter: kilon nãqz cõcauuz. Inde vena chilis: ⁊ vẽtres cerebri ⁊ cordis. Sumit aũt ⁊ vẽter proprie pro cõcauitate membrorũ spiritualiũ ⁊ naturalium que est a pectoris claui ad pectinis os: vñ Almãsoris p̃. Concauitas totius vẽtris: que a furcullis vsqz ad ancharum ossa ⁊c. Sumit ⁊ tertio proprius pro cõcauitate naturaliuz tñ: ⁊ ita vẽter dicit stomachus ⁊ intestina. pbi emãtum p̃°. ⁊ a vetere dicente. In pturbationib⁹ vẽtris ⁊ alia. Accipitur ⁊ pprijssime pro cõcauitate dũtaxat stomachus cõiter dicta: iuxta illud in techni libro. 2. Uentris vero cognitionestceu suscipit in quesito. Scdm vero Gal. stomachus dicit isophagus seu mery proprie a stoma qđ est os: inde stomachus. i. orificiũ.¶ Os aũt stomachi est locus in opposito gladiate vbi is amplia inferius: qđ precordiũ dr cor ⁊ siberh sit. vnde aforismorũ 4°. Os ventris cor veteres nominauerũt. Quid aũt sit nutritio ⁊ modus illius dña visuz 30.¶ Chilos aũt grecũ qui cibum importat. Indeqz achilles ab a. qđ priuationez notat: velut in quãqz ⁊ chilos idest quasi incibatus: nõ enim cõi cibo vescebat: sed instructus ab hipocẽtauro eius pceptore medullis: vt fieret fortior ceruorũ nutricbatur. Chilos quoqz sm Haly. Ap. per. i. cũ scripsit denotans quod digeritur in ventre. quod Gal. eligit. Qđ autẽ generatur i epate per. m. Ap. chimũ nominauit: qđ ⁊ Gal. concessit.¶ Est aũt chilus substãtia liquida ptisane spissitudine silis. p̃ pmis. dictus etiã ptisanaria massa pultiũ silitudine prisane. Bene aũt dixit spissitudine silis: vt in substantia: nõ enim in colore similitudo extat oino cum chilus colore plus tingat assumptorũ. Qđ egestiones ostẽdunt quãqz: cum quis colorata sumpserit vehementer. Non enim adeo pfecta fit in stomacho trãsmutatio ⁊ intestinis: vt color difariam imutet.¶ Nosce quoqz Hipp. sensisse cibum decoqui in vẽtre calore. Philistini cũqz Paraxagore discipulũ in eo putrescere. Erasistratẽ quidẽ eundez in ipso conteri. Asclepiadis aũt emulos ois hi vana esse ⁊ superuacanea pmeremibil. n. decoqui: sed crudã mãm sicut assumpta est in corpus dẽ reduci ex virtutibus apparens. a Gal. 2° vir. nãliuz. per totũ. ⁊ maxime. Cornelius tamen satagit saluare Asclepiadẽ: imitantur enim non parum eundem.

Propter secundum vero dicendum quod quidã posteres sequẽtiũ talẽ ptulerũt distõnem: volentes ex ipsa vtriusqz partis anxiomata euitare. Dixerũt nãqz quod venter quãtũ ad tunicã interiorez sufficiẽter nutrit ex chilo: quãtũ vero ad extrisecã ex sanguine pfluente ab epate ad eũdẽ.¶ Qđ ⁊ sentẽtijs voluit fulcire maiorũ: puta tertio. 13. vt psequẽter dicetur. Firmãt ⁊ id similr rõne dicẽtes qdẽ vẽtrẽ nutriri ex illis qbus cõuenientius ⁊ facilius nutrit: vt dictũ prius: facilius autẽ ⁊ cõmodius quo ad tunicã interiorẽ alimẽtatur chilo: cum ei similetur peramplius.¶ Hãc quidẽ positionez non approbo: vt ostendetur consequenter peramplius: cum in tunicam

I

interiorẽ satis spissam corpulẽtam concidant vene q̃plurime: in sui ẽt subã satis cõprehẽse visu: pstantes eidem nutrimentum: nõ eniz illas sit ponere casuales. ℭ Adhuc h particula q̃ maior ĩdiget vero alimẽto per venas. ℭ Eti. vere cõsumptioni eidẽ per oppositũ veram opz restaurationem aduenire: vera siqdem cõsumptio aduenit in hac vẽtris tunica: ⁊ ppie pptet qnqz motus appetitus se pñtes: vt dicetur in illa. ℭ Qz aũt dicũt chilum illi tunice assimilari non recipiorcũ ea sit neruosa spermatica egẽs alimẽto fm depditionem factã: qd in eã multis trãsmutationibus cõuertatur: imo tunice chilus plus assimilatur carnose sanguinee. Qz.n. in carnẽ puertit minori eget trãsmutatiõe: q̃z qd in alias puertit partes. diia. 33. ℭ Istis vo fores medicoꝝ illustres testant ore oẽs vnico ptẽ interiorẽ ventris chilo p ptactũ nutriri. Et ne id videat fingere eoꝝ subdant sermones. Aforismoꝝ.n. 2ª. Venter deniqz frui monstratur cibarijs h primitus ipse ex eis ppriũ trahẽs nutrimẽtũ ⁊ disponens in sulipsius tunicas. Cũ autẽ satiatus fuerit. atũc ad secessiones emittit. Tertio vo naliũm. Vẽter attrahit cibariorũ quãtũ suauissimũ euaporatiue ⁊ paulatiz: ⁊ h tunicis suis imponit ⁊ apponit. Cũ aũt sufficiẽter repletus fuerit: velut onus aliqd reliquũ deponit cibuz. Quarto quoqz de re. sa. Vẽter sulipsius pm gratia cibuz suscipit: ⁊ vt accipiat ⁊ repleat qd deest sibi: ⁊ ppterea circũplectit vndiqz ipm: ⁊ retinet oẽz donec sufficiẽter satiet. 4ª aũt theorice. Actio imutationis ⁊ alterationis duabus de causis est: altera est vt illi cibus cõpetẽs fiat similisqz qd ipsi erat i eo puenies: id qd sue proximũ nature sibi addat operimẽtis ⁊ tunicis. Altera vo vt epati facile fiat mutare in sanguinẽ. Isaac vo in vrinis. Cibus ⁊ potus digerũtur a stomacho: ⁊ succus q̃ si prisane efficiunt: deinde nutrimẽtũ sulipsius stomachus trahit qd nãe sue ac cõplõni est simile: superfluaqz deponit. Febriũ vo Isaac. s. pmo. Stomachus sua ppzietate digerit cibũ ⁊ cõuertit eũ ad suam nutriẽdã essentiaz. Primo siquidem pma. Occultũ stomachi pmũ nutrimentũ qd est in ipso tãgit: ⁊ ex eo per ptactũ nutritur. Tertio autem. 13. Stomachus tribus nutrit modis. vnus est quo fouet cibo in ipso adhuc existe. ⁊ secũdus est nutrimentũ ei delatũ per venas que sunt in eo. Et tertius qa ad ipsum tpe famis vehemẽtis effundit sibi sanguis rubeus: purus ab epate: eoqz nutritur. Colliget siqdẽ 2º. Et accidit vt aliquis ex nostris socijs dubitet ex hoc: qz mẽbra ex chilo non debẽt nutriri: nisi postq̃z puersus fuerit in sanguinez: ⁊ nõ est adhuc puersus in sanguinẽ in stomacho. Dicimus ergo q stomachus nutrit ab eo ex re modica q̃ plus assimilat q̃litati q̃z quãtitati. Video ergo oẽs in hoc pcordare q venter nutriat chilo nõ solũ quãtũ ad pelliculã interiorẽ: verũ quantũ ad tunicas: ceu exprimũt q̃nqz aut quantũ ad essentiaz vẽtris. Solus aũt Auer. quasi hesitans addidit hz nutrimentum fore magis qualitatiuũ q̃z quãtitatiuũ. ℭ Horũ etiã dictuz cõtingit rõne psuaderi: qm illud nutrit qd cõsumptioni resistit vt fami ⁊ siti. Ad hoc enim alimẽtuz ordinat. Sed hz mox gescunt assumptis cibo ⁊ potu. ℭ Adhuc ceu plura aialia nutriũtur ex qbusdam humiditatibus absqz sanguine: ita in vẽtre possibile fore partẽ subtilẽ qua nutriat chilo pter aliquã humiditatẽ: q̃uis non sit sang. cũ igit illa nutriũtur aialium totalr sine sanguine: stomachus fm partem eius subtilẽ nutrit chilo. Et fulcit qz venter in aialibus terre similat in vegetabilibus: vñ 4º de partibus. Vẽter ⁊ intestina potentia est terre: ex qua opz accipe alimentũ. Et ethymologiarũ. 2. Qualis terra plãtis: talis vẽtris nã aialibus. Quare 4º de accñti ⁊ morbo. Venter in aialibus est pstitutus vt cella cibi: sicut terra nascentibus. Vegetabilia vo humiditates trahũt a terra: ⁊ nutriuntur ex eis modica alteratione facta: itaqz vẽter poterit pportionabilr fz eius quãdã partẽ nutriri ex humiditatibus: ⁊ pcipue cuz qnqz motus sibiinuicẽ ordinate succedẽtes desiderij terminentur ad ipsum. Quorũ qdem primus mẽbroꝝ extat inanitio. Scds nãle ipsoꝝ desideriũ. Alius suctio venarũ a stõcho. Quartus sensus stomachi sentiẽs eandẽ. Vltimus vo desideriũ aiatũ: qd qdẽ oium finis existit. Solus.n. vẽter sentit aialiter suã inanitionẽ 5º de iuuamẽtis. ⁊ de accidenti 4º. ⁊ Isaac febriũ p. ℭ Rursus. Sicut stomachus sensum solus habuit aiatũ: ita ⁊ modũ nutritiõis poterit pre alijs habere partibus singularẽ: q̃lis q dictus p chiliũ. Igitur opus fuit aliri ventrẽ non tñ ex sanguine: verũ ẽt ex humiditate sibi per ptactũ pparata velut nã hora imense penurie sang. conuertit se sup flegma iuxta mẽbra existens: ideoqz nutrit eadem. p. pª. absqz fortassis q in sanguinẽ cõuertat. ℭ Hanc aũt cõem oium põnem cum eiusdẽ motiuis in pleniarũ cũ reuerẽtia proferẽs nõ approbo: neqz multũ efficior ad eã eo q oẽs vnico cõcordent sermone. Id.n. euenit: qz vnũ primum dicentẽ ab illo indifferẽter passi secuti sunt ceteri: ceu creticoꝝ p. de affirmatione dieꝝ creticoꝝ tãgit hz: ⁊ ideo sermones sic sumpti successione cões reperiũtur mendaces q̃nqz. Coactus enim fuit Gal. vtcũqz in aforismis p id ponere vt ostẽderet qũo ex eo qd est repente ⁊ cito nutrire: velox subsequat supfluitatis egressus in omni triplici digõne ⁊ nutritiua: indeqz protulit in alijs. Sicqz deinceps ab hinc ceteri. ℭ Ad motiua igit dicendũ ipsoꝝ: ⁊ p q fames ⁊ sitis non cessant eo q aliqua pars vẽtris nutriat ex chilo: sz potius qa pars inanita irrigat ⁊ exuda reddit: sicqz consequẽter fames ⁊ sitis vident mitigari: virtusqz roborari: ceu syncopizatus vel dissolutus ex frigide aque fortificatur in eũ effusione: ita vt anxietas ⁊ estuatio sopiant. Cũ igit qd exterius id opet applicatũ multo amplius qd interius assumptũ poterit roborare. Itidẽ post comestionẽ mox ac ẽt in ipsa eleuant fumi mulcebres ⁊ suaues: qui petẽtes cum alijs pribus cerebrũ spiritibus associant ipsosqz reddunt vigorosos: velut ẽt aere frigido spũs reintegrat calore dissolutus. Adhuc nã sagax totius alterius corporis psentiẽs alimentũ iam in ventrẽ peruenisse pcedit eidez sanguinis tñ attrahere vt sufficiat quo ad suã pficiat digestionẽ. Expectat nãqz ipsa ex eius digõne beneficium grande suscipere: ceu in politicis inspectũ est fieri. Aial enim cõstitutũ est vt ciuitas bene legibus gubernata. diia. 38. ℭ Ad aliud dõz q non est simile: cum in ventre: vt ostendet sint vene ipsum sufficiẽter nutrire potentes: nõ sic aũt in exanguibus inductis. ℭ Similitudo ẽt ventris in animalibus: ad terraz in vegetabilibus est latitudinis imense. Nõ enim vez est q venter nutriat vt vegetabilia ex humiditatibus terre: sed q sicut terra ptinet ea quibus aluntur vegetabilia: ita ⁊ venter cibos retinet ⁊ digerit: ⁊ in humida conuertit: quibus facto sanguine ptes nutriant. ℭ Ex quo etiã quid dõm apparet ad reliquũ. Nõ enim necessitas fuit pter quam oportuerit ventrẽ ex chilo nutriri: ceu hũc sensum aiatum hẽe cum pter ceteras corporis appetat partes: vñ nã puidit eidez in hoc regitiua. ℭ Fuerũt ⁊ alij maiorũ capiẽtes sermones exponere duplicẽ distinguentes nutritionem veram. vz. in qua oẽs conditiones nutritionis obseruant: ⁊ non verã in qua sub quadã obseruant similitudine aliq̃. Primo qdem dicũt cetera mẽbra nutriri. Secũda vo quo ad ptem quandam vẽtrem. ℭ Sũt ⁊ alij dicentes q vẽtris chilo nutritio pficit tertie digestionis ⁊ secũde virtute quaz venter possidet vigore membrorũ: in qbus celebrant digestiones pfecte: iuxta illud diie. 29. In venis veniẽtibus ad stomachuz ⁊ in venis veniẽtibus ad omnia mẽbra corporis fuit aliqd virtutis gñatiue sang. ℭ Quidã vo clamant ventrẽ nutriri chilo nutritione desiderio satisfaciẽte idqz quietãte. Qui omnes nec sermones saluant maioꝝ: quorũ se interpetes insinuant fore: cum inquiant illi ventrem aut tunicas eius simplr nutriri aut satiari frui seu voluptuari cibo in ipso sacrificato: similiter neqz veritatem enuntiant: quorum defectus in sequentĩ monstrabitur dicendorum.

Propter

Marginal notes (left): Cõ. afoꝝ. 25. i meᵐ. — K — Cap. 7. in pncipio. — In fine. — Cap. 3. in medio. — per ͦ ⁊ ͤ p ͤ pͥmᵐ. — capi. 3. in medio. — L — Doc. 5ͥ. 5. cap. 2. — Tra. 1. c. 1. iuxta finẽ — capi. 9. ad mediam. — M — capi. 4. in medio. — ca. 7. post pnᵐ.

Marginal notes (right): N — Et 4º de ac. ⁊ mor. ca. 7. circa meᵐ. cap. 2. — cap. 7. cir. medium. cap. 3. ver sus finez. — Doctr. 4. ca. pͥ ante meᵐ. — cap. 3. pͦ medium. — O — Ro ad qõ stonez post comestiones tollit fames ⁊ sitis cibo nondũ digesto vel potu. — P — Q

A **Propter quod** dicēdū tertio supposito vētre ac alimento cōmēsuratis nature q̄ vēter ſm nām existēs nutrif non ex chilo ſʒ ex sanguine solū ad humiditates diuersos vt partiū alie. Qđ z ve ritas cogit pferre. Cōstat enīʒ q̄ nutrimētū pprium vt dicit partibus fit per vasa ea ꝓ etiā oculis subiacētia p to tā disseminata sunt vētris substātiam: vt sensibilis ois de notat anathomie discretio. Ipse nāqʒ lʒ duas cōiter ponatur tunicas habere: sensus tamē in ipso q̄tuor percipit fore manifestē ceu naturaliū pmo. z tertio. 19. vesica ponit duas tunicas habere: vna tamē nālū tertio. z pmo pma. ceu apparens dicit esse sicut z tertio tertia. Comea ponit tunicas ex quatuor cōstructa: cū tamen proferat vnā tm̄ a ceteris habere. Tunicarū ꝓ quatuor vētris hec extat anathomia: quoniā tonica vna existit exterior subtilis neruosa cooperiēs tunicam grossam carnosamque videt q̄nto iu nāmētorū tangi. Cuius ortus est a pāniculo sypbac dicto: est z subcarnea dicta: z deinde tunica neruosa interior sup quā quarta sternit tunica iterius per omne alba mollis z lenis similis hymeni sōinsecō cuius albedo itērior est iso phago. in has siqdē tunicas vene quas non frustra fit ponere diffundunt q̄ʒ plurime sanguinē etiā ostēdēteo a superficiali primarū incipiētes per secundā z tertia ptēdun tur in quartā manifeste. Neqʒ dicere fit q̄ ppter earū paruitatem ventrē non possint sufficienter nutrire cum plurime permaneāt ipse in tunica carnosa: maxime que lʒ dicatur carnosa: neruositate tamē participat plurima. Parum enīʒ a neruosis dissolui: z eo parua indigēt restauratione. Amplius. si chilo nutriret venter appetitus nō accideret caninus qui stomachi extat fames cū mēbrorum satietate. Sʒ fortasse dices id mala cōplexione dñante sibi contingere. Sic aūt reliquū corpus tunc dicet nequaqʒ nutriri debere. Adhuc qđ est ppinquū sanguificationis loco remotis valet melius ad se nutrimentū p venas attrahere. hꝰ autē est vēter. Et ideo ipse ac que ipsius pre ceteris impinguant partibus. pblemati 5ª. Amplius q̄ñ vēter in tunicis neruosis tā cito nutrit vt cōfortatio ex alimento mōstrat mox facta suscepto: cū nutritio eius tēpus requirat mediū inter illud qđ ꝯcidit in nutritione carnis z offis vt ei ostēdit nā. tertio nāliū apparēs. ac cōplexionum. Rursus modus nutritionis sequi dʒ modū generationis cū ordinet in ipsuʒ: ita vt primitus qđ giñat dʒ nutriri primū ceu cozqđ ꝓ secūdo postea. Qđ sic obseruatū est in fetu matris sanguine nutriēte. Antea eni nutrimētuʒ ad eos z epar deferebat q̄ʒ ad ventrē: similr post partum ante ventrē nutrient ista. Fortasse ꝓ qđ impedict istuʒ fermonē probabile ex alio mō nutritionis assumptionis alimēti ante ortū: z postea. Sed dōm q̄ lʒ assumptio z repositio fit aliūde z alibi nūc z prius: modus tamē nutritionis vt alia deducit peramplius idē. Palin. Cū fit vnus modus gnōnis vnus erit ꝯseruatiōis z nutritiōis. Propt que z alia pdicta z marie pp id qđ venas vētris plurima rū ostēdit anathomia. Cōcludo vētrē ex chilo minime nutriri nisi irroratione quādā z exudationē quā ex alimētis suscepit q̄ velit extraneē nutritionē appellare. Uerū enim nutrimētū est actu nutriens qđ in tertia digestione elaborabitur. tertio complexionum. z naturaliū primo. Sic igitur rationabiliter id pre aliis tactum.

Cap. 13. pᵒ pncipiū. Tra. 1. c. 1. Cap. 11. Doc. 5. c. fing. vius finem. Tra. 1. ca. 1. vius fi. Cap. 1.

B

C pble 5ª.

Cap. 4. Cap. 2. vi sus fines.

D

Cap. 2. Cap. 11.

Propter quartū siqdeʒ primitus ad auctoritates quid dicēdū appa ruit. Ad aliud dōm q̄ chilus vētri nō sifat visquequaqʒ etsi generet ipsūmō tm̄ simplr: vt introducat in eum formā talē qua ipso valeat enutriri. Latius ē dictū est generanti giatū similari. Ad aliud dōm fier per intercemptionē z sūc ad pbationē dōm q̄ lʒ chilus pfecte digeraf in ventre quātū ad hoc. s. vt in sanguine transmutet in epate: ppara tni vēter epatimō tm̄ itātū reddit digestus q̄ valeat per se nutrire cū nutrimētū opoteat a trib' digestionib' istorū triū possideri. Ad aliud dōm q̄ nō est vētri facili' z citius imo difficili' z tardi' nutriri. Et ipse tūc ex sanguine vt apparuit. Et si dicat sibi fore siles: dōm q̄ talis silitudo est accisalis valde z cōnea: q̄lis est coloris silitudo z non sube impfecte trāsmutate ac assimilate. Ad aliū dōm q̄ chilus nō desiderat z amplectit qdem delectabilrʒ retinet rōne pprie nutritiōis: lʒ futurecū fuerit fact' sanguis z hu. pfiter. Aut ꝓ euenit: vt ostsū est pp vētrē irrigare ac exudare z rōne fumoꝝ euaporosoꝝ furiuʒ delatoꝝ pp cōfortare: ac per hoc iam cessat consequens aliud omne.

B

Gratia siquidē istius questi dubitatur an submissum per anū possit nutrire. Uidetur q̄ non: qm̄ iu uamentorū. 5. Non fuit via per quā intrat cibꝰ quousqʒ perueniat ad corpus nisi vna. s. p os. Etī. Dictū prius nihil nutrire nisi per tria loca pmcet digestionis: qđ aūt submittit nō ea pagrat. Non enī puenit ad ventrē vbi forma chilositatis acc rit: qm̄ que imittunt nequaqʒ ascēdere possunt ad ieiunū: qđ si tamē valde violēta fortasse tangēt intestina subtilia sola. de ingenio. 13. Et fulcif: qz tūc etiā epar nō poterit ab itestinis per meseraicas que vt manus sunt ipsius attrahere cū sint inter intestinum ieiunuʒ z epar situate ſm Isaac in vrinis: ad qđ inissum: vt dictū nō pingere valet. Adhuc si deberet qđ imittit in vētrē puenire opoteret id parū virtute intestinorum attractiua fieri. Ipsa ꝓ nihil attrahunt: eiciunt autē solum: nālium 3º. Et firmatur. qz in pblematibꝰ quibusdā Arist. per me trāslatis ex eo ꝓ inferius vētre trahere contra nām. Rursus. In eēntialr ordinatis vnū non potest ab altero separari. hꝰ autē videnf tres fore digōnes. pma nāqʒ ordinat ad scdāz z illa in tertiā: in qbꝰ cū deficiat qđ primū oē perimit ꝯsecutiuū. Ostēsum aūt iā prior: vt que vētris digōnē aboleri cessa bit z scdā: sicut q̄ epatis: cū non possit in ipm imissum p meseraicas mādari. Deficiet tādeʒ igitur z tertia. Amplius partes ordinātur ad actus: sed que intestinorum recipere z expellere quod superfluū: vētris autem attrahere recipere z digerere: qđ parum. Non itaqʒ quod imissum ano poterit nutrire.

Cap. 1. in pncipio. F Dist. 53. i argumēto hd orpm' cap' 4º. Cap. 11. in tra finem. pri' pᵒ eiꝰ mediū. Ca. 8. cir ca pnci.

G

In oppositū Zoar. Et. Si qđ transit per vnā digestionē nutrire valet. vt chilus vētris tunicas: poterit z qđ per anos. Sed pmū potest vt sentiūt oēs pus. Scdm aūt videbit 3º ppositoꝝ. Adde 3º pbat nāliū. eē cōfluxū z ꝯspiratione totiꝰ in totū p easdeʒ vias: tpe tm̄ altero: poterit g̃ ex intestinis ad vētreʒ ac epar submissum puenire: z tādem perueniens ingʒ tertie digestionis loca trāsire. Nutrit itaqʒ subimpositū per anum.

pᵒ theorie trac. 10. Ca. vlt' in medio. Cap. 13.

Propter primū autē sciēdum q̄ anus est extremitas recti intestini siccteris dicta in qua tres vel quatuor situātur musculi. Qđ aūt submittit ſm Zoar est lac recēter mulsuʒ aut ptisana sorbitiis. Dico aūt laudabiliꝰ fore pullos meliores in vino decoctos cū spēbus aromatizatos. Sit enī vt reqrit dispōne: miū in succū expressos. Aut Zoar fore respexit diferasiam calaꝫ. Quid aūt sit nutritio z motus ipsius: dēa oñdit. 30.

H

Propter scdm ꝓ sciendū q̄ aliqui negantes qđ submittitur per anuʒ posse nutrire ingeniati fuerunt in pfocationibus qūo alimentuʒ in ventrem inducerent. Quorū aliqui cōstruxerūt arūdinē cōcauā de argento vel stāno: cuius que imittebaf extremitas erat subtilis z reliqua ampla z qui plurieo conati sunt facere vt gurgulioni expellerēt aliqua inducere z ꝯsuetudo: tūcʒ succū ptisane aut lac parūdinē irromittebant in ventrem. Sʒ id qdem ingeniū causat lesiones non puam in locis gurgulionis z gutturis. Et sic alij iūxerūt q̄ patiens intromitterēt in vas plenuʒ lacte pdicto vel ptisana tenui vsqʒ ad os volēte nutritionē: taliter p poros cutis attra

Concif.

I

ctione fieri. Quod foret subdo melius si esset prebalneatus et fricatus. Sz apud Zoar modus hic nutritionis ē debilis. Nō eniz hinc nutrimētū posset sufficiēter in partes peruenire. ¶ Adhuc dictū prius sup apposita corpori per diem et noctem imanētia nō id nutrire. Uerū ingeniatus sum modū iuxta primū his laudabiliorē: vt ꝙ intestinum aliqđ habeat subtile sacisqꝫ forte et per virgā argēti stāni seu plumbi subtilē imittat in stomachū. Cū autē sufficiēter intrauerit impellat adeo virga: vt intestinū pforet. Aut eius ligatio vel inuolutio facta prius absoluat: tuncqꝫ ipsa extracta remanēs itestinū exteri⁹ apiat: et in id succ⁹ pullorū pdict⁹ intromittat paulatī. Modus eni his submissiōis gurgulioni aut gutturi nō nocebit: vt q poi. Sz fortassis aliqñ fit difficili⁹ pdictā ēt virgā iponere: itestinūqꝫ imissuz sustinē. Quidam vo negarunt nutrimētū: refocillationem cōcedētes: sed hoc insufficiens est: vt prius tactum.

K

Propter tertiū siqdem sciendum ꝙ pdictum subimissum succosum potissime pōt nutrire intestinis mundatis in antea. Unde Zoar. modus pprius pstans pculdubio corpori nutrimentū est: vt accipiat vesica alicuius aialis: capre. vz. aut bouis: et impleat lacte aut ptisana et liget cum orificio suo rostrū pforatum: qđ imittat in anū et premat vesica illa plena pfato nutrimento cū manu vt impellat qđ in ipsa in intestinū rectū. Accipiet eni ide intestinū pdictū aliqd nutrimenti: residuumqꝫ ipellet ad aliud sibi ꝯiūctū: qđ demū ad aliud pulsabit: donec ad pilerō perueniat vētris. Ex quo possibile fiet ipm qđ sibi vtile attrahere et digerere: demūqꝫ epati per meseraicas descēdēs p itestina mādari. Mihi tamē visum ꝙ cū clysteri vsuali possit melius imitti: et maxime cū cannulā habuerit longā mollē: in directū pforatā. Qꝫ aūt hic modus nutritionis fit possibilis firmat: qm qđ imittit aut peruenit ad vētrem vel minime: quorū siqdem vtroqꝫ dato habet intentū. ¶ Quod aūt in vētrem pretactū a Zoar imittitur possit puenire: mōstrat. qꝛ si quādo qđ magis ēxteu pōt subimissum in ventrē puenire cū virtute ibecilliori poterit: et qđ amicabili⁹ ipsa fortiori: cū ea mot⁹ tūc dirigat in que vtilis. Sz clystere puenit qñqꝫ etiā quantitatis pauce respectu ei⁹ qđ hic experit ad vētrē: vt in colica vel iliaca in qua v̄tus ē ibecillis. Multo igit hic magis: cū imissum sit amenū et nā cōstet vt ad multū in suffocationib⁹ hꝫ. Qꝫ aūt clystē ita eleuet scribit de accidenti. 6. ita. Sepi⁹ ex clysteri aspicimus ptem ascēdentē superius ppulsari. Stere⁹ quoqꝫ parat euacuationi sicut contingit in ileos que spēs est mortalis: qđ in breuiario etiā recitat. Serapionis. Et fulcit: qm cholerā aliorqꝫ hu. et maxime subtiles cōspicimus in vētrē ascēdere. vnde p tertia. Tolerare famē stomachū putridis replet hu. Inspicimus silr nām cum vehementer eget opationes inducē mirabiles: vt saniē expellere p ossis medium. li. afo. 7. Et nām in cerebro contentam quando sit apoplā et pprie minor in alteraz duarū priorum expellere corporis. Ac nām morborū in ptes diuersas et longinqꝫs expellere: vt ostēdit terminatio pectoris passionū. Si autē minime pueniat ad vētrē: poterit tñ nutrire: qm ad intestina volebit puenire lōgiori p clystere impulsione atqꝫ continuiori facta ēt gracilia: vbi sunt vene meseraice oib⁹ intestinis cōtinue sm. A. et Halya. Octo eniz venarū ortarū a porta epatis qnqꝫ ifigunt et spgunt p omnia ob attractionem in epar intestina. Tres vo in nutritionē priū ordinant circūiacētiū. Meseraice vo qđ imissuz aptū penetratiōi: tuz subtilitate tū aromaticitate etiā: tū nature ipsi⁹ amicabilitate pprie quādo fuerit idigētia cuz v̄tutis robore in epar deducēt. Quod vo ad ipz deuenit sic habilitatū poterit i sanguinē conuerti demūqꝫ nutrire. ¶ Et firmat qꝛ ceu pretactum sicut in venis venientib⁹ ad oia mēbra inest aliqd virtutis gñationis sanguinis: vigore lecoris cui⁹ sunt manuū: ita intestinis aderit vis chilosandi vigore vētris: cuius sunt ptes

Cap. 1. pº paciputi.
Tracta. 3. cap. 31.
Doc. 2º cap. 7.
Cō. afor. 55. versus finem.

L

M

ib. terti. tra. 1. c. 1. e pº p. do. ctrº 5º li. 5. cap. 2º. 2º theo. c. 12. et lib. 3. ca. 26.

N

vtcūqꝫ. Quod ostēdit oris pellicula in qua digēonis repit aliqualis participatio pp ꝯtinuitatē ac affinitatē: quā obtinet cū ventris tunica: vtrobiqꝫ eni similis vz ratio. Et qđ submittit nutritioni aptū fit maxime: vt itestina sui quadā digestione etsi in ventrē non perueniat possint illum modicū defectū remouere: cū id fit amplius nutrire aptum ꝙ plura per vētrē transeūtia. Nutrimus. n. quādoqꝫ boium qs feno fuit diu et paleis cū aqua: nōnulli vo corijs arborū glādib⁹ et silib⁹ ꝙ multū a vero nutrimēto et amplius subimisso distātib⁹. Uinū etiā nutrit subtilius indigētē mox penetrans vētrem. Nō eniz qd diuinū acqritur vt estimant qdā in ipso: vt sine eo nō possit fieri alitio et pprie in nutrimēto subtiliqle pracrū vehemēter alimētare apto: cū ꝯcessuz sit hu. quasdā interdū nutrire absqꝫ in sanguinis conuersione differentia. 30. Itaqꝫ subimissum poterit nutrire ad vētrez perueniendo vel etiam minime attingendo.

O

Propter quartū vo dōm. ad primuz ꝙ fuit via nālis cōis et vt semp cōtingens cū aial fuerit in suo esse nāli: de quo Isaac sermo. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ illud subimissum p tria vt declaratuz loca digēonis pertransit simplr aut sm aliqd. Quod vo dicit dictū subimissuz p clystere neququā valere ad ieiunū ascēdere verificat vt ad multuz: cū ēt ipm oporteat eē minoris quātitatis cū sit acutū: seorsuz: mordaū: hinc timēdo excoriationē flegmōis: de cuius ibidē agit cura. Tale vo qđ intromittit b nō existit cum subtile sit suaue ac nature accōmodū: ex quo vicissim pōt tāta quātitas subimitti: vt attractū et impulsuz vētrē ptingat: cuz ēt dictū sit clystere ad stomachū interdū ascēdere. ¶ Ad ꝯfirmationē dōm ꝙ p tanto dixit Isaac meseraicas eē iter ieiunū et epar: qꝛ plures sunt in eo ꝙ in aliis itestinis: et ideo semp vacuū repit de iuuamētis. 6. ¶ Ad aliud qd dōm appuit vtcūqꝫ dria. 46. cum A. videat Gal. cōtraire. Uel ꝙ intestina nil attrahūt: sz solum eūciunt: cuz aliqd in ipsa intromittit mō nāli cōsueto. Quādo vo aliter secus ꝯtingit: sicut ꝯspicimus stomachū grauatū quādoqꝫ susceptuz sursum expellere vomitu: cum tamē naturalr habeat attrahere ac in intestina expellere. ¶ Ad aliud dicēdū iam apparuisse quō in subimissione p anum remaneat ordo attractionis essentialis. ¶ Ad aliud similr visum: quoniā idest quādo naturalis modus et vsus fuerit obseruatus subimmissionis alimenti.

Cap. 2. in principio.

P

¶ Differentia. LIIII.

Quod pili et vngues nutriant: ostendit ex 5º de aialiū ge. et pble. 10. Idem afo^mo^r 5º, cōplexionū 2º et de iuuamentis p. c. 2. Quod firmat rōne: qm mēbra nutriuntur alioquin cōsumerent: itestaturabilia rata: sed pili et vngues sunt mēbra. Ingrediunt nāqꝫ in numerū mēbrorū. Halyab. ¶ Rursus. Pili crescunt de hysto. 3º silr et vngues. Cremētū vo nō nisi perficitur nutritione. ¶ Adhuc capillorū et vnguiū est generatio. in techni. libro 2º sed cui generatio inerit et augmētū et nutritio: vnuz enim ad alterū ordinat: gñatio nāqꝫ ipsorū si in esse nō pmaneat facto existet ociosa: nō pdurat autē nisi p alimentū. ¶ Et. Quod intentione: pposito et arte pductuz nāe: regimē habet eiusdē: et qđ tale nutrit: cū nutritionis actus sit pmanentie fundamentum. Hoc autē inest pilis palpebrarū et supercilliorum. cōplexionū 2º et theorice 2º. ¶ Amplius. qm deficiūt pili aut vngues pleruqꝫ docet copiosius nutrimētum corpori administrari: quod non fieret nisi susciperent alimentum inde. Pili ergo nutriuntur et vngues.

Coll. c. 3. 4 2. 5. pbl. 21. et plib⁹ seqn tib⁹ et pbl. penult⁹. 2. afor. 67. Ca. 5. et 6. 2º the. c. 2. Cap. 10. et 11. T. c. 2.

Q

Ca 5 post medium. Ca. 16. pº principiū. T. c. 31.

In oppositū in techni libro 2º. Capillorū et vnguiū nō est regimē: qđ autem caret regimine cū a virtute dicat regitiua carebit et ipa: et p consequēs nutritione ac aliis minime potiet v̄tutū effectib⁹. ¶ Itidem. si nutrirent hl haberent regimē aliqđ: sed non habēt: qꝛ vel principalitatis: qđ nōcū pncipia sint tria vel

A

quatuor solú aut deseruiétiú:qd ét non euenit:qz ea sunt q̃tuor numero pncipalioribꝰ q̃tuor deseruiétia:neqz virtuté hñt influété ꝛ innatã:qm carent virtutis receptione a pmis.neqz regimine participãt inato:eo q bñtia ipm sibi a primis acq̃siuerũt gñõnis pncipijs ꝛ inatú eé ꝛ fixum a semetipsis habuere:nó aũt postea:p̃ iterioꝝ apparẽs. ℭ Adhuc hystoriaꝝ 3°. Crescũt pili in infirmitatibꝰ qbusdã:puta in ptisicis.magis autẽ ꝛ in senecta. ꝛ de gene. aialium 2° augẽtur ꝛ mortuorum pili:sed in talibꝰ passionibus innutrit ꝛ minorat corpus omne ꝛ maxie post mortem. ꝛ ideo pmo de ge. aialiu3 dr. A pilis ꝛ vnguibꝰ nihil mã spmatis in coitu decidi. Non ergo nutrimento crescunt substantifico:propter quod pili non nutriuntur ꝛ vngues.

Ca. vlti°. circa finẽ
Cap. 11. v̄ suo fine3.
Cap. 4.
Cap. 18. in principio.

Propter primũ quidem sciendu3 primitus qd sit pilus cum modo pductionis ipsius:quis sue locus. Eorũqz iuuamẽtú ostédat:ꝛ quid vnguis cú eius pductionis via. quid etiã noie iporteẽ nutrimẽti. ℭ Propter hõ primũ sciẽdum q pilus est corpus a fumo adusto resolutũ per poros egrediẽs cutis ab exteriori aere exiccatũ in lõgũ:rotũdũqz ptensum. Hec quoqz descriptio de p se existẽ ex plibus aggregata de pilis sermonibus. Est autẽ pductio eius p cutẽ extrorsum. complexionũ.n.ꝛ theori.secũdis. Calitas ꝛ pprie siccitati cõiũcta cũ in corpore obtinuerit humidũ supfluũ ex pncipijs gñationis assumptũ calefaciẽdo ꝛ exiccãdo inspirat rarefacit ꝛ porificat iter:quasi pmitus parãs pilis:demu3 vigorata humoꝝ qddã in fumos resolutũ adurẽs ad poros iã pparatos expellit cui aliud ɔsequẽter adiũgit:ꝛ deinceps talẽ operãs pilũ in lõgũ extẽdit continue radicẽ ipsius semp ex intrinseco ppellẽdo:vnũ eni3 coadiuuat aliud in expellendo:ceu cũ liquidũ quoddã ppelleret ex vase. Qd apparet ex lanugine capillari sup stercora humida in vmbra maxime aut arbores pducta. ℭ Propter hõ v̄o scđm sciendum q capilli pducunẽ per corpus fere omne: nó aũt in manuũ volis ꝛ pedũ plãtis pp musculu3 chordosum frigidũ cõpactũ sub ipsis existẽ iuuamẽtorũ 2°. Quẽ etia3 solũ testat p palma Gal'. Aul. cognouisse. In facie v̄o tamẽ ne visus impediret ꝛ ne facies deformaret gñant q̃z pauci ꝛ breues pili ꝛ maxie in femella:in capite v̄o multi ꝛ lõgissimi. Est nãqz hõ hispidissimũ aialiũ circa caput. de ptibus 2° ɔsequẽter autẽ circa femora sub ascellas ꝛ fauces. ℭ Propter quid autẽ tãti ꝛ tales in capite fiunt cu3 sit frigidissima ꝛ humidissima cerebrũ particularũ. dr̃a. 24. que autẽ talis eoru3 impedit pductionẽ cũ dcm̃ sit pilum a caliditate ꝛ siccitate pduci. ℭ Dicẽdũ ad id sitũ nõ modicũ opari. Est nãqz caput tãq̃z corporis caminũ cordis caliditati suppositum:fumos totius corporis recipiẽs indirectũ. Estqz craneũ cum ipsius cute porosu3. In ipso eni porositates ꝛ suture serratiles extãt q̃z plures dr̃a. 39. Que siqdẽ frigiditati resistũt ꝛ hũiditati cerebri:cũ ét in ipso spũs augeanẽ subtiles mobiles calidi:qd rhete ostẽdit mirabile noiatũ cũ caliditate sub mẽto refracta. Et qz alioꝝ aialiũ piloru3 mã in cornua

Cap. 1. v̄. 6. in medio.
Cap. 16. v̄ suo fine3.

C

Cap. 2. in medio.
Dec. 5. lib. 2ᵈ. c. 10. v̄. suo fine3.
Ca. 14 in medio.

D

transmittiẽ aut in vngues:dẽtes:plumas:seu rostra nõ tantoꝝ adeoqz ptensoꝝ est in eoꝝ capitibꝰ piloꝝ aut pẽnaru3 existẽtia. Est eni caput in eis nõ sic in cordis directe opposito situ3:s3 in anterius lateralr magis. dr̃a. 79. Et ideo in iuba circa dorsu3 aĩrius ꝛ collũ ꝛ pprie non cornuta pilosiora reddunẽ. In caudis v̄o plm ppter finẽ abũdãt vt tegant ꝛ occurrẽtia ppellãt:velut in eqs ꝛ hõ. pilosi aute3 in corpore multũ:indigẽtiã hñt circa caudas qd euenit in vrsis:de ptibus 2°. ℭ Propter hõ qdẽ tertiu3 sciẽdũ q oium piloꝝ vtcũqz iuuamẽtũ existit duplex. Vnũ siqdem quãtũ ad interiora:reliquũ v̄o quo ad exteriora. Primo qde3 qz in vapore adustorez q̃ ptereanẽ pili:mã mala supflua educitur de corpore q̃ cã poterat egritudinũ eẽ: ꝛ id hñtes capitis ptes cõpactas aderẽ carentes fere: vt fumi cõuersi in capillos vix egrediant ide sepe in dolorẽ cõcidũt capitis.

Ca. 14. in medio.

B

Nã pilus trahit malam ex corpore mãm:ꝛ inde mũdificat ipm. coll3 2° sicut georgici qñ terrã volũt fertiliorẽ reddere:in eã ptẽ nitrosam amarã ꝛ adustã semia pficiunt attrahentia vt siclã ꝛ lupinos:theorice 4°. Cũ enim nutrimẽtũ tandẽ p sibi attrahunt hõ nitrosa ꝛ amara:ppria nãqz sunt ipsorũ:vñ terra remanens q̃si vnctuosa ꝛ dulcificata:fertilior efficiẽ:cuius oppm inducũt rape:cũ humorẽ ex ea sibi dulcẽ allicĩãt:quare ipsa3 demacrãt. Tali nãqz modo pili omnes intrinsecis cõe pstãt corpori subsidium. Iuuãt etiã ptes extrinsecas. Qd etiã duplr euenit: aut p se magis ex intẽtione ac arte nãe sm ppriã puenĩẽs plasmationẽ:velut in plantis contingit seriose pductis. vel per accñs magis q̃si mãe vel cõplõnis necessitate ɔsecutũ. Primi siqdem iuuamẽti sunt palpebrarũ pprie pili ꝛ supciliorum:deinum ɔsiter aũt q capitis. Et istoꝝ qdem aliq sunt pp defendere magis:sicut maxie qui palpebrarũ ꝛ supcilioꝝ: phibẽt.n. ne ad oculos cõcurrãt extrinseca:vt pluuia:imber seu puluis:ꝛ p̃sertim qui palpebraꝝ:ꝛ ideo nõ fuerũt in sursu3 ptensi vt alioꝝ qdã:neqz in deorsu3:s3 in anterius ꝛ in rectũ extẽsi:hãc enim hĩ pre alijs pilis habuerũt nãm:ꝛ altera3: qz vite aialis cõformes sunt. Nõ enim plongant ɔtinue:vt reliqui:neqz desinunt:pduci ét natiuitatis initio: his siqdem rostra:dentes ꝛ vngues quorũdã pportionanẽ aialiũ ꝛ ideo de iuuamẽtis ꝛ. 2. cõplõnum sensit Gal'. pilos palpebraꝝ ꝛ supciliorũ ex intentione ꝛ arte pduci nature. vñ qui palpebraꝝ p̃cipue videnẽ nutrimẽtum ꝛ regimẽ fere verũ hñtcum ita p̃fixũ habeãt originis tps ꝛ pmanẽtie. Quod ꝛ non oino sic euenit in his qui supciliorũ. Augenẽ eni3 senescẽtibus:vt abrasione indigeant:ppter eni3 humiditatis cõsumptionem cõiungentis ꝛ obturãtis sectiones plures: que sunt in ossibꝰ supcilioꝝ: fumus hinc emissus amplior pilos pẽdit. In senectute nãqz corpis ppago:vt antiquu3: rimosum ꝛ trãsparens reddiẽ edificium 3° hystoriaꝝ:ꝛ de partibus 2°. Alij v̄o piloꝝ sunt ppter ɔcupiscẽtia3:ceu q barbe:hi eni3 in decore ac venustate reputati sunt viriles pprie reliqs a Romanis nũc nationibꝰ:tobtegũt etiam faciei rugas. Viruqz a muliere distiguũt cũ ipsi barbe oriaẽ nisi valde frigido ꝛ eunuchato a natura vel arte. Nõ ãt sic mulieri:nisi forassis pili grignonũ dcti:qd aut ppter calidã multũ euenit cõplexionẽ ꝛ acutoꝝ vsum vel menstruorũ defectionẽ cũ spermatis retentione qbus mulier deturpaẽ:ceu vir decoraẽ. ℭ Sed ppter qd viris adest barba femellis autem minime. ℭ Dñm q est multiplex cã:vel qz vir vniuersalr calidior ꝛ siccior muliere. dr̃a. 38. pili aute3 in cõplexione generanẽ calida ꝛ sicca. In frida v̄o ꝛ humida ei aboiẽtur opposita ppter vaporẽ nõ potẽtẽ in ea perfecte inflãmari. Vel qz nã sunt mulieres venustiores: ꝛ viris impilose amabiliores. Protenditur etiã hõ fumi paris ois in caput. Reputãtur eni cõius ex capillis pulchriores ac honestiores:aut qz vt ad multu3 sunt ociose sub vmbra morãtes in amplius:humidisqz ac frigidis se alimentis recipiẽtes. Sũt ꝛ his mẽstrua in que nõ modica mã transmittiẽ piloꝝ:cum igiẽ vir:vt ad multum opponaẽ cãrum p̃fatis barbã obtinuit:ꝛ maxime circa mãdibulã inferiorem. ℭ Qd etiã nõ videẽ cũ hec sit frigida ꝛ sicca:ossibosa: nervosa. ℭ Dñm id cõtingere ppter crebrum motũ mãdibule quo caliditas suscitata vaporẽ in pilũ adustione pducit. Aut qz caliditas a corpore omni delata in cerebrũ frigidũ ꝛ humidum refrangiẽ inde in hũc locum deorsum: ꝛ ideo partẽ sub mento sentimus ceteris nudis calidiorẽ ɔsistere: vt ꝛ frigescẽtes qdam illuc manus gra calefieri adducant. In h etiã testes coadiuuãt nõ parũ cum sint carnes ossate dure caliditatẽ corporis ꝛ pprie cordis refrangẽtes in q̃ sursum:ꝛ velut solaris radius speculo cõcauo calibino refractꝰ:ꝛ ideo ex ipsoꝝ abscisiõe corpus ifrigidaẽ oẽ:ꝛ barba inata nõ oritur:actus ꝛ mores in muliebres puertunẽ. Nõnulli v̄o sunt pili ppter tutelam ꝛ ornamẽtum : vt qui

Cap. 8. in fine.
Cap. 1. p° medium.

F

Cap. 5. p° medium.

G

H

F capitis superioris et in mulierib⁹ maxime. Utrisq; fere pre/
ter gallicos oibus: et maxime qui legum extāt aliarū: de/
fendūt eniz caput ab imbribus caumatib⁹ et alijs ab extra
insurgentibus lesiuis: ornāt autem caput et mētū fm apl'z
et mulieres presertiz. Procedūtur etiā capilli mulierū am/
plius viris: aut qr plus earū humidum passibile: coexten/
sibile: carentq; vt dictū barba. ¶ Rursus. Uiris capillo/
rum accidit detrūcatio: nō autem mulieribus tali'r. ¶ Pas/
siones autē recipiunt pili: qui capitis ,ppriectam in suba: q̄z
in accidentib⁹. In substātia qdē: quoniā abscindūtur quā/
doq; oino in loco caluaries dicto ,pter ipsius siccitatem
plurimū. cōpl'onū 1°. Et qr ,ppter calidītatē et siccitatē cere/
brum distat a craneo: vt nō sic imediatius valeat: que capi/
tis supius irroratione humectare: qd mulieribus et eunu/
chis ,ppter eo; multā frigiditatē et humiditatez nō euenit.
¶ Et ,ppter qd ergo vir alio; maxime aialium caluitiem
incurrit: cū cerebrū sit frigidissimum et humidissimū oiuz
corporis mēbrorum. ¶ Dōm aut ,ppter situz id ipsius eue/
nire cum sit fumorū susceptiuū adustorū in sursum delato/
rum directe: quoniā caluaries est sicca valde: ac qr pluris
sunt motus spūs aiales propter actus varios in vita neces/
sarios: aut qr luxurie multe: hystoriarū 3° vnde caluities
nō cōtingit eunuchis. He nāq; cause sunt calefaciētes et de/
siccātes tādem oēs. Sūt etiam capillo; quidā grossi: aliq
subtiles: alij medij: et molles nōnulli: alij asperi hirsuti: qui
dam mediocres. ¶ In accidētibus quidem ipsi permutā/
tur et figuris: nā sunt aliquādo plani: interdū crispi: quan/
doq; Ꝟo medij. Crispi Ꝟo reddunt' aut multa caliditate: vt
in ethiopib⁹ in qbus adeo corrugātur: vt et piperi simile/
tur: ꝑ 2°. Carētes nāq; humiditate nō possunt extensi ,pma/
nere: sz veluti corrigia igni exposita cōtrahūtur: vel ,ppter
poro; ex qbus egrediunt' tortuositatem. Ita enim dispo/
nunt' exterius: vt meatus per quos trāseūt: pp qd in capi/
te frigido et hu. ē ɔspicere capillos crispos quādoq;. Cau/
sant' et interdū pororū angustia: fumus enim adeo egredit'
exilis: vt exterius in capillos dēsat⁹ seipsuz ɔtinere nō pos/
sit: sed plicat' et torquet': ceu quando filū ex arto subito ex/
bit' foramine: et hec feda et modica ē crispitudo minimeq;
capillosa: verum a causis oppositis reddunt' plani: ex me/
dijs quoq; mediocres simplicium et crispo;um. Uariant'
etiā in quātitate aut rōne loco;: in qbus oriunt' vt ꝑtractū
vel ex pte cōpl'onis: etatis: ɔsuetudis: sex⁹ et alteri⁹ regimi
nis: circa nō nālia Ꝟsantis. Diuersificant' ēt i colore: qm̄ et
alij sunt albi: qdā nigri: nōnulli Ꝟo medij: hiq; plures. Qd
aut nāl'r euenit vel accñte. vt ex adustiōe nimia vel humo/
re tingēte superflue melico efficiunt' nigri. ¶ Materia ēt
ipso; ad flegmaticū et modū putredis quedā conuersa cir
ca senectutē ex ipotētia calidi digerentis fit in hoie ꝑcipue
ac eqs color alb⁹ canities dicta. de ge. aialiū. 5. Fit aūt h in
timporib⁹ ꝑͫ et magis pp hūiditatē flaticā in musculo; tuz
timporib⁹ itercep͞tā eosdē irrorātē. Et ideo Homerus ho/
mines timporitanos appellauit. Alexā. pbl'. oiuz ꝑ. ¶ Et
nosce de causa canic iei ꝑmo 2ª. taliter scriari ambigue. Ca
niciei qdem cā apud Arist. est cōuersio ad colorez flegma/
tis. Et apud Gal'. est athacherugi que nutrimentum comi/
tat': qd ad capillos venit cum frigidum fuerit et fuerit tē/
pus motus eius: et ipsius penetratio in poris parua. Sz vt
h⁹ veritatis appareat ɔcordia vtriusq; prefati series sub/
scribat'. Quinto nāq; de aialiū ge. est siqdē putrefactio sq̄
et terrere corpo; oium taliuz pp qd et terrestris vapor: vt/
puta dictus elixis: etemi embros est putrefactio terrestris
vaporis: q̄re et in pilis tale alimētū extñs nō digestū putre/
fit et fit vocata canicies: alba Ꝟo qr embros solū putrido/
rum: vt est dicere albū. Cā Ꝟo h⁹. qr multū habet aerē. Se
cūdo Ꝟo cōplexionū. Pili fiūt imbecilles et albi quos no/
mināt canos. Imbecilles qdem indigētia ,ppij nutrimētis
albi aūt qño et nutriens eos tale: q̄le caries aliq̄ flegmatis

Ca. 5° iu/ xta finem.

Cap. 11. i medio.

Colli'r do. 3° c. 3°.

Ca. 3. cir. ꝑnͫ. et. 5. i princi.

M Dosifi. 2ª cap. 3°.

Ca. 4. ad medium.

Cap. 5. in fine.

in tēpore putrefacti: ē aūt caries ,ppie ligno; putrefactio:
vñ Ouidius. Uertit' in putrē cariē: rimisq; ōbilcit. Ex his
igit' seriel⁹ appet iductis apte: qcqd videat' dicē. A. ō atha
cherugi nutrimētū comitātēq; eadē cā disariā a Gal'. assi/
gnat' et Arist. caniciei: et iō subiunxit. A. Cūq; duas dictio
nes ɔsideraueris: inuenies eas ,ppiquas. ꝑ certo: qm̄ cā i al/
bedie coloris flatis et cā in albedie athacherugi est vna. Et
forasse ad hoc ipz ,pduxit mēdositas arabica; translatio/
nū. Uisum est ēt qñq; caniciē fieri ex ɔcrione spūum pp ti/
morē subito inductū: velut mortē ɔtingit expectātib⁹ repē
tinā. Et differt a priori: qr illa icipit a capillo; radicib⁹. hec
aūt ab eo; extremis: vt subalbedo in plantis incipiētibus
exiccari adhuc ꝑcedēs pedetētiz occurrit ea Ꝟo repēte fit.
¶ Est et alterū iuuamētū pilo; ptibus extrinsecis tāq̄z se/
cūdario min⁹ ꝑdicto: qd Gal'. dic' ex necītate cōpl'onis eue/
nire: qr calo extñte mā ,ppellit' in pilos ad ext': quos per ac/
cidēs Haly. asserit puenire: qd in nřis intelligit' corpibus:
in alijs aūt iuuamētū faciunt vestiū: et protegētiū armamē
to. Et si dicant eas in nobis ex necītate mäe: seu per accñs
puenire nihilomin⁹ pōt pilo; forinseco; oiuz iuuamētum
assignari aliq̄le: sic eo; q sunt circa verēda: hypocūdria pe
ctus et sub ascellas: pducti nāq; sunt illi ,ppter tegere ac oc/
cultare pudēda et sil'r ab extrisecis tueri et calefacere. Qui
aūt sunt circa priū al's ptegunt et calefaciunt qd alijs quasi
holiz et egressibus fuit expediēs plurimū: cū non habeāt:
vt nos arte calefacientia et defensiua sibi parata. Et iō na/
turā oportuit q̄ ad excessum vniuscuiusq; ingeniū apponit
de ptibus 1° laborare: vt pili plures his et longiores extē/
derent' p oē. ¶ Propter h⁹ quartuz sciendū: q vnguis est
corpus expāsuz petrale ex supfluitatibus productū indura
tum: sup digito; extrema: iuuamēto plurimo situatū: solū
enim in vltimis orit' digitorū manuum siue peduz: ceu pili
in cute pticula corporis extrema: vñ si qd de ossibus puis
in summis manuū aut pedū pdat': nō ibidez vngues crescūt:
sicut neq; in nobis pili cute depdita ,ppterea in cicatricib⁹
nō fiunt. vñ pbl'. 10. ,ppter qd eqs et asinis oriunt' in cicatri
cib⁹ eo; pili: hoibus aūt nō: aut qr in his coriū est tāq̄z pa
carnis: in nobis aūt cutis: nō vt pars: sed magis velut passio
carnis. ¶ Modus quoq; ipsa; origis ,pportionabilis est
pilo; pductioni: ex supfluitatib⁹ tñ grossioribus nō adeo
adustis generant': qd eo; mollities indicat. Ipsi ēt diuersi/
ficant' multipl'r: tā ratiōe subēq̄z accñtis: qdā. n. sunt gros
si asperi duri: alij subtiles: lenes molliores. Sūt et aliq ma/
gis expansi: qdā pui angusti. Existunt equidem planiores:
et recti nōnulli: alij vncosi et recurui: qdā sunt lucidi et splē/
dētes: reliq obscuri et tenebrosi: alij albi: alij fusci: qdā per/
misti ex albo et ru. viuidiores entes et viridi. q; signatione
sufficiēter mōstraui in tractatu quē de physionomia ɔstru/
xi. Nā vngues ampli⁹ regimie pricipāli nāe q̄z plres pilo;
cū ponat' nō parum ex superfluis cordis pduci. Et iō pilis
palpebra; superciliorū et capilis ,pportionant' fm Platonē.
In quibusdā Ꝟo aialiuz vident' inmī iuuatiui: vt in termi/
nis necessitatis existant. Preter ēt iuuamētum qd ptibus
afferunt intrinsecis pilorū more oclatione in q̄ extra qua/
druplex ipso; extrinsecis exhibent iuuamētū. vnū quidez
qr sicut et tutela carnuū existūt digito; ne ledant' cum sup
rē cōpresserint durā. ɔseruant nāq; ipso; vltima: ceu ferrū
extremitatē haste. Aliud qr per ipsos digiti res capiūt mi/
nutiores et firmi⁹ retinēt. Tertiū qm̄ eis scalpit' et mūdat'.
Aliud qr quādoq; sunt in defensione arma: qd magis alijs
ab hoie euenit aialibus. Sup hoc autē venustiores reddūt
digitorum extremitates aspectu: sicut in artificiatis euenit
in quibus aurū supponit' aut ebur. Quid autē sit nutrimē
tum: quotiens etiam dicat': differentia ostēdit'. 30.

Propter scdm Ꝟo sciendū aliquos protulisse indiscrete q vngues et capilli nutriant' fm veritatem: non autem fm apparentiam. hoc

N

Colli'r 2° cōpl'onuz cap. 5. 3° techni ca. 106.

O

Ca. 2. cir/ ca ꝑnͫ.

P pble. 2°.

Q

A

autē ſm vtrūqꝫ mēbꝛum apparet inartificialr dictuꝫ:qꝛ vt declarabit' minime nutriunt' ipſi. ❡ Adbuc ſi nutrirētur quo mō in tā longo tpis ſpatio nos lateret. vñ ōndi ſciaruꝫ ſm' ideas aſſimilant' Platoni. ꝯ quem p̄ ſcribit' metaphyſice. Mirū q̄uo lateat babētes potiſſimā ſciam. Stupēdū igit' quo mō habētib' capillis ⁊ vnguibus virtutē ſm eos perfectā:puta nutritiuā inditam nos lateat imperceptos.

Coll'r sex. ca. 44.

❡ Eti. Apparēter magis pili ⁊ vngues nutriunt' ⁊ creſcūt q̄ꝫ mēbroꝝ ēt p̄ncipalia: cum protēſionē ipſorū videamus cōtinue fieri taliter:vt ⁊ abſciſione indigeāt:ppter qđ cum tales ſibi ꝯtradicāt manifeſtius omittant'. ❡ Quare fuerunt alij pbabilr dicētes q̄ pili ⁊ vngues poſſunt dupl'r cōſiderari. vel ſm q̄ ſunt ſupfluitates a nō in extrinſeco propulſe:⁊ ita cū mēbra nō ſint:neqꝫ fruent' alimēto: aut ſꝫ q̄ in p̄tē aliquā hꝫ ſupflua ſunt cōdenſata:ex qbus iuuamētorum aliqđ p̄uenit iam tacto:p⁊ ſic cū aliquo modo rōnem mēbri acce rant fortaſſis ⁊ per ꝯñs nutriri poterūt. ❡ Q.ꝫ ēt forte ſtare nō pōt:qm̄ piloꝝ:vt oſtēſum aliqui ⁊ vnguiū nō ex ſupfluitatib' diſariā:nec preter intētionē vident' eſſe nāe:neqꝫ ēt ſupfluitatū in p̄tem aliquā ſolidā ꝯdēſatio mēbroꝝ ꝯſtituit vt nutrimento vtat':cū eis virtus vt oſtendetur deficiat regitiua: ppter qđ cū determinatiōe de hoc dicendū amplioꝝ.

B

Ca.8.i8.

❡ Auer. vo coll'ꝫ 2°. ꝯ p̄dicta Gal'. videt' ire:volentis pilos ex ꝯtinua fumi emiſſione ad cutē gñari dicens q̄ gdam piloꝝ generant' ex neceſſitate māe:vt ſubaſcellaꝝ pectinis ⁊ plures alij:qꝛ pilus ſꝫ Gal'. generat' ab vno vapore fumoſo aduſto:qđ ſpeculatione idiget. Et ſubdit in deteſtationē Gal'. videri pilum fore corpus extenſibile ſiccū:⁊ talis eſt ſuperfluitas cibi ſicci:quādo nimis excoquit' durante in illo pinguedinis admiſtione. Et demū cōcludit. Igit' nō eſt iſte vapor:cuius ſit aggregatio p̄cis ſup partē ſed eſt corpus ꝯtinuū fortis ꝯtinuationis extenſiuuꝫ creſcens in longū. Uult igit' q̄ pilus cū ſit corpus hꝫ:vt nō per modū cuiuſdā cōtinue generet' emiſſionis:imo magis p̄manens ſibi ꝯueniens recipiat nutrimētū. Cui ſiquidem pbl'. 10. videt' ſuffragari querēdo. ppter quid ouiū crines:⁊ quāto magis p̄tēdunt' duriores efficiunt':hoium vo molliores.

C

⁊ ble. 12.

❡ Reſpōdet' id ꝯtingere:qꝛ ouiū crines ex corporis ſuperficie oriunt':q vo hoīs ex p̄funditate:quare ouiū pilis alimētū eſt modicū:hoiuꝫ aūt oppoſitū. Tunc igit' cuꝫ ſit id digeſtum:qꝛ digeſta:vt iquit ſunt idigeſtis molliora:ouiū crines circa p̄n'' reddet molles. Cū aūt plus p̄cedēdo vſus finē ipſoꝝ hebetat' humidum ⁊ exiccat' duriores reddent' ⁊ ipſi. Sꝫ in hoium crinib' cū p̄mū ſit alimētū indigeſtū:⁊ ita durū indurabit crines:cū vo p̄tēſum ampli' fuerit digeret' ⁊ humidū efficiet' adeo vt crines molliant' circa extremꝫ. Ex his igit' videt' tñ haberi:vt pilo manēte nutrimētū deferat' p ipſum:⁊ nō tñ p̄ueniat ad radices:q̄re nō ſolū ex quadā ꝯtinua ſucceſſiua fumatiōe in extrinſeca eſſe pilus habebit:⁊ vt viſum Gal'. ❡ Ad hoc dōm q̄ i pilis palpebraꝝ ac etiā ſupcilioꝝ ſimplr p̄cinductū concedendū:⁊ cum terminū videant' ſue p̄tēſionis:⁊ maxie ſupcilioꝝ:q̄ſi inuariatū obſeruare. Sed in pilis alijs ⁊ vnguib' qui ꝯtinue vident' extēdi nō abſolute dicendū. Magis eni vident' ex ꝯtinua effumatiōe p̄lōgari: q̄ꝫ ex ꝯtinua aſſumptione alimēti p totū ipſoꝝ:⁊ ita q̄ in talibus ponendū p̄ncipalr p̄tēſionē eoꝝ fieri ex ꝯtinua fumi ſubmiſſione. Nihilominus humidū pōt aliud in ipſos iā cōdēſatos diſſeminari:ex quo humiditatē aliquā acgrunt:⁊ p̄ſertim cum humidū fuerit ſubtile aqueū ⁊ mēbrū vaporoſuꝫ:vt ⁊ ſpm aduri valeat minime. Et id eſt q̄ videmus quorūdaꝫ capillos fere ꝯtinue icore madefactos:⁊ p̄cipue cū fuerint impflati.

D

❡ Et ad aliud Auer. dōm verū eſſe piluꝫ corpus extēſibile ſiccū fortis ꝯtinuatiōis cū fuerit exterius ab aere frido induratū:nō autē quādo eſt p̄manens in poris vel ſub fumi nā:⁊ vbi ſit eidem additio: vnde ꝫ male infert vapoꝛē nō fore aggregatiōe p̄cis ſup p̄tem: verū corpus cōtinuū ꝯtinuationis fortis in lōgitudine recipiēs augmētū Ariſt. vo ridere poſſet Gal'. nō p̄uenire p̄dictā diuerſitatē in crinib' ouiū ⁊ hoiuꝫ ppter humidū nutribile p ipſos delapſum:vel magis ppter aeris fridiitatē: ſic aūt alr ppter diuerſitatē māe indurātē. Q.ſi eni crines ouiū ex cute p̄cedunt adhuc humiditate participant ſufficiēti: ⁊ qꝛ p̄uo tēpore fuerūt in aere molles adhuc extāt:quādo vo plus p̄mālerūt exiccant' ⁊ indurant' ab ipo. In crinib' vo hoiuꝫ mox humidū ineſt groſſuꝫ viſcoſuꝫ cū caliditate ſufficiēti expulſiua indurās eos. quādo autēꝫ in aere permanſerint inſpirabūt ab eo i ſubtiliabunt' ⁊ digerent' ꝯfortato calido ꝯtinētis frigiditate: magis q̄ꝫ ea cōdēſent' ⁊ indurent': cum eius caliditas illi repugnet:⁊ ita vt temperamentū aliqđ conſurgat. ❡ Aut fortaſſis melius ꝯcedendum vt datum antea humidum quoddam diſſeminari in crinium permanentia:cum effumationis continua emiſſione.

E

Propter tertiū

F

qdem ſciendū q̄ ex pretactis poterit veritas queſiti haberi cū dicendis. p̄ enim de iuuamētis. Ungues non poſſunt ſtare apud vſum ſcalptionis vel abraſionis ⁊ aliarū operationū:ideo ipſis appropriat' ad recipiendū cremētū in oibus tēporibus:ſed eoꝝ cremētū nō eſt in oibus dimenſionibus. ſ. lōgitudine:latitudie ac p̄funditate: ſicut i alijs mēbris:ſed in longitudinem tm̄: vt capilloꝝ cremētū. Cū eniꝫ humiditas fuerit multa ⁊ exitus facilis ⁊ aduſtio ibe cillis:bene augmentabiles fiūt ⁊ groſſi cū moderate abundantis eos nutrientium ſupfluitatū. cōplonū 2°. vñ Halyab. 2° theori. Tēdunt ad vngues nerui: vene ⁊ arterie:ad quos cibū deferūt quo viuificant' niſi q̄ eoꝝ cibus nō eos auget ⁊ creſcere facit l loco lato:quēadmodū alia mēbra ⁊ p̄fundo ſimul:ſed in longū tm̄ p̄ducit ſicꝫ ꝯſiſuꝫ in capillis.

Ca. 2. post medium.

Ca. 5 & 6. Cap. viii. in fine.

❡ Ut aūt hꝫ veritas liqdius eluceſcat: ſciendū q̄ nutritio duob' ſit modis. Uno gdē per ſubationē: ſicut qñ alimētū ꝯuertit' in mēbrū ⁊ eius formā accipit ſꝫ oēm ſignatā partē:qđ ⁊ operat' nutrimētū tertio ſuſceptū mō: quo mēbra alunt' vera:⁊ cū ea q̄tuor habeāt virtutes miniſtrātes ⁊ proprie digeſtiuā immutatiuā ſcꝫ alimēti. ⁊ informātē nutritiuā:puta ſcꝫ illō in mēbro. Eſt ⁊ altera nutritio p iuxta poſitionē:ſicut quādo nutrimētū ſecus ponat' aliqbus p̄tibus mēbri:quo q̄dā dixerunt mēbra modo nutriri etiam certa:quod tñ in his impugnabit' dila. 112. hoc tñ ponēdū eſt modo mēbra cōiter ſumpta nutriri. vt piloꝝ plurimi ⁊ vngues. Ad radices nāqꝫ hoꝝ preexiſtentiū fumus peruenit aduſtus:⁊ ipſas p̄pellit in antea. Emittit' etiā humidū in eas:⁊ defertur in capillos ⁊ vngues per ipſas ex natura expellente vel ex quadā ſm Auer. attractione ⁊ proprie i palpebrarū ⁊ ſupciliorū pilis. Non eniꝫ ipſoꝝ alimentum tranſubſtantiet' p omnem p̄imitus p̄tem:ſed per quādam iuxtapoſitionē eoꝝ propellit' materia in que foras. Et hac qui dē diuiſione intellecta ſufficienter relinquit' quid dicēduꝫ ad vtriſqꝫ partis argūta.

G

❡ Sed circa predicta euenit dubitare:qꝛ in techni videt' nutritionem verā etiam p iuxta perfici poſitionē quando ſcribitur mēbrorum ſimiles partes habentiū nutrimētū ꝯpriū ex appoſitione factum eſſe:⁊ nō per vaſa:⁊ talis autē oppoſitio quādam iuxta poſitionē videt' importare:cum omne nutriens oporteat nutrito applicari.

H

Coll'r ii9. 2.c.29.

❡ Dicendū q̄ Gal'. nō intendit dicere qualiter partes nutriant':cū id amplius appareat naturaliū. 2. de gene. animaliū. 2. ſed potius nutrimēti diſtinctionē inuit hypoſtaticā. differētia tacta. 30. vt qđ nutrimētū quoddaꝫ eſt verū:ſicut qđ apponit':vnitur ⁊ aſſimilatur parti:aliud futurū:ſeu humor exiſtens in venis:qui nōdum apponit'.

Ca. 1. c. 6. ad me. ⁊ c. in p̄n°. Ca. 4. ſed magis p̄pe p̄ ſe gul nāliuꝫ ca. 6.

❡ Sed vt ſermo is aperiatur in amplius ⁊ veritas declaretur queſiti:ſciendū q̄ regimē eſt duplex. quoddam nāqꝫ eſt mēbroꝝ ex materia pura lunatiua generatorū:aliō vo ex ſupfluitatibus productum. Primum autēꝫ eſt quadruplex:iuxta qđ quatuor ſumunt' membroꝝ differētie. Nam

I

quedam eorum habent regi medio principali: vt per ea plurima regant membra: sicut tria: vel quatuor principalia nominata: quedã vero regimẽ habent: quo illis deferendo quidẽ deseruiunt principantibus. Est et regimẽ aliorum minus vt habentiũ virtutẽ inatam et influentẽ.i.infusam vel receptam. quorũdam vero est regimẽ vilius: eo q solam virtutem habeãt inatam in sui generatione inditã sibi a natura. primo inferiorũ. Et hoc quidẽ natura est prima et velut basis existẽs: qua membrũ inesse locatur ipsius. Quãq̃ enim tres antedicte differentie membrorum hac participẽt virtute seu nã. q̃ tñ nobilioribꝰ virtutibꝰ participant ea ipsis ponunt in esse specifico et nõ ista: ceu homo in esse ipsius speciei constituitur per rationale: nõ aũt per animal aut corpus. et q̃ membra cõmuniter dicta regimine nõ participãt vero nisi fortassis qui palpebrarum pili et supciliorũ fere sunt: velut p ne maiores maxime in auibus determinate: non certa existent membra: aliqualiter tamẽ et imperfecte. potest ipsa etiã dici regimine frui. vt vngues et capitis pili magis: minime vero qui aliarũ partium. Considerans itaq̃ Gal. hoc regimẽ improprie fore ac quasi similitudinarie sumptũ ait. Capillorum et vnguium nõ esse regimẽ: et per cõsequens neq̃ digestionem cum alijs: neq̃ etiam nutrimentũ seu augmentum: neq̃ generationem multo amplius veram et si eam improprius sumens dicat: sed generatio sola. ❡ Quod ostenditur: q̃ de ratione partis vere nutrite existit vt simul fere tẽpore generetur tota et nõ successiue multũ et paulatim: et q terminum habeat sui cremẽti perfixum: et q nõ redeat deperditum: ac per transubstãtiationẽ: non per secus appositionem ipsius fiat nutricatio adhuc q sensibilis appareat ipsius resolutio. cũ igitur pili et vngues nullo istorum participent aut paucis: ac tum nutritionis perdent vere. Pili tamen presertim palpebrarum videntur plura istorum habere: vtcũq̃ enim fere simul a principio concreant: habent et terminum sui cremẽti: quod nõ habens dentes propter finẽ ne attritione perdatur continua. fit etiã ipsorum per trãsubstantiationẽ nutricatio magis. Tertio autẽ et quinto videntur carere. vñ Ari. in quibusdam problematibus dicit eos nõ canescere: quales siquidem prefati pili fere sunt et vngues et rostra in animalium alijs. Vngues aũt et pili ceteri nullũ istorum habẽt nisi fortassis resolutionẽ: seu deperditionẽ manifestiorẽ. Propter qđ improprie valde regiminis participant nãe: seu nutricatiõe.

Cap. viii.

K

L

Propter quartũ

quidẽ ad primas auctoritates dicendum q improprie sumitur nutritio et nutrimentũ aut q non per transubstãtiationẽ verũ magis per iuxta positionem nutriunt q̃si omnes: neq̃ pili et vngues sunt membra: nisi nomẽ extẽdatur: vt hic Haly. fecit membri. ❡ Ad aliud dicẽdum. q sicut crementum non est verum: ita neq̃ nutrimẽtum. vnde. 14. de inge. vbi defectum translationis suppleui quãtum trãspirantium humorũ limosum est mox a principio capillos generat: et reliquũ s̃m substantiã augmentat. nõ eñ simpliciter ait: sed determinatione proferens: verũ nãq̃ augmẽtum est s̃m tres dimensiones extensio. naturalium ꝑ. ❡ Ad aliud dicendũ: q generatio cõmuniter accipitur pro omni datione forme substantialis: modo quocũq̃. ita q generatio hoc fit casus quis actus expulsiue. nam veram generationem precedit permistio in qua fit actio et passio s̃m omnes partes: et nõ s̃m alteras et alteras: non q inde simul cõsurgat fere totum: qđ generatur: nec tamẽ prohibeo formam substantialem imprimi in instanti. ❡ Ad aliud dicendum posse concedi de pilis palpebrarũ et superciliorum vtcũq̃. de alijs vero et vnguibus minime: quoniã natura multa producit non propter simpliciter esse: sed magis propter bene esse quales sunt vngues et ceteri pili. ❡ Ad aliud dicẽdũ: q nõ concludit de nutricatione per transubstãtiationẽ facta verum per iuxtapositionẽ: vt ostẽsum dicta. ❡ Inducta quoq̃ alterius partis de nutricatione concludunt certa per transubstanciationem et regimine virtuoso.

Ca. 18. in principio.

M

Ca. 7. circa prin.

N

❡ Differentia. LV.

Quod virtus

augmẽtatiua nõ sit altera ostẽditur a nutritiua: quoniã vegetatiue q̃ est virtus nãlis: duo sũt opa generare et alimẽto vti. 2ᵒ de anima: igitur et duo actus et due forme: vt nutritiua et gñatiua cũ opera ois ex virtute deducatur in esse ppria. ❡ Rursus. Quorum substãtia: subiectũ: instrm: obiectũ et opus sunt eadẽ illa videntur eadem fore. ita vero nutritiua et augmẽtatiua se hñt: eadẽ nãq̃ sunt in suba. Nam diuisio aie in suas ptes ẽ sicut pomi in odorẽ: saporẽ et colorẽ. Cõmentator ꝑ de aia. Est et subiecto idẽ in mẽbro et instro sicut calido vel spiritu et alimentũ est ambarũ vnum obiectũ ac ipsarũ cõe opus: sicut appositio: vnitio et assimilatio. ❡ Eri. Nutritiua interdum affert plus q̃ dissoluatur: aliquãdo eque: nõnũquã vero minꝰ tũc qdẽ quãdo plus addetur qđ est augmẽtari opus erit nutritiue. Aut si augmentatiue eadẽ rõne q̃ hic ponitur augmẽtatiua erit et equatiuã et minoratiuã ponẽ et maxie eq̃tiuam cũ opꝰ hẽat pfici. ❡ Adhuc saltẽ videbitur q augmẽtatiua sit effectꝰ nutritiue: et nõ vt qd alterum ꝯ ipsam diuisa differẽs opposite. Erit itaq̃ crescitiua eadẽ virtus cum nutritiua.

T.c. 34.

T.c. 92.

O

Cuius oppositũ

tenẽt cũ phis medici. ❡ Palin. Illa nõ sunt eadẽ: quorum vno destructo nõ destruitur reliquũ: cum ad vnius partis destructionẽ perimatur totũ tãq̃ habẽs in omnibus ptibus cõstare: ita vero et se habẽt nutritiua et augmẽtatiua: destruntur nãq̃ ipsa permanente nutritiua cũ animalia semp nutriantur: nõ autẽ semper augeantur. topicorum et de aia secundis A. igitur virtus nutritiua est a crescitiua diuersa.

Cap. 13. Cap. 1. circa prin.

Propter primũ

quidẽ sciẽdum q vegetabilis aia seu virtus a medicis dcã nãlis est perfectio pma corporis nãlis instrumẽtalis: cuius tres sunt vires. s. nutritiua q̃ est vis ꝯuertẽs corpus a corporeitate in q̃ erat in similitudinẽ corporis in quo ẽ. et apponit ei vnit et assimilat ꝓ restauratiõe illius: qđ dissolutũ fuit ex illo. Et augmẽtatiua vero ẽ vis augẽs corpꝰ in quo ẽ ex corpore qđ ipsa illi assimilat augmẽto proportionali i oĩbus suis dimẽsionibꝰ: q̃ sunt lõgitudo: latitudo et pfunditas vt pducat rẽ ad pfectionẽ. Est aũt gñatiua vis q̃ accipit de corpore in quo est ptẽ illi similẽ in potentia: et operatur in ea per attractionẽ aliorum corporũ que illi assimilat gñari et cõmisceri. et ꝯuertit ea in silitudinẽ ipsiꝰ in effectu. A. ꝯ aia pmo. ❡ Nãlium vero ꝑ actus harũ describunt vtutũ. Est eñ nutritio solidis appositio sine dimẽsione aialis particulis. Augmẽtatio aũt dimẽsionũ s̃m lõgitudinẽ latitudinẽ et pfunditatẽ i eisdẽ additio. Generatio q̃ ẽ in suba ductio vel pgressus de nõ esse per formã substãtialẽ in esse. Ipsa enim acquiritur et superuenit in mã ea. ❡ Differũt he siquidẽ tres vtutes multipl: q̃m nutritiua est duabꝰ vniuersalior alijs: et tẽpore supior: cũ fere semp permaneat pmanẽte vita. fere aũt dcm̃ est q̃ interdũ aiai nõ nutriũt. 6. de accidẽ. lz eo modica careat morula. Sed augmẽtatiua est dũ corpus cõsequitur statũ: deinde abscedit. Generatiua siquidẽ particularior nutritiua et vniuersalior crescitiua. Nã circa. 14. incipiẽs annũ vsq̃ ad. 75. vel ide porrigitur aliquãdo. Crescitiua vero ad magis ẽt vsq̃ ad. 35. solũ. dr̃a. 26. ❡ Habẽt etiam he ordinẽ pncipalitatis et seruilitatis in adinuicẽ: cũ nutritiua i crescitiuã ordinetur. et hec in generatiuã tãq̃ i finẽ nãlium vtutũ. Differũt et instro: vt calore nã alio vtitur nutritiua ab augmẽtatiua. q̃ hec fortior et extẽsior. Et h a gñatiua: quoniã h spũosior et cõpositior illis duabꝰ calore cum tres spiritus vnũ ꝯstituant. Distãt ẽt obiecto: quoniã alimẽtum put qd hoc aliqd et suba nutritiue obiectũ existit: vt autem quãtũ augmẽtatiue: s vt quale gñatiue. ꝯ aia 2ᵒ. Idẽ actu: eo q nutritiua vnit nutrimentũ s̃m mẽsurã quã habet mõ equali: aut pene augmentũ faciẽs s̃m grossum: sed augmẽ

P

Cap. 5. Cap. 5.

Q

Cap. 3.

T.c. 43.

tatiua ſm oēs diametros augmētat ⁊ magis ſm longitu-dinē qḋ eſt difficilius: cū in mēbris fiat ſpermaticis duris: q̄ȝ in augmēto latitudis ⁊ ꝓfunditatis ſeu groſſitiei: ⁊ inde fit ꝙ mēbra q̄dā iterdū in gn̄onis ꝓnº ſunt magna ⁊ ſupio-ra maxie in viris ⁊ alia pua: vt inferiora qḋ ↄ̄ir euenit eī̄. Nō ḡ vis id opaṫ nutritiua: q: tūc eq̄ fieret ꝓportione. Sȝ augmētatiua id agit cū vnlat ſemp fere. Fimo ēt aliº: vt diffinitiōi hº ꝓtactis idicatū. Idē q̄ȝ hic ⁊ diuerſuȝ ſumiṫ: put numero aſcribiṫ. Quotiens aūt dicaṫ dīla oñdit. 3.

Propter ſcḋm quidem ſciendum ꝙ aliqui po ſuerunt nutritiuaȝ ⁊ creſcitiuā fore virtutē eandē. Ratione quidē ſolū differentes ſicut in ceteris aīe viribº ſenſere. Uolebant enim aīe potētias ſola rōne differre. dīla. 38. Qḋ etiam Augu. monachus ſenſit: quorū falſitas quātū hic ſufficit: oſtendeṫ ex dicendis.

Propter tertiū q̄dē dōm ꝙ he due vires vniº partis ſunt aīe: que lȝ ſibi mul tū ſint affines: nō tñ realiter ſunt eadē ſicut medici cū phy-ſicis ſenſere. Qḋ apparet: q: ſicut aīal ꝓpter eſſe nutrimē-to eget nutritiua ꝓparato: cū vita ſit ꝑ alimētū ↄ̄ſiſtētia. Ita ⁊ augmēto ex alimēto per creſcitiuā iductoꝛ cū ex mā̄ fue-rit modica ꝓductū. nō. n. poſſet in actus ꝓpꝛios niſi ſuſcipe-ret cremētū: vñ in hoc opȝ duplicē v̄tutem ponere ſicut in gn̄one ⁊ ampliº: vt imutatiua ꝓªᵐ ⁊ informatiuā. dīla. 48. ¶ Ampliº quoꝝ diſfōnes dīnt ⁊ ipſa diſtant: ſed diffōnes vt poſitū ſunt alie generatiue aut nutritiue ⁊ augmētatiue. ¶ Eti. Quoꝝ nō eſt idē inſtrm obm: ꝙꝑs actº modus ⁊ fi-nis illoꝝ nō eſt eadē eſſentia: cū ex his in cognitionē taliuȝ deueniaṫ. hȝ ꝟo ē nutritiua: vt oñſuȝ ⁊ augm̄tatiua. Itaq̄ȝ nutritiua erit a creſcitiua diuerſa. ¶ Eſt tñ ſciendum ꝙ he due vires ſunt affines valde: cū circa idē ſint ſubȝ: puta cor pus oē pluſq̄ȝ gn̄atiua cū creſcitiua. vñ colȝ 2º. Uirtº aug-mētatiua nō hȝ ꝓpria mēbra ſibi: ſed eadē ſunt eius q̄ vir-tutis nutritiue. ⁊ ideo gn̄atiua pōt ab illa ſeparari: nō tñ a nutritiua. ⁊ quoniā ſubm habet ſaltē forme datiuū vt teſti-culos: ⁊ lȝ nō mā̄: qḋ totū eſt corpus. neutra tñ pōt a nutriti-ua ſcedere cum ſit earum principium ⁊ radix.

Propter quartū ꝟo. ad ꝓᵐ dōm ꝙ Ariſto. ſic breuiloquus ſub alimē to vtī nutritiuā ⁊ augmentatiuā cōprehēdit: vt Cōmētatoꝛ expreſſit. Qḋ ēt apparet: q: demū earū diſtinguiṫ: vt oſtē-ſuȝ eſt oīa. ¶ Ad aliud dōm ꝙ lȝ quedā videanṫ hīe eadē nō tñ niſi quadā idētitate cōioꝛi ſunt eadē: nō aūt vt appa-ruit ꝓpria. grādis eni affinitas iter iſtas ꝓtacta apparētiā idētitatis ⁊ ita deceptionē hīe inducit. ¶ Ad aliud dōȝ ꝙ nō eſt ſile de alijs opibº nutritiue: eo ꝙ eſt plus addere cir ca qḋ operaṫ creſcitiua: quoniā circa illud qḋ minº reſtau raṫ q̄ȝ ſit deperditū nō cadit v̄tus: q: ipſa ꝑfectionē iportat illud aūt iperfectionē: nō eni minoratiua v̄tus eſt: ſȝ pecca-tū magis ⁊ impfectio. neq̄ȝ ē v̄tus eq̄tiua dicta circa ꝓpoꝛ-tionalē reſtaurationē deperditioni aſſignādā: cū vrº egeat vt perficiat indiuiduū vel ſpeciē tp̄e amplioꝛi: qḋ ħ nō eue nit cum talis reſtauratio modico perduret tēpoꝛe valde. ¶ Adhuc nullū oſtenderet opus eius vltra id qḋ ē nutri-re ac eſſe ꝑ alimētū habere. ¶ Ad aliud dōm ꝙ creſcitiua nō eſt nutritiue effectº: imo v̄tus per ſe ſtans ab illa vt oſtē-ſuȝ ſeparata: habet tñ eſſe valde ſecum vniforme: ſic ⁊ om-nes virtutes etiā diuerſarū adinuicē naturarum: ſubſeruit tamen ſibi māʒ pꝛeparando aptam: ex qua demum ope-ratur: vt augmentum inducēdo. ꝙ autē quādoq̄ȝ plus ad-datur: non fit vigore ipſius: ſed augmentatiue.

¶ Differentia. LVI.

Quod augmētum fiat ſm ꝑtes mā̄les oſten-ditur ⁊ nōn formales: quoniaȝ partes officia-les augmētanṫ: eo ꝙ partes ↄ̄ſimiles augmē-tanṫ. Uñ ꝑ de gene. ⁊ coꝛ. Anomiomera augē-tur q̄ñ augenṫ omiomera: ſed omiomera ſunt vt mā̄. ano-miomera enim cōponunṫ ex illis q̄rto metheo. ⁊ de ꝑtibus 2. Augmentū itaq̄ȝ fit per partes ↄ̄ſimiles ⁊ nō officiales. ¶ Rurſus. Quātitas ſubaȝ ↄ̄ſequiṫ cōpoſitā ex parte ma teriei: qualitas ꝟo ex parte forme magis. Augmentū autē quātitatē impoꝛtare videṫ cū ſit ꝑexiſtentis quātitatis ad-ditamētū: de ge. ⁊ coꝛ. ꝓ. ¶ Adhuc illud augeṫ de cuiº rō-ne ē extēdi. hȝ ē mā̄ nō forma: cum ipſa ſimplex ⁊ idiuiſibi-lis occurrat cōpoſito in ſex ꝓncipijs. ē. n. cōpōni ↄ̄tingēs i ſimplici ⁊ iuariabili eſſentia ↄ̄ſiſtens. ¶ Palin. Si q̄libet ꝑticula aucti ſit aucta: vt vna ſuppōnū eſt augmēti in ꝑtibº omiomeris: tūc dato particularū mimā augmētari omio-merarū cū mimi nō ſit minimū augebiṫ ex minimo tūc mi-nimētū. Propter qḋ ſequiṫ augmētū ſm duplū fieri ꝓmitº ⁊ ſic deinceps ſȝ octuplū ⁊ cētuplū: ⁊ ita i īfinitū fere: ⁊ iō aut nō q̄libet ꝑticula aucta reddeṫ vel in infinitū augebiṫ augmētabile. Que cū abſurda exiſtāt: aut nō erit augmē-tū vel ſm ꝑtē mālē: fluxibilē ⁊ nō formalē ⁊ ꝑmanētē. Au-gmentaṫ igiṫ materialis pars ⁊ non formalis.

In cōtrarium ꝓmo de gene. ⁊ coꝛ. q̄cūq̄ȝ partē aliquo augeri aduenięte ſȝ ſpēȝ: hoc quidē ↄ̄tingere que q̄dem ſpecies nil aliud eſt q̄ȝ foꝛa: ſm aūt materiā nō ſubdit ēt ſm ſpēȝ cuicūq̄ȝ aduenire: ſm aūt materiā mime. ¶ Eti. opȝ augmētū fieri ſuper rē ſtan-tem firmā. Alexan. peripatheticus in tractatulo de augmē to. Qḋ eni fluit augeri nō pōt cū pꝛeexiſtēti nō valeat quā-titati adiungi ſicut dicta ratio teſtaṫ augmenti. mā̄ quoq̄ȝ nō ſtat: verum fluit ⁊ refluit. vnde Ariſt. huius q̄deȝ. ſ. ma-terialis ꝑtis defluit: hec ꝟo aduenit: foꝛa ꝟo ⁊ ſpecies cu-iuſcūq̄ȝ particularis permanet. ¶ Amplius augmētū eſt vnus quatuoꝛ motuū continuoꝝ. motus autē nō fit niſi ſu-per partē ſtantē: q: tāeo ꝙ omnis motus alicui initiṫ imo-bilium. de cauſa motus animaliū: ꝓpter que augmētū ſm particulas erit formalis ⁊ non materialis.

Propter primū q̄dem ſciēdū ꝙ augmentū ⁊ diminutio tribº eſt modis ſȝ Cōmentatorē ꝓmo cel. ⁊ mun. Quia aut ſm augmētū ve-rum ⁊ diminutionē: ⁊ id tñ eſt in plantis ⁊ aīalibº: aut ſȝ alterationē: vt accidit aque ⁊ aeri: quādo eni iſpiſſanṫ mi-noris ſūt quātitatis: quādo ꝟo rareſūt maioris: ⁊ ħ mul-tū inueniṫ in corpoꝛibus ↄ̄ſimilis nāe: vt accidit in muſto additio. Tertius eſt additio ſm accumulationē qḋ inueniṫ in corpoꝛibº ↄ̄ſimilibus cōpoſitis vt in mineris. ⁊ in elemē tis ſimilr: ⁊ eſt vt ſup rē addaṫ aliqua extrinſeca ⁊ ↄ̄tinueṫ cum ꝓma. ⁊ ſm hoc diciṫ ꝙ ignis augeṫ a ꝓdictis. Cōiter quoq̄ȝ diciṫ ꝙ augmentū duplr accipiṫ. aut vniuerſalr ꝑ additione quacūq̄ȝ ⁊ quantacūq̄ȝ ſiue in inanimatis ſeu in aīatis: ſiue ſm oēs tres dimēſiones duas vel vnā. qḋ Ari. notificat magnitudinis ꝑexiſtentis additamentū. Cōmen-tatoꝛ q̄dem inquit ꝙ augmētū nō eſt aliud q̄ȝ quātitas in-quantū obtinet formā. Uel ꝓprius ꝑut in corpoꝛibus re-periṫ ſolū animatis ſm tres notas dimenſiones extenſis: qḋ ſm mēbra ſpermatica ſolū attendiṫ. naturaliū ꝓmo. vt ex veſice manifeſtaṫ tumefactione. ⁊ ideo ꝓmo ꝓma. Im-pinguari eniȝ poſt macredinē in etate conſiſtentie: quāuis contingat plerūq̄ȝ. nō tamē eſt creſcentia: cum non ſm nālē fiat ꝓpoꝛtionē vt in tribus diametris. Extenſio tñ vt tactū pꝛioꝛi: maioꝛ in ſurſum ⁊ deoꝛſuȝ efficiṫ: q̄ȝ in dextrū ⁊ ſini ſtrū. ⁊ adhuc ſm ante ⁊ retro q̄ iſtaꝝ dimenſionū eſt mini-ma. magis ēt ſm longū: ↄ̄ſiter ſm latū: ⁊ demū ſȝ ꝓfundū. de cuius actu Gal. nāliū ꝓ. Augmētatio eſt additamētū di menſionū ſm longitudinē ꝓfunditatē ⁊ latitudinē ſolidaꝝ aīalis particulaꝝ quaꝝ ⁊ plaſmatio fuit. Sic itaq̄ȝ triplici ter ſumiṫ augmentū: aut cōiter pro additione quacūq̄ȝ rei ad rē. vel ꝓprie pro ea que fit in ꝑtibus ſanguineis quoli-bet tp̄e. vel ꝓpꝛiiſſime ſm ꝙ in mēbꝛis eſt ſolum ſpermati-cis omni dimēſione extenſis. ¶ In augmēti ſiquidē hȝ ra-

I

T.c.35. Coll.c.c. 53.54. Coll.c.1.

tione ptes fm mãm repliunt̃ ꝛ fm formaz vtreq3 duplices ꝯ ntes: vt inuit̃ p̃ de ge. ꝛ cor. 4. methcoroꝝ. ꝛ de ptibus 2°. Quedã eniz sunt notiores ꝛ tãq3 priores. alie occultiores ꝛ velut postreme: quaꝝ p̃ͤ cũ scdis mediũ obtinẽt quoddaꝫ. Sũt.n. q̃dã fm mãm formã debilr respiciẽtes ad actũ aĩe vegetatiue ꝛ sensitiue magis deputate: q̃les omiomere sũt dicte. In quaꝝ vna: puta carne. sensus inesse ponit̃ p̃ᵐ. hyſto. p̃. ꝛ priũ scdo de q̃bus sunt adeps etiã ꝛ pinguedo vniuersa. Sũt ꝛ alie fm formã mãm in se ꝯtinẽtes ad actũ aĩe seu v̾tutis ordinate: vt instr̃ales dicte: p eas enim aĩe mot⁹ cõplent̃ ꝛ opa manifestatiue saltẽ: ceu de h̃ ꝛ de carnis sensu d̾ria monstrat̃. 63. ꝛ. 42. Quedã v̾o inter has medie triplices extãt. nã ipsaꝝ alie magis se tenẽt cũ ptibus mãlib⁹ vt os ꝛ cartilago q̃ basis sunt corpis ꝛ tutamẽ. Quedã v̾o cũ formalib⁹ amplius: ceu nerui: pãniculi: ligationes: vene ꝛ arterie cũ vasis seminarijs mẽbris deseruiẽtib⁹ p̃ncipalibus q̃bus formalitatis rõ inexistit. Nõnulle aũt mediũ obtinent ab vtrisq3 extremorũ eq̃liter distãtes veluti musculus cõpositus ex carne simplici tanq̃3 pte mãli ꝛ neruo i ligamẽto: pãniculo ꝛ chorda velut formalib⁹.

Cap. 4. Cap. 1. d̾ sus fine.

K

Partes quoq3 fm mãm occultiores ꝛ velut postreme sunt i ptib⁹ omiomeris ẽt ꝯtente: iõ caro ꝛ os ꝛ vnũquodq3 taliũ duplr d̾: hoc fm formã: hoc aũt fz mãm de q̃bus quesitũ p̃ncipali⁹ existit. Dicit̃ aũt sic pars fm formã illa que ꝓpriã in cõposito retinet formã ex se in suã valens operationẽ. pars nãq3 hec debitã quantitatẽ req̃rit in mã: cũ sit minimã carnẽ reperire nã: physicoꝝ p̃. Que ampli⁹ partita caro nõ remanet nãlis sed in mathematicã magis permutat̃: cũ nõ ꝓpriã formã ꝛ actũ obtineat in mã.

T.c.38.

Pars q̃3 fm mãm d̾ que p se non põt in ꝓpriũ actũ: sed alteri adiuncta. puta haberi actũ põri opposita. mã eni nõ seipsaz mouebit: sz tectonica. 12. meta. cũ ipsa subest per posse de suba orbis: cuius p se non est passio neq3 actio: pp qd oppet q nõ q̃libet ps quãtũcũq3 mima ẽ ps fm formã cũ ea careat actu d̾sariaz: ꝛ sit ps fm mãm ꝛ quãtũ ꝯñs illã.

T.c.30. Cap 1.

Sic ẽt fm Arist. duplices sunt ptes fz formã ꝛ fz mãm in vno quodã. puta manu. nã ẽ ps in illa nobilior: ceu ipsius coeq̃litas ex ꝯsilib⁹ orta: puta osse: cartilagine: neruo: ligamẽto: pãniculo: chorda: venis cuz arterijs ꝛ cute. Que q̃dẽ ptes extãt fm mãm p̃dicte corñdẽtes forme. Reliq̃ v̾o ps fm formã ꝛ mãm extat fm q p̃dictorum vnũquodq3 simpliciũ organicũ cõponẽtiũ duplr vt declaratum est dicit̃. hoc q̃dẽ fm formã: illud v̾o fm mãm.

L

Propter scdm

1. de gen. ꝛ cor. 1. c. 35. in fine.

v̾o sciendum q rudissimorum aliqui superficietenus solũ audientes Aristo. dicẽtẽ fm speciẽ fieri augmentum: fm materiã v̾o minime: ꝓtulerũt simplr augmentũ fieri fm ptes formales: nõ aũt mãles: qd q̃dẽ nõ est aliud q̃3 in generabilibus ꝛ corruptibilibus a mã formã absoluere. Ex q̃bus siq̃dẽ oia in h⁹ gñant̃: sic eni solũ cõpositũ gñat̃ ꝛ corrũpitur. 7. meta. ita nutrit̃ ꝛ auget̃ id ipm: cũ idẽ sit modus ꝓductiõis ꝛ salutis.

T.c.53.

Cui⁹ q̃dẽ discholie veritas ex dicẽdis in ampli⁹ appebit. Fuit q̃3 ꝛ opio Alex. huic opposita ponẽtis augmẽtũ fz mãm: nõ aũt fz formã fieri: vt ei Cõmẽtator p̃ de gene. ꝛ cor. iponit. Dixit. n. Alex. q dictũ Arist. in ista q̃one nõ est dictũ coactione ꝓbationũ: sed q2 aĩa generat in h⁹. mã eni nõ fm totũ dissoluit̃. vt vult Alexã. sed in ea q̃dã res ꝑmanet fixa: si eni alr esset iã ꝯtingeret vl formam separari: aut eã plib⁹ subesse materijs.

Cõ. 38. in p̃ncipio.

M

Que cũ sint absurda: posuit q in mã pars fixa illa necessario augmẽtaret̃ ꝛ diminueret̃: ideo augmẽtata ex humiditatib⁹ ciboꝝ aduenientib⁹ illi mãe: aut recedẽtib⁹ fz ptẽ oẽm. ꝛ q nã sit cõseruatiua figure mẽbri illius hora augmẽti ꝛ diminutiõis. Et subdit si hoc sit verũ quõ fuit q is magister p̃m⁹ ista cõcessit sine ꝓbatione: cũ nunq̃3 aliq̃d dixisse credit̃ sine forti ꝓbatione. Dico aũt in Arist. fulcimẽtũ: q lz huius ꝓbationẽ hic nõ multũ adducat: ex dictis tñ ipsius locoꝝ pluriũ duplex hui⁹ rõ assignet̃. Illud. n. auget̃ i quo p̃m⁹ motus alterandi existit ꝛ augẽdi. p̃m⁹ nãq3 motiuũ p̃m⁹ qd non auget̃ neq3 alterat̃ ẽ in p̃m⁹ motus: qd auget̃ p̃mitus: eo q h̃ in se obtinet a p̃ncipio p̃: sz v̾tus operatiua: alteratiua ꝛ augmẽtatiua ꝛ taliũ cetere sunt in pte anomiomera seu formali vt in plurib⁹ aĩaliũ apparet locis.

N

Uide ĩfra d̾ia. 63. i p̃ncipio.

Rursus. Actus ois e forma: q2 ipsa ꝛ actus sunt idẽ. Unũquodq3 v̾o agit inquãtũ est actu: passio aũt a mã q̃libet. apud tñ opationẽ v̾tutis in eã agẽtis: q2 mã per se nõ patit̃ neq3 creat̃. p̃ p̃ᵒ. dictũ eni seipsam minime moueri: sed tectonicã.

Doc. 3°. c. 3. Coll. ca. 5. 1. 2.

Augmẽtatio aũt est act⁹ augmẽtabilis. nãliũ p̃. ꝓpter qd ꝯcludit̃ rõne fore augmẽtũ augmẽtabili aduenire: nõ aũt mãe. Cõmẽtator siq̃dẽ redarguit Alexã. dicẽtẽ augmẽtũ fm mãm fieri. Tũc nãq3 sequeret̃ illõ fieri aut fm accumulationẽ. puta p iuxtapositionẽ partis ad partẽ: vel p subintrationẽ aduenientis in id qd exigit ꝛ aduenies suscipit. que q̃dẽ sufficiẽter sunt absurda cũ miscibilia nõ cedãt partibus subintrãtibus eq̃lr: neq3 aduenient̃ eisdẽ nisi inquãtũ formã habent determinatã. Sic eni foret possibile oia cõmisceri: qd tamẽ nõ est nisi v̾tus ꝛ forma ꝑmistionẽ cooperãs hic existat.

O

Palin. Alexã. fm Cõmẽtatorẽ nõ soluit q̃stionẽ: verũ potius cõmutat illã: q2 adhuc restat querere quõ augmentet̃ ex humiditate oibus occurrẽte partibus: si v̾tus ꝛ forma nõ supponat̃ augmẽtans. Etiã Alex. dare nõ poterit quõ figura fit⁹ ꝛ alie dispositiões mẽbri officialis augmẽtent̃: cũ nõ sint miscibiles mãles veꝝ formales magis. Et ideo ꝯcludit cum Arist. oõm vt apparebit. cã eniz ipsi⁹ ꝛ modus in augmento vniuersalis existit in rebus que nascentur ꝛ oppositis. Alexã. v̾o in miscibilibus tñ.

Propter tertiũ

q̃dem primitus iuxta Arist. ꝛ Cõmẽtatorem veritas subdat̃ quesiti. Demũ modus ꝯsideret̃ augmenti. Propter p̃ᵐ h⁹ sciẽdũ q augmẽtũ fit fm formam nõ tamẽ vt forma existit. tũc eni fm oẽm esset formã augeri: sed fit in eo qd ẽ q̃d quãtũ hñs formã: nõ aũtẽ fm mãm: eo q mã fluit ꝛ refluit nõ eandẽ quã p̾us dispõnẽ obseruãs. Augmẽtũ v̾o super rẽ fixam stantẽ fore debet: q̃lis est forma. nõ tñ intelligendũ q augmẽtũ fit in mã sine forma: sicut iponit̃ Alexãdro: vnde hic in tractatulo de augmento sibi ascripto: dicimus q forma rei ꝛ hyle crescit simul. ꝛ q hyle assimilatur quãtitati ꝛ forma q̃litati. Quãtitas aũt ꝑmutat̃ ꝛ alterat̃: neq3 figit̃ fm dispositionẽ suã ꝓpriã: qualitas aũt eius que est forma ipsius est fixa remanẽs fm dispositionẽ suã propriam absq3 ꝑmutatione.

P

1. de ge. ꝛ cor. t. c. 30

Qd Aristo. declarat inquiẽs. Si quis eadẽ mẽsura: puta lagena mensuret aquã semper aliã ꝛ aliã mẽsurat̃ aqua: mẽsura tñ vt lagena ꝑmanet formam propriã obseruãs inconcusse. Que siq̃dem aq̃ parti ꝓportionat̃ mãli. mẽsura v̾o vt lagena formali. Hec aũt diuersitas seu d̾ria in ptibus anomiomeris ostẽdit̃ magis his q̃ omiomere: q̃re magis latet equocatio in eis q̃3 in anomiomeris. manus eni ꝛ caput mortue minus rationẽ manus ꝛ capitis obtinẽt q̃3 caro ꝛ os: de gene. ꝛ cor. p̃mo metheoroꝝ rũq3 q̃rto.

T.c.37. T.c.54.

Q

Sic itaq3 cũ Aristo. viderit partẽ formalẽ permanere ꝯtinue: mãlẽ v̾o successiue aduenire ꝛ recedere augmentũ posuit p̃ncipaliter p̃fici forma tãq3 p id in quo augmẽtationis ratio seruat̃ p̃cipue. p mãm v̾o alimẽti. puta velut per id quo mediante p̃ficit̃ augmẽtũ. per mãm autẽ mẽbri tanq̃3 per id in qd per partẽ formalẽ introductũ est augmẽtũ: ita q tandẽ põt fieri pars fm formã. Quicquid v̾o imponat̃ Alexãdro in tractatulo tamẽ de hoc sibi cõparato quesitũ oĩo: vt Arist. cõterminat. vnde Cõmentator vt testat̃ tertio de aĩa. nõ videns libros Alexan. praue fortassis suscipit eius dicta.

Cõ. 20. p° p̃ncipiũ.

Qd idẽ fulcit̃: eo q augmẽtum nõ fit nisi super rẽ stantem fixã. hec aũt est forma ꝛ nõ mã: cum ea fluat ꝛ refluat tanq̃3 de se cõterminationez habens nullam: quare metaphysice scdo. Materiã opz imaginari in remota: forma aũt permanet inuariabilis sub corruptione eadẽ minime.

T.c.12.

Amplius oñdit̃ q2 ois ꝑfectio

A

rei aderit rõne perfectioris in ipsa entis. Augmētū vō qdā eius extat pfectio necessario: cum pre paruitate in rē pmit⁹ nō possit aliquid ppriā. Augmentū itaqꝫ fiet sm formaz ꝛ nō mām. ℭ Audio tamē: ꝙ augmētum fit partis formalis per formaz: nō tamē ꝙ forma per se augmentet: sicut neqꝫ per se generat: vt pretactū. sed tāq̄ȝ per id quo: forma enim rō qua efficit augmentū. nihil eniȝ auget nisi cōpositū: ceu neqꝫ generat: vñ Alexā. Crescens q̄ȝuis crescat cū byle sua ꝛ forma sua: non tamē rōne māe: cum non sigat sed forme. Quare in his que augent verius ceu animatis aia rationē obtinet formalis ꝛ efficientis cause augmēti. Similr ēt cō positum per formā totū agit: vt pȝ pmo de aia: ꝛ nō forma aut mā: ceu aia neqꝫ intelligit neqꝫ corpus: verū homo per aiam. ℭ Propter scōm hꝫ sciendū ꝑus tres poni ab Arist. conditiones augmēti. Nam opȝ quidem vnāquāq̄ȝ partez augmentabilis augmētatam fore sicqꝫ maiorē redditam. ꝛ ꝙ aliquo de foris adueniente augmētuȝ perficit: ꝛ qō auget ppriaȝ seruare debet formaȝ. Deinceps quoqꝫ nosce ꝙ sm Cōmenta. membris iam in omnē dimensionez extensis qdā cibalis occurrit humiditas que ꝑ omnes partes ipsi⁹ minimas ꝛ foramina disseminat: que siquidē extēdunt foramina ꝛ condēsant in partes ꝛ trāsmutant carnosas minimas augmētātes mēbra prefata. ℭ Adhuc siquidē partibus illis carnis iaȝ factis foramina relinquunt minima q̄ humiditate cibali rursus repleta in ptes deniȝ carnis minime ꝑmutabit extēsionem ꝛ augmentū iterū faciens. Itidez quoqꝫ tertio ꝛ q̄rto ꝛ deinceps erit talem trāsmutationem ꝛ ꝑ ꝯsequens augmentū perfici virtute nāe mēbri ꝛ calidi trāsmutatiōe cibalis humiditatis in ptes corporis facientiū continue dum permāserint talia. Itaqꝫ augmentuȝ nō est nisi sm hꝫ virtutē per quā qō augmentat formā habet: quā quidē Aristo. intendit quādo dixit augmētuȝ sm formam. nō autē sm mām fieri. Si enim non esset ista virtus: impossibilis foret in oibus sensibiliuȝ partib⁹ augmētatio nisi corpus penetraret corpus: aut accumulatio ꝯtingeret. Gal. siquidez nāliuȝ scōo. querens qualr vndiqꝫ augebunt extēsa simul ꝛ nutrita: tāq̄ȝ quippe ꝑpie ꝑfundus respōdet ꝙ id discit magis si ad memoriaȝ reducat: qō demū de vesice in pmo extensione per pueros inducta ꝛ ex nunc etiā dicendis. Cogitet enim cor a principio ita paruuȝ vt a milio nō differat vel faba. Et quere quomodo pōt fieri magnū sine hoc ꝙ vndiqꝫ extēsum nutriat per totum id: vt parum antea mōstrabat corpus nutritū. Promittēs igit nutritionis modum nō dat illum aut quia nō sciunt.

Tex.c.64.

1. de ge. ꝛ cor. t. c. 33

B

1. de ge. ꝛ cor. t. c. 38. circa finē.

1. de ge. ꝛ cor. t. c. 35.

C

C. iꝫ. 5. de iuo fineȝ.

Cōp. 3.

Propter quartuȝ qdem dōm. ad pmū hanc augmētationē in equiuoco ꝑcedere. nā ꝛ ptes dissiomere: vt dīsum est nō soluȝ dicunt sm mām: verū ēt sm formā: cū vnūquodqꝫ duplr dicat: sintqꝫ partes duplices sm mām. ꝛ silr sm formā dīse. ℭ Ad aliud dōm augmētū q̄ȝtitatē iportare in aug⁹ cōiter dicto. nō aūt in ꝑpriō deq̄ pncipalius sermo: vt ex rōne apparuit sm Gal. augmētationis: aut lȝ augmentū māȝ respiciat tāq̄ȝ id quo aliquid augmentat: nihilominus vnū amplius respicit formā eius qō augmentat rōne. ℭ Ad aliud dōm ꝙ extendi ꝛ augeri nō inest māe cum eius suba sit in posse: qō aūt tale caret actu nisi per nām forme. Ipsaȝ nāqꝫ mām dēm est per se nō pati neqꝫ creari. Forma quoqꝫ q̄ȝq̄ȝ in se simplex inextensibilis sit ꝛ idiuisibilis: nā tñ super signata q̄ȝtitate condonat hꝫ. ℭ Ad aliud dōȝ nō ꝯsequi qō inducit ꝑpter ꝯsumptionē seu deperditionē ꝑus factā in q̄ succedit alimētū aduenies scōo. neqꝫ ꝑpter hoc ꝯtingit vacuū in aialib⁹ cū partes ipsoꝝ sint molles potētes ꝯcidere ꝛ extēdi: vt ait Asclepiades ꝫ Erasistratē nāliuȝ 2°. Neqꝫ ēt sequit augmētuȝ fieri sm duplū verū sm aliquaȝ ꝑportionē ex nutrimēto vt nā expetit augmētabilis. puta deperdat mna vna ex corpore toto: tūc erit neciā gratia nutritionis vna mna ꝛ .20. pars vnius nutritiōis vt dicetur cause.

D

Cap. 1. in me⁹. ꝛ ca. 6. ai me^m

ℭ Aut dicūt ꝙ illud qō aduenit dum addit ꝑpriaȝ nō seruat q̄ȝtitatē: sed mēbri cui addit suscipit quātitatē: quā quidem potētia obtinet ꝛ nō actu: ꝑpter qō cū adueniens secū nō adducat q̄ȝtitatē: nec vt equale: neqꝫ ceu maius: nec aut minus ad id cui addit: sic habebit: sed velut mē pori⁹ ifluēs vasi qō ad fluxū eius maiorē vel minorez extēdit ꝑportione. Nō aūt dōm: vt qdā sensere: ꝙ lȝ humidū sub maiori q̄ȝtitate extet q̄ȝ siccū: cū tñ minimū humidū in minimū ꝯuertit siccū ꝯdēsabit humidū dissolutū liquatū in siccū se ꝯstrīgēdo: ita ꝙ nō tātuȝ: sed min⁹ ꝯstituet sicco. tūc eni seq̄ret ꝙ ad minus decupla vel sexcupla ꝑportione cresceret qō auget: qō absurduȝ: vel vacuū grāde in corporib⁹ augmētādis intercideret: vt in cinere nō min⁹ aque recipiente.

E

ℭ Differentia. LVII.

Quod virtus vitalis nō sit altera dīsa a nāli ꝛ aiali ꝑ Sanāliuȝ initio: tertio de accñti. afo. 2°. ꝛ 4. theorice. ℭ Amplius ṽtutes distinguunt ꝛ numerant hꝫ subiecta cū fundent in eis illinc ꝑdeūtes. Ipsa ṽo sunt aia tñ ꝛ nā: nāliuȝ ꝑ. ℭ Adhuc plura sunt vitam hñtia ṽtute vitali carētia cū ei⁹ origo ꝛ fornax sit cor: hꝫ aūt nō hñt illud. ℭ Rursus. Illa sunt eadē que formam habēt eandē specificā: cū det esse ac idē esse. tales ṽo sūt virtutes omnes: cū etiā oia idiuidua eiusdē speciei habeāt sm peripatheticos vnā formā: neqꝫ dānt nisi accñte. Oēs enim hoies spēi pticipatione sunt vn⁹ hō. ℭ Eti. vi vitalis eadeȝ cū nāli: q: dat vitā. ea ṽo est ꝯsistentia ꝑ alimētum qō nāle existit. ℭ Itidē ꝙ eadē cū aiali. q: motiua sub aiali ꝯtinet: vitalis ṽo vt irascibilis ꝛ ꝯcupiscibilis iperat moueri: de aia ꝑ. A. Itaqꝫ nō est ab aliq̄ hāꝝ duaꝝ vitalis altera.

F

Ca. iꝫ. 3. Colli^r lib. de vir. nāȝ corp⁹ dispēsantibꝫ ꝛ li. de substātie vir. nāliuȝ. Ca. 1. Cō. vlo. 16. in fine. B. ca. 1. vsqꝫ ad 10.

Cuius oppositū cōiter sentiūt medici. ℭ Amplius tria sūt mēbra pncipalia: cor cerebrū ꝛ epar. ad ipsa igit tanq̄ȝ ad bases seu radices ordinant ṽtutes. ℭ Rursus. Illa nō sunt eadem veruȝ potius differētia quoꝝ vnū ab altero separat. Epate autē nōdum ente aut mortuo qō nālis est principiuȝ adhuc stat vitalis: vt ondetur. Igit ab aliis est vitalis alia.

Ca. 5. post principiū

G

Propter primū ṽo sciendū ꝙ ṽtus est cā quedā efficiens: pharmacoꝝ ꝑ. ꝛ omnis operis initium. ꝑ pma. Ipsaȝ quoqꝫ in presentiaꝝ quadruplr reperio ab Aristo. suscipi. Vne quidē pro q̄lita tercū ab ipsa omnis ꝑcedat operatio in nā: iuxta illud pmi pma. Cūqꝫ elemēta agūt ꝛ patiunt suis virtutibus. Aliter qdem: pro vltimo alicuius posse. vnde ꝑ cel. ꝛ mun. Virtus est excellentie qō est vltimum potentie. Adhuc pro virtute morali: que est habitus electiu⁹ in medio quo ad nos exīs determinata ratione vt vtiqꝫ sapiēs determinabit. ethi. 2°. Sumit ꝛ ꝑ po⁹ aie sm ꝙ eā Ari. diuidit in vegetatiuā sensitiuā ꝛ rōnalē. Quid āt sit ṽtus vegetatiua: seu nālis qdeqꝫ nutritiua aug^{tiua} ꝛ gñatiua ipsiusqꝫ ptes: dīa ostensuȝ. 55. ℭ Et ipsa qdē est duplex: ministrās ꝛ ministrata. Et hꝫ aut ad esse specie: ꝛ ita gñatiua: cuius vna est: sicut supius vniuersalis spermata gñans in testibus masculi ꝛ femelle: ꝛ altera particularis. ꝛ ea duplex. vna imutatiua dicta pma alterans ꝛ imutans gñationis pn^a absqꝫ informatione. ꝛ hec duplex. vna cōis vniuersalr negociās circa gñationis pncipia: ceu imutatiua scōa cōis in epate: reliq̄ partialis vt que preparat informatiue in cuiuslibet mēbri a corde plasmatione sicut imutatiua singularis vniuscuiusqꝫ partis scōa: ꝛ altera cū formatione dicta informatiua diuina participans amplius nā: differētia. 48. Vel ad esse idiuidui: ꝛ id dupliciter. vel vt perficiat diminutū exñs a nā. ꝛ ita augmētatiua: aut vt saluet: ꝛ sic nutritiua. Que itidē vt gñatiua: particularis est duplex imutatiua dicta scōa: alterat eni alimētū ꝛ imutat. ꝛ informatiua ēt scōa. que illud informat ꝯsimilr disariā: ei qō deperditū: qō dīa tactū ꝑallegata. Famulās qdem quadruplex extat: q: alimētū distans opus sit corpo

Cap. 1. an medium. De. 6°. c. 1. in p^o

Doc. 3. c. 1. in p^o Tex. cō. 116.

Ca. 5. ante finem.

H

I

ri adijci qð agit attractiua. Est ⁊ ɔtrariuȝ ac corpori diffor me. vnde opus est ꝑparatione: vt ei reddat̃ simile: qð ope/ rat̃ digestiua. Sed q̃ id fit tpe necessaria fuit retẽtiua que tanto tpe ɔtineat quo ad imutatiua suũ pficeret actũ in eo: sed q̃ alimẽtum nõ põt totalr̃ assimilari alito: de re. sani. 6. hñs duplicia suꝑflua: serosa humida ⁊ fumosa: ⁊ aforismoꝝ tertia: op⁹ fuit expulsiua hꝫ i. q̃ foras excernẽs. Colli3 lgr̃ 2°. vanc q̃si addit̃ discretiua: cum ẽt ipsa sub expulsiua locetur ⁊ attractiua. In plurimis eni q̃ attrahit partiũ altera reli qua expellit: ex quo accidit discretionẽ fieri. Et hinc similr̃ necessitas partiũ multitudinis habet̃. nãlium ꝑ. His vero q̃/ tuor virtutib⁹ imediate demũqȝ alijs cunctis tanq̃ȝ instru/ mẽta iequalr̃ q̃tuor deseruiunt q̃litates ꝑme: caliditas. vȝ. fridltas: siccitas ⁊ humiditas. ¶ Virt⁹ aũt sẽsitiua: seu aia est pfectio organici corporis fm q̃ apꝑhendit ⁊ mouet̃ ap petitu duplex extñs: motiua. s. ⁊ cõprehẽsiua. Et illa sitr̃ du plex: nã vna mouet eo q̃ iperat motui: vel q̃ efficit motuȝ. Prima qdem est appetitiua seu desideratiua cordi. 38. insi/

K

ta duplex ẽt ens. Vna qdem vis ɔcupiscibilis q̃ iperat mo/ ueri vt appetitui adijciant̃ ɔgrua: reliq̃ irascibilis dicta im perans moueri: vt repellant̃ nociua: vis aũt motiua motũ efficiẽs neruis ⁊ musculis est infusa: q̃ chordas ⁊ ligamẽta ɔbit ⁊ itidẽ relaxat: ꝑp qð mouent̃ mẽbra ⁊ iũcture dilata/ tione ⁊ fixione. Cuius qdẽ motus diuersificat̃ fm q̃ ita vel alr̃ moueri ꝑceperit desideratiue estimatiua. Que autẽ cõ/ prehẽsiua duplex existit: quedã qdẽ manifesta q̃ in quinqȝ diuidit̃ sensus: vt visuȝ: auditũ: odoratũ: gustũ ⁊ tactũ: ⁊ hic qdem multiplex fm ɔtrarietates differẽtes. Cõprehendit eni calidũ fri. sic. ⁊ hu. duꝝ ⁊ molle: asperũ ⁊ lene ⁊ hꝫ. q̃ tñ figit̃ in vno istrumẽto: ⁊ v̄tus est quodãmodo vna ipsi⁹ cõ munis putat̃ hꝫ sensus essentia. ⁊ de hoc differentia visum

42. Altera occulta ⁊ illa bina. q̃ vel negociat̃ circa formã vel intentionẽ: ⁊ si ꝑmũ. vel operat̃ circa formam simplicẽ ⁊ hoc triplr̃. aut eã cõprehẽdendo: ⁊ ita sensus cõis: vel cõ/

L

seruando ⁊ retinẽdo. ⁊ tũc imaginatio vel phãtasia: que fȝ Algazelẽ est formaꝝ archa: aut cõponẽdo. cõponit eni ⁊ di uidit eaȝ. ⁊ ita imaginatiua virt⁹ ⁊ brutalis: seu cogitatiua rationalis. Siquidẽ circa intentionem seipsam exercet: aut hanc abstrahẽdo a forma cum appẽdicijs tamẽ mãe: vt hic ⁊ nunc: seu absqȝ: sed vniuersalr̃. Qȝ si ꝑm duplr̃. aut ipsam denudando. particulariter tñ a forma: ⁊ tũc estimatiua. vel eaȝ retinẽdo. ⁊ hoc tripliciter: aut sine iterruptione aliqua ipsius ⁊ tẽporis quasi distantia: ⁊ hec dicit̃ ɔseruatiua: vel econtra: ⁊ sic reminisciuia: que velut qs extat syll'o: aut me diocri ⁊ tunc memoria que cõior est illa: cum sit in oib⁹ pfe ctis. ea v̄o in homine tñ. syllogiȝat eniȝ solus. Si v̄o absqȝ sic v̄tus rõnalis vel hũana: q̃ est pfectio ꝑmaci organici cor poris cũ deliberatione vel meditatione vniuersalia suscipi/ ens. ⁊ hec duplex: vna qdẽ speculatiua. ⁊ altera actiua que ꝑm est mouẽs ad actiões cogitatiõis singulas. Actiua qdẽ

M

dupl̃ existit: aut eni ipsi⁹ actio mox in exteriorẽ icipit mãȝ: sic est ars: q̃ est recta rõ factibiliũ. diia. 3. in. 7. distributiua mechanicas. diia. 4. vel opat̃ intra seipsam: q̃si circa hoiuȝ act⁹ versans: sic prudẽtia q̃ est recta rõ agibiliũ. Et id mul/ tiplr̃: aut circa semetipsuȝ: vt monastica q̃ tradit̃ in ethicis magis: vel familiã dispensat: ceu iconomica: aut ciuitatẽ: vt politica. Speculatiua v̄o est v̄tus q̃ informat̃ a formis, vel nuda a mã. Duplex aũt hec existit: ⁊ potẽtia ⁊ actu. Poten tia qȝ triplex est. q̃dã eniȝ absolute remota nõ paꝝ ab actu mãlis dicta: velut infantis potẽtia ad scribẽduȝ. Est ⁊ alia min⁹ distãs hac ab actu potentialis noiata: ceu pueri po⁹ ad scribẽdũ q̃n istra cognouerit scripture. Tertia v̄o ẽ ad/ huc ꝑpilor hac actui pfectionis dicta cũ scriptor nõ scribit pfect⁹: vt tactũ. 48. ¶ Quib⁹ qdẽ potẽtijs triplex ꝑportio nat̃ itell's vt mãlis nullã habẽs formã: sed siubm extis oiu: vt ipsi⁹ potẽtia ꝑ⁹. Est ⁊ ali⁹ relat⁹ potẽtie scdẽ. vt q̃n in po tentia mãli habent̃ de intelligibilib⁹ ꝑse nota ex qb⁹ acce

Circa ꝑn. Com. afo. 16. v. fine. Cap 7. p⁹ me⁹. t. c. 9. in me⁹.

Capro.

dit̃ ad intelligibilia scdã ex eis nota. ꝑ⁹ nãqȝ sunt ꝑpositio/ nes ꝑores ꝑ se ad habẽtẽ venientes. 4. metaphy. ceu de q̃libȝ ẽẽ aut nõ ẽẽ. ac oẽ totũ maius sua pte. ⁊ hic itellus est potẽ/ tialis dict⁹: vt ei⁹ potẽtia. Terti⁹ qȝ est dictus pfectiõis in/ tellus q̃ põt actu q̃n voluerit itelligere: ⁊ hic triplex põt ab Arist. intellus potẽtialis dici. Qñ aũt is actu itelligit itelli gẽs se itelligere itellus est appellat⁹ in effectu: ⁊ tũc sibi cõ/ iungit̃ ⁊ vnit̃ itellus dictus accõmodatus ab extrīseco. A. ꝑ de aia. Vel acq̃sit⁹ vt ab itelligẽtia qȝ posuit agẽtẽ. meta/ phy. 9. Et iõ itellectũ nõ posuit aliũ agẽtẽ aie ptẽ: sicut neqȝ Plato cũ posuerit ia ꝑ se vniuersalia subsistere. Intellus ẽt qui nãm hȝ actus fm Aristo. est agẽs aie ps extris hũane se hñs ad potẽtialẽ vt lumẽ ad colores. ipsa nãqȝ materiebus imersa ⁊ dispõnib⁹ idiuidualib⁹ ɔiũcta vt species caꝑ ex/ hit ⁊ reponit ipolem itellectũ ⁊ sup eũdẽ ꝑijciẽs lumẽ actu reddit itelligibile. ¶ Cõmẽtator qȝ. 3. de aia volens dare modũ ter ɔiungẽdi: nos cũ separatis vt itelligam⁹ ea: po/ nit q̃ intellecta in nobis sunt duplicia vel nãlr̃: vt prime ꝑ/ põnes siue intellect⁹ in habitu dictus iam possibilis: aut vo luntarie sic intellecta ex illis ꝑmis ꝑpõnib⁹ acq̃sita. Et ꝑma qdẽ intellecta facta sunt ab intellectu agẽte. Intellecta v̄o acq̃sita sũt in nobis ex intellectu ꝑmaꝝ ꝑpõnuȝ ⁊ agente: intellectusqȝ hic ɔsurgens est speculatiu⁹ factus volũtarie ex intellectu in habitu ꝑmis. s. ꝑpõnib⁹ ⁊ agẽte. Et in hac siqdem actione ex duob⁹ his itellectib⁹ intell'us in habitu est sicut mã vel instrm: sed agẽs vt forma aut efficiẽs. Cum igit̃ itellus mãlis itelligit actu format⁹ speculatiuo ⁊ agẽ/ te postremo efficit̃ intellus in actu separatus ɔtinuat⁹: ⁊ ꝑ prie cũ oia speculatiua itellecta in nobis fuerint facta. Cuȝ aũt ita fuerit itelliget oia entia. Et hõ fȝ hũc modũ vt inqt Themistius assimilat̃ deo in hoc q̃ est oia entia quodãmo do. ⁊ sentiens ipsa quodãmodo. Et o q̃ȝ mirabilis est iste or do: ⁊ q̃ȝ extraneus iste modus essendi. Et id qdẽ in sermonum editione latius declaraui. ¶ Ex his itaqȝ diligẽter cõputa tis apparet q̃ viriũ aie catena. 34. aut. 35. cuȝ eisdẽ deserui entib⁹ ɔstituit̃ ãnul: q̃tuor. vȝ. q̃litatib⁹: q̃tuor nãlib⁹ viri/ b⁹ famulãtib⁹: sex dominãtib⁹: duab⁹ vitalib⁹: ⁊ vna moti/ ua in cõtũ penes lacertoꝝ appropriationeȝ in. 529. fm coꝝ numerũ sequestrat̃. 5. apprehẽdẽtib⁹ manifeste. 7. occulte ꝑcipiẽtib⁹. 5. aut. 6. vniuersalr̃ agẽtib⁹. Inter quos ãnulos intellectus in actu vel accõmodatus seu acq̃situs ꝑncipans extat tñ ⁊ seruitus omnifariã. Qualitates v̄o q̃tuor ꝑme famulãtes ⁊ dominãte oibus: q̃ v̄o in medio: se mediocriter habẽt. Hec aũt ɔñtia dictionis sunt dicta. ⁊ vt ẽt hic v̄tutis nu merus cõprehẽdat̃ ois. ¶ Medicus aũt artifex singulari/ or v̄tutẽ diuidit in nãlem: vitalẽ ⁊ aialẽ: cuȝ tria vel q̃tuor si bi manifestent̃ mẽbra: velut ꝑncipia cor: cerebrũ ⁊ epar: cũ testiculis. Est aũt nãlis vis cui⁹ sedes est epar: ⁊ ab eo inci piens tẽdit cũ sang. ⁊ spiritu nãli perueniens in oẽs corporis partes: vt easdẽ nutriat. Vitalis v̄o est vis per quã est vita: cuius fundamẽtuȝ origo ac formaꝝ est cor: a quo incipiens ad oia corporis mẽbra mittit̃ p arterias: ⁊ vitãqȝ ministrat. 4. theorice. vnde ꝑ ꝑ⁹ doctrina sexta. de v̄tutibus aialibus. Virtus vitalis est vis que cũ in mẽbris recepta fuerit: ꝑpa rabit ea ad recipiendũ v̄tutẽ sensus ⁊ motus ⁊ operationis vite. qbus ẽt timoris ⁊ ire admiscent̃ motiones. Ipsa nãqȝ duplex existit. vna qdẽ agẽs seu operatiua que cor ⁊ arte/ rias vicissim econtrario dilatat ⁊ cõstringit. alia v̄o patiẽs siue ad hec operata aliqua passiones: seu accidẽtia ꝑueniũt eis: vt ira: timor: gaudiũ ⁊ tristitia: ⁊ que taliũ. ⁊ ista fere vĩ desideratiua dicta sub q̃ irascibilis ⁊ ɔcupiscibilis continẽ tur. Animalis v̄o est vis: cui⁹ cerebruȝ sedes est deputata ⁊ formaꝝ: ⁊ de his quidem tactum. 38.

N

Tex. cõ. 8. 2. 3.

Cap. 5. de/ fus finẽ.

Ca. 2. post mediuȝ.

Cõ. 36. ꝑ⁹. mediũ.

O

P

Q

Cap. 5.

Cap. 4. in ꝑncipio.

Propter secundum qdeȝ sciẽdũ q̃ sermo nes inueniunt̃ maiorũ differẽtes in hoc quesito. Quidaȝ alicubi tres scribunt̃ so re v̄tutes distinctas: ⁊ realr̃ differẽtes diuariam. vt Hal. ⁊

A

Ca.10. in pncipio.

Dalyab. Joānitius ⁊. A. viii. 9. de inge. dictū est in libro de dogmatib⁹ Hip. ⁊ Platonis: tres alteri⁹ generis ad seinuicē ṽtutes aial dispēsare. Cuiq₃ ꝓprio corpori tāq̄ ex fōte distributas: q̄s Plato vocauit aias: ꝓpriā vniuscuiusq₃ subaz inueniens. vna quaꝝ necīa est in nutritione aialis ⁊ plante: cōis eni₃ est ambobus: cui⁹ fons positū est epar: et eiusq₃ riui per oē corpus disseminati sūt vene ꝓdeuntes ab ipso: quaz indifferēter ꝯcupiscitiuā siue nutritiuā vel nālē: aut aiaz vel virtutez nominant. Alia solū existēs in aialib⁹ ꝯm cor locata tāq̄ inati fons caloris: cui⁹ riui extāt arterie: que vitalis virtus irascibilis ⁊ aia nūcupaᷓ vitalis. Tertia ṽo anima locaᷓ in cerebro actuū excogitatiua: qui ꝑ₃ electionē simul cū sensibus expositis: cuius riuuli sūt nerui: qbus sensum ⁊ motū exhibet aiali. ¶ Quidā ṽo vitalē videᷓ sub nāli collocare. vn̄ afoꝛismoꝝ. 2. Cerebrū ipsi⁹ pānicuti spinalis medulla: diaphragma ⁊ vniuersalr̄ neruose particule ⁊ maxie quecūq₃ sunt ꝓxime cerebro sane signanᷓ oino mēte roborata: sicut denotanᷓ sana que ꝯm vētrē ⁊ epar ⁊ ip̄m cor qn̄ fuerint ad oblationes ciboꝝ parati. hoc aūt nāli videᷓ pertinere virtuti. In de accidēti ēt tertio. Pulsus accidentia in synthomatibus scribunᷓ nālib⁹. Adhuc ꝑ ꝑma. Videᷓ potius sub nāli q̄₃ sub aiali vitalis collocari. Scḋo ṽo colliᷓ. Virtus pulsatilis de necessitate vis est cibatiua ⁊ diuisiua. ⁊ ꝑnceps. q₂ cum ipsa dat cor calorē alijs mēbris: ⁊ est sicut seruiens ꝑncipalis ṽtuti cibatiue: q₂ cum ipsa conseruatur. Et ita nō est conueniens ponere illā vnam virtutem per se ab alijs virtutib⁹: eo q₂ ipsa est aie nutritiue sicut alie quinq₃. Attractiua. s. digestiua: retētiua: expulsiua ⁊ discretiua: q̄₃ uis pulsatilis ꝑs appropriaᷓ vite ꝓpter multū calorē q est in ea. Et aliq eā plātatiuā appellant seu vegetatiuā. Et forsitan medici nō vocauerūt istaz virtutē vitalē nisi ꝓpter hoc q₂ plus appropriaᷓ vita: q̄₃uis ipsa sit de genere ṽtutis nutritiue. ¶ Et firmaᷓ. q₂ cuius actio nālis ip̄m nālē: cum ea formā arguat. S₃ pulsus vitalis actio est nālis. vn̄ 5° de accidenti. Cognoscimus moueri pulsum nālr̄. Et motus pulsus est naturalis pur⁹. de iuuamētis. 7. quoq₃. Opatio cordis est nālis. Igiᷓ vitalis virtus est nālis. ¶ Alij autez videnᷓ vitalē sub animali locare: vt in nālium initio: qn̄ dicitᷓ quedā scīe nāe opa vt que cōia plantis ⁊ aialibus: nōnulla ṽo aie: ceu que animaliū. Et subdiᷓ: q₂ si quis dicat plantis aiam in esse: tūc diuidēs noiantᷓ plātatiuā qdē hanc sensitiuā ṽo aliā. Innuit igiᷓ q₂ vitalis sub aiali ꝯtineᷓ cū ipsa extet cū sensu. Qḋ ēt vi₃ sentire tertio de accīti. dicēs actionē aliā fore aie: aliam ṽo nāe atq₃ aie alia sentiēt: alia mouere ⁊ alia regere ⁊ ordinare. Que aūt nāe diuidiᷓ i attractiuā: digestiuā: retentiuā: ⁊ expulsiuā. vn̄ q̄rto theoꝛi. Opꝫ nāe ac aie ṽtutes esse ꝑ q̄s possit suas opari actiones. Nature siqdem actiones sūt gn̄are: augere ⁊ nutrire. Actiones aūt aie q̄dā sūt vita dilatatio cordis. vꝫ. ⁊ venaꝝ pulsatiliū ⁊ ipsaꝝ cōstrictio: q̄dā per q̄s animus ⁊ discretio ⁊ volūtarius mot⁹ ⁊ sēsus. Qḋ ēt sensit. A. ꝑus diuidēs motiuā in eā q̄ motum iperat vt desideratiuā sub q̄ ꝯcupiscibilis locaᷓ ⁊ irascibilis. vn̄ hꝫ ṽtutē vocat sensibilem vel vitalē. Et Damascen⁹ qn̄ ingt. Virtus siue ṽtutes nāles ⁊ spūales: ⁊ per spūales enim audiuit aiales. put ēt sub se ꝯtinet vitales: ⁊ h vocat Joānitius vitalē spūalē ṽtutē. Quidā ṽo ꝓtulerunt ṽtutē vitalem fore realiter eandē cum nāli. apparenter ṽo aliaz. Quoꝝ qdē defectus in ꝯñtib⁹ apparebit qn̄ ꝓbabiᷓ nō solum essentia: s₃ ēt apparētia certissime a nāli differre.

Cō. afo. 33 in fine.

B

Cap.4. 5° ꝑm̄ 13 is a cteric: ⁊ dicat: h ex pulsus q̄ est actio brutis ex pulsus. Colli ꝺ do. 6. r. 4. Cap. 2.

C

Cap. 2. d. sov. fine. 3. dci. tra. 1. c. Ꝑcir. ca ꝑm̄ Cap 7 d. tus fine. Cap. 2.

Cap. 3. in pncipio. Cap. 1. circa ꝑm̄

Prio de aia. c. 5. aia. c.

D

In isago. sis ca 10.

Propter tertium qdē sciēdū ꝑ. q₂ vitalis pōt dici nālis ⁊ aialis: differēter tn̄. Scḋo q₂ ipsa est ꝑª ṽtus ⁊ ꝑncipalis aialis essentialr̄ differēs ab alijs. Et 3° ex his apparētes difficultates sopianᷓ inducte. ¶ Propter hꝫ ꝑm̄ sciēdu₃ q₂ nā pōt dupl'r accipi aut cōiter put distiguiᷓ ꝯ artē. duo eni₃ sunt reꝝ ꝑn̄a nā ⁊ ars: iuxta illud scḋi ph̄icoꝝ. Nā est ꝑm̄ motus ⁊ qetis in eo in quo est ꝑ ⁊ ꝑ se. ⁊ nō ꝯm accñs. vn̄ 2° de gen̄. aialiū. Natura est hn̄s ꝑm̄ motus in seipso ab altera nā habente speciem actu. Ars ṽo ꝑm̄ ⁊ species ei⁹ qḋ sit i altero. Et ita cū ois ista ṽtus triplex sit a ꝑn° quoda₃ intrinseco erit nālis. Aut ꝓprie put nā quedā est ordinata vie vni adherens ⁊ ordini qualis est supnoꝝ. Est ⁊ altera huic opposita oino variationi ⁊ diuersitati omnifariā subiecta vt nā elementoꝝ propter multum distare ab ordine nāe superioris. Reliqua ṽo extat media: vt que mistoꝝ. Cuius qdem alia est ordinata amplius ceu que hominis: alia min⁹ vt imperfectoꝝ: nonnulla mediocriter sicut que medioꝝ ꝯm q₂ maior fit accessus vel recessus hinc inde. Omnia nāq₃ per nām ordinanᷓ superiorē sicut per infimam inordinata reddunᷓ: q₂ omne bonū pulchru₃ ⁊ qḋ ordini vni adheret ⁊ vie ⁊ ostendiᷓ in ipso vestigium sapientie: nō est illud nisi desursum a nā. vꝫ. suprema ordinata immutabili ⁊ incorruptibili: ⁊ celicoꝝ 2°. Nunc itaq₃ virtus nālis cum adhereat ordini vni ⁊ vie determinate cōtinue. q. quodā instinctu perficiens eius nāe actus: vt sic ꝓportionaᷓ prime: cū opus eius sit opus intelligentie magis q̄₃ virtutis animalis. Aialis autē cum eius actus sint varij ordini nō adherentes ⁊ maxime in habēte rationem. Potestates enim rationales valēt ad opposita. Perihermenias scḋo: nāe vt taliter ꝓportionaᷓ intime. vitalis aūt media in mediam reduciᷓ substātiam. Ipsa nāq₃ in eo qḋ diuersa operaᷓ vt dilatat ⁊ constringit simul. ꝑmo prima. cum virtute ꝯuenit animali: ⁊ separaᷓ a nāli. Sed quia in hꝫ diuersitate ordinem seruat illesum conuenit cu₃ nāli: ⁊ seiungiᷓ ab animali. Apparet igiᷓ q₂ nomen ⁊ ratio nō vniuoce de his diciᷓ tribus: sed magis analogice. ¶ Similiter virtus animalis pōt differenter sumi: vel put diciᷓ ab anima ꝯm q₂ actus vel ꝑncipiū extat comprehēdendi ⁊ mouendi ex aliqua ꝯueniens voluntaria comprehēsione. Et naturalis put est initiū operationū virtutis que in ipsi⁹ ꝯueniunt corpore. ⁊ ita erit animalis a nāli diuersa ⁊ eadē cu₃ vitali. Q₂ si nālis arctius sumaᷓ prout operaᷓ circa nutrimentū in salutē indiuidui aut speciei. Et vitalis vt ꝑncipaliter operatur ad vitam singularis tunc ipsa erit altera a naturali. ¶ Amplius sciendū q₂ quesitū potest referri aut ad totum genus hic viuentium vel partē sicut ad animal ⁊ precipue perfectū. ¶ Et inde₃ nosce q₂ diuisio anime in suas potētias est diuisio subiecti in sua accidētia: ceu pomi in colorem saporē ⁊ odorē ⁊ nō generis in species. Cōmentator ꝑmo de anima. Q̄uāuis attēdens lib. diuisionū Boeti⁹ cōmunes intētionū ⁊ predicationes dicat diuisionez anime cōmunē quid habere simile diuisioni generis in species totiusq₃ integri in partes. In eo enim q₂ aie pars quelibet ꝑdicationez recepit ipsius diuisioni attiget generis. Sed q₂ non omnis aia omnibus partib⁹ iungiᷓ ad nām totius habet referri. nō enim in qualibet parte anime tota ratio saluaᷓ ipsius. ¶ Propter hꝫ 2m̄ sciendu₃ q₂ virtus vitalis est omniū radix virtutū ꝑma nō solum natura: verū etiā temporē: l₃ in semine in ꝑncipio sint omnes simul ꝯfuse non priores aut posteriores. Ipsa tamē ꝑus agit ⁊ manifestaᷓ alijs ceu eius subiectum cui initiᷓ. vt cor. 38. Queriᷓ siquidē secundo de gene. animaliū. vnde spermaticū nutriᷓ matrici iniectum cum alimētum non possit habere ab extrinseco. Soluiᷓ quidem nō esse verum q₂ semper alimentum sit ab extrinseco cum itrinsecus inueniaᷓ in seipso. Quēadmodū enim mox in seminibus plātarum reperiᷓ quid tale quod lacteum ꝑus anteq̄₃ possit alimētū suscipere a cōmistio terre sibi cōiūcto: ex quo lacteo tanq̄₃ germine superfluo ponitᷓ ipsu₃ nutrire: sic ⁊ in mā animaliū superfluum compactionis alimētum est. Unde. A. ibidē. Creature ꝑme vt cordi suū nutrimentū est sibi propinquū: ⁊ post hoc nutrit se a corporibus extrinsecis. differētia ēt. 48. ¶ Adhuc Aristo. in eodem. In corde forma est ⁊ species epatis. Et. A. 9. aialiu₃. Postq̄₃ spiritᷓ⁹ est delator anime: aiaq₃ est vna tunc erit epar quasi ex superfluitate nutrimēti cordis. ⁊ tūc erit cor

Te co. 3. Ca 1. iuxta medium.

E

F

Capi. 2. in medio.

Cap. 2. ꝑ fine fine.

Doc. h. c. 4. diuo fi

G

Com. 91.

H

Cap. 4. an medium.

16. aialiū c. 1. d. fine.

Ca. 1. post medium. Cap. 4. in medio.

I

Ubi s. 1. de gene. ani. ca. 4. Doct. 6ª cap. 4.

Trac. 1. c. 2. pº pñ.

pncipium gñonis epatis. Et hec quidē supfluitas nutrimēti cordis ex qua dicit fieri epar erit illud qd Arist. vocauit cōpactionis superfluū. Primo quoq pma. Uirtus vitalis est prima q̄ in spiritu puenit cū spiritus pcedat ex humor subtilitate: deīde spirit⁹ sm. p. Arist. recipit per ipsam pm̄ pm̄ & aiam pmā ex qua alie virtutes pfluunt: nālis. vz. & animalis. Tertio siqdē. 21. veritas est q pm̄ mēbrum qd creat est cor: lz dicat de Hippocrate q pm̄ dixerit creari cerebrū & oculos vt apparet in pullis. Sed is decipit: qr quādo cor creat nō apparet in pmis manifeste. Uisus etiā alicubi est dicere q prius generet epar: qr prima corporis operatio est nutrimentū. Id aūt falsificatum fuit experimēto inuentum: cū studiosi in arte nō reperiant ita. Et ratione quoniā mēbrum nō nutrit in quo nō est vite sustentatio cum calore nāli: pp qd necessario fit generari mēbrum prius a quo pcedit calor nālis & spiritus vitalis ante generationē nutrientis ipsū: & vtus informatiua nō idiget in dispositione in formationis nutrimēto: dum nō accidit resolutio sensibilis nocumentū faciens sensibile. Uitalis igit est prior alijs nō solū dignitate seu nā verū et tēpore: et eū cor ipsius basis & sufficiens saltem ad esse pfusū per se in nutrimēto: & q virtus nālis & epar est ab his. Cordi nāq pncipaliter inest vitalis: psequēter nālis & animalis. lz enim cor in se cōmunez virtutē & spiritū habuerit: tamē qr nō fuerūt organa manifestationis in ipso cūcta: qr cor impediret tamē fuerūt demū seorsum posita. 5. A. de aia. & ipsum eis vires & spiritus demandat. ¶ Eti. qd pparat ad recipiēdū alias vtutes sensus & mot⁹ & opationis vite illud est prius. talis qdē est vitalis. p pma. ¶ Rursus. pp qd vnūqdq & illud ampli⁹ lz pp vitalē habent esse alie. Itaq vitalis oium p⁹ maxime. ¶ Sed qs obijciet. Et si p⁹ extet in vegetabilis introductione in sensibilis tamen aduentu & rōnalis alijs erit simultanea. ¶ Dōz q lz id altioris sit contēplationis: tñ saltē habet q ipsa cū eius pn⁹ fuit pma. vnde nō idignior ad min⁹ alijs equalis aut maior & ita ab eisdē separata. Sed id gradū dantes in formis cū permaneat preexistēs nō cōturbat. Q aūt essentialr differat ab alijs ex his nō pap apparet. ¶ Et firmat: qm quop differētes: subiecta istra: obiectus & fines distant essentia: & illa differunt. Sed differētes hap virtutum vt apparet sunt diuerse subiecta et altera sic cor & epar: siliq istra: qr alius est calor & spūs vitalis & nutritiue. diia. 55. Siliq alimentū aliud: qr vnū rude & materiale vt nālis: reliquū depuratū & tāq formale. Finis et alius qr vitalis est vitā dare magis lz & nutritiuā per pri⁹ in se ptineat nāliter fortassis: perficit aūt & formatur epar vigore sicut & de sensu cordis aliq sensere. Nālis autē simpliciter est in aialibus pcipue alimenti prestatiua. Itaq vitalis essentialr differt a nāli & aiali. ¶ Sed dubitat circa virtutū pluralitatē. Damasceno dicēte. Uirtus sine virtutes nāles & spūales varia noia habentes vna & eadem est. ¶ Adhuc vnū membrū est pncipale. diia. 38. ¶ Dōm q est gñe vna: sed differens & multiformis spe. vñ afo. 2. Uirtus vna & subā: sm quidē genus Hippocrates indicās vnā fore virtutē: spēs autē plures. Aut lz sit vna subiecto: vt dictum de aia in cōi: est tñ differens officijs p mēbra. Quare idē Damascenus. Uirtutes sm diuersa in subtis membris officia diuersis vocabulis nūcupant. Aliud vo hō apparet ex. 38. ¶ Propter hō tertiū sciēdū q aliq psiderātes subtilius qd firmatū posuerunt vitalē ab alijs alteraz duabus. Alij vo attēdentes q vita reperit in plātis: ita vtcūq virtus vitalis. Uel qr locuti fuerūt in toto ente hic viuenti cen pbātaut qm ostensum ipsaz vigorē nutritionis sub se continere: vñ 3º 11ª. Cor nutritur cū virtutibus suis nālibus. Et qr sicut tactū eius act⁹ est in suo corpore non ab obiecto vt aialis motiua. Adheret etiā vie & ordini vni respectu aialis marie vt dīsum antea ipsam ad nālem reduxerūt. Qui aūt ipsam videnf ad aialez reducere addūt: qr in eodē subiecto reperit semp sumpta ppie cū aiali: & qr cōuenit cum motiua q̄ est po aialis: & pcipue virt⁹ patiens seu ad hō operata ipsius que motiue lacertop imperat mouere.

K

Ex h potes hic q oī oēz restauratione pcessit resolutio.

Coll. c. 8. & meª

Doc. 6. c. 4. cir. me.

L

Aforis. 5.

M

Cō. afor. 16. in fi.

Afor. 6.

Tra. 1. pº medium.

N

Propter quartum qdem. ad pm̄ quid dōm apparuit. ¶ Ad aliū dicēdum q non simplr diuidunt ex opposito: cum aia ois sit nā & nō ecōtra. ostēsumq et q vitalis nō minus verum amplius pōt alteruz istop esse. ¶ Ad aliud dōm q hic maxie smo est de vita particulari pfecta que fundat in corde: non aūt de cōi: in cuius parte q̄dāz cor nō reperitur vt plantis. ¶ Ad aliud dōm q lz exqsitius loquēdo nō solū que indiuidui sunt & specie idifferētia: imo etiā idiuidua eiusdē spēi omnia. diia. 29. cū spēs per formā subalē constituat in esse. Nā essentia solū est vniuscuiusqz. 7. meta. & ita vtutes sunt oēs specie differētes: & maxime si ponat nām sapere diuisionis generis in spēs: aut diuisio aie vt dictum est subiecti in accidētia. Uirtus eni aialis: vitalis: & nālis inherēt aie tāq forme subiecto: loquēdo tamē sm apparentiam medicop magis & formap graduales dōm sicut ostēsum has vires essentialr differre. ¶ Ad aliud dōm q vita per alimentum est nālis: que aūt vitalis virtutis formalis. Et ibidez in vitali ostensum materiam vitā silr existere. ¶ Ad aliud quid dicēdum visum dudum. ¶ Ad ea autē que alterius partis p hec apparent.

Coll. 2. c. 35. & 37.

O

¶ Differentia. LVIII.

Quod virtus animalis motiua pmi⁹ influat in musculū q̄ nervum videt. ¶ Primo eni de iuuamētis. omnes mot⁹ volūtarij fiūt p musculos: & ex h sequit q musculus est ipsa pars mouens aialis vo partes create sunt ad adiuuādū: & p musculos & eop extrema que dicunt chorde est mot⁹ volūtarius. Et in de voce. Musculus organū extat mot⁹ volūtarij. De causa vo. Musculi sunt q p mouent. Et de accidēti 4º. Ablata cute qui subiect⁹ est musculus nudus extis imobilis qdē appet lesione in eo facta sentiēs tñ. Et consimiles his Gal. plures pfert sermones: qbus videt indicari motū primi⁹ lacerto ab aia initiari. ¶ Palin. Joānitius. Uirtus voluntarie mobilis mouet lacertos qbus &c. ¶ Itidē. A. p de aia. Uirtuti irascibili & pcupiscibili seruit virtus mouēs que est in lacertis. Qd & rō psuadet: qm organicas ptes idonee ppar at passiones. sed musculus est qd organicū cū sit officiale cōpositum magis: neruus aūt simplex. ¶ Rursus. mot⁹ partiū est multiplex: extēsiuus: pctiuus: & incuruatiu⁹. &c. Est enim ad oēm diam situs sexcuplā. hō autē mouēdi diuersitas in musculo magis pp eius potētiores in oēm partem dimēsiones saluari pōt q̄ in neruo gracili pducto. ¶ Amplius in omni motu opz aliqd esse quo fulciat mouens: id aūt in musculo pp eius magnitudinez erit reperire: minime aūt neruo corpore subtili ente. ¶ Palin. Uni⁹ partis vnica est actio. Haly. cū sit a forma tandē que vniuscuiusqz est vna: lz neruus vnā hz opōnem: qr sentire. diia. 42. Itaq virtus mouens imediatius idita est musculo q̄ neruo.

Cap. 2 pº pncipiū.

Cap. 1. in pncipio. Cap. 1. Cap. 3. in fine.

P

In isago gis ca. 11. Cap. 5. pº paª.

2º theg. til tra. 6 ventre. cō. 30. circa fi.

Q

In oppositum q neruo motiua insit primo: neruus eni reddit virtutē aialem ex cerebro: & vtilitas nerui est reducto sensus & motus ad oēs corporis ptes: de iuuamentis p. & p pma. Plerūq pm̄ sensus & motus simul est vnus neruus &c. Et ibidez similr penetratio virtutis motiue est in neruis q sunt in lacertis continui. Itidē de motibus liqdis. Medici diligenter inqsiuerūt an nerui vtilitatē mot⁹ habeant ex sui suba & nātura supra neruos sit aliqd mēbrū qd neruis hanc virtutez tribuat sicut lacertis exhibere vident: qui qdez adherēt neruis vidētes in oēm partē infra incisionē nerui sensum & motū pat progrediebant ab illo neruo et ablatū vt hi in ortu neruorum declarāt a cerebro & nucha. Ex his itaq sermonib⁹ lōgius illic tactis hō psurgit rōcinatio. Oē illud quo ablato anfertur reliquū eā erat illius cū fuerit tota ipsius cā: sed ablato

Cap. 5. in pncipio. Do. 5. si. 3ª. c. 1. circa paª. et ca. singu. Cap. 1. Do. 6. c. 6. in medio.

nervo vel multum leso sensus tollit̃ ꝛ motus: de accidenti etiã 4°. Erit igit̃ nervus principiũ motus ꝛ primũ irradia tus ab aĩa ꝛ nõ musculus: qꝛ ipso ablato adhuc sensus ꝛ mo tus remanet in parte super abscisionem sita. Primit⁹ itaqꝫ irradiat movens virtus nervum q̃ȝ musculum.

Cap. 5. de fine fineȝ.

Propter primum vero sciẽdũ ꝙ qd sit virtus motiva cũ ei⁹ cõperibus dĩia inotuit ꝓri. Modus aũt ipsius movẽdi extat hõ: ꝓmi tus. n. spẽs ꝯveniẽtis aut tristabilis imutat aereȝ: q̃ sensum ꝑticularẽ demũ imutat: ꝛ hic cõeȝ: q̃ȝ siqdẽ imutationẽ phã tasia seu imaginatio recipit ꝛ ꝯservat: deide ipsi⁹ spẽs rece pta imutat cogitativã ꝛ hec estimativaȝ: q̃ aliqñ in memo ria locat̃ cũ aliis. Estimativa vero imutat cordis activam: si ue operativã ꝛ ea passivã: vel ad hoc operatũ q̃ demũ ipe rat irascibili aut cõcupiscibili ſm ꝙ spẽs appħẽsa fugiẽda est vel ꝓsequẽda: que tãdẽ iperat motive lacertis affixe mo uentis ꝑ eius musculos dantes. sunt eni. 529. ſm Gal̃. diffe rentia priori: ex quo ẽt appꝫ ꝙ motiva põt dici virtus aia lis ꝛ vitalis vtcũqꝫ: put ei hec impat vel illa: ꝛ hic qdẽ mo tus dĩia monstrabit̃. 135. ¶ Quid autẽ sit nervus: quot ẽt dicat̃ modis dĩia. inotuit. 41. qd vero sit musculus ꝛ ei⁹ ne cessitas 3° dicẽdoꝝ apparebit. ¶ Est aũt hoꝝ mobile ꝓmũ qd̃ prius suscipit virtutẽ motivã qua motũ ꝯsequenter mo uet q̃ deinceps. Que siqdẽ apud Aristo. est aĩa. hec nãqꝫ lꝫ vt forma diffundat̃ per oẽm ipsi⁹ mẽm partem nullaȝ sibi determinãs: verũ tñ put est motor alligat̃ amplius cordi. vñ Cõmẽtator phy. 8°. Musculus est qd motũ ꝑ se ꝛ cõpo nit̃ ex trib⁹: puta carne musculi ꝛ est postremũ motuȝ: ꝛ ex calore nãli q est motor ꝛ motum qui trãsit in nervos: ꝛ aia movẽte q̃ est forma in illo calore nãli. Verũtñ apud medi cos ꝛ ꝓcipue Gal̃. artificũ sensibiliores ꝓ^m movẽs imotuȝ volũtarie est cerebrũ: vnde de motib⁹ manifestis. Primuȝ movens ac ꝓcipuũ vniũsa movẽs aialis mẽbra voluntario motu est cerebrũ: que aũt extrema puta man⁹ ꝛ pedes sunt mota tñ. Intermedioꝝ vero vnũqꝫqꝫ motuȝ ꝛ movens ve lut nervi musculi: chorde ꝛ hꝫ. ¶ Mot⁹ etiã multiplex exi stit. Nãlis qdem cuius ꝓn^m est ab intra sive passivuȝ sit vt graviũ ꝛ leviũ. 3° celi. hec enim nõ habẽt ꝓprie ꝓn^m mo tus activũ intra: verũ magis inditũ ab extra. Gravib⁹. n. ꝛ levib⁹ generãs motũ indidit qd̃ extra ꝑmanẽt: nam sicut alia acc̃ntia cõsequunt̃ formã subalẽ ita ꝛ locus: ꝛ ꝯsequẽ ter ad locũ movẽri mã motus est ꝓpter locũ: non tamẽ for ma nãlis est motor: sed qui formã hꝫ impssit ad quẽ motus talis ꝯsequitur. Celestia ẽt movent̃ per ꝓn^m separatum qd̃ est in eis tractatu de subã orbis. Ipm nãqꝫ est ab eis sepa ratũ essentialiter: ꝯiunctũ tñ ſm virtutẽ ꝛ in eis situatũ per quem fortassis modũ ponitur celũ. 2° ce. ꝛ mun. aiatuȝ fo re. Aut ſm plurimos per eius aiam cui exterior intelligen tia virtutẽ influit suã: per quẽ modũ arbitratus est Cõmen tator formã quãdã separatã in hoĩs cogitativaȝ imprimere ꝛ influere. Principiũ aũt motus activũ in aĩalibus intrin secũ existit: ꝛ hic qdẽ motus põt dici ẽt volũtarius si a mo tore ꝓcedat vtente rõne cuius potestas est ad opposita dif ferẽtia priori: ꝛ metaph. 9. Est ꝛ mot⁹ violẽtus huic oppo situs cuius ꝓn^m extat extrinsecũ. Violẽtũ eniȝ est cui⁹ ꝓn^m est ab extra non cõferente vim. i. formã nãleȝ passo. ethico. 3°. vnde in magnis moralibus. Ipm est cuius ꝓn^m est ab ex ꝛ a quo cogit̃ operari. Est ꝛ medius inter nãlem ꝛ violẽtũ vt animalis gradientis in altum. Nam rõne forme seu ani me est naturalis cuȝ de ipsa dicatur etiã per prius natura. physicoꝝ 2°. ex parte vero molis violentus.

Propter secundũ vero sciẽduȝ 2° colliȝ. scribi expressius primuȝ ab ani me motũ seu calore nãli musculũ fore mobile ita. Primum mobile a calore nãli est musculus tãq̃ȝ ideo ab instrumen to. Aia eniȝ movet plurib⁹ mediis concurrentib⁹ incorpo reis ꝛ corporeis: puta virtute locũ situationis ꝛ actiõis de terminante: cõplexione qualificãte: calido ꝛ spũ calefaciẽ te: ꝛ virtutẽ ad actũ vehiculante: ac mẽbro hec oĩa sustẽtã te. Cum enim aĩa multũ distet ab organo corpulẽtiori in q̃ videt̃ manifestari actio: multa oportuit intervenire media ꝓportionabilia: cũ nã saltũ nõ comittat: sed paulatim ꝛ or dinate valde ꝓcedit de vno in aliud extremoꝝ ꝑ mediatin tãtũ vt ei⁹ cõtinuitate cõterminũ lateat. ꝛ mediuȝ. hysto. 8. ¶ Hãc quoqꝫ positionẽ Aver. rõne munit. Cõveniẽs enim est vt motor ꝓportionet̃ mobili: calor aũt est ca. ꝛ hu. ꝛ mu sculus sit̃ ꝑꝑ eius cõpositionẽ. Cõponit̃ enim vt ait ex car ne simplici ꝛ nervositate ꝛ nascit̃ a corde. Nervus autẽ so lus fridus est multũ nõ hñs silitudineȝ cum calore natura li. ¶ Neqꝫ dõm est ꝙ vena vel arteria sit ꝓ^m a calore mo tum inato: qm̃ vena orit̃ a mẽbro non ꝓ. Subdit etiã ꝙ de rõne nõ est ꝙ instrumentũ qd̃ dat nutrimentũ sit instrꝫ mo tus: magis enim ꝯveniẽs est vt nutritio fiat per quietis in strumẽtum. Neqꝫ etiã arteria cũ sit eadẽ via alterius actio nis dativa: puta pulsationũ operatrix dissiliũ ꝛ nõ ꝯveni entiũ motui volũtario: ꝑꝑ qd̃ cõcludit ꝓ^m mobile fore mu sculũ nõ autẽ nervum. ¶ Super hoc quoqꝫ sulcit̃ nõ post multa Gal̃. c. de iuvamẽtis anhelitus turpiter aggredit̃ ꝛ forsitan sophystice assumẽs rõnis viȝ in argutis ꝓracte. Si motus est volũtarius nervus est: ꝛ ꝫ nervus nõ est posita ei⁹ detruncatione: q̃re a destructione ꝯñtis ꝯcludit destructio nem añtis: puta motũ volũtariũ nõ esse. Itaqꝫ mot⁹ volun tarius erit in nervo. Ait siqdẽ hunc syllm falsuȝ fore in ꝓn cipio ꝛ in figura corruptũ: ita vt peccet in mã ꝛ forma silr̃ qm̃ quãdo removet̃ vnũ ꝓdicatuȝ rei q̃ data est a subiecto nõ dꝫ semꝑ removeri predicatũ ab illa a qua remotum est subm. Et qui opinant̃ hoc tenent̃ credere cuȝ negatiõe op positi añtis in totã mã negationẽ oppositi ꝯñtis. Et iõ hec verba nõ sunt digna vt audiãtur. Et iste modus est vnuȝ in quo manifestũ est ꝙ Gal̃. nõ habuit verã radicẽ in logica: qꝛ si per remotionẽ nervi removet̃ aliquis motus: ideo nõ est de necessitate: vt quãdo nervus est ꝙ dicat̃ ꝓpria cã in hac re. Scire igit̃ vi Aver. vtcũqꝫ sermones ꝑegrini Gal̃. vident̃ cõmittere deceptioneȝ ꝯsequentis: a ꝓpõne siqdem habẽte plures verificationis causas in vnã tñ ꝓcedendo. Ubi ẽt termini vt sic cõvertibiles nõ extãt: tunc nãqꝫ lꝫ vis teneret illatiõis gr̃a materie: non tñ rõne forme. Non enim datur si dolor est: solo extat imparis: hoc ãt non repit̃ itaqꝫ neqꝫ doloreo ꝙ is ẽt ex mala causatur complone. dĩia. 76. ¶ Subdit autem demũ idẽ in sue positionis fulcimẽtuȝ sẽ visos fuisse hoĩes percussos supra nervos dormitarios ra mificatos ex quto pariũ nervoꝝ cerebri delatos extrorsuȝ ex craneo sub ossiuȝ pariũ tecturis: ꝛ cuȝ illis ꝓvate sint oẽs operationes voluntarie: ꝛ ideo dormitarij appellant̃. Vñ subdit Rasim dicere ꝙ quãdo rex Indie nobiles volebat interficere aliquos per hunc iterficiebat modũ. Et visus di cere ꝓpter h ꝙ oẽs voluntarij mot⁹ his duob⁹ affixi sunt nervis. Iste igit̃ est ſmo Aver. ¶ Qd̃ autẽ hꝫ positio for tassis stare nõ posse tertio dicẽdoꝝ apparebit. Nunc autẽ qs forte defectuȝ argumẽtationis ei⁹ ꝯtra Gal̃. ostẽdet ta liter. Qd̃ eni dicit ꝓmo calorẽ nãlem cõvenire musculo eo ꝙ vtrunqꝫ calm fortassis nõ est veꝝ: qꝛ in motu non solum requirit̃ calꝫ quo ꝑficiat̃: imo frigiduȝ quo cõtẽperat̃ vel grosset̃ frido ꝛ fulciat̃. ¶ Adhuc moveri iest sibi ꝑ nervũ vt ostendet̃ ꝓ. ¶ Ampli⁹ qñ musculus nascit̃ a corde ni si virtute vt plurimorum aliis. Esset nanqꝫ de nã musculi id ipm qd̃ negat̃ 3°. 11. motusqꝫ illius voluntarius: qd̃ ridicu lũ. ¶ Qd ẽt dicit nervum multũ frigidum h manifeste ꝯdic veritati ꝛ sermoni Gal̃. cõplonuȝ ꝓ. theo. ꝓ. ꝛ ꝓ ꝓma. Scri bũt eni hi nervos fore frigiditatis pauce: qꝛ ipses iuxta cu tem cõplone situanti veꝝ ex eius ẽt magis põt concludi di ctis ꝙ nervus sit mobile prius cuȝ ipse sit frigiditatis pau ce ꝛ calefiat calore inato quo cõtẽperatus is ad motũ ꝛ ful cimẽtũ eius reddit̃ aptior musculo. Id tñ dico non sufficit:

Margin notes: Ca. 43. in medio. — Cap. 1. de fine. — Te. cõ. 18. — Te. c. 3. circa ꝓn^m. Te. cõ. 6. 13. — Cõtra te. cõ. 1. vl. in medio. — Te. cõ. 3. — Cap. 1. in principio. — Te. cõ. 12. Ca. 18. in medio. — cap. 1. circa ꝓn^m. — Ca. 19. ad medium. — Ca. 1. 18. — Cap. 9. circa finem. Ca. 9. post medium. — Doc. 3. ca. 3 an̄ me^m.

I

verū moles ē reqrit̄ corporea q̄ amplī⁹ repitur in musculo q̄ȝ in neruo. Et ideo mot⁹ in musculo pius q̄ȝ i neruo manifestat̄: imo ⁊ in chordis magis: vn̄ p eas describit̄ motiua. p pma. q̄re illas nouit idiota: non aūt sic musculos. Q̄d etiā dicit venaȝ nasci a mēbro nō pmo videt̄ mobilis leuis nō seruans positionē eius Ari. magr̄i volētis venas a corde imediate nasci. dīia. 47. Impugnat ēt Gal. nō iuste: cuȝ musculus nō habeat q̄d in ipso mot⁹ manifestet̄ p nisi p ei⁹ pncipalius pn̄ᵐ ceu neruū sicut p cerebrū mouent̄ volūtaria. Mot⁹ eni volūtarius nūq̄ȝ separari pōt a neruo: sic habere tres a q̄drato: cū p nullū indiuis sit mot⁹ voluntarius musculo nisi p neruum. q̄ ipso absciso bn̄ sequit̄ q motus remoueat̄ a musculo t cū eius virtutē non suscipiat aliūde: vn̄ accidēs nō cōmittit vt sibi iponit Gal. In neruo tn̄ cum sit cōe instrm̄ sensus ⁊ motus nō manifestat̄ ita motus cuȝ is sit exilis flexibilis. Motus aūt idiget fixione quā neru⁹ prestare non pōt: lȝ sensum valeat exhibere: eo q difficilius est mouere q̄ȝ sentire: cū illud sit agere: h̄ vo pati. Ad agendū aūt plus vigoris reqrit̄ q̄ȝ ad patiendū de accidēti 4° ⁊ interioꝝ pmo. Neq̄ȝ etiā valet q̄d de neruis inducit Auer. dormitarijs: cū motus possit aliunde ꝯtingere q̄ȝ pp pcussionē neruoꝝ illoꝝ ⁊ vniuisr absq̄ȝ neruoꝝ cā: non aūt motus volūtarius vllatenus pōt pfici sine neruo. Sermo tn̄ Auer. apō veritatē preferentē pōt admitti t lȝ fortassis nō ex sufficientib⁹ deducat̄: vt q p.imū mobile a calore nāli est musculus: quātū ceu pactū ad ipsius manifestationē: mot⁹. n. repūtat̄ in musculo amplius ppter sufficiētius hīc que necessaria sunt motui pacta q̄ȝ neruus ppter illis carere: ita vt neruus quo ad motuȝ tribuēdū pportionat̄ cerebro: q̄ȝ tum vo ad sensuȝ cordi. h̄ eni hȝ cerebrū virtutis tn̄.

K

Doc. 6. c. 6. in pn°

Cap 5. i fi. Ca. penu. post me^m. ⁊ lib. 4. c. 4. in fine.

Propter tertiuȝ q̄dē sciēdum: q virtus motiua imediati⁹ irradiat neruū ⁊ imittit̄ ipsi: ꝯsit aūt tāq̄ȝ q̄dā ex ipso ⁊ aliis cōpositus in musculū dirigit̄: vn̄ Interioꝝ p. Neruus nullus est ipse p se ipm̄ sine musculo nullatenus operās in aialis pticulis talea actus: sed p medios musculos oēs mot⁹ electiuos noiatos pficit. Cernunt̄ aūt ad mouendas pticulas: q̄nq̄ȝ q̄dem manifeste musculi ipsi: q̄nq̄ȝ q̄deȝ p mediuȝ chorde. Ac eorūdē 3°. Principiū mot⁹ pn̄ᵐ q̄dē neruis: per ipsos autē musculis dat̄. Et itidē alie cognoscunt̄ a medicis radices neruoꝝ q mouēt musculos a radicib⁹ neruoꝝ cuti man⁹ pstātium sensum: vn̄ de motib⁹ liq̄dis. Postq̄ȝ lacertoꝝ motuȝ arterijs ⁊ venis ꝯstrictis in suo dephendunt̄ manere statu cūq̄ȝ strictis neruis impedirit: q ad lacertos q̄deȝ dirigit̄ a neruis virt⁹ aliq̄ per quā fit eoꝝ actio iudicauerūt: vn̄ subdit̄ virtutē ordinatiuā trāsmitti p neruos a cerebro ad lacertos: q̄re dīia pori virtus excogitatiua in cerebro locata vtit̄ pticulis: quēadmodū riuis q̄busdā neruis sensū ⁊ motuȝ mittēs p eos aiali omni. Quarto vo theori. Virt⁹ membra volūtarie mouēs a cerebro pcedit: ⁊ p neruos ab ipso oriētes mittit̄ ⁊ a nucha: atq̄ȝ ad lacertos puenit volūtariū illis dans motū: Prio q̄ȝ p°. Ubi musculi dat̄ necessitas dō motū voluntariū mēbris non cōpleri nisi virtute medianti bus neruis a cerebro illis aduenīete. Nō fuit ēt cōueniens neruos ossib⁹ cōtinuari ne lederent̄ eoꝝ duritie: io egressa est suba fili⁹ neruo ex ossiū extremitate ligamētum dicta: q̄ neruo fuit adiūcta ⁊ vna res cū illo facta. ¶ Et q2 hꝫ suba sic cōposita erat adhuc subtilis nimiū ⁊ infirma: neq̄ȝ possꝫ ad multū extendi nisi sustentaret̄ alio ⁊ maxie q̄n orit̄ a cerebro vel nucha supiori ⁊ ppie cuȝ hec suba diuidat̄ in ptes plimas: ppea sibi admista fuit simplex caro q̄ sibi ꝯiuncta sustētaret ⁊ vacuitates eiusdē repleret. Et q2 he incōlūcte erāt sube subtiliat⁹ est neruus ⁊ ligamētū ⁊ diuisi in fila ⁊ ex eis cōtexta est suba pāniculus dicta colligās ⁊ cōtinēs in adinuicē pdicta ⁊ separās ēt vbi opꝫ ⁊ distinguens. Pars quoq̄ȝ hꝫ sube cōposite q̄ ad membrū tēdit mouēdū colligit̄ subtiliat̄ ⁊ indurat̄ ita vt funiculi assumēs silitudinem chorda dicat̄. Ex neruo eni cōponit̄ ⁊ ligamēto: quia caro desistit tn̄ pdicti ⁊ pāniculus in neruū indurat̄ ⁊ ligametuȝ in chorda q̄n ptrāseūt. Et hec suba ex his q̄tuor composita musculus appellat̄ siue lacert⁹ q̄d diuersitatē non importat reali. Ex his igit̄ serieb⁹ recte auditis appet virtutē motiuā pnrius in neruuȝ insinuē q̄ȝ in musculū. Appet ēt necessitas musculi eiusq̄ȝ essentia: ⁊ p ꝯsequens q̄d erit mobilis pn̄ᵐ seu imediatū cū in eo rō mot⁹ ⁊ fulcimēti apti⁹ reperiat̄ q̄ȝ in neruis: in virtute tn̄ ipsi⁹. Neruus eni est sicut pe ꝯsilis pncipalis instrm̄. s. musculi. Nūc aūt ꝯclusa confirmeut̄ rōne. ¶ Opꝫ etenīȝ mobilis ad motorē pportionem interuenire vt itelligibilis ad itellēm t vt edocent q̄ de physico auditu. Sȝ neruus cū sit simplex magis pportionatur virtuti simplici ēt enti q̄ȝ musculo cōposito saltem compositione pticulari. Thorax eni ⁊ hꝫ ꝯstruūtur vniuli. theo. vn̄ ⁊ ipse ibi locat̄ in anathomia cōpositoꝝ. ¶ Adhuc cū hec virt⁹ reqrat subm̄ per q̄d deferat̄ ⁊ quo. p se nāq̄ȝ nō mouetur: cū nihil sic moueat̄ nisi corp⁹. 6. physi. illud nō erit nisi neruus: eo q imediate orit̄ a cerebro vel nucha manifestatiue saltē. Musculus vo nō itātuȝ extēdit̄ vt cerebrū vel nuchā tāq̄ȝ sensui subiacens attingat. ¶ Est etiā neruus lucidus: perui⁹: porosus ⁊ tale meret̄ eē aialis virtutis spū mediāte receptiuū pn̄ᵐ ⁊ delatiuū: hec aūt musculo nō īsunt nisi forte p neruū: ⁊ iō in oppilōneȝ ⁊ obstructionem neruoꝝ videm⁹ paralysim ⁊ silia cōtre: nō sic aūt que musculi. ¶ Rursus. in vnoquoq̄ȝ mēbroꝝ officialiuȝ est pticula ꝯsilis qua illi⁹ pficit̄ pn° opatio: aliae aūt ptes pp hn̄ fore. dīia. 63. Talis autē particula iuste ꝯsiderāti neruus erit: nō aūteȝ ligamētum cum non sentiat neq̄ȝ pn° diligat̄. Fit etiā pp iuuare neruuȝ pncipalloreȝ vt apparuit ex musculi cōpōne. Neq̄ȝ pāniculus cū sit secūdari⁹ t aut caro q2 nō est pncipalis sed ex sāg. cāta fluxū habēs ⁊ refluxū: neq̄ȝ etiā tot⁹ musculus cuȝ toti insit mot⁹ p parteȝ magis. physi. 8. ¶ Palin. h̄ nos docet experientia q2 videmus motū cessare ⁊ sensuȝ neruo pciso: nō autē musculo t mot⁹ tamē tūc non inest neruo nisi fortassis cōtractionis seu spasmationis sȝ musculo magis sensus tn̄ inest pter musculū i neruo etiam manifestus. Sic igit̄ sufficienter ꝯcludat̄ q neruus est id q̄d imediatius ⁊ pncipalius vigorē recipit animalis virtutis: mot⁹. vȝ. atq̄ȝ sensus. Et q demum manifestatur in musculo.

L

Ca pen. post me^m.

Ca 6. versus finem

Cap. 1. in medio.

Ca. 17. in pncipio.

M

Do. 5. fi. 2° ca. 1. in pncipio.

N

3° cap. 1.

O

Colli. 2. c. 39. ⁊ p totum.

Colli. 2. c. 42. ⁊ 43.

P

Propter quartū q̄deȝ ad pmas auctoritates oēs vna protendētes virtutem musculuȝ mouere dōm id gr̄a manifestationis motus existere: cū videm⁹ musculuȝ mouere: nō aūt q virt⁹ in ipso primit⁹ recipiat̄: imo in neruo velut pncipiū oganīa visus posita est crystallina: manifestat̄ tamē magis in ptib⁹ cōiacētib⁹. dīia. 63. ¶ Ad aliō dōȝ: q ptes nō audiunt̄ illic organice sȝ q organicū ⁊ ꝯsilē opponunt̄ sȝ organicū dī esse p relatiōē ad simplices ꝯceptus aie: aut h̄ in mot⁹ vificat̄ t vt dcm̄ est manifestatiōe: nō aūt in pncipio primit⁹ motoris susceptiuo. ¶ Ad aliō iā apparet q̄d dōȝ fit mō antedicto. ¶ Ad aliō dōȝ q neru⁹ rōne cōplōnis ipsi⁹ ⁊ sube magis fulcimētū pstat musculo: moles tn̄ dficit neruo i filo repta. Uel q̄titū petit organū cui primit⁹ innitit̄ virt⁹ motiua: nō aūt id cui virtutis īsit apparētia seu manifestatio imensior. ¶ Ad aliō dōȝ: q veꝝ est q̄n illud mēbrū fuerit vnū modo omni: neru⁹ aūt ali⁹ est sensitiuus plerūq̄ȝ ⁊ motiuus. Aut nō ē omni idē mō vno ēt dato neruo. Nā in ipso est dare frigiditatē ⁊ siccitatem minorē ⁊ mollitieȝ: ⁊ ita erit organuȝ sensui aptū. Et est reperire pdictas in eo q̄litates intensiores ⁊ pluris diaphaneitatis porositatis q̄b⁹ reddit̄ instrm̄ motui aptius. ¶ Ea etiā que partis nota sunt opposite.

Q

Quoniam dictum est iuuamētuȝ nerui existere distributionē sensus ⁊ mot⁹ in oēs partes hēitare ꝯtingit deinceps: vtruȝ vnus neruus possit eē sensus ⁊ mot⁹ pncipiū. Q̄d nō videt̄: q̄m

quorum virtus est alia cõplo substãtia et finis seu operatio in idẽ nõ cõcident prin^m: talis vtiqz neruus est sensitiuus et motiuus: cũ virt⁹ sensibilis ordinet in sensitiuũ: et motiua i motiuũ: sitqz motiu⁹ siccior et durior sensitiuo ꝓ. et theo. pmis. Finis ẽt sensitiui est sensuz pstare: motiui ꝟo motũ. ¶ Pallin. Illa nõ ↄcidũt in vnuz prin^m quorum eẽ diũsis ↄtinet generib⁹: cũ pdicamẽtorum coordinationes sunt ipermiste. posteriorum ꝓ. Sz qꝺ sensitiui in passionis cadit gen⁹: motiui autẽ in id qꝺ actionis. Sentire nãqz pati est qꝺdã et mouẽ agere 4° de accĩti. et iterior ꝓ. ¶ Et fulcit: qr ibidẽ sentire suscepit actionez ab alio vt ab obiecto: qꝺ ei extat tãqz pati: Mot⁹ aũt eam nõ suscipit verũ poti⁹ causat in aliõ. ¶ Eti. Si vnus est neruus pncipians sensum et motũ tũc et virtus erit tñ vna correspõdẽs eidẽ: cũ tñ ei⁹ qdam sensitiua et reliqua motiua. ¶ Rursus. in techni libro 2°: vt ad multum nerui sensitiui oriũtur a parte anteriori: motiui ꝟo a posteriori. ¶ Iridẽ. ppter qd ꝗ alius erit neruus sensum principians: alterqz motũ. Is eniz videt solus sufficere: nõ igitur vnus neruus poterit eẽ sensus et motus principium.

Oppositum ꝟo

cõitas sentit medicorum. ¶ Amplius sicut est in ꝓ illo et 2°. ita similr et erit in 3°. puta cerebro: nucha: et neruoꝛz vtrorũqz illorum alterũ vnum existens sensum iniciat et motũ. ¶ Rursus. quorum nomen et rõ sunt eadẽ et act⁹ pncipiuz similr erit vnũ: cum habeãt eãdem nãm: sed talis est neru⁹ sensitiuus et motiuus. Vterqz nãqz dĩ vnus et est subã flexibilis subtilis ↄtensa colore alba ex cerebro et nucha producta. Neruus igit poterit vnus fore pncipium sensus et motus.

Propter primũ

qdẽ sciendũ q vnũ quotiens dicit dĩa ostẽsum 3°. vnũ autem hic sumptũ vnitatez iportat numeralẽ. Quid autẽ neruus dĩa. 41. qdqz sensus. 42. Sz mot⁹. 51. cum eorum multiplicitate. ¶ Principiuz ꝟo multiplr dĩ. vne qdem vñ motus initiat vt distãtie: cui⁹ opp^m ei⁹ termin⁹. Alr vñ optie fiet qꝺcũqz: ceu in doctrina nõ est incipienduz a rei prin° verũ vnde discit facilius. Tertio qꝺ pmũ pducit vel gñat in existẽte sicut fundamẽtũ in domo et cor in animali. Adhuc. vnde prim⁹ initiat motus: vt pẽ et mr filij: et lis extat principiũ belli. Alr fm volũtatem ac imperiũ mouẽs et mutãs: sicut pnceps aut tyrãnus: et artiũ architectonica. Sexto vñ cognoscit res pmo vt suppositiones et priores dignitatum principia sunt cognitionis cõclusionum: hic aũt principiuz auditur quarto potius dictum modo.

Propter secũdum

qdẽ sciendũ q Arist. vt tactuz dĩa. 42. forassis nõ cognoscẽs perfecte nerui nãm posuit ei⁹ opera dĩa et altera magis vt necessariũ ligare ossa et adinicẽ cõnectere: pterqz in craneo in quo suturalis siue serratilis est copula et la vere nõ est neruus nisi vt equoce: verũ ligamẽtũ: ac aliud sensum vt innuit pstare: ita non capit vtiqz neqz stupor vbi nõ est neru⁹ corporis. Plurimi aũt sunt nerui circa pedes: man⁹: costas: colluz: et brachia. Stupor ꝟo sẽsus est passio dĩa. 73. Colliz tñ 2° Arist. imponit q voluerit neruũ soluz mõ carnẽ calam sui fridi^tt ↄtẽperare nõ potẽtẽ excellẽtiori sentire calore. Ait nãqz appere ex Ar. snia q nõ sit factus neruus nisi ad cõtẽperãdũ caloꝛez intrisecũ ad ꝟ vt ꝺ virtutẽ sentiẽdi. vz. carnis: vt subdit post mlta. et hec opĩo plus sequit in iuuamẽto cerebri. Sz forte Auer. stare nõ pot cũ nũcubi diligẽter ingrẽs tali nerui reperiã iuuamẽtum cũ ꝟ ẽt tẽperies causet a cerebro sufficienter: ꝺ ptib⁹ 2°. Adhuc caro cordis reliq calidissima carniũ ꝑ se posita ẽ sentit. dĩa 42. Ubi hesitatio apparit circa nerui nãz silr Auẽ. infra.

Propter tertium

qdẽ sciẽdũ q vnus et idem neruus pot nõ raro initiũ sensus et mot⁹ fore sicut testatũ est de accĩti 4° interiorum. 1. de morib⁹ manifestis: et theo. 6. Volũt eni q multotiẽs del sensus et mot⁹ ꝑ vnũ neruũ: et pleruqz qdẽ vnus neruorum singulariter pstat sensum: et alter motuz. Tũcqz nõ cõcidet dubitatio si sensus pot esse sine motu aut eꝯ vt in lingua et oculo: verũ prius magis cũ idez vtrisqz fuerit neruus. Veritas tñ sanior q vbicũqz est sensus nõ est motus: cũ mouere sit qꝺdã agere: et sentire ꝟo pati. Ad agẽdũ vtiqz plus reqrit virtutis et caloris: ad patiẽdũ aũt modicũ ibidem. Ubi aũt repert⁹ est mot⁹ ꝑ opp^m et sensus: dũmõ ei occurrat sensibile. Dico aũt ita qr dictũ est aliquẽ neruorum prin^m mouẽdi et nõ sentiẽdi: nõ qm nõ possit sentire: sed qr sepultus forinsecũ sibi nõ valet nãliter aduenire sensibile: vt ꝓ ꝓ°. Membrorũ qdem sentiẽtiuz mobilium plerũqz sensus et mot⁹ silr prin^m est vn⁹ neruus et plerũqz sepant et erit prin^m alterutrius virtutis neruus. ¶ Ut id aũt pamplius appeat sciẽdum q neruus nõ est prin^m sensus et mot⁹ primũ: sed cor aut cerebrũ cũ nucha: verũ secũdariũ magis: puta respectu carnis et pãniculorum: musculorum et chordarum: ceu et nucha taliter se hz cerebro relata et neruis. Insup et neruus ampli⁹ extat sensus pncipiũ qz mot⁹: sentit eni existẽter in seipso ac alia sentire facit qb⁹ superexpãdit: ita q etiã pãniculos et chordas qbus cõtexũtur nõ parũ ex eo. Sed motus initiũ nõ est actu sed virtute magis. Non eni mouere pot seipm localr neqz aliũ actualiter: illat⁹ tamẽ in musculi cõstructionẽ cui⁹ ps est nõ minima: cũ fiat ex neruo et carne simplici. in techni. fecit ad motũ: et qr organũ delatiuũ extat virtutis et caloris nãlis ↄiter mouet et musculũ. Est igit organũ motus reddens ipsum tñ seu deferẽs: sensus aũt nõ solũ q hꝺ verum percipiẽs siue indicãs magis. Sic eni se habz de his vt de neruis obticis et crystallina. dĩa. 45. ¶ Propositũ autẽ firmatur rõne: qm in his maxime quorum vnũ ordinat in aliõ: qꝺ potest ampli⁹ poterit vtiqz et min⁹: talis ꝟo est mot⁹ ad sensum: ipse nãqz in motũ: sensus aũt in salutez aialis: illiqz mot⁹: eo eniz adipiscit qꝺ apphensum. Sz neruus qs mouẽs cũ mouere sit agere ad qꝺ plurimũ reqrit virtutis poterit et sentire: cũ pati modicũ virtutis expetat. ¶ Amplius quãdo virt⁹ seu aia et calor nãlis vigorosi extiterint fm q amplius aut min⁹ inherẽt organo vni poterũt opari diuersa: puta currere ac stare: in aiali quoqz alteruz expetit plus virtutis: reliquũ aũt minus. hꝺ ꝟo neruus est organũ respectu caloris nature ac virtutis: plũmum nãqz ipsorum imissum neruo motũ pncipiabit: minimũ ꝟo sensum. ¶ Rursus q̃rum cõplexio modicũ distat in adinuicez vnũ poterit in qꝺ alterum fm qꝺ taliter efficiet nature calo et virtute: talis ꝟo cõplexio nerui est vtriusqz cũ frigidus sit et sicc⁹ mẽsurate: ita vt illis pamplius receptis remittet frigiduz et intendet siccũ: sctõm ꝟo min⁹ ecõtra: nõ eni sufficiens calidũ qꝺ inatuz opari nisi occurrat influẽs eidem reddẽs alterum qꝺdam tertiũ velut formale calidũ. ¶ Eti. Ab organo cui⁹ substãtia vtcũqz diuersa existit cum ꝟ q agens sicut tactũ variari cõtingit: diuersus poterit cõsurgere parinceps effect⁹. Sz hꝺ est nerui substãtia naz in ea est diaphoneitatem seu peruietatẽ attendere sensui existẽtem cõsonam. Cũ maxie spũs sensitiuus sit hꝺ: ac etiã terrestreitatez et duritiẽ qb⁹ neru⁹ motui efficit conformis: cum motus fortius expetat fulcim ob actionem et durius ppter qeris fulcimentũ. ¶ Iridem. vnũ et idez numero pot in duo etiã distonas: vt lingua in gustum et sermonẽ. 3° de aia. differẽter tamẽ: qr in alterum principalius vt gustũ et in reliquũ ex ↄsequẽti puta in sermonez: naz etsi vnũ qdem extet lingua subiecto: est tamen diuersa rõne. Gustat eni ppter neruos sibi a tertio pari neruorum cerebri delapsos. Sermonez ꝟo motu dearticulat per eos q a septimo: ita siqdez in neruo duplex vt tactuz rõne substantie amplius nã: pncipalius quoqz ordinat in sensum: cũ eũ suscipiat etiã actu sensibili occurrente: nõ autẽ motũ vt tactuz nisi virtute tñ: itaqz q neruus motũ et sensuz poterit initiare. Quoniã aũt egetur quãdoqz sensu simplr et intenso nõ distracto in plura nã neruũ hic adinuenit simpliciter sensitiuũ qualis obticus: ac qr interdum indiget motu so

I

luz et imensioni nervum:tuncque constituit motus absolute quales plures sepulcrorum ut manuum et pedum. Utrisque autem nervus unus participat:quoniam cum eo egere ceu qui tertii et quinti parium ex cerebro productorum.

Propter quartum autem. ad primum dicendum quod quamvis hec sint dissona in speciali conveniunt:tamen in communi taliter quod anima cum calore nature delato in eorum organum possit in eum diversum effectum imprimere. ¶ Ad aliud dicendum:quod licet pati quod est nervi sensitivi et agere quod motivi sint diversorum generum:nihil tamen prohibet idem fore subiectorum:ceu quod relatione quantitati vel pater in genere locatus ad aliquid:prout autem in seipso subsistit in predicamento substantie: similiter et de nervo secundum diversa et in eo reperta et in eum impulmentia. Omne quoque simul activum et passivum et movens physice mobile erit. physicorum 3°. ¶ Ad confirmationem similiter apparet ex multis. ¶ Ad aliud dicendum:quod virtus est una in communi diversificatur tamen secundum organa in speciali. Organumque ut visum secundum eius naturam alteram et receptionem potest similiter diversificari. ¶ Ad aliud dicendum:quod non impedit quin etiam nervus quis possit esse sensus et motus initium:ut declaratum:licet sensitivi simpliciores plus procedant a parte anteriori et motivi ex parte posteriori. ¶ Ad aliud quid dicendum apparuit. ¶ Et ad ea que partis alterius est satis his iam apparet.

Te.co.8. K

Occasione illius quod dictum est musculos virtutem habere tantum innatam hesitatur denique. Videtur enim quod musculus non habeat solam hanc verum et influentem cum ea seu infusam:per Joanitium enumerantem inter membra habentia virtutem innatam et influentem quando inquit omnesque lacerti. Quod innuitur in techni libro 2°:ubi enumeratis principalibus partibus deservientibusque ipsis et habentibus virtutem innatam solum in quibus non reponitur musculus subditur demum. Ille omnes partes communes his habentes suppositus regimen venis et nervis indigent:sub quibus videtur musculus locari. ¶ Et. Nullum membrum officiale habet virtutem innatam tantum sed et cum hac influentem et sic compositum. Quod autem tale suscipitur a simplici:musculus autem est pars officialis. 3° theo. cum sit instrumentum virtutis animalis. Et firmatur. quia recipit sensum et motum a cerebro. differentia. 58. ¶ Adhuc habentia virtutem innatam tantum sunt ossa et caro non sentientia:musculus utique sentit:habet igitur musculus virtutem innatam et influentem et non solum innatam.

In isagogis ca. de mótis membrorum iuxta finem. Te.co.30. L

Cap.1.

In oppositum idem Joanitius connumerans musculum in his que habent virtutem innatam tantum. Et in techni ubi agitur de partibus que habent virtutem innatam:et ubi de habitudine tractatur totius:quia musculus representatur communis eorum constructionem et naturam. ¶ Adhuc si componentia musculum habent virtutem innatam tantum:et ipse etiam ratione totius consurgat ex partibus:hec autem habent que sunt prima et simplex caro cum sit san. conspissatus:et nervi per quos est non recipit musculus cum careant sensu. Sunt namque terree nature que autem talia non sentiunt. patet de anima et 3°. neque motum habent. differentia. 58. ligamentum etiam quod de ipsius est constitutione Almanso. et prime primis. Et ideo hic despiciunt Haly rodoam separans ligamentum huius pro privus:ac etiam panniculum a musculo tamquam eius non ingrediens constitutionem. Et firmatur. quia magis dictum est differentia. 58. musculum componi ex carne ipsius calore naturali et anima. Caro autem virtutem habet innatam solum. ¶ Palin. Igitur agere dicitur quod motum habet a seipso. interiorum particula. talis quidem musculus in genere motus. colliget apparens 2°. et phy. 8. Habet ergo musculus virtutem innatam tantum.

In isagogia c. immediate antecedente. Li°. 2. te. c. 29. et tra. era. 6 testi. tex. co. 9.

M

Te.c.79. Te.c.66. Cap.3. in principio. Doc.5.fen. 2°. c.1. circa principium Tribegni tra. 6 testi. co.3. in fi. Cap.6. Cap.8. Cap.43.

Propter primum sciendumque quid sit musculus seu lacertus differentia visum. 58. ¶ Habere autem virtutem innatam solum quod est unum membrum quatuor divisionis partium quadrimembris proacte tripliciter potest audiri. Aut aliquid habere virtutem innatam solum. i. conditam naturaliter prout eius principium est magis intrinsecum vie uni adherens amplius:et sic naturalia dicta membra contra divisa animalibus:quorum actus exordium a formis maxime habent virtutem innatam solum. Aliter dicitur membrum habere virtutem tantum innatam et sibi sufficientem inditam:quia nullo simpliciter egens ab eodem nequaquam suscipiat absolute. Verumtamen suam inditam virtutem ceteris per modum primi in universo contribuat quale cor secundum Aristo. extat iniam exquisitam. Vel quod 3° possidet virtutem innatam solum:quia taliter sibi in sue generationis exordio inditum fuit:eo quod prima radix et principium ceterorum. Ante namque advenit et ultimo recedit priusque ceteris incipit et antea completur nam licet partes simul generentur lata quadam paritate:prius tamen sunt superiora quam inferiora:interiora quam extrinseca:principalia quam sequentia. differentia etiam. 49. Et ideo dictum 2° de gene. animalium. ubi apparent que habet formam epatis preexistere in corde:sicque nullum a corde membrorum virtutem habebit innatam:cum omnia videantur ab eo vestigiisque dependere:ut etiam apparet interiorum 3°. Et id verum certum:vel apparentius imaginetur quod ex massa generationis spermatica placente partium unaquaeque suscipit formam similem quod suum:non autem sic in virtute unius aut successione quadam ut prius. Et ita estimavit sensibilius Gal. pracordia virtutem innatam tantum obtinere. Cum etiam apparenter in plura ipsorum non percepit arteriam:venam aut nervum deferri:ceu os cartilago cum ligamento monstrant et pinguia. Fuit igitur sermo Gal. pulchrior apparens:Ar. autem profundior coexistens.

N

2° de ge. a. ca.1. in fi.

Cap.1. p° medium.

Ca.4. te.5.

O

Propter secundum autem sciendum quosdam sensisse musculum hic virtutem innatam tantum:prout eo redditur calidum frigidum etc. pingue et extenuatum. pilosum vel oppositum corpus sic:aut aliter collocatum. Prout eo autem perficitur motus ac etiam sensus virtutem habet innatam et influentem. ¶ Sed id dicentes non sopiunt hesitantes cum modum et causam non assignent:neque difficultatem aperiant. ¶ Insuper et horum quidam voluerunt dicere musculum primo dici modo:altero autem lacertum conantes id ex Joanitio cum techni astruere. ¶ Sed id etiam non valet cum nomina magis extent synonyma differentes his plus translatione quam natura. Uno igitur indifferenter utendum pro alio. Musculus tamen videtur a greco transformari. Mus enim apud eum murem et musculum importat qui etiam in xistro dicitur. Lacertus quidem quasi lacertulus:ad modum namque muri ex lateribus eo compaginatur corpus:qui et licet vulgariter musculum importet:proprius tamen cum quod brachiorum ad humeros:quare et brachia lacertos denotant poete.

P

Propter tertium quidem sciendum quod musculus seu lacertus dignius virtute fulcitur fluenti et innata ut penetraverunt in hoc adducta:cum propter eius naturalia fulciatur animalibus:puta sensu et motu:vene namque ac arterie non sunt de constitutione essentialiter musculi:verum vt meatus quibus ipse conservatur ei vitam et alimentum deferendo. Consequenter autem virtute innata potitur solum ut ostendit iam caro musculi pars cum sit ceu sanguis inspissatus motu ut sic carens et sensu cum musculo perficiatur nervo:unde dictum est ab A. ossa et caro non sentientia:in eius etiam compositionem cadit ligamentum:quod dixerit Haly. membrum directius habens virtutem innatam solam. Nervus autem in musculi cadens constructione preter id quod habet ut dictum tribuere sensum et motum potest et aliter ibi inveniri:puta magis ratione sue terrestreitatis quam diaphaneitatis:et prout dissolvitur in fila carnem primam et simplicem ligantia cum non posset aliter permanere:sicque actum inducit ligamenti:cum illo non sufficiebat ut minus:ideo aliqui id non audientes dixerunt musculum sumi pro parte quadam illius ut carne. ¶ Sed circa id contingit anxietas:cum scriptum sit in techni membra habentia virtutem innatam tantum seipsa regentia ut neque aliis dominentur:neque alia dominentur eisdem innatas habentia regentes ea virtutes. vult Joanitius. Sunt habentia propriam virtutem qua reguntur et eorum qualitas constat. ¶ Cuius oppositum quoniam habent membra sunt naturalia instrumenta:de his enim scriptum interiorum particula. quod licet coindita insit eis virtus qua suum perficiunt actum:et ceu magnes trahit virtute sibi indita ferrum:ita quod si permansibilis esset eorum substantia nullo demum indigerent:ut neque arteriis neque venis. Sed quia egent nutritione ac custodia com

Q

2° p. doc. 5. ca. sing. 3° de. tre. de ica. co. 9. in fine.

Lib. 2. te. co.26.

In isagogis co. de mótis membrorum. Cap.3.

mensurationis

mẽsurationis caloris:eguerũt ideo illis:suscipiũt g̃ aliũde virtutẽ non habẽtes tñ innatam. ℂDicẽdũ ꝙ suscipiũt nõ ꝓpter acqrere viuacitatem:qꝛ in pn° vt tactuȝ receperunt ipsoꝝ ꝯductionis:veꝝ ꝓpter ꝯseruationẽ viuacitatis sue suscepte:ceu ampli⁹ in de interiorib⁹ vt expositor manifestauit Gal.cũ in techni fuerit eius breuitas vt ea q̃ Joãnitij onerosa. Et siteat. A. inquiens ꝑma ꝑ. si clauderetur via inter epar ꝛ os:ꝛ id haberet nutrimentũ aptum eius actio destrueretur in ipso:non enim hic tollit viuacitatem veruȝ ipsius ꝯseruationem magis:qđ etiam concessit Gal.

Doc. 5. c. sin gu. cir. medium.

Propter quartũ quidẽ. ad primũ ꝛ 2m quid dicendum ex premissis visuȝ:verius naq̃ȝ musculus virtute viget vtraq̃ȝ vt ostẽsuȝ. ℂAd 3m dõm:ꝙ inquãtũ est simplicibus constructum vt ipsis rõnem quãdã hȝ mẽbri habẽtis virtutẽ innatam tñ: prout vero positũ magis vt cõpositũ vtraq̃ȝ participat virtute:neq̃ȝ simplr est officiale ꝛ cõpositũ musculus mẽbrũ: qꝛ nõ cõpositione vniuersali vt caput verũ potius ꝑticulari vt fere mediũ obtineat simplicis ꝛ cõposite pris. theor. 3°. ℂAd aliud etiã apparet:qꝛ caro ps musculi maior. vñ in de anathomia 4° quẽ trãstuli. Carnes aialium maxima pars musculoꝝ sube aialiũ sunt disseminatis que in ipsas ligamẽtis ꝛ neruis musculus generat:que lȝ de se sensu careat ꝛ motu:hos suscipit tñ vigore sibi a cerebro delapso ꝑ neruũ. dĩa. 58. ℂAd ea etiã que alterius simil̃r quid sentiendũ visuȝ. Nã Gal. Cũ Joãnitio cõsiderãs ꝙ in musculo magis rep̃sentant mẽbra fruentia virtute innata sola q̃ȝ in alia partiũ: posuit vt declaratũ musculũ talem existere: nã in ipso est caro ꝛ ligamentũ ac vtcũq̃ȝ pinguedo magis ad carnẽ reducta. Inuoluit eñ is ꝛ circũdat os ꝛ cartilaginẽ:que oĩa extãt virtutẽ inatã habẽtia solã:neruus ẽt sicut ligãs ꝛ ꝯtinẽs carneas ptes rõnẽ induit hui⁹:ꝙ per ꝯñs pãniculus cũ ex ligamẽto ꝯstituat ꝛ neruo. dĩa. 44. Id etiã ampli⁹ dĩa. 42. sumit:ꝛ caro q̃ñq̃ȝ ꝑ omni sba vsq̃ȝ ad os ꝛ cartilagines. dĩa. 42. ceu hinc cuȝ musculũ componi ex carne dicamus. ℂAd aliud qđ dõm differẽtia visum 58.

Cap. 1.

ℂDifferentia. LIX.

Quod calor ꝛ spũs sint idẽ mõstratur ex. 5. pharmacoꝝ. Hippocrate dicẽte calorẽ innatũ spiritũ fore. ℂAmplius rõne. Quecũq̃ȝ habẽt idẽ agens ꝛ ex eadẽ ꝑducunt mã:producũtur etiaȝ hora eadem. vident eadẽ existere cũ he sint idẽtitatis cause: hec aũt calor hñt ꝛ spũs:fiũt naq̃ȝ a corde ex humorũ subtilitatibus vel eoꝝ vaporositate eodẽ etiã tẽpore. ℂAdhuc quorum eadẽ est operatio ac etiã ꝓprietas illa sunt eadem:hec naq̃ȝ fecit scire formã velut trãsmutatio mãm. Est aũt calor resolubilis ꝛ subtilis ꝛ motiuus maxie vt ꝛ spũs de distẽperantia inequali. Et si calor ꝛ spũs eẽnt diuersi cuȝ calor ens corp⁹ vt videbit diffundat ꝑ oẽ corp⁹ ꝛ spũs:sil̃r duo corpora eũdẽ obtinerẽt situ:qđ ipoꝛe. ℂInidẽ:cũ calor non sit res nõ nãlis:neq̃ȝ ẽt ꝑter nãm verũ nãlis: iã res naturales forent octo:cuius contrarium dictum ab omnibus:ponũt enim concorditer septẽ tñ. Erit itaq̃ȝ calor ꝛ spũs idem.

Dif. 3. ca. 5. ad me.

Doc. 2. c. 2. in me°.

In cõtrarium qꝛ cũ ꝛ diuersitatis nota caloreȝ proferunt tanq̃ȝ a spũ diuersuȝ: vnde de causa motus aialiũ:in alijs põt idẽ maius ꝛ min⁹ fieri etiã ꝓpter calorẽ ꝛ spiritũ ꝛ frigiditatẽ. Et ꝑ ꝑma. cerebrũ ꝛ epar virtutẽ vite suscipiũt ꝛ calorẽ nãlem ꝛ spiritũ a corde. ꝛ afor. 2°. Ut exteriora habeant spiritum ꝛ sanguinem ꝛ calorẽ sicut interiora: ꝛ iõ multe reperiunt locutiones hꝫ. ℂAdhuc calor nãlis describit tẽperat⁹ mulcebris ꝛ suauis:ꝑma afor. Spũs vero calidior corporis ẽ res:ꝑ ꝑ°. ℂAmplius illa differũt:quoꝝ locus est diuersus cuȝ locus naturã saluatiuã imitetur forme. Quantum eteniȝ natura dat de forma tãtuȝ ꝛ de loco:de celo ꝛ mũ. 4°. Locus aũt ꝛ transitus caloris diffinitionũ libro est intra arterias rum tunicas:spiritus vero intra tunicam ꝛ tunicam: ꝓpter que calor non est idem cum spiritu.

Doc. 5. c. singu. Cõ. afo. 1. Cõ. afor. 34. De 3. c. 2. Colli. 2. c. 15.

Propter primum vero sciẽdũ ꝙ caloris ad ꝑsens duplex dat distõ. quarũ vna ab ei⁹ sumit ꝑn° ꝓcessiuo:altera aũt ab ipsius esse. Scdm quoq̃ȝ primã calor est duplex. Unus qdẽ simplex impermistus. Altero vero cõpositus ꝛ ꝑmistus. Simplex qdeȝ duplex ẽt repit. hic qdẽ elemẽtaris q qdeȝ est q̃litas ꝓpria ignis adeo ipsi⁹ formã inseꝑabilr ꝯcomitãs vt plures antiquoꝝ estimauerint ipm fore eius formã essentialẽ:qđ ipugnatũ dĩa. 13. hic aũt calor gñatiuus minime existit. Caliditas naq̃ȝ vegetabiliũ neq̃ȝ est ignis:neq̃ȝ ab eo ꝑncipiũ sumit. Cõfert tñ ad materie ꝑparationem alterãdo ꝛ trãsmutãdo vt forma introducat in eã velut calitas ꝛ frigiditas in susceptioneȝ forme ab aia artificis gladij. Est ꝛ alter calor simplex celestis viuificãs ꝛ in esse ꝯseruãs oĩum viuẽtium germina nunq̃ȝ ꝯsumptionẽ ꝛ peremptionẽ inducẽs qđ in spmate oĩum inexistit vocatũ calidũ. Et hꝯ qdeȝ instrm imediatum existit cui innixa fulcit aia in esse ꝛ operationibus. differẽtia. 48. Est aũt calor alius cõpositus ex his antedictis duobus qui qdẽ est aialiũ calor ꝛ vegetabiliuȝ vtcũq̃ȝ. Est naq̃ȝ aie quoꝝ alter velut ꝑparatiuus existit mãe:vnus vero datiuus q̃si forme. Hꝯ si qdeȝ calor duplex est:q 2° colliȝ calor dĩ cõplexionis in oĩbus diffusus reptus mẽbris ꝛ potissime in corde caloꝛq̃ȝ appellatus inatus. Ex virtute aũt caloris istius in corde fulciti calor alius gñat vt fluens ꝛ ad mẽbra diuersa discurrẽs. Ex quo ꝛ calore añdicto cõficit tertius q ceu forma mẽbroꝝ existit:quo mediãte ꝛ virtute aie velut ꝑncipaliori mẽbroꝝ omne suã ꝑficit debita cõplexione supposita actionẽ ꝛ passionẽ:qđ ẽt de pulsuum tangitur vtilitate. Calor q̃ppe cordis ꝯseruat respirationẽ:q vero in reliq̃s partiũ hac ꝛ trãsmissione caloris a corde ad ipsa. Istos ẽt calores i plerisq̃ȝ locis canonis tetigit. A. ingens. Calor inatus qui in nobis existit vel ipse est per quẽ calor inatus indicat ꝛ influẽs. dĩa. 3. Hũc quoq̃ȝ calorẽ non simpliciter:sed inatũ ꝛ nãlem multotiẽs appellãt. qd aũt calor sit inatus iam apparuit:vĩ. n ꝯctior fore nãli. Is nanq̃ȝ fm quosdã vt cõlor inatũ calorẽ importat ꝛ fluentẽ tanq̃ȝ a nã deriuatus regitiua. Isaac aũt febriũ ꝑ calorẽ nãlẽ appellat illũ q a corde ꝑ arterias demãdat in corpus:cuius fundamentũ spm̃ dicit vitalẽ:viã ẽt ipsius ꝑ arterias. Auer. vero calorem vĩ appellare corpus cali. antedictũ vaporosuȝ demãdatum a corde in mẽbra per arterias. ℂEst ꝛ distinctio altera caloris:suscipit naq̃ȝ dupl̃r:ꝓprie qdẽ pro calitate:improprie vero ꝑ ꝯcreto ex cali corꝑe ꝛ calore:vt inuit afo. ꝑ°. ꝛ colliȝ 2° cũ ipsẽ in gñe locet calitati. ℂSpũs si qdẽ multipliciter dĩ. sumit naq̃ȝ pro vna triũ ꝑsonaꝝ diuinaꝝ: iuxta illud Joãnis. Spũs vbi vult spirat:ꝛ pro sba demoniaca gratificata vel deprauata ꝛ ꝑ oĩa:fm illud euãgelij. Spũs qdẽ ꝓptus caro aũt infirma. ꝛ pro vẽto. metheo. 2°. ac ꝓ anhelitu:vt pronosti. ꝑ. ꝛ pro corꝑib⁹ alchimicis sublimatis subtilib⁹ metalla trãsmutãtibus:ex qbus elixir. i. lapis phoꝝ cõstruitur:ac pro corpore subtili aereo virtutũ latore:q duplex est. inatus cõplãtatus q ꝓprius est sba corporea ex elemẽtoꝝ cõmistione gñata vergẽs in celestiũ similitudinem corpoꝝ. dĩa. 48. cũ reliq̃s hic reticitis. Et pro fluenti suscipitur magis seu currẽti:ceu ibidẽ ostensum:q est vapor sanguis tẽperatus 7° de iuuamẽtis. seu sba subtilis ex humoꝝ vaporibus vel eoꝝ genita subtilitate fm aliquam ꝯstructionẽ:cuius cor extat ꝑn™ de quo Isaac diffinitionũ. Cõuenerũt antiqui ꝙ spũs est corpus subtile ꝓcedẽs a corde in arterias ad totũ corpus:ꝛ facit ipsum habere vitaȝ ꝛ anhelitũ per pulmonẽ ꝛ ascẽdit ad cerebrũ ꝛ ꝓcedit ab eo in neruos ꝑ totũ corpus:ꝛ facit ipsuȝ habere sensum ꝛ motum. Ex his qdẽ vĩ ꝓprius spũs dici q̃ȝ inatus:cuȝ de rõne spũs:ꝛ vt nomẽ sonat sint subtilitas ꝛ cita mobilitas q̃ nõ ita spũi adsunt complantato. ℂNosce quoq̃ȝ ꝙ proprius

Cap. 7. an medium. Cap. 9. 2. colliȝ in medio tãgit. 2° ꝑmi do ctri. 3. c. 3. Colli. c. 1. in prin. ꝛ ca. 3. Cap. 7. Cõ. afor. 14. cir. principium. Cap. 7. Cap. 1. in principio. T. 1 com. 11. Cap. 7. post ꝑn™. Lib. post me.

I

Cap.14.

ubi supra immediate. Li.3.tex. co.308. Cap.5.

loquēdo nō sunt nisi duo: spūs: vitalis.s. ⁊ aialis. vñ colli3 p. Spirit⁹ sunt duo.s. spūs apparēs in corde: ⁊ spūs apparēs in cerebro: sed in epate nō apparet per vias sensus esse spiritus: qd̄ innuit Isaac de diffōnib⁹ spirituū notificans: vñ in thegni. Et cū Gal. appellat⁹ spūs vitalis ⁊ aialis i nullo nāle tāgēs.12. qdē de ipe. Si vo est aliqs nālis spiritus cōtinetur ⁊c. Medicus vo extēdens spūs nomē multotiēs spiritum exprimit nālem pncipians ipm ex epate solū qd̄ verius calidū extat vaporosū corpus ⁊ turbidū. q. qd̄ ex natura spūs apparebit subscribēda. Quid aūt sit vnū ⁊ idē3 ac quotiens dicat diia visum 3ª. ⁊ apparebit etiā.109.

Cap 3.

Propter scdm

sciendum ꝙ Gal. simplicius 5° distōnis 3ª. amponit Hippocrati ꝙ calor ⁊ spūs idem existūt nō solū accidēte veru3 etiam essentia numerali. cuius series. Cōuenit aūt nobis ne erremus in itellectu nostre intētionis smonis eius. Et sciam⁹ ꝙ ipse nō voluit per sermonē suū calor inatus nisi illud qd̄ nos iterū noiamus spiritu3: ⁊ est ille q fixus est in corpore cuiuscꝫ aialis. Et Arist. quidē iā dixit ipm itep i libro suo: ⁊ nō est iterū qd̄ phibeat nos qn intelligamus ab Hippocrate ꝙ ipse innuit p sermonē suū calor inatus ad substantiā san. ⁊ ad subam spermatis cū spiritu cū sit vnicuicꝫ harum subarum ipse calor inatus nālis. Qd̄ ⁊ videt sapere Gal.

K

C3. afo. 35. in me° 3° p 10m ⁊ 4. cir. principium. C2. 4. cir. pñm ⁊ versus fines. Cap. 3.

afo. pma. ⁊ nāliū 2° capl'o: cū Hippocrate volens calidu3 qd̄ innatū solū omnia in animalia operari ⁊ subam nostre generationis tria: spūm quidē: sanguinē ⁊ aereā humiditatem complere. Quinto quocꝫ de accidenti: sermo repit ambiguus quo audit vt calor sit idem cu3 spū ⁊ alius: qd̄ fortasse cōtingit errore monachi. Hoc siqdē fortassis sensit Auer. collt' 2°. d. oportere speculari qd̄ sit primu3 corpus qd̄ mouet ⁊ apparet qd̄ sit calor naturalis qui est in nobis: ⁊ hoc fortitan est illud corpus calidū in fine vaporosum in corde inuentum qd̄ mittitur ab eo ad cetera mēbrorū per arteriarū viam: sed qd̄ de hoc tertio videbitur dicendoru3. ⁊ quarto. Sed q̄uis calor ⁊ spiritus sic idem subiecto dicātur: nihilominus differūt ratione. Calor eteni3 dictus est: eo ꝙ calefacit: subtiliat: digerit ⁊ maturat: congregat homogenea ⁊ etherogenea disgregat ⁊ cetera taliū. Spiritus autem ab eo ꝙ spirat: pulsat: illuminat: ⁊ virtutem ad suas defert peragendas actiones. diia.48. ¶ Fuit etiam Haly. opinio ꝙ spiritus ⁊ caliditas innata sint duo vapores naturales in corpore: corpora. v3. aerea subtilia iter quos existit differentia: eo ꝙ spūs subtilior est calore innato ⁊ calor innatus grossior ⁊ pluris humiditatis. ¶ Hec aūt positio sicut sonat stare non potest. Est enim cōtraria ponentibus in corruptione aialis calorem sui subtilitate ad ignem cōuerti: spiritū autē ad aerē. primo theori. ⁊ Isaac in plerisqꝫ qd̄ etiam nomē indicat calor: itecum sit quid ab igne descēdens subtilissimo corporum ⁊ leuissimo. ¶ Adhuc. vnum separari non pōt ab alio velut cause sue effectus continue inherens ⁊ ipsum inseparabiliter concomitās: ceu illuminatio illuminans. ¶ Est autē fortassis ⁊ modus eius dicēdi aliquis iuxta Isaac diffinitionum calorem ponentē trāsire cum sanguine per mediū tunice arterie interioris: spiritum autem inter tunicā ⁊ tunicam ipsius ne grossitie sanguinis oppilante si per interiorē transiret tunicam arterie motus impediret a sanguine: velut enim spūm subito per omne corpus diffundi velut lumē per domū. ¶ Qd̄ qde3 dictum ⁊ si apparens stare nō pōt cu3 magis impediretur inter tunicam transiens ⁊ tunicā arterie propter earū adinuicē cōnexionem. ¶ Amplius interius nō impediret cū arteria nō sit sanguine repleta oino. ¶ Rursus. cū calor ille inatus qui trāsit per arterias spūi sit insertus ⁊ spūs transiens inter tunicā arterie ⁊ tunicā calori sit cōiunctus: mouet nācꝫ. Nihil aūt mouet tādē nisi calido. diia.6. quare calor locum differentē nō possidebit a spiritu: nisi forte sm quādā additionē aut diminutionē: qdam enim spūs plus

L

3° tech.2. 15 curia sit acu.

Cap.5. ant medium. Ut exstuorū pº. ⁊ fe. bru. 5. c. 3.

M

Li. post medium.

N

afficiūtur calido: alij autē minus. ¶ Fuerūt ⁊ alij dicentes calorē nālem ⁊ spūm nālē fore idē: vitalē vo ⁊ aiale3 differre. Hi aūt sic dicētes nālē virtuti volūt solu3 attribuere sm medicos situate in epate: qd̄ fortassis mouit eos smo Hip. ⁊ Gal. volēs vt tactū calorē vlem oium operū nāliū causa3 existere. ¶ Hoc aūt 3 plurima determinatoꝝ existit: cū calorem nāle3 sapiāt ꝙ nā. v3. regitiue instrm existit. Necꝫ ēt nālis ppie di spūs cū ipse inspirationem: pulsationē: dilationem ⁊ motū vehemēter importet. Spūs autē hic grece pneuma qd̄ anhelitus seu inspiratio vel expiratio di quod motū attractionis ⁊ expulsionis velocē ⁊ grādē iportat.

Propter tertiū

vo sciendū: ꝙ calor ⁊ spiritus nec sunt idem realr differētes sola rōne: necꝫ duo diia corpora: necꝫ calor nālis cū spiritu idē nāli. Sed testor ipsos solū subto fore idem: necꝫ distant sm exquisitā ꝯsiderationē ⁊ modū loquendi rectū ex proprietatibus coꝝ assumptū: ⁊ ex modis essendi cātum. Modus nācꝫ significādi ex modo ꝯsurgit essendi: calorē dicere quātū ad eius eēntiā: aut calorē inatū seu calorē nālem denoiatiuū. Etenim appositū nunq̄ pncipale ⁊ pmariū pimat significatū. Qualibuscūcꝫ. n. pprietatib⁹ calor varietur semper eius eēntia in pdicamēto locat qualitatis. Q, autē sint idē subiecto tm̄ ceu que qualitas idē existit cum eius subiecto sentētijs diffinitur ⁊ rōne firmatur. ¶ Calor. n. imediatius aie adheret q̄ spūs: ⁊ spūs denuo ex his h3 esse ⁊ operari. Sicut nācꝫ calor ignis sustētatus in eo ex aere ignem generat: ita calor aialiū ex vigore informatiue aut aie spū3 cōficit ex spmate: qd̄ Hipp. de formatione sensit embrionis inquiēs spma colligi ⁊ ingrossari calefactū ⁊ hr̄e spm̄ tanquā existem in calido ⁊ spūm extra tendere p spma calido existe. dicit ēt humidū calefactū spūm ꝯstituere ⁊ spma calefactum in matrice spūm habere ⁊ emittere. vnde p prima. Vitalis est pma virtus que in spūm puenit: cū spūs ex subtilitate pcedat humoꝝ: hec aūt cātur a calido: eius. n. vt dictum subtiliare. Ex hoc ergo apparet calorē spūm precelle realio tm̄ fulcitū subiecto: ⁊ ipm velut cā3 effectū cāre. hic aūt qualitas existit. ¶ Amplius 2° gñationis aialium sentitur spma calido spirituari ⁊ moueri ita. Spma ab intrinseco egredit coniacens. s. adunatū spissum ⁊ albū ab iteriori caliditate spūm multū h3 calim. Exeūte aūt cū expirauerit calim ⁊ aer infrigidet humidū fit ⁊ nigꝝ ab aere. ¶ Q, aūt spūs sit aliud a calore apparet 2° nāliu3 apte. Ipse enim digōnis est cā. ¶ Q, vo denuo calor sit accñs ⁊ q̄litas sanguinis non tm̄ sed ⁊ spūs hoc ide3 testat afo. 2° Cōmentator sic. In pncipijs paroxismoꝝ iubemus laborātes vigilare reordinātes eā que a vigilatione ad q̄ extra ailationem spūs ⁊ sanguinis ⁊ eius qui in eis caloris. Hic aūt modus essendi inde nō est alius q̄ forme in subto ⁊ accñtalis proprie. vñ elntoꝝ p. Recordet te q2 ⁊ mutuus calor circa corpus aialis ignē: spūs aūt nā sine quo vitā ipole ꝯstare aerē qdē maxie: cū eo aūt ignis memoret. Sic igit cū calor pncipalius attribuatur igni ⁊ spūs aeri: at erunt alteri. Et qa spūs pmitus est aeris. ꝯsiter vo ignis qd̄ ipsius erit qualitas spūs dispositiua: qd̄ ⁊ sensit Isaac in febribus ponens caloris nālis fundamētum fore spūm vitalē eiusqꝫ viā arterias. Accñtis aūt esse est in subto fundari. ¶ Istud quocꝫ nō minus rōne firmat: qm̄ pdicamentorū coordinationes sunt impmiste. posterioꝝ p. vt ꝙ vnū pdicamentū in aliud trāsire non pōt: cū ex opposito diuidant: ⁊ potissime accñs suba esse nō pōt. diia.13. ⁊.16. ostensum. Cū igitur calor seu caliditas inatus vel nālis sit qualitas tertie spēi vel prime: nō minus spūs q est suba corporea ex subtilitate humoru3 vel coꝝ vaporibus sm aliquam cōplexionem in corde generata calor eius qualitas esse nō poterit. ¶ Adhuc q̄cuncꝫ se habent sicut causa ⁊ causatu3: prius ⁊ posterius: vt accidens ⁊ subiectu3 nō sunt idem vere: sic autē vt declaratum calor se habet ad spiritū. Est enim quid primis aduenien

O

In pa°.

P

Ca. 4. de virtu°. Circa pa.

Cap.2. in pricipio.

Apte ca. 8. p° me°.

Collr co. afori. 1. cir. pa°.

Q

In me°.

Collr re. c. 43. p° me.

A

corporibus tam simplicibus corruptibilibus q̃ȝ icorruptibilibus: hoc eñ calidum ꝓprium habet humidum spũarẽ aptum in quo fundatur primitus. ¶ Rursus. illa non sunt eadem ẜm essentiã quorũ vnum se habet vt mouens: reliquũ autẽ vt motũ: hoc autẽ modo calor se habet ad spiritum. Calor nãq; inatus mouet spiritũ ꝛ impellit in vapores extraneos: ꝛ calidũ inaturale ad resoluẽdũ ꝛ destruẽdum eos. ꝑ secũda. ¶ Itidez. quorum nature ꝛ ꝓprietates reales differũt: ꝛ ipse distant. Ex talibus eniȝ in cognitiõe occultoꝝ tãq; e posterioribus deuenimus. hꝫ aũt sunt nature ꝛ ꝓprietates vt pretactũ caloris ꝛ spũs: ꝛ ideo diuersi existũt. Sic igit̃ ex his apparet calorẽ ꝛ spirituȝ realiter differre: esse tamẽ idẽ a ccidente seu subiecto: plus tamẽ eẽ idem subiecto. Apparet etiaȝ calorem esse quo vis aie fulcitur imediatius. ¶ Huic quoq; forte sermoni nouissimo quis aduersabit̃ ex. A. sumẽs originẽ dicẽte de medicinis cordis spiritũ appẽdiculum pmũ anime viriumq; ꝛ emanationẽ secũdã in mẽbro corpis fieri ipso mediante. ¶ Propter qȏ dõm. A. illic per oẽ spiritũ accipere put est qualificatus ꝛ informat᷒ calido primario: qȏ apparet ex attributione opationis caloris ibidez sub nomine spũs denotata. ¶ Iste nãq; est ordo progressionis aie in membra: vt ipsa vinificet: gubernet: ꝛ debitas ex eis faciat opationes ꝯsurgere: pmo siqdem aia imediate sue aduenit materie organisate: appares 2° de aia. ꝛ. 8. metaph. dãs esse primũ substãtiale: deinde in vites sequestratur mẽbris ipsas apphẽdendo: qȏ quidẽ fit cõplexione formali ꝛ calido ex duob᷒ caloribus cõfracto ꝑ. postea hec societas suscipit̃ i spiritu. Spiritus aũt mouetur a corde ac ipm mouet quibus duobus mouet̃ effectiue cerebrũ ꝛ nucha: ex qbus motus cõsurgit in neruos: ex neruis ṽo in lacertos: ex lacertis autẽ tandẽ ꝓceditur ad chordas: ꝛ demũ ad mẽbrũ qȏ est motum tñ velut digit᷒ manus aut pedis. ¶ Mẽbroꝝ aũt q̃dã sunt mouẽtia tñ vt cerebrũ cũ nucha: q̃dã mota tñ sicut ptes extreme: nõnulla aũt mota ꝛ mouẽtia ceu lacerti: mouent̃. n. a cerebro ꝛ deinde ptes mouẽt ex̃mas: vt tactũ pus.

Doct. 3. c. 3. cir. me^m

Tex. 1. c. 1. in princi.

B

Tex. tex. c. 6.

Tex. c. 8.

C

Propter quartũ ṽo. ad pmum iã apparuit ꝛ ad secũdũ quid dicẽduȝ. Cõmittendo eniȝ impropꝛietatem in sermone calor. i. calidũ corpus ꝛ spiritus idẽ sunt realiter lȝ differãt ita: vt ostẽsuȝ est rõne. Impropꝛietas ṽo locutionis apparet: quoniã concretũ per prius noiat accidens q̃ȝ subiectũ. contra. A. Cõmentator 5° metaph. ¶ Ad aliud dõm q᷑ hec nõ se habent eodem modo sed differenti particulariter valde: neq; etiã eũdẽ habent finem: vt ostẽsum ad que p̃dicta vt apparuit ex proprietatibus caloris ꝛ spiritus ordinant̃. ¶ Ad aliud iã dictum sufficienter. ¶ Ad aliud dicẽdũ hoc verũ esse si calor ꝛ spiritus essent corpora differẽtia p grossuȝ ꝛ subtile: vt ꝯtra Haly. inductũ. ¶ Ad vltimũ dicẽdũ: q᷑ res naturales sunt solũ septem: nã calor qdem pro corpore calido ad spiritũ reducitur tãq; ad cõpositum ex calore ꝛ ex corpore vaporoso quodã ipso isformato: put ṽo q̃litas calor sub cõplone iocat̃ maxie. ¶ Rõnes autẽ pris aduerse lȝ ꝓbabiles sint eaꝝ q̃dã gratia discussionis iducte: q2 ṽo conant̃ veritatẽ concludere nũc dimittãtur illese. Monachi tamẽ translatio corrupta diuertit ab alterius veritate.

Cõ. 14. cõ medium.

D

Dubitare aũt circa predicta contingit an spiritus permaneat idem numero in omni vita aialis cum posituȝ sit quẽ fore innatum cõplantatum. videt̃ tamẽ non ꝓpter hoc ꝑdurare: quoniã spũs calidior corporis res. ꝑ prima. qȏ autẽ tale cõtestatur igni maxime cũ eius hoc exter natura. diia. 15. Sed hic idẽ minime permanet: imo mox generatur ex mã alter ꝛ alius factus. ꝑ de gene. ꝛ corru. ꝛ metheo^r. 2. vnde de iuuentute ꝛ senectute. Ignis permanet semp factus ꝛ fluẽs sicut fluuius: sed latet propter velocitatẽ. ¶ Adhuc. illud qȏ maxime alterat̃: cũ alteratio sit hꝫ via in corruptionẽ ac subtile q̃ȝ magne non perdurat: suba enim subtilis passionẽ tolerat minime ꝑ febrium. ꝛ pharmacoꝝ 4°. sed spiritus est hꝫ. quare de ineq̃li distẽperãtia. Facile alterabilissimus spũs: quia ꝛ subtilissimus. ¶ Rursus. sang. imo ẽt carnisormis suba. de inge. 11. de qb᷒ magis vĩcũ sint grossiores spũ nõ permanẽt verum permutant̃ vicissim: nã si qȏ magis non aderit: multo amplius neq; qȏ minus: p topicã regulã. ¶ Eti. Ois passio amplius facta abijcit a suba. Topicoꝝ 6° sed talis est q spiritus. vnde. 11. de inge. Spiritus substantia fere ẜm vnamquãq; receptionem amplior fit ꝛ minor. ¶ Amꝑ. id ostendit somnus ꝓpter spiritus resolutionẽ factus. diia. 108. Nõ igitur in omni permanet hois vita spũs idem numero.

Doc. 3. c. 2. p° pa^m.

Ca. 1. post principiũ.

E

Cap. 1. 4. sue hacm

Di. 1. c. 3 vius fine

Doc. 2. c. 2. in fine.

Capi. 1.

Li°. 3. ca. 26.

Caꝑ. 4.

Caꝑ. 1.

In oppositũ. q2 si non permaneret corrumperetur: sed non potest corrumpi: quia vnumqȏq; interimitur ꝛ corrumpit̃ a suo contrario. de inequali distẽperantia: sed spiritui nihil est cõtrariũ cum sit substãtia. Et firmatur. quoniaȝ omne qȏ corrumpitur aut taliter corrũpitur: vel sui corruptione subiecti: vt sciẽtia, ignorantia, sanitas, ꝛ egritudo aialis interitu. de causis lõgitudinis ꝛ breuitatis vite. Sed nõ prius: q2 nihil dare cõtingit i corpore adeo frigidũ q᷑ spiritus imẽsaȝ caliditatẽ superet ꝑ tantam: cũ forte nihil frigidum sit actu in eo: neq; secũdo cuȝ potius habeat suũ saluare susceptiuũ vel receptaculũ: alioquin in sui emolliretur corruptionẽ quam nullum naturalium intẽdit ꝛ operat̃. ¶ Amplius. cũ sit duplex inatus: cõplãtatus ꝛ fluens: primus qdem ꝑdurat idem continue: qȏ nomẽ ipsius ostẽdit. Ipm. n. symboluȝ dȝ esse ꝛ ꝓportionale rei. de sensu ꝛ sensato. Silr̃ ꝛ secundus: actiuus. n. ꝛ motiuus ꝯseruatiuus maxime ac cõplãtatũ excitãs in actum. Manet itaq; spũs idẽ numero in ꝑmanẽtia aialis tota.

Doc. 2. c. 4. i me°.

F

post pn^m.

post pn^m.

Propter primuȝ qdẽ sciendũ q᷑ qd sit spũs: quotiẽs ẽt dicat̃ ꝛ ideȝ silr̃ nũo. visuȝ pus: ꝛ diia ẽt. 48. a q̃ cũ. 56. id depẽdet subq̃suũ.

G

Propter secundum ṽo sciẽdũ aliquos voluisse spirituȝ ꝑmanere eũdẽ numero: cũ sit aialis ꝑmanẽtia inde causata. nõnullos ꝑmutari alteratuȝ ꝯtinue hora ẽt breuiori. Quosdã ṽo sub dubitatione id fere omittere: vñ de cã motus aialium: vtrum qdẽ igit̃ est idẽ semper: aut sit semper alter: alter ẜermo: puta ꝑ de generatione ꝛ corruptione: sed quid de h̃ sentiendum: tertio ꝛ quarto videbitur dicendorum.

Propter tertium aũt sciẽduȝ: q᷑ spũs innatus cõplãtatus principalius in corde ceterisq; partibus eius virtute ꝑmanet numero vnus idẽq; ꝯtinue. Cõfiguratur nãq; partib᷒ formatioribus ꝛ spermaticis: alterat̃ tñ ꝛ transmutatur sicut ꝛ ipse nõ minus. Fluẽs ṽo seu currens vt nomẽ denotat non permanet idẽ semp veꝝ alius efficit̃ ꝛ alius tpe nõ lõgo mãlibusq; particulis ꝛ sanguineis ꝓportionatus: qũo aũt spiritus inatus educat̃ in esse cũ spmate: ac de ipso ante cordis ꝯstructionẽ: ac fluens corde genito cum eorũ actibus. diia visum. 48. ¶ Q; aũt inatuȝ permaneat idẽ numero ꝯtinue fulcitur rõne: qm̃ tria corpora circa pn^m gñonis nr̃e cõplẽt subam spũs sang. ꝛ aerea humiditas ex qua fȝ pncipia: vt in libro de spmate gñatio est aialis. pricu. afor. ꝑ^r. Hꝫ igit̃ ꝑmanet tũc semp. Silr̃ ꝛ san. qñ in spmaticã ꝯuertit̃ subaȝ mẽbroꝝ solidoꝝ gñatiuã. diia. 36. ꝛ. 37. permanebit igitur ꝛ spũs qui tandẽ ꝑmutatus reddetur inatus. Et sperma oẽ maxime resoluẽdo ꝛ dilatãdo coadiuuabit calidũ complexionis i spũs inati ꝯstructionẽ. Hic. n. spũs vnus est numero gñone pmus ꝛ gñabiles plures: sicut vnum est mẽbroꝝ gñone ꝑ^m: vt cor. gñabilia ṽo membra plura de medicinis cordis. A. ¶ Adhuc aia ꝑmanet vna eadẽq; ꝯtinue: sed is spũs creatus est ꝑ^m appẽdiculũ viriũ aie ac emanatio scda in corporis mẽbra ipso efficit̃ mediante ibidẽ spiritus. vȝ. fluens. ¶ Rursus. si ꝑmanet illud in quo aliqd inseꝑabilr̃

H

ꝑ^r ca. 5. in fine.

Cõ. afor. 15. añ me.

Lib. 1. c. 1. in medio.

In pnci. caꝑ. 1.

I fundaf ⁊ id pmanet ceu sunt mã ⁊ foia. Sȝ hũidũ radicale irrestauratũ: aut ẜȝ plũmos irrestitutũ pmanet nũo cõtinue idẽ: spũs aũt inat⁹ ipȝ cõplectif ⁊ q̃si informat. ℂ Itidẽ illõ qõ pportionabilr ie hȝ vt ps formalis ⁊ solida permanet idẽ nũo õtinue. vt visum dĩa. 56. ẜȝ talis est spũs vt tactũ: vñ post p̃missa de cã mot⁹ aialiũ subdif. Idẽ. n. est ⁊ de alijs ptib⁹. i. silia dubitatio an remaneãt semp nũo eedẽ aut altere facte aut alie. ℂ Ampli⁹ id pmanet ẜ idȝ nũo qõ nutrif nutritio. n. in pmanẽtia ordinaf aialis: ẜȝ spũs inatus nutrif ex fluẽti dĩa. 155. Itaqȝ spũs inat⁹ cõplãtatus idem permanet semper numero nutritus ⁊ auctus: vt ostẽsum de partibus formalibus. dĩa. 56. ℂ Q autem currẽs non permaneat numero idẽ continue hoȝ monstrãt opposita. Et firmatur itidem seorsum: quoniaȝ illud qõ est vt materia de se resolubile q̃ȝ magne ordinatũqȝ alterius in subsidium nusq̃ȝ insertum inuiscatũ non stat õtinue. hõ ẜo

K est spũs fluens: gñaf nãqȝ vt tactum ex vapore sanguinis vel eius subtilitate: hic autem maxime alterabilis corruptibilis: vñ Heraclitus ⁊ Cratillus vaporem ponẽtes rerum oium principiũ dixerũt nihil pp̃ter eius repentinam mutationẽ posse verificari. dĩa. 3. Ordinatur etiam in spiritus cõplantati alitionem ⁊ excitationẽ eius de potẽtia fere in actum: in hõ tamẽ virtute cũ qualitates currẽtes sint aptiores inati: neqȝ etiam humido inserif ⁊ õstrictus permanet vt implãtatus: verũ in locis vacuis cõtinef que in

Cap. 5. de fõnis 2°.

nobis simpliciũ 5° vt ehorde ⁊ arterijs ⁊ fm aliquid in venis. ℂ Adhuc. h pportionatus est sanguini ⁊ substãtie carniformi ⁊ vlr partibus mãlibus minime perdurantibus: sed effluẽtibus cõtinue: nõ permanet igif spũs fluẽs semp idẽ numero: sed labitur q̃ȝ multum tã ratione substãtie q̃ȝ cõplexionis. ℂ Qui autẽ minori pmanet tẽpore est animalis cũ sit subtilior resolubilior: ⁊ maxime q̃ motiuus: actiuior eni max̃ nõ aũt adeo sensitiu⁹: deide pmanẽtior vitalis isto: grossior nãqȝ ⁊ vigorosior: ⁊ tãdem mime resolũni

L exponef hoȝ cõparatiõe ligo nãlis cũ rõne sube pinguioris cõplexionis submissior is calido ⁊ motus nõ laboriosi.

Propter quartum ẜo dõm ⁊ si appareat ad p̃mũ qdẽ quoniã cõcludit de spiritu currenti qui breui pmanet tẽpore: nõ tñ in lapsum vt ignis oino cũ sit qd mistũ grossius igne. ℂ Ad aliud similr dõm: alteraf enim ⁊ patif q̃ȝ maxie: neqȝ aliquid in eius ordinaf pmanentiaȝ sicut tẽpore incõplantati subsistẽtiaȝ. ℂ Ad aliud quid dõm mox apparebit. San. enim ⁊ carniformis substãtia etiam minus cõfluũt spiritu currẽti cũ sint amplius terminati: tñ qr ⁊ iã i aliud ordinatur sicut san. in alimẽtũ atqȝ spiritus: caro autẽ non principaliter intẽdif a natura: ⁊ maxime qr eius reperif semper materia in corpore p̃parata pura sanguis. Spiritus aũt inatus idẽ pmanet nũero tãq̃ȝ itẽtus ⁊ necessari⁹ maxie: vñ suba carniformis cũ sanguine vĩ qõdã medium inter istos duos spũs obtinere. ℂ Et pp̃ter hoc õsequenter appet ad aliud. Currẽs nãqȝ patif in phibẽte q̃ȝ magne: ita vt corrũ

M paf nõ raro. Innat⁹ ẜo non sic cum defendaf vigore ac fomẽto: sitqȝ non adeo vt alter subtilis: mobilis: agitatus: ẜȝ potius fere quietus ⁊ isertus. ℂ Ad aliud ẽt apparet: p̃dic nãqȝ spm̃ amplius cõplantatũ currẽtẽ cũ eis expandaf de centro in circũferẽtiã ⁊ ecõtra. vt dĩa visuȝ. 108. ℂ Ad ea etiã que partis alterius appet qd dõm cũ de spũ magis cõuincãt cõplantato. ℂ Uerũ dõm ad p̃mum q̃ ẜȝ spiritui nihil cõtrariet inquãtũ est suba per se subsistẽs ei: tñ iquãtũ est talis suba passionib⁹ plũmis affecta p̃mis: scõis ⁊ tertijs ei cõtrariant q̃ȝ plura ipm alterantia ⁊ corrũpẽtia denique. Sed vnde igif õrietas causef hic sermo cũ totum qõ hõ oriaf a suba p̃rio non extat considerationis. ℂ Et ad fulcimentũ dõm q̃ vt tactũ a suo destruif spũs contrarior vt frido flatico ⁊ max̃ vitreo vĩ melicoreũ spũs inati sic calliditas nõ excedẽs veȝ magis subtẽperata. Similr ẽt alia

nõ pauca spm̃ corrũpẽtia vt excellẽtie cetere ⁊ mot⁹ fortes synthomataqȝ resoluẽtia ⁊ maxie dolor. p̃ 1° introductum: ⁊ merito: qr simlis extat sube passibilis q̃ȝ potissime ⁊ fluens q̃ȝ p̃cipue. Corrũpit ẽt subm suũ vel fulcimẽtũ ⁊ si accidẽte dĩa. 3. Satagẽs nãqȝ se in ipso sustentare: ⁊ pp̃rie in eo qõ efficif calitate pabulatiua ⁊ õsumptiua: p se aũt ⁊ pp̃rie inatus intẽdit ⁊ conaf saluare õtinue. ℂ Ad aliud dõm q̃ de spũ õcedẽdũ inato: de fluẽti ẜo minime: cũ eius actiuitas ⁊ p̃fectionis euidẽtia nõ fit a seipso: sed ab inato cõplãtato ac corde: ordineturqȝ in illũ successiue ceu oũsum tanq̃ȝ fomentũ ac excitatiuũ ip̃i⁹ nõnulliũ. ℂ Differẽtia. LX.

N Doc. 2. c. 29. i me.

Quod omnis actio a q̃litate fiat tñ videf: qm̃ q̃tuor determinate q̃litates. in 2° de ge. ⁊ cor. sunt elĩtoȝ causẽ. 4. methco. Si ergo elĩtoȝ ⁊ elementatoȝ magis. Et q̃ simplex ⁊ nãlis eis p̃mutatio ab his existit virtutib⁹ ibidẽ. ℂ Amplius p̃ pblematum assignaf cã solõnis medicinaȝ per partẽ supiorẽ aut inferiorẽ: seu per vtrãqȝ ex q̃litatibus tñ elĩtoȝ p̃dñantiũ in eis. Elleborus. n. albus: qr calidus ⁊ leuis purgat superius. Scamonea eo q̃ sit calida ⁊ grauis iferius: elacteriũ aũt ⁊ gũmi tapsie pp vtrãqȝ alterutro purgant mõ. vñ Dribasius afoř. 4°. Quia ellus albus leuis est: vomituȝ facit ⁊ leuia purgat: ac superiora petif. Niger ẜo grauior est ⁊ quãto grauior tãto inferiora petit: grauiora. n. semper inferius petũt. ℂ Rursus. ois actio est a õrio. p̃ de ge. ⁊ cor. Cõtrarietas aũt proprie reperif in qualitate: cũ in ea sit vere maxime distare pp̃ter naturã actiui ⁊ passiui in ipsa prius repertã. Cõmentator tñ meta. 8. ⁊. 10. voluit p̃ õrietatem in situ reperiri pp maxime distare: vt qõ centri ad circũferentiam ⁊ inde in alia prosluere. Cõtraria nãqȝ sunt q̃ sub eodem genere posita maxime a se distant. dĩa. 72. ℂ Adhuc actio ois hec per motũ existit vel saltem incipit: proprium etenim actionis est esse in motu in sex principijs: omnis aũt motus fit a cõtrario: itaqȝ actio ois fit a qualitate.

Tex. cõ. 8. 15. ⁊. 16. T. cõ. 2. in p̃ncipio. Tex. cõ. 2. p̃bl. 41.

O

T. cõ. 50.

Cõ. 4. añ m̃a^m. Cõ. 13. in medio.

Circa p̃n: P

Oppositum mõstraf: qr p̃ p̃°. neqȝ õuenit aliqua opatio nisi a virtute. Et eodẽ scribif scõa actionẽ fieri a mã ⁊ a virtute specifica seu forma: qõ ⁊ Gal. in plibus sensit libroȝ. ℂ Itidẽ. qõ ab alio quã a qualitate fiat: vt a suba. Cõmẽtator. n. 7. ⁊. 12. meta. qualitates sunt instra forma ⁊ subaliũ: ita q̃ suba sit principale operationis p̃n^m. ℂ Rursus. Ar. cõtra quosdã. 2° de aia. Ignis non est cã nutrimenti ⁊ augmenti: sed aia imo cõcausa. Aia aũt est suba propter qõ a suba egredief actio. ℂ Amplius. illud qõ dat simpliciter esse dat actionẽ õsequentẽ inde: sed suba simpliciter dat esse: qr accñtia nõ sunt entia sed entis. 7° meta. ℂ Adhuc. videf q̃ fit actio a quadã virtute occulta dicta forma specifica seu pp̃rietas: qm̃ si ois actio fieret a q̃litate: tunc semp in tali actione esset inuenire nãm ⁊ proprietatẽ qualitatis: nũc aũt inueniunf quedã opationes q̃ nullo mõ videnf posse qualitatibus attribui: sicut medicinarũ attractio: qm̃ quedã graues purgãt sursum: vt lapis lazuli: quedaȝ leues deorsum: ceu pulpa collognitide. silr ⁊ aurũ in vẽtre strutionis positũ illico extractũ inuẽtũ est minorari qõ nõ accidit ab igne calore calore strutionis. colĩ 5. Inuenimus ẽt q̃ actus tacta cuspide a magnete õuertif ad polũ articũ. ℂ Oñdif ⁊ 4° q̃ actio fiat a quantitate: ponunf nãqȝ medici q̃sdã hu. ⁊ egritudines corrũpere ⁊ necẽ iducere q̃litate. alios aũt quãtitate vt appuit de athletaruȝ eñonis necẽitate. ℂ Palin. Sãg. tpat⁹ sui q̃litate venas scindit sui quãtitate: ⁊ liquor tpatus vi interduȝ vasa corrũpere. ℂ Rursus. cũ vnũquodqȝ sit determinatũ pp̃ria forma virtute ⁊ fine idẽ õsite. 4° metheoroȝ. si quãtitas his caruerit: ⁊ maxime actione videbif esse frustra: cum vnũquodqȝ sit pp̃ter eius actionem in finem ordinatum. In nã autem nihil ociosum reperif. p̃ de celo ⁊ 3° de aia. Itaqȝ non omnis actio pficif q̃litate: sed a suba: pp̃rietate ⁊ quãtitate silr.

Do. 6. c. 1. i p̃ncipio. Do. 3° id. p̃°. c. 15. in p̃ncipio Colĩr cõ 13. i me° Colĩr cõ 18. Tex. cõ. 29. t. 41.

T. cõ. 21

Q

Co. 24. in fine.

p̃° afoř. afo. 3.

Colĩr. 3e cõ. viii.

Te. cõ. 31 t. c. 45.

A post pri^m. D ihoc 4° in pri°.

Propter primū qdē sciēdum: ꝙ actio est fm quaz in id qđ subijcit agē dr vȝ la sequētis: ꝛ i d sex pncipijs Gilbert⁹. Qualitas ꝟo ē fȝ quā q̄les eē dicimur in pntis: q̄ ȝ' existit vt appebit ꝯñter.

Propter scđm qdē sciēduȝ ꝙ plures antiquorū posuerunt idifferēter oēm actionē 4^or qualitatibus fieri elemētoꝝ: ita ꝙ ꝛ actiōes a formis occultis pueniētes dictis specificis in elēoꝝ conati sunt reducere nām. Cuius pōnis vr̄ Ari. ēt cum Auer. dria 71. quā siqdē Alex. pipatheticꝰ Arist. prior expositor nitit defendere volēs formas oēs ex elēoꝝ mistione cum q̄litatibus suscitari. Cui eqdē pōni tn̄ initit ꝙ ꝛ itellm possibilē voluit de po^a māe p actionē q̄litatuȝ educi. Et iō solus iter ceteros pipatheticos hūc posuit corrūpi sicut appet i eius tractatu de itellectu ꝛ a Cōmē. ȝ^a de aia. ℂ In cuiꝰ qdē pōnis psuasionē iducit nos in elēoꝝ mistionis admirationeȝ.

Cōȝ. aū medium. B

Ait nāqȝ ꝙ ex simplicibꝰ elēis aut ex ipsis nō grādē mistionis graduȝ suscipiētibꝰ minime puenire posse nobiles formas dignaꝝ actionū ꝛ v̄tutum susceptiuas: qn̄ ꝟo i mistione elēa adinuicē cōponunt ꝛ alterant: ꝛ gradū altiorē ꝛ nobiliorē mistiōis suscipiunt pp eoꝝ excoctionē ꝛ depurationē formas nobiles cuȝ actiōibꝰ mirandis vltra id qđ oino reptum fuerat in aliquo simplicium puenire: qđ ex spiritibus alchimicis conant ōndere. videmus nāqȝ cuȝ hꝰ fuerint simplices aut nō p artē ꝛ igenio subtilr pparati excocti ꝛ depurati nō grādē effcm̄ habere in metalloꝝ ꝯuersione. Qn̄ autē ppar ant ꝛ adinuicē ꝯiungunt puenunt actiones ex eis mirabiles coꝝ trāsfiguratiue excellēter vltra id q̄ȝ in simplicibꝰ aut in prauē puenirēt pparatis. ℂ Hec aūt positio ꝛ si pma frōte quādā pbabilitatē videat habere: iā tn̄ est ꝯtra veritatē ꝛ sniam Ar. ꝛ maxie in itellectu possibili: qđ ēt ostēdit rōne: qm̄ qđlibet calidū simplex seu cōmistum lȝ diuersas hēat opationes in pticulari: cōueniunt tn̄ in genere. Calidum nāqȝ oē dicit homogenea cōgregare ꝛ etherogenea disgregare. 2° de ge. ꝛ cor. ꝛ methau. 4. Silr est de frido sicco ꝛ hu. i eoꝝ actibꝰ: nunc autē multas actiones ꝯspicimꝰ: vt declarabit in sequētibꝰ q̄ neqȝ i gn̄e neqȝ etiā in spē cuȝ q̄litatibꝰ ꝯueniunt elētoꝝ. pp qđ nō est dare actioneȝ oēm a sola tn̄ effici q̄litate. ℂ Adhuc isufficiēs ē valde nihil dirigere ꝛ iformare q̄litates elēoꝝ nisi p mistionē ipsam ꝛ cōplōnē. Sic. n. nō eēt spēs ꝛ forma alia nisi cōplo: qđ oino falsuȝ. tunc. n. non fieret gn̄o aut solum accn̄s gn̄aret. ℂ Rursus. v̄tutes supioꝝ disponētes ad gn̄ationē ꝛ formaꝝ substātialiū receptionē viderent ociose. ℂ Amplius. nihil agit vltra suā spēm ꝛ formā: qm̄ sicut hȝ eē res ꝛ opari ꝛ eȝ. 2° metaphy. Multas autem in mistis maxie actiones vt apparebit videmus transeuntes sensibilr qualitatum elementorum naturas. itaqȝ ab alio q̄ȝ a qualitatibus prouenit actio vt etiam differentia videbitur. 71.

T. c. 8. T. c. pnl. T. c. 4. C D

Propter tertiū qdē pmitus oñdat in q̄ actione ꝟificet magis eā a q̄litate pfici. Scđo mōstret q̄ño actio q̄libet vtcunqȝ pt dici effici q̄litate. ℂ Propter p^m huiꝰ sciēduȝ ꝙ actio ē duplex: ꝛ etenī qdā corporea: alia ꝟo incorporea in sex pncipijs. Intelligo autē actionē corporeā illā q̄ fit mediāte corpore cum motu ꝛ trāsmutatione. Incorporeā ꝟo que sine q̄lis est actio itelligentiaꝝ ꝛ dei si actio potest appellari q̄ opatio verius dr dr̄ia ꝯñti. Actio autē corporea duplex existit. vna qdē icōuersiua: ita ꝙ agēs actionē suā ipmit i passuȝ absqȝ alicuius agentis repassione q̄lis est actio corporis supcelestis in ista iferiora. cuȝ. n. supiora ꝛ iferiora i mā nō ꝯueniant nisi vt equoce vnum vicissim nō aget ꝛ patiet ab altero cuȝ nā posuerit corpꝰ celeste inalterabile ppetuuȝ ꝛ icorruptibile a ꝯrietatibꝰ exēptuȝ: neqȝ pegrinaꝝ ipressionuȝ susceptiuū. Est ꝛ alia actio ꝯuersiua. ita ꝙ agēs repatit a passo alterati ꝛ agit q̄lis ē actio istoꝝ iferioꝝ gn̄abiliuȝ ꝛ corruptibilium i mā cōicātium. de qbꝰ physicoꝝ. ȝ. Omne sit actiuuȝ ꝛ passiuū ꝛ mouēs physice mobile erit. ꝛ phy. ȝ. Com. Qđ rōne cōicationis in mā cū ꝯrietatibꝰ accidit: ꝛ ideo p de ge. Albedo nō patit a linea cum earuȝ sint m̄ae ꝯiuerse. ℂ Si itaqȝ q̄rat an ois actio fiat a q̄litate: manifestū est i actione ꝯuersiua corpali verificari maxie. vn̄ Com. 7. meta. Apparet ꝙ elēta nō patiunt neqȝ agūt nisi p q̄litates: nō autē per formas subales. Forme nāqȝ subales males nō sunt actiue neqȝ passiue. passiue nāqȝ ꝛ actiue pme sunt qualitates: qđ ꝛ Ar. p. de ge. ꝛ 4° vt tactuȝ methauroꝝ. vr̄ sentisse. vn̄ de cā motus aialium cā motuū taliū. s. illoꝝ in qbus sunt passiones alterātes phantasiā ꝛ appetituȝ sunt calitas ꝛ frigiditas q̄ de foris ꝛ deintus exn̄tes nālesqȝ quare vr̄ sentire ꝙ ēt in apprehēsionibus aie aliqua sit motiua qualitas q̄ moueat agentē opari vt bonū aut apparens bonum. ℂ Neqȝ ēt pōt dici actionē a quātitate pncipalr pcedere cū ois hic actus sit cū motu. mathematica aūt sunt imobilia. ȝ° metaphy. abstracta. n. sunt a motu. In imobilibus nāqȝ motus p̄n^m inesse non pōt: lȝ. n. sic in re mota: nō tn̄ mouent nisi accidētaliter. Cōmē. Et ideo scribit ibideȝ in mathematicis nullam fore rōnē: finis autē boni. In eis nāqȝ neqȝ deterius inest neqȝ melius. ℂ Hoc ēt roboratur rōne: qm̄ ꝯria oia in eodem sunt gn̄e. ois actio est per ꝯrium. Qualitati aūt per se ꝯrietas inexistit. ꝛ neqȝ subē neqȝ quātitati in pdicamentis. Qđ affirmat: q: simile occurrēs simili: non soluȝ inducit actionē: ꝛmo neqȝ passioneȝ: puta sentire: qđ est pati quodamt vt ostēdunt duo corpora inadinuicē cōsilis se tāgētia. cōplonum p. ꝛ pma pml. Propter qđ actio pmitus procedit rōne qualitatis ꝛ nō subē: neqȝ quātitatis. ℂ Sciēdum quoqȝ: ceu apparet scđo de gene. ꝛ cor. ꝛ 7° metaphysice a Cōmentatore ꝙ q̄litates duplices existunt. prime videlicet caliditas, fri. siccitas: ꝛ hu. scđe auteȝ q̄ȝ plures: vt apparet ex obiectis sensuū: sicut durities mollities ꝛ cetere. Sūt et tertie: sicut albedo, nigredo, dulcedo, amaritudo, sonus, ꝛ silentiū: que ceu esse hn̄t per primas sic ꝛ operari cum illis sit dispositio rei in entitate ꝛ opere. Reducūtur nāqȝ qualitates hꝰ secūde ꝛ tertie ad primas: qm̄ in eis primitus saluatur ratio ꝯrietatis. scđo de gene. ꝛ cor. ℂ Si ꝟo loq̄mur de actione corporali non cōuersiua: dicēduȝ propṫus ꝙ nō omnis actio est a qualitate hꝰ: cum ostensum sit preter hāc aut esse alias qualitates vel quendā modum qualitatiuuȝ haberi. videmus nāqȝ actiones quasdā occultas: quas negare non ꝯtingit: ex alijs q̄ȝ ex qualitatibus sensibilibꝰ cōuersiuis euenire: sicut apparet de auro assumpto in corpore strutionis: qđ statim extractuȝ repertū est diminutū: qđ ab igne non cōtingit vt tactum. Cōspicimus ēt lapides preciosos ꝛ medicinas virtutes mirabiles ꝛ occultas habere: que ex qualitatibus ꝛ naturis nō possunt ꝯsurgere elementorum cum nihil agat vltra suam spēm ꝛ agens omne effectū sibi proportionabilē in mām itroducat. Et ideo bene sensit pharmacoꝝ. ȝ. Gal. ꝙ hꝰ actiones per rōnes a q̄litatibus sumptas elementoꝝ inuestigari non pn̄t. sed p experientiam magis cum ex alia natura prodeāt altiori in cōpositum q̄ȝ sit elāris natura: puta celesti. Propter qđ extra actionē a qualitate cōuersiuam opȝ aliam subiungere: que actio ppꝛietatis occulte seu forme specifice siue spēi totius appellatur. Et fortassis verificat in his Ari. sermo initialiter saltē: eo ꝙ omneȝ actionē virtutis occulte pcedat actio quedaȝ seu affectio ꝛ dispositio qualitatiua. vn̄ pharmacorum tertio. Omnis medicina similis in substātia que vehementioris extat caliditatis est plus attractiua. Auxiliatur enim caliditas ei qđ per similitudinem facit. attrahit eniȝ duplici de cā. Primo ꝟo scđa. Napellus ꝛ alia venena que virtute opentur occulta per q̄ālibet cōuersioneȝ agunt in sui qualitate. venenum aūt serpētis agere dr ibidē ipsamet obuiatione: eo ꝙ calidū actu: cum sit aialis supfluum vt sit qd actu hꝰ qđ nō in venenis repitur in aiatoꝝ: cū sint potētia talia. ℂ Pōt ꝛ silr quodāmodo extēdēdo nomē quali-

E Com. 16. T. cō. 49. Cō. 31. in medio. Colligit ter. cō. 51. T. cō. 1. T. cō. ȝ. F T. c. tertij. Diuisiōe 4^a p^e me^m ꝛ 2^a i p^a. Collr. c. 9. Doctr. ȝ^a. cap. 1. Tex. cō. 8. t. 10. Collr. c. 31 in medio G T. c. 15. H Cap. 1. ꝛ ȝ° distōnis 2^a. ꝛ hꝰ ex pꝛe. 6. li. c. 1. ꝛ li. 9. tra. 1. circa pri^m. Capitul. Cap. 15. Circa me.

I

tatis etiã in actione corporali nõ cõuersiua ⁊ in actione nõ corporali verificari:eo ꝙ omnis actio a ꝑncipali agente videt̃ depẽdere q̃busdã medijs velut instrumẽtis modũ q̃si portẽdentibus qualitatis:per quẽ etiã modũ dicit̃ ꝑ^m agere per intell'm mediantibus spẽbus q̃busdã vel ideis sicut forte videt̃ Plato sensisse:ad quas qdẽ aspiciens diuersas rerum species ꝓducit.lз.n.vnus semper ⁊ idez permaneat oĩno trãsmutatione carẽs reali:ponit̃ tamẽ idẽ per species has diuersificari ideales:per quas etiã suo modo ⁊ minus vniuersales ponunt itelligẽtias actionẽ suã que est itelligere ⁊ mouere:etiã exercere. ¶ Sil'r q3 actionẽ corpoream nõ ꝯuersiuã põt quis ad actionẽ q̃itatiuã adducere. Corpora nãq3 supiora in q̃bus dictũ hãc actionẽ fore mediãte luce ⁊ motu in hec agũt iferiora. Lux aũt in ꝑdicamẽto suscipit̃ qualitatis:⁊ sic motus ꝯsideratus vel penes ꝑfectionẽ ad quã tendit ⁊ terminũ nõ differẽs nisi ſm magis ⁊ minus erit in substãtia quãtitate:qualitate ⁊ vbi. Tot.n.sunt species motus ⁊ mutationis: quot ⁊ entis supple hʒ. Aut fortassis entis ẽt cuiuslibet ꝑdicamẽti ſm ꝙ est dare perfectũ ⁊ impfectũ in eo. Scõm xᵒ ꝙ ẽ in via magis ad ꝑtactã ꝑfectionẽ est in genere passionis.tertio phyſi. ⁊ Cõmẽtator ibidẽ. ¶ Propter scõm huius sciẽdũ ꝙ actionẽ ab aliquo ꝓgredi dupl'r potest euenire:aut ꝙ illud sit velut ꝑn^m ꝑ^m ⁊ fundamẽtũ ipsius actionis in quo ratio cõtrarietatis sustẽtetur:⁊ sic forme etiã subãles sunt actiue ⁊ passiue:nũ tamẽ essential'r. Cõmen.7. meta.cum in eis ꝯrietatis non sit rõ: qᵒ etiã videt̃ Ar.2.de aia sensisse vbi cõtra quosdã ponit animam que est subã corporis phyſici organici eẽ cã'm alimenti:nõ aũt ignẽ sed magis concausã: vt tactũ quodãmõ ẽẽ:ac.2.de ge.aialiũ scribens calitatẽ ⁊ fridiratẽ dura mollificare:⁊ viscosa frãgibilia reddẽ ⁊ hʒ talia:lз rõne ⁊ forma per quã hoc qdẽ iaз est caro:hoc aũt os nõ faciũt:verũ hoc agit mot⁹ q ab operãte existit:puta vocatus itell'a seu virtus ſm medicos dicta iformatiua. Potest ⁊ scõo ab aliquo actio ꝓuenire:eo ꝙ sit 2^m ⁊ imediatũ a q̃ ꝓuenit actio:lз per viã instrumẽti magis videat̃ hoc facere q̃з per modum principalis agẽtis actionẽ instẽtantis:vt euidens per Cõmen.2ᵒ de aia:ita ꝙ actionẽ digni⁹ videt̃ attribuere forme que est aia q̃з igni qui est instrumẽtũ ⁊ mã.vnde.5.colliget Decoctio fit per calorẽ qui ẽ in cibato: nõ tamẽ calor est primus motor in hac re:sed aia nutritiua. Ipsa eni est q̃ ordinat ⁊ determinat ad vnũ finẽ ⁊ non ignis.2ᵒ de aia. Et ideo Arist.2.de gene.⁊ cor.nitit̃ iprobare illos qui qᵒ qd est ⁊ vnde motus ꝑncipiũ auferentes actionẽ oẽm ex qualitatibus tñ vident̃ adducere. Sic igit̃ breuiter declaratũ existet q̃uo actio omnis fiat a q̃litate:⁊ q̃uo nõ:⁊ qual'r q̃litas põt suscipi differenter. ¶ Lector tñ Arist. dicere oẽm actionẽ qualitate ꝑfici initialiter: saltem qᵒ ostenditur attractiua calitate cõcreta ⁊ calefactiõe attractiõe meliorata vt karabe in rapiẽdo paleas fricatione calefactũ denotat.

T.c.5. Cõ.4.versus finẽ. — Com.31.in medio. T.c.41. — Ca.1.d.ſi. — Cõ.41.circa finẽ. C.ꝑ.3.post me^m. T.c.41. Te.cõ.53.54.55. — Collr.1.de ge.⁊ cor.t.c.50.

K L M

Propter quartũ

xᵒ.ad ꝑmũ dõm Arist.loq de actiõe corporea cõuersiua que ois qualitate perficit̃:vt declaratũ est. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ hoc forte Arist. nõdũ vidit vt simile dicit de Parmenide.ꝑ phyſi. Arist.nãq3 nullã actionẽ videt̃ in his inferioribus posuisse:nisi ex virtutib⁹ ꝓgrederet̃ elemẽtorũ. posteriores tamẽ ꝑter hanc actionẽ inuenire depẽdentem: vt declaratũ existit ex virtutib⁹ superioribus occultis a tota specie seu forma specifica. Aut dõm omnez actionẽ fore a qualitate aut eẽntialiter: aut initialiter ⁊ coadiuuatiue. Virtutes nãq3 occulte in earũ iuuant̃ actione ꝑ qualitates elemẽtoꝝ:vt tactũ. Sicut.n.in aialibus apparet magis ꝙ aia primũ est actionis ꝑncipiũ: ꝯsequẽter xᵒ v̑tus sup illã fulcita:⁊ deinceps calor ita in hʒ inaiatoꝝ ꝑmitus est substãtia rei:deinde v̑tus in q̃bus ẽ occulta: demũq3 cõpl'o: vt omnis tãdẽ hic actus ꝓgrediat̃ cõplexione. ¶ Ad aliũ dicẽdũ verum fore in actione corporea cõuersiua istoꝝ generabilium ⁊ corruptibiliũ:de qua sermo de gene.⁊ cor. Sũt tñ alie actiones que ex ꝯrietate nõ cõsurgunt:aut contrarietas in eis equiuoce sumet̃ siquis dicat hʒ actiones fore ex ꝯrijs velut ⁊ qualitas in eisdẽ sumebatur equiuoce. ¶ Ad aliud eodem modo dicendũ cũз motus in tali existat actione qualitatiua. In pluribus nãq3 actionibus non reperitur motus velut in entibus diuinis:ut dixis dĩa ꝯñti. ¶ Ad eorum ẽt que alterius partis ꝑ^m dõm ꝙ qualitas elemẽtoris est virtus quedã.dĩa.57.⁊ ꝙ actio a materia ⁊ a subã subtiliter cõsideranti ad actionẽ reducuntur q̃litatis. In actionibus nãq3 quibusdã qualitates alterant̃ soluз ⁊ ꝑmanent substãtie:⁊ hãc actionẽ vocat a qualitate. In nõnullis autẽ corrumpitur ⁊ subã:quam a materia: Impropie tñ vocat actionẽ:proprius enim a qualitate ac spẽi forma ꝓueniũt. ¶ Ad aliud dõm vt iã apparuit q̃uo a qualitate fiat actio: ⁊ qual'r a subã tanq̃з ab eo qᵒ sustentat ⁊ defert subiectũ cõtrarietatis a qua ꝑ ac mediate aliqd operatur. A qualitatibus v̑o deinceps magis ⁊ imediatius ꝓgredit̃ actio: ⁊ sic modũ quendã instrumẽtalitatis respectu formaꝝ substantialium videãtur habere. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ sicut ex cõiunctione materiei cũ forma multa ꝯsurgũt in cõposito que in neutro cõponentiũ fuerant:ita sil'r suo modo ex applicatione accñtis ad subãm. Aut iз subã sit causa sustentationis ⁊ subm accñtium:non tñ est imediata causa actionis contrarietatis. ¶ Ad aliud dõm hoc verũ ꝯcludere siquis total'r qᵒ qd est ⁊ vnde motus ꝑn^m ab actione excluderet:sicut arguitur ꝯ quosdã.de ge.⁊ cor.2. ¶ Ad aliud ꝯcedendũз est vt iã apparuit. Opз nãq3 preter primã actionẽ elementariã hanc secundã ponere si sensui nolumus ꝯdicere:⁊ effectus rõnabiliter in proprias sit cãs adducere. ¶ Ad aliud dõm ꝙ a quãtitate vt quãtitas est qualitatibus sensibilibus separata nullo mõ fit actio:eo ꝙ mathematica q̃ sunt de quãtitate:imobilia sunt.1ᵒ metaphy.qᵒ aũt tale actionẽ nõ hз cũ dictum actũ oẽm cũ motu existere sil'r ⁊ locum.vnde 4ᵒ phyſi. Ostẽdũt aũt ⁊ mathematica ꝙ non sint in loco: ⁊ que si tñ locũ dicantur habere:vt dextra ⁊ sinistra ⁊c̃.hoc ponere ad nos ꝯsurgit.ꝑ de ge.⁊ cor.vbi dĩ mathematicis dãdus sil'r tactus ⁊ locus:q̃ aũt locum non hñt actionem nõ suscipiunt:qñ sicut locus est ita operat̃ nã.10.ꝓble.vñ si medici quasdã actiones dicũt ex qualitatibus humoꝝ ꝯsurgere:quasdã aũt ex quãtitatibus:dõm illud fore ſm iudiciuз sensibile:cũ ſm Haly.medicinalis speculatio sensum nõ supergrediat̃. Inportuna.n.diligẽtissima subtilitas febriuз 1ᵒ. Videntes nãq3 quosdã hu.sensibil'r q̃litatibus effrenes hos ponũt qualitate peccare:alios v̑o in eisdẽ mitiores velut ꝑmũ est san.⁊ flegma dicũt actione quãtitatiua corrũpere:cum tñ subtiliter cõsiderãtẽ vt apparuit oporteat hãc actionez a qualitate existere. Iuuat̃ tñ per quãtitatẽ maxime cũ agens oẽ multe opus est quãtitatis.de cã.2.potentie nãq3 corporũ sequũtur magnitudines eoꝝ. Cõmentator ꝑ celi ⁊ mundi. ¶ Ad aliud dõm per interemptionem: huic nãq3 quantitati superexcelienti mala iam associata q̃litas existit:⁊ si imperceptibilis videat̃:⁊ ideo dicũt ꝙ repletio quo ad vasa non permanet diu quin sibi repletionem associet quo ad virtutẽ. ¶ Ad aliud dõm Ar.loqui inesse istorũ gñabiliũ ⁊ corruptibiliũ in q̃bus posita est actio ꝯuersiua:quãtitas aũt vt dñsum actionẽ nõ hз nisi actio equiuoce ⁊ iproprie extẽdat̃ valde cũ sit posita in rõne ꝯrioꝝ existere.

N O P Q

Te.cõ.53.54.55. — T.cõ.3. — T.c.5. — T.c.44. — ꝓble.18. — 1.techni.com.24. Ca.4.post medium. — Capl.2. Cõ.33.i fi.

Recedentium

rursus grã ꝙ icdere alicuius morbi fiat quãtitate mõstrat̃.lз qd hʒ dĩa fuerit indicatũ.60.qñ afo.ꝑ^a. Athletaꝝ qdã in vltimã replõnẽ deuenictes perierũt repẽtine:aut i eis scissa sunt vasa:sed replõ imẽsuratã dicit quãtitatẽ. ¶ Idem afo.2. Vbicũq3 nutrimẽtũ preter nãm amplius intrat hoc egritudinẽ facit. Sз amplius est ꝓprietas quãtitatis: q̃re Cõmẽta. manifestũ ꝙ in egritudinẽ venit ꝓpter multi

Cõ.afo.3. — Afo.17. — Coll'.post me^m com.

A Do.3.c.6. Cap.8.an medium. Eodē 3.c.3.6.ante Ca.1.post principiū. Ca.10.in principio.

tudinē nutrimēti. Et ɔfirmat: qꝛ p̄ scḋa repletio venas fin/dit ⁊ ad suffocātia fit fluxus: ⁊ accidit suffocatio aut apo/plexia vel epilepsia: cui⁹ qdē sanatio vt cito cū minutione succurrat pp quātitatē: q̄re Auer. coll'.3.3. Febris sanguis sunt due spēs. Una fit pp augmētū quātitatis solū. sic etiā humores qñqꝫ calorē ꝓpter quātitatē extinguere. Silr de inge.13. In tumorib⁹ qui p̄ter nām ſm magnitudinē desi/stūt mēbra ab eo qḋ ſm nām. ℭ Amplius si flōmia cuidā cōperit morbo is ledit quātitate: qm̄ flōmia est euatio vlis multitudinē euacuās ꝺ pharmacijs. ⁊ p̄ q̄rta. Ip̄a ꝟo eidē cōperit vt ⁊ sanatio manifestat. ℭ Rursus est dare humo/rē tēperatū: seu sanguinē. h̄ aūt venas pōt findere: vt sermo pupillū ostēdit: nō qdem q̄litatis rōne cū sit tēparus. Quā/titate igit' fracturā opabit': seu aer q̄ꝫ plurimus ɔtēperat⁹ vtre iclusus. Ledere igitur alicuius erit morbi quātitate.

In oppositū

qꝛ si aliqs quātitate morbus lede/ret: tūc cū id sit actio q̄dam iā per/ficeret ipsa quātitate ⁊ nō q̄litate sola: sicut ondsuz diia.60. ℭ Eti. Dis actio est cū motu 3° metaph. vñ auctor.6. p̄nci/pioꝝ. Propriū actionis est esse in motu: sed in quātitate nō est mot⁹: qḋ ondūt mathematica q̄ntitati subiacētia. separa nāqꝫ sunt a motu ⁊ vl'r ab oib⁹ sensibiliū q̄litatib⁹. q̄re.11. meta. Mathematic⁹ circa ea q̄ ex ablōne theoriā facit: cir cūtollens.n. oia sensibilia speculat': puta grauitatē ⁊ leuita tem duritiē ⁊ mollitiē. adhuc aūt caliditatem ⁊ frigiditatē ⁊ alia sensibiles ɔ̄trietates. solū aūt derelinquit quātū ⁊ cō tinuū. ℭ Palin. Id nō ledit qḋ habet rōnē m̄ae cum mime agat: eo q̄ ipsa materia ſm q̄ m̄a est passiuuz. p̄ de gene. ⁊ corru. Non igitur morbus quis aget quātitate.

B Tex.cō.3. post p̄n°. Aū me°. Tex.c.55.

Propter primū

qdem sciēdū q̄ morbi ledere actus corporis est sensibiliter nocere: ac tandē p̄imere: cū rō nāqꝫ ipsius est oppōnū corporis lesio manifesta: seu visum diia maxie.72. ℭ Quātitas ꝟo seu quātū dī vnū entiū.10. q̄ diuisibile in ea q̄ isunt: quoꝝ vtrūqꝫ aut singulū vnū aliqd aut hoc aliqd natum est esse. Hui⁹ ꝟo q̄ntitas duplex existit. nā q̄dā discreta: seu nūs ⁊ oio. altera ɔtinua: vt linea supficies ⁊ corpus: ⁊ cū his ɔ̄ūr loc⁹ ⁊ t̄ps. Et huius itidē alterutra: q̄dā est p se: alia ꝟo p accñs. Per se qdē: aut ſꝫ sbāz: puta linea: supficies ⁊ corp⁹. vel ſꝫ passionē ⁊ habitū. Et id aut passio q̄ntitatis discrete: vt numerus: ⁊ tūc multū ⁊ paucū: vel ɔtinue: ⁊ sic magnū ⁊ paruū. qḋ aūt respicit lineā: ⁊ sic lōgū ⁊ breue. vel super/ficiē: ⁊ tūc latū ⁊ strictū. aut corp⁹: ⁊ ita altū ⁊ pfūdū. Sub dit' etiā graue ⁊ leue: que sīqdē q̄ntitatē respiciūt his min⁹. hec.n. numerant' in accñtib⁹ q̄ntitatis intētione scḋa. Diui/dunt'.n. grauitas ⁊ leuitas eadē diuisiōe qua magnitudo. In maiori.n. quātitate mixtiōe: ꝓportionali plus est graui tatis. in opposita ꝟo secus. Per accñs siqdem q̄ntitas est q̄ rōne magnitudinis: seu i ea inheret quāti aliquā sortit' rōne vt albū musicū ⁊ hō. subiectu.n. ipsoꝝ sunt quāta quedā. ⁊ silr mot⁹ p̄mi mobilis rōne magnitudinis q̄ cātur q̄ntus existit: ac t̄ps ɔ̄ūr motu caūsatū. ℭ Nosce ēt q̄ magnum ⁊ paruū: multū ⁊ paucū silr q̄ñ accipiunt' ſm q̄ sunt dispoſi/tiones eēntiales in quātitatib⁹ dicunt' passiones ⁊ accñtia quātitatis: ſꝫ q̄ñ respiciūt vnū in alterius respectu vident' in caplo relōnis collocari. Relatio nāqꝫ accidit quātitati ⁊ ceteris p̄dicamētis. Arist. in p̄dicamētis. ⁊ 5° metaphy/sice: ac Cōmētator. ℭ Amplius vt veritas diligētius inda get' sciendum q̄ quātitas pōt dupl'r suscipi: aut simpl'r vel ſm quid. Primo quippe aut ſm rationē cōmunē vel ma/gis particularē. Q̄ si prius: aut ſm rationē intētionalē ſm q̄ in eius cōitate omnis cōcludit' inferior quātitas: ⁊ prout subijcibilis extat ⁊ predicabilis: ⁊ ita de ɔ̄sideratiōe logici existit. vel ſm rationē realē inquātū ens extat: ⁊ tunc de ea metaphysicus speculat': ɔ̄tēplat'.n. ens inquātū ens.6. me taphysice. Si ꝟo ratio inspiciatur particularior: realis tñ. puta put ē multiplicabilis vnitate: sicut quātitas discreta:

C Li.4.t.1.c.9. D Coll'r di/uisione 3° in medio. Tex.c.10. Tex.c.1.c.4.

vel mēsurabilis p̄fecto vt linea vel superficies: de cōsidera/tione tūc extat mathematici. ipse nāqꝫ circa talē negociat' quātitatē. Si aūt intueat' quātitas ſm quid: puta put ter/minus est ⁊ mēsura physicoꝝ corporū ⁊ vniuersaliter quā titatibus sensibilibus subiecta negocij existit physici.

E

Propter secundum

ꝟo sciendū q̄ cōis fa ctus ē: vt apparuit ex argutis medicoꝝ sermo: q̄ morb⁹ qs ledit q̄litate: alius ꝟo quātitate: Qḋ ondit'. nā si sanitas dꝫ adesse opꝫ humores quātitatis mēsura determinatos fore ac q̄litatis ꝓportio/natos. apparēs p̄ p̄ma. cū rōnes ɔ̄̄rioꝝ extēt ɔ̄rie. Ut au/tem medicorū verificet' sermo: introductū id q̄ntū p̄hicum nō parum: cuius veritas dicendorū videbitur tertio.

Doc.4.c. 1.ver.fin.

Propter tertiū

ꝟo sciēdū q̄ a quantitate sim/pl'r ⁊ p se non ꝓuenit alicuius morbi lesio ⁊ vl'r neqꝫ actio. Cōsequēter aūt ⁊ coadiuuati/ue accidit magis. Primū q̄ppe ondit': qm̄ ledere agere q̄d/dā existit. Scḋꝫ.n. h̄ in id qḋ subijcit' agere qd diuꝫ oē age re siue actio ɔ̄̄rio p̄ficit' diia.60. quātitati aūt nihil extat ɔ̄/rium in p̄dicamētis. ℭ Amplius. nihil principal'r ⁊ per se agit vltra suā spēm. Sicut.n. se hꝫ aliqd ad esse sic ad opa/ri.2. metaphy. sed si morbus lederet quātitate cū simpl'r sit qualitas. diia.74. aliqd vltra suā spēm ageret propriā per quā hēret esse. ℭ Itidē. illud qḋ est absolutuꝫ a q̄litatibus sensibilib⁹ a qbus depēdet lesio ⁊ vl'r actus ois nō ledit aut agit: tale q̄ppe quātitas existit cū ea sit p̄or q̄litate: possitqꝫ qḋ prius a posterioribus absolui. Ei aūt nō debet' loc⁹ mo tus aut tēpus neqꝫ ɔtactus. ⁊ iō neqꝫ rō boni. apparens 3° metaphy̆ñ. nisi forte per accidens ⁊ quo ad nos. diia.60. ℭ Rursus. qcqd inest vni speciei rōne supioris inest ⁊ al/teri: sed morbo inanitionis inest ledere q̄litate: puta cōplo/ne: q̄uāuis quātitatē minorē videat' iportare: vt ondūt sim plex ethica ⁊ senectutis ethica. is aūt ɔ̄̄riatur replōnis mor bo. Qḋ firmat': qꝛ magis ⁊ minus ad easdē deducūt diias in techni: quantitate igit' simpl'r ⁊ per se non prouenit lede re. ℭ Declarat' ēt 2° q̄ accidat id cōsequēter ⁊ adminicula tiue: qꝛ forma nālis debitā quātitatem vt esse habeat ⁊ ope retur expostulat in m̄a ita q̄ in maiori extēsa quāto āplius agit: iuxta illud Cōmen. p̄ celi ⁊ mun. Potentie corpoꝝ se/quūtur magnitudines que sunt in eis. Et ꝓpterea 2° de cē. Omne agēs opus sit magne quantitatis existere. in minori aūt minus ita vt ignis actiuissimus minima susceptus quā titate nō sentiet' nedum q̄ ledat: cōplonum 3°. Quod etiaꝫ venena ostendūt recepta quātitate q̄ꝫminima. Est nāqꝫ mi nimam carnē reperire que amplius diuisa formam carnis nō retinebit. physi. p̄. Ledit igitur morbus vtcūqꝫ quanti/tate quis ⁊ vl'r agit. Ea enim q̄ꝫmaxime manifestat' actio/nis intēsio vel remissio. Et ideo qꝛ medicus artifex sensibi/litatis ⁊ euidētie amplioris non immerito ꝓtulit ledere alicu ius morbi ⁊ actus vl'r perfici quātitate. diia ēt tactum.60. ℭ Circa q̄dē p̄dicta forte ɔuenit est dubitare: eiqꝛ dictū quā titati nihil fore ɔ̄̄rium: ⁊ motū in ea non concidere per ɔ̄ñs ēt cum dis extet de ɔ̄̄rio in ɔ̄̄rium per mediū physicoꝝ.5. cū eodem scribātur hoꝝ opposita ſm quale. s. quātum ⁊ vbi motū esse solum: in vnoquoqꝫ nāqꝫ hoꝝ est ɔ̄trietas. ℭ Di/cendū vtiqꝫ q̄ quātitati simpl'r ɔ̄siderate vt a logico meta/physico ⁊ mathematico nihil extat cōtrarium. Qḋ ostēdi/tur: qm̄ ɔ̄traria sunt que sub eodē posita genere inter se di/stantia maxime vicissim se de subiecto expellunt.10. meta/phy. vnde in p̄dicamētis aliquo in ɔ̄trariis existente susce ptibili possibile in alterū transmutationē fieri nisi alteꝝ nā existerit sicut igni calidū. hec aūt ratio verior ɔ̄̄rioꝝ per prius inerit qualitati: cū ois p̄etacta amplius eidem inexi stant q̄ꝫ vbi aut quātitati. In vbi nāqꝫ opposita non se mu/tuo expellūt de subito. nō.n. qḋ est sursum vniuersi nunquā poterit esse deorsum aut ēɔ̄ra quo tñ Cōmen. tāquaꝫ a p̄ori 8. ⁊.10. meta. ponit ɔ̄trietatē i alia gña emanasse: qḋ minus

F Diuisione 2° in me°. T.c.4. T.c.3. Lib.3.te. cō.59. G Com.33. in fine. Cap.4.in p̄n°. T.c.38. H Coll'r.2.c. 3.7.19.26. 52. Te.cō.9.⁊ 18. Te.c.13.⁊ 14.pri.3° de opposi tis i me°. Ca.4.circa medium.

approbo. Quod et auctor .6. principiorum confirmat a loco removens contrarietatem modo quo tollit Aris. hanc a quantitate quequidem eos elentice convincens aliquid dicere. non. n. puto forte ac ibi contrarietas inexistit: verum fortassis per accidens magis: puta ratione qualitatis ut gravitatis et levitatis. nam earum una in locum deorsum inclinat. altera vero in eum qui sursum. similiter et in quantitate contrarietas secundum quid inexistit et contrarie. principaliter vero in qualitate. quecunque. n. aliqua completa simpliciter attingunt magnitudinem in augmento sunt perfecta. que autem existunt citra illam imperfecta sunt et diminuta: et sic perfectio et imperfectio secundum quantitatem circa idem habent fieri in physicis: huius quoque ratione in quantitate contrarietas inexistit. unde ceu contrarie puta qualitate magis eidem inest contrarietas ita et ledere et virtualiter agere. Taliter et in ea est motus: discipline qualitas sensibilis: quare Commentator .3. meta. Licet mathematica sint in re mota tamen non movent nisi accidentaliter. Hec autem veritas indicatur creticorum .2. ita. Numeri quidem in seipsis non faciunt aliquid nisi subiectas consequuntur que in aliquibus agunt horis. ¶ Nosce quod motus ille qui amplius substantie inheret est in ubi cum sit gravitate ac levitate que magis substantiam consequuntur his que in qualitate aut quantitate moventur. ita ut Commentator .1º de anima. grave dicat et leve substantias existere: sunt tamen verius qualitates. .5. meta. aut quantitates ut tactum est. et ibidem. latio. n. motus est perfecto et postquam generatione sunt perfecta. Consequuntur enim formam perampliius substantialem: videntur namque grave ac leve in seipsis motus habere principium et modicum de foris impediri posset quod non sic evenit in augmentabili et alterabili. Sanabile namque ex seipso in sanitatem devenit puta cum arte non iuvatur medicine plerunque illius auxilio sublevatur .ce. et mun. 4. Sic igitur motus in ubi est aliis perfectior tanquam substantiam plus attingens et velut alterationis effectus: et utriusque augmenti et decrementi: nam in his que generantur et corrumpuntur ea prior existit motuum ceteris. naturalium primo. In universo autem probatur physicorum octavo. lationem priorem motuum existere.

Propter quartum vero et si apparet quod iam dictum tamen gratia perfectioris didascolie utriusque prius rideatur argutia. ¶ Ad primum namque dicendum quod talis repletio aut amplius nutrimentum seu multitudo perimit suffocando aut vasa scindendo seu apoplexiam aut aliam egritudinem ex multitudine humorum inducendo: non quidem quantitate ut simpliciter quantitas: sed magis prout secundum quid et naturalis. qualitatis. n. hoc magis evenit gratia puta calore concitante prius vel motus superfluus in athletis: aut frigido coartante: ceu sub eius itinerando dominio vel viscoso grosso: duro vel molli ac similibus. unde collectorum .3. pugnat Gal. eo quod visus est morbum consimilem omnem a primis solum causari qualitatibus: non. n. his solis verum et duritie et mollitie. Quod firmatur quia se. de repletione san. de quo subtiliter magis ledit ratione qua febris et qualis quam ea qua quanta: cum febris sit mala complexio calida et sicca. Quod si dicat Aver. fieri propter quantitatem solum: dicendum illud secundum apparentiam contingere medicinalem cum tamen qualitatum aliquid prius eius ut tactum naturam opilationem concitaverit grossum enim viscosum et multum habet magis ratione qualitatis oppilationis causa. Plurimis quidem sic apparet inductorum quod dictum. ¶ Ad aliud dicendum quod flomia quantitatem non simpliciter evacuat: sed naturalem magis: cum etiam dicat. A. ea quandoque evacuari multitudinem san. interdum maliciam ipsius et quandoque utrunque. ¶ Ad aliud et apparet: quoniam licet cui videntur inesse humorum temperamentum primarum qualitatum superexcedit tamen quedam secundarum. ¶ Ad primum autem eorum que partis alterius dicendum quod a quantitate simpliciter ut ostensum: non fit ledere aut agere: sed a qualitate sola. differentia .60. secundum quid autem et consequenter evenit. ¶ Ad aliud et quod dictum apparet sunt quanta quippe ut talia absoluta: et ea de quibus mathematica a motu et tempore: contactu et tactu simpliciter ut visum separata. similiter a loco qui vere solum naturalibus debetur: ab ipso tamen minus sunt abstracta. unde Commenta. primo de gene. et corru. Impossibile fit mathematica abstrahi a loco ut mathematici abstrahunt ea ab aliis accidentibus in tamen corpus non est in loco nisi per suam dimensionem: non per accidentia alia. ¶ Ad aliud dicendum quod quantitas ut quantitas non ledit aut agit: prout consequitur materiam sed magis qualitas. Est enim tanquam ratio quo perficitur actio et instrumentum immediatum ipsius propter rationem contrarietatis in ipsa primo inventam. substantia vero est ut basis et fulcimentum actus primum et mediatum: quantitas autem ceu adminiculum quoddam. nam ea qualitas extenditur activa. Quanta enim superficies fuerit tantum album esse dices in predicamentis. totum igitur compositum aget verum qualitate amplius.

¶ Differentia. LXI.

Quod frigiditas non ingrediatur operationem nature essentialiter sed per accidens ostenditur. quia 4º metheororum. Factivum autem frigidum ut corruptivum aut habet accidens. ¶ Adhuc .6. de accidenti. Dico quod caloris augmentatio utilis si non processerit ad ultimitatem ut membra dissolvat et liquefaciat. frigiditas vero nullum in actione confert iuvamentum. ¶ Amplius Haly. et primo prima. Frigiditas essentialiter in operationem nature ingressum non habet: verum per accidens disponendo instrumentum ut villum aut ventositatem et spirituum ingrossatione sustentando. unde primo sexti naturalium. Frigiditas non habet ordinem in virtutibus que conveniunt appetitibus naturalibus: nisi quoniam servitium utilis confert. ¶ Quod et ostenditur ratione: quia omnium virtutum operationes per motum existunt. hic autem perficitur calido: quare 1º de gene. animalium. et probl. .13. Calidum motivum frigidum autem econtrario permansivum. Frigiditas. n. paralyticum faciens et mortificans motui adversatur. prima primi. ¶ Item. Quod uni adest contrariorum removetur ab altero. Contraria namque mutuo se adinvicem expellunt de subiecto: cum ratio eorum in maxima consistet distantia. differentia .153. sed caliditati essentialiter inest operationem subingredi cum calidi ut tactum sit movere. ¶ Rursus operatio per complexionem existit tanquam per nature instrumentum. Complexio autem humana maxime ad caliditatem et humiditatem declinat secundi gradus respectu complexionis ponderis equalis differentia .139. et Isaac. sopitum erit igitur calore frigidum. Et confirmatur quoniam calor est duplex in ea. unum quidem complexionale membri cuiuslibet quod velut materiale consistit: aliud ut forma membro cuique a corde dematum: ita quod ex his duobus calidis coniunctis efficitur unum calidum quod est quasi forma membri. differentia .59. hec autem duo calida sic in unum augmentata frigiditatem in operationem nature essentialiter concurrere non permittunt. Non igitur frigiditas operationem ingreditur nature essentialiter: sed per accidens.

In contrarium quia 1º de ge. animalium. Dura mollia et viscosa fragibilia et quecunque alia tales passiones in animalibus existunt particulis. Caliditas et frigiditas faciunt utique. ¶ Dicitur et quod ex alimento nutritiva anime virtus facit augmentum omnes ut organis caliditate et frigiditate: quod plus frigiditate in his motus existit illius: ac quod in his quidem sunt gratia alicuius accidit. hoc quidem infrigidare ipsorum: hoc autem calefacere et fieri particularum unumquodque: hanc quidem carnem mollem etc. ¶ Rursus. 4. metheororum quarto. Generant calidum et frigidum obtinentia materiam: et in fine illius. Talesque quidem partes caliditate et frigiditate: et motibus ab his contingit fieri coagulatas calido et frigido: sicut et fiendi eas quidem aut argentum: et caliditas et frig. et motus. ¶ Adhuc idem videtur sentiri naturalium ita primo. ca. 6. Submisso spermate in matrice vel in terra nihil differt: temporibus quibusdam determinatis: et quamplurime construuntur particule eius que generantur: substantie siccitate, caliditate, fri. et hu. unde primo de iuvamentis. Complexio est substantie operator cuiuslibet membrorum per cal. fri. sic. et hu. Et collectorum 3º. Operationes oris stomachi iuvantur et complentur frigiditate temperata. ¶ Amplius ratiocinatio confirmat idem. Illud enim quod est naturale opus ingreditur essentialiter nature. Ipso. n. hoc dicitur naturale. talis vero est frigiditas. unde 4. metheo. Secundum unumquodque perfectionem terminantur a naturali caliditate et frigiditate. ¶ Rursus quod essentialiter facit ad generatum esse essentialiter ingreditur opus nature: quoniam generatum fore opus est nature: sed frigiditas essentialiter facit ad generatum habendum: ut apparet

A

in niue glacie ꝛ crystallo ꝛ plibus metalloꝝ ꝛ in flegmate ꝛ pprio vitreo: qꝺ ꝛ i corpib⁹ aialiũ forsassis ꝯtingit actu fridũ reperire. fridit as igit' opus eẽntialr ingredit' nãe.

Propter primuz qꝺẽ sciendũ ꝙ fridit as est nãlis aque passio seu ppzietas sibi nãlr pmit⁹ inherẽs. 3° ꝺo acq̃sta 2°. Unũqꝺqꝫ.n. elemtoꝝ vnã sibi q̃litatẽ obseruat in summo ex qua aliam acqrit. oĩa. 12. Quotiẽs autẽ vĩ ipsa i oĩa visum. 15. h̃ sumit' p fridit ate actuali repressa. ℂ Ingredit' ꝺo demũ vnũ in aliũ multiplr. Aut eniz sicut ptes eẽntiales que diffõne significantur ingrediunt' qꝺ quid est ꝛ suũ vl'e: vel vt partes integrales qꝺ totũ integrant: vt ꝯsimilia ꝛ officialia corporis: aut vt accidẽs ingredit' ꝯstitutionẽ subiecti qꝺ ppzius tñ egredi dicitur cũ mãteũ forma oĩum sit causa velut mater accidẽtiũ. phys. pmo: seu sicut instrm instrumẽtatũ. Quod quidem instrumẽtũ si corporeũ virtualr soluz ꝛ nõ ƀm seipsum instrumentatũ ingredit' vt apparet in organis a pncipali motis agẽte. Si ꝺo incorporeũ fuerit ƀm id qꝺ est eẽntialr in operatũ habebit ingressum: cũ per se faciat ad motũ ꝛ nõ ad formã ꝛ ad esse: vt in elmtoꝝ qualitatib⁹ exñtiũ est videre in misto. ℂ Amplius opatio: actio ꝛ factio ꝛ si videant' satis ꝯuenire: eoꝛia tñ distant plr: qꝺ ex eoꝝ notificatione ꝛ ppzietatib⁹ apparebit. Est aũt opatio illud in quo euanescit forma opati ꝛ corrũpit' post quietẽ faciẽtes eã. diffinitionũ libro. vtpote ambulatio ꝛ locutio que euanescũt: neqꝫ fuerit' eius vestigiũ post qrietẽ ambulantis ꝛ loquentis. p aũt pma. est effectus ṽtutis imediatus. In sex pncipijs ꝺo: actio est ƀz quã in id qꝺ subijcit' agere dicimur. Primo ꝺo pãthegni. Actio nihil aliud est q̃ȝ quidã ṽtutis motus ad id qꝺ efficit': nõ tamẽ dico ꝙ actio eẽntialr sit sic motus. vñ de reg. sa. 2°. Quicũqꝫ motuũ nõ sunt actus. Mouere nãqꝫ in plus est ipso agere. ꝑ de gene. ꝛ cor. Ipsa tamẽ cuz motu existit actio. nam ppziũ actionis est esse in motu: ꝛ mot⁹ in actione firmat' in sex pncipijs. ƀm ꝺo Halyabbatẽ. Singulis actionũ motus qdem sunt mouẽtiqꝫ eos agens. Factio ꝺo respicit ea que artis: seu actio ppzius que moris. iuxta illud 6ᵉ 3ᵉ. Ars est recta ratio factibiliũ: prudẽtia ꝺo agibiliuz. ℂ Subtilius autẽ ꝯsiderãti apparebit ꝙ operatio predictis duob⁹ vlior existit: ꝛ ꝫ vnũ pro alio recipiat' sepe. nã actio videt' mãm supponere extrinsecã in quã agitur: ꝫ ppter actio duplex sit posita corporis. vz. ꝛ aie. Operatio quoqꝫ ꝛ rem videt' extrinsecã in quã agat agẽs importare: vt secare ꝛ vrere: ꝛ intrinsecã vt intelligere. Est nãqꝫ opatio quedã trãsiens: vt vrere ꝛ secare. alia ꝺo in operãte permanens: vt intelligere ꝛ velle. diffinitionũ libro. Rursus actio ois videt' a motu inseparabilis fore tãq̃ȝ sub eius nãe ppzietate. opatio ꝺo cuz motu ꝛ sine motu: vt in diuinis. vnde ethi. 7. nõ soluz motus est operatio: sed ꝛ imobilitatis. Quã etiã sine motu existere in opatione ostendit' retẽtiue. ℂ Quid autẽ sit nã differẽtia visum. 9. h̃ autẽ sumitur pro virtute regitiua ꝛ ppzie nãli. ℂ Essentialiter ꝺo ab essentia nomẽ denominatiue suscipit. Essentia seu quidditas ex partib⁹ formalib⁹ amplius per diffinitionẽ importatis: qꝺ quid est rei indicãtib⁹ denotat'. 7. meta. In eo autẽ qꝺ eẽntialr ineẽ dicit ꝛ dici de oĩ ꝛ ꝑ se ꝛ vlr ꝛ ƀm ꝙ ipsuz importat': Cui⁹ essentialr esse op³ qꝺ est accñtalr existit. Quod i ꝯiunctioni suiz notificatiõe cognoscit'. ℂ Notãduz ꝙ per accñs reperit' in his que sunt eẽntialr ordinata ꝛ in his oppositis ꝛ in ambob⁹ dupl'r. In pmis qdẽ vel pue diuidit' ꝯ pᵐ. vñ p p². Neruoꝝ iuuamẽta qdã sunt ƀm eẽntiã: puta pstare sensum ꝛ motũ: alia p accñs: sicut carnẽ corroborare ꝛ corpus fortificare: seu hic sumit' magis. Aut ꝫ imediatũ. q̃re in tẽporis magnitudo vocis aut eius paruitas nõ sit semp: neqꝫ imediate pncipalr a caliditate ꝛ fridit ate: sed ƀm accñs. i. p aliud. In secũdis etiã dupl'r: vel prout diuidit' ꝯtra id qꝺ est semp ꝛ in plurib⁹: seu casuale ꝛ fortuitũ: ꝫ tñ ꝯtra illud qꝺ est per se: vt calr infrigidare: frigidũqꝫ calefacere.

Zec.cõ.80.

B

Juxta fi.

Colli' do. 6° ca. 1. in pncipio. In pm° Col'. 6. i pncipio. Uersus fi. Z.c.45.

Capl. de actione 4° theo. ca. 1.

C

Cap. 14. in fine.

D

Colli' se. cõ. 35.

Do. 5. fi. 3° ca. 1. in pncipio.

secũdi li. 2. tra. 6 vel trca. c. 11.

Propter secunduz ꝺo sciẽdum ꝙ Haly. ꝛ A. maxie p°. ꝛ nãliũ 6°. pntis nitit' ostẽdere fridit atẽ nõ hẽe ingressum in opõnẽ nãe neqꝫ ordinẽ in ṽtutib⁹ ipsius. Supponit eniz oĩuz opõnes ṽtutuz p motũ existere. Fridit as siqdẽ motũ tolliit cum paralyticatũ ꝛ mortificatũ qꝺ mobile reddat. Ideo ꝯcludit opõnez virtutuz que ꝯueniunt appetitib⁹ nõ igredi nãlib⁹ essentialr eo qꝺ tollat motũ quẽ ponit in rõnẽ opõnis cõcidere: sed p accñs preparãdo instrm puta spm ꝛ vẽtositatez in expulsione igrossando. ℂ Huius aũt positionis defect⁹ in 3° ostẽdet' ppositoꝝ. Motiuũ ẽt eius forsassis nõ valet. Ponit nãqꝫ Ari. vt pbabitũ ꝙ mot⁹ ꝯstat nõ soluz calitate: verũ ẽt fridit ate: ꝛ ꝙ ptes aialiũ cal'o ꝛ frido ꝛ motib⁹ eorũdẽ coagulationẽ suscipiũt. ℂ Rursus. oẽs ꝯsentiũt ꝙ frigiditatis sit ꝯtrahendo mouere de circũferẽtijs ad cẽtruz. Cõtrahẽdo eni ꝯgregat que sũt eiusdẽ trib⁹ ꝛ aliene. 2. de. ge. ꝛ cor. ꝛ 4° metheoroꝝ. Caliditas q̃ȝ motũ vt ꝯtrariuz hz homogenea solũ ꝯgregans ꝛ etherogenea ppellens. Itidẽ nãliuz p. Uena ꝛ singulũ alioꝝ organoꝝ opat' ppter opatiuã cõplonẽ que ex quatuor q̃litatib⁹. Tertio q̃ȝ ipaꝝ. Matrices oĩno collo clausus ꝯtinere in plurib⁹ mulieꝝ nonẽ mẽsibus: fetus autẽ permãsio ꝛ cõstrictio perficitur fridit ate. pble. 13. ℂ A. etiã volens pbare virtutẽ retentiuã in eius opatione motu vti nõ iuste videt' ratiocinari; ait nãqꝫ. Retentiua operat' mouendo villos trãsuersos ƀm figurã comprehẽsionis bene factaz: ꝛ si retentioni motus attribuat' localis: sicut attractioni ꝛ expulsioni de accidẽti. 6. ℂ Dicaz etenim ei hoc verũ fore quãdo ipsa instrumẽtuz ꝯtrahit super id in quo demũ opabit' digestiua sibi famuiãdo aut generatiue detẽtiua. Quãdo autẽ ꝯctuz fuerit instrumentũ ꝛ hec figura bone cõprehẽsionis fuerit facta motus ois cessabit detentiue. Et ideo demũ q̃ñ se castigans subdit: dire localr mutate ꝛ retẽtiua qꝺ ꝛ nomẽ videt' iportare ꝛ sic detẽtiue opꝺ sine motu existet cũ tñ supposuerit oẽm opõnẽ perfici motu vt tactuz. Et hoc qdẽ detẽtionis tẽpus lõgius est valde spe figurationis villoꝝ ƀm bonã cõprehẽsionis formã. ℂ O; si quis dicat illic esse cõmotionẽ spirituũ vt qdaz dicere: dõm hoc nõ fore in retentiua vt retẽtiua sed in digestiua. Similr in digestione nõ est motus localis nisi ꝯsequẽter: ꝛ per accñs vt rõne pmistionis partiũ ꝯtris ad motum alterationis. vñ 4° de accñti. In ꝯuersione ꝯuersiue nõ est necesse moueri locali mutatione. nã cõcauitate pficit' ꝛ non aliis. Itaqꝫ neqꝫ omnis motus est a cal'o quocũqꝫ modo: neqꝫ ẽt omnis opatio p motũ tãq̃ȝ per suũ existit essentialer cũ ipsũ: ꝛ vt tactu ꝯtingit aliqñ ab opatione separi. ℂ Quidam ꝺo deatrantiuz volẽtes arma in defensionem sumere A. dixerunt ꝙ fridit as essentialr pmã cõpõnẽ ingrediatur misti: cũ oĩa ꝯstẽt ex elemẽtis ꝛ eoꝝ naturis. oĩa. 16. Quo ad opationẽ ꝺo eẽntialr nõ ingrediat' sed accñtalr magis villõ sustẽtando aut vemositatem ꝛ spm ingrossando ꝛ eorum ꝓhibendo dissolutionẽ: qꝺ ridiculũ grande. frustrant nãqꝫ sic dicentes nãm semper ppter finem operantem: ponunt enim qꝺ est ad finem rescindentes eundem.

Propter tertiũ ꝺo sciendũ pmit⁹ oñdat' ꝙ frigiditas igredit' eẽntialr opationẽ ꝛ nõ per accñs tm̃. Scꝺo ꝙ non adeo remanet fridit as clara in aialibus: ꝛ maxie in nobis vt caliditas. ℂ Propter pᵐ hui⁹ sciendũ ꝙ fridit as essentialr opationẽ igredit' nãe quocũqꝫ mõ pdictoꝝ sumat' nã. Cõstat enim ꝙ si nã iuxta Arist. gnal'r sumat' ꝙ fridit as fere eq̃lr opationẽ ingredit' nãe: vt ꝛ calitas: qꝺ nõ in nã gñabili ꝛ corruptibili apparet solũ. verũ ẽt, in ea que ppetua ꝛ icorruptibili efficienter duntaxat q̃lis q̃ corporꝝ supioꝝ. Est nãqꝫ Saturnũ dare Venerẽ ꝛ lunã cum alijs eiusdẽ cõplonis fixis stellarũ p se ṽtutẽ fridit atis hic mõ efficere aliquo; qꝫ qd dicat Cõme. 2. celi ꝛ mũdi. cuz oẽ multiplex ꝛ difforme oporteat tandẽ in vnũ pᵐ vnicũ ac vniforme reducere, lucidatoris diia. 3. In

E

2° sectiõis tra. de vẽtre cõ. 13. Do. 6. c. 3 p° ca. vlti. in fine.

In argumentis.

Zec.c.8. Zec.c.4.

F

Cap. 3. in pncipio. Ca. 3 i pn.

pble. 5. Pdo p° doc. 6. ca. 3. p° pnᵐ.

Cap. 3. p° pncipiũ.

8. Auicẽ.

G

H

Ca. 42. 16.

I

hac quoqȝ nã inferiori gñabili ꝛ corruptibili quecunqȝ di/cta fridiras remissa eẽntialr in opus ei⁹ obtinet ingressuȝ. qđ ꝛ auctoritate approbaꝛ ꝛ rónib⁹ ꝯuincit. Ari. nãqȝ. 1. de ge. aialiũ. Fiunt aũt carnes aut his ꝑportionale a frido cõstãte: ꝑpter qđ ꝛ dissoluunt ab igne. Canõ qȝ est q̃rti me theoroꝝ ꝙ quecũqȝ fiũt a frido a calo dissoluunt: ꝛ cõ. In his qđẽ maxie que nõ fiũt ab aia. Neqȝ ẽt fane fm aduersarios nõ igredit ꝙ tollat motũ: cũ dictũ sit de motu aialiuȝ. Cause motuũ caliditas ꝛ fri. que de foris ꝛ intus extñs nãles. ¶ Adhuc ibidẽ. ois mot⁹ alicui initiꝛ imobili: sȝ inixio fit a frigo: sicut motus a calo. ꝗ frigidũ requiriꝛ ẽt ad motuȝ. ¶ Rursus cõplonũ ꝑ. dicit pinguedinẽ ꝑpter frigiditateȝ pãniculoꝝ gñari. vnde ꝑ p⁹. adeps fridirate coagulat. Et ꝙ cãe gñõnis humoꝝ cũ aliis existunt caliditas ꝛ fri. Silr videm⁹ ꝛ maxie eẽ corpa aialiũ cõposita ꝑprie friditate cõstare: vt ostendit in niue: glacie: crystallo ꝛ metalloꝝ qbusdã. Flegma ẽt actu fridũ in corporib⁹ nr̃is vt vitreũ percipit gñari. ¶ Amplius rõne monstraꝛ. nam vnũquodqȝ sicut se habet ad esse: sic ꝛ ad opari: vt dictũ prius: eo ꝙ esse ordinaꝛ ad actũ. sic nãqȝ dispositio rei in entitate veritate ꝛ operatione. 2⁰ meth. Frigiditas aũt cũ aliis qualitatibus vt ostẽsuȝ. 16. eẽntialr cũ eaꝝ subiectis ad esse faciũt mistũ ꝑpter quod ꝛ essentiaȝ ingrediunt opationi: sicut nãqȝ se habet subiectũ ita ꝛ passio seu ꝑprietas nãlis ab ipso deriuata. ¶ Itidẽ nisi frigiditas essentialr operationẽ ingrederet natura caliditatis excessus cõpositum destrueret. Indiguit ergo frigiditate saltẽ contẽperãte. ¶ Palin. sanitas ex operatione nãe cõsurgit directe: causatur nãqȝ ex debita ꝑportione complonis ꝛ compositionis mẽbroꝝ consimiliũ ꝛ officialium adinuicẽ: sed fridiras caliditatẽ sibi obuiã vt febrilem extinguẽdo corpus ad tẽperamentũ ꝛ sanitatẽ ꝑfecte reducit. id autẽ non fieret nisi virtus vteret ea in eius actu. ¶ Q̃ si. A. diceret frigiditatẽ intẽsaȝ opus nature nõ ingredi sed remissaȝ. dicendũ hoc parũ valere: eo ꝙ etiã caliditas non nisi remissa ꝛ frigiditati cõtemperata ꝛ in con/stitutionẽ ꝛ operationẽ compositi essentialiter ingreditur. In nãm nãqȝ ingreditur regitiuam virtutũ videlȝ cõgeriẽ: vt apparuit in retentiuã ꝛ expulsiuã virtutes entes nãles. Ex parte quoqȝ animaliũ. s. virtutũ cõprehendentiũ occulte in ꝯseruatiuã ꝛ memoratiuã. Quantũ ꝟo ad ṽtutes vitales inixione motus partiũ lateraliũ cordis ipsius parieti. Ois eni motus initiꝛ cuidã imobili. Qđ ẽt manifeste apparet in elẽtoꝝ nã ꝛ forma: seu cõpõne: que a natura dependet elẽtoꝝ. vnde cõplonũ ꝑ. Plasma forte seqꝛ q̃tuor elementorũ euentũaȝ aut forsitan aliquod ꝑm̃ diuinius desuper ex superiorib⁹. plasmatio nãqȝ per frigidũ nõ paruȝ existit eo, ꝙ ipsum ꝯgregat ꝛ in esse retinet nõ solũ homogenea verũ ẽt etherogenea. Calidũ aũt homogenea cõgregat: etherogenea aũt dispdit ꝛ disgregat. vnde. A. scđo de aia. Primũ instrumentũ virtutis nutritiue est calor nãlis. calor eniȝ est aptus ad mouendũ mãs post hunc sequit frigiditas ad faciẽdũ eas quiescere in suis ꝑfectionib⁹ creaturaꝝ. ¶ Hoc itidem quod dictũ in aliis naturis verificaꝛ in natura ẽt de consuetudine dicta: sicut scđa quedã regitiua nãe ẽt in natura fm ꝙ epati tanq̃ eius principio primordiali ꝛ fundamento fm medicos attribuit. In cuius soluȝ nature operationẽ negauit. A. frigiditatẽ essentialiter igressuȝ habere. Cuius tamẽ datum est contrariũ in virtute detentiua ꝛ expulsiua. Ostensuȝ etiã fuit ꝙ motus non solum est a calido verũ etiã a frigido: ꝛ ꝙ operatio non omnis est cum motu: imo quedã eius cũ quiete. Ex his etiã cõcludit debẽmesue ꝛ Isaac israhelita fm ꝙ eis imponit Haly. errorem ac Ioãnitiuȝ ꝛ Halyab. nõ incurrere ponẽtes detentiuã frigido ꝛ sicco operari: expulsiuã ꝟo frigido ꝛ humido. ¶ Propter secũdũ huius sciendũ ꝙ in corporibus aialium ꝛ maxime nostris caliditas minus remissa in ꝯstitutionẽ operis nature ꝛ operationẽ eoꝝ ꝯuenit q̃ȝ frigiditas: eo ꝙ complexio nostra declinat ad caliditatẽ ꝛ humiditatẽ. differentia 20. Et ideo sȝ ponã frigiditatẽ essentialiter ingredi operationẽ nãe: magis tñ remissa valde: puta sub minori excessu caliditatẽ remittẽdo igrediꝛ q̃ȝ caliditas. vnde Gal. de typo ex calido ꝛ frido cõstat mistio: sȝ ipsuȝ calim ꝑncipaliter fit de intentione nãe: qꝛ per ipsum fiunt motus ꝛ operationes nãe omnes qbus repugnat contrariũ: attamẽ fridiras magnũ similr exhibet iuuamentũ. ꝛ hoc qꝛ cuȝ de nã calidi sit tñ moueri sursum ꝛ secus appositũ trahere si frigiduȝ nõ impediret: festinaret ad distantiã valde longã: sed id impedit quẽadmodum dispergi de celeri nõ finit. Quare Auer. tertio colliȝ. Membra non agunt ꝛ patiunt nisi cum quodam calore tẽperato ex friditate ꝑportionali ei. Ostensum enim est in nãli phia frigiditatẽ esse in corpore sicut instrumentũ contẽperans nãlem caloreȝ. Idem quoqȝ de causis longitudinis ꝛ breuitatis vite. Calor mẽsuratus cũ frigore dat gñõnem ꝛ ꝑpriam formaȝ nãlem. vnde ꝑmo ꝑma. Tu tamẽ ex hoc itellige ꝙ equalitas ꝛ sanitas magis pertinet caliditati q̃ȝ frigiditati. Et eodem. Caliditas calori magis est cõueniens inato q̃ȝ supple frigiditas. Adhuc tertio prima. Caliditas est ꝯueniens virtutibus frigori cõtẽperata. ꝛ ideo poniꝛ sequi debilitatem ꝛ destructionẽ operationis frigiditatis causa: non aũt caliditatis nisi vehemẽter fuerit excedens. Tertio etiã. 13. nõ seruans primi ꝑme legislationem inquit ita. Retentiua oportet vt conseruet fm plurimum siccitate cũ declinatiõe ad frigiditatẽ. Expulsiua cuȝ humi. ꝛ frigi. ¶ Qđ fulcimẽ: qꝛ illud plus eleuaꝛ i aliquo vt in misto qđ magis facit ad esse ꝛ operationẽ ei⁹ oppositorꝛ: talis qđẽ est caliditas relatione frigiditatis vt forme denotat ipressio ꝛ motus. Est nãqȝ hec formalis: fri. aũt mãlis magis. caliitas itaqȝ intensior extat fri. in misto.

Margin notes (left column): Cap. 4. p⁹ medium. — Te. c. 3. p⁹ — Ca. 19. ꝛ lib. 2. ca. 3. cir. fin̄. ꝛ cap. 4. Doc 5. c. fin. — K — Te. c. 4. — L — Cap. 4. ad medium. — Cap. 1. p⁹ mediũ. — M — 2⁰ techni tract. de vẽtre cõ. 13. In isagogis co. de opõnibꝰ. 4⁰ techni cap. 2.

Margin notes (right column): N — Tremore ie rigatio ne rigore ꝛ spasmo cap. b. — Cap. 1. Coll. post me̅m ꝛ lib. 2. cap. 1. ꝛ cap. 7. Pari pa. — Doc. 3. c. 1. ꝯsus fi. — O — 2⁰ sen fi. p⁹. doc. 3. cap. 8. — Tra. 1. c. 6 — Tra. 1. c. 4. Doc 6. sũmi. c. 3.

Propter quartum

qđẽ ad ꝑm̃ dõȝ ꝙ Ari. nõ dixit simplr fridita/tẽ accñtalr opari sed. q. ꝑ accñs respcũ caliitatis. minus eñi operaꝛ ꝑ se ad eẽ qꝛ solũ ampli⁹ ꝯtẽperãdo. diia. 48. Subaliter ꝟo operaꝛ ad corruptionẽ gñatoꝝ. Cõmẽtator ibidẽ. ꝑ accñs ꝟo ad coꝝ eẽ. Aut illic fmo est de frido in cõi preparãte admistionẽ. h̃ aũt i pticulari ꝑut ordinaꝛ ad aialia. ¶ Ad aliud dõm ꝙ Gal. dicit actionẽ: nõ aũt opationẽ aut friditatẽ multũ in actione ꝑstare iuuamentũ verũ est vltimatã vt caliditas ẽt vltimata: remittiꝛ tñ magis friditas q̃ȝ caliditas: vt dcñ. ꝛ h̃ fortassis itellexit: aut iuuamẽtũ de quo fit curãdũ. Et silem mox subdit Gal. sermonẽ iquiens. In ceteris actionib⁹ nihil valet humiditas nisi in nutritione ꝛ augmẽtatione maxie. vel illius fuit opi. quã in pñtiarũ nõ approbo. ¶ Et silr dõm Haly. ꝛ. A. ¶ Ad aliud dõm non esse verũ omnẽ opationẽ per motũ existere: veruȝ quadam gẽte magis fieri vt i diuinis. Qđ ꝛ in detẽriue iã apparuit actu. neqȝ ois friditas vt oñsuȝ paralyticat ꝛ mortifeꝛ: reddit imo friditas tẽpata secũ motũ cõpatiꝛ vt in plurib⁹ apparuit actib⁹. ¶ Ad aliđ dõm ꝯcedẽdo veꝝ fore qñ ꝯrũs ꝑ nãm ipsoꝝ inerit ꝛ nõ ꝑ nãm generis supioris sicut albo ꝛ nigro ꝑ nãȝ coloris iest viridi. ¶ Dõm ẽt calitatẽ nõ per nãȝ sibi ꝑpriã igredi opõnẽ nãe q̃ opponiꝛ friditati: verum ꝑ vlem magis supiorẽ celestẽ: cũ calin celeste ẽt fridũ superet sic appet ex stellaꝝ natoris. oñsuȝ diia. 10. ¶ Aut dõm ꝙ h̃ calitas facit i corpib⁹ nr̃is friditate ꝯtẽperata. ꝑhibet eni assationẽ. Cõmẽ. meth. 4⁰. ¶ Ad aliđ dõm cũ calo humeno associari fridũ nõ excedẽs calȝ remitẽdo. oñsũ nãqȝ ꝙ friditas in nobis magis remittiꝛ vt in minori ꝑmanet caliditatis excessu. ¶ Et hinc qđẽ dicendũ ad aliud dcñ.

Margin notes: P — 4. meta. com. 30. — In fine. c. — Q — Cõ. 30. in principio.

¶ Differentia. LXII.

Quod digestio

fiat friditate oñdiꝛ ex medicoꝝ opere qñ. n. volũt mãs digerere calis cibos ꝛ pot⁹ exhibẽt frigidos se medicinas: vt oxysacchraȝ syrupũ frigidoꝝ: saccharũ violatũ ꝛ tria/

A sandalop ɔfectiones. ¶ Adhuc digõ est qdã gñatio: sicut putrefactio aliq̃ corruptio. 4° metheo. ꝫ gñatio fit fridita te vt est vidê in multis. fit eni ꝭ mis in niue. byst. 5°. ¶ Rur sus qð nãle est digõnẽ põt cãre: ea eni est nãe act⁹: ꝛ ad ipm ordinat̃ talis qdẽ est friditas. vñ ꝑus circa vnãquãq ɔfe ctiones circa ea q̃ terminant̃ a nãli caliditate ꝛ frigiditate. ¶ Palin. qð facit ad eẽ ꝛ ad oponẽ: ad eni ordinat̃ ad illud sed friditas facit ad esse cũ ingrediat̃ vt alie q̃litatũ mistio/ nẽ dña ꝑoni. Ex q̃ tãdẽ cõplo resultat. faciet igit̃ ad oponẽ ꝫ digõ est vtutis digerẽtis opatio. ¶ Adhuc digõ. dña. 50. est mãei ꝑparatio vt a vtute liberi⁹ expellat̃ excretiua. hec ꝭ o friditas opat̃ mãm calã ꝫ ifridãdo. ꝛ subtilitatẽ ipsius ipediuã expulsionis remouẽdo: salte nãq hanc digerere habet mãꝫ. vñ Daly. plurimũ qð infridat ꝛ humectat phi/ bet digõnẽ ꝑterq̃ i materijs chollicis calidis ꝛ siccis. f. cho lera citrina sola. Frigiditas igit̃ digestionẽ inducit.

In oppositum metb. 4°. Friditas eteniꝫ indi/ gõnẽ inducit. vñ Alex. ibidem. Nõ fit aliq̃ digõ a friditate. ponit̃ eniꝫ digõ a calitate facta esse. Et Cõmẽtator. Opus friditatis ꝓhibet digõnẽ: q: ip/ sam operans dib⁹ modis calor est nãlis. Quare ꝓnoiti. ꝑ. maturatio nõ cõplet̃ nisi ꝑ calitatẽ. ¶ Ampli⁹ digõ est cõ/ pletio a nãli ꝑ ꝑpio calo. Indigõ ꝭ o est iperfectio ꝑpter indigẽtiã ꝑpue caliditatis. dña. 50. vñ de gene. aialiuꝫ 3°. Digestio caliditas q̃dã est. Et quarto. Digestio omnis ope ratur calido. ꝑpter quod frigiditate non erit digestio.

B

C

Propter primuꝫ aũt sciẽdũ q ꝫ satis fore no/ rũ ex dña. 50. ꝛ pmissa.

Propter scõm qdẽ sciendũ q Aui. simplr ꝑ se negaret frigiditatẽ inducere di gestionẽ: cũ ea sit opus nãe. frigiditas autẽ ꝫm eum magis nõ habet intẽtionẽ neq̃ ordinẽ in virtutibus nature. differ/ rentia predicta. Sed quid de hoc videbit̃ ɔsequẽter.

Propter tertium ꝭ o sciẽdũ q duplici dña. 50. supposita digõne ceu iuuatiui ꝛ nocitiui vtrãq̃ cãt friditas mõ q̃dã. Duplr nãq põt ea digõnẽ iducere: aut ꝑ se vel ꝑ accñs. ꝛ ꝑ accñs qdem ad digõnẽ facit iuuatiuie: eo q corpis poros vndiq ɔcludes calm iterius nãe cõpellẽs coadunat ꝛ fortificat iuxta illud Yppo. Uẽtres hyeme ꝛ vere extãt nã calidissimi. q̃ accrite in tendit̃ digõ. Facit et ad digõnẽ nocitiuie: q: qð curat egritu dinẽ nãle digõnẽ iducit: cũ ipsius curatione opoztcat iñ nil ipediat digõnẽ ꝑcedere ꝫ illud veteris. Digesta medicari ꝛ mouere nõ cruda. Sed friditas curationẽ inducit. vñ 5° afo. Est aũt vbi in tberano fine vulnere iuuene bñ carnoso esta/ te media frigide aq̃ multe isusio caloris reuocatione facit. calor ꝭ o ꝫ liberat. Fridũ nãq calefacit pueriũs quod ãmõ ꝛ abscõdẽs qð calm iteri⁹. ꝑhyfi. 8. Sic igit̃ oñsũ sit q fri giditas vtrũq digõnẽ ɔducit ꝑ accñs vtrãq. ¶ Per se ꝭ o dico ꝛ ꝑ friditatẽ digõnẽ et satis iteẽsam cãre qñ fuerit alio vt in cõplone vnita q̃litatib⁹. Ex oib⁹ nãq misti q̃litatib⁹ ipsius resultat cõplo. Sicut nãq dicim⁹ aliquẽ fore calꝫ ꝛ siccũ aut hũicõ q he oue q̃litates excedãt i eo: nihilomin⁹ tñ q ei⁹ cõplo nõ sit frido ɔfracta ꝛ hu. ita eniꝫ in ꝑposito: qð eni digerit ops ex q̃tuoz nãis fore ɔstitutũ: ꝛ qð digerit̃ silr. vñ q̃rto metheo. Nullũ humidũ ipm ꝫm seipsum pepa sum patit̃. i. maturat̃ fine sicco. Differẽt et tñ valde friditas facit ad digõnẽ caliditas atq humiditas: q: digõ ꝑncipalr ꝑficit caliditate: demũ humiditate. vñ Daly. Digestiue ca/ liditas est adaucta ꝛ humiditas tẽpata. Quare ꝑ ꝑ°. Que oib⁹ plus idiget calitate est digõ: q̃ siccitate nõ idiget: de q̃ sit curandũ subaudi sed humiditate. vñ sermo tertio. 13. in scriptione corruptus est hũs digõnẽ fieri ꝑ siccitatẽ cũ cali/ ditate. vult nãq dicere ꝑ humiditatẽ cũ caliditate. aut fou tasis qs diceret ipm velle siccitatẽ ad digõnes opari: iuxta illud ferri de accrite. Digõ si tẽperatã habuerit siccitatẽ est talis q̃lis si fuerit nutrimẽtũ hui⁹. Friditas eteniꝫ videt̃ ad

D

digõnẽ facere: eo q tẽperat calni illi coniuncta qð esset exce dens acutũ: ac ipm reddit cũ humido tempatũ. Congregat et ptes mẽbzoꝝ ꝛ potẽtiozes facit in calidi retẽtione ꝛ ipsi⁹ vigoratione. vñ ꝑus. Caliditas est ɔueniẽs vtutib⁹ cõ tẽpata frigori. Sic igit̃ digõ ꝑficit ꝑncipalr caliditate: scõo humiditate: tertio siccitate ꝛ frigiditate. ¶ Q ꝭ o rõnib⁹ põt oñdi: qb⁹ mõstratũ est friditatẽ in opus cẽmial̃ nãe et hic igressuꝫ: dña ꝑdicta. Q aũt dicat friditatẽ digõnẽ nõ cãre audiẽdũ est oñantẽ. ipsa eniꝫ ꝑficit potissime calo ꝛ hu. ni/ hilomin⁹ tñ alia ɔfederata est q̃litatib⁹. Sicut dicim⁹ aliã nãm fore cholerici ꝛ flatici. Et tñ vterq̃ ex eisdẽ est ɔfect⁹: mõ tñ alio. ¶ Q aũt scõo friditas digõnẽ pcurret nocitiui: actus in morbis calidis medicoꝝ designãt pietacti. Itaq̃ breuiter sit oñsum q̃uõ frigiditas se habeat ad digestiones ꝑpter alia plurima hỹ in alijs differẽtijs declarata.

E

Propter quartum ꝭ o ad ꝑm dõm q frida nõ ꝓhibent̃ gfa dige stionis mãeꝫ magis ꝑp febrilẽ discrasiã: nisi talẽ discrasiã velim⁹ ad digõnẽ mãei reducẽte vt in febrib⁹ euenit q̃rũ mã nõ est calla. In cholicis aũt febriũ frida qdẽ alterãt ꝛ mãm digerunt ingrossando. hui⁹ et nõ sunt multũ frigida febriũ respectu frigida qdẽ cholericaꝝ cõpõne. ¶ Ad aliud dõm vt apparuit q sicut friditas facit ad gnõnẽ: ita ꝛ ad digõnẽ neq̃ aliqd in aialib⁹ generat̃ a frido potẽti velut metrolo/ gica vel mineraliuꝫ aliq̃ sed neq̃ a calo. ¶ Sed ɔ. in fonte Abani feruẽtissimo gñant̃ vermes q extracti moziunt̃ ɔfe stim. ¶ Dõm q aut nõ sunt in loco feruẽtissimo eius dino ꝫ a latere. Uel canonẽ modica instãtia nõ pinot sic vermis in niue. Aut nix hec antiq̃ta sic in terre hui⁹ ponit ipꝫ Ari. gñari. pura gñat̃ super terre supficie niue tecta ea iã calore solari affecta. Uel q nõ logice ɔcludit dõꝫ. ¶ Ad aliud di cendũ eodẽ modo. Friditas eniꝫ ꝑut ad eẽ cũ alijs agit qua litatibus caliditatẽ remittit ꝛ cõgregat ad digõnẽ opat̃: nõ aũt qñ fuerit excedens. ¶ Ad aliud siit dõm. ¶ Ad aliud qd dõm apparuit cũ digõnẽ tãgat nocitiui. ¶ Ad inducta ꝭ o alterius ptis qd dõm apparuit: q̃ negatũ friditatẽ ex eq̃ calitati ꝛ hu. digõnẽ iducere ꝛ q̃uõ operet̃ ꝛ q̃tũ ostẽsum.

F

G

¶ Differentia. LXIII.

Quod actio mẽbris officialib⁹ cõiter attributa ex cõpõne de/ pẽdeat videt̃ cum sit mẽbroꝝ officialium nã. Primo eniꝫ de hystorijs aialiũ. Tactus qdem in omiomera fit ꝑt: factiue ꝭ o vtutes in ano/ miomera: puta separatio alimẽti in ore. Motus ꝭ o ꝫm lo cum pedib⁹ aut alis seu ꝑpoztionalib⁹. vnde 2° de ptibus. Omiontera anomiomera ꝛ genera sunt. Illoꝝ eniꝫ opera ꝛ operationes extãt: puta oculi ꝛ nasi ꝛ faciei totius ꝛ digiti ꝛ manus ꝛ totius brachij. Subditq̃ demũ. Sensus qdem omiomeris existunt ꝑ anomiomera existent ipsis. ¶ Primo quoq̃ de ge. aialiuꝫ ptes officiales ꝑ se aliqd fa/ ciunt vt lingua ꝛ man⁹. Dicit̃ etiã in ꝑ° meta. sensuꝫ visus per oculos fieri. ¶ Amplius iterioꝝ 2°. per oculos quides videre: per aures ꝭ o audire. Et de inge. ꝑmo. dico visuꝫ eẽ actionem oculoꝝ: loquelaꝫ lingue ꝛ gressum pedũ. ¶ Ad/ huc in techni. ampli⁹ ꝛ inherentiũ eius officialib⁹ puta ef/ fectuũ virtute. Itides ꝑmo de regi. sani. actus ex necessitate sequr benignas compositiones sine querela. Et subdit de/ muꝫ. Forma ꝭ o positio numerus ꝛ q̃titas actuũ sunt cã. Dis eniꝫ heresis. i. opio. in ꝫ ibidẽ dicit cõuenire. ¶ Rur/ sus. mẽbra q̃ꝝ cõpositio debet sunt officialia: hec autes ordinata sunt ad mot⁹ ꝛ operatiões et ꝫm. A. ꝛ Daly. ꝑfi/ ciendas. ¶ Et. eo q destructo reddit̃ quid magis equl/ nocũ ꝛ iperfectũ q̃ alioꝝ in ipso. n. plus vigebit nã illius q̃ in reliquo. Sic eniꝫ videt̃ se habere in cõplexione que de/ bet mẽbris cõsimilib⁹ ꝛ cõpositione officialib⁹ attributat nam equoce manus dicit̃ manus abscisa manus q̃ os ꝛ ca ro. metheo. 4. ꝛ ꝑmo de gẽñ. ꝛ coꝛ. apparet. ꝫ autẽ non vi/

H

Margin notes (left): Tec. 6. tx 14. Ca. 19. ver sus fine. ꝑho. 4. meta. Tec c. 19. 3 techniꝫ cõ. 90. i fi. Tec. cõ. 14. Com. 14. in ꝑn°. Com. 15. in fine. Cõ. 38. i fi. Cap. 1. in medio. Cap. 1. ꝑ° medium. 1. gti. afo. 15. 1. gti. afo. 22. Ibi. 23. Tec. cõ. 3. Tec. cõ. 21. 2. techniꝫ tra. de vi. ete cõ. 13. Doct. 6a fi. vni. ca. 3. Mes h. Tra. 3. ca. 4. cir. me. Collr. c. 3. Ubi de fic ca cibarie ꝭ omnio ra iunctal bus.

Margin notes (right): Cap. 4. Cap. 1. aũ medium. Cap. 18. in ꝑlogo. Cap. viii. Cap. 6. 2. di. 1. c. c. 2. c. 11. ꝑ° ꝑ. doct. 5. ca. fing. 1. de regimi tra. 3. ca. 2. Tec. c. 54. Tec. c. 37.

I detur euenire nisi q: in nã cõpõnis magis vnitas mẽbal sal uabaꝛ ꝙ̃ in cõpl'one. ℭ Jtidẽ. si cõpositio est cã actuũ qui cõpl'oni vident' ascribi: multo magis erit causa operationũ sui: quilibet enim est potẽtius in se ꝙ̃ alio: sed cõpositione fiunt opationes alicui⁹ cõsilis: q: enim neruus est porosus lõgus ita situatus sicq; numeraꝛ ipsius perficit opus: ⁊ si milr os. Digestiua ẽt que est in pte maximeq; carnosa ven/ tris operationẽ videtur explere sua concauitate ⁊ rotun. di tate tali seu figuratione: simili r que attractiua ⁊ expulsiua. ℭ Pariñ. Motus fit p lacertũ q mẽbrum est officiale. ter/ tio theo. Cõponit' enim ex carne simplici: neruo: ligamẽto: pãniculo ⁊ etiã chorda. Similr'q; in ceteris idu cẽdo sensi/ bus tam extrinsecis ꝙ̃ intrinsecis videbunt' per mẽbra offi cialia exerceri: sua enim talia sunt sensiteria. ℭ Rursus. ꝙ ab vtrisq; dẽat actio ꝓuenire ⁊ nõ ab alterutro mõstraꝛ ex ꝑ de aia: q: totũ cõpositũ agit: nõ aũt ptiũ altera: vñ dicere aiam irasci simile est si quis dicat eam texere vel edificare. ℭ Eti. ꝙ a neutris partiũ: q: fm Arist. ipse sunt potẽtia in toto: qð aũt in potẽtia nõ agit cu3 ois operatio ab ente fiat actu. 9. meta. Est eni3 non ens quod potentia. cõplexionu3 3°. Jtaq; ꝯcludit' opõnes officialiu3 compositioni attribui ⁊ nõ compl'oni. ⁊ ꝙ etiã nõ vni istarũ s3 vtriq; aut neutri.

Marg.: Cap. 1. — Tec. cõ. 64 — K — Colli. 2. c. 7. t. 16. — Cap. 1. in pncipio.

Cuius quoq; oppositũ vĩ sapere Gal'. in ꝙ̃plu/ rib⁹ locoꝝ volẽs mẽbri actũ quã tũcũq; officiailẽ per vnã partẽ cõsimilem in eo existentem cõpl'one perfici eiusdẽ. vnde pmo de morbo. ⁊ interioꝝ 3°. Ex omiomeris fiunt actus: s3 aliaꝝ pticularũ vtilitas que/ dam est: actus ꝟo nõ. Quare. 10. de ige. ob omiomeris no minatis aialib⁹ fiunt actus oib⁹. ℭ Amplius qð est prius ⁊ simplicius se h3 p modu3 cause: eius ꝟo opp^m p viã effe/ ctus: at illa autẽ est cõplexio cu3 sit causa cõpõnis maiorisq; simplicitatis vt ostẽdeꝛ tanꝙ̃ aiam imediatius attingens. ℭ Adhuc. musculus apud Joãnitiũ ⁊ Aulc. mẽbru3 extat cõsimile cu3 de ipso agaꝛ. ꝑ p^a. vbi de anatho^a ꝯsimiliũ tra ctat: vt pmissum in phemio: ⁊ tñ per ipm pficiunt' motus ⁊ opõnes pime. ℭ Eti. act⁹ existit ex ꝑ pticulaꝝ subã nõ ex/ positiõe. iterioꝝ 6°. hec aũt nãm officialitatis iportat. Jgit' opõnes officialiu3 cõplexioni ⁊ nõ cõpõni attribuunt'.

Marg.: Cap. 6. in pncipio. — Cap. 3 in pncipio. — Cap. 10. — L — Jn isago. gis collr ca. de mo dis mem brorum. — Doc. 5 fẽ. scða ca. 1. — Cap. vlti.

Propter primu3 qdẽ sciẽdũ: ꝙ qd sit actio qd q; factio ⁊ operatio: ⁊ quõ ꝯueniãt ⁊ differãt ostẽsu3. 61. diã. ℭ Deinceps ꝟo sci endũ sicut apparet ꝑ de hysto. ⁊ 2° de ptib⁹. ꝙ mẽbroꝝ q̃/ dam sunt omiomera que ⁊ homogenea cõsilia simplicia ⁊ incõposita esse dicunt': alia ꝟo anomiomera vel etheroge/ nea officialia vel instr̃alia aut organica cõposita ⁊ secũda. Sunt aũt fm ꝑ^m pma. ⁊ Haly. mẽbra ꝯsimilia quoꝝ si sen/ sibilẽ quãcũq; assumpseris partẽ: erit toti cõicans in nomi ne ⁊ diffõne vt os: qlibet enim pars ossis est os: ⁊ est subã indurata alba ex supfluis pncipioꝝ generationis ꝓducta: talia qdẽ sũt os: cartilago: neruus: ligamẽtũ: chorda: pãni/ culus: adeps: pinguedo: caro: vngues: ⁊ capilli: si nomẽ qo mẽbri velit ostẽdere. Officialia ꝟo erunt p oppo^m: quoru3 videl3 quãcũq; sensibilẽ partẽ susceperis toti non cõicabit noie ⁊ diffõne vt pars manus: puta digitus nõ est manus: neq; est organũ organoꝝ: hec nãq; est rõ manus. 3° de aia. ⁊ 4° de partibus: ⁊ ꝑ de vtilitate particulaꝝ. Positiue ꝟo a predictis notificant' mẽbra cõposita ꝙ sint instr̃a ad com plendu3 motus ⁊ aie opationes: sunt autẽ hec: cor: cerebrũ: epar: testes: oculi: aures: nasus: os: pulmo: cãna: venter: inte stina: splen: fel: renes: vesica: manus pedes: colium: pectus: dorsum ⁊ femur vt tactũ. 38. diã. ℭ Attẽdẽdũ tñ ꝙ horu3 quedã sunt pure ꝯsimilia: ceu que verius extãt pma ⁊ sim/ plicia: vt os: cartilago: neruus: colligatio: pinguedo: adeps: caro: epatis: splenis: ⁊ renu3 que simplex nã: ⁊ simil'r etia3 pulmonis cũ caro eoꝝ sine aliquo suscipit' corpoꝝ aliorũ cõmistione. Sunt ⁊ alia officialia pure facta: puta manus: pes. pectus ⁊ talia: que ⁊ grãdem diuersitatẽ in se recipiũt.

Marg.: Cap 1. in pncipio. — Ca. 1. cir. pncipiũ. — Doc. 5 . c. singu. circa pn^m. 2° rhegni cõ. 2. — M — Tec. c. 38. — Cap. 9. — Cap. 4.

Etenim cõpositiora sunt corde: cerebro: epate: ⁊ talibus: in manu nãq; seu pede magno pcipue de distẽperãtia inequa li: multiplex est cõpositio. Cõponit' eni3 ipsa ex adiutorio: vlnis duab⁹ seu sociiib⁹ ⁊ manu dicta parua: hec ꝟo ex di gitis: pectine ⁊ rasceta que oia sunt cõposita: vnũqðq; autem hoꝝ triũ ex partib⁹ cõstituit' magis ꝯsimilib⁹: ceu osse: car tilagine: neruo: ligamẽto: chorda: carne: pinguedine: venis: pãniculo: ⁊ digitis ⁊ vngue. Quedã ꝟo extãt media inter ꝑdicta duo extrema lata: que etiã sũt triplicia: nã hoꝝ aliq̃ magis declinãt ad latus officialiũ ceu musculus: ipse nãq; cõpositus est cõpositione particulari: ⁊ predicta ꝟo officia/ lia vniuersali. 3° theo. dictu3 est arteriã duplici pãniculo ⁊ villis cõtextã. Quedã ꝟo plus ad latus declinãt cõsimiliũ vt panniculus ⁊ cutis: deinde chorda: demum caro pura. Alia quoq; sunt in medio vere vt vena filis villosis cõser/ ta. ℭ Est autẽ cõsiderãdu3 ꝙ l3 quedã dicãtur mẽbrorum simplicia: ipsa tamẽ ex suis prioribus componuntur nõ q̃/ dem ex his que eiusdem sunt nature cu3 illis: ⁊ ideo in mẽ brorum genere simplicia ⁊ pma dicuntur. Nam triplex est in corpore cõpositio. 2° de partib⁹. ⁊ elitoꝝ ꝑ. ⁊ de morbo pmo. vna qdem qua cõsimilia dicuntur ex elemẽtis compo ni. scða qua officialia ex cõsimilibus. tertia quoq; per quã totu3 ex his cõstituitur corp⁹. prioꝝ tamẽ cõpositio est ex spermatib⁹: aliioꝝ autẽ ex cibis: cibi ex terre nascẽtibus: hec autem ex elẽtis vĩbus ⁊ ista ex hyle. i. mã pma cõsurgũt ⁊ qualitate seu forma. Dixi autẽ vt sic attendendũ: q: nõ est aliqð mẽbrũ adeo cõsimile quin aliquo nõ possit modo di/ ci sub alia ratione officiale. Oia enim quãtũcũq; cõsimilia forma: quãtitate: numero participãt ⁊ situ ⁊ vnitate: silr ⁊ ꝓprie fm Auer. cõsimilia: nec aliqð ita est officiale quin ne cessario in eo similitudinis nõ repiaꝛ nã: cũ officiale ex cõ/ simili cõstituaꝛ. vnde de partib⁹ 2°. Omiomeron ꝓpter for mam figure anomiomeron existit. Quid ãt cõplo quot ẽt dicatur modis. diã visum. 17. ℭ Dõm tamẽ ꝙ ipsa dicit' nã mẽbris sub rõne silitudinis attributa que fm ꝙ triplex est membroꝝ dicta compositio: sic ⁊ triplex cõstat comple/ xio. vna qdem ꝯsimiliũ pma: scða cõpositoꝝ ex his ex alter natione consurgens cõplexionis pmoꝝ. tertia corporis ois cõsurgens ex hoꝝ secundoꝝ coalternatione ⁊ cõfractione cõpl'onis in tertiũ: vnde Haly. cõplexio cuiuscũq; mẽbroꝝ cõpositoꝝ est cõposita ex cõplexione mẽbroꝝ ꝯsimiliũ par tium ex qbus cõponitur: ⁊ simili'r cõpositio vnaquecq; natu ras quatuor obtinet coequalitatis vt diceꝛ: l3 in scða ⁊ ter tia id vigeat magis cõpositione. ℭ Est autẽ cõpositio siue coequalitas vel plasma dispõ qda3: siue ordinatio mẽbris officialib⁹ attributa compl'one: aut fortasse desup ex supio rib⁹ diuinius ꝯñs fn^m qdã. hec sũt aut virtus extat i for matiua vel quis stellaris influxus: que siquidem in q̃tuor distribuit' nãs: formã: q̃titatẽ: nũeꝝ: ⁊ sitũ seu põnẽ: quorũ vnũqðq; in suas pti' diães: qð pñtis nõ est speculationis.

Marg.: N — Ca. pmo ⁊ lib. 2. Ca. 13. in pncipio. — O — Ca. 1. i fine Ca. 3. versus finẽ. — 2. colli3. c. 5. in me^o. — P — Ca. 2. i fi. — 2. techni c. 1.

Propter secundu3 qdẽ sciẽdũ: ꝙ quorũdã sermones videntur sim pliciter sonare ꝙ opõnes instr̃alium cõpositioni attribuan tur: qð plurib⁹ euenit fortasse: eo ꝙ locutiones interpositas recipiũt cões. ℭ Sũt ⁊ aiij idẽ rõnib⁹ astruẽtes vt q: vir/ tuti cõmitter aiali organisatio sola mẽbroꝝ: s3 hec cõposi/ tione perficit': virtus itaq; aialis sola opabit' cõpositione. ℭ Ampli⁹ mẽbra ꝯsilia qb⁹ debet' cõpl'o sunt vt mã: ⁊ or/ dinant' ad officialia tãꝙ̃ ad formã qb⁹ attribuit' cõpositio colli3 2°. Jn formã ꝟo reducit' act⁹ nõ aũt in mãm. Conclu dunt' igit' opõnes mẽbroꝝ in cõpõnem reduci. ℭ Sed hec qdẽ positio velut sonat stare nõ põt: sicut tertio monstrabi/ tur dicẽdoꝝ. Somniant. n. ꝙ cõpositio sit quedã nã sepata vsquequaq; a cõpl'one: qð qdẽ absurdũ. Nõ eni3 nã corpo ris de his di duab⁹ vt genus ꝑdicaꝛ de speciebus: s3 magis or dinẽ cause iportat ⁊ effect⁹. Est. n. ꝯñsu3 ꝙ cõpl'o diffundit' per oẽm cõpõnẽ ⁊ ꝯñenq; ipsoru3 motiua vt videbit' suffi/

Marg.: Q

ciunt. Quãq̃ enĩ loquẽdũ vt plures: iudicãdũ tñ vt pauci. topico. 2°. Nõ enĩ verũ est q̃ virtuti aĩali sola corrñdeat organizatio: imo et cõplexio: cuz ipsa sit istr̃m qua virt⁹ dicta informatiua corp⁹ plasmat omne. vñ Gal. diligẽter aduertẽdo mẽbra officialia magis per cõplõnẽ q̃ p cõpositionem: vt apparet in techni docet cognoscere: cũ cõplexio sit cãrũ potissima cõpõnis pductiua. ¶ Ad aliud dõm: q̃ mẽbra sĩlia lz ordinent̃ ad officialia velut mã ad formã: nõ tñ cõplexio ad cõpositionẽ: eo q̃ hec nõ solũ est mẽbrorum cõsimilium prior: sed etiã iam cõpositorum illorum virtute: cuz ostensum sit cõplõnẽ multiplicẽ fore sicut cõpositionẽ: neq̃ etiaz illa ratione omnifariã habent materie: hec forme.

Propter tertium

vero sciendũ: q̃ opationes officialiũ nedũ sĩmilium mẽbrorum radicalr̃ et p̃ cõplõni ascribunt̃: scd̃ario vero et manifestatiue cõpõni. Est nãq̃ ea velut prius ordo et habilitatio q̃dã vt liberi⁹ opõnes pficiant̃. Ita et actio sĩlium p organica manifestat̃. vñ colli. 2°. Unũquodq̃ sĩliũ hz opationẽ ppriã q̃ manifestat̃ plus in cõposito. ¶ Sciẽdum tñ q̃ istis duab⁹ naturis opõnes attribuunt̃ nõ tãq̃ pncipalibus agẽtib⁹ sicut pmis: sz sicut istr̃alib⁹ et scd̃arijs. Cũ eniz medic⁹ artifex sit sensibilis postera et scd̃aria plerũq̃ magis aduertit q̃ alia vt tactuz. 17. Prima vero his sunt virtutes et adhuc aĩa cũ subto. Ipsa nãq̃ in nãlis existẽs sz in opationes pgredi dz in mãm trãseuntes extrinsecaz opz in has p multa media deuenire: nã saltus aliter qdẽ caderet in nã: et iõ post animã seruit virtus ipsius vel po⁹ que prib⁹ determinate alligat̃ tãq̃ pncipale agens: deinde fuerũt istrumẽta multiplicia. Quorum aliqua fuere corporea vt spũs et organũ vlterius mãle: alia vero icorporea: puta cõplõ tãq̃ qd pncipale anime vel virtuti imediatius coinherẽs. Ipsa eni instra q̃lificat corporea: et in suo esse cõseruat: deinz est instrumẽtorum corporeorum cõpositio. ¶ Q; aũt radicaliter et p̃ opationes officialiũ cõplõni attribuant̃ et nõ coequalitati tam auctores testant̃ q̃ rõnes cõuincunt. Aristo. nãq̃ de cã motus aĩaliuz: motũ et p ɔ̃ns actionẽ omnẽ videt̃ calori et spiritui atq̃ frigiditati attribuere. In qnta etiã pble. vult gressuz lacertis et neruis pfici inquiẽs. Qui sũb⁹ gradiuntur gressib⁹ lacertis cruriũ distensis laborẽ hñt distẽsionez gressus faciũt lacertis et neruis in ipsis facta violentia fulcitati: hi aũt partiũ sĩliũ. ¶ Adhuc de optima cõpositione. de morbo p̃. scd̃o curatiue artis. 7. et in locis alijs nõ paucis q̃olibet officiale mẽbrũ vnã pticulã sĩliũ hz: per quã pncipalr̃ ipsi⁹ pficiunt̃ act⁹: alie aũt ptes sunt velut iuuatiue atq̃ melioratiue sicut crystallina in oculo: musculus qdã maior ppie in crure: caro epatis simplex in eo: in corde aũt locus ortus vene ɔcaue vel qd hz. vñ p̃ de ige. Crystallina q̃ necessario sm̃ exteriores mutat̃ colores vt aĩal videat. mutari vero nõ posset nisi lucidissima foret et clarissima: hoc aũt nõ esset nisi cõplõ sua taliter extitisset. Quidã tñ mẽdose dixerunt in corde id ee: ventres spiritib⁹ plenos cũ nõ partẽ dant cordis ppriã. Hoc et videt̃ sapere cuz dixit cõplõnez sub̃az fore mẽbri et ipsius factricẽ de iuuamẽtis p̃. et de secretis. In his eni locis itãtũ videt̃ cõplõnẽ extollere vt alam q̃si et formã ponat etiã corporis hũani. vnde Haly. In oi mẽbro est virt⁹ fixa qua ei⁹ ppriã pficit operationẽ. Et sub̃a hui⁹ virtutis sm̃ sniam Gal. est cõplõ propria ei: forma. vz. ppria cõplexionis. Sed sm̃ Ar. sententiã est cõplexio instrumẽtalis cordis. s. ppria qua virt⁹ opat̃. In scd̃o et nãliuz. qualitatiua sentit̃ crasi etiã sm̃ sententiã Hip. aĩa perfici. Et afor. p̃ᵃ. Nõ vtiq̃ aliud aĩalib⁹ q̃ innatũ opat̃ calidũ: hoc nã est sm̃ Hippocraticã rõnẽ qd de rahe explicat maxime. ¶ Adhuc. A. 5° de aĩa. Instrumenta virtutũ appreheñsibiliũ fatigãtur ex vigili motu. et destruit̃ eorum cõplexio que est eis nãlis et sub̃alis: et hec sunt mẽbra officialia sicut appet p iductionẽ ei⁹ in quolibet sensuũ particulari. dĩa h. 17. ¶ Et. Sicut se hñt i agẽtib⁹ pncipalib⁹ et pmis rei ɔ̃stitutiuis: ita et in secũdarijs et instr̃alib⁹: hec eni sicut aũ finẽ in illa tãq̃ in finẽ ordinãtur. Talia vero opz eiusdẽ fore rõnis et nãe. Sed in pmis sic est q̃ lz opatio non sit nisi cõpositi: est tñ p alterã prius pncipali⁹ velut tãq̃ id quo fit actus sic est reᵘ corpis aĩa. hõ eni pprie p aĩam itelligit et opat̃. Silr et opatiões lz sint cõpositi p se ex vtraq̃. s. cõplõne et cõpõne: pprius tñ cõplõni ascribent̃: cuz ipsa sit instr̃m imediatius aie vires attingẽs compõne. ¶ Palin. Ois actio sit a q̃litate pp rõnẽ ɔ̃rietatis in ipsa fere sola immediatius vere repertã. dĩa. 60. ¶ Sed cõplõ imediate a q̃litate causat̃ elmtorum. Cõpositio aũt nõ est de q̃litatib⁹ primis aut scd̃is sed maxie de postremis: vñ. 17. dĩa sm̃ Gal. pmas q̃litates et cõplõnẽ q̃ est vt mẽbrorum sub̃a ɔ̃sequũtur ex necessitate sapores: hũores: colores: duricies et mollicies et alia ex necessitate accñtia: vt situs: magnitudo: nũerus et plasmatio. Aut forassis poti⁹ dicit ordinẽ quẽdã partiũ et situationẽ vel si sub q̃litate locat̃: nõ est tertie spẽi: cui⁹ proprie alteratio existit et actio. phy. 7°. verũ est q̃litas q̃dã improprie: puta vel in q̃titate cõtinua seu discreta vel figura aut situ: in qb⁹ nõ est ɔ̃rietas vere: sz passio magis. dĩa et 72. et ideo neq̃ actio seu passio. ¶ Ampli⁹. cã im nãle cum sit nãe instr̃m quo actus pficiunt̃ ceteri. Cui g̃ plus erit affine: magis in ei⁹ opõnes cõferet: hec aũt est cõplõ cũ id q̃lificet: nõ aũt cõpositio. ¶ Rursus. actus officialiũ eãe principaliori existẽti in eodẽ genere et nõ secundarie dz ascribi: hec aũt est cõplexio cuz ipsa fere cõpõnis semp sit cã: q̃ qd nãq̃ est cã cause silr̃ extat et cãri. Sequit̃ nãq̃ compositio cõplõnẽ: et q̃dã forte desup diuinius pn̄ᵐ vt practuz: qd tñ per prius cõplõnẽ imutat. ¶ Itidez. Destructa cõplone in mẽbro quãticũq̃ pfecte organizato mox tollit̃ act⁹: nõ aũt sic eɔ̃: cũ partis alicui⁹ cõpositione valde lesa videat̃ actus inde vtcunq̃ puenire: vt in mutilatis: qui vncis formã manuũ pendẽtib⁹ opõnes verarũ conant̃ manuuz exercere. vñ et mulierẽ carentẽ manib⁹ vidi pedib⁹ nere: cũ tñ pfecta deficeret cõpositio ad talẽ exercẽdum actũ. Cõuincit̃ itaq̃ officialiuz actus radicitus et pmo a cõplexione consistere. ¶ Ex iam dictis vtcũq̃ appatet et q̃ secundario et manifestatiue cõpositio in opationes officialiũ cõfert velut vlterius instrumẽtuz: cuz sit quedã ad opationes habilitatio. et ideo est videre aĩalia impfectiora qbus pauce sufficiunt opationes in vita dearticulationẽ in prib⁹ modicã habere. Que vero pfectiora q̃ multa sicut hõ qui cetero est elegantissimuz et cõpositissimũ aĩaliuz cũ dearticulatiõe curiosiori: hoc nãq̃ q̃ sibi ad plurimos mouet act⁹ in vita necessarios opus extitit: cũ multis organis egeat id qd est viuere. politicorum 7°. Nã enim multiplr̃ est serua. pn⁹ meta. Qd et in physonomia isinuat Ari. Alexãdro trãsmissa inquiẽs. Palme lõge cũ digitis longis signãt dĩm suũ bñ dispositũ ad mẽras artes et pcipue mechanicas: he nãq̃ magis cũ in fieri ɔ̃sistãt priũ experiũt dearticulationẽ subtiliorem. Et pp hoc forassis videtes pmi medicorum cõpõnez intãtum a cõplõne deficere iter res nãles cõpõnẽ minime expressere.

Propter quartum

qdẽ ad p̃ᵐ Ar. pmitus auctates dõm q̃ ipse nõ negauit q̃ act⁹ officialiũ radicali⁹ et p̃ nõ puenirẽt p cõplõnẽ: sz voluit q̃ scd̃ario et manifestatiue fierẽt p cõpõnẽ. Inuirtute tñ cõplõnis vni⁹ pticule ɔ̃silis vt et ei⁹ apparuit et superi⁹ snia: vt tñ ad vnũ sit dicere sufficienter⁹ smones Ari. videnẽ sonare opõnes officialiũ a cõpõne pcedẽ sic ɔ̃siliũ a cõplõne. Qd et qdã ab eo sensere. ¶ Ad aliõ Ar. et Gal. dõm q̃ aut locuti fuerũt vt pl'es cũ peccatũ sic potitã transgredi locutionẽ. topi. 2°. Fere nãq̃ oẽs tales et pferũt et recipiũt locutiões: oculus videt: auris audit: odorat⁹ olfacit: cũ tñ iste potẽtie sint passiuorum dĩa sequẽti. Sũt eni sub po⁹ sensitiua locare q̃ tota. 2° de aĩa. ponit̃ passiua: designat̃ tñ noie actiuarum in eo q̃ eis actus sic ascribit̃. vñ po⁹ sensitiua aliqualiter agit in eo q̃ iudicat obiectum suuz esse hoc vel

I

aliud: vt albū visus aliud a nigro vāla sequēt. ¶ Aut dōm ꝙ saltem eodez ꝓ de igenio cōcludendo oculos esse instrm quoꝝ actio ē visus locutionē mox corrigit subdēs: huiꝰ ꝓm instrumentuz est crystallina. ¶ Ad aliud dōm ꝙ in techni sua breuitate indistincte secutꝰ est modū loquēdi cōmunez. ¶ Ad aliud siīr dōm. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ ideo vocantur officialia instrā aie potius ꝗ͂ nature: qꝛ in ipsis apparenter

ꝓble.3.

plus manifestat aie operatio. ꝛ ideo. 33. ꝓble. dī caput diuinissimū fore eoꝝ que circa nos cristūt. Cerebrū enim est mēbrū diuinū ꝛ eius inhabitatoꝛ est aīa. 79. Qd̄ aūt in officialibus mēbroꝝ aie manifestent opationes ꝛ nō pficiantur oino fortasse inuit. A. qñ dixit ipsa fore ad cōplendum motus ꝛ opationes: potius hic denotās iuuamētū ꝗ͂ necessitatē: videt enīz ɔtingere: ceu in alijs actibꝰ vniuersi: nam elhtalis actio percipit maxie: minus ꝗ celsimime vo ꝗ in/

K

telligentiaruz ꝛ dei: ꝛ si potioꝛ ꝛ pꝛioꝛ existat reliqs. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ nō solū destruit cōpositio t imo magis cōplexio actualis saltē: qꝛ h̄ calidū regrit in actu. Cōpositio seu organizatio vī ad minus ſm apparentiā ꝑmanere: magis eniz vt ostēsum in cōplexione nā fulcit ꝗ͂ in cōpositiōe. Qz aūt plus dicā equoca instrālia vita priuata ex defectu contigit manifestatiōis opationū ꝗ cōplone pficiebant. ¶ Ad aliud dōm t ꝙ cōpositio nō est causa opationū ɔsiliū: nisi remota valde ꝛ coadiuuatiua velut ꝗdā occasio: qm extraneas: ꝫ cōplexio est earū essentialis cā: cōpositio aūt ipsarū causa videt: qꝛ actu sunt totius ꝛ nō partis. ¶ Ad aliud dicēdū: ꝙ lacertus qꝛ mediū obtinet cōsiliū ꝛ officialiū diuersimode cōparatū poterit ꝛ officiale ꝛ ɔsimile mēbrum appellari: cū media dīsignent interdū noibus extremoꝝ t

Coll. cā. afoꝛ. 4.

L

afoꝛ. 4ᵃ. mediū eni extremoꝝ vni cōparatum vī ab altero re diuersuz: cū eni ipse cōparat ad caput qd̄ est officiale potissime ꝓcipueq; in eiꝰ gre consideratum media reputabit quid cōsimile: Qñ vo ad os vel neruū officiale. dita. 58. Et ideo ꝗdam medicoꝝ videntur lacertū sub parte locare consimili: alij vo sub officiali. ¶ Ad aliud iam dudum inotuit quid dōm: qm lꝫ actus sit cōpositi: vnū tñ componentium est altero principalius: ꝛ rō qua actꝰ efficit ꝓpꝛie: reliquū vo adiuuatiuū ꝛ illius melioratiuuz. ¶ Ad aliud dōm ꝙ partes nō sunt simplr in potētia: sed respectu totius: ꝛ ideo lꝫ totū vt tactū principalius agat: nihil tamē ꝓhibet partez

Te. c. 42.

operari vigore totiꝰ sicut monstratū. 8. phẏsicoꝝ. totū moueri per aliquā eiꝰ particulā: vñ supposito ꝙ totuz direciꝰ agat quid magis ɔñr an cōplexio vel compositio dubitat. ¶ Et ea ēt que alterius partis iam hinc apparent.

¶ Differentia. LXIIII.

Quod visus fiat extramittēdo ꝛ non intus suscipiēdo ostēdit

ꝓble. 15.

auctoritatibꝰ ꝗ͂multis. Primitus ꝗdem Platonis vt declarabit ex Tymei 2º. Et Arist. 31. ꝓbl. dicētis. Coadunate exiēs visus magis vi/

ꝓble. 16.

M

C. 5. 2. h̄ dalo. ꝛ in de. aī me.

det: expāso aūt oculo diuellit. Et ibidē. Uisus magis aduatus paruus exit: ꝛ nō confestiz expāso exiens disgregat. ¶ Adhuc 3º metheo. Cuidā accidit passio debilr videntis ita vt semꝑ idolū suuz ambulās ante se videret ꝓcedere: qd̄ euenit: qꝛ visus refrangebat ad ipm. Sic eni visus erat debilis ꝛ tenuis: vt aerē nō posset ipellere ꝛ diuidere. Et h̄ quidem ſm Alex. peripatheticū fuit: vt alibi dixit Ar. antiferon. erithes. qd̄ interp̄tās ait. Aere spisso facto nō possunt per ipm ꝑtransire radij emissi sed refrāgi. ¶ Boetij etiā 5º de ɔsolatione. Uisus manēs totū simul iactis radijs ituet. ¶ Qd̄ ꝛ medici sensere quoꝝ gr̃a est itromissum ꝗsitū. vñ

Cō. 26. pᵉ ꝓncipaū.

ꝓno. ꝓ. Lumen visibile penetrat ex pupilla ad aerē extrinsecū cū qua continuat in humiditate subtili clara. Idq; de notat de acciti ꝛ de interio. quartis. vir nāq; spirituz visi/

C. ꝓ. 2. in ꝓncipio.

bilē multū ꝛ clarū egredientē foras ꝓpinqua ꝛ remota bñ videre ac secernere: oppositū aūt opposite: clarū vo ꝛ paucum de ꝓpe bñ videre ꝛ discernere: nō aūt de lōge. Mul/

N

tuz siqdez ꝛ turbidū ꝑfecte de lōge: non aūt de ꝓpe. vī eniz medio clarescere. vñ senes videndū elōgāt. Alex. vo afrodiseus medicus in ꝓble. Uisibilis spūs subtilis ꝛ paruus: lōgius ꝗdez adiens resoluit ꝛ nō bñ firmat. ¶ Isaac quoq; Salomonis in dietis vniū. Splēdoꝛ visibilis cum palpe/

Lec. 10. iuxta fine.

bras exierit in aerē extēdit ꝛ vidēda cōprehēdit. ¶ Quarto siqdez theo: i. opinio Tymei manifestiꝰ hꝭ exprimit. vi

Chat. ad medium.

dentis spūs nā est aeris ignei illuminari: qui cū ad hu. peruenerit crystallinū foras egredit: ꝛ cōtinuat ꝛ vnit aeri illuminato diurno ꝓp eaz que inter vtrūq; est ɔfigurationem: vterq; nāq; hoꝝ facilis est immutationis ꝛ alteratiōis: ꝛ aer exterioꝛ in coloꝛes facile ac celeriter alterat. Spūs quoq; egressus aeri ɔtinuatus ꝛ vnitꝰ in eū in quē aer prius alteratus est alterat colorē: ꝛ ad oculū eādē defert alterationē: ꝛ alteratur ea humiditas crystallina cū alteratiōis fit susceptibilis facile. Idēq; Augꝰ. 3º de libero arbitrio. ¶ Amp.

O

hoc fulciūt rōnes: qꝛ cū coloꝛ non sit qualitas actiua ꝛ per se alicuiꝰ corporis imutatiua vt ꝗlitatū ꝑme non poterit immutationē in oculū cāre: ꝓp qd̄ opus erit eūdē ab oculo immutari. Et firmat. qꝛ alij sensus vident sua quodā motu suscipere obiecta: visus vo mime. ¶ Adhuc. si visio pficeret susceptione: tūc oculus iuxta diligentē inspectionem dilataret cū ampliatus fiat magis aptus suscipere vt in alijs euenit cōprehendētibꝰ: cuius apparet oppoᵐ: cōtrahit eniz ꝛ coangustat a vehemēti intuēte. ¶ Rursus. ispiciens ꝗs alterius pupillā idolū causat in illā ab aspiciente visaz ꝛ causante: nō aūt ab illo in cuius pupillaz imprimitur. Si ergo in suscipiendo perficeret visio: id magis perciperet in cuiꝰ formaret pupilla ꝗ͂ alius quispiā. ¶ Itidē. speculo quisq; oppositus se intuetur eius idolo cōsurgente in illo. Qd̄ radioꝝ videt emissione ad ipm contingere refractoꝝ ab eodem: vt solares radij causantes iridē a nube refranguntur

P

regulari aquosa. ¶ Palin. Qd̄ suscipit interius substātia est vel accns: non ꝗdē sub̄a: tunc neq; in pupillaz trāsfunderet ipsa destructa ꝛ destruēte visum: accidēs vo nō t euz id subm non ꝑmutet. Scdm Boetiū nāq; accidētia sunt indignātis nature: ꝑimi ꝗdem possunt: ꝑmutari vo minime. ¶ Eti. Si fiat intus suscipiēdo h̄ erit ſm Ari. spēm suscipi

3º de aīa t. c. 38. ꝛ li. 2. t. c. 121.

endo intentionalr coloris: cū aūt forma intentionalis nullum pariat obstaculū visus fieret quoq; glaucesim patiente que ex siccitate imoderata ꝛ densitate ɔtingit maxie coꝛnee: de gñatione aialium 5º. Facta est igit porosa peruia vt

Cap. 2. 8. ius fine.

quid hinc ab oculo emādet. ¶ Rursus. si hoc tūc visus vt alij sensus ſm oēm partē vt etiā de posterius suuz susciper qd̄ nō fit obiectū. ¶ Palin. Coloris quidē susceptiuum est

Te. cō. 71.

qd̄ sine coloꝛe 2º de aia. sed oculū dicunt colorarū terno vel quaterno coloꝛe. Hoc ꝗdē ipm denotat lumen ꝛ signa. Lumen nāq; nō raro videt ex oculo descēdens sup nasum micare: ꝛ ꝓcipue qñ ꝗs cōfricauerit ipm: silr expergefactꝰ id percipit mane. ¶ Amplius. ꝗdam aialium intātuz radios

Q

emittūt ex oculis vt mediū sufficiant illuminare. velut leones: lupi: gatti: hyene: serpētes: ꝛ hꝭ. qd̄ opus est ꝓp venationem quā exercēt nocturnā. ¶ Rursus: quando mulier mēstruās speculū nouū tersum ispicit: nubem in illud inducit

in medio.

sanguineā vt fit difficile illud abstergē. 2º de somno ꝛ vigi. ¶ Adhuc. pupilla vnius oculi altero clauso replet ꝛ magnificat: eo ꝙ spūs totus volēs egredi deferat in ipsam: dicūt eriā basiliscū solo visu interficere. ¶ Itidē. dī visus videt. Uidere vo actionez importat ꝛ foras emittere. Suscipere vo intus passionem videt denotare. ¶ Ampliꝰ. venefici ꝓcipiunt quādo quis voluerit quā in eiꝰ ꝓuocare amorē aut extermiare vehemēter ituēri carmie ꝗdam plato: ac si spūs amoris vel odij ex oculis in eādē dirigat: vt Alex. idicat in ꝓble. Ex his itaq; ɔcludit visuz ex̄mittēdo pfici.

Huius oppositum siqdez sentit Ar. de sēsu ꝛ sensato cuz peripatheticis reliqs ꝫ Platonē. ¶ Qd̄ ꝛ rōnibꝰ mōstrat: qꝛ ꝫ Ari.

Pᵒ hᵉ

A Lib. de sen. et sensa. post me.

siquid extramittat visione posse fieri in obscuro videre sicut in luce: neque indigebit medio vt in luce: neque etiam rhetibus .i. tunicis oculi: neque aliquo istorum destructo destruitur visus. ¶ Adhuc si fiat hoc egressus tunc eodem modo et sub eisdem dimensionibus et figuris apprehenderentur visa de longe et de prope. ¶ Rursus Algazel in his que de anima. Multi videntes iuxta stantes melius viderent: et debilis visus vna cum illis perfectius inspiceret cum illuminaretur medium. Quorum oppositum experimur oppositum. ¶ Amplius tempore ventoso cum emissum extra agitetur et maxime triangulare aut pyramidale non contingeret videre. ¶ Adhuc cum radius vel lumen quod emittitur secundum hoc sit corpus contingeret plura corpora esse in eodem loco vt emissum et aer. Esset etiam visus tactus cum foret absque medio extrinseco. Esset et basis emissi ad oculum et acumen versus rem visam. Talis namque est corporis emissio vt pyramidalis forma denotat ignis: cuius contrarium tradunt perspectiui: destrueretur etiam videns quantumcunque ex emissione huius ad astra. Neque emittitur aer qui abundat in extra: neque ignis quia non videret quis in aqua extinctus eam: neque nisi in sursum cum hic ignis motus sit solus: et non ad omnem loci distantiam. Fit igitur visus intus suscipiendo et non extramittendo. ¶ Argumentationes quas sumptas ex libris geometricorum ac perspectiuorum vt Euclidis. Algazelis et aliorum istis aliphabeti denotatas taceo: quia plurimi eorum quibus scribitur non familiares existunt hic.

B

Propter primum

quidem quia visio est medij luce mediante per pupillam speciei coloris susceptio. vnde de ge. anima. 5°. Visio est oculi motus secundum quod diaphanus. ¶ Sciendum quid sit pupilla quid lux et color ac illis comparia. Est autem pupilla foramen vuee tunice. 4° de accidenti. Oculus vero instrumentum videndi complexione aqueum cum quadam anteriori planitie rotundum in supremo: anteriore parte capitis locatum. Ex septem tunicis et tribus hu. constitutum: ex musculis motiuis et vno vel duobus seu tribus fulcitum. ¶ Particulares sunt oculi compositionem scribunt medici et perspectiui. Dicunt namque quod ex cerebro duo anterius progrediuntur nerui soli intra ipsos concaui. 4° de accidenti. qui ante cranei egressionem cruciantur cum reuersione tandem dextri ad dextrum: sinistrique ad sinistrum: vt vnum sit de sereno: velantur etiam panniculis dure matris et pie per quas transeunt. Cum igitur post cruciationem illorum ad orbitam peruenerint extra craneum figuram habent quasi hemisperij: ab alterutro panniculus separatur grossus dure matri comparatus que tunica dicitur sclirotica super os hemisperice concauatum locata. Post quam ex neruo sequestratur alius panniculus pie matri comparatus qui secundina nominatur et super priorem locatur. Et demum neruus anterius producitur in crystallinum: cuius quidem substantia in panniculum dilatata tunicam constituit locatam super priores rhetinam dictam. In cuius capacitate humor locatur vitreus vitro sillis liquefacto. Ante vero hunc crystallinus vel glacialis situatur humor. Super quem tunica ponitur aranea dicta tela vt iter principale et scdarium ac nutrimentum et eius superfluum distinguat. Crystallinus enim nutritur ex vitreo: ex pluribusque superfluitatibus albugineus extat: et ipsa quidem hemisperice anterius extensa oritur ex rhetina: post quam humor locatur albugineus albugini oui comparatus. Deinceps tunica dicta est vuea colori vue quasi colorata simillima: que oritur a secundina: perforata enim. Cuius foramen est pupilla ne ipsius colore prohibeatur videndi actus. Est namque receptiuum coloris quod sine colore soni vero assonum. 2. de anima. Et super hanc situatur cornea lucida porosa: et ideo non opus fuit ipsam perforatam apparenter existere. Que secundum veritatem etiam non sensu: quadruplex extat et oritur a sclirotica: et vt et omnes tunice substantiales oculi sint tantum tres. Deinceps ex panniculo tertio post duos neruos ex panniculo craneum exterius vestiente coniunctiua seu consolidatiua nascitur: oculum in eius orbita cum musculis stare compelliens quorum quidem sex mouentium et vnus vel duo aut tres sustentantium. Palpebra vero superior vt oculum in suum actum ordinet et tueatur mouetur sola. Cuius quidem tres extant musculi: duo secus lacrymalia deorsum comprehendentes oculum claudendo: et vnus superius circa palpebre medium eandem subleuatione apiendo. ¶ Sed circa predicta dubitare contingit. quia dictum est post cruciationem vtriusque neruorum ad suum dextrum vel sinistrum: vnde processit: redire: cum huius contrarium transferatur per Stephanonem 2° theo. ira. Porrectis denique duobus his neruis ad oculos fit qui a latere cerebri ortus est sinistro dextri oculi: qui autem a latere dextro sinistri. ¶ Et confirmatur. quia quando capitis perforatur meringa in parte dextra paralyticatur in sinistra: et econtra: eo quod nerui orti a parte dextra capitis feruntur in sinistram et econtra. Jacent namque alterutrinque coniunctim. Cassius in problematibus suis. Contrarium tamen Stephanoni monachus transtulit: et ideo primo probatur. Quidam qui non est Gal. dixit quod ad sectionem cruceam sine reflexione penetrant. Inge qui non est Gal. ne putaretur quod hic sermo foret eius: et cum Haly fuerit diligentior imitator. ¶ Dominum cum approbatione sermonis potius. A. nisi pro id quod est non reuerti ad eam vnde neruus incepit parte: vellet Halyab. ipsum audire quando vnus clauditur oculorum: quod series tamen non tolerat illius. Quod firmatur. quia vnumquodque quod oritur et recipitur ab aliquo dignius est vt extendatur in partem a qua directius procedit: cum perfectius a suo perficiente quod ipsius suscipiat: quod in omnibus est conspicere: ita vero se habet dextera ad dexteram et sinistra ad sinistram. sinister igitur neruus dextratus sinistratur: dexter vero econtra sinistratus dextratur tandem. ¶ Respondeo et Cassio quia non est vt ait omnino oppositam percussioni mollificari partem eo quod neruorum positio tendat in oppositum vnde surrexit. Sed magis ex maiori lesione acutiorique causa ex impulsione istius in partem oppositam parti percusse. Plaga etiam illic strictior non valet vt reliqua expurgari. ¶ Est autem oculus complexionis aquee. et de sensu et sensa. et 5° de ge. animalium. Ipso namque predominabitur aliis elementis magis. Cuiuscunque enim plus habet potentiam hoc vnumquodque secundum naturam. 4° metheororum. Quod ostenditur. quia aqua est impressionum susceptiua et reddiriua: quod et indicat oculi perforatio. non enim aliquis humor hinc videtur statum vt aque euanescit: neque etiam aereus adeo: quoniam virtus visiua in extremo foret tunc oculi: sed interius est magis: quod sic denotat crystallini. ¶ Oculus vero sit terreus apparet: neque igneus cum ignis nimium agitetur et resoluatur de facili nihil retinens: quod tamen posuerunt quidam signo isto decepti quod oculo moto videtur lucere: quorum fallaciem causam aperitur. dicorum 4°. ¶ Oculus secundum Ar. 31. problematum visum dicat esse ignis: dicendum ipsum secundum aliorum opinionem fuisse locutum: quod sic in illo multotiens libro. Aut dicendum quo ad spiritus oculum naturam ignis obtinere simpliciter tamen in ipso predominatur aqua. Quinque namque sensibus existentibus tactus et gustus: cum quedam sint tactus terreus: oculus aque: auditus aeris: olfactus vero ignis. Ex fumali namque vaporatione causatur: que igne perficitur. dicta. 155. ¶ Est autem lux actus siue perfectio diaphani secundum quod diaphanum. 2° de anima. Est et illud quo fit vmbra in corpore opaco. vnde 3° sexti naturalium. Est qualitas que ex sua essentia perfectio est translucentis secundum quod translucens. ¶ Lumen vero est qualitas quam corpus non translucens mutuat a lucido: et efficitur ea translucens actu. Differt enim a luce quia lux est in corpore per se lucido vt sole vel igne: lumen vero receptum ex ipsa in medio. Est enim corporis habentis lucem. ¶ Radius quoque dicitur lumen rectilineum punctaliter a corpore lucido immissum diaphano. Vnde radius lumen extat et non econtra: cum ex refractione lumen etiam causetur. ¶ Splendor autem vel radiositas est qualitas ex refractione lucentis ad aliquod tersum in medio derelicta sicut quando solares radij ex speculis et maxime concauis refranguntur. ¶ Est autem diaphanum corpus peruium translucens non secundum se visibile lucis et tenebre vicissim susceptiuum vt aer et aqua. ¶ Color siquidem est motiuus visus secundum actum diaphani. de anima 2°. De sensu quoque et sensato est extremitas perspicui in corpore terminato. vnde Commen. Color est vltimum diaphani terminati. Tertio vero sexti de naturalibus: qualitas est que perficitur ex luce: et solet ponere corpus prohibens affectionem lucentis ab eo inter quod et lucem fuerit ipsum medium. Color etenim in tantum perficitur luce: vt A. videtur sonare sermone: et colores in obscuro solum existere in potentia. Quod et aliqui eidem imposuerunt: verum autem dicam esse non ratione coloris vt color sed secundum quod videtur actu. ¶ De luce quoque quid sit plures fuerunt opiniones: Quidam enim antiquissimi vt Empedocles dixerunt corpus fore. vnde Augu. de libero arbitrio. Lux in corporibus

Cap. 2. post medium.

Cap. 2. in medio.

Cap. 2. post prin.

C

D

Te. c. 71.

E

Co. 10. ante medium.

1. theo. practice capi. 10. Do. 5. lib. 3. ca. 2.

F

Po. prin. Cap. 1. in me. 10. Tex. c. 29.

proble. 22.

G

Te. c. 69. Cap. 1. ante medium.

H

Te. c. 67. et 73. Lib. de sen. et sensa. capitu. 1.

I

primū obtinet locū. Voluerūt ⁊ alij lucē fore corporeā sub stātiā in corpore lucēte: in illuminato ṽo receptā. Alij ṽo posuerūt lucem coloris quādā euidētiā seu manifestationē ac siqdem formalior ⁊ nobilior sit iter colores color: quod Auēpace dīr sensisse. Aliqui quoq; pbabilr dixerūt ꝙ lux nō hꝫ esse ratum in nā: sed intentionale vel spūale tm̄: dixerūt enim lucē esse intētionem forme corporis luminosi in perspicuo ꝑm eē spūale generatā. Veriores aūt peripathicoꝝ posuērt lucē vel lumē qualitatē fore realē. Hoꝝ quoq; opinionū destructio aut approbatio non est pn̄tis inquisitionis: quas siqdem ꝓbie. 11. pertractaui. Extra siquidem mittere dī quādo qd ab oculo ꝓducitur in mediuꝫ. Intus ṽo quādo aliquid suscipitur ab his que exterius.

ꝓbie. 33.

Propter secundum

ṽo sciendū: ꝙ de hoc tres inueniunt pōnes. Quidā nāq; priorꝫ dixerunt visionez pfici extramittendo: alij interi⁹ assumēdo. Aliqui aūt modernoꝝ vtrūq; in vnū collegerunt. Primi ṽo lꝫ cōuenirēt in cōi: differebāt tm̄ multiplr in pticulari: nā ipsoꝝ aliq posuerunt. C. vt Empedocles: cui assistit Jacob alkindi in de diuersitate aspectus lumine: lucē seu radiū corporeū sub forma pyramidis habētis acumē in oculo ⁊ basiꝫ rotūdā in re visa vsq; ad ipsaꝫ ꝑ mediū dirigi: ⁊ taliter visionē perfici: ipmq; ex oculorum tunicis egredi queadmodū lumen per lanterne membranum.

K

¶ Quidā ṽo vt Tymeus aduertens ꝙ maximū etiaꝫ corpoꝝ cito dissolueretur ex tali vsq; ad astra emissione corporali: voluit ignē elemētoꝝ mulcebiē nobis cognatum in mediū exire vbi coherens lumini aeris exterioris innatus digrediat: ita vt ad rem sub forma pyramidali pueniat visam: debilis eniꝫ nō per se sufficiēs existebat: ⁊ ꝓp hoc dixit res in tenebris nō videre. Extinguit eniꝫ lumē oculoꝝ in tenebris. vn̄ opus est ipm lumine iuuari extrinseco. Sic āt iuuatus coloris specie suscepta repatit deniꝫ ad oculos quodā recursu: ⁊ ita sensus pficit q visus vocat. ¶ Alij ṽo vt Euclides cū sibi cōparans pspectiuis posuerūt lineas solum ab oculo egrediētes: ⁊ triāgulum cōstituētes: cuius cathecus q̄titas existit rei vise. Hypothemisa ṽo radi⁹ vel linea superiorē ptē rei visibilis attingēs: basis ṽo radius seu linea partē inferiorē attingēs: cui⁹ diameter ē mobilis sup partes rei vise: vbi certior visio accidit in diametro immobili: siue hꝫ. A. in sagitta. In hypothenisa ṽo ⁊ basi debilitatur visio: qđ euenit: eo ꝙ a corpore spherico luminoso radij pene punctalr emittunt: vn̄ in theorematib⁹ pspectiue ponat ab oculo eductas lineas ferri spatio magnitudinū immēsarū ⁊ sub visib⁹ ꝯtētā figurā conū eē: verticē qdē in oculo hn̄tēꝫ: basim aūt in terminis cōspectoꝝ. ¶ Scdi ēt dicētes visum susceptione itranea pfici diuersificati sunt. Quidam nāq; vt Democrit⁹ sicut Ar. sane dicēs oculuꝫ aquee fore nature ⁊ visionē susceptiōe cōpleri itranea. Sed q2 putauit ipsuꝫ videre quādā apparitionē existere nō recte dixit. Existimauit enim ꝙ forma visibilis foret discursus qdā rei visibilis ad oculos: ita vt quid māle resolueret a re visa: ⁊ ad oculū veniret: ⁊ tamē nihil de ipsa re diminui visa: cum superficies careat spissitudine oino. Voluit ēt visum perfici ex pictura imaginis supficialis a re discurrētis, in tunica cornea tersa polita: vt speculo a qua vim sensit fore visiuā: cū dixerit oculū fore speculū aiatū. Motus aūt est hic eo ꝙ nō fiat noticia eius alicui⁹ nisi p aliqđ illius. Visus ṽo est notitia eius qđ videt aliqua ꝓpter qđ aliquid defert ad videntez. ¶ Tertij quoq; mediū tenere volētes dixere visum fore p emissionem alicui⁹ ad extra ⁊ spērū susceptionem ad intra: sed qd de his 3° ⁊ 4° dicendorum apparebit.

L

3.6 de a.c. 5. in pn°.

L.i.6 sen. ⁊ sensa. pn° pncipiuꝫ.

M

Propter tertiū

aūt sciendū: ꝙ Ar. snia ⁊ aliorum peripatheticoꝝ est ꝙ colori intētionaliter seu spūalr multiplicet spēm suā in medio lumine affecto ceu aere vel aq̄: hic aūt illam susceptā defert oculo. Aer etenim mediāte lumine recipit primo spēs reꝝ,

2. de aia te.c.131.

deinde reddit ipsas rhetī extrinseco vt cornee: ⁊ hic reddit eas donec eaꝝ motus ad vltimuꝫ pueniat rhetis: in medio quoq; istarū rhetiū humor extat grandinosus spēm coloris cōprehendēs ⁊ dijudicās: ⁊ est quasi medium obtinens inter nām aeris ⁊ aque. Est nāq; nā eius his duab⁹ cōis nature. Ab hinc nāq; per neruos obticos spēs defert sensui cōi vbi hec spiritualior reddit. ¶ Forme nāq; habent tres vel quatuor ordines seu gradus. Unus quoꝝ ē nālis ⁊ est quē seruant in nā: alius in sensu cōmuni ⁊ est spiritualis: tertius est hoc spiritualior magis in vtute factus estimatiua: ⁊ tandē spiritualior deinceps amplius: donec in intellm simpliciter spiritualē ⁊ vlem deducat: hic eniꝫ est qui res particulares extra existētes vles reddit. dīa. 3. ¶ Sciendū ēt ꝙ in vidēdo vtimur qbusdā lineis itētionalib⁹: vn̄ Auer. 3° coll. 3. ⁊ de sensu ⁊ sensato. Inuentio istaꝝ lineaꝝ non habet intētionē ꝑm sensuꝫ sed ꝑm intellectū: vt. q. ex oculo intelligant exire: perfecte nāq; videre ⁊ qđ accidit ab eo non perfici nisi p intentionē haꝝ linearū ⁊ pyramidū in figura noua ⁊ noua est vez. Nullū tñ hꝫ subm nisi mediū diaphanū. Ipsum enim a sua nā hꝫ recipere lumē ⁊ colorē huiꝰ receptione. ¶ Q. aūt visio fiat suscipiendo qdem intra probat dupli. directe. vꝫ. ⁊ ex ꝯn̄ti. p° qdeꝫ id imediatius inferendo: qm̄ intus suscipēre qđdaꝫ est pati: foras ṽo sicut tactum emittere agere: vt ex sentire ⁊ intelligere habet ex de aia: virtus aūt visiua est passiua cuꝫ subijciat sensitiue que vir passiua existit. ¶ Amplius cū color lumine affectus sit qd actiuū: si visio extramittēdo pficeret virtus tunc visiua existeret actiua: ⁊ ita simul foret actu ⁊ po^a respectu eiusdē. Neq; etiā in visione vnū eēt actiuū: reliquū passiuū: sed ambo magis actiua: cū tñ. 3. de aia scribat in oī nā eē aliqd: h quidē vt māꝫ ⁊ po^{am}: alterū ṽo vt formā ⁊ factiuū. ¶ Eti. alij sensus visui cōpares perficiunt in suscipiēdo ⁊ non aliqd a se foras emittēdo. ¶ Ex ꝯn̄ti quoq; mōstrat hu ꝓbando. vꝫ. visionē fieri p alicui⁹ extramissionē: q2 illud qđ emittit: aut erit suba corporea vel qđ accñs: nō qdē suba q̄cūq; mō cōponat cū vidēte ⁊ re visa vel ab eodeꝫ separet. Qđ 4° pōt accidere: aut eniꝫ erit ꝯiūcta cū viso ⁊ vidēte vel separata a vidente reiq; coniuncta vise: aut cū vna parte visi adiecta ⁊ nō cū alia. Quarto quoq; mō fit ipsius dispositio cuꝫ vidēte vel separata a viso ⁊ vidēte. Primū qdē esse nō pōt: q2 cū infinitis fere vicib⁹ die etiā vna possumus ad libituꝫ oculū apire: claudere ⁊ reapire stellas inspiciēdo: si oculus vt orbis foret magnus hēt inaniri ⁊ dissolui. Neq; etiā potes dicere ꝙ qsi oculus claudit qđ emissuꝫ est ab eo regrediat in ipm: cū nihil taleꝫ sit possibile facere reductionem. ¶ Eti. Res q̄ntūcūq; eminus. i. lōge videret oino in eadez figura ⁊ q̄titate sic de ꝓpe. ¶ Adhuc. ꝑm Auer. cōtigit vt visio fit in tpe ⁊ ꝓprie qñ res visa fuerit remota: nā ꝓbatuꝫ est: 6. phy. de corp⁹ moueri in tpe. Quā qdē rōnē nō dignificare vi. A. o. forsasse auctores ponētes visum fieri intus suscipiēdo rōcinat ꝯ auctores de radio lineari nescientes: ꝫ qm̄ h friuolū ē qđ ꝯ eos adducūt. q2 auctores de radio pn̄t ponere tps ⁊ nō sēsatū: eo ꝙ ē breuissimū in q̄ radi⁹ est motus vsq; ad stellas fixas: volūt nāq; pspectiui illuminationē fieri in tpe: impceptibili tñ: sicut terrā nullā quātitatē ꝓbant astrologi p cōparationē ad vltimū orbiū hēc. Et si vere haberet quātitatē: illud tñ est ꝯ Ar. 2. de aia dicētē ꝙ eēt rōnez existit ⁊ sensum ꝙ lateat nos illuminatio in tpe facta in tanto spatio quātū est ab oriēte in occidēs: in spatio ṽo paruo forsasse posset latere. ¶ Rursus. virtuꝫ visiua est in calore: nullū eni corp⁹ est subm ipsi⁹ nisi calor nālis: q si ab oculo separet tēdēs ad reꝫ visaꝫ ifrigidaret statim ⁊ ei⁹ annihilaret act⁹. ¶ Neq; pōt dici 2^m vt ꝙ egrediēs de oculo separet a vidēte ⁊ rei ꝯiūgat vise: puta stellis cū nulla itercidat ꝯtinuatio iter rem visaꝫ ⁊ vidētē. Silr nāq; foret ac si diceret aliquē tangere manu abscisa vel corpori serpentis reddit id qđ cauda tāgit ipsi⁹ abscisa. ¶ Silr ⁊ tertiū destruitur. vꝫ.

N

Cap. 38. post pn^m. Coll. p° medium.

O

L.i. 2 te.c. 51. ⁊ 118. ⁊ li. 3 te.c. 3. 2. 7.

Te. cō. 17.

P

L.i.6 sen. ⁊ sensa. Te.c. 15. 3. de aia. cap. 5.

Q

Te. cō. 70.

tur.vz.q cũ vna pte visi ↄtinuet᷑ ⁊ nõ cũz alia: qm̃ nõ vide/ret᷑ totũz illud tm̃ qd offenderet᷑ seu tãgeret᷑. Et si ẽt non cõiungat᷑ cũ re nõ videbit ipsaz. Neqz põt dici visũz pmu/tari in nãm exeũtis radij ⁊ fieri.q.vnũ. Tunc eni qm̃ vide/remus celũ oporteret dicere ipm in nãm exeũtis radij per/mutari: vt fiat cũ eo sentiens.q.sit vnũ aliqd: ita vt ostẽdat vel tãgat stellã saturni aut iouis ⁊ eã videat totã: cui᷒ falsi/tas est apparẽs. ℭ Quartũ ẽt nõ põt poni: vt q egrediens nullã ↄtinuatione habeat cũ vidẽte ⁊ viso: qz nõ posset fie/ri actio cũ nihil separatũ fm Ar.⁊ Cõmẽto. valeat᷑ opari: aut quo forma deferret᷑ rei vise ad oculum: vel qd aget co/pulationẽ cũ eo. Propter qd emissum ab oculo nõ põt esse corpus. Nũc aũt ostẽdat᷑ q non põt eẽ accñs aliqd exñs in eo qd est inter vidẽtẽ ⁊ visibile: ceu aer: aut q ex oculo fo/ras emittat᷑: qm̃ id erit vel mediũ aut instrm: si aũt instrm vel sentiẽs aut reddẽs: nõ aũt sentiens: vt q stellas sentiat reddens visui qd sentit inde. Adhuc aer non tãgit qcqd vi/detur vt stellas fixas. Rursus. oporteret q lux eẽt corpus dispersũz in aere ⁊ in celo vnita cũ nr̃is visib᷒. Absurdũ ẽt est dicere q celi nr̃o visui patiant᷑: ita vt aer sit eorum senti/tiuũ instrm: qd crimẽ Auer. ipingit Gal. ingens. Galenus in tãtũ applicat᷑ errori q estimauit aerẽ sentiẽtẽ. Qd ei᷒ vi/det᷑ sermo ꝑ pnos. pene sonare: dicit eni se ostẽdisse in lib. ꝺ visu. q aer lucidus cũ quo cõtinuat᷑ lumen visibile stat lo/co instri nãlis: cui᷒ virtus est illis virtuti nerui in corpe. Si aũt sit instrm reddẽs seu deferẽs ⁊ sentiẽs: tũc tot᷒ aer sen/sibilẽ virtutẽ a nobis reciperet sepi᷒ ac multotiẽs pderet: ⁊ nõ ꝺ solus sed celũ totũ: ⁊ sic celi nã foret magna pmutabil᷑ mutatione quotiẽs ad ipm ↄuertat᷑ intuit᷒: qd est absurdũ. Neqz est vt mediũ qd ꝑ patiat᷑ a visu postea perficiat᷑ vt sit mediũ. Quã eni virtutẽ reciperet a visu: nõ qdem visu cum ipm sit eĩm simplex: neqz sensitiuã: ea nãqz sentiret: qd im/probatũ est antea. Neqz pnletatẽ ex ipso acgret: cũ sol in ꝺ efficacior existat. Neqz lumẽ qm̃ ipsũz est medium quo. vt demũ pficit᷑ visus. Nec calorẽ aut frigus: qz si calorẽ frigo/re ente in medio nõ eẽt visio: aut si frigus nõ calore stante: neqz aliqd inoiatum: qz qd ↄtingit sciri contingit vtcũqz si/gnificari. Scdm quoqz Auer. nõ põt emitti accñs cum aie subm sit subã tm̃: qz aĩa nõ ponit᷑ in luce illa: sz intra oculuz: nõ eni posset cõpꝛehẽdere sensibilia cũ non tangeret: qz ois actio ⁊ passio fit p ↄtactũ. ℭ Adhuc. lux non est in oculo p nãm oculi: sz intrat ipm ab extrinseco: qm̃ si eẽt de ei᷒ nã tunc videret in obscuro: ꝓp qd accidit oculos claudẽdi crebre ⁊ aperiendi vt videat nõ certe nisi postq̃ fuerit illuminatus. ℭ Deceptio hoꝝ fuit qz spũm p quẽ fit visio ↄueniẽtẽ luci estimauerũt esse lucẽ: credẽdo ipsam fore corpus. Decepti sunt etiã nõ paꝝ ex visus fallacijs: quaꝝ fm. A. maxie ex/tat q vnũ oculo cõpꝛesso altero videat᷑ duo. ℭ Huic quoqz sermoni vt q ois actio fiat p offensionẽ vel cõtactũ non vz A. oino assentire. d. q nõ est p se notũ: nec oino manifestũz q omne corpus efficiẽs debeat i patiẽs offendere: qũuis id per iductionẽ in plerisqz inueniat᷑ corpoꝝ: non tñ est necesse vt ois actio ⁊ passio per offensionẽ fiat ⁊ cõtactũ: possibile nãqz est aliquoꝝ actiones sine offensiõe fieri: sic est possibi/le vt nõ corpus agat in aliud corpus absqz offensione puta intelligẽtia. Si ꝫ qdã corpora tãdẽdo alia ꝟo nõ: nemo po/test pbare hoc eẽ ipoĩe ꝓp distãtiã ⁊ situ q̃ est inter duo cor/pora vnũ in aliud sine offensiõe opari. Quia tñ p cõtactum opari in plurib᷒ euenit cadit admiratio q fiat ↄtactu: sic si famatũ esset actionẽ sine ↄtactu euenire de eius tũc oppo/sito ↄsurgeret admirari. Et hec qdẽ rõ nigromanticos vi/gorat ⁊ veneficos: sz pꝛior sit Ar. verior snia. Vult. n. sepa/rata nequaq̃ agere: vñ 1° de ge. aialiũ. mouere nõ tãgẽs ẽ impossibile. ℭ Amp. fm Algazelẽ qd emittit᷑ ab oculo si eẽt accidens ipoĩe foret ipm moueri: ⁊ cũ nihil moueat᷑ nisi corpus. Hec itaqz ẽ huius rõnis. A. ⁊ alioꝝ hui᷒ plixe snie abbreuiatio. Ex vniuersis igit᷑ his ↄcludat᷑ visũz fieri intus suscipiendo ⁊ nõ ẽmittendo. Neqz fit ẽt intus suscipiendo vt sensit Democrit᷒: qm̃ visa tũc diminuerent᷑ corpa ⁊ con/sumerent᷑ ꝓp discursũz ab eis factũ: qd nõ est. Lederet᷑ etiã simil᷑r oculus ex receptiõe hui᷒ discussiõis ↄtinue. Aut res videret᷑ tota vez tm̃ fm q̃titatẽ quã suscipere valeret pu/pilla. Cui᷒ ẽt motiuũ in his q̃ de ge. vlr tollit᷑ ⁊ cor. ℭ Po/sitio quoqz modernoꝝ tertia ex duab᷒ ↄfecta ipugnat᷑ vt ⁊ p᷒. secũ. n. cõcidit in visiõis ẽmissione: q̃lis ẽt vz que Pla/tonis: cũ ponat spiritũ retro demo ad oculuz refrãgi: q̃ nõ tãtũ opio est nouella quãtũ insania. Sufficit itaqz breuita/tis gratia haꝝ opinionũ sic fere in cõmuni destructio.

Propter quartũ qdẽ. ad p᷒m dõm q Plato/nis fuit snia ⁊ Empedoclis visũz fieri extramittẽdo: quos Ar. ipugnat de sensu ⁊ sen/sato. Empedoclẽ qdem: quo enim visus extẽderet᷑ vsqz ad astra siqd corporeũ existat qd ab oculis emittit᷑: ꝺ nãqz im/possibiliũ vt ostẽsum ẽns. Platonẽ ꝟo qm̃ melius erat di/cere in ẽn᷒ statiz aerẽ lumini oculoꝝ ↄiũgi: ⁊ ita coꝝ labo/rem excusare q̃z ipsos in spatium aeris delatos copulari. Neqz ẽt est modũ assignare quo lumẽ lumini cõiungat᷑: qz ↄiũctio vel separatio est ꝓꝑie corporũ ⁊ non q̃litatiõ: q̃le est lumẽ. Neqz ẽt qdcũqz ↄiũgit᷑ cuilibet cũ non sit eiusdẽ rõ/nis: sz dtermiatũ dtermiato magis. ℭ Adhuc tunica ocli intercidit inter ambo lumia pꝛohibẽs eodem copulari. Neqz ẽt valet qd dicit lumẽ nocte tenebris extigui: ⁊ iõ visũz nõ fieri. Vñ qppe extingueret᷑? nõ calido neqz frido non sicco aut hũido: qz in his sit videre dũmõ fuerint pernia illumi/nata. ℭ Ad alia Ar. cũ Alex. dõm q loquit᷑ sz opionẽ p/dictoꝝ cũ nõdũ iprobasset ipsoꝝ positionẽ: qd ordo idicat nãe libroꝝ ⁊ modus eiusdẽ: q fuit alioꝝ opiones nõdũ im/probatas suscipere. ℭ Aut dõz ad sensũz magis tactũ ido/lũ nõ fore fm veritatẽ in aere exteriori verũ in humiditate albuginei q̃ medio ꝓportionat᷑ extrinseco quẽ crystallin᷒ ir/radiat: apparitiões eni suffusoꝝ. i. patiẽtiũ in oculis imagi/natiões freneticoꝝ: melicoꝝ ⁊ creticãtiũ repñtant᷑ ibidez. vñ Gal. ꝑ pnosti. Res q̃s estimãt videre deforis intra ipsoꝝ existũt oculos. ℭ Ad alia auctoꝝ iducta dõm eos cũz his qui illi᷒ fuerũt opionis ↄsensisse. Q. eni visus fieret ẽmit/tẽdo pbabili᷒ vi sicũt p᷒: ⁊ manifesti᷒ ac hinc passionũ cir/ca visũz ↄtingẽtiũ ꝓpꝛi᷒ ẽ cãs assignare. Et iõ medic᷒ sen/sitiuus hãc idiuit opionẽ. Fieri aũt intus suscipiẽdo verius ⁊ occulti᷒. Sic eni ꝺ se hz vt snia Ar. ⁊ medicoꝝ: qz illa itel/lectualis certa: hec aũt pbabilis sensitiua. dĩa. 38. Et tale ẽt qd patit᷑ opio de vnitate foĩe ⁊ eius gradualitate. ℭ Ad aliud rõnis dõm q color est q̃litas actiua sic sensibilia sen/suũ alioꝝ. 4° metheo. Quidã tñ sensibile voluerũt qdaz cõe motiuũ ponẽ: aut si non eẽt redderet᷑ tñ medii illumino ei vigore: ita q dem̃ est colorẽ motiuũ esse visus fm actum lucidi. Si eni visibile tãgeret oculũ imediate non fieret vi/sio. Duplex nãqz opz itercidere mediũ: vnũ actiuũ qd ẽ lu/men agẽs in colorib᷒ eẽ spũale in eo q reddunt᷑ visibiles: alterũ diaphanũ vt deferẽs: nõ tñ illud ꝓgredit᷑ ab oculo: qz nũq̃ inenit᷑ po᷒ passiua formã sui actiui agere: ⁊ iõ visus non hz aliqd quo in se agat formã sensibilis: sed ꝺ poti᷒ lu/mẽ pficit qd actus est diaphani. Neqz opz in ꝺ sensu motũ intercidere: sed mutationẽ magis cũ sit ceteris spũalior. 4° de accñti. ℭ Ad aliud dõm q nõ cõtingit coangustari ocu/lũ in pspicaci visione: qz lumẽ ex ipso exprimat᷑: sz poti᷒ vt virtus visiua cũ spũ circa crystallinã aduinet᷑ ex qua visus ↄfortat᷑: nã virtus ois vnita vigorosior dispsa ⁊ multiplica/ta: ex qua vigoratiõe pupilla reddit᷑ ad suscipiẽdũ aptior. vñ volẽtes acutius videre manu oculo vmbrã faciũt: ⁊ iõ oculi parui coaduinati sepulti vt pspicaciores approbant᷑: qd qui tartaroꝝ ostẽdũt. Fortificat᷑ eni spũs visibilis ⁊ ꝓ/pꝛie grossus ex motu ⁊ cõstrictione vt pfectius ⁊ lõgingus videat. Vñ 3° 3°. Et apud illos qui dicũt pꝛiũ debere for/mas vidẽdi ⁊ reliqua ẽ q glacialis motus sit fortis qm̃ vi/

det illud qḋ elõgat. Et illud est ex eis q̄ subtilliant ip̄m sp̄i/ ritū grossuȝ habitantē in ipsos: ⁊ resoluit spiritū visibileȝ ⁊ ꝓprie paucuȝ. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ illud qḋ videt̄ est sp̄ēs coloris per mediū ad crystallinuȝ delata: idolū aūt in cor/ nea ipsa aspicientis nō tanq̄ visibilis a virtute visiua susce/ ptibile inducit̄: sed potius ꝓut qḋdā corpus existit tersum ad modū speculi idolū repn̄tantis: hoc autē voluit Demo/ critus mō visum fieri vt īpugnatus est prius. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ idolū repn̄tatuȝ in speculo non est forma nālis sed intētionalis magis imutationē medij ⁊ organi intētionalr̄ seu sp̄ualr̄ causans: nō aūt realiter aut mālitēr: neq̄ perma nent in speculo: sȝ ꝯtinue ad motū īspicientis inducit̄ priori corrupto aliud ⁊ diuersuȝ: vt in sex inuitur ꝓncipijs. Neq̄ opȝ radios semꝑ a corꝑe luminoso excellēter ad speculum emitti: velut in iridē mittit̄ lōgius a sole distātē: ⁊ ipressio/ nis vehementioris existē: mā etiā in dispositiori ente susce/ ptiua: vn̄ ⁊ lumen medij sufficit ēt debile idolum in specu/ lum repn̄tare. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ est accn̄s itētionale: ⁊ in oculo suscipit̄: puta sp̄ēs coloris: id ꝫo pōt se multiplicare in mediū quousq̄ crystalline occurrat: vt declaratū prius. Accidēs ēt nāle lȝ subm̄ nō ꝑmuter: pōt tn̄ seip̄m in mediū multiplicare: sicut de calitate appet ab igne in aerē emissa hūc alterādo successiue. ¶ Ad aliud dōm: vt appuit ꝙ spe cies coloris suscipit̄ in aere illuminato: vt q̄ oculus ex illu/ minatione medij: ita ꝙ porificata cornea ⁊ diaphana sp̄ēs suscipit̄ aere mediāte illuminato luce: qḋ non fieret si sicca intēperate foret ⁊ cōdēsata. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ secus ē quo ad h̄ de visu ⁊ alijs sensibus: oīa ip̄oꝝ sensitiua in exterius ampliata velut a cētro expādunt̄: vt appet in odoratu: au/ ditu ac gustu cū tactu: organum ꝫo visus coāgustat̄: vn̄ ec nāq̄ foramē est artiū: sicut ip̄m coartāt ⁊ palpebre ceu scri/ bit Tymeus: vt hinc non ad oēm pteruȝ indirectū suscipiat magis: visus ēt poros regrit subalternos ⁊ sibi corn̄dētes: indirectū audit̄ aūt nō: sȝ hos ⁊ allos idifferēter. ꝓble. 11. ¶ Ad aliud qd dōm appēditio videbit̄ ꝯtri. ¶ Signoꝝ ꝫo dōm. Ad ꝓmū qdē ꝙ huius lumē ante oculos appens aut est vt dcm̄ intra hūiditatē albugineā: vel ꝙ nō emittit̄ ab oculo tanq̄ visioni ꝯferēs: sed potius q: cornea polita vt alia: ꝓut tactū: relucēs tersa. ¶ Ad aliō rn̄det Aui. ꝙ pu/ pilla est de his q̄ nocte lucēt ⁊ illumināt: ⁊ iactāt radios su per sibi oppositū. Hȝ aūt sunt multoꝝ aīaliū oculi: sic ꝓdi/ ctoꝝ antea: in qbus viget lumē intātū ꝑꝑ ip̄oꝝ cerebroꝝ caliditatē: vt nocte possint mediū illuminare luce ꝓcedēte ex oculis virtute suoꝝ elr̄oꝝ. Aliq tn̄ simplr̄ dicūt lumē hoc extensiōe oculorū ꝓcedere ⁊ illuminare ad modū quo noctilucæ: vt squāme pisciū: putredines quercuū ⁊ talia: nō ac quiescētes aliquaq̄. A. q: si lumē emitterēt dn̄t medium sic illuminari: vt color ōnderet̄ in nobis. Qḋ nō multū co/ git: q: aliqd pōt illis apparere: qḋ tn̄ nobis nō ostēdit̄ cuȝ sint potētie visiue illoꝝ multū a nā differentes: illa tn̄ emis/ sio si erit nō ꝑꝑ h̄ arguit visionē perfici extrinseca missiōe: vt sp̄ēs coloris suscipiat̄: sȝ magis vt mediū disponat̄. Qḋ aūt dicūt radios iactari videt̄ veritatē nō h̄re: q: sic radi⁹ eēt corpus: qḋ eni iactat̄ ⁊ mouet̄ ē corpus. Qḋ ēt ostēdūt perspectiui: eo ꝙ cū radius offendit in aliqd sine tāgit de/ scēdit ⁊ refrāgit̄. Quib⁹ rn̄det Aui. ꝙ tales argumētatiōes sunt falsce: qm̄ ꝓdicta de radio nō sunt ꝓpa noīa: sȝ trāsum/ ptiue dicta: cū nihil de his hēat vere: q: eni accedit ab alto putat̄ descēdere. Radi⁹ igit̄ cū nō sit corpus motū minime h̄ȝ: sȝ mutationē factā in istāti: sic illuminatio ⁊ visio. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ oculus alter maioret̄ altero clauso: non tn̄ est vt aliqd ex eo emittat̄: sȝ magis vt vigoret̄ ⁊ illumiet̄: q̄si sp̄ū aggregato ad suscipiēdū qḋ occurrit ab ex̄. ¶ Ad alia duo dōm: ꝙ illud qḋ emittit̄ ab oculis menstruate ac basilisci nō ē vt eius visio ꝑficiat̄ eēmittēdo: sed sunt qdaȝ vapores corrupti venenosi. Qḋ appet ex eoꝝ grossitie ne/ bulosa cū in speculo velut nubes appeat sanguinea: hi autē

ip̄sis magis essent visiōis ipeditiui. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ susceptiōes ⁊ ꝑfectiōes organoꝝ sentius significent̄ actiue ꝑm rē intelligēde sunt passiue: vn̄ in talib⁹ locutio est ipro/ pria: ita ꝙ verbū actiuuȝ vere denotat passionem: ⁊ passio actionē sepe more greco. Aut in virtute sensitiua: vt visiua est ꝓmitus susceptio passiua: deinde act⁹ qs iudicatiuus co/ lorati. Qḋ fortasse innuit̄ de som. ⁊ vigi. 2. ita. Queadmodū visus patit̄ sic ⁊ aliqd agit: vel magis agit: vt oculus mē/ struate ⁊ basilisci vapore fumoso ifectiui vt ꝓcedentia rati gerūt argūta. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ ꝓdicta imissio quā amās in amatū ifertur: aut odiēs in oditū nihil vt dcm̄ ꝯfert visiōi: sed q̄dā fit imutatio itētiōis q̄ fortassis imp̄ssionē cāt in vi/ res phātasticas ei⁹ cui imittit̄. ¶ Sciēdū āt q̄sdā interp̄tā/ tes sermones sapiētū imaginū dīc ip̄sos ⁊ sibi cōparia effi/ caciā h̄re ꝑm ꝙ ars mouet̄ a nā in quā sic l fugius ꝓn̄ or/ dinat̄. Cū enȝ qd boni aut praui dēat alicui ex astralitate natiuitatis sue ꝯtingere h̄ icitat arte ad ꝯstruēdū imagies vel qd sile. Cuius gr̄a vȝ h̄ imperitis euenire. Sed q: h̄ vi esse a casu respectu artis: ⁊ ꝙ nihil opet̄: cū ēt videam⁹ ta/ les imagines idifferēter ex pte subiti ⁊ tpis ipressiones cau sare: cū tn̄ qḋ natū sit differēs ⁊ ordinatū: vn̄ qs ab hac se/ cedet positiōe. Propter qḋ theologi cātos dixerūt: h̄ ex vi gore magis ꝯtingē demonū se artib⁹ iplicātiū talibus: q̄re dicūt simplicib⁹ ⁊ ꝓcipue mulierculis plus q̄ prudētibus hinc effect⁹ ꝯsurgē: has eteni ampli⁹ pn̄t astutiorib⁹ decipe. Quia tn̄ hec ꝑsuasio a spiritib⁹ supra pn̄tis nō ē methodi. dōȝ forsitā magis erit ꝙ mā stellis ꝓportiōali suscepta ⁊ li quata sic aut alr̄ vt ꝯsonū ē illis: ⁊ ꝑ q̄ sit figurata tpe ꝯue/ niēti lux celestis q̄ ē itelligētiaꝝ velut instr̄m motu seu ra/ dijs in hāc dispositā iprimit̄ māȝ vt v̄tus q̄dā decidat̄ itē/ tionalr̄ seu sp̄ualr̄ vim estimatiuā illi⁹ ꝑ q̄ agit̄ ꝓmit⁹ imu/ tādo: q: alijs sp̄ūallor ē v̄tutū alligataꝝ hȝ: tūc itētio sic lu mine stellarū cū itelligētijs suscitat̄: vt qḋ itētionale existit sibi ꝓportionabili⁹ ampli⁹ imutet̄ ad amorē vel odiū incli/ tādo. vn̄ h⁹ opant̄ de nocte plus q̄ de die: ne v̄tute solis ra dij alioꝝ corpoꝝ celestiū obtenebrent̄ ⁊ dissoluant̄: conāt̄ ēt radios directe sup id qḋ fundit̄ facē ꝯcidē. Et ꝙ simpli/ ces magis alijs ꝯsequant̄ effectū fortassis euenit: q: firmi⁹ in his credūt: ⁊ iō in his magis pn̄t estimatiuas illoꝝ ꝑ q/ bus talia sūt alterare ⁊ imutare. Cū geneatlicis tn̄ magis ꝯsentio: vt qcqd nālr̄ hoī accidit op⁹ sit mā dispo" ex eius coastralitate q̄cūq̄ mō ꝯsurgē: luuari tn̄ arte. Scḋm nāq̄ Ptolomeū aīa sapiēs op⁹ adiuuat stellaꝝ ceu seminator for titudines nāles. Aut fortasse venefic⁹ ex sui habuit natiuita te vt taliū sortiret̄ effectū: sic qm̄ ex astralitate ꝓncipis fere infiniti cadūt in bello: qḋ nō erat ex natiuitate tāte multitu dinis omnis euenire necesse: per modica tamen valde sepe illic ente inclinatione. A. ꝫo. ⁊ Algaçel ponunt talia ex v̄/ tute anime contingere qualis est que prophete. Sed diffe/ rentia. 115. ⁊. 136. modus datur alius.

Ed circa predicta hui⁹ vltime rōnis ex oculoꝝ sumpte colorib⁹ dubi tare ꝯtingit: qm̄ si vt terminatū est visio ꝑficiat̄ interi⁹ suscipiēdo: tūc oculus erit absq̄ colore: cū color inextn̄s ꝓhibēt alios videri vt appȝ ex aia 3°. mā intus apparēs ꝓhibebit aliū ⁊ obstruet. ¶ Rur/ sus. oculus est diaphan⁹ ꝓui⁹ ⁊ ꝓprie cornea quā ingunt co lorib⁹ variari: sȝ diaphanū ē sine colore: eiusdē 2°. Ampli⁹ vt pretactū color est vltimū: sine finis diaphani terminati: sed oculi diaphanū est interminatū cū sit trāsparēs ꝓtū ⁊ proprie ꝑm corneam. Oculus itaq̄ nō est coloratus.

In oppositū sunt phl ⁊ medici ponentes colo/ res oculoruȝ tres seu quatuor. Pa/ lin de sensu ⁊ sensato. Omnia corpora colore participant: oculus autem corpus: itaq̄ is coloratus existit.

Propter primū qdē sciēdū: ꝙ quotiēs dicat̄ color: qd nāq̄ sit visuȝ: ⁊ dē/

A

cepo q̄r causet. ℭ Pri⁹ris hui⁹ gr̄a sciendū q̄ color 2ʳ vi accipi. Vne qdē cōiter ⁊ extense put idez extat qd visibile. Ipm ēt ē color iux illd qd dcm̄ ē colorē motiuū esse visus fm actū diaphani ⁊ tal'r oculus elmtasimo ēt supcelestia di cunt colorata: vñ Ar. ð colorib⁹. aer qdē ⁊ aq̄ fm seipos nō albi. Ignis ℞o ⁊ sol sūt rubicūdi. Terra ℞o ē nā alba: s; pp̄ tincturā ði multi color: qd fulcit ꝗ illd qd vi ē colo/ ratū: ppriū nāq; ob; visus ē color. 2. ð aia. s; oculus vi cuz ceteris ēt coloratus itaq; erit tali mō. Suscipit ēt color p/ pri⁹ ⁊ anguste: put i min⁹ vi se bēe q̄; visibile: iux illd qd di ctū ē ips; fore ēxmitatē siue vltimū pspicui i corpe termiato. Nā ð rōne b⁹ coloris appent duo ē: vnū qdē qd sit i corpe termiato nō diaphano: cū illd sit poti⁹ mediū coloris dela/ tiuū in organū: aliud qd sit i mistis solū. Est nāq; color sic so nus: odor ⁊ sapor q̄litas tertiaꝝ q̄dā cātaꝝ a pmis mediā tib⁹ scōis: circa q̄s tact⁹ existit: ⁊ sitr gust⁹ put gs tact⁹ exi/ stit vt visuz. 42. b ēt 2⁹ color cāt ex pmistione diaphani lumiosi in corpore nō pspicuo siue termiato: vñ color b vel ille cābit s; talē vel b⁹ mistiōis pportionē. Quare Auer. ð sen. ⁊ sensa. Color alb⁹ fit ex admistiōe ignis clari siue luci cū elmto max'diaphano puta aere: q̄re ð ge. aialiū. 5. Albū vaporosus aer exbib; iclusus i oib⁹. Nigredo ℞o cāt ex ignis turbidi pmistiōe cū elmto mime diaphano ceu terra. Medius aūt color ex his causis fm mediocritatē pducit. Et q̄ possunt multipl'r variari colores erūt multi ⁊ fere i/ finiti. theorice primo. l; numero diffiniri vocentur.

2ᵒ ð aia. c. 6?. 1?3. — Z. c. 63. — Z. i. ð sen. ⁊ sensa. p⁹ principiū. — B — post pa^m. Cap. 6. ð suo fine. — Cap. 6. in fine.

Propter scōm

qdē sciendū: q̄ oculoꝝ colores diuersimode reperiūtur exp̄ssi. Quidā. n. tm̄ tres posuerūt. Nā pbl. 10. ⁊ theorice 3ᵒ scri/ bitur niger: subniger ⁊ glauc⁹. ⁊. 5. ð ge. aialiū. niger: glau cus ⁊ vari⁹. In techni ℞o glauc⁹: niger ⁊ medi⁹ rub. A. ð/ mū viridis: vari⁹ ⁊ niger. Quidā ℞o q̄tuor posuē sic Ioā/ nici⁹: vtpote subalbidū: glaucū: variū ⁊ nigrū. A. ēt rubeū: citrinū: plūbinū ⁊ fuscū. S; Aū. rubeū: subalbidū: nigrū ⁊ variū. Qui l; videant dissonare: pñt tm̄ in vnū reduci suffi ciēter. Nā Ar. pmus: ⁊ Halyab. p colorē subnigrū audiue rūt colorē illū quē Gal. vocat me^m. S; Ar. postea p colo/ rē variū itellexit mediū vel subnigrū. A. āt p viridē itelle/ xit glaucū: p variū ℞o mediū vł sbnigrū: ita vt bi ꝯcordēt optime: nō tm̄ i nūo: veꝝ ēt in sor^a. Ioānici⁹ ℞o ponēs 4^or q̄ p̄racti dixerūt glaucū tāq; ēxmū is locauit i me⁹ ponēs sbalbidū vltimoꝝ alteꝝ: me^m ēt colorē exēplauit in duos tāq; itroductōis gr̄a. Qui āt ab Aui. pscripti multū a pno taꝝ dissonare apparent nūo ⁊ q̄litate. Pōt tm̄ dici q̄ plūbi/ nus ⁊ fu'c⁹ reducant ad nigrū: ⁊ citrin⁹ ad glaucū: rubeus ad mediū vł sbnigrū seu variū. Vł meli⁹ q̄ bi colores nō sūt sube oculoꝝ: puta cornee: veꝝ magis hūoꝝ repn̄tātiuꝝ se i venis ampli⁹ cōiūctiue: qd appet qñ inqt. Color signat hūorē oñantē pportionalē: nā rube⁹ oñdit dñiū san. citrin⁹ cholere: plūbe⁹ flegmatꝭ ⁊ fusc⁹ melle. Auer. ℞o vt alter po nit quatuor colores: ⁊ vident magis q̄ sunt in venis ꝯiūcti/ ue ponēs eos sup cōplexionē cerebri signare. Qd erit veꝝ si caput totū fuerit vniformiter cōplexionatuz. Et sunt ru/ beus vt oculi bñtis venas rub. signat sup cōpl'onē cerebri calamm: ⁊ subalbidus q̄ fridītatē notat: ac niger caliditatē. Et mediū boꝝ duoꝝ vt varius temperantiam ostendit.

pble. 11. Theo. 1. c. 11. Cap. 1. Z. i. c. c. 61. 3ᵒ. 3. tra. 1. cap. 34. In isago gis ca. p⁹ prio. 3ᵒ. 3. tra. 1. ca. 2. — C — b⁹ coll'et. ca. 17. ⁊ li. 2 ca. 15. et li. 4. ca. 3. — D

Propter tertiū

sigdē sciendū: q̄ Empedocles voluit cām coloris oculorum ascribē igni ⁊ aq̄ putās glaucos plus bēe ignis ⁊ min⁹ aq̄: ⁊ iō ipsos de die nō acute vidē pp̄ indigētiā aq̄: nigros ℞o eꝯ: ⁊ pp̄ ipsos nocte nō pfecte vidē pp̄ ignis penuriaꝝ. Va/ rius aūt ad b qdē meli⁹ existit. S; b Ar. insuenies impu/ gnat supponēs qd pmonstratū oculū nō eē ignis s; aq̄: ⁊ iō ꝯtigē cām coloris oculoꝝ alr̄ assignare. Nā oculorū qdaꝫ sūt bñtes hūidū aqueū pl'm cōmēsuratū. bi āt min⁹: nōnul li ℞o cōmēsurate: bñtes nāq; ampli⁹ hūidū sūt nigri pp̄ nō puū ips; reddi ðe facilisi ℞o modicū bñerint eꝯtrario pp̄ op/ positū: bñtes aūt mediocriter mediꝫ erūt existes boꝝ. Qd maris oñdit aq̄: cū. n. pfunda fuerit appet nigra: expāsa ℞o subalbida: s; media mediocris vt suffusca vel bꝫ: b sigdez cā coior satis: ðe ge. aialiuz. 5. pticularior autem subdit in techni q̄ncuplex cā sumpta ex pte humoris crystallini ⁊ al/ buginei: nā si crystallina fuerit multa vel rutilās: splēdida aut eminēti⁹: puta ℞sus extrorsuz locata hūor ēt albugini dui ꝯsilis vel pauc⁹ aut purus oculus reddet glaucus imo glaucissim⁹: qñ oīa ꝯcurrerint in vnū. Si autē per opposi/ tū crystallin⁹ fuerit puus sbturbidus in pfundo ocli situs cū multitudine albuginei ⁊ eius pturbatione nigerrim⁹ cō stituet. Ex cāis aūt bis hincinde mediocriter ꝯcurrētibus oculi color ꝯsurget medius. Ioānitius ℞o bas in septē ex/ amplianit causas: duas addens ex parte visibilis spiritus. vt abundātiā eius ⁊ claritas cū eis oppositis: ⁊ vnā ab hu moris vuei q̄litate intēsa vel remissa. Omisit tm̄ eaꝫ q̄ sum/ pta fuerat per Gal. a crystalline rutilātia eiusq; opposito. ℭ Nosce q̄ l; colores oculoꝝ bi sic varij videant cornee plus attribui: ei⁹ tm̄ nō sunt ꝑpriꝫ: veꝝ ex bis q̄ iteri⁹ magis repñtari cū ea sit p se alba. Vñ Crassi⁹ in ꝯ bl'. cornea ē alba sed mediū oculi appens nigrū: nō tm̄ tali colore vt ad min⁹ existit: sed cum splendor fm hanc partem ⁊c̄.

E — Cap. 1. in medio. Z. i. 2. t. c. 62. 63. 64. 65. — In isago gis cap. ð coloribus oculorū. — F

Propter quartū

qdē appet qd dōm sūls. n. sancta vijs ꝯsopita pcedūt vñ ad p^m qd dōm notū. Nō. n. colore oculus est coloratus veroꝫ est corpis terminati pbibēte ipi⁹ susceptiuū aliū co lorē recipere: sed colore iproprio ⁊ extēso put diaphanum quodcūq; ⁊ vlr visibile qdlibet coloris noie censet. ℭ Ad alia duo simil'r dicēdū subsequentia. Nam de colore ꝯclu/ dunt pprius sumpto. ℭ Ad ea etiā que alterius ptis indu cta qd dicendū visum. Cōueniunt eniꝫ de colore cōiter pro ipso visibili motiuo visus suscepto. ℭ Quesita circa sanita tem naturalium rerum effectum existentem.

ℭ Differentia. LXV.

Quod sanitas

sit spēs subalterna sic egritudo: ita q̄ interpo sita vel disiunctionis nota diffiniri debeat ve/ lut egritudo mōstrat. Qm̄ sanitas est calidoꝝ ⁊ fridoꝝ cōmensuratio q̄daꝫ aut eoꝝ que sunt infra aut ad ꝯtinēs. physicoꝝ. 7. Cuꝫ itaq; interponat aut separationis ⁊ diuersitatis denotās pluralitatē species nō erit specialissima. ℭ Rursus eorūdem. 5. Nihil est magis sanatiuo aut egrotatiuo fm nām aut extra. Dicet igit eq̄/ liter si eniꝫ sanitas esset spēs specialissima: ⁊ egritudo sub/ alterna esset vtriq; sanatio dicta a sanitate magis s; nām cū omnia ipsius comprebenderet copulatiue q̄; egrotatio ab egritudīe nominata ꝯtra nām. ℭ Adhuc i techni. Qm̄ ℞o ad totū genus referentes sanitatis ⁊c̄. genus aūt relatione dicit speciēꝝ. ℭ Palin ibidē. Genera lapsuū sunt eadeꝫ. i. equalia bis que vtutē boꝝ cōplent aut forte sunt eadeꝫ ge/ nere. Sed genera lapsuū sunt tria: cōpl'onis: cōpositiōis ⁊ nature cōis: quare sone ꝯsistenti e tria etiā existant genera. ℭ Amplius. 10. metaphysice. qm̄ vnum vni est oppositū: si ergo sanitas esset species specialissima ⁊ egritudo subal/ terna vnū pluribus opponeret vt sanitas vna egritudini/ bus plurimis. ℭ Iride quotiens dicit vnum ꝯtrarioꝝ to/ tiens ⁊ reliquū in topicis. Et ꝯtrarioꝝ ꝯtrarie sūt rōnes ⁊ cāe. 2ᵒ ð ge. ⁊ cor. ⁊ metheo. 4. Sanitas āt ⁊ egri^do sūt ꝯtrariū: nā ma xime distēt adinuicē. Cū igit egri^do sit mltip': ⁊ sanitas erit mltip'. Sanitas itaq; spēs ē subalterna ⁊ nō specialissima.

G — Te. c. 17. — T. c. 56. — Lib. 3. te. cō. 54. Lib. 2. te. cō. 13. — Te. c. 14. — H — Lib. 1. ca 11. in me^o T. c. 56. T. c. 40.

In oppositū

quoniā de humana nā. Sanū ē cor pus qñ moderate babuerit ea i ad inuicē: que multitudis ⁊ vtutis: ⁊ pcipue quādo fuerint cō mista. Dolet aūt qñ aliqd boꝝ minus aut plus fuerit i cor pore aut discedat ⁊ icōmistū fuerit oibus. vñ Gal. sup hoc in de cholera nig. Nunc igit quoniā sanū ē qñ babuerint b adinuicē cōpmentū. Egrotat ℞o qñ aut fm totū corpus. i.

Ca. 2. ante medium. — Cap. 5. ad medium.

in oibus vasis abūdātia est aliq̄:aut si ꝑm vnā quādā gñal priculā q̄s opibus artē copulatē iudicare dicet Hip. Uult igit̃ q̄ sanitas sit vna copulata:egritudo ꝟo multiplex. q̄re in techni diffiniens sanitatē: seu corpus sanū simplr nō denotat in ipso disiunctionē vez copulationē magis ingens ip̄z fore Eucratō a gnōne in simplicib⁹ ꝛ ꝑmis priculis. Coeq̄le ꝟo his q̄ ex his cōponunt̃ organicis. Diffiniēs autez corpus simplr egrū notā aut disiūctiōis apponit alēs id ex gnōne aut distēperatū in his q̄ sil'cs bñt pres:aut nō coeq̄le in organis aut in vtriq̄z. Q̄ð nāliū.2.indicat̃ ita eucrasiaz qð optimū semp dicerez discrasiā aūt q̄ deteriora. ℭ Jdē in techni. Sanis oia isunt ꝑm nām:egrotātib⁹ aūt ꝑter nāz inquātū egrotāt. Cū itaq̄z nō repetat̃ i egrotātib⁹ oia in q̄cūq̄z addat̃ egrotāt idicat̃ portionē sanitatis cū egritudie sil' existēt ꝛ ita sanitas erit vna simplex ꝛ pfecta. Egritudo autē multiplex. ℭ Eti. ꝑ 2°. Sanitas ē dispō seu habitus p quā corp⁹ hois in sua cōplone ꝛ cōpōne tale existit: vt ex eo opōnes oēs ꝑueniāt incolumes. Egritudo ꝟo est dispō nō nālis in corpe humano ex q̄ in opōne essentialr ꝑuenit nocumentū. aduētu ꝑ. Et est aut cōplo nō nālis aut cōpō non nālis. ℭ Ampli⁹ sanitas hz rōnē integri ꝛ pfecti: egritudo aūt oppositi. Q̄ð tale ꝟo existit idiuisibile ꝛ simplex. secūdo ethicoꝝ. ꝛ ꝑmo magnoꝝ moralium. Malū enim ꝛ imperfectū rōnem habet infiniti: bonū aūt finiti: sicut dixerūt pithagorici. Sanitas ergo spēs est specialissima.

Propter primū ꝟo sciendū q̄ qd sit sanitas: quidq̄z egritudo h ꝛ.27. diia ostēdetur. Spēs quoq̄z est q̄ sub assignato ponit̃ gñe. Cuius q̄dā est subalterna dicta hñs vicē generis ēt ꝛ spēi. vñ dicit logicus ipsam nām generis ꝛ spēi obtinere. Generis qdē ꝑut ad iferiora cōpat̃ spēi ꝟo ꝑut ad supiora. Cui⁹ rō q̄ ipsa ꝑdicat̃ i qd ē de plib⁹ diñtib⁹: nō solū nūo s̄z ēt spē. Spēs q̄z specialissima est athoma seu indiuisibilis p dñas essentiales. diuidit̃ tñ in accñtia cui⁹ notificatio est vt ipsa sit tñ spēs ꝛ gen⁹ nullo mō. vñ Porphyrius dicit eā ꝑdicari de pl'ibus diñtib⁹ nūo in eo qð qd. Cōsurgit aūt spēs cū sit ens rōnis ab ente nāe reali. Logica eni ois cui spēi consideratio subest intētiones seu 9ceptus 9siderat scōos: ꝑut p̄imis applicant̃. vñ. A. in ꝑ met. Subiectū logice sūt scōi sunt intētiones itellecte. 2° q̄ apponunt̃ intētionib⁹ p intellectis ꝑm hoc q̄ ꝑuenit̃ de cognito ad icognitū nō inquātū ipse sint itellecte: ꝛ hñt esse itelligibile qð esse nullo modo pēdet ex mā: sed nō corpea. Sicut enim ens nāe realius vt cōpositū 9stituit̃ ex mā ꝛ foia: ita ꝛ spēs 9stat ex genere locū māe obtinēte ex dñis forme: lz vtraq̄z dicat totū per modū tñ ptis. Cuius qdē spēi est ꝑpletas vt diffiniat̃ sola. genus eni vt genus cū gñe careat: eo q̄ ipso nihil superius diffiniri mime pōt. nec idiuiduū: cū dña careat essentiali, sic eni sunt idiuisibilia. dña.11. ℭ Nosce siqdē genus ꝛ spēm differre: nō solū vt cōius ꝛ determinatū: verū in nō esse vnā quādā nām aut eē. nā genus nō est vnū aliqd physicoꝝ.7. Spēs ꝟo vna q̄dā extat nā: eo q̄ ipsa sumit̃ a forma vltima cōpletiua que simplr est vna entiū in nā. sed genus nō suscipit̃ ab aliq̄ forma ente vna in rerū nā verū rōne tñ. Nō eni est aliq̄ forma q̄ hō ē aial ꝑter illā ex q̄ ē hō. Oēs eni hoies q sunt vni⁹ spēi 9ueniūt in forma spēi 9stitutiua. q̄libet nāq̄z hz aiam rōnalē: sed nō est in hoie: asino: ꝛ equo: cōis aliq̄ ais q̄ 9stituat aial ꝑter illā q̄ 9stituit hoiem asinū vel equū. Q̄ð si cētriā genus vna q̄dā esset nā corporalis: vt spēs: sed in sola 9sideratione accipit̃ forma generis p abstractionē itellectus a differētijs. Et ita vnū genus erit logice: nō aūt physice: ꝛ de hoc dña tactū qd.29. ℭ S̄z q: de sanitate ꝛ egritudine loq nō intendit̃: ꝑut sunt conceptus qdam scōi: scz hās 9siderat logicus: verū magis ꝑut ꝑmi ꝛ forme q̄dā nāles particulare 9cernētes subm. Sciēdū hinc q̄ sanitas ad tria pōt cōparari: aut ad eius causas vel subiectū aut ad opationes. Prima qdez cōparatio duplex existit. qm̄ aut ad causas ꝑmas mediatas: vt q̄les sunt causantes sanitatē a gñatione simpliciter: aut a gñatiōe in tēpore ꝑsenti. Quedā eni sanitas est simpliciter: alia ꝟo vt nunc: ꝛ est tñ vtraq̄z a gnōne. nā quedā est 9tinua semp talis vt que corpis semp sani. alia parū deficiēs ab illa seu q̄ multū sani. tertia ꝟo multū sicut nūc sani. a natiuitate nāq̄z contraxit: vt sit nunc siue breui sanū hora. ꝛ hec mēs extat Gal. velut Haly. intellexit sane: nō aūt vt cōiter exponitur de sanitate a tpe: vt vsu sex rerū administratione cāta debita Galenū faciēdo lordinariū i techni: vbi sanitatē ex suis cōsiderat ꝑncipijs itrinsecis. Uel q̄ ad cās scđarias ꝛ ime[?]: vt ē cōplo: cōpō ꝛ nā cōis dcā ex his vtrisq̄z. siqdē ad subm facta fuerit cōparatio h ēt duplr euenit: aut ꝑz ptē subiecti sicut sanitas q̄ determinato iest mēbro: vt sanitas ossis: carnis ꝛ oculi. vel ꝑm totū ipsius verū p gradus distinguitur. differētes ꝑm q̄ dicunt̃ corpa sana triplicia eē. s. sanū semp multū ꝛ vt nunc. Aut fit ad opationes sanitatis relatio ꝑz q̄ melius aut deterius pficiunt̃. Est ēt cā sanitatis antecedens cōplo ꝛ cōpositio 9silū. Cōplo ꝟo ꝛ cōpō officialiū est cā 9iuncta. sed ꝑportio cōmēsurata harū est sanitas corporis totius: siliq̄z de egritudine ꝛ neutralitate suo modo.

Propter scđm qdē sciēdū q̄ Auer. 5° physicorum. vi sentire sanitatē eē spēm subalternā. Mouēs eniz hāc qōnez ait. Q̄ð dī. s. per Ari. estimat̃ nō seq: qm̄ ꝛ si infirmitas est multaꝝ spērū: estimatur vt nō seq̄tur q̄ eaꝝ sint spēs 9ric sanitatis: qm̄ sanitas est vna ꝛ egritudies sunt multe. Rñdēs inqt. S̄z forte vi q̄ vna sanitas 9tinet multas priculares sanitates oppositas illis multis egritudib⁹. s̄z nō hñt noia: ꝛ iō latēt. Tertio q̄z coll'z. hāc Simplici⁹ 9firmat opinionē inqens. Numer⁹ speciez egritudis ē sicut nūs spēꝝ sanitatis: ꝛ a cognitione sanitatis cognoscit̃ egritudo: q̄uis opinatū sit q̄ notiores sint spēs egritudis spēb⁹ sanitatū ꝑpterea q: multe egritudies hñt noia: ꝛ sanitates illis opposite noia nō hñt. Jn hāc eni pōnē cōius 9cidunt logici in suis verboꝝ versutijs ītētiones 9siderātes nō paꝝ a q̄ditatibus separas. vñ ꝛ magis puto Auer. i hāc 9cidisse opiōnē vt eius 9dicerēt ꝑib⁹ vt monis extitit eiusdē. ℭ Ego ēt aliqñ dogmatiçaui q̄ sanitas pōt referri ad duo: ad subz. vz. qð disponit ꝛ sic spēs extat subalterna quā puto Auer. hūisse itētionē. qð ōndit̃ 2q̄ physicoꝝ. ꝛ coll'z scđis sanitatē diffinit nō in cōi ꝑut cōpetit toti corpi vt ceteri: verū magis ꝑm q̄ vnicuiq̄z debet ꝑ ci alens i psum bonā dispōnē in mēbro cum qua ip̄m opat̃ actionē quā hz p sui nāz: aut patit̃ passionē quā hz pati ꝑz q̄ dcm̄ ē de reg. sa. ꝑ: q̄ sanitates sunt q̄z plurime. S̄z illud nō sufficit: qm̄ sic q̄rit̃ vna tādē cōplo toti⁹ p coalternationē cōplonū pricularium mēbroꝝ ꝛ cōpō vna vlis in toto ex cōpōnib⁹ prialib⁹ ipsoꝝ: vt h ēt voluit. coll'z 2°. ita ꝑter sanitates mēbroꝝ singulares vnā toti⁹ opus sit ponē sanitatez ex cōplonib⁹ ꝛ cōpositionibus 9surgētē partialibus mēbroꝝ que spēs erit spālissima. Aut sanitas cōsiderat̃ ꝑm q̄ ad opationes refert̃: ꝛ sic spēs nō est subalterna. Sed quid de his tertio ēt dicendoꝝ apparebit ꝛ quarto.

Propter tertiū ꝟo sciēdū q̄ sanitas nullo mō pōt veri⁹ dici spēs subalterna. Q̄ð apparebit si ex qb⁹ mēbris distinctionis ꝑhabite mūstret̃ quo sanitati eē specificū 9stituat̃. Jntuēti eni videbit̃ q̄ sanitas ꝑut ad subm qð q̄lificat cōpat̃ ꝑm singuloꝝ mēbroꝝ diuersitatē i spēꝝ sanitatis pluralitatē trāsire nō poterit: cū sic sanitas nō differat nisi subo a sanitate. ex tali autē dña sanitatis spēs nō 9stituit̃ differēs seu albedo in pariete ꝛ niue nō differt spē cū ois alba sint spē idifferētia. topi.4. ℭ Adhuc ēt specifica ꝛ finalis deficit dña vt opōnum integritas: neq̄z ēt ꝑut gduz denotat maioritatis aut minoritati sanitatis in subo cuz magis ꝛ min⁹ spēm sic positum nō variare. Neq̄z silr tertio rōne cāruz ꝑmaꝝ: eo q̄ sanitas 9cta a gnōne simplr ꝛ pfici sanitas existit spē non differēs: cum

A

opationes pñt satis in idē ɔcidere q̄ formā ⁊ spēm argumē tāt. Nō igit̄ in his pōt pluralitas subalterna spērū sanita/ tis repiri. ℭ Restat ḡ tādē inueri qd spēm que fm Boetiuz sola diffinit̄ ⁊ rei qdditatē ɔstituat in eē: qd erit facile si re/ liqs distictiōis pfate qs aiaduertat ptes remanētes velut. sunt cāe imediate ⁊ scđarie ⁊ opōnes ex sanitate ɔcedētes. cū eni rō spēi vltime cōstituat̄ ex gñe ɔpinquo ⁊ đꝛia vltia ɔuertibili cōpletiua cū eo cui⁹ est đꝛia sanitatē spēm rei spe cialissimā tm̄ dicere eo q̄ cōplo ı cōpō ⁊ nā tertia dcā cōis in gñe dispōnis aut habit⁹ locat̄: qd gen⁹ sanitatis existit: sic appet p sanitatem notificātes. Perfecte q̄z opōnes sunt đꝛia cōpletiua sanitatē tāq̄z qd formale in eē ɔstituentes ⁊ maxie: q̄ꝛ sanitas ⁊ egritudo pfecti⁹ diffiniunt̄ p actū 2ᵐ q̄z pᵐ. apparēs de morbo p. Opōnes aūt plene fore nō pñt ni/ si vtriusq̄z existāt nāe: cōplonis. vz. ⁊ cōpōnis: ⁊ tertie tādē dispōnis: cū spēs athoma totū dicat indiuiduoꝝ esse. Sic itaq̄z ɔcludit̄ sanitatē eē spēm spālissimā: nō āt subalternā.

B

ℭ Logici tm̄ volētes quēdā ɔceptū cōem pdicꝫ duab⁹ aut trib⁹ abstrahē nāis dicūt sanitatē spēm fore sbalternā. Ipsi tm̄ opōn: nō cōsiderāt q̄ foi alioꝛ extat đꝛia sanitatis q̄ tāq̄z a fine denominat̄ ipsa. ℭ Hoc aūt ɔfirmat̄ amplius auctē ficdē ⁊ rōne. Arist. eni p magnoꝝ moraliū. Malū qdē eni multiforme: bonū aūt vniforme: puta sanitas qdē simplex. morb⁹ aūt multiformis: hoc ēt fulcit snia eiusdē. 2. ethi⁹ p/ tācta. Iidē visus est ēt. 4. topi. sentire. lz alr̄ suppficietenus exponant logicoꝝ plimi hui⁹ veritatis ignari. vult eni q̄ si generi sit aliqd ɔ̄riū ⁊ spēi. sic nāq̄z v̄tuti opponit̄ vitiū: sic ⁊ iustitie iniustitia. aliqñ tñ erit ɔ̄riū aliquid generi ⁊ qd nō spēi. Instātia q̄z i sanitate ⁊ egritudine: q̄ꝛ simplr̄ sanitati. i. vere ⁊ pfecte: cui⁹ rō ɔsistit in adunatiōe copulatiua cōplo/ nis: cōpōnis ⁊ nāe cōis egritudo est ɔ̄ria: ꝑut ipsa ēt ɔiun/ cte in lapsu triplicis pōt eē nāe pracie: lz q̄dā egritudo cuz sit spēs egritudinis pura cōplonis aut cōpōnis vl̄ vtriusq̄z nāe cōis nulli ɔ̄riat̄: qm̄ nō pōt sanitati directe opponi: cuz ipsa in copulatione ɔsistat. opponit̄ tm̄ quodāmō ⁊ fm qd

C

velut medium extremis vt febris q̄ est in cōplone: egritudo ɔprie non ɔ̄riat̄ sanitati vere: neq̄z ēt obthalmie apa. vz. in oculi ɔiūctiua. morb⁹. n. organic⁹ ē apa. đꝛia. 75. Auer. tm̄ exponit nihil eē ɔ̄riū sanitati ⁊ obthalmie vno noie noiatū ceu i vitio: v̄tute: iustitia ⁊ iniustitia ɔtingit. ℭ Ampli⁹. 6. regi. sani. Optimū in oi gñe reꝝ vnū ē: male ꝟo manifestū est: qm̄ q̄zples sunt. sanitas ꝟo est qd optimū. existit. n. bo/ na dispō p quā aiai suas exercet actiones: paciturq̄z passio nes nāles: egritudo aūt opposita. sanitas igit̄ ois vna. qd aūt tale athomū ē ⁊ ꝑuatū diuisione in partes essentiales. ℭ A. huc. cuius causa est vna siue simplex: prima ⁊ ime/ diata: ⁊ effectus ē talis: cū cā ⁊ effectus hꝫ oino ɔportio/ nales existāt. talis q̄z est ɔportio calidoꝝ: fridoꝝ: sic. ⁊ hu. inadinuicē debita que respicit cōplonē ⁊ mēbra cōsimilia. ab hac nāq̄z causat̄ omne fm Gal. cū ipsa subā mēbroꝝ ⁊ forma existat. 17. đꝛia. Cōpositio āt dicta nā officialiū aut

D

vnitas nā cōis poti⁹ est effect⁹ qdā resultās ex cōplone. 63. sicut ptes officiales ɔstituunt̄ ex ɔsilib⁹. ⁊ partes sunt nā totius physicoꝝ. 2. ℭ Rursus. opatio est effect⁹ ex pdictis naturis veluti instris ⁊ in virtute sue aīa vt ꝑncipali cāta. Sed opatio est vna cōis. ḡ ⁊ causa sanitatis erit vna. Sani tas. n. est cā nālis opationis. p de morbo. Si eniz qs est sa/ nus in cōplone ⁊ non sit sanus in cōpōne aut ecōtra: nō erit hic sanus appellādus: lz neuter magis i techni. ℭ Adhuc plura reqrunt̄ ad ɔstōnē ⁊ maxie alicuius pfecti q̄z ad eius destructionē: īmo quolibet illoꝝ destructo plimū d̄struitur ⁊ totū: vt apparet de voce ⁊ locutione 11. phī. ⁊ interioꝝ 4. sed sanitas est qd factū. Est eniz fm Gal. ɔstructio oiuz particulaꝝ corporis fm nām: egritudo ꝟo iperfectio q̄dā ⁊ defectus sanitatis. ℭ Iidē sicut est in arte: ita ⁊ in nā: cū ars nām imitet̄: sed in arte ita est q̄ artificiatū nō habet eē artificiati nisi ei⁹ ptes oēs ītegralr̄ hēat: velut i domo i cu/

ius pfectiōe reqrit̄ ɔiūcte fundamētū piete ⁊ tectū existē. p oiuz aūt subtractionē aut p duaꝝ aut p soli⁹ vni⁹ corrūpit̄ eē domi⁹ ita ēt erit i nā: vt in sanitate ⁊ egritudie: que maxi me for̄ nāles existūt. Nō. n. sequit̄ q̄ si ē sanitas i cōplone aut in cōpōne q̄ ꝑꝑ lꝫ corpi isit simpl̄ sanitas: cū h poti⁹ sa/ piāt nām toti⁹ itegral q̄z toti⁹ vlis. In egritudie ꝟo secus ē cū ex lapsu in q̄libet nā ledat̄ opatio oino in toto. ℭ Am/ plius res rōnis cū sumant̄ a reb⁹ nāe ɔportionant̄ eisdē: sz in reb⁹ rōnis: puta diffōne reqrunt̄ ptes oēs ɔiūctim: vt sit pfecta diffinitio. Interimit̄ aūt p vni⁹ pticule ītercēptionem sicut gñis aut đꝛie alicuius. 7. topicoꝝ. Sic igit̄ erit in re/ bus nāe vt in sanitate ⁊ egritudine. nā sanitas est sicut qd/ dam finitum ⁊ determinatū. egritudo aūt vt vagū ⁊ inde/ terminatum. Egritudo enim potius dicit defectum perfe/ ctionis que est sanitas: q̄z naturā aliquaz realitatis ponat. Itaq̄z sanitas est species specialissima ⁊ non subalterna.

E

ℭ Amplius nosce q̄ sanitas ⁊ egritudo: siue tꝑamentuz ⁊ intēperamētū pñt dupl̄r accipi. aut ꝑut dicunt magis mo/ dum: ⁊ sic eq̄les exsit: vtreq̄z qppe sunt. 8. modi. vnde p pᵃ. cōplones distēperatas eq̄lc est sine cōprehēderis ⁊c̄. verū tamē mō eq̄litatis p nō videt̄ aliquod distēperamētoꝝ op/ poni cū in eo ɔtineat̄ omne. Vel rē amplius denotāt: ⁊ tūc fit relatio. Aut ad cōponētia pᵃ eēntialia ⁊ ita sunt equales ⁊ ineq̄les fm q̄ egritudo pōt esse cōiūcta vt apparuit ⁊ di/ suncta nō raro. gñia nāq̄z lapsum eadē sunt his que v̄tutez cōplent. Aut cōparant̄ ad opōnes: ⁊ id dupl̄r. vel ineq̄liter vel eq̄lr: sigdem pᵐ vel sanitas accipit̄ angustius ⁊ latius egritudo. ⁊ sic erūt ineq̄les: vt sanitas pfectissimas hꝫ ope/ rationes vna tm̄: sicut semꝑ sani ⁊ egritudo multiplr̄. dcm̄ eni qd optimū in vnoq̄z gñe vnū: malum multiforme. Aut eq̄: ⁊ tunc oē erit sanū vtiq̄z ēt ad egrotās in actu: iuxta illō ⁊ diuidet̄ toti⁹ sanitatis latitudo. Aut eq̄liter: ⁊ illō dupl̄r. vel lati⁹: ⁊ sic erūt solū due dispōnes: vt sanitas ⁊ egritudo ɔtinebūt eni totū corpis ambitū ita vt nō cōcidat neutruz. Vl̄ anguste: ⁊ talr̄ i techni venit locatū int̄ sanū ⁊ egꝝ meᵐ.

F

G

Propter quartū ꝟo. ad pᵐ dōm q̄ sanitas essentialr̄ ⁊ absolute est cō/ mensuratio calidorum fridoꝝ ⁊c̄. Sed qd subditur postea aut infra aut ad ɔtinēs nō dicit essentiā sanitatis: sz potius subiectū in quo fundat̄ aut cām remotā a qua pōt causari. Aut Aristo. exēplariter loquit̄ vbi manifestatio ⁊ nō ve/ ritas expetit̄: q̄ꝛ in exēplis nō reqritur verificatio: sed ma/ nifestatio: q̄ꝛ exēpla ponimus nō q̄ ita sint ⁊c̄. ℭ Ad aliud dicēdū q̄ peccat per fallaciā cōpositionis ⁊ diuisionis. nō eni est Aristo. intētio diuisim dic q̄ sanitas sit fm naturaz ⁊ egritudo preter nām eq̄liter: sed cōiunctim q̄ sanitas nō est magis fm nām aut ecōtra q̄z egritudo: qd apparet. sub dit eniz q̄ generatio non est fm nām ⁊ corruptio extra na/ turam: imo vtrūq̄z fm nām. senescere enim fm nām: ⁊ neq̄z generationē videmus aliā quidem fm nām: aliam ꝟo ex/ tra naturā cōmunius sumpta nā prout ꝑncipiuz motus est

H

ab intra. physicoꝝ. 2. ℭ Ad aliud dicēdū q̄ illic genus su/ mitur cōiter ⁊ improprie p aliquo superiori incōuertibili. Nō eni omne qd sequit̄ ⁊ non ɔuertit̄ est genus: lz sit diffi/ cile separare quin sit topicoꝝ. 4. Istud eniz cōmune ad to/ tam esse sanitatis nō est cōmune generis veri fm q̄ ipsum in ꝓprias sequestrat̄ differētias: ex quib⁹ species ɔsurgūt sed est cōitas potius latitudinis subiectoꝝ. lz q̄ sanitas re perit̄ in corpore semꝑ sano: multū sano ⁊ etiā simplr̄ egro ⁊ medio fm Gal. Est enim sanitatis latitudo magna vt in techni ⁊ de morbo ꝑncipio: velut ex pmo de regi. sani. dcm̄ q̄ sanitates sunt q̄zplurime. ℭ Ad aliud dicendū q̄ lz ge/ nera lapsuū sint equalia: nō tamen eodem modo ordinant̄ ad sanitatis constitutionē ⁊ egritudinis. In sanitatis nāq̄z vt declaratū est ɔstitutione debēt nāe corporis ɔiūgi cun/ cte. In egritudinis aūt ɔstitutiōe nō requirit̄ q̄ adsint co/ pulatiue: veꝝ sufficit q̄ disiūctiz. ℭ Ad aliud dicenduz q̄

I

genus illic sumit͛ ipropꝛie ⁊ cōiter sicut in pꝛobendo meta. boius genus arte ꝛc̄. ¶ Ad aliud dōm ꝙ tm̄ vnū vni ē oppositum eodē oppositionis genere ⁊ recto. Aut ꝙ sanitas species specialissima non opponit͛ speciei egritudinis sicut extremū opponit͛ extremo ⁊ extremū medio i directe nāqȝ vt apparuit sanitas opponit͛ egritudini ſm lapsuȝ in omni triplici nā. Et opponit͛ ſm qd egritudini ſm lapsuȝ in vna partiū solum: seu duabus. ¶ Ad aliud dicendū ꝙ verū est de bis que opposita sunt p se ⁊ vere. Sanū aūt ⁊ egrū sortassis nō sunt h̃: cū se adinuicē cōpatiant͛ vtcūqȝ: vt ōsidet͛ dīa. 72. ex qua veritas amplius apparebit q̄sti. cū eni rō ɔ̈riorꝫ sit maxie distare ⁊ mutuo se ex subiecto expellere h̄ perfecte h̃ non insunt ɔ̈rijs. Aut verificat͛ rōne superioris nāe in qua conueniūt ⁊ nō ſm naturas eorꝫ proprias. Ad aliud huic simile dicendum est eodem modo.

K

At autē sermo

pꝛsatus in amplius appeat hesitatur an corpus qd̃ vt nūc tale dicūt ceu egrū vel neutrꝫ sit a gnōne vl̕ ab extra. Q2 āt ab ex̄ vi: qꝛ in techni dicit͛ id ſm tēpus ⁊ in tpe fore: h̄ autē qd extrinsecū extatꝫ: cū rē sapiat non nālē. ¶ Adhuc. si mēsura est forinseca ⁊ mēsuratū: cū sil̕ extēt nā. sed mēsura ē extrinseca vt tp̄s cū sit formarꝫ vna: q̄ medicine corpi applicant͛: ceu ēt ⁊ q̄litas ⁊ q̄ntitas ⁊ modus. vsus ēt in techni libro. 1. ¶ Rursus. ois diuisio cedit in opposita: qd̃ non esset si tale vt nūc foret a gnōne cū id qd̃ ē simplr̄ tale sit ēt h̃. ¶ Eti. Galenus. vi ipsius qd̃ est tale ab ex̄ fore oblitus istra vt crimen ipīngat͛ ipsi sicut iponit͛ Haly de corpe praue egrotatiuo. Et ɔ̄firmat͛: q̄m sanitas ac ēt egritudo duplex existit: vt ex pꝛncipijs gnōnis p̄mis: ⁊ ab ex̄ seu a tpe vt q̄ post egritudinē acq̄sita. ¶ Rursus p̄ ēt vbi ponunt͛. 6. corpa habitudinalia nō videt͛ hoc inseri. sunt nāqȝ sanū in vltimo: sanuȝ nō in vltimo: neutrū: egrotatiuū: parū egruȝ ⁊ egrū maxi:. cum igitur talia sint a generatione: ⁊ qd̃ tale vt nunc nō reponatur in eis cōcludit͛ ipsum fore h̃ ab extra amplius.

Li. 1. tra. 3 c. cō. 4. t. 6.

Te. cō. 21. t. 24.

Tra. 3 a. 1. cō. 2. vsq̄ in fine.

L

1. techni tra. 3. tex. c cō. 4.

In opposituꝫ

Gal. ⁊ Cōmētator Haly recte audi: id qd̃ est tale ab ex̄ notificat͛ per actus: ⁊ nō p ipsius p̄n̄a. nā eni ⁊ ars pꝛncipiant diuersimode: cū vnū sit ab itra: reliquū xo forinsꝫ qd̃ vt nūc tale denotat͛ p eius intrinseca vt eucrasiā ꝓpriā ⁊ cōpōnē: differētē tm̄ ab ea q̄ ampli⁹ corpis tpati: vt series firmat techni cas: erit igitur qd̃ vt nunc a gnōne ⁊ nō ab his q̄ foris existens.

Propter primū

qdē sciēdū ꝙ corpus in duobus locat͛ gn̄ib⁹ puta q̄ntitate qd̃ est magnitudo ɔ̄tinua tribus dimēsionib⁹ ɔ̄stituta: vt lon. lati. pꝛfunditate: ac suba: ipsa nāqȝ corpea existit dimēsionata sil̕r cū ea duplex ex: et: incorpea ⁊ corpea. vn̄ Auic. 2. meta. Corpus est suba triū dimēsionū ad angulos rectos seinuicē secātiū susceptiua. hic aūt nō suscipit͛ corpus ꝑut est qd q̄ntitatiuū aut subale: nisi ꝑut q̄litate informat͛ sana vl̕ egra. dictū nāqȝ dīa. 7. medicinā corpus humanū sanabile speculari. H̃ xo corp⁹ duplex extat. qdā nāqȝ ex pꝛncipijs gnōnis tal̕r ɔ̄stitutū. alterū autē ab his q̄ foris: siue sint supiora vel inferiora nō nālia dictarꝫ p̄n̄ effectiuū intrinsecus lateat. dīa. 72. oē nāqȝ dem̄ est de potētia in actū per actū p̄existentē. ibidē. ⁊ id quādoqȝ ɔ̄stituit͛ arte. interdum xo vel superno ambitu ɔ̄citante celesti: ceu nos ɔ̄tinēti. Primū aūt triplex reperit͛. aut eniȝ semp tale puta optimā cōplōnē ⁊ cōpōnē in silibus ⁊ officialib⁹ ptibus a gnāratione ɔ̈hēs aut pessimā in eisdē vel mediā. sunt eni tria corpora semp talia: vel distans p parū ab eis ceu qd̃ dictuȝ vt multū tale sil̕r triplex: aut plurimū inde secedēs in vtrisqȝ naturis dictū vt nūc tale: ⁊ qd̃ plures volētes suā positionez que pertractat͛ astruere ita ptulerunt cū series tamē greca ɔ̄tineat in nunc: vn̄ alia trāslatio in p̄nti hora. ¶ Noscē d3 sanitatē cū ei⁹ correlatiuis dupl̕r notificari: aut ex pꝛncipijs intrinsecis: ⁊ tūc est eucraticitas in ɔ̄silib⁹ ⁊ coeq̄litas i officialib⁹: vel ex posterioris magis sicqȝ habit⁹ erit vel dispō q̄. opōnes subi sane ꝑueniūt ita vt p̄or dissō p̄n̄ demōstratiois sapiat. scda xo eiusdē ɔ̄clusionē: ac tertia: ceu diffinitio pōne differēs: vt sanitas ē habit⁹ ꝛc̄. ꝓpter eucrasiā ⁊ coequalitatem ⁊ reliqua. apparens posteriorum primo.

M

N

Propter scd̃m

aūt sciēdū ꝙ cōius dicūt corp⁹ vt nūc appellatū ab eis tale fore nō a gnōne: verꝫ ab ex̄: vt etate: tpe: regiōe: ac vl̕r. 6. reruȝ nō nāliū administratione. his. n. corpus pmutat͛ de sanitate per mediū in egritudinē aut ecōuerso: dūmodo talibus nil religs fuerit gubernatū formis: quorū siquidem pretacta sunt motiua. qd xo de eo 3° cū quarto videbit͛ dicendorꝫ.

T. 1 a6.

Propter tertiū

ergo sciēdū ꝙ corpus tale vt nūc: vl̕ i p̄nti hora siue tpe: cheros eni ipoitat duo. Hoc grece dī i. id qd̃ ex pꝛncipijs gnōnis est tale vt sanitatē aut eius correlatiuū possideat in nūc: seu hora p̄nti ad differētiā eius qd̃ est semp aut multū tale: qd̃ ⁊ Gal. videt͛ iudicare intell'us ingeniosanū in nūc sanū fore corp⁹ ſm p̄ntē horā: ⁊ h̄ est eē sanū in illa hora: seu tpe in qua pmanet eucratō in ɔ̄similib⁹ ⁊ coeq̄le in organicis: nō tm̄ ſm perfectissimā eucrasiā ⁊ coeq̄litatē: qꝛ hec pꝛncipal̕r debent͛ corpi semp sano: ɔ̄sr̄qȝ multū sano ſm ꝓpriā ipsius sani corporis nām: vel ēt ſm ꝓpriā sanitatē corpis ipsius: vt aliqn̄ scribāt: grece siqdē sonat ſm ꝓpriā. s. eucrasiam ⁊ coeq̄litatē: ipa xo ente simplr̄ sani corpis. vn̄ alia trāslatio ſm ɔ̄tēperātiā ꝓpriā. ois aūt is sermo qd̃ est nā seu gnōne tāgit ⁊ nō qd̃ extra: id eni qd̃ ē h̃ corpus a natiuitate ɔ̈rit talē nām q̄ in nūc siue hora p̄nti h3 sanitatē suā ꝓpriā in cōplōne ac cōpōne ſ3 ei⁹ nām differētē satis ab eo qd̃ simplr̄ tale: q aūt volunt eorꝫ oppositā rōnē firmare litterā corrūpētes scribūt ſm ꝓpriā nām tpis ipsius: qd̃ ⁊ sufficiēter explicat Cōmētator ordinē faciēs in his trib⁹ corpib⁹. qn̄. n. inqt tpate fuerit cōplōnis ⁊ eq̄lis cōpositionis corp⁹ Gal. sic noiauit id meliorē formarū. Qn̄ aūt ab his paulisp minuat͛: ita vt nō ipediant͛ opationes: tūc ē corpus vt multuȝ sanū. Si aūt diminuat͛ cōplō ⁊ compositio diminutione q̄ plurima: ita vt reddat͛ corp⁹ d facili susceptiuū egritudinis nō noiat͛ corpus sanū in hora p̄nti: eo ꝙ i illa hora sunt cōplexio ⁊ cōpō in eo ſm tpantiā ꝓpriā: puta infra eq̄litatem suā in plurib⁹ dispōnib⁹. hāc ēt triplicē sanitatē nā indicat regimine sanitatis p̄. ¶ Sed ⁊ firmatur rōne ꝙ vno extremorꝫ posito cuȝ medio alterū dat͛ intelligi: vt apparet p̄sato. 2. vbi Gal. p fricationē multā ⁊ mediocrē expressaȝ dat paucā audiri: multo ergo amplius alterꝫ sufficiēter indicatum extremū exponēdū ⁊ suo ɔ̈ponendū ɔ̈rio: qd̃ hinc euenit ceu iā diligēter expositū. erit ḡ tale in nunc a gnōne extremū oppositū ei qd̃ semp ab eadem. qd̃ aūt in multū tale mediū erit latuȝ p amplius optime appropinquās cōpositioni cū vbicūqȝ sit dare magis ⁊ minus ⁊ mediū: sed ēt in plures sequestrari habeat ptes cū vnaqueqȝ species sanitatis gradē obtineat latitudinē. vnde si non poneret͛ tale corpus vt in nūc expositū iā foret doctrina Gal. diminuta corporꝫ omittens vnuȝ. ¶ Rursus si corpus est tale vt dicunt h̃ ab extra aut ɔ̄seruat͛ ⁊ tūc nō pōt dici ꝙ ab eis que foris eidē sanitas ifirat aut curat͛ ⁊ ita nullū corpus eēt vt nūc sanū nisi prius egrotans hisqȝ foris sanatū: cū tm̄ aliqd̃ corp⁹ tale a natiuitate existat ɔ̈hēs dispōnē: taleqȝ in p̄senti dicat͛ sanū hora hoc est in tpe verꝫ cū eius sanitas sit debilis agitabilis nō parꝫ. ¶ Palin. Si vnū ɔ̈riorꝫ est in nā ⁊ reliquū dīs. 18. ⁊ econuerso: cū eorꝫ sint opposite rationes: sed nūc est corpus egrū in nūc causatū ab his q̄ foris: q̄m tale creditū ab aduersarijs est actu seu iā egrotās quocūqȝ modo exterius vel iterius. vn̄ in techni a qbus deiceps sunt iā. i. actu q̄ircūqȝ egrotatiua corpora. vn̄ inferius q̄cūqȝ xo in p̄nti. i. actu sunt egra corpora. vn̄ trāslatio arabica corpa q̄ sunt infirma nūc. s. que iā infirmata sunt. corpus ḡ nūc tale a gnōne cōstabit ⁊ nō ab ex̄ ſm mentē Gal. ⁊ Cōmen.

O

Lib. 1. de cōplo tra. 3. 1. c. 1.

Cō. 1. ver. sus fine.

P

Post pa.

Post pa.

Q

Li. 2. tex. cō. 10.

Li. 2. tra. de vl̕re. 2. com.

Propter quartū dō. ad p^m dōz q nō simili^r fm tpa z i tpe put corp^s est qd causatū z mēsuratū ab eo vie alteratiōis aut reductio-nis. sed qr sanitas eius debilis z in paruo pmanēs tpē: qr nō vt nūc ostēdere vel in bora pñti. vñ sanitas eius qd est semp vt q̄si ad modū ppetuop extra tpa cristere: cū ois q̄ alia in tpe pprius cuz abscindat incōtinuatā: ita vt sanitas corporis simplr egri existat nunc maxie: deide illa q̄ neutri sz magis inter se z nimis distat z multū sunt talia: z cōide que corporis in nūc sanitoemū mime q̄ corporis multū sa-ni. Et per id ēt ad scōm apperet. ℭ Ad aliud dōm q bñ di-uisio cadit in opposita. lz eni esse a gnōne in eis nō sit ꝯtrariū esse tñ talē cōplonē z cōpōnē aut reliquā: vt visum est op-po^m fm q sanitas fuerit firma vel agitata semp vel media. ℭ Ad aliud dōm q corp^s vt in nūc sanū ab eē notū est suf-ficiēter p corpa a gnōne sana. nā vop sanitas nō nisi bis fo-rinsecis cōseruat: z sicq̄ cum sint nā sana pmanet hꝫ simplr ab eē. ℭ Ad ꝯfirmationē dōm q lz possit sanitas eē ab eē ca tñ nō est q̄ a Gal. expāit hac parte: vep q̄ nā magis cō-seruata vel de egris pducta. ℭ Ad aliud dōm q. A. nō te-digit distincte oia vt appet plus in neutrorū z iplicite magis ita vt sub eo qd est sanū non in vltimo cōpāhendat sanum in nunc iam expositum z simplr in egro z neutro.

ℭ Differentia. LXVI.

Quod ver calidū z humidū existat vi-deť: qr de nā humanā maxie fm annū humidū z calm est ver. Et q̄tra pbl. Nā veris cal. z hu. z i libro secretop ad Alex. qd e. 8. inuiť de inge. c. 9. ℭ Itidē Albumasar 7. introductorij. Tēpus veris ē calm z humidū. ℭ Adhuc auctor sex pnciplop ait sanguineas seipsis deteriū s in vere speculariū qd evenietq q hic ꝯiūctū sib facit id surrexere ve luti ignis s lgnerāi sanguinei calidi fint z humidiť ver sitr. ℭ Amp. 2. celi z mun. Si vnū ꝯtrariop est in nāe z reliquū cum ipsa diuidant fm oppositam dīam: sed fridum z siccū est in nā velut autūnus. ℭ Amp. iuxta doctrinā scōt de ge. z co. z cōplonū p. Ex q̄tuor inceplexis in elmtis repertis resultant sex cōbinationes: q̄rū q̄tuor sunt pol'es vt calidi z sicci. calidi z humidi: fridi z hum'di: fridi z sicci: relique le cōpossibiles: vt hec calidi z fridi: sicci z hūdi: tēū le nō cōparā-tur ꝯria. Ex qbus in aliis ꝯstitūt hec oib^s cūctes sint cē-terop pmaria forma z q̄litas: qd p ꝯsensuz i hūalib^s repit cū filij fm Haly abbatē z Isaac sint eiop. ℭ Icide. illd tpo in quo sudor abūdat calm ē z humidū: q̄m sudor ac calidi-tate cāur z humiditate. tertia afo. hoc aūt est ver. vñ Hip. ibidē. Qñ etas fuerit veri silis: sudores in febribus expe-ctare opz. ℭ Eri. Illud tēpop in quo humop causať flux^s z repletio cōtingit z maxie sanguinis est calidū z humidū. id aūt euenit in vere. 3ª afoi. ℭ Palin. Quod plures egri-tudines ac senas addacit nō est tēperatū: sed pestiferū am-plius. hꝫ dō est ver. nā in ipso ibidem accidūt manie me-lancholie aut reliqua. ver itaq calidum est z humidum.

Oppositum quoq hꝫ ver fore tpatū sentit Gal. cōplonū. 1. maxie q in aliis locorum cū sequacibus plurimis. vnde Ysaac in dietis particulari-bus. Uer ceteris tpibus tpatius. est eni mediū inter q̄tuor q̄litates. ℭ Eri. Circa q̄ōnatā est fieri vnū ꝯtriop z reliquū cū sub eodē ipsa locent: sz circa tēpora natā est fieri dissēpe ratā: vt hyems z autūnus. ℭ Amp. qd ē sanissimū z mini-me morifep extat tpatū. pp eni tēperamētū sanitas z vita cōsistit. hꝫ aūt est ver. afo. 3. ℭ Adhuc bonitas dispōnis z robur v̄tutis ꝯstat tēperamēto. Hec aūt p ceteris tēpop ꝯtingunt in vere. ℭ Palin. Gn̄atio in quodā ꝯsistit tēpera-mento. sed hec multiplicať potissime in vere. tūc eni aialia mouent ad coitū: qd z sol causat z demōstrat in ipsius ex-altatione ꝯsistēs: vt arietis signo sufficiēter: vt dicunt astro logi contēperato. Sūt z nobis in cōtēperata extat disposi-tione. neq eni z nimis ppinquus est vt in estate: neq pluri-mum distās sicut hyeme. mām etiaz inuenit in qua operať dispositum cum medio. ver igitur temperatum extat.

Propter primū qdē sciendū q quid sit ver z q̄o causeť. 115. ostēdeť dīa. Tpatū qz qd q̄riť h vt in aliis est qd iustitie z nō pōderis: cū hoc sit dīa. 18. impoře reperire. Tēperamētū aūt qd iu-stitie reperiť ad calidū declinans tamē z humidū. Presup-ponendo etiam ver in sui naturalitate permanere.

Propter scōm dō sciēdū q Gal. cōplonū. 1. mi-tiť ondē ver fore tpatū ꝯ quos-dā dicētes ipm calm z hu. hꝫ supponēdū ēt firmatione Ar. Theophrasti z stoicop ceterop. Primitusq illop tāgens motiua. estimāt. n. vt ait eucrasiaz ex validis nāe actibus morē dō ad friditatē z sic. aial pducē. Ultā ēt dicūt humi-do ꝯstare z calōmorē dō eē. hec aūt i cōplonē sibi ppor-tionalē tēpop opz deducē: q̄rū alterū adaptabiť veri: reli-quū dō autūno. Ex h qdē vincūt^s pbāt veris ēt cōplonē eē optimā z tpatā cū eo q calis est z hu. qm dixit nō vt hyeme fridā z hūidū neq vt estas calm z siccū. vñ z tpatū volunt ꝯcludere. Eūtorūqz q̄tuor cōbinatiōes anni q̄tuor tpibus adaptare. ℭ Hos siqdē ingt duplr dceptos. Primo qr conā tur i anni tpib^s q̄rtā omnino inuenire ꝯiugationē. Scdo: qr ver hyeme calidi^s z hūidi^s estimāt estate. Si aūt h ait cū ver sit estate hūidi^s z hyeme sicci^s nūc hūidū ipm erit z siccū. vñ subdit q opz ab ambob^s dīā nō ex semisse: sz itegrā sumē. calm siqdē erit z siccū si hyemi cōpeť: fridū aūt z hu. si esta-ti. fm neutrā igiť cōparationē itegre factā calm erit z hu. pp qd ipsuz opz p se scrutari z nō ad alia tpa rñi. ℭ Amp. fm hꝫ cōpōne autūnus ēt poterit dici tpatus: cū nō sit frigi-dus aut hūidus vt hyems: neq calidus z sicc^s vt estas: q̄re iniuste pbāt ver calm fore z hūidum cōpōne ad alia tpa facta. ℭ Rōinatione dō q̄tuor cōbinationū in tpib^s ipu-gnat ingens. Nō eni si q̄tuor sunt cōplonū ꝯiugatiōes oēs imēsuratas p ipsas iā ad q̄tuor tpa opz eē distributas: qd q̄-dū h magis psuasione q̄ꝫ demrōne ondit ita. Si aliqs est in mūdo eucratie^s ordo z oia sint fm medi^s z nō deteri^s ca-dinera: pbabilius fuit cōmēsurata fore pūma tpa z vnū ex ipsis cōtēparū fieri. Ui dō ꝯtriā demrare studēt vt qd nul-lū sit tēpop tpatū: cū in eis ondeť nūc qdē fridū: modo dō calm z rursus siccū: nūc dō humidū. ℭ Subdit ēt rōnē ex fmo-nib^s Hip. p lōga ꝯstructā: cui^s via hec extat. Illud tpa qd paratum est putrefactioni z vt ad vnum sit dicere pestilen-tie: nō est tēperatum. tale dō calm z humidum sicut addu-cit ex epidimiis Hippocratis. Que etiā rō introducitur. 5. theorice. Hic igiť sermo abbreuiatus Gal. ℭ Sz fortassis aduersario nō syllogizabiť volēti preinducta impugnare. Primo quidē qm qñ aliq̄ cōparanť qbusdā: lz nō sint talia aiuq vt ea qbus cōparanť: pñt tamē eis magis vel minus fore silia vel diuersa. ppter qd nō sequiť: q sicut est cōpara-tio ad vnum ita ad aliud velut euenit in pñti. nā ver cōpa-ratum hyemi est calidū caliditate multa: sz cōparatū esta-ti pap ē fridū. silr cōparatū estati humidū existit plūmum. hyemi dō modicū: pp ter qd calm relinquet z humidum. neq simul erit humidū ver z siccum: cum hec sit ipossis cō-binatio respectiue tñ. Et ita de autūno dōm cum cōparat^s estati plus sit fridus: parū dō siccus: hyemi dō eꝯtra sic frid^s est z siccus. verius ēt seipso cognosciť q̄ꝫ alteri^s ex semisse saltē cōparatione. Id ēt quo Gal. cōbinatiōes frāgebat di-cet aduersarius nō valere: cum hec repte in elmtis ꝯseruenť vtr in aliis: nō eni possent pñt a pōrib^s vnq̄ꝫ separi. ℭ Ad-huc tēperamētū datū in entibus: cū sit iustitiale stat cū cali-do z hu. z pprie nostrū. nā eni declinat humanus ad calidū z hu. ceteris ampli^s. vñ cū calm z hu. hoc latitudinē grā-dē obtineat ad ipsuz poterit cōtēperatū adduci: qd oēs aū Gal. ꝯsentire vns. ℭ Sed qz suffragān Gal. rñdebit: tēpo ra nō solū cāri ab elmtis: verū magis a supiorib^s. ℭ Dom

Cap. 4. medio. — Cap. 3. in medio.

ꝙ hic ɔcurrūt vna duo: ꝓpter eniʒ supiora nō parū dispo-
nunē elinta: ⁊ eꝫ p viā cāe ⁊ effect⁹. Sol nāqꝫ solus cāt esta-
tē: hyemē: ver ⁊ autūnū. creticoꝝ. 3. lʒ p alia itēsio accidat ⁊
remissio. Dicet ēt illud quo ħ ɔfirmaꝭ nō sufficere: sʒ suspi-
tionē fore q̄zdā. Qd̄ fortasse sensit in eo qd̄ dicit pbabilius: ⁊
eo ꝙ plura mala sunt studiosis. 4. topi. ⁊. 2. ethicoꝝ. maluʒ
eniʒ multifaria prit̄ diuisiōe: qd̄ nō solū i his q̄ sunt mores
verū ēt in rebus videmus nāe ɔtingere: cū hic sermo bonū
tangat tp̄amētum ⁊ pfectū valde. ¶ Ad aliud fiīr dicet ꝙ
calm ⁊ hu. supfluū parat ad putrefactionē ⁊ pestilētiā: non
autē remissum cōtēperatū q̄le calm ē ⁊ hu. veris. vn̄ Haly.
Quedā est cōplo cala ⁊ hu. accn̄talis: ⁊ hec est vituperabi-
lis. q̄ est velox ad putrefactionem: ⁊ altera nālis ab initio
creationis. vn̄ accn̄tali assimilaꝭ ver multū calm ⁊ hu. nāli
ꝟo qd̄ humiditate ⁊ cal. cōmēsuratū. Et iō inget ꝗ mirān-
dū de Gal. fore cū in destructionē pōnis alicuius ⁊ sui ɔfir-
mationē nō debiligina vtiꝭ argumētatione. Sermo eniʒ vī
ipsius pbabilis seu psuasiu⁹ magis hic dis. vn̄ Alfarabi⁹
in didascalicis sup Arist. rhetorica. Diones passionales ⁊
morales ⁊ firmatiue ꝟtutis doctori nō ptinēt aliquid in sciē-
tijs. neqꝫ opʒ vt aliqs eis vtaꝭ cū faciāt errare: ⁊ tu inuenies
oēs istas in libris Gal. de hoc: p qd̄ ɔfirmat seu pbat in ple-
risqꝫ libroꝝ suoꝝ ꝟtutes suas: intēdit seu vigorat ipsas per
honorationē ⁊ reuerētias ab oib⁹ sibi exhibitas ꝓpter ex-
periētiā eqtatis sue ⁊ iustitie. deīde p iactationē sui ⁊ depse-
sionē alioꝝ medicoꝝ. Proinde. A. Gal. hō suscepit sermo-
nē. pmo scd̄a. nō simplicē sed modificatū inquiens. Nā ve-
ris trahit ad equalitatē in humiditate ⁊ sic. sicut est tempe-
ramētū inter caliditatē ⁊ hu. lʒ non phibeamus quin p̄n^m
veris trahat ad humiditatē quādam: ⁊ tamē nō est longin-
quū ab eq̄litate: sicut est siccitas autūni. Simil̄r dōm est fi-
nem ipsius trahere ad caliditatem. vnde p̄ma afo. Ver finꝭ
p̄n^m. simile magis est crasī hyemis q̄ʒ estatis. in fine ꝟo cō-
uerso. in me⁹ ꝟo tp̄atius existit. vnde 2⁰ pulsuum. Cōmen.
Ueris in medio eucrasissima constitutio est ɔtinentis nos
aeris: qūare ⁊ corpora sana sunt. fm̄ tn̄ Aui. totū declinat
ad caliditatē subtilem parū sopitam ⁊ humiditatē nālem.
¶ Quidam ꝟo volentes Gal. cū suis predecessoribus cōn-
cordare dixerunt ꝙ ver pōt dupl̄r cōsiderari: aut formalit̄
vel effectiue: hoc est in se. aut effect⁹ rōne resultātis ex ipso
in corpore. formalit̄ qdē id pnuntiāt tēperatū: effectiue ꝟo
calm ⁊ hu. ¶ Sʒ hi dicūt cūqꝫ Gal. derogātes cū ipe sim-
pliciter tp̄atū fore asseruit: volēs tp̄atū ⁊ calm ⁊ humidum
oppoñi. ¶ Adhuc. qd̄ formal̄r hʒ esse ita efficit cuʒ res sic
opeꝭ vt sortita est eē. Sed formal̄r ver est tp̄atuʒ: vt dicunt
pp̄ qd̄ formalis ⁊ nō effectiua erit ipsi⁹ actio. ¶ Adhuc qd̄
formal̄r hʒ esse ita talem effectū opʒ a forma pcedere: cum
ōis operatio originalr̄ inde ɔsurgat: ⁊ maxie in his in qb⁹
agens semp existit actu. vnde potētia suscitaꝭ ad actuʒ per
aliqd forinsecū. qd̄ dictū est pp̄ ebrietatis ex mero effectū.
¶ Amplius tolerabilius esset dicere econtra: puta calidū
formal̄r fore ⁊ humidū: effectiue ꝟo tēperatū. ¶ Cōmen-
tatoꝛ ꝟo p̄mo quadripartiti vbi ait Gal. contraire Ptolo-
meo de hoc inquit. Nos inter hos duos sapientes ɔueniē-
tiā volum⁹ apponē hac rōne. Dʒ. n. Ptolome⁹ ꝙ calor ve-
ris ē talis q̄lis calor ⁊ hūiditas Iouis q̄ ē cū tp̄amēto. hic
eni voluit poti⁹ seq opiones magis famosas: q̄ tp̄ata cō-
plo q̄ ē vite ɔueniēs ⁊ cremēto tēdit magis ad calorē ⁊ hu-
miditatē: ⁊ pp̄ ħ iter hos duos sapiētes nō est cōtrarietas.

Propter tertiū

aūt sciēdū ꝙ sol qñ puenit cir-
ca eq̄litatis lineā sui effectiua
caliditate aerē reddit calidū ⁊ calefaciēdo humiditatē sup-
fluā euaporare fac̄ hyemis: ita vt q̄ñ humiditas accn̄talis
exhalet aquosa ⁊ remanet nālis aerea: ꝓpterea qdē red-
diꝭ min⁹ humectū hyeme. Et q̄ caliditatis p ꝓus erit cale-
facere: deīde euaporationē face ⁊ exiccare: ver magis elon-
gaꝭ ab hyeme calitate q̄ʒ hūiditate. Qñ ꝟo sol circa p̄n^m
peruenit cancri: amplius calefaciēs nā p disposita: exiccat
adeo vt tēps calm id reddaꝭ ⁊ siccū: qd̄ ē estatis. Demuʒ sol
a nobis icipiēs recedē ad friditatē q̄zdā ɔuertiꝭ aer respcu
estatis siccitate modicū i eo mutata: cū q̄libet caliditas exic-
cet: nō aūt q̄libʒ friditas humectet: p scd̄a. Qñ ꝟo sol din
a nobis recesserit: tūc ⁊ friditas in aere itēdiꝭ: nō eniʒ redij
sibi occurrunt ispissati: qd̄ potissima cā caloris. 1. metheo.
neqꝫ ēt mora iteruenit. friditatis ꝟo itēsione hūidū nō subs-
tiliaꝭ sʒ remanet vaporosuʒ aqueū. Silr̄ ⁊ fumi vaporosi
ex occultis terre ⁊ aqꝫ q a circūstātie minime resolui exhau-
riectāt aerē: pp̄ qd̄ hyems frida reddiꝭ ⁊ hūida. ¶ Ut aūt
veritas ampli⁹ inotescat attēdēdū ꝙ ver pōt dupl̄r ɔsidera-
ri vt appʒ de calore: fri. sicco ⁊ hu. p scd̄a. aut. n. iquātū vnuꝫ
tēpoꝝ q̄tuoꝛ ɔ alia distictū. ⁊ sic ca. ē ⁊ hu. cum tp̄amēto vi-
delicꝫ cū pportioneꝭ aeri. Nō. n. ipsi⁹ tāta ē caliditas vt esta-
tis neqꝫ hūiditas vt hyemis. pportionatū. n. ē aeri: qd̄ idi-
catū de nā humana ita. Maxie hʒ annū hūidū ⁊ cal. ē ver.
Aut p relationē ad corp⁹ nr̄m: ⁊ sic ɔtēpatū. magis. n. alijs
nā sua ⁊ i se ac relatiōe actiōis quā facit i corpe hūano eiꝭ
pportionabile existit q̄ʒ aliqd̄ alioꝝ cū sit tp̄atuʒ. Ita ⁊ ver
diceꝭ ɔtēpatū suo mō. vn̄ colli. 2. Cōplo veris ē pp̄ caliditatē
⁊ hu. Sʒ lʒ possit dici ꝙ ē tēps tp̄atuʒ cōpetēs corpis hūanis
nō tn̄ tp̄atū pportione eq̄litatis q̄litatū. Silis ēt cauillatio
q̄lis hec q̄ veris pōt de sang^ne ad alios hūores ⁊ distinctio
silis fieri. nā sanguis pōt ɔsiderari put ē vn⁹ humoꝝ ɔ alios
distinct⁹: ⁊ sic calidus ē ⁊ humidus. Est ⁊ talis relōne tp̄a-
mēti institiz alis anguststpota scd̄i modi ⁊ curis. Aut put re-
feꝭ ad corp⁹: ⁊ ita tp̄at⁹ existit: cū sit magis dilect⁹ a nāra
tāq̄ʒ fili⁹ ppri⁹ ei⁹ maxie. Iuane sebalū. 5. ⁊ elntoꝝ p. Quo-
rū vtrūqꝫ breuit̄ ondiꝭ. ¶ Prio qdē: ⁊ q̄ ipoīe sit vt poste-
viqꝫ a pozib⁹ absoluanꝭ cū ipsa depēdeāt eētialr̄ ab eis:
⁊ nō ēꝫ: sʒ tpa sunt posteriora q̄tuoꝛ eltis q̄ suis q̄litatib⁹
hic oiuʒ sit cā igiꝭ dispōnib⁹ disponenꝭ eltoꝝ. Qd̄ appꝫ
sequꝫ sibi succedūt fm̄ eltoꝝ ordinē inuicē tp̄a. Nā estas
pportionaꝭ igni: ver aeri: hyems aq̄: autūn⁹ ꝟo terre. Cū
igiꝫ in eltis nō sit ponere aliqd̄ tp̄atū: cūꝫ oia sint in vltī-
mo talia. id ēt eēt aer: qd̄ nō est: cuʒ calidus sit ⁊ humidus.
¶ Et firmaꝭ: q̄ nālis. 2. ɔ Erasistratē arguiꝭ. nō ponentem
melaʒ hūoꝝ vnū ꝙ 4⁹ ɔiugatio crasiū in oib⁹ existit aliq̄
q̄re ⁊ i humorib⁹: pp̄ qd̄ ver calm est ⁊ humidū alijs tp̄i-
bus relatū. ¶ Sʒ. 2. cū medicus dēt ɔsiderare fm̄ effectum
quē ex ipsis in corporib⁹ resultat nr̄is: illud erit tp̄atum qd̄
effectiue ɔtēpērātiā inducet. tale aūt existit ver nālr̄ vt sensus
ondiꝭ. ¶ Propter qd̄ ɔcludēdū ipsum ad corpus nostrum
tēperatum inter cetera tēporū existere. Et si aer sit fride cō-
plexionis valde spiritus comparatione primo secunda.

Propter quartū

qdē. ad p̄^m dōm ꝙ auctori-
tates iducte ɔsiderāt ver fʒ
nām put alijs cōparaꝭ tēpoꝝ naturis. ¶ Ad alia duo ap-
paruit qd dōm: ver enim ɔcludiꝭ aere cōsiderato put alijs
referꝭ tēpoꝝ naturis. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ver cū eo qd̄ est
calm ⁊ hu. pōt dici corpi tp̄atuʒ: qd̄ ⁊ caliditatē iportat ⁊ hu-
miditatē. ¶ Ad aliud dōʒ. veꝝ fore si p se ɔtingat. p accn̄s
eni aut plectoria pꝰs aliunde acqsita vl̄ ꝟtutis ibecillitate
secus pōt ɔtingere. ¶ Ad argumēta ēt pris alterius diffuʒ
cōiter qd dōm: ⁊ q̄uo sermo ꝟificeꝭ Gal. ⁊ q̄ntum ei⁹ ɔclu-
dunt rōnes. ¶ Ad aliud dōm ꝙ tp̄atū ⁊ distēperatū nō sūt
directe ɔria: cū nō sit iter ea maxia distantia q̄ ɔrioꝝ est nā.
72. dīa. nā tp̄atum ē vt mediū. distēpatū ꝟo vt alteꝝ extre-
mū: qd̄ alteri aduersaꝭ ex directo: vn̄ anxioma hō ꝟificaꝭ
idirecte ɔrijs. ¶ Ad aliud dōm ꝙ veꝝ est p relationem ad
corpus: nō tn̄ ad tp̄a nisi late calm ⁊ humidū dicaꝭ tp̄atuʒ.
¶ Ad aliud dōm ꝙ veꝝ est p se: p accn̄s aūt pōt ver nō mi-
nus plib⁹ alijs fore praue dispōnis ⁊ roboris ifirmatiuuʒ.
¶ Ad aliud pōt dici ꝙ illud tp̄amētum gnōnis est latū val-
de: ⁊ i oib⁹ pōt ɔtingere tēpoꝝ: in vere ampli⁹ ħ ē calm nō
refugit hūidū cū sicuit cāre qd̄ hō dʒ cā gnōnis fore cū ge-

A neradio adviesi ordinet. ¶ Et qd filr obm ad aliud appuit. Dib⁹ tū vna pōt anīdicta distinctione solutio coaptari.

Circa p̄dicta desidare ɔtingit Judica cū enī autūnū distēperū fore: puta fridū ꝛ sic. qd nō videt cū Philareto scribat ver ꝛ autūnū existere tēperata tpa. ¶ Eti. Theo. 7. Veris ꝛ autūni cōplo tēpata est in frigore ꝛ calore. Prio ꝫo 2ᵒ. Si nō iudicauerimus q in autūno sit fortis equalitas inter caliditatē ꝛ friditatē: nō tamē erit ab equalitate lōginquus. ¶ Rursus. cuius cause ac effectus sunt tēperatiꝫ: ī pmxum vnū causet ꝛ reliquum ostēdat: sed id in autūno efficit in ɜmedia pportione nobis ppinquitatis ꝛ distācie ceu in vere: cuꝫ ipse initiet circa ingressum solis in librā: sicut illud arietis. Pulsus ēt qui potior est nāe ac⁹ vere ꝛ autūno scribit magn⁹ ꝛ fortis: metheo. 7. cū cōplonis tēperantis virtutē augeat ꝛ ɔseruet. vñ Gal. ad teucrū fm horas veris medias maximos ꝛ vehementissimos: ꝛ in horis hñt pulsus velocitate ꝛ spissitudie cōmoderatos. silr ēt ꝛ autūni media. Autūnus igit tēperatus.

B

Oppositū quoniā autūnus est tēpus vite ɔ̄riū fmo scōs. Egritudinū acutarum ꝛ mortaliū generatiu⁹. afo. 1. vnde colliget. 4. Autūnus etati senectuꝫ assimilat que ad mortē est semita cōplonum. 2. qd aūt tale distēperatum maxie. ¶ Adhuc temperatū dicit oium q̄litatū mediocritatē sufficientē: ipse autē siccissimus cū estate sereza: enīꝫ parū min⁹ siccior autūn⁹. metheo. ꝛ cōplonū primis. Audio vñ q id accidit magis ɔtigat q̄ nū ꝑpria cū sillet a terra. Autūnus itaqꝫ distemperatus.

Propter primum ꝫo ꝛ secūdū dicendum q ex prioribus innotuit primum ac in argutis secundum. De his enim quatuor videntur superficietenus opinio fuisse.

Propter tertium ꝫo sciendū: q autumnus est distemperatus potissime tam in actiuis q̄ in passiuis. Primo qdem: qꝛ lꝫ non sit adeo intensa friditas vt hyemeneqꝫ caliditas velut in estate: subita tamē inmutatio que in eo existit in eadem nāli die: nunc ad frigiditatē: tunc mox ad caliditatē: magis corpus pnaūe alterat ꝛ pmutat q̄ diutina mansiua friditas aut caliditas intensior: sū enim qd repentinū nō patit. Cuius eqdē inequalitatis cā aeris resolō ꝛ subtilitas extra imēsa ppter caliditatē p̄cedentē estatis ac ēt veris. subā enīꝫ subtilis amplius alterationē ꝛ passionē incurrit dña. 14. Qꝫ aūt sit distemperatus in passiuis ex argutis apparuit: cū cā caliditatis p̄cs creatqꝫ firmat eo qm̄ sol in autūno peruenit ad librā vbi cadit ꝛ maxime in via cōbusta ꝛ te a. 19. gradu ipsius ad 3ᵐ scorpionis ceu exaltat in ariete ppriꝫ in oppōne loci cōbusti. In eo enī planete oēs ꝛ maxie sol ꝛ luna detrimētum patiunt: nisi forsassis. Saturn⁹ cū exaltet in libra: vbi cadit in viaꝛ ppe. 21. gradū: ita vt ab ēis nō sit q̄ vite ɔfirmant velut cū in aliis fuerit signoꝫ ptib⁹. Percepi nāqꝫ sepe q ꝛps pnubilosū serenū reddit cū i. 19. gdū ptenerit arietis: vbi fm Hermetē singulariter exaltat. Oppositū ꝫo quādo ad gdū libre occurrerit ɔ̄riū: sicut luna honorat in 3ᵒ thauri: deprimit aūt in eius opposito. Nō igit ex pte solis vt aliq sensere autūnus est tēperat⁹: cuꝫ sol non similr imprimat in vere ꝛ autūno: q̄re is distēperatus omnino.

C

D

Propter quartū ꝫo qd dōꝫ appet. ¶ Ad pᵐ igit dōꝫ q Philaret⁹ vt dicit voluit autūnū fore tēperatū rōne sit⁹ ad nos solis. sꝫ q id stare nō posse mōstratū. Aut īpprie sensit autūnū tēperatū: eo qd nō est in eo tāta calitas ꝛ friditas: ceu in estate ꝛ hyeme. Et īpprie ꝫo dixit: qꝛ tale tēpatū nō est vere mixtū ɔtrariūꝫ: pod⁹ iuxta pōnē q̄ddā sensibili āpli⁹ tēpamēto cārēꝫ. ¶ Ad aliud silr dōꝫ: aut q nolūt oino pulsus veris ꝛ autūni assilari: sꝫ aliq̄lr magis. Est nāqꝫ silitudo magis in motu ꝛ qete pulsus: nō āt in q̄litate ac v̄tutis tenore ipsi⁹. ¶ Ad aliud qd dōm appuit. Cuꝫ ēt solis sitꝰ distātia nō eodē mō ī primavere ꝛ autūno. Et iō Auer. detestās pulsus siles ponētes i his duob⁹ tpib⁹ igr eos errare penit⁹. In autūno. n. v̄tutes iminute pp paucū calorē spūꝫ. pulsus. n. in eo ē q̄si silis pulsui senectutis: qd ostendunt vegetabilia siccitate senescentia.

E

¶ Differentia. LXVII.

Quod sub eq̄tore dici sive linea equinoctiali nō sit possibilis habitatio ostēdit p Arist. ꝑmit⁹ id sentiētē. 2. metheo. ꝛ plures vt appebit alloꝝ. ¶ Adhuc ɔfirmatur rōnib⁹ nō paucis ꝛ signis: qm̄ si locus ille foret habitabilis aliqs ex illis ad has nr̄as iā puenisset regiōes aut qs nrꝫ iuisset ad illos: ad nos demū reuertēs: sꝫ nil horꝫ nondū interuenit. Ptolome⁹ ꝛ Albategni. ¶ Rursus. hic 2ᵒ q̄dripertiti: ꝛ Alfagran⁹ cū astrologoꝝ ceteris distinguentes sufficiēter climata ꝛ horꝫ hitationes icipiūt pᵐ clima citra lineā eq̄lē ad p. 12. gdus cū dimidio ꝛ 4ᵃ. ¶ Amplius vbi ɔgregant potiori mō plures cāe caliditatis intm̄ augmētabit ea q eē nō poterit ille hitatio: cū vita ɔsistat in hitatione ꝛ dispōne tēpata potissime humana: sed hoc est sub eq̄tore: qm̄ cum tres sint cāe caloris precipue directio: ppinquitas ꝛ mora: ꝛ circa hūc locū reperiant potissime. Illic enīꝫ adest directio cum sol bis in āno sup ɔenith capituꝫ ptrāseat eoꝝ: ceu qñ fuerit in pᵒ minuto arietis ꝛ libre. ꝛ quādo in aliis sit signis semp minus lōgat. 24. gradib⁹: cū infra hos sit solis maxia declinatio. puta. 23. gdus. ꝛ. 33. minuta. Est etiā ppinquitas magna. qꝛ cū terra sit rotūdate rotūdū circa ptē supiorē ꝛ mediā magis sit eleuata: terra ibidēꝫ plus eleuabit ꝛ magis soli appropinq̄bit. Qd ēt ɔfirmat ex solis circuli ecētricitate: vt apparet 3ᵒ Almagesti. sol enīꝫ nūc obtinet augē seu lōgitudinē lōgiorē a terra in. 29. gradu geminoꝝ: q̄ ecētricitas est duoꝝ graduū cū dimidio. Oppositū aūt augis in. 29. est sagittarii magis appropinq̄ns terrē p duos gradus similr ꝛ semis. Propter quā nimirū appropinquationē q̄dā mathematicoꝝ ɔonā interceptā inter circulū tropici capricorni ꝛ circulū paruū ātarcticū inhabitabilē fore pnuntiauerūt sicut in sequētib⁹ videbit. Sic igit appꝫ q sol in ariete ꝛ libra magis appropinq̄t terre: q̄ trāseundo geminos ꝛ cancrū: ppter qd plꝫ calefaciet. Silr ēt mora ɔcidit cū aliis causis cū dies sp adequent noctibus. hec tamē nō adeo interuenit: vt causarū due p̄dicte. ¶ Rursus sub tropico cancri de quo vñ in amplius nō est habitatio aut parua ꝛ rara: q̄ sol vt dctū elongat plurimū respectu sub eq̄tore habitātiū: ꝛ nō trāsit etiā nisi semel sup illoꝝ caput in āno. vt quādo fuerit in pᵒ cancri. ppter qd sub linea eqnoctiali: cū sol habitatorib⁹ appropinquet: ꝛ bis sup illoꝝ caput transeat in āno ibidēꝫ inhabitationē caliditate cābit. ¶ Iidē radii ppter directionē p̄actaꝫ cadentes recti axales ad terrā refrāgunt in seipsos. vñ inspissent maxime ꝛ fortificant p secūda. aerē intm̄ igit calefacient vt vite sit hūane tēpate ɔ̄riūs. ¶ Adhuc est repire terrā ihitabilē pp ei⁹ nimiā remotionē a sole: vt exūtē sub polis. Erit igr repire ihitabilē pp nimiā ipsi⁹ appropinq̄tionē ad solē: cuꝫ calm ꝛ fridū sint ɔ̄ria. ɔ̄lariūqꝫ rōnū erit vtrūqꝫ distēperatū oppositē: ppter qd cum terra equinoctiali supposita soli maxime appropinquet ipsa videt inhabitabilis fieri.

F

G

H

Oppositū mōstrat cōi fama ɔponētiū tabulas sup Arym ciuitatē q̄ p̄dicat recte eē in medio mūdi distās ab vnoqꝫ q̄tuor āgulorꝫ mūdi. s. oriēte: occidēte: meridie ꝛ septētrione p. 9. gdus. Cōpositores āt tabularꝫ sup ciuitatē p̄dictā hi in theorica planetarꝫ hispalēsis fuisse dicūt Nebroth gigas iconomicus: Ptolomeus Albategni: Albumasar ꝛ Algorismus. ¶ Ampli⁹ loc⁹ eqnoctialis ē medi⁹ distās eq̄lr ab vtroqꝫ polo: me⁹ aūt virtuosi⁹ ꝑfecti⁹ ꝛ tēpatius est extremis. Cū g v̄sus ea sit hitatio ꝛ tēpamētū multo itaqꝫ magis erit circa mediū: q̄le locus est q sub eq̄tore: hitabilis itaqꝫ erit.

Aꝫ 3ᵒ pul- suum. c. quotiens mutatur pulsus. Cap. 4. Doct. 2ᵒ fē. 1. c. 3. ꝓius fine.

Cap. 4. in medio. Ka. 2. te. 5.

Doc. 3ᵃ. fē. 1. ca. 9. iux ta finem. Cō. afo. 10 ca. 2. in fi. Cap. 2. ad mediū. Collr ca. 4. iux. fine Ca. 4. pᵒ mediū.

4. colli. c. 20. in fine.

Ca. 2. ante medium.

Doct. 1ᵒ fē. pᵃ. c. 3. post pᵐ.

Propter primū qdē sciendū q̄ circulus eqnoctialis siue eq̄tor est vnus de sex circulis maiorib⁹ diuidēs sphērā trāscēdo ab oriēte in occidētē in duas ptes eq̄les: eq̄literq̄ distans ab alterutro polo℞ zodiacū in p̄n⁹ arietis ⁊ libre itersecās. ⁊ iō dr̄ eq̄tor q2 cū sol fit in his duob⁹ signis nox diei in vniuersa coeq̄t terra: huic ēt circulo ps terre supposita sub eq̄tore ēē notat. ¶ Ut aūt appeat zona℞ seu plaga℞ terre distictio sciendū q̄ q̄tuor paralelli circulo℞ eqnoctiali collaterales: q̄℞ duo sūt v̄sus meridiē: puta palellus antarctic⁹ ⁊ palellus tropici hyemalis: ⁊ duo versus septētrionē: velut palellus arcticus ⁊ palellus tropici cācri denotāt i celo. 5. zonas: ⁊ p̄ ɔñs ēt alias. 5. illis suppositas distīguūt in terra: iuxª illō Ouidij maioris. Totidēq3 plage tellure p̄munt. [illegible] Isti q3 l3 palelli dicant̄. i. eq̄ distātes: nō tñ q̄tū distat p̄m⁹ a 2ᵒ tātū distat terti⁹ a 4ᵒ ⁊c. S3 iō ita dicunt̄ q2 vtrobiq3 eq̄liter distāt nō magis vn⁹ accedēs aut min⁹ alio. Q6 appet p eo℞ distātias diq̄uaq3 itēsumā a polo artico ad palellū arcticū seu polū zodiaci. 23. gradus cū. 33. minutis icrueniūt. ab h̄ q3 circulo ad tropicū cācri. 42. gradus ⁊. 54. itercidūt minuta. Inde q3 ad eq̄torē. 23. gradus. ⁊. 33. minuta silr̄. Inde adhuc ad tropicū capricorni. 23. gdus. ⁊. 33. minuta. Quare. 47. ɔsurgūt ptes ⁊ sex minuta. ⁊ tāta ferē distātia alio℞ palello℞ adiuicē q̄ta fuit poli mūdi ad polū zodiaci: ⁊ sic deniq3 ide ad tropicū capricorni. ¶ Habitatio q3 duplex existit: q̄dā nāq3 est bona vtcunq3 ɔtēpata q̄ habitatio simplr̄ est dicēda: nōnulla q3 praua distēpata valde aut pp fridītatem sicut ptes due polis appropinquātes: aut pp caliditatē velut loca sub tropicis supposita adeo q̄ q̄dā habitationū ppter ipsa℞ intēperiē3 inhabitabiles dicūtur: sicut terre pes h̄ns pedes aut prauos nō hīc. dicit̄. 5. meta. [illegible]

Propter secūdum ē° sciēdū q̄ q̄dā dubitarūt vtrū sub linea eq̄litatis esset habitatio aut nō: de q̄℞ numero Ptolome⁹ fuit: fe videt̄ scd̄a dictione Almagesti. Ait eni q̄dam dicūt q̄ est possibile vt illud qd̄ est sub linea eq̄distāte ex terra sit habitabile: ideo q̄ eius cōplō est valde bona: eo q̄ solis nō ꝓlōgatur obūbratio sup puncta summitatis capitum ppter velocitatē3 sue declinationis in latitudine ab equatore diei: ⁊ ppter hoc sunt estas ⁊ hyems bone cōplōnis: ppter breuitatē lōgitudinis solis a sūmitate capitū in vtriuq3 tropicis. Et subdit q̄ dict⁹ ē s̄m estimationē. Uerūtñ illud qd̄ est sub hac linea hītet̄ mos h3 scia3 nō cōprehēdimus: q̄m aliq̄s nō puenit ad eā q̄ sunt in nr̄is regionib⁹ hītabilib⁹ vsq3 ad nr̄m hūc. vñ Albategni 2ᵒ ca. Linee hō lenit̄ eqnoctialis hītatio. Neminē. n. h3 nr̄i tpis se hāc vidisse ɔfitētē3 nouimus. Ptolomeū ēt in li°uo nullā inde mētionē fecisse deꝓhēdimus. Hos q3 vī imitari Amet⁹ alfragan⁹ dicens. Incipiam⁹ nūc rememorari loca hītabilia terre s̄m q̄ scimus ⁊ puenit ad nos: vñ post q̄dā. Etinuenimus latitudinē loci inhītari h3 q̄re s̄m q̄ cōprehendimus ⁊ peruenit ad nos. ¶ Quidā q3 in alterā ɔscenderūt ptē asserētes ab sq3 ambiguitate loca sub eq̄tore dici nō hītari. vñ. 2. metheo. Duo h⁹ extinb⁹ decisionib⁹ polis hītatiōis regionis. Hec q̄de3 ad superiorē polū q̄ s̄m nos: hec āt ad alte℞ ⁊ ad meridiē. Iste q̄dē due sole hītari polēt: neq3 vltra v̄ersiōes. i. tropicos: vmbre. n. nō vtiq3 erit sed ad artum nūc aūt inhītabilia fiūt p̄us loca aliq̄3 subdeficiat aut pmutet̄ vmbra ad meridiē. Que eciāq3 ē° sub vrsa. i. sub polo artico a frigore inhītabilia. Et subdit s̄m vz. Et q̄dē ad latitudinē vsq3 ad inhītabilia scim⁹ hītata. hec siq̄dē enī3 pp frigus nō hītata vel līe: hec aūt propter estū3: vñ q̄ extra indicū mare: puta in oriēte colūnas eracleas: ⁊ vel a occidente pp mare vīr copulari pp ɔtinuā eē oēm hītabilē. Sic igit̄ sentit duas plagas terre3 iterlacētē palello artico ⁊ tropico cācri: ⁊ interceptā inter tropicū capricorni ⁊ palellū articū pp tēperiē causatā ex calo ⁊ frido hītari. Media3 q̄q3 duobus interceptā tropicis ab hois⁹ minime incoli: duas q3 sibi extremas pp gelu nūme inhītari. ¶ Huic quoq3 cōsensit pōis Tullius de somno Scipionis cū ei⁹ iterpte Macrobio. ait q3. Cernis aūt eādē terrā q̄si q̄busdā redimita3 ⁊ circūdatā cingulis. Ex q̄bus duos inter se maxime diuersos ⁊ celi v̄ticib⁹ ipsis ex vtraq3 pte submissos obriguisse vides pruina: mediū aūt illū ⁊ maximū solis ardore torreri: duo habitabiles: q̄℞ australis ille in q̄ q̄ insistūt aduersa nobis vigēt vestigia nihil ad nostrū gen⁹. h̄ aūt alter subiect⁹ aqloni: quē3 colitis. vñ interpres eius Macrobius. Ho℞ vtero3 habitationis ipsa ciens est: q2 torpor ille glacialis nec aialinec frugi vitā ministrat. Illo eni aere corpus alit̄ q̄ vita nutrit̄. Medius q3 expositor ei⁹ cingul⁹ ⁊ oino maxim⁹ eterno afflatu ɔtinui caloris vstus spaciū qd̄ lato ambitu plixius occupauit nimietate caloris facit inhabitabile vicinis. Inter extremos v̄o mediu3 duo maiores vltimis medio minores ex vtriusq3 vicinitatis itēperie tēperant̄. In his eñ vitales auras nā dedit incolis capere. ¶ Ho℞ per oia ɔsors his Uirgilius nullius s3 Macrobiū scie expers in georgicis inq̄t. Quinq3 tenēt celū zone: q̄rum vna coruscō Semper sole rubens ⁊ torrida semp ab igne. Quā circū extreme dextra leuaq3 trahunt̄ Ceruleo glacie ɔcrete q3 ibrib⁹ atri. Has iter mediāq3 due mortalib⁹ ibrib⁹ egris Munere ɔcesso diuū. ⁊ via secta p ambas. Obliqu⁹ q̄ se signo℞ v̄teret ordo. vñ ei⁹ ɔtēporane⁹ mirificus versificator Ouidi⁹ trāsfiguratiōis exordio. Utq3 due dextra celi totidēq3 sinistra Parte secant zone: qnta est ardētior illis. Sic onus iclusu3 nūo distinxit eq̄dē. Cura dei: totidēq3 plage tellure p̄mūt. Qua℞ q̄ media non est habitabilis estu. Nix tegit alta duas: totidem inter vtrasq3 locauit. Tēperiēq3 dedit mista cum frigore flāma. ¶ In hāc ēt vt apparebit Auer. opionē ɔcidit corduběsis. Plures nāq3 antiq̄℞ vīr in eā ɔuenire. vñ tpib⁹ Arist. ⁊ añ ēt vsq3 ad tpa ēt legis machometi vī hec plus opinio valuisse. Quā ēt q̄dā iexptā affirmāt: adhuc positionē moderno℞ dicētes q3 pdicta loca ihabitabilia fore. duplr̄ eni mouebant̄. q̄dā nāq3 pp solis caliditatē in illis locis imēsa3 adustiuā: sic pstendit pallegatis q3 defect⁹ aut expositio i tertio ondet̄ dicēdo℞. Nōnulli aūt phoꝝ antiquo℞ q̄℞ vn⁹ fuit Belen⁹ Alrogianiq3 ēt Carites fecut⁹ ē versificatoꝝ. Dixerunt enī3 q̄ mare occeanū est expāsu3 in latitudinē duo℞ tropico℞. ¶ Quos q̄dē anullat Ptolome⁹ in libro sibi ad artē sphericā cōparato igens q̄ nullus narrauit opificū disciplina℞ sic dixit Carites versificator. Uerū illud qd̄ visū ē tpe nr̄o ɔtinuū ē ū est plīm habitatū. ⁊ nō est inuētū in illo pelago quo ɔtineat̄: Et inuēta sunt a tropico estiuo ad linea3 eq̄lr̄ robuch vnū ⁊ decēmilia stadia a. 8. ē stadiis illud iā ꝑambulatū est. Et scripte sunt enūtiationes ei⁹ auxilio regis Egypti. Que q̄dē ⁊ habitatiōes denotant̄ a Ptolomeo scdo q̄dripartitū: Alphigranus ēt alios filtē q̄tū ad habitationes q̄ circa tropicū existūt tancti qd̄ ēt magis in 3ᵒ. apparebit dicendo℞. ¶ Adhuc non est dare naturā fecisse locum mediū ⁊ tēperatum aquis detentum vt nullum perfectissimo℞ animaliū in eo valeat habitare: ⁊ propter quod mare inter vtrosq3 nō intercipitur polos. [illegible]

Propter tertium q̄dē p̄mit⁹ sciēdū q̄ locus sub eq̄tore hītabilis: ⁊ ac ēt tēpat⁹ est. Scd̄o q̄d sit de hītatione plage nr̄e opposite tenēdū. ¶ Propter h3 p̄ᵐ sciēdū q̄ p lineā equnoctialē duo ɔtingit itelligere: q̄ oē3 iter vtrosq3 tropicos latitudinē distātie: ⁊ sic plures sunt ei⁹ p̄riū habitationes prauē: aut ihabitabiles ⁊ maxie q̄ sub tropicis ⁊ eis vicine. vel latitudine3 distātie vni⁹ gradus versus tropicū cācri ⁊ alteri⁹ v̄sus tropicū capricorni a medio idiuisibili eq̄toris: cui⁹ terre spatij latitudo sic experti sūt saraceno℞ sapiētes cōtinēre credēris ɔtinet milliaria ⁊ 3ᵃᵐ portionē milliarij: ɔtinent enī vno gradu celi. 56. milliaria ⁊ duas tertias miliarij: atq3 milliarium. 4. mille. ⁊. 5. cubito℞ s̄m mēsurā regis tēpati. Cubito ēt pe/

A

dē cū dimidio ɔtinēte. Cuiꝰ qdē spatij latitudinē ingo fore ƀz. A. maxie habitabilē ꝛ tēparā tēpamēto iustitiali modo scđo relatā ꝛ totius corpis humani aut cuti tēpate ɔportio nato vt vi inuere. A. Ne aūt videar p̄dicta gratis astruere adducant̃ smones sapiētū ꝛ rōnes. ℭ Ptolomeꝰ q̄z in libro sibi ad artē sphericā cōpato p̄dictā sniaz ɔfirmās ingt. Et opz ne opinemur q̄ zona gusta cū totalitate sua sit ihabitabilis. Jā eni venerūt qdā a diuersis locis eiꝰ ꝛ iuētū est plīm eiꝰ ibabitari. Et pp̄ h̄ narrāt qdā locū medie zone pusse magis bitatū q̄z fines eiꝰ. ℭ Et Apolonius qdē auctor enūtiationis fecit librū ꝛ scripsit eū de locis bitationis qui sūt sub eq̄tore diei. Et ista bitationis loca sūt illa que sūt in medio h̄ʒ gustē zone: ꝛ sūt loca bitationis eiꝰ qđ habitat̃ tēpatioris cōplōnis q̄z loca bitationis duoꝝ finiū eiꝰ. ℭ Un̄ Albetegni post smonē eiꝰ p̄missū antea subdit. A sane tñ itelligētibꝰ istiꝰ linee cōplōnē tēpatā eē ɔcipiēdū ē. ꝛ pbat q̄ neq̄ sol multū remouet̃ ab ea: neq̄ diutinā morā in eius directo faciēdo tā estiuale q̄z hyemale spatiū in ea bone cōplōnis habet̃. Qđ ēt ostēdit ex regionibꝰ circūiacētibus in qbꝰ fere ɔtingit h̄ idē. ℭ Eā q̄z sit habitabilē testat̃ Joā. Damascenꝰ in aforismis. In idia ꝛ apud bitātes sub eqnoctiali due hyemes due estates: duo autūni ꝛ duo vera in anno fiunt. vñ illis fructꝰ abūdantiā arbores pcreāt: ꝛ memoria subtilis est: ꝛ alia multa. ℭ Haly aūt rodoā medicus ꝛ astrologꝰ pspicuꝰ 2ͦ q̄drip̄titi. Dies ꝛ nox est apđ illos qui morāt̃ in linea eqnoctiali sp̄ eq̄les: ꝛ h̄ facit q̄ dies nō sit vllo tp̄e supmi caloris. Et pp̄ h̄ morātes in ipsa linea st̄ crocei coloris ꝛ nō nigri aut bruni. sic versus tropicū cācri cōmorātes: ꝛ in toto est aer cōprehēdēs ipos minoris caloris eo q̄ cōprehēdit nigros. ℭ Hāc q̄z sniaz maxͤ astruit. A. p̄ pͦ. ꝛ p̄ scđa. ꝛ aialiū. Nō eni solū vr̄ huc locū habitabilē: vez oibꝰ ɔtēpatiorē fore nisi adsint mōtes aut maria vel aliud occurrēs tēpamētū puertēs: ꝛ q̄ oēs dispōnes morātiuz in linea eqnoctiali sūt nobiles similes: neq̄ aer illic nocumento ipedit̃ sensibili: sed eoꝝ cōplōnibꝰ sp̄ est silis. Ipse enim p̄ ceteris virilior extitit in hāc ɔfirmādo sniaz. Testāꝰ etiā ad h̄ ɔfirmādū demōstrationē alibi attulisse. Cū his ēt sunt Nicolaꝰ ꝛ Judeus almagesti Cōmētatores. ℭ Hoc idem astruit̃ signis: qm̄ Albumasar dialogorum ad sedā libro ait. In regionibꝰ ζinçoꝝ apparet stella magna vt saccus: ꝛ noui hoiez qui vidit ipsaz: ꝛ dixit mihi q̄ h̄ʒ lumē modicū sicut petia nubis ꝛ est semp australis. De ipsa q̄z cum alijs mihi retulit Marcꝰ Venetꝰ oium q̄s vnq̄z scitū orbis maior circuitor ꝛ diligens indagator: q̄ eandem vidit stellaz sub polo antarcticō: ꝛ ē magnā habens caudaz: cuius pinxit talem fore figuram.

ℭ Retulit etiā q̄ vidit polū antarcticuz a terra eleuatū q̄titate lancee militis longe in apparentia ꝛ arcticū occultatuz. Inde etiā nobis cāphora miligenū aloes ꝛ verzi exportari nūciauit. Testat̃ sic calorē intēsum ꝛ habitationes paucas. H̄ qdez vidit in quadaz insula ad quaz p mare adiuit. Dic

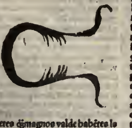

etiaz illic hoies fore ꝛ arietes q̄nmagnos valde habētes lanas grossas ꝛ duras vt sete sūt porcoꝝ nr̄ozuz. Et q̄ ad h̄ʒ loca nō pʒ nisi p mare accessus. ℭ Adhuc Haly 2ͦ q̄dripartiti. Et aliq dicūt q̄ in ambobꝰ capitibꝰ tā in septētriōe q̄z in meridie sūt hoies alios hoies comedētes: ꝛ isti sūt hn̄tes facies corruptas ꝛ turpes. Et ego vidi ex istis hoies q uicebant p mūdū eūtes seipsos vidisse velut ē repire circa pontū ꝛ phalarin. Ethicoꝝ ēt. 7. Et Hermes dixit i libꝰ lacimdinis. q̄ in fine septētrionis ꝛ meridiei morant̃ spūs ꝛ diaboli ꝛ bestie ledētes alios. ℭ Q₃ autē sub polo arctico sint hoies alios pdētes ꝛ comedētes: adhuc hodie repit̃ sic mihi Petro paduanēsi relatū ē a dignis fide viris i Perusia. Silr̄ in gallicis eius ptibꝰ audiui a socioꝝ fidelissimo in finibꝰ Noroegie fore spūs q̄zmitos q̄s hoies signaculis crucis expellūt ex illis semitas lateralr̄ ɔstruētes a qbꝰ diuisus aboleat̃ visus. Ex his igit̃ testimōijs iudicat̃ lineā eq̄litatis fore bitabilē: ꝛ aliquos illuc iuisse: ꝛ iteꝝ aduenisse postq̄z sit trāsitꝰ ꝺ hac bitatiōe ad illā in q̄ polus ātarcticꝰ eleuatꝰ apparet: qđ nulloꝰ fieri potuit: nisi per subeq̄torē trāseūdo cū totū ab oriēte in occidēs iniplat̃ orbi. ℭ Predictū totū etiā rōnibꝰ ɔuicit̃ plimis: qm̄ itra tropicū cācri ꝛ capcorni ē ēt habitatio vbi ꝛ sol trāsit bis i āno sup capitū illoꝝ ζenith. ꝛ p modicū tp̄is spatiuz puta mēsis aut duoꝝ vel triū seu 4ᵒʳ. Est ēt sub tropico cācri: vbi ꝛ semel tm̄ ad ζenith i āno caput eoꝝ diu pmanēs accedit: iuxta illud Lucani. Nusq̄z flectēte vmbras syene. Est enim ciuitas sub tropico cācri firmata: in q̄ qñ sol accedit ad pͫ minutū cācri vna die āni in meridie hʒ rectā vmbrā in seipsam vsq̄z ꝛ ad nullā ptē declinatā. ulro igit̃ meliꝰ sub linea erit eqnoctꝭ cū spatiū vniꝰ trāsitꝰ sup ζenith ibi existiū distet ab alio sex mēsium spatio: ꝛ vt ostēdet̃ sup eoꝝ trāsiens nō morat̃ ζenith capitum. ℭ Q₃ āt p̄inducta bitent̃ loca testāt̃ ēt Ptolomeꝰ 2ͦ q̄driꝭ. ꝛ Alfagranꝰ cū alijs i climatū distōnibꝰ. ℭ De his q̄z istis fere diebꝰ h̄ icolētibꝰ climata trāscripsit eplām fr̄ Jo. Cordelariꝰ ex regiōe mohabar idie in oris in qbꝰ corpꝰ iacet Thome apl̄i dicēs q̄ in idia sp̄ ē estas ꝛ nō estus: q̄ cōiter st̄ vēti q tēpant calorē. Hyems nō est ibi: q̄ sol q̄si sp̄ directe sup illic bitātiū trāsit capita paꝝ ꝺclinādo in meridiē ꝛ arctho. vñ. 23. die Augꝭ vidi oculis pprijs ꝛ pbaui q̄ radiꝰ solis ita directe sup capita cadebat bitātiū q̄ nō faciebat vmbram alli q̄z ex adūso: ꝛ silr̄ circa finē ɔtigit Martij. Sic igit̃ ƀz h̄ vz q̄ circulus palellus in q̄ illoꝝ figurat̃ capitū ζenith trāseat p 7ᵐ aut 8ᵐ grādū v̄gis: tūc eni. 23. die Augꝭ sol illic erat: ꝛ p. 22. aut. 23. grādū arietis pp̄ qđ non vr̄ sic distare ab iduisibilitate ēt eq̄toris nisi p spatiū octo grāduū ꝛ q̄si. 40. minutoꝝ latituꝭ distātia. Testat̃ ēt q̄ stella tramōtana dcā sic i basso illic extitit q̄ vix pōt videri pp̄ q̄ arbitrat̃ q̄ de aliq loco alto posset videri alia tramōtana v̄sus meridiē. Hoc tñ veꝝ nō existit si vt pbāt astrologi terra nulliꝰ sit q̄titatꝭ ad celū: ɔ̄ dūmō in loco depsso nō eēt qd ipediēs visionez fieri. Dic ēt q̄ vidit figꝭ circūuoluētis se circa ptes alteriꝰ tramōtane: ipam tñ nō vidit: Et h̄ forte refert esse pp̄ vapores multos ascēdētes circa ptes illas. Appʒ igit̃ ꝺclata rōcinatiōis assumptio. vñ ꝛ ɔ̄ ifert̃ nectio. ℭ Eti. Sol paꝝ morat̃ sup capitū eoꝝ ζenith: imo celeriter trāsit. vñ Ptolomeꝰ in libꝰ p̄dcō sibi cōpato. ꝛ p̄ 2ᵃ ɔ̄credi dʒ smo q̄ terra q̄ ē sb̄ eqnoctiali est circa eq̄litatē: qm̄ cā calefaciēs vna existit q̄ est solis oppō capitū: q̄ qdē sola nō grādē fac̄ ipressionē: sʒ qđ magnā isert ipressione ē pduratio oppōnis. Et iđ videmus in autūni pñꝰ: ꝛ circa horā nonā pp̄ morā maiorē caliditatē gn̄ari: q̄z in estate ꝛ meridie: ꝛ si tunc sit rectior oppōnā in terra linee supposita eqnoꝭ sol ζenith capitū bitātiū nō opponit̃ nisi diebꝰ paucis: ꝺcide cito elōgat̃. Sʒ sol qñ puenit ad tropicū cācri aut capcorni p eādez viā accedens ꝛ recedēs diu stat sup illoꝝ ζenith capitū: spatio eni q̄nq̄z dierum aut pluz nō appʒ remotꝰ ab ide pp̄ qđ eos icessant̃ calefacit. Et iđ terra linee supposita eqnoꝭ erit tēpata. Suppositꝰ āt tropicis distēpate ad caliditatē maxͤ: sub tropicis enim occurrit mora ꝛ ppinq̄tas rectitudīs ꝛ ppinq̄tas virtualis qđ sic nō sub linea ɔtigit eq̄toris: pp̄ qđ Ptolomeꝰ. Opʒ vt sit locꝰ h̄ʒ ihabitabil pp̄ supfluitatē caliditatꝭ: ꝛ si habitat̃ tūc cū labore q̄dā ꝛ nō ɔtinua bitatiōe. Incessus āt solis super eq̄torem diei ꝛ eiꝰ pmutatio ab eo sit cū veloꝭ. Opʒ ḡ ex h̄ q̄ sint loca bitatiōis: q̄ sūt sub eq̄tore diei tēpata. ℭ Amp̄. sub linea eq̄litatis cū dies calꝭ nocti adequet̃ sp̄ vnū alteꝝ ɔtēpabit: fridū. vz. ꝛ calꝭ: ītadeo q̄ bitatio ꝛ ɔtēpamētū cō/

Marginal notes: B; Albꝰ. 73.; Doct. 3ᵃ. Cap. 1. in medio.; Cap. 8. de cetie scđe 22ᵒ cap. 1. prius finē.; C; D; Cap. 8. pᵒ pncipiū.; E; F; Lib. 1ᵒ.; G; Sđ. pᵒ de cāt 2. ca. 8. pᵒ par.; H

I

surget: qđ apud illos q circa statiz: aut sub tropico habitāt nō euenit cācri aut capcorni. ¶ Adhuc ex mutijs paꝝ distē/ perātijs ꝛ breuib⁹ vnū ꝯsurgit tēperamētū: h' āt sub linea cō tigit eqno'': ꝺcm̄ eni est illic fore octo tēpora ī āno: nullū ēt tēpoꝝ ipsoꝝ in aliq̄ qualitatuz excedit vt nr̄a. ¶ Jtidē. vbi pflant vēti plimi acrē ꝯtēperātes ꝛ radioꝝ refractiōes so/ lariū ꝓhibētes: ꝛ leuant vapores mult. a marib⁹: flumib⁹ ꝛ lacub⁹ calor reddit tēperat⁹. Sz h' euenit sub eq̄tore: q̄ idē ꝯtigit īra eq̄torē tropicū cācri. puta in Jndia vt recita/ tione adduxi Cordelarij vbi minus vz: q̄re multo amplius sub eq̄litate his calitas in tēpamētuz remittet. ¶ Rursus. Radij supcelestiū: q̄ sub eq̄tore ꝓueniunt ad apicem ꝯuexi terre dispři nō poterūt sic refrangi vt ꝓuenientes ad superfi ciē planā aut ꝯcauā: sic sentiunt ēt pspectiui qđ alijs non sic ꝯtigit locis. ¶ Adhuc. vbi est multa corpoꝝ celestiū radio rū reflexio ꝛ ꝯcursus adiuicē illic polia est hītatio ꝛ tēpa/ ta: cū nāe supioꝝ cōparate in adīuicē ad calitatē ꝛ humidi/ tatē cōplonī hūane cēdant ꝓportionatā: vt declaratū dīa. 10.

K

Te c. 58.

¶ Silr ꝛ sol cū alijs planetis p ei⁹ ad nos accessuz est cā ge nerationis ꝛ vite ꝛ p recessuz oppositi. de ge. ꝛ cor. 2°. cū igit hec meliori occurrāt mō sub eq̄tore: loc⁹ erit hītabilis ꝛ tē perat⁹. ¶ Q. āt psuadēt qdā: eo q spūs circa natiuitatē si/ bi ficus attulit recēter naturas: nō valet: q̄m ab Jndia po/ tuisset portasse in q̄ fruct⁹ sunt hora oi recētes maturi: sicut Damascen⁹ ꝛ Cordellari⁹ testant. Propter h' igit ꝛ silia cō

Collectaso ril. 23.

cludendū est sub linea eq̄litatis fore hitationē ꝛ tēperatam adeo q ꝑm. A. in h' erit tēperamētū iustitiale: mō ēt 2° rela tū. ¶ Circa ex̄ma ꝟo q̄rti climatis ꝛ ide erit tēpamētū rela/ tū alicui cōplonū q̄tuor simpliciū distēparaꝝ ꝫ pte ꝛ con/ tēperataꝝ. Jn p āt ꝛ 2° climate pn° tertij ꝛ fine q̄nti 6° ꝛ 7° erit distēperātia q̄tuor distēperatij oino cōplonib⁹ cōpositi relata. ¶ Neq3 est dōz q pp cali atē tollat ab eq̄tore tem/ peramētū: q̄ vita ēt nr̄a cū calo stat valde extēso: nō a'lr sic

Doct. 2° fā. 1. c. 2. in fnci.

cū frido. Q̄d ēt appet p pm̄ 2°. dicētē acrē q̄tūcūq3 calin fo/ re fridū nr̄o corpori ꝛ maxie spiritib⁹ cōparatū. Calior igr̄ aer multū h' nr̄o erit corpori cōparatus. ¶ Circa q3 p̄dicta

L

dubitare ꝯtigit: q̄ Gal. 3° pric. a'so⁴. ꝛ alibi vz ponē regionē

Ch. a'sop. 35. in fine.

tēperatā ingens. Que vere certissime eucrata ꝛ media ꝫo/ na orbis terraꝝ oriētes est ꝛ occidēs q̄ p kindiā ꝛ chou est ꝛ p regiōes q̄cūq3 nō multū ab his secesserūt aut ad arthoꝝ vel ad austrū. Excogitare ꝟo te oz q̄s dixit. s. Hippocrates regiones ad oriētē ꝛ occidētē rectā quādā lineā tēsaz vt vo catā eucratā ꝫonā a ꝟsutij: q circa talia certissime ītelligas. Uult igit tēperationē hitationē certissime ꝯtineri a duabus lineis ꝓtensis ab oriēte in occidētē: q̄rū vna trāseat per kili diā q̄ est loc⁹ in opposito Cōstātinopoli ꝟsus oriens situa tus: ꝛ altera p chou dcm̄ hodie lāgo isulā terraz Hippocra tis ꝛ quoꝝ distātia latitudialis circa. 300. ē miliaria. he aūt linee ꝯtinēt aliqd q̄nti climatis: ꝛ magnā ptē q̄rti. vn̄. 1. theo.

M

Ca. 20 in fine.

Tēperate regiones q̄ sub recta polite sunt linea ab oriente vsq3 ad occidētē: ꝛ q̄ his ꝓxime sūt ꝛ ꝯfines: vt 4m̄ clima in habitātes īter duo extrema calitatis ꝛ friditatis sūt medij. ¶ Haly. q̄3 approbat tēpamētū medij climatis 4' ꝛ tertij de

2° techni cō. 46.

climātis supra mare salsū. Adhuc Albumasar 3° ītroducto rij dic ibidē fore terrā ꝓphetaꝝ ꝛ sapiētū: sic in 2° ēt appet q̄drī''. Auer. q̄3 2° collij. Licbo similat⁹ laudat 5m̄ pre cete

Cap. vlti. in fine.

ris: qđ forte euenit q̄ regionē voluit cōmēdare suā. Quilz eni locū nāliter ꝓpriū diligit cū ad ipsi⁹ g̃nonē faciat ꝛ cō seruationē. Nullus q̄3 istoꝝ locoꝝ est sub eq̄tore pp qđ euz tātos nō sit dare isufficientes negligēdo eq̄litatij linee tēpe/ ramētū id nō vz fore. Subdit etiā. Sub lāce diei nō est tēp̄s tēperatū vt multi opinant holuz ꝛ dicit a'ls declaratū fuis/ se. ¶ Ad pm̄ q̄dez dōz: siia p̄missa icōcussa ꝟuata q hi me dici existes tāq3 sensibiles ꝛ apparētes cū medicoꝝ pscru tatio sensum nō trāscēdat ꝛ qđ plm̄ euenit ꝯsiderāt. Tēpe/ ramētū ꝟo eq̄toris: q̄ p̄limis ē ig̃tū vt tactū ꝛ tāget tacue rūt: q̄ nāq3 in medicia ꝯsiderant: expimēto pcipiunt sensu

N

Cō 45. in fine.

Cō. 35. in medio.

bilitori maxie. Auer. q̄3 h' nō teneo cū se desperatiōe. 12. me/ taphsice. reddiderit suspectū in his q̄ astrologie ꝯsideratiōi subdunt q̄cqd ꝓmiserit iuuenescens. 2° celi ꝛ mū. Aut for tassis asserit sub lāce diei. i. sub eq̄tore vbi radi⁹ direct⁹ est ꝛ acut⁹ velut lācea vel vt lāces libre vt obuiet. A. hec senti enti. Eius eni sollicitudo plīma extitit in illi⁹ p alijs obuia tione. ¶ Propter h' 2m̄ sciēdū q qdam mathematicoꝝ di xerūt regionē itercepta īter tropicū capricorni ꝛ paralellū āntarcticū nō habitari: tū pp solis circuli eccētricitatē ꝓba/ tā a Ptolomeo. 3. vt dcm̄ Almagesti. ꝛ ita pp ꝓpinquitatē: tū pp directionē: tū pp morā: he eni tres cāe calitatis sb tro/ pico capricorni vident ꝯcurrere: due autē scđe sub tropico cancri. ¶ Quidā q̄3 voluerūt ihitabilē ipsam fore pp aq̄rū imensitatē eo q terra sit versus arcticū eleuata. metheo. 2°.

Ca. 1. circa principiū.

¶ Primis sīqdē ꝯrij sūt ꝟmones ꝫinducti. ¶ Adhuc ꝓpin quitas duaꝝ ptiū cū dimidia. s. ad terraz maior: sole in fine sagittarij ente nō pōt ob calitatem hitationē penitus remo uere. Aut tn̄ ꝯcludit solū q circa tropicum capricorni nō

O

adeo sit pole: vt sic hitari velut sub circa tropicū cācri: aut fortassis capcorni signū subsequēs fridū ꝛ siccū calitatē re mittit solarē: pp ēt saturni ꝓpetatē ibi dominicati. ¶ Alije ēt soluendū: q̄ l3 loca illa non sint vt appulit: sic h' nr̄a hita/ ta i sintq3 maria illic ꝛ aq̄ q̄3plurime. vn̄ Haly 2° q̄driptiti. Pars tropici hyemalis depopulata. Jnsule tn̄ ꝛ terra ha/ bitabiles sūt nō pauce. Q̄d ēt vz posse ostēdi eo q ille loc⁹ est dexter ꝛ supior magis: vt sensit Ap. 2° celi ꝛ mun. Hui⁹

Te c. 14. 15 16. Ca. 2. post pm̄.

tn̄ oppom̄ 2° Indicat metheoroꝝ ponens hunc poluz supio rem nr̄m vt ceteri astrologi ꝛ alterum inferiorem.

Propter quartuz

sīqdem: ad auctēs ꝑmas Aristo. ꝛ aliorū dōm aut eos illi⁹ fuisse opionis: quā nūc nō approbo: vel forsan per toridā ꝫonā itellexerūt ptes illi⁹ tropici ꝓpinq̄s q̄ sūt iha/ bitabiles pp imensam caliratem. Sermo tn̄ relinqtur Ap. ne vltra tropicū cācri sit habitatio: qđ appet ex eo q dicit

P

vmbrā sp fore ad arctū ꝛ ꝑuo dficeret hitatio q̄3 mutet ad meridiē. ¶ Propter qđ dōm q Ap. tūc nōduz experientia qđ declatū est audiuerat: aliq̄ eni ptes nūc habitant q̄ oliz nō hitabant ꝟm nāq3 eūdez metheoroꝝ p. Ubi nūc est ma

Cap. 5. circa linem. Collr. pb. 35. in cō. patet.

re oliz fuit arida ꝛ cō. ꝛ pbl'. 26. idicat libyā vltra versiōes estiuas fore ac vmbrā in meridie iacē. Alexāder q̄3 2° co/ rūdē ibidē recitat q̄uo dī q circa syenē sūt ethiopes habi/ tātes: ꝛ q in q̄libet ethiopū vmbra cadit ad ptes meridia/ nas. Quib⁹ rūdet q si hs ptes sūt hitate: ꝛ ex dicētib⁹ de his ꝛ putātib⁹ ꝯdicē. Arist. onerosis credit pp cauma iha/ bitabiles has ptes fore: aiūt eni ipsos q̄rū ad plīma in aq̄ morari: ꝛ pter nāz q̄dā viuē: aut sub tropicis habitantes vl' huic aliqd distātes: vlteriora qdē tropici ihabitabilia ꝓpter cauma. Hui⁹ q̄3 sermonis ꝑmū Alexādri. A. pungit q lineā eqnoctialez posuit tēpatā. Scđo ꝟo suspectū se red dit: cum ostensum sit q sub tropicis calidum est intensiue: ꝛ q elongationē a tropicis versus lineam eqnoctialem re/ mittit cōtinue calor: ꝛ acqrit tēperamētū: neq3 saluat Ap. vt dn̄sum ꝑus. ¶ Ad aliū dōz. q aliqui vt apparuit ex re/ citationib⁹ fideliū post tēpora Ptolomei ad nos illinc trā/ seūtes ꝓuenere: aut vt inductū est p librūz ad artē sphericā ēt ꝟm Ptolomeū aliqui ꝓuenerūt ad has regiones de locis eqnoctialiū. Nō eniz incōueniēs q idē hō senserit diuersis tpib⁹ opposita. Dictū est illic ēt Arym ciuitatez Jndie exi/ stere. Quidā tn̄ aiūt hinc illuc aut ecōuerso nō posse trāsi/ tū cōpleri: q̄m illic sūt mōtes q nām hnt holes ad se trahē/ di sicut adamas attrahit ferrū. Dicūt ēt q rident dū attra/ hunt ꝛ attracti retinent. Adhuc Seneca 5° nāliuz q̄onz: Cesar qdē vt aliarū virtutū ita veritatis in p̄mis amātissi mus ad inuestigandū caput Nili miserat cēturiones duos audiri narrātes illos lōgū iter pegisse: cū a Rege Ethiopie instructi auxilio cōmendatiq3 ꝓximis regib⁹ penetrassent vlteriora: aiebāt ꝓuenim⁹ ad imensas paludes: quaꝝ exi

A

tus nec incole nouerāt nec sperare gsq̃ pōt ita ipsicate aqs herbe sunt ⁊ aq̃ nec pediti eluctabiles nec nauigio. ibi ingēti vidimus duas petras: ex qb⁹ ingēti vi fluminis excidebat: sz siue caput illa siue accessio est Nili: siue tūc nascat̃ in terras: seu ex priore recepta cursu redit nescit̃. Referūt nōnulli tn̄ fore desertū ⁊ locū arenosū plenūq₃ serpentib⁹ ⁊ aīalib⁹ venenosis ⁊ aqs puatū dulcib⁹ vt ⁊ nullus de facili illinc trāsire possit. vn̄ ⁊ pap an̄ ista tēpora ianuenses duas parauere oib⁹ necessarijs munitas galeas qui p gades Herculis i fine Hispanie situatas trāsiere. Quid aūt de illis cōtigerit iā spatio fere trigesimo ignorat̃ āno. Trāsit⁹ tn̄ nūc patēs est p magnos tartaros eūdo versus aqlonē: deīde se in oriēs ⁊ meridiē ↄgyrādo. Quidā nāq₃ dixerūt h̄ euenire pp occeanū iter vtrosq₃ tropicos expāsū: q̄rū iā perēpta est positio. alij vo pp calitātē sb duob⁹ adustiuā exītē tropicis. Hui⁹ ēt positiōis falsitas iā appuit manifesta. Et hi qdem coalludūt ei qd dicūt fideles nr̄i paradisū terrenū seu delitiaꝝ sub linea eqnoctiali vsus oriēs situatū ⁊ muro igneo a terra vsq₃ ad celū pfecte vallatū. Hic etiā cherubin asserūt flāmeo gladio antestare phibētem volentes adire in q̄ Adā ⁊ Eua fuerūt positi: demum peccato gule expulsi. In eoq₃ posuit Enoch voluptuant̃ ⁊ Helyas moxituri manib⁹ antechri. Hūc q₃ allegorice flāmeū gladiū audire q volūt calientē imēsaꝝ sub capite cācri ⁊ capcorni existē: vn̄ Isidorus ethimologiarū testat̃ paradisum delitiaꝝ in loco alto versus oriētē sitū ad globum lune fere attingētē: qd idem Beda testat̃ anglic⁹. Qz aūt intātū eleuet̃ vt ad globū lunarē q̄si pueniat: ignis sphera icurrēs veritatē non ↄtinet: nisi naso cereo alius subiūgat̃ ↄtorto itellect⁹. In mappis q₃ mūdi ⁊ figurationib⁹ terre ↄscribit̃: q sit loc⁹ oi amenitate ↄspicuus hoib⁹ inhabitabilis igneo muro vsq₃ in celū incinct⁹ in quo ⁊ vite ↄsita pmanet arbor ⁊ alia q̄plurima, vt expositores geneseos ↄsitent. Martyres aūt hui⁹ rei ꝑ hīducti testantur vnanimiter de paradiso hō nihil sentire. ℭ Ad aliud iā ostēsū qd dōm ꝑ p̄dicta. Ad nota enī ⁊ plurimū ↄtingētia se trāstulerūt. ℭ Ad aliō dōm: q sub linea eq̄litatis nō ↄueniūt caliditatis cause p̄cipue. Mora enim potissima caloris causa illic mime vt dcm̄ reperit̃. Effect⁹ etiā directiōis puta reflexio in rectū ⁊ axem phibet̃ radiorū: tū pp apicē summū rotūditatis ibidē: tū ēt ppter vētos ⁊ vapores illic motos radios dispergentes ⁊ remouentes. Neq₃ ppingtas illic tn̄ maior reddit̃ q̄n nō sibi eidem ↄtraria opatio accidat pp mot⁹ velocitatē in locis eisdē: vt ostēsum est ꝓus. ℭ Ad aliud dōm: q trāsit⁹ in anno semel sup zenith capitū habitantiū sub capite cācri aut capcorni vel de pluꝝ: vt herbatū locū inflāmat ⁊ distēperat q̄ bini sit⁹ sup summitatē capitū habitātiū sub eq̄litatis linea: cum nox diei equet̃ ↄtinue: ⁊ nō iterueniat moꝝ. ℭ Ad aliō dōm: iā apparuisse qūo radij disgregent̃ ⁊ ipotētes reddant̃. Ipsi enī sub linea eq̄litatis incidūt in cōuexū: nō aūt in ↄcauum aut planū: q aūt calcē satis mime calefaciūt ꝓm pspectiuos. Ipsi enim seipsos ↄtēperāt. ℭ Ad aliud dōm: q nō est sic: tātū vitādat cū eleuatiōe maiori in calo: vt ostēsum. ℭ. ↄtīa: q̄ cū frigiditas q calitas est amica nature: frigiditas ē lrpa ralytica ⁊ mortificū reddēs ibidē. Adbuc ratio hec non cōuincit caliditatē excedētem fore sub equatore vt apparuit: sed alibi magis vt sub duob⁹ tropicis denotat̃. ℭ Ad aliud dōm: q est dare locum inhabitatū ppter caliditatē: sicut propter frigiditatem vt sub tropico cancri ⁊ capricornimon autem sub equinoctiali determinato.

B

C

D

Abhuc circa id qd dcm̄ ventos aerē contemperare dubitat̃: qm̄ vētus omnis frigidus: pbie. 5ª. ℭ Palin. Uētus fit ab exhalatiōe sicca: vt fluat a frigore pulsat in de mūdo: sz qd tale nō ↄtēperat: īmo infrigidat ampli⁹. ℭ Eti. Uētus cātur ex motu aeris: est nāq₃ ipsi⁹ ꝓprie passio: talis aūt in frigidat: nā mot⁹ fac̄ frigidū. Cui⁹ signū: q: mota īfrigidant̃ calīa. pbl. 25. ⁊ vt in perflātib⁹ ⁊ mouētib⁹ ollas q̄ bulliūt accit pbl. 5. qd mora denotat aq̄. ℭ Amꝑ. qd calefac̄ nō ↄtēperat. h̄ est vētus cū sit in motu vt tactū. Motus aūt calefacit. vn̄ pbl. ibidē. Mot⁹ calitatē fac̄: q̄re in eorūdē. 13. ⁊ de ge. aīaliū 2º. Calꝫ moritum. vn̄ pbl. 26. pp qd vēti fridi exīstes a motu calidi. ℭ Adbuc nō contēperāt pp aerē humidissimū hui⁹ ipedi tiuū: cui⁹ est passio. ℭ Jtidē. q: dcm̄ ab exhalatione ipsos causari sicca. ventus igit̃ aerem non temperat.

pble. 36.

E

pble. 18. pble. 30. 5ª pbl. 36. pbl. 5. c. 1. post pn̄m. pbl. 42.

In oppositum q: illō aerē ↄtēpat: qd depurat: clarificat ⁊ subtiliat ipm: ei⁹ alterationem probibens ⁊ corruptionē: talis vo vētus extat vt aqua etiam ostendit mota.

Propter primū qdē sciendū p̄mitus qd sit vētus: ⁊ vn̄ cāet ⁊ qūo. Secundo q̄t sunt ⁊ q̄les mōstret̃. Tertio eoꝝ repñtatiua perigraphia depingat̃ vt ⁊ tādem appeant arguta. ℭ Propter igit̃ p̄mū sciēdū q ventus est aer mot⁹ a determinato loco ab exhalationis sicce fumose cāsus multitudīe. 2º appareēs metheoroꝝ. Quidā vo dixerūt vētū fore aerē motum: q₃ determinat̃ topicoꝝ. 6. ⁊ metheoroꝝ 2º. Nō eniꝫ q̄uolibet aer motus causat ventū: sicut neq₃ aq̄ fluuiū: sed solū cui⁹ p̄n̄m est a fonte originali a quo ↄtinue aq̄ fluit multitudo. ℭ Qd firmat̃: q: illud qd ꝓm nām suam humidū est nō est illō qd siccū: sed aer nāl'r est hūidus. Primit⁹. n. hūiditas sibi adest vt visū. 12. dīa. Uētus aūt est siccus cū sit exhalatio fumosa sicca. ℭ Jtidē. seq̄ret̃ ventos vt aerē oēs esse ↄtinuos ⁊ vnum ventum sicut vnus est aer. Adhuc q oēs sil' flarent si oēs ptes aeris sil' moueāt̃: qd est ↄ 2m metheoroꝝ ↄtinētē duos vētos ↄtrāos nō posse sil' flare: ⁊ de h̄ amplius mōstrauit pbl. 26. De mūdo vo dī q sit aer mult⁹ fluēs ⁊ subitus ⁊ subtilis. Seneca qōnū nālīū 4º. est aer agitatus in vnā ꝑtē. Quinto aūt theorice. cap. 8. Uapor est sicc⁹ a terre corpore resolut⁹: cui⁹ siqdē descriptiones calūniari pōt excepta pª vtcūq₃. ℭ Propter 2m aūt hui⁹ sciēdū q eius cā est duplex. Una qdem mālis: vt exhalatio sicca fumosa resoluta maxīe a terra: ꝓm tn̄ ampli⁹ ⁊ min⁹ diuersificata vt iā indicatū. Altera vo efficiens sic sol potissime motu suo ⁊ calido: ac etiā cū alijs planetꝭ signat: nā saturnus cū eo mouet ventos oriētales: venus meridionales: luna cū marte occidentales. Juppiter cum mercurio septētrionales. Triplicitas etiā ignea: vt arietis: leonis ⁊ sagittarij ↄcitāt vētos orientales. Terrea seu thauri: virginis ⁊ capricorni meridionales. Aerea sic geminoꝝ: libre ⁊ aquarij occidētales: sed aqueā q̄lis cācri: scorpiōis ⁊ piscis septētrionales. 15. etiā stelle fixe prioris magnitudīs ortu suo ⁊ occasu cōmouent vētos. pbl. pª: ⁊ arte spherica Ptolomei: ⁊ de aere ⁊ aq̄ cū aso' 3ª. Fit autē ita: q: pp calm̄ subinclusum in porio terre exhalatio cātur fumosa sicca: que ei⁹ virtute directe deducit̃ sursum: donec interstitiū aeris mediū ↄtingat fridū q̄ refrangit̃ lateralr ⁊ obliq̄ insufflādo deorsū: vn̄ metheoroꝝ 2º. Mot⁹ qdē venti ↄcupi: sed materie gn̄atiōis p̄ncipiū de subtus ⁊ obliqua ipsius latio. Circa enī terrā flat: q̄re p̄mo secūda. Lꝫ primū materierū ventoꝝ p̄ncipium sit ab inferiori motuum ⁊ exufflationum ac turbinis initium est a superiori: ⁊ id est iudiciū cōe aut ꝓm plurimum.

Ca. 2. post pn̄m. Ca. 14. in medio. Cap. 1. pº pn̄m.

F

Cap. 2. pº medium. in pn̄º.

G

pble. 5º. Coll' cir. medium. Coll. eis. ⁊ cō. 15. Cap. 2. pº p̄ncipiū.

H

Oiā. 1. de. 2º. c. 8. i h.

Propter secūdum qdem sciēdū vētos fore 12. ī sfe plaga habitationis note ꝓm q. 12. sunt pūncta in ipsa. vn̄ originem ↄbunt vel iux. 12. apud astrologos signa. Primū aūt pūctū est qd ꝓportionat̃ loco eq̄toris a pte orientis vbi zodiaco intersecat̃ imobili aut vbi ort⁹ eqnoctialis ⁊ dī apeliotes seu solanus ⁊ aliqn̄ eurus. Sūt ⁊ alij duo huic collaterales sinistra eq̄dē sicut eurus ꝓprie: dextra vo vt kekias siue vulturn⁹. quoꝝ p̄m⁹ notat̃ in pūcto paralelli tropici capcorni seu ortu hyemali. alter. vo in pūcto ꝓportionato paralello cācri vel ortu estiuali. In pte vo meridiei sub tropico cancri no/

I tel punctus a q̄ nascit auster siue nothus: cui sigillatim dextra locat finicbias siue euro auster vel euro nothus inter eurum & austrum: a sinistra vero vt ab m. puncto nullus ponitur flare. metheoro. 2°. sed in de mūdo dī. Inter libanotum & notum q̄dā libanotum: alij vero lybaphynta vocāt. Cōiter vero austro africū. A puncto q̄s proportionato sectioni zodiaci imobilis ab equatore siue ab occasu equinoctiali p oppositum subsolano ꝯsurgit zephyrus seu fauonius: cui eq̄dē dextra correspōdet pūcto tropici capricorni vel occasu hyemali lipo siue africus. A sinistra vero apud parallelū tropici cācri vel occidens estiuale situatur argestes: olympias: yapix: syrozona siue chorus: sed in pūcto septētrionis circa polū arcticū nascit aprias: boreas vel septētrio cui minimū collateralis dexter est trecbias vel circius: sinister vero messes siue aquilo. Hec aūt vētorum situatio sumpta plus est ex metheo. 2. quā Varro. Seneca de q̄stionib° nālib°. & Isidorus ethymologiarum imitantur. Helyabbas tñ 5° theorice. par. sece. sit ab istis nā chorum scribit: vbi ponit circius. In oib° aūt cōcidit cū alijs. Propter qd dictum cōe videtur satis deuians ab his falsari vt poete. Sūt subsolan° vulturn° eur° eous. Atq̄ die medio noth° heret africus austro. Ciri° occasuz zephyrusq̄ fauoni° afflant. Eueniūt aqlo boreas & chorus ab ertbo. ¶ Sūt aūt horum q̄tuor pricipales: vt a q̄tuor pūctis denotatis venientes orientali: meridionali: occidentali: & septētrionali. signis & q̄tuor attributi arieti. s. capricorni: libre & cancro. Octo vero collaterales & ꝯsocij. Soli aūt naute. 16. ponunt eis emperia sua in mari naues gubernantes: quorum octo vocant principales & octo medianculos inter illos alterutrinq̄ situos. Dixi autē in nr̄a plaga. 12. foretq̄ in plaga que proportionat huic inter tropicū cancri & parallelū antarcticū locata que habitabilis extat metheororum 2°. sunt. 12. similr̄ īdē dispositi: & ita. 24. erūt. Apud antipodes vero. 4. eorum q habitant sm oppositum pedū iuxta Ptolomeū in arte sphericā. 24. similr̄ erunt. Scdm̄ nāq̄ duplicē habitationem superiorem scz̄ duplex erit & inferior: vt in vniuerso. 48 sint venti. Differunt tñ q̄dam ventorum existentiuz in superiori hemispherio ab his q sunt in inferiori: q̄ qui in superiori orientales in inferiori occidentales & ecōuerso: vt h. 26. apparent pble. & metheororum vtrobiq̄ 1°. Oribasius autē 3° afo. dicit quosdā posuisse duos ventos propter oriens & occidens: Alij q̄tuor propter quatuor plagas mūdi. Alij. 12. propter tēpora q̄tuor: diuiso vnoquoq̄ in tres menses. ¶ Qualitas autē & natura omnis venti rōne materie est sicca: magis aūt etiam frigida. Sed ex parte forme diuersificatur per loca vnde transit tāz ex parte solis q̄z elementaris materie: nam vēti orientales: q: nascuntur sub radijs solis: cū nōdum tamē extet in suo vigore: nec q̄ diu sint sub coterunt calidi mēsurate: etiā q: trāseunt per loca altiora sicca & modicū aquosa induunt aliquam siccitatez. Nothi vero q: veniunt de sub sole quando est in eius potētia: sunt q̄ diu secum. Et q: per maria & aquatica paludosa permeant calidi sunt & humidi distēperate: zephyri autē q: flant sole recedente & inuigorato frigidi sunt vtrobiq̄: & q: loca permeant multuz aquosa: vnde pble. 26. Magnitudo & profunditas maris est apud occasuz reddūtur amplius humidi. Septētrionales vero q: distant a solis incessu & super loca trāseūt arida congelata frigidi sunt & sicci valde. Tēperatioris igit̄ nature sunt orientales: deinde occidentales: distēperant āt reliq. Quorum saniores et p se oriētales extāt magis. Septētrionales q̄dē p̄ accessorum deteriores vero meridionales: q̄si aūt medij occidentales. Hec aūt verificant vt ad multū: dispō eni maris montium & locorum desertorum adustorum hō permutat quādoq̄ vt assamayrn dicit. pmo secunda. ostendunt venti.

Propter tertium

vero sciēdūq̄ liz cōiter figuretur descriptio vētorum circularis: seu q̄ mappe tympanalis: audiēda tñ magis: cū talis sit terrena hz Arabū. habitatio. Describat igit̄ fig° cū circulis lineis: pūctis: & vētis i ea opportunis. Cui° h̄ sit replicatio.

Meridies.

Septētrio.

Margin notes: Coll'. c. 3 in me°. — Cap. 1. — Lib. 1. cā medium. — pble. 57. ca. a. post mediū. — pble. 1. — Sel. 1. do. 2. ca. h. ist.

A **Propter quartum** aūt dōm: q̄ ois vētus est fridus vt visuz rōne materie: vel melius hic dōz q̄ fridus est ppterea q̄ depellens aerē nobis ꝯtiguū tepefactū calore nr̄o frigidus sentit: vn̄ pbl'.5. Semper corpus nostrū ꝑpriū quēdam tepidum vaporem emittit a se qui calefacit ꝓpinquū aerem sicut titio ꝑſens. ℂ Ad aliud qd dōm apparuit: vētus nāq̄ siccus est multum ꝛ frigidus rōne materie. ℂ Ad aliud dōm: q̄ motus vt motus non infrigidat: imo calefacit in dispōne quacūq̄: videt tn̄ in reb' subtilib' vt aere ac ēt aq̄ ifridare: ppter qd̄ declaratuz in ꝑarguri solone: vel q̄ remouet aliam cām que erat ꝓpepa potior infridationis cā q̄z ventus calefactionis: vt in sufflātib' ꝛ mouentib' ollas ꝓpter aerez quē impellunt in eas ꝛ diuisionē liquoris ebulliētis qua calidū exbalans remittit ꝛ ꝓhibitione refractionis radiorū motu aque in eas ꝯcidēte ꝛ ꝓpter velociori. vt declaui pbl'.5. ℂ Ad aliud ēt qd dōm appet: motus eniz ꝑ se calefacit: ꝑ accidēs ꝟo vt dīsum ifrigidat. ℂ Ad aliud dōm: q̄ lz aer sit hūidus nō tn̄ ventus: q̄ talis passio nō est ipsius tn̄: sed magis acq̄sita ab exhalatione sicca fumosa ꝛ solis motu. ℂ Similiter etiam ad aliud quid dicenduz apparet.

ℂ Differentia. LXVIII.

Quod carnes limaciarū sint ceteris laudabilioris nutrimēti ostēdit, q̄ ethicis exhibent isilr ꝛ cancrorūz egentib' laudabili nutrimento qd̄ eorū idicat extenuatio cū virtutis debilitate. ℂ Q. autem que pisciū vi: q̄m vna cōditionū vt ostēdet laudabilis alimēti est q̄ sit facile digestibile: hō autē sunt que pisciū cum sint molles: qd̄ ipsoruz cita ostendit decoctio: ꝓpter qd̄ carnes limaciarū ꝛ piscium sunt alijs laudabiliores.

Cuius oppositum tenēt preferentes his carniū: vt mōstrabit plures. ℂ Sed q̄ quadrupedū extēt meliores: ostendit ceteris: q̄ nutritiōis rō silitudine pficit. Nutritio enim est assimilatio nutrientis in nutritū pfecta: tales aūt reliq̄s nobis siliores existūt: vt notant cōpōnes: figure ac dispōnes ois corporis vtriusq̄: ꝛ ideo deducit humanas ceteris fore laudabiliores tāq̄ ꝓportionales maxie: qd̄ ostēdit bonitas lactis humani ad id qd̄ alioꝝ. Propter qd̄ Gal'. vz in de ingenio. 7. porcinas cunctis in nutrimēto pferre cū siliores ipsas reliquis nobis idicet existere. vn̄ alimentoꝝ 3°. Porcinaꝝ carniū silitudinē est addiscē ex eo q̄ q̄daz comedebāt hūanas carnes: vt porcinas nullā suspitionē habētes ſm gustū ipsarū ꝛ odorē. Cōpertū eniz iā a mallis receptorib' hospitū ꝛ alijs quibusdā: ꝛ occultatuz fuit quousq̄ inuēti fuerūt in eis digiti hois. cañ. 1°. qd̄ nūc etiā actum in alpibus Florētinis ab hospite scelerato qui aduenietes decollās ꝛ expoliās ꝓ carnib' vēdebat porcinis: in quarum comestionē concitati sapore mouebant hoies auide. ℂ Adhuc his videt q̄ testudinū carnes istireū ꝛ ericioꝝ sunt laudabiliores: cū eorū superfluitates in testas emittāt ꝛ spinas. ceu pisces laudātur squamosiores ꝓp qd̄ hō elegantiores. ℂ Oppositū q̄dq̄ hoꝝ carnes osīdūt volatiliū ꝛ maxie q̄ pulloꝝ cū sint temperate ꝛ cōplōni hūane ampli' affines humanis exceptis. colli̇z. 5. Sunt ēt molliores subie ac rariores. qd̄ aūt hō plus digestioni obediēs est ꝛ penetrationis ꝛ: deniq̄ nutritionis celerrime. Itaq̄ he laude ceteras antecedunt.

Propter primum q̄dē sciēdū: q̄ quid sit caro q̄tū ad ipsi' cōplōnez actualē sufficiēter dīsuz est diia. 42. Lz nāq̄ caro ꝓprie dicat corpus calm̄ ꝛ humidū molle ex sanguie gn̄atum: ꝛ ita tn̄ aialiū: metaphora tn̄ pōt dici in carētib' ēt sanguie qd̄ ei ꝓportionabile caro. ℂ Quid aūt sit nutrimētū ꝛ q̄liens di diia osīdit. 53. suscipit aūt hic alimētum ſm q̄ est qd remotissimū adhuc existēs ēē corporis: iux̄ illud ſmi p'. Nutriēs masticatione. ℂ Laus ꝟo attēdit nutrimenti in eo q̄ sit facile digestibile nō viscosuz grossum modicā hñs superfluitatē: neq̄ tn̄ adeo subtile vt celeri' ex ꝑtibus euaporet: ac familiarē ꝛ coinatā hñs ei qd̄ nutrit virtutez. 7. ꝑgens de ige. ꝛ alimētoꝝ 3°. Quedā nāq̄ multi extāt nutrimenti suntq̄ nāe hūane affines: sz dure sunt digōnis ꝛ tardi ꝑ partes icessus vt porcoꝝ carnes cū sint viscose ac supfluis plene. Aliq̄ ꝟo sūt digōnis celeris nō viscose: sed q̄ citius euaporant modicū alimētū ꝛ imāsiuū dant corpori vt qd̄ auiū minimaꝝ. ℂ Diuersificat etiā carniū ꝑlatio penes elita in eis dn̄antiaꝝ q̄dā sunt terrestria: nōnulla ꝟo aq̄tica ꝛ q̄dā aerea: lz ois ex q̄tuor cōponant elitis. Hec ēt diuersificant rōne complonis: loci: ꝑpior: vite: ac exercitij sic libri aliinētoꝝ ostēdūt ꝛ dietaꝝ. Questiuz nāq̄ huius existit adeo ꝑlixum: vt ide nō pui s possit tractatus cōponi: tuz ꝓp nām rei: tū q̄ ꝓp loquētiuz in ipso discordiā euidētē. Breuiter tn̄ veritas indagabit eiusdez. Vniulr enim terrestria ꝛ aerea laudabilioris ꝛ plis sunt nutrimēti q̄z aquatica: ꝛ que terre pluris q̄z que aeris: lz nō ita laudabilia. Diuersificat ēt nutritio 3' ꝛ ratione alimenti: q̄ hñs ꝑdicta extat laudabile. Ac ex pte aliti: qd̄ eniz bene sapit nutribilius sit ꝛ laudabilius: iuxta illud veteris. Peꝝ deterior cib' ꝛ potus. vnde Haly. Bonus cibus generat malum sanguinē malusq̄ bonum. Et ex parte vtriusq̄ vt sit virtus quedā occulta inter vtrunq̄. Naz lz determinat' cibus diffinite specieb' ascribatur. hysto. 8. velut hob' orobū: porcis glās. Indiuiduo etiā attribuit: imo ꝛ mēbro: ꝛ ideo videmus aliquos vnuz nutrimentuz adoptare ideq̄ laudabilr̄ cōnutriri: secus ꝟo in alijs: ceu ego epate gaudēs vidēs lac comedētē ꝛ maxie panem imiscentez mox ad vomitū icitor: cū tn̄ id alimentū sit pluribus amenū. Cuius quidē cām centiloquiuz conat assignare: vnde. 7. de inge. Duplex est aptitudinis cibariorū intētio. vna quidem cibarij natura: reliqua familiaris ꝛ coinata virtus alēdi. Estq̄ h̄ sermo in corpore etiā audiendus mēsurato magis. vn̄ alimētoꝝ. 3. Ad cōmēsuratā complonē referre ſmonē significaui sp ſm tractat' meos oēs ꝛ i regie magis sanatiuos: silr̄q̄ cañ. cōponis postēsoꝝ: diia. 22. q̄re eodē 3°. Qñ audies me cōparātē adiuicē spēs aialium ingre discerne ac discute sermonē etiā experientia nō bene nutritū ꝛ pingue gracili ꝛ non cibato cōpares: neq̄ qd̄ iuuene senescenti. Praua enim hec ꝛ iniusta comparatio.

Propter secūdum ꝟo sciēdū: q̄ lz a plimis gentiū appetant pisces q̄z italis ampli': cū eis habeāt meliores: nullus tn̄ dio ꝑfo fuit vniformiter nutrimētū coꝝ ei qd̄ terrestrium ꝛ volatiliū. Ipsoꝝ tn̄ laudat Gal'. ꝑ ceteris marinos. Quidā eni nascunt in mari ꝛ illic morant. Alij ꝟo hinc ad aq̄s pueniūt dulces. q̄dā ꝟo in aq̄ oriunt dulci ꝛ vꝑlim pascunt in eadē rari' accedētes ad salsa. Alij ꝟo in vtraq̄ nascunt ꝛ vescūtur q̄ oēs diuersificant: vt tactum rōne spēi: loci ꝛ exercitij. Spāli' aūt cōmēdat pisces petrinos cū alijs coꝝ bonitatib' ouiscos: buglossas: torpigies: scaros: laurices: triilias: pelagines: cephalos: coblos spinulas ꝛ siles. De q̄drupedib' aūt ꝑfert nō paꝝ q̄ porcoꝝ carnes ꝛ max' in plim nutrire: vn̄ Democritus: Porcine carnes qñ bñ digeste fuerint sanguinē nutriūt optimū. Nihil eni meli' in nutrimēto corporis inuenim' maiores tn̄ etate vitam': q̄re alimētoꝝ 3°. Diuz bedulloꝝ caro porcoꝝ ē maxie nutritiua: cui' expiētiā hñt euidētissimā athlete: ꝛ. 8. de inge. Porcoꝝ meliores carnes he q̄ ex mōtib': deinceps aūt eis hedi. Et 5° theo. Quadrupeduz caro laudabilior est porcina in calore ꝛ in hūiditate tēperata eiusq̄ cib' plim': ꝛ sanguis ab ea gn̄at' oi melior est sanguie: vn̄ cañ. 2. Chiliani dicūt ꝛ q̄ eos imitant q̄ melior caro est caro porci syluestris. Et tn̄ iponit colli̇z 5°. hec series. A. inge. Melior carniuz est caro porcina: ꝛ sentit q̄ ista caro sit q̄si nāilior hoib' q̄z alia caro aialiū ambulātiū: ꝛ expiētia h̄ docet. Et hi aio respexerūt magis has carnes ꝓpter plim dāt alimētū corporibusq̄ nr̄is silius. Qd̄ cōuale

Marginalia: B; C; D; E; F; G; H; pbl'.38.; pbl'.38.; Cap. 6. in medio.; Cap. 1. in medio.; Tra. 2. ca. 10. sui princ.; Ca. 24. p° medium.; Ho. 4. ca. sui prin.; Cap. 6. in medio.; Cap. 1. ad mediū.; 2° afo. afo riſ. 35.; 3° rectore cō. 30. in principio.; Cap. 1. ꝟ. sue finē.; Cap. 6. in medio.; Ca. 15. in medio.; Ca. 1. post medium.; 3° alimēto. rū ca. 24. ad me'.; 8. de ige. c. 1. p° me'.; Cap. 1. in pncipio.; Cap. 2. p° mediū.; Cap. 11. in pncipio.; Tra. 2. ca. 146.; Ca. 32. in pncipio.

I

fcẽtes ostẽdũt ide celeri⁹ restaurari: sunt tñ difficilis digõ/nis ⁊ alimẽti viscosi nisi locus ⁊ exercitium ⁊ vir vita ea re mittat. vñ. 7. de ige. Si cib⁹ scipm digereret ⁊ assilaret nu triẽdis: tũc op⁹ eẽt nutritiuis cibarijs: sꝫ qꝛ nõ idẽ est qd nu trit ⁊ digõnẽ opat: id nõ solũ eligẽ oꝫ qd nutricatiuissimũ ẽ de se alimẽtũ: sꝫ qd possit celeriter digeri: nutrimẽtũ ẽt tẽpe/ratũ exhibet diqitaqꝫ. Nõ eniꝫ nutricatiuissimũ põt esse di/gestibilissimũ. Tertio ꝙꝫ Almã. pfert bedulina: est nãqꝫ tẽ perata nullã hñs in se malitie admistionẽ: vñ in diet̃ pticu/larib⁹ lactẽtes hircoꝝ ceteris aialib⁹ sũt meliores in sapo/re. s. nutrimẽto digõne ac boni sanguis gñone. Oribasi⁹ ṽo. Dedima caro fit idigesta ⁊ caro agnoꝝ: vñ 5ᵉ collꝫ. ca. predi cto. Malor ps medicoꝝ abominant carnes agnoꝝ: ⁊ eo ꝙ mĩra hũiditas dñat sup eos: ⁊ laudãt carnes arietũ iuue/nũ: sꝫ ꝯueniẽs dicẽ ꝙ carnes agnoꝝ sint post bonitatẽ car/niũ beduloꝝ. Et Rasi ita sentit: ac ẽt. A. cũ Haly. Inter ṽo syluestres plaudãt q̃ capriolos. Vñ Almã. ⁊ A. Caro ga zel iter syluestres carnes melior bꝫ cũ sua iclinatiõe ad me/lã: pp qd eligẽda q̃ iuuenũ. De qua in dietis vlib⁹ oĩa syluestria aĩalia nõ saporifica neqꝫ nutribilia sunt sic domestica pter capriolos q̃ sunt syluatici: saporosiores: nutribiliores ⁊ laudabiliores. Ex nimio eniꝫ motu ⁊ labore sanguis sub tiliat poꝛi apiunt ⁊ eoꝝ supfluitates ꝓpellũtur. ¶ Est etiã pdicta diffidia. i. discordia ĩ volatilib⁹ maior. Gal. nãqꝫ ali mentoꝝ. 3ᵒ. Digestibilior est caro volatiliũ ⁊ maxie pdicis frãgnellini: colũbe: gallie ac galli: turdoꝝ aũt meruloꝝ ac puoꝝ passeꝝ iter q̃s sũt turtles durior ipsis est ⁊ adhuc ma gis turturis fasse ⁊ anat̃. Sili aũt ei q̃ galloꝝ ⁊ fasianoꝛũ ad digõnẽ ⁊ alimẽtũ exñs ea q̃ fm esum delectatione. Du/rior aũt ⁊ difficile digestibilis ⁊ magis idonea est his q̃ pa tiunt. Octauo ãt de ige. Ex volatilib⁹ aũt optime qdẽ pdi/ces sit cũ mõtanis cib⁹ passerib⁹: deīceps aũt galline ⁊ fa/siani ⁊ nõue colũbe nec cohibeant ĩtus manere nec hec. Tu lia. n. supfluitatẽ colligũt vniuersaꝫ q̃ inexercitata ⁊ diuo q̃ stagnodea ⁊ paludestria. ꝑ passeres autem ꝑmissos audio aues minutas ⁊ nõ passeres vere dictos. Calidissimi eni sũt ⁊ luxuriã icitãtes. Isaac. Almãsor ṽo cõmẽdat p ceteris star naꝫ. Starne caro oĩ carne auiũ leuior inuenit: atqꝫ his qui subtili volũt custodiri regimie ꝯueniẽtior: postquã coturnicis caro iñ bonitate extat 2ᵃ. Caro iteꝝ pulloꝝ post istam ponit. Coturnicis tñ caro melioris est gñatiua sanꝫ ⁊ spmatis augmẽtatiua: pdicis nãqꝫ caro istis grossior existẽs ventrẽ strigit ⁊ mĩtũ nutrit. In dñorib⁹ ṽo dictis: q̃ sũt tẽperata sũt cõplone vt galline galli: alia frigidiora: tẽpamẽto tñ attinen/tia sic starne pulli. In pticularib⁹ ṽo ceteris volatilib⁹ star na est subtilior ⁊ pulli pdicũ ⁊ pulli gallinaꝝ: post q̃s pdix: fasian⁹ ⁊ gallina. Reliqs ṽo volatilib⁹ sũt duriora ⁊ gũlo ra grues ⁊ pauones. Et demũ pulli sũt leuiores digõne ce/teris domesticis volatilib⁹: ⁊ laudabiliorẽ gñant sanguinẽ ⁊ appetit⁹ ꝯfortatiui sũt ⁊ oĩb⁹ naturis ꝯueniẽtes. Haly. ꝙꝫ Zoar Auer. ⁊ Mes. p ceteris laudãt que pulloꝝ carnes ⁊ max̃ galline q̃ nõdũ peperit ⁊ galli q nõdũ calcauit. sũt. n. facilis ꝯuersionis in san. ⁊ supfluitatũ paucoꝝ: ꝓprietatem mirabilẽ hñtes in tẽperãdo cõplonẽ ⁊ humores. Cui⁹ bro diũ optima leprosis est medicia. A. ṽo. Volucris qdẽ caro melior est caro adurã. i. turturis ⁊ gallinaꝝ ⁊ subtilior eaꝝ ⁊ nõ sunt cũ nutrimẽto altobueã idest pdicũ: ⁊ altea. i. adexarim: q demũ de durã alt. Caro durã melior est carne pul loꝝ fortasse: qꝛ pluris est alimenti. ¶ Hec igit est diuersi/tas plima ⁊ fortassis alia nõ parũ iter auctores in hac re/perit mã. Scdꝫ nãqꝫ diuersas laudabilioris nutrimẽti pro pietates ac ei⁹ qd nutrit sanitati vel roboris itẽtionẽ car/nes laudant varie. vñ. G. respiciẽs facilẽ alterationẽ ⁊ sub tilitatẽ in carnib⁹ pdicũ ⁊ passeꝝ expositaꝝ ptulit easdem. q̃re. A. Caro alcubugi ẽ de subtiliorib⁹ carnib⁹. Almãsor ṽo cũ Isaac aduertẽs subtilitatẽ starne ac leuitatẽ ipaꝫ ce/teris ptulit. Per starnã q̃qꝫ põt itelligi aut auis magna ve/

lut anser grisea cinerea cui⁹ caro laudabilis maxie cũ iuue/nis fuerit ab Almãsore lã ceteris plata vel maneries pdi/cis que iux̃ Tuscos quã Moyses vꝫ audire Jude⁹ ingeris. sũt starne nõ vñr ꝑ oño nřo qꝛ vẽtrẽ ꝯstrigũt. Hanc ṽo ꝓ/prietatẽ pdicib⁹ pstãt ceteri: sꝫ qꝛ post starnam subdidit Al mãsor coturnices: dubitãdũ ẽ: qꝛ vl ea itelligit aũt pdice ma/iorẽ: eiusdẽ ṽo coloris cũ rubeis pedib⁹ ⁊ rostro: saporis d lectabilioris dcã coturnix italica ligua: ⁊ ita ei⁹ audiẽdus est smo. vl p hãc itelligit ortigo siue q̃scula: ⁊ tũc eũ nõ acce/pto cũ h sit carniũ volatiliũ deterior fere: sꝫ saporosior. vñ 2ᵒ can. Ex comestiõe carnium coturnicis timet theran⁹ ⁊ spasmus: nõ qꝛ comedũt elĩm trũ: sꝫ qꝛ in substa eaꝝ ẽ h vt⁹ Isaac ꝙꝫ. Coturnices ceteris sũt peiores: sic nec nutri^{to} nec digestioni laudabiles: pp q̃rũ comestiõeꝫ accidia q̃nqꝫ ipse psensi spasmosa vt ⁊ alioꝝ sensibilissimi. Isaac etiã fm diu/sas intẽtiones carnes volatilium laudauit diuersas. Et de gallinis simil̃r est diuersitas. A. tamẽ plus ab aliis vꝫ dissẽ dere cũ adeo turturũ laudet carnes. Et fortassis in eius ter ris est ipsaꝝ tãta bonitas pter reliquas: aut aduertit ad ꝓ/prietatẽ qua roborãt intelligim: fm mẽ Gal. postponunt: vt apparet plib⁹ multũ. Juxta ṽo Auer. aut etiã Moysen cali ditati attinẽt ⁊ siccitati laudabiliores tamen sunt colũbis.

Propter tertium qdẽ sciẽdũ: vt ad summũ dicẽ ꝙ in sãguineoꝝ carnes dcẽ ⁊ q̃ aq̃ticoꝝ vĩr illaudabiliores sũt reliqs. Et q̃ volatiliũ his q̃ terrestriũ laudabiliores ⁊ lꝫ minoris extẽt nutri^{ti} ⁊ fortitudis: sil̃r vt oĩno dicẽ q̃ ad aug^{m} tẽdũt ceteris meliores: q̃ tñ sicce sũt cõplonis: vt hedoꝝ q puoꝝ sunt ꝯueniẽtiores: Cũ tñ capius ꝓcedẽs nõ sit bona. Ois. n. fetus hũidus fit ceteris pitiã q̃to prui ꝓpingor tãto deterior: q̃to pro portiõabilr remotior laudabilior. In sicco ṽo eꝫ. Et q̃ ma sculos laudabilio es sũt his q̃ femiaꝝ. vñ Haly. Ois femi/nea caro sanguinẽ gñat malũ. Isaac ṽo ab h excipit capras vult. n. eas min⁹ illaudabilioris hircis fore nutri^{ti}. Adhuc fꝫ Oribasiũ. Diuꝫ crescẽtiũ caro meli⁹ digerit ea q̃ declinãtiuꝫ. Que ṽo medie hũudis iter piguedinẽ ⁊ subtilitatẽ sa niores: ⁊ q̃ castratoꝝ alijs eligibiliores. Adhuc carnes ni groꝝ aialiũ saniores ⁊ leuiores alijs ⁊ maxie albis: q̃ itidẽ motu exercitãt sufficiẽti ꝯueniẽtiores oppositi. ¶ De cetero q̃qꝫ pticulari⁹ dꝫ ꝙ cãcri in fõtib⁹ reptiqrũ fortes ⁊ molles sũt vt eoꝝ q ostr grãci laudabiliores hi cũ fõtales fuerit ha bent ceteris cũ hẽant qd sile carni. vñ ethicis valẽt ⁊ ꝯsũ/ptis cũ sint hũidi molles ꝯsumi facile ⁊ ipiguatiui: ⁊ cũ pdi/ctoꝝ remittãt calorẽ ⁊ siccitatẽ: hi eniꝫ ꝑ se dicunt cãcri: q̃ re hysto. 4ᵒ ⁊ ptiũ. Cãcer solus taliũ sine cauda d qb⁹ audi endũ q̃n ethicis dari iubẽtur ⁊ ꝯsũptiveo ꝙ cãcri cõiter vo cati his ꝯserũt mime: nocẽtes ampli⁹ cũ sint digõnis dure nisi fortassis q̃n fuerint mollochie appellati. ¶ Pisces aũt laudati apd nos marini sũt pectines: aurate gny: cephali: so lia ⁊ trilie. De aq̃ ṽo dulci pcha quã ⁊ Gal. cõmẽdat pui pe trini temolus: carpio: luci⁹ ⁊ truta maxie deaurata spinosa: sapidissim⁹ ãt pisciũ ẽ salmo: esoꝝ ṽo carnis terrestris sili^{tes} dnẽ. ¶ Quadrupedũ ãt domesticoꝝ heduꝫ apud patauos max̃ pfero lactẽtẽ. Dico ãt ita: qm in regiõib⁹ calis multũ ⁊ siccis min⁹ apꝑciãd⁹ ẽ agnos: deide ãnualẽ agnũ ⁊ postea vitulũ lactẽtẽ ⁊ deide porcũ. Syluestriũ ãt pferẽdus est ca/preolus ⁊ ꝓpe lactẽs. Caro nãqꝫ h⁹ eo ꝙ frãgibil digesti/bil neqꝫ abomiabil ei⁹ piguedie saporis ꝯueniẽt fꝫ Isaac. deide porc⁹ syluestris: ceru⁹: lep⁹: cuniculus: eriti⁹: vrsus ⁊ q deiceps. ¶ De volati^{bus} ꝙꝫ caponũ gallinaꝝ iuuenũ lauda biliores sũt carnes. Qd ipoꝝ ondũt oua cũ galloꝝ testicul ⁊ max̃ q circuire pñt iteri⁹ nõ cohibite hitare: ⁊ dẽmũ q̃ co lũbaꝝ ansꝛꝝ ⁊ anatũ iuuenũ. Syluestriũ ꝙꝫ laudabi^{les} sunt fasiani ⁊ ad sanitatẽ ⁊ robur. Et fortassis ẽt vlr domestici cũ sint gallinis ꝓpinqssimi ⁊ eiusdẽ spẽi fere: suntqꝫ illi sicciores ⁊ citioris alimẽti ac exercitii ãpliores. Post q̃s sunt pdices star ne: coturnices maiores laudati frãguelli: laudule: turtu//

res

Marginal notes: I — Cap. 6. in med. — Cap. 4. circa medium. — K — L. 1. 3. c. 9. iuxta finẽ. 2ᵒ can. tra. 2. ca. 146. circa mediũ — Ca. 18. p⁹ pncipiũ. — Ca. 2. post medium. — L — In dietis vlib⁹ lec. 40. ⁊ i dietis pticu^{la} pri^{a} rubri. de volatilib⁹ i fine. L. 1. 3. c. 18 in pn^{o}. — M — p⁹ the. xã. 83. in pn. the. sũt p⁹ tra. 4. c. 7. in medio. 5. collꝫ. c. 32. in pn. De simplic. cib⁹ ca. de lute gallorũ in pn. 2ᵒ can. tra. 2. ca. 146. L d 211. 2. ca. trac. 2. — 2ᵒ can. tra. 3. ca. 166. Lib. 3. ca. 10. in pn. — N — i dietis vlib⁹ lec. 40. ⁊ pn. 5ᵒ rubri⁹ de volatilib⁹. — Tra. 2. ca. 145 i dietis vli lec. 46 in medio vbi supra immediate. — O — 2ᵒ can. tra. 2. ca. 221. nã dicitur. gen. 101. — 5. the. c. 31 i dietis vli lec. 34. circa pn^{m}. — P — Cap. 2. circa medium. Cap. 7. p⁹ pncipiũ. — Alimẽtorũ 3 ca. 27. — Q — In dietis vlib⁹ lec. 33. p⁹ me.

A [marg.: Pr̃mo.]

reo:colũbe:turdi:merule:parðices:pauões:grues ⁊ q̃ dom̃ũ. Sʒ circa pdcã dubitat̃ qm̃.6.ð re.sa.pponunt̃ q̃lie pdici/b⁹ita. Optia caro ad toĩes dispões ẽ q̃liap pdicũ ⁊ atagi nop ⁊c̃. he aũt vitupate s̃t coturnicũ dictiõe. ℂ Dõʒ ꝙ scri ptor seu trãslator ifraʒ corrupit:vbi.n.scripsit q̃leap ðbuit scribere mõtanap:sic dr̃ in greco orinon.qð appet.qz mox trãstulit vbi:silr̃ scribit̃ grece loco orinon origiop voluc̃p volẽs formã latinã induere. Qð ð pbat̃ ⁊ si iã notũ:qm̃ ca/pones laudatissimos qñ fuerit pingues detestat̃ in dispõ/ne de q̃ s̃mo calculosa corpe sicco. Uitupant̃ igr̃ max̃ q̃lie cũ sint pingues ⁊ abominabiles. Adhuc dic̃ q̃leap sine co pula.vñ appet ꝙ nõ diũsitatẽ ðnotat:sʒ vniformitatẽ. Gre/c⁹.n.⁊ max̃.G.ip vtit̃ i diuersis copl's ⁊ nõ loco illi⁹pun/cto.q̃p qdẽ ordiationũ cãʒ ⁊ fulcimẽtũ ex añdict̃ in bis q̃ ad nutr̃ laudẽ dcã s̃t diligẽs gr̃a breuitat̃ poterit iteĩse as sigñ:laudant̃ ẽtant vitupant̃ carnes a ptib⁹:qm̃ q̃ ðxtro/rũ laudabiliores:silr̃ ⁊ q̃ circa ossa ⁊ musc'op media ⁊ q̃

B

bui⁹aut alteri⁹mẽbri:ccu pticulari⁹.ʒ.alimẽtop.⁊ in dieḡ mõstrat̃. Jtidẽ domesticop būidior ẽ nã ea q̃ syluestriũ pp ocẽ vitã ⁊ ociũ.illis ãt oppo^m iest ⁊ maxie mõtanis. Caro ẽt bop minus cõputrescit melioris cbimi ⁊ supfluitat̃ pau ce. Hec oẽt ꝯtestare faciũt expimẽtũ:⁊ tõ ex homogeneita te ac ei⁹ ꝯtio bop ad corp⁹nutriẽdũ sumpta ⁊ ex nã ipsop s̃m ꝙ facile alterabilia frangibilia vel difficile seu celeri⁹ aut tardius penetrabilia vt sermo alimentop ostendit.

Propter quartũ

vo ad p^m dõm t ꝙ limacie dant̃ ꝯsũpt̃:q̃z aiunt max̃ Estq̃ʒ ad herẽs ipap alimẽtũ:digõnis tñ sunt difficil'.vñ ali/mẽtop.ʒ. Cocbias q̃tidie dẽs greci comedũt hñtes qð du rã carnẽ:⁊ pp h idigestibiles:si tñ digerat̃ max̃ nutritiua. ℂ Ad aliõ de cãcris appuit qd dõʒ:lʒ.n.laudabile nutri/mẽtũ in suo exhibeãt gñe ꝯsũpt̃ nõ simplr̃ tñ ampli⁹plim̃. ℂ Ad aliõ dõʒ:ꝙ pisces nõ s̃t digõnis simplr̃ facil' cũ sint fri aq̃s:nec mollicies eop est aereo ca.⁊ hu.digõni apta,sʒ

C

fra aquat laudãdi tñ sunt suo mõ p̃sati mediocriũ carniũ entes,q.n.mollitũ carniũ valde aut durap mime.alimẽto/rũ.ʒ. ℂ Ad aliõ dõʒ.ꝙ lʒ q̃dru^{dia} nob plm silent actu:nõ tñ ṽtute q̃ in h petit̃ q̃rito. Nõ.n.vt dcm̃ est alimẽtũ semet corpi imergit:sʒ ṽtute idiget digerẽte vehiculãte ⁊ apponẽ te qð i eis nõ euenit pp carniũ ipop duritiẽ ⁊ viscositatẽ cũ sint distẽpata terrea mixtuʒ ꝯpl'onis hũane re^{li} ⁊ hõc. At qz caro hois carni pportionat̃ hũane mõ q̃cũq̃ʒ laudabilior foret alimenti nisi abominatio itercideret. Fortassis q̃ʒ pp ei⁹facile nutrire ac mltũ egritudinẽ celeri⁹ icaute repl'ona lẽ cãret. Quidã tñ brut aliũ sub alterutroq̃ʒ polop degẽtiũ hoies trucidãtes comedũt.dr̃ia.67. ℂ Et nũr ð porcop car nib⁹qd dõʒ appuit:nã illã silt^{nem} ipedit digõnis q̃uitas ⁊ alimẽti viscositas. ℂ Ad aliõ dõʒ:ꝙ lʒ testudines pp sup/

D [marg.: Cap.30. In dictio vlib⁹ lec. 33.p⁹ p^m. vbi supra imediate in medio]

fluitates q̃s in extrisecã ppellũt laudabilioris red dant̃ nu/trimẽti:nõ tñ ita vt aliop plima:cũ nutrimẽtũ ipsap sit vn/ctuosũ valde ⁊ abomiabile:q̃uis ipas ponat Jsaac ex mã cui eq̃lr̃ q̃tuor elnta.i.q̃uis ⁊ leuia s̃t intermista. Jsta tñ mi stura nõ est ṽa vt:q̃ corpis hũani in q̃ maxie mimũ vni⁹tã/git alteri⁹minimũ,sʒ p iux̃ põnem fere. Eritij silr̃ s̃m Jsaac ac histrices cuʒ eo ꝙ plures ab eis supfluitates excidunt̃: praui remanẽt adhuc alimenti ⁊ medicinalis magis. Uri/nã.n.puocat eritij caro ⁊ vẽtrem soluit q̃ʒ magne tpe maxi me coit⁹⁊ femelle pcipue. ℂ Ad aliõ qd dõm apparuit.

ℂ Differentia. LXIX.

[marg.: Collr ca. 1.ð.A.]

Quod oui

albumẽ sit calʒ ⁊ vitellus fri gidus:mõstrat̃ ex.ʒ.ð ge.aia liũ. ℂ Amp.id in q̃ aial' p^m iexistit ẽ calʒ. Jn calo.n.p^m vitale ibidẽ:cũ aia ⁊ vita ꝯsĩt cor porib⁹ p calʒ:h ãt ẽ albũ:cũ ipʒ spmati affila/tũ:idq̃ʒ sit ex q̃ ꝯcreat̃ pullus. Rubeũ ãt ẽ terrestre grossuʒ ex q̃ nutrit̃ tale ṽo frum. ℂ Adhuc in auiũ paludosis sup abũdat vitellus min⁹tñ ru.⁊ hũidus ⁊ minuit̃ albumẽ. Jn cãpestrib⁹ṽo cõ,sʒ ille friores ⁊ hũidiores s̃t s̃ʒ nãm cãpe strib⁹ i eodẽ:albumẽ ṽo ⁊ vitellus oui ptes ab illis ðcise ea rũ retinebũt nãʒ cũ pducẽt̃ sp notã obtineat qð pductum. ℂ Rursus.qð segregat̃ circulr̃ a ꝯiũcto p modũ cuiusdaʒ

E

ebullitõis siue feruescẽtie calʒ extat cũ hð sit ei⁹ nã. Sic ãt albũ cũ eẽt pus cũ vnitũ rubeo vt oñdet̃ seq̃strat̃ ab ipo ibidẽ rubeo int⁹tãq̃ʒ terrestre subsidente:qð oñdũt oua in patella ꝯfracta ignis motui occurrẽtia icui. Eis.n.qð albũ circulr̃ videbit̃ assistẽ rubeo. ℂ Eti.qð attrahit ⁊ qð trãs/mutat est calʒ:talẽ ãt quẽdã actũ albumẽ iducit in rubeuʒ ipʒ attrahẽs ⁊ in alimẽtuʒ pulli cõmutãs. Est nãq̃ʒ tãq̃ʒ in lac agẽs coagulũ. ℂ Rursus.albumẽ pportionat̃ spmati. rubeũ aũt sang.vñ in diet̃ vlib⁹. Sicut san.⁊ spma sũt mã ⁊ nutrimẽtũ aialiũ gradientiũ:ita oua materia ⁊ nutrimẽ/tum volatiliuʒ. Sperma ṽo calidus sanguine denotatur. Jtaq̃ʒ album est calidum:rubeum autem frigidum.

[marg.: Lec.41. circa me.]

F

Jn oppositũ

est ois medicorum turba ponẽs ꝙ lʒ ouũ totum eq̃litati attineat albũ tñ fritati ptinet vtcũq̃ʒ:⁊ iõ ipʒ g̃ssuʒ ẽ ⁊ difficile dige/stibile.11.de inge. vitellus ṽo caliditati:quare huic oppo^{ta} te stant̃ iesse. ℂ Palin.qð ẽ isipidũ ẽ fruʒ:qð ãt dulce calʒ:ta lia ṽo s̃t albumẽ ⁊ rubeũ. ℂ Adhuc.qð celeriter digerit ⁊ in corp⁹trãsmutat̃ hũanũ calʒ extat ⁊ hu.tale nãq̃ʒ ipʒ:hð ãt oñt fore vitellũ ⁊ nõ albumẽ. ℂ Eti. Rube⁹color vitelli attestat̃ calitati:alb⁹ṽo albũinis fritati:vñ Ap.i qbusdã pbl'.sibi attribuit̃. Testeũ oui vi terre fruʒ ⁊ sic.hũidũ ei⁹ aqueũ:spũs ãt q in ipo hũidus ⁊ cal's:vitellus ṽo igni silis cal's ⁊ tẽpate sicc⁹. Ur.n.mũdi h⁹ ouũ imago. Silr̃ appet ei⁹albũ lacti pportiõari:rubeũ aũt sanguini.h ãt calior exi stit lacte. ℂ Rursus.qð ꝯfert egritudib⁹calis id ẽ frum cũ ꝯferẽtia in his pficiat̃ ꝯtio.hmõi ṽo ẽ albũ:vñ.13.de inge. Mihi vident̃ veteres cum multa circũscrutatione ad hu/midũ ouorum deuenisse qð imordacissimũ ⁊ viscosum eli/gentes.quare Dias. Album oui cõbustionibus medicat̃. Jtaq̃ʒ albumen est frigidum:vitellus aũt calidus.

[marg.: Cap.6.in medi.]

[marg.: Ca.16. p⁹ punctũ iã]

G [marg.: Cap.471. post p^m.]

Propter primuʒ

qdẽ sciendũ:ꝙ ouũ est aial po⁹ex ouificat̃ pductũ sup fluo. Nõ.n.ipʒ pp ei⁹impfectionẽ pt itra se ime^{te} aial pdu/cere vt qð pfectũ:sʒ alio vt ouo mediante. Constituit̃ ẽt ex aialis supflui^{te}:qz si ð sua foret q̃uant̃ oudũ iã cessasset ⁊ ipa dr̃ia.34.h ãt supfluũ ex q̃ ꝯstituit̃ est sanguis mẽstruo pportiõat⁹q i s̃r rubeũ ꝯdẽsat̃ colorẽ i q̃mã ꝯtinet̃ adhuc albugis. Ex vitello demũ in calorib⁹ouãtiũ pviã cuiusdã ebullitiõis vt pfectũ albũ segregat̃:⁊ vndiq̃ʒ circũstans ef ficit̃ rubeo:vt ⁊ ipm in me^o albo pmaneat velut terra in aq̃ ⁊ aeris itermedio. A.aialiũ.17.vniuerso assisauit. Que ãt ouificãtiũ s̃t friora qð iteri⁹oui oẽ pmanet idiscretũ. Tal'r

[marg.: In me^o.]

enim albũ ꝯfundit̃ ⁊ rubeũ vna vt monocolorata esse ap/pareant. Jn auib⁹q̃ʒ ouũ alligat̃ mtrici p ei⁹acumẽ q̃ ad se ꝯhit alimẽtũ:ita vt ab eo absoluat̃ pfectio. Sic.n.extermi nat̃ vt eius nihil appeat:qñ egredit̃:vestigij alligãt̃ velut vmbilici. Testa q̃ʒ submoll' extra ouo iã pfecto iteri⁹ pma nẽte qñ foras educit̃:idurat̃ celeriter euaporãte ipsi⁹ hũi/do iã paucificato ⁊ ðrelicto qð terrestre. ℂ Oua eqdeʒ di/uersificant̃ ex his q̃ p seipsis inexũt ⁊ occurrentib⁹aliũde. Prio qdẽ multiplr̃:qz aut rõne illop a qb⁹ pducunt̃:qm̃ q̃dã prauissimi s̃t chimi vt q̃ auiũ paludestriũ:q̃dã optimi ceu pluriũ cãpestriũ vt gallie,fasiãi,⁊ pdicis:alia ṽo me^a: mltũ tñ ab his ðclinãtia sic̃ anserp ⁊ anatũ palustriũ:vl' ex pte ꝯpl'onis:qz aliq̃ s̃t ex aialib⁹tẽpat̃ sanis laudabil' exñ/tib⁹nutrimẽti:q̃dã ex distẽpat̃ habẽtib⁹ nõ pap in excessu hõrib⁹his opp^{ta}.vl' etat̃ gr̃a:qm̃ q̃dã s̃t ex auib⁹adolescẽ tib⁹:alia ex iuuenib⁹:nonulla ṽo ex ðcrepit̃ q̃p me^a s̃t lau dabiliora,seu ex pte hi⁹:qm̃ aut s̃t pigniũ aut extẽuatap vl' mediocriũ q̃ ceteris pfectiora:vel rõne modi eop pdu/ctõis:qz q̃ calcata ðlectabiliora exñtia pp magl' eẽ digesta. Jn oib⁹.n.qð digestũ dulci⁹ð ge.aialiũ:ant ñ calcata oua

[marg.: Lec.1.3.ca.1; in medio.]

H

I

ypencina siue zephyrina dcā p̄faţ opp^{te} q̄ ēt gallo supascē dēte valent adhuc pfici dū nō interuenerit albi a vitello di scretiosita vt ⁊ gallina alteri⁹ ēt sp̄ēi supcolens suā in gbus/ cūq3 ouoꝝ ipinguat formā: vł ex pte loci ceu regiōis cū sic loc⁹ ē ita nā op̄ s. Que.n. sūt i regiōib⁹ calīdib⁹ aut frigi/ dib⁹; raui extāt būoris ⁊ isipidi: q̄ vo i medijs laudabił ⁊ saporosi: cū sapoȝ medij vt vnctuosus ⁊ dulcis n. trimēta les ex mēsuraţ assurgāt cāis. ℭ Ex his q3 q̄ forisec⁹ adue/ niūt vł pp tp̄a: qm̄ q̄dā st gtui pxima: alia remota: nōnulla me^a: q̄ꝝ optima st p̄^a: ceu pessima: postrema opp^{te}: medijs ṽo iter vtraq3 indicaţ aut pp artificiū ꝺcoctionis ipoꝝ: qꝺ ēt variaſ 2°: vł rōne modi ꝺcoctiōis: vł q̄ti^{te}. Primit⁹ q̄dē qm̄ q̄dā sub cinerib⁹ coquūſ: alia ṽo in tiganis frixanſ: q̄ ambo p̄ua: aliq̄ ṽo fracta cū olo garo ⁊ modico vino ꝯtū/ dunſ admista ⁊ i vas pijciūſ obturatū i lebete posita sb q̄ ebulliat aq̄ donec ꝯsistētiā recipiāt mediocrē. Silr q3 fe/ re st ꝯfracta sup aquā bulliētē i tiganū vł caldariā piectā:

K

3.ca.21.
Cap.36.

alimētoꝝ 3°.5° ṽo coll'3. Ouū ꝯq̄ssatū cū olo ⁊ aceto ⁊ tre/ mulū scm̄ ē valde bonū. Decoctū.n. cū olo melioraſ ⁊ ma xie nouo: qm̄ ē tēpatū attinēs calitati: ⁊ ipinguat epar ipi⁹ ꝺ dougēs sbaȝ. Et ppea religiosi olo vtētes pingues st ⁊ ro tūdi: ⁊ h⁹ p̄parationis mōi laudabiliores exiſt. Nōnulla ṽo igne itegra assanſ: q̄dā aq̄ elixanſ: alia cū carne ⁊ herbis iu scellata: nōnulla ṽo aq̄ ꝺcoquunſ olo sale ꝯdimēţ: vt cepe pip̄: cina^{me} ⁊ silib⁹ q̄ me^a indicant iter p̄dcā. Ex pte q̄de3 q̄titaţ ꝺcoctiōis: qm̄ alia min⁹ vt sorbilia: q̄de3 ampli⁹ vt dura nōnulla ṽo mediocriter ꝺcoquunſ sic tremula: quoꝝ laudabiliora st p̄^a sic reliq̄ ꝺteriora. Et si fortassis q̄ media plus corpi exhibeāt alimēt: ceu alteꝝ extremoꝝ māsiuu3 in amplius: qd aūt calm ⁊ frigidum: differentia signat. 15.

Propter scdm q̄ē sciēdum q̄ aliq dixerūt al bū oui esse calius rubeo q̄tu3 ad ei⁹ pte acutā in q̄ caput ꝺcm̄ situaſ galli: q̄tū ṽo ad alīa ipsi⁹ ptes minime.

L

ℭ Q̄ꝺ ⁊ stare nō pōt: qm̄ sic se h3 ps cir ca quā caput ē galli ad quādā pte vitelli: sic alia ad aliā: et p ꝯñs ois ad oēm. S3 q̄ circa caput galli ponit rubeo cali or est ⁊ merito: q2 totū albū h3 calefieri ex capite galli ⁊ in formari: totū ēt scm̄ ē p mo^{te} ebullitiōis cuiusdā ⁊ ascēsus caloris ac leuioris vndiq3. Silr Ap. pnūtiare vī absolu/ te albū cali⁹ rubeo ꝯsisteſ. q̄re ⁊c. ℭ Alij ṽo dixerūt. Ap. exponētes albū cali⁹ fore rubeo calitate q̄ in actu volētes medicos audiuisse vitellū illo calorē cali^{te} potētiali. qꝺ et nō valet: qm̄ sic se h3 act⁹ ad actū: ita po^a ad po^{am} vlterio/ ris act⁹ re^{te} a corpe acq̄sit: qꝺ in ceteris ē declare. Nā sicut leo vinēs aut anas ē calior sue vel pdice actu: ita ⁊ mortua po^a talia facta nutrimētū corpib⁹ p̄stant illis cali⁹. Q̄ꝺ silr in vegetabilib⁹ repiſ: l3 nō adeo extet diuersitas in his ma nifesta: q2 ipoꝝ calm magis ē in po^a q̄3 actu: nā ēt viuētia

M

Cap.24. circa fine.

vegetabiliū coll'3.5. potētia ponunſ calida. Est.n. eoꝝ cali dum cōfractum sopitum respectu aialium calidi. Adhuc ouum infrigidatur ouificatū vt calidū euolet actuale. Nō igitur sic dicentem inconueniens contingit euadere.

Propter tertiū ṽo sciēdū: q̄ id q̄stū p̄t teria/ ri: vt.26. dīa. ꝺꝺo cal'3 ē 2^e: qꝺ dā nāq3 viuificū aereū ⁊ vtcūq3 aq̄sum mulcebre ⁊ delecta bile: p̄ma ēt calitate affectū celesti gonima faciēte sp̄ma/ ta. dīa. 36. Et ita q̄ albū calius vitello: qꝺ sic innuiſ ꝺ ge.

Cap.1.6,
sua finez.

aialiū 3°. Gnōnis q̄dē p̄n^{m} ex albo accipit aial. In calo.n. aiale p̄n^{m}: ⁊ ꝺmū albū nā q̄dē humidū in seip̄o calitatē h3 aialē. Est ⁊ alteꝝ calm ꝯsumptiuū igneū subito insitū terre strioꝛi anxiabile ⁊ isuaue q̄3 min⁹ calo pticipās celesti q̄ vi/ tellus calior ē albo: qꝺ idicaſ ibidē cū dī. ip̄m eē terrestre grossaꝝ ptiū qꝺ nō ē gnōnis p̄n^{m}: veꝝ magis nutrimēti p/ portionaſ nāq3 sanguini ceu albū sp̄mati: qꝺ oñdūt passio nes a calo ⁊ fro: his q̄dē sil^{te}: alijs āt occurrētes op^{te}. vñ

In me^o.

17. aialiū. A. Albū oui ē aq̄su3 valde: ⁊ ē i eo multū ꝺ aēre in q̄ agēs calor id segregat a vitello cū sit terrestre siccum.

N

Cul⁹ calor ē tāq̄3 corpoꝝ terrestriū: albūinis ṽo est ceu cor poꝝ aereoꝝ aliq̄tulū aq̄soꝝ. Et ppea albū magis ꝯueniēs vt siāt ex · p̄o corpis radicalia. ⁊ vitellus q̄si nutrimētum: qm̄ ē sanguis mutat⁹ ad sbaȝ sp̄maţ icōplete. Q̄3 āt albu mē vitello cali⁹ appet: q2 illꝺ cali⁹ qꝺ magis pticipat p̄nci pijs aie itroductiuis: cū h⁹ cal'3 sit istr̄m nāe p̄ncipali⁹: tale qꝺ albūinis p̄inductū: qꝺ ⁊ caput ꝺcm̄ oñdit galli in ipsi⁹ repsitatū acūine. Rubeū āt p opp^{m}: q2 terrestre grossaꝝ p/ tiū eidē vehemēti⁹ iberet: cal'3 fere igneū. Calm nāq3 i · is duob⁹ ita se vī hře velut in ligre ac lapide impressum. Sic itaq3 albū vno^o cali⁹: reliq̄ āt erit rubeū. ℭ Nosce tm̄ q̄ vi/ tellus corpi relat⁹ tēpato būanoꝛ̄ āt vt p̄us pulli gñō cali/ or sic recte sapiūt medici ē albo pp calm forti⁹ iberēs eidē tāq̄3 terrestrioꝛi subito fulcitortū ēt pp saporē ipsi⁹ dulcē ac ei⁹ etherogeneitatē corpi būano albūine affiniorē: sec⁹ aūt ꝯtigit in albūine. ℭ Adhuc qd po^a min⁹ cal'3 exñs in vlte/

O

rioꝛē actū calitaţ pōt eleuari alio calori pp cal'3 corpis ip3 exterminās oiquaq3: vt oē qꝺ ipsi⁹ calm po^a in actū vltra fere ip̄m eleueſ calitaţ. Carnes nāq3 anaţ in vlterioꝛē gra dū deueniūt calitaţ in cholico q̄3 in flatico aut in oppeten/ te fortiter vł mime. Euaporat ēt calm aereū ab albumine citoꝛ qꝺ oñdit ipsi⁹ minoratio qñ p⁹ ptū pmāserit tp̄e: q̄ aūt hmōi reliq̄ ex dīis sumanſ. 26. ℭ Sed circa p̄dicta ꝯtingit dubitare: q2 in pulloꝝ ex ouis gñatiōe p̄n^{m} ipsius p̄^{m} ꝺcm̄ est in extremo vt albo circa caput galli maxime situari qꝺ nā praue vī ordinatū: cū in medio vt saluet hēat locari sic in alijs aialificātib⁹ ⁊ casu ēt gñaţ. Semen.n. aut gnōnis qꝺcūq3 p̄n^{m} obtinet qꝺ loci mediū. de ge. aialiū apparēs. ℭ Dōm ēt nō eē sile oisariā de gnōne hoꝝ ⁊ pulloꝝ cu3 in aialificātib⁹ matrix sit in mfetu ouis aūte3. mř situaſ in

Colli. li.3. ca.1.e. fi. ca.2. fi.

mřice ibidē. Rubeū.n. tāq̄3 mř situaſ sub pellicula subtili ꝯtinente vndiq3 ouum que velut matrix existit. Uel dō3 ge neratio pulli non est in extremo albi supioris verum ma/ gis inferioris vbi rubeu3 pertingit ipsum: vnde. 17. aialiū

P

In me^o.

A. pullus sit ex parte vitelli qui est in subam albuminis at tractus. ⁊ ideo inuenitur creatura inter album ⁊ vitellum.

Propter quartū ṽo. ad p̄^{m} qd dōm apparu it: qm̄ Ap. loqſ de ca. p̄ vi uisico medic⁹ aūt de reliq̄. ℭ Ad aliꝺ silr dōm. ℭ Ad aliꝺ dōm q̄ nō solū pp frīum plus pticipāt caliū aniū ous vitel/ lo: veꝝ ēt pp grossitudinē ⁊ etherogeneitatē partium ipi⁹: ꝺcm̄ est aūt ⁊ calm exhalare qꝺ albi qñ fuerit ouificatu3. ℭ Ad aliꝺ dōm: q̄ nō pp cal'3 solū sit segregatio albi a ru/ beo eleuatione: veꝝ ampli⁹ pp ptiū ipi⁹ leuitatē cū viscosi/ tate: rubeū.n. pnūtiatum est terrestre. Dicet ēt q̄s fortasse ptes albūinis eē viscosas cū aliq̄ leuitate: ita vt cal'3 in eas

Q

ꝯueniēs ⁊ neq̄ens separe subleuat easdē, qꝺ silr accidit in his q̄ frixanſ leuiter ouis: ceu in ebullitione oñdiſ lebeţ a q̄ viscosum nō q̄ue inexñs celeri⁹ effluit aq̄. ℭ Ad aliꝺ silr qd dō3 appuit: qm̄ de calo ē sm̄o ꝺoꝛi nō paꝝ calitate icu/ baņ exteri⁹ adiunato. ℭ Ad aliud dōm: q̄ l3 calitate vi/ uifica sp̄ma cali⁹ sit sanguie: calitate tm̄ acuta ⁊ terrestri san guis pōt eē calior illo. ℭ Ad q̄ ṽo alteri⁹ ptis iā ad p̄^{m} qd dōm appuit. ℭ Ad alia duo silr appet: qm̄ cum calo albi aereo admisceſ multū aqueū ebetās ip̄3: calm ēt ipsi⁹ ꝺcm̄ est exhalare: oñsum ēt q̄ rubeū magis albumine ꝑportio/ naſ corpi. ℭ Ad aliud dōm: q̄ rubedo nō est in vitello pp calitate3 tm̄: veꝝ ēt magis pp mām vt sanguinē ex q̄ gñeſ ceu caro rubioꝛ ceteris ptib⁹ sanguine. Neq3 dōm album lacti assimilari: ⁊ si hoies id putent coloris decepti silitudi ne. Cui⁹ q̄dē ꝯ̄riū sensit rubeum cōparās lacti cum id ve lut lac alimentum sit pullis: de ge. animaliū. 3. ℭ Ad aliꝺ

Cap.2. circa medium.

dōm q̄ ab albumine calidū quando frangiſ euadit: nō sic autē a rubeo. Adhuc nō solū poniſ hic ꝯferre pp frigidita tem: veꝝ ēt ꝑpter viscositatē qua cū imordacitate partici/ per adherētia: vñ ibidē. G. q̄ viscosum sine mordēdo cum moderate fuerit calidum indolorosissimum existis.

A

ℭ Differentia.LXX.

Ca.30.in principio.

QUod vinum calꝫ sit ⁊ siccū ostēdit: qm̄ meri ꝯplo vir est calī ⁊ sicca.5ᵒ theorice. Est aūt merꝫ ẜꝫ hūc vinū vuaꝝ ⁊ racemoꝝ. ℭ Adhuc illō qō cōpetit flaticis calm oꝫeē ⁊ siccū: cū ꝑseruatio nāꝫ ꝯ̈uerãq includat vtcūqꝫ. flaticis aūt vinū cōpetit: tū q꞉ coꝝ mitigat frītatē: tū q꞉ fla digerit ⁊ subtiliat: qō āt tale calm existit ⁊ siccū. ℭ Eti. illō qō hꝫ dissoluere: exiccare: demācrare: vlcera abstergere ⁊ mūdificare calm existit ⁊ siccū. vinū vō est hō terapētice 3ᵒ. ℭ Rursus. Qō īducit accñtia calitaꝫ ⁊ sicci. vꝫ eē calm ⁊ siccū: qm̄ effect⁹ ⁊ cā sꝫ ꝑportionales. nūc aūt vinū sitiꝫ ⁊ siccitatē vi cāre: vt denotāt bibli patauī tabernā petētes añ luciferū: ⁊ egritudines cal. ⁊ sic. ceu vigiliaꝝ istātiā. febres freneticas spasmos ꝯsūptiuos ⁊ desipientias iteriorꝫ.2. ℭ Palin. Curat appetitū caninū ꝯtingentēꝫ a frītate simplici vel cū hūore frō acido. afo.2. potus indigentiam soluit: qō aūt tale calm ⁊ siccum: cum sanatio ꝑficiat ꝯ̈rio: quare vinum calidum erit ⁊ siccum.

Cap.6.in medio.

Cap.50. circa fine. Cō.afo.21.

B

Probl.6 c.16.

Rursus qꝫ calꝫ ⁊ humidū ẜm nām: ꝑbl.3. ℭ Adhuc qō vaporosuꝫ vētosum ⁊ somniferū existit: calm est hu. hec nāqꝫ a calo ⁊ humido agēte cānt: sed vinū est hō: de somno ⁊ vigilia. ℭ Palin. Qō calefacit ⁊ humectat calm est ⁊ humidū: tale vō est vinum quarto ẜm̄a. In terris ēt viget calō ⁊ humidis ꝯtemperans: calidum itaqꝫ ⁊ humidū. Qꝫ autē frigidum ⁊ humidum vina indicant gallicana: ⁊ qꝫ frigidum ⁊ siccum anglicana.

Pᵒ pri.ᵐ Tra.2 ca.39.ᵒ fine.

M.c.671. vsqꝫ ad.c.702.

Propter primū vō sciendū qꝫ vinū ex multī vt apparet ꝑ Diascoridē exprimit succosis: potissime tñ ex vuis: qꝫ ē liqr ceterī nāe hūane amplius accōmodaꝫ. gaudet.n. ipo q̄maxie: cū ꝑportionē eidē magnē: ō q̄ gdē prīs extat q̄stū. Qō 2ᵒ ꝑt ꝯsiderari: aut q̄stū ad ea q̄ magis sibi existūt itranea: vel q̄ ad illa q̄ forinsec⁹ adueniūt. Prio sigdē in vino ē qnqꝫ ꝯsiderare: liqrē ei⁹ seu sbam, vtutē, odorē, saporē, ⁊ colorē regi. sani. theo.5. ⁊ dietī ꝑtib⁹. Rōne nāqꝫ liqris vinū colligit diuersitatē. nā qōdā existit subtile: qōdā grossū: aliō vō mediocris: qōdā spissū turpidū: nōnullū subtil' clarū: aliō vō mediocris ⁊ reliq̄. ℭ Ex pte q̄ꝫ vtutīs: qm̄ ei⁹ qōdā ē vehemētī vtutis: aliō debile: qōdā mediocris ẜꝫ ei⁹ ꝯplonis diuersitatē. ℭ Diuersificat rōne fere oium generꝫ saporꝫ. Nā qōdā est isipidū fere vt aq̄. aliō stipticū pōticū, qōdā vō acetosuꝫ: nōnullū vō dulce: qōdā āt amaritudini attinēs ⁊ acuitati q̄lia sūt vina vetustiora ⁊ artificiata: ceu q̄ tede picis medicialia nō nutritiua. colliꝫ.5. ⁊.7. Aliō vō salsedini ꝑtinet sic mari mistū.12. de ige. ℭ Sumit ⁊.4. vinū diuersitatē ex pte odorī: qm̄ qōdā est aromaticū q̄le dom̄ ẜm Haly. ribanū dlecta bile: ꝑpō sensū: qōdā odoris horribil' idelectabil' sanguinē gñans malū ⁊ cephaleā iducēs. aliud meᵐ iter hꝫ: qōdā vō ⁊ odoris mortificatū sic aq̄. ℭ Variat deniqꝫ vinū rōne coloris.5. qō multiplr existit ẜꝫ qꝫ ei⁹ est inenire colores differētes: nā qōdā ē albū aq̄ vtute ⁊ colore ⁊ sapore simitudie ꝑpinquū: qōdā pallidū: aliō vō citrinū seu xāꝫuꝫ: qōdā rosēū: nōnullū rubeū: aliud rubore ꝑcipās in subnigredinē vergēs. Propterea sūt tñ ōte vini sūpte rōne sube vtutis ⁊ saporis q̄ꝫ odoris ⁊ coloris. ℭ Si āt vinū ẜꝫ ei⁹ extrinseca attēdat q̄druplr id ꝑt euenire aut rōne intētiōis assumentī vel alicui⁹ cōmistiōis ei⁹ cōnec: aut origis ipsi⁹ vel tpis. Qꝫ si ꝑ duplr: aut ex pte ipi⁹ vini ampli⁹ vꝫ vel rōne ad suscipiētē plus facta. Primit⁹ gdē pōt triplr variari: qm̄ aut est cib⁹ ⁊ pot⁹ sil: aut pot⁹ tm̄: vꝫ medicie locū occupat. Cibi āt ⁊ pot⁹ vinū nāꝫ obtinet: qō ⁊ gr̄a restauratōis exhibet deꝑditi: cui⁹ est cibi offm̄: aut deportationis nutrimēti ꝑ corpus qō pot⁹ existit nā. tertio gdē de alimētis: ꝯ q̄dā medicorū volētes vinū ñ alimētū. sꝫ poti⁹ potū aliquē appellare. Exhibet q̄ꝫ interdū vinū sub rōne pot⁹ tm̄ vt deportatōis alimēti ꝑ corp⁹ q̄lis est pot⁹ vini delatiu⁹ appellet⁹ ꝑ exhibet stōci digōne ꝯpleta ⁊ epatī fere dimidiata. ℭ Triplex nāqꝫ pot⁹ existit: ꝑmistiu⁹: ꝯlatiu⁹ ⁊ alteratiu⁹: dīa.118. Sumit ⁊ vinū gr̄a medicine seu pot⁹ alteratiui: q̄le illud qō in digōne hūoꝝ exhibet frōꝝ viaꝝ aptioue ⁊ in syncopis relenatione. ℭ Diuersificat aūt ⁊ vini nā q̄ꝫ magne rōne assumentī: ⁊ id vel q̄litatī aut q̄titatī: vel etatī. Nā aut ꝯplone tēpat⁹ vel cholic⁹ ⁊ reliq̄: seu fortī aut debilis vel mediocris q̄ assumit aut sibi multā q̄titatē vel paucā aut mediocrē assumit. penes q̄ ⁊ vini effect⁹ reddit diuersus. ꝑble.30. Vinū nāqꝫ occupans infrīatos reddit taciturnos ⁊ sobrios ꝑ. paulo plus potatū loq̄ciores facit. plus āt adhuc sūptū rhetoricos ⁊ audaces: adhuc magī iniuriosos: d̄mū maniacos: multū vō āpli⁹ stupidos ⁊ epilepticos reddit. vñ Isaac. Vinū assiꝫarūt tyriace magne: eo qꝫ ipꝫ ꝯ̈riaꝝ est nāꝝ. Infrīatos.n. calefac calefactos infrīat: siccatos hūectat: ⁊ humectatos exiccat. ℭ Ex pte sigdē etatī, q꞉ pueris non ꝯferūt vina neqꝫ nutricib⁹: d somno ⁊ vig. q̄re 3ᵒ ꝑ. Pueris vinū dare ad bibēdū ē sic ignē igni addē in lignis debilib⁹. Sꝫ seni q̄tū pōt tolerare da. ⁊ iuuenib⁹ da ipm tēpate. Cōfert.n. his eductiōe cholere in vrinā ⁊ humectatiōe desiccatoꝝ. Senib⁹ aūt: q꞉ calefacit ⁊ humectat: vrinā ꝑuocat cū superfluis corūqꝫ vtutē itēdit. Cōe nāqꝫ est oib⁹ vinis vtutis ꝯfortatio. ꝑꝑ aūt nullū istoꝝ ceu euidēs pueris ꝯuenit. Et iō de re.sa.5. Sicut vinū est pueris ꝯ̈riissimū: ita senib⁹ ē vtilissimū. ℭ Si aūt vino aliqd ētnēū ꝑmisceat ei⁹ ꝑmutat nā sic ꝑꝑ thedā picinā ad acuitatē ⁊ amaritudinēꝫ deducit sicci⁹ ⁊ innutribili⁹ fcm̄. Aut ei miscent rose ⁊ tūc ad tēpatā frītatē ꝯuertit, vel saluia ⁊ sic ꝑmutat ad calitatēꝫ cum stipticitate, aut absinthiū iuxta gallos ⁊ cum his sub amaritudinē acqrit. Admiscent ēt ei alesangine spēs ꝯtecheꝝ aut mel. Et vinū artificiatū sit qō clareā seu stelladiꝫ appellāt. Ex mistī ēt ei admistis herbis ⁊ aliīs Diascorides ꝯstruit vinū: sibi cōmisceat ⁊ aq̄ in ebullitiōe qō sanius gdaꝫ patauī rustici faciunt ⁊ aliqñ post. Qō si forte fuerit ipsum eaqꝫ ꝑmodica velocius inebriat. si autē ei ꝑmisceat multa ⁊ ꝑpie hora q̄ bibit vētrē ⁊ intestina infirmat: ⁊ vētosum dolorē cāt. Quare re.a.scōo. Vir 5 aquatū cōmistū stōachū debilitat ⁊ gñat vētositatē in intestinis ⁊ maxime cū estate fuerit infrīatum valde. Et ideo prac.ꝑ. iubet tēperari aqua ꝑ sex horas anteq̄ꝫ sumat. ℭ Diuersificat ēt vinū ex pte originis. ⁊ hoc aut rōne regionis: qm̄ regionum quedā est ca. quedaꝫ frig. alia mediocris. In friis nāqꝫ regionibus vinum frīm ⁊ inuigorosum gñatur nisi ꝑ accñs rōne subclusionis vaporꝫ calidoꝝ. Alexā. in ꝑble. vt etiaꝫ innuit Cōmenta. re.a.tertio. qō chorismū ostēdit. In calidis vō ca. ꝑ se ac potēs frīm vt tactum ceu egyptium accidēte: in mediocribus aūt mediocre. Aut rōne altitudinis: ꝯfunditatis ⁊ mediocritatis regionis: qm̄ in regione alta ventis exposita vinū vt sic subfrigidum generabit ⁊ imbecille. In ꝯcaua vō secus. In mediocri vō qō mediocre. Vt ex parte diuersitatis ipsi⁹ terre: q꞉ in terra frigida sicca sabulosa vinū gñabit debile calore ꝑuatū. In petrosa quodāmodo argillosa ⁊ carposa econtra: ita qꝫ medijs multiplr variatis grandis inuenit vinoꝝ diuersitas. Plante nāqꝫ potissime pre alijs a terra diuersitatē grādēꝫ sortiunt cum velut eaꝝ venter exter: dīa.53. ⁊ merito. nā.n. sicut locus est ita opat probl.10. Et de lege nā nr̄a q̄lis est regio. ⁊ iō.20.dī. eorundem qꝫ capparis nō vult in opatis terris facile gñari. ℭ Aut ex pte tpis. Vinū nāqꝫ qōdā ē nouū aliud antiquū qōdā vō mediuꝫ inter duo.7. de inge. ⁊ Isaac amplius in dietis ꝑticularib⁹ ẜm quē vinū nouū dicit ab exꝑssione torcularis vsqꝫ ad annū vel paꝝ ampli⁹, qō penes hāc frītati attinet ⁊ hūiditati. Vet⁹ vō post q̄tuor vsqꝫ ad septimū calꝫ ⁊ siccū in.3. Mediocre gdē a duob⁹ annis vsqꝫ ad q̄tuor calꝫ ⁊ sic. in.2. sic igit elucescat vinum esse diuersum. ℭ Calm ⁊ siccū seu frīm ⁊ relīq̄ ẜm potētiaꝫ vtutem seu ꝑ se audio hꝫ ē cū ei⁹ po⁹ calore nāli affecta in actū

Marginal notes: 5. in meᵒ. cap.30. — C — Cap.16.1 medio. Col.c.57. Cap.4. 5ᵒ theorice ca.30. — D — Cap.33. — E — ꝑble.1.pᵒ principiū. — In die particu.5. rubri. de vino. — Pᵒ pri.ᵐ Doc.2.c.8.ᵒ fine. — F — In meᵒ. — Vt in pri. arg.huius — G — com.29 circa finem. Cap.8.pᵒ priᵐ. — Com.43. — H — ꝑble.11. In meᵒ. — ꝑble.12. Cap.6.in medio.

I

Ex p:io de simplicib⁹ dist. 1. c. 2. in pn.

deueniet r^m fine opatiõez calefaciet siccabit vel infrigidabit ec. Nõ aũt q actualr existat seu p accñs cũ hoc multotiẽs ex i/ pssione accñtali exñs expimẽti polliciaẽ erroẽ fm Gal. in plerisqz cum sic calm interdũ infrigidet ⁊ frum calefaciat.

Propter scdm

vo sciẽdũ q ca. ⁊ sic. vinũ pnũ tiat vulgata opi. aut praue de hoc sentiẽs vel vinum medicinale antiquum magis audi/ ens q̃ qd alimentale. Isaac siqdem sentit natura ca. vinuz ⁊ sic. frigidum vo ⁊ bu. accidẽte q: sui subtilitate ⁊ perfo/ ratione aquã defert per mẽbra infrigidantem ⁊ humectã/ tem: qd valde simplr dcm̃ est ⁊ extraneẽ: quoz quippe per amplius defectus apparebit consequenter ex dicendis.

In dictis p̃ticu. pti. 5. rubrica de vino circa pn^m.

Propter tertiũ

qdẽ sciẽdũ q q: fmo enũtia/ tus simplr in ei⁹ potiori susci/ piendus significatiõe re. a. tertio ita qdẽ vinũ susceptũ calẽ cõplõnis erit ⁊ hu. vz ipsũ ↄsiderata in oib⁹ dictis pus me/ diocritate ⁊ pfectiõe vt est cuidã p ipa cũ cõparatõe dicitur rere suscipiẽti qd mediũ ⁊ in etate qd p^m. Ea pp auctorita/ tib⁹ suffragat⁹ Ari. vt pus ⁊ Gal. medicoz ducis ⁊ aliorũ indubitãter ↄñsionib⁹ adiectis ⁊ maxie put cibi ⁊ pot⁹ obti net rõnẽ ca. ⁊ hu. vinũ testor existere. vñ Cõmẽ. libro intro ductorij pulsuũ. Ea q̃ a vino appositis cita: q: hu. est ⁊ ca. Et. 5. de re. sa. pcipit seni volẽti huẽctari vis vni bono apto nato calefacere ⁊ humectare: mox ẽt pus olim balneũ calz dulciũ aqz ⁊ vini potum dixerat senib⁹ fore vtilia: qm̃ eos huẽctãt ⁊ sõnũ moderate mouẽt: pp qd in. 2. de nãlibus di. Vinũ dz paucissimã cholẽz gnãre: hoc q̃z sarij elicit aso. 2^a ⁊ ex techni. Qd ẽt sentit Isaac in dictis pticularib⁹ de vino nouo h subcluso ingens ei⁹ caloẽ in p gradu fore. vñ gtine refrigitati ⁊ hu. q̃tũ ad alia duo gña vinoz cõparãdo: ⁊ id/ circo ceteris nutribili⁹. Haly. vo his ↄsentiẽs ait vinũ cho lerã nigrã sua calefactiõe ⁊ humectatiõe tẽpare: nãm mol lire ⁊ mẽbra huẽctare pncipalia. Quare Almã. nono. Vi/ nũ iubet dari subtile clap ⁊ bñ odoriferz melicisp ↄtriũ cu raturis. Ioãs collz. 8. Vinũ resistit melie a tota spẽ. Tertio q̃z p^t. Sicut ↄplõ frigidis ⁊ sicci. ↄria ẽ spũl debilitãs ipz: ita calidatis ⁊ hu. vt vini ↄplõ ↄfortans est ⁊ ↄueniens. Et q̃rto p^a humectat ⁊ calefacit. ¶ Qd ãt dcm̃ rõnibus ↄfir mat: qm̃ nutrimẽtum ca. est ⁊ hu. ⁊ ei⁹ digõ calõ hu. cele/ brat aso. 2. Vinũ aũt ceteris est nutribili⁹ ibidẽ: qd appa/ ret eo q vinũ cũ vitellis ouoz ⁊ iure carniuz in nutritiuis pãpli⁹ nũerat, qd ⁊ eis nutribili⁹ existit: cũ magis penetra/ tiuũ sit ⁊ spiritib⁹ pportionabili⁹. ⁊ id ipiguant tẽpate ipo vtẽtes. ¶ Rursus qd spũs restaurat ⁊ aiaz dilatat ca. est ⁊ hu. hi nãqz p ceteris nutribilib⁹ ↄfortãt a vino ⁊ i gaudiũ ⁊ alacritatẽ iducit. tertio p^a. Vinũ. n. est ↄsile ⁊ ↄueniẽs ca lori inato: d cã. 2. Qd pz p Almã. 4. ⁊ Auer. collz. 7. testã/ tẽ vinũ p ceteris fore releuatiuũ a syncopi: itm̃ q ⁊ furace/ nis in tali lz cãu ipm assumere. vñ 2^a p. Vinũ sp hz pci⁹ es/ sentiã ad spm̃ ↄuerti. 11. qdẽ tertij. Vinũ magis nutrimẽtũ est spũs. Eẽ aũt spũum ⁊ vtutuz: in ca. existit ⁊ hũi. Spũs nãqz calo ponit ibidẽ ⁊ hu. ac collz. 2. Ex ipso nãqz ⁊ vtu/ tib⁹ cũ aliis nã cõpaginat humana tãq̃z ex formalioib⁹ q̃ ca. ⁊ hu. ¶ Inidẽ vinũ h ↄsideratũ ex vua matura dulcifi/ cata calore celesti educit: q̃ siqdẽ. 5. theo. ca. dz ⁊ hu. qd ei⁹ indicat sapor ⁊ nutritionis vbertas. Custoditores nãqz vi nearz sic⁹ ⁊ vuas comedẽtes ⁊ modicũ qd panis iterponẽ/ tes ipinguant sarij. de alimentij. 2. pductũ aũt ab aliqnãm ei⁹ a q educit retinet. ¶ Amp. hoc vinũ saporosuz ⁊ amica bile dicedis pricipãs existit: pp qd dz pble. 3. bibuliũ n̄ omi cũ vini, sed dulcis existẽ. Qd vo hoc ca. extat ⁊ hu. ¶ Rur sus ex effectib⁹ ↄñdit pãmis diuersis ↄtingẽtib⁹ alterutriqz in potãtib⁹ mẽsurare vinũ ⁊ in aliis sumẽtib⁹ liquores aut aquã. Nã pmos cornosiores ↄspicim⁹: ifgmaticiores: ma/ gis gñatiuos: alacriores ⁊ meli⁹ coloratos: siccos vo oppo sitos. Que oia ⁊ silia calitatẽ idicãt hũiditatez. ¶ Adhuc ca. ipi⁹ ⁊ hu. oñdit cita ei⁹ ad ignẽ ↄñsio. qd nãqz tale ignis pabulũ sit ma^s. q ei⁹ nutrit hũido vt dnotat cãdela: orcua sio ebulliens eo plenĩ ipa cito tacto pphe qñ dulce fuerit ru/ beũ: ad qd sal opat imissus sua incisiõe euaporãs ⁊ flãmã ↄtinuãs. ¶ Eti. qd flectit nocu^m colẽ ni. pp ↄrietatez ca. ẽ ⁊ hu. cũ cassus sit sic. ois qz flexio ⁊ õstructio ↄrietate pficit ta le qdẽ est vinũ p 3^a. Vinũ itaqz talr ↄditionatũ ca. ẽ ⁊ hu.

Coll'r. c. 3. ante me^m

K

Cõ. 16. in principio

Siue sanĩ

Cap. 8. ad medium

Coll'r cõ. afoz. 11. ⁊ cõ. afo. 18. ⁊ 2. afo. 21

Parti. 5. rubrica de vino circa medium.

5. loco ca. 30. cir. pn.

Cap. 13.

Cap. 16.

L

Trac. 4. c. 18. in pn.

Tra. 3 ca. 3. p⁹ pn^m

Coll'r cõ. afo. 21.

Cõ. afo. 18

Tra. 4. c. 13. d. n. ⁊ tra. 5. c. 10

Cap. 13.

Cap. 16.

M

Do. 3. fil. 1. ca. 11. d. sus finem

Trac. 2. c. 8. in me^o

Cap. 2.

Coll'r

Ca. 19. p⁹ principium

Cap. 9. p⁹ principium

pble. 29.

N

Tra. 4. c. 18. in pn^o

Propter quartũ

qdẽ ad p^m dõm q lz mer nã ca. sit ⁊ hu. ↄgetũ tñ ad potuũ plẽs ca. ⁊ sic. Cõpat. n. his ad vinũ d passis: mellinũ, dactylinũ, ceruisiã, sota: ⁊ hoc in cõi: aut illius estimatiõis forsse. ¶ Ad aliud ↄcedendũ in via reductiõis ⁊ pserua tionis: nõ aũt ↄseruatiõis. ¶ Sz qñ dz q vinũ cõpetit sta/ ticis: dõm q id de q̃ est hic sermo cõpetit eis put calm est gr̃a reductiõis vel pseruationis q̃ ↄrio mẽsurant: vt aũt est humidũ cã ↄseruatiõis q̃ p sile existit: staticus. n. magis est frus q̃z hu. ¶ Aut dõm q vinũ pportionabile staticis nõ solũ gr̃a cibi ⁊ pot⁹ ↄpetit: imo magis medicie. ¶ Ad aliõ dõm id itelligi de vino put ẽ medicia: nõ aũt vt cib⁹ ⁊ pot⁹ de q̃ hic est sermo. ¶ Ad aliud dõm h fore p accñs a vino hic intellecto: cũ pp ei⁹ grãdẽ q̃titatẽ assũptã nõ digerat: sz poti⁹ corruptũ in hũores subacidos ⁊ nitrosos fumosos ↄuertat vt ⁊ pisciũ corrupta oñdit digõ. hz ẽt vinũ hoc hũi ditatẽ passibilẽ valde q̃ in digõne in fortuna ⁊ motu spũuz supcalefacta in effectũ fere siccitatis deducit. ¶ Aut meli⁹ dõm q hmõi vinũ extat medicinale potẽs q̃le silr qd appe titũ curat caninum. Vñ Gal. Sit eoz q̃ sufficiẽter calefaci unt. ¶ Et p id ad aliud. ¶ Ad alia dõm q vinũ tangũt nõ alimentale hic q̃tinũ: sz medicinale potius. Nã vinoz qd/ dam est ca. ⁊ hu. quoddã ca. ⁊ sic. aliud frum ⁊ hu. nõnul/ lũ vo frum ⁊ siccũ temppamento iustitie relatum ec.

O

Coll'r in me^o com.

Deinceps

hesitat an vinũ cõpetat pue/ ris cũ dcm̃ sit eis nocere. Et vr ipsis ↄuenire: qm̃ ↄseruatio pficit silr: dĩa 116. sz pueri sunt ca. ⁊ hu. dĩa. 17. ac silr vinuz 70. dĩa. Eti. pueri egẽt alimẽto pluri cũ mul tũ resoluat ab eis: afoz. 2. Indigẽt ẽt augmẽto cũ sint imp/ fecti: sz vinũ est alimẽtum max^e: dĩa. 70. ¶ Amplius hec pficiunt cũ spiritib⁹ sanguie ppriissime. Ipso nãqz gaudet nõ parz ⁊ fouet nã cũ ei sit pprius max^e eiusoz scdo. Sz vi/ nũ ⁊ pcipue rubeũ pportionat sanguini: cũ illis vt indica/ tũ tã rõne ↄplõnis q̃z sbe, saporis, odoris, ⁊ coloris. ¶ Ad huc illõ qd eũat supfluitates ⁊ maxime staticas ↄfert pue/ ris: cũ i eis abũdẽt. Sũt. n. in humiditate supfius p p^a. silr qd digerit hũores crudos qb⁹ supfluunt eoz gulositate: sz tale qdẽ est vinũ. Uniuersas. n. mouet excreationes. 11. de inge. humoresqz flegmaticos ⁊ crudos maturat apparens de regi. sanitatis. 4. igitur vinum competit pueris.

C. afo. 18. ante me^m

P

Verius si.

Doc. 3^a c. 3. post pn. ca. 9. p⁹ principium

Post pn. Dĩa imediate pcedente

In oppositũz

vt visuz Arist. ⁊ Gal. ⁊ A. cũ ce/ teris. ¶ Rursus vinuz qd dabit erit aut forte ac calz. ⁊ tũc subaz subtilẽ ipsoz calãm inflã mabit ⁊ hũidã exiccabit: cũ ca sit passibil ⁊ ↄsumptibilis valde tãq̃z a se resoluta. vl dbile tãq̃z sicqz ipoz supfluũ co augebit hũidũ. ¶ Adhuc appetitui ↄdescẽdẽdũ nãli: cum nãlis oporteat imitari: sz pueri quoz nãlis extat appetit⁹ non desiderãt vinum. vñ pble. tertio. Propter qd pueri ca lidi existẽs nõ amatores vini sunt. Senes aũt ⁊ viri fortes cõa existẽs amatores vini. Nõ ergo vinum cõpetit pueris.

Q

pble. p

Propter primũ

qdẽ sciẽdũ q qd sit puer: dĩa visuz. 26. ⁊ q puer sic ⁊ pueri tia gnqz dz modis. Quid ãt vinuz cũ oi ei⁹ eẽ iã mõstratũ. ⁊ q vinũ h audit put vinũ absolutum alimentoz existit.

Dĩa imediate pcedente

Propter scdm

vo sciẽdũ q aliq pargutis ↄci/ tati dixerunt vinuz absolutum pueris cõpetere: cũ mediũ circũstantiaz alimentale: forte vo ⁊ calius minime: quoz defectus apparebit ex dicẽdis.

Propter tertiuz

vo dõm q vinũ vt alimẽtũ sũptũ ⁊ i q̃titate sufficiẽti ⁊

A qualitate cũ aliis simplr nõ cõpetit pueris ꝛ q̃maxie lactan- tib⁹. Q̃d innuit Ari. q̃n dixit pueris vinũ nõ ↄferre aut nu- tricib⁹ ↄñr max^e dẽtes iplantãtib⁹: ꝛ inde magis ↄcussiuis ac deinceps nõ pubescẽtib⁹ ꝛ etate fortib⁹ qb⁹ pp iuuenib⁹ appropinq̃re aduersaṫ minime. Et iã visus est Arist. fmo. in hoc. A. Gal. vtcũqȝ: de q̃ vtiqȝ p cl⁹ de reg. sa. talis ẽ series. Puer nõ gustet vinũ vsqȝ ad p̃mũ tps. Calefacit. n. ꝛ hu- mectat potatũ corp⁹ ꝛc̃. Subditqȝ. Pueri vo sic nõ ↄgregã tes nullum talium humoꝝ vt cholericoꝝ: ceu iuuenes aut melicoꝝ sicut senes q̃plurimã humiditatẽ hñtes nõ indi- gent aliquo bonoꝝ a vino inductoꝝ. solã vo suscipiũt illi⁹ lesionẽ. vñ p prac. Nõ ↄuenit pueris vinũ ppinari neqȝ as- suefcere ipsis. Est nãqȝ ↄplo ca. ꝛ hu. Corpa. n. quoꝝ com- plexio est ca. ꝛ hu. patiunṫ accelerationẽ putrefactiõis hu moꝝ. Sȝ cũ his q̃ dicta sṫ vinũ cogit pueros ad mores ini quos corrũpit mẽtẽ. Eadẽqȝ facit pueris q iã creuerũt. Se

B cũdo vo collˀȝ. Scias q vinũ ꝛ ceruisia mala sũt pueris: eo q eoꝝ capita replẽt ꝛ malo calore calefaciũt eoꝛ mẽtẽ eo- rũ pturbant. ¶ Q̃d firmaṫ: q̃ illud replet caput vapores sursũ deferẽdo, ꝛ demũ descendẽdo deorsum coartãs ve- nas ꝛ poros qb⁹ pficiṫ anhelit⁹ parat ad putrefactionem cũ sit ca. ꝛ hu. sitqȝ plus calˀȝ q̃ȝ pueri ꝛ hu. supfluus ceu ipis neruis nocẽs cũ sint molles replẽdo ꝛ imbibẽdo in furores incitãs ꝛ ↄtumeliã impudicã ꝛ cetera taliũ cãns praua nõ ↄfert pueris, sȝ ea vt notãt p inducti vinũ cãt. ¶ Adhuc il- lis nõ cõpetit vinũ qb⁹ nullũ ab eo suscipiṫ iuuamẽtũ: veꝝ nocu^m solum ꝛ nõ modicũ vt appꝫ p Gal. sȝ tales sṫ pue- ri vt eis visum iam nocere. Nõ ↄfert aũt: q̃ cũ humectet ꝛ ṽtutem ↄfert pueri his nõ egent cũ non sint exiccati: suntqȝ fortes vt eis expedit cholerãqȝ in vrinã excernat iuuenib⁹: quo ẽt nõ pueris opus: melãqȝ facit labere in senibus: q̃d non expedit pueris: non. n. abundant illa. Cõcludaṫ igitur vinum vt ↄditionatum hucusqȝ pueris non ↄuenire: sed tñ

C amplius ꝛ minus: gr̃a tñ medicationis vt alterando com plexionẽ aliquã prauã fram ꝛ pprie stomachi vel exiccan do humidã, seu pp̃ter hu. crudos digerendo vel aperiẽdo ꝛ vrinã puocando põt cõpetere quãdoqȝ q̃titate sufficien- ti ꝛ q̃litate: tpe: modo: visu ꝛ ordine. Iuuat ẽt melicos nõ paꝝ eoꝝ aias pre ceteris dilatãdo ac in gaudiũ deducẽdo ita vt melie resistat a tota spẽ vt visum. vñ Haly abbas cuȝ practiu. Deṫ pueris modicũ tñ vini vt puocet vrinã ꝛ mi- nuat ab eis supfluũ ꝛ humectet siccitatẽȝ q̃ accidit illis ex labore ꝛ alias inducit vtilitates: non tamẽ p̃mittaṫ illis sũ sctipi copia. vñ Aristo. ↄcessit vinũ ꝛ maxime nutricib⁹ ing ẽns. Differt. n. nihil fortassis ipsos bibere vel nutrices, sed opꝫ bibere aquaticũ ꝛ modicũ: spirituosum. n. vinũ: vnde hic ꝛ nũcq̃ñ pueri multũ abũdãt humiditatib⁹ crudis ꝛ max^e in vẽtre ipsis põt dari nõ raro lnia in vino ↄuectioni- busqȝ maxime. hoꝝ aũt forma ostendit se manifeste.

D **Propter quartũ** vo. ad p^m dõm vt indicatũ vinũ non cõpetere: q̃ non sit ẽ in spẽ ꝛ nãquale q̃d ↄseruatiuũ: veꝝ in gñe magis cuȝ sit calidus pueris potentia id: de quo sermo vtcũqȝ ẽt humi dũ supfluẽtis vt non cõpetat eis rõne ↄseruatiõis minusqȝ vt oñsum rõne pseruatiõis. ¶ Ad aliũ dõꝫ q iȝ pueri ege- ant p dictis: hecqȝ fiãt a vino veꝝ vbi expedit. hic aũt non sṫ nocumẽta maiora inde ↄsurgẽtia iuuamẽto. Interduꝫ nãqȝ aliq̃ in se simplicia bona exñt: cõmista vo corrumpũt dña. 143. vñ aliis qb⁹ sit iuuamẽtũ absqȝ nocu^o fere sunt magis alendi. Et sic ad aliũ iã pꝫ. ¶ Ad aliud dõm id fo- re gr̃a medicine q̃d ↄcessum interdum taliter competere.

¶ Differentia. LXXI.

Quod forma specifica dicta tota sba rei sit suba vz: qñ. 3. cõ plonuȝ Gal. dicit ẽt nãm ꝛ vniuersam substã ↄplonem vo q̃ ex q̃tuor eñtiis. Et Moyses in eplis de reg. sa. forma specifica ẽ tota eñtia. i. suba: nõ simplex q̃litas. ¶ Amp. multotiens forma dĩ spe cifica ꝛ tota suba cũ voces sint passionũ signa i aia exñtiũ. ꝛ p ↄñs reꝝ: p phiermenias: ꝛ de aia tertio. ¶ Adhuc for me subales solo capiũṫ intellectu: q̃ q̃d qd est ꝛ vle intel- lect⁹ est obm: tertio eiusdẽ. Forme vo accñtales sensu depre hendunṫ quo est experiẽtia. hmõi ãt forme nõ pcipiṫ p sen- sum. Est. n. aut aia aut alia forma de nõ pceptis sensu p 2^a. ¶ Eti. forma specifica. 3° de simplici. ꝛ. 13. de ige. nõ est de- mõstrabilis rõne. q̃d aũt non demraṫ est q̃d qd est ꝛ suba: posterioꝝ. 2. passio. n. sola seu pp̃etas p mediũ demrabilis est de subto illo indemrabili exñte. ¶ Rursus q̃d non de- struiṫ destructo accñte est suba: cũ rõ accñtis sit aduentus ꝛ recessus p̃ter subti corruptionẽ: talis aũt est specifica for ma: eo q mortuo tyro adhuc in ei⁹ carnium suba remanet foꝛ pluriũ aialiũ pemptiua. Itaqȝ existit suba ꝛ nõ accñs.

Cõtrariũ huiusmodi oñdiṫ ex multis locu tionũ modis. Ter- tio. n. naliũ dĩ attractiõeȝ fieri pp̃etate q̃litatis. Et p p^o: attra ctionẽ a ṽtute attractiua. Et scdo scdi: portulacã eradicare verrucas ea fricata pp̃etate sua nõ q̃litate: hec aũt sũt acci dentia. ¶ Rursus. 3. simpliciũ poniṫ attractionẽ fieri p sili tudinẽ attrahẽtis ad attractũ. Siĩtudo aũt in gñe dĩs lo- caṫ q̃litatis: cũ ipsius sit pp̃etas fm eam sil'e vł dissil'e dici. 5. metaphy. ¶ Ampli⁹ q̃d seqṫ ↄplõnẽ est accñs: eo q adue nit ente iaȝ actu. q̃d aũt sic aduenit nãm sortitũ est accñtis. In hoc. n. differunt forme subales ab accñtib⁹. nã subales enti in potẽtia aduenũt alie enti in actu. Cõmẽtator de aia 2. sed forma specifica post ↄplonem occurrit fm. A. pp̃ter q̃d ꝛ accñs erit. ¶ Oñdiṫ ẽt subaȝ fore ꝛ accñs scdo collˀȝ. testante matricẽ sperma attrahere p vnã pptiã ṽtutẽ quaȝ habet a forma specifica siue a tota spẽ. ¶ Adhuc mõstraṫ non esse nec ab ea operationem fieri: eo q positũȝ tandem operationem a qualitate prouenire: differentia. 60.

Propter primuȝ q̃dẽ sciẽdum: q qd sit forma specifica siue tota spẽs sup- positũ indagare. Quid ãt suba qdqȝ accñs visuȝ dñia. 17.

Propter scdm vo sciẽduȝ q qdã negauerunt hmõi formas specificas seu ṽtu tes occultas: eo q ipsis videbaṫ oẽm opationẽ a q̃litatib⁹ eltoꝝ pcedere: dñia. 60. nõ eleuãtes eoꝝ intellectuȝ in pu^s formas ꝛ supiorẽ nãȝ. Negauerunt ẽt eas in mineralib⁹ ꝛ hmõi: eo q in aialibus pfectioribus ipsis exñtib⁹ sibi nõ videbanṫ reperiri. Alio quoqȝ pp̃terea q inexperti effect⁹ illis attributos ↄseq non poterant: q̃d qdem ṽitati ꝛ sensu repugnat manifeste. Apparet nãqȝ magnetẽ ferꝝ attrahe re: eundẽ ne attrahat ab adamante ligari. Visum est eti- am sepe saphyꝝ antracem fugare: anꝫ cor letificare: ꝛ ia- spidem sanguinis vndecũqȝ fluxum cõpescere: ꝛ nariuȝ et coream. Que qdem cum fere ab hoibus vulgata sint: im- posse est ṽitatem nõ in maiori parte hẽre: neqȝ talia p̃ir q̃lita tibus ascribi dñia. 60. Neqȝ ẽt est dicere q opatiões a foꝛis nõ pueniant specificis mirabiles cũ sint finis ꝛ complemẽ tum nãe: eo q a qualitatib⁹ vt asserunt opationes pueniãt vilioꝛib⁹ ꝛ a nã minus intẽtis. Qꝫ vo virtutes occulte non sic in aialibus manifestenṫ velut in mineralib⁹ aut dõꝫ fal sum existere: tradũt. n. circa nãlia ꝛ magica ẽt ↄsiderantes ṽtutes mirabiles in vegetabilib⁹ ꝛ aialiũ mẽbris existẽ: q̃ si sciẽter eis opaṙenṫ fm Hermetẽ qcqd arte ↄficiṫ magica: vt i peonia scamõea: ꝛ aliis hꝫ vegetabilib⁹. In epilepsia qdẽ colica ꝛ hꝫ oñdiṫ. In craneo q̃ȝ hois q ṽtus ieſt ↄ epi lepsiã scdi scdo. In ossib⁹ vo eiusdẽ in egritudinib⁹ iũcturaꝝ rũ vł^s grãdis. vñ 3°. 22. Estimauerũt qdã q de exptis q̃ nõ diuersificanṫ dĩno est vt in potu denṫ hois ossa adusta. ꝛ iã vñ fuerũt qdã de ↄsũptuosis: ꝛ sanati sṫ cũ eis ex podagra ꝛ doloꝛib⁹ iũcturaꝝ dĩno. ¶ Aut dõꝫ q i aialib⁹ hꝫ ṽtutes occulte iõ videnṫ latere: eo q nã in illis circa maiora ꝛ no biliora sit intẽta: sic appꝫ in hoie q futura ↄtingẽtia ꝛ pno

Marginal notes: A. 1. de som no ꝛ vig. post p^m. — Post pu. — Ca. 12. cir ca me^m. — B Cap. 6. in medio. — C — Pala pra ctice. c. 22. in medio. — L. i. de so. ꝛ vig. post principiũ. — D — Cap. 4. ad medium. — E Cap. 1. cir ca p^m. Collr c. 65. in fi. Collr tex. com. 11. Sũ. 1. do. 3. cap 15. Col dis. 2. c. 1. in fi. Dist. 1. c. 3. 6. fine. Te. co. 2. — F Cap. 14. Doc. 6. c. 3. circa fi. Cap. 538. circa p^m Distin. 4. Cap. 4. T. nõ ha bẽte com. in medio. — Collr cõ. 4. in me^o Prio. 2. Sũ. 1. do. 3. ca. 15. Cap. 10. — G — H — Collr. ca. 329. ꝛ cap. 532. tra. poste. c. 9. p^o me.

stice opōnib⁹ rōnis intēcus nō pcipit vt bruto℞ plim⁹. In ipo ex mltotiēs vtute vna vehemēter opante: vt cogitatiua deficit exterior sensibilis auditiua seu visiua: qz mul:otiēs delata añ oculos nō videm⁹ de Ari. Aut nō ita imp̄isse pdurāt vt in mineralib⁹. Quid aūt odm fallit̄ expiētiaz ppter negantib⁹ opōnes forme specifice tertio appebit dicēdo℞.

Propter tertiuz aūt sciēdū q̄ vidē sit p̄ an sit subal' accn̄s vt z qd sit mōstret. scdo mod⁹ māifestet introductiōis ipi⁹. Tertio an in oibus repiat. Et qrto ei⁹ saluatio z durabilitas ostendat. ¶ Propter p̄ᵐ hō sciēdū sic ex fmonib⁹ pho℞ varijs colligit z medico℞ q̄ foia spēi siue tota suba aut q̄ qd opat' du plr pōt accipi. vne qdē p foia subali māe p se adueniēti: ex qb⁹ cōpositū psurgit z alia illi pfitia. Mā. n. cuz forma cā oiuz accñtiuz z pp̄etatū existit sicut mr. p̄hico℞. 1. Et cum p hmōi formā simplex ord' eē z spēs pducat' merito forma di ipius z toti⁹ sube. Que qdē f₃. A. ē id quo res est id qd est: qm̄ p formā res h₃ esse qd est. Cōsiderādo tū demū formā spēi put ab ipsa imediate puenit opatio vt mox amplius appebit: z cū a suba ī nediate nullus pueniat act⁹: fm Cōme. 7. metaphy. pp p̄zietatis abñtiā erit accn̄a. Quare supplendus fmo. A. formā specificā esse q̄ res est id qd est opatum. v₃. vim sermonis pmissi volētes maxime obfuare. dcm̄ nāq₃. qd comedit' z bibit' trib⁹ in corpore humano opari modis: a māa qlitate: a forma specifica. ¶ Primuz sigdez ē rōne mōstrat'. Illud nāq₃ est forma alicuius p qd res h₃ eē z distinctū ab alijs. act⁹. n. dat esse z separat z distinguit. 7. metaphy. talis aūt vt apparuit ē forma speciei. ¶ Ampli⁹ Cōmen. 8. metaphy. Actio fecit scire formā velut trāsmutatio māam. Cū igit' videam⁹ opōnes q̄sdā mirabiles z occultas nobis: indicāt formas hmōi. vñ pueniūt existē ipsa p pmit⁹ z cū medio cātiuas. Quare videm⁹ mēbrum in quo vtus existit specifica nutrimentū sibi ppriuum attrahere qd a tota fore suba seu specie vniuersi sapiūt medici. Erit itaq₃ suba. ¶ Cōsiderata silr mō scdo put ab ipa imediate z scdario pgredit' actio forma dicēda est accñtalis vt vtus z ppetas qdā sicut modi locutionū inducti ostēdunt sapientū. Et hāc qdez ipi⁹ duplicitatē innuit. A. ingens. Qñ dicim⁹ aliq̄ a corpe nō mutari q̄lia sunt venenum absolute nolumus dicere q̄ nō calefiāt p opationē caloris innati. s₃ volum⁹ dicere q̄ nō imutant' in sua foia nālissimo nec cessant ab opatiōe sua vtute z foia manētib⁹ dōec corpus corrūpāt. Sic igit' eā dicit vtutē z formā. hō aūt vtutes seu ppetates in gn̄e locant' q̄litat̄. ¶ Hoc aūt silr rōne minime caret. Illd nāq₃ est accñs q̄litas qd magis recipit z min⁹. Hō in hō repit'. Nā in eadē spē qdā ei⁹ idiuiduū fortioris extat opōnis z nobilioris: qdā āt eō. ¶ Ampli⁹ illd qd plurificatuz inenit' in aliq̄ re nō est ei⁹ subalis foia: cū vni⁹ sit vnica vnicū specificuz imp̄mēs eē. S₃ talis foia sic pside rata plurificationē recipit non pua. Una nāq₃ res pl̄es hic p̄t hmōi vtutes seu ppetates occultas. In magnete nāq₃ vtus attractiua ferri: ppetas q̄ ab adamāte ligat' phātasticas illusiōes adducē: ac hydropicos curare repit' imo infinitas entib⁹ cōparata. q. ifinit̄ coll. 5. Adhuc quo destructo nō dstruit' suba nāz icludit accñtis tal' aūt hmōi forma. destructa nāq₃ vtute in scamonea chole attractiua: z i auro cordis letificatiua: forme tñ ipo℞ adhuc remanēt vtcunq₃ sic appebit in ampli⁹ magis. Accñs igr extat talr sumpta. ¶ Hec vō sic describit' forme p de cordis medicinis. Proprietas est nā inuēta imistis corpibus pcedens ab eis a supna z plenissima iflnētia pp pplonē pmam q̄ pticularē z ppriā dispōnē acqrit. Hāc ēt ppetatē dicit vtutem et in cōmistis inuētā corpibus. vñ ipsa de gn̄e videt' accñtia. ¶ Attēdēdū tñ q̄ in accñtib⁹ in qbus foie repiant' vtcūq₃ specifice ipa essentia h⁹ z mediatū opationis p̄nᵐ accñs est sic z foia scdaz p̄nᵐ opōnis imediatū dīia. 60. in qb⁹ distā non sic pcidit pcta. Q₃ autē in accñtib⁹ forme ēt attēdat' specifica testat'. A. eām fore colorē aut odorem: qd ex hōr psidit' opatione. Refert. n. p̄ p⁹ z scda colorē rubeū intueri sanguinis fluxū excitare. Et 3°. 15. Ictericiā patiētes iuuari psideratiōe in reb⁹ citrinis. Illd nāq₃ monet nām ad māam expellēdā citrinā totā ad cutē. Silr z matrix a forma specifica siue pprietate nāli odorib⁹ delectat' z fetorib⁹ agitat': imo in h̄ nectio aiai existit. 6. interio℞ auctē Platonis. Predicta aūt distinctio p̄ter alia satis inuit' scdo coll₃. in argutionib⁹ iā inducta. Sic igit' apparet q̄ in cōposito foia ei⁹ spēi pstitutiua z p̄ᵐ opatiōis p̄nᵐ forme subal' existit. Que aūt inheret eidē opōnis p̄nᵐ extns imediatū est accñtalis. In reb⁹ aūt accñtis est vtraq₃ accñtalis: l₃ pma possit dici eēntialis magis ad modū forme pois subalis vē. ¶ Propter hmōi 2ᵐ pmit⁹ sciēdū q̄ qdā antiquo℞ hmōi formas specificas cū ea℞ ppetatib⁹ occultis posuerūt ex elementis z eo℞ q̄litatibus solūmodo driuari. Qd ēt fortassis videt' Ari. pble. p⁹ saperdī ia. 60. In hanc quoq₃ opinionē visus est incidere Joānes Serapio in antidotario ingens. Siliñtudo pp quā attrahit' res nō est nisi p qualitatē quādā cōplexiōis elātorum. His ēt satis psentire videt' Auer. colliget. 5. volens attrahens attrahere attrahibile pportione ac puenientia in vtrisq₃ inuētā: que qdē nō nisi in mensuris elāto℞ existit mistionis. s. in attrahēte ac attracto q̄ elemēto℞ q̄litatibus fere p accñs inexistit. Infuse nāq₃ sunt i eis hmōi hūtibus pprietatē. Hanc aūt opinionē intm̄ videtur Alex. pipatheticus suscitasse q̄ ē: aiam humanā posuit ex mistione psurgere elāto℞ sicut declaratum dīia. 60. id z in pble. 1. ¶ Adhuc rōnib⁹ ostēdi pōt z signis formas hmōi specificas z ea℞ vtutes a hā alio preterq̄₃ ab elemento℞ mistione cāri. Cum vnumqdq₃ dotatū sit duplici vtute: elemētari. v₃. z celesti. vna qdem cōi: alia vō ppria de psolutione medicina℞ p̄ Mesue. ¶ Ampli⁹ si hmōi opationes puenirent a pplone cum calā sit sursus tendere. Ois itaq₃ medicina dissolutiua calā z leuis educeret p vomitū. omnis ēt grauis ponderosa p secessum: cui⁹ p̄riuni expimur manifeste. Agaricus. n. z pulpa collognitide calidi z leues secedunt. lapis vō lazuli terrestris z ponderosus vomitū incitat. dīia. 60. ¶ Eti. magnes cū nō sit calidus ferr℞ attrahit ex longinq₃. Inuēt⁹ est ēt magnes q̄ ferr℞ vno capite attraxit z altero fugauit. Et silr q̄ ferr℞ non attraxit: īmmo fuit ab eo attract⁹. ¶ Palin. in qbusdā lapidū inuēte sūt figurationes mirabiles attestātes differētiā figurā corpo℞ celestiū z nō iferio℞: vt appet in lapidibus Uerone inuentis ad formā z rotūditatē accedētib⁹ testudinalē. In his nāq₃ stelle quoq₃ radijs vtrinq₃ a medio eqdistāter ptētis inueniunt' figurate sic mirabili scultura vt nullus humanus intellect⁹ sua possit talis arte pstruere. Quos qdā estimāt aialia ptrificasse z in lapidem vtute cōuersa minerali metheo. 4. ¶ Qd ēt Ari. dicit fortassis minime appet valere: vt monstraui in expōne sup eiusdē pble. tradūt nāq₃ expti scamoneā calidiorem elleborē tñ ducere deorsum: elleborū vō sursuz. silr elacteriū z gūmi rubee sunt calidiora pdictis p vtraq₃ ducētia. Sic igit' p̄ter hāc mistionis nām vtutē aliā huic appropriatā o₃ subintelligere. Et id fuerūt alij q̄ p̄ter elāto℞ mistionē aliud p̄nᵐ posuere extrinsecū. vñ forme specifice z sue ea℞ sunt vtutes: q̄ ēt inter se diuersitatē receperunt nō paruz. Plato nāq₃ posuit subas separatas: q̄s ideas appellauit hō foias cāre: z vlr oēz nāz z cognitionē videns pticularia in oīno transmutatione z fluxu. metaphy. 1. ¶ Hec aūt positio sic itellēa i plib⁹ loco℞ ānullata ab Ari. inenit': l₃ ipaz Cōmē. aliq̄lr expōne. 12. meta. satagat sustinere. addiēdo pideas impssiones a supis factas in h̄ iferiora p motū z lucē. Ipa tñ vt sibi iponit' stare nō p̄t eo q̄ vnūqdq₃ gnat' a sibi sil̄ z pueniēti. 7. metaphy. Qd aūt in reb⁹ sit nāhb⁹ nō est foia neq₃ sibi sile: s₃ cōpositū ex mā z foia. ¶ Ad h̄. n. vt aliqd sit subsistēs o₃ vt sit cōpositū. Forma aūt nāle nō est subsistens p se: s₃ est q̄ aliqd subsistit. vñ forma nō est pp̄e id qd

gñat: sed cópositú: eodé sép'ioꝝ pp qd illd qd res cát nãles nó est fo'a mixti e mã. ¶ Jtidé h' idee sit imobiles cú mo tus sit act' entis in po' phy. 3. qd mãe ꝯuenit vtcunq3 h'. pp qd necé est eas sp eodé mó se hĩre: cá ãt eodé mó se ha béte forme pcedũt vniformiter se hñtes. Qd qdé in formis iferioꝝ corpoꝝ pp gñationé e corruptioné eoꝝ non appet. ¶ Adhuc. suppositis eis inutiles eént in foꝛaꝝ pductióe: vt ét visum oĩa. 3. eo q mãe nó pportionant neq3 eã ꝯtin gerét neq3 trãsmutarét cũ oia talia videant mãe iesse e ab ipsa iseꝑabilia. Relinqt q pn' formaꝝ h' corruptibilium corpoꝝ alis existere ab ideis. ¶ Fuerunt e alij sic hermes babidimó caput sapiétũ dicens has formas specificas cũ suis ppꝛietatib' e corpib' cãri celestib' pp diuersas imagi nes e figurationes reptas in eis motu accessióis e recessio nis fm octauã spherã motas. Qd ét sentit. alio tñ isti' mo tu in cétilogo. ita. Uult' isti' secñ. i. spẽs mineraliũ plãtaꝝ e aialiũ vultib' celestib' subijci vident. Fore ét sine imagi ni semp accidere vt sile appereat nat' ei q ex gradib' eius ascẽdit. ¶ Hec aũt positio dulcior est alijs e sufficiẽtior in astrologia e arte imaginũ ppꝛie. Jn phicis tñ e medicina lib' magis in qb' oz determinatã formã mãe ppꝛe e dispo site aduenire nó est diq3 sufficiẽs: cũ h' formã ꝯsiderét in mã. non. n. abstrahunt. 6. metaphy. a sensibili mã in cói. ¶ Supuenit e demũ. A. q in diuersis locoꝝ diuersa visus est sape. Jn nono nãq3 metaphy. ponit oẽs formã e nã3 to tã hanc iferioré ab intelligẽtia quã vocat agẽtem dari. Po suit. n. sb orbe lune itelligẽtiam quãdã gubernatricé existe re actiuoꝝ e passiuoꝝ quã colcbodeã vocabat. ¶ Hec ãt positio cũ ei' annullatióe appꝛuit ampli' in expóne decime pticule pble. ac dña. 101. Jn qbusdã ãq3 suis alchimicis e magicis secretis visus has formas imprimi ex imaginatióe e apphensione motoꝝ supioꝝ. voluit nãq3 motores neq3 posse intẽdere pticularé motũ húc vel illũ fm situm nisi p pter apphéhioné aliquã pticularitũ: quã qdé imaginatio né vocat: equoce tñ ad eã q pars aie sensibilis existit. Uo luit. n. mãm gñabilé e corruptibilé motori orbiũ sic obedi re velut corp' nfm aie obediẽs. ¶ Hec aũt stare nó pót: eo q motorib' orbiũ imaginationé seu apphéhioné hmói nó est adaptare: cũ mot' eoꝝ sint oino ordinati vic vni e ordi ni adherentes. creticoꝝ. 2. Qd ét manifestat in nãe ope ita ordinato sicq3 sine delibꝛatóe opante illis supposito e ab eisdem directo: cũ nã méte careat e intellu melioꝝ scruta tiuo re. a. 4. dirigit nãq3 ab intelligẽtia. Et iõ metaphy. di cit. 12. opus nãe opus fore intelligẽtie. vñ Cómẽtator. Nã facit aliqd ordinate e pfecte: e si nó intelligat. q. eét rememo rata ex vtutib' agẽtib' nobiliorib' q oñr intelligẽtie. Jn d cordis ãt medicinis dic pdictas formas specificas a pnci pijs cãri actiuis q3 cã de' est bñdictus. Hãc aũt sic leuem pbsam oz ex extremo p medis in alteꝝ extremoꝝ vt in deũ bñdictum ad quem oia tendunt: ceu apparebit adducere. ¶ Propter 2m qdé sciẽdũ vt ex his veritas magis habeat q mistio ꝯcurrit elẽtaris certe e agẽs ipꝛimẽs extriseců vt ea introducit in susceptiuũ fo'a cũ suis vtutib' occultis ex merito bone ꝯplonis pparantis miscibilis pfecte ad rece ptioné ipius: p scba e de medicis cordis: ita q q3tũ mistio fuerit pfectior pp miscibiliũ bone3 ꝯterminationé e cóplo tépatiorẽ: tãto nobilior itroducet e vtuosior: adeo q in mi stione hois pp ei' nobilitaté e ꝯplonis tépantiã fo'a intro ducit ab ex. Dedit nãq3 de' homini temperatioré ꝯploné q in h mũdo sit posis inueniri: p h': qd e ei' tépatissim' indi cat tact' e eiusdé corpis rectitudo. Elemẽta nãq3 qñ admi stioné ei' pueniunt sunt magis dpurata: e a forde seu labe ꝯrietatis seqstrata. sunt. n. ꝯpóne alioꝝ mistionis velut au rũ ad alia metalla fornace examinatũ: p e 2' appens hysto riaꝝ aialiũ. Et iõ meret solũ formã p vtuté celesté ex eius3 suscitatem recipere: vꝫ ét ab extra: qñ solus intellus venit ab extrinseco: de aialiũ3 ge. 2. e ab agente nobilissimo vt deo glorioso e supmo. Est etiam aliaꝝ formaꝝ nobilissima di uinitate ei' pticipans q3 plurime: iux illd psalmiste. Minui sti eũ paulomin' ab angelis. vñ Algaçel in smonibus de aia. Qñ mistio elẽtoꝝ fuerit pulchrioris e pfectioris eq̃li tatis q nihil possit inueniri subtili' e plchri' hic est fma ho minis: tũc fiet apta ad recipiẽdũ a datore foꝛaꝝ formã for mis plchrioré q aia extat hũana: dñis ét. 5. Appellat ãt. A. simuãdo formaꝝ datoré itelligẽtiã iã dictã agenté. sic itaq3 fere in oib' fo'a spẽi cũ ei' pꝑetatib' occltj ex po' suscitat mãe vtute corpoꝝ supcelestiũ vt sensit Ptolome' e Mes. cũ Hermete: e tñdé vigore itelligẽtie e dei ꝯditoris supmi. ¶ Circa siqdé pdicta dubitare ꝯtingit in eo qd ocm ex tẽ pamẽto ꝯplonis pfecte mistioné regularé formã cũ ei' vir tutib' sumi specificã in mãm. Qm opꝫ ꝯploné ita corrũpi perire qd ꝯtingẽ non vꝫ posse: cũ ocm sit in libris de ge. e cor. e d distẽpãris ieq̃li oẽs itereptioné e corruptioné eé a ꝯrijs ꝯploni ãt periri nihil ꝯriũ eé vꝫ. ¶ Ad qd qdé dõm qd hõitate ꝯplonis mistióe pparata: vt dcm: formã cũ suis p prietatib' specificã ex mã suscitari a pn' forisecó ad quã e noua seqt ꝯplo e aliavel ꝯña. Adueniẽte nãq3 noua subia li fo'a piorib' corruptj inouant cetera: fo'a. n. mãe ãnectit absq3 medio. 2. d aia. e 8. meta. ex q qdem nexu oia pdeũt accña. ¶ Dõꝫ itaq3 corruptóe3 duplicé fore. vnã qde3 q ꝯ rio directe iductã q perimi ipꝛohe corrũpit ꝯplo. alterã q dé corruptióe fo'e seu subiti accñtj cãtãq3 ipa corrũpit cor rupto ei' susceptiuo vt pfectior occurrat sic pfectior adue nit fo'a quã seqt de cãis lógitudis e breuitatj vite. ¶ Pro pter h' ãt tertiũ dubitat p in eo qd vꝫ hãc formã cũ ei' ap pẽditijs ex celestiũ aliq vtute signata cãri sb determinata di stãtia: e iõ fo'a fortassis appellari specifica e occulta. Sed q h eé nó possit mfat. Uꝫ nãq3 cóis existẽ nó min' q e mi stionis mã ipi' susceptiua. Scriptũ nãq3 in pn' de sublimi b' ex necẽitate ꝯtinue motũ iferioré supioꝛib' latóib' copu lari vt ois ipsi' vtus gubernet ide. Dcm ét in his. e 2. ce. e mũ. q calor e lumẽ a stellis iducit attrito aere ab ipoꝝ la tióe. e phy. 2. hoie3 e solé hoiem gñare: pp q e siba hec for ma vꝫ specifica fore cóis nó min' q elẽtaris: e nó ꝯcta p perse: sic testat' é Mes. ¶ Propter h aũt dõm: veoria appꝛuit 10. q supioꝝ in h iferiora duplx est in pñtiaꝝ impssio. vna vlis oib' e cóis p motũ e luce: q qdé oia in cói gubernant inferiora: ita ét q elẽta fm eoꝝ distare aut appropinq̃re. Est ãt e altera ipꝛessio pticlari sine motu e luce ppꝛe absq3 medij alteratióe susceptj impssa ab aliq vtute stellaꝝ ptic lari e situ cãta. Cuiusmodi vtus ferri attractiua magnetis existit ex polo arctico vt expimur: deriuata: quã qdé vtuté forme specifice cũ eaꝝ ꝯñtib' sunt secute. Et iõ qz cómistio regulata e bona ꝯplone seu q̃litatib' posita: elẽto nó inest singularis: forma h' nó aduenit specifica vtutes hñs nobi les e occultas vltra elẽtoꝝ q̃litates. vñ de medicis cordis hãc scribit vtuté mirabilé e occultã non posse in simplici b' repiri cũ ipa det ex bonitate ꝯplonis mistioné optie re gulãte. Et ppea est videre q in mistióe elẽtari ex q resultat ꝯplo declinãs ad lat' calitatj e ét siccitatis plurimũ repit hmói formas: eo q ex nobili ꝯplone causat q̃litatibus acti uis calitate. s. nobiliori e siccitate passiua. Et iõ afo. 1. phar maca dissolutiua forma spẽi attrahẽtia ca. sunt e sic. q̃lita tes. n. hmói attractiói ꝯferũt: pp qd e karabe fricatióe ca lefactũ paleas valẽti' rapit. Jn reb' ãq3 vehemẽter fridis fortassis ad eaꝝ formã specificã mirabiles nó sequunt sic opationes e occulte pp ꝯplonem fridã ignobilem mistio nis miscibilis male digerẽtem e ꝯterminantem nisi extent aiata: ceu scorpio pncipijs subieuat' vite. Et iõ. 3. pharma coꝝ de medicis terficiẽtib' sua friditate nó ponit aliq a to ta spẽ interficiẽs: imo nó interficit nisi p q̃litates suas. 4. q3 sexta idé vꝫ sentiri. Ponunt. n. venẽa frida sua operi q̃lita te: sic opiũ: mãdragora: iusqam' e c. 13 p 2' exemplariter tñ magis: iusqamo videat vtus specifica adaptari. ¶ Pro

I pter qd sciedu deincepo. 2. q hec forma cu suis appendicijs spei dat et no individuo. vn et forma di spei. Et q spes magis no suscipit et min9 sm rone eiusde: sm tn esse individuorum et actionis pn^m in magis pticipat et min9. sm amplius et minus appropinquare aut distare forme vel mae. Videmus. n. a qbusda individuis spei opationes puenire nobiliores: vt ab hoie tempato et aloe succotrino. ab alijs vo viliores sic a morione. hic. n. et si figurationez videat hre humana: opo nib9 tn illi9 minime pticipat: velut aloes arabicu in ei9 spe. Dmoi qz nobilitas et impfectio pot cotingere pp homogeneitate mae et bona pportione zplonis ad ea et pp maei zfusione et ipsius ad zplone improportione. Aut pp vtutes seu alia a qb9 forma introducit specifica: eo q sunt mae optime zfigurate vel incofigurate sm tn magis et minus. Et io videmus itera mostruosa queda aialia ad forma tedere humana sm vo minus: et ce. ❡ Propter hc sigde. 4. sciedum q h vtutes occlte no semp suas zsequunt

K inseparabilr foras imo illis remanetib9 plerumqz corrupunt ipseqz euenire pt aut pp indispone mae cu distempata coplexioe in q ea fuit suscepta cui initebat forma vel ex pte loci: eo q a locis in qb9 pducte fuerut et zseruabant remouent. Est. n. pria pn^m gnonis velut et pr. vn p p9. Corpus indicu s zplone sciaui qie fiet aut infirmabit aut morietur. locus. n. vtute h zteutiua et saluatiua locati phy. 4. Et io sicut locus est ita et na facit. vn de lege. Nostra na est qlis est regio. Aut hoc euenit ex pte eo a qbus illa forma imprimit cum vtutib9. Cu. n. vnuqdqz piodo termine signato vt magis appet in genesticis vtutes celo ad tps determinatu in formis et materijs sustetant: iuxta illd sapietie. Produxisti oia in numero podere et mesura. Et io apparet defect9 multotiens expientie illo q vtutes has occultas expietes no sm signatu tps obseruat. inuenietes naqz subaz et copositu putant illis et vtute occulta inuenire. forme naqz in coposito figura: colo et hmoi: diutius pmanent qz virtus miranda occulta cu hec determinatu tpis piodum magis zsequat pdictis et zplonis encrasia. Quare videmus

L hodie multos lapides vtutib9 olim sibi attributis deficere tum pp ab eo locis pprijs sepatione: tum et pp tpis antiquitate. Qd et in vtutibus imaginibus zspicit arte impssis. Exnt. n. adhuc imagines vtutib9 tn carentes velut in ciuitate. Costentinopolitana pbaui nuc reptu: vt et decrepit9 in his q sunt hois ondit. ❡ Q aut vtutes specifice taz nales qz arte magica inducte no sic hodie grade repiant efficacia hre vt scripsere antiq zstingere pot aut pp aliqua zstictione seu motu aliu vt octaue sphere minime nunc vt pnoscatiuu: vel q mot9 ignorat mo specific9 sub q determinate imprimant caracteres et figure. In forma et sic ab extrinseco data vt no suscitet ex mae potetia ea ceu testant ocs incorrupcibilis extat et ppetua. vtus tn ei9 specifica corruptibil est et imppetua et tpe mesurata. ❡ Insup non^m q hoies mi

M rant ampli9 in opone h vtutu occulta qz sup opationes vtutu simpliciu appentiu: cu tn ille sint mirade no parum. cui9 qde ca pot euenire: eo q hoies no mirant de his q sut spsz de illis q raro zstingut: vt de interiorib9. 6. vt hedi manifestat mre no visa exepl. vn de medicinis cordis. A reb9 assuetis admiratio cadit. et negligentia negligit aia de ipsis ingrere: et lz vi9 eo sit miranda valde vt appet in ignis opatioe stupeda. Virtute naqz ex sua po9 visuz in actu educit. phibet et ne capi9 tagat ascenditqz sursum: et q supat facit ascedere. Crescit et sm Arist. in multiplicata analogia in ifinitu fere corrupit et trasmutat i sui subaz cui obuiat oe: et neqz diminuit siqd sumat ex eo. h aut et talia mirabiliora exnt attractione ferri a magnete et ceteris silium. Q tn sit vsitata et zstinue nobis appentia no admirant hoies ex eis. Q vo magnetis et alio opatio e rara et cetera nos in admiratioez et cae indagatioez iducit. pp naqz admirari nuc et p^m. cepunt phari. p meta. ❡ Ca qz h pot esse difficultas cognitiois pportiois mistiois elmto in q foia cu ei9 vtute suscipit specifica. Proportioez naqz simpliciu eantiu h mistione ignoram9 qzdiu vixerim9 in h mudo. vn Auer. 5. collet.

N Impole scire p arbitriu mesura mistiois p qua opatio specifica fit in ipo ente: qm comistio toti9 vni9 duo cu toto alteri9 ex ope dei bndicti et sumi et ope nae. de zplonibus p. ❡ Est aut difficultas et admiratio alia ex ignorantia pn^{c9} puet9 h vtutes occulte cu ipa no educat oino de po9 mae: sz ad h agez opet extrinsecu et vt corp9 ptiale celeste: vel in de itelligetia plena formis oemuqz primos benedictus.

Propter quartu vo. ad p^m et 2^m dom forma specifica vera appuit fore sbam put ipa imediate vnit mae copositu zstituenti. ❡ Ad aliud dom q vt est sba solo copzehedit intellu vt aia aut alia forma sbalis q no pcepti sensu: vt vo est vtus et zppietas sube vel pprietas ipsa vt color aut odor rei p expimentu ut coprehedi: cu ex opone ab ipa scisa denotat. ❡ Ad aliud dom p tato dicere Gal. ipsam no fore rone demostrabile: eo q occulta cu naz super qlitatu elmto ex qb9 demostratioes suscipiut medici p tactu. gustu, odore et colorez et subaz vt dura et molle: aspa et lene et c. q medic9 subaz appellat. cu. n. ex his pueniam9 i cognitioez simplicis alicui9

O in cognitioez hmoi sorte et vtutis occlte puenire no possum9 lz in plib9 sibi zplo ea. associet et sic. Ipsa qz put est pprietas qda demrabilis est velut et alia. Q aut no demret itellexit Gal. ex ignorantia pcedere nsi cu pdicta q ronis pducere nos neqant in cognitione sui act9 et fore. ❡ Ad aliud dom q si accns corrupit zsio subam ita et ipsa: pp qd aut oz qdu signare in foris sbalib9 et sic plures loqntium apparcter zcedut. aut s viore pipathetico snlam ponetiu p vna forez copo^{tum} existeore q mortuo tyro itroducat in istanti alia fora cu pprietatib9 zsitib9 illa ppinqua fore corrupte: velut appet in gnone ignis ex aere vbi qlitas igni pportionabilis itroducit ecntia vel spe aut remanet po9 no

P st vt puoact9. Dicat igit ad pns ad h sm cu id difficultate tagat no mioze ista. ❡ Ad arguta vo pris alteri9 zcededu e Gal. et A. Et alijs dntib9 h forma fore ppetate: vtute et qlitate mo exposito. ❡ Ad alid doz silitudine ee duplicez. Una qde q est respcus et pportio. v. g. attrahentis ad attractu sup eo foras specificas fundata q est qlitas. et ab hac vt ondsuz no fit pn^l actio taliu vtutu occulta. Iuuat tn eas de velut e silitudo cali ad calm. Est et alia magis improprie dicta q est zuenietia et homogeneitas forme specifice vni9 rei ad altera ad qua siqde zsequant vtutes qb9 vnu agit ad alid. Et hac qde silitudinez intellexit Gal. qm dixit spem attractiois no esse nisi p silitudine subap ad subas. ❡ Ad alid doz q lz forma specifica zsequat zplonez et aduenit laz pus enti in actu: qn tn ei occurrit corrupit actualitas p exris et zplo et in instanti noua itroducit forma cu dispositionibus seqntib9 illa: vt declaratu pus. ❡ Ad aliud apparuit

Q qd dom. Innuit. n. q h forma inqtu est dans ee coposito simplr et pn^m pmu opinis e suba. put vo est aliqd h zsio subam et pn^m opinis imediatu est pprietas qdam occulta vtus et nalis potetia. ❡ Ad aliud ia visum diis max^l. 40.

❡ Differentia. LXXII.

Quod inter sanu et egu accidat medium ondit ex techni. et Graleo p theo. itroducto dicete medicina ee sanorum egro et neutro. h et mediu sentit a Joanitio. et theo. 4. Qd et mrat rone: qz in pdicametis 3ia mediata st q no est necium alteru iesse susceptibili. Sanu vo et egru videnr h. Na si dicat huic inest albedo no seqt q debeat dici alb9: et silr in nigredine. dubium est. n. an simplr insint aut sm qd. topi. 2. Ita in sano erit et egro: qm poterut s ptem et simplr no iesse. ❡ Rursus ois mot9 e de extremo in extremu p mediu qd est neutru extremo. Ari. et Gal. s mot9 e de sano ad egru et c. ❡ Adhuc

Porphyri9 li. pdicabilium. c. 2.
Do. 3. c. 1. circa me.
Col. 1. 4. 10. pdic. pdic. 12. i medio.
Cap. 5. in medio.
Trac. 1. ca. 10. in fine.
2° h aia. t. c. 41.
i phemio aij me^m.
Ca. 21. p principiu.
Cap. 9. p pncipiu.
Te. 1. c. 1. te. 2. c. 1. p. 1. cap. 4. in
Te. 1. c. 1. ca. 1. pncs. Cap. 5. In ilago. c. 6 qliuz h9 corpo ca. 34 pa. Ca. 6 opo. in me9 Cap. 2. in medio.

A

corp⁹alis mutaƭ de egritudine in sanitatē ꝛ eꝯ̄ ħ3 nāꝫ:ſ3 nulla trāſmutatio nāe eſt ſubita:nō enim ea ſuſtinet repētinas imutationes.in techni.vñ.8.byſto.Nā ſic ꝓcedit paulatim ꝛ ordinate vt ꝯtinue lateat ꝯterminū ꝛ mediū.Non aūt h̄ eēt ſi repēte imediate fieret trāſitus ḋ vno extremoꝝ in aliud.ℭ Eti.cū oue nāe corpus ꝯſtituant ꝯplo.ſ.ꝛ ꝯpō cū ȝ° ēt dicta cōis ex his vnitas:poſſe nāqꝫ erit tēꝑamētū ſorte in ꝯplone:in ꝯpōne aūt diſtemꝑamētū ꝛ eꝯ̄.aut in ꝯplone tēꝑamentū in actiuis ꝛ diſtemꝑamētū in paſſiuis:ꝛ ſilr in cōpoſitione differēter ħm ei⁹ quadruplicē nām:ꝛ codeꝫ modo in vnitate qȯ pōt ꝯtingere ex ipſaꝝ cāꝝ varietate. Nō ſolum.n.cōpoſitio ſeqtur ꝯplonē:imo ēt rem oluinō m deſup ex ſupioribus.ꝯplonum ꝑ.ꝓpter que medium dcm̄ neutrum ſeu nālis diſpoſitio inter ſanum ꝛ egrum ꝯcidet.

Margin: T.l.ȝ.t.c.53. Cap.1.circa pn. Cap.9.p° pncipiuꝫ

Oppoſitū quoqꝫ

hoꝝ ſi min⁹ auc̄te oñdiƭ ꝛ rōne firmaƭ.In ꝑdicamēt̄ enī ſanū ꝛ egꝝ ꝯ̄ria ponunƭ imediata eo ꝙ alteꝝ inſit nālr ſuo ſuſceptibili velut par ꝛ ipar nūero.vñ.4.topi.Sanitatis ꝛ egritudinis nihil eſt mediuꝫ:boni aūt ꝛ mali exiſtit. ℭ Idē Gal.vƭ neutꝝ reſpuere in berchibus.ait nāqꝫ ſermo vet⁹ medicinal' doctrina ſanatiuoꝝ ꝛ egrotatiuoꝝ exiſtit.ℭ Adhuc in libris de morbis cauſis ꝛ accñtib⁹ ꝛ maxime in ꝑ.ꝛ de inge.ꝑ ꝛ ſcdo.in qb⁹ iueſtigat nām ꝛ eēntiā egritudinis ꝛ ſanit.ꝗ̄ nunqꝫ de medio facit mētioneꝫ inter ipſa.Oēs.n.hoīes cū actus ꝑticulaꝝ corpis ad geſtiōes q̄ ħm vitā inculpabilr hēant ſamulātes ſanos ſe eſſe credūt. Nā ab exitu temꝑamēti vſqꝫ dū in morbuꝫ qs cadit multi ſt gradus.Nocin ṽo q̄cūqꝫ illoꝝ illa ꝑticula egrotare exiſtimāt.Uult.n.ꝙ ſtati qñ qs egrediƭ tēꝑamētū hūc incidere intēꝑeramētū.ꝛ eꝯ̄.vñ ait q̄ꝫ ſanitas eſt moderatio horuꝫ egritudo eſt incōmoderatio.Neqꝫ ei⁹ fidelior imitator Halyab.6.theo.vbi agit de morbis ꝛ:oꝝ cāis q̄s qdē tantos in his locis nō eſt ponere i ſufficiētes.Et ꝑ ꝑ°.Dicem⁹ qūo inter duas diſpōnes inter q̄s ꝓculdubio nō eſt mediū media vocenƭ.Silr coll'ꝫ.1.Adhuc nō attēdas ei de q̄ dixerunt ꝙ nō eſt ſanū neqꝫ egꝝ:qȯ declarat vt diceƭ in ſequentib⁹.ℭ Rōne q̄ꝫ idē ꝯuiciƭ:qm̄ ſanitas ē qȯdā bonū nāe: egritudo aūt ei⁹ op^m vt malū.Inter bonū aūt ꝛ malū nāe nō cadit mediū:qr malū ē boni ꝑuatio.nō.n.maluꝫ aliquā naturā dicitꝫ ſꝫ ꝑuatiōnē ſolā boni ꝛ defectū.vñ dī cāꝫ hīe deficiētem.ſ.a bono.Inter ꝑuatiua ṽo nō cadit vt declarabiƭ mediū.Dixi aūt nāe:qm̄ iter bonum ꝛ maluꝫ moris ꝛ politie itercidit mediū puta heremita q nō eſt bonus neqꝫ malus quo ad politicos act⁹ exercēdos.Cōmen.10.meta. ℭ Adhuc arguūt olēctes ꝙ ſanitas ꝯſiſtit in pūcto vt in tēꝑamēto ꝑfecto ꝛ idiuiſibili:q̄dā aūt ab illo recedit mox in intēꝑamentū ꝛ egritudinē incidit:cū ȯcidat ab illa pūctali temꝑantia.Inter ſanum igiƭ ꝛ egꝝ medium cadit nullū.

Margin: B Ca.h opposita me. Cap.5.ad medium. Tex.ꝑ°. Cap.1.in principio Cap.5. Ca.4.circa mediū. Doc.1.c.2.cir.me.ca.1.in fi. C Cō.16.in fine.

D

Propter primū

qdē ſciēdū ꝙ ſanitas eſt conſtructio oium ꝑticulaꝝ ħꝫ naturā.Aut cā nāliū actuū.ꝓmis ḋ morbo.ꝛ ȯ re.ſa.Sanitas eſt ꝯpō ħm nām vniuſcuiuſqꝫ ꝯſuctos ꝑficiēs act⁹.vñ Joānitius.Sanitas eſt tēꝑamētū ꝑficiēs res nāles ħm curſuꝫ nāe.In ꝑm° ṽo canōis ꝓmi eſt diſpō aut hitus ex q̄ opationes ſubi ſane ꝓueniūt.Scdo q̄ꝫ coll'ꝫ poniƭ bona diſpō in mēbro q̄ ipm opaƭ opōnē quā hꝫ aut patiƭ paſſionē quaꝫ hꝫ.ℭ Eſt aūt egritudo huic oppoſita diſpō corpis ꝑter naturā actu nocēs.ꝑ de morbo.ꝛ ȝ° de accñti:aut intēꝑantia cōtra curſuꝫ nāe.vñ ſit leſiōis effect⁹.Prio ṽo ſcda eſt diſpō nō nālis in corpe hūmāo ex q̄ in opōne ꝓuenit nocu^m eēntialr ꝯuctu ꝑ.Coll'ꝫ ṽo ȝ° eſt mala diſpō in mēbro ꝑ quam agit ꝛ patiƭ ꝑter nām.Sꝫ qr ſanū ꝛ egꝝ ſunt ꝯ̄ria ꝛ ea oppoſitoꝝ ſunt ſpēs:ꝓpus qd ſint oppoſita dicaƭ ꝛ demū de aliis ꝯ̄.q̄ꝫ metaphy.ℭ Oppoſita dr̄ q̄cūqꝫ nō ꝯtingunt ſil' adeſſe amboꝝ ſuſceptibili.vñ.A.7.meta.Quecūqꝫ nō ꝯueniunt in vno ſubō ꝛ vno tpe dr̄ oppoſita.Sūt aūt q̄tuor eorūmodi in poſtꝑdicamētis poſiti.ꝛ.5.meta.ꝯ̄dictoria:ꝑuatiua:ꝯ̄ria ꝛ relatiua.Quoꝝ q̄dā ħm.A.neqꝫ ſubm ſibi cōcernūt neqꝫ gen⁹:ſicut ꝯ̄dictoria.Opponunƭ.n.vt affirmatio ꝛ negatio.Nā ꝯ̄dictio eſt cui⁹ nō eſt mediū ħm ſe.poſterioꝝ ꝑ.talis.n.circa oē ſubm ꝯtingūt.de q̄libꝫ ēt ṽificatur eſſe vel nō eē.metaphy.4.Neqꝫ ēt gen⁹ cū nō ens ſit nulli⁹ gn̄is:imo neqꝫ ens:qȯ appet in Porphyrio ꝛ ȝ° ꝓbaƭ metaphy.Quedā q̄ꝫ ſubm ſibi determināt ꝛ gen⁹ ſic ꝯ̄ria.ſūt enim poſita ſub eodē gn̄e ꝛ max^e a ſe diſtant in poſt ꝑdicamētis.5.ꝛ.4.meta.ſic impar ꝛ par numeꝝ ꝛ gen⁹ q̄ꝫtitatis diſcrete:ꝛ albedo ꝛ nigredo colorē ꝛ ſupficiē.Ipſius.n.eſt ꝓpriū colorari.Relatiua q̄ꝫ determināt ēt ſibi gen⁹ ꝛ ſubꝫ:ꝛ aliqñ in diuerſis interdū in vno.Idē nāqꝫ pōt eſſe pr̄ ꝛ filius diuer.Gen⁹ ēt ꝯcernūt.nā q̄dā ſunt q̄ꝝ eſſe eſt ad aliȯ ſe hēre vt relatiua ħm eſſe:ſic habit⁹ diſpō ꝛ diſciplina aut q̄ꝝ eſſe eſt in aliȯ dici ꝛ referri vt magnū paruū:ſilr ꝛ diſſimile:ſcia ꝛ ſcibile.Sunt ꝛ alia ꝑuatiue dicta q̄ ſubm ꝯcernūt ꝛ gen⁹ quodāmodo.alio āt mō nō.ſic ea in qb⁹ poniƭ nō poſſe fieri regreſſionē a ꝑuatiōe in habitu ſcō egreſſu in eū:velut viſio ꝛ cecitas:lux ꝛ tenebre.Subm nāqꝫ cecitatis ꝛ viſus eſt oculus tenebre ꝛ lucis ꝛ aer.Gen⁹ aūt non determinant:qr ꝑuatio eſt negatio in ſubō apto nato.4.metaphy.vñ.A.Habit⁹ ꝛ ꝑuatio ſunt affirmatio ꝛ negō reſtricta circa gen⁹ vel ſubm in tpe ꝛ diſpōne.Dicit aūt circa genus:qr ꝑt vtcūqꝫ gen⁹ ꝯcernere ꝑuatio ſic ꝛ ſubm ꝯcernit:puta circa catuloꝝ viſionē aut vulpiū ōbitū vt videāt tpe expetentiū.ℭ Deinceps ṽo aduertēdū ꝙ mediū dī q̄ȯdaꝫ inter duo locatū extrema.qȯ triplr ſolet diſtingui a loquētib⁹ in cōib⁹ magis.mediū.vꝫ.ħꝫ ſubm:tpe ꝛ formā ſeu diſpōnē.Appellaƭ q̄ꝫ mediū ħm ſubm cū ipm nulli⁹ ſit oppoſitoꝝ receptiuū ſic lapis ſani ꝛ egri mediū exiſtit hȯ.nō.n.ſanū aut egꝝ ṽificaƭ de ipſo.Medium ṽo rōne tpis dī qȯ eſt dare tpe in quo neutꝝ ineſt ſubō:ſic catuli aut vulpeculi eſt medium tpis viſionis ꝛ cecitatis.nō.n.añ noueꝫ dies dī cecus aut vidēs.Priuatio.n.ꝓprius dī qñ eſt aptuꝫ natum ſubm hīe ꝛ nō hꝫ.Nā cecitas eſt ꝑuatio quedā.Cecū aūt nō dī ħm oē tpe ſꝫ qñ natum eſt hīe ꝛ non hꝫ.5.meta. Eſt quoqꝫ medium ħm formā qñ ipſa vna media ex extremis ꝯfecta inexiſtit ſubō:vt pallidū aut rubeū ex albo et nigro cātuꝫ.ℭ Si ꝗ̄ queras qūo ſit mediū inter ꝑmiſſa oppoſita:ꝛ ꝑus in ꝯ̄dictoriis:rñdendū ꝙ nullū ꝑdictoꝝ ē medium:vlr.n.nullum interuenit vt diffinitū eſt ħm ſe mediū inter ꝯ̄dictoria.De quolibet.n.veꝝ eſt dicere in ſubō ꝛ in q̄libet tpe ꝙ videt aut non videt:multo aūt min⁹ intercidit mediū diſpōnis.In ꝑuatiuis ṽo eſt medium ſubi ꝛ tpis. Nam ſubm eſt aliqȯ puta lapis de q̄ non verificaƭ cecitas aut viſio.Eſt ꝛ ſubm de q̄ ṽificaƭ rōne ad tpe vt de cane poſt nouē dies ꝛ nō añ.Ad aliqd q̄ꝫ medium vƭ hīe ſbi ꝛ tpis ħm diuerſas ꝑtes rōnis ꝛ forme.idē.n.pōt diuerſa pr̄ rōne eſſe ꝛ fili⁹.In ꝯ̄riis ṽo mediū.vꝫ.ſubi vt iam apparuit ꝛ non tpis.In q̄libet.n.tpe eſt dicere aliqd ſubō ꝯ̄riorum inexiſtere.Mediū q̄ꝫ forme eſt id de q̄ ꝑncipalr q̄ſituꝫ exiſtit:ita ꝙ ꝑdicta ſt expōnis gr̄a ꝑtractata.In qbuſdā qdē ꝯ̄rioꝝ repiƭ vt in his q̄ ꝯ̄ria dr̄ mediata:puta rubeū inter albū ꝛ nigꝝ.Et hȯ mediū interdū eſt vno noīe formā denotāte noīatū:vt rubeū ſeu pallidū ꝛ tepidū inter calm ꝛ fri. Aliqñ ṽo noīe carens noīaƭ abnegatione extremoꝝ:ſicut qs nec iuſtus neqꝫ iniuſtus:qȯ iuſti ꝛ iniuſti mediū exiſtit: nec bonus nec malus boni ꝛ mali mediū.In qbuſdā autē ꝯ̄riis nō repiƭ mediuꝫ q̄cūqꝫ mō dcm̄ q̄ ꝛ ꝓꝑ hmōi ꝯ̄ria dr̄ imediata velut par ꝛ impar in nūeros:ſanū ꝛ egꝝ in corpe ħm Ariſt.ℭ Eſt aūt vlterius ſciēduꝫ ꝙ in qbuſdā ſit ꝯ̄riis hmōi viciſſim de vno in aliud ꝓmutatio vt de ſano in egꝝ: ꝛ eꝯ̄.In qbuſdā aūt nō:imo alteꝝ nālr vƭ iſertū ſore ſubō. puta impar trinitati par q̄ternitati ꝛ calm igni.ℭ Adhuc ꝯ̄ria videnƭ oīno aduerſari ꝛ mutuo ſe ex ſubō expellere ꝛ vnū ſine altero repiaƭ oīno qȯ in ſano ꝛ egro non videƭ q: buſdā penit⁹ euenire:vnū.n.ħꝫ qd ex necitate alteꝝ cōpa/

Margin: E T.fine cō. Coll'r.1. meta.c.1.in fi. Te.c.5. Coll'r tex.cō.4. Te.cō.10. Col'.c.b opp i fine. Col' c.ꝑ° cōmentum Coll'r tex com.17. F 2° meta c.1.in fine. G Te.cō.17. H In poſt ꝑdicamētis ca.de oppo.añ medium.

I

Circa pn.

tis:eo q impoſſe eſt ſanitatē aut infirmitatē fieri corꝑibus vita:de ſenſu ⁊ ſenſato. Uita vo ſtat q̄ztūcunq; parua ⁊ exigua ꝑ aliquā portionē ꝯtemꝑantie ⁊ ſanitatꝫ:⁊ tūc ſm hos egritudo ſemꝑ in ſanitate locabiť qd nō in alijs interuenit itaꝫ ꝯtrarijs. ¶ Circa p̄dictū dubitať qꝛ vī vt aiunt egruz ēt in effectu cū ſano exiſtere:cū Gal. in hīs q̄ de inge. velit egros ēt nunc ꝯſeruare. Id aūt corꝑi ſanitate ꝑticipanti debeť. ⁊ ꝯtrīs.65. Sanis oīa iſūt ſm nāz:egrotātib⁹ ꝑter nāz inq̄ztū egrotāt. qꝛ igiť de egrotātib⁹ abſq; oīa ⁊ inq̄ztū egrotāt ſiť

Cap.3.pᵒ medium.

inueniť ſanū inexiſtere cū egro. ¶ Palin. coliꝫ.3. Febris eſt calor nālis cū egritudinali ſeu extraneo cōmiſtus. ¶ Itidez: qs cauſoniçās ſanaťꝫ:cū oē aūt deducať de potētia in actū ꝑ aliqd ex n̄s actu:oꝫ igiť cuz egro ſanū actu ēt exiſtere. ſūt igiť ſiľ actu. ¶ In ꝯtrīs qꝛ ea ſunt ꝯtria ⁊ immediata q̄ꝝ rō in maxia extat diſtātia:⁊ ita vt vna fore nō poſſint. nō igiť ſecū ſanū egꝝ cōpatieť nec eꝫ. ¶ De hoc aūt vt mox appa-

K

ruit dixerūt aliq nullū eſſe corpus adeo egꝝ qn eidē ſanitatis aliqd inſit ēt in effectu qꝛ ſanitatē facit ſanitas aut pꝫ ſa-

Tc.cō.30.

nitatꝫ.meta.7. ita vt in egerrimo corpoꝝ ſit ſanitas actualis quā ꝑ oē ipſa tādez reddať in effectu. ¶ Sꝫ q egritudo ⁊ ſanitas aliō eſt q̄z vita q̄s hi non vīr ſeq̄ſtrare oñdiť. Sanitas.n. opponiť egritudini. vite āt mors. manēte nāq; vita ſanitas ⁊ egritudo viciſſim circa ei⁹ ꝑmutanť ſubm. vñ

Circa pn.

de cauſis lōgitudinis ⁊ breuitatꝫ vite ſaluatꝫ ſuſceptiuis ſit mō ſanitas nūc egritudo. Propter qd dōm ſcōo in egritudine q̄ztūcūq; ſeua in aliqua pte cordis ſuare ſanitatem in habitu ſeu po⁹ ſcōa vel actu p̄. ſopita.n. ꝑmanet tanq; vita in ſemie a mrīce ſuſcepto q̄ente habitu mox ꝯſiter ſit actu

Cō.24.in med.o.

48. vñ Cōmē.4.ce.⁊ mū. Cor eſt qd alterat membꝝ egrotās ad ſanitatē:mēbꝝ vo infirmū eſt alterabile. Educiť āt hmōi potētia ſeu habit⁹ in actū ſcōꝫ. de facili cū paꝝ diſtet ab illo:qd aūt talē poᵉᵐ ꝑdire facit in actum eſt celeſtis vigor:ceu qñ luna ꝯiungiť alicui beniuolo planetaꝝ vel eū-

L

dem aſpicit.10.ꝯtrīs.⁊.104. aut ſpēs ſanitatꝫ exñs in aīa medici ꝑ quā res necīe applicanť ſanatiue ſubo. ſic.n. ſanitas

Tex.c.30.

ſit ex ſanitate ac domus ex domo exñte. vꝫ. in artificia aīa metaphy. tactū.7. ex hoc itaq; appꝫ q qñ egꝝ effectu ſexi ſtit ſubito ſanū iſti nō inerit in potētia p̄⁹ vt alijs ꝯtrioꝝ neq; actu ꝛᵒ veꝝ p̄. hñt igiť aliā quādā nāz a ꝯtrijs ceteris. ¶ Et

Lib 1 te chni3 tex. com.5.

ꝑ id ad inducta qd dōm apparuit. Inter ſanitatē ſiqdez et egritudinē Gal. viſus eſt mediū ſm formā aut diſpōnē locare id neutꝝ ſeu neutralē appellās diſpōnē qd mediuz in tres diſtinxit dītās. Nā aut forme ambe ſanitatꝫ. ſ. ⁊ egritudinis ꝯfrāgenť inſimul in tertiore ſic p̄ᵐ ꝯſtituēt neutri ſignificatū qd dicit eſſe vē mediū ſaniſſimi corpis ⁊ egerrimi in quo ſiqdē ponunť ſignificato pueri:ſenes ⁊ ꝯualeſcē-

M

Doc.1.c. 2.cir paᵐ. vbi ſupra imediate.

tes. p̄ ſcōa. qb⁹ aſſocienť ⁊ decidētes. Uel qꝛ p̄tarte forme in vno tpe ſint eq̄lr in mēbris copulate ceu in corpe paralytici aut ꝑticipādo ineq̄lr ſicut in corpe ceci. vñ. A. velut qñ qs ſan⁹ eſt in ꝯplone ⁊ eger in ꝯpōne vel eꝫ. Aut ſanus in q̄litatib⁹ actiuis ⁊ eger in paſſiuis aut econuerſo. vel infirmus in q̄ntitate ſan⁹ in forma. vel erit ꝑ relonē ad etates et tpa ceu flaticus q infirmus eſt in pueritia ⁊ ſanať in iuuentute. Cholicus aūt eꝫ dī neuter aut puer q ſanus eſt in eſta-

Colſr vbi ſupra imediate

te ⁊ infirm⁹ in hyeme:iuuenis aūt eꝫ. ¶ Eſt q̄ꝫ hꝫ Gal. ſciēdū q neutꝝ in p̄ ſignificato eſt vē mediuz ⁊ reale ſanitatis ⁊ egritudinis. Alia vo duo media ⁊ maxᵉ 3ᵐ ſunt rōnis ⁊ relatiua. Extrema.n. ipſoꝝ ꝑ ſe cōſiderata ſanitas exiſtunt ⁊ egritudo. Sꝫ intellectus ⁊ p̄cipue in ſignificatoꝝ.3. comparans vnū ad aliud mediū ⁊ neutralitatez ꝯſtituit ſm q ipꝫ ex diuerſis partibus aut diſpōnib⁹ colligiť in vnū. No ſce igiť p̄ᵐ ſignificatū importare vnitatem ſubi ⁊ tpis. 2ᵐ vnitatē tpis ⁊ diuerſitatem ſubiectoꝝ. 3ᵐ aūt opponiť iſti.

ꝑ recbuiſ ſra. c.cō.1. ante meᵐ

Propter ſcōm qdem ſciēdum q Haly. mouēs hanc dubitationē q̄daꝫ diſtōnemitiſ Ariſt. ⁊ Gal. ꝯcordare ac ſi inter eos nō ſit realis, ſed vocalis magis diſſonātia. Dicit eniꝫ Ari. voluiſſe impoſſe fore ſanitatē ⁊ egritudinē ſimul a corpe remoueri ⁊ fieri in

N.

eo 3ᵃᵐ diſpōnē nō hñtē ꝑtem ſanitatꝫ neq; egritudinis. Sic igiť vult Haly. Ariſt. intelligere nō eē mediū inter hec qd nō ꝑticipat extremis qd ꝑ abnegationē mediū dī extremorū:ſic qd nō eſt iuſtū neq; iniuſtū dcīt fore medium iuſti ⁊ iniuſti. Sꝫ aīt Gal. velle ꝑ diſpōnē que non eſt ſanitas neq; egritudo diſpōnē corꝑis in q̄ inueniunť ſanitas ⁊ egritudo ſimul:ita q aut illis vna ſit bona ⁊ alia in alia vel portionē cuiuſq; eaꝝ aut ſm ſemitā ꝑmiſtiōis vel vicinitatꝫ. ſm hec enim triſ vt apparuit Gal. triplex diſtinguit ſigtūꝫ neutri:ita q Ariſt. negat mediū nō eſſe tertiuꝫ alteꝝ ab extremis:qd Gal. vult hoꝝ ꝑticipatione mediū fore. ¶ Sed fortaſſis h̄ ſolo ſtare nō pōt cū mēti aduerſeť magis Ari. q̄z ipm ꝯſotmet Gal. nā ſi Ari. nō negat mediū inter p̄dictas diſpōnes niſi id qd nō ꝑticipat extremis:tunc ⁊ mediū ſiū rōne inter oīa negabiť ꝯtria mediata. Non.n. in ipſis eſt mediū:niſi ꝑ ꝑticipationem extremoꝝ. apparēs de ſenſu ⁊ ſenſato:ſicut

Circa me.

O

Colſr c. 6.1 ſa.

tepidū ꝯſtituiť ꝑticipatiōe calī ⁊ frīs ⁊ rubeū:glaucū ⁊ viride ⁊ ceteri colores ꝯficiunť ex albo ⁊ nigro. ⁊ iō phy.5. Mediū cōparatū ad vnuz extremoꝝ videbiť alteꝝ:ꝑꝑ qd ſm Ariſt. oīa ꝯtria eēnt immediata:cū tñ ipſe diſtinxerit ea ꝑ mediatū ⁊ immediatū. ¶ Sꝫ ſi q̄s in Haly. ſubſidiū diceret forte ipm voluiſſe Ari. inter ſanū ⁊ egꝝ nō fore mediuz vno noīe noīatū ceu inter albū ⁊ nigꝝ colores ſunt medij. ¶ Sed hoc dicere Haly. defectū nō ſanat:cū Ariſt. voluerit expſſe mediū inter ſanū ⁊ egꝝ nō cōcidere quocūq; mō ſicut indicant ſermones p̄inducti eius apte. Neq; ēt hic bene explicat Gal. mētem q̄ intētione mediū inter ſanū collocet ⁊ egꝝ:⁊ ꝑpue in p̄ ipſi⁹ ſignificato in q̄ difficiliꝰ h̄ appareret an id ſit ꝑ viā tranſmutatiōis aut alterationis vel q̄uo. ¶ Et iō fortaſſe ꝑꝑ h̄ fuerſ modernoꝝ plures alr dicētes: q̄ꝝ multi iꝫ videanť verbis diſſonare ſnīa tñ ꝯcidunt. Dīt enī aliq ſanitatē ⁊ egritudinē poſſe ꝯſiderari 2ʳ. aut q̄ztum ad cāſ ſuas:⁊ ita nō intercidit mediū:qꝛ cū cāe ſint immediate ⁊ effect⁹ erit imediat⁹. cāe āt ſanitatꝫ ⁊ egritudiꝫ dñr

P

eq̄le ⁊ ineq̄le iter q̄ mediū nō exiſtit. Uel q̄ztum ad opationes ſm q corp⁹ ſanū dī actiones ſuas debite ⁊ intriſanter omo exercere:egꝝ vo eꝫ:iter q̄ dicūt mediū cadē. Et iō teſtanť eoꝝ qdā Gal. morbū diffiniuiſſe q ſit diſpō ſeu hitus p̄ter nāz ſenſibilr ledēs opōnes. Et q ſanitas ſit diſpō aut hit⁹ eas ſm nāz ꝑficiēs. Inter ꝑfectionē vo opōnum ⁊ corꝑ ſenſibilē leſionē intercidit mediū:vt. q. inſenſibilis leſio in opōne quā volūt eē neutrā diſpōnē. ¶ Hec āt poſitio ſtare nō pōt nec q̄ztum ad ipſi⁹ p̄mā ꝑtem neq; q̄ ad ſcōam. Nō qdē q̄ztū ad p̄mā:eo q eq̄le ⁊ ineq̄le nō pñt ꝑꝑe eē cāe ſanitatꝫ ⁊ egritudinis:cū cā ꝑria ⁊ imediata dēat eē eiuſdē coordinatiōis ⁊ nāe cū effectu:qd appꝫ qꝛ is ꝑ eā diffiniť aut ꝑ eas:eo q plures ſunt vniuſcuiuſq; cāti nāles cāe. Diffi-

Q

niēria vo ⁊ diffinitū debēt eē eiuſdē p̄dicamētalitatꝫ ⁊ coordinatiōis. topicoꝝ.6. ⁊ ſilr.4. Sꝫ eq̄le ⁊ ineq̄le ꝑpalā q̄ztitatis in p̄ito magis collocať relōnis. Sanitas vo ⁊ egriᵗᵒ in diſpōne aut habitu q̄ eſt q̄litatꝫ p̄mū gen⁹:ꝑꝑ qd eq̄le et

Colʳ. c. 2.7.

Colſr. c. 1 circa meᵐ

ineq̄le nō erūt ſanitatꝫ ⁊ egritudinis cāe:qꝛ tñ plures maiorū h̄ dixere dico ipſos ꝑ eq̄le temꝑamentū ſeu cōmenſurationē importare:ꝑ ineq̄le āt intēꝑiez ſiue ineq̄litatem. p̄ de morbo. ¶ Scōaꝫ q̄ꝫ ꝑtem diſtōnis iſti⁹ Auer. p̄ coliꝫ detes ſtať neutralē reſpuens diſpōnē ita. Nō eſt iter nocuᵐ opationū ſenſibiliū ⁊ iter iuuamētum eaꝝ mediū:nec eſt variatio niſi ſm plus ⁊ min⁹. Et nō eſt mediū inter duo ꝯtria:ita q ſit aliqd illoꝝ in pte abſq; pte in q̄ eſt aliud. Et ꝑ hoc 2ᵐ negat neutri⁹ ſignificatū:nec in tpe abſq; tpe in quo eſt aliud q̄ztū ad 3ᵐ ſignificatū:qd dī eſſe manifeſtū ex ſcia ſpeculatiua. Si ḡ nō exiſtit inter hec niſi in magis ⁊ min⁹ variatio cū hec nō diuerſificent ſpēm ⁊ nām. 10. meta. ⁊ Haly. ſi erit mediū q̄ztum ad opatiōes ꝯſiderare. ¶ Fuerunt ⁊ alij dñtes ſanuꝫ ⁊ egꝝ poſſe 2ʳ ꝯſiderari. Aut ſm nām vel ſm iudiciū intellꝰ qd ad idē tendit:⁊ ita dixerūt inter ſanuꝫ et

Cap. 2. in medio. co.1. in ſi.

Tc.cō.11.

A

egr non ɔcidere medium: cũ.n. tempamẽtum ⁊ sanitas vt dicunt ɔstet in pũcto indiuisibili: ⁊ q̃ñcũq; aliqd ab illo ha bet indiuisibili in quo sanitas ɔsistit ɔfestim deuenit indi uisibile ⁊ intempamentũ: qḋ in neutr ⁊ egr volunt postea sequestrare. Et hãc ɔsiderationẽ testant̃ Ar. habuisse. Ut pũt ɔsiderari q̃tum ad iudicium sensus: ⁊ hec medicinalis erit ɔsideratio: eo q sensum nõ transcẽdit Haly. vñ idẽ. 4. q̃dripartiti. Ars physice nõ inspicit nisi in reb⁹ manifestis in sentiẽdo ⁊ videndo. ¶ Ista ẽt sicut ⁊ alie opiones põt ca lũniari: q: sanitas nõ est for̃ simplex absoluta ⁊ abstracta: sʒ nãlis q̃litati sensibili ɔcreta ⁊ relata: sic appebit p Ar. 3° dicendorũ. Non.n. sic differret medicus a pño nãli cum vterq; entia ɔsideret: put in mã fundant̃ sensibili phys. 2. sʒ pamplius vl̃ ⁊ min⁹ ad aliũ tñ finẽ ⁊ alium. ¶ Jtidem. sensus iudicio sup rez fundat̃. Aliũt.n. sensus a re vel ab ei⁹ accñtalib⁹ q circa ppium obm nõ decipi. 2. de anima. ¶ Fuerũt ⁊ alij dicẽtes sanum ⁊ egr posse ad duo referri. Aut ad medicũ speculãtẽ ⁊ ita erit mediũ iter sanũ ⁊ egrũ dcm neutr: cũ is speculãs attẽdat motũ fieri alteratiuum de sanitate in egritudinẽ ⁊ eõ. Inter ãt dcm hõ motũ cadit nã media: vt dcm̃ ẽ: pp qḋ mediũ iter sanũ ⁊ egr collo cabit̃. Aut põt ad medicũ practicũ referri: ⁊ q: practica 2° existit: ɔseruatiua. vʒ. ⁊ curatiua: q̃tũ ad id qḋ corp⁹ hñ me diũ inter sanũ ⁊ egr sanitate pticipat reget̃ p ea q̃ debent̃ sano vt ɔseruãdo p sĩlia ⁊ reducendo ne iabat̃ p par ɔ̃ria. Jnq̃tũ ṽo pticipat egritudine gubernat̃ regimie curatiuo p oĩno ɔ̃ria. Et hãc qdẽ intentionẽ dicũt qdã habuisse. A. qñ dixit non esse mediũ inter dispõnes. ¶ Sʒ h non valet: qm̃. A. dicit nõ esse medium vl̃: qḋ indicat̃ p hoc qḋ dixit pculdubio nõ esse medium: qḋ apparet q: de neutro ait p̃ 2° Gal. ptestando sniam. Hoc aũt ẽt non vr̃ valere: qm̃ cuʒ theorica ordinet̃ ad practicã sicut ante finem ad suũ finez: non est dare q aliqd ɔsideret̃ in theorica tanq̃ in eo qḋ est ante finẽ qḋ tandẽ non ordinet̃ in finem vt in praxim. Sic igit̃ medic⁹ practicus non negociat̃ circa neutr: neq; etiã medicus theoricus. Silr hec opinio aduersat̃ p̃dictis po nẽtib⁹ pbabilr nõ esse mediũ q̃tũ ad cãs vel nãm rei sine intellm q̃ ɔsiderat̃ a theorico in stabiliẽtib⁹ medium q̃ ad opiões ⁊ sensum q̃ pus attendunt̃ a practico. ¶ Est ⁊ alia opinio q Ar. ẽt accepit sanitatẽ stricte put in eq̃litate ɔsi stit calor̃ frop̃.s. ⁊ humidor̃ nõ absolute tñ: sed ad opus fm q in eq̃litate ɔsistit: egritudinẽ ṽo assumpserit ẽt ineq̃li tate eor̃. Inter aũt p̃dicta nõ ɔcidit vt dcm̃ ẽ medium. Sʒ Gal. accepit sanitatẽ ⁊ egritudinem larg⁹ terminans eas ad duo puncta inter q̃ spatiũ est intellm. ¶ Sed hic pter p̃dicta ⁊ subdicẽda eam destructa vr̃ se ex suo dicere infir mare nõ ponẽs mediũ inter illa quor ɔsideratio est angu sta sicut sanitatis ⁊ egritudinis fm Ar. sʒ in his quor ẽ la ta velut sanitatis ⁊ egritudinis ɔsideratar a Gal. q: iter ter minos ṽe extremos cadere hʒ mediũ: non aũt sic inter la tos eo q vnus terminor ɔtinet terminũ seu extremũ ver ⁊ non verum: ⁊ silr aliud: ita q sub ambobus locat̃ id qḋ erat mediũ terminis acceptis stricte. Sunt ⁊ alij hmones plures ɔsentientes his snia lʒ nõ verbis: ⁊ ideo omittant̃.

Propter tertiũ qdẽ sciẽdũ: q Ar. accepit sa nitatẽ ⁊ egritudinẽ sb amplio ri latitudine existẽs q̃ Gal. qḋ ondit̃: q: qm̃ sanitas ⁊ egritu do sunt p se ɔ̃ria. Cũ igit̃ ɔ̃rior p se sint ɔ̃rie rõnes: ⁊ q̃ciens vnũ ɔ̃rior p se dr̃ totiẽs ⁊ reliquũ: appens in topicis si sa nũ erit simplex ⁊ egr ac eõ. ⁊ si sanũ multiplex ⁊ egr: ⁊ si militer eõ. Sʒ egr ex multiplex ⁊ latũ sicut volunt medicor plurimi ⁊ Ar. ergo ⁊ sanũ. Et hoc est qḋ vult. 2. cc. ⁊ mã. ponens corpa q̃tuor: q̃rũ duo sunt sana ⁊ duo infirma. Et ne videatur id grãs dicere ipsi⁹ introducat̃ series. Uidet̃ aũt optime qdẽ corpi hñti existere qḋ hñtqḋ Gal. vocat semp sanũ ⁊ sanitatẽ pfectã hñs sine medicaminis auxilio. Et subdit. ppinq̃ssimo aũt. s. huic semp sano p paucã ⁊ vqz. s. actionẽ medicaminis: solũ .n. moderata vt alt idiget am bulatiõe vt seruet̃ sanũ. ⁊ h erit corp⁹ qḋ Gal. vocat sanuz multũ ⁊ sibi ppinquũ: ⁊ ita sũt duo corpa sana. Deide adiũ xit corpa egra ipsa silr in duo ptiẽs dicens. Qḋ ãt est lõgi⁹ ab his. s. p̃dictis sanis p plures actiões medicaminis oʒ ipʒ ad sanitatẽ reducere. Indiget.n. vt sanet̃ cursu lucta ⁊ pu gna. Deide addidit. 4. qḋ alteri corpor q̃tũcũq; laboran ti nõ adhuc existet bonũ. i. sanũ. non.n. põt certam sanitatẽ acq̃rere: sʒ alter aliqd. i. egr pmanere. q. ɔtinue. Pono tñ q oĩa h sint a g̃nõne talia. ¶ Min⁹ aũt hñ Ar. intelligen tes alr exponũt volẽtes p 2m corp⁹: aut p 2m ⁊ 3m Ar. inu isse me m iter sanũ ⁊ egr existere sanitatẽ itelligẽtes p corp⁹ p̃m: egritudinẽ aũt p 4m. ¶ Sʒ isti adhuc forte nõ legerũt ab eo in pñtis ⁊ topicis nõ itelligẽtes ẽt ei⁹ in. 7. phy. fũda mẽta. ¶ Adhuc ibidẽ. sanitas est cõmẽsuratio q̃dã calor ⁊ fror p cõparatiões ad ea q̃ st ifra. i. humidor ex qb⁹ cõ ponit̃ corp⁹ adinuicẽ aut ad ɔtinẽs. i. ad aerẽ nos ɔtinẽtez fm Cõmẽtatorẽ. h.n. st sanitatis cã. Penes ṽo alicq ad ɔti nẽs. i. ad totũ corp⁹. Appet igit̃ p hãc dictiõez q̃dã deno tatẽ diminutionẽ ⁊ paucitatẽ. i. 3° te. a. Et p id qḋ sanitatez describit in ad aliqd q nõ est for̃ sʒ eũ simplex siue abso lta angusta sʒ magis ɔpo ta. Q ãt Gal. sanitatẽ sũpserit: ⁊ per ɔ̃ñs egritudinẽ stricti⁹ Ar. ondit p. A. dicẽtẽ. quã nõ hẽre sanitatis ⁊c̃. i. q medici. s. Gal. ⁊ sui seq̃ces ⁊ nõ nãles vt qdã pua ue exposuerũt sic appet ex ipo mox subiũcto nõ posue runt q in diffõne sanitatis q̃ est hitus vel dispõ ex q̃ opatiões sbri sane pueniunt cõpxehẽdat̃ 3a dispõ. i. neutralitas: nisi sanitatẽ diffinierint q̃uẽadmodũ desiderant. i. punctalr et stricte sanitatẽ dterminauerũt: ⁊ posuerũt in ea. s. diffõne sa nitatis additionẽ q̃ nõ idigẽt. i. dĩ laz q̃ sanitas sepet̃ ⁊ distin guat̃ a dispõne 3a vt omnifariã seu oĩno sanitatẽ strictã et verã accipiẽdo. ⁊ demũ addit. Preterea cum medicis in h nõ litigem⁹ ⁊c̃. Loqtur q̃ ɔ̃ medicos ⁊ nõ aduersus nãles. Et ita appet q Gal. sanitatẽ voluit angusti⁹ sumẽ: put iter ipaz ⁊ egritudinẽ neutral̃ locat̃ dispõ. ¶ Deicepa q̃ʒ snia Ar. ⁊ vitas apiat̃ in ampli⁹. Dico itaq; Ari. nullo mõ vo luisse iter sanũ ⁊ egr mediũ ɔcidere: cui⁹ maxime motiuũ vr̃ h existẽ: qm̃ sanitatẽ ⁊ egritudinẽ in p̃a spẽ locauit q̃lita tis. Septio aũt phy. pbauit motũ alteratiõis non fore nisi in. 3. g̃ne q̃litatis qḋ est passio ⁊ passibilis q̃litas. Non.n. sa nitas aut egritudo cãtur nisi ex alteratiõe p̃cedente in pri mis q̃litatib⁹ sensibilib⁹ calitate fri. sic. ⁊ hu. Silr for̃ tal aut figura acq̃rit̃ mẽbro: eo q mã ab aliq̃ q̃litate disponit̃ sensibiliũ de 3a spẽ q̃litatis existium: q: .n. mã densat̃ aut rara reddit̃ figura tal̃ aut alia ɔsequit̃. Appet etiã satis in 1a spẽ q̃litatis nõ fore motũ alteratiõis intrĩ q Ari. tacuit vt mani festũ: eo q nãlis po a aut impo a q̃ in. 2. g̃ñe locat̃ q̃litatis nõ adducit̃ aut remouet̃ nisi p alterationẽ in suba g̃fa q̃litatũ p̃cedẽtium ⁊ tãdẽ p ipsi⁹ aut corruptionẽ dat̃ vl remouet̃: vñ Cõmẽtator. 5. meta. Nãles po a ⁊ impo a st p̃paratões ⁊ po a nõ q̃litates in actu: ⁊ iste p̃paratões ɔsequunt̃ q̃litates subales. Et inq̃tum st preparatiões sunt p̃uationes. Et iõ nõ est pscrutat⁹ de eis in. 7. phy. vtr in eis sit mot⁹ aut nõ. Cũ igit̃ sanitas ⁊ egritudo sint hit⁹ ⁊ dispõ ⁊ isti ad aliqd sint erũt p ɔ̃ñs in aliqd dicti. In talib⁹ ãt nõ ẽ mot⁹ cũ ostẽ sũʒ sit. 5. phy. ⁊. 11. meta. motũ solũ in trib⁹ pñtis existẽ q̃ti tate q̃litate ⁊ vbi. Erit igit̃ in hitu ⁊ in dispõne mutatio so la q̃ repit̃ in suba ⁊ tãdẽ in oĩb⁹ p̃dicamẽtis alijs a p̃dictis sic in sanitate ⁊ egritudine erit mutatio ⁊ nõ mot⁹. Non ẽ g̃ int ⁊ sanũ ⁊ egr aderit mediũ: sic neq; in substãtijs cũ h p motũ acq̃rat̃ alteratiõis tẽporaneũ ⁊ successiuũ ⁊ nõ p mu tationẽ qua for̃ sine medio introducit̃ in instãti op ta. Sic appet qñ vnũ elmtor g̃ñat̃ ex alio nullã formã mediã p̃ce dere formã in mãz vltio introductã. ¶ Eti. Cã ⁊ effect⁹ si bi in adinuicẽ pportionant̃ ⁊ ppie cãe ⁊ effectus p se pri mi ⁊ imediati: sʒ cã sanitatis p se prima ⁊ immediata est tẽpe ries ⁊ cõmoderatio siue cõmẽsuratio. Egritudinis aũt in

Margin notes: 1° techni com. 14. — Col a te. cõ. 16. vsq; ad tex. cõ. 22. ⁊ te. cõ. 27. — Te. cõ. 63. 134. 152. — B — p° p° doc. 1. ca. 2. circa me m — doc. 1. ca. 2. in p° — C — D — Z. i. 3. c. 13 — Te. cõ. 62. — E — Te. c. 17. — ps ex vers latiẽ ca arabica — F — Cõ. 12. aũt medium. p° p. doc. 1 ca. 1 cir. medium. — G — Z te. c. 15. vsq; ad t. cõ. 20. — H — Com. 10. in fine. — tex. c. 9. et 18. 6 fine.

temperies seu imoderatio in p̃ de morbo. he at opponunt vt puatio ꝛ bitus. Inter puatiua vo nó cadit mediū for' ð quo q̃rit, sꝫ mediū subiti aut tpis vt apparuit circa q̃dam. Ex his itaqꝫ ꝯuincit aduertēti subtilit̃ Ari. intellīm inter sanū ꝛ egꝝ mediū nullaten⁹ ꝯcidere. ¶ Q aūt Gal. senserit in techni p̃cipue mediū iter sanū ꝛ egꝝ iteruenire: aut mo-tū cōiter suscepit p mutatiōe vt in p̃n⁹ nāliū: aut motum alterationis posuit in spēb⁹ alijs qualitatis: nō in passiōe ꝛ passibili q̃litate tm̄: qð verificat ꝯn̄s sermo: sicut etiā visus A. insufficiētia sentire. Dico ēt Gal. in techni motum fore mediū inter sanū ꝛ egꝝ locare: ꝛ nō in alijs fere locoꝝ oi-bus vt suaꝫ doctrinam diffinitiuā quā ēt testat in p̃ncipio sui libri esse breuē ampliaret ꝛ ordinatam redderet ꝯn̄a: ꝛ ꝯtinuam ipsum in tria seperans significata ēt subdiuisa.

Propter quartū ad p̃mū in qd vðm appuit. Fuit ēt Gal. secut⁹ Eraclei ꝛ Erophili opinionē. 4. de re. sa. Quidā mediū sanitatis ꝛ egritudinis neutralitatē noiant: ð quo nō pus extat qð in-dicās ꝯcidere ac ꝯtēni h̃ ponētes. q̃re. 6. eiusdem. Memi-nistis coꝝ que de sanitate demōstrata sunt: qm̄ q̃ꝫmulta est eius latitudo: h̃ aūt ꝛ. 3. q̃dā est dispō corpis que circa Ero philū neutra noiat. Halyab. aūt. 4. theorice. tetigit neutꝝ ne videat diminutus in sermone Gal. q extitit recitator fi-delior is nōnū q̃ꝫ noians Ga. alibi seriose: q: exemplariter ð accn̄. 3. Joānitius aūt secutus fuit itidē Gal. in techni: vt ꝛ oēs tres ex vna pdeant radice. ¶ Ad aliō vðm: q sani-tas ꝛ egritudo sequunt p̃n⁹ gnōnis ꝛ vegetabil' inherēter ꝛ vniformiter magis q̃ꝫ color cū ipse ex p̃mis imediatius ꝛ vniformius causent q̃litatibus gn̄ati. Et iō per oē diffun dit plus eiusdē. Color autē spūalr ampli⁹ ꝛ sughcialr. Est eni extremitas corpis non pspicui de sensu ꝛ sensato. vnde Pythagorici colorē quādā epiphaniā appellarūt. ¶ Ad aliud vðm: q vt ostēsuꝫ de sanitate ꝛ egritudine ꝛ eꝫ non est mot⁹: sꝫ mutatio p quā non acq̃rit mediū aliqð in tem pore: sꝫ forma in instāti introducit opposita. Exposita est ēt sufficiēter hmōi argumentationis maior. dr̃ia. 18. ¶ Ad aliud vðm: q nulla trāsmutatio nāe est subita psupposita iā ipsa existere. dcn̄. n. in techni nām non sustinere repenti nas imutatiōes in regimine ꝯsuatiuo ipsi⁹ iaꝫ p̃existis ap-dit. Ea tn̄ sine eius subm p subitaꝫ itroducit mutationē in esse. ¶ Ad ꝯfirmationē p Ap. vðm q h̃mo ei⁹ est in gradi b⁹ entiū vlib⁹ vniuersis cui⁹ vnū extremū ē mā dicta hyle. ꝛ aliud cā p̃ᵃ nō in medijs ꝯcidētib⁹ iter aliq̃ pticularia ꝯ-ria. ¶ Ad aliō vðm: q h̃ ꝯcesso nō tn̄ seqtur q pp h̃ opor-teat fore mediū ab extremis seorsuꝫ: qm̄ mox sicut vnū nā supabit aliā in sanitate aut egritudine dicet sanū aut egrū a dn̄ante in mistura vt dicebat Anaxagoras in reꝝ distō-ne. Aut formalis ꝯpō ꝯplōnē imitat vt semp: qm̄ qð facit varietatē in ꝯpōne aut vnitate p̃mitus varietatē in ꝯplōne firmauit que est sicut p̃n^m ꝛ radix nature compositionalis.

¶ Differentia. LXXIII.

Quod dolor nō possit eē morb⁹ ostē-dit: q: qð morbū deno-tat nō est morb⁹: sꝫ signū ꝛ signū sꝫ possint idē esse subito: nunq̃ꝫ tn̄ rōne: dolor aūt est medico signū: ostēdit nāqꝫ subitā alterationē que mor b⁹ ē in ꝯplōne aut ꝯtinuitatꝫ solōne que in vniōe in techni. Adhuc dolor f̃m Gal. est actio lesa. morb⁹ vo actio ledēs: hec aūt dn̄t sicut actiuū ꝛ passiuū. ¶ Amp̃. dolor est alte-ratio q̃dā. 6. theo. hec aūt est motus: morb⁹ aūt nō est mo-tus cū stabile qd dicat ꝛ iam fixatū. p̃ de accn̄ti. Est. n. ha-bitus vel dispō in que pbat motum non existere dr̃ia p̃ori. ¶ Rursus. q̃ ex opp^{ta} diuidunt vnū nō p̃t alteꝝ fieri: cum vnū oppositoꝝ nō iuuet alteꝝ ad esse. Boeti⁹. 4. topicoꝝ. Sꝫ morb⁹ accn̄s ꝛ cā ēt diuidunt op^{te}: ꝛ dolor est vt dcn̄ accn̄s qðdā morbū ꝯcomitās. Et firmat. q: detestant spas mū ꝛ febrē dicētes fore accn̄s: ꝛ cū ex ꝯpāte ꝯtigerit ꝛ mor-bum qn̄ ex mala ꝯplone. p̃ de morbo. ¶ Palin. Qð ledit opōnes imediate morb⁹ existit vt rō ois denotat morbi, sꝫ dolor nō ledit opōnes imediate: q: tot sunt gn̄a lapsuū his que coꝝ v̄tutem cōplēt in techni: hec aūt sūt tria: ꝯplō: ꝯpō-sitio: ꝛ nā cōis: in qb⁹ dolor nō locat: q si dicat q dolor possit esse morb⁹: nō tn̄ ois sꝫ mānsiuus. p̃ 2ᵒ: ꝛ 3ᵒ p̃ᵒ. Q ñ. n. figit rōnē idnit morbi. h̃ qdē stare nō pōt: q: f̃m. A. dolor est subito ꝯnū imp̃ssorem sentire. Sꝫ qð pmāsiuū ꝛ fixum est vt morb⁹ subitum esse non pōt vsquequaqꝫ: itaqꝫ dolor morbus fore non potest si mansiuus etiam fuerit.

Oppositū huius de morbo: ꝛ interioꝝ p̃mis 2ᵒ ꝛ 3ᵒ p̃ᵒ. ¶ Adhuc. qð si-ne medio vt apparuit ledit opatiōes est morb⁹: talis vo p̃t esse dolor cum subm ipsi⁹ vt morbus recesserit in quo sufte-tabat ꝛ rōnem induerit morbi vt ꝛ eo recedēte pmaneat. ¶ Eti. Accidēs nō differt a morbo p̃ nisi p eē in motu ꝛ al-teratiōe ꝛ in pmanere ꝛ figi. sꝫ qð pmutat ꝛ alterat potest quietari ꝛ figi ceu dealbatio: cum in terminum venerit pfe ctionis ipsius. Dolor itaqꝫ morbus potest esse.

Propter primū sciendū q termini hui⁹ q̃ñi apparuerūt p̃us ꝛ de his vi-debit ēt. 76. dr̃ia. ¶ Res q̃ꝫ p̃ter nām lꝫ plures aliquādo ponant tādē ad tres cōiter solēt reduci q̃ sūt cā: morb⁹ ꝛ ac-cidēs. In p̃n⁹ vo de ige. sa. q̃tuor eē nām supuenitūt: corru-ptio. s. actionis: corruptio ꝯpōnis actionē faciētis: cā cor-ruptiōis ꝛ accn̄tia corruptiōeꝫ ꝯcomitantia. Corruptio tn̄ actiōis ꝛ ꝯpōnis ad idē vt ad morbuꝫ reducit ita vt ꝛ p̃us remaneāt tria ad modū q̃ in reb⁹ extāt nāe tria: puta mā ꝛ forma ꝛ ex his cōpositū atqꝫ dispōnes ꝯseq̃ntes id ipsum. Cū his qdē trib⁹ pticulari⁹ exp̃mit interdū passio: dolor ꝛ nocu^m. Dia q̃ꝫ hꝫ in h̃ ꝯueniūt cōi q: q̃litates existūt. Diffe rūt autē in dispōne ꝛ habitu: passiōe ac passibili q̃litate. Et coꝝ ēt oia p̃ter nām sunt nisi q passio in q̃dā ei⁹ acceptiōe qd nāe noiat vt ostēdet. ¶ Est aūt cā: dispō seu habitus q̃ lesio ꝯsurgit mediate: ꝛ h̃. n. differt a morbo. q: hꝫ imp̃ssio extat imediata: cāe aūt cuꝫ medio: aut id qð p̃ est ꝛ ex q̃ p-uenit inductio alicui⁹ dispōnis in corpe humano aut eius fi-xionis. p̃ 2ᵃ: cap̃ p̃. ¶ Et ipa est 3ᵃ. p̃mitiua: antecedēs ꝛ cō iūcta: siue manifesta: p̃cedens ꝛ inherens. Haly. Differt ēt cā a ceteris p̃dictis veiut agēs p̃mitiuū ab his q̃ ab eo p-ducunt: sicut. n. i pilis seu laterib⁹ coordinatꝫ adinuicē vno moto mouent vsqꝫ in vltimū ꝯnr alij tali motu ceu i autho matib⁹ ē vidē mirabilib⁹: ita ꝛ posita cā ꝛ pprie ꝯiūcta vl' p̃mitiua ponit morb⁹ q̃ posito ꝯseqtur accidēs: nocu^m: pas sio ꝛ dolor suo mō. ¶ Differt nāqꝫ morb⁹ ab accidēte: qm̄ morb⁹ est qd p̃n^r ledēs ꝛ. q. subm. Accidēs autēꝫ nō ledit vsq̃ꝫ: sꝫ scðariū ꝛ veiut qdā subsequēs: vnde appellat syn thoma. i. ꝯcisio vel gemitū seu ꝯn̄s vt equocatio tollat p-ut accn̄s subm q̃lificat ꝛ morbū ꝯcomitat. 3ᵒ de accidēti. ¶ Adhuc morb⁹ cū sit dispō dicit rē suā magis in facto eē vt in dispōne vel hitu. Accidens vo cū sit exalteratio p̃ter nām ꝛ vr passio ꝛ passibilis q̃litas eē nām extat in fieri ꝛ alterari: ꝛ iterdū vt appebit in scð sibi eē. Et q: morb⁹ com plexional' ꝛ pprie simplex vitio carēs huōali ceteris am-pli⁹ rē suā dicit in scð esse vt in marasmo: pprie veri⁹ sibi rō debet morbi cū figat getatus pampili⁹. Est ꝛ ꝯplō alijs di-gnior naturis: hec. n. p̃ ceteris scn̄ esse densitiat cum nulla ibi sit alteratio rōne cāe: abscessit. n. Sꝫ adhuc in subito sit pus alteratio ipsorita vt hēns ethicā nō pcipiat eā ne distē perātia eq̃li. In alijs tamē morbis alterat subm nō perūt vn̄ pble. 7. Egritudo qdē mot⁹ sanitas vo gēo. Cā tamen vtcūqꝫ cū fixit getata ꝛ pprie ꝯiūcta: ꝯueniūt aūt morb⁹ ꝛ accn̄s ac ēt cā in eo qð est p̃ter nām fore. ¶ Gra hmōi fig-dē nosce q egritudo facta 3ᵃ. dr̃ia: ut pprie cū nullā hēat in-tus cām vt ethica. vel cōius ceu qn̄ cā tota eīs posita ē sbꝫ cōiuncta vt in vltimo febris paroxismo: vt afoꝝ. 4. ꝛ interio-ruꝫ p̃. Tertia spēs diffinitꝫ dr̃ egritudo facta ꝛ ꝯstructa

A Te.cō.26.

⁊ ꝓprie respectu duaꝝ ꝑcedētiū q̄ magis ſſ in fieri. ¶ Paſſio ngdem in fieri ſonat ⁊ alterari q̄ ⁊ multiplr dī.5.meta. Une gdē q̄litas ſm quā ↄtingit alterari:vt albū aut nigrū ⁊ talis paſſio pōt ſm nām eſſe:ſentire.n.eſt qōdā pati.4.ō accñti.2.de aia:⁊ ſilr itelligere in illi⁹.3.⁊ talis paſſio non eſt corruptiua ſed poti⁹ ſalus ⁊ ꝑfectio patiētis. Dr ⁊ paſſio que in nām agit ⁊ aliqd ab ea abijcit ↄtinue.vn̄.6.topicorū. Dis paſſio magis facta abijcit a ſuba ⁊ alteratiões ſilr nociue max⁹ triſtitie ⁊ calamitates magne paſſiones dr̄. ¶ Differt eqdem paſſio vt appet ex his vt Gal. teſtatur a morbo:eo q̄ ipſe dicit⁹ eſt in facto eſſe:paſſio vō ſemꝑ in fieri. Adhuc paſſio eſt ꝑter nām ⁊ aliqñ ſm nām:morb⁹ aūt ꝑter nām ſolū. ¶ Diſtat vō ⁊ hec ab accñte cum paſſio ſit in motu oino ⁊ ſm nām qñqꝫ. Accñs vō nō in motu ſolū:ſꝫ aliqñ in hītu vel for⁹ vt qñ fixionē recipit ⁊ ꝑter nām eſt oino. ¶ Nocu^m aūt eſt ↄciſio ſeu leſio a morbi actiōe cāta. Nocu^m.n.actus ſyntboma eſt aialis. Gal. Jpm aūt ſiue leſio eſt vt genus ad paſſionē ꝑter nāꝫ ⁊ ad accñs. Nā accñs eſt nocu^m actionis ↄn̄s morbū.6.theorice.⁊ 3⁰ ꝑ⁰. Sod ē leſio in mēbris capitis. ¶ Circa ꝑdicta dubitare ↄtingit: q̄r dcm̄ eſt accñs aliqñ fore in habitu vel forma qḋ non vꝫ q̄r.3.de accñti. Accñs eſt exalteratio ei⁹ qḋ ſm nāꝫ que oꝑ maxime ꝓpria ipſius rōe:ſed lꝫ morb⁹ ſit exalteratio hmōi nō ſimplr.ſꝫ ſm qd. Eſt nāqꝫ exalteratio in diſpōnib⁹ eius qḋ ſm nām:ita q̄ morb⁹ ē in diſpōne vel q̄li^te. Et qḋ hꝫ in fixione quadā ↄſiſtit ⁊ habitu. Accñs vō nō eſt in diſpōne ſꝫ in alteratione tm̄. ¶ Propter qḋ dōm q̄ accñs incꝫtum accñs nūqꝫ eſt in habitu ſiue forma ſꝫ ſolū in alteratione ⁊ motu vt cogit inductū. Sed id qḋ eſt accñs pōt qñ figit in diſpōne vel quale fieri ſicut oſideꝛ hac via dolorē morbuꝫ vt mōſtrabiꝛ poſſe fieri:ſꝫ tūc aduerſarius dicet diſtōnem hāc poſſe adaptari ēt paſſioni. ¶ Propter qḋ fore dōꝫ ꝑ tāto dixiſſe Gal. accñs fore in habitu vel for^a:qñqꝫ vt noteꝛ q̄ñ mediū iter paſſionē oino hñtē eſſe in alterari ⁊ fieri:⁊ morbū in facto eē ⁊ alteratorū:ita vt aliqḋ ſcroꝝ accñtiuꝫ ei affiniteꝛ nō modicū qḋ indicatū ex inducto.interioꝛ ꝑ⁰.

C Cap.2. in principio.

¶ Adhuc dubitaꝛ. qm̄ ibidē morb⁹ nō eſt aliud niſi mor⁹ cē nām. Sꝫ accñs ēt ꝑter nām extat mot⁹:vñ vꝫ accñs eē morbū fore. ¶ Dōm ſicut ſcribiꝛ ibidē q̄ alteratio vl̄ motus eſt 2^x. Una cū in ꝑmāſibilē deuenerit diſpōnē:⁊ talis egritudo exiſtit:vñ dcm̄ q̄ egritudo eſt mot⁹:ſanitas autē ges:ab illa.n.modica in ipſa ↄcidēte trāſmutatiōe vtcūqꝫ pōt motus dici cū ↄfuſiōe tm̄ mox.n.figiꝛ illa modica alteratio eſſentialr ledēs actiones. Eſt ⁊ alter mot⁹ q̄dā cōmutatione in alteratiōe ꝑmanēs tot⁹ nōdū habitu ans ⁊ aliqd figens q̄lis mot⁹ eſt accñs ceu dealbatio late ſuſcepta ē triplex. Una qdem que tota eſt iā in termino ad quem ita vt ois ceſſet mot⁹ dealbanꝫ que morbo aſſimilaꝛ equali fixo. Alia cui⁹ aliqd eſt in termino:dealbans.n.fuit in ipſo:ſed adhuc reiterat:⁊ ſit in via vt ꝑfecti⁹ dealbet:⁊ talis morb⁹ eſt fiens.

D

Reliq̄ qdem in qua nūqꝫ adhuc deuenit in terminū,ſꝫ ſemꝑ exiſtit in alterari ⁊ in fieri,⁊ accñs gdē eſt talez ſic igiꝛ alius mot⁹ eſt morb⁹ ⁊ ali⁹ accñs. Et paſſio ſilr eſt hmōi mot⁹. Jpa.n.ē alteratio q̄ circa māꝫ vel mot⁹ adhuc fiēs:que aūt ꝑmanet alteratio diſpoſitio ſeu egritudo. Accidēs vō qḋ preter nām accidit animali.3.de accidenti.

Ca.1.in fi.

Propter ſcōm

Cap.2.in medio.

vō ſciēduꝫ:q̄ Olimpicus ꝑ de inge. dixit dolorē eſſe morbuꝫ. Jtaqꝫ hic erit quedā mutatio corpus a nālib⁹ q̄litatib⁹ ad extra nām deducēs. Dicebat ēt qñqꝫ morbū dolori accidere quē Gal. deridet ex mulq. ¶ Sꝫ ipſe ac. A. vñr ad iſtud q̄ſitum cū diſtōne ꝑtacta riidere diſtinguētes dolorē duplicē.ſ.māſiuū infixū ⁊ ei⁹ opp^m. Pimū dicūt fore poſſe morbum.2^m aūt minime cū in alteratiōe oimoda ⁊ fieri conſiſtat.vñ interioꝝ ꝑ. Ego gdē dico q̄ tūc partes patiunꝛ ſolum qñ nōdum hñt diſpōnē ꝑmanſibilē:quēadmodum in dolore capitis ꝑꝑ humores in vētre ↄtentos. Si.n.gs voluerit de morb⁹ litigare pati ꝓprie caput dicet qñ ventri cōpatiꝛ:egrotare vō cuꝫ ſe ꝑ ſeipm patiaꝛ:vñ in ꝑ de morbo ſm monachū.

Cap.3.in medio.

E Cap.5.ad medium.

Pima gdē ſpēs morbi eſt illa quā dixi:nec nō ⁊ dolor cum ꝑmanet in corpe ex calore ſolis ſeu ignis. A. quoqꝫ ꝑ 2^a. Plerūqꝫ ēt accñs ipſum fit egritudo quēadmodū dolor capitis qui ex febre accidit qñ qñqꝫ figitur et tādiu fit māſiuus donec fiat egritudo cū febris receſſerit ⁊ permanſerit dolor:tunc.n.relingt nām ſequele ⁊ vmbre ac naturam induit.q.ſubiecti ac per ſe ſtantis.

Doc.1.c. ꝑ⁰ ꝑ⁰me^m

Propter tertiuꝫ

gdē ſciēdū:q̄ idē diuerſimode pōt eſſe morb⁹ ⁊ dolor ſic idez pōt eſſe paſſio ⁊ ſyntboma rōne diūti.vñ.3.de accñti. Cōtingit qñqꝫ idē ⁊ paſſionē noiari ⁊ ſyntboma ſigñari al teratris exiſtib⁹ eis ſm aliā ⁊ aliā rōnē. Dolor nāqꝫ pōt 2^r accipi:formalr.vꝫ.inquātuꝫ dolor:⁊ mālr id qḋ eſt dolor. Pimo gdē mō dolor nullo mō pōt eſſe morb⁹ cū ſit in alteratione oimoda:⁊ nōdū aliquā adeptus ꝑmanētiam fuerit ſeu ſtabilitatē:vñ.4.de accñ. Dolor nō fit poſtqꝫ eſt inciſum aut ſciſſum:ſꝫ donec in ipſa paſſiōe ſꝛ inciſiōis ⁊ ſciſſure,q̄ꝫuis aūt morb⁹ dicaꝛ ēt ꝑter nām mo⁹ no:hic tñ ſtabilitatē ſeu ꝑman ntiam eſt adeptus.

Ca.1.ō.ſi.

F Cap.6.ꝑ⁰ principiuꝫ

Scḋo aūt mō dolor pōt morb⁹ eſſe cū ꝑmanētiā quādā poſſit acqrere ⁊ non in oimoda exiſtat alteratione ⁊ ꝓprie cū eius abſolnaꝛ ſubm ipſe q̄ꝫ figaꝛ in parte:tūc,n.morb⁹ reddiꝛ cū opatiōes ꝑ ſe ledat. ¶ Hmōi gdē declaratio exiſtit:q̄r dolor ꝑmitus acceptus eſt q̄dā paſſio ⁊ paſſibilis qualitas ꝑter nām tñ. Jn his aūt ꝓprie ac imediate eſt mot⁹.ſ.alteratio,diis oñſum priori. Nā in hac ſpē q̄litatis locanꝛ ꝑme q̄litates ⁊ 3^e que oino in alteratiōe ⁊ viciſſitudinali ꝑmanēs trāſmutatione. Et ideo dolor ꝓprius ex eis cātus nunqꝫ poterit rōnē morbi que quādā ꝑmanētiā dicꝛ hīe. Dolor aūt ſuſcept⁹ mō altero cū fixionē quādā ⁊ ꝑmanētiā ſuſcepit nō in 3ª ſed potius in ꝑ^a locaꝛ ſpē q̄litatis:in qua nō eſt mot⁹ niſi ꝑ accñs:ſic neqꝫ in alijs niſi ꝑꝑ motū ꝑexiſtem in paſſione ⁊ q̄litate paſſibili. Et iō cū morb⁹ ⁊ cā dicāt ꝑmanētiaꝫ quādā ⁊ fixionē:lꝫ ſm magis ⁊ min⁹:eo q̄ q̄dā eoꝝ eſt habit⁹:aliā vō diſpō in ꝑmo eas locauit Ar. qualitatꝫ mō. Cū igiꝛ dolor talē adept⁹ fuerit ſtabilitatē ⁊ imutationē nō eſt inconueniēs ipm poſſe fieri morbū. Et hāc gdē ſubtilitatē ſniam lꝫ nō expſſerit:oſſecit tñ Gal. Uolo itaqꝫ q̄ in morbo non ſit aliq̄ motius ꝓprie ſaltē rōne cāe alteratio:ſꝫ ē q̄ꝫplimuꝫ iā terminata:in dolore aūt minime niſi cuꝫ figaꝛ in mēbro. Et ideo qñ figitur cū magna par a alteratiōis tollaꝛ ſentitur:tñ nō tm̄ cū iam derelinquēs ↄpſonem malā diuerſam eq̄li accedat ↄpſoni.

G

¶ Hoc āt ēt pōt exēplo manuduci ſenſibilior velut cū gs imagineꝛ caliditatēꝫ corpori occurriſſe ad cuius ſubtractionē mox.q.remoueꝛ corpis calefieri:cū nondū impreſſerit:ſed totū adhuc ↄſtet in alteratione ⁊ fieri qḋ dolori ꝓportionaꝛ ꝑut aliud eſt a morbo ipꝫ ↄſequēs tanqꝫ corpus ⁊ vmbra:lꝫ ⁊ intelligere caliditatem corpori iaꝫ fore impreſſam ita vt ⁊ recedēte calefaciēte remaneat caliditas in corpore vt in calefaciētibus ethicā ⁊ effimeraꝫ ꝓducentibus:qbus qdem ceſſantibus adhuc remanet caliditas in parte vt oſtēdit calor ⁊ frigus poſitus in tertia ⁊ ꝑma ſpecie q̄litatis. Sꝫ huic ſimiꝛ reddiꝛ dolor q eius mora ⁊ maxime ſuo ſuſceptiuo ⁊ inherēte ſemoto morb⁹ efficitur. Et hic gdē dolor erit ex ſubita cātus alteratione magis:qui.n.ꝓuenit ex ↄtinuitatis ſolone minime pōt figi ⁊ māſiuus reddi cū ea in alteratione ↄſiſtat ꝑampli⁹. ¶ Notandū tñ ſubtilr ↄſiderando q̄ preexñs dolor ⁊ q ↄſequēter manſiuus redditus nō eſt vn⁹ cuꝫ ſubiectum ſit aliud ⁊ aliud in quo figiꝛ ⁊ tēpus fixionis ipſi⁹ ſicut calitas ignis ex ipo in ferꝝ impſſa.hec.n.a ꝑori gñata vel ceu nō eſt idē diſferiā dealbatio ⁊ terminus ipſi⁹:cū alteratio ꝑcedēs terminaꝛ:⁊ vt id amplius intelligaꝛ.diia conſideretur.109.

H

Propter quartū

vō.ad ꝑ^m dōꝫ:q̄ dolor inquātū oſtēdit egritudinez

I

nũ q̃ possꝫ eẽ morbꝰ cũ in alteratiõe ɔsistat oĩmoda: sꝫ morbus efficit: q2 gerat aliqualr illis. ¶ Ad aliud ẽt appet: q2 dolor inq̃ztum est accñs formalr est actio lesa: inq̃ztum võ nãm induit morbi efficit vt ipse ledens sit actionez. ¶ Ad aliõ sili' dõm: visum est. n. qũo dolor sit alteratio ⁊ qũo nõ. ¶ Ad aliõ dõꝫ: ꝙ q̃ztũ est ꝙ ex opposito diuidunt vnũ nõ põt reliquũ fieri. Jꝫ aũt tñ ꝙ vnũ est subito põt fieri diuersa fm distantes realitatis ẽt rõnes. Scdm. n. ꝙ dolor extat in alteratione aut in qetatione fere quadã ⁊ ꝑmanẽtia efficit alius ⁊ aliꝰ. ¶ Ad ɔfirmatõez dõm: ꝙ illi ponebãt fortassis idẽ fore morbũ ⁊ accñs fm idẽ non dispartientes diuino. Aut febris q̃cunq; rõnẽ bꝫ magis morbi q̃ accñtis. õ quo q̃rti cañ. exordio intẽde. ¶ Ad aliõ ẽt appareť: dolor enim put est accñs nõ ledit actiões cũ sit actio lesa: veꝝ put morbꝰ ꝑ scipm. Et q2 ꝓpria rõ doloris est vt sit accñs ⁊ nõ morbus: ideo sub rõne accñtis ⁊ nõ morbi cõiter assignaf. ¶ Ad aliõ dõꝫ: ꝙ si dolor eẽt oĩno infixus habituatus iaꝫ fere oẽm rõnem doloris amitteret: non tñ q̃ñ infigi dĩ sibi illud oĩno aduenit: sꝫ tñ quo ad q̃d infigaf: nihilominus in alteratione ꝑmanet quadã: non tñ sili priori: ⁊ ideo nõ tantam habet in sensu lesionem inferre: cum in malam complexionem accedat equalem.

K

Cuius occasione subseq̃ñter q̃ñ dubitaf. An stupor sit dispõ vel accñs: puta dolor: vĩ nãq; dispõnẽ fore: interioꝝ. 2. Vñ Serapio. Vincẽs in hac egritudine humor est frus. ⁊ 3° 1ª. Stupor est morbꝰ officialis: qõ Gal. ꝯ Archigenẽ conaf monstrare in ꝑtacꝫ ingenis: ꝙ sic se bꝫ vicꝰ ⁊ apa ita dolor ⁊ torpor. sꝫ apa nõ est vlceris dĩa: veꝝ morbꝰ est aliꝰ ceu vicus ⁊ carnis deꝑditio in techni lib. 3. Quare neq; doloris torpor erit cã cũ sit frĩtas q̃dã magna: veꝝ res q̃dã ab ipso altera. ¶ Rursus. qõ curat dolorẽ non est dolor. Idem enim non ꝑimit seipm. sꝫ stupor dolorẽ curat: vñ afor. 5. Stupor mediocris dolorẽ minuit. ¶ Adhuc morbus põt cãri a cã ꝑmictua: sꝫ stupor cãtur a frĩtate vehemẽti vt appet in itergentibꝰ tpe frigoris intensissimi. ¶ Rursus. cãtur stupor ex ɔstrictiõe ac ex tactu torpiginis adhuc viuẽtis ⁊ silibꝰ q̃ oppilõnes videntur causare. ¶ Amp. si stupor esset dolor continue dolerent stupida, sed nõ dolent iꝫ sentiant passionem nisi cum mouentur. Concludit igitur ex his Gal. ꝙ stupor sit morbus ⁊ non accidens seu dolor.

L

Qd autem sit accñs scribif. 4. de accñti. puta ꝑ ꝑuũ sensus tactꝰ. ⁊ 5. eiusdẽ: ac ẽt in libro õ tremore: iectiga. rigo. ⁊ spasmo. vñ Haly. Epilsia spasmꝰ stupor tremor ⁊ saltꝰ est accñs sequẽs egritudinẽ: ꝗre A. stuporẽ vnã ponit spẽm doloris ꝑ 1ª. ¶ Eti. Interio. 2. In dẽtibꝰ ⁊ gigiuis sit passio q̃dã quã vocamꝰ stuporẽ, sed passio ẽ accñs. 3. de accñti. ¶ Palin. 4. eiusdẽ. Torpor cõponif ex difficili sensibilitate ac mobilitate: he aũt st accñtia. ¶ Isidem. fra discrasia oĩno vĩ torposos facere aiales actus. Sed ipsa posita est prius a Gal. dispõ ab ea võ ɔsequitur accñs. Torpor igif erit accñs ⁊ non morbus.

M

Propter primuz qdem sciendũ ꝙ torpor: stupor: obdormitatio: siue congelatio est q̃litas praua ex penuria delatiõis spũũꝫ sensibiliũ in corpꝰ cãta. Dr aũt q̃litas praua: q2 cõis est oĩ rei preter nãm: modũ. n. dĩsuꝫ est vtꝝ sit morbus aut accñs. Dr et penuria: q2 q̃ñ spũs sufficiẽter irradiat corpꝰ sensitiuꝰ sanitas extat. Q̃ñ aũt ꝓhibef oĩno insensibilitas cãtur: q̃ñ võ medio iteruenerit mõ stupor efficif. Dcm̃ est ãt sensibiliuꝫ spũũꝫ: eo ꝙ stupor machinaf ꝯ sensuꝫ ⁊ tremor in motũ ꝓprius ordinãdo. Lesio aũt in vtroq; vna in paralysim ꝓducit. Impropriẽ võ stupor ɔcidit cũ tremore maxime q̃ñ fuerit ĩ mẽbro. Et iõ dcm̃ est cõponi ex difficili sensibiᵗᵉ ac mobiᵗᵉ, q̃re 3° 2ª. Stupor est morbꝰ officialis faciẽs euenire in sensu tactuali nocuᵐ. s. aut destructionẽ aut diminutionem cũ tremore si est debilis, aut cũ mollificatione si est ɔfirmatus: q2 q̃ñ nõ soluꝫ vĩrꝰ sensibilis ꝓhibef a penetratiõe veꝝ ⁊ motiua. Dr võ q̃nq; stupor admiratio: ceu q̃ñ plus afficit aiam cũ ipsiꝰ fit q̃dã passio: iux̃ illud. Papa stupor mundi. Nõ raro aũt corpꝰ ꝑamplius: ⁊ h̃ aut fm totũ q̃ñ lesio fuerit in cerebro ⁊ maxime in ꝑte añriori: aut fm plures ꝑtes puta q̃ñ aderit in nucha, vel fꝫ aliquã ꝑtiũ sic q̃ñ fuerit in aliquo neruo ceu dentibꝰ attribuif ex comestiõe acidoꝝ ⁊ põticoꝝ. ¶ Differt ãt iter stuporẽ cõez ⁊ epilsiaꝫ: apoplsiaꝫ ⁊ cathelepsim: q2 ille sit in ꝑte añriori cerebri ex frĩtate vel ca. ⁊ hu. iacetq; patiẽs oculis clausis ⁊ subeth impoitare vr. Apoplsia ⁊ epilsia plus accidũt in medio cerebri ex humore maxime frõ ⁊ hũido. Cathelepsis q̃dẽ ex frĩtate vel siccitate cõmista cũ oculis iacẽdo aꝑtis. vñ Gal. 1ª afor. 3° cõmen. Si võ siccitati cõmista frĩtas fuerit cathelepsim. i. ɔgelationẽ facit: q̃litates eniꝫ ipsiꝰ dilatari ⁊ claudi palpebras ꝓhibent. 4. interioꝝ. ¶ Est aũt stuporis cã multiplex. Interdũ nãq; iducif a frĩtate ɔstringẽte ac semimortificãte sensus vĩrtutem: aut a calo spm̃ resoluẽte. iux̃ illõ afor. 5ª. Calm nocens freq̃nter vẽtribꝰ mẽtis stuporẽ inducit: seu a siccitate ac hu. sugfluis: vel a replõne humorali siue vento: aut a vĩrtute aliq̃ occulta vt torpigine: ⁊ vlr veneno calido vel fri. aut ligatura strictiori. Quid ãt sit dispõ morbus accñs ⁊ dolor visuꝫ ꝑus. dĩa. 72. ⁊. 73. ¶ Modi ãt doloꝝ scribunf q̃z plures iterioꝝ. ⁊ ꝑ scdis. puta stupefactiuꝰ fm Archigenẽ ꝑũmos. ꝑlsatiuꝰ, g̃uatiuꝰ, pũgitiuꝰ, extẽsiuꝰ, cõpressiuꝰ, ɔquassatiuꝰ, ꝑforatiuꝰ, mordicatiuꝰ, actualis, ɔtritiuꝰ, ifixiuus, spõtaneꝰ, pruritiuꝰ, seu scalposus, asperatiuus, laxatiuus. Quoꝝ cãe ac sũba ibidem ostenditur.

Cap. 2. añ medium.
Tra. 1. breuiarũ ca. 3° in meᵒ
Ca. 13. in principio.
Te. c. 111.
Afor. 26. in fine.
Interi. 2. cap. 2.
Ca. 3. 6. ti.
Cap. 2.
Cap. 6.
2° tecb. tra cra. 6 ven.
2. 14. in fi.
Sũ. 2. 00.
3. cap. 20. in haci.
Cap. 6. in principio.
Cap. 1. iñ.
cap. 5. ꝑ õ morᵒ
ca. 5. lib. 2.
ca. 3. i ꝑn.
Ca. 13. in pncipio.

N

Propter scdm qdem sciendum ipsum apparere iam argutis: quidq; de ipso tenendum tertio ⁊ quarto aperietur dicendorum.

O

Propter tertiuꝫ võ sciẽdum: ꝙ stupor põt 2ᵉ accipi: aut ꝑ oppilõne pororum attenuatoria vel coartatoria in neruo accñte spũs sensibilis delatiuo vel coꝝ largitate: sicq; stupor est morbꝰ officialꝭ cũ accidat in poro sub plasmate locato: qõ. A. fortaf se ꝑcepit dicẽs eũ fore morbũ officialẽ. Aut q2 in eo ɔcidit ꝑꝑ tremorẽ ꝑtis figuratio praua fꝫ Gal. ⁊ A. oppilõ nãq; ⁊ largitas siue figuratio ꝑua est morbꝰ, sꝫ talis ẽ stupor. Cãꝝ nãq; ipsiꝰ plures iducũt oppilõnẽ: nõnulle võ dilatationẽ vt q̃ ꝑtinent caliditati aut prauitatez vt tactum figure. Morbꝰ igif est officialis: sꝫ ꝯ dcm̃ est supius ꝑ Gal. ꝙ stupor est frĩtas q̃dã magna. ¶ Dõm ꝙ frĩtas dupl'r põt illa ɔsiderari: aut in se, put impssa est in ꝑte inde ledẽs sensibilꝰ opatiões ⁊ sic est morbꝰ ɔsilis: vel fm ꝙ oppilõnez causat in mẽbro cui occurrit vt tactũ est: ⁊ ita est morbꝰ officialis ceu scribif interioꝝ. 3. ꝙ hu. grossi abũdãtes q̃nq; q̃dez vt organice ꝑticule nocẽt: iterdũ võ vt ɔsilimã fm obstructiones poroꝝ vt organice fm alteratiões crasis ɔsili. Si autẽ ɔsideref stupor put est difficilis q̃dã sensibilitas ex causis vel morbis ꝑtactis coangustãtibꝰ aut dilatãtibꝰ cãta sic est accñs cũ sequaf eos vt vmbra corpus. Et verius est dicere ac ꝓprius ꝙ sit accñs q̃ morbꝰ: qõ oñdit modus ipsius eẽndi q est in fieri ⁊ trãsmutari. Q̃ñ. n. libere ꝑtrãsiuit spiritus aialis in corpꝰ est sanitas: eo ꝙ est in facto q̃dã esse ⁊ ɔtinuato. Q̃ñ võ nullo ꝑgrat mõ eadẽ rõne est egritudo. Sꝫ q̃ñ est in meᵒ istoꝝ in alterari existit ⁊ ꝑmutari: ⁊ tunc torpor efficif qõ mẽbri oñdif cõpressio. Est igif accñs qõ est quidam dolor modicus cuꝫ eo ꝙ aut fiat in mẽbris de se pauci sensus vt dentibus. dĩa. 42. vel q2 spũs sensitiuus impedif liberius trãsire. Sic igitur consentio cum Archigene magis ⁊ alijs non paucis ꝙ torpor sit accidens vĩus. Et quis etiam dolor q̃ dispositio improprius dicta.

P

Q

Propter quartũ qdem q̃d dõm appet. precedũt. n. fuis que ipsius audita curriculis: q2 tñ ꝑfs didascalie plenioris volet rõnibus

Cap. 2. 4. fus n.
Afor. 17.
cap. 2. de quenti.
Sũ. 2. 00. 2. cap. 20.
2ª. 3. cap. 13. in ꝑnᵒ.
Capit. 7. post ꝑnᵒ.

A

fore dicere Gal. ¶ Ad 4m qppe rñdēs interimat qppe si/militudinē quā inducit simplr absq; pbatione cui⁹ian visa est inter ĕptio: neq; pcedet stuporē tritatē quandā esse ma/gnā: vez poti⁹ accñs illi⁹ vt appet de accñti ꝛ interioribus non pap. ¶ Ad aliō dōm: q̄ dolor ꝛ torpor pōt curare do lorem ꝛ torporē differenter tñ: vt ostensum diia.153. Idem pōt etiā ipm p accñs gñere. ¶ Ad aliud dōm: q̄ illa cō immediate inducit prauā dispōnē in parte a qua demū cau/sat stupor vt visum. ¶ Ad aliud oppet sifr: q; pcessum est impropriē stuporē pdictā oppōnē fore. ¶ Ad aliō dōm: q̄ qñ stupor intendit ēt sine motu alιq̄lis pcipit dolor cum quadā formicatione mordicatiua. Et vlr Gal. loquitur vt crodā cupiēs obtinere cōprehēdēs qd omne. ¶ Ad ea vo que alterius partis dōm magis ipsa pcessa. ¶ Sz tamen ad 1m dōm: q̄ passio sumitur aliquādo pprie: put est in sie ri ꝛ transmutari naturaliter aut preter naturam. Interdū vo improprie, p morbo vt in pposito differentia.73. alia quidem iuste pina stuporem conuincunt fore accidens.

B

¶ Differentia. LXXIIII.

Quod non sit morb⁹ ga pōnis ost ditur: q; morb⁹ est q actiones essentialr ledit: per pponem aūt non fiunt actus cū per ptem pficiant: pñiēm: cuius pplo est nāscā iuuamenta cōsistunt. diia.63.

¶ Jndē. ois morb⁹ putat⁹ pōnis vt esse pplonis: cum ea ab ipsa depēdere vi vt effect⁹ a cā cum cōplexio sit factor mē/bri. diia.17. ¶ Amp. si cēt morb⁹ in pōne cū diuidat in plasma: q̄titatē: numer: ꝛ pōnē: sine sirū iā morb⁹ non cēt in gñe q̄litat: neq; posset curari saltē extō in nūero ꝛ q̄ti tate cū eis nihil h̄ pui. Plasma nāq; diuidit in formā po ro: seu viā receptaculū vel pcauitatē ꝛ supficiē. In forma aūt saltē essentiali nō repit pñietas: neq; in supficie cū q̄li/tatis modus extet: nec⁹ ēt ꝛ q̄titas seu magnitudo sit q̄ti tatis ꝛ situs: sifr aliud a qualitate gen⁹ existit. ¶ Adhuc videt hic morbus in morbo superficiei ptinerī: cū sit aspe/ritatis ꝛ lenitati: que pōnem in predicamentis notant im/portare. ¶ Rursus, positio est species q̄titatis: morb⁹ aūt non sed qualitatis. Non igitur in cōpositione est morbus.

C

Cap. de q̄litate post medium.

Cuius oppositū sentiūt medici. ¶ Pain. In techni. gñalapsus sunt eadē bis q̄ vtute cōplexiōis pp: pō est vnū vtutē pficiētiū: q̄ ꝛ ipsi us ofidit destructio: pp qd ꝛ morbus eis oliqe erit.

Li. 2. tec. com. 13.

Propter primū qdē sciēdū: q̄ qd sit morbus gdē: ppositio: diia ondit.71. ꝛ.73. ¶ Sciēdū aūt morbū pōnis: seu coeq̄litat̄ fore ali/um a morbo compositio corpis. Cōpōnis nāq; oī in nā fa/ctus mēbris officialib⁹ abscripta. Est āt cōposit⁹ qñ plura pcurrūt in vnū: ꝛ h̄ q̄s multipler: aut q; in eo tria morbo/cōponunt gñā: pplonis. s. pōnis ꝛ nāe cōle: vt ēpa. p 1ᵃ. vel qñ plēs morbi cōponunt adinuicē diuersi extites fm formā aggregatiōe q̄dā vt aceruus lapidū vnū pstructē morbū: de morbo p. vt in h̄ appēditio appebit: ꝛ diia se.

Doc. 1. ca. 3. in fine.

D

Cap. 13.

Propter scdm vo sciendū: q̄ gdā coib⁹ moti/uis aliquālr tactis ꝛ vitate re. cessere putāte: tñ in pplone fieri morbos pp ipsius pmor diū supra pōne. diia.63. Quidā ēt estimauerūt solū sebrē malē egritudinē fore. ¶ for.2ᵃ. Alij aūt vt videbit compo/sitionem solā fore morbū: sz qd de hoc apparebit 3ᵒ.

Cũ. sicp. m.

Propter ipsum qdē sciēdū: q̄ morb⁹ in pōs/ne repit. Nā morb⁹ est dispō vel habit⁹ actionū actualr destructiua: talis aūt q in pō/ne. Si. n. opatio pfici oz: nō solū requirit pplo: sicut aie instr̄s pncipalius: vez ēt pōpō p quā actus, pducit in esse cōposit⁹ pfecti⁹: sz in vtute pticule psisto. diia.63. ¶ Notandū tñ q̄ h̄ morb⁹ oīs sit q̄litas vt dispō vel habitus. diia.72. q dam tñ in alijs fundant gñibus: sic relatio alijs pñtis innititur. Morb⁹ nāq; plasmati q̄litas est ꝛ in ipsa fundat: sor⁹ enī

ꝛ circa aliqd pstans figura 4m gen⁹ est q̄litatis: morb⁹ aūt superficiei demū ipsi ttat q̄ sit leuitat ꝛ aspitatis q̄ sunt q̄/lia qdā circa pōnē extitia. Ex eo nāq; q̄ pteo sic sunt dispo site ceu vne alteris eminēte vel eq̄ir in planū iacente: ista/lis in sensum relinq; dispō. Morb⁹ vo nūeri ꝛ q̄titatis ve ptinue oc pōnis est q̄litas in q̄titate vel pōne fundata: vñ 3. coll̄z. In officialib⁹ mēbris est morb⁹ in q̄litate, ꝛ ēt est in q̄titate. Et subdit q̄ ēt in pōne ac colligātia. Nūer⁹. n. q̄/titas seu positio non est morb⁹: sz mala q̄litas in eis fūda/ta: sicut lapis aut vermis morbi nō extāt: sz malitia dispo/sitionis vel habit⁹ ipoz eēntialr lesiua. ¶ Ut id vo pam/pliꝰ elucescat: sciēdū q̄ vtute pmaz q̄litatum elemētariū in qb⁹ ipsoz odor saluat forma z. diia.16. pstruit mistum cui ppri⁹ nā pplexiōis incristit. Qualitatib⁹ aūt id pinsor me vtute regulāte informatiua dearticulat q̄litate: q̄tita/te ac pōne optī⁹: ita vt in ipz resultet q̄litas sanitas existēs aut egritudo que in ptib⁹ pñtis repit. Ipa nāq; in p⁹ est vt tactum pmitus spē q̄litatis dispōne vel habitu. Cōsequen ter fulcit in 4ᵒ que in forma ꝛ circa aliqd extō figura: re/ctitudo: curuitas: ꝛ que taliū q̄lis in mēbris est maxie: q; alijs rectitudo torti ꝛ tortura recti: rotūditas q̄drati ac q̄/dratura rotundi. Et is morb⁹ fore oī in plasmate: seu crea/tura fm q̄ inde act⁹ realr ledit. Repit ēt h̄ q̄litas in q̄ti/tate ptinua. puta in magnitudie ꝛ puitate: put bis vt tactū essentialr ledit act⁹. Aut ēt talr indiscreta: puto nūero: vt fundat in situ seu pōne: quo nēpe cōiter a medico suscepto in locū siue vbi ꝛ societatē vel colligātiā seu pñtuz bit⁹ se/questrat. Sic igit magis in gneq pñtis: puta q̄titate: q̄li/tate: pōne: ac demū vbi ꝛ habitu repit morb⁹ ꝛ in pōne vt ēt appebit duplici. In qñ aūt, ppie non est morb⁹ nisi fore fm q̄ ipottat pōitatē ꝛ posterioritatē: sic in egritudine ap paret pncipali ac cōpassiua. In subia qdē nō locat: cum sit accñs, ꝛ qd vo est sit accñs nulli. diia.13. In ad aliqd sifr ñ existit cū simplr rem suā dicat absq; re⁹: nisi fortassis pse/quēter: eo q̄ dispō vel bit⁹ in qb⁹ locat⁹ est ad aliqd: nec q; in passiōe suscepta eadē vō. diia.73. Aut actione distinguit: cum. n. insit morbo: is enim actio est ledēs ceu accñs ibidē actio lesa: q; igit appentius nō nisi q̄tuor tādem mōis psit ptium dearticulationes variari: ob hoc tñ q̄tuor morbos in pōne fuie coeq̄litate posuere velut q̄tuor sunt in cōpie/xione solū antiquos positi. diia.19. ꝛ de sanitate sifr audiē/dum suo mō. ¶ Eti. Nosce pōnem sumi multiplr. Vne q/dem, put est oīs q̄titatis ptinue. Nā q̄titas alia pstat ex ptibus hñtib⁹ pōnem: altera vo minime: hec qdē discretat pma vo ptinua. Cōtinue qdē pteo hñt pōnes: nō aūt discre te in pdicamentū: que sigdē positio est ptinz ad aliquē cōes terminū ordinatio. Accipit ꝛ positio, put est vnum decem gener rez: cus qdā ptium sit⁹ z gnōnis ordinatio. ꝛ h̄ mo dus ꝛ nō pmus ampli⁹ pueniat cū pōne quā sentit medicus fore nām q̄rtā cōpositionis seu coeq̄litatis saltem put situ sine locū importat. Dicit. n. locū ꝛ societatē vel cōitatē seu colligātiam p de morbo: sm quē modū. 3. coll̄z ea dī pdi/camētum habitus ingredi. Apud tñ medicū pſiderationes nō adeo exgrentē pspicacē sufficit hos duos modos in po sitiōe locare: cū vtrobiq; qdā situs attēdat p̄us ꝛ ordo ga inter ipsos copulationis introducat. Sicq; igit in pōne firmat morb⁹ dispō extō seu habitus q in tribus locat ge neribus, q̄litate, q̄titate, ꝛ pōne. Auer. aūt visus sempalijs eminere pcludit tria gñā egritudinum intrare gneq; pdica/mēta: puta q̄titatis qualitatis in q̄titate ac pōnē in q̄lita/te q̄titate discreta ꝛ ptinua: vbi ꝛ hēre: ꝛ postea inuenitur h̄ res in qñ h̄ est in pōitate ꝛ posterioritate. Sed ordina/tionē mēbra officialiū ꝛ pōitatem ꝛ posterioritatē plus ponendā fore in sex predicamentis sequentibus.

Cap. 13. ꝛ 14.

E

F

G

Diuisiõe 3ᵒ cõl me/dium

H

Cap. 4. pᵒ medii. et cap. 10. Cap. 13. in medio.

3ᵒ coll̄z. c. 13.

Propter quartū qdē dōm. ad 4m q̄ sz pnci/palr nō fiāt opatiōes p cō/positōe: sz magis iuuamētū inde suscipiāt. 63. non tñ sic in

I
Cap.6.

cap ꝯtingit destructiõe:pñt.n.lesione maiori facta in cõpo
sitione corrũpi.ꝑ de morbo:cũ ad ꝯstõnem alicui⁹ plura ꝛ
alr̃ regrant̃ quã ad destructionẽ. ¶ Ad aliud dõz ꝑ h̃ ap
parere ac ẽt p.63.dĩam. ¶ Ad aliud dõm ꝙ morb⁹ cõpo
sitionalis est q̃litas:ꝫ fundet̃ aliqñ: vt oñsum in aliis p̃di
comentis: ꝛ curari inde põt cũ vere in q̃litate repiatur ꝯie
tas. ¶ Adhuc. neqꝫ medicus ꝯtium angustũ accipe tentat
ꝛ veꝝ qñ dic̃ oẽz curationẽ suo p̃fici ꝯrio. dĩa.153. Silr̃ ap
paret q̃uo morbus in põne fundat̃. ¶ Quid aũt ad aliud
dõm iã apparet. ¶ Sꝫ hic vr̃ diuersitas ex p̃ntis ꝛ sex p̃n
cipiis ꝯsurgere. In p̃ntis.n.dẽnsoꝝ ꝛ molie: aspeꝝ: lene:
ꝛ hũa aliena putari a diuisiõe q̃ circa q̃litatẽ: quandã enim
põnem videt̃ quodãmõ partium vtraqꝫ mõstrare: ex sex
p̃ncipiis ṽo inductũ est nõ eẽ põnes ꝫ q̃lia circa sitũ existẽ
tia. ¶ Dõm ꝙ sunt aliq̃lr̃ media in vtroqꝫ p̃nto existentia:
qđ vtriqꝫ denotãt s̃mones diligẽter examinati. Nõ.n.posi
tum est ꝑ simplr̃ põnes esse: sed dẽũ putari: ac quãdam vi
det̃ põnez quodãmõ mõstrare. Silr̃ non scriptũ.2.ꝙ ab
solute sint q̃litates: ꝫ q̃lia ꝛ circa situm exñtia: s̃m.n.ꝙ ali
quã passionẽ inferũt in sensu qua dicimur quales dici p̃nt
q̃lia: put ṽo partes rei sup̃ficiales sic aut aliter situant̃ põ
nes h̃nt importare: non.n.incõueniẽs est vnũ qđ s̃m diuer
sas rões in variis cathegoriis numerare. Boeti⁹ in p̃ntis.
Pater.n. ꝛ filii ani iportat ac relõnẽ: vñ in p̃ntis vr̃ sumi po
sitio cõiter p q̃cũqꝫ situatiõe p̃tium ꝛ figuratiõe: ita ꝙ aspe
rum ꝛ lene ꝑꝑ diuersam p̃tium situationẽ aliqualẽ põnem
importẽt: qđ medici videt̃ sentire locantes sub plasmate
ceu mẽbroꝝ figuratiõe vel forma morbũ in sup̃ficie: vt lenit̃
vel asperas: sumẽdo ẽt ipam put q̃le qđ extat nãle: nõ autez
q̃itum mathematicũ. In sex qꝫ p̃ncipiis sumit̃ angusti⁹ po
sitio put sit⁹ p̃tiuz ꝛ ordo differẽs existit ꝛ apparens valde
vt sessio mõstrat ꝛ statio. Et ideo raꝝ ꝛ dẽsum: aspeꝝ ꝛ le
ne non vĩr positionẽ sic importare. At q̃ positio iuxta sex
p̃ncipia sensibilior existit: ideo medici hꝫ ea mutãdo mor
bũ in põne ordinarũt: dĩnt tñ ab illis: q̃ hi põnem dñt esse
situationẽ p̃tiuz in toto nãlẽ ꝛ stabilem magis. Illi ṽo non
solum nãlem verum ꝛ acq̃sitam ꝛ celeriter mutabilem.

K

L

Ertiũ propter qđdaz in p̃argutis insertũ dubitare cõ
tingit circa numeꝝ morboꝝ ꝯp̃lonaliũ: nõ.n.
videt̃ .16. esse vt positũ.2.de cã. ꝛ a Joãnitio
cũ. A. Qm̃ q̃tuor simplices non appent esse in
qbus tñ peccet simplex q̃litas: cũ opꝫ ipsam intẽdi saltez
ad 3^m p̃ueniens graduz si actus ledere oꝫ. Etenim p̃manet
sana cum excessu ẽt gradus scdi. dĩa.138. ea ṽo sic intensa
mox sibi reliquã ꝯsociabit q̃litatẽ: ꝛ ita morb⁹ ꝯsurget cõ
posit⁹. ¶ Et firmat̃: q̃ hꝫ q̃litates simplices nõ p̃manent
diu qn sibi associent alias sub latitudine sanitatis ẽt entes.
dĩa.19. caliditas.n. maior q̃ꝫ oꝫ reddit corpus siccius q̃ꝫ oꝫ.
ꝑ⁹ p̃mi. ¶ Adhuc nõ vr̃ morb⁹ in q̃litate simplici possibi
lis cũ mã: cũ humor ois duplici p̃cipet q̃litate. q ẽt nõ nu
merat̃. 3° ꝑ⁹ in prauis cerebri ꝯp̃lonib⁹. ¶ Eti. Neqꝫ mor
bus cõpositus ex duab⁹ q̃litatib⁹ absqꝫ hu. vitio. ꝑꝑ enim
eaꝝ in adinuicẽ vigorationẽ humorez sibi ꝯsociant: vñ.6.
theo. Cõposit⁹ morb⁹ mã vacu⁹ non erit. Soluz igit̃ q̃tuor
relinquunt̃ cõpositi rõne. vꝫ. qualitatũ ꝛ mãe vt sanguine⁹
cholericus ꝛc̃. ¶ Videt̃ ẽt ꝙ sint plures quã.16. puta cali
dus ꝛ f̃rus: siccus ꝛ hu. vñ.2. de cã. multotiens ꝯtie dispõ
nes existunt ꝙ putat̃ esse impoĺe vt calidius fiĺ ꝛ f̃rius eo
qđ s̃m nãm vnum ꝛ idez p̃fici corpus ꝛ silr̃ humidius fiĺ.
sed cũ hoc fit ꝛ decẽter anomalis noiat̃ discrasia: qđ febres
(de gñe oñdũt empiale. dĩa.92.

Ja isago
gis ca. de
egritudi
nib⁹ silib⁹
ꝑ⁹ ꝑ. doc.
3°. c. 1. ṽ.
fus fine. ꝛ
2° ꝑ. doc.
ꝑ⁹ c.2. i fi.

M
Doc. 3. c.
3 ṽ fines

Ca. 2 iux.
finem.

Sed oppositũ scribunt medici.

Propter primũ qdẽ sciendũ ipm fore sufficiẽ
ter notũ ex q̃plurimis.

Propter scdm ṽo sciendum ꝙ Democritus ꝛ
Epicur⁹ Empedocles ꝛ Ascle
piades ponẽtes p̃n⁹ mãlia impassibilia ꝛ inalterabilia vt
athomos ꝛ 4^or elñta famosa nullũ posuere morbuz in cõ
plexiõe seu in nã ꝯsimili inq̃ꝫtum talis: cum ipse in altera
tione vtcũqꝫ ꝯsistat ꝛ inde nascat̃. ꝫ tñ in ꝯpõne: puta po
roꝝ dilatatione ꝛ angustia ꝯgregatione vel disgregatione
elñtoꝝ: q̃ tñ ꝯsilib⁹ partiuz ẽt inest compositio vt sic in eis
morbum posuere in compositio ceu p̃mo de morbo: cõtra
quos iuit Ari. ꝑ multa ꝛ Gal. elemẽtoꝝ p̃mo potissime.

N

Cap.5. in
principio.

Propter tertiuz qdẽ sciẽdũ ꝙ .16. sunt morbi
ꝯp̃lonales cõiores ꝛ notio
res: qm̃ exq̃sitiori eoꝝ distõne p̃missa in.32. ꝯsurgũt: ꝑ ap
parẽs ꝑ⁹: s̃m ꝙ mã penetrat in mẽbꝝ vel madefacit foris
p̃manẽs tñ: ꝛ s̃m ꝙ penetrãs est apostemãs vel minime.
Multotiẽs tñ occurrẽtes ꝛ aptiores sũt 4^or cõpositi in se ꝛ
cũ hũore: qđ oñdit̃: qm̃ ꝑ 2° ac 3° mõ sic: aut aliter ꝯtigit es
sentialr̃ ꝯsiliũ actionẽ ledi: h̃ enim de rõne morbi existit.
¶ Nosce qꝫ ꝙ cõmistio seu ꝯpõ est duplex: vt dĩis innotu
it.16. Una qdẽ vera qñ miscibilia in vnũ qđ 3^m p̃fecte con
currũt. Altera sensibilis apparẽs qñ iuxta se tñ miscibilia
locant̃ absqꝫ eo ꝙ vnũ resultet ṽe. Quã qdez vocat Isaac
in vrinis s̃ꝫ vicinitatẽ q̃lis est sanguis ꝛ melle: flatis ꝛ cho
lere. Opponit̃.n. in q̃litatib⁹ oino ꝛ in substãtiis nõ paruz.
Sãg. ṽo cũ flate ꝛ cholã ꝛ melia cũ cholã ꝛ flate mixtionẽ
s̃m eũ reddũt p̃mã: cũ nõ sibi opponant̃ oisariam. ¶ Sex
decim aũt morboꝝ ꝯp̃lonaliũ famosioꝝ p̃adigmata sub
dant̃ morb⁹ siqdẽ calis simplex s̃m Haly. ꝛ Joanitium fe
bris est ethica: vel meli⁹ maia ꝯp̃lo calã igne vel aere cali
diori cãta: cuz hũore vt febris putrida. Frigidus simplex
ceu algor ꝛ spasm⁹ cãtus inde. ꝛ meli⁹ eius cã: puta f̃ritas
intẽsa qñ spasm⁹ est accñs: aut egritudo nõ ꝯsilis vꝫ offi
cialis. F̃rus ṽo cũ hu. sicut palysis: epilia: ꝛ apoplia. Sic
cus sine hũore vt spasm⁹ inanitiõis. ꝛ silr̃ tabes sicca vt se
nect⁹ de marasmo: cũ mã sicut cãcer ꝛ elephantia. Hũidus
qdẽ simplex ceu f̃rum vulnus ac vacuũ ꝛ fetidissimũ cum
tabiditate sic inflata hydropicoruz caro ꝛ squalore vacuo
corpẽs ꝛ hũiditas corpis ei⁹ q̃ caro tumida. Iste qdẽ ẽ hy
dropisia hyposarcha in qua est iã illõ hũidũ adherẽs dẽñ
nẽs a nã hũoris p̃mi velut in ethica. Qꝫ si dicat̃ hydropez
eẽ egritudinẽ mãlẽ. dĩis.3. ꝛ.14. dõꝫ: ꝙ aut ṽe dĩ h̃ asciuꝫ
vel mã sumit̃ cõiter ad ꝑ^am vt 4^or hũores ꝛ 2^am ceu humi
ditates. Quidã ṽo h̃ audiũt corp⁹ hydropici euatum aq̃:
ꝫ tñ vr̃ egritudo ꝯpo^ta f̃ra ꝛ hu. cũ humore qdẽ vt hydro
pisia. ꝫ q̃ ṽe si aduertẽti morb⁹ q declat̃ is ex q̃litate sim
plici fore cũ humore magis est duplici affect⁹ q̃litate. Sic
enĩ ois humor disponit̃, qđ appet q̃ febri putride: palysi ꝛ
talib⁹ dict̃ ab eis duplex extat q̃litas. ¶ Meli⁹ igit̃ dõm
ꝙ hũore singulari ente id nõ põt oñdi. ꝫ qñ adiuicẽ intelli
gunt̃ cõpositi ceu qñ sanguis ꝛ cholã cõmiscent̃ ꝯp̃lo sup
extẽdit̃ praua calã: cũ vterqꝫ humoꝝ sit calis temperamẽ
tũqꝫ in passiuis fere resultãs: ita vt caliditas sit excedẽs i ta
li humore sũme. F̃rus ṽo ꝯstituit̃ qñ melia cõiungit̃ ꝛ flã.
Siccus qdẽ qñ cũ cholã melia: vtraqꝫ.n. sicca ꝛ rõne ꝯtie
tatis ꝯtẽperent̃ in actiuis: hũidus aũt qñ sanguis flati p̃
miscet̃: nũc ṽo subdant̃ exẽpla qñ due q̃litates simplices
sociant̃: lꝫ dicat Halyab. hꝫ morbos nõ fieri: cõposit⁹ qdẽ
morb⁹ mã vacu⁹ non erit. Tũc siqdẽ calis ꝛ sicc⁹ erit ethi
ca ꝛ tabes cũ caliditas itẽsior ea q̃ in tertiana sibi ꝯsociet sic
citatẽ ꝛ veri⁹ q̃ꝫ morb⁹ calis solũ vt scribũt. Sicc⁹ aũt ꝛ fri
gidus ceu q dictus inanitionis spasm⁹ sine certi⁹ ei⁹ cã. ve
rius siqdẽ q̃ꝫ scribere ipm simplicẽ ꝛ ethica senij. calez ṽo
ꝛ hu. egritudinẽ ac f̃roz ꝛ hu. sine mã difficile ẽ imaginari
colĺꝫ.3. Dico tñ ꝙ 1^r põt ꝯsurgere: aut a cã p̃mitiua sicut a
balneo calido ꝛ hu. vel ab ira ceu qñ qs sanguine⁹ fuerit
minorus valde: caliditas tñ ꝛ hu. nõ sepant̃ a p̃tib⁹. F̃rus ꝛ
hu. silr̃ duplex: vel ab aere aut aq̃: ꝛ talib⁹ aut qñ hydropi
cus flegmaticus intelligatur euacuatus ab aqua. Exem
pla quoqꝫ quãdo due qualitates humores afficiunt in fe
bribus

Doc. 3. c.
1. ṽsus fi.

O
parti.5. ru
bri. de colo
rerum eẽ
nãz p⁹ho.

3° techni
cõ. 201. in
principio
Ja isago
gis ca. de
egritudi
nib⁹ silib⁹

P

Q

6° theo. c.
a. iuxta fi.

Cap. 1. i fi.

A

bribus materialibus ⁊ ꝑtibus apparent aperte.

Propter quartū qdē. ad ꝓm dōm: ꝙ ſm pce dentes Gal'. neqȝ morbos ſimplices vna q̄litate peccātes ſine mā poſuere: neqȝ ēt cō pl'onē hꝫ. diā. 19. ſȝ ꝑt dici ꝙ icipiūt ⁊ mox q̄ſi aliā ſibi cō ſociāt q̄litatē q̄ q̄litas dñans altera oppōne nō dñat rema nēte late ēt eq̄li: vt in diſcraſijs his tālib⁹ adhuc. Sȝ ꝑ tā to dr̄ ſimplex q̄litas: q2 1° q̄ acgrit nō coequat ꝑori confe ſtiȝ. Et qı nō ſic appet aut raro ꝯtigūt hꝫ morbi. vñ d̄ mor bo ꝑ q̄ in q̄litatū ipſaꝝ ſola diſcraſia egritudies rari⁹ cōſi ſtūt ⁊ difficile itelligibiles: niſi magna q̄ñqȝ pticule ad qd̄ ꝑter nām euerſio fiat. ℭ Ad aliud iā appuit qd̄ dōȝ: q2 da tus ē modus qual'r ꝑſit hu. cōponi. Nō. n. his ſingularib⁹ entib⁹ ꝯſurgūt ꝑdicti morbi. vñ Daly. ⁊ Joānitij nō ſūt pa radigmata ſufficiētia: ⁊ ſi. A. nō hos expōat. ꝑ° tertij. ipos tñ ſubaudit ſubdēs alicubi ipſos. ℭ Ad aliud dōmꝙ ille q̄litates ꝯiuncte ⁊ ſi ſint efficaces: hñt tñ ſbm mēbrū in qd̄ agūt ꝑmanētes: neqȝ aliqd humidi adducunt niſi forte qd̄ indigōnis ꝑ acceñs. ℭ Ad id ēt Dalyab. appuit qd̄ dōm: cū data ſint illoꝝ padigmata morboꝝ ꝯuenientiora vt appet de morbis h⁹ 3° ꝑ°. ℭ Ad aliud qd̄ dōȝ appuitq̄m cōpoſi tio morboꝝ. 16. eſt ꝑ° ſm verā magis commiſtionē: boꝝ autē duoꝝ q̄s ſupaddidit Ga. eſt iux̄ vicinitatē quādaȝ cōpōne ſenſibili: ceu q̄ñ qs color de lōge aſpect⁹ attēdit appet ſim plex: de ꝓpe autē vi cōpoſit⁹: vt oñdit illuſio viſiōis qd̄ pa rapſides ⁊ taliuȝ ꝯcaua in parietib⁹ appent picture: qd̄ co loꝝ ſup pōne ꝯtigit Alex. in ꝓbl'. Inter albū eni ⁊ albū de ducūt fuſcū: ita vt albū ſe magis repñtās vndiqȝ viſui appa reat ſupeminere: fuſcū aūt debili⁹ cōphēſū vȝ ſubſidere. Sil'r quoqȝ ſenſus tact⁹ decipit' vtcūqȝ circa caliditatē ⁊ fri. indicans eas in vna idiuiſibili fore parte cuȝ ſit diuiſibilis verius ⁊ phantaſtica tactul. differentia. 92.

B

Cap. c. p° principii.

ℭ Differentia. LXXV.

C

Quod nō ſit quis morb⁹ cōis oñdit': q2 cōis morb⁹ eſt ſolo cō tinuitatis: morb⁹ ꝟo eſt q̄dā cōpō vl' ꝯſtructio ꝑter nām a qua noceť actus ꝑm illi oppoſite. ℭ Amp. eorū q̄ ꝑ ſe ex oppoſito diuidunť qd̄ vni ineſt nō pōt alteri ineē: cū vna ſpēs opp¹⁸ nō ducat reli quā ad eē: ſȝ mala cōpl'o ⁊ cōpō praua ex op¹⁰ diuidunť: nō itaqȝ eis inerit aliqd̄ cōe vt morb⁹ poſit⁹ indifferēter cōis. ℭ Eri. Ois morb⁹ a quo ꝯtingit euadere 4ᵒʳ hꝫ tꝑa: ꝑnᵐ: augᵐ: ſtatū ⁊ ďclinationē. criſū ꝑ. morb⁹ ꝟo cōis vt iparis ſolo vi fieri fere in inſtāti. Cōis igitur morbus nullus.

Cap. 2. in principio.

Oppoſitū ſeruant inuiolate fere cuncti. ℭ Adhuc morbus cōmunis dr̄ qui indifferēter le dit act⁹ ꝯſiliū ⁊ officialiū: talis ꝟo eſt ſol'o iūcture: cū am bo quādā ꝯtinuitatē ſeruēt: ꝑꝑ qd̄ morbus dictus exiſtit.

Propter primū qdē ſciēdū: ꝙ hic morb⁹ cōis dr̄ duplr̄. aut ꝟtualr̄: q2 totū corp⁹ cōlter ꝯtineat ſeu idifferēter ſuis accidat ſuſceptiuis vt febre: apa ⁊ cetera 4° can. tradita. Alr̄ q̄m l'nā ꝯtingat dicta cōi ex cōpōne ⁊ cōpl'one reſultante: q̄ ſol'o dr̄ ſingula ris ꝯtinuitatis iparis vel iūcture. diā. 181. ℭ Noſce qȝ ꝙ lȝ morbi ꝑdicti ſimpˡᶜᵉˢ ſint tres: ꝓſit tñ multis cōponi mōis inter ſe ⁊ cū alijs: nā iterdū cōponunť duo conſiles vt ca. ⁊ hu. cal'e ⁊ ſicc⁹. aliq̄ñ organic⁹ cū organico: ſic apa oppil'o nē ⁊ coartationē iducēs. aliq̄ñ organic⁹ ⁊ ꝯſilla: vt apa ca. cū febre. iterdū ꝯſilis cū cōi vt cū vulnere febris i quo duo extāt morbi fe. ⁊ ſo. ꝯtinui. nōnūqȝ ꝟo ꝯſtruit' ex officiali ⁊ cōi vt digiti abſciſiōē: nāqȝ morb⁹ in mño ⁊ cōis ſol'o iun cture: aliq̄ñ tres vt apa cū vulnere ⁊ feb. Q̄ñqȝ ꝟo ois mo dus ꝯiūgit' morbi trin⁹ ſic obthalmia cū vlcere i quo acuit egrediēs vues ⁊ ad oculū aq̄ deſcēdit: vngulaqȝ ꝑducit'. ß eni ſex adſunt morbi vt obthalmia: puta ca. apa qd̄ ē mor bus cōpōnis in q̄titate: cui⁹ calor morb⁹ ē ꝯſilis. ſcd̄s vic⁹ ſol'o cōis iuncture. tertius vuee acumē vel egreſſio morbi

D

in q̄titate. q̄rtus foraminis a ſuo loco exturbatio mor bus erit poſitionis. quintus aqua que morbum oppilatio nis conſtruit. ſextus ꝟo eſt vngula morbus eis in numero addito de morbo pꝛimo. ⁊ theori. 6.

E

Propter ſcd̄m ꝟo ſciēdum: ꝙ Democritus ⁊ Epicurus cū practis differētia priori. nullū pōt tale morbū ꝓprie cōeȝ ponere: cū hꝫ cōſti tuať ex ꝯſili ⁊ officiali: ſȝ ꝯſileȝ iq̄ntū ꝯſileȝ vt ꝑus oñſuȝ nullū hꝫ ponēr̄ q̄re neqȝ cōeȝ cū alterā ꝑtē nō ponat ipſius. Cōpoſitū nāqȝ corrūpit' altera ei⁹ ꝑte diſtructa. Cōſiderādo tñ qı in ꝯſili nā ſaluať q̄ cōpōnis vt fractum ꝑus locať: ⁊ ß ſm iſtos cōis morb⁹. ℭ Propter qd̄ his tanq̄ȝ agreſtiori bus omiſſis: ſciēdū ꝙ circa ß 3ᵉ ꝓbabilis vī opio extitiſſe. Gal'. nāqȝ ꝑ d̄ morbo ſentit morbū cōeȝ illū eē q in q̄daȝ nā euenit in q̄ mēbrū ꝯſile ledit' ⁊ organicū velut ſi ligamētuȝ aut arteria euellať. Cōis qdeȝ ß morb⁹ toti⁹ organi ⁊ pri ᶜᵉ ꝯſilis euulſe. Vtrūqȝ. n. diſſolutū ē ab ipſi⁹ ꝯtinui ᵗᵉ: qd̄ aūt euulſūȝ ē nō vnū ꝑmanet: ſȝ duo effici'. Si autē nō totalr̄ euellať pri ᵘˡᵃ: ſȝ ſm aliqd nō erit toti⁹ organi morb⁹ niſi ſm acceſs: eo ꝙ vna ꝑticulaꝝ ipſi⁹ ꝯſiᵘᵐ ē paſſa cui⁹ ē morbus ꝓprie. Morb⁹ igit' ſȝ ß dr̄ cōis: q2 ſit i q̄dā nā cōi in q̄ cōue niūt ꝯſilia ⁊ officialia: puta i ꝯiūctiōe q̄dā ⁊ ipoꝝ ꝯnexiōe. ℭ Quidā ꝟo voluerūt morbū cōeȝ eē indif̄nter ꝯſilibus ⁊ officialib⁹ ꝯtingētē: ita tñ ꝙ vni ꝑnˢ ꝯtigat ⁊ nō alij d̄ quo curādū ſup. vñ ꝑ 1°. Morb⁹ cōis prib⁹ euenit ꝯſilib⁹ ⁊ iſtru lib⁹ iq̄ntū ſunt iſtſalia vt nō eis ꝑꝑ accidē ꝯſilib⁹ eueniat. Nā plerūqȝ accidit iūcture ꝑnˢ vt nullo eueniat mō ꝯſilib⁹ prib⁹ de q̄ curādū ſbaudiꝭ tñ ꝑ de morbo diſlocatio mor bus ponať organicoꝝ ex qb⁹ iūctura fuit cōpoˢⁱᵗᵃ. Et nullo tiēs accit neruo vl' oſſi ſol'o ſolūmō. ℭ Alia ꝟo cū his ꝯue nire vīr ⁊ differre. q̄re. 6. theo. Morb⁹ cōis ⁊ ꝯſilib⁹ prib⁹ ⁊ ſuis organicis mēbris ſeparatio ē ꝯcathenationū q morb⁹ ſō dr̄ cōis: q̄m aliq̄ñ i oſſe ſit ⁊ nō i carne: nōnūq̄ȝ al's in mē bris ꝯſilib⁹. Interdū i tota manu vl' pede aut alijs cōpoſitꝭ mēbris ē ⁊ prib⁹ oib⁹ ꝯſilib⁹ cōis illi⁹ mēbri. Scd̄m ß itaqȝ morb⁹ dr̄ cōis: eo ꝙ idf̄nter ꝑt nūc ꝯſilib⁹ occurrē prib⁹: nūc autē officialib⁹. Fuit ďr fortaſſis. A. motiuuȝ: q2 ſi ſil' cōti nuitatꝭ ſol'o aduenirēt ꝯſilib⁹ ⁊ officialib⁹ iā foret morbus vt apa cōpoſit⁹ cū ipſe apte diſtixerit iter ß ⁊ ſimplicē mor bū. ℭ Au. ďt 1° coll'ȝ ⁊ 3° ſenſit ꝙ ꝯtinuitas ꝓꝑe debeť mē bris ꝯſilib⁹. In mēbris. n. officiaᵇᵘˢ ß iꝓꝑe coexiſtit: ſȝ ma gis ꝯtiguatioꝛ ⁊ ꝯſis morb⁹ cōis ꝓꝑe mēbris ierit ꝯſilib⁹ vñ ait. Morb⁹ cōis ē 1ᵉ: vn⁹ ē ſol'o ꝯti. veracis vt ꝯtinuitatꝭ ꝑtꝭ cū ꝑte i ꝯſilib⁹ qd̄ magis dȝ mēbris ꝯſilib⁹ quā officiali b⁹ attribui. Nā ſol'o accidit mēbro: ex ꝑte q̄ cōpoᵐ ē ex cō ſilib⁹: nō ďt ex ꝑte q̄ exiſtit officiale: alter ꝟo ē ſeparatio q̄ eſt ꝯtiguitatꝭ terminatio q̄ nō veracit' ſol'o dr̄ ꝯtinuitatꝭ: cuȝ hꝫ ꝯtinuitas moduȝ hēat magis ꝯtigui ⁊ adiunctiōis ꝑtꝭ cuȝ ꝑte: ⁊ tal' ſol'o i egritudib⁹ locāda ē officialiuȝ priuȝ vt ꝯiū ctiōe vl' ſepōne q̄ colligātia q̄dā exiſtit: nā velut dico i mu ro duplex repit' ꝯiunctio. vna qdē ē vera ſic lapiduȝ iter ſe ꝑ ipſoꝝ humiduȝ. Altera ꝟo nō certa ſȝ ꝙ vn⁹ ꝑ collā aut calcē alteri colligatur. Sic in aialis corpore: vna quidem certa q̄ mēbroꝝ ē ꝯſiliū: alia nō vera ſȝ ꝙ ex ꝯſilibus cō nectunť officialia: ⁊ tādē i vtriſqȝ ex his duobus reſultat vna q̄dam cōis natura vt murus ⁊ animalis corpus.

F

G

H

Ca. 13. p° principii. Cap. 3. in fine.

Cap. 4. in fi. t. c. 11.

Doc. 1. c. 1° p° me.

Cap. 13. in pᵒ.

Cap. 3. in medio.

Ca. 5. circa me^m.

Propter tertiū autē ſciēduȝ: ꝙ tāq̄ȝ oīuȝ enti b⁹ mihi ꝓpoſitis ſuſcepta ſniaꝝ ⁊ maxie cuȝ fere idē ſonet diligēter ꝯſiderata: dōm ꝙ mor bus cōis ꝑnˢ mēbro ꝯtigit ꝯſili: qd̄ idicatur de cāꝫ: q̄ñ dr̄ ꝙ vniuerſa egriᵗᵘᵈᵒ omiomeri ⁊ ſimplicis ad ſenſum corporis aut diſcraſia exiſtit aliq̄ vl' ꝯtinuitatꝭ priuum diſſo: ꝯñr ꝟo of ficiali ⁊ nō eȝ. Et fortaſſis nunq̄ȝ ꝑt ipſis aduenire q̄n ꝑus occurrat ꝯſili: ⁊ tunc calūniā patit' i altera ꝑte ſmonis. A. niſi vt ſupple audiať ille. Qd̄ ďt ita ſit oſtēdit': q̄m ſic cōpo ſitio ſequit' cōpl'onē ꝑnˢ ita ⁊ qd̄ debeť cōpōni: ſȝ morbus ſibi debetur: vt dcm̄ cōis. Et firmatur: q2 officialia hꝫ ſit ta

I

dē eē p ɔsiliarita ppꝛietas ꝛ passio vni⁹ p eē alterius: ꝫ h eē recipiūt ab illis: ɔstāt.n.ex eis. ℭ Amp. is morb⁹ solo dicta ɔtinuitatis p̄n' dꝫ aduenire illi in quo veracı⁹ saluaꝶ cō-tinuitas: tale qdē est mēbrū ɔsile: cū sit vnū p eētiā ꝛ nō p colligātiā ceu officiale. ℭ Adhuc. illi nō p̄n' accidit morbus cui nunq̄ pōt ɔtingere nisi ꝛ nāe occurrat alteri: talis autē est morb⁹ cōis: nullo.n.mō pōt nāe officialis ɔtingere qn ēt ɔsili ɔtingat: ꝛ ecō̄ ꝟo pōt accidere. Cā.n.cōpōnis est cōplo. Morb⁹ qs itaq̄ est cōis q ꝛ p̄n' cōsili nāe occurrit: saluaꝶ tn̄ q morb⁹ sit cōis: q vni⁹ ptis p̄ncipali⁹: relique ꝟo ex ɔñti. ℭ Nosce q̄ꝫ q solo ɔtinuitatis ipediēs act⁹ sensibiliter toti⁹ ac maioꝛis ptis vel alteri⁹ est morb⁹ illoꝝ. Si āt alicui⁹ pticule q̄ꝫ parue sit solo modica vel vlr aliq̄s talis morbus nō iā toti⁹: ꝫ illi⁹ tm̄ ptis vt q̄ꝫ parua solo ipario i digito: nō sic.n. actus exercet nālės: dato ēt q inde sequaꝶ nocumētū nāe q̄lis est vene aptura hemorroice. 3. de accñ.

Ca.14.circa p̄n.

Propter quartū

qdē. ad p̄m dōꝫ q Gal. p cōpōnē seu ɔstructionē dispositionē aut habitū intellexit. vñ mox subdit manifestū q si dispōnē quādā discerim⁹ pter nām a q̄ act⁹ noceꝶ idē ostēdimus.

K

ℭ Ad aliud dōm: q diuisio mēbroꝝ in ɔsile ꝛ officiale aut nāe in ɔsilem officialē ꝛ cōeꝫ nō ē oppositoꝝ: vsq̄equaq̄ cū vnū sit alterius ꝛ ad illud ordinatū. vt̄ia priorꝫ ꝛ.63. Ostēsum.n. q id qd est nāe cōis prius inexistit cōploni ꝛ exinde cōpōni. Lꝫ.n. sit aliq̄ oppositio rōne modi nō tn̄ rei. ℭ Ad aliud dōm q solo ɔti. cū sit actio disq̄ fiat in tpe 5° physicorum. in ipsa erit pt ꝛ pt assignare: ꝛ si videaꝶ pꝛe breuitate tpis ipsius isensibilis q̄si existere: sicut ēt synocbā instantiā in p̄n° eūandā ad syncopiꝫare ipsam remouēdo facimus per artē augmētū hīe cū sit oboꝛhomus vene ipingiꝶ statuꝫ qñ syncopiꝫat aut illi appropinq̄re si non videaꝶ ipsa fere nisi p̄n" hīe. Aut sermo Gal. veritatē hꝫ in egritudib⁹ que spōte occurrūt que nāe motū imitādo terminū ɔsequunꝶ. Sic.n. nūq̄ in p̄n° ars eūabit cum id nō agat nā. Uel dōm q qñ inducit solo ista hꝫ p̄ncipiū: deinde augmētū: cuꝫ humores fluāt ꝛ accñtia intendanꝶ: deinceps ꝟo cum oīa vltimeꝶ statum: reliquum autē cōsequens erit declinatio.

Cap.6.p° medium.

L

Circa predicta

ꝟo dubitatur quia morb⁹ sit apa: simplex aut cōposit⁹. Et vꝫ q simplex: q dcm̄ ē q est organic⁹. Haly. 6° ēt de accñ. ꝛ interioꝝ. 4. peccat nāq̄ q̄titas i ipōꝛ hec āt simpl'r. ℭ Adhuc p̄ ō morbo. Apa morb⁹ ē in ɔsilib⁹ mēbris. 3° ꝟo dcla. Pulmoni accidunt apata mēbris silium partiū appropriata morb⁹ aūt cōtingēs silibus partib⁹ est ɔsilis: passio eniꝫ caracteriçaꝶ subiecto. ℭ Dubitare etiā faciunt talia vtruꝫ apostema sit morbus organicus vel consimilis.

T.c.34. 3° tecto cō.103. in p̄n. Cap.1. Cap.2. in p̄ncipio. Ca.13. in principio. Tra.1.c.3. in p̄n°.

Qd autē

cōpositus pbaꝶ p̄ 2ᵃ. in eo eniꝫ est mala cōplō diuersa: inepta compō ꝛ solo continui.

Propter primū

qdē sciendū: q apa 2ᵗ dicaꝶ. Une qdē p essentialia vt apa est morb⁹ cōposit⁹ trie corpis nāe: ledēs act⁹ eēntial'r. Al'r p accñtia: sic apa ē tumoꝛ seu grossities pter nāꝫ. 4° ō accñti. Hoc.n. nō colligit eēn^{am} apoſ̄ cū sit accñs ɔsecutiuū cōpōnis aut q̄titatꝫ. Tumoꝛ.n. nō sp vꝫ ɔseq apa morbosus. vñ p̄ de morbo. Tumoꝛ facꝶ desist̄ere mēbra ab eo q sm nām qñ in tātā eleuaꝶ magnitudinē: vt noceat actū aliquē pp h. ipm iā egritudinē intelligēdū: al'r aūt synthoma ꝛ passionē solū: quēadmodū ꝛ dolorē. Dictū ēt est p̄ de inge. q tumoꝛ preter nām est accidens apatis consecutiuum calidi.

M

Ca.2° p° p̄ncipiū. Colle.c.7. circa me^m ꝛ ca.12. circa me^m. Ca.8. in rta finem.

Propter scdm

ꝟo sciēdū qd sentitū fuit apparuit ex argutis. Apud nāq̄ A. magis apa ē morb⁹ cōpositus mistiōi vere relat⁹: sm Gal. ꝟo pl⁹ sensuali pbāta". In oī nāq̄ apate iux. A. ē solo ɔti. saltē occlta q̄dāmō. Penes ꝟo Gal. aliqñ iest ipsi solo manifesta vuln⁹ sine vlc⁹: vt in herisipila. Sēp āt alicubi vt in carbūculo: nōnūq̄ aūt medio mō ceu in herpete ꝛ cācro.

p° ō mor. cap.12. in medio.

Propter tertiū

aūt sciēdum: q apa idē cōiter antiquus vocatū est morb⁹ cōpositus ex triplici nā pracata: dīnter tñ: q: principal'r in ipo peccat cōplō: ɔñr vnio: ꝛ ppꝛie ɔsiliuꝫ: tertioq̄ cōpō. vñ de morbo p̄. Egritudinū alie sūt p̄moꝝ corpoꝝ omiomeroꝝ: q̄dā organicoꝝ ꝛ cōpositoꝝ. Non qdem p̄moꝝ exarticulario organicoꝝ. p̄ncipal'r.n. ꝛ p se apa pri occurrēs ɔsili: pura carni silis est morb⁹: p accñs ꝛ scdario officialis: ē nāq̄ in q̄dā pte ipsi⁹ sil'r dislocatio sūcture p̄uit⁹ est morb⁹ officialis: ɔñr ꝟo ɔsilis. Apa ꝟo in eo ɔtingēs ɔñr. ℭ Nosce q̄ꝫ oēm morbū radicalius ꝛ p̄ existē ob malitiā cōplōnis: ɔñr aūt alioꝝ nāꝝ dlicto ceu actio sic nāe mēbroꝝ ɔsiliū p p̄us inexstat: demūq̄ alijs. vt̄ia.63. sm tn̄ apparentiā medicinalē qdā p̄ncipali⁹ est ɔsimilis ꝛ p accñs officialis. alius ꝟo ecōtra vt pretactū. Sic igiꝶ pōt dici morbus simplex ꝛ cōpositus. Cōsimilisq̄ ac officialis: tamē differenter sm q magis videtur ledere alterutꝝ sc̄q natura aut omnes.

N

Colle co.4. i me°. ꝛ ca.34. p̄n°.

Ex his igiꝶ

apparet 4° q̄uo vnūqōq̄ iductoꝝ suo ɔcludēs predat calle ꝟitatis aliqd veratiuū. Insup apa cū sit tumoꝛ p̄ter nām. vt̄ia.95. hīcq̄ cōpōnē apparētius ledat q̄ alias nās: p tāto pōt morb⁹ organicus appellari ꝛc.

O

ℭ Differentia. LXXVI.

Quod vna

sit cā doloris tñ subita. s. alteratio mōstraꝶ coll'ꝫ 3° ponēti hācsolā cām doloris ꝛ nō ɔtinui solōnēꝫ. ℭ Rursus theo. 6. Doloꝛ nāli in eē nālēꝫ habitudinē alteratio est. h ꝟo solū inexistit q̄litati ꝛ spāl'r tertie spēi. phicoꝝ. 7. ppter qd cū solo cōti. i q̄litate nō existat: ꝫ in quātitate magis. Cōtingit nāq̄ mēbris put q̄titatē recipiunt. coll'ꝫ 3°. vl' fortassis in situ. ℭ Amp. ois actio q̄litate pficiꝶ. vt̄ia.60. cui⁹ qdē rō: q: actio ex ɔ̄rietate ɔsurgit. Cōtrarietatꝫ ꝟo q̄litas ppꝛie susceptiua existit in p̄ntis. doloꝛ aūt actio q̄dā est cū esse ei⁹ in fieri ɔsistat vt in alterari. 4° de accñti ꝛ de distēperātia ineq̄li. Est etiā in motu q ppri⁹ est actionis: pp qd doloꝛ ex alteratiōe subita ꝛ nō ex solone ɔti. accidit. ℭ Q. āt solone ɔtinuitatis sola eueniat doloꝛ ostēdiꝶ per Gal. dicētē de distēperantia ineq̄li Hippocratē sensisse oēs morbos fore vlcera cū vlcus solo nē includat cōti. est eni plaga putrida. ℭ Itidē 4° de accidenti vt ēt. A. ipōit Gal. declaraꝶ solonē ɔti. nō solū i sensu tact⁹: verū ēt in oib⁹ sensib⁹ demū dolorē iducē: eo q ad subitā alterationē extēdēdo in calo ꝛ coartādo in frido seq̄aꝶ sūcture separatio. ℭ Rursus 2° p̄mi. Doloꝛ est ɔ̄rīū inpssorē subito sentire: sed alteratio subita nō videꝶ dolorem posse mox adducere: cū necesse sit p̄us tpe cōplōnē alterari ꝛ mutari tādem paulatine. Fit igiꝶ tm̄ solone ɔtinui doloꝛ. ℭ Amp. ostendiꝶ q nulla duaꝝ causaꝝ hui⁹ dolorē inducat: qm̄ 2° de aīa. Sensus ē susceptiu⁹ spēꝝ sine mā. vñ. A. 2. de aīa. Sentire est recipere formā rei nudam a sui mā. sic aūt est intētional'r suscipe: qd aūt intētionale dolorē ppꝛie nō inducit: cū nihil agat vltra suā spēm. Nulla igiꝶ harum duaꝝ doloris erit cā. ℭ Et. Mōstraꝶ q vna sit tm̄ ei⁹ cā. qm̄ in vnoquoq̄ gñe est dare vnū p̄m qd sit oium cā entiuꝫ in illo: vt ignē i gñe calidoꝝ: ꝛq̄re ꝛ i doloꝝ gñe. ℭ Adhuc videnꝶ tres forecō q nūs pficiētiū pportionaꝶ qui ꝛ vniformis est ledētiū numero in techni: pficiētia ꝟo sunt tria i qb⁹ sanitas ɔsistit. s. cōplō: cōpō ꝛ nā cōis. Q nare ꝛ corrūpētia tria ex qbus iduceꝶ doloꝛ: ppter qd ꝛ tres doloris erūt cāe. Causari.n. videꝶ ex pmutatione cōpōnis subita simili rōne velut a cōplōne ꝛ nā cōi. ℭ Palln. q̄tuoꝛ existere ostēdiꝶ: qm̄ ois doloris cā est mutatio cōplōnis aut ei⁹ diuersitas vl' solo ɔti. aut aggregatio amboꝝ sil'. A. de soda. q de plures vt̄ cū doloris vnaquęq̄ spēs ex suis ɔstituaꝶ causis doloris ꝟo spēs. 15. sunt vt tactum pre antea ꝛ p̄ scda.

Ca.31. in medio. Ca.16. in p̄ncipio. A.1.c.15. vsq̄ ad 16. cō.21.

Col.c.14.

Coll. distinctione 4° ꝑ sue finę. Cap.6. Doc.2°.c.1. circa fi. Doc.2°.c.4. p° p̄n.

P

Cap.6. 2° p. doc. 2. sū. 2. ca. 19. in me° Doc.2° sū. 2.c.19. circa finem.

Te.c.121. Ca.2. ante medium.

Q

Colle lib. 2.c. cō.13

Oppositū

aūt hoꝝ olim sentire videnꝶ q̄ꝫ plurimi medicoꝝ illustres duas tm̄ cās doloris ponētes alterationē subitā ꝛ ɔtinuitatꝫ solōnē. ℭ Adbuc.

p̄ma tertij tra 2.c. 1. in p̄nci. In antecedēte. 73. argu. 1. in fi. Doc.2. sū. 1. capi.10.

A ficut sunt due nāe ṗncipaliores in corpe: cōplō ⁊ cōpositio: ita ēt due doloris erunt cāe illis pportionate vt effect⁹ reddat in cām eius debitā. Due igit̄ sunt cause doloris.

Propter primū qdē sciēdū qd sit sensus ṗuet cū dolor in eius rōne sensum icludat. Est aūt sensus rō q̄dā media seu pportio ei⁹ q̄ i sensibilib⁹ ɔ̄rietatis q̄litatib⁹. vz. ṗmis. dīa. 42. Et iō qr in nā humana ṗ alijs q̄litatū cīntariū maior iexistit eq̄litatis pportio: pfectiorīs sensus iter cetera aialia indicat̄ 2° de aīa. ⁊ de hysto. aialiū ṗ. ℭ Et qr dolor ṗuatione quādā ⁊ defectū iportat: ⁊ ṗuatio bitu cognoscit̄: qr rectū est index sui ⁊ obliq de aīa phōꝝ: ṗ dicat̄ qd sit doloris oppo^m. qd interdū delitia appellat̄: aliqñ ꝟo leticia: nō nūq̄ꝫ ꝟo delectatio. vñ 4° de accītī. Delitia est passio q̄ subito reducimur ad nāz. Eius aūt ɔ̄riū dolor existet passio. vz. q̄ repēte a nā in ṗter nām reducimur. Nā q bñ diffinit̄ ɔ̄ria ɔ̄signat. 7. topicoꝝ. In 2° ꝟo de interioribus. Leuita est hylaris sensus. dolor aūt tristis sensus. Sexto ꝟo theo. Delitia est ab ex nāle habitudinī i nāle alteratio. Intelligo tñ q̄ hui⁹ descriptio potius cām denotet q̄ꝫ formā. Nō. n. pprie delectatio aut dolor est alteratio vep ex alteratiōe causat̄. ṗ ꝟo scdā. Dolor est sensibilitas rei ɔ̄trarie repente occurrēs: ⁊ ideo subdit̄ tandem dolorem nihil aliud esse nisi subito impressorē cōtrarium sentire. Reliqua ꝟo nota.

B

Propter scdm ꝟo sciendū q̄ circa id q̄siti vident̄ diuersificari medicoꝝ illustres. Nā 3° collī ꝫ pnuntiat̄ q̄ sola alteratio subita doloris est cā. qd ēt nitit̄ rōnibus ostēdere: qr solō cōtinuitatis nō ē cā doloris sicut dicit Gal. sꝫ ipsa est cā cōplōnis q̄ facit dolorem. solō nāq̄ꝫ ɔ̄tinuitatis cū malo motu est: ⁊ ɔ̄ueniēs ē. vt talē motū mala sequat̄ complō. Nec ēt sunt cāe doloris due res simul. vz. solō ɔ̄ti. ⁊ calitas ⁊ fri. sic dicit errās. A. qd demū rōne astruit dicēs fore declaratū in libro de aīa q̄ sensus iste. s. tactus pcipit oēs 4^or q̄litates ṗ sensū. calidū. vz. ⁊ fri. sic. ⁊ hu. ḡ dolores nō fiēt neq̄ꝫ sentient̄ ab eo sensu nisi qñ superabūt multū sua ppria sensata sicut accidit alijs sensib⁹. ℭ Ibidē subdit q̄ si accideret huic sensui tactus dolor pp solōnē ɔ̄tinuitatis: tūc esset suū ppriū sensatū substātiale solō cōti. nūc aūt nec solō ɔ̄tinuitatis nec eius oppo^m ponit̄. 2° de aīs vbi tractant̄ hꝫ fore obīa hui⁹ sensus: ōmo calidū: fridū: hu. ⁊ sic. asp̄ꝫ ⁊ leneꝫ ⁊ molle. ⁊ iō ṗ scdā ⁊ nāliū. 6. h sensus ponit̄ q̄drupiex ſm hui⁹ enūerata obīa seu ɔ̄rietates existere. Addit ēt Auer. q̄ aīa sensibilis nō ē nisi ad q̄litates. qd testat̄ ēt Gal. ɔ̄fiteri dicēs volā manus nō fuisse factā in fine ṗpatrie nisi ad cōprehēdēdū ɔ̄ria. ⁊ iō appet q̄ supstultas ɔ̄riōꝫ est cā doloris q fit in h sensu: eo q̄ paꝫ ⁊ multū de necītate sunt sub eodē gnē. Quid aūt de hoc sciēdū dicēdoꝫ oppebit 3°. ℭ Gal. ꝟo qñ eius ꝟificat̄ oplo vi sentire dolorē tādē ex solōne ɔ̄tinuitatis ɔ̄tingē: 4° de accītī in oīb⁹ sensib⁹ iductionē faciēs. vñ. A. ei crimē impingit tribusq̄ꝫ satis isirmis rōnib⁹ ostēdēs duas fore doloris cās: puta subitā alterationē ⁊ sepōnē ɔ̄tinui. Aduersari⁹ tñ vī iterimet ⁊ petitionē ei⁹ qd i ṗn⁹ notabit q̄ꝫ q̄ꝫ ꝟitatē ɔcludat. Et i ei⁹ 2° ō aīa. Nā putauerūt aliq hoies q̄ nulle q̄litates sentiūt̄: nisi mediāte eo qd accidit ex solōne ɔ̄ti. sꝫ nō est ita. Est āt admiratiōe dignū oī q̄uo. A. Galenū audeat rabie sic apperēter notare: cū is eodē 4° dicat dolorē fieri pp calorē vī hūidoꝫ acredinē: ⁊ in locis q̄ꝫ mūltī expsse senserit duas fore doloris cās ṗractaꝫ: vt i techni lib. 2° qñ inqt. Dolores ſm quē icūbūt locū aut solōnē ɔ̄tinui aut malā cōplōnē signāt: ō distēpancia incq̄lis iteriorꝫ rē. s. scdis. 12. ⁊. 13. ō igē. qd pbat iteriorꝫ 2° ex subita expōne ad ignē extremoꝫ infridatoꝫ. Neq̄ꝫ. A. Gal. nō itelligēs forte angit decēter habito ei⁹ intellīu. neq̄ꝫ. n. vult is q̄ subita alteratio nō sit cā doloris: sꝫ solō ɔ̄ti. tñ: veruꝫ magis ṗueniz dubitationi volens efficaciores q̄litatuꝫ vt caliditatē ⁊ fri. dolorē cāre nō alteratione tñ: sed ēt iūcture sepōne. qd sufficiēter appet de distēperātia incq̄li: vbi tandē post dolorez ɔ̄tingētez a subita alteratione ɔcludit̄ ppter ipm accidere ab ipsī ɔ̄fir solōne q̄ ille ſmo hꝫ ɔdecētiā: vt alicubi Hippocrates inqt dicēs morbos vlcera oēs ēē. Pauset igit̄. A. hic ⁊ alibi mordere Gal. cū eū nō itelligat fortasse corripiens. dīa. 89. apparēs: ipse nāq̄ꝫ sufficiēs alioꝫ ſmonū dilatator expōne repit̄. Impugnator āt van⁹ ⁊ fcitator disson⁹.

Propter tertium qdē ṗ veritas subiūgat̄: ⁊ deiceps inducta Auer. modificent̄. ℭ Propter hui⁹ ṗ^m sciēdū q̄ cā doloris radicalis ⁊ ṗ^a ē iproportio vehemēs mēbro repente occurrens sensibili sic ⁊ delitia pportio grādis existit etiā repētina: q̄ aūt ṗdicta doloris existat cā intimat̄ silitudine sūe Arist. ⁊ rōnibus. Sexto nāq̄ꝫ topicoꝫ. Cōsiderādū si nō est susceptibile cuius dicit̄ diffinita passio seu dispositio vel aliud qdlibet. q̄ si nō peccat̄: velut si ponat̄ q̄ dolor sit facta cuꝫ vi nāliū partiuꝫ distātia delingt: cū sequat̄ inaiata dolere. partib⁹. n. ɔ̄stituunt̄ nālibus: ppter qd opꝫ particulā hāc nāliū in partē sensus susceptiuā reponere. hoc āt erit si loco nālium sensibiliū scribat̄. Addit ēt ɔ̄fir delictuꝫ fore: eo q̄ est in effectiuū magis exprimere ṗdictā doloris rōnē q̄ꝫ in formas. nō. n. dolor est distātia ⁊c. imo potius ex talium partiū distātia dolor efficit̄. Sic ḡ post correptionez rōnis doloris antiqus assignate relinquit̄ q̄ distātia sensibiliuꝫ partiū doloris cā existat. Quod qdē nō est aliud q̄ꝫ improportio vehemēs ṗdicta repēte mēbro occurrēs sensibili. p distantiam nāq̄ꝫ improportio auditur. iuxta illud pble. 5°. Femora dolēt maxie ɔ̄tinui distātia. qd enim distat seu differt quocūq̄ꝫ mō iproportionabile ē oino. Per hoc qdē qd subiungit̄ cū vi itelligit̄ importatū per id qd est vehemens ⁊ repēte. Violētū nāq̄ꝫ oē repentinū ⁊ grande existit. p hoc aūt qd sensibiliū deīn est priū subm denotat̄ passionis ɔ̄uenienter susceptiuū. ℭ Hoc aūt demū rōne firmatur: qm qñ inuenit̄ vna quedā cōis in pl̄ibus passio illā opꝫ in aliquā cām tādē superiorē ⁊ ṗmā per scdas adducere. ṗ posterioꝝ. vbi ostēdit̄ q̄ hec passio. 32. Euclidis ṗ triāgulū tres ambitu angulos ɔ̄tinere duob⁹ equipotētes rectis. ṗmū⁹ iest triangulo in cōi q̄ꝫ reliquo triū. sed hec cōis passio vt dolor sic veriores dicunt ⁊ ostēdet̄: in duob⁹ reperit̄ alteratiōe. s. subita ⁊ solōne ɔ̄tinuitatis repētina: quare ⁊ añ has duas cās seorsum tertiā opꝫ subiūgere. hec aūt ṗassignata cōueniēs videt̄ existere. ℭ Rursus. effectū oēm opꝫ in vnā tandem cām ṗmā iuxta Arist. sniam reducere illicoq̄ꝫ stare: cū pcessus in infinitū. 2° meta. negēt̄. dolor aūt vn⁹ ē cōis effect⁹ ob his duab⁹ causis cātus. in magis tñ ⁊ min⁹ illꝫ differant vt ostēdet̄: ppter qd ⁊ tertiā cām añ has duas opus subiungere: ⁊ maxie cū oīs multitudo ad vnitatē oporteat redire a qua exiuit. 12. meta. cum ēt nā saltuꝫ in suis opōnibus non cōmittat. ℭ Ibidē q̄ñcūq̄ꝫ inuenit̄ aliqd vnū ꝟo in plurib⁹ ſm vnā vniuocationis rationē tādē opꝫ in aliqd illis ṗus reducere qd illoꝫ causa existit vt calīa in ignē oīa ⁊ lucida in solem. meta. 2. Cū igit̄ doloris solutione ɔ̄tinui ⁊ alteratiōe subita vniuoce saltē logice existat. cū vtrobiq̄ꝫ sit sensus rei nociue ɔ̄festim occurrēs oportebit tādē ipm cum suis causis imediatis in cām vlliorē ⁊ primā reducere cōueniēter datā. s. iproportionē vehemētē ⁊c. Huius autez causa supior ⁊ radicalis in duas mediatas sequestrat̄ cās ordinē tñ inter se hñtes que subita sunt alteratio ⁊ solutio iuncture. ℭ Qd ō ostēdit̄ ex multis corpus ɔ̄stituētib⁹ ⁊ causis habitudinalib⁹ doloris tanq̄ꝫ priuatiue oppositis. due eteni vident̄ ṗmordiales nāe corpus ɔ̄stituētes: cōplō. vz. ⁊ cōpō. ṗ ṗ^a. Corpus eteniꝫ ſm sniam Hippocratis. ⁊ Arist. ex cōmistione ɔ̄surgit elītoꝫ in qbus duo est ɔ̄spicere: q̄litates. vz. ⁊ subas q̄litatib⁹ ɔcretis affectas. Ex q̄litatib⁹ q̄ꝫ ſm quēdā modū vnionis nā q̄dā resultat cōplō appellata mēbris ṗ ɔ̄silib⁹ dictis appropata. Ex ɔ̄fractione ꝟo substātiaꝝ in elītis inuētarū resultat ſm quēdā modū cōtinu

C

D

E

F

G

H

Ca. 10. in medio.

pble. 18.

I

ctionis vnitatis cũ ꝑdicto cõpõnis mõ forma q̃dã mẽbris vt officialib⁹ mediãte tñ cõplone dictis organicis attributa. In p⁹ siqdem nã cõplonali mẽbris ↄ̃silibus dedita ꝑ de byito. ꝛ. 2. de partib⁹ sensus inexistit. In altera ṽo mẽbris organicis attributa actus vt declaratũ. 63. Scõa tñ nã recipit esse ꝑ p̃mã sicut totũ per partes eius ↄ̃stituit in eē. Mẽbra nãq3 organica sunt ex ꝑtibus ↄ̃silib⁹ ↄ̃surgentia. 2° de partib⁹. ꝛ ꝑ de cõplonib⁹. Plasma forte seq̄t q̃tuor el'itop cucrasiã aut forsitã aliqd diuinit⁹ ꝑn^m hũs d̃sup a supioribus diia. 63. ꝛ. 64. appẽs. Scd3 has itaq3 duas nãs ꝛ due deditie ↄ̃sequunt corp⁹ h3 q sensus ꝑportionalr subito penes dispõne ipsimẽtis ab ei⁹ disponit obiecto: qd ex pte forme seu vnionis poterit euenire. dolor ãt ꝑ opp^m hay cãrũ ꝑproportionalitate adueniẽte repẽtina ↄ̃surget. Sic igr his suppositis duas post p̃mã cã3 doloris assero subitã cõplonis alteratione ꝛ solonẽ ↄ̃ti. vñ. 2. de re. a. Et si ꝑpri⁹ dolor fit i corpib⁹ sensibilib⁹ cũ eis accidit alteratio grãdis ea subito a dispõne ex̃hens nãliq dupl'r euenit: vt aut mutatiõe q̃litatis subito violẽta vel ↄ̃tinuitatis soloneꝫ differẽter tñ vt oñdet. De rõne nãq3 doloris vt ꝑ ei⁹ appuit descriptiões duo sunt: sensus. v3. ꝛ ipressor ↄ̃ictarĳ subit⁹: q vtriq3 sunt cã doloris ex repẽtina immutatiõe. ꝑ nãq3 sensus existit: eo q in mẽbro sensibili ꝑportio q̃litatũ repit ↄ̃riay. Est ꝛ ipressor ↄ̃trius subito occurrẽs ꝑp alterationẽ eiusdẽ gñis repẽtinã. Sic g̃ subita alteratio ꝑ se ꝛ ꝑ cã sufficiẽs ẽ doloris. In solutione ṽo iũcture ꝛ si repẽtinior occurrat ipressor q3 in cõplone: nã necẽ vt eẽ repẽtinã fit ꝛ violẽtã trãsmutationẽ fieri. 12. de inge. nõ tñ aliter in ea reperit vtpote sensus. na3 solo ↄ̃tinuitatis alteratione cõplonis subita sentit. Si enĩ ꝑ se solo pciperet imparis: tũc in ea que partiũ insensibiliũ dolor adesset. In subita ṽo cõplonis ꝑmutatione qd pcipit ꝛ alterãs subito q̃litatis afficit ꝑmis ex qb⁹ rõ dicta ẽ sensus ↄ̃stitui. Solo aũt iũcture pcipit ꝑ accñs iquãtũ ipa mẽbris accidit vnitis ꝑ cõplonẽ. Unitas eni3 ꝑ ꝑus inest mẽbris ↄ̃silib⁹: ꝛ ꝑ ea organicis sic hec per illa existũt. Qd apparet: vt eni q solo ↄ̃tinuitatis si mẽbro occurrat hñi sensum indispositũ aut ꝑp caliditatẽ aut ꝑp fri. aut q2 aia cu3 calore nãli alijs sit intẽtamibil aut paꝝ pcipit: qd nõ accideret si solo ↄ̃tinuitatis sentiret ꝑ seipsa3. Igit solo ↄ̃tinuitatis ꝑ se sufficiẽs cã nõ existit: nisi sensus ex pte cõplonis pcipiẽs adueniat. Q̃ aũt sepõ iuncture dolorẽ maiorẽ videat ꝑstare q3 subita alteratio h ei euenit ꝑp violẽtũ ꝛ repẽtinũ occurrens doloris aut de ira: vel fortassis q2 deinde ad solutionẽ ↄ̃tinuitatis ↄ̃sequit altera cã doloris vtpote subita alteratio. habebũt se h itaq3 ꝑ ordinẽ: q̃ñ subita alteratio cõplonis per se dolorẽ cãt ꝛ pcipit a q̃litatũ sensus nãe q2 alterãs repẽtinũ nõ sic est violẽtũ cũ sit q̃litas nõ talr cum ṽo occurrẽs sepatiuo: eueniet nõ tñ doloris a subita alteratione velut a sepõne iũcture cãri nisi tãdẽ ex vehemẽti subita alteratiõe sequat iũcture solo. Que qdẽ i3 forte eius ꝛ violẽtũ sit ipsimẽs: nõ tñ nisi sensu pcipiet ad quẽ sequet ꝛ subita alteratio ꝛ ad hãc tãdẽ iuncture sepatio: ita q tres

M

doloris existent cãe: due qdẽ iuncture solonis ꝛ vna subita alteratio. Intelligo aũt nõ q adueniẽte subito ꝛ vehemẽti ipressiuo solonis instãtanea iducat mala cõplo iu mẽbro. hoc. n. ipole cũ hec alteratiõe oporteat fieri. Alteratio aũt tp̃s sibi determinat. phyſi. 5°: s3 hoc qd pcipit id euenit sensu nõdũ in mẽbro alterato qd appet. Q̃ñ. n. icipit alterari videm⁹ dolorẽ solone ↄ̃tinuitatis ꝑoni cessante augeri quã plm. Et iõ q̃ñ dĩ q cã iducẽs dolorẽ op3 q fit subita cõplonis alteratio aut repẽtina iũcture sepõ: nõ est intelligendũ q istud fit subito vlquequaq3: q̃ñ tũc pciperet q3 minime. Et iõ expimur q̃ñ q acutissimo quodã icidit ꝛ oino repẽte nullũ aut q3 minimũ dolorẽ sentiri: eo q non solũ alteratio: imo opatio q̃libet alia tẽpus reqrit sufficiẽs in quo sensibile in sensu possit ipmere: qd fortassis ẽt in sensu visus ↄ̃tingit. 64. ¶ Q̃ ãt subita alteratio ꝛ solo ↄ̃tinuitatis sunt doloris cãe breuibus dedicat rõnib⁹. ¶ Sciendũ tñ ex ꝑ 2ª q calm ꝛ fri. sunt cãe ꝑ se doloris: siccũ aũt ꝑ accñs: humidũ ṽo nullo^n. vñ. 4. de accñti. In sensu tact⁹ accidit mutatio sue nãe ꝑp fortitudinẽ caloris vl' friditatis: q2 hũidu3 ꝛ sic. corp⁹ sup aliud corp⁹ incidẽs: nisi subito calefaciat vl' refrigeret nõ faciet nocu^m: q̃re. 13. de inge. solũ calm noiat ꝛ fridũ. Cũ. n. duplex sit act⁹ caliditatis ꝛ friditatis. Primus qdẽ ꝛ essentialis calefacere ꝛ ifridare. Scd's ṽo extẽdere ꝛ dilatare: ↄ̃here ꝛ coãgustare: ad quos tandẽ sequit diuso iũcture. Calitas qdẽ ꝛ friditas cũ sint q̃litates efficaciores per se actu ꝑ alteratiõe subita dolorẽ iducẽt: ꝛ sepationẽ iũcture ꝑ accñs: ꝛ 2° cãbũt eũdẽ. At q2 vna q̃litatũ passiua ꝑualẽtior est: vt siccitas: ꝛ si nõ ꝑ actu dolorẽ ipmere possit cũ sit qd passiuũ: ↄ̃nr tñ cãbit. vñ. A. Siccitas ꝑ accñs dolorẽ iducit: cũ eã sequat alteri⁹ generis cã: vtpote iuncture solo. Est. n. cũ ipsa ꝑp fortitudinẽ sue ↄ̃strictiõis efficiat cã solonis iũcture. Humiditas aũt vt hũiditas ꝑpter ei⁹ mãlẽ passibilitatẽ: nec ꝑ actu nec 2° vt humectãdo seu remolliẽdo vel relaxãdo: ꝛ sic neq3 ꝑ se neq3 ꝑ accñs dolorẽ põt prestare: verũtñ rõne quãtitatis mãlis multe. vnde Mesue de pharmacis. Humidũ iquãtũ humidũ nõ inenimus cã3 doloris fore: sed iquãtũ põt esse cũ mã q̃ quãtitate sua mouet ad solonẽ ↄ̃tinui. Qd etiã sensit Rasis in diuisionib⁹. Alexãder siqdẽ dolores capitis fortiores fiũt ꝑm opatiuas q̃litates: ꝛ maxie ex calore. ex siccitate aũt nõ silr vehementes gñant: humide ṽo q̃litates quãtũ ex ipsa hũiditate nullo⁹ inferũt dolorẽ: nisi forte cũ calore aut friditate vel plenitudine humoꝝ aut acredine sit ꝑmista humectatio. A. ṽo 3° ꝑ⁹. Humidũ. n. dolorẽ facit aut euaporatione aut vẽtositate ↄ̃tinuũ soluente. Auer. ṽo cuius ceteros ꝑter Aristo. ꝛ Zoar nauseare diuertit vtrũq3 coll'3. 4. inquiens. Humida vel sicca cõplo dolorẽ nõ efficit nisi paruũ: ꝛ q̃ñ sola est humiditas: tũc sola q̃litas sentit. ¶ Põt ꝛ alr vtrũq3 declarari: eo q humidũ aut est simplex: ꝛ sic q3 mime est actiuũ cũ sit q̃litatũ possibilissimũ. vel ↄ̃iunctũ cũ caliditate: ꝛ tunc opatio magis attribuet calo actiuiori si gradum excedat secũdũ: ita q tale humectare erit magis ꝑpter calm euaporare faciens ꝛ dissoluẽs humidũ per ptes q3 ipsius humidi ꝑut humidũ existit. aut copulatũ erit cũ friditate: ꝛ sic ẽt gradũ vt ꝑ parũ excedet 2^m. vñ Mesue ibidẽ. ca. de psilio. Nõ eleuat res frida iũcta cũ humiditate supra scd3 gradũ velut ingt Hippocrates in epidimiis. Humida etiã res ꝑm Gal. nõ trãsgredit metã vsq3 ad q3 põt extendi regimẽ hominis. Que aũt rerũ in 2° gradu sunt tales nõ opant calefactione vel ifridatione aut exiccatione seu humectatione lesiua manifeste. simplicium 5°. vñ ꝑ scd's. Que in 2° gradu sunt talia nõ ꝑueniũt ad impediẽdũ opõnes manifeste: neq3 cursu3 eaꝝ mutãt nãlẽ nisi per accñs: vt q2 multa vel sepi⁹ iterata. Res aũt dolorosa ipedit ꝛ ꝑmutat opões manifeste intrĩ q ceteris nocitiuis vt eẽ molestior. diia. 139. Propter qd humidũ iquãtũ humidũ dolorẽ cãre non poterit. ¶ Sed ↄ̃tra. videt q humidũ vt ipm dolorẽ inducat quãdoq3 in techni. Dolores ꝑm quẽ incũbunt locũ aut ↄ̃tinuitatis solonẽ aut alteratiões subitas oñdũt ꝛ subdit. Alterat ṽo sub a caliditate: frigiditate: siccitate ꝛ humiditate. ¶ Eri. 2. reg. acu. Dolor fit i corpib⁹ sensibilib⁹ q̃ñ i eis accidit alteratio magna subito que attrahit ea a dispõne nãli que qdẽ alteratio fit ꝑ multitudinẽ in q̃litatibus agẽtibus. vñ calefiunt aut infridant: siccant vel humectant. Humiditas igit ꝑm se doloris ẽ cã. ¶ Dõm q Gal. cũ audit humiditatẽ: nõ ꝑm se sed ꝑ humido corpore q̃litatiuo: aut q̃litati ↄ̃sociatã alij vt expositũ ꝑ Alexã. Uel qd iducit de sicco ꝛ humido ꝑcipue exẽplariter ꝛ q̃ñ sermonis quadã est ↄ̃ñtia super latũ. ¶ Oñdat ꝛ nunc q subita alteratio dolorẽ per se iducat: eo q pole est ipsa3 per totũ corpus diffundi: solonẽ aũt ↄ̃tinuitatis vita existẽte impole. interioꝝ scd's apparẽs. dolorẽ aũt ꝑ totũ corp⁹. coll'3 3°. aut saltẽ ꝑm eius

Cap. 4. Ca. 1. ṽ. ſi. Cap. 1. an medium. Cap. 4. an medium. Ca. 1. post principiũ. K. Cap. 7. an medium. L. Colli. 2. c. 18. 19. ꝛ 34. N. Doc. 2. fẽ. 2 ca. 19. Ca. 6. post ꝑn^m. Dist. 2ª. c. 3. ꝑ⁹ ꝑn^m. Cap. de psilio. O. Cap. 3. an medium. Tra. 2. c. 2. post ꝑn^m. Ca. 46. in medio. P. Cap. viii. Doc. 2. fẽ. 1. c. 15. an medium. Q. L. 1. 2. trac. de ventre. c. 32. Cõ. 1 post pncipiũ. Colli. c. 5. post ꝑn^m. ꝛ ca. 8. iux. ꝛta finem. Cap. 11. circa finẽ.

A

plurimū existere multotiēs sensus idicauit. ¶ Rursus. dolor causat⁹ a cōplone pp alteratonē ɔtingit que subito oc/currit. dolor ṽo a separatione iūcture induct⁹ p motū im/primi vī localē. Apparet. n. esse motus qdā localis aut sal tē cū eo existere: sz motus alteratonis pot a motu saltē hic separari localis: sic arguit ɔ Parmenidē ꝛ Melissum phy/sicoꝝ p. In his. n. mālibus mot⁹ alteratonis est prior oi mo tu. apparēs nāliū p. In vniuerso ṽo localis: pbat. n. pm⁹ ꝛ cā oim physicoꝝ. 8. Propter q̄ subita alteratio p se cā erit doloris sine separatione occurrēs iūcture. ¶ Amplius ɔrioꝝ ɔrie sunt rōnes. Cū igit delitia ɔsistat in qdā medio/critate ꝛ q̄si in paulatina alteratione pmaꝝ q̄litatum: vt qn cōueniēs ɔuenienti ɔiungit: eidē dolor opposit⁹ existet di/spositione ɔria earūdē q̄litatū. ppter qd ꝛ subita alteratio vna causaꝝ existet doloris. ¶ Probat que demū solōnez ɔtinui cām eē doloris: qm̄ si subita alteratio eius existeret cā semp dolor sentiret eiusdē dispōnis oino: q̄lis erit subi/to alterās q̄litas: cuius ɔriū pcipimus ɔtingere.

Te. cō. 23. ꝛ. 24. Collr. c. 1. A. c. c. 55. vsq ad te. cō. 61.

B

Cap. 5. in medio.

Qd decla rat 2⁹ interioꝝ ex Gal. colicā patiente ex flate qd paraxa/goras vitreū appellanit dicens adeo se dolorē vehemētis/simū sentire vt videret intestina terebro pforari: estimabat tū lapidē incuneatū in altero poroꝝ vritidū existere: cur ēt admirandū quaīr fridus excidit hic humor nō calefactus violētia que fm excisionē. Clystericat⁹ nāq3 fuerat oleo ru thaceo. Ex isto demū sermone apparet q̄ dolor adeo vehe mēs nō erat ex alteratione cōplonis subita quā fridus exi stēs habebat facere humor: verū ex solone ɔtinuitatis cuz esset pforatiuus: qui nō pōt a flate vitreo rōne alteratonis causari: cū potius fla ita fridissimū habeat q̄litate stupefa ciēdo dolorē placare. Quod apparet qi interioꝝ ꝛ p scōis. Dolor dī pforatiuus solutionez denotans ɔtinui. ¶ Rur/sus subita alteratio cōplonis vt dolor est fit in tpe amplio/ri q̄3 motus interueniat localis separationis cōtinuitcū nō sic a vehemēter imprimētib⁹ inducat: quā qdem videmus repente dolorē prestare. L3. n. qd dolorem habet inducere

Cap. 5. in medio. Doc. 2. fi. 2. ca. 20. in medio.

C

propter subitam complonis alterationē mox sentiat: non tamē repente dolorosum: vt qd solutione cōtinui repētina inducit. Uelocior enim fit alteratio in cōplexione vt dolo/rem pcipiat. Separatio igit iuncture est altera cā doloris a subita cōplexionis permutatione. ¶ Propter hui⁹ secū/dum dicendū q̄ Auer ɔsiderās q̄ omnis pceptio doloris fit mediāte cōplexione: voluit eā tm̄ causaz doloris existe/re: sed ɔsiderando qd mox impressiuū: ponendū etiā solu/tionē ɔtinui doloris alterā causam: cū aliter vt ostēsuz or/ganū imutet q̄3 alteratio cōploni s subita. Et per hoc appa ret ad ɔsequēs q̄ Gal. ꝛ. A. mordet nō recte. ¶ Ad aliud dicendū sicut sequēti etiā apparebit quesito q̄ dolor ꝛ de/litie maxie in coitu sunt tactus obiecta cū aliter imutēt or/ganū sensitiuū reliquis. vnde. A. scōo de anima. Est ꝛ ali⁹ modus de eo qd sentit sicut solutio ɔtinuitatis que euenit ex verbere vel ex alio ꝛ nō ex calore vel frigore nec ex hu/miditate: nec ex siccitate: nec ex duritie: nec ex mollitie: nec ex aliqua pdictaꝝ. Similr ēt est sentire voluptates tactibi les: sicut est voluptas coitus ꝛ similia. Aut dicendū q̄ so/lutio ɔtinuitatis l3 sit causa doloris: eo q̄ vehemēs ꝛ subi/to imprimēs importat nō tamē per se ꝛ imediate sentit sed per nām vt declaratū complonis. ¶ Ad aliud dōm q̄ per eādē adducebat his duab⁹ vijs respōdet sufficiēter. dicta enim sua plurificata super vna radice vident fundari.

Cap. 3. an medium.

D

Propter quartū

aūt. ad pm̄ dōz p iterēptio/nē aut expōnē cuiusdā redu ctiōis vni⁹ cāe ad alterā vt tactū. ¶ Ad 2m̄ ṽo dōz q̄ dolor nō ē alteratio: sz qd veri⁹ alteratio doloris ē cā: ꝛ q̄ altera/tio nō pꝑe ilic sumit put ē mot⁹ in q̄litate max̄ 3ᵉ spēi: sed poti⁹ extēsiue p q̄cūq3 sumit trāsmutatiōe q̄ idē iportat im/proportiōi. ¶ Ad aliud dōz q̄ l3 dolor sit actio: nō tm̄ pp h̄ a sola fit q̄litate: sz a q̄li^ta sustētata i mā dimēsionata. Ratio etenim ɔcludit q̄ dolor a q̄litate pcipiat vt declatū: nō aūt q̄ pure imprimat a q̄litate: eo q̄ dolor a subita alteratione cāt⁹ alr q̄litates h3 fm disponētes: ꝛ alr a solone ɔti. eue/niēs. ¶ Ad alia duo dōz nō eos itelligē subitā alterationē cā3 nō eē doloris pmariā: sz q̄ ad eā tādē seqt ɔti. solo ita q̄ vitio dolor vehemētior sentit: cū due tūc vt dclatū dolo ris existāt cāe. ¶ Ad aliō dōm p iter ēptionē assūpte aut q̄ subito qd tpis iportat. maior. n. subitatio i solone aduenit ɔtinui q̄3 i cōplonis alteratiōe: ꝛ ppea dolor sepēnis iūctu/re itēsior ꝛ repētinior existit dolore alr aiōis subite. ¶ Ad aliud dōz q̄ dolor i sensu nō euenit ex pceptiōe spēi sensibil obti: veꝝ ex medio organū ɔtāgēte. cū3. n. oia sensus fiat p mediū. 2. ō aia mediū ítcrdū excedēs pportionē sensitiui id dolorē fac. vn̄. A. 2. de aia. Dispō audit⁹ ꝛ visus nō dolet ex h̄ q̄ videt aut audit: sz ex h̄ q̄ tāgit accidit ei dolor tactua/lis. 3ᵒ ēt ō aia velut appz i receptiōe spēi solis pp fulgorem eius pupillā ɔtāgētē dolorē piare ꝛ corruptionē continui. ¶ Ad aliud dōz vt iā appuit q̄ nō sunt nisi due nāe ph̄. vna q̄ seqt cōplonē q̄litatis elītoꝝ: alia ṽo q̄ formā resultātez ex earūdē substātijs. nā vnitas vera faciēs ad ɔstōnē corpis p pus mēbris inest ɔsilib⁹ ꝛ p h̄ organicis. q̄. n. vnio siue nā cōis mēbroꝝ ɔsilū ꝛ organicoꝝ adiuicē cōiter ponit ma/gis est ordo qdē priū ꝛ dcoratio q̄3 vnitas ꝛ nā cōis vera. ¶ Ad aliud dōm q̄ ilie q̄tuor apparētes cāe reducunt ad duas. Nō eniz est dīa realis verū vocalis ꝛ modalis ma/gis. ¶ Ad vltimū dōm nō hic queri cās particulares do/loris: sz vniuersales pmas: q̄ vt ostēsuz tres existūt ordinē prioritatis ꝛ posterioritatis in adinuicem recipientes.

B

T. cō. 24. ꝛ. 25. Ca. 3. post medium. Al. 4. de occid. c. 6 Coll. c. 5.

F

Quoniā

exercitio nō raro cōtingit labor deinceps euenit dubitare an la/bor apostus seu flegmonosus sit alius ab vlce/roso ꝛ tēsiuo. Et vi q̄ nō alius sz idē: q2 vt ap/parebit ex 3ᵒ de re. sa. ɔiugatio laboris ē vlce/rosi a tēsiu⁹: apostus arefactiu⁹ seu attenuatiu⁹ vel exicca/tiuus. Si g̃ hi q̄tuor ɔcidūt vna mlto ampli⁹ vlceratiu⁹ ꝛ extēsiu⁹ i apostu3 ɔcurrēt. ¶ Amp. ibidē tres sunt labores simplices. Sūt igit vlcerosus: tēsiu⁹ ꝛ arefactiu⁹: cū apostus cōpōnē iportet. ɔstruit. n. ex vlceroso ꝛ tensiuo apud dēs. ¶ Eti. Ulcerosus ꝛ tēsiuus sunt ptes aposi. cōponūt nāq3 ipsum. Totū ṽo nil aliud est q̄3 partiu3 oium aggregatio. Cōmētator physicorū pmo. ¶ Rursus. qd pducit ab ali/quo eius sapit nāmaita vt dicta pncipijs attestant ꝛ ecōtra. in techni: sz apostemosus puenit ab vlceroso ꝛ tensiuo: non igitur alius ab vlceroso ꝛ tensiuo cū ois diuisio cedat i op/posita. ꝛ causa etiā simul extet cū causato physicoꝝ ibidē.

Post pn. G

Cō. 27. in fine. Lib. 7. te. c. 37. in fi. 2ᵒ. te. c. 37.

Oppositū

3ᵒ ꝛ 4ᵒ de regi. sani. de accidenti 5ᵒ afo/rismoꝝ scōa. p scōa ꝛ tertia. ꝛ practice p/mo. Ex qbus vtiq3 subdent q̄ deinceps. ¶ Adhuc. quo/rū pcreationes sunt altere ipsaq3 differūt: cū he ordinētur directe p op^m in illis. Sed vt pdicta ispiciēdo appet locum sunt alie. Itaq3 labor apostus est alius ab vlceroso ꝛ tēsiuo.

Post pn. Cap. 5. in pn°. Doc. 2. fi. 1. c. 10. i fi. Cap. 4.

Propter primū

qdē sciēdū q̄ labor suscipit multipir. vnc qppe pro no/cumento seu dolore. iuxta illud veteris. In quo morbo so/mnus laborē pstat mortale. Aliter ṽo p fatigatione penes illud eiusdē. Ubi fames nō opz laborare. vn̄ epidimiaꝝ. 4. Labores cibis pdisponant. Accipit ꝛ 3ᵒ p effectu fatiga/tionis: q̄ lassitudo pprius dicit. Labore nāq3 siue fatigatio ne supfluo lassant aialia. Quarto sīqdē pro dispōne penali ab intra emergēte: vt a seipsa sine causa: qui labor casualis seu spontaneus appellat a soz. 2ᵒ. Labores casuales narrāt siue pnosticant morbos. Etis nēpe qdā est neutralis deci/dentia futuri morbi ostēsiua. vnde in techni. De causis pser/uatiuis que corpi debent neutro decidēti maxie nobis de laboribus tractātibus: ꝛ quecūq3 alie adiacēt laborib⁹ di/spositiones: q̄ vt cōsequenter apparebit sunt cōstipatio po/roꝝ ꝛ raritas eorūdē. Decidētia eniz sub neutro locat. 72.

H

Afo. 1. pel cu. scōe pti. 2. afo. 6. Te cō. 1. Afo. 5. Lib. 3. te. cō. 147.

I

Sub almelilatica eni laboris cõtinet dispositione. Huius
siquidẽ labor nõ est morbus sed via in seipsuȝ: qȝ ostendi/
tur: quoniã i libris de reg. sa. tractat. Neqȝ actualis existit:
verũ similitudinarius ⁊ imaginat⁹ magis vt ondẽt specieꝝ
ipsius descriptiones. Et de hoc qdẽ labore cũ imediate di/
cto ꝑquirit dubitatũ. qui siquidẽ duplex existit: vnus cer/
tus ⁊ alius assimilatus. ꝓpter enim quãdã affinitatẽ labor
nominat: nõ ꝙ vere talis puta dictus aresfactiuus. ¶ Pri/
mus aũt triplex existit: vlcerosus: tẽsiu⁹: apostemosus. Est
aũt labor vlcerosus dispositio in qua inenit in cutis suꝑfi/
cie ac sub eius ꝓfundo vlcerum stimulantiũ mordentiuȝ ⁊
pungentiũ similitudo. Imaginant enim hoc labore patiẽ/
tes i coꝝ masculis tãqȝ infixa fore acuta ⁊ potissime qñ mo
uent. Cuius qdeȝ causa est superfluitatũ pluralitas acuta/
rum ⁊ subtiliuȝ magis effusarũ vel eliq̃tio adipis: pingue/
dinis seu carnis mollis: que si ꝑuenerit in venas quãdoqȝ
bonus qui ɔtinet in eis corrũpit sanguis ex qbus horror
⁊ rigor demũ supuenit: ⁊ ꝑ ɔsequẽs febris: ⁊ ꝓprie cũ am/
plius aĩa vel corpore patiẽtes agitent. ¶ Tensiuus aũt est
dispositio in qua videt sentiri partiũ extẽsio: easqȝ tãqȝ ver
bere ɔfractas. Quã qppe causat in musculis plectoria cõ/
tenta aut vẽtositas grossior extẽsiua. ¶ Est aũt aposius di/
spositio ꝑ quã ẽstate ⁊ flegminãtes apparent particule cuȝ
calore: extensione maiori ⁊ mordicatione. Eius nãqȝ cã iple/
tio ⁊ cacochimia. ⁊ laboꝝ h̃ nempe deterior. ¶ Qui autẽ

K

similitudie iter labores ⁊ si nõ sit cõputat est aresfactiuus:
dispositio in qua patiẽs phãtasiat se q̃si exiccari ⁊ arefieri
ac ɔtrahi q̃ in corꝑibus bñ humoratis ɔtingit ex imẽsura/
tione gymnasioꝝ ⁊ vĩr resoluentiũ oĩum qñ praue fuerint
ꝓcurata. ¶ Dispositiones ꝟo his ꝓpinque ac ɔñtes sunt
vt tactũ ɔstipatio ⁊ poroꝝ raritas. Est aũt ɔstipatio dispõ
corporis ɔtingẽs in cutis poris: que oppilõne vel dẽsitate
accidit: pororũ obstructione nominata. ¶ Raritas ꝟo est

L

dispõ huic opposita que corpi occurrit ex fricatiõe pauca
⁊ balneo ⁊ vĩr ab oĩbus aperiẽtibus ⁊ rarificãtib⁹. ¶ Eq/
dem hꝫ labores duplici occurrunt de cã. vel. s. ab exerci/
tio superfluo: tuncqȝ fortassis lassitudines dñr ꝓprie: aut a
scipsis sponte absqȝ cã puta exteriori ⁊ hi ꝑoribus peiores
ꝓcuratione diligẽtiori sunt egẽtes. ¶ Adhuc q̃ȝ laboꝝ q/
daȝ sunt oĩno simplices: vt vlcerosus tẽsiuus ⁊ aresfactiu⁹.
Aliqui aũt totalr̃ compositi sicut. 15. cõbinentur: vt vlcero
sus: tẽsiuus: apostemosus. aresfactiu⁹. Quidã ꝟo iter hos
medij: vt apostemosus cũ alioꝝ plurimis ꝑm tñ amplius ⁊
minus: put plurib⁹ aut paucioribus participãt. Nam qñ
certe attendunt laboꝝ priores tres extãt simplices: vt vl/
cerosus: tẽsiuus: apostemosus. q̃tuor cõpositi: sicut vlcero/
sus tẽsiuus: vlcerosus apostemosus: tẽsiu⁹ aposius: ⁊ vlcero
sus tẽsiuus apostemosus. ⁊ ita. 7. existẽt. Si ꝟo ꝑdictis tri
bus adiungat q̃rtus simplicib⁹: vt aresfactiuus: tũc. 15. re/
sultabunt oẽs: q̃tuor qdem simplices ꝑtacti: ⁊ sex duabus

M

differẽtijs cõpositi: vt vlcerosus tẽsiuus: vlcerosus aposte/
mosus: vlcerosus aresfactiu⁹: tẽsiuus aposius: tẽsiuus aresfa
ctiuus: aposius aresfactiu⁹. Qñ aũt tres ɔcurrunt: sic q̃tuor
cõsurgẽt: ceu vlcerosus tẽsiuus: aposius vlcerosus: tẽsiuus
aresfactiuus: vlcerosus apostemosus: aresfactiu⁹ tẽsiu⁹: apo
stemosus aresfactiu⁹. sȝ qñ q̃tuor ɔiũgunt: vnus ɔcurrit vt
vl. apo. tẽsiuus are. Sic igit erũt qndeciȝ. puta q̃tuor sex
q̃tuor ⁊ vnus. Si ꝟo ɔstipatio ⁊ ariditas ɔiũgant ꝑdictis
innumerabiles insurgẽt fere. ¶ Sed dubitat quõ ɔcidere
pñt sic in vnũ dispares ⁊ diuersi: ⁊ maxie cum aresfactiuus
ab alijs q̃si multũ distẽ q̃re i ꝓprie positus labor existit.
¶ Dõm ꝙ coꝝ cõpositio est ꝑm vicinitatẽ ⁊ ad sensum: vt
in cumulis ⁊ aceruis: nõ aũt ꝑm veritatẽ ad itellectũ nĩ for
tassis in apostemoso: vt tertio declarabit in colorib⁹ dicẽ/
doꝝ. ¶ Aut dõm ꝙ tã varij labores nõ ɔcurrunt vna ꝑm
totũ corpus vel vnã eius determinatã partẽ: veꝝ ꝑm distã

Post pu.

tes ⁊ differẽtes: qȝ forte inuit tertio re. sa. ita oẽs septẽ la/
borũ dñias ex ꝑte aliq̃ verificabis. vniuersum ꝟo nõ sim/
plr̃. Lȝ nãqȝ ɔcidãt q̃ñqȝ subiecto: ratione tñ differunt etiã

N

reali. Aliud qdem lȝ diuersitatẽ ꝑm differentiã ipoꝛtet spe/
cificã. Porphyrius qñ nõ omne ꝑm differentiã alterũ est:
posterioꝝ scdõ. Eo tamẽ cõiter sumpto diuersitateȝ deno/
tat accidente cõi ac proprio: sicut ⁊ alteram.

Cap. 4. p° pncipul. Z. c. 10.

Propter scdm ꝟo sciẽdũ ꝙ aliqui moderis ꝑ/
tactis in argutis dixerunt apo
stemosum laborẽ cõponi extẽsiuo ⁊ vlceroso: qȝ videtur vt
dubitans Gal. indicare ita. Fortassis vtiqȝ quis estimabat
apostemosum laborẽ: neqȝ simpliceȝ neqȝ tertium in dictis
prius duobus: compositũ ꝟo ex ipsis consistere. quid autẽ
de hoc tertio videbitur dicendorum.

3. de re. sa. eñ mediũ

Propter tertiũ qdẽ sciẽdum: ꝙ labor aposius
nõ ẽ simplex dĩsariaȝ: vt reliq
tres simplices: aut cõpositus sic pl'res ꝑtactoꝝ. Accedit tñ
simplicitati ampli⁹ q̃ȝ cõpositiõi. Eius nãqȝ cõpõ ẽ tãqȝ ve/

O

ra existẽs: reliquoꝝ ꝟo ceu sensibilis apparẽs: qȝ manife/
stat coloꝝ differẽtijs: nã eius qdã ẽ simplex oĩno vt alb⁹ ⁊
niger: cui siqdẽ labor ꝓportionat simplex. ali⁹ cõposit⁹ di/
sariã duplici cõpõne ꝑtacta: sicut qui loture carnis similis:
oleagin⁹ ⁊ carminin⁹ seu cineritius. ꝑ 1° qȝ ⁊ pictores mi
stione colorũ ondũt: qb⁹ qdẽ alij cõparant labores misti.

Do 3° sĕ. z. c. 2. v. fi.

Quidã ꝟo medi⁹ cõposit⁹: vt certa cõmistiõe: ceu citrin⁹:
rubeus: viridis ⁊ hꝫ. qb⁹ nẽpe labor aposius coaptat. Cõ/
uenit igit is cũ vlceroso ⁊ tẽsiuo ampli⁹ q̃ȝ simplicis inter
se. differt tñ ẽentialr̃ ab eis qb⁹ cõponit: velut color medi⁹
ɔfectus ex albo ⁊ nigro. Qȝ firmat: qr quoꝝ eẽ sunt alie
⁊ effect⁹: sȝ altere sunt cause vlcerosi ⁊ tẽsiui q̃ȝ apoti. illoꝝ
nãqȝ simplices huius aũt cõposite. cõposita nãqȝ aliter effi
ciũt q̃ȝ simplicia: vt ars designat alchimica. ¶ Itidẽ: quoꝝ
ꝓprietates accñtia ⁊ ꝓcurationis indicatiões sunt differẽ/

P

tes: ⁊ ista distãt: cũ vnũquodqȝ taliũ his sufficienter deter/
minet. sed hec differũt: qm ꝓpriũ laboris est apoti intume/
scere corpus ⁊ vniuersa neruosa videri q̃ssari ⁊ ɔteri vsqȝ
ad ossa: nõ aũt vlcerosi ⁊ tẽsiui: verũ morderi ⁊ tẽdi. Simi/
liter in apostemoso abhorret expãdidatio vniuersaliterqȝ
motus omnis: nõ sic aũt in vlceroso ⁊ tẽsiuo. Nocumentuȝ
etiã imensius imaginat sentiri cuȝ duplex sit causa ipsius:
plectorica. vȝ. ⁊ cacochimia: quarũ vna soluẽ videt quod
ɔtinuũt altera coalterare quod eucratũ. Indicatio quo/
qȝ ꝓcuratiõis diuersa: qm illa q̃ in aposa attendit respicit
vtrucẽ indicationis ⁊ dignitatẽ. Que ꝟo i vlceroso: ac ẽt tẽ/
siuo sub am. penes nãqȝ hec opȝ in amplius ⁊ minus ꝓcu/
rationẽ variare: instando deniqȝ magis altero non relicto:
ei qȝ malũ videt machinari ꝑ maius. Itaqȝ labor aposius
est alius alietate specifica ẽt a tensiuo ⁊ vlceroso: cũ eis tñ
concidit in cõi ceu medium cũ extremis. plus. n. ea inter se
distant q̃ȝ medium ab eisdem: vt coloribus denotatur.

Propter quartũ aũt dõm. ad ꝑm. vt iã inno/
tuit ꝙ nõ est simile de qnta/
decima cõbinatione laboris ⁊ pluribus cõpositis sensibi/

Q

liter ⁊ apparenti cõpositione ⁊ vt certa ⁊ existẽte: qualis vt
declaratuȝ est: que laboris apostemosi. ¶ Ad aliud dõm:
ceu oñsũȝ ꝙ aresfactiu⁹ labor nõ est labor ⁊ si eidẽ similet.
vnde Gal. Est quedã ⁊ alia dispositio decipiẽs aliquẽ vt la

3. de re. sa. eñ mediũ

bor: ⁊ demũ alia qppe cũ his q̃rta similis extĩs labori: non
aũt est labor: qr neqȝ vlcerosaȝ aut tensiuã neqȝ flegmino/
sam habet dispõnẽ. Sed neqȝ horrorẽ aliquem vel dolorẽ:
neqȝ ad motus segnitiẽ similẽ laboribus refert. Gracillita/
tem ꝟo cũ siccitate habens. Labor nãqȝ videt morbũ pro/
nosticari mãleȝ: qualis nõ extat aresfactiuus: cũ signuȝ ⁊ si/
gnificatuȝ sint ꝓportionabilia. Relinquit igit labor inter
hos tertius: qui erit apostemosus ⁊ nõ aresfactiu⁹. ¶ Ad
aliud dõm veꝝ esse dũmodo partes ille separate rationem
partiũ seruẽt tanq̃ȝ imꝑfecte nõ existẽtes in toto. Si ꝟo ex
illo distincte in seipsis adhuc rationẽ totius obseruẽt: ⁊ nõ

A

partiū:nō opʒ:vt colores ondunt extremi. Aut totū mālr idē cū partibus existit:nō aūt formalr cuʒ aliud ꝛ alterum habeāt formā ꝛ esse separate ac ꝯiuncte. In toto enim potētia extāt tm̄:seq̄strate ꝟo ꝛ separate actu. ℭ Ad aliud dōm ꝙ omne qd̄ pducit ab aliquo eius quādā obtinet naturā vniuocā virtualē seu mediā. dīa.140. qualiter videt labor ꝯposus ad vlceratiuū ꝛ tēsiuū se habere. sm.n. ꝙ similat eisdē essentialr tamē alter. Neqʒ omnis diuisio est p opposita disariā:directe opposita suscipiendo:ceu que immediata:vt animatū ꝛ iaiatū:rationale ꝛ irrationale:ꝛ hꝫ sicut ꝯsurgētiū ex tali diuisione vnū nō coadiuuat alteruʒ ad esse. Qd̄ in coloribus nō euenit:aut in laboribus ꝛ vir in oppositis mediatis. Et ideo diuisionū apparens libro. Ois diuisio aut bimēbris aut reducibilis ad eādē. Similr quāuis cā ꝛ effectꝰ simul sint actu ꝛ realiter tamē differūt sicut prius ꝛ posterius:perfectū ꝛ imperfectū. Lʒ eniʒ aliquid efficiat ab aliquo:nō tamē est idem quocūqʒ modo: sed magis specie vel similitudine:nō aūt numero. ℭ Ad ea etiā que alterius partis apparet qd dicendū: quoniā apostemosus labor non tm̄ distat a cōponētibꝰ ipm:vt ea inter se. neqʒ itidē curationes sunt oino alie. q: in speciali:nō aūt in cōmuni:cum vtrobiqʒ debeatur eductio ꝛ alteratio.

B

ℭ Differentia. LXXVII.

Quod dolor nō sentiat videt:qm̄ aia sensibilis non est nisi ad qualitates. differētia pori. dolor aūt nō est q̄litas:sed magis ad aliqd. dictū enim pus ꝙ dolor sensus sit tristis. ℭ Amplius. dolor est sensus. sensus aūt nō sentit. Sentiret nāqʒ aut a seipso vel ab alio. nō pmo:q: sensus nō apprehēdit se:nec istrumētū suū. Algazel de anima. Qm̄ sensus est v̄tus mālis:quod autem taie nō reflectit supra seipsum: sʒ solū quod extat sm Procluʒ in aīe. ꝛ iō intellectus itelligit se ceu alia:tertio de anima. neqʒ ab alio:q: sicut arguunt qdam illius sensus esset ꝛ illius alius foret sensus:ꝛ sic tādē pcederet in ifinitū:qd respuit natura. pmo de aialiū generatione. ℭ Rursus adducūt. Si dolor sentit:tactus pcipit sensu:qd eius sit comprehēdēdo sensibilia. nullus aūt phoꝝ nūq̄ iter sensibilia dolorē collocauit. ℭ Eti. Sensibile perficit sensum ducens qd erat in potentia in actū:sicut intelligibile intellectū. dolor ꝟo virtutē non perficit sensitiuā: imo iter cetera iedentium corrūpit. ℭ Palin. Firmat q: illud qd est cōtrarium corrūpitiuū de natura ꝯtrarioꝝ sit fore adinuicē corruptiua. Sed dolor est cōtrarius sensui:cum is sit quedā mediocritas:primaꝝ ēt excellentiū q̄litatuʒ. dīa priori. dolor aūt passio est vehemēs repente sensui occurrēs. ℭ Adhuc dolor est accidens. Id aūt est actio lesa:quod ꝟo sentit alteratiune perficitur: cum sentire qddam sit pati qd alteratione consistit. Sed quod actionis est lese tanq̄ factuʒ videt ab alteratione secedere. Itaqʒ dolor minime sentitur.

Dīa hec. arg.1.

T.c.15.

C

Ca.1.d.s.

D

Oppositū Quicūqʒ dolētes aliqd corpis plurimū dolorē nō sentiūt ꝛ reliq̄. ℭ Rursus. Dictū ē antea p Aui. ꝙ dolor sit ꝯtiū ipressoreʒ repēte sentire. ℭ Adhuc illd qd ē signū sentit: q: ipm ē qd sensui se ufferēs in itellu aliud derelinqt: dolor aūt ē signū. vn̄ i techni. Dolores sʒ quē icūbūt locūt:aut subitā alterationē aut solutionē ꝯtinuitatis ondūt. ℭ Palin. Qd deficē fac v̄tutē ꝛ destruit nisi mēs egrotet sentit. Datꝰ nāqʒ ē sʒ Aris. de aia tertio aiali sensus:vt iuuatiua pcipiat ꝛ nocētia: hꝫ eligēs: illa ꝟo spernēs:dolor aūt hec opat. ꝓ scda. dolor ḡ sentit.

Afo.6. p̄ticu.2ª. Dīa.36.i argu. 2º b. doct. s.fu.2.ca. 19.iuxª fi. T.i.2. ira. 8 vētre. i. com.32. T.c.63. Colli do. 2ª fē.2.ca. 19. Dīa.76.

Propter primū quidem sciendū: ꝙ quid sit sensus:dolorqʒ prius visum.

Propter scdm ꝟo sciēdū: ꝙ aliqui voluerunt oēs q̄litates tangibiles ad calidū ꝛ frigidū reducere. q scdo de aia ipugnat ab. A. qm̄ cetera sensibiliū a calido ꝛ frigido pcipiunt sine eoꝝ medio aut saporis vel odoris sine alioꝝ: q̄q̄ virtualr erit calm ꝛ fridū isint:cū ex eis ꝯficiant q̄litates pcipue scde. vn̄ 2º de ge. ꝛ cor. Manifestū ꝙ oēs alie tactibiles dīe reducūtur ad pmas q̄tuor:hec ꝟo nō amplꝰ in miores:nō tm̄ calm est qd siccū:neqʒ qd hūidū:ꝛ sic de alijs neqʒ sub inuicē extāt vt sub calo ꝛ hūido. vn̄ ex his nōnulli sumpserūt cām erroris volētes dolorē ꝛ delitiā in pmas reducere q̄litates: qd nō ē. q: si hi in pª deducunt:eo qd ab ipsis causant: tunc ꝛ sensibilia alioꝝ q̄tuor sensuū reducent in tactū: cū causent ab illis ꝛ color medius ac sapor:ꝛ ita alioꝝ sensuū obiecto nō erūt q̄ media:sʒ tm̄ extrema:cū ex eis ꝯficiant. Cuiꝰ falsitas ē apparēs. ℭ Amplꝰ. sciēdū ꝙ. A. ponit ibidē dolorē fore vnū tactꝰ sensibiliū iquiēs. Est ꝛ alius modus d̄ eo. ꝛ reliq̄ vt antea. Post q̄ subdit. Dolor ꝛ remediuʒ doloris sunt de sensibilibꝰ tactꝰ:qd ēt vi Gal. q̄rtu sapere d̄ accūri. Letari qdē tristari ꝛ dolere fit in sensibꝰ:q in oibus seriati sensuū declarat in eē:vt visuʒ pus. Quod ondit ēt smo ipsius in genitaliū delitia. ꝛ eius opposito. ℭ Alij ꝟo pculerūt in doloris eēntiā igredi duū sensuʒ. vʒ. ꝛ nocumētū:qd dicūt ex diffōne doloris patere:cū nocitiuꝰ sit sensus:pp qd inqʒ dolorē iquātū sensus existit nullo mō sentiri sed hū inquātū nociuꝰ. Qd silr sapiūt in delitia. Ipsa.n. nō sentit inquātū ē sensus:veꝝ in eo ꝙ iuuatiua. ℭ Sed hoc in cōstare nō pōt:eo ꝙ dolor nequaq̄ ē sensus vt idicātū:sʒ potiꝰ eius extat passio. Est nāqʒ sensus passio repēte occurrens ipsius susceptiuo. Sicut.n. alia tāgibilia sensus nō existūt vt declarabit:ita neqʒ dolor. ℭ Q: si dicat q̄nqʒ dolorem tristē sensuʒ existere:seu nocitiuū:dōm talem nō eē doloris verā rōnē: verū aliquā notificationē famosaʒ: ꝓractam ꝟo amplius perfectā eius rationē includere. Non.n. valet ꝙ si dolor est sensus tristis:igit ē ꝛ sensus sicut dicūt. Flegma nāqʒ est san. diminute decoctꝰ:nō tm̄ flegma san. est simplr: sed totū simul. Ita etiā metheo.1. Ros est pluuia parua:ꝛ pluuia ros magnꝰ:nō tm̄ pluuia simplr ē rus neqʒ ros pluuia:sicut neqʒ habitꝰ dispō neqʒ ecōtra. Lʒ Boetius in pdicamentis scribat habitū dispositionē esse ifirmā. ipsaʒ ꝟo habitū stabilem. Sic igit dolor nō est sensus absolute: sed tristis aut nociuus coniunctim: qd nil aliud q̄ passio sensus ꝛ obiectū. similr ꝛ delitia nō est sensus:sed passio hilaris ꝛ obiectum:qua mox reducimur ad naturam.

E

T.c.15.

3 b aie.c.3. Dīa.76. ar.3. in fi. Ca.6.i pu.

Ca.6.fi.

F

Cap 4.an med.um.

G

Propter tertiū ꝟo sciēdū pmo ꝙ obiecta tactus multiplicia existūt cū sit plurimas percipiēs ꝯtrarietates plures verius extēt sensus: vt tactū etiā dīa.42. sensus.n. rationeʒ sumit ex obiecto: velut sciētia ex subiecto. potētia eniʒ sensitiua materialr vna in eius eius organo formalr plures existit ex obiecto eā in actū cōducente. Sic igit ꝛ sensus duplex erit mālis vt virtus sensitiua organo alligata:ꝛ formalis qm̄ ipsa v̄tute obiecti in actū deuenerit. Scdo q̄ʒ de ge. ꝛ cor. tactus ponunt dīe q̄ plurime:calm. s. fridū siccū ꝛ hu. graue ꝛ leue:durū ꝛ molle:viscosuʒ ꝛ frāgibile:asperū ꝛ lene:grossum ꝛ subtile:vn̄ nāliū ꝛ iuuamētoꝝ ēt pmis. Ex spermate submisso in matricē vel terrā tpe ꝯstituunt determiato pticule illiꝰ qd gnāt q̄ pūme siccitate ꝛ hu. caliate ꝛ fridiate: ꝛ alia qcūqʒ sequunt has differētias q̄s scies ex de gnōne 1º. has qdē pmas sequunt maxie relique tāgibiliū differētiaruʒ: post q̄s gustabiles:olfatibiles ꝛ visibiles eueniūt:duritie igit mollities:lubricitas ꝛ ariditas:leuitas ꝛ grauitas:dēsitas ꝛ raritas:lenitas ꝛ asperitas:grossities ꝛ subtilitas: tāgibiles sunt he dīe. ℭ Quod ꝛ ratione firmat. q: sʒ ꝓdictos. ois dispositio cōtraria dispositioni corporis sentit mutatione qua subito pmutat ad illā. nō eniʒ qd ordinate ac paulatine occurrit sensibilius pcipit:nec tm̄ qd iā a pmutatione cessauit:cum ois passio ac ēt sentire sint in fieri ꝛ alterari:de aceite.3. In residere nāqʒ ꝛ quiescere nō fit passio:ppter qd sm. A. calor ethicoꝝ quāuis intēsio: extet tertianoꝝ calore nō pcipit ab eis tactu:talis aūt dispositio est dolor:ꝛ maxie cū ceteris plus ꝯtariet nāe. ℭ Amplꝰ. il

T.c.8.

H

Cap.6. Cap.2. in pncipio.

Collr.1. i n meª. ꝛ trius fine. ꝛ li.4.c.6. 2ª p. doc. 2.sum.2.c. 14.

I Sub almeslfatica eni laboris cõtinet dispositione. Huius siquidẽ labor nõ est morbus sed via in seipsũ: qđ ostenditur: quoniã i libris de reg. sa. tractat. Neqꝫ actualis existit: verũ similitudinarius ⁊ imaginatꝰ imagio vt ẽnđet speciez ipsius descriptiones. Et de hoc qđẽ labore cũ imediate dicto pquirit dubitatũ. qui siquidẽ duplex existit: vnus certus ⁊ alius assimilatus. ppter enim quãdã affinitatẽ labor nominat: nõ ꝙ vere talis puta dictus arefactiuus. ℭ Primus aũt triplex existit: vlcerosus: tẽsiuꝰ: apostemosus. Est aũt labor vlcerosus dispositio in qua iuenit in cutis superficie ac sub eius pfundo vlcerum stimulantiũ mordentiuz ⁊ pungentiũ similitudo. Imaginant enim hoc labore patiẽtes i eoꝝ musculis tãqꝫ ifixa fore acuta ⁊ potissime qñ mouent. Cuius qđez causa est superfluitatũ pluralitas acutarum ⁊ subtiliuz magis effusarũ vel eliqtio adipis: pinguedinis seu carnis mollis: que si puenerit in venas quãdoqꝫ bonus qui ptinet in eis corrũpit sanguis ex qbus horror

K ⁊ rigor demũ supuenit: ⁊ p ꝯsequẽs febris: ⁊ pprie cũ amplius aia vel corpore patiẽtes agitent. ℭ Tensiuus aũt est dispositio in qua videt sentiri partiũ extẽsio eas qꝫ tãqꝫ verbere ꝯfractas. Quã qppe causat in musculis plectoria cõtenta aut vẽtositas grossior extẽsiua. ℭ Est aũt apostemosus dispositio p quã ẽflare ⁊ flegminãtes apparent particule cuz calore: tensione maiori ⁊ mordicatione. Eius nãqꝫ cã ipletio ⁊ cacochimia. ⁊ laboꝝ h̃ nempe deterior. ℭ Qui autẽ similitudie iter labores ⁊ si nõ sit cõputat est arefactiuus: dispositio in qua patiẽs phãtasiat se ẽsi exiccari ⁊ arefieri ac ꝯtrahi q̃ in corpibus bñ humoratis ꝯtingit ex imẽsuratione gymnasioꝝ ⁊ vlr resoluentiũ oium qñ praue fuerint pcurata. ℭ Dispositiones vo his ppinque ac ꝯtres sunt vt tactũ ꝯstipatio ⁊ poroꝝ raritas. Est aũt ꝯstipatio dispõ corporis ꝯstringẽs in cutis poris: que oppiłone vel dẽsitate accidit pororũ obstructione nominata. ℭ Raritas vo est

L dispõ huic opposita que corpi occurrit ex fricatiõe pauca ⁊ balneo ⁊ vlr ab oibus aperiẽtibus ⁊ rarificãtibꝰ. ℭ Eqdem hĩ labores duplici occurrunt de cã. vel. n. ab exercitio superfluo: tuncqꝫ fortassis lassitudines dñr pprie: aut a seipsis sponte absqꝫ cã puta exteriori ⁊ hi horibus peiores pcuratione diligẽtiori sunt egẽtes. ℭ Adhuc qꝫ laboꝝ qdaz sunt oino simplices: vt vlcerosus tẽsiuus ⁊ arefactiuꝰ. Aliqui aũt totalr compositi sicut. 15. cõbinentur: vt vlcerosus: tẽsiuus: apostemosus. arefactiuꝰ. Quidã vo iter hos medij: vt apostemosus cũ alioꝝ plurimis ẽm mãamplius ⁊ minus: put pluribꝰ aut paucioribus participãt. Nam qñ certe attendunt laboꝝ priores tres extãt simplices: vt vlcerosus: tẽsiuus: apostemosus. ẽtuor cõpositi: sicut vlcerosus tẽsiuus: vlcerosus apostemosus: tẽsiuꝰ aposus: ⁊ vlcerosus tẽsiuus apostemosus. ⁊ ita. 7. existẽt. Si vo pdictis tribus adiungat ẽrtus simplicibꝰ: vt arefactiuus: tũc. 15. re

M sultabunt oẽs: ẽtuor qđem simplices ẽtacti: ⁊ sex duabus differẽtijs cõpositi: vt vlcerosus tẽsiuus: vlcerosus apostemosus: vlcerosus arefactiuꝰ: tẽsiuus aposus: tẽsiuus arefactiuus: aposus arefactiuꝰ. Qñ aũt tres ꝯcurrunt: sic ẽtuor cõsurgẽt: ceu vlcerosus tẽsiuus: aposus vlcerosus: tẽsiuus arefactiuus: vlcerosus apostemosus: arefactiuꝰ tẽsiuꝰ: apostemosus arefactiuꝰ. sꝫ qñ ẽtuor ꝯiũgunt: vnus ꝯcurrit vt vl. apo. tẽsiuus are. Sic igit erũt qndeciꝫ. puta ẽtuor: sex ẽtuor ⁊ vnus. Si vo ꝯstipatio ⁊ ariditas ꝯiũgant pdictis innumerabiles insurgẽt fere. ℭ Sed dubitat qũo ꝯcidere pñt sic in vnũ dispares ⁊ diuersi: ⁊ maxie cum arefactiuus ab alijs ẽsi multũ distet: ẽre iproprie positus labor existit. ℭ Dõm ꝙ coꝝ cõpositio est ẽm vicinitatẽ ⁊ ad sensum: vt in cumulis ⁊ aceruis: nõ aũt ẽm veritatẽ ad itellectũ ni fortassis in apostemoso: vt tertio declarabit in coloribꝰ dicẽdoꝝ. ℭ Aut dõm ꝙ tã varij labores nõ ꝯcurrunt vna ẽm totũ corpus vel vnã eius determinatã partẽ: veꝝ ẽm distãtes ⁊ differẽtes: qđ forte inuit tertio re. sa. ita oẽs septẽ la

Post ba.

borũ diãs ex pte aliq̃ verificabis. vniuersum vo nõ simplr. Lꝫ nãqꝫ ꝯcidãt qñqꝫ subiecto: ratione tñ differunt etiã reali. Aliud qđem iꝫ diuersitatẽ ẽm differentiã ipoitet specificã. Porphyrius qñ nõ omne ẽm differentiã alterũ est: posterioꝝ scđo. Eo tamẽ cõiter sumpto diuersitatez denotat accidente cõi ac proprio: sicut ⁊ alteram.

N Cab. 4. p° bncipui. T. c. 20.

Propter scđm vo sciẽdũ ꝙ aliqui modulo ptractis in argutis dixerunt apostemosum laborẽ cõponi extẽsiuo ⁊ vlceroso: qđ videtur vt dubitans Gal. indicare ita. Fortassis vtiqꝫ quis estimabat apostemosum laborẽ: neqꝫ simplicez neqꝫ tertium in dictis prius duobus: compositũ vo ex ipsis consistere. quid autẽ de hoc tertio videbitur dicendorum.

3. de re. sa. ali medu.

Propter tertiũ qđẽ sciẽdum: ꝙ labor aposus nõ ẽ simplex dis̃arias: vt reliq tres simplices: aut cõpositus sic plres ẽtactoꝝ. Accedit tñ simplicitati amplꝰ qꝫ cõpositiõi. Eius nãqꝫ cõpõ ẽ tãqꝫ vera existẽs: reliquoꝝ vo ceu sensibilis apparẽs: qđ manifestat coloꝝ differẽtijs: nã eius qđã ẽ simplex oino vt albꝰ ⁊ niger: cui siqđẽ labor pportionat simplex. aliꝰ cõpositꝰ difariã duplici cõpõne ẽtacta: sicut qui iorure carnis similis: oleaginꝰ ⁊ carmininꝰ seu cineritius. p 2°: qđ ⁊ pictores mistione colorũ ꝯfidũt: qbꝰ qđẽ alij cõparant labores misti. Quidã vo mediꝰ cõpositꝰ: vt certa cõmistiõe: ceu citrinꝰ: rubeus: viridis ⁊ hĩ. qbꝰ nẽpe labor aposus coaptat. Cõuenit igit is cũ vlceroso ⁊ tẽsiuo amplꝰ qꝫ simplicis inter se. differt tñ eẽntialr ab eis qbꝰ cõponit: velut color mediꝰ ꝯfectus ex albo ⁊ nigro. Qđ firmat: qꝛ quoꝝ cãe sunt alie ⁊ effectꝰ: sꝫ altere sunt cause vlcerosi ⁊ tẽsiui qꝫ aposi. alioꝝ nãqꝫ simplices huius aũt cõposite. cõposita nãqꝫ aliter efficiũt qꝫ simplicia: vt ars designat alchimica. ℭ Jtidẽ quoqꝫ pprietates accñtia ⁊ pcurationis indicatiões sunt differẽtes: ⁊ ista distãt: cũ vnũquodqꝫ taliũ his sufficienter determinet. sed hec differũt: qñ ppriũ laboris est aposi intumescere corpus ⁊ vniuersa neruosa videri ẽflari ⁊ ꝯteri vsqꝫ ad ossa: nõ aũt vlcerosi ⁊ tẽsiui: verũ morderi ⁊ tẽdi. Similiter in apostemoso abhorret expãdidatio vniuersaliterqꝫ motus omnis: nõ sic aũt in vlceroso ⁊ tẽsiuo. Nocumentuz etiã intensius imaginat sentiri cuz duplex sit causa ipsius plectorica. vꝫ. ⁊ cacochimia: quarũ vna soluẽ videt quod ꝯtinuũ: ⁊ altera coalterare quod eucratũ. Indicatio quoqꝫ pcuratiõis diuersa: qñ illa q̃ in aposa attendit: respicit ṽtutẽ indicationis ⁊ dignitatẽ. Que vo i vlceroso: ac ẽt tẽsiuo subam. penes nãqꝫ hec opꝫ in amplius ⁊ minus pcurationẽ variare: instando deniqꝫ magis altero non relicto: ei qđ malũ videt machinari p maius. Jtaqꝫ labor aposus est alius alterate specifica ẽt a tensiuo: ⁊ vlceroso: cũ eis tñ concidit in cõi ceu medium cũ extremis. plus. n. ea inter se distant qꝫ medium ab eisdem: vt coloribus denotatur.

O

Do. 3° fi. 2. c. 2. v.

P

Propter quartũ aũt dõm. ad pm. vt iã innotuit ꝙ nõ est simile de qntadecima cõbinatione laboris ⁊ pluribus cõpositis sensibiliter ⁊ apparenti cõpositione ⁊ vt certa ⁊ existẽte: qualis vt declaratuꝫ est: que laboris apostemosi. ℭ Ad aliud dõm: ceu oñsuꝫ ꝙ arefactiuꝰ labor nõ est labor ⁊ si eidẽ similet. vnde Gal. Est quedã ⁊ alia dispositio decipiẽs aliquẽ vt labor: ⁊ demũ alia qppe cũ his ẽrta similis exñs labori: non aũt est labor: qꝛ neqꝫ vlcerosaz aut tensiuã neqꝫ flegminosam habet dispõnẽ. Sed neqꝫ horrorẽ aliquem vel dolorẽ: neqꝫ ad motus segnitiẽ similẽ laboribus refert. Gracillitatem vo cũ siccitate habens. Labor nãqꝫ videt morbũ pronosticari maiẽz: qualis nõ extat arefactiuus: cũ signuz ⁊ significatuꝫ sint pportionabilia. Relinquit igit labor inter hos tertius: qui erit apostemosus ⁊ nõ arefactiuꝰ. ℭ Ad aliud dõm veꝝ esse dũmodo partes ille separate rationem partiũ seruẽt tanqꝫ impfecte nõ existẽtes in toto. Si vo ex illo distincte in seipsis adhuc rationẽ totius obseruẽt: ⁊ nõ

Q

3. de re. sa. ali medu.

partiũ:nõ op3:vt colores oñdunt extremi. Aut totũ mãli/ter idẽ cũ partibus existit:nõ aũt formalr cu3 aliud ⁊ alte/rum habeãt formã ⁊ esse separate ac ꝯiuncte. In toto enim potẽtia extãt tñ:seq̃strate ꝟo ⁊ separate actu. ¶ Ad aliud dõm ꝗ omne qd̃ ꝓducit̃ ab aliquo eius quãdã obtinet na/turã vniuocã virtualẽ seu mediã. dĩa. 140. qualiter videt̃ labor aposũs ad vlceratiuũ ⁊ tẽsiuũ se habere. ẜm.n. ꝗ si/milat̃ eisdẽ essentialr tamẽ alter. Neq3 omnis diuisio est ꝑ opposita disariã:directe opposita suscipiendo:ceu que im/mediata:vt animatũ ⁊ iãiatũ:rationale ⁊ irrationale:⁊ hõ sicut ꝯsurgẽtiũ ex tali diuisione vnũ nõ coadiuuat alteru3 ad esse. Qd̃ in coloribus nõ euenit:aut in laboribus ⁊ vir in oppositis mediatis. Et ideo diuisionũ apparens libro. Ois diuisio aut bimẽbris aut reducibilis ad eãdẽ. Similr quãuis cã ⁊ effect⁹ simul sint actu ⁊ realiter tamẽ differũt sicut prius ⁊ posterius:perfectũ ⁊ imperfectũ. L3 eni3 ali/quid efficiat̃ ab aliquo:nõ tamẽ est idem quocũq3 modo: sed magis specie vel similitudine:nõ aũt numero. ¶ Ad ea etiã que alterius partis apparet qd dicendũ: quoniã apo/stemosus labor non tñ distat a cõponẽtib⁹ ipsius:vt ea inter se. neq3 itidẽ curationes sunt oĩno alie. q: in speciali:nõ aũt in cõmuni:cum vtrobiq3 debeatur eductio ⁊ alteratio.

¶ Differentia. LXXVII.

Quod dolor nõ sentiat̃ videt̃: qm̃ aĩa sensibilis non est nisi ad qualitates. differẽtia ꝓxi. dolor aũt nõ est q̃li/tas:sed magis ad aliqd. dictũ enim ꝓus ꝗ do/lor sensus sit tristis. ¶ Amplius. dolor est sen/sus. sensus aũt nõ sentit̃. Sentiret̃ nãq3 aut a seipso vel ab alio. nõ ꝓmo: q: sensus nõ apprehẽdit se nec istrumẽtũ suũ. Algazel de anima. Qm̃ sensus est ṽtus mãlis:quod aute3 tale nõ reflectit̃ supra seipsum s3 solũ quod extat ẜm ꝓpor/tiõ3 imãle. ⁊ sõ intellectus itelligit se ceu aĩa:tertio de ani/ma. neq3 ab alio:q: sicut arguunt qdam illius sensus esset ⁊ illius alius foret sensus:⁊ sic tãdẽ ꝓcederet̃ in ĩfinitũ:qd̃ respuit natura. ꝓmo de aĩaliũ generatione. ¶ Rursus ad/ducũt. Si dolor sentit̃:tactus ꝑcipit̃ sensu:qd̃ eius sit com/prehẽdẽdo sensibilia. nullus aũt ꝑhoꝝ nũq̃3 iter sensibilia dolorẽ collocauit. ¶ Eti. Sensibile perficit sensum ducens qd̃ erat in potentia in actũ:sicut intelligibile intellectũ. do/lor ꝟo virtutẽ non perficit sensitiuã: imo iter cetera leden/tium corrũpit. ¶ Palin. Firmat̃ q: illud qd̃ est cõtrarium corrũpit:cũ de natura ꝯtrarioꝝ sit fore adinuicẽ corrupti/ua. Sed dolor est cõtrarius sensui:cum is sit quedã medio/critas:primaꝝ ẽt excellentiũ q̃litatu3. dĩa priori. dolor aũt passio est vehemẽs repente sensui occurrẽs. ¶ Adhuc do/lor est accidens. Id aũt est actio lesa:quod ꝟo sentit̃ altera/tione perficitur: cum sentire qd̃dam sit pati qd̃ alteratione consistit. Sed quod actionis est lese tanq̃3 factu3 videt̃ ab alteratione secedere. Itaq3 dolor minime sentitur.

Oppositũ Quicũq3 dolẽtes aliqd corpis plurimũ dolorẽ nõ sentiũt ⁊ reliq̃. ¶ Rursus. Di/ctũ ẽ antea ꝑ Aui. ꝗ dolor sit ꝯtrãiũ ipressore3 repẽte sentire. ¶ Adhuc illd̃ qd̃ ẽ signũ sentit̃: q: ip̃m ẽ qd̃ sensui se offe/rẽs in itellu aliud derelinq̃t: dolor aũt ẽ signũ. vñ i techni. Dolores ẜ3 quẽ icũbũt locũ:aut subitã alterationẽ aut so/lutionẽ ꝯtinuitatis oñdũt. ¶ Palin. Qd̃ deficẽ fac̃ ṽtutẽ ⁊ destruit nisi mẽs egrotet sentit̃. Dat⁹ nãq3 ẽ ẜ3 Arist. de aĩa tertio aĩali sensus:vt iuuatiua ꝑcipiat ⁊ nocẽtia: h eligẽs: illa ꝟo spernẽs:dolor aũt hec opat̃. ꝓ scda. dolor ĝ sentit̃.

Propter primũ quidem sciendu3: ꝗ quid sit sensus:dolorq3 prius visum.

Propter scdm ꝟo sciẽdũ: ꝗ aliqui voluerunt oẽs q̃litates tangibiles ad cali/dũ ⁊ frigidũ reducere. q scdo de aĩa ipugnat̃ ab. A. qm̃ ce/tera sensibiliũ a calido ⁊ frigido ꝑcipiunt̃ sine coꝝ medio aut saporis vel odoris sine alioꝝ:q̃q3 virtualr erit calidũ ⁊ fridũ in sunt:cũ ex eis ꝯficiant̃ q̃litates ꝓcipue scde. vñ 2° de ge. ⁊ cor. Manifestũ ꝗ oẽs alie tactibiles dĩe reducũtur ad ꝓmas q̃tuor:hec ꝟo nõ ampli⁹ in miores:nõ tñ calim est qd̃ siccũ:neq3 qd̃ hũidũ:⁊ sic de alijs neq3 sub inuicẽ extãt: vt sub calĩo ⁊ hũido. vñ ex his nõnulli sumpserũt cãm erro/ris volẽtes dolorẽ ⁊ delitiã in ꝓmas reducere q̃litates: qd̃ nõ ẽ. q: si hi in ꝑ° deducunt̃:eo qd̃ ab ipsis causant̃: tunc ⁊ sensibilia alioꝝ q̃tuor sensuũ reducent̃ in tactũ: cũ causent̃ ab illis ⁊ color medius ac sapor:⁊ ita alioꝝ sensuũ obiecta nõ erũt q̃ media:s3 tñ extrema:cũ ex eis ꝯficiant̃. Cui⁹ fal/sitas ẽ apparẽs. ¶ Ampli⁹. sciẽdũ ꝗ. A. ponit ibidẽ dolo/rẽ fore vnũ tact⁹ sensibiliũ iquiẽs. Est ⁊ alius modus ð eo. ⁊ reliq̃ vt antea. Post q̃ subdit. Dolor ⁊ remediu3 doloris sunt de sensibilib⁹ tact⁹: qd̃ ẽt vꝫ Gal. q̃rto sapere ð accitĩ. Letari qdẽ tristari ⁊ dolere fit in sensib⁹:q̃ in oĩbus seriatĩ sensuũ declarat in eẽ:vt visu3 ꝓus. Quod oñdit ẽt ẜmo ip/sius in genitaliũ delitiis. ⁊ eius opposito. ¶ Alij ꝟo ꝓuie/rũt in doloris ẽẽntiã igredi duo:sensu3. v3. ⁊ nocumẽtũ: qd̃ dicũt ex diffõne doloris patere:cũ nociuu⁹ sit sensus: pp qd̃ inquiunt dolorẽ iq̃ntũ sensus existit nullo mõ sentiri sed hñ inq̃ntũ nociu⁹. Qd̃ silr sapiũt in delitia. Ipsa. n. nõ sentit̃ inq̃ntũ ẽ sensus: veꝝ in eo ꝗ iuuatiua. ¶ Sed hoc in cõ/stare nõ põt:eo ꝗ dolor nequaq̃3 ẽ sensus vt idicãi:s3 poti⁹ eius extat passio. Est nãq3 sensus passio repẽte occurrens ipsius susceptiuo. Sicut. n. alia tãgibilia sensus nõ existũt: vt declarabit̃:ita neq3 dolor. ¶ Q3 si dicat̃ q̃nq3 dolorem tristẽ sensu3 existere:seu nociuũ:dõm talem nõ cẽ doloris verã rõnẽ: verũ aliquã notificationẽ famosa3: ꝓ actam ꝟo amplius perfectã eius rationẽ includere. Non. n. valet ꝗ si dolor est sensus tristis:igit̃ ẽ ⁊ sensus sicut dicũt. Flegma nãq3 est san. diminute decoct⁹: nõ tñ flegma san. est simplr: sed totũ simul. Ita etiã metheo. 1. Ros est pluuia parua: ⁊ pluuia ros magn⁹: nõ tñ pluuia simplr ẽ ros neq3 ros plu/uia: sicut neq3 habit⁹ dispõ neq3 ecõtra. L3 Boetius in ꝑdi/camentis scribat habitũ dispositionẽ esse ifirmã. ipsa3 ꝟo habitũ stabilem. Sic igit̃ dolor nõ est sensus absolute: sed tristis aut nociuus coniunctim: qd̃ nil aliud q̃3 passio sen/sus ⁊ obiectũ. similr ⁊ delitia nõ est sensus: sed passio hila/ris ⁊ oblectum: qua mox reducimur ad naturam.

Propter tertiũ ꝟo sciẽdũ ꝓmo ꝗ ob a tactus multiplicia existũt cũ sit pluri/mas percipiẽs ꝯtrarietates plures verius extẽt sensus: vt tactũ etiã dĩa. 42. sensus. n. rationẽ3 sumit ex obiecto: ve/lut sciẽtia ex subiecto. potẽtia eni3 sensitiua materialr vna in eius ens organo formalr plures existit ex obiecto eã in actũ cõducente. Sic igit̃ ⁊ sensus duplex erit mãlis vt vir/tus sensitiua organo alligata:⁊ formalis qñ ipsa ṽtute ob/iecti in actũ deuenerit. Scdo q̃3 de ge. ⁊ cor. tactus ponunt̃ dĩe q̃3 plurime: calĩm. s. fridũ siccũ ⁊ hu. graue ⁊ leue: duꝝ ⁊ molle: viscosu3 ⁊ frãgibile: asperũ ⁊ lene: grossum ⁊ sub/tile: ⁊ si nãliũ ⁊ iumẽtoꝝ ẽt ꝓmis. Ex spermate submisso in matricẽ vel terrã tpe ꝯstituunt̃ determiato pꝛicule illi⁹ qd̃ gñat̃ q̃3 plĩme siccitate ⁊ hu. calitate ⁊ friditate: ⁊ alia q̃cũq3 sequunt̃ has differẽtias q̃s scies ex de gñõne 1°. has qdẽ ꝓmas sequunt̃ maxie relique tãgibiliũ differẽtiaru3: post q̃s gustabiles: olfatibiles ⁊ visibiles eueniũt: duricies igit̃ mollicies: lubricitas ⁊ ariditas: leuitas ⁊ grauitas: dẽ/sitas ⁊ raritas: lenitas ⁊ asperitas: grossities ⁊ subtilitas: tãgibiles sunt he dĩe. ¶ Quod ⁊ ratione firmat̃. q: ẜ3 ꝑ/dictos. ois dispositio cõtraria dispositioni corporis sentit̃ mutatione qua subito ꝑmutat̃ ad illã. nõ eni3 qd̃ ordinate ac paulatine occurrit sensibilius ꝑcipit̃: neq̃ qd̃ iã a ꝑmu/tatione cessauit: cum ois passio ac ẽt sentire sint in fieri ⁊ al/terari: de accĩte. 3. In residere nãq3 ⁊ quiescere nõ fit pas/sio: ppter qd̃ ẜm. A. calor ethicoꝝ quãuis intẽsior extet ter/tianoꝝ calore nõ ꝑcipit̃ ab eis tactu: talis aũt dispositio est dolor: ⁊ maxie cũ ceteris plus ꝯtrariet̃ nãe. ¶ Ampli⁹. il/

I lud vere percipit tactu p se qd ab alijs sensibilibus discerni/ nit secū existētibus: aut qd nil aliud percipit nisi id ipsuz: hoc vo est dolor. Sepe nāqz in parte pcipit passio tristis ⁊ calidum simul vel frigiduz. Simil'r predicta ente passione sentit ea nō raro absqz qualitatū aliqua pma seu secunda. Unde cum hoc scriberē dolor mihi in scapula superuenit: in qua satis sensibilis existēs nullā potui primarū neqz se/ cundarū qualitatū sensibilium pretactarū preter passionez tristem percipere. ℂ Rursus. In coitu que qualitatuz pci/ pit pmarū aut secūdarū: nisi sola ↄuenientis cum ↄueniē/ ti cōiunctio que est delitia. Eius itaqz oppositū sentit i eius cōtrario vt quarto apparet de accidenti. Cōtrariorū enim ↄtrarie sunt rationes. ℂ Palln. Illud maxie sentit: qd cau sa existit vt sentiant ⁊ reliqua. propter qd.n. vnūquodqz ⁊ illud magis: sed pp̄ter dolorem sentiunt alteratio subita ⁊ solutio continui. Fortassis quis logicizās hāc volet ratio/ cinationē detinere. ℂ Adhuc absurdū videt dici qp maxi/ me sine sensibile subitoqz in nām occurrēs a virtute nō pci/ piat sensibili: qualis est dolor eiusqz oppositū. Dolor igit per se etiam sentitur vnum existens sensibilium.

Cap.6.in pncipio.

K

Propter quartū

vo dōm. ad pm qp dolor est vna qualitatū ⁊ delitia. Est nāqz in passione ⁊ passibili q̄litate locādus. Si aūt p q̄lita/ tes Auer. intēdat pmas aut scdas cōiter solum expssas: vt dissuz: secū nō ↄsentio: cū dolor ab eis pcipiat alius ac alit. Neqz hoc ipediret: supposito et dolorē ad aliqd fore. qr p̄e q̄litates directe in gñe locant q̄litatis: graue ⁊ leue in pdi/ camēto subie: asperū ⁊ lene in gñe pōnis. 42. dña ex Arist. ⁊ Cōmen. ⁊ tñ sunt vnius sensus. puta tact⁹ obiecta. ℂ Ad aliud dōm: qp vt apparuit dolor nō est sensus: sz poti⁹ obm ⁊ passio eius pp̄ter qd nō valet deductio. Est et dare vnum sensum: sicut cōem: ⁊ nō pdire in sensib⁹ ad infinita distin/ guentē iter diuersoz sensuū obiecta 2º apparēs de anima. ℂ Ad aliud dōm: qp aliqs phoz: vt Gal. ⁊ A. expssius do lorē ⁊ illius remediū inter q̄litates locarunt sensibiles: qd vt pbatū necesse: nā idē sapientes interduz ponunt plures q̄litates tangibiles: aliquādo vo pauciores. de aia. n. scdo exprimunt solū calm ⁊ fri. siccū ⁊ hu. durū ⁊ molle. Et Cō men. graue explicat ⁊ leue: ⁊ plura taliū sunt sūpius nūtia/ ta. Prio qz p̄e inuit q̄tuor ↄrietates solū fore in tactu cū sen sus sint octo fm ponētes tact⁹ plures. Quas qdez exp̄mit Daly. vt cū p̄mis durū ⁊ molle asperū ⁊ lene. In 2º vo. A. de aia sunt exposite multo plures. ℂ Ad aliō dōz: qp sensi/ bile pficit sensuz ⁊ vigorat ipm qñ fuerit pportionabile ⁊ cōueniēs. nō aūt iproportionabile ⁊ ↄriū. sensibiliū. n. excel lētie corrūpūt sensuz. de aia 2º. neqz. n. similitudo sensus ad intellm est bona oino: qr maxia sensibiliuz sensum pimunt sensitiua. Intelligibilia vo q̄z maxia corroborāt intellectū 3. de aia. ℂ Ad aliud dōm: qp q̄zq̄z vnū ↄtrarioz aliud cor rūpat: nō tñ inter ipsa tollit actio: sed stabilit magis. Cor rūpere nāqz rē suā dicit in fieri: nō aūt in facto eē. Si. n. iaz corrūpit sensibile sensum: vt dolor: neqz aliqd alioz perci/ piet sensibile: cū dein̄ sit sensationē in fieri ⁊ alterari ↄsistē. ℂ Ad aliud dōm: qp accñs ⁊ dolor di actio lesa reª morbi qui actio ē ledēs: tñ actio lesa accñtis vel doloris ē magis in fieri q̄z actio morbi ledens: vt declaratū. 73. differentia.

In pdi. di uisio. 4. 2. d aia cō. 108. d. h.

T.c. 136.

L

T c. 117. Do. 6ª. c. 5. post pn.

2. technis tra. d cre. cō. 57. Cap. 3.

T.c. 123.

T.c. 7.

M

ℂ Quesita circa signa. ℂ Differentia. LXXVIII.

Quod icteritia

fit añ septimā diem bonū signū mōstrat ex q̄rto re. a. ita. In febre cholica añ septimam supinnat⁹ icteric⁹ soluit febrē. sine rigore vo si supinnascat ex tpa pniciosuz. Qd ⁊ Zoar cum Auer. testat. ℂ Adhuc si qd min⁹ vr inesse ieritr⁊ qd plus minus vo vr qp mā flatica vel sanguine añ septimā termi/ net diē cū sit fridior grossior ⁊ cholera mobilis min⁹. hec aūt fit: vt visum in apoplexia q̄ in paralypsim terminat: ⁊ febris sanguis ei⁹ p naris fluxū atqz i variolas i q̄rta ⁊ an/ tea. ℂ Rursus. Sicut mā cholerica pōt ante septimā p vo/ mitū aut secessuz euacuari: sic ⁊ per cutē videt: cū cholera sit cal. subtilis: motū petēs a cētro ad circūferentiā: qd ondit ipsius per sudorē crisis pāmū facta in q̄ pus cholere cōmi scet cū sudor sit sanguis supfluitas cui pus cholericū ē ad mistū serosuz. cañ. 2. A. ℂ Et ↄfirmat qr afo. 4. sudores iu dicant boni si die icep̄erint tertia qnta septia ⁊c. ℂ Palin. tertio. 15. Si cholera putresiat extra vasa tertianā gignit. si vo nō icteritiaz: sz tertiana pōt ad bonū añ septimā termi/ nari: vt quintanā tūc motus ipsius istat dies: in qua cho/ lera putrefactiōe subtili exhalato reddit grossior i putri/ da: itaqz icteritia pōt ante septimā signū esse laudabile.

Te cō. 85. 1. dcesir tra. 13 c. 0. in sine. 4 colli. 3. c. 43. i me°.

N

Cap. 65. Afo. 36. Colli tra. 1. c. 3. in fi. ⁊ c. 3. i pn.

In oppositū

medicoz est cetus. vñ Isaac febriū 4. Icteritia añ septimā omni pcul/ dubio mortē inuit. ℂ Rursus. Icteritia sub crisi locat per/ mutationis q̄rto apparēs scdo: sed talis nō fit añ septimā: neqz vlr in morbo acuto ⁊ mā subtili sed in chronico ma/ gis ⁊ grosso cū v̄tutis dbilitate. ℂ Adhuc crisis laudabi/ lis experit idicationē eq̄lr distātē a morbi pn° ⁊ ipsa crisi: febriū Isaac q̄rto: sed nulla talis est dies ante septimā: nisi q̄rta q̄ indicatiua eiusdez extat certa vt latio denotat lune: Igit ante septimam icteritia signum non erit laudabile.

Co. 17. cir ca pnm. Tra. 1. c. 0. 2. cir. me.

O

Colli. c. 0. circa pnm

Propter primū

qdē qd nō nimus interū cuz quesitū extet de signo: sciēdū qp signū est sensibile qd sensui se offerēs itellectui aliqd re/ linqt. Ex sensationib⁹ nāqz mltis ↄsurgit memoria ex q̄ eli cit experimētū: ⁊ ex eo tādē vniuersale: qd est pnm artis ⁊ sciētie. 2. posterioz. ⁊ metaphysice pphemio. Ex quo quidē innuit qp signū cū sit correlatiuū duplex fore ipsius signifi/ catū. Unum nēpe imediatū: cum quo presentialr existit: vt tactū quādo dicit offerens se sensui. Aliud mediatum: cuz quo nō semp extat quādo subdit aliquid relinquēs in itel/ lectu signū pnosticoz dcm̄. ℂ Sunt aūt tria: signū: signifi/ catio ⁊ accidēs: nō put diuidit ↄtra subam i verū fm qp se/ quit morbū seu dispōnem i velut vmbra corpus qd subse/ quēs pprius appellat aut gemmē: vt multū antē idē entia subiecto: diuersa tamē rōne: nam lz cōiter signū pro signifi/ catione suscipiat: ac ecōtra. duplex tamē pnosticoz. 3. dicē tibus videt dña concedi. Una qdem qr significatio est ne/ cessarioz: signuz vo eoz que fm plurimū. Altera quoniā ipsa cōprehēdit ratione. illud autē experimento. Signifi/ catio nāqz cum sit abstractū eius nām meracioreз notat si/ gno ↄcreto quasi enterum illud scdo dicat accñs per pus ⁊ subiectū demū. Cōmē. 5. meta. lz cōtrariū ipingat. A. vñ significatio quēdam sensuz videt dicere deductū ad modū actus rationis se habentē: ⁊ ideo per pus naturis ⁊ passio nib⁹ mēbroz debet iterioz: igr̄e hoz liber de significatio/ nibus passionū inscribit iterioz: signum vo sensuz deno/ tat simplicē ⁊ apparētez magis his que occurrūt exterius cū sup ea sensus concidat imediate. ℂ Signū aūt seu signi ficatio accñs dicit. vnū enim ambo extāt subiecto. Dictuz aūt est vt multis: qr qddā est signū qd non est accñs ceu qd pnosticū: cū nōdum extet. Nihil. n. actio est lesa nisi exsiue aliud vo est accñs: nō tñ signū velut qd nō a medico perce ptū. ⁊ lō Joānitius: iter ea est diuisio cū augmēto: hñt nāqz se sicut excedens ⁊ excessum: sed rōne differūt disparia: lz vt q̄z multū cōmunicēt subito: nā qd accñs infirmo medico si/ gnū existit. eteni accñs sue respectu essentie: q̄ est actio lesa vel cōparatione ifirmi: cui accidit: qd et dr synthoma siue ↄcisio. Significatio vo respectu ↄsiderationis medici put inde pcedit ad cognoscendā egritudis nām. aliqua et pōt dici significatio ifirmi: nō vt infirmi sed put medici vicem gerit suū accñs describēdo. quoddā. n. signū ab iudicio su mit patiendo. Joānitius. Quid aūt sit accñs ⁊ quomō dif ferat ab alijs reb⁹ ↄtra nām ↄsum dña. 73. ℂ Est deniqz signi varietas multiplex: nā aut ↄsiderat rōne ipsius eēn/ tie: ⁊ ita qddā ē q̄litas pmutata vt icteritia. aliō opatio le/

T.c. 27. in medio. circa pnm.

P

Cō. 14. in pncipio.

Cō. 14. an medium.

Q

In ysago. gis. c. de si gnis ostē salui me broz in fi.

In ysago. gis. cap. 6 monione mēbroz.

A

L. i. tra. de vētre. i. cō. 33.

sa: qđ tripl'r euenit: qñ actio nocet aut leuiter qđ ꝓpe dī ꝑ mutari aut mediocriter: vel tollit oīno in techni. Reliquū vo exiēs a corpe: qđ aliqñ pcipit sono: īterdū vo absq; ipso: qđ aut signat q̄ntitate: vt ictericia: vel q̄litate vt vrina nigra: aut vtroq; sic san. fluxus. vel rōne signati: vt signū aliđ est sanū ⁊ aliud egrum ⁊ reliquū fm techni neutrū. Quoꝝ vnūqđq; diuidit: ceu corpus tale per semp qdez ⁊ ꝑ multū ⁊ vt nūc. Neutrū vo in tres subdistinguit modos. dīa. 72.

L. i. a. spe.

Signoꝝ qdem egroꝝ qđdā est familiare coincipiēs morbo. Aliud superueniēs: qđdam digōnis: aliud indigōnis: non nullū ꝯtrariū digōie: qđdā creticū: aliud salutis: ⁊ aliquod mortis. ℭ Aut attendit rōne modi significādi: qđ ēt tripl'r euenit: vel ꝑut refert ad cognoscētem: vt ad v̄tutē aīalem. Et hoc dupl'r: vel q̄tuꝫ ad motiuā: ⁊ ita signū aliud sumit a motu. ⁊ hoc aut nālit' vt horror. vel volūtarie: sic estuatio ⁊ reuolutio aut vtroq; vt tussis: in quo nā superat volūtatē: ac egestio ⁊ mict⁹ i qb⁹ euenit ecōtrario. Aut sumit a gete: vt in apoplexia: epilepsia ⁊ syncopi: vel a v̄tute appreh̄ēsiua. ⁊ hoc dupl'r: vel exteriori aut īteriori. Exteriori adhuc dupl'r aut q̄tū ad sensibilia cōia.

Com. 64.

B

Cap. 8. de suo sacro

Cōmentator scđo de aīa: que sunt mot⁹: quies: numerus: magnitudo ⁊ figura: q bus. i. de anima. A. sitū adiūgit: quoꝝ ꝑma tria fm Cōmētatorē extant cōia omnib⁹ sensibus: reliq̄ vo duo tactui solum ⁊ visui. Sup hoc eniꝫ signat per signa ab eis sumpta: fm ꝙ pars sic fuerit numerata vel figurata. Aut q̄ ad sensibilia ꝓpria: qđ quintupl'r euenit: aut eni sensu notat tact⁹ vt calidū: friduꝫ. vel gustu: ceu amarū ⁊ dulce. aut odoratu: vt polypus. vel visu: vt ictericia. Qđ autē significat auditu tactū in illis ꝑus: que secernunt a corpore. Uel īteriori ceu signum denotans regitiuā actionē vel mentem: ⁊ id multipliciter: vt ⁊ v̄t⁹. imaginatio. vꝫ. phātasia: cogitatiua ⁊ memoria: quaꝝ interdū corrūpitur vna vel due remanente reliqua. tertio de accīti. ⁊ interioꝝ tertio. ℭ Aut rōne modi inherētie signi ad signatū: ⁊ ita signoꝝ qđdā sumit a substantialiter inherētib⁹: qđ est necluꝫ. semp eni verū: aliud ab operationib⁹ seu effectib⁹ ꝓpinquū extūs necessario: ⁊ apparētis est veritatis: qđdaꝫ a causibus vel ab alijs his que necessario ꝯsequunt siue ab accidētibus: quod neutrū ꝯtinet ꝑdictoꝝ. Quod tamē eo mentit rarius extat. Est ⁊ qđdaꝫ ꝑdurās ⁊ ꝑmū: vt a dispositione sumptū operationū. Aliud ꝑmū: sed nō perdurās: ceu qđ ab excreationibus. Reliquū vo neutrū: vt cōe vel extraneū.

Ca. 3. 6. ti. Cap. 5.

C

ℭ Aut rōne tpis tūc qđdaꝫ est rememoratiuū sani egri ⁊ neutri: cuius modica extat vtilitas: vt medico solū imediate nī. vel demōstratiuū: qđ confert tm̄ infirmo. vl' ꝓnosticū: qđ simul vtriq;: vt medico quidē fm Haly. q: ꝯuenit de ꝯditione preciū: ⁊ īfirmo: q: ꝑ hoc scit qual'r regēdus. sciunt nāq; ipso res illis.

2. techni co. 1.

ℭ Ex his tādē ꝯsiari valet talis signi bimēbris diuisio. nā ei⁹ aliud est cōius notans sup cōplonē ⁊ cōpōnez ⁊ vir nām ⁊ dispōnez oēm aliud particulare significās qđ lesionis extat occultū interius significatio ꝓpri⁹ dicta. Primū quidē multipl'r sumit: nā qđdā a tactu: ꝑut discernit duꝝ ⁊ molle maxie talid a carne ⁊ pinguedine fm ꝙ q̄titate: q̄litate: ⁊ hꝯ generib⁹ fuerit variate. Reliquū vo ex mēbroꝝ forā: i pectoris nāq; amplitudo aut extremitatū extēsio denotat caliditatē: contrariū vo fridditatē.

D

Aliud sumit ab opationib⁹: ⁊ his aut nālib⁹: vt qđ a superfluitatū excreatione: aut vitalib⁹ velut a pulsu: vel aīalib⁹. ⁊ hoc dupl'r: itrinsecis ⁊ extrinsecis fꝫ ꝙ plene perficiunt aut ꝯtrarie: vel ab his ⁊ vitalib⁹ simul: puta qđ suscipit ab anhelitu. vtreq; eniꝫ operant ad ipsuꝫ. Aliud a facilitate ⁊ difficultate passiōis. qđ eni cito calefit calꝫ: vt sic existit: qđ aūt celeriter infridat ecōtra: nisi istud raritas aut dēsitas variet musculoꝝ. i techni. 2. libro.

Tra. 3 ie. cha. 11.

Aliđ a capillis ꝑut diuersificant velocitate ortus ⁊ tarditate: colore: figura: multitudine: paucitate: aut priuatione. Ultimū vo sumit ex cutis colore: que talis reddit nā vl' accidente: albedo nāq; significat sanguis paucitatē cū flegmatis dominio: subrubedo vo ꝯtrariū: ⁊ citrinitas cholerā: fusce do melāꝫ: ⁊ nigredo ictericiā nigram. Causat aūt ab adustione: vt multū extrinseca: vt ethiopib⁹: ceu albedo ex frigore scotis.

E

ℭ Particularius vo signuꝫ dupl'r habet: vne ab anathomie sensu. qui eniꝫ passiones discernere voluerit interiores in anathomijs exerceat ꝑn techni: per eas nāq; cōpō quantitā dignoscit mēbroꝝ cum eoꝝ suba in cōplonem ēt vsq;.

L. i. 2. tra. de vētre. 1 cō. 10.

Aliud vo est significatio etiā ꝓprie qua velut canone ꝓcedit in predictoꝝ cognitionē: qđ a quatuor suscipit: vel sex reb⁹: sicut a lesione sensibili actionum: qđ tripl'r dictū est ꝯtingere. nam actio aut ꝑmutat aut debil'r fit aut destruit oīfariā. Uel ab eo qđ euacuat. aliqñ enim educitur: qđ nāle sufficiēter. interdū aūt ꝯtrarium vt qđ de mēbroꝝ suba. Et qñq; qđ inter hec diuersificatū quātitate: q̄litate ⁊ modo: vel a dolore q significat loco fm ꝙ fuerit partis dextre aut sinistre: vel eius essentia vt grauatiu⁹ aut acut⁹: vl' ꝯpate: qđ ipsius simil'r significato loco: suba ⁊ figura. Subiungit ⁊ situs siue locū dicat vel societatē patientis: q; iuxta Gal. ⁊ Joānitiū indiciū. fm vo. A. accidentia manifesta ⁊ cōparata: quoꝝ significationem testat neq; ꝑdurantē: neq; ꝑmā.

F

Colli. 1. l. ter. cap. 6. post me^m. In ilagō gis cap. de motione mēbroꝝ. 2. ꝑ. doct. 3. ca. 1.

Talia eniꝫ signa sunt cōia ⁊ ext̄nea: quoꝝ significatio ꝯiectura extat aliq̄: reliq̄ essentialia insepabil'r ꝯcomitātis sua significata: quibus ꝑfecta cognitio habet: ceu ostēsuꝫ est dīa. 84. ℭ Bonū autez ⁊ malum nō dicunt vniformiter ⁊ absolute: sed differēter ⁊ ad aliqđ. nā forassis vnū signum ꝑuū laudabilia vincit plurima: ⁊ vnū forte laudabilium praua multa. ꝑ de crisi ⁊ ꝓnosticoꝝ tertio: vt v̄tutis ꝯstantia eiusq; oppositū: ⁊ ideo sit opus ordinē inter ipsa ꝯstituere: ceu sermones veteris insinuāt.

Co. 13. te. com 40.

Nā interdū dicit nō malū signū vel nō bonū: aliquādo benignū vel versutū: quādoq; salubre aut mortale vel perniciosum vel pessimum ⁊ optimū aut fidelissimū. vñ Alman. 10. cū vnoq;q; signo ponēdū est verbū qđ denotat quātitatez fortitudis illius. Qđ eni est debilius signū dī nō bonū: qđ fortius malū: ⁊ qđ fortissimū mortale aut multuꝫ mortale. filiq; de signis intelligēdum laudatis. Hec itaq; succincta varietatis in cōi signorū recollectio.

Co. 12. in principio.

ℭ Est aūt ictericia coloris cutis alteratio feda ad citrinitatē tēdēs: vl' nigredinem ex occursu hu. citrini aut nigri ad cutē ⁊ q̄ sequunt ipꝫ absq; putrefactione: q si putresceret: cāret in citrina tertianā ⁊ q̄rtanā i nigra. tertio 15.

G

Uiaticus aūt ictericia est mistio cholere rubee cum sanguine se sup oīa corpis mēbra diffundēs ⁊ in corpis apparens superficie. vñ q̄rto de accidēti. Oia ictericis apparent citrina: febrilū vo q̄rto Ysaac ⁊ i viatico ictericie nomen est trāsumptū ab aue vitreū habēte colorē: que galberus dī. a qbusdā vo apēdilue: a: suspēdit eni nidū igeniose sub nucis ramo ictericis dicta. Juxta illud. Carpe viator iter super arbore ꝯcinit icter: cuius trāsumptio finē ferri idicat de accidente.

Tra. 1 c. 3. in ꝑn°. Cap. 2. de suo sine. Co. 17. in ꝑn°. Lib. 5. ca. 12. in ꝑn°.

Nocumentū mutatiue accidit v̄tuti eueniens humiditatib⁹ a sanguine diuersis: vñ mutatio coloꝝ sequit necessario: quoꝝ vnū ictericia dī. Que aūt de melia efficit extat inominata. In passionario tñ scribit ꝙ greci hoc melāchiō dicunt. i. nigrū canez. Quidā vo scribūt melāchiron. i. denigrans manū.

H

Hāc qdē passionē patiētes dnr arcuati ab arcu. s. iride: vel passionē hūtes regiā seu aureā. Cuius qdem duo cōiter notant modi. citrina. s. ⁊ nigra. Uiridē addūt ⁊ aliq: quā nominant agriacā. i. agrestem. q: capre crisolōca agrestis dī mustela. ⁊ in viatico. Alia dī agriaca pegaseleōtos. ℭ Cā vo ipsi⁹ ⁊ maxie citrine fex est cholere: que sanguini ēt cōmiscet. ⁊ per exteriora diffundit corpis tingens ipsa. Que siqdē interdū actione ꝯuenit nāe: sicut qñ ea die cretica iudicat: sil'r nō actiōe nāe i sꝫ ampli⁹ symtomatice. Qđ duob⁹ euenit modis. vel ab exteriorib⁹ sicut serpētis punctura. grauonū: pediculoꝝ: vulturis ⁊ assumptione fellis leopardi vel vipere: a qbus siqdē celerius ictericia ꝯsurgit. Aut ab īteriorib⁹: qđ plurimū ꝯtingit ab epate ⁊ felle: ⁊ a calore qñq; corporis toti⁹ ⁊ ꝓprie vasoꝝ: rarissime vo

I

ab intestinis. A felle q̄z dupliciter: aut ab grosso viscoso in ipsi⁹ poris oppilōnē causante duob⁹ exitib⁹: quo⁊ scōs versus intestina ꝓtēsus: sequestraf q̄nq̄z in duos.91. vel a passione sub̄e fellis: qđ euenit aut caloris intēsione iflāmātis epar ⁊ corpus oē: vt san. ferueat in cholerā: vl' debilitate ipsius: vt v̄tus imbecilliter attractiua in attrahēdo: aut siccitate desi cit expulsiua vel apate seu oppilōne in ipsi⁹ poris accn̄te ꝑ tacta. Que āt ex epate ↄsurgit: vt duob⁹ ꝑus modis ⁊ q̄nq̄z pōt ↄtingere. Fit ꝟo ab intestinis mimetcuz in colon descendens ⁊ obstaculū inueniēs nequeat ptrāsire. vñ cholera in felle ↄtenta caret in quē deriuet locū. ❡ Nigra q̄z aliq̄n ēt accidit vigore nāe splenis egritudinē creticāns. Pluries āt synthomate: vt splenis debilitate vel ēpe hūores assante ca lorē: aut toti⁹ corpis iflāmatione. Et ad vnū ꝑt illis de cāis ↄtingere suo mōi: quo ea q̄ fellis ⁊ epatis. Agriacā q̄dez vo luerūt aliq̄ ex cholera ↄsurgere prassina ⁊ eruginosa: cuius

K

Trac.4. d: cut. ca. 9. p⁹ ꝑn^m.

oppo^m oīa mōstrat.91. sed cū Serapione dōm ipsa3 poti⁹ cāri a felle malignāte vel epate ⁊ splene. Inqt eni si accidat apud mūdificationē cholere citrine aliqua egritudinū mū dificanti vasi accidit icteritia permista ex cholera citrina ⁊ nigra. Is aūt color in viridē vergit. ⁊ post nō pauca. Hec q̄ dē est alia spēs icteritie: cū illa q̄ cōponit ex chol'a citrina ⁊

Ca.11. ān medium.

melia: ⁊ fit q̄n epar ⁊ splen ꝑilr sunt lesa. Color ꝟo ex his redditur viridis. vult etia3 quando nigredo leuis extiterit ipsum ab epate fieri. si aūt vehemens a splene.

Tec.85.

Propter secundū

siq̄dē sciendū q̄ ab illo q̄ finxit se Hippocratē q̄rto re. a. cum q̄da3 ↄditione scribere supinnat⁹ ictericus. puta cu3 rigore determinaf alludēs fortassis ei qđ dicif. A cau sone habito rigore superueniēte ⁊c̄. Quā q̄dem cu3 rigore

58. afol. 4. ꝑti.

determinationē: cum ꝑncipali etiā ibidez Gal'. nō admittit: vt apparebit dicēdo⁊. 4. Ac simplr Zoar vi ↄcedere icte ritiā añ septimum posse laudabile signum existere ingens.

1. theisir. tra. 13. ca. 6. in fine.

Medici vituperant icteritiā in ꝑn° egritudinis: q: ipsi⁹ sit exitus ante humo⁊ maturationē. Ego autē dico ꝓpter qđ icteritia est motus actus ⁊ mot⁹ eius velox in agente ⁊ pa tiente non negabimus in ea posse fieri maturatione die se

L

cūda g̃nonis: ⁊ maxime die 4ª: ⁊ ꝓpūc in etate iuuētutis tē pore estatis cal'a regiōe: locis oriētalib⁹ ⁊ meridionalib⁹. In his eni talib⁹ accelerāt maturatio ⁊ decoctio. Quarto ꝟo colli3 qđ dicit Hippo. Si icteritia supuenlat in febrib⁹

Ca.43. in medio.

acutis añ septimā malū: reprobatū est experiētia in terris nostris oib⁹. Et si veniat in 5° laudabile multū est vna rō ne ⁊ maxime in corporib⁹ calidis ⁊ tpe cal'o: ⁊ hec est snia collegio⁊ oiu3 medico⁊ Persa⁊ ⁊ Indie maloriorē ꝑrna iori pte illo⁊ de Andalusi. ❡ Cui⁹ opp^m ceteri sensere ve

Tra.1. ca. 55. circa ꝑn^m.

teris sermonē cōcedentes dino: vñ 4° ⁊ ·. Ad vltimū icteri tia añ 7^am diē nō est laudabilis. Predicto⁊ aūt defectus ⁊ si 3° ⁊ 4° manifestus dicēdo⁊ appebit: eo⁊ tñ singulariter vtriq̄z ptractent sermones. Primit⁹ siq̄dem fortassis quis Zoar accusabit dicētē icteritiā fore morbu3 cum acciñs exi

M

stat magis actioq̄z lesa: puta coloris alteratio feda. Q: aūt die 2ª valeat appere benigne falsum est manifeste: cū sudor nō possit fieri in ea: tūc enim nō extat mot⁹ chol'e: q̄ si foret versutus existeret: nec ēt in 4° cū sudores fieri a veteri non

4° ꝑticu. afol.36. alol.

scribaf in 4°. Inde crisis egritudis mote per tertiū: q̄lls q̄ de chol'a tm̄ visum fuit semel a Gal'. in vita eius oi. Ab Ar chigene ꝟo bis in 4° creticari. Crisim3 3°. Quid ḡ de icteri

Cap.4. p° medium.

tia: dōm itaq̄z q̄ nūq̄z: cū sit modus hic q̄dā crisis ali⁹: ceu declarabif ex reliqs. ❡ Palin. Io empericus ab Auer. sic approbat⁹ experiētias sup̄ ꝗ habuit afferre: nō autem false credere rōni apte: lōq̄z Auer. agrestis extitit in minus. Qđ enim inqt dicti Hippo. reprobatū experiētia falsum extat ⁊ incivile: cū sp3 sit vniuersale ceu artis canones reliq. Ser mo aūt Auer. ꝑticularior fere nūq̄z cōprobatus: q: Hippo cratē nō redarguit: q̄m afor. 6. Raro contingens nō reddit

Cō. afo⁊. 58. i fine.

Hippocratē mēdacez dicētē in plurib⁹ euenire: silr neq̄z in

N

5ª die morb⁹ laudabilr iudicaf icteritia: cum chol'a sit h⁹ grossior: velut sex fere nequiēs tā breui tpe digeri. Feculen tiā ꝟo ipsi⁹ ostēdit icteritie tinctura grossior, ꝓhibito pene trare: no aūt sudoris cū sibi ēt pus cholicū sit admixtū: neq̄z aspect⁹ tūc q̄z aliqs interuenit lunaris. ❡ Adhuc aduersaf sibi cū dicat id in tpe cal'o: ⁊ ꝑ ↄñs in regione verificari ca lida: q: ambo⁊ idē iudiciū: cum subdat q̄ hec sit snia oium medicorū Persa⁊. Persia ꝟo fridior est ⁊ siccior multum grecia: arctico, tāq̄z ꝓpinquior polo: si locū audit vere Persiā dcīn. Cui⁹ Rex fuit Dari⁹: quā ⁊ hodie occuparūt tartari. Et iō ipsi⁹ experiētie aut rōni nō est acq̄escēdū: cu3 Hippo

5. ꝓnosti. tex. cō. 42.

crates fidelior testef se fore exptū: nō in grecia solū: verum in Libya India ⁊ Subaria. Qđ ēt sentit Auer. si occurre rit p acciñs magis adest. Uel fortassis ꝑp aliquā crisim con sociatā illi: non aūt reguir ⁊ ꝑ se: aut hi oppilōne vel mō q̄ apatis decepti. ❡ Aut dō3: q̄ icteritia visa nō ad malū añ septimā extat minime vera: s3 poti⁹ modica ꝑciltrinitas aliq̄ circa oculos ꝓprie ac faciē ex iflāmatiōe cāta epatis: vt vi

O

sum q̄nq̄z. Propterea dixerunt alij q̄ crisis añ 7^am pōt esse benigna si ei⁹ flux⁹ vētri succurrat: id tñ eget determiatiōe: q̄m h⁹ fluxus: aut est cholicus multus ebulliens: cū mate rie⁊ exitu spumosa⁊ adherentiū: ⁊ ita ei⁹ significatio extat praua intātum vt timeaf de īfirmo: ⁊ ꝓprie cū virtutis im becillitate: aut ventris fluxus mordicās est vehementer cū humiditate multus: vel etiā sudor cōis exuberans ⁊ virt⁹ fortis sicq̄z laudabilis cū leuitas patientis velocius occur rat quarto secūda: ⁊ cuncta que afol. 4.

Trac. 1. c. 59. in fine. afol. 43. ⁊ 44.

Propter tertium

q̄dē sciēdū: q̄ icteritia re gulr ⁊ ꝑ se añ 7^am: sicut te stanf ꝑter duos magis ceteri prauū extat signū. Qđ ondif si aliq̄d d3 benigne a nā celeriter expelli ei op⁹ sit adesse di gestionē: vt nā reddaf ea vnlgenea sba q̄litate a mēbro⁊ pa rietib⁹ seq̄strata: ⁊ vias ac duct⁹ eidē pparatos ⁊ aptos q̄ bus valeat ad ex̄ ꝓpelli. Et iō cū ipsi magis redūdēt in he

P

morroidos q̄scunq̄z matricis ani vel nariū vētrē ⁊ intestina euōnes laudabiliores hinc inducūt 4° 2°. Facte fluxu san.

Trac. 1 c. 1. añ me^m

secessu ⁊ vomitu: Que autē sudore laudis exiliorūs ceteris cū mā his q̄bus vehiculef careat ductib⁹ apparatis: subti litate tñ sui penetrās per poros occultos ad cutē sudore nō paru3 iudicaf benigne: q: ceu suppositū op3 ante crisim di gestionem ⁊ sepationē3 adherentē materie ꝑcedere: id aūt nō potest ante septimā ꝑm Gal'. interuenire: cum cholera sit

4. afol. cō. alol. 63. añ me^m.

inobediens ⁊ meat⁹ impreperati. ❡ Rursus. Ad pfectam crisim expetitur digestio materie: qđ esse non pōt nisi suffi ciens tpis interueniat spatiu3: ⁊ maxime cum caruerit orifi cio eductio. Requirif silr lune aspectus: is aūt nō pōt ꝑus adesse 7mo. Tū q: tēpus nō est sufficiens: qđ in antea. Tu3 q̄m subsidiū nō interuenit lune. Neq̄z etiā i 4°. q: ⁊ si aliqua opatio extet in ipso lune afflatus non existit. Similr ⁊ cri ses semp in negoiib⁹ ꝑm Gal'. fiunt poxi'mis. Neq̄z in 5° l3 moueaf nā: q: tps in dispōne māe: atq̄z ductuū non occur

Q

rit adhuc sufficiēs: neq̄z ēt quis lune aspect⁹: ea ꝑp opus sit septimā expectare: aut si nono accidat magis rōne tpis cō tingit: in quo nā diuti⁹ potuit opari: q̄z lune icitat⁹. ❡ Ad huc causon: cuius mā cholica: vt pīm subtilis mobilis in lo cis ꝓpinquis cordi situata vix añ 7^am: ⁊ si sudore posset ter minaf. Cū itaq̄z icteritia ↄtingat ex chol'a sudoris materia grossiori ꝑm Isaac ēt iūcta sanguini nō poterit ad benignū añ septimā terminari: ꝑp qđ op3 saltez septia: nona: vel. 11. aut. 14. creticari: cū ꝑp tps tūc interueniat lōgi⁹ i q̄ nā pōt di gestionē pficere: ⁊ lune q̄z vt multū interueniat similr icitatio. Si enim añ septimā supueniat prauum existit: q: ꝑ3 Gal'. ex

Afol. 4. chafo. 64 4. afoꝛū. alo. 64.

epati accidit apate vel oppilōne: q̄ versutū. In 7mo ꝟo aut post nō ē simplr iā laudabile: si nō dextrū hypocūdriū ꝑm veterē fiat duꝝ. Qđ oppilōne pōt ⁊ apate ↄtigere duro: cū id nō mox accidat: nā febres iudicanf in eisdē dieb⁹ ꝑm nu mer: ex q̄b⁹ euadunt homines ⁊ ex q̄b⁹ pereūt: ꝓnostico⁊. 3.

Tex. c. 1.

A

Propter quartuz qz ad pmu dom fm Cōmētatorē ibidem qp icteritia supinnata: cū rigore & nō soluit febrē añ septimam neqz post septimā: sz qñ determinatio est talis: febricitātib⁹ icteritia supuenit: aut pp epatis synthoma vel nām cholerā representātē per cutē excernere: demū hāc nequeuntez: ceu in epatib⁹ assuetū est oib⁹ remittētē ad afosismos i qb⁹ inuit veritatē ptineri. ℂ Ad aliud qdē qd dōm iam visum fuit. ℂ Ad aliud dōm: qp apoplie terminatio in paralysim simpliciter est mala: lz fm qd sit bona. Nec est sil'r: qz nā pamplius infestat qñtitate māe apoplie chole acumine: vñ cogit crisim facere añ tpo: r iō impfecta existit sil'r variolarū nām amplius infestat: fiūt ēt ex sanguis ebullitione r corruptiōe: q crisim vt multū recipit in 4° cū is moueat continue. Nā ēt pfiruit h⁹ nām ad cutē expellere ptinue: non aūt sic cholerā: q icteritiā iducit: cū nō min⁹ aliis creticetur vijs. ℂ Ad aliud qd dōm apparuit: nā eni illa duct⁹ habz aptiores versus vētrē r intestina qz ad cutē. ℂ Et ad cōfirmationē dōm: q nō est sile de mā sudorem faciente r icteritiā cū ipsa sit ea que icteritie subtilior. Quid nāqz puris cō miscet cholere in sudore cū acuitate subtilatqz masse sanguinee. ℂ Ad aliud dōm: q icteritia creticans non pōt benigne añ septimā: vt ostēsum est apparere. Ex oppilone āt vel apate calido fz Gal. est mox aduenire possibile de qua non: sed de priori hesitaē. ℂ Ad qōdam vo alteri⁹ partis dōm: q icteritia non ppie sub crisi pmutationis locaē: sed magis euationis. Mō eni vtcūqz quo sudor per poros expellitur ita r cholera: r qz grossior r colore formali colorata modicuz ipsius cutē tingit: velut croceas: qñalis maxima ipsius po resoluaē. Q āt aliqd sapiat crisis permutationis innuitur 4° 2°. De spēbus qdem pmutationis sunt: q nō deducūt ad exituē: r deinde faciūt sicut torturā: spasmū: mollificationē: dolorem anche: dorsi: testiculorum: geniculi: icteritiā: elephātiaz r varices. Ille enim ppie dā crisis pmutationis in qua fiūt exiture: vt carbūculi: dubelle: alhoaym: formica: herisipila: ignis picus: serpigies: comedēs: variolesyntātes: r vlcera silia. Sic itaqz qdā ppie pmutationis est crisis: aliquas impropie: r nōnulla modo alio media.

B

C

D

ℂ Differentia. LXXIX.

Quod caput paruū sit melius magno mōstraē ex pble. 10. id sapiente. ℂ Rursus fm topicū. Si ppom in proposito r oppom in opposito: paruū vo caput r magnū sūt opposita: sed magnū aliqñ est puz sig'm in hebegni. q r paruū erit bonū qñqz. ℂ Adhuc orta in per corp cessant origines ibidē: sed oculus originaē a capite r puo laudaē ēt ibidē: sed qz fortassis dices similitudinez nō tenere ortorū ad pncipalia: iō oñdendū est id in pncipalioribus ēt valere q̄le cor existit. Eius. n. puitas laudaē 3° de pribus: nā virtus vniē in paruo r fortificaē: in magno autē dispergiē r debilitaē: ceu ignis denotari puo r magno habitaculo ptētus: vñ aialia maiora cordiū ibidē sūt debilia: timida: sicut ceruus: lepus: asinus r hō. ℂ Amp. virt⁹ vnita fortior est seipsa dispsa de causis. vnde Proclus. Ois po⁴. impartibilis manēs maior est: partita vo minor vt ēt 7mo apparet phys. lz in cerebro paruo vniē virtus: in magno aūt dissolui. ℂ Eti. Cerebrū cū sit fridissimū oium corpis particula fm Ar. in plerisqz magnitudine ipsius reddet frigidū amplius: ita vt mot⁹ r vir actiones hebetet aialeoz: unitate vo fortificabunē calliute fere inde suscitata. Et ideo grāde caput pspicimus hebetes: amētes r catarris ac coricis repletos. ℂ Et pfirmaē. qz cū cerebrū sit frigidum r humidū: r alie ptes capitis frigide r sicce: terrestres pōderose molle ipsius declinabunt corpus oē in deorsum: qd est cōtra hois situm nālem: cū sit aial recte stature r sursum in vniuerso: dōia quinta. Caput ergo paruum laudabilius ad operationes r proprie humanas magno.

Huius autem cōtrariū plm nobis pstat sensus: qd adhuc sentiē in techni cū ceteris medicis cū sequētib⁹. ℂ Adhuc. pectus latuz laudaē: cū eius oppm vituperetē: sed hoc sit capite magno ente cū inde cerebrū reddaē magnū: pportionaē eni teste capitis: q si fuerit magnū r nucha reddet magna: nerui r spondiles grādes r vir totū corpus. ℂ Amp. caput magnū est vt habit⁹: puū aūt vt puatio: cū vnū ptrorū habeat rationez habitus r alterū priuationis: habitus aūt pfectior priuatiōe indicatur. Caput igitur magnū laudabili⁹ existit paruo.

E

Propter primū qdē sciendum est: q caput est mēbrū diuinuz in supiori corporis situatū ptib⁹ qplurimis, r virtutib⁹ isignitū. ℂ Q autē sit qd diuinuz. 33. pble. indicaē ita. Tribus locis existētibus capite: pectore: r inferiori vētre caput est diuinissimū: r cū eius inhabitator sit aia: vñ de re. sa. p. cerebrū dom⁹ quedā rōnalis est aie: de quo r dōia tactū. 24. Est aūt in parte superiori locatū: cuz sursum in nobis sit sursum simplir r in vniuerso. Tum pp caliditatē grandē nostrā: est nāqz homo calidissim⁹ aialiuz. pble. 10a. Tuz etiā pp ipsius presentiā ipsi⁹ supiores sunt paruecissime aūt grandes. Tum ēt vt in suū ordineē finē: puta in superiorum ptēplationez. Facta vo sunt cetera aialia demissi vultus. dōia. 5. cū aliis non paucis. ℂ Ex plurib⁹ cōpositū est partib⁹: fm. A. nāqz ptes capitis eēntiales r que eas sequunē sunt. 11. puta capilli: cutis: caro: pāniculus craneū: pāniculus durus dict⁹ dura mr: pāniculus subtilis: vt pia mr: siue secūdina: subā cerebri: cū ei⁹ vētrib⁹ r locatis in ipsis spiritib⁹: duo pānicula: liribete mirabile r os qd est cerebri basis. ℂ In ipso etiaz fundanē virtutes plurime r diuine: vt motiua q musculis pficiē r chordis: r sensitiua que duplex existit: exterior. vz. qnque sensus: quorū qtuor sensitiua in capite sunt repta velut visus: audit⁹: odorat⁹: r gust⁹: sil'r r tact⁹ cū in oēm diffundaē ptē sensibilē: qz qz pus iuxta Aristo. finuē in carne: dōia. 38. vnimsculusqz eni sensus organū est cognitiū eo q ra eius excepto. Ipse. n. cōis est in toto corpore. 4° de accñti. Uirtus ēt diuinior intrisica dicta locaē in ei⁹ trib⁹ vētriculis: puta phātasia: cogitatio r memoria: cuz estimatione reminiscētia r itellectu q super istas magis opēne qz subiecto siunt: r qb⁹ mediātib⁹ virtutib⁹ plerūqz hō cōiūgiē celestib⁹ eaz suspiciēdo ipressiones mirādas. ℂ Figure aūt capitis 10. de iuuamē. mēbrorū sub auctoritate Hippocratis sūt qtuor. r p p⁴. vna nālis: q imaginari doceē in techni: cū sphera cerea manib⁹ fuerit leuiter cōpressa. In ipsa eniz tūc anteriora cū qdā planitie oblōga r posteriora gibborosa consurgēt: lateralia vo cū planitie qdaz recta. Innāles vo sunt tres: due qdez simplices: vna nēpe vt minuaē eminētia coronalis anterior. scōa vt hymalis seu laudalis depdaē posterior. tertia cōposita: vt vtraqz minoreē vna. qrta vo non pōt eē stāte vita vt maior. vz. sit dimēsio dextre ad sinistrā qz añri⁹ ad posteri⁹. In nano tñ qdaz mōstruoso ac alio huic qñ pñā mēsurani maiorē distātiā fore a tipore in timp⁹: qz ab occipite r syncipite: vt hāc qrtā videreē capitis figuraz innāē hie. Sed talia mōstruosa rara r vt initalia. Uel non tñ superauit in his distantia dextre ad sinistrā eā q anteri⁹ ad posterius: ceu hec in pdictis qtuor figuris reliquā: vt illam q dextre r sinistre: vt intelligendus est Hippocraticus smo. ℂ Sūt aūt obseruāda colluz: nerui: r alia q oriuntur a capite: r ipsi⁹ figura: nā addunt hec cū laudabilia fuerint in ipsi⁹ pfectionē: cū vo illaudabilia diminuūt eādē: capite magno: seu paruo ente. vñ 3° p⁴. Si capitis fuerit māē paucitas cū fortitudine virtutis formatiue pmeuerit forme bone: r erit min⁹ malū eo qd paruitati adiūgit figura malitiā in creatura qd debilitatē signat virtutis. Et demū qz comparationis est qsitū: magnū eniz r paruū relationē quādaz videnē iportare in pñtiorū aliqd mediuz: cui referanē h stabilire: h aūt caput erit cōmēsuratum. Intelligo vo tale:

G

H

Lib. 3. c. cō. 36.

pble. 9.

Iuxta li.

F

pble. 5.

fe. 3. tra. c. 1. in fine

n. byst. ca. 4. c. 2. & p. ti. ca. 1. in suo fine.

Cap. 5. in pu. r De sp. 2. te h. cō. 57.

Cap. 6. Doc. 3. li. 1. ca. 2. vet suo fine.

L. 1. 2. text. cō. 36.

Tra. 1. ca. 10. cir. pu.

I

Differentia 2ª in medio. Ca. 1. 2 li. 1. ca. vlti.

qđ in hoīe cōmensurato ceteris ꝓportionaꝫ particulis eni bus hꝫ. Magnū aūt ⁊ paruū ab ħ equalr. Suppositis eni alijs parib⁹ cūctis ſm canonē cōplexionū 2ª. in oībus obser uādū dubitatū est qđ sit hoꝝ duoꝝ magni .s. ⁊ parui cere bꝛum deterius siue melius in actiones humanas.

Propter secunduꝫ qdē sciēdū: ꝙ nullos vi di adhuc scribētes: q ħ quesitū nō ptrāsissent omissa Gal. ⁊ Ar. ꝯrietate apparen teꝫ q in hoc difficultatē causat precipue. Uerbo intricantium tū somniāt qdā ꝙ Ar. voluerit paruū caput fore bonū q ad virtutes morales ⁊ ea q̄ sunt prudētie. Quesitū eni ꝓpo sitū dicūt Ar. hic ꝓcēdere querētis: ꝓꝑ qd aīaliū hō prudē tissimū: quo ad virtutes qdē intellectuales caput paruum prauū existere affirmāt: qđ Gal. dicūt intēdere declarātes hoc ex mulierib⁹: que cū parua habeāt respectu viroꝝ ca pita prudētiores extant viris ⁊ sagaciores. ¶ Sed hi neqꝫ mētē interpretanꝫ Ar. recte: ⁊ neqꝫ veritatē dicunt cū hꝫ sit verū oppositū. Mētē qdem nō sapiūt Ar. cū in 4º de par tib⁹ nō solū ponat hoīem capitis ꝑuitate vigere in virtuti bus moralib⁹: imo intellectualib⁹ dicēs substāꝫ hoīs fore di uinā: opus aūt diuinissimū intelligere ⁊ sapere: qđ sibi adue nit: eo ꝙ pōdus ⁊ molleꝫ nō hꝫ in corporis ꝑte supiori. Est nāqꝫ ipsius caput ꝑ alijs sine carne. 2º de ꝑtibus. Adhuc pꝫ experientia quosdā paruoꝝ capitū mercurio ꝯstellatos satis acuti fore ingenij in his q̄ speculatiōis. Ineptos aūt ⁊ ꝑcipites in his q̄ moralis sunt virtutis. ¶ Quoꝝ ēt ratiōe appꝫ defectus: q2 spūs speculationis motū requirunt vehe mētiorē ⁊ aggregationē intēsiorē: vt ꝑcipiāt subtilia natu reꝫ q̄ moralitatib⁹ debeanꝫ. Opꝫ. n. bonū spūs fore qetoꝫ cum ꝑulsione discretiua tardos vt oīa ꝑcipiant: q̄si causalr occurrētia. In moralib⁹ eni ⁊ moꝝ actib⁹ multe contingen tes diuersitates occurrūt. ¶ Signū quoqꝫ de mulieribus: qđ inducunt nō valet. Neqꝫ eniꝫ eis virtus inerit rōne: q̄ medietatē vtriusqꝫ coniectet extremoꝝ: neqꝫ prudentia fa ciūt: qđ agūt: que recta rō agibiliū existit: sꝫ poti⁹ ex q̄dā in stinctu in malū operanꝫ ampli⁹ ꝑte. qđ appꝫ: q2 subtiles eis ꝯcurrūt calliditates ⁊ igenia ex improuiso: mediate ħo nē quaqꝫ cū nulla bonitatū participēt: viri relatione: vtiꝫ pietā te. hystoriaꝝ notorꝫ viris hec īsūt magis. ¶ Fuerūt ⁊ ma iores vt Ar. ⁊ Gal. sibi apparēter aduersantes ſm ħ q̄tum Querēs nāqꝫ Ar. ꝓꝑ qd aīaliū hō prudentissim⁹: soluens ait. Uerū q2 ꝑui capitis est vt ad ꝓportionē corporis: posi ta qdē solone magis ad hoīeꝫ ꝑ virum īsinuare subdit ve rio rē: aut q2 inequalr minimū: ꝓꝑ ħ eni ⁊ parui capitis ⁊ ipoꝝ tales magis prudētiores eis qui sunt magni capitis. Gal. ħo huic apparens aduersus inquit: paruū caput ꝑꝓue ce rebri compositionis propꝛium signum est: hunc etiam ser monē simplr ceteri recipere medicorum posteriores.

L

Cap. 1. post principiū.

Cap. 9 post principiū.

K

Ca. 10. an medium.

Propter tertium qdē sciēdū: ꝙ magnitudo ⁊ ꝑuitas capitis duplr exi stit. Una qdē rōne capacitatis ceu continētie: vt cranei: ⁊ ta lis paruitas ex necessitate vituperaꝫ: cū cerebrū ad ipsam ꝯsequaꝫ paruū ⁊ angustū: magnitudo ħo nō laudaꝫ oīno hꝫ: cū possit iterdū euenire absqꝫ virtutis fortitudie: ⁊ qua qdē magnitudine ⁊ ꝑuitate sermo existit Gal. cū medicis alijs vniuersis. Cui⁹ qdē detestatio in morib⁹ ⁊ actib⁹ vni uersis appꝫ. ꝑ 2ª. Est ⁊ altera paruitas ⁊ magnitudo capitis cōsiderata rōne pauce carnis mole aut multe super craneū orbiculariter existis: ⁊ maxie in partib⁹ āterioꝛib⁹: ⁊ talis ꝑuitas in opōnes ꝯfert humanas: magnitudo aūt obest. Et hꝫ paruitatē hñt hoīes ad cetera aīalium: ⁊ ꝯferti ad pue ros. Sūt. n. pueri nanosi de somno ⁊ vigilia: ⁊ 4º de parti bus. Qđ appꝫ ibidē sermonē inuentib⁹ Ar. vult. n. ꝙ oīa ꝑter hoīem aīalia sunt nanodea. Est aūt nanodeum cui⁹ ꝙ ſm sursum magnū: portās ħo pōdus ⁊ pedītās ꝑuum: In alijs siqdē aīalib⁹: que iferiora sūt ꝑua: supioꝛa ħo magna. In hoīb⁹ ⁊ maxie ꝑfectis sec⁹ euenit: q̄si pueris exitibus: q̄

M

Doc. 3. c. 5

An medium. C. 1. 9 post principiū.

N

superi⁹ coꝛꝑ sunt magna: q̄ aūt deorsum ꝑua: ꝓꝑ qđ repunt ⁊ ambulare ħo nō pñt: nanodei sunt pueri: qđ nō solū q̄drupedib⁹ inest: imo auiū ⁊ piscīū gñib⁹ ⁊ oīb⁹ sanguinē hñti bus nanodeū eē. Et iō ꝯcludit: ꝓꝑ qđ ⁊ minus prudētia sūt aīalia oīa hoīb⁹. Ex hoc nāqꝫ ꝙ hō min⁹ pōdere ꝑcipere declariuū eni est in deorsū: caput qdē sibi absqꝫ carne consi stēs alioꝝ cōparatiōe cōcludit Ar. ipm fore recti coꝛꝑis ⁊ subē diuine ꝑcipātē alioꝝ soluꝫ prudētia ⁊ itellectu: qđ ⁊ rōne ꝯuincit. ¶ Illđ caput qđ opōnes heberat ⁊ tādē cor rūpit deteri⁹ est sibi opposito: tale aūt est magnū mole car nositatis cū pōdere quodā ipsum in oppōne sui ꝓpriū incli nare cogat sursū: ceu deorsuꝫ. Adhuc mole carnositatis ⁊ hu miditatis spūs remolliunꝫ cerebri: ⁊ sic mot⁹ acqrunt tar diores. Spūs ēt aīales luminositate egentes obtenebranꝫ humiditate ⁊ euaporatiōe: q̄ in tale ꝯscēdit caput plurima. ¶ Qꝫ aūt ꝑuum caput paruitate cōtinentie sit prauū in se ⁊ deterius magno equalr ipsi a mēsurato egresso monstraꝫ. Quā illud caput est deteri⁹ qđ paucitate creatū mãe ⁊ vir tutis ibecillitate sibi opposito aut qđ altero istoꝝ: hꝫ caput est ꝑuū. Sa. nō aūt sic magnū. ¶ Palin. caput illud qđ to tum paruificat corpus ⁊ ibecillitat est deterius sibi opposi to: tale aūt est paruū ⁊ nō sic magnū: quā si caput paruū ⁊ cerebrum paruū. Haly. cū cerebrum sit craneo ꝓportiona bile: ⁊ sic cerebrū sit paruū ⁊ nucha parua reddiꝫ ⁊ nerui demū ⁊ spōdiles silr parui: ⁊ thorax oīa vniuersa neruosa ⁊ ossuosa quātūcunqꝫ conatū cor in cōtrariū operꝫ. Nō po terit eniꝫ facere: vt magnificeꝫ tātū quātum si fuisset caput prius magnū: his aūt sic minoratis corp⁹ erit oē imminutū. Sequit ēt ad cerebrū paruū minoratio vētriculoꝝ ad quaꝫ occurrūt spūum āgustia ⁊ mot⁹ repētin⁹ ⁊ iordinat⁹. Sub tilia eni q̄n coangustanꝫ velocē acqrūt motum: vt appꝫ in aq̄ ⁊ aere. Sed ex motu spūs supcalefacti ex angustia tene brosi reddenꝫ. Subtilia. n. ⁊ diaphana q̄n angustanꝫ tene brositatē quādā acqrūt: tenebrosi ħo q̄n sūt ⁊ ꝓꝑe aīales a sua recedūt nā: cū spūs aut sit lux: aut ei⁹ retineat effigiē 4. de aīa. A. Quo facto capitis reddenꝫ opōnes iperfecte: hec aūt cerebro nō ita inerūt magno quocūqꝫ mō. ¶ Rur sus. Qđ est opp^m mēbro nobiliori ⁊ fortiori: ꝑe sibi resistē do lꝫ ꝯtēperet opꝫ eē q̄litatis sufficientis: hꝫ ħo est cere brū: hoc cōtēperat. n. facit eā q̄ in corde caliditatē ⁊ feruorē. de ꝑtib⁹ ⁊ colliꝫ scōa. In opp^m. n. ipsi⁹ positū est vt frigidissi mū ciuiū mēbroꝝ calidissimū refrenet. Et merito q2 nā in ueniat ad excessū vtriusqꝫ ibidē: ħ aūt cerebrum non pōt cōtēperare paruū: ⁊ iō ꝑua hñtes capita ꝑuitate Gal. instabiles stolidos ac estaticos fore ꝯspicimus. ¶ Conuincit itaqꝫ ꝙ caput ꝑuū deteri⁹ est magno: ⁊ l ꝑm plus cōmensu rato. In eo nāqꝫ est virt⁹: ⁊ forsitan tñ ſm qd puta in viribus intellectiuis magnum poterit eē cōmensurato ꝑfectius: ni hil eni ꝓhibet corpus ꝑꝛ lapsum quasdam actiones ha bere perfectiores temperato. Quo ad actus ħo corporis: ceu robur ꝑcepi minora hñtes capita fortiores: ⁊ ꝓꝑe cū pe ctoris latitudie: qđ haut a pauci cerebri ꝯentia ostēdūt robu sta: nō ē neruosa remolliunꝫ eiusdē mole: vt eꝙ declarant.

O

3ª techni ca. 45.

P

Cap. 5. post principiū.

Cap. 7. in medio. Cap. 11. circa fine. De pri. 1. ca. 2 ...

Propter quartū qdē ad ꝑm^m qđ iā dōꝫ ap paruit. ¶ Ad aliō dōꝫ: ꝙ illa ꝓportio ħificaꝫ in his q̄ sūt vere opposita. Caput aūtē magnū mãe multitudie virtutis vigore: ac paruū istoꝝ de fectu opponūꝫ: ⁊ cū de nā ꝯrioꝝ sit maxia distātia. 10. meta. Nō aūt magnum virtutis ibecillitate ⁊ mole materiei op poniꝫ ꝑuo vtrolibet ex paucitate ac ibecillitate causato: cū vtrūqꝫ sit malum. Oppositio. n. sumiꝫ a for^a: nō aūt a mate ria: ceu sanitas simplr ⁊ egritudo in oī triplici nā. dīa. 65. opponunꝫ directe. Et iō Haly. dicit. Gal. nō abscidēdo ser monē suū in magno capite: ꝙ sit bonum signum: sic in ꝑuo prauū: imo cū determinatiōe magnū ingt nō ex necessitate bone cōpōnis eē signū. ¶ Ad aliō dōm: nō eē silē de oculo ⁊ de principali vtcūqꝫ: neqꝫ de oculo ⁊ cerebro. vnde

Q

O

Te. c. 13.

Col^t te. c. 35. 2 tech.

Haly. diuersitatē fecit Gal'. iter s̄monē suū in oculis ⁊ sermonē in cerebro: nā vituperauit cerebrū puū s̄m q̄scūq3 formā factū fuerit: ⁊ nō vituperauit oculos puos s̄m oēm dispositionē. Cā ṽo vituperatiōis puitatis tacta est pus. Radix.n. est ⁊ pn̄m alioꝝ: vt nucbe neruoꝝ ⁊ spondiliū: sonsq3 spūs aialis. Oculi aūt rami ⁊ nō radices: sūt ēt spūs oculoꝝ subtiliores ⁊ lucidiores illis: q magis cerebri ⁊ magis in exteri⁹ expositi: vt q̄ nō disgregent̄ ⁊ resoluant̄ bonū fuit ipos in loco angustiori sufficienter locari. ℂ Ad ɔfirmationem isti⁹ dōm 2ᵐ: aut q2 cor paruū nō laudat̄ oino in aialiū sortiori. vñ. 3. 11. q̄n Ar. aduersando. Aialia q̄ p̄im sunt audacia sūt ea q̄ magni cordis existūt: sꝫ exponēduz ē dcm̄ Ari. q̄ oē aial audax: q̄to audacius tāto est maioris cordis. 13. aialiuꝫ. A. Q̄ō appet. subdit.n. Ari. q̄ in amplioꝛib⁹ vētribus spūs amplior ⁊ inualescit magis. Et iō nullū coꝝ q̄ magnoꝝ vētris ⁊ venaꝝ est pingue s̄m carnē. ℂ Uel dōm q̄ nō est sil'e adhuc de corde ⁊ cerebro: ⁊ si principalissimū sit cor mēbroꝝ: eo q̄ cor est in vehemēti motu: spūs in ipo sūt calidi feruētes: ⁊ alioꝝ ēt pn̄ᵃ. vñ oportuit ipsos in loco cōtineri vehemēter arctato: ne latitudie ipsius debilitent̄ dispersi nō potentes calefacere ⁊ irradiare pfecte ipm si fuerit magnū: velut paruus ignis grāde habitaculū calefacē nō pōt. In cerebro ṽo sec⁹ est: q2 spūs ipsi⁹ nō sunt in tāto motu ⁊ agitatiōe: sūt ēt remisse calidi: ꝓp qd̄ nō sic timet̄ in eorū resolōne cū frigiditate cōtēperent̄ ipsi⁹. ℂ Aut dōm: q̄ formalr fortassis cerebrum apparēter s̄m medicos est plurius dicoꝝ q̄ cor. Et iō necesse fuit ipm esse ꝓportionabilr maius corde: vt eius pfecte cōtēperaret caliditatē. Duo.n. sunt in nobis mēbra: cōparatione alioꝝ maxia: cerebrū.s. ⁊ epar. Ap. de ptib⁹. Similr apparuit qūo hic exponēdus. ℂ Ad aliud dōm: q̄ duplex est vnitio aliquoꝝ: vna qdem virtuosa qñ opōnes fortiores efficiunt̄ inde: sicut qñ acies in exercitu cōmensurate vnit̄ ⁊ ignis in camino: altera ṽo vitiosa operationū ⁊ subiectoꝝ tādē destructiua: vt qñ ipa coangustaret̄ itārū vt ꝓpriam pderet actionē: vt ignis suffocaret̄ tegmēto. Que qdē capiti inest paruo: nō aūt p̄ᵒ sꝫ in cōmensurato ⁊ vehemēter magno. ℂ Ad aliō respōdet Isaac in dietis vlib⁹: q̄ cerebrū est calīm ⁊ hu. ⁊ ideo nō sic deberat vt adducit̄ cordis calitatē: q2 hūc nō teneo dīa 24. dōm: q̄ lꝫ cerebruꝫ cordi debeter supfluū calidū: non tñ hoc nocitiuū est in actu: ceu cerebrū paruum refrenare nō valens cordis calidū. Cerebrū.n. magnum calefit a sanguine arteriaꝝ cōtento in rhete mirabili ⁊ a spiritib⁹ ⁊ eorū motu a fumisq3 sursum delatis: ⁊ ab occurrētib⁹ ab ext̄a vt cordis nō remittat supflue calidi.tatē. Neq3 cerebruꝫ s̄m. A. est tñ frigidū: sed etiā calidū: cordis autē ⁊ epatis cōparatiōe est fridū: neq3 adhuc pōdus idē adiūgit huic capiti q̄ declinatū ire oporteat: cū supcalefiat ac exiccet̄ ɔtinue adueniēte etate. ℂ Alteri⁹ ṽo pris iducta admittant̄: prout detestātur paruū caput paruitate capacitatis vel cōtinētie ⁊ nō mole carnositatis ⁊ ossuositatis plurime.

ℂ Differentia. LXXX.

Quod dilatato corde simul dilatentur arterie: constrictoq3 cōstringant̄ ostidit̄ de motu ⁊ vita. Pulsant qdē vene oēs simul inuicē ꝓ portas esse oēs a corde: mouet āt semp: q̄re ⁊ ille semp: ⁊ simul inuicē qñ mouet. ℂ Eti. Experientia qñ te applicāte palmā sup latus sinistruꝫ in opposito cordis vna pcipiet̄ cordis motus ⁊ arteriaꝝ. ℂ Amp. inter ambos vētres cordis sunt vie: que dilatant̄ in ipso qñ dilatat̄ ⁊ coarctant̄ apud lōgitudinē ei⁹. 3°. 11. Quare sil' erit ⁊ in arterijs alijs: que vie vident̄ cordis. ℂ Rursus rōne. Idem est motus totius ⁊ partis. vñ p̄ ce. ⁊ mūdi ferunt̄ i idē totū ⁊ pars s̄m nām: puta tota terra ⁊ paruus bolus. Et merito q2 sicut totuꝫ se hꝫ ad totū ⁊ partiuꝫ vnaqueq3 ad vnāquāq3. hystoriaꝝ p̄. Cor ṽo extat vt totū: arterie aūt tāq̄ ptes eius cordis sint ortus. ℂ Palin. Motus cordis est nālis cū a pn̄ᵒ cōstet intrinseco: talis aūt vnic⁹ est ⁊ vniformis: nāe nāq3 mot⁹ sunt ordinati de creticis: qō mot⁹ authomatū ostdit. ℂ Itidē. cordis dilatatione calor corpis euētat̄ nālis: si aūt tūc arterie cōstringerent̄ nō attrahēt qō opꝫ educere a corde: verum expellēt: q̄re calor nō poterit inatus euentari. ℂ Adhuc illud est idē qō ab codē fit agēte ⁊ fine: sed virtus pulsatiua est vna ⁊ eadē ⁊ ꝓp hꝫ finē: vt in caliditatis cordis ⁊ arteriarum refrigeriuꝫ ordinata. Itaq3 corde dilatato simul dilatant̄ arterie: ipsoq3 constricto constringuntur.

Oppositum ṽo istius sensibilis signat incisio. ℂ Eti. p̄ pᵃ. virt⁹ vitalis sil' dilatat ⁊ ɔstringit: id autē esse nō posset nisi s̄m diuersas partes: cū ɔtria nequeāt in codē s̄ꝫ hꝫ tp̄s copulari. ℂ Adhuc quādo cor dilatat̄ abbreuiat̄: cū vndiq3 expādat̄. 7° de iuuamētis: vt vter ostdit inflat⁹. Quo accñte opus sit idē arterias cōsequi cū ei sint contigue: ꝓpter quod oportet eas elongari: ad quod ipsarum consequitur angustia. Itaq3 ad cordis dilatationem sequit̄ arteriaruꝫ constrictio: ⁊ ad cōstrictionem eius ipsarum dilatatio ⁊ econtra.

Propter primū qdeꝫ sciēdū: q̄ qd sit cor dīa innotuit. 41. quid ṽo arteria 46. Est autem dilatatio localis partis expāsio de cētro ad circūferentiā facta: ceu qñ follis aerē attrahit. ɔstrictio ṽo eꝫ. Mot⁹ eniꝫ fit ab extremis ad cētrū: adeo vt fere terminoꝝ sibi occurrant capita: velut qñ aer depellitur de folle. dīa ɔñti. ℂ Nosce q̄q3 id verificari quesitū duꝫ aial in sua nāli pmāserit dispōne. vñ Haly. eius quā de hoc sentit opinionē voluit verificari dū corpus pmanet s̄m dispōnem sanitatis: aut s̄m eā in q̄ nō mutat egritudo dispōneꝫ arteriarū: nā qñ apa fuerit sec⁹ arterias velocior ⁊ spissior erūt earū dilatatio ⁊ ɔstrictio his q̄ cordis: imo etiā arteriarū pudendi: quādo ad actū fuerit ꝓparatus quis coeundi.

Propter secūdum ṽo sciēdum: q̄ Gal'. sibimet vꝫ in hac dīa ɔire. Ait aūt ad teneū. Oēs qdē arterie pulsant codē ⁊ alternatim sibiīnuicē ⁊ cordi: vt ex vna eaꝝ possit de oibus cōsimilicari ⁊ argumentari. De vtilitate ṽo pulsuuꝫ ad instar cordis mouent̄ arterie: vñ 7° theo. Cor ⁊ vene pulsatiles vno mouent̄ motu: vnoquoq3 mō in vno tp̄e. s. coꝝ motus alterius alteri eq̄lis. nec alius mot⁹ aliū p̄cedit oib⁹ habitudinib⁹ tincārū vt ex vno oium capiat̄ p collationeꝫ scia. Haly quoq3 exp̄ssius. Qñ cor dilatat̄ dilatant̄ oēs arterie corporis sil'r: ⁊ qñ ɔstrigit̄ cōstringunt̄ oēs ipse sil'. ℂ Cui⁹ oppᵐ sensit Gal. de pulsuū cōpēdio cū. 4. theorice: ⁊ vt mōstrabit̄ ɔñter ⁊ hꝫ qdē discolis veritas 3° dicēdoꝝ ostendet̄. Quidā ṽo hꝫ volētes ɔrietatē palliare dixerūt q̄ corde dilatato dilatant̄ arterie: constrictoq3 constringunt̄ quo ad iudiciū ⁊ cognitionē maxie sensibilē: nō aūt itellectualeꝫ: q2 per dilatationē cordis noscitur dilatatio arterie ac eꝫ. Qō firmat̄ illo Gal'. p̄tacto: vt ex vna earum possit ⁊c̄. Sꝫ dōm: q̄ q̄uis hi apparēter moueant̄: nō tñ recte mētem explicant Gal. cū de h ipsi⁹: vt apparebit. duplex fuerit opinio.

Propter tertium ṽo p̄mit⁹ ostdat̄ ex pulsuū introductorio q̄ corde dilatato ɔstringunt̄ arterie: ipsisq3 ɔstrictis dilatat̄. Et ōnino id rōne firmet̄. Et 3° auctoritatib⁹ dicat̄ in ɔrīū premissis. ℂ Propter p̄mū hꝫ sciendum: q̄ pulsus s̄m Gal'. fit qñ cor attraxerit spm̄ ex pulmone: nā p̄ quādo recipit ip̄ꝫ in ipsi⁹ sinistrū ventriculū: demūq3 occurrens tribuit arterijs. Cōtigit eniꝫ q̄ euacuato corde repletisq3 arterijs pulsuꝫ fieri seu diastolē: euacuatis ṽo systoleꝫ. Pulsus nāq3 ex diastole consistit ⁊ systole: deinde estimationē remouens falsam ꝓpter quā quis putaret simul pulsare arterijs subdit: q2 in equali tēpore cor ⁊ arterie videntur pulsum siue diastoleꝫ peragere. Ideo fere cuncti estimant q̄ pulsus vel diastoles fiat corde: arterijsq3 simul repletis seu dilatatis: quoꝛūꝫ er-

Marginalia: A — 2° thegni cā. 81. | Collr. 2. tracta. 1. Cap. 1. ⁊ sus fine. Ca. 3. 1 li. | O | B | De cere. bro li. 1. c. 2. ver. A. Et h epa. te li. 3. ca. 4 cir. pu. | C | 1 ca. 3 | 1ᵒ p̄. doc. 3 c. 1. ante mediū. | D | 2ᵃ 1. c. ante meᵐ 2 c. 19 | Ca. 1. circa pn̄. | E | Li. 2. c. 2. an meᵐ. | Doc. 6. c. 4. vsus ii | Col. c. 11. in medio. | F | 2. techni tra. de cor de cō. 8. post pn̄. | G | In pn̄ᵒ. ca. 1 ante medium. | 2 techni cō. 8. trac. de corde. | Col. c. 5. c. 8. | H | In cōpendio pulsuum ca. 3. | Cap. 4. in p̄ncipio.

I rorem representare volo. Q enim tēpore inequali pulsum causant cor ꝛ arterie manifestū existit: qꝛ repletis arterijs corde ꝟo euaso euenit illud. In cuius siquidem declaratione volebā ad anathomiā remittere: ne tamen videar inuidus id paucis representabo. Cor enim figure est pyramidalis: cuius equidem pars lata in qua sunt vētriculoꝝ ipsi⁹ ora pulmoni cōiungitur: vt in medio eius quatuor coniaceat penularum: quinta ꝟo vt media istarum cum cordevelut culcitra: ps ꝟo cordis acuta tendit in deorsum ꝛ ad sinistrū vtcūqꝫ: quādo igit̃ cor spiritum attraxerit ex pulmone repletumqꝫ fuerit in deorsum lateralr̄ tendit: vt a pectore remoueat̃ cōmultum. Quādo ꝟo denuo attractuꝫ in seipm cōciderit ꝛ euacuatū in naturalem deuenerit figurā. sursum quidez recurrēs: tūc prosilit pectori percussionemqꝫ perficit: ꝛ ita concidens pulsum cōstituit. Sic igit̃ vult q corde dilatatq arterie constringant̃: cōstrictoqꝫ dilatentur ꝛ econtra. vñ p̄ scd̄a. Quandoqꝫ accidit q pulsus vnius lateris sit pulsus calide cōplexionis: ꝛ alterius frigide. Ex quo quidem scit̃ q pulsus in diastole sua ꝛ systole nō est ſm modū accessionis ꝛ recessionis cordis: imo ſ3 modū diastolis ꝛ systolis ipsi⁹ corpis arterie. ¶ Propter 2ᵐ h⁹ sciēdum q arterie seruiūt cordi dilatatione nāqꝫ sanguinē ab ipso attrahunt ꝛ aerem ab extrinseco: constrictiōe ꝟo in cor hinc expellūt vtrunqꝫ aerem cōtemperatum ꝛ vaporem in extrinseca capinosum in differentia ꝯsequenti. Cor etiā vt tactū quandoqꝫ quatuor habet orificia. de iuuamētis septimo: vt vene magne: vene arterialis: arterie maioris seu adorti ꝛ arterie venalis: p quꝫ duo attrahit: sicut per ea que vene ꝯcaue ꝛ arterie venalis. Et ideo facta sunt opertoria ꝛ pāniculi claudentes: quoꝝ processus est ab extrinseco ad intrinsecuꝫ. Sūt aūt tria orificia vene maioris: duo ꝟo tm̄ arterialis vene. Alia ꝟo duo sunt orificia in emittendo a corde alia: vt qd̄ adorti ꝛ arterialis vene. Super quorum vtroqꝫ sunt tres pāniculi claudentes qui ab intrinseco tendūt ad extrorsum: quādo itaqꝫ cor attrahit dilatat̃. Si aūt dilatarent̃ tūc arterie nō attraherent: cordis ipedientes attractionē: quare opus ipsas cōstringi: similr̄ quādo cor cōstringitur expellit: si autez constringerentur tunc arterie similr̄ cordi nō possent cōpellere cū locus non adesset vacuus in quem fieret diuisio: necesse igit̃ eas cōstringi si cor iuuat̃ eisdem. Eodem quoqꝫ mō est arteriarū ad cor relatio. Si eniꝫ quādo cōstringunt̃ expellendo cōstringeret̃ cor iā non reciperet inspratū. Similr̄ si dilatantur ex corde attrahētes: tunc id os cōstringi: alioqn non possent: qd̄ in ipso attraherent: nā eo dilatato cuꝫ fortissimū sit mēbroꝝ ab illo non possent quicq̄ suscipere. ¶ Amplius naturalium 3°. quando vnuꝫ membrū expellit reliquū attrahit: vt etiaꝫ que artis ostendūt. Cū eniꝫ venter chilū expellit attrahūt meseraice: quādo ꝟo ꝓpellūt iste epar euellit: quando aūt id vene atqꝫ cor ꝛ demū que venaꝝ minores donec per mēbra simplicia deueniat̃ ad cutem que ita euellit: vt nullatenus ꝓpellat in alia. Cum igit̃ arterie sint cordi uate ceu tactū in cordis obsequium ꝛ ipm actusqꝫ eius sint eis priores: sicū cor expellet attrahēt he. Atqꝫ naliū 3°. p eandē porū diuersa tñ hora fit attractio ꝛ excretio: nā oia ex oi trahi videnť ꝛ oi distribuere: ꝛ vnā ꝯtingit oium esse cōfluxionē ꝛ cōspirationē. Vñ epidimie 6°. Carnes trahunt ꝛ ex ventre interi⁹ ꝛ exterius. Qd̄ oñdūt additamēta sup cordis basim site auricule ipsius dicta: sequunt̃ enim opposite cordis motū: nā quando cor dilatat̃ hec cōstringunt̃: ꝛ ecōtra. ¶ Palin. Ars imitatrix extat nāe. In arte quoqꝫ euenit vt quando vnū artificiū expellit aliud attrahat: ꝛ ita in q̄ deinceps donec artificiū debitū adipiscat̃ finē velut nauifactiua denotat. Itaqꝫ qñ cor dilatat̃ arterie ꝯstringuntur ꝛ qñ ꝯstringit̃ dilatant̃: ꝛ eꝫ. ¶ Propter huius 3ᵐ dōm q Gal. cuꝫ Ar. fortassis fuit illius opionis in pulsuū introductiōe ꝛ de ipsoꝝ vtilitate: de h eniꝫ vt idem inuit duplex fuit opio. vna qdē inquio vñ ꝓbabilis ꝛ introductiua: nō aūt demonstratiua ꝛ vera cū nihil ꝓhibeat quedam falsa ꝓbabiliora quibusdā veris existere: topicoꝝ pmo. ꝓbabilez aūt exposuit Haly abbas ꝛ Haly maxime. Pōt tñ series illa introductorij pre alijs scd̄e amplius adaptari opinioni vt dicat̃ q alternatim sibi pulsant in adinuicē arterie ꝛ cordi: vt hui⁹ p oppositum audiat̃ vicissitudo ordinata: ceu q qñ cor dilatatur arterie constringunt̃ ꝛ reliq̄ vbi fit velut quedam ꝯñia econtrario. Et similez quidem sermonem ambiguum ꝓtulit naliuum 3°. Arterijs quidē corde thorace ac pulmone oibus distractio ꝛ contractio alternatim necesse sit ex quib⁹ tractum est prius adhuc excidere postea.

Coll°.c.1.i medio.

Colli.ca. 13.in me°

Doc.3.sẽ. 1.ca.3.i°.

Cap.3.ad medium.

Coll°.c.13

Ca.13.p°. pun°.

Te.cõ.1

N

K

L

M

Propter quartū

ꝟo. ad primū qd̄ dōm mox apparebit ꝛ apparuit in parte. ¶ Ad aliud qd̄ dōm similr̄: deceptiua nāqꝫ vt oñdit Gal. extat illa enpia cū corde tacto cōstrictio sentiat̃: nō āt dilatatio. Quādo .n. contrahit̃ in seipꝫ ingrossat̃ ad basim: pectori sicqꝫ occurrit. quando ꝟo dilatat̃ extenditur ſm directum fere in q̄ deorsum: ita vt pectori tunc occurrēs sentiat̃ minime: pulsus ꝟo arterie ipsius ꝑcipit̃ dilatatione. ¶ Ad aliud dōm: q secus est de illis vijs ꝛ meatib⁹ pertranseūtib⁹ ab vna pte cordis ad reliquā ꝛ de distātibus ab ipso. Sermo .n. sane intellectus fulcimētum est hui⁹ positi⁹. Vie nāqꝫ q̄ sunt in corde dilatant̃ cū dilatatiōe ipsi⁹. Sed tūc ille q̄ sūt apud lōgitudinē cordis .i. arterie ꝯstringunt̃. Qd̄ oñdit distantie ac ꝓpinquatio arteriaꝝ act⁹ cū corde: nā q̄ sunt ei ꝓpinque attrahunt ex ipso. Que ꝟo ad cutē ꝓtēdunt̃ distracte aerē q extrorsum euellūt. Que aūt haꝝ obtinēt mediuꝫ ab orib⁹ venaꝝ qd̄ subtilius attrahūt sanguinis. naliū 3° ꝛ theo. 4° pp huius quoqꝫ vias sine transitus ꝛ associationē extremitatū venarū ꝛ arteriarū aiali decollato nullus sanguis reperit̃ in arterijs: verū in corde ꝛ in venis ois: de pulsuū vtilitate: ꝛ ideo naliūꝫ 3° cōcludit̃ non in vanuꝫ nām cauernas cōstruxisse cordis hui⁹. Defluxus aūt hic ꝯtigit ex arterijs interitus ipe in venas ꝓp decursuꝫ spūuꝫ ꝛ sanguinis in dextrū cordis ventriculū: velut in arcē a quo ꝑncipiantur ꝛ ipe. Is nāqꝫ cordis dignior extat sinistro. disa. 47. ¶ Ad aliud dōm: q veꝝ est in his q̄ mouent̃ a generante per formā eisdē inditā ab eodem. phys⁹ 8° vt leuia sursuꝫ: grauia ꝟo deorsuꝫ: nō āt in eis quoꝝ mot⁹ est ab aia: ꝛ maxime cū virtus vitalis affinis satis extet aiali. disa. 47. cuꝫ motus aie valeat in opposita. Ea eni factum est q cholera leuis acuta ꝓrūpit in deorsum. Mella ꝟo grauis tēdit sursū: ꝛ ideo p̄ p⁴. deo factori oib⁹ asserit̃ laus meliori. ¶ Ad aliud dōm: q motus nālis vnicus ē ꝛ vniformis re⁹ violēti. Nāle etiaꝫ pōt duplr̄ accipi: aut q fit a pn° quocūqꝫ mō intrinseco: vt hic ab aia pulsatiua quadam ente forma. Nā eniꝫ dē de mā ꝛ forma. phy⁹ 2° vel qꝛ a pn° determinate traditio vt a generante: ꝛ ita cordis mot⁹ nō extat nālis ꝓprie: verū aialis magis. disa. 57. In quo ꝛ si videatur diuersitas ipsa tñ est fixa ꝛ ad vnū ordinem reducta: vñ quicq̄ fuerit dictū q virtus vitalis sil̄ constringit ꝛ dilatat: hanc tamē glodus seruat penitus illesam. lꝫ .n. motus authomatū sit vn⁹ primitiuus: multi tamē ꝯñr ꝓfluunt ſm ordinem ab eodem: qd̄ in motu euenit cordis. ¶ Ad aliud dōm: q lꝫ virt⁹ pulsatilis sit vna in cōi: differēs est tñ ꝛ diuersa in spāli. Virt⁹ nāqꝫ est vna ꝛ subā ſm genus. vꝫ. spēs ꝟo plures hñs. afforismoꝝ 2°. Vel dōm q lꝫ virtus agens ꝛ finis sunt idem: nō tamē eadē rōne. Sunt etiā instr̄a diuersa que operationē habent variare: vna nāqꝫ virtus ꝛ eadē aliter operat̃ ꝛ aliř ſꝫ instroꝝ varietatem. Ex quo vtiqꝫ apparet q mot⁹ cordis ꝛ arteriaꝝ a virtute conficit̃ vitali: non aūt vt Erasistrates voluit eius qd̄ euacuat̃ ꝯñia naliuum sermone. vñ 4° theorice. Nec est cordis ꝛ arteriaꝝ motus ꝓpter aerem quēadmodū vtrem vētus ꝛ aer mouent. Id enim quidam arbitrati sunt medicoꝝ: imo coꝝ motus ꝓpter virtutem aeris attractiuaꝫ quēadmodū in vtre aeris exitus ꝛ ingressus propter artificis actionem. ¶ Ad aliud dōm: q cordis dilata-

Ca.24.p° pncipiuꝫ.

Col°.c.21 medio.

In me°

Ca.14.p° medium.

Colli.te.cō.32.

Doc.4.c. 1.p°.me°.

Te.cõ.191

Cõ.afor. 16.in fine.

Xi.i.c.r. in fi.r lī.s ca.4.i fine.

Cap.5 in medio.

O

P

Q

A In pace.

tione calor nālis eventaƒ per arteriā venalem in pulmone dervissa: p arteriā vero adorti nihil aut modicū: cū Gal. nō nulli⁹ ligaverit arterias ei⁹ oēs: de pulsuū vtilitate: ꝛ tñ inerat vita cum cordis evētatiōe ꝙ dōla amplius appebit cōsi ti. Aut lz nō evētet tunc id tñ mox erit cōiter qd sufficit.

℄ Differentia. LXXXI.

Quod dilatatione arteriarū fiat expulsio: cōstrictione vero attractio monstraƒ.

quoniā opꝫ qd expellitur viam habere apertam: sed in dilatatione aperiunƒ arteriarum pori: cum in ea fm oēs diametrū expandātur. Qd vero attrahitur ꝛ adducitur eget cōstrictione: hoc enī evenit ea. ℄ Rursus. corpus fortius ꝛ resistibilius morū contra debilius ꝛ cessibili⁹ id ipsū impellit vlterius: nedum ꝙ sibi pmittat occurrere. sed in dilatatione sanguis impelliƒ ad oēm ipsiꝫ partem aeri reliq̄ corpori obuius poteīl subingredi. ℄ Itidē. arteria cum nō possit esse vacua: sed dilatatione pcipue aer subingredere/tur: cū tunc sanguis intumescat in ipsa: duo id ī eodē corpe forent loco: qd est impossibile: ppter resistentiam in adinuicem dimensionū: similr ꝛ cōstrictione non poterit expellere: cuꝫ ea fiat ex pleno. Tunc aūt arteria pmanet concisa ꝛ q̄si evacuata. ℄ Palin. vt dicūt expulsio viget humiditate: attractio aūt siccitate: sed dilatatione arteria exhumectaƒ: cū sanguis vndequaqꝫ extrudet. In cōstrictione vero q̄si exiccaƒ econtra. ℄ Rursus. mō ilēla expirātō inspiratione ꝛ respirat̄ione: tūc vero dilatatione opꝫ fieri: cū hic sit vltim⁹ eiꝫ motus: alioquin spiritus non posset in vltima exhalare. Itaqꝫ arterie dilatatiōe fit expulsio: in cōstrictione vero attractio.

Sup̄ dicta 45. art. 3. in pn. talia est auctas ista ex lib. hyslo.

Huius quoqꝫ

oppo^m fere sapiūt medici vniūsi. ℄ Eri. si aliqd debet attrahi orificiū opꝫ apertū fore attracturo. Id aūt in dilatatione cōtingit. Qd etiam dꝫ expelli opꝫ ꝫ est cōstrictione perfici: ꝛ ceu apparet in constrictis elabētibus ex digitis ꝛ spōgie declarat cōpresse. In humidis enīꝫ attrahuntur dilatate: expresse et expr̄imunt quod assumpserunt: igitur erit attractionem pfici dilatatione: constrictione vero expulsionem.

Propter primū

qdem sciendum: ꝙ respiratio est motiua actio respiratiuo℞ organorum alterna in custodiam ordinata caloris animalis. Cuius siquidem differentie duplices extāt euentatio. s. ꝛ mundificatio. Est aūt euentatio aeris frigidi per foramina seu poros introductio. Mundificatio vero eiusdem re expulsio per eosdem. Dilatatio quoqꝫ est eiꝫ qd dilatatur fm oēm diametrūꝫ expansio. Constrictio vero fm oēm in vnum adductio. Spiratio equidē duob⁹ perficiƒ modis: aliquādo qdem per foramina sensui subiacentia: interdum vero occulta. Primū qdem tripliciter aut ore vel narib⁹ sicut pulmonē habētia calidiora extant ꝛ maiora tā terrestria q̄ etiā aquatica velut cetbodea aerē per tracheaꝫ introducendo arteriam. vel brāchijs: vt pisces. hoꝝ nāqꝫ calidum bene contēperatur aqua: aut succinctoris sicut enthoma. i. diuisa ceu apes: ꝛ reliqua resonantia forbones ꝛ silia: de inspiratiōe. Differūt autē q: pisces vtunƒ in susceptione aqua: alia vero duo aere. Que vero per immanifesta perficiƒ sensui poris cōpletꝫ: vt scribunt arteriaꝝ ꝛ carnis superficietenus plurimis: qd liber enim corpoꝝ ꝛ maxime calidū foraminibus insensibilibuꝫ est distinctum qd sudor ꝛ alia denotant egredientia: de quo vtriqꝫ respiratione principalr est quesitum huius.

Ja pre.

Propter secūduꝫ

vero sciendū: ꝙ Arist. de inspiratiōe ꝛ respiratiōe hūc modū respirationis tāq̄ fore inutilem vt amplius appebit videƒ omittere ad manifestā se trāspirationem antedictam triplicem solum transferens. Que et Gal. de vtilitate pulsuū visus est primitus imitari pbans dilatationē ꝛ constrictionem arteriaꝝ nullius aut modice fore vtilitatis: q: ligatis omnibus adeo vt nulla pcipiat earuꝫ pulsatio: de motu nihil perdeƒ voluntario aut sensu: ꝛ videlr nullum incurrere nocumentum. Sed cuꝫ priuati fuerimus anhelitu confestim fit mors: ppropter qd subdit ꝙ si ex eo ꝙ vene pulsatiles incurrunt lesionem non accidit nocumentum penitus. Oibus igitur pꝫ hoibuꝫ ꝙ ex eis nulla sequaƒ vtilitas: q̄si in sua cōseruantur sanitate: qd concedendū esse videƒ ꝛ potissime quando corpus vtiƒ regimine nō estuante. Ab hac quoqꝫ paulatim secedens vtcūqꝫ deinceps opinione cū medicis reliquiꝫ concedit: vt in forti calore balnei seu exercitij vel alteri⁹ spiratione arteriaꝝ aīal iuuari: vt ꝛ tādē dicat ꝙ arterie orificijs cuti attingētib⁹ euoment a se ac excutiēt totam foras supfluitatē fumosam in eis generatam ꝛ ex aere corpus ambiētem partē sument nō modicā. Qd ꝛ Hippo. sensit: q̄si inqt. Corp⁹ inspiratiuū ꝛ expiratiuū existē. Confluxus enim cōspiratioqꝫ totius est per totū. Si autem ponaƒ inutilis respiratio per arterias ad quē igiƒ finem pulsabūt videbunƒ eniꝫ ociose. ℄ Aut dōm: ꝙ finē habēt nobiliorē priori etiam datoꝝ aꝫ ppter earum motū spiritus depuraƒ ꝛ perficiƒ vitalis: ac impelliƒ ad mēbra viuificando. Attrahunt etiaꝫ sanguinem ex venis: ꝛ he ab arterijs. Ramificatio nāqꝫ arteriarum cū venis euenit ad multum. Qd dupliciter pōt contingere causa: vna qdem vt earum telis cooperiantur arterie mēbrisqꝫ vicinātibus alligentur eisdem. Altera vt ab arteria transmissio fiat ad venā: ꝛ ecōtra ei⁹ qd cōtinetur in ipsis de iuuamētis 6° vnde ꝛ venis vtilitas cōseq̄uiƒ pulsus qui locuꝫ tenet anhelitus: hinc etiaꝫ san. nālis poteīt vitalis effici. si nō in cor deuenerit: harum etiam cōitate calor viuificaƒ venalis. Duplr nāqꝫ oīum conseruatur calor mēbroꝝ: vnc qdem respiratione anhelitus: aliter vero eo qd cordi superfluit defluente ab codeꝫ ad ipsa. Cor nāqꝫ ab aliis differt duplr membris: ꝛ q̄m idiget multo calore: non autē reliqua ita: ꝛ q: nihil aliunde influit cordi caloris: sed ab eo ad cetera decurrit membra. ℄ Propter qd cordi perniciose sunt passiones: cū oīum nocumentorum corpori aduenientiuꝫ primus fit ad cor occursus: nō habēs vnde suscipiat adminiculuꝫ: cū in aiali velut rex in regno principatum obtineat. ℄ Tymeus quoqꝫ vt ei Aristo. ascribit ait respirationē pulmonis ita fieri. Quādo enī calidum fumosum egrediƒ per os: aer exterior ambiens pulsuꝫ per poros carniū ingrediƒ in eūdem locū a quo exiuit illud calidūꝫ p os: ppter enī nihil esse vacuum antipistasim adinuicem patiunƒ. ita ꝙ egrediƒ calidū ꝛ aer exterior cogiƒ subintrare calido emisso per os. Exeunte autē denuo illo calefacto p os qui exterior cogiƒ subintrare per carniū poros vt antea. ℄ Quā qdem opinionē Arist. euertens ait fm hoc cōtingere prius expirationem existere inspiratiōe. Et firmatur: q̄m attractiua ante operaƒ expulsiua: ceu actus ostendunt reliqui. ℄ Rursus. nihil expellitur nisi pmitus attrahaƒ ip^o apparens: scd et cum euentatio mūdificatiōi pmittaƒ. Amp. impugnaƒ Tymeus velut inconuenienti ente ꝙ calidum egressum per os ingrediƒ in id rursus: ꝛ nos lateat: nō eniꝫ hoc percipimus. Itidē expiratus aer dꝫ calidus existē: inspiratus vero frigidus. Cui⁹ op^m testabaƒ Tymeus: ꝛ iō Ar. inqt. ꝙ fictitius hic modus est cause. ℄ Fuerūt ꝛ alij de inspiratione occulte pnuntiātes: vt ꝙ dilatatiōe arteriaꝝ fieret expulsio: cōstrictione autē attractio sicut Empedo. Ait enī respirationē ꝛ expirationē fore per venas q̄sdā in qbuꝫ contineƒ san. nō tñ ipso sunt plene: poros ad exteriorem habentes aerē minores partib⁹ corporis. ꝛ maiores ptib⁹ aeris ppter ꝙ san. natus est sursum deorsum moueri: nā deorsum lato sanguine aer influit: ꝛ pficiƒ respiratio. Q̄n autē sursuꝫ rēdit excidit extra: ꝛ fit expiratio. Qd declarās assimilat ei qd accidit in clepsedris: que sunt istrumēta foramina inferius minuta hīria: vnūqꝫ supius magnuꝫ sic artificiose cōstructa: vt quādo formosa puella obturauerit manu foramē supius nō effluat aqua ex foraminib⁹ que iferius: q̄n autem ex obturauerit effundaƒ per illa. Sic enim voluit ꝙ

B

C

D

E

F

Cap. 1. in medio.

G

De. 2. li. 1. ca. 7.

H

I

qñ arterie dilatantur: tunc obstaculo qñ amoto in eas sufci
piatur aer intra fluẽs: quãdo ꝟo cõstringunť obturanť exte
rius: vt retẽtus per inferiorẽ spargať. ℭ Empedoclẽ etiaʒ
Arist. ibidẽ ipugnat ipsi⁹ reducẽs sermonẽ ad manifestam
respirationẽ: cum tñ potius hic videať imanifestam tetigis
se. Nihil eni vt tactũ olgnatus est Arist. de respiratione oc
culta dicere inquiens ꝙ manifeste respirãria per arteriam
respirãt: qδ qdẽ vt mõ quem Empedocles sensit ꝑaio, nam
respirãt aialia locũ eleuãdo: nõ autẽ obturando: deponẽdo
ꝟo, ⁊ cõprimẽdo expirãt veiut folles: differũt tamẽ in his:
q: ſm aliũ modũ suscipiť aer: ⁊ ibidẽ emittiť. In aialib⁹ ꝟo
ſm eundeʒ. Et in hãc opinionẽ incidit Gal. assimulãs reple
tionẽ inflationi folliũ fabroꝝ: ⁊ non ei qui vtriũ qñ aliquo
repienť liquore. ℭ Rursus si Empedocles per spirationẽ
illam solaʒ que nariũ intellexerit, q̃ꝫplurimũ peccauit: cum
hec nõ sit ꝓpria sed in cãnalẽ trachee diffundať arterie: po
rus eni nariuʒ cõcidit in os per palatũ. Hec igiť est Aristo

K

telica Empedoclis sermonis annullatio. Ad cui⁹ fortassis
nõ ltur intẽtionẽ directe: q: vtriusqꝫ spirationis modus ap
te. s. ⁊ latentis fere: vt ostendeť idẽ existit: ⁊ ecõtra ipsi pro

Circa me.

cedit qδ inductũ. ℭ In eãdem quoqꝫ opi. De vtilitate pul
suũ ponit Archigenẽ cũ Empedocle concidere. Secta eniʒ
Archigenis ⁊ quidã ante ipsum estimauerũt ꝙ attractiõe
repleanť arterie dilatatione ꝟo euacuenť. Quoꝝ motiuũ:
q: tẽpore inspirationis ⁊ aeris attractionis excutiuntur la

Co. 7. aũ medium.

bia: ⁊ cõstringũtur atqꝫ narium cõche: vnde 4ᵒ interioꝝ.
In vehemẽti thoracis dilatatione nasi pẽnas inuenies con
trahẽtes. ℭ Quib⁹ nẽpe Gal. dupľr respõdet: aut q: hui⁹
inuestigatio ⁊ sibi cõsimilis in motu oꝫ attendi nãlĩ: nõ au
tem violento: in corpore nãqꝫ sano ⁊ decenter cõmoto non
hoc euenit: sed vel in debili aut vehemẽter exercitato. Aut
dicendum ꝙ ipsis concesso vt vniuľr id accidat, nihil tamẽ
inferunt: eo ꝙ dicere nõ habẽt ꝙ arterie sint similes labijs

L

⁊ narib⁹. Sed ꝙ meatus anhelitus sunt similes arterijs in
ter nares ⁊ labia: qδ vnum extat extremoꝝ, coꝛqꝫ aliud: la
bia nãqꝫ ⁊ nasi pẽne cõtrahi videnť accite: ꝓpter enim di
latationẽ interius plurimã extrorsum ꝯstringunť ac recur
uanť vtcũqꝫ. ℭ Nosce quoqꝫ arterias diuersa corpora ſm
ꝙ diuersimode fuerint situate euellere. Que nãqꝫ in cutem
terminantur dilatatione attrahunt qui de foris aer emisꝫ: q
que orificijs copulantur venarum: quod subtilius sanguis
ac euaporabilius ad seipsas euellũt: quecũqꝫ ꝟo prope cor

Cap. 14. post ꝑn. In me⁹.

entes attrahunt ab eodem: naturalium tertio.

Propter tertiũ

ꝟo sciendũ Gal. de iuuamẽto pulsus: ⁊ in alijs q̃ꝫmultis sen
tire locis ꝙ arteriarũ dilatatione fit attractio ipsarũqꝫ an
gustia expulsio. vnde ibidẽ. Quẽadmodum quãdo cor di
latatur ad se attrahit: qδ est orificijs ꝓximuʒ: ⁊ quãdo con

M

stringiť comprimit ⁊ euomit existẽs in ipso: ita ⁊ arterie qñ
dilatãtur attrahunt ad se: quãdo ꝟo ꝯstringũtur qδ in ipsis

Collr. c. 7. aũ mediũ 3. secũdũ tra-h con de cõ. 8.

cõtentuʒ euomunt. 7. etiã idem theori. Cum holy. Qδ fir
matur: supposito in dilatatione ac cõstrictione tria q̃ mot⁹
existere principiũ qdem ipsius medium ⁊ finem quãdo de
mũ arteria diastoleʒ facit ſm oẽm extenditur dimẽsionem
longitudinis: latitudinis: ⁊ ꝓfunditatis. Ois nãqꝫ corporis
tres extant dimensiões: vnde de differentijs eoꝛũdẽ necesse
est dixo ſm vnãquãqꝫ dimẽsionẽ fieri quãdam quãtitatem
distractiõis ⁊ cõtractionis. Quarto quoqꝫ theo. Cordis ⁊

Cap. 5. aũ medium.

arteriaꝝ dilatatio motus est localis ipsas a cẽtro in caruʒ
mouens extrema: ⁊ terminoꝝ ipsoruʒ capita quẽadmodũ
follis mouetur fabri: cõstrictio ꝟo ipsaꝝ huic cõtraria exi
stit: mouenť nanqꝫ ab extremis ad centrũ adeo vt coꝝ ter
minoꝝ sibi occurrant capita. In tali nãqꝫ dilatatiõe ad la
terales interius spargiť arterie partes ne vacuũ intercidat
qδ pre oibus vereť nã modo eidẽ obsistens omniuṁ ⁊ ce
lum potius hac eligat subsidere: per poros eqdem insensi
biles aer in arteriã attrahiť. Qδ euenit: qδ q: in ipsa conti

N

neť extat ratum. Neqꝫ etiam vt dixit Empedocles ꝑmanet
plena: qδ maxie cõtigit in medio dilatationis ⁊ fine. Quo
etiã modo dilatato ꝓpter pectus pulmonẽ: cũ nullum mo
tuʒ habeat ꝓpriũ. dũa. 99. empima collr in ipsum: ⁊ tandẽ

Ca. 3. de fi. 4-c. 3. t. 8.

expelliť tussiuit: exjoꝝ 5ᵒ. ℭ Per oppositũ quoqꝫ ꝯstrictiõe
aduenit expulsio: qδ vtiqꝫ appet quãdo humiduʒ exꝑmũt
continẽtia: ⁊ ꝓprie quãdo post dilatationẽ pori nõ mox fi
ant cõstricti: vtꝫ adhuc ꝑmaneãt dilatati: vt in ea capino
sa igrediẽs supfluitas ꝑfectiori expellať ꝯstrictiõe. ℭ Am
plius arterie deseruiũt cordi: vt eaꝝ dilatatione cordis in
tercidat cõstrictio: cõstrictioneqꝫ dilatatio: dũa priori. Qñ
igitur cor angustať vt expellat: aliter enim qd nũqꝫ exꝑme
retur: vt recipiãt dilatabunť arterie. Siľr ad cordis dilata
tionẽ sequiť attractio ⁊ arteriaꝝ ꝯstrictiõe per ꝯñs expul
sio. Itaqꝫ arteriarũ dilatatione fiet attractio: cõstrictiõe ꝟo
expulsio. ℭ Est tñ intelligẽduʒ ꝙ duplex reperiť attractio

O

⁊ expulsio simul coexistẽs: vna qua qdẽ attrahiť aliquid a
corde per arterie ꝑn̄ vbi eideʒ cõtinuať. Altera ꝟo qua ꝑ
eius extremitates aer frigidus ꝓximiores. Eodẽqꝫ mõ in
eaꝝ cõstrictione impelliť in ipso ad cor ꝯtẽtuʒ: ⁊ amplius
in q̃ ex. Vt aũt huius veritas magis firmeť ⁊ elucescat: dif
ferentia ꝯsidereť. 44. Illic nãqꝫ ostẽsum ꝙ villi tunice ar
terie latitudinales sunt in tunica eius interiori: longitudina
les autem in exteriori: quo quidẽ situ longi attractiui per
fectius attrahẽt: ac lati expellẽt: similr ⁊ propulsiui.

Propter quartum

ꝟo. ad ꝑmũ dõꝫ ꝙ veꝝ est qñ mot⁹ cordis ⁊ ar
teriaꝝ fuerit similat⁹ vtriũ inflationi: ⁊ nõ folliũ: sed osten
sum est folliũ actui similari. In his eni aptio adductionem
causat: ⁊ non emissionẽ: neqꝫ adhuc vt dicũ qñ fit ꝯstrictio
ꝑpulsũt angustari oino. ℭ Ad aliũ dõm: ꝙ ꝑꝑ h nõ cõcidẽt
simul corpora plura: q: arteriã cõtigit cũ sit mẽbrum mol
le ac extẽsibile dilatari qñ op⁹ est ⁊ angustari: ⁊ ꝙ corp⁹ in

P

ea ꝯtẽtuʒ tale eius siľr pati. Per id nanqꝫ sophisma volebat
Erasistrates redditionẽ alimẽti in ptes negare: qñ alteruʒ
duoꝝ aiebat impossibile ꝯsequi: vt ꝙ aut locus vacuus repẽ
te reddať vel ꝯtinuus sequeretur exit⁹: cuiusqꝫ qδ euatur re
pleturus. Qδ ꝓpẽdẽs Asclepiades inqt nõ duoꝝ alterũ
oportere solũ aduenire: sed vnũ triuʒ mã ꝑter duo premissa

Cap. 1. in medio.

vas ꝯtingit in se ȝbi. nãliũ 2ᵒ. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ veꝝ est
de actione ac expulsione virtutis simpľr nãlis: que vtrium
inflationi siľes extãt: nõ aũt vt ostensum de virtutis vitalis
attractione ⁊ expulsione follib⁹ similatis: imo secus videť
quodam modo consistere. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ huius vid
ma expiratio non euenit anima: seu virtute immanente: se
rum potius exhalante cum spiritu: de qua non: sed de prio
ri extat is sermo. ℭ Differentia. LXXXII.

Q

Quod vnum

sit genus pulsuũ tñ ostẽ
ditur. Qm̃ pulsus ẽ mo
tus: sed vnũ solũ genus pulsuuʒ sumiť a motu:
puta qδ a motus tpe. Igiť tñ id pulsuum ge
nus. ℭ Et per id ostẽdiť itidem ꝙ nõ sit genus
pulsuum ex gñe sumptũ. ℭ Adhuc videnť tria tñ: q: cot
in motu sunt attẽdenda: vt mouens: mobile ac magnitudo

Z. 1. B. tex. cõ. 32.

sup qua fit motus in physicis ostensum: pulsus aũt motus.
ℭ Et fulciť: qm̃ tria sunt pulsum cõpiẽtia: virt⁹ instrũ ⁊ ne
cessitas. ergo ⁊ gen⁹ pulsuũ triplex solũ: vt sit ad illa ꝓpor
tio. ℭ Polin. Q: q̃tuor ostẽdiť: q: cũ pulsus sit motus vbi
nõ erit inuenire motũ nec pulsum: sed in pulsu magno: forti:
veloci ⁊ spisso cũ suis oppositis ⁊ medijs est motũ inueni

Cap. 1. aũ medium.

re: in pulsu ꝟo duro: molli ⁊ in alijs mime. vñ Gal. in intro
ductorio pulsuũ q̃dam notãs iter ꝑdicta gña pulsuũ ⁊ durũ ⁊
molle ait ea cuʒ motu fieri arterie. Sed duri ⁊ mollis pul
sus dĩa nõ est mot⁹ ipsi⁹ ꝓprie. Molle nãqꝫ corp⁹ ⁊ durũ
nõ idiget motu vt calefiat. ℭ Eti. Pulsuũ gña q̃ sup prio
ra fundanť nõ hñt ȝ ipsa diuidi ⁊ in coꝝ ordinẽ poni. Sed
eq̃lis pulsus ⁊ ineq̃lis diuerse ordinat⁹ ⁊ diuerse inordina
tus

tus cũ eo q ponderis sup reliq̃ fundaṫ septez gña: z potissi me sup qnq̃ vel q̃tuor ceu vi. ¶ Rursus. coit̃z 4° septez so/ lum pulsuũ ponunṫ gña vere: qm̃ tria q̃ ↄsueuerunt iunge re istis septem: quoꝝ vnũ est qḋ sumiṫ ab eo qḋ est in arte/ rijs: 2m a q̃litate ipsius arterie: 3m a dispõne sube arterie non sunt ꝑpria in pulsu iquãtũ est pulsus: q2 pulsus iquãtũ pul sus nõ stat nisi p motũ z qetez. ¶ Qḋ firmaṫ: qm̃ pulsus z anhelitus extãt ꝑportionales 3°. 10. z apparens in techni. Sz gña sunt septẽ anhelitus ibidẽ. A. ¶ Ampli⁹ i pulsuũ introductorio de calo z fri. nõ fit sermo: cui⁹ fieret eo q ap/ tus si pulsuum genus ↄstitueret: neq̃ de pleno z vacuo aut pulsu põderis. In. 10. filr Almãsoris nõ poniṫ pulsuũ ge/ nus a tpe sumptuz qetis. Primo ẽt scdõ ordinatus diuersi ac inordinatus diuersi: sub ineq̃li vĩ tãdẽ locari. ¶ Qꝫ aut sunt pulsuũ gña plura q̃z nouẽ aut decẽ oñdiṫ: nã eadez rõ/ ne qua poniṫ genus calidi z frigidi: duri z mollis poni hꝫ genus sicci z humidi: z cõpositi vt calidi z sicci zc̃. z genus asperi z lenis: densi z rari rõne corporis arterie ac q̃ h9. nã q̃litates sunt dĩe tactibiles: z maxie ꝑme ac scdẽ. 2° de gen. z cor. ac naliũ p̃. Silr z penes visum vr̃ diuersificari: cum ipse plerũq̃ arteriaꝝ pcipiat motũ. Propter qḋ ↄcluditur pulsuũ gña existẽ nũo multipl̃r adeo q coit̃ ponũṫ variata.

Oppositum autez oium istoꝝ videṫ sentire Gal. Cum. n. ois eius vbilibet colligiṫ in/ tellectus apparet decem genera pulsuum confirmare: z cui 7. consonatur theorice: z primo similiter secunda.

Propter primum qdẽ antea videndũ quid fit pulsus cũ ei⁹ aliq̃ expõ ne. Scdõ q2 motus existit videaṫ q̃lis. ¶ Propter p̃m hui⁹ sciendũ est q pulsus 2r notificaṫ: puta p ipsius essentiã z ei⁹ accñtalia. 7° theorice. Nã rõ huius ẽntialis est mot⁹ loca/ lis quo mouet cor z vene pulsatiles dilatatione z reductio ne ad caloris custodiã intẽperãtia nãlis z vitalis augmen/ tum: spũsq̃ gñonẽ aialis: Prio aũt scdõ dĩ q est motus re/ ceptaculoꝝ spũs ex diastole z systole cõpositus ad regẽdũ spm̃ p aerẽ attractuz. Cum his ẽt ↄcidit rõ expositiua. Pul sus est motio cordis z arteriaꝝ ſm diastolez z systolem ad caloris inati refrigeriũ z fumosaꝝ egressionẽ supfluitatuz. ¶ Diastoles aũt z systoles dilatationem z ↄstrictionẽ: seu eleuationẽ vel depssionem ipotãt. ¶ Accñtalis võ pulsus notificatio est nũtius z p̃corꝝ occulta fert z narrat motib⁹ z ↄrijs z manifestis. theorice. 7. Cõtrarij nãq̃ sunt: q2 vtus vitalis pulsus cãtiua simul dilataṫ z ↄstringit. p̃ p°. ¶ Am plius aliqñ dñr pulsuũ gña: interdum dĩe z qñq̃ spẽs. Ge nera qdem: q2 sub se spẽs ↄtinent: vt eius ostendiṫ diuisio. Dĩe que differrũt z differre faciũt: spẽs aũt put in gñe cõti nentur supiori. Sunt. n. subalterne: que supioꝝ respectu iu xta logicũ sunt spẽs: relatione võ inferioꝝ gña. Sumiṫ etiã hic vt apparebit genus. p. cõiter: put ipm p̃dicaṫ apud lo/ gicum de spẽbus vniuoce: ſm nãlem võ magis analogice. Nã in gñibus latẽt multa 7° phyſi. ¶ Adhuc attendẽduz q pulsus est motus p̃n̄r cordis: ↄñter võ arteriaꝝ: vnde z q dam exponũt. p. esse motũ cordis z arteriaꝝ. i. a corde i ar/ terias: huius aũt cordis z arteriaꝝ pulsatio duplex vt p̃n/ cipalior est cã efficiens z finalis. Efficiens qdẽ silr duplex z p̃mordialis vt aia in corde ſm q mouet insita p̃ncipalr: vir tute nãq̃ vitali mediãte perficit pulsum. Et instrũlis q̃ du/ plex silr extat: vna quidẽ simplex incorporea: vt ↄplõ: calido. n. p̃dñante aia cum virtute pulsatiua diastolẽ opaṫ: fri/ gido võ quasi systolem: altera corporea vt arterie corde il/ lis p̃ncipiãte. Cã võ finalis q̃druplex existit: duplex qdẽ ex pte dilatationis: ac bina ↄstrictionis dilatationis. vna qui dem vt sanguis z spũs in cordis nutrimentũ z custodiã at trahaṫ: altera vt aere attracto ↄtẽpereṅ z hi. Ex pte võ cõ strictionis: vna vt sanguis z spũs a corde dilabanṫ in mẽ/ bra: z reliq̃ vt fumus capinosus expellaṫ supcaiefactus: qḋ fit cordis ↄstrictione z arteriaꝝ dilatatione: nã qñ cor con/

A — Ca. 12. p° p̃ncipiuz. — Trac. 1. c. 2. in fi. — Doc. 3. sẽ. p° ca. 1. t. 2. — B — Tex. c. 8. Collr. c. 1° circa p̃n. — Cap. 3 cir/ ca p̃n̄m. — Doc. 3. fẽ. 1. ca. 1. an̄ me̾m. — Cap. 2. p° p̃ncipiuz. — C — Doc. 3 fẽ. 2. cap. 1. in p̃ncipio. — Cap. 2. an̄ me̾m. — Doc. 6. c. 4. circa fi. — Te. co. 31. — D

strigitur dilataṅ arterie: ac cõ. diia. 80. ¶ Est ẽt sciẽduz q pulsus vtplĩr sentiṫ fortior. qcq̃d dicaṫ theorice. 3. in parte dextra q̃z in sinistra: z si arteria oriaṫ a cordis vẽtre sinistro propinqore cũ in hoie declinet cor parũper ad sinistrum de hystorijs p̃. Tũ pp cordis in ptẽ dextrã pflationem z irra/ diationez vehementiorẽ. Tũ pp calliditatẽ epatis z fellis z motũ situatũ in dextris: z fulciri in sinistris cũ splenis frigi ditate in eis. ¶ Nosce quoq̃ q arteriaꝝ in qb⁹ ↄuenienti⁹ tãgiṫ pul. sunt q̃ manus: q2 nõ sunt a corde remote: neq̃ se/ pulte z iterius occultate: sicut coxaꝝ dorsi z pectoris: neq̃ flexuose sup q̃s 4or nõ incidãt digiti: vt q̃ post aures. Et q̃ silr has tãgere minus laboriosius: Tũ pp facilitatẽ manuz p̃hendi. Tũ ẽt q2 nõ opꝫ z maxime mulierez se discooperi/ re: z pprie ſm hispanos: vt inde verecundia pertimescat. ¶ Propter 2m hu⁹ sciẽdũ q motus est triplex. p̃ ce. z mũ. Unus qdem rectus duplex exñs ad mediũ: vt qui grauiuz z a medio: sicut leuium: z circularis: velut motus est orbis. Ex qbus ceu extremis possum⁹ mediũ motũ ↄficere q refle xus: seu itercepus põt appellari: q̃lis motus est cordis: l3 enĩz cõiter dicaṫ motui assimilari circulari ꝑprius hꝫ refle xus noiari. Nõ. n. est cordis motus rectus: q2 hic fit a gene rãte: q per se determinate ad vnã est ptiũ: vt sursum vel de/ orsum. Velocitaṫ ẽt qñ ad terminũ tendit: cũ sue magis ap propinquet pfectiõi. Qui võ cordis ad ptes fit diuersas hꝫ dilatationẽ z ↄstrictionẽ. Cõponiṫ. n. ex pulsu z tractu vni formis exñs ↄtinue nisi aliqḋ ipm adueniẽs pturbet: q tan dem tardaṫ in fine: puta qñ adest virtutis incensio nimia z aduentus ꝑximus pditioni. p̃ 2°. Neq̃ ẽt est circularis: q2 is sup magnitudinẽ fit circularez z ppetuã: vt dicũt. Sz est cõpositus ex recto z circulari fortassis motui amplius atti nens circulari. Qḋ z magnitudo in qua fit: vt cor oñdit: nõ enĩ est pure recta nec pure rotũda: sz rotũda cũ latitudine: z q̃dã lateritate: vñ motus ei⁹ ẽ reflexus ex motu cõposit⁹ z qete. Sic̃. n. 8uo ph̄r phy. ipõlẽ fit vnũ motũ alteri ↄtinua riz nisi iter eos p se qes intercidat media. In pulsu aũt vno duo sunt motus diastoles. s. z systoles z qes post systolez q percipiṫ apud paucos. Fere nãq̃ so. ũ a doctis ac exercita tis ppendiṫ qualiũ extitit. Gal. z qes post systolẽ q̃ ab idio tis ẽt cõprehendiṫ. ¶ Adhuc cũ aliq̃ extet diuisio motus: q2 vnus nãlis: ali⁹ violẽtus: reliquus volũtarius: sciendũ q motus cordis nõ est violẽtus: cũ a p̃n° sit: vt oñdiṫ intrin seco: violẽtũ nãq̃ est cui⁹ p̃n̄m est ab extra non ↄferente vim passo. i. iprimẽte formã aliquã nãlẽ: aut est cuius motus est ab extra a qua cã cogiṫ opari. ethicoꝝ. 3. z moraliũ grãdio rũ. 2. Neq̃ est volũtarius: q2 hic ex aliq̃ pcedit apprehẽsio ne nõ adherens vie z ordini vni. Valet. n. ad opposita cũ a ptãte pcedat rõnali. Qui autẽ cordis absq̃ deliberatione fit aliqua: z vni affigiṫ ordinationi: l3. n. virtus vitalis per se simul ↄstringat z dilatet: hunc tñ ordinem mox seruat il lesum. Est igiṫ nãlis: sed nõ qualis q formã ↄsequitur a gene rãte cãtam. Gñans nãq̃ quãtum dat de forma tantũ dat z de loco 4° ce. z mun. z per ↄñs de motu: qm̃ locus acqritur per motũ: dãtus. n. est ꝑpter locũ: z ideo que talium videõ deorsum ad loca sua nãliter tendere: vt leuia sursuz: grauia deorsum: que qñ illic sunt quiescunt: tãquã suã fuerint per fectionem z finem adepta. Sed nãlis est ab aia que est for/ ma de qua nã dicitur z prius q̃z de materia. phyſi. 2. In cor/ de nãq̃ aia situata pulsatiua ipsum ſm pulsum z tactũ mo uet ↄtinue: modica quietis mora intercidente: qm̃ omne hic agens necesse fit ex cõtinua deficere actione: vt oculus in videndo: de somno z vigilia apparens. Silr oẽ qḋ mo/ uetur necesse hꝫ alicui fulciri imobili de cã motus aialiuz. In corde aũt est paries itermedius duoꝝ vẽtriculoꝝ ipsi⁹. In aialibus aũt maiorib⁹ os existit cartilaginosũ: de par tibus. 3. h. n. p se qescit q̃z q̃z p accñs moueaṫ. ¶ Ex his etiã apparet q motus aialis in deorsuz est agilis: cum duplr sit nalis. Qui autẽ sursum partim naturalis: vt ab aia: ſm ptẽ

E — Co. 21. in medio. — Cap. 17. — T. cõ. 5. — F — Do 3. fẽ. 2. ca. 6. in medio. — G — A. 1. c. 62. vsq̃ ad. t. cõ. 75. — Cap. 2. in principio — Collr. cã. 15. — H — T. cõ. 11. — post p̃n. — Cap. 4. in medio.

I

vero inaturalis:vt a forma per generans impressa: ⁊ ideo fatigatur aīal amplius tendēs in sursum:nō autem in deorsum:sic nisi ꝙ opꝫ motum elementi predominantis ab anima gubernari:vñ ⁊ laborant ita femora q̄multuꝫ ꝑble.5.

ꝑble.26.

Quomodo autē cōueniant aut maxime differant pulsus: saltus seu iectigatio:tremor ⁊ spasmus:dr̄ia docebit.91.

Propter secundum

vo sciēdū ꝙ quatr̄ se habuerūt ꝑores in hoc q̄sito iam apparuit ex argutiis:⁊ amplius manifestabit̄ ex dicēdis. Q̄m gn̄e pulsuū cōiter sumpto:gn̄a qdem pulsuū dupl̄r ꝯsiderauerūt:aut quātū ad eoꝝ primarias dr̄ias vel secundarias:q̄ sup illas fundant̄:sic qdem ꝑ dupl̄r ꝯtingit: vel quātū ad ea q̄ sunt de esse motus aut quo ad illa in quibus ꝯstat motus. qd ⁊ si prius itidē dupl̄r:aut quātū ad efficiens motū ⁊ virtutem:⁊ ita genus est pulsuū qd a tenore sumit̄ virtutis vt fortis ⁊ debilis ⁊ mediocris. Uel quo ad ipm motū. ⁊ id dupl̄r:aut quo ad ipsius quātitatē ꝑcussionis:⁊ sic genus pulsuū ex quātitate sumit̄ triū diametroꝝ arterie ſm ꝙ motus ꝑcipit̄ in ipsa: qd genus cōiter ponit̄ ꝑm. Et est duplex ipsius pulsus. qdaꝫ.n. simplex ⁊ alius cōpositus. Simplex aūt nonuplex:vt lōgus:breuis latus angustus, ꝑfundus, apertus ⁊ hoꝝ medij. Cōpositus nāqꝫ in 27. diuidit̄ pulsus de pulsuū differētijs:vt lōgus latus:altus lōgus latus medius:lōgus latus humilis:lōgus altus medius:lōgus medius medius:lōgus humilis medius:lōgus strictus ꝑfundus:lōgus strictus medius:longus strictus altus. Breuis latus altus:breuis altus humilis:breuis altus medius:breuis medius medius:breuis humilis medius:breuis strictus ꝑfundus:breuis strictus medius: breuis strictus latus. Medius latus altus: medius latus medius: medius latus humilis: medius altus, medius: medius medius medius:medius humilis medius:medi⁹ strictus ꝑfundus:medius strictus medius:medi⁹ strictus altus. Q̄noꝝ duo tn̄ noīa hn̄t ſm Gal. vt magnus ⁊ paruꝫ: ſm vo. A. magnus qui lōgitudine latitudine ⁊ ꝑfunditate mensurat̄:⁊ grossus qui latitudine ⁊ ꝑfunditate tn̄. Aut quātū ad tēpus qd attēdit̄ in pulsu. Qd duplex euenit. aut enim illud est tēpus motus:⁊ tūc genus est pulsus velocis ⁊ tardi:vel q̄etis:⁊ ita spissi ⁊ rari. Si vo quātū ad ea in q̄bus fit motus. Aut rōne illius qd locatum est in arteria:vt humoris ⁊ spūs ⁊ ita plenus pulsus ⁊ vacuus. Uel ex parte ꝯtinentis ceu arterie. Qd dupl̄r euenit:aut rōne subē arterie siue q̄litatis scbe cuiusdā in ipsa:⁊ ita pulsus sumptus ab obediētia ⁊ inobedientia organi:sicut mollis ⁊ durus: vel quātū ad ipsius q̄litates actiuas priores caliditatem ⁊ fri. ⁊ tūc pulsus ꝯsurgit ca. ⁊ frigidus. Si vo pulsus ꝯsideretur prout sup huius ꝑmitiua fundant̄ pulsuū gn̄a:dupl̄r id ēt ꝯtingit. aut.n. fundat̄ sup quasdaꝫ dr̄ias magnas:puta sup illas que sumunt̄ a gn̄e motus ⁊ q̄etis:vt velocitatē ⁊ tarditatē:aut sup oēs primarias septē:⁊ ꝑprie sup q̄nqꝫ vt magnitudinē, fortitudinē, velocitatē, spissitudinez ⁊ his correlatiua. siqdē ꝑter tūc octauū genus est pulsuū:qd ponderis vel rithimi dr̄ existēs in cōparatione tp̄is motuum ⁊ q̄etum distātiū in adinuicē adeo vt valeāt percipi sensu: ne capl'm in cap̄ inutil'r ꝯculcetur. ¶ Est aūt pōdus ordo quidam ⁊ mēsura in quo ꝑportiones attēdūtur musice. Cuius qdē duplex modus:nā qdam est boni pōderis pulsus eurithmus dictus. i. bn̄ numeratus:siue mēsuratus. vñ Halya. pulsus boni pōderis ⁊ mēsure cōpetentis est inter quem ⁊ suos dn̄os filis ē collatio ⁊ figuratio bona. vt qn̄ pueri pulsus etati ꝯfiguratur puerili. Est ⁊ pulsus pōderis praui:siue arithimius triplex exn̄s:vt perithimus. i. iuxta rithimū ⁊ mensurā pulsus ꝯueniētis:qui rithimuꝫ obseruat etatis sibi ꝑpinque:ceu qn̄ pueri pulsus pōdus habꝫ iuuenis. Et etherorithimus h̄ est alterius rithimi:vt qn̄ quis alterius etatis sibi distantis habet rithimū velut cū pueri pulsus senis hꝫ pondus. Est ⁊ tertius dictus ex rithimus:q nullius determinate obseruat pōdus etatis:ceu qn̄ pueri pul. pondus:nec pulsus senis incurrit:tūc vo indifferēter iuuenis quē. A. egressi vocat pulsuū. si aūt situetur pul. sup omnes dr̄ias aut plures:dupl̄r id euenire pōt:aut in vn̄ ⁊ sic equalis ⁊ inequalis:q in absolute equalē diuidit̄ ⁊ inequalez:⁊ ſm qd inequalē ⁊ in ineq̄lē. Absolute siquidē cuꝫ oēs dr̄ie equalitatis vel ineq̄litatis in gn̄ibus obseruētur pulsuum q̄nqꝫ aut septē:siue octo ſm. A. ⁊ forte praue ꝑpter ponderis pulsum. Scdm quid vo equalis dicit̄ vel inequalis cū dr̄iarum quedā preter alias attendantur:vt due vel tres:⁊ ita in his cōponendo deinceps. Aut in speciali: ⁊ tunc genus est pulsuū diuerse ordinatū ⁊ diuerse inordinatum:qd diuiditur:vt suū genus prius. hoc.n. locatur sub ineq̄li:vt spēs sub gn̄e. ¶ Et nosce ꝙ gn̄a hec.10. pulsuū ordinentur diuersimode. qdā.n. ꝑponūt vnuꝫ alteri:alij vo postponūt: sed quo sint ordinanda ondet̄ in que deinceps. Et rursus ī oibus.10. pulsuum gn̄ibus medius ꝑprie reperit̄ exceptis equali:diuerso ⁊ ponderis pulsu. Et medius etiā in oibus habētibus est nālis:nisi in forti ⁊ debili. Fortis nāqꝫ nālis est ⁊ tēperatus. ⁊ ois sil'r in quo virtutis extat ꝯstantia. In alijs aūt equalis ordinatus est:⁊ qui boni pōderis. Et ad istas qdem pulsuū dr̄ias reducuntur spēs pulsuum quorūdam cōpositoꝝ nomina habentiū sicut caprisans: interceptus, martellinus, serinus, vndosus, soricinus, vermiculosus, formicans spasmosus, tremulus, retortus, chordosus ⁊ siles. hec igit̄ est sufficiētia pulsuū sumptoruꝫ in cōmuni.

ꝑble.5.

K

Cap.5.ad medium.

L

De differētijs pulsuū ca.6. in ꝑn°. 2ᵃꝑmi do. 3.su.1.ca. 1.cir.me^m

M

H

3.theo.c. 3.ai me^m

N

2°ꝑ.doct. 3.su.1.ca. 1.in fine.

Coll'3.⁊ ꝑ doc.3.su. 1.ca.1.in medio.

O

Propter tertiū

qdem hinc sciendū:ꝙ pulsus pōt tripl'r accipi cōiter. vꝫ. ꝑprie ⁊ magis ꝑprie. Siquidē vltimo sumat̄:tūc illa tn̄ ponātur genera pulsuū in qbus motus saluat̄ ratio introductoris apparēs que sunt quattuor vt genus qd sumit̄ a quātitate dimensionū:a tenore virtutis:a tēpore motus ⁊ quietis. ⁊ adhuc ꝑprius a tp̄e qd quietis ⁊ motus:⁊ ꝑprijssime a tp̄e motus cū systoles ⁊ eius quies in pulsibus percipiat̄ paucis. Et ab experimētātibus q̄rarīs. vnde theutrus: earum q̄ motus sunt ꝑprie dr̄iarum velocitas ⁊ tarditas. Si aūt proprie tunc erūt in gn̄a pulsuū supra ꝑmas dictas fundari dr̄ias:vt pul. equalis ⁊ ineq̄lis eiusdē spēs diuerse ordinatus ⁊ diuerse inordinatus ⁊ rithimicus. In his.n. illorum gn̄a rō pulsationis attēdit̄. Pulsu autēꝫ cōiter sumpto prout medicus deuenit eo in cognitionē mō quocūqꝫ. Relliqua sunt tria dicta gn̄a pulsuū cū his que ad ipsa ēt intelliguntur reduci que sunt mollis:calidus ⁊ plenus cū suis cōparibus. Sic igit̄ lꝫ pulsus sint ſꝫ magis ⁊ minus infiniti: vt ⁊ cōplones:medici tn̄ ad.10. gn̄a reduxerūt cōiter accepto dr̄iariā pulsu. Nūs.n. denarius ꝑfectus qdaꝫ ꝑble.15. Que tn̄ oēs reduci pūt ad pulsuū genus:qd ex tp̄e motus: cū oēm pluralitatē tandē sit ad vnitatē reducere:q̄ illius totius extat cā dr̄ia.76. hꝫ autē est pulsus sumptus a tp̄e motus cū ceteris magis inhereat motui:⁊ demū q a tp̄e quietis. Est.n. pulsus motus reflexus ex morula motuqꝫ cōpositus. Deinceps vo sumptus a quātitate diametroꝝ ⁊ demuꝫ q a virtutis tenore:postea vo q pōderis:⁊ demū eq̄lis ⁊ ineq̄lis cuꝫ eius diuersificatis spē:⁊ deinde durus ⁊ mollis ⁊ plenus ⁊ vacuus:⁊ cal's ⁊ frigidus. In de pulsuū vo differētijs dr̄. Quasibile visuꝫ est qbusdā tale gen⁹ pulsuū ꝯnūerare alijs:per qd qualitatē caloris cognoscimus. ſm.n. arterie locū ⁊ ꝑprie ethici manifestius cognitio fit caloris qualis quis est:q̄ si ſm antiquam aliā particulam tangas.

P

In introductorio pul. post ꝑncipiū.

ꝑble.3.

Q

Ca.12.in medio.

Propter quartuꝫ

qdem. ad ꝑm qdem quid oōm iam visum:q: in genere pulsuū qd sumit̄ a tempore motus ꝯcessum est verius nām pulsuū saluari. ¶ Et sil'r ad secūdum apparet:quoniā pulsus nō est motus continuus:verū intercisus ex motu ⁊ quiete cōmistus. ¶ Ad aliud oōm. ꝙ lꝫ tria pulsum constituātia eoꝝ tn̄ vnumqꝫqꝫ potest in partes sequestrari plures: penes quoꝝ diuisionē sumuntur pulsuum genera q̄pluri-

A

ma. ¶ Ad aliud quid dicendum iam apparuit: quia prima genera quatuor verissime concessa sunt fore: nihilominus tamen possunt esse alia pulsuum proprie vel communiter sumpta. ¶ Et per hoc similiter visum quid ad aliud dicendum. ¶ Et ad aliud dicendum quod pulsus sumitur communiter: ut tactus: non autem prout predicatur de generibus eius univoce: sed analogice magis. ¶ Ad aliud dicendum: quod Avic. pulsum vere dictum recepit in quo motus reperitur natura: secundum tamen prius et posterius. ¶ Ad confirmationem dicendum quod pulsus et anhelitus non semper equiformiter proportionantur sibi: cum pulsus sit actus simplex cordis et arterie: anhelitus vero compositus. est enim cordis et cerebri. apparens in techni. In corpore namque id magis verificatur equali. Aut diligentius fortassis considerans inveniet quis tot modos anhelitus: ut et pul. ¶ Ad aliud iam apparuit: quia calidus pulsus et frigidus et tesine amplius genus ponitur pulsuum: cum calor in aliis percipiatur: atque in arterie locis. ¶ Ad aliud dicendum quod aut genus pulsuum ex tempore quietis illic decidit a scriptore vel sub genere pulsuum sumpti a tempore motus collocatur. ¶ Ad aliud dicendum quod ordinatus diverse et inordinatus secundum A. species extant pul. inequalis. Et ideo errant dicentes pulsum fore quem equalem et ordinatum. Ut autem in numerum ducerent denarium et maxime secundum fictitias seu ordines denariorum Pythagorici. apparens metaphysice primo: illum pro. 10. genere posuere. ¶ Ad aliud dicendum quod alie differentie pulsuum non sunt ita note sicut que sunt calidi et frigidi: cum he sint qualitatum efficacissime post quas duritie et mollitie extant magis permanentes: sub quibus siccum continetur et humidum: sicut causa sub effectu reperitur plerumque cum his ea notior extat. ¶ Adhuc quia he sunt improprie pulsuum differentie. unde si que his alie impropriores sub generibus pulsuum non debent computari dimissim: imo ad has siquid cognitionis in ipsis opus est reduci. ¶ Ad aliud dicendum quod pulsus non percipitur proprie visu: cum solum colorem suscipiat. Quod si percipiatur ratione sensibilis communis existentis: quo quidem ut sic imperfecta suscipitur cognitio. Et iridem ad pulsum reducitur qui ex quantitate sumitur dimensionum ut ad alium: quem etiam diminute percipit visus: cum systolem non comprehendat: quam tamen tactus diligentior in quibusdam potest comprehendere propter resistentiam: ut in forti magno duro et tardo.

Marginalia: Confer lib. 2. tract. de corde tex. 3. 8. et 10. — B — In phe. contra finem — C

¶ Differentia. LXXXIII.

Quod in pulsu non percipiatur musicalis consonantia ostenditur: quoniam diversorum generum et non subalternatim positorum diverse sunt species: et differentie: in predicamentis: sed musice cuius est consonantias observare: ac medicine pulsuum cognitionem tradere sunt diversa genera: et non subalternatim posita: cum nihil videantur habere commune different itaque species et differentie ipsarum: sicque non in unum ordinabiles. ¶ Rursus. Musica est certa quantitas cum inter mathematicas communiter numeretur. Medicina vero non: sed quedam circa qualitatem: puta sanitatem et eius oppositum. ¶ Amplius quorum subiecta differunt: et passiones distant: cum scientia sortiatur esse ex subiecto: velut potentia ex obiecto. differentia. 6. Subiectum autem musice numerus sonorum: medicine vero corpus humanum sanabile. differentia preinducta. ¶ Et. Consonantia est vocum dissimilium in adinvicem redacta concordia. Boetius musice primo. pulsus autem non hoc: sed motus cordis et arteriarum ex systole et diastole constitutus. Non igitur de eiusdem ipsarum erit tractatio. ¶ Iridem musica non tantummodo speculationis verum etiam moralitati coniungitur. primo musice Boetii. Sed medicina non adiungitur moralitati: cum in ipsa de moribus non agatur instruendis: et siquid de naturalibus negocietur in ipsa. Musicalis ergo consonantia in pulsu reperitur minime.

Marginalia: Cap. 4. — D — Confer ca. 8. et. 28. 29. 30. et 31. — Cap. 1. ad medium. — Cap. 60.

In oppositum Gal. in de pulsuum compendio. Irrationales vocat. Erosilus pulsum eum qui non habet aliquam proportionem. neque enim duplicem neque emiolam. i. sexquialteram: neque aliam quandam rationem habet. hec enim musice attinent et arithmetice. Reperitur etiam musica metrica in pulsu. Nam ibidem pulsus infantium irrationalis proportionatur dactylo augmentatorum trocheo perfectorum spondeo: senum autem iambo vel trocheo. De differentiis vero pulsuum scribitur. Pulsus rithmicus consistit in pari quandoque ratione: seu proportione: interdum vero in impari. Primo quidem quando tempus diastoles par extat tempori systolis. Sed in impari quando alterum tempus alterum excedit. Quod dupliciter etiam accidit. nam quandoque in enarrabilibus superabundantiis: et interdum in narrabilibus. Et primo quidem dupliciter: aut in multiplici proportione: que duplex extat vel triplex aut quadruplex: aut aliqua eorum que deinceps: secundum quas inquio proportio extat diapason diapente diapason bis diapason. deinceps tamen non est proportio. Et subditur aut in ratione numeri ad numerum: cum diastoles fuerit duorum maiorum temporum: et systoles quinti vel septimi aut octavi vel duodecimi. ¶ Sed. A. primo secunda ita. Debes scire quod in pulsu reperitur natura musice. Et quod Gal. vult quod illud quod potest sentiri ex proportionibus ponderis est secundum unam proportionum musicarum etc. ¶ Rursus. Augustinus primo musice. Musica est scientia bene modulandi. Ubi ergo erit amena modulatio illic et musicalis consonantia. Sed id reperitur in pul. nam eius quidam est bene modulatus: ut euritbimus: alter vero inmodulatus ceu aritbimus. de pulsuum differentiis. Itaque musicalis consonantia reperitur in pulsu.

Marginalia: E — Cap. 3. — Ca. 12. post medium. — F — Doc. 3. fen. 1. ca. 1. post principium. — Cap. 12. post principium.

Propter primum quidem primitus termini exponantur. Et demum ordinetur monochordum. ¶ Propter huius primum sciendum quod musica est scientia bene modulandi: seu bene movendi sciendi. Bene namque moveri dici potest quicquid numerositatis servatis temporum atque intervallorum dimensionibus movetur. secundum vero Boetium musice quarto. Armonia seu musica est vis ac effectiva facultas differentias sonorum sensuali operatione et ratione perpendens: Sensus enim et ratio: quasi quedam facultatis armonie sunt instrumenta. Sensus enim confusum quiddam ac proxime tale: quale illud est quod sentit advertit. Sed ratio diiudicat et ultimas persequitur differentias. Sensus itaque invenit confusa et proxima veritati: ratio vero diiudicat: velut siquis circulum manu scribat fortassis oculus ipsum verum circulum arbitratur. Ratio vero nullo modo id quod simulatur intelligit. Quod evenit quia sensus circa materiam vertitur et speciem in ipsa comprehendit fluentem enim et imperfectam: intellectus autem secus. Guido quoque monachus vocum motum musicam protulit indiscrete. ¶ Est et musica triplex. una quidem mundana in celis elementorum compage aut temporum varietate existens: in celo namque sonum dicunt musici armonicum: summe et proprie pythagorici existere motu causatum contactivo spherarum: qui equidem interveniente longiori distantia nostris non valet auribus occurrere: ceu secundo impugnatur ce. et mun. Secunda vero humana que in compage corporis ac anime nostrorum ac elementorum ipsius attenditur. Tertia quoque organica instrumentis expressa: quorum quedam sunt naturalia ut vocalia dicta. nonnulla quidem artificialia: ceu organa: psalterium et que talium. ¶ Est autem ut tactum consonantia dissimilium inter se vocum in unum redacta concordia. Dissonantia vero est duorum sonorum sibimet permistorum ad aurem veniens aspera et iniocunda percussio. Huius autem consonantia quedam extat proportio: que est duarum quantitatumcumque sint eiusdem generis quantitatum circa alterius ad alterum habitudo. Que quidem proportio in arithmetica in numeris observatur. In musica vero illi opposita in sonis attenditur: unde volentibus consonantias cognoscere proportiones prius expedit arithmeticas considerare. ¶ Sunt autem quinque: tres quidem simplices et due composite: que

Marginalia: G — Confer cum 2. an primo. — H — Te. co. 52. usque ad co. 58.

I omnes in quātitate situantur inequali. Eqdem prima simplicium dī multiplex ⁊ submultiplex proportio. Et est quādo maior numerus precise minorem in se cōtinet ⁊ continetur totum bis. aut ter vel quater seu deinceps. Cuius qdem species sunt dupla, quadrupla, subdupla, subquadrupla ⁊ reliqua. ¶ Secūda vero sup particularis nominatur. que est quando maior numerus minorem continet ⁊ continet in se omnem ⁊ vnam illius partē vel mediam: vt tria ad duo: que sexquialtera dicitur proportio. aut tertiam: vt quatuor ad tria: que sexquitertia nūcupatur. ⁊ ita deinceps in antea. Et sic subsexquialtera ac subsexquitertia. ¶ Tertia quoq₃ dicit superpartiens ⁊ subsuperpartiens: qn̄ numerus maior in se minorem cōtinet totum ēt continetur ⁊ aliquas illius insuperpartes.

K Q₃ si due proportio dicit supbipartiēs: vt quinq₃ ad tria. Si autem tres supertripartiens velut septem se habet ad quatuor: ⁊ ita demum ⁊ ecōuerso in eius correlatiua. ¶ Quarta vero compositarū ex multiplici ⁊ superparticulari cōiungitur: vt qn̄ maior numerus in se continet minorem numerum bis aut ter vel quotiens libet ac vnam aliquā partem. Q₃ si bis ⁊ eius dimidiā ꝯtineat partem: vocatur duplex super sexqalterа: vt quinq₃ ad duo. Si vero bis cōtineatur: qui minor ⁊ ipsius tertia pars dicet duplex super sexquitertia vt septē ad tria. Si autem ter ⁊ eius pars media vocabit triplex super sexquiquarta. ⁊ ita deinceps. ¶ Quinta quoq₃ dī multiplex superpartiens: qđ est quādo maior numerus in se continet minorem totum plus q̄₃ semel. ⁊ eius aliquas partes. Q₃ si bis maior ꝯtineat minorem ⁊ duas ipsius insuperpartes dicit superbipartiens: vt sunt octo ad tria: ⁊ rursus duplex supbipartiens: vt sunt duo ad tria. In suis autē correlatiuis econtra. ¶ Et nosce

L ꝙ due cōposite proportiones postreme cōsonantijs musice nō sunt ascripte: sed tres priores simplices: tū q̄ quarū amenioris extat consonantie multiplex dicta proportio: postea vero superparticularis. Superbipartiēs vero ab armonie cōsonantijs ab oībus Ptolomeo excepto penitus separatur. ¶ Dicendūq₃ demū ꝙ musice consonantie sumūtur a predictis duabus ꝓportionibus numerorū aut tribus sm̄ q. sub eis quedā numerorum inueniuntur differentie sex oēs. hic entes: puta epitrica: siue sexquitertia, emiola. seu sexqaltera, dupla, tripla, quadrupla ⁊ epogda siue sexquioctaua. Est autem epitrica quando numerus maior cōtinet minorem: ⁊ insuper tertiam ipsius partē: vt quatuor se habēt ad tria. In quatuor nāq₃ continentur tria ⁊ pars tertia: vt vnum. Et de ista numeri differētia cōsurgit cōsonantia musice diatesseron. i. per quatuor dicta. ¶ Emiola vero dī quādo numerorum maior continet minorem: ⁊ insuper ipsius medietatē: vt tria se habent ad duo. In tribus enim cōtinētur duo ⁊ eorum medietas. puta vnum. Ex qua qdem

M symphonia nascitur diapēte: hoc est per quinq₃ noīata. ¶ Dupla quoq₃ est quādo de numeris maior bis cōtinet minorē: vt quatuor duo. Ex qua quidē cōsurgit diapason. i. per oēs siue totuz appellata. ¶ Tripla quoq₃ quādo maior numerus ter minorem numerat: vt tria ad vnum extant. Ex qua symphonia ꝯsurgit cōposita: diapente diapason nominata. Est ⁊ quadrupla quādo maior numerus quater in se minorem habet: vt quatuor ad vnum. Ex qua oritur composita symphonia bis diapason dicta. Sic igit cōsonātiarū q̄dam sunt simplices: vt prime scđe: maxime. cōposite vero alie. certe vltime due: diapason vero quasi media nomine quidem simplex: re vero cōposita. Ptolomeus vero sextaz cōtra Pythagoraz addidit compositam ex diatesseron ⁊ diapason: ⁊ sic superpartiēti suppositam proportioni Boetius qnto. ¶ Epogdagium siue sexqoctaua est: quādo maior numerus in se minorem totum cōtinet ⁊ ipsius partem octauam. vt nouez: se habet ad octo. In nouez nāq₃ sunt octo: ⁊ insuper vnitas: que ipsius pars extat octaua. ¶ Ex hac quoq₃ sonus consurgit: qui tonus appellatur. qui in duas partiī partes inequales: nō enim potest diuidi in equales: sicut neq₃ vocales: quarū vnam partium: vt maiorem vocarunt semitonū maius vt nouem: reliquam vero minus. videlz octo quod a Pythagoricis diesis appellatur. Uersus tamē totum semitonum minorem diesim affirmat: quod Plato limē appellauit. vnde Boetius p̄. Tonus nūquā i duo partitur equalia. Ut autē id ostendatur: sit sexquioctaua proportio octo ⁊ nouem. Inter hos quidē nullus medius intercidit numerus: quos si binario multiplicemus redditur bis octo. 16. bis vero nouez. 18. Inter. 16. ⁊. 18. vnus ꝯcidit naturaliter numerus vt. 17. itaq₃. 16. ad. 18. comparatus sexquioctauā retinet proportionē. ⁊ ideo tonū. Secundū hanc deniq₃ proportionem. 17. numerus medius nō per equalia sequestratur: q₃ cōparatus ad. 16. ipsum continet in se totū ⁊ eius. 16. partem: vt vnitatem. si autem. 17. ad. 18. cōparetur: tūc. 18. illum habebit totum ⁊ ipsius. 17. partem. Non ergo eisdem partibus. 17. superat. 16. ⁊ superatur a. 18. ⁊ vtraq₃ nūcupātur semitonia: non ꝙ omnino ex equo sint media: sed sm̄ ꝙ semum dici solet qđ ad integritatem vsquequaq₃ nō peruenit. Inter hec autem vnum maius semitonium appellatur: aliud vero minus: que se habēt adinuicem: vt. 244. ad 256. continens duas voces: puta vt mi. Est ⁊ ditonū ex duobus consurgens integris ditonis. Et semiditonum: qđ ex non integris. ¶ Ex his quoq₃ tonis ac semitonis symphonie constant musice. Diatesseron enim que vocum quarta est consonantia interuallorum trium: vt ostēdet monochordi denotatio: constatq₃ ex duobus tonis: ac semitonio non integro seu minori. Est autem interualluz soni acuti ac grauis distantia. Sed diapente est vocum quinta consonantia interuallorum quatuor ⁊ tonorum triuz ⁊ minoris semitonij. Diapason autem est octaua vocum consonantia. Una enim reperitur de septem primis: septē interuallis ⁊ ex quinq₃ cōstans tonis ⁊ duobus minoribus semitonijs. Et ideo dictum est diapason ex diatesseron ⁊ diapente constare. Qđ apparet collectis tonis ⁊ semitonis duarum harū in vnaz symphoniarum. Sed diapente diapason vocum est. 12. 11. interuallorū. ⁊ constat ex. 9. tonis ⁊ semitoni o minori. Bis quoq₃ diapason tunc erit. 16. vocum consonantia. 15. interuallorum: ⁊ ex. 11. perficitur tonis. Diatesseron ⁊ diapason autē sm̄ Ptolomeū consonantia vltra Pythagoricos instituta. 13. erit vocum: sicut ⁊ septem fuerunt littere primitus ordinate: voces enim ⁊ littere repetuntur vt apparebit: sicut in diebus alterius euenit septimane. Uocum siquidez quatuor sunt graues ⁊ tres acute. ¶ Propter huius scīām sciendum Pythagoram organuz qđdam inuenisse vnius chorde monochordum dictū: in quo musice omnes reperiuntur symphonie: quo primitus erudiūtur idocti voces percipere simplices: vt inde facilius habeantur cōposite ac pluriū chordaruz. Cuius simplicis primū subditur descriptio. Et est lignū longū quadrāgulatum vtrinq₃ in acutum in modum sandonis intus ꝯcauum: super qđ posita chorda eius sonitu varietates vocū comprehenduntur de facili. Cuius hec est forma in ꝓportione dupli siue diapason vt per hāc intelligat in alijs. Nō enim musica dicetur sed solum dicitū: vt elucidetur quesitū. Descriptio vero monochordi compositoris in qua voces ⁊ note cū alijs insequuntur est: quoniam p̄ sm̄ modernos inscribitur gāma grecum: seu. g. cuius hec est figura. Γ. Et deinceps seriatim septem littere ab exordio latine graues: quare figuris grauioribus denotātur. Post q̄s p̄fati septem repetuntur acute. vnde caracteribus depinguntur minoribus in quibus duplex. b. locat. primū quidem rotūdum. alterum vero quadratum. Addunt ⁊ quidā predictis tetrachordum: varijs tamen figuris superacutaruz: in quo. a. ⁊. b. similiter iterantur. Boetius tamen cum antiquioribus gamma grecum dereliquit. Litterarū quoq₃ ⁊ monochordorum hec extant paradigmata.

Γ. A. B. C. D. E. F. G. a. b. c. d. e. f. g. a.

Musice cap. 16. in medio.

N O P Q

Musice ca. 3. 4. 8.

A

¶ In his siquidez nume rio symphoniarum repre sentantur proportiones. ¶ Amplius sciendum q̄ post monochordum inuē ta sunt polichorda. In q̄/ rum chordis fiunt diuer/ sitates s̄m additionez suc cessiue nō pauce. Quidā namq̄z primitus solū du/ as: alij vero quatuor sta/ tuerent: vt indicat rubeba. deinde in quatuor & quin q̄z vt ostendit syga & vio/ la. demum in .7. ascende/ runt. vnde proble. 19. 7. fuerunt chorde antiqui/ tus. Non eniz diacto s̄m numeruz quemadmodū diapente dicta est: postea vō tripandius extrahens tertiam vt vite apposuit & in hoc appellata est dia pasonised non diactordia septem enim erat. Sunt autem septez essentialio/ res ad quas alie reducū/ tur ad modum septē pla/ netarum: ambipathe, perbi/ pathe, litanos, mese, per/ amete: seu trite peramete & nete. Fueruntq̄z conse/ quenter octo nouem & de cez. iuxta illud psalmiste. In psalterio decachordo. Et deinceps intūs excre/ uit numerus: vt Boetius 18. cuz reiteratiōe enume ret sub diatonico melo. & totidem sub creomatico ac. 18. sub armonico qua/ dam communis sine & eu/ gmeni. i. coniuncti & die/ zemedi. i. disiuncti: quia tria sunt melorum genera prefata: q̄bus omnis con texitur cantilena. quoruz ē discriptio hec diatonici.

proble. 19.

B

C

musica. 1. Cap. 21. & 22.

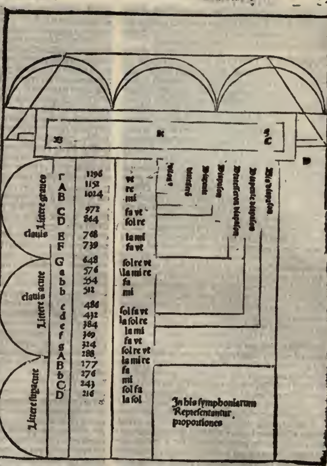

D

Prolambanomenos.
Hipate hipaton.
Perhipate hipaton.
Licanos hipaton diatri.
Hipate meson.
Peripate meson.
Licanos meson diatri.
Mese.
Trite sine ceugmum.
Peranete sine ceugmum.
diatri.
Nete sine ceugmum.
Paramese.
Nete dieceugmum.
Trite dieceugmum.
Peranete dieceugmum.
Diatertrite hiperbolion.
Peranete hiperboleon.
Diatri.
Nete hiperboleon.

¶ Est autem similis figuratio & in cromatico melo per om/ nia: & consimilis etiam in enarmonico: nisi q̄ vbi scribeba tur diatonicum: primo debet scribi in secunda cromaticum: & tertia enarmonicum: & ita vt omnes .54. situētur chorde: moderni autem in quibusdam organorum .64. & plures si/ cut ostendit canon medius apposuere.

Propter scdm vō sciendū q̄ quidaz indiscrete protulerunt musicas has cōso/ nantias in pulsu nō reperiri aut si reperiunt nullus pōt ad earum dignotionem peruenire. Quibus quidē dicendum iuxta illud morbi p̄ig̃ nō opus hos ab alijs vituperari cū se vituperent ipsos: solatiū s̄m Priscianuz vo'entes ex sue imperitia obtinere. 4° vō coll'z. Sermo de hȳ proportioni bus. Gal. recitat vbi di q̄ si est: vt inquit est mirabile: s̄z cō parationes istas cōprehēdere difficile sit: quāuis multi ho mines eas in musica cōprehendāt: propterea q̄ note musi/ ce hn̄t superfluā extēsionē ita q̄ minor illaꝝ dimēsio pōt exē/ plo cōprehēdi: & est illa q̄ multiplicat ex .36. ptib⁹ vnā par/ tē. & hic foret semitoniū forte min⁹ siue diesim. Sed in. p. s̄z Gal. & A. post proportionē addētē 4um nō inueniēt sensus discretio. Et subdit q̄ ista verba sunt alteri⁹ sciē: q̄ huc per acceß necc̄ia est paruz. De hoc ēt miratur. A. ingens. Miror q̄lio pportiones iste p sensuz discerni pñt. Et demū in sen/ tentiā amplius q̄z Auer. ɔcidēs Gal. modū tribuit quo q̄s possit hui⁹ pportiones adipisci tal'r. Dico tn̄ q̄ illi est faci/ le. i. posse qui in gradu tāgēdi ɔstitutis. & pportionat sonos p artē: postq̄z fuerit ei potētia musicā cognoscēdi acq̄sitā in tuens nā quandā nobis insitā musicā fore & cōparabit fa/

H

Ca. 5. post medium. Cap. 12. p° medium.

Collr de differētijs pstituit ca. 11 & fine. 2° prīi do. 3. lib. 1. c. 1. circa fine. vbi supra in eadem.

I

cium.i.experiētiā per totū hoc est rōne ēita vt factū rñdeat sonis: ꝛ notū arti. Cū enim hic eius intentionē omnino applicauerit ad pulsum in sensu poterit proportiones huius discernere. qd aūt de hoc apparebit subsequenter.

Propter tertiuz vo sciēdū ꝑnitus ꝙ musicalis ꝯsonātia pōt in pulsu reperiri. 2ᵒ series de h exponat. A. ¶ Propter huius fiqdez ꝑᵐ sciēdū Gal. ꝛ. A. testari musicalē armoniā posse in. p. reperiri: vt iductū. Et firmat: qm vt dictū musicalis ꝯsonantia est ꝓportio q̄dā. h aūt in olbus cuiuscunqꝫ gñis reperit quātitatib⁹. Est nāqꝫ vt apparuit ꝓportio duaꝝ: quātecūqꝫ sint eiusdē gñis quātitatū circa alteri⁹ ad alterā habitudo: in. p. aūt vt dictū est quātitatē signare: ꝛ maxie qꝛ vnuz gen⁹ pulsuū sumptū est ex triuꝫ diametroꝝ quātitatibus. ¶ Adhuc si repit in his ꝑnˡᵉ ac ꝑᵐ instrūale erit ac scḋarius iuenire: eīcū hec qbusdā oia operāt organis: sed musica ꝑnˡ ꝛ ꝓ nobis est insita: vt ostēdit aīa humana: ꝗ aīa humana tali ꝯnectit corpori copulat: vt cū alijs plūimis iunioꝝ cēsuit Socrates in Tymeo. vñ Damascen⁹ in afoꝛismis. Colligatio corpis ꝛ aie ꝑm ordinē nūerī ꝯsoni facta est vt subsistat. Inqt ēt ꝙ cōplō corpis aiam ꝛ ꝓprie nīi ad figurā nūi ꝯsoni existit. Quare aliq posuerūt aiam armoniā fore quādā. ꝑ de aia. Propter qd ex musica nobis inerit organicā: ēt cū h depēdeat ab alia. Nā in alijs motib⁹ corpis quātitatiuis: sic in voce aut in organis ortis poterit repiri suo mō. ꝑriaz nāqꝫ cognitionis ꝛ effectus musica organica depēdet ex organica pulsuali. In aia vo eāe ꝯtingit eꝫ. Itaqꝫ musicalis i pulsu repit armonia: silr ꝛ in anhelitu vtcūqꝫ. Poterit deniqꝫ qa ꝑpatissimi tactus ꝛ ꝑspicacissimi ad notitiā ꝯsonantie pulsus deuenire: vt de seipso testat Gal. in systole pulsus ꝯtigisse. Cū. n. eā diu nō ꝑcepisset demū ꝑ ꝯtinuū tāgēdi arterias exercitiū ꝑcepit ꝛ cōpicultā: ita vt porte pulsuuꝫ tunc fuerūt ei apte. ꝑ 2ᵒ ꝛ Halya. q̄dripartiti 4ᵒ. ¶ Qd ꝛ fulcit. Illud. n. pōt sciri ꝛ tādē ꝑcipi: cuius silitudinē hēm⁹: ꝛ maxime cū aia nr̄a itelligat ꝑ phātasmate mediāte. Sꝫ proportionis vel ꝯsonātie pulsus hēm⁹ silitudinē: vt oñsuꝫ: armonicā. s. ꝯsonātiā. ¶ Rursus. 1ᵃ pōt sciri qd certiori ꝑcipitur sensu: h aūt tactus. vbi nāqꝫ alij decipiunt: pleraqꝫ ipse certificat: nisi fortassis i olgitoꝝ varietatib⁹: ꝛ maxie cū huc ꝑ olijs aīaliū certissimū hēam⁹. 2. de aia. Nroꝝ. n. cōpaginatio āplius i mediocritatē ꝛ ꝑpamētū ꝑuenit. Itaqꝫ huī⁹ poterim⁹ cognitione potiri: q̄ꝫ̄ extet difficile tpis mot⁹ motula: cū nil aial ꝑcipiat absqꝫ tpe ꝛ ꝯtinuo. ꝑ memoria ꝛ reminiscētia. ¶ Propter huius 2ᵐ sciēdū ꝙ. A. manifestat decimū genus pulsuū ꝑm ipsius ordinē: qd Gal. ꝛ Haly. posuerūt octauū. Inqens ꝙ gen⁹ pulsuuꝫ: qd sumit ex pōdere est ꝑ cōparationē ꝓportionis quātitatū ꝓportionaliū q̄tuor tēpoꝝ in adiuicē. puta duoꝝ motuū: ꝛ duaꝝ q̄etū. Et quāuis sensibꝫ nō possit oē h discernere: tñ poterit ꝑ cōpōnē ꝓportionis q̄titatū ꝓportionaliū tēpoꝝ diastolis ad tp̄s qd ē inter duas diastoles: eoqm̄ tūc interueniūt tpa tria: vt mot⁹ ad systolē: q̄es ꝛ mot⁹ ipsi⁹ ad diastolē. Et ad sūmuꝫ cōparādo tp̄s in q̄ est mot⁹ ad id in q̄ fit q̄es: aut eꝫ. mot⁹ nāqꝫ magis ꝑcipit q̄eteq̄ꝫ mot⁹ motu: vel q̄es q̄ete cū opponant plusqꝫ tpis colligāt. Et ideo q factūt cōpōnē tpis motus ad tēpus motus: ꝛ tpis quietis ad tp̄s quietis: ponūt capl̄m in cap. Et id 7ᵒ theorice cū Gal. hoc est cognitionē sensitiuā: locāt in agnitionē intellectiuā. Duo nāqꝫ sunt capitula ꝛ ꝑnᵃ cognitionis sensus ꝛ intellectus vtcūqꝫ opposita: ꝛ lꝫ hꝫ missio sit tolerabilis ꝛ nō incōueniēs: nō tñ est bona siue vtilis: qꝛ nō pōt in sensum ꝛ experiētiā peruenire: sicut ꝯsideratio expetit medicine. Deinde ostēdit qd sit pōdus vel mensura dicēs: ꝙ est illud in quo ꝓportiones attēdūtur musice. hoc aūt vꝫ velocitas ꝛ tarditas: ꝛ raritas ꝛ spissitudo ꝑncipaliter tpis rōne in quo ꝯsistunt. ꝯñter vo magnitudo ꝛ paruitas: ꝛ fortitudo ꝛ debilitas. Sup has enim oīas ꝓprie videntur pulsuū ꝓportiones attēdi. Cū igitur vnius pulsus aut partes vel ꝑs vnius pulsus iuxta ꝑdictū canonē ꝓportionum vel ꝯsonātiarū se habeant ad alterū in q̄tuor maxime differentijs vel qnqꝫ. puta magnitudine ꝛ paruitate fortitudine ꝛ debilitate: velocitate ꝛ tarditate: spissitudie ꝛ raritate aut ēt duritie ꝛ mollitie: sicut q̄tuor ad tria: ꝯsonātia pulsualis diatesseron musicali ꝯsonātie erit relata. Si vo se in his habeant velut tria ad duo: tūc ꝯsurgit pulsus ꝓportio diapente supposita. Si aūt vt q̄tuor ad duo: tūc ipsa ꝓportionatur diapason: ꝛ ita in alijs cōpositis. Accedo igit āplius in expōnē seriei. A. q dans eius itētionē dicit. Scio ꝙ i pulsu nā ꝛ ꝑtās musice reperit: qd declarat in pulsu eq̄li ꝛ inequalis ac in pulsu pōderis: in qbus magis nā obseruat musice. 2ᵒ exēplificat ꝓportiones q̄s i pulsu possum⁹ obseruare illic.

N

Gal. vo. Et ꝑnitus id oñdit in pulsu eq̄l ꝛ ineq̄li: 2ᵒ i pulsu ineq̄lr ordinato ꝛ ineq̄lr inordinato. ꝛ in pulsu pōderis ibi. Et quēadmodū: ꝓponēs itaqꝫ silitudinē quandā inqt. Sicut scia musice ꝑficit ex sonoꝝ adinuicē ꝯiūctione sꝫ ꝓportionē tēpoꝝ ꝯiūctē ipsos in acuitate ꝛ grauitate q̄ sunt vocis dictio ꝑ circuiares q̄sdā casus ꝛ cursus nūc voce descēdēdo: nunc sublevādo q̄ inter eoꝝ existūt ꝑcussiones. Illic. n. cōstituunt sic circuli icipiētes ab vna septē vocū: ꝛ ꝑ alias transeūtes reuertunt. Deide adaptās 2ᵒ ꝑtacta duob⁹ ꝓpositis dic silr ēt in. p. qꝛ ꝓportio tēpoꝝ pulsuū in qb⁹ ꝓportio ꝑnˡ obseruat i velociᵗᵉ ꝛ spissitudine: silr in rariᵗᵉ ꝛ tarditate est tamq̄ ꝓportio sonoꝝ musice i hꝫ. Et ꝓportio ēt dispōnū pulsuū in fortitudine ꝛ debilitate: ꝛ magnitudine ꝛ ꝑuitate: ē sicut ꝓportio ꝯiūctionis seu cōpōnis sonoꝝ musice ꝑ q̄s ꝯtingit sonos variari ꝑm velocitatē tarditatē ꝛc. Deide ēt quēadmodū declat id in pulsu pōderis ꝛ in diuersis ordinato ꝛ io: dinato ponēs ꝑ duas ptes silitudinis: ꝛ deide aptās ad ꝓpositū illic. Et ꝓportio. Et dicit ꝙ sic tp̄s ꝑcutiēdi lōgū vel breue ꝛ q̄titas extēsiōis sonoꝝ qñqꝫ sunt ꝯuenientes ꝓportionales vt i hellis tuhe: i cameris psalteriū ꝛ viola. Et alia qñ icōueniētes ꝛ iproportiōate loco: vt ei⁹ qd exēplificatū. ecōuerso. ꝛ id quo ad pulsuꝫ pōderis. Et silr qñ accidit interdū diuersitates ordinatas esse in qnqꝫ rebus vel plib⁹: ꝛ aliqñ inordinatas ordinē indifferēter corrūpētes: ꝛ h q̄tū ad pulsuꝫ diuerso ordinatū ꝛ iordinatū. Deinde ꝛ ꝓportio. succicte valde ꝛ ꝯfuse has duas ptes silitudinis applicat dicens. Ita ꝓportio dispōnis pulsus in fortitudine ꝛ debilitate ꝛ in quātitate: in magnitudine ꝛ paruitate: ꝛ silib⁹ quo ad vtrosqꝫ pulsus: lꝫ sonet de pulsu pōderis: ꝯtingit esse cōueniēs ꝛc. Et subdit ꝙ egredit hoc a gñe pulsus i quo attēdit ordo aut eius oppositū. q̄re pulsus ingredit ponderis. In ipso enim ꝓprius seruat ꝯsonantia pulsualis: eo ꝙ sumitur ex tpe motus vbi quātitas reperit. Deinde Gal. aūt exprimit ꝓportiones pulsuales ꝑm ꝙ musicis ꝯsonātijs adaptant dicens: ꝙ visus est Gal. ꝙ id qd pōt percipi ex ꝓportionib⁹ pōderis ꝛ pulsus est iuxta vnā ꝓportionez musice: que dr̄ ꝓportio totius. i. dupli ꝛ qnqꝫ: que proportio dr̄ tripli. Qd exponēs subdit ꝙ ea est ꝓportio dupli adiūcta ꝓportioni que addit medietatē: qꝛ ꝯtinet totū aliqd ꝛ ipsius mediuꝫ: ꝛ ista est ꝓportio cōposita ex diapente diapason: ꝛ ideo sic appellata his aliqd totuꝫ ꝯtinens ꝛ eius medium. Sic igit qñ aliqs pulsus se hꝫ ad aliū in velocitate ꝛ tarditate ꝛ ceteris: vt tactū differētijs in nūis vel vocib⁹: vt tria ad vnū: proportio similis predicte ꝯcidet in pulsu. Et sic in alijs dicendū erit ꝓportionibus pulsuū suo modo. Secūda proportio in pulsu obseruata est ꝑm ꝓportionē musicalem dictam per totū: que proprior est dupli: ꝛ ista est ꝯsonantia diapason: siue per totū seu oē dicta: qñ in toto vel perfecto terminat: puta in ꝑ monochordi fine: vt in octo. oē nāqꝫ ꝛ totū ꝛ ꝑfectū nō ꝑm spēm differūt abinuicem. ꝑ celi ꝛ mūdi. Noiat ēt ita. qꝛ oēs obtinet voces. Antiqtus octo vt apparuit cythare ꝯstabāt chordis. ꝛ qꝛ octo vocib⁹ cōstituit. 3ᵒ vo ꝓportio hic ꝯsiderata est illa q̄ dr̄ ꝑ qnqꝫ: q̄ addit medietatē sicut cū aliqd ꝯtineat aliqd totū ꝛ eius mediū: vt tria se

Marginalia (left column): K — Aiol. ꝺ. — Ibidem. — T. c. 54. — L — Doc. Ii. 1. cap. 1. ꝑ. ꝑncipijs. — T. c. 94. — Post ꝑn. 2ᵃ p. doct. 3. fā. 1. ca. 1. dius h. de differētijs feb̄ris cap. 21. T. 1 deo. c. 3. ꝑ. ꝑm. — M

Marginalia (right column): O — P — Q — Coll. ꝛc. cha.

hñt ad duo: q̃ ꝓportio dĩ diapẽte: sine ꝑ qnq3. eo ꝙ in qnto terminet̃ loco monochordi qnq3 obtinẽs voces. 4ª quoq3 ꝓportio q̃ in pulsu dĩ repiri sumit̃ iuxta ꝓportionez: q̃ est ꝑ 4ᵒʳ addẽtẽ 3ᵃᵐ ptẽ. Cõtinet. n. totũ aliqd ꝛ 3ᵃᵐ partẽ sup hoc ipsius vt q̃tuor se h3 ad tria: q̃ diatesseron dĩ: eo ꝙ quatuor vocib⁹ ꝯstãs in q̃rto loco cadit instri. Est ꝛ qnta ꝓportio in pulsu obseruata: q̃ accipit̃ iuxta ꝓportionẽ cõiter sumptaz q̃ est ꝑ qnq3 addentẽ 4ᵃᵐ partẽ: q̃li ꝓportione qnq3 se h3 ad q̃tuor: cũ ipm totũ hẽat ꝛ vnũ qd est eius ps q̃rta: q̃ ꝓportio nõ est ꝓprie musicalis: cũ solũ qnq3 vel sex extent. Minima. n. ꝓportionũ musicalium est diatesseron: maxima do bis diapason. Quidã tñ hic pythagorizantes ꝑnª musice ignorãtes ꝓportionẽ hãc musicalẽ fore ꝯ reliq̃s putãt distinctã: septẽ ẽt asserẽtes: cũ ꝛ diatonũ inter eas locent. Deinde subdit̃ ꝙ postea in pulsib⁹ nõ percipit̃ aliq̃ ꝓportio modica interueniẽte tpis inter duo cõperabilia distãtia: q̃lis est ꝓportio. 5. ad. 6. vel. 7. ad. 6. ꝛ sic deinceps ꝑcipit̃ multo minus. ¶ Dubitat̃ cur ꝓportio musicalis bis diapason nõ numerat̃ ab. A. cũ possit in pulsib⁹ repiri: sicut repit̃ in alijs. ¶ Aut dõm fortassis ꝙ nõ interuenit tãta distantia in ptes pulsus: vt que eius. Uel forte relinq̃t notã ex diapẽte diapason eidẽ appropinquante. Apparet itaq3 veritas hui⁹ q̃sti difficilis admirati cũ sit de pulsib⁹ ꝛ quoꝝ scia q̃sita dura. vñ theorĩ. 7. Pulsus scia grauis est ꝛ difficilis: ꝛ cognitio ipsi⁹ cũ magna suscipit̃ difficultate triplici ex cã. Primũ. q2 non est facile assuescere in venaꝝ sensu ꝯsuetudinem q̃ possit cognoscere modicã alteratiõẽ q̃ in pulsu fit. Scd̃o. q2 necesse fit breuiori tpe solũ decẽ gña pulsuũ cognoscere: ꝛ cũ vnuz ad reliquũ habeat relonẽ. 3º q2 nihil certius exterius reperit̃ cui valeat pulsus ꝯferri vel cõparari velut i vrina. Subdo q3 quartã q2 pulsus est motus. 8. ꝯ. dĩa. motus aũt cognitio difficilis cũ sit m̃alis potẽtialis non permanẽs is successiuus: vt sermo ipsius ostẽdit q̃ de physico extat auditu.

Propter quartum vo ad ꝑᵐ dõm ꝙ q̃daz dicũt ꝓportiões hic idẽ sumi equoce. puta in musica ꝛ pulsu. Qd̃ falsũ vt visũ ex dictis: cũ ostẽsũ sit in pulsu musicã saltẽ humanã repiri. Et musica vniuoce magis aut saltẽ analogice: vt de trib⁹ pticularib⁹ musicis: vt superius innotuit p̃dicatur tanquã genus. ¶ Uñ dõm est ꝙ altere spẽs ꝛ diẽ sub alteris collocant̃: qm̃ sonoꝝ ꝓportiones sub illis q̃ pulsuũ nãlr ꝯtinent̃ magis si in ipso musicã volumus obseruare humanã: ꝛ si i sonis organicã cũ hoc tũc velut ps ꝯtineat̃ in toto. Si vo ꝓportiones pulsuũ ꝯsiderent̃ tanq̃ imanifeste: cognoscunt̃ vo ꝑ ꝓportiones sonoꝝ sicut ꝑ aliqd manifestũ: ꝛ ꝓhent̃. sic ꝓportionib⁹ subdent̃ musice organice. Uel põt dici ꝙ proportiones pulsuũ q̃dã silitudine q̃ oẽs trãsferũt. topi. 6º trãsumpte sunt a ꝓportionib⁹ musice organice: q̃ trãsumptio iã dudũ appuit. ¶ Ad aliud dõm ꝙ sic musica organica ẽ circa quantitatẽ tẽpoꝝ: ita ꝛ musica obseruata in pulsu: vt visũ in expõne serici. A. ¶ Ad aliud dõm ꝙ subita nõ multũ differunt: qm̃ numerus sonorus adaptat̃ homini ſm instrumẽta maxie nãlia: vt ꝛ pulsus ordine suo. ¶ Ad aliud dõm ꝙ l3 in vno ꝯsonãtia attẽdat̃ vociũ: ꝛ in alio pulsuũ. hec tñ multũ distãt: vt declarũ est iã in adinuicẽ ꝓportionibus ſm q̃s accipit̃ silitudo. ¶ Ad aliud dõm ꝙ sic musica getat aĩos organica ꝛ ad laudabiliores ꝓducit mores: ita ẽt ꝯsir medicina habitũ ꝯseruat ꝑfectũ in corpe aut iducẽs. puta sanitatẽ: nõ. n. minus pacificant̃ animi ꝛ mores cõfurgũt insignes. vñ ꝑ de ingenio. Qui vult curare aĩam ꝑ. curet corpus ꝛc̃. ¶ Differẽtia. LXXXIIII.

Quod egestionis coloris varietas sit laudabilis ostendit̃: vt apparebit ꝑ q̃rtuz scd̃e. ¶ Palin. mutationes egõnũ iuuãt afor. 2ª. Qd̃ firmat̃. qm̃ 3º sextadecima. Qui egerit spẽs diuersas s. cholici ꝛ spumosi ꝛ spẽs pingues ꝛ nõ debilitatur: nõ opz vt ipsuz ꝯstringas ꝛ perducas ad egritudines fraudulẽtas: he aũt varietatẽ important. ¶ Amplius simile vĩ de vrina ꝛ de egestione cum sit alterutra superfluitas vel. sed vrina laudat̃ varij coloris vltra simplicez. vnde ꝑ scd̃a. Urina nigra est signuz malũ: que tñ ex ea sanior est: est illa cuius hy postasis est nigra ꝛ aquositas non est nigra. hõ vo color varietatem importat. ¶ Adhuc ars est nãe sequela. varietas autẽ coloris egestionis approbat̃ ſm artez magis. iuxta illud veteris. Cũ pharmaco vo melius ꝛ quãto ampliores colores: egestiones non male. ¶ Rursus. illud est bonũ qd vigorem ostẽdit nature. hõ vo est varietas coloris cum potentiam ostẽdat ipsius super humores plurimos expellendos. Itaq3 egõnis coloris varietas laudabilis extat.

In oppositũ medicorum cetus. Adhuc de ratione digestionis in superfluis est materiã virtuti habilitare expulsiue. id aũt proprie fit preparando subam: eamq3 diuidendo a partibus ꝛ reddendo vniformem: ꝛ demum colorem: cũ is causet̃ ab equalitatibus mediãtibus ꝑmis: differẽtia sequenti. ¶ Eti. simile videtur de egestione: vt de sputo ꝛ vomitu. Sed vituperãtur tales varij seu puri. pronosticoꝝ scd̃o. ¶ Itidez illud extat illaudabile qd a propria egreditur nã vel colore: propriũs autem vt apparebit egestionis color est ad subcitrinum declinare. Uarius autez multiplex diuersificatur ab isto. Igitur coloris illaudabilis est varietas.

Propter primũ quidem sciendũ ꝙ egestio duppliciter accipitur. vno quidez cõiter pro superfluitatum omni eductione: iuxta illud secũ de aforismoꝝ. Considerare opz egestiones: ꝛ qd proprius dĩ excretiones. Aliter q̃dem proprie prout est superfluitas digestionis ꝑme in intestinis inferioribus: ꝛ maxime in monoculo cãta. In eo nãq3 in dietatis inculpabilr a chilositate stercus secernit̃: cui q̃dem cholera ꝑmiscet̃ a chisti fellis delata. ¶ Ipsa quoq3 quadrupl'r põt ſm in ea reperta cõsiderari: ratione quãtitatis, q̃litatis, exitus, tempore. vel ea cũ qua egredit̃ habitudine. Quãtitate q̃dem variat̃ dupliciter vel absolute. aut ſm qd vt q̃litatis i quãtitate. ꝑ q̃dem in multã: paucam diuersificat̃ ac mediã. Quod etiaz euenit aut ꝓpter susceptũ cibũ vel suscipientis nãm. Siquidem multa plurimos denotat cibos. Si autez pauca: paucos cũ ordine ꝛ artificio tali vel hõ. Media quoq3 mediocres: ꝛ ꝯsequẽter dispositas sufficiẽter: ꝛ que circa eam: operantes particulas. Si vo secũdo: aut fortitudo existit expulsiue cũ attractiue imbecillitate. meseraicaꝝ puta. Uel multiplex: cholere in intestina confluxus vel motus supfluus. Pauca quoq3 ex oppositis reddit̃ causis ꝛ digestiue imbecillitate retẽtiua ei deseruiente. Qualitatis in quãtitate q̃dem respectu vel q2 ex cibo plus in corpore imitit̃ q̃3 in secessum transducatur vt mulsa ꝛ nuces. theorice septimo. ꝛ vinum magis: testiculi galloꝝ saginatoruz ꝛ brodium carniuz laudataꝝ. dĩa. 68. aut ꝯ: seu baucia, rapa, caulis: ꝛ q̃ hõ. vel medium obtinet: vt panis ſm Auer. galline caro animalis agni ꝛ hedine. Et hec itidem ſm corpora diuersificãtur apta taliter vel aliter suscipere. ¶ Qualitatis quoq3 rõne triplr liquoris seu substãtie a medicis plerũq3 nominate coloris ꝛ odoris. Ex liquore q̃dẽ. q2 alius humidus: alius siccus: ꝛ nõnullus vo medius. Humidus q̃dez denotat succositatẽ alimẽti ad epar minime demandari aut defluxuz humoꝝ in ventrẽ ꝛ intestina. Qd̃ discernit̃ colore alimenti vel humoꝝ. Siccus vo signat ꝑuatiõẽ hãꝝ causaꝝ ꝛ caliditatẽ partiũ digestiuaꝝ cum epatis robore. Et ad hoc silr dispõ ciboꝝ opat̃. Mediocris aũt ex cãis ꝯsurgit mediis. Ex colore q̃dẽ multiplr signat̃: sicut ꝛ colores multi existũt ꝛ ꝑsit simplices eẽ vel cõmisti: qm̃ alius subalbidus: alius creteus, citrinus, igneus ꝛ croce⁹. eruginosus, viridis, idicus, liuidus ꝛ niger. Quoꝝ q̃3 subalbidus fla denotat glpsiũ abũdare: aut fridatũ dñiuz. Creteus ꝑuatiõẽ descẽ

suo cholere i itestina. Citrinus ꝛ ꝓprie remissus nālē vl sic denotat egōnē. Igneus cholerā rubeā signat abūdanter in itestina mādari. Et croceus amplius illo. Eruginosus cholerā hꝫ: vt viridis viridē ꝛ frigiditatē qn̄qꝫ. Indicus vo liuidus ꝛ niger mortificationē denotāt calidi vel adustionē aut cholerā adustā vel prauā cholerā nigraꝫ: plus tñ ꝛ minus. Cuius qdē pessima extat signātio nisi eūetur paulatie fortasse. Cōpositi quoqꝫ colores sunt plurimi: verū qdam magis tendūt in latus nālitatis vtcūqꝫ sicut poreꝫ: alteri in oppositā ceu postremi: quoꝝ intēsior est malitia. ¶ Ex odore siqdem qm̄ quedā est prauā odore q̄ grandē signat frigiditatē aut siatis oīum. Alia vo est odoris trahētis ad acredinē vel pōticitatē: vt q̄ melle: q̄dā ad acuitatē nitrosaꝫ ceu q̄ cholere: vel erit multū fetida q̄ putredinē humoꝝ vel digestionis corruptionē signat. Qd aliqñ ꝯtingit ex cibis: vt sunt tallus arboris: gūmi asse, porrū, allia, eruca ꝛ hꝫ. Aut mediocris inter hic fetorē ꝛ nō hic: que ꝑfectā denotat digestionē ꝛ nālitatē. ¶ Rōne qdem egressionis tpis diuersificatur: cū q̄dā sit citaꝫ: alia tarda ꝛ nōnulla media. Qd euenit ex ciboꝝ diuersitate in se ac ordine illoꝝ vel debilitate attractiue cū fortitudine expulsiue: vel sensibilitate partiuꝫ digestiuaꝝ nimia vel vlcere vel humoꝝ ꝯfluxu: aut ex coꝝ opposito vel ex coꝝ medio. ¶ Ex habitudine vo qꝛ egreditur cū sonitu vel ventositate aut spuma, vnctuositate sanguine vel sanie. Que aūt cū sonitu denotat vētositatē humido ipsi admisceri ꝛ frigiditatē itestinoꝝ vel angustiā ipsorumq̄ nō ꝓpꝫ ex cibis ēt cāqꝫ vētosis. cuius signātio i nō verecūdātib⁹ egrotātibus est praua. Que aūt cū vētositate minor est ꝑdicta: minusqꝫ mala q̄ calo efficitur vel motu vel vtroqꝫ. Spumosa quoqꝫ mōstrat calorē fortē eliquātē vl rabidis vel vētositatis cōmistionē. Unctuosa siqdē adipis ꝛ pigredis liq̄factionē ꝛ humiditatis ꝓncipaliꝫ: cū fuerit lenis viscosa. lenis vo vt supnatet aq̄ ceu stercus vacce vētositatē demōstrat nō paucā: vt in colicis. Sāguinea vo egredit vel a toto corpe: vel a ꝑcen epate, meseraica, splene vel intestis ꝛ hꝫ: aut mēbri mutilatione: qd dolore: scisione actionū diuersificat: qm̄ aut est chilosa vel lauatiua, cholerica, virulēta, feculēta, subtilis, grossa, nigra, melica, vel sanguis putris aut caro epatis nigra, grossa: 3° decima ꝑta. Sanies siqdē denotat rupturā apatis vel intestinoꝝ vlcera sine purgationē mōe virulēte omni ex corpore. vñ ꝑ scda. Sanus relinquēs exercitiū multotiēs egerit virus ꝛ sanguinē: q̄ sibi laudabilis ev purgatio: cū ab inde lexitas remoueat. ¶ Ex noscē ꝙ egestionū alia est nālis optima: vt mollis ꝯtinua sm quātitatē ꝓportionabilr eius assumptorum hora subiēs solita: nō murmurās egressu. pnosticoꝝ 2°. vñ 2° ꝑ: Hec egōnū est melior que iūcta silum partiuꝫ in qua siccitati est aquositas vehemēter admista: cuius spissitudo est vt q̄ mellis exitu facilis nō pungēs: colorē hñs citrinitati attinētē: nō multi fetoris neqꝫ illo prauā: rugitū minime: seu gurgulationē hñs vel spumā hora subiēs ꝯsueta ꝛ quātitati assumptoꝝ ꝓportionata. Que aūt huic opposita inaturalis ad hāc existit: sm tñ amplius ꝛ minus valde. ¶ Quid aūt sit colo: dīa visuꝫ. 64. Est aūt hic varietas diuersa i egōne coloꝝ simul ꝑceptio. laudabilis qꝫ nūc significationē iportat. Est aūt laudabile aliqd: aliud illaudabile: nōnullū vo mediū. Laudabile quoqꝫ m̄tiplex: qꝛ vel bonitatis ꝑpauce, ꝛ ita signū nō malū: aut amplioris. ꝛ sic bonū. vel adhuc intēsioris ꝛ id melius: ꝛ ita deīceps optimū ac optimū valde seu saluberrimuꝫ. Silr ꝛ illaudabile: aut pauce malitie erit ꝛ ēt signū nō bonum: vel grādioris ꝛ id malū: aut deīceps: ꝛ tūc pessimū ꝛ q̄ pessimū seu mortalissimū. Mediū aūt appellat neutꝝ: sic i techni digiti denigratiꝫ: qd ꝛ latitudinē hꝫ: ceu vni extremoꝝ ampli⁹ q̄ȝ alteri appropinquās. ꝑ crisiū. ꝛ decimo apparens Almansoris.

Propter secundū

vo sciendum ꝙ medicoꝝ cetus visus est cōiter vituperare varietatē coloris egōnis. vnde pronosticoꝝ secūdo. Egestiones varie diuturnorē denotant morbū, nigris, liuidis, pinguibus ꝛ olētibus: pniciose aūt nihil minus. Sunt nāqꝫ hꝫ rasure, cholerice, sanguinee, prassine ꝛ nigre. aliqñ qdem simul: qn̄qꝫ vo singulariter exeuntes. Et ideo ibideꝫ Cōmentator. varie multas esse dispōnes ostendunt. vñ tēpore indigent ad digōneꝫ. multis. n. entibus dispōnib⁹ decenter qdem esse quasdā ex ipsis longas. Si aūt nā: sed diuo quāt nām quēadmodū resistētibus plurimis certāreꝫ ꝯsumere plurimū tempus. Et afoxismoꝝ 4°. Quātūcunqꝫ colores plures egōnū fuerint magis: peius. Crisiuꝫ quoqꝫ ꝑ. Egestio varia varijs possideri corpus dispōnibus monstrat. ꝛ ideo diuturna ꝛ malitiosa. multe nāqꝫ dispōnes tēpore egent ad digōnem ampliori: ꝛ periculū inferunt multitudini eqꝫ. Et id Almāsoris ēt ꝛ theorice decimo. Cuius qdē ꝯtium 4° scōa seriatur ita. Diuersitas coloris eius qd egredit de egestione est laudabilis in duabus horis nō alibi. Quarum vna est diuersitas cretica post digōnem in die cretico ꝛ signo cretico. Altera vo post solutiuā potionē ꝑtransseunteꝫ fortē. signat nāqꝫ in his duabus dispōnib⁹ mūdificationem expectatā. Sed in alijs adustionem: liquefactionem ꝛ multitudinē humoꝝ corruptoruꝫ. vnde 3° quartadecima. Est quādoqꝫ in expulsionibus coloꝝ diuersoꝝ leuitas. Quid autem de hoc cōsequenter apparebit.

Propter tertiū

quidem ex his sciendū ꝙ diuersitas coloris egestiōis aut egreditur ab arte per pharmacū: vel sponte. Sigdem ꝑmꝰ: aut pharmacū effrenitat vel non. Si vo effrenitat malum: prauā enim dispōnē causat in corpore. Si aūt nō effrenitat: tunc aut pharmacū hꝫ eūare plurimos humores: ꝛ ꝑ ꝯsis colores vna: ꝛ id est bonum supposito tali vt opus eūare. Si vo solum vnū educere ꝛ ꝑ se euacuet non bonū: vt ꝑus saltem significatiue: cum multos humores denotet in corpore quos nā nō potens gubernare sponte emittit fere. Si aūt sponte fluant hꝫ cuꝫ humoribus colores aut sunt oino praui corrupti vel nō sunt tales: sed vtcunqꝫ adhuc attinent nālitati. Et tūc aut expellunt in ꝑn° nōdum apparētibus q̄ digōnis signis vel in statu vt qñ iam apparuerint ea. Sigdem ꝑus aut virtus est fortis vel debilis. sigdē debilis vel prauū ꝛ necē denotans magis. si vo robusta prolixitatem morbi. Interdū nāqꝫ virtus est fortis sensibilis intolerans indigestū expellēs in ꝑn° aut cū eo digestū in augmēto: cuꝫ indicatiua semꝑ sint signa ꝑcedētia que digōnis. Si autem scdo tunc vel crisis erit ꝑfecta: ꝛ ita tāta pōt in varietate coloris egestionis fieri digō cum sūba vt non solū ipsa: veruꝫ color vnitent: ꝛ id optimū demōstrat. Sigdem diminuta tunc mutant colores in melius: sed varietatem nō perdūt oino. Et id laudabile fit respectu euationis in ꝑn° facte: nō aūt que in vltimo crisi perfecta. vñ ꝛ habebūt mediocriter significare per ꝑm crisiū ꝛ afoxismoꝝ cum ibi dictū sit digōnis signa semꝑ de se fore laudabilia breuitatē morbi denotantia. Indicatiua vo non semꝑ nisi cum que digōnis ꝑcesserint signa. Dixi aūt per sequ: potest esse mā digesta. nō tñ subsequtur salus: eo ꝙ virtus non poterit ipsam educere expretiua: velut sanie cōtenta in pectore qn̄qꝫ pnosticoꝝ 2°. ꝛ interioꝝ. 4°: ꝛ merito cū altera sit virtus nālis que digerit ꝛ expellēs amplius aialis. Si aūt existāt hꝫ humores colorū ināliū penitus: tunc nō solum plures: verū vnus indicat a vetere pessimus. vñ subdit. Egritudinibus quibuscūqꝫ incipiētibus a chol'a nigra sursuꝫ vel deorsuꝫ subiecit mortale: cū oēm eūonē laudabilē digōnem oporteat ꝑcedere. seq vo discretionē mãe a ꝑtibus. vꝫ. ꝛ deinceps eūonem. Cōmentator ibidē. ¶ Si vo egrediat in statu ꝑeuntibus iam digōnis signationibus: cū virtutis ēt cōstantia pōt in laudabile ꝯuerti: quāuis nō amittāt varietatē coloris diseriā: cuꝫ nā nō possit eos vnitare ꝓpter ipsoꝝ pessimitatem: ꝑmutetur tñ in melius: vt in colores minus nāe oppositos. vñ ibideꝫ

Margin notes (left column): I; K; L; D; Tra. 1. ca. 13. p° me. Doc. 3. fē. 2. ca. 13. in medio.; Te. cō. 13. ꝛ seq. Doc. 3. fē. 3. ca. 19. do fus fines.; M; Lō. 2. 2. c. an penul. Capi. 13. Ca. 22. in ꝑn° ꝛ fine.

Margin notes (right column): N; Te. cō. 13.; Afo. 22.; Cap. 11. in fine.; O; Cap. 21. Ca. 10. ad medium. Tra. 1. ca. 17. in ꝑn.; Tra. 4. ca. 2. post me.; P; Cap. 13. i medio. Cō. afo. 12. ꝑ° me°; Q; Cō. 17. in medio. Ca. 8. post pncipiuꝫ. Afo. 4°. Afo. 22.

Cōmentator. Quia multū tales egestiones vidimus ſʒ pestilentē egritudinē lōgam piculoſe hñtibus ⁊ ſaluādis. nō tñ apparebāt ꝑncipiātibus egritudinibus: aut augmētātibus colliq̄tiones flaue colore exñtes cū egrediebant: q̄ruʒ colores poſtea nigri: queadmodum fex ſanguinis apparebant. Quare theorice ꝓ. Uidi nōnullos egerētes hāc ſpēm melie: vt nigrā: q̄ cito perierūt. vidi quoqʒ quoſdā coruʒ hanc egerētes ⁊ poſt duos dies citrina facta eſt egō paulatim: ⁊ a morbo liberati ſunt. Uidi eq̄dē in cuius cute color violaceus apparuit ⁊ liberatus eſt poſt paruʒ: q̄m variata eſt melia: ⁊ poſt puſillū flauus factus eſt color in eorū egeſtione. Ipſeq̄ʒ ego aſpexi egōnē nigram melicā īolentē corruſcantē: vt caſſiafiſtula i iuuene q̄nqʒ diebus aut inde manentē ⁊ redeūtē ad nālē deinceps. Et in eo iā veſtigia lepre monſtrabant in facie. Et iſta q̄dē eſt peſſima cum non ſm viā fuerit purgationis. vñ ꝓ 2ᵃ. Humor ad vltimū melicus purus pernecans eſt ſm plurimū cum egreditur. ſ. eſt mortis ſignificatio. Chimi autē nigri exitus ceu ſanguis niger multotiēs ꝯfert. Gñatur aūt hȝ cholera vere nigra ex humore nigro: ſiue ex nō certe nigro: que fex eſt ſanguinis per modū aduſtionis vel putrefactionis. Cū. n. ſplen debilitet nō potēs ꝑtractū humorē nigrū ſeu meliam nālem attrahere remanet in epate ⁊ vaſis cū ſanguine ⁊ corruptione i hȝ tam prauū permutat: vt ⁊ lepras deteriores ⁊ inducat cancros ⁊ herpetes ⁊ hȝ. ⁊ ꝓprie q̄ñ ex melia gñatur nāli minus groſſa dña. 32. Humor q̄ppe niger tripl̄r differt ab egeſtione nigra. q̄ coagulat q̄ñ fit exterius nō eſt lucidus corruſcās neqʒ terrā ebulliēs fermētat: velut acetuʒ: ita vt aut muſce ⁊ vlr aialia fugiāt ab eo: quoꝝ oppoſita penitus reperiūtur in egōne melica predicta. Sic itaqʒ varietas coloris egōnis oīna ⁊ maxime praſſina eſt peſſima in ꝑn° ꝑ viā cauſe ⁊ ſigni. Cauſat enim prauam in corpore diſpōnem ac oſtēdit. Uarietas quoqʒ immutata per digōnē aliqualem in melius extat laudabilis non ſimpl̄r: ſed relatiue ⁊ per modum cauſe: q̄ ipſa euecuata denotat meliorē diſpōnem in corpore cauſarit: tamē vt quidā dicunt illaudabilis eſt ꝑuiā ſigni: eo q̄ grandē oſtēdit egōnis malitiā ⁊ a nālitate ipſi⁹ elongatam. Quorū q̄dem omniū eſt euidens confirmatio ex rei queſite natura cū oporteat in omni bona euōne digeſtionē ꝑcedere: ſeq̄ vō expulſionē vt etiam ars oſtendit.

Propter quartuʒ

quidem. ad ꝑᵐ quid dōm viſum. Egeſtio. n. diuerſorum coloꝝ ēt in ſtatu nō eſt oīno bona: cum de rōne maturationis ſit vnitare quecūqʒ. Eſt tñ bona ſm quid: vt illius que fit in ꝑn° relatione: ita ⁊ q̄ ſm artē facta in ꝑnᵒ vtcunqʒ laudabilis eſt reſpectu iſtius que accidit ſponte: dūmō ars euacuet per aliq̄d tēpus anteq̄ʒ nā. Si enim vna die euētre nā eadem die vel ſequēti coacta euacuaſſet: egō huius varia non eſſet minus mala ea q̄ ſponte facta: imo deterior foret cū virtus fuiſſet pharmaco fatigata. ¶ Ad aliud dōm ꝙ mutatio egōnis cōfert: dūmodo colores ordinate ipſius egrediātur ſemel viciſſim: vt ꝙ nā ꝑmitus diſponat vnū ad exitū ⁊ deinceps aliū: lʒ non ſit oīno bonum: eo ꝙ eius corpus lapſum mōſtrat: in ſano nāqʒ minime hʒ reperiri. Cuʒ igitur alicubi inueniat melius eſt vt paulatine vnus alteratus poſt aliū emittat q̄ʒ ſi oēs inalterati vel etiā alterati: dūmō non fiat trāſmutatio ad humiditatē radicalē ꝑncipaliū: q̄ ab eius ſemota ē ⁊ nā corrūpit de facili. ¶ Et ad cōfirmationem dōm ſtr. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō valet: q̄m hic eſt ſermo de varietate egōnis innāli. Obijcitur autē de vrina partim nāli ⁊ innāli partim. Ita nāqʒ diceret de egeſtione ꝙ ſi eſſet partiʒ nālis ⁊ inālis partim: minus malum eſſet q̄ʒ ſi ois innālis. ¶ Ad aliud dōm ꝙ neqʒ egeſtio multorum coloꝝ laudatur ſimpl̄r ſm artē: cū laudabilius eſſet ſimplex illud vnū: ſed cōparatione ad eam que ſpōte diuerſorum ſit colorū. ¶ Adhuc aliqua pñt fieri per artē q̄ non per nām. ⁊ cōtra: lʒ vl̄us ars nām imitet: nō tñ ipſam attigit.

vnde. A. 4° meta. Ars eſt debilior q̄ʒ nā: nec ꝯſequitur eā: lʒ multū laboret. Ars. n. ſemꝑ ſequitur nām recte operantē. Si aūt nō oppoſite: ſʒ potius corrigit illā. ¶ Ad aliud dōm ꝙ varietas coloꝝ egōnum nō ſimpl̄r oñdit nāe vigorē: veruʒ potius vt oñſum eſt ecōuerſo. Nunq̄ʒ. n. nā bonā euōnē cōficit: niſi ꝑus ꝑparatio ꝑcedat: quātūcūqʒ ipſa fuerit fortis. Nō. n. ſm ꝙ q̄s fulcit: vt inimicuʒ ſuū vincat ꝯiunctus illi oīno: ſed opus ſit vt diſtās ſm q̄d fulciat extra illū. ¶ Ad alia ēt q̄ alterius partis vt ad ꝑᵐ iā q̄d dōm appuit vſquequaqʒ. ¶ Ad aliud dōm ꝙ illud verificat in criſi: oib⁹ ꝯditionibus ipſis laudabilibus ſuppoſitis ꝑ creticoꝝ tactis ⁊ aforiſmoꝝ. ¶ Ad aliud dōm cū ſputū ſit ſupfluitas homogenior aut vomitus q̄ʒ egō: ſitqʒ ēt i locis ꝑncipalioribus ⁊ calioribus nō eſt oīno ſimile de his vſquequaqʒ ac egeſtione. ¶ Ad aliud dōm ꝙ color egeſtionis nālis ad citrinitatem vt īductū eſt declinat. hȝ aūt varietas coloris in caſu laudabilis nō ſimpl̄r nālis: ſʒ ſm q̄d ſiē oñſum eſt ⁊ impfecte.

¶ Differentia. LXXXV.

Uod color prius det vrine q̄ʒ ſubāt oñdit teſtimonijs Iſaac ⁊ Theophili. ¶ Adhuc nā ꝓcedit paulatine de diminutis ad ꝑfectiora: ⁊ de facilioib⁹ puenit ad difficiliora: de aialib⁹ apparēs. Sed color eſt q̄d diminutū ⁊ facilius ſuſceptibile reſpectu ſubē vt ſapiūt ꝓprius ꝑdicti. ¶ Amplius q̄d dat a fortiori agente lenius ⁊ ꝑus dat: ſed hȝ eſt color ſubē rōne. Ipſe nāqʒ a q̄litatibus ſm Iſaac cātur actiuis magis: ſuba vō a paſſiuis. ¶ Rurſus. ꝑus eſt q̄d ſequitur ⁊ nō ꝯuertit in ꝑdicamētis. vñ ſi duo ſunt vnū eſt: ⁊ nō eʒ. Sed ſi ſuba eſt ſtatim eſt color: cū ſubē talis ſemꝑ accñtibus qualificet. Sed ſi color eſt: nō ꝓpter hoc ſuba erit. q̄ quedā vrine ſm Aui. ſuba nō hñt: ⁊ tñ coloribus participāt. ¶ Adhuc ſicut ſe hʒ hypoſtaſis ad ſubām: ita ſuba ad colorem vt digōnis oſtendit ordo. ſed poſterius dat hypoſtaſis ſuba: poſteriuſqʒ dabitur ⁊ color. ¶ Amplius ꝓbl. ꝑᵃ. ꝓpter q̄d opʒ intueri que circa vrinā ſigna. Soluit aūt q̄ ſignū eſt digeſtiuā eſſe ſi fuerit ruffa. Trāſtulit nāqʒ ſe Ar. ad colorem non aūt ad ſubſtantiam tanq̄ʒ ꝑmum ⁊ magis digeſtionis oſtēſiuū. Itaqʒ ſubſtantia colorem preſtabit per prius digeſtiua.

Oppoſitum

cuius videt ſentiri ꝑ ſcōa. Sic prima nāqʒ digōnis operatio eſt ſubam efficere. deinde ipſam tingere. ¶ Palin. ſuba prior eſt accidēte diffinitione notitia ⁊ tēpore. metaphyſi. 7°. Color vō eſt accidens: liquor eſt ſubſtātia. ¶ Rurſus illud prius dat ſine quo reliquum non pōt exiſtere. Talis vō eſt color reſpectu ſube: cū ſit accñs ⁊ accidentis ſit ineſſe. ¶ Eti. prius dabitur q̄d magis intēdit a nā: cum in perfectuʒ conet limite ſemꝑ deuenire breuiori. id aūt ſubſtātia: vehemētiorē nāqʒ perfectionem digōnis ⁊ bonitatem oſtendit in ſubſtātia digeſtio q̄ʒ in colore. Aui. ¶ Iidem. in codeʒ numero prius eſt aliquid in potētia q̄ʒ ſit in actu: nono metaphy. Sed ſubſtātia dat a qualitatibus paſſiuis q̄ ſunt potētiales cū nāles exiſtāt magis. Color vō ab actiuis actualibus ⁊ formalibus amplius. Igit prius colore dabit ſuba. ¶ Amplius mōſtrat ꝙ ſimul: q̄ eadeʒ gñō exiſtit hois ⁊ hois albi: hoc eſt ſube ⁊ accñtis. 4° metaph. ſed liquor vrine ſuba eſt: color vō accidēs. ¶ Adhuc afor. 4ᵃ. Si morbus fuerit paruus ſola mutatio coloris vel liquoris ad futurā criſim ſufficit in ſeptima. Indifferenter igitur vi apparere. ¶ Rurſus accidens ſimul ꝓducitur cū ſubiecto ⁊ effectus ſimul eſt cū ſua cauſa. phyſicorū ſecūdo. Sed ſubſtantia ſubiectū videtur coloris ⁊ cauſa: color vō accidens ⁊ effectus. Propter que coniūncitur ſimul dari vtraqʒ digeſtione.

Propter primum

q̄dē ſciendū anteā q̄d ſit vrina: 2° vbi format ⁊ q̄uos: 3° quot attendant in ea. Et tādē q̄d noie prioris ⁊ ſit eidem relati iportet. ¶ Propter vō huius ꝑᵐ ſciēdum ꝙ vrina eſt

Marginal notes: A Cō. aforiſ. — Cā. 2c. ver ſus finē. — B Doc. 3. ſū. 2. c. 13. ꝑ° medium. — C — D — E Aris Ariſto. 4. metheororū colli. re. c. 28. 8 quo 8. dña. 18. in ꝑn°. — Cā. 2. poſt medium. Cō. afor. 20. — F — Colli. gtl. 2. rub. de colore vi tellio. ⁊ ci trino ⁊ ci trinitiſſimo circa ꝑmᵐ Ca. de ie nal. palli da ⁊ ſōpal lida vrin. 8. hyſto. c. 1. circa ꝑmᵐ — G Colli. gtl. 5° rubr. de diuerſitate vrine ſʒ cōplones in medio. ꝑcc. 2. ꝑte 3. in ꝑn°. 2ᵃ ꝑmi do. 3. ſum. 16 ca. 11. ꝓble. 52. Doc. 3. ſū. 2. c. 3. ante medium. T. cō. 4. — H vbi ſupra imediate. Te. cō. 13. — Cō. afor. 21. — T. cō. 37.

colamentū sanguinis ex epate veniēs ad vesicā. afori⁹ 4ᵒ. Per sanguinē aūt massa sanguinea intelligiᵗ oēs deferens humores: sanguis. n. pro ea suscipiᵗ. dīia. 30. Et sic accipiᵗ ab Ysaac dicēte vrinā fore colamētū sanguis ⁊ ceterorū humorū actionib⁹ nāe natū. Dicit ēt simplr ipsa sanguinis colamētū aut ipsi⁹ supfluitas aquosa vel sero silis. Ut. n. serū in gñatione casei ex lacte eliciᵗ: ita vrina ex massa seqstraᵗ humorū. ¶ Propter 2ᵐ vō hō sciendū ꝙ vbi ⁊ quō vrina gñaᵗ turː dīia oñdit. 29. Ipsa nāq3 gñonē ⁊ esse cōpletū suscipit in epate: sicut humores fz medicos ceteri. vñ Aui. Urina maturatiua venarū signat sanitatē: qñ renū egritudines maturatiōnē nō ꝓhibēt vrine: qr ipsi sup eos existit: puta in epate generata: qd ⁊ 4ᵒ idicaᵗ afo⁹. Qd opposite notat vrina idigesta disfariā vt que diabetis ⁊ hō synthoma desperate digōnis venosi ꝓtēdēs gñis. crisiū p. ¶ Rursus vbi ⁊ a quo datur forma iuuatiuo ⁊ supfluētī: cū eadē ꝓductiōe ac digōne ꝓducaᵗ iuuatiuū ac superfluū. Sed humores vt ponunt: quorū vrina extat supfluitas gignitur in epate. ¶ Adhuc cū actio in forme ꝓducat cognitionē: ⁊ significare sit qddā agere: ab eo qdem formā suscipiet sup qd aliqd maxime signat. Tale qd epar. Nam vrine fm Aui. ⁊ inuit Damascenus significatio est illa que de epate existit ⁊ ꝓprie de gibbositate ⁊ dispōne ipsius: ⁊ id fallax nisi morbus extiterit infra venas. Itaq3 vrina formaᵗ essentialr in epate. ¶ Qꝫ aūt nō in epate: sed potius in renib⁹ vrina gñetur ostēditur. 7. theori. ita. Urina est sanguinis aquositas: quā renes separant ⁊ ab eo purgāt: cū igiᵗ renes cadāt in notificationem vrine de eius rōne videnᵗ fore. ¶ Adhuc. Egidius dicit vrinam fieri in renib⁹: qr in eis formā acqrit. ¶ Etiā. 7ᵒ meta. Actus separat ⁊ distinguit. In renib⁹ quoq3 fit discretio ⁊ sepatio. Erat nāq3 vrina prius cū sanguine ꝑmista in chili vena ⁊ emulgēte: quo nutriebātur renes. Igiᵗ actus vrine ⁊ forma ꝓstaᵗ in renib⁹. ¶ Dōm ꝙ duplex forma extat vrine: vna qdē essentialis ⁊ vera: ⁊ altera accñtalis apparēs. ꝑma qdem suscipiᵗ in epate: vt inductū est p. A. 2ᵃ vō in renibus. Un̄ Egidius sui factus expositor. Oīs vrina substantiā ⁊ colorē fm habitū recipiat in epate: in renibus nī ipsam fm sensū assumit. Quare cū medicus sit artifex cui dētis poterit dicere formā vrine in renib⁹ dari accñtalē: puta ⁊ manifestā: ⁊ cū sēnii ꝓstaᵗ forma manifestationis quādo vterq3 egrediᵗ: ⁊ sic actus hō separat ⁊ distiguit. ¶ Propter 3ᵐ hō sciendū ꝙ in vrina fm Haly. duo ꝑmitus cōsiderātur: aquositas. s. ⁊ id qd in ipsa deductū est. Primū autē diuidiᵗ fm ipsū ⁊ Auer. i duo. s. liquorē ⁊ colorē. Cōiter tñ quātitas apponiᵗ pro 3ᵒ: ⁊ q̄ ēt in eo qd in vrinā deductū est ꝯsideraᵗ ⁊ altera his tēt odorē adiūxit. Aui. vō ꝑmitus ex septē docuit gñibus ab eo vocatis vrinā cognoscere: his tñ minora seu plura. Cōius tñ ad q̄tuor reducuntur: q̄ sunt subā siue liquor, color, quātitas ⁊ ꝯtētū: qd noie cōi hypostasis appellaᵗ. ¶ Ut horū qdē appareat interꝑtatio sciendum ꝙ subā suscipiᵗ duplr. Une qdem put ꝑᵐ. s. est genus entiū que in simplicē sequestraᵗ vt in māꝫ: formā ⁊ cōpositum circa ꝑᵐ scdi de aia: quā qdē medicus subam nō cōsiderat: sed magis diuinus aut nālis: cum nō ꝑcipiaᵗ sensu sed intellectu: est. n. hoc vlē quoddā qd itellectus extat obiectum. 2ᵒ de aia. Subā vō que a medico in vrina perspiciᵗ sensu percipiᵗ cū vrinam ꝯsideret vt signū. Omne aūt signū sensibile. Est autem hō subā que absq3 nois ambiguitate liquor dī melius nā seu qualitas q̄dā dicta: quā visus in vrina ꝯspicit: fm subtilitatē: grossitiē aut ipsius mediū varietate: hinc est ꝙ triplex poniᵗ vrine subā. s. subtilis: grossa ⁊ media. Cuius q̄dā in medio consistit: dīnoralia declinat ad subtilitatis latus: nōnulla vō ad spissitudinis. Et silr q̄dā est vltime tenuis: alia vō simplex: sicq3 duplr grossa. Est autem tenuis ꝑ quā visus acies pōt liberius ꝑtransire: grossa quoq3 per quā impedire. In media quoq3 mediū reperiᵗ. Est ⁊ color in vrina obseruandus qui duplr suscipiᵗ: ꝓprie vꝫ. prout dī de sensu ⁊ sensato. Color est vltimitas seu extremitas corporis terminati: vñ dīia. 64. Color est qualitas q̄ perficitur ex luce. Et solet ponere corpus ꝓhibēs affectionem lucētis ab eo inter qd ⁊ lucēs ipsum est mediū: quales sunt oēs vrine colores ꝑter albū aqueū. Cōiter vō suscipiᵗ color ꝓ q̄cūq3 qd visu pōt mō quoquo discerni. iuxta illud scdi de aia. Color est motus visus fm actū diaphani a luce. s. irradiati. Est nāq3 lumen actus diaphani ⁊ ꝑfectio. Et sic color qui est diaphanitas ⁊ trāslucentia q̄dā ac dīum pro certo colorū priuatio color vocaᵗ. Accidit. n. sibi ꝙ videaᵗ fm ꝙ mō suscipit colorē aliquo. Diaphanū. n. nō est per se visibile: vt simplr est dicere: sed ꝑ extraneū colorem susceptum 2ᵒ de aia. Omne. n. qd vī aliqualr fm rōnem colorati visū propriū obiectū visus color existat: itaq3 cum medicus colorē aqueū ponat cōstat colorē sic cōiter suscipere: de quo appēdicijs. 64. ¶ Urine aūt colores vlr inspecti ponunᵗ qnq3 fm. A. ⁊ Auer. gradus. vꝫ. albedinis, citrinitatis, rubedinis, viriditatis, ⁊ nigredis. Haly. vō sex iduxit, albū, citrinū, igneū, rubeū clarū: rubeū spissum ⁊ nigrū. Hi siqdem in colores demū descendūt particulares q̄plures. Et ideo ex his moderni ⁊ Gal. cū Ysaac colores vigiti collegerunt: nigrū his pronūtiātes fm ꝙ a mortificatione vel ab adustiōe cātur. Sūt aūt niger, liuidus, albus, lacteus, karopus, glaucus, subpallidus, pallidus, subcitrinus, citrinus, subruffus, ruffus, subrubeus, rubeus, subrubicundus, rubicūdus, inops, kianos viridis ⁊ niger. Quib⁹ aūt repñtenᵗ paradigmatibus nō est p̄ntis speculationis. Horum vō qdā significāt frigiditatē ⁊ digōnis imperfectionē vt vsq3 ad pallidū tendētes. Alij tēperati calidi actionē cū latitudine quadā: sicut vsq3 ad ruffum eleuati. Deīde significant vehementē caliditatē vt vsq3 ad subrubicūdū protēsi. Et inde inflāmationē ⁊ demū adustionē intensam. Horū itidē quidā sunt simplices ⁊ qdam cōpositi: primi qdem vt albus ⁊ niger: hi nāq3 colores sunt primi: ex qbus sicut in armonijs ꝯsonātie alie constituūtur omnes: color. n. albus fm Ysaac aliorū basis existit ⁊ mā: ita vt oēs tandē resoluātur in ipsum ⁊ incipiāt ab eodē. ¶ Compositi vō duplices existūt: qdā. n. vere ⁊ fm intellectū cōpositi sunt: ita ꝙ sensu mediū nō percipiaᵗ inter extrema: q̄les sunt ceteri inter albū entes ⁊ nigrū: ex extremis nāq3 ꝯficitur mediū. Alteri vō sunt compōne sensibili cōcreti vt vtrūq3 cōponentiū discernatur sensu qui sunt loture sanguinis similes, oleaginus, carminus siue cineriti⁹ ⁊ ex rubeo ⁊ nigro cōmistus. Urine aūt quantitas triplex existit: pauca: multa ⁊ mediocris: hoc aūt ad quantitatē referᵗ imissorū maxime: aut ad humores q̄nq3 eūatos in eandē. ¶ Odor quoq3 vrine grauis seu fetor corruptionē grādē denotat sicut calorē multa humiditate detentū extraneā: vt que sanguineorū. Sunt. n. eis fetide vrine ⁊ egestiones fm Gal. ⁊. A. ꝑuatio vō odoris aut humorū cruditatē: vel calidi mortificationē significat. ¶ Id aūt qd preter ꝑdicta in vrinam concidit contētū vocatur. Qd lꝫ a quibusdā multiplicius q̄ꝫ ab alijs ponatur: moderni tamē ipsum in decēnouem diuiserunt iuxta illud. Circulus ampula granū ⁊c̄. Ipsi nāq3 fere tria videnᵗ antiquioribus adiūxisse. Horū quoq3 per que iudiciū extat vrine fm magis ⁊ minus id prefertur. Per hypostasim enim seu cōtentū perfectius habetur iudicium: deinde per substātiā consequēter per odorem ⁊ colorem: ⁊ demū per quātitatē: vnde ⁊ quidā ipsam videntur neglexisse. Illud. n. quod denotat digestionē magis vel indigestionē: aut eius cōtrarium magis in vrina est significatiuū: tale quidem vt dicunt est hypostasis: deinde substātia ⁊c̄. Et ideo Hippo. significationem ipsius ꝓtulit: alijs in vrina obseruatis pronosticorū secūdo. ¶ Propter vltimū vō hō sciendum: ꝙ lꝫ prius dicaᵗ multipliciter in ꝑdicamētis: ⁊ 5ᵒ metaphy. ⁊ simul hec dicūtur ad presens aut tēpore: quorū gñatio vnius precedit alterius productionē vel simul existit aut naturā

Marginalia: I — Cō. afor. 69. in ꝑnᵒ — In vrinis pti⁹ ꝑᵃ. in ꝑncipio. — 2ᵃ ꝑ. doct. 3. fii. 2. ca. 6. — Colli⁹ cō. afor. 77. — Ca. 12. pᵒ ꝑeᵐ. — K — 1. ꝑ. doc. 3. fii. 2. c. 1. alof. 19. — Ca. 12. in ꝑncipio. — T. cō. 49. — L — 7ᵒ theo. c. 13. in ꝑn. Collr. 4. coll. 3. c. 21 in ꝑnᵒ. — 2. ꝑmi do. 3. fii. 2. c. 1. — M — T. cō. 2. — Collr. 1. c. 60. — N — Post ꝑn. — T. cō. 67. c. 13. — T. cō. 68. — O — Collr. 1. ꝑ. doc. 3. fii. 2 cap. 2. 4 coll. 3. c. 21. — 7. theo. c. 13. — Collr. 1. 6 crisi. c. 12. — P — In vrinis pti⁹ 2ᵃ circa ꝑnᵐ. — Q — 8. 6 ige. c. 7. cir. ꝑn. 2. ꝑ. doct. 3ᵒ fii. 2. c. 4. cir. ꝑn. — Bt. c. 26. vsq3 ad re. c. 38. ꝑ. 2. ꝑte. c. 35. — T. cō. 16.

A

vt quoꝝ essentia ꝑfectior ꝛ causa alijs vel eque perfecta.

Propter secundū quidem sciendū ꝙ quidam modernoꝝ cōcluserunt vrine nāli substantiā dari primitus q̄ colorē ꝛ de qua ꝓbi loquūtur vrina. Medici autē de inaturali: cui ꝑ prius datur color q̄ substātia. ℭ Id aūt multipl'r ostenditur stare non posse: quoniā medicus vrinam separat inaturalē ꝛ in inaturalē. Naturalē autē dicit cuius substātia fuerit mediocris ad citrinitatem declinantem. Est nāq̄ ſm Gal. subignea simul ꝛ subflaua ꝛ magis subignea q̄ subflaua quātitatis mediocris. Et hypostasis cum illic fuerit alba continua equalis pineata in fundo residens ꝛ odoris media inter fetore ꝛ odore priuatē. Innālis v̄o ab hac multipliciter separatur. Qđ ostenditur. q: cum scientia oppositorū eadē existat ꝛ vt concedunt: medici considerant vrinam inaturalem: ꝛ naturalē igitur intēdere habebunt.

In margin: 1°. pno. 1. c. 26. i me. ꝛ 3 de cri. cap. 11. circa pn.

B

ℭ Sed fortassis per naturalē substātiam: ꝛ qđ quid est ipsius volunt denotare vt ꝓcrum vrine: per inaturalē v̄o subam liquorē proprius dictā: que potius qualitas quedā est scđa: puta subtilitas: grossities ꝛ mediocritas. ℭ Q: si hoc intēdunt voces ab eorū deposuīt significatio: vt tales reddantur illis similes cū quibus rōcinandū minime. 4° metaph. Adhuc vt apparebit delirant: quoniā ꝛ in vrina nāli ꝑut ipse substantiam dicit ꝛ q̄ditatē rei nō prius tempore datur substantia ꝛ colorē natura prius: qđ sermo non tolerat ipsorum: nā simul tēpore suba in his materialibus trāsmutabilibus cū accidente inseritur: cum vnū ab altero nō possit separari. Sequūtur enim accidētia ex necessitate ꝓncipia cōponentiū intrinseca: ceu sunt qualitates secunde a primis cāte: ꝛ tertie a secūdis in virtute primarum.

In margin: Collī ter. cā. 10.

ℭ Rursus. vt ostēdetur color interdū vrine cōsequitur subam ꝛ aliquādo v̄o hanc precedit.

C

ℭ Fuerunt ꝛ alij priores ꝯrietatem colligentes in eoꝝ sermonibus apparentē. Theophilus enim voluit colorē subam preire inquiens substātiam quasi difficiliorem naturalis calor nō potuit cōdensare. Colorē v̄o tanq̄ faciliorem in principio digestionis mutauit. Subdit et vrina tenuis ruffa ꝛ subruffa laudabilior extat tenui pallida ꝛ subpallida: denotat nāq̄ huiusmodi naturalē cōualuisse calorem: eo ꝙ plurimum vrine colorem cōcessit. Sed q: non potuit materiā cōdensare vocamus: ꝛ hāc rōne. vz. substantie indigestā. Huic aūt consonat Isaac vtcunq̄ ita: Si natura incepit decoquere ꝛ preualere in decoctione inde color est vrine: tñ pigritiem monstrat nature in complenda actione cū hypostasim non fecerit: q: agere leuius nature colores q̄ hypostasim: hypostasis enim non completur nisi virtute coctionis in totū corpus. Sed color tñ cū virtute caloris nālis in epate ac venis in loco coctionis. Subdit ꝛ demū ꝙ humorū colores signant naturam incepisse facere hypostasim: non tamē compleuisse: ꝛ ꝓpter hoc claritatem dimisisse ꝛ subtiliationē intrasse.

In margin: Ca. de ce/ nāi: pallida ꝛ subpallida vrina.

In margin: In vrinis ꝑti. 7. rubri. de vitellino colore citrino ꝛ citrī°. vbi supra imediate i ſ. rub. de inceptiōe hypostas.

D

Sic itaq̄ sapit ꝙ color velut quid leuius a natura suscipitur q̄ hypostasis i vrina. Cū igitur substantia vt dicunt sit medium rōne digestionis in significando: per prius adhuc color dabit' q̄ substantia: ꝛ demum finaliter hypostasis cōstituetur: vnde crisium ꝓmo. Urina subignea ꝛ subflaua: adhuc aūt subtilis ſm hoc quidem subtilis indigesta ſm id qđ colore talis iā digesta: ꝛ demum subignea ꝛ hyposanta: adhuc autē subtilis ſm quidem ꝙ subtilis indigesta: prout autem colore talis iā digesta: subtile v̄o liquoris est differētia. Itaq̄ actio ad colorem actionē precedit ad substātiā.

In margin: Cap. 12. ānie°.

ℭ Huius quoq̄ oppositū videtur. A. sentire. Inquit enī. Cū tenui vrina in qua multa existit tinctura noscitur tincturam nō esse ꝓpter digestionem: alioquin digestio in primis non magis operaretur subam q̄ coloris permistionem. prima nāq̄ digestionis operatio est subam efficere: deinde ipsam tingere. Et digestio quidem in substātia melior est q̄ in colore. Sz q: cōmunis series est sine nō particula negatiua estimo ipsā eē vt apposuit: vel debere subiungi: ꝛ aut seriem cum quadam trāsmutatione vt dicatur: alioquin digestio in primis coloris permistionē operaretur magis q̄ substātiam. Huic siquidem translationi series cōsequentis adaptatur manifeste. Et forte error subscribētis qui substātiam premisit. Natura enim ꝓncipal'r laborat circa digōnem substantie: cū digestio in superfluis sit habilitatio quedā virtuti expulsiue vt liberius expellātur. dīia. 159. Inhabilitata enī propelli nō poterant. Qđ autē hic coadiuuat coexpelli erit substātie vrine mediocritas inter tenuitatem ꝛ spissitudinē. Impedientes v̄o hec: non sic autem color cum sit quid simplex spiritale. Et ideo priuatio digestionis in substantia nocibilior est q̄ in colore: per subam enim preparatur materia in facilitatem ꝛ difficultatem expulsionis materie. 4° scđa. Quid autem de hoc videbitur consequenter.

In margin: 1. ꝓ. doc. 3. sū. 2. ca. 3. cir. me°.

E

In margin: Tre. 1. ca. 13.

F

Propter tertiū qdem sciendū vt tantorū conciliētur discolle: veritasq̄ difficilioris habeat' quesiti: ꝙ illud cui color inheret ſm Aui. duplex existit. Aut enim simplex est aquositas in qua nullam nā facit operationē: vt in diabete aut vrine diaria que velut lienteria extat ventris. ꝑ de crisi. in qua ceu nulla precedente actione natura assumpta cibaria in eadē qualitate ac quātitate penitus emittantur inalterata afoꝛ. 6. ita ꝛ hic potus susceptus. Et cōfirmatur. q: A. cōcedit vrinas quasdam vt ouiū ꝛ capreolorum cū colore substātias nō habere. Uel suba di. i. liquor: ꝛ est illud in quo iā operata est natura: qđ dupliciter euenit. Aut enim opatur perfecte: ꝛ sic est suba mediocris nālis digesta. vel diminute: ꝛ ita substātia tenuis est aut grossa in qua incepit natura agere. Qđ innuit qñ ait. Color vrine in egritudinibus acutis incendentibus trahit ad colorē çaffarani ꝛ igneitatē. Q: si tenuitas illic fuerit aliquā maturationis signat dispōnem: ꝛ ꝙ iam incepit: sed non apparet in substantia. Sic igitur vult ꝙ in tenui vrina sit iam quedā nature in substātia opatio: ꝛ n nō ostendatur: vt apparebit velut in colore.

In margin: Coll'. 2. ꝓ. doc. 3. sū. 2. ca. 3. i͛ pn°. Cap. 12.

In margin: 1. ꝓ. doc. 3. sū. 2. c. 18. in fine.

In margin: Doc. 3 sū. 2. c. 2. Scđa pu͛ nū.

G

ℭ Ut autē id manifestetur in amplius vidēdū: vnde ꝛ quomō color vniuersaliter cōsurgat. Fit autē ex diaphano illuminato in corpore non perspicuo seu terminato ſm ꝙ magis fuerit ac minus dispositū idem suscipere: vnde colores ꝯsurgunt differentes. Scđm nāq̄ intēsionem ꝛ remissionē lucis: multitudinem ꝛ paucitatē diaphanitatis variant' colores. Color nāq̄ albus cātur ex cōmistione ignis clari cū elemēto diaphano sūme vt aere. Niger v̄o ex igne turbido admisto cū elemento diaphanitatis minime vt terra. Colores autem medij consurgunt ex his ſm diuersitatem diaphani luce ꝑfecti. dīia. 64. Urine siquidem color: vt ex his sit particularius dicere aliquādo causatur a qualitatibus actiuis: quodam tamen semper recipiēte: vt aquositate ſm ꝙ calor intensius vel remissius agit in ipsam. In quo verificatur sermo dicentiū colorē causari a qualitatibus actiuis.

H

Aut color producit' a virtute digestiua principalius in substantia digestionē operante. Cuius digestio ad qualitates cōsequitur maxime passiuas ꝛ māles: vnde 2° de gene. ꝛ cor. Subtile qdem humidi: grossum autē sicci: ꝛ hoc est ꝙ inquiunt humores indigesti ꝑcipue: aut q: grossi vel subtiles seu viscosi digesti aut mediocres: q: igitur digestio in his est: ꝛ in substātia que ex his cōsurgit ꝓncipaliter inerit: indeq̄ demum color ꝯsurgit. ℭ Nā tres modi ponūtur qualitatis ſm ordinem se habētium: ꝓme. s. quatuor vniuersales: ꝛ secūde q̄plures: puta grossum ꝛ subtile: durū ꝛ molle: tenerum ꝛ tenax: asperū ꝛ lene: ꝛ reliqua: que qdem ꝯsequunt' passiuas maxime de gene. ꝛ corru. 11. Deinceps v̄o sunt tertie ab his in virtute primarū causate: vt sapor. odor. sonus. ꝛ color. Siqdem igit' color ita ꝓductus nālis existit ꝛ virtutem digestiue ostēdit: prior autē accidentalis est ꝛ virtute fit qualitatū primarum ꝛ humoꝝ tingentiū mixturam: q vi synthomatis potius ꝛ nō digestionis cōiungūtur aquo/

In margin: Te. cō. 10.

In margin: Te. cō. 8.

I

Cap.6.d. tuo sñcz.

sitatis: ideo cum ipsa color interdū reperiat intēsus. Qȝ aūt color possit sic duplr generari cōceditur aialium generatio nis.5.cōtinente colorē albū in aialibus generari aut ßm na turam: ceu a caliditate nāli vel ab aliena: vt a diaphano il luminato subintrāte. Aer nāqȝ vaporosus exhibet iclusus in oibus albedinē: ꝛ ꝓprie color digōnis significatiuus in infirmis datur hoc modo. In sanis vo plus ex cholere per mistionem: nā in egris digestio ois humoris tingit ipsam suo modo. ¶ Itaqȝ his auditis apparet qd dicēdū intelligen ti: qꝛ si loquamur de colore prout cātur a qualitatibus acti uis: ꝛ humorꝫ tingētiū colore. ac ßm ꝙ aquositati adheret ꝛ nō liquori. sic color tēpore subam antecedit: quod euenit eo ꝙ is facilius suscipitur qȝ substātia. Cum enim sit quid spūalius ꝛ velut qdaꝫ rei epiphania ꝛ a pluribus ac qbus cūqȝ causis datus: celerius: priusqȝ tēpore introducet sub stantia. Si autē attēdatur color ꝓut a nāli cōsequitur calo

K

re digerente: simulqȝ uia vnitante ꝛ assimilante: sic substan tia precedit nā colorē tanqȝ cā quelibet suum effectū qȝqȝ si mul fuerit tēpore. Tēpore nāqȝ nō precedit suba colorē di no. Dispōnes tñ inducētes subam: colorem volo tēpore pre cedere. Cuꝫ aūt sufficiēter habilitauerint ad sube susceptio nem vrine suba ꝛ color que sunt accñtia simul suscipiuntur in instanti in nā suba prius distincta. Nā synodus materie

Te.cõ.30.

cū forma est cā oium accñtiū mox etiā. physicorū p. cum ea cōpositum derelinquant hꝫ: ꝛ eꝫ in talibus. Adhuc illa si mul dantur que simul ꝛ vnica gñantur gñatione: talia vo sunt suba vrine: liquor ꝛ color: qd ꝛ voluit. A. d. primaꝫ di

p°.2.doc: 3.fñ.2.ca. 3.añ me^m

gestionis operationē subam efficere: deinde ipsum tingere. Prius enim natura vel tēpore rōne dispōnum precedētiuꝫ suba vrine datur qȝ color. Prioritatem tamē temporis qui dam nescientes id subtilius videre ponūt intentionis ꝛ nō

L

operis: qd ridiculum est dicere cū causa precedat tempore effectum aut simul extet saltem: ꝛ proprie in non operanti bus a proposito. ¶ Et hanc quidē veritatē crisium p° disse

Ca.12.cir ca me^m.

cit Galenus. nō proprius tñ quādo dixit vrinā pallidaꝫ vel subigneam digestaꝫ esse iam coloris gratia. Sed opꝫ eam grossitudinem intātum segregari ab aquosa si futura est di gestam esse bene inquātū ꝛ color. Subiūgit etiā expleta di gestione intenduntur ea que coloris: minus vo substat ꝛ si tempore ampliori custodieris hominem ieiunum videbis igniorem semper magis ipsam fientem: sic igitur quodam modo color liquorē precedit: altero vo subsequitur. ¶ Est autem obseruandum ꝙ color videtur plurimum substātiā precedere: ideo qꝛ verius ꝛ perfectius substātia perficitur ipsa cum sit proprius visus obiectum: substantia vo p acci dens vt per colorem quem suscipit: aut sub sensibili potius cōmuni: qd autem sic suscipitur prius ab organo iudicatur

2.p.doc.3. fñ.2.ca.1. post' p^m.

susceptum. Et id fere voluit. A. quādo dixit colorem trahē tem ad saffrani colorem ꝛ igneitatē in egritudinibus acu tis incendentibus: vbi si fuerit tenuitas aliquaꝫ signat ma

M

turationis dispositionem: ꝛ ꝙ iam incepit: sed nō apparuit in substantia: lꝫ fiat in veritate: quoniaꝫ non proprie hec vt color visu percipitur ꝛ maxime color visus disgregatiuus. Ad vnum tamē Isaac ꝛ Theophilus Gal. fulciti colorem indicant substantia prius dari. Modum autem pretactuꝫ subtilem ex substantia rei. ꝛ. A. suscepi.

Propter quartuꝫ quidem. ad auctoritates Theophili Isaac. Gal. ꝛ hipp. iam apparuit quid dicendū: qꝛ vel color ille ßm. A. non permiscetur substātie: sed cū aquositate quadam. Uel talis color a qualitatibus fit actiuis ꝛ humoruꝫ coloratio ne ꝛ non digestionis opere. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ natura or dinate procedit de diminutis ꝛ facilioribus ad pfecta ꝛ ar dua in quibus sit possibile. In quibusdā enim nō est possi bile: quoniā opꝫ substātiā prius supponere accidēte ꝛ cau sam effectu. Sermo etiā veritateꝫ hꝫ in acquisitione forme subalis in cōparatione prius ad aliā: non autē forme vere ꝛ accidētis: aut quantū ratio cōuincit ostēsuꝫ prius. ¶ Ad

N

aliud dōm: ꝙ color vrine nālis digestiuam denotans potē tem nō datur a qualitatibus actiuis: sꝫ a passiuis amplius ꝛ a calore digerente nature. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ iam cōces sum est ꝙ color inherēs aquositati ꝛ a qualitatibus ꝓdu ctus agētibus subam p̄cedit. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ nō est si mile cū inherētius se color ꝛ substātia cōsequātur qȝ hypo stasis ꝛ suba: color enim per totā diffunditur permistus vri ne subaꝫ: hypostasis vo minime. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ Ap. ideo noiauit ruffum colorē ꝛ non subam: qꝛ per ipsum tan quā per notius ꝛ qd certius percipit significauit digōnē: nihilominus tñ opꝫ vt dictū est suo mō sub tali colore sub iectum preesse. ¶ Que aūt alterius partis arguta iā appa rent: ꝛ auctoritas est. A. audita. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ Ap. loqtur de suba que est ꝙ quid est rei ꝛ non de suba ente po tius qualitate: ꝛ ꝓprie qñ seorsum suba ꝛ accñs adinuiceꝫ

O

operantur: naꝫ mā prima ꝛ vltima forma priores sunt tpe ꝛ alio: nō sūt que vniformiter accipiuntur: quorū vnū cōse quitur productionē alterius omniquaqȝ. Qȝ si instetur ꝛ ꝙ qualitates medie dicte suba precedunt adhuc colorem cuꝫ ipsum inducāt. ¶ Dōm ꝙ non: lꝫ. n. cā ois vt apparuit nā effectum antecedat: non tñ tempore nisi dispositiue. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ prius datur intētum magis si dari conuenie ter potest: sed interdum debili adhuc nā ꝛ non egētiꝫ: lꝫ am plius intēdatur non datur. Et ideo nā tempore prius den tes ꝓducit debiles demūqȝ fortes. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ qli tates passiue nō dicuntur potētionales: eo ꝙ tpe precedāt: sed ideo qꝛ sunt actiuis imperfectiores materie magis appro pinquantes prime. ¶ Ad ea vo que ostēdunt subam simul cū colore dari dōm iam visum fore quo cōtineant veritatē.

P

Ad primū eorū tñ dōm: ꝙ arguit de substantia nō hic que sita: puta ꝙ quid est rei. ¶ Ad aliud dōꝫ: ꝙ color prius ex petitur ꝛ maxime in vrinis acutorum morborū in quibus precipue natura ita pcipitur substātie vt coloris digestio ꝛ si extat simul. ¶ Ad aliud dōm iam visum fore in quibus accidens simul producitur cū subiecto. Et ꝙ quedam cau se simul extant cum eius effectu: alie vo minime. ¶ Aut di cendū ꝙ ille sermo Ap. veritateꝫ hꝫ in omnibus causis qñ causa actu simul refertur ad causatum ꝛ nō in potentia: vt domificator in actu factionis domus simul est cum ipsa do mo: ꝛ ecōtra: non autem quando separatiꝫ suscipiuntur.

¶ Differentia. LXXXVI.

Quod ad rupturam venarū q circa re nes sanguis nō cōsequatur mictura ostēdit: qm seq vꝫ tñ vlcerationē renū vel vesice. vñ afo. 4°. Si sanguinē aut pus mingāt: renū vel vesi

Afo. 4°.

ce vlcerationē signat. ¶ Amplius. si mingitur sanguis aut est a venis emulgētibus aut a vena chili seu cōcaua dicta:

Q

sed non ab his: qꝛ sanguis inde lapsus decideret in cōcaui tatem que inferius in qua ꝯtinētur intestina syphac circū uallata distāte ab epate ac renibꝰ: ita vt nō possit ad eos de nuo mictura reuerti. ¶ Rursus. rupta vena fluxus erit cō tinuus: maxime cū eius ꝯsolidatio: eo ꝙ est mēbrū spermati cū difficilior existat. Ad fluxuꝫ vo ꝯtinuū seqtur debilitas attractiue. Cuius vtute ad mēbra attraheret vrine: naꝫ qñ vna vtus intēdit debilitat reliq: qd ostēdūt fluxus ventris ac pollutio in his a quibus sanguis effluxit multimode. ¶ Adhuc cuꝫ vene emulgētes dicte sint aperte ad renes: si añ rupturā nō effluebat multominus post eius effluet ad uētū: cū sanguis in que seorsuꝫ deriuet qd riuorꝫ a flumine denotat effluxus. ¶ Tri. Et quo sanguis extra ꝓpria loca transductus illorūqȝ frigiditate ꝯdēsatus in vesicam ingre dietur solidā exterminatā. Itaqȝ ruptura venarū que circa renes micturam sanguinis minime poterit causare.

In oppositum gcūqȝ sanguineꝫ sponte mingun bis de renibꝰ rupturā vene signi

A — Afor. 28. Part. de cirurgica de via rubea in fi.

ficat: afor. 4. Isaac quoqz in vrinis: si qs sanguinez mingat multū ꝛ subitū: venā in renib⁹ hꝫ icisam vel epate vel emulgētib⁹. ℂ Amp. si ad vlcerationez vene in renibus seqtur sanguinis mictus vt iductum est prius: multo amplius ad ipsi⁹ vene rupturā: ꝗ cū in venis ꝛ corde tm̄ rept⁹ sit sanguis: itaqz ad rupturaz vene circa renes sanguis seqtur mictus.

Propter primū qdē sciendū: ꝙ ruptura est in differēs ꝯtinuitatis sciunctio cui⁹ alia est aptio seu pforatio cū subtili⁹ agit͛ cū one q̃si per resudationē facta: alia scissio q̃ in lōgū euenit ꝓprius: ꝛ nō/nulla icisio sepatiua toti⁹ magis: qd aūt sit vena: oīa ofisuz est. 47. ℂ Ren siqdez 2ͬ accipit͛. vne qdē cōiter: put renes cōprehēdit veros ꝛ carnes musculosas eisdē subiacētes lūbos noiatos. Aliter vo ꝓprie put hic extat ps cū q̃dā rotūditate ac planitie oblōg⁹, durus, subrube⁹, seu sanguis colatiuus: ꝛ ipse q̃qz 2ͬ existit. Et si vnū sit qd̄ aq̄sitate purgat vt epar. Uno. n. existe rene magno corp⁹ redderet͛ ineq̄le. Et q2 supfluitas attrahēda inest reni alijs amplior partib⁹: duos ꝯdidit nāꝙ quoꝝ qlibet i exterius situs est sup musculos noiatos lūbos ad q̃s vene dicte emulgētes occurrunt vtrinqꝫ a vena chili ꝑ dorsum descēdēte ramificata. Et silr renib⁹ rami duo adueniūt arterie emulgentes ab arteria q̃ dorsi: quaꝝ q̃ renis dextri breuior erit non paꝝ sinistro. Et dextri qdē altius situs est iuxta epar: vt inde fortius attraheret cū in eo sanguis ꝯficiat͛ seruz: iuuamētoꝝ 6°. Tertio q̃qz de ptib⁹ oī cām huius existere: q2 motus in dextris est fortior. Ipse nāqꝫ sursuz ductiuus in ipsis pamplius vigetz vñ ꝛ magis eleuat͛ supciliū sinistro dextꝝ. Durior ēt ren cōsitus est ꝛ solidior vt fortius valeat attrahere ac vrine serosē acuitati resisteret: ꝛ iō cū paꝝ ide ab eo resoluat͛: sibi igit͛ tm̄ emulgēs vena vtriqꝫ suffecit ꝛ arteria: vna qdē quarūz amplius nutrit͛ ꝛ altera digerit͛ ꝛ vegetatur. Sup renes ēt isoluunt͛ pāniculi lumbis eos applicātes: a qbus duo colatoria gracilia dura exanguia pori vritides dicta tendunt͛ in vesicā: quid aūt sanguis: oīa ostēditur. 33. Mictura vo est corporis cuiusdaz per vrine instrā eductio in que extra.

Cap. 3. aū medium. Ca. 18. in medio.

B — C

Propter secundū vo sciēdū: ꝙ aliq dixerūt ꝙ si rūpatur vena chilis aut emulgens in loco vbi pāniculo renis nō obtegit͛ ꝛ pinguedine: sanguis decidit i ꝯcauū deorsuz vbi locant͛ itestina iux̄ vesicā. Et ei⁹ epar vigore attractiue: q2 caro ipsi⁹ est spōgiosa cauernosa trahit ad se sanguinē illū ꝛ deinuz ꝑ venas demādat ad renes vt emūgat͛: sicu sanguis in pectore inclusus tussi emittit͛ captus a pulmōe extrorsuz. sicēt aq̄ hydropicoꝝ in vias trāsmittit͛ vrine vt migat͛. Si aūt epar fuerit debile in attrahēdo sanguinē remanēs iclusus cū in neutꝝ vētriū hēat exitum putrescit. Si vo sub piguedine cadat ꝛ pāniculo dicūt ꝑ idē foramenꝑ qd̄ exiuit reintrare venam. ℂ Sꝫ hec ꝛ maxie p̄ᵐ stare nō pñt: qm̄ sanguis qū egredit͛ ex locū suūꝛ ꝓprie sup ptes frigidas pāniculosas coagulat͛ frigiditate: ita vt ad epar redire nō possit vel ad foramē a quo exiuit. ℂ Palin. Sāguis lōge factus ab epate cū in cōcauitatē decidat p̄dictā nō poterit attrahi. ℂ Adhuc cum nāꝫ semp conet͛ educere qd̄ ꝯtristat ex breuiori semita min⁹ ꝑuenit: cēt dicere ꝙ a renib⁹ traheret͛ nō ascēdēs ad epar cū oporteat deinde descēdere. ℂ Amp. mām ita ꝯtentaz opꝫ digerēdo subtiliare vt possit ꝑ angusta trāsire. vñ afor. 7. Si sāia ꝯtēta inter renes fuerit ꝛ vētrē nō hñs exitū in neutrum vētriū dz in venas trāsduci vrine: opꝫ. n. mām ꝓcedere ꝛ mām flegmaticam subtiliare vt possit currere: sic ꝙ ꝛ ipsa opat͛ i sanie itra pectus ꝛ pulmonē se cōdunātē: ꝛ ita mictura nō ꝯtinuabit͛ sanguis vsquequaqꝫ nec purus talr vnq̄ꝫ emittet͛: lꝫ. n. nāe forti nihil repugnare possit in expellēdis vt mā ēt ossa trāseat spatiis: regrit tm̄ tps optuz ꝛ spatium nō vehemēter distans. Neqꝫ est de sanguine silr oino hic ꝛ in pectore ꝯtēto cū pulmonē tāgat: sicqꝫ pulmo spongiosus itus primo motu dilatatus ꝛ ꝯstrictus: neqꝫ ēt ō hydropicis aq̄ cū sit sanguine subtilior: ꝛ sui quātitate āplius epati reddit͛ ꝓpingor. ℂ Silr ꝛ sanguis sub pāniculo ꝛ piguedine ꝯtētus nō poterit reingredi: Tū q2 ꝯgelatus: Tū ēt q2 ei obsistit supueniēs ꝯtinue: nisi fortassis āꝗꝫ ꝯgelet͛ ꝑ modū refluxiōis cuiusdā circularis fere vt i finib⁹ aq̄ꝝ currētiū est videre. ℂ Dixerūt ēt ꝙ si sanguis nō redeat vñ fuit egressus: poᵐᵐ ꝑdit qua in ptes hꝫ trāsire vt nō recipiat͛ ab ipsis vndequaqꝫ tūc epate ꝛ renib⁹ fluxu sanguinis debilitatis nō potētib⁹ emittere solū expediētē: veꝝ amplior iabitur indiscrete: sicqꝫ sanguis vrine associatus migit͛ cū eadē. ℂ Sed id ēt calūniā patit͛: q2 nō sponte sine mox ad rupturā vene seq̄ret͛ sanguis mictus s̄m Hippocratē: sed per tps q̃ꝫlōgius. ℂ Quidā vo dixerūt ꝙ sanguis q mingit͛ nō fit ex ruptura vene emulgentꝭ ad renē veniētis: veꝝ ex vene ruptura q̃ est in ipso. Inquit. n. ꝙ ad renes duo ꝯcurrunt venaꝝ gña: emulgētes. vꝫ. quaꝝ est aquositatē attrahere supfluā ꝛ sanguineitatē modicā q̃ ipsi nutriunt͛ isufficiēter. Et iō ad ipsos dirigunt͛ alie vene ad coꝝ nutrimētū minute ꝛ grosse: ꝑꝑ quarū rupturā mictus seqtur sanguinis: nō autē emulgētiū qd̄ dicūt patere ex his que dicit. A. de renū anathomia. ℂ Sed vere hi fallunt͛ renū cōpōnem oifariaz nescientes: vñ capti seriebus decipiūtur sophisticis: ꝛ iō non imerito testant͛ sibi hꝯ quesitū difficile videri: quaꝝ vna 3° scribit͛ theorice ita. Cōtinuātur cuiqꝫ renum rami duo magne vene ꝯcaue statim vt ab epate surgit. Alter coꝝ diuiditur in ipsoꝝ subam ꝛ ad ipsos defert sanguinē: per alterum aūt aquositatē trahūt sanguinis q̃ est in vrina. Cōtinuat͛ ēt illis a magna ramus arteria competētis magnitudinis ad ipsos virtutem portās vite. ℂ Amp. p̄. pma. Preter duas emulgētes scribit͛ ꝙ decē tunicaꝝ separataꝝ a vena descendente anteq̄ꝫ ad coxas ea ꝑueniat vna ad duos tēdit renes. ℂ Rursus 3° decimaoctaua. Et renibus qdez aduenit neruus ꝑuus ex quo creant͛ pāniculi eoꝝ: ꝛ aduenit eis vena ex latere epatis: ꝛ aduenit eis arteria quātitatē hñs ex arterijs q̃ adueniunt epati. ℂ Palin. eodē 19ᵃ. Ad renes venit sanguis plūmus cū aq̄sitate. Colat͛ ergo apud eos aq̄sitas ꝛ veniūt eis magne vene ex qb⁹ mēbra sumūt alimētū alia. ℂ Ex his itaqꝫ seriebus hi ꝛ alij decipiunt͛ q̃ꝫplūmi putantes renib⁹ ptius diffinitis p̄ter emulgentes alias inesse venas: qd̄ falsuz est oino sicut plies mihi ostēdit anathomia. Exteri⁹. n. diligēter īspiciēdo nō inuenies eis aliquaz preter emulgētiū applicationē. Incidēdo ēt lateralr interi⁹ versus q̃ ad extūr nullā ꝑcipies venā aut arteriā: vñ de iuua. 6. Et nō idigēt renes vena 3ᵃ eis veniēte ad cibādū ipsos: ꝛ sufficiūt eis due vene magne copulate cum vtroqꝫ illoꝝ. s. vena pulsatilis q̃ oritur ex maiori vena pulsatili q̃ est versus dorsum: ꝛ vena nō pulsatilis q̃ orit͛ ex vena ampla ex epatꝭ gibbo orta. Et iō dixit ꝙ illud qd̄ attrahunt renes ex sanguine pōderat ꝛ descēdit in eos ꝛ applicat͛ cū carne ipsoꝝ: deinde ꝯfundat͛ cū tota carne q̃si vapor ꝛ ꝯtinuat͛ in eo paulatim ꝛ paulatim ꝛ efficit͛ cib⁹ eis. Sic igit͛ q2 nō diffundunt͛ vene aut arterie ꝑ totā coꝝ subam: sꝫ ꝑ aliquā solū ptē vt fere lateralr ēt vsqꝫ in mediū sanguis paulatī ꝛ paulisper: ceu in vaporē mutat⁹ ꝯuertat͛ in eosdez: vñ p̄ hystoriaꝝ. 2. 3. de ptib⁹ p̄ter venas emulgētes ꝛ arterias nulle ponunt͛ ad renes venire alie ita. Ferunt͛ qdem in reniculos poni ex magna vena ꝛ adorti: verūtm̄ nō in ꝯcauū terminant͛: hñt nāꝗꝫ id s̄m magis tm̄ ꝛ minus: sꝫ in corpus extendunt͛ seu consumunt͛ reniculoꝝ: ꝑꝑ qd̄ in coꝝ ꝯcauo nō fit sanguis: neqꝫ coagulat͛ moriētiū. Uult igit͛ ꝙ iste vene ꝛ arterie emulgētes in coꝝ nutrimentū ꝛ vitā sufficiāt solere ideo expādi ꝛ ꝯsumi in ipsos vsqꝫ ad q̃ītū: vt inde fiat euaporatio alimēti ꝛ vite in eosdē. Et fulcit͛: q2 renes hñt vehementez attractiuā cū supfluitatez euellāt q̃ꝫ grandē ꝛ multiplicē. id autē non possent ꝑagere si venosi forent diquaqꝫ cuz laxi redderent͛ ꝛ rari. Sic igitur emulgētia vasa tm̄ renes vegetant. ℂ Ad inducta vo sophisticātia dōm: ad p̄ᵐ qdē ꝙ Halya

Marginal notes: D — Afor. 59 — E — F — 1. 3. ine. 6ᵉ cal. — Cap. 3ᵃ — Do. 5. fil. 5. ca. 5. — Trac. 1. c. 1. in fine. — G — Tra. 2. ca. 21. — Cap. 3. in medio. — H — Ca. 18. in medio. Ca. 8. post principium.

aut non audio cū nullas alias ponat de anathomia venaꝝ ad renū subam venire ꝑter emulgētes:ad pāniculos tñ re nis dextri scribit venulas minutas ꝑuenire ingens. Uena qdē descēdēs anteꝗ̄ ossi cōponat̄ spine diuidunt̄ ab ea ve ne capillis siles q̄ ad dextꝝ porrigunt̄ renē:⁊ in ei⁹ villulis ꝯsumunt̄ ⁊ pāniculis ⁊ in eis q̄ ipū ꝓxima sunt corpib⁹ cir cūq̄ ad eos ꝑferūt. Altera vō a qua rami egrediunt̄ ad re nū fascias ⁊ suoꝝ pāniculoꝝ:vn̄ ꝑ⁹ꝑ.⁊.13.aialiuꝫ. A parte vene descendētē ꝑͫ qd̄ ilico diuidit̄ anteꝗ̄ supra dorsuꝫ ap podiet̄ est rami capillares q ad fascias seu inuolutiones de xtri renis vadunt ⁊ sparguntur in eis:⁊ in eo qd̄ circa existit de iteriorib⁹ siue corpibus ad nutriēdū ea. Ram⁹ ēt ꝓprius ponit̄ arterie descēdētis reni sinistro q in ipsius spargit̄ fa sciis:⁊ in corpib⁹ q̄ ipꝫ circūdāt iuuamētū vite eidē ꝑbens. Uel dōm ꝙ Haly. peruenire venas duas vnicuiq̄ reni sub intellexit venas capillares ꝑdictas q̄ fasciis adueniunt re nis dextri ⁊ corpibus circūiacētib⁹ eidē. Aut ꝙ renes cōi ter accepit:vt tactum ad renes vere ⁊ cōiter dictos. ❡ Ad aliud dōꝫ ꝙ p duos renes glosat̄ duas partes dorsi. vñ.13. aialiū diuidit̄ in decem ramos ⁊ vnus vadit ad duo dorsa. Haly. vō quarū decē manierum ꝓima versus nates porri git̄ duas. ❡ Ad aliud dōm ꝙ illud cū eis nō dꝫ renib⁹ re ferri:sed eoꝝ pāniculis ⁊ ꝓprie q renis dextri. Dictū est.n. ꝙ rami capillares a vena ꝑmitus descēdētē sparguntur in fa scias renis dextri ac in corpa circūiacētia:qd̄ ēt innuit Pri scianus volēs relatiuū semꝑ priori añcedēti referri. ❡ Ad aliud dōm ꝙ iā dcūq̄ per añ dicta ostēsum q̄ illa sunt cor pora q̄ sunt alimētū ex venis veniētib⁹ ad renes sumētia:⁊ maxime in pte dextra. Uel per venas audiuit ēt arterias. Renes silr accipiēdo cōiter ad corpora circūinoluētia ⁊ sub iacētia. Aut ēt illa corpora pori sunt vritides q emulgētiuꝫ nutriūtur vigore ac vasorum nō parū que seminaria dicun tur inuoluta:cum originentur a vena emulgentibus ⁊ arte riar⁊ precipue in parte sinistra. primo prima.

Propter tertiū qdē ꝑmitus vidēdū qbus de causis mingat̄ sanguis ⁊ quo demū ex vene ruptura. ❡ Propter ꝑmū siqdē hō sciēdū ꝙ sanguis qñ mingit̄ pōt ꝯtīgere a cā iteriori vt venaꝝ debi litate aut sanguis q̄ntitate sic dimissione exercitij ⁊ gulosita te. Aut alicuius ptis mutilatione adaucti vel acuitate seu subtilitate:⁊ ac talib⁹:aut a cā exteriori:vt saltu:casu vel per cussione frigore ⁊ hō plimis:q qdē aut mingitur purus aut carnis loture silis. Siqdē purus aut a toto corpe vel ab ali qua parte vt epate aut splene cū eorum relaxētur vigores. Uel p modū cretice expulsionis quēadmoduꝫ sanguis ef fluit hemorroidalis. Aut pp spasmū vel carnis elīqtionē ⁊ fractionis sanguinis ꝑuationē:aut renū attractionis vigorē vel apcionē vasoꝝ seu pforationē:scissionē aut icisionē. Si milis aūt loture carnis mingit̄ sanguis:aut pp subtilitatē: vel pp debilitatē sanguifice ⁊ ꝯtētiue ṽtutis epatꝭ:qd̄ in hy dropicis ⁊ dissinteriā patiētib⁹ epaticā euenit. aut pp ībecil litatē digōnis renū ⁊ discretionis sanguis ab aq̄sitate. Pōt ēt sanguis migi pp apcionēꝫ venaꝝ mñicis. ❡ Propter 2ᵐ aūt hui⁹ sciēdū ꝙ sanguis q migit̄ ex vasoꝝ ruptura rari⁹ forsitan cōtingēte ex venis ēt q̄ sunt circa renes ⁊ supꝫ. Nō enī ꝫ pōt mox sanguis ꝓcedere mictus:nisi forte p accñs sicꝫ praue scribit Uaticus:ex venis q̄ sunt iter renes ⁊ vesicaꝫ cū sint pori vritides exīgues:neq̄ ex vesica cū sanguis mi ctura modici p viā corrosiōis vlcerationeꝫ cāntꝭ:vene nāq̄ vesice cū sint dure occulte in ipsa calcate sanguis exigui nō crepant̄:vt q̄ renū bis opposite facte:afoꝛ.4. Erit itaq̄ ru ptura vene chilis vt amp ius exꝑmūt moderni i iuxta illd̄: Mictio fit pura chilis ex vene crepatura vel emulgētiū fꝫ ꝙ ꝓtēdunt̄ a chili in renes. Aut put ꝑm Av. ipse in corpa expādunt̄ ipsoꝝ quoꝝ rupturā videnꝭ pitiores amplī⁹ tā gere. Siqdē ruptura fit in venis emulgētibus ꝓut expādū tur in renes ꝑm ptē assignatā cū pāniculis cooperiantur ⁊

adipibus nō est dubiū ꝙ sanguis fere cogit̄ p poros vriti des renib⁹ ꝯtinuatos in vesicā secedere:qd̄ niūtotiēs eue nit qñ lapilli ex renib⁹ descēdūt asperi nō pui. Si aūt rūpa tur chilis supꝫ emulgētes aut ifra nō multū poterit sanguis migi. Sꝫ si tota emulgēs abscidat̄ adhuc possis est sanguis mictura ex alia emulgēte. Si vō ꝑm ptē scindat̄ ⁊ ꝓprie in pte supiori emulgētis sanguis ēt currēs reni sufficiēter mi getur. Siqdē in pte inferiori adhuc aliqd discurret in renē vt mingat̄ nisi fortassis grādis esset partis iferiuꝫ vene de perditio:ita vt sanguis nō valeat obstaculo in renē dirigi ⁊ ita saltē ex illa parte sanguis minime poterit migi ⁊ pro prie cū hiatus ꝓpingor vene fuerit chilis. ❡ Hꝫ aūt mictu ras signo talꝛ cāriq: qñ vena frāgit̄ cū sit sensibilis ⁊ nā lis maxie ꝑm Av. ṽtus regitiua illuc ad iuuādū cū spiritib⁹ currit ⁊ humorib⁹ repletiuis plimis:ita ꝙ cū locus non sit capax illoꝝ nō solū in locū cadūt p icisionē vacuū:veꝝ etiā per loca dirigit̄ a nā expulsiua ꝯstructa. Et merito q: nā sa tagit amplius sanguinē mittere ad vias vrine vt mingatur exterius q̄ꝫ in ꝯcauitatē suffocās:aut in putredinem muta tus ꝯcidat:cū semp qd̄ meli⁹ opet̄ ccū ⁊ deus. ꝑ celi ⁊ mun. Sigñat ēt id occursus humoꝝ p iguina in cruris ꝯpatētu meliūt.n. nō paꝛ ⁊ ipsa. Silr ⁊ in mūdanis reperitur para digma:qñ cui tot in sui occurrūt subsidiū tutores vt opus scit illis hospitio cedere aliud expetēdo:neq̄ ēt capio ꝙ po aliq̄ de qua sit curāduꝫ sanguinis ad instra reuertat̄ vrine: nisi fortassis euaporatio fiat aliq̄ cū sanguine qñ in ꝯcauita tem effundit̄ preter nām necesse sit putrefieri:neq̄ saniei q dem ꝑm Cōmētatorē in eius spēm aliquā:sed in grossitiem cū nigredine. Frigiditate nāq̄ loci cōgelatur vt ostensum: Et hanc qdem positionem assero:q: sola cum eo ꝙ verita ti inititur videt̄ pre ceteris ab inconuenienti saluare.

Propter quartuꝫ vō. ad ꝑͫ dōm ꝙ Hippo. ostēdit vnū modū eductio nis sanguis ab istis vrine:vt qñ paucus fuerit ⁊ saniei cōā mistus. Qñ autē subitus ⁊ multus tetigit illo afoꝛ. Si san guinē spōte:non.n. potuit oīa vno cōprehendere afoꝛismo: ❡ Ad aliō dōm ꝙ iꝫ sanguis ꝯcidat i ꝯcauitatē nāliuꝫ:sꝫ vt mōstratū nō pua po cadit in vrine istꝛa. ❡ Ad aliō dōm ꝙ vena pōt ꝯsolidari ⁊ magis iteri⁹ q̄ꝫ exteri⁹ scū ibidē vis amplius vigeat regitiue. Uidem⁹.n. qd̄ mai⁹ vt arteriā ve nalē in pulmone ꝯsolidari q̄nq̄ in quo est sanguis multitu do calidi valde raritas q̄ mebri ⁊ mot⁹. Cōcedo ēt debilita tē attractiue:qm̄ nō est positū sanguinē ad instra redire vri ne. ❡ Ad aliud dōm ꝙ iꝫ emulgētia sūt vasa in renes ap tata ꝑceptor adest virtus. vꝫ. regitiua q̄ opat̄ vt qd̄ op⁹ est egrediat̄ reliquū q̄ꝫ ꝯtineat. Silitudo ēt riuorꝫ satis est la ta cū i eis sit mot⁹ a q̄ñante:hic vō ab aīa dirigēte:q̄ graue iterdū educit sursuꝫ ⁊ leue deorsuꝫ vt motus melle demon strat ⁊ cholē susceptiuꝫ in splene ⁊ itestinis. ❡ Ad aliud dōm ꝙ ruptura iteruenīēte fluxus aderit sanguis in vrine istꝛa ꝓpinq̄ illuc ꝯcurrētē regitiuā lesione partis. ❡ Ad aliud dōm ꝙ pori vritides penetrāt in vesicam fere ꝯtinui: eo ꝙ ipsa extat pforata. Uesica.n. ex duabus cōstat tunicis quaꝫ iterior ē duplex exterior:q: serositati ꝑm Gal. ⁊ Av. occurrit vrine. Ut tñ ei⁹ isertione imensa tunica vna tñsita vt scribat̄ vnā tunicā hīe solūꝫ ꝑma. porus nāq̄ vrinalis ꝑmitus serpiēs penetrat vtrāq̄ tunicā alicubi:deinceps de mū ꝓcedēs serpit in alteraꝫ alibi:ita sigs ēt vt vesice plena pedib⁹ suspēdat̄ vrina non reuertat̄ retro. Et ꝙ plus cum aere subtiliori ꝑter ignē cūctis corpib⁹ extra repleꝭ inflata nō effluit in extrinsecā. Meatus.n. tunicaꝫ vesice non sibi obuiant:sed ad diuersas vt signatū est occurrūt partes. Et de hoc qdem Asclepiades cū eius sequacibus ipugnatur naturalis ꝑputans per resudationem quādā vrinaꝫ in ve sicam transcolari:contra veritatem siquidem pene ceci sa piunt vniuersi. Interdū tamē sanguis adeo potest vt tactū a poris remoueri vt non reuertatur vsquequaq̄.

¶Differētia.LXXXVII.

Quod febris non sit calor: ostēdit: qz aut erit corp⁹ vel accñs qđ est q̄litas nō corpus: qm̄ tunc duo corpa essent in eodē vbi: qđ negatū est 4° phyſi. ⁊ 2° de aia: vt calor nālis ⁊ ex̄neus: qua.n. rōne vnus est corpus ⁊ reliquus cū sint contrarij. Non essent etiā agētia adinuicem ⁊ patientia situ distincta ⁊ subiecto.

Cuius oppositum p̄ de ge. ⁊ cor. Diffinitus quoqz ⁊ diffōnis gen⁹ nō essent ex eadē p̄dicamētali coordinatione: vt firmatū. 4. topico ꝓ: cū febris sit q̄litas: puta dispō vel habitus: neqz q̄litas: qz febriū sub̄a est in gñe caloris: q p̄ter nām: p̄ febriū: ⁊ 8. theo. sub̄a v̄o q̄litas nō existit: q̄litas. n. nō ꝓcedit vel mouet: scđ nihil moueat nisi corpus. 6° phy. In febris aūt rōne dr̄ q̄ sit ꝓcedens a corde ꝑ totū corpus i arterias. ¶Amp̄. febris est dispō vel habitus vt dictū: ⁊ calor passio ⁊ passibilis qualitas: sed ceu diffinitū ⁊ genus diffonis debēt esse eiusdē p̄dicamenti: ita ⁊ spēi: vt vnūqđqz ꝑ id qđ sibi proprius ⁊ essentialr̄ inest notificet. ¶Rursus. lib° cōmēti pulsuū 4°. Febris est sup̄abūdātia caloris ꝑm totū aial: ⁊ afforismoꝝ p̄°. Est versio caloris inati ad ignitū. In 2° aūt regiminis acu. Est mutatio vel declinatio caliditatis innate ad caliditatē igneā. Talia v̄o gña relationē videnť ⁊ actionē vel passionē importare: non aūt qualitatē vt febris. ¶Adhuc p̄° quarti de febribus sunt q̄dam frigide. ¶Palin. Febris aut est calor nālis aut extra nālem. Non nālis: plures enim scribūt eā fore calorē inālez vel extraneū. Nō lederet enim actiones ⁊ passiones. neqz inālis: qz cuz calori occurrat nāli duo ꝯ̄ria starēt simul: qđ non fit: cuz vnum sit alterꝰ natum interimere. Jacerent ēt actus nāe corrupti oino qđ nō fit manēte vita. ¶Eti. arguūt: sicut se hz bona cōplo ad sanitatē: ita ⁊ mala ad egritudinē cū sit illi ꝯ̄ria: sz bona cōplexio nō est sanitas: veꝝ ipsi⁹ cā: igit̄ neqz mala egritudo. Itaqz febris calor nō erit nālis neqz ex̄neus cū hic rōnē ꝯtineat morbi. Ex qb⁹ ꝯcludit̄ febrē calorē nō esse: neqz nālē neqz ēt ex̄neū. ¶Cuius opp̄ᵐ dicūt oēs febrem notificātes ponētes illā fore calorē inālē vel ex̄neū. ¶Adhuc illud qđ calefacit ⁊ eo pereūt actiones est calr̄ ⁊ ex̄ nālis: hm̄ v̄o ē febris vt sensus certificat. ¶Amp̄. q̄ agūt ⁊ patiunť adiuicē cōicare debēt in mā: talia v̄o sunt caliditas nālis ⁊ inālis: cū vnū alteꝝ corrūpat: ꝯuenient itaqz in mā: que aūt sic cōicant ꝯueniūt saltē in gñe: cum genus ꝓportionet̄ māe. dāta v̄o forme: quare febris calor erit extra naturalem.

Propter primū v̄o huius sciēdū: q̄ febris plures hz notificationes: est. n. rotius corporis excedēs caliditas phi°. p°. Febrius quoqz p̄. Calor est p̄ter nām a corde in totū trāsiēs corpus. Scđo v̄o de cā. Est calor qs imoderatus aialis: ⁊ erectio caloris i tātā imoderationē vt ꝯtristet hoiēz ⁊ opationē noceat. 8° q̄qz theorice. Febris est morbus ex mala cōplōne cal'a di cōis corpori. Et ibidē. Est calor extra nālē a corde ꝓcedens: ⁊ ꝑ arterias missus ad oēs corporis ptes eiusqz nocēs actionibus. Ysaac qdē febrius p̄. Est calor preter nām cor in initio petens per mediocritatē arteriaꝝ: deinde se subito diuidēs cū nāli ꝑ totū corpus nāli nocet actioni. Joānitius. Est calor inālis cursum supgrediēs nature ꝓcedēs a corde in arterias suoqz ledens effectu. Quarti quoqz canonis initio. Est calor ex̄neus accēsus in corde ⁊ ꝓcedēs ab eo mediātibus spū ⁊ sanguine ꝑ arterias ⁊ venas in totū corpus: ⁊ inflāmat̄ in eo inflāmatione q̄ nocet opōnib⁹ nālibus. Colliget aūt. 3. Est calor cōpositus ex calore nāli ⁊ calore ex̄neo putredinali misso ad totum corpus ⁊ ledit oēs actiones ⁊ passiones. Et iste qdē notificationes fere idē dicunt: sunt tñ eaꝝ alijs cōpletiores q̄dā. ¶Cause aūt febris sicut ⁊ aliorum 4ᵒʳ existūt. mālis, formalis, efficiens ⁊ finalis. Mālis vel subiectiua duplex. ꝑma qdē vt cor. vñ Siplicius. 1. ce. ⁊ mū. Cor semꝑ a febre patiēs p̄ corpori distribuit reliquo. Scđaqz tria i qb⁹ fundant̄ subiecta vt spūs ⁊ vapor fumosus in qbus fundat̄ effimera. Et humor sup̄calefactus aut putrefactus in quo feb. ꝯsistit humoris ac mēbꝝ qdem fe. ethice ac hitudinalis est subm. Forma aūt ipsius ⁊ essentia ē calor extraneus seu feruor a quo denotat̄: ceu pyretos febris grece deriuat̄ a pyr qđ est ignis. Vñ Gal. ad Glauconem ⁊ Aurelius. Febricula a feruore q̄si feruicula. Efficiēs v̄o duplex: vlis ⁊ ꝑticularis. Vlis qdē est triplex. ꝑmitiua, añcedēs ⁊ ꝯiūcta. Particularis est multiplex sicut in libris tradit̄ febriū. Finis v̄o illius est nāe actus nocere ac ꝑimere. ¶Scđm has quoqz cās diuisionē recipit ipsa: qm̄ alia vt apparuit est in spū: q̄dā in humoribus: nōnulla v̄o i mēbris. Forma ei⁹ vt calor p̄ter nām diuersificat̄ ꝑm magis ⁊ minus. vñ p̄ febriū. Dr̄ie caloris sunt q̄ ad magis ⁊ minus. Nā q̄dā est mordax manu: q̄dā mitis: alia mediare reliq̄ p̄ epidimiaꝝ ⁊ febriū ꝑn°. Sed an magis ⁊ minus febris diuersificet spēm: aut mime: ꝑstis nō existit inqsitionis. Adhuc q̄dā fit ex cautis primitiuis vt effimera vera: qm̄ effimera ex oppilōne nō vera exñs accidit a cā antecedēti. 4° p°. ⁊ p̄ febriū. Ethica quoqz pluries fit a cā ꝯiūcta complexionis maliciā iꝑrimēte: prout plurimū sequit febres putridas. dr̄ia. 93. Interdū tñ euenit a primitiua. Humoralis v̄o semꝑ a ꝯiūcta febriū p̄. Distinguunt̄ ēt ꝑm finē: cum quedā sint salubres vt tertiana: q̄dā mortifere vt emitritea: nōnulle mediū obtinētes. Realior aūt ipsius dio est per formam eius ꝑm q̄ ipsa diuersificatur ꝑm tria nota subiecta. Separant̄ denīqz effimere: qz q̄dā sunt vere: vt q̄ꝝ termin⁹ ⁊ finis est i p̄° die dicta ad sīitudinē enthomi vni⁹ diei viuentꝭ tpe: hysto°. 5. effimerō noiati. ⁊ Ysaac febriū 2°. ⁊ ipse sunt multiplices vt eaꝝ cāe. Nam q̄rūdā sunt aiales: vt timor ira ⁊c̄. aut corpales motiue vt labor: ceiū ⁊ fames cū reliqs aut de foris occurrētes ceu adustio, frigus, ꝯstipatio, cuꝫ ⁊ reliq̄. Quedā nō vere sic̄ q̄ ex oppilōne ꝯsurgūt ex satietate nauseatiua ⁊ spatib⁹ q̄ res ꝯcurrūt nō motiuis. Et tales vltra p̄ᵐ ꝓtēdunt̄ diē vt iterdū ꝑtrāscēdo in 4ᵐ ⁊ 5ᵐ ꝯdescēdāt: ⁊ vt voluerūt aliq vsqz ad 7ᵐ. 8° de inge. ⁊ precipue 4° ꝑma. ¶Febriū v̄o humoraliū q̄dā ē ex eoꝝ sup iflāmatiōe absqz putrefactiōe vt synocha dicta iflāmatiua exñs vere media iter effimerā ⁊ putridā: ceu effimera ex oppilōne medium obtinet iter diligētē effimerā ⁊ synochā. Altera ex putrefactione humoꝝ duplex: simplex. vz. ⁊ cōposita. Simplex q̄ ex vno ꝯsurgit humore: ⁊ ipsa q̄druplex sicut ⁊ q̄tuor sunt humores: tertiana ex chol'a q̄ triplex existit: certa tertiana ꝯtinua ⁊ cau'on. Synochus de sanguinis putrefactiōe: q̄tidiana de fl'āte ⁊ q̄rtana de melā. Vel cōposita: cuius compositio vel est generꝝ remotoꝝ vt effimera cuz ethica: ⁊ putrida cū illis: aut a ꝓpinquo vt qñ duo aut pl'es ꝯiūguntur putrescētes humores vt chol'a ⁊ flegma: ⁊ tūc cāntur tertiana nota: seu due tertiane aut emitrite⁹: ⁊ hec sepi⁹ euenit cōpositio: aut chol'a cū melā vel fl'a cuz illa vel oēs simul. Febris aūt sanguis cū alijs nō ponit̄ cōponi saltez manifeste. dr̄ia. 90. Alterutra v̄o haꝝ fit aut intra venas aut extra venas. Que aūt itra venas ꝯtinua existit: cū meatus sit aptus quo fuligo putrida in cor demandat̄: neqz possit ex obstructione ac soliditate vasoꝝ vt venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ꝓpter trāspirare ad q̄ foras. Et in q̄ mā fuerit multa vt in synocho ⁊ synocha nō apparet sensibilis additio neqz diminutio: aut si fuerit in locis cordi vicinis ⁊ in vijs illius sicut in causone. Si aūt humor putruerit ex̄ vasa: ceu venas. ⁊ h̄ trinus: qa sanguis ex̄ illa vel vētriculos cordis: cū torculari seu lacuna sanguis nō reperit̄. Febrē cāt iterpositā cui⁹ mor⁹ ⁊ qes existūt ꝑm euētationē hūoris a supiorib⁹ corpoꝝ ⁊ quātitatē ipsi⁹ ⁊ q̄litatē: mā flegma q̄tidie mouet̄: chol'a de 3° in 3ᵐ: melā v̄o ꝑ 4ᵐ. In his qdez cessans paroxismus reincipit ꝑ reliqas caliditatis derelictas post resolōnez cāe ꝯiūcte: q̄ paroxismū iduxit ⁊ cām añcedētē adhuc remanentē q̄ ponit̄

I

Com. afo. 62. Cap. 11. & lib. 1. c. 5. de suo fin. Tra. 2. c. 1. in medio.

sub ꝯiuncta. afoꝛ. 4ª. febriū 2°. & 4° ƥ'. Cōcitatqȝ ad h non paꝝ humoris euentatio ꝑfecta. ℭ Modus aūt gñonis febris & ꝓprie putride est: q2 ꝯtingit obstructio ex cā exteriori seu iteriori cutis ad quā seqtur oppll'o: & maxime qñ fuerit multitudo viscositatis & grossities mãe: ad quā qdē succedit ꝓhibita trāspiratio: & ad hanc putredinis minera & ad ipsam fuligo putrida coꝛ petens: q a corde ad singulas ptes delata febrē inducit. Et hic aūt distō dña notabil. 93. ℭ Est & diuisio alia febriū accñtalis qñ & ambigua: qm̄ qdam sunt egritudines: vt que ex suis per se ꝯtingūt causis. alie sunt accñtes: ceu ex ap̄atib' ꝯsurgētibus in generꝫ quocūqȝ febriū. q d aūt sit caloꝛ. qūo distinguat: qualr̄ ēt se habeat ad spm̄ ostēsum dña. 49. ℭ Deiceps sciēdum ꝙ caloꝛ qualitatiuus triplex existit: qdā. n. est nãlis oino vt qui inculpate sanoꝝ. alius ꝑter naturā oisariam ferexceu eorū q in viā mortis existunt in mēbrorum corruptoꝝ sicut in herpestiomenosis & cancrosis ac cadaueribus: quidam vō horum medius velut declarabitur qui febrientium.

K

Propter secundū

vō sciēdū: ꝙ qdā dixerūt febrē nãlr̄ esse caloreȝ vt febris est caloꝛ. i. i calore ꝯsistit. Et h ne cogant dicere duo corpa esse in eodē loco: calorē. s. nãlē & ex̄neū: cū Gal. afoꝛ. ƥª ponat vt asserūt calorē fore corpus: & maxime q2 Hip. vž nil aliud ꝑ calorē inatū q̄ȝ spm̄ intelligere q est corpus. simplicium farmacoꝝ 5°. Et ne agens ēt & patiēs loco remaneāt idistincta & subiectoqȝ qdē est falsum & ꝯ̄ sniaȝ vt apparebit Gal. seqtur ēt dicere ꝙ ois febris est in spū & ita effimera: si spūs est idē qȝ caloꝛ: sic & febris est caloꝛ. i. in calore: sȝ qūo spūs sit caloꝛ ostensuȝ dña. 59. vbi dictū ꝙ extraneū & ꝓprium valde est dicere ꝙ caloꝛ sit corpus cū purā qualitatē dicat & abstractaȝ: lȝ forte minus caliditate. ℭ Ponētes tñ vtrūqȝ calorē esse corpus dicūt ꝙ in radice vel subiecto differunt: in ꝓcessu aūt vnitant: sicut flāma duaꝝ candelaꝝ: qꝛ vna sit de cera cōstructa & altera de sepo: radice differunt & mã: vnitātur tñ demū flāme: ita vt ex duob' corporib' fiat vnū neutro manēte singulari. Hec tñ nō est realis cōpositio & vnitatio cū vno corrupto vt accñtali remaneat alter ceu nãlis: neqȝ ēt sic differūt caloꝛ extraneus in radice & nãlis durāte vita vt cera & sepū cū caloꝛ nãlis minerā ēt caloris efficiat extranei: cū nōdū sit hic inãlis oino: tūc. n. mors adesset. ℭ Dicunt ēt qdā in eoꝝ subsidio ꝙ non opȝ in oibus actionibus agēs & patiēs situ fore & loco distincta sicut i ꝑmistis quoꝝ vnū agit in quãlibet ptē alterius & patit. Cōsilr̄ in calore nãli & humido radicalir̄ in his duob' caloribus corporeis: sȝ in illis quoꝝ vnū agentiū extra aliud existit in qȝ agit. ℭ At fortassis illud nō valet cū sermo Aris. sit vñs sufficiēter ptis sciē nãlis. vñ & vñoꝛ esse dȝ. Jtidem agit Arꝫ. ibidē de actiuis & passiuis sibi adinuicē ꝑmistis vt apparet in augmēto & mistione. ℭ Propter qȝ dñm ꝙ series Arꝫ. est vñ: dȝ in qbusdā magis appareat hȝ distinctio actiui & passiui vt actus domificatiōis oñdit vel gñantis. Jn qbusdā vō lȝ id adsimlatet tñ sicut in principijs gñonis cū fuerint ꝑmista. Uirtus. n. ꝑ quā gño ꝑficitur vt informatiua velut agens cū ꝓncipaliori calido magis possidet illarum mediuȝ: q̄ aūt circūstāt locum obtinent mãe & patiētis magis. ita & qñ hi calores ꝯfrāguntur nãlis tñ possidet coꝛ amplius & ꝓprie illius digniorem partē vt dextram. dña. 47. Jnnãlis aūt ab hoc calido ꝓpulsat ad extra vt ad suꝑficialia magis ꝓtendat corporis. ℭ Et iō alij dixerunt ꝙ febris est caloꝛ cãliter: a calore nāqȝ cāt febris: qȝ persuadent: q2 si sanitas est caloꝛ nãlis & egritudo inãlis: tunc nō videns essentialr̄ differreȝ: sȝ accñte solū: vt fortes albus & fortes niger: vñ sanitas & egritudo erit idē. ℭ Dñm ꝙ hi sicut ꝑdicti in Gal. vt declarabit peccāt. Adhuc diffinitio febris seu ēt notificatio esset impfecta oino cū i ea nō poneretur genus: dicēdo febris est caloꝛ. i. e calore cāta siue etiā in calore fundata: vt dixerunt priores. ℭ Amplius qd erit

L

Cū calore oino inãli non stat vita.

Thadeus

M

febris aliud q̄ȝ caloꝛ cū sit mala cōpl'o calida ꝑ totuȝ aialis corpus diffusa. ℭ Ad qȝ vō deducūt dñm: ꝙ caloꝛ nãlis q stat cum sanitate & caloꝛ extraneus qui est febris vnitātur in calore ceu spēs in gñe: vt. n. hō & asinus sunt ideȝ in aiali sic & caloꝛ nãlis & extraneus in calore. Cōtrahuntur aūt in spēm ꝑ dñas caloꝛi eēntiales & nō accñtales: sicut hi dicunt vt per nãle & inaturale ceu aial descendit in hoiem per rōnale & in brutū per irrōnale: qȝ & actus indicant essentialiter differētes vt digerere viuificare: sensibilr̄ ledere ac corrumpere: neqȝ est silē qȝ inducitur de forte albo & nigro: qꝛ fortes est substantia: album autem & nigruȝ accidentia: caloꝛ autem & naturalis & extraneus accidens.

N

Propter tertiuȝ

vō sciēdū ꝑmitus ꝙ feb. est caloꝛ extraneus. 2° qualis. ℭ Propter ƥm huius sciēdū ꝙ caloꝛ extranãlis est ceu eēntialis forma febris. Hic tñ caloꝛ duplex est. Unus qdeȝ est passio & passibilis qlitas ꝓut talis caloꝛ infert passionē in talē sensum: & hȝ nō est febris: cuȝ ea sit dispō vel habitus. Est & alius caloꝛ q est ipressio in aliqd triū subiectoꝝ inducta: & hic caloꝛ est dispō vel habitus vt mala cōpl'o que est febris cū fuerit extraneus ꝓcedens &c̄. qȝ Arꝫ. indicat locans calorē & frigus in ƥª spē qualitatis: & sanitatē & egritudinē. vñ febriū ƥ. Suba febriū & essentia in gñe est caloris q ꝑter nãm. & ꝑ regi. acu. Nō est nã febris ex suba alia nisi ex suba ignis: pyr. n. dr̄ ignis: inde pyretos: vñ latinis grecis nō minus febrem a feruore vt tactū q est ignis ꝓprie: cis nō minus febrem a feruore vt tactū q est ignis proprietas deriuauit: qre Haly. cū febrem diffiniret ait. Hec qdem diffō ex ipsa febris sumit suba. s. ex calore extranãli non ex hijs seqntib' accñtib': qȝ oñdit: q2 id est forma alicui' qȝ in ipsi' rōne ponit cū diffō det ꝑ essentialia. h aūt caloꝛ existit ꝑter nãm vel ex̄neus. ℭ Adhuc cū foꝛa det esse ceteris cāis magis: poti' ꝑ eā hȝ rō ꝑfici q̄ȝ ꝑ alias: cuȝ sic res hēat eē: ita & cognitionē: ꝑficit aūt ꝑ calorē ex̄neū ꝯditionatū vt qȝ a corde & reliq. ℭ Palin. Actio in cognitionē ꝑducit essentie velut signū & effectus in sigñ & cām. Actio vō febris est excedēter vel ꝑter nãm calefacere: ita vt & actus oēs ledant & passiones: ꝓꝑ qȝ febris essen' erit caloꝛ & ꝑter nãm.

O

In predicamentis. de qualitate. 4. circa pñ. Ca. 1. post pñ. Cō. 18. ad mediū. 8. theo c. 2. in pñ°.

ℭ Propter 2m hȝ sciēdū ꝙ hȝ caloꝛ ex̄ne' q est feb. ē qlitas qdā superexcedēs horribilis calori ipressa nãli mutās ipȝ a dispōne sua nãli & suaui in oppositā: nō autem est corpus: vñ Jsaac. Calore ex̄neo ad coꝛ accedēte nãlis egredit a tēperamēto. Cū aūt ꝑ toti' corpis ptes diuidat vt eis vitā tribuat: qꝛ suo egressus est ꝯpamēto necē sit vt mēbra eū recipiant: i ea q̄ est qlitate. q̄re calefacit & vult ipsa & gñat se. toti actioni nãli subito nocentē. Jn quā vtiqȝ sniam ꝯcidit Auer. ita. Febris est caloꝛ nãlis mistus cū aliq̄ qlitate caloris putredinalis: sic itaqȝ caloꝛ ex̄ne' calorē efficit nãlem. Hic aūt dña 29. spm̄ qlificat quē si vehemēter affecerit & ad coꝛ ꝑuenerit hinc abscēdēs feb. gñat effimera: si aūt hec tria humorem alterent & corrūpāt febris iducit putrida: si vō mēbra ethica. ꝙ aūt sit caloꝛ hȝ qlitas oñdūt feb. notificātes ꝑ eē malā cōplōnē calaȝ & sic. ℭ Nosce q̄ȝ ꝙ hȝ caloꝛ: lȝ dicat eē ex̄neus seu ꝑter nãm: nō tñ oisariā: vt caloꝛ q est i corpibus mortuoꝝ fm Auer. repit: sȝ magis nãlis affectus tñ vt dictū qlitate putredinali: vñ cū sit medi' iter calorē nãlē & ꝑter nãm: sic semiputredo est media iter sanitē & pus q̄ ad bonū simplr̄ est i suo gñe & putredinē ad malū oino febriū ƥ. Media nāqȝ cū cōponent ex ex̄mis eoꝝ sapiūt nãm: ita vt ad alteꝝ cōparata videant altera. phyſi. 5. nāȝ vtriusqȝ obtinent extremoꝝ: ꝓꝑ qȝ nō paꝝ noibus denotant extremorū afoꝛ. eiusdem 4ª. Et iō Auer. mediū h referens i alterū extremoꝝ qȝ minus versutū fe. dixit calorē nãleȝ qlificatū putredinali qlitate. Et afoꝛ. ƥª. Febris est versio caloris innati ad ignitū. Alij vō respicientes fe. vt declinat verius 3 de terius extremoꝝ dixerūt eā eē calorē ex̄neū vel ex̄ nãlē seu ꝑter nãm. Est igit febris qdā caloꝛ cōpositus ex calore nãli & ex̄neo putredinali petēs coꝛ & ab eo mediātibus spū & humidis

P

Febriū. 1. ca. 3. i pñ.

Colliȝ. 3. c. 3. in me°.

Q

3° colliȝ. c. 3. in me°.

Cap. 6.

T. c. 51.

Collir circa afoꝛ. 4. Noi. sup 3° colliȝ i mediate. Cō. afoꝛ. 14. iuxta fi. & cō. afoꝛ. 10. cir. pñ.

A humidis ꝑ vasa in toti⁹ corporis actuũ lesiões delatus.

Propter quartũ vo. ad ꝑmũ dõm ꝙ feb. vt ostensum nõ est calor ꝗ est corpus cũ calor sit qualitas: non autẽ corpus nisi impꝓe valde ꝑ corpore sumat calido. Supposito ẽt ꝙ sit corpus ostensum quõ duo corpora erunt in eodez vbi ꝛ quõ non. Quõ etiaȝ agẽtia ꝛ patiẽtia sint distincta loco ꝛ subiecto. Calor itaqȝ erit accidẽs vt qualitas: ꝛ sic diffinitũ ꝛ genus ei⁹ erunt ex eadẽ egloga ꝑdicamẽtali: ꝙ si Gal. cũ Haly. di cat febriũ sub̃am esse in gñe caloris ꝗ est ꝑter nãm accipit sub̃am ꝑ eẽntia ceu q̃si dicit. Cõplexio est sub̃a ꝛ egritudo est sub̃a: dĩa. 17. In accñtib⁹. n. repit̃ essentia ꝑ additamẽtum: saltẽ. 7. metaphy. ꝛ nõ sub̃a. ¶ Et deinceps dõm ꝙ lȝ feb. non moueat̃ neqȝ ꝑcedat ꝑ se: mouet̃ tñ ꝑ accidens vt mediante spiritu ꝛ sanguine: ꝗ sunt corpa sicut in ꝑfectiore tangit̃ rõne febris: qđ innuit Halyab. q̃n dixit. a corde mis sus. Et. a. ꝑcedens a corde mediantibus spũ ꝛ sanguine.

M. t. c. 16. vsqȝ ad. t. cõm c. 19.

B ¶ Ad aliud qđ dõm apparuit: nã feb. est calor: ꝑut hic est effect⁹ caloris ꝗ passio existit ꝛ passibilis qualitas. ¶ Ad alia dõm: ꝙ ille nõ sunt ꝑprie rões febris: sed notificatões eões q̃dam. Aut supabũdantia: verioꝛ mutatio ꝛ declinatio rõne caloris eaꝝ determinati ad q̃litatem reduci pñt. Uel supabũdantia lȝ rõne respectus quem importat sit ad aliq̃d: tñ ex pte illius cui⁹ est respectus vt caloris in q̃litate locatur: ꝛ sic motio ꝛ declinatio pñt aliqualr̃ q̃litatem importare. ¶ Ad aliđ dõȝ: ꝙ nulle febres sunt fride ꝑ se: ꝑut actu existunt, lȝ rõne typoꝝ: non tñ de rõne febriũ nunc sa tem exñtiuz ob regiminis lasciuiam vt appȝt de accñti 5°. Rõ ẽt ipsi⁹ ꝑficit̃ ex refractiõe caloris a corde in reliquum corpus afor. 7. vñ de febrib⁹. Sunt fride hñtes rigorẽ aut horripilationẽ vt subiũgit̃. Aut ꝑꝑ mãȝ flaticã sparsaȝ sup mẽbra sensibilia: sic euenit i empiala in q̃ calẽt extri⁰ᵉ ꝛ frigescũt itri⁰ᵉ vel eȝ vt accit in lipparia ꝛ in febrib⁹ aparũ ꝑniciosoꝝ intrinsecoꝝ in qb⁹ ꝑꝑ calm attrahens vt vẽtosa q̃ intus ardẽt ꝛ exteriora rigescũt: vñ q̃n sitiȝ cũ h̃ habuerit: afor. 4. ꝑnuntiat̃ mortale. Cõtingit ẽt interdũ ꝑꝑ debilitatem caloris nature nõ potẽtis se ꝑ totuȝ expandere. ¶ Ad aliud qđ dõm ꝑ parte apparuit. Declaratum est. n. quõ diuerso respectu feb. põt dici calor nãlis: non tñ simplr̃ ꝛ q̃liter innãlis seu ex̃neus: neqȝ incõueniens h̃ apud aliq̃s aliquãdo duo ꝯ̃ria simul existere: imo in qbusdã opȝ ceu sanitas ꝛ egritudo cũ ipsa absqȝ sanitate esse nõ possit: dĩa tactum. 72. q̃lia vident̃ esse calor nãlis ꝛ innãlis. Aut ꝯ̃rioꝝ lȝ tandẽ vnũ expellat reliquũ ꝛ corrũpat simul tñ ꝑmanẽt durãte inter ipsa pugna: vt ꝛ mistio denotat eĩtoꝝ vt tandeȝ calor nãlis vincat calorẽ ex̃neũ q̃n sanitas introducit̃: aut eȝ qñ mors occurrit: neqȝ ẽt tñ febrilis calor corruptiuus est vt semꝑ oẽs destruat act⁹. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ est quotũdam fallimẽtum quo ꝑbare putant ꝯplõnem malã morbũ nõ fore dicendũ ꝙ bona ꝯplo est sanitas non qdeȝ

Cap. 5. p° medium.

Afor. 7 cõ. afor. 43. i medio.

Afor. 48.

C

D simplr̃ ꝛ oĩno: q2 illa ꝯsurgit ex tempata ꝯplõne ꝯsimiliuȝ ꝛ eleganti cõpositione instrũalium ꝛ nã vtrorũqȝ simul perfecta cõi. Sȝ bona complexio bene est sanitas consimiliuȝ ꝛ compositio iusta officialium: ꝛ ita mala complexio vel feb. est morb⁹ ꝛ calor extraneus. Hec aũt dissolutio fundatur super illud quod ostensum dĩa. 65. ꝙ sanitas spẽs existit specialissima: egritudo vero subalterna.

¶ Differentia. LXXXVIII.

Quod humores nõ possint ꝑiodice ꝯfluere ostendit̃: q2 aut erit ab aliquo ipsoꝝ intrinseco vel extrinsecoꝝ: lȝ neutro põt esse: nõ q̃dem ꝑmũ: q2 cũ sanguis principalior existens humoꝝ non confluat periodice: sed moueatur assidue putrefactus vel inflãmatus: cum tñ videatur pre alijs confluere: multiplicior. n. ceteris ꝛ profundior: qđ ad ꝯfluxionem cooperat̃. Seofar introductorij. 3. Neqȝ 2°. q2 aut sunt elementa a q̃bus non: cum motum habeant rectum: hic autem ꝯfluxionis est reflexus: vel a corporibus supercelestibus: sed neqȝ ab his cum fluxio humoꝝ ipsis non valeat cõparari: quoniã octaua sphera ẽm Ptolomeum cõplet cursum suuȝ in 30. annis. Juppiter in. 12. Mars in duobus. Sol Uenus ꝛ Mercuri⁹ vno: ꝛ Luna in. 27. dieb⁹ ꝛ. 8. horis fere. Periodus autem humoꝝ vt plurimũ est trium dierũ. ¶ Adhuc aut a nã supiori aut inferiori: nõ quidem hac: q2 nã inferior a superiori gubernat̃: omnis autem illius motus gubernatur inde. vnde. 2. creticoꝝ. Omne bonuȝ pulchrum ꝛ oẽ qđ ordini vni adheret ꝛ vie: ꝛ ostenditur in eo vestigium sapientie non est nisi desursum. Neqȝ etiam a superiori: q̃n agentia ꝛ patientia oportet in mã cõmunicare: ꝑmo de generatiõe. Sed nã inferior non coincidit cum supiori in materia: cum celi ẽt ẽm Cõmentatorem materia alia sit ab ea que istorum materia. ¶ Ampli⁹. illud non confluit periodice qđ est vt mã ꝛ inesse cõtinetur per formam cũ det esse ꝛ manere sistat que compositi. h̃ vo sunt humores ad animam corporis informatiuã omnis. ¶ Et. Si confluerent cũ sit mot⁹ qdã ꝛ mot⁹ ois a cælo ꝛ spũs: calinqȝ ꝛ vẽtositas regrant̃: opat̃. n. ẽm Albumasar ad ꝯfluxũ: tũc cholera ꝛ melia magis fluerẽt flate: cũ melia sit vẽtosa. 30. ꝑbl. ꝛ cholera cala cui⁹ op^m expimur. ¶ Palin. Melia nõ ꝯfluit cuȝ sigillet̃ a terra: q̃ imobilis extat õ aialiũ motu: neqȝ cholera cũ sit cala ꝛ sicca oppo^{ta} nãe aq̃: a q̃ ꝯflux⁹ seu accessio ꝛ recessio inenit̃. Humores igit̃ non poterunt ꝯfluere ꝑiodice.

Cap. 2. in medio.

Cõr a. te. cõ. 50. vsqȝ ad. t. c. 53. Lib. de substãtia orb. Cap. 1. circa pn.

ꝑb. e. 1 p° ꝑncipiuȝ

E

F

Cuius oppositũ expit̃ sensus. Adhuc illud qđ ꝯfluet ꝑiodice qđ certis horis mouet̃ de circũferẽtia ad centꝝ: vel eȝ. Sȝ h̃ sit hu. cũ sint humidi currẽtes. Impellunt̃. n. a frigore intrinsec⁹ sequẽtesqȝ caloris motũ expandunt̃ extrinsec⁹ illi⁹ expansione: qđ ꝛ modus euẽr⁹ interpolate denotat: ꝑcessus nãqȝ fit ꝑ^m a minera putredinis ad cor ꝛ ide ad reliq̃s corporis partes. Quare humores valent ꝯfluere periodice.

Propter primuȝ qdem sciẽdũ ꝙ qđ sit hũor ꝛ quõ distinguat̃ mõstratũ dĩa. 29. Cõfluxus aũt est mot⁹ quo nã cũ calore ꝛ humoribus retrahit̃ a circũferẽtijs in cẽtꝝ: ꝛ demũ ab hoc in illas expandit̃: ꝗ sufficiẽter assimilat̃ accessioni ꝛ recessiõi a luna cãte in aquã. Ipsa nãqȝ expandit̃ a medio in que eẽ. Et accidit q̃n luna ꝑgradit̃ a puncto orienꝗ in celi medium: ꝛ deinde restringit̃ ad intra: donec ad angulũ ꝑueniat occidenꝗ. Et ab hinc redit in expãsione vt antea quousqȝ ad angulum ꝑueniat terre a quo vt ꝑus in se reducit̃: vnde in centiloquio. Humiditates corpoꝝ accedũt in pria q̃dra in scõa recedunt ꝛ in alijs ꝑportionabilr̃ duabus vt declarabitur dĩa. 168. Ad quẽ qdẽ accessuȝ ꝛ recessuȝ iuxta Seofar introductorij. 3. tria opȝ ꝯcurrere: aquã. vȝ. ꝛ locũ ꝑfundũ: lõgum ꝛ latũ: aspeꝝ: duꝝ: montib⁹ altis ꝯsitũ ꝛ vẽtosuȝ. Aq̃ quoqȝ cui⁹ q̃titas sit multa nõ fluminib⁹ nouiter effusa: sȝ longo tpe ꝑlixo aggregata: hec. n. desata ac salsa efficit̃ vl amara vaporesqȝ ꝛ vẽti nascunt̃ hinc deñ. Cui⁹ vo loc⁹ ꝛ aq̃ sunt oppositi influxũ ꝛ refluxũ suscipiũt minime. Sunt aũt ꝛ aquaꝝ q̃daȝ que mouent̃ a gñante. Cũ. n. fuerint ex̃ ꝑpriuȝ locũ ipm eaꝝ expetunt grauitate ceu que fluminũ. Et lunã opȝ tertio interuenire: cui⁹ dñium est sup humida vt humiditates cerebꝝ: nuchaȝ: pinguedines ꝛ medullas: creticoꝝ ꝛ itroductorij tertio. Ipa nãqȝ ascribit̃ aq̃ ceu sol igni: dĩa. 16. vñ ẽm ipsius mot⁹ diuersitatẽ ꝑmutationẽ suscipit hmõi aq̃ max^e. potiores. n. aquaꝝ ita mouent̃ attracte a luna: sic plura nãliũ se ꝯcitãt ꝛ attrahũt. Magnes. n. ferꝝ euellit ad se. Alnapth vo albũ bitumẽ qđdã iudaicũ ignez ex distantia ꝯ̃multa: ita vt pꝛaui eo sacerdotes decipiãt plebẽ: ꝛ lapis qs acetũ absqȝ ꝯtactu: ꝛ ali⁹ oliuat̃ oleũ ac karabe paleas. Deñ est autẽ sufficiẽter ꝙ termini a q̃ ꝛ ad quẽ oñr hic ꝛ in ꝯfluxu aque differre: naȝ humores q̃n incipiũt moueri magis a circũferentijs tẽdunt ad centꝝ ꝛ

Coll. ca. 2.

G

H

I

Collī cō. afo.12. ad medium.

hinc ad easdē: aq̄ aūt est eī. ¶ Est aūt ꝑiodus in q̄ incipit circuit⁹ terminatus: cui⁹ hic sunt due ptes. s. ꝑoxism⁹ ꝛ de/clinatio: vñ afo. p⁰. ꝑoxismuʒ opʒ te intelligere toti⁹ ꝑiodi ꝑticulā deteriorē: que a p⁰ imissione vsq₃ ad statum fit: reli quā que declinationis meliorē. Et ei⁹ qdā est fixus eadem hora inceptus ꝛ terminat⁹. ali⁹ ꝑaccipiēs: ꝛ reliqu⁹ post/ponēs: q ꝛ ꝑprie fit in febrib⁹ in q̄bus exacerbatio reperit ac ques manifeste. Improprie v̄o in his que additionē ꝛ mino rationem suscipiūt paroxismi. Improprijssime aūt in hoꝝ oppositis vt in febre sanguinis aut causonib⁹ certis nisi qs velit totam egritudinē vnum appellare ꝑiodum cū a sani/tate incipiat ꝛ ad ipsam tandē terminet. Et ideo febrium quedam ponuntur ꝯtinue altere v̄o periodice. hic autem periodus non fit vel haud percipit in corporibus sanis.

Cap. 8. ad medium.

Propter scdm qdē sciendū ꝙ id quesitū extat difficile. vnde. 3. creticoꝝ: quare in morbis acutis ꝑ tertium veniunt ꝑoxismi vt ad multuʒ: in plixis v̄o aut dieꝝ vnoquoq₃ vel ꝑ tertiū inuenire nū est facile. Insup nullū repiēs de hoc quesito modernū scripto rem ad antiqores me ꝯuertēs eos inuenio v cūq₃ dissonos ꝛ cām in eū tangētes magis ex mãe dispōnib⁹ q̄₃ ex forma agēte ꝛ a fine: cū oēs recte cā₃ hāc oporteat intueri. Neces sitas. n. ex alijs causis ꝛ nō ex mã alicuius est sumēda: ceu

K

A. 2. c. 76. vsq₃ in fi. Ca. 8. ad medium. Ca. 27. p⁰ ꝑncipiuʒ.

. 2. physicoꝝ. ꝛ p⁰ de ge. aialiū detestat Empedocles. Qui dam nāq₃ cā₃ assignant ex parte sube humoꝝ q̄ntitatis ꝛ q̄/litatis: alij ex ꝑte loci: nōnulli ex calore nāli: alij v̄o extraneo. vnde colliʒ. 4. Cā ꝑꝑ quā circuit⁹ febres hñt est: q: humor q putrefieri dʒ non putrefit simul ꝛ semel: q: in eo putrefa/ctionis ꝑparatio non est cōpleta: sed paulatine in putrefa/ctione ꝑcedit. Et hec seqt modū ordinationis: q: hec ope ratio ſm aliquē modū est nālis: qm̄ nā in hoc regimen hʒ: eo ꝙ ē putrefactiu cū digōne. Et iō varietas ordinis in cir/cuitib⁹ signū est ꝑuanū: ꝛ nō est hec opatio attribuēda calo ri putredinali subaltri: sed nāli: q: in mā non nāli opat sic in multis vijs nāe repit. Et radices Gal. qb⁹ conat attribue re ordinē circuituum subaltr calore putredinali hic infrin/gunt. Et ꝑpterea nostra snia est in h̄ ꝑenit⁹ ꝙ nā istos cir/cuit⁹ cū calore operat intrinseco q̄ntūis superuenerit huic calori aliqd ex nām in q̄ntitate aut q̄litate: eo ꝙ est agēs in mā nō nāli vt in humore egritudinē faciente. Et isti circui/tuū ordines diuersificant ſm nām humoris ꝛ quātitateʒ. ¶ Et hic qdē sermo: cū eo ꝙ est cōis nō eẽe periodice co/ptar⁹ forsitan patit calūniā in nō paucis. Primit⁹ qdē eo ꝙ calor nālis nō est cā ꝑiodi cuʒ sit mouens motū ꝯtinuans ꝛ nō incitās. ¶ Adhuc nā non mouet nisi ꝑcepto lesiore: cū cholera sit magis effrenis ꝛ nãe odiosa. Choler eq₃ nigra ſm Alerādꝛ inimica: he deberent amplius flate ꝯfluere. ¶ Rursus. nō sꝫ in putrefactione fit digōe: nō paꝝ am/plior suffocatio vel immensior corruptio. ¶ Palin. Varie tas ordinis circuituū approbat cū ei⁹ ꝯtrecte suppositū. vñ

L

M

Afo. 30.

afo. 4. Quibuscūq₃ paroxismi fiunt q̄cūq₃ dimiserit febris in crastinū eadē assumpserit hora descripta nisi velit varie/tatē ordinis circuituū ex debilitate nãe: iuxta illud eiusdeʒ q̄rte. Si rigor iciderit febre nō deficiēte iā debili existe vir tute mortale. Sed q̄₃q̄₃ id veꝝ eius hoc nō patitur positio.

Afo. 46.

Cap. 4. ib.

¶ Deniq₃ dt. G. qd̄ is accipit ex scdo febriū alijs ei⁹ bñ dicꝫ omissis: ampli⁹ valʒ sūor: cū calor putredialis remanēs ho bitu in minera putredis ex ꝑcedenti ꝑoxismo q̄etatis cibo nō certissime occurrēte superatu cū modica cuetatione fo/rinsecus: mox qdeꝫ qd̄ habitu fit actu: ceu calor sopitus in calce ꝯsurgit qñ fuerit aq̄ ꝯspsus: qd̄ dt d̄ h magnoꝝ ſmo/nes q̄₃q̄₃ in medicia sufficiāt nō tñ cā₃ simplr ꝛ diuisiʒ eua/cuāt hesitatū: ꝛ in seq̄nti manifestabit ꝑpositoꝝ. vñ sit op⁹ alia ipsis ꝯiungere vt cā simplicius ꝛ ꝑcisius habeatur.

Propter tertiū qdē ꝑmitus ꝑmittant q̄dā ne/cessaria. Et deinceps q̄₃obreꝫ fit. efficit q̄dā ꝯtinua ꝛ alia interpolata cū diuersitate tpis exacerbatiōis ꝛ q̄etis. Et tertio ꝑcisius vt poss̄e oñdat cur hic humoꝝ ꝯtinue: ille quotidie aut alr certo tpe moueat.

N

¶ Propter hui⁹ p^m sciendū ꝙ cū ois effect⁹ cāet ex actio ne agentis in mām: ꝯfluxus eqdē ita suscitabit in humores: ꝑ̄ q. n. tangit mām omisso agēte vel agēs illa derelicta insuf ficiens extat cū mā seipsam non educat in actū: neq₃ per se agēs in semet agat cū actio in mām ꝯcidat extrinsecā: ceu negocians de corpore aia neglecta vel ecōtra: vt quusdam mordet Arist. de aia p⁰. Mā v̄o in qua fundat ꝑiodicus cō fluxus sunt humores talib⁹ vel alijs ꝑprietatib⁹ insigniti.

Te. cō. 53.

Agens aūt est corpus celeste nã mediāte elementari. vnde de aialiū gene. 4. Sicut mare ꝛ oēm videm⁹ humidoꝝ na turā stantē ꝛ ꝑmutatā ſm vētoꝝ motū ꝛ stationē: et aerem ſm spūs solis ꝛ lune ꝑiodū: ita ꝛ que ex his ꝯstituta ꝯseq necessarium: nam ſm rōnem necessarium est ꝯseq ꝑiodos minus ꝑncipaliū coꝝ que ꝑncipaliora. Vita nāq₃ est spūs qdam ꝛ gñatio ꝛ diminutio. Cū igit humo. sint minus ꝑn cipales sole ꝛ luna: eorū ꝑiodus ꝛ confluxus sequet solis

Ca. 10. cir/ca finem.

O

ꝛ lune ꝛ vlr astroꝝ ꝑiodos: ceu principaliores: velut mare ꝛ oē humidū ac aerē ex his nām stantē recipit ac permuta tā. Hic nāq₃ motus siue mūdus ꝯtinuus est supiorib⁹ latio nib⁹ ex necitate vt ois ipsius v̄tus gubernet inde metheo. p⁰: vñ Masabalach. Sile est opus planetaꝝ in hoc mūdo magneti ꝛ ferro: 7. 9. Judices. ois hūane gēiture ꝯditio ex planetis eorūq₃ signis tā q̄₃ ferꝝ ex lapide magnete depen det. ¶ Amplius nosce periodos certos interpolataꝝ hos esse. nam flatica certa. 18. eqdeꝫ affligit horis: ꝛ. 6. repescit. tertiana q̄₃. 12. ꝛ. 36. quiescit: ꝛ q̄rtana v̄o. 24. paroxismat: ꝛ 48. interpolat. Indeficiētes v̄o aliqñ extēsiori ꝑdicto affli/gunt tpe interdumq₃ minori: qd̄ ꝛ q̄etis ꝯsequunt. Quoꝝ qdē indeterminatōis triplex est cā: puta humor qui aliqñ est maior aut minor viscosior vel incisior: grossior aut subti lior: calidior aut frigidior. Ac v̄tus que fortis extat iterdū ꝛ aliqñ infirma. tertia v̄o corporis ꝯstructio: nā aliqñ rara: porosa: leuiter cōmeabilis: ꝛ nō rara huic opposita: in qb⁹ qdem reptū est mediū ꝯtemparū. Si ḡ tria adinuicē ꝯueni ant p⁰ initiū postponet ꝑiodi: ꝛ breuis ens cum accñtibus molestis minime ipsius q̄etabit ꝑoxism⁹. In reliqs v̄o trib⁹ oppositis secus eueniet velut mediocriter in medijs. scdo febrium ꝛ. 8. terapētice. ¶ Rursus q̄₃ aduertēdū ꝙ hu. gu

Cap. 1. cir/ca pn^m.

P

Cap. 3. Collī ca. 4 post pn.

bernant forma ꝑpria: ceu aia ois qñ in nāli fuerit corpus dispōne oi. Interdū v̄o magis oñdit v̄tus supna vt qñ fue rit discrasiatū nō gubernatuʒ: nāq₃ tūc ꝑfecte ab aia motu agitatur corpoꝝ superioꝝ ac eūtoꝝ: qd̄ indicant corpora optima: in qbus nlla vl modica ab hꝫ cāntur impressio. In lapsis aūt nō vifariā manifestatis in egrotantib⁹ apparēs dinoꝛ: ceu in aia ſm Geofar. q̄daꝫ nihil aut minime ꝯfluūt: alia inapparēter: ꝛ tertia manifeste vsquequaq₃: nec tamē Zaid. i. repugnās ei qd̄ deniq₃ est humiditates accedere in q̄/dra p⁰ ꝛ reliq̄: hoc nāq₃ euenit ſm ꝙ extat poss̄e velut subʒ fuerit coaptatis: tūc nāq₃ agētis in ipꝫ ꝯcidit act⁹. ¶ Pro/pter hꝫ 2^m sciendū ꝙ humores pñt ad duo cōparari. Aut ad coꝝ intrinseca vel forinseca. Sigdem p⁰ q̄druplr euenit ſm q̄tuor in eis ad pñs repta vt subam: q̄ntitatem: q̄litatē ꝛ locū. Ex his nāq₃ ſm Haly. 8. theo. ꝛ Isaac febriū. 5. ꝯsur/gunt ꝯgregationis humoris ad putredinē velocitas vl tar ditas: facilitas putrefactionis aut difficultas ꝛ ipsius euo nis acceleratio aut mora. Si. n. humor fuerit sube medio/cris mite q̄ntitatis calidus ꝛ humidus: ꝛ intra vasa vt ne/cesse sit locatus non periodice ꝯfluet: sed ꝯtinue magis ve lut song. ois. n. incidentvus p⁰: ꝑpter nāq₃ ipsius subaʒ flu xibilē: multā calam ꝛ humidā putrefactioni paratā: ꝛ ma xime ꝑpter locū intraneū adeo ꝯtinue ꝛ vniformiter affli/get: vt additio non ꝑpēdat in ipsu neq₃ minoratio. Qd̄ vlr ois agit mā qñ in cordis intimis fuerit situata: ceu causon oñdit flatic⁹ et. Fuligo nāq₃ putrida cor directe perit ꝛ as/sidue nō valēs ꝑꝑ pietatꝫ obstaculū trāspirare. Et ꝑpterea

Q

Cap. 4. in medio. Cap. 2. in pncipio

A

non vt in periodicis febrium sudor expetatur in talibus: cum id quod inflammatum extat ac putrefactum in vna particula antequam resideat: quod continuum similiter afficiat: he quidem febres breues existentes in .7. vel multum diebus terminate dupliciter: vne quidem propter eius materiam coctioni obedientem de leui: alie vero propter eius subtilitatem et acumen. Causam quam istius fatis insuetam Auer. huic superaddidit: vt quia id quod a membris dissoluitur sensibilibus non sentitur. ¶ Quando autem materia fuerit extra vasa non continuatur motus: sed anchis per oppositum eius quod dictum est euenit: quo eadem iterum superuenit interruptio. Quando enim caliditas finit materiam ad putredinem motam cum non sit contenta in vasis coges expirare quod eius subtile remanet incineratum et terreum quod vehiculum non extat caliditatis et febris: ceu apparet in stercorum quando incenduntur cumulis. Quando autem iridem anis cum ex cibo non certissime superato ad mineram concurrit putredia et reliquas caliditatis inuenerit ex putrefactione precunte inflammatur vice alia: ceu calx conspersa aquis: quod perdurat quousque cum anis ad mineram poterit moueri putredinis in ea caliditatis precedentis vestigia inueniens sufficientia paroxismi. Gal. et 4° p°. ¶ Quia vero flegma post sanguinem est adauctiuum quia humidum paruumque fridum secundum A. corporis comparatione viscosum et locum obtinens extrinsecum a sanguine putrefactioni: aliis reddetur aptius: propter namque quantitatem et humiditatem. Est enim secundum Alexandrum quotidiana diuturnus materia grossa et viscosa velocius ad putredinem aggregatur et putrescit his facilius: propter vero viscositatem eius manet pamplius putrefactio. Non enim potest vt plures aliorum resolui: sed propter friditatem aliqualem et locum forinsecum desistit putrescere non per multum ita vt tempus putrefactionis eiusdem sit peramplius quattuor hora. ¶ Melia quoque quia grossa: pauca fri. et sic. ceteris tardius putrefactioni subiicitur, tamen quia est corpus humidum liquidum seu currens: humor enim et quod tale putrefactioni aptum et prope quando calorem suscepit extraneum. Quando autem mora fuerit diutius eius perdurat exacerbatio propter impressionem in subiecto factam terrestriori: ceu quod in lapide ostendit facta vt tempore ampliori interpolet quam paroxismus extat. ¶ Cholera vero subtilis medium inter hos obtinet humores: nec ita ad putrefactionem vt flegma est apta neque vt melia indisposita: minoris enim quantitatis existens quam flegma et amplioris quam melia vt ostensum differentia. 32. Et quia calida est et subtilis plus recipit passionem 4° p° et febrium 1° celerius aggregatur ad putrefactionem quam melia. Sed quoniam sicca amara putrefactioni resistit: et quia subtilis celeriter dissoluitur vt eius paroxismus non permaneat diu. Est namque in subiectum subtile facta impressio quod cito suscipit citoque susceptum perdit vt aer denotat autumni: ita vt tempore minori affligat quartana minorique pausetur. ¶ Preter autem hec que humoris oportet attendere robur virtutis ac eius oppositum cum habitu corporis raro vel denso et dispositionem etiam particule mittentis et recipientis febrium apparens 2°. Ex his itaque colligatur diuersitas paroxismi et quietis interpolatarum ex his que intranea sunt humorum ostensa. ¶ Sed circa predicta euenit dubitare: quia concessum est multitudinem ad putrefactionem disponere et quod mouetur amplius putrescere. Quorum contraria quantum continet methe or. ita multum quidem minus putrescit pauco. Similiter quod mouetur et fluit minus putrescit quam non motum. ¶ Dicendum quod vera sunt hec. si quidem multum et motum transpirationem suscipiant: atque in his virtus conseruatiua existit intensior non putrescunt. Si vero euentatione careant secus contingit: similiter et verum sit cum multum et paucum et motum et quietum equaliter fuerint apta vel indisposita putrescere: vt sang. denotant et melia. ¶ Si autem humores referantur ad extrinseca dupliciter euenit sicut et ea duo existunt. Aut enim se habent per modum agentium principalium. Et ita celorum corpora. vel instrumentorum. et tunc elementa: quibus dupliciter appropriantur: aut ratione substantie vel accidentis. Et id vel qualitatis vel quantitatis: vel etiam motus. ¶ Siquidem ratione qualitatis dicendum quod cum san. veri attribuatur cui caliditas insunt et humiditas: sintque qualitates he motus et confluxus causatiue maxime expandendo se assidue a centro ad circumferentias. Calor enim mouet humiditatem ipsamque celerius passibile dilatatur secum et ad exteriora expanditur

B — Et li. 2. c. 11. Prio de diffe feb. c. 5. circa fi. Trac. 2. c. 7. in me° p° p. doc. 4 c. 1 post principium.

C — Tra. 2. c. 2. versus fi. Ca. 4. in fi.

Ca. 11. circa medium.

Te. co. 11. c. 11.

D

ita vt motus hic absque periodo continuetur in finem. Et quia friditas est in flate humiditati coniuncta motum eius impedit expansiuum et protractum: verum quia non multa et caloris susceptiua accidentis: vt ex oppilatione quam causat: licet motus eius sit ad intra: febrem interpolatam causat. At quia in cholera caliditas coniuncta siccitati mouere habet ad extra. Siccitas vero contra: motus impeditur calidi: vt interpolatio maior quam in flate interueniat. Sed quia in melia friditas est siccitati admista cum vtraque constringant et reducant ad intrinseca confluxus tardatur ipsius vt quies sit maior exacerbatione quam etiam prediximus amplius quam expetant qualitates propter substantiam terrestrem in qua facta extat impressio: sicut in cholera est minor quam exquirat propter substantiam huic oppositam. Ita namque hec qualitates videntur operari in vniuerso. ¶ Si autem intendatur in motus elementorum inueniuntur humores vtcumque sibi correspondentes: nam ignis secundum eius partem superiorem motu orbis agitatur: et non totus vt ostendit cinis permanens sacrificiorum repertus in anno sequenti. 26. phi. ita et cholera sibi attributa minori tempore mouetur: quiescitque ampliori. Et quia aer in continuo extat motu et turbatione vt denotant arbores in ipso compre hensum. ei appropriatur: similiter agitabitur postquam moueri incepit donec cesset diu quamque continue. Sed quoniam aqua minus illo mouetur: motum enim habet refluxum accessionis et recessionis in quo quies intercidit physicorum. 8. Flegma quidem illi ascriptum diutius mouebitur per partem quietatum: at quia melia proportionatur terre que minime mouetur secundum totum: verum secundum partes magis: vnde Commen. physicorum p°. Dubitatur de partibus que sunt apud centrum terre vtrum possint moueri an non pre aliis cum difficultate mouebitur diutius quietata motus tamen eius longeuus perdurat. ¶ Ratione quidem attributionis in substantia persuadetur: quia quanto humor fuerit subtilior tanto erit mobilior: ceu cholera receptiua impressionis non retentiua: et quanto grossior tanto motui ineptior: vt melia designat: sicut in elementis euenit preter ignem: qui eius substantie subtilitate non omnifariam motus prosequitur orbis. ¶ Ex parte quidem quantitatis in humoribus instantiam non recipit. Quanto namque augmentationes tanto mobiliores et econtra: in elementis vero propter id quod dictum est in igne. ¶ Si vero humores reducantur simpliciter in celestia vel in lunam cum elementari materia sibi contributa aut planetas: vt dicat tunc inest alicui quod melia proportionetur. Saturno ratione frigiditatis et siccitatis motusque tardi. Ipse namque vt testantur astrologi tarde mouetur secundum motum longitudinis qui in oriens communalior est sibi. similiter secundum motum retrogradationis qui sibi innalior est: videtur namque diu subire. Sic et melia longum habet interuallum: ac etiam paroxismum. Cholera vero datur Marti calido et sicco: minus Saturno tardo in quo etiam motus longitudinis consimilis illi est longior retrogradationis autem breuior: quam etiam in melia quietis respectu. Flegma vero lune ascribitur mutabiliori frigide et humide: cuius motus est preceps laboriosus modice quietis: vt declarabitur coniunctus. Ideoque ipsum diutius mouetur per paruum quietatum. Sanguis quoque Ioui principaliter ascribitur calido et humido ac ceteris planetis: tum ipse fons vite alimenti et totius existat nature et quia eius motus est continuus. Sol enim numquam retrocedit: neque alii vnaridem motus extat ipsius continuus. ¶ Propter hoc quoque tertium et partem digestionis alteram precurris immediate sciendum quod hu. quamquam non complexionali filii pronunciantur ab Halyab. et Isaac elementorum. recorum. n. qualitates his ascribuntur: vt cholera calida et sicca igni proportionata etc. substantia tamen ipsorum comparatur eque amplius: quod ostendit corporis resolo. Nam humiditates subtiliantur et fiunt vapores per theo. vapor autem est humiditas aquea minutarum decisarum simplicium p. et febrium Isaac 5° humores conuertuntur ad aquam. Cum igitur flegma sit aqua propriue ac luna ei ascribatur et proportionabiliter ipsum ceu aqua confluxum habebit. Et quia in hac accidit quies accessus etenim et recessus vt preterea motus est reflexus in quo quies interuenit mediante: namque ea duo motus recti nequeunt copulari: similiter euenit in flegmate quia motus eius est plurimus ceu. 18. horarum: quies autem modica vt. 6. Quod dearticulatur: sicut enim in luna propter paruitatem epicicli et motus lune in illo velocitatem non

E

phi. 35.

F

A. i. c. 62. vsque ad te. co. 75. Co. 11. circa medium.

G

H

p° theo. c. 15. cir. prin. Colli lib. 1. cir. me.

Cap. 5. Dalun. 2° cap. 2. Colli ca. 3. in fine.

I percipit statio: directio neqȝ retrogradatio: sed velocitas tm̃ qñ fuerit in pte iferiori epicicli ⁊ tarditas qñ in superiori: sic etiã in statu modica sentit pausa ⁊ falsa: vñ 4° p°. Flegmatica nõ eradicat qn ibi sint reliqe occulte. qre febriuȝ scdo. Nõ expurgat finalr in paroxismi declinatione. Sunt aũt. ⁊. 6. hõ quietis horeq: inũdationes aque ⁊ vlr humidor: vt ostẽdet diña. 168. tanto complet spatio: in sex enim horaꝝ spatio quartã peragũt celi vnã. Et qꝛ flegma nõ poterat motũ lune ac aque ꝯsequi oĩno in vna lune celi gyratione: que tẽpore minori perficit. 24. horaꝝ equinoctialiũ deficit ab illius motu in sex horis fere. Celerius eni ipsa sole orbẽ percurrit ꝓprio motu. Et ideo velocius ad punctũ peruenit pfixũ. Et qꝛ mełła minime cõpar est aque ⁊ lune: ideo motum eaꝝ imitatur q̃ȝ partum. Cũ eniȝ sit ad motũ ⁊ ad ipressionẽ suscipiendã indisposita: ꝓpter subam grossaȝ ⁊ q̃litates motui obuias nõ solũ vnam opȝ lune celi circulationẽ precedere vt agitet: sed ⁊ duas: vt tandẽ dispõne lune diu affecta in tertia eius moueat circuitione in qua cõcitat oĩno ꝓpter ṽtutẽ ipsius in subiecto terrestriori ipressam. Eius aũt Isaac quietẽ soli ascribit qui in. 24. horaruȝ spatio ad eundẽ reuertit punctũ. Et qꝛ cholera mediũ inter hos obtinet humores: ipsa mediocriter mouebit ⁊ gestabit: qm̃ post fla plus participat aque suba ⁊ lune: vigore tamẽ ꝓpinquior est mełłe q̃ȝ flaci. Non solum sex horis gestat vt id neqȝ. 48. vt mełła: sed mediũ geometricuȝ obtinet appropinquãdo mełłe motui amplius quia. 36. Non enim potuit vna circulatione moueri vt flegma neqȝ duas postulauit ceu melãcholia: sed sibi vna satis affuit cum dimidia. Neqȝ tanto mouet tẽpore vt flegma cũ minus concitari sit apta tanq̃ȝ mouentiũ minus participans ꝓprietate neqȝ vt mełła: sed mediũ obtinuit sicut. 12. horas. Ipsa nãqȝ subtilis impressionẽȝ susceptiua celerius derelinquit. ⁋ Nosce siquideȝ ꝙ neqȝ in talib⁹ terminos expedit oĩno ꝓcisos inuestigare: vide de his febriũ scdo. Diligentissima subtilitas videt importuna: cum etiã aqua nõ precisius omnifariã ꝯcitet a luna. Motus enim ⁊ cõiunctiones ꝑamplius tps effectũ inducũt ⁊ maxie superioꝝ orbiũ ⁊ planetaruȝ. Cãe nãqȝ plurimũ nõ semꝑ tpe ꝯiungunt effectui. Quedã nãqȝ plurimũ distat ab eo vt gñans a genito. Alie ṽo ꝯcomitat instãtanee: vt illuminatio illuminãs: nõnulle qdem mediũ obtinẽs vt cã sufficiẽs calefaciẽs aliq̃. Ad cui⁹ sepationẽ aliquãdiu ꝑmanet calor: q̃lis ẽ luna huoꝝ ꝯcitatiua ac ẽt aq̃. Qḋ aũt fulcit ampli⁹ qḋ dcm̃ est: qꝛ ꝯflux⁹ humoruȝ ⁊ pausa credo ꝙ sit lune ꝑiodo: vt aut. 18. vel. 6. vel. 36. aut. 12. seu. 48. vel. 24. semꝑ enim sex hore q̃dre mora seruãtur illese. Sic itaqȝ flatis motus cũ eius quiete ⁊ cholere qes cũ motu ꝓportionẽ seruãt i numeris tripli: in q̃ diapẽte diapason locat ꝯuerso tñ mõ: qꝛ in flate triplũ ẽ hora motus ad cã q̃ qetis: in chola ṽo eȝ. Mot⁹ ṽo mełłe cũ eius mora ꝓportionẽ ꝯstituit dupli ex q̃ symphonia ꝯsurgit diapason. diña. 83. Qꝛ ãt ꝓdicti mot⁹ nõ ꝯcidãt vt diffinitũ tenuit qꝛ nõ directe ꝯsequunt motũ lune neqȝ aqe ꝓportionãtur effluxũ manifestũ hñtib⁹: sȝ alteri⁹. At qꝛ san. aq̃ ꝓportionat fluxui: ꝓpea i motu extat: vt ille ꝯtinue ꝑiodũ nõ recipiẽs qete distictũ. Accõmodatusqȝ ẽt ẽ aeri: q i grãdi extat turbatione. tũ ꝑp planetas plimos ipm ꝯcitantes: tũqȝ subam ⁊ q̃litatẽ illi⁹ passibiles vehementer: cũ id vt dcm̃ sit difficile. vñ creticoꝝ 3°. Nõ facile sit cãȝ assignare: tũ i acutis morbis vt ad multũ sit ꝑoxism⁹ ꝑ 3^m: i chronicis ṽo q̃ri die aut in 4°. ⁋ Sȝ dubõ emergit ipressa: qꝛ Cõmẽ. ꝑ. ⁊ 2° ce. ⁊ mũ. dixit Ar. i lib. de aialib⁹ ꝙ nã lune cõicãs ẽ cũ nã terre ꝑp luminis in se defectũ. Cui⁹ serie 3° de ge. Terra vȝ cõicãs q̃rte sub eȝ: sȝ aq̃ ꝯtributa est luna. ⁋ Dõm ꝙ vtriqȝ ꝓncipali⁹ tñ aq̃ ꝓportionat fortasse nã ⁊ motu qḋ ei⁹ oñdit act⁹: terre nõ sic ignobilitate ⁊ opacitate: sȝ nõ tñ actione.

K — Sed. 5°. c. 2.

Ca. 4. p° medium. — L

M

Ca. 8. ante medium. — Cõ. 16. l. li. — Cõ. 31. — Cap. 10.

Propter quartũ ṽo. ad p^m dõm ꝙ lȝ san. nõ cõfluat ꝑiodice: nihilominus alij humores possunt iterpolate cõfluere. Cã nãqȝ ꝑticularis est: qua non sic sanguis põt confluere: lȝ ẽt sang. sit multus: quãdo tñ peccat nã magis irascit cõtra ipsum: cũ grauior sit offensa quãto cõmittẽs ꝓximior extiterit. Neqȝ locus eius est latus qḋ requirit ꝯfluxui: ꝭȝ Albumasar: lȝ sit profundus ⁊ longus. Aut fortassis hũc periodicare qs sentiet: nõ tñ ꝓpter maiorẽ motuȝ ipsius ꝑcipiet: qꝛ motus parui latẽt secus maiores: de somno ⁊ vigilia. ⁊ i de sensu ⁊ sensato. Motus maior semꝑ minorẽ depellit. ⁋ Dõm etiã ꝙ motus nõ est hic humoris ꝓportionat⁹ elemẽtis put hñt ipm a gñante sed ab aliq̃ ṽtute supiore eis vt oñsuȝ indita. neqȝ ꝯfluxus humoꝝ euenit motu orbis aut planetaꝝ totalis: sȝ vt visum magis particulari vt lune per q̃dras q̃ ꝭm Alchebitiũ dat dispõne suã oĩbus alijs planetis. i. reddit se dispositã ad oĩuȝ planetaꝝ suscipiẽdã ṽtutẽ. Cui Saturn⁹ in hoc aduersat. humores ẽt vt oñsum motib⁹ ⁊ qetib⁹ apparentib⁹ ꝑticularibus ⁊ naturis simulant vtcũqȝ. Et nosce ꝙ hõ ꝯfluxus ⁊ mot⁹ est nãlis nã vĩori vt lune: lȝ violẽtiaȝ quãdã importet rõne nãe particularis vt aque vel humorum vt apparuit diña. 15. ⁋ Ad aliud dõm ꝙ fit a nã inferiori tanq̃ȝ a nã disposita virtutẽ superioꝝ recipere: ab his aũt tãq̃ȝ ab imprimente cã ꝓmordiali. Neqȝ est ꝙ supiora nõ agant: qꝛ nõ cõicent in mã cũ hoc verificet in his q̃ agũt formalr: nõ aũt in illis q̃ efficiẽter. Superiora nãqȝ nõ sunt vt hec formalr talia: sed effectiue. Non enim sunt cõposita ex elementis: sed est q̃nta per se altera essentia: ꝑ ce. ⁊ mun. Aut vna est oĩum mã per indifferẽtiã formaꝝ. ⁋ Ad aliũ dõm ꝙ qñ qs egrotat sic humores ac ei⁹ cõplo aie instrm sunt distracta vt agenti nõ obediãt ꝓncipali: sed sponte seipsis ab ei⁹ recedant ꝓncipatu: ⁊ iõ alteri nãe subijciunt vt superiori. ⁋ Ad aliud dõm ꝙ nõ solũ calis ⁊ vẽtositas exquirunt ad motũ verũ ẽt plura tam nãe attributa q̃ȝ agẽti. vt oñsum antea. Mełła ẽt vẽtosa in nãlis est magis de qua sermo Arist. nõ aũt nãlis ita. ⁋ Ad aliud dõȝ ꝙ arguit difficultatẽ ꝯfluxus nõ aũt ipossibilitatẽ: lȝ eniȝ mełła terre ꝓportionet nõ tñ est terrea oĩno: sȝ hȝ huĩdũ tñ vt sub nã collocet huoris. Est nãqȝ corp⁹ huĩdũ currẽs. Silr si nõ mouet ꝭm totũ terra aut partes ꝓpinq̃s cẽtrosalie tñ distãtes successiue motu mouent 8ᵉ sphere: vt dictuȝ est diña. 16. Neqȝ cholera rõne saltẽ lube aq̃: vt declaratũ extat opposita.

N — Versus ß. Versus a.

O

Te. cõ. 13. ⁊. 16.

P

⁋ Differentia. LXXXIX.

Quod sanguis putrescens generet febrẽ sanguineam ⁊ nõ cholericã seu aliã oñdit. Hyppocra. ⁊ Ga. introductõ. 4° p°. ⁋ Rursus Joanitius. Simplices q̃tuor sunt atqȝ singulares putredis modi: quoꝝ ꝓmus ex putredine fit san. cõburẽs vtrãqȝ partẽ interiorẽ ⁊ exteriorẽ vt est synochus scõs ⁊c̃. ⁋ Eti. Aurelius. Spẽs febriũ ex corrupto humore sũt q̃tuor: synacha: amfimerina: tritea ⁊ tetratea: humores aũt sunt q̃tuor solũ. ⁋ Jdem tertio creticoꝝ. Febris est ꝯclusa quã greci nominãt synochuȝ: ⁊ est illa que morat ab initio sui esse vsqȝ ad horã crisis ꝭm silitudinẽ dispõnis vnius in q̃ nõ est apparẽs additio neqȝ diminutio: verũ in oĩb⁹ diebus equalr. Sed si san. ꝯuerteret in cholerã esset additio ⁊ diminutio manifesta: qꝛ cholera mouet ꝑ 3^m ẽt si faciat febrẽ ꝯtinuaȝ preter forte causon q̃lis non est febris hõ. ⁋ Adhuc sang. putrescens febrẽ generat vel sanguineã ⁊ ita qḋ interũ: aut aliam. nõ quidẽ flegmaticã: cũ sang. nõ ꝯuertat in flegma. Qḋ enim coctũ est aut assatum incrudari nõ potest. theo. ꝓmo. ⁊ collȝ 3°. Neqȝ quartanã eo ꝙ ipsa icineratione humoꝝ post putredinẽ relicta causat sibi humiditate ẽt aduenienta extranea. Quesitũ aũt actũ putredinis importat: similr neqȝ cholericã vt tertianã: etenim hõ cholera causabit aut per superfluã in epate sang. decoctionẽ qua quidẽ sic febrẽ nõ inducit. Aut per putrefactionẽ generat ex san. Sed cũ hõ gñõneȝ precedit putredo ⁊ ipsa sit causa febris

Tra. 2. ca. 42. in p° — In ysagogis ... — c. de febri.

Ca. 8. d. li. — Q

Ca. 25. d. suo fine. — Cap. 4. in medio.

A cõlũcta ꝛ imediata aut erit febris sanguinis anteq̃ȝ fit eius ↄuersio in cholerã ꝛ q̃ȝ febris cholerica. ꝛ iõ. A. Putredo nõ habet tẽpus ꝛ ↄuersio sanguinis in cholerã nõ fit nisi in tpe. ¶ Palin. cholera cũ facilis fit mot⁹ ꝛ trãsitus in aliud sui caliditate trãsmutationẽ inducẽs ꝛ illam siccitate sustẽtãs: videt ꝙ eius putredo febrẽ nõ gñet cholicã ſȝ melicaȝ magis. Cũ igit̃ si qȏ minus vꝫ adesse adest ꝛ qȏ amplius. Sed cholera sic agilis ꝛ permutabilis febrẽ facit tertianã ꝛ nõ melicã: ꝛ san. ↄtinuã putrescẽs gñabit sanguineã ꝛ nõ cholericã. ¶ Ampli⁹ illa vꝫ feb. sanguis cui cura adhibetur egritudis sanguinee libro Glauconi iscripto: distinguẽ ei qdẽ synoche spẽs tres ↄditiõib⁹ exñtib⁹ in oĩbus ad sanguinis euãtionẽ maxie ex virtute ꝛ etate sumptis euãndiȝ multitudinẽ fore ꝑcipit̃ sanguis grãdẽ: imo. 9. terapẽtice. inducunt̃ duo iuuenes liber. s. ꝛ seru⁹: quoꝝ vn⁹ patiebat̃ synochã inflãtiuã sine putredine: alter ꝟo synochũ cũ putredine qb⁹ vsq; ad lippotomiã sanguinẽ ꝑcipit̃ euãri. Cũ

B igit̃ ipsi⁹ eductio tãta ꝓpria fit egritudis sanguinee: nõ. n. in cholica aut melica aut flatica ve sic expe. fit san. eductio nedũ tãta. Putrescẽs itaq; san. febrẽ faciet sang. ꝛ nõ aliam.

Huiusmodi quoqȝ oppo^m crisiũ ꝛ febriuȝ secundis capl̃is scdis. Appet. n. sufficienter⁹ ꝙ sanguis cuȝ putrescit: eius subtile ↄuertat̃ in cholerã: ex quo qdẽ febris gñat̃ cholica ꝛ non sanguinea: grossum ꝟo in melãȝ. Cũ. n. aliqd putrefit due partes in ipso ↄsurgũt: grossũȝ. vȝ. ꝛ subtile: trãscendit eni maxie sang. cũ putrefit hic subtile quidẽ cholera rubea fit: is aũt nigra febriũ 2°. Et ↄfirmat̃ q̃ crisiũ predicto. Addiscere opȝ i sermonib⁹ q̃ febriũ ꝙ tria vniuersa sunt gña eaȝ que in putrefactis accedunt̃ febriũ. Nã q̃dã qdẽ in rubea cholã: ꝛ plurime sunt he. q̃dã ꝟo i nigra: ꝛ alie in flate ↄsistunt. ¶ Rursus humores sunt filij eĩtoꝝ. Cũ igit̃ sang. silicet̃ ꝛ ꝓportionet̃ aeri: aer aũt iter cetera elñta ẽ alterabilis ꝛ ꝑmutabilis: differẽtia. 14. ꝛ. 16. Sãguis qdẽ pre alijs

C humoribus ꝑmutabilis exĩstẽs putrescens in suis nõ permanebit terminis: ſȝ in alios poti⁹ ↄuertet̃ hu. Et ↄfirmatur: quoniã sanguis inter humores sicut tradũt solus ẽ dulcis. Qȏ aũt est hȝ quãdo supercalefit ꝛ inflãmat̃ velociter permutat̃ in cholerã. Et ideo ꝓhibẽt ne in febrib⁹ ꝛ maxime cholericis administrent̃ dulcia. ¶ Amp. si sang. putrescens ꝑmaneret san. ꝛ nõ ↄuerteret̃ ad cholerã: iam egritudo eius curari nõ possent: cuȝ careamus medicina san. eductiua. Refert. n. Gal. de ꝟtute pharmacoꝝ libello se ꝓfidẽ iduxisse oculis ligaris: ne alijs pãderet illiũ suspẽdi: q medicinã nouerat sangnis eductiuam ꝓpter qȏ sang. putrescẽs egritudinem aliã seu febrẽ generabit ꝛ non sangnineam.

Propter primũ qdẽ sciẽdũ ꝙ qd fit san. cum alijs hu. ostensum est dĩa. 33. ꝛ 30. qd ꝟo putredo ꝛ febris: dĩa. 159. ꝛ. 87. Febris aũt san. siue fit ex iflãmatione vt synocha: seu ex putredine vt synochus ipsius. 3. sunt modi. 9° de inge. febrium 2°. ꝛ coll's. 7. Unus qdẽ equalr̃ extẽtus grece dictus homotene⁹. sic eni

D incipit: ita vsq; ad statũ ꝑmanet cum equalr̃ resoluat̃ ei qȏ supebullit ꝛ putrescit ceteris maloꝛ ꝛ ꝑiculosioꝛ ad Glauconẽ ꝑ. Et ali⁹ augmastic⁹ siue augmẽtatiu⁹ dict⁹ a ꝑri° vsq; ad statum crescẽs ↄtinue. Minus. n. euapoꝛat in fumũ q̃ȝ iflãmet̃ ꝛ cõputreat. Et tertius paugmastic⁹ seu deaugmẽtatiu⁹ opposit⁹ in cã medio. Singuli tñ hi synocho adaptãtur de putredine san. facto: q̃ȝuis ſm Gal. synoche ↄueniãt ↄsir ac ceteris putredis ẽt ſm Joãnitiũ. Sicq; percepi.

Propter scdm ꝟo sciendũ ꝑus quid dixerunt de hoc moderni: ꝛ antiquiores deinceps. Cuius qdẽ primi gratia nosce ꝙ nõnulli vtrinq; arguentes in quesito desitauere responsionez assignare ob crimẽ: qȏ. A. imponit Gal. nescientes viam veritatis fortassis. Aut non audentes eligere partez circa id qȏ hactenus difficile reputatum: sed se potius excusantes non esse litteratoꝝ viroꝝ lites dirimere: sed sopire ꝛ cũ honore sepelire. Alij ꝟo ꝓtulerũt semet nõ esse iudices inter Gal. ꝛ. A. neq; ꝑrẽ velle ſȝ sufficere qȏ ad vtrãq; iductũ est partem. ¶ Propter ꝟo hȝ 2^m sciẽdũ ꝙ fere oĩum medicoꝝ sapiũt sermones idistincte ꝙ san. putrescẽs febrẽ gñet sanguineam vt Serap. Ras. Halyab. Alexandri Jsaac ꝛ maxime. A. qȏ ꝛ Gal. sensit 9° de ige. ingeno ꝙ i iuuene seruo patiẽte nocte synochũ de putredie sang. in 3ª nocte neq; in alijs fuit fact⁹ ꝑoxism⁹ ꝑ 3^am. minoꝛ tñ q̃ȝ ꝑus aliq̃ facta febre fuit tñ paugmastica siue declinatiua. Nõ igit̃ san. ↄuersus fuit in cholerã: ꝛ febrẽ cholicã ꝛ nõ sanguineã cãns. A. ꝟo ↄ Gal. h̃ gratis ꝓteruit: nõ. n. sufficit ei hũc irrõnabilr̃ repꝛhẽdere: ꝛ veꝝ ꝛ sermonẽ ei⁹ mẽdaciũ ↄtinere ait purũ. Et sic in ipm adducit 9° aialiũ eũ ingeno olfecisse medietatẽ vniuscuiusq; rei ꝛ sciuisse multũ de ram: orũ ſȝ radices ignorasse scie. Cui⁹ qdẽ series 4° ꝑª opinatus ẽ Gal. nõ fieri febrẽ sanguis ab ei⁹ putredine: eo ꝙ san. qñ putrescit fit cholera ꝛ nõ ꝑmanet san. Fit ꝗ tũc febris cholica ꝛ nõ sanguinea: sicq; causon ꝛ tertiana ꝛ curat ipsaȝ curatiõe causonis ꝛ tertiane. Deinde hũc. A. sermonẽ ipugnãs dicit ↄtrariuȝ fore Hippo. ꝛ veritati nõ ↄuenire. Assumit eniȝ hãc oꝛonẽ. Sanguis qñdo putrefit fit chola. Et dicit ꝙ ex ea põt duplex capi intell's. Quoꝝ vnus est ꝙ post putredinẽ iã factã san. ↄuertat̃ in cholerã. Alter ꝟo vt i ipso fieri putredis ↄtingat sicut nomẽ sapit hic magis alterationis ꝛ putredis hȝ aũt duplicẽ itellm̃ oꝛonis ꝑfate multiplr̃ impugnat. ꝑ^m quidẽ triplr̃. Qm̃ san. qñ putrefit nõ fit ↄuersio solũ in cholerã verũ eius grossum ↄuertit̃ in melãȝ: nõ igit̃ fiet febris cholica tñ sed ẽt melica. ¶ Adhuc ↄsideratio quã intẽdimus est in fieri putredinis: nõ aũt i facto eẽ ipsius: qȏ post fieri putrefactionis ↄtingit: putredo. n. in fieri ẽ cã febris: nõ aũt in facto eẽ. ¶ Et. non est neċe ꝙ si cholera fiat post putrefactionẽ san. ꝙ fit putrefacta ꝛ febrẽ faciat qm̃ ex putrido gñatur qȏ non est putridũ: vt apparet in gñõne vermiũ ex stercorib⁹. sic igit̃ falsus est intell's denotãs sanguinem qñ putrefit. i. post fieri putredinẽ ↄuerti in choleram.

G ¶ Dico q̃ȝ ipse ꝙ Gal. hũc nõ habuit intellm̃: cũ febris fit egritudo fiens putrida ꝛ nõ facta. Neq; ẽt vt dicat̃ ad ꝑ^m grossum terrestre sic est natũ gignere febrẽ melicaȝ vt subtile igneũ cholericã: qm̃ parũ est qd humoꝝ fieri terrestre. Qȏ lignoꝝ ostẽdit incẽsio vbi per plurimũ euapoꝛat: modicũ aũt subsidet. febriũ 2°. Est ẽt terrestre modicũ rõne eius qȏ effumat ꝛ in cholerã cõuertit̃: plus nãq; valde distat cholera a melã q̃ȝ hec a sanguine. ¶ Jntellm̃ ꝟo 2^m vt ꝙ in ipso fieri putredinis san. ↄuertat̃ in cholerã triplr̃ sibi deprauat. A. Hip. quidẽ ꝑ dicente febrẽ san. ex eius putredine fieri: ꝛ hãc veritatẽ sanã existere. ¶ Rursus putredo est via in corruptionẽ: putredo aũt nõ hȝ tps. Et conuersio san. in cholerã fit in tpe. Uult igit̃ hẽe ꝙ cũ putredo precedat cõuersionẽ sanguinis in choleraȝ ꝛ ipsa fit imediata cã febris ꝛ ꝑfecta ꝙ añ ↄuersionẽ san. in choleram febris erit

H sanguinea. ¶ Adhuc sil'e est de sang. ꝛ alijs hu. sed alij humores qñ putresiunt ꝑmanẽt hi idez ꝛ febres sibi gñant ꝓportionales: vt puta flã putrefactũ flã dꝫ ꝛ febrẽ flaticã inducit: ꝛ sic chola ꝛ melã. Neq; ↄuertunt̃ adiuicẽ nisi post putredis cõplemẽtũ: ꝓp qȏ ꝛ sang. putrefactus ꝛ erit san. ꝛ febrẽ faciet sanguineã. Subtilẽ q̃ȝ Gal. ꝛ Auer. hic ei⁹ fautoris qs ↄsiderãs itellm̃ ꝛ magis veritati attẽdens q̃ inducta sunt p. A. in destructionẽ itell's scdi ꝓpõnis ꝑmisse poterit breuiter remouere. ¶ Et ꝑ qdẽ ad auctem Hip. quid dõm appebit ↄsir. ¶ Ad aliud qȏ dicit putredinẽ non hẽe tps: ↄuersionẽ ꝟo san. i cholerã hẽe: dicet aduersari⁹ id nõ ↄtinere veritatẽ: ſm ꝑsplcacẽ Arist. intellm̃: eo ꝙ putredo seu putrefactio est alteratio q̃dã sicut ꝛ nomẽ idicat actionis. Alteratio. n. ꝛ actio ois manẽte subito fit in tpe. physicoꝝ 5°. ꝛ de gene. ꝑ. Neq; ẽt ↄuersionẽ san. in cholerã dicet antigonista habere tps: ſȝ in istãti fieri: eo ꝙ istud est gña/

Marginal notes (left column): 1° ꝑ. tract. 2. c. 24. ꝑ° ꝑncipiũ. — Dif. 2° ꝑ totam. — Cap. 4. in ꝑncipio. — Ca. 12. ꝑ° medium. — Cap. 4. in medio. — Cap. 4. in medio. — Cap. 4. ꝑ° medium. — Et Auic. 1° ꝑ. doc. 4. ca. 1. — Cap. 3. ꝑ° medium. — Cap. 3. Cap. 2. Cap. 8. — Distin. 2. cap. 3. — Coll'. 1. ad Glau. di. 1. cap. 9. In isago. gis tra. de reb⁹ 3 nãȝ ca. de mo. dis ꝛ spẽ. b° febriũ.

Marginal notes (right column): 6° tra. hec. c. 12. i ꝑnc. Collr. 10. ad Almã sorẽ ca. 6. 8° theoꝛice capi. 4. Feb. 5. c. 3. ꝛ. 6. in ꝑn. ꝑ°. 4. trac. 2. c. 42. Cap. 4. — Ca. 1. in ꝑn. 2. c. 2. Trac. 2. c. 42. in ꝑn. — Ca. 11. ad medium. — Collr tex. cõ. 34. Collr. 1. c. 23. ꝛ. 45.

I
Collr. 5° phy. t. c. 10 Et p° de ge. et cor. tex. cō. 10. et 13.

riꝫ gñō aūt fit in istāti ibidē: cū sit forme subalis datio ipar tibilis. n. subalis forma: et oē qđ mouet et alterat sit diuisibile. In h nāqꝫ dīt alteratio a gñōne: qm̄ alteratio fit in tpe manēte subo: gñō aūt in instāti h toto in h totū trāsmutato de gene. et corru. p°. Hec quoqꝫ qs adminiculator. A. phibere nō pōt vere nisi dicat. A. iproprie suscipe alterationeꝫ vt paruū tp̄s eius p̄cedēs gñōnē vocet non esse vel habere tēpus: et ēt iproprie gnōnē nō pro datione forme in momēto accipit: verū gnōnē appellet tā dationē forme q̄ȝ alterationē ēt tēporalem p̄euntē introductionem forme in mām. ¶ Adhuc in eo sic exposito itur et fulcitor qm̄ si paruū tp̄s vocet nō habere tp̄s cuꝫ eius iproprietate in illo ēt exiguo tēporis poterit esse aliqđ tēpus: in quo et febris erit sanguinea: et postea cū sit citi motus trāsmutabit in cholicā. Qđ ex ipsius apparet terminatione multotiēs in 4° 3° crisiuꝫ: et 4° p°: vt manifestabit ex dicendis. ¶ Ad tertiuꝫ p̄inducrū. A. dicendū: q nō est simile de sang. et alijs hu. Nā san. cuꝫ sit tēperatus filius et amicus nāe indiuisibilr magis et minori latitudie terminis angustioribꝫ terminata alijs hu. se habet ad nām: simplicior enim est alijs. febriū scđo. Reliqui nāqꝫ hu. distēperati magis et q̄si ipsiꝰ inimici ampliorem latitudinē hñt ad nām: et eos sub maiori latitudine dimittit peccātes. Sanguinē eniꝫ amplius corrigit: vt pater filiū. Qđ apparet. proble. 5. Mēsurata enim corpoꝝ laborant multotiēs et p̄mutant facile: eo q tēperatū ppter partium homogeneitatem redactū ad quoddā fere punctale et ɔtrarietatē quā habet cū extremis: plus paratū est et velocius p̄mutari. ¶ Lector quoqꝫ. A. minus sufficiēter ɔsiderasse ac supficietenus sermonē Gal. et iō magis gratis ipm cōdēnasse. Qđ vt appareat: deniqꝫ sermones adducuntur ipsius vt clarius eius habeat itellectus itētio. In 2° nāqꝫ febriū. nulla deterior est hec inuestigatio: verū velut in alijs hu. accendunt ex putrefactiōe febres: ita et in sanguine putrefacto: quā qdē qōnem visus est determinare in alteram partē magis: vt qm̄ sang. in aliq̄ particula ꝯ nāꝫ ɔtinet et nō in venis et corde velut in apate flatico. Inqt eniꝫ qm̄ in aliq̄ particula aialis coaceruat sang. amplior sup virtutē oppilās pp grossiciē parua vasa vel obstructus ppter multitudinē tūc ɔtingit fm̄ bubones et pustulas et vlr dōni fm̄ ocēsiones. In talibus nāqꝫ dispōnibꝫ duplici de cā corrūpitur sang. tum qꝛ nō trāspiratū: tum ēt qm̄ non detinet a nā: hoc est in eius loco: qꝛ sicut locus est ita et nā operat. Que eniꝫ hec duo in se ɔtinent: necesse est corrūpi et maxime velut in fructibꝫ et seminibus apparet: et in sanguine extra locū suū situato. vnde afor. 6. Si sanguis in ventrem id est in ɔcauitatē preter nām: effundat necesse est putrefieri. Quod qdē hic Gal. determinat in pleureticis. In his. n. sang. trāsmutat in cholerā: ita q analogiam per hoc paroxismoꝝ suscipiunt tertiane. In qbus quātū sang. subtilissimum existit et pingue: in flauā trāsmutat cholerā: quātuꝫ vo grossius in nigrā. ¶ Scđo vo crisiū. Quādo san. q fm̄ nām habet cōstipatus fuerit vt in reumatico loco putrefiet: flegmon qdē passio ē simplex aut ab ipso febris accendet similis maxie effimeris: qui in bubonibus fiunt: nam bubo ex sanguine fit optimo. Sed manifestum q quādo inceperit putrefieri nō vltra is p̄manet bonus verū iaꝫ cholericus fit. Et ɔstat ex hoc esse tria vniuersa genera simplicium febrium. Que nāqꝫ ex sanguine putrefiente fit iam qualitercūqꝫ cholericat reliqua. Nō ergo simplr id esse asserit: sed cum modificatione quedā: apparuit quoqꝫ ex Gal. differentia. 32. q ipse arctius suscepit sanguinē q̄ȝ. A. quare celerius potest in cholerā p̄mutari. ¶ Auer. quoqꝫ sentētia huic lꝫ occultius assimilat sermoni. In tertio nāqꝫ colliget. Febres sanguinis generant ppter eius exitum extra nām in quātitate aut q̄litate: sꝫ eius exitus in qualitate debet esse paucus: qm̄ quādo exit multū tūc debet egritudo attribui nomini illius egritudinis ad quā declinat et illi cui ɔsiatur manifeste: hoc est: qꝛ qm̄ nimis inflāmat oꝫ attribui cholere. De h quoqꝫ 4° eiusdē. Febris sanguis typū nō hꝫ: eo q sanguis ipsam faciens est in venis. Excepto si fieret ppter apa nominatū flegmoni: qđ in mēbroꝝ aliquo foret gñatū p̄ncipaliū: velut in epate et diaphragmate. Tūc. n. in hac febre paroxismi erūt tertiani: similes cholere poxismis: qꝛ qm̄ sang. supercalefit ad nām cholere declinat: et ideo in tali febre non est dīa inter febrē cholericā: cuiꝰ mā est intra venas: et istā nisi in magis et minus. Dico ḡ ipse q cum magis et minus spēm nō variet q ista febris san. erit tandē specie cū cholerica: cū sanguis fuerit ɔuersus in cholerā. Dicit et denuo. Et vba Gal. varia sunt in febre sang. qꝛ aliquādo dicit q est cholerica ɔtinua et aliquādo q ē aliud a cholerica et q nō dꝫ attribui cholerice nisi qꝛ nō hꝫ putrefactionē pfectā: qm̄ nā istius febris est media inter febrē diei et febrē putridā. A. aūt vt apparuit solū alterū puta p̄m accepit extremū 7. siqdē collꝫ: due sunt spēs febris sanguis: vna dū sanguis nōdū est putrefactꝰ: et alia dū sanguis iā putrefieri incipit. Siguāter. n. dicit dū icipit putrefieri: qꝛ pcedēs in putredinē trāsmutat in cholām et eius febrē. Sic igit vult q sanguis nō multū i putredinē mutatꝰ feb. cāet sanguineā. Qm̄ vo vehemēter in cholerā ɔuertit: febrē inducet tertianaꝫ.

Ca. 31. in p̄ncipio.

Cap. 8. in p̄ncipio.

O

Collr. c. 4. in fine.
Collr. tra. 2. ca. 4. ad medium.
K
Collr. c. 4. in medio.
proble. 22.
Cap. 9 in p̄ncipio.
L
Afo. 10.
Ca. 12. p° medium.
M
Cap. 8. in p̄ncipio.

Propter tertiū qdē sciēdū q ex his diligens supueniēs intellectus veritatem poterit aiaduertere. Dico ḡ vt testant febrē sanguinis duplicē existere: vnā qdē ex ipsius inflāmatione ɔsurgētē: que febris ebullitionis seu synocha appellatur inflātiua ex peccato eius ɔsurgēs q̄titatiuo p̄ncipali et q̄litatiuo minori sine illius putredine de qua nō hesitat. Est aūt et altera febris eueniēs ex sanguine peccāte in q̄litate cū quātitate donec putredinē adipiscat: qui qdem aut ɔtinet in locis pprijs vt in venis et arterijs: vel p̄ter nām extra locū suum in ventrē effusus. Siquidē p̄us cum ei nō insit nisi vna q̄si cā putredinis: puta phibita trāspiratio. Manet. n. in loco suo hic sanguis. cū vo vehemēter impingat ad iflāmationem et putredinē poterit aliquādiu putrefieri modice et febrē sanguineā gñare: absqꝫ eo q in cholerā transducat. vñ scđo febriū. Quecūqꝫ sine periodis nullus in his patiens est locus p̄cipuus. Sed humores q sunt fm̄ arterias et venas vniuersas et maxie q fm̄ maximas et calidissimas sunt vel ppter aliam quādam cām vt in effimeris: aut propter putredinē ebullientes accendūt febrē vnam synochā a p̄n° vsqꝫ ad finē indesinentē: vsqꝫ intm̄ p̄manentē et comburenteꝫ hoieꝫ: donec gñantes eam humores ɔsumant aut digerāt vel vtrūqꝫ patiant. Appet igit ex hac serie q nō sensit sanguinē ēt corruptū in cholerā p̄mutari: velut in p̄missis. Qđ oñdit qꝛ in talibꝰ aliqñ in p° dierū cognitiōes apparuerūt putredinis: interdū in tertia et nōnūqꝫ in 4° ꝯ. terapētice. Et sic diu remanet sub feb. sang. anteq̄ȝ in cholericā ɔuertat: imo per totū si signa nō appareant putredinis: vsqꝫ ad quartū cū plurimū vt tactū terminet in 4°. Sic itaqꝫ pono q in hꝫ dispōne puta in febre que debet terminari in. 7. q p tres dies aut q̄tuor sanguis ille putrefactꝰ nō multū sub forma adhuc iaia san. remanebit et febrē iducet sanguineā. In alijs vo diebꝰ supercalefactꝰ ampliꝰ et putrescēs in cholerā paulatiue ɔuertet et febrē gñabit cholicaꝫ. Qꝫ si fortassis interdū motus nō pcipiant cholere tertiani hoc euenit eo q mā in locis ppinqa existit cordi: vt in causone apparet ēt flatico. In quo additio ēt et diminutio esse non ponitur. Aut ppter ipsius q̄ntitatē sicut ostendet in flegmate ēt extra venas existente qđ: et fere eius ɔtinuat afflictionē absqꝫ quiete. dīa hori. Itaqꝫ cū hic plures ɔcurrāt causę: vt q̄titas: situs intra venas et ppe cor: nō est mirum si motus sit ɔtinuus. ¶ Si aūt san. putrescens ɔtineat extra venas: tūc cū sibi due p̄us occurrāt putredinis cāe. vꝫ. phibita trāspiratio et nō a nā retētio vel nō in eius loco: sed in ventreꝫ effusio putrescēs amplius et citius ɔuertet in cholerā

P
Ca. vlt. in fine.
Ca. 4. tu. circa finem.
Q

A

Cap.9. Ca.5.circa pn.

e febrē cholere gñabit. Et istū qdē modū situationis sanguinis in pbabitis visus est Gal. intēdisse cū Auer. e maxime febriū scdo. vnde 9° de inge. Si putredo qdā vel ab initio ɔfestim vel posterius inata fuerit: sm vniuersas qdē venas e maxie sm magnas putredine exñte: synoche. i. cótinue gñant febres. In qb⁹ eqdē nō apparet addītio neqȝ diminutio exacerbationis qđ ɔprie sanguini inexistit. Flo enīz omni die mouet: cholera aūt de tertio in tertiū: melā ᵭo de qrto in qrtū: sanguis aūt cótinue e equiformiter ppter eius ɔtinētiā intra venas e grandē quātitatē quibus cor petit ɔtinue. dšia. 88. Subdit ät denuo. In vna ᵭo particula aialis locatus. s. sanguis: eas que sȝ periodū aliquā puta tertianā exacerbant. vȝ. febres cū sang. ppter causas predictas hic magis e velocius ɔuertat in cholerā. In tali naqȝ dispositione situatus: in pmo die aut minus vel parū plus putrescēs cōuertet in cholerā: e demuȝ febrem faciet tertianā. Et qr Gal. vt pinductū magis in hoc loquebatur intellectui: dixit sanguinē supercalefactuȝ e putrefieri incipiētē in flauam cholerā transmutari. Nō tamē ppter hoc

B

Cap.4. in principio. In ysagogis ma. decreto⁹ cōtra nām ca.8 feb.

negat quin etiā in tali possit febris sanguis generari in pncipio pncipiante putredinis maxie. Q aūt voluerit febrem sanguineā fieri ex sanguis putredine inuit eius fidelissimus interpretuȝ Haly. theo. 8. eo q ipse cum Joānitio etiā ait febres putridas fore qtuor ex qtuor humorū putredine factas. s. febrem sanguinis ɔtinuā synochū appellatā ex putredine sang. fieri. Qđ ostendit. sicut enīȝ in humiditatum pma locant febrē putridā sm eius pn^m e terminū a quo: sm aūt ipsius terminū ad quem febrem ethicam que sunt febres genere differentes: multo magis febres genere cōicantes poterūt in eodē humore consistere. si autē aliter permutato e transducto. Sic igit considerans subtiliter e Gal. q feb. vtroqȝ modo disposito e situato sanguine non diu stat aut parum valde quin in choleram permutet: vel qr simplicissima sanguinea e verissima febris non permanet penitus: dixit tandem sanguinem putrescentē in choleraȝ conuerti e febrē eius. Sic itaqȝ exposita est recta Gal.

C

intentio quam Auer. imitatur. Et defectus manifestatus est. A. qui forsassis eius satyrico intellectu alteram solum respexit partem volens eius dente leonino lacerare veridicum Gal. lȝ in pluribus locorū ipsum se illius fateatur interpretem. consequens quoqȝ committitur.

p° b. doc. 3. cap. 3. in medio.

Propter quartū ᵭo sciendū. Ad auctoritatem siquidem Hippocratis. A. e ceterorū aliorū volētiū sanguinem putrescentē febrē gñare sanguineā: dōm vt expositū id nō fore ɔ Gal. mētē aut amplius e ēt citius pmutari i aliā qȝ ille: e maxie cū plus loquat de apārū febribus sanguineis. Ad aliā dicendū q sicut causon diminutionē e augmētum nō recipit sensibiliter: eo q mā situata est in locis vicinis cordi: ita neqȝ synochus ppter eius quātitatē virtutis aggrauatiuā e putredinis fumū plurimū cor continue petentē intm̄ vt diuersitas in ipso manifestet mime. Ad aliud dicendū q sanguis putrescēs e febrē gñat sanguineā vt apparuit e alias. Nam putrescens pōt considerari tripl'r: qr aut erit in pncipio pncipiāte vel ppe pncipiū putredinis e sic febrē gene

D

rabit sanguineā: aut in medio putrefactionis. e tūc cholericā faciet: sm tñ pus: vt habitū: e posterius. vel in fine: e ita febrem inducet quartanā. Ad aliud dicendū q ipsa cholera lȝ sit facilior ad motum e maxime localem qȝ sanguis sui leuitate e calore: non tamē ad motuȝ alterationis puta ad putredinem. dictū enim q sanguis est alterabilior alijs hu. cum putredo calido e humido conficiatur qualis est sang. nā. Sanguis ēt cū permutet in cholerā versus febris accedit ad nām. Cū ᵭo ea in melācā recedit ab eadē. Ad aliud dōm q lȝ multū veritatis adducat: tñ qd falsitatis includit. Non. n. ppter sanguinē tm̄ experit flōmias: verū etiā ppter alios interdū hu. abūdātes cū sanguine: vt

E

Coll'r ca. 4 cir. me.

8. apparet de inge. tertioqȝ prima. Uerūtñ non tanta in his qrit euacuatio quāta cuȝ solus aut pcipue peccet sanguis. Inducta aūt Gal. in oppositū iam apparuit qño sunt intelligēda. Aliā siqdē rōnem subsequētē cū eius cōfirmatione ɔcedo. Conat. n. sanguinē ex eius aptitudine ad putredinē nimia tandē in cholerā posse ɔuerti: e in febreȝ tertianam posse trāsduci. Uel dōm q tria sunt gña febriuȝ subdiuisaꝝ per ɔtinuā e interpolatā. vnde crisiuȝ 2°. Tria sunt gña febriū simpliciū quarū vnaqqȝ in duas pus incidetur dīas: aut. n. ɔtinue vel desinētes erūt. hō aūt subdiuisionem febriū sanguinis cum sit ɔtinua ois non recipit. Uenas ēt possidens maiores qre in illis nō pōt tribus associari gñibus. Et ideo in eo nō dedit Gal. cognitiones febriuȝ sanguinis. Aut melius intēio ipsius ibideȝ non erat vt ait multaꝝ imanifestaꝝ febriū intētiones mōstrare: verū paucaꝝ e manifestaꝝ exercitationis gratia. Intentiones ᵭo febriū sanguinis erāt difficilis cognitionis valde. vñ febriuȝ 2°. In reliqs erat vtiqȝ nulla deterior hac inuestigatio. Nō

Ca6. i fi.

F

Cap. 9 in pncipio. Ca. 8. i fi.

minus ēt id ad libros febriū interioꝝ ac typoꝝ pertinet 2° apparēs de crisi. Ad vltimū dōm q quāuis propositiȝ conet cōcludere tñ posset calūniari vtcūqȝ: posito ēt q non sit medicina scita apud quosdā sang. eductiua: scit tñ apud alios aut sciet dšia. 144. Uel dōm benignius q flōmia nō solū debet peccato quātitatis sȝ ēt peccato qlitatis puta malitie sanguinis vel vtriqȝ: lȝ nō ita pprie velut quātitatȝ peccato. 4° pmi. Qđ ēt satis inuitur ingenij 9°. dšia. 175.

Cap. 20. Ca. 21. circa pn^m.

Differentia. XC.

Quod febris sanguinis cū alijs componat febrib⁹ vtrqȝ prima qrti: non acgescit opinioni coꝝ qui dicunt duas febres ɔtinuas nō adinuicē cōponi sicut due tertiane. Cuȝ igit febris sanguis sit febris continua ipsa poterit alij salteȝ continue cōmisceri. Adhuc cōponunt febres que sunt diuersoꝝ generum: vt ethica e putrida que incōponibiles esse vident. Igit cōponuntur peramplius q sunt vnius gñis cuȝ sint ppinquiores vt sanguinis putrida cū alia putrida: qȝ putrida cum ethica. Amplius simile vr̄ de febribus e apātibus cum fiāt ex eisdem causis: sunt enim forme ipsoꝝ similes. Sed apā sangui. cōponit cum alijs: vt cū cholerico e ceteris. 2° crisiuȝ. e. 14. de inge. Rursus si causat egritudinē seu febrem: illud de cuius nā minus est hoc facere: puta sanguis qui ponitur a Gal. e Jsaac familiaris e filius nāe multo magis habebit causare illud qđ nō sic diligitur a nā: humor enim nō putrescit nisi a regimine destituat nāe. febrium p e secūdo. Itaqȝ ipso putrefacto e febrem faciente: alij qui eo regebantur humores putrefient e febrem facient. Jt idē cholera minus putrescibilis sanguine: compatitur secum alias febres: ergo sanguis multomagis compatietur. Itaqȝ febris sanguinis cū reliquis componitur febribus.

Trac. 4. c. 12. p° mc.

G

Ca. 2. post medium. Ca. 2. in fi. 2° est uerū dīas finē. Coll'r p° c. futuri. e feb. 5. c. 3. circa pn^m e li. 1. c. 4. Coll. c. 6. Ca. 11. circa mediū

Huiusmodi quoqȝ oppositū monstrat: eo q a nullo fere auctorū innuit febrē sanguinis cū alijs cōponi febrib⁹. Adhuc talis cōpō aut erit sm cōpōnē vel cōmistionē: qđ esse nō poterit: cū san. sic tegit tingit e magnescit sup alios humores: ita e putredo ei⁹ ad se qđ est putredinis aut extraneitatis aliorum humoꝝ attrahet. Aut sm vicinitatē: cuȝ nō ponantur scdo de crisi. e. 8. theo. nisi hi duo modi: hic aūt etiā fore nō pōt: qr ibidem e febriū scdo. non dicit componi nisi quotidiana cū tertiana aut quartana vel aliter quocunqȝ modo componi adinuicem. Cum igitur non ponat febreȝ sanguinis cū alijs cōponi febribus: e sit ipsum dare sufficientē. febris itaqȝ sanguinis cum alijs non componetur.

H

Cap. 7. Cap 6. Cap. 2.

Propter primuȝ ᵭo sciendū q qd sit febris gdqȝ febris sanguis e qta qsitū docuit antedictū. Cōpō siqdē febriū enodet realiter similes deinde noialr. Quarto siqdē p° e dšia vtcunqȝ. 87.

I
Trac. 4. c. 12. in p°.

¶ Cópositio febriū triplr existit. vna qdē in genere remoto: ⁊ alia in ppinquo: 3ª aūt in spē. In genere siquidē remoto: torea ethica cōponit̄ cū putrida. In ppinquo puta qñ febres ex diuersis hu. cāte adinicē cōponunt̄: vt quotidiana cū tertiana vel cum q̈rtana. In spē q̈3 sicut qñ vna tertiana cōponit̄ cū alia aut q̈rtana cū q̈rtana vel flatica cū flatica. Et cōpō qdē h⁹ duoꝝ modoꝝ vltimoꝝ l3 maxie hoc fit in 2° aut erit ẜm pmistionē aut ẜm vicinitatē seu affinitatē: vt ractū a Gal. ⁊ Halyab. cū Aui. Uoco aūt cōpōnē ẜm pmistionē qñ due mãe differētes febrē faciētes vna cōponunt̄ aut multū vt fla cū cholā ⁊ melā. Aut minus vt vna spēs chole cū alia vt citrina cū vitellina vel flā dulce cū acetoso vel isipido: ⁊ h⁹. Et talis cōpositio aut erit intra vasa sicut in febrib⁹ duab⁹ ꝯtinuis: aut extra velut in iterpolatis. Cōpositio v° ẜ3 vicinitatē ē qñ due mãe diuerse iuxta 1ᵐ modū aut eedē ẜ3 3ᵐ cōponunt̄ intra vasa ⁊ extra differentes febrē cāntes: ita q̄ vna faciat febrē ꝯtinuā: altera v° iterpolatā.

K

¶ Adhuc ⁊ h⁹ febriū modus cōpōnis est triplex. Aut. n. febris vna est alij cōicās aut subintrās aut coalternans. Cōicans dr̄ qñ due febres aut plures simul incipiūt. Subintrās v° qñ vna superuenit añ p̄cedētis sepōnē. Coalternās q̈3 vt alia adueniat post eradicationē p̄cedētis 4ª pᵉ.

Trac. 4. c. 11. iux̄ fi. 8. theo. c. 6. ca. p°.

¶ Est aūt demū ẜm Halyabbatē attēdere q̄ p̄dictarū cōpōnū q̄dā noīa hn̄t. Alie v° noibus carent hic pᵉ q̄ i gñe remoto velut cōpō est ethice cū putrida ac ēt in ppinquo ꝑ aliquo sic flatica cū q̈rtana: ⁊ sic q̄ in spē seu flatica cū flatica aut cholerica cū cholerica. Secūdarū v° characterizant̄ aliq̄ sicut emitritea febris appellata. Circa cuius qdē nomē diuersificati sunt scribentes. ¶ Quidā3. n. rudiores dixerūt febrē emitriteā cuius mã est fla intra putrefactū ⁊ extra. Qd̄ rōni oppugnat nominis oino cū emitri eū mediā nominet tertianā. ab emis qd̄ est media ⁊ trite⁹ tertianus: qd̄ in p̄dicta flatica nō seruat̄. ¶ Agatinus aūt febriū 2° vniuersas que extēdunt̄ tertianas videt̄ emitriteas nominare: ita vt ꝯfiteat̄ eiusdē generis esse cū tertiana emitritea. Et d̄iam solā in magnitudine paroxismi habere: q̄ igit̄ rōne3 nominis nō seruat sicut p̄ores fecerūt peccat. Et quoniā h⁹ q̄stio magis sunt nominū q̈3 rerū i eis ingt Gal. dedignor imorari.

Cap. 8. in medio.

L

¶ Sūt ⁊ alij dicentes triplicē fore emitriteū minorem: mediū ⁊ maiorē: ponētes minorē quando fla putrescit interius: cholera v° extra: mediū aūt ecōtra. minorē aūt quādo mela putrescit interius ⁊ cholera exterius. iuxta illud. Paru⁹ emitriteus i vasis flā recōdit. Exterius cholerā medius ꝯtrarius illi. Pessim⁹ h⁹ inest maiori fel cogt extra. ¶ Alij v° in sermonibus Garipoti ꝓmoti ⁊ Aurelij emitritei tres dicūt modos: mediū. s. maiorē ⁊ minorē. Medius est q̄ tertiane ꝯiūgit̄: maior v° q̈rtane: ⁊ minor quotidiane. ¶ Sūt ⁊ alij q̄ se modernos appellāt cū his ꝯuenientes in numero diuersificātes penit⁹ in cōponendi mō: ponūt enim minorē emitriteū qñ cholera ē intra vasa ⁊ fla extra: mediū v° econtra: maiorē quoq̈3 qñ cholera sit intus ⁊ mela extra. Qui p̄dictoꝝ motiua tollere conantes molliunt̄ suū dictū q̄busdam ꝓbabilitatib⁹ astruere: sed q̄ has trahūt ex libris nō recte forsan ascriptis sapiētioribus ⁊ Gal. ⁊ qm̄ tale litigium potius nomē q̈3 rē importat ipresentiaꝝ omittat̄.

M

H

¶ Illustriores quoq̈3 medicorū de q̄bus extat Gal. Serap. ⁊ Halyab. ⁊ vestigia A. cū Isaac vident̄ tñ duas spēs emitritei ponere purū. s. seu certū ⁊ nō purū. vocant aūt purū q̄ factus est flate int⁹ putrefacto ⁊ cholā extra. Nō purus q̈3 ẜm Serap. est e3. Scd̄m v° quosdā: dū3 fla pmanet extra ⁊ cholā intra aut ambe extra vel vtreq̈3 intra: qd̄ est falsum: ⁊ qd̄ tñ ēt est inpropri⁹ q̄uis scd̄s hoc toleret febriū. Emitrite⁹ enim est febris ꝯtinua ⁊ horrida. i. in q̄ ẜm plurimā partē paroxismi adsunt horrores ex frigore ⁊ rigore cōmisti. pᵐ āt nō repit̄ qñ ambe sint ex mãe: neq̈3 scd̄m cū sint intra feb. ⁊°.

6° decis rij ca. 16. Cap. 8. in pncipio.

¶ Ista siqdem est cōpositio ẜm vicinitate3 in qua secūdis critium

Ex limita ru3 pmo.

⁊ febriū q̄druplr ponit̄ compō. v3: qñ cholera ⁊ fla ambe sunt intus aut extra seu qñ cholera int⁹ ⁊ flegma extra vel e3. Qd̄ ⁊ triplr pōt in his duobus vltimis euenire modis: q̄ aut cholera ⁊ flegma sunt eq̄les ⁊ ita certus emitriteus. vel cholera superat fla: ⁊ sic incertus. ¶ Cōponit̄ ēt cholā cū melā his q̄tuor modis cōpositionis cholere ac flegmatis: quoꝝ duo nām habebūt emitritei triplicis etia3 preter alios. febriū 2°. Pōt ⁊ mela p̄ractis q̄tuor modis flegmati copulari: nullus tamē horū emitriteum cōstituet cū tertianam saltem importet mediam cōsurgentē a cholera. Et ꝓpter hoc tacent ibidē. Sunt ⁊ alij oēm febrē cōpositā3 emitriteum appellātes improprie tñ ⁊ cōius. Proprius autē ⁊ verius tenēdū est qd̄ dixerūt isti postremo. Et q̄ talis perscrutatio magis est nois q̈3 rei ait. A. cū Gal. q̄ hoc non est de illis in quibus sit vehemens occupatio habenda.

N

Cap. 4. p° medium. Cap. 8.

Cap. 8. p° medium.

p°. 4. trac. 4. c. 13. in medio.

O

Propter secundū v° sciendū q̄ qdam sophisticales dixere febrem sanguinis ex putrefactione indifferēter cōponi cū3 alijs febribus iter vasa seu extra. Et mouebant̄: q̄ videbant̄ illis q̄ alij humores haberēt habilitatē cū sanguine sicut ⁊ alij q̄ putrefiūt in adinuicē: ⁊ potissime q̄ san. est maxie paratus putrefactioni. ¶ Adhuc silr putāt ꝯtingere i febrib⁹ vt ⁊ in apatib⁹ ꝯtingit: s3 apata cōponunt̄ vt sanguineū cū alijs. Que qdē positio satis erronea esset inarticulata: neq̈3 eorū valēt vt apparebit ꝯtr motiua. ¶ Fuerunt ⁊ alij silr dicentes: addētes tñ febrē alioꝝ humoꝝ3 a febre sanguinea occultari. Qd̄ conant̄ ex Isaac i fine febriū ꝯfirmare. ¶ Sic ēt dicentes cadūt vt ⁊ p̄imi ⁊ peius forte sapiētes: q̄ in dogma sempiterne passionis incidūt. ¶ Adhuc nō est morb⁹ aut febris q̄ sensibilr nō ledat opationes: cū hoc sit de rōne morbi ⁊ febris. vñ Ioānitius. Suoq̈3 ledit effectū. Et. A. i̊pedit opationē ita vt retineat̄. sicut. n. pauca aq̄ mista multo vino: nō d3 dici aq̄ neq̈3 mistū ex ambobus sed vinū: ⁊ dr̄ purū ēt eo qd̄ modicā habeat mistionē. ꝓnosticoꝝ 2°. silr ⁊ febres alie non erūt permanētes vt dicūt cum sanguinea febre. ¶ Sunt ⁊ alij modernoꝝ scriptores: exprimētes febrē sanguinis cōponi cū febre cholere tñ. Et cū alijs nō ita videtur adaptare. Et ponūt triplicē modū cōpōnis ⁊ minus nomē: iuxta illud qd̄ dr̄. 14. de inge. In apatibus mistis ex cholera ⁊ sanguine. putāt. n. vt alij ⁊ hi silr fore in febrib⁹ ⁊ apatibus. Illoꝝ qdem exprimētes vili hanc cōpōnem extra vasa ꝯtingere: ⁊ dicētes q̄ qñ cholera equalr miscetur cū sanguine dr̄ causon synochus: ⁊ synochus causon. Qñ v° cholera superat sanguinē causonē synochidē3: qñ v° sit e3 synochū appellat causonidem. Quas ēt nitūtur cōpositiones per signa discernere. ¶ Hoꝝ aūt sermo q̄ nō exponitur duplicē pōt habere itellm̄: aut q̄ ista cōpositio febris sanguinis cū3 febre cholere fiat ex cholera preexistēti cum sanguine: qd̄ puto eos intelligere: vel ex cholera ex sanguine gñata per eius putrefactionē: cū dictum sit prius q̄ sanguis ꝯuertit̄ qñ putrescit in cholerā. Primus v° stare non pōt: sicut tertio ostēdetur dicēdoꝝ. ¶ Adhuc aut putredo cholere p̄cedet: ⁊ ita ea maiorat̄ sup putrefactionem san. ⁊ cū sang. putrefactus de se ꝯuertat̄ in cholera3: tūc maxime ꝓpter cholerā fiet ēt ꝯuersio in cholerā: sicq̈3 febris cholere ⁊ nō sanguinis: vel sanguis precedet ⁊ maiorat̄ putredo super cholere putredinem: ⁊ tunc sanguinis putredo totū ad se contraheret qd̄ est cholere putrefactū: ⁊ ꝓprie cum sit cholera de facili motiua. Neq̈3 etiā equalis potest stare sanguinis ⁊ cholere cōpositio: cū sanguis maxime superet cholerā. Sunt ēt humores citissime permutabiles.

P

Tr. 1. s. c. 21. iuxta finē

In isagogis tra. de feb. ⁊ nās c. de febri. 4° p. trac. 1. c. 1. i pn. Ca. 38. p° pncipiu3.

Ca. 2. in

Q

R

Propter tertiu3 qdem sciendū p̄ q̄ nullus fere grecoꝝ neq̈3 arabū expsit febrē sanguinis cū alijs copulari: sicut ēt apparuit ꝑ eorum sermones de cōpōne febriū inductos: quod innuitur febriū 2° ita. febris q̄ in sanguine ꝯsistit simplicior est his q̄ in alijs sunt hu. Subdit ēt demū q̄ non sit posse fieri putrefa/

Cap. 9. in medio. Cap. 11. post pn.

A

ctionē sanguinis fm quādā vnā partē ⁊ qñq3 fm aliā preterq3 si flegmō colligēs detineat incipientem putrefieri humorē. A. tñ 4° p° de hoc q̄sito sub fuga quādā talē ꝓtulit sermonē. Uidet̄ Gal. q̄ febris sanguinis nō cōponat̄ cū reliqs febrib⁹:qm̄ quādo putredo est ī sanguie est cōis oium humoꝝ:⁊ in hoc est ꝯtradictio qbusdā intētionib⁹ suis:in quo nō est necē nos ꝓlongare sermonē:qm̄ nō iuuat̄ cū eo medicus:cū ipse obseruet q̄ sūt sensui:hic aūt alias feb. nō percipit febrib⁹ sanguinis permiscerit:⁊ si intelli s id forsitan ꝑcipit. Cōtradictio ꝟo ea Gal. est forte q̄ scđo febriū ita scribat. Si virt⁹ fuerit imbecillis facta cū erit vt non superfluitates solū:sed ⁊ sanguis ipse corrūpat̄ putrefiat ⁊ febrē decendat. ⁊ tūc aliud qđdam ꝑncipiū efficiet̄ periodoꝝ paroxismoꝝ. ⁊ si predictus seruet̄ calor duplex erit species febriū adinuicē complicatarū. Et ista qdem contradictio apparebit in sequenti ꝓpositoꝝ ex intentione Gal. Ysaac ꝟo in fine febriū. Quatuor febres īpossibile est vt cōiungant̄: nisi qñ due fuerint vnius materiei ⁊ due nō: Ubi gr̄a: sicut si fuerint due febres de cholera ⁊ due de flegmate aut due de flegmate:tertia de cholera ⁊ q̄rta de melā. Sanguinis aūt signa impossibile est vt cum aliarum signis appareat.

B

Is eniz in amplius ac abūdātius in toto corpore:q̄3 omnes humores alij. Qui si putrescit ⁊ febrem generat:omnes febres operit q̄ cū ea sunt cōmixte:ꝓpter multitudinē sue q̄ntitatis ⁊ obscurat earū significationes. Fortes eni res debilem denigrant:⁊ multū paucū:vt apparet in sole obtenebrante ignis splēdorē. vnde afor. scđa. Duoꝝ doloꝝ simul factoꝝ maior minorem denigrat. Manifestū itaq3 q̄ sanguis ceteros humores si cū eo fuerint misti obscurat. Sic igit̄ voluit q̄ febris sanguinis nō componat̄ cū alijs febribus vt sit febris apud medicū dicenda cū nō appareāt earū significationes neq3 lesiones manifeste quas habet iducere. ℭ Ex his denīq3 deinceps ostēdit̄ q̄ febris per se sanguinis ex putrefactione non pōt perdurans cū alijs febribus componi:febris autē accidens pōt. Dico aūt febrem ꝑ se sine aꝑate:per accñs ꝟo que cā cōsurgit aꝑatis. Inquio

C

etiā ex putredine:qm̄ febris ex sanguinis inflāmatione nō pōt cum alijs febrib⁹ ea permanēte componi. vnde Ysaac. Neq3 sanguis est cā alterius febris:l3 calefiat:neq3 ipse calefacit alios humores. Eius enim cōplexio tēperamēto est vicina. Proinde si calefit ⁊ putrescit:non multū a temperamento egredit̄. ℭ Q, autē febris putrida sanguinis per se alijs nō componat̄ febrib⁹ ostendit̄ ratione:qm̄ aut cōponetur febris sanguinis cum febre cholerica aut melīca aut flaꝗtica:cū non sit dare plures febres humoꝝ. Et hec aut intra venas aut extra. Nō intra:qm̄ sanguis ꝑdominās calidit:atē ⁊ aptitudinem ad putredinē humoꝝ oium aliorū ad se contrahet. Quod firmat̄. Qm̄ maior motus depellit minorē ⁊ occultat. de sensu ⁊ sensato. de sōno ⁊ vigilia 3°. ⁊ gnto de aīalū gnōne. Motus aūt sanguinis ⁊ quātitas est maior imo maxim⁹. Adhuc de cā longitudinis ⁊ breuitatis vite. Minor flāma cōburit̄ a multa ꝑ accidēs sibi subito surripiens pabulū seu alimētum. Silr ignis minor corrūpit̄ a maiori. 3° ce. ⁊ mun. ⁊ ꝓble. p°. Multū ignis ad se modicū trahit. Cū igitur febris sanguinis sit vt maior flāma respectu aliaꝝ:⁊ ignis magnus mult⁹:ipsa oēs alias cōburet ⁊ ad se trahet. Febris enim sanguis sic. al's hebetat ⁊ obtūdit fm Ysaac:vt dolor maior minorem:nō fm eandem partem factus:cū virtus sensibilis tota ad vehementiorem decurrat dolorem:ita vt virtus hic putrefactiua. ℭ Neq3 pōt cōponi cum febrib⁹ interpolatis:non qdez cū flegmate ⁊ melā: Tū q2 hui⁹ materie nō sunt parate ad putrefactionē quādo sanguis putrescit: Tū etiā q2 calidū ⁊ humidum putrefactiuū materierū ipsarum oium ad id qđ est in sanguine putredinis cōtrahit̄ ⁊ cōcurrit. Q, autē mā melācholie sit indisposita ostēditur:q2 in diuisionibus. Q q̄3 parum qdem quartana accidit incipiendo. vt 4° p°. Quartana plurimū euenit in successione egritudinū putridarū: ⁊ hec est illa quā intēdimus. Et alia eē nō pōt cuz sequatur illa alioꝝ humoꝝ putrefactionē. Si igitur raro per se euenit in corpore quātūcūq3 melico nunq̄3 tunc eueniet in sanguineo in quo nata est fieri sanguis putredo. vñ 9° de inge. Nā febrium sanguinis neutra in macro. s. quātū ad melancholicū:⁊ frigido quātū ad flegmaticū amat cōsistere: q̄3 plurimū autē in multum sanguinē hñtibus ⁊ multas carnes:est ipsoꝝ generatio. Simili qdem modo monstrat̄: q̄ neq3 flegmatica mā sit cum sanguine putre fieri apta: cum non multiplicet̄ flegma in corporib⁹ in quibus hoc euenit.

E

ℭ Adhuc neq3 ex parte cause putrefaciētis:cū talis causa tollat̄ ꝓpter cām sanguinis putrefactiuā ad quā cōtrahit̄ causa aliarū materierum putrefactiua:imo humiditas ad putrefactionem. ⁊ cā tollit̄ putredinis a flegmate:per sanguinem calefaciētē ⁊ exiccantē mām flegmaticā frigidā ⁊ humidā ⁊ inopilatā reddentē:que erant putredinis cause. Similr id cōtingit in mā quartane maxime:fm alteram eius qualitatē:puta frigiditatē. Subtiliatur etiā ei⁹ grossities caliditate affecta:q̄re febris sanguinis putrida cū febre flegmatis ⁊ melē nō cōiungetur quocūq3 mō:⁊ minus cum febre cholere. Ipsa eniz sui caliditate:subtilitate ⁊ motus agilitate citissime in causas putrefaciētes sanguine deducit̄. Cū eniz ea de se sit mobilis conuertibilis:puta q2 in meliam transducit̄. Multo itaq3 malus cū habebit aliqd ebulliens attractiuū:vt putrescētis sanguis feruorē. ℭ Si autē febris fuerit per accidēs:vt que aꝑatis tunc poterit febris sanguis cū alijs:⁊ maxime cū cholerica cōplicari. Et id forsitan est in quo dicit. A. Gal. sibi in qbusdā alijs intentionibus contradicere:qđ dupl'r euenire pōt. Aut manifestius ceu quādo duo fuerint aꝑata: vnū ex chol'a in stōcho aut diaphragmate:aliud ex sanguie in epate vel pulmone. Quādo igit̄ haꝝ due putrefiēt materie:duo ꝯsurgēt vapores putridi simul cor petētes:hoc eni ꝯtingere optime pōt cum fornax ⁊ origo vniuscuiusq3 ꝑmaneat ab alia separata:l3 in ꝓcessu fiat ꝯiūctio aliqua. Aut imanifestius ceu qñ aliqđ aꝑatū ex cholera cōponit̄ ⁊ sanguine equal'r maxime. Sicut eni mē sunt cōposite:ita ⁊ fumi putridi erūt cōpositi. verūtñ nō erit ita discretio vt in ꝑdicta. Et ideo forsan qs nō imerito febrē vnā ponet cōpositā ⁊ non duas. Et que ita sunt febres ex aꝑatibus cōposite ⁊ ꝑcipue manifeste ꝑmanent satis diu. Id aūt nō parū ostēdit̄ ex crisium 2° ita. Quādoq3 accidit aꝑa in duob⁹ mēbris diuersis sic sple ne ⁊ epate:⁊ facit vnūquodq3 accidere febrē: que est alia a febre quā aliud euenire facit. Et qñq3 accidit in mēbro vno aꝑa cōpositū vt ex sanguine:cui⁹ aꝑa dicit̄ flegmon:⁊ ex chol'a qđ dr̄ herisipila. Et subdit post pauca. Febris que accidit ex aꝑate sanguis qđ est in aliquo mēbroꝝ q̄dcunq3 sit mēbrū est preter febrē que accidit ex aꝑate existēte in eo ex chola. vñ 2° febriū ceu tactū nō est possibile fieri putrefactionē fm quādā vnā partē:qñq3 ꝟo fm aliam ꝑterq3 si flegmonē colligēs detineat icipientē putrefieri humorē:si aūt est putrefactio fm vnā partem ⁊ alteram:sicut diuersa erit ⁊ loco ⁊ materia:ita ⁊ febris. Propter quod poterit febris sanguinis cū alia febriū eē ita ꝑmanēs compositio.

F

G

H

Propter quartum

qdē. ad ꝑmū dōm: q̄ l3 inueniant̄ due sil' cōponi ꝯtinue:nō tñ ꝓꝑ hoc cōcludit̄ q̄ altera illarum sit febris sanguinea:cū ostēsū sit ipsaz nō posse suo mō febrib⁹ alijs cōponi. qđ inuit. A. qñ posuit duas cōtinuas copulari ingens. Deinde currūt iudicia vehemētie ⁊ interpolationis. Id aūt nō euenit in febre ꝑ se sanguica cū ea sit vere ꝯtinua. ℭ Ad aliud dōm:q̄ l3 cōponant̄ febres diuersoꝝ generū nō tñ ꝓꝑ hoc q̄dā ꝓpinquoꝝ:eo q̄ febres remotoꝝ generū sunt in diuersis valde substātijs nō ita se ipediētes:sicut febres q̄ sunt in substātijs ꝓpinqs:velut ignes ꝓping magis se ipediunt ⁊ corrūpūt:⁊ maxime cū sunt dispares in q̄tita-

Tra. 1 ca. 43 in me.

Ca. 11 p°. medium.

Afo. 46.

Feb. 5 ca. 11 in fine.

Uersus fi. Collr per suo fine. Cap. 3 p° medium. Post pa.

Ce. cō. 51. ꝑble. 50.

Ca. 153 in principio. Trac. 3 c. 53 p° pa.

Ca. 3 tur. finem.

Cap. 7 in medio.

Ca. 11 p° principiū. Jo pu. p° artic.

I

te q̄ distātes. Febris aūt sanguis lpedit febres alias vt de/
claratū est oēs. ¶ Ad aliud dōm q̄ nō est silr oino de fe/
brib⁹ ⁊ apātib⁹: q2 in apātibus minere putredinis sūt ma
gis pmanētes distincte: q̄ in febrib⁹. Cōcessuz est etiā q̄ fe
bris apātis sanguinei pōt cū alijs cōponi. ¶ Ad aliū dōz:
q̄ lz sanguis sit minus putrescibilis rōne filiationis ⁊ dile
ctionis nature: tñ rōne sue cōplonis calide ⁊ humide para
tus est putrefieri magis. Cui⁹ qdē putrefactio vt ostēsū ad
se putredis aptitudinē oīuz alloꝝ humoꝝ ɔuertit: ⁊ actum
ēt effectiuū. ¶ Ad aliud dōm: q̄ lz chola rōne q̄litatis nō
sit adeo putrescibilis vt sanguis rōne tñ odij qd ad ipaz hz
nā putrescibilis est magis: sanguis. n. popp^m dilectus est ⁊
amicus. ¶ Adhuc cholera nō est tante quantitatis ꝓ ipsa
ad se omnes ɔbat. humores ⁊ occultet velut sanguis.

¶ Differentia. XCI.

Quod ex cholera prassina ⁊ eru/
ginosa feb. cau
sent vi p Auēzoar ⁊ Auer. 3. 4. ⁊. 7. collíget.
¶ Adhuc afoz. 5. p cōnicto. ⁊. 12. de ige. Qui/
dā iuuenis euomuit humorē eruginosuz intā/
tum vt meli⁹ foret ipm dicere certissimā eruginē q̄ erugi/
nosuz: disariā. n. vere assimilabat erugini eris: vñ spasmus
secutus est: sed erugine purgata cessauit febris ⁊ a spasmo
statiz euasit. Ex eruginosa siqdē deteriore chola accidit fe/
bris. ¶ Rursus. melia inālis facta ex adustiōe melie subti
lis q̄ ebullit ⁊ fermētat terrā vt acetū iducit egritudies: pu
ta cancrū: herpetē: ⁊ taleo. 14. terapentice. Igit hꝫ cholere
cū non videant sic sene vt terrā. vz. fermētātes febrē indu/
cent: ⁊ precipue q2 febris est egritudo hoibus appropriata
8. hystoriaꝝ. ¶ Palin. Humor nō putrescit i p̄ ⁊ 2° febriuz:
nisi a regimine derelinquat nature: hi ꝟo duo vident oino
ab ipsa derelicti: cū sint intātū depravati: ⁊ nature reddan/
tur velut venenū opp^m humane. ¶ Eti. Humoris genera/
ti in venis fumus pōt cor petere ⁊ febrē iducere. Sed cho/
lera prassina ꝓnosticoꝝ scdo gñat in venis. ⁊ ostēsum pos/
se putrescere: poterit igit sui putrefactione ad ipm tēdere.
¶ Amplius. he cum sint calide ⁊ sicce ꝓportionē hñt cum
febre. Sed eoꝝ que hñt ꝓportionē ⁊ symboluz: facilior est
transitus. 2° gñonis ⁊ corru. ⁊ p̄ 1ª. In genere ꝓportionabi
li facilior est trāsmutatio. Et fulcit: q2 corp⁹ humanū cale/
fit cū cholici hu. prassini. p̄ p̄ª. qd marie eueniet qñ putre/
scet. ¶ Rursus. Que a tota spē nāe ɔriant humane vt scor
pionis ⁊ tallū virus ꝑpessimi febres iducūt. Nō igr̄ ꝑp ista
rū cholaꝝ malitiā: cū nō sit tāta vt hꝫ venenoꝝ cessabūt a
febris iductiōe. ¶ Isidē p̄ ꝓnosticoꝝ. Si fuerit in corpore
egro antrax vel carbūculus ⁊ exiccat⁹ colorē ꝓtulerit viri
dē: citrinū: vel liuidū ⁊c̄. Color āt viridis ⁊ liuidus his atte
stāt collis. Ex qb⁹ ɔcludit ex hꝫ cholis morbū seu fe. cāri.

Huius quoq; oppositū expressius sensit Isaac
febriū. 5. ¶ Adhuc nullū inue/
nio p̄ter duos antedictos: q̄ neduz febres: imo egritudines
exprimūt minime ex hꝫ sic prauis hu. causari. ¶ Ampli⁹.
Qō maxime infestū nāe ɔtinue educitur: ⁊ imanens febrē
nō generat: q2 ipsius est in tēpore gñō. hꝫ ꝟo cholere sunt
he. vnde ⁊ videm⁹ ꝓximalr vomitu expelli. Propter qd
cholera prassina ⁊ eruginosa nō inducent febrem.

Propter primuz qdē distinguēdū in chole/
ra p̄mitus: ⁊ deiceps loc⁹
gñōnis videat ⁊ situs. ¶ Propter hui⁹ p̄^m sciēdū q̄ chole
rā trib⁹ inuenio suscipi modis. Aliqñ nāq̄ cōiter pro omni
humore: iuxta illō. 7. afoz. Si febrē nō a chola habeat ⁊c̄.
qm̄ hec febris nō est humo: alioꝛsed effimera in spiritibus
fundata. vnde 2° re. acu. hu. crudi de gñe cholerū attribu/
tur. Accipit ⁊ ꝓprie pro chola dicta russa ⁊ melia. qre p̄°
p̄ª. Due chole flegmati ⁊c̄. Suscipit ⁊ magis stricte ꝓ hu/
more amaro. vñ 4° re. acu. Cū dicat qs simplr choleram e
manifestū qm̄ amara. Et 3° alimētoꝝ. Cōsuetudo est medi

corum cholerā simplr noiare: sine eo que fm colorē apposi
tione. Est autē hec cholera humor calidus ⁊ siccus. Cuius
spēs ab oib⁹ priorib⁹ sunt posite. 5. solū. Est nāq̄ vna natu
ralis: que est spuma sanguinis: cuius color est ru. clarus: le
uis: acuta. Que ⁊ rubea dī clara ⁊ russa ⁊ flaua: ⁊ interdū
citrina. Est ⁊ alia inālis quadruplex eius: vna ipsi⁹ dī cho/
lera citrina siue crocea. Et pallida: q̄ ex cōmistione ɔsurgit
chole nālis rubee clare ⁊ flegmatis aquosi. Et reliq̄ vitelli
na dicta q2 vitellis ouoꝝ similat nouiter natoꝝ: ɔsurgens
ex cōmistiōe chole nālis p̄dicte ⁊ flate coagulato vel gros/
so. Gal. de chola nigra. Que in vasis vel epate ēt simplici/
ter apō hūc ⁊ Halyabbatē generat: fm ꝟo. A. cū adiectio
ne magis: inuenit tñ 2° nāliū: chola adusta vitellina noiari.
Et ex nāli ⁊ huiꝰ cōmistione alias vniuersas fieri. In quo
Gal. ꝓfert aliis: collꝫ 3° dicēt: h⁹ cholerā vitellinā min⁹ ca
lidā nāli. Sed inde chola nigra vt dcm̄ ⁊ id tāget cuz reli
quis siue eꝫ cōcidit Gal. vñ ꝓnosticoꝝ 2°. Flauā qppe iter/
dum videre grossam ⁊ diligēter flauā euomitā ⁊ deorsum
procedentē: quā siqdē vitellinā appellāt aliqui: multotiēs
sūt humidiorē minusq̄ flauaz que ꝓprius citrina noiat: ꝓ
totū suijpsius mistū hñs flegmaticuz humorē subtilem aut
aquosum qd supfluū. Alimētoꝝ aūt p̄. Cholere hec qdem
xanta: hec aūt ocra. i. vitellina. Et fm magis ⁊ min⁹ vtrāq̄
multiplicitatē obtinēt: vt alias cholas ꝑtermittā que ap/
parēt in corpib⁹ ifirmis. Interioꝝ ꝟo 5°. Vocat cholaz pu
ram. q. vitellū oui. postea ꝟo qñq̄ viridis ostēdit. Sic igr
illa videt ob adusta: Pōt tñ ad Auer. rñderi: q̄ chola vi/
tellina lz dicat adusta a Gal. nō tñ adustione tanta fm quā
hu. incinerent nigrefacti: sed talis est potius dicēda supal/
satio quedā ⁊ ɔterminatio. lz eniz calor fortis adustionem
iduceret: mā tñ resistit friditate flegmatica: iuxta illud ꝓno
sticoꝝ scdi. Cōtinētis sputū albū viscosum rotundū a flate
accidere adusto. Et ideo remanet humida viscosa: adustio
ne ēt in ea ɔcessa ꝑp hoc non hꝫ de q̄ Auer. alios mordere.
Neq̄ silr q2 intensior est in colore citrina. igit est calior ea.
¶ Dōm ēt nō valere: q2 color nō dat solū qualitati: sed ad
hoc ēt opat suba rara vel dēsa. Nā suba subtilis min⁹ colo
rē intēdit: grossior aūt magis vt chola flaua ostēdit sanguis
citrina ⁊ vitellina. Inuenit ⁊ alia spēs cholere dicta prassi/
na. i. porralis: colorē nāq̄ folioꝝ refert porri ⁊ ex ipso etiā
gñatur. Est ⁊ alia ꝑp silitudinē quā hꝫ ad colorē eruginis
eris: eruginosa dicta seu ꝗnaria: ⁊ q2 ēt similē vt acutam ⁊
corrosiuā hꝫ q̄litatē. Urit eniz in modū veneni cū ex nimia
nascat adustione. Et corrūpūt he due formā specificā calo/
ris nālis: sicut ⁊ venenū. Sūt nāq̄ de genere venenorum.
collꝫ 3°. cum alijs ceteris quarū origo magis existit a sto/
macho. Haly. ꝟo addit vnū inālem modū hñtē. s. colorem
indicū: que siqdē est expositio ei⁹ qd dixerat prassina. Vel
fortassis ɔsurgit per modū adustionis sanguis vt appare/
bit per. A. ɔfiter. Ipse nāq̄ tanq̄ medicine sufficiētior cō/
pilator: septē ponit cholere inālis spēs. Nō eniz expssit fa/
mosas solū veꝝ ⁊ ifamosas. ¶ Chola nāq̄ inālis efficitur
aut q2 sibi cōmiscet res extranea: vel q2 in seipsa cām acq/
rat inaturalitatis. Et p̄mo qdē duplex existit. Nam alia est
nota famosa: qd duplr ēt aduenit: q2 qd ei adiungitur vel
est flegma tenue ⁊ sic est citrina: aut grossum ⁊ ita vitellina
vt dcm̄ a Gal. extat antea. Quedaz ꝟo minus cognita ⁊ fa
mosa est chola que dī adusta: que ēt duplr ɔsurgit. Aut. n.
cholera rubea in seipsa cōburit: ita q̄ subtile ⁊ cinericium
remaneāt sil iuncta: vel vt cholera nigra ab extrinseco cho
lere occurrat nāli ⁊ sibi admiscet q̄ minus est mala p̄dicta
quā interdū euacuari ɔtingit. Que ꝟo ex se corrūpit: ipsa
ēt duplex inuenit: mā vna hꝫ magis gñatur ab epate: que ē
subtile ex adustiōe sanguis gñatū: cuius grossuz chola ex/
tat nigra. Altera ꝟo gñōnē plus accipit a stōcho. Que ite
rū in prassinā separat ⁊ viridē vt eris erugo: vt dīsum an/
tea. ¶ He qdē ⁊ si odiose sint oēs naturā: cū tā gñ ēt nālis pro/

K
3° theo ft.
trac. 1. c. 6.
Col' ca. 3.
in medio.
Cap. 28.
in fine.
Ca. 11. iu/
xta finē.
in medio.
Cap. 8. p/
sus finē.
Ca. 9 post
p̄ncipiū.

Col' cap.
23.
Col' c. 6.
Ca. 11. cir
ca me^m.

L
Cap 39.
in fine.

Te. cō. 25.
Do. 3ª. ca.
cap. 3. in
medio.
Doc. 3. ca.
1. circa fi.

Te. cō. 25.

M
Cap. 3. in
fine.

Afoz. 43.
T. c. 46.
Do. 4. ca.
1. circa me^m
Cō. 4. cir.
medium.
Cap. 39. in
fine.

N

Cap. 2. i fi.
3° loco.
ca. 25.
p. p̄mi do.
4 ca. 3. in
medio.
Cap. 4.
Cap. 3.
Cō. 38. in
p̄ncipio.

O

Cap 1. cir
medium.

Cap. 7. p°
p̄ncipiū.

Cap. 46. i
p̄ncipio.

P

Cap. 3. in
medio.
3. sectōnis
tra. de ve/
ne cō. 26.

Q
3° p. doc.
4 ca. 3. in
medio.

A
L. cõne. 8. circa mé.

pter hoc fuit sm Isaac in libro vrinarum dietarum in kitti a nã locata: excrẽtaqꝫ calide ⁊ ficce: sm tñ magis ⁊ minus. Nã deterior ⁊ calior ceteris est erugiosa: deinde prassina: demũqꝫ ex adustiõe suipsi⁹ facta: postea facta ex subtilis adustione qḋ erat in sanguie: deinde calidior lꝫ non deterior nãlis rubea: clara: postea õterior ⁊ calidior ex cõmistione facta melãcholie: demũ citrina: vltimo qꝫ vitellina minus calĩa ceteris: lꝫ in malitia sit vt excedẽs ⁊ excessum se hñs ad citrinam: rõne extensionis ⁊ itẽsionis diuersificata. ℂ Propter 2ᵐ huius sciẽdũ qꝫ locus ⁊ modus gñõnis prassine ⁊ eruginose multiplex inenit assignar⁹. Gal. n. 2° pnosticoꝝ. ponit prassinã gñari in stomacho ⁊ fortasse in venis. Plurimi ꝟo dicũt quasi illi cõsentiẽtes prassinã ⁊ eruginosam magis a stõcho. Cui⁹ qdẽ series greca. Quẽadmodũ fit in corpe fꝫ nãm se hñte cholera flaua: ita ⁊ porralis altera cõtra nãm.

Cõm. 39. in fine.

Et videt ipsa multotiens in ventre gñata aliquoꝝ indigestione ciboꝝ vt olerũ quales sunt ficle: cepe: ac caules. Apparet aũt aliqñ sine hoc tale qd generari morbi rõne in venis ⁊ reumatiꝣare: vel in superiorẽ vẽtrem aut iferiorẽ calliditatis in corpe ꝫ nãm ostẽsiua. Et adhuc ibidem in antea. Flauus siqdem humor resoluta ipsi⁹ serosa humiditate ⁊ sinita viridis apparet: virus ꝟo cholera. vꝫ. eruginosa prouenit ⁊c̃. In 2° ꝟo cõplexionũ ponit cholerã prassinã simplr in vẽtre gñari ingens qꝫ qbus in vẽtre calidior extat complexio: cholica gñat superfluitas: similis prassio visa. Rubea ꝟo aut pallida est oino in qb⁹ ex epate exsistit ⁊ citissime digerẽtib⁹. Quib⁹ āt hec sitis prassio gñat hos opꝫ comedisse: nõ panẽ aut carnẽ porcinã: aut qd his simile: sꝫ calidius aliqd hoꝝ: ⁊ solum in male digerẽtib⁹ gñat in ventre. In de nigra ꝟo cholã: aut tactũ aliqualr̃ sic̃ mista subtilis humiditatis flaua cholã sm colorẽ qdẽ pallidior fit ⁊ cõsistentia humidior: ita qñ hec pampli⁹ euaporauerit: crudoꝝ ouoꝝ ppinqtate similat: ⁊ pp hoc vitellina. Ipsa qppe cholã siue pallida: siue flaua: siue vitellina videatur: in vasis gnõnẽ hꝫ. Scdm ꝟo vẽtrem prassina qdã gñat cholera: hãc aũt talr̃ appellant a colore prassoꝝ cognominantes: seu ⁊ virulẽtam a viru. s. eruginosã. Isaac quoqꝫ 5° febriũ. ⁊ in dietis vlib⁹ vult oẽs pter nãlem ⁊ clarã rubeam in stõcho gñari igens.

B
Cõ. 47. circa pꝛ.
Cap. bin medio.
Cap. 2. de sua fine.

C
Cap. 7. in fine.
L. cõne. 8. circa finé

Nãlis russa habitãt in felle. ⁊ vitr⁹ eius in epate: nõ nãlis est in stomacho: ⁊ est tamẽ diuerse vitellina: crocea: prassina ⁊ eruginosa. Quarũ causa: qꝛ nãlis cholera ad stomachũ veniens miscetur cum h. u. in stomacho existẽtibus. Qꝫ si fuerint laudabiles ⁊ tẽperati ex cibo generati cõtẽperato: cholera russa in choleram murat crocẽã nãli vicinantem. Qꝫ si humores qbus cholera permiscetur frigiditati attineãt ⁊ humiditati: cholera in vitellinã õuertitur. Si aũt humores inuenerit in stomacho calos ⁊ acutos: vt ex pipere: synapi: porris: alijs ⁊ silib⁹ gñatos calor augmentatur cholere ⁊ prassij reddit coloris. Qꝫ si ista cholera in suo pmãserit acumie ⁊ calefecerit eam calor cõnaturalis: vt calor tẽporis aut alioꝝ rerũ: intẽditur: sitqꝫ eruginosa. Qꝫ autẽ vitellina ⁊ citrina: vt asserit contra alios in epate ponẽtes: in stõcho generari: veritatẽ nõ videtur habere: qñ non post modicum subdit. Si materia febris fuerit vera cholã. i. russa: generat causon: si crocea fit tertiana si ꝟo vitellina nascitur emitriteus. Cũ igit̃ mã existens in venis febrẽ inducat cõtinuã: ⁊ nõ que extra: tũc nullã cõtingeret eẽ febrem ex cholã cõtinuã: pter fortassis causonem. Dico aũt fortassis: qꝛ ẽt cholerã russã videt solũ in cõtinẽ locare. Neqꝫ emitriteus foret vnqꝫ non certus: scꝫ non verus apud ipm cõsurgens ex putrefactiõe cholere intra venas ⁊ stãtis extra. Neqꝫ choleras has intelligẽduꝫ generari in stomacho. i. in eius venis: verũ in ipsius spatiositate. Et ideo forsan dicit croceã interdũ in epate gñari: cum sanguis sit humidior quã decet. ℂ Auer. aũt cucidit cum ipo quãtũ ad gñõnẽ prassine ⁊ eruginose quoquo mõ. Ingt. n. vniusr̃ qꝫ causa gñõnis illarum est: quãdo cholera egredit

D

3° colli. c. 3 in me°

a sua nã in caliditate ⁊ siccitate: ꝓpter sparsionẽ illi⁹ ad stomachum: ⁊ miscet tũc cum alijs humorib⁹ ⁊ ꝓpie cuꝫ melãcholia: ⁊ ibi recipit aliquã spẽm putrefactionis: ⁊ peruenit ad talem cõplõnem: ⁊ in hoc diuersificat a ceteris. Ponit eniꝫ forte has per modũ putrefactionis ⁊ nõ adustionis vt ceteri causari. Neqꝫ ẽt sic sentiunt cholam in stõcho melãcholie permisceri: sed stari tñ: cum magis ipm nõ sic antez inhabitet mella. A. ꝟo cũ eo qꝫ ipsas ponat magis a stomacho gñari modũ dat quõ generent in ipso dicẽs: sibi videri prassinam ex vitellina gñari quãdo adurit. Ex epate nãqꝫ vitellina: que etiam sm eum ab illo dicta magis generari in stõchuꝫ cõcurrit. Prassina nãqꝫ quãdo adurit in eã introducitur nigredo: que cuꝫ citrinitate iũcta: viriditatem causat nigredini attinẽtẽ: calor enim in humidum agens nigredinẽ inducit: vt apparet in lignis. ⁊ ideo adusta oia fiũt nigra: vt ligna carbones extincto igne. Ari. õ colorib⁹. dic̃ demũ sibi videri ꝣiniariã seu eruginosam ex prassina generari: quãdo adurit intãtuꝫ vt eius exiccet humiditas: vt ⁊ sui siccitate ad albedinẽ redire icipiat. Calor eniꝫ agens in siccũ dealbat: vt in carbone ostẽdit. ℂ Uer circa predicta multiplr̃ cõtingit dubitare. ꝑ qꝛ cholã quecũqꝫ non videt ex epate ad stõchuꝫ occurrere: cũ paucis porus felleus ad stomachuꝫ extẽdat: diuisus: sed cõtinuus magis petat itestinum duodenũ cõplexionũ. re. scꝫ. scdis. ⁊ 3°. 15. Sic igr̃ tales cholere non poterunt nisi rarius gñari. ℂ Dõm 2ᵐ. ꝑ quidẽ: qꝛ sicut rarius porus ad stomachũ mittit felle⁹ ita ⁊ he cholere prassina ⁊ eruginosa in paucioib⁹ adhuc generant magis: vel lꝫ nõ sit porus ad stomachum: est tñ porus semp ad duodenũ cõtinuatus paruꝫ sub pileron vẽtris situatus: ita qꝫ cholã perueniens illuc rapit sursum ad stomachũ: si fuerit debilis supfluitatũ receptiuus aut idigentie tẽpore attractionis virtute. ℂ Ampli⁹. dubitatũ qñ cõcessum est cholerã quãdoqꝫ vẽtrem intrare vt videt etiam velle Rasis in diuisionib⁹ dicẽs qꝫ fel hꝫ tria orificia: orificium. s. adherẽs epati: ⁊ orificiũ adherẽs ad itestina: ⁊ orificium ad stomachũ. Intelligẽdũ qdem qꝫ nõ sũt tria icipiẽtia a cistis: sed duo tñ: sed vt tactuꝫ sunt tria quo ad extrema in que terminant. Nã alteꝛ pura descẽdens diuidit in duas partes: quaꝝ maior cõtinuat intestinis ad que cholerã trãsmittit: altera vt minor cõiũgit stõcho: ⁊ per eã in ei⁹ cõcauũ cholerã mãdat. 3° theo. In ꝑ ꝟo eiusdem partẽ cholere mittit ad stomachuꝫ: quo per illam fit ciboꝝ digestio. Almãsor etiã ⁊ Auer. dicunt choleram in stomachi fundũ trãsmitti. vñ 3°. 15. Et hꝫ orificium ⁊ meatum ad partes stomachi. Concurrit igit̃ in ipsum. ℂ In oppositũ. 6° enim de iuuamẽtis mẽbroꝝ. Non fuit cursus cholere ad pergendũ in stomachũ ad purgandũ illud qḋ in eo generat ex flate: propter illud qḋ timebat de nocumento qḋ accidit stomacho ex tali cholera: festinaret eni exitus cibi a stõcho añqꝫ digereret: cum indigeat pmanentia in stomacho longa: do nec paulatim digerat: vñ 4° pmi. Stomachus non hꝫ qḋ ipsum mũdet: sicut intestina choleram rubeã. ℂ Dõm aliquos voluisse cholerã nõ ire ad stomachũ: qꝛ nõ vadit ad fundum eius. Qḋ tñ est cõtra ꝑinductoꝝ aliquos: sed vadit inquiunt ad os stomachi deorsuꝫ: vt confortet expulsiuam: nõ enim intrat subam stomachi: nisi plus mandetur. Aut inquit qꝫ hec in grossa obtũdit humiditate stomachi flegmatica: caloꝛqꝫ ipsius inde acuit. ℂ Aut dõm sicut tactum prius: qꝫ in plurib⁹ hoium ⁊ maxie nãliter se habentium: cholera nõ trãsducitur per poꝝ felleũ in vẽtrem: sed in intestina solũ ad quos hic se trãstulit Gal. Interdũ aũt ⁊ in his qui minus nãles extant: vt calidiores epate. Nã porũ etiã ꝓduxit mittẽtem cholerã in ventrẽ: vt euomeretur qñqꝫ. Neqꝫ hũc amplius ledit: qꝛ vigent multuꝫ hi caliditate attractiua epatis ⁊ frigidũ ipm habẽt: ne trãsiens per itestina excoriet. In plurimis eniꝫ vnus est tñ a felle porus tẽdens in intestina. Interdũ ꝟo cũ hoc in stomachum alter

E
pᵃ p. doc. 4. ca. 1. in medio.

F
Cap. 6. in medio.
Collr cõ. 30. pᵃ pu. ⁊ iur. s. ⁊ cõ. 32. i fi.
Tra. 1. c. 1. post pꝛ.
Ca. 64. in medio.

G
Cap. 30. Tract. 1. ca. 19.
pᵃ colligꝫ ca. 29.
Tra. 1. c. 1.
Cap. 3. circa pꝛ.
Ca. 13. pᵃ pncipiũ.

H

I

Cap. 6. in medio. Cō. 30. p° pncipiū. 5° d̄ en p. ti. ca. 4. p° p cipiū.

diffundit᷑. Et is vt ad multum est minor reliquorum: rarissime aūt ecōtra: vt in saluo sacerdote apparēs cōplonum. 2 re. a. scōis. ℂ Uel sicut transtuli ex greco dōm q̄ pars modica cholere occurrit in vētrem: 2 nō est q̄ non trāseat oino in ill lum. Cuius est series ista. Manifestuȝ q̄ cholera plurima in vētreȝ cōfluente fm aliquā dispōnē non contingit in ipso manere cibaria. Morso eniȝ ab humorꝝ acredine vexat᷑ 2 stimulat᷑ valde ab eo velóceȝ ptentorꝝ effici excretionē. Si autē in vētris peruenerit orificiū: vt sensibilissimū existens dolent ab ipso vehementer morsi 2 nauseant ac euomunt. ℂ Rursus. horꝝ gr̄a hesitat᷑: quoniaȝ videt᷑ q̄ subtilior pꝫ cholere pertrāseat cuȝ sanguine eaq3 vadit ad chistim: qm̄ illa descēdit multa: 2 ad multuȝ in intestina inferius entia: qd̄ aūt tale grossius 2 graui⁹. ℂ Et. Citrinū cholericū qd̄ ostēdit᷑ cholere in spuma sanguis flobothomia est subtili⁹ visum cholera expssa de chisti. ℂ Adhuc chola vadit cum sanguine ppter cū subtiliare facereq3 tādem penetrare. hec aūt pfectius cholera operabit᷑ subtilis grossiori. Subtilior ergo vadēs cum sanguine ea que ad chistim transmittitur.

K

ℂ In oppositū. p̄ eniȝ theorice. Qd̄ in cholera subtili⁹ est acutius 2 clarius trahit ad se fel. Qd̄ autē minus est acutū 2 clarum nā cum sanguine ad oia mittit corporis membra. vn̄ p̄ pma. Qd̄ aūt de ea colatum est ad chistim trāsmittit᷑

Ca. 25. p° medium.

fellis. Id autē subtilius. ℂ Palin. fm Isaac. Ideo nā cholerā incarcerauit in chistim ne sui effrenitate partes lederet eis occurrēs. Sed hoc ppie inest subtiliori: q2 sit amarior cuȝ acuitate q̄dā 2 penetrabilitate ac mordacior. Minus aūt subtilis in his remissa nō tm̄ distat a sanguine 2 ꝑtib⁹. Ecōuerso autē de humore accidit nigro: quoniā qdeȝ ipsius subtile cū sanguine pmeat. Grossius autē splen in se attractione deducit. theorice p̄ cum nāliū 2°. ℂ Dōm q̄

Doc. 4. c. 3 in me°. Col° i die tis vlibus lectiōe. 8. versus fi.

vadēs ad chistim est subtilior reliqua cū sanguine cunti: vt indicat᷑ nāliū 2° ita. Indiget autē sanguis non minime 2 xāto humore qui nōdū vltime factus est ignis. Innuit᷑ igit᷑ duplex cholera ignita: 2 ita subtilior 2 minus subtilis qua indiget sanguis. Per oppositū autē melia vadēs cum sanguine min⁹ grossa: est ea que tēdit ad splenē. Subtile nāq3 ac grossum excessum importāt. Qd̄ autem cū sanguine vadit opus sit tēperamēto attestari. ℂ Ad primuȝ igit᷑ dōm q̄ cholera ad intestina non descendit spōte: verū magis regitiua impellēte virtute sicut 2 melia sursuȝ. p̄ pma. ℂ Ad aliud dōm 1 q̄ ista nō est vera sub̄a cholere que apparet in spuma illa supnatante: sed aliqd generatū ex euaporatione seu potius ex ipsius effumatione: qd̄ ostēdit secessus cholere ex venis euaporate. ℂ Ad aliud dōm q̄ sanguis non eget tāta subtilitate: quin cholera min⁹ subtilior hūc valeat attenuare: cuȝ eo q̄ nō nocet vt reliqua mēbra ē sunt grossa in que ordināt᷑ 2 meat⁹ sufficiētes. ℂ Adhuc dubitatur: qm̄ non videt᷑ has choleras posse in stōcho gn̄ari: sed in epate cū sint hu. Nā stomachus ordinat᷑ ad digōnē alimentoruȝ 2 cōuersionem eorꝝ in chilū. Epar autē ad 2uersioneȝ chili in chimū. vn̄ 3° colliȝ. Qd̄ generat nāle: gn̄at 2 nō nāle qn̄ corrumpit᷑ eius cōplo. Cum igit᷑ stōchus nō habeat generare humorem nālem: neq3 innālem gn̄abit. ℂ Rursus. he cholere cū sint calidissime: ab agēte calidissimo gn̄abunt᷑. Tale ꝯo nō est stōchus: cū sit frigidus 2 siccus, nā neruosus est enim nō parū ipsius eē 2 exangue. Epar q̄ȝ calidū 2 sanguineū: 2 mēbruȝ quātū hȝ de sanguine tātū 2 caloris obtinet. p̄ cōplonum. 2 2° apparēs de ptib⁹. In epate ergo generabunt᷑ 2 nō in stōcho: qd̄ nullus dixit. ℂ Dōm est ipas in stōcho 2 nō in epate gn̄ari: q2 sui acuitate 2 malignitate sub̄am tenerrimā corrūperēt epatis: qd̄ nā nō finit. ℂ Adhuc. humiditas eius est multa. Est nāq3 fons humiditatis fm Haly. vn̄ phibet earꝝ gn̄ōnē: cuȝ sint siccissime: 2 vnum quodq3 in loco ei⁹ gn̄at᷑ cognato. ℂ Ad primū igit᷑ inductorꝝ dōm q̄ gn̄atio duplex existit: q̄daȝ est vera vniuocatur 2 sic stōchus massam gignit pitisanariam: 2 epar humorem.

M

Cap. 3. in medio.

Cap. 4. in suo finem. Cap. 2. in medio.

2° techni tra. 6 epa tis. cō. 3.

N

Est 2 altera impropria equocata: 2 hac chole he due possent dici in stōcho generari. Uniuoca qdem dr̄ gn̄atio qm̄ h̄ totum trāsmutat᷑ in hoc totū. p̄ de ge. 2 cor. ita q̄ nō soluȝ fit trāsmutatio in accn̄tib⁹: sed etiā in sub̄a. Nō enim pmanēs est sub̄a in essentia 2 accn̄tib⁹ solū trāsmutata. Equoca quidem p oppm̄ dr̄ gn̄atio: puta q̄ in stōcho hꝫ generent᷑ cholere: q2 viriditatē in ipso acqrunt ex acruminū esuriant cholera ab epate ad stomachū veniēs aliā formis induit᷑ accidētalib⁹: vt colore: grossitie: duritie: 2 hꝫ. 2 sic fortassis intelligūt dicētes eas magis a stōcho generari: q2 formā talē in stomacho acqrūt: lȝ mām receperint ex epate pmanentē in sub̄a: sed passionibus trāsmutatā. Et in hoc 2cidunt modi 2 loci et gn̄ationis earꝝ p̄dicti: 2 si videant᷑ forte superficietenus diuersi. ℂ Aut dōm q̄ magis fiunt a stomacho: 2 ppie prassina plus 1 qm̄ dictū est per Gal. aliqn̄ ipsam generari in venis ppter aliquā egritudinū 2 effundi demum ad stomachuȝ. ℂ Ad 2m dōm q̄ caliditas dupl᷑ est insitat nāliter: 2 acqsita: p̄ na qdem calidius est epar. Est nāq3 nā calidū 2 humidū. scd̄a ꝯo stomachus: lȝ sibi idita fridus 2 siccus sit magis. Multa eniȝ cōcurrūt ad ipm calefaciēdū 3° nāliū. 2 p̄ pma. Cor qdem supius mediāte diaphrag(ma)te ab ipso calefacto adorti per dorsum ꝑcurrens posterius 2 musculi eius. Anterius qdem omētū adipinū cū musculis. A dextra ꝯo epar cū felle. A sinistra quoq3 spleneȝ pp sanguinē venalē 2 arterialeȝ magis in ipso contentum: hec oia circa stōchū intēsam aduēticiā cōgregant caliditateȝ: vnde 2 humores pōt generare sic ēneos 2 adustos. Epar auteȝ sui caliditate inata 2 humiditate repugnat gn̄ationi hꝫ humorꝝ: gn̄at tn̄ eorꝝ mā cholerā puta vitellinaȝ aut aliam. ℂ Iridem dubitat᷑ 1 qm̄ cuȝ fm Gal. dctn̄ sit choleram porralem aliquādo gn̄ari in venis 1 poterit 2 in epate sil᷑ generari: qm̄ in ipso sunt vene in qbus humor capit᷑ 2 nō in sub̄a ipsius. Sepe nāq3 Gal. digōnem venarꝫ vocat eā que epatis: ita q̄ non deficiet talium cholerarꝫ generatio in ipso vt dicebat᷑: propter qd̄ id tenellum corrumperent sui malitia. ℂ Dōm q̄ in epate vt apparet nō cōtingit predictas choleras generari. In venis aūt pōt ppter caliditatē egritudinū quarūdam aduentiū. Neq3 est simile de venis que sunt in epatis corpore 2 que ab ipso plōgate. Nā tele venaruȝ existentiū in eo sunt tenuiores telis aliarꝫ venarū existentiuȝ in toto corpore. 5° de iuuamēto. vt perfectior fiat ab epate digestio. Nā quāto cib⁹ fuerit ppinqor substātie epatis carnose: tāto velocioris reddet᷑ alterationis 2 melius sanguis suscipiens spēm. Quādo aūt plongat᷑ ab epate venarꝫ tunice igrossant᷑ 2 fortificant᷑. vnde. A. 5ª. partic. de ali. Nō est illicitū virtutes fortiores 2 validiores fieri ex sua principiata: eo q̄ fortiunt᷑ materias per quas fiūt hꝫ: sicut euidēter appꝫ in neruorꝫ origie 2 in pcessu demum eorum.

O

2° pno 2. 39. in fine.

Cap. 7. in medio. Doc. 4 c. 2. p° pn°.

P

Cap. 3. in medio.

Cap. 8. in medio.

Propter secūdum ꝯo sciēdūq3 a nullis iūnio adhuc diligēter inquirens qui ex p̄dictis duab⁹ choleris egritudinē ponat 2fungere: sed aut vomitu expellunt morte exēplo adducimus Auēzoar 2 eius Auer. collega. Inqt eni ille. Febris que fit ex trāsitione febris effimere ad febrē cholericā: si fuerit de genere prassine aut eruginose: habebit accn̄tia magis fraudulenta 2 vix poterit euadere ab ea. Et si euaserit diu permanebit: 2 subdit ipsi⁹ demū signa dicens q̄ sit eius pxisimus diuturnus 2 terminus egritudis sil᷑. Et pauci sunt q̄ ab hac infirmitate euadant: 2 si euaserit erit hoc post multum studiū: 2 egritudinis plōgationē. Et possibile est ei remanere mala accn̄tia 2 fraudulēta tēpore q̄ȝlongo. Tertio ꝯo colliȝ. Egritudines que ab istis pueniūt cholerisprassina. vȝ. 2 eruginosa sunt incurabiles ppterea q̄ nō recipiūt digestionē: nec permutant᷑ a calore nali: imo corrūpunt formā specificā ipsi⁹ sicut corrūpit venenū. Quarto ꝯo illius ponit ex h̄ causonē fieri ingens. Et peior spērum causonis est ille que fit a cholera piniaria vel prassina. Et illi⁹ paxis/

Q

3° theisr trac. 1. c. 3.

Cap. 3 in medio.

Ca. 18. in fine.

A

Cap.11. circa finē.

mus lógius est pp inobediētiā humoris illi⁹ ad digestionē recipiendaz. In 7° q̄q3 si febris tertiana nō fuerit ex chol'a pura:sed erit ex vitellina:hanc eni voluit in 3° sentire Gal. fore adustā.2° nālis. Moxq3 subdit. Uel prassina aut eru/ginosa nō euadet hic a picculo maxio ꝛ pcipue qñ fuerit ex prassina ꝛ eruginosa. Et mihi vi:ꝛ ait impossibile ꝙ aliqs ab eruginosa euadere possit:dicit ēt causonez cōtra alios ipos sibile fore ex chol'a nāli. ℂ Hi qdē sunt sermones hoꝝ vi/roꝝ:quos siqs diligētia cōsideraret:nō solū ad alios sunt dis sonitvez etiā iter se satis dissentiūt. Nā Zoar ponit eē pos/sibile:cū difficultate tñ quadā grādi a febre pdictaꝝ chole rarū hoiem posse euadere. Auer. vo isti fm qd adiūuo ait sibi videri impole ꝙ quis a febre euadat ex chol'a erugino sa. ℂ Adhuc si he chol'e adeo vt ipsi ēt testant sunt praue qūo febris eaꝝ plongat ꝛ ē poxismus. Quare ēt fm Alū. causonē inducūt:cū sit febris ɔtinua sine poxismo:ꝛ he ha/beāt paroxismū. Aut qūo gñat causon:si nō fit a chol'a nā/li:ꝛ nō nī put est nālis. Nō eniz fiet a citrina neq3 a vitelli/na nō adusta:cū he sint fridiores nāli:neq3 ēt a vitellina quā in 3° vocauit adusta:qr in 7° ait.ꝙ vitellina nāli frigidior

B

Ca.12.p°, mediam.

existit. Qūo ḡ faciet vitellia causonē:si fridior nāli. Aut for tassis vitellinā nūc accipit cōiter cū alijs non seruās qd pre sumpsit affirmare ꝛ iponere Gal'.3°. vel si vitellina adusta sit alia ꝛ prassina ꝛ erugiosa:distigue nobis didascale. Aut ꝙ dicūt ꝙ hi viri extraneum est ꝛ insolituz valde. vnde pp ista ꝛ similia Auer. maxie sermonē nō comprehēdo. ℂ Di cēdum igit extra ipm cholerā vitellinā duplicē fore. vnam quidē per cōmistionē pdictā magis eius obtinētē nāmal/teram vo per adustionē ꝛ ingrossationē subē:qua color in/

Cap. 6.& suo fine.

tendit. Gal'. igit q̄3b:cuius nālium 2° gñationem assignās humoꝝ:cū in alijs eaz tetigerit opusculis:duas tñ choleras enodauit:naturalem. s3. ꝛ innālem:per choleram qdem vi tellinam perfectius q̄3 per aliquā aliarum audiens omnez choleram innaturalē:duplici pacto generatam modo.

C

Propter tertiū

vo sciendū cū alijs magis dī co ꝙ ex cholera ppie erugi nosa febris:neq3 aliq̄ egritudinū pōt causari:sed potius vo mitu:emittit aut mortē repētinā iducit. In chol'a vo prassi na dubitādū est vtrunq3. ℂ Q3 autē ex eruginosa non con/surgat febris:neq3 ex prassina pter h ꝙ non inuenio ab alijs

Cap.7.in fine.

egritudinez ab his choleris positā fieri. Isaac febrium 5° de ipsis talē in cōi pfert sermonem:prassinā impole est in cpa re gñari:neq3 trāsit a stōcho:neq3 gñat febrē:qr non tanto tpe in corpe pmanet:vt putrefiat ꝛ febrem gñet:nā. n. semp se condiuuat:vt eā a corpe expellat pp eius malignitatem: Qd si nā defecerit eā expellere nequiēs incedit corp⁹ ꝛ hō morit. Subditq3 igit si talia de prassina accidunt q̄to ma/iora ꝛ certiora de eruginosa euenient. Et firmat:qr alimēto/

Cap.38. in fine.

rū 3°. alie oēs chol'e vident difficulter euari ꝛ egrotāte cor pore viridi excepta:vñ in dictis vlibus. Eruginosa peior ꝛ corrupcibilior est prassina. Quare velociter destruit ꝛ mor

D

tificat. ℂ Qd ēt rōnib⁹ ɔfirmat suppositis qbusdaz prius vt ꝙ nā non mouet nisi pcepto nocumento. Et qr hē chol'e pessimas hñt q̄litates acutas mordicatiuas:ꝛ ac ꝙ siūt i sto/macho:ppriecq3 eruginosa. Et ꝙ stōchus est mēbroꝝ sen

Cap.7. in pncipio.

sibilissimū ꝛ maxie os ipsius. 4° de accīri. Ipsi eniz sensus inest pter nālem etiā aialis. Et qd cōtinet in stōcho facilli/

Col'.c.11 cir. pn°.

me educit:qr ppria ipsius euacatio est per vomitū. Cōstanti/nus de stōcho. Uia vo que educit breuis ꝛ lata. Cōsurgat igit nūc sermo talis. Natura non mouet:nisi pcepto nocu/mēto. Sed ex hē choleris pcipit nocumētū:cū sint acutissi me:ꝛ stomachus sensibilissim⁹:Euomūtur igit ex stōcho:ꝛ cū fiant in ipso anteq̄3 egritudinē inferāt. Sicut eni nā ha/bēs cholerā odio:ipsaz in chisti incarcerauit:ita ꝛ has sta/tim studet expellere quātū pōt:ne ipsam interimāt:ꝛ ideo videmus eas euomi interpolate. ℂ S3 ḣ. non videt ꝙ ex/pellat adeo cōfestim ex stōcho:vt egritudinē non gñet:qm

E

qd generat capillos virides:cuz h fiat tpis mora potterit ꝛ febrem inde causare. S3 capilli visi sunt virides:ꝛ ppie in tēporib⁹ cuiusdā:hicq3 ab hac pueniebāt cholera cum sibi attestent:ꝛ etiā hebdomada q̄libet hanc euomebat perio/dice. ℂ Dōm dupl'r. aut velut apparebit ꝙ prassina pōt in terdū febrem gñare vel ꝙ capilli l3 efficerent interdum vi/rides:non tñ putrescebat cholera prassina:vt febrē causa/ret:qm expellebat ɔtinue. sicut etiā gñabat nō putrescēs: per multas tñ ipsius gnōnes capillos in viride colorabant fumos infectos ea superius demādās. ℂ Ampli⁹. q̄cunq3 fe brē causant humoralē putrescere ꝛ cor petere opz:cum fu/mus putridus cor petēs sit causa febris ɔiūcta. Sed q̄ sunt ignis ꝛ vehemēter ignita nō putrescūt:ꝛ ideo alia elītorū imperata putrescūt pter ignē. Talis vo est cholera ppie eruginosa:cuz ipsa sit calidissima ꝛ siccissima. ℂ Uez con/tra h videt eē:qr p pma humor dī corp⁹ humidū ligdum.

Doc.4.c. 1.in pn°.

S3 hē chol'e sunt humores:ꝛ qd aūt est humidū ꝛ calidū po test putrefieri. Ab his eniz causat putredo 4° methcoroꝝ.

F

Col' a tt. cā.3.vi93 ad.t.c.14. Cap.4.p° pn°. Dist.a ca. 2.in me°.

ꝛ.11.de inge. ℂ Adhuc melia res siccior corporis putrefit ꝛ febrē gñat:ꝛ chol'a silr nālis res corporis calidior de di/stēperantia ineqli putrescēt:ergo ꝛ febrē gñabūt. ℂ Dōm ꝙ he chol'e ꝛ ppie eruginosa minime putrescūt:cum sint ignee sicce valde. Et qd dī pmit⁹ humidū ꝛ liqdū putrefie/ri:dōm ꝙ non oē tale putrescit. Opz eniz ꝙ in humido pu/trescibili nō adsit calor adustiuus ꝛ condēsatiuus:vt h hu/midū excludens vehemēter ꝛ ɔsumens. vñ p pma. ciniaria

Doc.4.c. 1.cir. me.

gñatur ex prassina qñ tātuz adurit donec ei⁹ humorositas siccat:ꝛ remanet tñ vtrūqz sub humoris nā. He nanq3 chol'e ppriecq3 ciniarie sunt velut vlcera corrosiua non putrescere

Col' tra. 3.ca.1.an medium.

po³ ipsorum caliditate imensā ꝛ siccitate:apparens 4° 4°. ℂ Aut dōm ꝙ hē humor non h3 tēp⁹ sufficiens in quo pu/trescere possit:vt mox apparebit:neq3 melia siccior est hē cholera:ꝛ maxime postea:qm melie fm medicos inest nu/trire:ppter qd opz aliquā humiditatē retinere. Uez est tñ

G

Tra.2.ca. 59.cir.pn. cipium.

ꝙ aliqui ppter hoc putauerūt meliam non posse nālem fe/brem causare quartanā.4° p°. Siccitas eniz acqsita in cho lera:pcipue in eruginosa:ppter id qd cholera existit:ꝛ pp caliditatē humidū ɔsumentē intensior reddit siccitate cho lere nigre nālis. ℂ Rursus. qd facit febrē opz hre sufficiēs tps in quo ipsa valeat gñari:vt effect⁹ iducat:cuz tria opz ɔcurrere:agēs vigorosum:patiēs dispositū:ꝛ tps in q̄ agēs patiēti applicet. dūa.93.ꝛ.94. S3 tps nō reperit sufficiēs in quo ex eruginosa pcipue possit febris cāri:cum ipsa fiat mediāte putrefactione:hec aūt idiget tpe:cū sit actio q̄dam ꝛ ɔuersio humoris:vt febris iducat sit transmutatio plon/ga:pmitus eniz opz eām pter alias remotiores supesse con fūctā:ꝛ fumū putridū ab ea resolutū cor petētē:deinde re/missio illius fumi a corde in totum corpus. Ab eo tāq3 fe/bris in totū demādat subz nisi fuerit ipeditiuū. Chol'a igit ppie eruginosa febrē non causabit:neq3 vlr egritudinem: sed mortē festinaz:nisi vomitu expellatur:vel forte secessu.

H

Cui⁹ qdē vomitū sequunt quandoq3 dolores oris stoma/chi adeo vehemētes:vt accidāt spasmus:syncopis:desuda

Cap.8.in tra finem.

tiones fride ꝛ puitas pulsus oimoda.12.de inge. ℂ S3 cir/ca id dubitare ɔtingit:qr dcm̄ putredinē tps expetere. Cu/

Tra.2.ca. 42.p° pn.

ius ɔtrium scribit 4° p°. Putredo nō h3 tpore ɔuersio sangui nis in choleram nō fit nisi in tpe. ℂ Dōm ꝙ id sufficienter ostēsum. dūa. 89. Nō eniz intēdit dicere. A. ꝙ putredo nul/lo mō h3 tps:cū sit alteratio q̄dam ad febrē:ꝛ ois alteratio cū sit vere mot⁹ fiat in tpe. 5° physicoꝝ. sed vult inotescē ꝙ

Colli.1.c. 9.ꝛ.18.ꝛ 1.cā.34.

tps min⁹ est quo ex sanguine fit putredo:ꝛ eo quo sanguis in cholerā trāsducit:cū plures hic regrant mot⁹ ꝛ trāsmuta tiōes. ℂ Q3 āt hē chol'a pcipue eruginosa:vt dcm̄ sit adeo venenosa:ɔñdit:qm venenū est hūiditas subtilis horribi/lis q̄litatis. Haly. Et q̄litas veneni est diuersa:qr aliqd qd

2° techni tra.& ven. tre.c.22.

est ppinquū humorib⁹ ɔuenientib⁹ corpori:aliud qd extat lōginquū:ꝛ aliqd qd h3 q̄litatē venenosaz prauā. Et iō cuz

I

he chole sint tales: non est mirū si nā conatur eas expellere maxime vomitu. Nā eo educūtur multe spēs humoꝝ stāl coꝝ: cholericoꝝ: melicoꝝ: et spēs veneni diuersiꝫ: sil' et sanguis euomit interdū. 5° interdū. Neqꝫ mirāduꝫ ē si hꝫ venenū in corporib⁹ gn̄atū: cū sit q̄titatis multe possit mortē inducere repentinā. 6° interioꝝ. qꝛ mēstruū retētione corruptū et maxie spma in subito a coitu ꝓpie abscisis pōt egritudines pniciosas et mortē inferre festinā: cū videamus ex puissimo araneaꝝ veneno: et p̄cipue scorpionū symtomata seuissima et mortē ꝯtingere nō paꝝ. Sil' videmus mēbrū stupefieri ex tactu modico torpiginis: et a ꝯtactu ē saliue canis rabiosi. Merito igit' mēstruū et ꝓpie spma corrupta pōt in venenuꝫ deduci. vt̄ Haly. Fortasse ex spmate est aliqd sil' veneno. Poterit ē nō minus q̄ humor paratus in venenū ꝯuerti: qꝛ si fuerit violēte q̄litatis et loc⁹ aptus in illud. ℭ De chola ꝟo prassina nō simplr' enūciādū q̄ febris ea possit gigni: maxie cū nō sit condēsata vt eruginosa aliis plus possit admisceri humorib⁹. Gn̄at' ē nō solum in stōcho: veꝝ vt dcm̄ ē in venis: et alijs ꝯiūcta humoribus: nō sit ē vt eruginosa nāe odiosa: vt statim pcepto expellat etiā nocumēto neqꝫ putrefactioni resistēs. Q̄ð fortassis vi ꝯcedere. A. 4° p̄ª. ingens ipsam fieri ex chimis subtilibus plī: quoꝝ est cholericū vehemētis subtilitatis et ꝓfundatiōis male sube venenose: cū iā accit putredo in corpib⁹ calide cōplōnis sicce valde. Ista ꝟo mala suba venenosa q̄ ꝓfundat' cholera ſm plī̄m videt' prassina: cuꝫ ipsa dicta sit de genere fore venenoꝝ. Et ego qdē febrē istā in iuuene q̄daꝫ vidi cōplōnis siccissime et calide ē valde cum accñtib⁹ hꝫ: vt calore vehemēti iterius et siti: fridítate extremoꝝ: syncopib⁹ aliqñ: et affligebat' p 3ᵐ maxime: qui fluxu largissimo vētris supueniente cholere prassine aquose cessauit febris. In cui⁹ ē fluxus ob virtutē laboratū fuit restrictiōe: et iste qdē inappetibilis factus vix degluciens et nihil sumēs: circa septimam ab inde tabefactus expirauit. Recte nāqꝫ illa praua cholera ipsi⁹ spūs et cor vulnerauerat innatos. Et qm̄ que sunt hꝫ cholerarum raro emergūt: auctores vident' sibi adinuicē discordare: cum huius artis plurima expimento magis q̄ꝫ ratione capiātur: vnde de his que raro contingunt certificari non possunt interioꝝ quinto.

Cap. 6. in fine.

Cap. 4. in medio.

3° technis cā. 35 post pncipiū.

K

Tracta. 2. ca. 52.

L

Cap. 7. et fine fine.

Ca. 8. ver sus finē.

Propter quartū ꝟo. ad primum qd dōmvisuꝫ. ℭ Ad aliud dōm: q̄ febris illa non fuerat vera: sed quedā poti⁹ inflāmatio ex conamine vomitus ꝯsecuta et dolore. vñ. 12. de inge. non ponitur febris: sed nīi. 4. accñtia pretacta: vel q̄ fe. ex alia preerat mā. ℭ Ad aliud dōm: q̄ he chole sunt deteriores melācholia subtili terrea fermētante terrā. Sunt eniꝫ calidiores et acutiores: lꝫ eniꝫ illa melia in terrā ebullitionē et fermētationē inducat: nō tamē est sic calida et acuta vt he. Sꝫ sui quadam hoc causat dulcicitate seu acredine sicut acetū ebullit super terrā et fermentat: nō sicut aliorum aut fruticis ferentis euforbiuꝫ liquor: qn̄ādo non est adhuc condēsatus in gūmi. Egritudines etiā que fiunt ab hac melācholia nō fiunt putrefactione: sed magis quadā corrosione: ita q̄ ipsa ē apta egritudines causare sui minori acuitate et tarda penetratione: nō autem cholera et ꝓpie eruginosa: cum nā ipsaꝫ non patiat' tempore. ℭ Ad aliud dōm: q̄ humor dupl'r destituit' a regimine nature: aut qꝛ nā nō laborat circa ipsuꝫ in cōseruādo et reducēdo cū si peccet ad benignitatē. Et sic hic humor derelinquit' a regi. nature: nō autem sanguis aut flegma. Uel dicit' destitui: qꝛ nā nō curat de ipsius expulsione: cū non infestet ipsam: eo q̄ qualitates non habeat vehemēter excessiuas sicut aliqua melia: et p̄cipue ista quoddā. Non enim hec mouet': nisi percepto lesiuo: appareus 3° nālium. et ita he cholere nō derelinquūtur vt declaratum a re. nature: imo inquātū potest studet eas a corpore auertere. ℭ Ad aliud dōm: q̄ lꝫ cholera prassina generet' interdū in venis nā expellit eam ad stōchuꝫ si fortis fue-

H

M

Cap. 12.

rit. Aut dicatuꝫ nō fore impossibile gn̄ari ex ipsa febreꝫ syncopalē minutā subtilē. ℭ Ad aliud dōm: q̄ lꝫ he due cholere ac eruginosa ꝓportionē habeāt cum febre: non tñ cum causa ipsius. i. putredie vt ostēsuꝫ. Siue ꝟo ipsa febris non cōstituit' humoralis: neqꝫ ois calefactio febrē iducit putredinis: sed vehemēs in qua fumus putredis cor petit: et ipm eiusqꝫ calidū non statim perimit: sed secum inde ad oia corporis demandat' mēbra. ℭ Ad aliud dōm: q̄ multa venenoruꝫ q̄ꝫ sint talia a tota forma spēcifica dicta: vt apꝫ de veneno scorpionis et aranee: magis tñ sustinent' a nā: q̄ꝫ hꝫ cholere: nō eniꝫ sunt tāte quantitatis. Sūt eniꝫ vt venena in multa quātitate suscepta: qbus irritata nā mox supius vomitu foras educit: aut inferius q̄ꝫ paꝝ ledētia que mortificassent siqdem retēta. Neqꝫ etiā he hñt qualitates sic perniciosas et acutas pp qð natura conatur ilico expellere: nocumētum inde pcipiens ex ipsaꝝ acumine vehementi. Et proprie cū stomachus sit mēbroꝝ sensibilissimum. Sil' et venena que exhibētur: aliis dulcib⁹ admiscentur: vt coꝝ mala qualitas occultet'. vnde nā sub dulci decepta venenū ad se trahit: ꝓpter qð p̄cipit' 4°. 4. q̄ qui timet ne in potu sumat venenum: opꝫ sibi p̄cauere a cibis dn̄antium sapoꝝ in acetositate: aut acuitate vel dulcedine et dn̄antiū odoꝝ. Sūt et venena pfida: necē cito inducentia plī̄m subtilis sube liqde. ℭ Ad aliō dōm: q̄ trāslatio illa praua est: nō eniꝫ ponit seriem rectā Hippo. sed sniam solā: et illaꝫ interdū iperfecte: sicut ex trāslatione etiaꝫ pꝫ arabica. Sed in ea hic et vbiqꝫ verba oino et sniaꝫ sapit Hippocratis. Cui⁹ qdē series. Ulcus aūt siue perfectū et c̄. Arabica ꝟo sibi ꝯsonans. Quādo fuerit in corpore infirmi vlcus. Non ergo loqtur Hipp. de antracis siue carbūculi ideꝫ exñtis colore: veꝝ vlceris: nec hꝫ color causatur ex cholera prassina seu eruginosa: lꝫ viridis efficiatur siue liuidus: sed ex melia concreatur adusta. Inquit enim q̄ quando vincit in corpore humor melācholicus est color eius: aut liuidus: aut viridis.

N

O

Tra. 1. ca. 1. in pr°.

P

Gal. sec.

ℭ Differentia XCII.

Quod in empiala nō sit frigus interi⁹ et calor exterior videt' per Isaac febriū 5° huius opᵐ scribentē. ℭ Adhuc ſm Gal'. febris gn̄atur in corpore: quemadmoduꝫ ignis ex lignoꝝ inflāmatione. Sed in hac calor est magis in parte ifima et ꝓfunda lignorum q̄ꝫ in parte exteriori aeri aperta. Cū igitur in empiala flegma vitreū in quo ea ꝓfundatur sit in corporis ꝓfundo illi caliditatē iducet: forinsecus ꝟo frigiditatē nō potens sui frigiditate febre calefieri omniquaqꝫ. ℭ Rursus, febris empiala sit ex flate fridiori ꝓfundius putrefacto cū sit humoralis: putrefactio ꝟo sit a calido. Q̄ð autē tale vbi est calefacit: quo ꝟo deficit frigus ostendit' iq̄re in empiala calor erit iterius et frigus exterius. ℭ Q. autē in lipparia frigus sit interius et calor extra mōstrat': qm̄ sit ex cholera sola vel ꝯiuncto flegmati vitreo aut melie: sed chol'a perse exteriora calefaciēs: flegma q̄ꝫ vitreum et melia interiora. ℭ Palin. Calor est in pte ad quā tēdit: hꝫ autē est exterior supficialis: cū eius motus sit de centro in circūferētiā. Calefient itaqꝫ exteriora in eare infrigidabuntur interiora.

Cap. 15. in pncipio. 2° de dif. feb. ca. 4. et c. 11. in medio.

Q

Cuius contrariuꝫ sentit' Sera. 6° et 4° p̄ªita hñte. In empiala iteriora īfrigidari et exteriora calefieri: in lipparia ꝟo c̄ꝯ: q̄rū tāgēt' pn̄r motiua. Q. ā talis diuisitas caloris et frigoris i neutra haꝝ possit existē ꝓbat': qꝛ febris ꝓcedit a corde p arterias et venas i totū corp⁹: sic rō testat' ipsi⁹. Q̄ð ā hꝫ sit' vtrāqꝫ ptē calefacit interiorē. s. et exteriorē: nō itaqꝫ et reliqua.

Cap. 12. Trac. 2. ca. 48.

Propter primuꝫ qdē sciēduꝫ: q̄ qd sit calidū: qdqꝫ fridū et qd iteri⁹: qd ue exteri⁹: notū extat et ex multis. Est aūt empiala dcā grece sup alia: eo q̄ calor est sup friditatē aut vtraqꝫ super alterā: qꝛ frigus simul vbiqꝫ vt ostēdet' ꝯiūgit' cū calo ſm Gal'.

A

7 haliab. Empi nãq3 grece supra importat. 7 Ali.i.alie. inde empiala. Lipparia v̄o dr̃ q̄si pinguis. Lipparó.n.pingue. Sicut nãq3 pingues calefiũt interi⁹ 7 frigescũt exteri⁹: eo q̄ calor obsessus nõ possit se in exteriora pretẽdere. vñ pble.8.

probile. 8.

℞ Propter qd pigues vehemẽter frigescunt: sic 7 in hac euenit febre: q̄re v3 haliab. lisuriã noiaret: 7 tũc sani ns de ipsa alij ptulerũt q̄3 Ysaac hãc rõnẽ nois sequentes. ℞ Amp̄. sciendũ q̄ febrib⁹ simplicib⁹ seu cõpositis dispõnes ɔtingũt diuerse caloris aut mãe cã noibus differẽtib⁹ designate. Quibusdã.n.febrib⁹ inest multa imista humiditas: 7 vocat̃ lõdinis. Qñ v̄o calor fuerit adurẽs intensus causon dr̃ vel incẽdiũ. Qñ aũt is 7 frigus sil' in interiorib⁹ fuerit 7 exteriorib⁹ g oẽ empiala dr̃ ex flegmate vitreo gñata. Est 7 febris in qua sentit̃ calor in interiorib⁹ immẽsus in exteriorib⁹ v̄o tepor. Qd̄ ex viscositate ɔtingit hũoris 7 grossitie: ita vt calor nõ possit petere exteriora: que lisuria dicta. Est ẽt alia in qua frigus in exteriorib⁹ sentit̃ graue:

B

que acromidos dr̃ idest pruinosa. Fit quoq3 reliqua i qua calor est interius intẽsus 7 nociu⁹: 7 a qua vapores eleuant̃ acutissimi: cum humor non sit viscosus plurimum: que febris appellatur tinidos. octauo theorice.

Propter scd̄m

v̄o sciẽdum: q̄ auctores dr̃ inter valde circa hãc dr̃iam sunt locuti. In lib° enim de distemperantia ineq̃li.7.afor.1ª pno³. 7 alijs cum.8.theorice dr̃: vt apparuit q̄ empiala sit febris in qua simul sentit̃ calor 7 frigus s̄m oẽm corpis partem. vñ.1.febrium. Empiala febris ppie noiat̃ in qua sil' febriunt 7 rigorẽ patiunt̃, 7 vtraq3 sentiũt s̄m idez t̄ps in omni particula corpis. Qd̄ 7 pprij nois videt̃ p̄fata ethymologia importare. Tertio quoq3 simpliciu3 pharmacoꝝ scribit̃ q̄ est febris in qua hñs eã inuenit tremorem 7 duritiẽ in toto corpore hora vna. Et hec gdem febris erit illa: quã A. circũloquẽs ait. Febris in qua sit vnaqueq3 duaꝝ rerũ in vnoquoq3 duoꝝ locoꝝ. Est ãt lipparia febris in qua calescũt intrinseca 7 frigescũt extrinseca. 7 que s3 Gal. afor. 4ª ẽt ad febres gnitiosoꝝ apparu3 interioꝝ extendit̃ a gb⁹ fit attractio a toto corpe calitatis: velut a ventosa. Tertio quoq3 simplicium. Lipparia est febris in qua interiora vẽtris incendunt̃: 7 eius exteriora sunt frigida: ac etia3 de distemperantia inẽq̃li. Non tñ a Gal. inuenio ex qua mã determinate ac q̃uo generet̃. ℞ Ysaac aũt 7. A. cum Serap̄. in empiala 7 lipparia vident̃ satis discordare: nõ solũ in nominũ altercatione: veꝝ in opposita cãrum assignatione: 7 ẽt p̄cipue in empiala. Jnq̄t.n. ille cum Arist. pble.27. q̄ empiala est febris interiora incẽdens 7 exteriora infrigidãs: cuius mã est flegma grossum vitreũ. Eiusq3 quedaz p's est putrefacta: quedã v̄o minime: putrefacta gdẽ febrẽ gñat: imputrefacta quoq3 sui nã ɔgelationem causat. De lipparia quoq3 sentit q̄ eius mã sit cholica cu3 flegmate vitreo: aut cũ humore melico mista differens ab empiala. q2 illa calefacit interiora 7 exteriora infrigidat: 7 poroꝝ foramina oppilatõe fum⁹ dissoluat̃. Jn lipparia aũt oĩa hec sunt ɔ̃ria. Jnteriora.n. sunt frigida: 7 exteriora calida. ℞ Huic quoq3. A. cũ Serap̄. aduersat̃: dicit q̄ in empiala infrigidant̃ intrinseca 7 calẽt extrinseca. Cui⁹ mã est fl'a vitreũ cõprehẽsum in occlto 7 p̄fundo qd̄ infrigidat̃ vbi est. S3 qñ ei accidit putredo sp̄git̃ ex eo vapor ei⁹ qd̄ putruit 7 dispartit̃ 7 inflãmat̃ in exteriorib⁹. Cũ.n. esset getum anteq̄3 sibi superueniret putredo non sentiebat̃ frigidum ipsius aut calm: cu3 nõdum esset putrefactũ. Mã.n. interius frida in loco fortiori agitata calore frigidior sentit̃: vt glaciei monstrat dissolutio. Fumus aũt a mã cõputrescẽte deduct⁹ ad que extra inueniẽs ea min⁹ calida intrinsecus calidior p̄cipitur. Sicut mictura in balneo corpore reddito calo defignat. ℞ Lippariã v̄o ponit fieri ex fl'ate: aut ex chol'a g̃ssa q̃ñq3. Modum autẽ gnõnis ipsius ex fl'ate dat duplicem: vnum gdẽ q̄ñ quãdo flegma inflammat̃ intrinsecus 7 putrescit illic calefacit: nõ.n. resoluit̃ nisi quãdo calefacit exteriora corpis: cum sparsione vaporis cali. Propter ẽt, calorem intus existem ad lõm attrahit̃ reliquus cum v̄tute: ita vt partes extrinsece infrigident̃ illo d̃serte: 7 maxime si fl'a

Dif.3.ca. 3ª iuxta fi.

Doc.3ª.c. 22

Cõ. afor. 43

Cõ 4. fi.

Cap.6. in principio.

Dif.3.ca. 3ª iuxta fi. p°.4. tra. 2.ca.50.

C

Cõ. afor. 48.

Dif.3ª.ca. 3. iux. fi.

Doc.3.ca. 2. in med.

vbi supra in arg.

Coi^r. p̄bl. a.

D

E

vitreũ partes oppilet 7 possideat exteriores. Aliũ gde3 q2 multotiẽs resoluit̃ vapor ex fl'ate: q non putruit: s3 eleuat̃ calefaciẽs: a quo calm spatio paruo associatũ separat̃ mõ quo calm recedit vapore ascẽdẽte aq̃: vt apparet in terminis. Et merito q2 fuit radicalr ante putrefieri fridltatis immense. Fit aũt ex chol'a grossa: q2 ea pauca intrinsecus latens putrefit: 7 illic calefacit. Et qñ nõ resoluit̃ aligd ex ea euenit qd̄ dicebat̃ in p̄ mõ lipparie flegmatice. Concurrit enl3 calor cu3 v̄tute ab extrinsecis p̄tib⁹ in q̄ intus. ℞ Circa p̄dicta dubitat̃ 7 p̄mitus de empiala: titulo Gal. cu3 ponat in ea calm cum frigido simul p totum sentiri. Qd̄ non videt̃: q2 hec sunt ɔ̃ria. H3 v̄o nequeũt vna cõmisceri dinoꝝ cũ vnũ alteꝝ a se depellat. ℞ Jn oppo^m: q2 vt tactũ in empiala calor 7 frigus in eodẽ sentiunt̃ loco. ℞ Amp̄. A. tertiã ponit febrem a lipparia 7 empiala quasi ex his duab⁹ ɔgestam: quã circũlocutione noians dicit vnãquãq3 duarum reꝝ in quocũq3 duoꝝ locoꝝ fieri. ℞ Jtidem de lipparia hesitat̃.2. q2 afor.4. Lipparia ponitur ex ap̄ate flegmonico interiori vel herisipila ɔsurgere: qd̄ nulli exp̄munt p̄tacti. ℞ Dõm gdem ad p̄mum q̄ eũdem locum possumus audire dupl'r. Aut veꝝ 7 indiuisibilẽ, 7 sic calor ac frig⁹ simul in eo fore non possunt. vel sensualẽ vel cõem, 7 sic vna existere possunt: vñ de distemperantia inequali. Non sit accipere p̄ticulã sensibilẽ in qua non existat calm 7 frigidum: seu q̄ l3 sensus indicet calorẽ 7 frigus simul eẽ: nõ tñ intellectus. Judiciũ.n. sensus non est adeo ratũ vt qd̄ intellus qd̄ ondit quis circulus apparens verus oculo: manu p̄tractus: non autẽ circino circũducto. Boetius musice.5. Qd̄ ẽt denotat imago ex varijs ɔstructa colorib⁹, minutatim gdem de p̄pe p̄cipiunt̃: vt sunt diuersi: de lõge autẽ vnicus appet: ceu 7 vasa in pariete ɔcaua vident̃ distanter coloꝝ suppõne. Sicq3 in p̄posito. ℞ Ad aliud dõm. q̄ aliter accipit Gal. cũ Halyabbate empialam, vt appuit q̄3 Serap̄. 7 A. ei⁹ ampli⁹ ɔ̃ñs rõne3 nois: Quã. G. enim dic̃ empialã. A. circũlocutione vt tactũ exposuit: p̄aꝝ.n. de noib⁹ curauit. ℞ Ad aliud hesitatũ dõm q̄. A. cũ Ysaac ponit lippariã fieri sine ap̄ate. Gal. aũt multotiẽs cũ eo: h3 tñ modum lipparie s3 illos p̄cipue: cũ ea que intra ardeãt 7 rigeãt: q̄ extrinseca. Uarij igit̃ sũt in his febrib⁹ intell's. Hec igitur est diuersitas in his febrib⁹ inuẽta breuiter recollecta. 7 p̄pue inter Ysaac 7. A. Ysaac enim videt̃ fortassis pp trãslationis defectum ab alijs deuiare. Practici tamen latinoꝝ videntur eum non auditis alijs simpliciter imitari.

F

Cõ. afor. 48.

Do.3.c.2.

Cap.1. p° principiũ.

G

Propter tertiũ

H

gdẽ sciẽdũ: q̄ flegma vitreu3 vel est multe q̄titatis vel pauce vel simul cõputrescit aut nõ: si gdẽ fuerit pauce q̄titatis vt nã simul possit ip̄m putrefacere tãdẽ 7 dñari: tũc calefaciet interius vbi erit putrefactio abscõsa vehemẽter: ita vt p̄us vapor h' resolut⁹ tendẽs in extrinseca redibit ad frigiditatem: cũ fuerit eius mã p̄us frida valde: aut s̄m diuersitate3 putrefactionis fl'atis 7 imputrefactiõis: qd̄ v3 Ysaac sentire. Si aũt fuerit multe q̄titatis adeo vt nã non possit id vna putrefacere 7 sibi dñari: qd̄ interi⁹ est motũ cal'o de potẽtia infrigidãdi reducet̃ in actũ illi⁹: ceu qñ nix liq̄scit cal'o mota infrigidat magis: 7 tũ pp actionẽ ɔ̃rioꝝ: 7 tũc3 subtilitatem. Uapor aũt hinc resolutus a callido retinebit adhuc qd eius ita vt sentiat̃ frigus interi⁹ 7 calor ex̃. Qd̄ videt̃. A. tenere. G. aũt cũ Haly. sane sentit in hac febre oẽm corpis: partẽ vna calefieri 7 infrigidari: pp flegma putrefieri partim: partim v̄o minime: qd̄ nomẽ denotare dcm̃ ẽ expositũ. Jn lipparia aũt nõ tm̃ opponunt̃ adinuicẽ Ysaac 7. A. cũ cão non suscipiãt ex ɔ̃rio: sed ex diuerso magis vt apparuit ex alia causa 7 mõ sentit ipsa3 Ysaac ɔsurgere ex

I

ex alijs. A. consonans pamplius sermoni Gal. volentis in ea calorē occultari vehementer in interiorib⁹: sicut et ipsi attestat Serap. fili⁹. Q. et magis approbo. ¶ Amp. nosce q̄ si mā acida et vitrea desup partes moueat sensibiles: ita vt cōputrescat minime rigorē siue frigus inducit absq̄ calore. Q. si ampli⁹ mota i putredinē quādā moderatā deueniat: febrē inducet empiatā: in qua fm oēm ptē sensibilē calor et frigus sentit vna. Si vo ampli⁹ putrefiat pcedit qdē frig⁹ vt in quotidiana: superuenit aūt calor febrilis supato eovt nequaq̄ in augmento pcipiat: et max^e in statu poxismi: febrium. Sufficiat itaq̄ hic breuis sermo in hac inuoluta et vtrinq̄ pbabili hmōi febrium causarum assignatione.

Cap. 6. d ius fines.

Propter quartū qdē. ad p^m qd dōm iaz apparuit. ¶ Ad aliō dōm: q̄ sua via pcedit. Aut vez id nisi aliqd impediat. Impediens aūt est cetera po flegmatis vitrei imputridi que mouetur.

K

¶ Ad aliō dōm: q̄ lz ps interior incipiat putrefieri: statim tñ occurrit flegma vitreū motū imputridum fm. A. infrigidans. ¶ Ad aliud de lipparia etiam qd dōm apparuit. ¶ Ad aliō filr pz əsiderata cā differēti et modo gnationis lipparie fm Isaac et. A. ¶ Ad aliō dōm fm. A. mouentez hanc dubitationē: q̄ in hmōi terminis attēdit vna əditio vt nō sit qō pbibeat: sicut diffinit aqua frigida et humida quādo dispositio eius est fm suā nām: et non fuerit qō pbibeat. Silr q̄ de gnis descensu. Hic aūt est pbibēs humor viscosus: frigidus: inclusus: aut etherogene⁹ et diuersimode situat⁹: vt dīsum ex talium febrium gnatione modoz.

p^a. p. trac. 3. cap. 43. p^o me^m.

Circa id quod dēm est in febre empiala fm Gal. sit febrire et rigorē pati: hesitat an rigor causetur a calido vel frigido. Q. aūt a calō videt: q: illō causatur a calido: cuius causa est cal's: hō vo est rigor: vt ostendūt tertiana et causon in qbus euenit. crisium et febrium scbis. ¶ Adhuc in rigore sentit velut acuum et spinaz psoratium minutissime pūctura. Isaac febrium. 5. vnde dixerūt aliq rigorē nō esse aliō nisi puncturam sensibiliū prium ex vaporibus calidoribus. ¶ Rursus. 10. dinge. Rigor fit pp multitudinem et acredinem eoz que serunt: et pp velocitatē delationis et vtutis imbecillitatez: talia vo magis əstant cal'm. ¶ Ampli⁹ illud qō mordicat calidūz impugnādo nature: ipmq̄ fugando: et per əns infrigidando rigorem inducit: tale qdē est qō cal'm mordax: vt appebit pamplius: causat itaq̄ rigor a calō.

L

Cap. 3. p^o pncipium. Cap. 3. t. 6 in fi. t. 7. circa pn^m. Cap. 2. ad medium. Ca. 4. cir ca pn^m.

In oppositum vt q̄ a frido: qm̄ Gal. lib. de sectigatiōe, tremore, rigo, et spasmo. Rigor est frigiditas fortis: fridum autē cātur a frigido cum generatum pducentis sapiat naturam. ¶ Palin. Rigor causat ex contractione calidi de partibus exterioribus ad interiora: qō frigiditas extremoz ostendit. Sed is motus est frigidi: calidi vo econtra. ¶ Eti. Rigori docent subuenire per fricationes calidas inunctiones et calidoꝝ assumptiones. Inducitur itaq̄ rigor a frigido.

Cap. 6. in medio.

M

In cōtrarium etiam: puta q̄ si rigor fiat a calido non əstingat a frigido: aut eēt q: ərriaz causaz ərrij sunt effectus. 2° de generatione et corruptione. Sed calidum et frigiduz sunt cause ərrarie: non vnus igit et idem effectus vt rigor causabit ab eis.

Tex. c. 56.

Propter primū qdem tangat pmitus dīuo qualr p rigorez et vlr ea que apparent in poxismis significent sup morbi longitudinez: breuitatē: et mediū ipsius. Scdo terminoz aliq̄ subdatur expositio. ¶ Propter p^m huius sciēdū: q̄ modi seu varietates qbus cognoscunt əsistentie seu ordines tpum dīum in adinuicē sunt septē vl octo: quoz qtuor sī tāq̄ eētialia puta poxismi anticipatio et postpositio: longitudo et breuitas: fortitudo et debilitas: mos seu modus egritudinis: seu columitas et incolumitas. Reliq̄ vo accntalia sicut accidētium lōgitudo: fortitudo et eoz incolumitas vel ipsoz opposita: vt paucitas: breuitas et columitas ipsoz: et tps dēclinatiōis poxismi lōgius priori vel breui⁹: et si facili⁹ aut difficilius ferūt que ipi⁹ accntia. Et an post paroxismū remaneat ab accntib⁹ mundificat⁹ vel circūuolut⁹ in illis. Si g̃ əcidant oēs hi aut plures et digniores in adinuicem puta anticipatio: lōgitudo et cē. tūc vtiq̄ egritudo erit in augmēto. Si aūt əcurrāt opposite oēs vel plures vt postpositio: breuitas et reliqua: tunc max^e si materia fuerit digesta erit in declinatiōe iā morb⁹. Si vo ceteri vl plures equalr accidant: vt in pori vl' porib⁹ poxismis erit in statu: dūmodo egritudo non sit que habeat de sui nā semp equalr, et vt in statu eē: ceu homoten⁹ seu equalr extēsus: aut anticipare sic augmasticus seu augmētatiuus. vel postponere semp: ceu apomasticus siue declinatiu⁹. Cognoscere tñ tētandus huiu⁹ egritudinū əsistentias ex maiori vel minori anticipatiōe et postpositiōe ne cū alijs vl' tenore ipsoz plus aut minus vniformi. Cognoscunt tñ certius digōne vel idigōne mãe. Quādo aūt tales fuerint iminuti pncipium denotāt egritudinis: aut mā fuerit indigesta: iuxta illud veteris: fz principia et fines imbecilliora cuncta: hoc crisiū et vtcunq̄ afoꝛismoz primis. ¶ Propter t^m huius sciendum q̄ typi sunt tres vel quatuor, rigor, horror, seu horripilatio: frig⁹ et tremor fm quosdaz: vnde metra. Est triplex typus rigor horripilatio frigus. Frigus flegma ducit: rigor est quando cholera pūgit. Quādoq̄ poros claudit fex sanguinis tertius huic. Est tremor qrtus qui circuit omne gen⁹. Est autem typus figura vel imago venture febris: qui est reuocatio caloris natiui de exterioribus maxime ad interiora: indeq̄ refractus nō raro. Rigorem autem cōmuni⁹ attribuunt cholere: iuxta illud afor. 4^a. A causone habito rigore supueniente solutio cē. Horrorem melācholie et frigus flegmati: vt eoz denotant paroxismi. Multotiēs tamē vnus pro alio sumit: ita vt ois typus aliquādo əfundat sub rigore. vnde afor. 4^a. Quibuscunq̄ in febrib⁹ quotidie rigores fiunt: quotidie febres exoluunt. Q. autē tremor fit cōcircuēs omne genus typi nō pprius approbo: cū magis cōcidat: vt apparebit cū rigore: vnde de his. 4. p^a. ita horripilatio est dispositio in qua inenit corpus diuersitatem in frigore ac punctionē in cute et lacertis: et antecedit cum pigritia et cōfractio: frigus est vt sentiat in mēbris suis et dorsis lacertoz frig⁹ pup: sentiunt. n. ac si nix ac friditatis əgelatio sit aliqua eis innexa. Isaac feb. 5. Rigor est vt nō possit ətinere membra sua ex tremore et cōmotione in eis euenientē motibus inuoluntarijs: et fortasse est frigus fortē: nō fit autem rigor fortis nisi in ətinua et quartana. Videt igitur omnis cōicare in rigore quādoq̄. Sic igit rigor aliquādo sumit cōiter pro omni typo: sicut apud Joannem horripilatio: plures autem put singulare diuisum cōtra typos ceteros. In diuisionib⁹ quoq̄ omnis typus ponit horripilatio: diuersificata tamē pūctura: quāti actualis: nō frigore ac profundatione ipsius: et veritas est q̄ suscipiens auctores nullā poterit certaz inuenire attributionem typi designāti materie alicui: eo fortasse q̄ a calido pcedit et frigido entibus diuersis. ¶ Nosce q̄ typus accidit in febribus interpolatis: non autem in ətinuis nisi rarius vt apparebit əsequenter. Nam in his calor diffundit p totum: vt maxime: tūc autem typus nō potest magis accidere. Gal. vo ei⁹ ponit plures descriptōes alioz rigoris quas omnes mordet: vt q̄ rigor est frigiditas corporis: et q̄ est tremor cuz frigiditate: et q̄ est frigiditas motiua dolorez causans: ac q̄ est nocumentū in calore per naturā inuento in oibus aialib⁹: et q̄ etiam frigiditas est corpori subito occurrens. Demo vo his omnib⁹ notificationibus detestatis vtcunq̄ subdit q̄ rigor est frigiditas fortis corpori adueniens: necnon transens ipsum a nāli dispōne ad innaturalem: qō per lōga conatur declarare: et fortassis aliquid indeterminatum con/

N

O

2^a afo. afo ris. 30. Coilr cō. 8. 9. t. 10. Cō. afor. 12.

Afor. 58. P

Afor. 62.

Tra. 2. c. 6. in pn.

Cap. 2. cir ca me^m.

Cap. 146.

Q

Lib. 6 tremor, teca, ga rigore et spasmo c. 6.

iacet ac

iacet ac improprium in illo: vt tertio videbitur. dicendo: 3ᵒ calm̄ ꝟo ꝛ frigidum nota differentia 15ᵃ.

Propter scd̄m autē sciendum: ꝙ vt indicatur diuersificari videnᷣ in hoc que sito maiores: nā aliquādo sonā ꝛ rigorē causari a calido: ꝛ interdū a frigido: ꝛ vniuersaliter frigiditatē ipsam vt videbitur pamplius cōcomitari. Sic ēt ostendit dissona ipsius attributio febriū diuersarū paroxismis: ꝛ alijs dispositionibus corpoꝝ varijs: quid aūt de hoc appebit cōsequēter.

Propter tertiū ꝟo sciēdū ꝑmit⁹ qd sit rigor: ex h.n. soluenᷣ coargūta: ꝛ q̄ videnᷣ ipsi ineē aderūt reliqs separatio: ac non min⁹ discolica ꝛ oppōnis circa hunc erit manifesta vt sic pulcherrime demōstreᷣ qd ei⁹ vnūqdq;. phy. 4. ꝛ 2ᵒ rigor: vñ causeᷣ vlr ꝛ spālr oñdaᷣ. ℭ Propter ꝑᵐ hui⁹ sciēdū ꝙ rigor ē ꝯuēt⁹ qs crebrus caloris nālis ꝛ repētinus i cor a re disariā pter nāz causat⁹: ideqꝫ paulatiz ad supficiē vt ad multū refract⁹ hec nāqꝫ vt sufficiēs rigoris rō eius pfecte denotās eēntiā. qd appet: nā ꝯuētus seu ꝯcursus aut mot⁹ extat verius genus: vñ ꝑn⁹ de accñti gnti. spasm⁹: tremor: salt⁹: rigor ꝛ reliqua cōe qdē hnt gen⁹ oia motū peccātē: hic āt mot⁹ audit⁹ ꝑ ly ꝯuēt⁹: peccās aūt ꝑ id qd subdiᷣ repētinus. talis nāqꝫ delingt in nāz: cū oē subitū nāe ꝑliatiuū. afor. 2ᵃ. hec āt gñe separanᷣ a rigore q̄ nō cadūt sub mot⁹ ambitu: i sic dispōnes vel habit⁹ ceu sanitas ꝛ egri^do cū suis cāis nō hz rōnē fieri ꝛ mot⁹: vt accñtia. Uez facti ꝛ generatis: sic visuz dīa. 73. Est enī rigor accñs ṽtutis aialis: vt cetera pracca. Dem̄ ē aliqs q: nō ois ꝯuēt⁹ sz minor aut mediocris ē rigor. Nā hec dictio, aliqs, qñ addiᷣ alicui dnotat paucitatē. 3ᵒ regi. acutorū. Id aūt sit additū ad dīlā tremoris: eo ꝙ tremor qs seqᷣ rigorē: ꝛ ē sic rigor fortior cātus ꝓpꝛie a calo: lz multotiēs impꝛaꝑe sumaᷣ ꝓ typo quocūqꝫ. ℭ Cui⁹ qdē gr̄a notandū ꝙ tremor dupl̄r accipiᷣ: vno qdē mō, put est motus malus vis totius corpis: ꝛ ita ē effectus rigoris ceu qñ adest vehemētissima pūctura cū agitatiōe q̄z maxie ꝛ dētiū stridore. Et hoc ampli⁹ cātur a calo ꝛ ad sūmū ex iatione repētina calidi serosi acuti suppꝛes sensibiliores entes. sumiᷣ ꝛ tremor, put est passio seu morb⁹ officialis ꝑm Auic. q̄ ptes ꝯcutiunᷣ absqꝫ alia passione febrili vel altera ꝯtingētē: ceu reliq̄ neruoꝝ egritudies: in q̄ nō ꝑcipiᷣ manifeste calor sic in ꝑori tremore aut frig⁹: ꝛ dīt ab eo ꝙ hic ꝑt aduenire toti corpi vl̄ plib⁹ ꝑtib⁹ aut vni. Sz ille cōis ē oī corpi: ceu rigor a q̄ vt ad vltimū positus est ꝯseq: vñ de iecti^ue rigore ꝛ spasmo: rigor nō est nocu^m accñs in mēbro sic tremor: neqꝫ ēt tremēs friditatē sentit ceu rigēs. ℭ Adhuc in rigore est mot⁹ ꝑter nām oino: ꝛ lō dcm̄ disariā. in tremore āt neq̄q̄z cū tremor q est neruoꝝ passio ꝯstruaᷣ ex re preter nām conāte mēbrū sua quātitate nimia vl̄ q̄litate praua supprimere: ꝛ nā satagēte subleuare: ita vt bellū motuū ꝯrioꝝ insurgat: tremulosum iducēs motū. Et ꝑpea dicit Gal. id est ꝙ Plato nō recte opinat⁹ est tremorē ꝛ rigorē vnū ꝛ idē esse. Sed qs dicet Platonē obseruās tūc ꝑ tremorē illū intelligē q est cōis toti corpi multotiēs rigor dicᵗ⁹ aut ver⁹ vt dcm̄ eius q̄si effect⁹: qñ oino cāe rigoris fuerit leēse. Separanᷣ ēt spasm⁹ ꝛ iectigatio vl̄ titillatio siue salt⁹. Uidenᷣ. n. eē maiores magis extēdētes vl̄ ēt ꝯhētes q̄z rigor aut ēt tremor: ꝛ maxie spasm⁹: ꝑ id aūt qd dī crebrus diuidiᷣ rigor: ꝛ ab his atqꝫ a sternutatiōe: tussi: singultu ꝛ hꝫ. rari. n. sūt mot⁹ coꝝ: tremoris aūt ꝛ rigoris cōmotiones pulsu ēt spissiores nisi formicāris forte. Subdiᷣ aūt caloris nālis q̄ ꝗdē mouet ṽtus regitiua nūc qdē intus: nūcqꝫ foras, put oīm ꝯcitat iuuatiuū seu op^m: vñ vigesimaseptima ꝓblematū: calm̄ qd est in nobis tāq̄z aial fugiēsqꝫ vtiqꝫ timebit. Ad cuius qdē ꝑntiā calm̄ seqᷣ ꝑmanē subz. Ad ei⁹ aūt absentiā fridū: ndē nāqꝫ pōt esse diuersoꝝ cā vt nauta q sui ꝑntia cā est salutis nauis: cui⁹ absentia submersionis illi⁹. ꝓphicoꝝ 2ᵒ. Dic̄ ēt in cor q: calm̄ nociuū lesus cū sanguie semꝑ ꝯcurrit in cor velut in arcē ac ei⁹ ꝑn^m vt ibidē tueaᷣ. 5ᵒ apparēs ō accñti. Et iō Mesue de pharmacis oīum nocumētoꝝ aduenientiū corpi ꝑmus occursus est ad cor velut ad basim vite. Dictū aūt repētinus: qñ qd paulatim occurrit nō cāt rigorē aut dolorē q ipsuz ꝯcomitaᷣ. Qd. n. passionē iducit opꝫ ipsuz subitū eē ꝛ mltū: vt appet 4ᵒ de accñti. Debet ēt id eē ꝑter nām disariaz: ita vt repētina inālitas cadat in nām ꝛ nō in dispōnē ꝯrlā: i q: magis qd duciᷣ delectabil̄r in nām velut qñ calliori occurrit cōtēperās id qd fridius ꝑ qd ēt tremor neruoꝝ morb⁹ sepaᷣ a tremore rigoroso. est ēt breuis tpe: ille ꝟo lōgissimus. Per id ꝟo qd subdiᷣ paulatine sepaᷣ a verecūdia: ipsa. n. simulaᷣ rigori cū i ea duplex sit talis motus nāe: ꝑ qdē ad itra ꝛ ꝯsir ad extra: ꝛ in rigore sil̄r vt q̄z multū: verūtamē in verecūdia cit⁹ sit caloris nālis redit⁹: ꝛ nō aūt adeo in rigore. Diciᷣ aūt vt ad multū refract⁹ ꝓpter rigorē q aliqñ ꝯtingit sic ꝯsperi in morte vehemētē q̄z magis fridū aut ob ṽtutis debilitatē vel māci supfluā q̄ntitatē 5ᵒ de accñtib: hic. n. calor ꝯfugiēs in cor nō reuertiᷣ: ꝑ hoc ēt sepaᷣ timor ꝛ rigor visus in eo q pōt rigori ꝯsociari nūc ꝑtacto. Sufficiēs itaqꝫ ꝑracta videᷣ rigoris rō. ℭ Propter scd̄z hui⁹ sciēdū ꝙ rigor apud Gal. ꝛ. 6. theo. nō solū cātur a calo: verꝫ ēt a frido. Qꝫ aūt a calo mōstrāt ex febrib⁹ tertianis interpolatis: vt tactū icipiētib⁹ cū ipō parosistice: quo ēt terminanᷣ causones seu incēsiones: iuxᷣ illud afor. 4ᵒ. A causone habito rigore superueniēte soluiᷣ ipse: qd ēt oñdit scitilla cadēs super corp⁹ holis: ꝛ aq̄ feruētissima ꝯfestiz occurrētes. Sil̄r ꝛ vulnus medicamine aspsuz acutiori. vnde Isaac feb. 5. Cā rigoris sūt calidi ꝛ acuti chimi citū exitus hntes. ℭ Adhuc istud iduci rigorē qd cāt ꝯuētū quēdam crebrū caloris natiui ꝛc̄. tale ꝟo ē calz excedēs ipellēs calꝫ nālē: ceu sanisqꝫ ipsi⁹ abūniās: cū eo ꝙ calor nāe vt tactū ꝯfugit in cor tāq̄z i ipsi⁹ tutamē: sic aqꝫ rigor cātur a calo. ℭ Firmāt ꝙ ēt fiat a frido: vt ista oñdit vitreū, ꝓpꝛie cū friditatis fuerit multe: maxieqꝫ cū fortiter moueaᷣ ita vt dissoluaᷣ: ꝛ hic qdē rigor nō fortis vt ꝑor q a calo lz illi⁹ respectu ꝑduret q̄z lōgissime: q ꝛ ampli⁹ mulierib⁹ accidit q̄z viris: ꝛ maxime largā ꝛ ociosaz ducētib⁹ vitā. Causaᷣ ēt ab aere ꝛ aq̄ q̄z multū fridis mox occurrētib⁹: ꝛ ꝓpꝛe cū corp⁹ fuerit porosuz ꝛ natū suscipe que adueniūt: ceu humores corruptos in exposito: sic ēt rigor qs in q̄rtana cōposit⁹ aliq̄l̄r ex calo ꝛ frido: cū fridus de se sit ipsi⁹ humor: calidus ꝟo putrefactione. Rigor tñ ad quē seqᷣ tremor ꝛ agitatio toti⁹ q̄z maior a fridis coꝝ grossitie nō gn̄aᷣ humorib⁹. Uez a subtiliorib⁹ ꝛ acutiorib⁹. ℭ Adhuc illud qd iducit ꝯuētū quēdā crebrū ꝛc̄. rigorē cāt: cū hꝫ sit ei⁹ denotatio. hꝫ ꝟo ē frigidū cū impellat calorē nālē: ꝛ in fugā ponat: velut sibi oppositū: quo sigdē dupl̄r ifridaᷣ subm̄. Uno qdē ꝓpter frigidū iā occurrēs al̄r ꝑp fugā calidi. Sed in eo q fit a calore solis aduenit friditas ꝓpter secessium calidi: ꝛ iō remissior lz nāqꝫ acutā a pūctura sentiaᷣ iteri⁹ imersa: forinsecus tñ ꝑcipiᷣ frigus: ꝓpter qd fortasse rigor simpl̄r nō est friditas fortassis: sic testaᷣ Gal. verū pori⁹ cā ipsius quādoqꝫ effectusqꝫ sp. Induciᷣ ḡ rigor ēt a fridore sic ab vtrisqꝫ: qd ēt firmaᷣ ex 8ᵃ ꝓble. ita. Propter qd horripilanᷣ siue rigescunt a calo ꝛ frido infusi. Soluēs aūt id ꝯtingere a frido: q: extinguit calm̄: cogitqꝫ ipsuz abscedere. A calo qdē q: fridū circūferētiale repcutiᷣ in vnū ꝛ fugaᷣ introrsuz: ita vt idē differenter tñ ꝑossit a diuersis cārisicut a frido per se amplius: a calo accñte magis. ℭ Sed circa ꝑdictā causaꝝ rigoris assignationē dubitare ꝯtingit. qñ. n. qs pariᷣ tertianā ꝛ paroxismus cū rigore debeat supuenire supposita dispositiōe oī corporis ꝛ ꝯtinētie: sicut possibile: vniformi rigor tūc icipiēs cū paroxismo: vñ causabiᷣ nō qdē a nā paroxismi: cū nō moueaᷣ nisi mora. neqꝫ ēt a mā magis nunc q̄z ꝑus determinate. q̄re videbiᷣ causaꝝ eius sufficiēs assignatio. ℭ Dicendū id ꝯtingere a cā exteriori supna magis qua humor cōsluit cholericus ꝛ agitaᷣ euētatione i motū

I

determinata periodo ⁊ differētia declarata.88.quā ſiquidē cām medicus vt ipſe non habet intueri. ℭ Noſce qppe vt particulari⁹ colligant̄ ſermones de rigore ⁊ maxie Hippo. ⁊ vna ꝯſoni reddant̄ ꝙ rigorē aut ſequit̄ febris aut minime. Si qdem id tūc hic rigor paruus vel forte mediocris: qm̄ ad quē febris nō ꝯſequit̄ oīno: verūtñ ad magnū conſequit̄. Rarius tñ euenit vt ad rigorē indifferēter nō cōſequat̄ febris: ita vt tpe Hippo. ſemꝑ cōconitaret̄ rigorem febris: tēpore tamē Gal'. ⁊ nūc amplius: qꝛ hoīes ſunt amici gule ⁊ luxurie ocioſi repleti ſub fridis hūorib⁹ plimis ⁊ paratis alterari. Balneis ēt crebri⁹ vtētes rigorē illatiuis. aliqñ rigorē nō ꝯſeqt̄ febris de diſtēperātia. 5° de accñtiꝰ de tremore iectigatiōe rigore ⁊ ſpaſmo: velut qñ qs lapſus acre ſub frido ente vtcūqꝫ ſe habēte denudat incurrit hōꝰ rigorē qñqꝫ. Si ꝟo rigori ſupueniat febris aut id ꝯtingit ex parte mãe magis vel ꝟtutis imbecillitate aut vtraqꝫ. Sigdē hus aut mã eſt intra venas aut ex̄. Si qppe ſic rigor adueniēs in ꝑncipijs febriū interpolatarū. ſi ꝟo itra: vel ē qd deſi. A cauſone habito ⁊c. ſiqdē idigeſta ⁊ in locū vnū i/pulſa: tūc occurrit rigor ſiue frigus: ꝫ illud afor. 4°. In febrib⁹ ardētib⁹. ſi q̄ exteri⁹ frida rigeāt ⁊ reliq̄. Vñ in cōmēdē 7°. In acutis morbis friditas extremitatū mala. Q. ſi mãe ꝯtingat mole tūc fit rigor ⁊ maxie feb. apoſtemoſarū ꝑncipijs cū calor neqat diffundi ſupfluis obſeſſorū ꝟbi peramplī⁹ ad locū ſpatia. 4° ꝑma. Si aūt accidit ꝟtutis i/becillitate ꝓpriēqꝫ pluries: ſic erit ille aforiſm⁹ q̄rte. ſi rigor inciderit febre nō deficiēte debili ente ꝟtute mortale. ſi aūt vtroqꝫ nō: tūc rigor in mortē ꝯterminat vt ꝑactū. ℭ Ande quoqꝫ ꝙ iter ſanitatē ⁊ mortē multi accñtiū interueniūt gradus itermedij. nā poſt ſanitatē anomalia q̄dā extat: deinde ſpōtaneus qs labor q̄druplex: ordine tñ aliquorū deterior fit ceteris apoſtemoſus. deinde ꝯfractio poſtea horror ſiue horripilatio: poſtea rigor: deinde tremor quos ſubſequit̄ vt tactū febris: ex febre aūt mori aduenit qñqꝫ: cui⁹ quidē cā eſt extinctio caloris natiui obuiatione ꝯria vl' regimē eius ſuffocatiuū. Tremoris aūt vniuerſalis ⁊ ꝓprioris cā ē multitudo humoꝝ ſubtiliū mordacīū velociſſime delatoꝝ ſup ꝑtes ſenſibiles cū ꝟtutis debilitate: ita vt tāc⁹ interueniat motus ⁊ agitatio' vt qs ſe nō poſſit ꝯtinere qn decētibus frēdeat ētq̄uē ⁊ febri q̄rtane ⁊ nō cholerice tñ attribuit Almāſor: ⁊ maxie talis in ea pōt ꝯcidere qñ fuerit ex cholere aduſtione febris cauſata: ita vt hic tremor vt tactū vehemētē ſequat̄ rigorē. Rigor ꝟo modicū iminut⁹ his cauſis accidit. Peramplius aūt minoratis cōſtāte virtute ꝯtingit horror. Adhuc aūt plus talibus iminutis cōfractio ſeu anguſtie ⁊ labor deinceps ſpontaneus ⁊ anomalia ⁊ tandem ſanitas cauſis his accidentium ꝓpulſatis oīno. quinto de accidentiꝰ ⁊ decimo de ingenio.

Doc. 3. c. 1. ꝟ. fine3. Cap. 5. in medio. Cap. 7. ꝟ. ſus fine3.

K

Afor. 48.° Afo. 1.

Coll'r ma. 4. Ca. 10. ꝟ. ſus ſi. ⁊ c. 11. p° ꝑn°. Afor. 46.

L

Lib. 1. ca. 8. in ꝑn°.

Colle. c. 5. Cap. 4.

Propter quartū quidē quid dicendum apparuit verinſqꝫ omniū partis rationes prioris verum concludunt: cum oſtendant rigorem fieri a calido ⁊ frigido: vt conceſſum. ℭ Ad aliud ꝟo quod tanq̄ ſubcontrarium dicendum non eſſe incōuenientem: vnum quiddā vt oſtenſum differenti modo a diuerſis fieri cauſis: ita vt vna ſit prima ⁊ mediata ſcd̄a. vna etiaꝫ per ſe reliqua ꝟo per accidēs. vt problematū nono. ℭ Ad vltimū in his que videnť diuerſis agi cauſis idem eſtque autē ſunt ante has nihil prohibet eſſe alias: ceu oſtenſum centeſimaquinquageſimatertia curā perfici contrario non ſolum imediate ⁊ per ſe: verum per accidens ⁊ mediate: cum omne tandem concidat in idem ⁊ primum.

M

pble. 8.

ℭ Differentia. XCIII.

Quod ethica nō fit icipiēdo videť ꝑ 2ᵐ criſiū excuſantē ſe a determinatiōe ſignoꝝ ethice: ita nulla ethicarū in ꝑmis diebus: ſed tēpore ꝓcedente ꝑficiť. Alia trāſlatio. Hec qdem febris non accidit a ꝑn°. Hoc idē ſonāt ſermones Serap. ⁊ theo. 8. ℭ Ampli⁹ vnūqdqꝫ agēs opať in mãm diſpoſitā magis ⁊ nō in ꝯriā. Actus. n. agētiū ſunt in patiēte ⁊ diſpoſito: cū forma ꝓpriū oppetat ſuſceptiuū: ſꝫ ſpūs aut hūor diſpoſitior ē mã ad inflāmationē q̄ꝫ mēbrū: eo ꝙ ſubā ē ſubtilior illo: ⁊ oīs talis plus recipit paſſionē. febrium ꝑ. ſimpliciū 4°. ⁊ ꝑmo ſcd̄a. ℭ Q. ꝟ roborať: qꝛ eē febriū: vt apparet ꝑ eaꝝ declarať ex caliditate exterioꝝ ꝑmit⁹. n. accēdiť caliditas in aerē balnei: deinde in aquā ⁊ poſtea in parietes illi⁹. ℭ Adhuc q̄rto ꝑ°. ⁊ Iſaac ēt febriū ꝑ. Febris mediātib⁹ ſpū ⁊ ſanguine vel nāli calore ſe ꝑ totū diſſeminat corpus. Hoc autē fore nō pōt: niſi ꝑmit⁹ in ſpū ⁊ ſanguine. i. humore ⁊ calore nature calor fundeť exꝛneus: q̄re videť ꝙ oīs in ꝑmis febris ſit effimera aut putrida. ℭ Rurſus. o qdā parū eſt ꝙ q̄rtana accidat icipiēdo: plurimū nāqꝫ euenit in ſucceſſione egritudinū putridaꝝ diuerſaꝝ. dīa. 90. Cū aūt mã q̄rtane ⁊ humor magis ꝯueniat alijs humorib⁹: qui ſepius febrē iducunt incipiēdo q̄ꝫ cū mã ethice que eſt ſubā ſolida ſeu mēbrū: tunc nāqꝫ fiet ethica incipiendo. ℭ Iɋidē ſi ethica fiet incipiendo iā nō eſſet ethica: cū icipere dicat qd in diſpōne fore: ethica ꝟo habituationē: vt apparebit in his que deinceps. Ethica itaqꝫ incipiendo minime fiet.

N.

Coll'r. 6. h. enlarꝟ. c. 11 p° ꝑn cipium. Coll'r c. 7. poſt ꝑn°. Cap. 1. i ſi. Coll'. diſt. 1. c. 3. ꝟ. ſi. Coll'r do. 2. ſū. 1. ca. 3. ꝟ ſus ſi. Cap. 1. Tract. 1. c. 1. in ꝑn°.

O

Oppoſitū hoꝝ ſapit Gal'. i plurib⁹ locoꝝ de differentijs febriū cū. A. Zoar Auer. cū alijs medicis vniuerſis. Q. ꝟ ⁊ rōnibus cōfirmať. Cū enim oēs alie egritudines ab eius occurrāt ꝑn° ꝓpter qd hec nō ſit alijs. ℭ Adhuc cū de ratione accñtis ſit vt morbos ſequatur velut vmbra corpus: tertio de accñte. ⁊ 11. de ige. ſi ethica ſemꝑ alios comitareť morbos potius accñtis q̄ꝫ morbi rationē iduet: cuius ꝯriū notūcū tria gña ſint febriū per ſe morbus exiſtētia. ℭ Amplius nō agit agens niſi patiens eius ſuſtinere valeat actionē. Cū agētis ad patiēs oporteat proportionē interuenire ſicut mouētis ad mobile ⁊ intelligentis ad intelligibile. Spiritus autē aut humor corpora ſubtilia nō ſunt apta impreſſionem agentis preporentioris ſuſceptam etiam ſuſtinere: verū in mēbra pertranſiens ſulcietur ſolidiora. Itaqꝫ ethica fiet incipiendo.

Cap. 3. in ꝑncipio. Lib. 1. ca. 8. cir. ꝑn° ⁊ ca. 9. cir medium. ꝑ. 4. trac. 3. ca. 1. in medio. Coll'r. 3. ide ſirtra. 1. ca. 13 in ꝑncipio. Coll'r. 4. coll' 3. c. 35. Ca. 1. ꝟ. ſi. Ca. 11. i ſi.

P

Propter primū ꝟo ſciēdū ꝙ ethica quid habituatū iportat. ethicon enī greee habituatā latine. vide. 8. de inge. Diſpoſitiones facile ſolubiles vocāt habitudinales. i. q̄ſi diſpoſitionales: q̄ aūt nō tales habituales. habitus. n. ſm Boetiū in predicamētis eſt diſpoſitio firma velut diſpoſitio habit⁹ infirm⁹. Ethica quoqꝫ habitū importat: aut qꝛ cum difficultate vel impoſſibilitate ſeparať quādo habituata permanſerit: vel qꝛ ſubiecto ſolido puta mēbro aduenit. A quo facta cum difficultate remoueť ipreſſio. ℭ Eſt aūt ethica in plurib⁹ diſpoſitionibus ſimilis ptiſis ⁊ differēs ab eadem: habēt enim ſe velut excedentia ⁊ exceſſa. Iſaac febrium ſcd̄o. Nā ptiſis vno qdē modo cōmuni ſumiť pro omni cōſumptione ex quacūqꝫ emergēte cauſa: ſiue preter naturā ſiue naturalē: q̄lis eſt diſpoſitio que accidit decrepitis quādo morti appropinquāt: vñ Almāſoris q̄rto. Qui tali cuſtodiunť regimie poſſibile ſit vt ad decrepitā longo deueniāt tēpore atqꝫ ptiſim. Et ethica hec ꝓportionať ſenectuti: que qdē euenit nō paruꝫ ex egritudine quadā cōſumptiua. ſumitur etiā pro illis q ad ipſam ſunt diſpoſiti. afor. 3. puta qui collum habēt longuꝫ: ⁊ epigloti fortis ꝓminētē ⁊ pectus ſtrictum carne nuduꝫ cuꝫ humeris eleuatis ⁊ tortis crurib⁹ ⁊ hōꝰ ptiſis in plus q̄ꝫ ethica febris ſe protēdit. Eſt ēt ptiſis q̄ cōſumptionē iportat: ꝯſumptio oīs corporis cuꝫ vlceratione pulmonis. Et hoc qdem mō ethica ptiſim ſuperat. Nā oīs ſic ptiſicus ethicus fact⁹ ē: ⁊ nō ꝯuertiť: cuꝫ multi ethicam patianť ſine pulmonis vlcere. Talis quoqꝫ ethica velut accñs ꝯſeqtur ad ptiſim. Quādo. n. pulmonis aut pectoris ſanies nō expurgať libere: effumās in cor ipſuꝫ iflāmans febrē inducit ethicā. ℭ Ethica quoqꝫ vt innuebant

Cap. 1. p° medium.

Q

Ca. 32. i ſi.

Cō. afor. 14. ꝟ. fin.

per prius duplex existit. Quedā qdē est cū febre: que ē calor extraneus fixus in substātia mēbroꝝ ipoꝝ pbibēs operationē cordisqꝫ nālē ꝯsumēs humiditatē. colliꝫ .3. Huius qꝫ ethice febris multiplex assignaꝭ modus distinguēdi. Quidam .n. ipsaꝫ penes corporis humiditates distinguūt. Humiditates aūt corpis sunt q̄tuor: vt innuiꝭ .7. de ige. ꝑ q̄tuor siccitates distincte illis oppositas. Eas qꝫ. Serapio exp̄mit 6°. ꝛ Ysaac febriū tertio. Et 4° p̄mis. ꝛ .12. ipsius aialiuꝫ ꝛc. Quarū esse ꝛ numeruꝫ differētia inotuit .33. Scđm has qꝫ q̄tuor humiditates videꝭ Ysaac interdū spēs q̄tuor ethice distinguē cuilibet suā spēm ethice adaptādo. nōnūqꝫ ꝯo tres solū magis pnuntiat. Cōiter tñ tres ipsi⁹ spēs distinguunꝭ ita vt in p̄mis duab⁹ humiditatib⁹ p̄ma ꝯcidat ethice spēs theorice. 8. Serapio tamē ꝛ Ysaac ponunt magis putridaꝫ ex ipsa fieri. Et veritas est forsassis qꝛ huic putride tandeꝫ associatur ethica. In tertia qꝫ scđa. In q̄rto ꝯo tertia. Has aūt humiditates. A. 4° p̄ma: ꝯꝫ febriū ꝑ. nitiꝭ ostēdere ꝛ ꝑ ꝯꝫs ethicā illis occurrentē per humiditatē triplicem in lucerna existē. Est nāqꝫ in corpore lucerne oleuꝫ effusum: qđ duab⁹ ꝓportionaꝭ humiditatibus p̄mis. Est ꝛ humidū in corpore lycinij iā imbibitū: qđ tertie redditum est humiditati. tertiū quoqꝫ humidū ipsius lycinij radicale: qđ partes ꝯiūgit ꝛ retinet in adinuicē: qđ q̄rte ꝓportionaꝭ humiditati: vt etiā dīa inducitꝭ .112. Et hic ethice modus cū noībus eius terribilib⁹ incurabilis: nisi manu sanari pnuntiaꝭ diuina. Et ista qdem sufficiētior visa est modoꝝ ethice distinctio. ❡ Quidā ꝯo distinxerūt ethice spēs dicētes: qm̄ aut est in humiditatib⁹ ꝓpinqui tpīs coagulationi: ꝛ sic p̄ª cōsurgit spēs. aut in eis que sunt velut caro: ꝛ hec scđa. vel in mēbris radicalib⁹ duris: qualia sunt ossa ꝛ nerui: ꝛ ipa tertia. 10. apparēs de inge. Et iste qdē sermo verificaꝭ ab. A. qñ ad ꝑoꝛē fuerit reductus antedictū: qm̄ si denotē ipo ꝙ p̄mū qđ finit ethica est humiditas ꝓpinqui tpīs cum coagulatione: nō erit sermo verus cū ex hac scđa efficiaꝭ ethice spēs ꝛ nō p̄ma: vel ꝑter hoc fit in cordis substantia. Hoc aūt diciꝭ febriū ꝑ. vt ꝙ quādo cōplō corpis nālis inflāmatur ꝛ nō adhuc hūiditas ꝯsumiꝭ ex̄ns i ipso: sed velut ebullitio oñdiꝭ: p̄ª ꝯsurgit ethice spēs. Qñ aūt hec ebullitio ad ꝯsumptionē ꝓcedit: scđa efficiꝭ spēs. Qñ ꝯo mēbra similiū priū leduntꝭ: vt vene: nerui ꝛ h̄ꝫ: tūc erit ꝛ tertia. Et hi qdeꝫ oēs modi sane intellecti ideꝫ satis videntꝭ ꝓtendere. ❡ Est quoqꝫ ꝛ modus distinctionis ethice satis famosus: vt ꝙ q̄daꝫ ipsius est difficilis cognitionis ꝛ facilis curationis: vt p̄ma eius species. Quedā quoqꝫ facilis oīno cognitionis ꝛ ipossibilis curatiōis: sicut tertius ē modus. Scđa quoqꝫ species mediū obtinet cognitionis ꝛ curationis. Et ista qdem distinctio magis ostēdit modū qꝫ termi ꝓpter qđ ꝑdicte hac magis faciūt scire. ❡ Et scias ꝙ Gal. febriū p̄mo ꝛ alibi nominat simplr̄ ethicā p̄mā: ꝛ ꝟm maiorē partē secūdā ipsius spēm: puta cū nōduꝫ desiccaꝭ humiditas cordis: tñ quādo desiccaꝭ vt in fine scđe speciei ꝛ in tertia diciꝭ tabes: ꝟm ꝯo. A. adubul. ❡ Est ꝛ alia senectutis dicta vel senij: quoniā aduenit ex ea in hora senij: qđ accidit in fine marasmi: ꝛ ipsa ē siccitatis dominiū sup totū corpus absqꝫ febre. Cuius qdem causa vtplurimū est frigus cū virtutis imbecillitate: vnde mēbra nutrimēto carent. causaꝭ etiam ex potu aque fride quādo dispositio nō affuerit. Eaꝫ quādoqꝫ causat medicus faciēs febrē ethicaꝫ marasmodē per potū aque fride ꝛ in ipsius ꝓiectionē in hanc qdem minus deterrētē trāsire. vñ. 10. de inge. Melius ē fridā discrasiaꝫ translatū hoiem cū spe benigna efficientes qđ ꝛ periclitari: qꝫ sine spe perire certissime: ꝓpter qđ ifrigidamus oīno ethicas febres confestim anteqꝫ deueniētes in tabē moriātur. Non enim qui certissime tabefactus est tērabimus sanare: ꝛ si calorē eius extixerim⁹. Sed siccitas derelicta senectutis hoīnē promittit tāto victurum tēpore quāto resistant solide particule ad vltimā senectutē. ❡ Fieri autem incipiendo intelligo ethicam: cum nulla aliaruꝫ febriū antecesserit ipsaꝫ: neqꝫ effimera: neqꝫ putrida: vt alia quecūqꝫ causarum: imo prima caliditas in corpore accendatur cordis ex causa quadam forti: ꝛ si omnes febres fundantur in corde: ista qꝫ maxime in eius figitur substantia.

Propter scđm aūt sciendū ꝙ aliqui rudiū audiētes superficietenus sermonē predictū Gal. ꝛ antemissa motiua dixerūt ethicam incipiēdo minime fieri. vnde febrium ꝑ. Quare quidam estimant neqꝫ aliter posse fieri hanc passionē talē: nisi ab egritudinibus ꝑcuntib⁹ mox dicēdis. Decipiunꝭ ēt aliqꝫ illic ex serie Gal. tali. Ethice cū fine causis ꝓcathartcis gñenꝭ: nūqꝫ ab initio inuadūt: sed trāscendūt ex his que fiunt ex putredine. ❡ Dicendū ꝙ is sermo nō est simplex: sed magis cōditionalis ꝛ ꝯsequētis destructio: vt apparebit diligēter intuēti eundē ꝛ consequētem post plurima. Quorū quidē ꝛ aliorum amplius defectus videbitur consequenter aperte.

Propter tertiū qdē sciendū ꝙ febris ethica vtplurimū nō occurrit icipiēdo: verū alias ꝯsequiꝭ febres ꝛ egritudines. Raroqꝫ icipiēdo aduenit cū ei⁹ cā raro occurrat. vñ feb. ꝑ. Ethice febres ꝟm duplicē hūt modū: q̄sqꝫ .n. ꝓp causones qꝫ multū ꝓlōgatos: vt ꝛ humiditatē corpis ꝯsumāt cordis. Interdū ꝯo adhuc manente cordis humiditate febres accēdunꝭ velut lucernarū flāma ex lycinio. Fit ēt ethica nō parū ex emitriteo: vñ q̄rto ꝑ.ª Emitriteus q̄nqꝫ est de febrib⁹ magis interficientibus qm̄ ꝓducit ad ethicā ꝛ egritudines chronicas ꝛ difficiles. Cōsurgit ēt ipsa vt apparuit ex ꝑdictis ante: nonnunqꝫ ꝯo ex empimate ꝛ vniuersalr̄ ex apate intus maxie saniatoꝝ ꝓpter subtiliationē regimis ꝛ ꝓhibitionē infrigidationis: vt potus aque: ꝛ ꝓpter modicaꝫ obseruationem lateris cordis cū rebus infridātibus de foris aut de intus. Multotiēs etiā in ipsam cadere facit medici necessitas ꝓpter causam v̄tutis ꝛ frequētiā syncopis dantis in potu vinum ꝛ aquā carniū ꝛ medicinas calidas: vt de musco. Fit etiā vt tactū interdū incipiēs ethica. vnde Gal. ibidē. Una quidē ethicaꝝ gñatio dicta est mihi. reliqua ꝯo est quādo a ꝑncipio inuadūt ꝯfestim p̄mā gnōnem similem facientes effimeris vt tristitia ira ꝛ labore ampliori simul cū estu facto. Decimo ꝯo de ige. Rursus ex causonidib⁹ in tabē aut a p̄n° ipsius cōfestim ethica contingit febrē ꝑsiliens causonidem. Ysaac quoqꝫ hāc distinguēs ait ꝙ ethica quedaꝫ est cuius causa est alius morbus: alia ꝯo cuius causa nō ē alius morbus: que ꝯsurgit ex iflāmatione humoris existētis in ꝯcauitate venarum ꝛ arteriarū cordis. vnde recolligens ait. Quia cōpleuimus cām ethice: que est ꝓpter aliuꝫ morbum ꝛ causaꝫ eius que nō est ꝓpter alium morbū: sed per se ꝛc. A. ꝯo positis causis qb⁹ febris euenit ethica cōsequēter subdit. Longissimū est vt accidat ethica incipiendo: quasi sint mēbra radicalia iam inflāmata ꝛ non inflammeꝭ humor siue spiritus añ illud: imo opꝫ vt calefiant illa in p̄mis: deide ꝟm ꝓcessionē dieruꝫ calefiant ista: nisi accidat causa fortis valde. Sermoneꝫ quoqꝫ de hoc assumpsit Zoar ita. Una fit spēs febriuꝫ ethica dicta: que vt in pluribus non arripit per se ꝓncipalr̄: sed sequiꝭ aliquā febrium chronicaꝝ corp⁹ exiccantiū: ipsumqꝫ dissipantiū. quādoqꝫ ēt fit ꝓpter febres diei. Colliꝫ qdem 4°. Raro accidit febris ethica: nisi post alias febres: sicut post effimerā in corporibus ad hanc peratis aut post aliquā ex putridis. Preuenit aūt per se in his cā q nā sicciores ꝛ calidiores viuentes in laborib⁹: vigilijs: dieta subtiliori: ꝛ amplius si cū huius aeris dispōne ꝛ regionis in irā vel tristitiā peruenerint: febriū ꝑ. Hi vtiqꝫ sunt sermones qꝫ de ꝑncipiatione istius febris per se aut post alias illustres iduxē. Qui ēt ꝟm vtrāqꝫ coꝝ partē ꝑnt rōnib⁹ decorari. ❡ Qꝫ .n. in pluribus ethica morbos cōcomitēꝭ alios ostendiꝭ. Cū vnūquod agens vt tactū in m̄am formā iducat sibi dispositā plurib⁹ causis ca-

I liditatē idučētibus in corpus mā ampli⁹ disposita est spūs: qui ē subm febris effimere aut humor q putride q̄z mēbrū in quo ⁊ ethica figit̄: eo q̄ rarius causa adeo vehementer ipressiua occurrit corpori:sicut ēt in vniuerso ꝯspicim⁹. In eo.n. effectus grandes mirādi rarius occurrunt. ¶ Amplius.nā tuet̄ iquātū pōt solidā partē:puta mēbrū spmaticū: qđ est subm ⁊ sustētaculū coꝝ o͞iū que sunt in aiali: ⁊ maxie cor: qđ ethice ꝓpriū subm: nō solum fm contenta in eo: vt aliis plus febriū: verū ēt fm ipsius substātiā ꝓpriā: qđ ꝟo tale fuerit ꝯseruat̄ maxime a nā cum sapiētia ⁊ itētione oi. Fit igit̄ vt ad mulrū nō incipiēdo qđ idicat Almelilictu febres vplurimū año. ¶ Q: autē fiat initiādo q̄nq̄ ośdit̄: q: agens agit: nō in q̄dcūq̄: sed in patiēs sibi dispositū. Q: aūt patiēs nō sit dispositū dupl'r pōt cōtingere: aut q: sit nimis durū ⁊ cōpactū resistēs disariā: velut ferrū: lapides pretiosi ⁊ maxie adamas: vl' q̄ sit subtile: molle: cessibile: vt aer aut vapor qui actionē agētis nō sustinere pōt: sed magis fit trāsitus in solidius: durius: ceu ośdit̄ in percussionib⁹ qbus corpora pcutiunt̄ solida nō resistēte aere: velut ēt videre ꝯtingit in fulgure qui nō omne patiens reddit sibi dispositū: vt l ipsuz agant: illud qđ est durum compactū ⁊ resistens. vñ Algazel. Fulgur qđ est ignis subtilis penetrat herbas ⁊ res molles: s̄ qñ res duras offendit: sic ferrū ⁊ aurū dissoluit eatia q̄ eliquat aurū in marsupio ⁊ marsupiū non adurit: ⁊ dissolu t ferrum in manibus ⁊ homines non adurit: qđ euenit: ex eo q̄ illa resistunt: hec autē minime. Sic itaq̄ in ꝓposito sepius factū est q̄ spirit⁹ aut humor vt osisum mā patiēs redditus est ꝯueniēs febrib⁹: non aūt mēbrum: ꝓpter qđ frequētius ꝯtingit ethica post alios morboꝝ. Interdum ꝟo spiritus aut humor nō est cōueniens subiectū: ꝓpter coꝝ subtilitatē ⁊ mollitiē: sed mēbrum durum solidū: ⁊ hoc quādo rā fuerit quādoq̄ fortis fulgori ꝓportionata. Et q: talis rari⁹ accidit: tardi⁹ euenit: vt fiat ethica icipiēdo. Impressio eniz modica ita in humoribus ⁊ minor in spiritibus inducit̄: propter qđ in mēbris

L calor infigit̄ in calefacto ē: nō autē in calefieri tm̄: velut in spiritibus ⁊ hu. ¶ Amplius: quādo fuerit mā sume disposita: nō forte agēs ēt in ipsam poterit imprimere: s̄ disposita reperit̄ qñ vltime: vt cū tā naturalia q̄z inaturalia in calidū tendāt ⁊ siccū. Nullus enim ab initio ꝯfestim captus

Cap. 9. de fus fine.

est ethica habentiū humidū corporis habitū. febriū p̄mo: sed ⁊ frigidum multominus. Q: aūt agens occurrat forte aliqñ iam visum. Quare sic ethica fit primitus ⁊ non alio.

Propter quartū

qdem dōm. ad p̄mū q̄ ipsi loquunt̄ quātū ad id qđ accidit vt in pluribus in qbus maxie ars cōsistit. Ethica ꝟo incipiēs aduenit in his que rarius: vt ostēsum. Volēs. n. i⁹ crisiū excusare se Gal. a datione signoꝝ ethice: ait ipsa fore omittēda: tū qñ in aliis locis de his erat tractaturus: vt ꝑ febriū. cū qm̄ signa huius febris habebant̄ p signa illaruz febriū ꝓcedētiū: cū ipsa sic rarius cōtingat. ¶ Quis autez

M dubitabit si ethica incipiēs raro occurrit: cum de his que sunt raro nō sit scia: verū de his que sunt semꝑ aut vt in pluribus. phy. 2. quō erit scia de ipsa posita superius dicendo

T. c. 55. Colli. 2. c. 50. ⁊ 51. Colli. 1. c. 5.

q̄ raro pōt euenire: ⁊ tūc per se sine aliis febrib⁹ ꝓcedētib⁹ fit. ¶ Dicēdū vt apparet in p̄dicto. ⁊ 6° etiā meta. q̄ sciētia non tollit̄ ab aliquo ex eo q̄ sit de eis que sunt raro: dūmō illud raro causas habeat determinatas: sicut ꝯiunctio. Saturni ⁊ Iouis in p̄ arietis minuto raro contingit: q: circa finē mille annorū. Corpus etiā tēperatissimū de bona habitudine in longorū occurrit tēporum periodis: ⁊ tamē de ipso est scia: vt de eius causis ⁊ signis h̄z enim causas sufficientes essentie sue: ꝑ quas pōt aliqñ poni in esse ⁊ significationes qbus discernitur fore. sic itaq̄ ⁊ si aliquid raro eueniat quō causas habeat per se determinatas ad aliud raro de ipso poterit esse scientia. ¶ Ad aliud dicēdū q̄ spiritus ⁊ humor pluribus agētibus ⁊ febrē causantib⁹ sunt māe dispositi: qbusdā aūt paucis sō vt declaratū prius. ¶ Ad

N ꝯfirmationē dōm q̄ vt apparet p Gal. nō solū ex aere calefacto calefit aq̄ balnei ⁊ inde parietes eius: verum aliquādo p̄mitus pōt calefieri paries: deinde aqua ⁊ tandez aer. ⁊ interdū p̄ calefiūt humores qui spiritus calefaciāt: ⁊ tādem mēbra. Aut mēbra prius spiritib⁹ iflāmabunt̄. scđm enim q̄ fuerit cā agēs mām sibi coaptat: cum q̄libet non agat in quodlibet: sed in sibi determinatū. ¶ Ad aliud dicendū q̄ calor p̄mitus pōt in cor infigi ex aliqua grādi cā que qñ imediatius vsq̄ in cor penetrat: ⁊ ita erit febris: ⁊ tunc ille calor deportabit̄ mediāte spiritu ⁊ sanguie per totū corpus: non tamē calor erit in eis in calefacto esse qđ est febris: cū sit morbus: ⁊ hic mutationē dicat stabliē in hoc differēs ab accidente. dña. 73. sed nō in calefieri qđ motuz denominat ad calefactū esse. Febriū enim p̄n° cum sit aliq̄ febris: puta effimera seu pu. vel ethica: vna istaꝝ causat̄ in esse per suū subiectū in calefacto esse: subiecta ꝟo alia non

Colli. c. 1. in medio.

O sunt in calefacto esse: s̄ in calefieri solū: s̄ nāq̄ in qualibet febriū totū corpus inflāmet̄: q: tamē nō est in calefacto ē verū: in calefieri magis: ideo nō sunt alie nec̄ie febres vna existente. Et hanc qdē rōnez dissoluere nesciuerūt ponētes spiritū aut humorē minime inflāmari: cum ethica aduenit incipiēdo dicētes caliditatē nullo modo in spiritib⁹ aut humoribus esse: occultet̄ tamē ꝓpter caliditatē grandē membrorū cum ethice calor sit inferior calore tertiane. p̄ scđa: ⁊ q̄rto de aia. Caliditas eni maior ad se minorē ꝯtrahit ⁊ extinguit. Motus eni maior minorē depellit ⁊ occultat. differentia. 90. ¶ Ad aliud dōm q̄ per aliū modum fit febris q̄rtana ⁊ per aliū ethica: nam q̄rtana fit ex māc frigide sicce putrefactione que oibus ineptior est ad putrefactionez: cum putredo per calidū fiat ⁊ humidū. vnde ⁊ qdam ob h̄ negauerūt quartanā fieri a melia naturali. q̄rto p̄ma. Ethica ꝟo febris fit ex inflāmatione simplici: humiditates ꝟo ⁊ maxie p̄me cum sint vnctuose: aptiores sunt ad inflāmationē q̄z melia ad putrefactionē. Et ideo non minus potest accidere ethica icipiēdo q̄z q̄rtana. ¶ Adhuc grossior fortassis est melācholia q̄z p̄me humiditates. ¶ Ad aliud dicendū q̄ ethica magis videt̄ hoc nomē sibi acquisiuisse ex suo pessimo fine: q̄z ex eius p̄ncipio: tūc eni est in sua dispositione tū ipsa sit facilis curationis. Aut dicit̄ ethica vt tactū rōne cōpactionis subiecti quidē infigit̄ vt humiditatis vel mēbri. ¶ Ad argumentū ēt quoddā alterius partis dicendū q̄ l̄z aliquid vt sectus sequat̄ alios morbos: dūz tamē stat ⁊ figit̄ essentialr operationes ledēs: ipsum idē morbus efficit̄: vt ethica ex p̄ri causata. Et dolor etiā capitis quando fuerit permansurus. differentia. 74. ostensum ē.

Doc. 2. fē. 2. c. 19. Cap. 5. in medio. Cap. 3. in medio. Trac. 2. c. 59. [illegible] P [illegible]

¶ Differentia. XCIIII.

Quod febris pestilētialis sub effimera reponat̄ ostendit̄: q: aer corrupt⁹ pueniēs ad cor spiritus cōplōnē corrūpit. q̄rto p̄ma. s̄ effimera fit in spiritib⁹. ¶ Adhuc febris est passio cordis ꝓpria. Erit itaq̄ p̄ncipalioris partis eius. Sed hoc est spūs: q: ipse est radix. Corpus aūt cordis ē ramus. tertio. 11. Effimera ꝟo dicta est in spū fieri: igit̄ hec ad effimerā reducit̄. ¶ Amplius videt̄ ethica magis: q: statim. A. post ethicā de ipsa negociat̄: quoꝝ aūt fit determinatio vnius post aliud imediatius vñr ad eandē rez pertinere: vt ordo seruet̄ rei ⁊ disciplīne. ¶ Iidem iste febres videnī̄ esse sub eodem genere: q: que eadē curantur cura: cū ad essentiā morbi: causarū ⁊ accidentiū ordinet̄ illa. Sed cura eadē videt̄ curari hec febris cū ethica. vnde Almāsoris. 10. Regendi sunt febrientes ex pestiliētia ex oibus que in cap̄lo de ethica diximus. ¶ Rursus in ethica nō iniungitur abstinentia: neq̄ in ista: imo magis incitant̄ laborantes vt comedant: cum plures eorum nihil sumere gliscant. Almansor. vnde. A. Necesse est vt restaures ipsos supra cibum. Cūq̄ appetitus ipsorū

Q Trac. 4. c. 1. in me°. Tra. 1. ca. 2. Ca. 16. p° medium. Tra. 10. c. 16. p̄. 4. trac. 4. cap. 3. in medio.

cadit restaurent ad comestionē. nam plurimi cor qui viriliter agunt super illud ꝛ comedunt violenter absoluuntur ꝛ viuūt. ¶ Palin: ipsa ēt fit in humiditatib⁹: sed febris pestilentialis putrefacit qḋ de humiditate circundat cor. A. Itaqꝫ febres pestilentiales sub ethicaꝝ genere collocant. ¶ Rursus vi putrida: qm̄ ex putrefactione accidit. aer. n. putrefact⁹ humores putrefacit aptiores ceteris q̄ sunt corporis putrefactiōi. q: calidi sunt magis ꝛ humidi. ¶ Eti. dicūt ipsaꝫ aduenire corꝑib⁹ hūores hñtib⁹ paratos putrefactiōi: vnusqsqꝫ. n. icurrit egritudinē cui extat exposit⁹ magis: cū potissima pricula gnōnis egritudinū sit passuri corporis p̄paratio. febriū p̄. Erit igit̄ sub gn̄e putride locāda.

Oppositū

vo hui⁹ mōstrat: qm̄ febris putrida est humoralis. hec vo non ē humoralis. vn̄ Isaac febriū 5°. Plurimi patiunt̄ pessimos morbos de genere pestilētiali ꝛ febres nō de genere humorūꝫ. ¶ Palin: in febre putrida pulsus ꝛ vrina alterant̄ vehemēti alteratione: sed in hac minime. Quare q̄rto p̄ma. Nō alterat̄ pulsus ꝛ aqua magna alteratione. Et quādoqꝫ est vrina in febrib⁹ pestilētialib⁹ bona ꝛ nāllis in sui substātia ꝛ colore ꝛ sedimine: ꝛ ille cuius ē tēdit ad mortē: q̄rto scd̄a. ¶ Eti. A. aliū ei cōstruit tractatū a reliquis febriū discretū. Nō igit̄ ipsa erit putrida: sed nec effimera vel ethica.

Propter primū

qdē p̄mit⁹ sciēdū quot ꝛ que sunt gn̄a febriūꝫ 2°. quot ꝛ q̄ sint cāe pestilētie: qdqꝫ ipsa ꝛ morb⁹ ipsius ondat̄. Primū aūt hui⁹ oē dīia inotuit. 87. ¶ Propter 2m huius sciēdū q̄ cū febris pestilētialis plurimi sit nocumenti pniciciqꝫ illatiua: ꝛ hoc actione q̄dā existat: cāe ipsius erūt tres aut quatuor q̄ in cuiuslibet nālī experunt̄ actiōe: fortitudo. vꝫ. agētis: dispositio patiētis: ꝯtact⁹ ꝛ mora. Opꝫ. n. in tali actiōe hōꝫ febrē patiēs corruptiua ēt fore dispositū: vt in alijs euenit actionib⁹: cū agētiū act⁹ in mām ꝯcidāt dispositā. 2° de aīa. vn̄ p̄ febriū. Nulla causaꝝ sine patiētis aptitudie agere apta nata est. Propter qḋ 4° p̄ᵃ. Agēs solū cū peruenit ꝛ nō fit patiēti p̄paratio: non accidit actio ꝛ passio. Et iō p̄ᵃ pbl'. ait hāc febrē oībus pestilētiā inferre. Quicūqꝫ prauē hñtes p̄existente. Qui eni bonos hūerūt humores resistūt corꝝ tēperie ꝛ vigore aeris corruptioni: q̄re in pble. & Ari. qbusdā ascriptis. Quibuscūqꝫ sortiti sunt f̄m ipsaꝫ gnōnē ab astroꝝ ipressione q̄ sint breuis vite veloci⁹ redarguunt̄ ꝛ ꝯsument̄ pestilentia ꝯcitati. Ut. n. dom⁹ antiq̄ ꝛ ibecillis celerius vēto ꝯcidit vehemēti q̄ꝫ fortis ꝛ noua: sic q: hi pēstilentia. vn̄ Haly. Nō ifirmant̄ oēs hoīes apud mutationē subē aeris: nā corp⁹ cui⁹ chim⁹ nō ē p̄parat⁹ cuitat aerē ꝛ resoluit eū an̄q̄ꝫ alteret̄ ab eo. q̄re Alexāder i pble. Propter qḋ in pestilētiali ꝯstitutiōe hi qdē moriunt̄: hi vo minime. Cām qdē assignat ex cōplōnis p̄paratione. Si enim fuerit qs plen⁹ cacochimia: manifestū q̄ ispirat⁹ putrescibilis aer hūc corrūpit: si vo euchimus nihil aut parū ip̄m pestilētialis aer ledit. Voluit ēt Zoar epidimiā accidē: qm̄ de⁹ illā mādat qḋ p̄tris nō est speculationis. ¶ Corpa vo huic febri p̄pe maxie dispo¹ᵃ sunt q̄ p̄mo coitu vsa latorū poroꝝ: hūida: mīte balneatiōis: ꝛ vl'r illa q̄ q̄litati putrefactiōis aeris sūt homogenea. Cōtraria vo nō ledunt̄: sꝫ potius cōtēperant̄. Occurrit ꝛ h̄ agēs scd̄o forte. Qn̄. n. tale fuerit ꝛ i mām agit idispositā p̄mit⁹ illā disponēdo: ꝛ ōnīū formā iducēdo: vt est guttā lapidē ꝯterere. 8. phy. ꝛ 2° afo. cōplōnū 3°: cū iterioꝝ p̄: aer aūt agēs ē forte putrefact⁹: tū q̄p ipsi⁹ ad nos imediationē ꝛ ieuitabilē ipsius necītatē. 9. de inge. tū ēt p̄pter eius putrescibilē pessimā q̄litatē cū sb̄a. plurima. n. hui⁹ aeris ipressio ab agēte: vt declarabit̄ amplius vi q̄ꝫ a mae dispōne depēdere. Etiā tertio ꝯtactus. f. aeris vndiqꝫ intus imediati⁹ ꝛ exterius occurrētis qui i oī expetit̄ actiōe nālī: de gene. ꝛ cor. p̄. cū quo iteruenit ꝛ tp̄s necio. Quis. n. sic pōt velociter manū ab igne actiuissimo separare vt ꝛ caliditatē ipsius nō p̄cipiat. Neqꝫ ēt ignis si-ne p̄dictis causis poterit vllaten⁹ opari: qḋ tēpus in hōꝫ aeris ipressione inerit p̄prie: cū talis ipsius simul putrescibilis impressio nō de facili possit separari ab eodē. Et hec q̄dē cū p̄mis. scd̄o de cā. ꝛ p̄ scd̄a in oī querit̄ physica opōne. ¶ Agētes q̄ꝫ cāe cū patiētib⁹ his duob⁹ fulcitī medijs duplices sunt vniuersales ꝛ remote: ꝛ p̄ticulares ꝓpique. Prime qdē sunt dispōnes p̄cedētes ex formis celi siue imaginibus faciētibus esse necesse illud cuius aduētus ignorat̄ a medico. f. iq̄uātū tales putrescē faciētes aerē ꝛ aquā. Fiūt ꝛ putredines in terre viscerib⁹ p̄pter cās a medico ignoratas qḋ ex lumiariū p̄prie ꝯtingit eclypsib⁹ ꝛ ꝯiūctione planetaꝝ ꝛ maxie Saturni ꝛ Martis cū stellis fixis aut ipsorū adunatione in aliquo signoꝝ humanoꝝ: ꝛ p̄prie qn̄ p̄ualuerint in domo vite in aliq̄ ꝯiunctione maloꝝ vel aspectu aut reuolutione anni mūdani iducētib⁹ prauas tēporū cōstōnes p̄mutatorū cētijs ꝛ naturis. ¶ Cāe vo p̄ticulares ꝛ p̄pinque sunt corruptiōes hic sensibiles i aere de prope exiūtes vl' vētis ꝛ maxie australib⁹ ex lōginqs p̄tib⁹ adducte: sicē euenit i apertione cauernaꝝ ꝛ puteoꝝ diuti⁹ ꝯclusoꝝ. Aut p̄p inceuentationē ꝛ ꝯstrictionē aeris iter parietes ꝛ tecta cū imobilis reddat̄: vel p̄p lacunas putridas ꝛ stagna: ꝛ res vt linū in illa imissas: vel p̄p vegetabilia: sicē cauleseruca: lacticinia acuta ꝛ viscosa. Aut p̄p baratra venenosaꝫ aurā expirantia: sicut circa. Sardos ꝛ Jerapolī: aut riuū magnā ciuitatē expurgātē vl' exercitu multoꝝ p̄turbatū. Et p̄p arbores malaꝝ cōplōnū vt sobac ꝛ taxū: nuces: sicus: odores putridos ꝛ p̄uationē ventoꝝ laudabiliū. aut p̄p stercora ꝛ aialiū cadauera vl' hoīuꝫ corpora occisoꝝ in p̄lio itumulata siue icōbusta. Nā forsitan ex ethiopia sꝫ cōtinuitatē ifluxerūt q̄dā putrida inquinamēta athenīēsibus hñtibus apta corꝑa ledi ab ipsis futura cā febris: febriū p̄. ¶ Est ēt ꝛ modus q̄s pestilētie q̄n mediat⁹. mortalitas. n. corrūpit arbores ꝛ vegetabilia: ꝛ hec corrūpūt aialia q̄ ea comedūt: ꝛ p̄pterea hoīes q eis vescunt̄ corrūpunt̄. p̄ scd̄a. Fit q̄ꝫ f̄m Democritū qn̄ famē sequit̄ abūdātia. Et p̄p languida tritica: herbas ꝛ varios cibos: qn̄ fame hos sumpserint coacti: vt ēt Zoar ō pestilētia recitat marochiana. Qn̄ aūt pestilētia ex iferiorib⁹ fuerit: iubēt medici supiora ꝛ lata q̄rere aeris. Qn̄ vo ex supioribus iferiora ꝯclusa. Neqꝫ mirādū est aere putrefieri cū ipse fumis terrestrib⁹ ꝛ vaporib⁹ p̄misceat̄ aquosis: radijs ēt supiorū p̄miscētibus istis: neqꝫ. n. p̄manet in sui simplicitate: tūc enim nō putrefieret: cū nullū nudoꝝ simpliciū possit putrefieri: ꝛ iō cū ignis inter cetera elmtoꝝ simplicior existēs p̄maneat: putrescit minime. vn̄ metheo. 4°. Oia alia putrescūt excepto igne: etenī terra aqua ꝛ aer putrescūt. ¶ Deinceps qdē ꝯsiderādum qd sit pestilētia. Et q: est mutatio q̄dā facta in aere: p̄mitus sciēdū q̄ mutatio duplex est ipsius. Una qdē in ei⁹ q̄litatibus: ꝛ altera in eius sb̄a magis. Mutatio tn̄ in sb̄a nūq̄ꝫ pōt sine mutatione in q̄litatibus p̄fici cuꝫ qualitate oīs fiat actio: nō tn̄ ecōtra. Mutatio qdeꝫ f̄m q̄litatē est qn̄ aer f̄m caliditatē ꝛ friditatē maxie ad dispōnē p̄uenit intolerabilē adeo vt inde messes ꝛ generatio corrūpant̄ ꝛ vita: qḋ dupliciter euenit: quoniā aut ē symbola mutatio: sicut rabiositas estatis in calore ꝛ hyemis in frigore: vel ecōtra ꝯuersio: vt malitia frigoris in estate: ꝛ caliditas in hyeme. Et simil'r quoquo mō in alijs q̄litatib⁹. Qn̄. n. aer p̄mutat̄ itā ꝛ corpora sil'r peruertunt̄. disponunt̄. n. sil'r tempore pble. p̄ma. Mutatio qdē aeris ipsius in sb̄a est: vt hec ad malitiā cōuertat̄ nō q̄ aliqua suaꝝ q̄litatū valde fortior fuerit facta augmēto aut diminutione: lꝫ nō sine earū mutatione contingat: ꝛ hec dī pestilētia. 5. theori. que est mutatio aeris in corruptionē ꝛ putredinē: p̄pter egressionē a tēperamento in eius substantia ꝛ qualitate. Secūdū vo. A. pestilentia est putrefactio que accidit aeri: similis putrefactiōi aque remollitionis fetide. Ingrossatur enīꝫ ꝛ remollit̄ velut aqua qn̄ q̄s imiserit linū aut canapum vel talia in illā.

I

¶ Ut aũt appareat ꝯñr q̃d fit morbus pestilẽtialis sciẽdũ ꝙ morbus est duplex. Quidã nãq̃ particularis.i. ꝑticulꝛr & diuisiꝫ sparsus: sic ꝙ in eodẽ tꝑe & ciuitate differẽter hoĩnib⁹ ꝯtingit: vt alijs q̃rtana vł tertiana: nõnullis ꝟo frenesis &c̃. Est & alius cõis: qui ẽt duplex: q: quidam ẽ ꝯsuetus & cognitus: & dr̃ endimic⁹ seu endimialis q̃ñ ab intus eueniẽs: & est ꝯtingẽs rõne loci: puta ꝑpter aquã vel ventũ vel terre fundũ: seu in quibusdã ciuitatibus nefresis abũdat. in alijs boriũ: qḋ apud arabes nũq̃ꝫ vel raro est repertũ: in quibusdã vena medeni vel ciuilis sepe: quã Gal̃.nũq̃ꝫ vidit ulterius.6. & de tali morbo agit̃ in libro de aere & aq̃. Est & alter epidimialis.i. sup vel ex eueniẽs ad oĩã illi⁹ q ꝯsurgit ex loco. Solet ẽt epidimia.i. supeuẽt⁹ ꝑ pestilẽtia sumi: & si gñalior & existat ipsa. ¶ Est aũt fm̃ Halyab. morb⁹ pestilẽtialis multiplex & subit⁹: vno eodẽq̃ꝫ tꝑe hoiuꝫ multitudini cõis. Multiplicẽ q̃ꝫ dixi: vt oñdere varietatẽ hui⁹ morbi: pestilẽtialis.n. sola egritudinũ cõis ẽ oĩb⁹. ꝑbl.p⁰. Qm̃ q̃dã est pestilẽtia ex q̃ febres adueniũt ꝯtinue: interdũ carbũculi & aliq̃ñ dissinteria: variole: morbilli aliq̃ñ: & talia sic in libris epidimie oñdit̃. Dicit̃ ẽt subit⁹ ad dr̃ñaꝫ morbi endimialis: qui paulatine euenit ex ĩpressione illoꝝ q̃ in loco existũt illis. Reliquũ aũt qḋ in descriptione subiũgit̃ ad dr̃iam dcm̃ est morbi ꝑprij. Nõ enim euenit eodẽ tꝑe idem plurimis morb⁹: sꝫ differẽs magis: cũ ex idebita sex rerũ administratiõe ꝯtingat: i q̃ differẽtes diuersimode peccãt. Cõtingit ẽt pestilẽtia & aeris putrefactio fm̃ plĩm i postremo estatis & in autũno. Almãsor &. A. ¶ Sed circa ꝑfata hesitat̃: q: dictũ est pestilentiã fieri ex putrefactione aeris maxie: quod nõ videt̃: q: 25. ꝑbl̃. q̃rit̃: quare aq̃ & terra putrefit. Cui⁹ causa assignat̃ q: omne calidissimũ fit ĩputridũ. Infrigidari eni opꝫ p̃m̃. Ignis aũt calidus semꝑ. Auer. ꝟo igne plenus. In ꝯtrariũ dictũ est omnia putrefieri excepto igne. Eteniꝫ terra & aq̃ & aer putrefiunt qḋ & medici testantur cuncti. ¶ Dõm ꝙ aer purus nõ putrefit: neq̃ꝫ ipse ꝑut igni cõmistus. Uehemẽter eniꝫ cal'm a putrefactione ꝑseruat: putrefit aũt alius vt impermistus & infrigidatus.

Cap.2.p⁰ ꝑncipiũ.

Febres ca. 11. in ꝑn⁰.

ꝑble.7.

K

lib.4.c.19. in ꝑn⁰. 2.p.fẽ.1. doc.2.c.4. ꝑble.19.

L

Propter scdm

qdem sciendũ quosdã voluisse hanc febrem ad genus effimere reducere. Quoꝝ motiuũ cũ antedictis fuit: qm̃ q̃dã pestilẽtia aeris euenit ꝑp simplicẽ q̃litatẽ sine putrefactiõe ipsius. Que quidẽ q: cũ spiritib⁹ ꝯuenit: q sũr calidi sunt & sicci & egritudo ꝑ̃pterea ꝯtingat in gñe ꝑportionali: concludunt hꝯ febrẽ d̃ gñe febris dici. ¶ Sed ista positio stare nõ põt. Extraneũ eni est multũ vt hec febris ponat̃ effimera cum nullã aut modicã valde ꝯueniẽtiã secũ habeat: qḋ ostẽdit̃: q: febris effimera in vno sepe aut pl's & rarius in q̃tuor terminat̃ dieb⁹. hec aũt ad plures extẽdit̃ dies: fm̃ dispõnem patiẽtis & fortitudinẽ agentis. Adhuc effimera salubris ẽ de se: pestilẽtialis ꝟo febris plurimũ mortifera. Uñ Isaac ex hac ait febre saluari rarissimos. Et. A. fm̃ plĩm perdens qḋ innuit̃ afo.i.2⁰ plures crises sunt ad salutẽ q̃ꝫ ad mortem nisi morb⁹ pestilẽtialis fuerit. Sic igit̃ ꝑpter hec & alia plurima: vt ẽt oñdet̃: q hꝯ hec febris oĩno discrepat ab effimera: nõ est dõm sub illa ipsam locari. ¶ Motiuũ ẽt nõ valet illoꝝ: primo dupl'r deficit. p̃ q: vt ostẽsuꝫ est mutatio aeris in q̃litate ẽt existe pestilẽtialis non reputat̃ ꝑprie: nisi ꝯuersionẽ causet in subã. Scdõ q: dispõ aeris cal'a vehementer & siccat: nõ sic inducit effimerã: sed potius putridã vel ethicam. vnde q̃rto p̃⁰. Febres accñtes cã aeris sicci fiunt cã vt febres veniãt cholerice: multo igit̃ magis fieret q̃ñ est caliditas aut cũ ipsa in aere siccitas cõiuncta ethice & nõ effimere. ꝙ aũt nõ effimere sed ethice: euenit q: spũs subiectũ subtile leuiter cũ motũ aeris nõ põt sustinere: vnde fit trãsitus ad humores: q subiecta cõpactiora & tolerabilia existent. dr̃ia ꝑcedente. ¶ Alij ꝟo voluerunt ipsam ad genus ethicarũ reducere moti antedictis ꝑargutijs. Et hoc q: sic in ethica ĩueniunt̃ dispõnes laborãtibus quasi insensibiles

Feb.5.ca. 4. in ꝑn⁰. p.4.trac. 4. ca.1.in medio. Cõafo.1. 13.in fine.

M

Tra.4.c.1. post ꝑn^m.

tepidesic & in ista. Adhuc videt̃ & hec i occultis itimis ꝑfundari: vt ethica: ꝑpter que voluerunt ad illam reducere. ¶ Sed hoc ẽt satis est lõge ꝙ ad ethicã adducat̃: quod ex grãdi inter eas ostẽdit̃ diuersitate: q̃ñ in hac precipit̃ euacuatio & purgatio: in ethica ꝟo mime. ¶ Eti. terminat̃ crisinõ autem ethica: ꝑpter qḋ remotius reducit̃ ad ipsam. ¶ Neq̃ꝫ etiã motiua ipsoꝝ valent i q: dispositiones in eis nõ sunt equales vt in ethica: sed permutant̃ diuersis mutationib⁹. Percipit̃ enim aliquãdo ex ipsa caliditas & inflãmatio fortis: & quãdoq̃ꝫ friditas & ꝑprie in extremis & exterius. Et ad sũmũ calent interius & infrigidant̃ exterius: quod ethicis nõ fit. ¶ Amplius posito ꝙ fundet̃ interius vt ethica: non tamẽ expãditur exterius vt ipsa: neq̃ꝫ in mẽbris est: sed in humoribus vt ostendetur.

N

Propter tertiũ

ꝟo sciẽduꝫ ꝙ ipsa simplicius ad febreꝫ reducit̃ putridam. Modũ aũt reductiõis ipsius. A. cũ Arist. ꝑble. p⁰ tetigit dicẽs: aer putrefit ꝑpter expulsionẽ & sparsionẽ fumoꝝ in ipso: qui quidẽ putrefactus ad coꝛ ꝑuenit i quare corrũpit cõpl'onẽ spiritus qui est in ipso & putrefit qḋ circũdat ipsuꝫ de humiditate & accidit caliditas a nã egressa: & spargit̃ in corpore: & sic inde ꝯsurgit febris pestilẽtialis: qḋ ostẽdit̃ febriũ ꝑmo: q: ꝟo pestilentiosaruꝫ meminimus febriũ a putredine omniũ fientiũ &c̃. sic ergo vult eas a putredie fieri. ¶ Quod & mõstrat̃ rõne sumpta quidẽ a priori: q̃ñ febris putrida dr̃ eo ꝙ ex putredine ꝯsurgit: sed talis est pestilentialis: qḋ ostẽdit̃ per plurima ꝯsiderantibus: que Gal̃. testatur de ipsa cũ alijs. vñ p̃ febriũ. Febris pestilẽtialis fit propter humores aptos ad putredinẽ existẽtes: q̃ñ occasionẽ quãdã breuẽ a ꝯtinẽte acceperit aial. q̃ꝫ multũ aũt ex respiratione incipit eo q in circuitu est aere a putrida euaporatione cõterminato. Principiũ aũt putredinis &c̃. Subdit ẽt ꝙ corpora copulata aeri in quo pestilẽtie ꝯsistunt semina superfluitatib⁹ plena: ꝑparata sunt iã & per se putrefieri. ¶ Ad hoc tertia afoꝛismoꝝ. & p̃ febriũ recitat̃ dispositio q̃dã pestilẽtialis in ꝑn⁰ ꝑncipiante scdl epidimiaꝝ posita ita. Carbũculi in cranone & reliqua. Quoꝝ quidẽ causa erat vt ibi ostẽdit̃ putredo. Dictũ est etiã per. A. hanc febrẽ putrefacere humiditatẽ cordis. In hanc etiã ꝯcidit Isaac sentẽtiã. Rursus febris putrida euenit ex re magis calida & humida: cum hec fit putredinis causa. Quecũq̃ꝫ eniꝫ calida sunt & humida putrescũt: ꝑ̃pterea tales sunt humores & aer: sunt enim calidi & humidi alioꝝ corporis respectu: non autẽ sic spiritus & mẽbra. ¶ Amplius cui⁹ significationes sunt febris putride: ipsaq̃ꝫ putrida nominat̃ quoniã significationes in cognitionẽ essentie nos deducunt morbi: & ꝑprie cuꝫ a substãtial'r inherẽtibus fuerint sũpte. hꝯ aũt significationes sunt in ipsa posite. In ea nãq̃ꝫ adest caliditas inordinata: siccitas lingue: sitis vehemẽs: anhelitus angustia: eiusq̃ꝫ fetor: inquietudo: nausea: dolor oris stomachi: casus v̇tutis: syncopis: rõnis permistio: pulsus diuersus frequẽs parũ⁹ & quãdoq̃ꝫ vehemẽs: sudor frigidus: frigus extremitatuꝫ: spasmus: alchuçec: vomit⁹ cholere: solutiones: vẽtositates & talia. Que quidẽ alijs nõ adsunt sic febriũ aliarum generibus nisi putridis. ¶ Itidem illa est febris putrida seu ad illã cõducit̃: cui ꝑcuratio extat vt putride. Talis aũt ẽ hec. ꝑcipit̃ nãq̃ꝫ in ipsa flõmis & purgatio putredinis: alteratio & ipsius exiccatio & eductio: & talia que i febribus obseruanda sunt putridis. Ex qbus ꝯcludit̃ hanc febrẽ proprijssime sub putridis locari: si igit̃ quis assimilatiõe quedam conat̃ ipsam febrem ad ethicã reducere: & ꝑprie ad effimerã: hec erit extranea & improportionata valde. Non autẽ locatur in tractatu cũ alijs putridis: q: nõ ex determinata vt alie ꝯtingit mã veꝝ potius ex omni. ¶ Q. si qs opponat hanc pertractationẽ simpl'r fore impertinenteꝫ: cũ hec febris ex formis tandẽ ꝯtingit: vt dictũ ẽ superioꝝ: qb⁹ cũ sint necẽe quis hic nõ poterit resistere. Que ḡ necẽitas hec i

O

p.4.tra.4. c.1.an me. Coll'r pro. ble.7.

Cap.5. in ꝑncipio.

Ca.4. circa ꝑn^m.

Cõ. afo. 12.

Cap.4. in medio.

P

Et supra arg.2.

Q

A

medicina pertractari. ¶ Rursus hoc supposito quod ex supe/
rioris eueniat aspectu. videlicet eclypsibus ac coniunctione stellarum et di
uersitate in his circuli signorum non poterit quis nisi astrologus
intelligere et obseruare. Quid igitur ad medicum. ¶ Ad primum qui/
dem dicendum quod licet motus et esse superiorum non possit impediri: cum
sit necessarius: neque enim in fortunas possumus ex celo de/
pellere: valemus tamen ipsorum impressiones auertere materiam
indispositam reddendo: cum dictum sit. Actus actiuorum sore in su/
scipiente disposito receptibiles. Et ideo in centiloquio astro
logus optimus multum malum prohibere poterit: quod secundum stel
las est venturum: premuniendo taliter suscepturum: vt cum illud
adueniat: modicum aut nihil ipsum afficiat: si namque astra cum or/
be mortiferam adducant hyemem quandam friditate: illam sufficien/
tia muniti valemus euitare. ¶ Ad aliud multipliciter dicendum: quia
licet non agnoscamus materiam et dispositionem superiorum: scimus tamen vt
medici corpora disposita egritudinibus pestilentialibus:
que rectificare possumus: vt et indisposita reddantur illis quo

B

acto non accidit superiorum impressio. Vel licet non cognoscamus
per causas superiores pestilentiam futuram: noscimus tamen per
causas medias et signa: puta per dispositionem aeris nos con

Cō. 7. de R.
Tra. 4. c. 2.

tinentis: quam Gal. pronosticorum secundo: propter celeste quoddam seu di/
uinum signum intelligit. In qua signa pestilentie declarantur fa
cis aduentu ipsius prima quarti. Aut quod medicus habet hoc pro/

Ja me°.

scire scia astronomie quam in se debet habere cum astronomia non mo
dicum quod conferat medicine. Unde de aere et aqua. Qui vero ea
que de re altissima tractaui minus rata tenent et credunt nouerint

Tr. 3. post medium.

astronomiam medicine non minimam partem esse. Quod asserit Al
bumasar introductorij primo: vt differentia ostensum prima.

Propter quartum

vero. ad primum dicendum quod licet aer pu
tridus perueniens ad cor cor/
rumpat cordis complexionem: non tamen spiritum putrefacit. Spiri/
tus enim non proprie putrescit: cum sit calidus et siccus et subtilis
et in motu plurimo: sed inflammatur et resoluitur magis. Aut ta/
lis spiritus complexionis corruptio non est in facto esse: sed in
fieri potius. Febris autem dicitur esse per id quod est in facto esse

C

non in fieri: vt in calefacto fore non in calefieri. differentia post.
¶ Ad aliud dicendum quod febris que est in spiritu est in influenti: non
autem in innato complantato: qui pars est cordis principalior ra/
dix et velut forma et factor. In vigore namque ipsius virtus ifor
matiua corpus produxit: cum sperma virile quasi totaliter in spiri/
tus dissoluatur: differentia 34. Sic igitur spiritus fere hincinde suscī/
pit. ¶ Ad aliud dicendum quod non est ethica: et si determinetur post
eam ab A. quia ipsam pertractat Gal. post effimeras et ante ethi
cas. Et Almansor post febres aparum. Isaac etiam magis locat
ipsam cum putridis: vnde non arguit. Causa quoque huius diuer
sitatis potuit esse: quia hec febris non est adeo vere putrida: vt
cholerica vel flegmatica. Quod apparet ex accidentium ipsius
etiam ad putridas difformitate quadam. similiter videtur in causa
fore diuersitas: eo quod alie febres putride magis fiunt ex di/
spositione humorum ad putredinem aptorum quam ex fortitudine agē
tis: hec vero econtra. Quod innuit Isaac intelligens perfecte quando
dixit febrem fieri de pestilentiali genere et non de humorum gene/

D

re: non quod in hu. putrefactio non fiat. Sed quod maior causa ine/
xistit in aeris putrefactione ipsos prius ad hanc habilitante
quam ex vitio humoris proprio: vt in alijs putridarum. Adhuc cum
cetere febrium sint essentialiter cordis passiones: hec quidem ma/
gis concomitatur ipsum et affligit. Aer enim putrefactus ime
diatius ad cor perueniens que sunt in ipso corrumpit et putrefa/
cit humida: vt fere velut in alijs causa antecedens non redu
catur sub coniuncta: vnde quasi causa primitiua imediate se trans/
ferat in coniunctam quod tamen non audeo simpliciter explicare. Et
fortassis hec est causa quare non expresserunt medici sub quo
genere febrium locaretur pestilentia simpliciter precise. ¶ Ad
aliud dicendum quod licet per eadem curetur: non tamen sunt illa plura
eadem: sed pauciora magis: vt ostensum est minora. Mox etiam
Almansor excipit balneum: aquam calidam et lac. omnis quoque
feb. in eo quod febris cum sit mala complexio calida et sicca ea/

E

dem participat cura. Fuit etiam Almansor breuis sermone: vt
vno non solum eodem vel simili det alterum intelligere: imo mo/
re Hippocra. suo contrario. ¶ Ad aliud dicendum quod ista est
vna similitudo lata. Et etiam quod in febre hac non prohibetur ab/
stinentia in quantum est putrida: sed propter casum appetitus
qui eis associatur frequenter et similiter vt bonitate ciborum et po
tuum resistatur aeris malignitati: sed in ethica non iniungitur absti
nentia propter corporis exiccationem et febrilis caloris exiccationem:

2. de. de. a. fu. 2. c. 19.
2. 4. de aia c. 5. in me.

cum eius calitas sit tertiane secundum A. calitate acutior. Sic igitur non
prohibetur eadem minime abstinere de cena. ¶ Ad aliud dicendum quod
per humiditatem. A. intellexit humorem primum et non secundum.
sunt enim duplices humores. primi videlicet et secundi noti: vt san/
guis: flegma: cholera et melia. Et secundi dicti humiditates:
vt que est in extremitatibus paruarum venarum: ros: cambium
et gluten: differentia 33. Concedendum itaque quod proprissime alterum
sit putrida. ¶ Ad ea etiam que alterius partis iam apparet.
Expositus est enim sermo Isaac. ¶ Ad aliud dicendum quod

F

hoc est quasi proprium pre alijs egritudinibus huic passioni:
vt ipsa vehementius vt ostensum quam alie febres inhereat cor/
di: vt et nocumentum suscipiatur in corde et non sic in epate et
alijs ceteris suo modo. Propter quod vrina naturalis videtur
existere similiter et pulsus cum fuerit ita non perterrita et succum/
bens: vt et nullo attentet insurgere contra morbum modo: sed
conuertet se vt corpus gubernet velut in sanitate. Quo cir
ca et vrina in morbo etiam diurno sicque permanens indica
tur in afforismis mortalis a Damasceno.

Afo. 4 & 5:

¶ Differentia XCV.

Quod apostema

intrinsecum causet
febrem continuam
omnino monstratur per Gal. afo. quarta ita. Fe/
bres continue et periculose accidunt aut propter

Cō. afo. 43 in fine.

prauam morigerationem putrefactionis vel propter
intrinsecum apostema. ¶ Amplius si alique apostemata in/
trinseca febrem causarent interpolatam: hec splenis essent et
renium: cum hec membra minus sint sensitiua: minoremque colliga
tionem cum corde habentia. Propter quod plures medicorum
asserunt hec febres interpolatas causare: sed apostemata
membrorum hec febres inducunt continuas: quod monstratur: quoniam

G

splen est membrum carnosum arteriosum: ex sanguine namque ar/
teriali subtili nutritur. quarto de vtilitate particularium. Est
etiam rarum multe materie comprehensiuum: quod autem hec quarto

Cō. 15. in medio.
Colli. tra. 4. ca. 10.

prima ad febres preparatum continuas. Renes similiter mem/
bra existunt carnosa et calida: arterijs et venis patentibus non
parum coniuncta: que febrium continuarum videntur denotare
aduentum ibidem. ¶ Rursus cuius causa est continua et ef/
fectus ab eadem continuitatem suscipit: quoniam causa et effectus
sunt proportionales. Sed apostemate existente sanies in/
ducitur continua que febris causa per se et coniuncta ponitur
cum suo effectu conuersiuo. ¶ Iidem in apostemate mor/
borum tria genera vt videbitur continentur. Que quidem tum
propter se tum propter accidentia ipsos concomitantia nam huma

H

nam febri appropriatam tanquam in egritudinem sibi propriam dedu/
cunt. Apostema itaque intrinsecum febrem causabit continuam.

Contrarium

quoque huius ostenditur afo. primo ita. Quia
splene male se habente paroxismi: et vir

Cō. afo. 12. ante me.
Cap. 20. in medio.

melici per quartanam febricitant. ¶ Amplius in diuisionibus
apostematum in renibus sequuntur in primo sui febres permiste haben/
tes paroxismum cum horripilatione: tales autem sunt inter/
polate. ¶ Adhuc quinto practice. Diuersificatur lythargia si/

Cap. 15.
Trac. 4. c. 18. ante me.

ue sirsen frigidum propter febrem adesse et non adesse. ¶ Iidem tertio pri/
ma ponitur melia fieri propter apostema meseraicarum: in quo secundum plurimum
non est caliditas febris aut sitis. Quarto etiam prima. Membra que

Trac. 4. c. 11. in me°

sunt longinqua a corde debilem coitatem cum eo habentia velut renes:
non semper propter apostemata febres inducunt continuas: imo multotiens
interpolatas diuersimode generis commistarum existentes: et febrium tertianarum:
quartanarum: quintanarum: et sextanarum. ¶ Rursus diuersa febris in/

Ut lib. de dicrasia inequali.

terpolate est ad continuam: quoniam interpolata causatur ex materia extra vasa

I

Doc. 1. c. 2. in pri° & 11. de ma. la cõpl. dĩ. c. 4. in pñ. Colli. 4. c. 5. 7. 19. 26. & 52. Tra. 3. circa pncipiũ. Colli. 2 te. c. 28. vsq; ad. i. c. 39. Tra. 3. c. 7. 15°. 3. tra. 2. cap. 5. in medio.

cõtẽta: ꝯtinua vero ex intra. Materia vero apatis extra vasa cõtinet vt innuit Ga. de ge. apostematis in ꝗ̃ꝫ plurimis. ¶ Adhuc mot' est de extremo in extremũ per mediũ. ꝓbẏ ficoꝝ qnto & qnto de iuuamẽtis. Sed quedã apata intrinseca q̃lia diaphragmatis & stomachi & vniuersalr substãtie pãniculose: velut apparet pmo ꝓnosticorũ febres inducũt ꝯtinuas. Quedã vero febres nõ adducũt. vñ 3°. 14. In apostematib' epatis fridis non est febris neqꝫ sitis neqꝫ calor. Silr & in duris splenis. Cũ igit' fiat motus de nõ hñe febrẽ ꝯtinuã in habere aut ecõuerso mot' p mediũ ꝯstituet'. hoc aũt mediũ nõ videt' nisi febris interpolata. Quare febris interpolata interdũ ab intrinsecis apatum causabitur.

Ca. 2. post pncipiũ. Cap. 1.

K

In isagogis colli. trac. de rebus cõtra nãm. c. de modis apostẽa. 13. Cap. 5.

Propter primũ

quidẽ sciẽdum ꝙ apa est tumor siue grossities pter nãm permutãs mẽbrũ a sua nãli dispositione in eam que extra naturã ex materiei cõgestione vel reumate generatus ꝗrto de accidẽti. & 13. de inge. Hec autem nõ est vera ratio apostematis: sed potius ꝗdam eius notificatio cũ tumor pñ tumor preter naturã est accidẽs consequẽs apostema calidũ. Joãnitius. Uera siquidem ratio ipsius est morbus compositus ex triplici genere morbi. differentia. 75. In ipso nãqꝫ ꝯcurrunt tria morboꝝ genera: vt mala cõplexio: prauã compositio & imparis solutio: vt declaratũ pmo scd'a. ¶ Cuius quidẽ cause vniuersaliores sunt sex. Uis mẽbri. vꝫ. expulsiua superfluitatũ ex superfluo alimẽti in eodem accreta. Imbecillitas mẽbri recipiẽtis qd ad ipsum impellitur: materiei superflua quãtitas. Debilitas nutriẽtis virtutis membri. Quãdo enim suũ nõ valet alimentum elaborare: in superfluitates conuertit' illi nocẽtes. Meatuũ largitas quibus superfluitates prompte decurrũt. Et situs ipsius corporis inferior theori. 6. Ipsius quoqꝫ supflua quãtitas est illius materia: vt humor ꝗdruplex: aquositas & vẽtositas. ¶ Et adhuc hẏ ꝗdam a causa pmitiua nota. Reliquũ vero ab opposita. Cuius quidẽ gñõis modus differẽtia tanget' subsequẽti. Est etiã quoddã apostematũ extrinsecũ: qd sensib' subiacet: vt tactui & visui manifeste. hi eni circũscriptionem ipsius apprehẽdunt imediate. Intrinsecũ autẽ aliud oppositum ad qd nõ sit ex significationibus puenit' a sensu acceptis deducto. Et ipsũ qdẽ generat' aut in mẽbris iterioribus vbicũqꝫ: velut in gutture: pulmone: capsula cordis: vẽtre cũ meri: epate: splene: itestinis: renib': matrice & vesica: aut in pãniculis ea circũdãtibus vel tegẽtib': siue p lõgũ latũ vel pfundũ. Quid aũt febris & acuta visum dĩa. 87.

Ca. 5. in fi.

L

Propter scd'm

vero sciendũ ꝙ aliqui indistincte posuerunt apostema intrinsecum febrem continuam causare simpliciter: aliqui vero interpositã non raro vt mõstrarunt arguta: sed quid de hoc tertio videbitur dicendorum.

Propter tertiũ

quidẽ sciendum ꝙ aliqd apa intrinsecũ febrẽ põt inducere interpolatã. Cuius quidẽ gratia notãdũ. ꝑ ex pte mãe: ꝙ cã febris est duplex. vna eni essentialis & pª: reliq̃ vero velut accidẽtalis & scd'a. Pria hãꝝ quoqꝫ ꝗdã est mediata: puta aãe dicta. quedã vero imediata: q̃ ꝓprie põt appellari causa cõiũcta: eo ꝙ ꝯuertit' & coniungit' cum morbo: qualis ẽ fuligo putrida: seu fumus putridus horribilis subtilis a minera putredis ꝯsurgẽs: febriũ ꝑ. locata in vasis seu cũ: dũmodo ꝯtinuationẽ ei' cor petat. Et ẽm ꝙ ꝯtinue aut successiue ipm expetet: febris generabit' ꝯtinua vl' iterpolata: vt visũ dĩa. 87. cũ ceteris. Sed de causa vt accitali iuuaria & scd'a ꝗdã attendit' rõne materiei apatis: alia vero ex parte q̃litatis ptis in q̃ existit. ¶ Primo qdẽ modo diuersificat' multiplr. Qm̃ apatũ ꝗdã fiũt ex mã calã: puta ex sanguine & cholera: & flegmones appellant' ab inflãmatiõe dicta. quedã vero ex mã frida siue dura molli aquosa seu vẽtosa. ꝑª quidẽ sunt magis digna febrẽ ꝯtinuã adducere cũ maiorẽ homogeneitatẽ habeãt cũ ea. Que. n. sic sunt celeriorẽ hñt

M

Cap. 5. in medio.

trãsitũ ẽm Ari. & A. vñ ꝑ scd'a. Occultoꝝ apatũ calida demõstrat febris cõcomitãs: ea que sunt frida tardius: & iõ febrẽ pñt causare iterpolatã magis: q: fumus pcedẽs ex minera putredinis resultãs p se reddit' insufficiẽs cordi cõtinuari: imo mot' minere eius ex superioꝝ exagitatiõe ꝑstolat' dĩa. 88. q̃lis est motus melle per ꝗrtã: cholere per tertiã: & flatis quotidie. Ueꝝ q: mot' flatis. 18. horis laborãtẽ fatigat a qua vix mũdificat': ꝓpterea si ex flate cõsurgat apa intrinsecus ad motũ eius addit' ꝓpter cãs ꝯtinuitatis febris: intm̃ ꝙ & forte si febrẽ indicant: figet' continua. Qd videt' inui pma ꝗrti. ponẽte apata renũ causare febres cõmistas ex febrib' tertiane: ꝗrtane: quintane & sextane & non quotidiane. ¶ Diuersificat' ẽt mã rõne ꝗ̃titatis mltitudis vꝫ. & paucitatis: lꝫ pmordialr hec diuersitas ex q̃litate ꝯsurgit sic fere alia quecũqꝫ: eo ꝙ mã multa seu ꝗ̃titate replẽs ꝯtinuũ & extendens & solutionẽ inducet inde maxie. ꝙ si in locis fuerint sensibiliorib': febrẽ causabit vt sic ꝯtinuã. Cuius qdẽ opposita interpolatã poterit cãre. ¶ Diuersificat' similr nã apatis in febrẽ cõtinuã seu interpolatã causando aut in nullã adducendo rõne dispõnis mãe. Cõtingit nãqꝫ cũ mã apatis supparet' ita ꝙ eius subtile effumet. grossiũ vero eius remaneat incineratũ: vel febrem interpolatã causari aut nullã. velut apparet i sclirotizationib' epatis: splenis & renũ quãdoqꝫ. Põt & id idẽ ratione simil'r variari situationis mãe: eo ꝙ ipsa in locis vicinis cordi sita & maxie in his que grandẽ cũ corde habẽt affinitatẽ: febrẽ vt ita afferret ꝯtinuã: reliqua vero iterpolatã magis. Diuersificatur itidẽ 2° febris ratione partis in qua ꝯtingit apa intrinsecũ multiplr: qm̃ aut illa erit neruosa multe sensibilitatis apta ex stimulatione reumatis ꝓpter dolorẽ spiritus inflãmare: & ita febrẽ ꝯtinuã inducere. Aut ex parte arteriaꝝ mltarũ in mẽbro existẽtiũ: per eas nãqꝫ ad maiorem ꝯtinuitatẽ hꝫ ad cor. spiritus ẽt in eis & sanguis continent' feruentiores. Adest etiã in eisdẽ pulsatio: que oĩa attestant' caliditati & generationi febris ꝯtinue. Uel ex parte carnositatis: membra nãqꝫ carnosa hũidiora existũt porosiora & pluris materiei cõtẽtiua. Aut similr ratione magnitudinis mẽbroꝝ maiora etenim ampliorẽ suscipiũt mãm: & cordi magis supercõmunicãt: ꝓpter quod eorũ intrinsecus apata febrem magis causabũt ꝯtinuã. In reliquis quoqꝫ ꝑdictis his dispositionib' oppositis: febris ꝯsurget iterpolata amplius. Adiuuat etiã vsus sex rerũ nõ nãlium ẽm contrariũ aut similẽ: ita vel aliter mẽsuratus in cõtinuaꝝ seu interpolatarũ generationẽ. In quibus quidẽ cõplexio: etas: virtus: tẽpus & regio & c. talium sunt attendenda. Que quidẽ cũ q: fumositate notiora existũt. sũ etiã breuitatis gratia nõ extẽdant' in amplius in presenti. Ex his igit' breuiter vniuersalis demõstratio poterit colligi. videlꝫ. ꝙ apa intrinsecũ febrẽ ampli' causet ꝯtinuã: & ꝙ iterpolatã quãdoqꝫ. Apparet itaqꝫ ex medicoꝝ logijs deducẽdo ꝙ apostema intrinsecũ febrẽ poterit interpolatã interdũ inducere: seu quãdo mẽbrũ fuerit frigidũ ignobile a mẽbro nobili distãs parũ neqꝫ tamẽ illi manifeste ꝯiunctũ nullius vel pauci sensus. Sitqꝫ mã ei' frigidior: paucaqꝫ quãtitatis. Per opp^m vero febris insurget continua: qd poterit syllogizari & apparet. ¶ Nosce ꝙ febris ex apate cõsurgens itrinseco non est effimera: seu quidã estimant: imo de genere putridarum. vñ pma quarti. Febres que sequũtur apata itrinseca: forsitan nõ fiunt ex applicatione caloris ad cor sine putredine que applicatio effimerã inducat. Hoc etiã apparet: q: exagitatio in hẏ febrib' currit ẽm motũ humoris: ita ꝙ adhuc latescente apate febris remanet q̃nqꝫ putrida manifeste.

N

2. de ge. & cor. 1. c. 25. 1. 2. Doc. 3. ca. 3. i me. Doc. 3. ca. 10. in pn°.

Trac. 4. c. 11. in me°.

O

P

Q

Trac. 4. c. 10. p° pn.

Propter quartũ

vero. ad pmum dõm: ꝙ apa hẏ flegmon est. Js autẽ cũ inflãmationem importet ex materia sanguinea & cholerica generatum: sic febrẽ continuã inducet: non tamen ꝓpter hoc concluditur ꝙ alia apata febrem non possint causare in-

A

terpolatam:que fm morem Gal. flegmones non dicuntur: imo etiã apata calida sensum a membro remouentia quam cũcũqȝ fuerit sensibile febrem inducunt interpolataȝ: velut apata cancerata. 3° vndecima. ℭ Ad aliud dõm: nõ ppter hoc semp fore necessariũ febrem esse cõtinuam: eo ɋ splen mẽbrum est frigidũ: pauci sensus: materie etiã frigide grosse susceptiuum imparate putrefieri. vnde ex his mã minime reumatiçat ɀ putrefit. Que etiã sui grossitudine putrefacta arterias nõ potest adeo ingredi: vt accessus eius continuetur: imo motum experit ex humoris melãcholici euentatione. Neqȝ etiaȝ arterie splenis directiue respiciunt corcuȝ non implãtentur ei: sed explãtentur magis. Similr de renibus vt apparuit dõm: ɋ illa continuatio cum corde est

Ca.4. circa me.

obliqua satis: ppter qd de nãlibus 2°. cõtra Erasistratẽ arterie renibus implãtate proprie nõ implãtantur: sed explãtantur: nõ enim eis sunt directe supposite: velut vena cõcaua epatizant adorti cordi. Adhuc etiam carnositas eorũ est cõpacta sensu priuata: non enim sentiunt nisi per pãniculũ.

B

Neqȝ in eorũ substantia vena continet aut arteria. dĩa. 86. Propter qd apostema splenis ɀ renũ poterit febres interpolatas interdũ causare. ℭ Ad aliud dõm: ɋ in apate non semper est sanies. Aut si est non poterit cor petere: vt videbitur aliquãdo. ℭ Ad aliud dõm: ɋ tria hõ lesionis genera: interdum lesioneȝ ita modicam inducunt: vt declaratuȝ ex suis causis tã ex parte materie ɋȝ partis ɀ situ ipsius ɋ febrem nõ continuã: sed interpolatã inducent. ℭ Ad ea ɋ alterius partis etiã dõm ɋ auctoritas Gal. ɀ Rasis concedatur: vt visum. ℭ Ad ea ṽo que Halyab. dicẽduȝ ɋ in lythargia in pncipio quãdoqȝ nõ est febris: aut modica imperceptã interdum fere ppter quãtitateȝ materie ipsius ɀ frigiditatẽ. ℭ Ad alia ɔñtia quid dõȝ apparuit. A. ℭ Ad aliud dõm: ɋ lȝ in apatibus mã contineat extra venas: nihilominus tamẽ poterit febrẽ continuaȝ inducere: eo ɋ fumus resolut᷒ horribilis acut᷒ a minera putredinis valȝ cõtinue cor petere qui positus est causa cõiũcta febris ɀ immediata efficiens. Minera ṽo aqua decidit magis cã antecedẽs ɀ mãlis: ɀ ita mã ɀ efficiens nõ coincidunt in ideȝ. dĩa 160. Interdum ṽo sanies adeo est grossa ɀ cenulenta ɋ ab ipsa fumus predictus cõtinuari nõ poterit cordi: sed euentatione humoris tãdem cessante respirat. Neqȝ etiam est simile de mã dispersa per totuȝ corpus extra venas faciente febreȝ interpolatam ɀ de collecta ad apostema lȝ ponatur ipsa etiã extra venas existere: quoniaȝ qñ mã colligitur in apate: aggregatur eius virtus magis: ɀ ea vnita fortior est seipsa dispersa de causis. Et ideo mã venenosa plerũqȝ existens per totum disseminata quãdo in apa concurrit intrinsecum perimit remittendo vapores venenosos ad cor. Uigoratur nãqȝ ex eius cõgregatione. Et ex hoc etiam cancer egritudo appropriata maliciosior ɀ incurabilior estimatur lepra totũ possidẽte. dĩa. 178. Quare mã disseminata p totuȝ corp᷒ ex vasa interpolatã semp ɀ nũqȝ ɔtinuã vt sic febrẽ inducat. ℭ Ad aliud reliquuȝ ẽ qd dõm visum.

D E

ℭ Differentia. XCVI.

Quod cerebrum ɀ ossa nõ possint apari: videtur p Serapionẽ breuiarij hoc sentientem p. ℭ Amplius. si aliqd foret apa cerebri hoc esset vtiqȝ frenesis: sed hec non est in cerebro: sed in pellicula eius: vñ Ysaac 4° febrium. Frenesis absolute dicta est apa calidũ nascens in pelliculis cerebri ex ebullitione sanguinis in corde existentis. Idẽ quoqȝ pmo Uiatici. Frenesis vt absolute diffiniat calidũ est apa in qbusdaȝ cerebri pelliculis. ℭ Adhuc apa est tumor ɀ grossities pter nãm: dĩa priori. sȝ qd est in vltima mollitie vt cerebrũ vel in vltima duritie vt ossa nõ valẽt extẽdi. Qd aũt non extẽdit in tumoreȝ ɔsurgere nõ poterit. ℭ Eti. Apa gñat ex defluxu materieqȝ per venas ɀ arterias maiores in minores quousqȝ

Ca.26. circa prin°.

Cap.2. in pncipio.

perueniat ad minutissimas capillares ɋ sensus effugiũt perceptionẽ. ɀ tũc labunt in mẽbrorũ spõgiositates simplicium. In libros de tumorib᷒: de distẽperantia inequali in techni: ɀ. 13. de ige. Sed in cerebro non est vena: neqȝ magna neqȝ parua. dĩa. 24. neqȝ in ossib᷒. ℭ Jtidẽ fm Joannitiũ. Cause hu. defluẽtis ab vna pte in aliã: ɀ per ɔñs apantis: vt apparet 1° de cã: q̃tuor existũt: priori ṽo dĩa. 6. Sȝ hõ cãe nõ reperiuntur in cerebro: quoniã secũda deficit ɀ sexta cũ sit nobile membrum: in parteqȝ suprema situatum. Ossibus autem ɀ dentibus deficit quinta: viarum enim adest angustia: non igitur cerebrum ɀ ossa possunt apostemari

E

Cap.2. de suo fine.

Doc.2.c.1 in pn°.

Li.3.c.c. 155.

Cap.3.

Jn ysagogis tra. de reb°ȝ nãȝ c. de mõte morborũ.

Oppositum

ṽo huius sentit Serap. de lythargia ɀ Oribasi᷒. Herisipile fiũt in cerebro cũ Haly. multotiens apat cerebrũ aut nucha. Prio ẽt 1°. ɀ tertio p° ɀ 7°. ℭ Adhuc Rasis in diuisionib᷒. hirsen qd recitius dĩ sirsen est apa eueniẽs in cerebri ex fis vel calim: puta frenesis: aut frigidũ vt lythargia. ℭ Amp. Alexander ɀ Halyab. consentiunt cerebri subam posse apari. ℭ Palin. Mala cõplexio ɀ praua ẽt cõpositio ɀ solũ cõtinuitatis dibus possunt mẽbris aduenire: ita ɋ etiã cordi. dĩa sequenti. Sũt eniȝ cões egritudines: sed sine his non cõtingit apa. In ipso nãqȝ primo secũda. hec tria morborũ genera continẽtur. ℭ Rursus Zoar. accidit ossibus ɋ altera ipsorũ pungrossetur. ait etiam ɋ sibi creuit in dorso os magnuȝ dolorẽ inferens. ℭ Eti. Cõspicimus ab ossib᷒ nodositates duras quasdaȝ separari ɀ proprie in equis. Ex quibus oĩbus conuincitur cerebrum ɀ ossa posse apostemari.

1. bre. cap. 17. in pnc.

2° techni tra. de vẽ. cõ. 24. in medio.

Do.1.c.c.

Tra.3 c.1 in pnc°.

Cap.1.

Cap.6.

6° theo.c. 10.

F

Doc.5. c. 1. 6° pn°.

2° theorie trac.6.c.2. c.5. i pnc.

Propter primum

quidẽ sciendum: ɋ quid sit cerebrũ: dĩa ostensũ. 24. qd ṽo apa dĩa pcedẽti: qd aũt os dĩa docet. 19.

Propter scõm

ṽo sciẽdum: ɋ sermones sapiẽtum vident sibi in hoc quesito superficietenus aduersari. Ait enim Serap. Et qñ accidit apa in cerebro nõ opȝ vt iudicet: quia est in ipso: immo in velamine duro ɔtinente ipm: qd noiatur myringa. Et est illud ex quo nascit dura tunica ɀ secundina: cuius cãm assignat: qa scimus ɋ in omni mẽbro in quo fit tensio accidit apa: sȝ nõ est de nã cerebri vt tẽsionẽ recipiat: ppea quia est humidũ currẽs. Et silr nõ est in nã ossis vt recipiat tensionẽ: eo ɋ est frigidũ siccum durũ valde: necesse itaqȝ fit vt solũ accidat tensio mẽbris mediis inter id qd est in fine duriciei ɀ lenitatis vt sunt pãniculi: ligamẽta: nerui: lacerti: caro ɀ que his affinia. ℭ Hui᷒ aũt subcontrariũ habet 5° de accĩte ita. Calida frenesis est quãdo apa in suba cerebri vel in eius pãniculis gñatur. Eti. 11. de ige. Eadẽ rõne ɀ in flegmonib᷒ qui fm cerebrũ ɀ in myringis: vnde 3° p° dĩ. Carabitus apa calidum in velamine cerebri ɀ subtili ɀ grosso absqȝ corpe ipsius: ɋñis corpori ipsius qñqȝ accidat apa. Nõ enim sicut quidã medicorũ estimant: neqȝ ɋ cerebrũ nõ apostemet est verũ: ɀ ponit eorũ ɔñter motiuum: qa qd lene est sicut cerebrũ aut durũ vt ossa nõ extendit: ɀ qd non extẽditur non apatur. Sed horũ sermo erroneus est: ɀ illõ lẽte qñ lene viscosuȝ extẽditur: ossa etiã apant: ɀ Gal. illud cõfessus est. Adhuc ingt. A. ɋ plurimũ flegmon cerebri accidit ex sanguie putrido apante ipm. Similr qñqȝ accidit in ipso cerebro herisipila ɀ vlacra. ɀ 3° septima. Et qñqȝ accidũt dentib᷒ spẽs apatũ. Et est ipsi᷒ vbiqȝ rõ: qñ omne qd nutrimẽtuȝ recipit cũ extensione illius suscipit superfluitatẽ: qua retenta extendit. Talis eni dicta est fore apatis rõ: ppt qd concludit apostemari qdlibet membrum ɀ cerebrum ɀ ossa. Adhuc Paulus. Frenesis que est flegmon myriagorũ: aliquãdo qdẽ ɀ in cerebro fit. Alexãder qdẽ libro p. Fit verus freneticus ex cholerib᷒ rubeis qñ ad cerebrũ veniunt incẽsa febre ɀ flegmonẽ ibidẽ faciunt: aut in myriga. i. pellicula. Jngt ẽt ɋ verus lythargicus quẽadmodũ freneticus fit: hȝ enim ipse ɀ locũ in cerebro. vñ. 9. theori. Frenesis ex calido fit apostemate: qd i operimẽto fit cerebri aut in ipso

1. bre. c. 20 in pn°.

G

Cap.7. p° medium.

Ca.18 in principio.

Tra.3 ca. 1 in pn°.

H

3.1. tra. 3. ca. 4. i pn. ibidẽ ca. 5. in pn°.

Cap 1. p° medium.

Cap.4. in pncipio.

I
Cap. 46. post me^m.

cerebro. Quib^9 Auerro. 4. cōsensit coll'z. ppria signa dīj
bu. facientis apa in cerebro sunt zc. dicit q aliquando rbe
te cerebri apostematur. ℭ Sunt autem quidaz simplr au/
diēte s q cerebrum z ossa possint apostemari: quo insuffi
cientia monstrabitur ex dicendis.

Propter tertium qdez vt tātoꝝ viroꝝ appa
reat ꝯcordia sciēdū q apa
dupl'r generat. Uno qdem mō per viā reumatis qñ ex ve/
nis z arterijs mā desluit in mēbroꝝ spongiosa. Alio modo
p viā congestionis hoc est ex nutrimenti supfluo. diia priori.
Primo qdez mō saltē ossa z vnjulr que sunt dura vere non
possunt apari cū ductib^9 careāt qbus demādat humor in
mēbroꝝ simplicia: Scdo vo mō apari possunt cuz alimen/
tum suscipiāt: ipsoqz extendant: z per ꝯñs illius ēt supfluo/
extra nām intumescūt supfluitate retenta super ossis parte
aliqua indurata: alia sup eā pauiatim addita donec quis tu
mor z extēsio emineat. Mō sigdē priori cerebrū non debe/
ret apari: nisi qr debilis coagulationis vigēs in q̄litatibus
vilioribus z positū i supiori corporis ptetā qz camin^9 existēs
vapoꝝ z fumoꝝ susceptiuus qui peruenientes ad ipm eius
frigiditate refracti cōdensantur z penetrant in id qñqz col/
lectionē facientes. ℭ Amplius. sciēdūz sicut ex sermonib^9
poterit colligi. Serapionis z. A. q apa duplex existit. Quo
dam nāqz est veꝝ in quo cū mala cōplexione praua compo
sitione ac solutione continui tumor manifeste circūscriptus
existit exterius vel intra. Et tali apate ꝓpie mēbra aposte
mant media iter illa que in vltimo existunt duritiei z mol/
litiei: vt musculi z eis silia. Et fortassis hec fuit Serap. inten
tio. Est z aliud apa nō certū: sed magis qddā silitudie tumo/
rosa dēm. vñ Serap. Si dentes viriditatē in toto suo reci/
piūt corpe: tūc nō mirandū si ꝯsequat eos qd sit apati exi/
stit. Et verificāt qdaz medici h ꝓpie ex h q dentes nutri/
unt z addunt: z crescūt lōgitudine vite hois: vñ p 2^a. Apo/
stema pterea membris accidit mollib^9. Et est ēt qñ ossibus
accidit res que apati similat p quā ei^9 igrossat ꝯcauitas z
eius augmētat humiditas. Dixit ēt dentes qñqz recipe spe
cies apatū. i. manerias z nō simpl'r apata inquit: z ita cere/
brum z ossa possunt apostemari: sicut hi ꝯcordant diligen/
ter intellecti. Uoluit ēt. A. rarius subaz cerebri apari. Quod
indicatur ex eo q dixit qñqz corpori ipsius accidere aposte
ma. Ceu dicunt q raro fit peripleumonia ex cholera: quia
sui raritate ipsam cū sit subtilis pulmo nō sustinet: ita cere/
brum molle z de se quasi fluidū mām non retinet calidam:
neqz etiā frigidā. Uñ de lythargia q̄ est sirsen flegmaticum
ait. q plurimuz fiat in meatib^9 iube cerebri: abiqz velami/
nibus z vētriculis z corpore cerebri: zeo q flegma raro cō/
gregat z penetrat in panniculos pp ipsoꝝ duritiē: neqz in
subam cerebri ꝓpter ipsius viscositatem: sic itaqz z aliorū
auctoꝝ intelligēdus est sermo subam cerebri z eius panni/
culos posse apari: qr nō vero apate ipsius apatur substan/
tia: vel rarius id euenit. Panniculi vo sepe apostemate. vz.
calido. vñ iib^o Cōmentarij pulsuum q fm cerebrū ipm ly/
thargicus habet magis generationē: freneticus vo fz sub
tilem myringā z diaphragma: Et ideo quēadmodum peri
pleumonicis raro vnqz pulsus fit distortus. i. bis pulsans:
qr duritie minime participat: ita freneticus rarissime vndo
sus: qr z ipse minime pticipat z mollitie. Hoꝝ autem fides
apparet ex istis in forma deductis. Ex his itaqz duob^9 ve/
ritas huius quesiti sine alia pliriori appareat inquisitione.
ℭ Sciendum quippe q id qd dictum est de dentibus opz
z de ossib^9 intelligere: nam ipsi sunt naturam eādem habē
tes ossibus: z fiunt ex ipsis 2° de gene. animalium.

Tra. 2. h^o. ca. 16. circa medium.

Doc. 1. c. 5. p^o pn.
L

3^a tra. 3. c. 3. in pn.

M
Cō. 31. in principio.

Ca. 4. versus fine.

Propter quartū vo. ad primum iā quid di/
cēdū visuz fuit. ℭ Ad aliō
dicēdum: q Isaac freneticum put est vere apa z sepius ꝯtin/
gens suscepit: z tali dictum est apate cerebrū minime apo/
stemari posse. ℭ Ad aliud ēt visum extat qd dōm: qr que

sunt in vltima mollitie mēbroꝝ z duritie rarius apant apo
stemate certo veꝝ silitudinarie magis. Aut forte cerebruz
z ossa nō sut ita molle z duꝝ: qn possint aliquaz extēsionez
suscipe aposam silitudinariā saltem. Uel cerebruz extendi/
tur pāniculo subtili cōtermināte illo. ℭ Ad aliud dōm: q
veꝝ cōcludit de apate cōtingēte vt plurimū per modū reu/
matis factū z ꝓpie quātū ad ossa z alia mēbroꝝ durorum:
cerebrū tn̄ per accñs recipit vt oñsum interdū p viam reu/
matis collectionē: cū sui humiditate passiua contingat fieri
in ipm: iterdū penetrationē z pdurationē ei^9 q penetrauit
in ventre. ℭ Ad aliud dōm: q ille cause ꝯcurrunt in vero
apate p modū fluxus z sepe causato: vt appet ex mō etiā lo
quēdi: nō aūt sic in non veris z raro pductis: imo aliq̄ illa/
ruz sufficiūt cārum. ℭ Et silr ad aliō qd dōm appz. ℭ Ad
inducta vo partis alterius ex his etiaz apparet quid dōz.
ℭ Posset etiam quis soloñez hoꝝ apparētez dare supposi
to cerebro trino. diia. 34. ℭ Differentia. XCVII.

N

Uod cor possit apostemari z solu
tionez imparis pa
ti mōstratur: qm̄ qd ꝓsuscipit nutrimētum illius
suscipit supfluitatem. diia priori. qua retēta eue
nit apa z continuitatis solo cum ea in omni re/
periatur apate. ℭ Eti. Cor neqz est vltime durum: neqz mol
le summe: sed mediū. Quod autem tale dictum prius aposte/
mari posse: ac per ꝯsequēs eius solui cōiunctio. ℭ Adhuc
mala cōplexio: compositio z continuitatis solutio egritudi
nes posite prius cōe: zeo q oibus possunt membris indif/
ferenter aduenire: cor autē membrū immo primū. ℭ Rur/
sus. Octauo apparēs de inge. z Isaac febrium h. Febris ce
teris molestior est morbis. Quod ostēdit curationi principa/
litas indicationis ab ipsa sumpta. vñ ibidem. Quia febris
est: cōuertit nos ad seipsam oib^9 alijs: z qm̄ magnitudo ei
ꝓpie magis existit. Sz cor sustinet febrē: que ipi^9 ꝓpie ē
passio: cū plures sanent ab ipsa: z tolerabit itaqz egritudies
alias. Si eni inest qd minus z qd magis videt adesse ierit.
ℭ Palin. Fortib^9 z pncipalioribus partibus occurrēt egri/
tudines cū ex ꝓportione vt ad multū particulaꝝ eueniant.
Quod ostendūt egritudines cerebri: epatis atqz vētris. Sed
cor est fortissimū membroꝝ z pncipalissimum: fortissima
igitur ei occurret egritudo: hoc autē est apa z iparis solu/
tio. Cor igit poterit apari z soloñem continui tolerare.

O

Cap. 9. circa fine.
Cap. 3. p^o pn^m.

P

Oppositum tertio de partibus. Cor solum visce/
rum z vniulr earuz que in corpe par
tium grauem nullā sustinet passionē. Quod pbatur qr corru/
pto pncipio nō remanet qd afferens ceteris auxiliuz. In so/
lutione autē cōtinuitatis ipsius z apate principiū corrum/
pit. Est eni cor oium pma radix a nullo auxiliatū demum:
signū aūt q nullā grauem toleret passionē: z qr in nullo im/
molatoꝝ sacroꝝ aialium visa est talis passio circa corue/
lut circa visceꝝ alia. Nā renes pleni sepius appent lapidi/
bus z nascētijs ac alijs quibusdā. Et epar similr z pulmo:
maxime autē splen. ℭ Rursus. Non est sanitatem neqz in
firmitatē possibile fieri carētib^9 vita de sensu z sensato: sed
apostema z solutio iuncture aduenientes prius vitaz aufe/
runt propter improportionem occurrentez principio extē/
plo: itaqz cor non poterit apostemari aut solui.

Cap. 4. circa finem.

Q
3ª parte.

Propter primuz quidem sciendū: q quid sit
cor dīsum est differētia. 42.
quid vo apostema. 95. z imparis solutio. 75.

Propter secūdum vo sciēdū: q i ista diiavi
dent sapiētes discordes
quidā sibi ēt ipsis z ad alios phātastice. Gal'. eni interiorū
5. scribit cor soloñē ꝯtinuitatis cū apate ēt pati: cui^9 series.
Flegmināte maxime corde i qbusdā militū ꝯsider: auimus
mortē simillimā cōsecutā his qui iercidunt corde syncopi
zatiue. Igit sigdē vsqz ad vētre aliquē coꝝ q in ipso pfora/
tio veniat confestim moriunt hemorraice z hemorroicere

Cap. 2. in medio.

A

magis cū vēter sinister cōtingit pforat⁹ nō ptrāseūte ꝟo p/ forationē in vētrē: sed in corpe vētris firmata: nō solū eadē illa die in qua pforari ɔtigerit: qdā vixerūt: sed ⁊ supueni/ ente nocte flegmonis. vз. rōne facta morte ⁊ ⁊ nō sanguinis sup. fluxu: sic igitur ex h sermone relinqᵗ manifeste cor apa ⁊ solōnē cōtinuitatis icurrere posse. Adhuc in diuisionib⁹ apate ⁊ disruptio cordis aut corruptio cōplōnis firmate nō sunt facilis cure. Jdē Serap. Ex his vehemēti⁹ ⁊ cuз velocitate iterficiēs est almeslera .i. apa cholicū ⁊ flegmon i. sanguineū. Theorice ꝟo .9. s̄mo ꝑscript⁹ recitat Gal. Cui 3ᵒ acqescit .11. ¶ Hui⁹ qdē ɔrīuз scribit interioꝝ p̄. Cor im possibile pati est apa. vn̄ Haly. Non est possibile vt aposte/ met cor: aut accidat in eo oppilō iplens eius ventres: sicut possibile sit illud in cerebro: nā mors ācedit illō. Prio aūt 2ᵒ. Cor nō tolerat iparis solōneз: quia prius aduenit mors. Tertio quoqз 11ᵒ. Cor nō tolerat nocumētuз neqз apa: ⁊ lō gius est ab hoc vt toleret solōnē ɔtinuitatis qз apa. Tertio ꝟo colliget. Cor in sui sub̄a nō pōt apa tolerare: eo q prius deficit ifirmus. Mes. qdē solōnē ɔtinuitatis aut apationē fieri in corde virt⁹ nō patit: imo sunt cā dissolōnis ⁊ mortꝭ. Ex his igit appet in hoc quesito auctoꝝ non parua diuer/ sitas. Quid aūt de hoc consequenter apparebit.

B

Propter tertium qdē sciēdū q cor apa neqз solōnē ɔtinuatꝭ tolerat con firmatā ⁊ penetrantē. Et rōnabilr: qz oē qd alioꝝ mēbroꝝ supportat defect⁹ ⁊ nocumēta: id op⁹ vigorosuз existē. Hō aūt est concū oium accītiū corpori occurrētiū: p̄mus con/ cursus est ad cor tanqз ad basim vite Mes. Sed qn̄ fuerit apate aut solōne singularis affectū nō remanet vigor eius: neqз pōt aliūde suscipe cum sit vite p̄n^m: oiumqз radix vir/ tutū p̄ma. Est nāqз in corpore aialis vt caminū ⁊ arx ciui/ tatis in dīa .37. ac primus in vniuerso: ⁊ dux in exercitu. q forti ente oēs militū remouet succubitus ⁊ supple defect⁹: qn̄ aūt deficit ois pimit exercit⁹: ⁊ cū is prior nō subleuetur alio. ¶ Palin. Jllud cui subito iteruenit mors passione pro pria: non pōt apari neqз solui: tale est cor. vn̄ Paulus. Cor s̄m ppriā patiēs passionē lōge a medicoꝝ est cura: subitaз inferēs mortē. ¶ Adhuc in corde dolores sūt vehemētes p/ pter solōnē ɔtinui ⁊ apa. vnde. A. 5ᵒ de aia Jntolerabiles sunt dolores cordis ppter sui sensus excellētiam. Jpз nāqз est illud in quo p̄muз aia existit sensitiua: de partib⁹ 2ᵒ. do/ lor autē p̄ceteris synthomatum virtutē exterminās deij cit. 12ᵒ appareus de inge. ita vt syncopis ⁊ mors occurrant hinc repentine. Cor igit non pōt apari neqз solui mō predi/ cto. ¶ Jntelligēdum tn̄ in hō declaratiōe ampliori q cor/ dis apa potest multipliciter diuersificari. Rōne partis cor/ dis: efficiētis cause: mater e apatis: ⁊ temporis apatis. Si militer ⁊ solō ɔtinui aut penetrat ad vētres cordis magna subito dextra vel sinistra vel minime: sed sufficientius sub/ stātiam soluit ipsi⁹ magis. Ex pte qdem cordis: qz ptis sini stre apa citius apparēter iterficit aial qз dextre: pp qd hac vita impellit ad partes: lз ipsius cordis vita realiter cele/

D

rius deficiat ex apate dextre. Rōne siqdem facientis cause: qz qōdā apamз euenit a cā interiori: aliud ꝟo ab exteriori. Ab interiori qdē velut ex aliquo in ipso gn̄ata vel aliunde ad id expulso. Extrinseca qdem ceu a gladiatione. Ab itri/ seca qppe minus qз ab extriseca cōtingit apa: qz prius acci dit alijs vel paulatine alia dissoluit dissolōne. A cā ꝟo ex/ trinseca magis cū cordis extiterit vigor intēsior: vt p̄eunte dissolōnis alia cā. Ex parte ꝟo materie apatis: qz qdaз est cal'a: nōnulla ꝟo frigida. Calida qdē mā mox iterficit apo stemā: at frida ꝟo minime: vn̄ iterioꝝ 5ᵒ. Passio cordis s̄m fle gmones vel herisipilas incipiēs fieri: corrūpit enim cōfe/ stim anqз augeant he passiones aial: ⁊ . A. Apa calidū est iterficiēs statiз. Fridū ꝟo est ex eis q sunt difficilia: verum/ tn̄ raro est q durities aut mollities reperiātur in corde: lз qd plurimū euenit est in pāniculo ipsi⁹: q si apa fridūз ac/ cidat nō interficit in momēto interfectiōis apatis cali: sed tn̄ cū hoc est interficiens: ⁊ qnqз durū qd accidit in pānicu lo ex humore grosso spatium mortis ꝓlōgat: nō aūt molle humore aquoso distillādo. velut humores qui in capsulis cordiū icisiōe īuēti sūt galli ⁊ machionis seu symij Gal. Jn capsula nāqз galli humor iexistebat durus. Jn illa ꝟo que machionis mollis aquosus magis: iterioꝝ .5. Ex pte qdem tpis apatis: qn̄ apa cordis ⁊ maxime calз vix suscipit ipsi⁹ susceptibile p̄n^m. vn̄ Zoar. Accidūt in corde apatis p̄n^a: sed anqз percipiat de eo mors ɔtingit repēte ⁊ sine mora. Si/ milr si solō ɔtinuitatis mox ad vētres pueniat grādis con tinuo mors occurrit. vn̄ Gal'. Si qd pforat vsqз ad vētrem aliquē ipsius pueniat ɔfestim moriunt pp sanguis ⁊ sp̄uuз fluxū ⁊ exhalationē: ⁊ magis qn̄ sinister perforat vēter. sic etiā cū Halya. testat Serap. Quare. A. qn̄ accidit corpori cordis vt solō penetret vsqз ad vētres iterficit statiз. si autē nō penetret in vētres voluit Gal'. illis nō solū eadem pfora tionis die viuere quosdā: sed ⁊ nocte supueniēte flegmonis rōne facta morte. vnde. A. Et si nō penetrans tunc fortasse postponit iterfectio vsqз ad diez 2^m. ¶ Sed dubitat circa predicta: qz dīa .47. ostēsuз cordis vētreз dextrū p̄ncipa/ liorē fore ⁊ lōgeuioreз sinistro. Dic aūt dem citius vitā dū/ cere pp penetrationē in sinistrum vētreз ꝑtingentē qз in de/ xtrum. ¶ Dōm q vita duplex est. Una qdem p̄maria ⁊ ea est cordis. Altera secundaria participata ab ista in ptes p motū cordis ⁊ arteriaꝝ delapsa. Prima qdeз p̄ncipalior ⁊ lōgeuior est in vētre dextro qз in sinistro: ⁊ vt mōstratum est dīa ꝑallegata. Scd̄aria ꝟo de qua nunc est s̄mo longeuior ōndit in sinistro: eo q arterie ab eo vētre originant cordis per qs vt dem̄ vita dirigit a corde in mēbra. Per h siqdeз audienti apparentes auctoꝝ sopiuntur auctoritates.

Propter quartum ad primū dōm: q cor vt ostēsū mō quodā ⁊ apa ⁊ imparis solōnē patit. Aut q non est necessariuз q oē qd nutritur incurrat apa vel per viā reumatis: aut ex residuo nutrimēti: qz nō poterit mā in ipsum penetrare neqз retine/ ri: verꝫ mox expellit vt cordis vigore: ⁊ ideo p̄ scd̄a. non di xit supfluitatē simplr ex nutrimēto mēbroꝝ residuā indu/ cere apa: sed quando ip̄m penetrauit aut in ip̄so acciderit. ¶ Ad aliud dōm: q cor lз obtineat mediū duroꝝ mēbro/ ruз ⁊ molliū: nā: id tn̄ nō est sufficiēs apatis causa: euent⁹ cū membrum recipiens fuerit forte illius mām propellēs ad alia quale cor extat proprie. Dictū nāqз p̄us vnam fore sex causaꝝ apostematis membri suscipientis imbecillitatem. ¶ Ad aliud dōm: q qualiter apostema ⁊ solō continuita/ tis cordi adueniat apparuit. Aut in hoc deficit particulari nō tn̄ instātiaꝝ vna: vniuersalis veritas remouet nālis ac medicinalis: precipue cum medicina in determinatione ve rificet. vt ad multuз vel saltem icipiunt. ¶ Ad aliud dōm: q febris molestior reliquis passionib⁹ extēsione: totū enim sicut eius denotat rō cōtinet corpus: nō tn̄ intēsione vt syn/ copis: cordis tremor freqnēs ⁊ dolor intēsior. Neqз febris lз cordis passio ꝓpria. 10ᵒ de inge. pluribus alijs molestior cū in totū corpus expādat ab ipso: ita vt virt⁹ illius diffu/ sa reddat remissior aggregata. ¶ Ad aliud dōm verꝫ esse: sed tn̄ egritudo fore nō pōt: nisi permaneat vita. Fortissime ꝟo huius cordis passio vitā priuat. ¶ Ad ea ēt que alteri⁹ partis: ⁊ p̄ ad primū dicēduз q cor nullaз grauem sustinet passionem hoc est solōnem continuitatis ⁊ apa: malam tn̄ sustinet cōplexionem velut febrē. Et id cum imparis solu/ tio: vt dictū: in ventres cordis ⁊ maxime sinistrū peruene/ rit: neqз apa completū ⁊ proprie calidū. Similr quādo p̄n cipium vt cor adeo fuerit corruptū q vita nō possit impar/ tiri sibimet ⁊ partib⁹: egritudinem nō tolerat: cum ea vitaз priuet. Q. h imparis agit solō penetrās in ventres ⁊ condi/ tionatū apa. Quātū etiam veritatis signū contineat appa/ ruit: ⁊ q ip̄m ex causa puenit interiori ⁊ nō extrinseca ma/

Ca. 53. in p̄ncipio. 2. tra. hē. c 28. pᵒ p̄n. Ca. 23. pᵒ p̄n^m. Tra. 15. ca. 2. ⁊ trac. 2. cap. 1. Ca. 5. aūt finem. 2ᵒ techni tra. h ven. 7. 25. i p̄n. Do. 1. c. 4 Tra. 1. c. 2. Ca. 25. in medio. Jn de ap propa. ca. vis. in me.

A. 13. c. 16. tec. 2ᵒ li. 1. c. 1. cau. 2.

Cap. 5. in medio. Col'. c. 2. aut. fi. ⁊ c. 10. tur. fi. Colli. c. 2.

Ca. 2. i p̄n.

3. 10ᵒ trac. 1. c. 2. ante medium.

B

Cap. 2. in medio. 1. theorī tra. 11. ca. 2. in fine.

iter. 5. ca. 2 i medio.

9. theo. c. 23. pᵒ p̄n. 2. tra. c. 18 10ᵒ. 3. tra. 2. c. 2. i me dio. Ubi sup̄ imediate. Ubi sup̄ imediate.

F

Doc. 2. c. 5. pᵒ p̄n^m.

G

Dia. 97 4ᵒ. c.

Col' ca. 2.

H

gis euentuū toleratiua. Sic igit̄ vt ad vnū cor in eius suba non patit̄ apatis cōfirmationē cuiuscūqȝ: neqȝ iparis solutionē penetrantē. Aut sanabilē quecūqȝ sit: vt gdamvolunt exponere. Cor nanqȝ potest dici non tolerare apostema vel solutionem: qr nō possunt hec in ipso sanari: quādo eniȝ gs euadit a lesiuo: id proprius dicitur tolerare. Potest ꝟo dici tolerare: qr apatis pri^m^ ꝛ solōnē nō penetrātē: vita adhuc durante aliquandiu.

Differentia. XCVIII.

Quod egritudo ɔsueta sit deterior insueta monstrat: qm̄ fm̄ veterem. Exoluti multotiens ꝛ fortissime sine manifesta occasiōe moriuntur repente. Et Damascen⁹. Frequētatio egritudis in membro principali dissolōnez denūtiat corporis. Primo qcȝ 3ª. cui frequēter contingit incubus ꝛ scotbomia expositus est epilepsie. Tales autem passiones cōsuete videnł: cum multotiens dicantur fieri: ex quo cōsuetudo ɔsurgit. Adhuc egritudo simpliciter ledit: hoc enim est de rōne ipsius: itaqȝ maior egritudo magis ledet: ꝛ maxima maxime: hꝯ ꝟo videtur ea que consueta respectu incōsuete. Ex plurib⁹ nāqȝ lesionibus numero: vniuis grandis consurgit lesio. corp⁹ etiam redditur magis habilitatum ad patiēdum cum virtutis debilitate. Palin. Illa deterior egritudo que difficilioris extat eradicationis: cum ea sit ipsius malicia ꝓpter inseparabilitatem: vt apparet in lepra ꝛ ethica confirmatis. Talis ꝟo egritudo consueta: cum ex multotiens occurrere fuerit impressa: ꝛ in habitu redacta. Itidem. Sicut sanitatis plurimus euentus melior est ꝙȝ vnus: sic ꝛ egritudinis multus occursus erit deterior vno cum contrariorūȝ contrarie rōnes. scḋo de gene. ꝛ corru. Et i. Laborib⁹ ɔsuete deditis ꝛ vniuersalr̄ excessiuis: ɔspicimus breuioris existere vite: ꝛ si consuetudine sint ɔstricti: quare similiter ꝛ in egritudinibus erit: itaqȝ morbus consuetus insueto deterior. Qḋ etiam indicatur de medicatione dubij vulneris in crure. regiminis acutorum secundo.

Oppositum quoniaȝ Hippocrates. Assueti assuetes ferre labores. Palin. fm̄ quosdam minime improbatos: nihil ꝓhibet languorosos lōgeuos existere: de causis lōgitudinis ꝛ breuitatis vite. Decio quoqȝ Almāsoris. Egritudo in hoīe semper sano: qui fere nūꝙȝ egrotauit timorosa. ꝛ 4ᶜ secunda. Quādo ifirmantur sanire q tarde infirmanł pauce infirmitatis significat mortem. In oppositis autē secus contingit. Rursus. Egritudo ledit ꝓpter contrarietatez ꝛ oppugnationem ipsius ad nām: sed hec minor est: cū ipsa fuerit cōsueta. Ex consuetudine eni in qōdam mediū cōcidit vniformis conuentus: vt apparet afoꝛis. 2. In ea ꝟo que insueta secus existit. Amplius. apud Hip. ꝛ Gal. subitū nāc ꝑliatiuū omne: nō enim ea repentinas sustinet mutationes: sed egritudo inconsueta subita respectu ɔsuete: ꝓp qḋ ꝛ ipsa deterior erit assueta.

Propter primum qdem sciendū: ꝙ quid sit morbus. 72. appꝫuit dlia. Consuetudo ꝟo est secūda quedā nā ex vsu paulatim acquisita. Est enim velut nā de aere ꝛ aqua. Qḋ declaratur ex natis hūiribus capita elōgata ex applanationis cōsuetudie in nām cōuersa: vñ de memoria ꝛ reminiscētia. Tāꝙȝ nā consuetudo est. Q, autē sit nā secūda iudicat cōplonum 2°. qm̄ dicit̄. Adiectiue nature assuetudines sunt. ꝛ ꝑ theori. afoꝛ. libro testatur Hippo. ɔsuetudinem scḋam eē nām. Consurgit autē cōsuetudo ex vsu frequēti: hic nāqȝ extat vt ꝑuium qōdaȝ cōsuetudinis inductiuū: que tāꝙȝ actio est ꝛ ꝑfectio. Non enim ex vno aut duob⁹ actibus cōsurgit vsus: verūȝ ex plurib⁹. vñ ꝓble. 21. Cōsuetudo est multotiens ꝛ continue aliqd facere. Opꝫ ēt paulatim ꝛ equalr̄ cū eo qḋ multotiens aduenit occurrere. Qḋ eni repēte ꝛ vniformiter accidit in nā cōsuetudine nō conscendit: vez potius corrumpit cādē quātū amplius occurrerit: cū trāsmutationes corrumpāt illā repētine. Qḋ etiā indicāt anus ꝛ puella ex veneno serpentuȝ ꝛ napello nutrite. dlia. 142. Qm̄ paulatim ꝛ ordinate vse fuerūt illis: ꝛ maxime a ꝑncipio: vescebātur autē his deinceps vt alimētis. Ex his quoqȝ pōt haberi ꝙ ɔsuetudo sit quedā nā: ꝛ ꝙ ea adiūgenda est reb⁹ annexis cōplexione mediante: vt satis ex ꝑ colligit̄ theoꝛ: icetra vt ꝛ res sint quinqȝ rebus nālib⁹ annexe: etas: sexus: ꝗlitas: color ꝛ ɔsuetudo. Deterior quoqȝ dī aliq̄ egritudo 2ᶜ taut qm̄ lesionē iferat molestiorez cū seuiorib⁹ ɔcitiōib⁹. vel qa difficilioris sit eradicationis ex preteꝛu appꝫt ꝑ ꝑ⁹ de melia gūata ex melle subtilis nālis adustione aut grosse.

Propter secunduȝ qdē sciēdū: ꝙ aliq simplr̄ ꝓtulerunt morbum ɔsuetū deteriorē insueto: qa magis sit: ꝛ passio magis facta ois abijcit a sulbro. topicoꝝ 6°. Alij aūt ex aduerso dixerunt etiā indiscrete insuetū peiorez cōsueto. id approbātes: qa singulum cōsuetū fiens minus extat nociuū. afoꝛ. 2. Qḋ tamē verificatur magis de rebus nō nālib⁹: sicut monstrat inspicienti. Mouebant̄ etiā ex tactis in argutis: quoꝝ cuȝ primis manifestabit̄ defectus in sequēti dicēdo: ꝛ cuȝ multiplr̄ dictū suspiciāt indistinctū. Et ideo nōnulli dixerūt ꝓpinquores facti veritati ꝙ egritudo est duplex: qdaȝ nāqȝ perniciosa grādē afferēs lesionem vite ꝑncipijs acipsi⁹ instrumētis: ꝛ talis est deterior ꝙto plus occurrit ꝛ reddi vȝ ɔsueta. Est ꝛ altera non sic molesta: neqȝ adeo vite ꝑncipijs inserta ꝛ coꝝ instrīs: sȝ potius partiū eueniēs extremis: vt passiōes iūcturaꝝ: ꝛ aut alie pue qcūqȝ: ꝛ talem ɔsuetam dicunt minus deterrentē inconsueta. Et fortassis id fm̄ ꝑmaȝ partem ꝑcipue calūniam potest pati: qa egritudo tāta ꝛ talis nō potest fieri ɔsueta: cū mox ꝛ inequaliter occurrat: ꝙḋ est contra rationem con'suetudinis assignatam.

Propter tertiuȝ ꝟo sciendū: ac vniulr̄ dōz cōpatiōis canone dlis. 27. supposito ꝙ in egritudine ɔsueta sunt duo. Est nanqȝ in ea sensibile operationū nocumentuȝ inquātum egritudo existit: ꝛ ita quanto plus occurrit ꝛ in consuetudinem deducit̄ deterior redditur insueta: ꝛ proprie quādo ordinem non seruauerit: ꝛ nocumentuȝ fuerit maius ex parte lesionis virtutis ꝙȝ iuuamentum rōne consuetudinis inducte. vnde 3° ꝑma. Quādo paroxismi epilepsie cōtinuātur interficiunt. Similiter recidiuatio deterior est sua radice. differētia. 111. ꝛ ꝑcipue in pleuretico: ꝑipleumonico ꝛ paralytico est apparēs recidiuationis ꝑnities. Qḋ ostenditur. Omne nāqȝ ꝙ virtutem deijcit pluries adueniens ꝛ cōsuetum est factum deterius eius opposito: cū semꝑ aliqd abijciatur a substātia: talis ꝟo est morbus consuetus inquātuȝ lesionē importat: ꝛ ideo 6° de re. iani. Quecūqȝ corpora egrotatiuam habuerūt mox in generatione ꝑma constructionem ꝑnequaꝙȝ deueniūt vnꝙȝ in senectutem: si ꝟo deuenerint 'diso vnam aliquam egritudinem ꝓpriam habebūt. Et cōfirmat̄: qr non solum cōsuetudo rerū preter naturā nocet inquātum talis verum ꝛ non nālium. vnde ꝑ tertia. Ille in quo mala digerūtur cibaria nō decipiatur ab hoc: quoniam in eo mali deinceps generabūtur hu. egritudines inducētes precanteu. Ex alimētis enim quātūcunqȝ benignis recte administratꝭ ꝛ cōsuetis effectis tādem totum aduenit aquaticuȝ fieri ꝓpter cōtinuam repassionem causatam ex cōtrarietate ipsorum ad corpus. dlia. 112. Si ꝟo consideret̄ egritudo ab eo ꝙ consueta: vt quādo qs semel in anno: aut his vel amplius paroxismos incurrit aliquos tertiane vel calculi aut dolores arteticoꝝ ꝓpter habilitatem ꝛ affinitatez quā mēbra recipiunt ex multotiens occurrere talib⁹ passionib⁹ minus deteriores reddūtur in suetis. vnde Alexāder in ꝓblematibus: ꝓpter quid crebrius fieri ꝙ egritudie cōsuetum nō tātū cōstrigat naturā: ꝛ maxime cum ex materia fiāt minori. velut eniȝ alimēta cōsueta ventri aut epati quādā affinitatem secum recipiūt ꝛ in qōdam transducunt mediuȝ: ꝛ

si sint praua afo. 2. ita ꝛ passiões predicte ꝛ sibi similes in membris agunt suo mó. Ab eo nanqȝ qd̃ cósuetum non fit passio. ꝑ 4ª. vnde 3º. 16. Qui consuetus est incurrere corporis cholericã passionem: non habet in ea timorem sicut ille qui nõ est cósuetus in ea. Et forte dicet̃ ꝓpter eius accidentia mox terribilissima. Quare Alexãder. grãdis nata contra difficilem passionem armatura extat consuetudo: egritudo ꝟo cósuetarum aliqua. ¶ Palin. Natura sagacior doctior fit. Ex vsu nãqȝ frequẽti sibi obuiãdi inuenit viã qua malam alterat cóplexionem: aut materiaȝ causantem egritudinem expellit. Hãc etiam sniam sapit Arist. ꝓblematuȝ 21. Uult enim ꝙ oblata ꝛ facta idest actionẽ non semꝑ conferunt ꝛ delectãt rõne habitus cósuetudine inducti. Ex pte tñ repletionis que cósurgit ex assumptione ꝯtinua ꝛ actionis absqȝ intermissione pacte inducitur lesio in partes suscipientes assidue: cũ potentie nostre sint finite. ꝑ ꝑma. hoc enim nocumẽti superexcedit iuuamẽtuȝ habitus ꝯsuetudie acquisiti. Ex his igitur cócludatur ꝙ hꝰ egritudo cósueta iuuamẽto qd̃ acquirit̃ ex consuetudine minus extat deterius q̃ȝ incósueta. Et ꝓprie cũ ex hoc maius fuerit iuuamentum q̃ȝ rõne lesionis virtutis nocumentũ. ¶ Et nosce ꝙ cósuetudo actiue ꝓprie aiatis inexistit. Et aia precipue rõnali cum valeat ad opposita. Inaiatis ꝟo quorũ forma ꝛ motus est a generãte minime. Lapis eni si decies millies sursum ꝓiiciatur deorsum ruit cótinue: nullã permanendi supius consuetudinẽ acquirens. ethicoꝝ 2º. in eis tamẽ metaphora ꝛ fm ꝙ in vsum perueniunt aiantium põt consuetudo insurgere: vt cãpana ꝛ clauis ostendunt diutius operate.

Propter quartũ qdem lȝ vtrunqȝ iam apparet dõm ad primos ꝟmones simul ꝓcedentes ꝙ passiones quas tãgunt fieri nõ possunt vt declaratum cóuerte cũ subito adueniãt virtutẽ etiaȝ principalium deiiciant. ¶ Ad aliud qd dõm ostensum. Inquãtũ enim egritudo aliqua potest fieri ꝯsueta insueta minus ledit: ꝓut autem lesionis rõnem ex egritudine importat deterior existit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ egritudo consueta supposita ceteroꝝ equalitate deterior est: qꝛ difficilioris curationis: vt lepra: pleuresis: qd̃ nõ petit quietẽ: sed vt molestiorẽ lesionẽ ꝛ accidentia iducit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ sanum ꝛ egruȝ non sunt fortasse oino ꝯria. dña ostensum. 72. Aut lȝ rõne cótrarietatis sic habeat ꝯtingere: ꝓp tamẽ consuetudinem secus euenit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ illud cótigit ꝓpter nocumentũ qd̃ annexũ est vt móstratũ rei consuete ꝛ nõ solũ ꝑter nãm: veꝝ ẽt nõ nili. Quãtuȝ ꝟo ꝟmones ac rõcinationes ptis ꝑsuadeãt alterius tãgunt ꝓut frequens eiꝰ vsus magis confert q̃ȝ egritudinis lesio in virtutem.

¶ Differentia. XCIX.

Quod pleuresis dextri lateris sit deterior ea que sinistri videt̃: qm̃ illa est deterior egritudo que amplius materie colligit: cũ non solum qualitate sed etiã quãtitate egrotari cótingat. Talis quidem est que lateris dextri: eo ꝙ id latus pleniꝰ est ꝓp epar cũ corde latioriqȝ meatuuȝ. ¶ Rursus. Egritudo nãlium que libere nõ põt expurgari deterior est reliq̃. hꝰ ãt est que lateris dextri ꝛ nõ sinistri: cuȝ a corde in sinistrũ ꝛ ꝓprie in hominibus: nõ aũt in dextrũ: ꝓcedat vna vena in qntã dia ta spõdileȝ: que in otto lateralr̃ costas exterminat̃ interiores. ꝑ ꝑma. ¶ Amplius. illa est deterior que in pte consita est sensibilioris. Tuȝ ꝓp dolorẽ ad ipsaȝ reuma attrahẽtem: Tũ etiã nõ ꝓp fortes tolerare medicinas: sensus eniȝ intensus mẽbri non fert hꝰ: velut qui stõchi. Remissus ꝟo vtiqȝ vt qui splenis. 7. de inge. Sed ꝓ dextra sensibilior est sinistra cũ tẽperatioris sit cóplexionis qua ꝑfectior redditur sensus. ¶ Palin. Peior est egritudo que in mẽbro pluris motus: ꝛ maxime apꝛtũ in eo ꝯtinuatis adsit dolor: cuiꝰ cura ꝑturbat̃ motu. dña. 194. hꝰ ꝟo est pleuresis lateris dextri: cũ moueri sit in dextris: fulciri ãt in sinistris: ꝺ ꝓgressu animaliũ: itaqȝ pleuresis lateris dextri deterior ea que sinistri.

In oppositum: qꝛ illa deterior est pleuresis que nobiliorem ledit ptem digniorisqȝ mẽbri: hec autem que sinistri cum cordis venter sinister sit nobilior dextro. 7º de iuuamẽtis. ¶ Eti. Illa pleuresis peior in qua intensiora existunt accñtia. Ea ꝟo que sinistri ꝓp caliditateȝ ꝛ ad cor ꝓpinquitatẽ: qꝛ lȝ in oibus aialibus teneatur cor fm mediũ pectoris locũ: in hoibus tamẽ parum inclinat̃ ad sinistram: de partibꝰ 3º. ¶ Adhuc illa vi deterior egritudo que in pte contingit debiliori cuȝ effectꝰ egritudinis sit debilitare ptes ꝛ corrũpere: talis ꝟo est sinistra respectu dextre: vt indicat motus. Igitur pleuresis sinistri lateris deterior est illa que dextri.

Propter primuȝ quidem sciendum: ꝙ pleuresis est apa lateris calidũ: dicit̃ nãqȝ a pleura seu pleuron qd̃ est latus. Egritudo eniȝ multipliciter caracterisat̃ secũdo curatiue. afforismoꝝ 4º. ꝛ ꝑmo secũda. Aut enim a parte cui accidit: vt hic pleuresis peripleumonia: podagra: nefresis a renibus: ꝛ obthalmia ab oculo. obthalmos eniȝ oculus ꝛ reliq̃. Uel a causa vt cholerica vel melãcholica passio: a cholera vel a melancholia cãte. Seu ab essentia morbi sicut febris: sua eniȝ essentia est calor vel feruor. vnde a pyr grece: qd̃ est ignis latine consequit̃ pyretos. i. febris. Et simil'r apostema sicut frenesis. i. mẽtis permistio: qd̃ denotat apostema capitis anteriꝰ: sirsen dictum: lythargia: idest oblitio quo apostema notat̃ partis posterioris cerebri. Thenasmon ab extẽsiõe. Spasmus a contractione. Uel a suo simili: sicut egritudo dr̃ leonina ꝛ elephãtia que sunt spẽs lepre fm quas patiẽtes disponũtur vt leones ꝛ elephãtes: ꝛ cancer eius siĩtudine. Uel qꝛ primitus qs sic dictꝰ hꝰ curauit egritudinẽ: vt vlcera cironie. Aut eas passus sit vlcera helchie. Et hꝰ appellationes ꝛ ꝓpe tres vltimei utiles sũt ꝛ ad curãdũ laboriose. 14. de inge. ¶ Est autem apa tumor ꝑter nãm: in quo tria genera cótinentur morboꝝ: vt mala cóplexio: praua compositio ꝛ solutio cótinui. Calidũ qdem existit aliqñ ꝓpter naturã simul ꝛ putrefactionẽ: vt qd̃ ex cholera ꝛ sanguie. Interdũ ꝟo ꝓpter putrefactionem solum: seu qd̃ ex flegmate ac melãcholia. Quãq̃ȝ enĩ he materie sint frigide de se: accidente tamẽ calescũt vt putrefactione. ¶ Est autẽ pleuresis duplex: vera. vȝ. ꝛ nõ vera. Uera quoqȝ amplius fit in pãniculo costas interius cooperiente ꝛ interdũ distinguente pectus per mediũ ꝛ diaphragmate. Cuius qdẽ signoꝝ quedã sunt ꝓpria ꝛ inseparabilia vt feb. ꝯtinue: dolor lateris pũgitiuus: tussis: anhelitꝰ: angustia: ꝛ pulsus serrinus. Et alia ipropria ẽt inseparabilia: puta maxie illius lateris: vt ꝙ ascẽdat dolor in furcã vel in diaphragma descendat. Est ꝛ altera nõ vera que in musculis pectoris ad exterius generatur. Cuius signa sunt tumor fortassis apparẽs: qñqȝ tussis sicca: dolor lateris ꝛ angustia anhelitus ꝛ febres remissiores. ¶ Mã ꝟo pleuresis sunt quatuor hu. ꝛ maxie cholera cũ sit subtilis acuta i pãniculos penetratiua: deide sanguis: raro ꝟo flegma: iuxta illd̃ veteris. Acidũ eructuãtes raro fiũt pleuretici: q̃ȝ rarissime ꝟo fit ex melãcholia. 3º ro. ꝛ in his que de crisi. Apud quosdã ꝟo nequaq̃ȝ ceu viaticũ cũ sint hi hu. duo grossi viscesi penetrare in ptes solidiores inepti. Sȝ in peripleumonia ꝯtingit econuerso: nã accidit ex flegmate maxime: ex cholera ꝟo ꝓpter eius subtilitatẽ ꝛ resolõnẽ minime: vt apparebit dña subsequẽti. ¶ Pleuresis ꝟo velut apatum reliqua resoluit̃ aut suppurat̃. i. saniatur vel in duritiẽ cóuertit̃ qd̃ ꝯtingit rarissime aut nũq̃ȝ fortassis ꝓpter caliditatem loci. Trãsmutat̃ ꝛ aliquando in peripleumoniã: dña sequẽti: ac iterdum ptisi interficit ac syncopi. Id autem dr̃ deterius ad qd̃ plura ꝛ intensiora sequuntur accidentia ꝛ vniuersaliter grandius periculum. Latus quoqȝ dextrũ ꝛ sinistrum: differentia. 18ȝ. ostendet̃.

I

Propter secūdum qdem sciendū aliquos dixisse pleuresim dextri lateris deteriorē: eo q in latere sit nobilio: ⁊ cū particula- riū improportione. Quib⁹ dōm q nō est simplr pnūciandū hanc fore peiorē: ceu ex dicēdis apparebit: lȝ eni lat⁹ dxtrū sit nobilius sinistro apud Arist. Dico aūt sm Ari. q Gal. visus est oppositum sentire dña. 47. non tñ pp hoc nocetur ampli⁹ pleuresis: cū vt ostēdetur distet magis cum alijs ab ipso: neqȝ improportio particularium interuenit: eo q ma- teria eidem correspondet: cum latus dextruȝ pluris sit ma- terie collectiuū sinistro. ¶ Alij vo dixerunt illam que sini- stri deteriorē cuȝ cordi vicinior extetque lȝ vt sic pelor exi- stat alio tamen vt apparebit modo, non extat deterior: ⁊ iō cum determinatione opus magis sit dicere.

Col'. 3. de cub⁹ ca. 3 dius ū. ⁊ ca. 4'. post me^m. ⁊. c. gp^o. fin^m. ar. 3. i me^o

Propter tertium qdeȝ sciēdū cōparatiuo p- mit⁹ canone subtracto pri- mitus veritas subiūgat: ac denuo qualr pleuresis expurge tur empimosa. ¶ Propter pmū hȝ sciendum q egritudo duplr pōt dici deterior: ⁊ vel rōne acuminis ⁊ accītiū emer- gentiū in ipso: aut pp quātitatē pnocātis materie. Qrū quidē ad primuȝ vȝ que sinistri lateris deterior: quo vo ad alteȝ ea que dextri: qō ⁊ 3° immut. 10. ita. Quidā nāqȝ po- nunt pleuresim lateris dextri deterioreȝ: alij vo eam q sini- stri. verȝ veritas est q ppinquior parti sinistre deterior exi- stit: sed est cōuenientior ad hoc vt maturet: ⁊ recipiat resolu- tionē si fuerit de pprietate ipsius vt recipiat illud: ⁊ illa que remotior est a parte sinistra est saluior: verū ipsa est ex parte resolōnis ⁊ maturitatis magis inobediēs. Videt itaqȝ A. velle q deterior sit lateris sinistri pp vehemētem inflāma- tionē pgredientē in latus vbi sit ex corde: quare aptior red- ditur resolōni ⁊ maturationi: vt iquit. In ea vo que partis dextre secus cōtingere: ideo inobedientior pnunciat resolō- ni ⁊ maturationi. ¶ Quare in amplius sciendū q pleure- sis aut terminat per resolōnem ⁊ supparationem: ita vt ex- purgatur qō eius digestū continue. Et ita que sinistre partis duȝ accītia seua possint tolerari laudabilior est termina- tionis ea que dextre: vel per rupturam apatis taliter vt sa- nies cadat in mediastinū alterius duarū pectoris concaui- tatū. Et ita que in sinistra deterior: eo q sanies forsassis il- lic acrior caliditate ibideȝ: vt videbit qlitatiue. Meat⁹ et ac vie qbus fit expurgatio arciores cuȝ virtutis minoris cō- stantia. Pōt sigdeȝ ex diuersitate situs pleuresis hec qō dif- finiri. nā cor ad sinistrū vt inductum vtcūqȝ inclinat latus: vnde 3°. 11. Cor positum est in medio pectoris: qm est tēpe- ratior locus: ⁊ declinat magis ad sinistrū: vt elōget ab epa- te: ⁊ habeat epar locū amplū. Adhuc pp caliditatē cor- dis teperantis ⁊ motū calefacientē pars dextra extollit ⁊ am- pliatur vt distet magis a corde. Plus aūt distās non adeo ledit: quare que sinistri pleuresis deterior erit dextra. Qȝ ⁊ sigs aduertat sensum pspicaciorē lateris dextri dicet eaȝ q ipsius deteriorē cū minus toleret medicinas: q si tñ virtus fortior cōstiterit eā poterit pfectius expellere: pp qō oibus diligenter pariter cōsideratis pleuresis sinistri lateris dete- rior ea que dextri: seu materia: locus: symtomata: ⁊ modus purgationis ostēdunt. ¶ Qȝ sigs dicat cōcessisti latus sini- strū calidius dextro: qō non videt pp splenē illic entem ⁊ quietē ipsius: ac q in pteȝ dextram cor pstat magis situa- turqȝ epar: ⁊ eius mot⁹ existit. Dōm q sm aliquā partem lateris dextri: puta iuxta cor caliditas pōt esse intensior: eo q ipsa qualitatiua acuta intensior est in parte sinistra. In de- xtra vo quātitatiua: remissa vo qualitatiua: lȝ totū dextrū sit calidius sinistro toto propter antemissa. ¶ Sciēdumqȝ amplius q pleuresis diaphragmatis deterior est illa: cōir que pānicul per medium pectus parti entis: deinde que la- teris sinistri: ⁊ deicceps que lateris dxtri. que nāqȝ diaphra- gmatis deteriora sequunt accidentia: vt rōnis pmistio sine frenesis ⁊ reliqua: vnde dcm est antiqtus frenes a freno vl

K

Tra. 4. ca. 1. d. fine.

L

Tra. 1. c. 1. ¶ius fine.

M

frenomo qō est sapio. pp eniȝ ipsa ⁊ apa frenesim qn incur- ris ⁊ corrumpit rō ⁊ sapientia. iterioȝ apparēs. 5. vnde de partib⁹. 3. Quia cōturbat intellm ⁊ sensuȝ frenū lesio: pp h vocant frenesees tāqȝ participātes ipsi⁹ qō est frenon a sa pere. ¶ Propter hȝ dqȝ 2^m noscē q cū circa. 14. dies sani- es erupta ceciderit in pectoris mediastinum: ⁊ trāsfundit in empima sm veterē: nisi circa. 40. mundificetur dies. Mo- dus aūt mundificationis saniei ex pectore ponit ab Erasi- strate per venaȝ ⁊ arteriaȝ saniei ingressum: ⁊ inde tandē ad pulmonē decursum quē lōgius impugnat Gal. interiorū 5. volens saniē venas aut arterias subingredi nimes: sed ea potius digōne subtiliāte habilitata porositates subintrare pulmonis: ⁊ merito: q nāe ⁊ maxime forti iuxta Hipp. ni- hil pōt in expellēdis repugnare supfluis: ⁊ et si fuerit grossa mā ⁊ vie angoste. afor. 7. Videmus eni q apatis mā cum ipsaȝ nā a qbusdā expellat locis et pcrāsit ossa. Ea nāqȝ sa- niē de medictullio expellit ossis in que foras. Est aūt h mo- dus: qm pulmo sm Gal. nullū motū hȝ pprium: sed dilata- tionis motu ⁊ cōstrictionis mouet pectoris ⁊ diaphragma- tis vt appebit cōiter. Qñ eni pect⁹ ampliat dilatat pulmo vt impleat pectus alioqn vacuū cōcideret in istād. 4. nega- tū phy. dilatato vo pulmone ac poris ipsi⁹ apti sequla et q ad id qō eiiatur saniei subtiliata igredit eosdē. Qñ autē pe- ctus cōstringit silr ⁊ pulmo cui⁹ qdeȝ cōstrictiōe sanies cō- prehēsa p ramos trachee arterie ipellit minores vsus ma- iores mō quo humidū spongie inmissum leuiter cōpresse im- pellit in locū impressioni oppositū: quādo vo dilatat pe- ctus postea ⁊ cōiter denuo sit pulmo reliq po suscipitur sa- niei que hoȝ cōstrictione impellit ad interiora subsequen- te vt dcm pulmonis ⁊ preexistente versus trachea expellit arteriā: qō tādē sic euenit: ⁊ donec tussi expellat ob eā. Ipsa nāqȝ est motus quis nature ac instrumētum qōdam quasi quo contenta in pectore foras propulsantur.

N

Cap. 4. Ca. 10. p^o fin^m.

pte. 5. afo ri. afoȝ. 9 ⁊. 16.

Cap. 3. ad medium.

Cō. afoȝ 55. ⁊. h.

Li. 1. de mo. in thora- ce ⁊ pul- monis.

O

Propter quartum qdem. ad pmuȝ dōm q lȝ pleuresis parti dextre plus colligat mā: illud pportionalr inest sibi: ⁊ vt virtus fortior in illo locusqȝ latior. Aut concedēdū vt apparuit q ipsa est deterior per viā suffocationis. ¶ Ad aliud dōm q mā empimosa eius in pectore non expurgat p ingressum in venas vt sensit Erasistrates: sed p introitū vt declaratuȝ in pulmonē. Aut delatio ptacte vene sm alios est etiaȝ in pte dextra. ¶ Ad aliud qd dōm appuit: pp sensuȝ eniȝ melius nocinū expellit. ¶ Ad aliud dōm: q lȝ mot⁹ sit in dextris: nō tñ qn q laborans: solus nāqȝ musculoȝ pectoris suffic- mot⁹ infirmi eni iniacēt: sractis rarius pcedētes: nisi que re- spirandi viget eos necessitas. afor. 2. vñ. 7. de ige. Cerebri opus est sanis ad actiōes que sm voluntariū motū. Egro- tantib⁹ vo respiratiuis solū. ¶ Ad pmū vo alterius partis dōm: q lȝ cōcessum sit pleuresim lateris sinistri ea q dextri esse deteriorē vt sepe nō tñ id verat arguēs diuo cum osten- sum sit dña. 47. q latus dextrū nobilius est sinistro. ¶ Ad aliud iam sm A. apparuit quid dōm. ¶ Ad aliud etiaȝ vi- sum: lȝ enim totum latus sinistrū sit minus calidum dxtro: nihilominus nihil prohibet aliquam partem sinistri cali- diorem: vt tactum ea que dextri.

P

Cō. afoȝ. 28. i me^o. Ca. 13. in medio.

Q

At qz dictum pulmonē nulluȝ habe- re motū nisi per lacer- tos pectoris ⁊ pprie diaphragmatis dubitare cōtingit an pulmo sit pprium organū anhelitus vel diaphragma. Qȝ autem pulmo videt: nā de partib⁹. 3. Respirandi organū pulmo est pn^m motus hñs a corde. Ac 2° coll'. Nō est dubiū q pulmo est instrm ppriū anhelitus. ¶ Adhuc. illud vȝ pprius instrm alicui⁹ qō or- dinat totalr ad illō. hȝ vo est pulmo: nō aūt diaphragma: vñ p p^a. pulmo facit iuuamē tñ. ¶ Eri. Cū anhelit⁹ sit mot⁹ pectoris illō mēbrū erit pprīū organū ei⁹ qō est calȝ leue: ⁊ pp parte maxie nobilē: hec eni ordinant ad motū: sed hȝ

Cap. 6. ad medium. Cap. 19. in medio.

Doct. 5. c. singu. in medio.

A quidē est pulmo. Nutrit .n. sanguie calo cholerico. diffe. 31. Leuitatēq; ipsius denotat supnatare: cōplectiturq; cor ol/ quaq; & maxie qñ dilatat. diaphragma vero est pāniculus: qui ex pāniculo tegēte costas īterius & syphac componit. Est & frigidus terrestris: grauis: & velut qo asser cōclauīs vndiq; īferius ptes pectoris inadinicē: qō tale aūt non fa/ cit ad motū: verū ad qetez magis. ¶ Rursus. Illō qō am/ plius appropriat motui pectoris est ipsi⁹ vez organū: cum motus ad mobile oporteat pportionez interuenire: sz pul/ mo magis assimilatur illi q̄z diaphragma. Est nāq; motus eius naturalis: cū fiat in somno: plures etiā anhelitus sine intentione perficiuntur: at motus diaphragmatis pportio nat motui volūtario magis cum eum obtineant musculi. Proprius itaq; instr̄m anhelit⁹ est pulmo q̄z diaphragma.

Cap.4.p⁹ medium. **In oppositū** de iuuamētis enī. 3. 6. Diaphragma est musculus p quē fit anhelit⁹: & est diagonalr̄ posit⁹: diagonalitas nāq; talis iuuat anheli/ tū iuuamēto magno. & interioꝝ. 5. Diaphragma est organū respirationis. ¶ Ampli⁹. illō est organū anhelitus cui inest moueri: cū sit vt dcm̄ pectoris motus ac ēt sentire: sz tale vt videbit est diaphragma: nō aūt pulmo cū careat sensu de se & motu. Ipse qdez sequit pectoris motū. ipm nāq; per se nō hz. 3° theorice. est & caro ei⁹ simp̄ cōplonū. 2. ¶ Adhuc p 2ª. diaphragma est pn̄m & radix opōnis pulmonis in tra/ hēdo aerē. Diaphragma igit certi⁹ erit anhelit⁹ organū.

Cap.4.p⁹ pn. & lib. 4. c.4. ad medium. Ca.10. in medio. Cap.3. in medio. Doc.1.ca. 8.p⁹ pn̄.

B

Propter primū qdē sciēdum: q pulmo est ter min⁹ caliditatis nālis in euenta tionē cordis ordinatus. Sepat enī & distiguit aialia cali/ datēu sunt maxie terrestria a nō calidis. Calida enī egue rūt in euētatione caloris pulmone: seu sanguinē būtia: reli quis vo sufficit euētatio vl̄ brāchijs vt piscib⁹: aut succin/ ctorio sic ethomis. diffe. 81. Ei⁹ eni dilatatiōe aerē ad intrin/ secū cordis ēducēdo: & ei⁹ ostrictiōe foras expellēdo fumū vaporosum supcalefactū. Calor igit cordis pmanet cōtēpe rat⁹. Et ipse qdez ostituit ex carne simplici: ramis trachee arterie: vena arteriali & arteria venali sibi dlapsis a dextro cordis & sinistro vētriculis ac pāniculo cum portiōe neruī paucissima. Cui⁹ qdē due fimbrie vtrinq; dextro & sinistro ordinant in cordis euētationē. Quinta vo q̄ in medio reli quis maior fere gescēs vene magne facta sustentaculum & stramētū. ¶ Est aūt diaphragma mēbrū cōpositū ex car/ ne: vt ostēdit circa gladiatā maxie ac pāniculo tegente co/ stas supiori & syphac vētris iferiori: sm̄ tñ. A. 3° 10° ponit 3ª ipsi⁹ tunica media q̄ in veritate chorda existit. Etiā siqui dē pectus terminat oē sz q ptendunt costelle vt posterius duodecime occurrat spōdili: anteri⁹ aūt in opp̄m ocidat se/ prime. Cingēsq; costas falsas verius applicat anterius vbi circa gladiatā caro itercidit in vtroq;. ipsi⁹ pāniculorū medio: puenitq; ad ipm rami neruoꝝ ex 6° coꝝ pari q ce/ rebri: & post 4ᵐ illoꝝ q spōdilium colli ex nucha: ita vt sit musculus ēt isignis vnus suba & duplex offō. 107. mouen/ tiū pect⁹. Per sui enī motū dilatat ipz: quiete aūt coangu/ stat: nā musculoꝝ qdā dilatāt pect⁹ triusicut. 11. supiores p uenientes a collo & furculis: alij ostrigūt solū: vt octo vl̄ no/ uē inferiores. Quidā vo sil' dilatāt & ostrigūt: ceu dicti me sopleuri h̄ est medico Italo: qui a Gal. de voce. & 3° theori. 22. ponuntur. Tot enim concidūt distantie iter. 14. costas. apud vo Almā. & A. 88. cū vnusqsq; 4ᵉ sm̄ q principia si/ bi eueniunt a quatuor partib⁹ inter costas: quoꝝ qdam ad exterius hz dilatare magis: & qui versus interius angusta re. ¶ Diaphragmatis siqdem vtilitas est duplex. Una qui dem pectus dilatare: ac reducere cū reliqs pectus mouen/ tib⁹ lacertis. Altera spiraminis instr̄a separare ac segrega re a ciboꝝ organis: & est grossum in homine sz rōnē ipsi⁹. hystoriaꝝ h. qō experit situs eius rectus. ¶ Mēbra siqdē anhelit⁹ sunt plura: vt illa epiglotis: trachea: pulmo: pect⁹ cū musculis: cor cum eius capsula. ¶ Anhelitus siqdez est

Tra.1.c.1. in fine.

C

D

Tra.4. in fine. Col'ca.7. p⁹.1. doc. 5. lib.1.c. 86. capl'. 8. Coll'e ca. 17. in fi.

motus pectoris euentatione & mundificatiōe in refrigeriū cordis ordinatus. Sicut nāq; pulsus est mot⁹ cordis & ar/ teriarum ex diastole cōpositus & systole: in quo attendunt duo mot⁹ & qetes due: ita anhelit⁹ est mot⁹ pectoris cōposi tus ex dilatatiōe q̄ aer in cor attrahit & ostrictiōe p quā ex pellit: vt ad inuicē eni anhelit⁹ pportionāt & pulsus. ¶ Est aūt qō organū ppri⁹ ad qō ampli⁹ opat & pncipali⁹ adhe ret agēti cui actio attribuenda p prius: vt motui q̄z securi.

B

Propter secūdū vo sciēdū: q añ tps Ar. & tpe iā indicatū mo non erat cognitū aliqō iuuamentū diaphragmatis nisi spūalia sequestrare a nutritiuis: vñ 3° de ptib⁹. Diazoma est termi/ nationis grā eius q circa vētrē loci: & ei⁹ q circa cor: q̄tenus pn̄m aie sensitiue pmaneat illesibile: & nō cito cōprehēdatur pp factā exhalationē a nutrimēto: & multitudinē caliditatis aduētitie. Adhuc distinguit honorabili⁹ vt qō sursū ab eo qō deorsum vilius. Vñ 5° interioꝝ. Inferiorē thoracis ter/ minū oēs veteres noiabant frenesico q ipsis flegminanti/ bus nocet sapientia vt tactū: pp lesionē nāq; ipsarum am/ pliorē quis frenesim siue sirsen calidū incurrit. Sz a Plato ne incepit vocari diaphragma q̄si pellicula diuidēs: nūcu/ pante qdē eo frenes sicr alijs veterib⁹: estimāte iuuamen/ tum eaꝝ fore: puta furibūdū anime qō in corde sequestra/ re a concupiscitiuo: qō sm̄ eper. Ar. vo vocauit ipm hipo zoem vel diazoma q̄si subzonale non cognoscens neq; ipse actū grādē & vtilissimū quē aialib⁹ pstat. Est nāq; respira/ tionis organū: vbi ēt succinctoriū: velamē & paries magn⁹. s. vnde colliz 2°. Nō cognoscebat aliqō iuuamentū diaphra gmatis nisi pp separationē spūaliū a nutritiuis ad h vt non accideret tpe digēnis aliqd eis ex calore. Et neq; debet id Aristoteli i defectū reputari: q: illud qō cōprehēdit p viā anathomie est sicut res que cōprehendit a nño motuū cir/ culoꝝ: neq; illa erat cōpleta scia tpe Ar. Nam & si Gal. tpe fuerit ars medicine vere pfecta: ingt tñ nō fore ipole posse quē supuenire sibi aduenietē in ea: qō per eum nō fuerat in uētū: ita vt possit dicere cū antiqs Aristoteli vt dcm̄ Par/ menidi. h aūt Ari. nōdū vidit. diffe. 31. Apud vo Gal. vt iā tactū pprius organū anhelit⁹ fuit diaphragma. vñ iterioꝝ 4°. Dicemus in ope de causis respirationis iuiolentā respi rationē a diaphragmate solū fieri: sz sibi actum occurrere mesopleuroꝝ musculoꝝ cū maiori egueritnus ispiratione sicut actū supioꝝ cū maxia: nō tñ pp magnā vel maximam respirationē solā nos egere his. ¶ Eri. Eodē cū diaphra/ gma se hēat sm̄ nām solū sufficiēter mouet. Nequaq; enī neq; mesopleurens haud alijs musculis indiget. Qñ enim necessitat aut pp virtutis ibecillitatē vel caloris intensum aut coartatione viaꝝ spūs diuisim aut cōiunctim nō solum eget mesopleuris imo ēt supiorib⁹. Et his qdez smonibus adhereo ampli⁹ Gal. susceptis libro de causis respirationis quo adhuc caret latinitas. Huic siqdez satis de motib⁹ liq dis ocordat snietās. Anathomici dixerūt q diaphragma ē p⁹ ps clybani: nec tñ illō totalr̄ qō arbitratū fuit vsq; ad nroꝝ tēpora magroꝝ ipsum istis anhelit⁹ nobili⁹ existē. Sed nro tpe patuit: ex eo q de opōne hōꝝ declaraui qō mo/ uet ptes clybani: dūtaxat inferiores aū mouet supiores la certus a collo descēdēs. Mouet autē lacert⁹ costis interia cēs dilatatiōe & ostrictiōe eūdē cū duas hēat tunicas posi/ tione diuersas: seu villoꝝ situationes: qō erit vt dicā: vt an tea necessitate iteruenīete q̄dā. vñ 3° 10ª. his adherēs ingt A. Mot⁹ anhelitus eq̄lis nālis remoti a nocumēto cōplet motu velaminis. Si vo idigeat additiōe fortitudis cōicat velamini in h adiutoriū lacertoꝝ oium pectoris: & q̄re post quedā. Estimat a qbusdā q puus anhelit⁹ est ille q cōplet motu velaminis tm̄. Qō non est verū absolute. nam q̄uis qñq; sit ille qui pficit motu velaminis solius paruus: qñq; tñ est eq̄lis: hic eni nō eget nisi motu velaminis qñ id fortis est virtutis. ¶ Nosce q qñ musculi dilatātes pectoris su/

Ca.10. in pncipio. Cap.4. in pncipio.

F

Ca.19.p⁹ medium.

G

Ca.4. ad medium. Cap.7.p⁹ pn̄. Dist.1.ca. 1. in me⁹.

H

Tra.1.ca. 7. ad me. Cap.6.8.p⁹ pn̄.

I

pleni:sic angustiose mouent vt patiens videat vti hume-
rorum eleuatione:ac si vellet volare:id fore mortale. Quid aūt
de his mox tertio apparebit dicēdorum. ℭ Auer. vero antiqs in
festus nō raro sentit vt tactū pulmonē ꝓpri⁹ fore organum
respiratiōis diaphragmate volēs ꝙ mot⁹ anhelit⁹ pficiat
pulmone ⁊ nō pectore. Recitātq; ẜmonē Gal. ingt ipm sen-
tisse pulmonē nullū ꝓpriū in se hr̄e motū: verum motū ipsius
eū qui pectori ꝯsequi ⁊ motū hūc fieri per diaphragma:qđ
ostēdit:qr qñ dilatat̄ pect⁹ dilatationis vigore:mox exple
tur pulmo aere vt folles ostēdūt. Qđ firmat̄:qm̄ vulnera-
to pectore subintrat aer:cessatq; mot⁹ pulmonis:⁊ ita mo-
ri ꝯtingit. Cui sīq̄dē rñdet Auer. posse dici:iō cessare h̄ mo
tū pulmonis:eo ꝙ is īfrigidat̄. Sz hāc qdē rñſionē tollet
Gal. dicēdo ꝙ non deberet adeo citissime cessare:quia non
mox tantā recipiet frigiditatē ⁊ ꝓpīe qñ fuerit in aere ꝗs
calor. Appet ēt motum cordis nō mox ſz paulatine cessare.

K

Adhuc. cessatio huius mot⁹ ꝯtingit pulmonis si adsit lesio
in diaphragmate absq; eo ꝙ aer fridus ad pulmonē perue
niat ex aliqua praua cōplone vel hu. apante vel solōne non
penetrāte ꝯtinui:sed lateral i ꝯscindēte. Subdit ēt nō sim-
plr fore dōz ꝗ motus pectoris sit pncipalis cū motus pul
monis:qr vterq; horum poterit motū a se hr̄e vt vnā ꝓpriera-
tē ꝯiūctionis adinuicē:pp quā vnus non mouet̄ sine reliq.
Sz Gal. dicet hec insufficiētia:opz eni dare modū quo pul
mo moueat̄:⁊ colligātia vñ hō habeat̄. Et q̄re he mouent̄
partes due:vna ita vt altera non sit alterius cā. Qđ non est
possibile mōstrare vt videbit̄ dicēdorum 3°. Adhuc. oporte-
bit semp motuū horum vnū in aliū ordinare depēdētē ab illo
donec ordie ꝑueniat̄ in primū. Subiūgit ēt ꝙ mot⁹ pulmo
nis ẜm Gal. est violentus mō quo mouent̄ artificialia. Di-
citq; itidem Gal. pulmoni adesse virtutē susceptiuā:z nā ei
qđ sibi impingit̄ motu thoracis cū depēdere a motu ei⁹ ceu
arterie ab eo qui cordis. Post tamen hic excusans se quasi
Auer. subscripsit:⁊ potest esse ꝙ principia nostra non suffi

L

ciūt ꝑuenire ad veritatē pluriū horum īuestigationū. Cōue-
niēs tñ extat vt de his ẜm dispōnez pñcis loq̄mur tpis.

Propter tertium vero sciēdū ꝑus eē firmādū
diaphragma fore certius
āhelit⁹ organū. Scđo q̄lis sit mot⁹ ei⁹. ℭ Propter pᵐ hui⁹
sciendū ꝙ instr̄m ꝓpri⁹ anhelitus est diaphragma:pulmo
aūt coadiuuatiuū manifestatiuū se hn̄s vt ad secūtem ser-
ra ceu sermones illustriū iducti notāt medicorum. Nā in ge-
nere mēbrorum primū qđ mouet:ens ⁊ motuz est musculus
ita vt talis mouētiū extat ⁊ motorum ordo. Cor nāq; mouens
est vt dicat̄ nō motū oīno ab aliq̄ priū:puta quo virt⁹ q̄daz
mouēdi localr ēt imittit̄ cerebro ⁊ nuche ab illo:sicq; ner-
uis:⁊ tandē hec virtus suscepta mouet. diia. 58. vtpote dia
phragma pectus. Indeq; motus causat̄ in pulmone:ꝓpter
aptitudinē illius ad ipsum:ita vt pectore dilatato dilatet̄ ⁊
ipse:constrictoq; coartet̄:ceu in follibus quibus euētatur

Ca. 13. pᵒ
medium.

ignis sit videre. Almāsoris ꝑ. ℭ Qđ ratione ostenditur:qr
vt visum anhelitus est motus pectoris. Illud igitur mem-

M

brum qđ mouebitur:organū principalius erit respiratio-
nis. Tale qdem diaphragma vt ostēsū:qr lacertus:nō au
tem pulmo cum sensu careat nedum motuz. Nullum enim
insensibile potest moueri:cū motus sensum tanq̄ priorem

Col. c. 5.
in fine.
Cap. 8. pᵒ
medium.

presupponat. 4° de accidēti. ⁊ interiorum primo. ℭ Adhuc.
si pulmo per se sufficiēter moueretur:ad quid natura tunc
musculos ꝓcreasset in pectore tātos sicq; motiuos. ℭ Am
plius. Si pulmoni perse inesset motus respirationis tanq̄
illius ꝓprium instrumētum:non contingeret ipsum moue-

Cap. 1. cir-
ca fin.
Cap. 8. in
fin. ⁊ c. 11.
prius fin.

re:cuz fuerit adeo lesus vt partes expuātur ipsius sicut ap-
paret in ptisicis. ꝑmo interiorum. ⁊ 5° de inge. cum aliquid
esset ipsius vt consimile in hō motu:quo etiā leso modicuz
corrumpitur actio. Tam grādem autē corruptionem non
potest diaphragma tolerare. ℭ Galn. mihi tribuit expe-
rientia ꝙ facta perforatione diaphragmatis mox subsidet
vt graue dimissuz quid pulmo. Adhuc etiā lesiōe facta cir

N

ca diaphragma maiori ꝑcepi quosdā suffocari pulmone i-
passo:ita vt pulsus ante mirabilē inequalitatē susciperet. ꝓ-
prius igit̄ instrumētū anhelitus erit diaphragma ⁊ nō pul
mo. ℭ Propter 2ᵐ h⁹ sciēdū ꝙ mot⁹ āhelitus videt̄ natu-
ralis:qr est nō volūtarius:nāle nāq; cōtra voluntariuz di-
uidit̄. vnde de causa motus aialium. Nō volūtarios dico
motus:puta somnuz:vigiliā ⁊ respirationem:hec aūt anhe
litus. ℭ Et. dēm est ꝙ anhelitus in somno ⁊ absq; electio-
ne q̄z sepe sit. ℭ Rursus. pulsus ⁊ anhelitus ꝓportionant̄.

Ca. 19. pᵒ
fin.

vnde collet 2°. Hip. multotiens ponit anhelitum loco pul-
sus:puta tēpore quo nō egrotāt mēbra anhelitus. d. ꝙ de-
nūtiat cordis cōplexionem ceu pulsus. Nālis est igitur mo

Ubi sup
imediate.

tus anhelitus. ℭ In oppositum Gal. vt ait Auer. ipones ei
anhelitum fore motū volūtarium:qđ firmatur. Illud enim
videtur voluntarium ꝙ in potestate nr̄a existit. Potestates
nanq; rōnales valent ad opposita. Perihermenias 2°. ⁊ 9°

Cap. 2. ver
sus fin.
Tex. c. 3.

metaphy. sed possumus anhelare quando volumus diuq;
continere. ℭ Adhuc. motus anhelitus perficitur diaphra

O

gmate ⁊ musculis alijs quādo expetit pectoris:hic aūt ois
voluntarius. Itaq; voluntarius is motus. ℭ Dōm ꝙ cum
motus sit triplex:nālis qdem purus vt venarum ⁊ matricis:
voluntarius certus vt q̄tuor extremorum maxie:ac medius
ex his duob⁹ cōpositus:q̄lis qui palpebrarum tussis egōnis⁊
vrine ⁊ hō diia. 78. talis est anhelitus. Cōponit̄ enīz ex vo
luntario ⁊ nāli motu vt mōstratum sufficiēter preinducta.

Trac 1. c.
7. in pᵒ.

Unde tertio decimo. Anhelit⁹ cōplet̄ duobus motib⁹ iter
quos sunt due more ceu se habet in pulsu:nisi qr mot⁹ anhe
litus est volūtarius qui pōt alterari cum voluntate a cursu
nāli:⁊ pulsus est naturalis purus. Nō igit̄ anhelit⁹ est sim
pliciter voluntarius cum nō sit in eo operata. Et qr per vo
luntatē pōt eius naturalitas ꝑmutari manifeste. Ualet enīz
ꝗs anhelare fortiter frequēter ac spisse aut horum oppositus
agere:imo ipsum tpe cohibere. Iudicandū ꝑeniq; euz fore

Ubi sup
imediate.

magis voluntariū q̄z nālem. ℭ Auer. tñ oppositū hui⁹ sen
tit eo ꝙ in somno ⁊ vigilia multotiēs ēt fit anhelitus absq;
intentione electiua. Cui dōm id nō valere qr aialia minori
tpe dormiunt q̄z vigilent ꝓble. 10°. Similr ⁊ plures actus

ꝓble. 5.
P

fiunt a partibus in qbus est motus simplr volūtari⁹ absq;
electione ac deliberatione. vñ phys. 2°. ars non deliberat

Te. c. 8…

quādoq; vt textoris ⁊ sutoris nō sic medicine ars ⁊ nauigā
di. Cōmētator ibidē. ℭ Noscē hanc difficultatē de motib⁹

D ſt. 2. c.
1. pᵒ fin.

liquidis tangi dicēdo de ipsa vt tactū fore triplr opinatuz:
subditq; mox tñ. Hec qdem iquisitio magis ad dialecticā
q̄z ad medicinā spectat. ℭ Ad hō igit̄ pᵐ dōm ꝙ Arist. nō
dixit respirationē inuolūtariuz fore motum:sed nō volūta-
riū:qđ minus nāli q̄z inolūtariū opponit̄. Importat eni q̄-
si mediū iter nāle ⁊ volūtariū pure:qđ appet ex eo qđ sub-
iungit̄ ꝯsestiz nulli horum. s. somni vigilie ⁊ respiratiōis dñā
simplr est:neq; phātasia:neq; appetit⁹:verum ẜm qd necesse
nāq; sit ꝑtes aialiū nāli alteratione mutari. Quib⁹ siqdem

Q

alterari:augmētum eorum decrementūq; vt adinuicē ꝑmu-
tet̄. Sed motus pudendi extat inuolūtarius:cū ꝓpter ali-
qd apparēs nō iubēte moueat̄ intellectu multotiēs. ℭ Ad
aliud dōm ꝙ vt visum anhelit⁹ nō est motus nālis verū cō
positus. ℭ Ad aliud dōm ꝙ pulsus assimilat̄ anhelitui in
corpibus sanis ⁊ lapsis ꝓportionat̄:nō āt i oppositis cū ce
rebrū possit ꝯopari in techni. ℭ Adhuc plēs sunt diffe pul

Li. 2. ma.
de caude
1c. cō. 3.
Trac. 1. c.
8. ⁊ 11. ⁊
14. 16. 18.
19. 2. 20.

sus q̄z anhelit⁹ cū illius sint decē vel nouē. hui⁹ aūt tāgant̄
gnq; tñ modi:3° 10°. vt magnus cū alto ⁊ lōgo:frequēs ve
lox fridus ⁊ fetidus ⁊ horum oppositi:ꝓportionant̄ aūt in ho
rib⁹ sibi trib⁹ maxie apparēs:1 techni. Qđ aūt demū dice
bat̄ ꝑ Auer. Hippo. scripsisse anhelitū significantē cōplo-
nē cordis:sic pulsus:somniū extaticū dictū sit crisiū 3°. ea q̄
a pulsib⁹ vel vt nō cognoscēs Hippo. vel vt nō digna rōne
ipsū estimās nō exercuit. ℭ Ad pᵐ vero alteri⁹ ptis ēt dōm

Cap. 11. pᵒ
medium.

vt appareret ex de motib⁹ liqdis ⁊. A. ꝙ motus anhelit⁹ est
cōpositus

A

expositus & nõ volũtarius tñ. ¶ Ad ɔfirmationẽ dicẽdũ q̃ nõ est totaliter a volũtate: lʒ amplius cũ tandẽ nõ possimus ipsum diutiam cohibere. ¶ Ad aliud dicẽdũ q̃ non ois motus p lacertos est simplr voluntarius: imo qs vt ia mistus cũ alijs multis. Ultra nãq; volũtatẽ extat nã coincitãs & superãs volũtatẽ tandẽ quãdoq;. Qḋ factũ est sapiẽter ppter saluationẽ partiũ necessariaꝝ maxie adiuuatiuaꝝ: vt nõ solũ aialis operet̃ volũtaria: verũ ẽt nãlis ois q̃les sunt cor & oculus. In eoꝝ nãq; salute clemẽtia siue instinctus interuenit diuina quasi sit hec natura anime & non habeat esse per electionem. A. quarto de anima.

Ca. 3. post principiũ.

Propter quartũ quidẽ dõm Arist. id nõduz vidisse cuz prioribus: silr ẽt responsum Auer. suspicãti. ¶ Ad aliud dicẽdũ q̃ manifestatiue seu apparenter & per aliud pulmo facit iuuamentũ tñ: nõ aũt vt visum pncipalr ac per se. nã qz actus ipsius ẽ vilis respectu cordis: cerebri & epatis iuuamentũ dicet̃ tñ facere & nõ opẽrẽ. ¶ Ad aliud dõm q̃ lʒ p̃dicta faciãt ad motũ: nõ tñ sufficiũt cũ oporteat neruos tã grãdes ad ipm peruenire: & q cũ alijs ɔiũctis lacertũ ɔstituãt: qḋ aie instrm est pꝛm motiue. 58. dãa. que i pulmone nequeũt ab eoꝝ grauitatẽ & dẽsitatẽ copulari. ¶ Dõm ẽt q̃ diaphragma pter pãniculos sui ɔstitutione vt visum recipit & reliquos musculos ɔstituẽtia hñs lateralr versus costas chordas a medio vndiq; ptensas. ¶ Dõmq; silr q̃ nõ est grauitas eius neq; terrestreitas tãta q̃ motũ ɔturbet cũ sit & maxime i medio pãniculosum subtile. Reqrit̃ ẽt ad motũ fulcimenti gratia cõpactio quedã dura cũ mot⁹ ois imobili cuidã inital necessario: de cã motus aialiũ. Neq; paries dẽsus est adeo & cõpactus vt nequeat dilatari & ɔstringi cũ pãniculãris extet subtẽrsed ẽt circa locũ caloris & humidi reddẽtis ipsum dilatationi & coãgustationi aptũ. ¶ Ad aliud qḋ dõm apparuit. Motus. n. anhelit⁹ a duplici gubernat̃ vtute: nãli vz. & aiali. Sic tñ vt q̃nq; manifestet̃ magis act⁹ vnius q̃ alterius cũ tñ vtius a nr̃a depẽdeat voluntate. Silr & diaphragma ceteris musculis pectoris: cũ sit ordinatũ in salutem animalis potissime: siteq; circa mẽbrum qḋ est origo & basis nature vt corde ipsius particulabunt vtcũq; natura.

B

C

¶ Differentia. C.

Quod peripleumonia flatica sit cholerica deterior ostẽdit̃ & q̃m egritudo vera deterior nõ vera: vt iudicat̃ ex pleuresi vera & nõ vera. Uera. n. valde deterior ponit̃ non vera. Qḋ & vniuersalius pbat̃: qz de ratiõe morbi est ledere operationes: deterior ergo morbus magis ledet operationes q̃ alius. Sed peripleumonia facta est flegmate est vera. Ioã. Mesue auctoritate Gal. ¶ Amplius egritudo iproportionabilis sm veterẽ deterior pportionabili: sed peripleumonia facta ex flate iproportionabilis existit cũ sit ɔtraria cõplexioni pulmonis. est. n. calidus & siccus. Nutrit̃ nãq; ex sanguine cholerico. 6° de vtilitate particulaꝝ. cõplo enim nãlis mẽbri similis est ei quo nutrit̃ pmo sm a. ¶ Rursus cum duplex sit mors: vna qdem per extinctionẽ & consumptionẽ humidi. Altera vo p suffocationẽ: de morte & vita. Illa qdẽ peripleumonia deterior erit maxie que suffocationem inducet: hõ vo est flegmatica qz pulmo etiã humidus est recipiens vapores ascẽdentes & descendẽtes. Est etiam hec mã minus parata resolutioni adeo q̃ optima apostematũ terminatio que p resolutionẽ facta de distemperãtia inequali sibi iesse nõ poterit sic cholere subtili resolubiliori ppter spiritũ ibidẽ. ¶ Adhuc illa est deterior egritudo q̃ magis ipedit mẽbri operationẽ: talis qdẽ pipleumonia ex flegmate: cũ motũ sui q̃ritate & grauitate pulmõis magis ipediat q̃ cholica. Itaq; pipleumonia flatica deterior ẽ cholica.

In de ap propatio ca. pprio Aso. 34. pticule 5° Cap. 10. Colli. 5. diuuamẽ. cap. 4.

D

Doc. 3. c. 2. p° me°.

Doct. 2 c. 3. cu. me° Capi. 2 in medio.

Trac. 4. c. **Huius quoq;** ɔtrariũ tenet̃ tertio decima: & p Mesue. ¶ Amplius p opposi

tum rõnis scde antedicte: q̃m egritudo improportionabilis rẽ. hec autẽ talis cum pulmo sit frigidus & humidus: qḋ mõstrat̃ ex nutrimento ex eo dato. Infrigidat enim vt dicunt & humectat. Deterior igit̃ cholerica est flegmatica.

10. in me° In de ap. p. opatio ca. ppo in medio.

E

Propter primũ quidẽ sciendũ sm Paulum q̃ peripleumonia pulmonis est flegmõ: frequẽter in catarris vehemẽtibus aut synãchi vel a squinãchi aut pleuresi seu alijs facta egritudinibus. vnde Haly. & A. est apa ca. pulmonis: eius tñ caliditas nõ per essentiã: imo magis p accñs: puta per putrefactionem cũ amplius maxie accidat pipleumonia ex flate q̃ ex cholera: imo dicũt raro id euenire. Sermonẽ aũt hoꝝ comprobat Serap. breuiarij scdo ita. Peripleumonia non est nisi flegmõ pulmonis. flegmon vo apa est ca. & sumpsit nomẽ hec egritudo ex ipsa nominis partis denotatione: pneuma nãq; grece spiritũ importat latine: inde pipneumonia seu pulmonaris vel pulmonaria. ¶ Et ipsa qdẽ fit incipiendo interdũ p viã ɔgestionis. i. aggregationis supflui nutrimẽti sicut & alia apatũ. Fit ẽt magis per viã reumatis cũ mãe ex toto capite descendãt ad ipm & ex toto reliquo fere corpore ascẽdãt sicut plerũq; euenit successione squinantie: 5° aforismo & 12 successione pleuresis & similiũ. Sepe eni permutat̃ pleuresis ad pipleumoniã: sʒ ɔuertere est perparũ. Palin. Mesue: pipleumonia quedã est vera: quedam non. Et dicit Gal. q̃ vera pipleumonia est q̃ fit ex flate. ¶ Cause q̃z eius mãles sunt humores. Fit. n. ex oi hu. & pncipali⁹ ex flate: & ɔñr ex sanguine: demũ ex cholera: rari⁹ fortassis ex melã ppter cãs ɔrias. Sicut. n. pleuresis plurima fit ex chola: ita plima pipleumonia ex flate. Mã enim subtilis cholica põt penetrare in pãniculos solidos in qb⁹ fit pleuresis. flatica. n. grossa viscosa mime. Ecõuerso ãt hẽ pt penetrare in mẽbrũ rarũ q̃le ẽ pulmo. Illa vo sui euaporat subtili⁹.

2. secũdis ita. de vẽ. cã. 35. in fi. 13° tra. 4. cap. 10. in pncipio. Cap. 23. in pncipio.

F

Egritudo in mẽbro spũli cuius modi est pulmo. A. 2. a. 11.

Suo gradu di. c. pripuo ante medium.

Propter scdm vo sciendũ q̃ oẽs sapientiores inuenio ɔcordiler ponere peripleumoniã factam ex chola deteriorem facta ex flegmate. Unũ tamẽ qḋ inducit difficultatẽ in hoc q̃sito apparẽtẽ est differẽs pulmonis cõplexio iudicata: sm nãq; eius cõplonem pmã & radicalẽ ponit̃ calidus & siccus. Iuxta vo scdã & aduenientẽ frigidus & humidus vt inuũt Gal. & A. Et qz ista q̃stio cõparationẽ iportat: canon cõparationis in hõ questionib⁹ sepe tactus obseruet̃ vt flaticus ad flaticũ & cholericus ad cholericũ cõparet̃: & cetera taliũ obseruẽtur. Sermo aũt. A. de hoc cũ alijs hõ existit. Peripleumonia fit q̃nq; ex cholera rã. & est interficiẽs sm plurimũ sua acuitate. Mesue q̃z. Peripleumonia flatica nõ est in vehemẽtia pũitatis sic cholica. Interficit. n. cholica sui acuitate cũ sit vicina cordi. Hoc ẽt rõnibus nõ min⁹ demõstrat̃ ita. Illa egritudo ẽ deterior alijs parib⁹ q̃ ex deteriori ɔsurgit mã. talis vo est mã cholerica respectu flegmatice. vñ scdo pnosticorũ. Malitia apatum erit sm humores generãtes ipsa. Etenĩ mãe sanguinee & flegmatice sunt minoris malitie q̃ mãe q̃ sunt ex genere cholere citrine: & que sunt ex gñe cholere nigre. Rõne q̃litatis dico pcipue. hõ nãq; oẽs male: ergo pipleumonia deterior erit ex chola q̃ ex flate. ¶ Rursus caliditas extranea ledit. Sed cholice peripleumonie caliditas est duplex: vna qdeʒ essentialis. Cholera eniʒ per se calida: altera putrefactiua: que autẽ flegmatice p putrefactionẽ est tñ. ¶ Adhuc mã cholere effumat quod nõ sic que flatis: que enim talis & posita est iuxta cor vehementer impedit: hõ quoq; est mã cholerica collecta a pulmone ad apa: & non flegmatica minime fumosa. ¶ Iridẽ, chola calida inflãmatiua acuta iux mẽbrũ calidũ velut est cor posita fit sicut ignis in igne. Similis. n. cõplexio superueniens augmẽtat. pma pble. ¶ Eti. ad summũ ea egritudo est deterior que senioribus coniungit̃ accidẽtibus. talis aũt cholerica: cũ sit febris: iflãmatio: sitis & timor frenesis maiores. ¶ Amplius. hoc idẽ ostẽdit̃ ex parte medicationis:

10. 3. trac. 4. cap 10. an medio. In de ap. propatio. ca. ppo i medio.

G

Cõ. 46.

H

pble. 1.

I

qr illud qđ administrat̃ aut emplastrat̃ aut bibit̃ in chole ra qdem nō pōt eius feruorem extinguere ꝛ curationē in/ duceret sicut in flegmatica. Nō qdem superpositum qr tale opꝫ actu frigidum vt opponat̃ inflāmationi cholere: hoc aūt transire nō poterit: ꝛ maxie cum locus sit remotus ad quē debet ptingere. vnde vna causarꝫ malitiosior pipleu/ monie ad pleuresim est locoꝝ distantia vel ꝓpinquitas ad quā medicine nō possunt puenire: vt in peripleumonia nisi in via dissolute: aut puenire sicut in pleuresi. Propter qđ i techni. Opꝫ medicinā huic associari que subtilis sit parti/ bus: qr hec poterit penetrare in profundū. Sed isti vt ad multū caliditas est adiuncta calorē per plurimū cholerice augmētatiua: q̃re sup apposito ita curari nō poterit: secus aūt ꝯtinget in peripleumonia flatica cū eius mā sit frigida cuius medicinā opꝫ esse maturatiuā resolutiuā. Et hec q/ dem facile puenit ad locū egritudinis seruata ipsius ṽtute. Silr quoqꝫ mō ostēdit ꝙ bibitis cōueniēter curari nō pos/ sit: qm ebibitū nō peruenit ad ipsam dum ꝯseruat ex ṽtute infrigidationis sue illud qđ opponit̃ ei. A. ꝛ Mes. Si enim accipio extra fridū per oppositum gradualē pipleumonie cholerice ꝓpter lōge distare a loco supcalefiet in via ꝛ per/ det mā fridītatis: ita ꝙ occurrēs aparti calefactū nocebit. Si aūt addat̃ extra in gradu friditatis tūc hꝯ erunt frida in fine tertij gradus ꝛ q̃rtiū hoc apa ex cholera fortassis vltra tertiū ēt sit gradū caliditatis obtinēs. hꝯ aūt sunt op piiantia viā nō penetrātia: sunt ꝛ mortificantia: narcotica. Si aūt minus frida ꝛ iā penetrare faciētia his adiūgant̃: tūc sequit̃ icōueniēs caliditate añdictū ꝓpter qđ ꝯcludit̃ qđ datū. ℭ In h̃ quoqꝫ fortassis qs dupliciter isurget. p̃ qdē: qr pipleumonia cholerica sui grādi caliditate ꝛ inflāmatiōe corpis raritate poros aperiet: ita ꝙ vis poterit ꝑtrāsire me dicaminis. ℭ Dōm ꝙ ꝓpter loci distātiā anteq̃ꝫ medicina po/ terit puenire sui friditate ad locū poros oppilabit. Cū enīz ꝑmitꝰ supficiales poros ineniat aliq̃lr aptos i eos igrediēs qđ fridū medicamē mox illos ꝯstipabit vt appet in grādi/ nis gnōne ꝛ in hami subuersione ꝓp glaciē ꝓhibitiuā me/ theoroꝝ p̃. ℭ Scđo q̃ꝫ arguet pipleumoniā cholicā minꝰ deterrētē: qm est q̃ꝫtitate modica eiꝰ mā. Cōtēperat̃ etiam illius feruor ꝓp humiditatē flaticā pulmonē inhabitantē. ℭ Adhuc. subtilis euaporat ꝛ resoluit̃: quoniā peripleu/ monia quādoqꝫ remouet̃ cum resolutione: ꝛ quādoqꝫ cō/ uertit̃ ad empima: ꝛ interdum indurat̃: ꝛ quandoqꝫ pmu/ tat̃ ad exituras: ꝛ aliq̃n ad karabitū ꝛ ē malū: ꝛ q̃nqꝫ pmu tat̃ ad pleuresiꝫ: qđ ē parū rarū. A. ꝛ Mesue. Sic igit̃ po/ terit resolui cū h̃ sit ēt melior terminationū apatū. ℭ Cui dōm ꝙ hꝯ apparētie qdā ꝑsuadēt. Rōnes tñ ad ṽitateꝫ in ꝯtrariū adducte sunt fortiores qbꝰ magis adherēdū. lꝫ. n. vt i/ ducebat̃ mā pipleumonie cholerice sit pauce q̃ꝫtitatis: est tñ imēse q̃litatis ꝛ acuitatis. Et icēdit̃ maxie ꝓp ꝓpinqta/ tē quā hꝫ ad fontē caloris. silr ꝛ multa caliditas multā ad pulmonē trahit hūiditatē cū sit eiꝰ receptiuꝰ suffocationeꝫ et iductiuā. ℭ Ad aliud dōm ꝙ maiꝰ est nocum qđ suscipit̃ ex velamine ꝛ oppilōne quā facit fla choi'e admixtꝫ rōne q̃ꝫtitatis q̃ꝫ sit ex parte q̃litatis iuuamētum. Reddit̃ enim hec egritudo periculosior ēt ꝓpter flatis cōmistionem: cū ꝫm Ysaac nulla sit egritudo deterior q̃ꝫ illa que motꝰ fuerit diuersi. ℭ Neqꝫ dicendū tertio ꝓpter accidentiū acumina nām tanto tēpore sustinere vt hec euacuet̃ mā: ꝛ cum ꝓprie euacuatio māe in pulmone ꝯtēte sit per sputū. Mā autem cholerica sui subtilitate idigesta pmanet inobediēs euōni per sputum: sicut apparens ꝓnosticoꝝ ꝛ crisium primo.

Li. 5. tr. 3. cō. 121. et t. cō. 164.

K

10. 3. trac. 4. cap. 10. In de ap. proprio. c. ꝓpo i me.

L

Ca. 4. i fi.

10. 3. tra. 4. ca. 10. post medium. Collr ca. ꝓprio i fi.

M

Collr 4° seqm. c. 4. iuxta fine.

Collr cō. 43.

Coll. c. 5. ꝛ ca. 18 in pncipio.

Propter tertium quidem sciēdū ipsum no tum esse ex scđo: cum fere cetus in eo conueniat sapientum.

Propter quartū ṽo. ad hm dōm: ꝛ vt eiꝰ ap/ pareat solo dōꝫ ꝑmitꝰ qđ/ dā q̃situ afferre dꝫ huiꝰ morbi ṽitate qđ hic Mesue addu/ cit. Videt̃. n. ꝙ vera pipleumonia sit illa q̃ sit ex cholera ꝛ nō ex flegmate vt ptractū a Gal. qm morbꝰ verus ꝛ ꝓpiꝰ ē ille q ꝓportionabilis ē vt dcm̃ nāe mēbri qualis q̃ facta ex cholera cū pulmonis nutrimētū testatū sit cholicū. ℭ Cō/ trariū quoqꝫ Mesue huiꝰ adducit ita. Et fortassis rō est ꝑ Gal. qm morbꝰ ꝓprius verus minꝰ molestus ē q̃ꝫ notus: pipleumonia ṽo flatica posita ē minꝰ molesta. ℭ In hꝯ si/ quidē q̃siti solōne distingui opꝫ ꝙ duplex ē morbꝰ verus ꝛ ꝓprius. Proprius vnꝰ qdē factꝰ ex mā q̃ p̃parat̃ ꝛ dpurat̃ in nutrimētū alicuꝰ mēbri q̃ dū corrūpit̃ fac̃ morbū. Alter factꝰ de mā supflui nutrimēti illiꝰ. Scđm. n. Ari. supfluitas est ꝯtria ei cuiꝰ ē supfluitas sic vrina ꝛ massa sanguinis ꝛ su/ dor ꝛ humores in venis ꝛ medulla ꝛ nutrimētū ossiū: ꝛ sic adeps ꝛ caro ꝛ silia: nisi sit supfluitas delatiua potētialita/ tis eiꝰ a q̃ defert̃ vt spma. Et nosce ꝙ pulmo sic ꝛ cetera mē bra ptē sibi ꝓpriatā de hūoribus recipit. Qui. n. est sic san/ guis cholicus p̃parat̃ ꝛ depurat̃ ad nutrimētū ipsius. Su perfluitas quoqꝫ nutrimēti sui q̃ est flegma mittit̃ in vacui tates eius ꝓpter vtilitates notas. Et tūc post hoc quesituꝫ hꝯ terminās ait. Et ideo credit̃ Gal. dicēti ꝙ vere piplen/ monia sit ex flegmate sicut ex supfluo nutrimēti. Et credit̃ alijs dicētibus ꝙ sit ex chol'a sicut ex nutrimento qđ depu rabat̃: qm ei iā accidit corruptio: ꝛ hoc ꝫm intētiones pro/ prias. Sic ḡ ꝫm diuersam ꝯsiderationē pōt dici flegmatica vera ꝛ cholerica. ℭ Mihi tñ videtur duo Mesue sermo/ nes intellectu ꝫm ꝙ resonāt pati calūniā ꝛ defectum. Calū niā qdē eo ꝙ dicit supfluitatē nutrimēti pulmonis esse fle/ gma: cū nutrimētū eiꝰ sit sanguis cholicus ꝛ supfluitas at/ testet̃ ei cuiꝰ ē supfluitas. Supfluū igit̃ ipsiꝰ erit cholericū ꝛ nō flaticū. Dicūt ēt ꝙ flegma scđa digōne gn̄atum sibi cō mittit̃ vtilitatis ne iflāmet̃ calore cordis nimio ꝛ motu. Et etiā occurrūt flegmata ascēdētia ꝛ descēdētia. Defectū q̃ꝫ qr sua ꝑmissa distō solum tāgit apa p viā ꝯgestionis gene/ ratū: nō aūt p modū reumatis. Et illud vt dcm̃ minꝰ cōtin/ git: hoc ṽo sepiꝰ: q̃re sermo eius insufficiēs fortassis nō pa rum. ℭ Dico igit̃ 3° ad argutū ꝙ lō dixit Gal. ꝙ piplen/ monia flegmatica est vera: qr sepiꝰ vt dcm̃ ꝯtingit. Illō. n. veꝝ ꝛ ꝓpriū dꝫ qđ semp accidit aut plurimū respectu alte/ rius. Et iō dicūt logici vere ꝓpriū eē qđ cōtingit oi ꝛ soli ꝛ semꝑ ꝛ ꝯuersim p̃dicat̃: lꝫ fere cū vnaquaqꝫ istaꝝ cōditio/ nū dicat̃ ꝓpriū ꝛ veꝝ vtcūqꝫ. Dicet̃ igit̃ pipleumonia fla/ tica ꝓpria ꝛ vera magis q̃ liberēter ꝯsequit̃ subiꝫ suū: vt pul monē q̃ꝫ cholica: cū hec rariꝰ ꝯtingat. ℭ Ad figurā ṽo ser monis dōm i ꝙ nō semꝑ egritudo vera ē deterior nō vera: imo ecōtra: vt apparet in tertianis veris ꝛ i alijs. ℭ Ad ꝓ/ bationē dōm: ꝙ nō dꝫ semꝑ egritudo vera: qr plus ledat: lꝫ qr sit ex mā puriori sic tertiana vera facta ex cholera pura cū alijs ꝯditionibꝰ exq̃sitis q̃ minꝰ ē causonis aut alteriꝰ fe bris cholice iesumneqꝫ sile de pleu. vt sic vera ꝛ non vera: cū illa fiat in pelliculis ꝛ diaphragmatibꝰ pectoris: h̃ autē in lacertis eiꝰ. Sꝫ pipleumonia sit in eodeꝫ loco semꝑ: ceu pulmone. ℭ Ad 2m dōm ꝙ pipleumonia flegmatica non est oino egritudo iproportionabilis: lꝫ. n. sit iproportiona/ bilis rōne nutrimēti ꝛ cōplōnis magis inatē rōne tñ cōple xiōis supueniētis acq̃site nō est iproportionabilis. Appuit enī iā q̃o nō est improportionabilis cū plura ꝯueniant in ipsiꝰ gnōne. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ mā pipleumonie flati/ ce sit pluris quātitatis q̃ꝫ cholice: ipsa tñ nō est sic deterrēs vt cholerica q̃ est imēsioris q̃litatis: ꝛ actio pficitur q̃lita/ te. Quātitas ēt māe pipleumonie flatice supcalefit ꝛ dige/ rit̃: ꝛ sic in sputū deducta minorat̃. Verū est tñ ꝙ morbis pipleumoniaticis seniores moriunt̃ magis. Ex alijs ṽo sa nationibꝰ iuniores peūt ampliꝰ. ꝓnosticeꝝ 3°. ℭ Ad aliū dōm: ꝙ lꝫ mā flegmatice sit minus apparata resolōni: ipa tñ preparat̃ p caliditatē supueniētē ꝛ vsum medicinarum quo possimus vt datū ꝑfrui. Est ꝛ magis p̃parata eductiōi per sputū: qđ magis laudāt in pipleumoniā iudicādā cum

N

O

P

Q

Te clau.

A hec terminet frequētius & salubrius. ¶ Ad vltimū dōm: q plus īpedit pulmo ppter ypleumoniā cholericam: cuz maior inducat necessitas euētationis ob maiorē inflāmationē: attrahat etiā mā ad locum caliditate nō minori.

¶ Differentia. CI.

Quod vermes seu lumbrici nō possint in vētre stomacho dicto generari vr: qm̄ qđ nō pōt gñari nō pōt in ventre sm̄ dialecticū gñari: sed vermes nō pñt gñari: qđ ostēdit: q2 cū ex putrefactiōe generent̄ opz aliqđ agēs fore separatū ipsoꝝ causatiuū: sz nullū videt̄ existere: q2 si a motib⁹ superiorꝫ gñent̄: vt sapiunt pipathetici: aut tale generationis actiuū esset vniuersale vel particulare. nō pmū: q2 hoc videret̄ fore sol: qui accessu eius ad nos causa extat gñōnis: recessu vo corruptionis. 2° de ge. Sic igit̄ gñabunt̄ vere: cuz tunc maxie sol ad nos accedat. Corrūpent̄ aūt autūno: cū tūc recedat: sed ipsi omni gñant̄ tēpore: ꝛ maxime autūno: tertio sextadecima. ꝛ nono theorice. Neqꝫ a pticulari: quoniā anthomatice ac per se gñatum agente caret singulari: ppter hoc enim casu dicit̄ generari. ¶ Adhuc nobilius nūqꝫ intēdit qđ vilius: cū vnūquodqꝫ intendat seipsum suo actu repñtare in melius. Si ergo pducunt̄ a celo siue intelligētia seu quocūqꝫ superiori nobiliriam vilitas ac ignobilitas i ipsius ꝯcidet intentionē ꝛ actum. ¶ Qꝫ aūt non generent̄ in vētre superiori sentitur metheoroꝝ q̄rto. vnde tertio tredecima. Vermes nō ledunt stomachū nisi ascendendo ad ipm. ¶ Rursus. si vermes debēt alicubi generari opz locū adesse dispositum ꝛ ꝯuenientē. talis vo nō est venter ppter sui caliditatem ꝛ circūstantiā caloꝝ sibi adiacētiū. differētia. 29. Que dura ꝛ que difficilis pmutationis alterat ꝛ trāsmutat. Est etiā in ipso motus frequēs ciboꝝ ꝛ potuū: nunc ingrediēdo: tunc vo exeundo quādo fuerint digesti. Ad ipsuz ēt nō paꝝ effundit̄ cholere vmib⁹ inimice. filr ei⁹ sensu pceptibilissimo sursum emittit aut deorsum expzimit ipsum molestantia. Vermes igit̄ in ventre generari nō possunt superiori. sed forsassis inferiori. Cuius signuz est: q2 multotiēs anteqꝫ compleantur stercore deorsum pꝛoducuntur.

Te. cō. 58. ꝛ 38. — B — Trac. 5. c. 2. in fine. Ca. 18. p° pncipiū. — Coll. 2. c. 28. Trac. 2. c. 2. in me°. — C

Concedētibus vo hec aduersat̄ Theodorus Priscianus ita. Ex corruptis hu. in stomacho ꝛ incōpetētib⁹ cibis sepe psumptis aut egritudine lūbrici nascunt̄: q aliqn eundē stōchū: interdūqꝫ iferiora possident. ¶ Eti. vermes fiūt ex flegmate cū caliditate quadā pportionata putrescibili: sz flegma hꝫ abūdat in vētre inti q Isaac ponit eum ipsis susceptiuuz: illicqꝫ putrescere. ¶ Adhuc eadē videt̄ causa gñōnis ꝛ cōseruationis: nā locus saluatiuus 4° phyficoꝝ: est etiā gñatiuus: cū sit pncipiū gñationis sm̄ Porphyrium tanqꝫ pater: sed vermes conseruantur in ventre: seu in stomacho: q2 aliquos videmus inde ad os ꝛ nares ascendere. Et similiter in anathomijs: quādoqꝫ in stomacho sunt repti ꝛ ipsuz iam perforarūt aliquādo. Et qđ malus scit̄ serpētes limacias in stomachum intrare ꝛ ibi seruari ꝛ crescere: ranasqꝫ interduz. ¶ Eti. generant̄ vt declarabit̄ ex putrefactione: hanc aūt opz esse humidam subtilē: quam calor quis constare faciat condi gerens: sed talis reperit̄ in ventre ꝛ nō in intestinis: ꝛ maxime in inferioribus verū potius feculēta terrestris ꝛ grossa. ¶ Rursus cholera profluit ad intestina continue. hec autē vermium nō generatiua: verū genitorum peremptiua. ¶ Palin. inuentū in quorūdam aīalium vt oulū epate eosdem gñari ꝛ in renibus: vesicis: auribus ꝛ naribus vt videt̄. vnde tertio pma. vermes nascunt̄ multotiens in anteriori capite super locum qui est in strictura nariū. Et possibile est vt nascant̄ apud velamina: ꝛ si raro contingat. Generat̄ etiā vermis vnus quando inter cutez ꝛ carnem vadens ascendendo ꝛ descendendo per totū corpus qui motu ipsius percipit̄ sub cute quaz disrūpit egrediens interdū. Cui timor maior est ne ad oculum pueniat. Et hec passio dicit̄ bouina: quoniā plerūqꝫ bob⁹ cōsueuit contingere. Albucasis scđo. Epar autem cū predictis mēbrum est calidius nobilius ꝛ a superfluis ꝛ putrefactione magis remotum: viteqꝫ magis coniunctuz subiecto. Vermes igitur generantur in ventre vel stomacho ꝛc̄.

Feb. 5. c. 9. p° medium. — Coll. 2. c. 4. ca. 2. p° pncipiū. — D — Trac. 2. c. 3. in fine. — E

Propter primū qdē vidēde sūt pus cāe gnōnis ipsoꝝ. scđo modi ꝛ diuersitas illoꝝ. Gra pigdē pmi sciēdū q cāe gnōnis ipsoꝝ sunt duplices. pme qdē ꝛ scđe. Sūt aūt pme q̄tuor: sicut aliorꝫ oium. s. mā: forma: efficiēs ꝛ finis. Mā pigdez duplex. vna quidē idispoſita: vt flegma: cuius mā sunt cibi lenes viscosi: sicut triticū: faseoli: lac: carnes crude: fruct⁹ aquosi ꝛ hꝫ. Reliqua vo disposita vt ista q̄dam putrefactione cōputridū: nō tamē tanta vt febrilū ꝛ apatum. Aialia nāqꝫ fiunt in his que putrescūt: pptera q segregata caliditas nālis existens ꝯstare facit. metheoroꝝ 4°. Neqꝫ eni sicut dicūt ꝛ bene generant̄ ex sanguine ppter necītatē ipsi⁹ ꝛ amicitiā apđ nām. Neqꝫ venit ad loca is gñōnis ipsorū nā. Qꝫ si puenerit emittit̄ celeriter vel retētus ꝯuertit̄ in aꝑa vel putredinē nō parū vergētē in cholerā illoꝝ pnecatiuā. Neqꝫ generant̄ ex cholera cum sit amara: calida: sicca: ignea. Ex tali quoqꝫ nihil gñat̄: neqꝫ nutrit̄: scđo đ geñ. aialiū: ꝛ 4° pharmacoꝝ. Neqꝫ etiā ex melā ppter eius fridītatē ꝛ siccitatez ineptam ad putrefactionē spumosaz ꝛ ad mām vniuersalē ꝛ alimētū ipsoꝝ cum multū appareat ab eorū remota naturis. Cū ergo fiāt ex mā ꝛ ab istis nō sit alia in corpe preter mēbra: ex qb⁹ sensus ośdit nō fieri: generabunt̄ ex flate. Colores etiā ipsoꝝ tact⁹ ꝛ vita nō alios q̄ꝫ flegma denotant humores. ¶ Forma quoqꝫ ipsoꝝ est aia: vt alioꝝ animatoꝝ. ¶ Finalis vo causa ipsoꝝ vniuersalis est vniuersi cōplementū ꝛ ordo. Mundus. n. vt sit pfectus ac ordinat⁹ omnē spēm reqrit: aliogn foret diminutus: vilissima etiaz quaqꝫ deficiēte. Particularis vo vt q in corpe nullū iuuamētū ꝯstituāt cū sint habētibus genere totis substātijs pter nām. de inge. 14. Neqꝫ eorū est in mundificatione intestinorū per vermes ꝛ similia: qđ fit in mundificatione putrefactionū mūdi: cum in itestinis fit expulsionis mundatorium ex nā. Dictum tamē a nā: q2 in gñōne ipsorū est iuuamentū cū sint pauci numero ꝛ pauce q̄ntitatis: 3° sedecima ita vt fere sibi aduersēt̄. Est igit̄ dicendus eoꝝ finis ita nociuus ꝛ iuuatiu⁹. ¶ Efficiēs vo cā duplex. vna qdē particularis: ꝛ est caliditas spiritualis ex putredine consurgēs aliqua. vnde afoř. 3°. Putredo sola non est sufficiēs gñare animal: sed calore sufficienti indiget. Et Serap. Causa vermium pª est putredo: ꝛ sanior hoc sermone caliditas est ex putredine ꝛ ppe calor celestis. dila. 48. ¶ Altera quoqꝫ vniuersalis multiplr est opinata a multis: q2 qdam vt platonici posuerūt formas dari a scđis dijs: dicentes deū deorū sementē eis gñōnis hyle. vz. indidisse. vñ Tymei scđo. Huius vniuersi generis sementē faciā vobisqꝫ tradaz: vos cetera exequi par est ita imortalē celesteqꝫ nām mortali textu extrinsecus ambiatis iubeatisqꝫ nasci cibūqꝫ puideatis ꝛ incremēta detis. Ac post dissolutionē id senus qđ credideratis secessiōe animi ꝛ corporis recipiatis. q̄rte. 12. metaphysice Cōmētator. Plato suis verbis obscuris dixit: q creator creauit angelos manu: deide pcepit eis creare alia mortalia: ꝛ remāsit ipse sine labore in qete: qđ tñ dicit non ad litterā itelligēdū. ¶ Arist. vo voluit fore formas ex sole ꝛ orbe decliui: sicut ēt Themistius testat̄: vnde Cōmentator: dicentes aliqđ agens eē ꝛ gñōnē sunt diuersificati. qdā nāqꝫ ipsoꝝ latitationē posuerūt forā: vt Anaxagoras cum Empedocle ꝛ democritus reprobat⁹ ce. ꝛ mun. q̄rto. alii vo creationē: nōnulli iter hos extiterūt medij. Qui ēt latitationē ponūt quodlibet i quolibet ꝯfirmāt: ꝛ q agens solum res extrahit ꝛ ipsas abinuicē distinguit: ꝛ q gñatio est exitus rerū ab inuicē que intellectū diuinū dicūt opera

T. c. 43. — F — Cap. 3. in medio. Disti. 2. c. 7. in fine. ꝛ distin. 3° c. 1. ꝛ c. 5. in pnci. ꝛ disti. 4. c. 3. in me°. — G — Ca. 17. in pncipio. 3°. 16. tra. 5. ca. 2. p° medium. — Cō. afor. 17. ꝛ. fine. 3. breuiarij. ca. 30. post pnciꝑ — H — Cō: 44. p° medium. — Ita dicit Auer. 12. metaphy. cō. 18. 12. meta. c. 18. in medio. Te. 42. ꝛ 43.

I

ri magis oia segregantem ex chaos quodā qd̄ fingunt cōfuse. ¶ Qui aūt ponunt creationē rerū dicūt agens creare totū ens de nouo ex nihilo: ꝗ nō eget mā in quā agat: sed totū creat. Imaginatio. n. creationis formaꝝ īduxit hoies dicere formas esse ꝗ datorem formaꝝ. Et induxit loquētes triū legū: que hodie sunt dicere aliquid fieri ex nihilo. Et cum nullū tale agens hoc pciperet dixerunt agēs oia entia pducere sine medio: ꝗ actio vnius agentis vno ꝑtransit instanti in actiones ꝯtrarias similes infinitas ita vt negent ignē cōburere ꝗ aquā humectare: dicētes oia hꝫ creatione indigere: vnde ꝗ cōiter dicūt corpus nō creare: neqꝫ aliquā inducere dispōnē: adeo ꝗ dicūt ꝗ hō cuꝫ moueat lapidem expellēdo nō ē mouēs: sed agēs illud creat motū. Et negauerūt ꝓpter hoc potētiā esse. Et error vt subdit hoꝝ ē manifestus. vñ Joā. christian⁹ opinat⁹ est ꝗ possibilitas nō ē nisi in agēte. Et hoc fortassis ē qd̄ scribit Joānis initio. Oia ꝑ ip̄m facta sunt: ꝗ sine ipso factū ē nihil. ¶ Hoꝝ aūt medij in duas videnť opiniones partiri: quaꝝ vna in duas sequestrať vt vniuerse sint qnqꝫ. Oēs tñ he tres itermedie in hoc ꝯueniūt: q2 ponunt gnōnē trāsmutationem fore in subā ad diiaꝫ Anaxagore: ꝗ ꝗ nihil gñeť ex nihilo. vꝫ. ꝗ necīū est in gnōne subm esse. Et ꝗ gñatū nō fit nisi ab eo qd̄ sui generis in forma: vna tñ istaꝝ triū sentit ꝗ agēs creat formā: ꝗ ponat eā i mā. Et vult ꝗ hͦ agēs duob⁹ inueniať modis: abstractū a mā: ꝗ iterdū coniūctū: velut ignis ignē faciēs: ꝗ hō hoiem gñans: qd̄ aūt est abstractū gñat aialia ꝗ plātas nō assimilantes. Et hec snia extat Themistij: ꝗ forte Alpharabij: ꝗuis dubitet hoc ponere in his q̄ ꝓpagatione gñanť. ¶ Fuit ꝗ alia opinio ꝗ agēs id nō est in mā oino: ꝗ vocat ip̄m datorē formaꝝ. Et. A. fuit d̄ illis cū Algaçele ipsi⁹ mimimo: apparēs. 9. eius metaphysice. Sumēs. n. illud scd̄i d̄ gnōne ꝗ idē manēs idē semꝑ fit natū facere idē. Ait enim magister ꝑm⁹ ꝗ a stabili iquātū stabile non est nisi stabile. Sꝫ ꝑmus semꝑ idē ꝗ stabilis ꝑmanet. iō solū vnū imediate ꝓueniet ab illo: ita vt seipsuꝫ itelligēs ꝓducat ꝑmā intelligentiā cū celo ꝑ. deinde illa intelligēs scd̄aꝫ cū illius celo: ꝗ deinceps ita vt itelligētia lune se itelligēs ꝓducat quādā intelligētiā dictā agētē gubernātē q̄ sunt in actiuoꝝ ꝗ passiuoꝝ sphera simpliciū ꝗ cōpositoꝝ. ¶ Tertia fuit Ari. sententia: cui innitendū est: qui ꝑm Alexādrū minoris est ambiguitatis oium sciarū: ꝗ magis cōueniens: vt sit vera: cū nihil sine ꝓbatione dicat forti. diia. 56. Et est ꝗ agēs nō facit nisi cōpositū ex mā ꝗ forma. Qd̄ fit mouēdo māmꝗ ipsam trāsmutādo: donec qd̄ in ipsa extat in potētia egrediať forma in actū. Extrahit nāqꝫ agēs: qd̄ est in potētia ad actuꝫ: ꝗ quasi ꝯgregat inter potētiam ꝗ actū. i. iter mām ꝗ formā ꝑm ꝗ potētiā extrahit in actū nō destruendo subm potentiam recipiēs. Et tūc resultant in cōposito duo: mā. s. ꝗ forma. Et hec snia creationi assimilať vtcūqꝫ. s. inquātū id qd̄ est in potentia fit in actu: sed differt a creatione: q2 nō venit per formā: sed ex nō forma in actū: ꝗ similr latitationē similať aliqualr formaꝝ ponenti: ꝗ oēs dicentes creationē vel latitationē aut congregationē ꝗ segregationē: vt Empedocles. Cui etiā vtcūqꝫ assimilať: hoc quidē intēdebāt: sed nō potuerūt ad illud pertingere. Est igiť intētio Aristo. ꝗ simile fit a similitant ex vere simili: ꝗ nō ꝗ simile agat per se ꝗ per suam formā sensibilē. Sed est dicere ꝗ extrahit simile ex potentia in actū: ꝗ nō agēs idučēs in mām aliquid extrinsecū sicut hoc inuētū est in subā: ita ꝗ in accñtib⁹. Calidū eni nō inducit in corpus calidū calorē extrinsecum: sed facit calm in potētia esse calidū in actu. Et sic in qualitate ꝗ motu locali: ꝗ nō perueniūt ab extrinseco: sed ex potētia māe suscitanť in actū: vñ ignis gñať a motu sicut ab igne. Et sic generās extrahit qd̄ est in potētia māe gignende ad actū vt sit gñatū actu. Et omne extrahēs aliqd ex potentia in actum necesse est vt sit in eo aliquo modo id qd̄ extrahitur: nō ꝗ sit oino ipsum. Uirtutes nāqꝫ que sunt in seminibus que faciant animata nō sunt animate in actu sed in potētia: sicut domus que est in anima edificatoris est domus in potētia ꝗ nō actu. Et ideo Aristo. secundo de generatione animaliū. has virtutes assimilauit virtutibus artificialibus diuinis q̄ dicunť intelligētie. Hec igiť est Arist. snia sola veritati ꝯsona cū ad ipsam nō sequanť q̄ ad alias opinionū impossibilia. Quaꝝ qdē defectus insinuet ꝑ breuitas cū p̄ntis nō extet speculationis. ¶ Que nāqꝫ est Platonis de dijs secūdis formas impmētib⁹ in pluribus locis metaphysice sub noie idearū est ipugnata. Similis fere vī que Themistij si est vt sibi Cōmentator iponit. Quē tñ opinor sanū cū Arist. habuisse itellm sic ēt sonare p̄nt eius sermones a Cōmētatore recitati. Ponētes silr latitationē formarū annullati sunt ab Arist. nō parū cū gnōnem saluare non possint faciētes formas ex quodā chaos idistīcte ꝓdire. vñ in ꝑ de gnōne ꝗ corruptione dī ꝓpriā Anaxagorā hui⁹ positionis didascalū vocē ignorasse: cū ponēs vnū subm gnationē aliud ab alteratione sentiret eē. Ponētes ꝟo creationē ꝗ si verissimi lege fint: in phia tñ nō sunt admittēdi: cū ꝗ ipsam leuē faciant oino: ac ꝑmā q̄si cām multiplicibus vexāt laborib⁹. Decorē nō minus ꝗ ordinē ꝗ per ꝯñs ꝑfectionē remouētes ꝑm ꝑipatheticos ab vniuerso. A. ēt ordinēꝫ tollēs agēs fere frustrat particulare ꝑncipalius dearticulatiuū. Sentētiā ēt deprauans Aristo. cū idem ꝑm eundē sit disponēs mām ꝗ formā suscitās ex eadē vt apparuit ex eo: hō eni hoieꝫ gñat ꝗ sol. de physico auditu scd̄o. Neqꝫ ēt illius valet motiuū: qm̄ ꝗ si ꝑ⁹ ꝑmaneat eadē realr cā: rōnibus tñ idealib⁹ qbusdā poniť nō incōueniēs ipsam modo aliquo ꝑmutari: ea tñ permutationē nō suscipiēte: sed effectu ceu tradūt cū phis tractātes que dei. ¶ Sic igiť dōm ꝑm Arist. sniam ꝗ vermes gñanť vel alia ꝓducta putrefactiōe: calo̓ elemētari disponēte mām que putrescit ꝗ ꝟtute solis ac aliaꝝ stellaꝝ: calo̓ cooꝑante celesti: de quo tactum dīia. 48. vñ Cōmētator. Factus est calor in terra ex calore solis admisto cū calore aliaꝝ stellarū. Et iō sol ꝗ stelle sunt ꝑnm vite cuiuslibet viui in nā. Calor eniꝫ solis ꝗ stellaꝝ dimissus in aq̄ ꝗ terra: generat aialia ex putrefactiōe nata ꝗ vniuersalr oia quecūqꝫ fiūt ex nō semine: nō q2 illis sit aia in actu inuēta ex orbe celsti ꝗ a sole vt sensit Themistius. ꝗ subdit. Calores igiť gñati ex corporib⁹ stellaꝝ gñantes quālibet spēm spērū aialiū: hñt mensuras illius caloris ꝓprias: ex q̄titatib⁹ motuū stellaꝝ ꝗ dispōnibus ipsaꝝ adinuicem in ꝓpinquitate ꝗ remotione. Et ista mensura ꝓcedit ab arte diuina itellectuali: que est similis vni forme vnius act⁹ ꝑncipalis sub q̄ sunt artes plures. Scd̄m hoc igiť intelligēdū ꝗ nā facit aliqua ꝑfecte ꝗ ordinate q̄uis nō intelligat quasi esset rememorata ex ꝟtutib⁹ agētibus nobilioribus q̄ dicunť intelligētie. Iste ꝟo ꝓportiones ꝗ ꝟtutes q̄ fiunt in elementis ex motibus solis ꝗ aliarum stellaꝝ: sunt he quas Plato reputabat eē formas ꝗ eas intēdebat: sꝫ iō ge ispiciebat illas. Quapropter dicebat eas foīas. ¶ Cuꝫ igiť ex mā eadem fere numero diuersas aialiū spēs videamus ꝯsurgere: quid illud extat qd̄ i spērū singulariter ꝯtrahit: si ꝟtus vniuersalis celestis ꝗ calm sint fore suscitatiue. ¶ Propter qd̄ ꝑticularius dōm ꝗ ꝟtus in supioribus est duplex: vna quidē vniuersalis plus vt que orbis ꝗ stellaꝝ. Alia ꝯtracta magis sic q̄ alicuius de. 48. imaginib⁹ absqꝫ eaꝝ gestaminib⁹: dīia. 16. spēm sibi ꝓportionalē hic vtcūqꝫ intendi͛s. vnde Ptolomeus in centiloquio. Uultus huius seculi subiecti sunt vultibus celestib⁹. i. spēs aialiū ꝗ plantarum istius mundi inferioris ꝑm Haly. Cōmentātē superiorib⁹ subiiciunť imaginib⁹. Quod ostendiť: eo ꝗ sapiētes imagines ꝯstruētes planetaꝝ: itroitū in celestes obseruabāt vnlr⁹. Et tūc ad ꝯstructionē vel destructionē qd̄ expediebat operabanť. Est nāqꝫ celestis scorpio qui inferis dñať scorpionibus: ꝗ serpēs serpētib⁹. vñ ex serpētis forma aut scorpionis vl' cancri seu aliqua tali nobis fortassis

In eodeꝫ cō. 18. in/gra finem. K

Caꝑ. 2. in meᵉ. t. co. 3. t. 4. i fi. Te. cō. 56.

L

Ut dicit Auer. 1ᵒ cel. cō. 1. in fine. ꝗ ꝑᵒ de gene. t cor. cō. 38. post ꝑnci. ꝗ reg. 2. añ medium.

M

N

Caꝑ. 3. añ medium.

Te. c.

O

Te. c. 26.

12ᵒ meta. cō. 18. ꝑ. 1.

P

Q

A

determinate ignota: lūbrici pducunt in corporib⁹ ēt homi
num tales. Cū enim fm Hermetē Enoch seu Mercuriū
q̄libet arenar̄ maris suū obtineat sydus: inclinans ad incre
mentū eiusdem: multo amplius in pfectioribus erit tale qd
dare. nā ex v̄tutib⁹ superū oia h̄ q̄bus. iā munerib⁹ demo
niacis & v̄tutib⁹ sunt plena. vñ Arist. de mūdo ait quosdā
antiquor̄ sensisse oia hec diis plena fore. Sic igit̄ apparēt
vermiū cāe p̄me & alior̄ similiū pductive. ¶ Cause v̄o se
cūde sunt ille a q̄bus diversi pducunt rōne humorū & loci
ex q̄bus gñant. Nā qdā lurta. A. gñant ab hūiditate su
per quā nō dñat diuisio & separatio ex parte attractionis
epatis & vehemētis putrefactionis sic in supiorib⁹ gñari i
testinis vt lōgi puenientes interdū ad quātitatē longiorem
cubito. Alij v̄o gñant ab hūiditate separata: miorata pter
epatis attractionē pximā & putrefactionē & multitudinez
cōturbationis fecis velut q in recto sunt itestino: puta pui.
Reliq v̄o sunt ab hūiditate iter has media sic q monoculi
& colon rotūdi & lati. ¶ Propter 2m huius sciēdū q lūbri

B

cus est aial ex putrefactiōe in vētre caliditate vivificatiua
gñatū. Quor̄ hystoriar̄ 5° sunt gña tria: moiat⁹ lat⁹ & rotū
dus & 3m ascarides. Ex his qdē nullū aliud fit: & solus lat⁹
adheret itestino: & apparēt velut semē collognide. Cōiter
ēt ponunt tres modi: nā qdā sunt lōgi rotūdi velut serpen
tes siles ramis portulace vt lūbrici: q longi gracilib⁹ ite
stinis inascētes: & lati seminib⁹ cucurbite siles: vñ & cucur
bitini dicunt p̄ ēt interior̄: ad instar seminū cucurbite filo
vnius in alterū ɔiunctor̄ q ascarides & buffones fm q̄sdā
dicunt: in grossis fientes itestinis: & p oia sc dilatātes adeo
vt in stōchū ɔcurrant pter altione: bolem mox ēt canine
famescere faciētes. Sunt. n. longitudine maxia q̄nq; colli
gati: ita q retulit mihi qs se copulū ipsor̄. 15. pedū mēsura
emisisse. Extāt & tertij parui & graciles dicti similes vermi

C

bus aceti vel casei: recto inascētes itestino: ita vt oculis nō
pdeant parū. A. v̄o cū Serap. inqt. Sūt tres spēs. s. longi
lati & rotūdi: & lati sunt ascarides & pui. Et rotūdos ē teri
git Gal. 14. artis curatiue. Ipse v̄o q̄si aduersus in ascari
dib⁹ supradictis afoiismor̄ qdē tertia. Ascarides sunt sub
tiles lūbrici i pte iferiori grossi fiētes itestini: quor̄ idigōnē
fetor egestionū significat. Aliud aūt gen⁹ lūbricor̄ q rotū
di gñant in supiorib⁹ magis itestinis ad supiorē aliquādo
ventrē ascendētes. Sunt & lati quorum gñatio longissima
multotiēs vniuersis itestin̄s ptēsa. In duabus tñ portibus
lumbricor̄ spēbus: falsitas iterpretationis sentit oīno mo
nachalis hui⁹ veritatis oppositū. Fine v̄o. 14. de ige. ponit
ascarides rotūdos & latos: dicentiēs minoribus iterfici medi
cinis rotundos: latos aūt & ascarides fortiori egere medi
cina. Oribasius aūt i practica ad eius filiū Eustachiū inqt.
Lubricor̄ tres extāt diſe. Rotūdi seminib⁹ cucurbite simi
les: & ascarides vermiculi parui entes: sunt & lōgi. Rotun
dos aūt & latos vel cucurbitinos ɔtra cōez oiuz opinionē

D

praue dicit. Inquiēs v̄o ascarides vermiculos eē paruos
differētes a reliqs: concidit cū Gal. vt tactū afoiismor̄ 3°.
Quare his sup se grauis Oribasi⁹ afoiismor̄ hec ait. Lū
bricor̄ tres sunt diſe. Ascarides q sunt siles seminib⁹ cu
curbite. Cōcidit igit̄ cū Arist. & aliis. Et opponitur sibi &
Gal. afoiismor̄ tertia. Et subdit. Sūt & rotūdi. Sicq; non
sunt vt posuit antea semīb⁹ cucurbite siles. Et addit: & alij
lōgi q etiā q̄tuor cubitor̄ possunt reperiri. Et ad vnuz au
ctores in nominādo vermes differunt nō parum. Familia
riores tamē mihi visi Seraph. & A. ¶ Fiūt quoq; vermes i
cōplexionibus flegmaticis plus & etatib⁹ post dētiuz ma
gis plātatiuā: nōdum enim calor in iunioib⁹. i. in infanti
bus est detētiuus: afoiismor̄ tertia. In q̄bus abūdat parū
in intestinis cholera & gulosis & praue digerētib⁹ ac ex ci
bis flegmaticis grossis pracris. Et in autūno magis pter
corruptionē digōnis & cibor̄ prauitatē. ¶ Hor̄ ēt v̄miuz
qdā sunt egressioni apti valde: alij minime: nōnulli aūt parū.

Valde qdē vt in iferiori entes intestino pter q̄tuor quo
rum vnū est ppinquitas his que extra: scdm latitudo loci.
tertiū paruitas aialis. Res enim parua citius ex loco ruit
lato. Est etiam quartū debilitas ipsius: in his v̄o qui supe
rioribus existunt intestinis secus. In medius aūt mediū re
peritur. Hic autem per ventrē stōchus intelligitur nomine
abusiuo. Quot aūt modis ipse sumat dictū est dña. 53.

E

Propter scdm

qdē sciēdū quosdā dixisse ver
mes non gñari nisi in monocu
lo & colō. vñ. A. Et fortasse nō gñant nisi i monoculo & co
lon: & decide spargunt ex latere ad stōchū: & ex latere ad anū.
Et mouebant: qm̄ i lōgaone pp ipsi⁹ rectitudinē latitudinē
& ɔtinuū fecū egressuz gñari nō valēt: stercore nāq; expelle
ret añ ipsor̄ gnōnē mā. Neq; i supiorib⁹ ēt itestinis: pp pu
rū in illis i putrefactū retētū & exiccationē illic factā vehe
mētē. ¶ Fuerūt & alij plus istis dicētes vermes in q̄tuor i
testinis iferiorib⁹ gñari. In duob⁹ aūt supioribus nime vt
ieiuno & duodeno: pp cāz q i p̄uatiōe gnōnis eor̄ adapta
stōcho. ¶ Quor̄ p̄mis dōm q in supioribus & max̄ eor̄

F

in gracilib⁹ hūt itestinis & recto sic fere testant vniuersi: cū
ipsor̄ cāe gnōnis p̄racte his possint adaptari. Neq; eor̄ i
cītāria eos ipellēt vl̄r i talib⁹ locis nō fieri: s; qd rari⁹ nūq̄
in medijs itestinor̄: qm̄ i recto fieri pñt: & maxie cū tps se
cessiōis itercidat lōgius. Modica. n. pducunt tpis mora:
aut fortassis trāsitu fecis nō separant: cū pui sunt adherētes
intestinor̄ supficieb⁹ & ipsa liqdior fuerit facta. Inuētū est
nāq; q me⁹ vētris nō educunt oēs solut na. Silr & si su
periora itestinor̄ ɔtineāt luuatiua magis & in eis attractio
ab epate fortis fiat in corpib⁹ bñ regulatis. In alijs fīt sec⁹
ɔtingere cū cib⁹ q̄ntitate assūptiōis: q̄litate: tpe: artificio &
ordie corrūpat ineptis. ¶ Quidā v̄o: vt Ari. 4° metheo⁹
sentit q in ventre supiori vermes nō possint gñari ingenio.
Aial nō fit in ipsa digōne sicut qdā aiūt: sed in segregatiōe

G

putrefacta & in iferiori vētre: deinde ascēdit sursuz digestū.
Est. n. in superiori vētre. vñ ibidē Alexāder: pp qd frequē
ter in ifirmitatib⁹ euomunt: putrefit aūt in iferiori segrega
tū vt ita suscipiat Arist. icitatiuū pbabile. Vermes gñant
ex putrefacta segregatiōe segregata putrefactiōe vt ēt de
claratū i causis ipsor̄. S; hec nō fit in supiori vētre veruz
in iferiori. nā in vētre supiori digerit cib⁹ & trāsducit semp
v̄tute expulsionis stomachi & intestinor̄ & attractiōis epa
tis & ppinqtate meseraicar̄ & partiuz nobiliū. Adhuc vbi
viget calor multi digestiuū humidi & determinati & vene
fortis exiccationis putrefactio non pōt ɔtingere: neq; inde
vermes gñari cū fiant ex putredinib⁹. cui⁹ signū: q eis nu
triant pducti vt apparet in muscis & similib⁹. Ex q̄bus cū
suo inductis pbabilr concludit vermes nō posse in vētre
superiori cū itestinis sibi imediatius alligatis gñari: & pp̄e
cū i ipsa diffundat cholera primius ɔtinue. ¶ Gal. v̄o ter
tia afoiismor̄. videt vtcūq; hui⁹ ɔ̄riū sentire ɔcedens hos

H

in stomacho gñari ita. Putredo sola nō ē sufficiēs hos ge
nerare: sed & calore sufficiēti indiget. Igit̄ corrūpit qdē nu
trimētū multotiens in ventre & maxime curbicato. i. in eo
qui infantib⁹ deorsuz. vnde alia trāslatio. Bene aūt intelle
ximus i stomachis puerorū & itestinis corrūpi cibos & pu
trefieri: vnde mā fit vermiū. q̄re Arist. opposite poterit ar
guere Gal. ita vermes gñant ex putrefactione: vbi siqdez
ea euenit sufficiens gñari poterūt: s; hec h̄ rarius accidūt
in stomacho. Adhuc i stomacho gñant q̄ sunt magis pre
ter nām q̄z vermes vt cholere ināles horride aspata: sala
turq; aialia ibidez suscepta. Rursus tum ex cōplone supe
riorum ēt ex prauo regimine aut peste. similr intestinis
inferis aut medijs pōt veter disponi supior. qd aūt eodem
mō disponet ɔsimiles poterit effectus habere. Ex qb⁹ cō
cludit fm Gal. vermes in stomacho ēt posse generari.

Propter tertiū

qdez sciendū q ɔsilians hos
tātos in adinuicē sapiētes: vi

Marginal notes: 16ª. 3. tra. 5. c. 2. post principiū. — Ca. 19. p° principiū. — Ca. 5. post medium. 16ª. 3. tra. 5. ca. 2. in principio. 3. tac. c. 30. Ca. 17 i fi. Cō. afor. 27. & fine. — Ca. 19. i fi. — Cō. afor. 27. & fine. — 16ª. 3. tra. 5. c. 2. post principiū. — Ca. 13. — Cō. afor. 27. & fine.

co q̄ si loquamur de corpe sano aut ex lapso in quo nõdum ledunt̃ operationes palã ꝛ in his que per se magis ꝛ plurimũ ↄtingũt in stomacho ꝛ intestinis etiã sibi ꝓximis nõ generant̃ vermes. Et ad hoc sufficiũt rões ꝑus ad id inducte. Si ꝟo sermo extet de corpe plurimũ lapso egrotatiuo: aut q̃si egrotãte: ac ad ea que per accidẽs ꝛ raro ↄtingunt ꝓnuntio est stomacho interduz vermes posse gñari: ꝓpter indigestionẽ ꝛ alias ↄsequẽter ↄcurrẽtes causas sicut fere in oĩbus ꝑtibus exceptis vitalibus eos reperio q̃nq̃ generari. Quo ꝛ arguta ostẽdũt ad hoc iducta ꝟ satis sufficiẽtia nũc. Interdũ.n. que gñõnis sunt cãe in visceribꝰ iferioribus ventri ↄueniẽter ꝑnt adaptari: cum eoꝝ opposite non impossibilitatem: sed difficultatem magis ostendant.

K

Propter quartũ ꝟo lz ex premissis appeat: dõm tamen ad arguta. Ad ꝑᵐ igit̃ dõm q̄ vermes fiunt ꝛ a virtute vniuersali ꝛ a ꝑticulari vt ostẽsuz ꝑus: ꝛ q̄ sol sit cã gñõnis per eius aduentũ ad nos: simplicius hz veritatẽ in his que gñant̃ in ↄtinẽte egentia solis vt foueant̃ calore: nõ aũt sic in illis q̃ in locis fiunt in q̃bus eoꝝ semp fouet̃ calor: q̃lia sunt alaliuz in q̃bus gñant̃ corpoꝛa: lz solus aduẽtus ad nos omni ↄferat gñõni. Cõstellatio ẽt particularior forme ipsoꝝ datiua nõ est quãdoq̃: sed vt declaratũ ↄtinue. Semp eñi scorpio celestis dñat̃ scorpionibꝰ terrestribus: ꝛ si plus iterdũ alias ꝟo minus fm ẽt dispõnẽ mãe taliter variatã. ¶ Ad aliud dõm q̄ nobilius per se ꝛ ꝑmo semp nobilius intẽdit ẽt seipso: per accñs ꝟo ꝛ scdo euenit vt videat̃ intẽdere vilius. Celũ nãq̃ ꝛ intelligentie: ita q̄ ipsarũ ẽt ꝑma intendentes se in primam causam transformare ac prima seipsam summã ꝛ bonitatis sue cõmunicatissimã manifestare ↄtigit: vt inde alia ꝑficiat̃ ↄñter. Quo ꝛ A. nono metaphy. declarãs

Ca.3. post medium.

inquit. Aqua infridat̃ per seipsaz actu vt suã spẽm ↄseruet vt nõ infridet aliq̃d extra se sicut ignis calefacit per seipsuz vt ↄseruet suã spẽm nõ vt aliq̃d calefaciat ex se. Silr vꝛᵗ appetitiua desiderat delectari coitu: ꝓpter supfluũ expellẽdũ ꝛ cõplet̃ ipsius delectatio: nõ vt inde fiat filius: cum plurimi fm Halyab. ꝛ Isaac coeãt ꝓpter voluptatẽ ꝛ non liberoꝝ gñõnẽ. Sic igit̃ aliq̃d intẽdẽs suipsius ꝑfectionẽ per accñs itẽdit̃ alterius ꝑfectio: de quo q̄ppe Cõmẽtator. 12. metaphy. ita. Dicẽtes q̄ deus sollicitꝰ sit circa vnũq̃dq̃ indiuiduũ aliq̃lr est verũ ꝛ aliqualr est falsum. Verũ q̃dẽ q̄ nullũ indiuiduũ ꝓpriã hz dispõnẽ: nisi illa dispõ inueniatur aliquo mõ illiꝰ spẽi. Sic.n. verũ ẽ dicẽ deuz circa idiuiduũ sollicitari. Sed sollicitari circa idiuiduũ tali mõ q̄ nullus cũ eo cõicationẽ habeat: nõ est fas bonitas diuine: q̃re fine illius veritas in hoc existit q̄ ẽ sollicitudo. Et q̄ si sunt aliqua sine sollicitudie ꝓueniũt ex nec̃itate mãei nõ ex diminutione agentis: ita vt hoc exhibat quosdã ad dõm duos deos quoꝝ vnꝰ creet bona ꝛ aliꝰ mala: q̄ ẽt error extitit manicheoꝝ. vñ idẽ scdo de aia. Sollicitudo diua cũ nõ potuerit facẽ aial ꝑmanere fm indiuiduũ miserta est in dãdo ei virtutẽ q̃ põt in spẽ ꝑmanere. q̃re sup 2ᵒ ce. ꝛ mũ. Corpora celestia ꝛ vir diuina sunt nobiliora his. Et ꝓpter qð aliq̃d inuenit̃ esse: est nobilius eo intẽtione ꝑᵃ. Declaratũ eñi est in scia diuina: q̄ ipsa nõ inueniunt̃ nisi ꝓpter se intẽtione ꝑᵃ. Sed illud qð iuenit̃ per se ꝑma intentione nec̃e est vt inueniat̃ per aliud intẽtione scdã: nisi illis non esset nã inata ad largiendũ. Ecõuerso aũt est in hꝫ gñabilibꝰ ꝛ corruptibilibus. Ipsa.n. per se sunt itẽtione 2ᵃ ꝛ nõ ꝑᵃ. Actio eniz hois intẽtione ꝑᵃ est ꝓpter aliud: q2 ꝓpter esse supioꝝ entiũ: ꝛ seeũda ꝟo intẽtione ꝓp se. Quo aũt hic entiũ deus ꝓuidẽtiã habeat innuit̃ ce. ꝛ mun. 2ᵒ. ꝛ expꝛimit̃ ab Alexãdro. ¶ Ad aliud Arist. apparuit quid dõm. ¶ Ad aliud dõm q̄ lz sic eueniat ꝑlm tñ ꝓpter nãm totiꝰ i fridũtatẽ cõplõnis stõchi: indigõnẽ: hu. in eo ↄtẽros sensuz illiꝰ hebet: ꝛ ꝓpter irregularitatẽ comestiõis ꝛ ꝑuationẽ chole: ꝛ iterdũ vt visuz ꝑnt lũbrici in stõcho pcreari. ¶ Silr ad ꝑtis alteriꝰ rõcinata apparuit. ¶ Ad ꝑᵐ.n. q̃d iã dõm visum. ¶ Ad 2ᵐ q̃dẽ dõm q̄ lz flã abũdet in stõcho: raro tñ gñat lũbricos. Cũ aut nõ putrefiat vel emittat̃ vel eũet̃ sepiꝰ nõ ↄclusũ ꝛ agitet̃: tãt aliud ꝓhibitiuũ occurrit. ¶ Ad aliud dõꝫ q̄ aliq̃d faciliꝰ in loco quodã ↄseruat̃ q̃z i ipso gñet̃: cũ latior sit vtus ↄseruatiõis q̃z gñõnis. Multa nãq̃ i locis plurimis nõ gñant̃: ꝑnt tñ viq̃ aliquid in eisdẽ ↄseruari. ¶ Silr de vermibus intrãtibꝰ ꝛ his gñandis nõ est sic: nisi larũ cũ illi sint fortiores valde generãdis. Si aũt ex desursuz agrediant̃ ore vel naribꝰ euenit ipsis trãseuntibus illic ꝓpter alimẽtũ supius sicut dixit Aristo. nõ q̄ illic gñent̃ vt sepe. Qui interdum praua adeo in stomacho iducũt accidẽtia: vt cardiaca ꝛ cũ angustia syncopis: ita vt aliquis statĩ eoꝝ pereat mordicatiõe. Alexãder 2ᵒ. Testat̃ etiã. A. fm quosdã aliq̃s egressos fuisse vẽtre perforato. Mihiq̃ q̃nq̃ recitatũ similiter epilepsiã ꝛ colicã passionez inducere. ¶ Ad aliud dõm q̄ in intestinis nõ est in plurimis sic terrestre ꝛ feculẽtum: qz in digestione aliq̃d remaneat subtile humidũ putrescibile spũale viuificabile: ꝛ ꝓpꝛie in quoꝝ intestinis nõ abundat cholere excretio. Et ꝓp hoc appuit ad aliõ. ¶ Ad aliud ẽt ↄcedẽdũ ẽ tanq̃z rarius ↄtingẽs ceu ↄfessum ipsos q̃nq̃ in stomacho posse gñari. ¶ Differentia. CII.

L

5. theo. c. 36. circa ꝑncipiũ. 5ᵒ theo. c. 107. circa ꝑncipiũ. Cõ. 37. i 12.

Cõ. 52. i 12.

Cõ. 34 i 12. Cõ. 12. aũ medium.

M

Cõ. 17. pᵒ ꝑncipiũ.

N

16. 3. tract. 5. ca. 2. i 8 medio.

O

Quod hyposarcha sit deterior hydropum ↄñdit̃ ꝑ q̃ntũ re. vt appebit id firmãtẽ. ¶ Adhuc morbꝰ vniuersalior deterior ꝑticulari: ꝛ iõ q2 febris morbꝰ vniuersalis ceteris molestior differẽtia. 87. hꝫ quoq̃ hydropũ est hyposarcha dicta. In ea enim mala fm totũ corpus complexio existit diuersa de distemperantia inequali. ¶ Amplius peccat: vt ↄsequenter apparebit in nobiliori ꝛ vlteriori opatione magisq̃ intẽta tanq̃z finis a nã q̃lis est nutricatio mẽbꝛoꝝ ꝑ cõparationẽ ad alias opõnes ꝛ digõnes ꝑcedentes vt q̃ stomachi sunt ꝛ epatis. In tali ꝟo peccatũ maius existit q̃z in reliq̃s. ¶ Rursus mã hyposarche cũ plus distet a locis ad que fit attractio sicut ab itestinis ꝛ stomacho q̃z mã ascitis ꝛ tympanitis deterius ꝛ difficiliꝰ poterit educi cũ medicina vniuersalr purgatiua vt est vomitiua ꝛ secessiua. Mãe nãq̃ q̃ facile educunt̃ sunt q̃ in stomacho continent̃ ꝛ intestinis: deinde que in capite meseraicis ꝛ epate: deinceps q̃ in venis: postea que in mẽbroꝝ fontibus: pessime aũt oĩum que ad cutẽ tẽdit valde ꝛ que in iũcturis locant̃: ꝑ 4ᵒ. ꝛ Mes. simplicĩũ ꝑmitis. Cum ergo hꝫ hydropum potissima cura fiat per attractionẽ vel superius vel iferius ceteris erit deterioris curationis. vnde ꝛ deterior erit simpliciter.

T. c. 114.

Arti. 3. in ꝑncipio.

P

Ca. 1. post medium ꝛ cap. 5. Inuẽnit ꝑᵃ. c. 2. post medium. Trac. 4. c. 4. dias li. Cap. 55. i ꝑncipio.

Huius quoq̃z cõtrariũ 3ᵒ. 14. ꝛ in diuisionibꝰ. hyposarcha ẽ lenior eaꝝ ꝛ ꝓpinq̃oris curationis ꝛ sanationis. ¶ Rursus illa egritudo minus est deterrẽs: cuiꝰ mã est tendẽs in ex recedẽs a mẽbris nobilibꝰ. Ex opposito.n. accidit detrimẽtũ iuxta veterem ꝓnosti. ꝑ. Talis ꝟo mã est hyposarche ꝛ nõ aliaꝝ duaꝝ vt sensus idicat. Igit̃ hec minꝰ deterrẽs alijs. ¶ Quo aũt tympania sit alijs deterior ostẽdit̃ ex collꝫ 3ᵒ sufficientenus tñ. ¶ Itidẽ illa egritudo est deterior que nocet ꝑti nobiliori: ꝛ ideo febris infestissima reputat̃: cũ ꝓpe sit cordis passio: hec quoq̃ ẽ tympanites: spiritibꝰ.n. magis assimilat̃ sicut ascites humoribꝰ. Tribꝰ nãq̃ substãtijs corpis mollibus videnť mãe istaꝝ trium hydropũ ꝓpoꝛtionari. Hyposarche q̃dẽ mã humiditati carnose tympanitis spũali ꝛ ascitis humorali. ¶ Palin. tales vt dcñ egritudines euonibꝰ expurgant̃ vĩibus q̃ medicinis ꝑficiunt̃ dissolutiuis proprie. His aũt hic caremus. Nõ.n. est medicina ventositatis a ꝓprietate eductiua. Igit̃ deterior alijs. ¶ Cuius vtiq̃ ↄ̃riũ sapit. A. i loco ꝑinducto cũ alijs plurimis. Adhuc illa egritudo est minus molesta: quãdo mã obedit ampliꝰ agẽti: ex obediẽtia eniz patiẽtis ad agẽs ↄsurgit actio. Materia ꝟo tympanitis ẽ hꝫ: cũ sit aerea spũalis: spũs aũt ẽ res

T. c. 44.

Collr ca. 21. pᵒ ꝑncipiũ.

Q

Collr in meᵒ cap.

A

Docta.3.c.8.in me° 14.3.trac.4.ca.4.in medio.

corporis resolubilior: de distēperātia inequali. Itaq3 alijs minus deterrēs. ¶ Ondit q3 3°.per. A. asciten fore deteriorē. ¶ Eti. ꝯsurgit ex mā magis frigida ꝛ humida ēt q3 alie: vt ostendet ꝯñter. Frigidū aūt est plus mortificatiuū: ꝛ humidū suffocatiuū alijs naturis: dīa.16. ꝓpter qð hec deterior reliquis. ¶ Oppositū3 h9 iam ꝑus mostratū ex regiminis 4°. testante hyposarticū deteriorē. ¶ Amplius illa egritudo minus est deterrēs: que cū ꝓportionabilitate ꝯtigit particulariū. hec ꝟo ascites: qꝛ cū pluries ꝯtingat ex ꝓportionabilitate videt ꝯsurgere causaꝝ. Que nāq3 cū dissimilitudine caꝝ ꝯtingit rarius accidit: cū iproportio resistat euentui illaꝝ sic causon senib9. ārto ꝑma. Ideoq3 hec erit alijs molestior minus. ¶ Adhuc eius māe inest medicina eductiuā ꝛ ꝓpe loca per que fit purgatio: qð nō sic tympanitē ꝛ hyposarche adest māe. ¶ Palin. ei adest modus curationis per suminis incisionē: q vtiq3 nō inest alijs. dīa.199. Que aūt egritudo plibus modis pōt curari: est iculior illa que paucioribus. Itaq3 ipsa minus alijs erit deterior.

Z.c.114.

Trac.2.c.41.p° ꝑa.

B

Propter primū ꝟo sciēdū ꝑus qd sit hydropisis ꝛ quot ipi9 modi. Et dēmū q̄ illius cāe vniuersales cū mō gnōnis eiusdē. ¶ Propter h p^m vt colligit ex sermonib9 medicoꝝ ꝙ hydropisis est error gradis ꝟtutis epatis digestiue: ꝓp quē oia mēbra corpis apparētia vl' nutricationis itumescūt manifeste. Dicitū est error grādis: qꝛ ex minori alie egritudies ꝛ male cōplexiones ꝯsurgūt ꝛ nō hydropisis colli3 3°. In hoc aūt qð subdit oia ꝛc. tāgit hyposarcha. Qñ subiūgit ꝟo: vel nutricationis ascites ꝛ tympania. Tertio q3.14. hydropisis est egritudo mālis: cui9 cā est mā exuberās frida igrediēs mēbra: ꝛ crescunt per eā aut mēbra manifesta oia aut loca vacua partiū in qb9 sunt regimē nutrimēti ꝛ humores. vñ Alexāder. Hydropica chronica est passio ꝛ ex frigore epatis gñatur. ¶ Dubitat de hoc qð dī ꝙ eius mā sit frida cū quidā hydropū ponat a calore iferi9 fieri. Adhuc 4° aso. Tympania fit a modica friditate: nō. n. hūiditas pōt i aerē vētosū3 trāsmutari sine calore aliquo. Quare nō vī simplr ꝙ eius mā sit frida. ¶ Dōm ꝙ frigidū dī illud qð est destitutū calore innato quātitatiuo: l3 habeat calorē qlitatiuū3 horribilē ꝛ acutū qlis est oino supfluitas. vñ ꝛ qrta ꝓble. Genitura est frida añ. s. q3 afficiat ꝛ agitet a calore spū innato. Uel dōm vrplm fieri a frido. ¶ Qñ aūt subiūgit. Aut loca ꝛc. tāgitur vt prius hydropisis hyposarcha ꝛ postea ascites ꝛ tympania. ¶ Deinceps sciēdū ꝙ circa nūm spērū hydropū diuersificati sunt medici. Oribasi9. n. ad Eustathiū. ꝛ Cassius felix exꝑmūt tm duas: asciteē. v3. ꝛ tympanitē. ¶ Salernitani ꝟo 4°r posuerūt eē volētes eas ad 4°r hu. vel ad qrtanā qlitatū cōbinationē cōpositā adducere. Dixerūt. n. ꝙ leucoflantia que interpretat alba flaciditas. leucō. n. albu3: gñat ex peccato friditatis ꝛ hūiditatis: hyposarcha. i. subcarnea: sarx. n. caro: accidit caliditate ꝛ humiditate. Tympanites aūt cui9 nomē sumptū est a suo accidente: puta qꝛ vētre percusso sonus audit velut q tympani: caliditate ꝯficit ꝛ siccitate supflua. Ascites ꝟo. i. vtres Halyab. vel vterina: asclis. n. vter dicit qdem sic: eo ꝙ vēter percussus sonum reddit aque more in vtre semirepleto ipsa. Almāsoris. 9. Adhuc qnto iterioꝝ videt idē ita inui. Totū corp9 sanguie flatico ꝯtinere videt ꝛ ꝭm anasarchū ꝛ leucoflantias ꝛ hyderos nomiatos: per vētrē aūt nil sanguineūneq3 in his neq3 in ascite ꝛ tympanite excernitur. ¶ Dōm ꝙ per anasarchū ꝛ leucoflegmantias idē itellexit vt p. i. Aut locut9 fuit ꝭm alioꝝ opiniones vel ꝓpter nois litigiū euitandū sic ait. vñ subdit de hydropib9 qlitercūq3 qs voluerit noiet. Hāc q3 opi. vel similē tāgit 4° re. acuto. Inqt. n. Quidā nō subcarneū: sed supcarneū scribūt: ꝛ per hoc itelligūt hyposarchā: ꝛ subdit. Nō tm iter carneū vl' iuxta carneū. q. diceret ꝙ hoc non sit idē qð illud qð dcm̄ est hyposarticū ꝛ episarticū: vt sit ꝭ3 eos hyposartica ꝑ^a ꝛ ana

Colli.c.28. añ mediū Trac.4.c.4. in ꝑn°.

Colli cō. aso.11.iñ.

C

ꝓble. viii. 32.

D

Theo.4.capi.31. Cap 7. in ꝑncipio. Cap. 7. ad medium.

Cā.114. i ꝑncipio.

sartica scða. Cōcedūt ēt alias duas spēs. i. ascitē ꝛ tympanitē: qre ꝛ qtuor similr erunt. Et ideo subdit. Igit hi qdem medicorū qtuor dicūt eē dīas hyderū supexcedētes qð cōgruū. q. d. nō. n. sunt nisi tres. Et subiungit. Sed nunc tps redarguere eos. ¶ Q3 aūt spēs hydropū sint solū tres: hyposarcha vl' anasarcha aut q̄ noie vocitet ascites ꝛ tympania: nō solū h sensit Gal. s3 alij oēs approbati grecoꝝ ꝛ arabū qb9 nūc adherēt latini. In viatico. n. Alexan. dī leucoflantia: hyposarcha vel anasarcha idē sunt. vñ idē Alexā. Tertia q̄ ex flatico sanguine in toto ꝯsistens corpe fit ꝛ appellat anasarcha leucoflantia. ¶ Et ꝙ ex peccato caliditatis ꝛ humiditatis hydropisis vt posuerūt qdā nō ꝯtingat ostēdit: qm̄ hydropisis vt dcm̄ euenit ꝓpter errorē grādē ꝟtutis epatis digestiue. Calm ꝟo ꝛ humidū aut nō multū supfluit ꝛ sic faceret poti9 ad digōnē ꝛ ꝑuationē hydropisis q3 ad ipsi9 iductionē: vel vrplm supfluit: ꝛ tūc poti9 gñat egritudinem putridā q3 hydropisim: cum calidu3 ꝛ humidum pre ceteris naturis sit paratū putredini. In hydropisi autē inquātū h9 nō est putredo. ¶ Adhuc hyposarcha ꝛ leucoflegmātia nec loco nec mā differūt neq3 signis: neq3 eni est humoralis distinctio i tertia digōne: sed totū tandē vnitat ꝓpter qð nō op3 eas distincta seorsu3 ponere. Que aūt his nō differūt velut eadē debēt a medico iudicari. Insup etiā peccatū est fieri ꝑ plura ꝙ pōt ꝑfici paucioribꝰ. Et iō cū illustrib9 medicoꝝ ponēdū ꝙ sint tres solū hydropū modi. Qui aūt ponūt qtuor faciūt magis numerū noium q3 reꝝ. Duos aūt exꝑmētes tm̄ breuiorē ꝛ ampliorē sūt ꝯtingētiā secuti. ¶ Nosce ꝙ l3 4° re. acu. serica vt apparebit videat duas solū tāgere spēs hydropū. Sūt tm̄ ea tres audita. sed hec duplex ascites. v3. ꝛ tipanites. ¶ Propter 2^m h9 sciēdū: vt ad vnū sit dicere ꝙ cāe hydropū sumunt a rebus nālibus ꝛ nō nālib9 ꝛ ꝯ nām vt ꝛ alia. A nālib9 qdem velut a mēbris lapsis. Cōsurgit. n. vt ab ilijs seu a lūbis vel splene aut intestino vel vesica aut kisti fellis stōcho vel pulmone aut diaphragmate aut ab epate: 2° ꝓnono. ꝛ 3°. 14. ꝛ l3 hydropisis possit ab oi mēbro fere ꝯtingere nō tm̄ ꝯstituit formalr nisi maiitia vt tactū grādis sigat i epe. vñ Gal. ibidē. Ois spēs hydropoꝝ ꝯuenit a nocumēto in ꝟtute gñatiua sanguis: qñ deficit in eius cōplemēto. h aūt apud medicos locatū i epate. Quare Democrit9 nisi epar lesu3 fuerit: hydropes nō nascunt: sic nō est febris vndecūq3 ꝯsurgat: nisi calor extraneus cor petat per arteriaꝝ mediocritatem. febriū ꝑ. ¶ A rebus aūt nō nālibus sex qñ in debita qlitate: qtitate: tpe: ordine ꝛ artificio administrat. ¶ Ab eis autē quidē q̄ ꝯtra nām ꝯsurgit: vt mala cōplone: compositione: ꝯpatib9: solutione ꝯtinuitatis ꝛ alijs particulr declaratis ꝛ maxie a praua epatis dispōne: l3 eni3 omnis hydropisis cōsurgat ꝓpter peccatū digōnis ꝛ sequestrationis epatis: ꝑncipalius tamē ꝛ plus ledit in ascite scða digō. In tympanite ꝟo ꝑ^a. In hyposarcha ꝟo 3^a. Gal. 6° d acciñi cū. A. ¶ Est ꝛ modus gnōnis hyposarche: qꝛ cū in tertia digōne mēbra nutrimētum debeāt sibi incorporare: ꝭm triplicem operationē ꝟtutis nutritiue: appōnē. s. adeptionē vel adherētiā: vnitionē ꝛ defectus accidit inadherētia. Quāuis. n. iuxta ꝑtes ponat: nō tm̄ sic adheret vt illud qð dissolutum fuit: imo caro phantastica ꝛ rara squalida cōficit. Ex q̄ ēt superfluū qð in tertia digestiōe expellit: non excutit ꝓpter imperfectā digōnē ꝟtutis nutritiue: aut ēt duaꝝ digestionū stomachi ꝛ epatis accidentiū. Et cū ista 3^a digestio fit ꝑ oē ꝛ peccet in toto. Hinc mēbra dicta sūt apparētia itumescere oia. Modus aūt quo hydrops ascites ꝯsurgit q̄ locu3 mediastinū syphac musculos vētris coopientis ex vna pte ꝛ zirbi ꝛ itestinoꝝ ex altera ꝛ diaphragmatis ex reliq̄ multiplex inuenit: eo ꝙ nā conat multis modis a se expellē supflua ꝛ nociua oino aut ad loca minoris timoris trāsponere ꝛ maxie qñ ē potēs. Expellit. n. saniē ꝑ mediūliu3 ēt ostēs asorismoꝝ 7°. ꝛ 3°. 14. Unus qdē modoꝝ est ꝓpter fis/

B

F

Z.c.124.

G

Z.c.2.t.3. Trac.4.c.4. añ me^m Cō.1. in medio.

Ca.3. post ꝑncipiū.

Colli.c.1. 14.3. tra.4

H

Colli ca.5. in me. ꝛ ca.6. ꝛ 7. in ꝑn°.

Cō. afo. 55 Trac.4.c.5. in fine.

I

fur ꝑ aliquos meatus aut meseraicaꝝ aut intestinoꝝ ꝑpter quã penetrat aquositas i spatiũ antedictũ:atq; possit ad epar adduci. Aut ꝑpter vesicas que fiũt in epate aq̃ replertas: q̃bus qdẽ multiplicatis diutius successiue ⁊ ruptis: aq̃ effluit in locũ predictum: q̃ multiplicaẽ intm̃: donec venter illic oĩs repleaẽ aquositate. Et hec est iterp̃tatio Gal. afoꝛ. 7°. Quibuscũq; epar aq̃ repletũ fuerit ⁊ i omẽtũ eruperit: his vẽter aq̃ repleẽ ⁊ moriunẽ. Terti⁹ aũt q: cũ chilositas ad epar tracta nõ ꝑt in eo pfecte sanguificari remanẽs aq̃sa: serosa: acutas ṽtute debilitata ꝯtẽtiua epatis expellit a pẽnulis epatis additamẽtis dictis: ⁊ distillãdo ad locũ prefatum. Aut q̃rto q: epar sit tanti adhuc vigoꝛis vt hꝯ aq̃sitatẽ mittat per venas ad corꝑis nutrimẽtũ. Indiscretiua tñ ⁊ inde putatiua ab humiditate vrinali. Quã quidem mẽbra retinentia demũ adherẽtia remittunt iterũ p eosdẽ meatus retro: donec recurrat in epar: cũ fiat ꝯflux⁹ ⁊ ꝯspiratio per eundẽ ẽt poꝝ in oĩ tẽpore tñ differẽti: nãliũ 3°. Est autẽ ⁊ q̃ntus modus quẽ tetigerũt qdã antiquoꝝ insignes per viã suminis ⁊ vmbilici. Sicut.n. dicũt anathomiste ab arteria magna sub renib⁹ ramificanẽ due arterie que tẽdunt in vesicã: deinde per sumẽ seu pectinem ꝑtenduntẽ in vmbilicũ per q̃s quidẽ mingit fetus quãdo nõdũ est natus ac ẽt ortus si fiat expressio ⁊ cã non accidat vnde adhuc mingat ex virga: ⁊ cn in iuuenescẽte carẽte genitalibus ispexi: hinc enim mingebat. Que quidem vene ⁊ arterie in non natiõ puta abortib⁹ manifeste apparẽt. Sed in cõpletis ipsarum extrema iã exiccata fuerũt ⁊ radices eaꝝ remãserũt: p̃ pruat q̃re scdo theoꝛice. Ab vnaquaq; duaꝝ ramusculus oꝛiẽ: ꝑgunt q; ambo in corp⁹ vesice donec ad vmbilicũ perueniãt ⁊ hoc in corpoꝛib⁹ est inuenire fetuũ: in cõpletoꝝ autẽ corpoꝛib⁹ pars que ad vmbilicũ tẽdit remittiẽ. Quãdo ergo aquositas hꝯ ꝑpter oppilõnẽ ⁊ resistẽtiam expulsionis ex partib⁹ alijs expelliẽ in venas has donec sursum tẽdẽs ꝑueniat ad eoꝝ orificia ⁊ nõ inueniat tunc meatũ apertũ ad vmbilicũ dilatanẽ ⁊ aperiunẽ valde plus q̃ fuerunt ẽt antea. Ex q̃bus qdem tũc resudant in spatiũ vẽtris aquositas

L

A. cũ 3° colliget. Quod ostẽdiẽ: eo q: iã hyderoꝝ qdã euaserunt eã per vmbilicũ. ¶ Modus autẽ quo tympania fit aptus est iam satis. Quãdo.n. ex praua ⁊ ventosa digestione stomachi ⁊ intestinoꝝ succositas ptisanalis trãsit p meseraicas ⁊ maxime cũ epar fuerit calm resoluit hãc in vapoꝛẽ fumosũ: qui quidẽ ex poꝛis haꝝ partiũ raraꝝ transpirat in spatiũ sepe dictũ. In qua ꝑpter densitatẽ parietuꝫ lateralit circundantium põt irresolubilr contineri: velut aer vapoꝛosus in testudine. Cassius ꝟo felix ex q̃dã figura dictionis admirabili ex aere foꝛtassis accepta loquit ex ingenti vẽtositate pulmonis inflatiua ꝯtingit tympanitẽ consurgere. Hꝯ quoq; modus hydropũ cõtingit a minoꝛi frigido q̃ hyposarcha asclitẽsq; aliquã: opꝫ eñi caloꝛẽ adesse vt mã frida resoluaẽ in vapoꝛẽ fumosum. ¶ Sed circa p̃dicta dubitare ꝯtingit: q̃ñ videẽ hydrops egritudo cõmunis vt febris: cum dictũ sit ipsam appropriari epati vndecũq; incipiat: ⁊ neq; fieri sine ipsius lesura vt febris coꝛdis ⁊ maxime cum scribaẽ de accidẽti 6°. Flegma si toti dominaẽ coꝛpoꝛi hyposarcham facit: si aũt vni mẽbꝛo vndimiã. Habet igiẽ mẽbꝛũ determinatũ pncipalr: ⁊ ꝯñter coꝛpus totũ. Cõis igiẽ moꝛb⁹. ¶ Dõm q: lꝫ habeat mẽbꝛũ determinatũ nõ tñ diffundiẽ per totũ coꝛpus vt febris: q: non p ossa: cũ sint dura extẽsionẽ nõ sustinẽtia: ⁊ ita nõ vere ãparisoꝛia.96. cũ hydrops videaẽ idẽ q: ãpa. Que aũt tument sunt partes apparentes musculose: vnde dictũ per. A. crescere in hydropisi aut membra manifeste omnia quantum ad hyposarcham vel loca vacua ⁊ cetera quantuꝫ ad reliquas duas species. Sed quid de lepra: cũ moꝛbus ponaẽ cõis. Dicendum ossa inficiuntur in lepra peramplius.

Propter scdm

ꝟo sciẽdũ: q: qdã posuerũt hyposarchã dete... : qd videtur 4° re. aeti. hydropũ due sunt species: quaꝝ hec qdẽ hyposarcha dĩ: conãs fieri ineffugabilis vel inseparabilis ⁊ incurabilis: hic ꝟo cũ inflationibus. Gal. quoq; coꝛrigens Hip. ait. nõ tñ rõne dixit hoc. i. conãs fieri ieffugabilis. Verius.n. dixisset ita scribẽs. Interficit aũt mox hyderus q̃ñ factus fuerit. Quia ꝟo hꝯ nũc opinionẽ nõ seruo sicut superficietenus vĩ sonare: dico Hip. ⁊ Gal. p hyposarchã intendisse aut inflationẽ ⁊ cacochimiã poẽ coꝛpus iteri⁹ ⁊ exterius cũ virtutis ibecillitate adeo vt frigiditate ⁊ oppilõne cõtingat calm inatũ suffocari mox ⁊ extingui. Vel foꝛtassis verificaẽ: ⁊ h̃ cũ nõ cõparationis regula obseruetẽ iuste: puta si hyposarcha ꝯtinges ex ãpare epatis aut ex q̃cũq; maioꝛi cã cõpareẽ ad asclitẽ aut tympanitẽ cõsurgẽtẽ ab ilijs: lũbis vel a splene ⁊ hꝯ cã minoꝛi. Si aũt cãe accipianẽ vniformiter cũ subiectoꝝ dispõnib⁹ ⁊ q̃litatibus ponã asclitem p̃ deterioꝛẽ ⁊ tympaniã 2°. Qd̃ ẽt innuit. A. ingens. Et de hyposarcha q̃ est mala valde. Et illud fm cõsiderationeꝫ cãꝛũ facientiũ cadere in ipsam. Sarimpetus ꝟo aggregatoꝛ passionarij videẽ ponere deterioꝛẽ tympaniã. Inq̃t enim. Malignioꝛ hydrops oĩbus est tympanites: scda hyposarcha: tertia asclites: ⁊ quarta leucoflegmantia: sed non maligna. Hãc quoq; sniam videnẽ sermones Auer. superficiales tertio colliget ꝑferri. Sꝫ qd de h̃ 4° ostẽdeẽ dicẽdoꝝ. Qꝫ aũt hꝯ positio stare non possit iusta comparabiliuꝫ regula obseruata: in veritatis apparebit positione.

N

T c. 114.

14. tertij tra. 4. ca. 4. p° me.

O

Cap. 21. in me°.

Propter tertiũ

qdẽ sciẽdũ: q: 3° q̃rtadecima: alia via ⁊ oꝛdo deterioꝛitatis poniẽ q maxime vĩ veritati cõparari. Ferẽ eñi ita alioꝛum etiã ad vtrãq; ꝑtẽ cũ motiuis opiniones recitãdo. Sũt homines qdã q̃b⁹ vĩ q: hyposarcha sit deterioꝛ alijs: q̃ñ coꝛruptio in ipsa cõicat epati ⁊ oĩbus venis coꝛpoꝛis ⁊ carnis ita vt destruaẽ plm digestionis tertie. Et ex eis sunt q̃b⁹ vĩ q: ipsa sit leuioꝛ alijs: ẽt ita vt ipa sit leuioꝛ tympanite. Deinde veritatẽ subdit. Verũ dignius est vt sit asclites malignioꝛ illis oĩbus: deinde hyposarcha sit aliq̃ q̃ ẽ leuioꝛ oĩbus: ⁊ sit de ea alia que est valde mala: ⁊ illud fm ꝯsiderationes cãꝛũ faciẽtiũ cadere in ipsaꝫ. Qd̃ idẽ cõpꝛobaẽ experimento. Et in manifesta qdẽ dispõne ⁊ in plimoꝛ qd̃ experimẽtũ facit esse necessariũ. opꝫ vt sint spẽs hyposarche leuioꝛes ⁊ nõ necessario vt de eis sit deterioꝛ fm q: est in illis reliq̃s: puta dico asclite ⁊ tympanite. Sic igiẽ tãdẽ snia hꝯ existit q: asclites sit deterioꝛ: deide tympanites: deinde hyposarcha seruato semp ⁊ subaudito canone cõparatiõis illeso. ¶ In hãc quoq; sniam ꝯcidit Auer. pfecte intelligens. Inq̃t eñi q: q̃ñ accidit epati mala cõplo cala parũ excedẽs tũc multa acq̃riẽ amaritudo. Sꝫ q̃ñ augmentaẽ hec mala cõplo cala: ita q: egrediaẽ a sua foꝛma nãli: tũc erit opatio epatis: opatio non nãlis: ⁊ pꝛoueniet illa operatio solum a caloꝛe: in eo q: ẽ talis caloꝛ: ⁊ nõ i eo q: est caloꝛ. Cũ igiẽ hꝯ caloꝛ inueniet partẽ aqueã in ipsaꝫ effumãdo ventositateꝫ inducet ⁊ ꝓueniet ex hoc tympanitica hydropisis aut simile. Qꝫ si fuerit cã remotionis caloꝛis nãlis egritudo calida attribueẽ huius remotio egritudini calide: ⁊ si fuerit frida attribuetur frigide. Et ꝑpea multũ laboꝛãt medici vt hñdent cãm istius spẽi: eo q: eque fit a caloꝛe sicẽ a frigoꝛe. Et ideo hec spẽs difficilioꝛ est ceteris ad curandũ. ¶ Si quis autẽ hoc subtilr perscrutabiẽ inueniet eẽ dicta de asclite ⁊ nõ de tympanite vt iducebaẽ in arguẽis. Vult eñi q: aq̃ p̃existẽte si calidũ vigoꝛetur fm qd ex eo ventositas generetur. Nihilominus q: maxima po aquositatis manet asclites est verius q̃ tympania. hoc autem indicat qd̃ dixit aut simile. Qd̃ firmaẽ. q: supꝛa tetigerat modum ꝑductionis tympanie: qd̃ apparet non minus ex eo q: ipsam dicit fieri ex caliditate sicut ex frigiditate cũ dictũ sit tympanitẽ non sine caloꝛe confici. Videẽ enim asclites ita vt mã ⁊ fundamẽtum tympanitis. ¶ In Viatico qdem scribiẽ hyposarcha facilis est ad curandũ. Causa sue facilitatis mãe ẽ ho

Trac. 4. c. 4. in me°.

P

3° colliꝫ. c. 21. in me°

Q

T ib. 5. ca. pl. 5. post pncipiũ.

Marginalia (left column): Afoꝛ. 55. — Ca. 13. p° pncipiũ. K — Doc. 5. st. 4. c. 1. post medium. Ca. 13. iuxta finem. — Ca. 21. de suo fine. 14. 3. tra. 4. ca. 5. ante medium. — M Ca. 1. circa medium. — 14. tertij tra. 4. c. 4. in pn.

A

nitus ac etiã diuisio super omnia mẽbra corporis. Unumquodqꝫ enim mẽbrum tantam hꝫ inde quãtitatem quãtũ sufferre põt. ¶ Qd aũt hic. A. ordo obseruãdus ẽ tãqꝫ veri⁹ preter experiẽtiã ẽt rõnib⁹ oñdat: qꝛ hydropisis dr ab hydor qd est aq̃. Nomen aũt qñ iponit̃ rõnabiliter in potiori eius dat̃ significato. Cũ eñi in asclite sola sit aq̃ nomen cõe hydropisis .s. sibi ꝯuenit tãqꝫ ꝑmitus ⁊ amplius ledẽti. De rõne nãqꝫ morbi est sensibilis lesio opationuꝫ. ¶ Palin. illa hydropisis est deterior que cũ deteriorib⁹ est causis ⁊ accidẽtib⁹. talis aũt est asclites: pluries eñi ipsa ex apate consurgit. Est ⁊ cũ febre ⁊ cũ siti vehemẽti: ⁊ qd peius est syncopis ⁊ subita suffocatio. ꝑ diaphragmatis in sursũ tumorem coangustãtẽ spũalia ꝺm Cõmẽ. ⁊ ꝑ vapores id perãscendo deuenẽtes in pulmonem. iuxta illd veteris. Hidropicus si tussim hẽat desperat⁹ est: seu hydropicis tussis superueniẽs malũ: qd in asclite ponit Cõmẽ. ¶ Eti. ea vt dictum ꝯtingit ꝑn̄ ex peccato scde digõnis: cuius qdẽ opus humores gñare. Sꝫ peccatũ hꝫ digõnis deterius est peccato prime digõnis ⁊ tertie. Qd ostẽdit̃: qm̃ ꝑma digestio corrigitur: aut satis per scdaꝫ emẽdat̃ cũ partis sit principalioris rẽone digestionis alioꝝ mẽbroꝝ: non aũt sic per tertiã põt coaptari 2ª: cũ ipsa sit in mẽbris plm apparẽtib⁹ in qb⁹ nõ est basis ⁊ robur nature: sunt eñi villa respectu ꝑncipaliuꝫ. ¶ Ampli⁹. mã asclitis liqda trãsit ⁊ ꝯuenit in vnuꝫ locum grauãs cũ sit flegmatica pre ceteris grauatiua. Mã ꝟo hyposarche minutius disseminat̃ per totũ: tympanie ꝟo non grauis cito resolubilis. ¶ Adhuc cũ aq̃ illa sit acuta serosa magis efficit̃ talis qñ a pharmacijs calidis agitat̃ ⁊ siccis: nõ eniꝫ sic põt resolui ⁊ per poros eũari vt mã hyposarche ad cutẽ magis vndiqꝫ accedẽs. Neqꝫ vt tympanitis subtilis resolubilis valde. Asclites igit̃ ẽ deterior: deĩde tympanites huic magis affinis: ⁊ postea min⁹ dtẽrrẽs hyposarcha.

C

Propter quartũ

qdẽ. ad ꝑmũ dõꝫ ꝙ nõ probas: sed potius accusas. Destructa est eñi rõnabilr hꝫ opio. Aut causas hyposarche iniuste cõparabit ad causas alia hydropũ vt idicat. A. Uel equocat̃ vt tactũ hyposarticuꝫ. ¶ Ad aliũ dõꝫ: ꝙ lꝫ hyposartica sit deterior extẽsiue: non tñ intẽsiue: imo asclites: sic̃ effimera extensiue deterior est sgnantia aut frenesi vel solone ꝯtinuitatis alicui⁹ grãdis: nõ tñ intensiue. Aut hec rõ vt visũ ꝺm Uiaticũ arguit magis opm̄ qꝫ ꝓpositũ. ¶ Ad aliũ dõm ꝙ h̄ vez eẽt si tãtũ itercideret peccatũ i 3ª digõne sicut in scda. Nõ aũt tñ cũ sit iã amorũ per digõnẽ scdaꝫ ⁊ operata sit ẽt ibi virt⁹ nutritiua opatiõe ꝑma. ¶ Ad aliũ dõꝫ: ꝙ mã hyposarche: lꝫ sit magis distãs a locis ad que attrahit̃: tñ est minoris q̃titatis ⁊ aggregatiõis qꝫ asclites. Nõ eniꝫ sic aggrauat vt dictũ virtutẽ. Et ideo põt fortior medicina sibi adhiberi. Põt ẽt per poros in euaporationes melius educi. ¶ Ad 2m quesitũ dõm ⁊ ꝑmitus ad auctoritatẽ Auer. iã appareret qd de ipsa ꝯsiderãri censendum. ¶ Ad

D

aliud dõm: ꝙ lꝫ magis spiritui. nocumẽtũ eius assimilet̃ qꝫ alioꝝ hydropũ: illud tñ est melius remediabile ꝑ subiecti subtilitatẽ ⁊ raritatẽ. Sicut febris effimera in spiritib⁹ fundatur respectu febris humoralis. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ modus expurgatiõis vẽtositatis isti⁹ est multiplex ẽt: Tuꝫ euacuãdo mãm cãm ei⁹ ex qua euaporatione ꝯficit̃: Tum qꝛ eo qd resoluit̃ sui subtilitate per corporis poros obedit ⁊ laꝫ ꝑpea magis ipimẽti ⁊ dissoluẽti: q̃re morbos vẽtositatis nõ sic videmus continuari sicut q humoꝝ. ¶ Ad argumẽtũ hui⁹ ptis opposite dõm ꝙ veritatẽ ꝯcludit respcũ asclitis: nõ aũt hyposarche: qm̃ lꝫ obediat agẽti in ipsaꝫ: eatñ est aggregata ⁊ multe q̃titatis relatione materie hyposarche. Est ⁊ in locis ꝓpinqorib⁹ mẽbris nobilioribus magisqꝫ ipsa infestans. ¶ Ad 3m quesitũ dõm: ꝙ auctoritates ⁊ argumẽta oñdentes ꝙ asclites sit deterior ꝯcedo. ¶ Ad ꝯtrũ inducta dõm prius dcm̃ esse quartũ regiminis nõ simplr recipiendũ. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ asclites non contingit pluries: eo ꝙ aduenlat cũ particulariũ ꝓportione semper vel ruꝫ h̄ euenit: qꝛ a plurimis ꝯtingit causis qꝫ alie: accit nãqꝫ a calore vt dcm̃ sicut a frigore ⁊ a causis has plimis ꝯsiriibus. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ lꝫ sit hꝫ medicina aquositatis eductiua: ⁊ sit ꝓpe loca eductionis: tñ mã est multe q̃titatis virtutẽ valde aggrauãs: ita ꝙ medicia sibi ꝓportionabil̃ virtutẽ debilitat: ⁊ malã augmẽtat epatis cõplõnẽ: nõ eniꝫ potest resolui per cutẽ vt que hyposarche mã: ⁊ tympanitis: ꝑ eius grossitiẽ ⁊ resolõni inobedientiã. ¶ Ad aliũ dõm: ꝙ illa cura est praua ⁊ cũ desperatione sicut etiã tradentes eã asserunt. Non eniꝫ sit nisi cuꝫ alia mime ꝓsunt remedia. Que ẽt facta si virt⁹ nõ sit fortis nõ euadit aliqs. Uirtute aũt forti melius est dieta ⁊ potatione curari: diia. 199.

E

¶ Differentia. CIII.

Quod diei crisis

sit laudabilior ea que noctis ostẽditur. Quia in crisi sit expulsio materie ad ex̃a: sed in die mã mouet̃ de centro ad circũferẽtiaꝫ ꝑ motũ spirituũ queꝫ sequit̃. Aperiunt̃ ẽt pori ⁊ ductus in die calore ꝯtinẽtis ⁊ luce hñtibus mouere: in nocte ꝟo contingit oppositũ. ¶ Amplius. crisis est motus: ⁊ motus sit a calo. Sꝫ in die viget calor: in nocte ꝟo frigus. ¶ Rursus. sit tpe illo quo aliqd solet residere ⁊ getari turbatio supueniat magis nocet̃ qꝫ hora i qua solet vexari: secuꝫ cõsuetudinẽ permutare nociuuꝫ sit ꝺm Damascenuꝫ ⁊ molestuꝫ: lꝫ nã nostra consueta est in plurimis hoium residere nocte ⁊ getari. Qd dico ꝑ hñtes mulieꝝ copiaꝫ ⁊ ꝯsiliari 2º ꝓnosticoꝝ. vnde 2ª asorismoꝝ. Oribasius. Nobis ꝑ noctes ꝯsuetudo est dormire: ⁊ iõ in ipsis magis apparẽt pericula. Intercisis eñi somnis a turbatiõe manifeste difficilis dignoscit̃ portatio. Et 4º. 2ª. Signa nocturna diurnis sunt vehemẽtiora. Et cã hꝫ est: qm̃ mã faciẽs egritudinem auget accitis ⁊ significationes eã sui mot⁹. In crisi nãqꝫ turbatio sit vehemẽs ꝑ virtutis ⁊ egritudinis reluctamẽtuꝫ. ¶ Palin. Crisis sit in deteriorib⁹ paroxismis asorismoꝝ 4ª. crisisqꝫ 3º. hi aũt fiũt in die. vnde 4º ꝑª. Febris diurna longior est ⁊ deterior nocturna. ¶ Adhuc. cũ crisis sit vna de difficiliorib⁹ actionib⁹ nature: illa hora qua nã fortior erit crisis fiet laudabilior: hoc aũt est in die: qꝛ tũc luminare maius est super terrã: cuius potestas extat diurna: sed ipm cõfortat nãm. Est nãqꝫ vita viuẽtium cũ luna ꝺm Albumasar maior post deũ. vñ ꝟbo cẽtiloquij. 80. dixit ipm eẽ originẽ virtutis vitalis: de quo plures exponũt sermonẽ Ari. 2º de aia. dicẽtis itellectũ talem fore in hoib⁹: qualẽ ducit in die pater viroꝝ ūmqꝫ deoꝝ. Hec tñ fuit Homeri de Joue politicoꝝ ꝓ. Crisis igit̃ diurna benignior nocturna.

Oppositum:

qꝛ crisis melior est: cuꝫ accidẽtia sint fortiora suo mõ. Est ideo dictum: bonas crises in vehemẽtioribus fieri paroxismis. Sed accidentia fortiora vt cõsũ eueniũt i nocte. vñ Alexãder. ꝑ qd nocte dolores irẽdunt̃ pamplι⁹. ¶ Ampli⁹ nocte cũ aer sit frigidior qꝫ in die nõ resoluit̃ calor neqꝫ virt⁹ dissoluit̃ vt i die. Nã aer quãtũcũqꝫ fridus in regiõibus hꝫ resoluere. ꝑmo scda. Tũc itaqꝫ fortior erit virt⁹: ⁊ q̃to vigorosior: tãto crisis erit pfectior. Propẽ ꝙ crisis nocturna erit meliõ diurna

Propter primuꝫ

qdẽ sciendũ: ꝙ crisis grece iportat iudiciũ: h̄ eñi nomẽ trãsumptũ est ad ea que medicine. Nã ꝓpriuꝫ est ei qui iudicat̃ iudicio ciuili ad mortemuccu: eniꝫ quãdo is iudicat⁹ mori perturbat̃ maxie: ita quis idiotaꝝ cõspiciẽs. O q̃ti morosa signa que apparent tẽpore crisis coactus exclamauit ꝙ de vita iudicat̃ laborantis. Nõ aũt qs medicoꝝ proprĩũ sibi hoc nomẽ imposuit. ꝓ creticoꝝ. ⁊ 3º de crisi. vnde 4º 2ª. Crisis intẽtio est separatio in locutionib⁹. i. in ciuilibus qõnibus: qñ eñi datũ est iudiciũ: tũc cessat altercatio ⁊ pugnare vnusqsqꝫ altercantiũ sua tendit via. Crisis autem ad medicinalia translatat̃ multiplr ⁊ multa sortitur noīa:

Margin notes, left: a. ꝓnosti. cã. 3. i ꝑn. 2. asori. asor. 48. e grã. 6. aso. 3. Corñ. 35. aso. gr. 6. — B — C — a 4. tertij tra. 4. ca. 6. in me⁹. — D

Margin notes, right: E — F — Afo. 14. — Cõ. 11. in fine. — Tra. 1. ca. 3. p⁹ ꝑn. — G — Coꝛ. cõ. asori. 22. 29. 36. versus finẽ. — Coꝛ. c. 5. p⁹ ꝑn. ⁊ ca 6. in fi. — Tra. 2. ca. 55. in ꝑn⁹. T. c. 150. — circa finẽ. — H — Do. 2. fil. ꝑ. c. 3. p⁹ mediũ. — Ca. 1. post medium. — Cap 2. p⁹ medium. — Tra. 1. ca. 1 in ꝑn⁹. — Z. 1. 1. ca. 1.

I

sicut appet in pn° de crisi. ℭ Dupl'r autez magis solet sumi vt pro commotione ante crisum: sicut quando signa man fe stant cretica. Et p alteratione subita fere isensata ppri⁹ cri sis dicta: crisiũ apparẽs 2°: ceu indicãtis sn̄ia celeri⁹ pnũcia ta quã motus creticus seqtur materiei expulsiuus crisis i. proprie dictus. vñ afor. 2ª. Crisis est acuta. i. velox in mor bo reportatio vel ad sanitatẽ vl' ad mortẽ. Decio ꝟo theo. G. Inqt q̄ crisis sit mutatio velox que ĩfirmo cũ accĩdium sit difficultate: aut ad lat⁹ sanitatis: aut ad latus egritudis.

Col'.c.11. in fi. ꝛ ca. 12. in pn. Cõ. af. p. 13. Cap.6. in medio. Cõ. afo 23 in pn°. Cõ 1. an te me^m.

ℭ Crisis aũt modi sũt plures cõius ea sumpta: q̃tuor nãq3 ponunt' afoꝛismoꝝ 2ª. ꝛ 3° pno. Eius enĩz est q̃dã celeriter ad salutẽ: alia subita ad mortẽ dissolo dicta. Et alia paula tine ad sanitatẽ: ꝛ alia paulatine ad mortẽ liquefactio ꝛ cõ sumptio noiata. In 3° aũt crisiũ due istis addunt' ex his dif ferentie vt q̄ aggregent' due res ꝛ ꝯuertit' ad salutez. vnde theo. 10. Hec est imutatio que semel sit in meliorez habitu dinẽ: ꝛ deiceps paulatiz morb⁹ ita minuit' donec deficiat ꝛ corp⁹ sanet': vel q2 aggregant' in ea due res ꝛ conuertit' ad mortẽ. Et est imutatio semel facta i habitudinẽ prauã qua deiceps virtus iminuit' patiẽtis paulatim donec ad iteritũ perferat'. Et q̃ vltime crises due dicunt' cõposite. Crisis tñ verior est illa q̃ cõuertit' ad salutẽ celeriter vel ad mortem. Et ppꝛijssima que mox ꝯuertit' ad salutẽ. Nã talis absolu te dr̄ crisis. Que aũt ad mortẽ ꝯfestim non dr̄ simpl'r crisis sed cũ determinatione: puta crisis mala. 3° de crisi. vñ eius dẽ 2°. Solones egritudinum cũ certamine magno ꝛ acute reptabili maxime dicimus crises noiari que ppꝛie in hũo rib⁹ calidis existũt febriũ. Nã crisis dr̄ soluz in egritudine fore mãli. In imãli ꝟo vt in effimera ꝛ ethica non est crisis pp: lelz Diocles effimerã posuerit creticari: qd̄ satis abu siue est dcm̄: pro quacunq3 solone egritudinũ: ita vt ethica dicat' ꝛ ois q̃cunq3 egritudo iudicari. Nã de rõne crisis p pꝛie est vt solũ in acuta iteruenitat egritudie. De essentia ꝟo acute est: vt sit piculosa ꝛ cito terminabilis. vñ afoꝛismorũ scd̄a. Acute egritudines magne sunt ꝛ piculose ꝛ ad statuz ꝑperãtes cito. Effimera eteni q̃q̃ cito terminet': nõ tñ de se periculosa existit. Ethica ꝛ si periculosa tardioꝛ tñ extat.

Cap.1. Ca.6.p° pncipiũ. K Cap.7 in medio. cap.11. in fine. Cõ. afol. 13. in pn. L

ℭ Abinceps quoq3 sciendũ q̄ de rõne crisis bone q̃lis est que septia aut quartadecima iudicat' die. 6. vel. 7. sunt con ditiões. Una vt sit cõpleta: ita vt nõ remaneãt ex egritudi ne reliqa. Scd̄a certa: ꝛ est illa que mĩme recidiuat'. Ter tia salua sic vt in ipsa synthomata non sint timoꝛosa. Quar ta manifesta ita q̄ ea euãtio antecedat manifesta vel appa rens subsidentia. Quinta indicata taliter vt eã aliqs dierũ ꝑcedat indicatiuoꝝ. Sexta vt ꝯuertatur ad bonuz. Septi ma vt in die fiat cretica laudabilioꝛ. Que aũt mala noscit' ex hꝫ opposito. creticoꝝ p̊. De etiã sex ꝯditiones his ꝑpor tionate tãgunt' ẽt afoꝛismoꝝ p°. Quarũ pma q̄ sit crisis p euãtionẽ: nã laudabilioꝛ est q̃ illa que sit per apa. Scd̄a q bu. euãt peccãtẽ. Tertia vt sm̄ rectitudinẽ iteruenitat pris. vnde fluxus san. naris dextre laudat' in apate epatis ꝛ sini stre splenis. Cõtrariũ aũt vituperat' 3ª de crisi. ꝛ p̊ ꝑnosti⁹. Quarta cũ corpoꝛis bona consistentia. Quinta digẽne pre cunti. Sexta in die cretica. ℭ Ex dictis ẽt appet q̄ egritu dinũ q̃dã per aliquã eductionẽ notã qescũt materiei. Alte ra ꝟo per resolonẽ siue dissolonẽ siue digestionez: ceu egri tudines chronicẽ: in qb⁹ nulla attẽdit' crisis: vñ paulatine resolõnẽ suscipiũt: ꝛ ppꝛie q̃ sole gubernant' in qb⁹ hebeta tus est omniquaq3 mot⁹. Proprie ꝟo creticabiles entes st duplices: quedã nãq3 terminant' euãtione manifesta: vt flu xu san. p nares vel p mẽstrua aut hemoꝛroides vel vomitu aut sputo siue secessu: aut vrina vel sudoꝛe. Alie autem exi tura apparente: ꝛ ista qdẽ debilioꝛ est alijs: cũ nõ possit nã mãm ex corpe a toto educere: sed in ptes ignobilioꝛes illas trãsducit efflagitãdo: velut qñ rex ibecillis hostes expellit e metropoli sedẽ: nõ aũt ab ei⁹ valet regno fugare oino: re liqs ꝟo crisiũ vt cõiter est dicere: melioꝛ est illa q̃ fluxu san.

Cap.1 p° medi ũ. Cõ. afol. 20. M Ca.11 ꝟ. sus finẽ. Cõ.36. cir ca pn°.

N

sit nariũ. Unica nãq3 eductione totũ expellit nociuũ: deinde que secessu: q2 grossi⁹ ꝛ amplius educit: postea q̃ vomi tus: deinceps que vrina: ꝛ vltio q̃ sudoꝛe. 4° 2ª. q̃ foꝛtassis in egritudinib⁹ plm̄ laudat' cholicis: ꝛ ppꝛie qñ mã extiterit ĩt vẽas. Et iste siqdẽ sunt vl'es totius euõnes: particulares ꝟo directi⁹ que ab aliq̃ partiũ educũt: ceu lachryme: lippa soꝛdes auriũ: nariũ: palati: sputum: hemoꝛrois ꝛ menstrua. Intelligo q̃q3 p bonitatẽ crisis illã q̃ hꝫ cõditiones laudabi les añdictas. Et hꝫ qdẽ non solũ crisis signa verũ ẽt cause. Quedã ꝟo tñ signa: ceu doloꝛ capitis: dismia vehemẽs: do loꝛ oris stõchi: hypocundrioꝝ tensio doloꝛosa: vigilie vehe mẽtes: disipiẽtie: vocis casus: lachryme inolũtarie sine ocu loꝝ lesione: labiũ inferius cõcisuz: ante oculos apparentis nigra vel alteri⁹ coloꝛis: coruscatiões: lampades: maxille aut nasus mox rubificati: pꝛoximi preoccupano ꝛ sĩlia. afo rismoꝝ p°. cum crisiũ ꝛ ꝑnosticoꝝ tertiis. ℭ Dies ꝟo ẽ du plex artificialis ꝯtinẽs existentiã solis supra terraz q latio dr̄ solis supra eaz. 6° topicoꝝ. Et nãlis cõprehendẽs spatiũ 24. horaꝝ eqnoctialiũ in quo nox vnitur cuz die. Et est re uolutio pmi mobilis cũ tanta distãtia qua sol ꝯ motũ ilil⁹ suo motu pcurrit in zodiaco: de quo p̊ crisiũ cũ dico diẽ in telligo diez ꝛ noctem. Hic aũt de die intelligitur artificiali.

Tra.1.c.9 an mediũ Cõ. afoꝝ. 12. Ca.2.ꝛ 11. 1.c.14. Cõ.39. in me°. ꝛ cõ. 41. p° me. Cap.5. Ca.16. ꝟ sus finem O

ℭ Nosce ẽt q̄ dies artificiales ꝛ noctes variant'. Sũt eniz aliqñ equales: puta cũ sol fuerit in p̊ minuto arietis ꝛ libre que signa appellant' eqnoctialia: qd̄ his in anno ꝯtingit vt circa mediũ Martij ꝛ Septẽbris. Aliqñ dies sũt maximi ꝛ noctes minime: ceu cũ sol fuerit in principio cancri. ꝛ ecõ uerso i pncipio capꝛicoꝛni que duo signa dicunt' tropica. i. conuersiua. Cũq3 sol mouet' in climatibus nostris a princi pio capꝛicoꝛni in caput cancri dies continue augmẽtantur. Abinde ꝟo ad caput eiusdez capꝛicoꝛni ecõtra. Sub linea ꝟo equatoris nox diei semper apparet equalis.

Propter secũdum ꝟo sciẽduz quosdã dixis se: q̄ crisis est dupl'x. vna qdem in qua motus sit de centro ad circũferentias vt in su doꝛe ꝛ in tali melioꝛ est crisis diei q̃ noctis cũ aer sit calidus attrahẽs ad extra ꝛ poros aperiens. Est ꝛ altera in q̃ mot⁹ sit a circũferentijs ad centrũ sicut in vomitu ꝛ secessu. Et hꝫ melioꝛ est in nocte q̃ in die. ℭ Sed hoc est praue dictum: q2 crisis debilioꝛ in bonitate sit sudoꝛe vt predictum. Nunc autem nihil qd̄ imperfectum est essentialiter pre alijs perfi citur per aliqd̄ accidentale sibi occurrens super illud qd̄ p se perfectum. Talis autem est sudoꝛ respectu flux⁹. san. na rium aut secessus: ppter qd̄ non poterit perfici neq3 extol li super predictas euacuationes per accidentale sibi occur rens ex pte diei. Neq3 etiam oino verũ q̄ reliq̃ a sudoꝛe fiant euacuationes de centro ad circumferentias.

P

Propter tertiuz qdẽ sciẽdũ: q̄ tpis spatio ac vl't ceteris eq̃s crisis melioꝛ est noctis q̃ diei: qd̄ ostẽdit': q2 cũ vehementioꝛes fiant mo tus egritudinũ ꝛ eaꝝ accẽtia crisis ẽ pfectioꝛ. Sed illõ ẽ in nocte ꝑp vehemẽtiã occupatiõis nãe in digerẽdo mãz: scd̄a q̃rti. ℭ Rursus virtus vnita foꝛtioꝛ est seipsa dispsa. Qñ g̃ virt⁹ magis vnit' melioꝛ sit crisis: qm̄ bona crisis reqrit foꝛ titudinẽ virtutis: oĩa. 10ꝭ. In nocte ꝟo vnitione foꝛtificat': sedant' eni ꝛ qescũt mot⁹ diei crisiz ꝑturbãtes diurnã ꝛ foꝛ tificãtes p̄ ꝯriũ nocturnã. Spũs ẽt in nocte ꝯ hunt' iteri⁹ fu giẽtes noctis tenebras: ꝛ vt foꝛtioꝛes actiões reddant' nãe. Cũ eni ea intẽdit creticare celat ꝛ occultat se in cẽtro suo vt coꝛde qd̄ cõmodi⁹ ne ꝑturbata spũuz digressiõe ipediatur opari. Mouent' ẽt i nocte hũiditates magis nãz irritãtes in pugnaz. Qd̄ ẽt idicãt plures crises in nocte eẽ factas re spectu q̃titatis tpis q̃ in die. ℭ Adhuc dr̄ dãla subsequẽti crisim ppꝛie lune attribui. Cõsumptio ẽt egritudinum que motu ducunt' solis pp resolonẽ paulatinã quietant' tñ luna in nocte cũ sit ei⁹ potestas foꝛtius opat' ad crisim q̃ in die. Crisis g̃ benignioꝛ fiet nocte q̃ die. ℭ Hui⁹ siqdem gr̃a du

Tra.1.ca 4. in fine. Q

A biratur pp qd plures fm pportionē ipsis moriunt nocte ꝙ̄ die: cū videat̄ ꝯtrariū debere cōtingere: qꝛ plures moriunt ex egritudinib⁹ acutis: ꝛ a febrib⁹ q̄ cū calide sunt ꝛ sicce noctis deberent frigiditate ꝛ humiditate ꝯtemperare: ē nāqꝫ fri. ꝛ hu. ꝛ sic non morirentur dicto e ratione ꝛ absciṅde pp symbolū ipsi⁹ ad illas cum die sca. sit ꝛ sic. ℭ Dōm ꝙ nā nocte laborat magis in digerendo morbi māsiꝗ in die occulta: se in centro sui cum calore nāli. Qḋ appet ex dictꝫ. Et mā faciēs egritudinē auget accñtia ita vt egrediens si fuerit debilis humores q̄lisiam moti obsideāt ꝛ circuueniant talr vt non possit spargi ꝛ dilatari cū suo istro ob pororꝫ obstructionē sicut in die. Nā vt tactū nā magis a mā stimulat̄ in nocte. vn̄ 4° re. acu. Noctes magis suspignant ꝙ̄ dies: ea q̄ circa desipientiā. Ipsa nāqꝫ tūc debilis nō potēs irritationem illaꝫ supportare: mox consurgit et resistat illi. Et ita cadit in pugna plerūqꝫ. Et p hūc modū ꝓponit̄ 3° crisiꝫ. nām ꝯfestim moueri ad crisim signis digonis minime precurrentibus. Adhuc nox ꝓportionat̄ hyemi ꝛ dies estati: plures aūt numero ꝓportionabili obseruato egritudinuꝫ hyeme ꝙ̄ estate deperesit. pbl'. 4°. Adhuc sol fons vite nocte occultat̄ in sui potestate nō ꝓmanens diurna: vñ in ci⁹ fit detrimento. ℭ Ad rōnē ꝗ dōm: ꝙ malus fit nocumētū eius qḋ aegritūne ꝗtitatis humoꝝ suffocantiū ꝛ extinguentiū calorē naturalē ꝙ̄ fit inuemētū qḋ suscipit̄ ꝯ ꝗtate q̄litaꝫ noctis ad morbuꝫ. Aut dōm sicut scribit̄ p scōa: ꝙ cum multa ab equalitate acciderit egressio ꝓportionalia ꝛ improportionalia nocentia: ideo ꝙ virtus debilitat̄ non enī potest virtus debilis effectum in ipsam operantium quātūcūqꝫ iuuatiuorum tolerare qḋ peramplius accidit nocte.

Tc. cō. 57. in fine. Cōb. 6. ca. 10. p⁹ pncipiū. B

pble. 13. p̄o. 18. ꝛ 19.

Sd. 1. do. 2. ca. 4. in pncipio.

Propter quartum

Ro. ad pmū dōm. ꝙ fortassis illa expulsio ꝛ poroꝝ apertio que aduenit in die magis arguit iudiciuꝫ p fortitudine ꝙ̄ per alias cōnes. Sudoris autē ꝯtrario vt simpliciter non laudatur. ℭ Vel dōm: ꝙ magis facit ad crisim fortitudo virtutis que aegrit in nocte vt declaratū ꝙ̄ mot⁹ ipsiꝫ ad extra ꝛ poroꝝ. ℭ Ad 2ᵐ dōm sit. Motus enim ille codi durāte ꝯtinentie ad et plus nocet ꝙ ꝓfit. eo ꝙ nāe distrabit vigorem ꝛ actū. Vel crisis est mot⁹ nō localis d in d sed magis alteratiōis: vt appet crisiū 3°. ꝛ frigiditas et hꝫ aite rarerꝫ caliditas magis. ℭ Ad aliud dōm ꝙ si nā fuerit fortior magis arguet op⁹ ꝙ̄ intērūgnū in crisi ē laudabili oꝫ accñtia satis fortia pcedere timorosa: vt nā totis virib⁹ ictata ꝯ māꝫ dispositā valide insurgat: nō enī coronabit̄ nisi qui certauerit legitime. Qḋ appet: qꝛ si nā crises breuib⁹ perficit symbomatibus: nō adeo sunt hꝫ sufficiētes pfecte. Si aūt nā fuerit debilis dēn̄ magis nocte mouet̄ tunc adnētare. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ illō febris diurne pricularē qḋ dā existit cuiusdam modi febris flatice. Aut ꝙ deterior ē nō rōne afflictiōis: sed rōne cause qꝛ indicat̄ in illa ꝙ diē fortior fi nō cessauit die operante putrefactionis ꝛ motus ꝓximi opp^m. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ virtus nālis ꝛ aialis plus laborant in crisi ꝙ̄ virt⁹ vitalis: ꝙ luna vigorant: vnā qdem per se magis vt naturalis: reliqua per accñs vt anima lis. Qui autem nocte sub lune potestate nō distrabit̄ in sensuum ꝛ motuum actus: vel ꝙ becut sic ꝯuincit rationalis tamen nocte existunt crisi laudabili ꝓpriora.

C

Cor. c. 1. 2. a. in p̄o.

D

ℭ Differentia. CIIII.

Quod vigesima

ꝛ decimaseptia dies sit magis cretica ꝛ idicatiua: vigesimaprima ꝛ vigesimaꝗrta ostēdit̄ p hip. ꝛ Gal. ꝯ diocleṁ Archigenē ꝛ astrologos i plerisꝗ locis. ℭ Amp. afosrismorꝫ 4°. ꝛ crisiū 3° Crisis euenit in deteriori egritudie bora plo dl. hec aūt ē porisim⁹. Nō pauce ꝯo egritudie faciunt paroxismum sm dies pares creticoꝝ 3°. Vigesim⁹ enī par dies: vigesimusp̄im⁹ figdē iper. ℭ Adhuc in pfectiori die pmūo pfectio cōsurgit actus: sed ꝯ ꝭ est vigesim⁹ cum sit dece nōp sus vt aūt denari⁹ pfectus existit. pble. 15. vñ Plato in eum pensauit deuenieꝫ. phyficoꝝ 3°. ℭ Rursus luna regens iferiora fm modū ei⁹ ꝛ lumē ex quo mēsis sumi vī q cōis vocat̄ impssiōis eo ꝙ motus lune fortificat nāꝫ maxime appet determinatiōis egritudinū distōnē accipi: hꝫ quā tres septimane. in. 20. dieb⁹: puta in. 19. dieb⁹: ꝛ vigesimap ma borarūꝫ: ꝛ nō in vigesimopmo terminant̄. Qḋ firmat̄ 4° scōa fm mensem cōis impressionis egritudinis dies cōputantur. Propter qḋ decimaseptima erit indicatiua ꝛ vigesima cretica: ꝛ non decimaoctaua ꝛ vigesimaprima.

3. p̄no. cō. cō. 4. 3. p̄no. cō. 1. in ꝯ. ꝯ 1. ꝯ dieb⁹ cre. c. 10. 13° aforꝫ. cō. 14. aūt me. ꝛ li. 2. de cre. ca. 3. ꝛ li. 3. ca. 4.

E Cōll. cō. aforiꝫ. 13. ꝛ. 3. 6. ꝛ. 4. Cō. c. 4. p⁹ me. ꝛ c. 5. p⁹ pn. ꝛ. c. ꝛ an. ꝛ. Cōb. 8. in fine. pble. 3. Z cō. 81. Zra. a. c. 2.

Oppositum

hꝫ sapiunt astrologi ꝛ medicoꝝ vt tactū aliqui. vnde Cōmē. cētiloquij. Medicus et ponit vigesimāprimā fore creticā ꝛ non vigesimā: ꝛ decimāoctauā indicatiuā ꝛ nō decimāseptimā. Qḋ sic apparet ex Ptolomeo ibidē. Itidē Isaac febriū 4° auctoritate epidimica. Impares fortiores sunt parib⁹. ꝛ scōa quarti. cū additiōe vīpim. Impar aūt est vigesimusprimus. Amplius qḋ est essentialr hꝫ magis est tale. qḋ per accñs. Sꝫ dies ipar essentialr est cretica: par autē accñtaliter fm Isaac ibidē. ℭ Rursus. qñ sil' sup eūdē dieꝫ cōcurrunt motus materiei ꝛ mot⁹ lune: magis ille dies simpliciter reliqua erit cretica: sꝫ aūt ꝛ vigesimapma: eo ꝙ nāe malus dat̄ spatiū in materie ꝑparatiōe in ipsa ꝙ̄ in vigesima q̄ ea indiget in creticatione pfecta. Silr ꝛ luna in fine q̄rtaꝫ triū recte due nit in 21°. ꝛ nō in 20°. pp qḋ cū nā operet̄ ꝯ morbū: sicut pro dēo accusatori. Cōmē. centiloquij. ꝛ hic eius aduersariū accuset loco ꝛ tēpore quo caruerit auxiliatorib⁹. Ea qdē vigesimapma die mouebit̄ ꝛ non vigesima ad crisim cuꝫ auxilijs fulcita ipsius aduersarius morbus adiuuantibus sit priuat⁹: ppter qḋ decimaoctaua est indicatiua ꝛ vigesimaprima cretica: ꝛ non decima septima ꝛ vigesima.

Cōb. 6. in medio. Zra. 2. c. 2. diuō. s. 13. ꝯ opp^m.

Ja h. cō. F

Propter primū

Ro sciendū: ꝙ quid sit crisis ꝛ dies cretica ostēsū diis ꝓri deinceps quoꝗ aduertendū ꝙ crisis dupli variat̄ vel a causa supiori aut a cā inferiori. Primo qdem aut a virtute fm enīꝫ ꝙ fuerit fortis vel debilis vel media: velociꝯ tardius: aut mediocriter mouebit̄ ad crisiꝫ vel ex parte distinctionis materie. Videt̄ enīꝫ ex duob⁹ maxime depēdē. Ex pꝛeparatione qdē ꝛ impreparatione materie ad motuꝫ. Et ex motu superiorꝫ ꝯ ols latio iferiori supiorib⁹ latiōib⁹ gubernetur. ℭ Dispositio āt siue ꝑparatio ꝛ ipreparatio materie ad motum: sicut ꝛ ipsa poterit variari. Ea nāqꝫ aut rōne sube cōsiderat̄ vel ꝗtatis aut q̄litatis: siue situs vel ex parte ipsi⁹ mot⁹. Loco aūt hic māꝫ imitās medicos sermones subam quādā cōpositā q̄litatū accñtaliuꝫ delatricē Subam ꝯo accñtia eadēꝫ qualificantem que ꝛ verius q̄litas appellat̄ scōa. ℭ Hꝫ aut suba in ꝗtuor marie seꝗstratur nā ei⁹ alia est subtilis: alia grossa: alia leuis: ꝛ alia gūis alia viscosa: alia frāgibilis seu icisibilis: ꝛ rara: alia ipsi siue cōpacta vel media. Si itaqꝫ cōueniant sil' plura: aut ola alterius combinatiōis in vnā pfictent cholerā: seꝫ n. subtilis: leuis: frāgibilis ꝛ rara: crisim cābūt cito vētura. Que vt sic magis ꝯsonabūt cū 20^ms diei: ꝙ cū vigesimapma. Sꝫ aūt ꝯdigat ꝯ ꝯ ꝙ māꝫ fuerit grossa grauis: viscosa ꝛ cōpacta: q̄lis est media: crisis tardabit̄ que vt ita ꝛ ampli⁹ dici ꝯueniet vigesimeꝑme ꝙ̄ vigesime. Qꝫ si mediocri⁹ be ꝯcurrantur eu in sanguine ꝛ flegmate crises causabūt medio criter proportionātus cū ꝑdicto. ℭ Si ꝯo ꝯsideret mā rōne ꝗtatis tūc ei⁹ alia erit multa: alia pauca. Multa qdē crisim tardare facit p se. cuꝫ in multe māe digōne ꝛ virtute forti ꝛ tpe indigeat̄ ꝗmultoꝝ accñs eñ iterdū euenit ꝙ ꝗtitate māe virtute stimulata poteri crisim anticipare cogit. Qꝫ si mā ppauca fuerit intātū ꝙ nāe nocumētū nō isurgat ab ipa sensibilius eo ꝙ nō moueat̄ nisi stimulata tardabit̄ crisis. Si aūt mā cū ei⁹ minoratiōe sufficiēs sit ei⁹ nocu^m af ferre sensibile stimulata nā ad crisim citi⁹ sataget puenire. Et ita dies vigesima amplius crisi accōmoda. ℭ Rōne ꝯo

G

M

H

I

qualitatȝ diuersificaᷓ mā 2ͬ. aut ꝑ se vl' ex accn̄ti: ꝑ se qdē qm̄ materierū alia est ca. ⁊ sic. alia ca. ⁊ hu. ⁊c. Q: si qdē ca. fue rit ⁊ sic. velut cholā citi⁹ irritabit stimulādo nāȝ ad crisim cū motiuū calȝ extet vn̄ 2° de gn̄ōne aialiū. Calidū hūmori nūm: ⁊ siccitas sibi cōiūcta: eā acuēdo calidiorē reddet. Est eni siccitas: vt caloris lima ⁊ exacuitio. Q: si mā frida fue rit ⁊ sicca fridītate motiua ꝓhibente ⁊ siccitate inspissatiōe grauāte mot⁹ ꝓtelabiᷓ nāe in crisi. De medijs aūt mācruȝ qualitatib⁹ relinquiᷓ mediocriter indicādū. Proportiona biſr ēt sic accn̄talr̄ q̄lificaᷓ mā ex ifirmi etate: sexu: ꝯsuetu dine: tpe: ac regione. ℭ Situ xͦo seu loco 4° diuersificata: ⁊ ipsa crisis itideȝ hȝ variari: vt qñ mā aut sup frenes i locis locabiᷓ calidis vel fridis sub eisdeȝ: sm̄ q̄ citi⁹ vel tardius materie i ipsis ꝯtēte mouebunᷓ ad crisiȝ: in ꝓnosticis. Aut eni in pte dextra sitabiᷓ vel in sinistra. Q: siqdeȝ i dextra: calitate cordis ꝑte irradiāte magis ipsaȝ. Epatis ēt ⁊ fellis adminiculo: citius terminabiᷓ egritudo: diei vigesime iā sa cta cōsona. In pte aūt sinistra calitate minorata i causis oc currētib⁹ ex aduerso termin⁹ ꝓtendeᷓ egritudini vigesime ꝑme ꝓportionabilis effectus. Rōne qdē mot⁹: q2 aut conti nuus ⁊ vniformis sic febres ꝯcluse ꝯtinue ꝓportionabile vl̄ ꝑ dies ipares aut pares ꝯcitaᷓ: creticoꝝ 3°. ℭ Ex parte vͦo cause supioris variaᷓ crisis 2ͬ. Aut rōne humoꝝ planetis appropriatoꝝ ⁊ attributoꝝ. Uel planete cuiusdā: vt lune: ceu ceteri planete suā dant dispōnē: cū ℞ q̄ ipsa nāȝ hāc re git inferiorē gn̄abilē ⁊ corruptibilē. Fit nāqȝ ꝑpa corpi ꝓp similē cū eo operationē in centilogo. Primū aūt dictoꝝ ad huc seq̄straᷓ in duo: humor enīȝ dupl'r pōt in superiora cor poꝝ adduci. Aut rōne q̄litatis ⁊ subie: aut cuiusdeȝ ꝓprieta tis nobis satis ignote a qua ⁊ humor motū ē sorti⁹. Iuxta ꝑmū qdē motū dōm melāȝ in saturnū deduci: ⁊ cuȝ sic fri gid⁹ ⁊ siccus tardi mot⁹: melā silr̄ grossa frigi. ⁊ sic. tardi⁹ mouebiᷓ ad crisiȝ. Flegma aūt attribuiᷓ lune ⁊ veneri mō q̄dā. san. aūt Ioui. ⁊ chola Marti pn̄r ac Soli. Et q2 mot⁹ Martis est q̄dāmō inordinatus ⁊ subit⁹ idō cholā ad crisiȝ celeriter mouebiᷓ. Q: si sanguis citi⁹ moueri videaᷓ ꝓpor tione mot⁹ Iouis: aut flegma respectu mot⁹ Lune tardi⁹: ℞ ex aliis sibi occurrit causis dictis ⁊ dicēdis. ℭ Rōne qdeȝ ꝓprietatis occulte quā hn̄t humores ad supiora est q̄ cho lerica exātationē de 3° in 3ᵐ recipit diē. Melā de 4° i 4ᵐ. Flegma de die in diē. Sāguis xͦo fere ꝯtinue. dn̄a. ℞. Qd̄ ⁊ maxie ꝓp ei⁹ q̄ntitatē ⁊ circa nāe interiora situationē vi cō tigere. ℭ Amp. ꝯsiderādū q̄ sm̄ diūsitatē corpoꝝ supcele stiū diuersificanᷓ crises. Corpa aūt hⁱ ⁊ maxime planete in qbus ⁊ fixaꝝ stellaꝝ vis recipiᷓ: 4ͬ pn̄t variari: vl̄ cōpara tiōe ipoꝝ vl'r ad signa vel ad cardies mūdi: aut ad epiciclos vel ad ꝯiūctiōes ⁊ aspect⁹. Nā si ꝯtingat planetā fore in si gno mobili: ondit nām mā sibi facta obediēte citi⁹ ad cri sim ꝑtingere. Si xͦo ifixo eꝯ̄rio. In cōi xͦo mediocriter iu dicādū. Ex pte qdē cardinū: qñ cū mā attributa fuerit pla nete oriētali: cui ēt vis ibidē extiterit virtute planete dispo sita: citi⁹ suscipiet maturationē. Q: si planete occidētali: se cus ꝯtinget. Silr̄ si septētrionali fuerit attributa cū eius vl gor sup nos directi⁹ iprimaᷓ: veloci⁹ exercitabiᷓ q̄ȝ si meri dionali accōmodeᷓ ꝓp ipsi⁹ ad zenith capituȝ nroꝝ dista re. ℭ Tertio qdem rōne epicicli planete diuersificaᷓ mate riei attributio. Qd̄ eqdē sȝ stationē: directionē: ⁊ retrogra dationē ꝯtigit. Et mmiꝝ si planeta fuerit direct⁹ eo q̄ tunc mot⁹ ei⁹ velocitaᷓ māȝ sibi signatā celerius icitabit ad cri sim. Si xͦo retrogrādus eꝯ̄. Q: si stationari⁹ differēter sȝ q̄ illa statio erit ad directionē vl' ad retrogrādationē. ℭ Varia tur etiā 4° māe mot⁹ sȝ ꝯiūctiōis ⁊ aspect⁹ planetaꝝ: nā si cōtigat lunā crisis tpe future planete tardo frido ⁊ infortu nato applicari: q̄lis est saturn⁹: accidet eaȝ tardari: ⁊ distri ctaȝ fieri nisi materiei q̄litas egritudis q̄litate planete sibi opposita ꝯtēpereᷓ: i cētilogo. ⁊ creticoꝝ 3°. Si xͦo planete ꝯiūgaᷓ cālo motū velocitāti velut sol ⁊ mars oīa egritudi nis mobilior reddita citi⁹ ꝑtiget ad crisim. ℭ Reddiᷓ ⁊ mot⁹ materiei diūsus ēt ꝓp aspectū: q ēt q̄tuor sᷓ. q̄dripar titi ꝑ. trin⁹: sextilis oppōnis: ⁊ 4⁹ vt ostēdeᷓ dn̄a. 168. Isto rū aūt aspectuū qdā sut ꝯfortātes nāȝ: alij xͦo morbū exter rētes. Primi qdē sūt trin⁹ maxie qui ꝑfecte amicitie ⁊ beni uolētie est aspect⁹: ⁊ sextilis ēt q̄ȝq̄ȝ sit mediocris. Qñ eniȝ his aspectib⁹ luna locū aspiē. ⁊ future crisis ⁊ ꝑncipij egri tudinis cōfortaᷓ nā tpe me⁹: sᷓ pugiles sufficiēter probo rati ad pugnā. Alteri xͦo aspect⁹ duo: vt oppōis: ⁊ 4⁹ rōne inimicitie pugne ⁊ ꝯtrietatis ⁊ 4⁹ ēt mediocris: hn̄t morbū exterminare: eoꝝ ꝯtrietate māȝ exuperādo in crisi bona: q̄ lis vel plm̄ vigesima seu vigesimaꝑma eā in euonem dedu cēs. Hi āt aspect⁹ fuari illeſi nō valēt nisi ⁊ circuit⁹ lune in zodiaco obseruetᷓ icōcussus. Qd̄ maxie attēdēdū: cū etiam creticoꝝ 3° ad crisim plus lune mot⁹ operᷓ q̄ȝ dispō māe vel indispō eiusdē. Hi ēt aspect⁹ attēdunᷓ sȝ motū lune de pū cto in pūctū in circulo: ⁊ nō luminis ipsi⁹ susceptionē: lȝ ⁊ illō possit interuenire q̄ñqȝ. ℭ Ex pte quoqȝ planete cuiusdam vt lune: q2 opatio corpoꝝ superioꝝ in ista inferiora fit per motū ⁊ lucē: mot⁹ aūt quātū ad pn̄s iueniᷓ duplex: simplex vȝ. ⁊ cōpositus. Qui ēt simplex triplex existit. vnus qdeȝ q̄ luna moueᷓ ab vno pūcto zodiaci ⁊ ad idē reuertiᷓ: qui mo tus mēsem ꝯstituit dcm̄ peragratiōis seu ꝓprie ipressionis a Gal. Et hic qdem vigesimoseptio dieꝝ spatio ⁊ octo fere terminatur horis: certi⁹ tn̄ septē horis ⁊ 3ᵃ hore pte. Et iste mot⁹ ꝓpe in Almagesti cursus vocaᷓ lōgitudis q ꝯsurgit ex eo q̄ cētrū epicicli lune moueᷓ oi die. 13. gradib⁹. ⁊. 14. minutis seu. 11. ꝓp motuȝ gēzaher capitis ⁊ caude draconis oppoᵐ sup eccētrici deferētis supficieȝ. ℭ Est ⁊ ali⁹ motus simplex q a Ptolomeo dī diuersitatis cursus: ⁊ est quo lu na moueᷓ oi die. 13. gradib⁹ ipsi⁹ ⁊ minutᷓ. Qui qdē motū velocitat ꝑmissuȝ. Et hoc qñ luna fuerit in opposito augis epicicli: in loco. s. terre ꝓpinquiori. Tūc enim dī velox cursu seu cita. Et mot⁹ eius est ab occidēte in oriens. Qñ aūt fue rit in parte superiori epicicli. vȝ. in auge: motus tunc retar daᷓ ꝑdictus: ⁊ sic cursu appellaᷓ tarda in ꝯtrāū alioꝝ q̄nqȝ planetarum qñ in his duobus epicicloꝝ suoꝝ locis extite rint. Etenim circa augem veloces appellanᷓ ⁊ directi. Cir ca xͦo oppositum tardi ⁊ retrogradi. In locis autē interme dijs stationarij preter solem. Ipse nāqȝ caret epiciclo. Et iō quādo isti duo motus. s. lōgitudinis ⁊ diuersitatis ꝯcurrāt in eādē partē ab occidēte in oriēs in cōtrariū. vȝ: mot⁹ pri mi: mot⁹ lune velocitaᷓ imtātuȝ: q̄ circa. 15. gradus zodiaci perambulat in die nāli: ita q̄ in sex dieb⁹ vnaȝ quartā pa graui zodiaci. Et sm̄ hoc luna in sex dieb⁹ mouebitur ad crisim bonā. Et ꝓpter hoc ꝯtingit quādoqȝ crisim q̄rtedē cime diei ⁊ in tredecima laudabilr̄ breuiari aut septime in 6ᵃ. ℭ Si xͦo ꝑdicti duo mot⁹ sibi in ꝯtriam dissonāt parteȝ vȝ. quādo mot⁹ diuersitatis fuerit in oppᵐ mot⁹ lōgitudi nis ab oriente in occidēs: continget id qd̄ colligiᷓ de motu lune ab occidēte in oriens in zodiaco minus. 12. gradib⁹ in die reperiri nāliter sm̄ hoc accidet q̄ luna cū octo diebus ⁊ aliqbus horis vnam pagrabit quadrantē: ita q̄ crisis septi me in nonā laudabiliᷓ protelabiᷓ diem: Et sm̄ ℞ crisis con tinget magis in vigesimaꝑma: q̄ȝ in vigesima die. Mō mi priori eꝯ̄ euenire significaᷓ: supposita tamen diligenti hora velocitatis lune ⁊ tarditatis adinuicē cōtrapōsite. ℭ Q: si cōtingat lunam mediocriter inueniri inter id qd̄ est esse tar dam ⁊ velocē cursu aut cōfractā ex ambobus: ⁊ hoc est cū 13. gradib⁹ cum qbusdam minutis in die tūc vnā quadra tuȝ circa septē dies perambulabit: ⁊ ita crisis continget in septima qd̄ est dare q̄ȝmultuȝ: vt hic apparet ex Habraam cuanore luminarium seu creticoꝝ tractatu calculationeqȝ mot⁹ lune. Quapropter Gal. ⁊ alios multos medicoꝝ mo tum hunc lune nō taliter distinguētes: sed simplr̄ ꝯfunden tes tanq̄ȝ vniformē in eoꝝ crisibus: plerūqȝ errare ꝯtingit: qd̄ forte is nondū vidit: vt etiā apparet creticoꝝ 3°. Cū nō

K

L

M

N

O

P

Q

Cap. 1. pᵒ meᵐ c. 13. ꝓbleᵐ ꝑ dic. 5.

Col'r li. 1. a cā. 30. vsqȝ in fi.

Cap. 1. 3. d. ius finem

Col'r ca. 6

Col'r ca. 25. c. 6.

Col'r cre ticoꝝ 3 ca pi. 4. in fi.

Col'r ca.

A dum mot⁹ tēpore suo fuissent perfecti īnuēti. Cum Ptolo-
meus pfecti⁹ cōpschēdēs ad ipm nō puenerit fortasse:lȝ ei
ɔtēpoꝛane⁹ extiterit. Et iō ei mīme iputādū maxime cū fue
rit medic⁹ astrolog⁹ ꝯo rar⁹:posterioꝛib⁹ ꝯo magis: aut
q̄q̄ ipse iudicauerit occulti⁹ lune diuisitatis motū ɔ nō tñ de
nuo est visus illo puerti. ¶ Est ⁊ terti⁹ mot⁹ simplicium lȝ
dictoꝛūq ⁊ cōis dī a Gal. ipꝛessiōis:eo q luna distās a sole
spatio tāto q lumē ab ipso receptū ꝑt in lȝ iferioꝛa viuificā
do ipꝛimere:⁊ lȝ gdē mot⁹ sic ɔstituit. Subtrahunt enīȝ a
mēse ɔiūctiōis q erat.29.dies cuȝ dimidio:tres dies añ sol
ɔiūctionē ⁊ p⁹ i qō tp̄s mai⁹ existit occultatiōis ⁊ ōbilitatj
lune lumie ꝑuate. Illō āt qō remanet sūt.26.dies cum me⁹.
Est aūt cōposit⁹ ēt 3ˢ. Un⁹ gdē cōposit⁹ ex cursu lōgitudis
⁊ diuersitatis ꝑacte differēte in medijs ⁊ ɔcordāte in vlti-
mo. Ali⁹ ex lȝ cōmisto toto ⁊ aliq̄ ei⁹ pte. Et est lȝ q luna
mouet de ɔiūctiōe solis ad ɔiūctionē itidē dict⁹ ɔiūctiōis:et
q ⁊ nūo.28.dieꝝ nālīū cum dimidio mēsuratur:⁊ ille ēt cōi
B noie mēsis dī lunaris: q̄uis sm calculatoꝛes dicat vnū eē
ex.10.dieb⁹:alteꝝ ꝯo ex.29.solū facilioꝛis cā cōputatiōis.
Et lȝ gdē ɔsurgit ex additione duoꝝ dieꝝ ⁊ 4ᵉʳ boraꝝ sup
ꝑdictū mēseȝ in gb⁹ luna puenit ad solē. Nō enim eū inenit
in loco in q̄ ipm reliquit:lȝ fere p signū vnū iā añcessit. Et sm
istū mēseȝ lune nō distiguit aspect⁹ nec egritudinū breuius
sm lunā currētiū ꝑfigit termin⁹:cū alicubi eādē pte zodia
ci bis in lȝ mēse circuire ɔtigat. ¶ Terti⁹ āt cōposit⁹ est q
sm pbācuā. G. ex mēse pagrationis siue ꝓprie ipꝛessiōis ⁊
mēse cōis illasionis ɔficit. Cōiūgunt nāq̄ȝ isti duo menses
inadiuicē:⁊ qō resultat ex eis sūt.53.dies:⁊.20.hore:huius
gdeȝ aggregatiōis medietas sūt.26.dies:⁊.22.hore. Et hic
mēsis medicialis a Gal. appellatus existit. Quē gdē in se-
ptimanas seq̄strauit ɔstituēs vnāquāq̄ȝ ex sex dieb⁹ ⁊ dcē
⁊ septē horis cū media. Medietatem septimane ex tribus
C dieb⁹ ⁊ octo horis cū media ⁊ 4ᵃ hore diē gdē.23.horis ⁊
q̄rtadecima pte hore. Et sm lȝ due septimane in.13.dieb⁹ ⁊
11.horis inenīunt termiari. Tres ꝯo in.20.diebus ⁊.4.ho
ris cū media. Hec āt pbātasiar⁹ ē Gal. vt ostēderet q tres
septimane.20.dieꝝ spatio ⁊ non.21.terminarent omno:qō
tñ ꝑcise nō potuit:⁊ si laboꝛauerit plīmū inenire:cuȝ q̄tuoꝛ
hore lȝ ei⁹ cōputationē vltra vigesimū excrescāt cum me-
dioꝛite vt in octaua die supersint.18.hore:⁊ in.12.27.

Propter scdm ꝯo sciendūq modus dicendi Gal. iaȝ tactus.vȝ.compositio
mēsis dicti medicinalis ex mense cōis ipꝛessionis ⁊ ꝓprie
cōstare nō pōt cuȝ iste mēsis sit diminutus a vero lune mo-
tu pagrationis qui est potioꝛ cā in crisi. Etiā sm eundē gra
dus aspectuū itegros si ɔseruet:gb⁹ indicat egri⁴ᵒ. ¶ Am
plius nec vlla methodus existit:neq̄ȝ necia in egritudinib⁹
q̄ citra q̄rtūdecimū termiant cū tp̄s nō repetat in eis. Aut
fortassis rñdebit id tñ q̄rīū adaptari diebus idicatiuis ⁊
creticis vltra q̄rtūdecimū ꝓtensis. ¶ Rursus. multotiens
D ɔtigit imo fere semp q in egritudine circa vigesimūqntum
terminata nō erit ali⁹ vllo mō mēsis cōis ipꝛessiōis ⁊ ꝓp:ie.
¶ Q ō āt plus Gal. angit ⁊ ei⁹ cōpōnē frāgit:ē q si al'. ꝓuē
per octo dies: q̄tuoꝛ vel sex aut lȝ ɔtigat ante solis ⁊ lune
coitū egrotare ⁊ egritudo ꝓtelet in septimuȝ ⁊ vltra:aut ēt
in ɔiūctiōe q̄s icipiat egrotare ⁊ ꝓtēdat in añ:tūc deficien
te mēse cōis ipꝛessiōis in p̄n° ⁊ in medio:mēsis medicinalis
remanebit incōpositus ⁊ vanus:altero eius cōpetente defi-
ciēte:ppf qō erit dare tp̄s in quo egritudo motu nō guber-
nat lune. ¶ Itidē. volēs. G. in fine viginti recte terminare:
cū lȝ cōl aut medicinali ɔfractione p q̄tuoꝛ horas cum me
dia trāsiuit in ea q̄ vigesimepme diei vltra sextaȝ ptē conti-
nente sensibilem:ita vt crisi.12.diei supsint.17.hore. ¶ Ad-
huc dcm ei⁹ pōt calūniā suscipe:eo q mot⁹ lune diuersitatis:
velocitatj.vȝ.⁊ tarditatis mīme dearticulat:ppf qō ⁊ si mo-
tus iste veritati videat attigere. ficiti⁹ tñ ampli⁹ q̄ȝ princi-
pioꝝ nāe astrictus rōne. Et maxie cū videat mēseȝ quēdaȝ

cōis appellatū ipꝛessiōis ab eo: vere gratis adinenisse E
maxie qz nūo.26.dieꝝ cū dimidio terminauit:ac si semp lu-
na trib⁹ dieb⁹ sub radijs pmaneat solis:cū tñ q̄nq̄ȝ videat
mane ante oꝛtū solis:⁊ in sero eiusdeȝ diei vt nouacula Al
fagranus:qō ēt expꝛū. ¶ Est ⁊ ali⁹ modus dicendi:quē vt
defendere. A.4° 1ᵃ. Et hoc est ex mēse cōis ipꝛessionis ac-
ceptus ɔtinente.26.dies cū dimidio: vt dcm̄ antea. Quem
gdē modū itātū approbat q addere parūper in lȝ sicut fec̄
Gal. dicat trāsgressionē existere. Aut vlt lȝ computatio ⁊
cause dieꝝ creticoꝝ assignatio est trāsgressio: qz medicum
ēē suā artē perducit cū sit potius de ɔsideratione astrologi
cā nāll. Sed nēpe ad huc modū plura ⁊ maioꝛa incōueni-
entia sequunt q̄ȝ ad dcm̄ Gal. Tum qz aspect⁹ minus fuat
illesos. Tū qm̄ tres septimane in.19.dieb⁹ ⁊ horis.21.tñ fi
nient:⁊ nō in viginti dieb⁹ cōplere. Adhuc magis q multo
tiens erit dare egritudinem:que nullo motu lune seu men-
se gubernabit lunaris:⁊ eu est cōtra Gal. inductum.

Propter tertiū gdē sciendū:cū reuerētia tñ q̄dā maioꝝ potius tertiuȝ huc F
modū dicēdi foꝛe eligēduȝ:vt q mot⁹ seu mēsis lune ipꝛes-
sionis ꝓprie remaneat icoꝛrupt⁹:sic sentiūt astrologi:queȝ
gdē vī ēt.10.theo. tenuisse creticatiōes p gradus aspectuū
distinguēs a pfectos:sic.n. hī pmanēt illesi. Et cōis hī termi-
nus magis iter vigesimā ⁊ vigesimāpmā diē:cū tres septi
mane:ita.20.die cū dimidia finiant:q termin⁹ p pte ei⁹ ex-
trema magis ɔuenit crisi q̄ ē cōmotio pcedēs:qō appet:qm̄
neq̄ȝ opȝ in his terminationib⁹ pcidiosi⁹ isistere:vt q semp
ad cōplemētū motus lune statim crisis cōsequat:⁊ pōt nāq̄ȝ
antecedere ⁊ postponi ꝓp dispōnem ⁊ indispōnem materie
ad motū antedictū ⁊ potissime in egritudinib⁹:quaꝝ mot⁹
vltra.14.dies tardus efficit. Et ideo inenio Hippocratem
7° epidimiaꝝ nō terminātē tales egritudies determinatiōe
ꝑcisa:lȝ lata:vtpote cū hac ꝓpōne circa.q̄ tp̄is latitudinē ⁊
indeterminationē iponat. Dicit.n. circa.20. circa.34. circa
40. ⁊c̄. Iō ɔtingit q lȝ egritudies q̄ ꝓlōgant nō solū spa-
tio.12.horaꝝ aut septē cū dimidia in gb⁹ vī eē discoꝛeren-
tia mēsis medicinalis ⁊ ipꝛessiōis certe multotiēs duob⁹ ⁊
trib⁹ dieb⁹ crisim ɔtinuare. creticoꝝ ꝑ.⁊ 4°2ᵃ. ⁊ maxie vl-
tra.40. cū solō egritudinū:sicut Gal. asserit cū Archigene
fiat magis p digōnē ⁊ resolōnes paulatim: q̄ȝ p digōnem ⁊
euonem subitā. Et firmat: qm̄ aspectus creticās latitudi-
neȝ lȝ grādē:itā nāq̄ȝ quot sūt gradus lucis:seu q̄ritatis
oꝛbis planete: qō ⁊ vlius est dicere per septēgradus sit añ:
totidēq̄ȝ retro:puta planeta exñs in p minutoꝝ arietj dire-
cte aspectu opposito aspicit illū q fuerit in libꝛa totidē mi-
nuta. Cū latitudine ꝯo existe in.23. virginis gradu ac in 7°
libꝛe. Neq̄ȝ ēt q̄ñ adest aspectus effect⁹ mox occurrit. imo
aptitudineȝ opȝ obseruare mā:vt dicet. ¶ Rursus. ad huc
modū nō sequit mot⁹ aut mēsis lunaris iterfect⁹:ꝑ:sicut
in alijs seq̄bat modis: cum hic verus sit ⁊ vnifoꝛmis lune
mot⁹ ꝑpetuus. ¶ Q; si huic quis obuiauerit.d. q crisis nō
ɔtingit in.40. verū in.41. iā appet gd dōmq̄tñ cum ta-
lis crisis ꝓlonget: ⁊ si nā iā sentiēs beneficiū lune ad finem
q̄rte ꝑtingētis ⁊ motu stimulata materie: que pari magis
mouet die circa q̄dragesimā cōmotionē creticā icipiat an-
tecedentē. Crisim tñ ꝑficit magis euacuatiuā in.41. q̄ nomē
⁊ spēm iposuit terminationi. In egritudib⁹ autē q̄ vlterius
ꝓtendunt: qz crises ⁊ si in periodis istis vlib⁹ Hippocratis
videant incipere. Tum ꝓp motū materiei ɔclusum parem
vel iparē. Tuȝ ꝓp hebetationē luminis lune in cōbustioni-
bus:nihilominus perfectas crises seu resolōnes siue mate
rierū paulatinas digōnes in finib⁹ recipiēt sm aspectū lu-
ne quartaꝝ:qō perpēdens Hip. in epidimia ꝑiodos ēt ne-
glexit vlēs: qō apparet cū post 80. dierū creticū ꝓnūtiaue-
rit.120. ⁊ nō.100. Est ēt in his:vt tactū:modus obseruādus
materie:qm̄ cui⁹ fuit mot⁹ per tertiū:vt cholere ei⁹ crisiȝ ⁊
indicatiuā magis reddet ꝓ poꝛtionalē.21.diei.⁊.18. Cuius

I

autē motus fuerit mãe ꝓportionalis incōclusē: sicut appet inconclusis ⁊ in materieb⁹ que mouent̄ in pib⁹ crisis vide bit̄ plus a.20.q̄ȝ.a.21.depēdere. ℭ Adhuc crisis triplex: vt cōmotio aut accessio: alteratio subita fere isensata ⁊ eius manifesta. dña.103. differētib⁹ horis occurrit. Et iõ q2 mot⁹ materierū sunt diuersi: ⁊ qm̄ modica distãtia iter vigesimū ⁊ vigesimūprimū cū.12. horis in qb⁹ luna tres quartas peragrat: iteruenit. Et q2 neq3 medicinales termini: neq3 etiaȝ nãles pp indeterminationē materiei ⁊ eius varietateȝ pñt inueniri pcisissimo opȝ vt qs cū latitudine dicat 6° de re. sa. de optima cōpõne ⁊ bona habitudine. Et firmat̄. qm̄ diligētissima subtilitas iportuna. febriū 2°. ℭ Eri. In medicina pcipue cū phonoretqō appet q̄ȝ maxie nō opȝ in amplius: circa hō q̄ntū sollicitari itãtū: cū termin⁹ creticus.20.⁊.21. diei creticationis sit idē si itelligat̄ iuste. vñ colliȝ.4. Scias q̄ q̄uis isti dies verificent̄ in crisi necessitatē nõ hñt sed veritatē fm plus: q2 Rasis dicit q̄ expertus est in infirmaria leprosos in pluribꝰ decēmiliū: ⁊ in multis verificari sūt dies ab Hippo. Galenoq3 laudari. Et in multis virtuteȝ liberationis dies habuerūt reprobari. Neq3 Gal. tãdē hic pter/ mitt: vt estimãt q̄ȝ multi: vnde pnosticoꝝ.3°. Crisis accidit in 20. plus valde ⁊ certius. ⁊ cretico.2. Inuenit̄ decimusseptimus fm plim ꝓportionalis diei.20. ꝓportiōe q̄rti ad septimuȝ ⁊ vndecimi ad.14. ⁊ fm minus.18. vigesimoꝝ. vñ illo 3°. ls fiat crisis in vigesima ⁊.21. die: fit tñ in.20. plus. Et 4° 2°. Decimusseptimus iteruȝ idicat in.20. aut.21. Et decimusoctauus indicat in.21. Nō igit̄ omnifariaȝ vigesimaprima respuit̄ neq3 decimaoctaua: ⁊ ideo medico nõ expedit amplius sub clamide cãcellatis digitis in dieꝝ nãliū fractionib⁹ isistere: cū dies nãles itegri sint attēdēdi motusq3 lune pro prius sine medicinalis cū fm hūc tres septimane.20. dieruȝ spatio: ⁊.11. horis cū dimidia terminent: ita vt sit tp̄s intermediū.20. ac.21. attinēs tñ p hore dimidiū amplius.20. vnde ⁊ veracius ꝯcessum in eo indicium q̄ȝ in.21. contingere.

Co. sr p° pncipiū. Cap.3. v° ius fine. In prin. Ca.4. p° medium. Cap.4. v° sus finem

K

Cõ.1. post mediū. Cap.8.

Cor.2.1. Tra.2.ca. 9.p° me.

Propter quartum

qdē.ad pmū qd dōȝ ep paruit. ℭ Ad aliō dōȝ q̄ in vigesima ⁊ vigesimaprima pōt crisis fieri 2° mō vt declaratū fm q̄ egritudo erit ꝯclusa vel currēs per dierū parium afflictionē aut impariū. ℭ Ad aliud qd dōm dīsum dña.49. Numerus eni pfectus dicit̄ multifariam neq3 qō perfectū simplr hic concludēdū esse pfectum. ℭ Ad aliud qd dōm ex. A. visuȝ est detestatione: Quãtū vō q̄ alter⁹ ptis cōmunicãt preargumēta ex his apparere pōt apte. ℭ Quid aūt ad Isaac dōm differentia videbitur consequenti.

L

ℭ Differentia. CV.

Quod crisis

quartedecime diei sit fortior ea q̄ septime videt̄ per Isaac.4. feb. dicēteȝ decimāquartā oib⁹ dieb⁹ creticis: ⁊ q̄rtã oib⁹ dieb⁹ nūciatiuis dixerūt eē meliorē. ℭ Jidē 4° 2°.14. ē dies fortis valde. Et de fortitudie ipsi⁹ est q̄ nõ iuenit̄ dies cui non ꝓportionet̄ quartusdecimus q̄ sit virtuus in fortitudine in iudicijs crisis ⁊ salute ipsi⁹ nedū a cōplemēto ei⁹. ℭ Adhuc. ibidē fm plurimū poxismus septimus declinat a 14° parumper. Qñ aūt poxismus dclinat crises nõ fiūt adeo fortes: q2 ipe in vehemētiorib⁹ accidūt poxismis dña poxi 1 ⁊ in fmōib⁹ indicatiuis vniuersis. ℭ Ampli⁹ cū act⁹ actiuoꝝ sint in patiēte ⁊ dispositōe: tūc erit fortior actio qñ mã erit magis disposita. H āt euenit in 14° cū tp̄s itercesserit lōgū a pn° vsq3 ad crisim: qō necēȝ est in q̄libet actiōe ⁊ materiei dispōne. 2° de cri. ℭ Eri. Cū idicatio sit signū pūiū ad crisim 1 fortioris idicatiue fortior dȝ eē cretica: sed fortior indicatio est decimeq̄rte q̄ȝ septime. q2 14° idicat̄ septima. Isaac febriū.4. Qō demōstrat̄ 1 qm̄ tãtū dȝ eē spatij ab indicatiua vsq3 ad indicatiuã q̄tuȝ fuit a pn° egritudis vsq3 ad ipsi⁹ mediuȝ. Mediãs vō est septia decimeq̄rte: nō aūt vndecia: ⁊ cū decima q̄rte sit ꝓpinquor q̄ȝ morbi pn°. septia vō fortior est 4°:

Cap.6. in fine.

Tra.1 cõ in me°.

In fi.ca: M

cap.7. in pncipio.

cū mã sit tūc magis mobilis 1 sitq3 luna iaȝ in q̄dre 2° initio ⁊ nõ in medio pme velut in 4° euenit die. ℭ Rursus. illud est forti⁹: qō in plura pōt: eo q̄ in pauciora. dies aūt 14° in plura pōt: q̄ȝ plurimas. n. creticat egritudies cū ipsa pnunciet̄ absolute cretica. In ea et plures materie ꝯueniūt iudicature. ℭ Palin. Egritudies acute mouent̄ lune motu: sicut chronice solis motu: creticoꝝ 3° ⁊ cētilogo. Sȝ in die decimaquarta cū luna duas pertrãsiuerit quadras in aspectu sit oppōnis a loco in quo in morbi fuerat exordio: hic āt aspectus pfecte ponit̄ inimicitie ⁊ pugne. In septia aūt cū soluȝ vnā quadrā pambulauerit in aspectū puenit q̄ternū inimicitie ⁊ ꝯsideratis mediocris solū. Ubi aūt fortior pugna: ibi mēsior expectat̄ victoria. ℭ Jidē. aut est fortior septimus decimoq̄rto: q2 ꝓpinquor pn° egritudis: ⁊ sic 27⁹ eēt fortior 34°. ⁊ 34⁹ 40°. qō nō dī vel rōne aspect⁹ lune: qō dīsuȝ cōtingere: itaq3 decimeq̄rte crisis vigorosior ea q̄ septime.

N

Cap.7. in pncipio.

Huius autē

oppo^m cōiter seruat̄: qō ēt rōne monstrat̄ qm̄ afor.4°. Que i parib⁹ indicant̄ dieb⁹ discrita sunt ⁊ amica cōuersioni: septim⁹ aūt est impar. decimusquart⁹ vō par. ℭ Jidē. dcm̄ est crisim fieri vehemētiori paroxismo: sed in septima is vehemētior interuenit: q̄ȝ in decimaq̄rta: q2 ipares fortiores sunt paribus dña priori. vñ 4° re. acu. Opȝ maxime numeꝝ iparem venerari: q2 hi dies repētes faciūt laborãtes: q̄re 3° creticorum. Crisis fit plurimū in acutis egritudib⁹ in iparib⁹: ⁊ in chronicis aūt in parib⁹. ℭ Ampli⁹ crisis accidit maxie decursu lune p signa. Cui⁹ actio grādis est in crisi. In septima vō ꝯtrietas interuenit dimoda: cum luna vt dcm̄ perueniat ad pncipiuȝ sequentis quadre: vbi in duab⁹ qualitatib⁹ reperitur oppositio: sicut si ea fuerit in pncipio arietis calidi ⁊ sicci quãdo morb⁹ initiauit. Quãdo qdē ad finē pueniet secūde diei ad cancri frigidi ⁊ hu. concurrit exordiū. In termino autē quarte perueniet ad libram calidã ⁊ hu. concordantem cuȝ ariete in qualitate actiua vt caliditate. Septimus igitur fortior in creticando decimoquarto.

Afo.61. O

Cor.1.c. 67. in fi. Cap.1.

Propter primum

vō sciendū: q̄ quid sit crisis q̄dq3 dies: ⁊ quid dies cretica differētijs ostensum imediate precedentibus.

P

Propter secunduȝ

qdē sciendū quosdã dixisse crisim septime fore fortiorē: eo q̄ in ipsa terminat̄ tertiana: q̄ fortē recipit creticationē pp motū ipsi⁹ vehemētē. Et q2 in septia fit fortior paroxism⁹. Alie vō mãe simplices ⁊ cōmiste fortiores faciūt crisim in decimaq̄rta. ℭ Sȝ suspectus ⁊ inarticulatus reddit̄ hic fmo: qm̄ tertiana iterpolata vt ille q̄ vera nuncupat̄ tertiana crisim facit in decimaq̄rta ⁊ non in 7°. vnde Hip. Tertiana vera in septeȝ piodis iudicat̄ longissimum: sed pcē āt piodi.14. iducūt dies: eo q̄ q̄tuȝ cōtinuus agit in vna die tãtū iterpolata in vno piodo. Adhuc febres sanguinee quaꝝ crisis est vehemēs: in septima terminant̄ non paruȝ. Rursus. auctores simplr proferunt. septimã esse fortiorem in crisi decimaquarta. ℭ Quidã vō ꝓtulerūt decimãquartam fortiorem 1 eo q̄ luna aspectu conspicitur opposito loco initij morbi: sed quid de hoc apparebit ex dicendis.

4° afori. afo.59.

Q

Propter tertiuȝ

vō sciendū p̄ q̄ crisis septie fortior est illa que decimeq̄rte. Et deinceps varietas attendat̄ dieꝝ creticoruȝ. ℭ Propter p^m hui⁹ sciēdū: q̄ per fortiorē crisim duo possum⁹ itelligere: vel crisim sepi⁹ emergētē in tali die: vt illud dicatur forti⁹ qō in plura pōt 1 ⁊ sic fortassis crisis decimeq̄rte fortior existit crisi septime cuȝ pluries occurrat in ea: ⁊ maxie in regionib⁹ frigidiorib⁹ tēperatare 1 corporib⁹ ociosis fruentib⁹ copiose alimēto: qualia sunt hodie corpa plima. Naturalia eni cū arte pulmētaria delectationē machinãte tempore nõ sufficiūt pñri. ℭ Eri. Decimaq̄rta ē tp̄s vtcūq3 mediū in quo ꝯcidūt materie calide cū fridis. Hunc tñ itellectū accepto nõ multū. ℭ Sȝ ꝓprius crisis dicet̄ fortior: eo

A q̄ cōditiones sex p̄dicte pfecte crisis veri⁹ ꝛ cōpleti⁹ repe/riant in ipsa q̄ȝ in reliq̄ aliaꝝ. vñ creticoꝝ p̄. Uidim⁹ in se/ptima fieri crisiȝ multotiēs: ꝛ fuit cū h̄ completa: certa: sal/ua: manifesta: idicata: ꝛ ad benignū mutata. Et post q̄dam subdit. Jō dixi q̄ p̄cedēs oēs dies est septim⁹: ꝛ nō signifi/co q: ipse sit dies añs in nūo: neqȝ in ɔsecutiōe ordis dieꝝ: veruȝ significo q: ipse est añs in virtute ꝛ nobilitate: q̄ñ in ipso ɔsumunt̄ egritudies ɔsumptiōe pfecta certa: laudabi/li: salua: manifesta: idicata. Et ēt in sexta ɔsumunt̄ egritudi/nes: sed non sicut in septima: q̄ñ hic assimilat̄ regi idulto/ri eis q̄s vicit: sexta xo tyrāno gratulāti in effusione sanguis. Hui⁹ ēt plationis septime recordat̄ in 2° ira. Fortior dieruȝ crisis est septia ꝛ ipsi⁹ idicatiua est 4ª. Amp. Alma. 10. Se/ptim⁹ dies oib⁹ dieb⁹ creticis sua malitia ꝛ bonitate supe/rior existit: q̄ꝛ fere diei 6ᵉ ɔriue est decimusquart⁹ ut dies creticus est ꝛ est a septio scōs: vñ theo. 10. Oib⁹ pferēdus ē dies septim⁹: ꝛ post ipm decimusquart⁹. Adhuc Jsaac 4° febriū. Laudabiliores ac certiores dieꝝ dicimus eē septi/mū ꝛ decimūquartū. A. xo. Dies septim⁹ ē dies fortis val/de: ꝛ indicat ipm q̄rtus. Et lȝ vt septim⁹ ponat̄ in h̄ ordine supiori.

B ℂ Rursus post illustriuȝ medicorum auctoritates mōstrat̄ rōne: q: crisis illa fortior: in qua pfectius repiunt̄ ea que ad fortitudinē crisis expetunt̄. Hec autē est septima: q̄ð ostēdit̄: q̄ñ in ipsa est fortior: vt est cōiter dicere virtus: eē non morbi morarsic vt in decimaquarta iaceat fatigata. Mā ēt que in septima mouet̄ est maior: calidior: acutior ꝛ mobilior: ꝛ dies septimus ppingor exordio egritudis q̄ȝ d/cimusquart⁹. Quāto eniȝ plus crises ptendunt̄ a p̄n° egri/tudis q̄ȝ 14⁹ debilitant̄ ampli⁹: vt i lōga: ceu ostēsuȝ vt fiāt crises pcēsiōe. vñ 4° 2°. Q̄to magis ptēdit̄ tāto debilitat̄ iudiciū. ℂ Est ꝛ ipressio lune tunc fortior: q: in signis dua/bus fit q̄litatib⁹: vt tactū multotiens: sibi oppositis. Aut si vnis solū est semp in actiuis fortiorib⁹ existib⁹ passiuis op/positio vt aeris cācro opponit̄ in duab⁹ q̄litatib⁹. Thau/rus leoni in actiuis. Gemini virgini in vtrisq̄ȝ. Q̄ñ aūt lu/na est in p̄n° q̄dre tertie: sicut in fine diei decimequarte non

C est oppositio signoꝝ nisi in vnis q̄litatib⁹ puta in passiuis: vt aries libre tm̄ in sicco ɔriat̄ ꝛ hūido cuȝ sint ambo cali/di. Thaurus sil̄r scorpioni opponit̄ in passiuis ɔueniēs in actiuis: vtergȝ eni fridus: ꝛ sil̄r gemini cuȝ sagittario. Et in religs eodē mō. Est ēt in septima aspect⁹ q̄ternus q medie inimicitie ꝛ ɔrietatis existit. Sed 14ª est aspectus oppōnis fortior reputat̄ 4° cū sit pfecte inimicitie ꝛ oppugnatiōis: vñ vt sic fortior eēt crisis decimequarte illa q̄ septime. Sed signoꝝ ɔrietas que iuenit̄ in septima: non aūt sic in decima/quarta ɔiuncta cū aspectu 4°. fortassis vicit aspectū oppo/sitionis p̄ter alia ex pte nāe pticularis ꝛ māe considerata: h̄ aūt sunt q̄ crisim fortificāt in q̄ ɔcidunt die. ℂ Rursus. illa est fortior crisis: que vehemēti⁹ ꝛ plurium materieꝝ termi/nat ꝛ cōcitat egritudines: appꝛēs iā ex dictis: hꝯ autez est septim⁹: nā febres tertiane: cōtinue ac causones in ipso ter/minant̄: cū tūc exacuat̄ motus: non aūt in 14ª. Sil̄r pluri/me iterpolataꝝ sepi⁹ gescūt in q̄tuor paroxismis q in diem

D ɔcurrūt septimā. Febris ēt sanguinea cuius subtile ɔuertit̄ in choleā ꝛ grossum in meliam: dīa. 89. mouebit̄ in 3°. cū per 3ᵐ exagitet̄ cholera. Quartana ēt exagitat̄ in septimo: nō aūt in 14°. sȝ in 13°. Miscent̄ ēt materie fride cū calidis terminaturis añ septimā q̄ frido hebetante creticant̄ in se/ptimo: itaqȝ licȝ ɔcludē ꝛ pprie in climatib⁹ tēperatis ꝛ cali/dis ꝛ regimine corpoꝝ cōdecēti crisim septime fore fortio/rē crisi decimeq̄rte. ℂ Propter 2ᵐ hui⁹ sciēdū: q̄ dies cre/tici vident̄ 4ʳ variari. p̄ q̄dem rōne frequētis ac rare con/tingentie ipsoꝝ. 2° futuri q̄ð in ipsis ptendit̄. 3° ex pte bo/nitatis crisis ꝛ malitie. 4° debilitatis ꝛ virtutis illoꝝ. Pri/mo q̄dē q̄ñ dies sunt in qb⁹ frequēter fit crisis: ꝛ q̄dā in or/dine sunt p̄ ceu septim⁹ ꝛ 14⁹. q̄dā in 2° sicut vndecimus ꝛ vigesim⁹: alij in 3°. vt quartus ꝛ decimusseptimus ꝛ vigesi/musp̄rim⁹. Jn 4° xo terti⁹: q̄nt⁹ decim⁹ ꝛ decimusoctau⁹.

E Nōnulli xo sūt in qbus fere nūq̄ȝ fit crisis. vñ creticoꝝ p̄. Jn die 12° ꝛ 6° nō vidi aliquem vnq̄ȝ cui aduenerit crisis: in q̄bus̄d ā xo fit: sȝ raro. Et h̄ sil̄r 4ʳ dist: q: in p̄ q̄dē ordine est duodecim⁹ ꝛ sext⁹. Jn 2° octauus. Jn 3°. 16⁹. Jn 4°. 19⁹. De lyabbas. Aliter vo Gal'. ordiaret. pmitteret eni 12ᵐ ꝛ 16ᵐ. ꝛ nō sextū neqȝ octauū. Hoꝝ xo oium medij in frequentia ꝛ raritate est tredecim⁹ ꝛ decimusq̄nt⁹: vigesimusquart⁹ ꝛ vi/gesimusseptim⁹: vñ 4° 2ª. Dieꝝ creticoꝝ q̄dā supiorez ob/tinēt ordinē: ceu septimus: vigesimusp̄rim⁹: decimusquar/tus: decimusseptim⁹ ꝛ vigesim⁹. Quidā sunt itercadētes in medio: sic̄ octau⁹: q̄nt⁹: sext⁹: ꝛ tredecim⁹. Terti⁹ q̄dē ꝛ q̄n/tus ɔtinēt q̄rtū. Jn 3° eni ꝛ 5° nō fit crisis rōne mot⁹ lune: sed magis pp̄ q̄rtū. vñ tertijs creticoꝝ ꝛ crisiū. Nō fit crisis pp̄ reuolutionē lune in 3° ꝛ 5°. sed accidit: aut q: crisis p̄parata vt fiat i die 4° antecedit ꝛ fit in 3° pp̄ prauitatē paroxismi: aut ppea q̄ nā lassat̄ ꝛ nō stimulat ipsam aliq̄d in 4°. qua/re pausat: deide mouet̄ in die 5°. Sunt ꝛ minime cretici: vt neqȝ intētione p̄ª: neqȝ 2° p̄mus: secūdus: decimus ꝛ duode/cimus ꝛ decimusnonus ꝛ sedecim⁹.

F ℂ Ex pte q̄dem futuri q̄ð in ipsis ptēdit̄: q̄ñ quart⁹ est indicatiu⁹ p̄rim⁹ salutē d/nūtiās in septimo. Si laudabilia p̄cesserūt signa. Si aūt op/positū mortē. septim⁹ aūt idicat crisim in vndecima: vnde/cimus in deciaquarta: decimusseptim⁹ in vigesima iuxta il/lud. Septimā q̄rta manifestat. Rōne q̄dē bonitatis ꝛ ma/litie crisis: q̄ñ hi ceteros p̄cellunt in bonitate: vt septim⁹ q cūctis. vt dicti exstat platus: post quez decimusquart⁹: post quos ponit̄ vndecim⁹ ꝛ vigesim⁹ sub his locat̄: post quez decimusseptim⁹: deide q̄ndecim⁹: deide vigesimusp̄rimus: post q̄s oēs ponit̄ trigesim⁹. ℂ Dies xo in qb⁹ crisis eue/nit mala sunt sext⁹: octauus: duodecimus: decimussedeci/mus: ꝛ decimusoctauus: vñ. A. Meliores sūt septim⁹ ꝛ de/cimusquart⁹: post q̄s est vndecim⁹: decimusseptim⁹ ꝛ vige/simus: deide q̄nt⁹: postea q̄rt⁹: deinde nonus: postea trede/cimus.

G ℂ Ex pte q̄dē fortitudis ꝛ debilitatis eoꝝ: q̄dā nāqȝ supputant̄ dieb⁹ q̄ternis: vt septimus: q̄rt⁹ vndecim⁹: deci/musquart⁹: decimusseptim⁹ ꝛ vigesim⁹: sicqȝ ptēdit̄ donec ad quadragesimū puenit: q̄terni tm̄ viles sunt vltra vigesi/mū: post vigesimum xo fit fortitudo in septenis: vt vigesi/musseptim⁹ ꝛ trigesimusquart⁹: deide q̄dragesimus: dein/de currit i vicenos: vt sexagesima: postes octuagesima: de/inde trāsit̄ p duos vicenos in cētesimuȝ vigesimū. Et dein/ceps cōputatio nō currit p dies: sȝ p menses ꝛ annos. creti/coꝝ. 2. q̄rto tm̄ scōa cētesimus annumerat̄. ℂ Nosce q̄ȝ q̄ sūt aliq dieꝝ ifra vigesimū in qb⁹ mox soluitur egritudo ꝛ alij i qb⁹ tardi⁹. Primi siq̄dez vt terti⁹ quart⁹: q̄nt⁹: sext⁹: septim⁹: nonus: vndecim⁹: decimusquart⁹: decimusoctau⁹ vigesim⁹. Scōi aūt octauus: decim⁹: duodecimus: sedeci/mus: ꝛ decimusnon⁹. Tredecimus xo extremis prioꝝ atti/net scōis vtcunqȝ creticoꝝ p̄. Relicti sunt aūt p̄mus ꝛ scōs tāq̄ȝ iproprie cretici. Sȝ tm̄ errore subscribētis mirādū. q̄/re q̄ndecimus omittit̄ cū sit cretic⁹ aut hoꝝ medius audit̄ omnino. Si autē predicta debeant verificari opus est nul/luȝ errorē laborantē icurrere.

H ℂ Circa p̄dicta ɔtigit de 4° die dubitare: q: posita est inter dies in quibus sepe erit cri/sis. vnde 3° crisiū. ꝛ 4° p̄ª. ponitur synocha multotiēs face/re crisim in 4°. Cuius oppositum 3° crisiū exprimitur cum 4° secūda. q̄ Archigenes bis factā se per totam vitā suaȝ vidisse crisim ɔfitetur in 4°. ego xo vsqȝ nunc semel. ℂ Di/cenduȝ q̄ egritudines sunt duplices: quedā nāqȝ sunt con/tinue concluse: vt synoche dicte. Ac q: tales exacerbatione nō exacuūtur: sed tote sunt vnus paroxismus: ꝛ in 4ª reci/piunt beneficiū a luna: in ipsa creticātur q̄ȝplurime. Sūt ꝛ alie cōtinue: seu interpolatim per tertiā diem incitate: ꝛ he non faciunt nisi rarissime crisim in quarta: cū tunc non pa/roxisment aut nō excitent̄ in amplius. Nā crisis vt dictuȝ: opȝ in paroxismo cōcurrere vehemētiori. ℂ Notādum ēt

Cap.2.in medio. Cap.4. in prin. Cap.3. in pncipio. Cap.29. post prin. Cap.8.in medio. Ca.6.tir ca prin. 2°.4.tra.2 ca.3.post pncipiū. Tra.2.c.7. in fine.

Cap.2.p° pncipiū. 10.theo. ca.8. post pncipiū. Tra.2.ca. 4.in pn. Cap.8.in medio. Cor.c.4. in medio. 2° afo. et in 14. 2°.4. trac. 1.cap.24. Ca.13.p° pncipiū. Tra.3.c.2 post me^m. Cap.5.in medio. Cap.4.p° mediū. Tra.2.ca. 43.in fi. Cap.4. Tra.2.ca. 3.cir pn.

I

p^o de die. b. cre. ca. 4. in me^o.

q in die 6ª fit crisis quãdoqꝫ plurimũ puatacum hic dies apud Gal'. tyrãdo assimilet. ceu septimus regi. Accidit aũt vel qꝛ luna cursu velox pertingit ad finẽ quadre sex dierũ spatio. Aut qꝛ egritudo motu procedit paritaliter vt neq; oꝛ hora periodi in 6ª concidat die magis: non qdem ita in 2^a ꝛ 4^a. qꝛ virt^9 adhuc fortis. Aut fit pcipitãdo v̄tute dici septime qñ poxismus fuerit iciuus anticipans irritata nã vel extrinsec^9 ipam stimulante errore. Est tñ ad salutẽ qñqꝫ sic septim^9 ad mortẽ: lꝫ rarius eã ꝯsequat̃ ꝯsecutione pfecta.

Propter quartũ qdẽ. ad p^m dõ: q Isaac oppomẽdo id' pmisit. vñ ait solueno q impares lꝫ sint ꝯuenientes nãlr dici creticei pares tñ sunt ei accidẽtalr: qꝛ si crisis incipiat in tredecima die nã suam cõplebit actionẽ in 14^a. vnde ꝛ crisis in ea cõputabitur: qꝛ actionis cõplementũ in ipsa ostendit. Simil'r in 3^a nã eius incipit operationẽ. ꝛ in 4ª finit illam. Et cõfirmat qꝛ motus sumit nomẽ ꝛ spẽm a termino ad quẽ. phy. 5°. ꝛ 2° de aĩa. Iustum sit vnũquodqꝫ a fine appellari. Nam exitus acta pbat cum sit causarũ causa. Sic igit' decimequarte nõ est tantus vigor iudicij per se: verũ per aliud: puta p tredecimã. vnde subdit. pinde bene ordinauerũt creticos dies: qꝛ cũ viderent parẽ non esse creticũ ex actione nãli sed accñtalr ex apparitione opationis ei^9 in eo cõplete: ꝯuersi sunt ad iparẽ: ꝛ dixerũt ipm pari esse digniorẽ. Uult itaqꝫ Isaac q ipares sint cretici per se: pares aũt per accñs: qd ex Hippo. sumpsit: quã pmisit auctoritate: q ipares fortiores sunt parib^9 ꝯsentit eñi iparẽ fortiorẽ pari: eo q impar iparẽ in se ꝯtineat ꝛ parẽ: q dicit Hippocratẽ in auctoritate p̄dicta mõstrasse. Aut Pythagoricis acquiescẽs volẽtib^9 imparẽ nãm obtinere masculi ꝛ forme cui^9 est actio: parẽ vero feminele ac mãe cui^9 est passio. ¶ Sed calũniã nõ paruã vꝫ dedisse Isaac pari: qꝛ vt apparuit in crisi ꝯcurrit ꝛ nã hꝫ iferiorẽ regitiua cũ mã ꝛ ambit^9 superior ꝛ pprie luna. Iã vero dcm̃ q v̄tus fortior fortiorẽ causat crisim: hoc qdẽ euenit in 4^a ꝛ 14ª põt sepius ꝯtingere regimine applicato ꝯueniẽti. Mã etiã vtplĩm est multa agitabilis cal'a ꝛ pprie in 4^a. Sunt ꝛ egritudines ꝯtinue ꝯclusẽ: quaꝝ mãe vniformiter sine exacuitione mouent': vt nõ magis pari q̃ꝫ impari exacerbent' dies: ceu febris sanguinea qõ luna in decimoq̃rto in oppositionis facta est aspectu in creticatiõe fortiori. In quarta vero sup medietatẽ q̃dre fm q signifer fuerit p angulos almuthemon partit^9. Cũ aũt talia occurrãt in q̃rta ꝛ in 14ª magis q̃ꝫ in q̃nta vel sexta vel terdecia: in his amplius p se erit crisis: q̃ꝫ in illis. Et neqꝫ sermo Hippocratis vt vĩr est accipiẽdus verũ ꝯtingẽs: vt in pluribus: neqꝫ ẽt per numeros arithmeticos nãlia hñt pbari cũ ipsi non causent illa: sic in plerisqꝫ Ari. ꝯdẽnat Pythagorã ponentẽ numerũ substãtiã ꝛ alioꝝ fore causam: eo q ignorauit distinguere iter vnum qõ ꝯuertit' cũ ente: ꝛ vnũ qõ numeꝝ pncipiat. Estimauit. n. vnũ qõ numeri extat pn^m fore cãm entiũ putãs ex ipso res fieri: sicut ex vnitate ꝯstituit' numerus. vñ 3° creticoꝝ. Ego mltotiens rememoror Pythagore ꝛ miror de eo qꝛ fuit vir sapiens ꝛ placuit ei vt diceret in numeris: qꝛ ꝯsequunt' ex v̄tute sua. Sed nõ est hic locus disputãdi cum eo q decipit. Uñ aliter: vt per itercẽptionẽ dicendũ qñ sophiste in sui q̃stione falsũ supponũt: cũ dnsum sit septimã fore fortiorem decimaq̃rta. ¶ Ad aliud dõm q. A. cõparat diẽ decimũ quartũ ad reliqs dies alios extra septimã ꝛ maxie ad subseq̃ntes ipsaꝝ: qõ appꝫ: qꝛ iã locut^9 fuerat de 7^a. Uel qꝛ itellexit decimãquartã fortiorẽ eo q plures in ea ꝯtingant crises: ꝛ pprie i locis ꝛ corporib^9 f̃ractis. Aut forsassis habuit respectũ ad oppõnis aspectũ in 14ª ꝯcidentẽ fortiorẽ 4ª cadentẽ in 7^a. ¶ Ad aliud dõm q paroxismus septime nõ declinat a paroxismo decimeq̃rte simpl'r: imo extollitur sup ipm. Sed fm qd: ceu in egritudine ꝯclusa in qua nõ percipit' exacerbatio vlla. ¶ Ad aliud dõm q mã nõ est magis disposita in 14^a: q̃ꝫ in septima habita cõsideratione ad mãm diei septime que disponibilis est leuiter ꝛ ad mãm decimeq̃rte difficile coaptabilẽ ꝛ plurimũ illa resistẽtẽ. Et ad v̄tutem que fortior cõiter reperit' in 7^a q̃ꝫ in 14^a: ac ad alia declarata. Forte nãqꝫ agens in breui tẽpore aget qõ debile in longo: de simplici 4^a. ¶ Ad aliud dõm q dierũ qdam sũt iudicatiui pprie vt fines septimanaꝝ: puta septima decimaquarta ꝛ vigesima: seu vigesimapꝛima: qdam vero indicatiui sicut quarta: vndecima: decimaseptima vel decimaoctaua appẽs creticoꝝ 3° ꝛ i cẽtilogo: nihilomin^9 q sũt iudicatiui fm qd pñt eẽ idicatiui. Et idicatiui iudicatiui: vñ 7^a. nõ est simpl'r ꝛ pprie idicatiua decimeq̃rte: sed fm qd magis. Et iõ ait Isaac. Si mã fuerit grossior ꝛ grauior: significatio erit expectanda in septima ꝛ crisis in decimaq̃rta. Quãdo eñi mã talis existit: significatiões ei^9 ꝓlongant' vsqꝫ in septimãã: ita vt nequeat nã suam complere actionem nisi in alia 7^a: que erit decimaq̃rta dies cũ illa. ¶ Q: si dicat' debere indicatiuã mediare tẽpus morbi: qõ de 14ª facit 7^a. Dicendũ hoc intelligẽdum de fere ꝛ simpl'r indicatiuis: q̃lis est. 4. ꝛ. 7. ꝛ. 11. ad. 2°. ¶ Dicendũ etiã q luna fm fineꝝ q̃rtaꝝ nõ habet pprie indicare sed magis iudicare verũ indicare inest sibi fm q̃rtaꝝ media. ¶ Ad aliud qd dõm iã apparuit. ¶ Ad aliud sil'r qd dõm mõstratũ: nam oppositio figuraꝝ maior est in fine diei septime q̃ꝫ decimeq̃rte. Et aspectus q̃rtus excellit aspectũ oppõnis in 14ª vehemẽtiore illic ente in signis diuersitate. Sunt ꝛ alia posse sa hic crisim septime vigorare. ¶ Ad aliud dõm q secus ẽ vsqꝫ ad vigesimã: q̃ꝫ vltra vsqꝫ ad q̃dragesimã: cum vsqꝫ ad vigesimã fiat cõputatio p q̃ternos: vltra vero ipsam p septenos ꝛ reliq̃s p̃onsos. ¶ Adhuc istabis qꝛ vigesima fortior decimaseptima: ꝛ decimaq̃rta vndecia: nisi mot^9 occurrat mãe triduane. Propter qd dõm: q 7ª est fortior: qꝛ vt declaratũ ẽ. ꝯs cãe fortiores crisis in ipsa cõpleti^9 ꝯcurrũt q̃ꝫ in alijs: nec sufficit diuisim ex vna eaꝝ iferre: imo cõmuniter oñs magis. Quid ẽt ad alterã partem q̃sti dõm apparuit. ¶ Ad 2^m eñi dõm fm Gal. q ille afoꝛ. falsus est: neqꝫ Hippocratis^9: cũ i pnosticis ꝛ ej idimia op^m scripserit. vñ Cornelius celsus. Antiq cibabãt in die pari leuiorib^9 q̃si accessionib^9 instãtib^9: adeo vt Hip. si 7ª die febris desijsset recidiuã timere sic solit^9 sit: aũt Asclepiades iure vt vanũ repudiauit. ¶ Aut dõm sermonẽ verificari in die pariter. pari q̃ꝫ magis. Cui^9 diuisio p mediata vsqꝫ ad vnitates puenie duas. Et ad vnũ qcqd dicat' ẽ smone Hippo. verificari vt ad mltũ. In epidimijs eñi dcm̃ ipares parib^9 fortiores existere. Sic igit' Hippo. hos cõpat dies adiuicẽ penes laudabiliorẽ crisim nimisue laudatã. ¶ Differentia. CVI.

Uod cóputatio cretica facienda fit nõ a die part^9 sꝫ a pn^o febris i pariẽte mõstrat': qꝛ si nõ cõputatur ex febre ꝛ nõ nisi ex ptu illud ẽ error 4^a 2^a. ¶ Ampl'r^9 pn^m cõputatiõis suscipiẽdũ ẽ a pn^o morbi pp quẽ crisis expectat': q̃lis est febris. Sꝫ in die partus nõdũ est egritudo aut febris: cũ eã añs nõ adhuc trãsiuerit in ꝯiunctã. ¶ Rursus ab eo qõ nãle existit non est sumẽdũ cõputationis initiũ: verũ ab eo qõ nõ nãle: cũ sit qd morbiferũ existat. Part^9 vero ẽ nãlis: qõ oñdit' ex fine ipsi^9 nãli velut est fetũ gñatũ esse. Illud est eñi nãle cui^9 finis ꝛ termin^9 est nãlis. ¶ Adhuc in partu nõ vꝫ eẽ egritudo: cũ pariẽtiũ nõ ledant' opones sensibili^9 queadmodũ apud tartaros reperit' precipue. ¶ Eti. Ita partus vꝫ se habere ad egritudinẽ post tẽpus sibi superuenientẽ sicut dispõ. 4^a p^a. almeliletu añs febrẽ: ꝛ p creticoꝝ: hec aũt est in qua sũt lassitudo: dolor capitis: alicea oscitatiões nausea ꝛ hꝫ: sed ab hꝫ dispõne precedẽte nõ ponũt cõputationẽ pncipij egritudinis fieri: sed a febre. ¶ Et ꝯfirmat' p Gal'. 2° pnosticoꝝ: scribentẽ inceptionẽ sanlositatis nõ esse suscipiẽdã a die in quo febrit infirmus: verũ a die in quo accidit cũ rigore febris. vꝫ. in quo ipsa fortior efficit' manifesti^9 q̃ꝫ pus: ꝛ grauitas

Marginal notes:

Te. cõ 4. Tex 4. K

L

Al. 13. me taphy. sur ca me^m

Teþ. 3. in medio. M

N

Dif. 3^a. c. 5. vius. fi^a

Coll'. c. 8.

Fib. 4 ca. ienne 4. 4. 6. 3. 12. fi.

O

P

Dif. 1. 104 in arg. ad opposita.

Tra. 2. ca. 1. in fine. Q

Tra. 2. ca. 2. cir. pn^m Cap. 6. in pncipio.

Cõ. 58.

nitas similiter pro dolore accidit infirmo. Si igit in sania tione ita multo deniq3 amplius cum hec magis sint sibi cō uenientia febris ⁊ eius cum rigore exacuitio. Principium itaq3 nō computabitur a die partus: sed a febre tm̄.

Contrarium quoq3 hꝫ vi sentiri: pronosticoꝝ 3°.10. theorice: ⁊ colli3 4°. ¶ Adhuc pn̄m egritudis sumēdū est a tpe quo occurrit egritudo: hoc aūt in partu: ꝑter nāq3 alias passiones dicēdas solutio ꝯtinuitatis aut iūcturaꝝ separatio grādis supuenit. vn̄ 3°21°. Qñ separat fetus: aperitur magis matrix apertione tali cuius similē efficere non valet in suo fili. Necessariū est enim vt separent iūcture quedā et sustentētur adiutorio dei excelsi. ¶ Amplius pn̄m egritudinis accipitur creticoꝝ ꝑ tpe quo morbus incipit inceptione manifesta: ⁊ qñ cogitur infirmus iacere: hoc aūt euenit in partu: quare ab ipso ⁊ non a febre cōputatio incipienda erit.

Propter primū quidē sciēdū q partus est fetus a mfice cū eius mūdificatione emissio. Tēpus vo ipsius diuersum est a masculis ⁊ femellis: 3° vigesimapma. Partus. n. nō extēditur i masculis vltra trigita: in femellis vo vltra q̄dragintā dies: ⁊ plus parum. Tēpus aūt purgationis femelle. 40. ponit diebus de gñone embrionis: in tāto ēt tpe marē aiunt ⁊ femellā in formari. Ex quo gdē appet partū non solū fore fetus egressionem: verū ēt matricis mūdificationē. Et iō plures legum ꝑceperunt mulierē post partū cum sit imūda tēplū nō ingredi ne maculent sacra nisi mūdificatione facta. Et q2 immundior reddit ex partu femineo q̄ masculino: sicut etiaz sapit A. ꝑcepit Moyses iudeoꝝ legifer in pētatheuco parientē femellā nō nisi post. 80. dies tēplū subingredi: masculuz vo post. 40. solū non aūt in. 30. q2 nāliter veꝝ ꝑpter menstruationis stimulationē reddit imunda: ⁊ iō transit ad. 40. in qbus oino mūdificata efficit. ¶ Est ⁊ partus duplex: vnus qdē nālis: quē faciliora accñā i ipso actu ꝯcomitant parturitionis in quo ēt sufficiēs reddit purgatio: ⁊ vlr pariēs in pristinā sui deducit nām. Alter vo huic opposit⁹: quē ⁊ opposita sequunt accñtia velut ꝑter alia fluxus san. quē seqt debilitas: ⁊ eius retētio quē apata ⁊ febres ꝯcomitant prauere multotiēs ide ꝯsurgit exitura: ventris inflatio ⁊ mors qñq3. Et de tali qdē partu ꝑponit dubitatio. ¶ Principiū aūt vt colligit ex libris crisis ⁊ creticoꝝ duplex existit: qdā. n. est velut punctū indiuisibile dictū nunc vel instans a phis: qd sub medicoꝝ nō cadit cōsideratione abhorrentiū corpa sempiterne passionis irrepere dogma: qd ēt pn̄m non nisi cogitatione seu estimatione pcipit. Est ⁊ aliud pn̄m spatiū: seu particulā tpis importās: qd ⁊ duplex existit. Qdā nāq3 parui existit tpis: vt vnius hore tm̄ ⁊ infra: dūmō tempus sufficiens actioni ⁊ passioni includat: qd ⁊ quesitū petit. Aliud vo est pn̄m tēpus importās latius: qd ēt est binū: alteꝝ qdem vnū est quatuor tēpoꝝ morbi: velut dicūt egritudinem salutiferā in pn̄m, statū, augmentū ⁊ declinationē segstrari: hꝫ quoq3 pars pn̄m extat imediate dictum. Est ⁊ pn̄m ꝑut iportat triū dieꝝ spatiū. Hꝫ siqdem duo pn̄a velut excedētia se hn̄t ⁊ excessa. Aliqñ nāq3 maius est pn̄m dictuz de tpe egritudinis q̄ triū dierū spatium: ⁊ eꝯ. ¶ Deinceps quoq3 notādū in inuestigatione pncipij morulā tpis ipotantis q egritudines sunt duplices. Quedā. n. sunt in qbus ꝑcedit dispō almelilera appellata: ⁊ in his est difficilius pn̄m egritudinis statuere: tum pp antecedētia synthomata verā pncipij inceptionē occultātia: tum ēt pp egrotātiū dispōnes diuersas ac occupationes. Nō. n. ab accubitu possumus i talibus suscipe initiuz. Quidā. n. ⁊ fortes existēs aut occupationibus ipediti vt itinerātes ⁊ hꝫ: q ēt actualr febrientes lectū nō petūt. Sunt ⁊ alij molles delicati: qbus extrinseca suppetūt ad votū: q ⁊ anteq̄ febrē incurrāt in lectuz se ꝓsternunt. Existūt ⁊ alie egritudines statim ex sanitate sine dispōne almelilerica gñate: in qbus principiuz est facilius suscipere. In his tñ ⁊ in illis primis pncipium egritudinis est illa hora in qua incepit febris inceptione manifesta dolor nec coactus est infirmus iacere: ex creticorū primo. Quid autem sit dies: quidq3 cretico ostensum differentia. 103.

Propter secundū quoq3 sciendū: pnosticorū 3°: quosdā posuisse pncipiū cōputationis ab egritudine sola: seu febre post partū solū: q qdem negant ibidē: simplr tñ. Et fine cā. Hoꝝ qdez defectus in partu inālī apparebit ex dicēdis. Et manifestatur: qñ febris hꝫ superueniēs partui eius existit accidēs. Et ab accñti non dꝫ fieri cōputatio ac vlr a quacūq3 cā nō manifesta: verum ab egritudine pncipaliori: q2 illā id ipsum vt vmbra corpus imitatur: dīa. 73. Dixi aūt in partu inaturali: q2 si febrem post partū ꝯtingat fieri nālez ex malitia regiminis ⁊ vlr a quacūq3 cā manifesta nullo mō cōputandum a partu: sed a febre solū cū in nullo depēdeat ab eodē: si pauci ēt inter partū ⁊ febrē interuenerint dies. ¶ Quorūdā vo verba sapiunt supficietenus intellecta cōputationem solū a partu fore accipiendā: vn̄ 3° pnosticoꝝ. Scōm hūc modū ⁊ mulieribus crises post partus fiūt fm quam vtiq3 diē peperit aliq: qre decimo theorice. Passiones q̄ in mulierib⁹ post partus fiūt ab ea cōputabis die in qua partus celebrat quēadmodū Hip. iperat: ⁊ colli3 4°. Debes scire q crises a pn̄° egritudinis cōputant: ⁊ est qñ manifeste i pn̄° lesio appet: excepto in muliere pariēte: q2 in ea ab ipso partu incipere debemus: quāuis egritudo post partū post tertiū diem sensibilr incepisset: tantoꝝ aūt viroꝝ sermones A. 4° 2° in meliorē interpretatus partē inueni cōputationē suscipiendaz esse: nō a partu tm̄: veꝝ ⁊ a febre qñ inquit: vt tactū. Si peperit mulier: deinde accidat ei febris: tūc si non cōputetur ex febre: ⁊ nō nisi a partu est illud error. Ex quo intelligēti relinqtur ⁊ maxime virtute dictionis istius nisi cōputādū fore a ptu simul ⁊ a febre. Quā qdē sniam verba ēt Gal. pnosticorū 3° ⁊ arabice ꝑcipue talia psūt importare. Opꝫ vt sit cōputatio hoꝝ dieꝝ in hac egritudine a p⁹ die in qua mulier peperit: ⁊ nō a die supple tm̄ in qua inuasit eā febris: q2 plures eaꝝ febris inuadit in die 2° ⁊. 3. post partuz. Et ab istis diebus numerāt medicoꝝ plures ⁊ expectāt crisim. Et istud qdē nō est rectū ita: sed postq̄ numet ānu: supple ēt dies ab ipso die partus mulieris: in qbus verbis idē innuitur in virtute istius dictionis postquā. Ex greco quoq3 eius hꝫ sermonē sic trāstuli: pn̄m cōputationis sit tibi: nō fz q mulier inceperit febrire audi solū: quedā nāq3 febrire 2° aut 3° die incipiūt post partū: a q̄ plures cōputāt crisim futuram: hn̄t autē non ita supple q sit cōputādum a die febris tm̄: sed a qua peperit cōputationē opꝫ fieri dierum.

Propter tertiuz qdē cū his sciēdū q magis cōputādū est a partu ⁊ a febre vna: dūmō partus fuerit inālis: ex cuius cōmotione cōsurgit egritudo: ⁊ non ex errore in regimine cōmisso aut ex cā aliq manifesta: qd qdem rōne mōstratur. Ab illo. n. tpe sumendū cōputationis initiū: in quo cā añs incipit sub coniuncta locari: ipsa. n. est cā imediata ⁊ coniunctiua egritudinū: sed hoc est in partu. Jā. n. ꝑcones ⁊ nuntij adsunt egritudinis: seu febris: ⁊ si nō discernantur manifeste. qd aduenit ꝑpter ereptionē vehementē ⁊ subitā accñtē in partu ex grādi separatione iūcture dolore, anxietate, ⁊ sitibus. Motus enim maior fm Ari. minorē depellit ⁊ occultat: iuxta illud veteris. Duoꝝ doloꝝ ⁊c. ꝑpter que nā cōcurrente cum humoribus ⁊ spiritibus corpus iflāmatur nō parum: adeo q die 2° sedatis synthomatibus ꝑdictis magis febris manifestat pamplius. Et hoc si hūores ei⁹ peccantes maxime sint flegmatici. Flegma. n. de die mouet in diē. Si vo cholerici extiterint apparebit sensibilius in 3° cū de 3° irritetur in 3m cholera: q2 nō pauce manifeste febrire incipiunt subaudi die 2° aut tertia fm Gal. Si autem fuerint humores melancholici manifestabit esse febris plus in 4° iuxta melle mo-

tum. ¶ Amplius ita se hz febris ad prtũ sibi supueniẽs sic febris supaccessio apatiqȝ appet ex causis et synthomatibꝰ et vñ ẽt sic se hz vt febris itermittẽs 4ᵒʳ dies aut septem et postea supoccurrẽs q̃lis est: q̃ decimaseptima terminant aut vigesima: apparẽs 2ᵒ creticoꝝ. Sed in his cõputãdũ nõ solum a febre supueniente apati aut ab ipsa occurrẽte post gestationẽ eius apparentẽ veꝝ a pnᵒ apatio et iceptiõis febris: sic sentiũt. A. et Gal. ¶ Rursus si pnᵐ egritudis: vt dicetũ sit qñ inadit egritudo respectu sanitatꝫ aut neutralitatis alme lilctice pcedẽtis sensibilior: et in quo coactus est ifirmꝰ iacere: oportebit tũc pnᵐ egritudis nõ tñ a febre sumere maxie cũ sit accessio prtui: veꝝ et ab ipso cũ talia ꝯcurrãt in eo. ¶ Idem si nõ cõputaret a prtu: sed solũ a febre: tunc egritudies ꝯtingentes in partu febres cãntes: velut sanguinis retẽtio et silia cõputationẽ nõ reciperẽt. ¶ Etiã si a febre silr cõputatio nõ fieret iã sensibilior egritudis euẽtus cõputationẽ nõ recipet. Cũ igit hec duo sint incõuenientia ab vtrisqȝ rõnabilr ꝯuincit cõputationẽ esse sumẽdã. ¶ A quo aũt horum cõputatio sit magis attendẽda apparebit ex ꝯsecutione ꝓpinquoi febris post partũ pp vehementiora accñtia in ipso facta absqȝ posterius errore regiminis supueniẽte et elõgatione febris ab eodẽ. Si.n. pᵐ aderit pnᵐ sumendũ erit a partu magis q̃ȝ a febre. Si autem 2ᵐ ẽ: itadeo ꝙ qñ multũ ꝓtelat febris post partũ modicũ est sumendũ initium ab ipso: a febre aũt q̃ȝplurimũ. Q̃ñq̃ȝ vba Auer. supficialia sapiant cõputationẽ sumẽdã fore a partu post trigesimũ diez egritudie ẽt supueniẽte: qȝ fortassis dixit olfaciendo sermonẽ. A. voiẽtis partũ lõginqorẽ extẽdi vsqȝ ad. 30. dies i masculis. In femellis aũt vsqȝ ad. 40. et vltra. Hec igit sunt veritatis ꝓbabilis que ex sermonibus medicoꝝ volentiũ dicta veteris imitari cum difficultate et hesitatione non paruo elicere potui. Ad cuius qdem veritatis assertionem pleniorem aduertẽda erit experimẽtalis cognitio. Regule etenim dierum creticoꝝ sumpte ab Hippo. et eius fidele iterprete Gal. ꝓbabilitatẽ magis ꝯcludunt q̃ȝ necessitatẽ: cuȝ non parum videamus: vt tactum prius: secus cõtingere.

Cap.3. — K — Colli.4. c.40.i me. — L — M

Propter quartuz vo. ad pᵐ qd dõz iã apparet. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝑinter emptionẽ: qñ febris icepit iã vtcunqȝ. Et cũ añs ducta fuit in ꝯiunctã: lȝ nõ apparuerint pp grandiores febre in partu ꝯtingẽtes passiones. ¶ Aut dõm vt apparuit sm. A. ꝙ iȝ crises a pnᵒ egritudis sint cõputãde qñ in pnᵒ apparet manifeste lesio. Excipit tñ hoc in muliere parturiẽte cũ in ipsa a partu sit cõputationis initiũ sumenduȝ. ¶ Ad aliud qñ dicebat ꝙ partus est nãlis interimendũ qñ vt appuit partus de quo hic sermo extat inãlis est. Et si dicat sinẽ eiꝰ vtpote fetũ gignitũ esse nãlẽ. Dõm vt declatum de rõne prius nõ solũ fore embrionis egressum: verum ẽt mundificationẽ inficio. Aut q̃ȝq̃ȝ sit nãlis fetui: mulieri tñ ex passionibꝰ ab ipso ꝯtingẽtibus inãlis existit. ¶ Ad aliud dõm hoc fortassis verificari vtcũqȝ in partu nãli: nõ aũt in inãli cuȝ egritudines ꝯsequant enarrate prius. ¶ Ad aliud dõm nõ silr se habere almelilam ad febrẽ vt partum ad eandẽ. In partu enim sensibilius ledunt opationes q̃ȝ in ipso. Et iõ potius ab eo sumendũ cõputationis initium et non ab almelilam. ¶ Ad huius ꝯfirmationẽ mihi difficilẽ dõm Gal. apparẽter saltẽ aduersari Hipp. orõni tali enti. Supintẽdere ergo opȝ pnᵐ ex saniationis future estimatũ a die qua plurimeȝ hõ febritant qñ ipsum rigor iuasit. Cũ.n. Hip. pᵐ diem febricitationis ꝯsiderare pcepit et rigoris Gal. nõ hũc exponit veꝝ diem vt apparuit exfortiationis febris et rigoris et egtionis sensibilioris. Sermo quoqȝ fortassis ꝯfirmat Hippo. qñ. A. tertio decima: vbi sermonẽ pfactũ inducit Hippo. hãc ꝯsiderationem exfortiationis febris non aduertit: imo simplr magis vĩ asserere saniositates quasdaȝ raro tñ terminari in 7ᵒ: pluries aũt vigesimo quadragesimo et sexagesimo. Adhuc ex Gal. 2ᵒ recolligit acutoꝝ cõputãdũ fore non solũ ab exfortiatione manifestiori febris et rigoris: verum etiã ab ipsius diei saniationis initio. Propter qȝ forte supplẽdus est sermo Gal. pnoꝝ 3ᵒ. cũ particula tñ aut solũ aduerbiali ita vt intendat vtrũqȝ. ¶ Auctoritates quoqȝ et rõnes ptis aduerse ꝯcedant put conant oñdere egritudinis pnᵐ a partu fore suscipiẽdũ: que tñ put exposite sunt nõ negãt initiũ esse sumendum a febre. ¶ Ad aliud dõm ꝙ lȝ egritudines ꝯtingãt in partu: nihilominus manifestãtur et adueniũt scđa die aut tertia pcipue post ipsum vnde ab eis pnᵐ est cõputationis assumendũ. ¶ Ad aliud dõm ꝙ iȝ ꝓhet cõputationẽ suscipiendaȝ fore a partu non tñ negat qn a febre vt declaratum sumat partui super occurrente.

In arg. er. 2o. — Ar.1.in pncipio. — Trac.4.c. 3.post pn. — N

¶ Differẽtia. CVII.

Quod mors in morbi declinatiõe cõtingat mõstrat p Auer. colliȝ 3ᵒ id oñteȝ. ¶ Adhuc. 4. 2ᵃ. Est mors facta in declinatione pauca rara et plᵐ eius est in declinatione pticulari et nõ vli. Cõtinget ita ꝙ interdũ in vli: lȝ q̃ȝmultum in pticulari eueniat declinatione: et post q̃dã subdit. Et morit multotiẽs aliqs ex variolis in declinatione. ¶ Eti. ꝯfirmat rõne: sicut.n. se hȝ in tẽpore particulari ita vĩ in tpe ꝯtingere vli: eo ꝙ vl'e elicitur et ꝯsurgit ex particularis: posterio. 2. sȝ in declinatione pticulari sit mors. ¶ Amplius ꝯtingit mori vt dicunt in declinatione pticulari: ergo in vli: qr hec pticularis poterit ꝯtineri et ꝯcidere simul cũ vli. ¶ Et fulcit: qñ somnus in declinatione poxismi nocẽs est ad mortẽ: dõia subsequẽti. Sed talis declinatio ꝯcidit cũ vli. In quolibet.n. tpe vlium paroxismi sua q̃tuor seruãt tpa. ¶ Rursus motus nãe et ꝑ ꝯñs tẽpoꝝ dissiectio depẽdet dõia. 104. a motu nãe et iunctsed in declinatione stante: qr mã vincit et expellit ꝯtiget lunã alicui applicari infortune ꝓpter quã inuẽto nã adhuc debilitata ꝯtinget mori. ¶ Adhuc morbꝰ et nã sunt sicut duo pugiles adinuicẽ duellãtes. 11. terapeutice. In his aũt sic euenit qñqȝ ꝙ vno declinato et supato ꝯtingit alteruȝ interire. Quis igitur in declinatione mori poterit ẽt vniuersali.

O — Cap.9.in rta fnem Tra.1.ca. 98. — Colli.c. 27.pᵒ me. — P

Oppositum huius sentit. 3. crisiũ. et pcreti. copẽ: ci oĩ fere medicorũ cetu. vñ Isaac febriũ. 4. Mors nõ euenit nisi in tribꝰ morbi tpibꝰ: in initio. vȝ. augmẽto et statu. In declinatione võ impossibile: qr declinatio nõ est nisi cũ crisis fuerit laudabilis. ¶ Polin. Mors occidit ex morbo dissoluente nãm. In illo igit tpe in quo dissolutio erit itẽsior mortẽ inducet. Hoc autẽ erit in ceteris tpibus precedentibus declinationẽ et maxime i statu: remissior võ in declinatione sicut nomen importat: nullus itaqȝ in declinatione morietur.

Cap.3.in pncipio. — Cap.9.pᵒ pncipiuȝ. Colli.c.12 Cap.2.in medium

Propter primum qdem sciẽdũ ꝙ mors est extictio caloris innati oĩmoda libro de morte. Sȝ qr declinatio est vnũ de quatuor tpibus morbũ itegrãtibꝰ: nõ vidẽdũ qd sit ipsius tps. ¶ Est aũt q̃dã mẽsura motus in qua qs ad salutez pducit vel ad mortẽ. Sub hac quoqȝ pticularia ꝯtinent morbi tpa oẽȝ ambitũ cõplectẽtia: q̃ numerositate inter se differãt sm ꝙ fuerint morbi salubris aut mortalis tpa. Quatuor.n. sunt tpa morbi a qbꝰ ꝯtingit euadere pnᵐ, augmẽtũ, statꝰ et declinatio: vt dcm̃ pus. Oẽ nãqȝ qȝ sit pnᵐ suscipit: et p augmentũ i statũ veniẽs tendit tãdẽ in finẽ: vt ex viuentiũ oñdit processu. Qñ autem morbus fuerit mortalis vtplm hȝ tria tẽpora qñ mors euenit magis i statu: interdũ võ duo: aliqñ vnũ: nunq̃ȝ võ q̃tuor. ¶ Sunt et tẽpora duplicia: q̃daȝ nãqȝ vniuersalia vt morbũ totũ integrãtia: nõnulla particulatim vt paroxismũ ꝯstituẽtia. Quotiẽs ãt pnᵐ dicat dictum anteas est: sigdeȝ pnᵐ morbi hora q̃ egritudo ꝯsurgit manifeste in actũ: et calor ꝓuocat inatus a mã submersa i mẽbro quo aliqȝ nõ apparet signũ maturationis vel eius oppᵐ: nil enim nã in mã morbi manifeste adhuc fuit operata. ¶ Sed augmentũ est tẽpus in quo calliditas expẽdit inata et mouet

Q

A

ad residendū morbo manifeste ⁊ signa digōnis aut eius apparent ꝯria. In ipso.n. ṽtus morbi invalescit ⁊ patiētis debilitas augmētaᷓ.10.theorice:qḋ i morbis evenit maxime versutis. ❡ Status ṽo est tēpus i quo vehemēs fit pugna inter nām ⁊ morbū. Est ⁊ ẜm Gal. cū labores ⁊ accñtia itēdūtur. Et in ipso apparet victoria vnius super alterū ⁊ maturationis vel eius ꝯrij cōpletur vestigiū. ❡ Et declinatio est hora qua calor inatus nāe dn̄atur ⁊ vincit eā. Vñ Aui. Nā enim fortificat sup humorē illū vincit ⁊ expellit victa morbi mā. ❡ Ex his aūt horaꝝ descriptionibus inuiᷓ eaꝝ duplicem fore distōnem: vnā qdem penes accñtia: alteram ṽo iuxta digōnem māe aut eius oppm. Et qdem in pluribꝰ egritudinū ꝯceditur apparenter ⁊ simul hec duplex distō. In qbusdam quoqꝫ distinctio ẜm accñtia occultatur sicut i febribus sanguinis synochis appellatis. De nāqꝫ aut in augmento videnᷓ solū vt augmasticus: aut in declinatione vt epimasticus: vel i statu oino sicut homotenus. Et iō ẜm diuersitatem māe in eis distinguūtur tēpora solum. Interdū ṽo vna tēporū distinctio alterā p̄cedit vt in apātibus ⁊ proprie pectoris. In qbus tñ ẜm accñtia considerata p̄cedunt ipsa ẜm māni sumpta: sicut apparebit etiā differentia.134. ❡ Tēpora ṽo particularia distinguūtur penes accñtia: nō aūt digōnis vel indigōnis māe: cū in toto p̄nº sit indigesta: in statu ṽo digesta. Sicut.n. in p̄ncipio vlī calor ꝯbiᷓ versus eius p̄nm ⁊ nondum apparet pugna manifesta: sic ⁊ in p̄ncipio evenit paroxismi. Et similiter alia tēpora particularia ita vlibus ꝓportionātur. Ex his igitur apparet ꝙ est declinatio duplex: vna qdem vniuersalis in tēpore eveniēs vniuersali. Altera ṽo particularis vt que paroxismi.

B

Ca. 4. añ medium. pᵃ afo. cō. afo. 2. pº p̄nm.

pº 4 trac. 1 cap. 3 in medio.

Propter secūdū ṽo sciendū ꝙ qdā voluerunt distinguere declinationē dupliciter: vnā qdē verā in qua non ꝯtingit mori: ⁊ non verā apparentē in qua evenit: ⁊ hi qḋ simplex magis diuidūt. Neqꝫ ēt in declinatione sic accidit mori nisi aut accñte vt errorē vel alteriꝰ egritudinis supuētu. ❡ Auer. aūt coll. 3º voluit in declinatione ēt vlī mortē ꝯtingere posse dicēs. Aliqñ accidit mors in p̄nº egritudis: ⁊ hoc est qñ humores dn̄anᷓ multū sup calorē nālē ⁊ ipm extinguūt: aut pp q̄litatem aut quātitatē aut vtrūqꝫ. Et accidit aliqñ in augmēto aut in statu vel declinatione. Et declinatio in egritudinibꝰ fit a debilitate ṽtutis ⁊ nō debilitate egritudis sic est i egritudinibꝰ salubribꝰ declinatio pp dn̄ationē ṽtutis. Vult itaqꝫ vt sonāt sermones ipsiꝰ ꝙ in declinatione ēt vlī mori ꝯtingat cū egritudinē ꝓferat absolute: nō aūt poxismū. Alij enī ꝯsentiūt secū in declinatione p̄ticulari: nō aūt vt ostēdetur in vlī. ❡ Sed ꝙ h̄ stare nō possit ex ipsius fulcimētis pōt destrui. Dixerat.n. parū supra ꝙ qñ nā fortificata est sup humorem ⁊ illū vincit tūc dr̄ esse tps in declinationis. Dictū est ēt p. A. ꝙ in declinatione calor nālis dn̄aᷓ māe ⁊ vincit eā. vñ Haly. declinatione sedanᷓ accñtia ⁊ soluūt incipiūt virtusqꝫ morbū supat ⁊ īfirmus donec eius morbꝰ finiatur gescit. Qñ aūt tale qd evenerit nō ꝯtigit mori. ❡ Amplius declinatio dr̄ morbi ⁊ nō ṽtutis: qḋ ostēdiᷓ qr ipsa opponiᷓ p̄nº: ⁊ p̄nm aūt dr̄ respectu morbi ⁊ nō virtutis: igiᷓ ⁊ declinatio. Cōtraria nāqꝫ nata sunt fieri circa idē. In declinatione itaqꝫ vlī mors nō pōt ꝯtingere. ❡ Qꝫ si qs Auer. h̄ volētē apparente sermone potius q̄ȝ veritate vellet tueri: pōt dicere declinationē fore duplicē: vnā qdem realē ⁊ ꝓpriā ȝ iam descriptā: alterā ṽo extraneā ⁊ noialē que est qñ egritudo p̄bātastice vr̄ declinare: qḋ silr̄ advenit aut pp debilitatem nāe ⁊ extictionē caloris inati. Et sic qs īproprie tñ valde p̄t dicere declinationē adesse morbi: qñ virtus cū calore declinat: sic dr̄ ꝙ febris cū febricitāte in morte perit: ⁊ eo ꝙ ipose sit fieri sanitatē aut egritudinē cat ētibꝰ vita: de sensu ⁊ sen. Et hūc qdē vr̄ Auer. intellm habuisse qñ dixit declinationē fore pp debilitatē ṽtutis ⁊ nō egritudis: vel ꝯtigit ꝓpter māe occultationē vt ꝙ ad īteriora reuertaᷓ. Et sic pōt intelligi sermo. A. p̄inductus ꝙ moriᷓ multotiēs qs in varioleꝝ declinatione: qḋ ēt evenit in apātibꝰ venenosis puis vt i antrace seu carbūculo. Et hꝫ nēpe reputanᷓ ab idiotis declinationes. Qḋ.n. febris vr̄ mitigari quocūqꝫ mō aut apta occultari putāt tūc morbos minui ⁊ deficere hꝫ: ⁊ est silr̄ isti qḋ scribiᷓ q̄rti 2ª. cū hō hꝫ febrē incētiuā ⁊ invenit alleuiationem ⁊ quietē caliditatis subito absqꝫ crisi manifesta cū evatione aut p̄mutatione ⁊ sine oimoda extinctione ⁊ quiescit quod est in pulsu de velocitate ⁊ invenitur sicut tranquillitas tunc indica ꝙ moritur velociter.

C

Cap. 9. circa finem.

Arº. 1. in medio. 10. theo. c. 4. añ me.

D

Circa p̄n.

E

In p̄nº in arg.

Trac. 1. c. 91. in me.

Propter tertiū qdē sciēdū ꝙ nullus ꝑ se moriᷓ in morbi declinatiōe vlī: ⁊ hñ interdū in p̄ticulari: nā in q̄libet tpe poxismi ꝯtingit mori. Et ad huiꝰ qdē intellm sciēdū ꝙ mors duplici de cā ꝯtingere pōt: aut ꝑ se: aut ꝑ accñs sic in declinatione vlī vt diceᷓ ex errore. Per se qdē itidē duplex: qm̄ aut ex eētia morbi ⁊ acumine ⁊ sic mors ꝯtigit plerūqꝫ ⁊ maxie i statu. vel rōne māe. qḋ aūt quātitatis evenit suffocādo calm̄ inatum ⁊ meatus oppilādo qbꝰ evētabaᷓ velut qñ repēte qs multaꝝ lignoꝝ viridiū struē ꝯgerit debili flāme: vel ex p̄te q̄litatis fride aut venenose: ⁊ talis mors evenit i paroxismoꝝ p̄ncipijs. In augmēto aūt cū sit mediū iter istas mors ꝯtigit medio qñ mōꝝ ẜm tñ Gal. in ipso evenit ꝑ modū quo in statu. ❡ Adhuc egritudinū q̄dā sunt ꝯtinue ẜm q̄s sensibilr̄ non app̄et additio vlla neqꝫ diminutio: ⁊ qbꝰ evenit mori in statu ex morbi eētia cū illa sit tūc cōpleta. vñ. A. Causon ⁊ q̄ illi silēs sunt egritudines attrahūt mortē apud statū paroxismi ⁊ antecedūt accñtia versutissima. Calor.n. extraneus supans inatū ⁊ ad se trahēs eū extinguit velut maior flāma minorē. In declinatione ṽo nunq̄ȝ cū fueriᷓ vlis. Quedam ṽo sunt additionē hñtes ⁊ diminutionē sensibiles siue sint ꝯtinue siue iterpolate: ⁊ iste sunt mortē iducētes nō parū in p̄nº ⁊ ꝓprie qñ māe eaꝝ fuerit fride. vñ 2ª q̄rti. Sciatica mortē attrahit in p̄nº poxismi. Que ṽo ex materijs sunt calis interficiūt p̄sertim in statu. Quid aūt odm̄ de augmēto iā visū. In declinatiōe ṽo p̄ticulari mors advenit ꝑ viā debilitatis ṽtutꝫ ⁊ resōnis ipsiꝰ vt declabiᷓ ꝑamplius. ❡ Mors itaqꝫ ꝯtingit maxie in statu: ꝯsir in p̄nº: deinde in augmēto: minime aūt in declinatione p̄ticulari: nunq̄ȝ autē in vlī nisi ex errore vel alterius egritudis occursu: qḋ ostēdiᷓ: dn̄te Ga. crisiū. 3. nunq̄ȝ excogitari modū mortis posse in declinatione vlī nisi ex peccato aut errore. ❡ Rōne ṽo egritudis neqꝫ est videri vnq̄ȝ expientia sienis: neqꝫ rō id advenit. vñ. 4. 2ª. In declinatione totali nō moritur aliqs: nisi pp eās laboris sue de foris q̄ supueniunt īfirmo. Et est debilis sicut motus aut elevatio. s. ad sellā vel ira: ⁊ qñqꝫ accidit hꝫ ēt p̄ i. declinationi particulari: imo Gal. vr̄ has cās magꝰ attribuere declinationi p̄ticulari: ⁊ hāc mortē dicit Aui. añcedere sudorē cū Gal. paucū viscosū. Almāsor ṽo libº. 10. Eger nullo mō moriᷓ post statū nisi alia ei supueniat egritudo post statū que necē inferat. vñ Haly. hoꝝ cōplectens sniam. In declinatione nullus moriᷓ nisi forte noua fiat passio aut in regimine patiaᷓ peccatū. ❡ Qḋ ⁊ nō minus rōnibus ꝯcluditur: ⁊ p̄ qdem ex termino declinationis assignato: nunq̄ȝ enī qñ nā vincit ⁊ suū inimicū expellit accidit mori. Hoc āt in declinatione ꝯtingit: vt rō attestaᷓ ipsius. ❡ Adhuc ẜm Gal. Cū p̄terierit status egritudis nā iā dn̄aᷓ: hoc aūt accidit in declinatione: nō.n. alr̄ declinasset egritudo. Ampliꝰ si qḋ maxie vr̄ adesse nō adest nec qḋ minime. Sed magis vr̄ ꝙ in augmēto ⁊ p̄sertim in statu mori qs debeat ⁊ nō est mortuus: ergo ne nec in declinatione. ❡ Rursus mors nō ꝯtingit nisi aut ꝓpter debilitatē ṽtutis vel morbi acumē aut ꝓpter accñā. Sed nullū istoꝝ de se est in declinatiōe cū ṽtus iā gescere incepit ⁊ ꝯfortari a motibꝰ p̄oribꝰ remissa. Morbus ēt q̄etaᷓ cū eius cā expellaᷓ ꝯtinue: ⁊ ꝑ ꝯñs accñtia sedenᷓ. vñ Hipp. circa p̄nº ⁊ fines oia ībecilliora. s. accñtia: circa statum ṽo fortiora. ❡ Palin. sanitas fit ex morbo tanq̄ȝ

F

Colle pº c. tertio. c. 12. añ me.

1º. 4. p. tractu. c. 98. i medio.

Trac. 1. c. 98. pº me.

G

Ca. 9. post p̄ncipiū.

Trac. 1. c. 98. pº p̄n.

3º de crisi. c. 9. pº me. 1º. 4. tra. 1 ca. 98.

H

vbi supra imediate. Ca. 23. pº p̄ncipium 10. theo. c. 4. pº p̄nm.

3. de crisi. c. 9. in me.

2ª pcl. afo. afo. 30.

ex suo 3rio. Contrario p.n. vnū gratia subiecti in quo sunt fit ex altero phyſi.p̄. Qḋ aūt sic fit p motū, pducit 3rium in esse. Motus aūt inter extrema partiȝ est in termino a quo ⁊ partiȝ in termino ad quē phy.5°. Aliqñ tñ participat magis de termino a quo: puta qñ parū ab ipso recesserit: aliqñ eq̄lr qñ vniformiter distat. Qñq3 a termino ad quē qñ ipsi magis appropinq̄t: ⁊ tūc vehemētior est motus cū magis suo attingat fini seu pfectiori. Intm̄.n.iā suū vincit 3riuȝ vt ⁊ modici sit vigoris. Hoc quoq3 accidit i declinatiōe: tūc.n. motus ad sanitatē fere i termino ad quē, ppulsa egritudine existit: ⁊ mot⁹ nālis ois i fine fortificat̄ sue pfectioni appropinquās. Ex his itaq3 pābus tanq̄ ex vna pcedētib⁹ radice magis 3cludit̄ nulluȝ rōne morbi i declinatiōe mori vlī.

Morit̄ tñ aliqñ in ipsa p accñs. Qḋ tripl'r euenit. p̄ quidem pp egritudinē vt dicūt qdā supuenientē alterā. Scḋo pp peccatū vel ab infirmo pmissum qui discolus ⁊ medico inobediēs suos irrōnales seqtur appetit⁹. Aut ex medico errāte in regimine: si medicus d3 dici ⁊ nō corruptor modi nāe vel ex ministris infirmū facto vel sermone ad iram vel sil'e pducētibus: qḋ ex reb⁹ 4or 3tingit extrinsecis in salutē necessariis praue administratis. afo. in p̄n°. Tertio quoq3 pp debilitatē expulsiue nālis ⁊ aialis in lacertis entis vt pectoris. Mā.n. aliqñ bñ digesta nō expellitur sed interimit pno⁹ ⁊ pidimia p scḋis ceu empima. Sȝ i decli°e pticulari morbi puta poxismi euenit mori nō solū ex errore: immo ex nā ṽtutis ⁊ egritudīs vt in illis qb⁹ ṽtus est ifirma. Scḋȝ eni Gal. In declinationib⁹ poxismi pticularib⁹ aspeximus q̄plures multotiēs moriētes: qḋ nō est mirabile: q2 infirmi ṽtus in p̄n°. augmēto ac statu pōt sufficere: ea i seipsa coacernata ⁊ conata robore suo toto. In declinatione qdē euenit ecōuerso. Mouet̄ nāq3 in ea calor a medio ad ex̄ma. vñ euapo rari 3tingit ⁊ dissolui habitū inde. Cū.n. ṽtus in declinatione fatigata: insequr reliqas poxismi in extrema, ppulsa dissoluit̄ ⁊ exalat ad mortē cū ei⁹ istrocem qñ qs pusillanimus ex gaudio fm Gal. ⁊ A. morit̄ pnicioso: vel qs in sequēs suū inimicū secū icidit mori, baratrū. Quidā v̄o eo₃ repente moriunt̄ vt ptibus videat̄ eos lippotomiaȝ ⁊ nō mortē incidere. Alij aūt paulatim intereunt qḋ ⁊ multos latet putātes hos in statu ac ex ipso i declinationē peruenire velociter. Sȝ ambiguitatis huius discretio pulsus existit: qm̄ in vera declinatione is fortificat̄ eq̄tur ⁊ calor repēte dissoluitur febrilis. In illa v̄o q̄ statui succedit velox estimata secus extitit. vñ 3cludit Gal. vt p̄tactuȝ tres fore modos qb⁹ morit̄ qs absq3 crisi. Primus qdē in p̄ncipijs paroxismi: qḋ ex ſtonib⁹ sepius 3tingit magis in p̄ncipalib⁹ factis particulis vel multitudīe ⁊ viscositate humo₃ repēte in iterioribus viā spūs oppilātiū. Scḋs v̄o in statu sic iā victa nā. Reliquus q̄3 in declinatiōe rarissime pticulari, dissoluta vitali virtute. Morit̄ ēt quis absq3 crisi dissolutione paulatine facta vsq3 ad mortez q̄lis que tabo₃.

Sed circa p̄dicta 3tingit dubitare dupl'r: q2 sicut qs morit̄ in declinatione pticulari ṽtute a tpibus p̄cedētib⁹ dissoluta moto calo in expulsionē residui māe paroxismi: ita ⁊ in declinatione vlī p̄us virtute multipl'r fatigata ⁊ pp̄ter motū digōnis ⁊ expulsionis: ac pp̄ter longā laboris tolerātiā ⁊ ēt insecutionē in māam expellēdā: simul.n. vī cuȝ māe ppulsione calor dissolui ⁊ expeli cū ṽtute inatus pp qḋ mori 3tingit. Dōm simile hoc nō fore: q2 l3 in declinatione particulari paroxismi mā expellat̄ ipsius: nō tñ tota expulsa est s3 grauans retinet̄ iteȝ motura. In tali.n. declinatione nō est mā vīr in via expulsionis aut expulsa maxime sicut in vlī in q̄ iam vincit nā ordinē seruans cōmensuratū in expeliēdo nō se totalr diffundēs repente sup māe expulsionē: imo motū intersecat qñ videt se debilitari vt visum q̄nq3 in fluxu sanguinis narīū ⁊ sudore aut 3tinui solutione vel aque hydropico₃ per vmbilicū eductione. Iā nāq3 3sideratuȝ nām in de interpolate eā expellere ceu probus ipugnator potētiores quos supat p vices agit: neq3 intm̄ ex motib⁹ p̄mitib⁹ laboriosis nō remanet debilitata qn magis 3fortet̄ ex alleuiatione quā suscipit victa mā ⁊ expulsa.

Et si pteruiēs qs dicat nām dissolui ex p̄dictis synthomatib⁹: rñdēdū q nō pp hoc morit̄ rōne morbi: sed ex peccato magis. Qñ.n. medicus videt aliqñ nām in crisi pp sincopim vel euōnē deficere: eā d3 alimētis facilis digōnis ⁊ odoramētis 3fortare: qm̄ accñtibus virtutē dissoluētib⁹ illico fm Gal. 3donādus est cib⁹. Quo neglecto si deficiat ex errore talis icidet defectus.

Dubitatur ēt 2° qm̄ vī q mors in declinatione vniuersali fit eadē de causa q̄3 in pticulari: q2 i declinatione vlī per errorē mors aduenit qḋ ē p accñs ⁊ nō ex vi morbi. Sed in declinatione ēt pticulari vī p accñs 3tingere: q2 declinatio dicit semp victoriaȝ nāe super morbi nām. Sȝ qḋ sic accidit ṽtutis dissolōne ac ipsi⁹ mā expulsionis 3secutione accñtaliter apparet euenire: pp qḋ silr vtrobiq3 vī 3tingere. Dōm q vel peccatū interuenire talr accñtis aut q per accñs est duplex: quoddā qḋ magis 3seqtur p̄n° rei intrinseca vt nām ⁊ virtutem. Et tale in declinatione 3tingit particulari qḋ ei qḋ est per se, ppinquuȝ existit. Est ⁊ aliud quod ab extrinseco existit vt error. Et h̄ p accñs multuȝ ab eo quod per se remouet̄: quod i vniuersali q̄nq3 accidit declinatione. Sic igit̄: vt visum: mors per se directe 3tigit in statu: in p̄n° ⁊ augmēto. Cōsequēter in declinatione particulari: ei qḋ per accñs ppinquū: in vlī v̄o remotum.

Propter quartū qdē. ad p̄m qd dōm iam apparuit. Ad aliud d3 q i declinatiōe vlī mors nō 3tingit vt dīsuȝ nisi ex errore aut egritudine supueniēte: vt dicūt aliq. Sicut idē declarat demū. A. s3 q̄3 multū. i. sepe 3tigit in declinatiōe pticulari nōnunq̄ aut nullatenus ⁊ p se i vlī ⁊ nō in vlī q̄3 multū. Et silr visuȝ qd dōm ad id qḋ subdebat. A. l3.n. declinet febris cū eius accñtibus nō tñ variole nisi phantastice. Ad aliud dōm vt videbit̄ dria. 134. Ad aliud cuȝ ei⁹ 3firmatione dōm q l3 in declinatione pticulari 3tingat mors: non tñ in oi: s3 in illa q̄ maxie 3tinet̄ in statu vlī aut p̄n° vel augmēto. Ad aliud dōm q facta crisi statu precunte salubri a qua nā 3cidit pticularis cū mā ⁊ vlīs vt motus iune: adueniēte demū q̄dā ifluxione celesti praua nō poterit ifirmū psternere ad mortē cū mā sit oīno idisposita. Euāta iā pro pte eā ⁊ virtute ibideȝ vtcūq3 roborata vel fortassis si moreret̄ esset aut alia egritudo vel peccatū forinsecus occurrens. Ad vltimū dōm q si 3tingat victorē mori altero interēpto non fuit pfecte victor. Nō.n. habuit nām dispositā in qua agit sicut nā cū mā fuerit in statu digesta ⁊ postea ppulsa. Tūc eni si aliter eueniret nō foret declinatio, vñ aliq pp hoc ⁊ similia accñtia putāt mori aliquē in declinatione vlī. Et proprie q2 q̄sdā calore accñtali tepefactos: ac qñ sanatos reputātes nō vidētes cām vñ moriant̄ estimāt illos i declinatione mori vlī. Deficiente nāq3 calore nāli deficit ⁊ accñtalis.

Differētia. CVIII.

Quod in pricipio poxismi fit nocumentū somni deterius q̄3 in alijs morbi tēporibus monstratur: qm̄ illud nocumentum est deterius qḋ per plura trāsit tēpora paroxismi: qḋ firmat̄: quia Gal. p̄ reg. acu. Deterius nocumētū facit cibus datus i p̄n° paroxismi q̄3 in aliquo allo₃ tēpo₃: h̄ aūt est nocumentū factū in p̄n° eius: deinde in augmēto. Secus autē euenit in declinatione ipsius maxie ⁊ 3sequenter in statu. Adhuc cū in p̄n° paroxismi fit somnus typus 3surgit ⁊ inualescit: 3currūt reumata in loca debilia. Febres intēdunt̄: ⁊ apata augmētātur: plures ēt desipientiam incurrunt loquētes in somno. afoř. scḋa. Hec autē in statu vel declinatione nō 3tigunt cum mā sit victa ⁊ vincat̄ in expulsionem expulsa. In status enim tēpore superatur mā morbi ⁊ in declinatione p manet supata: quare in p̄n° ⁊ 3siter in augmēto paroxismi

Marginal notes: I · Collr sec. cō. 67. · Collr. 2. c. 22. ⁊ 52. · K · Cō. 43. p̄e p̄ncipij 3. · 3. de crisi. c. 9. in p̄nc. · L · 3. de ac. ⁊ mor. ca. 5. ṽsus fine. · Collr 2° p. doctr 2. sū. 1. c. 14. circa p̄n° · 3. de crisi. ca. 9. in fi. · M · N · p̄ afo. c. 5. · O · P · Q · Collr cō. 45. · Cō. afo. 2. in medio.

nocumentū est deterius somni ꝗ̄ in alijs tpibus. ¶ Qđ aūt fit deterius in augmento ondit̄ur: qꝛ fiūs simili fit additio. Cū enim egritudines intēdātur ꝛ eoꝝ nocumēta nocu^m superueniēs a somno vt passignarū habebit tunc nocere maxime: ꝛ ꝑcipue cū per statū hec in quo ꝑdicta vltimātur cōtingāt ꝑtrāsire. ¶ Ampli⁹ i statu vꝫ magis deterrēs nocu^m qꝛ somn⁹ est acceſs. Accīitia aūt irēdunt in statu. afo. ꝑma. ¶ Adhuc illo tpe quo est vehemētior ab egritudine ꝛ accidētibus infestatio ꝛ ꝟtus ipugnat̄ a m. ꝑ plus. Ipsaqꝫ tanq̄ refugiēs occultat̄ interi⁹ ꝛ morbi deteri⁹ occurrit nocu^m: ꝗ aūt est in statu: nō aūt in alijs sic tpibus: ꝓp qđ in ipso deterius efficit̄ somni nocu^m. ¶ Qđ aūt minus nocu^m fit in declinatione indicat̄: qꝛ in ipsa ꝟtus vꝫ fortificari cū mā tunc expellat̄ morbi. In statu. n. fit crisis in qua expellit̄ cā morbi. Ea ꝟo expulsa ꝟtus suscitat̄ ꝛ infirmus sanat̄: quo eueniēte nocu^m nō poterit in declinatione ꝯtigere. ¶ Palin. in declinatione vñ nō ꝯtingit mors neqꝫ ēt piculū grande nisi ex errore infirmo sup̄ueniente vñ a ꝑoꝛ: ergo neqꝫ in declinatione piculari. Et firmat̄: qꝛ idē est ens hō ꝛ hō ꝛ vnus hō ꝑm dictionē repetitā 4° meta. Sīle nāqꝫ vꝫ de tpibus vñb⁹ ꝛ particularibus paroxismi. Coꝝ sicut ex illis totus cōponatur morbus vnus ita ex his paroxismis: ergo nocumentum minus erit in declinatione deterrens paroxismi.

Horum autē

omnz op^m sapit Gal. afo. 2°. ¶ Rursus in q̄ egritudine somn⁹ laborē ꝑstat mortalesꝫ experiētia docet ꝗ nō ꝯtingere in ꝑn° neqꝫ in statu aut ēt in augmēto: cū plures dormiētes tunc mortē ꝛ perniciosaꝫ non incidāt nocu^m sed magis in declinatione. Propter qđ nocumentū in ipsa somni factū erit deterius.

Propter primum

ꝟo sciendū: qđ somn⁹ vñ statꝫ cui⁹ grā ꝗ ēt dicat̄ modis ꝛ qualr corpus ei⁹ imutet̄ actione. Est aūt somnus ꝯuētus qđā caloris intrīsecus ꝛ nālis reciprocatio. Est ꝛ primi sensitiui cōprehensio seu vinculatio: de somno ꝛ vigi. vnde coll. 3°. Somnus est ꝓfundatio sensus cōis ex cerebro ad coꝛ. In 4° ꝟo de accītī inuit̄ ꝙ fit ꝑ ꝟtutū aīaliū cū intentione nālis: exēplū. n. ꝯtingit ꝙ ꝟtutes aīales taꝫ interiores q̄ exteriores gerent̄ in coꝛe maxime qñ somnus fuerit ꝓfundus nāli dispōne affect⁹. Sūt nāqꝫ dormiētiū qđā intrī somniātes vt surgāt ambulātes: ꝙ e aītate cerebri ꝯtingit ꝛ vaporosa oppilatiōe vehemēti. ¶ Fit aūt somnus eo ꝙ vapores a cibis ꝛ potib⁹ ꝛ maxie vapores resoluti ꝛ humiditatib⁹ alijs ꝑ ꝑ ꝛ ꝑ ꝛ cerebꝝ petūt. Qđ densum inueniētes ꝛ frigidū ꝯgelant̄ ꝛ inspissant̄ ꝛ descēdētes meatus sensitiuos oppilāt mēbroꝝ vt ꝛ spūs ad cerebrum a suis retrahant̄ instrīs ꝛ in coꝛ tādē descēdāt: oppilaturqꝫ medius vētriculus cerebri supple circa verticē in ei⁹ apice ꝯsistēs. Extēdit̄ n. inuīū sibiqꝫ due capsule vel vualia additamēta dicta applicant̄ vt spūs aīalis a ꝑ vētriculo neqꝫat in posteriū trāsire aut eꝫ: vñ ꝛ aīal tūc sensu ꝑuat̄ ꝛ motu: ꝓp qđ igit̄ Auer. de somno ꝛ vigi. somnū fore ipotētiā sensus nō rerū exitiū. ¶ Fit aūt somnus duplici ad ꝑns de cā: vna qdē vt nā digōni liberi⁹ incūbat mā ꝛ ciboꝝ. In ipso. n. calor seu spūs attrahit̄ a corpis extremis ad itrinsecus fortificatus. Quiescūt. n. vires aīales q̄ ipso mediāte opantes eūdeꝫ. s. spūm ꝛ calorē dispargēdo dissoluebāt. Cui⁹ signū qꝛ dictū ab Hip. Uētres hyēme ꝛ vere calidiores sunt nā ꝛ somni longissimi: ꝛ ꝑ ꝯns pleꝫ oportere ipsis oblatiōes offerre. Fortificat̄. n. in his ꝛ vnit̄ tꝑ bus calor: ac quietes tūc adsunt. Altera vt spūs iteri⁹ ꝯcꝯ quiescat ꝛ ꝯfortet̄: ꝓp. n. ꝯtinuū dissolueret̄ motū. vñ 5°. A. de aīa. Instrā fatigāt̄ ex vigili motu ꝛ destruūt̄: ꝛ iō de somno ꝛ vig. Qꝛ vigilāti necio somn⁹ sit: alioqn lāguesceret ꝛ corrūperet̄. Propterea qꝫ fortassis exponet dcīn Auer. ꝙ somn⁹ ē ipotētia. i. debilitas sensus. Is. n. ꝓp debilitatē ꝯtingit nāe nō potētis ꝯtinue spūs a minera ꝑ⁹ foras mandare. qre ꝑ 1°. Somni necitas in sanitate ꝛ vita nō est necitas absoluta cū nō sit nisi ex parte alicuius impotētie ꝛ est exitus a nāli. Est tñ hic exitus nālis. vñ est necessarius cū necīū hic de nāli dicat̄ cōitate nois. Somn⁹ eni fit vt spūs ab ipedimētis separet̄ ꝓpter lassitudinē ei accitēs: ꝛ qꝛ ipm oportebat digōni intēdere. Has aūt duas res in vigilia ꝑficere nō poterat: ꝛ iō ex quadā ipotentia vt quiescat est necius sibi somn⁹: vñ in cōmētario pulsuū a poetis est audire dicētibus. Sōmus mortis enūtiatio existit solū eā q̄ circa cibū adiuuās opationē. Alia ꝟo sunt oīa morientibus sīlia: puta nō videre: nō audire: nō sapere: nō intelligere: nō loq. insensibilē, imobilē, irrōnalē, ꝓiectū eē. Somnus. n. vꝫ ꝑm nām velut eius qđ est viuere ꝛ nō viuere iterliminiū sit: de ge. aīalīū 5°. ¶ Somnus siqdem duplex existit: qđā. n. est vñs: alter particularis. Uñs quidē est reditus spūs aīalis ab instrīs sensus ꝛ motus ad ꝑn^m cū quo ꝑ nant̄ ipsaꝝ instrā ab exitu opōnis in ipsis preter illa q̄ sunt necia vt vita ꝑmaneat sicut instrā spūs. Somnus ꝟo particularis est triplex. Aliqs nāqꝫ est nālis: qđā ꝑter nām: ꝛ alius medius fere. Preter nām qdeꝫ est spūs reuocatio ꝓp cām instrā humectātē ꝛ in ipsius subam ꝑturbātē ac oppilātē ꝛ subam neruoꝝ ꝛ musculoꝝ laxātē velut accidit ebrijs stomacho nimiū repletis. Et hic somnus ꝓpꝛie subeth dꝛ q̄ē somnus supfluus ꝛ grauis cuius grauitas ꝛ supfluitas est i quātitate sit̄ ꝛ q̄litate vt ꝛ ei⁹ spatiū sit ꝓlixi⁹: ita ꝙ excitat⁹ sic vix nō possit se erigere nisi cuꝫ difficultate vehemēti. Est ꝛ alius somn⁹ nālis: ꝛ hic duplex alter qdē absolute nālis dictus q ē reditus spūs vitalis ad iteriora vt digerat̄ cib⁹. Reliquus ꝟo nō absolute nālis q est reditus spūs ex instrīs ad suū ꝑn^m ꝓp supfluitatē resolōnis ipsius: nō. n. se sustentat ꝓp dissolutionē cātam ex motu ꝛ labore: ꝛ iō necē ad suum hꝫ redire ꝑn^m vt ad cerebrū ꝛ tandeꝫ ad ipm corꝛ vñ ꝓcessit ꝑ. Estqꝫ tertius q̄si iter ista duo extrema medius dictus somnus nō nālis absolute: q est reditus spūs aīalis ab instrīs ꝓp cām infrigidātē sube spūs ꝯtiaꝫ vel ab exteriori frigiditate vt a medicinis ifrigidātibus: ꝓp hꝫ. n. infrigidationeꝫ instrīs oppilatis ꝛ arctatis: spūs vitalis in eis nō pōt renouari ad instrā expandens se loco illius qui dissolutus erit. 3° ꝑ⁹ ꝛ cōmentario pulsuū apparens 1°. ¶ Accītia ꝟo somni in corpe variant̄ dupl̄r. Ex tpis. vꝫ. quātitate ꝛ mā e mole ꝛ q̄litate. Primitus qdem: qñ aut somnus est ꝓlixus ꝛ maxie in die: ꝛ tūc ꝟtutes eneruat ꝛ dissoluit aīales vias cordis laxat ꝛ refrigerat corp⁹ ꝛ humectat: ꝛ ista augmētat: ꝛ calorē debilitat nālē: colorē corrūpit ꝛ mot⁹ ihebetat. Moderatus aūt si fuerit tpe cibos digerit: corp⁹ igrossat: laboreꝫ soluit: aīaꝫ ꝯfortat: ꝟtutes oēs alleuiat: calorē nāe adauget: humores reddit laudabiles. Si aūt fuerit tpe minori sufficiēti factus: inde nāe ꝯsurgit ibecillitas: digōnis ifirmitas: corpis siccitas: ꝛ calor dissoluitur exacuitꝰ ꝛ supinflāmatur nāe. ¶ Ex mā e ꝟo mensura ꝛ q̄litate sit̄r somnus variat̄ tripl̄r: qñ aut fit in corpe cibis multuꝫ frigidis: viscosis: difficilis digōnis repleto cū mā ēt plurima ꝯsimili ꝑexistit: ꝛ tūc cuꝫ super hoc somnus statim occurrat calor suffocat̄ fere nāe: facit nāqꝫ in his ebullitionē ꝛ ipsos dispergit: ita ꝙ sup eaꝫ regurgitant̄ extinguēdo. Et sic velut a somno in ꝑn° accessionis solet febris ꝯtingere statice vel vacuo dino. fueritqꝫ ipsius cibaria ꝑus subtilia de leui inflāmabilia. Calor nālis ꝯuersus ad corporis humiditatē illā exurit ꝛ consumit ipm debilitat ꝛ exiccat. Si quoqꝫ aduenerit iter hec media cām nāe ad interiora redditū corpis mām inuētā maturās ꝛ cibum digerēs calefacit id ꝛ humectat: eiusqꝫ corpulētiā adauget ꝛ ꝟtutes cūctas roborat. ¶ Est aūt demū sciēdūꝫ ꝙ nocu^m est accessio qđdā ex morbo derelictū: qđ 1° ꝑꝫ Gal. existit: vñe. vꝫ. ꝛ ꝓpriū. vñe qdē cū sꝑ noceat ceu nocu^m somni factū in ꝑncipijs febriū paroxismoꝝ interpolataꝝ: mō tñ eius nocu^m ꝑfefert ꝟsutiā ꝛ mortē. Estqꝫ multiplex ipsius vt ꝑtractū nocu^m rigoris seu frigoris ꝓuocatio eiusqꝫ ꝛ ꝑtētio ac extēsio: reumatū decursus: stupiditas q̄dā: febriū exacuitio: ꝛ spatiū augmētatio. Propriū āt dꝛ nocu^m qđ in particulari tpe

nocet morbi sic in decli[ne] z in statu et sibi cótinuo. Et h no/cumétú sz Gal. z Hip. somni decéter est mortale: de hoc. n. verificat aforismus. In quo morbo: adhuc distiguit z asr, Qódá. n. di nocu[m] extésiuú qd lógo pdurat tpe: nó tñ est ve hemeter deteri[us]. Aliud vo itésiuú qd modico tpie multuz nocet. Primú át fit i alijs tpib[us] a decli[ne] z ppzie i pn[cipi]o: sz pñr in augméto. Alterp vo i decli[ne] z in statu ptinuo ipsi. ¶ Est aút paroxism[us] exacuatio siue exacerbatio q est deterior bo/ra toti[us] piodi siue circuit[us] sic reliq q decli[ne] melior. afo. p[ri]a.

Pa[r]s 2 ptic. · Pre. secu. co. 45. in medio.

Propter secúdu3

qdé sciédú q aliq dixerút somnuz p se nó nocere: sed tñ qz priuat vigiliá: z p ons tollit iuuamétú fcm ab ipsa: isz bos qppe refellit Gal. ingens ex somno qdá pturgere no/cuméta: ceu Hip. in libris epidimiap móstrauit. d. q i sóno multi erát stupidi z alienati q ex ipso facti sunt tales: ná epi dimiarú 7°. Aliaqz in somnis comata. i. stuporea z qbus sumitates circúfrigescút z mens turbata: z alia qcunqz cir ca somnú talia supple praua z qb[us] 9ria supple laudabilia: sic igit somnus p se nocet. ¶ A. vo 2[a] qrti sonat sufficiete/nus audit[us] q deteri[us] nocu[m] fit somni in statu factú ita. Sal uior somnus diurn[us] est q est in pn[cipi]o ei[us]: z hoc totú i statu pa/roxismop febris e deteri[us]. In pn[cipi]o vo eius z multotiés fit z nó nocet. Cui[us] opp[ositu]m sentit Gal. Uult. n. q noceat pncipalr nocuméto deteriori z mortali in declinatione. ¶ Cui qdez dóm q. A. cóparare nó itédit nocu[m] somni factú i statu pa/roxismi ad nocu[m] factú in pn[cipi]o ipsi[us] sic p[rim]a fronte sapit illius sermo: verú nocu[m] factú in pn[cipi]o status ad illud qd fit in eius fine vt interptet ita. Et h totú puta dormire de dieqcunqz mó in statu poxismop febris est deteri[us]. Uero pro. s. in eius pn[cipi]o: z pro sz multotiés fit in ei[us] fine. vz. status z túc non no/cet cú appropinqt declinationi. vñ p[rim]'qrti. Nó nocet fortas/se apud statu: dicit aút fortasse. i. qñqz: qz in fine ipsius non nocet. Neqz et nocu[m] pículosé in declinatione factú retulit ad factú in alijs tpibus vt visum. Aut forte qs rñdebit: cuz A. Gal. interpres eius exponat sniaz magis: z nó aduersef eidé: q per statú nó intellexit statú prout est vnú morbi ne/quius tépop sz magis p ipm declinationé voluit iportari: z túc erit sermo Gal. expositus recte q et nomé stat[us] vtrúqz iportet. Dicim[us]. n. stare aliqd qñ declinat aut cessat ab ei[us] motu vel actu. Qd át. A. dicit somnú nó nocere multotiés in pn[cipi]o intelligédú de nocuméto vili seu cói vt dictú per Gal. Aut nó nocet sed iuuat nám tpie paroxismi in fortius ope/rádo sicut et testatur ipse Gal. ita vt q si ná postea potétior fuerit incitata magis 9 n ám plus vincés maturabit z dis soluet. ¶ Adhuc inuebit 9. A. dicété in pn[cipi]o nó nocere: cuz 9riú dicat Gal. lz. n. somnus morté nó iferat neqz aliud ver sutum z gráde nocu[m]: tñ vi aliq nocuméta magis adduce/re vt subdit ceu pluries tactú: qz horroré, rigoré, frigidita tem extremitatú forté pilongátur accñtia. Flegmones circa viscera augmétant pexútes. Et si hu. aliq in ventrem cófiu xerunt nó simílr digerunt: ideo probibétur laborantes in principijs paroxismop dormire: sed vigilare pcipitur ceu etiam indicatur quarti prima. ¶ Dicédum h9 solutionem apparuisse. A. secúdi expositione aut eius. i. dici.

Tra. 2. c. 2. ari me. · K · Tra. 2. c. 49. · L · M · Tra. 2. c. 2. ari me.

Propter tertiú

vo sciédú: qm qsitú suppone/re vi somnú nocere: forsan qs de hoc ipso dubitaret: qm ois actio vi iuuare náe: somnus át é actio nális. Adhuc i ipso calor trabit iteri[us] z vigorat idé: nó igit nocet. ¶ Dóm q somnus p se semp h3 iuuare: p accñs vo nocere. Inquátú3. n. est náe actio z calor in ipso itus tract[us] fortificat extat iuuatiu[us]. In eo vo q i tali 9ctio/ne rigores z frigora excitantur reumata currút zč. ¶ Aut dóm somnú nálé semp habere pfortare: z symthomaticú aút nocere: sicut q in pncipijs fit poxismop motú psequédo in/trinsecú pncipij poxismi. ¶ Uir tñ sciédú q somnus factus in qlibet tpe poxismi si nocet est prauú: nó tñ fm Gal. illud nocu[m] est mortale nisi in declinatióe ppzie. Cuz. n. calor ad

Pre. 3. scbe afo.

interiora pueritat vniter z fortificet vt cibos digerat z mor bi mám in bonú reformet. Spús et cú vtutib[us] vt dictú for/tificet: si hec nó pualét eius nocuméto denotát cám interius fore nociuá grandé nám supanté z pfertiz in declinatione: cú magis adsit que túc alleuiationis: sicut apparet p illuz. In morbis minus piclitant egrotantes: z ió sermo decimi theorice inarticulat[us] z idiscret[us] simplr pferés aforismú cuz eius fuerit illius expóné apire. ¶ Propter qd sciendú cum Hip. z Gal. q deterius nocu[m] somni est qd fit in declinatio ne paroxismi: qd qdruplici móstrat róne: vna qdé cói: alia vo sumpta ex vtute: 3[a] ex ná z psuetudine vt dicat declina/tionis somni: 4[a] vo ex máe victoria z expulsione ipsa. Cói q dem: qz 9riop 9ria sunt rónes: z 9ria circa idé fieri sunt na/ta. Cú igit somnus habeat iuuare maxime in declinatione fm Gal. Dicit. n. somnú iuuare manifeste fm statú: z qñqz in augméti vltimo qdcunqz copulat statui: sed manifestissi mú oium iuuamétop fit in declinatione. vñ 4° p[rim]a. Et probi be infirmú a somno in pn[cipi]o febris z ppzie qñ adest horripi/latio aut frigus vel rigor: plógant. n. hec z exprimunt ma terie si fuerint eútes ad qdá viscera z phibét digérue humo rú. Apud declinationé vo est iuuatiuus valde: z fortasse nó nocet apud statú. Debit itaqz per opp[ositu]m eius nocuméto i de/clinatione nocere maxime. vñ Gal. Nocuméta ex h9 som/no sunt: febré nó solui: doloré intédi: z eymata fieri: flegmo/nesqz augeri. Et quidá fm ipsos somnios loquunt aliena. Aliq vo reddunt stupidi vt eo vix exurgát pñncti. ¶ Am plius cuz nocu[m] esse intelligat relóne ad virtuté factaillo tpe quo ipsi aduenit nocu[m] si fuerit debilis ip3 erit deteri[us]. Debilior aút in declinatione tanqz magis ipugnata. Susti nuit. n. pugná iá per tria tpa grandé vt in augméto z preci pue statu: z lz qdá febriú sic q fride máe nó modicuz ledát in eap pncipijs poxismi. Itaqz in declinatione veheméter de/bilitata modicú ei nocu[m] est vehemétissimú. Et ió crisium 3°plures quop vtutes sunt debiles moriunt i declinatione poxismi. Sil'. n. cú eductióe máe exhalat spús z vita. ¶ Ira dé si tpe illo qaliqd solet iuuamétú suscipe ab aliqid nó re/cipiat sz lesioné: túc desperádú vtiqz magis: cuz nesciat ad qd sit magis auxilij grá pfugiédú: nó qñ illi[us] nó sbuenit ná z psuetudie a pte sustérat[ur]. vñ Gal. In quo singulú iuuatis simú é si cú nil iuuádo adhuc z noceat morté decéter oñdit. In declinatióe vo ná z psuetudine vt sic pferat somnus so/let pferre. Si q noceat nunqd pniciosum est valde: deberet náqz túc pferre cú vtus alleuiet a má: z accñtia sint sedata. Et maxie cú túc nó sit itéta z pparata pugne: sz geti magis z resumptói. ¶ Rursus qñ má vicit z expellit somnus z oé iuuamétú afferés dz rónabilr iuuare z op[positu]m iducés nocé maxie cú laboret difariá: sz h fit i declinatione. ¶ Propter qd ex his pcludit si noceat i declinatione somn[us] ei[us] nocu[m] fore pniciosu: z oñdés nám multá z malá z in nó sua bora supanté nám. Propter. n. somnú calor vnit[us] iteri[us] ná tanqz inimicú psurgit 9 nám putás illá 9 se arma in defensionez velle suscipe. Et ió ad pugná mora deterius nocumétuz in/fert náe qz si permásisset vigilado cú caloris diffusione.

N · Afor. 34. pti. scbe. Ca. 14. ad medium. · O · Tra. 2. ca. 2. ari me. · Có. 1. scbe pti. afo. in medio. · P · Ca. 6. ad medium. · Coll. scbe afor. cb. 1. in medio. · Q

Propter quartú

vo. ad p[rim]m dóm q nocu[m] fa/ctú i pn[cipi]o vt dcm modicú exi stit itésiue: lz fit plurimú extésiue. Lesio aút maxie fit ipsius intensione: nó aút sic extésione: cú vtus et permaneat adhuc fortis. ¶ Cófirmationi aút qd dóm visuz dicta. 134. ¶ Et p hoc appet ad 2[m]: qz lz nocuméta fiant in pn[cipi]o poxismi pluri ma: sunt tñ minora z vtus adhuc valida poterit ea corrigére: nó aút sic in declinatióe ptingit. ¶ Ad aliud dóm q in au/gméto nocu[m] non est deterius sed potius in declinatione z pñr in statu. lz. n. oia sint in ipso ledétia in augméto tñ vtus nó iacet adhuc resistés eis fatigata qd i declinatióe ptigit z status in fine. ¶ Ad reliquú dóm q somnus lz sit accidens put diuidit 9 subaz: nó tñ est accñs stat[us]: imo z magis suú oppo[situ]m iputa vigilia. Hic aút non est sermo de accñte in cói:

A sed de particulari qȝ tpe emergit status. ¶ Ad aliud dõm ꝙ iȝ infestet nã magis in statu ꝙ̃ in declinatiõe vel in aliis tpibus: vtus tñ fortior est in ipso pugne ⁊ victorie itẽta ma gis. In declinatione aũt nõ sic: sed geti intẽdit amplius. Et si nocu^m ei occurrat deterrẽs magis erit: sicut fatigato spe/ ranti pausare labor nunc difficilior vĩ ꝙ̃ prius. ¶ Ad aliud dõm ꝙ veritateȝ hȝ in declinatione vera paroxismi in qua vincit nãnõ aũt in ꝗ vincit: ⁊ lȝ mã videat expelli ⁊ paro/ xismus getari: nõ tñ hoc fit vi nãe potẽtie: sed potius cessa tione humoris motus: eo ꝙ cuẽtatio motus mãe ad putre/ dinẽ nõ ampliori durat tpe sicut tertiana certe nõ vltra. 12. horas aut. 14. in quotidiana vltra. 18. in q̃rtana vo nõ am/ plius. 24. In statu nãqȝ vlĩ fit crisis cõis totius morbi non aũt in statu pticulari semp cuiuslibet poxismi. vñ posito sta B tu pticulari paroxismi adhuc mã vĩr est in expulsa: ⁊ ideo stans põt in declinatione ipsius nocere maxie. ¶ Ad aliud dõm ꝙ in declinatione vlĩ nõ ɔtingit mors nisi ex errore cõ misso pp medicũ aut infirmũ seu astantes aut pp extriseca. dõia poxiscũ mã fit victa ⁊ expulsa potissime. In declinatio ne vo particulari põt decedere cũ adhuc pmaneat ipropul sa ⁊ ppue in debilibus. Et ad pbationẽ dõm ꝙ nõ oino es set eadẽ diffõ hois ⁊ vnius hois si diffiniret vnus homo vt vnus: imo vna adderet sup aliã determinationẽ ɔctã sicut diffinitio hois addit sup diffõnẽ aialis rõnale: neqȝ est oino sile de tpibus vlibus ⁊ pticularibus morbi vt ostẽdet dõia 134. Neqȝ ẽt hꝫ sunt morbi ptes essentiales: sȝ potius inte/ grales. Est tñ in hoc sile ꝙ ceu q̃tuor tpa morbũ ɔstituunt vlem totũ vlia: sic ⁊ tpa pticularia pticularẽ. vȝ. poxismuȝ.

¶ Differentia. CIX.

C Quod recidiuatio sit vna vel ea/ deȝ egritudo cũ sua radice mõstrat: qr illa vĩ vna egri^do cu/ ius mã est vna: vn^9 termin^9: ideȝ ⁊ afflictionis modus: ob his. n. recipit vnitateȝ egritudo. Sed recidiua fit aut fieri põt ex eadẽ mã cũ pncipali vt ex cholera: qr que relinquũtur in morbis subuersiones facere ɔsueuerũt sicut mãe male: põt ⁊ tota vnice indicatiue relinq expulsioni ceu Cap. 4. satis innuitur creticoꝝ 2°. ⁊ modũ afflictionis de 3° in 3^m re/ seruare vtraqȝ. ¶ Amplius si nõ est eadẽ tũc ⁊ febris quar tana ⁊ maxie qntana: sextana ⁊ sil'es nõ erũt febres eedẽ: cũ ges interueniat inter vnã exacuitionẽ ⁊ aliaȝ ꝙ̃ longa: sed ipse vne se eedẽ cõiter ponunt. ¶ Rursus illa est egritudo vna ꝗ itegrat ex q̃tuor tpib^9. Unaqueqȝ. n. a ꝗ gs ɔualescit egritudinũ q̃tuor hȝ tpa: sȝ pncipalis ⁊ recidiua sunt hꝫ vt in anxio pleureśi patiẽte. Aut oporteret ꝙ qlȝ istaꝝ q̃tuor hẽret tpa: cui^9 ɔriũ in illo visum: ⁊ ɔriuȝ ẽt indicat digõnis apparẽtia. Itaqȝ recidiua est egritudo vna cũ pncipali.

Oppositum scdo creticoꝝ: qñ videris egritudi/ nes qñ fint iã solute: deide redeunt: ⁊ D multotiẽs accidit ꝙ recidiua fit in die crisis: deinde currit fm nũm dieꝝ crisis: postea soluit in die crisis alio: q̃re erit vnaqueqȝ illaꝝ egritudinũ pticulariũ in se acuta. Qñ ergo aggregant ⁊ ɔtinuant adinuicẽ est ex eis aggregatũ egritu do chronica. Si ꝗ vnaq̃qȝ illaꝝ est acuta: tũc vna vere non est egritudo. ¶ Adhuc sanitas ꝗ est diluculo ⁊ nuncupata vespe nõ est vna ⁊ eadẽ phy. 5°. Multo itaqȝ min^9 erit egri tudo vna que sanitate intercipit sicut pncipalis ⁊ recidiua. ¶ Amplius pncipalis gñat ex subtiliori euaporabili par te mãe: prius. n. cõsumit subtile resolubile: demũqȝ grossum euaporationi resistẽs ex quo recidiua ɔsurgit: hꝫ aũt mãe sunt alie. ¶ Eti. In quacũqȝ iterpolata cã faciẽs poxismuȝ ꝗ locũ obtinet efficiẽtis est alia a cã añcedẽti que quotidie subministrat ⁊ trãsit in ɔiũctã: vt apparet maxime in patiẽ tibus q̃rtanã p annos. 12. ⁊ qñqȝ amplius. p^a q̃rtiȝ hoc est multo magis in pncipalis ⁊ recidiua. Igit mã egritudinis pmarie nõ erit eadẽ ⁊ recidiue cũ sint magis distãtes ꝙ̃ pa roxismi a paroxismis. ¶ Rursus qbus accidũt alia ⁊ alia

E nõ sunt eadẽ: sȝ alia aduenit recidiue ꝙ̃ radicali. Recidiua nãqȝ est deterior sua radice: dõia ɔtri ab illaqȝ cãta. ¶ Iti/ dem qs egrotãs egritudine cholerica poterit ex regimine infrigidatiuo vehemẽti ɔlabi in egritudinẽ demũ flaticam que alterius est materiei ⁊ motus quã cholericaꝝ diuisio/ nibus. Itaqȝ recidiua oino est alia ab eius primitiua.

Propter primũ qdem sciendũ ꝙ qd sit egritu do notatũ dõia. 72. Principa/ lis quoqȝ dĩ egritudo siue radicalis ꝗ prius affligit ceu ⁊ no mẽ indicat: quã seqtur tpe interposito quietis q̃dã iterũ af/ flictio que scdaria vel recidiuatio noiat. Est nãqȝ ipsa qdã recasus post pncipalẽ egritudinẽ. Quotiens aũt dicat reci diuatio: dõia oñdet subsequẽti. ¶ Unũ aũt seu idẽ dĩ dupli citer: per accñs qdem vt albũ musicũ. Et per se qdem etiaȝ multis dĩ modis. 5° meta. Uno quidẽ mõ ɔtinuitate sibi siue arte vt onus vinculo vel lignũ colla quadaȝ alteri applica/ tum: seu nã qȝ magis est vnũ vt adiutoriũ vlnis. Itidẽ vnũ F dicit subiecto specie indifferẽs. Dicit ⁊ vnũ gñe quoꝝ est vnũ genus differens differẽtijs oppositis. Adhuc ⁊ quoꝝ ratio diffinitiua est vna: dĩ ⁊ vnũ indiuisibilitate vt pũctus ⁊ vnitas. Aliter quoqȝ logice magis distinguit vnũ: q̃daȝ eni sunt vnũ numero vt quoꝝ mã est vna: nõnulla specie vt quoꝝ ratio vna diffinitiua: quedã gñe vt quoꝝ figura pdi cationis est eadẽ: alia vo fm analogiam ceu que fm prius ⁊ posterius ad vnum aliquid referũtur. dõia etiam. 3.

Propter scdm quidẽ sciendũ ꝙ qdã dĩt ꝙ ra/ dicalis ⁊ recidiua sunt vna egri tudo spẽ ⁊ numero ex pte mãe ⁊ vtutis: nõ aũt est pte essen/ tie morbi. Ex pte qdẽ mãe: qm̃ vna est mã vt dicũt recidiue ⁊ pncipalis egritudinis: silr ex parte vtutis: eo ꝙ ipsa facit opõnes suas ordinatas ⁊ ɔtinuas circa mãm recidiue egri G tudinis ⁊ principalis. Rõne vo essentie morbi nõ sunt vna egritudo numero: sed spẽ tñ: qr vna q̃litatis nũo nõ põt nõ inesse ⁊ inesse. ¶ Sed ꝙ nõ sit nũo eadẽ egritudo rõne ma terie: neqȝ ẽt rõne virtutis vt inquiunt ostẽdimus: qm̃ mã est subm in quo egritudo que est qualitas fundatur: identitas aũt subiecti nõ cãt accñtiũ identitatẽ. In vno eniȝ subiecto pñt esse accñtia: nõ solũ spẽ: sed ⁊ nũero dõia: vt color: odor ⁊ sapor in pomo. ¶ Adhuc mã hꝫ plerũqȝ nõ differt soluȝ in magis ⁊ minus: sed ⁊ per eẽntiã ɔpiã: cũ cholerica fue rit egritudis pncipalis mã. Recidiue vo melia p adustionẽ gñata. ¶ Palin: sicut se hȝ albedo ad albedinẽ ita se habȝ egritudo pncipalis ad recidiuã cũ vtrobiqȝ sit silis q̃litas. Sed albedo p inducta ab albedine 2° inducta differt nũo: lȝ. n. sit idẽ qȝ dealbat ⁊ idẽ dealbãs sicut in reparatiõe ac/ cidit sive aut pictureꝝ: tñ albedo p iducta ⁊ q̃si deleta est alia albedo ab albedine ꝗ 2° est inducta. Que. n. corrũpunt nõ redeunt eadẽ nũo. 2° de ge. ⁊ cor. silr mã poterit esse cõposi ta ex cholerico ⁊ flatica: ita vt cessante cholica post tps re/ H surgat flatica ⁊ recidiuã inducat. Recidiua igit a sua pnci pali alia. ¶ Eodẽ ẽt mõ dicere ꝙ sit eadẽ quo ad vtutẽ inar tificiale multũ existit: cũ virtus nõ sit de rõne morbi sed po tius sibi oppugnãs. ¶ Eti. vtus diuersificat rõne illoꝝ in ꝗ agit vt ⁊ actio ɔtingat diuersa. Nam alr sol opatur in nu bem spissam ⁊ aliter in nubẽ rarã diuersas inducẽs figura/ tiones ⁊ colores vt in iride ostẽdit manifeste: ⁊ tñ vtus exi stit vna: sol ẽt cutẽ denigrat ⁊ limũ dealbat lutũqȝ indurat ⁊ ceram liquefacit. In pble. Alexãdri. ¶ Rursus. virtus re manet vna in tota vita alicuius vniformiter vt possibile est corpus dispẽsano: tũc ergo ɔcludit oẽȝ sibi occurrẽtẽ egri/ tudinẽ fore vnã: ⁊ ideo satis inartificiale vĩ dici recidiuaȝ ⁊ principalẽ fore vnã nũo ex pte mãe ⁊ virtutis egritudineȝ. Q̃ũo aũt sit vna vel alia rõne eẽntie morbi poterit ex subse quẽtibus hiri. ¶ Propter qȝ se q̃si demũ corrigẽtes dicunt melius ac breuius posse solui quesitũ: testãtes morbum du pliciter posse ɔsiderari. s. inquãtũ hȝ eẽ successiuũ: ⁊ sic pn/ cipalis a recidiua existit alia nũo: qr successiua pp getj mul/

I

tiplicant̃ successionẽ. Aut ſm esse ꝙ hꝫ q̃litatiuũ cõparatũ nãe in corpore ꝑmanẽti ⁊ opp^m nãe: ⁊ ita dicũt foreunũ numero morbũ ꝑncipalẽ ⁊ recidiuã. ❡ Sꝫ tũc magis ꝙ̃ ꝓus videnẽ deficere: q2 cũ ea que sunt ad finez sint nãe cum fine eiusdẽ: si morbus est successio que ad qualitatiuaꝫ ordinet̃ lesionẽ: si lesio erit vna ⁊ q̃litas vna: ⁊ si plẽs, plures: cũ igitur successio sit plures vt datũ: erit ⁊ q̃litas plures nũo: ita vt alia qualitas introducat̃ per successionẽ priorẽ qua ꝑncipalis iducitur egritudo ⁊ alia ꝑ successionẽ qua inducit̃ recidiua. ❡ Adhuc vt ostẽdit̃ morbus non est simplr̃ successio: sed magis q̃litas vel dispõ de gñe ipsius ꝑma. vt ostẽsum diia. 73. Est etiam forma is exñs in actu secundo amplius ꝙ̃ in primo apparens in principio de morbo.

Coll. li. 2. ca. 2. post principium.

Propter tertiũ

qdẽ sciẽdũ: ꝙ morbus põt accipi 2^r. vno qdẽ mõ ꝓpriẽ ꝓut esse ipsius ↄstat in eo ꝙ est actu ledere opõnes: ⁊ sic recidiua nõ est eadẽ egritudo cũ ꝑncipali: ea. n. cessauit iam a suo actu: imo poti⁹ altera: cũ qes itercesserit media. Etiã si mã foret eadẽ oino ⁊ v̄tus vt volũt ꝑcipugnati: qõ decl'at̃: q̃m ꝑ interioꝝ. Morb⁹ est motus seu alteratio ꝑter nãm: cũ in ꝑmãsibilẽ deuenerit dispõnẽ. Qõ qdem di ꝑꝑ accñs qõ est motus siue alteratio ꝑter nãm: cũ nõdũ in ꝑmãsibilẽ deuenerit dispõnẽ: sed in successione permanẽs ↄtinue respectu morbi. diia ẽt. 73. Ad vnitatẽ v̊o motus reqrũt̃ tria. Unitas. vꝫ. mobilis spẽi in qua est motus ⁊ tpis 5° phy. Nũc ãt dato ẽt ꝙ mobile sit vnũ ⁊ spẽs motus: nõ tñ tps erit vnuꝫ cũ intercipiat̃ qes: motus. n. ꝑcedẽs ⁊ motus subseqnes interruptus qete media in alio ⁊ alio sunt tpe. ❡ Et firmat̃. q2 corruptũ ⁊ gñatũ nũꝙ̃ redeũt idẽ nũo sed spẽ: cuꝫ alio ⁊ alio fiãt instãti. Et iõ egritudo iterpolata nõ erit ꝓpriẽ vna vt ↄtinua hñs vnũ motũ. Qõ fortassis voluit Hip. 4ª afor. ita. Quibuscũꝙ in febrib⁹ q̃tidie rigores fiũt q̃tidie febres soluunt̃. ❡ Palin. Qualitas q̃ diuersis introducit̃ motib⁹ alia existit ⁊ alia. Morb⁹ aũt est q̃litas q̃ alijs ⁊ alijs itroducit̃ motib⁹ ⁊ ꝑncipali ⁊ recidiua. vñ afo. 2^a. Nã in recidiuatione reliquã ex necessitate hꝫ eã q̃ in putredine trãsmutationẽ. Quidã v̊o nõ solũ hoc veꝝ ẽt vir dicũt diuersitatẽ tpis nõ impedire idẽtitatẽ cũ ea non sit de rõne ꝓducti. Uolũt nãꝙ hi vt lex tradit resurrectionem ẽt vl'em saluare. Ex his igit̃ ↄcludit̃ ꝑncipalẽ ⁊ recidiuã eandẽ egritudineꝫ nõ fore nũo oino. ❡ Si aũt accipiat̃ morb⁹ iproprie ꝓut dicit rem suã nõ in actu sed in habitudine ⁊ depẽdẽtia in ipsum actũ vltimiorẽ opatiũ sic poterit aliq̃ mõ ↄcedi ꝙ ꝑncipalis ⁊ recidiua sit vna egritudo: cũ materia sit aliqñ vna aut fere vna ⁊ ꝓpinq̃ remãseritꝙ in mẽbris q̃dã habilitatio per quã statim q̃si qõ est habitu fit actu: ꝑꝑ. n. modicã distãtiã inter ꝑncipalẽ ⁊ recidiuã vꝫ vna egritudo: vñ 2° phy. Intellectus dicit illud qõ deest ad paꝝ tanq̃ nihil detrahere videri. Et ꝑsertim id nõ iterest quo ad intell'm medici sensibiliter ac figuralr̃ ꝑquirẽtis fere vniuersa. Sic igit̃ breuiter veritas appareat pñtis q̃siti. ❡ Põt aũt qs deiceps distinctionẽ Ari. de vno ⁊ eodẽ datã ꝓposito applicare: si. n. loq̃mur de vno qõ di vnũ ↄtinuitate: in morbo nõ est tũc continuitas ꝓpriẽ cũ ipsa sit magnitudis seu quãtitatis: ita vt in motu ⁊ tpe nõ adsit ↄtinuitas nisi ꝑ magnitudinẽ celestem. phy. 4°. Est aũt ꝑncipalis ⁊ recidiue subm ideꝫ remotũ: ⁊ aliqñ ꝓpinquũ diuersificatũ nõ multũ: silr̃ aute eis est vnitas gñis: nõ aũt indiuisibilitas: lꝫ. n. q̃litas ꝑ se sit idiuisibilis diuidit̃ tñ per quãtitatẽ: nã quãta fuerit superficies tãtuꝫ esse album dicas. in pñtis. Unitas v̊o analogie gñis ⁊ spẽi radicali inest ⁊ recidiue: nõ aũt vt ostẽsum vnitas ꝓpriẽ numeralis. ❡ Circa ꝑdicta ↄtigit dubitare: q2 dcm̃ morbũ ꝓpriẽ sumptũ actũ iportare 2^m: ⁊ ita diffõ cũ dicat verã essentiã reiꝙ̃ actu ↄsistit ꝑ q̃ est forma ⁊ nõ 2° q̃ est opatio. Particule. n. diffõnis habitudinẽ dicũt ⁊ nõ actũ: diffinitio morbi non dabit̃ per formã: sed per id qõ est accidẽs ei. ❡ Dicendũ ꝙ morb⁹ notificat̃ per actum 2^m: qõ appẽtiq; sempinus discretiuus inter sanitatẽ ⁊ egritudinẽ sensibilis est lesio opationũ in techni: ⁊ ꝑ de morbo. Sẽsibilis autẽ ois lesio in actu. Nãles nãꝙ ⁊ vitales nunq̃ in sano ab actu cessant 2°. ⁊ si aiales qescũt qñꝙ vt mõstrat̃ in somno ceu antea ꝑ̃statũ. Hic aũt impotẽtiã potius quãdã ⁊ lãguorẽ dicit corporis sani ꝙ̃ sanitatẽ perfectã: somnus. n. nõ est propriẽ nãlis sed cõitate q̃dã potius nois. ꝑoni diia. ❡ Ad rõnẽ dicẽdũ: ꝙ illud est veꝝ de ꝓprijs diffõnibus: q̃les sunt q̃ substãtiarũ. Ipse nãꝙ sole ꝓpriẽ hñt qõ qd est vel diffõnẽ. Accidẽtia v̊o iproprie ⁊ ꝑ additamẽtũ. 7° meta. ❡ Dubitatur ẽt an corpus sit sanũ vel egruꝫ tpe interpolationis. Ad qõ neutralistãtes respõdẽt qdã neutrũ id fore: sed qd ↄsiderandum an ex ꝑcedẽtib⁹ paroxismis opationes relinquãtur ⁊ maxime nãles sensibilr̃ impedite: sic. n. põt dici egrũ ⁊ maxime euenit in statica interpolata: vel nõ relinquunt̃ impedite manifeste: ⁊ tunc sub latitudine adhuc locatur sanitatis. Et multo plus tpis interstitio principalis ⁊ recidiue.

N

Z. fo. 2. ll. cõ. 14.

Cõp. 2.

Z. e. cõ. 15 vsq; ad 2. cõ. 19.

O

K

Cap. 13. in medio.

Z. cõ. 34.

Afor. 62.

L

Colli. cõ. afo. 22.

Z. cõ. 56.

M

Coll. 2. cõ. 99. 104. ⁊ 113.

pre. 2. diuisionis 2 post me^m.

Propter quartũ

v̊o. ad ꝑ^m dõꝫ. ꝙ ꝑncipalis ⁊ recidiua non est vere vna nũo egritudo: ⁊ si aliq̃ videant̃ in ipsis eadeꝫ nũo fore: non tñ illic vnitas mot⁹ ⁊ tpis existit: q̃ potissima cuiuslꝫ vnitatis cã. ❡ Ad 2^m iã silr̃ qd dõm appet. ❡ Ad aliud dõm: ꝙ tpe nõ sunt eadẽ nũo sed spẽ: cũ tps mediũ in quo nõ fuit afflictio distiguit iter illa tpa: neꝙ sunt eq̃lia nũo oino tpa: q2 põt ꝑncipalis euanescere vel occultari in ꝑn^e augmẽto, statu: ⁊ declinatiõe ẽt qñꝙ. Sꝫ recidiua ⁊ maxĩe si ab ipsa cõtigat euadere 4^{or} hꝫ morbi tpa: neꝙ an ri⁹ ꝓpriẽ recidiuauit cũ semp ꝑmãsisset aꝑa vsꝙ ad. 34. lꝫ febris ⁊ sitis aliqñ adesset: aliqñ v̊o minime. Nõ. n. ipsa erat egritudo ꝑncipalis sꝫ potius accñs aꝑatis. ❡ Argũta v̊o partis opposite ↄcludũt ꝙ ꝑncipalis ⁊ recidiua nõ sunt vna egritudo vere. Secundũ accñs aũt ⁊ improprie vt declaratũ ꝑñt vna vtcũꙙ egritudo fore.

❡ Differentia. CX.

Quod recidiuatio

nõ sit deterior sua radice seu egritudine ꝑncipali ostẽdit̃: q2 cã ꝑmaria vlis plus influit ꝙ̃ scd̃aria ꝑticularis in suũ cãtuꝫ. Dau. d iudeus in de causis. Sed cã radicalis egritudinis fuit ꝑmaria ⁊ vlis ⁊ recidiue scd̃aria ⁊ ꝑticularis. ❡ Itidẽ cã efficacior est suo effectu. A principali aũt effectus vi ↄñs recidiuus. ❡ Adhuc minus ledet recidiua radicali. Propter ꝑncipalẽ nãꝙ egritudineꝫ nã est minorata cũ in egritudinẽ nã semp studeat eam ↄsumere ⁊ superare. Minorata v̊o indeterior reddit̃ egritudo. ❡ Amꝑ. recidiua põt ↄtigere ex modica cã vt manifesta sic ex errore paruo: q2 nã vel arte cito poterit corrigi. ❡ Rursus. euenit nõ raro vt ꝑncipalis sit ↄtinua. Recidiua v̊o iterpolata: sicut cũ qs ex febre sanguinis aut alio ↄtinua in tertianã intercidat interpolatam seu quartanaꝫ. Continua quoꙙ deterior est interpolatã in eodẽ febris mõ. ❡ Eti. Assueti assuetos ferre labores ⁊ si sint senes ibecilles minus ledunt̃ iuuenibus fortib⁹. afor. 2°. Sꝫ qs patiẽs ꝑncipalẽ egritudineꝫ ⁊ recidiuã min⁹ patit̃ eo ꝙ magis assuetus pati ꝙ̃ patiẽs tñ ꝑncipalẽ. Recidiua igit̃ sua radice deterres minus existit.

P

Q

Afo. 40.

Oppositum

quoꙙ 4° ꝑ^a. ⁊ ꝑ creticoꝝ. ❡ Adhuc ꝑncipalis debilitauit virtuteꝫ ⁊ recidiua silr̃. Lesio aũt lesioni adiuncta eandem amplius prosternit. ❡ Itidem. recidiua fit sepe materia nõ euacuata in principali que mora in recidiua videt̃ fore maior ꝙ̃ prima: cum ex alimenti superfluo continue accrescat materia morbi. propter qõ recidiua deterior est sua radice.

Tra. 4. ca. 16.

Ca. 1. circa pn^m.

Propter primum

sciẽdũ ꝑm sufficiẽter notũ ꝑoni diia. Nosce oppe ꝙ recidiuatio vt ad multũ ↄtigit cũ egritudo crisim nõ habuerit aut imꝑfectaꝫ: iuxta illud 2^a afo^{ri}. Derelicta in morbis subuersiõis amatiua ⁊ maxĩe cũ crisis fuerit subcutanes debilis vt variole, icteritia, scabies: ⁊ hꝫ. ❡ Que sigdẽ

Afor. 12.

A

recidiuatio multiplici pōt de cā cōtingere. Aut.n.pp māe diuersitatē vt qꝫ sit cholica ꝛ flatica morbifera simul mista: prius qdē ꝛ magis nā incitat̄ ꝫ cholicā cū sit effrenior q̄ vi cta vi cessare morbꝰ: eo qꝫ mā flatica, frigida, viscosa nō sic est mobilis ꝛ acuta: deiceps aūt.s.ex nutrimēti sup̄fluo fer mētū occurrēs ꝛ agitabilis facta isurgit: qꝛ nō pura corpo ra quātūcūqꝫ nutris magis ledis. Aut pp corpis vim cele stis. pōt.n. luna 3° creticoꝝ. ꝛ in cētiloqo: stellis aliqbꝰ for tunatis in natiuitate cuiusdā exn̄tibꝰ: puta Joui vel Vene ri applicari qbus fortificata nā ꝛ malitia morbi sopita: vi det̄ egritudo getari ꝛ terminū habuisse. Qn̄ aūt ad stellas puenerit infortunatas: vt ad Martē ꝛ Saturnū: aut cōbu stionē ꝫsurgit itidē pugna: vn̄ ꝛ recidiuationes inueniūtur vtplīm nisi sit ex errore grādi patēti ipedictis lune ꝫtigēte.

a. afor. afo. 10. Cap. 6.

B

Ac p̄sertim ex Marte, Saturno, cōbustione, via cōbusta, Scorpione ac eclypsi. Pōt ēt ex cōmisso errore cōtingere a quocūqꝫ medico vel ifirmo: aut astāte seu rebꝰ extrisecꝰ cō cidētibꝰ. Ex pte qdē medici qn̄ aū māe digōnē ꝛ eūonē eiꝰ aliquaiē: medicinas exhibet opiatas vt regem: philoniū ꝛ hꝫ: sicut qdā opantur n. āe diuersiores per tps faciētes paro xismū cessare vt q̄rtane vel alterius. Iste nāqꝫ opiate ifrigi dant mām ꝛ cōpingūt vt cā āne nō possit in ꝫiūctā deduci. Demuz virtute ipsaꝝ deuicta calore nāli: resurgit deiceps cā āne in putredinē ꝛ ꝫiūctā. Et ppter exhibitionez medi cinaꝝ calidaꝝ tpe itermissionis egritudis vt alterēt infrigi datū vel vt appetitū restaurent, 4° 1ª. Et alijs ēt modis sub his ꝫtētis. ℭ Egritudines aūt digniores vt recidiuationē incurrant sunt apatū febres relinquētes sopitam in visceri bus caliditatē: egritudines cerebri: pectoris ꝛ proprie ca tarrales stomachi, epatis, splenis, ꝛ renū. Eo qꝫ hec aut sūt debilis vel receptiua: aut pro toto laborātia: ꝛ maxime cū ex his conualescentes passionibus fuerint non veri.

Tra. 1. ca. 95.

C

Propter secūduz

vō sciendumqꝫ aliqui ser mone. A. ꝛ argui: promo ti pronuntiauerunt absolute recidiuam sua deteriorem ra dice: sed quid de hoc mox cōsequenter apparebit.

Propter tertium

qdē sciendū: qꝫ q̄dā recidi uationū ðterior est sua ra dice: alia vō nō. Quedā nāqꝫ a cā fit interiori occulta dicta vel sine cā: ꝛ hec peior vtplꝫ est sua radice. vn̄ creti. p̄. Egri tudo versuta qescēs visa sine eūatione manifesta vel abscef su neglecta siqdē reuertet̄ seuior q̄ꝫ fuerit in initio. q̄re 4° p̄ª. ꝛ 1ª. Recidiua est peior ꝛ vehemētior sua radice: qm̄ mali tia ipsius est adueniēs ꝛ stans cū virtus sit debilis: ꝛ ꝑprie qn̄ ipsam nō p̄cesserit aliqua eūationū in primitiua. Aliqn̄ nāqꝫ nulla p̄cedit: aliqn̄ debilis praua vt dicat̄ illa egritu do est peior in qua virtuz debilior reperit̄. Sed hoc plūmū est in recidiua cū virtus fuerit ex p̄ncipali debilitata: ita vt ꝫ praua lesio videat̄ ea maxima etiaz si nō tm̄ simplr ledat ipsa. Et ꝑpter hoc. A. dicit. Deterior recidiuatio est illa q̄ velocior est: ꝛ cū virtute debiliori: ꝛ ideo eius cōsiliuz est vt in ea non fiat inceptio ad curādū: donec manifestus sit mo dus egritudinis: nā fm̄ plurimū est seua. ℭ Est ꝛ alia reci diua p̄dicte huic opposita: eueniēs a causa p̄sertim extrinse ca manifesta velut ab errore quatuor obseruandoꝝ in mor bi cuiuslibet fm̄ hippo. curatione. Et qꝫ tardius fiat ꝛ cuz virtutis ꝫstātia ꝛ eūone p̄cedente: aliq̄ talis quidez poterit sua radice deterior non fieri: q̄re sic vidimus plures recidi uas minus sua principali afflictiuas. vn̄. A. Saluius est vt eueniat recidiuatio ex errore regiminis q̄ꝫ vt eueniat p̄se cuz rectificatione regiminis. Ab errore nāqꝫ cōsurgēs recidiua cū sit manifestior: eo qꝫ ab extrinsecis ꝫtigat melius qꝫ po terit illi succurrere q̄ꝫ si a cā eueniret interiori occulta: neqꝫ ēt ipsius ꝑportionabiliter malitia est tanta sicut causa inte rius latentis. Veritas igitur ex his breuiter elucescat.

Cap. 1. cir ca p̄nm.

Tra. 4 ca pi 16.

Tra. 1. ca. 95. in fi.

D

4° 1° tra. 1. c. 95. i pn. 4° p̄° trac. 4° ca. 16.

2 afor. p̄°. afo. p̄mo.

4° 1° trac. cap. 95.

Propter quartum

vō. ad p̄mū dōmqꝫ cū vlis p̄maria: lꝫ plus. i.

vlius iflūat scōaria particulari: nō tm̄ plus. i. intēsius. Par ticularis. n. dat esse magis ꝫctū ꝛ formam specificat de mā vel educi ipellit aliunde: ceu in eq appet ꝛ hois gn̄one: aut cā primitiua nō est magis p̄ma ꝛ vlis q̄ꝫ recidiue. Nā cātū vt est ostēsum p̄us non est vere vnum p̄ncipalis ꝛ recidiue. ℭ Propter hoc ēt apparet qd dōm ad 1ᵐ. Cōtingit ēt cām fortius operi effectū cū mām iueniat hūc aliqn̄ magis illa dispositā. ℭ Ad aliud dōm: qꝫ multotiēs non minorat̄ mā egritudis in ꝑcessu: sꝫ auget̄ magis: ꝛ h̄ si morbꝰ fuerit isa lubris. Mā. n. in statu saluatoꝝ minor est q̄ꝫ in p̄n°. In mo rituris vero eꝫ. afo. 1°. ℭ Ad aliud iam quid dōm visum. ℭ Ad aliud dōm: qꝫ recidiua sic pōt minus deterrens fore sua radice: nisi ipsa cum omnina fuerit virtutis debilitate. ℭ Ad aliud qd dōm. dīs visum. 98. Quid autē ꝛ quantū ꝫuincant argūta partis opposite apparuit ex premissis.

E

Cō. afor. 33. in p̄n°.

F

Recedentium

plurimū occasiōe hesitat̄ an oua cō petāt in febribꝰ: qꝫ vī sentiri. 8. de inge. in ef fimeris p̄. vt ea q̄ fumoꝝ subclusione: ac i hu moralibꝰ: ita 4° p̄ª. Sequētiū iatꝰ dicte q̄stio ris sic oua sorbilla pauca sbtilia. Et de cura tertiane. Qn̄ ē itētio hūectatio dant̄ vitelia ouoꝝ: silr qꝫ ꝫcedunt̄ i q̄rtana. Gal. vō ad Glauco. exhibet i causone ac tertianis oua. Et ꝫsilr. 12. de ige. In febre syncoᵖᵉ ex hūoribꝰ sbtilibꝰ. In ethi ca nāqꝫ 6° Serap̄. Damus ei mane viteliū oui: ꝛ. A. silr ex hibet viteliū oui sorbile. In febre siqdē pestilēti in diuisio nibus dat vitella ouoꝝ. ℭ Qꝺ ꝛ firmat̄ rōne: qm̄ febris ꝫ rio curat̄: sicut relique egritudines. Cū igit̄ ipsa sit mala cō plexio cala ꝛ sicca curabitur ꝑ oua tāq̄ꝫ ꝑ ꝫria. Frida nāqꝫ sunt ꝛ hu. qꝺ on̄dit̄ ex partibꝰ ꝫstituētibꝰ ipsa. Cōstant. n. ex albissimo fm̄ medicos frigido ꝛ hu. aquoso multe quā titatis: ac pelliculis ꝛ testa frigidis: ꝛ vitelio vt p̄ulsum ter restri attinēti subetiū fm̄ medicos tēperato: ita qꝫ oibus di ligēter inspectis ipsoꝝ partibus declināt ad frigiditatez et humiditatē sopitā: vt declaratum de lacte dīa. 148. ℭ Ad huc fm̄ Hip. ꝛ. A. Curans est virtus seu nā: sed ei ꝑportio nātur oua maxime. Reponunt̄. n. cū testiculis galloꝝ ꝛ vi no. augmētāt nāqꝫ calorē nālem: q est debilis in febribus ꝛ obsessus. ℭ Rursus. 1° cañ. Aui. Oua sunt ad eq̄litatē ten dentis. Febriū vō nā in 3ᵐ vel 4ᵐ ascendēs gradū cū actuz sensibiliter impediat aut destruat. Qꝺ autē tēperatū frigi dum est ꝛ maxime calidi ꝛ sicci vt adeo elati respectu: cum etiam tepidum calidū remittat: qꝺ ꝛ ostendit oleum tēpe ratum: calidum infrigidans corpus: ꝛ frigidū calefaciens. pharmacorum. 2. Competunt ergo in febribus oua.

Costr. c. 8 post me ⁿ. Tra. 2. c. 8. post p̄nᵐ. Et ibidez Cap. 39. Ibidē ca. 60 añ me. L. 1. 1. dif. 4. ca. 2. iuxta finē. Cap. 6. in medio. Ca. 11. i fi. 4° p̄ trac. 3. ca. 6. in medio.

G

Cap. 158. in fine. Dīa. 6 in arg. in p̄ncipio. Epid 5. ca. cō. primi. 4° 1ᵐ trac. 1. c. 8. C. p. 106. cir. p̄nᵐ.

In oppositum

vō qꝛ nō regulariter aut a pl̄s bus exp̄ssa. ℭ Primo. Nō ē opꝰ infirmis virtutē cosugere: sed velut repit̄ ꝫseruare. afoi. p̄ ma. Sed oua vt tactū ipsaz itēdūt maxie. ℭ Eti. Febricitā tes corpora hn̄t ipura. Talia vō quātūcūqꝫ magis nutris magis ledis. afoi. secūda. Oua siquidem: ceu dictuz nutriē tia precipue. Non igitur competunt in febribus.

Costr dif. 3. c. 1. post medium.

H

Cō. afor. 4 in me.

Afor. 10.

Propter primuz

qdē sciēduz: qꝫ qd sit febris ꝛ q̄ ipsius reliqua visuz. 87. Est aūt hic oua gallinaꝝ audire. Prolatū nāqꝫ absolute in meliori accipiēdū esse. Et nosce qꝫ q̄ꝫqꝫ dicat̄ ad caliditatez ea tēdere. A. ad eq̄litatē ꝛ albumē ad frigiditatē: viteliūqꝫ ad caliditatē: certius tñ: vt pretactū dōm est ipsa ad frigidi tatem ꝛ humiditatē primi gradus accedere: cum etiam vi tellus ponatur temperatus. Almāsoris 3°. vnde Aggrega tor. Complexio oui est frigidior paruz q̄ꝫ corpus tempera tum: ipsum nāqꝫ infrigidat frigiditate temperata.

Ca. 14. in medio.

Propter secundum

vō sciendumqꝫ quid sit de hoc vtcūqꝫ senti tum est in argūtis: qꝺ ꝛ praxis ostendit. Quidam eniz cō muniter exhibent oua in febribus. Alij vō eultant vt pos sunt. Quid vō de hoc tertio dicendoum apparuit.

I

Propter tertiũ qdē sciēdũ: q̄ pscitis idicatiõnib⁹ nõ raro pmissis eoꝝ q̄ in febrib⁹ exbibent: poterit diligēti⁹ iudicari an oua ꝯueniāt in febrib⁹. Si nãq3 attēdamus virtutē q̄ sola cibuz expetit vt ꝯfortet ꝛ ꝓprie qñ debilis extiterit sic oua cõpetũt: cum ea vigorēt nõ parũ spiritib⁹ ꝛ sanguini ꝓportionata. Sũt ꝛ sufficiēter digestibilia ꝛ ꝓprie vitellus multi nutrimēti superfluiq3 modici. Et meli⁹ qdē est febrib⁹ ꝛ ꝓprie bumoralibus vt dent intētione ista in ꝓcessu: ꝛ cũ iã mã fuerit digesta minorata q̄3 in pñ°. Et fulcit: qm̃ morbo seu accñtibus virtutē dissoluētib⁹ mox opꝫ virtutē ꝯfortare sibi ꝯdescendēdo. Jd aũt cibo pficit afoꝛ. apparēs pma. tũc. n. idicatio sumpta rõne ad ṽtutē oēs obtenebrat alias vt cũcta edocent q̄ de ige. Si ṽo itnemur rē pter nãm ceu cãm. morbuz vel accñs vt sic dõm nullatenus simplr in febribus oua cõgruũt. Si nãq3 cãm babeãt: ceu q̄ bumoꝝ nõ ꝯueniũt: qm̃ nõ eã ꝑ opp^m alterãt: cũ iuxta tēperamētũ existãt vt visum. Et vlr neq3 digerũt iã ã: coaptãt aut euãnt nisi fortassis accidēte valde nãm vt visum morboꝝ curatricē ꝯfirmãdo: s3 magis de se leui⁹ alterabilia ꝛ corruptibilia q̄si lactis niõt cũ ēt ex diuersis naturis ꝛ substãtijs: ceu tactum sint ꝯstructa: in mãe magis ꝯuertunt augmētũ cuiuscũq3: ꝛ proprie qñ vēter fuerit fridus paindosus aut calidus idurosus cachimus: morbo nõ ꝯgruũt: puta febri cũ nõ eidē opponantur simplr ꝛ directe quo cura pficit ꝛ cõplet ois in techni. ℭ Jtidē qð est vnctuosũ: inflãmabile: leuiter ꝛ corruptibile: ac multi nutrimēti nõ cõpetit in febribus ꝛ ꝓprie bumoralib⁹: tale ṽo est ouũ vt eius oleũ ostendit ꝛ etberogeneitas vt de occultis alchimia q̄tuor elmta eiiciēs ex illo apte: ac ꝯuerso illi⁹ in sanguinē nõ pauca: sic eodē mõstrãtur mõ in febribus nõ ꝯgruēte accñtium ex pte cũ ab eis esse suscipiant ꝛ vigorē: nisi forsitan inquãtũ virtutē respiciũt ꝓsternendo eandē vt tactũ. Sic igit in feb. ꝛ vlr in bis q̄ pter naturã ipsaꝝ oua simplr nõ cõpetũt: ßm qd ṽo vt ꝑꝑ rões bumectare ꝛ ꝓprie in fine vt sensit. A. ꝛ in fe. nõ m n⁹ siccis ꝛ etbicis ꝯueniũt: vel ꝑꝑ declinationē ipsoꝝ vt visuz ad quãdam frigiditatē ꝛ bu. q3 tñ modica extat lõgeq3 distans ab oppõne recta: cũ eo q̄ dicta est oui mã inflammari de facili fortassis febrē amplius coaccēdũt: ꝛ ꝓpri⁹ cũ fuerit itēsa vt pãdit excessus vnius ꝯnj sup obtinētis post pugnam: qð ꝛ fridites agēs in calidã aquã approbat: ea. n. ꝑꝑ resistētiam ampliorē plus ꝯgelat frigida tandem. metbeo. 1. Jtaq3 tali cõpetũt intētione oua in febribus ꝛ nõ parum extranee.

Propter quartum ṽo iã qd dõm apparet. Nam ꝑ Gal. nõ directe oua exbibet in febre ꝓtacta effimera. S3 ingt nõ cõpetere cibaria pharmacosa: sed q̄ cũ eo q̄ sufficiēter nutriunt sunt superfluitatis pauce iter q̄ cũ alijs enumerat oua. A. ēt vt apparuit gr̃a virtutis ꝯcedit oua ꝛ nõ febris. Et iõ dicit sorbilia pauca subtilia vt repmat nõcu^m qð inferũt morbi gr̃a. Jn tertiana ēt concedit bumectationis cã vt visum: neq3 tñ mox exbibet illa veꝝ in ꝓcessu. vñ subdit. Sicut dat eis in fine de extremitatib⁹ ꝛc. ꝛ vltimo dicit. Et vitellis ouoꝝ3. Jn q̄rtana ṽo ꝯcedit oua ꝑꝑ bũectare ꝛ ṽtutez saluare post tres septimanas. Q3 aũt Gal. exbibet oua i causone ꝛ in febrib⁹ cbolē apala. i. mollia: seu sorbilia q̄ñ adbuc sine pelle: bumectationē eoꝝ fortassis respexit ꝛ lenitatē q̄3 in aspera ꝓprie iducũt arteriã: vel q̄ bec magis: vt tetigit. A. cõferũt vltimo. Aut sermonē Glauconis nõ multũ approbo: sicut neq3 itidē Gal. dĩa. 164. vñ oua ꝛ q̄dã sunt cõcessa carnosa ꝑꝑ virtutez ꝯseruare q̄ maxime ꝓsternit syncopi. dĩa ꝓtacta. vt ꝛ nomē denotat. S3 in etbica imãli ente ꝯgruũt: nõ ꝑꝑ febrem veꝝ virtutis ꝛ siccitatis cã. Eget nãq3 virtus ꝓstrata ꝯfortatione ac corpus desiccatũ bumectatione. Cõceduntur quoq3 vitelli in feb. pestilētiali ꝑꝑ cordis ꝯfortationē: ibi nãq3 ipm vigorãt ꝛ cõtēperãt. A. de medicis cordis. Ea ṽo febris ꝓprie cordis est passio. ℭ Ad rõnes. ꝛ ad pmã qd iã dõm apparet q̄ nõ febris cõpetũt directe gratia. ℭ Ad aliud qd dõm. dĩa visuz. 153. Nõ. n curat alimētum imediate: s3 ꝑ mediũ virtutē fortificãdo: ꝑ accñs. n. ꝯcessuz est vt ṽtutis gr̃a maxime febrib⁹ oua cõpetere. ℭ Ad aliud silr qd dõm apparuit. Nã ꝯriũ vnũ i3 ꝑ suo alteꝝ vt fortius refrãgat ꝛ bebetet: vtcũq3 tñ id opposito ꝯsurgēs vt visum fortificat ꝑampli⁹ denuo: sic ostēdit calx ꝛ frida. dĩa. 140. qð maxie accidit qñ ꝯria fuerint ṽtutibus eq̄lia. ℭ Que ēt partis opposite: cũ febrē simplr respiciant ꝛ non virtutem seu bumectationē aut improprĩã oppositionem apparent.

Ad pleniorem eius qð tactuz est de fluxu sanguis ꝛ maxime mēstrualis declarationē besitatur an bic fluxus sit nãlis. Et vĩ q̄ non sit nãlis: qm̃ illud est nãle qð a pñ°cãtur intrinseco. pby. ꝛ de ge. aialium scðis. ꝛ qð nõ fit ab aliquo molestãte adueniente. Bic aũt fluxus nõ est ab intrinseco verũ ab extrinseco: vt a luna. vñ creticoꝝ. 3. per me trãslatoꝝ: luna menstruoꝝ ꝓstitutiones mulieribus custodit. Causaturq3 ab bu. naturam eius quãtitate, qualitate: aut vtraq3 simul iãte: bis. n. actus efficitur ois in ipsam. ℭ Rursus. Jllius eductio qð est nãe filius familiaris ampli⁹ ei ꝓprius nãlis nõ est: verũ preter nãm oino. Talis ṽo ē sanguis. Jsaac ꝛ eluꝭtoꝝ 2°. ℭ Amp. illius egressio nõ est nãlis: cui res preter nãm associat. buiusmodi aũt est menstrualis fluxus. Adest nãq3 solo continui ꝛ ꝯcisiones vt anxietas dolor capitis ꝛ q̄ talia. ℭ Adbuc sudor de quo minus vĩ est ꝯ nãm. Diocles afor. ꝑ cum tñ eius mã minus sit nãe amica q̄3 san. Est nãq3 ipsius non parua ps pus cbolicũ. ℭ Jtidē. Jam idez in diuersos ordinaretur fines: vt in de fluxũ ꝛ retētionē q̄ mox ordinatur in fetus subsidiũ. ℭ Palin. Videt nãlior talis fluxus brutis: cũ vigeant amplius nãꝭ bð ṽo aia: sed in eis non videt naturaliter fore defluxus bð san. non igitur bic naturalis.

In oppositũ medicoꝝ cetus. vñ de ge. aialiũ3 4. Fiũt menstrua ßm nãm deficiētibus mēsibus magis. 6° theorice. Menstruoꝝ egressio nãlis est. ℭ Adbuc. crises ꝛ euõnes nãꝭ iuuãtes sunt nãles. s3 talis est menstrualis decursus: vt eius in nõ pregnante ostēdit retentio. ℭ Amplius. illud est naturale cuius cause naturales extant. bꝫ autez istius fluxus sunt cause: puta luna ꝛ virtus expellens naturalis: est itaq3 naturalis.

Propter primũ ṽo sciēdum q̄ nãlis dĩ s nã. Jpsa ṽo qd sit ꝛ q̄tiēs dĩa visum. 9. cũ eo ēt q̄ nã vlis adberet vie vni ꝛ ordini. Particularis aũt 2^x. Vna qdē infima vt elmtaris ꝑꝑ eius impfectionem variabilis ꝛ ideterminata: ordinē nõ obseruãs ꝛ decorem. Altera ṽo iter bas vtrasq3 media: ceu q̄ mistoꝝ. Que multiplr variat ßm q̄ nãe supiori amplius appropinquat vel secedit ab eadē ßm ordinationē ꝛ eius opp^m. Dirigitur eni in finē ipsi⁹ ꝛ decorē ꝑ supiorē; distrabit ṽo ꝑ inferiorē. vñ creticoꝝ 2°. Oē qppe pulcbrũ: quãtũcũq3 vtiq3 b fuerit pulcbrũ ac ordinatũ ꝛ artificiale desursũ3 illabit ac eorũdem 3°. Ex bis q̄ ßm celũ ois que b ordinant: boꝝ. n. ṽtus ois gubernat ide. metbeo. ꝑ. Nã sigdē multiplr a medico dicta. dĩa 9^a. est bꝫ media: de q̄ bic amplius sermo ꝓprieq3 de nã dicta regitiua: ac ēt cõplexione. Jpsa nãq3 vt agēs ꝑncipale: b aũt vt instrm. ℭ Menstruũ seu pulcbrius mēsibile dĩ s mēse grecoꝝ imitatione. Myn. n. mēsis: ide minion i. instrm. Vel potius dĩ s myn: qð est luna. Desluit vt dictuz id deficiētibus mēsibus amplius lunaribus. vz. Mulierũ eni motus circa deficiētes fit lunas. bysto⁴. 7°. Est autē bꝫ mēstrui defluxus purificatio nãlis apta mulierib⁹ sanguis lãguorosi ex mrice certa quadã piodo delapsi. ꝑ eius enim egressionē mulieris corpus reddit purificatũ: ita vt ãplius ꝯceptioni post bãc sit aptũ. Dictuz est aũt nãlis: qm̃ bic talis audit q in muliere attēdit sufficienter sana: ꝛ regimine laudabiliori gubernata: egrediēs quãtitate ac tꝑe debitis.

K
L
M
N
O
P
Q

Ad afo. 9.
A. i. q. ca. 13. i ll. t. 1. re. acu. cõ. 44. ime.
A. i. 3. t. 6. 83. t 88.
Vt supra in arg. 4. 1. c. 39. post me.
Collr. c. 4. in fine.
Tra. 1. ca. 1. 3. ꝑ° me^m.
Collr. t. c. ꝑ. terti3 et quarti.
Ca. 1. t. ß. Cap. 2 in medio.
Elutoꝝ3 ꝑ in me. dius fine.
Ca. 2. circa ꝑn^m.
Cap. 33. in pncipio.
Cap. 2. in medio.
Cap. 2. in pn. t cap. 11. in fine.
Ca. 1. circa ꝑn^m.
Cap. 1. in pncipio.

A

Tra.3.c.1. in pn°. — Ca.18. p° medium. — Ca.19. in medio. — Ca.19. in tra fine.

Absqz enim his inālis existit.3° vt tangeť 21°. Additū q; dem fuit apta.q2 alia ēt aialificātis purgationē hō habet: lz imanifestā sereneqz sub sanguinis fora:veꝝ magis mucilaginosi subalbescētis supflui.vñ hysto.6.Aialificātibus peditāriū purificatiões gdē fiūt mēstruoꝝ:nō tñ quāte mulieribus alioꝝ aialiū.ꝑ vo de geñ.aialiū.Femellis fit flux⁹ desoris solūte boꝝ in mulierib⁹manifestissime:plimā enīz emittit segregationē mulier aialiū:maxime nāqz femellaꝝ est multi san. Ideoqz mēstrua plima hystoriarū 3°. ❡ Cui⁹ qdē cā friditas ꝛ maxie humiditas cōplonis existit:gb⁹in digōne rāta:superfluitates gñanť q̄ꝑlime frigide,aquosetin dellunū pne. Uoracitas enī has frigiditate oris vētris eo auget in eis ꝛ oclūmeqz in alia sanguis eaꝝ trāsmittiť superfluatēceu alijs in cornua,vngulas,dentiuz egressionē:ꝛ pilos grossos lōgiores ꝛ dēsos. Empedocles vō posuit menstruuz a calitate accidere mulieri:iōqz viro calidiorem fore dicis.28. Uir aūt mēstruo caret. Cal's.n.est ꝛ siccus,sobri⁹, exercitatus ꝛ magis pilosus. Dictū qdē mulieribus:q2 sermonis id expetit māmulierūqz fluxus ad alia extendētis. Sāguis aūt audiť hic pro ei⁹ massa:sm ēt ꝙ labi paratus id extat,q̄zto,q̄li,seu vtrisqꝫ:ꝛ iō lōguiorosus pōt dici. Sub dixū vtiqz fuit ex inficere:qm ea in corpe est femelle velut sentina est in navi cūctas recipiēs superfluitates frigidas aquosas:in ipsaz nāqz ꝯcidūt vene corpis oēs ꝛ arterie. Dictūqz ceterū q̄dez eo ꝙ periodi n̄āles nō sunt diffiniti oinoꝛ latitudinē hites grādē:vt visum.3.21. Quare de geñ.aialiū.2.

B

Tra.3 ca.2.bsus fi. — T c.4.post prm. — Ca.19 circa pn°. — C — Cap.9 in principio. — Tra.3.ca.1.in fine.

Certitudinali' qdē piodus nō ē statuta mulierib⁹ mēstrādi:veꝝ vlr decrescētibus mēsib⁹ rōnabilr ꝯtigit. Et iō addi tum.aliq̄ diminutionis.vz.nota. ❡ Est aūt piodus sine circuitus in idē rēdēs ab eodē reuolutio. Dic āt piodus triplr existit:q̄dā nāqz vlōralis particularior:ꝛ boꝝ qs medi⁹. Prima qdē est tps dē quo mēstrualis fluxus icipit ꝛ terminatur.de quo theorice.9. Mēstrua icipiūt in.10.annoꝝ cōplemēto.ꝛ vltra.14.nō differūt anniū. Amputaťāūt in quibusdā qdē in.35.anno. In qbusdā deicepe vsqz.40.cōplemētū. Uiatici quoqz 6°. Mēstrua mulierib⁹ eueniūt cū etatem.14.annoꝝ subeūt. Uerūtū si festinauerint in 12°.sz nālis menstruoꝝ ablatio post.50.est annos:alijs in.40. qbusdam in.35.maximeqz in multū piguibus ꝛ carnosis:q̄re 3° 21. De mulierib⁹ est cui⁹ ablatio mēstruoꝝ festinat.vñ i.35. annis:ꝛ.40.vite sue terminať:ꝛ de eis est in q̄ tardať illud vsquequo pueniāt.50.anni. Et ego ipse vidi mēstruātē iam sexagenariā. Periodus aūt medius est tps inter vnam mēstruationē ꝛ aliā cadēs de q̄ Haly. Tps qdē qd̄ inter duos est circuitus est a.20.dieb⁹ ꝛ supra vsqz ad mēses duos:ꝛ q̄ post hec fiūt mēstrua nālia nō sunt. vñ hysto.7°. Continue

Tra.3.ca.2.post pn. — D — 9° theo.c.39.cir.pn cipium. — Cap.2. in pncipio.

vtiqz in vnoquoqz mēse paucis ꝑgrediunť mēstrua:ꝑ menſem vō 3ᵐpſm.3° vō.21. Mēstrua mēsurationis eq̄lis sunt vt mēstrueť mulier in oi mēse vsqz ad.30.dies:ꝛ qd̄ est infra illud qd̄ cadit in.15.ꝛ.17.non est nāle:ꝛ iō iex. Mulier que bis in mēse purgaťsana non est. Particularior vō est hora q̄ mēstruū egrediť nālr:ꝛ in hac ingt Haly. Mēstruoꝝ circuitus lōgitudo:sana qdē ꝛ virio carēs duoꝝ est dierum:ꝛ vsqz ad.7.lōge ptēdiť. Qd̄ aūt amplius est nō nāle iudicať vñ hysto.7. Quib⁹ qdē pauco fiūt tpe duob⁹ aut trib⁹ diebus mutanť seu purganť facile:q̄cūqz aūt multi difficilius. dolēt nāqz dieb⁹ illis. ❡ Q3 si aliqs isset has terminationis series dissonare q̄ꝑsimodōm ꝙ vt p̄dicti hi termini nō q̄rūtur p̄cisi ꝑꝑ nām impetuātem ꝯtinue veꝝ amplius lati. Diuersitas nāqz in his grandis accidit:vt ex parte cōplonis, humoris,vtutis,etatis,habitus,ꝯsuetudinis,adiūctiōis, regionis:ꝛ vlr rei nō nālis ois. Uidetur ēt Halya.pne alijs nālis menstruorū eductionis tēpus adampliare:quod indicatum ab. A. Mēsuratio menstrualis equalis ꝛc.

Propter secundū vō sciendum:ꝙ aliqui p̄argutis detenti hesitauerunt:ac menstrualis decursus naturalis existeret:quorum anxietas remouebitur ex dicendis.

E

Propter tertium aūt sciēdū:ꝙ fluxus menstruoꝝ est nālis sic ꝯditionatus existit. Ut tñ id peramplius elucescat:ꝛ si p̄us fuerit aliq̄lr tactū:sciēdūz ꝙ nāle pōt ad duo referri:aut ad id qd̄ est pfectū in specie humana:vt ad genus masculinū:vel ad impfectū:ad femineū.vz.ꝙ si primo:aut ad id qd̄ pfectissimū in ipso existit:ceu corpus tēperatissimū:ꝛ ꝯuenētissime gubernatū q̄le semp sanū est corpus ꝛ qd̄ iustitiale certum dīijs.18.ꝛ.20. Et sic nō solū fluxus sanguinis est in his p̄ter nām:veꝝ vt sensit Diocles ēt sudor sīlr ꝛ subsidentia vrine. Ois.n.superfluitas nālis dz corporis digōnis tertie insensibiliter excerni excepta spermatis:qm in spēm ordinať:ac cerebri:ꝛ q̄ in pilos foras demādātur ꝛ vngues:apparens in techni.ꝛ re.sani.1. Aut referť ad corpus ab hoꝝ secedens tēperamēto:ꝛ ita ipfectū:sm tñ amplius ꝛ minus:ꝛ sic aliquis decursus sang.poterit nālis existere cū ide nā innuet: mō tñ vario. Si aūt genus ispiciaťimpfectū:tunc aliqs fluxus san.ceu mēstrui nālis hīt simplr:ꝛ ita vt qdā deť san.fluxus nālis dinotieut:ꝛ iō q̄ p̄cōditionatus:vel inālis differiaz ceu qui educiť a pectore q̄dro peccās ꝛ q̄li maxime. Quidā vō inter hos duos mediū obtinēs:ꝛ ita vt possit dici naturalis cōparatus iferiori:supiori vō inālis:ceu mediuz se hz extremis cōparatū.phy.5. Ut ꝛ talis intercidat ordo de nāli ad id qd̄ ināle deueniēdo per media. Fluxus qdem p̄mū mēstrualis:deinceps fluxus san.nariū:ꝯsr hemorroidarū:deinde sanguinis secessus:ꝛ ꝑprie periodicus eius q̄ demum ꝯsilis vomitus. Et tādē sputū sanguis ex pectore silr q̄nqz. Uidi nāqz interdū quosdā emorhoicos periodice inde tñ sanari:cuius signū q2 molestabātur antea. ❡ Qd̄ ēt menstrualis fluxus nālis sit auctas ꝑstatur ꝛ rō conuincit.vñ de ge.aialiū.1. Fluxus sanguinis est ꝑꝑ isirmitatem: mēstruoꝝ aūt nālis. Quare de accidē.6. Ois san.fluxus excepto qui mulieruz menstruis fluit:extra nām existit. Qui aūt in mulieribus est nisi quātitatez excedat minime extra nām extat. Et iō in libro de sectis. Flux⁹ san.nariū nō quāto solūt:z toto gñe p̄ter nām existit. ❡ Qd̄ ꝛ rōne firmať:ꝛ p̄mitus ex pte indiuidui:qm illud est nāle:qd̄ in salutē nāe ordinaťꝛ ꝯciditr:cū id finis eius existat:ꝛ finis ꝛ que an̄ finem ꝑportionať. Qd̄ educit ēt lesiuuz quātitate ꝛ q̄litate: sed talis est fluxus mēstrualis h̄ q̄suus.q̄re 3°.21. Mēstrua tēperata in quātitate sua ꝛ q̄litate:ac tpe suo currentia sm ꝯsuetudinē suā nālem in omni spatio sunt cā sanitatis mulieris:ꝛ mūdificationis corporis ab oi nocumēto ꝛ in quātitate ꝛ q̄litate:ꝛ faciūt ipsam acqrere castitatē:ꝛ paucitatē desiderij. ❡ Rōne qdē spēi:q2 id qd̄ ordinaťin finē nālissimū extat hō. Sz talis est fluxus mēstrualis:dirigiť nāqz in gñonē silis ei a quo deciditur qd̄ nālissimuz extat.de aia ꝛ gene.aialiū scdis. Eductione nāqz ipsius corpus mulieris ꝯseruaťvt dictū sanūꝛ ꝑparaťad ipregnationē ide. Post nāqz menstrualē purgationē per tres aut quatuor dies magis ꝛ laudabilius ꝯtigit ipregnatio. Sic itaqz flux⁹ hō nālis est nālitate ēt duplici. ❡ Sz ex p̄dictis dubitare ꝯtigit: q2 dictuz est mēstrua fieri circa deficiētes lunas ꝛ mēsibus finiētib⁹ magis:ꝛ qd̄ nō vz:cū tūc humiditates recedant sm Ptolomeū in centilogo. Id.n.in 4° q̄dra fit ꝛ luna lumine imutata:ꝛ ita vt humiditates qbus dñaťdebeāt minorari. ❡ Dōm ꝙ humiditates ꝛ menstrua magis discurrūt i fine lunationis ꝑꝑ lune defectū.vñ posterioꝝ.2. Propter qd Nilus finiēte mēse.s.lunari fluit. Propter id rñdeť q2 vernior est mēsis finiē:sed ꝛ ꝑꝑ qd vernior finis mensis. Propter id subdiť ꝙ luna deficit:qñ enim ea in plenilunio redditur vigorata humida adauget ꝛ ea regere ipsis dñando potest qñ deficit debilitata illa non pōt gubernare:ꝛ eoꝝ motuz cōpescere. Efficiūtur eni vt rebellis:quare huc illuc discurrunt inordinate ad qd̄ non parū operaťnā h̄ debilitata frigiditate ꝛ hūiditate mēsis ꝑꝑ lunā. Tūcqz humidis factis

L.1.s.trai de cetu.ac. 6.49. ure. fine. — F — Te.cō.31. — Cap.2. p° pncipiū. — Ca.1.versus finez. — G — T c.18.in medio. — Tra.3.ca.1.in pn°. — T.cō.34. C.1.1.circa pn°. — H — T.cō.36. in fine.

peramplius aquosis et frigidis qb' fortificat' expulsiua et d^e bilis reddit' ptentiua. vñ.4.de ge.aialiũ. Frigidius et hũidi' tps in mensis reddit' fine: pp diminutionẽ et defectũ lune. et eorũdem 2°. Mensiũ cõcursus vt cum finis vnius cum prĩcipio ptinuatur alterius frigidi sunt pter lune defectũ: ppter qd et hyemales sũt cõcursus menstruõ amplius ipsorũ intermedijs. Ex his itaqz ac ex.168. quid dõni apparet.

Propter quartum dõz. ad p^m q: lz luna sit exterior cẽtia: interior tñ est virtute: ceu pñma sic se hñt agẽtia in eoz effectus pductionẽ: qualr et celũ mouet' per prĩ^m separorũ cẽntia. s. qd est in eo virtute. vz. de sub^a orbis: silr quãuis aliqd moueatur a quodã violẽtãter: nihilominus qd sic in motũ excitat' naturalr pz: tãdẽ et nõ violẽter moueri: put ex tali excitatione in motũ act' psurgit nãlis et iuua^m eius: cũ iustũ sit q̃libet appellari a fine. 2. de aia. Qd et ondit veteris illud. Uẽtres hyeme et vere calidissimi sunt nã. Et pcihones silr crises ẽt laudabiliores et nãles pcedẽtes. ¶ Ad aliud dõm: q: san. menstrualis hic q̃si' decurrẽs nõ est tali' nãe familiaris et pprius vez potius suplius. plen'. fridus. factus aquosus et tanq̃ inãlis reddit'. Neqz san. est verus: sz magis colore et quãtitate apparẽs ãplior: modicũ ẽt ipsi' multũ intingit. ¶ Sed h id vitgrũ de formatione scribitur embrionis ita. Fet' attrahit a sanguie ad se dulcissimũ. et Gal'. also. 4. Dulciorẽ saporosiorẽ atqz subtilẽ semp sibi sanguinem suggit. Talis aũt nõ est suplui plenus. Qz aũt de mẽstruali loqtur pñdit' sqñ p^t. Sãguis q tpe menstruoz a muliere separabat' nutrimẽtũ efficit'. ¶ Dõm q san. mẽstrualis superfluus est et ipurus pprie sanguis ratione quo mulieris corpus nutrit'. Ex purissimo. n. alitur cũ eius attractiua sit fortior ea q̃ fet': est tñ sanguis dulcis et subtilis quo nutrit' fetus cõparatione filii' q demãdat' ad mãmas vt in lac pnertat: ac eius q retẽtus et ipuratus tpe partus expellit'. Quia triplex. n. vz san. mẽstrualis. Unus qdẽ q mã extat mẽbrorũ. dsia. 36. ex sanguine naqz fiũt. Ali' ea nutriẽs. Terti' ex quo caro gñat' pinguedo et adeps: qdam vo ad mamillas trãsmissus: vt in lac trãsducat'. Et quãuis ipurior partu foras tãdẽ deduct': ultra q fet' nutrit' ex puriori san. pte menstrui respectu ipurioris q̃ ipsi'. Nõ. n. cedit in nutrimentũ ois: sed qd eius purius. ¶ Ad aliud dõm: q illa solis cõtinuitatis et pcisiones sunt modice: adeo vt in totã non resultet ide lesio: velut q̃z parua digiti scissioz: nãqz sit morbus partis in qua situat'. Act'. n. ipsi' ledunt' saltẽ nãles: nõ tñ manus est ipsi' morb' tñ eius nõ ipedit' sensibilr actus: aut saltẽ est nãle pferre et bñ ferre: qd seqt' deiceps. ¶ Ad aliud qd dõm apparuit. ¶ Ad aliud dõm: q nõ est incõueniens vt idẽ subiecto diuersificatum rõne in diuersa ordinatur: ceu nauta sui presentia cã salutis extat nauis: et eius absentia subuersionis est occasio. 2° phys. Sanguis enĩz menstrualis extrorsum labit' inuãs indiuiduũ in pñti vt retineatur depuratus et ifectus cedat in mãm filij: et ambo tandem in vnũ cõcurrant finem. ¶ Ad aliud dõm: q reliquae habẽt femelle gradiẽtium et aialificantium menstrua: silr nõ tñ et adeo manifeste: vt ostensum cum eius causa.

¶ Incipit Tertia pars Libri particularis practica circa cõseruationem sanitatis. ¶ Differentia. CXI.

Quod calidum inatũ amplius psumat humidũ radicale influẽti mõstrat': qm p p^o e 3°. Calor innatus q ĩtus vel i nobis est ad humidi radicalis adiuuat psumptionẽ. ¶ Amp. pp qd vnumqdqz et illud magis posterius p. Sz pp calidũ inatũ hz esse calidũ currẽs: ergo pp illud debit opari: q: filis est dispõ rei in entitate et opõne. meta. 2. Cõsumere aũt humidũ radicale q̃dã est actio. ¶ Adhuc. qd est vehemẽtioris vigoris fortius agit cũ ois actio pcedat a ṽtute. p p^o. sed id est calidũ inatũ cũ sit aie pncipalius instrm influentis: magisqz illi cõnãle. ¶ Rursus. Qd vehementius et diutius attingit et cõplectitur humidũ radicale: plus id psumit: cũ ois actio pficiatur pctu et tpore: sed hõ calidum est inatũ ad currẽs. Et firmatur: q: sicut flãma vehementer papyro inserta validius oleum consumit calore circũstanti: itaqz in proposito cum inhereat fortius qd innatum: ppter quod calidum inatum magis consumet humidum radicale influenti.

In contrarium. Qd vehementioris est ṽtutis in alterãdo fortius psumat: et cũ alteratio sit via in forme pductionẽ aut cõbinationẽ. Sz id calm est currẽs: q: actualius et magis eleuatũ vt videbitur. ¶ Et tñ. qd ẽtneũ et repẽte occurrit magis ipugnat et cõsumit q̃z opp^m: cũ oẽ subitũ nãe pliciuũ. Tale qdẽ est calidum ifluẽs: vt ondet' ad inatũ respectu hũidi pmarij: itaqz humidũ radicale amplius cõsumitur ab influẽti q̃z inato.

Propter primũ vo sciẽdũ: q opus sit pmitus aplre q̃situ. 2° q: effectus recipit esse pp cãm. Uidendũ vtcũqz que et quot sint humidi radicationis cause. ¶ Propter p^m hõ sciendũ q q: calidũ inatum et fluens fundant' in humido tanq̃ in mã in qua et ex q̃ cũ non sit calidũ sine humido. 2° de ge. aialium. Et oẽ agẽs mãm expostulet in quã agat ac ex qua pducat' hõ. Et vo 2' est: humidũ radicale dictum et influens seu nutribile: vñ opus sit videre quid ista: pp qd opz hic adducere aliq̃. dsia 48. pfacta. ¶ Sciẽdũ igitur q spma in hora coitus ex portionibus mẽbris corpore decisum virtutibus triũ pncipaliũ partiũ et spiritibus sustẽtatum: vlteriori digõne in vasis inuolutis sm Ari. aut sm medicos in testiculis pficit' recoctum: qd et in matricẽ virginis iniectũ ab eadẽqz grãdi attractione attractiũ: id delectabiliter amplectit' et retinet': vt dist ferẽtijs apparuit ẽt. 26. et. 27. Circa qd mox circũstat hymẽ siue mẽbrana. 7. de hystorijs. et 2° de ge. aialium. vñ Hipp. de ge. embrionis fatet' se vidisse sperma delapsum a matrice: in quo in iteriori pãniculo humidũ apparebat velut si quis oui crudi exteriorẽ corticem circũauferat. Id autẽ sic homine totũ admodũ anthomatũ. i. per se casualiũ mirabilium opatur. de gñone eodẽ. In qbus qdẽ vno pmitus moto que incepe oia successiue mouent' in finẽ: ceu ondit in subtractione oppilãtis aquẽ molẽdini: et in machinis ac ludo lateribus puerorum q̃ p digito pacto. 3° ẽt de accidenti. ¶ Principiũ aũt hõ motus spmatis ṽtus est et ipulsio concurrentis. in qua et virtus iuxta Ar. ipmit' intellis vocata. vñ Haly. techni. 2. et Ar. sensit in hora coitus in spmate intelligentia spm cõplectẽtẽ inexistere q̃ a medicis vis dẽ informatiua: et qbusdã idolũ vel silitudo vocat' paterna. Hec autẽ virtus vna virtutũ nobilissima: ac mirabilissima: et existit. Cũ ipsa sm Ar. vt recitat Cõmẽ. 7. meta. ṽtutibus assimilet' celestib': et nõ nãlibus: intẽdo q parte nõ vtit' organica ceu nãles: sed q̃si ad modũ est intelligẽtiarum cõplectẽtium orbes virtute. In eo tñ q est moli piũcta seqstrat' ab his ṽtutibus et pueit cũ nãlibus de q̃ sermo Ar. et aliorum exposit' pamplius dsia. 48. Hec aũt sicut cetere forme mãles eguit quo sustẽtaret' sbto: vt hinc deferat' in opus: et instrũis qbus medijs mãm attingẽs et in ipsam operãs ex ea pueniẽtẽ educat effectũ. ¶ Eius aũt instrã sunt duplicia: calm. s. elemẽtare: quo qdẽ mãm reddit informatione dispositã: eaz a pzietatib' passionib' remouẽdo: dura mollificando: homogenea pgregãdo et ethero genea sepãdo. Ad qd ẽt fridũ tanq̃ cãm cõtẽperatiuũ opatur nõ vt instrm. colliz 2°. Est et aliud ipsi' instrm calm vocatũ celeste viuificatiuũ: z: ioz cõtẽtiuũ 3° colliz. et lapsus cohibitiuũ quo ipsa pncipali' operatur: mẽbroz vnicuiqz formã ppriã tribuẽdo. Suscitatur mãm ex ea nã mẽbrorũ q̃ ipsa pmanere faciet post illius discessum: qd oportuit: cũ eleuare calidũ nullius sit aialis generatiuũ vez potius iuxta Ar. pcoptiuũ. Et lõ ait. Omnium qdẽ in spmate inexistit: qd gonima. i. gñatiua facit eẽ spermata vocatũ calm: h autẽ nõ ignis: neqz talis ṽtus. s. elita-

ris:sed itercept⁹ in spmate ac in spumoso.i.in spmate spu
mātēspūs aliqs.vz.cōplātatus.Oia.n.aialia spūm hūt cō/
plātatū quo sunt po^{te}ore cā motus aialiū.Et spūs nā,ppor/
tionabilis exūs astroꝝ ordinationi.Et iō diuini⁹ vocatꝫ exi
stit eītis.vñ.A.4.de aia inqt hūc fore subam corporeā ex
mistiōe gñatā elītoꝝ vultus suos ad siītudinē celestiū effi/
giantē corpoꝝ.In libro vo de medicinis cordis vergentez
in siītudinē supcelestiū corpoꝝ.Et pꝑea iudicat de spiritu
ꝙ suba sit luminosa.Et iō dictum est de visuo ꝙ radius sit
aut lux.Dicit ēt 16°aialiū calorē venientē a supcelestib⁹ hēe
effectū in virtuteꝗ quē non pōt calor ignis hēe.qō oñdit ma
ior lesio debiliū oculoꝝ facta solari calo q̄z igneo. ℭ Sub/
iectum vo vniforme in quo pdicta fundat virtus:humidū
extat spmaticū pmitus aggregatū ꝛ demū in spūm vaporo
sum effusum.Ubi qdē fulcita ꝛ instris ad opus vehiculata
purissimū menstruoꝝ ad se ꝯducit:vt inde cōponat mēbra:
inter que antea cor tanq̄ȝ arcē sibi ꝯstruere incipit:vt pam/
plius valeat fulciri:ꝛ mēstruuz abūdātius attrahere:ac ad
nām spmaticā ꝯuertere humidū radicale dictū.In qua eq/
dem calm dictū inatū ex calore igneo ꝛ celesti vocato subsi
stit:ꝛ ide pabulatū p oē ipsam cōplectitur:ceu forma mām
vndiqꝫ. ℭ Qō nēpe humidū radicale 3ᵉ vi existere.Unum
qdē subtile aereū qō sbm imediatū calidi existat inati ab
eo iseꝑabile oīsariā:cū nō sit calm absqꝫ humido vt dictum
assignare.Aliud vo est isto dēsius vctūqꝫ ac aq̄ius qō pa/
bulū extitit calidi inati:sicut 2°ēt appꝫt de ge.aialiū.Per cu
ius qdē poros ꝛ rimulas velut lumē p diaphanū transcur
rit:quo dēsiori ac ipuriori facto pabulare non pōt calm qō
inatū nec ab ipso humidū irradiari hꝫ.Et iō tādē impuriꝫ
ceu vinū aq̄ mistiōe reddit aq̄ticū:diia ꝯtri.Est ꝛ 3^m visco/
sum:tenax:glutē dictū:qō ꝛ partes corpoꝝ retinet in misto
ꝯiūctas ne secedāt eo in cineres abscedente qō pabulū cali
nō est sufficiēs inatū:cū ipso nōdū ꝯsumpto calm extingua
tur nāe. ℭ Supest quoqꝫ calm aliud currēs seu influēs ap
pellatū:qō ex assumptis iterius ꝛ digestis ppriē i corde:ca/
lore suo motu ꝛ ꝯfricatiōe gñat a quo tāq̄ȝ ꝛ minera toti⁹
per arterias in oē dirigit corpus in pabulū ꝛ sustētationē
adhuc inatiq̄ qdē duo cala vocant interdū inata vel nāe:
vt apparet illo.Uētres hyeme.Ab.A.q̄ȝ calor inatus di
gitus est vel in nobis p calorē inatū calm audiēte primis
seīibus iplātatū p'mus eē calorē currētē.Ex qb⁹ sz Auer.
calor ꝯsurgit terti⁹ nālis:q velut foīs extat mēbroꝝ:vt ap/
paret de pulsuū ēt vtilitate.Dr ēt hꝫ cala spūs:vt ostēsuz
p Gal.diia.59.Calm nāqꝫ ad calefacere dīt ꝛ viuificare cū
vite potissimū sit pn^m.vñ noibus ꝯsequūtur qdā calm dicē
tes.i.aiam:q pp calidū viuere noiatum p de aia.Zn.n.qñ
scribit id.n.iraād ēt p et tali mō zeīa diphtōgo significat ca
lere.qñ duplex est B,i,enim apud grecos qnque talr,n,i,ei,
ita iota hypsilon ꝛ duplex diphtōgū.ei,oi,ita tūc calidū no
tat viuere:spūs vo aspirare.pulsare.penetrare ac euētare.
Ideoqꝫ ppriūs in cor hūtibus est repertus. ℭ Subm aūt in
quo calm sustētat influēs ꝛ vehiculat:humidū extat nutri
mētale dictū ex alimentis virtute cordis ꝛ arteriaꝝ cū sibi
ꝑparātib⁹ antea gñatū.Qño aūt humidū pabulet radica
le ac in ipm ꝯuertat sōria oñdet sequēti. ℭ Propter 2^m hꝫ
sciēdū ꝙ humidū radicale 2ᵉ pōt ꝯsumi:ꝛ agēs in ipm opa/
tione puari vite datius:qm ipsi⁹ cā ꝯsumptiua vel est nō ne
cessaria.Cui qdē mors corridet violēta qlis est friditas cō
gelatiua venenosa:solo ꝯtinuitas̄ piculosa:ꝛ vlr oia casua/
liter exterius corpi occurrētia vitā puātia.Et q circa talia
medicie ars nō cōsistit:sz astrologie āplius omittant.Gla/
dijs.n.ꝛ bestijs nō nec̄ium est vti in techni lib.3.Medicus
enim vt talis nō hec hꝫ ꝓhibere nisi i vli fortassemaxie cū
sint casualia.Postq̄ȝ tñ ipaesserint poterit ipse eoꝝ remoue
re iacturā.Sz astrologus cuz nō sint talia sibi ex euētu:sed
nec̄ia vel ad multū ꝯtigētia eoꝝ scīō valet maximā prez ꝓhi
bere:iuxta id cētiloquij.Astrologus optim⁹ multū maluz
ꝓhibere poterit:qō sz stellas vētuꝝ est.Cū.n.sciuerit figu
rā regionis ciuitatis ꝯstructe ac natalis ꝓprij sup nato con
tingētia sciēter poterit ꝓsagire:qō oē tñ medico p se vanuz.
ℭ Aut est cā nec̄ia ad quā mors magis seqtur nālis.Et hꝫ
duplex existit:itrinseca ꝛ extrīseca.Extrinseca qdem vt aer
ꝛ que sibi ꝯtinuant eūdē imutātia qlia sunt anni tēpora:or
tus stellaꝝ ꝛ occasus:vēti:terraꝝ dispositiones:ꝛ eleuatio
aquea fumosa:inter que aer mutatus supiorib⁹ maxie cor/
pora nr̄a alterat ꝛ pmutat.Quātūcūqꝫ.n.hūidus nā virtu
te tñ celestiū p motū ꝛ lucē ac nāni ꝓpriā eoꝝ receptā nro/
rum corpoꝝ ꝯtinue humiditatē exhaurit exiccādo.p scda.
Cui qdē ꝯsonare pōt illud phyſi.4.Oia senescūt i tpe ꝛ ob/
liuiscuntur:neqꝫ dicimꝰ neqꝫ nouū factū est:per senāqꝫ cā cor/
ruptionis est tps.vñ Pythagoricus Paron id penitus enū
tiauit idisciplinabile.Motus.n.cuius est effectus distare
facit qō est:q̄re particularius.p p^o.Aer circūdās nām cor
poris que est humiditas exiccat.Et vlr res nō nālis q̄cūqꝫ
pmitus aut tādē. ℭ Causa vo iterior duplex ēt extatiam/
malis.s.ꝛ corporalis.Aialis qdē q virtus hic ois ostēdit
seu forma corporis:vt sic fore finita:eo ꝙ eoꝝ nulla talis sa
tiare pōt māe huius appetitū cū semp puationi subiaceat
ad maleficiū ꝛ destructionē machināri.phy.1.Propter qō
cogit mā priori forma relicta induere alterā in instāti:cuz
nequeat a morpheis seu formis.p de gen.separari.qō in ce
lo nō euenit cū mā eius sm Auer.sit alia ab ea que hic vel
saltē nō sit puationi ꝯiuncta.Forma.n.ipsius totum māe se
mel satiauit appetitū cū tota sit vna forma ꝯtenta.Et iō iu/
dicatur ppetuū ꝛ incorruptibile.p de ce. ℭ Eti.Uirtus infi
nita nunq̄ȝ pōt in mā iueniri finita.phy.8.Et ideo vult Cō/
men.2.celi ꝛ mun.ꝛ.12.metaphy.motorē orbis p^m fore infi
nitum duratione:nō tñ vigore:q iā moueret in non tēpore
cū improportionabilr distariam excederet qō mobile.Fini
ti eniz ad infinitū nulla est ꝓportio.phyſi.8.Uirtutes autē
corpore sunt finite.p p^o.Nā sicut oium nā ꝯstantium est ra/
tio ꝛ terminus magnitudinis ꝛ augmēti.2.de aia.Qntitas̄
ꝯtinue sic ꝛ discrete.Oia nāqꝫ genita finita terminantur pe
riodo:cētesima tredecima:iuxta illud Job.Constituisti ter
minos hois q pteriri nō poterūt:q gñatū oē corrūpit om/
nino. ℭ Qō pticularius declāatur.Uirtus.n.nālis silr fini/
ta existit:eo ꝙ per ꝓpriā diutinā actionē in expoliādo escā
a ꝯiacētibus passionib⁹ fatigata restaurari nō valet humi/
dū ꝯsumptioni restauratiue ꝓportionatū:sed iproportiona
tum magis suba reddit quātitate ꝛ qlitate.Et iō nō tātum
extat ꝛ tale ꝙ vita possit eo tandē pdurare diutissime.Qō
ēt signat vtus vitalis cor motu reflexo mouēs:eo ꝙ hic mo
tus est violētus vtcūqꝫ:cum ꝯ inclinationez mobilis extet:
forme tñ gra nālitatem obseruat.Insira ēt fatigant cū re/
patiātur in agēdo.vñ de somno ꝛ vigilia.Quonīcunqꝫ est
aliqō opus sm nām qñ excesserit tps inquātū pōt aliqd fa
cere necesse est deficere:vt oculos vidētes:hec autē deficiūt
cū eoꝝ cōplexio corrūpat.q̄re 5°sexti nāliū.Insira fatigan
tur ex vigili motu ꝛ destruit eoꝝ cōplexio q̄ est ei subalis ꝛ
nālis:ꝓpter qō opꝫ motū qñqꝫ cessare:ꝛ sic vitam termina
ri:cū motor hꝫ nō semp existat in vltima habilitate ad mo/
uendum velut intelligentia orbis motiua.Et ideo 2° celi ꝛ
mun.deridētur fabulosi volētes ipsam hunc mouere cū la/
bore ac pena:ꝓpterqꝫ que athalāte indigere.Eodē quoqꝫ
modo ꝛ aialis cerebro dedicata opus sit tādē deficere quā
tūcūqꝫ eius aliqua imālis existat:eo ꝙ saltē quātū ad ope/
rationem vt intelligentiam ꝛ ꝯretionē ꝛ dependentiaz hꝫ
ad virtutes phantasticas ꝛ tādez ad organa.Uñ p de aia.
Intelligere ac ꝯsiderare marcescūt aliquo quodā interius
corrupto vt organo phātastico. ℭ Amp.ab hac vtute cuz
vitali etiā labores ꝓueniunt aiales ꝛ corporei humidum:
iuxta.A.ꝛ Halyabbatē exiccātes radicale. ℭ Nosce qdē
aiam aut virtutē ꝛ vlr immālē non per se senescere aut cor/
rumpi cuz imaterialis ꝛ perpetua extet.Sed id sibi adue/

I

nire rõne colligationis cũ organorũ forma per se nõ generetur neq3 corrũpatur. 7° meta. vnde p̃ de aia. Senior si accipiat oculum iuuenis videbit sicut ⁊ iuuenis. ℭ Cã vo corporalis attẽdit ⁊ penes humidũ radicale ⁊ nutribile. Pereo siqdẽ p̃m reo q̃ due sint cause ꝯsumptionis eiusdẽ. Una qdem calidũ inatum humidũ radicis cõplectẽs diquaq3 cõtinue ⁊ vniformiter: ⁊ se intẽdens in eo ꝯseruari ꝯsumit seipsum per accñs humido depasto. p̃ 3°. vnde Seneca. Qui mecũ orit̃ mecũ morit̃: ⁊ qui me viuificat me occidit. Calidum ẽt currens ꝯsumit 2° q2 intẽsius calefaciens humiduz inatum minus intẽsuz calore ad se trahẽs marcescere facit ⁊ corrũpit: ceu maior flãma minorẽ. 3° celi ⁊ mũ. Et de causis lõgitudinis ⁊ breuitatis vite. ꝯsumit ⁊ ocide ãplius radicale. Que duo calida talr̃ ꝯsumẽdo tetigit. A. vicẽ. Calor inatus qui intus est ad hoc adiuuat: ad qd ẽt 3m calidũ ex his ꝯfectũ opatur. ℭ Consumptio ẽt euenit ex parte humidi nutrimentalis ⁊ duplex. Aut ꝓut est in via gñonis: ⁊ ita calores extranei ⁊ vir̃ excedẽtia in alimẽtis repta: cum sint ꝯ̃ria in ꝓn° maxime ac hñtia duplicẽ superfluitatẽ. hãc qdem tanq̃3 serosam humidã: hãc vo fumosam siccã afo. 2. Aut ꝓut extat iam gñatũ ⁊ aquosum ipurũ dino indigõne debilitate calidi factũ. Qd ẽt dupl̃r fit: aut rõne qualitatis vel sube. Qualitatis qdem eo q̃ sui frigiditate ⁊ humiditate mortifera calori opposita extiguit eundẽ. Si vo ex parte sube adhuc dupl̃r: aut putrefactione q̃ies sunt febres putride ꝯsumptiue: apata ⁊ alia silia radicalis ꝯsumptionẽ accelerare faciẽtia. Et iõ sepius egrotãtes finiunt̃ in breui. Uel ꝑꝑ grossitiẽ ⁊ corpulẽtiã humidi plimi ex indigõne aggregati: calorẽ tegmine ac irrespiratione suffocantẽ nãc: velut ignis suffocat̃ nimia ac extinguit̃ cooptura. p̃ de re. sa. p̃ p̃° ⁊ 2° ẽt aialiũ. 12. eiusdẽ. Et ad summũ triplici animalis corpus expositũ est consumptioni. Uni quidẽ propter contrarietatem elemẽtoꝝ inadinuicẽ: ex qbus cõstruitur. Alij propter calorẽ depascentẽ humidũ continue. Ac tertie propter rerum nõ necessariarũ sibi extraneitatez: alterãt eniz ⁊ permutant id necessario. Qd notatur in techni. ita. Si corpus esset impassibile ac impermutabile ⁊ semper maneret optima compositio non indigeret arte: sed q2 permutatur: corrumpitur ⁊ alteratur: conuertitur ⁊ reliqua.

Propter secundũ

vero sciendum q̃ aliq q̃sito rñderunt q̃ humidũ radicale amplius cõsumit calidũ inatum currenti: quorũ3 motiua tacta fuerunt in precargutis. Horum autẽ defectus tertio dicendorum aperietur ⁊ quarto.

Propter tertium

vo sciẽdũ q̃ humidũ radicale plus ꝯsumit̃ a calo influẽti q̃3 ab inato. Qd ostẽdit̃: q2 calm influẽs actu coexistit: inatũ vo po° fere cũ illud sit acutũ qsi ⁊ anxiabile: id aũt mulcebre ac suaue. Actio aũt ꝓuenit ab actu excellẽtius ente. ℭ Adhuc minus cõsumit qd magis ꝑticipat calo vocato celesti reliquo: cũ id potius vt dictũ est inẽe: ⁊ nãm ꝯ̃riorum ꝯtineat ⁊ viuificet: hꝯ vo calidũ est: ceu appuitinatu3 ⁊ nõ currẽs. ℭ Amp̃. Illud minus ꝯsumit qd magis est familiare ⁊ ꝯgeneũ opposito. Tale aũt est inatũ ad humiduz radicale: non aũt influens cũ vtrũq3 illoꝝ simul ꝓuenerit ⁊ innatũ sit mulcebre ac lene. Fluẽs aũt tanq̃3 aduentitium ⁊ horribile: cũ ex alimẽtis quotidie gñet̃ acrestiorib⁹: i quo qualitates ad tp̃s ꝑmanẽt excedẽtes ipsoꝝ. ℭ Et firmatur q2 calidũ inatum ⁊ humidũ radicale: cũ sint minus ꝯ̃ria propter dicta: q̃3 minus agent ⁊ patiẽtur inadinuicẽ: ita ⁊ actionis ratio ꝯ̃rietati fulciat̃. Ipsa nãq3 sunt ꝯ̃ria ꝑꝑ multuz distare qd sumptũ est a ꝯ̃rietate p̃ repta in vbi vt centri ad circũferentiam. Cõmẽ. 8. ⁊ 10. meta. ℭ Etiã. Motus plim⁹ cõsumptionem inducit inflãmãdo: h3 autẽ reptus est in currẽti qd nomen ostẽdit. discurrit enim per corpus ⁊ ꝑcipue a corde in arterias in instãti fere: ceu lumẽ illuminãtis ꝑ dorumun: vt tactũ est dĩa. 50. Innatũ aũt qescit amplius: vñ ⁊ ꝯcõplantatũ inde appellat̃. Ex qbus idubitãter cõcludatur calidũ fluens plus inato humidum dissipare radicis.

Propter quartum

qdẽ. ad p̃m dõ3 q̃ calor inatus q itus est nõ solũ existit inatus: sed ẽt currẽs vt expositũ. ℭ Ad aliud dõ3: q̃ ille ꝑmo verus est qñ aliqd recipit totũ suũ eẽ ab aliquo sic veritas tota ꝯ̃nis demõstrate dependet ex premissis: ⁊ dilectio ois paterna nutricis ꝑꝑ filiũ. Nõ aũt hic talr̃ extat: cũ3 calor influẽs nõ solũ ab inato eẽ recipiat: s3 a corde magis ⁊ alimẽtis. Ueritatẽ ẽt sapit in analogis ⁊ nõ in equiuocis pure aut vniuocis ⁊ informat̃r se cãntibus: ⁊ ẽt non efficiẽter s3 effectiue. ℭ Ad aliud dõm: q̃ l3 inatũ calm sit anime instr̃m ꝑncipalius ⁊ imediatius ⁊ sit fortioris virtutis in ꝯ̃ria sopiẽdo ⁊ in mistione tenẽdo: ac viuificãdo: nõ tñ forti⁹ in exiccãdo ⁊ exufflãdo: sed ⁊ minus cũ plus ꝑticipet eq̃litate ⁊ calo celesti: ordi" q̃3 calm ifluẽs. ℭ Ad ꝯfirmationez dõm: q̃ nõ est silẽ de calore igneo ⁊ inato: vt ostẽdetur dĩa futura ⁊ maxime hic: cũ hꝯ duplex calidu3 aut triplex non possit lucerne coaptari: sed vnu3 simplex ⁊ aliuum. ℭ Ad aliud dõm: q̃ nõ sufficit amplius agẽdo magis attingere: dũmõ nõ fuerit amplior in agẽdo virtus: ceu euenit vt ostẽsum in calido inato ad influẽs cũ suaue sit ⁊ gratũ: illud vo opp̃m fere: ipsumq3 cõplectit̃ inatũ ⁊ humidu3 radicale nõ parum: ⁊ q2 acutius consumere potest illo amplius.

N

O

ℭ Differentia. CXII.

Quod humidu3 radicale non possit restaurari mõstratur: q2 in techni. Solidas corpis ꝑtes vere solidas ⁊ ꝑmas ꝑm nullũ modum posẽ est humidiores facere: sed satis est si prohibeat quis eas nõ cito exiccari. Et 7° de ige. Solidoꝝ corporum siccitatez impossibile corrigere queadmodũ ⁊ senectutẽ. In de tabe vo impossibile coextẽdere ⁊ subalterare ꝑma gñonis elñta plantarum ⁊ aialiũ. Qd aũt humidũ restaurat radicale humectat vere: coextẽdit ⁊ alterat gñonis ꝑn°. Rursus p̃ prima: ⁊ 12. aialiũ. Illius virtute ifinita ⁊ supposita: mortem tñ est necessario aduenire defectu restaurandi humidum radicale. Adhuc p̃ 3°. Accidit defectus nũq̃3 cessans vsq3 ad vltimum qd est defectus restaurãdi humiditatez loco eius qd dissolutũ fuit. ℭ Amp̃. si humidũ radicale posset restaurari vita posset ꝑpetuari cũ virtus nunq̃3 senescat ⁊ corrũpatur. dĩa ꝑori. Neq3 calor cũ agat in ifinitu3 si adsit cõbustibile. 2. de aia. Hoc aũt aderit vt influẽs humidũ. ℭ Iidem mẽbroꝝ ꝑm medicos q̃dã fiunt ex sanguine restaurationẽ ⁊ integritatẽ deperditã suscipientia: ꝑm ꝑmõ ẽt intentionẽ. quedam vo ex sp̃mate que hãc recipere negãt: neq3 ꝑm intentionem scd̃am cum loco nihil renascat̃ deꝑditi. Qd non fieret si humidu3 hꝯ valeret restaurari deꝑditum: cũ ex eo tanq̃3 ex sanguine recõstituãtur sanguinea: deꝑdita restaurarẽtur spermatica. ℭ Palin. humidũ radicale: simpl̃r seu a natiuitate existit. Influens vo ex quo hꝯ restauratio est futura a tẽpore tale. Que vo nã prima ⁊ tp̃e sunt alia cu3 sint opposita. Idẽ nãq3 condiuidunt genus apparẽs in techni. vnũ vo nõ iuuat oppositoꝝ alterũ adesse topicoꝝ 4° Boetij. ℭ Etiã. Si humidu3 radicale restauraretur hoc esset influenti. dĩa priori. Sed eo non: cũ ex alimentis interius acceptis generetur. ibidẽ. Plurima vo aialiũ diu stant absq3 comestione ⁊ potu oĩ. Ut vrsi, serpẽtes, ciconie, turtures, cuculus: ⁊ talia latitantia in cauernis hyeme. afoꝛ. p̃° naturaliũ virtutũ apparens 2° ⁊ interioꝝ 6°. ita q̃ quedam mulierũ diutissime cessauerint ab omni ciboru3 assumptione. dĩa. 117. ℭ Amp̃. si detur radicale humidum restaurari: aut op3 duo corpora in eodem fieri loco: qd restaurans. s. ⁊ qd resoluit̃. Utrũq3 enim corpus cũ ex nõ corporibus non fiat corpus. Cuius ꝯ̃riũ 4° phys. ⁊ de aia. 2°. Dimensiones nãq3 dimẽsionibus resistũt aut ꝯstringit vacuũ corporib⁹ resumptis repente accidere: quod 4° impugnatur eorũdem.

P

Q

Marginalia: Collr. 1. theo. c. 21. ꝯsus si. et c. 23. i me. Te. cõ. 17. Te. cõ. 65. Cap. sing. cir. me. Te. cõ. 52. post p̃n. p̃° h° doc. 3. ca. 3. p° medium. K. Cõ. afor. 16. lug. si. Coll. post p̃n. Do 3° ca. 3 p° me. L. Do. 2. sẽ. p̃° ca. 15. d̃ sus fine. ⁊ sẽ 2. ca. 2. Cap. 3. ꝯsus fine. 3. Li. 3. tex. cõ. 8. M. Cõ. 4. ad me. Cõ. 13. in medio. Li. 2. tra de test. te. cõ. 25. Ca. 6 post medium. Tra. 1. ca. 4 in me. Do. 3. c. 3. Cap. 3. Ca. sing in medio. Te cõ. 41. Li. 1. tra. 3. c. c. 2. 3. 4. ⁊ 6. Cõ. afor. 15. p° p̃n. Ca. 8. post medium. Ca. 4. post p̃ncipium. Te. cõ. 3. ⁊ 55. Te. c. 69. T. cõ. 63. ⁊ 84.

Uel vnum corpus aliud penetrabit priori permanente incorrupto. Cuius oppositū Cōmē. 2° de aia. Ex quibus concluditur humidum radicale minime restaurari posse.

In oppositū Ar. de gen. et cor. ¶ Etiā. Restauratio fit p nutricationem. Cōmen. Ipsa vō est pfecta nutriētis in id qd nutrit assimilatio. dīa 30. Cū igit humidū radicale depditionem incurrat opoꝛtebit si vita debeat pmanere aliquādiu restaurationē suscipere. ¶ Jtidē. duplicibus existibus substātijs alterā plurimā habent infantes: alteram vō iuuenescētes: vt ad totam corporis proportionem. afoꝛ. p. Si autem restaurentur minime: non solum minorem possiderent substātie iuuenes ad infantes humiditatem: sed fere nullam cum multū distent tempore: itaqꝫ humidum poterit refici radicale.

Propter primum quidem sciendumqꝫ qd sit humidum radicale et influens: quid vō calidum innatum currens et spiritus: differentijs apparuit. 48. 50. ac precedenti.

Propter scdm vō sciendū: qꝫ modernoꝝ medici cōius ponūt qꝫ humiduꝫ non possit radicale restaurari. Qd et A. dicūt cum alijs sentire medicis vt suspitionē suā oppositā fulciant Ar. eo qꝫ a primis extat spmatibus. Tale vō nullū fm eos restaurationē pōt suscipe. Dicūt. n. qꝫ calor et valet in humido agere radicali: vel vt ipsum ex humido restauret isluēti. hoc aūt ipole vel qꝫ ipsius phibeat p nutribile humidū celerē ꝯsumptionē: vñ et qdā tale dāt exēplū: sit cera q humido pportionet radicali et pix isluēti. Exponant qdē soli: cōsumaturqꝫ i die ʒ. i. cere et addat eidē tātūdē picis: et sic deinceps fm qꝫ plus ꝯsumit aut minꝰ restauret p picem. Restaurabis. n. nō tale: sꝫ tñ eius qd dissoluit. Et iō dicūt qꝫ opꝫ iuuenes hinc cum alijs interire quoscūqꝫ. Cuius qdē rōnis defectus: in 3° apparebit dicēdoꝝ. ¶ Sūt et alij q̄si mediā viā tenere volentes iter hos q dicūt nullo posse mō ipꝫ restaurari: et restaurationē affirmātes: testātes qdē humidū radicale posse restaurari simplr quātū ad subaꝫ: qꝛ ea cū sit idiuisibilis latitudine nō extēsa velut accñs vel simplr restaurationē suscipiet diſariā aut neq̄q̄ꝫ. Qui conant tñ oñdere qꝫ restauretur oino. Q̄tū vō ad q̄sdā ꝯditiones et proprietates ꝯsites subaꝫ dicūt posse iterdū refici: aliqñ vō nō: et eū sꝫ q̄titatē interdū plus restaurat: et aliqñ minꝰ: nūq̄ꝫ vō eq̄lr. Q̄tū vō ad q̄litatē aiūt restaurari nō posse fm eūdē gradū: sed fm latitudinē: cū q̄litas magis suscipiat et minꝰ. Q̄tū autē ad q̄sdā pprietates q̄s respectiuas vocāt: q̄ sunt radicalitas et poꝛitas: vere dicūt neq̄quā ꝯicentes sic posse refici: qd tñ nō hesitat. Q̄ aūt h̄ stare nō valeat qꝫ suba gñabilis et corruptibilis de q̄ phs extat pscrutatio simplr restaurationeꝫ accipiat: et quo ad accñtia illā ꝯcomitātia sꝫ qd mōstratur ita. Q̄m q̄litas et vlr accñtia depēdent a suba. Non. n. sunt entia sed entis. 7° meta. Propter qd si restaurat simplr fm subam restaurabit simplr et fm q̄litates. ¶ Jtidē cū finis alterationis sit gñō si gñabit p restaurationeꝫ simplr suba simplr alterabit et q̄litas: cuꝫ eius alteratio sit via in suba. ¶ Etiā. Si restaurat extēdit: sed extēsio solū est fm quātitatem: nō aūt fm subam. Sicut. n. sublata q̄titate suba idiuisibilis pmanet. phy. p. ita iextēsibilis eadē remota. Et iō in ꝓmētis. Q̄ta fuerit supficies tātū esse albū dices. ¶ Pali. p subam aut audiunt ipꝫ qd qd est idiuisibile solo itellectu capibile. Jpm. n. obtuꝫ est itells. 3° de aia. Et cū restauratio sit sensibilis talē subam restaurari sit diſarioꝫ ipoie. Suba eni vt sic neqꝫ gñonē aut corruptioneꝫ suscipit: neqꝫ restaurationē vel depditionē: cū tales passiones non sint sube simpliciter: sꝫ accñtib9 ꝯcrete. Et iō dictū Ar. qꝫ sola suba proprie gñat de suba verificat cōposita et pticulari mō autē de mā et forma nisi p accñs. 7° meta. neqꝫ vli vel intellectuali. Aut p subam cōpositā ꝯcretū qddā ex ea et q̄litatib9 scdis et quātitatib9 fm medicos volūt dicere qualis quideꝫ sunt grossum, subtile, viscosū, tenax etc. Qd et stare nō pōt: cuꝫ q̄litates et quātitates quas vocāt pprietates absolutas eꝫ nō diuidāt sube antedicte indiuisibili. Et ad sūmā in medicina non medicinaliter: sed magis mathematice vel diuine loquunt: ita vt et attriti eos nō intelligāt in eadeꝫ. Aut fortassis intellectū sanum habentes hesitarunt exprimere.

Propter tertiū qdē videndūqꝫ humidū multiplex est pmitus. Deinde exponatur qñ humiduꝫ pōt restaurari radicale et qñ non. Tertio id auctoritatib9 et rōnibus oñdat. ¶ Propter qdē hꝫ pm sciendū qꝫ humiduꝫ sicut dicit. A. 4. canonis triplex existit. Quoddā nāqꝫ est sparsum in mēbris simplicib9 cu roꝛ: et hec humiditas est pª et 2ª. Reliquum qdē ex primo tpe coagulatū: vt nutriēs in effectu cābiū dictuꝫ iam ad locum attractū: ac restaurās depditum silitudinem cum mēbro qd depditionē suscepit recipiens oimodaꝫ. Est et aliud radicale dictum triplr diu priori. qd et maxime ipsius duplex. Primū duplici fouetur priori humido fluenti. Cuius siqdem radicalis initiū ex primis fuit seminibus: vt ei9 colliget et ꝯtineat ptes mēbroꝝ ꝯsiliūm a gñationis pn° in adinuicem: p cuius qdem separationē corpus cadit i cineres. dīa. 33. Principiū vō primoꝝ duorum est ex cibis ꝯtinue. ¶ Est autē et hꝫ trini humidi ad humiditates extrinsecas silitudo. vt in lucerna ꝯtingit videre. Jn ea nāqꝫ triplex illi cōproportionatū repitur humidum. Est nāqꝫ humiduꝫ vt oleum in ipsa effusuꝫ priori humido assimilatū. Est humidū repꝫ in illa iā papyro ībibitū 2° ꝯtributū humido. Estqꝫ 3m qd partes ꝯtinuat lycinij: et ꝯtinet ne dissoluātur in cinis qñ ignis inserit: et ipm humido pportionat vltimo partes mēbroꝝ ꝯtinuāti. ¶ Est aūt attēdēdū qꝫ hec 4° pme et plurimū medicoꝝ ac phoꝝ silitudo humidi lucernalis ad humidū aialis lata extat q̄mmultū: grādem iuxta quādā silitudinē obtinens diuām: qm calīn igneū est fere simplr insaliatum actionis infinite humidū ꝯsumens lucernale. Calidū vō aialium ꝯcretuꝫ ex elemētari et celesti: mulcebre quoqꝫ et suaue finite hñs ab aia pncipatum humidū depascit nature. Adhuc hꝫ calīn cōpositū humidū radicis fm omneꝫ cōplectit dimensionē velut calīn ipressum per totū corpus preiacētis aque in vasculo: nō autē sic qd lucerne calīn humido per oē ꝯtinuāti papyꝝ ipmit: sed fm solū vnū eius extremum. Et iō non valet qd quidā volunt oñdere ex tali humido ꝯtinuāte partes lycinij: nō valente aliquo p oleum isusum eius ꝯsumptioni resistere: ita calīn qd innatū in humido ipressum radicale: nō pōt humido influenti a consumptione phiberi. Et iō Gal. angustius hoc in de tabe aduertens inqt. Hec autem rō seu pportio caloris. s. naturalis ad ignis flāmā: vñ appropriat ab oib9 pene iunioribus medicis et phis nō exñs vera. Quo etiā mō medici coliꝫ. 4. mordent in ethici post cibū isflāmatione ita. Cāe q ab alijs medicis in hoc dant: accñtales sunt: sicut fabule cantatoꝝ: qꝛ dicūt qꝫ cib9 in taliū patientiū corpib9 est fm silitudineꝫ aq̄ sup calcē piecte: qꝛ impoie est vt virtus nutribilis a nutriēte tātū sit elōgata: vt ipm eidem sit ꝯriuꝫ: sicut aq̄ calci repe rit: qꝛ vnūqdqꝫ istoꝝ alteꝝ corrūpit. Cui siqdem dōm qꝫ similitudo cū latitudine vīscat sufficiēter itellecta. ¶ Propter hui9 2m sciēdūqꝫ humidū radicale fm eius subam nō indiuisibilē: sed quātitate: q̄litate et alijs ꝯcretū pōt restaurari: restaurationē audiēdo q in corpore nrr se hñte corrūdet ꝯsumptioni a calido facte coinato. Cū. n. qd spmaticorum depdat mēbroꝝ: restaurari nō valet cum agēte careat et mā. Uirtus nāqꝫ iformatiua abscedit cū iformauerit partes: 2° de partib9 aialium. Nā et regitiua fecit ex spermate qd potuit oē in pn° nihil inde reseruās ad casus fortuitos: nisi fortassis in dentiū pductioneꝫ: partē ipsius cū sanguine occultās aliquādiu qd dentes notāt sensus seu itells dicti. Mā et qua restaurat humidū radicale est ipsius nutritiua et augmētatiua: prout sub nā permanet humiditatis: et

Margin notes: Com. 30. — Coll. li. 2. c. 25. vsqꝫ ad c. 42. — Coll. 2. 6 aia. c. 47. — Coll. c. 6. afoꝛ. 14. post me. — T. c. 2. — Coll. tex. c. 15. — Coll. tc. c. 11. — T. c. 33. — Tra. 3. c. 1. c. 1. fen. — Ar. dante medium. — Tra. 1. c. 1. c. 1. fen. — Trac. 1. c. 3. in me. — Ca. 33. in medio. — Coll. c. 4. versus fi. et 2. de ge. a. cap. 1 versus fine.

I

nō fm q̄ indurat̄ in partē:qđ ēt remanet mutilati iduratū
est vt humidū qđ tunc sibi stat radicale:nō valet applicari
oifariā:qđ aialia ēt imꝑfecta patiunt̄ ꝛ plāte vtcūq̄z:quod
enim in caudis addit̄ stellionū serpentū ꝛ taliū modicū est
valde respectu deꝑditi. Est ēt superfluū ex quodā viscoso
flegmatico gn̄atū:qđ eius sub̄a ostēdit ꝛ color cum figura.
In plātis aūt cū sint māliores:habeātq̄z nutrimentū ꝯiun/
ctū ꝛ potātes id ꝯtinue. Neq̄z nā fit ita in his ꝛ aialib⁹ imꝑ
fectioribus ēt oposa in ꝑn°vt in nobilioribus:restaurentur
hec oium maxime nō in directū tn̄ sz a latere. vn̄ aialia im/
perfecta hoꝝ duoꝝ sunt restauratione media. ¶ Dico etiā
q̄ talis restauratio diuersificat̄ rōne quātitatis:qn̄ in pue
ritia plus restaurat̄ q̄z deꝑdatur. ꝛ ideo ꝓuenit augmētuz.
In senectute vo eꝯvn̄ decremētū accidit. In iuuētute autē
eq̄lr res euenit:ꝛ iđ stāt q̄ corpis ꝛ aie tūc organice. ¶ Va/
riat̄ ēt rōne q̄litatis. Et h̄ dupl'r:ꝑ' .f. ꝛ 2ª. Interdū nāq̄z re/
staurat̄ calidius deꝑdito:vt qn̄ melicū quis conat̄ aut fleg
maticū ad tēperatā cōplōnē reducere vel sanguineā. Et ali
quādo frigidius reficit̄ deꝑdito:vt qn̄ cholericus aut san
guineus ad tēperatū maxime aut ad flegmaticuz ducatur.

K

¶ Scđo vo:qn̄ humiduz aliqn̄ reficit̄ ipurius:ꝛ maxie in
corpe tēperato:in quo cūcta ēt in ꝑn° sunt tpata ꝛ a supflui/
tatib⁹ oino excussa:ꝛplīn vo regn̄atur purius ꝑexiste:ad tps
tn̄ ꝛ nō diuti⁹:qđ est ꝓprie qn̄ cōplōne distēperatā valde vt
melicā qs conat̄ ad tēperatā reducere in qua humidū ipu
rius ꝛ siccius extat:sub modica quātitate ēt ꝯtentū:ꝛ in fle
gmatica in qua frigidius ꝛ aquosius:ꝛ in cholerico ꝛ san/
guineo vtcūq̄z vꝫ ꝯtingere respectu ꝑcipue corporis eucra/
ti:ꝛ interdū tenuius:qñq̄z vo grossius. Sic itaq̄z censeo in
his q̄ humidū in plurimis corpoꝝ:nō solū nō restauretur:
verū amplius ꝛ purius:non aūt semp:sed tpe quo ꝓportio
calidi ad humidū existit imēsior:ꝛ sub certiori tēperamēto

L

humidi:qđ in pueritia ꝯtingit. Et deinceps humidū inipu
ratur radicale pp̄ ꝯrietatē ꝛ repassionē quā ꝑmitus ab hu/
mido sustinuit influenti. Variat̄ ēt predicta restauratio rō/
ne situs:qn̄ superiores partiū embrionū ꝛ post ortuz ēt ad
plurimū tēporis magis restaurant̄ q̄z iferiores. Et iđ pue/
ri velut noui genita extāt nanodei. diīa. 79. ¶ Propter hu
ius quoq̄z 3ᵐ sciendū q̄ fm Ar. de ge. ꝛ cor. ꝑ:quādiu ma/
net spēs ꝛ forma aiati corpis qua pōt ꝯuertere ac in seipm
alimētū trāsmutare:restaurat̄ ꝛ viuit. Et quale fuerit alī/
quid in potētia talis erit actus qn̄ poterit ꝑmutationē susci
pere ab ipmēte:qn̄ vo nō corrūpit̄. Vn̄ ait. Si aūt nō am/
plius facere pōt .f. forma seu nā cū eius instrīs transmutare
alimēta:ꝛ sibi assimilare:eiꝫ vt aq̄ vino semp amplius mista
i fine aq̄ticū facit ꝛ aquā tūc diminutionē faciet quāti. Qn̄
enim caro facta fuerit aq̄tica ꝛ ipura diminuit̄:ꝛ ita cessat
augmētū cū nō valeat restaurare. Sicut .n. vinuz qn̄ est po

M

tens pōt aq̄ modicū ꝯuertere ad seipsum:vt ꝛ vigorosius ꝛ
inebriatiuū reddat̄ ampli⁹ 13° ꝑbl. deinde ēt ꝯuertere ac ꝑ/
mutare donec icipiat debilitari:ꝛ tādē spē ipsi⁹ fcā aq̄tica
corrūpi pp̄ ꝯrietatē ipsoꝝ inadinuicē. Sic ꝛ in humido eue
nit radicali:vt tādē ꝑ isluēs sibi cōneū ipuratū corrūpit̄:lꝫ
enim spēs maneat:ceu subdit vsq̄z ad qd:vltimo tādez opꝫ
vt totū fiat aq̄ticū ꝛ corrūpat̄. Sic itaq̄z spēs ꝑmanet vite
donec pōt humidū influēs in radicale ꝯuerti:qn̄ aūt nō cor
rūpit̄ cū vita fit ꝯsistētia per alimētū. ¶ Quinto ēt colliget
sentitur ita. Declaratū nāq̄z est in fcīa nāli q̄ mēbra ꝑmitus
nutritiua sunt ꝯsilia. Iđq̄z cib⁹ ꝑ ꝯuertit̄ fm ordinē quē hꝫ
in corpe cibati:ꝛ humiditatē similez humiditati fixe in mē/
bris ꝯsilib⁹ ꝛ miscet̄ cū eis ꝑ eundē modū quo miscent̄ res
adinuicē liq̄de. Iđ q: nō est alter modus ꝑ quē posset nā re
staurare rē dissolutā in oīb⁹ ꝑtibus mēbri:nisi per modum
mistionis. Et qn̄ erit ꝑmistū fm hūc moduz: tunc habebit
existētiā in ipso. Et post hoc assimilabit̄ illud mēbro:hoc est
q: dat eidē vnā coagulationē stabilitatis similez stabilitati
mēbri. Et est ibi declaratum:q̄ hoc fit ꝑ decoctionez:ꝛ deco/
ctio fit per calorē q̄ est in cibato:nō q̄ calor sit ꝑmus mo/
tor in hac re:sed est aia nutritiua:cū oꝑōnes caloris nō sint
ad vnū finē determinate nec ordinate. Nā ignis agit in infi

N

nitū ꝑūte cōbustibili:de aia 2°. Oium nāq̄z ꝯstātiū ꝑ nāꝫ ter
minus est ꝛ rō magnitudis ꝛ augmēti. ¶ Ex isto qdez ser/
mone colligit̄ manifestius:humiduz posse restaurari radi
cale. Et restaurationis modus eiusdē ꝑ trāsubstātiationez
seu mistionē existit:non aūt per iuxtapōnem vt videnť aliq
somniare humidū existimātes nō restaurari radicale:sꝫ iu
xtapōnem influentis a cōsumptione diutissime prohiberi.
¶ Ad quos impossibilia sequunť nō pauca:vt q̄ nutrimē
tum ꝛ augmētū nō fieret fm totū:ceu sentit ꝑ de gen. ꝛ cor.
ꝛ nāliū ꝑ. Amplius Auer. ibidē. Cibus hꝫ pp̄ suā ꝓpriā v
tutē ꝛ ꝑparationē vt ꝯuertat̄ ad humiditatē silēm humidi
tati radicali:q̄ est in mēbro ꝯsilī:ꝛ ad calorē intrīsecū silēz
calori q̄ est in cibato:ita vt sint idē ꝑ modū omnez. Adhuc
plasma nō saluaret̄ a ꝑn° in finez sic illesum vt vꝫ manens.

O

Rursus ex supfluis genita sicut vngues ꝛ hꝫ iam nutriren/
tur vere:qđ negatū est diīa. 54. cū certū valerēt iuxtapōnez
recipere. ¶ Eri. Qualis est modus gn̄onis partiuz ex suis
ꝑncipijs:talis dꝫ ꝯseruationis esse:ꝑ ꝓrea:ad hunc .n. gn̄atio
coordinatur. Sed per cōmistionē miscibiliū in tertiū tran/
substātiando gn̄ate sunt:ꝛ diīa. 16. Itaq̄z nutrimentū trāsub/
stantiatione ꝑficitur sine cōmistione. Et ideo ꝑ scđa. Qn̄ ci/
bus fuerit coagulatus ꝛ corpi assimilatus ꝑfecte:ꝛ ois depe
rit qualitas. Tale qdē certū dī nutrimentū:a soꝛ. 2ª:qđ iux
ta positione nō euenit. Hanc qdem veritatē ꝛ silogius odo
rasse vꝫ Gal'. cū. A. volens in techni. Molle qdez ꝛ pueri/
le os ꝯsolidari possibile. vn̄ 5ᵒ de inge. cū ꝑ ꝑ°. Membroꝝ
pauca seu parua ꝛ in paucis habitudinibus:ꝛ in etate pue
ritie sicut ossa ꝛ rami venaꝝ parui non .n. magni neq̄z arte

P

riarum soluti ꝑsit certa ꝯtinuitate restaurari. Quoꝝ qdem
pars si seiūgatur nihil loco eius renascit̄. Qđ fortasse non
ꝯsentiet aduersarius:ꝛ ch Haly. restaurationē ꝑdictoꝝ teste
tur pp̄ propinqtatem vicinitatis virtutis spmatis ꝛ mēbri
mollitiē ꝯtingere. Sed dōm vtrūq̄z ꝯferre idq̄z magis quā
ꝑexsio sit eius officijs distributū. Q̄ aūt ita sit Gal'. sensit in
de tabe ita si posse quidē humidiorē opari sub̄am corporis
cordis aut epatis supaccipere senectutē accidet. Si vo nul
lum sufficiens est:neq̄z epar humidius in seipso facere neq̄z
cor:sꝫ necessariū in sequēti tpe siccius fieri alterutrūq̄z ipso/
rū:ꝛ nec viscera solū:sꝫ ꝛ arterias ꝛ venas. Prohibere qdē
senectutē impoꝫ:sꝫ supaccipere aūt qđ velox ipsius vꝫ posset
hꝫ aūt humectatiore fm hoc ꝓcuratio ꝓprie senū perficit̄
balneo:molli lecto:somno ac cibo. Quoꝝ cibus est ꝑmus
maxime:solus .n. ipse para fit nutritoꝝ corpoꝝ assimilatus
ipsoꝝ substantijs. Vnūq̄đq̄z vo alioꝝ humectat per accñs.
vꝫ. q: prohibet velocius ꝯsilia exiccari. Vel q: augmentat

Q

ꝛ superextēdit humiditatē que intermedijs mēbroꝝ regioni
bus humectātiū suscipit appellationē ꝛ virtutē. Ita vo cō/
tingit aliqn̄ epar ꝛ cor humectari ꝛ sic oē corpus. Alimen
tū aūt assimilari talr nō est nisi directe in sub̄am solidoꝝ cō
uerti mēbroꝝ. Q̄ si hoc vt humidū nutribile molle ꝯuerti
tur in durū:ꝛ vnū eētialr efficiat̄ cū illis:ꝛ multo id āplius
ꝯuertet̄ in humidū radicale mēbris solidis humidius val
de. ¶ Neq̄z potes dicere vt plures q: irrorat ꝛ remollit .q.
de foris humidū radicale cū illud agāt prenoiata ꝛ adhuc
maius. Iridē ꝓpter nil aliud puer pōt seipsum sustentare ꝛ
augmētū ꝑstare. Senex vo neutrū ꝛ iuuenis hoꝝ ꝑᵐ. ꝑ ꝑ°.
nisi ꝓpter humidi restaurationez radicalis. Adhuc qn̄ in/
fans parturit̄ sanguis quez ipsius gn̄at epar hui⁹ sanguis
supplet vices:ꝛ gn̄at̄ ex eo qđ ab illo sanguie gn̄abat̄. Aut
dōꝫ q̄ neq̄z nutrit̄ ꝛ auget̄ post ipsi⁹ iforationez. ¶ Pali. ꝑ
3°. Corpus nō ꝑmanet tpe quo ꝑdurat nisi q: humiditas ꝑ°
ipsius resistit resolōni caloris mūdani ꝛ caloris sui corpis
in nā sui ꝛ eius qđ ex motib⁹ suis accidit ꝛ aliis. Hꝫ .n. cāe
sunt debiliores in agēdo q̄z humiditas in resistēdo ꝑdicta:
immo

Marginalia: L. cō. 25. ꝛ sequētib⁹ — L. cō. 42. — ꝑbl. 3. ca. 11. — Coll. 3. cir ca ꝑn°. — L. cō. 41. — Coll. 2. cō. 23. ꝛ. 41. — Lib. 8. — 5. coll. 3. c. 3. post ꝑn. — Coll. doc. 2. fā. 1. ca. 15. cir. ꝑn. ꝛ post me — Cā. alo. 1 — L. 1. 3. ꝛ c. 116. — Lib. 2. — Doctri. 5 ca. sing. ꝯ medium — 3° techni cō. 116. ꝛ 131. — Tra. 1. ca 5. cir. ꝑn. — Doc. 3. c. 3. in me — Cā. sin ꝛ medium

A imo ipm stare nõ facit nisi id qd restaurat illud qd ex eo re soluit: r est nutriens. Series igit intellecta est apta. ¶ Qd qdẽ ratione pbatur trina ex parte nutrimenti. Une quidez inquãtũ existit oĩm vite. Ipsa.n.est psistentia per alimẽtũ: qd nequaq̃ aliter esse põt: nisi q alimẽtũ qd humidũ effi cit influens in radicale restaurãdo puertat. Cũ eni vita ca lido psistet r humido: qd in radicali reperit: opus eget vt p manent restauratione: qd aũt restaurat: vnũ efficit cum eo qd restaurat. ¶ Alr quoqz rõne idẽtitatis nutrimẽti: qm eadẽ mã gnõnis r nutrimẽti de ge.aialiũ r collz scdis. Sz mã gnõnis fuit humidũ pm radicale.vñ afor.p°. Ex spũ r sanguie ac spmatis hũiditate est gñatio folis aialis pricu lis postea 3o augmẽtatio r nutritio ex his. Et deide ex pte quãtitatis ipsi9: eo q hũidũ seu gñatũ inatũ modice fuerit quãtitatis: vt appet nõ solũ i aialib9: vez ẽt i plãt o magis: cũ eaz q̃plures p maxie orlant ex semie sic pusillimo: vt nõ sit earũ millesima pos elemẽtorũ p qd tã grãdes dimensio nes nõ posset suscipe: nisi alimẽtũ occurrẽs d foris l eas cõ uerteret: r dimẽsiões assumeret ignis: vt abies q̃rc9 r hõ.

B ¶ Rursus si spũs inatus restaurat p cõuersionẽ spũs mã lis in ipm: r humidũ nutriẽs puertet in radicale: cũ vnum ad alterũ ordinet: sed spũs qui est sic mã cõuertit in spũm inatũ purũ. pharmacoz 5°. ¶ Ampli9 tũc cõplo nõ posset pmutari inata: vt oñsuz dĩa.22. cũ in humido radicali fun det. Adhuc ociosa ẽt foret doctrina Gal. q cõplones distẽ patas satagit ad rpatã reducere 3° techni. ¶ Ampli9 cuz ipm sit humidũ aereũ subtile pprũ subm calidi inati dĩa poris: psũptibile de facili nõ nũq̃ a pctatio depascit r psu mit calidis: dĩa peunti talr vt restauratione idigeat r cõ uersione vera in seipsuz. ¶ Eti. vt trãsmutatio iduxit i co gnitionẽ mãe ita r actio forme. Sed actus ẽt mãe nobilioꝝ ac pfectioꝝ mõ fm cũcta circa finẽ pueritie coexistũt r in de: qd euenit q humidũ nature restaurat pdecẽter r cali do afficit illius. In quodã nãq̃ vtutis cetera constant mo

C do: cũ humidũ supfluũ a natiuitate ptractũ sit iã sufficien ter terminatũ. Uirtus.n.nãe calidũ cum ipsius humido r organũ ex qbus depẽdet actio tũc extãt pportionata r vi gorosa q̃z maxie. Ex qb9 itaq̃ audeo psidẽter pnũtiare ap te hũidũ radicale posse mõ restaurari r foueri pdicto.

Propter quartũ qdẽ. ad pm dõm: q fere oẽs hac Gal. medici seriẽ sophi sticari putãt mẽbra neq̃ nutriri posse aliq mõ vt spmatica: nec humectari r restaurari. Rñdẽtes obuiantibus eis pp hõ iducta q somniant dicẽtes hũidũ radicale refici: dicen tes q mẽbra nutriunt r augmẽtant q ad humiditatẽ ipso rũ r subam a sanguie mẽstruo ptractã: q̃tũ 3o ad spmati ca nõ nutriunt nec humectant. Neq̃ ẽt si nutriunt r aug mẽtant humectãt.i.tenerescũt r mollescũt sensibilr. Ossa nãq̃ pueroz r plãte pue nutriẽdo r augẽdo indurescũt sp a calore hũidũ terminãte. ¶ Et hi demũ pcipiẽtes fere sui

D defectũ notãt dura mẽbra ceu ossa parũ sui duritie ab ina to resolui calore. Ideoq̃ pauca restauratione idigere. Respõ dẽt obuiãtib9 r alij q stõch9 exiccat9 nũq̃ fieri põt hũidus quo ad mẽbra spmatica q sunt i eoꝝ q̃tũ ad sanguinea so lũ. Rñdẽt ẽt dicẽtibus q mẽbra spmatica nutriunt sic san guinea: q lz spmatica restaurent q̃tũ ad id qd peiz sũt cõ posita ex sanguine redacto ad nãz spmatis: nũq̃ tñ restau rationẽ recipiũt vt ex spmatis pstãt pte. ¶ Quoz qdẽ de fect9 ex pmissis detect9 est: q.n.negãt spmatica nutriri: hu mectari r restaurari: falsum est aptũ vt apparuit: cũ sint a pn° q̃z parua r magnificent late: sintq̃ sic alia viuẽtia r p prie q aialiũ resolõni exposita: r si nõ tñ solida vt q humi diora: hec ẽt q̃q̃ vlr exiccent pținue psic pticulr humecta ri vt pualescẽtes idicãt. Neq̃ ẽt puerilũ ossiũz exiccatio r recẽtiũ plãtaz est pmutatio in inãlius verũ in eius oppo dĩa.26. Adhuc si ex spermate mẽstruoq̃ vnuz p essentiam pstituat: ipole qd factũ est vnuz sine altero restaurari. Uñ

si quãtũ ad partẽ sanguineã restaurãt: r fm spmaticã. Sz quid ptẽ audiãt spermaticaz hoc ignorare sentio. Ui eniz r siles defectus pringũt in atritis in naturis: r hoc potis sime in his q de aialiũ gnõne tradunt. Quare stupẽdũ de viro quodã vtili famoso Anaxagora: i ore pprũ vocẽ ob liuioni mãdãri. Cũ.n.posuerit inatã cõplonẽ pmutari: hu midũ negat radicale posse restaurari. Mirandum ẽt q̃uo Haly. dedignat vel approbare aut saltẽ vitiare: cuz audiẽ tẽ in veritatẽ pciter. ¶ Propter qd hic a spetris series expo nat pcta. Ipsas corpis ptes r pmas vt cor cũ reliqs pn cipalib9 r vlr oẽs ex pn° ex sanguie ad nãm spmatis reda cto pstructas vere solidas.i. exiccatas certe ac iduratas r reliq. Unde de tabe post antea inducta: dispersa 3o r reso luta humiditate augmentãte reddit saltẽ subtillatuz iuue nibus corp9 r psumi, accidit fz totũ corp9 manifeste anno sioꝝ b9. Cotingit 3o fz cor r epar. Uelut itaq̃ Gal. cũ cor pus iã tabẽ ẽt nãlem icurrerit ex senectute q humectari nõ

F possit vt redeat ad qd pus. Aliogn foret possibile senectu tẽ phibere r mortẽ inde: qd nõ est supple accipere. Tamen vt dictũ possibile dicit ẽt humidiores facere: qd plus ipor tat: eo qd est humiditas simplr reddere. Uult aũt Haly. q Gal. det canonẽ quo cõplo declinãs possit paulatiz ad suã duci ex humiditate in spatijs mẽbroz psimilium imbibi ta: qd sit ea humiditate iplendo ẽala cõploni existenti. Nã mẽbra psimilia nutriunt hac humiditate. Ipsa nãq̃ ea in clinat ad partẽ cõplonis sue pexistentis fm longitudinem tẽporis paulatim: q fm Gal. vnũqdq̃ mẽbrũ trahit ex ve nis mãm sui nutrimẽti r reponit eã i locis vacuis ipsi9: do nec decoq̃t ipam: digerat: r ad silitudinẽ sue subẽ puertat. Necesse.n. sit vt ipimat hec humiditas in ipm aliqd post aliqd r mutet fm lõgitudinẽ tpis: ita vt puertat cõplonez ipsius ad ptẽ cõplonis sue. Ex hoc itaq̃ sermone appet pt riũ dicto illoz: cũ toleret fere oi tpe mẽbra humectari r re staurari paulatine. Et fortassis ille qs inqet restaurationẽ negare q nõ qd euanuit idẽ spermaticũ restauret ẽt: lz tũc neq̃ sic restauraret qd sanguineũ. ¶ Ad aliud qd dõm ap

G paret. ¶ Ad qd autẽ de tabe dõm: q lz illud nõ sit semper pole: sit tñ ad tps: vñ mox subdit. Necessariũ est post statũ corpus exiccari: humectat itaq̃ vsq̃ ad statuz r inde: post aũt minime: qd voluit sermone breuiori tangere in techni. ¶ Ad aliõ dõm q lz vtus ponat ifinita r humidũ restau ret: mors tñ iteruenit: q tãdẽ restauraret sic aq̃ticũ r ipu rũ r taliter situatũ: q fomẽtũ vite fore nõ põt vt oñsum: nõ q nullo vt sapiunt ignari restauret mõ id: sed sile. Uirtus eniz ifinita ẽt duratione: sz dz agere mãm expostulat dispo sitã: actio.n.in mãm opz pcidere dispositã: de anima scdo. ¶ Ad aliud dõm q lz vtus sit icorruptibilis r ppetua de se: limitat tñ r corrũpit pp mãe applicationẽ corrupti bilis r determinate. Neq̃ ẽt calor aialiũ est simplex eleme taris infatigabilis vt qui ignis fz cõposit9: dĩa priori: cuz duob9 ei9 cõparib9: r iõ corruptibilis: fatigat.n. r laborat. vñ pbl. scda. Calidi nã q fert nos ad sũma grauata pseue

H rat: lz nõ sic q ad inferiora. ¶ Ad aliud qd dõm appulit: nõ ẽt caro q ex sanguine generat: restaurat vt pus: nõ qdẽ.n. vt norũ pfusa: neq̃ glãdosa aut simplex r pura neq̃ lacer tosa. Tot.n.sunt modi carnis dĩa.41. Glãdosa qppe non r pprie q alicuius gnõnis humiditatis est gra: cuz a nã sit pus interãta rõne mãe q̃z forme vel finis. nec tres reliq: cũ in eis sit admistio subẽ neruose spermatice. Et iõ caro dep dita nõ vt pus regenerat q̃titate: neq̃ ẽt q̃litate. Cicatrix eni subsidet pcaua: cũ plurimũ depdat eius. Calor ẽt nõ re stituit pos: neq̃ sensus in ea sic pus: ita vt sexi9 alius videa tur carnis modus. Solũ.n.sanguis restituit pos inspissa tus: absq̃ alterius subẽ pmistione q epar: splen pticipant r pulmo. Itaq̃ qd minime restaurat est spermaticũ: qd 3o maxie adeps r pinguedo: hoꝝ aũt mediũ ẽ caro: r pcipue q di pura. ¶ Ad aliud dõm: q verũ est talia non pciderer

Concil. v

I

sed ſm ꝓmas rõnes aptitudinales: ſm eñ actũ ſit poſſemꝰ corpus ſimplr ſanũ põt nũc egrũ fieri: ſilr gd extraneũ vi/cũqꝫ ꝛ tꝑale:põt diutina ꝛ paulatina tẽperie alicuiꝰ fieri cõnaturale:vt tactũ ꝑ Galy. ℭ Ad aliud dõm ꝙ lꝫ ꝑdicta vi/deant͛ aialia ſtare ſiue cibi aſſumptiõe exteriori:hñt tñ ali/mẽtũ interiꝰ vt flā groſſuꝫ viſcoſuꝫ:qꝺ paulatiꝫ digerũt:ꝛ eo nutriunt͛:hꝫ naqꝫ friditate oris ſtõchi appetitũ hñt grã/dẽ:ꝛ ꝑprie tꝑe calor:ꝛ digeſtiuã debilem deſiderij reſpectu. Eſtqꝫ humiditas ipſoꝝ viſcoſa: ꝛ pellis denſa valde:ꝛ vlr corpus iporoſuꝫ:vñ qñ nõ ſuſcipiũt nutrimẽtũ ab eẽ calor diſſoluit humidũ nutribile exñs circa locũ digõnis:ꝛ alte/rat ꝛ permutat in mẽbra. Et qꝛ parum ꝯuertit͛:remanet in eis humiditas multa indigeſta ꝛ pinguedo grãdis: ita vt obturent͛ vaſa ꝛ maxie hyeme:adeo ꝙ calor debilis nõ hꝫ locũ in quẽ humida euaporent eẽita fumoſa:ſꝫ ad locũ re/uertẽtia digõnis multiplicat͛ ampliꝰ flã obſtruẽs vias nu/trimẽti ꝛ ita ceſſat appetitꝰ ꝛ qeſcũt ab extrinſeca ſibi acce/ptione:humiditaſqꝫ tũc euaporãs ad cerebrũ reddit ea.q. ebria ꝛ ſonnolẽta:ꝛ lõi iacẽt imobilia:ꝛ ſagacitate nãe ſibi prouidẽt de antris. Cuiꝰ qdẽ nutritionis ſignũ:qꝛ cũ de eis egrediant͛ inueniunt͛ macilẽta ꝯſumpta i eis hũiditate ꝑta/cta. Semp naqꝫ aialia nutriunt͛:nõ aũt augent͛ topicoꝝ 2° vñ 2° de aïa. A. Uirtꝰ nutritiua opat͛ oi tꝑe vite ſingularis niſi fortaſſis cũ qs fuerit ſolutus vltie:de accñti 6°. ꝙ autẽ mulieres qdã ſtatice fride ꝛ in regionibꝰ ꝑfridis fuerint ſi/ne exteriori alimẽti aſſumptione certificatũ mihi ꝑ fidelem ſociũ Joãnẽ de Corceo normãdie cũ alijs ꝗꝫ multis dicẽtẽ illic fore mulierẽ q̃ ammodo ꝑ ſpatiũ. 36. annoꝝ nihil aſſũ/pſit ꝛ cũ vellet ſanguinẽꝫ ex ore ꝛ naribꝰ effluere faciebat. Retulit ẽt vnus meoꝝ accitectoꝝ ꝯctaſſe monialẽ in ſtẽdal Saxonie medianeꝫ q̃ ꝑ duos annos nihil recipit niſi vnum pomũ:qꝺ ei ꝗꝫplurimũ placuit:poſt quod eſuriẽs vt prius cõſueuerat:alimẽta ſuſcepit. Et iõ dubitauit Cõmẽtator de aïa 2° an nutritiue ꝯueniat diffinitio aie: q̃ velut cõplõ ex/tat demõſtratiõis:cũ ꝑ actũ def ꝑᵐ. Ipſa eteniꝫ nũqꝫ iuenit͛ in aialibꝰ:niſi ſꝫ poſtremã ꝑfectionẽ:ſoluẽs igt. Niſi aliqs ponat ꝙ ſit qdã modus aialiũ q̃ nõ nutriunt͛ in aliq̃ tꝑe ſicq̃ manẽt in lapidibꝰ vt rane magne q̃ nihil theſaurizãt tota manẽtes hyeme in lapidibꝰ:ꝛ vlr plures ſerpẽtes. Et ſꝫ h erit id cõe oi aie ſenſibili ꝛ nutritiue:eãdẽ. vꝫ. hñe itẽtionẽ. qꝺ ſi nõ ſit ſic ꝑfectio accepta i eis erit equoce:ſꝫ q̃cũqꝫ mõ ſit qñ itellecta fuerit diuerſitas inter eẽ vtrũqꝫ tũc nõ nocebit accipe h idefinite i hac diffõne cũ ſit aliť ipoſſe. ℭ Ad aliũ dõm ꝙ nutritio ꝑficit͛ ex corpibꝰ:ꝛ ꝙ tñ duo corpa nõ ſunt ſil͛ qñ recedẽte qꝺ reſoluit͛:repẽte occurrit reſtaurans:ita ꝙ nõ ſit itercidere vacuũ:cũ adueniẽs ſubeat locũ deꝑditi. Põt ẽt mẽbrũ dilatari ꝛ ꝯſtringi. Gal. nãliũ ſcõo. ꝯ Eraſi/ſtratẽ conãtẽ ſic nutritionẽ delere:aut adueniẽs vt dicũt ta/le potẽtia extat ꝛ nõ actu. Appet ẽt ꝙ nõ ſequit͛ vnũ corpꝰ aliud penetrare penetrato icorrupto:vno ſic ſuppoſito ad/ueniẽte ꝛ reliq̃ trãſpirãte. Et mẽbroꝝ ſilr ꝯctione:diſtẽſiõe a ꝯctione ꝯceſſa. ℭ Ad aliud dõm:nõ id. A. voluiſſe ſicut plures ipꝫ audiũt rudiũ:ſermonẽ hũc ſic aliũ ſufficienter ꝯ interpꝛtãtes ꝙ humidũ negãt reſtaurari radicale. Ueꝝ ſen/tio cũ. A. potiꝰ ꝙ in fine hũidũ reficit͛ oino ipurũ velut ta/ctũ de vinoſita vt ſpẽs corrũpat͛ ꝑpter indiſpõnẽ organi ꝛ mãe ꝯuerſiuã. Uñ 3° ꝑ. Defectꝰ accidit nunqꝫ ceſſans vſqꝫ ad vltimũ:q eſt defectꝰ reſtaurãdi humiditatẽ loco eius qꝺ reſolutũ fuit. Qui equidẽ reſtaurationis defectꝰ nõ eſt au/diẽdus ꝙ in ꝑnᵒ accidat: verũ paulatine demũ qñ ad vlti/mum ꝑuenerit. Dictũ enim ꝑus ꝙ ipſum ſtare nõ facit:niſi id qꝺ reſtaurat illud qꝺ ex eo reſoluitur ꝛ eſt nutriens.

ℭ Differentia. CXIIII.

Q Uod mors nãlis non poſſit hñficio alique retardari:ſeu eo/dẽ vita ꝑtelari oſtẽdit͛:qꝛ cõſtituiſti terminos eius qui ꝑteriri nõ potuerũt Job. 14. Adhuc ſcõo de ge. Tempus ꝛ vita vniuſcuiuſqꝫ numerum habẽt ꝛ hoc determinatũ. Omnium enim ordo ꝛ omne tempus ꝛ vita mẽſurat͛ periodo. ℭ Palin. q̃rto de ge. aialiũ. Rõna/biliter tꝑa oium ꝛ geſtationũ ꝛ gñonum ac vitarũ mẽſura/ri volunt ſm periodũ. Dico aũt periodũ olem mẽſem: an/nũ ꝛ tẽpora his mẽſurata. Si ergo vita periodo mẽſurat͛ ꝛ ipſe diffinitꝰ exiſtit:ꝛ vita erit diffinita. ℭ Rurſus ꝑ ꝑᵒ. Totũ illud puta qdem diuino ꝯuenit ꝑcepto: qꝺ autẽꝫ ita euenit retardari nõ põt:cũ a cã ꝑcedat ꝑ ſe infallibili. Et cõ/firmat͛:qꝛ ſcientia dei eſt cã rerum. Noſtra ꝟo ſuſcipit͛ ab ipſis. Cõmen. duodecimo metaphyſi. Per ſcientiam naqꝫ ſuã primus ab eterno ꝑduxit omnia in ipſis ſpẽbus idea/libus ꝑuiſa. Sed dei ꝑſcientia falli minime põt. Determinat͛ eni ad vnũ. Indeterminatio naqꝫ cũ ſit inordinatio quedaꝫ priuatiua:iperfectionẽ iportat quãdã. Cũ igit͛ ipſe ſit actus purus: ac oi impotentia imunis defectuqꝫ. 12° metaphyſi. Colligit. n. in ſe ꝑfectiones ꝛ nobilitates oium generꝫ. Cõ/mẽ. Oiaqꝫ diffinite ꝑducet:iuxta illud ſapientie. 11. Oia in mẽſura nũo ꝛ pondere diſpoſuiſti. ℭ Adhuc dicunt. Mẽ/ſura ꝛ mẽſuratũ ſunt eq̃lia ꝛ homogenea. Motꝰ naqꝫ hic ꝯtinuus eſt ex neccitate ſupioribus iacionibꝰ vt tota ipſius ꝟtus gubernet͛ inde:metheo. ꝑnᵒ: ſed mẽſura vt periodus ceu dictũ diffinitꝰ exiſtit. ℭ Itidẽ teſtat͛ ſm Boetiũ topico rum 2° tãtũ queq̃ꝫ poſſe quãtũ ſua forma ꝑmiſerit:ipſa ꝟo eſt terminata. ℭ Rurſus addunt ſm. A. ꝙ virtus viuifica ſit finita nõ agens vltra finitatis ſue terminũ. ℭ Amplius cuiꝰ partes ſunt determinate determinatũ ẽ ꝛ totũ: cũ eadẽ ſit rõ totius ꝛ ptis. hyſtoriaꝝ ꝑnᵒ. Sed ꝑnᵐ ꝛ ſtatus q̃ vite ſunt ptes ipſam ꝯſtituentes vt ſcribunt medici ſunt deter/minate. Igit͛ ꝛ decremẽtuꝫ determinabit͛. ℭ Palin: aſtro/nomia eẽt iã mẽdoſa ꝛ ocioſa:qꝺ abſurdũ dcũ cũ ea ſit veri/tatis ac certitudinis nõ ꝑue. Almageſti ꝑncipio. Et demuꝫ cauſa ꝛ effectus ſunt ꝑportionales ſcõo phyſi. ſed cauſe vi/te ceu ſupiora ſunt determinata ꝛ icorruptibilia:cum ſint a contrarietate ſeparata. Impoſſe itaqꝫ mortẽ protelari.

In cõtrariũ qñ 6° de re. ſa. Qui ſanatiuã igno/rant dietã dicẽs eſt citius ꝗꝫ ſm nãe rõnem mori:ꝛ per oppoſitũ itaqꝫ diutius viuere. ℭ Eti. qꝛ cũ medicina ordinet͛ ad vite ꝑlongationẽ mortẽ retardan/do:id nõ includẽs eſſet vana 2° phyſi. qꝺ graue ſit ꝛ inde/cens cũ oẽs eã teſtent͛ medici ꝛ phl neccioꝝ aut ad plurimũ cõtingentiũ ſore debitũ finẽ includẽtiũ. ℭ Adhuc vita cõ/ſtat in quadã ꝑportione calidoruꝫ ꝛ humidoꝝ adinuicẽ:iſ naqꝫ ſunt ꝑnᵃ vite:ſed talis ꝑportio põt diutius cõſeruari:ꝛ vt ꝛ docẽt medici:aut humidũ gñando ſufficiens calidi ſu/ſtẽtatiuũ ꝛ ſupfluũ educẽdo aut alterãdo ꝛ ꝯtẽpando. Pro/pter qꝺ vita poterit ꝑlõgari:ꝛ mors tali retardari hñficio.

Propter primũ qdẽ ſciẽᵐ ꝙ vltra id qꝺ deñ dña. 21. ꝙ vita eſt ſignatoruꝫ ꝑportionalis in ꝑnᵒ gñõnis influxus:debito ſubſiſtens fo/mento. hꝫ ꝟo mors eſt ꝑuatio:cũ ea ꝛ vita ꝑuatiue aduer/ſent͛. In hac ſiqdem vite rõne ꝛ mortis ꝑ ꝯñs inuit͛ dupli/ces illiꝰ cãs exiſtere vel ꝑnᵃ:mãles. ſ. ꝛ formales. Et vtreqꝫ demũ duplices extãt:vt ꝯſtituẽtes ꝛ ꝯſeruantes. Cauſe q̃/dẽ formales ꝯſtituẽtes ſũt hyleg:ſiue mr vl͛ nupta ꝛ alcho/chodẽ ſeu pater aut nuptus:hyleg naqꝫ velut mã vite ꝯſti/tuit͛ cũ eã alchochodẽ tãꝗꝫ forma ꝯſpexerit:ꝛ ꝑcipue beni/gnitatis viſu:q ſi ſortis extiterit tũ rõne illoꝝ que ſibi eẽn/tialius iſunt:tũ ex pte orbis ꝛ alioꝝ planetaꝝ: annos ipſiꝰ vite tribuet maiores. Et alij planete fortune ꝑcipue taliter diſpoſiti:ſuos annos ꝑſtabũt minores. Si ꝟo eꝫ fuerit ſecꝰ ꝯtinget:vt declaratũ dña. 21. Neqꝫ ẽt aiaduerti opꝫ ſigna/tores tñ particulares:veruꝫ ꝛ vl͛es:vt climatis aut patrie ac tẽporis inſtãtis. Indi naqꝫ ꝑᵃ inhabitantes climata ſub diti ſaturno:lõgeui ſũt valde:vt ꝛ plures ipſoꝝ nõ moriun/tur niſi deficiãt ſenio. Albumaſar in ſadan:nõ eni ipſos le/dit vt alios ſibi extraneos. Tẽpore ẽt antiq̃ hoies ꝑlixiori

Margin: 2. techuis tra. de tex. cõ. 25. — K — Cap. 13. Coiſtr. c. 6. 37. 1. 46. Ca. 1. poſt medium. — Ca. 3. poſt medium. — L — Capi. 1. in medio. — M — Ca. ſing. i medio. — Ar. 3. d. ſi. — N — Te. cõ. 57. Ca. 10. in medio. — Doc. 3. c. 3 dius ſi. — Cõ. 51. ſu ma me. — Te cõ. 30. Te. cõ. 35. 3. 38. Coiſtr cõ. 38. c. 52. poſt meᵐ. — O — Coſt. 1. p. doc. 3. c. 3. poſt meᵐ. — Coiſtr tex. cõ. 37. — In ꝑnᵒ. P — T. c. 62. — Q

A vivebāt periodo. dña. 9. ¶ Formales qdē cause cōseruantes ꝛ in ꝑmanētia ꝯfirmātes sunt obseruatiōes ꝛ fortunationes q̄s astrologus facere poterit sup nati ꝯsignata illi⁹ hora vel interrogatione suscepta. Cū enim fortunauerit hyleg dn̄m eius ascēdēs ꝛ ipsi⁹ dn̄z alchocodē ꝛ ad summū vite signatores vt ascendēs mediū celi locū solis ꝛ lune: partē fortune ꝛ dn̄m ꝯiunctionis vel ꝑuētionis añtis nataliis malosq̄ ifortunauerit vt ēt cadētes existant: nō est dubiū apud geneatticos ꝛ imaginū auctores ip̄s ꝑficere: i vite nati aliquā ꝑductionē ꝛ sanitatē laudabiliorē afferre sicut hoꝝ opposita ifirmitatē ꝛ tādē mortē inducūt: qḋ nō solū ꝯtingit īdiuiduo sꝫ ꝛ patrie oi: vt recitat Thebit ḋ sedicē q imaginē ꝯstruxit regionē destruētē. Quo ēt mō qs pōt fortunari aut infortunari ad bona fortune honoris sciam ꝛc. Unū ꝛ inuocationē ad deum ꝑ me factā ꝑcepi ad sciaꝫ ꝯferre capite cū Joue i medio ente celi ꝛ luna cūti ad ip̄m: qḋ ꝛ reges grecoꝝ qn̄ volebāt suis petitionib⁹ exaudiri obseruabāt. Albumasar i Sadan. Qḋ ꝛ modi fascinatiōis ac examinationis ꝯfirmāt. ¶ Principia ꝟo mālia indiuiduū cōstituētia sunt sp̄ma ꝛ mēstruū. dña. 36. Quorum lꝫ alteꝝ sit māle vt mēstruū: reliquū ꝟo efficiēs ac velut formale sicut sperma. Hec tn̄ ad ꝑn̄ª cōparata ꝑdicta erunt tanq̄ mā vel subm. ¶ Cause ꝟo māles ꝯseruātes ꝛ ēt est debita sex reꝝ nō nāliū administratio: qua medicus corpus ꝯseruat illesum. Aut q: id ꝑcognoscit sui scia vl' astrologus illi ꝑdicit: sciēs ip̄z egrotatuꝝ aut emoriturū ceu ex directiōe ḡdus hyleg ad gradus maloꝝ. Saturni. vꝫ. aut martis ꝛ vlr ad locū occisionis sine bonoꝝ aspectu vl' ꝯiunctione. Principia qdē formalia ꝯstituētia tacta sunt i vite notificatiōe ꝑ ꝓportionabilē īfluxū ītellecta. Mālia ꝟo qn̄ dicebat' i ꝑn̄º gnōnis. Cause añt ꝯseruātes vtreq̄ attingunt' per debito subsistere somēto. Ad vitā nāq̄ sic ad alia q̄libet cōposita mā ꝛ formā opꝫ ꝯcurrere seu illoꝝ aliqd loco. Nam si cui a signatorib⁹ vite tributū fuerit .c. viuere annis: humidū ꝟo ꝛ calidū sufficiētia nō fuerint: nō tātū viuere poterit. Et multo amplius si his habitis influxu caruerit signatoꝝ: cum mā minus ad esse faciat q̄ forma cōpositi. Hec aūt ꝯcessa sunt etiā paruꝫ in astrologia nutritis: ꝛ ꝑcipue in imaginū sciaꝫ q̄q̄ in plurium intellectus hec cadere minime possit.

C

Propter scḋm

ꝟo sciēdū q̄ fere oēs ad q̄stiꝫ cum distinctione rn̄dēt colligētes ex dictis phoꝝ ꝛ medicoꝝ. dña. 21. mortem fore duplicem: vnā quidē nālē accisitem ex ꝯsumptione humidi radicalis ꝛ calidi ꝯsiter extinctione q̄ insensibilis ale dr̄ ablatio de morte ꝛ vita: ꝯtingēs nō minus: eo q̄ ꝟtus ibecillita ꝑ pulmonē nō pōt agitare. Altera qdē ē violēta ꝛ accisital' occurrēs ex idebita reꝝ sex nō nāliū administratione: a q̄ egritudies ꝯsurgūt plures tā in cōpl'one q̄ in cōpōne quādoq̄. Aut ex casu fortuitu exteriori. Dicūt aūt medicus ꝑ mortē retardare violētā accisital'r emergentē: nō aūt nālē: ꝛ ꝑ se cū sit termino finito stabilita: quoꝝ eqdē motiua in argutis dudū ꝑmissa. ¶ Sed q̄ hec posito stare nō possit ꝛ q̄ veritati ac medicoꝝ obuiet sententie: in tertio dicēdoꝝ ꝛ quarto ostēdit': vbi eorū similr tollentur motiua.

D

Propter tertiū

aūt sciēdū ꝑ q̄ mors non pōt retardari oīfariā seu vita perpetuari. Scḋo veritas cū eius subdit' fulcimētis. ¶ Propter huius ꝑm̄ sciendū q̄ Gal'. cū aliis de re. sa. ꝛ in de tabe scribit ꝑcipue q̄ qdā phoꝝ scripsit librū ondēs q̄liter posset qs isenescibilis ꝑmanere oino ip̄m tradēs: cū adhuc q̄dragenari⁹ existeret: extēsus ḃmū i. 80. annos denuo fact⁹ extitit gracilis vt coapareret' ei Hippocratica facies ex pronostico. Nasus acutus oculi ꝯcaui ꝛc. ꝯitr seriata. Hic eqdē derisus alios nō ausus est docere q̄ deniq̄ q̄n seipsum corrigēs dixit nō oēs posse isenescibiles ꝑmanere: sꝫ optime a natiuitate ꝯstructos ꝛ ab ip̄o diligēter ꝑcuratos. Qḋ vtiq̄ Gal'. cum aliis vltimā facultatē reputauit subdēs oē generabile penitus corrūpi. ¶ Qḋ ꝛ rōnib⁹ firmat' nō paucis sumptis ex causis aialis ꝯstitutiuis: tā ex parte māe prime vniuersalis q̄ particularis scḋe ꝛ alioꝝ. Nā in qbus ꝑn̄m corruptionis aliqḋ per se reperit': hec de necessitate corrūpent'. Oia ꝟo mista in se ꝯtinent corruptionis ꝑn̄m: hyle. s. ꝑuationis rōne sibi associate: maleficium ꝛ destructionem semp machinātis. phy. ꝑ. Qn̄. n. est sub vna forma hac q̄si fastidita: sub alia fore appetit. Ea nāq̄ totū non potest appetitū satiare māe: ceu in celo appetitus forma satiat' māe: si eaꝫ hēat aut fortassis alia existit ꝛ altera. ¶ Rōne quoq̄ māe ꝯcrete mōstrat' ēt: q: mistuꝫ cōponit' ex ꝯriis: vn̄ ꝛ mistio fere violēter fit: ꝛ vi ꝑmanent miscibilia in misto: cum vnūq̄dq̄ ꝓpriū exgrat locū. Nā tn̄ vlla ipsa inducit admistū: ꝛ ꝯtinent' i aliquo tp̄e ipse ꝑ ꝯrietate sopita vtrūq̄. Ex ipsis eni vis elicit' aut deforis tribuit' q̄ determinato cogit ea tp̄e vna ꝑmanere. Ignis nāq̄ radii stellaꝝ ꝛ solis ꝯfiguratis ꝑcipue i nr̄m deducit' ꝯtinēs: sicq̄ supeminet qḋ terreū. Nullū aūt violētū: cū forā careat nāli sibi indita est ꝑpetuū. ¶ Eti. ex pte forē: q: iflux⁹ celestia velut forā ꝛ datiuus eē: terminat⁹ existit ꝛ mā i quā suscipit' filr. Nūq̄. n. ꝟtus ifinita i mām recipit' finitā. phy. 8º. Et ꝑcipue cū illa fuerit itrinseca: sic mistoꝝ est forā: eo q̄ in celo ꝟtus ꝛ forā suscipit' ifinita ꝑpe: nō aūt vigore ne mot⁹ accidat in nō tp̄e. Ip̄m tn̄ est finitū: ꝑ ce. ꝛ mū. ꝛ Cōmē. 12. meta. Sed ꝟtus q̄ mouet' extat extrīseca: ꝛ nō sic forā illi inherēs. Celū nāq̄ mouet' ꝑ ꝑn̄m separatū qḋ est in eo de sulis orbis. ¶ Rursus ex parte qdē efficiētis q̄ restauratio est deꝑditi facta ꝑ calorē nostri corpis trāsmutātis alimētum ꝛ ꝯuertentis in aliud: quo repatit' tū hec sit actio physica q: oē agēs physice patit' physice. Naꝫ alimentū in ꝑn̄º corpori ꝯriū existit: ꝓpter qḋ agēs ex ꝯria pugna repassuꝫ opꝫ tādē debilitatū deficere: vt ꝛ vinū multe aq̄ mistū: demū oē reddit' aq̄ticuꝫ ꝑ de gene. ¶ Adhuc ex fine: q: cū inferiora in gnōnē ordinent' vt maneant: si cessaret corruptio desineret ꝛ generatio. Corruptio nāq̄ vnius sm̄ Arist. est ꝯtinue alterius generatio: ꝛ eꝯ. ¶ Amplius sm̄ loquētes legū pluriū nunq̄ numerus cōpleret' electoꝝ: cū terra ip̄m ēt simul alere non posset. Hec quoq̄ appent ex ꝑ canone ꝛ ꝓble. 3º. In corpore nāq̄ aialis multiplex reperit' ꝯrietas mortis causatiua oino: vt qualitatū primarū sibi adinuicē aduersantiū: caloris nālis agentis in humidum: qui per accn̄s se tandē duplr perimit: tū humidū ꝯsumēdo nāe: tum ēt q: ꝓpter hoc humor ꝯsurgit aqueus idigōne causat⁹: ꝛ eius suffocās q̄ntitate ac q̄litate extiguēs frida. In hoc quoq̄ operat' ꝯtinēs nō paꝝ corpora ꝯtinue resoluēs: stellarū ꝟtute in ipsiꝫ susceptis: qḋ ꝛ alie res adiuuāt nō nāles: corporib⁹ extraneis assidue: vt dictū repatiētib⁹ illis. Uirtus etiā vt ostēsuꝫ finita existit. Quare ex tactis de neꝯitate ꝯuincit' vitā tandē deficere oportere. ¶ Propter huius scḋm sciēdū q̄ mors pōt aliquo subsidio retardari: siue vita eodē ꝓtelari: nō solū q̄ accn̄talis verū ꝛ nālis: qḋ ex medicoꝝ ondit' sermonibus recte itellectis. Cū. n. ars medicine sanitatis ꝯseruatiua: nō sit facultas q̄ a morte penit⁹ securos nos reddat: neq̄ corpus ab extrinsecis nocumētis nos muniat: neq̄ vnūq̄dq̄ corpus ad vltimum vite lōgitudinis ꝑducat q̄ est sm̄ hoiēꝫ absolute: puta. 120. annoꝝ: aut. 70. vbi tactū dña. 9. De duab⁹ eqdem rebus securitatē ꝑbet putrefactionis ꝓhibitione omnino: ꝛ ꝛ defensiōe humiditatis ne cito resoluta cōsumat'. In cuius quidē fortitudine consistit vt ip̄m vsq̄ ad debitū tp̄s sꝫ eius ꝑmā cōpl'onē permanere faciat ꝑ tertia. ¶ Qḋ duplr sit sicut ꝛ duplices mortis sunt cāe. Quātū. n. ad ꝑmā eius exiccatiuā ꝯtraponit' regimē ꝓhibens dn̄ium cāruꝫ siccitatē faciētiū accelerare: ꝛ causis excepris faciētibus illā occurrere ne cito: nō tn̄ valent demū ꝓhiberi cū ꝓbatum sit vitā minime ꝑpetuari. Cōtra scḋam ꝟo adducit' regimē ꝓhibitiuū gnōnis putrefactiōis ex corporis tutela a ꝑtāe caloris extranei itrinseci ꝛ extrīseci. Sic

E

F

G

H

6º añ me. ꝛ ib. 2. ca. scḋo.

ꝛ. c. 30.

ꝛ c. 36. ꝛ 12. meta. te. cō. 41. ꝛ. c. 43. Cō. 41. ꝑº ꝑncipiū. Cap̄ 1. 11. tra fnem.

ꝛ. c. 42. 1º de ge. ꝛ co. 1. c. 17.

Doct. 3. c. 3. ꝑº meⁿ. proble. 6.

Cap̄. 1.

I

igit hic sermo diligenter expositus sapit q velut medicus ptendit ne mors accidat violenta ita vt retardet naturalis. Alioquin corpus optime constructionis minime arte indigeret preparatiua. Amplius non minus id Gal. de tabe exposuit inquiens senectutis tabem impossibile fore denique prohibere sed auxiliari vt in plurimum extendere possibile. Subditque demum siquidem q possibile humidiorem est operari substantiam corporis cordis. Aut epatis accidet superextendere. Si vero nullum sufficiens est: vt neque epar humidius seipso faceret: neque cor: sed neciunt in subsequenti tempore sicut eius fieri alterum ipsorum neque viscera solum sed arterias et venas: prohibere quidem senectutem impossibile videtur. Quod denuo sermone confirmat Homerico per cibum: potum: balneum: mollem lectum et somnum: cor: epar: et vniuersaliter totum corpus exhumectatur. Cum itaque senectutem vocat coextendere per humectationem huiusmodi morti oppositam consumptiue naturali: non autem per huiusmodi putrefactionis prohibitionem prompte indicatur mortem posse naturalem retardari. Adhuc Haly medicus et astrologus hanc olfaciens veritatem 3° techni in glo: possibile fore vt sint medicine prohibentes senectutis velocitatem a frigore membrorum et siccitate ipsorum: et prolongetur per illud vita hominis cum regimen eius sit bonum: sicut dicitur q homines vixerunt centenis annis. Et vnum inventorum in illo est medicina trifera nominata. Et namque bonam efficit digestionem et calorem floridum. Et vniuersaliter vitam protendit: cum reliquo bono regimine quandiu. Sic vt fortasse diutius viuentes iam inuenerunt medicinas: quibus ipsorum vite fuerunt prolongate. Inuenire namque est magis vicinum in protentione vite adhuc quam trifera. Non tamen possibile inuenire medicinam omnino prohibentem a morte. ¶ Nunc autem rationes id cogentes adducantur ne quis sophisticos perinductos sermones: de morte solum velit exponere violenta versuta versute. Nam omne illud cuius principia sunt perfectiora conseruari ac vigorosiora beneficio quodam: id ipsum diutius poterit perdurare. Talia vero sunt principia corpus humanum constituentia tam materialia quam formalia pretacta. Materialia quidem: quia humidum radicale potest restaurari differentia priori. Calidum etiam valet defendi et contemperari per artem: ne humidum consumendo siccitatem et frigiditatem corpori adducat: que in mortis concidunt ratione. ¶ Rursus probatum est differentia 22. naturalem posse complexionem permutari. Mutetur itaque melicus versus sanguineum vel temperatum cum ipse sit ceteris breuioris vite: hic autem longioris differentia 21. ¶ Similiter calores extranei humidum exiccantes possunt obtemperari: quo prolongabitur modo vita naturalis: cum debita fuerit proportio calidi ad humidum et demum ad tertium vt cor: differentia preallegata. ¶ Amplius principia formalia perfecta et vigorata seruantur vltra esse suum: si arte iuuentur astrologie. Quod dupliciter euenit: aut predicendo medico alicuius infirmitatem futuram iuxta cuius natiuitatem cognouerit. Sciens enim directionem gradus hyleg ascendentis et proprie cholerici venturam ad locum martis egritudinem generaturi ex calido percipit et hunc infrigidari et humectari: et choleram euacuari: ita vt non egrotet aut paruum afficiatur inde. Egritudines autem mortes accellerare faciunt etiam naturalem. vnde in centilogo. Astrologus optimus multum malum euitare poterit secundum stellas futurum: cum eius naturam presciuerit. Vel gradum vel tactum hyleg et ascendentis cum alijs significatoribus vite per imagines fortunando. Sic enim aptando imaginem et demum illum cuius est: virtus includitur astrorum per radios viuificans: vnde influxus fortificatur natalis. differentia 10. Sicut namque imprimunt per motum et lucem virtutes communes corpora superiora: ita et virtutes ipsorum occultiores et determinatiores in hunc vel in istum influunt suo modo secundum q magis fuerit aptus suscipere ab ipsis: propter natalis: vel a reuolutione eiusdem. Et hoc est quod in centilogo dicitur: Anima sapiens adiuuat opus stellarum: quemadmodum seminator fortitudines naturales: hic autem producit vitam vegetabilium et extendit. ¶ Palin cuiuscunque terminus non est prefixus omnino sed contingens magis: is potest non solum retardari: sed etiam protelari: cum nata sint circa idem fieri contraria. Talis vero est periodus vite. Quod ostenditur tum ex parte principiorum formalium superiorum tum magis ratione inferiorum. Primo quidem et maxime secundum astrologorum sententias quia non videmus semper corpora celestia quasdam magnitudines tempore in eodem pertransire: verum aliquando velocius et interdum tardius: licet vltimo totum fortassis reddatur vniforme: sicut motus denotat octaue sphere inuentus velociter ab eo quod tempore fuit Abrachis et Ptolomei: differentia 9. Quare deprehendi non solum arte verum etiam cum aliis sensu in his climatibus: dies prolongatos et noctes minoratas in solstitio hyemali et estiuali vero propter processionem poli octaue sphere: et eleuationem zodiaci de quo tractatum construxi. Sol etiam in secundo spatium quod est a minuto primo arietis ad primum libre minutum: septem plus ponit dies quam ab hinc ad predictum arietis minutum. 3° Almagesti. Luna quoque quando fuerit cursu velox. 15. pluries perambulat gradus zodiaci in die: quando autem tarda. 12. media vero circa. 13. 105. differentia. Sunt et plures tales in celis causantibus similes diuersitates precepte. ¶ Quod autem terminum non sit statuere precisum ex parte principiorum materialium: id Aristoteles testatur de generatione et corruptione 2°. Postquam enim dixerat generationem et corruptionem inequaliter fieri tempore subdit. Sed contingit multotiens in minori corrumpi: propter adinuicem confusionem. Inequali enim ente materia et non vbique eadem: necesse generationes inequales esse: et has quidem citiores: has autem tardiores. 4° etiam de generatione animalium: cum posuisset vniformitatem ex parte periodi celestis subiunxit. Vult igitur natura horum verius .i. certius numerare generationes et consumationes: non certitudinaliter autem propter materie indeterminationem. Adhuc cum actus agentium materiam requirant dispositam: ita q quanto fuerit materia disposita magis tanto sit facilior actio: sic vt agens etiam debile in ipsa poterit agere: tum potissima causa sit actionis materialis preparatio: febrium primo. Medicus eodem valet vt consuetum est materiam preparare. Ac astrologus similiter et formam reddere perfectiorem. ¶ Iterum quedam climata sunt in quibus homines longiori viuunt tempore: vt quod indorum vt dictum prius: quedam in quibus breuiori vt quod nigrorum. Eis namque euenit senium in. 30. annis. primo 2°. Permutetur itaque quis ex terra nigrorum in indiam: vite hic reddetur longioris: nisi virtus specifica et affectio in aere impressa sibi fuerit contraria distantia longiori in proportione adducta: ceu si indus assumeret complexionem climatis sclaui aut moriatur aut infirmaretur secundum A. q autem permutatus in clima vegetabilius longioris sit vite apparet: quoniam vniuersale distrahit et perturbat particulare. Habraam Euenare. Contingit namque 40. milia hominum aut plures similiter quandoque bello interire: et quos non est omnes dare proprie astralitatis morte decedere: aut sexaginta natiuitatem superioris prauam hos in bella trahentis contingere. ¶ Rursus eadem ratio est totius et partis. Vita vero totius et vniuersalis non est determinata: quoniam olim longior nunc autem breuior vt differentia tactum est 9°. ¶ Adhuc si vnum contrariorum est in natura et reliquum 2° celi et mundi. Sed vita potest vel vi abbreuiari. Similiter et contraria nata sunt fieri circa idem. Vite namque breuitas et prolixitas sunt contraria: vita vero potest vt omnes concedunt abbreuiari. ¶ Has vero duas rationes impugnant oppositum huius sentientes prauе. Dicunt enim sermonem concludere de morte accidentali et non naturali morte. Quod manifeste falsum cum sermo Aristotelis sit communis etiam in contrarijs non veris: vt apparet inducens in igne et terra. Multo igitur amplius in vita naturali et sua verificabitur morte. Propter quod nihil respondent nedum q soluant. ¶ In secunda vero ratione subiungunt nisi alterum infuerit natura: supponentes naturam inesse vt mors nequeat naturalis retardari. Cuius falsitas manifestetur per plura petentes quod hunc confirmare. Iterum anima huius corporis forma affinior est ipsi: ampliusque in ipsum impressiua quam forma vniuersalis exterior celestis. Sed anime multotiens motus impressiuus corpori non obedit. 3° de anima: notum et de causa motus animalium: et eius signat frani venerei apoplexia et cordi quibus tamen percipitur motus euariari. ¶ Etiam etiam naturales non sunt prefixi omnino: et annis armetrici: vt arborum populationes indicant: et verminum ex putredine generationes: nam interdum prius: aliquando vero posterius euenit secundum q sol in ariete seu piscibus: Marti potest autem Saturno copulari. Similiter et gestationes non sunt matrum pares. Quedam namque 7. mensibus feruntur: alie quidem 9. nonnulle 8. quedam 10. et deinceps alie: adhuc etates non vno terminantur periodo: cum quidam sint longeui alij breuieui: vt differentia 21. apparuit: neque ad actus venereos mouentur et barbescunt similiter: neque idem seipso secundum circumstantiarum diuersitatem. ¶ Amplius videmus morientes etiam temperatos per electuarij exhibitionem et vini aro/

Li. 1. c. 5. in principio.

Co. xxiij in sua fine.

K

L

M

N

T. c. 57.

T. c. 58.

O

Ca. 10. in fi.

Ca. 4. post principium.

Ar. 1. post principium.

Do. 2. sum. 1 ca. 11. post principium.

P

post p. doc. 3. c. 1. circa medium.

T. c. 18.

Ubi supra immediate.

Q

T. c. 46.

A

matici vitaliū mox ↄfortari ⁊ mortē retardari taliter. Qđ ⁊ manifestius opaᵗ crocus: macis ⁊ castoreū ana. cū vino trita exhibita ↄfortatiuo velut muscatello. Sic ⁊ in de pomo dī libro de Arist. in manib⁹ ipm tenēte. Cuius reficiebaᵗ odore dicente diu expirasset: ni pomi sustentaret illius odore: statiq₃ manus eius inceperūt ↄtremescere: sicq₃ pomū cecidit ⁊ expirauit: qđ nō eueniret si termin⁹ foret oino pfixus: ⁊ ei⁹ velut illuminatio ad illuminatū aduēt⁹: ⁊ maxime cū nobis celestia neciratē nō ipingāt: māim dispositaȝ expetētia. Et aduertētibus ppl̄e q̄ rōnalis aia est dignior stellis. Jsaac febriū. 5. ℭ Uidem⁹ ēt aliq̄s ↄiunctiones qđ magnū oñdētes pus lōgo pcedere tpe añq̄ȝ ipsaȝ mōstretur effect⁹: ⁊ cū māim tpe disponāt ⁊ formā tādē iducāt sicut ↄiūctio diluuiū pcedēs p. 287. pcessit ānos. Albumasar ↄiunctionū p. Jlla ꝟo que Mahumet futurū denotauit p 5t. Alchabitius. Sic igiᵗ ex his oibus itell'ȝ pspicacē būtibus ⁊ sciaȝ qb⁹ scribiᵗ diligētib⁹ sufficiēter oñsuȝ sit mortē posse nālē ⁊ medici būficio ⁊ astrologi retardari. ℭ Sed vt magis capianᵗ antemissa sciēdū q̄ mors pōt dici nālis dupl'r. Aut q̄ ↄcidat puatiōe illius qđ ex parte pncipioꝝ māliū ⁊ formaliū existit ⁊ talis ppl̄e dī nālis: sic qñ qs pfecta habuerit pn̄ᵃ mālia: bono ēt gubernetᵗ regimine: ac formalia his ↄsona ⁊ būficio astrologi coadiuuat⁹ decedit tādē. Et alia qdē nālis ipropri⁹ ista dī cū ex pncipijs solis cōtingat formalib⁹ ꝟtute iexistētib⁹ iq̄ȝtitatē vite quādā ↄfusaȝ vt oñsuȝ pstātib⁹: q̄ sine gladijs aut morbib⁹ seu putrefactione ↄtingat ꝑ nālis appellari: cū pn̄ᵐ auferaᵗ formale virtutis ⁊ nō proprius dicaᵗ de forma q̄ȝ de mā. 2° asoꝛ. ℭ Sed circa pdicta euenit dubitare: q2 ↄcessuȝ mortē quādā nālē existere. Qđ nō vȝ: qm̄ seniū ⁊ ois defect⁹ ac corruptio est ꝯ nām 2° ce. ⁊ mun. Cui⁹ ꝯriū est: q2 senescere ⁊ corruptio ē ꝟm nāȝ. 5. phyſi. ⁊ de tabe. ℭ Dōm q̄ mors est duplex. Una qdē vlis q̄ motu superioꝝ in cūctā euenit a generātiū: nā. n. huius nō solū intēdit gnōnē: verū ēt corruptionē: cū corruptio vnius sit gñatio alteri⁹: ⁊ hec mors dī nālis. Est ⁊ altera nā pticularis vniuscuiusq₃ idiuidui: ⁊ q̄ vnūqđq₃ appetit sui semp salutē ⁊ ↄseruationē: mortē pniciēq₃ deuitat: mors hȝ dī acciñs ꝯ nām ⁊ maxie foꝛe qd diuinū ⁊ appetibile entis: nō. n. ab hoc itēdiᵗ pticulari nā foꝛte per acciñs: vt in depᷓuatū habētibus appetitū aut volētibus vita diuinē ↄiungi futura. Et ꝟm hanc intētionē dictū est. p de gene. aialiū: femellā fore marē occasionatū siue agonū. Pōt ⁊ ea nālis dici: si quis attēdat q̄ a pncipijs pcedit intrinsecis ⁊ si nō intēta. Quidā quoq₃ dixerūt mortē nālem esse ratione māe: taleȝ maximeq₃ ppter priuationē illi coniunctā maleficiū pcedentem ac destructionē: non aūt ex pte forme: qđ in idem potest positione qđ dictum concidere.

Ex.4. in/ ura fine.

B

Ex.c.37.
Ex.c.56.
Exa.1.co.
a.cir.pn̄ᵐ

C

Ea.10.cir ca pn̄ᵐ.

Propter quartū ꝟo. ad pᵐ dōm q̄ Job nō simpl'r loquiᵗ sȝ respectiue vt de termino cōi lato ⁊ nō anguste pciso. Nō. n. hois vita quinq̄gesimo solū extēdiᵗ ānoi neq₃ hodie ducentesimo: sȝ inter hos latos terminos reperiᵗ diuersimode terminata. vñ ait. Breues dies hois sunt. Numerus mēsiū eius apud te: ↄstituisti terminos ⁊ reliq̄. Apparet igiᵗ nō de termino pticulari pciso ↄcionari. ℭ Ad scdm ⁊ tertiū dōm q̄ Ari. loquiᵗ de periodo cōi ideterminato: ⁊ nō pticulari preciso. Aut de periodo ex motu superuȝ magis vniformiter causato. Hic aūt sicut ↄsequēter subiungit ppter diuersitatem māe ac ineq̄litatē variaᵗ nō parū ita vt hoc intell'm cōcludat op'ᵐ ⁊ nō intētū. Et mirādū est q̄ multi grauiū sup hoc fuerūt fundati: ac si piodus ita foret pcisa ⁊ cām ei⁹ ↄño in instāti vt illuminatio lucē. ℭ Ad aliud dōm ꝟm Ari. ⁊ Cōmētatorē: q̄ de⁹ nihil pōt in hec operi absq₃ medio: cū eius ois actio hic mediāte motu ⁊ trāsmutatione pficiaᵗ: ita vt piodus a supnis corporib⁹ in hac inferiori mā inducta nō habeat pmutare: cū ad id sequaᵗ q̄dā iordiatio ac defect⁹ ⁊ mutabilitas in pterāq̄ȝ nō sapienter pmitus ois pducenti

D

xoss.phy.
te.c.36.et
a.de ge.⁊
cor.c.c.59.
12.meta.t.
c.18.iuxta
fi.cm.

denoteᵗ inesse. Que. n. pfecta rōne firmata sunt: permutari nō pntiuxta Tymeū. Sed q2 hi de p ceu de agente quodā nā sunt. q. locuti ppterea dōm cum sit agēs volūtariū per suū intell'm oia vt ei placet disponēs est ⁊ imutans: qđ tñ ꝯ veritatē non est determinatā cū ea per nālia ⁊ medicinalia ⁊ nō per supnālia fuerūt pscrutata. ℭ Ad ↄfirmationē ꝟo dōm: q̄ lȝ dei scia sit rerum cā ⁊ ꝟm q̄ puidit ab eterno ita eueniat. Nō tñ eius pscia seu puisio rebus necitatē ↄdonat 5° de ↄsolatione: q2. n. ipse oia pduxit ⁊ comprehendit sine motu ⁊ tpe idiuisibili: nos ꝟo pcipim⁹ motu ⁊ tpe: aia nāq₃ nr̄a nō itelligit sine ↄtinuo tpe ac phātasmate: de memoria ⁊ reminiscētia: ⁊. 3. de aia: nō possum⁹ ad illa q̄ ipsius itime pringere: sicut nycticoracis oculus rotā nō valet solis ispicē. At q2 hic sermo alteri⁹ ⁊ altioris est speculatiōis: suspēdatur ad pñs. ℭ Ad aliud qd dōm appuit: qm̄ lȝ q̄ mēsura est lata ⁊ ideterminata: sic ⁊ mēsuratū: cū lȝ ei fuerit applicata. ℭ Ad aliud dōȝ: q̄ verȝ est pᵐ: sȝ qđ sub ipso assumiᵗ est falsuȝ. Oñsum. n. q̄ foꝛa būficio artis pōt lōgiori tpe in mā pmanere. ℭ Ad aliud iā appuit qd dōm. Uirtus nāq₃ viuifica est finita finitate lata nō angusta. ℭ Ad aliud sic dōm q̄ pn̄ᵐ vite ac stat⁹ vt oñsuȝ nō sunt determiati. Quedā. n. corpoꝝ citi⁹ icipiūt: q̄dā ꝟo tardius ⁊ ad statū eodē perueniūt mō vt appet ex pliis diuerso termino gestatione ac terminatione iuuētutis varia. Nā quorūdā iuuēt⁹ ponitur in. 30. anno terminari: alioꝝ ꝟo i. 35. ꝟm cōplonis diuersitatē ⁊ taliū. ℭ Ad aliud dōm: q̄ ⁊ astrologia nō est mendax neq₃ ociosa: q̄ sicut astrologus percipit circa natum accidētia emergentia: ita ⁊ eoꝝ subsidia in ↄlōgatione vite per artē ordinate pcipit: vl' veritatē dicit in q̄plurimis. Et raro deficit valde a pnosticatione recta: exceptis quibusdā particularib⁹ valde: ppauci aūt sunt pdicto vtētes regimie vite pductiuo: cū plēs vita viuāt brutali aut occupatiōibus ciuilib⁹ ⁊ familiarib⁹ occupati. ℭ Ad aliud dicendum vt mōstratum q̄ vita nō pōt ppetuari: ⁊ q̄ dictum Ari. in causis verificaᵗ vniuocis imediatis per se ad effectū ordinatis: q̄les nō sunt superiores ad istai ppter enī ab illis distare hec reddunᵗ trāsmutabilia ⁊ corruptibilia diuq₃. Uñ in libro de mūdo. Deus ꝟm poetā residet in supremo vertice vniuersi: cuius ꝟtute pcipue foueᵗ corp⁹ qđ ppe est: ⁊ deinceps q̄ post illud ↄñr: vsq₃ ad loca nr̄a ppe terrā. Et q̄ sup terra videnᵗ nimiū distātia a cōmodo diuino: infirma eē ⁊ plena multi turbinis. Nō. n. effectus ꝟtutē sue cause ↄtinet ⁊ representat pfecte pp qđ ⁊ varietas particulariȝ occurrit vt ⁊ in toto appet ordie vniuersi a p p media in infima descēdēdo: pmus eteni simplex ⁊ imobilis manēs ac incorruptibilis oino. Reliqs aūt adsunt cōpositio mobilites ⁊ corruptio.

E

Pᵃ pn̄ᵐ.
Ec.c.30.

F

G

ℭ Differentia. CXIIII.

Quod cibus ⁊ potus magis aere nos imutēt monstraᵗ. Quia qđ simpl'r nō imutat nos magis nō imutat: sed aer ac ēt aq̄ absolute nō imutant. vñ Cōmētator 2° de aia. aial qđ natum est esse in aq̄ vel in aere nō sentit aliquā q̄litatē calidā aut frigidā in eis: si has itaq₃ nō sentit pceptibiliores ⁊ magis pmutātes: neq₃ sentiet reliq̄s. ℭ Amplius Jsaac in dietis vlib⁹ simplicia non faciūt in cōpositis qđ cōposita in cōpositis: sed potus ⁊ cibus sunt cōposita: simplex ꝟo aer 2° phy. ⁊ p pᵃ. ⁊ firmaᵗ: q2 agentiū ⁊ patientiū opȝ symbolū ⁊ pportionē existere. ℭ Rursus agentia ⁊ patiētia cōicant in mā. p de ge. ⁊ cor. hec aūt nō cōicāt: cū aer sit simplex: potus ⁊ cib⁹ cōpositi: huius ꝟo māe sunt opposite. ℭ Adhuc locus ꝟtutē hȝ saluatiuā. 4. phyſi. mirabilis enī nā est loci. Sed aer nostrum est loc⁹. Nos itaq₃ saluabit impmutatos. ℭ Palin qđ habet diías ⁊ ꝟtutes minime sensibiles imutat minime: cum his pficiaᵗ imutatio: hȝ qdē est aer. vnde p physi. Aer nequaq̄ȝ diías habet sensibiles. ℭ Sri. Qđ diutius imoraᵗ ⁊ grossioris est mollis minime cessibile magis imutat ei⁹ op/

Cō. 115 in medio.

H

lec. 12. of medium.
Te cō. 1.
Doc. 3. in medio.
T. c. 53.
Tex. cō. 4.
ca. 7.
T. c. 54.

I

posito. Tales vero sunt cibi marie et potus: nõ aũt aer: cũ sit post ignẽ subtilissimũ corpoꝝ. ¶ Jnidẽ cuius q̃litas et subiectũ illius sunt debilr immutatiue mime pmutãt. Sicut eni res hz esse et agit. Ita quidẽ est aer: cũ sit subtilis subẽ plurime passionis receptiue. Qualitas ẽt illi⁹ ppria est humiditas vt oñsuz est dĩa. 12. et 14. hec aũt est qualitatũ debilissima et mime ipressiua. Et iõ egritudines sicce curari cuz fuerint vltimate nõ pñt. Carẽt eniz curatiuo eq̃potente cõtrario. Jtaq3 aer potibus et cibis nos imutat q̃3 minus.

Huius vo

oĩum turba sapit omnis medicoꝝ cuz phis. ¶ Adhuc illud magis imutat qd q̃litates obtinet in sõmo: q̃lia sunt elemẽta i gradualibus

Dif. 2.

eniz nõ mẽsurant mensuris: vi pmo inuit pma: q̃3 id quod habet eas in excessu ceu potus et cibi. ¶ Rursus id magis pmutat quod semp permutat et non permutat saltẽ in eius substãtia: hz est aer: cũ sit corpus simplex. Cibi aũt et pot⁹ quidã permutant tandẽ et corpori similes reddunt et vniformes: qd et notatur signo. Carcerati eni malo aere assueti bonum pmiuo reperiunt: deniũ abstinentia perplexi potum et vltimo cibum. Similr et animalia quedam cauernas: et aues nidos cum ouis aut pullis dimittẽtes fugiunt pestilẽtie tẽpore que ex aeris corruptione 9tingit q̃rto p⁹.

K

Tra. 4. ca. 2. in fine.

Jtaq3 aer plus potibus nos permutat et cibis.

Propter primũ

vo sciẽdũ q aer tripl'r videtur accipi. Aut p re nãli sm q nostroꝝ corpoꝝ et aliorũ ingredit cũ ceteris elementis 9stitutionẽ: quid aũt sit dĩa dictũ. 14. accipitur et put vna sex rerum nõ nãliũ necessariaꝝ sm q est emanatio quedaz nostris aduenies spiritibus: qui sicut tẽperans et cõseruãs cã melioratiõis existit ipseꝝ p 1⁹: hic ãt iuxta qntũ theo. et Joãnitiũ modis variat gnq3. Tẽporum mutatione: ortu stellaꝝ et occasu: vẽtoꝝ ipetu: terraꝝ situ: ac fumositatibus vaporosis. Et hic aer mutatiões adhuc obfuat nãles. Accipit et aer 3⁹ put res factus est 9 nãm: quãdo eius subã in putredinẽ permutat pestilẽtie iductiuaz vel in q̃litatũ pessimã. dĩa. 94. De scõo siqdem marie aere ac ẽt 3⁹ q̃sti cõparatio ipoitat. ¶ Quid aũt sit cibus et pot⁹ notũ est q̃stis nõ paucis. Qui extẽsione silr quadã res pñt dici nãles: vt cũ in corpis subam 9uertant i si nõ sint alteratiui adhuc oino: imo tales vere dicunt cibi: q: carẽt penit⁹ excessu oi vt acredine: ponticitate: acuitate et vlr vniuersa q̃litate supflua. 4⁹ afo. Magis tñ 9suetis ipsos res nõ nãles appellari cũ necessariũ sit illos nobis approximare nõ raro vt sbam nrĩ reparent corporis. Prout vo ipsaz corrũpunt res pter nãm pñt dici. Nã idẽ sm ei⁹ diuersaz approximationẽ põt esse sanatiuũ ac ei⁹ oppositi cã. vñ in arte parua que techni di libro 3⁹. Singulũ si indigẽti corpi adducat in cõpetenti q̃ntitate et q̃litate salubre sit: nihil vo indigẽti oino oblatũ aut nõ in cõpetẽti mẽsura egrũ 9stituit. Est aũt h imutatio a pexĩti q̃dã dispõne alteratio. Qd aũt marie imutat cor existit: iz resistat potissime. Ab ipso. n. motus pcedũt et ad id reuertunt. Est aũt in corpe tãq3 itelligẽtiaꝝ p⁹ in orbe.

Doc. 2. ca. 2. in pn⁹.

Ca. 2. i fi.

Jn isago gis tra. re rũ nõ nã. lium pn.

L

Co. afo. 14.

Te. c. 213

M

Propter scdm

qdẽ sciendum q Arist. p⁹ pbl. proble. 13. videtur sentire aquã que potus est verus magis nos aere imutare et adhuc q̃3 cibus: tũ aquã plim 9sumamus ciboꝝ respectu: in cibis. n. existit et pulmẽta et in potu plima. vñ ingt pp qd aqs permutare morbidũ aiunt esse: aerẽ vo nõ. Qui dissoluẽs triplicẽ cãm assignat. Unã q̃dẽ: qm aq̃ sit nutrimentuz non q nutriat actu i q̃ntũ est elmũ: vt 4⁹ metheo. et p p⁹: iz ad nutriendũ facit: pmiscet nãq3 alimẽta et pprie q̃ dura: in ventre et in angustiis venaꝝ meatib⁹ mesenterij ac epatis eius subtilitate puenire facit. Jrrorat ẽt prese: caliditatẽ 9tẽperat excessiuãz et qd supfluũ est iuuat sudorib⁹ expellẽ. vñ sbdit. Et biites. l. cibos et eis vrẽtes descẽdũt. l. descẽdere faciunt hos et penetrare pp aquã: pp aerẽ vo mime vt dicat. Jllud magis imutat qd nutrimẽto admiscet id in pecs faciẽs pe

Con. tex. co. 30. i fi.

Doc. 4. c. 1. circa fi.

netrare angustias ei⁹ opposito. hoc aũt ẽ aqua: nõ aũt aer.

N

¶ Scda. id magis imutat cuius sm se spẽs et diuersitates sunt plꝛes q̃3 ei⁹ oppo^m: h aũt aq̃ et nõ aer existit: q: aq̃ multe sũt: vt ait: spẽs et dĩe sz scipsas: aeris ãt nõ. ¶ Tertia q̃dẽ: q: qd cito aduenit et celeriter recedit: non sic pmutat vt mãsiue ĩherẽs: h aũt ẽ aer et nõ aq̃. vñ ingt. Hec etenim ẽt ẽ cã q̃re in aere fere idẽ accidit fieri: qd accidit facere recedẽtes q parũ ĩprimere et pmutare pñt: cũ pmutatio hec alteratio exñs: sic alie actionũ pficiant tpe. Jn aqs aũt ẽ aliud: manet nãq3 magis: q̃re plus pñt imutare: pp qd 9cludit q hñ vi morbida fore aq̃ mutatio. ¶ Sed qi hic sermo infestus appet medicis volẽtib⁹ simpl'r aerẽ potib⁹ et cibis amplr⁹ pmutare: cum et adhuc dicat hystoriaꝝ 8⁹. Jnfirmitas nulla vĩ pestilẽtialis icidẽs in pisces sicut in bolb⁹ accidit sepe ac aialiscoꝝ q̃drupedib⁹: puta eqs et bob⁹ et alioꝝ domesticis et syluestrib⁹: ih aũt vi magis 9tigere pp imutationẽ aeris vehemẽtiorẽ ea q̃ aq̃: iz qs eãm velit ex aialib⁹ sumere solũ. ¶ Dõm siqdẽ vt apparens 9tẽtas sopiat: q de aere 9tingit loq dupl'r: aut sm q pmutat⁹ fuerit a suo esse in suba vel q̃litate q̃lis est pestilẽs pract⁹ vel put proprium seruat tenorẽ. Si qdẽ por dõz q mutatio aeris hui⁹ magis imutat q̃3 q̃ aq̃ quecũq3: cũ sepius vlis et vehemẽtior accidat pestis ex aeris corruptione q̃3 aq̃: mox eni iterdũ strãgulat et extinguit in cor icidẽs nõ min⁹ napello sic visuz lã nõ parũ in cauernaꝝ et puteoꝝ apertione. Si aũt hic pporaz seruet nãm dupl'r eueniũ: q: aut mutatio aeris ẽ grãdis lõginq̃ vt de climate p aut 2⁹ in sextum vel septimũ repente. Tũc silr dõm q aeris mutatio fortasse magis ledit q̃3 aq̃rũ varietas cũ dermones et v̇tutes specifice in aere magis q̃3 in aq̃ sint infuse: sintq3 locis differẽtes valde sibi inuicez ita vt iproportionales reddant iduiduis trãsmutatis repẽte in 9trũ ex suo climate. vñ p p⁹. Jndi corpus cũ fiat q̃le sm cõplõnẽ sclaui aut infirmabit aut morit. Uel non sit vehemens et distãs aeris mutatio sed paulatina ppinq̃ de extremo regionis vni⁹ in extremũ sibi affinis. Et de hac q̃dẽ mutatione sermo põt Ari. verificari: pp eniz aeris simplicitatẽ in tã modica distãtia nõ tantã recipit diuersitatez vt aq̃ cũ euentatione nõ suscipiat q̃lez ille. Jpsa nãq3 eo cõpositior existit tũ rõne sui tũq3 terre sibi 9iucte. Qd transitus ex Picardia indicat in Flandriã et aliorũ q̃3 plurimis. Jbi. n. marie aquaꝝ pcipit diuersitas et malitia: nõ aũt sic aeris. Qd sanitas et fortitudo corpoꝝ indicat illoꝝ. ¶ Dixerunt qdã imutare magis aerẽ spũs pper symbolam ad eos pportionẽ: aquã vo humores magis. ¶ Hoc tñ forte cõtra mẽtẽ vĩ Ari. cũ absolute pmittet aquã morbidiorem aere. Adhuc si aer spũs imutat simplr cũ imutent que sunt v̇tutũ imediati⁹ sbiecta: tales vo nõ sũt humores cũ nã spiritib⁹ sint remotiores. Propt qd pus acceptãdũ ẽ dcm. Ueritas nãq3 vĩ q aer plus imutat vitalia: nãlia vo apli⁹ aq̃.

Ca. 19. i fi.

O

Doc. 3. c. 1. cur. me.

P

Propter tertiũ

qdẽ sciẽduz q aer ãpli⁹ potibus et cibis imutat pprie relatiõe ad v̇tutẽ facta regitiuã q̃ i corpe fundat potissime. Jd eniz mutabiliũ p^m. Similr et canone operationis fideliter obseruato: vt aer nõ nãli aut pter nãm existenti potibus et cibis sibi cõparet pportionabilib⁹: et nõ disparib⁹. Qd q̃dem auctoritatib⁹ ostendit fere ac rõnibus nõ minus. Prima nãq3 pble. Corpora silr disponunt tẽpore. Aeris vo imutatio maxia tẽporib⁹ 9surgit ãni et p⁹. Rursus i techni. Si distẽperatũ fuerit cõtinens intri et tẽperãtia minui opz aliaꝝ. s. rerũ. 5. nõ nãlium inquãtũ eucrasis corrupta fuerit ipsius 9tinẽtis. Uult igit q aere in aliq̃ qualitatũ permutato: ceteras pportionalr. 5. causas nõ nãles opoitere in cõtrariũ duci. Sic itaq3 nõ solũ potib⁹ et cibis magis imutare valet: sz et oibus aliis q̃si magis. Jnidẽ Jsaac febriũ qnto aer nocibilior est cibis et potib⁹: q: velociter pforat ad cor et pulmonẽ cũ flatu attractus: sine vlla remotione: vñ 9⁹ de inge. Dãm que ex 9tinẽti nos impoẽ sit fugere: sz neces

Q

pble. 9.

Lib. 3. tec. co. 87.

Cap. 4. p⁹ pncipiũ.

Ca. 14. p⁹ medium.

A

Cap. 1. in pn. ipis. Cap. 22. i pncipio. Doc. 3. c. 3. p° me°.

farius vti ea que pns. Et 5° theorice: ⁊ ꝑ practice aer ē vna causaꝝ fortiū imutatione ꝑpter ineuitabilē ad illū necessitatē. Qđ ⁊ ꝑ p° innuit. Caliditas post tēpus ꝯsistērie statim minui icipit ꝑpterea ꝙ aer circūdās mām eius que est humiditas exiccat. ¶ Qꝛ aūt magis imutet ostendit rōne sumptā: tū ex parte alterantis: tum ēt eius qđ alterat vtrūqꝫ alterationis. Alterātis qdē vt aeris: qꝛ illud qđ maxie recipit alteratonē maxie alterat: cū agens physice patiat phice ⁊ ecōtra. Sed aer potissime in alteratione ꝯsistit: nō aūt sic pot⁹ ⁊ cibi: qđ ostendit tripl'r. Ex parte quidē sube ipsius q̃litatis ⁊ situs. Propter sub̄am qdē: qꝛ subtilis est sub̄e: qđ aūt tale facile alterat. Sub̄a eniꝫ subtilis plus recipit passionem: ut febriū ⁊ pmis scda. Situs quoqꝫ cā: qꝛ hic alijs cōmiscet elemētis magis q̄ꝫ cetera cū aque iungant imediate ⁊ terre petēs earū ꝓfunda ⁊ que sunt ipsi⁹ alta. Qualitatis qdem: qꝛ aeris qualitates sunt ꝑncipal'r humiditas ceteris passibilissima ⁊ mīme de se ipressiua. Ex associatione

Ca. 1. in f. Doc. 1. f. 1. ca. 3. ci tra fine.

B

ꝟo sibi inest caliditas que nā est ꝑmutationi apta ⁊ putrefactioni. Simil'r caliditas humiditatis est cōsumptiua. Et ideo aliq dixerunt cōplexionem calidam ⁊ humidā non fore dīa. 19. cum cal'm agens in humidū ꝯsumat id ⁊ siccitateꝫ inducat. vñ calidos ⁊ humidos multis videmus passiuis alterationib⁹ subiectos. Predicta siquidē denotat imutatio nō solū ex his que isunt aeri verū ēt ex sibi desursuꝫ impressis. Cū.n. elmtorū alia vno agitent planeta: hic aūt pluribus: sol.n. cū eius sphera i quo fons caloris repit ꝑmit⁹ ⁊ incis nat⁹ est ignē ꝯcitare. Luna ꝟo aquā: ꝑpter qđ mare fluit ⁊ refluit ꝑm lune ascēsum ⁊ descēsum desup ⁊ desuptus ad mediū celi. Et ꝑm ipsius etateꝫ ꝓut in ꝯiunctione vel in oppositione fuerit maxime. Saturnus aūt Juppiter Mars Venus ⁊ Mercurius cū eius spheris aerē mouēt diuersimode. vnde motus existūt differētes alterationesqꝫ varie: vt hoꝝ motus est planetarū difformis. Frigus nāqꝫ aeri prestat ex Saturno: estus ꝟo ex Marte: tēperies in

C

calido ex Joue: in frigido quoqꝫ ex Venere. Sed miscibilitas ⁊ passibilitas facilis ex Mercurio: est nāqꝫ indifferēs ad oia permutabilis ꝯ facili. Sphera ꝟo octaua dicta stellata terram ꝯcitat: diuersas transmutationes ꝑm longorū tēporū periodos eidē imprimēdo: ita vt vbi nunc est arida olim fuerit mare ac ecōtra: metheororū primo. Jn ea nāqꝫ sunt. 48. imagines fine coꝝ gestaminib⁹ specieruꝫ generatiue: ac terre permutatiue: ꝑpter quod in ipsa segregationes reperiunt variet: differētia. 14. 16. ⁊. 9. Sic igitur cum plurima sint aereꝫ permutantia erit alterationis actiue ac passiue maxie. ¶ Scđo qdem illius qđ alteratur ex parte vt cordis. Ab eo eni oēs incipiunt ⁊ terminant passiones ad ipsuꝫ: vt pulsus indicat ⁊ anhelit⁹ immutatio ex q̄libet cā consurgēs leuissima: oium nāqꝫ nocumētorum aduenietiū corpori ꝑm⁹ occursus est ad cor velut ad basim vite. Mesue in canonibus. Eius nāqꝫ nā in plurimi ⁊ vehementiori extat armonia. Qđ aūt tale permutat de facili vt apparet ꝓble. 5° ⁊ si bone fuerit ꝯstitutionis. ¶ Tertio siquidē ex parte alterationis tripl'r ostendit: ratione quideꝫ imediationis ꝯtinuationis assiduitatis: seu ⁊ vtilitatis eiusdē. Primo quoqꝫ: qꝛ aer imediate fere cordi occurrit id ꝑm eius dispositionē imutans omnino. Quod eniꝫ imediate ꝑmutat fortius imutat: eo qđ medio imutat interueniente: cum medium impressionē impediat: nō enim qđ sic tangit cum actio perficiat ꝯtactu. ¶ Sed circa hoc ꝯtingit dubitare. Nō enim videt aerē cordi imediate occurrere. Nā sic venter cibū ꝑparat ⁊ coaptat alijs mēbris vt nō imediatius illis rudis adueniat: ita.n. vuula ⁊ pulmo ꝑus aerē imutat ⁊ alterat: ne cordi absqꝫ medio adueniat. ¶ Adhuc aer est subtilis: pot⁹ ꝟo ⁊ cib⁹ grossi. Subtile ꝟo modica eget ꝑmutatiōe: vt reddat familiare: grossuꝫ ꝟo plurima: ꝑp qđ vꝫ aer alio mediāte occurrere sic pot⁹ ⁊ cibi. ¶ Ad qđ dicēdū ⁊ ꝑmit⁹ ꝙ pulmo modicā alteratonē inducit cum sit

Ca. 5. circa finem.

L. ib. 1. de ȩ iuēc. 2. fi. 1. c. 1. can. scđo. ꝓble. 22.

D

membrū molle laxū facile passibile: maxieqꝫ cum aer in eo modico ꝑmaneat tpe. Celeriter nāqꝫ cū ad ipm deuenerit in cor trāsmittit vt spūi associet: ⁊ spinosa eductiōe idigēti a corde ne iflāmatio retēta accidat ꝑemptiua. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ aer nō alterat facili⁹ potu ⁊ cibo: cū in eo sint plura idigētia imutatione: imutetqꝫ mēbrū alterabile q̄ꝫ maxime. Aliqđ.n. qđ facilis est alteratiōis ad vētrē: nō est facilis respectu cordis: cū ipsum nullā grādē toleret passionē. 3° de ꝑrib⁹ aialiū. Aut ꝯcesso etiā aerē potu ⁊ cibo facilius alterari: vnica qdē alteratione: rōne tñ pluriū secus existit: cū aer ꝯtinue.q. occurrat: pot⁹ ꝟo ⁊ cib⁹ ꝑ iterualla. Rōne ꝟo ꝯtinuitatis siue frequētissimi aduētus: qm̄ aer iteratus fere cōtinue cordi occurrit: pot⁹ ꝟo ⁊ cib⁹ cū interstitio nō pauco. Qđ.n. ꝯtinue in alteratum aduenit ⁊ mēbro alterabili ꝑcipue: ampli⁹ imutat q̄ꝫ illud qđ mora transmutat in mēbris nō de facili alterabilib⁹: q̄lis vēter extat. Hꝫ autē est aer. Cib⁹ aūt ⁊ pot⁹ nō. vnde. 9. de ige. Alias mās ⁊ eligere ⁊ fugere possum⁹: que aūt ex ꝯtinēti ipossimo necium vti que pns. Ex pte qdeꝫ vtilitatis 2': aut qꝛ aduenit vndiqꝫ: ꝑ aures nāqꝫ igredit ⁊ nares in spūalia ⁊ corp⁹ omne desoris afficit imediate: nō aūt sic cib⁹ ⁊ pot⁹ maxie: vel qꝛ vtr in potib⁹ ꝯtinet ⁊ cibis. Oia.n. cōponunt aere: ac ipo afficiunt q̄ꝫ maxie. vñ ꝑ 2°. Mortalitas corrūpit arbores ⁊ vegetabilia: q̄ꝫ ⁊ corrūpunt ea ex aialib⁹ q̄ ipsa comedūt. Et idcirco homines qui eis vescuntur corrūpuntur. Mortalitas ꝟo seu pestilētia ex aeris euenit corruptiōe. Jpsa nāqꝫ est putrefactio que accidit aeri similis putrefactiōi remollitionis aque fetide. Jtaqꝫ aer potib⁹ ⁊ cibis nos vehemētius immutat: deinde potus cibis.

E

Ca. 4. in ea li.

Ca. 14. p° medium.

F

Do. 1° fi. p° ca. 21 fi.

Propter quartū

quidē. ad ꝑm dōm ꝙ elmta simplicia pura ꝑm Comē. nō immutāt aialia cū q̄litatibus careāt mutatiuis: sed ꝑm ꝙ alijs fuerint corporib⁹ cōmista: hꝫ aūt elmtoꝝ est aer: nam terra quā calcamus ⁊ aq̄ quā bibimus ⁊ aer quē ispiram⁹ nō sunt simplices dīa. 22. Est aūt Cōmētatoris sermo: animal ꝙ natū est eē in aq̄ vel in aere: nō sentit aliquā q̄litateꝫ calidā vel frigidā: si fuerint in simplicitate quā debēt habere: qꝛ ipsius locus naalis ⁊ locus est similis locato vt declaratū in ꝑmonib⁹ vltibus ⁊ ostensum est ꝙ sensibile ante passionē est ꝯtrium: ⁊ cū ita sit: aial nō sentit caloreꝫ aut frigus in aere aut aq̄ nisi qñ cū eis corpora admiscent calida vel frigida: vt tactū. 42. Vult igit ꝙ elmta simplicia nō immutent nisi ꝑm ꝙ fuerint corporib⁹ alioꝝ elmtis admista: neqꝫ aquā dici a vulgo aquā nisi ꝑp superātes ptes aqueas in illa: sicut Anaxagoras posuit cōpositū dici tale vt carnē seu aliud a ꝑdñanti. in ꝑ physicorū ⁊ elementorū. Vulgus eniꝫ cōsueuit vocare aquā: dum liquefactio remanet in ea. Quid aūt de hoc visuꝫ. 42. ¶ Ad aliud dōm: simplicia idē nō facere in cōposita qđ cōposita in seipsa: qꝛ ꝑm Jsaac cuꝫ alijs nō ꝯuertunt in corporis subam. Cōposita ꝟo vere cū in mā cōicent ꝑp' oi. Et iꝫ nō tātū operentur simplicia in cōposita: vt cōposita in cōposita: ꝑp eorū vniformitatē: potest tamē q̄ꝫtitas simplicis intātū addi continueqꝫ: vt superet actionē: cū q̄ꝫtitas sit actiōis coadiuuatiua. 3° simpliciū pharmacoꝝ. vñ Cōmē. ꝑ ce. ⁊ mū. Potētia corpoꝝ sequūtur magnitudines coꝝ. ¶ Ad aliud dōm ꝑ iteremptionē: qꝛ simplicia ⁊ cōposita cōicāt i mā vna: ⁊ si qbusdā sit propinquior: alijs ꝟo remotior. Oium eni gñabiliū ⁊ vtr hñtium ad seinuicē trāsmutationeꝫ est vna māꝑ de ge. ⁊ cor. Aut oium simpl'r per indifferētiā formaꝝ. ¶ Ad aliđ dicēdū: ꝙ aer ⁊ aq̄ sunt loc⁹ mat'r locatoꝝ: forma ꝟo ipsi⁹ est ordo ⁊ aspect⁹ ad vniuersuꝫ semꝑ saluatiua: cū sit qd diuinū ⁊ appetibile. ꝑ phy. Aut aq̄ ⁊ aer ꝓut est in eis supficies seu terminus corpis aliud ꝯtigēs corpus virtutē hꝫ saluatiuā: sed in eo ꝙ sibi elmee q̄litates admiscent virtutē per accñs hñt corruptiuā. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ aer hꝫ q̄litates mīme sensibiles cōparatiōe alioꝝ elmtoꝝ: sed ꝑ acqsitionē

G

Te. cō. 34. cir. fine.

H

Dist. 4. c. 1. iuxta fi. Cō. 33. i fi.

Te. c. 1. fi. t. cō. 29.

Te. c. 81.

I bz sensibiles ad corpus nr̃m valde. ¶ Ad aliud dicēdū ꝙ magis ꝑsuadet oppm̃ q̄ȝ intētū: q2.n. aliqd diutius imorat magis trāsmutat: cū corpus trāsmutet sibi approximatū. Trāsmutato ꝟo illo minꝰ imutat trāsmutās. Adhuc cibꝰ ꝛ potus alterat mēbrū alterationis difficilis: aer aūt facilis. Et ꝑ hoc appet ad 2ᵐ ꝑtē rōnis istius. Non enim est maior moles porꝰ ꝛ cibi rōne vētris q̄ȝ aeris rōne cordis: neq̄ȝ id qd̄ trāsmutat dictū est eē vētrē: sed cor magis. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ aer rōne sube aut q̄litatis: vt humiditatis minime sit mutationis ipressiuus: ꝑp m̄ cōmistionē sube ipsius cū corporibus alijs sibi extraneis: ꝛ alteratione facta in qualitatibus a fumis terre ꝛ vaporibꝰ aque ac ignitionibꝰ ꝛ radijs superiorū hec ꝑmiscentibus inferiora secum ꝛ alterantibus motu ꝛ luce in ipso efficacissime imprimunt qualitates tam actiue q̄ȝ passiue q̄uarie.

¶ Differentia. CXV.

K **Quod in vere** magis abbreuiet vita q̄ȝ i ceteris anni tēporibꝰ ostēdit: qm̄ illo tpe i quo plures occurrūt egritudines vita plus abbreuiat: cū egritudo sit potissima causa vite abbreuiatiōis: h aūt est in vere fm̄ Hippo. ꝛ Gal. 3ᵒ afoṙ. in ipso nāq̄ȝ olum tēpoꝝ concidūt egritudines. Ipm̄ ēt de se repletionales ꝛ suffocātes adducit egritudines. vñ ꝑᵒ ꝑble. ꝑp qd ver ꝛ autūnus morbiferi. ¶ Rursus. silr̄ occurrēs simili ad furiam incitat id: ꝛ fit sicut ignis in igne: hō autem est ver cum caliditati attineat ꝛ humiditati: naturaq̄ȝ humana calida sit ꝛ humida in secundo gradu. Ysaac in dietis vniuersalibꝰ. Propter qd̄ vere amplius abbreuiabitur vita.

[Afoṙ. 13. cō afo 11. ꝑble. 17. — Te ̄ne. 11. versus fi. ꝛ 17. cir. ꝑncipium. Afoṙ. 10.]

Oppositū quoq̄ȝ huius ostēdit: q2 ver sanissimum ꝛ minime mortiferum. 3ᵒ afoṙ. Sanitate autem producitur vita. ¶ Rursus. Vita per calidum datur ꝛ humidum. Talis ꝟo fere extat complexio veris differentia. 66. Vere itaq̄ȝ abbreuiabitur vita minime.

L **Quod autē** estate plus incurtari contingat ostēdit: q2 illo tpe in quo virtus est debilior vita magis ꝯtinget abbreuiari cū virtute fulciat vita. Hoc autem sicut dicūt ꝛ sensus ostēdit ꝯtingit estate: cū calor exhalet ꝛ humidū dissoluat poroꝝ apertione. ¶ Adhuc vita ꝑlōgatur nālium virtutum ꝑfectione digestiueq̄ȝ maxie. Ea nāq̄ȝ mā subministrat preparata nutrimenti: sed id estate nō accidit. vnde aforismorū prima. Estate ꝛ autūno cibos grauissime ferunt. Vita igitur abbreuiabitur estate.

[Afoṙ. 18.]

In cōtrariū q2 in ipsa humiditates parate putrefieri que in alijs retēte tpibus putrefiunt extrorsum ꝑpulsantur pororū apertione ac calidi cōtinentis attractione. vñ mulieribus ꝯfert fluxicis ꝛ senibus eorūq̄ȝ digōnes fortificat. ¶ Rursus. estate sol ad nos accedit aut nobiscū existit. h aūt est cā gnōnis. 2ᵒ de ge. ꝛ cor. Qd̄ aūt causa generationis est ꝛ vite cum ipsa ordinet ad illam: propter qd̄ minus estate abbreuiabitur vita.

[Te. c. 56. 58.]

M **Quod autē** autūno incurtetur magis monstratur: qm̄ frigidus est ipse ac siccus: hō autem est via in mortē. Est nāq̄ȝ senectuti ꝑportionatus. 2ᵒ cōplexionum. ¶ Iridē. tempus qd̄ est nature ꝛ vite ꝯtrariū est ipsius breuiatiuum: cum vita maxima tollat cōtrarietate: tale qdem est autūnus. ꝑ 2ᵒ. Abbreuiat igitur amplius vitam.

[Collr. c. 2. ꝑᵒ ꝑnᵐ. et li. 1. ca. 4. post ꝑnᵐ. Do. 3. sū. 1. c. 9. in fi.]

Cuius oppositū mōstrat: q2 tps temperatum vitā non incurtat verū prolixat amplius. Sȝ autūni ꝛ veris cōplō est tēperata in calore ꝛ frigiditate. 7. theorice. ꝛ Phylaretus. Et firmat. qm̄ in autūno sol est in eadē distātia ꝛ ꝑportione ad nos velut vere. Cū vtrobiq̄ȝ sit circa eq̄torē vniformiter. Sol aūt vite causa extat. vñ Albumasar in Sadā. Nō est vita viuētiū preter deū: nisi ꝑ solē ꝛ lunā. Sed in vere minime accurtatur vita. ¶ Rursus. vita abbreuiat q̄litatum excessu: opposito ꝟo ꝑlōgat. Sȝ in autūno q̄litates sunt minꝰ excedētes q̄ȝ in alijs tēporū vt estate ꝛ hyeme: cū in eo sit minor caliditas q̄ȝ in estate remissiorq̄ȝ siccitas: siccior eni est aer estate. Autūno ꝟo iā humectat. ꝑmis metheororū ꝛ cōplonum. Est ꝛ frigiditatis remissioris ca q̄ hyemis. ¶ Adhuc autūno inspiciunt plures icrassari. hoc aūt cum caliditati cōtestet ꝛ humiditati: vite ꝯferet ꝑductioni. ¶ Amp. scribūt simile fore de tempore ꝛ constitutione. Sed cōstitutio frigida ꝛ sicca qualis est borealis autūno consimilis corpora constituit fortiora mobiliora ꝛ perfectionis reliqua. afoꝝ. 3ᵒ. Huius autem vite abbreuiatiuum minime. Itaq̄ȝ autūno vita q̄ȝ modicum breuiabitur.

[Ca. 4. post medium. Ca. quotiēs mutatur pulsus aū mediū. — Ca. 4. i fi. Ca. 4. aū medium. — Afoṙ. 18.]

N **Sed ꝙ hyeme** incurtet magis appet: q2 i ipsa viget q̄litas ꝑemptiua vt frigiditas vite ꝯria extās dissolōnis cāriua: humor ēt flegmaticus aggregat in ea qui mala friditatis q̄litate ipsiusq̄ȝ mole suffocās ꝛ viscositate poros oppillās ꝛ ductus coartās mortē tādē iducit. ¶ Amplıꝰ. resolutio plurima est causa breuiationis vite: hec autē accidit hyeme fm̄ Gal. afoṙ. ꝑᵒ. Vita igitur in hyeme breuiabitur maxime.

O **In oppositū** Vita stat virtutum fulcimento. he autem fortificant hyeme: ac ꝑprie ad vitā agētes. afoṙ. euidēs ꝑᵒ. ¶ Rursus. hyeme calidi ꝛ humidi superest abūdantia: ꝑp bonā digestionem ꝛ calidi vigorationem: silr̄ calidū dñatur humido frigiditate antipistasim faciēte roboratū. Vite ꝟo causa est calı ꝛ humidi ꝑportionalis abūdantia vt oñiū actiuarū q̄litatū super passiuas dīa. 12. Breuiabitur itaq̄ȝ vita minus hyeme.

[Collr. cō. afoṙ. 15. aū meᵐ. — Collr afo. 15.]

P **Propter primū** qdē sciēdū: ꝙ tps est numerus: siue mensura motus fm̄ prius ꝛ posterius. 4ᵒ phy ble nāq̄ȝ motus primi mobilis est ab aīa mēsuratus: sub quo ꝛ morꝰ cōtinet solis: sic ꝛ particulares anni in quo ȝodiacū pergradit qui annus appellat qui est tpis spatiū quo sol motu ꝑprio ab occidēte in oriēs ꝑambulat eiꝰ eccētricū sub eclyptica directe suppositū: qd̄ spatio. 365. dieꝝ ꝛ vnius ꝑficit q̄rta dēpta cētesima ꝛ trigesima pte vniꝰ hore. ¶ Annus ꝟo in q̄tuor sequestrat ptes tpa noiatas: ver. s. estatē: autūnū ꝛ hyemē. Istorū aūt temporum triplex inuenit distīctio. Una qdē sensibilis ꝛ medicinalis magis penes effectꝰ in eis repertos data. ꝑ 2ᵒ. Et est q2 ver ꝑnᵐ extat frondēdi arbores: ꝛ ꝙ niues de mōtibus cadunt: neq̄ȝ multis tūc ꝑp frigus egemꝰ opimentis: neq̄ȝ ꝑp euētationē paucis: ꝛ autūnus qdē est tps mutatiōis coloris folioꝝ ꝛ ꝑnᵐ casus eorū. In ipso ēt fontes minorant ꝛ aq̄ductꝰ. Alia ꝟo tpa duo sūt: estas ꝛ hyems. Quoꝝ estas est cal'a valde: i q̄ folia reddunt ꝑfecta in cuiꝰ icipiūt fine albari ꝛ fructuū maturescūt plurimi: neq̄ȝ pānis egemꝰ frigore vel deponē illoꝝ calore: hyems ꝟo est valde frigida huic opposita. ¶ Est ꝛ alia tēporum distīo astrologica: q̄ ēt 5ᵒ ponit theorice q̄ attēdit iuxta ꝑcisum solis cursum i ȝodiaco. Nā ꝑagratiōe eiꝰ triū signoꝝ ȝodiaci vt arietis: thauri ꝛ geminoꝝ qd̄ spatiū triū cōputatur solariū mēsiū vnum cōstituens tps: ꝛ istoꝝ spatia sunt fere coeq̄lia. Incipit aūt ver nūc. 13. die martij: ꝛ. 14. terminat iunij. Deīde sol ingrediē cancrū: ꝛ perueniēs vsq̄ȝ ad finē virginis ꝯstituit aliud tps vt estatē: qd̄. 16. terminat septēbris: ꝛ ꝛ tres silr̄ solares ꝯsurgūt mēses. Dehinc librā ingredit: ꝛ trāsiēs ꝑ scorpionem in finē sagittarij: qd̄. 14. est decēbris. Aliud ceu autūnus ꝯficit tps menses silr̄ habēs tres. Et deinde igrediēs capricornū per aquariū in finem deueniens pisciuȝ die. 13. martij a qua incepit: causat hyemē tribus mensibus consistentē. Ex oi itaq̄ȝ solis reuolutione in signifero annus cōsurgit ex q̄tuor tpibꝰ ꝛ. 12. cōstās mēsibus. ¶ Tertia ꝟo distinctio sumit penes ortū ꝛ occasum quarūdā stellaꝝ notarum isinuata in lib. de aere ꝛ aq̄ Ari. ꝑble. ꝑᵒ. ꝛ 1ᵒ afoṙ. ꝛ theorice 5ᵒ exꝑssa. Dicunt nāq̄ȝ estatē initiari qn̄ pleyades oriunt in maij ꝑnᵒ que sunt sex stelle ceteris celi agaregatiores. nūc. 19. gradū thauri tenētes: mediū ꝟo estatis fit qn̄

[T. c. 101. — Do. 2. sū. ꝑᵒ ca. 3. ꝑᵒ ꝑncipium. — Cap 3. in ꝑncipio. — Q — Pᵒ meᵐ; dos. 2. in. Cō. afo. 9. i ꝑn. ꝛ. 15. in fine. Cap. 2.]

A

canis maior existens in ore canicule orit̃ an̄ solem matutine: q̄ etiā maior ⁊ lucidior stellis oīb⁹ fixis: nūc 5° gradu cācri die .20. nascēs Iulij. Et tūc dies icipiunt caniculares dicti. Fm illō q̄rte afoꝝ. Sub cane ⁊ an̄ canē moleste sunt purgatiōes: de quo diuisionū. Boetij libro. Est canis celeste sydus qδ ad orionis pedē morbidū micat. Autūn⁹ ꝙ̄ initiatur qn̄ orit̃ arcturus: an̄ solez diluculo existēs in .15. gradu libre. Dis ꝙ̄ h̄ ort⁹ est iliacus seu solaris. Est nāq̄ 3ˡ ortus ⁊ occasus. Cosmic⁹ seu mūdanus. Chronic⁹ seu tēporalis: ⁊ iliacus: vt tradūt q̄dā astronomiq̄ āt̄s poete. Principiū v° hyemis in occasu est pleyadū chronico: qδ est circa nouem dies p̄n̄. Deinde est ver tp̄s post hyemē reliquū. ¶ Et sciendū ꝙ ort⁹ sydeꝝ nō est cā p̄mutatiōis diuo aeris ⁊ tēporū: vez poti⁹ signū: imo sol est sicut tota cā. vn̄ 3° creticoꝝ. Nō est veri: estati: autūno ⁊ hyemi cā nisi ipse sol. Qδ Ptolome⁹ in introductorio ad artē sphericā nitit̃ ꝯfirmare. Coadiuuāt tn̄ stelle in h̄ fm eaꝝ ꝯiūctionē cū sole aut separationē. Qn̄ eni sol eis ꝯiūgit̃ aut ille sibi: itēdit̃ mutatio aeris ad caliditatē. Qn̄ v° separatio fit minorat̃: iuxta 5ᵐ theorice ⁊ Ioānitiū: quid aūt sit vita: diria .21. ⁊ .113. notatuz. Supponēdū est etiā tēpora fore cōtemperata cōtēporalit̃: q̄ sibi correspondētia. Sic aūt sunt qn̄ fm rōnē signa fuerint p̄tacta in astris ortu ⁊ occasu: ⁊ fuerint i autūno fride aq̄ hyemisq̄ moderata: ⁊ in fine nō valde trāquilla: neq̄ supabūdās tēpus in infrigidando. Et in vere facte fuerint aque tēperate ac estate. Ita decēs est annum sanissimuz. esse de aere ⁊ aq̄. 3ᵃ afoꝝ. cum alijs. Similr̃ ⁊ loca sufficiēter temperata.

Afo. 5.

Cap. 2. in principio.

B

Cap. 7. in medio. In ysagogis ira. re ení nō naturalia ca. b rē pondb⁹ dat

Pᵒ p̄nᵐ. cō. afo. 9.

Propter secundū v° sciēdū: ꝙ q̄dā dixerūt vitā hyeme magis abbreuiari ⁊ estate in morte accipiētes ex de morte ⁊ vita duplicē fore: vnā ꝓꝑ ꝯsumptionē hūidi radicalis emergētē: alteraz ex ipsi⁹ putrefactiōe. Quaꝝ p̄ᵃ iuxta Ar. nālis extat ⁊ dulcis: cū p̄n° paulatine ꝓcedat intrinseco a calore inato ⁊ humido radicali. 2ᵃ v° accn̄talis violenta ⁊ amara: marcore facta. Dicūt itaq̄ vitā hyeme magis abbreuiari: cuz mors plus acceleret nālis. Quoꝝ est motiuuz: q̄ illo tp̄e q̄ calor magis imersus ⁊ ifix⁹ est humido radicali: ampli⁹ ipm ꝯsumit ⁊ vitā per ꝯñs abbreuiat: id aūt fit hyeme: cū imergat̃ in humidū ⁊ friditate fortificet̃ circūstantis: fm illud veteris. Uētres hyeme ⁊ vere calidissimi sunt nā. Cū āt sic fuerit ampli⁹ ꝯsumet̃ humidū. Et iō plures resol'ones in ipsa est videre sensui occultas fm Gal'. ibidē. Qδ signo volunt ostēdere: q̄ candela hyeme velocius cōburit̃ ꝙ̄ estate: nisi calor fuerit dissolutiuus aliter estatis. Qδ dicūt ꝯtigere: q̄ hyeme friditate aeris flāma magis ipellit̃ in māᵐ candele: nō potēs in alta ꝓcedi resistēte ꝯtinētis frigiditate. Per oppᵐ v° in estate ꝯriū aiunt euenire: idcirco ꝯcludūt vitā hyeme morti opposità nāli ampli⁹ incurtari. In estate v° q̄ calor nālis dissol'one ibecillitatus est hūores ipotēs gubernare. Uitā morti oppositaz violēte ꝓꝑ humoꝝ putrefactionē plus dicūt breuiari. humores eni qn̄ debite a calore nō regunt̃ putrescūt: ipsi nāq̄ nō putrescūt nisi a regimine destituant̃ nature: de differētijs febrium. ¶ Hec aūt positio q̄ntum ad primā p̄tē fortassis veritatem nō hz: vt ꝙ vita hyeme abbreuiatur magis morti opposita nāli: imo estate plus ⁊ autumno: ceu 3° declabit̃ dicēdoꝝ. Neq̄ ipsoꝝ motiuū est sufficiēs diuo: q̄ dato amplius hūidi radicalis hyeme dissolui: Tuz ꝓꝑ humidū nutribile: qδ tūc ḡnat̃ copiosius: ⁊ maxime restaurationē hui⁹ ponētib⁹ humidi: quo talis ꝓhibet̃ dissolutio: vt appet. 111. lz tn̄ plus dissoluat̃ q̄ā in alio tp̄e: magis tn̄ restaurat̃. Et ideo videnť corpora viuētiora ⁊ fortiora vt ad multū reddi. Neq̄ ēt signū eorum cogit iductū: cuz nō sit silitudo vera flāme forinsece ad nostrū calidū intraneū. diria. p̄acta. Nā hui⁹ cōsumptio maior hyeme candele: nō recōpensat̃ adueniēte aliquo extrinseco: sicut dem̄ humidū radicale hyeme restaurari iflūente. Qδ aūt aiunt estate morte violēta vitaz ampli⁹ abbreuia-

pᵃ afor f. afo. 15. Pᵒ meᵐ cōmētu.

C

D

Coll'r li. ca. 3 ꝙ ft. ⁊ ca. 6 pᵒ p̄n. ⁊ li. 2. ca. 9 post p̄n. ⁊ c. 11. i me. ⁊ pᵒ medui.

ri: verū pōt intellectū ꝯtinere. Cōmētator v° 4° metheo⁹. In hyeme festinat corruptio q̄ est ꝑ ꝯgelationez ⁊ desiccationē ꝓꝑ victoriā frigoris sup illaz rē: quādo destruit̃ calor nālis ꝓꝑ calorem extraneum ⁊ ꝓꝑ id ifirmitates hyemales sunt hō. Sed in estate putrefactio est magis ꝙ̄ in hyeme: ⁊ hoc est q̄ multuz est de calore in illo tp̄e extraneo ꝓꝑ calorem ꝯtinētis. vn̄ p̄dicta non festinat tunc corruptio: sed accelerat corruptio sine putrefactio que est per dissol'onem ⁊ combustionem. Unitur enim putrefactio que est per humiditatē extraneā ⁊ nō que ꝑ siccitatē extraneā. Et lz id intellectum veritatē habeat: tn̄ dearticulat quesitū omnifariaz: omnum fortassis in duas tn̄ separans partes.

E

Cap. 8.

Propter tertiuz v° sciēdū: ꝙ si qs vellet q̄sitū dearticulare per oīa ꝓcēderetur amplius: cū nārū ⁊ etatū q̄dā se habeāt bn̄ aut male ad quedā tēpoꝝ ⁊ reliq̄s afoī. 3°. Cholerici nāq̄ bn̄ se habēt in hyeme: male v° in estate: flatici v° ⁊ mulieres econtra. Quātū tn̄ sufficit simplr̃ ad p̄ñs dōm: ꝙ tp̄s in quo minus abbreuiat̃ vita est ver: cū in ipso humiduz sit sufficiēs ⁊ calido ꝓportionatū. Silr̃ ⁊ calidū nō est imersuz radicali vt in hyeme humido diuo: neq̄ dissolutuz putrefactioni obediēs vt estate. Idcirco bn̄ dcm̄ est ver fore sanissimuz ⁊ minime mortiferꝝ. Et vlr̃ ꝓbat̃ tēpoꝝ melius: ⁊ cōpl'onuz h: qδ etiā ostēdit cōpl'o tēperata ceteris lōgeuior. diria. 21. deinceps v° hyeme ꝯñr mors accelerat: cuz in ipsa plurima fit ad friditatez mutatio. Maxime aūt mutatiōes corpora dissoluūt ⁊ vitā abbreuiāt: ꝑ accñs tn̄ ꝓhibere in pluribus calidiorib⁹ densitate musculoꝝ calore interius viuificato. In frigidis v° ac siccis ac senio dissolutis aut q̄cūq̄ secus ꝯtingit. Adhuc vt tactum in ipsa multiplicat̃ flegma infrigidās ⁊ extingēs ⁊ suffocās. Assumunt̃ ēt cibaria q̄plurima ⁊ idi gestibiliora. vnde calidū repari euenit nō parum. ¶ Sz ꝯ id vī esse qδ dicit̃ pᵃ ꝓble. vt ꝓꝑ q̄d egrotāt magis estate: moriunt̃ v° magis egrotātes hyeme. ꝙ si h: plus vita abbreuiabit̃ hyeme ꝙ̄ estate. ¶ Dōm ꝙ estate vt ostendet̃ magis. Et soluēdū ꝙ Ar. nō intēdit dicē ꝙ plures cōtingat mori simplr̃ hyeme ꝙ̄ estate. Sz ꝙ egritudinū hyemaliū plures sunt mortales ꝙ̄ egritudinuz estiualiū cum a causa fiāt vehemētiori: vn̄ hyeme ait necesse vehemēs p̄ncipiū eē egritudi: ⁊ tale aūt corruptiuuz est ꝯñr. In morbis eniz minus piclitant̃ egrotantes. Si eni cōparemus egritudines ei⁹ ad eas que hyemis vt estatis sūt. 30. hyemis v° 7. ex. 30. quidē illius plures ꝯtingit mori: ꝙ̄ ex. 7. hui⁹: cuz multū. 30. 7. excedant. Ex. 7. tn̄ hyemis plures ꝓportionaliter accidit mori: puta tres ꝙ̄ ex. 30. estatis: q̄ sex nisi egritudo fuerit pestilēta plurimos afficiens. Itaq̄ vita magis estate breuiabit̃ ⁊ autūno. ¶ Propter qδ deinceps sciendū: ꝙ vita pōt duplr̃ icurtari. Aut rōne cāruz ab illo tēpore emergētiū ipsi ꝓpriaꝝ: vel ab alijs ꝯtingētiū tēporibus. Si p̄mo q̄dem mō estas ceteris vitam amplius breuiat. 2° v° autūnus. Qδ mōstrat̃: q̄ tunc qn̄ q̄litates vigēt efficaciores intensiores facte: magis accurtat̃ vita: cū ea tēperamēto ꝯsistat. Id aūt accidit estate: nā in ipsa viget caliditas plurimū q̄litatū efficacissima oīum: ⁊ siccitas passiuarum. Est nāq̄ ilma caloris ⁊ exacuitio. Neq̄ est ꝙ ita cal'm nostrū a resol'one defendat caliditatis estatis: ceu accñte dēfendit̃ ⁊ fortificat̃ hyemis frigiditate: ꝓꝑ qδ frigiditas ⁊ h̄ sit nāe inimica ⁊ mortificatiua: redderetur tn̄ accñtalr̃ amica ⁊ viuificatiua. Caliditas aūt excedēs iprobibita reddit̃ inimica. ¶ Rursus. estate praua celebrat̃ digō: iuxta illō veteris p̄ractū. Estate ⁊ autūno cibos grauissime ferunt ⁊ humores nāe odiosi vt cholerici adusti ⁊ ad putredinē horribilitate parati mltiplicant̃: pori aperiunt̃: humidū euaporat radicale: ac calor dissoluit̃ nāe. Qδ ostēdit̃. q̄ appetitus debilitat̃: corp⁹ gracilit̃: egritudiesq̄ molestiores tēporis hōgeneitate magis emergūt. Cuius ēt signū: q̄ in regionib⁹ calidis estati ꝓportionatis vita inuenit̃ breuiari.

Afop. 2.

F

3ᵃ afor. afo. 10. ca. 4. in fine.

ꝓble. 25.

G

Afor. 1ᵃ. afo. 34.

H

Afor. afol. 18. In argu.

Nā in terra nigroꝝ seniū aduenit in .30. ānis. Ex qbꝰ īferť de se fore ceteris tēpoꝝ estatē vite abbreuiatiuā maxime: autūnꝰ ꝟo nō p se tm̄:sed magis rōne cāruz ex alijs confur gētiū tēporibꝰ ceteris est vite vtriusqȝ breuiatiuus: cū veri ꝯtrie nō paꝝ. Et ideo ꝑbl̓. pª. Autūnꝰ est vere morbidior magis nāqȝ egrotamus calo īfridato ꝙ̄ ꝯ̄: cū friditas na/ ture inimica poros inueniat aptos adhuc p quos pōt intra re corporis petē: nā pori claudi īcipiūt autūno. pª afoꝛ. Amp. nā eius extat vite ꝯ̄ria. ¶ Et rursus nā repētinas ⁊ multi/ modas nō tolerat mutatiōes: cū eiꝰ ꝯsonātiaz dissoluant ar monicā: ad cuiꝰ qdē ꝟm Dam. in afoꝛismis similitudinē est cō structa: ſȝ subita īteruenit ⁊ frequēs in autūno mutatio ad friditatē: mox ꝟo ad caliditatē ꝑp aeris subtilitatē ex esta/ te acqsitā. 3º afoꝛ. ⁊ p 2ª. noctes eni ⁊ matutinalia sunt frigi de: meridionalia ꝟo ⁊ ampliꝰ nonalia cal̓a ꝟm. A. ¶ Ad/ huc māa recipit icineratas ab estate: ac eas sub poroꝝ con seruās ꝯstrictiōe initiatiua. Est nāqȝ iuxta. A. nutritor reli/ quiaꝝ egritudinū est: ꝯtie. Sūt ⁊ egritudies eiꝰ ꝙ̄ꝑ ꝟm acu/ tissime ac mortalissime. afoꝛ. 3ª. Que tn̄ si ad hyemeȝ acce/ dāt remollium̄ humore ⁊ dissoluūť calore fortificato. Ta/ lesqȝ māe sūt egritudinum ⁊ breuitatis vite cā. ¶ Rursus. in quo tpē incedit sub sole multū calido: ⁊ in nocte puenit ad frigus subito: comedit ēt fructuū multitudo humorum corruptiua: ⁊ virtꝰ est debilior: ꝙ̄ taliuȝ vita breuiať pam plius: hec āt vt dicit eueniūt in autūno. Propter qō ceteris vite magis est tpibꝰ incurtatiuus. Qō ⁊ si conferat paꝝ est paucis ⁊ p aliud. Ad simul itaqȝ ver minime vitā breuiat: minus ꝟo hyems: plus p se estas: ꝙ̄ plꝫ ꝟo autūnus: p aliō tn̄ maxime: vn̄ expientia nos docet plures autūno ꝙ̄ alijs tpibꝰ decedere. ¶ Sȝ circa ꝑdicta dubitať: cū tp̄s sit ꝙ̄daȝ mēsura motꝰ ꝟm pꝰs ⁊ posteriꝰ numerata p aīam: sitqȝ in gn̄e quātitatis: a qua nō puenit alteratio ⁊ similr̄ imutatio nulla: cū mathematica ꝙ̄titatibꝰ careāt sēsibilibꝰ. 3º appa rens metaphice. ¶ Dōm ꝙ tp̄s pōt 2ʳ ꝯsiderari: vel ꝟm se put tactū: ⁊ ita eo in vita: ⁊ vir in nullo fit imutatio. vel ra/ tione ꝙ̄litatis sensibilis eidē adiūcte: ⁊ sic ipso fit permuta/ tio: p se eni īta cā corruptiōis est tp̄s physicoꝝ 4º. vn̄ afoꝛ. 3ª. Mutationes horaꝝ nō sunt cause morboꝝ: sed complo neo. Quare ꝑ 2ª. Debes scire ꝙ effectꝰ mutationū tēporuȝ non sunt ꝑp cām tpis: sed ꝑpterea ꝙ cum eo mutata ꝙ̄litas magnā efficit opōneȝ in mutationibus dispōnum.

Propter quartū ad primū dōm: ꝙ lȝ plures egritudies accidāt vere: nō tn̄ eaꝝ plime sunt mortales: ꝯcꝫ in autūno: cū de se sint san/ guinee: sit ēt virtꝰ tūc fortis. Neqȝ silr̄ id p se inest veri: sed magis p aliō: qꝛ in eo virtute roborata ⁊ poris icipiētibus aperiri nā volens māa extra ꝑpulsare qnqȝ succumbit: velut quādo quis de se maiora presumit. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ ver morbos adducat: pauciores tn̄ ꝙ̄ autūnus vt Ap. sub iungit. Et qd ēt fit ad aliō dōȝ appulr. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ calidū nāe humane ⁊ humidū: ⁊ veris tēperamētū in cali/ ditate ⁊ hu. nō sunt seinuicē exacuētia ⁊ ad furiā incitātia: cum sint silia in specie ⁊ nāe potius cōseruantia: nō autem vt que in gn̄e corruptiua. ¶ Ad aliud estatis dōm: ꝙ lȝ in estate humida exhalent putrefieri parata: poroꝝ raritate ac calidi attractiōe forinsecꝰ: plus tn̄ exhalať ⁊ resoluiť spi/ ritus innatiui. vȝ. ⁊ sanguis que vite sunt fulcimenta. Silr̄ virtꝰ debilitať vt nō valeat pfecte depellere. Qȝ si qbusdaȝ ꝯfert: vtilis tn̄ vt quesitū sciscitat obest. ¶ Ad aliud dōȝ: ꝙ iste accessus ⁊ recessus: ꝑprie cā est gn̄ationis ⁊ corruptio/ nis aīalium ex putredine ꝑductoꝝ. Aut estate intrāū acce/ dit ⁊ nobiscū morať: vt eius inflāmatiōe aeris supflua dis/ solonis virtutis fit causa. Tēperatis eni vita seruať: ⁊ non supfluis: hoc aūt solū euenit qꝛ in māam agit ex̄ncani: cū de se vite fons existat. ¶ Ad aliud autūni dōm: ꝙ ipȝ non est tp̄s tēperatū pfecte. ¶ Propter qō sciendū ꝙ aliqd dupl'r est tēperatū. Aut qꝛ in ipso ꝯfrangunť ⁊ alterant in adinui/ cem tēperamētum cōstituētia: ⁊ tale veris est tēperamētū: qō ostendunt partes diei nālis ꝑportionalis sibi satis in ꝙ̄ litatibus corrīdentes. Aut ꝙ nō sint vna cōfracta ⁊ cōmi/ sta: sed potius paꝝ remissa sibi sint iuxta posita: ⁊ tale dici pōt autūni impfecte tēperamētum in calitate ⁊ fri. qō indi/ cat dispō diei prioꝛi opposita: vn̄ ⁊ si dicať aliqlr̄ in actiuis tēperatus qualitatibꝰ: qꝛ non calidus vt estas neqȝ fridus sicut hyems: est tn̄ in passiuis distēperatꝰ valde: vt in sicci/ tatē lapsus intēsaȝ. Propter ꝙ Auer. īpugnat opinātes ꝙ cōplo autūni sit ꝙ̄lis in veris tēperātia: eo ꝙ sit media inter estatē ⁊ hyemeȝ. dꝛia. 66. vbi ēt ad ꝯfirmationē qd dōm vi/ debiť. ¶ Ad aliud dōm vt iam appuit: ꝙ ꝙ̄rū est rōne ꝙ̄li/ tatū excessus: non multum est autūnus cā breuiationis ceu estas aut hyems: veꝝ ꝑp repētinū ⁊ crebrū ipsaꝝ cursuȝ: ⁊ ꝑp alia que sibi insunt alioꝝ tēpoꝝ denotata: ob ipsiꝰ suse ptitudis susceptionē. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ autūnꝰ ꝙ̄dā iu uat vt dissolutos raritate poroꝝ estate cū in eo pori icipiāt ꝯstringi ⁊ humectatos supfine nō hntes corruptioni para/ tos hu. paucis: tn̄ ꝯfert respectu istorum qbꝰ nocet. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ talis cōstitutio sic p accn̄s operať calm̄ ⁊ cō/ positionē fortificādo corporis interius breui vigēs tēpore. Si eni plurimuȝ duraret id qō autūnus ⁊ peius operaret sicut ex nocumētis ipsiꝰ iductis. 3ª afoꝛ. appet. ¶ Ad aliō hyemis dōm: ꝙ ꝙ̄litas nō inest sibi peremptiua: cuꝫ fuerit tēporaliter reddita. Vel ꝙ hoc per accidens caloris forti/ tudinem operatur in pluribus ꝟm illud. Uentres hyeme. ¶ Ad aliud etiam apparuit. ¶ Rationes similr̄ alterius partis ꝑcedūt in hyeme ac alijs suo modo intellecte.

¶ Differentia. CXVI.

Quod corpori lapso debeatur ꝯser/ uatio ⁊ nō cōseruatio seu regimen per ꝯ̄riū ⁊ nō simile videť. Qȝ autē per simile in corpore optime cōpōnis oēs con/ ueniunt: qm̄ si corpus hoīs sit certitudinaliter mediū cōplexione: ꝯseruabiť vtiqȝ ab alimēto medio com plexione in pn̄ti cōsistentia. Si ꝟo aliqō calidius: aut frigi dius: aut siccius: aut humidiꝰ sit: huic medios complone ci bos ⁊ potꝰ male vtiqȝ qs dabit: pmutari eni cpȝ vnūqōqȝ taliū corpoꝝ ad ꝯ̄riū inꝙ̄tū distat a media certitudinaliter cōplone. Erit aūt h per ꝯ̄ria pn̄tis discrasie: ꝯ̄ria enim eqli distātia distāt a medio ex vtraqȝ parte ꝟm vtrāqȝ oppōnē. Si eniȝ corpꝰ distauerit a bn̄ cōplonata ⁊ media ꝯstitutio ne ad frigus tribꝰ nūeris: opȝ eē calidiꝰ cōmēsurato tribus nūeris alimētū. Et silr̄ de humido ⁊ sicco. alimētoꝝ pmo. ¶ Amplius in fine tertij eorūdē idonea ad comedēdū con seruātibꝰ sine ꝙ̄rela nālē cōplonē aīalibꝰ quecūqȝ naturis ipsoꝝ sunt silia: hn̄tibꝰ aūt a pn̄º prauā aut acqrētibus nō esus siliuȝ ipsoꝝ: ſȝ ꝙ ꝯ̄rioꝝ vtilis: a silibꝰ eni ꝯseruanť que ꝟm nām sine ꝙ̄rela hn̄tia: sed a ꝯ̄rijs ad ꝯuenietē dispōnem ducanť que praue sūt cōplexionata. Id ideȝ sonat sermo in fine octaui. de inge. ⁊ afoꝛ. pª. ¶ Amp. sile additū simili fa cit ipm̄ furere in augm̄ furiciū inducendo. Tale ēt tali ad ditū magis tale reddit. 3º topicoꝝ. Que aūt sic opanť in la psuȝ cadē faciūt amplioꝛē. ¶ Rursus. p īspirationeȝ ⁊ re/ spirationē coꝛ īfrigidať: ⁊ totū corpꝰ. dꝛia. 81. ꝙ̄ qdē corpo/ ri est iproportionata calo. Aer ēt q nos circūdat valde fri/ gidus est inati spūs cōparatiōe. p 2ª. ita saltē respectu aeris sic imutātis nō poterit regimen fieri p sile. ¶ Adhuc vni/ cuiqȝ elm̄toꝝ inest ꝙ̄litas pdominās dꝛia. 22. quā opȝ ꝯ̄rijs in misto ēt ne irēdať gubernari: ⁊ sic lapsus itēsioꝛ reddať. ¶ Iridē. qō corpi admistrať lapso aut erit in minori eo ex/ cessu calitatꝭ vel fri. ⁊ sic in eodeȝ nō seruat lapsū nō ꝑpon/ derās. aut maiori ⁊ tūc ipȝ augmētabit: vel ineqlr̄: ⁊ ita nō fiet actio neqȝ passio: cū sit sile. Res aūt a suo non patiť sili ꝑbl̓. 8. ⁊ si nō patiť non agit. Oē nāqȝ agens physice sic pa/ tiť ⁊ eꝯ. qō āt tale ꝯ̄suare nō poterit: cū actio ꝙ̄daȝ sit cōser uatio. Non itaqȝ per simile corpori lapso erit conseruatio.

I | pº 2ª doc. 2. fē. 1. ca. 11. pº pām | ꝑble. 24. | Cō. afoꝛ. 18. in fi. | pº 2º do 3. fē. 1. ca. 9 in fine. | 3. tech. 16. cō. 53. | Afo. 6. | Colʳ afo. 5. 7. 8. 10. | Do. 2. fē. 1. ca. 3. ver sus finē. | Doc. 2. fē. 1. ca. 6. 1 fi. scda pmi. | Afoꝛ. 10. | K | Te. cō. 8. | L | T. cō. 117. | Cō. afo. 5. in pn̄º. | Do. 2ª fē. 1. ca 4. in/ sra finē. | M | N | 4. colli3. c. 3. 1 n : nc. | O | Afoꝛ. 10. 11. 2. 12. | pº afoꝛ. afo. 23. | P | Cap. 2. in medio. | Cap. 9. in pncipio. | Cō. afoꝛ. 16. | Cap. 9. | Q | Do. 2. fē. 1. c. 2. i pn cipio. | ꝑble. 8.

A

Te.c. 43 44.t.45.

Huius autem oppo^m in techni lib. 3°. Qui ɔser- uare voluerit, qp corpa crasiz q̃- lez accepit: filia filib⁹ afferat. Calidiora eni corpa calidorib⁹ egēt adiutorijs: fridiora fridiorib⁹: hūidiora hūidioribus: sicciorib⁹ sicciora: et in cōpositis sil'r suo mō. ℭ Rursus na- turalia vt ocm̄ ɔseruant p silia. Corp⁹ aūt lapsum est nāle cū ip̄z positū sit sub latitudie sanitatis in techni. ℭ Palin. appetit⁹ nālis ordinat ad ɔseruationē alicui. Sed h in his q̄ sūt nā ɔcupiscit silia. Innālis aūt dissilia. in techni. Silia qz sunt de qb⁹ q̄situ. ℭ Adhuc corp⁹ egrū nūc docet filib⁹ cō- seruari. ɔtra. 174. Multo itaqz magis lapsum. Cōseruatio igit huic corpori debet p sile. ℭ Adhuc ab eo qd̄ est sile in specie et nā res nō patit p 2°. cū ois passio sit a ɔ̄rio. Sed calidū in p̄ gradu cū calo in eodē pphe sm equalē mãsionē simile in specie ac natura existit. Qd̄ autē passionē non in- fert: neqz actionē: neqz tādē ɔseruationē. Qd̄ ondit duorū corpoꝝ equalr calidoꝝ inadinuicem applicatio: qz q̄z enīz quantitas augmēteť: q̄litas tñ permanet gradualis.

Ti.1.tra. 3 te.cō.2.5 Ti.2.t.c.b. Te.2.t.19. Ti.1.2.tra. D vēre.c. cō.5. Do.3.c.3. in me°.

Propter primū ẜo sciēdū q̄ corp⁹ lapsum est 3^r: paruz. vz. et mediocriter et multū: paꝝ qdē et multū fatū lapsum: mulcum ẜo simpl'r egrū mediū quoqz neutrū appellaſ: hoꝝ deniq̄ vnumquodqz latitudinē hz gradē. vñ in techni. Tota sanitaſ latitudo in tres diuidiť preobrites et ipsas latitudinē q̄simulaz. Unū- quodqz etenī triū in magis seqstrať et min⁹ et mediū. Que q̄- dē corpora duob⁹ extremis interposita terminis discernun- tur. Optia qdē cōpōne simpl'r et nūc facta egritudie. Et hec quidē ceu media sunt: sicqz eoꝝ regimē mediū eē opz. vnde optime cōpositioni ppinquiora magis ei⁹ participabūt re- gimine: pessime ẜo recedēt differiaz. Qd̄ aūt boꝝ medium regimine idiget mediocri. ℭ Cōseruatio q̄qz ad p̄ns 2^r ac- cipiť. Uno qdē mō spālit'r put corpi debet soluz sano per optime: q̄ etiā ɔseruatio existit ois per sile differiā. Sumiť et ɔseruatio gn̄alr: siue ɔseruādo ad melioꝛē corp⁹ deducať crasim: seu seruet ex p̄n⁹ pexīis. Et sic sub ɔseruatiōe regi- men ɔtineť pmutatiuū. in techni. Ubi Hely. Rem noie sui gn̄is noiam⁹: hec eni ɔseruatio idē vz qd̄ sanitatis regimen cū gen⁹ exñs cōseruatiui regiminis et pmutatiui. ℭ Silē sig- dez 2^r accipiť. Quedā nāqz vere simile dr: put in gn̄e locať qualitatis: ppriū nāqz ei⁹ sm ipsaz simile qd aut dissile di- citur sm q̄titatē eq̄le et ineq̄le: sm ẜo subam idē et diuer- sum. Unñ Boetius topico. 2. Silitudo reꝝ est differētiū ea- dē q̄litas. 5° et metaphysice duo modi silitudis tangunťr. Silia enīz dicunť que idē passa et plura idē passa: vt si plu- ra cōburunť: aut diuersa: ceu sigo cedať: alter ẜo icarcere- tur. Et quoꝝ qualitas est vna vt albedo et lucidita in niue et glacie. Est et ali⁹ modus sm qd̄cūqz alterari ɔtigit ɔ̄rioꝝ hoꝝ: qd̄ plura hz aut magis ppria huic est sile: vt appz in medijs ɔ̄rioꝝ ad extrema: qd̄ est sile in gn̄e. Sumitur et sile apud Gal. cōit'r p silitudie in suba. Cuius qdem cognitio experimēto cognosciť soloq̄ silitudine caro dz leonibus si milaris equis ẜo ordeū vel auena: bobus orobum et porcis glādes. Unaqueqz enīz species fere sibi alimētum hz simi- le in substātia determinatū qd̄ alteri est dissimile: vt ex hy- storijs aialium apparet: hōi tñ et si polisagus quedam alijs alimēta sibi venenū existunt: vt iusquiamus turdis et q̄scu- lis cibus: que similitudo nō solū in speciebus: verūz etiaz in indiuiduis attendiť. Unaqueqz enīz figura et cōplexio ho- minis cibū hz ɔuenientē et sibi silem. p̄ 3°. In alimēto enim ad corpus est duplex silitudo: qualitatiua et subalis. cōplo- num 3°. de re. sa. 6°. et de ige. sa. 8°. Hec aūt p̄dicamētalis nō extat suba cōtra accidēs separata: sed magis nā quedā et p- prietas ex superiori virtute specifica vnicuiqz aialiuz speie- ino etiā idiuiduo attributa. Quo etiā. 3. simpliciū mō scri- bitur pharmacū hu. sibi ppriuz euellere: silitudine in suba reperta. i. forma seu virtute specifica. ℭ Attendēdum ē q̄ ois similitudo hic dicta potētialis existit: nō autē actualis.

B

Ti.1.2.tec. cō 19.

Ti.1.3.t.cō. 5. in cōmē to.

C

Te.nō hñ tē cōm^m

3. complo nū cap 2. in p̄n°.

D

Do.3°.ca. 3. aū me^m.

Col^r.c.4. in medio. Do° p̄n^m. Col^r.c.3. Dil.4.ca. 4.p° me^m

Nullus enim cib⁹ dz dici temperat⁹ hoi nisi caro humana vel remote nisi carnes pulline. Terrenascētia nāqz cum ca- lorē nō habeāt actu: 5° coll'z. minie sunt hois cōplōni silia calide actu exñti. Quid aūt sit ɔ̄riis dña ostendiť. 153.

E

p̄mo^m si- militudo Ca.24.p° medium.

Propter secūdum sciēdū qdē: q̄ Gal. 5. et 6 de re. sa. ptractans hunc sermonē vt appet sil'r ex techni: ait q̄ corpoꝝ q̄daz sunt la- psa in cōplōne: alia in cōstructione: nōnulla ẜo in cōi natu- ra: quoꝝ oium conať regimen scribere. Lapsoꝝ quoqz in cōplexione quedaz vnifo: miter sunt lapsa: in qbus vna est per totū pportionalr cōplexio. Alia ẜo his opposita: vt qñ caput declinat ad caliditatē: epar ad siccitatem: et vēter ad humiditatē superfluā et c. taliū coꝝ enīz cōnālem nō seruāt cōplōnē que a sanitate sunt corpora remotiora: difficilis ē regiminis valde: cū vnūqd̄qz ppria egeat administratione regitiua. Corpoꝝ siquidē in cōplexione vniformiter lapso- rum totaliter: quedā i qualitatib⁹ lapsa sūt actiuis: alia ẜo in passiuis. ℭ Adhuc et regimen duplex adhibeť corpori- bus: vnū qdem cōseruatiuum per sile qd̄ qdem securi⁹ ad- ministrať ciuiles gerēti act⁹: et multis familiarib⁹ occupa- tionibus ipedito. Est et aliud pmutatiuū alteratiōe ad me- lius lapsum deductiuū quo regi hñt corpa libera ociosa ci- uilib⁹ actibus et familiarib⁹ minime ipedita. q̄re 6° eiusdez. Queciiqz distēperātia adhuc sunt sub sanitatis latitudine volēs corrigere ɔ̄rijs dictabis. Qd̄ ad multū efficiť nō oc- cupatī oppositis ẜo ɔ̄trib⁹ p silia ministrabis: et maxie q̄do ita fuerint assueti. Sz hoꝝ alterū accidit magis: vtiqz nā in- docternō eligētib⁹ nobis silia: nāles enīz distēperātie appe- tūt ipsa in techni. vñ p̄ 3°. Uoluptatē reducēdi cōplōnes ma- las ad eq̄litatē pūe pscē ociosi q̄ sano dormierunt: aiōs sm pluri toler: itiā in tpe q̄ordiate ad eq̄litatez redeāt. Ipsos nāqz absqz ordie regere pducet eoꝝ corpa ad egritudinez. Debēt nāqz paulatim ad meli⁹ ex multo studio transferri. Nō enīz p̄cipites trāsmutationes sustinēt nāe. Hoc etenī re- gimē pleniori diligētia et fideliori eget palori. p̄ ē practice. His eqdē antemissis sciēdū q̄ ɔ̄pa ciberia hūida eē humi- dis: sicca ẜo siccis naturis. Nutritio nāqz est pfecta ei⁹ qd̄ nutrit ei qd̄ nutriť corpori assilatio. dña. 30. Citius aūt assi- milanť sicca qdē siccis: hūida ẜo hūidis. In hūtib⁹ maxie crasim vniformiter poē lapsam: Qñtūcūqz eni pprius fue- rit alimētū tāto nutribilius efficiť: eo q̄ hñtia symbolū fa- cilius transmutanť. 2. de ge. et cor. et p̄ 1°. Facilior est in gn̄e pportionali trāsmutatio. vñ afoꝛ. 2°. Singulū a silibus sue crasis citi⁹ alterať pp eē factū qd̄ trāsmutať similius ei qd̄ trāsmutat: cū pauca iteruenīat inter ipsa distantia. Si nāqz cōplexiones siccas aut humidas volueris subalterare ad melius deducēdo alimēta eis cōtraria sunt congrua: sed in lapsis ad caliditatez et fri. ɔ̄rioꝝ semp aduenit administratio: q̄ efficacissime seu operatissime sunt q̄litatū. Et iō facilius a silib⁹ alimētis regulate in morbidā corpus dispōnē dedu- cūť. Qd̄ eqdē siccitas et humiditas q̄litates debiliores mi- nime opanť: sunt eni passiue. Qd̄ et docēt etates his affecte diutius imorātes: a pma etenī gnōne vsqz ad iuuētutē hu- miditas pdurat. Ipsa nāqz fere superflua et calor pene tēpe ratus. p̄ p̄°. dehinc in antea et maxime in senio qdē pmanet siccitas: cū cōplexio senioꝝ nō sit humida sicut id dicentes 2° refelluntť cōplōnum. Est itaqz vt ad vnum sit dicere snia Gal. q̄ corpi lapso in q̄litatib⁹ actiuis familiarib⁹ occupa tionibus ipedito nō valēti regimine vti pmutatiuo ad me- lius reductiuo: expedit vt regať ɔseruatiuo. 8° ē de inge. Iz enīz trāsferre ad melius simpl'r sit vtilius: nō tñ qñ egrotat. cū tunc expedit p̄existentem cōplōnem seruat: ceu inimici aggressus nō est armis ipreparatis omissis coꝝ pparatiōi intenderet: imo illis se tuerit ne succūbat insidiatori. In cor- porib⁹ quoqz lapsis ad calitatē et fri. negat Gal. regimē cō- seruatiuū q̄tūcūqz sint familiarib⁹ occupatio^{ib⁹} ipedita seu detēta. Et breuiter ois lapsa: p̄ter qd̄ puerile solū. Est enim

In hac°. In p̄n°.

Ti.1.3.t.cō. 5.1 seque- tibus.

F

Col^r post p̄n^m.

Ti.1.2.tra: 6 vel.1.c.5. Do.4°.c. 1. cir. p̄n^m.

Ca.15.p° p̄n^m.

G

T cō.15. Do.3.c.3. in me°. Col^r cō. ak 1.5.4

H

Do.3.c.5. p° p̄n^m. Col^r.3.p° p̄n^m.

Cob.6.

I · p. practi. c.13. · Ca.18. in pncipio. · P' me^m

fere tēperatū: ppterea q: humiditate sopit: gubernāt Ha lyabbas. Ysaac 7. A. cuz Gal. alicubi regimine pmutatiuo 7 nō conseruatiuo. Et sic apparet Gal. fore coactū q̄dāmō passiuas ēt cōplōnes per similia gubernat: cū cuz nō possent absq; periculo occupati vti pmutatiuo. Sic itaq; cum pra/ctice p. Cōcidunt vt excessus qs in passiuis 7 ciuiliū actuū occupatus maxie regendus silibus: qñ aūt cōcurrūt oppo/sita reducēdus ɔ̄rijs potissime. Amp. elemētoꝝ ꝓ cū corp⁹ duplici supponat trāsmutationi: vni qdē alteratione ɔ̄ria/ruz q̄litatū causate in elemētis inuētaꝝ: alteri effluxione in ducte calore humidū depascēte radicale. His qdē op⁹ fuit resistere prime qdē qualitate ɔ̄ria subalterādo: scđe vo re/plēdo qd euātuz est per simile qd nutritiōe pficit. Est enim nutrire vt tactū corporib⁹ ex aliqua suba siū deꝑditaꝫ ꝓus restaurare. Haly. quoq; hāc excitās dubitationē dicit fmo/nē qui in arte. i. in li. techni repit ɔ̄riari sermoni ei⁹ in alijs libris. Scripsit nāq; in libro re. sa. q calidiora corpoꝝ re/gimine indigēt frigidiori: 7 in reliqs silr cōplōnuz. 7 iō ser/monē suū obscurauit: nō distinguēdo īter regimē conserua/tiuū 7 permutatiuū. Rñdensq; inqt. Ego dico q Gal. non fuit oblit⁹ sermonis sui: neq; ɔ̄rietatē iduxit. Nō eniz itelle/xit per regimē ɔ̄seruatiuū hic nisi vt cōplōnē habenti cali/dā cibi exhibeant qui eius cōplexionē calidā cōseruent vt simplr regimine gubernet: qd remanere cōplonem ea. fa/ciat in eo fm dispōnē suā absq; additiōe 7 diminutione. Si vo voluerit pmutare ipsius ad eq̄litatē cōplonem: tūc ad/datur in frigore illud quo regat donec ei⁹ minuat calitas intātū vt eq̄litas supueniat. Cuius qdē rei exēpluz tribuit: ponēs corpus aliqd duob⁹ gradib⁹ ab equalitate sepatuz ad caliditatē tēdens ɔ̄seruari regimine ifrigidatiuo in gra/du ꝓ: pmutari vo ad eq̄litatē regimine opposito vt 2° infri/gidāte gradu. Ex quo qdē apparet q regimē ɔ̄seruatiuum vt frigiduz in ꝓ gradu est calidū relatione frigidi in 2° regi/minis. s. pmutatiui. Minus nāq; frigidū relatiōe maioris frigidi calidū iudicat: 7 sic frigidū primi gradus sic repu/tabit calido scđi cōparatione frigidi in scđo. Ad hūc etiaz locum intelligēdū nos inuitat: dicens ipm fore prauū 7 cū hoīes ignorare q̄plures Gal. estimātes cōtrarietatem col/ligere. ¶ Cuius qdem dictū duplr videt detestādum. Pri/mo quidē eo q Gal. mētem comētat non recte. Ille nanq; perfect⁹ iudicat expositor: qui mētē iuste iterptat dicētis si/ue vez dicat aut falsuz pnosti⁺ ꝓ. Depravabit itaq; ipsius interpretatio cū mētē nō explicet Gal. Uult nāq; regimē con/seruatiuū p simile corpis lapsi regimento corpis optime cō/plexionis cōparare. Ut apper qñ dicit. Si vo fm aliqd ab optima 7c. Et demū subiūgit. Seruātes vo eius crasiz tā/tū pmutat ab eucrata nā causerquātū 7 corpis toti⁹ crasis ab illa pfecta pmutat. Et subdit: q calidiorē 7 sicciorē cra/sim nō calide 7 sicce diete faciūt eucratā pfecte: sed q̄ tātum eucrata crasi 7 fridiores 7 hūidiores quātū nā calior 7 sic/cior. Nō eni regimē ɔ̄seruatiuū regimini icēdit pmutatiuo cōparare: ceu falso iponit sibi hō cōmentatio. Falsificat iti/dē cū regimē ɔ̄seruatiuū 7 pmutatiuū ɔ̄frāgat: 7 in eodem oīno ɔ̄fundat. Cui⁹ falsitas 3ª mōstrat pharmacoꝝ. Si. n. egritudo vehementioris calitatis q̄ȝ media fuerit complor medicine ɔ̄siles illi eā cōseruant. Et fm dispōnē remanere faciūt suā. Et medicine q̄ sūt calidiores illa in caliditatem addunt ei⁹. Sȝ medicine fridiores vel min⁹ calide ipsa ex caliditate diminuūt illius: nō tñ eaȝ sanatiōe sanāt cōpleta. Ita q̄ 7 in reb⁹ erit nō nālib⁹ qreaꝝ admistratio in ꝓ gra/du fridiratis nō ɔ̄seruabit lapsuȝ in 2ª caliditatis q̄duximo minuet ex ei⁹ caliditate: lȝ eq̄litatē non adducat oīno. Sic itaq; huius interpretatio neq; intellectū explicat Gal. neq; regimē ēt bñ accipit ɔ̄seruatiuū 7 pmutatiuū cōfundendo vtriusq; q̄ȝ vtilitatez possit pstare in ope. Auer. vo denuo coll. 6ª. cuius fuit ingsitio cū parentū suoꝝ ɔ̄dictione noui qd adiungere de h tatr. Dico q iste cōplōnes egrediunt a

K · L · Cō. 7. an mediū. · Te. cō. 40 · Te. cō. 43. · Te. cō. 51. · M · Distī 2. c. 4. an me. · Ca. 11. p⁹ mediū.

tēperamēto ad vnam extremitatē pxime reddunt parti vt adducant egritudines ex gñe illius cōplōnis ad quā est la/psus. Qd accidit cuz eis supuenerit causa aliq̄ extrinseca q̄ aptitudine reperta in ipsis est inuēta. Et ideo dico q eoruz regimē per simile fieri nō oȝ ex toto: cum hō cōplōnes non permaneāt vno mōmino sint mobiles versus coplonez ha/bitudinalem. Qua pp in regimento suoꝝ ciboꝝ opȝ aliqd contrarium cōplōnibus ipsoꝝ apponere: vt timor occasio/nū tollat extrinsecaꝝ. Ex parte nāq; cōplexionis solum nō esset timēdū vti silibus in toto: 7 hec est intētio illoꝝ q sen/tentiā istaȝ seruant: q̄uis eam nō declarent ex toto. Sȝ qs dicet hunc vtrūq; tūc regimē in vnū confrāgere. Quidam vo ipsoꝝ dixerunt sile duplex fore po^a. s. 7 actu: 7 ɔ̄rium si/milr. Est nāq; qdā caliduȝ 7 aliud fridū po^a 7 actu. Et ex hoc dictū corpora ɔ̄seruari ɔ̄ria qdez actu: silia tñ in po^a: vt calidiora per calida in potentia. Postq̄ aūt in corpe ca/lidiori obuiauerint nāli fiunt calida in actu: velut lactuca: portulaca 7 silia: que in pncipio sunt frigida: 7 ideo alterāt vltimo quoq; silia: 7 ideo cōseruant. Qd quidē dicere sen/tentie aduersat Gal. 7 alioꝝ dicētiū talia fm virtutem siue per se aut eēntialr 7 nō oppo^m hīs eligē. ¶ Adhuc id non est regimen ɔ̄seruatiuū sed pmutatiuū magis aut curatiuū.

N · O · P · Q · P' me^m

Propter tertium

qdē sciēdū: q corpus ani/malis triplici existit pmu/tationi 7 corruptioni supp^m. Uni qdē que ex ɔ̄rietate qua/litatū elītoꝝ inuicē agentiū 7 patientiuȝ ɔ̄surgit. In omnī nāq; misto vnā qualitatē opȝ alius dñari: vt dīa tactuȝ. 1ª. Aliogn non eueniret 7 actio neq; passio: pp qd complo ne/gata est pōderis omnifariam. Estq; alij subm ex actione ca/loris inati ɔ̄surgēs in humido radicali. Ex tali nāq; actio/ne humidi consumptione facta corpus ɔ̄tinue a gnōne vsq; ad mortē infrigidat 7 desiccat: ex qua etiaȝ ɔ̄surgant eta/tes varijs q̄litatibus affecte: ita tamē vt ɔ̄tingat semetipm per acciñs extinguere ac suffocare. dīa. 3. Est 7 tertia imu/tatio ɔ̄surgēs ex reb⁹ corpori occurrētib⁹: sex necessarijs ex/trinsecus 7 dcintus alterātib⁹: inter q̄s aer cū eius ad iacē/tijs pncipalior existit cīrcuȝ vna corp⁹ cōtinue solōne desic/cans quātūcūq; fuerit humiditate cōmixtus dīa preindu/cta: sicut 7 nutrimēta occurrētia cū alijs reb⁹: que q: corpo/ri subā 7 q̄litate sunt opposita: iȝ trāsmutent 7 patiant ab eodē id versa vice passionē sustinet ab eisdez: cuȝ inter hec actio ɔ̄cidat physica ɔ̄uersiua: vt 7 tādē corpus reddat ipu/rū 7 aquaticū dicoz: ceu vinū adeo aqua debilitatū: vt pmu/tationē eius facere nō valeat. dīa. 112. apper: cum ceu me/dicoꝝ sane audito. Et ideo in techni. 7 ꝓ de regi. sa. igr hō triplicē tangens imutationē si corpus foret ipassibile iper/mutabile 7 semp maneret optima cōplō nihil idigeret ɔ̄si/stēte ipm arte. At q: pmutat corrūpit 7 ɔ̄uertit nō seruās quā ex pn⁹ habuit ɔ̄sistentiā eget pcuratione: q̄re haꝝ per/mutationū triuȝ pcuratio taliter erit. Prime qdē per ɔ̄rilia semp vt refrenet excessus 7 ꝓparatio q̄litatis elīti ꝓdñan/tis qd medicina aut cibo perficit medicinali q̄litate tamen magis. ꝓ euidēs elītoꝝ. Scđe fiet ꝓuisio per silr per cibuȝ s. 7 potū maxie qd deꝑditū fuerat restaurāteꝫ. Et q: id ca/lidū fuit 7 humidū: qd apparet ex eo q corpus cōtinue di/ctuȝ est infrigidari 7 exiccari pp ɔ̄sumptionē humidi radi/calis a calido inato cōseruabit p calīm ɔ̄sile atq; humidū cōmensuratū: tñ ne putredine supueniente ex calido citra 7 hu. febres potissime 7 alios iducat putredis morbos. Hoc etiā mō silitudinis triplīm tertia phibet corporis permuta/tio: cū aer quātūcūq; humidus exiccet continue ac infrigi/det: 7 nutrimēta silr cū alijs ppter ɔ̄rietatē quā hñt cū cor/pore: salte i pn⁹. cū nutriēs cū sui totalitate nō sumi iacū ɔ̄uer/tat i corp⁹: imo in eo plime supfluitates: humide serose ac fu/mose replent. afoꝛ. 3ª. q̄ digōne q̄rtū fit pole nāe depellūt a corpe. Ut igr fit i vte dicē: lȝ nā idocte silia pelligat. 8° ō ige. cū h fit nālis distēperāria: magis tñ admistrādū eidē regi/

T. l. 3. t. cō. 6. in pr°. · Cō. afo. di/uus sne. Col^r. c. 4. post me^m.

A mē ad melius reductiuū q̄ per silia ɔseruatiuū: qd̄ fulcit̄ eo qd̄ q̄litas seu q̄ntitas cuiꝰ p̄dominātis in eo p̄parate sūt quadā inclinatione lapsum intēsiorē ⁊ egritudines addu/cere. Adhuc q2 medicus non pōt silia ɔtinue administrare in termino ēt lato cū excessus discrasiaꝝ nō sit cognituꝰ dif/finite apparēs. de inge. 3. Neq3 ēt simile qd̄ ei debet appli/cari. In cuiꝰ q̄dem applicatiōe in excedēdo maxime posset error ɔtingere lapsum nō parꝝ intēdēs. Et p̄cipue cū nulluz extet corpus qd̄ interduz nō fortuitis ⁊ in opinatis subijciat̄ casibꝰ. afo2. 1. Et ideo precipit̄ trāsmutationez ad nō ɔsue/ta fieri: vt omnia paulatim reddant̄ consueta. ¶ Sed con/tra. plura corpa sūt in vite q̄stu occupata: cū nā būana mul/tiplr sit ancilla: dictūq3 p Gal. talia potiꝰ similibꝰ ɔseruari. ¶ Dōm q̄ h̄ ɔseruatio d3 esse cum alteratione tam mo/dica vt preseruet̄ corpus a lapsu ɔsimilis q̄litatis ⁊ non al/tereṫ amplius reductione in optimū vt intēdit Gal.

Marg.: Te. 7. circa me^m. — Cō. afo2. 50. in 2.

Propter quartum q̄dem sciēdū: q̄ l3 veri/usq3 partis inducta fuis vijs p̄cedāt eclypsata: gratia tū perfectioris didascalie ad ipsa breuiter dicat̄. ¶ Ad p̄mū igiṫ dōm q̄ s̄mones Gal. cū sonant corpus lapsuz per ɔ̄ria regi grādiorē seu mediuz tangūt: nō aūt paruuz. Aut de corpore sunt ocioso vacantī regimini sanitatis soluz de quo dem̄ est meliꝰ fore per ɔ̄ria gubernare. ¶ Ad aliud dōm: q̄ illud est veruz de simili in genere vt calīm in 3° gradu vel 4° calido additū in p̄: cum sub h̄ lata similitudine cōtrarietas subsit ēt non parua. Non autē verificat̄ de simili qd̄ est in specie ⁊ nā q̄le q̄dem est fri gidū ⁊ calīm in h̄ꝰ māsione sc̄di gradus cū frido ⁊ calido in equali māsiōe sicut colligit̄ ex p̄ 1°. ⁊ ex pble. ¶ Ad aliud dōm: q̄ l3 nos ambiētia sint frida ⁊ s̄frigidēt: calesiūt tamē q̄n corpori approximant̄ eiꝰ caliditate nō p̄mittētia ipsum seruādo in eodē sua frigiditate inflāmari: 2 euidēs p̄ 1°. Tē/peramentū etiā aeris h3 latitudinez imēsam in magis ⁊ mi nus diuersificatam: donec neq3 sit rigere p̄pter frigus neq3 sudare p̄p estum. Aut pōt ɔtinēs ab alijs rebꝰ nō nālibꝰ ad caliditatē corpori similē p̄mutari. Sic nanq3 audiēdum est quādo dr̄ corpus p simile gubernari vt oibꝰ rebꝰ nō nāli/bus simul acceptis ⁊ p̄portionatis q̄n in corpore t̄pe dige/stionis tertie opant̄. Si corpus lapsuz fuerit ad calitatem p̄mi gradus caliditatē tātā inducat vt ɔseruet̄ qd̄ erat: reso lutū enim fuit tm̄. Nō autē vnāquāq3 opz reꝝ per se ɔside/ratā in h̄ gradu calitatı accipi: sic eni excessus iduceret̄ cali ditatı imēsus. Seruandū est ēt an trāsituꝰ nutrimēti ad mem bra breuis sit: aut lōgus: ⁊ eiꝰ depditio p oīgōnes inquātū fuerit polēt: ceu in me^ne depditio in techni libº. 3. attēdit̄ in sinē. ¶ Ad aliō dōm: q2 sic est dem̄ fuit corpꝰ p̄p illiꝰ q̄li tatı symbole dsiūtant q̄litatū opottere regi gubnatiōe alte ratius ɔ̄ria: qd̄ maxie p̄ficit̄ me^ne p̄cipue s̄m illos q dicunt Gal. sensisse ɔs̄uationē fieri p silē q̄ ad nutriētia: p ɔ̄ria ꝟo quo ad res alias nō nāles. Eius tm̄ sermo plerūq3 vās est in oibꝰ: sic ēt eūdē deducūt Halyab. ⁊. A. illiꝰ fideliores iterp̄ tes. ¶ Ad aliō dōm: q̄ silē ɔseruatiuū itellꝫ est fore in eq̄/li q̄dū: nec tm̄ p̄p h̄ actio remoueṫ ⁊ passio: eo q̄ l3 in fine in troducat̄ silitudo: in termio tm̄ a q̄ ⁊ in via erat ɔ̄rietas sal/tē poᵉ ⁊ actus. ¶ Itidē. actio ⁊ passio ɔ̄sīua nālis stat cuz q̄libet silitudine agētis ad patiēs in corpibꝰ aialiū reperiūt tantū q̄ in corpe ad iustitiaz oino tēperato silitudo caloris ad būidū radicale ɔ̄rietatē retinet actiōis ⁊ passionis: paf/siōis tm̄ nō a sub̄a q̄d abijciētis. ¶ Ad aliud ēt ɔsilr dōm. ¶ Ad p̄^m ꝟo alteriꝰ p̄tis iductoꝝ dōz q̄: diligēs itellus ɔsi/derās s̄mōes Gal. alibi ⁊ maxie in 6° re. sa. diffuse ⁊ eos q sunt in techni succicte p modū capꝉoꝝ ⁊ ɔ̄nū aggregati ap parētē auertē poterit ɔ̄rietatē. Cū enim in techni voluit de causis applicatiuis corpori lapso determiare s̄mitꝰ eī° sic ait explicās intētionē. Si ꝟo s̄m aliq̄d ab optima cōpōne deficit corpꝰ nō multū vero. Ex ista q̄dē locutione s̄m ali/q̄d modicꝰ lapsus inuit̄. Nā eni h̄ dictiōis aliq̄d diminu/

Marg.: Doc. 3. c. 3. in me°. B. pbl. 18. — Doc. 1. c. 1. — Te. c. 164. — T. fo. 3. te. c. 40.

tionē eiꝰ cui adiūgit̄ denotat: te. a. 3°. qd̄ quidē explicat̄ q̄ clare in eo q̄ subdit̄ nō multū: ita q̄ h̄ corpꝰ sanū erit vt mul tum optime valde cōpōni appropinquās paruūq3 recedens ad latꝰ calitatı seu friditatı ⁊c̄. Cōsiderās itaq3 Gal. h̄ cor/poris tā grādē affinitatē cū optima cōpōne id p̄tulit p sibi silia: vt cal̄a vel frida ⁊ reliq̄ gubnari ceu ⁊ eucratissima il/la. Et ob h̄ nō horruit in techni sic in de re. sa. corpꝰ lapsuz ēt in q̄litatibꝰ passiuis p silia ducē: 2 p̄cipue q̄dē itellīm refe/rēs suū ad corpꝰ familiaribꝰ negocijs ipeditū. Corpa q3 ve hemētiorez lapsum h̄ntia vt egra simplr dicta vel ēt media neutra appellata regēda sūt regimie potiꝰ p̄mutatiuo vt p ɔ̄ria. Et maxie in q̄litatibꝰ actiuis ac in corporibus ociosis studio vacātibꝰ sanitatı ɔseruatiuo. Et iō statiz talibꝰ regi mē p̄mutatiuū subdēs inq̄t. Si ꝟo p̄mutare vult ⁊ ad me/liꝰ trāsferre ⁊c̄. Q3 siq̄s p̄teruiēs velit s̄monē Gal. v l̄ez exi stere corpoꝝ oīum lapsoꝝ: dōm aut l̄pz h̄ dixisse breuitate q̄dā cōi multoꝝ collectiua: explicata tm̄ p ampliꝰ in 6° regi. sa. qd̄ appet ex iuitatione q̄ nos in techni hortat̄ ad illum. Aut h̄ p̄tulit attēdēs q̄ pauca corpoꝝ sūt libere ociosa va cātia sanitati: plīma ꝟo gerētia ciuiles actꝰ: ⁊ huilia q̄ vtiq3 ceu dsiūtim: nō sine p̄iculo regimine valēt vti p̄mutatiuo p̄p rōnē ɔ̄rietatı excessiue latitūdis sub silī: p̄cipue cū nō possi/mus ad id qd̄ certū est silitudinis p̄uenire: sic neq3 ɔ̄rietatis in corpibꝰ egris. Et iō Gal. tutiꝰ in hīs ɔsulit corpibꝰ regi mine vti ɔseruatiuo. ¶ Nihilominꝰ tm̄ sciēdū q̄n hora pa/tit̄ meliꝰ regimē obs̄uare p̄mutatiuū est: p̄portionat̄ enim vtcunq3 h̄ dispō egritudiali: quapp̄ videmꝰ gallicos ⁊ ali os nō minꝰ regimē tādē p̄mutatiuū ampliꝰ approbare: cor poribꝰ tm̄ vt tactū ē p̄paratı suscipe: vn̄ afoꝝ. 3°. simplr q̄dem dōm q̄ ɔ̄rie ad ɔ̄ria: h̄n aūt silr ad siles. ¶ Ad aliud dōm: veꝝ fore simplr de nālitate certa q̄lis est corporis temperati. Nālitas eniz corporis lapsi non est simplex certa: s3 discrasie magis admista. Et iō vt mōstratū plus p ɔ̄ria q̄3 p silia tan/dez gubernāda. ¶ Et silr dōm ad aliō cū nō sit appetitus simplr nālis s3 medius extra magis duoꝝ extremoꝝ: sicut corpꝰ obtinet me^m vt p̄tactū. ¶ Ad aliō dōm: q̄ illa ɔs̄ua/tio est p silē s3 q̄d ⁊ modicū: rōne. v3. alicuiꝰ nālitatı adhuc existētis: simplr aūt p ɔ̄riū: vt videbit̄. 174. Cōsurgit itaq3 in regimie p̄mutatiuo difficultas ⁊ timor ex p̄te alterationis nāe mox occurrētı. In ɔseruatiuo ꝟo rōne paulatine diutiꝰ administratiōis silis ne p actionē q̄litatis lapsure ⁊ ignoran/tia directe applicationis per silē intendatur lapsus ⁊c̄.

Marg.: E. — Cō. 11. ei me^m. — Te. cō. 50. — Te. c. 50. — F. — Cor el. afo. 41. in ma suam.

An naturales distēperātie appetant silia ⁊ egritudiales ɔ̄/ria. Occasione p̄ntis q̄siti ac ēt dubitari excita/tur: q̄n vz q̄ distēperantia nālis appetat ɔ̄ria. Nā pbl. 10ᵃ. Que q̄dē aialiū sunt nā sicca hu/midū magis ɔcupiscūt: h̄ eniz idigētia magis sūt: q̄ āt hunt būida siccū appetūt: eo eni idigētia ɔstituta sūt. ¶ Rursus in techni. Ledunt̄ oculi a silibus sue crasis: facile iuuant̄ a ɔ̄rijs moderato vsu qd̄ cōe in oi cognitiōe cōplōnis ois par tis. Opz ēt meminisse ac ibidē pulmo frigidꝰ ispiratiōe fri gida ledit̄ sēsibilr ⁊ iuuat̄ calida tāq̄3 amica. cal̄s ꝟo ɔ̄r tm̄ hoꝝ distēperantie nāles existunt. ¶ Itidē. Nullum nāle suijpiꝰ appetit corruptionē: s3 potiꝰ ɔs̄uationē cū appetat p̄cipare diu eē: qd̄ h̄ vt videbit̄: s3 si ea ōsideret ipiꝰ cor/ruptiuū appeteret: cū dem̄ sit silē icitatiuum fore in suriā: ve/lut ignē igne ɔfugi. ¶ Adhuc. qd̄ appetit tāq̄3 iperfectum extat cū p̄p idigētiaz id ɔtigat. Illō āt qd̄ appetit̄ ceu perfe ctiuū vt appetiᵗᶦ: p̄priū eni finē dirigit appetitū: q̄ aūt talia sunt ɔ̄ria: itaq3 nālis distēperātia ɔ̄riū appetet ⁊ nō simile. ¶ Q3 āt inālis silē appetat vz. pbl. eniz. 27. Inaiari autē h̄ est isani: ⁊ q in p̄ipleumonia appetūt vinū: qd̄ s3 nām cal̄z h̄ aūt distēperātie inālesextāt: vt videbitur. ¶ Eti. Nihil appetit vt tactū corruptionē sui metipiꝰ: s3 qd̄ appetit con/trariū ōsiderat qd̄ h̄: q2 iteritꝰ ⁊ corruptio accidit a ɔ̄rio: ō distēperātia ieq̄li. ¶ Adhuc. si distēperantia egritudinalis

Marg.: G. — pble. 60. — Ti. 1. c. 8. 59. ⁊ bo. tra. 6. cerebro. — Tra. 6 vē tre. 1. c. 8. — H. — pble. 4.

I

p.practi. c.13.

fere tēperatū: pptcrea q2 bu:iditate sopit: gubernāt Ha
lyabbas. Ysaac ꝛ. A. cū3 Gal'. alicubi regimine pmutatiuo
ꝛ nō conseruatiuo. Et sic apparet Gal'. fore coactū ꝗdāmō
passiuas & cōplōnes per similia gubernare: cuz nō possent

Ca.18. in pncipio.

absqꝫ periculo occupari vti pmutatiuo. Sic itaqꝫ cum pra/
ctice p.4. Cōcidunt vt excessiua q̄ i passiuis ꝛ ciuiliū actuū
occupatis maxie regendus sīlibus: qñ aūt cōcurrūt oppo/

Pº meᵐ

sita reducēdus ꝫrijs potissime. Amp. elemētoꝝ ꝑ cū corp⁹
duplici supponat trāsmutationi: vni qdē alteratione ꝫtra/
riꝫ q̄litatū causate in elemētis inuētaꝝ: alteri effluxione in
ducte calore humidū depascēte radicale. His qdē op⁹ fuit
resistere prime qdē qualitate ꝫria subalterādo: scđe No re/
plēdo qđ euātuz est per simile qđ nutritiōe pficit. Est enim
nutrire vt tactū corporib⁹ ex aliqua sub̄a sīl̄ deperditaꝫ sua

3º tech. cō me. 44.

restaurare. Haly. quoqꝫ hāc excitās dubitationē dic̄ smo/
nē qui in arte. i. in li. techni repit ꝫiari sermoni ei⁹ in alijs
libris. Scripsit nāqꝫ in libro re. sa. q̄ calidiora corpoꝝ re/
gimine indigēt frigidiori: ꝛ in reliq̄s sīl̄r cōplōnuz. ꝛ iō ser

K

monē suū obscurauit: nō distinguēdo iter regimē conserua
tiuū ꝛ permutatiuū. Rñdensqꝫ inqt. Ego dico q̄ Gal'. non
fuit oblit⁹ sermonis sui: neqꝫ ꝫrietatē iduxit. Nō eniꝫ intelle
xit per regimē ꝯseruatiuū hic nisi vt cōplōnē habenti cali/
dā cibi exhibeant qui eius cōplexionē calidā cōseruent ve
simplr regimine gubernet: qđ remanere cōplōnem ca. fa/
ciat in eo sm dispōnē suā absqꝫ additiōe ꝛ diminutione. Si
No voluerit pmutare ipsius ad eq̄litatē cōplōnem: tūc ad/
datur in frigore illud quo regat donec ei⁹ minuat calitas
inātū vt eq̄litas supueniat. Cuius qdē rei exēpluꝫ tribuit:
ponēs corpus aliqđ duob⁹ gradib⁹ ab equalitate sepatuꝫ
ad caliditatē tēdens ꝯseruari regimine ifrigidatiuo in gra/
du p̄: pmutari No ad eq̄litatē regimine opposito vt 2º infri/
gidāte gradu. Ex quo qdē apparet q̄ regimē ꝯseruatiuum
vt frigiduꝫ in p̄ gradu est calidū relatione frigidi in 2º regi
minis. s. pmutatiui. Minus nāqꝫ frigidū relatiōe maioris

L

frigidi calidū iudicat: ꝛ sic frigidū primi gradus sīl̄e repu
tabit calido scđi cōparatione frigidi in scđo. Ad hūc etiaꝫ
locum intelligēdū nos inuitat: dicens ipm fore prauū ꝛ cū
hoīes ignorare q̄plures Gal'. estimātes cōtrarietatem col/
ligere. ¶ Cuius qdem dictū dupl̄r videt detestādum. Pri/
mo quidē eo q̄ Gal'. mētem comētat non recte. Ille nanqꝫ
perfect⁹ indicat expositor: qui mētē iuste iterptat dicētis si

Cō. 7. ad medul.

ue vez dicat aut falsuꝫ pnostica p. Deprauabit itaqꝫ ipsius
interp̄tatio cū mētē nō explicet Gal'. Uult nāqꝫ regimē con
seruatiuū p simile corpis lapsi regimento corpis optime cō

Te. cō. 40

plexionis cōparare. Ut apper qñ dicit. Si No sm aliqd ab
optima ꝛc̄. Et demū subiūgit. Seruātes No eius crasiꝫ tā/

Te. cō. 43. Te. cō. 51.

tū pmutat ab eucrata nā cauferquātū ꝛ corpis toti⁹ crasis
ab illa pfecta pmutat. Et subdit: q̄ calidiorē ꝛ sicciorē cra/
sim nō calide ꝛ sicce diete faciūt eucratā pfecte: sed q̄ tātum
eucrata crasi ꝛ fridiores ꝛ hūidiores quātū nā calior ꝛ sic/
cior. Nō eni regimē ꝯseruatiuū regimini itēdit pmutatiuo
cōparare: ceu falso iponit sibi hic cōmentario. Falsificat itē/
dē cū regimē ꝯseruatiuū ꝛ pmutatiuū ꝯfrāgat: ꝛ in eodem

M

oīno ꝯfundat. Cui⁹ falsitas 3º mōstrat pharmacoꝝ. Si. n.

Deli 2. c. 4. ad me.

egritudo vehementioris caliditatis q̄ media fuerit cōplōr
medicine ꝯsil'es illi eā cōseruant. Et sm dispōnē remanere
faciūt suā. Et medicine q̄ sūt calidiores illa in caliditatem
addunt ei⁹. Sꝫ medicine fridiores vel min⁹ calide ipsa ex
caliditate diminuūt illius: nō tñ eaꝫ sanatiōe sanāt cōpleta.
Ita q̄ ꝛ in reb⁹ erit nō nālib⁹ q̄ eaꝝ administratio in p̄ gra/
du friditatis nō ꝯseruabit lapsuꝫ in 2º caliditatis q̄du:imo
minuet ex ei⁹ caliditate: lꝫ eq̄litatē non adducat oīno. Sic
itaqꝫ huius interpretatio neqꝫ intellectū explicat Gal'. neqꝫ
regimē ēt bñ accipit ꝯseruatiuū ꝛ pmutatiuū: cōfundendo
vtriusqꝫ q̄cq̄ vtilitateꝫ posse p̄stare in ope. Auer. No denuo

Ca. 11. vº medium.

coll̄ꝫ 6º. cuius fuit ingressio cū parentū suoꝝ ꝫdictione noui
qd adiungere de h̄ talr. Dico q̄ iste cōplōnes egrediunt a
tēperamēto ad vnam extremitatē pxime reddunt parti ve

N

adducant egritudines ex gñe illius cōplōnis ad quā est la/
psus. Qđ accidit cuꝫ eis supuenerit causa aliq̄ extrinseca q̄
aptitudine reperta in ipsis est inuēta. Et ideo dico q̄ eoꝝ
regimē per simile fieri nō dꝫ ex toto: cum hē cōplōnes non
permaneāt vno mō: imo sint mobiles versus cōplōneꝫ ha/
bitudinalem. Qua pp in regimento suoꝝ ciboꝝ opꝫ aliqđ
contrarium cōplōnibus ipsoꝝ apponere: vt timor occasio/
nū tollat extrinsecaꝝ. Ex parte nāqꝫ cōplexionis solum nō
esset timēdū vti sīlibus in toto: ꝛ hec est intētio illoꝝ q̄ sen/
tentiā istaꝫ seruant: q̄uis eam nō declarent ex toto. Sꝫ qs
dicet hunc vtrūqꝫ tūc regimē in vnū confrāgere. Quidam
No illoꝝ dixerunt sīl̄e duplex fore po⁴. s. ꝛ actu: ꝛ ꝫrium si/
mil̄r. Est nāqꝫ qđdā calidūꝫ ꝛ aliud fridū po⁴ ꝛ actu. Et ex
hoc dictū corpora ꝯseruari ꝑ ꝫria qdeꝫ actu: sīlia tñ in po⁴:
vt calidiora per calida in potentia. Postq̄ aūt in corpe ca/
lidiori obuiauerint nāli fiunt calida in actu: velut lactuca:
portulaca ꝛ sīlia: que in pncipio sunt frigida: ꝛ ideo alterāt
vltimo quoqꝫ sīlia: ꝛ ideo cōseruant. Qđ quidē dicere sen/

O

tentie aduersat Gal'. ꝛ alioꝝ dicētiū talia sm virtutem siue
per se autēticalr ꝛ nō oppo^m hīs eligē. ¶ Adhuc id non
est regimen ꝯseruatiuū sed pmutatiuū magis aut curatiuū.

Propter tertium

qdē sciēdū q̄ corpus aīāl
malis triplici existit pmu
tationi ꝛ corruptioni supp^m. Uni qdē que ex ꝫrietate qua/
litatū elītoꝝ inuicē agentiū ꝛ patientiuꝫ ꝯsurgit. In omni
nāqꝫ misto vnā qualitatē opꝫ aliqs dñari: vt dīa tactuꝫ. 18.
Alioqn non eueniret ꝛ actio neqꝫ passio: ꝑp qđ complō ne/
gata est pōderis omnifariam. Estqꝫ alij subm ex actione ca
loris inati ꝯsurgēs in humido radicali. Ex tali nāqꝫ actio/
ne humidi consumptione facta corpus ꝯtinue a gñōne vsqꝫ
ad mortē infrigidat ꝛ desiccat: ex qua etiaꝫ ꝯsurgunt cra/
ses variis q̄litatibus affecte: ita tamē vt ꝯtingat semetipm

P

per accñs extinguere ac suffocare. dīa. 3. Est ꝛ tertia imu/
tatio ꝯsurgēs ex reb⁹ corpori occurrētib⁹ ex necessario ex
trinsecus ꝛ deintus alterātib⁹: inter q̄s aer cū eius adiacē/
tijs pncipalior existit cāruꝫ vna corp⁹ cōtinue solōne desic/
cans qualitūcūqꝫ fuerit humiditate cōmixtus dīa preindu
cta: sicut ꝛ nutrimēta occurrētia cū alijs reb⁹: que q2 corpo
ri sub̄a ꝛ q̄litate sunt opposita: lꝫ trāsmutent ꝛ patiant ab
eodē id verso vice passionē sustinet ab eisdeꝫ: cuꝫ inter hec
actio ꝯcidat physica ꝯuersina: vt ꝛ tādē corpus reddat ipu
rū ꝛ aquaticū dinoscens vinū adeo aqua debilitatū: vt pmu
tationē eius facere nō valeat. dīa. 112. apperitum cetu me/

Ti. 3. t. cō. 6. in pn°.

dicoꝝ sane audito. Et ideo in techni. ꝛ p̄ de regi. sa. iq̄t hē
triplicē tangens imutationē si corpus foret ipassibile iper/
mutabile ꝛ semp maneret optima cōplō nihil idigeret ꝯsi/
stēre ipm arte. At q2 pmutat corrūpit. ꝛ ꝯuertit nō seruās
quā ex pn° habuit ꝯsistentiā eget pcuratione: q̄re hāꝝ per
mutationū triuꝫ pcuratio taliter erit. Prime qdē per ꝫrili
semp vt refrenet excessus ꝛ pparatio q̄litatis elīti pdñan/

Q

tis qđ medicina aut cibo perficit medicinali q̄litate tamen

Pº meᵐ

magis. p̄ euidēs elītoꝝ. Scđe fiet puisio per sīle per cibuꝫ
s. ꝛ potū maxie qđ deperditū fuerat restaurātes. Et q2 id ca/
lidū fuit ꝛ humidū: qđ apparet ex eo q̄ corpus cōtinue di/
cuꝫ est infrigidari ꝛ exiccari pp ꝯsumptionē humidi radi/
calis a calido inato cōseruabit p cal'm ꝯsil'e atqꝫ humidū
cōmensuratū cū ne putredine supueniente ex calido cū ꝛ
hu. febres potissime ꝛ alios iducat putredis morbos. Hoc
etiā mō sīlitudinis depl'm tertia phibet corporis permuta
tio: cū aer quātūcūqꝫ humidus exiccet continue ac infrigi/
det: ꝛ nutrimēta sīl̄r cū alijs ꝑpter ꝫrietatē quā hñt cū cor/
pore: saltē i pn°. cū nutriēs cū sui totalitate nō similatū ꝯuer

Cō. afo. 6. diuo sna.

tat i corp⁹: imo in eo plīme superfluitates: hūide serose ac su/
mose repiunt. afoř. 3º. q̄ digōne q̄cū sit pole nāe depellūt a

Col°. c. 9. post meᵐ.

corpe. Ut igr sit i pre dicē: lꝫ nā idoete silia pelligat. 8º h igr.
cū h sit nālis distēperātia: magis tñ admistrādū ē eidē regi/

A

mē ad melius reductiuū q̄ȝ per sīlia ɔseruatiuū: qḋ falcit̄
eo qḋ q̄litas seu q̄ȝtitas eīn̄i p̄dominātis in eo p̄parate sūt
quadā inclinatione lapsum intēsiorez ⁊ egritudines addu/
cere. Adhuc q̄ medicus non pōt sīlia ɔtinue administrare
in termino ēt lato cū excessus discrasiaꝝ nō sit cognit⁹ dif/
finite apparēs. de inge. 3. Neqȝ ēt simile qḋ ei debet appli/
cari. In cui⁹ q̄dem applicatiōe in excedēdo maxime posset
error ɔtingere lapsum nō paꝝ intēdēs. Et p̄cipue cū nullus
extet corpus qḋ iterdū nō fortuitis ⁊ in opinatis subijciaꝰ
casib⁹. afo. 2. Et ideo precipiꝰ trāsmutationez ad nō ɔsue/
ta fieri: vt omnia paulatim reddanꝰ consueta. ⸿ Sed con/
tra. plura corpa s̄t in vite q̄stu occupata ⁊ cū nā būana mul/
tiplr sit ancilla: dictūqȝ p Gal. talis poti⁹ similib⁹ ɔseruari.
⸿ Dōm q̄ hȝ cōseruatio dȝ esse cum alteratione tam mo/
dica vt preseruet corpus a lapsu ɔsimilis q̄litatis ⁊ non al/
teretur amplius reductione in optimū vt intēdit Gal.

Te. 7. circa me^m.

Cō afol. 50. in 4.

Propter quartum

q̄dem sciēdū ⁊ q̄ ȝ vtri/
usqȝ partis inducta suis
vijs p̄cedāt eclypsata ⁊ gratia tñ perfectioris didascalie ad
ipsa breuiter dicaꝰ. ⸿ Ad p̄mū igiꝰ dōm q̄ smones Gal.
cū sonant corpus lapsuȝ per ɔ̄ria regi grādiorē seu mediuȝ
tangūt: nō aūt paruuȝ. Aut de corpore sunt ocioso vacanti
regimini sanitatis soluȝ de quo dcm̄ est meli⁹ fore per ɔ̄ria
gubernare. ⸿ Ad aliud dōnuq̄ illud est veruȝ de simili in
genere vt calīn in 3° gradu vel 4° calido additū in p̄ ⁊ cum
sub hȝ lata similitudine cōtrarietas subsit ēt non parua. Non
autē verificaꝰ de simili qḋ est in specie ⁊ nā q̄le q̄dem est fri
gidū ⁊ calīn in p̄ᵃ mānsione scōi gradus cū frido ⁊ calido in
equali mānsiōe sicut colligiꝰ ex p̄ 2ᵃ. ⁊ ex pble. ⸿ Ad aliud
dōnuq̄ lȝ nos ambiētia sint frida ⁊ īfrigidēt: calefiūt tamē
q̄ñ corpori approximanꝰ ei⁹ caliditate nō pmittētia ipsum
seruādo in eodē sua frigiditate inflāmari ⁊ euidēs p̄ 2ᵃ. Te/
peramentū etiā aeris hȝ latitudinez imēsam in magis ⁊ mi
nus diuersificatam: donec neqȝ sit rigere p̄pter frigus neqȝ
sudare pp estum. Aut pōt ɔtinēs ab alijs reb⁹ nō nālib⁹ ad
caliditatē corpori similē pmutari. Sic nanqȝ audiēdum est
quādo dr̄ corpus p simile gubernari vt oīb⁹ reb⁹ nō nāli/
bus simul acceptis ⁊ p̄portionatis q̄ñ in corpore tpe dige/
stionis tertie opanꝰ. Si corpus lapsuȝ fuerit ad calitatem
p̄mi gradus caliditatē tātā inducat vt ɔseruet qḋ erat: reso
lutū enim fuit tñ. Nō autē vnāquāqȝ opȝ reꝝ per se ɔside/
ratā in p̄ gradu calitatē accipi: sic eni excessus āduceret cali
ditatē imēsus. Seruandū est ēt an trāsit⁹ nutrimēti ad mem
bra breuis sit: aut lōgus: ⁊ ei⁹ depditio p oīgōnes inquātū
fuerit potētem in me^{ne} depditio in techni lib°. 3. attēdiꝰ in
ītinē. ⸿ Ad aliō dōnuq̄ q̄ sic est dcm̄ fuit corp⁹ ꝓ p illi⁹ q̄li
tatē symbole ɔsitūtant q̄litatū oportere regi gubñatiōe alte
ratiua ɔ̄ria: qḋ maxie p̄ficiꝰ me^{us} p̄cipue s̄m illos q dicunt
Gal. sensisse ɔsuatione fieri p sile q̄ ad nutriētia ⁊ p ɔ̄ria vo
quo ad res alias nō nāles. Eius tñ sermo plerūqȝ vlis est in
oīb⁹: sic ēt eūdē deducit Halyab. ⁊. A. Illi⁹ fideliores iterp̄
tes. ⸿ Ad aliō dōnū q̄ sile ɔseruatiuū itellȝ est fore in eq̄/
li q̄dū: nec tñ q̄p h̄ actio remoueꝰ ⁊ passio: eo q̄ lȝ in fine in
troducaꝰ similitudo: in termio tñ a q̄ ⁊ in via erat ɔ̄rietas sal/
tē po^t ⁊ actus. ⸿ Iridē. actio ⁊ passio ɔtinua nālis stat cuȝ
q̄libet similitudine agētis ad patiēs in corpib⁹ aialiū: repta in
tantū q̄ in corpe ad iustitiaȝ oino tēperato similitudo caloris
ad hūidū radicale ɔ̄rietatē retinet actiōis ⁊ passionis: pas/
siōis tñ nō a suba q̄d abijciētis. ⸿ Ad aliud ēt ɔsilr dōm.
⸿ Ad p̄^m vo alteri⁹ ptis iductoꝝ dōȝ q̄ diligēs itellus ɔsi/
derās smōes Gal. alibi ⁊ maxie in 6° re. sa. diffuse ⁊ eos q
sunt in techni succicte p modū caploꝝ ⁊ ɔ̄nū aggregati ap
parētē auertē poterit ɔ̄rietatē. Cū enim in techni voluit de
causis applicatiuis corpori lapso determiare p̄mit⁹ et⁹ sic
ait explicās intētionē. Si vo s̄m aliqd ab optima cōpōne
deficit corp⁹ nō multū vero. Ex ista sīqdē locutione s̄m ali/
q̄d modic⁹ lapsus inuiꝰ. Nā eni hȝ dictiōis aliq̄d dīminu/

De c. 3. c. 3. in me^o. B. pbl. 18.

De c. 2. c. 5.

B

C

Te. c. 164

D

L. 3. c. 40.

tionē ei⁹ cui adiūgiꝰ denotat: re. a. 3°. qḋ quidē explicaꝰ q̄ȝ
clare in eo q̄ subdiꝰ nō multūtia q̄ h̄ corp⁹ sanū erit vt mul
tum optime valde cōpōni appropinquās parūqȝ recedens
ad lat⁹ calitatē seu friditatē ⁊c̄. Cōsiderās itaqȝ Gal. hȝ cor/
poris tā grādē affinitatē cū optima cōpōne id p̄tulit p sibi
silia: vt casa vel frida ⁊ reliq̄ gubñari ceu ⁊ eucratissima si/
la. Et ob h̄ nō horruit in techni sic̄ in de re. sa. corp⁹ lapsuȝ
ēt in q̄litatib⁹ passiuis p silia ducē ⁊ p̄cipue q̄dē itellīn refe/
rēs suū ad corp⁹ familiarib⁹ negocijs ipeditū. Corpa q̄ȝ ve
hemētiorez lapsum hñtia vt egra simplr dicta vel ēt media
neutra appellata regēda sūt regimie poti⁹ pmutatiuo vt p
ɔ̄ria. Et maxie in q̄litatib⁹ actiuis ac in corporibus ociosis
studio vacātib⁹ sanitatē ɔseruatiuo. Et iō statiȝ talib⁹ regi
mē pmutatiuū subdēs inq̄t. Si vo pmutare vult ⁊ ad me/
li⁹ trāsferre ⁊c̄. Q, siqs p̄curiēs velit smonē Gal. vlēȝ exi
stere corpoꝝ oium lapsoꝝ: dōm aut ip̄ȝ h̄ dixisse breuitate
q̄dā cōi multoꝝ collectiua: explicata tñ pamupli⁹ in 6° regi.
sa. qḋ appet ex iuitatione q̄ nos in techni hortaꝰ ad illum.
Aut h̄ p̄tulit attēdēs q̄ pauca corpoꝝ sūt libera ociosa va
cātia sanitati: plūma vo gerētia ciuiles act⁹: ⁊ seruilia q̄ vnqȝ
ceu ɔ̄sitam nō sine picurio regimine valēt vti pmutatiuo pp
rōnē ɔ̄rietatē excessiue latiēdis sub silit: precipue cū nō possi/
mus ad id qḋ certū est similitudinis puenire: sic̄ neqȝ ɔ̄rietatis
in corpib⁹ egris. Et iō Gal. tuti⁹ in his ɔsulit corpib⁹ regi
mine vti ɔseruatiuo. ⸿ Nihilomin⁹ tñ sciēdū q̄ñ hora pa/
tiꝰ meli⁹ regimē obsuare pmutatiuū est: p̄portionaꝰ enim
vtcunqȝ hȝ dispō egritudiali: quapp̄ videm⁹ gallicos ⁊ ali
os nō min⁹ regimē tādē pmutatiuū ampli⁹ approbare: cor
porib⁹ tñ vt tactū p̄pareti suscipe: vñ afoꝝ. 3°. simplr q̄dem
dōm q̄ ɔ̄rie ad ɔ̄ria ⁊ hñ aūt silr ad siles. ⸿ Ad aliud dōm:
veꝝ fore simplr de nālitate certa q̄lis est corpis temperati.
Nālitas enīȝ corpis lapsi non est simplex certa ⁊ ȝ discrasie
magis admista. Et iō vt mōstratū plus p ɔ̄ria q̄ȝ p silia tan/
deȝ gubernāda. ⸿ Et silr dōm ad aliō cū nō sit appetitus
simplr nālis ȝ medius exñs magis duoꝝ extremoꝝ ⁊ sicut
corp⁹ obtinet me^m vt p̄ractū. ⸿ Ad aliō dōnuq̄ illa ɔsua/
tio est p sile s̄ȝ q̄d ⁊ modicū: rōne. vȝ. alicui⁹ nālitatē adhuc
exñtis: simplr aūt p ɔ̄riū: vt videbiꝰ. 174. Cōsurgit itaqȝ in
regimie pmutatiuo difficultas ⁊ timor ex pte alterationis
nāe mox occurrētis. In ɔseruatiuo vo rōne paulatine diuti⁹
administratiōis silis ne p actionē q̄litatis lapsure ⁊ ignoran/
tia directe applicationis per sile intendatur lapsus ⁊c̄.

Cō. 12. et me^m

Te. cō. 30

Te. c. 58.

E

F

Cō^r cō. 1 afo. 41. in ma tamen

G

An naturales

distēperātie appetant
silia ⁊ egritudiales ɔ̄/
ria. Occasione p̄ntis q̄siti ac ēt dubitati excita/
tur: q̄m vi q̄ distēperantia nālis appetat ɔ̄ria.
Nā pbl. 10ᵃ. Que q̄dē aialiū sunt nā sicca hu/
midū magis ɔcupiscūt: h̄ eniȝ idigētia magis sūt: q̄ āt sunt
hūida siccū appetūt: eo eni idigētia ɔtinua sūt. ⸿ Rursus
in techni. Leduꝰ oculi a silibus sue crasis: facile iuuanꝰ a
ɔ̄rijs moderato vsu qḋ cōe in oī cognitiōe cōplōnis ois par
tis. Opȝ ēt meminisse ac ibidē p̄mo frigid⁹ ispiratiōe fri
gida lediꝰ sēsibilr ⁊ iuuaꝰ calida tāq̄ȝ amica. cal's vo eɔ̄r
tñ hoꝝ distēperantie nāles existunt. ⸿ Iridē. Nullum nāle
suīpsi⁹ appetit corruptionē: sȝ poti⁹ ɔsuationē cū appetat
p̄cipare diu eē: qḋ hȝ vt videbiꝰ: sȝ si ea ɔ̄sideret ipsi⁹ cor/
ruptiuū appeteret: cū dcm̄ sit sile ictatiuum fore in furiā: ve/
lut ignē igne ɔ̄ligi. ⸿ Adhuc. qḋ appetit tāq̄ȝ iperfectum
extat cū pp idigētiaȝ id ɔcigat. Illō āt qḋ appetiꝰ ceu perfe
ctiuū vt appeti^{te}: p̄priū eni finē dirigit appetitū: q̄ aūt talia
sunt ɔ̄ria: itaqȝ nālis distēperātia ɔ̄riū appetet ⁊ nō simile.
⸿ Q, ēt inālis sile appetat vi. pbl. eniȝ. 27. Inaiati autē h̄
est isani: ⁊ q in p̄pleumonia appetūt vinū: qḋ sȝ nām calȝ:
hȝ aūt distēperātie ināles extāt: vt videbitur. ⸿ Eti. Nihil
appetit vt tactū corruptionē suimetipsi⁹: sȝ qḋ appetit con/
trariū ɔ̄siderat qḋ hōtq̄ interit⁹ ⁊ corruptio accidit a ɔ̄rio: ḋ
distēperātia ieq̄li. ⸿ Adhuc. si distēperantia egritudinalis

pble. 60.

Z. 1. a. t. cō^e sa. ⁊ bo. tra. b. cere bro. Tra. h̄ vē ne. t. c. 8.

H

pble. 4.

appeteret 𝔷riu : tunc semp seipm curaret absq alio medente sonisecorqd eqdē absurdū. ℭ Palin. Morsus a cane rabiso postq̄ rabies siccior īpresserit abhorret ac terret ab aq̄ do postq̄ rabies siccior ipresserit abhorret ac terret ab aq̄ ꝛ vir ab hūido q̄q3 dīa.179. ℭ Eti. Redūdās fridioribus vēter hūorib⁹ appetit q̄nq3 lutū:cretā:zophos fridos exn̄tes ꝛ que hȝ. 3° ti edecima. ℭ Rursus. hydropicus appetit aquaz frigidam cum ea multū abundet:est eni ei hydropis nālis ecuius causa est mā exuberans frigida. dīa.103. Distēperantia itaq3 naturalis appetet similia ꝛ non 𝔷ria.

Quorum oppositum

duorum cū aliis scribit itechni lib°.2. ℭ Amp. vnū q̄q3 appetit illō quo pōt 𝔷seruari q̄dūbȝ ꝛ pmanere in eē: sed id erit cū nālis distēperantia sile desideraverit egritudinalis que oppositū. Ostēsum nāq3 𝔷seruationē pfici silī:reductionē autē ꝛ curationē: vt ostēdet 𝔷rio.153. Itaq3 distēperantia nālis appetet: qō sibi simile: inālis ꝟo 𝔷rium.

Propter primum

qdez sciēdū : q̄ distēperātia quedā extat cōplō ꝛ ipa 3ᶠ: vna simplr cucrata vt q̄ corporis tm̄ sani pfecte aut saltem vivi. dīa.18. Reliq̄ simplr infirmās peramplī⁹ tm̄ ꝛ minus ceu corpis ifirmātis. alia ꝟo media ꝛ hec 3ᶠ: nā q̄dā magis appropinquat pori sicut q̄ corpis multū sani seu par lapsi: alia ꝟo ei q̄ infirmi veluti corpis simplr egri. Nonulla ꝟo mediū obtinet. i. ceu ea q̄ corporis simplr egri vt visuz pus ex techni. qō ē h° cū media hoi sub ambitu 𝔷tinet sanitati sm tm̄ pamplius ꝛ minus. ℭ Nāle 2ᶠ oī in pnti. Une qdē a nā cōiter sumpta: vt eo qō sit ab aliquo pn° intrinseco in qō cūq3 ordinet ad dīaz artificī⁹ qdē pnᵐ ab extra: ꝛ ita nō solū sanitas est nālis: verū etiā egritudo. vn̄ phy.5. Neq3 generatio hȝ nām: corruptio āt ēx nām : senescē nāq3 sm nām esse: neq3 gnōnē videre aliaz q̄3 sm nām: aliam ꝟo ēx nām. Aliter siqdē pprius sm q̄ pracctū pnᵐ simplr hȝ in pfectione ꝛ 𝔷seruationē ordinat nāe vel eius oppositum. Et si hᵐ est nāle: 2ᵐ ꝟo inale seu pter nām vt lesivū. ℭ Est autē appetitus iclinatio q̄dā in aliud: ꝛ hic duplex. Aut eniz fit cū aliq̄ apphēsiōe noscitiua vel sine ipsa: sed dirigit rectus ab aliquo dirigēte ceu sagitta in signuz a sagittāte vt dicat ab itelligētia: vn̄ idicatum. 12. meta. Opus nāe opus itelligētie nō errātis fore : hicq3 appetitus est nālis q non vī aliud q̄3 inclinatio q̄dā ꝛ iclinatio sm nām ppriā in suū finē q̄ etiaz mō mā dī appetere formā phys.1. p. vt turpe bonuz: femina marez: qō qdē nāliter vī fore ad quā iclinari ac ordinari in formā que est finis māe : vt apparet de ge. aīaliū 2°. velut ꝛ potētia in actū ac iperfectū in ipm qō ipsum pficit: cum mā de nā sua sit in po° ad formaz quā hȝ in quā querat 𝔷ria sit existere sic hic excitās. A. Sufficientie ingt p se vere id minime itelligere cū aliquo magistri remorsu. Et hō qdez appetitus cūctis inest inaiatis entib⁹ ē vt tactuz illic ꝛ aiatis magis inq̄3tū aia pricipāt vegetativa seu nāli vt plantis: ac etiā aialib⁹ idifferēter sm q̄ nutriunt augent. Cōicat eniz in his vtreq3 nālium initio. Hic āt appetitus in hō est attractio simplex alimēti sine mente velut magnes ferrum attrahit: vt appet coliȝ. 2. pfect⁹ caliditate ac siccitate tā q̄3 organis. ℭ Qui aūt cū cognitiōe appetit⁹ aīt q̄ est aīalis duplex est: vnus qdā cōis ꝛ cū motu: alī⁹ pticularis magis ꝛ fere absq3 motu. primus siqdem 2ᵃ: vnus sensitivus in sensibilia pficiscēs acqrendare alter itellectualis vocat⁹ seu intellectivus practicus. 3° de aia. vn̄ pbleᵐ 4°. Desideriū ꝛ a cl bis ꝛ ab itellu sinbis siqdē appetibilib⁹ dirigūt motu aīalia in pprios fines tā bruta q̄3 rōnabilia. Reliqu⁹ ꝟo est stomachi appetit⁹ cōposit⁹ ex his virtute appetitiva nāli atq3 aiali sensitiva : ceu tactū dīa.53. Sētit eni inanitionē suam Joānitī⁹. fret⁹ friditate ꝛ siccitate vt istrie: ꝛ de hō qdez pq appetitu pphe smo verificat hesitat⁹. Haly. vl̄icat ingenio. Qō autem diximus in ventre intelligite id in ceteris membris. s. q̄ dispositio illorum est hec dispositio eadē: verūtamen id nō est sensatum ppter quod in eis est appetitus naturalis tm̄ ꝛ appetitus ventris cōpositus ex naturali virtute ꝛ sensibili ꝛ non naturalis solum: quid autē simile visum pal/ no: quidq3 contrarium differētia videbit. 113.

Propter secundum

qdē sciēdū: q̄ ad dictuz Empe. segtur q̄ nāles distēperātie appetāt poti⁹ 𝔷ria ꝛ ināles silia nō min⁹ cū po fuerit aq̄tilia fridū ꝛ humiduz habitare locū: q̄ cal'a sint ꝛ sicca. Saluant eni sugiētes excessuz maioris cali ꝛ cē̄ ð inspiratiōe ꝛ respiratiōe. Cui⁹ siqdē ðsect⁹ cū eo q̄ ibidē ipugnat appebit ex dōis. ℭ Aliq ē cōcutati ex iductī ꝛ maxie Ar. pplexi fuere h nō parū quesito sub eius determinatiōe, fugere nesciētes: de qbus etiā apparebit 𝔷sequenter.

Propter tertium

ꝟo primū⁹ sciēdū : q̄ nāles distēperātie desiderāt 𝔷silia maxime q̄ 𝔷tēperātie: egritudiales ꝟo 𝔷ria. Deide vidēdū qd incitet q̄ sile vel dissimile tēperantia vtraq3 appetatur. ℭ Propter hᵐ hui⁹ sciēdū q̄ isti⁹ in techni scribit veritas ita. Egritudiales vētris distēperātie dānt a nālib⁹: eo q̄ 𝔷ria 𝔷cupiscūt ꝛ nō silia. quēadmodū nāles silia sup. ꝛ nō 𝔷ria: vn̄ theorice p. Intelligite inter maiā cōplōnē stōchi nālē ꝛ malā ēx nām dīaz : q: male cōplōnis nālis debēt eo q̄ silia sola expetit stōcho. At ꝟo male q̄ ēx nām est possessor cōplōnis q̄ diuersa sit ꝛ 𝔷ria appetit : q̄re collīet 4°. hūidus stōchus ðsiderat hūida: sic sicc⁹ sicca: ꝛ h est qm̄ hūiditas ꝛ siccitas est p nām: sȝ si accñtalr inest h sit p 𝔷riū: qm̄ habēs stōchū siccū appetit humida: ꝛ hūiduz sicca. ℭ Q. āt ita sit rōne psuadet : qm̄ ois appetit⁹ pp idigentiā est. est eniz non hūti: sȝ distēperātia nālis eget ei⁹ qō dissolutū restauratione: nō min⁹ tpe añ. Id āt vt visuz poscit p sile. Innālis autē indiget abiectiōe pmarie q̄ 𝔷rio pficit: cū vnū sit alteri⁹ excessus corruptivū: ꝛ in q̄dā cōmēsuratū deductivū: vt apparet in techni. ℭ Amp. ois appetit⁹ ordiat in pmanētia: ceu ea q̄ sūt añ finē in eodē. oia eni appetūt ꝛ hāc pmanentiā cū agāt cūcta q̄cūq3 agūt sm nāz: q̄ten⁹ ipso semp ꝛ divino ac immortali pticipēt sm q̄ pnt. 2° de aia. hō āt est appetit⁹ nālis distēperātie: cū qō sile cōcupiscat: eo q̄ p ipm restaurat qō defluxit ꝛ dēpditū est ex corpore: cuz nutritio augmētatio ꝛ gñatio q̄ ordinant mō q̄libet adeē pficiant silibus: ꝛ oppᵐ ꝟo appetit⁹ distēperātie inālis fit ad 𝔷ria: per id enim desiderat : vt pexūs destruat in corpe dispō: qō pficit 𝔷rio. vn̄ de distēperātia ineq̄li. Augmētant eniz ꝛ nutriunt silib⁹: iterimunt āt ꝛ corrūpunt a 𝔷riis. ℭ Rursus. sicut se hȝ in toto ita ꝛ in pte : cū eadē sit po° vtriusq3. p ð ce. ꝛ mū. Unū eniz in aliō ordinat: sȝ eni hȝ totū in dispōne naturali appetūt silia: qō loc⁹ ðclarat: saluat eni in ppriis locis nā maxie. de ispiratiōe ꝛ respiratiōe. Ari. Loc⁹ nāq3 virtutē obtinet saluativā. phy.4. vt pedestria in terra: natatāria in aq̄: volatilia ꝟo in aere. Dia eni nālr vigēt : qñ āt pcipiunt excessuz in eorum loco effugiūt: vt subterranea petūt aerē tēpore corruptiōis fugiētia: ꝛ aq̄tilia in hora gelidiori 𝔷tinēs versus litora. q̄re estate pisces 𝔷fluunt in loca frida petrosa: hyeme āt in cal'a limosa. Volatilia 𝔷tinens distēperatuz permutant in oppositum: vt. 8. hysto: ia, apparet. vnde de inspiratione ꝛ respiratione. Habitus excedentes caliditate saluant positi in frigido magis: que autē frigiditate in calido. Reducit autē ad mēsuratū locus habitus excessuz. Eodem siquidem mō accidit in parte vt q̄ membra naturalia maxime: aut sub nālitate adhuc existentia concupiscēt que eis silia tāq̄3 𝔷venientia: que autē opposita cōtraria ipsorū. nāq3 rōnes extant diverse temperantia propter ꝛ intemperātia naturalis desiderabit cōsimilia: inaturalis ꝟo opposita : vt indicat etiam dīa.114. ita distēperantie naturales appetunt similia: egritudinales ꝟo cōtraria. ℭ Nosce siqdem q̄ temperātia ꝛ naturalis etiaz distemperātie pncipaliter appetit quid vt alimētum: 𝔷sequenter ꝟo quale vt calidum vel frigidū: inaturalis ꝟo ecōtra. vnde Alexāder in pble. ppter quid febricitātes sitiunt magis: nō fament au/

Margin: I · Do.2° ca. 4° in me° · Col° tra.3 ca.17. añ medium. ꝛ trac.2.c. 10. in pn°. · Tra.6 ve/ tre.1.cō.5. · K · In argum. ad opp ᵐ dīe ime° pcedētis. Li.1. tra. 3 te.c. 3. ꝛ lib.2. te.c. 6.12 ꝛ.10. · Te.cō.56. · L · Cō.18. & suo fine. · Te.cō.81. · Cō 2ᶠ ca.1. cir. pnᵐ. · c°.1. iuxta finem. · 1° b ge.a. ca.1.i pn°. · Col.2. in pncipio. Ca.7. p° medū. · M · Te.cō.49. pble.26. · In isago/ gis ca. de opōnib°. 2° techni tra. de ven/ tre cō.5. in fine. · N · Te.cō.5. · O · Co.15. in fine. · Col. 6. · Li.b.2. te. cō.86. · P · Te.cō.34. · Do.2. ca. 4 in me°. · T. cō.19. · Col° 1.4. c.2. · Ca.13. in princ. ꝛ ca.16. · Q

A

tem: resumentes vo ecõtra. ¶ Propter huius 2m sciendũz: q incitans eucrasiaz ac etiã distemperantiaz nãlem in filia corpore inanitio extat ꝑcedens imediate non pcepta: ad quã etiã cũ timore vacui nãle partis concitatur desideriũz: deinde venarum ipsius exuccatio a ventre ꝛ stomacho: demũ naturale illius desiderium: ac tãdem sitũz. Sunt eniz quinqꝫ motus appetitiui: vt declaratũ dĩa. 53. Sed innaturalis nõ incitatur ad concupiscendũ contraria nisi occasionalr: qꝛ vt infestans ab eius secedere cogit tẽperamẽto: ita vt incitata moueat ad petendum instinctu quodam: seu clementia diuina illi resistiuũ: qd erit cõtrarium: eo qdem mõ quo materia exist ẽs in potentia: vt tactum naturalr ad formã inclinat cum ex priuatione incitante quãdo est sub vna desiderat alteri subesse: ipa enim moltotiẽs quis imaginabit ad maleficiũz. phys. 1. Et qꝛ celum nõ hꝫ mãm vel non priuationi piũctã non trãsmutatur ea neqꝫ appetit forme alteri subsistere: ꝗre incorruptibile ꝛ ingenerabile.

Z. cõ. 30.

B

Propter quartũz

vo. ad pmũ dõm: q Ar. loquitur in corpore simpliciter egro sufficiẽter distẽperato qd magis ꝑseruandũz cõtrarijs qꝫ cõseruandũ similib⁹: ꝛ maxime vltra ꝓportiãz vt declaratũ ante: qd apparet ex sermone ipsius diligenter intellecto: nam pmo dixit hoiem habere egestionez humidam: qꝛ comedit nõ raro humida: ꝛ equi ꝛ asini siccam: qꝛ plurimũ vtũtur sicco cibo: ꝛ ita concupiscunt ꝛ nutriuntur similibus: nam humidior ille: illi autẽ sicciores: tunc ꝯtrarium inducit qd argutũ indicans q cuz hic lapsus ẽt in alijs exñs fuerit multus appetit ꝯriũ vt ẽt ꝑus ostẽsũz est de locis alijs. Et per hoc silr apparet ad illud qd inductum est Gal. ¶ Ad aliud qd dõm visum distinctũ nãqꝫ ꝑus duplex sile fore. ¶ Ad aliud dõm: q lꝫ id qd appetit ꝛ qd appetit sint ꝯria sub cõib⁹ qbusdã itẽtionib⁹ logicis: sunt tñ silia peculariter rõne rei appetite ſm q tale appetit futurũ subeẽ qle ꝑexñs dissolutũ: neqꝫ ẽt opꝫ q sit sile quocunqꝫ mõ: cum cibus sit ẽt ꝯriũ: vrlꝫ semp efficiat vnũ cũ pte: lꝫ grandẽ ꝑus silitudinẽ habuerit. ¶ Ad pm ẽt partis alterius dõm aliqs dixisse hoc ꝛ vir febricitãtes vinũz appetere vt tandẽ spũs ꝯforteᵗ tãqꝫ per sile. Sed id forte nõ vꝫ: qꝛ multotiens non sunt debiles: imo fortes ꝛ maxĩe inoiati ꝛ piplemonici sicut sensit Aris. Propter qd forte amici sunt vini vt frequenter: cuius cãm assignat ex caliditate pulmonis turbatione puta spũũz: vñ vinũ cũ fuerit actualr sub friditate: qa subtilitate ipsius penetratiuũ ꝛ amicabilitate a nã attractiuũ: adeni trãsire moratᵗ: re. acutoꝝ 3⁰: nec adeo dilataᵗ ibaud corpꝰ ipsa sitiꝫ ampli⁹ sedat ꝛ qetat: sicut ꝯsuetudine quadã iratis ſiꝰ fortes ꝛ ꝑni exñtes ꝛ potatu bibuli vt i febrib⁹ vino nequeant abstinere. ¶ Ad aliud dõm q per se nihil appetit sui corruptionez: per acciñs incõueniẽs nullũ vt calor nãlis accẽte ad sui opaᵗ. vꝫ. corruptionẽ. ꝑ 3⁰. Similr dcñ q nõ nãlis distẽperãtia occasionalr ꝛ vt per acciñs inclinat in appetitũ ꝯrioꝝ. ¶ Ad aliud dixerũt id verũ esse cũ fuerit malitia cõplonis sine humoris vitio: nõ aũt cũ hũore. ¶ Sed vlr dõm dulcius: q lꝫ appetat ꝯria in cõi: nescit tñ descendere pticularius eligendo: immo idiget arte directiua cen corpus optime cõplonis: etsi cõcupiscat ꝗntũz digerere põt ac in alijs ꝯsilr: nihilominus tñ artis ingeniũ doceᵗ in techni: ꝛ re. sa. applicari cã ꝑtacta. ¶ Ad aliud qd dõm visũz. 179. ¶ Ad aliud dõm q distẽperãtia in hoc deducẽs est in permutatione vltimata ꝓprij actus pemptiua afo. 2⁰: qd ostẽditᵗ qꝛ ꝯcupiscit ea que sũt ẽẽ cõiter nãlem hois appetitum. Quidã vo dicũt q nã lꝫ appetit: qꝛ sentit in eis abstractionem in curationem ordinatam: volentes id ex tertio tredecima suscipere. ¶ Ad aliud dõm solutionez iam apparere ex dĩa. 102. illic eniz ostẽsũz quõ superfluitas omnis: ita q etiaꝫ ꝗtitatiua dicaᵗ frigida: ꝛ qualr calida. Quidaꝫ vo dicunt propter inutritionẽ corporis ꝯtingere. Sic circa itaqꝫ causonizantes ꝛ calim plurimos dicunt q ẽt accidit sentire.

C

D

¶ Differentia. CXVII.

Quod cõplexio

calida ꝛ hu. ꝛ tẽperata ꝛ ca. ꝛ sic. facili⁹ ferant ieiuniũ vꝫ: qꝛ ieiuniũ ꝯsumptiuũz est ꝛ debilitatiuũ: corpa eniz fames exiccant afo. 7. Ex ipsa nãqꝫ humores corpis dissoluunᵗ. Dissolutio vo est qñ fumi facti egrediunᵗ per poros ibidẽ. Sed. 3. facte cõplones ꝯsumptioni resistunt magis ꝛ debilitati: qd ondit longeuitas illaꝝ. 21. dile. Relique vo his ad vitã se hñt opposite. ¶ Ampli⁹ spãliter q calida ꝛ humida: qm ea sustinet coitum euatiuũ ꝛ desiccatiuũ absqꝫ lesione minori in techni ꝛ euationem: ꝑ 4⁰. ¶ Rursus q tẽperata: qꝛ hec oium mediũ existit extremoꝝ. Talis vo a nocumẽtis perampli⁹ remoueᵗ. vñ de optima cõpositione: ea medium ponit obtinere omniũ causarũ egritudinaliũz. Adhuc ea meliᵗ sibi cum modo dicta in techni. ¶ Rursus: videᵗ q calida ꝛ sicca: qꝛ tum ꝓpter siccũ: tum ꝓpter ca. mã ingrossata est ꝛ reddita cõpacta: ita q calo neqꝫ dissolui. vñ iuuenes ꝛ senes ꝓpter hoc ferũt ieiuniũ pueris facilius. ¶ Sed cõfirmatᵗ: qꝛ herminij greci ꝛ saraceni calidi regionesqꝫ inhabitãtes calas ieiunãt ꝑcipue. ¶ Q: aũt frida ꝛ sicca facili⁹ ostendiᵗ: qꝛ he qlitates ꝯsumptioni extant plus obuie cum calo eueniat ꝛ humido. Ieiuniũ aũt eliqt ꝛ ꝯsumit. ¶ Pallin. Sile de etate ac cõplone cũ vnũ sit effectus alteri⁹. Cã eniz ꝛ effectus ꝓportionabiles. Sed etas frida ꝛ sicca ceteris ieiuniũ tolerat: afoꝛismoꝝ ꝑ² qꝛ quare difficile mutabilis vt refrigerata est senectus in ꝓbl. que trãstulit Cassij medici sophiste: qd ostendunt heremite melici entes ieiunantes maxĩe ꝛ absqꝫ lesione. De simplicib⁹ aũt cõplexionibus ex his similr arguendũ est ex semis: sicitaqꝫ differentes cõplones ieiuniũ differenter possunt leuius sustinere.

E

Afo. 5. cõmẽto.

Z. 2. de rest. cõmẽ. 5. Cap. 3. pncipio. Cap. 4. in medio. Colli. lib. 3. d. t. c. 31. vsqꝫ ad c. 33.

F

Afo. 15.

Quoꝝ omniũ

oppo vꝫ. 8. de inge. sentiri scribẽti cõplonẽ frigidaꝫ ꝛ humidã facilius tolerare ieiuniũ: cũ non inde ledaᵗ sed iuueᵗ magis. vñ re. acu. 2⁰ scribiᵗ minus nocum ceteris icurrere ob prandij dimissionẽ illos qbus dominaᵗ fla. ¶ Iidẽ modicum est ipsius calim mime ꝯsumptiuũz: ꝛ humidũ resistẽs calm hebetãs. Qñ eni agẽs debilr resoluit: ꝛ patiẽs fortiter resistit diu pugna põt absqꝫ lesiõe ꝑmanere. Complones itaqꝫ declinãtes ad lat⁹ friditatis ꝛ humiditatꝫ simplr aut cõposite ieiunium pre ceteris poterũt facilius cõportare.

Cap. 8.

Z. e. cõ. 33.

G

Propter primuz

qdẽ sciendũ: q qd sit complexio: que ꝛ quot sint differẽtie visum. 17. ¶ Est aũt ieiuniũ ſm leges in deũz directiua victus psimonie: simplr aũt est dietematũ subtractio: Hec aũt duplex attẽdiᵗ: vna qdẽ rõne ꝗtitatis: puta si spatio. 24. horaꝝ duas libras alimenti ꝯsuetus erat qs assumẽ suscipiat nũc vnã tñ. Aut rõne qdẽ exhibitionis vicis ꝗtitate nõ minorata: vt si ter vel bis solebat comedere mõ comedat seᵗ. Et ita sumit vulgus ieiuniũ ꝛ religiosus maxĩe: sic eniz semel se replẽt vt locũ nõ sit in eis vacuũ assignare: ꝑp qd alter modus hic magis snie cõsonat medicoꝝ. Facile aũt ieiuniũ tolerare est qñ qs nõ ꝯcupiscit alimẽtuz: neqꝫ ipsius noceᵗ abstinẽtia. Difficile aũt ferre iuxta Gal. est eꝫ. ¶ Amplius in verificatione ꝗsiti audiẽdus est canõ cõparatiu⁹ dĩa. 27. Et iõ eiusdẽ opꝫ etatis existere: qm infantes ẽt si fuerint humide cõplonis ꝛ fride difficilius senib⁹ aut iuuenib⁹ calis ẽt ꝛ siccis ieiuniũ ferunt: sint ꝛ silũ hu. ꝛ mẽbroꝝ virtutũ: sexus: forme: ꝯsuetudinis. Varianᵗ ẽt silr dieta vt nõ vnus vtaᵗ liqdis subtilibus cito euaporatiuis: alter aũt oppositis. Interueniat ẽt idẽtitas regionis: ꝑis: ꝯstitutionis ꝛ hore. Nã in calis difficili⁹ ferᵗ ieiuniũ. vñ Damascen⁹ ieiunare in estate corpa desiccat: in fridis vo facili⁹. Et silr in exercitio corporali seu aiali ꝛ alijs nõ ẽt euacuentur ꝓpter ieiuniũ aliquo symptomate difformi.

H

Coll. 2. re. ac u. c. 25. 30. 31. et 33. ꝛ expl. pᵃ afo. cõ. afo. 13. in pncipio.

Afo. 16.

Propter scdm

vo sciendum: q qdam dixerũt cõplonez calam ꝛ hu. facilius

ferre oib⁹ incibationē: qd videt astruere per 2ᵐ cōplonū lea. Quibuscūq; late sunt vene ꝛ multitudo sanguinis: his inest ꝛ fine nocumēto ieiunare: ꝛ tales qdē sunt sanguinei. Venas eni hnt magnas in techni: ꝛ sanguinē multū: cū h̄ sit ꝓpria sanguinis nā. ¶ Palin. argumētat qr hec cōplo plus in se ceteris ptinet de pncipijs vite resolōni ex ieiunio ptingenti obuijs. vñ cōplo humana q̄ pre alijs ca. ponit ꝛ hu. longioris vite indicat preter elephātem de causis longitudinis ꝛ breuitatis vite. ¶ Rursus cū ipsa ꝓportionet aeri hnti humiditatē a pdominio: vt ostēsuz dri a. 14. hec ei⁹ calidū superexcedet heberādo ipm ꝛ imiscādo. ¶ Silr appetit⁹ pficit per fridū ꝛ siccū qd humor indicat melicus desiderij incitatiu⁹. Cū itaq; hō cōplo ca. sit ꝛ hu. appetitus erit pstrati ꝛ abstinētie longeue. Voluit igit ex his ꝛ silib⁹ ostendere cōplonē ca. ꝛ hu. vehemētioris fore icibationis tolerātie. ¶ Quib⁹ dōm: q̄ lz hec cōplo inter plures alias ꝛ maxime calas facilius ferat ieiunia: tñ frigida ꝛ hu. ꝛ fortassis hu. solū ꝛ frida quodāmodo tñ facilius tolerāt: vt 3° mōstrabit dicēdo ꝑ. ¶ Ad sermonē vo Gal. p eos inductum dōz ipm cōparare intēdere sanguineos melicis magis: non autē flaticis. Concedendū enim est q̄ melici per se ac facilius nō ferunt ieiuniuz sanguineis. Dixit nāq; ante premissa. q qdē strictas hnt venas paꝝ sanguinei sunt ꝛ lōga ieiunia nō ferunt: hi aūt erunt melici. Flatici nāq; ꝛ si graciles habeāt venas in techni: nō intñ vt melici cum in his simul due sint cāe venarū angustie: friditas. s. ꝛ sic. his vo sola frigiditas. Silr nō sic modicū hnt sāguis: vt melici: abūdant ēt flate sanguini valde ꝓpinquo: cū friditatis sit pauce corporis respectu: ꝛ in sanguinē natū p vlteriorē decoctionem pmutari. Adhuc sanguinei ꝛ si forte parū noceant ieiunio aliq ꝛ sic facili⁹ ferūt: nō tñ ieiuius ferūt: qa nō appetant: cū calm ipsoꝝ magis sit q̄ fridoꝝ ꝯsumptiuū. Sintq; motus quoq; apprehēdendi: oīa. 53. eis ordinati ꝛ vigētes plimuz. ¶ Ad aliud dōm: q̄ lz rōne humiditatū nālium: mēbris ēt simplicib⁹ inditaꝝ sanguinei facilius ieiunēt flaticis: tñ rōne humiditatis cuiusdaz future p tps ēnec in vasis locate flatici ceteris ieuius icibationes portāt. ¶ Ad aliud dōm: q̄ lz cōplo cala ꝛ hu. plus habeat de pncipijs vite si debite regat: tñ si educet incōpetenter plus pticipabit de pncipijs mortis: cū sit resolubilis magis illis: ꝛ maxie qñ fuerit cala ꝛ hūida humidi aerei passibilis de facili: vñ 9° de ige. Corpoꝝ q̄ humida ꝛ ca. ꝛ subtilia euaporant citissime: ꝛ si plm hēant humidū ꝯsumptioni resistiuū hz tñ aliqñ consumptiuū. Et illud ēt humidū est aereuz subtile obnoxium eūoni ꝛ ꝯsumptioni. Neq; etiā ipsa est longioris vite flaticoꝝ cōplo eadē sed differēti cā: nā flatici moriunt pp extinctionē ꝛ suffocationē calidi q̄ eis occurrit: cū humor fridus aquosus augeat ꝓpter indigōnē causat⁹ calm sua mala q̄litate extinguēs frida: ꝛ sua obtegēs q̄titate: vñ mors ꝯsequit festinarq̄ sic differt in sanguineis cū calm adeo nō vincat ab humido: vt qd flaticoꝝ: propter qd eis mors magis accidit per viā ꝯsumptionis humidi a calo paulatine causata. Cū eni plurimū ceteris habeāt humidi ab Aristo. vite iudicant lōgioris. ¶ Ad aliud dōz: q̄ lz cōplo sāguinea ꝓportionet aeri ꝛ flatica aq̄ ꝯsumptioni plus resistēti: apparēs afo. p⁹. humidū tñ ei⁹ nō simplr semp excedit calm: sed qñq; vt in pueritia. Interdū vo excedit: vt in iuuētute ꝛ senectute: sed aliaꝝ etatum cōpatione. vñ silitudo obtinet latitudinē. Dōm ēnq; lz humidū per se qñq; supat calm in cōplone: per accñs vo vi semp q̄si humidū a calo dñari ꝛ in resolōnē vinci: pmitus qdē in pueritia: ꝛ si hu. super calz tunc eniz corpus est in calore tēperatū ꝛ in humiditate fere supflua fm. A. qr tñ humores adhuc ꝛ mēbra sunt subtiles mollia aūt ꝛ tēuia debili resoluunt ꝛ siccant agēte: tpe vo ꝓcedente calm imalescit ꝛ siccū: qm corp⁹ ab ipsa origine vsq; ad mortē ptinue in exiccationē tendit: hec autē calido magis intēso q̄ remisso. ¶ Ad aliud dōz q̄ in sanguineo inest sufficiens appetitus ꝛ verus propter motus quoq; succedētes per calorē appetēdi: qd nō in naturis sic est fridis: neq; sanguinei tātū, os stōchi hnt calm: qd ide iedat appetitus ꝛ humido sopiat defensiuo. Neq; etiā in appetit⁹ de facili reddit incibationē ferre qñ illic nō sit scdm: vt non nocet: ceu in bolismo apparet ptingere in quo paru⁹ aut nullus appetitus: cum vehemēti tamē lesione.

Propter tertiū qdez sciendū q̄ cōplo frida ꝛ hu. pre ceteris facili⁹ sustinet incibationē: qd testimonio octaui de ige. ꝛ rōnib⁹ cū signis nō paucis ondit. Cōplones quippe fride ꝛ hu. ꝛ fride ꝛ sicce nō vt alie occupant a febrib⁹ facile: neq; capte ab aliq̄ effimeraꝝ si ieiunauerint trāscendunt in eis que multoꝝ dieꝝ sed qbusdā eaꝝ qñ ptigerit multitudinē coacervasse humidoꝝ fine corruptione. Coacervāt aūt he tales ptinue: ꝛ ieiuniuz pfert fride ꝛ humide maxie. 2° qdē que humida. 3° cū hac. i. post hāc q̄ frida. 4° vo que frida ꝛ sic. Sic itaq; fm Gal. cōplo pcipue frida ꝛ humida nō soluz facilius pōt ieiunium tolerare verūtamen iuuat eo. Sed circa id ꝯsurgit ambiguitas: qm vi colligi hinc q̄ cōplo melica facilius ferat incibationē sanguinea. Cuius ꝯriuz 2° deiñ cōplonum. ¶ Dōm aut Gal. hic cōparare adinuicē solū cōplones declinantes ad latus friditatis ꝛ humiditatis: siue simplr aut cōmistere nō ad latus calliditatis: qr sic calaz ꝛ hu. alicui illaꝝ q̄tuor i facile ferre ieiuniū ptulisset. Vel dōm q̄ cōplo ca. ꝛ hu. per se facilius portat icibationē ceteris: p accñs autē aliaꝝ quedaz. Dico vo per se: qr in corpore sanguineo plus est de humido cibatiuo imediate resistenti cōsumptioni q̄ in alio corpore: ꝛ maxie cū nō fuerit passiuū valde: qd stare valet loco ei⁹ qd ventrē ꝓhibet itrare: idcirco videm⁹ sanguineos ꝛ athletas plimo sanguie abūdātes post vnā dierū leuiter icibationē ferre. vñ nāliū. 3. Nō esuriēdi demum niai qñq; copiositas esce q̄ in cpe cā. Per accñs autē audio cū in corpe alicui⁹ humores fint flatici crudi in vasis recōditi: q vlteriori tpe digesti in sanguinē ꝯuertunt corpus nutriētes: 4° de re. sa. q in cōplonib⁹ ad lat⁹ friditatis ꝛ humiditatis declināntib⁹ sunt reperi: qd sensit Gal. qñ dixit: qñ ꝯtigerit multitudinē coacervasse humidoꝝ fine corruptiōe ꝛc̄. vñ p 3°. Corpora humida cū humiditate nāli hntes veloci resolōni sūt apti: neq; tātū famis tolerāt q̄tum corpa sicca pauce humiditatis hntes: qd ꝛ tāgit p⁹ ita q̄rti. Sūt qdaz exhuberātis carnis q cuz eis abscindit cibus debilitant ꝛ extenuationē incurrūt: q̄re nō tolerant ꝓhibitionē cibi. Et subdit in fmone hoꝝ nisi humiditatib⁹ plena fuerint alijs ab eis que in subā sūt mēbroꝝ cū bone fuerint ꝛ ꝯuenientes ꝛ recipiētes vt nā eas nutrimentū in effectu cōpletum ꝯuertat. vñ p practice. Imperes ei qui sentit in corpe suo flammi mucre cibū ꝛ subtiliare: hoc eni sepe sufficit sine vsu laxatiui. Subtiliat eni hūc hu. ꝛ excoqt auxiliatur: q; nāe ad alterandū illū in sanguinē bonū: cū sic cib⁹ medie decoct⁹. Cibus nāq; si minuat ꝛ subtiliet ꝯfortato nāli calore sup euz excoquit: ꝛ sit sanguis. Hoc āt in hu. melico aut cholico nō ꝯtingit ꝓpter coꝝ siccitatē. Sic igit cōplo non solū frida ꝛ hu. facili⁹ ca. ꝛ hu. sustinet ieiuniū: imo ēt frida ꝛ sic. facili⁹ ea cū hūores coacervauerit crudos accñte tñ p p⁹. Melica tñ pura ꝓpter meliaz exiccātē appetitū non facile vt sic poterit ieiunare q̄uis nō noceat sepe. ¶ Itaq; quis talē poterit ordinē tolerantie icibationis h̄ suscipe: vt q̄ frida ꝛ hu. ceteris ieiunet facilius quocūq; mō dū ipsius humidū non fuerit subtile passiuū de facili: qd non euenit fortasse. Deinceps humida tñ: deinū frida solū: postea ca. ꝛ hu. dehic frigida ꝛ sic. simplex: postea tēpata: deide cala tñ: vltimo ca. ꝛ sic. Hec eni ceteris difficili⁹ sustinet icibationē ꝛ ledit amplius ide: vt apparet ex libris terapēti. ꝛ 2° re. a. ¶ Q; aūt frida ꝛ hu. ceteris sic pcellat ꝛ q̄ deinceps demuz sic ondit ex iā tactis: qm ipsi inest humidū flaticū aptū in sanguinez ꝯuerti: qd calidis non sic inest ꝛ siccis nisi accñte fortasse ex

regimine

Marginal notes:

I — Ca. 4. p° pncipiū. T. 1. 2. tra. de cpate re. cō. 11.

K

T. 1. 1. tra. de cpate re. cō. 13.

L

Ca. 5. d. fi.

M — De cā lō. ꝛ bre. vite in medio. vt dicit Haly. a. reconie tra. de res. cā. 20. 1 fi. Collr cē. afo. 14. p° mediū.

p° p⁹ doc. 3ᵃ ca. 3. p° pncipiū.

N

Ca. 6 R

O

Ca. 4. p° pncipiū.

Ca. 13. d mediū.

P — Ali me° 8. de ige. cap. 8. Doc. 2. c. 2. p° me°.

Tra. 2. c. 8. circa fin. l. p. 3. vbi supra ime diate.

Ca. 17. in fine.

Q

Doc. 4. ca 2. circa fi.

Et lib. 8. c. 1. ꝛ 8. et lib. 10. c. 3 Te. cō. 30.

A regimie ꝯfortatiuo valde. Imaginādum nāqꝫ est ꝙ cōplo ꝓprie frida hu. habeat cibū itra se quē in sanguinē ꝯuertit ꝛ in nutrimētū tādē: qđ alijs naturis ꝛ maxie calidis ꝛ sic/cis nō existit. ℭ Sꝫ circa h̄ ꝯtingit dubitare: qꝛ in flaticis nō vꝫ humor aggregari crudus ꝗ decoct⁹ deīceps possit in nutrimētū ꝯuerti ꝑ Damascenū in afo. dicētē. Corpa nālr (Afo. 15.) frida ꝛ humida parū in vētre recipiūt: min⁹ ꝟo reddūt. s. nutrimētū in mēbra trāsducūt: vētres quoqꝫ ipsoꝝ plm ri/gdi. Si igit̄ ita hēt modicū qđ introducebat̄ egressum flu/xu icibationē nō poterūt tolerare. ℭ Dōm ꝙ Damas. loq/tur de corpib⁹ fridis ꝛ hu. nālr. i. valde: qđ apparet qñ sub/dit̄. īfirmitas diuturna. Uel dōm ꝙ paruꝫ intus recipiunt corpoꝝ calidoꝝ relationeqꝫ ꝛ si fluāt coꝝ vētres recipiūt tamē tātū: qđ sufficit restaurationi ꝗ egent: ꝛ ieiunij tolerā/tie: vētres ēt ꝑꝑ incibationē angustant̄ cū hūores ꝯsuētes in sanguinē ꝑmutari ea nutriāt. ℭ Ampli⁹ hꝫ cōplo talis
B cāis ꝯsumptiuis resistit ꝑ ceteris cū calm ipsi⁹ debile leui/ter ꝯsumptiuū ꝛ hūidū adsum calidi hebetatiuū. Et iō re/bus calefaciētib⁹ ꝛ exiccātib⁹ exercitijs ꝛ coitib⁹ iuuant̄. Dōa. 124. Rursus cū plurimo abūdēt humido a calo ꝑ ie/iuniū agitato ꝛ oīe ide vētris remollito inappetibiles red (Ca. 5. in/ter q̄ nal.) dunt̄ diu. ℭ Adhuc. 9. terapētice. Corpa grossa viscosa ꝛ frida difficile sūt euaporabilia: ꝛ ꝓpe qñ habit⁹ fuerit du/rus ꝛ dēsus: ꝛ ve ꝛ totū dicam⁹ difficile reddat̄ euaporabile: talis aūt vt ī his trib⁹ flaticorū nā ꝑampli⁹. ℭ Palin. Cō/trariorū ꝯrie sūt rōnes: sꝫ cōplo cholica ꝛ flatica sunt ꝯrie. (a. re. c. 31.) Cholica ꝟo ceteris difficili⁹ portat ieiuniū. vñ re. acu. To/lerātia ieiunij sup quē vincēs ē fla ē facilior tolerātia eius sup quē vincēs est chola. Duo ꝟo alij humores abūdātes cū sint medij iter hos mediocriter se habebunt ad facilius (Doc. a. c. 3. p⁹ me^m.) aut difficili⁹ ferre ieiuniū. ℭ Ampli⁹ ꝑ 3°. Sitiꝫ tolerare ꝛ cū ea dormire īfridatis ꝛ humectatis ꝯferre febres ex cho/lera hñtib⁹ rubea nocet: sꝫ sui tolerare ieiuniū ē qđdā. Est (Tra. aca. 3. dīus a.) nāqꝫ vt dcm̄ vict⁹ seu dietematū subtractio. ℭ Eti. 4° ꝑ°.
C Ois cui⁹ calor inat⁹ est valde fortiorꝗ ad cholicos: aut plu/rim⁹ vt sanguineoꝝ ꝛ epatorū aut calor inatus est debilis valde: ceu melicoꝝ debiliū exiccatorū nō pōt dimittere ci/bū: medi⁹ ꝟo hoꝝ vꝫ flatic⁹. Nō. n. ipsius calor est intēsus valde aut plm⁹ vel debilis multū: sꝫ mediocris: ꝛ iō cibuꝫ per oppo^m dimittere poterit. ℭ Rursus: id significationes denotant. Uidemus nāqꝫ aīaliꝫ frida ꝛ hu. vt ēt vrsi: vul/pes ꝛ alia cauernātia sine vllo nutrimēto exteriori ꝑmanē/tia: neqꝫ tñ inde ꝯsumunt̄ i sꝫ potius restaurant̄ ipinguata diu: cū humo. crudi estiuo tpe aggregati in sanguinē ꝛ ali/mētū ꝯuertant̄. Cal'a ꝟo ꝛ sicca: vt leones: equi ꝛ passeres nō sine comestione tpe etiā hyemali viuere pñt: imo calm fridītate vigoratū ipsa reddit voraciora. Cōspicimusqꝫ si/milr mulieres ꝛ ꝑcipue flaticas viris facilius ꝛ ꝓpie cho/lericis ieiuniū sustinere: qđ tēporib⁹ ꝛ regionib⁹ euenit fri/gidis ꝛ nā simlib⁹ ꝯstupant̄. n. hoꝝ friditate ad iferiora pe/
D netrante: ceu qñ extenuata corpa baineant̄ frida. Et iō vi/sum est interdum mulieres longo tēpore sine cibo permā/sisse: dōa recitatuꝫ. 112. Igit̄ cōplo frigido ꝛ hu. ceteris fa/cilius sustinet ieiunium ꝛ alie deinceps ꝛ quomodo.

Propter quartū qdē. ad ꝑ^m dōꝫ: ꝙ lꝫ cōplo/nes cal'a ꝛ hu. ꝓpatꝫ ꝛ cali/da ꝛ sic. lōgioris vite ceteris: nō tñ vt dīsuꝫ est facilius to/lerāt ieiuniū: eo ꝙ mors nō ꝯsurgit ex humidi solum con/sumptione: imo ēt ex calidi extinctione ꝛ suffocatiōe: vt ta/ctū est antea. ℭ Ad aliud dōm ꝙ nō ꝯuincit: qꝛ cal'a ꝛ hu. cōplo sustinet eūnē facilius vt flōmiā ꝑꝑ sanguinē ꝗ abū/dat: qui educit̄ flōmis: quo deficit flatica: ēt est ca. ꝛ hu. for/tioris ꝟtutis frigida ꝛ hu. ꝛ ꝓpter hoc etiā minus venereīꝫ nocet̄ alijs. Flegmatica etiā vt tactū in coitu iuuatur eo ꝙ flegma infridans natū in corruptione ꝯuerti emittit̄. Nō/cet̄ tñ plus si eo multū vtat̄ ꝑꝑ spūuꝫ deꝑditionē qbus ex/tat depauperata: nō aūt sic est de ieiunio: non. n. ipso ledit̄:

sed iuuat̄ magis ꝓpter ꝯuersionē: vt dīsuꝫ flatis in alimē/tum. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ ꝗꝗꝫ tēperata minus nocumētis
E ledat̄ ceteris cōplōnib⁹ intēsiue: tñ extēsiue nocet̄ ꝗꝫ maxi/me: cū oia extrema sint ꝑsi vtcūqꝫ opposita. Corpus enim cōmensuratū paratū est cito trāsmutari ad oē ꝓpter partiū ipsius homogeneitatem: ꝑble. 5ª. Et iō ea difficilius frida (ꝓble. 28) ꝛ hu. fert icibationē: lꝫ qbusdā facili⁹. ℭ Ad aliud dōꝫ: ꝙ sibi metit̄ oia nō egēs mēsurāte forinseco circa sex necessa/riorū. Tātū enim appetit quātū ꝛ hñ digerere pōt: nisi ali/quid ipsaꝫ ipediat vt icibatio ꝛ reliꝗ: imo ipedita ꝗdā deli/gt mō alijs magis ꝑꝑ ipsi⁹ tēperiē: ceu apparet in cōplōne humana aliaꝝ cōparatione. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ca. ꝛ sic. difficili⁹ alijs fert incibationē ꝑꝑ multiplicationē chole ꝛ inflāmationē ad febreꝫ: ꝛ lꝫ mā sit cōpacta: calm tñ est po/tens dissoluēs ꝛ inflāmās corp⁹ oē: ꝛ iō dōa ondet̄. 134. ꝙ hec ceteris min⁹ regimē subtiliatiuū expostulat: imo in ho/
F ra ēt febris deteriore dandus est ēt cibus quꝗꝫ. 10. de inge. Neqꝫ plures iegū aliarū hoies facilius nobis ferunt ieiu/ (Ca. 3. in fi.) nia: nisi qꝛ vel coꝝ hu. ꝛ corpa sunt capaciora: cū vita vta/mur eis delicatiori: aut minus deuotiores sum⁹ illis luxui ꝛ īgluuiei dediti. ℭ Ad aliud dōm ꝙ frida ꝛ sicca difficile sustinēt ieiuniū: nisi sibi humiditates de idigōne adsint cru/de ꝑꝑ ꝟtutis debilitatē ꝛ spūuꝫ resol'onē. Et si cōpactione humidi resistere possit ꝯsumptioni: qꝛ tñ est modicū ex mo/dica plus dissoluitur dissolutione ꝗꝫ ca. ꝛ hu. ex multa: ceu pauper magis leditur ex modica ꝑditione ꝗꝫ opulētus ex multa. Hec nāqꝫ deterior existit cōplōnū 6° reg. sa. cuꝫ ipsa (Aū me^m.) ꝯsistiꝫ a ꝑn° cū senectute ꝯcidat ꝛ morte. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ nō est vſqꝫ sīle de etate ac cōplōne. Sīle nāqꝫ est rōne ꝗ/litatis: nō aūt subē: qm̄ cōplo pōt esse ois cū ꝗlibet etate ac subā: sed nō eꝫ. Nā frida ꝛ sicca pōt eē cū subā infantili le/uiter ꝯsūptibili: ꝛ cū sicca terrestri ꝯsumptioni resistitiua: ꝛ cū media: nō aūt eras. Qꝛ aūt heremite diuti⁹ ieiunēt ꝛ il/lesi euenit aut qꝛ ꝓpter ociū ꝛ vitā vmbrosaꝫ sic incarcera/
G tis ꝯtingit non raro ꝛ sub terra ꝓprie: ꝓpter indigōnes. n. plures in ipsis aggregant̄ suꝑfluitates flatice crude: cū cō/plo sibi gñet interdū dissīle. ꝑ ꝑ°. Uel qꝛ ꝟtus vna qñ intē/ (Doc. 4. c. 2 Aīus a. Colr c. 2. post ꝑn^m.) dit̄ debilitat̄ reliꝗ. Uirtutes nāqꝫ se impediunt: ꝗrto sexti de nālib⁹: qꝛ vnico agunt instro: vt nāe calo. Cū eni sint ꝯti/nue in deū intuentes ꝟtute aīali ꝟtus debilitat̄ nālis: vt no/cumentū nō videat̄ ꝑcipe a ieiunio. Est ēt ꝯsuetudo in his sic ꝛ in alijs nō paru⁹ res. Et ꝑ hoc apparet ad hoies quid dicendum ex alijs iegibus inductos plurimis ꝛc̄.

ℭ Differentia. CXVIIII.

Quod primo sit bibēdū anteꝗꝫ co/medēdū mōstrat̄ qm̄ pot⁹ ꝑ quē tollit̄ sitis ꝯsumptioni humidi/tatis subtilis aeree ordinat̄. Cib⁹ aūt fami op/positus: humiditatis grossioris ꝛ terrestrioris debet̄ deꝑditioni. Sed humiditas subtilis aerea velocius consumit̄ humiditate grossa terrestri. Suba enim subtilis
H plus recipit passionē. Quod firmatur ex carcere relaxatis primitus querētibus aerē: deīn potum: vltimo ꝟo cibū. Dōa. 114. ℭ Amplius canon medicoꝝ est ꝙ grossum sub/tile debet ꝑcedere ne incarceret̄ nā: potus ꝟo est subtilior ꝛ cibus grossior: quare ipsum hunc opꝫ precedere.

Ostēdit autē deinno ꝙ ꝑ qs omne dꝫ comedere: deinde singulariter totuꝫ bibere ꝑ 7. de inge. Nō bibere super cenā statim: anteꝗꝫ cibus sit di/gestus. Cuius subdit̄ cāꝫ: qꝛ innatāt cibaria ita vt nō tāgat ea vētris corporis media stāte humiditate. Cum autē hñ di/ (Cap. 6. 4. sus finem.) gesserit cibum ꝯcedere ꝛ copiose bibere. Distribuit̄ eni ita gerētib⁹ citissime. ℭ Palin. Almā. 4°. Non est super mē/ (Capi. 5. in principio. Cap. 3.) sam aqua bibēda: nisi postꝗꝫ comederint ꝛ vētris superio/ra fuerint alleuiata. ℭ Rursus ꝑ practice. Cum sufficiens erit hora a cibis sederimꝫ in stōcho bibat aque fride sua/ (Do. 1. c. 3. p⁹ me^m.) uis quātū necesse est. ℭ Iidē 3° ꝑ. Post comestionē bibat

I

quis ꝛ nō in hora comedēdi q̄ntitatē aliquā:q̄ cibo ꝯferat. ¶ Qḋ dupl'r videnẗ astruere.p̄ quidē q̄m potus q̄n sumitur cum cibo in stomachi sub̄az circūfundit:ꝛ ip̄m ꝓhibet cibis inherere:vnde ꝑfecta negt̄ digō celebrari cū immediatius tāgēs fortius operet̄. Qḋ oñdit ciboꝝ appetit⁹ ꝛ ei⁹ ꝯriū. ¶ Scḋo qꝛ illud qḋ cibū indigestū ex stōcho educit ceu post cibationē exercitiū:non dꝫ adiungi ei:talis ꝟo est pot⁹ aq̄ seu vinū.vn̄ p̄ 3ᵃ. Uinū post cibū est ex reb⁹ magis ipedientibꝫ:qꝛ digerit velociter ꝛ penetrat:ꝛ facit cibum penetrare indigestū ꝛ hereditat oppil'ones ꝛ putrefactiones. ꝛ sic multo magis q̄n vna cum cibo assumit̄ sine aqua. Et ideo ibidē nō est permittēdus puer bibere aquā sup cibū: quāto poſ'e fuerit ne cibus crudus penetret:anteq̄ꝫ digeratur. vnde Arist. Alexā. Retine aīum tuū a potatione fride aque sup cibū done: tibi in ꝯsuetudine veniat:qꝛ stōchū refrigerat:extinguit ignē:ꝛ ꝯfundit cibū ꝛ generat ipedimētū si multū bibat̄. ¶ Rursus pot⁹ fridus est ꝛ hu.actu vel potētia:cū sitis cui appropat̄ ſm Arist. sit fridi appetitus ꝛ humidi. Qḋ aūt tale ſm Haly.digōnē ipedit cum cal'o visgeat. Ipsa.n.stōchū infridat ꝛ in eo ꝯtentū velut aqua vasi sbito adueniēs bulliēti. ¶ Qꝫ nō dꝫ pot⁹ assumi sil' cū cibo oñdit̄. Quia vel didones ꝛ gurgulationes supius effumādo ad caput inducet. Aut subsidēdo stōcho ꝯtentiuā digestiue deseruiētē humiditate lubricatiua debilitabit expulsiua hinc vigorata:vnde digōnis accidet corruptio. Quapropter opꝫ cibū potui antemittere. ¶ Qꝫ aūt vna sit bibēdum ꝛ comedendum:mos enim hinc grecoꝝ est ꝛ latinoꝝ maxie. ¶ Rursus simpl'cdū 4ᵒ:ꝛ dictis vl'um. Qḋ hn̄ sapit bene nutrit:eo qḋ sapor potissime dulcis via ē in nutritionē. Hn̄ aūt sapit ac delectabilis existit potuꝫ vna cū cibo assumere:nisi qs fuerit ꝯsuetudine in ꝯtrariū permutatus. Itaq̄ꝫ simul erit comedendum ꝛ bibendum.

Tobriupta imediate.

Doc.1.c. 4.in me°.

K

ꝑ° d ani.ſ. cō.28. ꝛ°techni cō.90.i.

Coll'. dif. 3.c.1.post ꝑncipiū.ꝛ c.5. in ꝑn. Coll'r lec. 10.in ꝑn°. ꝛ lectione 26.in ꝑn°.

Propter primū

ꝟo sciēdū q̄ ꝑus hic ordinē tpis iportat:ꝛ nō nāe. ¶ Potus quoq̄ꝫ ē res nō nālis actu hūida ciboꝝ i vētre ꝑmistiua ꝛ eoꝛūdē in ptes delatiua. Hic aūt distiguit̄ 3ᵉ:qm̄ qdā tm̄ est potus vt aq̄:cui⁹ offm̄ est alimēta distribuē p ptes. Nō nullus ē potus:q ꝯ discrasiā dat̄ aliquā cū vite fulcimēto: ceu mellicratū ꝛ iulep. Ali⁹ ꝟo cib⁹ ꝛ potus:vt vinū ceruisia ꝛc. Ipsa nāq̄ꝫ nutrit ꝛ nutri'ᵐ distribuit p mēbra. Diuidit̄ ēt qꝛ pot⁹ qdā ē ꝑmistiu⁹: vt q vna sumit̄ cū alimētis. Ali⁹ delatiu⁹ sic scḋā digōne in ventre ꝛ dimidiata in epe assumpt⁹. Est ꝛ terti⁹ alteratiu⁹:vt q gr̄a exbibet̄ medicine.

L

Iohānit⁹ i isagogis trac.rerū nō nāliū cap.de modis potationum.

Propter scḋm

sciēdū: q̄ qdā dixerūt q̄ simul deberet assumi potus cū cibo ꝑmistiuus.s.delatiuus aūt postea. Et iḋ ꝯcordātes dicunt arabes d̄ potu loq delatiuo. Qꝫ lꝫ id veritatē ꝯtineat:nō tn̄ eoꝝ mētē exponit cū simpˡ negēt ꝛ idistictē arabū ꝑinductū cū cibi assūptione:neq̄ꝫ mox fore bibēdum nisi fortassis gr̄a medicie. ¶ Quidā ꝟo ꝛ ꝑcipue q hḋ voluerūt ꝑmitus fore totū comedēdum: deinceps postq̄ꝫ in vētris resederit fundo bibēdū:sic sapiūt eoꝝ ſmones ꝛ act⁹. Ex qbuſ aliq ad prauos deuenerūt morbos:lꝫ qdā ipsos conent̄ interp̄tatione puertere:quoꝝ qdē iā tacta sunt modus. Quidam ꝟo vt anglici ꝑus mediā comestionē assumere demū bibere incipiunt. Eoꝝ ꝟo defectus monstrabit̄ cōsequēter.

H

M

Propter tertiū

ꝟo sciēdū p̄ q̄ nullus pot⁹ sumēdus ē gr̄a medicie nisi vētre vacuo. Scḋo q̄ simul est comedēdū ꝛ bibēdū. ¶ Propter hḋ p̄ᵐ sciēdū q̄ aq̄ ꝛ simpl'r pot⁹ nō est simpl'r recipiēda vētre vacuo vt testant̄ greci cū arabicis: imo annumerat̄ inter venena ꝛ maxie post exercitiū: coitū ꝛ balneum. Qḋ ꝛ ratio cōcludit:qm̄ aut gr̄a permistiōis exbibet̄ aut delationis alimēti per ptes:sed neutra haꝝ añ cibum assumēda:cum ei nō ꝑmisceat̄: neq̄ꝫ eūdem deferat per mēbra. ¶ Rursus aq̄ vel frida suscipit̄ in eius sic est nāt:ꝛ tunc sui friditate vltima vētrē q fridus est nā fere vacuū inueniēs ledet vehemēter:cū sit̄ e gnal'r sūū ꝓportionale ad furiam iducit. Aut ea q̄litatē acq̄siuit extneā:puta tepiditatē vl' caliditatē:ꝛ sic stōchū debilitat relaxādo magne: cuꝫ tepida ꝓprie hūc remolliāt ꝛ eius subaꝫ effundāt:8° de ige. Propter qḋ q̄n opus sit vomitū ꝯcitare tepida exbibet̄. Et iḋ ꝑceptū ibidē q̄ ea.ꝛ nō tepida:stōcho ēt exteri⁹ debeāt applicari. Calā ꝟo stōchū ifirmāt:p̄ 3ᵃ. ¶ Amplius nō minus accusant vinū aq̄ supra vacuitatē susceptū. Qḋ p̄t oñdi. Eius qḋ est pot⁹ rōne velut monstratū est de aq̄. Cū nec op⁹ ꝑmistiōis:neq̄ꝫ delationis sic exerceat. Inde vinū sui caliditate ac suba subtili acuta in sbam vētris penetrat neruosaꝫ ipsiuꝫ dissoluēdo:ꝛ maxie cū potēs fuerit. vn̄ afo.2°. Quāq̄ꝫ particulariꝫat⁹ sit sermo. Si añq̄ꝫ ciberia offerāt̄ vinū biberit nō bonū aliqḋ suscipiūt: sed nocet̄ maxime a spasmis ꝛ desipiētijs celeriter occupati:q̄re seru⁹ garāmantici vinū bibēs vetus inuigil:deinceps fact⁹ febre ac desipiētia capt⁹ expirauit iterioꝝ 2°. Propter qḋ p̄ 3ᵃ. Sapiēs sibi cauere dꝫ ne ieiun⁹ vinū bibat ꝛ post exercitiū ꝛ maxie coitū ita vt annumeret̄ tūc iter venena ꝛ ꝓpri⁹ qḋ grossum dulce. ¶ Neq̄ꝫ ēt ꝯfert rōne q̄ cib⁹ cū humiditatē grossam terrestrē sine grossiori alimēto nō valeat ꝑfecte restaurari deꝑditū. Dixi aūt simpl'r:qm̄ iterdū ꝛ añ cibū ꝛ post ipꝫ ꝛ supra:ſm ēt oppᵐ absolute tenētes ꝯcedit̄ pot⁹. ¶ Qḋ duplicitẽr pōt ꝯtingere:vel ꝯsuetudine cū ipsa qdā altera nāt dicta.96. Un̄ p̄ 3ᵃ. Usus sunt res ēt rōneꝫ exūtes:sicut oñdūt bibuli potantiq̄ ꝯsuetudine deprauata fere illicti tabernas añ luciferū expostulāt. Aut gr̄a meᵉ: vt cū hu. fuerint i vētre fridi ꝛ tūc pot⁹ ceu vinū parue q̄ntitatis optimū:ꝛ vet⁹ vt doricū cōperit. Qḋ ēt attēdit̄ in aq̄ vel pp ardorē stōchi vn̄ Almā.4. Nullus aquā ieiun⁹ bibere dꝫ:nisi q magnū stōchi hꝫ ardorē. Aut rōne tpis calidi:humiditatē ipsi⁹ exiccātis:aut pp maiā cōplonē ca. aut hu. cholericos coacernatos in illo. Propter qḋ Ari. Alexā. ꝯcessit sic aquā:quādoq̄ꝫ. Sic itaq̄ꝫ appareat q̄ cibus potū dꝫ simpl'r ꝑcedere: ꝛ q̄ ſm qd postponi. ¶ Propter scḋm hḋ sciēdū:sil' comedendū ꝛ bibēdū:ꝑmitus parū comedēdo: deinde modicū bibēdo:ꝛ demū comedēdo. Sicq̄ꝫ deinceps: vt melior fiat cōmistio. Nō aūt semel bis aut ter totū bibēdo ceu plures hispani ꝛ anglici. Modū aūt ꝑfactū plures obseruāt hodie: ceu id cū ꝑfacto indicat̄ ꝓbl.21. Nō enim solū q̄nq̄ꝫ sitis gr̄a q̄ in cibis bibimus supplet:sꝫ ēt post cibū:puta delectatiōis gr̄a vel hḋ:vn̄ p̄ de reg.sa. In cibis pluribus ꝛ calidioribus cū pueri ꝯueniunt ad fridā aquā ꝯcedo vti. Quod ꝓbat̄:qm̄ assumpta in restaurationē ordinant̄ deꝑditoꝛū: simul autē deperit suba humida que potu reficit̄ ꝛ sicca q̄ cibo cū nō fuerit differēs cū occurrēs ꝯsumptiua. ¶ Rursus satisfaciēdū est appetitui recto cū ſm nām ꝓcedat. Sꝫ cibus vna cū potu desiderat̄:ꝛ ꝓprie cū fuerit sicc⁹. ¶ Eadē ꝑmistio ꝛ vnitio ad digōnē ordinat̄: ꝛ hec ad nutritionē ꝛ tādē ea in salutis ꝯseruationē. Permistio ꝟo elegantior fit q̄n sil' comedit̄ ꝛ bibitur:eo q̄ cibū grossioris sube opꝫ ad bonā cōmistionē sube liq̄de admisceri: vt mistio idicat elixtoꝝ diuersaꝝ nārū existiū. ¶ Eti. digō est ꝑfectio a proprio ꝛ nāli calo ex ꝯtraiacētib⁹ passiōib⁹:4° metheoroꝝ. Ubi g̃ magis saluabit̄ digōnis rō ꝑfectio: nutritio subseq̄tur. Hoc aūt est in simultanea ꝑmistione cibi cū potu:cum ampli⁹ ꝯplacētes adueniāt passiones q̄litatū ꝑmarū se adinuicē ꝯtēperātes. Et firmat̄: qm̄ opꝫ qḋ digerit̄ reddi sil'e i suba masse ptisanarie. vn̄ p̄ hᵃ. Nutriēs cuꝫ digerit̄ fit sua eēntia in mltis aialiū auxilio ei⁹ qḋ ei admiscet̄:de eo q̄ bibit̄ plerūq̄ꝫ chilus:ꝛ est suba liq̄da ptisane in spissitudine silis. Qḋ diligēti⁹ euenit q̄n sil' cib⁹ sumit̄ ꝛ pot⁹. ¶ Preterea cū cib⁹ sit grossus penetrationis vtpote tarde admisceri ei opus: qḋ cū liq̄duꝫ reddat ꝛ penetrare faciat:h aūt est potus. Simul atq̄ꝫ ita comedēdū ꝛ bibēdū. ¶ Est eñ interdū cib⁹ ita liq̄dus vt subam fere habeat pot⁹:cū quo nō ita sit potare nece. Sūt ꝛ aliq adeo hūidoꝝ stōchoꝝ ꝛ remolli-

N

Ca.5. c.1. de feb. ad Glauco. ca.6.diffi. ꝑᵉ diuis ſ. Coll'.doc. 2. ca.7. d. sus fine. Cō.afo.21 añ meᵐ.

O

Ca.9.versus fine. Doc.2.co. 8. in meᵒ.

Doc. 2. c. 7.añ meᵐ.

Ca.5.circa mediam.

P

proble.6. post meᵐ.

Q

Te.co.14.

Doc.4.ca. 2.post ꝑn.

A

totū: vt nullo aut paucissimo egeāt potu. Sicut sitiētes etiā mose potare opʒ disariā nō solū cū cibo: sed ante ipm ⁊ supra: ſʒ meliꝰ ſit ſiti mēdose nocturne ſm veterē nō obedire: vnde 7° de inge. Si fuerit ſiticuloſi ſupra cenā eos abſtinē a potu penitus triſte ſitaſt ⁊ iutile: paucū eteni dādum potū: vt mitiget anxietas ⁊ humiliet ſitis: ⁊ afoꝛiſmoꝝ gnta. Opʒ vt pculdubio nimiū ſitiētibꝰ potꝰ det. vñ p de re. ſa. Pueri nō oino phibendi ſunt a fride potu aque: ſʒ multotiens bibant fridū ſup cibum ⁊ in calidis horis. ℂ Noſce quoqʒ φ cibꝰ hyeme oʒ ſumi calidus: eſtate ꝟo ſubtepidus: potꝰ aūt nō calus aut tepidus vt p̄tactū: ſʒ hyeme frigidioꝛ nō friditate oina pricipet aeris illiꝰ: ſʒ ea q̄ potius eſtatis. Neqʒ potꝰ tūc ēt ifrideſ vehemēter aq̄ vl' niue pp̄e φ cū ſuſcipiēs fuerit fridoꝝ viſceꝝ vētoſoꝝ ac neruoꝝ debiliū: ⁊ maxie qui vini lymphati plurimū. Greci tamē ob quēdaʒ abuſuʒ ↄtinue bibunt calidius. Antiqus etiā vir ita potabanſ infirmi: ſʒ in qbuſdā moꝛbis foꝛtaſſe: vt thoꝛacalibus expediat hyemeqʒ precipue.

5. afo. afo. 18.
Ca. 6. d. ſ.
Cō. afo. 18
Pᵒ meᵐ.

B

Propter quartū ꝟo. ad pᵐ dōm φ hūiditas ſubtilis aerea nō citiꝰ ↄſumitur: qꝛ ſʒ ſit ↄſūptioni magis appera q̄ʒ groſſioꝛ: nā tñ eius maioꝛē q̄titatē mēbris appoſuit: pp qḋ ⁊ ſil' tpe cū groſſo poterit cōſūptioni obuiare. Plus. n. pōt qḋ ſacis multū q̄ʒ paucū reſiſtere. Adhuc ⁊ in cibis repta eſt humiditas hȝ ſubtilis ↄſumptioni obuia. Neqʒ ↄfirmatio angit cū ſmo ḃ ſit in ſanis liberuʒ ihabitātibus aerē: aut φ ḃ appetitus magis rōne medicine ⁊ coꝛrectionis q̄ʒ alicuius ad alitionē faciētis. ℂ Ad aliud dōm φ ſubtilis cibꝰ oʒ groſſuʒ p̄cedere: cibū ad cibū cōparādo nō aūt potus ad cibū: vt nō videbaſ ptēdere. Et hec quidē plenius ſolō diā videbiſ ↄſti. ℂ Ad alias auctates dōm p interēptionē: vt iā apparuit. Sed qꝛ id vī ſermo Gal. ſonare 7° de inge. dōm φ ibi loquiſ nō in re. ſa. vt experit q̄ſitū: ſʒ in curatione male cōplexionis vētris nūc iapſe nō valētis cibū groſſum ſolidū alterare: vñ ſubtilioꝛi eget ⁊ liq̄dioꝛi quale eſt ius de facili permeās ⁊ nutriēs: ⁊ qꝛ liq̄dus extat ⁊ ſubtilis viʒ ſulmet per coꝛpus hñs delatinā cū potus ſapiat nām non expedit eū ſibi aſſociari ne a vētre hñ amplecteſ: ſed gurgulatiōes induceret ⁊ didones ⁊ ne indigeſtus repet in que deoꝛſuʒ. Aut eius ſermo ſic foꝛtaſſis eſt iterp̄tādus: ⁊ nō bibere ſup cenā ſtatim añq̄ʒ cibus ſit digeſtus: ſʒ bibere ſupple i cena. Qḋ tñ foꝛtaſſe aliq̄s id lſaʒ inq̄t nō tolerare ↄſite. ℂ Sed cōtra id eſt qꝛ. 6. de re. ſa. teſtaſ Gal. ſcipſuʒ 4ᵒ diei hora panem ſimplicē aſſumēs: ⁊ nūq̄ʒ in tali cibo bibere. Alij ꝟo comedebāt cū ḃ dactylos vel glādes aut oliuas cuʒ mellē vel ſale ac bibebāt eoꝝ aliqui. ℂ Dōm φ Gal. nunc nō eſt audiēdus nā imutata vel ↄſuetudine. Aut foꝛtaſſis humiditates in eius abūdabant vētre. Cholicare tñ vētrē ſupioꝛem ſe p̄ſiteſ aliqñ. ℂ Ad aliud p interēptionē dōm cū magis adunet ſuba ſtōchi: ⁊ aſſumptis amplius iberet eo φ facta ſit pmiſtio melioꝛ ⁊ vnitio olimō potus ſit ſufficiētis quātitatis cibo valēs ibibi: fueritqʒ cibꝰ groſſus pmanēs qualis eſt ſanoꝝ: nō aūt oppoſitus: ceu infirmoꝝ. Etenim groſſus pmanēs trahit ⁊ velut aquā ibibit ſpōgia. ℂ Ad aliud p negōnē dōm aſſūpte: potꝰ. n. cibus vt iā oſtuʒ potu ibibitꝰ detineſ q̄ʒ labaſ p mēbra cū pfecta ide miſtio cōtingat niſi potꝰ q̄titatis extet maioꝛis q̄ʒ cibꝰ poſſit ibibere. Ari. ēt ſm auditꝰ eſt cū ḃ expoſitꝰ. ℂ Ad aliud dōm: φ ſʒ potꝰ ſit fridus: expoliaſ tñ ipſo qñ cibo admiſceſ diligētius q̄ʒ qñ ſimplr exbibeſ: tū pp caliditatē vētris: tuʒ ēt cibi: ipſe nāqʒ vt ſic ca. eſt ⁊ ſic. qḋ eius indicat appetitꝰ. ℂ Ad vltimū dōm: vt iā apparuit neqʒ didones neqʒ gurgulationes aut eſſumationes in caput euenit fieri: neqʒ digeſtioneʒ cōturbari cōtentius impedita: ſed amplius in vētre oia coadunari ⁊ detineri: ⁊ hoc quando potus pꝛopoꝛtionabilis fuerit cibo imbibitione interueniēti potus. Tantus enim vt inter cibuʒ innatet ⁊ vētris parietes digōnem coꝛrūpit.

Alimeᵐ.
Alimen. cap 39. in medio.

C

D

E

Qua indicatū eſt poſt cibationeʒ pacto exercitio alimētū elabi a vētre idigeſtū dubitaſ ḋ tpe exercitij. Nā vī poſt comeſtionē ſiēdū: qm̄ afo. 2ᵒ. Cibꝰ ſemp exercitiū p̄occupet: vñ p 3ᵒ inq̄t Ruſſus. Inceſſus hic mihi plʒ pp̄ie poſt prādiū: qm̄ bonitatē opationis cene p̄parat. ℂ Eti. p p̄ctice. Maioꝛ vtilitas eſt exercitij qñ prādiū p̄ceſſit. Cū igiſ cōparatiuū iferat poſitiuū ⁊ ſi nō p̄cedat id verū ↄſequaſ erit vtilitas: ⁊ talis autē adipiſcēda. ℂ Ruſus eſt ſil'e de balneo ⁊ de exercitio cuʒ vtrūqʒ calorē foꝛas educat ab intꝰ. Qḋ oñdit actio balnei ⁊ exercitij. Halya. ⁊ Joānitꝰ: ſʒ balneū idiciſ puris diſcraſis plimis extātibꝰ cū raro coꝛpꝰ īueniaſ tēperatū vñ de re. ſa. 6ᵒ. In diſpōnibꝰ coꝛpis culparis ⁊ ↄſtructionibꝰ: meliꝰ ſit cibos añ balnea p̄bere: q̄re ſilr ⁊ exercitia indicē. In ſanis aūt iculpate ſecꝰ. ℂ Itidē digō p̄ncipalioꝛ ē 3ᵃ: cū ſit ſinis i quē oꝛdinanſ cetere p̄cedētes: diā. 50. Digō autē ſit in gere. diā. 61. Sʒ añ comeſtionē ſit digō 3ᵃ: poſt aūt comeſtionē iā pfecta. ℂ Eti. vbi ſames nō opʒ laboꝛare. Sʒ añ comeſtionē ē ſames: pp. n. eā comediſ. Exercitare ꝟo eſt qḋdam laboꝛare. Exercitādū igiſ poſt comeſtionē tñ.

Cō. afo. 16
Doct. 1. c. 7. añ meᵐ
Cap. 3. in p̄ncip. 10.
Colli pᵒ prac. ca. 3. dñe ſi. re 5. cir. hiᵐ. ⁊ cap. 14.
Collr tra. rep nō nā liū i iſago gis ca. p. pētho.
Coll. poſt p̄ncipiū.

F

In oppoſitum autē cōiter ſunt medici. vñ epidimiaꝝ ſexti 4ᵒ. Laboꝛes cibis p̄diſponanſ ⁊c̄. Qḋ Gal. recitās afoꝛiſmo p 1ᵃ de reg. ſa. 6ᵒ inquit. Laboꝛes cibos antecedāt. vnde Almāſ. 4ᵒ. Sicut motus ante comeſtionē factus ſanitatis eſt conſeruatiuus itaqʒ poſt comeſtionē egritudinis inueniſ gnatiuꝰ. ℂ Palin. exercitiū ſit pp̄ter ſuperfluitatuʒ expulſionem: ſed ante alitionē iam ſequeſtrate extant: tūc aūt ipſas opʒ expellē. ℂ Adhuc exercitiū ante comeſtionē factum accēdit caloꝛem coꝛpoꝛis ⁊ vētris quo laudabiliter perficiſ digeſtio. Cōpetit igiſ ante comeſtionē exercitiū ſolum. ℂ Qʒ auteʒ neutralr cōpetat oſtendiſ: qꝛ exercitiuʒ eſt motus: vt videbitur. Is autē diſtare facit qḋ ē phyſicoꝝ 4ᵒ. Qḋ ꝟo tale coꝛruptiuuʒ exiſtit: pp̄ter nāqʒ diſtare ab eius p̄riᵒ accidit alicuiꝰ coꝛruptio Ariſto. de mundo. ℂ Amplius exercitiū cū ſit motus ⁊ is actus iperfectꝰ cum ſit entis actus i potētia 3ᵒ phyſicoꝝ nihil ↄferens poterit ipſo cauſari nōc: q̄re neqʒ ante cibum neqʒ poſt competit exercitium.

Te. c. viri.
Cō. afoꝛ. 16.
pri. 1ᵉ poſt p̄ncipiū.
Ca. 8. i ſi.
Te. c. 31.

G

Te. c. 6.

Propter pꝛimū q̄dem ſciēdū p̄rimus exercitij eſſe: demuʒ φ fricationis cā ipſum prediſponiſ ⁊ perficiſ ea. ℂ Propter pᵐ hȝ ſciēduʒ φ exercitiū pōt duplr accipi. Aut in cōi pro laboꝛe ac etiā motu indifferēter: vnde afoꝛiſmoꝝ 2ᵒ. Laboꝛē non intēdit vehemētioꝛem motū quē exercitiū nominamꝰ. Et de re. ſa. 2ᵒ Sic laboꝛ motus ⁊ exercitiū ſunt idē: vel in ſpālī put diuidiſ ↄtra hȝ. Nō enim exercitiū vere laboꝛ eſt cum is vt neceſſariꝰ ſiue violētus extet. Exercitiū ꝟo q̄dē voluntarium neqʒ motus ēt ois: qꝛ nō paruus veruʒ vehemens ampliꝰ: de re. ſa. 2ᵒ ⁊ motꝰ q nō alterās reſpirationē nōduʒ hos noiant exercitiū. Eſt aūt id alteratio reſpirationis vehemētie ibidē. vñ p 3ᵒ. Eſt motus voluntarius pp quē anhelitus magnus ⁊ frequēs ē neceſſus. Diuidiſ aūt exercitiū: ſic̄ ⁊ motus eſſentialr magis: qm̄ qḋdā foꝛte: qḋdā debile: nōnullū ꝟo mediū: ⁊ qḋdā velox: qḋdā tardū: nōnullū ꝟo mediocriter. Adhuc qḋdā lōgū: aliud breue: nōnullū ꝟo mediū. Ex his ſiq̄dē diſis nouē exercitij ſimplicibꝰ cōponuntur alie ſpēs plurime vix p̄ceptione ſubs applicabiles. Cōſurgunt aūt. 19. qñ due ↄiūgunſ ſimul diſcputa longū foꝛte: longū velox: longū debile: longū tardū: longū medium: longū mediocre. Foꝛte velox: foꝛte breue: foꝛte tardū: foꝛte mediocre: vel mediū foꝛte mediū: velox breue: velox debile: velox mediocre: velox mediuʒ. Breue debile: breue tarduʒ: breue mediū: breue mediocre. Qñ aūt tres ↄiungunſ vna. 27. ↄſurgūt: ceu diſc pulſus magni: 3ᵒ diā compoſite diā. 81. Longū foꝛte velox: longū foꝛte mediū longū foꝛte tardū: longū velox mediū: longū mediū mediū: longū tar/

Cō. afo. 5. in pᵒ.
Circa pᵐ.

H

Doc. 3. c. 1an p̄nci.

I dum mediū:lōgū debile tardū:lōguz debile mediū:lōgum debile velox. Breue forte velox:breue forte me^m:breue forte tardū:breue velox mediū: breue me^m mediū:breue tardū mediū:breue debile tardū:breue debile me^m:breue debile velox. Mediū forte velox: me^m forte mediū:me^m forte tardū:mediū velox mediū: mediuz mediū medium:tardū mediū me^m:debile tardū mediū:debile mediū mediuz: debile velox. Sunt ergo modi exercitij simplices et cōpositi differētijs duab^9 aut trib^9 in vniuerso.55. Quoꝝ i actū deductio est difficillima. Que autē dicie medie corpi debētur tpato. Reliq̄ ꝟo q̄ intēsiores frido:mō toleret vtus:remissiores aūt calidiori. ¶ Necitalr ꝟo diuersificaꝛ q̄si isinities exercitiū rōne māeꝝ in qb^9 existit: ceu nere:sfuere: lapidē iacere rē. ¶ Rursus exercitioꝝ qđdā est cōe totius corporis pportionalr scitatiuū:puta currere:fodere:ligonizare:metere:z q̄ talia. Aliud ppriū singulari partiū attributū:sicut scribere manuū:vociferare pectoris: calcitrare

K pedū ipsoꝝ ac manuuz terē:ac silia. ¶ Palin exercitij cōis qđdaz est motus q̄ est labor tm̄ vt edificare fodere. Aliud est exercitiū soluū:sic saltare et pila ludē: nōnullū ꝟo vtrūqz ceu arare:remigare ac putare. ¶ Inchoādi aūt hora exercitij est expulsis p^s digōnis et scōe supfluis p^m suscepti alimēti. Ipsi.n.iā pfectis et cuz istet tps alterius alimenti: qđ subtilitate et fluxu q̄si discernit fm Arist. ad Alexā. saluet aū ꝟo hoc vel posteri^9 nō est exercitāduz: qm̄ aut hu. reddent idigesti vl subassatiōe in cholerā trāsducent. Discernit.n.id tps vrina. Nā q̄n fuerit suba media ac colore mediocriter citrina exercitādū:q̄n ꝟo adsa subalbida nōduz. Si aūt ignea cholica nequa q̄zīā eniz ptāsiuit hora. Alijs qdē cōproportionādū id erit corpibus a mēsurato. Dz ꝟo exercitiū gerari q̄n anhelit^9 icipit ispissari q̄z magis:sudor fieri:rubor coitēdi et vasa turgescē nō paꝝ. Donec nāqz calor augeꝛ et roboraꝛ:motusqz leues adhuc extāt: et tumor magnificaꝛ priū nōdū ab exercitio desistēdū. Tpatū tm̄ se re sponte sua pmitte exercitari. Flāticū incita q̄n velit iam

L desistere exercitare. Cholicuz adhuc volētē cobibe. ¶ Est aūt exercitij sic facti vtilitas trina. Primit^9 nāqz duritiē organis tribuit adinuicē sfricatis:ex q̄ ipassibilitas ipsoꝝ et ad act^9 robur sfurgit. 2° inati caloris augmētatio:vñ attractio fortis:alteratio pinpcior:nutritio pfectior ac oium cōsequēter corpoꝝ effusio. 3° qppe spūs mot^9 violētior:q̄ vigorato pori apiunꝛ et supfluitates foras ppelluntꝛ affectāte oi semita foras educi. ¶ Propter hꝫ 2^m sciēdū:q̄ fricatio ē crebra sup corp^9 manuū deductio. Si.n.sel' aut bis fiat nō proprie di fricatio. Dz nāqz corpus cōtāgere. Q̄ ꝟo erit aut imediate sic q̄n nudis pficiꝛ manibus: aut aliquo eis sufce pto:vt pāno aut puluere vl' pinguedie seu oleo. Que vtiqz et rōne sue magis essentie ac tpis diuersificaꝛ. Primit^9 qdē q̄m alia est simplex:altera cōposita. Pria qdē duplex: alia q̄lis et alia q̄ta. Qualis nēpe dura mollis et media siue fortis et debilis et media. Quāta qdez multa:pauca et media.

M Supaudite qdē due addunꝛ i serie hippocratica: puta media inter durā et molē et iter multam et paucā:potes q̄tuor tm̄ explicare:q̄ imitatus est nō supplēs. A. Cōposita ꝟo ex his est nouicuplex:puta dura pauca:dura mixta:dura tēperata:mollis pauca:mollis mixta:mollis tēperata:pauca tēperata:multa tpata:tēperata tpata. Quaruz dura ptes hꝫ adinuicez inectere vel colligare:mollis laxare seu soluere: multa gracilitare:me.dia rarificare:pauca ꝟo forte nullum habet actum apte ppriū:sꝫ cōmunē solūz:vt calefacere. Id enim oi vi inest:et iō Hipp. ipsam tacuit. Que autē ex his cōmiste ceu tales sfurgunt ex simplicibus sic operanꝛ mixtione. Halya. ꝟo addit cum his duob^9 celeritatē et morā: qđ magis est fricationis cōueum. Que autē media q̄litate et quātitate corpori debeꝛ tpato vel mēsurato:quare omie tēs hāc Alexā. detestaꝛ. Relique autē corpib^9 alijs. At fricationū q̄dā est pfectiua:vt ea que pcedit exercitium sinis

p^s 3^a doc. 2.ca.4.

p^s pra.ca pi.

N tus nudis manibus peracta:deinde inunctis. Si eniz hac ipsum precedēte paulatim pcalefiat corpus pmolliantꝛ solida:psubtilientꝛ humida:et complientꝛ pori nullū insidet periculū aliqnā primum discidi: vel poros oppilādo calefactiue pus mediocriter syndone:deinde oleo. Est aūt et alia perfectiua dicta:siue reductiua siue apoterapentica seu pcuratiua q̄ peracto adduciꝛ exercitio: pficit enim qđ exercitij et supfluitates educit q̄ nō fuerūt foras eo demādate:q̄ mollire hꝫ corpa me^m obtinēs mollis et dure ac mlte et pauce. Mediā.n. opꝫ q̄litatē corpi dnari:h̄ āt appꝫ ex 2° afo. et de re.sa.cū alijs. Est āt comestio alimētoꝝ p stōchuz in vētre itroductio. Añ ꝟo et post spatiū hore vel hꝫ denotat.

Coll'r ca. afo.28. 2.i.3.d.a.

Propter scōm qdē sciēdum:q̄ qđ sentitum fit ab alijs id ex argutis appuit:et qđ de hoc sentiēdum tertio et q̄rto apparebit dicēdorum.

Propter tertiū ꝟo sciēdū q̄ simpl'r et vt q̄ūmultū exercitiū in re.sa.oꝫ añ

O comestionē et nō post fieri:puta q̄n cibi fuerit i vētre ac epe vt pinductū est:digesti:sic auctes mōstrarūt iducte. Scōm qđ ꝟo et vt rari^9 post comestionē. Primū qdē pbaꝛ:qm̄ illud qđ facit descēdē cibū idigestū de vētre ipmqz iterdum cogēs i itīb^9 stō^m dbilē sursuz ascēdē:ac ēt qđ oppilōnes cāt cū cib^9 idigest^9 ex vētre delapsus p meseraicas trabaꝛ viscolus in epar. At q̄z qđ calorē disseminat digestiuū hūc educēs de ptib^9 iterioꝛib^9 ad exteriora:et marie i vētris digōne:q̄ nō solū ppria pficiꝛ calitate: veꝝ ea q̄ plꝫ priū eidē scacētiū. dña.29. nō cōpetit post assūptionē alimēti. Et fulciꝛ q̄n digō pficiꝛ q̄ete ceu pactū. Sꝫ pdicta iducit exercitiū post comestionē cū sit mot^9 vehemēs ex agitatiōe sua alimētuz cogit idigestū descēdē ad itestina q̄z sepe ac interdum ascēdē oppilōnēqz iducere ac calorē distrahere:et per sñs digōnē ifirmare et corrūpere cuz ea pfici habeat q̄ete. Nō igiꝛ exercitium cōpetit post aitionē:sꝫ añ:cū ide calor in susceptionē disponaꝛ alimēti supfluitates expellanꝛ exteri^9:et corp^9 vlr roboreꝛ dēt:dūmō hic nō extet famelicus: q̄ vbi fame a nō opꝫ laborare:ac marie cū talis fuerit cholericus.

P ¶ Scōz qđ ꝟo et rari^9 cōpetit post comestionē. Aut q̄ is suscepit āplū^9 alimētū:cui nō pt dnari digōne:vt g̃ repat deorsuz motu post assumptionē agiteꝛ:nisi dormitione iuueꝛ:q̄m mot^9 corpa pturbat vt ondit nauigatio:afoꝛ.4°. vñ Hip. re.a.2°. Post cenā seu prādiuz nīcl^9 opꝫ tales integrā q̄ztitatē nocti dormire. l.tātū q̄ztuz et nox extat:q̄ si nō dormiāt diutissime ac suauiter deambulādo nō resistēt. Et istius ē A. itētionis vt appet ex pcedētib^9 ipsi^9. Recitat.n. Hip. pfatā sniaz:cuz altrigt ruffus icessus hic mihi plꝫ rē. et iductum antea. Cōpetit ēt forte qñqz q̄n volum^9 corpis fridi et sicci calorē icitare ac siccitatē:eu sparsione alimēti in ptes pfectius remittere. Sicqz plures voluerunt exponere laudātes dēm medici Hip. seriātis vt pactum:et ib^9 pocrupet exercitiuz. Sꝫ q̄ id falsuz appet mox q̄n subdiꝛ qđ vlr. in sanis et ifirmis ē faciēduz. Silr Hip. series et Gal'. grece vt pactuz testanꝛ ꝯriuz. ¶ Pōt tñ vtcūqz dici mō q̄ balneū pcipiꝛ pp humectare post aitionē. Balneuz ꝟo nō paꝝ:sic tactuz ꝯcidit cuz exercitio i actiōe:vñ.14. de inge. Dē corpus subtile balnei post cibum ē aptum nisi pīculum fit fm epar obstructionē fieri:et marie fm ciboꝝ speciē. Idēqz p. 3°. Cōfert ēt exercitiuz vl' mot^9 magis q̄ mor post cibuz: vt descēdat deorsum ex stōcho i vētris fundum et maxime q̄n vēter añ alimētuz fuerit vētosi ascēsiui:vñ p 3°. motus paruus post comestionē ipsam in stōcho quiescere facit: q̄re Aristo. posterioꝝ 2°. Post cenā deābulare est sanum ne circa os vētris inatēt cibi. Quidā tñ laboratores assueti ꝯtinue nō videnꝛ post comestionē ledi ꝯtinue: lꝫ ide pueniant tandē ad egritudines prauas:insuefti ꝟo ledunꝛ:vt appꝫ afoꝛismoꝝ scda. Et ideo quicunqz coacti sunt comestione suscipiant pauca cibaria digestibilia non aquosa. Calidos quoqz insuper et siccos:et resolubiles:extenuatos:maximeqz

Afoꝛ.14. 2.c.23.

p.3.doc.2. ca.7.ante medium. In arg.

In ar. ad oppositū. B Gal'.2. afoꝛ. com. afo.16.

Q

Ca.16.añ medium. In arg. Do.2. ca.5.in me^o. Doc.2.ca. 7.p^o pa. Te.c.hil.

Afoꝛ.46.

A laboriosos si opus sit exercitari nimis nociuū post comes-
Circa pa. stionē erit q̄z añ: de re. sa. apparēs 6°. ℂ Est aūt attēdēduz
q̄ si laboriosi exercitent ante comestionez vt calor confor-
tet digestiuus. Laboriosi vō quiescāt vt coadunet his dis-
solutus: post vō comestionē: vt vī͛r quiescēdū. vñ Damasce-
Aforis. 32. nus in afo. In nimio exercitio positos añ cibum paruū qui-
escere opz: sed ociosos parum ante cibum exercitari.

Propter quartū vō. ad p̄m qd dōm cū eius
cōfirmatiōe iā apparuit. Et
vī͛r ad aliud: q̄m ostēsum est aliquā vtilitatē exercitij q̄nq;
fore post cibationē. Aut nō raro cadit abusio in cōparatiōe.
ℂ Ad aliud dōm nō eē sīle oino: q̄m exercitiū post come-
stionē forsasse plus īpedit balneo: cū z agitatione sua cogat
alimētum pamplius descendere. Cōcessum est ēt q̄uo cōfe-
rat post cibationē exercitiū q̄nq;. Sermo Gal'. ēt exponē-
dus nō q̄ velit semp post cibū discratos balneare: sed ali-
B quos vt extenuatos. Cpatos vō vī͛r nō balneari post ali-
tionē. Id ēt dicit in mēte lectoris exercitādaz. ℂ Ad aliud
dōm: q̄ lz digō fiat i q̄rtēri digōne tñ tertia: ppter quā ali-
mētuz suscipit elaborādum valde duplici p̄cedēte digōne.
Ac q: diuisuz in ptes minimas z isertū ipsap corpis spon-
giositatib⁹ z poris maius sequit iuuamētuz ex caloris vi-
goratione ac delatiōe ipsius ad eē q̄ meli⁹ nutriunt ad ex-
trinseca depēdētia z supfluitatū̄ eductiōe: q̄z noceat mot⁹
agitatione. Id enim verificat in digestione potissime p̄ma.
ℂ Ad aliud ēt qd dōm apparet: q: nō oino famelic⁹ q exer
citat añ comestionē aut si fuerit: tūc vt dcm̄ est cessandum
ab exercitio. ℂ Et ad ea q̄ ptis opposite vī͛r qd dōz appe-
ℂ Sz ad reliquoꝝ sub 3ºo p̄m dōm q̄ Ari. loquit d mō-
tu p̄mi mobilis a q̄ sequit corruptio i his iferiorib⁹ sub tē-
pore pmanētib⁹: eo q̄ nō pōt circulū cōstituere cōiungendo
finē: vt apparet ibidē p̄n°. Hic aūt ē sermo de motu p̄ticu-
lari aialis q genus est exercitij z nō p̄ni⁹. ℂ Aut h̄ cū eō q
p̄ticulariter cōferre vī tādē vī͛r aggregat⁹ nocet: cum i ipso
C aliqd spūs exhalet z vigoris: ceu in salina emissa: i q̄ calor
cadit inat⁹: ita vt z demū: sic dissuz di la. 11 z. eq̄ricū fiat eē.
ℂ Ad aliud dōm: q̄ mot⁹ z dē successiuū est imp̄fectuz p̄-
manētis relatione: eo q̄ nō vt id habeat sil totū: sz in succes-
sione z acq̄sitione ptis post partē. Nihilominus tñ cōfert in
p̄fectionē alicui⁹ z maxie caloris excitationē z superfluita-
tū eductionē vt dissuz. Qd̄ notat motus p̄mi mobilis cum
T. c. 50. alijs maxie q cā gñōnis z corruptionis hoꝝ hic entiuz ex-
stit. de ge. z cor. 2°. ℂ Differentia. CXIX.

Quod cibus subtilis grossuz debeat
p̄cedere: mōstrat. Quia
Tō. 34. 3° re. a. opz vt sumat in p̄mis illud cui⁹ corru-
Cap. 6. in ptio est facilior: z ei⁹ descēsus velocior: deinde
medio. 2m post ipm qd̄ est s̄m 3riū illius. ℂ Adhuc p̄
practice. Opz vt p̄ponat hō cibos facile descēdētes ex sto-
Do. 2. ca. macho illis q morant. ℂ Palin. p̄ 3°. Nutriētia p̄terea in
2. añ me^m sui receptione ordinē hñt in q̄ sanitatis cōseruator sollicitus
eē oz: ne illō qd̄ subtile est z cito digerit post forte nutriēs
Lectione qd̄ sit eo duri⁹ in cibo sumat. ℂ In dictis q̄z vtilib⁹ cōcordati
54. in pa. sunt antiq: q̄ cibaria q̄ sunt velocit descēdētia: facileq; ve-
D nas penetrātia p̄mittēda eē añ cibū: q̄ aūt ad hec tarda po-
stremo. ℂ Rursus: qd̄ est cito digestibile: z de vētre egres-
sibile opz p̄mittere: q: id cito digestū g̃sso p̄miscebit indige-
sto exñti in vētris fundo nō p̄mittēt illō descēdē: q̄re cōtin-
git vtrūq; corrūpi. ℂ Adhuc s̄m Isaac febriū 5°. Uēter ē
Collr. c. q. statis receptaculū. Ipm aūt ē graue: q̄re hō petet fundum.
post me^m. Est. n. z fridū z humidū: viscosum: digōnis ipeditiuū: ꝑp qd̄
vt facili⁹ digerat subtilē experit cibū p̄mittē: cū z sit digōni
obediēs magis g̃sso. ℂ Amp. illō oz p̄mitti qd̄ citi⁹ staura-
rat depditū: h̄ āt ē sbtile cū celeri⁹ digerat z penetret g̃sso.
Ca. 6. post **Cuius oppositū** ostēdit p̄ p̄m practice ita. Gros-
medium. sus cib⁹ nō cito digestibilis
Doc. 2. c. oz p̄cedē cito digestibilē. ℂ Adhuc 3 p̄. Iste ēt nō p̄ come-
2. añ me^m

dere oz cibū subtilē: ita vt post ipm cibū fortē z durū i cibū
E sumat. ℂ Palin. 7. de ige. In cena dari p̄cipit cibos gros-
Cap. 6. añ siores z terrestriores: q̄lis ē panis: deide liqdiores z subti-
medium. liores: ceu petrinoꝝ pisciū pulmētū. Rursus ars imitat nāz
h̄ āt grossiora z g̃uiora bis p̄mittit opposita: velut ēt deno-
rū edificioꝝ fundamēta: ꝑp qd̄ g̃ssuz subtili op⁹ sit p̄mittē.

Propter primū qdē sciēdum q̄ notificatum
est qd sit cib⁹. 136. z. 137. dif-
ferētia z alijs. ℂ Grossuz aūt z subtile sunt qualitates due
quedā: q̄s q̄ppe medic⁹ sensibilis artifex subas cū sibi sīli-
bus nominat cum q̄litates appareant composite ad p̄mas
velut substātie h̄ concrete. Grossum etenim est cuius suba
frigido magis aut cal'o inspissata existit de difficili cedens
z per partes penetrans tarde: subtile vō econtra.

Propter scdm vō sciēdum: q̄ qdā dixerūt ad
quesitum distinguendo cibum
esse duplicē: duꝝ masticabilē z liqdū nō masticabilē: volē-
F tes q̄ si duo cibaria assumant: q̄ꝝ vnū masticabile sit: reli-
quū aūt nō: oportere imasticabilez masticabili p̄mittē: mo-
ti ex eo q̄ nō masticabile si post det cito digestuz nō potēs
trāsire seipsum corrūpet z p̄cedēs sīl'r grossuz idigestū. Si
vō cibaria vtraq; assūpta sint masticabilia dicūt grossum
subtilē anteire. ℂ Hec aūt positio saltē q̄rtum ad p̄m ptem
stare nō pōt p̄ illa eadē qb⁹ ostēsum poti dicta potū z cibū sil
fore cōmiscēdos. Ostēsum. n. liqda vna cōpactio adunāda
vt p̄fectior interueniat cōmistio: z demū digō z nutricatio.
Nā si cib⁹ subtilis imasticabilis p̄ponat citi⁹ digest⁹ ptrā-
siēs secū reliquū cibū idigestū ex stō educet. Adhuc vēter
in pte iferiori exñs igne⁹ iproportionabil' sbtili cibo ipz q̄si
supfluus calitate aduret p̄parādo eū in cholē gnōnē in cpē:
ꝑp qd̄ ea positio quo ad priorē partem stare non valet.

Propter tertiuz aūt p̄mittant p̄us q̄dā dicta
ri neciari° subdatur eadem.
ℂ Propter hō p̄m sciēdū q̄ corpoꝝ ad p̄ns dicta duplex exi-
G stit. nā ē corp⁹ qddā sanū simplr: cui⁹ dcī⁹ p̄cedūt iculpate:
I hñs mēbra oia z p̄cipue digōnis p̄ me sibi p̄portionabilia
inuicē z toti. Est z aliud huic opp^m vt cui⁹ p̄ticulaꝝ actio-
nes sunt deficiētes: vtrūq; z maxie q̄ digōnis p̄ nō adinicē
proportionales: sed aut debiles cito alimētū añ digōnē p̄-
fectā egredi p̄mittētes in secessum: vel fortes cōstipare p̄ohi-
bentes ipso et digesto supfluitates secedere. ℂ Itē. cibaria
sunt in duplici dr̄ia: quedā enim sunt alimēta vera vt panis
Doc. 2. a. caro z vinū laudati p̄ 3°: quedā autē a nutrimēto vero ex-
2. añ pa°. nea vtcūq; cibaria potius medicinalia ceu fructus z olera
quorū q̄dā sunt stipticātia z alia molliētia. ℂ Propter 2m.
hō sciēdū q̄ si corpa fuerint sensibil'r lapsa vt q̄ secedāt p̄
amplius grossum opz ac stipticū tūc subtili z mollitiuo p̄-
mittere: vt sui q̄si cōstipatione q̄dā tāto retineat spe qd̄ sub-
H tile: vt vna possit digō p̄fici. Si autē fuerint cōstipata subti-
le liqdū molliēs grosso terrestri stipticāti p̄mittat: vt ven-
ter inde mollescat. Reliq̄ vō corpa de q̄bus principaliter
introductus est sermo h̄ h̄ ordie regant p̄missionis ciboꝝ
IA z postpōnis. Siqdē eni duo vel pl'a sumant cibaria: quoꝝ
vnū medicinale subtile mollitiuū sit: aliud autem nutribile
Cap. 6. in opz sic subtile facile descēsibile morosiori p̄ponē. vñ p̄ pra-
medio. ctice. Oportet vt hō p̄ponat cibos facile descēdētes de sto-
macho illis q morant sic q̄ molliāt vētrē illisq; stringāt vt
cibus cito descēdēs viā paret morāti: sic sunt melones: p̄si-
carius nāq; sumēda sunt: q̄z panis aut caro: vt molliēs vē-
trem cibus viā paret stringēti. Sicut prius sumunt olera
elixa p̄parata cū muri z oleo: q̄z pira z coctana. Cui⁹ qdē
rō q: hō sunt facile trāsibilia q̄litates medicinales habētia.
Et iō vt vētrē cū expedit subducant: z ne postposita corrū-
pant reliquum corrumpētia cibum ea: opus sit p̄ponere:
z in hunc quidē intellm̄ tēdit p̄ 3° q̄n p̄cipit cibum subti-
lem grossiori anteponi. ℂ Si autē sumpta sint vera nutri-
Doct. 2. c. menta cibationis gratia solum suscepta z non me^m tunc
2. eū me^m

I

grossior pmittat subtiliori. vñ Haly. loco pdicto. Grossus cibus nõ cito digestibilis pcedat cito digestibilem ⁊ subtilē vt pportio carnis ouine aui⁹ ⁊ vaccine añ ouinā. Qḋ ⁊ sentit. A. loco practo negās nõ fore comedēdũ labilē p cibū: ita vt post ipm cib⁹ fortis ⁊ dur⁹ assumat: hõ ꝟo talr̄ ↄfortent. ¶ Oē nāq; agēs nāle in sui actiōe tp̄s ↄcernit 2⁹ de cā. Et in maiori tpe fortior pficit actio ⁊ cibus grossus fortiori idiget actu subtili. Oportebit itaq; grossum pcedē vt passiuū at digōnis actũ añ subtilē venientem postremo. ¶ Ampli⁹ opʒ digerētis ad id qḋ digerit pportionē adueniret: sic actiuū ad passiuū: vñ 2 fo. p⁹. Cib⁹ oʒ eē pportionalis calorinā si imētus fuerit mult⁹ expetit cib⁹. si āt modicus paucus. Oʒ si alr̄ fiat aut i cbo. vl̄ bu. flaticos trāsibit. Cũ igit̄ ps vētris iferior sit calidior supiori: eo ꝙ carnosior ēst ipsa ⁊ plimi sanguis fit fortius digerēs. Juuat ēt ea ex meliori applicatiōe priũ reliquarũ ei dictarũ. dīa. 29. vētris digōnē iuuātiũ q̄ila sunt epar ⁊ splen circ⁹: diaphragma ⁊ arteria grādis ⁊ cũ musculis sup vētrē expāsis. ¶ Adhuc si grossus pmittat ei⁹ grossicie pylicron vētris ↄfortabit ⁊ cōstipabit phibēs subtiliorē añ digōnē ēē duci. Si aũt subtilis pponat sui passibili fluxibilitate secedēs ex stōcho grossiorē idigestũ educet. ¶ Palin. cũ cib⁹ grossus pcesserit sbtilis aduenīēs meli⁹ sibi cōmiscebit i ipm vndiq; penetrās sui sbtilitate ꝙ̄ si subtilis grossũ pcederet. Eius nāq; grauitate petēs q̄ deorsum subtiliorē seq̄straret in pteo. Sic ꝓ opʒ grossiorē cibũ añponere subtiliq̄ñ corp⁹ sanũ extiterit ⁊ q̄n gr̄a sumit̄ nutrimēti. ¶ Medicie ꝟo gr̄a vl̄ tragemates postponunt aliq̄ stiptica vt cib⁹ fundũ petat vētris: sic pira cydonia ⁊ caseus stiptic⁹. Qḋ āt cib⁹ fuerit medicinalis labilis: celeriter putrescibilis cũ opʒ pmittēt: q̄m postpositu⁹ ifundit ⁊ corrūpit qḋ añ ipm. Tp̄s autē añcessiōis si fuerit mollitiuũ pprie ipsi debet tñ ēē: alimētorum 2⁹ i vt q̄ñ reliquus aduenerit sit ipse iā in digōne de stōcho descēdēs: vt vētrē molliat ⁊ infridet: vñ peccāt in hoc medici ⁊ marie in diureticorũ exbibitione: q̄b⁹ mox subsequi faciũt cibũ deportātē hunc indigestũ ad renes oppilōnē ⁊ lapiditatē augmētādo. Per oppositum quoq; quando vēter fluxus stiptica subductiuis: vt tactum: pmittere.

K

L

M

Propter quartũ

qdē. ad p^m obʒ vt ad auctores ꝙ ipse pcedũt suis vijs itellectu ex vtraq; pte. ¶ Ad aliud dōm: verũ eē cito digestibile ⁊ descensibile in altera pte distinctionis pmissa: vt q̄ñ vnũ assũptorũ eēt nutribile magis: aliud ꝟo medicinale mollīēs plus: sʒ q̄ñ vnũq̄dq; fuerit nutribile vere nõ opʒ tunc grosso subtile pmitte: sʒ vt ostsuʒ est eʒ. Neq; ēt accidit: vt deducebat ꝙ subtilis digestus pus corrūpat nõ valēs exire: ⁊ cōmiscebit idigesto corrūpi pato: q̄m sil' digerant: reo ꝙ talis ē pportio hõ cibariorũ: vt subtilis ad grossũ: ⁊ q̄lis digōnis ptis iferioris vētris ad ptē supiorē neruositate minus digestiua iferiori. ¶ Ad aliud dōʒ ꝙ hic sermo magis in corpib⁹ verificat̄ sanorũ in q̄b⁹ nullus humor deq̄ sit curādũ abūdet in vētre. Jn his. n. cib⁹ pponēdus est medicinalis calefactiu⁹ digestiu⁹ ⁊ diuisiu⁹: deide vomitu aut secessu educēdũ flaticũ in eo ↄtētũ. Extranee silr̄ deñ sia cohabitare in vētre cũ nā nullũ sibi ↄstituerit receptaculum nāliũ 2⁹. ¶ Ad aliud dōʒ: ꝙ lʒ subtile grosso cit⁹ ↄsumat: q̄ñ fuerit eq̄lis q̄ntitatis: ⁊ agēs silr̄ cũ alijs ↄditiōib⁹ eq̄ler: cũ tñ subtile multiplicatũ fuerit sup grossum nõ antea: sed eq̄lr̄ ↄsumunt: vt euenit in pposito ⁊ dīa appāit hori. Suscipit̄ enĩ de subtili tāta q̄ntitas q̄ grosso restito ↄposita ieq̄li ↄsumit̄ tpe. ¶ Et silr̄ ad ea q̄ partis alterius qd dicendum apparuit.

¶ Differentia. CXX.

Quod semel

tñ in die nāli sit comedēdum mōstrat: q̄si quod est ↄtrũ corpori ⁊ ipsius ieiunũ raro applicandũ est: tale qdē est alimētũ p de ge. ⁊ cor. ⁊ cōplonũ 3⁹. Rari⁹ aũt est qḋ semel in die. ¶ Adhuc aīal qḋ est actuũ nobiliũ parũ debet circa comestionē sollicitari: vt illis valeat amplius intēdere: septimo de vtilitate particularũ: hõ est hō ibidē. Propter qḋ raro ⁊ parũ vt semel solũ in die comedere hʒ. ¶ Oʒ autē bis vt p Corneliũ celsum bis die poti⁹ q̄ʒ semel cibũ capere cōsulētē: q2 alimētum ordinat̄ in restaurationē depditi sed ipsa vt duplex: vna qdē nocte fcā cũ calor coadunet⁹ fortificet̄: ⁊ resolōnē salte sentit occultā opet̄ vehemētiorem: velut hyeme dicunt ↄtingere. Altera ꝟo est resolutio diurna: pp poros a calido ⁊ luce aptionē manifestam. ¶ Rursus comestio appetitui ordinat̄. Sed cōiter bis appetit̄ in die. Jdeoq; bis erit comedēdũ. ¶ Et ꝙ ter vtaq2 ois pfectio i trib⁹ cōsistit in hui⁹ li. phemio. Jn comestione ꝟo pfectio attēdenda nõ minima cũ ordiet̄ ad vitā ex iōginq̄. ¶ Adhuc plurimo calo pāmũ ⁊ sepe alimētũ expetit administrare. afo. p⁹ hoc aũt inest hoi cũ calidissimũ sit aialiũ p bl̄. 4⁹. ¶ Oʒ aũt plus ēt q̄ter ostdit̄: q2 ei qḋ debilis digōnis existit: ⁊ vehemētis resolōnis exbibēdũ ē parũ ⁊ sepe: afo. p⁹. Talis ꝟo est hō cũ sit multis occupationib⁹ dedit⁹ digōnē ipediētibus: 5⁹ de iuuamētis: ⁊ cōpōnis ceteris rarioris ꝓ optima ↄstructione. ¶ Palin. in die nāli q̄tuor cōbinationes q̄litatũ tēporũ pticularũ existũt fm q̄s luna in nobis mutationes alteratiuas cāt nõ paruas. dīa. 178. q̄b⁹ opus sit cũ alimētis resistere: itaq; q̄ter erit comedēdũ. ¶ Sed ⁊ ꝙ cōtinue vt ꝙ aial resoluit ↄtinue: cũ calor nālis sp humidũ depascat: cui p alimēti administrationē resistit̄ pportionatam. ¶ Adhuc q̄dā vident̄ aialiũ paruorũ ↄtinue q̄si comedere q̄re nõ ⁊ maiora magis: itaq; ↄtinue vt eē comedendum.

N

O

Oppositũ autē

horũ dīuʒ: ⁊ plus tenēt arabes volētes ter i duob⁹ fore comedēdũ dieb⁹. Qḋ vtq2 indigestũ cauēdũ est fm. A. sumere ne sup idigestũ occurrat. Qḋ fit si plus bis vicib⁹: vt dclarabit̄ icomedat̄. Neq; opʒ corpus pmittere inaniri: qḋ eueniet si paucioribus⁹ administret̄ numero hõ. Propter quod i duobus diebus naturalibus ter comedendum.

P

Propter primuʒ

quidē sciendũ: ꝙ comestio est alimenti ore susceptio. Qḋ aliquando est masticabile grossum interdum liquidũ sorbile ⁊ nōnũq̄ liquidum potabile vt vinum qḋ alimentum est ⁊ potus. Semel quoq; bis ter ⁊ hõ sunt aduerbia quātitatem discretiuam importantia. Quid autem sit dies naturalis quidq; artificialis: differentia visum. 103.

Propter scd̄m

qdē sciendũ est: ꝙ Hip. 2⁹ re. a. cũʒ Gal'. videtur velle comedēdum fore semel aut bis in die. Qḋ innuit q̄ñ dī. Qui enim semel vel bis in die comedere ↄsueuit ⁊ reliq̄ ⁊ q̄bus non est ↄsuetudo prāderet ⁊ prādēt: ⁊ sigs semel in die ↄ̄ ↄsuetudinē comedēdo: ꝟo re. sa. indicat Gal'. seipsuʒ comedere bis in die: 7⁹ aũt de inge. Jn exiccatis ⁊ debiliorib⁹ ter pcipit̄. Quesitũ tñ regimē inspicit sanitatis. Arabes ꝟo vt tacũ vident̄ regulariter sentire in duob⁹ diebus eē comedēdum ter. vnde 4⁹ Almāf. Qḋ tēperatius est vt sani ter iter duos reficiant̄ dies. Primo quoq; practice. Opportunius vt comedat hoc qdem die bis: hoc aũt semel. Cui⁹ cāʒ subdit vt alieuiet̄ eius stomach⁹ a cibo die: quo bis sumpsit: ⁊ opet̄ in reliquijs cibi pcedētis ⁊ digerat cibũ ↄcoctione supueniēte opportuna. Primo aũt 3⁹. Ex vicib⁹ satiātis comestionis melior ēēt homo vna die semel ⁊ altera bis. s. mane ac vespere comedat. Quorum motiuum potuit esse quoniā preceptũ nihil comedēdũ esse nisi cibus de stomacho descenderit. Jpse ꝟo in habitudine media moratur in eo. 12. horis vsq; ad. 22. tredecima tertio. Sumat̄ aũt tēpus q̄si mediũ iter. 12. ⁊. 22. qḋ est circa. 16. horas. Ter autē 16. 48. ↄstituit horas: que duos pficiunt dies nāles. Precipit aũt mane ⁊ sero vna diecp comedere ne nocte comedat̄ profundiori. Hora enĩ tūc est digōnis ⁊ q̄etis: hec tñ apud latitudinē hītes multā variat̄ ex breuitate dierũ ⁊ eorum

Q

1. pri. a. c. 6. p⁹ me. ar i arg. ad op positum. Jn ar. ad opp^m. p. 3. doc. a. capi. 7. añ medium. Cō. alo. 25 iuxta fine.

Colli. c. 3. in fi. et. 7. terap. ca. 6. in me⁹.

Cap. 9 de suo fuct.

T. c. 18. Colli c. 4. in medio.

Colli ca. 21. in fine. ⁊ lib. 4 c. 17. in me. ⁊ ca. 10. in principio ⁊ expsse. 5 b iuuam. ca. 5. in fi.

Com. afo. 17 in me⁹ pñe. 6.

Com. afo. 15. in pnc. et fi. ca. 17. in medio. Ca. c. i fi. Colli ca. 41 medio

p⁹. 3. doc. 2. c. 7. post principiũ.

T. c. 228 C. c. 27. añ me^m. Cap. 6. p⁹ medium.

Cap. 4. añ medium. Ca. 13. in medio.

De. 3. ca. 7. añ me^m

Trac. 3 c. 8. in me⁹.

prolixitate. Quid autem de bis dicendum videbitur infer.

Propter tertiū vero sciendū q sicut corpora diversificant in aliis penes res naturales non naturales et contra naturam sic et circa comestionis vices. Que autē sint hec notum est ex multis: hic tamen varietas queritur magis rerū naturalium et innaturalium adinvicē q̄ preter naturam cum sermo in corporibus sanis existat. Nā hominū quedā sunt ca. et hu. crassa sufficienter densa cōpacta ventris et epatis laudabiliū repleta decēter sanguine non occupationibus extraneis subiecta in his locis et temporibus cōtemperatis et cōstitutionibus: ac que necessaria sunt ad vitā sufficienter habētia. His quidem in die naturali sufficit semel circa meridiē semel comedere. Quod et quidā pinguiū nostrorū observant sacerdotū: unde Alman. 4. Bis in die refici corpora habētes crassa et pinguia ledit: sumūt namq̄ tales multū alimēti. Abūdāt etiam hu. crudis digestione indigentibus: et id eciā fortibus virtute et corporibus non egentibus: dandū est raro et multū. ¶ Que autē his sunt opposita cū latis poris et spiritibus subtilioribus bina vel trina fortasse plus egent comestione: quare Alman. 4. Semel in die comedere corpora habētibus macra et sicca nocet. Medio vero horum duobus diebus ter reficiātur: aut omni die bis. Et hoc quidē ratio sumit ex prioris opposita. ¶ Observanda etiā sunt maxie etas cū aliis annexis et consuetudo. Nā infantes et pueri et proprie ambitiosiores bina trina vel etiā ampliori quoq̄ egent comestione. Similiter et decrepiti cum sint ceu lucerna extinctioni parata. afo. 1. Senex vero semel aut bis aut ter in duobus diebus. Adolescentes vero cū iuvenibus bis in die: sunt tamen amplius et minus. Cuius quidē ratio sumitur ex calore intēsiori et remissiori cū substantia duriori et molliori magis vel minus resolutioni apta. Cōsuetudo etiā in hoc vehementer est observāda. Nā quidā sunt semel consueti comedere in die: alii vero bis: nonnulli vero ter: q si mutant a sua consuetudine et precipue subito leduntur q̄plurime: ut declaratū est 2° re. a. vii p 3ª. Et usus in hoc vehementer ē observādus: eo q dictū est ipsum fore naturam quādā quā per illa opus gubernare: nā consuetudine diversitas causat non pauca: quidam .n. semel cibantur in die: alii vero bis. Et hi quidē cit⁹ cenāt: nonnulli vero ad vesperā. 7. de ige. Plures etiā reficiēdi sunt illi ad quorū stomachos sensibiliores cholera confluere festinat ciboq̄ modicū grossiori. In regionibus etiā calidis temporibus constitutionibus et subtilibus ventribus cibariis opus fit numerū augere comestionū: in mediis vero mediū: in contrariis vero secus evenit ordinariā. Comestionis q̄ numerū victū manibus querētibus opus addere ē propter multā resolutionē in eis factā a calore acuto. Infirmorū vero penes hoc et res variatur q̄ preter naturam dicta. 133. Potus etiā sumēdus est e comestionis tempore: ut declaratū. 118. dicta. Et hic quidem est primitivus. Delativus vero pōt etiā extra comestionē suscipi: puta cū digestio fuerit perfecta in ventre et dimidiata in epate. 7° de inge. ¶ Ex his itaq̄ brevibus pōt quis veritatē huius questionis amplius explicare: cuius approbatio apparet ex particularis. Et nota etiam ex ipsa rei extat natura: sic itaq̄ sentio naturalius et sepius bis comedendum in die.

Propter quartū vero ad primum dicendum: q licet alimē tū propter contrarietatē noceat bis aut pluries applicatū: tamen si hoc debite fiat malus intervenit iuvamētum nocumento quando necessitas experit. ¶ Ad aliud dicendum: q licet hoc sit nobiliū operationū non tamen ei bonum sit continue illis superessetecū he non permaneāt diutius nisi alimēto sumpto cōveniēti et eius modo. Ter .n. aut bis in duobus diebus vel amplius comedere non multū excellētes impedit ipsius actus. ¶ Ad alia tria dicendum est ipsa magis affirmando: tamen nūc naturalius est comedere bis in die ac cōius q̄ aliter. Et id plures legū observāt hodie: quod et Gal. testatur de seipso ut practicū de re. sa. aliqū tamen ut ostēsum et aliter comedendum. ¶ Ad aliud dicendum: q illa est perfectio habe de qua loquitur: et non victus q consistat in cēntia: virtute et opōnet aut hominis fine et medio. ¶ Ad aliud dicendum: q calor illorū non est qualitativū exacutū consumptivū: sed quātitativū potius mulcebre ac suave. ¶ Ad aliud dicendum: q hoc non est sic debilis calidi ut hoc consternatur innatum: imo sufficienter est potēs: iuvatur etiā digestio ventris per eius administrationem culācia et sirbū expāsum super omnia intestina. ut dicta. 29. ¶ Ad aliud dicendum: q quatuor ille cōbinationes qualitatū temporū particulariū sed quadras lune non sic corpus immutāt: ut propter has oporteat numerū comestionū variare: quod tamen in debilissimo et morti propinquo accidit dicta. 133. ¶ Ad aliud dicendum: q licet corpus continue consumatur non tamen opus continue comedere. Una .n. vice vel duabus pōt tantum comedi ut suppleat illi resolutioni continue: et maxie cū homo utatur cibis multū nutritivis: ut sunt carnes: vinum et panis: sintq̄ artificiata ita: ut etiā modica ipsorū q̄titas multā exhibeat restaurationē: insunt etiā sibi concavitates in quibus retineatur ad tempus. ¶ Ad aliud dicendum: q animalia pura multū comedētia et fere cōtinue non fruuntur assumpto sed emittunt mox: quoniam nullam aut paucā habeāt in intestinis replicationem: ut in illec piscis ostēditur in quo unū solū extensum reperitur intestinum et vacuū omnino: affixa etiam terre plātis sunt propinqua. In hominibus autē et in aliis quorū actus sunt perfectiores replicationes in intestinis sunt plurime ne in cōtinuo sint comedere ac secedere. 5. de iuvamentis. ¶ Quid autem dicendum ad ea que alterius partis iam apparuit ex premissis.

¶ Differentia. CXXI.

Quod cena debeat esse maior prādio mōstratur: quia primo re. ac. Infirmo ius ad prādiū datur sed ad cenā ius in cibum muta. Libus vero ut ptisana non colata maius alimētū est iure ptisane colate. ¶ Eti. In eorūdem 4. Potu vel mellicrato adiso. s. mane et sorbitione. s. ptisane succo ad vesperā. ¶ Rursus. dictū dicta. 118. q Gal. die horarū equinoctialiū. 13. circa 4ᵃᵐ horā panē simplicem sumebat sine potu. In cena vero tūc q̄stius accipiebat carnē cū pane ut non vesceretur simplici. ¶ Eti. practice. 1. Cena laudabilior est prādio: eo q quies post eam gerus dormit: immergitur enim calor in fundū stomachi et corporis et digerit cibū plena digestiōe et bona. ¶ Inde est sic est in tempore vel sic proportionabiliter et in particulari cū ipsum vim recipiat ab illo: sed in tempore hoc melius digeritur: utputa hyeme q̄ in tempore particulari ceu nocte cū sit sibi proportionabiliter in frigidius: sed quando plus digeritur āplior expetitur cibus. ¶ Rursus digestio fit per somnū. Ipse nāq̄ omnes operationes naturales fortes efficit. p 2ᵃ. et temperatā consistat gerē cū caloris regimine sufficiēti: hoc autem nocte adsūt. ¶ Adhuc illo tempore q̄ fortificatur amplius digestio: magisq̄ distribuit plus expetit alimenti: hoc autē est nocte cū fortificetur digestiva: tū propter admirationem cali se ad interiora trahēdo ab actibus virtute vacāte animali: etiā propter tenebras: quibus calor digestivus et spiritus fugiūt interiora petētes. ¶ Palin. Illo tempore plus ē comedēdū quando maior precesserit consumptio: cū cibus ad restaurationē ordinetur deperditi: hoc autem fit in die propter continētia calorē et actus nectios in utrisque bus attenuatur corpus. Cena igitur super prādium maioranda.

In cōtrariū Quoniam q exercitabantur antiquus solius carnis comestione erant mane cōtēti et panis solius in cena. p 3ª. Carnis autē comestio vel maior ea q̄ panis cū amplius nutriat. ¶ Amp. alimētū datur propter deperditi recuperationē: sed hoc maior futura est in die propter nature calidū vivificatū et solare ac actus quibus calor dissolvitur raritate corporis irrestaurius. ¶ Amp. si nocte propter cali unitionē intrinsecā maior precessit consūptio et maior die futura experitur restauratio q̄ perficitur prādio. Erit itaq̄ prādiū super cenā maiorandum.

Propter primū vero sciendū: q prandium est cōmuniter alimēti susceptio circa diei horā 4ᵃᵐ. cena vero secus undecimā: aut sic in bis comedētibus maxie. Variatur tamen prādii tempus et maxime cene propter longitudinem dierū et eorū brevitatem precipue.

Propter scdm vero sciendū: q in hoc quesito multiplex modus invenitur dicendi: quod evenit propter diversitatē cōplexionū: consuetudinē: dispositionē temporis

I

potū ꝛ regionū ꝛ filiū. Quidā nāqꝫ simplr̄ ꝑtulerūt ꝙ prā/
dio oꝫ eē cena maioꝛ ꝓp vigoꝛationē instri digestiui in no/
cte. ℭ Alij ꝟo dixerūt ꝙ flatici ꝛ fridi debēt meli⁹ prādē
ꝗ̄ꝫ cenare: eo ꝙ calor eoꝝ dbilis calore subleuat̄ dici ꝗ no/
cte mole flatis suffocaret̄ fere cena maiori fcā: cholici ꝟo ꝛ
erudi ꝓp ꝯ̄riū agere bñt eꝫ. ℭ Quidā āt dicūt ꝙ ſm ꝯsue/
tudinē eē pcedēdū: ꝙ nō multū ꝗ̄rit dubitatum. Nōnulli
ꝟo testant̄ sanis meli⁹ cenandū cū calor nocte fortificet̄ in
ampli⁹. Infirmis āt meli⁹ prādēdū nisi tūc occurrerit pa/
rosism⁹: cū nocte afoi. 2. plus soleāt appere ꝑicula ꝓp absen/
tiā vite datoris solis. v3. ceu oñsum est dr̄ia. 103. Quidā ꝗ̄ꝫ
dixerunt ꝙ tpe calido ꝛ regione simili prādium oꝫ eē ma/
ius cena: frigido ꝟo eꝯ̄trario: quē galli tenorē obseruāt ꝛ
ipsum forꝫassis ex eoꝝ mora in regione aliquando cal'a: vt
Syria eduxerunt. In ea eni ꝛ talibus nocte estiua incēdi/
tur digōnis perturbatiuū: quoꝝ qdeꝫ oiuꝫ etsi temulēter
veritatem tāgāt in sequēti dicēdorū apperebit defectus.

Ca. afo. 13.

Propter tertiū siqdē sciēduꝫ: ꝙ alimēta dāda
sūt plus aut min⁹: ꝑut digeri
pñt. Nō. n. ex his q̄ trāsglutiunt̄: s3 ex digestis fit cibi toti
corpi exhibitio. 11. terapētice. Digō aūt 4ʳ pōt cōsiderari:

K

Cap. 15. iux. fine.

vel rōne vicis q̄ alimētū corpi applicat̄ digerēdū: aut sub/
iecti: q̄ act⁹ exercet̄ in ipꝫ: vel rōne dispōnis iter agēs ꝛ pas/
sum occurrētis: aut ꝯtinētis in q̄ subiectū digerēs hī: Siqdeꝫ
ꝑ mō: aut semel alimētū exhibet̄ in die vl' ter in duob⁹ die/
bus: aut in vno die bis seu ter. dr̄ia ꝑori. Siqdē semel tunc
dōꝫ melius eē in sero exhiberi: dūmō nō oculos cū cerebro
habeat passibiles. Cena. n. nō paꝝ egrotatiuis nocet ocu/
lis ꝛ cerebro: ꝑetice. 1. eo ꝙ hu. crudi ꝛ supfluitates nō re/
manēt i mēbris icōsumpti cū sufficiēs habeat̄ exercitij tp̄s.
Silr̄ nocte subsequēte somn⁹ digestiuus aduenit qes ꝛ tp̄s
lōgi⁹ q̄ digōnē cūcta vigorāt: h̄ tn̄ nō ꝗ̄rit q̄situ. Si aūt bis
comedat̄ cōiter mane maioret̄ comestio ꝓp nunc dcā ꝛ di/
cēda vt ꝗ̄rit̄. Siqdē ter vt̄ tūc magis eligēdū eē cenare ꝗ̄ꝫ:
meli⁹ ꝓp tp̄s lōgi⁹ somnū ꝛ qetē futurā: qd etiā nō petitur.

Ca. 13. in medio.

ℭ Si āt ad ſm ꝯsideratio referat̄ 2° sciēdū ꝙ h̄ aut ē sub
latitudie sanitatis vl' in morbū iā decidit: qd siqdeꝫ decidit
aut cū hu. vitio vel sine. Q̄ si absqꝫ: sic magis est cenāduꝫ:
vñ. 7. de ige. loquēs in cura male cōplonis sicce stōchi ait.
In vespa estimam⁹ cibū fortiorē dari nō puis bonis potiē/
tib⁹ his q sic dietant̄. Qd ꝛ rōne suadet̄: qr hi ꝛ oino ma/
lā cōplonē ꝗ̄cūqꝫ absqꝫ hu. vitio hñtes ꝛ siue in toto aut in
pte vtuis sūt debilis ꝛ corpoꝝ extenuatoꝝ: vñ ꝓp virtutē
dbilē paꝝ egēt alimēto vna vice: ꝓp ꝟo ꝯsuptionē sepe aso
rismo illo. Et qb⁹ semel aut bis ꝛc. h̄ āt fiet die: sero ꝟo nō
vt n. 1 nocte qescat: ꝛ ne in prauos redigat̄ vsus: ꝛ qr tp̄s i/
teruenit lōgū somn⁹ ꝛ qes: iōqꝫ alimēto egēt in cena plus.

L

Ca. 6. post medium.

Amp. nā in talib⁹ solū ē ciboꝝ digōni itētat nō āt matura/
tiōi supfluitatū: carent. n. eis. Rursus tales cum sint sicci ꝛ
eorū qdā cali noctis iuuant̄ dispōne ꝯ̄ria. Dabit̄ itaqꝫ eis
plus alimēti in cena. ℭ Q̄ si cū hu. vitio par ant̄ dōꝫ fore
ꝯueniēti⁹ prādiū maiorare. vñ tertij ꝑ⁰. de epilē cura. Ille
cui⁹ ꝯsue^do nō tolerat vt semel reficiat̄ diuidat cibū suū q ē
minor refectiōe sua in tres ptes: ꝛ sumat duas tertias i prā
diore 3^am ei⁹ in cena: post exercitiū sbtile. Qd ꝛ rōne ꝑsua/
det̄: qm̄ illo tpe q̄ nā dbilis iuuat̄ i digōne calore solari vi/
uifico ꝛ resoluunt̄ āpli⁹ supfluitates sumēdus ē cib⁹: h̄ āt ē
die. Sūt. n. ꝛ hi sicces illis q hyeme frida iuuant̄ aq̄ ifrigi/
dant̄ ꝛ leduntur: cū eoꝝ sint corpa tenuia ꝛ calor debilis: s3 iu/
uant̄ estatis calore: vt sūt mulieres ꝛ flātici: ceu tactū afoi.
3. Amp. tūc tpis magis viget supfluitatū resolō: ꝛ exercitiū
interuenit cū mēsura. Iidē calor vital' adest solaris ꝛ lucis
digestiu⁹ cū sit vite pn^m: sic. n. fruct⁹ calo digerit̄ duplici ꝑ/
prio ꝛ solari. Theophrast⁹ d plātis ꝛ pharma^{cis}. 4. Silr̄ i
aialiū digōnē i^s hꝫ operabit̄ calm. Nocte demū opꝫ tales
qescē a mltā ciboꝝ susceptiōe. Tū qr nā fortis ꝛ digestiua,
sufficiēs ē in somno. Tū ēt qr i nocte nā magis ē circa sup/

M

Trac. 5. c. 10. cir. fi.

13. p^a gtis

Cā. afol. 3. 2. 19.

Dif. 1. ca. 4. in me°.

N

fluoꝝ digōnē in talib⁹ itēta cū eaꝝ expulsione. Adhuc qñ
supfluitates retinent̄ ꝓhibita respiratiōe aduenīete ꝛ mo/
uent̄ ad eꝫ̄nō est nā nl'ta ciboꝝ ipediēda exhibitiōe: h̄ āt
nocte fit: somniqꝫ tpe. Qñqꝫ enīꝫ calor i plerisqꝫ fortificet̄ in
nocte spūum ꝯctiōe ꝛ somni reductiōe: nō tn̄ in hꝫ pōt duo
vt alimētū ꝛ supfluitatē digē: taqꝫ in his ꝯueniēti⁹ est cenā
breulare. ℭ Si ꝟo hꝫ corpa sub latitudie fuerit sanitati: ex
aut sūt sufficiēter sana robusta supfluitatib⁹ sensibilib⁹ ca/
rētia cū oēs expeliāt sua via: vt athlete: ꝛ hos qdeꝫ experit
cenā maiorare. vñ. 7. d ige. athlete nō rōne sola: s3 expiētia
lōgi tpis cōprobāte inuenerūt rōnabile fore ꝗ̄cūqꝫ ciborum
sunt fortiora in vespe sumē: qd ostēdit̄. Tū qr eoꝝ digō no
cte solū ē digōni ciboꝝ itēta ꝛ nō supfluoꝝ maturatiōi cuꝫ
illis careāt fere. Tū qr solū robur corpis itēdūt: qd ꝛ nocte
acqrūt magis cū āplior fiat sāgulficatio ꝛ distributio ꝛ spi
rituū his gñō. Rursus. hi in ocio positi die q̄nqꝫ vehemē/
tissimo mouent̄ exercitio: ꝓp qd laudat̄ cene in his igrossa
tio. ℭ Si āt corpa fuerint ab isto ꝯpaměto ꝛ robore distā/
tia ceu sūt plūma vsqꝫ i egritudinē nūc ꝯueniētia. Et talia si/
qdē aut exercitant̄ exercitio fere ꝯtinuo vehemēti aut nō:
Siqdē ꝑ⁰ vt sūt victū mālb⁹ q̄rētes: meli⁹ sit eis prādiū sup
cenā maiorare: vñ dcm̄ ē ꝙ q antiq̄ tpe exercitabant̄ ꝯtēti
erāt soli⁹ carnis comestiōe i māe ꝛ soli⁹ pāis i cena. Qd tir.
mat̄ qm̄ alimētū nō solū expetit̄ ꝓp nutrit̄: s3 ꝛ ꝓp hūectat
ac irro^re mēbra ne arefiāt ex forti motu: vt resistat̄ resolō/
ni ex caloris icēdio ꝓueniēti: vñ. 2. d ala. Alimētū i ꝑn⁰ ē ꝯ/
riū corpi: deide i fine sit silē: ita ꝙ cib⁹ h3 remitte cal'^{es} cor
pis nr̄i ꝛ ꝓhibē exiccationē ei⁹: ꝓp qd opꝫ pl⁹ cibi exhibē i
prādio: neqꝫ ꝓp exercitiū cessant ab eorū digōne: cū ita sint
ꝯsueti: vsus. n. res ē ꝑter nāꝫ. ꝑ 3ª. Est ꝛ calor vehemēs ꝓp
exercitiū potēs supesse labori ꝛ digōni: ꝓp qd videm⁹ eos
ter in die comedere: ꝛ cū appetitu digerere. ℭ Si aūt non
forti laborioso ꝛ ꝯtinue: vt ꝑdicti: vtant̄ exercitio: 2ʳ euenit
id ad pñs: qm̄ aut plm ꝟtunt̄ exercitio ꝓp occupatiōes ne/
cessarias i vita ꝛ ēt q̄ salutis: sic ciuiles viri q̄ꝫplures circa
bona fortune negociātes ꝛ salutē: vel iterdū exercitio forti
ꝛ laboriose mouent̄: vt diutius eqtātes vel itinerātes: aut
aliud quiddā forti⁹ a ꝯsueto agētes exercitio. Et his sit vti
lius cenā sup prādiū āpli⁹ augē: q̄re Halyab. ꝑcipit eos nō
prādere: qm̄ opꝫ dbēre exercitari corp⁹ mūdū: vt dicūt ha/
bere: aliogn corruptionē digōnis icurret ꝛ morbos ide cō/
tigētes: qd ꝑsuadet̄: qr si comederēt cū nō sint cōsueti tales
adeo forti ꝛ laborioso exercitio: vt potes ipsoꝝ corrūperet/
tur iā digō maloꝝ chimoꝝ gñatius. Amp. ꝓp motū super/
fluū calor dissemiatiōe debilitat⁹ ē hoꝝ. Cuius qdē vnitio
potissima ē fortitudis ꝛ digōnis cā: q̄re oꝫ idigent fortio/
ri. Id aūt euenit nocte. Rursus. Q ꝑus nō laborioso vte/
bant̄ exercitio eoꝝ corp⁹ sic hūidi^{us} ē plenū qb⁹ pōt resisti
resoloni: puta ꝛ exiccatiōi ꝑ motū occurrētē in die vt in eo
pno fruant̄ cibo. Appet igit̄ i his ꝑmissuꝫ iductis. ℭ Q si
aūt vtunt̄ exercitijs suis ꝛ alijs occupationib⁹ in vita ꝑcis/
piēdū ē ipsis meli⁹ prādē ꝗ̄ꝫ cenare. Qd fulcit̄ ex re. sa. 5. ex
Antiocho medico ꝛ Thelefo grāmatico q vixerūt longe/
uis tpib⁹ eoꝝ prādia sup cenas augētes: qd ꝑclat̄ ꝛ vtriqꝫ
iā ex corporib⁹ nō egrotātib⁹ appuit. Cū enīꝫ h̄ sint dbilis
digōnis iuuant̄ ꝑ calorē sol' ꝛ lucē valde viuificos. Cōfor/
tant̄. n. spūs inde ꝓp suā silr̄. Ipse nāqꝫ aut ē lux aut effigiē
lucis hꝫ. A. Iuuant̄ ēt qr supfluitates tūc meli⁹ expellunt̄
poris apis die ꝗ̄ꝫ nocte. Amp. nocte nō opꝫ eos multo ci/
bo s3 pauco repleri: cū nā tūc itēta sit magis circa digōnē
humoꝝ crudoꝝ: qs somn⁹ hꝫ maxie digē: ac ad benignum
reducē: lꝫ eni nocte digestiua fortificet̄ virtus: nō tn̄ in his
adeo fortificat̄ ꝙ valeat cibū ꝛ supfluitates digere. Nocte
silr̄ supflua poris clausis nō resoluunt̄: ꝛ motu in somnū ꝛ
aere noctis oppugnātis eoꝝ eꝟ̄oni. Iidē virt⁹ ē fortis i no
cte ꝛ maxie nāliū digestiua ꝓp cali ꝯctionē ꝛ eiusdē vnitio/
nē. Virt⁹ āt fortis cibū nō expetit ꝑcipue cū supfluoꝝ fuer/

Ca. 6. post medium.

O

Ho Auic. vt in arg. ad opp^m.

T. 6. 45.

Do. 2. c. 7. an me^m.

P

1. Fen. ca. 13. in me.

In me°

Q

4. ē ala. c. 5. p° pn^m.

vt digoni itera fatagēs ad benignū et réducē vel ꝓpellere. Rursus. Melius prādētes ampli⁹ pñt vti exercitio qd i sanitatis custodia potissimū extat: calorez nāqȝ vigorat inatū: ⁊ oēs virtutes fortes efficit cuz supfluoꝝ expulsione: qd ꝯtidit cū oportet eū q exercitat: vt eib⁹ bestern⁹ iā digest⁹ sit in stōcho: ⁊ epate ⁊ venis. ꝑ³ 3ᵒ. vñ collet. 6. opz oēs digōnes celebratas eē qñ sit exercitiū. Sic autē euenit qñ cena prādio minor extat cū cibus oīs post vltra. 12. horas ꝑmanear in vētre: sic aūt mane facto eū oportebit a somno surgere ac moueri digōne nōdū ꝑpata mediata: atque qdez per somnuz iuuat ⁊ quietē: sic quevētris ⁊ per motū de exterioribus ad iteriora factū: ita vt adueniēte mane digestio somno perfecto perturbabit̄ cū tunc tēpus aduenit exercitij. Qñ autē melius prādet̄ virtus digestiua nutrimentū oblatuz digeret in die adeo ꝙ perficit̄ ventris digestio nocte superueniēte ac epatis: similr icipitur ⁊ finit̄ digestio vsqȝ mane vt adueniente die sit motus de partibus interiorib⁹ ad exteriora. Nā digō mēbroꝝ talē vr eē aliꝫ motuz imitari. Sic itaqȝ poterit añ prādiū ꝓximeli⁹ exercitari tpe quo digestio 3ᵃ ꝑficit̄: qd nō poterat ita suscepto cibo āpliori i cena cū digō 3ᵃ neduz 2ᵃ fuisset completa. Ita igit̄ appet quō rōne subiti: quo celebrat̄ digō diuersificet̄ quātitas exhibitiōis cibi in prādio vel cena. ℭ Si vo ꝯsideret̄ dispō cōsequēs agētis ⁊ patiētis: ꝗne familiaritas ē qdā ⁊ ꝯsuetudo nā extña altera sȝ Hip. in libro de aere ⁊ aq. ⁊ Aristo. in de memoria ⁊ reminiscētia. ⁊ dī altera nā. i. alterās nāz vel qdā nā. Et cū vsus sit res eē nāni expediet alimētū plus aut min⁹ in prādio vel cena sȝ ꝯsuetudinē exhibere: qȝ ꝯsuetudo est res maxia in ꝯseruāda salute ⁊ egritudie curāda. 2ᵒ re. a. Qd ostidit̄: eo ꝙ eius mutatio ⁊ maxime subita vehemēter est lesiua: vñ Dam. Mutare ꝯsuetudinē nociuū est ⁊ molestū ⁊ ꝑcipue senib⁹: ⁊ iō. 4. alimē. Praue ꝯsuetudines abolende sunt: sed nō morteo ꝙ nā nō sustinēt mutationes repētinas in techni. ℭ Sigdē rōne ꝯtinētis obseruandum: qñ aut erit tēperatus calīm vel fri. aut cōmiste vel celeriter mutabile. Si vo id tēperatū opz in antedictis subio ꝑp antedicta ꝑdicta prādiū sup cenā magnificare: ꝙ si calīm adhuc qȝ nocte supueniēte estuosa digestiua nō valet alimentū ⁊ supflui⁹ cuz h multo min⁹ digerē. Et iō egiptii ⁊ syrij calides ihabitātes regiōes meli⁹ prādēt qȝ cenēt. Si āt frigidū fuit cū in plib⁹ luce diurna ꝯfouet̄ digō ⁊ resoluuntur supfluitates in eis abūdātes qȝ maxie. Propter frig⁹ enim circūdās nā nocte itēta est circa tātas supfluitates digerēdas: vñ nō experit multuz alimētum administrare in cena: quē qdē tenorē obseruāt vltramōtani frigidas inhabitantes regiones ⁊ ꝑcipue gallici plus aliꝫ rōne vtentes. Sic itaqȝ appareat diuersitas assumptionis quantitatis alimēti ex plurib⁹ intētionib⁹ suscepta: ⁊ ꝙ vniuersalius tandez cum plures egritudinū sint māles: ꝙ plurima etiaz corpora sunt lapsa: maiorādū fore prādiū supra cenam.

Propter quartum qdē. ad ꝑᵐ dōz: ꝙ Hip. loquit̄ in corpib⁹ nunc egris: hic āt sermo est de sanoꝝ regimine. Aut corpora de qbus logt̄ sunt in materiei expurgatiōe ipsa digesta: ꝯcessuȝ enim est ifirmis nō supfluosis melius cenare: neqȝ supplendū: vt qdā ꝙ mane vtēdū sit mellicrato ad soꝛbēdum audiendum potius: ꝙ post mellicratuz vel oxymel per duas horas dandus est ordei succus: vt appebit. dāis. 171. Et ideo Cōmen. Meli⁹ qdē nūc ita dici mellicratū qdē ꝑᵐ: postea vo succū ptisane offerri. Cū āt dixerit in vesperā ꝑducē postea particulariorē doctrinā fac nūc dlorē. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ aut Gal. erat supfluitatibus inūdus: vel ꝙ minorabat prādiuȝ laboris ciuilis occasione ꝑp ifirmoꝝ visitationes crebras. ℭ Ad aliō dōm: ꝙ nō oēs digerunt hyeme meli⁹: sȝ calidi carnosi: vt ostisum afor. 1. Uel melius digeret̄ nisi supfluitates in corpib⁹ adessent: ⁊ sm h ꝯcessuȝ est plus exhiberi de cibo. Neqȝ ēt est silitudo multimoda somni ad hyemem ⁊ vigiliaꝝ ad estatē. ℭ Ad aliō dōz: ꝙ in plib⁹ meli⁹ digerit̄ in somno qȝ in vigilia si digerēda sint paria. Sed dictum ꝙ somn⁹ nocte hȝ in pōmis supfluitates amplius digerere: ⁊ nō sic alimētuz. ℭ Ad alia duo silr vt apparuit in nō paucis corporib⁹ superfluitatib⁹ redūdātib⁹. ℭ Ad ea etiā qȝ alterius partis qd dōm qȝtūcūqȝ vincant visum. ℭ Uñ ad ꝑmū dōm ꝙ. A. loquit̄ de corporib⁹ vehemēter ⁊ qsi continuo se gymnasio exercitātib⁹. ℭ Ad aliō dōz: ꝙ quosdā vt calidos carnosos magis iuuat caliditas somni ad digestionem qȝ solis ⁊ lune. ℭ Ad aliud dicendū: ꝙ hoc est verum in parum cenantibus: in plus autem non sic.

ℭ Differentia. CXXII.

Quod super fructus sit bibēdū ostendit̄. In dietis enim pticularib⁹ ꝑfica ieiuno stōcho vel vacuo sunt edenda: ⁊ postea vinū vet⁹ odoriseꝝ bibēdum: ipa vo extāt corruptibilia de facili qd ōnotat coꝝ quasi fetor qñ incidunt̄ ferro. Simile nanqȝ in his existit ⁊ aliꝫ. ℭ Adhuc fama nō oīno deꝑdit̄ quā populi multi famant: ebi. 7. Imper⁹ eni ꝯsequunt̄ amplius celestes: famosus aūt sermo: qñ aliqd vinū est potēti⁹ ⁊ aromaticū id bonū ꝓ peponib⁹ existē. ℭ Rursus. illō sup fruct⁹ exhibēduȝ qd coꝝ corrigit maliciā: ip(s)osqȝ ꝓpellit nocumēta: cuz fere vlr sint mali sanguinē hūore replētes adso. Hmōi autez ē vinū cū sit calīm putrefactiōis rectificatiuum: vniuersas mouēs excreatiōes. 11. de ige. Educitqȝ ipsos ad eā ꝑp cholerā quā mouere: iō ꝑ 3ᵒ ei⁹ vsus concedit̄ iuuenib⁹. Estqȝ ceu tyriaca maior calīa ifridās corpa: frida calefaciēs: sicca humectās ⁊ hūida exiccās i dietis ꝑticu(larib)⁹. ℭ Jidē. fruct⁹ assumpti calī extāt aut fridi. Sigdē fridi pot⁹ ꝯuvinū illis cōpetit: cū sit calīm coꝝ frigiditatis per oppᵐ correctiuum. Si vo calidi frigidoꝝ aliquis potuū. vȝ. aqua: ⁊ silr si sicci fuerint aut humidi. Itaqȝ super fructus ⁊ vnilr cibuz humoris praui competit potus ⁊ precipue vinum.

In oppositum: ꝑ 3ᵒ. Sup cibū mali chimi bibē vinū dum comedit̄ aut antē: aut postqȝ digerit̄ est malū: qm facit prauū chimuz in extrema corpis penetrare: ⁊ subdit̄ silr super fructus ⁊ ꝑcipue melones. ℭ Palin. sm Arabes super cibum vlr nō est bibēdum ⁊ ꝓprie vinum nisi postqȝ diutius venter sederit. dāis 118. ne fiat distantia inter ventrē ⁊ cibos vt eos tāgere non valeat: vel alimētuz deportet̄ idigestū in ptes. Fruct⁹ autez sunt quis cibus sup quē adhuc minus coꝝ timēdo maliciā erat bibendum. ℭ Et. cum sint alimenta medicinalia magis nō est ipsis qd adiūgēduz quātū possibile ē virtutē huius delationis seu allisionis. Et iō de alimētis docet̄ 2ᵒ exhiberi per tps non paruum ante assumptionem simpliciter alimenti: itaqȝ super fructus non est quicqȝ potandum.

Propter primū vo sciēdum: ꝙ fruct⁹ sunt vegetabilium semina ex ipsorū supfluis ꝑducta: atqȝ multiplr diuersificant̄ qȝtitate ipsorum discreta ⁊ ꝯtinuata: assumētis qlitate: substātia: origine: opere ⁊ tēpore. Qualitate qdē diuīt: puta nā: sapore. odore: ⁊ colore. Nā qdē qm qdā sunt calidi ⁊ sicci: alij calidi ⁊ humidi: nōnulli frigidi ⁊ hu. aliq vo fridi ⁊ sicci: ⁊ qdā vt possibile tēperati. Sapore vo omni vt dulcedie: amaritudie ⁊ reliquis ⁊ odore silr suo mō sm ꝙ possibile sit denotare. Jidem ⁊ colore i ꝑlm tñ attinent viriditati que amplius expoliatur maturitatꝫ tpe ⁊ ad albedinē aut nigredinē ꝑmutat̄. Substā qdē qm qdā sit molles: aqsi: aliqui terrestres duri: nōnulli viscosi: aliꝫ frāgibiles: qdā graues: ⁊ aliq leues: ⁊ q hꝫ. Origine āt: q: sunt aliq vegetabiliū ceu q oleꝫ qȝtitate ꝑticipātes āpliori: aliꝫ āt hoꝝ qdē minori. Ope vo q: qdē sūt ꝓportiōsbiles alimētor vt fic⁹: vue: ⁊ maturiores dactyli: aliꝫ remori maxie sic corna ⁊ nespilla: ⁊ qdā vo medij vt nuces poma ⁊ talia. Nōnulli ēt vētrē soluūt ⁊ vrinā ꝓuocāt: vt pruna vuarum maturiora: ⁊ pepones ⁊ cucurbite. Aliꝫ ꝯstipāt

ceu pira: sorbe: mespilla: et myrtus. quedam vero media. Diversificantur etiam secundum tempus quo fere in omnibus maturantur temporibus: estate tamen et autumno maxime. ¶ Sup fructus vero audio bibitionem dum assumuntur, aut immediate ipsis fere comestis: quod aiunt potus omnia dissum. 118. Sitis siquidem pharmacorum per duplici accidit de causa: vel ex humiditatum minoratione ceu stringens a stomacho et virtute a cibis naturalibus: aut ex caliditatis dominio vehementi ut quia spiritualibus. Corpora autem fructus assumentia variantur in naturis et in compositione ut et fructus, sunt enim quedam calida reliqua frigida et sic. etc. et alia stiptica nonnulla solubilia et alia media: et hoc omnis diversificata quamvis multum.

Propter secundum

vero sciendum quod aliqui simpliciter protulerunt nullo modo super fructus fore bibendum: neque et vltra super cibum nedum super fructus omnia pracata. Alii vero ex argutiis preceperunt super ipsos fore bibendum tamquam potu eorum corrigeret malitia. Quid autem de hiis sentiendum ex dicendis consequenter apparebit.

Propter tertium

vero sciendumque sitis aut est validam clamosa et maxime certa vel non talis. Siquidem potus exhibendus est quicunque potus, unde 118. Oportet procul dubio ut nimium sitientibus potus exhibeatur: quare 7. curative. Quis non vltra serens sitim sicut dicebat eligens mori magis quam vivere contristatur: et similiter de marasmo. unde 4. Alim. et per practice. Si necessitas vigeat super cibum bibatur ex aqua parum: non autem ad satietatem sitis sedande gratia: quod fulcitur: quia quod in vehementem passionem et anxietatem animal inducit amovendum est ab eo. Talis quidem est sitis sive ab ignitione accidat seu ab inflammatione cum humidum dissolvat nature caloris pabulum et fulcimentum innatica namque consumptione causatur humiditatis subtilioris ceu famicos gloriosiorique quod innuitur de fine titulo ita. Dii tibi dent nudosque lares inopemque senectam. Et longas hyemes: perpetuamque sitim: ceu et de Tantalo enigmatizaverunt poete. Est ex hoc itaque super fructus bibendum. ¶ Si vero sitis non fuerit huiusmodi attendendum quando potus aut expetitur gratia medicine vel alitionis. Siquidem primum advertendum an fructus sumpti sint frigidi corruptibiles de facili et venter similiter: quoniam tunc vinum exhibendum vetus odoriferum potens quod est calidum et sic. dila 70. Et hoc iterato habitis in dietis. unde 2. re. a. et per 3a. Bibant parum vini nec aqua mistum quod preter consuetudinem fuerit presumenda vinum tale et in cauta mensura superflui alterat et digerit prandium peracte primum absque conductione ipsius ante id in venas: quod et vinum operatur super fructus maxime. Si vero fuerint ventris calli maxime: sit ut eorum remittatur calitas potus ceu aqua exhibeatur in quantitate modica et precipue cum sitierit timendo ne ipsi in cholere permutentur putrefactionem quo suo fulciunt ad hoc perinducem. ¶ Si autem potus alitionis gratia: puta deportationis innuatur: aut cum hoc nutritionis ut alii potus proprie vinum cum ceteris sui caliditate: subtilitate et ac nature mutabilitate subeat in gratia: super cibum mali chimi et fructus maximeque multos et acidos celerius corruptibiles non est potus sumendus: et precipue cum fuerit quantitatis maioris: satagit enim prima humida in extremum corporis penetrare quam voluit. A. cum adducit in hac parte initio vtrum precipit vinum non esse post cibum bibendum: cum sit ex rebus impedientibus magis digerit enim velocius penetrans: ex his siquidem intelligens poterit diversitates fructuum: corporum et potuum in substantia qualitate et hoc predicti adinvicem coniungere: in eis indicare potum super fructus fore donandum aut minime. ¶ Noscere tamen quod si contingat super plures fructuum bibere alitionis gratia minus est illaudabile ut aqua potetur quam vinum: cum ea malaxentur amplius quam vino et ad inferiora inducantur: cum nature maximeque vino consuetis sit minus amica. Vinum autem magis fructus salvat insitos et ad intima corporis propellit. unde vulgarium expertum minus nocivum aquam super fructus et sic quam bibere vinum: quod ostendit extrinseca insuffio ipsarum in aqua et vino. Quidam .n. dolores passi sunt intensiores super fructus ex potu vini: aliqui vero mortui idem super sic bibentes: unde non solum super hos ipsum bibendum minime precipitur: 3a per: verum vltra super cibum cum sit ex rebus impedientibus magis. Digeritur enim velociter et penetrat coges cibum adhuc indigestum penetrare: quare oppilationes facit hereditare quam olim egritudinum et maxime chronicarum: sic rursus putrefactiones et omnium febres et apata cantes. ¶ Sed circa predicta dubitatur: quia quandoque conspicimus bibentes vinum forte multum super fructus: aquosos et proverbialiter super melones precipue. ¶ Dicendum quod hi non patiuntur hinc in presenti vigore alterative: leduntur tamen in posterum et aggregatione superfluorum paulatina: et unde alimentorum per. Non oportet negligere pura facere omnia ad esum fervia. Cognoscentes quod quamvis per singulos dies nocumentum non percipiatur eorum propter quietarentium quod aggregatur cum ipsis tempore multo maius sit aliquando quare continde 3. 2. Ab omnibus abstinere consulo cacochimis edulijs et si facile sint aliquibus digestibilia: latet enim tempore multo pravus in venis chimus ex his aggregatus quod occasione modica devenit ad putrefactionem: febrem operans mali moris: vel dicendum quod visus sunt reneccare non est per 3a. unde ibidem: licet potus negetur omnis simpliciter super cibum subditur tamen quod super ipsum bibere duas buccellas aut tres non nocet ei qui consuevit: consuetudo namque est res potissima in sanitatis custodia. 2. re. acu. apparens.

Propter quartum

vero. ad primum quod dicendum iam apparuit. ¶ Ad aliud dicendum quod sermo illorum fame sed quod ratificatur ut visum fuit: ceu quando gratia medicine aut vehementie sitis potatur super fructus. ¶ Ad aliud dicendum cum inductorum ipsius plurimorum concessione cum gratia correctionis potus sumatur in modica quantitate: neque cum ad extrinseca fructus producat vinum olino cholera cuando ut eam magis provinam educat quam per ventrem: sic autem oportet in venas progredi et ad intrinseca ipsos producere. In paucioribus enim cholera repitur in stomacho. ¶ Ad aliud dicendum est quod potus illo operatur gratia medicine: non autem alitionis: cuius gratia iam rationabiliter vinum est concessum: alterum vero negatum. ¶ Ad ea etiam que alterius partis quid dicendum apparuit: nam primum est notum per A. in introductorum cum neget potum super fructum alitionis gratia. Et ita reliqua procedunt et maxime secundum arabum positionem.

¶ Differentia. CXXIIII.

Quod super

dextrum latus dormiendum sit melius ostenditur: quoniam super illud latus est aptius dormiendum super quod magis advenit somnus: hoc autem est super dextrum. pbl. 4. ¶ Rursus, quando dormitur super dextrum venter in quo digerenda veniunt supponitur epati calido et humido digestivo: et velut lebes igni. Quod autem ei supponitur digerens melius decoquit quam id quod superponitur cum calor superiora petat continue. ¶ Adhuc melius est dormire super illud latus a quo epar et membra chilum et chimum melius post et convenientius attrahentur. Hoc vero est quando super dextrum dormitur propter vicinitatem epatis ad meseraicas et membrorum ad epar. ¶ Amplius tenebre conferunt ad melius dormiendum: propter lumen namque spiritus moventur progredientes in extra ex similitudine quam habent ad illud. unde lumen et loci illuminatio ponitur causa sabgrez 3a ph. Sed quando dormitur super dextrum fit conversio ad tenebras. pble. 6. ¶ Palin. Instauratur fatigatio que est propter fulciri super sinistra in vigilia: itaque super dextrum dormiendum est latus.

In oppositum

tredecima 3o. Somnus super sinistrum est plurimi iuvamenti in confortando digestionem propter comprehensionem epatis super stomachum. ¶ Adhuc sic commodius dormiendum est super vilius latus ut superflua decurrant ad ipsum sicut et capite ob hoc precipitur dormire elevato: latus autem vilius est sinistrum: dorsa. 47. ¶ Rursus. super illud latus melius dormiendum super quod delectabilius accubimus: hoc vero est sinistrum: pbl. 6. super ipsum namque est fulciri. ¶ Etiam frigiditati resistitur splenitarie et melle cum latus calidus ad modum cooperatorii supponatur ei: propter quem super latus dormiendum erit sinistrum melius. ¶ Quod autem indifferenter super utroque sit dormiendum vi est ei ex pronosticorum. 1. secundum mei translationem ita. Iacentem vero decet suscipi egrotantem a medico in latere dextro vel sinistro: hoc autem indifferentiam vel quamvis functionis ostendit nota.

Propter primum

quidem sciendumque latus hic quasi est corporis superficies super quam homo declinat quando ab erectione aut sessione desistit vel movetur. Est autem 4: dextrum: sinistrum: anterius et posterius. Quid autem sit dextrum et sinistrum ostenditur dicta. 183. Anterius autem est in quo magis sunt sensus: posterius vero motus. Super anterius autem iacere

per ventres est pserui. Posterius vo supine super dorsuz. Quid autem per dormiendu importetur : dixi visum.108.

Propter secundu vo sciedu aliqs magis laudabile sup lat⁹ dextru simpr ee dormiedu ptulisse. Alios vo sup sinistru qru sut pracca motiua. Sz cop dfect⁹ apparebit pnter:no enim simplr est hoc verum enuntiare:sed cum determinatoe ampliori.

Propter tertiu vo sciedu qp corpib⁹ existib⁹ sufficieter iculpate sanis pus incipiedu est dormire sup lat⁹ dextru:deinde dormiedu est sup sinistru diu vt digestio pficiat stochi:z tadez sup dextru iterp reuertedu:vn Av. Alex. Dormi teperate p sup dextru lat⁹ vna hora:deide sup sinistru:z illic pfice dormitionez. p vo 3ª vbi magis h smo cplet. Opz vt post comestione p sup dextru lat⁹ dormiat pauco tpe : deinde sup sinistrum reuoluat:postea reuoluat se sup dextru. Super dxtru qde p dormiendu vt alimetu fundum petat vetris in q pp carnositate z ppinguitate ad epar z sirbu pfectior efficit digo. Cuz eni iacet sup lat⁹ dxtru:veter cui⁹ fundus dclinat na magis versus sinistru deorsum directi⁹,sic situat tedendo:z epar hz velut p culcitra sup qd is expadit:z sic alimetuz magis petit que ima. Et io pcipio pharmacatib⁹ sup dextruz iacere:vt fumi a pharmacis resolui meli⁹ possint p ptes trasire:postea vo qn soluunt sup sinistru. Qn aut descederit cibus tpe nolongo tuc reuertant ad sinistru:qm fundus ventris ita lateralr qdamo tedit in sursum. Debit et epar super positu calefacies ipm sui calore pactiuo.q.qda podere copressiuo vt ide figat vehemetius in illu. Amplectit et z cotinet vetre diquaqz velut qs manu aliqd digitis copreheudit ampliatis:z demu paruper super eo pstrictis vt ea insinuat icisio. Et io dcm tredecima 3°. Somnu super sinistruz lat⁹ ee plimi iuuameti pp copreheſione epatis sup stochuz. Ex huius et applicatioe z vnitioe ipellit epar magis versus meseraicas z itestina:vt qz eis cunctis per breuiora possunt in epar chilum demadare:ipmqz attrahere:post h vo digone in vetre iaz perfecta reuertat super dextrum vt fundus stochi declinas in dextruz apertat : ceu dcm est antea pper vt.q.superfluu podus vetris qd in eo ptinebat descendat vn tredecima 3°. Somn⁹ sup dextru est ca velocitatis dscensiois cibi:qz pparatio stochi z ei⁹ situatio facit illd nectum cu directe fundus ei⁹ petat qd deorsus. Aliq tn hnt ex psuetudie vt super alterp solu dormiat lat⁹:aut pter somni profunditate vel breuitate noctis ex alimetis repleti vaporosis:vt no excitent neqz de latere illo moueant pus qz opus sit eos euigilare. Qui siqdem paulatine ad id qd dictuz est sunt reducendi:si aut no vertat in somno melius fit vt apparet qp postqz cibus descederit in fundu ventris erectione vel qzmodica deambulatione super sinistrum se deponere. ¶ Dixit aut in sanis cu determinatione:eo qp siqs ventrem habuerit fluxu opz eu super sinistru pter pacu iacere:si aut costipatu pter eam oppositu super dextrum est accubandu. Silr hns epar calidu dz cauere ne super illud dormiat:ventre vo hns frigiduz super sinistrum lat⁹ accubat. ¶ Sunt z alij duo pacti modi dormiedi vt anterius super ventre:qui qde laudat in hntibus frigidos ventres valde:vtraqz eniz digonem mire confortat z ppat ad supfluop expulsione per vias suas:vn 3° p. Super ventre iacere auxilium satis fert magnu in digerendo : qz calore copreheudit z retinet naleniqz re augmetat. Est z alius retro vt supine iacere qui oium est pessimus digonis partes distare faciens z superfluitates phibens excerni : sed in cerebru nucha z neruos ipelliens. No eniz locus hz posterior per que superflua excernant:qre morbi psurgunt qzplures ibidez: vn resupine iacere maluz est ad prauas ppara egritudies sicut apoplaz frenesim frigida.i.lythargia:z incubu:qm nia superfluitates ad posteriora declinare facit:ibiqz retineri. No.n. via hie pot ad palatu z narez:imat et ad bona digone psicere iace z no extese. Mebra naqz digonis magis inuice appropiquat:z loc⁹ et relinqt vacu⁹ vetositatib⁹ vt qescat imote pbl.6.3° pble. ¶ Adhuc aliqn petit⁹ e accubitus sup lat⁹ dxtru vel sinistru pp psuatione sanitatis:ceu nuc interdu vo pnosticatiois gra:qn eni qs iacet sup dorsuz nisi psuetudie vel fatigatioe fiat dnotat aiale virtute ita pstrata cu ei⁹ istris vt se nequeat sup musculos latep sustentare:z pp qd in dorsum pcides Come. velut cadauer. signatio est praua pnosti. p. super vetre silr accubit⁹ pter psuetudinem vituperat. vn ibide. Sup vetre iacere cui sano dormire insuetu ita malu:qz desipientia denotat:aut eop qui circa vetrem dolorem vt denotant iliaci z colici : sic igitur tacta sit veritas cum eius breuioribus fulcimentis.

Propter quartum qde. ad p^m dcz:qp adiacere sup dextru p accns plus aduenit somn⁹ vt pp motu laboriosuz q fuit in vigilia z pcipue in laborantib⁹. ¶ Aut dcz:qp lz sup ipz somn⁹ magis occurrat:no tn est sup id dormiedu:cu no sic vt ostesum celebret digo z supfluitatu adueniat excretio. ¶ Ad aliud dcz:qp qn epar supponit vetri magis calefac qz qn supponit:sic calibs iflamat⁹ superimissus magis iedet qz submissus:iuuat eniz podere iprimete ac copressioe. Neqz est sile de calore simplici ente in corpe subtili alta peteti : z in grosso copacto p copressione corpis in corpus agete. ¶ Ad aliud dcm:qp no magis vicinant epati meseraice qn sup id iacet cu disgreget magis epate apliato:vel eo dato meseraice no attrahut nisi qd digestu:digerit aut laudabili⁹ vt dclaratu e sup sinistru accubado. ¶ Ad alid dcz:qp ea Av. pbabilis est z forsassis fm aliop opione. Sic eni multotiens loqt in illo lib°:imagiat eni occultu dxtru psicaci⁹ vide:qn g sup dextru:tuc declinas dexter occultat vt no videat:qn autez sup sinistru euenit pnuz. ¶ Aut dcz qp illd verificat in loco lucido. Obscuro eni sic magis dormitur:non vz referre. ¶ Ad alid dcz:qp pcludit somnuz fieri sup dextruz cu dilectatione in qbusda:no at pfectiore digone in pamis z supfluop excretione. ¶ Quatuz vo argata pel alteri⁹ pcludat dudum appuit. Dormimus naqz dlectabili⁹ sup sinistrum sic accubam⁹ nisi labor pcedes aut vsus in pnu nos ducat. ¶ Ad vltimum et qd dcm apparuit:cuz hic querat accubitus iuuamentu z no ipsius pronostica significatio.

¶ Differentia. CXXIIII.

Quod coitus no copetat in re. sa. monstratur:qm qd abbreuiat vita:corpus infrigidat z desiccat:z calorem dissipat nature:cuz eius no parua ps ipo foras educat no expetit in re. sa. talia quoqz fac coitus. Mulus etenī cuz no coeat logioris e vite asino z eq ex quib⁹ est genit⁹:z femelle masculis si fuerint coitiui. pp qd passeres mares breuioris vite sunt femellis:de causis logitudis z breuioris vite. No alis qz caloris exolutione dnotat minoratio corpis z virtutis pstratio pstigēs ide. ¶ Adhuc qd pot supfluitate euare sine lesioe ea q cuz nocumeto educit peligeduz est coitu omisso : tale qde e exercitiu q p pua pila pcipue z magna. 6. de re. sa. Qd et appet ex ipsi⁹ bonitatib⁹ ostensis libellulo de exercitio cu sphera pua que in latinu trasduxi. vn Daly. euades ex egritudie coarctatiois spermatu est ille ex cui⁹ corpore resoluit hd supfluitas:aut p exercitium vel alia purgationum. ¶ Rursus. Posset hec supfluitas q coitu foras educit abstinetia sine lesioe consumi:cu sit medicinap pfecta. iux Gal. Viatici. 4. introductu. ¶ Amp. si coit⁹ no pueit adolescetib⁹:multi fm canones dialectice copetet:qz labor cib⁹ potus z somnus coia sunt ois etatis:venerea vo adolescetibus solis. 2. de re. sani. Dis vo puenire no apparet cum adhuc extent in augmeto quo impediret maxime. ¶ Rursus. Qd est natum ad ee no debet euacuari cuz ide foueat na. Tale qde est sperma coitu educum. 1. de gene. aialium:ita qp coitus in re. sani. no confert.

In oppositum sunt medici cũ phis. ¶ Adhuc in re.sa. expetit vt oia membra suũ actũ pficiãt. Sz coit⁹ ẽ mẽbroꝝ gñõnis act⁹. ¶ Amp. si coit⁹ cõpetit flaticis ꝛ cõueniet alioꝝ plurimis magis illis ad hũc dispositis: eis aũt ꝯfertissimo ipsoꝝ etiam passionibus. pble. 1. ꝛ. 4. ppter que in sani. re. cõpetit coitus.

Propter primum qdẽ sciẽdũ: ꝙ coit⁹ ẽ maris ꝛ femelle in membris gñõnis applicatio qua superfluuz expellit ꝗzti ad finẽ spẽi vel idiuidui ordinati. Duplex nãqꝫ ipsi⁹ extat finis. Unus qdẽ pncipalior vt in spẽi gñõnẽ. vñ. 5. theorice. Nã coitum in aiali ꝯstituit gñandi cã: vt inde spẽs permaneret aialiuz. Et iõ Jsaac 6° Uiatici. De⁹ in aialib⁹ in coitu admirabilez ac iseparabilẽ delectationẽ exhibuit ne forte coit⁹ abominatione destrueret gñõ: per vim nãqꝫ gñatiuã q̃ spmate velut ceu organo spẽs diuino ꝛ imortali participãt inq̃tũ pñte de aia ꝛ de ge. aialiũ scẽls. vñ Cõmẽ. Sollicitudo diua cuz nõ potuit facere fm idiuiduum aial permanere miserta est in dãdo ei virtutẽ q̃ possit pmanere in spẽ. ¶ Ali⁹ qdez est scdarius: ꝛ hic 2ˢ. Unus qdẽ vt necius ꝛ appꝛobandus ad regimẽ sanitatis ordinat⁹ de quo pñs extat iscriptio. Alter ꝟo inutilis magis ꝛ illicit⁹ vt ppter delectationẽ ꝛ prauã ꝯsuetudinez pactus: ꝛ hũc figẽ ipsi⁹ cẽneuz ꝑponũt alijs necessarijs plurimi. vñ. 5. theorice. Maioris partis hoium in appetẽdo coitũ delectatiõis cã ꝑponit ꝛ paucoꝝ ꝟo finis ꝛ ppo^m liberoꝝ pductio. Decenter ꝟo dcm̃ est maioris ptis: q: vel phantes maxie in dignitate voluptatũ spreta: q: non sunt de dispõnib⁹ necessarijs in esse nedũ de pfectionibus Com̃. in accessu physicoꝝ. vñ iterioꝝ. 6. Diogenes cynicus patiẽtissimus oium hoium fact⁹ ad oẽm operã ꝯtinẽtia idigentẽ: vtebat in venereis: q̃re molestationez que ex spmate deponere volẽ: nõ ppter aliqd delectatiõis bonũ: dũ amica vt aiunt ad ipm venire tardaret manu expssit spma tangens pudenda. Quaz demũ adueniente emisit dicẽs se manu puenisse: himeneũ certasse: aut diuitũ aliq ppter hereditates reliquẽdas afoꝝ. 5°. ¶ Est autem sanitatis regimen debita sex reꝝ necessariaꝝ cum q̃dã discursu: qũqꝫ medicinarum leuiori vsu corpori administratio.

Propter secundũ qdẽ sciendũ: ꝙ qdaz sicut epicurus introductus in techni lib° 3° negauit coitũ regi. sa. cõpetere ꝛ corporis tẽperati dicẽs. nullũ venereoꝝ vsuz fore salubrẽ. vñ colliget. 6. Plurimi sapientũ phibent vsuz coit⁹ in ꝯseruatiõe sanitatis. Epicurus ꝟo vt estimo nomẽ pꝓriũ fuit medici q opioni Democriti adhesit ꝛ Leucippi: sic Asclepiades Empe. vñ ꝑ de morbo. Nequaqꝫ vnũ est humanũ corpus queadmodũ athom⁹ epicuria. In ꝑ ꝟo elẽtoꝝ in q̃taliũ põnẽs recitant qdã corpa supponit a duritie ifrãgibilia: queadmodũ q circa epicurꝫ: qs tñ. q. hõ imemor dixit ꝙ fuit qdã hõ grãdis famosus. ¶ Cui⁹ qdẽ epicuri ꝑ otuit eẽ motiuuz: q: cũ corp⁹ cõponeret ꝑz ipz ex athomis arguebat illõ nõ cõpetere in regi. sa. qd athomos educit ex corpe: q: sic dissoluit illi⁹ cõpõsid ãt coit⁹ agit. Propter qd voluit ꝯcludẽ nullũ fore salubrẽ. Hãc qdez põnẽ Gal. vt apparebit eneruat. Mortuũ ẽt tollit ipsi⁹ ab Ar. in plerisqꝫ ꝛ elẽtoꝝ ꝑ. Corpus nãqꝫ ostẽsuz ex elẽtis q̃litatiuis q̃tuor cõponi: qd hic phibuit cũ Democrito medico ꝛ q̃litatib⁹ ipsoꝝ alterabilib⁹: qd Asclepiades cũ Empedocle negauit. ¶ Amp. hoc ꝯcesso nihilomin⁹ stabit icõueniẽs: cuz athomoꝝ qdã sint necessarij in corpis cõpõne. Alij ꝟo pp̃ pfecte fore nõ pauci aũt supfluitatẽ ẽt euenit ponẽtib⁹ corp⁹ altero pdictoꝝ cõponi mõ q̃zq̃z ẽt sint de se impassibiles. Pereunt tñ cõpõnis rõne: de morbo ꝑ. Et hui⁹ qdẽ ãpli⁹ appebit defect⁹ in 3° ddoꝝ. ¶ Quidã ꝟo scioli p epicuꝝ sectaz voluerũt epicureoꝝ audire vt dicat fm eũ nullũ coit⁹ vsum salubrẽ fore: sz ad delectationẽ oẽm. Uolebãt eni hos phos soluz dici epicuros de cute ac corpis voluptatib⁹ curãtes iuxta illud Horatij. Me pinguẽ ꝛ nitidũ bñ cu rata cute vises. Cũ ridere voles epicuri de grege porcum. ¶ Sed absit ꝙ tales vnq̃z sint aut dicant phi: cuz phia sit amor sapientie ac abstinẽtia ꝛ ꝯcupiscibiliũ victoria de hystoria phoꝝ lib°: q̃re hi fuerũt vt eis fuit possibile phantes recte spretis vt dcm̃ voluptatib⁹. ¶ Gra cui⁹ sciendũ ꝙ phoꝝ tres fuerũt here ses. Hec ꝑoꝛ. vz. nõ potẽs attigere formã ꝛ finẽ: neqꝫ distinguere iter sensum ꝛ itellectũ cũ de vñã sensus ponẽs non posuit aliq̃ ẽt nisi corpa. Et iõ sciam nãlẽ ꝑmã phiaz statuerũt 6° meta. pp̃ qd merito dicti sũt epicurei. q. de supra curantes: q: solũ qd supficietenus erat in re tãq̃z in eius cortice ꝑcipiebãt vt tñ accñtia ꝛ sensibilia: vñ nullas posuerũt esse formas subales. ꝑ metaph. nõ eni valebãt ad subiam ꝛ medullã rei puenire: brutoꝝ fere cõprehẽsiõib⁹ assimilati. Quare Auer. de sensu ꝛ sensa. Hõ cõprehẽdit dñas reꝝ ꝛ intentiones eaꝝ pprias q̃ sũt in re sensata. q. medullã de fructu: aialia ꝟo bruta extriseca cõprehẽdũt. q. fructuuz cortices. ¶ Alia qdẽ fuit stoicoꝝ secta. q. stantiũ ꝛ meditatione inueniẽtiũ: que ꝑter corpora formas posuit substãtiales: quorum studiũ a Pithagoricis icepit: ꝛ tãdẽ in platonicis consumatũ. ¶ Tertia quoqꝫ pipatheticoꝝ extitit. i. circũeũtium: per scholas eni discurrebãt vt disputatione que optimũ veritatis inq̃situm est istim in cognitionez puenirent occulti. Quoꝝ dux ꝛ princeps Ari. fuit astragelianus.

Propter tertiuz qdẽ sciẽdũ ꝑus qppe coitus ꝯsiderent iuuamẽta ꝛ nocumenta. Et demũ qb⁹ cõpetat naturis ꝛ qbus nõ: deinde veritas apiat q̃siti. ¶ Propter hui⁹ ꝑ^m sciẽdũ est: ꝙ ipsi⁹ iuuamentuz corpis ꝛ aie si debite admistret q̃z multiplex extat. Reddit eni hoiez alacriorẽ: audaciorẽ: minus irascibilẽ: minusqꝫ cogitãtẽ: igeniosiorẽ: morib⁹ grauiorẽ: corpe leuiorẽ: ꝛ meli⁹ dormiẽtẽ: calorẽ excitat nãlem: ac ei⁹ firmat virtutes: ꝯfertqꝫ melle ac renũ dolorib⁹ ꝛ egritudib⁹ flaticis: dũmõ caliditas fuerit sufficiẽter fortis: ꝑseruat etiã ab apatib⁹ inguinũ ꝛ priũ genitaliũ ꝛ fumũ reuocat caput petentẽ: tollit tenebrositatẽ visus: ꝛ vertiginẽ: capitis grauitatẽ ꝛ pprie qñ spma fuerit coartatũ coitus obmissiõe. ¶ Nocumẽta q̃z ipsi⁹ extãt q̃plurima tã aie q̃z corpis: qñ idebite fuerit expleť⁹. Uitaz eni abbreuiat senectutẽ accelerare faciens: itellm̃: sensuz ꝛ oẽs vlr vires debilitat: ac corrũpit calorez ac spm̃ ipsaꝝ motores: neruos dissoluit ꝛ articulos pprie anchas ꝛ vlr mẽbra gressus: oculos: cerebrũ: nucbã ꝛ vẽtrẽ ꝑcipue debilitat oẽmqꝫ corpori dispõnẽ acquirens prauã. Et ad sũmũ totã aiaz dissipat ꝛ corp⁹ corrũpit. Que maxime iducit qñ fuerit grãdi delectatione qs ipo potitus cũ maior inde humidi q̃ritas emittat ac spũalis calidi. Et ideo 3° vigesima. Coit⁹ cũ isanib⁹ iz sit fedus ꝛ phibit⁹ in lege apud multitudinẽ gẽtiũ pfert sic muliebri. Hic tamen ꝯcussione magis fatigat illo. ¶ Propter h⁹ 2^m sciẽdũ: ꝙ si qs vult coitus vsuz recte ordinare in salutẽ opz idicationes sumere a reb⁹ nãlib⁹ ꝛ sibi cõnexis nõ nãlib⁹ ꝛ ꝑter nãz. A nãlib⁹ qdẽ cea a cõplone: q: calĩa corpa: calĩa ꝛ hu. ꝑcipue iuuant ex coitu debito: nocent aũt minime: deinde tẽperata demũ cholerica: deinceps flatica: minime ꝟo ide alleuiantur melãca nãimo nocent multũ ꝛ pleruqꝫ. Et in cõplonibus sic pportionabilr simplicib⁹ repit obsuatio in quo corpꝫ calm aut humidũ ampli⁹ viget. vñ 6° re. sa. Innoxia venerea sollis humidis ꝛ ca. sunt: ꝛ oib⁹ qui nã multi spermatis sunt: ꝯtrarissimi ꝟo siccis cõplonib⁹ venerei actus: ꝛ ampli⁹ qñ fuerit siccitas frigiditati cõmixta: ꝑcipue cuz crassis testiculoꝝ fuerit hõ: h nãqꝫ cõplo semita est ad mortem: cõplonũ 2°. pp̃ qd Alman. 4°. a coitu corpa hñtes sicca vt ab inimico iterficiẽte sibi cauere debẽt. Et pp̃ h appet qbus hu. coit⁹ expellit abũdati⁹ ac qbus nõ. ¶ In membris filr ac virtute cõpetit exñtib⁹ robustis: debilib⁹ ãt minime cum eo ibecillitent pamplius. ¶ In etatib⁹ ꝟo maxie cõuenit iux adolescẽtie finẽ cũ corporis augmẽtuz icipiat dimere ꝛ aug

A tēn pap: ac i iuuētute demū ⁊ reliq̄ adolescētia. In p̄ma tñ maxime nocet modicū ēt sup̄fluū: cū adhuc aug^m sit suffi/ ciēter intēsum siueq̄ diminui adhuc ⁊ debiles: deinde in se nectute: mime v̄o in senio. vñ 2° re.sa.cū p̄missi ōe ordinis administrationis sex rez dā. Incipe q̄dem opz labores: seq̄ v̄o cibos ⁊ pot⁹: deide somnos: postea venerea debētib⁹ q̄ dē venereis vti. Alia nāq̄ cuncta cōica ōis sunt etatis. Venerea v̄o adolescētib⁹ solis ⁊ cū ipsoz fuerit opportunitas vt his q̄dē que prius ⁊ posterius etatib⁹: aut neq̄ spmati/ cātibus oino: aut nō gñatiuū sperma vel fecūdū prauē. Et hinc est q̄ 5° theorice iuuamēta coit⁹ dicēda ōia adolescēti ascribitur ⁊ iuueni. p̄ quoq̄ practice. Grandiores minuant a coitu q̄ātū p̄ñt: seniores quoq̄ caueāt coituz oino. ¶ Cōpetit ēt in habitudīe carnosa p̄cipue: deinde in eq̄li: postea in pinguedine. Forsassis aūt in macie extenuata demum in squaliditate mīme vel synthesi. Hñtibus quoq̄ colorē rub. flauū p̄cipue ɔuenit albū v̄o vel subnigrū nequaq̄ aliosq̄ ꝑportionabilr hñtibus. ¶ Cōuenit ēt magis ɔsueto q̄ ei⁹ opposito. Neq̄ eni opz mox ab ipso talē abscidere cuz idē q̄d veneno sile generet in corpe mortē inducēs interdum re/ pentinā: ⁊ in egritudīes plurimas ⁊ p̄ncipalioz priū lesio/ nē ⁊ vlr praua corpori acgrit dispōēcū magis religiosaꝝ ⁊ viduatis mox abstinere volētibus euenit: iterioz apparēs 6°. ¶ Eius siq̄dez vsus inordinatus p̄cipue nocet sexui masculino. Femelle v̄o paꝝ cuz in eo laboret minime. ¶ Sumit quoq̄ ipsius idicatio a reb⁹ nō nālib⁹ ⁊ maxie a temporeꝝ cui suppetūt alia: ⁊ hoc 1°. aut vlr ꝑut est vna priū q̄tuor anni: ⁊ sic ɔuenit p̄ncipalr: in vere: deide hyeme: deincepo estate minus: minime v̄o autūno. vnde p̄ practice. Minuat coitus autūno ⁊ t̄pibus q̄bus graues ⁊ pestilētiales imineāt morbi iuxta illud. Venus in autūno fore sivis p̄cito cūno. Et silr audiendum est de alijs aeri ascriptis. vnde Democritus inquiēs. Coitus certis tēporibus verno ⁊ autūno peragi opz: reddit se ꝑpter autūnū suspectū cuz eius collega magis oribasio dicente. Nos autē cōuenies tēpus ad venerem exercendam autūnum fore dicimus. Q̄d v̄o dete/ stādū nō modicū: ⁊ forte querunt talr superfluū euare melācholicū. ¶ Aut ꝑut tēpus est hora: vel particulariter ꝑut corpori cū alijs aduenit rebus. Q̄d ēt duplr est cuz deñ sit coitū ⁊ ad spēi permanētiaz ⁊ ad idiuidui ɔseruationez ordinari. Siq̄dē p̄mū cum sit ipsius vsus post ciboꝝ venetris digōnē: ac eoꝝ descēsum ⁊ ante somnum vt eo expleto dormiat ⁊ q̄escat. Hoc eteni t̄ps optimū est ꝑlificationi: q̄ dormiēt demum mulier ⁊ maris sp̄ma firmat in matrice. Spi ritus etiā gīgnitiuus cū spermatis mā hac viget hora. In digestione non crudus neq̄ sup digōne inanit⁹: ⁊ lz p̄ practice de vtroq̄ coit⁹ intēdat finē: illuz tñ maxime tūc audio q̄ gñationi ordinat: ⁊ ideo. A. vigesima 3° loquēs de coitu p̄cipue qui ordinat in salutē indiuidui ait. Coitus bonus est ille qui fit hora qua sup̄fluitatū sequit euatio: q̄d erit celebrata perfecte digōne in vētre ⁊ plusq̄ dimidiata in epate: ita vt fiat in expāsione iam nutrimētū digōne 3°. Sic ēt t̄ps vsus quādo corpus fuerit vt possibile sit oīum circumstantiaꝝ mediuz: neq̄ repletū: neq̄ euatum: neq̄ calefactū vel infrigidatū: humectatū aut exiccatuz. Et vlr totius q̄d corpori occurrit mediocritas attendat. ¶ Tēpus v̄o id p̄tinēt dieꝝ numero aut septimanarum seu alterius: non est facile diffinire: t̄pōt tñ aliq̄s cōis ei terminus adaptari indicatiōibus illius ispectis: q̄ v̄o ad actū coitus ꝑpter delectationē et deñ maxime ꝑuenit ⁊ pleruq̄: cōsiderās Gal. q̄ freno id sobrietatis absorpto ɔtingit peccare: cū virtus concupiscibilis alijs rōni obediat mime. 7° ethicoꝝ euidēs ait. Q̄ si aliquādo in vsu peccet coit⁹ ⁊ paruū existat peccatum ⁊ merito cum modicum in eo sit grāde. Ipso nāq̄ thesaurus euatur nature quādo nō fuerit debite factus. Q̄ñ eni excesserit mēsuram: lz nō tāta eo quātitas vt sanguis flōmia vel aliter euetur: vehementior tñ inde virtutis accidit dissolo

theorice 5°. vnde 3° aialiū. A. Quando de hoīe sperma exiuit multū discolorat ⁊ debilitat suū corpus magis q̄ si q̄/ dragesies exiret de ei⁹ corpore sanguis tātus: q̄ res est habilitata vt trāseat in mēbra. Est eni emissio pure ⁊ nālis calliditatis. de gnōne aialiū 1°. Interuenièt quoq̄ circa ipm peccato eligibilius fit s̄m Gal. vt ipso q̄s vtat calefactus: humectat⁹ ⁊ repletus q̄ ex his opposit⁹ ⁊ oino dispōnib⁹ caliditati ⁊ humiditati attinētib⁹ cū semini ꝑportionētur: pp q̄d silr de reliq̄s audiat q̄nque nō nālib⁹ rebus: nulla ēt re quando corpori aduenit id p̄ter nām detineatur ⁊ ꝑprie inanitionis ac virtutis alia qualz ꝑstratiua: q̄ ɔcessum est quibusdā egritudinib⁹ ⁊ maxie coarctationis ipz ɔferre ⁊ ꝑprie flegmaticis: dāia. 186. ¶ Que q̄dez ōia simul ita mōstrant: q̄ñ cōiter cōpetit i dispōnibus precipue calis ⁊ hu. In frigidis aūt ⁊ siccis minime: mediocriter v̄o in medijs. Cū eniz coit⁹ calm euacuet ex corpe ⁊ humidū eo iuuātur his abūdātes. Reliq̄s aūt sec⁹: s̄m tñ plus euenit ⁊ minus euenit. Tales v̄o sunt dispōnes p̄stēse: pp q̄d his ɔferunt illis v̄o minime. In ceteris eq̄dem mediocriter se habebit. ¶ Propter hui⁹ 3^m sciēdū: q̄ coitus cōpetit in re.sa. tēperatus mēsura ⁊ dispōnib⁹ declaratis: q̄d mōstrat: q̄ in re.sa. expedit sex reꝝ necessariaꝝ administratio cū corp⁹ ab his permutet ex necessitate. Coit⁹ v̄o est h̄ō. nā s̄m Halyab. ⁊ Joānitiū sub inanitione ɔtinet ⁊ replōne. Juxta v̄o Gal. ⁊ Haly. in arte h̄ est in lib. techni 3°. ad accītia reducit aīalia. Inanit. n. eius per se act⁹ ⁊ replet accñte ceu dimissus. Permutationē ēt grandē facit in aiam calorē ab iteri⁹ ɔcitādo ad ex̄ quo deliria sequit: aut q̄d tale. Amp̄. in regi. sa. opus est sup̄fluitates educere: cū retēte corp⁹ multis habeat modis corrūpere: ⁊ maxie vt tactū q̄ sperma: ꝓp enim ipsius tēperamentū ⁊ sube habilitatem citissime corrūpit vt ex eo vapor emittat venenosus: q̄d aūt coitu emittit est superfluitas. Et firmatur: q̄ oīum membroꝝ est ⁊ p̄ncipalium principalr. Rursus q̄d antedicta hz iuuamēta collēs nocumētoꝝ plurima expedit in re.sa. Hūc autē mōstratum fore coituz q̄ñ expetit actuz: itaq̄ coitus cōpetit in re.sa.

Propter quartum v̄o. ad h̄^m dōz: q̄ coitus p̄dicta iducit quādo fuerit superfluus symbomate ⁊ nō in suo explet⁹ t̄pe. Quādo aūt mēsuratus ⁊ dēbite factus vt declaratuz est plus iducē oppositū: aut lz in ipso vtcūq̄ actu antelata videat cāre: post tñ factuz fore nō diu talia manēt iducēs opposita: q̄d innuit Ari. passeres iducēs sup̄flue coitionis: q̄ si mulus sit lōgioris vite asino ⁊ equo: h̄ est q̄ñ fuerint coitiui sup̄flue: nō aūt cuz eo vt sic vtant mēsurate. Adhuc forsassis ōis abstinentia eq̄ nocet ⁊ asino. Mulo aūt q̄ in eo dispgit p̄ oē corpus mime. In priorib⁹ eniz in vasis corrūpit gñonis nisi foras educat. ¶ Q̄ si h̄ p̄dictuz lastit: q̄ coitu educit calor nālis: ⁊ ipse q̄dē fortis q̄ntuscūq̄ sit nō minuit ex virtute: imo ex eo ɔuenit in subiez sp̄us fortitudo ⁊ in aiam audacia. 2° p̄. ¶ Dōm q̄ humor non est pure nālis qui in ipso emittit indiuiduo saltē rōne futuri. Aut lz sit nālis ⁊ videat nocere in p̄nti multuz ɔferet in futuro: sic eni ⁊ spuere leditur: q̄ in saliuā s̄m. A. calor cadit inatus. ¶ Ad aliō dōz: q̄ lz exercitiuz hēat euare ceteras sup̄fluitates vel ad ipsaruz paret euonē: nō tñ hāc cuz nō sit simplr sup̄fluitas: nō. n. q̄lis est: sz q̄ñti soluz. Et q̄ ordinat a nā vñ vt ad testiculos pp generationē emittat: ita vt q̄s nō possit eaz absq̄ corporis lesione ide celeriter euertere: nō sic autem de alijs p̄mis euenit sup̄fluis. Exercitiū ēt euacuat sup̄fluitates in cutez tendētes vt hinc expellant: nō aūt sp̄maticā mām ita vt sit inde illā difficile euare: ceu mā in intestinis deorsum cōtēta prae vomitu educit: nō de secessu. ¶ Ad aliō dōm: q̄ abstinētia magis nocet coitu p̄cōditionato nec euat nisi per accidēs: neq̄ tale q̄le ēt oz. Et lz ipsa ⁊ exercitiū sint optima in superfluitatū excretione: nō tñ sufficiūt oino: ⁊ iō dictum p̄ 3°. exercitiuz plures vtilitates afferre: q̄ñ regimē aliud ɔue

E
Cap. 36. in medio. Cap. 3. in medio. Coll. c. 2. in me°. 3° techni ie cō. 36.

F
5° theo. c. 1. cir. p̄n. Cor ii sa ... reꝝ nō nā lis rub. b coitu pp ordinē. i. cō. 35. in p̄ncipio.

G

Do. 3. sti. 2 c. 8. p° p̄n.
H
p° p̄° doc. 4 ca. 2. in p̄ncipio.

Do. 2. c. 3. in p̄n°.

A In p̄n°. Ca. 36. in medio. Cap. 23. cir. fine. ⁊ 24. p° me. B Cap. 4. ad mediū. Cap. 10. C Ubi sup̄ immediate. Tre. 1. ca. 5. in p̄n°. D 3° techni. Cap. 5. in medio. Te. c. 36.

I

niēs fuerit ꝛ rectuꝫ. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ coit⁹ competit in adolescētia ꝛ ꝓprie circa illi⁹ finē: cū tūc corpora sistere incipiāt pa⁊ crescētia: vel ꝑ adolescētiā pōt iuuēmus audiri ēt. ℂ Aut dōm ꝙ in greco scribitur akinasontuꝫ qḋ ꝓprius dī stantium. Akimi eni stat⁹ interpretat᷑. vñ in techni vbi circa angmasticā etatē dī ex arabico hꝫ trāslatio in hora status adolescentie. Interdum tamen adolescentium ꝛ quandoqꝫ iuuenuꝫ transfertur. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ sperma nō est natum ad esse in corpore generantis: sed respectu gnātis lꝫ enim sperma nō decidat᷑ a toto realiter corpore oīno: hꝫ tamen potentiam faciendi quod omne. dīa. 34.

Tec. 5.

ℂ Differentia. CXXV.

Quod anno

quolibet sit euacuanduꝫ ostēditur: quoniaꝫ homines experientia nō in seipsius solum: sꝫ ꝛ in subiugalibus anteq̄ꝫ incipiat estas in finibus veris sanguineꝫ auferunt sui ipsoꝝ ꝛ illoꝝ. afoꝝ. prima. Qḋ quidem indefinite dictum equiualet vniuersali cum id sit artis indefinitum. ℂ Palin. Sexta eorūdem de multis recitat Gal'. quos pharmacabat ꝛ flobotbomabat vere: ꝛ ita preseruabātur a futuris morbis. Quo neglecto interdū eos incurrebant. ℂ Amplius 6° de re. sa. Quidam morbis molestantur vel ſm vnumquēqꝫ annum: vel oīno demum per duos: quidaꝫ ꝟo bis egrotāt ſm vnumquēqꝫ annum. Quādo autē quis egrotat taliter opꝫ euacuatione preuenire cum tales sint annāles morbi. ℂ Adhuc quando instat plectoria ꝛ corruptio indiget᷑ euacuatione per flobothomiam ꝛ pharmaciā. Sed hoc est in vere ꝛ autūno cum ver assimiletur plenitudini: autūnus ꝟo morbo de corruptione afoꝛ. 1. ℂ Rursus. corpora simplr̄ disponūtur temporeꝫ. ꝓble. ꝑma. sed cuꝫ tēpus in anno quadrupliciter varietur quadruplicem dispositionē corpori imprimet saltem: vnde ꝛ quatuor augmētabuntur seu intendentur hu. quos educere sit opus. ℂ Iidem. sicut se habet euacuatio particularis ad tēpus particulare: ita ꝛ vniuersale videtur se ad tēpus habere vniuersale: cū vtrobiqꝫ conuenientia videat᷑: sꝫ tēpore particulari pluries conceditur euacuatio: vt apparet in vomitu semel aut bis in mēse precepto. 4° Alman. ꝛ primo quarta. Itaqꝫ in tempore vniuersali vniuersaliter vt saltem semel erit euandum: ita vt ꝛ quater fiat in anno. Propter quod quolibet anno erit euacuandum.

K
Cō. afoꝛ. 15. tur 4.
Cō afoꝛ. 47.
In me⁹.
Cō. afoꝛ. 17. aut. A. ꝓble. 9.
L
Cap. 16.
Ca 13. in ꝑncipio.

Cuius contrarium

scribitur colliget. 6. Dicitur eniꝫ ꝙ fiat euacuatio in septimanis annoꝝ ꝛ earum medijs. ℂ Amplius. 6° afoꝛ nō dī ꝙ simplr̄ sit eūanduꝫ in vere: sed cōditionalr̄ vt qbuscunqꝫ ꝯfert flōmia vel pharmacia flomare aut pharmacare hos vere ꝯueniūt. ℂ Adhuc. hꝫ eūo fit ad ꝑseruationē: ne qs parat⁹ in futurā ꝯcidat egritudinē: vt apparet afoꝛ. 6: sꝫ plures nō sunt parati egrotare cū sint sufficienter sani. Aliogn quolibet egrotarēt anno: qḋ minime accidit. ℂ Rursus. talis eūatio fiet aliq̄ q̄tuor tēporum anni: sed in nullo cōpetet: qꝛ non vere cū nullius mali sit causatiuū. Est nāqꝫ sanissimū ꝛ minime mortiferū. neqꝫ estate: qꝛ sub cane ꝛ ante canē moleste sunt purgationes. qḋ est estate: in q̄ sic ꝓpter vehementē caliditatē dissoluentē ꝛ ꝯtrariāteꝫ motui pharmaci ꝓhibetur purgatio: vt apparet afoꝛ. 4°. ita ꝛ hyeme ꝓpter vehemētem frigiditatem cū hu. accumbēt in corporis cētro inuiscati adherentes. neqꝫ similr̄ autūno: qꝛ virt⁹ tūc debilis est. Est eni nāe hūane ꝯrius. ꝑ. 2°. cū sit fri. ꝛ sic. sintqꝫ corpora ꝓpter estatem precedentē resoluta quare indigentia: nō quolibet igitur anno euacuandum.

Ca. 14. in fine.
Afoꝛ. 47.
M
Cō. afoꝛ. 47.
Afo. 5. 4° pticule.
Cō. afo. 5.
Do. 3. fē. 1. cap. in fine.

Propter primuꝫ

ꝟo sciēdū: ꝙ qd sit ann⁹ oñ sum dīa. 115. Est aūt eūatio duplex: vlis ꝛ particularis. Vlis qdē ꝓpe dī flōmia ꝛ maxime in vere celebrata: nā oēs eūat humores. Ea nāqꝫ eq̄liter eūat oēs hu. mistos in venis: de pharmacijs. ꝛ afoꝛ. scōis. q̄re ꝑ 4°. Flomia est eūo vlis que multitudineꝫ eūat educit ēt a toto corpe eūonib⁹ alijs magis. Ver q̄ꝫ pre ceteris tēpoꝝ vlius eūonē indicat ꝛ tolerat vt testatur ver⁹. Particularis eqdē eūo que ꝓprie dī purgatio est aliquoꝝ triū ꝯtristantiū humoꝝ deductio. Que siqdem particularis dī rōne illi⁹ qḋ educit᷑: nō eni equalr̄ educit hu. sꝫ vnuꝫ tm̄. Gal'. ꝛ pri ꝯrōne a qua respectu vt ꝛ flomia: vlis tñ dici pōt si fiat vli tp̄e vt vere alioꝝ relatione sicut apparebit in amplius dījs. 161. ꝛ. 164. ℂ Est auteꝫ duplex eūonis hora cuiuscūqꝫ electa ꝛ necia dīa. 164. ℂ Palin. q̄dā fit ad preseruationē sic illa de q̄ pñs rō: alia ꝑ curā que in particulari indifferēter expetit᷑ morbo tp̄s nō ꝯcernens vt reliqua.

Cap. 2. in fine.
Cō. afo. 8.
Ca. 20. in ꝑncipio.
N
De virtu. poter. ka ꝛ iuxta me.

Propter scōm

qdem sciēdū: ꝙ quidam volunt omni anno euacuari non soluꝫ flomia verū etiā pharmacia. Et mouent᷑ ex cursu inordinato ꝛ ebullitione humoꝝ ad putredinem in estate. Alij vero spernūt illud nō ꝯcurantes nisi qḋ instat cū sint fortes: aut timētes prauuꝫ medicoꝝ opus: qḋ euenit in regionib⁹ magis frigidis sic reliquū in calis āplius. Aliq siqdē mediā tenent viā. Sicqꝫ medicos sit vt ad multū eoꝝ eūonib⁹ intēdere: vñ recolo ħ hoies cōiter purgari circa may ꝑn^m: nūc autem omittūt: quidam ꝟo vt Auer. ꝑiodos ceu videbitur in quibus sit motus nature considerans voluit omni anno educere: sed in ꝑiodis magis. In qb⁹ quātum defectus aut veritatis habetur tertio propositorum apparebit.

O
6° colli. c. 14. in fine.

Propter tertiuꝫ

ꝟo sciēdū: ꝙ hui⁹ q̄siti veritas refert᷑: aut ad iudicium medici vel astrologi: cū hi duo artifices maxie habeāt consulere ꝛ ꝓuidere nāe hūane: qḋ siqdē ꝑmū vidēdū ꝑmitus in quo tēpoꝝ magis ꝯueniat eūatio ac in q̄ min⁹: ꝛ demum qbus expediat ꝛ qb⁹ mime ac q̄lis. ℂ Propter ꝑ^m huius sciēdū ꝙ ver ceu ꝑtactuꝫ ꝯuenientius tp̄s est eūoni ꝑ tria: Tū qꝛ ceteris tēperatius ꝛ in tp̄e tali expetit᷑ vt dem̄ eūo. Est ꝛ in eo virtus fortis ꝓpter tēperiē qḋ expostulat eūoē Tuꝫ etiā ꝓpter eius ordinationē inter tēpora. ꝑcessit nāqꝫ ipm hyems humoꝝ gn̄atiua multoruꝫ: ꝛ qḋ autūni ꝯseruatiua: subsequit᷑ ꝛ id estas. Qua siqdeꝫ nisi ꝑcesserit eūo humores mouebunt᷑ ad egritudines repletionales ꝛ putredinales: ꝯſter expedit in autūno: qꝛ morbo similat᷑ de corruptione. Corruptio aūt eget abscisione: ꝛ qꝛ tēpoꝝ est aliq̄lr̄ tēperatū dīa. 66. Virtus tñ in eo debilis est: ꝛ iō cauti⁹ euacuādū ꝛ ꝓprie sanguinē cū tunc sit iminutus valde: demuꝫ minus in estate: ꝙ si necītas impellat cū lenitiuis ꝑficiatur magis medicis ꝛ lubricatiuis. In hyeme ꝟo minime: cū humescant: ꝛ iō nō sunt agitandi ꝛ maxie pharmacia. In quibusdam ēt tēpoꝝ securius ꝯcedit᷑ pharmacia q̄ꝫ flōmia vt estate ꝛ autūno: in alijs ꝟo flōmia vt hyeme: ī nōnullis eq̄liter qdē fere sic vere. ℂ Propter hui⁹ scōꝫ sciēdū: ꝙ corpa q̄dam sunt tēperata semp sana: nōnulla nūc egrotantia: ꝯpsa ꝟo alia. Et ipa multiplicia vt mirū sana neutra ꝛ simpr̄ egra in techni. Et hec qdem multimodas in magis ꝛ min⁹ recipiunt dīas ꝛ ꝑcipue simpr̄ egra: cum plus recedentia sint a forma nāe appropinquātia que idetermiationis ꝛ affinitatis est cā: hoꝝ eqdem aliq̄ debito vtunt᷑ regimine ꝛ si paucā: reliq̄ ꝟo indiscreto. Adhuc ēt q̄daꝫ regiones habitant ca. alia fridas: nōnulla ꝟo medias. Adhuc qdam regunt᷑ regimie laudabili versus lat⁹ tenuitatis tēdēs: aliqui ꝟo opposito. Si qḋ igit᷑ corp⁹ fuerit optime ꝯstructū ꝛ cōueniēti vt sibi inest vtat᷑ regimie nisi ꝯsuetudie vel alio deprauatū: eūone nō eget q̄cūqꝫ cū oēs ei⁹ per se expellat superfluitates cū mō. Tantū nāqꝫ appetit q̄tuꝫ oꝫ ꝛ bñ digerē pōt: nō egēs aliquo meriētē: cū sibi sit regula nāe ipsi⁹ bonitate in techni ꝛ sanitatis regimiētorū āt vtat᷑ praua sex reꝝ administratione decidit nō de difficili adeo vt eūone indigeat vtraqꝫ vna vel plari ſm ꝙ labit᷑ id ampli⁹ vel minus. Si ꝟo fuerint ifirma que tñ nō tangit dubitatū eūone idigent de se particulari oī tp̄e modificata dūtaxat egritudo mālis extitertitia vt ꝛ pl̄ibus vicib⁹ ꝛ qꝛbus egeāt eūari

P
Q
L. 1. tec. ca. 3.
L. lib. 3. te. cap. 31.

A

Colli͛ cõ. afo͛i 48.

supportante virtute: q si multe sane fuerint corpa aut neu/ tra vl' egra nõ plimu: sufficit eis vna euo simpli͛r: qm si alit͛ vna vl' plurib⁹ egẽt tpis euone: afor. 6. ℭ Et nosce q in hõ corporib⁹ plibus annali͛ vicib⁹ flõmia q͛ pharmacia eget cũ massa humor amplius abũdet q͛ vnus. Adhuc in edu ctione sanguis nõ est tãtus timoris sic in pharmacia dũmõ fuerit medicis attractiuis peracta. 166. dĩa. Particulares tñ pharmacie superant numero singulares flõmias. In re/ gionib⁹ ẽt calis magis expetit͛ pharmacia q͛ flõmia. In fri gidis vo ec͛. In medijs q͛ mediocriter iudicandũ. In pori ẽt regimine mime cõpetit euo in 3rio vo amplius. Hec aũt satis sibi attestant͛ cuz sm q superfluitas maior aut minor abundet in corpore ⁊ tpis aptitudine indigeat͛ euone. Vñ 9siliũ meũ extat ⁊ maxie in regione ad caliditatẽ declinã/ te cũ ⁊ rarissime corpora reperiant͛ tẽperata ⁊ debito regi mine ducta vt veris initio celebret͛ euo ⁊ 9ptie cũ medic⁹ longe nequeat distãtia adesse. Valde nãq͛ iuuamẽtuz pre/ ponderat nocitiuo: q͛z q͛ enim anno qs nõ egrotaret: sanita tis tamẽ hinc efficacior reddit͛. Multa ẽt casualia possunt

B

Colli͛ cõ. afo. 30. in/ ter fine.

corpori occurrere. vñ afor. 2ᵒ: inopinate fortune rerũ sub/ incidunt oibus hoibus. Hec aũt poterunt amplius ledere cum corpora fuerint leuacuata. ℭ Si vo demuz questium ad iudiciũ referat͛ astrologi cuius pspicacior est auditus tunc dõm q nõ quolibet anno euacuãdũ: cũ necessitas eua cuationis pcise nõ se offerat quolibet anno: sz solũ quando morb⁹ fuerit in aliq͛ parte ãni futur⁹: qd cognoscet ex dire ctione gradus hyleg aut ascẽdentis: qñ significatoribus oc currẽt alijs ad aliquez corporalit͛ malor vel aspectum cor natiuitatis hora: vl' ẽt aliq͛lr reuolutionis natalis horosco pus: 8dĩa. 113. iuxta illud cẽtiloquij: astrologus optim⁹ mul tum malũ futurũ auertere poterit. Scdm eni q hoc euene/ rit sci͛ aut ãplius in ãno vl' nõ 9tigit eget͛ aut nõ euo: qd for

C

Cap. 14. in fine.

tassis: lz ẽtñec tetigit Auer. 6. colli͛: qñ 9tulit. Ego dico q illi q vtunt͛ porionibus in septimanis annor aut in medie/ tatibus ipsor rectius faciũt q͛ illi qui oi anno purgationes exercent: q͛z nos videmus q egritudines vt plurimũ nõ ac/ cidunt hoibus nisi circuitib⁹ terminatis aut circa. Et pro/ pterea circa vnũq͛dq͛ indiuiduũ hic est 9siderandum.

Propter quartuz

vo sciẽduz q arguta fuls/ vijs iaz tẽdũt gerata dõm tñ ad ipsa pfectiora didascalie gr͛a. Unde ad pᵐ dõm: q Gal'. loquit͛ in corporib⁹ lapsis qbus pp͛ter futurũ casũ cõ petit euo. ℭ Ad 2ᵐ ⁊ tertiũ dõmnã sermo est sm Gal'. ibi dẽ de corporibus sanis lapsis que nisi purgent͛ nõ durãt sa na: hec nãq͛ sunt lapsa. ℭ Ad aliud dõm vt apparuit q vt sic opz euare vt qñ plectoria extiterit ⁊ cacochimia non tñ alia cũ tpe opz 9cidere. ℭ Ad aliud dõz: q lz sit͛ disponã/ tur corpora tpe tandẽ nihilominus põt tepori cũ alijs non parũ resisti reb⁹ alijs quo͛ eius mãm in 3riuz 9uertẽdo vt docet͛ in techni ⁊ vlt͛ regiminis sanatio. ℭ Ad aliud dõz: q

Lib. 3. te. cha. 2.

D

sermo est in corporib⁹ lapsis in qb⁹ 9sultũ tutius fore ꝑmit tere euonẽ a futuro malo preseruatiuã vel salutẽ in melius roboratiuã. Que eni optime sana euone nõ egent: neq͛ plu ra sepe lapsor si decenti vtant͛ regimine. ℭ Ad ea que alte rius parij ⁊ ꝑmit⁹ ad Auer. visuz qd dõm. ℭ Ad aliud di cenduz: q hñ dctñ est sub 9dictiõne: qm nõ simpli͛r indiget vt apparuit euone sed 9ditionali͛r. ℭ Ad aliud dõm: q si de/ terminate sciret͛ futur quẽ egrotare aut nõ egrotare nõ oi anno medicus euonez ꝑmitteret sic noscit astrologus. Tñ tutius est illi ꝑmittere ipsa saltẽ sanitatis gratia firmioris. ℭ Ad aliud dõm: q iã dictũ tpe quo expediat ⁊ quo nõ: lz nãq͛ in vere rõne ipsius nõ multũ cõpetat euo ex parte hu/ moris ad min⁹ 9tristantiõ tñ pp alia vt dctñ tpa ꝑcedẽtia ⁊ subsequẽtia cõpetit. Conuenit ẽt in estate suauiter vt neces/ sitas exigit ⁊ cũ debilib⁹ pharmacijs: nõ tñ est bona hic ele cta sz necessaria magis. Neq͛ in autũno sic est vtus debilis multotiẽs: lz 9riet͛ vite cũ ambab⁹ q͛litatib⁹ vt euonẽ ⁊ 9p/ pte 9tristãtis humoris tolerare nõ possit. Quid aũt sit de euatione hyemis censendum ostensum est prius.

E

ℭ Differentia. CXXVI.

Quod super

pharmacũ nõ sit dormiẽ/ dũ assumptũ mõstrat͛: qr tunc super vomitũ esset dormiẽduz cum ipsum sit subductiuũ ẽt violentius euatiuũ. dĩa. 166. Sed sup hoc nõ est dormire expressum verum potius oppoᵐ vt moueri ⁊ agitari: q͛re neq͛ sup secessiuum vtiq͛. ℭ Amplius pharmaco non est adducẽdũ assumpto qd ipsius actũ perturbet ⁊ corrũpat: hõ est somnus cũ mo/ tum causet de circũferẽtijs ad cẽtrũ motui 3riũ pharmaci: mot⁹ aũt se periment 3rij. ℭ Iꝺẽ Haly. sup cẽtilogo. Effe ctus medicine nõ est nalis corporis: lz attrahit humores su/ perãdo plures vtutes nales: e iõ ꝓhibet͛ dari in 9iunctiõe lune cũ ioue. Ptolo. ibidẽ aut cũ venere cũ ide 9fortet͛ nã. Supare vo vtutũ plurimas id nõ poterit cũ somno fortifi/ cet͛ ipsa: fortes nãq͛ efficit act⁹ oẽs nales: eo q calorẽ iteri⁹ 9tinet p scdã: qñ aũt ita fuerit soluere nõ poterit. Et fulcit͛:

F

Doc. 2. til. 1. ca. 13. in pncipio.

qr roborata nã virtus imbecillitat͛ pharmaci q͛plurime. ℭ Palin: si sup pharmacũ dormiendũ aut super debile vel forte: nõ p qr vtus debilitaret͛ pamplis⁹ ipsius cũ medicinẽ debiles ꝓpinquiores alijs sint alimento. Neq͛ super forte: qr ipsius vigore eo ẽt nõ fortificato per somnum deducere natura poterit pharmaci potentiã in actũ. Ociosum igitur esset: itaq͛ nõ est sup assumptũ pharmacũ dormiendũ.

In oppositum

qm cõlus pharmaca exhibẽtur circa noctis ꝑmã q͛rtã. Nocte ẽt nobis est 9suetudo dormire. dĩa. 103. Hãc aũt ẽt prauã nõ mox opz abscidere re. a. 2ᵒ. ℭ Eti. qd celeri⁹ ducit pharma

Colli͛ tet cõas.

cũ de potẽtia in actũ id fortificãs reprimẽs ẽt maliciã ⁊ ef/ frenitatẽ ipsius expedit sup assũptionẽ ei⁹ adducere. Tale vo est somn⁹ cũ cal'm vigoret nãe ipsi⁹ istã. ℭ Adhuc illud q͛ pharmacũ ⁊ ꝓpe attractiuũ resoluit͛ in vapores ⁊ fumos vsq͛ ad spatiũ determinatũ est eidẽ adiũgẽduz cuz dictuz sit

G

dĩa. 161. B ipm attrahere modo. Id autez agit dormire sup ipm cuz calorẽ fortificet intrinsecus circa pharmacuz. Quo quidẽ accito is ab eo tãq͛ a centro in circumferẽtias refrã/ gitur: ꝓpter quod fortius tẽdit in humores per ptes vt di/ ctuz antea. Itaq͛ sup pharmacum dormiẽdum susceptum.

Propter primũ

qdẽ sciẽduz q pharmacuz su mit͛ 3ᵗ. Cõiter nãq͛ pro oi me dicina ceu titulus denotat libri Gal'. pharmacor. Et p meᵐᵉ solutiua vt hic iux͛ illud veteris. In pharmacijs si q͛lis opz purgari. Accipit͛ ⁊ pro veneno grecor idiomate pniciosio.

4. afo. afo͛i 1. t. 3.

Est ãt hõ auditũ 2ᵐ: strpius qdẽ p os eductiuũ: ⁊ secessiuuz p ãnũ: q͛ qddã est violẽtuz nãe opᵐ vt scamonea: euforbiuz. Aliud debile sic mãna ⁊ cassiafistu. nõnulluz mediocre: ceu reubarbaz ⁊ agaricus. ℭ Adhuc hor q͛libz dr aut rõne

H

sube siue vtutis vel q͛litat͛ qd hõ vel cõpõnis. Nã violẽtuz vt lex est qd in suba 9struit͛ grossiori ⁊ cõpactiori sicut ele/ ctuariũ: trocisci ⁊ pillule: debile vo qd in liq͛da velut deco/ ctiones ⁊ syrupi. Mediũ vo qd mediocriter ceu pulueres qd cor ostdit durabilitas aut cor opᵐ: tpora eni durãt per ampli⁹ ⁊ maxie cuz melle 9structa ⁊ plus si frida receperit narcotica ceu opiũ ⁊ q͛ hõ reliq͛ vo min⁹ ⁊ ꝓpe zuccharo 9structa. Cõseruat eni mel eo magis a corruptione dĩa vici ma: aut ex pte humoris cuz difficultate seu facili͛ᵉ educibilis aut me⁹ vt melancholia vl' fla. ℭ Nosce q͛z q mista data in

In fine.

suba grossiori ⁊ cõpactiori vt pillule ⁊ electuaria opz cor assũpcioi p aliq͛s dies ꝑcessisse ipor 9structionẽ vt ex actio ne ⁊ passione applicator sit vna q͛dã media resultet nã: vel ciutor. i. mora idigẽt 9fuse pricule vt in adiuicẽ agãt ⁊ pa/ tiant͛ disfariã: in liq͛dis ãt ⁊ ꝓpe in qb⁹ egit ignis pmistionẽ nõ sic expedit cũ ipsius actuale cal'm celeriter poruerit eam/ dẽ inducere. Quot ẽt modis ⁊ qbus operet͛ pharmacũ dĩa ostdit͛. 161. ℭ Quid ãt dormire seu somn⁹ dĩa visum. 108.

I Super pharmacū q̄ꝫ assumptū dormire .2ᵐ intelligit᷑: aut mox eo suscepto aut postq̄ȝ icepit opari. Assumit᷑ ēt ipȝ vl̓ robusto caso vētre ꝛ vir corpe oi aut debili vel medio.

Propter scd̄m ꝟo sciendum ꝙ aliqui dixerūt nō esse super pharmacum dormiendum: eo ꝙ ipsius resoluit᷑ virtus. ¶ Alij autē oppositum: cum eo vigoretur eadem. Quoꝝ quidem defectus tertium ꝛ quartum ostendet dicendorum.

Propter tertiū aūt sciendū ꝙ si pharmacum fuerit vomitiuū sup ipsuȝ minime dormiendū: qd̓ innuit᷑ afo. 4ᵃ. Qñ biberit q̄s elleborum ad motiones qdē corp⁹ magis ducē. Ad somnos ꝟo ꝛ imobilitates min⁹: h̄ ēt ellius est albus qñ simp̓ pfert᷑ hūc audit Hip. afo. 5ᵃ. ¶ Rurs. vigorata nā̄ somno pharmacū vomitiuū fieri posset secessiuū cū hic nālior ꝛ ppīqor eūo existat: diia. 142. Adhuc p̄ 4ᵃ. Vomitus pcipit᷑ in meridie qñ nāe aut multū ē ꝯsuetudo vigilare. Nō igit᷑ sup pharmacū dormiēdū vomitiuū nisi ei⁹ effreniter actio: iux̄ illud Hip. Cuȝ volueris ellim gescere somnū fac ꝛ noli mouere. ¶ Si ꝟo secessiuū pharmacū fuerit ꝛ forte rōne ṽtutis ipsius maxie aut ēt cōpōnis vl̓ hu. viscosi grossi post eis assuptionē dormiēdū nō lōge. Vētre vir q̄cūq̄ȝ se hūte mō in fortitudine: debilitate ꝛ calore: tūc. n. fortificat᷑ sufficiēter nā̄ potētiaq̄ȝ pharmaci ad actuȝ deducit᷑ pfecti⁹: eiusq̄ȝ resistit᷑ maliciei. ¶ Si aūt ipm existat debile tribus añdictis modis venter eq̄dē aut erit fortis vel mediocris cū calore hō: tūc nō illius est sup pharmacū dormiēdū cū ṽt⁹ ide dissoluat᷑ illi⁹: neq̄ȝ maliciā hēat q̄ȝ op⁹ sit corrigē: sitq̄ȝ calȝ sufficiēs absq̄ȝ aliq̄ adminiculo ipȝ in actū ducē: vñ p̄ 4ᵃ. Qñ q̄s medicinā ventris solutiuaȝ biberit meli⁹ ei erit si forti extiterit vt sup eā dormiat añq̄ȝ oper᷑ qñ opabit᷑ meli⁹: ꝙ si debilis fuerit melius erit ne sup eā dormiat: qm̄ nā̄ digeret medicinā. Si ꝟo pharmaco debili ente vēter qdem vir cū oi nā̄ fuerit ibecill̓ laudo post pharmacū dormiēdū assūptū vt nā̄ q̄scat ꝛ calidū ꝯfortet᷑ ibecille: qd̓ valet ipm in actū deducere: qm̄ nisi nā̄ fuerit opata in ipm id nō aget in eā. p̄ 4ᵃ. cū oē qd̓ deducit᷑ de po⁹ in actū p aliqd̓ educat᷑ ens actū: de geñ. aialiū 2ᵒ. Et vltus expr⁹ laudo sup pharmacū dormiēdū fore adaucta qdē modicū ṽtute pharmaci debilis ne somno debilitetur vez ea poti⁹ ꝯfortet᷑ ꝛ nā̄. Hec aūt audiēda oia. ꝓus q̄ȝ pharmacū incepit opari: postea ꝟo nō dormiēdū nisi ei⁹ perdurat actio nisi effreniter: pp. n. motū ꝯtrīuȝ somni ei q̄ me⁹ act⁹ ipedit᷑ illi⁹ cū in diūsa fit᷑ pueniat ꝓtractio. vñ. A. cum me⁹ cepit opari meli⁹ erit ne sup eaȝ dormire quocūq̄ȝ mō fuerit. Et Almā. 4ᵒ. a somno abstinēdum oino postq̄ȝ incepit solui: qd̓ ꝛ afo. appet 4ᵃ. ¶ Sed ꝯ id ꝛ. A. maxime vl̓ ꝙ sup pharmacū debile sit idifferēter dormiēdū: h̄ᵃ. n. scribit᷑ tertiū. Solutiua ꝟo facilia ad purgāduȝ caput sūt asce laret. i. aloetica ex qb⁹ sumit᷑ pill̓a magna vt paruū pōdus opōnē efficiat sufficiētem cū mora: ꝛ nō noceat pp paruitatē suā iteratio ꝛ dormiat sup ipaȝ ne destruāt mor⁹ ꝛ vigilie opōnē ei⁹. ¶ Dōm ꝙ 2ᵃ est per pharmacū eūo: vna qdē temporalis ꝛ determinata certa hora ꝛ de tali extat q̄stū. Altera ꝟo est prialis hora fere idifferēti: vt qñ sepius sūpta ꝛ maxime in ꝯstipatis vt vēter maneat lapsus ne fumi petentes caput ꝯstipatione dolorē causent in eo. Et h̄ pharmacū est laudabili⁹ sero sumere q̄ȝ mane pp mot⁹ ꝛ labores occurrētes in die. Et neq̄ȝ ei⁹ destruit᷑ opus pp frequens assumere: neq̄ȝ ēt ledit pp aloes bonitatē. Ceteris eni min⁹ pharmacis nociuū: sicq̄ȝ h̄ itelligēdus est. A. vñ Macer aucte Oribasij duas pillas aut tres ifomatas cū succo cauliū ad q̄titatē fabe aut ciceris sepe de sero sumi precipit. Inquiens ꝙ purgat⁹ his: vix nūq̄ȝ capitis vexabitur vllo dolore. Et nihil est oculis mihi crede salubrius istis.

Propter quartū ꝟo ad h̄ᵐ qd̓ dōȝ oppositū nō eni est sile de vomitu ꝛ secessu cū sit velocior illo ac fortior nāȝ irritās perampli⁹.

¶ Ad aliū ēt vt cūq̄ȝ visuȝ: ꝙ lȝ i p̄n⁹ moueat᷑ calȝ de circūferētijs ad cētrū: in pcessu tñ pp refractionē ipsi⁹ ꝯtri⁹ accit mor⁹ motui ꝯformis medicie. Neq̄ȝ mox qñ medicia suscipit᷑ in vapores dissoluit᷑ ꝛ fumos: verū p̄ calore efficit᷑ nāe. ¶ Ad aliud dōm ꝙ pharmacū supponēdū est adeo forte ac ꝓportionatū vt somno poti⁹ vigoret᷑ q̄ȝ exterminet᷑ ipso vigorata nā̄. Neq̄ȝ virtus pharmaci debilitat᷑ vsq̄ȝ si fuerit sufficiēs: ēt nā̄ potēs: qñ ipso vtit᷑ regulat in sui subsidiū ad modū q̄ vtit᷑ alimēto sanitatis tpe: breuiarij 7ᵒ. ¶ Ad aliū dōm ꝙ quō sup debile dormiēdū aut nō iā visum: neq̄ȝ potētia pharmaci habitualis in actū pōt eundeȝ puenire nisi fortificata n. ī: neq̄ȝ pp hic tm̄ vt dīsum reqrit᷑ est sup forte pharmacū somnus: sȝ ēt ꝓpter ei⁹ malitie repssione ꝛ calī vigorationē vt celerius attrahat ꝛ expellat᷑ a corpe. ¶ Ad h̄ᵐ aūt alterius ptis dōm ꝙ pharmaca fortia dant᷑ illa hora: debilia ꝟo magis circa quartā partē noctis instantē ita vt iā somnus p̄cesserit sufficiens: aut id ꝯcessum in vētre ꝛ nā̄ debili oino seu ēt vltus. ¶ Ad alia ꝟo dōȝ: ꝙ veꝝ ꝯcludūt de pharmaco fortiori: nō aūt sic vt dīsuȝ debiliori.

N

Coll. c. 4 in medio.

¶ Differentia. CXXVII.

O

Quod tyriaca competat post assumptū pharmacuȝ monstrat᷑ ex p̄ 4ᵃ. Itidem q habuerit fluxuȝ vētris magnū ex precedenti pharmacia vel ex hu. venenoso ꝛ biberit de ipsa sanabit᷑ statim Zoar. ¶ Rursus ipsa retinet naturā 5ᵒ suma p̄ᵃ. ꝛ Serap. 7ᵒ. Id aūt expetit᷑ ꝛ p̄cipue cū effreniter solutiuū. ¶ Palin: pharmacū est de gne veneni. 2ᵒ re. a. Tyriaca ꝟo cōpetit venenis ita vt in re vna iuuatior est metridato ꝛ est venenū serpentū 5ᵒ. f. suma p̄ᵃ. ¶ Adhuc qd̓ tollit accītia ex pharmaco ꝯsurgentia ꝛ dispōneȝ corporis melioiat post pharmacū expedit. hō ꝟo est tyriaca: remouet eni vt tactū fluxuȝ ꝛ vētositates ex qbus dolor ꝯtingit: extenuat viscera: mundificat ꝓpellēdo qd̓ est interius ad extra ꝛ p̄ncipalia ꝯfortat. ¶ Eti. tyriaca calefacit: pharmacū ꝟo infridat: spm̄ euando rem corporis calidiorē aut humores. Cura aūt pficit᷑ cōtrario. Itaq̄ȝ post assumptum pharmacū ꝯuenit tyriaca.

Cap. 7. p̄ᵒ ibidem i pheme In the tyriace Cap. 8. Coll. 2. c. 12 vel p̄ncipiū. Et hi sup imediate in p̄ᵒ.

In oppositum illustres videt᷑ medicoꝝ eam nō exhibentes quos nō est isufficiētes assignare. ¶ Adhuc tyriaca nō cōpetit debilitatis vel dissolutis cū ea s̄m Damas. in afor. dissoluat mundet ēt ac dispergat qbus nō egent pharmacati cū id solutiuū sufficienter egerit. Igit᷑ nō cōpetit post pharmacū tyriaca.

P

Afor. 2

Propter primū qdē sciēdū ꝙ tyriaca est 2ᵃꝫ altera qdē mediciaꝝ mr̄ dicta: solēnior nāq̄ȝ est alijs ꝛ efficacior: ita ꝙ e metridatū supat ꝛ ꝓpe in expulsione vt tactū serpētuȝ veneni: ꝛ sȝ in reliqs reb⁹ ipm nō minuit᷑ a tyriaca diminutione de q̄ sit curādū: imo est magis addit iuuamēti in plib⁹ ei⁹ ꝛ ꝯsidērationis vtilitati. A. Et di a tyro serpēte qñ carnes igrediunt᷑ ipsi⁹ in eā. Et sūt velut radix ꝛ basis isti⁹ medicie: ita ꝙ eis huius destruit᷑ ipsa: qd̓ ēt in alijs medicis attēdit᷑ solēnibus sicut aloe in hiera pigra ꝛ ellius vel colloquintida in hieris magnis. Cōpositores nāq̄ȝ medicie ispexerūt nāe idustriā ponētis in vnoq̄ȝ mēbro cōposito periculū ꝯsilem q̄ pficiunt᷑ actus. dīa. 63. ¶ Tyriace siqdē ꝯfectiones sūt plēs. Radicalior tñ q̄ Andromachi i q̄ libꝝ ꝯstruxit singularē. vñ. A. Iaȝ plēs medicoꝝ sic Gal. ꝛ alij addere visi sunt in tyriace ꝯfectione nō pp necītatē facientem illud necium: eineq̄ȝ pp aliqd̓ forte vocās eos ad illud: sȝ querētes vt rememorent᷑ ꝛ vt remaneret ab eis in ipsa vestigiū sic remansit Andromacho. Et meū qdē ꝯsiliuȝ est vt nō remoueāt aliqd̓ qd̓ experimētū iuuatiuȝ inenit: forsasse nāq̄ȝ illa cōplo cuȝ illo pōdere est signās illud cui⁹ iuuamētuȝ inenit experimētū: ita vt qñ re ... onet᷑ a suo pōdere nō sequat᷑ illā ꝓprietatem. Cui⁹ opᵐ scribit᷑ collȝ 5ᵒ: vt dicat᷑ ꝙ hō quē tu scis inqt ꝙ nos nō debemus aliqd̓ diminuere ex receptione quaȝ fecit Andromachus

2ᵒ cap. in p̄a

Q

Ubi sup imediate

Cap. 9. in me.

A

Andromachus: sȝ nolo ei credere: sȝ volo addere ad tyriacā multas medicinas q̄ nō erāt note in illo tpe ⁊ de vnaq̄q̄ faciā pbationē q̄ñ addidero eē sicut sunt gariofilus: ambra ⁊ lignū aloes. Et ei⁹ q̄dē magis est sermo victorie ac ambitionis vt in alijs ꝫ. A. q̄ꝫ veritatis. ℭ Cui⁹ eq̄dē iuxta Gal. Serap. Haly. ⁊ A. ex trib⁹ accipit approbatio. Primitus nēpe vt exhibeat ei q sumpsit medicinā solutiuā fortez aut vomitiuā vt scamoneā: collognttidā vel ellī̄m quātitatis lupini: q̄ si solōnē pbibet iceptā fortis extat ⁊ pfecta: si vo nō minime. Scdo vt gallus sylvestris sm Gal. quē putat. A. fasianū masculū mordeat ab aliquo venenoso aīaliū: q̄ si q ipsi⁹ euadit assumptionē est electa: sin aūt nequaq̄ꝫ. Tertio vt det alicui medicinā iterficiēs sui friditate vt opiū: mandragora vel iusq̄amus: si q̄dē euadere faciat est iuuenis pfecta: si aūt nō eꝫ. ℭ Quo siq̄dē distinguit p etates: nā ei adsunt infantia, pubertas, adolescētia, senectus ⁊ mors siue senij. Post. n. sex mēses fit infans cū pus non hēat pfecti⁹ eē: deinde icipit pubescere ⁊ augmētari vsq̄ ad tps in quo stat vsq̄ ad. 10. ānū in regionib⁹ calis ⁊. 20. in fridis: deinde stat aut. 10. an. vel. 20. deinde declīat aut post. 20. an. vel post. 40. deinde spoliat vtute tyriace aut post. 30. an. vel. 60. ⁊ fit viā ꝯfectionū declinata a gdu tyriace. Nostri tn̄ praui vendito res cōiter dant eā post 4ᵒʳ mēses ⁊ ꝯsumūt aū duos vel sic ānos cū nō fermentet nisi post. 10. aut. 20. annos. dīa. 178. Tēpus aūt etatū eius in locis tpatis iter hec erit mediū extrema. Et opꝫ vt morso in potu det de illa q̄ recēs est ⁊ fortis. Reliqs aūt ex qb⁹ exhibet det de alia que est debilior. Fortis aūt ⁊ recēs est post q̄nq̄ sm quosdā annos: aut. 12. vsq̄ ad. 30. ℭ Et hec q̄dē medicina sicut cetere hꝫ iudiciū ex simplicib⁹ ⁊ ex tota fora. Et simplicib⁹ q̄dē duplr opat: p̄mitus q̄dē ifrigidādo ⁊ stupefaciēdo ppͥ opij vtutē: deinde calefaciēdo ⁊ dissoluēdo medicis calidis supantib⁹ tādem friditatē opij. Tota vo forma opat in venenoꝝ expulsionē p formā specificā ex simplicibus resultātē: vt dīa videbit. 178. Reliqua vo diatesseron dicta esdre ⁊ buius differētia 179. quid aūt pharmacū differētia ostendit premissa.

C

Propter scdm sciendum q̄ aliqui post solutionē pharmaci exhibent drachmā vnam aut aureum tyriaca moti propter fluxum quē timebant futurum ⁊ venenositatē medicine: sed id fortassis nō valet sicut tertio ⁊ quarto dicendo: tum apparebit.

Propter tertiū aūt sciendū q̄ pharmacū aut soluit sufficiēter vel supflue. Si q̄dē p̄ᵐ tūc nullo⁹ cōpetit tyriaca neq̄ꝫ multū repit demū ab ꝯtinioꝝ aliq̄: qō firmat: q̄ qō q̄dē debilitat vtutē: spm̄ resoluit: corp⁹ agitatū suo motu ampli⁹ exagitat ⁊ iflāmat nō cōpetit. Hꝫ āt est tyriaca sui calitate laboriosa dissolutiua. ℭ Rursus qō opat vt balneū fere mox post purgationem nō cōpetit: dīa seq̄nti. Talis ꝟo ē tyriaca: ipedit. n. decursuꝫ supfluitatū ab eo qō deorsuꝫ vētrē angustās cogēs eas p mēbra nobiliora ad cutē puenire vbi eoꝝ lesio ac oppilatio ⁊ in cutꝭ defedatiōe pōt ꝯtigere. dīa ꝯñti. Et id q̄dem lꝫ vlr ꝯcludat nocitiuū: deteri⁹ tn̄ i cholico repit. Si vo pharᵐⁱ effrenitauerit tūc tyriaca danda nouissima q̄ vere tyriaca nō ē cū actionē agat opiate. Id tn̄ vltio cuꝫ res posita fuerit i despōne auxilijs nō ꝯferētib⁹ reliqs ⁊ ingenijs. dīa. 204. vn̄ Mes. simpliciū p̄. Cōpigere q̄dē ⁊ stupefacē est vltimū: ad qō initi debes ⁊ ppͥe tūc q̄ñ oīa nō iā ꝯtulerūt ⁊ res posita est i despōne. tūc q̄ꝫ sup narcotico ꝯsumēdū est ⁊ medicamētis fortib⁹ sicut sūt tyriaca Phylonij ⁊ filia: vn̄ appet tū ex canone subditorū: tūc ex eo qō sibi Phylonij associat q̄ tyriacā itelligit put vna extat adhuc opiataꝝ. Per qō sm̄ simile exponit q̄rte p̄. Qñ vētris solo supfluit in potu paꝝ tyriace aut Phylonij tribuēs. Talis nāq̄ malā cōplonē alterāt calam ex pharmaco inductā: fumos ifrigidāt ⁊ igrossant humores: preterq̄ ꝯstipāt ⁊ oppilāt ac insensibiles fere reddūt vt in audaciā ⁊ effrenitatē nō moueant: sed motus ⁊ agitatio q̄etent. Si nāq̄ daret tūc iuuenis tyriaca vene amplius ipsi⁹ calitate ⁊ motu debilitarent: earū ampliādo induceret maior dissicioꝝ ⁊ mordicatior fortior solutiui. De nāq̄ꝫ tres extant cause in pharmaci effrenitatione. dīa 144. ℭ Qꝫ aūt tyriaca det fortis post quēcūq̄ fluxū nō reperio ap tiorib⁹ expssum vlqueq̄ꝫ: verū post sufficientē solutionē dant aquā mellis aut ordei seu zuccbari sm dispōnē nāe ⁊ humoris vt vēter lauet. Nō. n. cōpetit ius pulle ⁊ maxime pingue: qō cōiter pmittitur exbiberi cū sit vnctuosum stōchi subuedissolutiuū: tūc nāq̄ competunt abstersiua mūdificatiua ⁊ post aggregātia ⁊ ꝯfortantia: trabit. n. ius prefatū q̄nq̄ auiditate quadā nāe inanite ad venas cuꝫ fumis seu vaporib⁹ medicine vt inde dolor cāctur q̄nq̄ vebemens: febris supueniat ⁊ supfluitatū declinatio deriuetur a qua trāsmādātur pte. Si aūt supfluit solo nō fortez dant tyriacā: sed aliā. Ex his igit falsuꝫ apparet qō aliqui dixerāt simplr eadē die cholericis ppͥe exbibēdā tyriacā opij habentē adhuc vtutem. Flegmaticis vo vel melicis fortez: ꝫᵃ tn̄ die in flegmatico humiditatibus crudis pus repleto ad eaꝝ exiccationē pōt laudabiliter tyriaca fortis exbiberi.

B

Propter quartum vo. ad p̄ᵐ dōm: q̄ p tyriacā nō iuuenis audit sꝫ poti⁹ vt expositū est recēs opiata. ℭ Et silr ad Zoar dōꝫ qui q̄ h magis ꝯsiderauit venenositatē corrigere medicine q̄ꝫ solōnis effrenitatē q̄ remota solo sistit ꝯñr: vel illius fuit opinionis cui⁹ alios cōiter nō inuenio. ℭ Ad aliud dōm: q̄ lꝫ stringat vētrē sitq̄ꝫ tyriace bonitatis applicatio ⁊ approbatio: tn̄ iducit vt dīsum alia nocumēta. vn̄ nō est exbibenda cuꝫ possit fluxus alijs vt docet Mesue ⁊ A. compesci. ℭ Ad aliud dōm: q̄ lꝫ pharmaca sint de gn̄e veneni ⁊ ppͥe fortiora cuulsiua: nō tn̄ ꝯpetit tyriacā: cū añ assumptionē pharmacoꝝ eoꝝ possit venenositas pelli: silr cuꝫ effrenitāt p̄t eoꝝ effrenitatio p alia remoueri. ℭ Ad aliud dōꝫ: q̄ rarius effrenitat pharmacū cū medic⁹ debeat ppaꝝ peccata: ita vt nō oporteat post dēꝫ fluxū tyriacā exbibere timendo effrenitatē eiusdē. Neq̄ꝫ veꝝ est q̄ dispōnē corpis boni sit cū fluxus raro supfluat. Prauū ēt est vt supfluitates remoueant ad multū ab itestinoꝝ tramite: neq̄ꝫ viscera tn̄ ꝯfortant q̄n nō amplius iflāmentur. ℭ Ad aliud dōm: q̄ pharmacū educēdo hūores calōs nō infridat corpus sꝫ potius ꝯtēpat ⁊ nāꝫ ꝯfortat expellēdo ꝯtristans: neq̄ꝫ spūs sic debilitat ⁊ dissoluit: q̄n mox restaurētur nocitiuo expulso: vn̄ nō egēt tyriaca cū in ampli⁹ resoluerent in q̄cūq̄ꝫ cōplone in pte trāsmissi oppositā: ita vt simul fere duob⁹ motib⁹ moueri ꝯtigāt ꝫijs. ℭ Differentia. CXXVIII.

Quod balneuꝫ nō cōpetat post purgationē o ñdit: q̄ p̄ 4ᵒ. Post medicinā nō igrediat aliqs balneuꝫ: q̄m trabit māꝫ ad exteriora ⁊ neq̄ꝫ est bonuꝫ nisi ad vētrē ꝯstrigēdū. In quā opinionē secuꝫ ꝯcidit simplicium Mesue p̄. ℭ Rursus nō est faciēda tractio in diuersas ptes: vna. n. reliquā ipedit ⁊ pterrit nāꝫ: sed hꝫ occurrit hic tractio: nā medicina trabit de circūferētijs ad cētrū: balneū vo eꝫ. ℭ Eri. Si non poterit mā fortioris vtutis balneo vt pharmacū corp⁹ sufficiēter purgare: neq̄ꝫ id valebit pficere balneū: sm dialecticuꝫ eo debili⁹ afo. 4ᵒ. ℭ Neq̄ꝫ ēt in actu compertit purgationis: q̄ irritata mā ⁊ agitata ꝯfluit amplius. ℭ Adhuc eadē docet effrenitatem catbartici sisti per somnū ⁊ q̄etē. Qñ enim vis statuere somnū fac ⁊ noli mouere. Sed balneū his ꝯriat: cū sm Joannitiū ⁊ Haly. ad exercitiū motū existens reducat. Contrarioꝝ vo actus predicātur ꝯtrarij. ℭ Palin. Purgati remanent ex nā actu pharmacie inflāmati inaniti ⁊ exiccati. Sꝫ balneum sub intentione qua administratur talia magnificat. Itaq̄ꝫ balneū post mundificationem non confert.

Cuius oppositum scribit p̄ 4ᵒ. Itidē. Illud cōpetit post euōnē qō pōt

I educere qd medicina ppter distantiã nõ potuit q̃lia sunt q̃ cuti vicinant distãtia. Huius est balneũ cũ euacuet solũ q̃ fm cutẽ: afo. 3°. ¶ Et qd mẽbrorũ iflãmationẽ: ɔsumptionẽ tollit ⁊ laxitudinẽ remouet. Alman. 4° ⁊ quietat: competit post purgationẽ cũ corpus litis remaneat affectũ. Hoc aũt bal. cõpiet debite cõmensuratũ: refrigerat. n. a mẽbris con tẽperãdo humores ⁊ supfluitates expirare facit. ¶ Amp. q̃dam purgatione suscepta superflue interdũ euãantur. Balneum vo ventrem ɔstringit. Almans. 4°. vnde theodice 5°: Balneũ solutionẽ laxatiui amputat medicaminis. Igitur balneum post purgationem confert supreme.

Cons. afo. 16. in me. Ca. 18. p° medium. Capi. 18. post me. Ca. 13. p° principiũ.

Propter primũ qdẽ sciẽdũ q̃ bal. est corpus subtile vel liqdũ corpi circũferẽtialiter occurrẽs ipsius immutatiuũ. Balnei q̃z nomen assimilatũ est ab eo qd est valaneion grece a valo qd est imitto p abscisionẽ. a. ⁊ diphtongi retẽto. e. ⁊ abiecto. i. dictum est balneũ. o. ẽt immutato sic̃ in plerisq̃. i. abijcit latin⁹. e. huato. ¶ Est aũt balneũ multiplex ceu notificatio ei⁹ isinuat. Nã qddã est aereũ qd tãgit p id qd dcm̃ est subtile qd pprius nõ balneũ. Aliud aqueũ veri⁹ dcm̃ lauacrũ dulce: qd isinuatur qñ di hũidũ. Interdũ. n. qs solo vtit aere pro balneo vt terma vel alia stuphã q̃ñq̃z vtit aq̃ dulci corp⁹ i eã isundẽdo vel ipsam sup se pijciẽdo. Et horũ aliud calidũ: aliud frigidũ: ⁊ q̃ñq̃z vtimur his ambobus vt euenit multotiẽs in termis. vñ. 10. de ige. sz B 4°r distinguit balnei ptes: qrũ p° est aer calidus qñ pmitus copulat ingrediẽs. 2° ingressus i calidã. 3° exitus i fridã. ⁊ 4° sudoris absterfio. ¶ Ampli⁹ balneũ diuersificat: q2 qddã est simplex vt duo predicta. Reliquũ cõpositũ qd 2° ẽt est. Aliud. n. nãliter est tale vt sulphureũ. piceũ, aluminosum: ⁊ hõ. Alterũ arte ɔstruitur: ceu qñ herbe frõdes ⁊ hõ calẽ vel fride i aq̃ decoquunt balnei: vl i aere ɔsternunt ipsius fm vtilitatẽ a medico iẽtã. Balneũ eni 5° theo. 3r variat. Aeris cã fm q̃ fuerit calidus ⁊ frigidus vel medius diuersos in corpa iducẽs effectus. Aut ex pte vt dcm̃ est aq̃. Uel cã q̃litatis vtẽdi: qm̃ qdã eo vtuntur cũ fricatione simplici: alij cũ fricatione oleorũ: nõnulli cum fricatione farine granorũ ⁊ aliorũ fm qd vĩ magis expedire ad eorũ itẽtiones explẽdas. ¶ Est aũt p 2°. Balnei actio nãlis calefacere suo aere: ⁊ sui aq̃ hũectare: cui⁹ p° casa seu mansio infridãs est ⁊ humectãs: scda vo calefaciens ⁊ humectãs. 3° vo calefaciens ⁊ desiccãs: ne subita eniz nãe lesura intercidat alteratio in itroitu aut exitu oportuit bal. tribus fore mãsionib⁹ distinctũ. vñ Halyab. Balnei sunt tres aeres. Primus est pme domus aer: ⁊ est tepidus nil in corpus inducẽs caloris. Scds scdę caloris medius corpus aliquo calefaciẽs calore ac quadã dissolnẽs dissolutiõe. Tertius vo q tertie vehemẽter corpora calefaciens plurimasq̃z dissoluit supfluitates ⁊ a corpore euacuat. Neq̃z est Haly. ad. A. dissonantia: q2 Halyabbas solum aerem tetigit: hic aũt ex aere cõmixtũ ⁊ aqua. Põt ẽt calẽ p[il]oris cõparatio fieri ad aerẽ exteriorẽ. Appositũq̃z fuit circũferenter ad diuersitatem aliorũ intus assumptorũ vel que applicant exterius que nõ ita ambiũt supficialr corpora: sed aut ad cẽtrũ tẽdunt vt interius imissa vel in pte situant forinseca. Dictũ est aũt actualiter: qm̃ que in nobis agunt q̃dã sunt potẽtia seu virtute talia vt camomilla ⁊ piper. Alia vo actu calida vel frigida vt aqua balnei cala frigida ⁊ aer ⁊ omne calĩm calefacit ⁊ frigidũ infrigidat. Altera p accñs ceu balneũ dupl'r accñte infrigidat aut aperiendo poros ⁊ hu. calĩm vt cholerã in que foras resoluendo vel humores agitãdo intra corpora ⁊ super mẽbra sensibilia dissoluẽdo q moti adhuc ipsorũ actuali magis agũt frigiditate: mõ quo balneati in putridis indigestis horrorẽ ⁊ frigus incurrũt. ¶ Distinguit ⁊ pter hoc balneũ triplex. Qm̃ quoddã pparatiuum ad euonẽ. vnde 2° practice. Uolentẽ sumere laxatiuũ prius opus est corpus aptare suũ vtendo anteq̃z accipiat duob⁹ aut tribus diebus balneo tẽperati caloris ⁊ suauis aque sn

K. Capi. 10. post pn. L. Ca. 13. ante medium. Hoc. 2. li. 3. ca. 19. in principio. 3 theo. ca. 13. p° pn. M. Capi. 56. post pn.

perfusione tepidẽ sup corpus: q̃re p 4°. Balneũ quoq̃z ingredi anteq̃z vẽtris solutio fiat aliquãtis diebus est ex eis que bene preparãt nisi aliquid prohibuerit. Ea propter pcipitur flobothomãdos ⁊ ventosandos habentes grossũ sanguinẽ primitus balneari. Oportet tamẽ vt inter balneũ ⁊ haustum medicine paruũ interueniat tẽpus. Est autem ⁊ aliud balneum prohibitiuum sicut in hora operationis catharticĩ administratũ cum eius sit actio in diuersa catharticĩ actioni ⁊ ipsius distractio nisi effreniter illa. Quoddam vo est perficiens vt qd fm quosdam administratur cessante actione cathartici: resoluit. n. qd non potuit educere medicina. Quid aũt purgatio dĩa ostensum. 125. cum alijs.

N. Ca. 5. post principium.

Propter secũduz qdẽ sciẽdũ q̃ illustres medicorũ. A. ⁊ Mesue videntur sibi vtcunq̃z in h aduersari q̃sito. Prio nãq̃z scribit 4°: Ille q medicinã solutiuã. vz. bibit 2° die balneũ est intraturus: q2 si aliqd ex humorib⁹ ipsi⁹ fuerit relictũ balneũ ipsũ mũdare poterit. Et iste quidẽ cõis est modus practicãtium precipiendũ si firma est vtus scda die post purgationẽ balneũ igrediẽdũ. ¶ Mesue vo de pharmacis nullũ vult balneare post assumptum pharmacũ nisi illũ in quo effreniter medicine actio: q̃re 2° practice. Q; si in aliquo intm̃ supabũdat solutio vt defectus ẽt timeat virtutis hunc balneo introduc ⁊ aquã supfunde calidã ⁊ maxime pedibus ⁊ manibus. Et in h ɔcidit Mes. repelliẽs illos q pcipiũt frigidis ⁊ stipticis tales balneari aq̃s. Ignorãtes qm̃ poros coercẽt ⁊ medicinas ⁊ fumos interius ɔuertunt: vñ cã maiorat ad fluxũ. Et iõ visum nõ parũ epithima ex fridis stipticis sup ventrẽ positũ fluxũ augmẽtare ⁊ sanguinẽ ẽt ad fluxũ incitare: quare raro ɔfert nisi in corporibus iã purissimo magnifica dz esse itẽtio dilatare poros ⁊ ad exteriora attrahere ⁊ ppter qñ bal. fuerit ex aq̃s dulcibus in q̃bus decoq̃ntur poros aperiẽtia vt camomilla, absinthiũ, sambucus, folia citri ⁊ que taliũ: ⁊ in hoc nõ parũ ɔferũt fricatiões ⁊ sudores ingenijs prouocati. ¶ Uulgares vo ⁊ arte iperitiores balneãt cõiter tã illos in q̃bus nõ superfluit pharmaci actus q̃z illos in q̃bus effrenitauit. Quorũ error oñdit p'' ⁊ q2 balneũ ad exteriora trahit: medicina vo ad interiora: propter qd hn. debẽtes a medicina trahi ad interiora actione balnei trahẽtis ad ɔtriũ ad exteriora nõ poterũt euãri: sz remanẽtes in partib⁹ moti ⁊ nõ educti nocẽt illis. Fatigatur ẽt vtus ⁊ dissoluit ppter attractionẽ simul in partes contingentẽ oppositas: cũ in tali motu scissionẽ oporteat interuenire: phyficorũ apparẽs 8°. Propterea afforismorũ 4° inhibetur: ne pharmaca exhibeant sub cane ⁊ añ canẽ. ¶ Etiã. Praua est illa eductio qñ fit trãsitus materie super nobilia mẽbra dĩa. 197. Sz p bal. mã mota in extrĩseca trãsmittit ab ignobilibus per nobilia ad ignobile: vt a vẽtre ad cutis superficiem per nobilia in medio horũ sita. ¶ Rursus mã melius ex ppinquioribus ducit vijs ⁊ ductibus: ⁊ maxime ɔsuetis per quos est euare nãe: vñ afo. p'' q̃ opz agere vnde q̃z maxime reperit nã inde per ɔueniẽtia ducere loca. ¶ Adhuc ppter talẽ actionẽ ɔriã mã ineuacuata oppilationes gñat in vijs aut in cutẽ educta defedationes in ipsa. Itaq̃z bal. post medicinã nõ ɔgruit nisi qñ pharmacum effrenitat: tũc q̃z ad ɔstringẽdũ iuuat ventrẽ. Cõcedit tñ. A. q sibi fere vĩ dissonus in h q̃sito: q̃ post medicine assumptionem imediate nõ sit timẽdũ pmã casam balnei intrare: ⁊ pprie tpe frigidiori mõ tali ne calor sit vllo mõ impediẽs ad attrahendũ: qm̃ frigus intẽsum ledit effectum medicine.

p° me. 3° c. 3. can. 3. post me. Capi. 56. post me. O. P. Te. cõ hz. Afo. 5. Afo. 21. Q. p 4° ca. 5. post pn.

Propter tertium qdẽ sciẽdũ q̃ vtus balneãdi aut est fortis aut ibecillis ɔstrata: q̃ ente huius cessandũ ẽ a balneo casu quocũq̃z omno: q2 cũ vtus sit dissoluta spũsq̃z resoluti ⁊ corpus ɔsumptũ: balneũq̃z ista coaugeat eidẽ parcẽdũ: ne vtus eo dissoluat pamplius. vñ de marasmo ɔhibet balneũ sume imbecilli ente virtute: ⁊ si dispõ expostulet ne mors accidat: sicut

Ti. 2. c. 2. circa pn.

euenit medico balneādi adolescētulū: pnosticoꝝ. ꝑ. Et Attalo theagenē.13.de ige. Si āt vigor ꝯstiterit:tūc aut pharmacum effrenitat:ꝛ sic apud oēs balneādū. nō qdem cū frigidis stipticis:sed calidis temperatis aperitiuis. vel nō effrenitat: ꝛ id dupl'r:qꝛ aut cessauit motus ꝛ agitatio medicine aut minime. Q, si pͥͫ aut est sufficiēter purgatus cū oi cōferētia aut euferētia aut ipfecte. Siqͥdē qd̄ pus ꝛ pcipue si fuerit ex illis q nec diligit bal. neq̄ oino ꝯsuetus:non opus est hūc post purgationē balneo īngetare:cū nullū iuuamētū veꝝ potius nocuͫ inde sit habiturus. Aliqñ tñ hos balneant ambitiosi vt videātur aliqd diligentius agere fortassis inde sperātes ampliora suscipere de inge.11. Q, d̄ inuitur ꝑ 4ᵒ. Si inueneris inmissum in bal. post medicinā in eo non delectari:sed esluationē in ipso pati eum expelle. Nō.n. medicina inuenit egētis resolutione:fm quē preterituꝫ sermo verificat' Mesue maxime vt nullū nisi effrenitatuꝫ sit post sumptū pharmacū balneādū. Si aūt motus cessauerit humoꝝ ꝛ agitatio catharticū:neq̄ sufficiēter nō fuerit purgatus:neq̄ ois rōnabil'r ꝯsecuta sit cōferētia ꝛ euferētia inde ꝓpter eq̄ si balneū diligit ꝛ fuerit ei ꝯsuetū hūc 1ᵒ die post medicinā pcipiēduꝫ balneari:ꝛ maxime in ei⁹ fine ac fortassis die 3ᵃ: vt agitatio sit ois qeta: ꝛ maxie qñ qs euāt' materiebus difficiliū eductionū:aut qꝛ sunt inuiscate remote:vt q̄ in iūcturis:vel qꝛ sunt versus extrinseca delate:ꝛ ꝓprie qñ corpora fuerint pinguia cōpacta. In his.n. vīus pharmaci nō potuit ad exteriora puenire corporis oino. Q, d̄ innuit. A.o. Si videris q balneū sit ei sapiduꝫ ꝛ in ipso delectet':erit h̄ signū q balneū ipm ab eo qd̄ relictū est mūdificat:eū q̄ i eo dimitte. Et fulcit':qm̄ post vsem purgationē cū corpus nō fuerit p oē purgatū:ꝑticularis dꝫ subseq purgatio. Hꝫ vō ē que p balneū euātiuū māerū cuti vicinoꝝ. vñ 5ᵒ theorice dicquit Gal'. Cūo q̄ fit p exercitiū ꝛ bal. humoꝝ est subtilioꝫ q ad cutis puenīūt partes ꝛ parati sunt egressui. ¶ Amplius huius corpa reddunt' pharmaco exiccata ꝛ supfluis maxime fm exteriora humectata:cū plures ēt fumi i actu pharmaci a cētro tendāt ad circūferētiā refracti. Sed bal. hꝫ hꝫ mouere:qꝛ exiccata humectat ꝛ humectata exiccat fm dispōnes differētes:cū debite fuerit administratū: vñ de tabe. Mirabile hoc balneis inest calidis. vꝫ ꝯferre siccitatibus ꝛ frigidis queādmodū ꝛ siticulosos qdē nō siticulosos reddit: insiticulosos aūt siticulosos. Et velut fere vinū operatur vt de ipso apparet ꝓble.30.ꝛ in dietis particularib⁹. Quare Damascenus. Balnea nō sunt nobis necia supple tñ ad refrigerandū calm: vel ad calefaciendū frigidū:sed vt dissoluāt:ꝛ sudare faciāt:desiccēt ꝛ humectēt. Inqt ēt q bal. ꝛ tēperata potio iuuat causam ꝛ ꝯriū cause. Itaq̄ bal. post purgationē cōpetit in hoc casu. Et huic protestui nil Mes. derogāt inducta:cū humores sint interiores purgati ꝛ qeti nec moueāt ad cutē de ignobilibus p nobilia:neq̄ euacuatur nisi vñ reperit n.ī. Neq̄ ēt cutis inficit':verū potius depuratur:cū ipsius deducātur supflua. ¶ Circa predicta dubitat':qꝛ non solū videt' balneādū scd̄a die ɜmo ēt eadē. Naꝫ tertio.22. Expedit qui vult sumere medicinā vt i summo mane sumat:que tardet cibū:deinde sumat post horas tres.20.aur.panis cū vino ꝛ aqua pauca ꝛ post sex horas ingrediatur balneū ꝛ egrediat'. ¶ Dōm q. A. loqtur i cura doloris iūcturaꝝ cū medicina vētris in ꝑn⁹ lenitiua ꝛ nō solutiua vt nature sic vl'r egrant' lenitas ꝛ mollities:ꝛ maxime qñ hec mā fuerit sicca. Dicit ēt q bal. igrediat' ꝛ egrediatur mox supple:ne medicina exagitet' inde. Si vō medicina sit in actu purgationis ꝛ mā in fluxu:neq̄ de ipsius timeamus effrenitatione nō est mō balneādū aliquo. Sicut quendā filiū regis Boemie pharmaco sibi tradito in balneo repperi ascellationibus pcedētibus qbusdaꝫ. Et id est qd̄ voluit. A. q post medicinā p modicū tps. vꝫ. assumptā nō ingrediat' aliqs balneū cū mām trahat ad exteriora. Et fm hunc pcipue intellectū Mesue rōnes procedunt.

Propter quartum qdē ad. A. ꝛ ēt Mes. ꝓ qd dōm appꝫit. ¶ Ad aliud dōm: q nō est faciēda tractio in diuersas ptes qñ medicine adhuc euāt nisi vt dictum actio effrenit et medicine. ¶ Ad aliō dōm: q veꝝ eēt si medicia ꝛ balneū educerēt p eādem viā:sed ōnsum est q p diuersas:bal.n. cutem tāgit nō aūt pharmacū. vñ magis pōt opari eo. ¶ Ad aliō dōꝫ: q nō est incōueniēs idē pl'ibus modis curari nō eadē rōne sumptis. Somnus.n. curat fluxū medicine supflue:qꝛ trahit de circūferētijs ad cētrū:motū fluxui cāndo ꝯriuꝫ ꝛ virtutem ꝯfortādo:caloreq̄ nālē aggregādo ꝛ vigorosuꝫ reddendo in fumoꝝ medicine dissolutionē. Adhuc lꝫ in facto esse somni accidat quies:in fieri tñ ipsius qñ calor mouet' ad intra interuenit motus. Balnea vō sistunt fluxū ꝛ fumos medicine in oppͫ attrahēdo ꝛ eos resoluēdo:cū pororum educātur apertione:ita vt somnus ꝛ balneū trahant in fluxus oppͫ q̄q̄ modo differēti. ¶ Ad aliud dōm q si pharmacati sint debilitati vel exiccati seu vehemēter inanitinō tñ vt dictum, docet eos balneari:nisi viribus resumptis et habitus corporis vellemus eos tanq̄ ꝯualescentes ad meliora reducere per humectātia q̄cūq̄:neq̄ oia balnea sunt resolutiua:sed plurima humectatiua. ¶ Partis ēt alterius argūta verum includunt suo intellectu relata.

¶ Differentia. CXXIX.

Quod pharmacia nō cōpetat in re.sa. ostēdit' qm̄ Gal'. in techni:ꝛ. A. 3ᵒ ꝑ: vbi agit' de re.cōseruatiuo:nō docet pharmacare:veruꝫ 4ᵒ vbi de curatiuo. ¶ Adhuc afo.2ᵒ. Qui bñ hñt corpora pharmacari difficile ꝛ sana hñtes corpa pharmacijs purgati exoluunt' cito:obtenebrant'.n. torquent' ꝛ liq̄scūt. Corpora vō re.sa. cōmēsurata sunt sana:qm̄ regimē aut est ꝯseruatiuū vel curatiuū cum ois sit talis practica. ¶ Rursus. Medicina de duab⁹ rebus securitatē nobis ꝑstat.s. putrefactionis penitus ꝓhibitione ꝛ defensione humiditatis:ne cito resoluat': ꝑ 3ᵒ. Pharmacū aūt propter humores putrescētes expetit' ꝛ corruptos. ¶ Eti. Contrarioꝝ ꝯrie sunt rōnes ꝛ nāe:sꝫ ps curatiua pcipit diariā pharmacare:conseruatiua igit' inhibebit. ¶ Palin. Si dꝫ corpus pharmacari h̄ erit sic aliud dē rel'one ad corp⁹ cōmēsuratū scd̄. Sꝫ hꝫ nō pōt pharmacari:cū dissoluat' ea ꝛ colliquet' vt inductū. Itaq̄ pharmacū non cōpetit in regimento sanitatis.

In oppositum 6ᵒ enim de re.sa. pcipit' corpib⁹ humidis supfluis patis putrefieri hiera per aloē purgari:ꝑ ēt practice cū 4ᵒ Almāso. tāgitur modus purgationis ꝛ euationis peccantiū humorum. ¶ Ampli⁹ afo.6ᵒ: pcipit' indigētib⁹ pharmacia vel flomia vere fieri:tales aūt sunt sani:fm Cōmē. ibidē. Di vō sunt qbus regimē indicit' sanitatis. ¶ Eti. sani dicunt' aliq q̄ ad nō sensibil'r impediunt' eoruꝫ actus. De morbo.n. ꝑ. Sanitas dī in posse actus sine ipedimēto sensibili exercere. Sed aliq cacochimi aut plectorici pñt inocue sensibilius actus exercere:q aūt tales egent humorū eductione. ¶ Rursus. Si corpus optime sanū eget purgatione de quo minus vꝫ ꝛ reliqua amplius multo cū minus sit aptū labi ꝛ delinquere. Id aūt indiget:qꝛ in pueritia ꝛ senectute neutꝝ extat cū ab infantia vsq̄ ad iuuētutē sit in humiditate fere supflua ꝛ calore qñ tēperato:ꝑ pᵃ. In senectute ēt ac senio plures colligitur supfluitates egētes eductione. Et firmat':qꝛ cum sit tēperatū plurib⁹ occurrit oppositis qbus leditur magis dī stēperato. ¶ Eti. Corpori tēperato ac ēt non minus reliqs pōt pestilens aeris cōstitutio aut stellaritas infortunata superuenire qua corpora colligent hꝫ supflua plurima eductione indigentia. Ergo in re.sa. competit pharmacia.

Propter primuꝫ sciēduꝫ q de pharmaci et dīa visum.126. Regimē sanitatis est mēsura occurrentiuꝫ corpori q̄lificata debite sa

I

nie corporibus attributa. Jd aũt cũ circa corpora versef ſi oʒ diligẽter audiri opus ſit corpoꝝ diſtõnẽ intueri. ℂ Doꝝ nãqꝫ q̃dã ſunt ſana ⁊ aliq̃ egra: que ſiqdeʒ vtraqꝫ duplicia. Nã q̃daʒ ſunt vt dĩt talia ex tpe vt nunc ſana vel egra in q̃bus actus aut pficiunť ſenſibilr̃ vel ſilr̃ leduntur. Alia vo ſimplr̃ ſiue ex gñone vt tactũ dĩa.125. ℂ Que duplr̃ ẽt accipi pñt: vt ſanitatẽ anguſtius ſumẽdo: ⁊ ita ſolum corpus ſemp aut optime ſanũ ,ppriꝰ ſub regimine ↄtinetur ſanitatis: cũ ei verius cõpetat per ſil'e procuratio. Uel cõiter iuxta id qḋ eſt in opibus nõ ſenſibilr̃ delinquere: ⁊ ita ſanũ lapſum parũ ſiue ſanũ multũ: neutrũ ⁊ egrũ ſimplr̃ ſiue equaliter aut inequalr̃ ⁊ egrotatiuũ pñt ſub ſanitatis extẽſione collocari ſm illud inductũ de morbo p̃. vñ in arte. Diuidiť aũt totius ſanitatis latitudo in tres partes: ipſaſqꝫ hñtes latitudinẽ multã vt in ſanũ: neutꝝ ⁊ egꝝ: que ſiqdẽ iter duos terminos ↄſtituiť in techni extremos inter optimã cõpõnẽ ſimplr̃ ⁊ vt nunc ↄſeruatã. vʒ. ex parte ⁊ nunc factã egritudine ſimplr̃ ẽt talẽ entẽ vt ſaniſſimum ⁊ egerrimuʒ mõ quocũqꝫ. ℂ Ex his ẽt deductis ſciendũ in amplius ꝙ regimẽ ſumiť cõiter pro oĩ debita q̃cũqꝫ e qualr̃cunqꝫ adminiſtratione: ⁊ ita ẽt regimẽ dĩ curatiuũ iuxta illud pmi q̃rte. Una eſt regimẽ e nutrientia: ,ppꝛie qdẽ ,put corpi debeatur lapſo nõ ad ſpẽm ↄſeruationis: ſed ad totũ genus referendo: qḋ regimẽ ,ppꝛius p̃ſeruatiuũ ſeu precuſtodi tiuũ appellatur. Propꝛijſſime vo ,put corpori debeť in meliori ſorma rum enti. Quid aũt ſit ſanitas: dĩa monſtrauit. 72.

Jn argu. ad oppo^m. L. 1. 3. ecc. cõ. 19. L. ð. 1 tra. 3 te. cõ. 6.

K

Cap. 1. in pncipio.

Propter ſcðm

qdem ſciendũ aliquos dixiſſe ꝙ in re. ſa. nõ expedit pharmacare: eo ꝙ regi hʒ per ſil'e qualia nõ ſunt pharmaca: cũ eorum plurima nãe ſint maxime ↄ̃ria. Sed hi ſolũ audiũť decepti corpus ſanũ qḋ optime tale ſanitatẽ fere accipientes punctalẽ: cuʒ tñ oſtẽſa ſit plurima ⁊ lata dĩa ẽt. 18. Neqꝫ videntur pharmacoꝝ diuerſitatem infinitã quaſi percipere. ℂ Dixerũt ⁊ alij ex eadẽ vtcũqꝫ radice ꝙ pharmacũ nõ cõperit in re. ſa. rõne preſentis: ſed magis futuri periculi volẽtes hꝫ corpora ſana ſufficiẽtes exiſtere. Sed errãt q: vt apparuit dĩa. 116. ſicut corpus lapſum ad caliditatẽ vel frigiditatem ⁊c̃. nõ ſoluʒ gubernatur ne in morbũ decidat ſicut quod pugillum: ſed vt reducať nõ minus ad corpus perfecta ſanũ: pñt. n. actus ipſius ⁊ ſi non ſenſibilius ledi ex aliqua cacochimia que pharmacia expurgať menſurata.

L

Propter tertiũ

qdem ſciendũ ꝙ pharmacuʒ expedit i re. ſa. ceu tactũ ⁊ ſpecificabiť magis cõmẽſuratũ penes Gal'. cum religs: ſm tñ magis ⁊ minus: ceu plus aut minus ſ fuerit lapſuʒ: ita vt corpus tpatũ cum ad ſenectutẽ puenerit vlterioꝛẽ: factũ etenĩʒ neutꝝ aliqbus iterduʒ egeat leuioꝛibꝰ ſubductiuis. Et demũ cõibꝰ. ℂ Primũ aũt rõne firmať: tqñ hĩ corpa diſtẽperata magis egẽt alteratiuo p ↄ̃riuʒ: ita ⁊ pharmaco ſuo mõ cũ ad eoꝝ diſtẽperãtiã alicuiꝰ ſeq̃tur humoris exceſſus. Jllo autẽ indigẽt. ℂ Adhuc oẽm lapſuʒ qñ tps effuerit: opꝫ tandẽ corrigere. 6. de re. apparẽs. Sed corpus qḋ ſub regimine locať ſanitatis vtplm labiť in exceſſum tam ſm quãtũ q̃ʒ q̃le: ⁊ iõ inuẽta fuit ars medicie ↄſtituẽs ipm ⁊ gubernans. ℂ Rurſus. Ut ad multũ plima aialiũ corpa ſunt decidi parata nõ ſolũ in q̃litate ſimplici veꝝ ẽt cum humore indigẽti tãdẽ eũone. vñ Joãnitius ſanos noiat egrotare paratos. Jtaqꝫ in re. ſa. mẽſurata cõpetit pharmacia: qñqꝫ e maxime vere aut ẽt autũno dĩa. 125. ℂ Sed ↄ̃ q̃buſdã talium fortes exhibenť pharmacie. ℂ Dõm id nõ eſſe pncipaliter gr̃a pñtis lapſus: veꝝ amplius futuri. Hec autẽ duo q̃ talia ſubducunt corpa ſunt duplicia. Quedã nãqꝫ ſunt ſimplicia vel fere: vt malue brodiũ cauliũ ſemicoctoꝝ. Mercurialis quã multum repio appetitus ,pſtratiuã ⁊ ſtomachi ipediuã: vohibilis vñ ſcamonea ↄſtruiť antiochena qñ decoquitur cũ pinguioꝛibus tpatis: vt gallis antiqs ⁊ gallinis: ficus ſicce, pruna, ceraſa, vue ſufficiẽter mature q̃nata vel

M

Alĩ me^o.

Jn ſtago gis tracta 3 alim rabe. hre. ſanitatis.

cia, thamarindi, caſſia fiſtula, mãna, ſerũ caprinũ, terebẽtina, epithimũ, ſene, tartaꝝ, polypodiũ, cartamus, agaricꝰ, aloes, turbith, myrabolani ⁊ hꝫ: ſm tñ dĩtes cõplõnes ꝑ ut varios mouẽt hu. hoꝝ tñ ſic dõoꝝ q̃daʒ ſunt alijs mitiora: quedã vo aſpera. nonnulla vo cõpoſita vt diaſpoliticon qḋ 4° de re. ſa. ↄſtruiť ex nitro, pipere, cymino ⁊ ſemine ruthe eq̃lis qñ amplius qs ſoluere voluerit: qñ aũt minus ps media ,pijcitur tñ nitri: ⁊ illud amplius incitat flegma. Eſt ⁊ hiera per aloẽ ↄſtructa ex ſeptẽ medicinis de inge. 7. que cholerã mouet cũ ſtate ⁊ propꝛie qñ ei agaricꝰ aut turbith admiſceť. Pill'e ſiũt de aloe ⁊ maſtice. Aliud ⁊ maxie cholericis vtile. ℞. thamarindoꝝ. ʒ. x. ⁊ diſſoluanť in aq̃ caſei. reubar. recẽtis ↄtuſi. ʒ. j. aut. ℈. ij. Qḋ miſtũ permittať die cũ dimidia: deinde coleť totũ cui vncia vna addatur ſyrupi corticuʒ citri. Aliud melicis vtilius. ℞. ſene, polipodij. epithimi, tartari, cinamomi, ſticados arabi. añ. ↄficiantur cũ ſuccharo aut melle ſufficiẽti. Reliquum cõe. ℞. cinamomi vnciã vnã ⁊ ſemiſ. tartari. folliculoꝝ ſene: añ. ʒ. vi. cartami. ʒ. ij. nitri. ʒ. i. aniſi, ʒinʒiberis: añ. ʒ. j. ⁊. ſ. turbith, reubarbari, añ. ℈. ij. fiat elm aut in puluere añ comeſtionẽ cũ brodio ſumať. Utunť aũt q̃daʒ quodã diacatholicon. i. vlĩ ad huius electionẽ. Uſus tñ taliũ ↄtinuus corpora in prauum deducunt finẽ ⁊ maxime qñ plus fuerint medicinalia.

N

poſt me.

Cap. 11.

O

Propter quartũ

qdẽ ⁊ ſi inducta iam apparẽt: dõʒ tñ ad pᵐ in techni lʒ nõ exp̃mať pharmacia ⁊ breuitate tñ ſermonis auditur: qḋ apparet qñ corpa ſana docet in cõpõne gubernare ꝑ ea ẽt que ptinẽt chirurgie: ſilr̃ ẽt. A. leuia vel mediocria ſoluti ua tetigit ſen tert. a. de re. ſa. 4° vo fortiora cure certe ptinẽtia. ℂ Ad aliud dõʒ: ꝙ p̃dicta corpa ſunt optime ſana q̃lia nõ ſunt oĩa in re. ſa. ſubiecta. Jntellexit ẽt Hip. ꝑ purgari ⁊ pharmacari ea q̃ fortiter hꝫ opantur. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ medicina ,phibet putrefactioneʒ ſuppoſito pharmaco vbi expedit ↄueniẽti. Aut humores hꝫ corpoꝝ quãuis nõ ſunt actu putrefacti ⁊ corrupti: ſunt tñ in q̃dã diſpõne ad illũ ,ppinqua. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ verũ eſſet qñ aliqd ineſſet vni ↄ̃rioꝝ per nãm ipſius: ⁊ nõ per generis ſuperioris eſſentiã ſicut videri ineſt albo ⁊ nigro non per ſe. ſed ꝑ colorẽ ita vt pharmacare nõ ineſt ꝑ ſe curatiue: verũ per practicã ſub q̃ ipſa ↄtineť vt ⁊ cõſeruatiua. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ pharmacari non dĩ rõne corporis optimi dũ ꝑmaneat tale: ſed qñ egrotat aliqua occaſione: ⁊ ,ppꝛie qñ negligẽter regimẽ obſeruat. Ei eni nequaq̃ʒ cõpetit qñ in meliori ſua fuerit diſpõne. ℂ Ad primã vo alterius ptis iã apparuit. ℂ Ad aliud ſilr̃ viſuʒ qñ ↄceſſuʒ illis pharmacu cõpetẽ minora vel media vel pharmacať ⁊ maxie fortiꝰ non rõne pñtis diſpõnis ſed future. ℂ Ad aliud ẽt iã apparuit ſuo mõ. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ lʒ humiditas videatur ſupflua in pᵃ etate rõne caloris fere tpati: nõ aũt ↄ̃ſticũm etatũ. Cõceſſum ẽt aliq̃lr̃ corpi tpato ſeniori facto leuius: ſubductiuũ ↄferre qñqꝫ. Qḋ ⁊ ſi multis occurrat oppoſitis mime lediť cuʒ oppõ ſit modica vt medij ad extrema reſpectu cõplõnũ diſtẽperataruʒ q̃ eſt extremi ad extrema ptes ẽt ſi cõpetiunť inadinuiceʒ. Lẽſio tñ vniꝰ ptis minorať in oẽs pueniens: phl'. 5ᵃ. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ id intelligiť ↄſtõne tpis nãli exñte vt ſupponiť criſiũ 2°. qñ ſigna ponunť febris ⁊ ſilr̃ de cõſtellatione infortunata. Uel q: hãc nõ hʒ medicus ſʒ aſtrologus ↄſiderare: ꝑ tertiãe 4° pᵃ ⁊ 2ᵃ.

L. ð. 3. 1. c. 125. c. 126. Doc. 3. ca pi. 2. poſt me. ⁊ Doc. 4. c. 1. poſt medium. Cap. 4.

P

Q

pble. 22.

Ca. 2. ð. ſ.

ℂ Differentia. CXXX.

Quod cõualeſcẽtẽ

ſit opꝰ pharmacare oſtendiť p decimũ Almã. pᵐ practice: ac 4ᵐ ſecũde. ℂ Adhuc ſi qḋ magis adeſſe vĩ nõ ineſt neqꝫ qḋ minꝰ. Amplius aũt vĩ nã tpe ſanitatꝭ poſſe qḋ ſupfluũ euare q̃ʒ egritudinis aut diſpõnis ſibi cõparis: ſed tũc nõ põt. vñ ꝑ 3°. Nãe ſolũmõ euatio nõ eſt cõpletaria: mo ,pculdubio ex ſupfluitate cuiuſlibet digõnis remanet abſterſio ⁊ ipꝛeſſio. ℂ Ampliꝰ cõſilr̃ ſi nã tpe ſanitatis eget

Doct. 5. c. ing. ð. ſ. Tra. 4. ca. 1. poſt pn. Tra. 2. c. 2. Cap. 35. i medio. Cap. 25. Tra. 1. ca. 101. circa pnci. Doct. 2. c. 1. poſt pn.

A

euone cũ sit fortior:multomagis opus aderit cõualescentie hora:extat.n.adhuc tũc morbi acumie debilitata. Sz eget in sanitate:qd ostẽdit euo corpibus fere cũctis singulis an nis indita.dĩfa.125.¶Eti.In cõualescẽte sanguis aptus est paucus in techni.Ad paucitatẽ vo eius aliorũ sequitur aug mentũ humorũ p apparẽs p. Hi aũt egent cũ sint extranei eductione.¶Itidẽ totũ corpus in ꝯualescẽte frigidius exi stit in techni lib.3.Ad hoc vo sequitur praua digõ cum ea pfi ciatur calo.Praua quidem digõne humores gñantur sup flui nature inobediẽtes eductione indigentes:apparens p prima.Itaqz euacuatione indiget conualescens.

In contrarium

4°2°.Probibeat cõualescens ab euonibus ꝛ proprie coitu. ¶Adhuc Isaac febriũ 4°.Declinatio nõ põt fieri nisi bo na crisi pcedẽte.Sed cõualescens iam declinauit a morbo cum sit extra morbi tpe:p scda.Et laudabili crisi ois edu citur superfluẽs mã.¶Palin.Si ꝯualescẽs euatur aut san guine qd non experit cuz sit bonus ꝛ paucus in techni vel alio cõtristãtium humore. Sed neqz illo cum medicina sit de gñe veneni.2.te.a.Hoc autẽ corpus prosternit ꝛ stoma chũ ibidẽ pcipue.Et maxime qꝛ hi debiles adhuc existũt. ¶Eti.Cõualescens egritudine cõsumptus existit.vñ in te chni partes simplices sunt sicciores:pp virtutes earũ infir miores.Qui autem hoc non eget euatione:verũ potius ad fectione.Itaqz cõualescentem non sit opus sit euacuare.

B

Propter primuz

qdem sciẽdũ:q cõualescẽs vt dicũt est corpus neutrũ ex egritudine ꝯsurgẽs.Id aũt qdruplex:qꝛ aut ꝯsideraẽ rõne etatis:ꝛ h duplr:vel priori ꝛ ita puer.aut posteriori:ꝛ tũc senex ꝛ senior.In medio.n.virtutis vt iuuenis:vel rõne dis positionis:qd et duplr fit:vel future:ꝛ sic decidẽs:ꝛ pterite ꝛ tũc ꝯualescẽs.Que qdez opz duobus saltẽ dieb⁹ regimi ne gubernare quo in egritudine apparẽs re.a.2°.ne subita introducta in eo alteratio ꝓsternẽs nãm in morbũ itidẽ co gat icidere.Sit aũt regimẽ eius cũ oi sollicitudine ꝛ caute la:ꝛ pcipue illius q minime aut diminute fuerit iudicatus: creticorũ initio:tam in sex rerũ nõ nãliũ administratione qz medicamentorũ si expediant applicatione:vt in techni 10°. Almãsor practice p edoctum.¶Quid autez sit euacuatio ꝛ quotiẽs dictum differentia ostendit.164.que hic pro san guinis suscipitur ꝛ aliorum eductione humorum.

C

Propter secũduz

vo sciẽdũ:q cõius operã tes oẽm euant ꝯualescẽtez ꝛ maxime pharmacia.Qd duplr euenit:aut qꝛ non solum medici verũ ꝛ medicinarũ vẽditores volũt aliqd agere cõti nuo pmia expectãtes suscipere ampliora.21.de inge.quorũ defectus mox erit aptus.Errãt et qꝛ ꝯfestiz euãnt post cri sim cũ nõduz pfecte qlis sit cõualescẽs cognoscant.Adhuc nã morbi acumine fatigata ꝓsternit in amplius cũ hoc po tissime sit qd multũ ꝛ subitum euitãdũ nãe pliatiuũ. Exci tat et pharmacũ nãe laboriosum prauã dispõnem in ipso.

D

Propter tertium

qdẽ sciẽdũ:q pmitus opz ꝯualescẽtẽ distiguere:ex q demũ veritas ostẽdet.¶Unde sciendũ p q qdã ex egrita dine ꝯualescit imãli:reliquus aũt mãli:ꝛ alteruter duplex existit.Est.n.certus qa siue ver⁹:alter vo nõ certus.Uerus aũt e ille cui⁹ crisis fuerit egritudis ꝯsumptio laudabilis oi faria oẽs bonas hñs ꝯditiones dĩa.103.assignatas.Aut in q fere nil synthomatũ remanet q ex morbo. Non verus aũt huic oppositus in q plima ꝛ diminuta mõstrant signa: vt sitis:oris exiccatio isuauitas ꝛ fastidiũ:6° epidimiarũ:ac reliq sufficienter:4°2°.ꝛ in sermonib⁹ creticis tradita.Et p hui⁹ qdẽ distõnem tollit ꝯrietas occurrẽs:qm in techni cõ cedit balneũ:10° vo negat Almãs.nã qñ ꝯualescens fuerit cert⁹ pt balneari ꝛ maxie ꝯsuetus ac diligẽs:cui⁹ egritudo fuerit ebullitionis ac exiccationis:nõ verus mime.¶Pro pter qd in ampli⁹ sciẽdũ 2° q ꝯualescẽs certus nõ eget euo ne sanguis aut alteri⁹ humoris:neqz et alteratione.Qd fir mat:qꝛ q iudicant ꝛ iudicata sunt pariter nõ mouere:neqz nouũ facere pharmacis aut aliter afo.1.p°:sz cõualescẽs ve rus equr est iudicatus.¶Eti.Nullus hz euari quocũqz mõ quorũ san.est bonus ꝛ paucus cũ eductio sanguis multitu dinẽ expectat.Est nãqz euo vlis multitudinẽ euacuans:sed ꝯualescens certus est huius ppter egritudinẽ ꝛ crisim pce dẽtes.Est ꝛ spũs aialis ac vitalis huius:ptes et simplices sicciores ꝛ vtutes ob hoc infirmiores ꝛ oino corpus frigi dius oẽ:hoc est ꝯualescẽs certus in techni lib.3.¶Amp.q cũqz corpora sunt pura nõ egent euone:qm bene hñtes cor pora pharmacare operosuz.vñ ell's periculosus sanas car nes hñtibus:spasmũ.n.facit:qꝛ penes Gal.cũ medicina ꝓ priũ nõ inueniat hu.quẽ hz attrahere:ceu cholera fla vel melãm:querit sanguinẽ ꝛ carnes colliqt vt inde attrahat. ¶Palin.Si ꝯualescentẽ quẽlibet opus sit euare:ois tunc crisis ꝛ nature euo huius erit impfecta.Qd ridiculũ dice re:cũ ipsa vt ad multũ qd perfectũ ꝓducat semp nisi fuerit impedita.Igit ꝯualescẽs qa vel certus nõ eget euone:sicut neqz alteratione qñqz cum nulla fuerit in ipso discrasia reli cta.¶Si aũt fuerit ꝯualescẽs nõ vere eget per oppõm euo ne cũ crisim non habuerit aut impfectam. Sed potius fuit eius visa egritudo ppter aliquã istarũ causarũ qetari:vt pla netarũ copula vel aspectu aut mãe etherogeneitate:ceu q prius acuta ꝛ subtilis ꝯsumat.ꝛ deinceps lenta supueniat ꝛ grossa:vel ppter opiatas mãei impilatiuas ꝓhibentes putrefactionẽ.aut delapsum mãe in partẽ insensibilẽ:vt qñ ea q squãtie defert ad pulmonẽ vel aie accñtia bonã spem faciẽtia:sicut imẽsa medici ꝯfidentia.dĩa.135.vel ex egritu dinis manerie vt dissinterie epatice que multotiẽs videtur quietari et absqz febre fieri:ꝛ denuo cũ eadẽ mox redire in teriorũ 5°.aut fortassis ꝛ hora.Qd testãtur illustres.vñ Al mans.Si ex malis accñtibus aliqd remãserit vẽter soluaẽ aut minuaẽ vel extiguẽtia ei tribuãtur.Halyabbas quoqz specularis:qꝛ si sanguinis signa in eo manifesta sint sangui nez ipsuz minuas ꝛ educas:quãtũ est opus ꝛ vtus tolerat: qꝛ surgẽs a morbo augmẽto eget sanguis boni.Si autẽ si gna cholere aut alterius fuerit hu.corpus inde euã subtili laxatiuo:vt est cassia fistula ꝛ viole ꝛ hoc leuia.vñ.A.2° qr ti:fortassis.l.qñqz coget te ad stomandũ ifirmũ malitia san guinis ipsius ppter illud qd remansit in ipso de cinereitate malorũ humorũ:ꝛ melius est vt facilr fiat:ꝛ non aliqd subti tor:ꝛ maxime qñ sudor multiplicaẽ in eo expedit paruã fa cere minutionẽ.Et fortassis indiget euone:ꝛ ꝯueniẽtior flu xus vẽtris est subtilis.¶Qd fulcit:qꝛ derelicta post crisiz rediterãtia.6° epidimiarũ.vñ afo.2°.que reliquunt post cri sim in morbis subuersiua:nã insignificati morbi qescentes subuersiones amãt vt trãstuli:creticorũ initio.Sed non pa rum relinqtur post crisiz mã incuãta qñ crisis nõ fuerit lau dabilis disariã:vel si nulla pcesserit euo sicut signorũ plima indicãt vtcũqz.¶Eti.Silis est dispõ ꝯualescentiũ ꝛ senũ in techni.Sed senes plimi egent euone aliqli dĩa poni cuz in eis supflua ꝯgregẽtur cruda.Itidẽ nõ pura corpora opz euare:qꝛ sz veterẽ quãtũ plus ea nutries ampli⁹ ledis:ceu nõ puras aĩas quãtũcũqz istrues magis ledes.Plato.sim pliciũ Gal.p.Sed qdã vt ostẽsum ꝯualescentiã sunt ipuri. Egẽt et alimẽtis in robur vtutis.Itaqz ꝯualescentẽ aliquẽ expedit euare:ꝛ ppie pharmaco ꝛ humoris eductiuo cho lerici:ꝛ per ꝯñs ꝯualescentẽ nõ veruz.Ex egritudine imãli adhuc alterare aut et mãli.Iuxta illud technis. Unuz cõe hñtes pceptũ efficientẽ vnãquãqz cãrũ abscindere pus:de inde sic venire ad eaz que facta est ab illa egritudine:vt ad prauam cõplexionem siqua fuerit de priori relicta.

E F G H

Propter quartum

qdẽ ꝛ si appeat dõm tñ seorsum.¶Ad pm igit qd dõm apparuit.¶Ad aliud dõz q euo nõ e cõpleta sex rerũ nõ nãliũ admĩstratione debita supposita in qbus exer

citiū annumeratˀ qd validas reddit q̄ in nobis v̄tutes oēs. calorē nāq3 iuuenescere facit ꝛ superfluitates trāspirare cogit i q̄ foras. Cuiꝰ qdē. A. dat necitatē hac serie. Audit igr̄ euonē factā per poros insensibiles: nō aūt sic que per manifestos nā seu arte. Et tali ēt euone ordinate indiget verus sil'r ꝯualescens. vñ in techni. Si multū meliores ad hoc fiant: ꝛ ꝯsueta opera paulatim attingāt. Nā. n. cū careat mēte ꝛ intellectu. 4ᵒ re. a. sup̄fluitatem nō expellit nisi nocumento ab ipsa percepto. Incit tñ eidē instictus qdā ꝛ ordo ab intelligētijs quo rite i suos ꝑuenit fines. ¶ Ad aliud dōm: q hꝫ corpora ꝛ si nō peccēt manifeste in actibꝰ ita vt locenf sub latitudine sanitatis cōiter accepta: sunt tñ verius neutra de cidētie dicta: que occasione futuri cuitādi periculi cū repleta sint egent euone: qd certo nō inest cōualescēti. ¶ Adhuc illi peccāt ꝛ parati sunt labi: non aūt semꝑ hi: ꝛ ꝓpᷣie certi. ¶ Ad aliud dōm: q sanguis accipiẜ pro massa sanguinea in qua ꝓportionabil'r oēs extāt humores: nō aūt ꝑut vnus humoꝝ ab alijs sequestratˀ. ¶ Ad aliud dōꝫ: q nō accidit ꝓpter hꝫ digō mala si recte ꝯualescēti alimenta ꝛ q̄ alia vt opus fuerit administrenẜ: ꝛ si san. paucus ꝛ spūs hꝫ vigorat: ēt ꝯtinue calm vere ꝯualescētiū: vt ꝛ digōꝑfectior reddaẜ successiue. ¶ Ad pᵐ siqdē alterius partis dōꝫ q. A. loquiẜ de certo ꝯualescēte: aut ꝓhibeaẜ ꝯualescēs ab euonibus ꝛ pro. i. ꝓpᷣie coitu. vñ Haly. Coitū valde fugiāt: euāt enim a corpe māꝫ bonā: q̄re v̄tus attenuatˀ ꝛ dissoluiẜ tandē oino velut dīa innotuit. 124. ¶ Ad aliud dōm: q Isaac loqtur de ꝑdicta declinatione quā crisis indicatā precessit laudabilis non aūt de intimuta. ¶ Ad aliud dōꝫ: q san. est bonus ꝛ paucus in ꝯualescēte vero: nō aūt in opposito. Dictū. n. est ꝑ. A. q sanguis malitia cogit te ad flomādū q̄nq3: cū flomia debeaẜ ꝓpter multitudinē san. vel malitiā ipsius aut vtrūq3. 4ᵒ pᵃ. Sil'r lꝫ plures medicinarū sint venenose: non tñ dē: cum q̄dā sint bn̄dicte dīa priori. Dictūq3 est q fluxus vētris fiat subtilis: ꝛ q: vomitus est fortior euonum eū exꝑmi repio mīme. ¶ Ad aliud dōm: q illa series ꝯualescētis extat veri: nō verꝰ aūt: q̄ꝫ q̄ꝫ ꝑtibꝰ simplicibꝰ extet siccior nā: humectatˀ tñ est accūte ꝑꝑ sup̄fluitates plimas: minime aut imꝑfecte euatas. ¶ Differentia. CXXXI.

Quod vomitus

cōferat oculis videtur: q̄m qd clarificat visum iuuat oculos: est. n. actus cōmunis hic aūt vomitus: ꝑ 4ᵃ. ¶ Rursus. Qd educit māꝫ ꝛ fumū nocentes oculis cōfert ipsis. Hꝫ v̄o est vomitus cū sit euacuatiuū forte ab inferioribꝰ attrahēs ꝛ sup̄ioribus eradicans: 4ᵒ pma. ¶ Amplius qd fit a nāli virtute cōfert cum sit vna dispensantiū aīaliū virtutuꝫ. Sed hic est vomitus per nālē nāq3 ꝯtingit virtutē: de accidenti 5ᵒ. ¶ Adhuc oculus spiritu lucido perficitur vt dicunt ꝛ ethereo. Et ideo Plato posuit ipsuꝫ de ignis natura. dīa 64. sed vomitu sup̄fluitates impedientes ꝛ turbātes q̄ lucida educunẜ maxime cū euacuationū vomitus sit fortissima: differentia. 166. ¶ Eti. Quod cōfert doloribus oculorum ipsos iuuat: hꝫ v̄o pharmacia: afforismoꝝ sexta. hec autem ꝛ vomitu euacuat: iuuat itaq3 vomitus oculos.

Quod autē

ex̄rio noceat ondiẜ: q: qd educit māꝫ ꝑ ꝑtes nobiliores ꝛ versus ꝑtē patiētē ac ꝯ ipsius inclinationē ꝛ nāꝫ trāsmutādi nocet. Vomitus aūt est hꝫ cum educat per nobiliora vt spūalia versus nobilia ceu aīalia in quibus situs est oculus. Nā ēt oīa hꝫ grauis cū in omni elemēta dominenẜ grauia: metheoroꝝ 4ᵒ. Venter sil'r deputatus est attractioni: intestina v̄o expulsioni. Me. ¶ Eti. Id nocet oculis in cuius actu coꝝ ꝓcuratur custodia: hoc v̄o est vomitus. Primo nāq3 ꝛ Almā. q̄rtis. ꝑcipiẜ vomētibꝰ oculos subligari ob dubꝰ pillis: seu pānicu lo in rotunditatē circūuolutis. ¶ Rursus. Qd nocet auribus nocet oculis: cū sensibilissima particularū corporis sit oculus. 13. de inge. sed vomitus nocet auribus. vnde ꝑ 4ᵒ. Vomitus cum suis iuuamentis plerūq3 affert egritudines sicut generat surditatem. Nocet igitur vomitus oculis.

Propter primū

autē sciendū: q vomitus est motus laboriosus expulsiuꝰ per os grossioris ꝛ pluris in vētre ꝯtēti. Cui qdē subuersio aie ꝛ nausea ꝓportionanẜ: eo tñ sunt minores. Nā subuersio est motus expulsionis cui motus nō associaẜ vt in vomitu expulsi. Nausea v̄o est vētris dispō hos vere suscipiens motus: tredecima 3ᵒ. Et is qdē est vna euonuꝫ fortissima q̄ spōte imātū aliq̄n intēdiẜ vt egritudo existat. Et per artem prouocaẜ: vt ꝓ interdū. Quid aūt sit oculus ostēsum. 64.

Propter scdm

sciendū qdem q maiores vidētur apparēter inter se diuersificari in hoc q̄sito. Primo nāq3 practice dī q debilitas accidit visui ex acuto capitꝭ morbo aut sputo multo san. vel cā vomitus aut clamoris magni. Primo v̄o 4ᵒ. Vomitus cōfert corpori: sꝫ visui nocuᵐ facit. Et ibidē. vomitus ꝛ ꝓpᷣie sup̄fluus nocet stōcho, pectori, visui, dētibꝰ: ꝛ antiqs capitis doloribꝰ nisi satietate ꝯtingat stōchi. ¶ In oppᵐ Almā. 4. Vomitus sensuꝫ alleuiat: visumq3 acuit. 4ᵒ v̄o ꝑ. Vomitus aufert grauitateꝫ que accidit capiti: ꝛ clarificat visum. Tertio quoq3 tertia cū determinatione pronūtiaẜ q vomitus conferat oculo inquātum mūdificat stomachum: ꝛ noceat illi inquātū moueat materias cerebri ꝛ expellit id ad eas. Quid autem de hoc videbitur consequenter.

Propter tertiū

v̄o ꝑmitus videndū q̄ oculis nocēt queue ꝓsunt. Scdo veritas ostēdaẜ: ꝛ tādē dissonātia cōcilietur auctoruꝫ inducta. ¶ Propter pᵐ hꝫ sciēdum: q hec debilitāt ꝛ senescere oculos faciūt. Aer nimis excedēs ꝛ ꝑcipue i q̄litatibꝰ actiuis: agrestis vētus ꝛ maxie in eiꝰ oppᵐ motus: ituitus assiduus ad vnā rē ꝛ maxie minutā vt assidua l'raꝝ aut formaꝝ minutaꝝ inspectio: ꝛ fulgētē albā ꝛ proprie q̄n fuerit mota: sol multū luminosus, calꝰ: vñ qdaꝫ fuere q̄n excecati diu solis imꝑfectā aspiciēdo eclypsim, puluis, fumus, fletus sup̄fluus, cibi sicci acuti, grossi vapores, difficilis digōnis ꝛ potꝰ sil'r cū eoꝝ replone plīma ꝛ ebrietate, sicut alliū, porrū, cepe, nasturtiū, eruca, anbetū, andachoca, ocimū ꝓpᷣie synapi, fenugrecū, lētes, fabe, caules. Zoar dicūt q capita gallinarū ꝓpᷣietatē hn̄t causare cecitatē ꝛ ꝓpᷣie vt nō videātur post occasum solis: quēadmodū dixerūt q gallinarū cerebra intellm augēt: sed ēt plīm carnes sicce salse: piguedo sine adeps grossa ꝛ viscosa ꝓpᷣie porcina: ꝛ sic labor sup̄fluus corporis ꝛ aie: ꝛ coitus plīmus est res nocibilior ea sup̄ replonē mox vaporosaꝫ ꝛ maxime sup̄ cenā. ¶ Oculoꝝ ēt sanitatē ꝛ robur ꝯseruāt ꝛ efficiūt hoꝝ opposita: ꝛ proprie collyria ex thutia: antimonio succo feniculi ꝛ granati ꝯstructa. Et ex fellibꝰ sil'r rapaciū auiū ꝛ ꝑdicū: capre ꝛ pisciuꝫ: maxime faber soli p. 50. dies expositi calidiori ꝛ pectinatio ēt frequēs post digōnē: cū vapores ab oculis ad cutē diuertat. Submersio ipsoꝝ in aquā clarā ꝛ aspectus viridiuꝫ et speculoꝝ tersoꝝ: nō tñ i solis radijs: ꝛ exercitatio l'ras legēdi mediocres visum corroborat. Et vnctio ex serpētis pinguedie oculoꝝ ꝛ ipsius carnis comestio: id tñ timeẜ. Zoar quoq3 cōmendat assiduationeꝫ comestionis ouoꝝ columborū cū rapis elixatoꝝ ꝛ pullos decoctos colūbinos in eis: ꝛ gallinas sil'r in estate decoctas cuꝫ eisdē absq3 capitibus ꝛ cruribꝰ. vñ colli'3. 5. Rape hn̄t mirabilē ꝓpᷣietatem ad illuminādū oculos. ¶ Sꝫ fortassis ipse dico magis deberent eis nocere: ꝛ ꝓpᷣie q̄n ipsi ledunẜ a stomacho: eo q suo vapore vētoso caput replēt: ꝛ oculos multiplicando reuma. ¶ Aut dices forsitā hūc mox deorsum repe cū vrinā hēant prouocare. Sic igiẜ oculus multis lediẜ: ꝛ eget plīm iuuantibus: Tum q: cōplonis debilis aquee receptiue de facilis. Tū q̄n fere sine pelle ꝛ expositꝰ ꝯtinēti: magis tñ q: diẜ a cerebro corpis tanq̄ camino. ¶ Propter 2ᵐ hꝫ sciēduꝫ antea q q̄n celebratur vomitus: aut est lesio aliq̄ in oculis vel

A

nō. Et ſi qdē fuerit aut erit ꝓthopathia ab eis cāta: vel ſaltē a cerebro: aut ſimpathia in ipſos. vz. a vētre trāſmiſſa ex fumis ꝛ vaporib⁹ crudis idigeſtis: qḋ ſepe ꝯtingit nō eis tñ veꝝ ꝛ toti capiti: de iterioꝛib⁹ apparēs ꝑ. Adhuc vomitus aut erit vſūs fortis in apto tpe purgatiōis iſtitutus vt eſtaꝫ initio a toto educēs a corpe forti medicina effectus: vel ꝑticularis ēūans ieni eductiuo qḋ in vētre ſemel in menſe vel ad plus bis celebratur: i cui⁹ actus tpe nō interueniat ꝑciſuꝫ: ſi ue dieꝝ nūs ne in prauū ꝛ ineuitabilē vſuꝫ ꝑueniat nāſit ēt poſt cibi ſaturitatē ꝛ maxie qñ fuerit vomitus difficilis: q: vomere ſine ſtōchi repl̄one durū eſt: neqꝫ abſqꝫ magno labore ꝛ ſtudio fieri ꝑt. Almā. ꝛ ꝑ ḡrtis. comedat ꝛ bibat diuerſa male maſticata cibaria dulcia ꝛ vnctuoſa: ꝛ poſt horā ſumat aquā decoctiōis ſemis raffani: atriplicꝫ bulbi: ꝛ hꝫ ꝛ euomat. ¶ Eti. Vomit⁹ nocu^m^ qḋdā in fieri infẽ: aliud vo in h cū facto eē. ¶ Diuerſificant̄ ꝛ hec penes cōpl̄onem formā ſeu ſenſibilitatē oris vētris itēſiorē aut remiſſiorē cōſuetudinē: tpe ꝯſtōnē: horā ꝛ regionē. Nā ille cui vomitus magis ꝯfert cholic⁹ eſt ꝛ macer. ꝑ 4ª. aut erūt abſqꝫ leſiōe oīno. ¶ Nūc vo deīceps ex his oſtendat̄ nocu^m^ aut iuua^m^ oculis ex vomitu: ſi nāqꝫ i eis nulla inerit leſio dōꝫ vomitū eis nocere ꝗcūqꝫ mōꝛ: cū mās ꝛ vapores infeſtātes deducat verſus ipſos in extriſeca ꝓpellēdo: ꝛ ceu qñ ꝗs cū ſtib⁹ oculis ſanis ꝓp paſſuꝫ iūctuꝛaꝝ aut renū vomet. Si vo leſio ꝑuenerit oculis a ſeipſis vel a cerebro vomit⁹ ēt nocet magis ꝛ in fieri ꝛ i facto fore cū plus eleuet ad eos ꝑdcā ꝛ vlr ad caput ꝗꝫ cū ēꝛ ꝗre negatus eſt i doloꝛib⁹ capitꝫ ꝛ maxie forꝫ ſupſtus qñ fuerit ab ipſo nō ex cōpaſſiōe cātus ꝛ velut in paſſionibus capitꝫ ꝗ hꝫ: vñ 3° ꝑª. Vomitus eſt ex eis in qb⁹ nō ſit iuua^m^ in curis egritudinū capitis niſi fiat ꝓp cōitatē māe in vētre: tūc. n. melioꝛ modoꝝ expulſionis eſt vomitus: ꝛ ibidē. Si humores ſint fridi ſtatici in qbus excitent̄ ventoſitates fortes: tūc miniſtra vomitus q ſunt fortiores. Et ſi Alexāder fortaſſe non recte ꝑcipiat vomitū in epilia celebrari: aut id iubet purgato iā capite timēs ne mā reliꝗ corpis approprie͛t eidē. Sꝫ id qḋ ſuſpectius eſt verius. Si autē foret a ſtōcho ꝯfert. vñ practice 5°. Si iꝫ paſſio ex ſtate fuerit ſtomachi: ꝛ cui⁹ ad cerebꝝ vapores aſcēdūt ꝛ replēt patiētē: vomitu vel opꝫ cū medicaminib⁹ icidētib⁹ ꝛ ſubtiliātibus: ꝗre Serapio ꝑcipit vomitū in ipſo ēt paroxiſmo fieri vt educat̄ ſtā coꝛretatū in ſtomacho: ꝛ ꝑ 4ª. Vomitus eſt medicamētū forte ſtomatice epiſie ꝛ capitꝫ doloꝛib⁹ ꝓp ſocietatē ſtomachi facti: ꝑcipit̄ ēt practice 5° meliaꝫ factā ex humore in ſtōcho ꝯtēto vomitū patientē celebrare. ¶ Veritas igit̄ ex his elicit̄ ꝙ vomitus nocet ꝗbꝫcūqꝫ paſſiōib⁹ capiti approꝑiatiꝫ: ꝛ verificat̄ ſermo ita practice ꝑinduct⁹ ꝑ. Si vo acciderit oculis leſio ꝑ cōpaſſionē ꝛ ꝓprie ſtōchi: tunc iā appet ꝙ vomitus eſt ꝯceſſus: ceu in aliꝫs talr̄ paſſionib⁹ in capite trāſlatis: ꝛ hꝫ qdē rōcinatio eſt apparēs. ¶ Attēdendū tñ ꝙ hꝫ vomitus nocet i ipſo fieri: eo ꝙ mām ꝛ vapores dirigit in cerebrū ꝛ oculos: ꝛ iō ſtudiū oꝫ adhiberi vt ab eo parū cauſet̄ nocumēti: vñ ſit ꝑticularis debilis nō frequēs: ꝛ in ꝑparato ad ipm: ꝯfert aūt poſt factū eē cū mā educat̄ ꝛ ꝑ ꝯſis fumus crudus leſiōis oculoꝝ cātiuus. Cura etenim ēūone ꝑficit̄ ē ſe. Et ſmōes ſi qdē ita itelligēdi ſunt auctorū ꝑinducti. Ex ꝗ ēt ſimplr̄ appet vomitū ꝯferre ſaltē i ipſo fcō eē cū mā fuerit i ꝑtib⁹ iferioꝛib⁹ ꝛ ꝑcipue i pte cōtēta. ¶ Et noſce ꝙ niſi hūoꝛ exiſs in ſtōcho ledens oculos difariā ſurſuꝫ repat tā in fieri fortaſſis ꝗꝫ in facto eſſe leſionis euitāde grā tuti⁹ ipm ꝑ iferiora ſit educere cuꝫ ea ipſi ſint dedita. vñ iterioꝝ 4°. Dñtib⁹ ſuffuſionē oculoꝝ a ſtōcho ꝛ ꝓprie exhibuit Gal̄. hierāpigrā. Et lytbargicis ea egētibus in longinquiora mādauit. Hec aūt ſtomachum per deorſuꝫ purgat.

Cap. 2. ad medium. — Cap. 16. Collr ca. 21. — B — Cap. 13. in fine. — Tra. 1. ca. 29. p° me. — Tra. 2. ca. 33. p° me. — C — Cap 21. in medio. — 2. hue. c. 23 in medio. Ca. 13. iu. xta h. r. c. 14. Ca. 13. ad medium. Ar. 2. — D — Cap. 2. ad medium.

Propter quartū

qdeꝫ ꝛ ꝛ ſi nūc appareat qd dōm viſum ad ꝑmū. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ ſi educat mām ꝛ fumū nocētes in ſtōcho entes iuuat ſaltē i facto eē: nō aūt q eā que caput aut oculi conarēt̄ ꝑ vomitū educere: cū iedēs h nō educeret: petit enīꝫ hꝫ deorſuꝫ duci mā. Supiora nāqꝫ hñt ꝑ iſeriora euari amplius ꝗꝫ eꝫ. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ ibi non dī vomitus ꝑfici a vtute nālis: eo ꝙ actus ei⁹ nālr̄ ſe hñs dinorꝫ dī ad dīlam ſternutatiōis q ſit ab aiali: ꝛ tuſſis ꝗ ab hac ſilr̄ ꝛ vitali. Fit nāqꝫ vomitus a re ledēte ſtōchū iteri⁹ ꝗ mota nā eā ſatagit vomitu educere: ꝙ cū ſolū tunica fiat extriſeca: mālꝫ 3°. q a i ipſa ſunt villi lati expulſiui. Intrinſeca vo lōgi attractiui. dīa. 46. difficilis eſt valde reſpectus ſeceſſus q tunicis ꝑficit̄ ambab⁹ inteſtinoꝝ: cū ex villis vtreqꝫ ſint latis dīa ꝑinducta. Et iō ſepius medicina ſolutiua reddit̄ vomitiua: ꝗꝫ eꝫ. dīa. 141. ¶ Ad aliud qd dōm appetit: qm ſpūm clarificat qñ cā leſiōis oculoꝝ eſt fumus a ſtōcho crudus in eos mādatus: ꝛ nō qñ mā fuerit in cerebro vel in eis: tūc. n. potius ꝯtigit opp^m^. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ Meſ. in practica exponit per pharmaciā vētris fluxū ingens eūo ꝑ vētrē ꝯfert doloꝛib⁹ ſtaticis cholicis ꝛ melicis. ¶ Et ſilr̄ ad ea ꝗ alterius ꝑtis appet: q: iꝫ hꝫ accidāt ſynthomata in vomitu: ꝛ ea tñ ſunt in fieri qñ mā educit̄ de vētre ꝛ tolerabilia ſatis leſione que preeſt oculis: cū igit̄ nihil iuuet abſqꝫ leſione. 11. de inge. opꝫ acutū ac exercitatū diligenter diſcernere medicum inter vtrūqꝫ vt iuuamentum preferat nocumento.

E — Cap. 2. in medio. — Gal. 5°. c. de dolori b⁹ oculos circa pa^m^ — F — Coll̄. c. 11 in fine.

¶ Differentia. CXXXII.

Quod in cōtinente

calidiori et ſicciori ſint frōdes populi ſternēde mōſtrat̄: q: plures latinorum practice ac cōiter id iubent operantes. ¶ Rurſus. Vt locus eſt ita nā operatur ꝓbl̄. 10. vñ de inſpiratione ꝛ reſpiratione. Nāe māe in quo ſunt tales entes exiſtūt: vt ꝗ qdē in aꝗ humide: ꝛ ꝗ in terra ſicce: ꝗ vo in aere cal̄e: ſed populus repit̄ i locis humidis ꝛ aquoſis: ita vt in callis non germinet ꝛ ſiccis. ¶ Eti. In aere hꝫ qḋ infrigidat ꝛ humectat eſt apponendū: talis vo eſt populus: ꝛ humectat. n. ſm Diaſcoridē mediocriter infrigidat ēt: qḋ oſtēdit gūmi eius dictū charabe frigidū. vñ practice 2° charabia eſt frigida ꝛ ſicca. ¶ Palin. Qḋ ponit̄ i medicaminibus frigidis tanꝗꝫ baſis eſt frigidū: hꝫ vo ſunt extremitates quedā dicte populi oculi. Cadūt enim in vnguentum populeon noiatuꝫ a quibuſdā: ꝛ tanꝗꝫ a ꝑncipaliori fundante totū noiat̄ compoſitū. Ipſum autem eſt frigiduꝫ: tollit enim caloꝛem ſomnūqꝫ ſm Nicolaum preſtat. Igit̄ frondes populi ſunt in aere nos continente ſternende.

pble. 11. — G — Cap. 91. 350. ca. 4.

In oppoſitum

Qm̄ id nō eſt iponēdū aeri calidiori ꝛ ſicciori: qḋ ipm nō valet ꝛ proprie ad frigiditatē imutare. Talis vo eſt ppl̄s cuꝫ ſit terrena ſcētiū vnū. In eis. n. nō repit̄ caloꝛ in actu. collet. 5. ſꝫ in aialibus ſolūꝫ erit: igit̄ in poꝛ ꝛ tūc nō poterit aeris immutationē cāre: ꝛ cū dis actio ꝑficiat̄ ab hñte actuꝫ. meta. 9. Nō. n. ipſa corpori applicat̄ hñti caloꝛem. ¶ Iridē. nullus inſignium medicoꝝ: quos non eſt ponere inſufficientes docet hꝫ frondes in aere ꝯſternere: verū quaſdā frigidas ab his ꝛ hūidas: puta vites, ſalices, myrthos, lētiſcos, roſas, violas, nenufar ꝛc. ꝛ ꝓprie cuꝫ roꝛe collectas: vñ de ige. 9. Flores ꝛ frōdes vtutis hūide ꝛ fride i pauimētū ꝓijciēde. Extremitates igit̄ populi non ſunt aeri hꝫ imponende.

Capi. 24. poſt me^m^. — Tc. 13. — H — Ca. 14. in fine.

Propter primū

qdem ſciēdū: ꝙ hic ſumit̄ cōtinens pro aere vt eſt vna ſex reꝝ nō nālium: nō ſimplici elīto: ſed ſm ꝙ ei cōmiſcent̄ fumi terreſtres ꝛ vapores aquoſi vtriuſqꝫ ignea ꝛ ſtellarū radiꝫ 155. dīa. Sūt aūt frōdes plantaꝝ extremitates tenelle. Populus ꝗꝫ ꝓprius collectionē gēris iportat: a qua tranſlatio ſilis facta eſt ad arborē. Qñ. n. abſcidit̄ ex eius radice multitudo ad modū gēris cuiuſdā inaſcit̄. Cui⁹ manieries 2ª cōmuniter ponit̄. Vna dicta agyros ſꝫ Diaſco. Iuxta vo. A. haurū romanū ꝛ achiros. Sꝫ apud Serap. haur romanū: quā Plinius populū nigraꝫ vocat. Et eſt arboꝛ penes nos cōlos alta: ꝛ frāgibilis: nō dura: folia hñs ꝗſi triāgularia: ſuſti

Cap. 19. Li. 2. ca. 344. ꝛ 351 p° ſimp. c. 30. ꝛ li. 4. ca. 26. Lib. 16. c. 24.

Concil.

I cienter viridia: motu aeris sonitũ facientia: in locis multiplicata humidis fluuiosis. Est et altera non adeo alta: sed grossior ac semialba cũ folijs maiorib⁹ ac subalbidiorib⁹ et proprie i altero latere: q̃ et loca petit humida: h̃ non tñ vt p̃dicta albarus a plimis noiatur: et fortassis est quam Dia. simplr populũ vocat. A. haur. Serap. vo haur reperitur fm quosdam: et tertia in altũ valde crescẽs montana alba: cuius folia lanuginosa folijs antedicte similantur habens cortices plures: vt cerasus: et in circulũ similiter ab ipsa excorticantur que ardendo flamã diutius seruat velut teda: et est solidior et tenacior p̃latis: quã quidam beolam vocant.

Propter secũdũ

vo sciẽdũ: q̃ aliq̃ p̃cipiunt sterni populũ in ↄtinẽte p̃figuito putãtes ipsam frigidã esse et hu. Vñ expositor quis Nicolai. Recipe oculoꝝ populi q̃ frigide et hu. sunt cõplo-K nis. Alij vo dicunt colligi ex serie Diascoridis ac. A. duas populi sp̃es: vnã q̃dẽ cale nãe: reliquã vo fride. Quoꝝ dese ctus mox apparebit apte ceu in sequẽtib⁹ q̃ prioꝝ. ¶ Reliqui vo tanq̃ his oppositi negare coguntur i ↄtinẽti p̃scripto quãcũq̃ arborẽ h̃ sterni cuz ois cal'a denoteẽ. vñ Diasco. Agyros. i. populus calefacit fortiter: humectat vo mediocriter: in alio aũt ipsius cap̃ nãm ipsius nõ tãgit. Ipse nãq̃ cũ Serap. duo ipsis facit capla. A. vo. tria. vñ hic in p̃ cap. Nã calefacit vehemẽter in 3°. et siccat i p̃: qd̃ et sentit pharmacoꝝ 6°. et 2° cap̃. Haurũ nã est equalis ad siccitatẽ declinans. In 3° quoq̃ ca°. Nux romana qd̃ dz dicere haur romanũ similitudine nãq̃ i faram cũ punctoꝝ appõne vel absq̃ errorẽ iduxit: pũctis. n. arabs coꝝ lr̃is denotat qd̃ est noiatur arcasici. Qd̃ fortassis dz esse achirosa siue medi⁹ agirosa calefacit vehemẽter in 3°. et siccat in p̃. Est etenĩ gũmi vltimũ in calefaciẽdo: ipsius fructus cũ aceto ↄfert epilẽ. Id aũt vere dictũ in cap̃ de hauro romano: vñ idẽ disfariã. Serapio vo siue Aggregator in cap̃ p̃. hauꝝ romanũ calidũ et siccũ in 3°. Vñ grãdis est hic diuersitas in capitulis et nã L turis ↄtingens a Diascoridis translatione fortasse. Quare A. et Serapio circa dictas istius arboris vidẽtur hesitare: oẽs fere tñ ↄueniũt q̃ vtraq̃ calida sit et sicca: et marie agyros siue hauꝝ romanũ dicta: quã fortassis ponit Diascorides tẽperate humectare humiditate aliena: s3. A. plus dissonãtie vi ↄtinere: cũ ponat gũmi hauri romani vltimuz in calefaciẽdo et exiccãdo. 6° vo pharmacoꝝ. virtus floris huius arboris est ca. in tertio gradu: sed in siccitate ac humiditate tẽperata. Ex his igitur apparet q̃uo quidam posterorum dixit ab illustribus primoꝝ in populoꝝ natur le.

Propter tertium

q̃dez p̃mitus veritas de h̃ ostẽdatur: deide qd̃ sit gũmi populi et vñ p̃fluat ostẽdatur: et tãdẽ q̃uo terranascens pót in actũ educi manifestet. ¶ Propter p̃m q̃dẽ h̃ sciẽdũ q̃ in M aere p̃noiato nõ sunt populi sternẽda extrema: neq̃ fortassis in opposito p̃p odorẽ ipsius horrib:lẽ: qd̃ ostenditur: q̃ nihil calm̃ et siccũ ponẽdũ in ↄtinente calidiori et sicciori: cũ simile adiũctum sibi ↄcitet ad furiaz: sed populus calida est multũ et sicca vt p̃dictũ et ꝑprie nigra de qua p̃us extat differẽtia. Et firmatur: q̃ illud qd̃ est leue rarũ actu inflãmabile h̃ calm̃ et siccũ vt ex libris colligit pharmacoꝝ nõ est ↄtinẽti p̃fato iponẽdũ. Tale vo sensus e actus fore indicãt populũ: qd̃ fortasse ipediet lignũ cã fore. ¶ Adhuc. et egritudines frigidas curat. vñ Diascorides. Semẽ populi cũ aceto bibitũ epilepsiã curat. Ipsa vo egritudo est marie frida et humida: erit igitur ca. et sic. ¶ Rursus. Qd̃ h3 odorem fetidũ, acutũ, horribilẽ, nõ dz in predicto aere sterni: sed h̃ est vni ppl̃i motus: qd̃ oñdit eius calitas multa cũ humiditate fm Dias. tpata. Itaq̃ populi frondes nõ sunt i ↄtinẽte sternende. ¶ Propter h̃ 2m sciendũ: q̃ fm Gal. A. et Serap. charabra est gũmi agyri seu haur romani. vnde Dias. aliq̃ et prohibent populi lachrymũ. i. gũmi. i. rhodanũ distillatũ et coagulatũ succinũ facere. 6° quoq̃ pharmacoꝝ. gũm huius arboris karabe est: cuius vtus filis est vtuti floris N qd̃ idicat vng̃m dis gyron 4° de re. sa. ↄstructũ. in 2° vo trãsfigurationis. Inde fluũt lachryme stillataq̃ sole rigescũt. De O ramis electra nouis q̃ lucidus annis. Excipit et miris mittit gestãda latinis. Voluit. n. q̃ sorores Phetontis ↄuerse fuerit i ppl̃os et lachryme ipsaꝝ. i. gũmi ppl̃oꝝ defluentes eridanũ electrũ facẽ. i. karabe vel succinũ. Plinius q̃z cuz poꝝ detestatiõe ingt certũ eẽ gigni electꝝ in isulis septẽtrionalis oceani. Et q̃ nascit ex gũmi pini desato rigore vel tpe aut mari qd̃ ei⁹ ait odorẽ oñdere. Formicasq̃ aut culices et lacertas in ipso reptas. De quo 4° metheoꝝ. Electꝝ et que cũq̃ dicunt vt lachryme ifridatiõe sunt velut myrra, thus: et vernix. Electꝝ aũt hui⁹ gñis vt et coagulat. Intercepta. n. aialia i ipso videntur: a fluuio aũt calm̃ exiẽs velut cocti mellis qñ in aquã dimiseris euaporat humidũ. In 2° vo can. karabe ẽ gũmi sic sandaracha ad citrinitatẽ et albedinẽ et paruitatẽ tẽdẽs. Est et aliud karabe qd̃ est vernicis modus quidam vñ 2° practice. Karaba exponit vernix marina sandaracha dicta quo nũc cõiter vtunt ad nos ex ptib⁹ deferẽtes septẽtrionis. Et vtrũq̃ paleas rapit et p̃cipue fricatiõe calefactũ. Est et electꝝ metallum ↄstructum ex auro et argẽto. ¶ Propter hui⁹ 3m sciẽdũ q̃ humidũ terrenascẽtiũ et marime tenelloꝝ fridũ siue calm̃ fuerit euaporat i ↄtinẽti p̃p calidũ ipsi⁹ actu cali existẽtis: et p̃cipue qñ absessum fuerit alimẽti attractiõe p̃uatũ. Sic. n. minorato ipsi⁹ humido ac terre nascẽti purificato plus pót calm̃ ↄtinẽtis facere humidũ eius expirare et eius po⁹ fridũ aut aliud ꝯductũ talr̃ i actũ ifridare et humectare. d'ia euidẽs. 138. p̃ quẽ sigdẽ modũ odor 2° de aia. A. marie occurrit sparsus in ↄtinẽte disfatui: neq̃ terrenascẽs extat simplr̃ h̃ in po⁹ et ꝑprie actu viuẽs: veꝝ fm quid magis vt relatione calidi aialiũ actu entis et clari.

Propter quartũ

h̃. ad p̃m dõm vt apparuit q̃ tales rudes sunt et praue P opantes cũ nullus gratiosoꝝ iueniat id p̃cipe medicoꝝ. Sicq̃ ofsum rõne nociuũ nõ minus vapore pluri prauo q̃ calitate ipsius et siccitate. ¶ Ad aliud dõm id verificari qñ reo fuerit sufficiẽter ↄtẽperata: tũc. n. eget q̃si p̃ simile cõseruatione vt corpus tpatũ in regione tpata locatũ. Qñ autez frigidus in frigidiori loco saluatur: et io post inductũ sermonẽ Ap. mox subdit: habitus tñ q̃ q̃dem excedẽtes caliditate in frigido: q̃ aũt friditate in calido positi saluantur magis. Reducit. n. ad mẽsuratũ locus habitus excessum. vñ videmus q̃ calidoꝝ plima et fridoꝝ in locis ↄstituunt et saluantur ↄtẽperatis oppositis q̃lis est agyros seu ppl̃s nigra in 3° gradu calitatis locata. ¶ Ad aliud dõm: q̃ humiditas q̃ a Dias. ppl̃o attribuit est accñtalis magis loci acq̃sita humore a quo ↄrit originẽ: eẽntialr̃ vo sicca vt rapa et castanea. Q Que silr̃ humiditas frigidã oñdit populũ p̃p vaporationẽ fumosaz ↄtinẽtis ifectiuã. Id tñ nõ repit in alia ei⁹ trãslatiõe. Due nãq̃ sunt: neq̃ in recitatione h̃ aggregatiõis: altera q̃dẽ p̃ lr̃as alphabeti ordinata cõiorr: reliq̃ vo ꝑpria in q̃nq̃ libros et h3 Gal. pharmacoꝝ 6° aliter disticta. Neq̃ gũmi karabe verius fridũ extat: s3 opinione magis. vñ de medicinis cordis. A. karabe calm̃ in p̃: siccũ i 2°. Opio tñ est q̃ sit fridũ. Aut Halyabbas audiuit karabe q̃ est vernix marina. ¶ Ad aliud dõm: q̃ Nicolaus estimauit pplm̃ fridam sicut expositor ipsi⁹ qd̃ falsũ cũ mõstrata sit cal'a: qd̃ et ostẽdit pilloꝝ gño et ꝑductio ex vnguẽto vulgari facto ex oculi populi velut basilardo et vino decoctũ cũ mellis appõnẽs aut fortassis ponunt oculi populi: p̃p cõprimere frigida q̃ in h̃ ingrediũtur vnguẽto plurima: p̃p qd̃ castoreum frigidis cõmiscet medicinis: ac ꝑpter poros aperire et medicinas vehiculare frigidas. Qualr̃ ergo frigiditatis actus iducet dõm propter frigidoꝝ valde q̃plurima que in ipso. ¶ Ad p̃m et qd̃ partis alterius apparuit quid dõm qd̃ et si propositũ concludere satagat: non tamen ex his que veras apparet etiam quomodo potest in actum deduci.

Capi. 91. 496. — Capi. 11. 307. — Capi. 11. — Li. 1. dis. 2°. c. 3. cer. fuo fine. — Cap. 496. — Capi. 13. — Versus. — Li. 37. ca. 3. in p̃n°. — Ca. cb. 50. — Ca. 374. — Cap. 5. in medio. — Tra. 2. ru. br. ꝑpria

Differentia.CXXXIII.

Quod sit aliquis morbus in quo nullus debeatur cib9 vsq3 in statū ostēdit. Primitus hippo.re. acu.p̄. Expedit vt huius quātitatis ius det .i. sorbitio q̄ neq3 multa sit nec grossa: ⁊ h̄ post se ptē dies si vtus patiētis tolerare queat. Nō pauce vo egritudinū terminātur in 7° ⁊ īfra. Quarto quoq3 eiusdē. In ꝯsistētes sinere febriū donec stent. Quū vo steterint obuiare cū decēti dieta fm nām ꝯsiderās. Hoc aūt tunc stant qū fuerint in statu. Ampli9 afoi.p̄a. In qb9 egritudib9 status ⁊ crisis in p̄°oz fieri ꝗternitate vtute fortiori existe in vi nutricatione oimoda hos custodiemus qd̄ est vltime subtilissima dieta. Rursus ibidē: in qbus mox status .i. fm p̄ma ꝗternitatē oz fieri: in his vltime subtili vti dieta ferēte virtute ⁊ icibationē oimodā ⁊ mellicrati solius oblationē ⁊ succum ptisane paucū oino dandū: sic itaq3 ꝯcedit incibationē3 oimodā q̄ penitus est cibi nihil dare. Amp̄.ibidē ad vltimas curationes exponit subtilissima dieta. Hoc aūt est vt testat in alijs nihil dare. Palin. Cib9 nunq̄3 dat in morbo saltē mali cū ipsi9 cām adaugeat nisi pp̄ vtutis sustētationē: sed virtus nō raro pōt sine cibo in statū puenire. Morbus igit q9 erit quē nō sit opus nisi post statum dietare.

Cuius quidem ꝯtrium mōstrat sibi hippocrate afo°r p̄me ptis testante difficile fore tenues ⁊ certas dietas in morbis nō solum chronicis: imo ⁊ in acutis. Et rursus in tenuib9 dietis peccare egrotātes. Et itidē. Quib9 ꝯtinuus est status mox subtil'r dietare: qb9 aūt posteri9 status ⁊c. Si ḡ in statu mox opz subtiliter dietare qd̄ est aliqd dare. Multo igit magis añ statū expedit cibū ⁊ si subtilē administrare. Amp̄.p̄ re.a. Cauēdū est tibi ne vna die venas pmittas exinanirius3 absq3 interpolatione diei illā .s. ptisanam dare nō desistas. Adhuc aforismoꝝ 2°. negat plurima ⁊ repētina eūo. Nā oē subitū est nāe pliatiuū. Cōmē.ibidē. Et in techni. Nā non sustinet repētinas imutationes: sed nihil cibi administrare multa ⁊ repentina p̄ accñs saltē est eūatio ac n.ē mutatio: cū sanitatis tp̄e cibus acciperet absq3 interpolatiōe. Amp̄. exhibendū est qd̄ valet ꝯ̄ febrē ⁊ ante statū: cum tūc feruor febrilis ⁊ accñtia intēdant: sed humide diete ꝯferūt oibus febricitātib9. Rursus. qd̄ ledit sanos ledit ⁊ egros. 2° re.acu. sed icibatio ledit sanos: ergo ⁊ egros: qd̄ aūt ledit eget abscisione: ⁊ iō ꝯcludēdū cibū in oi morbo cōtinue dandum.

Propter primū quidē sciēdū: q9 qd sit morb9: ꝯsulum diīs. 72. Ipse autē ad p̄ns 2r existit: acutus. s3. ⁊ chronicus sine spalis. acutus siquidē magnus existit .i. piculosus ⁊ cito ad statū accedēs q̄ et duplex extat. Unus nāq3 simpl'r dr acutus: cui9 termin9 decimoq̄rto diffinit ab hippo. die. Alter fm qd seu respectiue multiplex et existat. n. multū excedit .14. die3: ⁊ tūc est ille quē hip. ptulit pnosticoꝝ p̄. 40. terminari die. Aut mediocriter vt q 17m°: ⁊ .34. terminat. Qui acutus fm tñ plus ⁊ minus cū trāsitione seu cōuersione di a Gal. vel isra 14. qd̄ et diuersificat in plus appropinquādo .14. diei: puta que .11. ⁊ et 9° creticat. Aut in appropiquādo egritudis p̄n°. vt q in 3° 4° ⁊ 5° iudicat die. Et hō: fm tñ amp̄. ⁊ minus p̄acutus seu valde pacutus dicat. Uel l medio hoꝝ terminat: vt q 7° q valde di acutus sine pacutus. 4° afoꝝ. Nō.n. exponēdū vt Oribasi9 ⁊ qdā dicētes egritudinē terminari acutā in .14. dieb9 creticis: puta vt ꝯcordēt cū dicto pnost. p̄ in .40. dieb9 si qdē .14. cretici sunt .40. dies cretici ceu .1. 4.7.9.11.14.17.21.24.27.31.34.37.⁊.40. Adhuc ad sui erroris fulcimentū praue iducit Oribasius q9 pleuresis i. 14. die: aut terminat: aut fit empica: hoc est in .40. die vel soluitur aut ptrāsit in ptisim. Non igit q9 in .14. die distincte absoluitur egritudo: ꝯcludit: verū magis in 14° q extendit in 40. S3 dōm fm Gal. opp̄m hui9 emperiā docere. Nulla enim egritudo acuta ꝯtinua eq̄r trāsit .14. dies. Sin autē nō est acuta nec in p̄mis dieb9 seu9 creticoꝝ 1°. Aut est inequalis deficiēs q̄nq3. Eti. p̄dicti seriē violētāt equocantes in die. Rursus aut sumūt dies verius creticos: ⁊ ita nō erūt nisi .9. vsq3 ad .40. ceu quartus: 7° vndecimus decimusq̄rtus 17m° vigesimus 27m° 34° ⁊ q̄dragesimus. Si vo addāt 24m: 31m ⁊ 37m: adhuc erūt tñ duodecim ⁊ nō q̄tuordeci3. Sed si volueris oēs colligere dies vt verius creticos ⁊ incidētes: tūc erūt multo amplius q̄3 .14. puta fm Oribasium p̄mus postea .3.4.5.6.7.8.9.11.14.17.18.20.21.24.27. 31.34.37.⁊.40. diīs apparens .105. Peccat et Oribasi9 q: ponit p̄mā diē creticā: cum p̄mus periodus fit in 4° fm hip. Aut in 3° in illius virtute. Effimera.n. ⁊ si p̄° terminet diē: nō tñ creticat: cū crisis in morbo accidat solū acuto periculoso. Diocles tñ posuit eā creticare. diīs .103. Unitas ēt l3 sit ois nūi po° fm arithmeticū: nō tñ hic sufficit vbi q̄rit actus ⁊ forma. Fortassis tñ ⁊ q̄3 raro creticat p̄a. Iuxta illō q̄rti p̄e. Tertiana ꝯsumit q̄nq3 pp̄ subtilitatē māe in vno paroxismo i quo accidit vomitus aut vētris solo mūdificās. Chronicus vo tarde ad statū pueniens ac magnitudine carens vltra q̄dragesimā ptelat: vt .60.80.⁊.120. deide currit p meses: ⁊ tādē p annos. Et he gubernant sole magis passiones velut hore luna fm Gal. ⁊ Ptolomeū. Quid āt sit cib9 ifirmoꝝ: ⁊ quo distinguat mō diīs scribit sequenti. Hic aūt cib9 accipit pro medicinali. Est aūt status vnus 4or tēpoꝝ morbi salubris cū in p̄nm, augm, statū: ⁊ declinationē diuidat. Qui qdē est hora in qua morb9 in oib9 suis ptibus fm vnā pmanet dispōnē: sicut visum .170. Qui sicut ⁊ alia tp̄a tria distinguit 2r. Unus qdē penes pugnā ⁊ furiā accñtiū. vñ p̄° afoꝝ. Status nō est aliud nisi cū labores vltimantur ⁊ accñtia: vel qñ qd̄ maximū egritudinis: ⁊ vt in symthomatibus. 4° vo p̄e. Status est hora in qua sit vehemēs pugna iter nām ⁊ māmi: ⁊ appet victoria vnius earu3 ambaꝝ supra aliā ⁊ est hora pugne. Alter quoq3 distiguit penes mām eē digestā vel eius ꝯ̄riū sicut reliq̄ tēpoꝝ. vnde ibidē: ⁊ illic apud statū cōplet vestigiū digōnis aut eius ꝯ̄rium. In plibus quoq3 egritudinū sil' tp̄e ꝯcidit distō tēporū morbi fm accñtiū intensionē vel remissionē ⁊ māei digestionem aut eius ꝯ̄riū. In nōnullis vo distō fm materiei digestionē ⁊ eius oppositū añcedit distōnem fm labores ꝯ̄stam ⁊ accñtia ceu in pleuresi ⁊ peripleumonia. crisium p̄.

Propter scdm qdem sciendūq3 aliqui sermones hip. ⁊ Gal. ⁊ alioꝝ vidētur suppficietenus sonare q9 in egritudine peracuta nullus exhibeatur cib9 vsq3 in statū. Alteri vo his facti oppositi p̄cipiunt cibū exhiberi: ⁊ hoꝝ hi qdē ꝯtinue a p̄n° vsq3 in statum: vt apparebit in argutis. Alij vo nō nisi tertia ia3 die ptrāsita p̄ cibāt: deinde per tertiā: vt visum de ige. p Thessalū. vñ Corneli9 celsus. Abstinētie duo sunt gn̄a. Unū qdē vbi nihil eger assumit. Alteꝝ vo vbi qd̄ opz: q̄re in Uiatico iterrogatus Gal. q̄ medicina foret pfecta. rñdet abstinētia. Plato ingt duplicē fore abstinētiā: vlēm ⁊ particularē. Ulēm qdem vt nō māducet nisi qñ magnus ⁊ vehemens fuerit appetitus. Particularē vo vt q9 vtat qb9 a p̄dñio ē ꝯstitutus oppositis eius. Subditq3 Corneli9 splenq3 ex antiqs tarde cibāt: sepe 5° die: sepe. 6°. Et id fortasse in Tesia vel in egypto celi rō patit. Asclepiades qdem qñ egru3 triduo p oia fatigauerat cibū 4° die destinebat: tertia nāq3 die cibus egro cōissime dat: vbi die pari cibant: tūc eni3 videbatur exacerbatio q̄3minus accidere remissa nuper: nō quando cepisset febris: s3 qñ desisset. In africa vo eo q9 magis digeritur celo nullo videtur abscindendi recte necessitas: celerius cibus ob quam causa3 dādus in africa. Quorum expositio manifestabitur ex dicendis.

Propter tertium vo sciēdūq3 opus sit hus ꝯsiderare idicatiōes qb9 inspectis cibū expediat aut nō donare ante statū: ⁊ deinceps

I veritas ex hõ ostẽdaᷓ. ¶ Propter hᵐ qdem istius sciendũ q̃ indicatio seu ostensio vel curationis ingeniuꝫ: a quo modus examinatur applicationis rerũ medicinaliũ ad nãm est vna gñalissima sola sanationũ ꝯiectas. Que in duas potest secari in pñtem. vꝫ. dispõnem egritudinẽ noiatam: et in antehabitã sanitatẽ ꝛ ꝯm nãm vocatã. Et in tres incidũt indicationũ intẽtiones. Quarũ vna sumiᷓ a rebus nãlibus. Altera võ a rebus nõ nãlibus. Et 3ᵃ ab his que pter nãm. A primis siqdem dupl'r vt a rebus nãlibus ꝛ earuꝫ annexis. A nãlibus quoq; pncipal'r a virtute. Ipsius nãq; indicatio alias oẽs denigrat ꝛ occultat indicationũ. Nã sublimior intẽtionũ oĩum sumiᷓ a nãre. a. p̃. ꝛ ab alijs in qbus ea fundaᷓ: q̃lia sunt cõplexio, cõpõ, humor ꝛ spũs cũ substa carnosa spmatica pma. ¶ Ex annexis qdem vt ab etate, sexu, q̃litate, seu forma corporis ꝛ ꝯsuetudine. Ipsa. n. sub rebus locaᷓ nãlibus: ꝯãia. 98. A qbus oibus ingeniuꝫ sumiᷓ exhibitionis reꝝ per sil'e indicatiuũ. Attendiᷓ ẽt a regione ac tpe vñ sicut est aliqd quattuor anni tẽporũ. Et particulari die vel hora ac medio: vt ꝯstitutione seu tẽpore ortus caniculę. Et ab istis indicatio suscipiᷓ per ꝯiũ magis. ¶ Ab his võ que ꝯ n.ãm tripl'r. Sunt. n. tria hec cã: morbus ꝛ accidẽs morbi: qbus per ꝯiũ accipiᷓ curationis ostẽsio in de sanitatis ingenio. ¶ Propter huius 2ᵐ sciẽduꝫ: q̃ qui huic dꝫ operari applicare opꝫ exercitatũ fore ad oĩa hũ ꝛ naturę prudentẽ vt vniuscuiusq; indicationis subtil'r reputans virtutẽ ꝛ adinuicẽ cõparãs: vnũ quoddã capitu coacervet prop: iap laborãti indicationũ. 8° de inge. Pre alijs aũt indicationem vt apparuit dignificãdo virtutis. Ipsa eniꝫ ꝯm Hip. morboꝝ extat curatrix. Assimilaᷓ. n. pecunie expẽdẽde. Medicus võ mercatori: sanatio morbi lucro ex mercato ꝯsurgẽti. Proportionaᷓ ẽt cibus 3° ꝛ 8° practice stipẽdijs peregrinationis. Infirmus qdẽ pegrinãti: status autẽ morbi peregrinatiõis termino. vñ crisiũ 3°. Tria opꝫ exercitari maxime dignoscere: robur. vꝫ. virtutis: vehemẽtiã morbi ꝛ futuꝝ eius statũ: quoꝝ vtus pportionaᷓ portãti: morbus aũt oneri: ꝛ spatiũ tpis qd est vsq; ad statũ itineris lõgitudini. Ubi insinuatur q̃ medicus sic dꝫ virtute vti q̃ ipsa semp corroborata sanitate introducta corrũpaᷓ egritudo vt patiẽti sic ordinet cibũ: aliqñ subtrahendo aut addendo q̃ ad statũ valeat pvenire. ¶ Deinceps quoq; sciendũ q̃ si virtus robusta fuerit ꝛ corpus narrãdis dispõnibus qualificatũ in peracuta ẽt egritudine: vt 7° terminatura: cibus ois pter ius subtilius denegãdus vsq; in diẽ 7ᵐ. Ut autẽ intelligaᷓ ꝛ series iubẽs vna die venas nõ exinaniri pmitti huic ꝯcordeᷓ. Supponit Gal. acutoꝝ re. p̃. egrotãtes plenitudine duos: quoꝝ vnus sit his ꝯditionibus circũuẽtus: complexione. s. sicca: etate ꝯsistẽte: q̃litate spissa: venis amplior virtute forti: ꝯsuetudine multoꝝ ciboꝝ comestiuus: habitatione frida ꝛ humida pcedẽte ipsi regimine delitioso getor multiplicãtib' ei nutrimẽtum cibis: ore stõchi robusto: cui egritudo ꝯtigerit pleureticã: hyeme võ frigida vehemẽter. Sitq; alter cõpl'one hũidus: etate puer: habitudie rar' ve naꝝ minutaꝝ vtute debilis: ꝯsuetus multã quãtitatẽ ciborum assumere: regimine estiuali: tedijs fatigatus comedẽs cibos paucos incõsuetos ex olerib' ꝛ talibus parũ hũtibus nutrimẽtũ: ore stõchi nã debilis: ꝛ iciderit egritudinẽ estatis hora p̃sata. Istoꝝ siqdẽ infirmoꝝ opꝫ ꝯm a pn° egritudinis sue vsq; ad statũ vt septimã diem ꝯtinuo nutricare nõ pmittẽdo ꝯm diatritaricoꝝ sniam qui cibũ nisi trãsacta tertia die ꝯcedunt venas vna dierũ exinaniri. Primũ etenĩ expedit regi solũ potibus vsq; ad statũ vt septimam diem. Speraᷓ nãq; non vltra egritudinẽ protendi. Dicit ẽt se longo tpe expertũ fuisse hõ regimen alterutro iuuatiuum fore valde. Cui' ꝯiũ si adueniat vt q̃ scdᵒ abstineat vsq; ad statum: alter võ ciberᷓ a pn° ꝯtinue morieᷓ vterq; ante diẽ q̃rtum: vnus quidẽ cibis prefocatus: alter võ virtute prostratus: qd ẽt Hip. pma signat probl. Sic igitur apparet ex sermone Hip. ꝛ Gal. q̃ in peracuta egritudine nũq; cibũ non expedit nisi post statũ offerre: virtute tñ cum alijs cõstante vehemẽter. Uisum ẽt ex sentẽtia Gal. afoꝛ. pma. q̃ in peracuta virtute fortiori ente cibari nõ expedit: qd mõstraᷓ rõne. ¶ In illo nãq; tpe in quo nã est intẽta digõni humoꝝ vehemẽter nõ opꝫ eam ciborũ digõnibus aut alijs ipediri cũ distracta operatio perturbeᷓ eius dimode: sed in peracuta egritudine nã a pn° eius vsq; ad statuꝫ intendit oino digõni superesse materiei vt eã denuo expellat in statu: cõfidens in suo robore. ¶ Amp. qd nãm impedit ꝛ morbum intẽdit ꝛ augmẽtat cũ eius cã non dꝫ illi administrari: cũ ipsaꝫ oporteat semp illesam custodire. Cã võ ipedit cibus in hõ egritudine cum virtute forti adhibitus: q̃q; n. ex parte sit amicus virtuti: est ẽt inimicus ex pte cũ sit amicus inimico ei': vt mãe. 4° p̃ᵃ. ꝯuertiᷓ. n. ad cãm indigestus nã inde distracta. Instãt ẽt tũc accñtia seua de nã morbi entia ꝛ flegmões nõ raro cibationẽ phibẽtia. Itaq; in talibus egritudinib' cibũ opꝫ donare post statũ solũ. ¶ Quia tñ hodie amplius solito hoies sunt delicati gule ac luxurie dediti. afo. 6°. sunt ẽt nã debilitati pmis parẽtibus vt dixisum dñia. 9. Et qꝛ ꝯm veterẽ. In tenuib' dietis peccãt egrotãtes: ppt qd magis leduntᷓ modernoꝝ tpe: non sic opꝫ regimina vt antiquus subtiliare: zimo amplius ꝯdescẽdere vt vtus pmaneat: dñia p̃sata. Quedã nãq; olim medicine vt elleborĩ erãt vtiles: que nũc oino aspernunᷓ eoꝝ iproportione nãe subiacẽti. Debilitas etenim in cibationibus curationes fieri in adiutoriuꝫ nõ poterit tolerare: neq; synthomatibus resistere fortuitis. ¶ Ut aũt aptius qd dictũ elucescat pmissum idicationẽ ꝓposito adapteᷓ ipte3 nãles antea discurrẽdo. Si vtus debilis existat cibare oib' alijs spretis idicationib' expedit. nã indicatio a virtute sumpta ceteras denigrat ꝛ occultat. Si aũt vtus fortis extiterit regimie regaᷓ subtiliatiuo ꝛ mellicrato ac ptisana subtili vel grossa: seu grossiori ꝯꝫ q̃ egritudo erit magis vel min' pacuta. Si võ cõpl'o ca. fuerit ꝛ humidior q̃ p̃ alijs celerius resoluiᷓ vt dixisum dñia. 117. Cõpõ rara: hũores ꝛ spũs subtiles mox a pn° ꝯcedẽdus erit cib' vtcũq; g̃ssior vsq; in statũ. Sũt tñ qdã taliũ qbus ꝛ in statu ꝛ in pxisimi hora deteriori debeᷓ cib' vtutis timẽdo defectũ resol'one spũum 10° de inge. Si aũt horũ ꝯria fuerit expedit cibaria subtiliare q̃ꝫ maxime. Media võ dispõne interueniẽte mediocriter erit dietãdũ. ¶ Ex pte sil'r annexorũ hoc idẽ obseruãdũ: si. n. fuerit etas pueritie: qꝛ ifantes ꝛ pueri ꝯue tolerãt icibatiões: senes võ facile: sexusq; sit masculinus: ꝛ q̃litas corpis mollis rara: ꝛ ꝯsuetudo comestionis plima: cũ ꝯsuetudinẽ oportebat p sil'e vt nãꝫ gubernare. neq; ẽt prauã subito alterare. Nõ his erit cib' subtiliãdus: neq; in egritudib' ẽt pacutis multũ q̃ꝫ maxime: cũ nã taliuꝫ ꝯsumaᷓ ex seipsa: veꝝ exhibẽdus vt virtus possit ad statuꝫ pvenire seu peregrinãs ad sue peregrinatiõis terminũ. In ꝯria siqdeꝫ dispõne cibare opꝫ subtilius. In media võ mediocriter erit cibandũ. ¶ Rõne qdẽ nõ nãliũ: qꝛ regione calida ente: tpe estiuo cũ estas sit tps sparsione idigẽs cibi: cõstitutione ac hora calidis cibare oportebit ppt resol'onẽ abundantiorẽ: pꝫ tñ ꝛ sepe: ppt virtutis defectũ nõ potentis vna exhibitione multũ alimentũ digerere ꝛ corporis resol'one inanitorũ vt apparet afoꝛ. p̃'. In regione võ tpe: cõstitũe ac hora frigidis p opp'ᵐ erit subtilius dietãdũ numeri saltem rõne: in media võ mediocriter dispõne. ¶ Quantũ quoq; ad res preter nãm vt morbũ ꝛ cãm nunq̃ cibũ expedit dari cũ cã ꝛ morbus intẽdatur ex illo. vñ acu. re. p̃. Per cibuꝫ in seipso nõ sit iuuamentũ in aliqua horaꝝ in dispõne egritudinis. Dictũ nãq; cibum fore amicuꝫ nature ac materie: neq; in egritudine imãli cõperit vt cibus est soluꝫ eius operans mã: sed magis vt medicina sui agens q̃litate nisi forte ipsa fuerit ꝯsumptiua. ¶ Quo ad accidentia võ dõm: cuꝫ ipsa triplicia existãt ꝛ diuersa multiformiter cibus ordinabitur circa ea: vt differentia declarabitur consequenti.

Marginalia (left): Cã 44. in medio. — K — Coll. li. q. ca. 24. circ. pn. ꝛ lib. 10. ca. 1. ẽ. fi. ꝛ lib. 11. ca. 1. i pn. Ca. 9. iux. finem. ꝛ epid. q. 5° c. c. 1. Cap. 11. post pn. Ca. 35. circa pn. Ca. 5 iux. finem. — L — Com. 43. post pn. — M — pble. 52.

Marginalia (right): N — Cã afo. 4. ꝛ 7. iux. fi. — Tra. 2. c. 7. post pn. — O — Cã afop. 28. Afoꝛ. 2. afo 5. — P — Capi. 2. in fine. — Q — Cõ. afop. 17. circa medium. — C'. 44. circa finem.

A

Propter quartū ad 4ᵐ qd dōm visuz. ¶ Ad aliud dōm sm Cōmēta. q Hip. vocat icōsistētes febriū nothas ⁊ errātes ⁊ nō eē ipsa rū añ statū. Noluit. n. in his cibū pcisum administrari nisi stent. i. cessent ab eoꝝ errore vnū accipiētes ⁊ seruātes inci piēdi tpo: ⁊ tūc his vt vult dieta obuiādū cōpetenti. ¶ Ad aliā per Gal. iducta qd dōm iā apparuit cū ioqtur in pacu ta egritudine ṽtute eūte forti ac ɔditionibus ꝓportionatis corrñdētibus sibi. ¶ Ad 4ᵐ ēt inductoꝝ partis aduerse di cēdū Hip. loq magis in cōi vt egritudinibus simplr acutis ⁊ non in valde pacutis aut pacutis spāliter qbus ceu osten sum cōtinue cibus debeᷓ a pnᵒ in statū virtute non valente ad statū puenire absq3 cibo raz lōginquū. In qbus pcipi tur cū adiectis a Gal. ɔditionibus cauēdū fore ne vna die vene diminitātur exinaniri: sed absq3 diei iterpositione cibū dandū. ¶ Ad aliud dōm illud verificari in cōplexione na turali: aut in ɔsuetudine nāta alterāda: non aūt in dispōne egritudinali: ⁊ pcipue cū in hāc dispōnem euātio aut inani tio ⁊ subita interueniat alteratio: ⁊ nō in nām aut ɔsuetudi nem vsu iōgo naturatā. ¶ Ad aliud dōm: q humide diete inquātū humide semp ɔferūt febricitanti: cū fe. sit mala cō plexio humidis egēs sicca: nō aūt semper rōne māei cibi ⁊ mollis: vt osñsuz pus. In cibo. n. opz nō solū q̄litatē: s3 ⁊ sub stātiā cū quātitate attēdere. ¶ Ad aliud dōm: veꝝ existere quātū ad subitā pmutationē in nām cadentē ⁊ naturalita tem in vtrisq3 entē: nō aūt quo ad inaturalitatē: cuz infirmi pp mās in eis pter nām exītes possint inappetere ac absti nere sine minori nocumēto in sanis carentibus eisdem.

B

¶ Differentia. CXXXIIII.

Quod regimen in dieta pcedat i grossando et non subtiliādo: vt q in morbi pnᵒ exhibeatᷓ subti lis: deīde ɔñr ingrosseᷓ ondiᷓ p Hip. ē re. acu. qm̄ qñ sputi plus sm quātitatē est: refectionis plus adhibēdū vsq3 in termini tpe: sed tunc egritudo est in augmēto vel in statu cū signa digōnis appareāt que in his ostēdūt tēporibus. ¶ Adhuc ibidē. Expedit vt huiꝰ quāti tatis ius deᷓ: q̄ nec multa sit neq3 grossa: ⁊ hoc post septem dies. ¶ Amplius. in ibidē porro ptisane succū p: deīde vo grossum adhibeas. ¶ Adhuc in 2ᵒ huius: nō administreᷓ aliqd ex sorbitione donec digeraᷓ egritudo: sed in pnᵒ non digeriᷓ. ¶ Amp. 11ᵒ de inge. sani. pcipiᷓ dari vinū mā dige sta: hoc aūt est in statu: sed vinū dieta est grossa respectu po tus q febricitātibus debetur. ¶ Silr 12ᵒ eiusdez: hac dige sta cibaria ɔcedit carnosa vt galloꝝ testiculos: cerebꝝ por ci assatum ⁊ ouoꝝ vitellos que dieta sunt grossa. ¶ Hali. 3. practice. aquā qdē dabis ordei in morbi pnᵒ. Eius autez trāscūte medio meꝫaurū. i. ius cuz cucurbita ⁊ spinachijs. Hec autē illa posteriori grossior est dieta. ¶ Rursus. Isaac febriū. 5. atq3. 4ᵒ pᵃ. Rectius est vt inclineᷓ regimē patiētiū quartanā in primis quartanis: ad subtiliationē quandō: ⁊ illud est vt abstineant a carne: deinde pcipit dietā ingrossa ri: qđ ēt de cura febris sextane ⁊ similiuz sentire vī: ⁊ silr de paralysis curatione vsq3 ad decimāquartā. ¶ Amp. 3ᵒ pᵃ. nona vndecima ⁊ vigesimapᵃ. precipitur abstinētia cibi ⁊ vini in pnᵒ aut maior eorum subtractio. ¶ Iidē. dieta sub tiliando pcedit vel rōne ṽtutis aut morbi siue cause aut ac cidētiū: sed ppter istoꝝ nullū: q2 non rōne virtutis cū in pnᵒ fortis existat cibi nō egens fulcimēto. In statu vo indigēs: qm̄ debilis extat: neq3 ppter morbū cū dietatio non solum fiat ppter virtutis subtractionez: imo ēt pp oppositionem. Egroꝝ nāq3 dieta faciēda magis opposito q̄lificata. iuxta illud veteris. Humide diete oibus febricitātibus cōferūt: sed in statu cū tunc magis morbi cōsurgat acumen necessa ris erit dieta illi amplius opposita: hāc vo habere nō pote rit oppōnē nisi quātitate participet multa: nō. n. egens ope ratur nisi multe fuerit associatū quātitati. 2ᵒ de cā. neq3 rō ne cause: q2 in pnᵒ cū cā sit amplior ⁊ maxime in saluandis: in statu vo minor: si vberius dietabiᷓ tunc corpus nutrireᷓ impuꝝ: qđ est ɔ̃ illud Hippocraticū. Non pura corpa quā tūcūq3 nutries magis ledes: silr ⁊ mām cibi multitudine i crudabis. In statu quoq3 secus ɔtingit: neq3 cā synthoma tum cū accītibus virtutē dissoluētibus mox. Gal. afoi. pᵃ. cibū dari pcipiat: s3 synthomata virtutē dissoluunt: ɔcitio nes. n. notāt in statu q3 maxime: cū circa pnᵃ ⁊ fines oia ibe cilliora: circa statū vo fortiora: vtpote accītia. ¶ Rursus. sicut se h3 in tēporibus particularibꝰ morbi: sic ⁊ in vlībus vī se hīerꝫū iiiia vtrobiq3 sint q̄tuor tēpora ɔsilr ꝓportiona ta: sed ita in particularibꝰ tēpoꝝ euenit q deterior cibatio nis hora est pnᵐ. vñ Gal. re. a. pᵃ. Deterior horaꝝ est hora in q̄ inueniunᷓ mēbra in dispōne deteriori: ⁊ manifestū q est hora iceptionis pxismi. ¶ Adhuc illo tpe vī cibꝰ dādus in quo nā circa cibū negociatura minus est occupata. p 4ᵃ h aūt est in statu cū virtus nālis sit salua. afoi. 2. ¶ Amp. i statu calorez opz adaugere nāe vt morbi caliditas minuaᷓ ⁊ extinguaᷓ demū. Nā maior flāma minorē secus positam extīguit de causis lōgitudis ⁊ breuitatis vite. Sed cibo ca lor augmētaᷓ nālis. vñ p ɔbie. Quartanis febribꝰ opz nō attenuare: sed ignē in corporibꝰ p cibos facere. Qñ. n. mul tus ignis modicū ad se rapit opus est multū ignē in corpo re facere vt febris modicū habeat. Calor nāq3 huius cibis inductus digōnez procurat. ¶ Rursus est fe. sanguinis au gmastica aut paugmastica. i. declinatiua dieta cū continue decrescat vsq3 in statū post eiꝰ subtiliationē opus fiet igros sare. Itaq3 dieta igrossando ⁊ nō subtiliando procedit.

Cuius oppositum sentit Hip. qñ dicit. Qui bus continuus est status mox tenuiter reficere opz. Et Gal. ibidez. ⁊ in arte. ¶ Ad huc nā nō sustinet repētinas imutationes: s3 mox a pnᵒ sub tiliare multū repētina imittiᷓ pmutatio cū prius dieta vtere tur grossiori. Dietādū igiᷓ sm subtiliationis pcessum.

Propter primū qdem sciendū: q dieta 2ʳ opz accipi: cōiter ⁊ ppie. Prio q dem sumpta est certa viuēdi regula vsui humani corporis ⁊ vtilitati accōmoda. Proprie vo dī cōpetens cibi ⁊ potus exhibitio quātitate, q̄litate, tpe, ope, ac ordine mensurata. Cuius qdē expositio tāgatur ad plenū: demū quō corpori bus administrāda sit ostēdaᷓ. ¶ Propter pᵐ huius sciēdū q dieta dī nō simplr exhibitio: veꝝ addiᷓ cōpetēs: q2 dieta tio nō solū cibi administrationē dicit ⁊ potus: imo eūdez ēt subtractionē. Illa. n. elegāter ordinaᷓ dieta qñ vbi ⁊ qñ expedit exhibeᷓ ac subtrahiᷓ. Cibi aūt regimen est triplex ceu ex Hip. collr. ⁊ Gal. ac 4ᵒ pᵃ. Ipsius etenim qđdam est vehemēter subtile vt oimoda cibi prohibitio aut melicra ti seu iulep sm Gal. modica exhibitio. Aliud est grossum valde ceu qui sanoꝝ cibus: qđdā vo mediū obtinet. Et hu ius qdē vnū ipsius ad latus magis declinat subtilitatis vt granatoꝝ succus: demū iulep: deinde aq̄ ordei subtilis: po stea grossa: deīde olera: velut atriplices: spinachie ac lactu ce. Aliud quoq3 ad ptē tēdit grossitiei: vt galline ⁊ eaꝝ ex trema: deīceps fasiani: pdices pulli: demū aues pue postea oua sorbilia quātitatis pauce: qbus extat subtilior ptisana cū fece: ⁊ panis simule minutatim ɔfractus multotiens aq̄ lotus cibꝰ adhuc subtilior extat. Medium vo existit kist. i. ptisana cū fece. ¶ Adhuc ⁊ variaᷓ dieta in subtilitate sua ⁊ grossitie silr rōne quātitatis ⁊ tpis: quātitatis qdem qm̄ grossa sm se dieta sanoꝝ dici pōt subtilis si in modica ⁊ ra ro deᷓ quātitate. Et subtilis multa multotiens admistrata reddiᷓ grossa. Subtilis quoq3 rōne q̄litatis dī: cuius nutri mētū est modicū ēt si sufficiētis fuerit quātitatis. Grossa vo p huius oppᵐ si quātitati cōiūgaᷓ debite: quo vo ad tēpus dieta dī subtilis qñ raro ⁊ lōgis iteruallis fuerit exhibita: grossa vo eꝫ. ¶ Potus dꝫ 2ʳ existit: simplex vt aq̄ que daᷓ i morbis cruda seu decocta: de cuius exhibitione. 171. vide,

E F G H

Marginalia: 11. ... 3 · T. cō. 15. · T. cō. 43. · T. cō. 46. · Te. cō. 56. · Cap. 4. pᵒ medium. · Ca. 6. vers. sus finem · Cō. 11. pᵒ pnᵐ. · D · Ca. 14. pᵒ pncipius. · Tra. 2. ca. 60. in pn. · Ibidez. c. 63. · 2. 3. ca. 4. · Tra. 3. c. 3. in me. · Cap. 11. · Tra. 2. c. 8 · Tr. 4. ca. 11. pᵒ pnᵐ. · Afoiis. 1. afor. 16. · 2 afo. afo. ris. 10. · Cō. afor. · Hipp 2. afo. afor. 30. · Cō. 45. in medio. · Tra. 2. ca. 8. post pn. · Cō. afori. 29. in fine. · Post pn. ɔbie. 51. · 1. afo. afo ris. 10. · 1. afo. afo ris. 4 cō. 4. ⁊ 5. · Tra. 1. ca. 8. post pn.

I

bitur dičtis. Alter est cópositus ⁊ hic aut vinū. Ipm.n.rōnē et ptinet cibi:de cui⁹ administratiōe dičtia.172.idicata. Silr est potus diuersitas.dičtia.118. Et potus potio dicta corpis nām sm Joānitiū ad se ɔuertēs. Et is est multiplex vt syru pus simplex acetosus ⁊ cópositus cū radicib⁹ cōib⁹ ⁊ semi nib⁹. Syrupus violat⁹:aq̄ mellis siue mellicratuꝫ ⁊ iulep. ℂ Syrup⁹ siqdē acetosus simplex febricitātib⁹ pot⁹ ē vti lis. Cōfert.n.causonē patiētib⁹ ⁊ chole febrib⁹ ⁊ vlr febri libus oibus. Quibusdā tn̄ rōne digōnis. Alijs vo ex pte al terationis ⁊ digōnis simul. Refrigerat.n. ⁊ extinguit humo res viscosos:icidit ac subtiliat grossos:oppilōnes apit hu. putridū educit:practi.3.vn̄ 4ᵒ pᵃ. Syrup⁹ acetosus qn̄q3 si tim sedat ⁊ incidit ⁊ soluit. Et Mes.in antidotario. Virt⁹ syrupi acetosi magnificata est inter verificatores in ipsi⁹ ex cellētia in cōitate.s.posse eius in mās calas ⁊ fridas:subti les:grossas ⁊ viscosas siue adherētes. Et vtus siqua ipsi i est ifrigidationis cito tollit vtute penetrationis non subla ta. Et hoc qdeꝫ Gal.testat̄ ꝙ eius po⁹ est cōis ad oēs mās: ita ꝙ ad cholāꝫ nigrā ipsaꝫ diuidēdo ⁊ medicinas i ipsas penetrare faciēdo.dičtia.170. Nocet tn̄ pectori tussieti ac ite stinis ad q̄ humor declinat acut⁹:seu appet de oxymelle si bi ɔterminabili.11.de ige. ℂ Cōposit⁹ q3 acetosus flaticis ɔfert se.⁊ melicis:diffundit.n.in amplius mās subtiliās: vrinā ꝓuocās ⁊ oppilōnes apiēs. ℂ Violatus quoq3 mās emollit pectoris:aspitates lenit ⁊ pulmonis ac cholere se dat acutioris sitim mitigat:sed nocet vētrē hn̄tibus debilē ⁊ viscera:mām incrudās pp qd egritudinē ꝓducit:ac frigi dis nō ɔfert materijs ⁊ naturis appetitū deijciēs:⁊ fastidiū pluribus inducēs. ℂ Mellita quoq3 aq̄ ⁊ mellicratū subti liat ⁊ icidit mās grossas ⁊ viscosas sine refrigeratiōe mul ta:digōnē ꝓcurat:mās tn̄ calefacit calidas ac nās:⁊ iō no cet fe.incētiuis. ℂ Julep vo qd ex penidijs ɔstruit ⁊ aqua cōis decui tn̄ interdū modicū ɔiūgit aq̄ rosate:sitiꝫ mitigat ⁊ humectat:digōnē materie ꝓcurat:ac abstersionē opatur: minus tn̄ mellita aq̄. Dui⁹ vo vt tactū est diuersificat regi men penes quātitatē:qm̄ alia multa:q̄dā modica:nōnulla vo media ⁊ sm q̄litatē:q̄dā.n.ca.alia fri.quedā humida: nōnulla vo sicca. Jtidē q̄dā multū nutritiua:alia modicuꝫ: nōnulla vo mediocriter:apparēs p 2ᵒ. ℂ Juxta qd tps va riatur:q2 hyeme cōpetit dieta calidior ⁊ amplioris quāti tatis. Estate vo eꝫ. Sumēda est et in tpe frigido hora cali diori ⁊ in calō frigidiori:nisi cōsuetudine id maxime distra hat. Et qd de tpe dr de ɔsuetudine audiatur ⁊ regione. Di uersificat̄ quoq3 ⁊ sm artificiū multiplr:aliqn̄.n.elixatur: interdū vo assatur aut frigit̄ aut aliter ꝑparatur sm vētris ac epatis diuersitatē. ℂ Quātū quoq3 ad ordinē diuarica tur diete scema 2ᵒ:aut rōne antecessionis ⁊ postpōnis:vel et ex parte numeri.p gdē:q2 qn̄ qs plibus vtit̄ ferculis ꝑmit tēda sunt subtiliora grossis. Jncarcerat.n.nām q grossum subtili ꝑmittit nisi vētris lubricitas fuerit,dičtia.119. ℂ Pro pter huius 2ᵐ sciēdū ꝙ id plenius audiat̄ ꝙ opꝫ attendere ad res nāles ⁊ eis annexas nō nāles ⁊ ꝓ nām entes:sm.n. has regimē oē ordinat̄. Hec aūt sunt cōplexio:virtus maxi me,etas,forma,sexus,ɔsuetudo. Et demū tpa, ɔstōnes:ho re,regiones:⁊ que his ɔtinuātur. Et tādē morbus cā ⁊ ac cidēs:ac sm corpis quātitatē cui hec isunt dispōnes. Scōm quoq3 cōplōneꝫ:qm̄ in ca.plus ⁊ pluries expetit̄ cibi sicut melioris entē digōnis:in frigida vo sec⁹. Reqrit̄ et fridus in ca.silr in frida calidus ac hūida siccus ⁊ eꝫ. Nālis tn̄ tē perātia sibi obseruet̄ ɔtinue ꝓptereq3 in morbis in qbus nō licet cōplōnē alterare trāsmutatiōe. Penes quoq3 vtutē:q2 si fortis fuerit:paruus expetit̄ cib⁹:⁊ pcipue qn̄ egritudi nis stat⁹ fuerit nō longinquus. Jnterdū aūt nullus qn̄ ⁊ for tior qs fuerit ⁊ status futurus ɔtinue. Si aūt debilis extite rit ⁊ cū status distātia.eꝫ. Scōm vo etatē variat̄ qm̄ in eta te infantie multus expetit̄ cib⁹. Juxta illud medicine imiē toris. Senes facillime ferunt ieiuniuꝫ ⁊ reliq̄. Jn senectute vo paucus:in senio modicus ⁊ multotiēs administrādus. Jn etatib⁹ vo medijs mediocriter exhibēdū. Et silr hic de huorē:mēbro ac spū. ℂ Scōm qdē corpis q̄litatē:qm̄ cho lericos corpib⁹ raros de facili resolubiles trāspiratione ci bari opꝫ tpe status et ac pxismi.dičtia pori. Sūt et corpora q̄dā molliū carniū celeriter resolubiliū:que ⁊ si appareant pinguiora abstinētiā nō valēt ferre. Opposita vo his suffi cit tenuiter dietare:⁊ vsq3 ad.7.dies:seu visuꝫ dičtia imedia ta cib⁹ exhibeat̄. Scōm vo sexū minime:q2 virilis nā plus expetit cibi muliebri:tā calidior existat:nisi virtutis expa uea tur debilitas:tūc cibū pcipit dari oino. Juxta quoq3 con suetudinē:qm̄ ea oi tpe in salutis tuitione reperit̄ secura.2ᵒ re.acu.cū ɔsuetudo sit nā 2ᵃ ex adiūcto. Et iō fit eā sibi regu lare:pp qd qn̄ cibationis hora ɔcidit cuꝫ passionis requies optimū est vt testant̄ cibare. Penes aūt res non naturales ⁊ ꝑmitus tps:ita ordo variat̄ dietę:q2 hyeme danda est ca lida ⁊ semel multa in corporib⁹ nā ca. Jn alijs fortassis eꝫ ⁊ hora silr frigidiori minus. Calida vo ecōtra:sed i medio mediocriter dietandū. Jn cōstitutione vo vt in tēpore eodē modo. Jn regione aūt frigida plus expetit̄ diete ⁊ calidio ris ⁊ incisiue magis ac vicibus paucioribus date ⁊ quāti tatis amplioris. Jn ca.vo secus contingit:sm quoq3 corpo ris quantitatem:aut enim magnum vel paruū seu medio cre:sm quem quātitatē oportet aliter variare:ac aliter que diete. Qualiter vo dieta sit ordināda penes que ꝑter natu ram manifestabil̄ ɔsr̄.de qbus et visum dičtia ɔsequēti.

Propter secunduꝫ vo sciendū:ꝙ qdā anti quoꝝ indifferēter ꝓce debāt igrossando nihil vsq3 in tres vel q̄tuor dies exhiben tes.vn̄ 2ᵒ re.acu. Scio medicos q citra q3 opportunum est opantes in morbi pncipio duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹ siue pluri bus custodiūt:postea vo ius ⁊ potū illis sumere ꝑmittunt. quoꝝ affuit motiuū:q2 maxime mutationi mutatio p ɔ̄riū maria debet̄. Sꝫ mutatio sit pcipua egrotātis ab ea q̄ in sa nitate:pp qd ⁊ dietā mutare opꝫ ex grosso in subtilissimeꝫ. ℂ Alij vo quos Gal.in curatiua parte diatritarios vocat vsq3 in tertiū trāsactā diē abstinere ab oi dieta iubentes in istoꝝ fere vident̄ opiōnē ɔcidere. ℂ Quoꝝ forsitā fuit per suasio vt ex vbis pōt elici Gal.qm̄ egritudinē in pn̄ᵒ nō co gnoscebāt:⁊ iō inclusiue vsq3 in tertiā diem expectantes vt eius motus ꝑpēderet̄:cū ois humor eueniet̄ in 4ᵐ ad plus nisi febrē inducat quintanā vel sextanā:aut illi cōpares ra rius emergētes:vt ⁊ Gal.febriū p fateat̄ eas non percepis se. ℂ Sꝫ hec stare nō pñt vt in 3ᵒ pamplius ɔuincet̄ diēdo rum.vn̄ p re.acu. Cauēdū est tibi vt nec vna die venas per mittas exinaniri:sed absq3 interpōne diei dare nō desistas nisi fortassis qn̄ potionib⁹ aut clysterijs opus fuerit vti. Et 2ᵒ eiusdē. At vo vbi ptisane opus fuerit incipe illam dari a pn̄ᵒ morbi melius esse fateor:q3 exinanitionē venaꝝ pcede re:postea vero in tertia die morbi aut 4ᵒ vel 5ᵒ seu 6ᵒ vel 7ᵒ dari incipere nisi crisis:tūc fuerit ventura. Motiua ipsorum et nō valent cū dieta sit qd nāle administratū ⁊ ɔsuetudina rium nō solū sanis:sed egroꝝ plurimis.qd aūt hꝫ nō opꝫ repēte in ɔ̄riū ꝑmutari. Juxta illud hippocraticū. Secūdū multū ⁊ repēte calefacere aut ifrigidare ⁊ reliqua.vnde in techni. Nā nō sustinet repētinas imutationes:non.n.semꝑ maxime mutatiōi maxia in ɔ̄riū debet̄ mutatio:sꝫ q̄lis po terit a nā sustineri:sm.n.vtilitateꝫ ⁊ ɔcordissime securitati exhibendū est 2ᵒ re.acu.dꝫ nāq3 talis esse subita mutatio q̄ ꝯ inimicū incidat virtutis ⁊ nō in ipsam. Post diē quoq3 3ᵐ tn̄ cibantes aut potū exhibentes exterminantur pluries: ac per plura ⁊ ꝓprie de inge.decimo vt tactū est antea:qd indicat iuuenis nō cibatus vt pus ante pxismū a Gal.cō cidit in syncopim pñtibus eius ꝓpinqs ac medicoꝝ diatri tarijs. Nō.n.recedere potuerūt cū Gal.fecisset clā ei⁹ ami cum portas claudi ⁊ claues remouere. ℂ Propter eorum silr motiuū sunt pamplius vituperādi cuꝫ talis modus ci

Marginalia (left): In isago gis ra.re. nō nāliuꝫ rub.h mo dus pora tionū i sa. — Ca.11.tux. tuem. Tra.2.ca. 7.tir.me. Dis.6 aū medium. K — Ca.11.tu xta ment. — L — Col' doc. 2.sū.1.ca. 15.iux.h. — M — 1.aforis afo.13.

Marginalia (right): N — T.cō.16. — O — P — Et supra dičtia 133. ar.2. — Cōs.5.in fine. Tcō.19. — T.cō.19. Q — 2.afor. afo.51. Lib.3 in cō.53. — Te.cō.18. — Cōs.31 Dicta prece dē.ar.3.

A

bationis eius su pperat ob inscitiā cognitionis egritudis. Cōtra quos itonat crisiū idē 2° ingenio φ si posit̄ signis ter/ tiane certe ipsā z bis nō cognoueris:s; adhuc expectas de/ ridēdū diatritū nō asinus adhuc vt thessalus:s;q9 crisis la pis. Et qui tertianaz nō valet diiudicare a q̄rtana:mox s̄m p̄mā diē vir medicus nō existit. Sūt deniq3 hodie fere oēs semita gradiētes istoꝝ. In p̄n° qdem morbi ꝛ deinceps ci/ bum subtiliātes valde. Qui demū vidētes circa statūs tpe virtutē deficere cogunt̄ tūc necessario grosse reficere:ita vt exhibeāt ēt q̄ carnosa:q eodē decipiunt̄ mō vt p̄dictoꝝ q/ dā eo φ egritudis statū3 cognoscere nequeūt. Cōtra quos Hip. ꝛ Gal. nō raro:q̄re 2° re.a. In qbus plimum ipsi erro/ re ꝯtinent̄ ꝛc̄. Subdūtur q3 illis symthomata cōtingētia ita multotiēs a capite ad circūspectus crudi.i.indigesti de gñe cholerarū attrahunt̄ humores:vn̄ illis vigilie accidūt ꝛ re liqua. Et iō 4° p̄ma. Multotiēs errat medicus in his egris modo alio:qm̄ in p̄ncipio morbi eis prohibet cibum:ꝛ qñ appropinq̄t status ꝛ scit φ virtus cadit in illa cibat hora ne cessario. Iā igit̄ errauit dupl̄r. nam si eos in p̄n° cibaret er/ ror esset ꝛ ignorātia infra hūc errorē qbus equidem egris symthomata cōtingūt praua vt catarri nauseatiui cholerici ꝛ vigilatiui:pp replōnē ꝛ digōnis p̄uationē. Ingeri ēt facti de latere reuoluunt̄ i latus ꝛ alienant̄:ꝛ māe coarctāt ipso rū v̄tutes ꝛ vapores multiplicant̄ in eis:q̄re qd̄ nō est ima ginār ꝛ audiūt tremūt ꝛ citant̄ labia ipsoꝝ iferiora pp sto/ machi dolorē ꝛ sic ꝯtristātur eorum materiei grauitate.

B

Propter tertium aūt sciendū φ egritudo q̄/ dam est in q̄ nullus debet̄ cibus a p̄n° vsq3 ad statū:vt apparuit dīla p̄iorib9 qua p̄/ sens nō extat sermo:cū in ea solū post statu3 debeat̄ cibus. Cui sigdē is tādē ordinādus ꝯtie ip̄m egritudini exigenti. Primitus.n.expedit subtilissime dietare ceu succo grana/ toꝝ iulep vel mellicrato:deide ptisane aqua:demū cbilo or dei. vñ re.acu.2°. Nociuius in mutatiōe delingt q ptisanaz cū fece mistrat. Nocet ēt q tātū adbibet succū ꝛ q solū pro/ pinq̄t potius;z nocu^m eius ad illos nō tātū:eo φ subitam mi nus introducit alterationez. ¶ Est ꝛ alia egritudo in q̄ mox expetit̄ a p̄n° cibus:neq3 dimittēdū est vna dierū venas exi naniri. Et ea itidē duplex existit:quedā nāq3 est imālis ex inanitione cāta ceu ethice modi quos op3 vniformiter s̄m tēpora dietare:vel fortassis in ꝓcessu magis q̄3 in p̄n° cum plus corpus extenuet̄:ꝛ ac iflāmatio vehementior existat. h tñ si virtus poterit tolerare digestiua. vñ 4° p̄°. Qñ ethice supuenit cibus augmentat̄ velociter ꝛ fit fortis pulsus val de ꝛ icipit magnificari:ꝛ pp illud accidit stultis medicorū φ p̄hibēt eis cibū pp accñtia occurrētia quare perdūt eos:ꝛ augmētat̄.n.ipsis calidū amplius in cibatis. Nōnulla est mālis cuius mā vel est ap̄ans actu vt inuero ap̄ate sine sitū/ tudine sicut in labore ap̄osoꝛ aut nō. sigdē minime veꝛ vniso miter fere totū possideat corpus:eius dieta fit relr̄ subtiliā do ꝓcedere:fortassis tñ epimastico excepto:vt φ in p̄n° vbe rior administret̄:in ꝓcessu aūt subtilior continue. donec ad statū pueniatur in quo dietā oēm op3 oino subtiliare. Cōsi derāda est ēt breuitas status ac eius ꝓlixitas. Primitus tñ id auctorizet̄ ꝛ rōne monstret̄:deinde illud quo p relōnem ad cām:morbū ꝛ accñs ꝛ poxismū fit dietādū. ¶ Propter 5^m huius sciēdū:φ afoī. p̄° p̄dictus p̄cipit̄ obseruari dietā/ di ordo qñ dī. Quib9 mox est status subtilissime dietare:q/ bus aūt posterius ꝛ reliq̄. vñ 3° practice. At v̄o diete regi/ men s̄m morbi tēpora sic op3 esse. Cōmodū est in morbi p̄n cipijs cibū ad grossitiē inclinari:ne forte infirmi fiat transi tus a grossa ad subtilē semel dietaz noceatq3 illi amplius ꝛ dissoluat̄ virtus eius ac debilitet̄:dehinc aūt eius iminuat̄ grossities paulatim ꝛ p oies donec morb9 ad statū pueniat. quo quidē op3 dietā multū esse subtiliatis vt est p̄ādij di/ missio ac initi iulep:a q̄ mellis ꝛ violarū syrupo:ne forte vir tus in ciboꝝ occupet̄ digōne:pueratq3 oēm suā cāz ad re/ sistendū morbo ꝛ expellēdū:vt v̄o icepit declinationē mor/ bus hic cibus incipiat̄ igrossari ꝛ regat̄ eger regimine ab infirmitate surgētiū. q̄re ꝛ 4° p̄°. Verū tibi necīum est vt fit p̄n^m tui regiminis grossi9 ꝛ postremū puenientis ad statū sub/ tilius:ꝛ gradatim ꝓcedas in eo qd̄ est iter illa ita vt virtus sit ꝯseruata vsq3 ppe statū:tūc.n. intēde sup mām vt non sis occupatus i alio. ¶ Predictus quoq3 dietādi modus ꝛ rō/ nib9 ꝯfirmat̄ vt ꝛ tactū ē:eo:qm̄ illo tpe in quo nā min9 itē/ ta est circa digōnē māe ꝛ ꝯ accñtiū insultū plus expetit̄ ci/ bū:in q̄ aūt magis min9. p̄^m aūt est in p̄n° morbi. 2^m v̄o in sta tu:q: in p̄n° nā nōdū icepit apte agere in mām:ꝛ iō in eo si/ gna digōnis nō apparēt manifeste. In ipsius tñ icipiūt ma/ nifestari fine. Quare afoī. p̄°. Coctionis sig9 circūtermināt p̄n^m qd̄ vt pars totius egritudinis existit. Silr̄ quoq3 nōdū adest accidētiu3 insultus. Iuxta id veteris pretactū. Circa p̄ncipia ꝛ fines ꝛc̄. In statu v̄o accidit ꝯ.in eo nāq3 nā ma/ xime intēta est circa digōnē ꝛ materiei expulsionē:vixq3 il/ lis pōt sufficere. afoī. p̄°. Insurgunt tunc ēt accidētia vehe/ mentia:qm̄ status nil aliud existit q̄3 qd̄ maximū egritudi/ nis vt in symthomatibus vel cū labores ac eorū vltimātur accidētia ibidem. Adhuc si pp̄ter flegmones ꝛ labores in/ separabiles ab acutis egritudinib9 formidādū est:dare ci/ bos rōne dignos. In statibus amplius hoc timēdū cū pre/ dicta magis isurgāt accñtia:sed ꝓ expectādū in pacutis:q̄re in statib9 magis pauēdū. ¶ Rursus. v̄tus vnita plus est ifi nita q̄3 multiplicata.i. fortior est seipsa dispersa de causis li/ bro cū Mes. sed cibus in statu datus virtutē nāe multipli/ cat eā dispartiēdo. Etenī3 opus fit supesse simul materiei re gimini ꝛ digōni cibi:ꝛ pp qd̄ aut nām op3 intentā fore circa digōnē cibi ꝛ regimē dimittere materie aut ꝯ. Et ita cibus indigestus pmanens magnificabit morbū eius multiplicā do cām ꝛ eius silr̄ discrasiā. Vtrūq3 enī3 vna nō valet pfice/ re cū calor nālis nāe instr̄m ad hec non sufficiat. 4° enī3 de aīa. A. Virtutes impediūt seipsas cū oēs vno instr̄o operē/ tur ceu calore nāe. Itaq3 regimē diete relr̄ subtiliādo ꝛ nō ingrossando d3 procedere. Dico aūt relr̄:q: quedā corpoꝝ predictū dietādi modū tolerare nō possunt vt tactū est pre/ missorum p̄. ¶ Propter huius quoq3 2^m sciendū φ cā mor/ bi multiplex exte:iuxta quā regimen variat̄ dietetā que dam est calida quedā frigida ꝛc̄. Adhuc quedam est subti lis:alia grossa:quedā viscosa:nōnulla q̄de multa:alia pau ca:quedā media. vñ si fuerit ca. pauca ꝛ subtilis modica ex petitur vt sic dieta cū ipsius egritudo sit terminū habitura cito. In opposita v̄o ecōtrario:atq3 cū3 hoc subtiliatiua incisi/ ua. Omne tñ h9 ad virtutē referendū:ꝓpter enim ipsā3 ci/ bamus ꝛ nō morbū. afoī. p̄°. nisi fortassis de inanitione cō/ sumptiua fuerit egritudo vt p̄tactū. Modus aūt diete s̄m morbū dictus est prius. ¶ Cōsiderandum tñ φ morboꝝ3 quidā sunt acuti:quidā chronici:ꝛ vtriq3 sunt subdiuisi:dif ferētia priori. qdā v̄o s̄m φ breues aut lōgi siue medij die/ tādi sunt in statu ꝛ tēporibus alijs habita relatione ad vir tutem cōtinue:obseruādum ēt φ egritudinu3 quedam sunt q. tote in statu alie in declinatione:nōnulle in augmento. q. semp quales sunt sanguinee ꝛc. que regimē determinatū ex petunt. Silr̄ quarūdam egritudinū status est breuis:alia/ rum lōgus:harū3 v̄o mediocris s̄m quas oēs diuersitates op3 diuersimode dietare. Penes quoq3 accñtia status va/ riatur ꝛ modus diete vt tactū ante:a nā quedā sunt ex egri/ tudinis essentia:alia ex medici iniūcta q̄3 plurima abstinen tia:nōnulla quidē sunt virtutē prosternentia:vel q: symtho/ mate ꝓprie seu syncopis:aut q: de corpore aliqd̄ euacuant vt sanguinē vndecunq3 fluxus imoderatus aut ventris siue vomitus vel ap̄atis ruptura. Siquidē p̄ma fuerint cibum nō op3 exhibere:nā si exhiberet̄ amplius intēderet̄ eadē. vnde 2° re. acu. Neq3 quispia3 medicoꝝ repertus est mihi q egroꝝ habitudinē cognoscere queat sicut op3:s. v3. defe ctionez patiunt̄:an fit ex inanitione venarū defectio aut ex

C D E F G H

Margin notes: Ca.3.vete-rise finē. — T.c.45. — T.c.46. — Tra.1.ca. 2.in fine. — T.cō.19. — Tra.3.ca. 2.post me. — Aforis.10. — Cap.11. ad mediū — Tra.1.ca. 3 p^o me^m. — Collr cō. afoꝝ.11. post me. 2. afori. afoꝝ.30. In ar. p^o medium. Cō.afo.8. — Cō.afo.3. post p̄n. — In cañ.i. fen 1.ca.3 in fine. — Collr.c.2. post p̄n. — Cō.afo.9 — T.c.cō.46.

I

alia furia vel labore infirmũ affligente seu aliquo nũc alio accidēte. Malũ enim nimiũ qñ egruʒ in dolore ꝛ acumine morbi defectũ in diuortij die potum atqꝫ ius aut cibum su mere pmittunt: qꝛ ipsaʒ defectionē ex inanitione estimāt fo re. Si vo fuerint intēsa ꝓpter abstinentiā iniūctā a medico accũtis cibus illico est exhibēdus: quē qs cōdonans medi cus plebeius aut rusticus aut vulgaris videbit in dedec? mortuũ suscitasse maioris magni medici: sin vo accidētia fue rint virtutē ꝓsternentia vt syncopalia ꝛ precipue qñ synco pis exinanitione cōtigerit tunc mox dandus cibus. 12. tera pentice. ℂ Sed circa id dubitare accidit: qm quedā synco pis cōtingit ex hu. frigidis viscosis replētibus repletiona lis dicta que alimēto nō eget: cũ adsint ꝑdicti replētes hu. in alimentũ transire potētes. ℂ Dōm ꝙ cũ intētio curatiua versetur circa duo ꝑcipue: puta virtutē ꝛ dispōnem: quātũ quidē rōne huius vt tactũ non expetit alimentum. verũ po tius abstinētia ꝛ eductio subtilis: sicut est per fricationem leuē in pn° maxime. vñ. 12. terapētice. Nullā aliā inueni eua cuationē in eis nisi que per fricationē. Dixi autē leuem ꝛc. propterea ꝙ. 7. colliʒ Gal. mordetur eo ꝙ fricatio eliquat ꝛ dissolui t humores ampliorē inducēs oppilationē sicut in exhibitione ptisane. qꝛ stomachũ debilitat ꝛ horripilatio nē inducit: nisi eidē paꝝ masticis, piperis, aut semis admi sceatur apij. Ex pte vo virtutis nutrire opꝫ. Est aũt aptissi muʒ mellicratũ hyssopo in eo decocto. quare. 12. Exolutio que pp frigidoꝝ multitudinē humoꝝ nō indiget cibo sana tione. Nihilominus tñ h nō cibũ solũ sed aliqd ēt vini da re cogimur id qd mox piculũ auertētes: nō aũt dispōneʒ sa nantes. Nā cũratio talium magis est sanatio: non adiectio. Qñ nāqꝫ syncopizant ꝛ ꝓprie absqꝫ flegmone dandus est panis nō multus per vinũ qd reductionē facit citā sm etiā Alexādrũ in ꝓble. Opꝫ ēt alimenta paulatim exhibere: nō enim multa semel: neqꝫ frigida, ꝛ grossa: sed ex gñe calefa cientiũ ꝛ attenuantiũ. Itaqꝫ quid sentiēdũ appareat. Dica tur igit in amplius ꝙ si adsint synthomata virtutē pp fluxũ que ꝯcidere faciētia exhibēdus est cibus cũ ipse imediati? ordinet ad virtutem. vnde afoꝛ. pma. Qñqꝫ ꝛ sm ipsuʒ sta tum superueniēte synthomate dissolutiuo virtutis cogimur cibare. Sublimioꝛ. n. intētionũ oium est intētio sumpta ex virtute: ꝑ re. a. ꝛ ꝑ 4°. Illud de quo magis medicus sollici tari opꝫ est virtus: qꝛ curās hec ꝛ nō medicus est: 4° pma. ℂ Penes qnoqꝫ ꝑoxismũ qrũcũqꝫ egritudinũ diuersificat dieta: qꝛ in paroxismis nihil dādũ: sed qd additũ subtrahē dum nisi ꝑdicta occurrerit cārum aliq̃: vñ afo. h°. In paro xismis subtrahere opꝫ: qꝛ lesio extat adijcere. In ꝑoxismo nāqꝫ cib? nō oꝫ dari sꝫ subauferri amplius praue appositũ. Qd posset ꝓbari sili quo mōstratũ ꝙ cib? in statu nō oꝫ ex hiberi. Si aũt nullus affuerit paroxismus: tũc in hora con sueta ꝛ getiori saltē rōne cibādũ est ꝯtinētis. ℂ Deinceps vo q̃rendũ ꝑ quot horas añ paroxismũ aut post recessuʒ ipsi? alendũ. Dōm ꝙ pmitus vtĩus: ꝙ spatiũ tpis maius oꝫ inter cidere in cibādo añ ꝑoxismũ ꝙ̃ post illũ: cũ añ ipsum adue niat pugna ꝛ post cũ iā recesserit: vñ ꝑ re. acu. Qñ pedum plāte frigide fuerint tũc ius maxie ꝛ ois alius potus negā dus est. Sꝫ cũ iā calor in calcaneũ descēderit dādus: iā. n. instat ꝑoxismi declinatio q̃rte 3° practice. Si feb. fuerit imo bilis ꝛ mime varia nec mista ꝓhibēdus erit patiēs a cibo accessionis tpe añ sex horas: donec declinetur calor ꝛ acces sio deficiat. Si tñ nō patit infirm? donec feb. ꝑoxismus defi ciat nō opꝫ illuʒ refici donec calor in supioꝛib? est aut in oia diffusus est mēbra. Sꝫ qñ a pectore ardor cessauerit ꝛ a vē tre tēderit ad extrema. Gal. ēt ꝑ re. a. ℂ Manifestat qꝫ ab hinc sigillatiʒ tps intercidēs pn° ꝑoxismi ac eius fini ciba tionis in vnaquaqꝫ feb. Dicat itaqꝫ ꝙ tēpus tertiane pure ab auctorib? fere diuersimode ponit. Inqt. n. Serap. 6. bre uiarij: det añ piodũ h est ꝑoxismũ tribus horis aut 4°r aut post solōnē feb. Almāś. vo 10° sit iter comestionē ꝛ inuasio nis pn᷑ lōgũ tps. vꝫ. nutriat trib? horis vel duab? añ feb. aduētũ aut post qꝫ recesserit. Haly. qꝫ accessionis die febris aquā ordei mime dabis: differresqꝫ prādiũ donec oino ꝯsu mat accessio aut tps alleuiationis illi?. Isaac qꝫ febriũ 5°. Cauere opꝫ ne aliqd hora tribuat accessiōis feb. In viati co vo dr: ꝙ neqꝫ det cib? tpe ꝑoxismi neqꝫ ēt trib? horis ꝑ ꝯ cedētib?: sꝫ sustētet cũ syrupo viola. vel ros. vsqꝫ post acces sionē febris. Haly. qꝫ de tertiana inqt non pura. Utat cibo post dimissionē accessiōis: cibos deferat qs ꝛ subtiliet post typi terminationē vt die quo nō accēdit vtus ꝯseruet. Die vo accessionis aduersari morbo occupet ꝛ ꝯsumatur mā. Aui. vo cibatio oi die iteꝝ aut ꝓpe cibationē est ex eis q̃ no cēt illi: ꝛ imo opꝫ vt cibent vna die ꝛ a'la die nō. ℂ Tps āt q̃tidiane itermittētis ponit tale sm Serap. Et sit hora cibi post getē febris aut añ statũ tribus aut 4°r horis. Expono quoqꝫ statũ. i. anteqꝫ ponat instare ꝛ eē ꝛ nō añ statũ prout est vnuꝫ de trib? morbi: qꝛ tũc cibaret in pn° vel augmēto. Almāsoꝛ vo indeterminās h tps inqt: hora comestionis ab hora accessionis quāto plus possibile fuerit elongāda. Haly. eqdē. Obseruādũ vt ordei des aquā añ accessionem horis sex nō paucioribus aũt 4°r. Isaac vo. Ult quoqꝫ di cimus vt inter cibũ ꝛ accessionē sex horarũ fiat spatiuꝫ. A. qdē: hora cibi est post tps paroxismi ꝛ eius eradicationē ꝛ ante paroxismũ ad minus q̃tuoꝛ horis. ℂ In q̃rtana vo in die paroxismi cōiter pcipit abstinentia. vñ Haly. Prohi beas cibos accessionis febris die vt nā in resistēdo morbo potius occupet. In viatico vo. Cum. 20. pertrāsierint dies abstinēdũ est a cibis omni die accessiōis. In alio vo die pa rum comedat. Sꝫ. A. opꝫ vt prohibeant in die paroxismi a comestione: ꝛ pcipiat ieiuniũ vt sit dicere ꝙ vnā dimit tat comestionē in die vt cenā seu prandiũ. Nā si feb. inuade re oꝫ post meridiē prandiũ omittat. Si vo in noctis pn° ce nam neqꝫ tota sit absqꝫ cibo die ꝛ maxime nāliqꝛ cuꝫ eius afflictio horis duret. 24. qñ certa fuerit per. 36. horarũ spa tium abstineret: ex quo posset ethicā ꝛ vtutis ꝓstrationem incurrere. Cornelius quoqꝫ celsus de tēpore hesitat cibi di cens. Qñ qdē cibus debeat exhiberi nō parua extat dissen sio. Quidā. n. dari pcipiũt matutine: qꝛ tēpus remissius egris vł esse. Sed rñdebitur ꝙ nō tunc: qꝛ hora subsequę meridiana ꝯgruit: ea. n. ois eger redditur peioꝛ. Et ideo iu bent vespere alij dari. Sed neqꝫ sic hñ cũ hoc egrotātes tē pore disponant qꝫ praue: eq̃re verendũ ne tunc motus qd i sur gat asperius. Ob hoc igit ad mediā decurrit noctēʒ iā tpe finito grauissimo eodēqꝫ distāti lōgissimi. Seqtur ꝛ tps in quo poterit dormire salubriter fere nāqꝫ tũc oēs dormiunt maxime. Qd qdē verũ dũ fe. errantes nō fuerint aut fortas sis in opp^m fixioꝛ ꝯsuetudo. Undecimo aũt de inge. Tps si quidē cibi in putridis febrib? q̃ vni? ꝑoxismi vsqꝫ i finē bo na valitudo ꝛ ꝯsuetudo sunt intētiones: tũc. n. dādus cibus cũ fuerint eufortissimi: ꝛ maxime si sm id tps dici quo ꝛ an tea sani ꝯsuetudine hēbant cibari. Nihil. n. apud Aui. me li?. Hec qꝫ sit tēpoꝝ spatia inĩt q̃ añ ꝑoxismũ ꝛ post a medi cis cōmensurat dieta ꝛ hore. Qui ꝛ si videant dissentire ab inuicē nō discordāt oino. Si quis regiones aduertat diuer sas ꝯsuetudinesqꝫ cũ alijs in qbus scripsere ꝯspiciētes: ꝛ si pncipalr qd mēsuratũ in re q̃libet obseruādũ. vñ dāla. 79. Egritudines q̃ acute sunt in terris Hip. in ptib? aure. pecu te existũt. ℂ Notādũ ēt ꝙ in febrib? q̃rtanis ꝛ tertianis in terpolatĩ veris maxie quātũ est rōne ꝑoxismi possum? mul tũ cibũ a paroxismo elōgare tā ex pte post qꝫ ex pte añ: cuꝫ tertiana certa. 36. horas habeat getis ꝛ. 12. laboris: q̃rtana vo. 40. getis. ꝛ afflictionis. 24. In quotidiana vo certa an gariamur cũ. 18. horas habeat laboris ꝛ sex getis. In falsa ēt dimittit quiete ita vt fere nō separet: vñ aliqui ante paro xismũ. 6. horis cibari iubēt: ꝛ si vera fuerit quotidiana istā te q̃si adhuc ꝑoxismo cibabant ꝑcedēti. Et iō fortassis cōsi liũ illoꝝ magis ē acceptādũ q̃ spatiũ solũ ponũt. 4. horarũ

Coll. c. 6.
K
Ca. 3. post pncipiuʒ. Ca. 10. in tra fineʒ.
De inge. ca. 1.
L
Colli ca. aloꝝ. 9.
Cã. 44. in medio. Collr ca. 1. post pn. Tra. 1 c. 2. post me^m. Alo. 11.
M
Tc. cõ. 45.
Cap. 11. i medio.
Tom. 45.
Ca. 3. post medium. Ca. 4. ver sus finem
N
3. pra. c. 18 post me. Cap. 8. in medio. Lib. 7. ca. 3. post me. 3 pra. c. 13. post me.
4. 1. tra. 2. ca. 40. p° pncipiuʒ. 6. breuia. Ca. 14. in medio.
O
Li. 10. c. 7. in me°. 3. prac. ca. 15. p° pn. 5. leb. c. 10 post me. 4. 1. tra. 2. cap. 53. in tra finem 3 prac. ca. 14. in me. Lib. 7. ca. 5. vsus fi. 4. 1. trac. 2 c. 59. ante medium.
P
Ca. 5. cir ca finem.
1. 4. tra c. 2 ca. 8. circa pncipiuʒ.
Q

ası paroxismũ vt oue resistẽt vel minores post poxismi terminũ. Nã meli⁹ est vt appebit a paroxismi pn° recedere q̃ ipsi⁹ fine. ℭ Circa vo pdicta dubitare ptigit: qr pcessuz fuit φ necẽitate vigẽte cib⁹ donec in poxismo. Sz cũ ipse 4° sic tota egritudo ptineat tpa. In quo deteri⁹ tẽpoꝝ dietaſ. Et vĩ φ in pn°: qr p̃ re. acu. Q̃n plãta pedũ fride sunt qd est in poxismi initio tũc ius maxie ac ois ali⁹ potus negãdus est. Ampli⁹ Gal. ibidẽ. Hora in q̃ partes pectoris ⁊ vẽtris sunt cum deteriori dispõne est hora iceptionis paroxismi. vñ p̃ afo. In qbus que poxismo ordinato nõ sunt cauẽdũ est pn° coꝝ: b̃ est vt nõ iã factis neq̃ pa poſt fiendis nutriamus. ℭ Cuius opp^m scribit 4° p̃. Corpora cholerica ⁊ proprie assueta multa comestione qñ nõ cibanſ saltẽ in pn° febris imo in hora q̃ est prauior in ea ⁊ est hora status nõ euadũt qn syncopiſent ⁊ moriant si fuerint debiles in paroxismo. Si vo fortes extiterint extenuationẽ icurrũt. ℭ Ad hoc respõdẽt qdam corrigẽtes lrãm gal's inuentũ q̃ñq̃ extrinsecus: puta prior loco eius qd est prauior noteſ. Aut dõm φ extẽsius deterius nocu^m sequr ex cibi exhibitione in pncipio poxismi: cũ per ois duret ipsius tpa: nõ ãũt in statu: sz in ipso nocu^m extat maius intẽsiue: cũ tũc symtomata incẽdãtur magis: hic. n. status est diffinituz est supra. ℭ Restat aũt nũc fm partẽ cuiusdã distõnis supius facte proseq: que erat si mã causans egritudinẽ fuerit aut a pa vere aut sũitudine collecta. Et vltius si morbus accidat o cã manifesta vehemẽtius mox ipressiua: vt solo ptinui: dislocatio ⁊ fractura: tũc qdẽ a pn° tenuius opz dietare: deinde in vberius tẽdere sicut sepiũs sermones. 6. de inge. ac reg. a. Qd vĩ Gal. p̃ illius sentire precipiẽs in apatibus siccis qñ nõ currit ex eis virus aliqd in qbuscunq̃ visceribus fuerint ante sorbitionis susceptionẽ aliquas res humectãtes recipere: sicut hydromel ⁊ vinum: qm pluris sunt humectationis eo. Ista tñ sunt sorbitione subtiliora: ex qbus vĩ sentire φ in hꝰ dieta pcedat ingrossando vt apparet tertia p̃. De certo autem apate in diuisionibus: cura eius qñ est incipiens ⁊ vsq̃ ad hebdõam ⁊c̃. Et sit ptẽtus pcibo aq̃ ordei. Cũq̃ alleuiatur fe. sint cibi ei⁹ ex herbis ⁊ acresta cũ pullis. Quare Alex. in pble. pp gd Hip. in fe. fugiẽs cibũ. In statu pleureticis ⁊ pipleumonicis mutaſ ad tribuendũ fm statũ. Qd. A. expressius lõg pluribꝰ locoꝝ notauit. 4° nãq̃ pma. Et qñ scis φ virtus est fortis: tũc fortassis necẽum facit dispõ vt sis cõtẽtus iulep solo: ⁊ si nõ plus saltẽ hebdõa vna ⁊ pprie in febribus apatũ. Et si timueris debilitatẽ sis ptẽtus aq̃ ordei. Tertio quoq̃ p̃. p̃ incipe ipsum nutrire nutrimẽto subtili ita vt sis ptẽtus oxymelle: deide post hoc die vna aut duobus pmuta ipm ad aquã ordei subtilẽ cũ oxymelle: deinde ad grossam. Adhuc. 3. 9. Opz φ sint ptẽti in cibis suis vsq̃ ad 3^m diẽ oxymelle: deide gradatio fiat ad aquã cũ ordei q̃ hasiã medicis delectabilib⁹: deide ad vitellũ oui. Adhuc. Si fuerint ingeta sis ptẽtus aq̃ ordei quousq̃ declareſ tibi dispõ ⁊ pprie fm spatiũ: si retineſ subtilia regimẽ: ⁊ sis cõtentus aqua ordei ⁊ syrupis quãtũ potes retinere aũt circa pn^m: ipsa nãq̃ tunc indigesta. Et ideo pleureticos iubet Aureli⁹ triduo abstinere a cibo. Adhuc. 3. 14. de cibis opz vt administreſ in pn° subtiliatio cibi apirini. Et sis cõtẽtus cbist ordei ⁊ syrupo acetoso: deide post illud administreſ cibi aperitiui quos diximus ⁊ vitelli ouoꝝ sorbiliũ ⁊ sorbitiones lenificãtes. Et ad summũ in cura sũr apatis ois. ℭ Qd ẽt firmaſ rõne: qr qñ vides accñtia egritudinis fortiora in pn° incipiendũ est a subtiliatione cibi multa nisi virtutis timeaſ casus tertio p̃. Dictũ ẽt supra. φ qñ instãt accidẽtia vehemẽter φ opz cibum minuere. Sed in apatib⁹ circa pn^m magis q̃ in aliis morbis festinãter insurgũt accidentia seua cũ in eis status digõnis mãe diuersificeſ a statu accidentiũ. Adhuc qñ mã digerit accidentia qetanſ. Et sicut digerit ita eget eductione. ⁊ precipue qñ vna nõ expellitur expulsione: sed pluribus paulatine. ℭ Istis qppe febribus ⁊ rõnibus psimilibus mõstrari põt in solõne imparis vniuersali dietã ingrossando pcedere: cũ mox accidẽtia in ipsis cõstent seuiora. Propter qd in hꝰ a pncipio magis q̃ in pcessu cibũ opz subtiliare: vt id autez amplius declaretur ⁊ p̃inductoꝝ solutio habeaſ psidereſ status distictio dñs precostẽsa poñ. ℭ Deinceps quoq̃ notandum φ dietatio est duplex. vna quidez vniuersalis in toto morbo a pn° in finẽ. Altera particularis in quolibet tpe pticulari seu paroxismo. afo p̃. Referſ ẽt diete ordinatio vt tria: ad vtutez pncipaliter: statũ morbi: ⁊ accñtia afoxismoꝝ premissa.

Propter quartũ vo. ad p^m dõm φ Hip. loqtur in febrib⁹ apatũ in qb⁹ mã nõ vnica depelliſ expulsione. In his. n. opz a pn° subtilius dietare. Qd secus existit vt apparuit in qbus totũ vna expellitur emissione. ℭ Ad aliud dõm: φ rõ Hip. est de illis qui sine cibo fuerunt a pn° egritudinis vsq̃ ad statuz de qbus non est questiõ: sed de ptinuo a pn° sumentibus ipso. ℭ Ad aliud dõm: φ Hipp. sermocinatur in illis q fuerunt sine cibo vsq̃ ad statum. In qbus vt ostensum opz cibuz grossum administrare q̃ in aliqbus illoꝝ qui cibanſ mox a pncipio. In his enim opz subtiliando dietam pcedere in illis vo potius ingrossando. ℭ Ad aliud dõm: φ loqtur in hñtibus fortem virtutẽ ⁊ morbum breuẽ potentib⁹ absq̃ cibo peruenire ad statum. ℭ Ad aliud dõm: φ Gal. nõ pcipit dari vinũ propter diete ingrossationẽ sed gratia medicine: qr vinum sui subtilitate ⁊ penetratione mãm educit: vniuersas nãq̃ mouet excreationes: sunt ẽt iam accñtia quoquo mõ sopita. ℭ Ad aliud dõm: φ rõ Gal. est in febribus syncopalibus exinanitione in qbus pp̃ter subtilitatez humoꝝ ⁊ apertionẽ poroꝝ sequr spũum resolutio. Et ideo opz inuiscantia mediocriter stiptica administrare. ℭ Ad aliud dõm: φ Halya. intelligit eius trãseũte medio. i. statu. Est. n. tẽpoꝝ vnũ egritudinis ipse ⁊ non trãseũte medio vt pn°. ℭ Ad aliud dõm: φ illa cura Isaac ⁊. A. est tẽtatiua ⁊ nõ vera sicut calefactoꝝ administratioꝝ° re. acu. mox a pncipio: volũt. n. experiri si diete subtilitate vsq̃ ad tres septimanas possit sextana vel q̃rtana aut hꝰ curari. Q: si nõ cõtinue pcipitur dieta ingrossari ⁊ carnes ac talia exhiberi. ℭ Et ita dõm ad id qd de paralysis cura iductũ. ℭ Et sũr ad alia dõm: sunt. n. apata vel syncopes. ℭ Ad aliud dõm: φ qr fortis virtus est in pn° nõ cibamus pp̃ter p̃sens sed futuri gratia: vt. s. fortis remaneat in que deinceps. Volum⁹ enim tpe quo nã nõ est impedita neq̃ digõne mãei neq̃ accidẽtibus roborare illaz vt tpe quo his occupaſ valeat eis resistere: nõ impedita cibi exhibitiõe: neq̃ qñ subtrahim⁹ in statu est sic debilis: vt nõ possit illi sufficere: aliogn necẽo cibaremus vt dñsuz ẽt in eodẽ. Neq̃ in statu pp humiditatem exhibẽda est dieta: qm lz pferret rõne humiditatis resistẽtis siccitati: fortassis noceret subã ⁊ quantitate ac vtutis distractione a morbi mã. Aut humide diete non simplr febricitãtibus pferũt: sed cũ determinatione quantitatis: qlitatis ⁊ tpis. Neq̃ cessandũ est cibatione in pn° lz corpus sit spuꝝ: qr cibatio duplex est: vna qdẽ ad vtutis sustẽtationẽ: altera vo ad robur ⁊ corpis augmẽtũ: quã qdẽ negat Hip. non aũt primã. Adhuc mã replens in pn° cũ sit cruda. gesta. nõ sic vt in pcessu nata est corrũpi: neq̃ mã incrudaſ cũ cibus debeaſ modicus ipurrescibilis ⁊ digestibilis. Neq̃ symtomata adeo virtutẽ dissoluũt ois vt ⁊ cib⁹ sit necessarius sz pp̃ria ⁊ iã determinata qbus fortassis id nomẽ fuit impositũ. Cõcisionẽ. n. denotant vt dictũ. ℭ Ad aliud dicẽdũ φ nõ est siĩitudo oimoda: veꝝ in hoc: qr sicut totus morbus ex 4°r cõponiſ tpibus vlibus notis ita poxismus ex q̃tuor pticularibus: sed in multis aliis deficit: qm in pncipio vli pceditur slõmis. Iuxta illud veteris. Inchoantib⁹ morbis ⁊ reliqua: nõ aũt in pncipio paroxismi. In pncipio etiã vli mã est indigesta: nõ autẽ in particulari plerũq̃ paroxismi: sic ⁊ in pn° totali remissa sunt accñtia magis in pticula

I

ri nō paruū intensa ⁊ taliū ceterā: de quo visum ē dif̄a.107. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ v̄tus nālis iꝫ sit saluata: tñ virtus aialis plurimū laborās ad se oē ꝯuertit calm nāe instrm: ita vt v̄tus nālis cibū calore depauperata digerere nō valeret: sed potius indigestus remanēs ꝯuerteret in morbi mām. Aut si ad se calm ꝯbēs digereret actio cretica ⁊ regimē omitteretur morbi. Uel virtus nālis adhuc laborat in diuidēdo: lꝫ nō in decoquēdo: digōnāqꝫ decoctiōe ⁊ diuisione .i. a mēbroꝝ parietibus cōplet separatione afo.4ᵉ. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ verū est in se. in qbus caliditas est modica vt q̄rtanis ⁊ quotidianis: vñ in his electuaria exhibētur calīa vt tyriaca: diatriton pipereō ⁊ hꝫ: ⁊ ꝓprie qñ mā fuerit digesta. In febrib⁹ aūt iflāmationis nō opꝫ cū caliditas vtraqꝫ sit itēsa ne volēdo caliditatē adaugere nālē calor augmētet extraneus. Neqꝫ. n. is iducēdus semꝑ: qꝛ iꝫ in mā frigida i digōnē coadiuuet: in casa tñ disꝯsiāꝫ intendendo nocet q̄ꝫ magne ac calm extinguēdo inatū: neqꝫ calefactio māe multū calide est digō: ſꝫ ifrigidatio potius tēꝑata. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ huius febris si vnice relinq̄tur expulsioni cibū opꝫ circa statum subtiliare vt non occupetur cibi digestione: ſꝫ in sola materie depulsione. Aut hec febris modum habet singularem ab alijs dietandi. ¶ Et similiter quantum que alterius partis argūta contingant preostensum.

Rā.afo.xx.

K

¶ Differentia. CXXXV.

Quod confidentia ifirmi de medico non ꝯferat in ipsius salutē mōstraṫ: qm̄ agētia ⁊ patiētia debent in mā cōicare seu gñe ⁊ loco subiecꝫ fore disticta. Sꝫ sanitas ⁊ ꝯfidētia nō ꝯueniūt in mā: cū vnū sit ens corporeū: reliquū aūt anime ⁊ intētionis magis. Sunt ēt ambo in infirmo fulcita. ¶ Amplius cōferentia actione cōsistit: hꝫ v̄o motu perficitur: proprium nāqꝫ actionis est esse in motu Gilibertus. Confidentia v̄o motus minime inexistit cū ꝓprietas sit quedā aie cui per se motus nō inest: cū ꝓbatū sit nihil moueri nisi corpus: phy. li.6. ¶ Adhuc sanitas est quedā dispositio cāta ex cōtēperantia calidi fri. hu. ⁊ sic. ⁊ coeq̄litate plasmatis: quātitatis numeri ⁊ pōnis. ꝑ te. sa. Hec sūt v̄tuti maxime inest nāli vt qō eius mōstratur opationibus: ꝯfidentia autē virtuti attinet aiali. Inheret nāqꝫ opinioni: de aia scdo que virtuti attinet aiali. Et firmaṫ: qꝛ cū virtutes se ipediāt: de aia 4ᵒ. A. Fortificata ꝯfidentia virtute aiali debilitabiṫ virtus nālis: ablato sibi calore instrumēto nāe quo mediāte peragebat suas actiones: oēs enim virtutes tanq̄ꝫ ꝓprio eo fulciūtur instrumēto. ¶ Rursus nihil agit vltra suam spēm: cuꝫ ois actio fiet tandē a forma: dīa.40. Cū igiṫ cōfidentia sit alterius spēi ⁊ rōnis q̄ꝫ sanitas: nam alterum vt apparuit nām imitaṫ corporeā: reliquū aūt aiale magis. Relinquitur vt ē. ¶ Amplius ꝑ 4ᵃ. Res quibus perficitur medicatio tres tñ ponūtur: vt regimen vel nutrientia: medicinarum exhibitio ⁊ operatio manualis: quorum nullus extat confidentia: non autem est insufficientiam illic signare: propter que confidentia in salutem minime confert egroti.

L
T.1.6.pri. post ꝓn.ᵐ

T.cō.31. 86.88.et 89. Aū meᵐ.

T.cō.137. Collꝛ ca. 8.post.ꝓn.

Cap.1. in ꝓncipio.
M

Huius quoqꝫ ꝯtrarium sentiunt Gal. ꝓnosti. ꝑte A. 4ᵒ de aia. ¶ Rursus species calidi mistabilis ⁊ delectabilis intellecta modo aliquo est talis q̄lis ⁊ rerū vnaqueqꝫ: de cā motus aialium. Sed cōfidentia quedā spēs aie existit aialis maxime potētie. Quare ꝯfidētia sanitatis talis existēs sic illi cōfert assimilata.

Com.2.in fine. Collꝛ ca. 4.circa fi.

Propter primū quidem sciendum: ꝙ cōfidētia est intētio vehementer apprehensioni occulte impressa. Quid autem reliquum sit terminorum apparuit differentia prima ⁊ decima.

Propter secundū aūt sciēdū nāliū ꝑ quosdaꝫ expresse nitiasse vt asclepiatici nullā a fore nobis v̄rtutē q̄ cogitam⁹ seu itelligimus: vel nos tanq̄ꝫ pecudes a sensibilib⁹ regi passionibus reputātes sapiam: sobrietatē ⁊ ꝯtinētiā: ridiculū grandetestātes: ⁊ nos neqꝫ inuicē diligere aut nepotes: ⁊ nullaꝫ dijs curā fore. Contenētes insuꝑ somnia, diuinationes, cōsilia ⁊ astrologiam oēm. Cū igiṫ ꝯfidētia situetur vt apparebit in v̄tute aie rōnalis velut i ꝓprio susceptiuo ridiculū nō paruū reputabiṫ ab eisdē collationē fore ipsius in salutem. Quos eqdē ꝑ z⁹ ꝯfecit. A. ac 3ᵒ vigesima ꝑ⁹ ad pñs corpus pati ꝑ affectiones aiales q̄les affectus ⁊ imaginatiōes extant: aie: vt accidit i assimilatione fortiter imaginati tpe casus seminis in mřicē. Iste qdē sunt res quas hoies credere abhorrēt: q difficilis dispōnis habitudines non nocere illi v̄o q sapientiā diligūt nō negāt velut rē q̄ esse nō pōt. ¶ Et hi q cū seipsos vituperēt sine rōne vane dicētes vix sunt audiēdi nedū eoꝝ stoliditati insistere: cū a dicētibus ꝑ rōnē audire oporteat. 3ᵒ meta. Quolibet nāqꝫ ꝯria ꝓferēti sollicitari opinionibus stultū est: ꝑ topicorū: vnde 3ᵒ de partibus. Fortassis stultus stultos sermonum valde inquireret: cum ē qꝛ eorum falsitas apparebit ex dicendis aperte.

N
Capi.17. post meᵐ.
Doc.2.sū 1.c.14.i fi. Trac.1.c. 2.post me. 2.c.3.in fi.
Coll̄ ca.6 15.in me. Cap.9.cir. ꝓncipiuꝫ. Capi.3.in medio.
O

Propter tertium v̄o ońdēdū ꝯfidētiā q̄ ꝓmitus cōferre. Scdo modus decleṫ eius. ¶ Propter ꝑ^m hui⁹ sciēdū: ꝙ ꝯfidētia nō parū ꝯferat in salute egroti sensualis indicat emperia: auctoritas testaṫ: ⁊ rōne ꝯuinciṫ. Primo siqdē eo ꝙ videmus nō raro ifirmos in grādē ꝯualescētiā deduci ꝑ spem medici famosi ⁊ diu affectati intm̄ ꝙ magis alijs visuꝫ est non raro opatū medele ēt opōne actuali extrīsecus: vt velut Gal. de ipso testaṫ iterdū qō ꝑ me pcepi nō parū: nihil iterduꝫ vltra alios opans. Qō ⁊ ońdiṫ ꝓbatione ita. Qñ mēs humana aliqd lꝫ nālr nō iuuet sibi ꝓdesse certificat: ex sola mētis intētione corpus res illis iuuat. Quare bñ ꝑsuasus medic⁹ magis sanat. Uñ ꝓno. ⁊ roꝛ. Com. de q̄ hꝫ fiducia ꝙ ipsa est potēs scire nām egritudinū: ex fiducia ē ifirmoꝝ de eo cōmittēdi se vehemētior: ⁊ de q̄ ꝯfidūt ifirmi ⁊ in cuius manib⁹ se cōmittunt: talis plus sanat egritudines. Id q̄ꝫ. A. cū Algazele i. tm̄ asserit vt dicat actionē a ꝯfidētia depēdērē efficaciorē fore q̄ꝫ id qō agit medicus instrīs suis ⁊ medijs vel medicis. ¶ Attēdendū tñ ꝙ hꝫ ꝯfidētia diuersimode ꝯfert ⁊ penes corpis dispōnē variā ⁊ etatē ꝟm ꝙ aliqs mollis corpis delicati magis fuerit aptus in suscipe ac etatis prouecte vel eꝫ ac ꝟm ꝙ intell'u vel imaginatione seu q̄cūqꝫ v̄tute interiori sensibili fuerit spēs cōfidētie recepta cōparatione illius qō actualius opaṫ exteri⁹: cū actio fiat: hinc in rōne satis differēter. Nā ipsa in intell'u fundata minus ꝯfert in salutē q̄ꝫ i imaginatione fituata. Et adhuc in hac minus valde q̄ꝫ i re extra. Qō. n. magis iprimit est qō sensu cōprehēdiṫ particulari. Hec. n. spēs existit ēt mō quodā ꝯfusior: deide absolutı⁹ qō cōi: postea qō phātasia cogitatiua: ⁊ deinceps estimatiua: minime aūt qō itell'ineo ꝙ itell's ⁊ spēs ei⁹ sit im̄ālis vlis multū distās a re ꝑticulari signata in q̄ est opari. Actus etenīꝫ ⁊ opōnes circa singularia existūt: meta. initio. Nō enīꝫ hoiem medemur verū sortē aut calliā. Spēs tñ ꝯfidentie sanitatis ⁊ si valde distat a sanato ꝑ se qdē nō ferēs: ī oi tñ per accñs ⁊ mō quodā applicaṫ itermedio. Nā sic se hñt sensibilia ad sensum: ita intelligibilia ad intell'm. 3ᵒ de aia. Sensibilia aūt sensum in actū ꝯstituūt: ⁊ igiṫ ⁊ intelligibilia intellectū. Intell's aūt intelligere nō pōt nisi ꝟm ꝙ accipit spēm per intell'm agente abstrahēdo a phātasmatib⁹. Qō. n. intelligit intell's necē est aliquod phātasma speculari. Phantasma quoqꝫ est silitudo rei corporalis. Et iō ꝯfidētia exńs in itellectu mō aliquo hēbit agere: cū depēdeat a sensu magis alterate. Nihil. n. fit in itellectu qn prius fuerit in sensu 3. de aia: cū ois doctrina ⁊ disciplina ex ꝑexistenti fit cognitione. vꝫ. sensitiua. Quis tñ est pue entitatis ⁊ multū distās a sanitate reali ꝯfert: nō tñ velut ꝯfidentia imaginata. Sille huius qdē ꝯfidētia magis ⁊ min⁹ opaṫ ꝟm ꝙ amplius vel minus intēdiṫ desideratū: ⁊ corp⁹ fuerit vt tactū magis vel minus paratū. ¶ Palin: cōfidētia illoꝝ q fortꝫ sunt imaginationis

Cōm.c.2.
P
4.b.ola.c. 4.b.Rac.
Q
In ꝓhe. ar.ꝓnᵐ.
T.c.38
Collꝛ ca. c6.39.

A

nationis seu medici adusti vehemēter imprimit: qbus oppo/
nunt humidi flatici. Actus etenī agentiū in patiēs imprimit
susceptioni dispositū. Aduertēdū demū: qꝫ ꝯfidētia iterdū
ipsamet mouet inferēdo: qlis illa de qua nūc sermo: aliqn̄
ꝟo narrāt adducere virtutē ab alio per quā sanitas ime/
diate ꝯsurgit: iuxta illō Mathei. Fides tua te saluā fecit.
¶ Qō demū ostenditur rōne: qm̄ qō transmutat ꝛ alterat
ſm calm fridū ꝛc. taliuꝫ sanitatis est inductiuū. Ipsa nāqꝫ
est bona corpis dispositio ex ꝯtēperātia bonū causata: hec
aūt operat ꝯfidentia. Ea. n. spēs quedam existit aie. Spe/
cies ꝟo mouet ſm similitudinem rei existentis extra: vnde
de causa motus aialium. Alterāt phantasie sensus ꝛ medi
tationes. Sensus. n. statim sunt alterationes quedā existēs
ꝓpter qō dictū est qꝫ ꝯfidētia existens in sensu magis ope/
rat existēte in intellectu: re subdit. Phātasia aūt ꝛ intelligē
tia: hn̄t rerꝫ virtutē. Aliquo. n. mō species in intellectu cali
di aut fridi aut delectabilis aut tristabilis: talis existit qua
B
lis qdem ꝛ rerū vnaqueqꝫ vt ꝑtactū. Et ideo tremunt ꝛ ti/
mēt intelligētes solū. ¶ Adhuc illud qō incitat calm ina/
tum ꝯtra egritudinē ꝯfert in salutē. Calor enīꝫ sicut nāe in/
strumentū curat egritudinē: nam aut egritudo erit frida ꝛ
in ꝯrietate quā habet ad ipm curabit: aut calīa ꝛ tūc moue
bit spūm ad ipsam destruendū: euaporare faciēdo ei⁹ māꝫ

Hec. 3. c. a. in me°.

ꝛ resoluēdo. ꝑ 2ª. Hec aūt agit ꝯfidentia vt oñdet. Qꝫ si di/
cat ipsa sic calm magis ad furiā icitare mouēdo ipm ꝛ ꝓ/
prie in egritudine calīa: dōm secus cōtingere. Nam maius
est iuuamentū qō acqrit in euaporādo: resoluēdo ꝛ oppi/
latione aperiēdo. Etenī qō sic operat amplius hꝫ infrida/
re qꝫ sit augmentū caliditatis q̄si nullū in nocendo ex cōfi/
dentia caloris incitari. Est ēt mot⁹ hic leuis ꝛ suauis nō su
bito alteratiu⁹. ¶ Rursus corpus cōpatit a passionibus
aie in physionomie initio: velut appet circa amores: timo/

Te. cō. 14.

res ꝛ tristitias ꝛ hꝫ. vnde ꝑ de aia. Uident oēs aie passio/
nes fore cū corpore. Ira: mansuetudo: timor: misericordia:
cōfidētia adhuc gaudiū: amare ꝛ odire. Simul enī his ali
qd cōpatit corpus: qō apparet: nullo enīꝫ terribili iminēte
C
extra in passionib⁹ efficimur qñqꝫ timētes: sed cōfidētia vt
dictū aie extat passio: ꝗ corpus patiet ab ea: ꝛ qꝛ patiēs pa
tiet ſm qꝫ ei imprimit ab agēte ente disposito. ¶ Eti. Unū/
qdqꝫ qō habet ꝓportionē ꝛ ꝯuenientiā aliquā ad illud pōt
super ꝓductionē illi⁹. ¶ Singulū nāqꝫ ꝓducit a sibi simili
ꝛ ꝯuenienti: sed cōfidentia sanitatis imaginata ꝛ intellecta
ꝯuenit cū sanitate exteriori tāqꝫ ab ea depēdēs: haurit. n.

Te. 30.

a sensibilib⁹ ꝛ educit: sanitas nāqꝫ fit ex sanitate: 7° meta.
¶ Amplius qō cum minus subita alteratione ꝑmutat pōt
cōferre ad salutem maxie: eo qꝫ nā non sustinet repentinas
imutationes. Sed hoc operat sanitatis ꝯfidentia cū suaui
ter inducat alterationes: nō enī sic violēter opat vt māliꝫ
plura intus vel extra applicata. In qbus ꝟo curatiue: nihil
reperit iuuamēti ꝑter aliqd lesionis. Incitāt enī nām suis
extraneis q̄litatibus cum substātijs vitimis ꝛ quātitatib⁹
D
superfluis vt operet in ipsam. Plerūqꝫ tñ qꝛ egritudo gran/
dis existit ex qua sanitas debet introduci: ꝛ qꝛ corpus indi/
spositū ꝛ virtus debilis: necnō ꝯfidentia sanitatis debiliter
in intellectū aut ēt sensum ipressa sanitatē inducere nō va/
let absqꝫ rei mālis applicatione: imo nō parū neqꝫ illa qua
interueniente introducit salus. ¶ Rursus ꝯfidentia cum
anime sit rōnalis qdam affectio ex opinione rei ꝓueniētis

4. de aia cap. 4. Te. c. 137.

desiderate cōferens vt ex. A. colligit ꝛ scdo de aia: omnē
nāqꝫ opinionem sequit fides: nulli aūt inest bestiarū. Sed
cōfidentia sanitatis quā suscipit ifirmus de medico est hu/
ius rōnalis anime affectio: ꝓpter que ipsa ꝯferet in salutē
egroti. ¶ Propter huius scdꝫ sciēdū: qꝫ. A. visus cū Alga

4. ꝑ ala. c. 4. diuis. ſ.

zele in parte cū magno phoꝝ discrepare. Scripsit nāqꝫ in
qrto de aia: qꝫ anime duplicis sunt nāe. Quedaꝫ. n. sic sunt
eleuate nobiles ꝛ tam grandiū ꝛ mirabiliū operationū vt
nō modo operent in corpore ꝓprio factis alterationib⁹ ꝛ
transmutationibus: verū ēt alieno ꝛ absqꝫ medio q̄le opus
E
oculi fascinātis ꝛ exterminationē operātis existit: velut. n.
hinc hoiēꝫ deijcere in puteū ꝛ camellū in caldariuꝫ. Cū. n.
aia alicui⁹ fuerit hꝫ intendens corruptionē cuiuscūqꝫ ime/
diate sibi cui obuiat cedit obediēs trāsmutādo ꝛ corrum/
pendo ipsuꝫ ad sue voluntatis iperiū. Sentit enīꝫ qꝫ nā in/
ferior tāqꝫ nobilioris obediat nutu superioris. Et iō aia ta
lis infirmos sanare pōt ꝛ sanos debilitare: prauare nāe: ꝛ
ꝑmutare ea: adeo vt qō nō est ignis: ignis efficiat. ꝛ nō ter
ra: terra. Et pro volūtate talis aie ꝯtingūt pluuie: fertilita/
tes: absorbitio a terra ꝛ mortalitas. Et hoc iō qꝛ māe aie
tali multo amplius obedit qꝫ vnū ꝯtrarioꝝ agentiū alteri
superando ipm. Et hec ēt est vna de ꝓprietatibus virtutum
ꝓphetaliū. ¶ Qō aūt ipm mouit forsassis ita superstitio/
se in phia narrare eiusius est cām oium ꝓpriā assignare. Est
qꝛ acquirit incitationib⁹ ꝛ fascinationib⁹ q̄ ponunt ab ea/
rum defensoribus ꝓuenire ex virtutibus aie ꝑter: qꝫ su/
F
scipit a celestibus ꝓut coꝝ motuū ꝛ lucis facta est imago.
Induens. n. huius ꝟtutē nō solū mouere habet corpus sibi
ꝯiunctū verꝫ totū qō subiacet sphere quā mouet ei⁹ motor
cui⁹ extat imago. Habꝫ nāqꝫ duo ea ꝛ qꝫ ē aia ꝛ qꝫ ē imago
motoribus sphere vt Saturni ꝛ Iouis aut taliū ita vt cō/
sequat resultationē ꝛ vmbrā quādaꝫ illius ꝟtutis: vñ mo/
uet ea q̄ illi subiacēt sphere qñqꝫ ſm ꝓpriā moueat ꝟtutē
ipedit māriam aut ipedire valet a suo actu ꝛ ordine: vel ſmo/
nibus gestoꝝ ꝓphetalib⁹ hebreoꝝ talia scribentium. Sed
cām nō alicui aie hn̄t christicole ꝑncipalr attribuere: verum
ꝟtuti diuine operāri hec mirāda supnaturalia ꝑ viros tāqꝫ
per instrā ꝓphetas appellatos. q. mediū qdā inter nos ꝛ
deū obtinētes. Hec aūt nō parū vt apparebit opinio ꝑipa/
theticis facta est rediculosa. ¶ Est aūt ꝛ altera aia debilis
infirma nō valēs in operationē absqꝫ instrīs ꝛ medijs de/
uenire: velut apperet in scānificāte qui formā scāni in ipm
introducere nō valet nisi ꝑ instrā ꝛ media ꝓpter debilitatē
ꝛ ociositatē aie ipsius. Cui⁹ modi reddit infirmi dispō qñ
credit se ꝯualescere aut sani qñ credit se egrotare. Multo/
G
tiēs enīꝫ ꝯtingit ex hoc vt qñ corroborat forma in aia eius
ꝓueniat ex hoc sanitas vel infirmitas. Que qdēꝫ actio ef/
ficacior existit qꝫ id qō agit medicus instrīs suis vt dcm̄ est

In print hu. ar.

ꝛ medijs vel medicis. Tale ēt est qꝫ ambulare pōt qs super
trabē stratā in plano: nō aūt si eleuata in pōtē valde fuerit
super aquā ꝓfundā. Cū tūc aie foris cadēdi sit vehemēter im/

Phil. 1. c. 2. in me°.

pressa cui nā obedit corpalis: vñ de motib⁹ liqdis. Corpo/
ri cōicat cogitatio ꝛ cōpatit i accñtib⁹: forsasse nāqꝫ videt
hō serpētē subito ꝛ pallescit. Et icedēs sup apicē pinaculi
aut mōtis excelsi pedibus tremulat. Silr si videt quē ege/
rentē aut mingētē ꝓuocat ēt idē opari ac si in mēbris ipsis

ꝓbl. 1. A. 2 ꝛ a 5. vsqꝫ in fine.

visio sit inspectio ꝛ intellect⁹. Et de hoc septia ꝓbl. ꝑlima.
¶ Hic itaqꝫ modus ꝯuenit magis cū snia Arist. ꝛ Cōmē.
ponētiū nullā opationē ab aliquo ꝓuenire sine motu ꝛ trās
mutatione in hec iferiora: imo oē agens quātūcūqꝫ fuerit
magis distās a ꝯtactu patiētis pluribus istrīs ꝛ ēt medijs
H
indigere vt ꝯbat ꝛ dearticulet ad operādū. Cui⁹ tñ oppm
satagit legis veritas sape ponētis creaturaꝝ creatorē ipas
imediate absqꝫ motu ꝛ alteratione ꝓducere ꝛ potētiā in ꝟ
hie. Et de hoc qdē diia. 64. Iuxta hūc qꝫ modū ponēdum
est qꝫ ꝯfidētia sanitatis via q̄ ex sensationib⁹ ꝑticularib⁹ sa
nitatis deducta est in ꝟtutes phātasticas aut i itellm reuer
tēdo ab illo ꝯferat ad salutē eādē. Qñ enī fuerit in intellu
deducit ad vires phātasticas vt ad estimatiuā: deinde ad
cogitatiuā ꝛ imaginationē. Et tūc velut mālis facto ꝛ pti/
cularis instrāqꝫ nāe vt calori ampli⁹ reddita sit excitat ipꝫ
ꝛ maxie ꝓut fundat in corde. Quo accīte id ꝛ spūs vitalis
suscitant ad alterādū: resoluēdū ꝛ ōstruēdū q̄ fuerāt egri/
tudis: adeo qꝫ sanitas habitualis tāqꝫ carcere ligata i cor/
dis ꝑte nobiliori hinc in ꝑncipalia subleuat alia ꝛ i corpis
demū oē. diia. 71. Non parū ēt hꝫ quesiti tactum. 156.

F

Propter quartū qdē. ad pᵐ dōm: q agentia ꝛ patiētia i mā cōicāt phy/ sica ɔuersiua. In tali nāq actione oē agēs cōpatit: 3° phy/ sicoꝝ. In actione aūt quodāmō supnāli veritatē nō hꝫ q̄lis que supioꝝ corpoꝝ in hꝫ iferiora. Nō. n. māns habēt eādeꝫ nisi p idifferētiā fortassis formaꝝ vt tactū hꝫ. Cōmētatorē i tali mā. huic aūt actu opatio ꝓportionat ɔfidētie. Et lꝫ sa/ nitas realis ꝛ sanitas mota p ɔfidētiā sint in eodem mota subiecto cōīs: sunt tñ diuersi subiectis partialibus distincte: q: vna in corde: reliq̄ ꝟo in itellu aut ꝟtute phātastica: vel sermo iste verificat in actione vt ꝑo: ɔuersiua ꝓpa. ¶ Ad aliud dōm similr verificari de actione maxie p̄dicta ɔuer/ siua. Aie nāq suis vt passionib⁹ iuxta peripatheticoꝝ peri tiam ꝓprie nō inest mot⁹ neq actio: lꝫ corpi soluꝫ ꝛ cōposi/ to: hñtē tñ similitudinē quādā actionē ꝛ motuꝫ locamus in ꝟtutib⁹ aie ꝛ in intellectu: imo in eodē qdam pōt ɔsurgere circulus reflexiuus. ¶ Ad aliud dōm q lꝫ sanitas ꝑncipa lius ꝟtuti inhereat nāli nihilomin⁹ tñ ꝛ vitali ꝛ aiali in ha bentibus illas. ¶ Neq dōm est cpationē ꝟtutis aialis pu ta ɔfidentiā ꝟtutē impedire nālē sanitatis ꝑncipiatiuā: cū motus ipsius vt oñsuꝫ est paruus sit valde ꝛ alteratiu⁹ mi/ nime. ¶ Adhuc insiſm vt calor quo ꝟtus aialis i sui ꝛtiſ opationē ad eundē finē tēdit cū calore quo ꝟtus gubernat nālis in sua. Qñ aūt ꝟtutes in vnū finē sic ordinant cū suis instr̄is nō se vt inducebat ipediunt: verū roborant magis. ¶ Ad aliud dōm: q lꝫ ɔfidentia sanatiua ꝛ sanitas realis magis sint diuersaꝝ rōnū: non tñ adeo differūt vt vna non ɔferat vt declaratū ad esse ꝛ ꝓductionē alterius. Propter qd dicebat ɔfidētiā nō multū ɔferre maxie qñ fuerit in in/ tellectu nō fortificato affectione grādi ꝛ in corpus iprimēs indispositū. ¶ Ad aliud dōm sub vnoquoq illoꝝ triū cō/ tineri ɔfidentiā infirmi ad salutē ꝛ ꝓprie sub regimine. In ipsa nāq includunt aie accītia ad que ɔfidentia potest re

K

L

duci predicta.

¶ Differentia. CXXXVI.

Quod medicina sortiat ei⁹ cōple/ xioneꝫ ab innata mōstrat cōplōne: qm̄ 2ª p̄. Nō dicimus q res sit calior vl' fridior nisi cū cōpōne ad ipressionē caliditatis inate in ipsa que est i nobis. ¶ Iti/ dē cōplo ꝛ calor ꝓportionant adinuiceꝫ velut agens ꝑnci/ pale ꝛ scōariū cū vnū in aliud ordinet: sed calor inatus est ille qui potētiā medicine ꝓducit ad actū: vt vii scōa ꝑmi. Cuꝫ potētia medicine fuerit passiua a calore inato qui est in no bis: itaq ꝛ cōplo inata: ꝛ sic medicina erit hꝫ ꝓpter attri/ butionē quā habebit ad cōplonē innatā calori tali ꝓpor/ tionatā. ¶ Etiā. Ab illo medicina videt sortiri nām a q cer tius examē percipit sue operationis in corpe nostro. Sed hoc est a cōplone inata ꝛ nō influēti: qm̄ verior medicina/ rū experientia in corpore cadit tēpato. simpliciū primo: sed cōplexio inata est tēperata currētis relationē: illa eniꝫ tāq̄ eleuatior distēperatior extat. ¶ Rursus in dictis vniuersa libus cōplo humana est tēperate calida ꝛ humida in scōo gradu. Aut enim audit de cōplone ponderis vel iustitie: nō ponderis q: ostēsuꝫ dr̄ia. 18. eā nō reperiri: erit igit iusti tie: sed cū hec sit duplex: influēs ꝛ innata: de altera oporte/ bit sermonē verificari. Nō qdem influente cuꝫ sit secunda/ ria ab inata causata. Ac ꝓpter vnūquodq ꝛ illud ampli⁹. Cum ergo non sint plures cōplones dare verificabit sermo hꝫ de cōplone innata solum. Propter qd medicina sortie/ tur cōplexionē propriam ab innata ꝛ non influenti.

Tra. 1. c. 3. post prin.

Do. 1. sū. 1. c. 15. an medium.

Coll. dif. 2. cap. 1. in pri⁹. ꝛ dif. 3. ca. 7. in ꝑncipio. Lectione 17. cir. fin.

M

Qd aūt opposite vt ab influenti ostēditur. Unūqdq nām suam sortitur ab eo quod est actu ꝛ per qd habet esse ꝛ ab aliis distinctuꝫ. Hoc enim est de ratione actus cum sit res ꝑfecta ꝛ ꝑfis: cōplexionum tertio: ꝛ septi mo metaphy. Actus est qui separat ꝛ distinguit: sed cōple/ xio innata est prima: ꝑmitus eni q̄lificat humidū ꝛ pat res vt tactuꝫ dr̄ia. 48. Cōplexio ꝟo influēs scōa. ¶ Qd manife/ stat etiā ex calorib⁹ diuob⁹ qbus cōplones associant hꝫ: Sicut enim se habet potētia ad potētiam ita instrumētum ad instrumētū: sic aūt se habet in potētiis q: ꝑma est imper fecta ꝛ nālis respectu scōe actu existentis: ꝛ in ipsa ɔtinet ceu trigonū in tetragono. Igit ꝛ instrumētū ad instrumen tum: ꝛ aūt duplex existit calꝰ: dr̄ia ꝑinducta oñsuꝫ. Itaq sic erit in cōplexionib⁹ q inata est ceu in potētia: reliq̄ ꝟo vt actus. ¶ Adhuc scriptū nō parū in terrenascentib⁹ esse calm̄ in potētia ꝛ nō in actu velut in aialib⁹: ab illo demuꝫ sortiet medicina cōplonem qd eam reducit ex potentia in actū: ceuꝫ dictum sit id de rōne actus existere: sed hec est cō/ plexio currens ꝛ nō innata cū sit in actu. Omne ꝛ enim qd ducit de potentia in actū per aliqd fit extūs actu: 2° de genē/ aialiū. ¶ Rursus medicina sortit spēm ꝛ nomen ab eo qd ipsam in ꝓpriuꝫ dirigit finem: cum iustum sit oia appellari a fine: 2° de aia: sed finis est medicine alterare: ꝛ dr̄ia sequēti. Sortiet itaq cōplonē suā ab eo qd est ꝑncipiuꝫ alteratio/ nis eius: lꝫ ea cōplo extat influēs cū sit actu. vñ Gal. vult cō/ plonē acqsitam et lapsum nō parū in curatione cōseruari. Igit medicina spēm cōplonis sortit a cōplone influenti ꝛ nō inata. ¶ Qd āt a neutra oñdit: q: ex plurib⁹ entib⁹ actu nō ɔstruit vnū actu: dr̄ia. 16. sed vtraq est actu: qd notū de influenti: ac etiā apparet de innata cū q̄lificet ēt ꝛ disponat ꝟtutē vitalē que eā sequit ad recipiendū ꝑmᵐ pᵐ ꝛ aiaꝫ ꝑ/ māꝫ: ꝑmo ꝑma. ¶ Amplius: id debet sortiri nām suam ab illis ex qbus componit. Sed medicina sicut res hic queli bet ex q̄tuor cōstituitur elemētis. Nō itaq medicina com/ plexionem suam a cōplone suscipit corporis.

N

2° de gene. 5. Colli꜡ ca. 24. pᵒ me.

Ca. 1. ꝟ. ꝟ.

T. c. 49

O

8

Doc. 6. cap. 4. cir. meᵐ

Propter primū ꝟo sciēdū q qd sit medicina quotiēs ēt dicat ostensuꝫ est dr̄ia. 3. ꝛ ēt videbit ɔsequēti. Uerū tñ p̄ notandū q medici na put hic sumit est res de cui⁹ ꝓprietate existit vt alteret nām nostram: ceu cibus est res augmētans subām nostrā ꝛ addens illā: simpliciū p̄. vñ colliꝫ 5°. Cibus est illud qd po/ nit nāles partes cibati: ꝛ hec ꝑa est in spē partis dissolute. Medicina ꝟo lꝫ ponat nāles partes cibati nō est tñ in spē ꝑtis dissolute: verū habet in se rē actiuā ꝛ alteratiuā: vnde ꝓbl. p°. In eo q ꝛria est nutrimēto pharmacia est. Qd aūt digerit a nā hoc ɔsolidat corpus ꝛ appellat nutrimētum. Est aūt de rōne medicine ꝛ ꝓprie solutiue vt sit indigestibi lis excessu caliditatis aut fri. parue inuincibilis a calidita te aialiū. Uincens aūt bene sit tribilis a duobus ventribus puta sursum ꝛ deorsum rōne q̄litatis ac q̄titatis expurga/ tiua ibidē. ¶ Medicina aūt nūc accepta duplex existit: q̄/ dam eniꝫ est simplex vt absinthiū: alia composita vt tyria/ ca. Etiā simplex duplex: q̄daꝫ nāq alteratiua velut camo/ milla: alia ꝟo solutiua vt scamonea. Et cōposita silr est bi/ na: vna nāq est vlis nulli partium determinate attributa: ceu metridatū scelite ꝛ hꝫ. Alia ꝟo singularis pti alicui dēs/ putata vt thutie colyriū ꝛ clystere cum talibus. Et iō anti/ dotaria in duas separant partes ¶ Nosce siqdem q cu/ iuscūq medicine hic audita cōplo non est prout talis rela/ tione vniuersi ex elemētoꝝ causat ꝓductione: cū nō in ꝓ/ priuꝫ finē ordinet ipsius: verū corpis humani puta sm q talē in corpe nostro efficit actioneꝫ. Et iō vna medicina di/ cit frida cōparatione speciei ac ēt indiuidui q̄ alterius no/ tat cal'a relatione: ꝑ p°. Quid autē sit cōplo ꝛ qualr distin guat: dr̄ia oñsum. 17. ¶ Uerūtamē sciendum q cōplo du/ plex est: q̄dam nāq actualis: vt que aialium. Inest eniꝫ di/ bus cal'a cōplo actu ꝛ maxie sanguinē hñtibus. In reliq ꝟo actu rōne frida: sed potētia cal'a vel frida ita vt q̄daꝫ sint actu talia ceu aialia: nōnulla potentia sicut que vita ꝑ/ uata. Quedam ꝟo q̄si media vt viuētes plantaꝝ: nō enim sunt actu calide vti aialia: neq potentia vt mortua.

Dist. 1. ca. 1 cir. ꝑnᵐ. Capi. 2. in ꝑncipio.

P

ꝓbl. 42.

Q

Doc. 3. ca. 1. pᵒ meᵐ ꝛ tr. 2. tra. 1. cap. 2. in sua summa.

Propter scōm quideꝫ sciendum q aliq dixe/ runt q medicine sumit comple xionem suā ab innata: nōnulli ꝟo ab influēti: q vtcūq pro/

A

babiliter mouebant vt eorũ ostẽdunt in argutis inducta: eorum tamẽ defectus quis apparebit in sequentibus.

Propter qđ sciẽduz est 3°: φ medicina sortit̃ complexionez ab inata simul ⁊ influẽti nã ſm φ in illa a pncipijs elicit̃ geneseos: hec autẽ ab etate ac ab vsu nõ nãliũ rex suscipit exordiũ. Ex qbus duab⁹ vna tertia mõ cõpõnis q̃dã est ɔsurgẽs nã. ℂ Qđ mõstrat̃. Nam in oi nã est aliud qđ locuz obtinet mãe: aliud qđ forez 3° de aia. cõplõ ∫o est nã q̃dã Gal. ꝺ secretis. Erit itaq̃ i ipa qđ pportionatũ mãe vt cõplõ dcã inata: ⁊ aliqđ forme ceu influẽs. ℂ Adhuc sic ex calore inato ⁊ influẽti terti⁹ ɔficit̃ calor q est factor ⁊ tãq̃ soia mẽbrox: 1° coll̃ 3: ⁊ ex spũ ente in vasis spũs fouet̃ inatus: ⁊ vnũ efficit̃ vt ostẽsum. dĩa. 48. ita ex cõplõne inata ⁊ influẽti vna elicit̃ tertia calori ⁊ spiritui 3° ex duob⁹ ɔfractis pportionata: sed q̃ fuit in corpe a calore aut spũ pficiunt̃ 3° tanq̃ ab instr̃o. Itaq̃ ⁊ a cõplõne 3ª ex duab⁹ ɔfecta illi pportiõata. Qđ inuit. A. cũ dixit caliditatis inate in ipsa q̃ in nobis. Et calor inatus qui intus est vel in nobis vt per pᵐ denotet calᵐ cõplantatũ: per 2ᵐ ∫o currentẽ. Ex qbus vnũ tertiũ ɔficit̃. ℂ Qđ firmatur: qm̃ sicut ex coalteratione cõplõnis vniuscuiusq̃ mẽbri resultat vna cõplõ in totuz corpus ſm Haly ⁊. A. Et ex nãli ac accñtali vna dicta mala cõplõ libro de distẽperãtia inequali: ita ex inata ⁊ influenti consurget tertia. Ducit̃ enim innata vel mãlis ⁊ cõfusa in speciẽ ⁊ actum per currentem vnam cõstituentes tertiam. Qđ ẽt insinuat̃ sufficiẽter simplicium primo qñ docetur sumi experientia aque in corpore sano: lapso ⁊ egrotanti. In duobus enim vltimis cõplõ hic maxime percipitur tertia. Ex his itaq̃ cõcluditur medicinam sortiri cõplõnẽ propriam nõ ab influenti tm̃ neq̃ ab innata: sed magis a tertia ex his constructa: qm̃ ista dat tanq̃ forma: ab eo ∫o qđ taie sumitur esse ⁊ actus.

Propter quartũ ∫o. ad pᵐ dõm ⁊ scđz φ caliditas inata siue calor inatus nõ facit pati portiorẽ medicine simpliciter: sed quãdo fuerit calori associatus currẽti ⁊ vnus ex his terti⁹ factus.

C

Neq̃. A. simpliciter dicit calor innatus aut caliditas innata: sed addit qui intus est vel in nobis vt expositum prius. ℂ Ad aliud dõm φ cõplõ tẽperata: in qua verificat̃ experientia medicinarum magis nõ solum est innata: sed ẽt influens cõfracta in tertiã: neq̃ complexio innata temperata est quo ad actiones vt influens t vel 3ª ex his constituta: iz tactu forsassis mulcebrior sentiret̃ ac suauior. ℂ Ad aliud dõm: φ Isaac cõplõnẽ omnem quo ad iustitiaz comparat cõplexioni quo ad pondus: vt sit dicere φ cõplexio quo ad iustitiam est calida tẽperate in scđo gradu relatione tẽperamenti ad pondus. Qđ ostendit dulcedo cui naturã assimilat humanã: que iz sit tẽperata quo ad iustitiã: est tamẽ ca. ⁊ hu. in scđo gradu cõparatione cõplõnis ad põdus sicut hic apparuerũt amplius. 39. dĩa. Est ⁊ tertiã cõplexionez dare vt ⁊ calorẽ tertiũ. Et rõcinatio huius quidẽ tertia apparuit dĩa. ℂ Ad ea ∫o que alterius prit. ℂ Ad pᵐ dõm

D

quidẽ φ iz cõplõ innata sit tanq̃ in põ: influẽs ∫o velut in actu: nihilominus ex his efficit̃ vna tertia que nõ minus i actu scđa. Cui dictuz est ois cõparari. ℂ Et ad declarationez similiter dõm: φ ex duobus caloribus vt ostẽsuz vnus tertius cõsurgit qui est forma ⁊ gubernator membrorum. ℂ Ad aliud dõm iã appparet qm̃ ex duab⁹ ɔsurgit tertia. ℂ Ad aliud similiter dõm: alteratio enim magis tertie attribuenda est nature q̃z alicui duarum. ℂ Ad aliud φ nõ a neutra dicendum φ non est simpliciter actu cõplexio innata: sed vtriq̃ potentia vt tactũ relatione cõplõnis fluẽtis: neq̃ ex his duobus fit vnũ quocũq̃ modo. ℂ Ad aliđ quid dicendũ iã visum: nõ enim in terrenascentibus ⁊ alijs queritur complexio simplr̃ ⁊ ad finem ipsorum: sed per relationẽ ad nãm hois eiusq̃ finem intentũ a medico. Talis enim ipsius consideratio: reliqua ∫o naturalis magis.

ℂ Differentia. CXXXVII.

E

Quod nõ sit aliqua medicina tẽperata monstrat̃: qm̃ coll 3. 5. Meli⁹ est appropriare distẽperãtiã medicine. ℂ Adhuc in pncipio pharmacox. Volo p medicinã rez de cuius pprietate est vt nostras alteret nãs. Conuertit. n. corporis nãm ſm Ioãnitium ad se. Quod aũt tẽperatũ nõ alterat neq̃ transmutãs ad se ɔuertit: hoc enim ipso dr̃ tẽperatuz. ℂ Amplius portiror medicine patit̃ a calore innato qui est in nobis p scđa. Calor ẽt deducẽs in actũ eius potẽtiã distẽperatus extat cuz vehemẽter sit calidus. Qđ aũt hõ tẽperatũ nõ pmanet. ℂ Rursus. medicina dicit̃ tẽperata ab effectu qui ex ipsa vt dicũt resultat in corpe: sed nullus põt tẽperatus resultare cuz id fiat mediãte ɔrietate ac passione ⁊ actione. Vbi aũt he interueniunt tollit̃ tẽperamentũ. ℂ Palin si est medicina tẽperata vel erit simplex: qđ nõ sit cum oẽ simplex q̃litates habeat in sũmo: aut cõposita: sed nec hec: q2 cõposita sunt media hñtia: hui⁹ qdẽ magis illius ∫o minus. dĩa. 18. ℂ Similr̃ in oi nã inest aliqđ forme ⁊ aliqđ mãe. 3° de aia: q̃ aũt talia tẽperata fore nõ pñr. ℂ Eti. ea posita cũ dicat̃ ad corpus tpatũ oporteret hõ existere. Id aũt nõ repitur: q2 eius opationes existerẽt: huius aũt minime: tãq̃ nullo hñte optimas opationes oẽs: in tecbri. ℂ Itidẽ si medicina tñs tẽperata corpori occurrat hõ erit ɔiunctio similis cũ simili. Qđ antẽ taie incitat ad furiam: velut enim ignis efficitur in igneitaq̃ non est medicinam temperatam reperire.

F

Oppositum hui⁹ cõiter testant̃ medici. ℂ Palin: deus ⁊ nã de ɔtingẽtibus ẽt aliter se hñe ſm Ari. in plerisq̃ locis semp qđ melius operat̃. Cum itaq̃ sit medicinã distẽperatã repire amplius ⁊ tpatã erit. ℂ Adhuc ars imitat̃ nãm: sed in nã est aliqđ dare tẽperatũ vt corpus semp sanũ: itaq̃ ⁊ in arte. S; medicia ⁊ pprie cõposita inirialr̃ saltẽ est ab arte. ℂ Rursus si ad qđ refertur est: ⁊ qđ attribuit̃ existet: iz corp⁹ tpatũ testat̃ Gal. cui debet̃ ipsa: pper qđ ⁊ medicinã erit reperire temperatã.

G

Propter primũ qdem sciẽdũ φ q2 medicina tẽperata est medicina: pmit̃ videat̃ qđ sit medicina ⁊ qđ tẽperata medicina: ⁊ q2 opponit̃ ⁊ ɔuenit cum cibo id ẽt mõstret̃: qđ ẽt sit cibus ⁊ qualis hõ. ℂ Quid aũt sit medicina ⁊ quot dicat̃ modis dĩa ostẽsuz 3ª ⁊ anteriori. Preter illud quoq̃ amplius dicat̃ φ ipsa est id q̃litate cuius est aiatũ alteratione pmutare: non enim medicina pprie subam subiectaz sed q̃litatẽ iportat: cũ eius sit pmutatione alterare qđ in q̃litate reptũ est sola ⁊ pprie 3ª: pma passiõe ⁊ passibili q̃litate. Cũ additiõe ∫o alterationis ipercepribilis fere rõ ɔsurget tpate medicine: de q̃ qdẽ pharmacox 5°. Medicina tẽperata est q̃ ɔsequit̃ ex tẽperamẽto suo vt sit similis cõplõni corporis qđ p eaz medicat̃ ex via φ nõ exiccat ipsum neq̃ calefacit neq̃ infrigidat neq̃ humectat: ita vt nõ nominet̃ ca. fri. sicca vel hu. ℂ Est aũt cibus corp⁹ passibile a cibato cui⁹ est ipsz saluare ac augmẽtare: vñ simpliciũ p. Volo per cibũ oẽ de

H

cui⁹ pprietate est vt augmẽtet subaz nr̃am ⁊ addat in eã. ⁊ Ioãniti⁹. Cib⁹ reparat ordie recto corpis itegritatẽ. Cib⁹ itaq̃ tpatus erit cui pfecti⁹ isunt hõ: q̃lis est caro dĩa laudata. 68. ⁊ vinũ. 70. ⁊ panis Gal. ⁊ carnes coll 3. 5. Melius etenim est tẽperãtiã cibo appropriare distẽperantiãq̃ medicie. Cibus nãq̃ sua vtute ⁊ pparatione hz vt ɔuertat̃ ad humiditatẽ silez humiditati radicali ⁊ calori cibati. Cuius qdẽ tẽperãtie pping̃ est q̃ medicie: sed differt q2 nõ hz potẽtiã restaurãdi partẽ ex corpe deperditã nisi fortasse p accidens. Et iõ nõ põt qs vt sic ex tpata nutriri medicia: ⁊ si tãtũ assumat̃ de ea quãtũ de cibo comedit̃. ℂ Aliqđ ẽt duplr̃ iuenit̃ ceu duplex hz eẽ: po. vz. ⁊ actu: diuersis tñ horis. Idem nãq̃ nũo pus extat potẽtia demũq̃ actu. In diuersis aũt eẽ cũ oẽ qđ deducit̃ de po ª in actũ p aliqđ qđ sit

Concil. 3 2

Marginal notes: F. c. 17. In pn°. — Cap. 7. p° pncipiũ. — p° p° doc. 3. c. 3. i me. ⁊ 2. cañ. — B — tra. 1. ca. 3. ⁊ p. 3. do. 1. c. sing. circa me ᵐ ⁊ p. 2. doc. 3. cap. 3. — Coll p. 1e ⁊ hñis tra. 3. cõ. 2. in medio. — Do. 2. c. 3. Dist. 2. ca. 8. in pn°. — Ca. 3 post pncipiũ. Dif. 1. c. 1. circa pnᵐ. In ysagogis tra. re rũ nõ nãlium rub. ꝺ modis po rationuz. Do. 2. fẽ. 1. c. 15. an medium. — F. c. 17. — Lib. 3. te. cõ. 23. — Coll. 2. cẽ. li. 2. c. 50. ⁊ 2. de p an. ca. 14. post pn. ⁊ c. 5. de ge. an. c. 8. circa pnᵐ. — Pro cõplõni ca. 6. p° pnᵐ. ⁊ p° meᵐ. ⁊ ca. a post pncipiũ. — Dist. 8. c. 2. in pun. — Dif. 1. c. 1 circa pnᵐ. In ysagogis tra. rerũ nõ nãlium rub. ꝺ mõ pora tionũ aliumẽtorũ. 1. c. 2. in me. Ca. 3. post pncipiũ.

actu vt tactū pus. Potētia aūt triplex in pñtia extat: ppinq̄: remota z media. Propinq̄ qdē parū distans ab actu ceu potētia sanguis in carnē. Media vt q̄ chili. Remotior sic cibi forinseci: cōplonū 3°. Actus aūt duplex: pm⁹ vt forma dicta ēt potētia 2ª z scōs vt actio dīa.16. ¶ Cōsiderādum quoq̄ vlterius scōo q̄ opus sit canone quo in cognitionē puenīamus cōplonis medicine: quo nō obseruato errant medicinalia laudabilia coapplicātes: ignorātes vbi: qñ: quātū: q̄liter z q̄diu. Et iō libro laudant expimētor cibi sacrificior z q̄ z si nō pfunt: nocere tñ nō pñt. Nam medicina sic dāda est vt pferat. Si aūt nō pfert nō opz vt noceat. Dalȳ hippocratisās. Est āt hui⁹ cognitiōis semita 2ª z vna qdē extrīseca coadminiculatiua: dīa exposita pªmec/ nō ēt 2°. Reliq̄ itrinseca z eēntialis duplex exñs: vna qdem est expiētia z altera rō sic duo nobis inexistunt: sensus puta z intellectus. Prior siqdem est septuplex seu octuplex. Prima q̄ sit medicamē pbanduz vacuum omni qualitate accñtali vt oñdat eius actio z virtus sic manifestat ag scā calīa calefaciens z infridās. Scda vt experiat in passione simplici ceu ethica z nō composita vt quotidiana vel alia. Tertia vt eo medicent egritudines opposite donec certificet: velut scamonea 3ria opat forma z q̄litate. Quarta vt sit vtus medicaminis per oppoᵐ equalis potētie passiōis ēt in eodē gradu saltez cū parti occurrerit patiēti integra. Quinta q̄ psideret si mox calefaciat z infridet applicatū vel longa interueniēte hora 2iiū operet. Ipsius eni accidētalis sic est actus. Sexta vt sit actio eius pm assiduationez vel saltē ad multuz calefaciendi vel infridādi in oī corpore in vnoquoq̄ tperqm̄ tūc ē ipsius opatio per nām: si aūt secus accñte. Septima q̄ sit eius calefactio vel refrigeratio in corpore ad qō refert puta hois ceu coniuz vel cicuta hominē interficit: nutrit aūt turdū. dīa.15. Octaua vt distinguat inter cibū z medicamē sicut oñsuz. ¶ Semita vo raciocinationis sumit ex effectibus q̄litatum pmar q̄tuor z scdar dictar q̄nq̄ subiarū vt duri: mollis: asperi: lenis zc. ex qbus psurgit tact⁹ z tertiū sicut saporis: odoris z coloris: per pmas nāq̄ in cognitione deuenim⁹ cōplonis medicine per id qō est facilius aut difficilius alterari a calore ac ex celeritate coagulationis ex frigore z difficultate: si eniz celerius transmutat in suū pportionabile calida est vl frigida: si aūt tardius opposita. Sapor aūt not⁹ est dīa.145. odor.155. sed color.64. ¶ Et nosce q̄ cognitio p saporē pfectior est ea q̄ odore z colore: appropinquāt eni tactui maxime z est ipse q̄nq̄. Cōsequēter per odorē: mime vo p colorē: simpliciū 4°. Sonū aūt hic tacent ceu in alijs simplr pmis. Hec Gal. de simplicib⁹. Halyab. A. practice ac canonis scōla: z Heben Geosar simplicium parte prima.

Propter scdm

vo sciendum: q̄ aliqui motiuis persuasi premissis. Aut Auer. sermone medicinam negarunt temperatam: imo corpus ēt temperatum differentia.18. Quorum ibidem apparuit laz defectus z tertio videbitur dicendorum.

Propter tertiuz

qdē sciēdū pmitus q̄ ē medicinā dare tēperatā: deide mō quorz tādē q̄ illa existit. ¶ Propter hui⁹ pᵐ sciendū: q̄ medicinā tēperatam esse cōiter pcestant medici velut z corpus hui⁹ cui refert. Qō z rōcinatio similr pfirmat: q̄ si vnū 2iiū est in nā z reliquū scōo ce. z mun. Cōtraria enim debent esse paria. Cōmen.p ce. z mun. sed medicinā distēperatā est multiformē reperire cuz multimodis sit a tēperamento discessus. ¶ Rursus si est dare impfectum z pfectum: q̄ 2ria sunt in eodē gñe quorū vtrūq̄ nām aliquam dicit. Sed medicina repitur impfecta vt distēpata. ¶ Palin. vbi est dare magis z minus z mediū qō est tēperatū: sz magis est reperire in medicina vt magis calam z fridā zc. ¶ Jrideōia que hic ordināt ad hoiez vt necīa vel iuuatiua cū sit vltimū qd z cōpletū a nā intentū: dīa.5. Medicina vo tēperata ei necessaria existit ac vtilis pm finiuz diuersitatē eiusdē. ¶ Eni. qō mutat corrumpit z alterat nō seruās quā ex pncipio assumpsit psistētiā eget pcuratione: tale qdē ē corpus humanū ēt q̄ztūcūq̄ tēperatū in techni. Procuratio autē ipsius medicia pficit maxie tpata cum sit nāe amica. Erit igit medicinā tēperataz dare. ¶ Propter 2ᵐ istius sciendū: q̄ medicinā ac cibū dicet qs tpatos eo q̄ mensure elemētorū z q̄litates in his inuēte sint eq̄les z pportionabiles his que reqiūtur i hoie: qō stare nō pōt: qm̄ sic nulla medicina: neq̄ ēt qō plus dicetur cib⁹ tpatus hoi nisi caro humana colliget.5. cū que gallinarū caro vel hedor similitudine quadā tñ remota: cū z terrenascens non sit calīm nisi potētia. Calidū. n. ipsius vt tactuz: non parum remissum est valde ac portionate tñ respectu caloris corporis cū sit actu. Medicinā igitur sic nō eēt reperire tēperatā. ¶ Et ideo forassis dicet medicinā fore tpatā pp proportionē mēsurar elntor: quā hz in seipsa: vt medicina in q̄ dñatur elntū calīm dicatur ca. in q̄ vo friduz frida: z illa dicatur tpata in q̄ nullū hor dñatur. Sz id ēt stare nō pōt: eo q̄ plures res in cōplonib⁹ suis calidiores cōparate corpori humano extāt frideːceu mustū ebibitū: bulliens enim extra eius manifestatur calor: ipsuz tñ ē corpore fridi⁹ humano z pprie qñ nōdū ppinquū est vniforme: ac ecōtra res sunt inuēte fride qdē essentia: corporis tñ cōparatione calē velut vinū qō vetus. ¶ Propter qō opz dicere q̄ medicia vel cibus nō dicitur tēperata vel alia nisi cōparatione permutationis quā a nostro suscipit corpe. vñ p pª. Qñ ō medicina dī q̄ est tēperata: nolumus dicere q̄ sit tēperata certe vt tēperamēto pōderis: cū id ostensum sit fore impossibile. dīa.18. Neq̄ q̄ tēperamēto humano in sua cōplone sit tēperata: si eniz ita esset: tūc enim ex ipsamet foret humana subāq̄ q̄ formalr esset talis: z nō effectiue: nisi corpus humanū viuens occurrēs alteri pferatur. Sz volumus qñ ppter calorē qui est in corpore humano patietur q̄litate afficietur q̄ hois q̄litatē nō supergredietur in aliq̄ duar extremitatū equalitatē excedētiū simpliciū vel compositarum. Silr audiendus est in cōplone distemperata sermo. ¶ Qō Auer. visus est debilitare: q̄ cuz medicina sit frida in q̄rto gradu esset dare in corpore nostro friditatē actualr i eodē gradu: qō nō opz si q̄s diligēter psideret: qō dicetur dīa cōsequēti. Dicit ēt q̄ canones demōstratiui q̄s conati sūt Gal. z alij medici in hoc facere nō sunt nisi signa opinatiua. In istius quoq̄ medicie tpate z sicut z i alterius cognitionē puenimus experiētia per sensum accepta octo canonib⁹ rectificata. Et rōne sūpta a subā: quātitate: vt grauitate z leuitate: sz Cōmēta. 2° de aīa: eas subies dicat q̄litate: sicut tactui: sapore: odore: colore: atq̄ facilitate pmutatiōis z passibilitatis ab igne z talib⁹ ac ei⁹ oppositis. differētia pori. ¶ Propter huius quoq̄ tertiū sciēdū: q̄ medicina quedā est simplex tēperata: vt in vniuerso: vt corpus humanuz in toto ente. Alia in genere sicut aurū: q̄dā in specie velut pfectior rosa vel scamonea. In qualibet eniz specier est ita tēperatū reperire z distēperatum: z vt ficulneā bonas z multas pducentē ficus aut canē māsuetū domesticis z iracundum oppositi: cōplexionū pmo. Pōt nāq̄ quid cōparari vel ad ea que sunt extra: z hoc duplr. aut vniuersalr cum medicina tēperata cōparetur ad entiū oia: vel particulariter vt ad corpus optime cōstructum aut ad ea q̄ sunt intra ceu quādo vna medicina in eadē specie alia tēperatior dī. Medicina quoq̄ tēperata duplex existit. simplex: vt a nā pducta: z ab arte cōposita. prima qdem vt oleum z continens quale quod veris: z duo corpora cōsimilia se incontinenti cōmensurato tangentia: simpliciū scōo quarū altera talis est potentia vt oleuz: altera vo actu: vt cotinēs z corpora pacta z similr aqua cuius vna medietas fuerit nix z altera feruēs aqua cōplonū z primo pmis. Scōm vo. A. tertiō.11. z de medicinis cordis ponūtur plures tēperate z

Marginal notes (left column): Dīa pcedēte i ar. ad oppᵐ. Collr.c.1. circa pnc. 3.c.2.d.s. — Circa pn. — 3ª techni co.88 in me. — K — L — Dist.4.ca. — Li.b.1. — M — Le.18. Co.ñ.14.

Marginal notes (right column): N — Lib.3.te. co.6. — Co.24.pª medium. — O — Dec.3.ca 1.pª meᵐ. — P — 5.coll.ca. 24.d.ind. — Collr.5.6. 25.in pr°. — Cō.108.d fus fine. — Q — Cap.60° medium. — Dist.3.ca. 2.post pn. — Cap.9.pª pncipiū.

A

cordi proprie vt hyacintus: zaphirus: smaragdus: aurum argentum et buglossa. Et Aggregator istis annumerat ampliores vt citrimacis: capillus vene. sparagus: andachoches: lyciū: sebestē: lenos: cerai terenlabin et cassiafistula. In quibus nomē tēperate dilatatur amplius medicine cum harū plures a multis notentur distēperate. Tertio vero pharmacorū. Camomilla adeo dicitur tēperata vt hanc olim offerrent etiā in sacrificio. Cōposita quoqʒ erit que cōponitur ex tēperatis vt cassiafistula et terenlabin. Aut est distēperatis oppositis directe vt que ex camomilla calida et sicca i primo gradu: et viola frida et humida in eodem. Et sic in alijs generibus vt eorū mansionibus oppositis ex equo pluribus aut paucioribus medicinis aggregatis.

Propter quartū quidem. ad primū dōm quod licet medicina vt dictum possit dici tēperata: tamen relatione cibi et precipue formalis temperamenti corporis humani plus habet predicari distēperata quam equalis: cū nec formaliter sit tēperata. Foret enim iā ipsamet hominis natura: neqʒ in substantiam corporis conuertitur. Ad aliud dōm: quod alteratio est duplex velut et passio: vna quidem est permutatio corruptiua a cōtrario: et talis alteratio nō est medicine tēperate: sed inequalis et corruptiue. Est et alia que est potius salus et perfectio eius quod afficitur corporis ob eā: et illa est medicine tēperate: licet enim alterer nō est hoc tamen alteratio curāda. vnde p 2°. Medicina tēperata et etiā nutrimentū absolute mutatur a corpore et non mutat corpus mutatione de qua fit curādū. Aut dōm quod in applicatione primo ad corpus et in ipso fieri modica interuenit alteratio: sed post tēpus applicationis et in facto esse potius ob alteratione cōseruat: vnde aliqui dixerunt Gal. cōiter sumpsisse alterare ad permutare et ad ipsum prohibere. Nam in corpore temperato quātūcūqʒ si debet esse vita oportet actionē interuenire et passionē: cum et virtutis vitalis aliquid fit passio et aliquid actio: per primo. Quādo autē dicit Joānitius medicinaʒ conuertere naturā corporis ad se: loquitur de distēperata magis.

C

Ad aliud iā quid dōm apparuit: quoniā talis passio cū fuerit insensibilis fere perfectiua stat cuʒ medicine tēperamento: neqʒ calor distēperatus est in se et vere licet ad cutē. Contēperatur etiā eius caliditas ex affectiōe quā suscipit a fridis prius. Ad aliud etiā similiter dōm: quoniā hoc cōtrarias actio est etiā in corpore temperato vt actio interueniat et passio sine quibus nō pōt diatū esse saluatiua eius et nō peremptiua. Ad aliud dōm: quod et simplex fere reperitur medicia temperata vt et nos cōtinēs et non solū cōposita: neqʒ in ipso sunt qualitates: quia forēt in somno. Nō enim elemētū simplex est vere: sed cōfractū ex natura ignis per radios inducta deorsuʒ fumositate terre: vapore aque et aere plurimo. Id tamen temperamentū magis referēdū ad que corporis extrinseca quam ad interiora: vt spūs precipue: quia aer circūdās nos valde est frigidus cōparatione cōplexionis spūs innati: per 2°. vnde sermo scdi simpliciū: ad exterius magis est referēdus pronūtiās aerē: quoniā maioris calefactionis quam corpus: ita vt homo nō possit tolerare: sed ab ipso vt itēperato cogatur fugere. Similiter est ponere vt mōstratū est cōpositā temperatā. Et quod deducitur negās illud esse sublatū fuit dīa. 18.

D

Ad aliud similiter patuit idē: nō enim est intētio Gal. asserere quod corpus nō inueniatur hūs opōnes optimas: alioquin iā decideret in dogma sempiterne passionis: quod ille respuit per oē: sed potius hoc ipugnare satagit dicētes secundum naturā eos nullū corpus optimas cūctas haberet actiones: quod falsuʒ extat vt ostēsuʒ dīa. 18. Ad aliud quidē dōm: totū apparuit. 116. Simile naqʒ duplex in spē et natura: qualis est cōiunctio medicine tēperate cū corpore huius: et talis nō citat ad furiā et destructionē: sed placet potius et cōseruat. Est et simile in genere dissimile tamen priori et id furiā inducit: ceu enim ignis in igne efficitur ab eo.

Differentia. CXXXVIII.

Quod humidum frigido cōiunctū possit vltra scdm gradū eleuari ostēditur: quia ponimus vniuscuiusqʒ medicinarū super quā vincit aliqua quatuor virtutū puta caliditatis: friditatis: siccitatis et hūiditatis gradus quatuor. 5° simpliciū pharmacorū. Amplius quoniā dicimus vnū cōtrariorū et reliquū secundum topicos. Sed calidum et siccū quod est cōtrariū frido et hūido dicimus quatuor modis cū sit calidū et siccū inuenire in quolibet quatuor graduū vt camomille: centaureae ireos et euforbium. Adhuc quod res nō inueniatur talis aut erit ex parte friditatis aut hūiditatis nō quidē friditatis: quia quod operatur inequalis tempore efficacioris qualitatū tēpori vt caliditatis vehemētis et eleuare virtutis existit. Sed friditas equali tempore agit in corpus: ceu caliditas: vnde 7° de inge. Que tēporis emendationis paria quodā modo sunt caliditati et fri. et p 4° et 3°. 13. idē scribitur simpliciter: quod calefactiōis et infridationis est tēpus vnū. Neqʒ etiā rōne humiditatis: quia cōplexio humana in quā cōcidit actus est et humida: humidū vero cū hūido iūctū vigoratū amplius poterit eleuari.

E

Similē naqʒ similis adueniēs ad furiā incitat et velut ignis efficitur in igne. Jdē ceu ignita se habēt ad ignēita et aquica ad aquā: sed dēm est quod inueniri pōt calidum et siccū in quarto gradu. Et similiter sicut fit reperire fridum et siccum in quarto gradu: vt papauer nigrū et nux metheherit et fridū et humidū in quarto. Quod firmatur: quia friditas in frido et sicco: vt in terra nō est propria sed acquisita vt ostēsuʒ dīa. 12. In frido vero et humido: velut in aqua existit propria: vnde et fortior. Si ergo frigiditas cū siccitate ad quartū eleuatur gradū: eleuabitur etiā cū humido nō minus. Plus enim virtutis vi acquirere friditas proprietate ipsius ad aquā quam sit ipsius remissio propter humiditatē.

F

Amplius. plures febriū sunt calide et sicce in quarto cū sensibiliter actus destruant. Cura vero perficitur per cōtrariuʒ in totidē per oppositionē graduū: in techni. Oppositum vero eius hoc fridū scdm est et hūidū. Adhuc prius quedā ita flexibilia et molles cōsiderātibus et tangētibus apparēt: vt si volueris eas pertuiuas palpare defluāt cito a digitis velut aqua: per de morbo: et 3° per. Apoplexia nō est aliud nisi mollitio totius corporis. Spasmus etiā conficitur ex humiditate. Si ergo vltra scdm graduʒ amplius in his attollitur humiditas simplex omnifariam multo plus eleuabitur friditati coniuncta. Frigido igitur humidum coniunctum vltra scdm poterit gradum protendi.

G

Oppositum vero huius Mes. de simplicibus ca. de psilio ita: quia subaʒ expāsam super corticē psilij inquit Rufus fridaʒ esse et humidā in tertio et excessit. Et dicit Dia. Est in scdo et est verius. Inquit. n. Hip. in epidimia. Nō eleuatur res frida iuncta cū humiditate vltra scdm gradū. Et Gal. dixit: humida res nō trāsgreditur metā vsqʒ ad quā potest regimē hominis extendi. Adhuc: fortius agens villoris duplat actū equis ceteris. 7. apparētis physicorū. Sed calidum et siccū sunt forte agens cum in se habeat efficaciorē actiuarū et resistentiorē amplius passiuarū: frigidum quoqʒ et humidū ecōtra. Sed calidum et sic. eleuatur solum ad quartū gradū. Rursus humidū hebetat et impedit nō solū fridū: imo et calidum eo virtuosius: ita vt nil verius calidum et humidū describatur in tertio. Itaqʒ frigidū iunctum in humido infertur scdm gradum non posse pertransire.

Propter primū quidē sciēduʒ: quod quid sit fridū et humidū quot etiā modis dicatur visuʒ est dīa. 15. Fridū et humidū hic quesitū relatū est et nō in somno vt aqua: neqʒ actu: sed potētia. Quid autē sit gradus et quo distinguantur ostendetur differentia subsequenti.

H

Propter scdm sciēduʒ: quod sapiens vir in hoc quesito dissonare nō parū. Apparuit enim iam ex Mes. frigidū et humidum gradum nō trāscendere 2m. Isaac ac. A. ponunt fridū et hu. in 3° funguʒ. Cū quibus Aggregator etiā cōcidit: portulacā quoqʒ sempiuiuā virgā pastoris in eodeʒ similiter collocat. Sed portulacā Isaac et A. licet ponant fridā in tertio humidā dicūt in scdo. Sempiuiua similiter et virga pastoris fride et sicce in 2° ponuntur a reliquis. Scdo eqdē practice psiliū locatur fridū et humidum in tertio: portulacaqʒ lactuca ac alia nō pauca: 5° tamen theori-

I

(1. can. tra. 2. ca. 451. 2 can. tra. 2. ca. 536. De simplic. cibꝰ rub. propria.)

ee ponit lactuca frida ⁊ humida in fine scdi: sed excedit: qꝛ frigiditas ⁊ humiditas eiꝰ nõ eleuat vltra pncipiũ scdi gradus. Et ideo. A. inqt. Dico ꝙ ille qui dixit lactucã fridam in tertio iudicat de ipsa ꝙ est mali nutrimẽti ⁊ pauci: ⁊ nõ est ita. Et videt ꝙ ipsa sit in scdo. Ponit et. A. pruna frida in pncipio scdi ⁊ humida in tertio: alij vo ipsa locãt i p gradu friditatis ⁊ humiditatis. Mes. aũt humectat ea i scdo. ¶ In cala ⁊ humida compone sicut in alijs est diuersitas plurima. Aggregator enim ponit çinçiberi granum çelin: enulã ⁊ tapsiã calida ⁊ hu. in 3°. Alij vo testant hec sicca vl nõ humida. Demũ ẽ et. A. granũ pini minꝰ: ponere calm ⁊ hu. in 3° ſm vo Isaac pinee sunt cale i 2° ⁊ sicce in p. iuxͣ vo Auer. calide sunt ⁊ sicce in 3° apud qdẽ Aggregatorẽ calide ⁊ humide i p. ¶ Aut dõm ꝙ vtcũqꝫ eiꝰ tollit dissonãtia: qꝛ. A. paruũ exꝑssit. Alij vo magnũ. Unũ aũt magnũ est sicut eqle ad caliditatẽ declinãs: ⁊ augmentat humiditas eius. In passiuis tñ ipsiꝰ qlitatibꝰ. Auer. ⁊. A. vñr plurimũ dissonare sicut ꝯuerũ in qꝫmultis. Uel dõm ꝙ al's in A. reperit in 2°. Diuersificant et qꝫmaxime auctores in nã

(1. cõll. tra. 2. ca. 308. In dicto pricu. preͦ 2. rub. vlteͦ. 5 coll. ca. 40 i ſ.)

K

viui argẽti. diia. 151. Que breuitatis cã omitto ob tãtas diuersitates non inmerito põt dici cũ coll 32° de graduali mẽbrorum distributione ꝙ hic est pelagus in quo aliqs satis haberet nauigare si tps adesset. Causa vo diuersitatis tãte põt ex duabꝰ ꝯsurgere rebꝰ. vꝫ. ex pte rei de qua ſꝫ extat inquisitio: ⁊ rõne doctrine. Rei qdem vt medicine dupli aut corporis in quo cadit emperia: vel rei que applicatur illi. Quãtũcũqꝫ eniꝫ duo sint tẽperata ⁊ in locis tẽperatis: varietas tñ nõ parua eis occurrit. Corpꝰ nãqꝫ humanũ fluẽs est ꝯtinue ⁊ trãsmutatũ in fere instãti tpe. afor. initio. Rõne siſr medicie applicãdo diuersitas euenit ex pte subie qꝫtitatis: qlitatis: tpis: loci ⁊ hꝫ: ita vt vna medicina vel etiã mẽbro in vna ꝯferat bona. In alia vo noceat. pmo 4°. ⁊ 3° 12°. Qđ totũ accidit ex mãe idetermiatiõe ac illiꝰ inordinatione. vñ Alex. 2° methe orop. Mã hec iordinatiõis est cã nõ potens certitudinẽ ⁊ ordinẽ in oibꝰ suscipe vt olmina: pp qđ in cẽtilogo. Qui cognoscit rẽ ſm suã mãm nõ peruenit ad eius certã cognitionẽ. Nã per mãm habemus de re cognitionẽ dubiã: per formã vo certã: sicut ⁊ ampliꝰ appꝫ qdripartiti pnº. Scdm qdẽ ex pte doctrine: qm̃ mista p qtuor gradus seriatiꝫ distiguẽtes nullũ pñt inuenire auctorũ autẽticatũ sufficiẽter: in cuiꝰ ꝯuenirent põne eo ꝙ Diascorides ⁊ Gal. huiꝰ doctrine pcipui fundatores medicias nõ distinxerũt pcise p gradus: lꝫ Gal. id ꝓmiserit in fine 5ͥ pharmacoꝝ. In 6° eniꝫ ipsoꝝ ⁊ in de simplicibꝰ ad paternianũ ei scripto paucissimas in gradu collocauit determinate in libro qꝫ alimẽtoꝝ nulli eoꝝ gradũ deputauit: sicut neqꝫ Almãsor in 3°. Et iõ posteriores qñ vagãtes vt eis visũ ſm diuersa ꝯtigẽtia ea in gdibꝰ ordinauerũt. ¶ Sciẽdũ tñ ꝙ harꝫ dissonãtiaꝝ põt aliq 2ᶠ ꝯsonãtia inueniri: aut rõne gradualitatis: qꝛ iter tẽperamẽtũ ⁊ 4ᵐ gradũ infinite sunt mãsiones. diia sequẽti. etiã ad. 12. 5° simpliciũ reducantur vnũquẽqꝫ qtuor graduũ in tres separãdo portiões: pp qđ sit qñ diffinitũ qd inter vnã mãsionẽ ⁊ aliã: ⁊ demum inter vnũ gradũ ⁊ reliquũ pp eas. Qđ. n. tale in fine primi gradus est: ac si foret in pnº scdi. Et ideo simpliciũ 6° dicit nõ raro aliqd eẽ tale vt anhetũ vel calm in 2° gdu extẽse aut i 3° repectse. Uel ex pte diuersitatis eius qđ ponit in gradu ſm ꝙ ipsũꝫ est tale nã vel accñti: velut çinçiber asseritur a plurimis humidũ in 2° gdu nõ qdẽ cõplone nãli: cũ magis sit siccũ in eodẽ. Aut ſm Aggregatorẽ in 3° ſꝫ accñtali. De tali et humiditate multũ participat tapsia ⁊ cepe vehemẽter cale. Qui tñ in hac re familiariores visi sunt existẽ fuerũt Isaac in cibis. A. cũ Mes. Hal yab. n. qñ primoꝝ nimis forsassis excessit aut subsedit. Serapio qꝫ siue Aggregator medicaminũ cõpositã qlitatẽ eqli gradu volẽs suis vbibꝰ areolis obtinẽ nõ sic vt pdicti variãs rõnes simpliciũ maiorisqꝫ qlitatis potuit huius singulr pãdere veritatẽ.

(Capl. 2. in medio.)

(Cõ. afor. 1. vlus ſ.)

(Coll. ca. 1. vlus fin. Trac. po. stet. ca. 7. vlus fin.)

L

(In fine.)

M

(Cap. 43.)

Propter tertiũ qdẽ sciendũ: vt amplius diia ostendet sequenti: ꝙ gradus põt dupli distingui: vel rõne temperamẽti ad pondus aut respectu tẽperamẽti iustitialis. Siqdẽ primũ sic in vtraqꝫ qualitatũ ꝯtrietate qtuor erit gradus reperire vt frigidũ ⁊ humidũ in 4° ceu entia metereologica: sicut pluui ãeroreꝫ: niuẽ: ⁊ talia. Fungũ et cũ spõgiolo: pp ꝓpingtatẽ quã hꝫ cũ sumo fridoꝝ ⁊ humidoꝝ: in recedẽtibꝰ vo ab eo forsassis nõ reperit qlitatũ hebetatiõe. Fũgus nãqꝫ tuber aut spongiolus videt ex vaporibus aque ꝯsurgere modico fumo admisto terrestri: ⁊ ideo nõ appent sub gñe vegetabilium ꝯtineri virtutũ aliquã hñtiũ nãliũ: sed potius ex continua vaporis emissione fieri: velut capilli ⁊ vngues diia. 54. In 4° quoqꝫ calida ⁊ sicca pp qlitatũꝫ efficaciã plurima sunt nota. In frigido vo ⁊ sicco locant in 4° papauer ni. opiuꝫ succus illius ⁊ nux methel. Calida quoqꝫ ⁊ humida i ipso respectu salte tẽperamẽti relati nõ reperio: imo et in 3° qꝫ pauca: vt granũ pini minꝰ aut nulla ⁊ in qrto a Serap. signata: q tñ isto mõ gradualitatis oñdẽt ad 4ᵐ eleuari. Qꝛ aũt calidũ cũ hũido: aut frigidũ cũ ipso nõ tñ ⁊ i tãtis possit eleuati humiditas maxie vt ostẽdet extat cã: ꝙ aũt taliter ſm vtrãqꝫ qlitatiuã ꝯtrietatẽ gradus reperiat qrtꝰ: põt psuaderi: qm̃ has ꝯtrietates: vt in eĩntia est in sumo ponẽ: 4° ce. ⁊ mũ. ⁊ p apparẽs hꝫ. Sꝫ ab illo sumo ꝯtingit motuꝫ ⁊ descẽsuꝫ fieri ad tẽperamẽtũ. Fiet itaqꝫ p mediũ multiplex pp lõgingtatẽ distãtie a tẽperamẽto põderis fere pũctalis vt visum diia. 20. in q gradus erit qtuor assignare diuersis mãsionibꝰ in vnoquoqꝫ distictis vt post sũmũ eiꝰ qđ reperit in eĩnto sit qrtus gdus: deicẽps tertius: demũ scds: tãdẽ pmus: ⁊ finalr tẽperamẽtũ. Itaqꝫ qtuor gdus ſm hunc modũ distõnis ipsoꝝ in vtraqꝫ ꝯtrietatũ existent. ¶ Si vo distinguat gradus quo ad eqlitateꝫ iustitie adhuc calm ⁊ siccũ pcipue in 4° sit gradu reperiri: deiceps fridũ ⁊ siccũ: calidũ ⁊ humidũ: ⁊ frigidũ ⁊ hũidũ mĩme. Sꝫ vix ⁊ i paucis aut nullis hec duo ad pnᵐ etiã tertij gdus valẽt puerili rexcũ eleuent pp hũiditatẽ a pracro põderis qñ pũctale iustis i gradũ 2ᵐ. ¶ Qđ oñdit tñ ex pte lapsus cõplonis humane a tẽperamẽto absolute versus calm ⁊ humiduꝫ: itum rõne harꝫ qualitatũ copulatarũ: tũqꝫ 3° actionis ipsarũ ad corpus in qđ agũt humanũ. Primo qdẽ qꝛ iuxta. A. cõplo humana recedẽs a tẽperamẽto simplr ad calm tẽdit ⁊ humidũ: qđ Isaac de cibis cõibꝰ 2° collocat gdu illius eqlitatis relatione. Per istũ quoqꝫ 2ᵐ gradũ mãsionẽ audio primã ipsiꝰ. diia. 20. vt finẽ pmi gradus: ⁊ pnᵐ scdi sicut quasi adinuicẽ indiuisibilr conserti. Sic itaqꝫ calm ⁊ humidum per vnũ gradũ a tẽperamẽto attollet absolutoꝛ ⁊ frigiduꝫ silr ⁊ humidũ: nõ minꝰ. pp qđ nulla res sic cala ⁊ hũlda poterit eẽ in 4° ⁊ multo amplius frida ⁊ humida: qm̃ iã esset respectu tẽperamẽti simplicis in 5° q nõ dat. Existẽs auteꝫ in pma mãsione tertij gradus erit in quarto relatione temperamẽti absoluti. Frigidũ vo ⁊ humidũ propter inelevationem humidi ⁊ debilitatẽ actionis ipsius pono in prima mãsione tertij gradus ⁊ non amplius reperiri. ¶ Rursus. Ex parte qdem qualitatũ: qm̃ frigiditas est debilior actiuarũ: ⁊ humiditas passiuarũ: cũ permistio: motus ⁊ eleuatio in extrema per calidũ extent precipue ⁊ siccũ: demuꝫ p frigidum ⁊ siccũ. Calidum vo ⁊ humidũ lꝫ sint sufficiẽter permistibilia excellentia calidi humidũ destruitur ab eo. Et ideo quidã diia. 19. calidã ⁊ hu. negauerunt cõplonem sicut frigidã ⁊ siccã: que demum magis in his quorũ qlitates sunt actu in frigidã iabit ⁊ humidã accidẽte. ¶ Indeꝫ tertio ex parte applicationis ipsarum ad corpus: qꝛ humidum humido cõiunctũ lꝫ passiuũ ⁊ mollius augeat actiuũ vt calidum siue frigidum cui fuerit cõmistum tamen obtũditur: humiditas nãqꝫ passiuarum eas debilissima seipsaꝫ infirmat ⁊ sibi cõnexoꝫ passiui obtinet rõnem ⁊ actiui minime. Et ideo cõplexionẽ simplicem humidã precipue for/

N

(Coll. 2. ca. 26. 2. 31. Doc. 2°.)

O

P

(hꝰ hꝰ doc. 3. ca. 1. cã medium. Lcõne. 2 circa pnᵐ.)

Q

A tassis non cótingit reperire dĩia preallegata. Qḋ declaratur: q̃ħ gradus attẽditur distinctio nõ rei ſm ſe cõſiderate: verum ſm actionem que ꝓuenit quando corpori fuerit medicamẽ applicatum: qḋ fit calori naturali deducẽte: qḋ eſt de potentia in ipſo ad actum: vt oſtendetur differentia 140. Frigidũ ꝟo ⁊ humidũ calorem reprimũt ac hebetãt: vt potentia medicaminis eo nõ poſſit in actionem imẽſam deſtructiuam corporis animalis eleuari. Motus nãq; frigidi ⁊ humidi differẽs eſt ſe impediens cum illius ſit contrahere ⁊ inſpiſſare: huius ꝟo extẽdere ⁊ eliquare. In calido ẽt ⁊ hu. aut ipm hebetat calidũ q̃ſi infrigidãs: vt actio ipſius nõ ꝑficiat: vel calidũ conſumit excedens humidũ: ⁊ in ſiccũ conuertit. Poſſit etiã frigidum ⁊ humidũ in prima mãſione tertij gradus reperiri: q̃ hic videt̃ qḋdam mediũ exiſtere: quo ſere oẽs remouent̃ diſcolie. Ex quibus decẽter concludat̃ frigido iunctum humidum vix ⁊ raro vltra 2^m gradũ ꝓtendi: qḋ in calido ſimilr̃ ⁊ hu. ⁊ ꝯſequẽter mõ-

B ſtratũ: ac nõ minus in ſimplici humido. Ex qua ẽt poſitiõe auctorũ fere diſſonantie ſopiunt̃: cum omnea poſſint in id tanq̃; in mediũ qḋdam reduci. Et poſſet id deſcriptionib⁹ geometricis oſtẽdi: ⁊ non modicum ex dĩia apparet. 20.

Propter quartũ ꝟo. ad p̃^m dicendũ ꝙ Gal. ſuũ ꝓmiſſum non ſeruauit niſi fortaſſis virtute. Nõ enim ibi declarat niſi in calidis ⁊ ſiccis: neq; in libris particularibus medicinarũ ſimpliciũ eos diſtinguit per hos q̃tuor gradus niſi per parũ. Aut dicendũ ꝙ dixit vnicuiq; medicinarũ eſſe ponẽdos quatuor gradus ſm ꝙ eſt poſſibile: qḋ apparet q̃ſi per ſermonem ſuũ denotat qualitatẽ ſimplicis medicine que forte abſq; aſſociatione alteri⁹ q̃litatis non eleuat̃ in gradus: vel ſe ad priorẽ diſtinctionẽ gradus tranſtulit. ¶ Ad aliud dẽm: ꝙ verũ eſt in ꝯ̃riis per ſe ⁊ eſſentialr̃: nõ aũt in his que ꝑ accidens: neq; in his omnifariã. Hic nãq; ſermo topicus eſt. Nam vnũ ꝯ̃rioꝝ eſt vt habitus: reliquũ ꝟo vt ꝓuatio. 10. metaphiſice. Aliter nãq; dicit̃ habitus ⁊ priuatio: cũ vnum habeat rõnẽ perfectionis: aliud ꝟo iperfectiõis: ⁊ pfectũ ſit vnum: prauũ autẽ multiplex: aut aliter econtra. dĩia. 65.

C ¶ Ad aliud dõm: ꝙ nõ euenit vt aliquid ſit frigidũ ⁊ hu. in quarto: nec ex parte ſingulariter frigiditatis: neq; fortaſſis humiditatis: verũ rõne cõiuncti ex vtraq;: cũ vna ſit alterius impeditiua: ⁊ ꝓcipue humidũ vt apparuit frigidi. Neq; frigiditas tãtũ põt ceu caliditas: ⁊ cũ ſit efficacior ea: niſi ꝓpter materie diſpõnem medicine: vt pororũ aptione. Et ideo nõ ſimplr̃ dicit Gal. eq̃le tẽpus eſſe calefaciendi ⁊ infrigidãdi: ſed quodã mõ addito. Similr̃ ſi humidũ humido ꝯiungat̃ cũ vtrũq; paſſiuũ ſit valde: forte maior imbecillitas ⁊ paſſio adducet̃: quãdo fuerit agẽs nõ imẽſũ. Adhuc humidũ cõplonis humane modicũ eleuat̃. ¶ Ad aliud dõm eẽ totũ cõcedendũ de temperamento abſoluto nõ autẽ de relato. ¶ Ad aliud dõm: hec reperiri vt aquã: pluuiã: niuem ⁊ talia. Uel ſi nõ inueniat̃ res in eq̃li gradu: multiplicat̃ quãtitas ⁊ numer⁹ vſus: ita vt is ſuppleat̃ qḋ

D deficiebat in eq̃li gradualitatis appõne. Sermo ſilr̃ Gal. intelligẽdus eſt vbi fuerit poſſe oppo^m inueniri. Scitũ enĩ eſt in. 7. de ige. ⁊. 10. ꝙ humidũ nõ põt ſicco equalr̃ ꝯponi. Et ideo difficilis curatiõis aut ipoſſ̃s ſunt egritudines ſicce. ¶ Ad aliud dõꝫ: ꝙ tales diſcraſie in ambitu ꝑme manſionis gradus tertij pñt inueniri vl̃ interimũt ſiue ledũt rõne q̃titatis oppilãdo ⁊ ſuffocãdo ⁊ nõ ex parte q̃litatis. Aut dicẽdũ ꝙ queſitũ non hoc querit vtrũ res poſſit in ſe frida ⁊ hu. in tali gradu reperiri: ſed relõne opõnis: vt oñſũ ipſi⁹ in corpus. ¶ Ad argumẽta ẽt alterius ꝑtis aliqd opꝫ dicẽ cũ neutra ſimplr̃ concedat̃. ¶ Ad primũ igit̃ multiplr̃ dicendũ: vt ꝙ id verificatur in his quorũ cõpoſitio diſtat ab elñtis vtcũq; cũ pharmaca ⁊ que hꝫ: non aũt de ꝓpinquis vt metereologicis cũ tuberib⁹ ⁊ fungis ad hoc in q̃minimis habere inſtãciã. Uel dõm ꝙ id qḋ in fine ſecundi gradus exiſtit ⁊ in principio tertij equalem gradualitatẽ eſtimatur habere: q̃ nõ ſolũ hoc qḋ ſic omnino affine: ſꝫ parum diſtare videt̃: pro eadem reputat intellectus. Qḋ enĩ parum deeſt tanq̃; nihil deeſſe videtur. ſecũdo phyſicorũ. ¶ Ad alia etiam conſimiliter notandum.

E

¶ Differentia. CXXXIX.

Quod medicina calida i p̃ gradu adiũcta medicine calide in 3° nõ reducat eã ad 2^m gradũ caliditatis: ſꝫ amplius mõſtrat̃ ex coll̃ꝫ. 5. id firmãte. ¶ Rurſus. q̃litas ſeu forma reqrit debitã quãtitatẽ in mã vt agat. Nã oẽ agẽs opꝫ fore multe q̃titatis. de cauſa 2°. Multiplicat̃ quoq; q̃titas cũ ipſa deferẽs calitatẽ ꝑmi gradus ꝯiũgit̃ q̃titati deferẽti caliditatẽ tertij. Uidemus enĩ maiorari ex additiõe lignoꝝ ignem ad ligna ⁊ ꝓpter q̃ſi fortis extiterit. Unĩ calitas tertij grad⁹ eleuabit̃ ex admiſtione medicine ſibi calide in ꝑ̃tũ ꝓpter q̃titatẽ coauctãtũ etiã q̃litatẽ: cũ tale additũ tali reddat̃ apud topicũ amplius tale. ¶ Adhuc calidũ in p̃ ⁊ calm̃ in 3° ſunt cõtraria: cũ in altero vt oſtendet̃ ſint plures ꝑtes calitatis ⁊ pauciores frigiditatis q̃; in reliq̃. Mediũ ẽt phyſicoꝝ 5° extremis ꝯ̃riatur. Id aũt de nã vĩ ꝯ̃rioꝝ in adinuicẽ agentium ⁊ patientiũ ꝙ vincẽs trahit ad ſe victũ intãtũ ꝙ prefortificat̃ eius vigor ſuper ea qḋ prius extiterat: qḋ oñdit grandis generatio ⁊ aque calide tpe ingentis frigoris ſuꝑ humũ aſperſio. metheoroꝝ p̃. Coagulat̃. n. magis ⁊ celerius frida: qḋ p̃ ẽt innuit̃ 2°. Uincet itaq; caliditas tertij gradus ꝓpter oppõnẽ in frigidatione caliditatẽ ꝑmi gradus. Et qĩ eſt ſilr̃ caliditas quedã vtriuſq; ſymbola nõ reducet̃ ad 2^m gradũ caliditas tertij: ſed potius imẽdit̃ ꝟſus quartũ. ¶ Amplius. pharmacoꝝ 5° ⁊ p̃ 2°. Prim⁹ gradus nõ efficit actionẽ in corpus manifeſtã ꝑceptã: ſed potius occultã inſenſibilẽ. Et ideo idiget̃ in eo demõſtratione ex rõne dialectica: niſi fortaſſis per acciñs: vt quãdo reiteratũ fuerit: ⁊ multũ factũ. Qḋ aũt eſt in 3° gradu talẽ opationẽ effic̃ fortem. Prouenit nãq; ex ipſo eſſentialr̃ ipedimẽtũ manifeſtũ ſꝫ nõ mortificet: qḋ ꝟo eſt occultũ nõ ꝑceptũ: copulatũ impedimẽtũ adducenti: nõ poterit ipſum permutare vt ad 2^m perducat gradũ: cuius actio eſt manifeſta nõ impeditiua. ¶ Eti. ſm Jacob alchindi de gradib⁹ pharmacoꝝ cõpoſitoꝝ medicine ca. in p̃ gradu partẽ vnã hñt caliditatis ſuꝑ tẽperamẽtũ ⁊ mediã frigiditatis: in 3° ꝟo calida ꝑtes octo caliditatis ⁊ octauã frigiditatis. Sic igit̃ q̃ñ gradus ꝑm⁹ adiungit̃ 3° cõſurgent ꝑtes nouẽ caliditatis cũ dimidia ⁊ octaua ꝑte vni⁹ frigiditatis. Nõ ergo tm̃ ſit ꝯductio ad 2^m gradũ in quo 4ª ps friditatis adeſt ⁊ q̃tuor caliditatꝫ: imo erit ad octo caliditatis ꝑtes aſcẽdere partib⁹ ẽt friditatis ſublatis: quare medicina calida i ꝑmo gradu copulata calide in tertio non hanc ad 2^m gradum reducet ſed vltra.

F

G

Oppoſitũ quoq; huius colliet 5° dĩ Gal. ſentire in lib. 10. tractatuum in pharmacorum cõpõne: qḋ eius ſapit Halyab. decimo practice. ¶ Adhuc ſic extrema ſe viciſſim reprimunt ⁊ cõtẽperãt ꝓpter vim contrarietatis in ipſis relictã: ita ⁊ media cũ in eis modus ꝗs ſit ꝯ̃rietatis. Cũ igitur plus frigiditatis ſit in medicina ca. i p̃ gradu q̃ꝫ i tertio ꝯfrãget caliditatẽ ipſius: ⁊ ad ſcðm reducet: qḋ Gal. ⁊ Halyab. ſcries nitunt̃ oſtẽdere ex ꝯiũctione aque ca. cũ feruẽtiſſima. Unĩ Cõſtãtinus de gradibus. Uidemus calorẽ calidiſſime aque minui tepida ſibi adiũcta.

H

¶ Rurſus ſymbolũ ⁊ ꝓpinq̃tatẽ hñtia celeriter tranſeunt in adinuicẽ 2° de ge. ⁊ cor. Facilior enim ſit trãſmutatio in hñe ꝓportionabili: 2ª p̃. vt apparet in aere ⁊ igne ac vino ⁊ ſpiritu: ſed finis primi gradus ſymbolus eſt ⁊ affinis ſcði gradus principio ⁊ iſtius tertij. ¶ Amplius cũ frigiditas paralyticũ faciat ⁊ mortificet: caliditas ꝟo ſit amica. afor. 5ª. ⁊ p̃ ꝑma. Frigiditas primi hebetabit ⁊ refranget poros ſubintrãdo ſui oppoſitione caliditatẽ tertij ad 2^m: cum oia

I talium relatione ad nostrū cōsidereīt corpus. Itaq3 cōclu/
dent prioris oppositū: qȝ autē de calido dicit extendi po/
test etiam ad frigidum:siccum ꝛ humidum.

Propter primū qdē sciēdū in antea conside/
ret graduū distinctio q̄uo ꝛ
penes qd sumat ut hinc qd sit gradus ostēdat. Et deiceps
que vera positoꝝ distictio:qd autē est calidū: frigidū ꝛ hȝ
ostēsuȝ dīa.15. Quid aūt medicina tertia cū alijs multis.
¶ Et iō sciēdū pp huius pᵐ ꝙ gradus nō ē q̄tuor priorum
simpliciū:neq3 fortassis cōmistoꝝ parū inde pmutatorum:
sed cōpositoꝝ vere cū ipse penes cōiunctionez attendatur:
simplicia vo ɔiūctione carēt ꝛ silr mistione. Et ideo calīm
aut fridū vel hȝ:nō querit eoꝝ cū non sit in sūmo:ȝ remis/
suȝ ab illo. ¶ Attēdēdū q3 ꝙ cū gradus respectū ꝛ ordinē
quēdā iportet:refert eniȝ ad tēperamētū. Uidēdū pmitus
qd sit tēperantia. Ipsa q3 est 2ˣ. Quedā nāq3 absoluta vt q
K vniuersa dicta suba siue pōderis que mime inuenitur dīa
18. Est ꝛ alia relata sm iustitiā dicta de qua sermones veri
ficant medicoꝝ:penes quā et vt appet p Cōstātinuȝ q̄tuor
distinguunt gradus: ȝ Jacob nō solū sm hāc tēperātiam
imo pmitus sm absolutā nitat graduū distōnē assignare:
qȝ rei nō extat applicabile:vt cēsirit. A. verū imaginabile
magis absq3 nulla ad subiecta cōparatione. Est ꝛ deniq3 con/
tēperātia duplex:virtutis.s. ꝛ molis. Et hec iteꝝ bina:cer/
tificata qdē pōdere ꝛ sensus apparētia denotata. Quedaȝ
nāq3 certa mole sunt grādia ꝛ virtute pua vt lytargirū: alī
qua vo cȝ:vt euforbiū vel napellus. Nōnulla vo visui sūt
multa:vt agaricus ꝛ pulpa collognitide statera vo pauca.
Et opȝ pncipalr molē virtutis attēdere demū statere: non
aūt que apparētie. Est q3 iuxta Jacob hui⁹ virtualis cōtē/
perātia eq̄litas in q̄titate ɔ̄rioꝝ in adinuicē in re eq̄li:ꝛ eo/
rū effectus eq̄lis vt sit ei⁹ calefactio quāta est ipsius ifrigi/
datio. Et si ponat solū ex ɔ̄rijs tēperātia ɔsurgere: nihilo/
minus pōt ex tēperatis euenire ceu qñ hyacint⁹ auro con/
iūgit:aut qñ lupulo capillus veneris copulat:per recessuȝ
L vo a tēperātia tali sm pportionē dupli voluit hic gradus
distingui. ¶ Propter qȝ vt smo eius ampli⁹ explicet no/
ta ꝙ nūoꝝ modi sunt q̄nq3 penes quos sumunt pportio/
nes musice.vȝ.epitercus siue sexqtertī⁹:cui rñdet pportio
musica diatesseron dicta. Emiolus vel sexquiquartus:cui
adaptat diapēte.terti⁹ duplus cui rñdet diapason:q̄rt⁹ tri
plus cui suppetit diapason diapēte:qnt⁹ q̄druplus cui ɔso
nat bis diapason.dīa.83. Cōsiderās q3 Jacob pportionē
duplā seu diapason oib⁹ nā ɔueniētē:auribusq3 dulciorem
solā:estimauit medicinarū g̃dus penes recessum a tēpera/
mēto distinguēdos.vñ.19.pbl'.pp qd diapason cōsonantia
cantat sola:organiçat eni sm hācꝛ vo aliā nullā. vnā q/
dē cātū soluēs assignatq3 ex antiphonis.i.ɔsonātibus est
chordis. Sustētās itaq3 imaginationē suā sup hanc ppor/
tionē ponēsq3 in tēperamēto ptes caliditatis:friditatis:sic.
ꝛ hu.eq̄les sm pportionē duplā voluit gradū pᵐ a tēpera
mēto secedere:vt ꝙ pmus gradus est sm duplū egressus a
tēperātia. v.g. Illa medicina dī cal'a in p̄ g̃du qñ duas me/
dietates vni⁹ ptis hȝ calitatis supra tēperātiā:ꝛ frigiditatȝ
M mediā q̄ erat friditatis tēperamēti ɔiūcta cū altera medie/
tate ptis calitatis ipsi⁹:ꝛ sm h quoq3 scōs gradus est quidā
excessus dupli supra pmū:ꝛ q̄drupli supra tēperamētū: vt
cū in aliq̄ re sint q̄tuor medietates calitatis:ꝛ vna q̄ erat tē
perantie frigiditatis. Tertius vo est egressus a 2° i duplū:
a p̄ sm q̄druplū:a tēperamento sm octuplū: ceu qñ medi/
cina octo medietates ɔtinet caliditatis ꝛ vnā medietatē q̄
erat tēperamēti friditatis. Est ꝛ demū q̄rtus silr augmen/
tū dupli supra tertiū q̄drupli ad 2ᵐ:octupli supra pmum:ꝛ
sexdecupli ad tēperamētū relatū:sicut qñ medicina calidi/
tatis.16.obtinet medietates ꝛ mediā frigiditatis que ē ra/
dix in temperamēto iuēta. In omni eni misto post tēpera/
tū denominatio facta ē ex dñantiꝛ sȝ Anaxagorā i mistu/
ra. Cū re nāq3 q̄cūq3 cal'a seu frida i frigidū aut calīm repe/
rit:sm tñ plus aut minus: qȝ in alijs silr euenit q̄litatib⁹.
Sic itaq3 imaginat in h gradu esse q̄tuor pportiones du/
plares aut diapason. Ex his ɔcludēs ingt manifestū discef
sus ab eq̄litate sm q̄litatē.hoc est gradus est augᵐ vni⁹ q̄/
litatis sup sibi ɔ̄riā sm dupli pportionē obseruatus. ¶ Est
ꝛ ali⁹ distōis graduū modus vt ipse testat a q̄busdaȝ no/
tatus ponētib⁹ virtutē pmi gradus in se ɔtinere q̄nq3 octa/
uas v̄tutis caloris g̃dus q̄rti:ꝛ tres octauas frigiditatis.
Posuerūt et ꝙ virtus caloris scōi habeat in se sex octauas
virtutū caloris g̃dus quarti:ꝛ duas frigiditatis:ꝛ ꝙ v̄tus
caloris tertij g̃dus ɔtinet septē octauas virtutis caloris q̄r/
ti:ꝛ vnā octauam frigiditatis. Quart⁹ itaq3 g̃dus ē in quo
nihil erit frigiditatis: ꝛ demū hoiū motiuū tāgens ait:qȝ
eos duxit in hāc sniam:fuit qȝ volēs ꝙ si miscuerimus me
dicinā in 4° cal'am cū medicina frigida in eodē g̃du eq̄ref
medicina:ꝛ essent in ea q̄tuor partes caloris ꝛ quatuor fri
O gidiritatis. Sȝ si adderemus q̄ntā ptē eēt cal'a in pmo:ita vt
essent q̄tuor ptes cal'e ꝛ tres fride. Silr si adderemus 6ᵃᵐ
partē eēt in 2° calida sicut forēt sex ipsi⁹ ptes cal'e ꝛ due fri
gide. Septimā vo partē cal'aȝ si adderemus eēt cal'a in 3°
tieq3 eēnt septē ptes calitatis ꝛ vna friditatis. Si vo pars
adiūgat octaua eēt cal'a in 4° totaliter nihil hñs friditatȝ.
¶ Recitat h ꝛ 3ᵐ distinctionis moduȝ teste Galeno in lib.
decimo tractatuū cōpositoruȝ pharmacorū pte octaua de/
struēte sniam illoꝝ q posuerūt virtutē q̄rti g̃dus q̄druplaȝ
primi ꝛ tertij triplā ꝛ scōi duplā. Hunc tñ moduȝ distōnis
5° approbat colliget in annullatione distictiōis Alchindi
testātē. Sufficiēs erat ei dicere ꝙ scōs ē duplus pmi ꝛ ter/
tius triplus ꝛ q̄rtus q̄druplus. Et sic itellexerūt medici in
ordinatiōe g̃duū ad h vt essent eq̄les:q: calitatē sensibilem
corpori posuerūt in p̄ g̃du:ab hac deuenerūt in mediā que
est remota ab illa tātū quātū fuit remota a tēperata:ꝛ po/
suerūt illā in 2°. Et istud sine dubio est duplū pmi:ꝛ post h
P deuenerūt ad medicinā que est remota a scōa tātū quātum
est scōa remota a pma:ꝛ hāc in 3° locarūt:q: tripla ē: ꝛ sic
in 4° fecerūt gradu. sm h itaq3 g̃dus est augᵐ vnius q̄lita/
tis supra ɔ̄riā sm ordinē excessus numeri nālis vt qȝ suuȝ
imediatū pcedētē. ¶ Inuenit ꝛ alia graduū distinctio pe/
nes calorē nālē sumptā a Cōstātino de gradib⁹. Qm anti/
qui ꝛ maxie eq̄lē cōplōnē infra duas extremitates dixerūt
pᵐ.vȝ.ꝛ 4ᵐ gradū. Infra hāc latitudinē q̄tuor fuerūt gra/
dus necessarij. In p̄ gradu calīm minus est calore nāli. In
2° aūt quasi silr. Calīm aūt in 3° est maius eo. Calīm quoq3
in 4° vltra ipm existit:eodē q3 mō frigidū siccū ꝛ humidū.
He itaq3 sunt graduū diuisiones:ac eorū modi ab auctori/
bus assignati. ¶ Propter hui⁹ qdē 2ᵐ sciēdū ꝙ positio di/
stinctionis g̃dus Jacob stare non pōt:neq3 eius motiuum.
Cui⁹ qdē Auer. positionē tripliciter conat ipugnat. Prio
quidē:q: cū ipse ponat 2ᵐ gradū in excessu super primū du
plū excessus quē hȝ pmus sup tēperamētū: ꝛ terti⁹ sup 2ᵐ
Q duplū quē hȝ scōs sup pimū:tūc medicine que erunt in 3°
cal'e necessario interficiēt ꝛ magis que erunt in 4°. Et q̄uo
possunt tolerare corpora medicinas que sunt in decimose/
xto g̃du. ¶ At veꝝ ȝ hȝ rōcinatio Auer. v̄itatē vt magis
ostēdet cōcludat:mendaciter forte tñ:qm̄ et Gal. ponit 3ᵐ
gradū habere nouē partes calitatis aut frigiditatis ꝛ 4ᵐ
duodecim:cū vnūquēq3 gradum distinguat in tres māsio/
nes. Amplius Jacob nō dicet.16.medietates ptis calidita
tis temperamēti esse.16.gradus:sed potius.16.medietates
ptis ꝛ māsiōes que sunt a tēperamēto ad ipm. Gradus.n.
quisq3 nō solū in tres māsiones partit:imo etiaȝ in fere in/
finitas sm amplius ꝛ minus variatas velut coll'ȝ dicit.6.
indiuiduoꝝ tot fore pparationes fixas:ppter possibilita/
tē ꝛ materie diuersitatē: vt eas per signa colligere nō pos/
sumus. Deīn̄ et cōplōnes fore ifinitas.theo.p̄. ¶ Ampli⁹
Auer. redarguit Jacob.2.q: ɔcesso sibi qȝ posuit:tūc lati/

Marginal notes: a fer. rac. d' gradib⁹ in pri°. — p' h' doc. 3.ca.1.p° pncipiū. — pble.18. — Cap.58. ẟ fine fines. — In li. 1 p̄ ctice sec'i pri° trac. — 5° colli3.c. 58. Uide h. — 5° ẟ simp. de.8 ca°. 2. iuxta fi. — Cap.1. in medio. — Ca.8.in fine.

A tudo tertij gradus nō erit ꝓportionalis latitudini scđi ad tēperātiā: ꝛ silr scđi ad 3m: cū tñ tales latitudines debeant in gradu locari: vñ cuȝ nō sit eq̄litas iter hos ordines nō posset eē maior error in hac arte q̄ȝ iste. ℭ Amp. 3° eundē cōpugnat ſmone ex 5° pharmacoꝝ sumpto: eo ꝙ Gal. itellexit id esse calīn in p̄ qđ hȝ excessum sup tēperamēto in vna parte vltra ipm. Et ſȝ h̄ qñ ponet comparatio dupli in excessu graduū nō erit necessariū: vt que est in 4° gradu sit dupla sup medicinaȝ que est tēperata sexdecim vicib⁹ duplicis. Qđ sensit Gal. qñ dixit. Et mea itentio est in p̄ gradu illa res que p̄ manifestat sensui in ꝑmutatiōe corporis: ꝙ si eēt intētio Gal. ꝙ p̄mus gradus eēt duplū tēperamēti ꝑmutatio que manifestat a medicina in corpe nō esset p̄mm ꝑmutationis: īmo si esset aliqđ ante hoc eēt p̄mm ꝑmutans. Et h̄ qđ ponitur eē p̄mm nō eēt: sed vltra p̄mm iaȝ existēs: qđ ēt innuit A. qñ dicit. Gradus scđs ē vt fiat opatio fortior ista. ℭ Ex hoc quoq̄ȝ plurimis possuȝ in fillū ꝓcedere Alchidi vt ei⁹ positio erronea tollat a non paucis rudiorib⁹ ꝓp admirationē dilecta. Ipse nāq̄ȝ p̄mo prauū induit moduȝ docendi.

B Nō eniȝ nāliū de nūo quoꝝ est huius graduū medicinarū distinctio hūt ex arithmeticis ꝛ musicis demōstrari: p̄cipue cū modus hui⁹ nālis iueniat sufficiēs valde. Demōstrationes eniȝ de gñe in genus nō saliūt. posterioꝝ p̄. Propter qđ peripatheticoꝝ schola cū 3° creticoꝝ Pithagorā ꝛ Platonē in plurib⁹ detestat locoꝝ nālia volentes mathematicis cāre ac dmōstrare. ℭ Adhuc isufficiēs existit: qꝛ sicut arithmetici ꝛ musici alijs ꝓportionib⁹ vtunt in suis ostēsionib⁹ p̄insignitis ꝛ nō soluȝ dupla siue diapason: sic in hac erat ei ꝑ te Jacob faciēdū: ꝛ maxie cū id vt ostendet sit potēs rei quodāmō ꝯsonuȝ nāli. ℭ Palin. 8. hystoriaꝝ. ꝛ de mundo. Nā saltuȝ nō cōmittit: sed paulatim ꝛ interscalariter de extremo transit in extremū: vt eius cōtinuare cōterminū lateat ꝛ mem. Qui aūt ꝑgredit a tēperamēto in duplū ꝛ ab inde in q̄druplū ꝛ deiceps in octuplū ꝛ sexdecuplū saltuȝ immittit subitū: ꝓportionē nō seruās eq̄lē. ℭ Eti. Ceu in cōplōne humana ēt nāli sunt ifinite māsiones in magis ꝛ minus: vt tactū variat: multo amplius in egritudie: cū magis eleuet ꝛ a medio recedat q̄ȝ cōplōnes humane nāles. Erit igit egritudo recedēs a tēperamēto ſȝ. 5. ptes calitatis aut 6. vel. 7. aut. 9. aut. 10. siue. 11. aut. 12. vel. 13. aut. 14. vel. 15. qꝛ excessus a tēperamento vniformiter cāttur cum sit motus: ceu dcm̄ de extremo in extremū per mem fieri. Predicte ho distēperātie curari nō poterunt cū ſm Jacob ꝑositionē eis medicine non reperiant opposite: sicut experiunt in microtechni. Inuenit nāq̄ȝ soluȝ ſm eū oppositio dupli: q̄drupli: octupli: ac sexdecupli. ℭ Rursus. Medicina que est in p̄ gradu friditatis medicinā que est in 3° nō poterit ad 2m gradū adducere: sicut sentiūt vniuersi: qꝛ in medicia calā tertij gradus sunt octo medietates partis calitatis ꝛ vna friditatis: que in 2° q̄tuor calitatis hȝ ꝛ quatuor frigiditatis: nūc aūt due medietates frigiditatis p̄mi gradus remittēt octo caliditatis medietates tertij gradus reducēdo ad. 16. medietates. Et qꝛ in p̄ gradu erat medietas frigiditatꝫ q̄ remissa ab octaua friditatis tertij gradus. Reducet medicina calā in 3° gradu ꝑ medicinā fridā in p̄ ad sextam calitatis ꝛ medietatē vnā dēpta octaua pte vnius medietatꝫ. Si aūt duceret ad 2m gradū oporteret ad q̄tuor medietates calitatis reprimere. Hec eniȝ scđi posita est gradus descriptio. Ex his itaq̄ȝ eleuat error p̄nus diu pullulat⁹. ℭ Motiuū silr ipi⁹ nullum: qm̄ si eo ꝙ ꝓportio dupla siue diapason est nālior: suauior ac dulcior ceteris ſm ipsam distictio graduuȝ assignat: tūc ois ꝓportio nūalis ꝛ armonica sonoꝝ aut vocū per solā ipsam fieret: ociose nāq̄ȝ forēt tūc alie inuēte. Q̄ȝ eniȝ sit adeo vt refert ꝓportionum in se p̄lata: nō tñ huic cessȝ sit nobilius eē in aere q̄ȝ in aq̄ vel terra cūȝ sit formalior nō tñ i aialib⁹ aq̄ticis aut terrenis: īmo talis ꝓcessus poti⁹ ſm qđ ꝛ simplr deceptionem cōmittit. ℭ Distōnem quoq̄ȝ

C

D

assignatā scđo detestat Jacob ipse rōne q̄dā algorismica insufficiēte ingenio eā falsaȝ fore ꝑ viā expimēti ꝛ arguitiōis: qm̄ si medicina calā in 4° cōmisceat medicine fride in eodē ꝛ equet medicia eēnt in ea tres ptes calē ꝛ due frigide: prius āt in pōne adducta ponebant q̄nq̄ȝ calē ꝛ tres frigide silr in 2° gradu: ſm h̄ igit erūt q̄nq̄ȝ ptes calē ꝛ vna frigida: prius aūt posite sunt sex calē ꝛ due frigide. Si autē 3° ps adducat alia erūt sex ptes calē: ita ꝙ medicina tota erit calā nihil habēs frigiditatis. Antea vō septē ptes erāt calē in hoc gradu ꝛ vna frida. ℭ Adhuc aio ꝙ non erit modus quo sit poſſe 4m assignare gradum. ℭ Amplius. neq̄ȝ radix hui⁹ pōnis stare pōt: qm̄ tēperamētū non solum resultat ex calis ꝛ frigidis i 4°. veꝝ etiā ex gradib⁹ substātib⁹ oppositis ꝛ tēperatis: vt tertio calitatis gradu cū tertio friditatis gradu. 2° cū 2°. p̄ cū p̄: ꝛ tēperantia cū tēperantia. ℭ Rursus. Qđ erit in 4° gradu calīn ſm hoc nihil frigiditatꝫ haberet: qđ ridiculū est dicere: cū ca. frigidū: siccū ꝛ humidū nō simplr in his: ſȝ a dñio dicam. Relictū enim fuit in p̄m° calīn frigidū: siccū ꝛ humidū simplex ꝛ absolutum. ℭ Distinctionē siq̄dē Cōstantini intellectus nō capit dispoīt⁹ sane quādo gradus firmat: vt apparuit ſm Jacob per recessum a tēperantia. Calor aūt nālis vt fingit non est temperatus: sed magis in 2m tendit caliditatis gradū. ℭ Adhuc calor nālis a forma p̄ma tēperat⁹ mulcebris est ꝛ suauis: ꝛ si hic ꝛ cōplexio humana in 2° gradu cali relatione que ponderis ponant. Aut forsassis calorem nālē intelliget inatuȝ ꝛ nō currentē vel tertiū ex his cōcretum. ℭ Palin. Cum 2° colliget ꝛ p̄ canone calor nālis sit calidus ꝛ hūidus ac mēbroꝝ tāq̄ȝ forma erit in 2° gradu eq̄lis frigiditati fere illius gradus aut siccitatis: cū frigidū ꝛ siccū graduent per ipsuȝ: ꝓp qđ sicut ꝛ in alijs plurimis omittat vt ambigu⁹. ℭ 4am quoq̄ȝ graduū diuisionē quā Gal. Auer. ascribit: meli⁹ audio: q̄nis Alchindi fili⁹ eā dixerit Gal. iprobaretq̄: tñ reddirus est hic suspect⁹ hūc gradnum distōnē nō sperno cum eulter incōueniētia que Jacob ꝯsequunt ꝛ alios. Obseruetur q̄ȝ nālis paulatinus ꝛ occultus nāe ꝓcessus distantiam oēm in magis ꝛ minus distictā a tēperamēto vsq̄ȝ ad extrema graduū q̄tuor ꝯtinue replēs: ita vt finis vnius gradus statim p̄mm alterius attingat: velut ēt vniuersi connexio vt elemētoꝝ inter se ꝛ ad orbes ac illoꝝ adinuicē. Qđ 5° apparet pharmacoꝝ ꝛ p̄ 2°. Medicina nāq̄ȝ dr̄ calā i frigida: sicca vl' humida: siue qđ comedit ꝛ bibit: aut iniungit in p̄ gradu que calefacit corpus calefactione nō manifeste ꝑceptā: īmo in ipsa indiget demōstratione rōcinatiōis ꝛ dialectica nisi per accñs: vt qñ reiteratuȝ fuerit ꝛ multotiens factū. Qđ aūt in 2° gradu: tale ꝯsistit ꝙ fortius opet p̄dicto. Est nāq̄ȝ ipi⁹ opatio manifesta cōprehēsa: cursum tñ nature ac eius nō ꝑmutās act⁹ nisi accñte: vt si multotiēs occurrit vel multū extiterit. Aliqđ eñ dupli'r ponit in gradu aut directe rōne q̄litatis vel lateralr ex parte q̄ritatis discrete aut ꝯtinue. Illud q̄ȝ qđ actionē forte efficit: non tñ vltime: vt inde essentialr nocumētum ꝓueniat manifestum qđ non mortificet ꝛ corrūpat gradū obtinet 3m. Qđ autē sua opatione vt caliditate adurit aut mortificat frigiditate eēntialiter q̄lis est venenosoꝝ ꝓprietas: id in 4° ponitur gradu. Qui siq̄dē gradus vt indeterminati referunt in tēperamētuȝ: velut in regulā ineq̄litatis directiuā. Est aūt ipm quādo aliqđ corpori occurrēs in eius non iprimit sensum: neq̄ȝ fuget aliq̄ manerieꝝ fuge. Nā qđ hȝ sibi extat ꝯsilē: a quo nō accidit pati heben guest simpliciū pte prima. ℭ Unumquēq̄ȝ ēt gradū sequestrauit Gal. in tres māsiōes ita vt resultent. 12. in vniuerso. vñ in techni. septē nūos noiant. 10. ſȝ excessuȝ a tēperamēto: qđ euenit qꝛ gradus dicē excessuȝ in magis ꝛ minus: vbi aūt id ꝛ mediū: q̄re ꝯsut gūt ide tria. In minimis est mediū trib⁹. phẏsicoꝝ. 5. Et si vnusq̄sq̄ȝ graduū vt tactuȝ ifinitas habeat māsiones: nō tñ nobis fit eas possibile distiguere. Gradus aūt in tertia partitionē ꝓbat

E

F

G

H

Margin notes (left): p° 2°. doc. 2° fu. 1. c. 15. an. me. — Te. cō. 22. 2. 23. — Cap. 8. in medio. — Cap. 1. circa p̄nc. — Li. 3. te. c. 96. 2. 97.

Margin notes (right): Col. ca. 2. post pnc. Coll. sen 1°. doc. 3. ca 3. ante medium. — Dif. 8. ca. 2° in me. Doc. 2. fu. 1. cap. 15. an. medi. — Li. 3. tex cō. 96. 2 97. — Te. cō. 22

I — 5° simpli. dif.8.c.2. in fine.

Gal. qm̄ exiccatio synapl' non est velut exiccatio cauterij: q̄uis ambo in 4° sint talia. Sic igit' appet ex sermonibus hoꝝ ꝛ subdistōne in tres ptes ḡdus cuiuslibꝫ: q̄ totalis ter. minoꝝ distātia gradnali augmētatione in ampli⁹ ꝛ minus variata: vt nihil intercidat vacui sicut pōni Jacob seq̄bat' errones. ¶ Si aūt curiose voluero melius ēt Jacob ꝫ pro portiones nūales aut armonicas gradus distiguere vt pro portionabil'r distō mathematica aut armonica concurrat nālis supl⁹ approbate fiet: ponēdo q̄ 4⁹ gradus se habeat ad p̄ᵐ in proportione q̄drupla seu 4ʳ diapason. Et id est qd̄ fuit ɔcessum q̄ q̄rtus q̄druplat p̄ᵐ. tertius autēꝫ triplat 1ᵐ diapason diapēte. Scd̄s vō duplicat sine diapasonizat: ꝛ pri mus ad tēperamētum quātū ad eius mansionem scd̄am in ꝓportione emiola se habet: seu diapēte: q̄rtꝰ vō ad p̄ᵐ in epi trica ꝛ diatesseron. Hoc itaqꝫ mō sani⁹ ac nālius graduum distinctio ꝓportionib⁹ famulat' arithmeticis ꝛ musicis.

K — 5° colli.3.c. 37ā me°.

Propter scd̄m

quidem sciendū: vt ꝫm Auer. apparebit dīa amplius in 43. q̄ vnus modus necessitatis ɔiunctionis medicine cum me dicina est ꝓpter vigorare aut īfirmare medicine virtutem. Qd̄ duob⁹ fieri pōt modis. Uno vt misceat' alteri ɔ̄ria re liq̄: ceu qm̄ caremus medicina cal'a in scd̄o miscemus cum medicina cal'a in tertio medicinā fridā in p̄: ꝛ reddit' medi cina cal'a in 2°. Altero q̄dē vt forti medicine ɔiūgatur alia nō sibi ɔ̄ria in q̄litate ꝛ virtute: sed silis magis: verum vna min⁹ pricipet altera vt qm̄ medicina cal'a in 3° ɔiungit' me dicine cal'e in p̄: tūc enīꝫ declinat illā ad 1ᵐ gradū. Qd̄ q̄dē ꝓbat Gal. ꝓmistionē aque tepide cū bulliēte calorē illi⁹ fa cienti declinare ad graduꝫ vt dicat' 2ᵐ. Uult igit' Gal. me dicinā cal'aꝫ primi gradus eā que tertij reducere ad scd̄m.

Cap.1. p° principio.

Decimo quoqꝫ practice firmat' idēꝫ ita. Necessaria eq̄dem sit aliqn̄ duoꝝ medicaminū cōpositio ex qb⁹ cōpl'o contra ria male cōpl'oni adunat': vt qs enim morboꝝ curet' idiget medicatione in 2° gradu calefaciēte: qd̄ si non inueniat' su mat' in tertio cal'm ꝛ ɔiungat' ei qd̄ cal'm est in p̄. Ex his re

L

sultabit mediū calefaciēs in 2°. Minuit enīꝫ qd̄ in p̄ calidū calorē tertij: ꝛ ad 2ᵐ reuocat: vt apparuit in aq̄ cal'a ꝛ tepi da. ¶ His aūt Auer. ɔ̄r aduersat' maxie p duo: vnum q̄a inq̄t id ɔ̄dicēduꝫ fore: qm̄ si viderimus hoīeꝫ pati egritudi nem cal'aꝫ in 4° vel 3°: ꝛ dederimus rē cal'am in 2° multuꝫ ledet' inde: ꝛ tn̄ ꝓpter verba Gal. refrigerari deberet: puta si mel exhiberemus in potu causoneꝫ hn̄ti nūq̄d lederet' in continenti lesione grandi. Et simil'r si quis hiet passionē frigidissimā in capite: ꝛ vngeret' oleo ro. nōne multum no ceretur. Et subdit: qui sustinēt Gal. sup hoc ꝓuideat. ¶ Al ter: qm̄ sequeretur iam q̄ medicina calida tātū remitteret ꝛ reprimeret calidiorē: ꝛ quātū frigida calidā: calida enim in primo gradu ꝫm Gal. remittit calidum in tertio ad 2ᵐ: cum satis constet q̄ frigida in primo gradu reducat cal'm in tertio ad scd̄m gradum: primus enim gradus sui frigidi tate reprimit tertium caliditatis ꝛ ad scd̄ꝫ perducit. Quid autem de hoc videbitur consequenter.

M

Propter tertiū

vō sciendum: q̄ Gal. ɔsentiēs inquio tripliciter posse sermo nem eius verificari. Uno q̄dē aliqual'r qd̄ Auer. in ei⁹ vu/ cit fauorem vtcunqꝫ: ceu q̄ medicina cal'a in p̄ nō reduc' ca lidū directe in tertio ad gradū caliditatis scd̄i: sed aliq̄d re mittit ex ipsius caliditate inquiens. Si erit sicut dicit Gal. hac ɔtinget via: qm̄ medicina quā dicimus calidiorem: est que maiorē opationē hꝫ caloris ad frigiditatē q̄ꝫ minus ca lida. Erit ḡ frigiditas in ambabus per ɔ̄luꝫ: hoc est q̄ in calidiori erit frigiditas minoris cōparationis: ꝛ in frigidio ri maioris cōparatiōis: puta q̄ cōparatio caloris ad frigi ditatē in piperis. 3. j. est maior q̄ꝫ. 3. j. spice. Et si in. j. 3. pipe ris sint quinqꝫ partes caliditatis ꝛ vna frididitatis: mixtis dua bus dracmis simul erit cōparatio caliditatis ad frigiditatem minor in h' misto q̄ꝫ erāt in pipere solo: q̄ cū duab⁹ partib⁹ caliditatis in spica est multa frididitas: vt vnius partis q̄ erat in pipere cū quinqꝫ ptib⁹ caliditatis: sic itaqꝫ exponit Gal. q̄ nō fiat recte ad 2ᵐ gradū ex tertio reductio: sꝫ potius q̄daꝫ remissio tertij sub sua ꝑmanentis adhuc latitudine. ¶ Est aūt ꝛ alius modus exponēdi per accidens: vt q̄ id fiat ma gis rōne quantitatis īproportionalis in qua imensa ɔ̄r q̄ litas ɔtinet'. Aut multotiens reiteratuꝫ fuerit: sicut vna pi peris dracma valde plures extēsiue sepius ēt applicata ca lefacit q̄ꝫ scropulus. Nō aūt rōne q̄litatū ꝓportionaliū ex tensiuaꝝ: vt quādo multa tepida pauce feruēti associaret'. Hic tn̄ dicendi modus magis videt' extraneus: cū ꝓportio ꝑncipal'r qualitatū regrat' ꝛ virtutū. ¶ Et pp hoc ꝫm Gal. ꝛ alios modus tertius alius erit ꝑcipuus ex dictis iam ma nifestus: q̄re cū vnusquisqꝫ gradus sit in tres mānsiones di stributus: tertia mānsio secūdi gradus attiget imediate pri mā tertij mānsionē: positūꝫ enim est omniquaqꝫ mānsiōes ꝫm amplius ꝛ minus distictas sibi fore ɔtigues: qd̄ saluare nō

O

valuit Jacob Alchindi. Cū igit' aliq̄d q̄rtūcunqꝫ remittat' modicū a ꝑma mānsione tertij gradus: ꝛ maxime cuꝫ fuerit in eius ꝑncipiante initio ad extremitatem mansionis tertie reducet' ḡdus scd̄i. Qui si amplius remittat magis in 2ᵐ fa ciet qd̄ est in tertio peruenire gradū. ¶ Sꝫ tūc dubitat': q̄ cum tres sint mansiones vniuscuiusqꝫ gradus non vi ꝫmo Gal. v̄ificari nisi de vna: q̄ qd̄ est cal'm in p̄ nō remittet qd̄ in tertio cal'm ad 1ᵐ ꝛ multotiens ad ꝑmā scd̄i mansioneꝫ. ¶ Dōm q̄ fortassis Gal. sermo magis fuit expositiu⁹ exē plaris q̄ꝫ canonis assignatiuus. Cuius signū est: q̄m decio practice suscipe di: 2ᵐ gradum ibi. Morboꝝ quispiam ꝛc.

Cap.1. p° principio.

Aut melius q̄ ꝛ si aliqs sermonū verificetur in paucis aut raro in his opꝫ eum notare ne putet' ꝫm id veritateꝫ mime ɔtinere sicut 4ª afoꝝ. crisim in septima. Nubes rubea de notat apparens in 4ª: q̄ cuꝫ hoc magis ꝫm Gal. insit albe nisi de ru. exprimeret nō crederet qs tātaꝫ fore ipsius signi ficationis virtutē: ita enīꝫ diminuti sermones inueniunt' ple rūqꝫ vt phi exercitet' aīa: qd̄ modus oppōnis iter se extre moꝝ medioꝝ virtuteꝫ ostendit. Itaqꝫ medicina in p̄ calida

Afo.2.

P

ꝛ maxime in mānsione illius ꝑma plus frigiditatis pricipā te medicinā cal'am in ꝑma mānsione tertij gradus cal'am ad tertiā reducet scd̄i mānsionē: ꝛ fortassis ad extremitatem se cūde: ꝛ ad 2ᵐ totuꝫ per accidens quātitatis tn̄ rōne. ¶ Ad ꝑmū veniqꝫ Auer. in Gal. adductoꝝ. dōm q̄ mel nō cōfert egritudini cal'e in tertio: lꝫ de se illius remittat feruorē: cuꝫ medicinatio expetat oppōnem gradualeꝫ: nisi q̄d occurrat accn̄tal'r ꝓhibitiuū. Adhuc q̄ mel dulce velociter īflāma bile superat' adiūctū caliditati: ꝛ ideo in fe. ꝓhibent' frigida etiā quādo fuerint dulcedini ɔiuncta. Dulce nāqꝫ est inflā matiuū in cholˀaꝫ ɔuersiuū oppilatiuū: vn̄ lꝫ statim in mel lis appropinquatione aliq̄ fiat caliditatis tertij gradus re pressio: cū ipm sit in 2° calidū ꝛ siccū: tn̄ post morā facto in dn̄ans trāsitu calitas induceretur intensior. Sicut euenit in appropinq̄tione lignoꝝ semiuiridiū igni vehemēti. ¶ Ad 2ᵐ dōm iam ex dictis apparuisse non esse inconueniens ꝓ pter diuersas gradus secūdi mansiones medicinam cal'am

Q

in primo: cal'am in tertio ad scd̄m perducere: ꝛ medicinam frigidam in primo ad eundem: quoniā calida in ꝑmo per ducet primo ad tertiam mansionem secundi gradus ꝛ ide. frigida vō in primo ad secundam ꝛ ad primam.

Propter quartum

ad primuꝫ q̄d dōm iam ostēsum. ¶ Ad aliō di cēduꝫ: q̄ lꝫ multiplicet' quātitas ꝛ ɔsequēter qualitas cali ditatis multiplicat' etiā nō minus quātitas frigiditatis: vt quādo multa ligna debili adiungunt' igni: obtūdūt enī ipꝫ ꝛ reprimūt. Agens nāqꝫ cum principal'r requirat patiens sibi dispositum: ex hoc enī prouenit actio: carēs eo nō pote rit operari: ꝛ ꝑcipue quādo illud cui multa coniungit' q̄rti tas fuerit debil'r actiuū. Illō etiā qd̄ adiunctū facit magis tale est sil'e in specie ꝛ natura: nō aūt in genere. ¶ Ad aliud

A dōm id habere veritatē in cōtrarijs directe oppositis eque vigorosis diu sibi resistentib⁹ in pugna: ceu in fortibus: vt diu in adinuicē euenit duellantib⁹: quādo enī₃ tūc vnus al/ terū supat seu lor reddit super eū q₃ si paru₃ resistens mox superasset. Talia xo cōtraria nō sunt cal'm in p̄ ⁊ calidū in tertio. ¶ Ad aliud dōm: si volo eē cū Auer. dicā calidū in p̄mo hēe sensibilē caliditatē₃: vt medicoꝝ testat' auctoritas: aut caliditas p̄mi gradus: lʒ nō sit sensibilis p̄ compara tionē ad calitatē scdi: sentit' tñ cōparatione temperamētire maxime vltima mansio gradus primi: vel etiā dōm q̄ gra/ dus primi: lʒ non sit sensibilis eius operatio actu: potentia tamē est ita q̄ elatior coniuncta qualitati: vt tertij gradus mox sentitur. Nō enim euenit vt nō sit modo sensibilis ali/ quo. ¶ Ad aliud dicēdum q̄ non arguitur: sed Jacob ma gis denotatur ignauia curiosa. ¶ Quantum etiam rōnes partis aduerse ɔcludant intelligenti notum sit manifeste.

B ¶ Differentia. CXL.

Quod non sit mod⁹ quo medicina va leat deduci ex po^a in actu₃: ⁊ precipue frigida monstrat': qm̄ id erit vel ex p̄te medicine in actu₃ deducende vel cā/ lidi inati: nō q̄dem ex p̄te medicine: vt medici/ na: cu₃ ipsa sit talis po^a: seu virtute in techni. ⁊. 11. curatiue. Docet' enim eligi fm virtutē tale ⁊ nō fm apparētiam vel p̄sentem actū. vñ 5ᵒ colliget. Terrenastētia ēt calia potun/ tur in potētia talia: qd̄ sūt hō in actū p̄gressum hēe non po test cu₃ actu careat omnifariā: Neq₃ ex p̄te substātie ipsius maxime accidētibus cōerere: cū eius ita sit a mā opatio: id dūt nām retinet cibi ⁊ non medicine. Neq₃ ēt ex parte cali/ di in corpore exn̄tis: cu₃ cal'm infrigidare nō habeat frigi/ dum deducendo ad actū: ⁊ deductio in actu₃ fiat per aliqd tale existens actu. ¶ Amp̄. si medicina frigida deducit' ad actū: aut illud qd̄ eā deducit erit calidū actu aut frigidum: cū tale solū sit operatiuū. Nō calidu₃: q₂ calor nāllis nō ha/ bet aliquā viam gñandi frigiditatē. colli₃ 5ᵒ. Neq₃ frigidu₃ actu cū vita ⁊ act⁹ non stent cū eo: vel p̄ per cal'm vt inquit. ¶ Adhuc non erit p̄ diuisionē ad mima: sicut sentit Gal.: q₂ qd̄ minū est nō agere: eo q̄ forma nālis debitā q̄titate₃ re/ quirit in mā. De veneno enī₃ ⁊ igne pōt sumi in tā modica quātitate q̄ nō sentiet' medium q̄ ledat: tertij cōplonum ⁊ pharmacorum. Propter qd̄ non est modum assignare quō possit medicamē ⁊ maxime frigidum in actū deuenire.

Contrarium quoq₃ huius sensus nobis ostendit cum videamus frigidum potentia corpori applicatum in actum frigiditatis peruenire: similiter ⁊ alia. ¶ Eri. Quod agit prius non agens ductu₃ est de po tentia in actum: sed hō sunt corpori occurrētia quecūq₃: q̄/ re modum oportet quo hoc fiat aliquem statuere.

Propter primum q̄dē sciendū: q̄ qd sit me/ dicinare quot dicit' mo/ dis: dūa ostēsum est 3ᵃ. 136. ⁊. 137. Est autem ea res q̄litate corpus alterās sua sine ipsius in ip̄m ɔuersiōe. Differt nāq₃ a cibo qm̄ sui operat' mā ⁊ igressu₃ hʒ in corpus seruans ⁊ augmētās illō nutrimēto diuersificato. Tenet enī₃ locū de/ perditi ⁊ amplioris in plurib⁹. Medicina q̄q₃ frigida dī il/ la que in summo aut a p̄dūo quādā obtinet qualitate₃: vt aq̄ ⁊ aer: aut cōmista frigidoꝝ vt solatrū ⁊ papauer. Unū/ quodq₃ n anq₃ corpoꝝ 2ᵉ est tale aut simplr ⁊ in summo aut a p̄dūo. dūa. 16. ¶ Po^a q̄dē est res imperfecta nata susci/ pere cū qua naturatur dispōnē: velut hō rōnalis quādo na scit' ⁊ canis venaticus. ¶ Actus q̄₃ ex opposito res erit p̄fe cta ia₃ obtinens cū qua naturat' dispōnē. ¶ Est aūt potē/ tia duplex. Una q̄dē p̄ se. Altera xo per accñs vt aque fri/ gide curantis thetanū ex repletione. afoꝝ. 5. Prima q̄dem duplex. altera nēpe principalissima: in q̄bus natura ipsa in perfectū tēdit: nullo eādē exterioꝝ impediēte que actus vi det' primus seu po^a 2ᵃ exn̄s forma. Reliq̄ xo ceu mā adhe/ rere: qd̄ sit ide. Qd̄ multiplr euenit fm p̄pinquū aut remo tū⁹: vt qm̄ ex sāguie fit caro: aut cib⁹ bis coct⁹: ⁊ dino facile cōmiscibilis velut panis ⁊ vinus adhuc eī nra cōplonu₃ 3ᵒ. ¶ Scdō vo de aia po^a ēt adhuc duplex existit. Una q̄dem p̄ma ⁊ remota q̄lis est qm̄ qd de nō esse p̄gredit' ad esse ceu mineraliū ⁊ terrenascētiū eē ex po^a suscitat' eī ntoꝝ. aialiu₃ xo ex istoꝝ eē ɔsurgit po^a. Altera xo po^a seu virt⁹ est: 2ᵃ q̄ forma rei existit qua eē hʒ ⁊ actionē. Quā q̄dē Gal. vocat virtutē rei seu p̄sēitatē aut verā exn̄tia₃: vt tactum. 16. dūa. ¶ Hō quoq₃ po^a 3ᵉ existit. Quedā nāq₃ est remota: non tñ p̄ma dicta po^a que est virt⁹ ɔsiderata p̄ opōnē quam nostra corpa in eius efficiūt subā₃. Quia qm̄ porrigo: illi⁹ a calore nr̄o patiet' inato p̄ueniet tūc qd̄ erat in po^a in actū: q̄lis est po^a medicinarū primi g̃dus ⁊ scdi maxie. Po^a sigdē p̄pin/ qua in intētiōe habit⁹ existit: q̄lis est napelli ⁊ veneni vipe/ rarū pōt in nr̄a corpora p̄imēdo. Est ⁊ alia media hap: cu/ ius q̄dā magis se tenet cū po^a dicta remota: velut q̄ cū intē tione bonitati̇ extat aptitudinis: sicut sulphur medicamen medee ex sulphure ⁊ aspalto humido. Altera vo est affini/ or po^e p̄pinque: maiorē hñs p̄dictā aptitudinē in actū ceu medicinaꝝ po^a venenosaꝝ: vt opij ⁊ enforbij. Hec autē sig dē po^a tota scdm inclinatione₃ hʒ in actū p̄p eius parum ab ipso distare valde maiore₃ q̄₃ potentia p̄^a appellata remo/ ta. Ipsa nāq₃ p̄pter eius distare non multū nisi alteratiuis multis interuenientib⁹ trāsmutationib⁹ medijs in actū dedu cit'. Po^a etiā scdm actus 2ᵒ de aia denotat⁹ est primus: for^a exn̄s materie ex qb⁹ rei ɔsurgit subā: qua q̄dē q̄litatibus medijs actus ɔsurgit secūdus qui operatio appellatur.

Propter scdm xo sciendum Gal. posuisse ter/ tijs cōplexionū ⁊ simpliciūm ma gis medicinā in actum deduci cal'm ⁊ frigidā ēt per diuisio nem ipsius in minimas p̄tēs. Aegrūt enī₃ motu₃ ab extrin/ secoue a nr̄i corporis calore. Qd̄ conat' ostendere: eo q̄ in diuisa ⁊ minuta cal'm ip̄rimit' melius: ⁊ eis dilat' ⁊ ampli⁹: vt apparet in lignis siccis minutaq̄. In viridib⁹ q̄₃ humidita/ te plenis ⁊ integris calor vt ignis inualescere nō pōt: cu₃ vias ⁊ poros nō sibi inueniat paruloꝝ q̄b⁹ subingrediat'. ¶ Hec aūt positio ⁊ si sufficienter⁹ veritatē videat' ɔtinere: non tñ cām q̄sui simplr exponit: sed cōcausa₃ seu occasionē magis dicit. Quia si medicina nō īfrigidaret frigida nisi diuisione eius in minimas partiū: tūc cū illā suscepisset diuisionem ia₃ foret actu frigida: qd̄ nō est: cu₃ non appareat ex h̄ existere qd potēs in actū deductiuū. Et ideo Auer. Non est dicere q̄ sit ia₃ actu frigida diuisiōe ipsa in p̄tes minimas deducta. ¶ Amp̄. diuisio respicit q̄titatē: sublata nāq₃ q̄titate sub/ stātia īdiuisibilis p̄manet. physicoꝝ p̄. Quātitati autē nec actio nec passio attribuit': mathematica enim neq₃ motum aut locū hñt: nec tpe mēsurant': nec finis ⁊ bonū in eis repe riunt': vñ ēm salte mot⁹ sʒ eē: ⁊ per ɔñs nō agūt nec patiū/ tur nisi metaphorice fortasse. 3ᵒ metaph. ⁊ de ge. ⁊ cor. p̄. ꝑp qd̄ ex diuisione respiciēte q̄titatē sibi deductio po^e in actū cū nō sit q̄s huic modus actiōis assignari nō poterit. Mō/ strauī nāq₃ ex dūa. 60. oēm actionē q̄litatib⁹ p̄fici cū ei⁹ rō in q̄ntitate ɔsistat q̄ p̄prius q̄litatibus inest. ¶ Rursus. Si medicinā deduceret de po^a in actū: nūc a sūt que mima sunt opōnē hēe nō p̄ūt: cū forma determinatā q̄titate₃ regrat ⁊ māim. Est enī₃ mimā carnē fm Arist. assignare: ⁊ vt inductū de veneno ⁊ igne. Sicut enī₃ corp⁹ minorat' ita ⁊ virtus re mittit' 2ᵒ cañ. Propter qd̄ ɔcludit' ex diuisione medicine in p̄tes minutas nō posse po^{am} eiusdē in actu₃ ɔsurgere. Et iō Auer. Gal. dicit sicut fugitiuū. ¶ Attēdēdū tñ q̄ q̄uis diui/ sio in p̄tes minores medicie nō sit cā deuētus po^e in actum: est tñ ɔcausa quodāmō velut ignis nutritionis ⁊ alimenti. 2ᵒ de aia. Res nāq₃ ɔuertibiles ⁊ de po^a in actu₃ deducibi/ les qm̄ in p̄tes ɔuertunt' paruas facilius in actū deducunt': vt testat' p̄ Gal. ēt in lignis siccis ⁊ minutatis ⁊ hūidis viri dib⁹ ⁊ integris apparet: vt enī₃ ɔgregatio ⁊ segregatio nō est

Marginalia (left): Ti. 3. tex. cō. 87. — Col'. c. 2. ⁊ me^e. c. c. q. iuxta fi. — Cap. 24. post me^m. — C — Cap. 3. p^o medium. — 3ᵒ sim. dif. 4. c. 2. circa p̄n^m. — Cap. 4. in principio. Di. 4. ca. 3. iux. fine. — D — Afo. 11.

Marginalia (right): E — Cap. 1. p^o principiū. Te cō. 55. ⁊. 61. — Ubi sup̄ imediate. — F — Te. cō. 5. — Cap. 1. p^o medium. Dī. 4. ca. 1. cir. p̄n^m. — G — I — 5. colli₃. c. 3. p^o me^m. — Col'. t. c. 15. — Te. cō. 3. T. cō. 44. — H — p^o phy. tex. cō. 38. in argu. — Tra. 1. ca. 5. an̄ me^m — Te. c. 41. ⁊. 39. — 3ᵒ cōplo. ca. 1. i me.

I

gñatio ꝛ corruptio sicut posuere antiq; ꝯferūt tñ ad gñonē ꝛ corruptionē. Nā ꝯgregata ꝛ separata leuiter existūt corruptibilia: p̄ de gñone a ita i ꝓposito. ℭ Sʒ ꝯ. A. scdi p. vi mo dū Gal. tenere ingeno. Medicia subtilis est: cui9 ꝓprietas extat: vt cū a virtute patiē nāli: que i nobis diuidat in corporib9 nris in ptes minimas. ℭ Dōm ꝙ. A. nō dixit id vt daret modū vēr deducēdi po^em medicine in actū: sed vt medicinā describeret subtilez per id qꝺ erat ei notius aliarū relatione que bꝫ nō bñt subaʒ. ℭ Auer. vo. 5. collect. ponit ꝙ medicia frida ex po^a cōuertaē in actū per caliditatē in ea existētez: quā qdem calor inatus ꝛ filis vtcūq; caliditati illius suscitat de po^a in actū ifrigidādo chilū: ꝛ p ꝯñs corpus: ait nāq; medicinam fridā nō ifrigidare nisi q: in locis digōnis ad diminutū ꝯuertiē amplius calorē ꝙ̄ calor sit corporis: ita ꝙ chilus gñatus ex ea est a calore corporis diminut9: ꝛ iō dī ꝙ veraciter infrigidat eo mō q̄ dicit 2° ce. ꝛ mun. stellas nō agere frigiditatē: sed calores silēs vnicuiq; elītoꝝ dete/ stās. A. ponētē aliq̄s ifridare: de q̄ per gñirū ꝓbl. 25. Hoc ēt conaē ꝓbare ingeno calorē nālē nō bꝫre aliquā viā gñandi fridītatē: ꝓp qꝺ visus est ei ꝙ ois medicina frida ꝓp caliditatē in ipsa exītē ꝓportionatā vtcūq; calori corpis in actum ꝑueniat friditatis. ℭ Hec aūt positio cuʒ ipsius motiuo calūniā patiē nō paruā: sic eni ei9 modus ꝯueniret soli medicine ad vētrē ꝑuenienti cū ibidē gñeē chilus: nō aūt alīr applicate. ℭ Adhuc. si ꝯuerteretē medicia non q̄litate ageret sʒ mā. ℭ Eti. Talr nūq̄ʒ dicemus aliquā sūc vere fridā nisi corporis relatiōe aialis: sicū tñ illis dēpto q̄dā in se ꝛ ad eius ta sint frigida sm opīones diuersas. p̄ 2^a. ℭ Amp. si est vere calīm est ꝛ fri. nā si vnū ꝯ̄rioꝝ est in nā: ꝛ reliquum. 2° ce. ꝛ mū. Sʒ calīm inueniē veraciterq; calefaciēnos ꝛ fridū vere infridās. ℭ Rursus. cū operatio faciat scire formā: qꝺ sensibilr ledet aut destruet opōnes sui friditate veraciter est fridū. Hꝫ aūt multe sūt medicinaꝝ: q̄re ꝛ fride eruntq;: ēt sicut aliqd est ita ꝯcipiaē ꝛ significet: fridū eni dī ab ifrigidare: sicut calīm a calefacē. ℭ Iꝫidez. si ꝓp caliditatē inuētam in medicina frida deducaē de po^a in actū: tūc medicina minus frida citi9 ꝑuenit ad actū friditatis cū minorē hēat contrarietatē ad calīm ꝙ̄ medicina fridior. Cui9 ꝯ̄riū ꝯspicim9 in sempuiua: vermiculari vua canis ꝛ silibus ex vna pte: ex alia ꝯo in solatro ꝑtiosoriusq; amo: mandragora: lacte papaueris egyptiaci ꝛ talib9 hñtib9 ītēsiorē friditatē: q̄ tñ velocī9 infridāt actu ꝑ̄dictis. ℭ Adhuc. si calor corpis non deducit medicinā fridā ex po^a in actū nisi ꝓp caliditatē i ipsa repꝑti: q̄r cēdū est tūc qd fridū in ipa superās ꝺducat ad actū aut erit dare ꝙ nō deducaē in actū: ꝛ cū iā careat calo aut ꝙ in medicia diu frida adhuc insit calʒ ꝓp qꝺ ꝑuenit in actum ꝛ sic nō erit frigida: imo poti9 sit ca. ℭ Inductiuū ipsi9 fortassis non valet: calor nāq; corpis ꝛ si nō hēat p se po^em alterā ad infrigidādū: tñ p accñs inexistit: velut aq̄ frigide in calefacere per accñs ꝛ morbos ēt curare frigidos vt the tanum ꝛ talia. 3° de cōplonibus. ꝛ. 5. afoꝝ. Refrigerat nāq; calīm aut mā; ꝓpriā ꝯsumendo vel poros aperiendo corpis qb9 exhalat foras aptis. ℭ Quidā ꝯo somniāt calʒ me^eꝫ fridā in actū deducē ꝓhibēs remouēdo. Tūc siqdez medicina frigida foret alia a construente ipsam frigido.

M

Propter tertium

qdē sciēdū: ꝙ qs fundar9 sup sniaʒ Arist. actiuoꝝ ꝛ passiuoꝝ poterit aliquē cogscere modum: quo fridū po^a in actū cōmodius deducaē: ꝙ aūt deducaē sēsus idicat cū rōne eo ꝙ ois actio sit ab ente actu. Apparent aūt q̄dā hñtia nūc oppōnē illis carētia ꝑus: q̄re ex po^a ꝯuenerūt in actū. In eodē eniʒ nūo po^a actū semp precedit: 9° metaph. Rō autē deducēdi frigidū de po^a in actū est idētitas ꝛ similitudo generalis vel mā: alteritas aūt ꝛ dissimilitudo spālis: faciēs nāq; ꝛ patiēs ꝛ oino ꝯ̄ria gñe qdē sunt eadē ꝛ silia: spe autē altera ꝛ dissilia. Actiua eni ꝛ passiua adinuicez sunt ꝯ̄ria ꝛ mediaꝝ p̄ de ge. Cū eni calīm corporis agat in fridū potentiale: q: eius po^a: vt ostēsum est: nō multū distat ab actu: cū sit forma eius: suscitaē ex suo ꝯ̄rio ꝛ in actū deduciē. Actiuis eni ꝛ passiuis ꝯ̄rijs fortib9 ꝛ dispositis applicatis adinuicē: tēpore sm Arist. ꝛ Gal. ipoīe est nō agere. Modū aūt huc indicat nobis qꝺ videmus accidere in alijs tā calidis po^a deductis in actū per suuʒ ꝯ̄rium ꝙ̄ ēt frigidis. In calce nāq; inextincta calīm post multuʒ tps remanet virtute: quę adueniēte frido actuali suo ꝯ̄rio in actū ꝑuenit caliditatis. Obsediē aūt calīm calcis ꝛ vigoraē ab aque frigiditate infrigidāte ꝛ poros claudēte: ꝓp qꝺ calīm in seipm ꝯctum: vigoraē ꝛ excitaē tādē superās frigiditatē aq̄ actualē. Sic ēt ex trāsitu aque frigide sup mineras sulphureas po^a ꝓpinquiori deducta in actū caliditatis excitato in hꝫ mineris calido ab aq̄ ipsa reddiē calīs de ꝓprietatibus elītoꝝ. Hoc ēt mō ꝯfectio ex sulphure ꝛ aspalto: quā qdā ꝯstruūt curiosi exposita pluuie inflāmaē qua qs posset domuʒ inimici occulte cōburere: qꝺ ꝛ cib9 nou9 mēbris idicat occurrēs ethici. Et acetū ēt parti dīntia. 170. Silr ꝛ po^a frigida in actuʒ deueniunt ex calo: velut mōstraē etiā marmore exposito sol. pānis inuoluto: qꝺ ēt appꝫ in glacie: grandine ꝛ flegmate vitreo calore ꝯcitato clysterijs: qb9 nō solū friditas inexistit actualis: verū ēt potētionalis: q̄ñ eni liq̄scūt vehementi9 infridāt. Sic igiē ꝛ in corpe nr̄o medicia frida deduceē ad actū infridādi excitato calo frido sibi ꝯ̄rio: sicq; frigidiora cū magis oppugnent calīm corpis ꝙ̄ min9 frida citi9 suppeditādo calīm mota ab eodē in actū deueniūt frigiditatis: vt ostēdit nā narcotici cū vino exhibito calo aut aliq̄ modico calo: vt castoreo addito. Cōcitatis eni ꝛ nō refrenatis citi9 in actū ifrigidationis ꝺducit ꝛ fortius. Infridat eni ēt si exhibeaē calefactum valde: vñ cōplonū. 3. Sicut aq̄ calīa iniecta flāme extinguit eā: ita ꝛ opiū ifrigidat ꝛ periculū iducit mortis: ꝛ si maxīe calefeceris. ℭ Cōtingit aūt circa ꝑ̄dicta duplr dubitare: p̄ qdez q: cū medicia calīa cōleet cū calore corporis: nō soluʒ in gñe: seu mā: verū etiā in specie sic potentia: sicut eni alba ois sūt indistītia spē. topicoꝝ. 4. ita ꝛ qualiuʒ reliquā: nō poterit igiē in actū deduci. Et cū opponaē rōni: qua positū est ꝯ̄ria in actū deuenire: oīatuʒ nāq; oporteret ꝛ alteritatē ꝛ dissilitudinem fore in spē. ℭ Dubitaē ꝛ itidē: q: ñ. 9. metaph. ac de aiallū ge. 2°. ꝙ semp ex potestate ente fit actu ens ab actu ente: vt hō ab hoie: ꝛ music9 a musico. Et hinc est qꝺ dī ꝙ oē qꝺ deduciē de po^a in actū p aliqd tale educiē actu: qꝺ in deductiōe medicine de potentia in actū minime reperiē: vt tactū. ℭ Ad p̄mū qdez dōʒ: ꝙ ca. potentiale medicie ꝛ calīm corpis: lʒ videanē cōuenire: non tñ ꝯueniunt nisi remote ꝛ in gñe. In spē aūt ꝛ nā differunt maxime velut est calīm primi gradus ꝛ scdi ꝛ tertij ꝛ q̄rti. Media eni ꝯ̄rietatem hñt ad extrema ꝛ nō tñ extrema ad seipa. p̄ 2^a. ℭ Eti. Unū calidoꝝ est po^a: reliquū ꝯo actu: ac vnū simplex vt medicinaꝝ ꝛ elītoꝝ: aliud compositum: vt corpis: ꝛ lʒ oia alba inquātum talia indistātia: differunt tñ inquātū alia: sic ꝛ in reliquis. ℭ Ad aliꝺ dōm: ꝙ aliqd deduci de potentia in actū: nil aliꝺ est ꝙ̄ gñari qꝺdā. Est eniʒ gñatio deductio de nō esse ad esse. In gñatiōe nāq; 3^x attendiē silitudo: est eniʒ q̄dā similitudo realis ꝛ vniuoca penes quā attendiē silitudo forme ꝛ spēi: qua silitudie ꝑfecta generāt: vt hō hoiez ꝛ equus equū. Et hꝫ gñonē opꝫ ab actu ente fieri ꝛ hñte silitudinez vniuocā cū gñato: imo iterdū ꝛ silitudo reperiē in idiuiduis vt appꝫ in assimilatis parentibus ēt sm cicatrices ꝛ stigmata: de gñōne aialium p̄. Est ꝛ alia virtutis equoca magis qua sol nos gñat ēt q̄ sunt vegetabiliū ꝛ aialiuʒ ex putrefactiōe solum. Sic ēt vinum gñat ebrietatē: ꝛ mor9 caliditatē effectiua tñ virtute ꝛ non for^r: nō eni formalr ꝑmanēt talia: ꝛ in hꝫ gñōne lʒ reqraē actualis exīcia exterius motiua: nō tñ reqriē idētitas formalis: sufficiē eniʒ ꝺtual sola. Estq; 3ª silit^do iter ista duo me^a: q̄le est q̄ñ due spēs ꝓpinq̄ aialiū in q̄ntit^e ꝛ tpe gestatiōis aduenientes ī adinuicē ꝯiūgūē i tertiā gñonē vt i mulū ꝛ leopardū. 2°

A

Cap.5 in medio.

de ge.ani. In his nãqz nõ attẽdit̃ siĩli̊ formalis tñ aut virtual̃ sz vtrãqz i vñ ꝛ agẽs ꝑter h̃ ꝙ existat actu opz siĩlitudinem iducẽ ex virtuali ꝛ speciali ꝯfractã: cũ itaqz siĩtudo medicine ad corpus sit virtualis solũ ꝛ nõ formalis. Sic eniz foret ipsamet ipsa nři corporis subaivt arguit̃ ꝑ pᵃ. sufficit ꝙ sit agẽs deductiuũ eiꝰ de poᵃ in actũ tale actu exñs cũ siĩtudie quadam virtuali: non antez formali. Et de hoc diia visum. 101.

De. 3. c. 1. pᵒ medul.

Propter qḋ apparet 4ᵒ qd dõm ad inducta: quoniaz causa qua medicina frigida deducit̃ de potentia in actum est potẽtia ꝓpinqua ad actuz cum sit ipsius forma ꝛ nõ potẽtia ad esse remota ꝛ ꝛ calm corporis actu tale exñs virtute sola. Appuit et quẽ calor corꝑis modũ hz ifrigidãdi. ℂ Ad pᵐ tñ dõm ampliꝰ ꝙ medicina deducit̃ de potẽtia in actũ: ꝛ ex pte qdem medicine velut principij passiui actione cali tãqz actiuitatis vt medicina cala dirécte in actũ deducat̃. Frigida ℞o q̃si a latere ꝑ modũ ꝯtietatis cuiusdam. Contraria eniz nata sunt adinuicem agere ꝛ pati. ℂ Ad aliud etiam apparuit: quoniaz per accñs calm poᵃᵐ habet ifrigidandi. ℂ Ad aliḋ siĩr qd dõm iam visuz.

B

ℂ Differentia. CXLI.

Quod medicina attractiua vadat ad humorẽ attrahẽdũ: ꝛ nõ in ventre permaneat ostẽdit̃ ꝑ Ari. pble. pᵃ dicentẽ. Quãdo medicine vẽtrẽ ingrediunt̃ ꝛ diffunduntur ferunt̃ sz quos poros nutrimẽtũ fertur in venas. ℂ Adhuc Dam. in afor. Opz ad purgandũ in siĩtudine cibi medicinã ꝯuerti per igeniũ: vt nãa eã apte recipiat ꝛ retenta per venas reponet. ℂ Amp. 7ᵒ hie. Quãdo mẽbra ꝑmanẽt ẽm dispõnez suã nãlẽ attrahũt qḋ eis est siĩle ꝛ ꝓpriũ. s. cibũ. Quãdo aũt ipsis accidit dispõ egressa a nã attrahũt qḋ eis ꝯtrium ꝑꝑ desideriũ gescẽdi a lesione. De autẽ sunt attractiue medicine cũ sint de gñe veneni. scḋo re. ac. ℂ Rursus practice ꝛ canone scḋis. agaricus facit ꝑuenire medicamẽta solutiua in corporis extrema. dicit et ꝙ hermodactyli dbilis solonis entes attrahũt a remotis: vt a iũcturis ꝛ in eis stipticitatẽ relinquũt: vnde valde ꝯferũt. Hãc ℞o stipticitatẽ nõ iducerẽt nisi corꝑ suba ꝑuenirẽt ad ipsas. ℂ Adhuc. aut suba trãsit ad humorez aut virtꝰ tñ cũ nõ plura sit pᵃ assignare. Sigdẽ suba: tunc ipsamet medicina ibit ad humorẽ: sicqz ꝓpositũ ꝯuincit̃. Si ℞o virtus solũ vt absqz suba: tũc accñs erit sine subto ꝛ de subto migrabit in subm: virtꝰ ℞o est accñs in gñe locatũ q̃litatis: qḋ est ꝯ physicoꝝ ꝛ gñationis ꝓmosietiã diuino intellectui. ℂ Palin. Exhibitio cibi aut potꝰ vt aq̃ maxime fride post medicinã facit illã opari: qḋ non videt̃ aliter nisi qꝛ medicinam in humores ipellit ꝛ mẽbra. ℂ Rursus. ois actio perficit̃ ꝯtactu. primo de generatione ꝛ corruptione. Contactus autẽ omnis ponitur ibidem corporũ: itaqz medicina cum eius substantia transiet ad humorem.

Pble. 42.

Afor. 14.

Cap. 5. in medio.

C

Colˡ ca. 32. cir pa. Cap. 54. in nõ. 558. ara. 2. c. 81 circa finẽ. In 3ᵒ 21ᵒ. tra. poste. ca. 8. circa pncipiũ.

Te. c. 14. ꝛ 39. T. c. 83. in fi. ꝛ colˡ 1. c. 81. 12. 31 ꝛ. 55. Colˡ 1. c6. 60. 78. et 79.

D

Huius quoqz ꝯtrium sapiũt excellẽtes medicorũ: vt Joãnes serap. Haly. Aui. ꝛ Mes. Sermones eni ipsoꝝ apertꝰ sonãt medicinã quando attrahit hu. vẽtrẽ ihabitare. ℂ Amp. si suba ꝑgeret medicine ad humorem debilitaret̃: ꝛ in via dissolueret̃ ita vt similitudo corrũperetur: quã ad hu. habet attrahẽdũ: qua ponitur a Gal. attrahere: ꝗre ꝑmanet in vẽtre saluata trãsmissa ad hu. attrahendum virtute. Si eniz vt aiunt qdã ꝑgens dissolueret̃ in fumos nouũ ide fieret gñatũ corrupto priori: seu spũs generatur ex humoribꝰ subtiliaris aliꝰ existens ab illis ꝑꝑ qḋ virtꝰ tẽdit sola medicine ad humores.

Bre. 7. c. 20. in pa. 2. prac. 53. pᵒ. 4. c. 4. circa finẽ. T. 1. 1. cañ. fed. 1. ca. 2. 3ᵒ de simp. di. 4. c. 4. ad mediũ

Propter primũ antea q̃situ̅ exponat̃ ꝛ omnuz ad quẽ locũ attrahat medicina ostẽdat̃. ℂ Propter hõ ꝑmũ scieduz medicinã attractiuaz fore q̃litate eius essentiali: que virtute sibi i̇dita sue spẽi ex humoribꝰ attrahit qḋ eius ꝓpriũ euellere. Quid aũt sit attractio ꝛ quotiẽs ꝛ quõ fiat aut q̃litate sola: seu Arist. cũ Auer. fortassis vi sẽtire: aut ꝑ athomos idiuisibiles: vt epicurus ꝑ naliũ iductꝰ virtutũ suscipiens positionẽ Democriti ꝛ Leucippi: vel a tota suba siue spẽ: aut a virtute ꝯsite illam mõstratum diia. 51. ꝛ. 60. vectunqz. Demũ est autẽ q̃litate essentiali: vt expositũ est diia. 71. Subditũ ãt virtute idita sue spẽi. ℂ Quoniam medicinaꝝ q̃dã soluũt a tota spẽ: q̃les sunt dicte attractiue dissolutiue cale ꝛ sicce: q̃daz ℞o a q̃litate sue aut sui põdẽ vt myrabolãi ꝛ cydonia: vt leniendo vt cassiafistula ꝛ viole cũ alijs: aut lubrificando: vt psiliũ mucilago ꝛ prunoꝝ sic sentiũt. A. ꝛ Mes. 2ᵒ ℞o practice q̃sdã medicinaꝝ soluere sentit̃ suo acumine: vt euforbiuz qḋ virtute volũt ꝑdicti soluere occulta. ℂ Est aũt diia iter medicinã attractiuaz ꝛ alias. 3. seu. 4. solutiuas: qꝛ attractiua ꝑ se attrahit: ꝑ accñs ℞o soluit: eo ꝙ humores ducit ad vẽtrẽ aut itestina: qui demũ nãe redditi odiosi eos per vomitũ aut secessuz educit: vñ ꝑ 4ᵒ. Cũ hu. fuerint ad stõchũ vel itestina attracti huius nã mouet̃ ad h̃ vt eos nã pellat ex. Alie aũt medicie ꝛ ꝓprie tres ꝑdicte ꝑ se vident̃ magis soluẽ aut sui põdere descẽdere cõprimẽdo. Et si in myrabolanis q̃dam poni oporteat virtutẽ attractiuã cũ euacuent cholerã aut meliaz q̃nqz distantẽ obuiatione aut leniẽdo nãm vt sicte... rim ꝛ mẽbrorum expulsiois ductus vel lubrificãdo nãm ꝛ aptã fluxui reddẽdo: hec eni inuit̃ diia. 3ᵒ canone fen pᵃ. inter lenitiuũ ꝛ lubrificatiuũ qñ dr̃ nãm cholericã fore euacuandã cũ eo qḋ lenit nãm ꝛ lubrificat nãm. Additũ autẽ fuit ex humoribus. eo ꝙ 5ᵒ pharmacoꝝ. ℂ Medicinarũ q̃dã attrahũt hu. vnũ de sui ꝓprietate determinatum: vt scamonea cholerã: alie ℞o duos sz vnum ꝑncipalr̃ vt aloes antonomastice cholerã: ꝯsir aũt flegma: ꝛ polypodiuz melãcholiã ac flegma grossum. q̃daz ℞o preter sanguinẽ oẽs: qꝛ illiꝰ attractiua nõ hr̃ hodie medicia. Gal. eniz fecit illuz suspendi preside iudicãte qui eam teiebat. 144. Sãguis tñ mundificat̃ cãseu agaricus sz Gal. vñ ꝛ Mes. Democritus dixit ipm fore medicinã familie. i. cõem ꝛ familiarẽ cũctis. Euat eniz nãm oẽz: ꝛ ab oibꝰ mẽbris educẽs singulis prestat iuuamentũ non modicũ. ℂ Cuius itaqz dualitatis aut pluralitatis attractiõis cãusa põt ꝯtingere taz ex parte medicine q̃z et ex pte huoꝝ attrahẽdoꝝ. Medicie siqdem qꝛ calor ipsiꝰ q̃tũcũqz vigorose nõ est actualis ꝓprius seu forti magnes ꝓpa virtute ad se attrahit: sz acgrit̃ ꝛ in actũ deducit̃ cũ sit potentionalis solũ per calorẽ quo afficit̃ nature. Aliogn in ipz nũq̃ operet̃ ꝑ 4ᵃ. vt in corporibꝰ apꝑs mortuoꝝ: quem qdẽ calorẽ opz eẽ determinatũ ꝛ ꝓportionatũ medicie q̃titate dbitis ꝛ q̃litate. Nã si q̃titas multiplicet̃ medicie talis ẽt purgabit hu. colˡ 3. 5. ꝛ similr̃ q̃litate ipẽbꝰ elefangie vigorata. Sic itaqz attractio nõ ꝑuenit nisi ꝑ viã cõpõnis cuiusdaz ꝓportiõis. In medicina nãqz virtus attractiõis est sic ligata ꝛ in potẽtia: quadam magis q̃ opz calorẽ demũ corporis: vt attrahat ad actũ deducere. Nõ aũt talis vsqueq̃qz est ꝓportio magnetis ad ferrũ ꝛ vtrus. n. attractiõis magnetis plus ẽ potẽs ꝛ libera i ferrũ attrahẽdũ. Ex pte q̃z huoꝝ: qm̃ nõ est lõginquũ qn oẽs hu. habeãt ꝓpinqtatẽ in vno gñe cũ gñent̃ ab eadẽ virtute fere specifica eodẽqz calore cõi ꝛ organo: differẽtes tñ sunt nõ parum rõne mãe ex q̃ gñant̃ circa quã agit ꝑdicta ꝛ diia. 29. ꝓpterea cũ sint vehemẽter affines si multiplicet̃ q̃titas cũ virtute medicine: vni et attribute determinate humori alios educet ꝯñr ꝛ ꝑcipue habilitatos seu chola ꝛ affines illi q euacuat̃ humoris ꝓprietate: ꝗre medicina chol'e attractiua eã ꝑmitus attrahit: deide fla: deinceps meliam: ꝛ vltimo sanguinẽ: quẽ qdez nã tãq̃z natũ sibi dilectissimũ vltimo ꝯseruat ꝛ recõdit. Coacta tñ medicaminis agitatione ac feruore vehemẽti aliquã eiꝰ exhibet pte: vt ea medicie extra corpus depellat subam: velut ꝓbus iprobuz a se adducit sibi qd sui relinquẽdo: que aũt determinate attrahit fla: postea cholerã: deide meliaz ac sanguinem postremo. Attrahens ℞o meliaz demũ attrahit sup̃fluẽs cholerã: deinceps fla: ꝛ tãdẽ sanguinẽ. diia. 144. ℂ Venter aũt hic sumit̃ pro sto-

Colˡr. 4. metã. c. b.

E

ꝛ. 24. et pᵒ 1. c. 10. Collr. 5. colˡ 3. c. 18 Ca. 14. circa pnᵐ.

Colˡ. 2 cã. non. tra. 2 ca. 536. et 537. Inteᵃ pᵒ T. 1. 1. ca. 1. Ca. 54. nᵒ 555.

Cap. 4. de suo fine.

F

Tra. 1. ca. 11. pᵒ meᵐ

Collr dif. 4. ca. 3. ad medium.

Et li. 6 de pharma. cap. 3. Colˡ li. 6 cararicis cap. 5. cir. pnᵐ li. de simp. cap. 5. De simp. ad vl. c. 16 de sim. ca. de ꝓprijs.

G

Cap. 5. ad medium.

Ca. 21. de suo fine.

H

I

7. de inge. ca. 8. i me.

macho cōiter apud nos dicto q est locus ɔcauus in quo ci bi reponūt̄ ⁊ pot⁹ ꝑmit⁹ digerēdi:quē Gal. p isophago ac cipit siue mery:qd at fit ⁊ quotiēs dicat̄:ostēsū est dīis suffi ciēter.53. ¶ Propter 2^m hꝫ sciendū ꝙ medicina attractiua vel educit p vomitū icitata nā vel p secessum:siqdē p vomi tū mordēs in vētre attrahit ex humorib⁹ ad ipm:quē sibi est ꝓpriū attrahere:q qdez cū ad vētrē puenerint medicināqꝫ attigerit illi⁹ cessat attractio:cū attrahens sil' extet cū attra cto. Et tunc nā hūoꝝ horribilitate ac ēt me^{ne} acumine irri tata illis sibi redditis odiosis isurgit vt ipsos expellat in q̄ eā vomitū faciēdo. Si āt p secessum educat me^{na} pmanens ħ in vētre ⁊ demū ad itestina descēdēs hūores p se attrahit ad ipsa:nō āt ad vētrē. Per accñs tñ vt vētris in dispōne in ferioris aut ei⁹ fortitudie vl' vētris supioris debili^{te}:seu ali cui⁹ syderis supioris dñio:velut qñ qo me^{na} ēt sbductiuaꝫ sūpserit luna exñte in signo ruminātis alalis:ac eo ascēdēte dño sil'r ascēdētis exñt̄ī medio celi vl' planete illis enti ɔiū cto. Medicia hꝫ vomitu cū abis:ꝫ vt dicūt cētilogo medici.

K

7. bre. ca. 10. p^o ꝓn^m C. 1.53. ān medium.

Propter secundum

qdē sciēdū quosdā vo luisse ēt subductiuam hūores ad stōchū attrahere:qs qdē plib⁹ Joāne serapio in plib⁹ redarguit:⁊ 2° practice. Primo siqdē q: hūores ⁊ me dicina ad vētrē attracti remanerēt ambo in loco vno:vt in vētre sic magnes nō separat̄ a ferro attracto ad se ⁊ sibi cō iuncto:⁊ vt sic secessus nō itercidet neqꝫ ēt vomitus. ¶ Ad hue nā semp agit qd meli⁹ citius ⁊ leui⁹. Eā enī:ꝫ videm⁹ in oib⁹ ex polib⁹ faciētē optimū de iuuētute ⁊ senectute. Hoc aūt eueniit si hi pmāserint in itestinis ⁊ nō ad vētrē:q grauī ter ledit̄ ob ei⁹ sensibilitatē:⁊ maxie qñ cholerici fuerint ⁊ adusti. ¶ Palin. Nulla necitas est vt hu. attracti ad intesti na puenīant ad stōchum:cū possint breui⁹ ⁊ tuti⁹ deorsum p itestina expelli. ¶ Amp. vēter ⁊ stōchus sibi ɔiectus de putatus est attractiōi ⁊ iuuatiuo. Attrahit enī tunicis duo bus:expellit aūt altera solū:i ceu dicunt extrinseca. Intestia ¾o sunt expulsioni ordinata:⁊ supfluitatū receptioniqꝫ ēt duab⁹ ꝓpellunt tunicis. ¶ Rursus intestina sūt assueta su pfluitatū acutaꝝ ɔtristantiū receptioni:nā cbolā cum aliis supfluis sil'r decurrit p ipsa ɔtinue. Vēter āt mime:sꝫ ɔsue tus ē cibos ⁊ pot⁹ ei delectabiles ⁊ ꝓprios assumē. ¶ Et. regitiuꝫ nā nūqꝫ ꝓpingorem semitā omittit ⁊ facilē remo tam eligens ⁊ laboriosaꝫ cū ipsius sit opus itelligentie ois meliori dispōnētis mō. 12. apparens metaphy. Ħ aūt eueni ret si hi repent ad stōchum:qd nō solum mime ɔtingit:imo non paꝝ me^{na} vomitiua efficit̄ secessiua:qd accidit aut ga medicinaꝝ declinatiōe cū sint graues:sūt enī miste in qbus eñta ꝓdominant̄ grauia petūt amplī⁹ deorsū:vel qa can nales ⁊ vie p q̄s ptes expellunt supflua plus ad intestina q̄ ad vētrez ɔtinuant̄ ⁊ redūdāt. ¶ Palin. Nā eligit supflua ⁊ nocitiua trāsmittere ex ptib⁹ nobilib⁹ ad viles ⁊ ignobiles ⁊ nō eɔ:sꝫ vēter cū suis partib⁹ est itestinis nobilior. ¶ Ji dem nā semp ex ꝓpinquiorib⁹ ducit vijs recte operans:qd hꝫ expellere afo. 2^a. hꝫ ¾o que itestinoꝝ. ¶ Rursus ɔfert ad id stellaris afflat⁹ opposit⁹ hori a Ptolomeo ꝓtacto. Ex his itaqꝫ hoꝝ sermonib⁹ dispersis hic in vnū recollectis in fert̄ medicinā subductiuā ad stōchuꝫ p se nullo humores p ducere mō. ¶ Jn loci ēt pmanētia me^{ne} attractiue diuersi ficati fuerūt. Quidā enī posuerūt vt apper 2° ꝓtice:subal'r puenire medicinā ad hu. attrahendū. Dixerunt nāqꝫ qñ qs medicinā biberit laxatiuā pueniēs ad vētrem egredit̄ leui ter ab eo ad mēbrū in quo est supfluitas tēdens:quā ei⁹ est attrahē ꝓpter ɔueniētiaz ad illā. Qñ āt ad se attraxerit qd ex supfluitatib⁹ hꝫ attrahere:mouet̄ tūc mēbꝝ vt expellat ꝓpter discordiā ⁊ ɔrietatē quā hꝫ ad eā ⁊ lesionē pceptam ab humoꝝ acumine ⁊ medicie:vñ ipa cū supfluitate attra cta reuertit̄ ad intestina itidē aut ad vētrē:⁊ sic tandez per ficit̄ laxatio. Quod stare non pōt:vt ondet̄. ¶ Nōnulli ¾o posuerūt me^{ne} subaz attractiue in fumos dissolui:remanē te tñ ei⁹ pte nō modica in vētre aut itestinis:q qdē fumi per vias qb⁹ cibus diffundit̄ in mēbra puenīūt ad humores at trahēdos:qs demū retro adducit vigore ptis me^{ne}:⁊ rema nētis in vētre aut intestis:ac ēt mēbri a se expellētis vtute. ¶ Hec qꝫ ⁊ si minus ipossibilitatis ɔtineat añdicta:ipsi tñ ve ritati aduersat̄ nō parū. Ad ipsā enī ⁊ añdictā ampli⁹ plu ra sequunt̄ absurda:qñ silis est attractio vt scribūt hūoꝝ a me^{na} ferri a magnete attractioni:⁊ paleaꝝ a charabe ac nutrimēti a mēbris ⁊ silib⁹. Magnes ¾o charabe ad mē bra nūqꝫ puenīunt ad ferrū paleas ⁊ nutrimētū:nō. n. attra hēs dirigit̄ ad attractū:verū ipꝫ ad attrahens fert̄ vt Ha lyab. testat̄. ¶ Adhuc agēs est ꝓstāti⁹ patiēte:ꝫ⁹ de aīa:sed me^{na} est agēs:humor aūt patiēs:sꝫ si me^{na} iret ad hu. iaꝫ fo ret patiēs ⁊ vilior humore passiuo. ¶ Palin. Hitib⁹ exñti bus in mā cessat mot⁹:ꝑ de ge. ⁊ cor. Si ḡ me^{na} pueniret ad humorē tūc qñ esset secū:foꝛa iā foret ipsius ⁊ habit⁹:⁊ ita mot⁹ cessaret attractionis:velut qescit attractio qñ ferrum fuerit magneti ɔiunctū:vñ ponētes medicinā totalr ad hu morē tēdere attractionez ⁊ eductionem nullo valēt saluare mō. ¶ Amplius pfectū vt sic nūqꝫ mouet̄ ad iperfectū sed ecɔ:me^{na} ¾o est pfecta:hūores qꝫ attrahēdi ipfecti vt corru pti ⁊ parati corrūpi. Neqꝫ ēt resoluit̄ i fumos vt attrahat: qꝛ cū tota possit i eos resolui aut maior illi⁹ q̄titas qñ atti get humorē iā cessaret vt tactuꝫ attractio ⁊ p ɔñs eductio. Rursus cū de rōne fumi sit supi⁹ tēdere iam me^{na} educeret ad supiora fere semp ⁊ p vomitū solū:cui⁹ oppo^m exptū ma gis ɔtigere. Hōmū dicat̄ fumū illū nā gubernari:⁊ iō oēs corpis ptes ꝓtēdi:qd id nō posset:qꝛ tūc i solōne p me^{na} nō fieret nāe resistētia ⁊ victoria. Cuius ɔtrꝫ ꝓscribit̄ q̄rta ⁊ Haly in cētilogo. ¶ Jtidem sūt q̄dā medicinaꝝ minerales dure cōpacte:⁊ vt lapis lazulus ⁊ armen⁹:a qb⁹ nullus fere ⁊ maxie qñ tribuunt̄ itrīsi fum⁹ eleuat̄:q̄re saltez in his nō erit mot⁹ ꝓfigurat⁹. ¶ Adhuc fum⁹ applicat⁹ hu. attrahē dis superās partē medicine in vētre exñtis aut itestinis nō pmitteret eos ad ipsos adduci:⁊ cū perfectionē iaꝫ ɔsequerint suā:ꝓpter qd nullo mō subs me^{ne} attractiue per se aut in fu mos dissoluta ad humores accidit attrahendos.

L

Collr re. comē. 53.

Collr cō. afo. 15.

M

Ca. 53. cir ca pnci.

N

Ubi sup. imediate. T c. cō. 16.

T c. cō. 55.

O

Col^r c. 4. post me^{na}.

P

Propter tertiū

¾o sciendūꝫ ꝑmit⁹ modus ɔsi dat̄ attractiōis:demū veritas adducat̄. ¶ Propter ꝑ^m hꝫ sciendū:ꝫ ꝙ medicina attrahit hu. plerūqꝫ ex ptib⁹ corporis remotis:q si fuerint in parti bus iferiorib⁹:vt i spongiositatib⁹ simpliciū mēbroꝝ eos calore ac agitatione intrīn subtillat. vt extremitates paruaꝝ venaꝝ itrare ipsos cogat:⁊ de his trahuntur ad medias ⁊ magnas ⁊ demū maiores:vt inde ad venā pueniat̄ ɔcauaꝫ grece chiliꝫ dictā:⁊ deinceps per epar ad meseraicas:⁊ vl timo ad itestina:⁊ id si medicia fuerit secessiua. Si aūt vo mitiua cogunt̄ adhuc ad ventrē ⁊ stōchuꝫ vi attractionis ascēdere:q si locati fuerint i partib⁹ superiorib⁹ simpliciū mēbroꝝ vt capitis ⁊ aliaꝝ venaꝝ sil'r ingrediunt̄ extrema paruaꝝ:⁊ sic ad magnas:inde ad maiores puenīūt:⁊ vt ori ginales siue iuueniles si trahunt̄ ex capite:ab hinc ad venā magnam locatā apud cordis dextrā auriculā:⁊ demū per epar vt ꝑus ad venā chiliꝫ:⁊ vltimo p meseraicas ad inte stina:⁊ sic per ipsa ꝓpellit̄ si fuerit subductiua. Si ¾o vo mitiua per eas ad ventrez ⁊ per intestina deuenit:⁊ tunc nā irritata educunt̄ vomitu. Humores tñ habitātes sub cere bro ⁊ circa epiglotiꝫ:mery ⁊ pulmonē ad ventrē:vt testan tur attrahunt̄ qñqꝫ absqꝫ eo ꝙ venas igrediant̄. Cū enim fuerint subtiliati vtute attractionis vigorata ꝓpinqtate lo coꝝ egrediunt̄ in qb⁹ ɔtinent̄ parietes ⁊ tunicas penetrā tes in ventris trāsferunt̄ ɔcauitatē:q tandē iuxta nām me dicine vomitu ꝓpellunt̄ extra vel secessu:⁊ naꝫ qñ ad itesti na vel ventrē attracti fuerint cessat medicine attractio:cuꝫ secū exiſtāt:⁊ tunc humoꝝ grauitate ac acuitate ipsoꝝ cuꝫ ea q̄ medicine vtrorūqꝫ horribilitate vētris ⁊ itest noꝝ cō citata mō nā:vt eos secessu expellat aut vomitu:ꝓpter qd

Q

A

sane dcm q medicina solutiua per accns : solutiua existit. ¶ Propter hoc scdm sciendu subaz medicine in se aut in fumos resolutam ad hu. no puenire attrahendos: qd sermones ostendunt illustriu medicor practor. Serapionis enim filius in 7° assignans dram inter medicina alteratiua et attractiuaz inqt medicina alteratiua agere no posse ex longinquo seu solutiua: qm ipsa sola qn est longinq pot sibi pprius hu. attrahere: qn aut ipsi efficit ppinqua anexus diminuit attractio. Attrahit naqz humore ledente ex longinquo: et ponis ipm invias per qs penetrat cibus donec ipsaz attingat: et subdit qn repetes. Medicina solutiua non attrahit: nisi qn elongata est ab humore tm : qn g appropinqt ei et ptinuat secu tunc qescit ab attractione: p qde 4°. Si medicina virtutez hret attractiua: q humorez comitaret esset na virtutis expulsiue magis digna vt in sano et forti superet: z medicina no attrahat nisi ad via signata. Sed dispo medicine vomitiue est ab hoc diuersa: qm q in stomacho fuerit in eo morabit et humore ab intestis ad seipsam attrahere et sua virtute superat ad resistenduz virtuti nali. ¶ Mesue qoq. Medicina perueniens ad stomachuz no educit humore que eparet dz penetrando ad ipm: sed virtute attractionis sigillata in ea eliges attrahit ex humoribus que attrahere sibi est ppriu. ¶ Quo qdez ita nituntur ondere. Medicina eteni in vetre morans aut intestinis mediu sibi ptinuatu et primu alterat et trasmutat virtutez imprimes ei sibi silem: deinu hoc mediuz sic affectu puerit psir qd deinceps vsqz ad humore attrahedu: q a me^{na} p alterationé affect⁹ mouet attract⁹: et tadez vt dcm virtute a corpore depellit expulsiua: eni⁹ qde silez in lapidis apparet proiectione. piiciens eniz p aeris pticula mouet sibi ppinqua q alia mouet: et sic deinceps dum vi⁹ pmanet ipellentis aut aeris ipellentis et ipulsi: qd. 4. et 8. hz physi. declarari: vn et virtus solu trasmittit medicie. ¶ Qua qdez pone ampli⁹ declarantes aliq: voletes et difficultates illi occurretes remoue dicunt hui⁹ virtute no vere realr: veru intetionalr et silitudinarie magis mediu imutare: qlis est imutatio aeris et pupille a colore: voletes per id medicina virtualr et intetionalr silitudine sue spei multiplicare in medio dispositor: sic attractione efficere: talie vz esse actio magnetis in ferru. Nihil eni reale vt dicebat epicurus dissoluit a magnete. ¶ Et ab hac qde pone vltima no multu abscedes pono medicinam et pcipue a remotioribus ptib⁹ attrahete calefieri et alterari a na et in fumos quosda vsqz ad qd dissolui: vt meli⁹ possit spem et silitudine sua multiplicare in medio: vt per hoc melius attrahat: sicut eni karabe pspicit pfricatione calefactu paleas forti⁹ rape: ocide vt tactu est p mediu multiplicare. ¶ Qd ponis motiuu satis elicere valeo ex alterationibus pbabilib⁹ Aui. et Auer. de imutatioe medii ab odore: scribit eniz 2° de aia: odore realr imutare mediu cu appeat odoriferaivt pomu ptabescere minorari et psumi. Come. qoqz 2° de aia sentit ipm intentionalr tm mediuz alterari p id qd tigres et vultures pgretis leucis remote nullo pter odorem duce ad cede puenire grecor. Alo enim q corpa cesa vsqz ad aliqua pte sm qd ide euaporatione fumale resoluta mediu illic vere realr imutarut: deinu p spatiu extesa virtualr et imaginarie mediu alterault reliquu. Qd hic pot ptingere eo q odorat⁹ taliu pceptiu⁹ mediu obtinet iter sensus spualeo: vt visuz et auditu : et maleo: vt tactu et gustu: vt et apparebit. 155. Eodez itaqz mo medicina vsqz ad qd qn attrahit a remotis mediu realr: imutabit: no tn q hec realis imutatio mo humori occurrat aliquo: la eniz psata occurreret in conuenientia: deiceps vo p logingore distantia ipsius sit intetionalis solu imutatio. ¶ Quor vtruqz firmat. Primum qde ex potitore medicie: que opz a calore pati inato: vt osus crebri⁹: et maxie cu actio medicie no sit ita libera et absoluta seu magnetis: p se naqz sm debita distatiaz in aeru pot attractionis ferri. ¶ Scdm et apparet: qz color rubeus in spect⁹ itete sanguine comouet et fluxu iducit: et io phibet cu

[Margin: Cap. 5. p° medium — Cap. 4. in sua fine — B — Lib. 2. in ... sctio p° ca. 2. post principium — Tc. c. 68. Tc. c. 32. 22. c. 85. — C — Cap. 3. in medio Co. 97. in medio — D]

hueritille a cui⁹ narib⁹ san. emanat: silr iuuit⁹ coloris citrini choleraz pcitat : vz eni q patietes icterita iuuatur p pside ratione in reb⁹ citrinis. Illud eni mouet naz ad expellendaz mam citrina tota ad cute: vn alleuiant: Inde: dzla. 133. hoc at imutationes intetionales extat. Adhuc qda medicinar recete sub pedis plata a toto attrahut corpe. Haly. Silr etia poma pficiuntur ex fortiter attractiuis que solo hnt humores odore attrahere a toto. Pilule silr duriores qnqz copiosa fere itegre solone mittunt: qd ampli⁹ euenit: cu virtus expulsiua eius q medicinat fortis extiterit et humores subtiles: ppterea imutatione causabit medicina vsqz ad qtum qd realr et demu intetionalr. ¶ Sed ptra id vz e phy. 7. volees attrahetes non separi ab attractoriz sil fore: neqz mediuz iter ipa pcide. ¶ Dom illd verificari in attractioe vniuoca in q ptact⁹ itercidit corpal. Me^{na} vo attractio: vt ex. 51. apparet magis extat equoca: vbi et ptactus virtualis occurrit.

Propter quartuz

qde. ad p^m doz q veru sz virtute et no subaz: qz cu seriee Aristo. diligeter inspecta vz importare diffusione medicine sm subaz: doz cu opinionis fuisse illius. Sic eniz qda tenebat medicor suo tpe vt visuz: et illa pticula eas assignat quorunda dictor a medicis: ita vt no pex loquat in ea sm alior opinione. ¶ Adhuc vt osuz est dzla. 6. Aristo. posuit actione dcm pfici qlitate et nullam fora dicta specifica. In actione vo qlitatis: q alteratioe pficit alterans qd alterat attingit: et phy. apparet 7°. ¶ Ad aliud dom q tuc fuit illius opionis. ¶ Aut meli⁹ qz logt de medicia cibali: vt eius idicat sermo: non aut de dissolutiua: sic hic petit. In a for. eni Damasceni: medicia vz fuisse cassiafistularis hndi eta. ¶ Ad aliud silr doz: q tuc logt de medicia alteratiua q virtute mebri attractiua ducit ad ipm: et deinu de medicia dissolutiua: qua vt inductuz voluit ad mebru accedere: sed manens in vetre aut itestis attrahere. ¶ Ad aliud dom: q agaricus hermodactyli et tales no solu habet virtutez attractiua: sed incisiua: subtiliatiua: stipticaz: pfortatiua: et tales quibus soluetiuz virtutes faciut ad extrema corpis puenire. Mista eniz talia soluetib⁹ magis ipsar iuuabut virtutes qz attrahat ea: qd inuit. A. dicet e qnqz adiuuor: et reliqi non aut semp aut sepe. ¶ Aut dom : q iz stipticatio vt hermodactylor in partib⁹ sit no multu a vetre et intestinis remotis: pfortat tn iuncturas: deo q mas ampli⁹ non pmittit reumatizare ad ipsas. ¶ Ad aliud doz: q posita virtute sola ptingere ad hu et de non tn seqt accns a subiecto absolui et existere absqz ipso: qz virtus exns in medicia alterat mediuz et trasmutat: et illud deinceps aliud vsqz ad huore: sic ignis aere calefacit et aer omu corpor aliamo eni ita sit transmutatio de subiecto in subm l sz potius noua gno. ¶ Vel domz q virtus hoc no est realis vera : sed intetionalis silitudinaria q pot in aliud ipzimi et sine subro in q fuerat existere: sm ut eniz et sec due ac plures spes siue intetiones psit sil in vno et sm ide pmanere: vt nigredinis et albedis et rubedis intetiones in aere: et silr in pupilla: et qd et i formis et virtutib⁹ veris realib⁹ no ptingit. ¶ Ad aliud doz: q pp potu aut cibu supra medicina assuptos no fortificat solo eo q me^{na} suba ipellat ad humore: sz qz magis virtus me^{ne} multiplicat suaz spem et intetione in medio: et virtus et nae stimulata incitat expulsiua. ¶ Ad aliud doz: q ptactus est 2^x. realis: et talis e corpor. et virtualis: et h pot et alior esse: et qz virtus medicine penetrat et no corporea ipsi⁹ suba ei sufficit et debet virtualr ptangere.

¶ Differentia. CXLII.

Quod medicina attractiua si n solucrit mime puertat in hu. que hz attrahere vt: qm. A. p 4^a recitado opinione Gal. id prendete dicit: hoc dicta no sunt puenientia. ¶ Ampli⁹ hoc puersio aut erit rone sube medicie vel virtutis nalis agetis. No qdem pt qm qn qd in aliud puta in humore puertit t opz ipsi⁹ reso-

[Margin: E — 3° tec. huius ca. 193 — Tc. c. 10. — F — Tc. c. 11. — G De agri. l. 2° can. tra. 1. ca. 91. — H — Cap. 4. in sua fine.]

lutionē: vt sapiunt peripathetici: vsqz ad mā3 pmā3 fieri. Sic enī3 forma subalis medicie corrūpit: ⁊ p oēs dispōnes cum cte accītales. Mā vo pma cum de se indifferēter sit in potētia ad oēs formas: in ea nāqz nihil distictū p̄ metā. In potētia existit ad humores indifferēter oēs: ⁊ nō solu3 ad illū quē debat attrahere. Neqz ēt ex pte vtutis corpo nālis: cū h3. A. attrahat iuuatiuū. Medicina vo hec sit nocitiua venenosa. ¶ Palin. Que opposita effectus hīt ɔrios: sed cibus ⁊ medicia sunt oppositi: vt visu3 ex eo rōnib⁹ dria 136. ⁊ 137. Cū igit cibus habeat corpus nutrire ac augere: me^{na} vo alterare ⁊ trāsmutare: vnū nō pmutabit in aliud. ¶ Rursus silis est attractio ipsius posita humoris a medicina que a magnete ferri: sed magnes nūqz ɔuertitur in ferrū nō attractū: qre neqz medicina in humores. ¶ Adhuc p scōa: in eo qd in sanguinē ɔuertit remanent dispōnes eius iam sanguificato: ⁊ pprie qn nutrimentū fuerit medicinale: vt apparet in sanguine ex lactucis gñato: in q maior inexistit ad tpo friditas qz in reliq corpis sanguie: in gñato vo ex aliis amplior caliditas: s3 si semē vatice aut carthamus conuertet in sña: qa hec cal'a sunt ⁊ sicca: sñari caliditas inerit ⁊ siccitas: qd falsu3: cū fridu3 sit ⁊ hu. ⁊ ɔria simul esse non pñt. ¶ Amplius q pharmacia sñatis saltem attractiua nō conuertat in qd attrahit videt: qm non ratione cōplonis eum turbitb semē vatice: carthamus: ⁊ que taliu3 sunt cal'a ⁊ sicca sñati opposita. neqz medicine: q2 illa disponit per qlitatem: nutrimentū verū est aptum sine qlitate: afor. 4. Neqz a parte pprietatis occulte: quoniā in ea rō non ɔsistit alitionis. ¶ Rursus cū h permutatio alicui⁹ in humores ordinet: h autē silitudine pficiat: siqz medicina cal'a ⁊ sicca chol'e tm silis in eā trāsducet solūmō. Medicina igit nō ɔuertet in id qd habet attrahere: qm iam cibus efficeret.

Eius oppositum

habet tertio pharmaco ⁊ p q̄rta. vii Damascenus. Medicia data si victa fuerit a nā nō expellit eos quo quesiuimus hūores remanet in corpe: ⁊ eo mutata qlitate morbos intēdit generare. ¶ Rursus vt qd min⁹ ad esse videt inest ⁊ qd magis: minus aūt vi venenū posse ɔuerti ad humores: ⁊ corp⁹ ⁊ ɔuertere vt ostendet: qre medicina attractiua in humorē attrahēdu3 nō soluens ɔuertet.

Propter primum

vo sciēdu3 vt nūc sit pter alia d medicia tacta referre: q medicina dupl'r accipit: vna qde3 mīliter pro subiecto in quo fundat ratio ipsius qd est mistum ex elemento substātijs sm forma3 causatam. Aliter quoqz formal'r inquātu3 medicina: que qdem cōplo extat ⁊ proprietas aliq ɔsurgens ex alteratione mutua passiua ⁊ actiua ɔrarū ad inuicē qualitatū causata ⁊ ad aliquem extrinsecu3 aspectū vt orbem: ceu ostensum dria. 71. sm q medicina efficit alteratiua cum eius vtute aut attractiua. ¶ Cōuersio quoqz quedā existit pprie forme expoliatio ac alterius introductio. Illa nāqz ɔuerti dicunt: quo sm. A. est opatio a mā recipientia formā alicuius diuisionis mēbro humano: hoc aūt nil aliud esse videt qz nutritio: cuius ratio est perfecta nutriētis assimilatio in pprias qlitates ⁊ subas etiā illius qd nutrit dria. 30. Ratio etenī3 nutritionis mistiōe videt ɔsurgere elemento nisi fuerit depravata. Mista enim quedā sunt in vltima dispōne habilitata ad nutriendum q: illa sunt nutrimēta simpl'r dicta: vt vinum: testiculi gallo: oua sorbilia: ac hm. Alia vo remota oino ita q quātūcūqz qztitas assumat ex eis modica nūqz ɔuertunt in alimētu3: verū lesionē semp prestant ⁊ corruptionez. Ipsa nāqz in genere suo humana sunt nāe ɔria: 3⁹ pharmaco: ceu corrodentia ⁊ corpus nostrū putrefacientia maxie sublimata vt es vstum ⁊ plūbu3: viride eris: arsenicū vel realgar ⁊ reliqua: in qbus ppter eo igneitatē acutissima3 ⁊ siccitatem imēsam nullatenus in eis nutritionis remanet ratio: cu3 oē nutrimentu3 cal'o participet tēperato ⁊ humido: ⁊ ideo in qbusdā marib⁹ acuti ⁊ amaris nullū aial gñat ⁊ viuit: ceu tactū ēt dria. 101. Quedā vo medium obtinēt inter ista extrema: quo aliq magis accedunt ad latus prio: sicut dicta nutrimenta medicinalia vt ficus: vue: dactyli ⁊ silia: ⁊ oleru3 genera: vt rape: caules ⁊c. Nōnulla vo reliquo attinēt extremo: sicut que simpl'r appellant venena: vt virus serpentū ⁊ napellus. Ista eni ⁊ si a tota spē nāe humane sint ɔria: in ta3 tm qztitate pñt assumi modica q in eis seruabit ratio mistionis nutritiua: nō aūt vtutis specifice venenose: cū sit minimā carnē put est qztum qd nāle reperire: phy. p. De venenis nāqz ⁊ igne in ta3 modica pōt suscipi mole: q nō solum nil ledent: sed nequaqz sentient: scōplonum ⁊ simpliciū pharmaco tertijs: forma nāqz ⁊ pprietas opatiua debitā seu sufficientē qztitatē expetit. Ju mā: q āt virus serpentū ⁊ napellus nutriant predicti testant sapientes. In libro eni3 secreto Arist. ascripto dr puellā fore quādā veneno serpētu3 nutritā. 4⁰ quoqz 6⁰ recitat Gal. scripsisse anū quādā in pn⁰ rei ex napello rē modicā suscepisse: ⁊ inde nō cessasse isto vti: donec ei⁹ nā assuefacta fuit eo: vt audacter vteretur ipso absqz lesione: vñ ēt Rufum scripsisse puellam nutritā veneno vt ea interficerent reges qui secum coirent. Que aūt adhuc in medio isto existūt medicie rōnem amplius obtinēt: qz cibi aut veneni: quo ⁊ qda3 minus rōnē medicine participāt: velut me^{ne} cibales: vt cassiafistula: tamarindi: synapis ⁊ nasturtiū. Alia vo magis rōni attinēt venenis: sic q medicie dicunt venenose: ceu euforbiū: elleborus ⁊ scamonea. Nōnulla qdē sūt vere medie q medicie certi⁹ dicunt vt carthamus: semen vatice: agaricus: ireos ⁊ huiō. ¶ Attēdendū siqdē q humor in quē ppri⁹ me^{na} si nō soluerit ɔuertit est nālis: eo q aspectus ⁊ spia medicie ad humorē quātum ad nālia magis attēdit qz ad ea q pter nām cu3 cāe vtroruqz nāles existant: qd apparet eo q medicina chol'e eductiua vel sñatis aut melle ipsas eūat: qztulo in eis nullū extet peccatū: qd indicat medicia sanguis eūatia: tm̄ ⁊ medicina in humorē inālez pmutari cum ipm inueniat magis habilitatū ⁊ multiplicatum. Amplius humor nālis ⁊ inālis ɔueniunt cum vteqz talis adhuc dicat humor: puta sña vel melā vel cholera: imo nō solū nālis ⁊ inālis eiusdem speciei ɔueniunt: verū etiā oēs humores cōmunicant sibiipsis non parum differentia priori.

Propter scdm

vo sciendum: q Asclepiades sicut imponit ei 1⁹ elemento ⁊ p nāliu3: vt ēt. 144. tanget dria: voluit indifferēter medicinā attractiuā siue venenosa3 vel nō si minime soluerit in idē qd eūabat ɔuerti ponēs eā nullū ēt determinate humorem eūare: ⁊ pmit⁹ tm̄ subtiliores ⁊ lunatos a medicina nō ex determinati humoris eductiōe auxiliari: verū ēt magis cōuenis cōis rōne. Cui⁹ qdē potuit esse motiuū ista vt diceret ēt medicinā ɔuerti venenosa3 in id qd h3 attrahere dū nō soluerit: eo q ɔuersio seu nutritio: vt tactū silitudie pficit: medicia āt attractiua silitudine qd attrahit attrahit 3⁹ simpliciū. ¶ Quā qdē positionē affirmauit Gal. ⁊ negat A. cui⁹ rō pōt esse qm medicina venenosa ⁊ maxie in tanta qztitate assumpta vt arbitrarū sit eā soluere ⁊ non soluat ppter cās occurrētes ex pte corporis aut vtutis ɔstellationis non pōt ob eius venenositate expoliari: sic vt ⁊ in alimētū ɔuertat: imo potius corp⁹ in pnitiē deducit: qzqz eni virus aut medicina venenosa modice qztitatis possit ɔuerti in corp⁹: nō tm̄ que multe grandi extite in ipsa inuincibili a corpore malitia. Neqz valet ei⁹ motiuū: qm ⁊ si adsit iter attrahens ⁊ id qd attrahitur ɔuenientia: est tm̄ inter ipso rōne māe venenose ⁊ qlitatis excellētia sumpta in debita quātitate tam grādis ɔrietas: vt silitudinē destruat ⁊ ɔriū magis adducat cū nō possit a nā superari. ¶ Gal. qz 3⁹ simpliciū: ⁊ A. p 4⁹ testant nō simpl'r medicinā in humorē quez attrahit ɔuerti: sed trib⁹ ɔditionib⁹ adiectis: puta q nō sit venenosa: q nō soluat ⁊ digerat: quedā nāqz medicina ⁊ si nō soluit: non

tamen

A

tamē nocēt in corpe:sʒ nūc cib⁹:q2 inter medicinā solutiuā vnāquāq; ꝛ humorē quēcūq; ꝓculdubio est assimilatio:ꝛ quedā que alterant ꝛ ꝯuertunt ad dispōnē que corrūpit ꝛ interficit:pdicte quoq; ꝯditiones declarant. Medicina .n. venenosa nō eē debet que in humorē ꝯuertit attrahendū: eo ꝙ ostensum ꝙ qñ res venenosa multe fuerit quātitatis in corpus nō pōt ꝯuerti cū ratio nutritionis habita ex elemētoꝝ mistione tollat ꝓpter ꝯrietatē medicine ad corp⁹ ꝛ naturā:opʒ enim qđ nutrit in fine vinci ꝛ assimilari. Debet ēt nō soluere scđo:qm̄ si solueret iā non tārū tāto permaneret tēpore in locis digōnis ꝙ valeret digeri:in eius ēt ꝯrarietate ad corpus ipediētē:imo cū humoribus quos attraxit ad ventrē vel intestina impellit sursum vomitu aut deorsuʒ rapit secessu. Requirit ēt ipsaʒ digeri tertio:eo ꝙ omne nutriens opʒ per loca trine digestionis vētris epatis ꝛ mēbroꝝ transire. dīa. 53. Et ideo nutrimētū pellicule ventris ex ꝯtactu ēt fm medicos non est simplr nutrimentum: sed potius q̄litatiuū quoddā refocillamentum:scđo colliʒ. Sed quid de hoc differentia visum pretacta.

B Cap.4 pͥ pncipu.

Propter tertiū

qđ ē sciendū fm prefatos medicoꝝ:ꝙ tribus ꝯditionib⁹ ꝓdictis appositis medicina attractiua in humorē ꝯuertitur attrahēdū noīe medicine māliter sumpto:ceu pro subiecto cui forma inheret medicine. Ipsa .n. formalr inquātuʒ medicina nūq̄ in humorē permutat q̄buscūq; ꝯditiōib⁹ adiectis:cuʒ eā digeri oporteret ꝛ ad nutrimētū ordinari: qđ rationis est cibi:nō aūt medicine. Q̄ aūt medicia ita ꝯuertat ondit. Qm̄ quecūq; genere ꝯueniunt spē dīa in adinuicē trāsmutant: ꝑ de ge. Sed id in quo fundat medicina ꝛ humor ex ea gn̄atus i quādā ꝯcurrūt cōitatē saltē hylealem. Omniū eniʒ gn̄abiliū ꝛ corruptibiliū vna existit mā. Differūt quoq; specificis differētijs:vt ex eoꝝ ostensum ē rōnibus. ℂ Rursus cuʒ ꝯm̄ sit rōnem nutritionis potissime ex elemētorū mistione passibiliū a ꝯrietatib⁹ preiacētibus expoliari:vbicūq; hꝫ interueniet elementoꝝ mistio incorrupta nutritio poterit perfici. Id aūt repit in eo qđ est medicina vt declaratū nō venenosa cū ab ea valeat nā corporis ꝯrietates ipediētes nutritionē remouē. ℂ Adhuc nutritio silitudine perficit: cū nutritio sit q̄dam ꝯuersio alterius in alterū:q̄ aūt similia facilius adinuicē trāsmutātur. Habētiū enim symbolū facilior est trāsitus in adinuicē. 2° de gene. ꝛ facilior ꝯuersio euenit in genere ꝓportionali: q̄ in extraneū:ꝑ scđo:sed medicina fm Gal. similis est hu. attrahēdis. Et ꝯfirmat:q2 si silitudo est cā ꝯuersionis in alterū:vbi erit intēsior similitudo erit ꝛ trāsmutatio vehementior:id aūt est inter medicinā attractiuā ꝛ hu. est eniʒ similitudo iuxta Gal. in subā. Cū igit silia fm q̄litatē cōuertātur inadinuicē multo ampli⁹ ꝛ fm subāʒ silia tāq̄ vehemētiorē silitudinē hñtia. ℂ Eti. signo:q2 videm⁹ medicoꝝ empericos mēbrū infirmū ex mēbri ei silis admistratione coadiuuari. Dicūt eniʒ ossa cranei humana morbo capitis ꝛ epilepsie ꝯferre cerebrū ēt gallinaꝝ cerebrū ꝯfortare ꝛ augmētare. Sanguinēq; ex narib⁹ fluētē cōpescere testant ꝛ pulmonē vulpis ac eritii passiōib⁹ ꝯferre pulmonis:ꝛ pelliculā vētris iterioꝛē gallinaꝝ ventri vehemēter debili cōferre. Totūq; vētrē auiū ꝛ potissime carnosum ac epar lupinū sua ꝓprietate ꝯuenire epati humano. Passionib⁹ intestinoꝝ ei⁹ scribūt intestina ꝛ maxie colice applicata valere. Silr ꝛ renē renī. 3.18.22. ēt testant q̄dā estimasse de expris fore q nō diuersificant oino:vt in potu dolores patiētibus iuncturales hoīs ossa ꝯtribui adusta:q̄b⁹ ꝛ iā vñ fuerūt ex ꝯsumptuosis qdā ꝛ sanati sūt cū eis ex podagra ꝛ doloribus iūcturaꝝ oino. vñ colliʒ. 5. dicunt qdā q̄dlibet mēbruʒ comestū ꝯfortare comedētis mēbrū ꝯsilē vt dīa ēt visum ē. Itaq; ꝯuicit ꝯuersionē ꝛ ꝯfortationē ex silitudie maxie q̄ nobis occulta cāri ꝑcipue:nō .n. ꝑꝑ ipsi⁹ latētiā ipsaʒ pōt humana rō attingere. 3. apperēs de ige. Impedit ꝛ ei⁹ cognitio:q2 ceu infinita existit infinitis:q̄si cōparata. Et ideo colliʒ. 6. ꝓparationes infinitas in mā entes nobis fore ignotas:cū id qđ finitum solum noster ꝓhendat intellectus.

Te.cō.50. et.51. Te.cō.25. Doc.3.ca. 3. in me°. 3.simp. di stin.4.ca. 4.pͥ pn°. 3.simp.distin. 4. ca. 4.in me°.

C

D

Trac.1.c. 13.in fine. Tra.post. ca.3.i me°

Cap.19.in pncipio.

Cap.7.pͥ pncipiū.

E Cap.1. in medio.

Propter quartū

qđ ē ad pͫ dōm. A. nō intellexisse dicta Gal. esse icōuenientia. i. veritati aduersantia:ceu praue subaudiūt qdā: cū idē eius suscipiat verba:pharmacoꝝ. 3. Sʒ nō sunt conuenientia .n. nō sunt silia: sed dissonātia. s. Asclepiadis ꝛ Gal. dicta. Nā Asclepiades simplr ꝛ idifferēter ponit quālibʒ medicinā attractiuā:q̄si nō euanuerit in id qđ hꝫ attrahere ꝯuerti. Gal. ꝯo vt ostensuʒ ꝯditiōib⁹ trib⁹ appositis. Simplx aūt ꝛ ꝯditionatū ꝯriant nedū ꝙ idē existant: qđ maior extat assimilatio:vt ēt appuit rōne silitudinis in subā q̄ in q̄litate:cum silitudo q̄litatiua ex silitudine causet sube. Nā mā cū forma cā est oium accntiū velut mater. Que autē ꝛ q̄lis sit hꝫ in suba silitudo:dīa ostensuʒ. 71. Q̄ si q̄s aduersetur:q̄m silitudo q̄litatiua vt sancitū ex similitudine causet sube nū q̄ erit in re:q2 ex silitudine sube in sila cōuertit:ceu carthamus ꝛ semia vatice cōplo calida ꝛ sicca:veruʒ frida magis ꝛ humida:vt effectus ꝯcidat in suā similiter causaʒ. ℂ Cui dōm vel ꝙ ex aliq̄ alia ꝓparatiōe repta in mā sbe in qua ꝓdicta silitudo attēdit talis ꝯsurgit diuersitas: aut q2 cum silitudo sube ordinet ad actū. Forma eni est q̄ dat esse ꝛ per ꝯñs opari. Agere aūt nō pōt nisi ꝯuenientib⁹ habitis instris. Instra ꝯo act⁹ sunt q̄litates:ꝯueniētiora quoq; instrumēta medicine attractiue sunt caliditas ꝛ siccitas: cuʒ caliditatis sit attrahere ꝛ siccitatis eius motuʒ sustentare. Sūt ēt fortiores ceteris actiuis ꝛ passiuis. Propter qđ cū omne qđ est sit vt teneat vt ꝓpriā opationē habebit ꝛ ꝓpria instrumēta ex suba ꝓdeuntia:lʒ nobis videant ꝑͣ frōte aduersantia:ceu cōspicimus motū aialis qui calore fit neruis ꝛ chordis pficientūribus tñ frigidis. ℂ Ad aliud dōm fm graduales formarū nō fieri resolutionē compositi vsq; ad māꝫ verum vsq; ad alias formas in mā semp remanentes propter quas remaneat aliq̄ silitudo in corrupto vel generato ꝓpter remanentiā talis vel hꝫ forme. Scđm ꝯo recte philosophātes vnitatem formaꝝ in oibus ꝑter forte q̄ in hoie:q dā enim duas in eo cōcedunt. ℂ Dōm ꝙ lʒ fiat resolutio cōpositi vsq; ad māꝫ primā:ita ꝙ oēs corrūpant dispositiones formam ꝯsites in mā priorē qñ tñ mā aliā suscipit formā:dispōnes pfectiores similes ꝑcedentibus introducunt:cū forma posterior semper deducat secū sicut pfectior eas:pfectius ēt id qđ erat in ꝑͣ 2° geneseos aialium. Sic igit in virtute forme sequētis adueniētis hñtis silitudinem cū priori dispōnes nō eedeʒ sed similes relinquunt: vt ēt ostēdit gn̄atio ignis ex aere:in quo non eadē remanet symbola in gn̄ato q̄litas numero ꝛ esse:lʒ spē vel essentia: vt 2° exponit de ge. vñ silitudo potius q̄ idētitas iportat vera:neq; ēt vis nālis attractiua semp attrahit qđ ꝯueniēs iuuatiuum:sed apparens decepta q̄nq; dulcore vel odore. Quare ꝑcipit 4° 6ͣ ne assumat timens venenari potu siue cibo res dñantiū saporū aut odorum. Neq; ēt me^na vt ostēsum est que cōuertit est venenosa. ℂ Ad aliud dōm similitudinē magnetis ad ferrū ꝛ medicine attractiue ad humorem fore latā nō modicum differentē dīa precunti. ℂ Ad aliud dōm:aut ꝙ qñ in gn̄ato qualitates videntur priores ad tp̄s remanere:ipsum nō fore adhuc pfecte trāsmutatuʒ ꝛ ex corrupto gn̄atū ꝑcedenti. Et iō indicat. A. ꝙ ꝑmaneret nō semp:sʒ ad tp̄s. ℂ Aut dōm vt iā apparuit non silias easdē:veꝝ siles ꝑmanere. ℂ Ad aliud dōm:ꝙ lʒ medicina formalr inquātū medicina ꝛ cibus opponant:nō tñ vt dictū illud in quo fundat illud qđ est medicine:seu ei⁹ subiectum ꝛ cib⁹ vt ostensum aduersant. ℂ Ad aliud dōm:vt apparuit ꝙ turbith ꝛ silia ꝯuertunt in sila ꝑncipalr rōne medicine. Neq; cibus est sine qualitate dicr⁹ nisi verus in tertia nutriens digestione:q̄lis nō hꝫ ꝛ vtcūq; cōplonis ꝛ ꝓprietatis velut instrumentaliter aduersantur ꝛc.

F

G

Collr.c.11 in me°. et ca.3. i pn.

A1e.c.25. vsq; ad 1e. cō.30.

Trac.1 ca. 1.in pn°.

H

I

¶Differentia.CXLIII.

Ca.6 myrab.i me° Tra.2.ca. 103.p°me. Tra 2.ca. 33.p° me.

Quod medicina lenitiua ꝛ lubricatiua siue cōpressiua sit admiscenda mōstrat p Mes.2° simpliciū ꝛ Aggregatorē: ꝛ 4° p^a: vt soluat decoctione myrabolanoꝝ cū thamarindis terenlabin cassiafistula ꝛc. qꝛuꝫ qdē vnū cōpressiuū ꝛ alterū lenitiuū. ¶Adhuc illa debēt misceri adinuicē: quoꝝ vnū per alterū corrigit. Ista nāqꝫ est vna cāꝛū cōmistiōis medicinarū: vt ostēdet ex dicendis: sed medicina lenitiua seu lubrificatiua: atqꝫ de ambabus idē sit iudiciū mista cōpressiue corrigit vicissim. Correctio enim est remotio extranearū qualitatū a medicina. Lenitiua etenim lenit mām ꝛ ptes mēbroꝛuꝫ ꝛ ipsas remollit ac debilitat. Lubrificatiua vero mām respicit lubricā reddēdo: ꝛ mollitie qdā subtilitate deorsuꝫ incitādo. Cōpressiua vo viscera ꝯfortat ꝛ recolligit: remouebit itaqꝫ ab ipsa corrugatio ꝛ adherētia p medicinā lenitiuam

K

aut lubrificatiuā ꝛ illa qdem eꝫ a suis emendabit defectibus. ¶Rursus lenitiua ꝛ cōpressiua ꝯiungunt cū medicina dissolutiua fortiter sui ꝓprietate attrahēte vt cassiafistula cū reubarbaro vel agarico ꝛ myrabolanī cū scamonea que magis distāt adinuicē q̄ꝫ lenitiua ꝛ cōpressiua: cū dissolutiua sit valde vehemētioris ṽtutis: q̄ꝫ he. Attrahit etiā plus ꝛ a remotis: que nequaq̄ꝫ operant iste. ¶Palla cōpositionis medicie vnus est modus ꝓpter diuersis d:spōnib⁹ ꝯferre. Ponat itaqꝫ qs hēe ventrē ꝛ supiora intestina robusta ꝛ densa: inferiora q̄ꝫ debilia dissoluta: tūc quidem vtilis eēt cōpositio lenitiue cū cōpressiua: qm̄ lenitiua operat pus circa ptes supiores qb⁹ ꝯria erat cōpressiua stiptica corrugatiua. Hec aūt demū operabit laudabilr ꝯ inferiora intestinoꝝ ipsa ꝯfortādo qb⁹ nocebat lenitiua. ¶Inde dem Mes. Res stiptica oiuꝫ medicinaꝝ ṽtutes ꝛ opatiōnes felicitati ꝯfortat. n. cor vētrē ꝛ corpus ꝛ aiaꝫ a subuersione sedat ꝛ nausea. Talis quoqꝫ vt dicūt est medicina cōpressiua: itaqꝫ medicina lenitiua est socianda cōpressiue.

Lib.1.inter.2. post medium.

L

Cap.9 in fra finem. Ca.5. iux finem. Collr ca. 51.p° pn^m.

Cuius oppositum sæpe vident p 4^a ꝛ scdo p^e: ꝛ coll'ꝫ.5. ¶Adhuc: illa nō debēt misceri quoꝝ opōnes se adinuicē iūcta corrūpunt: vt dulce cū acetoso. Sꝫ medicia cōpressiua corrūpit actionē lenitiue cū ipse sint ꝯrie: vna eniꝫ lenit ꝛ applanat: altera vo exasperat ꝛ corrugat: ꝯria nāqꝫ adinuicē sūt corruptiua. ¶Etiā. Que sunt oino diuersaꝝ intētionū associari nō debēt cū ide frustret intētio q̄rat sit ēt actio illorū opposita laboriosa agitatiua: sed cōpressiua ꝛ lenitiua sūt hꝫ: qm̄ cōpressiua eligit ꝓpter ventrē ꝯstringere post solonem ꝓprie laudata ꝛ nō parū in fluxu vētris ꝛ dissinterijo: lenitiua vo ꝓpter leuiter soluere ꝛ vētrē deinceps aptū tenere: ꝛ iō multotiēs dat in his q bñficio subductionis ꝓuātur. Medicina itaqꝫ cōpressiua nō admiscēda est lenitiue.

Propter primū qdem sciendū ꝑmitus qd q̄situ imponet: 1° quid medicos coegit medicinas cōponere: ꝛ demū ꝙ medicine sic cōposite reddunt meliores: alr vo corrūpunt. ¶Primuꝫ qdē hꝫ mōstratū est dria.137.ꝛ.141. Mistio vo vt ēt visum dria.16. duplex existit: 1 qdā nāqꝫ vera in q̄ miscibilia reducunt in quādā nām mediā īter alteratione ꝛ corruptionē q̄ est alteratoꝝ vnio que intellu ꝑcipit ꝛ nō sensui p elīcorū: q̄lē elīta cōstituūt mistionē in viuētib⁹ maxie. Est ꝛ altera q̄ est corpoꝝ adiuicē ꝯgeries formis ēt manētib⁹ ꝓprijs ī alteratis quoquo mō vere sensu ꝑcepta vt puluerū i adiuicē copulatio. Est ꝛ mistio in q̄ miscibilia ex longinq̄ fuerūt tpe approximata: qdā vo ex ꝓpinquo. Adhuc qdā fit per ignē vnā partē alteri ꝓpter ei⁹ acuitatē ac subtilitatē subintrare faciētē vt ea q̄ decoctionū ꝛ sit: alia vo fit corporum inadinuicē applicatione minutiꝫ ꝯfusoꝝ vt pillule vel trocisci. Multis. n. modis aliq̄ fiunt ꝛ ꝯiungunt adinuicem dria.16. ¶Propter hui⁹ 2^m sciendum ꝙ q debite voluerit

M

Collr in pa. c h.

aliquā medicinā cōponere opus ē ꝑmir⁹ qdē corpa attēdere qb⁹ hꝫ occurrē vt eoꝝ cōplonē: etatē: ṽtutē: ꝯsuetudinē: habitudinē ꝛ reliq̄: dispōnē silr aeris: regiōis vt reo nō nāles dino: silr ꝛ ꝯ nāꝫ vt cāin: morbū ꝛ accñs: vt sciat medicinā artificialr cōponere ac naturis corpoꝝ ꝓportionalr applicare. Dico aūt artificialr cōponē: qꝛ si medicia simplex totū posset opari nō esset cōposita eligēda: 5° p . Uerꝫ qꝛ non pōt eo ꝙ in vna me^{na} simpliciū nō inueniunt ṽtutes oēs q̄s q̄rim⁹: aut qꝛ volum⁹ ṽtutē medicie augē vel minuē vel qꝛ sunt in ipsa ṽtutes qb⁹ nō idiget. Coacti itaqꝫ fuerūt ꝓp ista medicias cōponē: q̄s qdeꝫ diuersificauerūt cōponētes dupl'r: ꝑ qdē penes nāꝫ ifirmi morbi ꝛ mēbra languida: 2° vo iuxē simpliciū medicinaꝝ nāꝫ. ¶Penes qdē nām infirmi: puta si vētrē habuerit fridū ꝛ epar ca. miscem⁹ calaꝫ cū fri. ceu absinthiū: masticē cū endiuia ꝛ herbē. Silr si fuerit itestina debilia catarrizātia ꝛ vēter fortis ꝛ nō reumatiçāa vt cholice passioni siue diarie appati rassanuꝫ vel qd sit: ꝑ 4°. Propter vo nāꝫ morbi plib⁹ ō cāis medicias cōponūt: aut qꝛ morb⁹ diuersificat a sua cā vt qm̄ febris putrida fuerit ex hu. grossis fridis. In hac. n. ꝓp febris discrasiā ca. ꝛ sic. idigem⁹ me^{na} fri. ꝛ hu. ei op^a. Propt vo putredinē ex hu. g̃ssis fridis eget me^{na} ca. ꝛ sic. q̄ calitate ꝛ sic. digerat subtiliādo ꝛ diuidēdo. Aut ꝓp diuersitatē morbi ab accñte velut i febre euenit syncopali minuta ꝑcipue. Gra. n. vt tactū ē febris eget fri. ꝛ hu. ꝓp vo syncopiꝫ ca. ꝛ sic. q̄le vinū est calm aromaticū spirituosuꝫ trocisci ō musco ꝛ talia calidoꝝ: ꝛ iō fuerūt tyriace adiuēte vt varijs nocumētis ꝛ venenis resistāt oppositis: vl' ꝓp diuersitatē egritudinū vt in febre ꝯtingit diuersaꝝ ꝑērū māeruꝫ ꝛ locoꝝ sic est emitriteus ex chola ꝛ flate cōmist⁹: in q̄ vna māerū ꝯtinet in venis ꝛ altera ex: vn̄ 4° p^e Gal'. Et q ante eū fuerūt curabant emitriteū cū aq̄ ordei in q̄ erit ṽtus piperis: estimās vti nām vnoquoqꝫ ꝯ vnūqꝫqꝫ qd facē ꝑ docta obedit creatori sublimi ꝛ glorioso 1° p^e. Ipsa. n. valet dist ngnē 3° vndecimaꝫ ꝛ 5° p^e. Aut causaꝝ diuersitatē in vna egritudie collectaꝝ ceu tertianā notbā q̄ reqrit extinguētia ꝛ calefacientia ꝓp cholerā ꝛ fla: vl' ꝓp vehementē morbi malitiā ad quā vna medicina simplex nō pōt cū oppositiōe ꝑuenire velut qñqꝫ eget medicina calefaciēte q̄tuor pribus: aut ꝓp varietateꝫ ipsius: eo ꝙ ꝑmutet sensibilr indigēs nūc fridis tūc aūt calidis: mō vo simul fridis repercussiuis ꝛ calidis euaporatiuis: ceu in plibus euenit egritudinib⁹ ꝫ horas comitatis ꝛ in flōris statu: aut qꝛ talis est morb⁹ ꝙ medicina directe sibi simplex nō inuenit opponi vt sigē morboꝝ indiget in eius cura medicatione in 2° gradu calefaciēte: ꝙ si hoc nō inuenit: cōponit ipꝫ ex calefaciēte in 3° gradu ꝛ in ꝑ: ex qb⁹ medicamē in scdo calefaciens ꝯsurget: vt dria tactum.139. ¶Penes siqdē priū languorem variat compositio: aut ꝓp eaꝝ diuersitatē ꝛ vtilitatē: ceu qm̄ prib⁹ fortib⁹ ꝛ multe custodie vite inascit apa: q̄lia sunt vēter ꝛ epar. In his. n. cuꝫ euaporātib⁹ vel opꝫ: ꝛ in statu apatis: stipticis: aromaticis: ꝯfortatiuis: q̄tenus coꝝ custodiant ṽtutes: p toto. n. corpe circa alimētū negociant: vndecimo ꝛ tredecio curatiue artis. Uel ꝓpter locum mēbri vt medicina alteri est admista cū faciat ad locū intētū celeriter ꝑuenire: cui⁹ grā trocisci cāphorati a.dmiscet crocus: q̄ꝫq̄ꝫ ipse passionib⁹ cōplone calidis noceat cordis: ꝓpter quā ēt intētionē aliq apiuꝫ in medicis ꝑiecerunt epilepsie: ꝛ cantarides medicinis admiscuerunt vesice: ac acetū in emplo sciatice. Aut ꝓpter societateꝫ siue colligātiā mēbri vt in morbo ēt ca'o stochi: non indiget fridis multū rōne neruoꝝ sibi a cerebro mandatorū: vn̄ fride ipsius medicine cala cōmiscent: cum fridū inimicū sit ꝫm veterē neruis vel ꝓp multā sensibilitatem ptis: quale os vētris ꝛ oculus. Sūt. n. sensibilissime partiū corporis. 4. de accñti: ꝛ.13. de inge. Quare medicis coꝝ cōmiscēda sunt mitia indolorosa dicta anodina. Interdū aūt ꝓpter diuersitatē morbi simul ꝛ mēbri: eo ꝙ sic ꝑncipale qd

N

Circa pn.

O

Cap.5.circa pn^m.

Tra.4.ca. 15.cir.me.

P

Cap.4.in medio. Tra.1.ca. 7.in me° post pn^m.

Q

Ca.15.intra fi.ꝛ ca. 16. Cap 9. in pa°ꝛ.20. circa fin.

5.ass.afo. 19.

Cap.7.in principio. Ca.16.post principiū.

A

parit͛ mēbrū:velut ipso patiente morbū ēt calidū est ꝓpter eius nām ⁊ ꝑncipalitatē multū ⁊ repente infrīdare: ideoqꝫ fridis cal'a sunt admiscēda. ❡ Penes 2ᵒ nām medicinaꝝ diuersificat͛ cōpositio cū simplex nō sufficiat: aut vt virtus medicine augeat͛ :ceu cū vni medicie cal'e aut fri. alia ꝯiungunt͛ vt roboret͛ inde: vel vt longiori ꝑduret ꝑe indissoluta ipsius ꝟtute ꝓpter qđ in tyriacam radix ireos ꝓijciunt͛ acori ⁊ agaricus. Aut vt medicamis minuat͛ robur: q̄daꝫ nāqꝫ medicinaꝝ cū sint cal'e acute opꝫ ipsis frida īmiscēria cōponere vt eaꝝ minuat͛ ꝟtus ac tollat͛ acumē velut cōmiscet͛ gūmi arabicū tyriace ac fenugreci vel silium gūmium in colyrijs oculoꝝ: aut vt ipsius tollat͛ nocuᵐ sicut scamonee vētri ⁊ epati nocēti piper adiungit͛ ⁊ anisuꝫ: ⁊ in cydonijs decoquit͛: ⁊ aloe dragagātum aut gūmi arabicū copulat͛: vel vt ipsius frāgat͛ aduersitas velut opio castoreū cōiungit͛ qñ stupefacere sit opus. Uel q̄ lꝫ medicina iuuet in vna re nocet tñ in alia: ꝯiungit͛ illi medicina lesionis remotiua: ceu cantaridib⁹ in lapidū fractionē: addunt īmiscētia indolorosa sicut lac aut seminuꝫ lac cōlum. Uel q̄ medicina habet aspectū vt ad duas ꝑueniat vias. s. ad venas vrine meat⁹ q̄propter adiungim⁹ ei medicias illā ad vias vrine trabētes: ceu cantaridib⁹ ꝓuocātia cōmiscem⁹. Aut vt medicina remaneat indispsa in parte suā ꝑficiēs opationeꝫ sicut balsamo cera associat͛: q̄ īmiscarꝫ 4ᵒ: ne i parte dissemineᵗ nō intētā: siue vt medicina diuti⁹ ꝑmaneat incorrupta: ceu mel ꝯfectionibus admiscet͛: vl' ꝓpter abominationē ⁊ horribilitatē tollēdā vt possit suscipi ac suscepta ꝑmanens in vētre suā expleat actionē: ⁊ iō 2ᵒ rc.a. Ellecboro associant͛ daucus ⁊ apij semē montanū: ⁊ sic scamonee anisuꝫ ꝯiungit͛: ꝓpter hoc quoqꝫ ꝫuccbaꝝ ⁊ mel plurimis addit͛ medicinaꝝ: seu vt bonitas medicie acgrat͛ simplici ⁊ multum ipsius tollant͛ malitie ac defect⁹ sicut myrabolani citrini ꝯiungunt͛ scamonee. Juuāt eñ ꝓprietate ipsi⁹ in cholerā soluēdo: ⁊ emēdātqꝫ illius excessus: q̄ cū inflāmet vētrē ⁊ cor ꝺbiliter: dissoluat partes ⁊ excoriet: ipsi ois remouēt que hꝫ. vñ Mes. Opatus est optime q̄ scamoneā cum myrabolanis miscuit citrinis: ꝫta ēt vigorat ⁊ emēdat ꝫingiber turbith. Cū. n. sta eñt subtile ⁊ a ꝓpinqs partibus tarde silr educat: ꝫingiber sibi cōmistū cūctos hos tollit defectus sibi ꝓprietates īpartiēdo laudabiles: ⁊ ideo ꝑ 4ᵒ: ꝫingiber non ꝑmittit turbith virtuteꝫ stupefieri. Hoc ēt vt ad vnū sit dicere oēs opant͛ spēs elefangine. i. cal'e aromatice debilib⁹ ⁊ tardis medicinis cōiuncte. Jta sermonib⁹ his collectis ex sapientū dictis apparent cāe q̄bus vna simplicium medicinaꝝ cū altera ꝯiūgit͛ vel alijs. ❡ Nosce q̄ in cōstructionibus medicinaꝝ ⁊ ꝓpue solēniorib⁹ vna sternit͛ vt basis alijs coopantib⁹ illi: velut in mēbro istrali ꝯsilio pticulatoria. 127. Attēdendū sigdē iux̄ filiū Alchindi: q̄ lꝫ fere īfiniti modi cōpōnis medicinaꝝ existāt: capitales tñ sex sunt: qm̄ aut cōponit͛ cal'a meⁿᵃ cū cal'a: vel fri. cum fri. aut ca. cū fri. vl' tpata cū tpata: vel tpata cū cal'a: aut ipsa cū fri. Jn ꝑmis ꝗꝫ trib⁹ modis diuersitas 3ᵃ extraᵗaut eñ eq̄ cal'a cū eq̄l'r ꝯiungit͛ cal'a vel minus aut magis. Et silr in frida cū frida: ⁊ in cal'a cū fri. vñ coll'ꝫ. 5. Medicinaꝝ simpliciuꝫ ex q̄bus medicina resultat cōposita vel sunt oēs vni⁹ generis vt ca. vel fri. aut ꝯrij gn̄is: qm̄ q̄daꝫ cal'e: alie 2ᵒ fride. Quoꝝ vtrūqꝫ subdiuidit͛ modoꝝ: q̄ medicine aut erūt in eodem gradu caliditatis vel fri. vt in 2ᵒ aut i 3ᵒ aut i diuerso vt ꝑ 3ᵒ vel 2ᵒ ⁊ 4ᵒ. ❡ Propter hui⁹ 3ᵐ sciēdū q̄ sicut cibaria vno⁹ cōposita vigorosiora ⁊ ꝑfectiora reddunt͛ ⁊ modo alio ꝯtaria: ita ⁊ medicine. vñ ꝑ ꝓbl'. Nutrimēta q̄dē alia ex istēria adinuicē se corrūpunt: hoc q̄dē mōralis 2ᵒ nō. Que nāqꝫ cōponunt͛ vna 2ᵒ ꝑ tripl'r disponunt͛: aut eñ vigorantur eoꝝ opōnes: aut destruunt͛ aut rectificant͛ ipsoꝝ remouēdo malitiā. Uigorat͛ q̄dē sic qñ panicū ⁊ militū lacte ꝺcoquunt͛ aut pinguedine porcina vel oleo: cū eñ sint pauci nutrimēti: ⁊ imo min⁹ ceteris granis triticalib⁹ alimētoꝝ ꝑ

⁊ ꝑticularibus dictis: reddunt͛ nutribiliora: sed seᶜvñ Gal'. Palā ꝗ edulium meli⁹ tāto est q̄ꝫ per seipsum solū comestuꝫ: quāto ⁊ lac a nā ipsoꝝ amboꝝ ad eucbimiā ⁊ ad alia ducere. Corrūpunt͛ q̄ꝫ sic dulcia cū acetosis ꝑmista ⁊ eo q̄ i adinuicē nō sigillēt: vñ ꝑ 3ᵃ. Exprimētatores idi ⁊ alij iā dixerūt q̄ lac cū reb⁹ acetosis edēdū nō est neqꝫ pisces cū lacte: qm̄ inde ad egritudines ꝑuenit͛ ꝑmanētes sicut lepra: neqꝫ inest. i. lac acetosuꝫ coagulatū cū raffanis: lꝫ. n. hec in se sacris sint laudabilia: qñ tñ ꝑmiscent͛ corrūpunt͛ cū nō adinuicem sigillēt. silr ꝯfectio caloe dicta iux̄ Beygeth auctorē cibarioꝝ ex sufficiēter ꝯficit͛ laudabilib⁹ vt pineis: amigdalis: oleo sisamino ⁊ ꝫuccbaro. Qñ āt cōponunt͛ in adinuicē se corrūpūt: ꝓpterea q̄ facta est abhoiabilis oppilatiua tardi trāsit⁹ i venas: passionib⁹ tñ pectoris ⁊ viaꝝ vrine ꝯfert egētib⁹ lenificatiōe ⁊ sedatiōe: rectificant͛ āt si cū fridis misceātur cal'a ⁊ eꝯ. vñ ꝑ 3ᵃ. Qđ fridū ē sic cucumer ⁊ cucurbita tēperet͛ ab eo qđ existit ꝯriuꝫ sic allia ⁊ porri. Qđ si fuerit cal'm tēperet͛ cū eo qđ existit ei ꝯriuꝫ sic cucumeres ⁊ portulaca. ❡ Eodē q̄ꝫ mō medicinaꝝ vigorant͛ aut destruunt͛ vel min⁹ reddunt͛ actiones cū vna ꝯiugant͛. Exēplū ꝑmi ē associatio turbith cū ꝫingiber: ⁊ vt tactū est ꝑius: ⁊ epithimi cū pipe aut reubarbari cuꝫ bolo armeno. Jn reubar. nāqꝫ inest ꝟtus ꝯtionis fortiorꝫ cū hoc ꝟtus ēt apitiua minuēs illi⁹ actionē: vñ si misceat͛ cuꝫ bolo armeno aut acbacia ꝯibit vehemēter. Et ꝓp hāc intētionē crocus cōmiscet͛ cū rosa cāphora ⁊ corallo: vt ipsas ad cor faciat ꝑuenire. Ob ꝗ q̄ꝫ semē raffani cū subtiliatiuis ⁊ penetratiuis copulet͛: vt tāto ꝑe faciat ea ꝑmanere in epate: vt suas ꝑficiāt actiōes. ❡ Declaratio q̄ꝫ scđi est viole cū myrabolanis: ⁊ vl'r lenitiua cū cōpressiua ꝯiunctio ac aq̄ ordei cum syrupo ace. vñ 4ᵒ ꝑᵃ. Et aggregare syrupū acetosuꝫ ⁊ aquā ordei simul ē illaudabile: qm̄ corrūpit aquā ordei ꝯm plimuꝫ. ❡ Tertij q̄dē paradygma est ꝑmistio aloes cū dragaganto aut bdellio ⁊ vl'r cum oi acuto excoriatiuo ceu pulpa collognitide. Aloes. n. soluit ⁊ mūdat itestina: sꝫ excoriat: ⁊ venaꝝ ꝓprie ani aperit orificia: sꝫ ꝑmistione ꝑdictoꝝ tollit͛ hꝫ malitia. ❡ Talis q̄ꝫ medicinaꝝ societas ⁊ copulatio aliqñ attēdit͛ penes q̄litates ꝑmas vt se corrigāt in adinuicē vel corrūpāt interdū ꝓp effect⁹ sic myrabolanos emēdare dicim̄ prauos scamonee effect⁹: aliqñ q̄dē ꝓp emēdationē ꝓprietatū malaꝝ q̄s ei⁹ ꝓprietate hꝫ corrigere: sic venenositas ⁊ inimicitia rei: ꝓp qđ bezahart cōmiscet͛ medicia: ⁊ si ex his conueniēs dꝫ esse ꝑmistio: opꝫ vt sibi inuicē sigillēt: ⁊ ita q̄ postq̄ꝫ fuerint adinuicē ꝯiūcte ꝑ actionē ⁊ passionē ac ꝟtutē iditāꝫ vna ꝯsurgat ꝟtus i totū q̄lis ē ꝑmistio turbith cū ꝫingiber ⁊ raffani cū hermodactylis: nō āt raffani cū turbith: nō. n. sigillāt sibi. Qđ ōndit͛: qm̄ scamonee ꝓpriū est ledere cor. Estqꝫ cal'a habilis iflāmari: est ⁊ mīte mēbroꝝ dissolōnis: ambra 2ᵒ ꝯfortat cor: ⁊ crystallus extinguit iflāmationē: ⁊ gallia ꝯfortat mēbroꝝ dissolutiones: ⁊ tñ cōdigna nō est ipsoꝝ cū scamonea ꝑmistio: nō enim sibi sigillant vnās ⁊ iō nō fit eoꝝ vtilis permistio. Mes. ꝑ simpliciū: q̄re scđo. A. scđo. Jnq̄t Gal'. Ego posui epar adip. i. lupi i medicamētis eupatorij: ⁊ nō reperi ipm augere iuuamētū vltra id qđ ex illo solebat ꝑuenire. Quedā 2ᵒ se ꝓprietate corrūpunt vt chorde ex intestinis ouium facte ⁊ luporum coniecte ⁊ pēne columbe cum his que accipitris dicunt.

Propter scđm

2ᵒ sciēdū scribi ꝑ 4ᵃ qđ habere facit nō est ꝯiūgēdū ei qđ cōprimēdo iuuat tal'r vt sint eoꝝ virtutes eq̄les: imo melius est in hꝫ vt vnū post aliud tardet͛: vt sit. 2ᵒ. g. vna duarū medicinarū q̄ lenificat prius suā ꝑficiēs opationē q̄ꝫ ea q̄ cōprimit: ⁊ deinde adueniat expssiua ⁊ expellat qđ lenificatū fuit. 2ᵒ q̄ꝫ ꝑ. Jlle aūt q̄ destruunt͛ ꝑ cōmistionē sunt sic si sint due medicine vnā efficiētes opationē: sꝫ duabus potētijs ꝯrihas aut q̄si ꝯrijs: tūc qñ aggregant͛ si ꝯtigat q̄ vna eaꝝ añcedat ad opōnē suā ꝑficiet opōnē: ⁊ si nō añcedat vna earū aliam

Margin: Cap. 16. — Tr. c. 11. — Primo. 12. tra. 2 su. 6. c. 3. p⁹ pa. — Cap. 9. in medio. — Cap. 13. p⁹ principiū. — Proble. 15. — Cap 5. 4. fus finem. — Colli. ca. 4. iux. fine̅ p⁹ alime̅torū ca. 10. gei. p. cap. ꝓprijs. — Capi. 7. 6. fus finem. — Doc. a. — Doc. 3. ca. 7. p⁹ princ. — Tra. 1. c. 3. 9. p⁹ me. — Juxta fi. 1. c. 1. 1. iuxta finem. — Cap. 134. — Cap. 9. in fi. — Cap 5. iuxta finem. — B — C — D — E — F — G — H

phibēt sensus viola ⁊ myrabolani: viola em̄ soluit leniēdo: ⁊ myrabolani soluūt exprimēdo ⁊ inspissando: qn̄ ḡ supue/niunt māci ambaꝝ opōnes destruunt ipse: ⁊ si myrabola/ni añcedūt: deinde supuenit viola: nō inest alicui ipsoꝝ ope/ratio: ⁊ si añcedit viola ⁊ lenit: deinde supueniāt myrabola/ni ⁊ exp̄māt est opatio fortior. Colli. ḡ 5. Medici miscent myrabolanos cū cassiafistula ⁊ turbith: s; nesciunt mō me dēdi. ¶ Cōtrariū qdē hoꝝ 2° practice: ita. qdā myrab. sim plices bibūt cū zuccharo ⁊ māna: ⁊ q̄ h mō qdā triros dili gēter cū duplo zaccar. māna ꝯo lenitiua est. Ampli⁹ id vi supficieten⁹ sape Mes. 2° simpliciū. Quidā aūt dixerūt ꝙ nō est bona pmistio myrabolanoꝝ cū medicinis labificati/ua ⁊ lenitiua: qm̄ opationes eoꝝ in id ipm se pimūt: ⁊ ego nō video illud: imo remouet id eis p ipsa adherētia ⁊ cor rugatio: ⁊ egrit solo facilis. Adhuc Aggregator. Et qn̄ volumus myrabolanos pparare ad dādū in potu: terant ⁊ infundant in aq̄ calida ⁊ colent ⁊ piciant sup colaturā zaccharē ⁊ tereniabin ad reprimendū stipticitatē eoꝝ ⁊c. Et qui vult addere in bonitate ppartiōis eoꝝ coquat ip/sos cū prunis ⁊ sebestē ⁊ iniubis ⁊ tribuat: qz in istis medi cinis est viscositas que reprimit stipticitatē myrabolano/rum ⁊c. ⁊ iste tres species myrabolanoꝝ miscentur cū tha marindis. Medicine itaqz fm̄ hos lenitiua est cōpressiue miscenda: sed quid de hoc mox apparebit.

Ca. 55. p° pncipiū. Capi. 55. ⁊ 529. Ca. 6 mir. in medio. Tra. 1. ca. 103. post medium. K

Propter tertiū

est sciendū vt ex pdictis veri/tas relinquat ꝙ pmistio me/dicine cū medicia: aut ē vera vl' appropinquās vere: ⁊ ipsa tātū pterijt sup eā: vt ex oib⁹ pmiscibilibus resultauerit vna quedā cōplo ⁊ forma. Mixta enī egēt ꝯfusoꝝ corpo/rū particule: elmtoꝝ p: vt agāt ⁊ patiant in adinuicē omni/fariā: ⁊ hoc modo pōt medicia lenitiua cū cōpressiua ꝯiun gi: cū tūc ꝯrietates q̄s hēbāt adinuicē miscibilia sint sopite ac in vnā nām mediā redacte: sic enim videmus per tps ex ꝯriis vnū aliqd ꝯstitui ⁊ ꝯsurgere pfectuz. Aut mistio fuit qsi sensibilis ⁊ p iuxtapositionē: ac ex breui tpe facta: ⁊ ita nō est vtilis pmistio medicie lenitiue cū cōpressiua: ⁊ pptie cū eq̄ vt ꝯtingit fuerint in mistione miscibilia: pcipue cum lenitiuā pcesserit cōpressiua: qd ⁊ argu'o notāt in hāc par/tē inducta. ¶ Pōt quoqz dr ⁊ dulcius dici. ꝙ ex sermoni/bus posse colligi pallegatis medicoꝝ: qz in pmistiōe aut sūt miscibil: s eq̄lia vtute vel ineq̄lia. Siquidē equalia ceu qn̄ volumus solutionē vnius medicine iuuare ex alteri⁹ solu/tione vt agarici cū turbith: tūc medicina lenitiua nō est cō/pressiue adiungēda: qm̄ actiones sibi eaꝝ aduerse destrue/rent: sic sentit. A. cū Auer. qn̄ ingt vt sint vtutes eoꝝ eq̄les qd ⁊ rōnes hō ptis deducūt aperte. Aut nō sūt eq̄lis vtutes: imo vnū valde supat reliquū: qd euenit qn̄ medicina ꝯiun/git medicine: nō qdem causa solōnis ex equo fiende vl' al/terius: s; magis pp̄ter remotionē alicui⁹ malitie ⁊ defect⁹ a medicia illa: sic myrabolani citrini scamōee zinciber tur/bith admiscet: ⁊ rosa scamonee ⁊ bdelliū aloe. Et ita medici ne lenitiue cū cōpressiua vtilis est pmistio per viam quidez correctionis ac emēdationis nocumēti: ⁊ hoc est qd voluit Mes. qn̄ dixit. a myrabolanis q̄ me'a cōpressiua existit p admistionē medicine lenitiue remoueri adherētiā ⁊ corru/gationē ⁊ facilē pstari p ꝯ°iis solōnē. Apparet ēt ex Aggre/gatore Serapionis manifeste ꝙ loquit de pmistiōe ppara/tiua bonitatis pstatiua ⁊ malitie remotiua. Virt⁹ silr my/rabolanoꝝ remouet a cassiafistula lenificationē supfluā q̄ debilitat stōchū ⁊ intestina: ita vt timeat in debilib⁹ lubri/cis ⁊ maxime hyeme: qd ⁊ argu'a hō partis ostendunt p⁹.

I in fine. L. 4. 1. cap. 9. in fine. 5. colli. c. 52. p° pn. M. 2. simp. ca. de myrabo lanis i me dio.

Propter quartū

qdez ⁊ si rōnib⁹ iō vtriusqz ptis appeat qd dōz: gfa m̄ maioris didascalie. ¶ Ad p'm dōz visuz ē q. auctates de/ducāt halyab. Mes. ⁊ Aggregatoris. ¶ Ad aliō dōz: ꝙ vtilis ē pmistio ieq̄lis vtutis ⁊ correctionis cā: nō aūt solo/nis faciēde ex equo: ⁊ ita qd inducit. A. audiēdum. ¶ Ad aliud dōm ꝙ medicia dissolutiua cōiūgit alijs rōne corre/ctiōis: nō aūt solōnis faciēde: cū fortis existat: p quē ēt mo dū ꝯcedet copulatio medicie lenitiue cū cōpssiua. ¶ Aut dōm: ꝙ nō ē tāta oppositio dissolutiue ad alias: ceu leniti/ue ad cōpressiuā: qz lz ipsa sit fortioris vtutis alijs: nō tn̄ in/de ꝯsurgit ꝯrietas ⁊ ipedimētū solōnis. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ hic poterit iuuari per admistionez lenitiue ⁊ cōpressiue: nō ex equo: s; ieq̄lis vtutis q̄ ꝯcedit: aut pmistionē ēt eq̄lē v/tute ac verā: q̄ ex lōginquo tpe fuerit ꝯstructa. ¶ Et p hoc ad aliud: qz res stiptica pōt aliā medicinā iuuare mistione cōcessa pmissa. Silr ex opposito apparent sermones. A. ⁊ Auer. ¶ Ad aliud dōz: ꝙ opōnes lenitiue ⁊ cōpressiue nō se corrūpūt: imo meliorant ⁊ emēdāt: si pdicto cōmisceant mō. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ arguit de mistiōe q̄si vera: ex lōgo tpe ꝯsurgēte in qōdā mediū ab extremis oibus alterū ⁊c.

N

¶ Differentia. CXLIIII.

Quod post euōnē

melle p pharmacū ciitrenitās attrahat sīa mōstratur ex scdo practice ⁊ haly. ¶ Rursus plures medicie sunt euōnes meliā ⁊ sīa: sic cholerā ⁊ sīa. vt reg. a. 2° pōit ē vt euēnt cholera ⁊ sīa in vna hora: fere aūt nulle mediam ⁊ cholerā. ¶ Adhuc p 4°. Ois medicina in pmis cuz extra/hit hūorē qui est sibi pprius: ⁊ deinde illū qui est post ipm in multitudine ⁊ subtilitate: ⁊ reliquos hoc ordine. Id aūt erit ē sīa eū maioris sit q̄titatis in corpe humorib⁹ pharma/ticis subtiliusqz post meliaz. ¶ Amp. 3. pharmacoꝝ. Me/dicina laxatiua trahit per similitudinez vt ⁊ tandē stimulata euacuet nā attractū: sed melia ⁊ flegma ꝯueniūt cuz vtrūqz sit fridum ⁊ graue. vnde colli. 5. Medicine que attrahunt meliam trahunt hu. flegmaticos: qz ꝯueniunt cū ea in vna qualitatū: ita ꝙ post eductionem melle euacuabit sīa.

O. Ca. 53. p° medium. 3. techni ca. 196. circa pn. Colli. ad medium. Ca. 5. post medium. Disti. 4. c. 4. cir. pn. Cap. 11. i fine.

In oppositum

Sal. 2. elmtoꝝ. 3. pharmacorū. Serapio i antidotario: ⁊ Isaac elmtoꝝ p. ¶ Eti. humor ille dz euari post meliā ⁊ vl' post appropriatū q minus est pprius ⁊ familiaris nāturalis: ꝯo est cholera ⁊ nō sīa cū sit nutrire natū in sanguis cōuersio/ne: qd nō cholera. dīa. 30. ¶ Palin. qd est calidius magis educibile: qz calidum bene mobile: de ge. aialium. 2. hō ꝯo cholera: nō autē flegma: ita ꝙ post eductionē melle phar/macum choleram attrahet ⁊ non flegma.

P. Verbum. Disti. 4. c. 5. p° pn. Ca. 10 cir. pncipium circa me. Cap. 1. p° pncipiū

Propter primū

sigdē sciendum ꝙ qd sit euō: dīa ōsidet. 144. h aūt euō p/prius dī purgatio eo ꝙ eductis alijs hu. sanguis remaneat depurat⁹: vt de pharmacijs Gal'. Propterea nominant ab hoib⁹ purgātia: qz purū relinquūt sanguinē ab alijs supflui tatib⁹: iqd ēt sit pharmacū dīa visuz. 126. ¶ Illud quoqz cā effrenitās qd nō iure pharmacis; violētia degn̄antis edu/cit: insilit enī in humorē sibi cōneū velut irascens in quēq̄ fouere. ¶ Humor nāqz dupli' euaatur: aut proprietate: puta qn̄ pharmacū determiatū seu determinatos attrahit hūo/res. Nā qōdā pharmacoꝝ ita vnū euat humorē: vt scamo/nea cholāz: lapis lazuli meliaz: ⁊ turbith sīa. qōdā ꝯo plu/res: sic aloes ⁊ reubarbaꝝ cholām ⁊ sīa. Agaric⁹ aūt oēs tres fortasse: aliud effrenitando ēt q̄plures. dīa. 141. quid autem sit melia ⁊ flegma differentijs visum proprijs.

Ca. 2. in h. c. 3. in fin. Q

Propter scdm

ꝯo sciēdum vt visuz ē. 142. ꝙ circa q̄finz huius diuersificati sunt antiq. Asclepiades nāqz sectus opionis Empedoclis defensor: vt ꝙ elmtoꝝ q̄litates sint inalterabiles ⁊ intrāsmu tabiles a seculo in scl'm: hicqz nām negās pudētia ⁊ velut arte q̄dā opantē dixit nullū hūoꝝ nullo determiate attra/hi pharmacoꝝ: imo trāsmutat ꝯuerit ⁊ alterat corrūpēs in sui ipsius nāz qōcūqz fuerit: qd effundit: ⁊ adhuc ꝙ vtili/tas ꝯsecuta i purgatiōib⁹ nō tristātis fit purgatiōe hūoris: s; cōi rōne euōnis: qz. n. euāuit in cōi: ⁊ nō hūc hūorē vl' il/lū sensit q̄ ide iuuari. ¶ Cui⁹ qdē positiōis āntullatio iscri/

A

bit' eltoꝝ.2.nāliū ꝑꝫ simpliciū.3.ō pharmacia ꝛ ō melie: q: sic indr̄nter iuuarent' flómia ꝛ pharmacia hui⁹ vl' illi⁹ hūoris: qd in mani^m duc icōueniēs: cū hi ꝭ iuuent': illo ꝯo noceāt' aptemō.n.siccis ꝛ extenuatȝ ꝯfert flómia aut oppo sitis pharmacia. Rursus emperia docet pharmacū hūc ꝛ nō illū euare hūorē ꝛ istū deiceps ꝛ nō illū iuuari. Q: āt nō simplr' isoluēs pharmacū in hūorē ꝯuertat' quē hꝫ attrahē dīia monstrauit.142. ℭ Fallit' ēt Erasistratus putans que post negata vera fieri ab Asclepiade oia ꝯña ei⁹ qd euatur saluare.nāliū ꝑ redargut⁹ ꝛ 2° ꝛ in ō pharmachis: dicēs: q sic in flómijs est hūoꝝ oiuꝫ eq̄lis euo ꝛ in purgationib⁹ io/ linosūc.n.ols me^m cholāꝫ cū sit subtilis educeret.qd eniꝫ attrahit ꝯña vacui ꝑmit⁹ attrahit qd subtile: deide qd reli/ quum ordie dīia.51. ℭ Alij ꝯo fere his oppositi dixerunt pharmacū euelle qd ex hūorib⁹ augmētatū: qd.ꝛ nō valet: q: ita pharmacū nō educeret eligēdo qd sibi ꝓpriū: sicq; dē/ termiate flā euaret oē: cū hūoꝝ sit ampli⁹. ℭ Quidā ꝯo arti familiares dixerūt q pharmacū chol'e attractiuū ꝑmitus

B

hāc euellit: deiceps si effreniter flā: demū meliam: ꝛ vltimo sanguinē cū sit familiaris nāe ꝛ dilect⁹ tāq̄ fili⁹. Si āt post illud degnans attrahit cholāꝫ ꝛ ab hic meliaꝫ ꝛ sanguinē tādē ꝛ in his ꝯueniūt cūcti: sꝫ si meliaꝫ hēat attrahē ꝑꝫ Ga. ascribēt Hip. Serap. ꝛ Isaac vt ꝑinductū illam primitus euellit: deide cholāꝫ ꝛ postea flā: sanguinē q vltio. Halyab. ꝯo cū Haly. vt iductū post meliaꝫ euari volūt flā: qb⁹. A. visus assentire. ℭ Isti⁹ siqdē aut alteri⁹ ordinatiōis hūoꝝ vni⁹ post alteꝝ eductoꝝ q̄tuor reperio fore modos cāe po/ sitos. Mes. nāq; de pharmacis cām tāgit vlēꝫ ꝛ isufficiē/ tē hebilitatē.vꝫ.hūoꝝ. Hal'.ꝯo 3° pharmacoꝝ cās huius assignat: subtilitatē hūoꝝ ꝛ grossitudinē ꝛ ꝓprietatē seu cō uenietiā cū corpe ac hui⁹ oppo^m. Serap. quoq; ꝛ Isaac ꝯci dunt cū Gal'. in ꝑmō aūt in scōo ponētes cām hui⁹ leuitatē ꝛ grauitatē humoris siue velocitatē ad motuꝫ ꝛ tarditatē. A. ꝯo ꝯcordās cū alijs in ꝑori cā. scōaꝫ dicit humoꝝ mul/ titudinē vel paucitatē: qd autē de hoc videbitur ꝯñr.

C

Propter tertiū

ꝯo ꝑmit⁹ q̄dā ꝑmittāt' necīa: 2° veritas subiūgat' ꝛ 3° ꝑin/ ducti familiares ampli⁹ arti visi ꝯcilient' dissoni. ℭ Propt' hꝫ ꝑ^m sciēdum q pharmacū vt suppositūꝫ effrenitat q̄nq; qd triplr' euenit: vasoꝝ.s.debilitate vl' poroꝝ eorūdē aper/ tione aut pharmaci mordicatiua acuitate. dīia.127. Am/ pli⁹ iux' Serap. q̄tuā trib⁹ verificat' ꝯditionib⁹ adiectis vt q virtus pharmaci non deficiat in hūoꝝ successiua vsq; ad sanguinē eductiōe: ꝛ q pharmacū vnū solū hēat hūorē ꝓ/ prietate sua euellere: q̄dā nāq; vt dem̄ est plēs ꝯcitat hu/ mores: ꝛ q hūor educēdus in loco existat apto pharmaci eductioni. Nā pharmacū melie attractiuuꝫ si cholāꝫ repe/ riat in loco euelli apto: vt vētre: illā ꝯo i angustis meatib⁹ positā tūc chola ꝑmit⁹ p viā educet' accītis: eo q vēter le/ sus medicamie ꝛ hūoꝝ acumie ꝛ grauitate vtus ipsi⁹ expre tiua excitabit' in cholerā expellēdā añ meliam. ℭ Dubita

D

re sitq: cū medicis hu. euaret ꝓpriuꝫ magis q̄ alteꝝ si ad aliū ꝑmittet' euandū tūc corp⁹ erit absq; hūoꝝ vnoīmo ēt sine trib⁹ cū ad sanguinē ꝑueniat euandum: eo q nā vt tra/ dūt tāq̄ familiarē ꝛ filiū nāe vltio exhibet violētatā. Cui⁹ op^m dīia monstrauit.11. ℭ Dōm q corp⁹ oē ꝯstat ex q̄tuor hūorib⁹: ꝛ ꝓportionat' nāq; eiūs q̄tuor ꝑorib⁹: vt dīsuꝫ ibi/ dē. Et duplicē sciēdū ꝓportionē hꝫe nām ad humores: vnā qdē cōēꝫ ꝛ idetermiatā: ita q cūꝫ maiori q̄ntitate ipsoꝝ aut minori pōt subsistē: alterā ꝑcisaꝫ ꝛ definitā adeo q cūꝫ mi/ nori neq̄at ꝯsistere: ꝛ hac cuiuscūq; sit hūoris magis diligit ꝛ defendit ꝓportione sanguis cōi. Nā qñ nā sentit se a pro/ portione ꝑcise cholere aut melie secedē potī⁹ exhibet san/ guinē: vt eo phar^{ci} corrigat' audacia q̄ alicui⁹ hu. euulsio/ nē patiat' i āpli⁹: q: ad ipi⁹ euonē disariā morꝫ ꝯseq̄ret'. Et ex ꝭ ēt appꝫ q q̄cq̄; aspect⁹ pharmaci sit āpli⁹ ad hu. nāl'ē q̄ corruptū: dīia.142. hūc tñ magis euat q̄ illū: cū ipe tāq̄ iuuatiuus aut nocīus nāe ōfendat magis ab ipsa. ℭ Pro/ pter 2^m hui⁹ sciēdū q pharmacū ꝑmit⁹ hūorē attrahit ꝓ/ priū ꝑorib⁹ ꝯditiōib⁹ adiectis: deide reliquū ꝭm subtilitatē ꝛ leuitatē siue facilitatem ad motū vsq; ad sanguinē: q̄m si pharmacū vt tactū hꝫ cholāꝫ euellē ꝑmit⁹ ipsam attrahit: deide flā: postea meliaꝫ: ꝛ postremo sanguinē. Si ꝯo flā il/ lud ꝑmit⁹ attrahit: deiceps cholāꝫ: postea meliā: ꝛ sangui/ nē tādē: si aūt meliaꝫ eā ꝑmit⁹: postea cholāꝫ: deide flā ꝛ fi/ nalr' sanguinē. Et is qdē est ordo de hūana nā ab Hippo. ꝛ Gal'. expressus vel isignit⁹. ℭ Quē rō ꝯfirmatiꝰ q ille hu mor post ꝓpriū educit' q est subtilior: leuior ꝛ ad motū agi lior: talis autē est ꝑinductus q post ꝓpriū euat' mā cholera subtilior alijs leuior ꝛ mobilior: ꝛ ideo post appropriatuꝫ semꝑ euellet' humorē: qd fortassis sensit Damascen⁹ dicēs oē catharticū necīo cholāꝫ ru. mouere. Et si qdā noie cho/ lere humorē audiāt oēm: huic aūt opponit' melia: ꝛ iō fere vltimo educit': flegma ꝯo hoꝝ obtinet mediū: vñ ꝛ in me/ dio educit' ipsoꝝ. ℭ Adhuc hūoris attractio post ꝓpriuꝫ ꝑficit' ampli⁹ calō q̄ ꝓprietate nisi fortassis cōi: sꝫ caīꝫ ma/ gis attrahit' calō q̄ fridū ꝓp ꝯuenietiā. Chola ꝯo ē calior humoꝝ: post humorē itaq; ꝓpriū euabit' chola ꝛ nō flā vel melia: ꝛ neq; est icōueniēs q post quēlibet appropriatuꝫ hu. aq̄sitas imediati⁹ educat': cū fuerit coaptata. ℭ Sed ꝭ dubitare ꝯtingit: q: sanguinē vꝫ debere post ꝓpriū hu. edu ci. Nā vna cārū eductiōis eoꝝ post ꝓpriū ꝭm. A. est multi/ tudo. ℭ Adhuc sanguis corrūpit': ꝛ est sanguis ꝑꝫ eūdē ꝛ Halyabbatē: qd aūt tale celeri⁹ dat' a nā: igit' post appro/ priatū hu. sanguis educet' imediati⁹. ℭ Dōꝫ q sanguis vl/ timo attrahit' seu euat': nō enim demīt' in ꝑñti pharmaco effrenitatē: ipꝫ eni tāq̄ intimū nā recōdit ꝛ ꝯseruat q̄tū po/ test: cū solus nutriat dīia.30. ꝛ spūuꝫ sit mā: qd alijs minime aut rari⁹ inest: neq; pharmacū nūc scit' sanguinis ꝓprietate euulsiuum olim tñ scitū: vñ de pharmacijs. Quidā adinue/ nit herbā ita vt assumēs ipaꝫ sanguinē emitteret ꝛ ꝑiret: q̄/ re multis hac morietib⁹: vtebat' eni ꝭ ea in malū: inq̄sitiōe facta diligētiori rept⁹ est medicator ꝛ ad ꝑsidē gētis duct⁹.

G

Cui⁹ erat itētio nō hūc solū mori: veꝝ docētē istū ꝛ discētēꝫ ab eo: q dixit iterrogat⁹ a ꝑside ꝑfato se a nullo doctū fuis/ se neq; aliū docuisse: sꝫ casu cū porcellū ad q̄dā suburbiū deferret ligatū: applicato vētre ipsum penes herbaꝫ repo/ suisse. Cuꝫ aūt remouisset liq̄res vidit sanguineos ex epate ad herbā defluētes: hincq; ꝯiecturat⁹ q ea sanguinē attra/ heret: quā exhibēs hoīuꝫ alicui ita eē repit. Quē siqdē ꝑ/ ses ligatis oculis ne eā cōsideret alicui iussit moriuꝫ abdu ci: ꝛ de hac qdeꝫ herba multa valde inq̄ ꝑtor nasci vbiq;. Padue ēt nūc ex q̄dā epate liq̄fiēte vni supposito aliq̄ her/ be deuētū ē i notitiā illi⁹. ℭ Tūc igit' ad ꝑ^m dōꝫ: q lꝫ mul/ titudo hūoris ꝯsentiat in euonē celebrē: huic tñ pōt eē q̄li/ tas adiūcta benigna: vt i sanguinē q̄ illō ꝓhibebat. Aut for tassis multitudo hūoris nō est vsquequaq; cā sufficiens vt

H

appetit velocioris eductiōis. ℭ Ad aliō dōm: q sanguis qñ corrūpit' lꝫ remaneat sub nā cōi sanguis: nō tñ sub ꝓpa imo ei⁹ ps subtilior āpli⁹ ꝯuertit' in cholāꝫ: ꝛ g̃ssa ꝑꝫ Gal'.i meliā: dīia.89. De aūt ꝯcesse sunt pharmaco educi siue nā/ les existāt aut alie. ℭ Propter huius 3^m sciendūꝫ q dicētes post meliam flā educi: decepti fuerūt fortassis Hip. ꝭmone ambiguo dicētis de hūana nā flā cum sit fridissimū ꝛ visco/ sūꝫ violētia.i.effrenitate pharmaci euata melia ꝓprie ꝯseq tur flā: ꝛ ꝭ itell'xs ꝑꝫ Gal'. ꝛ plūmos vt dīsum falsat': quē vi/ dent' praue habuisse ꝑractici: aut q cū duo sint hu. q violen/ tia educunt' illata nāe: vt melia ꝛ flā ꝓp coꝝ q̄ssitiē ꝛ visco/ sitatē ad eductionē melie grādior expetit' violētia ꝛ cona/ mē q̄ flā: ꝛ sic ū āpli⁹ firmata euone obediēs sit min⁹. Et ꝭ primo accept⁹ ē itell'xs tanq̄ verus. Aut fortassis ꝭ accidēte ꝯtingit q post meliam educat' flā cū ipm post sanguinē sit ampli⁹ augmētatū. vñ.8.ꝑcti. Medicamē laxatiuū ꝛ si de/ stinatū ꝓpriū educit hu. ꝑ accñs tñ flatio duplūꝫ eo q ꝭ in

Marginalia (left): Ubi me^m. Ca.3.d.ñ. Collr dif. 4.cap.5. post pr^m. Cap.1. Cap.9. — Cap.16.ꝛ vsq; in ñ. Ca.1.ꝛ se/ quentib⁹. Ca.2.1.3. — P^m.4.vt in argu. T.1.1.in t. 2.ca.2.in medio. Ultio ca.1 fine. — 7.hec.ca. 10.p^o pa.

Marginalia (right): Cap.2.in me^o. 2° clitoꝝ ꝑiis ine. — Aloꝝ.34. — 3.4.vt in arg. 1.4.trac.2. c.42.post ꝑnciꝑiu. Collr.8. tecōca.9. iuxta ñ. — Cap.3.in medio. — 2.de cri/ ca 12.post medi.in. Ca.1.post medium. — Cap.39.in medio.

I

corpe sit multū. Jd tñ hoc nō saluat pfecte: cū nō qō p accidēs: sz eēntialr qsitū expetat. ¶ Quidā etiā dixerūt ipsos velle q medicīa eductiua melle sla educit: cū rari⁹ aut nūq̄ pharmacū sit melle aut chole attractiuū appropriate: sed aut vt tactū melle ꝛ flaūe aut ipsi⁹ ꝛ chole: sz lz id v̄ificeꝛ: nō tñ adaptaꝛ ꝓposito: cū q̄situz de pharmaco sit auditum vni⁹ hu. ꝛ nō pluꝛ eductiuo: vel forsitan ꝯsiderauerunt: q2 pharmacū laxat q̄ filia: pharmacoꝝ. 3. Melā v̄o ꝛ fla: vt dcm̄ ēt coll'. 5. cōīcāt āpli⁹ ꝛ in suba ꝛ q̄litate: ꝯueniūt. n. in actiuis: q̄z melā ꝛ chol'a: sz id ēt modicū valet: eo q subtilitas hūoris ꝛ q̄stitics leuitas ꝛ ḡuitas siue facilitas ad motū ꝛ difficultas plus vt positū alio q̄libet opant i successiua humoꝝ eductiōe: ꝛ iō forsassis min⁹ sufficiēter dixere recipiētes cāz ex Jsaac oōne p̄ue audita: ꝛ p̄cipue cū nō expresserit ordinē eūonis a melā iceptū p itermedios hu. in sanguinē ꝑueniētē velut in chol'a ꝛ flāe. vñ videnꝛ aliudē A. isinuāri: q ꝯsecutio eūonis effrenitātis accidat subtilitate hūoꝝ ꝛ multitudie: ita vt post mellam educat fla. Cās ēt ordies ꝯsecutiōis eūonis ꝯfirmāt āpli⁹ ab Jsaac ꝛ Serapione exp̄ssas cū ad eas nō sequāꝛ vt ad alias icōueniētia: nā q̄ Mes. vt dcm̄ vlis ꝛ isufficiēs. Silr q̄. A. p̄ractū colligit icōueniēs. Cā ēt Gal. 2ª sumpta ex ꝓprietate vl ꝯtinētia cū corpe pōt calūniari: cū sz eā fla deberet eūari tñ post choleras ambas: verificaꝛ tñ in sanguie p̄mū: cū dictū sit cū appropriatione quā habet ad nām vltimo relaxari.

K

Propter quartū qdē. ad p̄mū qd dōm appa ruit. ¶ Ad aliud silr apparuit: qm̄ quesitū tāgit pharmacū vni⁹ hu. appropriate ꝛ nō plurium eūatiuū. ¶ Ad aliud silr visū qd dōm cū i opinionē cadere satagat Haiyabbatis cū Haly. ¶ Ad aliō dicēdū: q silitudo quā pharmacū attrahit nō est q̄litatiua sz subalis sz Gal'. poti⁹. Est nāq̄ q̄dā ꝯueniētia ꝛ affinitas i. for' vel virtute occulta: vt oñsū dīa. 142. vi cāe p̄racte.

¶ Differentia. CXLV.

Quod nō omne amarum sit cal'm ostenditur: q2. 2. de aia ꝛ de sensu ꝛ sensato: qō ampli⁹ exp̄mit Cōmentator. Spēs sapoꝝ sunt sicut spēs coloꝝ ꝛ sibi eq̄les. Sed coloꝝ q̄libz ceu alb⁹ ꝛ niger cū alijs q sūt ipoꝛ extremi causanꝛ a cal'o ꝛ frido. Jgiꝛ ꝛ sapoꝝ amarus: sz ꝛ dulcis. Sunt. n. sz Ar. extremoꝝ hi ex qb⁹ ꝯsurgūt: ꝛ alij medij. ¶ Eti. simpliciū. 4. Fruct⁹ q̄dā ꝯuertuntur ex amaritudine ad dulcedinē: sicut multi citrulloꝝ ꝛ melonū h̄ adsunt frigidi ꝛ hu. ¶ Adhuc si dulce vt cōiter dicunt est cal'm: erit itaq̄ amaꝝ suū ꝯriū fridū. Cōtrarij nāq̄ effectus ꝯrias arguūt cās. Cal'm aūt ꝛ fridum cū alijs q̄litatib⁹ sunt oiū cause. metheo. 4°. ¶ Rursus. cui⁹ suba deferēs ē frigida lp̄m existit fridum: sed suba deferēs saporem amaꝝ ē qd fridum qm̄ grossū. Grossū aūt ab elntis cāri vī frigidis cōgregādo ꝛ coartādo. ¶ Palin. ꝯseruatiuum a putredine fri. est: qm̄ ea cātur a calido: sz amaꝝ ꝯseruat a putredine. Mes. simpliciū p̄. ¶ Jtidez. Amara oia sunt indigestibilia. 1. pble. sz omne idigestibile frigidū ē: cū digestiuum sit ca. ꝛ inde causeꝛ. Jtaq̄ non omne amarū est calidum: verum quoddā frigidum: aliud autē calidum.

L

M

Cuius oppositū medici cū physicis sapiunt plurimis: qō ēt ostēdiꝛ: q2 differentia ꝯsiti ex dulci per calliditatē vlteriorē qd reddiꝛ salsum nitrosum: deinde amaꝝ: qō melius denotat d̄coctio ꝛ succhari: cū tñ mel sit rei ois dulcissimū. 3° re. a. ꝛ Alexander. 1. pble. ¶ Palin. Auer. de sensu ꝛ sensato. Sapoꝛ attribuiꝛ caliditati ꝛ humiditati: amarus quoq̄ est sapor. Sed h̄ rōcinatio quasi iniusta destruit sapores frigidos ꝛ siccos maxie: ꝛ ipsi diceꝛ ideo. Jgiꝛ amarum oē cal'm erit.

Propter primū qdē sciendum: q volētē scire qd sit amarum op⁹ est p̄mit⁹ qd sit sapor mōstrare: ꝛ q̄ ipsius distinctio: cum sit spēs ei⁹. Est autē sm Ar. sapor passio gustus a terrestri sicco ꝛ hu. sm po^em alteratiuā deducta in actū. Di aūt sicco terrestri ad dīam fumalis euaporationis: que cā extat odoris. Potētia v̄o alteratiua ꝛ in actum deductiua ē caliditas: q̄ ex cōmistiōe cū alijs q̄litatib⁹ saporē deducit in actum de potētia. Actū dico q ē forma ꝛ nō actio: talis. n. ꝯsurgit qñ qd gustaꝛ in effectu: est enim duplex sapor: actu ꝛ po^a: vt i sale qñ gustaꝛ in effectu p̄cipiꝛ tunc eius sapor p̄us exñs i potētia. Aū. quoq̄ his ꝯsonās sapor cātur ex cōmistione ptis sicce cum pte humida qñ fuerit digesta ex calore aliq̄ digōne. Jsaac sigdē in cibarijs vlib⁹ typo satis saporē notificare volēs id nihil aliō eē: q̄z q̄dā sensibile sensui gustus: qō vl abhorret aut delectat. ¶ Sapor nāq̄ ad p̄ns 3ʳ pōt distingui. aut rōne p̄maꝝ q̄litatū vel sube deferētis illas. Aut eo q delectabilr extat vl abhorreꝛ siue neuter. sz v̄o p̄^m dī q sapoꝝ alij sunt cali: alij fri. tertij autē medij. Cali vt salsus ꝛ amarus ꝛ acut⁹. Fridi q̄dē acetosus stiptic⁹ ꝛ pōtic⁹. Medij v̄o vnctuosus ꝛ dulcis: ꝛ sz quosdā isipidus: imo alijs. Amp. Jsaac locat eis ḡdus q̄litatū p̄maꝝ d̄terminatos: ponit. n. salsū fore ca. ꝛ sic. in 2° ḡdu: amaꝝ in 3° i sz acutū in 4° vñ hebē Gueso. Salsus sapor ē cal's in 2° ꝛ amarus in 3° veꝝ caliditas ei⁹ est minor caliditate acuti: ꝛ in q̄ue fridoꝝ. Acetosū dic Jsaac fri. ꝛ sic. i 1° qō tñ nō ē multum sine dictū: cum poti⁹ acetum vñ noiaꝛ sic fridum i p̄ ꝛ siccum i 3°. Stipticum q̄z i p̄n° tertij: pōticū i fine ipsi⁹ vl p̄n° q̄rti. vnctuosus v̄o ꝛ dulcis maxie ponunꝛ tpati vt idē ibidē cum 3° ꝛ 4° simplicium. Res. n. dulcis ē ꝯueniēs nāe corpis nri ꝓprie ꝛ ē corp⁹ hois ca. ꝛ hu. cum eq̄litate: ꝛ ad hāc nām cupit Jsaac ēt isipidum adducē. Hoc āt apō ipz ē iustitie tēperamētum: qō tñ ē ca. ꝛ hu. in 2° ḡdu: humana nāq̄ cōplo tpata ē ca. ꝛ hu. vt dicit in 2° ḡdu. Distiguit ēt sapores quo ad tpamētum ad pōdus cum ingt. dulce fore cal'm ꝛ hu. in 2° gradu. ¶ Distinguiꝛ ēt 2° rōne sube p̄dictas deferentis q̄litates: qō ēt 3ʳ euenit: q2 quedā ē subtilis alia media ꝛ q̄dā v̄o grossa. Grossa vt deferēs pōticum ꝛ amaꝝ. Subtilis vt q̄ acuti ꝛ acetosi. Media v̄o ois alia: sz tñ magis ꝛ min⁹ diuersificata: qm̄ mediocriter ē vnctuosi: postea dulcis: deide salsa: ꝛ ōnium stiptica. poniꝛ ēt ꝛ insipida locum medium iter hec obtinē distātia: ꝛ pōt h̄ distictio cum p̄dicta ꝯiungi: vt suba q̄ssa amara ꝛ cal'a i 3° ꝛc. ¶ Distinguiꝛ ꝛ 3° qm̄ sapoꝝ sm Jsaac q̄dā ē gustui nō accōmodatus vt qs ide sapor dict⁹ isipidus: q ꝛ 3ʳ existit: aut q2 vere insipidus q̄lis q aq̄ simplicis ꝛ alioꝝ elntoꝝ. Carēt. n. ea sapore cum ipse ꝯsurgat ex elntoꝝ cōmistiōe. Est ꝛ ali⁹ nō eo q nō hēat formā saporis: sed q2 cū sit in actu p̄ saporis formā lā obtinēs nō pōt in opus ꝑuenire: 2° q2 nihil a b ip̄o dissoluꝛ in ptes mīmas qō poris isigaꝛ lingue: exq̄ cum humido illi admisto rō causaꝛ saporādi. 2° appeṁ ō aia. Et ita ferrum sui duritie aut adamas fere idissolubiles isipidos dicim⁹: ꝛ aut lz ab ipso aliqd dissoluaꝛ ac lingue cōmisceaꝛ nō tñ dictoꝝ qs determinat⁹ sentiꝛ sapoꝝ: qō forsassis nō ꝓprie vocaꝛ isipidum: velut flegma sic dcm̄ ꝛ cucurbita. Est ꝛ sapor ali⁹ sensui gustus accōmodus ꝛ ei coaptat⁹: q ēt 3ʳ existit. aut. n. abominabilis ē gustui repugnās ꝛ iuncturas separās: sm plus tñ ꝛ min⁹ feruēti ꝓportionatiu⁹ aq̄: q̄lis ē salsus amarus ꝛ acut⁹ ꝛ acetosus ex pte subtilitatis sube. aut horridus ꝛ sensui nociuus ꝓp nimium ꝯstrigē ac adunare aq̄ fride assimilat⁹: vt pōtic⁹ maxie ꝛ stiptic⁹: ꝛ rōne q̄litatis acetosus aut iucundus ꝛ cōtēperat⁹ sensui medium vtrisq̄ obtinēs extremoꝝ velut vnctuosus ꝛ dulcis. Unusquisq̄ ēt sapoꝝ gradus ꝛ mēsiōes recipiꝛ nō paucos i magis ꝛ minus diuersificatos: vñ ꝛ vn⁹ sapor alij similis reddiꝛ nō paꝝ. Et iō iuxͣ Ar. dulce ac vnctuosum poniꝛ idem fere ꝯsistere: ac silr salsum cum amaro. Diuersitas autē hec ostēdiꝛ in dulcedie: nā ipsa 4ʳ inueniꝛ ab Jsaac distincta: nā quedā ē pura oium q̄litatū media: q̄dā grossitudini attinet ꝛ viscositati: reliqua insipiditati ꝯiuncta: nōnulla acumini

N

O

P

Q

Dis. 4. c2. 4. post p̄n. L2. 21. in fine.

T. c. 105. In me°.

Ubi. S. in mediate. Dis. 3 ca. 5. p° p̄n^m.

Coll'. 5. p̄mi c. 30.

Inten. 2. su. 1. ca. 3. in me°. pbl. 42.

Cō. 2. in medio. A. elimē. totū coll'r ca. 38. ꝛ ō sub. dicta. c. 12 i p̄n. In me°.

De sen. et sensato in medio.

Ubi. S. in mediate.

L. cōne. 6. ꝯ. finem.

In dicto vl'ib° lcōne. 14. ver sus finē. L. cōne. 18

L. cōne. 12 iux fi. ꝛ lcōe. 15. i principio. Dis. 2. c. L. Dis. 3. ca. 1. Cc p̄n^m. L. cōne. 15 in p̄n. L. cōne. 12 ꝯ. fi. ꝛ lcōne. 12. circa p̄ncipiū.

Ubi. S. lcōe. 12. ibi fine.

Tex. c. cō. 104.

2. de aia L. cō. 105. Lcōne. 1 in p̄n.

A cōmiste: q̄ vo pura nāe pportionat tpate humane. ¶ Sūt aūt vt iā appuit sapores octo ⁊ vnū qd pua: ū sapore dictū isipidū: qdā vo solū septē posuerūt: vt Gal. simpliciū ꝑ. Et Ari. ipsos hoc nūero cōpꝛehēdit sic ⁊ colores: lz octo idez explicet numerādo: qdā ēt ponticuz omittūt: vt Almāsor. 3. ⁊ Mes. ipm ad stipticū reducētes: alij vo ecōtra: qd̄ fit qꝛ pap hi duo distāt sapores. ⁊ inter hos ꝑm Gal. locat ēt austerus: causatur. n. ex sicco feculēto aque cōmisto pbl. 20. Qui aligñ ꝑm Ari. expositores sumit p acetoso: iterdū vo pro stiptico. Gal. vo de alimētis vl ip̄z ad stipticū reducere ⁊ ponticū magis: ⁊ forsitan hāc diuersitatē trāslatātes induxe: paupcula olī latinitas reb⁹ caruit ⁊ vocib⁹. ¶ Est autez ⁊ modus gñōnis sapoꝝ ꝑm Ar. ex amaro ⁊ dulci: ceu coloꝝ oīuz pductio tāq̄ ex extremis ex nigro ɔficit ⁊ albo. Uelut. n. nigrū ē puatio albi: ⁊ i nō pspicuo: sic amarū: dulce ⁊ salsuz in nutribili hūido. Sapoꝝ qdez pductio apd̄ Ar. magis existit ꝑz numeꝝ pportionabilē: vt gustui ɔueniētē ⁊ ei⁹ opp^m. qua ꝑm pmas imediati⁹ ɔsurgat q̄lita tes ceu colores veniūt ex illis. Unusq̄sq̄z. n. sapor attēditur B ꝑm nūeros q̄sdā pportionabiles ⁊ cōmistiones ⁊ mot⁹ aut indetermiatos ⁊ iproportionabiles: q. n. delectationē iducūt cōmistiz hi in numeris pportionalib⁹ ɔsistūt soli: oppo site vo se hñt reliq. Aristo. nāq̄z egit de sapore in de sensu ⁊ sensato: sicut de odore ⁊ colore: put sunt q̄dā obiecta deducētia po^m sensitiuā in actū: de quo 2° d̄ aia: in quēlibet hȝ ordinat. Medic⁹ vo magis ɔsiderauit saporē, put p eū puenit in cognitionē medicinaꝝ sic cōplonataꝝ: ⁊ ideo magis attribuit pmis q̄litatib⁹ q̄z organo eundē. ¶ Un̄ noste q̄z ex de sensu ⁊ sensato ac 2° de aia: q̄ q̄uis sapores causent a calo frido hu. ⁊ sic. ⁊ ɔria sint q̄ maxie a se distāt: nō tñ ꝑm maximā distātiā cali fri. hu. ⁊ sic. attēdit ɔrietas i spēb⁹ sapoꝝ: sz ꝑm ordinē ad gustū: put. vz. nat⁹ est imutari a sapore cum horrore vel suauitate. vñ nō necesse est q̄ dulce vel amaꝝ sit maxie calz fri. sicū vl' hu. sz q̄ maxie se hz in talis aut altera gustus imutatiōe. ¶ His itaq̄z appere pōt qd sit amaꝝ. Est nāq̄z sapor linguā abradēs ac exasperās absq̄z adustiōe de pharmacis ⁊ p apparēs 2^i. Calim q̄z vt ex ꝑmonib⁹ op⁹ fit Auic. elicē duplicē hz cōparationē: aut ad nām humanā vel ad rē ipsam: vt videbit in se cōsideratam.

C

Propter scd̄m

vo sciēdū: q̄ post añdictos supueniēs litigiosus ⁊ infestus antiqs Auerrois cordubēsis Ar. dilucidator eximius nitit ondē 2° de aia. de sensu ⁊ sensato: ac collz. 5. cū detestatione medicoꝝ ⁊ Gal. ꝑcipue q̄ amarū nō solū causat a calido: imo ēt a fri. sicut albū ⁊ nigrū. Cui⁹ eqdē motiua si ɔcesserimus q̄ isti sapores ɔsequunt calorē ⁊ frigus: necesse ē q̄ ɔrietas in istis sit in illo qd̄ est vltie calm ⁊ in eo qd̄ vltime fridū. Sed si ɔcesserim⁹ q̄ est de sapore: ceu de colore. s. q̄ idē color sit a calitate vl' a fri. tūc nō accidet ipoīe: qd̄ ⁊ tactū ē in argutis pmis virtute: ⁊ subdit. Uidet q̄ opio Gal. sit error. Uidem⁹. n. q̄ amaritudo q̄ñq̄z inenit cū friditate vt q̄ est in fructib⁹ in p icremēto demōstrat fridū: ⁊ q̄ ē in rebus cōbustis demōstrat calm. Et filr nō ē ipoīe: q̄ aliqua dulcedo sit frida. Uz. n. q̄ plāte amari saporis apud cōplemētum sunt dulces aut isipide in pn°. Signū aūt oñdēs q̄ D hi sic hēant sapores est: qꝛ plāte hñtes saporē nō trāsferūt ex amaritudie ad dulcedinē in eis q̄ inate sunt eē dulces in fine: nisi mediāte aliq̄ sapoꝝ illoꝝ. In 5° ēt collz. Sup nām amari dñat cōplo sicca terrestris: ⁊ h̄ pōt nasci a ca. ⁊ fri. Et sigñatio sepans vnū ab altero est sigtio q̄ fit a frigore: vt fit dulce postq̄z fuerit amaꝝ sicut sunt glandes xylocaracta ⁊ aliq̄ ex cucurbitis. Adhuc opiū est in fine amaritudinis iducēs palysim sua friditate. Et remouet demū cauillationē: qꝛ nō potes dicē q̄ nō puenit amari^{do} a pte frida sed a cala: qm̄ amaritudo ē dñans in suo sapore: ⁊ sapor est in iudicādo sup nām rei: vñ oz ꝑm h̄ iudicari q̄ magis sit ca. q̄z fri. Et h̄ qd̄ diximꝰ de amaro nō senserunt medici q̄ nos

precesserunt: ⁊ ēt Gal. nō appropriauit ipm nisi calori tm̄. ¶ Isti⁹ aūt pōnis qdē annullatio rōnabilr in 3° dd̄oꝝ ostēdet. Hic autē solū mōstret eius nō cōuincere inducta. Primitus tñ sciēdū qd̄ nō ē aliqd̄ de hñtib⁹ sapores puri saporis vere 4° simpliciū: nō. n. ē aligd saporis cui nō admisceātur sapores alij: cū hu. ēt nō sint puri: ex qb⁹ causant. Oia eni ex q̄tuor sunt cōposita elmis faciētib⁹ in re q̄lz repñtationes diuersas: vt cōmistiones vl' cōplones. Est. n. duplex cōmistio seu cōplo. ꝑ scd̄i: ⁊ in nālib⁹ ac artificialib⁹: vt lactis sigē ⁊ tyriace cōpositio: p^a qdē ⁊ 2^a. ꝑ q̄z ē q̄ ex pmaria resultat cōplone in adinuicē elmtoꝝ quā maxie ɔsequit tactus: cū sit qd terreū mālē ⁊ infertū valde naturis pmis: ac ēt gustus q̄ ē tact⁹ qdā hāc sequit q̄z plurimū. Estq̄z 2^a resultās post illā pmariā ex actiōe ⁊ passiōe ɔriaꝝ q̄litatū elmtorum: qd̄ euenit qꝛ vna demū q̄litatū vigorat sup aliā: ceu i plib⁹ reꝝ ɔtingit: q̄ in tpis accidunt ɔcessu: qd̄ aut pp aerē accidēt circūstātē vel pp virtutē celestē aliquā aut forsassis imaginationē in hūtib⁹ imēsaz: quā eqdē nō paꝝ sequit color: deinde odor postea sapor minime dāa. 37. apparēs. Color. n. est qd fere spūale: imāle: pmutat. n. ex q̄lib3 re de leui cū sit tāq̄ epiphania ꝑm Pythagorā aliq̄. In sapore tñ nō est necia verificatio penit⁹: vt q̄ talis sapor arguat talē cōplonē oino aut fubamēz: vt multū ⁊ post sapores ē in odoribus ⁊ post vtrosq̄z in colore. Est. n. in eis sic fine fiducia: simpliciū 4° ⁊ ꝑ scd̄i. vñ ꝑ simpliciū. Me. colores non dāt sciaz ordinatā q̄ sit cōprehēsio sicut vl'e in pticulari: sed icidēter significāt sup bonitate ac malitia q̄rūdā medicinaꝝ. Cuius extat cā: qm̄ odores ⁊ colores iprimunt sine obuiatione suoꝝ corpoꝝ: nō aūt sic ē in saporib⁹. Et iō aligd pōt resolui a re ꝑm cōplonē 2^{am} ⁊ nō pmariā a q̄z 2° magis seqt color ꝑcipue aut odor nō testificās aligd de complone siue cōmistiōe pmitiua: qd̄ vtriq̄z euenire possibile est cuz in vna istaꝝ mistionū sit qd terreuz grossum: in altera vo subtile supficiale fumosuz. In sapore autē he due nāe vnitant magis aut pſm sequunt pmā cōplonē q̄z 2^{am}. Fallaciā vo coloris ostēdit duoꝝ aureoꝝ euforbij cū libra lactis ɔcretio. Hāc. n. visus fridā iudicabit: cum tñ sit cala vt gustus insinuat. ⁊ iō ꝑcedit 2°. In experiēdis medicamib⁹ in corpib⁹ hoiuz pricula sunt aiaꝝ. ¶ Est ēt sciēdū q̄ sapor vtplimuz denotās calitatē in re frida repit: ⁊ q̄z significās friditatē in calida: eo q̄ calitas est q̄litas efficacissima oia sibi coaptās ⁊ assimilās: ⁊ hac via pōt cā assignari: q̄re opiū i sua ē amaritudie cū friditate supsitus. A. Aut forsassis amaritudinē acqrit ex q̄dā adustiōe: qꝛ assat sup laminā ferreā igneā ⁊ fit rubeū: q̄ autē sic dīnō nā imistis reperiat: ꝑm tñ magis ⁊ min⁹ sapit Gal. in plib⁹ locoꝝ ⁊ max^e in libris pharmacoꝝ: qd̄ oñdunt ꝑcipue lac: psiliū: caulis ⁊ lēs dāa. 109. Nō autē sic camomilla in q̄ stipticitas ⁊ resolo repit: min⁹ aūt adhuc ⁊ cibo mōstrat tparo. Hāc autē diuersam cōpōnem testat Mes. in plib⁹ simpliciū. Dicit nāq̄z rosam fore cōmistā: ex ptib⁹ ēt excellētib⁹ diuersis vt ex terreis ⁊ aqueis ꝑstātib⁹ sibi stipticitatē: ⁊ aereis dātib⁹ illi dulcedinē ⁊ aromaticitatē: ⁊ ex ptib⁹ igneis ꝑstātib⁹ illi amaritudinez: qd̄ ēt silr dicit in agarico euenire: hz. n. dulcedinē cū stipticitate ac amaritudie: ⁊ iō Hermes dubitauit d̄ cētaurea: vt osūm dāa. 190. ¶ His igit pmissis dōm ad Aū. p^m q̄ sapor amarus nō cāt a frido: imo solum a calo vt oñdet: neq̄z est silē de spēb⁹ sapoꝝ: ita vt vult idē de spēb⁹ coloꝝ: qm̄ sapores: vt amarus ⁊ dulcis nō sunt oppositi ꝑm Ar. vt apparuit: eo q̄ imediatius cānt a friditate ⁊ calitate: sic colores: cū vterq̄z calo attestet: sz qꝛ cānt a pportione nāli ⁊ cōmistiōe: puta delectabili aut horrida a qbus demū mediocriter medij causant sapores. ¶ Ad aliud dōm: q̄ nō ē verum q̄ fruct⁹ pmutent de amaritudie i dulcedinē: imo dulce semp amarū ꝑcedit: neq̄z enim xylocaractis glādibus ⁊ cucurbitis qbusdā est amarus sapor vt asserit: imo potius ponticus: simpliciū 4° aut austerus ex stiptico quasi cōmi

stus ꝛ pōticoꝛ. vñ. 22. ꝑble. Glādes stipticę ponunt̃: ꝛ inte/riorū. Galia acerba stiptica ꝛ pōtica iudicant̃ tamē si est illic sapoꝛ amarus alicuius ꝑticule ide existit sube cal'e. ¶ Ad aliud ō opio qđ dōm iā appȝuitū opio sit 2ᵐ: vt i plurimis aliorū repta nā i vel dōm ēt opiū nō fore in fine amaritudi/nis: vt testat̃: sȝ magis saporē hēe ꝯtractū in amaritudinez aliq̃lē ꝛ horribilitatē vergētē. ¶ Aut dōm hunc saporē vt tactū ex assatione ꝛ acq̄siuisse ceu ꝛ colorē: neq; ēt valet qđ dixit: q2 tūc opiū eēt cal'm: utqm̄ vicūt ꝑces alię fride: lȝ sit ca/lidū rōne saporis illi⁹ q̄dāmō amari. Modica.n. sba causa/bit saporē ꝛ odorē: ꝛ maxie colorē cū min⁹ sint mālesmon aūt nā ꝑ⁹. ¶ Unit ꝛ his tādem Gal'. supportare qñ dixit: si ꝯcesserim⁹. Et oē dulce cal'm ꝛ oē amaꝝ cal'm dbem⁹ dicē q̄ id nō est nisi re'' corꝑis hūani nō nāe ipsi⁹ rei. Experiētia enim lȝ in corpore id testet̃ humano: tñ ō demonstrat nām ipsoꝝ sapoꝝ. Sermo .n. Gal'. nō est verus in cōplōnib⁹ sa/poꝝ fm suas nās. vñ idē dic ō sensu ꝛ sensato. Dulcedo at/tribuit̃ caliditati ꝛ humiditati: amaritudo autē caliditati ꝛ siccitati: aut frigiditati ꝛ siccitati respectu hūiditatis dul/cedinis. Sic itaq; cū sermo Gal'. sit respectiu⁹ sicut ois ar/tificia loquētis in mā corporalis: eūq; Auer. nihil augit: sed potius ostendit vt non medicus loquēs in medicina. Ad/huc que natura indicat rei sapores non nisi gustus.

Ꝑble. 111 — 2. ca. 8. in medio. — In me⁹. K

Propter tertiū

dō sciēdū: q̄ oē amarū est ca/lidū: vt sapiūt medici vniuer/si. vñ 4° simpliciū. Res amara procul dubio est cal'a: fm ma/gis tñ ꝛ min⁹: ꝑut ampli⁹ aut min⁹ amaꝝ recedit a dulci: q̄re 2° practice. Amaꝝ est igneū ꝛ terreū: ꝛ ꝑ scđi. Acutum ponit̃ calidi⁹: postea amaꝝ: deide salsum q̄ nō min⁹ vi esse Ar. snia. ingt.n. de sensu ꝛ sensato. Amaꝝ ꝛ salsuȝ fere idē sunt. vñ. 23. ꝑbl'. q̄re ꝑꝑ qđ mare salsum ꝛ amarum soluit aut q2 in mari sunt sapores eteni amaꝝ ꝛ salsum sil'r vi: sed salsuȝ oē ponit̃ cal'm: igit̃ ꝛ amaꝝ. adhuc in ꝑantea iducto de gnōne loquēs amarū aut cinis amarus cōbustoꝝ oiuȝ. exhalatū.n. est ex ipsis potabile: ꝛ. 24. ꝑble. adustionis ci/nis oium amarus: hꝫ āt ē cal'm. Amp. qđ adustū cal'm: sed amaꝝ est adustū. 23. ꝑbl'. Palin.n. metheoroꝝ. 2. ponēs sal/sedinē cāri a caliditate faciēte in aereo hūido subtili euapo/ratione sentit q̄ qñ maior fuerit caliras euaporās nō solū gñari salsedinē: veꝝ ēt amaritudinē sic iducit de stagno pa/lestine. 101. dīia. Et iō maria sub tropico aut ide existia can/cri sic sunt amara vt i eis aial nō nascat̃ neq; viuat: q̄ autez sub polo sita arctico min⁹ salsa: ceu mare dcm̄ elesponticū ceteris dulci⁹. i. min⁹ amaꝝ: qđ ꝛ appellat̃ mat̃ tanaicū seu meotidis versus septētrionez mari dicto maiori seu nigro ꝯiunctum. Aristo. igit̃ vbiq; appȝet: ceu potui colligere: oē amarū iudicasse cal'm. ¶ Amp. amaꝝ est linguā abradēs ꝛ exasperās: absq; tñ vt dcm̄ est adustiue i qđ aūt tale cal'm. ¶ Palin. cui⁹ actiōes sūt cal'e ipm̄ est cal'm: cū actio in co/gnitionē forme deducat: sed actiōes amari attestant̃ calidi/tati. Calefacit nāq; desiccat ꝛ ꝯsumit: sitim iducit: venaruȝ apit: orificia attrahit: abstergit: resoluit i purgat: excoriat fluxū: sanguis cāt ꝛ vētositates carminat: vt de ipso fatēt̃. ¶ Rursus. res dulcis tpe reddit̃ amara: deide acuta: sicut ostēdit vinū ꝑucchaꝝ ꝛ mel dīia ꝯtīuād aūt caliditate vi cō/tingere solū ꝛ nō frigiditate: q2 nunq̄ redderet̃ acuta. Ni/hil itidē vnctuosum aut dulce frigescēs visuȝ est amaresce/re: verū potius insipiscere. Itaq; oē amarū indȝtū tale cal'ȝ est excedenter 3° fm Isaac occurrens q̄dui. ¶ Sed ꝯ id. 5. simpliciū. amaꝝ apit mūdificat meat⁹ abstergit subtiliat ꝛ hu. incidit grossos ꝑter caliditatē manifestam. ¶ Dōm id esse dictum per comparationem ad acutum: qđ ea operat̃ apertiue: non autem ad salsum multo minus ad dulce.

Dif. 2. ca. 6. i fi. ꝛ 3°. 4. 1. i me. ꝛ dif. 4. ca. 1. ꝛ ca. 2. cir. ꝑncipiū. — Cap. 5. — Cap. 3. — In me⁹. ꝑble. 35. — De sēsu ꝛ sen. 4. me⁹ ꝑble. 18. ꝑble. 40. — Ca. 1. p⁹ medium. L — M — In vlterio vlib⁹ ich/ne. 14. ver sus finē. — Dif. 8. ca. 1. p⁹ me⁹.

Propter quartū

qdē. ad ꝑᵐ dōȝ vt appȝet q̄ Ar. noluit sic se hēc i spēb⁹ sapoꝝ vt ꝛ coloꝝ: ita vt q̄ sicut colores imediati⁹ cāt̃ a ca/lido ꝛ frido sic ꝛ sapores. Sȝ q̄ velut albū ꝛ nigꝝ sīt oppo/sitate ex ipsis cānt̃ colores medij: ita ꝛ dulce ꝛ amarū op/posita ꝑducūt sapores medios: tñ fm aliaȝ rōnē ꝯuenit sa/por ꝛ color vt declatū est. ¶ Ad aliud dōm: vel q̄ amaruȝ inq̄tātū hꝫ cal'm: aut q̄ iproprie sumit̃ ꝑ austero: viciato ēt forte trāslatiōe vocabulo arabico. ¶ Ad aliō dōm veꝝ eē si sapores imediati⁹ cansent̃ aliq̄lr a q̄litatib⁹ actiuis: sicut colores. Cā nāq; 2ᵃ existit: remota q̄ min⁹ dearticulat ꝛ cō/ducit ad eē: ꝛ ꝑꝑ inq̄ q̄ amplius. ¶ Ad aliud dōm: q̄ sba deferēs amarū lȝ sit grossa in gñe subarū deferentiū sapo/res calidos: est nāq; terrea subtilis: nō tñ est fri. qm̄ grossa sba nō solū cātur a frido: imo ēt a cal'o. Si.n. cal'm tēpera/te i aliqđ agit cōdigerēs ipȝ aggregat homogenea ꝛ ethe/rogenea expellit: subam reddēdo mediocrē q̄lis est dulcis ꝛ vnctuosa. Si aūt plus cal'm itēdat̃ faciēdo humidū expi/rare subtile reddit subaȝ grossiorē: vt q̄ deferēs salsuȝ. Si ꝯo ampli⁹ itēdat̃ hūidū oē expirare cogit: vñ sba rema/net cōpressa igrossata: q̄lis q̄ amari: q̄ si ampli⁹ ꝛ plus iua/lescit cal'm ꝛ hūidū ꝯtinuās exīs i re calefacta ꝯsumit. vñ necesse sit poros ꝛ subtilitatē sube aduenire: ꝛ hꝫ ē sba ō/ferēs acutū qđ in lignis carbone indurato ꝛ carbone qñ i cinerē ꝯuertit̃ ꝯtingit vidē. ¶ Ad aliud dōm: q̄ nō est veꝝ q̄ solū fridū sit ꝑseruatiuū a putredine imo ꝛ cal'm: nec oē cal'm facit putredinē: sȝ cal'm debile hūiditate suppeditatū ac victū. Cal'm.n. potēs humidū calefaciēdo expirare pa/ratū putrefieri a putrefactiōe ꝯseruat: aloes eteni myrra ꝛ salsum oē ac amarū: eo q̄ sui caliditate subtili humidū resol/uunt ꝛ ꝯsumūt: sba ꝯo terrea poros ꝯstrigit ꝛ oppilat nō ꝑmittēs cal'm nāle ꝛ humidū exhalere ac exīneū subingre/di: h.n. mō gñat̃ putrefactio. ¶ Ad aliud dōm: q̄ aliquid reddit̃ indigestibile: nō solū rōne friditatis: imo ēt calidita/tis. Cal'm nāq; qđ pōt eē cū sba grossa duraret e ꝯsumi ē ꝛ cōpacta: q̄ indigestibilis iō reddit̃. vñ ꝑ scđi. Rassan⁹ olge/rit ꝛ nō digerit̃ aut paꝝ: sed in exponē ꝑbl'. Ar. scripsi non solū saporē itelligere hūe ipm̄: sed ꝛ saporē horribilē oēm: qđ significat. d. oia pharmaca fore amara: cū tñ q̄dam sint amara ꝛ alia saporib⁹ alijs affecta. ¶ Sȝ de q̄dā pris ad/uerse arguto inoruit dubitādū dicēte Auer. saporē caliditati ꝛ humiditati attribui: qđ non vi cū qdā sapoꝝ sint frigidi. ¶ Adhuc idē 2° de aia. Sapor vi magis seq humiditatez ꝛ siccitatē q̄ȝ caliditatez ꝛ frigiditatē. ¶ Dōm q̄ sapor cātur ex digōne quadā. Dia aūt digō ꝑ se calido ꝑficit̃ ꝛ humido ꝯsūt: q̄re dcm̄ est saporez fore passionē a cal'o in sicco terre/stri celebratā. Hoc tñ sic operans lȝ sit cal'm respectu sapo/ris ꝑducti pōt tñ eē frigidū corporis hūani cui cōparatur relatione. ¶ Ad aliō dōm ꝑ tāto dic Auer. saporē magis seq hūiditatē ꝛ siccitatē q̄ȝ ꝛc. q2 causa saporis intranea vi magis eē siccū ꝛ hu. exīnea ꝯo cal'm. Calor enim ꝯdigerēs multoties eē ꝑmanet vt foliis vel eōtinētis. ¶ Uel dōm q2 parū calidū dñatur aliquādo in sapore veluti i frigidis sa/poribus: frigidum aūt nunq̄: cum ois sapor a calido ꝯtin/gat. Et ideo plus sapor sequit̃ siccū ꝛ humidū: sicut he q̄li/tates ꝑfectiorē reddunt vrine digōnem q̄ȝ alie. dīia. 85. Qđ autē hic dubitare cōpellit est: qm̄ qualitates actiue ꝛ ma/xime cal'm amplius opat̃ cuȝ sit qualitatum efficacissima: ceu humidum vilissima: deinde q2 frigidum ꝛ siccum.

N — O — Cap. 1. p⁹ medium. — P — Cō. 105. tertia mē. — Q

¶ Differentia. CXLVI.

Uod amplius

decoctum reddat̃ amarius ostēdit̃. Nālium.n. 2° seriat̃ ita. Quis nō nouit q̄ eo/rū singulū que coquunt̃ amplius: salsius qdē ꝑᵐ: postea ꝯo amari⁹ fit: ꝛ in ꝑbl'. que trāstuli Ari. ascriptis. Oē dulce calefactū ꝑ sit acre: deniū ꝯo sup/calefactū amarū efficit̃ valde. ¶ Rursus. per vlteriorem decoctionē alicui⁹ exhalat qđ est aqueū aereū: remanēs qđ terreū adustū grossum: in tali ꝯo sapor fundat̃ amarus: sicut in priori vnctuosus vel dulcis: de sensu ꝛ sen. ꝛ 4° pharma/coꝝ apparēs. ¶ Amp. sicut est in decoctionib⁹ nālib⁹ que

Cap. 8. in fine. — In me⁹. Dif. 3. c. q̄ post me⁹.

A

iterius:ita ꝛ in artificialib⁹ que de forsācū āro fit nūc fria go. Sz in illis vlteri⁹ decoctū reddit̄ amaꝝ ꝛ acutū vt oñ/ dunt flegma īsipidū:qȯ vlteriori decoctuū digōne dulcifi/ catū ꝯuertit̄ in sanguinē: ꝛ demū pampli⁹ coctū in cholerā amarā acutā ꝛ meliaz adustā:q̄re pble.11. Allia elixa leni/ unt ꝛ porri viscositatē hñt: ꝛ h̄ mel testat̄ dulcius re oī dīa priori:qȯ per vlterius decoqui efficit̄ amarius:ac deīceps acutū. Lac etiā exñs extra venas attinet īsipiditatē:cū ꝟo decoquit̄ vlterius dulcescit. vñ pharmacoꝝ.4. Lac dige/ stum in ventre ꝛ venis si posset gustari estimo ꝙ esset dul/ cior q̄ȝ sapor mellis: ꝛ silr̄ est de zuccharo ꝛ succis reliquis: itaq̄ȝ aliquid decoctū amarius redditur ꝛ acutius.

pble.39.

Dif.3.c.5. dīne fine.

In oppositū:

qm̄ afoꝝ.2. auferant̄ fm̄ prepara/ tionem mordaciores sapores: quē/ admodum in caule ꝛ leguminibus: ꝛ quoꝝ ablatio fit ex eo ꝙ trāspōnunt̄ fm̄ coctionē ex alia aq̄ in aliaz. Et alimētoꝝ 3. scribit̄. Solidū ȯcoctū non amarificari verū dulcificari magis. ⁋ Adhuc. qm̄ p ȯcoctionē exprimit̄ ab aliq̄ qȯ est nitrosuz serosuz acutū: illȯ dulce efficit̄ ꝛ vnctuosum. Sed id agit decoctio qȯ raffanus ꝛ lupini signāt infusi ꝛ ȯcocti silr̄ ꝛ acrumina ꝛ alliū cū reliqs. ⁋ Et. qȯ aliqd digerit il/ lud dulcificat: cū oīa digesta reddantur dulcia: sed h̄ opat̄ decoctio: vt ostendunt glandes: acrestā: sorbe: sic silia. itaq̄ȝ amplius decoctum dulcius redditur aut vnctuosum.

Cō. afoꝝ. 18. in me.

Cap.31.p⁹ principiū.

B

Propter primū

ꝟo sciēdum preter illud quod ostēsum est dīa.50. decoctio/ nem esse mollitiē q̄ādā a calo causatā: q̄ 2ᵉ existit: vna qdem in nāli. ꝛ h̄ 2ᵉ: aut in lunarinorā ꝓprius dī digō seu pepāsis vt ī fructuū. vel in nocitino ceu que humoꝝ corruptorum maturatio verius dicta ꝙ quam expulsiue ꝑparant̄. Reliq̄ qdē artificialis: ꝛ id vel elixādo q̄ empsesis dī: aut assando vt optesis dicta. Indigēnes ꝟo tres existūt his oppo^te: ceu omothetis: molinsis: stateēsis. dīa.50. ⁋ Nosce qȝ ꝙ aliqd multiplici decoquit̄ cā vel vt digestibili⁹ reddatur: ceu ali/ mentū solidi⁹: aut vt facilius penetret sicut aq̄ seu vt ipsius remittat̄ malitia vel acuitas ceu pharmacū attractiuū: vel vt a putrefactione preseruet̄ vt ceruisiuz ꝛ succi plures: vel vt melior in adinuicē fiat permistio sicut in medicinaꝝ con/ structionib⁹: vel vt solubilior fiat: sicut squilla assatioē: aut vt virtutē amittat soloñis ꝛ ȝctionē acquirat: sicut myrabo lani ꝛ reubarbaruz assati: vel vt venenosiora efficiant̄ ceu argentum viuū ꝛ arsenicū sublimata. quid autē sit amaruz: dulce ac sapores reliqui differentia visum priori.

C

Propter scd̄m

qdē sciēduz ꝙ aliqui: sicut Pa/ raxagoras ꝛ Philotimus esti/ mauerunt quecunq̄ȝ dura que fuerint salsari siue nitrari ac amaricari ꝛ plus decocta 3° alimen. ⁋ Gal. ꝟo fm̄ pte his aduersus ingt. Solidū qdez corpoꝝ siue durū per aquam decoctū deponit q̄litates in eo exñtes a p̄n°. vt tpe succedē/ ti apoion seu in q̄le vel absq̄ȝ q̄litate reddat̄ ꝛ aquosuz non retinēs qd salsedinis: amaritudis: pūgitiuitatis: aut stiptici tatis: qȯ ostēdit̄ apertius qm̄ ex vna trāsmutat̄ aq̄ in aliaz: ita enīz inuenies qȯ ȯcoqt̄ suā q̄litatē abijcere: ac illā ei⁹ in q̄ de coquit̄ suscipe: tū ꝓp h̄ ipz: tū qr plerūq̄ȝ digerat̄ qȯ in ipo crudū existebat: sicut lupini amari entes aquā in aqua ȯco quunt̄ vel īfundunt̄ amarā efficiunt: sic ꝛ abrotanū: ziarus: absinthiū ꝛ hmōi. Corpa ꝟo taliū ȯcocta min⁹ ꝑmanent ama ra: q̄rū si adhuc bis aut ampli⁹ ȯcoctione aquā mutaueris amaritudinē ꝑdēt oīno. qȯ silr̄ euenit pungitiuis: q̄lia sunt allia: cepe ꝛ porri: ꝛ pōticis vt nespillis: piris ꝛ sorbis ima/ turis: oīa hmōi aq̄s cocta suā relinquūt q̄litatez: ipa ꝟo fm̄ se dulciora vel vnctuosiora reddunt̄: sȝ si succos absq̄ȝ eorum substātijs ȯcoxeris īsipidi entes fiūt dulces p̄. deīde āplius decocti salsi ꝛ tādē amari ꝛ acuti: vt mel ostēdebat cum zuc/ charo. Sic igit̄ solida ȯcocta mutatiōe aq̄ ampli⁹ dulcescūt: liquida ꝟo succosa efficiunt̄ amara: silr̄ vina mordacia au/ stera tpe dulcificantur seipsis lōgiori digesta. Breuiori ꝟo

Cap.31.in principio.

D

qm̄ in Asia mouent̄ ꝛ soli exponunt̄ in vasis sup domos: aut suffumigant̄ igne grādi desubt⁹: acida ꝟo sic corrūpun tur debilia: pharmacoꝝ.14. Ex quo appet Paraxagoram ꝛ Philotimum in his veros existere: nō autez in priorib⁹. Ueritas enīz hmōi cū distinctione ꝛ non absolute percipitur.

B

Dif.3.c.p cr.pe^m.

Propter tertiuz

ꝟo ex his sciēdū: ꝙ ea q̄ ȯco quunt̄: aut sūt homogenea simplicia vel etherogenea cōmista: ꝙ si ꝑus aut sunt sapoꝝ fridoꝝ aut medioꝝ aut caloꝝ. Si fridoꝝ vt īsipidi stiptici vel hmōi: dōz ꝙ sufficienter ȯcocta dulcia reddunt̄ ꝛ vnctuo/ sa. Qm̄ ꝟo talia iaȝ facta pamplius decoquunt̄ efficiuntur salsa vel amara seu acuta fm̄ mioꝛē decoctionē mediaz aut maiorē: qȯ oñdit̄. Decoctio enī hȝ maturationē cāre remo uēdo cruditatē īdigestā hūidi: ꝛ c ꝑp^m īducēdo: fac̄ enīz hu midū molle ꝑ pres penetrare ȯcocti. Hoc āt qm̄ āpli⁹ ȯco/ quit̄ icipit hūidū subtile cōmistū ex aqueo ꝛ aereo exhala/ re: ita vt salsuz reddat̄. Qm̄ āt p magis decoqt̄ ꝑdictū exha lat plus hūidū: ita ꝙ ōrelictū fit terrestre q̄ssuz ꝛ calȝ: sciuū ꝟo ꝑus qȯ hmōi amaꝝ deferre saporē: ꝛ qm̄ aūt ipm ꝑurit̄ i ma gis calȝ forti⁹ īsertū nō solū qȯ hūidi⁹ cogit trāspirare: īmo ēt qȯ solidius vt pumices lapides in mare oñdūt ex vulca/ no ꝓiecti: ita vt qȯ tale subtilius leui⁹ ꝛ cali⁹ efficiat̄. Sci/ tūq̄ȝ ātea ꝙ talis sba saporē ōfert acutū: itaq̄ȝ hōgeneū sim/ plex ȯcoctiōe p oēs ꝑt trāsire sapores. ⁋ Si āt ȯcogbile fue rit etherogeneū ꝑmistū: tūc vl' igne assat̄ aut aq̄ elixat̄. siq/ dē ꝑ dico ipz oēs sapores posse acq̄rere ceu ꝑdictū: ꝑs enīz succosa ꝑ calim ꝯcitata cū terrestri sicca fit āplior eā sui per/ mutatiōe imutat: qȯ nobis oñdit actus in picarpijs ꝛ semi/ nib⁹ ac sorbe vtrīq̄ȝ fruct⁹ acrestes qm̄ assant̄: ꝛ silr̄ pūgiti/ ua seu acrumia. Cui⁹ eqdē iā appuit rō. Si ꝟo elixet̄ tūc il lud i q̄ elixat̄ reddit̄ illi⁹ q̄litatȷ q̄ ipz fuerit elixabile: subs tū ipsi⁹ ꝓp ōrelictionē sue q̄litatȷ nāe hūane oppo^te dulcifi/ cat̄. Solus enīz sapor dulcis ei ꝛ iocūdus existit: ꝛ iō q̄ȝro plicȝ īfundit̄ ꝛ aq̄ cū ȯcoctiōe sufficiēti mutat̄ sapidior red dit̄. ⁋ Nosce tū ꝙ ēt aq̄ salsa seu amara vel alia reddit̄ per alicui⁹ talis in ea ȯcoctionē vel īfusionē: saporē pōt tādē vt cūq̄ȝ recipe simplicis ꝑoris hōgenei: lȝ dicat̄ nūc aquā fo/ re aliā saȷ ab īfuso vl' decocto. Est ēt ꝙ q̄cūq̄ȝ mō ȯcoquūt̄ q̄sȝ tādē acutissima reddunt̄ ꝛ venenosa: ignis enī ad se oīa ꝯuertēs corrūpit illa: ōniq̄ȝ itātuz vt talia vim nullā hēant alimēti: veꝝ veneni ꝑfidi nullo potentȷ mō ꝯuiti in corporis nāȝ. Corrodūt enī semꝑ ꝛ corrūpūt ita vt sint napello ꝛ ser/ pētȷ viru ꝑniciosiora: cū ȝ ex his puella ꝛ anus fuerit cōnu/ trite. dīa.142. Itaq̄ȝ ex his ꝟitas breuiter hmōi fit oñsa q̄siti.

F

G

Propter quartum

aūt. ad ꝑmū visuz antea qd dōz: ipe enī logt̄ i ho mogeneis simplicib⁹: q̄les sꝉ aliq succi ȯpurati. ⁋ Ad aliȯ ēt appuit: qm̄ enī tale āplius decoqt̄ p oēs trāsit sapores vt visuz: nō āt qm̄ fuerit cōmistuz etherogeneum. ⁋ Ad aliud dōz: ꝙ rō ꝓcedit silr̄ in simplicib⁹ homogeneis in qb⁹ ap/ paruit equalr̄ ȯcoctū āpli⁹ amaricat ꝛ acutū efficit: humo res enī velut succi sꝉ q̄dā: ꝛ qd ēt dōz ad aliȯ visuz. Qȝ autē alia seniāt imordaciora seu acutiora reddāt̄ decoctione id forsassis eueniet cū diutissime ꝛ violēter fuerint ȯcocta: ita vt ꝑori hūidi^te vigētes ipsis ampli⁹ q̄dā viscosa non seniāt adeo: silr̄ ꝛ cepe sufficiēti ꝑticipās hūidi^te. Cū aūt nō fuerit alioꝝ ēt itātū violēta ȯcoctio ac ꝯsilium nō min⁹ mordaci/ tas siue acrimonia i euaporatiōez ꝯsumit̄ ȯcoctiōe ꝛ hūi^te q̄dā taliū fere īsipida digesta in dulcedīe: q̄ hmōi ꝯuertūt̄: qȯ ēt calr̄ opat̄ solare maximuz demū vere qȯ plenilunij ꝑci/ pue: 3° apparēs creticoꝝ. In fructib⁹ hūidū digerēdo ipoꝝ austeritatē q̄ ēt calr̄ associat̄ ipsoꝝ: duplici enīz digerūtur cal'o: solari. vȝ. ꝛ ꝓpo. de plātis Theophrast⁹: ꝛ simpliciū 4°. ad ea silr̄ siqdez q̄ alteri⁹ ꝑtis appet cū ꝓcedāt de ethe/ rogeneis cōmistis: a qb⁹ ꝑ elixatione aut īfusionē redditur a q̄ q̄litas extnea elixabilis: reliq̄ dulcificato remanente. Et ita sensit Gal. cuȝ Paraxagora ꝛ Philotimo alimētoꝝ 3°.

H

Cap.2. Dil.2. ca. 4. in me.

Cap.31.

I

¶ Ad aliđ dõz:q̄ oĩa ĩneq̃tũ sũt digesta dulcia efficiũtur: põt tñ esse amara vel hꝫ ꝑp q̃litatẽ impssam in humidum aqueũ nõdũ sufficiẽter digestã:cũ tñdẽ vt tactũ hec ẽt ꝑ decoctionẽ varient sapores. ¶ Ad aliud qd est dõm ꝑ auitius apparet dictũ ẽ.

¶ Differentia.CXLVII.

Cap.559 in fine.

Quod paucuz pipis ꝓuocet vrinam ⁊ multũ ei⁹ vẽtrẽ sol/ uat:paucũ ꝟo scamonee soluat vẽtrẽ ⁊ multuz vrinã ꝓuocet ostidiᵗ:qz 2° canone:paucũ pipis ꝓuocat vrinã ⁊ multũ ei⁹ soluit vẽtrẽ ꝫ ꝯtuz scamonee. ¶ Rursus.piperis parũ est debile solutiuũ.Qñ aũt medicina solutiua q̃to vel q̃ll est debilis:prouocat:eo q̄ id facili⁹ fit q̃z soluere. Si ãt in his fortꝫ extiterit soluet cuz actio sit fortioꝛ hꝫ.ꝑ^m ãt est pipis pauce q̃ntitatꝫ.2^m ãt mul/ te. Pauca ꝟo q̃ntitas scamonee soluit:qꝛ nã oñans illi regu lat ⁊ sustinet eãdẽ distribui ꝑ membra : vt oñsum dĩa.141. Multũ ãt patiᵗ:sed mox tãq̃z ꝑ iatiora in vrineuias depel/ lit. ¶ Eti. Paucũ pipis nõ mordicat vẽtrem ⁊ intestina suo acumie:lꝫ calm ponaᵗ ⁊ siccũ in 4° gradu:cũ oẽ egeat ma/ gnitudie qd dꝫ facere q̃llter cũq̃z.2° de cã.vñ hi patiẽtes ꝑ/ mittũt idẽ ꝑ venas in epar ⁊ vias vrinales trãsduci. Mul/ tuz aũt ꝑ opp^m mordicãs ⁊ stimulãs eosdẽ:cogit ipsos ex/ pulsionẽ ⁊ secessũz cãre:pauca ꝟo scamonee quãtitas a vẽ tre vel itestinis tolerata:ventrẽ attractiõe soluit:multa ꝟo impatiens reddita ꝑ vias vrinales tãq̃z inuincibilis ꝓpel/ litur extrorsũz:nõ eni tolerabiᵗ a vẽtre ⁊ itestinis sui extre/ mitate:itaq̃z minor quãtitas piperis ꝓuocat ⁊ maior soluit. Scamonee ꝟo paucum soluit ⁊ plurimum prouocat.

K

In oppositum vt q̄ multũ pipis sumptuz ꝓuo/ cat vrinã:paucũ ꝟo soluat ven/ trẽ.scamonea ꝟo cõ:qm̃ ꝓblᵗ.1.Propter qd pip multũ exi/ stẽs vesicã soluit:paucũ aũt vẽtrẽ:scamonea aũt multa exi/ stẽs ventrẽ soluit:pauca ꝟo ⁊ vet⁹ vesicã.vñ Serapio Ag/ gregator ex lib° dõnũ. Siq̃s vtiᵗ multuz pipe ꝓuocat vri/ nã:⁊ si vtaᵗ eo parũ facit humectare vẽtrẽ : lꝫ scamonea est ꝯ̃la in h. ¶ Adhuc idez scamonea qñ non est nimis antiq̃ nõ ꝓuocat vrinã:lꝫ laxat vẽtrẽ:antiq̃ ꝟo ꝓuocat vrinam:⁊ nõ laxat:vñ 2° canone dixerũt q̃daz q̄ qñ ex scamonea an/ tiqua sumiᵗ ꝑua q̃ntitas:ꝓuocat vrinã:vẽtrẽ aũt nõ soluit. ¶ Amplius pip multũ sui caliditate addita trãsit ꝑ mese/ raicas in epar:illic aũt hũida eliquãs vias petit vrine:cum sit calꝫ subtile:paucũ ꝟo id nequiẽs remanet in intestis ea/ dẽ sui stimulãs acumie in secessũz. Scamonea ꝟo plurimũ mordicãs itestina ⁊ irritãs:eãdẽ in secessũz expellũt:⁊ ipsa pauca siq̃dez tãq̃z debillioꝛ toleraᵗ:⁊ maxie antiq̄oꝛ ab eis/ dẽ:vt in venas penetrans ad epar ꝑueniat : ⁊ tñdẽ ad vrine meat⁹. ¶ Adhuc vnũq̃dq̃z agẽs si dꝫ ꝓpriũ iducẽ actũ ex/ pedit sufficiẽtis fore quãtitatis : aliogn nõ valeret in ipꝫ:lꝫ ꝓpri⁹ actus pipis est ꝓuocare:scamonee ꝟo soluẽ.vñ Ar. Aut qꝛ vtrũq̃z vtroq̃z est mobili⁹:pip q̃dẽ diureticum:sca/ monea ꝟo deorsum ferẽs. Improprius autẽ actus piperis est soluere ⁊ scamonee ꝓuocare:in quos etiam alteraq̃ po/ terunt quantitatibus.itaq̃z multum piperis prouocat:pa/ rum autem soluit:secus ꝟo euenit in scamonea.

ꝓble.43.

Cap.350. in fine.

L

Cap.187. iuxta finẽ.

Cap.631. iuxta finẽ.

ꝓbl.1. ꝓ/ ble.43.

M

Propter primum q̃dẽ sciẽdũ:q̄ pip est spe/ cies aromatica:calꝫ ⁊ sic. acuta:cõplonũ frigidarũ ⁊ humidarũ vehemẽter correcti/ ua:⁊ est triplex.nã q̃ddã est inmaturũ formã hñs oblõgam. qd iõ macropiper est dcm̃:calm in 3°.sic.in 1°. Est ⁊ album rotũdũ leucopiper noiatũ : calefaciẽs plus ⁊ desiccãs illos ⁊ ventrẽ roborans maxime ac pre alijs:de re.sa.6°.melius eius nigro.vñ canone.5. Ipꝫ ꝯfortat stomachũ plus q̃z alie spẽs ⁊ pipa:⁊ h est qd nõ est ꝑusũ:neq̃z ꝯctuz : ⁊ neq̃z est cor/ tex ei⁹ grossus:lꝫ tñ grauis põderosũz. Reperiᵗ ⁊ 3^m piper absolute dictũ : aut piper nigrum seu melanopiper calm ⁊ sic.in 4°.q̃ q̃dẽ nõ videnᵗ nisi spe ⁊ q̃ntitate differre. Diciᵗ eni q̄ ꝑus est pip lõgũ qñ hũidũ est ⁊ crudũ : qñ aũt matu/

P° me^m Tra.3.de ha.1 dyaci mis Gal.

raᵗ corrugaᵗ ⁊ sepaᵗ ⁊ pip efficiᵗ albũ:qñ ꝟo id ampli⁹ ac cidit nigrũ reddiᵗ ⁊ min⁹.vñ.1.canone.inq̄t Gal. In ꝑmis qñ eleuaᵗ fruct⁹ pipis est lõgũ pip : deinde sepaᵗ in grña pi/ peris:⁊ ꝑp h lõgũ pip hũidi⁹ est pipe. His ãt Dyascorides in simplicib⁹ ẽt ꝫ Gal.8.pharma^cᵗ ꝑnceps assentiᵗ. ¶ Est aũt scamonea succus cuiusdam herbe volubilis dicte:q̃ 4ᵉ iuxta Mes.repiᵗ. Una q̃dez dicta funis arbor lupulus ⁊ humulus:eo q̄ circa ipsas inoluiᵗ:cui⁹ flos est alb⁹ ad mo dũ cãpane oblõge hñs lac q̃ volubilis ẽ magne. Alia ꝟo ẽ cui⁹ rami repũt sup terrã ⁊ herbas:cui⁹ flos est paru⁹:⁊ceu cãpanula expãsa coloris subalbidi cũ q̃daz citrinitate:ha/ bẽs ẽt lac cui⁹ comestiõe delectanᵗ sues. Et est reliq̃ habẽs aspera folia:vt q̃ citrulli:cui⁹ flos vt ampulle adherẽtes:q lupulus vel funis pauperũ dᵉ. Est ⁊ 4ᵃ ⁊ eius radix est sicut q̃ tãni ⁊ maior folia hñs stricta ꝑua:in modũ sagitte alate: que cã leial dcidũt:⁊ hꝫ lac:q̃ oñs oĩ lacticinioꝝ ex qua cõ/ struiᵗ scamonea:cui⁹ cõplo calꝫ est in 3° ⁊ sicca. Aggrega/ tor tñ ꝫm Galꝫ.eã calore ꝓstaᵗ pipe : lꝫ ipse vt alij ꝓnun/ tiet eã cõplonis ꝑdicte cholaꝫ cũ fortitudie attrahens sca/ monea:est eniꝫ actio ipsi⁹:vt furiosi:⁊ iõ solutiuũ ant hono matice:multa hñs corrigibilia:cũ in q̃zplurimis ꝑncipalio res corpis ptes offendat. Cui⁹ dosis est a granis.v.vsq̃z ad xij.ꝫm Mes.apud ꝟo.A.est danich.j.qd est 6ᵃ ꝑs dracme. Iuxta ꝟo Serapionẽ a kirat.j.vsq̃z ad tres. Decoquiᵗ ꝟo in cydonio pasta inoluto sub cinerib⁹ vt remittaᵗ ei⁹ mali/ cia:⁊ tũc diagridiũ appellaᵗ. Corrigiᵗ ⁊ non parꝫ ex myra bolanoꝝ sibi citrinoꝝ admistione. Uolubilia ꝟo ipsa ex q̃ deduciᵗ leuiter soluit:ita vt pueris admistreᵗ ⁊ senib⁹ i sa/ nitatis regimẽto. ¶ Quid aũt sit vẽter:vrinã laxare ac pro uocare suis notatũ est q̃sitis. ¶ In presentiarũ q̃q̃z nosce q̄ actio diuersificaᵗ rõne agẽtis:patiẽtis ⁊ modi actiõis. Nã agẽs forte alr̃ opaᵗ q̃z mediocre vel dbile:⁊ sic est scamonea respectu pipis:cum sit eo effrenioꝛ ⁊ nãe inimica biꝑlioꝛ hu/ mane:patientis quidem ex parte:quoniam ventrium ⁊ vlr corporis quidã est sensibilioꝛ ⁊ passibilioꝛ:alius ꝟo ecõtra. Estq̃z medius. Modi ꝟo ceu pretactũ piper principalr̃ ha/ bet prouocare ⁊ soluere ꝯñr:scamonea ꝟo econtra.

N

Cap.559. i ꝑncipio.

Cap 506.

Cap.41.

Cap.287. in medio.

O

P

Propter scdm ꝟo sciendum:q̄ iam ipsũz ap/ paruit ex argutis : ampliusue tertio manifestabitur dicendorum.

Propter tertiũ q̃dẽ sciẽdũ:q̄ primit⁹ ꝫmo ve rior reputatus dclareᵗ Ar.⁊ deiceps attẽdaᵗ si qd veritatis sapit q̃ Aui. ¶ Propter hꝫ ꝑ^m sciẽdũ q̄ pipis maior q̃ntitas sui calitate ⁊ acumine mor dicãs vẽtrẽ ⁊ itestina ⁊ ꝑcipue sensibiliores:petẽs hinc trã situ ꝑ meseraicas in epatꝫ vias dissoluit ⁊ eliquat hũidita/ tũ subtiliores:⁊ qꝛ virt⁹ ipsi⁹ extat dbillioꝛ eã q̃ scamonee ⁊ min⁹ nãe hũane ꝯ̃ria:ꝑdictas hũiditates nõ põt ꝑ meserai/ cas ad vẽtrẽ ⁊ itestina reducere:⁊ ꝓpe qñ ei⁹ suba nõ remã serit in vẽtre vel itestis:vt in medicis ꝯtigit attractiuis.dĩa 141. Cuius vigore attractio ad ꝑdicta fiet loca:educet itaq̃z ipsas ꝑ vrie meat⁹ latiores ⁊ ꝓ̃ptiores eisdẽ:cũ hinc etiaꝫ ei⁹ sit cũare. Si ꝟo paucũ extiterit ptes irrisece inde mime morse nõ expellẽt in venas:⁊ ꝑcipue cũ sensibiliores extite/ rint:nõ potẽs in ꝓpriũ actũ remissis ipsi⁹ q̃litatib⁹:q̃ntitate ibidẽ inuiscatũ remanet mora longiori:eliq̃bit aliq̃s hũidi/ tates lnẽtes ꝑ sasq̃z obuiatiõe dducet cuꝫ stercore foras:vt reliq̃ salsa vel acuta:ceu alexãdrina manifestat dicta.i sca/ monea ꝟo sec⁹ ꝯtinget:nã plm ei⁹ potẽs in actũ ꝓpriuꝫ ꝑ/ manẽs in vẽtre ⁊ itestis ceu subductiua:⁊ trãhens ꝑ poros ꝫm q̄s nutrimẽtum deferᵗ in venas:partim dissoluta realr̃ etiã in fumos ꝫm aliqd spatiũ deniũ itẽtionalr̃ magis imu/ tãs dĩa ꝑinducta. Qui fumi tñdẽ ad hũiditates delati agẽ tãt:liq̃faciũt ⁊ dissoluũt qd eaꝝ multũ grossum ⁊ terrestre:⁊ idẽ vigore attractiõis sube remanẽtis ei⁹ in vẽtre vel itesti/ nis ꝑ meseraicas recurrit in hꝫ. Nã eniꝫ satagẽte h factum odiosũz a se ꝓpellere:sicq̃z vẽtrez excernit.dino vñ Aristo.

Q

Scamonea multa pp fortitudinē multo tpe manens desursum fert multā purgationē ꝛ terrestrez: pauca ꝟo ꝛ maxie vero ꝛ multū in fumos totalr fere dissoluta: pueniēs ad humiditates mō ādicto nō valet: qȝ multū ꝛ grossum earum ꝯcitare: vez poti⁹ modicū ꝛ subtile: qȝ ꝛ nō pōt ad vētrez ad itestina ꝯducere: cū ipsi⁹.q. nihil remāserit in eisdē: ꝛ iō ꝯuertit se in actū ꝓporꝯnaliorez ꝛ leuiorē qȝ est ꝓuocare. Sic itaqȝ verificat⁹ extat ꝟmo Ap ꝑsat⁹. ℭ Propter 2ᵐ sciendum hȝ ꝙ ꝟmo Aui. aut praue seu mēdaciter extat exposit⁹: vel ꝙ alr multā ꝛ paucā audiuit ꝗ Ap. ꝗtitatē diuersificādo ꝟm mediocrē ꝛ maximā. ℭ Aut dōm ꝙ alr soluit piper: qꝛ sui acumine hūida eliquādo vt euforbiū ꝛ vlr vehemēter cal's. 141. dr̃ia. Et scamonea mō alio ceu dissoluendo ꝛ attrahēdo. Q̄n ḡ fuerit pip multe ꝗtitatis pūgēs vētrē ꝛ itestina sua acuitate ꝛ ꝓpe ꝗ sensibiliores extiterint: nō tanto sustinent ipm tpe vt pueniat in vrine meatus: vez ꝓpellunt idē extrorsuz ꝛ vētrē sic. fac̄: ꝛ ea forte ꝗtitas est maxima. Q̄n āt fuerit mior ei⁹ ꝗtitas toleratū a ꝑdictꝭ poterit in vias puenire vrine ipaz ꝓuocādo: ꝛ fortassis h̄ minor ꝗtitas extat mediocris: scamonea ꝟo multa soluit vrinaz: forte qꝛ nā non sustinet ipsam tāto tempore vt reducat supfluitates attractas ad vētrē ꝛ intestina: veruz statim in vias sibi paciores propellat vrine. Pauca ꝟo tolerat̄ ab eadē vt ipsas ad loca cōducat antedicta: sic itaqȝ sermo palliat̄. A. Et de hoc similr scripsi: qȝ sufficiens in ꝓble. Arist. expōne.

Propter quartuz ꝟo sciendū: ꝙ iducta sufficiedūt viis. vñ qd dōz iā apparuit ad ꝑᵐ. ℭ Ad aliȝ dōm: ꝙ min⁹ ꝛ ꝺbili⁹ medicamē hȝ ꝓuocare verū multū ꝛ forti⁹ soluere si fuerit illa vētris: nō aūt si vrine vt piper. ℭ Ad aliā ēt ꝑtē ist⁹ rōnis in scamonea iā qd dōm appuit. ℭ Ad aliȝ qd dōm ēt visum. Uel dōm paucū pipis diu remanēs iuiscatū in itestinis suā quadā acuitate aliqd eliquat ꝛ dissoluit: vñ secessus accelerat. Ita ꝟo paucū nō pōt i vias puenire vrine: cū sit scamonea penetratiuū debilius. ℭ Ad reliquā hui⁹ rōcinatiōis de scamonea ꝑtem qd sitr visum. ℭ Ad aliud ēt apparuit: qꝛ scamonea posset ēē tante quātitatis vt audiuit: ꝗnqȝ ꝙ mox assumpta nā ea perterrita cuz humiditatib⁹ ster corosis obuiatiōe quadā ꝓpulsaret extrorsuz: vt. 91. tactū dr̃ia.

ℭ Differentia. CXLVIII.

Quod aqua lactis seu serum sit calida vi: in dictis vtib⁹ nāqȝ aq̄ lactis calida est. ℭ Scdo quidem 2°. Lactis aqueitas est calida. Ibidez quoqȝ. In aq̄ casei ꝓpter qȝ in ipsa est nitrositas acquisita in sanguine primū ꝛ po cholerica est calitas quedā in dictis particularib⁹ siqdē. Una triū subarū lactis subtilis ꝛ clara qdā hȝ acuminis: ideo ꝓ acuminis subtilitate ꝛ calorem ꝛē. ℭ Mes. quoqȝ aq̄ lactis est cal'e ꝛ sic. cōplōnis in ꝑ ḡdu vsqȝ ad 2ᵐ. ℭ Amp. asoz. 3. Lac hȝ nō paucū serosuz in seipso. Expurgatiuū est hoc nā: ꝛ ideo vlcerationes oris nouiter inducit nat. vñ ꝑ 3°. Rasura aquositatis lactis multū nocet infanti perducens ipz ad alcola. ℭ Diascorides ꝟo. Serū purgat inā hȝ vim educēs ventris humores: qȝ aūt huius calidu. Expurgatio nāqȝ ꝛ solutio calore ꝑficit: vñ que hȝ a Gal. calida ꝑdicātur ꝛ sicca. ℭ Rursus. qȝ viscerum apit oppilationes ꝛ hu. abstergit ꝛ subtiliat est calme talis ꝟo ē aqua lactis. vñ Mes. Est lauatiua abstersiua ꝑ nitrositatez suā ꝛ stōchi mordicatiōe solutiua. ℭ Adhoc. qȝ velociter conuertit̄ in fumosum ꝛ igneum calidū est cū habētium symbolū facilior sit transitus: hȝ ꝟo est aq̄ lactis: qȝ ostdūt caput dolētes ꝑz veterē ꝛ febricitātes. ℭ Palin. Inquit educi serū ex lacte sic vrine aqꝗtas ex humorib⁹ prouenit. Sȝ vrina calitate ꝑticipat aq̄ itaqȝ lactis est cal'e.

Cuius contrarium scribit simplicius. 4. Et 7° de igē°. In cura male cōplōnis calide vētris spuma exbibet̄ lactis: ꝛ 3°. 18. In aq̄ quidē casei est ifrigidatio. ℭ Amp. Illȝ qȝ est aq̄ ꝛ frigido cōgelat̄ est frigidū hȝ qdez est serū. vñ. 4. methodoꝝ. Una qdā: acetū: lisciuiū: serū ꝛ icor aque: oia eni coagulantur frigido. ℭ Amp. cul⁹ totū molta ꝯstat frigiditate ꝛ paꝛcū eiusdem sint rationis. hystoriaꝝ ꝑn°. tale qdē lac. vñ collet 5°. Si res fuerint ispissate: ita ꝙ calor in ꝑmis nullā fac̄ coagulationez dȝ dici ꝙ sint fride ꝛ hu. sicut lac qȝ multa coagulatur frigiditate. Lactis igitur aqua est frigida.

Propter primuz ꝟo sciendū: ꝙ lac est aialis supfluū albū bina ꝺcoctiōe in māmis gn̄atum. Est nāqȝ sanguis bis decoct⁹. Mes. in practica: in albedinēqȝ ꝑmutatus: ꝛ si 2ª qdē decoctio eidez nō caliditatē: sȝ potius iferat fridicatē: ꝓp mamillarez carnē glādosam fri. ꝛ hu. exñtez. Sicut eni spūs aialis bis decoquit̄ ꝓpta in corde ac cerebro: ita ꝛ lac in epate seu corde ac māmis. Est ꝛ lac qd mediū iter flegma ꝛ sanguinem: declinās tñ magis ad sanguinis nām. 5° simpliciū. ꝛ practice 2°. Diuersificatur quoqȝ lac nā sua ꝛ accñte putarpe. Nā qdem: qꝛ duplex est ipsi⁹ cōplo. Una siqdē ꝑ° ex eletis cōsurgens sicut cōplo aque lactis butyri ꝛ casei in lacte. Altera qdē est 2° resultās ex priorib⁹ trib⁹ ceu cōplo tyriace. q̄ per artez acgritur a simplicib⁹ ꝛ lactis ꝑ nām q̄ frigida est ꝛ hu. tēperate. vñ Almā. 3. Lac recēter mulctū tēperamento existit vicinū: lȝ fridicati ꝛ hu. parū attineat. 5° ꝟo theoꝛ. Lac vlr fridū est ꝛ hu. Quare in 3° sciēdū ꝓp declinationez lactis ad frigus aliqȝ nocet flegmaticis. Tpe qdē diuersificat̄. vñ in dictis cōib⁹. Lac gn̄alr 2ʳ dr̃: aut enim dulce vicinitus a mamillis ꝓfluēs: vel acidū iā diu mulctū: aut boruz mediū. Dulce qdez est minus cal'm. q. sit in medio ꝑmi gradus ꝛ initio scdi: qȝ monstrat saporitas sua. vñ 4° pharmacoꝝ. est suauis dulcis gustus: substat itaqȝ temperamēto qȝ est eiatius eo in 2° gradu. Acidū quoqȝ lac frigidum ponitur ꝛ siccum exhalauit enim cali. ꝛ hu. pexistens in illo: ꝛ nosce ꝙ lactis natura diuersificatur penes aialiuz species: nās: annu: tēpora: regiones: pascua: ꝛ que talium.

Propter secunduz qdē sciēdū: ꝙ Gal. i hac dr̃la sibimet vi apparēter aduersari. Ingt eni alimētoꝝ 3°. Sīūt h̄ lacti nō ꝓp soluz hēc in seipso serosam nām. Et subdit. Neqȝ in cholico ꝛ calidissimo vētre acetosum lac: adhuc calidā ꝛ pūgitiuam hȝ qualitatē ꝛ virtutē qua participat lac ꝓp serū: vult igit̄ serum per se cal'm fore absqȝ alicui⁹ vi coaguli vel alteri⁹ calidioris admistione. 4° ꝟo pharmacoꝝ ita scribit̄. Lac cōponit̄ ex trib⁹ substāttijs diuersis in ꝗlitate: quaruz vna est suba grossa ex qua est caseus: ꝛ 2ª pinguis butyrosa. 3° ꝟo aquea: casei dicta aq̄: ꝛ est vniuscuiqȝ haꝝ subaꝝ cōplo proprīa: nā butyrosa pinguis maioris est cꝗlitatis: ꝛ caseata infra illud in cōplonis eꝗlitate: aquea ꝟo frida ꝛ hu. vñ reddit̄ caliditas totius lactis ifra calitatez toti⁹ corporis tēperate calitatis: ꝛ iō de se nō in amaritudinez sȝ in acetositatē permutat̄. Cuius qdē discolie diffinitio ꝓpositoꝝ apparebit 3°. qre aliq dixerūt aquā lactꝭ duplicis fore sube: quaꝝ vna ē aquea lnpida ꝛ hec frida ꝛ hu. Altera ꝟo cholerica nitrosa acuta ꝑ quā apit: abstergit ꝛ purgat: ꝛ ea cal'a est ꝛ sicca: qȝ vi in ꝑmissis innere. A. ℭ Sed his dōm ꝙ si h̄ nā caliditatis ꝛ acuminis ei a dīllo ifuerit: nō est vt testatus est Gal. frida ꝛ hu. qd aūt de hoc amplius ostdet̄ ex dicendis.

Propter tertiuz qdē sciēdū: vt dicat̄ cū Gal. de pharmacijs ꝙ aq̄ lactꝭ cōtēperati quocūqȝ mō ꝟm seipaz frida est ꝛ hu. ꝛ demū ꝯdictioni in se ex alimētis dicat̄ ipsius. Dico aūt ꝟm se qm̄ pōt per artificiū cōctionis aque casei nā in calaz ꝑmutari. Efficit̄ eni sepi⁹ ex lacte a substātijs duab⁹ sepata reliqs: virtute coaguli cali enī ꝛ sicci qȝ alterat ꝛ imutat aquā hȝ: ꝛ ea serū tūc dī queadmodū sperma mēstruali. ℭ Sed aliquis obuiabit: qꝛ eadē rōne ōberet pinguē subaz ꝛ caseatā lactis imutare. ℭ Adhuc hȝ coaguli ꝗtitas est modica valde ia

I ctis respectu: igredit̄ et caseū non mole sed magis virtute ⁊ vapore ceu sperma embrionem. dr̄ia. 36. ¶ Dōm ꝙ acꝗtas lactis cū sit sub̄e subtilioris ⁊ ħ plus recipiat passionis. se briū. ⁊ 2ª ꝑmis. Alie ꝟo due sub̄e sunt ꝗsse cōpactiores ista nō tātā recipiēt imutationē a coagulo cū actus agētium in māim cōcidat dispositā. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ lꝫ coagulū lacti imissuꝫ sit pauce ꝗtitatis: est tn̄ de nā ꝑn⁹ᵉ vigore potēs: sic eniꝫ agit in lacte vt ſp̄ma in mēstruo dr̄ia ꝑacta. Ebullitionē eniꝫ quādā fere per viā putrefactionis iducit: vn̄ ⁊ case⁹ multotiens ide alterat̄ sapore. ¶ Pōt aūt hꝫ acꝗtas ex lacte deriuari per aliqd̄ fridū ex succo vuarū acerbaꝝ: ⁊ tūc ꝑmanet vt est frida ⁊ hu. Coagulat̄ eniꝫ lac ex multis substātijs eidem imissis: vt flore flomi hussuri: ꝑssura i lacte ficuū: carthamo ⁊ hꝫ. vn̄. A. aiallūꝫ. lac ficuū coagulat lac. Est āt artificiū tale separādo acꝗtatē ex lacte vt habeatur vas rotūdū ceu cucurbita maior: ⁊ in ip̄m lac imittat̄ cū lapillis rotūdis torrētis ⁊ diutissime cōtundat̄: deinde manu sub̄a que supnatat vnctuosa educat̄: ⁊ deiceps forti⁹ itideꝫ cōquassetur donec abijciat̄ tota: ⁊ demū p colationē fortem

K aq̄ separet̄ ħ sub̄a remanēte caseata: vn̄ 4° ꝑª. Aq̄ casei accepta a dogo post colationē vehemētē: que ꝓpri⁹ aq̄ lactis appellat̄. ¶ Q̄ aūt in se ac talr̄ ex̄cta aquositas ħ sit frigida ⁊ hu. vꝫ: qm̄ lac totū vt dictuꝫ est: frigiduꝫ est ⁊ hu. ita vt sub̄a pinguis sit equalior ⁊ caseata ifra hāc in cōplonis eq̄litate: i lꝫ si aq̄ lactis eēt calida tūc cū butyrosa sub̄a sit cal'a tēperata: ꝫ lac pp eius duas sub̄as cal'm foret: cū sub̄a caseata modice friditatis etiā existat. ¶ Hic autē forsitan tideret. A. cū ponat caseū recētē frigidū ⁊ hu. in 3°. d. reliqs duas sub̄as ip̄m versus frigiditatē tn̄ imutare vt ⁊ fridū lac reddat̄. ¶ Adhuc cū opatio in forme cognitionē deducat illud qd̄ sitiꝫ febricitātiū acute mitigat: ethicos ifridat: frigidū existit. Tale ꝟo est aq̄ lactis. vn̄ 4° ꝑ°. ꝙ ꝯueniens est ad sedādum sitim acute febricitātiū est soca factū ex rane simul e cū aq̄ casei excepta ex dogo post colationē vt benemētē. Et ibidē. Aq̄ lactis vaccini de quo ex̄ctū est butyruꝫ

L infrigidat ethicos: qd̄ qs forsasse ipediet: q lꝫ mitiget sitiꝫ ⁊ infrigidet hos vehementer iflāmatos: nō tn̄ alios. ¶ Cui dōm ꝙ nō valet: i lꝫ poti⁹ opp͡m cū calidius semical'm calefaciat reliquo amplius fridiori: itaqꝫ lactis aq̄ frigida est ⁊ hu. ¶ Ad id aūt qd̄ iductū ex alimētis denuo dicēdum ꝙ illic copat̄ aqua humida vel serū lacti acetoso: ⁊ nō corpori tēperate cōplexionis: ⁊ tunc cal'a est ꝑ certo: ⁊ si frigida sit eq̄litatis cōparatione. pharmacoꝝ 4°. Et ego qdem nō ignoro ꝙ medicoꝝ alij cū Gal'. et de alimētis aquam casei videntur magis calidā ⁊ siccā sentire: sit nī̄ sanctuꝫ nūc cum 4° pharmacorum frigidam fore ⁊ humidam.

Propter quartum

qdē dōm ſiqdeꝫ ad primos: ꝙ ipsi fuerūt illi⁹ opionis: aut aquā lactis audiūt p coagulū ex lacte ꝺriuatā vel ꝙ aliquā ptē cholica entē i ipsa respexerūt. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ lac mulieris hēat nō paucū serosuꝫ expurgatiuū nā respectu nouiter natoꝝ ⁊ ita gingiuaꝝ vlceratiuuꝫ: non tn̄ corpis mēsurati rōne cui comparat̄ i pharmacoꝝ 4°.

M Aquositas nāqꝫ lactis subtilis penetrat in coꝝ labia tenerrima ⁊ ebulliēs illic vlcerationē iducit: ⁊ ꝓpter qn̄ lac nutricis fuerit lacte cetero calidi⁹. Est ⁊ cal'ꝫ hꝫ lac actu ⁊ nō po͡ª tn̄ vt de quo hic rō. Neqꝫ et oē expurgatiuū apitiuuꝫ subtiliatiuū: ac subductiuū vētris est cal'm a dñio qd̄ boriū aq̄ ostendit ordei. Pōt et sui subtilitate id opari vt denotat acetū. Simil'r q̄dā frida soluūt leniendo vel lubrificādo aut pōdere cōprimēdo vel liquefaciendo seu dissoluendo. dr̄ia 141. Et hec duo soluꝫ vltima cal'a sunt ⁊ sicca. ¶ Ad aliud qd̄ dōm appulit. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ facilis ꝯsiō ad igneuꝫ nō tn̄ ꝓuenit ex pte caliditatis: veꝝ et non parū subtilitate sub̄e passibilis de facili. ¶ Ad aliō dōꝫ i ꝙ illa seri eductio ex lacte sit p coagulū qd̄ lactis aquā vt ꝯsilium ad caliditateꝫ alterat ⁊ siccitatē q̄dā. ¶ Aut dōm ꝙ hic vrina nō est cal'a re⁹ sanguis vl' cholerica lactis aq̄ rōne butyri lꝫ casei tn̄. Sit itaqꝫ id q̄situ sic ꝓbabil'r tactū. ¶ Dr̄ia. CXLIX.

Quod mentha

sit frida ōndit̄ i qm̄ illud est frigidū qd̄ ifrigidat: ea ꝟo ifrigidat. vn̄ ꝓbl'. 20. Propter qd̄ dr̄: mēthā in bello neqꝫ comedas neqꝫ plantes: qd̄ soluēs īngr. Aut q ifrigidat: qd̄ declat spermatis corruptio qd̄ est ꝯriū ad fortitudinē ⁊ audaciam ex n̄s g̃ne idē p̄scrit: ⁊ ꝑ 3ª. Mēthe inest virtus sanguinem corrūpēdi. ¶ Adhuc, mentha est saporis stiptici: ħ aūt frigidus ē. dr̄ia. 145. cū a sapore sufficiēs rei sumat̄ cognitio. ¶ Palin. In ipsa est hūiditas superflua cruda ꝭm. A. 2°. ⁊ Aggregatorē. Qd̄ aūt tale cal'ꝫ hebetās sibi frigiditatē cōsociat. ¶ Eti. Qd̄ excitat appetitū fridū est: qd̄ acetosa ōndūt ⁊ vl'r stiptica: viget eni his frigiditas ⁊ siccitas: mētha ꝟo vt tradūt appetitū ꝯfortat. ¶ Itidē. Inquiūt sputo sanguis cū aceto ꝯferre: qd̄ āt ita ꝓficit fridū: cū cal'm sanguinē faciat emanare. afo. 5°. ¶ Amp̄. si foret calida vni⁹ esset nāe: cū caliditatis sit vnūqdqꝫ vni generū reddere. Sed sapores ea ples ꝓnūciat̄ hic. Quidā eni ponunt stipticaꝫ. Alij amarā cū stipticitate. Nōnulli. dulcedinē cuꝫ amaritudine dicūt hic. Aliq pōticitatē cum acui͡ᵉ. Frida itaqꝫ ē mētha.

O

In oppositum

ceteri sunt ab Ari. quos vidi ponentes ipsam sufficiēter cal'am. ¶ Rursus. illud est calidum qd̄ linguam cum acuitate celeriter mordicat: hꝫ ꝟo est mētha ⁊ eius maxime folia: ifra eniꝫ participāt nō modica. Et fulcit̄: qm̄ ꝭm Aggre. ⁊ A. est subtilioris sub̄e oleribus religs: mētha igit̄ est calida.

Propter primū

qdē sciendū: ꝙ mētha adlosmon grece appellata est herba cōiter nota: ⁊ ens 2ᵉ. vna qdem domestica: q̄ sil'r 2ᵉ. altera qdeꝫ latis folijs ⁊ acutis calidior: acuta mētha romana vel sarracenica dicta. Reliq̄ qdē minor folijs: cui⁹ fustis est q̄dratus in cubiti q̄titate fere sisimbrio silis cal'a ⁊ sicca in 2° cōiter locata. Quidā ꝟo in 3ᵐ ipsaꝫ extēderūt g̃duꝫ ꝯsiderātes mordicationē festinā cū acuitate q̄ ei⁹ folijs inexistit ⁊ apici: lꝫ stipes ipsi⁹ plima participet stipticitate: ⁊ iō sermones in eius sapore repti sunt vt tactū varij: vn̄ in stomachū ꝯfortādo ⁊ vl'r stipticādo eligēdus est p̄e folijs io non paꝝ ceu in absinthio ꝭm. A. 2° reperit̄ i ⁊ ipsa qdē coitum

P excitat. Est nāqꝫ cal'a ⁊ sicca cum hūiditate q̄dā fere superflua. Que āt talia vētosa ⁊ veneris excitatiua: vt pastinace demōstrāt ⁊ rape: q̄ qdē añ horā coit⁹ supposita: ꝓhibet impregnationē. vn̄ Diascorides. Succus ei⁹ supposit⁹ añ coituꝫ iter ꝑstringit genitale: lac et coagulat. Cui⁹ ꝯriū scribūt A. ⁊ Serapio ꝭmonē rectātes ipsi⁹ forsasse corruptūringunt enim ꝙ qn̄ in lacte dimittunt̄ mēthe frusta id nō caseatur: de qua qdē cōior est ꝭmo. ¶ Est autē ⁊ syluestre menthastrū dcm̄ calidi⁹ ⁊ sicci⁹: ⁊ calidi⁹ istorum ipso est resolutor calefactio ⁊ exiccatio supflua ipediens maior in fuste ⁊ folijs pilosis. q. ⁊ subalbidis fere: q̄ ꝭm Diascorides lꝫ non sit vtilis ad curā horibus: aut dico nō tn̄ vt prior. Repperi tn̄ mirabilē actionē ipsi⁹ ꝯmsi aliqualiter cū: olo cal'o fricati sup a͡pa matricis duꝫ. Ip̄m eniꝫ sanauit vl'nā ꝓuocādo ⁊ sudores cum humoribus vaporibus promouendo.

Q

Propter scdm̄

ꝟo sciendum ꝙ Arist. vt apparuit scripsit menthaꝫ ꝑter alios corpora ifrigidare: sed qd̄ de ħ in. 3. ⁊. 4. videbit̄ dōꝫ.

Propter tertiū

quidē sciēdū: ꝙ mētha est calida ⁊ sicca in 2° gradu vt tradunt. Qd̄ ostēdit̄: qm̄ illud est cal'm qd̄ calefacit ptes frigidatas ⁊ exiccat humectatas illi approximatas: digōnē procurat: coitū in fridis excitat. Est eni iflatiua: vermes necat: apata resolutiua: talis āt est mētha: sic cū ꝭmonib⁹ de ipsa cōscripti testat̄ experiētia certa: qd̄ acuitas ⁊ mordicatio sapori ipsi⁹ ⁊ maxie apicis ei⁹ ōndit. Itaqꝫ breuiter ostensuꝫ sit mēthā cal'aꝫ fore ⁊ siccā. Est āt talis in 2° dicta g̃dum cū eius

Ca. 1. sñ. Do. 2. su. 1. ca. 3. in; ra fi. t. c. 16. i me°. — 3° d a'ali. ca. 3. v. h. — T a. 2ª. ca. 10. in me. ⁊ tra. 4. c. 3. p° me. — 3° can. 2° trac. cap. 18. i pnc. — Tra. 2. ca. 16 i me° — Tra. 3. ca. 4. in pnc. — Dif. 3. c. 5. dius hnc. Col' li. 3. ca. 14. p° pa. ⁊ circa finem. — Dif. 3. c. 5. dius hnc. — ꝓble. 20. — Doc. ꝑ° ca. 2. post pncipiū. 2° ca. 496. in pnci. Cap. 281. dius hnc. — Aloi. 17. c. 10. — 2. cap. 2. — Cap. 29. — Ubi. A. in medio et i fine capl.

A

hic act⁹ nō pueniat ad opōnes corpis ipediēdas nisi accī/ te ceu qñ multū eius fuerit ⁊ sepius iteratū. dz̄ia. 139. Scdō enī gdus ois qualitatis regimē non transcēdit humanū.

Propter quartum vō. ad hᵐ dōz φ fortas/ sis trāslator nō retulit in tellectū suū ad mētham iā notificatā: vel forte corruptione trāslatū qd calefacit in id qd est ifridat: q: enim mētha cor/ pora calefacit illa ide icitans ad libidinē: cum sit inflatiua non est vtenda in bello: q: multiplicato coitu debilitarent corpora adeo φ fierent timida: ⁊ ideo inutilia. ℭ Quare dulcius dōm φ mētha per accidēs infrigidat ⁊ calidiores proprie ac bellicosiores eoꝝ poros aperiendo: spirit⁹ sub/ tiliando: ipsosq; resoluēdo: vnde timidi redduntur ⁊ imbe cilles. Calidū enī accēse sic infrigidat iuxta illud ꝓble. 8: Plūbū lana calidius ceu frigidū in seipm cōuersū: ⁊ an/ tipistasim faciens calefacit. phy. 8. Per se autē nō modicū cōfert coitui. vñ 3°. 20. Mētha sumpta in scdis mensis pro/ prie confert coitui. ea nāq; ꝯfortat membra spermatis val/ de ⁊ vsus eius fortitudinē facit super sperma: q̄re forte fit desiderium. ℭ Ad aliud dōm: φ plures rerū sunt ethero/ genee ꝓp materie diuersitatē. Unūqdq; enī ex plurib⁹ cō/ stituit. pharmacop 4°. vñ alimentoꝝ ꝑ. In quocunq; fue/ rit stiptica q̄litas: q̄ntū in seipsa ꝯducit ⁊ cōstringit appro/ pinquātia corpa: pōt tñ qñq; idē corp⁹ hēe q̄dā calefaciē/ tia suarū partiū: q̄dā x̄o ifrigidātia. Eteni cū ab alia rōne res sit calida vel frigida: ⁊ saporis talis aut alterius: cū sa por causetur nō solū a qualitatib⁹ primis: verū etiā secūde condiuuētib: nō enī est icōueniēs q̄litates ⁊ sapores nō semp similes ꝯcidere. Nā medicus ponit oē amarū calidū. dz̄ia 145. ⁊ tñ opium frigidissimum est amarū: vbi hō dissolu/ tio apparet amplius rōni. siūq; sempuiua minor seu vermi cularis frigidior percipitur acutior. ℭ Ad aliud dōm: φ ea humiditas nō est simplr cruda: ita vt omnifariā cēnea calidum extermines: vel respectu caliditatis ipsius nālis ⁊ siccitatis: sicut ēt in cepe apparet ⁊ rapha que calidiores humiditate multa participāt: cēnea. Calidū enim plerūq; humidū amplius attrabit ⁊ euaporare fr.cit φ valeat re/ soluere. ℭ Ad aliud dōm: φ appetitū excitat sui stiptecita/ te que orificiū ꝯgregat stōchi ⁊ cōfortat: aut frigidos iuuat etiā caliditate ⁊ siccitate: ⁊ in qb⁹ hu. abūdāt: hō viget etiā frigiditate appetitus ⁊ siccitate cōtēper aria: cū vltima di/ scrasia proprie dissoluat actū virtutis. afo. 2°. ℭ Ad aliō simulr dōm: φ mētha ꝯfert sputo san. sui siccitate ⁊ stiptici/ tate remissio eius calido aceti cōmist. idē: ⁊ id i nō calidiori/ bus proprius. Pōt etiā iuuare in aliqualr icitādo ⁊ sangui nem excreare faciendo. ℭ Ad aliud dōm id verū esse nisi forte etherogeneitas mēe ipsius: qd ondūt diuersus sapor radicis stipitis ⁊ folij humiditaiq; ipsi⁹ supsua: vel h̄ vez cū calīn fuerit potentius.

C

ℭ Differentia. CL.

Quod cicuta sit frida ondit p Demo/ critū associātē eā fridis ita. Renibus ipone succū strigni ⁊ portulace ⁊ iusqami aut cicute: itaq; Diascoridē dicēte. Co nios seu conion al's hastas hz nodosas: sic ma ratrū folia silia ferule: sz angusta ⁊ grauis odoris sup que sūt capl'a rotūda: vbi flores sūt albi in qb⁹ semē ē aniso sile vl anbetoꝝ sz albū: radix est ei nō alta. Ista siqdē descriptio recte vr adaptari per oē cicute: nisi forte: q: radix satis alta appet seu ꝓfunda: conion ēt in cicutā trāsfert afoꝝ. 2°. Quā ⁊ grecimaconā vocāt. Subditq; dnū Diascorides φ ipsa necē fere isert sui frigoris nimietate. ℭ Scdo vō de eā pa/ pauer: mādragora: iusqami⁹ ⁊ cicuta iterimunt vehemētia friditatis. vñ Serapio Succaran. i. cicuta frida ē ⁊ sicca in 3° gradu: ⁊ fm Gal. est frida valde: ꝗ deiceps recitat oē qd de ipsa ꝓtulit Diascorides. A. 2° ēt succarā eā dicit: q ⁊ tā/ dē post alioꝝ opionē diuersā fridā ⁊ sic. eādē in 3° vsq; ad 4ᵐ referēs: postea q̄cūq; de ipsa Diascorides scripsit. Quo

D

re Macer his p̄ ois in conio ꝯsonās. Frida letiferēvis ē nā cicute. Unde necat gelidi potantes more veneni. In synony mis ēt Stephanonis conion exponit cicuta. ℭ Eti. Fridū est id qd actus p se friditatis iducit: hō vō est conio seu cicu ta. Scribūt. n. φ cōgelat seu stupefac: fluxū sanguis ⁊ sper matis cōpescit: pilos ꝓhibet ortū: testiculoꝝ ⁊ mamarum vetat augmentū: herinpliā cōpescit ⁊ formicā. Est ⁊ vene/ num mortale cuius gutta venenū est purū ⁊ reliq̄ que fridi/ tatis imense afferunt accūla ⁊ fulcit: qm aialia stupefacit ⁊ ꝓsternit imobilitās: vñ stupefactione aues capiunt ma/ nu: ex ꝯfectōe ꝯfecta est ipsi⁹ succo: vini fece ⁊ farina. Que qdē mā magis est vt in susceptionē ꝯditi icitent: itaq; ꝑter alia ꝯcludit coniō siue cicutā seu succarā fridā fore.

B

In oppositū ē Cōstātin⁹ de gdib⁹ testās eā calā ⁊ sic. i 3° gdu. Silr Au. colli 5°: ac ēt Circaistās: in nullo eni hi discrepāt in cōplōne aut gdu. ℭ Adhuc illa plāta est cal'a q̄ qdem non aq̄tica vel viscosa hyeme virescit: qd dem est ꝓp senationes: nenufar: sepuiuā ⁊ talia: hō vō nō q̄lis ille ꝑmanēs est cicuta: cū oi virescat tē pore ⁊ maxie minor terrestris: est igit cicuta cal'a.

Propter primū qdē sciendū φ cicuta est dup⁹ vna qdē terrestris: altera x̄o aq̄tica. Terrestris siqdē 2ᵉ. Una eqdē minor ramosa vire/ scēs oi hora fere: ꝑmutatiōe tñ noua: florib⁹ ꝑuata sepi⁹ pe trosillino assiliāta. Reliq̄ x̄o magna in staturā hois eleuata nō parū concaua interi⁹ ad modū calami vel ferule: nodo/ sitatib⁹ qbusdā distincta: in folijs poni assiliata: supra quā flores crescunt su baibidi: semē simile deferēs aniso. Aqua/ tica vō harū media stipite breuior imediata ⁊ grossior: ac odore grauior ⁊ olentior. Quotiens aūt calidū dicat ⁊ fri gidū: ⁊ quō hic opz accipere dz̄ia inuit. 15.

Propter scdm vō sciēdum φ auctores in isto q̄sito vt visum potissime ex ad/ inuicē dissensere. Cui⁹ quidē fortassis 2ᵉ potuit eē cā. Una quidē q: ꝑ hoꝝ nō pauci videt. Coniō cicutā audire. Arabes x̄o plēs ipz iusqamū eē putāt. vñ ꝑ ⁊ 3° pharmacoꝑ. Ubi in greco coniō hz. Arabs iusqamū trāstulit: ⁊ vbi sz arabē hz Gal. i ꝑdictis φ iusqami⁹ est cib⁹ turdis ⁊ hoib⁹ vene/ nū. A. 2° ꝑ napellū subscripsit. 4° x̄o 6ᵉ: ⁊ ampli⁹ hesitās in quit Gal. dicē ⁊ id simplicitū 3° q Alfarfas: ⁊ estimo ipz eē napellū aut venenū iterficiēs: iterficit eni hoies ⁊ ñ turdos cū ꝓp ipsoꝝ venaꝝ angustiā ad eoꝝ corda nō pueniat nisi ve hemēter alterat⁹: i hoie āt sec⁹. cui⁹ cāvera notat: cōplōnū 3° tex ꝓportione agētiū in adinuicē ⁊ patientiū: ⁊ id. A. hāc ab eo 2ᵉ susceipiēs cām: sibiq; rā q̄ furtiue attributā silere de poni iquiēs eā. Et dicolsite modus est quidā inuēs ē fi Gal. dsectū. Quā quidē cāz Halyab. 2° ꝑquit ēs ꝑterice ait nō no cere: qm cicuta vbi grece scribit coniō hoies ifridat: vt me rulos ifridet: illis eni cib⁹. Sic nō expedit ellehoꝝ cū cib⁹ sit turdoꝝ: hois ēt eē: vbi monachus trāstulit iusqamus nō occidit passeres: īmo eos nutrit: nō est neēe hoies ex eo nu triri sic coturnices: vñ 3° cōplōnū Gal. cui⁹ conant serie in terpretari. Coniō saro qdē. i. turdo cib⁹: pharmacū x̄o hoi ⁊ ortistis eius cib⁹: pharmacū vō hoi: q̄ dissone igit serie iterꝑtat Gal. Silr. A. recitatis multis ⁊ oppositis opioni/ b⁹ dr succarā qd extat tūdē ꝯcidit cū Diascoride i coniō ser mones recitans eiusdē: De q̄ eqdem practice 2°. Succara/ mū est dormiēs letale ex friditate: siqs ex ipo in vino mo/ dicū accipiat soporat. Dicūt ēt qdā φ succarā ē spēs iusqa/ mi sic dcm fuit de conio. Quicqd tñ sit ipm fridū vr ⁊ ve/ nenosū. vñ ꝓbl. 3. moriunt si aliqs ꝑmacrescēs multū bi/ bat. Aut quēadmodū a conio extincto cal'o pauiatiz ꝓprio sz alio mō: h qdē eni fridicate coagulat fridū ⁊ hu. Uinū āt sua caliditate nālē extinguit caliditatē. ℭ Altera qdē existē potuit cā q̄ scribit in synonymis. barmel ē herba q̄ inuenit toleti ⁊ silat cicute: cui⁹ loco Cōstātin⁹ posuit cicutā ⁊ erra uit vt dicūt aliq. Uolūt eni arabes φ barmel sit modus ru/

F

G

H

ꝓble. 19.

Tex. cō. 8. Tra. 1. ca. 2 ch. i me°.

Col° dif. 1 ca. 3. tracta f. 1 ca. 4. ⁊ li. 2. dif. 2ᵃ ca. 7. in me. ⁊ li. 3. dif. 3. ca. 1. 2. ⁊ 3. Ca. 4. ⁊ 8.

Col° cō. dif. 51.

Ca. 139.

Ju. Ag. tra. 4. 330. ⁊ ca. 666.

L. 8. dic. 10. 2. ꝓtac. eius. C. 1. 42. tra hui. ꝑtet mel.

Dif. 1. c. 2. in ꝑm° Dif. 4. ca 1 in me°. Ca. 1. in ꝑ. Trac. 1. c. 1. ꝑ° me°

Ca. 4. i ꝑ.

Caꝑ. 2. in medio.

2. ꝓtac. c. 3.

Ca. 4. i ꝑ.

Capi. 35. nuō. 139.

ꝓble. 13. ꝑcepter qd ab ite ꝑtato.

I

Cap. 552. · L. b. 3. ca. 35. · 2 ca. 340. · In Ag. gre. c. 269 · Coll'r tra. 2. c. 10. iuxta finem.

the. vñ Diascorides in fine sermõis de rutha. Alterũ gen' ruthe est quã moliz cives Macedonie ꝛ Galitie ꝛ Asie appellãt: quã ꝛ multi barmela ẽt vocãt: q̃re Almãsor. A. 2°. ꝛ Serapio barmel. 4. fiqdez. 7. Rutha silvestris nõ est barmel ſm ꝙ estimauerũt qdã: imo est spẽs ruthe ipsi': ꝛ ↄcidunt cũ Diascoride oĩs ferialiaꝫ pl'a eidẽ ascribãt eo: ſꝫ qeqd sit in multis vꝫ barmel cuꝫ cicuta ↄuenire attributis: vt q̃s eãdẽ fore herbã estimet. In de barmel eniꝫ scribit' hu. purgare flaticos ꝛ viscosos ꝛ melãꝫ: ſilr inebriare tãq̃ vinũ ꝛ somnũ causare: ſilr ꝛ cicutã dicũt flã purgare ac qd̃ grossiꝫ viscosũꝫ: vomitũ ẽt scribũt barmel ꝛ cicutã ꝑcreare. sed ꝑcepi ei' radicẽ comedẽdo ꝙ ebrietatẽ ꝛ somnũ iducit: plures fiqdez esse i. ẽ reputant stupefactione letifera venenosas alij v̾o spũũꝫ dissolutiõe. vñ Circainstans. Cicuta v̾tutẽ habet dissoluẽdi ꝛ ↄsumẽdi q̃re ea nõ vtimur in interioribus: qꝛ venenosa est in subã ꝛ q̃litate: dissoluit eniꝫ tãtũ ꝙ spũs inanit': ex quo spũs mortificant' ꝛ mẽbra.

K

Propter tertiũ

qdẽ sciendũ ꝙ vt in p̄senciarũ est dicere cicuta ẽ 2ʳ: terrestris vꝫ. ꝛ aq̃tica. Terrestris ẽ cal'a ꝛ sic. qd̃ ei' oñdit effect'. Illud enim calꝫ ꝑ se ẽt ẽ qd̃ hu. icidit viscosos: g̃ssos subtiliat eos educẽs: vrinã ꝛ mẽstrua ꝓuocat: colicã ꝛ vẽtositatẽ intestinoꝝ dissolõne curat. Epilepticis subuenit cũ vino decoctũ: ↄceptionẽ ꝓcurat. Si. n. purgata mulier dieb̃ꝫ. 5. j. sumpserit radicis ipsi' dieb'. 40. ↄceptionẽ cãt. Et recitauit mihi oñaꝝ prudẽtissima cũ. 7. ãnis nõ ↄcepisset ꝙ aliqb' diebus vsa comestiõe radicũ cicute elixate minoꝛ: masculũ ↄcepit. Talis ãt vt Cõstãtin' i Aui. ꝛ Circainstãs determinãt est cicuta. Et fulcit' ꝛ qm̃ gustãtis ipsaꝫ mordicationẽ ꝛ acuitatẽ tãq̃ fere pyretrũ incutit lingue. ℂ Palin. Qd̃ rapde vertito inignẽ ↄuersũꝫ: cal'ꝫ ẽ: cõplõnũ. 3. talis v̾o ẽ ꝑor vtraq̃ cicuta tñ ꝑexiccata. ℂ Eri. Odoꝛ ei' seu fetoꝛ magis ẽ magn' ꝛ horribilis valde: organũ ↄcutiẽs olfat' q̃ꝫ magne calꝫ denotãs: qui prauã ei' cõpõnẽ oñdit ꝛ etherogeneã max' ꝛ qd̃ ꝛ asa designat fetida. Itaq̃ mihi remittenda si occurrerit meliori sniã iudico cicutã terrestrẽ calidã fore ꝛ siccam.

Allã. 2.

Coll'r c. 11 ari me'. ꝛ cap. 2. in medio ꝛ ca. 5. circa pncipiũ.

L

Cicuta v̾o aq̃tica indubitãter est venenosa pestifera vt experiẽtia cõprobatũ: quaꝫ magis puto fridãte occidere q̃ꝫ caliditate: qd̃ locus inuit nõ paꝝ ipsius fridioꝛ. Celerrime similr pimit: qd̃ nõ venenũ operat': sed tardius calm nisi virtus ei fuerit ↄiuncta occulta vt napello ꝛ serpentum venenosꝫ: eo ꝙ frigiditas est aduersa nãe ꝛ mortificans citissime. Caliditas v̾o determinans ꝛ amica. afoꝝ. 5ᵃ ꝛ 4ᵃ p̃.

Alfol. 19. c. 13. · Cap. 8. p° pncipiũ.

Propter quartuꝫ

qdẽ. ad p̃ᵐ dõꝫ ꝙ Democritus cicutã estimauit eẽ modũ iusquiami quẽdã: vt sic interp̃tetur. Diascoridi ẽt dõm vel fortassis conion nõ est cicuta vt exponunt: cuꝫ alij testẽtur ipsum spẽm fore iusquiami: vel aliud fortasse hꝫ existens: aut ꝙ coniõ cicuta est aq̃tica venenosa ↄcessa. ℂ Ad aliud silr dõm. ℂ Ad ↄfirmationẽ dõ: nũq̃ ꝙ si aliud stupiditatem ꝛ imobilitatẽ videat' inducere: nõ opꝫ tñ ipm fridũ concludere. Nã barmel ca. ꝛ sic. in 3° gradu ſꝫ hos. Id tñ vꝫ cãre somnũ: nãq̃ꝫ imobilitatẽ ac ebrietatẽ iducit: silr lolliũ: semẽ canapis: amomũ: aloes indum. Uinũ fortius supflue sumptũ cal'a exñtia causant predicta: qm̃ eoꝝ caliditate ac effumatione vapores mittunt in cerebrũ qbus spũs ꝑturbant' eisdem: vñ ratio ꝑmitus hebetat' ꝛ somnus tandem ꝛ imobilitas causant': ita ꝛ cicuta ꝑdicta hẽbit hꝫ iducere mõ.

M

ℂ Differentia. CLI.

Quod argentuꝫ

viuuꝫ sit calide ꝛ sicce complonis oñdit': qꝛ illd̃ qd̃ mordicat ꝛ corrodit ꝑtes ca. est ꝛ sic. Corrosiua nãq̃ vehemẽter ponunt' calida ꝛ sic. tale v̾o est argentũ viuũ: vñ Diascorides. Uirt' argẽti viui est homicidialis põdere suo corrodẽdo itestina. Quare Aggregatoꝛ. Corrodit oẽ cui obuiat ex mẽbris itriseca. ℂ Eri. oñdit' cal'e ꝛ hu. nãꝫ qꝛ illud qd̃ cito ad aliqd̃ ↄuertet' ẽtoꝝ vꝫ nãm ipsi' obtinẽt: talia nãq̃ sũt symbola facilius se inuicẽ trãsmutãtia: sed argẽtũ viuũ celerrime mediãte fumo ↄuertit' in aerẽ ꝛ vĩr motus ipsi' caliditatẽ testat': oĩs nãq̃ ꝑficit' per se tandẽ calore.

Cap. 36. · Cap. 368.

N

Rursus

videt' fride ꝛ hũide: qꝛ egritudies cãt frides ꝛ humidas vt palysiꝫ: apoplexiã ꝛ silẽs: qd̃ ꝛ nomẽ ipsius grece ẽt ſm Diascoridẽ oñdit. Appellat' enim idrar gyros ab hydroꝛ qd̃ est aq̃ ꝛ argyros argentũ q̃si aq̃ argenti: aq̃ v̾o frida est ꝛ hu. ℂ Q; aũt fridũ sit ꝛ siccũ lesio quã neruis ꝛ oĩno mẽbris fridis ꝛ siccis infert ꝛ sensus mortificatio ꝛ vĩr vite denuntiãt. ℂ Adhuc attribuit' mercurio q̃ ꝫ sit indifferẽs: fridĩtati tñ attinet magis ſm astrologos ꝛ siccitati: ꝛ vĩr nocumẽta frida ex ipso accñtia ipsi' denotant fridĩtatẽ: igit' argentum viuum diuerse siet nature. Ex qbus ẽt colligit dicti cuiuslibet oppoᵐ.

Cap. 7.

Propter primũ

qdẽ sciendũ ꝙ argẽtũ viuum est metallũ ↄtinue motuꝫ termino diffinitũ magis ẽtneo colore albo incẽti ꝑfusum: propter nãq̃ nõ adherere tangẽti terreitate q̃dam ꝛ aq̃itate: ac figure rotũditate mouet' ↄtinue. Aq̃ nãq̃ ſm Auẽpace semicircular mouet' vt idicat accessio ꝛ recessio ipsius: figura eniꝫ ↄuocat ad motũ. ℂ Principia q̃ꝫ metalloꝝ a diuersis ponunt' diuersa: qdã nãq̃ dixerũt alchimistaꝝ. i. humorosoꝝ ipsa ↄfici ex spiritib' fetentib' ꝛ aq̃ viua q̃ sicca põt aq̃ noiari. Alij v̾o p̃rᵐ metalloꝝ posuerũt nõ argentũ viuũ ꝛ sulphur in nã sua: ſꝫ alterata ꝛ i terrã ↄuersa. Qui v̾o dixerũt metalla ↄfici ex aq̃ fluenti ꝑ meat' terre inueniẽti subam in viscerib' ipsi' dissolubilẽ cui aq̃ ↄiuncta vnũ reddit' corpus. Quidã v̾o peritioꝝ simplr testant' metalloꝝ p̃n' fore argentũ viuũ velut mr̃ ꝛ mãs sulphur v̾o ceu p̃r ꝛ actiuuꝫ. ℂ Sũt aũt metalla. 7. iuxta planetaꝝ numerũ. Alchimici nẽpe volẽtes eoꝝ reputatã sciaꝫ occultare platonicoꝝ more metaphoris loquunt' iq̃re argẽtuꝫ viuũ vocauerũt mercuriũ ꝛ seruum fugitiuũ: qꝛ sicẽ mercurius est mobilis vehemẽter ꝛ ad oẽs planetas cũ sit indifferẽs ↄuersiuus facilli metia ꝛ argẽtũ viuũ: cen ẽt mercuri' instabilis seruos denotãs: sic ꝛ hoc metallũ de q̃. A. 4. metheo. Argentũ viuũ est vt aq̃ q̃ miscet' cũ terra nimis subtili sulphurea mistiõe forti donec nõ q̃escat in supficie plana: ꝛ hoc est ex siccitate magna q̃ iest illi: ꝛ iõ nõ adheret tãgẽti. Et est albedo ipsi' ex claritate aq̃ ꝛ albedine terre subtilis: que ẽ in eo ac ẽt ex admistione aeris cũ illo. Argẽtũ aũt lune cõparat': qꝛ sibi vtcũq̃ in subã ꝑportionat' colore ꝛ cõitate. Eo aũt veneri ꝑp calorẽ ꝛ ipsi' cõplicabilitatẽ. Soli q̃q̃ auꝝ dũt ꝑp ꝑciositatẽ vtriusq̃: marti v̾o ferrũ: ioui aũt stãnũ ꝛ ꝑp nãm cõmutabilitatis vtriusq̃ ꝛ colorẽ: saturno q̃ꝫ plũbũ ꝑp sbam ꝛ põdus ambob' silia q̃ ẽt trãsferẽtes obbuũt. ℂ Si ãt q̃s obijciat qꝛ Jeber i ei' alchimia solũ ponit. 6. metalla: nõ. n. argẽtũ viuũ enũerat: vꝫ. n. ipm nõ eẽ singulare metallũ cum mã sit ipsi'. ℂ Dõm ꝙ nõ est simp' metallũ: ſꝫ magl'a ↄfixtione q̃dã ꝛ reductiõe sicẽ simplicia reducũt' in cõposita in linea directe situata: qꝛ tñ nõ est pure simp' sicẽ mãe rõ: ſꝫ aliq̃ vt oñdet' ꝑcipat cõplõne: iõ vtcũq̃ põt inter metalla nũari.

O

P

Propter secũduꝫ

v̾o sciẽduꝫ: ꝙ de isto q̃stio diuerse reperiũt' opiones. Ut enĩ ꝙ nã ipsi' nõ possit ꝑcipi velut illa q̃ mercurij ꝑp ipsius istabilitatẽ: apparẽciã ꝛ ostrationẽ: qdã nãq̃ ꝓnunciarũt ipꝫ fore fri. ꝛ hu. vt. A. 2° in 2° q̃duxalia i 4°. Alij ca. ꝛ hu. i 4°. sicẽ cuꝫ Circainstãte Cõstãtin' de gradib' ei' ꝑtice 2°. Hal yab. v̾o ibidẽ inqt ipꝫ acutũ fore cõburẽs. Almãsoris q̃ꝫ 3° ꝙ qm̃ extiguit' ardẽs est. Jeber v̾o vꝫ ipꝫ aquã viscosam ꝓnũtiare per calorẽ tẽperatũ vnitã: apper ꝫ hꝫ q̃stiõ diuersitas: qd̃ ẽt difficultatẽ h inducit est: qꝛ pauci auctorũ ei' apte cõplõnẽ exprimunt: ſꝫ qd de h mõstrabit' ↄtr.

Q

2ᵃ ca. 47. · Cap. 48. · nuõ. 501. · Cap. 34.

Propter tertiũ

qdẽ sciẽdũ ꝙ Jeber posuit ipꝫ hꝫ eristẽ vt dcm̃ imediate inquens demũ. Argẽtũ viuũ manifestũ est ꝙ mercurius appel-

lat antiq͂ʒ visu ē aq̄ viscosa in visceribꝰ terre sube subtilit al be tinctē p calorē tēpatissimuʒ vnita tali vnitione p minima quousq͂ʒ būidū ꝯtēpat a sicco ⁊ siccū eq̄lr ab būidoꝛ:ideo͂ʒ fu git supficiē planā de facili pp sui aq̄ būiditatē: qꝺ fortassis apud Ari. stare nō pōt: cū dcm̄ sit metheo. 4° ꝙ aq̄ ll q̄doꝝ mime ispissat sola pmanētē mīn fridictate ipsaʒ ad terrā con uertētē: calore nāq͂ʒ nullo elixabil ē mō. ℂ Adhuc nō ad herere tāgēti accidit pp subtile terreū qꝺ est in ipo ceu p̄ln ductū ab. A. Est āt argētū viuū sic mālis eiꝰ sba ⁊ velut mēstruū mulieris: ex q̄ vtute sulphuris ipʒ olgerētis ⁊ adu rētis metalliū h gn̄at. Qn̄ āt ꝯuerti icepit ad hꝺ spēm redu cit glādulosū pmirꝰ: deiceps paulati ꝯstare icipit ⁊ ꝯuerti. In ipso q̄ʒ sʒ sapiētes due repiunt sube dūtes. Una quidē aquea: reliq̄ ꝟo terrea: ⁊ h q̄dā sulphuris hʒ: sic igit argē tū viuū pōt 2ʳ ꝯsiderari: ut q̄tū ad ptem terreā sulphureā: ⁊ ita caliditate pticipat ⁊ siccitate q̄ extictione ac sublimatio ne calidi poteris manifestat būida euapozante aquea: ⁊ iō dcm̄ est p Almās. ꝙ extictū est ardens ⁊ vstiuū: ⁊ Dalyab. acutū. i. sublimatū ē cōburēs. vn̄. A. 2°. Sublimatū ē icert ciēs pp vehemētē icisionē: ipm enīʒ sm̄ Aggregatorē sicut ignis adurit. Aut q̄tū ad ipsiꝰ subaʒ aq̄saʒ q̄ velut mā eiꝰ existit q̄ statiʒ calo ꝯcitato euapoꝛat in fumos ob ipfectā ipsiꝰ mistionē cū terrestri sulphureo: ⁊ h egritudies ⁊ alia iducit fridictā nociuꝰ. vn̄. A. Eiꝰ vapor facit accidere paly siʒ ⁊ tremorē. Et abugerib. Fumꝰ ē nociuꝰ valde: nāq͂ʒ ipsiꝰ assiduatio ōstruit neruos ⁊ iducit palysiʒ ⁊ aufert sensum ⁊ motū: ⁊ visum destruēs ⁊ auditū: ⁊ oris q͂ʒ fetorē ēt sm̄. A. idu cēs cū dētiū putrefactiōe: vt mulieres fucantes ōn̄dūt: ⁊ ad hāc q̄dē eiꝰ ptē respiciēs ipe fridū pnūtiauit in 2° gra. ⁊ hu midū. Appet itaq͂ʒ ex his aiaduertēti q̄d ē dōʒ. Monachꝰ tn̄ in h sic in multis vī excedēs: cuʒ calm̄ fortassis in 4° gra. nō patiat secū būiditāin eq̄li salte q̄ ad tēperamētuʒ relatū de q̄ ōia. 138. qꝺ ēt declarat p reliq̄. Uidemus nāq͂ʒ mista plīma ex subijs diuersis ꝯstructa sʒ vnā subaʒ: vt ca. ⁊ sic. nitrosaʒ vētrē soluere: ⁊ sm̄ ꝟo alterā terreā stipticā eūdē cō strigē vt mōstrat in caule ⁊ lēte: alimētoꝝ p̄. Ueritas ēt q̄ siti nō pap apͥʒ ꝯsiderato mō ꝯstructionis argēti viui dām ti. Diascorides nāq͂ʒ scribit ipsius qꝺdā ꝯfici ex minio ⁊ ci nabrio al's canauaria: mittit enīʒ in cacabū testeū ⁊ ferreo coopculo pfecte munit: ponitq͂ʒ in foco ⁊ post duas ape rit horas: ⁊ qꝺ coopculo ihēserit colliget: qꝛ h argētū ē viuū ld tn̄ nō recitat Aggregator. Aliud q̄dem argentum viuuʒ est. sʒ. A. qꝺ est purgatū seu extractū ex minera sua ⁊ viuū inuētū. vn̄ Diascorides. Etiā iuenit in metallis q̄ colligit argentū ⁊ audiui ipse multotiēs aquā currere de mōtibus. Est ēt 3ᵐ qꝺ extrahit ex mōtibꝰ in lapidibꝰ minere sue in q bus gn̄at per adustionē cuʒ igne sicut de lapide aurū euel lit ⁊ argentū: ⁊ hoc ꝓpter acumē dicit esse de gn̄e veneno ruʒ. ℂ Sed tunc q̄s diceret aurū ēt argentū sic extracta fore acumine pniciosa: ⁊ ꝓprie aurū: cū tn̄ magis sit tēperatus. ℂ Dōm ꝙ aliter hec mā est disposita ⁊ illa per ignē: qꝛ ali ter patiēs vt sudor ⁊ virus ōn̄duntur ⁊ humores ac mūs na pelli ⁊ ipesse: itaq͂ʒ illud qꝺ ignis artificio ꝯstruit ca. erit ⁊ sic magis: qꝺ ꝟo nā pducit plus fridictate pticipabit ⁊ hu miditate. Ex qbus ēt diligēs intell'is poterit quesitū termi nare elegātius: tn̄ modo anterioꝛi: neq͂ʒ valet vt indicat po tuū qꝺ dicit Circaistus quosdaʒ auctoꝝ posuisse fridum in q̄rto gradu: qꝛ est valde fridum actualiter: qm̄ medici nō con siderant tale in his que cōplōccurrūt sm̄ actum vel appa rentiam: verū sm̄ vtutem ⁊ per se intelligunt.

Propter quartuʒ ꝟo. ad p̄ᵐ q̄d iā dōʒ appa rent: qꝛ sm̄ partē terreā sul phureā calm̄ ē ⁊ siccū. ℂ Aut dōʒ ipʒ corrodere qꝺ ei ob uiat grauitate: sm̄ tn̄ 2°. A. hoc verbuʒ nō est cōpꝛehēsum. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ nō seq̄t ꝙ ꝓpter hoc sit calm̄ ⁊ humi dū: qꝛ illud qꝺ euapozat in fumū nō opʒ ꝙ sit calʒ salte per se sed potiꝰ aqueū calore agitatū velut vapor aq̄ radijs ce lestiū calefactꝰ deducit sursū. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ motus ille sibi nō inest mox a cal'o cum alia eo nō moueant: ꝯtinue calidioꝛa: sʒ magis ꝓpter subtile terre qꝺ in ipso cōmistuʒ est cū aquoso: ⁊ terminatū quodāmōꝺ: iō ⁊ supficieʒ despicit planā fugiēs de facili. ℂ Ad aliud sitr q̄d dōʒ visuʒ: qꝛ pp aquositatē fridā ipsiꝰ ⁊ hu. in fumos nullam accidis cāt p dicta: iuxta quā nomē sibi fuit ipositū: qꝛ h manifestior est terreitate. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ nō ledit neruos ⁊ alia sicca rōne siccitatis sʒ magis fridictatis quo datum mō būida ꝟo humiditate ledit. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ ascribit Mercurio ꝓpter id qꝺ dcm̄ ē ⁊ nō ꝓpter cōplōnē: cū auruʒ sit tēpera tū ⁊ sol calidus ⁊ siccus ⁊ saturnus fridus ⁊ sic. plūbū aūt fridū ⁊ būidū: mars q̄ʒ cal's ⁊ sic. ferrū āt fridū ⁊ sic. Eiꝰ āt cōplō in actiuis nō inenit sufficiēter apertioꝛibus exp̄ssa.

ℂ Differentia. CLII.

Quod collogntida nō multū te ri debeat: mō strat p Serap. simpliciuʒ. ℂ Rursus 3°. 16. Re. collogntide sane nō ꝯtrite. ℂ Eti. 10. p̄ticꝫ pci pit Gal'. q̄ solubiliū sūt ātidotoꝝ medicamina mediocriter ꝯteri: qm̄ si diligēter terent minus opant. Et id de re. sa. apparēs 4°. Hꝺ ꝟo est collogntida: cū nō possit sui amaritudie in decoctionibꝰ aut syrupis vel pulueribus sumi: vel potiꝰ in pillulis. ℂ Adhuc 2° p̄. Diuʒ mediciaꝝ in q̄rū ꝯtritione elaboꝛat supflue opōnes destruunt: hꝺ ꝟo tritura facit vltima. ℂ Rursus q̄ vltime trita nō poterit ab lui ⁊ abstergi sui penetratione ex villis vētris ⁊ itestinoꝝ. qꝺ aūt tale excoriationē ⁊ apa cābit. Et firmat: qꝛ qꝺ mul tum terit sui subtilitate ventris villis ⁊ itestinoꝝ adheret ⁊ infiscat: qꝺ aūt hꝺ ⁊ ꝓprie qn̄ fuerit amaꝝ excoriat p̄ cete ris ⁊ vlcerat: hꝺ q̄dem est collogntida vehementer ꝯtrita. ℂ Amp̄. scamonea est solutiuoꝝ maximum: ita vt sm̄ De mocritū sit ārhonomatice laxatiuū: ⁊ iō sm̄ Mes. ipsiꝰ opꝫ est vt ea q̄ furiosis: sʒ scamonea nō multū p̄cipit ꝯteri ⁊ ꝓpe antiochena bona. Et fulcit: qm̄ mezereon solutiuoꝝ violē tū p̄cipit nō ad multū teri: vn̄ p̄ticꝫ 2° ⁊ Aggregator. Te re mezereon nō subtilissime: ne forte villis vētris ⁊ intesti noꝝ noceat adherēs. ℂ Jtēʒ Mes. Trituratio ōis q̄lis cūq͂ʒ sit opʒ vt fiat cum facilitate ⁊ cōmēsuret subijs teren doꝝ: laborioꝛa nāq͂ʒ resoluit vtutē: id āt aduenit in ad vlti mū triturādo. Nō igit multū collogntida erit terēda.

Ad autem nō paruʒ sed vltime debeat ꝯteri: sapit Serapio breuiarij 7°. ℂ Eti. forte solu tiuū ꝓpter lesionē inde potētē ꝯsurgere p̄cipit ꝯsolari: sed trituratione pficit grādi. Ea nāq͂ʒ malitia sedat laxatiui: qꝛ nō quotiēscūq͂ʒ minoꝛat corpus ipsiꝰ ꝯseruat vtutē sm̄ pro portionis minorationē: imo ipol'e fit vt diuisio corpis pue niat vsq͂ʒ ad terminū vt vlteriꝰ nihil ꝓpe actiōis iducat cuʒ sit minimā carnē repire phicoꝝ p̄. Foꝛa enim nālis vt agat debitā ⁊ p̄cisaʒ q̄titatē expostulat in nā: vn̄ nō est necēium ꝙ si vnus allq̄ vt decē viri deferant aliqꝺ onus per leucā in die: ꝙ illoꝝ medietas ceu illoꝝ. 5. p mediū: imo qꝺ plus id nō poterūt mouere. 2° p̄z phicoꝝ apparens. 7. Uirtꝰ nāq͂ʒ vnita foꝛtioꝛ est diuisa. ℂ Rursus ars suffragatur nāe. Col logntide aūt nā inest a partibꝰ remotis vt a iūcturis extre moꝝ educere. qꝺ ꝟo vltime tritū in extrema valet amplius puenire: ꝓpter qꝺ expedit collogntidam vltime ꝯteri.

Propter primuʒ q̄dē sciēduʒ: ꝙ collogntida sʒ Diascoꝛidē ē plāta emit tēs ramos ⁊ folia extēsa sup terrā: similia his q̄ cucurbite do mestice albe pilosa ipsam aduenientis incisuras hñtia. Uñ Mes. Per se vocāt eā cucurbitam deserti q̄ ēt fel terre ap pellat: eo ꝙ i toto ambitu ipsiꝰ herbas iterficit existēs vt ve nenū illis: ⁊ iō arabes vocāt eā necē plantaꝝ: ⁊ ꝓducit fru ctū rotūdum plle sil'eʒ. Estq͂ʒ vehemēter amara cōposita ex ptibꝰ igneis ⁊ terrestribꝰ adustis plʒ. Et est 2ˣ: masculus ⁊ femīa. Estq͂ʒ h villosus: lanuginosus: q̄uis aspirati attinens

I

& nigredini. Femina vero laudatur & colligitur in autumno & prope quando expoliata citrinitatem acquisiuit: cuius quidem planta quando fuerit singularis in loco aut fructus ipsius in planta est preciosius: tota namque malitia & violentia colligitur in ipsa. Est namque canon quod medicinarum laudabilius hiis dicta propter quantumcunque earum fuerit plurimum in loco a sui remitti euenit bonitate ipsa in planta sequestrata: in oppositis vero contrarium. Utimur autem pulpa siue ipsius adipe: propterea plurimusque flegma viscosum attrahit & a locis remotioribus vt lucturis. ¶ Est autem trituratio corporis in plures partes sequestratio: que diuersificatur quantitate & non solum quod plus aut minus laboratur in eius tritura. Et ipsa quidem est triplex secundum varietatem substantie terendorum: nam substantia grossa habet conteri maxime: subtilis minime: mediocris vero medie. Trituraque quintuplici de causa vult fieri. Una quidem vt melior fiat commixtio & sigillatio medicinarum adinuicem sicut experitur in tyriaca & in aliis solennium confectionibus vt ex eis reliquum consurgat nam: non nulla vero vt velocitas penetrationis medicine acquiratur: quod oportet fit quando ad partes longinquiores debet peruenire: propter quod lapidem emathitem & corallum oportet vehementissime conteri cum medicinis miscetur pro lenis.

K

Alia quidem vt propterea vlla medicina adipiscatur quam actionem alterius inducat manerie: apparens 4° etiam de re. sa. quam in cymino accipitur quando enim parum contritum educit per secessum: quando vero maxime quod debilitatum per vrine meatus euacuat: nam quando medicina fuerit ponderabilis non potens feces educere: subtiliatum se ad vrinas conuertit. vnde A. & Mes. secundum Gal. Insisti in vltima pulueriçatione cymini & cum esset solutiuum factum est prouocatiuum. Quarta vero vt malitia remoueatur a medicina & hoc in sequentibus fit violenta & nature inimica: & hac de causa colloquintidam teri oportet extreme. Aut ratione partis nobilis & sensibilissime cui occurrit qualis est oculus: per alce. 10. Est enim sensibilissima corporis particularum. 13. de inge. vnde oportet pulueres seu alcohol que oculis administrantur vltime triturare omnino.

Propter secundum

quidem sciendum quod in hac differentia diuersificati sunt maiores quidam enim vt filius Heçar & Aggregator cum seruitore de pharmacorum preparatione inquiunt colloquintidam non multum terendam ne villis ventris & intestinorum adherens vlceret ipsa: imaginantur enim quod ipsius subtilitate nimia penetret in partes partes quas transit vt nequeat ablui & abstergi ab illis. Alii vero his oppositum ponunt omnino: vt Serapio abbreuiator. A. & Mes. testantur enim hi vna colloquintidam fore vltime terendam omnino: vnde A. Oportet vt in eius contritione ad vltimum deueniatur: & neque sit aliquis contentus quod ipsa sit laxe valde trita: hanc etiam seriem exprimit Mes. quamuis eam Serapioni ascribant: quid autem sit de hoc videbitur contingit.

L

Propter tertium

quidem sciendum quod tritura triplex existit. Quedam namque grossa: alia subtilissima: nonnulla vero media: quod innuit. A. ex premissis. Dico itaque hic quod tritura mediocris est detestanda omnino: quoniam in ipsa partes remanent sensibiles membrorum villis adherentes ita vt difficile separentur inde: neque adeo sunt ad paruitatem redacte tritura vt hac malitia repugnatur sufficienter colloquintide: quod voluit hic ingens: neque sit aliquis contentus vt ea sit valde trita: vtraque enim triturationum extremitatum veritatem potest continere: nam dolentes eam non multum teri eius minorem inspiciunt adhesionem partibus inde & faciliorem eius ab eisdem eductionem cum aliis in argumentis fulciri. Reliqui vero acquisitionem incolumitatis ex vltima trituratione & abiectione nocumenti eque eodem fulcio magis ipsum tiam & defendo volens cum eis colloquintidam vltime conteri omnino: vt & nulla pars ipsius sit manifesta sensui: immo quando ad misturam perueniat intellectus ita quod fere minimum vnius alterius tangat minimum: & plurimum quam plurimum: sed id vltima fit vt inductum est trituratione. Unde Mes. Mihi vero quod in vltime pulueriçata frangatur virtus a permistione coniunctorum ipsi: & pertransit loca viscerum absque impressione lesionis in eis. ¶ Amp. illud quod adherens villis ventris & intestinorum volutionis inflat vlcerat & apparet est prohibendum: hoc vero agit colloquintida non extreme vt aiunt sed mediocriter aut et parum contrita. ¶ Eti. pharmacum operatur in aduersus plurimum in fumos & vapores dissolutiuis: 141. Id autem operis efficit contritum extreme: vnde est. ergo quod vltima contritio iuuat medicinam in partes penetrare ad quas prius non poterat peruenire: sed colloquintida est quid tale. Et firmatur: quia cum sit vt premissum amarissima est quasi substantia talis vero debitum est absque ipsius etiam infectione vehementissimam trituram sustinere: itaque colloquintida est vltime terenda.

M

Propter quartum

quidem ad Serap. simpliciter quod dominum apparuit. ¶ Ad illud filius. A. quod dicit etiam visum: vel loquitur de colloquintida quando subministratur per clystere in colica & non per os vt infra. Libri etiam aliqui negatiua carent particula. ¶ Ad aliud dominum quod verum id: & non colloquintida est vltime terenda vt ipsius obtundatur violentia & attractio laboriosa: non tamen ipsius virtus tollitur omnifariam tritura cum sit violenta & substantia grossa. Vel sermo ille verificatur in quam multis cum pauciores sint medicine in grossa substantia adeo violente. ¶ Ad aliud filius dominum quod destruuntur enim aut omnino vel secundum quid & remittuntur ab eo quod prius. ¶ Ad aliud per intereptionem dominum. Potest enim ablui & abstergi & non nocumenta non inducere predicta. vnde A. doces colloquintidam vltime conteri precepit ipsam hydromelle prius infundi: deinde exiccatam teri: adhuc etiam si non posset vt non multum trita lauari & abstergi: nam tritura vt tactum imbecillitata lesionem nullam aut modicam posset inferre: & precipue quia docetur cum gummis stipticis inuiscatis admisceri vt bdellio: draganganto & mastice & huiusmodi. ¶ Ad confirmationem vero quod dicit oppulit: quia virtus eius tritura remittitur effrenis vt ledere non possit. ¶ Ad aliud dominum quod non est simile de scamonea & colloquintide adipe vel pulpa cum illa sit acuta subtilis substantie. Cuius vis destruitur vt tactum laboriosa tritura: hec autem grosse extremam sustinens trituram. ¶ Ad confirmationem quidem filius dominum: aut forassis hec in mecereon etiam fuit illorum vt in colloquintida opinio. ¶ Ad aliud dominum quod substantia adipis vel pulpe colloquintide: quia grossa subtilissimam pati potest triturationem: concessum etiam est vigorem colloquintide vtcunque tritura dissolui. ¶ Que autem alterius partis suo similiter procedunt modo.

N

¶ Differentia. CLIIII.

Quod non

omnis cura perficiatur contrario monstratur: quoniam afor. 5. Quecunque infrigidata calefacere oportet exceptis quibuscunque sanguinem fusurum est emanare: in his igitur saltem instantiam recipit canon. ¶ Amplius ibidem. Aqua frigida est & humida: & tamen ponitur curare thetanum repletionalem ex hu. constructum flaticis. ¶ Eti. Epidimiarum. 6. Dolor dolorem soluit: vnde duorum dolorum quando simul fiunt & cetera. ¶ Lop. 4. Febri & obthalmie nihil est contrarium & tamen plures curantur eap. ¶ De re. vero fa. 3°. Laborem oportet laborem soluere. & 1° quidem megathegnis. Humida corpora cum humidis: siccum cum siccis curare oportet. Ac post 3°. Labor labore curatur. ¶ Rursus eodem 4°. Non omnis replo neque omnis completionis malitia suo medicatur contrario ex euone & oppositione. ¶ Amp. 3° post. Regimen subtiliatiuum est nociuum ei qui habet fortem calidam cibi grossi propter coleram. Et eodem. 16. secundum. Hip. Vomitus quandoque prohibet vomitum: & fluxus fluxum. ¶ Palin. Calor naturalis calidus morbos non curat calidos apparens post 1°. Multi etiam curantur forma specifica & cui nihil vi contrarium. ¶ Rursus. scamonea calida & sic. curat febrem colericam huius tamen ratione febris quam materie. ¶ Adhuc si omnis cura per contrarium curatur morbus nisi & quantitatis curari non poterit: cum nihil in predicamentis quantitati ponatur contrarium. ¶ Amplius si ea perficitur contrariis: erunt in gradu & mansione sibi opposita in techni. Que autem talia extant: aut eorum vnum non aget in aliud si omnino fuerit equalitas vel ad suriam peramplius incitabit. Itaque non omnis cura completur contrario.

Cuius oppositum

scribitur de humana natura afo. 2°. Nam ex plenitudine quecunque egritudines fiunt & cetera. Unde etiam ibi. 2°. Medicine sunt innate fieri per contrarium. ¶ Eti. Omnis actio est a contrario & post de ge. & cor. sed curatio est quedam actio. Est igitur per contrarium egritudinis curatio.

Propter primum

quidem sciendum quod cura est prudentia seu sollicitudo alicuius vt permaneat inuita nociuo depulso. Que 2° existit: vna quidem vnus eius prudentia de aliquo modo quecunque. Iuxta illud. Cura bene di. prouide

Marginal notes (left): P° medium. — 3° 1. ca. 5. ante medium. Lib. 1 in tex. 2° fil. 3. ca. 4. in medio. — Capi 3. in medio. Ca. 16 post principium. — Uci arg. Tra. 1. ante medium. — Lib. 2 c. 12. 1° ca. 131. 1° fin. ca. prope ante medium. — 1°. 1. ca. 5. post pri. In arg. — 1° fin. ca. propo. — vib. inter. in ca. can. gre curatur ua cap. 3.

Marginal notes (right): Afor. 19. — Afor. 10 par. 2° tex. co. 3. 2° afor. afor. 46. Cap. 5. circa finem. Ca. 8. i fi. Col. dec. 1° ca. 14. tex. i fi. Ca. 1. i fi. Tra. 2. ca. 7. in fine. Tra. 2. ca. 13. Dec. 3. ca. primo 3. prec. 3° 2° in medio. Tec. ca. — Q — Ca. 1. in fi. Afor. 22. Cap. 3. ad medium. Tec. ab. 50.

O

P

A

prouide sibi. Est ⁊ alia pticularis vt hec oppóne perfecta. Procurat.n.subz puta corpus vt in eo̅ pmaneat morbū ab scidere ceu moralis aiaz. ¶ Est āt ꝯriū s̄z idē gen⁹ distātia: cui⁹ qdē gr̄a vidēdū ꝙ quo ꝯriū s̄z Ari. sumat multiplr: ⁊ de inde q̄lr apud Gal. ⁊ demū qddā in modis ꝯrij subiungat ex sermonib⁹ acceptū medicoꝝ. ¶ Propter pᵐ hui⁹ sciēdū ꝙ penes Ari. ꝯriū inuenit accipi multiplr: vne quidē pro/ prie ꝓut in q̄litatibus reperit: in eis.n. verissime est ꝯrietas post locū vt cētri ad circūferētiā. Com.8.⁊.10.meta. Cū in qualitatib⁹ ēt saluet maxima distātia. Nā vere ꝯrioꝝ vnū maximū ⁊ ꝑfectū nō hn̄s excessuz in illo gn̄e. Reliquuz v̄o ob hoc distans poē. Quare.10.meta. Cōtrarietas est diuer sa.i.distantia ꝑfecta. Posita.n.sub eodē gn̄e ꝯria maxime a se distant ⁊ in eodem susceptiuo simul ⁊ s̄m idē fore nō pos sunt in ꝑntia: vnde.11.de inge. Cōtraria sunt per multuz ad seinuicez distantia s̄m aliqd vnum genus. Sic igit̄ de rōne vere ꝯrioꝝ est ꝙ maxime a se distent ⁊ ꝙ sint in eodē ge/ nere: ac idē: differēter m̄: habeat susceptiuū. Et ideo in tali/ bus ꝯrijs nō ꝯtingit vni plura ꝯriari.10.meta. Tm̄.n. vnū vni est oppᵐ. Sunt ⁊ alie ꝯrioꝝ acceptiones.5.meta. Con/ traria.n. dr̄ esse que nō pn̄t simul inesse eidem differētium s̄m genus puta musica ⁊ albedo. Et que plurimū differūt eo ꝙ in eodē existant susceptibili vt albū ⁊ nigrū. Et ēt que plurimū distant eoꝝ que sunt sub eodē gn̄e: vt homo ⁊ asi/ nus. Et q̄ plurimū differunt eoꝝ que sunt sub eadez ptāte: velut ꝯgruū ⁊ icōgruū sub grāmatica. Et hi duo modi po/ stremi hoꝝ q̄tuor vident̄ ꝓprius nomē ꝯrietatis iportare. Dicunt̄ ēt ꝯ ꝑdictos modo q̄tuor ꝯria cōius. Quedā qdez in talia habere. Alia v̄o in suscipere. Reliqua in actiua eē vel passiua. Aut agentia esse vel patiētia: vt obiectiōes aut acceptiones vel habitus seu ꝑuatiōes. In his.n. ꝯrietas vi/ 2⁹a q̄litatibus causari. Dn̄r ⁊ ꝯria cōissime quecūqȝ sunt s̄z vnā cathegoriā diuersa. Sebm.n. id qd ens ⁊ vnū multipli citer dicunt̄: sic ⁊ alia ab his sequētia. Hoc etenim mō dicē tur ꝯria ⁊ quecūqȝ ex equo diuidūtur quocūqȝ mō. Qualr ⁊ ꝑnta dicunt̄ opposita. Dicitur etiaz nō tm̄ extrema extre mis ꝯriari: vt ponit̄.10.meta. veꝝ ēt mediū ipsis: puta me/ dia vox ꝯria est ad vltimā sicut acutā: acuta v̄o ad grauē: ⁊ fuscū relatū albo apparet nigruz: ⁊ nigro apparet album.

C

phys.5. ¶ Propter hui⁹ 2ᵐ sciēdum ꝙ ꝑpendens Gal. ꝯrij multiplicitatē inge.11.de inge. Si nō vis dicere ꝯrioꝝ ꝯ/ rias esse curatiōes dicas oppositoꝝ fore oppositas ceu sen sit Hip. cū Platone: quē siquidē Platonē dicit fore diuinuz semperqȝ sequēdū: oportereqȝ nomina ꝯtēnere: cū nō aūt rerū doctrinā: cum multū ꝯferat ad salutē: ⁊ eoꝝ fallimentū de/ sinat in pernitiē. Et ꝙ sine vtamur ꝓprie noībus aut ipro/ prie: ex hoc nihil plus vel minus acqrit̄ laborāti. Nō eniz in q̄litatibus solū: veꝝ ēt in quātitatibus est reꝑire hāc ꝯrie/ tatē quā Aristotelici oppōnē appellāt. Nō eni magnū dn̄r paruo fore ꝯriū: sed oppᵐ relatiue: neqȝ silr multuz pauco. Et eodē modo neqȝ densum raro: neqȝ remisso intensum in ꝑntia. Oia tm̄ hȝ ꝯria s̄m Hip. noiant̄ ⁊ Platonē facientes ex ꝯrijs gn̄onē. Ingt ēt Arist. nō obseruasse sua legis in no minibus latione. Cū pᵐ phys. ꝑ puta mām ⁊ formā cū pri uatione posuerit ꝯria: que tn̄ nō sunt qualitates verū subē. Adhuc scripsit 2⁹ de gen. ⁊ cor. igni aquā ꝯriari: ⁊ aeri v̄o ter ram ⁊ si sint subē. Sūt.n. ex ꝯrijs passionibus ꝯstitute: vult quoqȝ Gal. ꝙ curatio ꝑ ⁊ per se debeat̄ disponi seu morbo: per accn̄s aūt ⁊ secūdario accn̄ti. Eo ꝙ morbū ꝯsequit̄ ve/ lut vmbra corpus: 3⁹ de accn̄tis ⁊.11. de inge. Et ideo morbo interēptoꝝ accn̄s interimet̄ ꝯn̄r. Pōt igit̄ ex hoc accipi ꝙ ꝯriū est duplex. Qddā nāqȝ imediatū disponi per se occur/ rens. Aliud v̄o mediatū alterius gr̄a: ⁊ ꝙ vnū ꝑ se ⁊ aliud per accn̄s. Vnūqȝ ꝓpriū ⁊ reliquuz cōe. Et ꝙ in accn̄tibus ēt pōt ꝯcedi ꝯrietas vtcūqȝ ceu fluxibilitas ꝯn̄s poroꝝ ap/ tionē ꝯriatur detentioni eoꝝ angustiā ꝯn̄ti. ¶ Propter 3ᵐ v̄o huius sciendum. ꝙ particularius ac medicinalius ꝯrie

accepto dispōnis intētio triplex reperit̄. Qddam.n. est in/ trinsecū: aliud v̄o extrinsecū: nōnullū v̄o mistū ex vtroqȝ cō fectū. Intrinsecū v̄o triplr diuersificat̄. Rōne quidē gube/ nantis ceu virtutis regitiue nā dicte: de qua in techni. Om nium nā operatrix existit: medicus aūt minister. Vn̄ Mes. de pharmacis: ⁊.8. practice. Nature est curare ⁊ non medi ci. Eius v̄o opus dignius extat aliqd porrigere nāe. Vel ex parte fulciētis: qualis est corporis nā dicta cōplexio ⁊ com positio: ⁊ cōius vtriusqȝ nā vigore tn̄ ꝑncipalius cōplonis: cū ea sit cōpōnis ⁊ nāe cōis potior cā de cōplonibus appa/ rens ꝑ. Cōplo.n. ꝓp q̄litates ex qbus ꝯsurgit: ꝑnᵐ est actio nis: cū ois tandē actio ꝑficiatur qualitate. dāia.60. aut rōne instr̄i: puta caloris inati vel spūs. Ipse nāqȝ est instr̄m nāe quo agit ea. Cuius qdē n.ā est nō solū frigiditatē sibi ꝯriam qualitatē ipugnare ⁊ destruere: verū ēt caliditatē ꝯriā quo dāmodo sibi ꝓportionatā. Mouet.n. ipse spūm ad expellē dum nocumentū caliditatis extranee vaporē ipsius: remo/ uendo ⁊ ipm resoluēdo: eiusqȝ mām adurendo. Hāc autem nām non hȝ frigiditas. Nō.n. impugnat ⁊ destruit nisi sibi ꝯriaz aduenientē caliditatē. Frigiditatē aūt minime: ꝓp qd caliditas dr̄ inata non aūt frigiditas. Et ideo ꝑ scōa. Non cōperatur frigiditati ex colcodeia corporis.i. datore vite il lud qd cōperatur caliditati. ¶ Cōtrariū silr extrinsecū tri/ pliciter variatur: vel ex parte qdem influentie supioris. In/ terdum nāqȝ talis superioꝝ occurrit influxus qui aliquo dictoꝝ ꝯrietatis modoꝝ egritudinē tollit aut minorat: pu ta luna qn̄ ꝯiūgitur forti aut loco applicat̄ quo infirmi na/ tales stelle fuere illi fortunate vt tactū sepius. Aut rōne mi nisterij cuiusdā ⁊ ita medicus dispōni ꝯriat̄. Est eni submi/ nister nāe: īz alio mediante vt potenā operatur. Nā fortuna q̄ beniuolus qs vi influxus ⁊ artifex ꝑ medicinas q̄ faciunt opat̄ māe. Nā v̄o ipsa per se ipsam tribus cōpleta pticulis ex subā. vȝ. spūs: mēbro spmatico ⁊ subā carnisormi.11. de inge. Vel ex pte instr̄i quo infirmi obediētia: ministroꝝ ido neitas ⁊ extrinsecoꝝ adaptatio prompta egritudini aduer sant̄ destruēde: vt ꝑmus istruit afo. Cōtrariū v̄o ex his cō/ mistū est morb⁹ morbo ad curationē superueniēs per se vel arte: vt febris spasmo repletionali: ⁊ quartana epilepsie.

Propter secundum qdē sciēdū: ꝙ oēs cō/ senserūt tādē curā ꝑfi/ ci ꝯrio cū sit artis ꝑnᵐ: ita nāqȝ dȝ esse notū ceu ianua in do moꝝ: q̄ȝ nullus ignorat. Cōmen. 2⁹ metaphy. Principiū eniz nullus negat ignorātia. q. negationis aut ꝓxima 4⁹ meta/ phy. Differēs tn̄ posuerūt ꝯrium 2ᵐ ꝙ diuersimode cōstrui ponebāt corpora cū ea posuerint differēter cōponi. Vel ex elntis his q̄tuor alterabilib⁹ ⁊ passibilib⁹: vt Hip. ⁊ Arist. Aut oppositis: sicut Empedocles ⁊ Asclepiades. Seu his vt athomis ⁊ corꝑib⁹ anarmis incōpactis: vt Democritus ⁊ Epicurus ꝑmis elntoꝝ ac morbi. Tales eniz morbos ⁊ per ꝯn̄s ꝯrietatē in cōpōne ponunt tm̄: vt angustiam poro/ rum ⁊ dilatationē: non aūt in cōplexione vt cōplexio.

Propter tertiū v̄o sciēdū: ꝙ canon vlis ꝑma/ net curationis ꝑ ꝯriū: vt indu/ ctū ex vetere ⁊ Ari. vbi in techni ⁊ i cōmultis. Curatio vnū hȝ modū ⁊ maxie cōez intētionē ei qd soluendū est ꝯriū ⁊c. Qd qdē visus est Gal. astruere inducendo vt cale dispōni frigidā fore ꝯriam ⁊ frigide calez ⁊ in alijs silr simplr ⁊ cō posite. Qd ēt ꝯfirmat.11. de inge. ⁊ afo. 2⁹. Emperia magis dicēs hoc adeo fore manifestū ꝙ rōne idigeat minime. Est eni maxia ⁊ ꝑncipioꝝ pᵐ artis curatiue. Principioꝝ āt nō est ratio: posterioꝝ sine. ¶ Qd tn̄ qsqȝ conatur rōne firma reqn̄ duobus ꝯrijs eqpotētibus fere applicatis adinuicē ex eoꝝ actione ⁊ passione mediū qddā ꝯfractū ex ambob⁹ nece est ꝯsurgere vt appet ex ꝯiūctione niuis seu glaciei ac ignis vel aque feruētissime: ⁊ cōplonum ꝑ. Nam imoderatū cum sit ꝯriū qddaz ꝑter nām vt morbus: moderatū v̄o s̄m nām ceu sanitas: fiet necessario hoc imoderatum ab altero

Marginalia (left): Cō. 4. ad medium. Cō. 13. in medio. Te. cō. 13. — B — Colli⁹ gte 3⁹. c. de op posi. i me. Ca. 22. in medio. Te. cō. 14. ⁊. 12. Ter. non hiec cōᵐ. — Te. cō. 13. — Te. cō. 6. Cap. 12. ꝯ sue finem — D — prl. 3. c. de opposite. Te. c. 48. ⁊. 30. Te. cō. 22. — 22. de inge. ca. 12. cir. medius ⁊ in fine. Cap. 1. ꝯ sue finem Ca. 12. cir. ca fnᵐ.

Marginalia (right): E — Lib. 3. te. com. 66. Lib. 1. in tē. pco 1. cir. fnᵐ ⁊ inte. 2. cō. 1. c. 1. cā. 3. cir. fnᵐ Colli. c. 4. ad medium. — F — Doc. 3. c. 3. post me — G — Cap. 3. ad medium. — T. ⁊ cō. 1. Colli⁹ ter. com. 8. — H — Post pu. Cap. 1. in tra incom. — Lib. 3. te. cō. 83. — Ca. 22. in medio. Cō. olol. 22. in fnᵐ. — Ca. 9. post pncipium.

I

Doc. 2. c. 4 in me°. Ca. 11. p° pncipium. Te. c. 56.

immoderatoꝝ ꝯriop in artis administratione ſm ꝯriuz ad moderatū. i. ſanitatē aduocari. ¶ Eti. de diſtēperātia inequalis interimūtur oīa ꝛ corrūpunt a ꝯrio. Cuz igit ſanatio ſit diſpōnum intereptio. 11. de inge. per ꝯriuz neceſſe erit fieri. Itidē ꝯtrarioꝝ ꝯtrarie ſunt rōnes: de ge. ꝛ co. 11. Sed ꝯſeruatio ꝛ curatio ſunt ꝯria: cum idē diuidāt ex oppoſito e oppoſitis debeant ſubiectis. Cum igit ꝯſeruatio fiat p ſimile ꝺ̄ria. 116. Quare curatio eidē oppoſita perficiet contrario. ¶ O. ſi qs mordeat Gal. inquiēs hoc pn^m curatiuū nō debere probari cū ſit notū per ſe veniēs ad hn̄tem: nulla enīz ſcia vlīs vel pticularis pbat ſuū ſubīz A. ꝑ. metaphy. ꝛ Cōmē. 2. phy. Cū oīs rōcinatio ex notioribus ꝑcedat. ¶ Dōz hoc pn^m Gal. roboraſſe nō inquātū medicus ſed magis vt nālis phy. per quē ēt modū demōſtrationes induxit in ꝯfirmatione ſultionis nāe ꝛ numeri elītoꝝ in ꝑ corūdem: vt ꝛ Ari. ꝑ phy. diſputat ꝯ Parmenidē ꝛ Meliſſuz teſtātes oīa vnū eſſe ꝛ imobile in duēs ſicut teſtat habitū metapħ. Aut non eſt incōueniēs ſciam ex qbuſdā poſterioribus ꝛ ſignis ſuis ſuū declarare ſubm vtcunq ꝛ maxime cauſas ipſius. Unde Com. 2. phy. Impoſſibile eſt aliquā ſciaz vlez ꝛ particularē declarare ſuū ſubm eſſe: ſiue per ſignum ſiue p demonſtrationē: qd non eſt ita in cauſis ſubiecti: qm̄ declarat eas per ſignū: nō p demōſtrationē ſimplr. Aut melius fuit Gal. in tā breui arte demōſtrationē tacere: ceu ſiluit ī afoꝛ.

Ca. 1. ite. finem. Cō 36. i9 gra finem

Añ me^m Te. cō. 128

K

Cō 36. in gra finem ꝛ cō. 22. in medio.

¶ Noſce quoq ꝙ curatio certa nō quocūq perficit ꝯrio: verū ꝯrio p opp^m equali in gradu. Eſt autē is quadruplex: cuius qlibet in tres diuidit menſiones ꝺ̄ria. 139. Fit ꝛ qñq opus adiūgere gradualitatis aliqd medicine eſtimādo ꝙ in trāſitu deperdat aliqd qñ pars laborās iacuerit ī pfundo. Juxta illud techni. Si ita accidat vt. 10. qdē numerus ſm calidius ſit exceſſus ꝛ reliq. Hoc etiaz verificat virtute adeo robuſta ſuppoſita vt ꝯtrariuz recte p opp^m diſpōni ea valeat tolerare. Multotiēs nāq nec cūamus p opp^m totaz replōnem: neq per alteratiōnē ꝯriuz conamur deſtruere ex ſibi qdē oppoſito nāe vigore morboꝝ curationē nō ſufferēte. vñ ꝑ 2ª. Cū multa egreſſio ab equalitate acciderit, ꝓportionale ꝛ nō pportionale ab eo diuerſificat: iō ꝙ virtus debilitat. Et ideo hꝯ ꝓcuratio. 11. de inge. obmittitur ne ab idiotis auxilijs detrahat ſanitatis. Hꝯ aūt ꝯrietatis curatiōis eqlitas gradualis ꝯfirmat rōne: qm̄ ſi curatio vt eſtē ſuz ſit ꝯrio. Et ſi ſimplr ad ſimplr: ꝛ magis ad magis: ꝛ maxime ad max^e topi. 2. Cura pficit max^e ex vero ꝛ maxime ꝯrio. Hoc aūt eſt ſm eqlē gradus exceſſum. Amplius. ꝺ̄ria 116. duplex eſt ſilē: vnū qdem in gñealtē: ꝟo in ſpē ꝛ nāṁ quo vere ſilitudinis ſaluat rō: per qd ibidē oſtēſum eſt cōſeruationē fieri maxime. Nō. n. ſilē a ſili patit: pbī. 8. ita ꝛ rōne ꝯrietatis duplex erit ꝯriū aſſignare: vnū. vz. in gñealteꝝ in ſpē ꝛ nā p qd maxime curatio fiet ꝛ egritudinis deſtructio: cū in ipſo potiſſime rō ꝯrietatis obſeruet. Huius autē ꝯrii 2^m eſt ineqli gradualitatis exceſſu ꝯrie gradualitatē exceſſui: ceu añdictū ſile 2^m eſt cū ſuo ſili in eodem gradu pun cṫale. Itaq pficiet curatio p ꝯtrariū ineqli gradus exceſſu locatū. ¶ Ad hꝯ autē certā gradus ꝯrarietatē exceſſus p uenire nō poſſumus ita iaz ſcia nr̄a foret vt q̄ Aſclepij ſiue Eſculapii reputata. vñ. 3. de inge. Ego qdem ſi poſſem nāz vniuſcuiuſq cognoſcere eſſem eiuſdē ſcie cuius Aſclepius extitit. Sed cū hoc ſit ipoſſe ſtudui vt nihil eoꝝ que humana cōprehēdit nā mō ꝑtermitterē aliquo. Naz vnicuiq nature humidū ineſt propriū qddā: qd nullatenus lingua poteſt explicari. Et quāuis nō poſſumus ꝑuenire ad id qd eſt certū: adminiſtramus tñ nāe artificiali vt cura p eqle: quātū poſſumus per ꝯriū: ꝯſidēdo in ſagaci ꝛ diligēti eius opere vt qd ſuperflue additū eſt vltra equalē ꝯrarietatis exceſſum ipſa reſecet: qd ꝟo minus eſt ſuppleat ꝛ augmentet.

Lib. 3. cē. 92.

L

Doc. 2. ſſ. ꝑca. 1. in ꝑncipio. Ca. 4 poſt medium.

Coll. 2. c. 36. vſq in finem.

pble. 18.

H

M

Cap. 7. p° pnciptuz. ꝛ in me°.

Propter quartum ꝟo. ad ꝑ^m ē dōz: ꝙ quātū eſt ex vera cura imediata vt oſtēſum pficit ꝯrietate: ita vt infridata recalefacere oporteret: verūtñ pp timorē accñtis vt flux^9 ſanguis futuri ex calefactione poroꝝ rarefactiua ꝛ ſanguis ab ēē ductiua ꝓhibet calefactio friditatis imediati^9 extinctiua. Cōiter tñ fluxu poterit calefieri getato. Licet. n. cura pncipalr: vt apparuit diſpōnib^9 debeat ꝛ nō accñtib^9. Nōnunq̄ tñ ipſorū ꝓcuratio diſpōnū diuertit curationē ꝛ deſtruit. Sicut oſtēdit colica ex ſtate vitreo cāta fridiſſimo: in q̄ pp vehemētiā accñtis: vt doloris: cogimur adminiſtrare frida ſtupefactiua ceu philoniū opiū ꝛ hꝯ. ꝺ̄ria. 104. vt ſenſus tollat a mēbro: ꝛ nō ꝙ cā remoueat diſpōnis: imo eā hꝯ amplius intēdūt ꝛ extēdūt. ¶ Ad aliud dōm: nihil fore ꝯriū eis vno nomine noiatū velut iuſticia iniuſtitie: ſm nāq Com. 5. phyſ. Spēbus egritudīs ſpēs ꝯriant ſanitatis ꝛ reliquoꝝ: ꝺ̄ria. 65. ¶ Ad aliud dōm ꝙ loqt de cura ſolōnis ꝯtinuitatis: cui^9 curatio p op^m eſt vnitioꝝ: ſilr ꝟo reducere in id qd ſm nām fuerat reducere: ꝛ tūc caro curabit humidis ꝛ neru^9 ſiccis. ꝺ̄ria. 107. Aut eſt eis ꝯriū intrinſecū gñale: vt ſanitas in cōi lꝫ nō ſingulare. Eſt. n. ſanitas ſpēs ſpāliſſima. ꝺ̄ria ꝑtactuꝫ extrinſecū pticulare vt debita ſex rerū nō nāliū ꝛ medicaminū exhibitio. ¶ Ad aliō dōz: ꝙ ꝯrariū ſumit mediatū ꝛ remotū. Uel ꝙ nā regitiua cūſtis ipſi^9 vt cōplōne ac innato calo hꝯ curationē pficit: q̄ poſita eſt diſpōnib^9 ꝯtrariꝫ. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ id fore veꝝ qñ ei^9 regimē nimis fuerit ſubtile: eo ꝙ eſt eā nocumenti alio mō. Nimia. n. pultas comeſtionis ī ſoda cala nocu^m affert in ipſa demū: gñat. n. cholāz ſurſuz effumatiuā q̄ nō min^9 q̄ꝫ repletio groſſi cibi dolorē iducit: cū magis ꝛ minus ad eaſdē inducat diſas in techni. Uñ cū nō iteruenlat recta ꝯrietas nō cura ſubſeqt: veꝝ potius interuenit ſynthoma. ¶ Ad aliud dōm ſilr niſi tñ. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ nō appareat p ꝯriū imediate fieri iducit tñ ꝯriū ꝯñr. Aq̄. n. frigida ꝯgregādo calorē nālez iterius ꝛ antipiſtaſim faciēs calefacit fortificādo ipm g demū p viā ꝯrietatis ꝛ inſitī fridos humores ꝛ humidos calefacit ꝛ reſoluit: pbī. apparēs. 9. Nā ad vltimū ī hui^9 ꝯriū īteruenit: lꝫ nō appareat p. ¶ Ad alia dōm ꝙ dolor ſoluit dolorē: ꝛ labor curat laborē: non p ſe ſed p accñs: eo ꝙ incitat nām cū ſpiritib^9 ꝛ humorib^9 trāſire de vna pte ad aliā: ita vt nā de loco dolēte ꝑus remota: h dolor ſedet: ꝛ ſilr de labore cū nām ſatagat tranſpirare. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ calor nālis ꝛ ēxneus in eo ꝙ calor ꝯueniāt: opponuntur tñ nālitate ꝛ inālitate. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ ī actione ꝛ forma ſpēi eſt ꝯrietatē ēt qlitatū aſſignare. ꝺ̄ria. 60. Uel ſaltē localem q̄ ꝯrietatū eſt p^9 ſm Cōmē. poſita. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ſcamonea lꝫ imediate nō ſit ꝯria tertiane: cuz vtraq ſit calida ꝛ ſicca: reddit tñ deinū ſibi ꝯria ipſam perimēs. Euāt enīz choleram ꝛ eādē cātiuā. Adhuc in tali actione ſaluat ēt ꝯriaſ ſuo ſitus ꝑtractatq: ſcamōea vnū obtinet locū: nā ꝟo attrahēda reliquū. Qd oſidit cholere adductio. Q ſi. n. ea ꝯium agit ſcamonea geraſ actio ceu in ferro ꝯſpicit magneti applicato. ꝺ̄ria. 141. Et forte qlitatiua. ꝺ̄ria. 60. Oribaſius q̄ꝫ eſo. ſeēnea valde huic ꝑſtat riſſionez ingeno ꝙ ex añdata humectatiua diera diagridiū accipit vires vt ꝙ calidum ꝛ ſiccū: ꝛ p h cholerico ſile ꝯria qlitate diete initet ꝛ deponat humorē: ꝛ iō cibos offerim^9 fridos ꝛ hu. vt lactucas: ſorbilia ꝛ ſilia. Econtrario ſtā calefit ꝛ deponit. Media ꝟo calefit ꝛ humectat: ꝛ ita deponunt humores. Sed tunc dicā nō ꝟtute occulta ſꝫ potius qlitate ipſoꝝ erit attractio: qd plures onerose ferūt. Adhuc nunq̄ traherent niſi ꝑdiſpoſiti cibis. Qd nō opꝫ iꝫ id ꝯueniētius pficiat. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ꝯriū ſumit cōiter pro q̄cunq oppōne ꝛ diuerſitate q̄ aliqr in quātitate pōt repiri. Aut melius ꝙ morb^9 nō eſt ſimplr in quātitate ſꝫ in qlitate: cuz ſit qlitas ſeu diſpō nālis nocēs actiōi. ꝺ̄ria. 71. Fūdat tñ hꝯ qlitas īterdū ī quātitate ꝯtinua vel diſcreta: vbi hēe ꝛ qñ. ꝺ̄ria. 74. ¶ Ad aliō dōz: ꝙ nō repiunt oīno eqlia. ꝺ̄ria. 18. Uel ſi repiant vnuz ſupat aliud frequēter reiteratū ꝛ medicamē morbuz. Adhuc nā ſupeſt h regitiua medicamini auxiliatiua. Si ēt icitaretur

N

Cō. 42. vſq in ſi.

O

3° p^9 trac. 2. c. 9. in ſi.

Z. t. 3. tex. cō. 59.

P

pble. 9. ꝛ 10.

Cū ſupra ar° p° poſt pncipium.

Q

A

ad furiam modico tpe permaneret illud transiens ɔfestim in quod dominans. ℭDifferentia.CLIIII.

Cō.afoř. 44.in me. Ca.15.cir ca pn^m. Trac.3.c. 2.añ me^m.

Quod morbi

cura sit forti medicina incboāda ōndit. Quā afoꝛismoꝝ scōa. Scdm pn^m istaꝝ egritudinuz a qbus sperat saluari laborātē tētare opꝫ maioꝛa offerre auxilia. Et per Gal'.detestātē.5.de inge. Archistratē incipientē ēt in forti egritudine a debilioꝛi medicamine. ℭEti.4^a4^a. Ulcera cum curant indigent in pmis moꝛdicatione:deinde gradatim ꝑueniat ad id qꝺ est leuioꝛis moꝛdicationis. ℭAmp. qñ mā est multa ꝛ inherens partib⁹ valde grādi eget medicina:vere nāqꝫ eget forti que firmata:afoř.4^a. Id aūt euenit in moꝛbi pn^o:cum nōdū sit mā vllo modo mutata. ℭRursus ōia poꝛi. Cura perficit ɔ̄rio egpotenti gradualr moꝛbo:sed in pn^o moꝛb⁹ excedit quātitate ꝛ q̄litate:cū nullā adhuc eūonez aut alterationē susceperit a nā. ℭPalin:tōē lesiuum mox ꝛ fortiter est a coꝛpoꝛe ꝓpulsandū:cū coꝛruptiuū existat:talis vō est moꝛbus in pn^o ēt exñs:cū de rōne ipsius sit opationes essentialiter ledere. ℭEti. Qñ nā est valida fortis expectit medicina. Sic aūt est in moꝛbi exoꝛdio:cū nondū sit moꝛbo fatigata:qꝺ eius indicāt accñtia. Nā circa pn^a ꝛ fines oīa sm veterē accñtia imbecilliora:circa statum vō foꝛtioꝛa:ꝛ itaqꝫ in moꝛbi pncipio a forti incboandum medicamine.

B

2^a afoꝛis. afoř.30. Tra.1.ca. 29.añ me. Ca.de sto. da cal'a in pncipio. Te.cō.15.

Oppositum

quoqꝫ hui⁹ vt qꝫ a debili medicia sit cura incboanda:scribit .n.3° p^e tekr. Opꝫ in cura sode vt incipiamus a debilioꝛe medicinarū et gradatiꝫ procedamus donec sciamus ex dispōne moꝛbi qꝫ ipse iā est obscillus. vñ Mes. in practica. Incipiamus a leuioꝛib⁹ sicut ɔsueuimus procedentes ad maioꝛa. ℭIdez Hip.4.reg.acu. docet curare acutas egritudines ꝛ flegmi nantia hypocūdria in pncipio cū flomia detestās pharmaciam:cum nibil ex flegminātis educat:neqꝫ passio remittatur:sed potius resistētia egritudini ꝛ sana colliquant locat sed flomia leuioꝛ est medicatio qꝫ pharmacia:2° regi.acu. ℭPalin. ars est imago ꝛ sequella nāe. Ipsa vō a debilib⁹ incboat semper ad foꝛtioꝛa procedēs:vnde ꝓble.10. Natura in fine operosa ꝛ adipisci facit cōfestim:non autē in pricipio:igitur a debilioꝛi medicina cura est incboanda.

C

Collr cō. 11.p^o me. ꝓble.15.

Propter primū

quidē sciendū qꝫ qd sit curatio:dia inotuit poꝛi. Est eniꝫ moꝛbi ꝑ opp^m ablatio:cū dictū sit eā ꝑfici semꝑ ɔ̄rio. Quid aūt moꝛb⁹ qdqꝫ medicina differētiis ōñsum.7^a.136.ꝛ.137. Ipsa quoqꝫ vltra illa tacta est auxiliū alteratiōe seu eūone moꝛbi expulsiuū. Est itaqꝫ duplex. Una qdē alteratiua q̄litate operans absqꝫ eo qꝫ in coꝛpoꝛis vt sic subam ingrediatur calefaciēdo,infrigidādo,exiccando ꝛ humectando:reliqua vō eūatiua modis pretactis. diia.141. ℭEst autem fortis medicina duplex:ꝛ ita per opp^m debilis aut in sꝛga parue quātitatis eius vehemēter opatur:vt scamonea:anacardus seu opiū:vel qꝛ humoꝛem foꝛtem alterat aut educit sicut melācholiā:ꝑ apparens quarta:ꝛ q̄rto prima.

D

Collr ca. 5.cir. me. ꝛ ca.9.in pncipio. Tra.2.ca. 2.d. lineꝫ. ꝛ ca.4.dinus finem.

Propter secūduz

sciēdū qdem qꝫ Archistratus foꝛtē egritudinē ꝛ periculosaꝫ curare icipiebat cū debili medicina ceu sanguinis stercatiorā quē Gal'.ipugnat.5.de ige. assimilās eūdē naute negligētiā sue naui ꝑstāti donec frāgat:ꝛ deiceps dat vnicuiqꝫ tabulā iubēs ꝑ eā si pōt euadere. ℭQuidam vō inceperūt a debili medicia timentes ne foꝛte subita occurrat ꝑmutatio in nām:quoꝝ defectus.3.ꝛ.4.appebit dicendoꝝ.

Propter tertium

vō sciēdū:qꝫ egritudo ē duplex. Quedā nāqꝫ est piculosa versuta:siue ipsius piculū mox imineat seu postea:reliqua vō huic opposita:p^a qdē ɔfestiꝫ a pn^o est forti medicina curādā:nisi foꝛti medicia fuerit sibi ɔ̄ria velut clystere acutū ꝑus colice stercoꝛose. Humiduꝫ.n. cōpetit pmitus mollitiuū:ꝛ deiceps reliquū:reliq̄ vō debili. vñ ɔ̄ Archistratum Gal'. Nō opꝫ nos icipe a paruis ꝛ debilibus medicinis:vt ex his intēdamus ea q̄ illi intēdunt dicētes initiuꝫ curationis opoꝛtere fieri a paruis ꝛ minutis medicis qbus nō ꝑualentib⁹ fiāt magne ꝛ foꝛtes cuꝫ id expediat in passionib⁹ securis:sed in his ex qbus ifirmus moꝛit:vt si ptisiꝫ iciderit:exoꝛdiū a paruis medicis nō est faciendū:veꝝ a foꝛtibus ꝛ crebris:q̄re p̄ 4^a. In egritudinib⁹ in qbus est timoꝛ ꝛ nō sumus securi ex defectu vtutis:si qꝺ facere debem⁹ tardauerimus aut aliqd ex eo alleuiauerim⁹:a foꝛti medicina p̄incipe debem⁹. Ille vō in qbus nō existit timoꝛ sm oꝛdine ad foꝛtioꝛē ꝓcedat si ei nō sufficerit debilis:q̄re Alexā. refert in sgnātia sciuisse flomatā mane ꝛ vespera venas de sub lingua incisas:ac datū ptisane cū succo diagridiꝫ fuisse sero. ℭCui⁹ qdē distōnis ps ꝓbat alterutra. Naꝫ sm Hip. Ad vltimas egritudines vltime cure ad certitudinē sunt potentes. Egritudo vō vltime piculosa taliū ē supposita. Adhuc pharmacare in valde acutis si ɔcupiscit eadeꝫ die:qm̄ tardare in talib⁹ malū afo.4^a. sed eadē die q̄ incipit egritudo ipsa est in pn^o:ꝛ pharmacia dicta est foꝛtis medicina. Eti. vltime repletioni vltima debet eūo:in techni:ꝛ silr egritudini ol expedit vltima ꝑ oppo^m ꝛ directa ɔ̄rietas:sed huius est versutioꝛ egritudo:igit in egritudis exoꝛdio foꝛti vtendū est medicia. ℭSꝫ ɔ̄ apoplexia est piculosissima egritudinū ac versutissima:ꝛ in 3° p^a scribit. Sꝫ vt incipias a debilioꝛi vnctionū si ɔfert:ꝛ si nō ꝑmuta te ad illud qꝺ est foꝛtius. ℭDōm qꝫ in egritudine ꝑfacta incipiendū a foꝛti medicina q̄ de se foꝛtis sit in eūando maxie sepatando ac ēt alterādo:q̄lis inunctio nō est. Loqtur ēt téptatiue qñ ingt:si ɔfert vt Hip. de cura pleuresis:cum calefactoꝛiis 1° re.acu. Aut illud dicit:qꝛ opꝫ eūonez ꝑcedere. ℭDemōstrat ꝛ ꝑ altera ꝑte diuisionis:qꝛ qñ mā est idigesta quiescens fere inmoꝛa nō eget foꝛtioꝛi alterāte seu euellente:talis vō in pn^o est. ℭPalin. nā nō sustinet repētinas imutationes:cum oē subitū nāe sit ꝑliatiuū:afoř.2^a. sed cuꝫ in pn^o egritudinis debilis itimoꝛose medicinari foꝛti incipit medicamine subita introducit imutatio:qꝛ cū sit debilis:sub ipsa nō parū adhuc ɔtinet nālitate:q̄ opꝫ paulatim ꝛ per silia magis alterare:ꝛ itaqꝫ a debili h incipiēdū medicina. ℭPrimā siqdem ꝑteꝫ oppositi curatiōes ēt oñdūt experiētia traditeꝛ ꝑ ɔ̄ñs 2^a q̄ qdē cure debent moꝛbo ꝛ accñti alterādo ꝛ eūando. Rōne qdeꝫ alterationis qñ febris causonica si fuerit adeo adurēs incēsiua vt timeat assatio cerebri ꝛ vētris demum spasm⁹:ꝑcipit in diuisionib⁹ mox vehemēter cū frida extingui. Ethicus ēt desperatus ꝑcipit mox in fridaꝫ ꝑiici vt in ethicā deueniat senectutis in q̄ pōt diutius viuere qꝫ in poꝛi 10.de inge. In spasmo vō docet de replōne cuꝫ calidis subueniri. ℭQuātū qdeꝫ ad eūonē vt educatur sanguis vsqꝫ ad lypothomiā in febrib⁹ ex eo factis ꝛ silr in aliis egritudinib⁹ vt apoplexia:sqinātia:vbi ɔcesserint alia. Et silr in doloꝛib⁹ foꝛtissimis febribusqꝫ ardētissimis pharmacū ꝑcipit p^a vel 2ª die dari vsqꝫ ad lypothomiā ꝑductiuū. Idē aūt accñs expetit vt doloꝛ oñdit colice vehemētissimus in quo timoꝛe moꝛtis celeri⁹ administrant narcotica vel vinū in ivn copi. de cā ēt cala. Itaqꝫ in moꝛbo minoꝛi ꝑ leui vtendū medicina in altero vō foꝛtioꝛi. ℭSed ɔ̄ A. de cura paralysis. Nō properes in vsum medicinaruꝫ foꝛtium in pn^o rectimo tarda vsqꝫ ad q̄rtā vel septimā. Qꝫ si fuerit egritudo foꝛtis vsqꝫ ad.17. Differt igit curā cū medicis foꝛtib⁹ qñ moꝛb⁹ fuerit foꝛtis. ℭDōm lꝫ paralysis vna sit foꝛtioꝛ lter se alia nō tñ tota est foꝛtis.i.periculosa vt h intēdit. Uel paralysis lꝫ sit foꝛtis rōne māe facte viscose indigētis cū alterātibus multa ꝑparatione digestiua añ eūonē foꝛtē:nō tñ rōne acuitatis essentie moꝛbi ꝛ accidētiū:de qbus magis h sermo.

E

5.de inge ca.15.vbi supra. Ca.p.versus finem. P.afo.afo 6.

F

Afoř. 10. Lib.3.te. cō.139. Tra.5.ca. 13.in me. Te.cō.1.

G

Afoř.51. Ca.148.ꝛ 150. Ca.10.p^e medium.

H

2^a.3.ca.4. in prin.

Propter quartum

vō ꝛ si ex ꝑdictis appareat iā:dōm tñ. qd autē ad pmā est visuꝫ. ℭAd aliud dōꝫ:qꝫ nō remanet silis dispō in vlcere ꝑus ꝛ posteri⁹ cū ꝑ fuerit saniosuꝫ ápli⁹ i sensibili⁹

minus. vii. A. Ebrius nõ sentit lpm in pmisiidiget nãq; ab/ stertione cũ eo q põt hãc absq; dolore sufferre. ℭ Ad aliõ dõm: q lz e mã sit hõ: pparũ tñ ipsa obedit alterationi aut euãoni forti: cũ sit ad multũ grossa vel viscosa seu subtilis i/ bibita. Rari⁹ tñ existit furiosa. Nã multa fm Hip. non cõ cupiscũt. z iõ dcm̃ est q satagẽs mãm educere indigestã nil euãna eius sanas destruit ptes egritudini resistentes: cum mollia oporteat pharmacare z mouere non cruda. ℭ Ad aliud qd dõm pñd põt appere. ℭ Ad aliud dõm: q lesiuñ oẽ a corpe depellẽdũ ɔfestim: n: si aliqd ipediat: ceu opposi/ ta mãe dispõ: pp quã fortis in pn⁹ ledit: vt dñsuz ẽ medicis. Alter ẽt duop capitũ hñs: lz ledat: nõ tñ amputandũ cum mors seq̃tur inde. ℭ Ad aliud filr dõm. ℭ Ad ea ẽt q̃ alte rius ptis appuit qd dõm. Uñ ad pᵐ dõm: q loquunt ĩ egri tudine ipericulosa mime vertura ɔcedẽte nãe spatiũ egritu dinẽ paulatiz in debilib⁹ curare alterãdo z euando. ℭ Ad aliõ dõz: q egritudies ille magis erãt ex mã sanguica. Uel q slomia nõ est minor z debilior medicina pharmacia cuz vlr euet tam rõne humop diuz q̃z corpis totius. Ipsa tñ mi noris extat piculi pharmacia: cuz possit ea melius cõpesci. ℭ Ad aliud qd dõm: dĩia visum. 18. z. 165. monstrabitur.

[I — Ubi supra in arg. — Pria afo. afo. 21. — K]

ℭ Differentia. CLV.

Quod odor curet tñ alterando z nõ alẽdo videt: qõ directius q̃rit an nutriat ipse: q2 de sen. z sen. odorabile nõ cõfert ad nutrimentũ: sed ad sanitatẽ mani/ festũ: vt. n. sapor se hz in nutritione ad nutrien dũ: ita odorabile ad sanitatẽ. Qõ duplr ɔ pithagoricos p/ bat ponẽtes q̃dã aialium odoribus nutriri: eo fortassis: q2 ipsop inueniebant viscera incisione vacua vt alecq; sicut allea sunt cõposita: ita opz vt alimẽta: cũ nullũ simplex icor poreũ nutriat: sed odor est hõ cũ sit q̃litas q̃dam spũalis ac intẽtionalis: vt videbit. Qõ fulcit: q2 aqua simplex pura de qua magis vr̃ nõ nutrit cũ aere cõpositior z corpulẽtior appareat: cui pñsata indita est intẽtio. Necesse foret filr sup/ fluitatẽ ipsi fieri iterius vt aialibus aut exterius vt plãtis. ℭ Amp. qõ nutrit opus hz loco digẽnis ipsius vt viscere: sed odoris sensitiuũ est in capite. ℭ Adhuc obiecta sensuũ sunt impmista: ceu z ipsi sensus cũ diuidant ex oppositoris obiecta tactus alunt aial z ɔstituũt vt calz z fri. z c. 2° de aia. nõ igit que olfatus. Una. n. spẽs opposita nõ iuuat alteraz ad effectũ oplcop Boc. 4. ℭ Eti. Eadẽ est mã q̃ nutrit z con stituit pᵐ: de ge. aialiuz 1°. Dia. n. nutriunt ex eisdem: ex q bus sunt. 2. de ge. z cor. Sumus aũt nõ ex odorib⁹: verũ ex humiditatibus spmaticis. ℭ Palin. nihil alimentat nisi mi plicẽ pus locũ pmeet digẽnis: cõplonũ 3°. Odor aũt cũ per ueniat ad nares huius nõ ptrãsit locũ: cum per nares cere/ brum petat: opz ẽt qõ nutrit in massam ptisanariã z tãdez in humorẽ ɔuerti cũ fere solus ponatur nutrire: non igitur odor alendo curat sed potius alteratione cõfortando.

[Post. me. — L — Te. c. 38. — Ca. 4. cõ medium. — Te. cõ. 50. — Co. 2. post principiuz. — M — Cõ. afo. 11]

In oppositum est Gal. cũ plurimis medicorũ. vii afo. 2. Quecũq; citissima in/ digent adiectione humidũ cito ad resumptionẽ ṽtutis opti mũ: vbi ṽo citiori per odorationẽ. ℭ Eti. qõ delectat replet z proficit nutrit: cũ rõni eius qõ est alimẽtare pineat: talis ṽo est odor. vii epidimie. 6. Odores leuatorij. i. resoluti i va porosam emanationẽ delectabiles replentes proficientes. ℭ Palin. 11. de inge. Uirtutis suba cõplet per spũm carni/ formẽ subam z p solida. Ex filibus. n. vniciuiq; spẽi virtutẽ opari opz. Spiritui qdẽ per respirationẽ z trãspirationẽ z sanguinis euaporationẽ generi solidop per cibũ solidum: sicut generi carnosarũ specierũ per nãm mediã humidorũ z solidop corpop. Prior autẽ nutritionis modus visus est spũs saltez p introductionem aeris vaporiferi odorabilis: itaq; odor alimẽtãdo ẽt hz curare z non tñ alterando.

[Per⁹ 8. 16. cha. — Cap. 3. ante medium.]

Propter primuz ṽo sciẽdũ q odor est nã siue fõis sicci euchimi. i. humo/ rosi in humido. s. abluibili z mũdabili: per tale nãq; humi dũ natũ est ablui z mũdari: odorabile. n. nõ est passio aeris z aq̃ inquãtũ est qddã perspicuum illis cõe: sz magis rõne ablutionis cuiusdaz z mũdationis euchimi sicci. ℭ Nosce sigdẽ antiquores cõiter dixisse q odor sit fumalis euapora/ tio. Qõ mirãdũ eo q adhuc id plũmi Arist. attribuũt mo/ dernop: cũ tñ idẽ ipugnet ingens q odorare sit aialibus in aqua vt piscibus z in aere vt alijs. Fumalis ṽo euaporatio est passio terre z aeris z nõ aq̃. Nõ igit fm hoc odorarent aquatica: cũ hõ fumalis euaporatio non possit esse in ipsa: cui⁹ passio est vapor. neq; ẽt põt dici q sit effluxio quedam odorũ: q2 tũc nõ ɔueniret aeri: sz aq̃ soli. Sed dico q si repe/ riat qd cõe aq̃ z aeri q tũc erit fm hãc ipugnationẽ Arist. descriptio ɔueniẽs odoris vt dicat. Odor est vaporosa dif/ fusio siue emanatio. Unũ eni hop vr̃ aq̃ cõpetẽ: reliquũ ṽo aeri. Col. tñ. 3. ponit z satis iproprie: q esse vaporosum sit cõis passio diuz 4°ᵒʳ elemtorũ vult. n. q vaporosum terre pp ɔuenietiã in altera q̃litatũ recipiat ab aq̃: z qõ aq̃ sibi de cã ab aere: sicq; qõ aeris ab igne: z ita dissolutũ ad nr̃z pueni/ at sensuz. Seq̃ces aũt Auer. alr pdictã ipugnãt odoris de/ scriptionẽ dicẽtes odorẽ nõ esse fumalẽ euaporationem seu diffusionẽ vaporosaz: eo q odor pueniat q̃nq; vt i cede acci dit grecop: ad qngẽtas leucas z ad mille succedẽdo a dia/ metro in opposita directe. Intm̃ aũt absurdũ est pdictã eua porationem pringere: z fortassis qs dicet pter eos q odorẽ realr ponũt in medio fore q hõ euaporatio simplr intẽtio/ nalis reddet: vt correcta saluetur descriptio: hõ tñ diffusio vaporosa magis dicit odoris cãm q̃z ipm: vñ. A. 2ᵃ p. plũma cã in ppingtate ad ṽtutẽ odorãdi est suba subtilis vaporo/ sa: z h qdem sermo exqsitior in probl. expositione parte. 12. ℭ Odop ṽo spẽs est duplex: vna qdẽ p se vt oĩ odor suauis z fetidus seu iocũdus aut horribilis sic q flop z cadauerũ. Uel per accñs z silitudine ad sapores: sicut oĩ delectabilis aut tristabilis fm q sic aut alr fuerit affectus alimẽto: dĩ z dulcis: amar⁹ z reliqu⁹. Spẽs. n. odoris praue notam⁹ cuz hũc sensũz ceteris aialiuz itẽ siue deteriorẽ hẽam⁹: dĩia. 45. ℭ Notãdũ quoq; lux Com. 2. de aia: q sicut color hz 2ᵉ ẽẽ. vnuz in corpe terminato seu colorato qõ sibi est nãle: z aliõ esse in medio vel diaphano qõ est eius extrẽseũ: ita z odor hz eni ẽẽ i humido sepabili seu corpe odorabili: qõ est ei esse cor porale z nãle. Reliquũ ṽo i medio qõ z spũale ac extrẽneum. Subdo ẽt q in medio hz 2ᵉ esse: quorũ vnũ est reale siue nã/ le qñ mediũ nõ extiterit multũ: fueritq; odorabile in vapo rosa emanatione nõ pua seu qõ est vaporosũz valde subtile aereũ: aut sup prunas piectũ si corpus eius fuerit ɔtermi/ natũ. Qñ aũt mediũ fuerit amplissimũ aut odorabile nõ ta le fm alter extremop: vt visus organũ itẽtionalr seu spũa/ liter extat: tñ vt tactũ dĩia. 141. assero ẽt q medio q̃cũq; mõ aut odorabili exñte odor ad organuz ei⁹ intẽtionalr puenit solũ: cũ sensus sit susceptiu⁹ spẽrũ sine mã. 2. de aia: vñ tori/ dẽ de aia. A. Sentire est recipe formam rei nudã absq; mã eadẽq; iformari. Hec tñ intentio mãlis fere ac velut corpo/ rea respectu spũalitatis coloris z maxime in medio z sonis accedẽs ad nãm tactus z gustus: qõ ostẽdit: eo q plures z ɔrie itẽtiones visibiles possint pcipi z in eodẽ simul medio z aliq̃lr soni: nõ sic odorabiles. ℭ Nosce nãq; q lz odor in tẽtionalr magis organũ imutet in medio: tñ põt esse realr z intẽtionalr fm qdem modicã distãtiã vel magnam. Qõ ostẽdit: q2 obm tactus mãlius vt calm z fri. põt realr esse i medio obm limitãs z itẽtionalr vt spẽs calidi z frigidi. dif/ ferẽtia. 167. ℭ Quid aũt sit nutritio ostẽsum dĩia. 30. Nutri re quoq; est duplr: vne quidẽ pprie vt alimẽtũ sui operans mã: vel metaphorice ceu agẽs sui q̃litate alterãdo z confor tãdo: z ad qõ nutritio tãdẽ seq̃tur vera. Id aũt nutritione in/ diget qõ resoluit z deperditur. Hõ aũt suba triplex nr̃a exi stit spũs suba: carnisformis z solida spermatica: vt dictũ an/ tea: quid aũt sit curare ac alterare suis inotuit questio.

[N — De sen. et sensato p⁹ medium. — Cap. 36. — O — Cap. 4. suo fine. — pble. 8. — P — Cõ. 97. in medium. — Q — Te. 2. 121. Cap. 2. ad medium. — In argu. ad opp⁹]

A

Propter secundum vo sciendū q in isto q̄sito extat diuersitas: vt apparuit ex argutis: qdā ēt dixerūt vt pracitū solū humorē nutrire. Sz qd de his 3° apparebit ꝓpositoꝝ: ꝛ 4° ampli⁹.

Propter tertiū aūt sciendū q odor nutrit nutritione ēt vera spūs. s. ꝛ ꝓprie aiales prout est in mediū factus. ꝑ per vaporosam emanationē: deniq̄ trāsiens per tracheā arteriam in pulmonē ꝛ cor: demūq̄ per arterias iuueniles i rhete mirabile vbi digeritur nō parū: ꝛ vltimo in cerebrū ptingēs: ꝛ digestior factus spūs nutrit ꝛ reparat dissolutos. nō aūt vere nutrit qm̄ occurrit olfatus organo cū sit tunc q̄l tas q̄dam simplex: ꝛ adhuc intētionalis fere magis: pus aūt vt in medio corporeitate pticipat. ¶ Pōt igit' dupl'r vt ꝛ calor cōiter accipi pro corpe. vz. odorabili ꝛ q̄litate odorifera. partes aūt grossiores vt carniformes ꝛ solidas magis q̄ certe nutrit q̄litate easdē ꝯfortādo. vn̄ de vtilitate pulsuū dictū est in sermone de anhelitu fm̄ Hip. opinionē q ipsius est 2ª vtilitas: q̄ꝛ vna ꝛ pcipua est caloris ꝯseruatio inati. Altera vo est mulcebris nutricatio spūs aialis. Et. 8. de iuuamētis. Utilitas anhelitus 2ª est cibare spūm aialē. Et. 11. de ige. Spūs irrigatur ꝛ nutrit' p inspiratione ꝛ exhibitionē que ex retisformi est replicatio. Adhuc 3°. 11. In plimo qd accidit ex syncopi opz vt incipiat' ꝛ laboret' cū eo qd nutrit spūm ex odoribus bonis nisi in syncopi psefocatione mēticis facta. vn̄ de medicis cordis. Duaꝝ medicinaꝝ eq̄liū in vtute dulcior quidē ꝛ aromatica efficacioris est iuuamenti: ꝛ ppea vtus membroꝝ attractiua ipsaꝝ recipit forti⁹ ꝛ spūs ide celeri⁹ nutritur si po⁹ habuerit nutriēdi: ꝛ ab ea celerius patit' iquātū est medicis. ¶ Et. Joānes Alexādrinus sup illud. odores leuatorij. Quidā referūt mirabile de democrito: qm̄. n. voluit decedere vitā hāc deridēs festiuitas debebat celebrari solēnis in abderis ciuitate in qua erat: ꝛ abdires rogantes ipz nō decedē ne ciuitas in festiuitate tristaretur. rn̄ditq̄ illis Democritus. vsq̄ ad q̄t dies vultis q expectē: qui dixerūt. vsq̄ ad tres vel 4ºʳ q sunt festiuitatis: ꝛ pcepit sibi tunc vas mellis offerri: ꝛ i ipso pmāsit illic 4ºʳ odorādo dieb⁹. Alij vo dixerūt q pcepit furnū aperiri ꝛ in eo panes decoqui: ꝛ ita ex odore panis pmāsit. Et h fortassis est qd recitat. Oribasi⁹ in afo. Pbs refert' qdā q ad odorē mellis. 40. dies vixit. sed puto lrām corruptā p additionē cifre figure 4ºʳ denotātis. ¶ Q aūt vt ptēdūt auctes hō nutritione et certa spūs nutriat' ꝑ 'atus fulcit' rōne: qm̄ oē mistuz nutrit simplex aūt minime: ꝛ q ēt venena perniciosa serpētis ꝛ napelli. dxia. 142. nisi illō mistū fuerit venenum putrefaciēs ꝛ corrodēs vt calx: ꝛ es vstū, attramētalia, arsenicū. argētū viuum, sublimatū ꝛ vlr hō mineralia adustione ꝑparata. vn̄ pharmacoꝝ. 3. In medicis q̄ iterficiūt p id qd faciunt accidere de corrosione ꝛ putrefactione non est poss̄e vt nutriat penit⁹ ꝛ si q̄titas eaꝝ sit pua i termino puitatis. Sūt. n. in gn̄e suo ꝯrie nāe hois: sz odor ꝓut est resolutus in medio a corpe odorabili penetrās: ꝛ vt tactuz p ptes irrinsecus est qd mistū. ¶ Palin. Nutritio est assilatio ei⁹ qd nutrit ꝓpriez q̄ꝫtitatē: ac ēt subam illi⁹ qd nutrit'. dxia. 30. sz odor ꝑfiguratus ꝛ spūs valde ꝯueniunt: vterq̄. n. corpus existit subtile: aereūq̄ ac facili alterabile, resolubile, mobile, calm ꝛ siccū: pōtq̄ vnus alteri ꝑdilecto aduenire mō cū agēns ꝛ patiēns egeāt ꝯtactu. ¶ Rursus. sigdez minus inest ꝛ qd amplius ineriti: sz aer min⁹ vi nutrire: nutritq̄ tn̄. vn̄ de iuuamētj. 8. Aer attractus p ptes cāne pulmōis ab extrīseco in carne alterat' pulmonis. 2° in venis pulsatilib⁹ ꝛ pcipue in his que sunt in rete ꝯtexto sub cerebro: ꝛ alterat' alteratione pfecta in cerebro ꝛ fit illic spūs aialis leuis purus. 3° vo theo. Lectioni nec̄ius fuit aer: ꝛ aer etenīz exterior spūz nutrit vitalez ꝛ augmētat: ꝛ qr vitalis est aialis mā: ꝛ hūc nutriet cōiter. vn̄ Alex. in pbl. p inspiratonē subigrediēs aer in corde sub alliatus: ꝛ ascēdēs p arterias ad cerebꝝ cib⁹ aheri ꝛ aialis spūs ꝯsimil' : q si corpus existat ꝯfigurat' corpi. si vo subtilis sum⁹ purissim⁹ ꝛ splēdidissim⁹ aia dirigit' rōnali. Nico. vo p ipathetic⁹ i suis probl'. Scire opz ꝯseruationē caloris fieri p aerē: nō vt qdā putāt ad sui refrigerationē: imo ad nutrimētū: in pula. n. aialib⁹ puus ē calor: iōq̄ p corpis poros sufficiēs aer igredi pōt ad eius nutrimētuz. Itaq̄ odor nō solū curat alterādo: vez ēt nutriēdo: ꝛ maxie spm̄ nutritione vo ꝑfiguratū. ¶ Odor ēt ꝓut q̄litatē fert intētionalem iportat: ꝓprie tn̄ ꝛ mediate nō solū spūs: vez ceteras cuz ais nutrit ꝛ ꝯfortat ptes q̄ facto demū nutriunt' vere velut aie accn̄a gaudiū ꝛ delectationē afferētia: odor quoq̄ suauissim⁹ aie est cib⁹. Ar. de secretis. ꝛ Damas. i afo. Olfatus ꝛ maxie si saliat fumus in capite celerius q̄ꝫ qd bibit' cerebrum iuuat. ¶ Sz circa ꝑdicta dubitat' cū positū sit aerem nutrire cuius oppo™ scribit' de sensu ꝛ sensato ita. Neq̄ aq̄ vult ipsa sola nutrire incōmista exn̄s. Et multo qdē minus rōnabile de aere. ¶ Et. nullū simplex nutrit cuz tale oporteat restaurari: q̄le qd deꝑditū. vn̄ elntoꝝ. 1. q̄ ex plib⁹ cōponunt' oino ex talib⁹ q̄lia sunt cōponētia custodiunt': qd aūt deꝑdit' est cōpositum mistū: ꝛ iō 3°. 10. Non est vt aer solus sicut estimāt qdā ꝯuertat' vt fiat spūs: sicut nō sola aqua nutrit verū vnūq̄dq̄ coꝝ aut est po nutrimēti vel est faciēs penetrare lubricitate: sz aqua est ad nutrimentū corpis ꝛ aer ad nutrimētū spiritus: ꝛ vnumq̄dq̄ duoꝝ. s. nutrimēti corporis ꝛ spūs est corpus cōpositū non simplex. Et iō. coll'. 2. Imposs̄e cōpositū nutriri ex simplici: tūc enim aial esset simplex ex vno solo elnto ꝯ Hip. de humana nā. nō igit' aer qꝫ q̄ꝫ nutriet. ¶ Dōm q aer ꝛ vlr elntuz oē pōt dupl'r accipi. Aut prout est simplex puꝝ oīno ꝛ singulare: ꝛ ita vt argutum sufficiēter nō nutrit: vel prout alijs etiā in sphera exn̄s sua permiscet' vtcūq̄ sicut maxime accidit h dicto cōtinēs. dxia. 132. Ea. n. fumi terre ac vapores cōmiscētur ascendentes descēdētesq̄ ignis p radios solares lati deorsuz: ac ex refractione ipsoꝝ ad terrā ꝛ aquā puenientiū eūq̄ inde suscitātiū. vn̄ elntoꝝ. 1. Non opz in aialiū corpib⁹ terrā q̄rere syncerā ꝛ nō mistā: qm̄ neq̄ in mūdo talē demōstrare potes. Etenim quātūcūq̄ ipsius accipias ptē mox hec ex calore aliq̄ ꝛ humiditate ac aerea pticipat suba. ꝛ silr in alijs. Quare pharmacoꝝ. 1. nullū 4ºʳ elntoꝝ sensatoꝝ ē purez cul nō aliō sit ꝑmistū ab eo apud sensum ꝛ visum. aq̄ vo ab hoc lōginq̄ est pura ꝛ mūda. Q aūt ita mistū pōt nutrire ēt vere maxime q̄ qd pua nutritione idiget vt spūs ꝛ ꝓprie aialis ostenditur: qm̄ in aq̄ subtilissima ꝛ clarissima ocimuz viuit ꝛ nutrit' ꝯtinue: augeț ꝛ florescit: odorē ēt nō amittēs: ꝛ in ea similr aq̄ fontali subtili ꝑclara ꝯspicio pisces singulr lapidibus ipressos ꝛ pcipue trutas: cancralia: ꝛ hō viuere ꝛ nutriri diutissime: vermes ēt in puteis lipide aq̄ ac preclare. similiter ꝛ lacertulū dictū salmādra. Et ex h qd dōm apparet p inductis: qm̄ de elnto cōcludunt simplici puro.

Propter quartuz vo. ad ꝑ™ qd dōm appuit cū odorez Ar. accipiat p q̄litate odoratiua simplici ꝛ nō p vaporosa diffusione. Oñe sum est. n. q elntū pōt nutrire ipurū neq̄ odor sic nutriens hz supsluitatē sensibilē vt locū exgrat receptiuū: transpirat enīz absq̄ sensu. ¶ Ad aliud dōm q illic sunt loca digōnis ꝛ tria puta pulmo: rhete serinū ꝛ cerebri suba: aut pulmo cor ꝛ arterie. ¶ Ad aliud dōm q odor hō vere nutriēs est corpus sensibile qdā vaporosuz diffusuz q̄litatib⁹ tactiuis effectū ꝑmis ꝛ scdis: mō aūt tertijs: ꝛ tūc. n. simplicē q̄litatem odoratiuā iportat. ¶ Ad aliō dōm qr fumus ex odorib⁹ ꝑn⁹. n. gn̄onis nr̄e fuit mā aq̄a ꝛ aerea plus vaporosa emanatiua. de re. sa. apparēs initio. ¶ Ad aliō qd iō dōz apparuit. ¶ Ad aliō dōm q illō audiēdū est de nutritiōe plz cōtingēte: ac ea q̄ priū grossioꝝ: spūs aūt subtilis ptiorg autē ꝓprius nutrit' ei⁹ est inat⁹ cōplātat⁹ i pncipijs nr̄e ꝯstructionis: qui. n. fluens vel currens gn̄atus quotidie ab alimētis p motū cordis ꝛ arteriaꝝ digerit': subtiliat' ꝛ ꝯuertit' i spm̄

Post pm. — Cap. 1. — Ca. 31 me. — Tra. 2. ca. 8. p° pm. — Tra. b°. c. 9. — S. pri. 6. epidi. — Di. 4. ca. 3. — Ca. 1. fuu. — Post me. — Collo ad me. — Tra. 1. ca. 1. ver. — Cap. 14. circa pa. — Cap. 1. pa. — In medio — Dif. 1. c. 1.

I

Colli. di. 2ª ca.5.p° pn. Ca.1.d.fi.

añdictũ simpliciũ.5. Hic aũt currẽs spũs adeo nõ nutrit ve reccũ fere ſʒ vnãquãqʒ receptionẽ minoꝛ ⁊ ãplioꝛ fiat.11.de ige. Oʒ aũt veri⁹ nutrit opʒ manere. ℭ Ad ea ẽt q̃ alterius ptis qd nõm appũit:ↄcludit.n.odoꝛẽ nutrire ꝑut ẽ corpus ab odoꝛabili dissolutũ ⁊ iteri⁹ assumptũ:nõ ãt certe ſʒ ꝙ q̃litas extat simp'itẽtionalis aliq̃. ℭ Differentia.CLVI.

Q Uod precãtatio in cura non ↄferat:ostẽdit̃ sic q̃m Ouidi⁹ de amoꝛis medela. Nulla res animis deponet pectoꝛe curas. Gal'.6.simpliciũ singularis deridet medicos incantãtes quosdam ⁊ cõiurãtes herbas. ℭ Amp.perihermenias p̃. Propter nostrum affirmare vel negare nõ erit oꝛo vera vel falsa. Incãtatio ṽo est oꝛo quedã affirmatiua vel negatiua:sicut.n.res se hʒ ad veꝝ ⁊ falsũʒ sic ad operi.2°meta.pp q̃ affirmationẽ vel negõnẽ nil aget in nobis. ℭ Cti. Nihil agit vltra suam spẽm:sed icãtatio cũ sit oꝛo q̃dã est i gñe quãtitatis i pñtis. sanitas aũt in gñe q̃litatis vel foꝛtassis ad aliqd q̃ nõ soluʒ spe:veꝝ ẽt gñe differũt. Est ẽt incãtatio qd tanq̃ʒ intẽtionaliter mouẽs:sanitas autẽ aliqd reale. ℭ Adhuc p̃ 4°. Res medicationis reb⁹ ꝑficitur tribus:puta nutriẽtibus potione seu medicinas ⁊ manuali opõne. vñ Gal'.pn̄iano. Toti⁹ corpoꝛis medicina in hec tria redigitur:medicamentũ:ferrum ⁊ ignem:sed incantatio nulla est istoꝝ:vt monstrat̃ ex ꝓsecutione ipsoꝝ. ℭ Rursus qd̃ sanat hʒ alterare:cum sanitas reducatur eo:sed incantatio non alterat:q2 que hʒ in mã cõicare opʒ qd̃ non incantationi adest ⁊ sanitati:vt pretactum:non igitur sanationi precantatio confert.

Ca.1.ante medium. Cap.6 in medio.

Cer.cõ.4. K pre.2° di. 2ª in pn.

Co.1.i pn.

Libello de o dinis medijs in circulato i ẽ.

Oppositum: Qm̃ Homerus in p̃ᵃ odyssea recitat qualr chrisses sacerdos pp Briseidã filiã suã raptã p Agamẽnonẽ:rediens secus litus maris sibilãtis.ea qdẽ nõ obtẽta rogauit incãtatione solẽ dicendo qualr sacrificauit sibi ⁊ sacrificabit si de grecis faceret vltionẽ:ita vt sol cõcitatus imittens arcu sagittas eius seu radio causauit pestẽ i multos p̃mitus ⁊ canes albos ⁊ demũ in hoies vt cogeret Agamẽnõ Briseidaʒ reddere sacerdoti. Calcade siqdem nestoꝛi de pestis huius cãm assignante. ℭ Cti.3.p̃ de amoꝛe. Verba in hꝫ cõferunt cap̃. ℭ Adhuc de cã motus aialiũ quodãmodo spẽs itellecti calidi aut fri. delectabilis aut tristabilis talis existit qualis rerũ vnaq̃qʒ ꝓpter qd̃ tremunt ⁊ timent intelligẽtes solũ eis ẽt nõ existẽtibus:sed imaginatio tñ dĩa.135. Huiꝫ ṽo vt apparebit est incantatio. ℭ Amp̃. illud quod cõfidentiam salutis aggenerat in egroto iuuat in cura. dĩa pretacta:talis aũt est incantatio vt eius indicabit ratio. Cõfert igitur in cura.

L

Trac.4.c. 24.circa medium.

Propter primũ qdẽ sciẽdũ ꝙ scribit Socrate dixisse icãtationes foꝛe verba aias decipiẽtia humanas:vt aũt in p̃lacẽti fit log mãꝑcantatio est oꝛo admirãda affectione in subsidiũ icantati p̃cipue ↄfidẽtis explicata:oꝛi aũt oꝛo ad discretionẽ terminorũ nõ significatiuoꝝ:q̃ qñ fuerit de miris ⁊ occultis. Amp̃. eã reputãs incãtatus eidẽ ↄferet magis:⁊ iõ quãtũ potẽ occultatione vtẽdũ:deitatẽ.n.minuit qui secreta mystica vulgat. ars notoꝛia:p̃cantans ẽt cũ grãdioꝛi diligẽtia dʒ ipsaʒ ꝓmerẽ:vt tã ab ipso q̃ʒ ab icãtato dignissima reputata possit amplius ↄferre:cũ.n.fuerit de ipsa ãplius cõfidẽs:vt ita eundẽ iuuabit maxie:iuxta illud diĩe.135. Ille plures sanat egritudis de quo plẽs ↄfidũt. Ei⁹ quoq̃ʒ ↄferre ꝓb' explicatione cũ oꝛo 3'ↄsistat Boe.ꝑihermenias.1. Una qdẽ i mẽte ipsi⁹ foꝛmatus ex his ↄceptus:alia i ꝓnũciatiõe. iuxta illõ pñtoꝝ. Dico aũt oꝛonẽ voce ꝓlatã:⁊ reliq̃ ṽo in scripto vt qd̃ lr̃is ac caracterib⁹ ẽt ꝑmit ⁊ collo tãdẽ vel alibi alligatur. ℭ Amp. p̃cãtatoꝛ dʒ eẽ astutus, credulus, affectuosus, aie foꝛtis ipressiue:icãtãdus ṽo auidus:sperãs q̃ʒ maxie ac dispositus oĩmode:vt actio ↄcidat in mãʒ ꝑpatã dĩa.135. Et merito:q2 cũ icantatio sit qd tanq̃ʒ itẽtionale nõ agit efficaciter:nisi iteruenĩat p̃dicta:cũ actus agentiũ sit in passum ⁊ susceptiuũ p̃dispositũ:⁊ iõ ꝑ rãsmutat ⁊ alterat qd̃ est maxime ꝑmutabile:ceu ṽtutẽ aialẽ:⁊ maxie somnijs:cuʒ motus reliq tũc cessent corpei. Ea.n.p̃cipue i opposita valet:deide vitalẽ ac demũ nãlẽ tanq̃ʒ mãioꝛẽ reliq:ceu estimatio immutat hoieʒ magis bruto:efficit.n.ãpli⁹ oscitãte reliq̃ oscitatoꝛe.at mingẽte magis dẽ isto pp.n.p̃ĩmam hoĩs ad alia sensibilitatẽ memoꝛia facta mox in actuʒ ↄcurrit alterius:q̃re visuʒ subingalib⁹ nõ sufficit:ĩmo altero egẽt vt olfatu. In ipsis.n.hñ mobilis h extat sensus:⁊ iõ ex vrinatione vĩcissum postea olfaciũt. Mouent̃.n.cũ passiõe hꝫ quecunq̃ʒ sunt leuiter mobilia ceu fumosum qd̃ oscitatione aut alice propellitur:deinceps ṽo vrina:deinde semen:vltimoq̃ʒ stercora. ꝑble.apparens.7.p̃.2°⁊.3.probl'.quid autem sit cura:quidq̃ʒ conferentia suis notatum differentijs.

N

Propter secundum qdẽ sciẽdũ ꝙ aliq dixerũt p̃cantationẽ nõ ↄferre aut q2 grossi:⁊ creduli:nõ putãtes aliq̃s actiões ꝓuenire nisi mãli ⁊ grossioꝛi q̃dã ↄtactu mediãtib⁹ q̃litatib⁹ ꝑmis sensibilioꝛib⁹ valde:lʒ ois actio idẽ tãdẽ apd̃ Ar.ↄsũgat dĩa.60.qd̃ accidit pp imersionẽ p̃ĩmaʒ ipsoꝝ mãe corpoꝛali. vñ nec p̃ñia vtcũq̃ʒ denudata sutura:⁊q̃ʒ min⁹ cõcipe p̃ñtiq̃re. A.meta.9.q2 nos in h nr̃o seculo ⁊ corpe demersi sum⁹ in multa turpia nõ sentim⁹ delectationem aie rõnalis qñ aliqd apud nos fuerit de cãis ei⁹. Ideo q̃ʒ Haly.sup centilogo:⁊ aliq ṽo icãtationẽ negarũt:sicut Ouidi⁹ vt hoies ab amoꝛe ardẽtioꝛe detraherẽt:sic erat eius itẽtio in illo opere inducẽs ꝑticularia plura quõ furiosus nõ põt mox amoꝛe remoueri. Alij aũt rõnabilr eas spernũt eo:ꝙ in eoꝝ nõ erat debat artẽ sensibilẽ ⁊ ertẽ ⁊ aptã in q̃ actus ↄsiderant̃ manifestioꝛes q̃litates paꝝ excedẽtes ꝑmarias:ceu Gal'.in.6. ꝑalleg.detestans Laniachi̕ ⁊ Hamachiũ cũctis Diascoridẽ p̃ferẽs eo ꝙ scripsissent supstitiosa verba ⁊ fabulas q̃s narrare cõsueuerant mulierculę ac vetule ad modũ stultorũ egyptioꝝ fascinationes dicẽtiũ. Cõiurauerũt.n.medicinas aspserũt ⁊ suffumigarũt dĩpinitus cum eas euellerẽt de terra:vt.s.collo vel alibi iuuamẽti causa in modũ suspẽderunt filateriaꝝ:qd̃ oẽ falsum est ac stultuʒ ⁊ medicine artis detestatiuũ:hi.n.inherẽtes huiꝫ q̃ artis dereliquerũt ꝓpria. Alij ṽo extra hanc intẽtionẽ positi timentesq̃ʒ ↄdicere incantationes vt vtrasq̃ʒ concessere prefatas.

O

Colli.1.6 de icõ.e. cõ.50. Ca.2.ante medium.

Simp.c.1 añ medi. In argu. P

Propter tertiũ qdẽ sciẽdũ p̃mitus ꝙ nõ ↄfert p̃cãtatio i cura iquãtũ ipsa ſʒ demũ inquãtũ salloꝛ ꝑut. vʒ.s.recipit a p̃ferẽte vel cõiurãte aut ab instituente seu causante. ℭ Propter hꝫ p̃ᵐ sciendũʒ ꝙ si p̃cãtatio ↄfert iquãtũ hꝫ ⁊ oꝛo simplex:tũc ⁊ oĩs:cui⁹ falsitas est ꝓpꝛia. ℭ Cti. Talis incãtus in q̃dã explicatione ↄstat sonoꝛa:qd̃ aũt tale cũ ꝑ se nõ alteret corpus ad sanitatẽ:cũ ea inducat̃ alterationem:nõ ꝑmutat. vñ.2.⁊.3.de aĩa. Manifestum est ꝙ neq̃ʒ lumen ⁊ tenebra:neq̃ʒ sonus:neq̃ʒ odoꝛ nullũ facit in coꝛpe effectũ. vʒ.nisi ſʒ accñs.puta si simul sono depulso fiat ictus vt in toꝛnitruo scindẽte lignũʒ. Et a visis sit ⁊ odoꝛatus fit motus corrũpẽtib⁹ accñtaliter tactũ vel meatũ. Ex p̃mis.n.q̃litatib⁹ ↄstamus:nõ autẽʒ ex tertijs:itaq̃ʒ incãtatio nõ ꝑficit curatione vt ea. ℭ Propter 2ᵐ hꝫ sciẽdũ ꝙ expiẽtia põt demõstrari ⁊ demũ rõne ꝑsuaderi p̃cãtationẽ ↄferre:de h.n.in fili ⁊ ꝓposito emperie sunt q̃ʒ multe:vt apte illud summũʒ sacrm cũ alijs multis ostẽdit eucharistie. Noĩa ẽt id ↄfirmãt diuina notoꝛie artis chiromãtice:magicis ẽt verbis ꝓlatis in auriculã thauri cũ icantatoꝛ ꝓsternerit i moꝛtẽ in p̃ñtia nr̃i:hũc ⁊ reuiuiscere denuo effecit. h ẽt ↄfirmat motus panis ad furtũ inueniendum aut psalterũ vel cribri. verba ẽt q̃dã in aurẽ cu uisdã hoĩs ꝓlata satagit cũ tibi q̃cũq̃ʒ petieris elargiri:incãtatione sitr ꝓlata vel scripta:ne vnq̃ʒ pẽdant q cruciant̃ ea:ẽt sup gladiũ ambulãt acutissimũ ⁊ prunas viuaces:digitoꝛũq̃ʒ vno applicãtes:alterutrũq̃ʒ hoiem aut põdus subleuãt in altũ grauissimũ:serpẽtẽsq̃ʒ stupefaciũt vt non ledat:⁊ quos furibun-

Colli.2.c. 64.c. 67. L.cõ.126. Q

dos carmine getāt:eosq; castrāt cū alijs imobiles eadē red diti:hoc ēt mō trucidari euadūt piculū. Prima silr astrono mic orone placant:ꝛ in subsidiū cōcitant nr̄m:vt orationum epilogus insinuat planetaꝝ. Vn̄ Albumasar in sadaz. Reges grecoꝝ qn̄ volebāt obsecrare deuz pp aliqd negocium ponebāt caput draconis i medio celi cū ioue aut aspectum ab cōfigura amicabili:ꝛ lunā ꝯiūctā ioui aut recedētez ab ipso:ꝛ ꝯiunctionē a dn̄o ascēdētis petētē. Adhuc aūt ꝛ cuz caput amicabili figura:tūcq; dicebāt ipsoꝝ petitionē exaudiri. vn̄ Albumasar in aso. Si quis postulauerit aliquid a deo capite existe in medio celi ꝛ reliq:nō pteribit qn breuiter adipiscat quesitū:ꝛ ego qdē in bni⁹ orbis qnq; ꝯfiguratione sciam petēs a ꝑ visus suz amplius in illa pficere:icantatione qs qs dormire nō valet repsitationē ꝯtinue incantatis imaginādo:ipsa ēt pollutionē inducit in somnijs. qd erit futurū talr apit. de aliq sagitta ēt ossi adeo ifixa vt alio nequeat igenio extbirologitis lateralr duob⁹ facile ac sine dolore duci applicatis foras educit:cācerq; mortificat:lumbrici occiduntur:sang.ea ꝛ caractere vn̄cūq; fluēs sistit. Paroxism⁹ epilepsie getat noibus magorum in aure platis:aut portario sup se cessare cogit. ois epilepric⁹ sanat:ꝛ lunatic⁹ ꝯstātinus cū alijs:ecū pi aut mr in 4ᵒʳ tēpoꝝ feria 4ª eaz ad ecclam deducat:ꝛ feria 6ª:ꝛ deīde sabbato sup ipm cantetur ꝛ suspēdat illud dn̄icū euāgeliū:B gen⁹ demonioꝝ non eijcit nisi oronib⁹ ꝛ ieiunijs. caractere silr ꝛ carmine passio curat renalis futuꝝ pnoscit ꝛ qd abest vt edocet geomantia:taliūq; multa. ¶ Id aūt vtcūq; rōne ꝑsuadet ꝛ effectus in suas reducuntur ꝑcepti cās. Id nāq; euenit aut a cā imediate iteriori:seu inferiori vel exteriori. Siqdē ꝑᵐ id duplr ꝯtingit:aut ex pte icātātis affectuosi cū eius fuerit aia intimē eleuata vt mae possit huic dn̄ari mundane:ipsamq; vigore itelligētie suscepto admixtūt trāsmutare. vel ex pte incātāt q̄ȝplm cōfisi vt ex vigore si qs lunat estimatiōis nō paruz. Et hūc qdē moduz ꝑipatheticus ꝯcedit. dr̄ia.135. quorum vtrūq; sufficiēter dr̄ia q hȝ:hec.n. fulcit maxie illa. Si vo e cā exteriori duplr:aut ea suba est vlior vel particularior. Vlior quidē:ceu cāꝝ ꝑª. cuius qdē vtute oro seu ꝑcantatio suscipit effectū:cū ipsa quodāmō nr̄m sollicitudinē habeat vt ostēsum. dr̄ia.101. pōt nāq; pmus sua mera benignitate cū sit agēs supnale per volūtatē absq; motu ꝛ trāsmutatione in hec isera operi:ꝛ qd dicat ꝑipatheticus:dr̄ia submissa:cū ipse sit sumū bonū:de cui⁹ rōne sit fore sui diffusiuū:ac cōicatiuū:alr.n. boᵐ mime foret sūme:neq; pp B cū sit quid diuinissimū ꝛ bonorarissimū. meta.12.B trāsmutat in indignius itelligēdo eentiā:cū is nō intelligat actualr extra:ꝛ sȝ itelligēs seipm itelligit ois eum ea reluceāt in ipso vt in cāt non.n. ꝯtēplat ipsa put sunt mālia ꝛ vilia:veꝝ mō nobiliori ꝛ altiori quo intelligit se taliū cāz existere. Quo quidez mō scia ēt vilissimoꝝ aialiū ꝛ abominatoꝝ apud sensuz nobilis reddit ꝛ decora. vn̄ de ptib⁹ ꝑ. In nō gratiosis ad sensum ꝑm theoriā silr. nā admirabiles delectationes exhibet potētib⁹ cās cognoscere:ꝛ iō Mes. Sanat solus lāguores de⁹. Si vo est ꝑticularior suba vel est absoluta aut mobili ꝯiuncta. ꝑ si ꝑᵐ:aut est benigna ceu angelus:q nr̄ ponitur admistrator ꝛ dīuis ꝛ nūtius orones deferens ab ꝑᵐ:sic ēt sensit Aui.10. ei⁹ meta. de q sunt nō paꝝ testaz replera. si vo depauata ita demon vel spūs cui⁹ efficacia pmaxiarcā nō sit in terra potestas q sibi valeat cōpari. h qdē multū incantationib⁹ ꝛ sacrificijs obedit vt decipiat ꝯcitat⁹ vehemēter vt appeat multa pficiēs ꝛ ꝑcipue mulierculis obediēs sm pliciorib⁹:eas.n. celeri⁹ sapiēte fallere valet:qre has video votū ꝛ effectū ꝯseq ex eaꝝ icātatione seu ꝯiuratiōe q̄ȝpluriesq; qd sapiētiori nō accidit:q̄ȝtūcūq; illis opet ꝑfecti⁹. Est ēt vt expꝰ vigoris ꝑfectionis ꝛ familiaritatis in locis in quibus cultus celebrat diuin⁹. Que qdē lȝ ꝑipathetica nō exprimat phiarnō.n. fuit ei⁹ vt q platonis:cū ex sensibilib⁹ ac mobilib⁹ ꝑueniat in motores. apparēs.12. meta. ipsȝ tn̄ asse rit Ptolome⁹ qdripartiti qrto ingeno. Si nāq; luna fuerit dn̄a magisterij exn̄s in sagittario vel piscibus sup mortuos dn̄abit:ꝛ malignos:spūs ēt de loco ad locū coget moueri. vn̄ Com. ibidē. Mouebit spūs q dicti sunt diaboli vel alios spūs:pp qd diuinabit. Si vo applicat hȝ sube mobili:aut icorruptibili ceu itelligētia ꝛ aia celi vel altera tn̄ apd Alexādrū ꝛ Themistiū:ꝛ B duplr. Aut.n. ꝯfert incātatio ne alterutra mota cū ordinent ad nr̄am sollicitudinē mō vt tactū quodā:sitq; itelligēs ita vt eius orbe ac astro cōferat aut efficiat fȝ ꝑ diuersimode fuerit incātata:qd obseruant magoꝝ nō pauci iuocātes Iouē:Saturnū vel aliū noie intelligētie ducētis eūdē dr̄ia.9. cū feliciter fuerit vel aliter dispositi:qd eqdē chrisses sacerdos sensit:ꝛ vt expꝰ fuȝ:ipsos in amorē ꝑprie ac odiū nō leues ꝯtinuato adducunt carmine:sicq; iuuare vi icātatio ꝯferēs. Sȝ vel qr directio natiuitatis signatoris alicui⁹ ad talē ptingit nr̄ȝ vt B amorē talis ōbeat adipisci vel qd ꝯsile:ita vt icātatio vel id qd sit nihil ꝯfert nisi casu. Iuxta illud poste.1. Te ambulante coruscauit:ꝛ ita hȝ oēs cessant talr ꝑcātatiōes ꝛ q taliū qd nō est: lȝ.n. qd dicūt possit iteruenire qnq;:nō tn̄ sp vel ad multuz cū directio signatoris ad locū rari⁹ ptingat hȝ causatiuuz. dr̄ia tactū.64. cū videam⁹ q̄ȝmultotiēs ex icātatiōe vel alio agētes effectū adipisci interuz:si aūt sube mobili adhereat corruptibili ceu itelligētia dicta agēs ab. A.9. qd de B in se ac in ꝑposito sentiēdū:dr̄ia expoᵐ.101.ꝛ.135. aut ēt qr i ipm motus icitat expulsiuus nāe:velut euenit qn̄ nobilis quis paupculā docuerit vetulā ꝑcātare dicēdo:duo ꝛ tria cōstituūt qnq; ꝛ tria silr ꝛ duo:dū aūt spina piscis gutturi ei⁹ fixa cruciaret eaq; tādē vocata ꝑueniēs ad cū dixit se aliam nescire medelā nisi eā quam ab eo didicerat:is aūt in vehementioē risuz ꝯcitatus spinā cū sanguine foras mādauit.

Propter quartū

qdem. ad ꝑᵐ qd dōm apparuit. talia nāq; Ouidi⁹ habuit vt tactū negare:cū ȝ eius extēt intētionē ibidez:multa ēt ꝑm ꝑuerbiū mentiunt poete:meta. ꝑhe. Silr ꝛ Gal. medicoꝝ ꝑspicuus vt tactum nō habuit arti. cōmiscere B lue. ¶ Ad aliud qd dōm visuz eū dictuz sit incantationē ꝑm se nō ꝯferre in cura:sed inquantū hȝ ꝛ a tali explicata taliq;. ¶ Ad alia q sequūtur qd dōm:dr̄ia visum.135. aliquid eni inquantū hȝ non pōt vltra suā agere spēm:in virtute tn̄ alterius:vt caliditas ignis eius vigore ex aq ignē gn̄at ꝛ nō in eo ꝑ caliditas:ecū accidēs extet sitq; oē agens ꝑstantius patiēte. 3ᵒ de aia. ꝛ ostēsum ꝑ per se nō alterat vel transmutat incātatio:ꝛ iō non sanat cū solū mentis indicet ꝯceptū. ¶ Ad ea silr q ptis aduerse qd dōm apparuit: procedunt eniȝ via sua cū per se agant incantantia in aliquā cām: sed qd agūt deducta q possit coꝝ saluari ꝯferētia:verba eniȝ ȝ amorē rōnabilib⁹ ꝯferūt maxie:eoꝝ.n. excitāt rōnes vt amplius cōcepto amore discedat tanq̄ȝ turpi aliq. Sit itaq; de hoc tn̄ topice dictū quesitū. ¶ Differentia. CLVII.

Quod somnium

nō ꝯferat in cura mōstrat. Qm̄ qd est indifferēter se hn̄s nō ꝯfert ad curā:eniȝ curatio determinet scia medicine saltē:sicut plurime aliaꝝ:veritatē vt multū cōtinente. hȝ vo est somniū. vn̄ de somno ꝛ vigi. de diuinatione q in somnijs sit ꝛ dr̄ accidere a somnijs neq; ꝯtēnere idoneū:neq; suaderi. ¶ Adhuc qd decipit nō cōpetit in curatione cū ipsa ꝑsiciat certificāte:tale quidē extat somniū iuxta illud ethici. Sōnia ne cures:nā fallūt somnia plures. ¶ Rursus. si conferret ad curā id eēt ꝑ modū mot⁹ cuiusdā cū curare sit qdā agere:qd motu ꝑficit oē:ꝛ ȝ in somnio nō iteruenit mot⁹:ꝛ cū sit quedā ꝑprietas ꝛ passio somni:ois autez cōplet gete cū motus ab aieli ꝑcedat vtute:somnusq; sit qes virtutuz aialiū cū iresione n.ꝑliū ꝛ vinculū ac imobilitas ꝑmi sensitiui. dr̄ia.108. ¶ Eti. Res medicatiōis trib⁹ ꝑficit reb⁹:dieta:potiōe:ac manuali actiōe. 4ª ꝑ. quoꝝ nullus est somnium

non enim sub dicta ꝯtinet̃ sc̄ꝫ illa fit fex reꝝ nō nāliū conue niēs administratio: quaꝝ ipsum nulla extat ꝑ singulas trā seūdo. Q, aūt nō fit potio vel chirurgia cuidēs extaneū re liquis ergo ꝑtactis. dr̄ia. 135. somniū in salutē non cōfert.

Versus fi.

In oppositum

qm̄ de somno ⁊ vigi. dicunt me dicoꝝ gratiosissimi: opꝫ valde i tēdere somnijs: hoc aūt nō est nisi q̄ i curatione tādē vt ap parebit ꝯferūt ea. vn̄ 2° scd̄o. Quidā spleneticus somniauit ꝙ ei ꝑcipiebat̃ in somno vt vrinā suā biberet oī die ter ⁊ sa naret̃: q expertus illud iuenit mirabile. 4° ēt tertia. Aliq obe diēdo somnio vel visiōi curati sunt a lepra. vn̄. 14. terap. qo somnio determinauit Gal. ꝯsiliū ⁊ laudauit. ¶ Iridē. illud ꝯfert in cura qd̄ ꝓcedit ab eo q cūctos sanat languores: ta le ꝟo est somniū: q̄re re. a. ꝑ. Somnia sunt a deo benedicto ⁊ sublimi: ac solus sanat languores deus. Me. ¶ Adhuc illud qd̄ significat sup humorē dn̄antē corpori ⁊ euationeꝫ futurā: curationi adminiculat̃: cū ōis signatio in ipsam or dinet̃ ihꝰ qdē est somniū. nā vnusq̄sq; humoꝝ somniū cau sat illius ondēs dn̄ium: ita vt medico eiꝰ idicet̃ eductio. vn̄ 4° 2°. Multotiēs videt infirmus de gn̄e illius quo fit crisis eius: sicut videt habiturus crisim ꝑ sudoreꝫ qd̄ ingreditur balneū sibiq; pꝛeparat̃: itaq; somniū proficit in cura.

Cap. 21. post me. Tra. 3. c. 3. in me. Cap. 8. Com. 16. post pri.

In prin. grado.

K

Tra. 1. ca. 7. 1. 52.

Propter primuꝫ

qdē sciendū ꝙ somniuꝫ est phantasma factū a motu si mulacroꝝ dormiētis l eo ꝙ dormit de somno ⁊ vig. de quo A. in de hꝰ tractatu loqtur sꝫ Ap. Nā tres hꝰ existūt apꝑ hēsiōes: puta somnia q̄ dn̄r ab angelis: ⁊ diuinatiōes a de monibꝰ: ac ꝓphie q̄ a deo cū medio ⁊ sine medio. ¶ Diui dit̃ aūt multipl̄r somniū: qm̄ aliō est veꝝ: aliō falsuꝫ. Adhuc qd̄dā fit supra repletionē: aliud sup inanitionē: nōnullū ꝟo in dispōne media. Iridē. qd̄daꝫ est nāle: aliud aiale: nōnūq̄ꝫ ꝟo celeste: seu diuinū. Voco aūt illd̄ nāle qd̄ ex dn̄io cōplexio nis ꝯtingit ⁊ humoꝝ. vn̄ Aui. 4. de aia. Nālia somnia sunt q̄ veniūt ex tēperātia ꝟtutū humoꝝ cū spū gerēte virtutem formalē ad imaginatiuā: qn̄. n. i aliq̄ nā sanguis dn̄at̃ vt ad multū videbit in somnio res rubeas delectabiles: sed q̄ i san guine natat: cōuiuia ⁊ similia: qn̄q; cholere res igneas citri nas. volatus. rixas, furores ⁊ q̄ hꝰ. si aūt flatio nā somnia bit aq̄s, niues. frigora, stupores ⁊ q̄ talia: ꝙ si melle res ni gras ꝑterrētes, ploratus, casus. loca mortuoꝝ ⁊ q̄ taliuꝫ: q̄ siqdē ꝑmanēt diutiꝰ aut labunt̃ sm̄ ꝙ corpis nā participat siccitate aut humiditate. Somniū ꝟo aiale dico ꝙ causatur ex multa sollicitudine aie circa qd̄dā i vigilijs: cū. n. somno maior motus: vt q exterior: getet̃ ꝑꝑ spūum ꝯctionē ꝑcipit minor q interior. Maior. n. motus minorē sꝫ Ap. ꝑturbat ⁊ depellit: ⁊ hꝰ qdē somniū me vltra duos annos q̄ꝫ multi pliciter fatigauit ex ipressione cātum vehemēte itineris ad studiū Parisiēse. Diuinū ꝟo somniū seu celeste audio illud qd̄ a diuinis siue celorū cātur aiabus: q̄ motores ēt dn̄r or biūq; sm̄. A. aliqn̄ operātur formā in imaginatione sm̄ cō parationē eoꝝ. ⁊ cōperationē aiaꝝ ipsoꝝ sm̄ aptitudineꝫ: qm̄ aie n̄re hn̄t maiorē cōpōnē cū substātijs sepatis q̄ꝫ cum corpibꝰ sensibilibꝰ. Iuxta qd̄ verificat̃ fortassis illud Gal. Somnia immitti a deo benedicto ⁊ sublimi.

Versus fi. 4. c. nā . . .

Ca. 2. post medium.

L

In de sẽ. ⁊ sen. versus fi. 1. 5. de ge. an. c. 1. post me.

4. b aia. c. 1. versus fi.

M

Ut in ex. ad op.

Cap. 12. versus fi.

Propter secundum

ꝟo sciēdum ꝙ aliq ne gauerūt somniū: nō so lū in ꝯferētia cure veꝝ ēt simpl̄r ōia q̄ ordinis ⁊ nāe. vn̄ nā liū ꝑ. Quidā ex ꝑsse nullā enūtiauerūt aie inesse ꝟtutē q̄ co gitamus ꝯtinētes somnia: diuinationes ⁊ ꝯsiliarios: astro logi atq; oēs: ut dr̄ia ēt. 135. Quoꝝ qdē errori ꝯsulitur ibideꝫ. ¶ Alij ꝟo directius negarūt somnia: quare Auer. Quidā horum negāt somnia: ⁊ dicūt ea casu accidere: qd̄ fortassis dico eueniit: q̄ plūma viderūt fallari nesciētes iter ipsa disti guere. Aut forte elicta imediate in cām reducētes ꝑioreꝫ. dr̄ia. 101. quoꝝ qdē defectus appꝛuit ibidē. De q̄bus quoq; subdit̃ ꝯn̄r: sed negare somnia est negare sensitiua ⁊ maxie i era diffinitiua somni: nullus. n. hō est q nō viderit somniū qd̄ nō enūtiauit ei aliqd futurū. vn̄. A. Nullus homꝫ est q nō habeat portionē in somnijs ⁊ in apprehensionibus que fiunt in vigilātibꝰ. qd̄ apparet: q̄ cū hō experimentauerit multotiēs videbit ꝙ hoc nō accidit casu sed essentia: ⁊ alie cōprehēsiones: puta visiones ⁊ prophie: ꝫ nō sunt diuse: sunt tn̄ valde famose: q̄ aūt hꝰ apud oēs aut sunt necessaria sm̄ totū aut sm̄ ptē. Impole. n. vt famosum sit falsuꝫ sm̄ totuꝫ: cum hoc ēt horū defectus tertio apparebit dicendorum.

N

4 b aia. c. 1. a . . . me.

Propter tertium

ꝟo sciēdū hus ꝙ somniuꝫ ꝯfert in curam: deinceps qd̄ hꝰ: ⁊ tādē qs est somniās ⁊ vere ⁊ qs minime. ¶ Propter ꝑ^m^ hꝰ sciēdū ꝙ somniū coadiuuat ad curationē: tum ꝑ viaꝫ cāe q̄si imediate curāo: tū ꝑ modū signi. Primū qdē ostēdi tur: qm̄ illud qd̄ docet eligere qd̄ morbo ꝯriat̃ curat eūdeꝫ cū curatio ꝑficiat̃ ꝯrio. Tale ꝟo est somniuꝫ vt ꝑtactū ex argutis. vnde qdā sociorū verens ꝑtificari vidit in somnio ꝙ precipiebatur sibi horride assumere qd̄ grece lac impor tat ⁊ saluaret̃ a ptisi. quātū aūt in ea ꝯferat dr̄ia ostēdetur 194. ¶ Itē. qd̄ aiam excitat sup morbū cuꝫ calore nāe ac in bonā spem salutis ꝯfirmat coadiuuat non parū in curatio ne. 134. apparēs ⁊ hoi. Cōfert igit̃ rōne cause. ¶ Adhuc ex parte qdē signi: q̄ illud qd̄ signat ducit in causaꝫ morbi atq; in ipm cōfert: tale ꝟo est somniū vt tetigit ꝑpositorum ꝑmū: itaq; somniū iuuantentū vt signū prestat cure. ¶ Pro pter 2^m^ hꝰ sciendū: ꝙ somniū verius est celeste seu diuinū: ⁊ maxime qn̄ aia fuerit libera supioribus substātijs applica ta eoꝝ repitationes suscipiēs. Aiale ꝟo nullius aut q̄pau ce veritatis existit: est. n. magis illusio eoꝝ quedā circa que aia fuit sollicita ⁊ occupata in vigilijs: ceu famescēti repre sentant̃ cibi: appetentiq; mingere coacla ⁊ strepitus agoni zanti. Somniū ꝟo nāle ⁊ si verificet̃ ad multū: nullā tn̄ grā dem hoc est imediatā hꝫ significationē cū ex parte possit ēt reꝝ non nāliū ꝑmutari. Somnia ēt post repletioneꝫ sunt pauca. vn̄ ꝓbl̃. 30. In his que sunt post ꝑmissionē ciboꝝ minime fit somnia videre: tūc. n. maxime accidit moueri ꝑ pter introductū cibū. Minorat̃ ēt somniū post vehemēteꝫ laborē ⁊ spirituū dissolonem: aia. n. tūc recondita qescit to taliter: qd̄ si accidat ⁊ maxime ꝯ repletionē ꝓpterq; vapo rabiliū vētosoꝝ verificat̃ q̄minime: cū aia turbata nequeat que celestiū ipressiones aiarū suscipe. post aūt digōnem suf ficientē ⁊ incorporationē cuꝫ aia quiescat magis per opp^m^ somniū verificat̃ maxime: tūc. n. ea pōt ꝑdictis aiabus co aptari. vn̄. A. Plerūq; nō sunt vera somnia nisi q̄ videntur in mane: oēs. n. cogitationes hac hora quiescunt: ⁊ motus humoꝝ sunt finiti: in media ꝟo dispōne mediocriter ꝯtigit: somniūq; maxie fit eius qd̄ cognitū: ⁊ quo qs versat̃ in vi gilia vt sue patrie ac gētis suorūq; actuū. vn̄ ꝓbl̃. 30. Ma xime videmus q̄ operamur aut speramus vel volumus: de his. n. maxime plures cogitationes ⁊ phātasie supersunt. Sūt ⁊ q̄dā apꝑhēsiones vehemēter velaminibus obtecte q̄ nisi grādiori difficultate ⁊ aia elatiori nequeūt explicari: alie ꝟo apte vt se qua figuratione figurāt euenientes: vt Tul lius de quodaꝫ enarrat somnio: in 2° de deoꝝ nā: sicut mul totiens somniaui ꝙ porrigeret̃ mihi pecunia ꝑaleꝫ vel hꝰ qd̄ die accidit: relique ꝟo mediētās siqdē apꝑhēsiones ali qui in. 13. extēderūt modos. Cōtingit ēt q̄nq; hoieꝫ somnia re idq; obliuioni tradere: post qd̄ condormiens denuo aia sollicita somniat quod antea: ceu sm̄. A. contingit herculi. ¶ Propter 3^m^ hꝰ sciendū: ꝙ lꝫ aialiuꝫ somniēt plurima: vt canis, equus, bos, ouis, ⁊ capra: hō pre alijs somniat maxi me. hystoriaꝝ. 4. nō mox tn̄: veruꝫ post quatuor annos aut quinq;: qdā ēt nunq̄ꝫ somniū viderūt. Somnium ēt accidit amplius cū apꝑhēsionibꝰ ⁊ regione: hore ⁊ vīr vita spatio ad caliditatē ⁊ siccitatē q̄ꝫ in opposita: ⁊ iō viri reperiūtur illic ⁊ tūc ꝓphetici. q̄dripartiti 2°. q̄re in Anglia ⁊ Scotia replemus humidis ⁊ ceruisia fere ꝑ anū secedēs vacui a so mnio: ille quoq; verior est somnioꝝ sm̄. A. q cōplonis fue

Alius gra le.

O

ꝓble. se. vlti.

P

4. b aia. c. 2. versus fi.

ꝓble. se. vi.

Q

4. b aia. c. 2. cir. me.

Lasoi . . .

vbi supra tunc.

A

rit téperatioris: qui.n. sicce quãuis bñ retineat: nõ tñ bñ suscipit. Qui võ humide q̃zq̃z suscipiat citoz: celeriter tñ amittit: neq̃z somnij recordat̃ ad multũ: q si calide fuerit cõplõnis erit agilis in eoꝝ motib⁹: z instabilis: somnia hñs gratuita: q aũt frigide tardus est: piger z obliuiosus. Est etiaz verioꝝ q ꝯsueuit dicere veꝝ. vñ ꝓbl. 30. Meliores meliora somnia vidẽt: qꝛ vigilãtes de meliorib⁹ itelligunt. nã visus prauaꝝ cogitationũ imaginationẽ cãt maloꝝ motuũ iobedictũ ṽtuti rõnali: ꝓp qõ somnia ṽificãtis, mendacis, maliciosi, ebrij, ifirmi, tristis, in q̃ mala ꝓualet cõplõ aut sollicitudo: vt ad multũ falsant̃. ℂ Cõtra ꝓdeterminata vi; Auer. ire ingenia aliq̃s fore verioꝝ somnioꝝ ꝓp diuersitatẽ virtutis imaginatiue ceu hñtes cõplõnes melicas: fridas z siccas. Humiditas.n. coopit ṽtutes z oppilat vias spũum faciens somnũ silẽz mortiꝰ vt dormiẽs fere imagiet̃ nihil. Sz humoꝛ melicus cõuenit somnio z actioni istius ṽtutis: qꝛ.n. iste humoꝛ est multi vaporis ascẽdit ad caput z facit somniũ: z iõ ꝯuenit somnio huicq̃z ṽtuti z actioni cõplõ frigida z sicca. Frigiditas.n. facit tarditatẽ mot⁹ z siccitas cõfirmationẽ foꝛe. Et iõ ista ṽtus hz magnũ oñium in multis ita q̃ ĩ vigilia cõprehendũt qõ alij in somno. ℂ Sed forte pũma hoꝝ veritatẽ nõ ꝯtinẽt: cũ melic⁹ humoꝛ nã non cõueniat somno. in techni: neq̃z in euaporatione ꝯsistat: sed magis accñtalis. Est ẽt ois opõ ꝑfectioꝛ in corpe tpato. Frigiditas silr z siccitas vt inductũ motũ tollit: z ipressiõi resistit: z iõ magis. A. ꝯsentio. Neq̃z melicus nisi ꝑ accñs veracioꝛ est somnioꝝ tpatoꝝ: puta ꝓp attẽtionẽ z sollicitudinez maiorẽ. vñ Ap. Quidã extaticis: seu vesani ꝓuidẽt: qm̃ ꝓprij motus nõ infestãt. sed lõge ꝓiciunt̃. Eneos g̃ maxie sentiunt: potissime ꝟo somniatoꝛ est melicus adustus ꝓp sollicitudinem z motũ ipsius crebꝝ. vñ Ap. Quorũcunq̃z.n. loq̃r nã est z melica multas visiões videt: sm̃.n. plura z multifaria mouent̃. Doies.n. s. melicos phãtasmata mouẽt maxie: de memoria z reminiscẽtia. Accñteq̃z silr ceteros antecellunt doctria z artificio ꝓbl. 30. ℂ Nosce sigdẽ aliq̃s adeo aias claras hie itelligẽtijs affines: vt oiuz appꝓhẽsionũ quãtãcũq̃z ẽt occultaꝝ valeãt silitudinũ tegmẽta detegere in apꝛtũq̃z addücẽ. Juxta illõ Ap. Artificiosissim⁹ est iudex somnioꝝ q põt silitudines inspicere: q̃lis vi; ea q̃ Joseph in somniuz Pharaonis: ac Danielis q̃ in Nabuchodonosoꝛ: z hõ qdẽ modus extat ꝓphetie nõ pue. Aliq vo aias sic hñt infimas z sensibilib⁹ imersas vt nihil valeãt ꝑ apprehensiones allegorizare: qdã vo in medio hoꝝ sunt loco. Sunt ẽt quedaz somnia laudabilis in q̃busdã z ꝓspera. in alijs. vo vituperãda z auersa: z iõ ipossibile aut difficile fit nã quã cognitionẽ de somnijs suscipe vl'ez ꝓp coꝝ cãs fere indeterminatas. De me tñ ipso aliq̃z notitiã cõez ex somnijs cõprehẽdi.

Propter quartum

D

vo. ad ꝓ^m dõm q̃ illud dem est disputãdo z inquirẽdo: nõ aũt ꝯterminãdo: aut indicauit hõ iudicij difficultatẽ. ℂ Ad aliud dõm q̃ sermo Carbonis audiẽdus est vt appuit de somnijs aialib⁹: nõ aũt celestib⁹ aut nãlibus. ℂ Ad aliud dõz q̃ i somno mot⁹ est nõ raro: l;.n. virtutes sensitiue z motiue qescãt extrisec⁹: iteri⁹ tñ mot⁹ fit grãdis plerũq̃z q motu depellebat̃ maloꝛi sm̃ Ap. extrisecoꝝ: ita vt modica mota in somno ventositas videat̃ tonitruũ: cãre z humidũ submersionẽ: siccũq̃z ꝓcipitationẽ. Verificat̃.n. vt ad multũ q̃ ṽtutes qescãt ẽt in somno motiue: cũ videam⁹ aliquos de lectis surgere seq̃z armãtes q̃nq̃z ꝓcedẽ aut hõ peragere: z maxie quoꝝ cerebꝝ est calĩn z siccũ fumositatũ vaporosaꝝ receptiuũ: q aũt in somnio itercidat ei⁹ monstrauit descriptio. ℂ Ad reliquũ ex diis appet. 135. z hori. Põt.n. reduci ad accñtia aie vt confidẽtia z vĩr ad oia tria medicine insĩre: put idicationez a superiori didicit salutis. ℂ Quãtũ ẽt q̃ alteri⁹ ꝯuincãt adducta mõstratũ apparet. ℂ Sed circa illud dubitare cõtingit: qꝛ somnia vĩr nõ esse a deo hñdicto sublimi: cuz Ap. dicat ipsa non imitti a deo: tũc enim fierẽt de die tñ. nõ inessent ẽt brutis neq̃z stolidis sz sapiẽtib⁹ solũ z pudẽtibus: cũ hi sibi sint amplius tanq̃z mã disposita ei⁹ nãli actionẽ suscipe. Illi aũt somniãt nõ minus z recte dõm: itaq̃z de⁹ ordinat⁹ q̃z maxime doctoribus assinioꝛ. ℂ Dõz Gal. locutũ fuisse sm̃ opi. stoicoꝝ z epicureoꝝ ponẽtiũ somnia nõ nisi a deo imitti: qõ appet cuz illic de auspicio loq̃tur z aurispicio: aut fortassis ṽificat̃ Gal. õ ꝓphetia q̃ ponit̃ a deo imediatius a hierarchis imitti: de q̃ vt dictũ Ap. sermonẽ nõ ꝯdidit. ℂ Differentia. CLVIII.

B

Quod calor

digerat inãlis ostẽditur. Qm̃ ꝓbl. ꝓ^a. ignis ꝑcipit in q̃ritatis augmẽtari febrib⁹. tale vo ꝑceptuz nõ vi; nisi ad materiei digõnẽ factũ: q̃cũq̃z.n. in febrib⁹ exhibent̃ mãlib⁹ z ꝓprie medicinalia sunt ad hunc finẽ vt mã digerat̃ z nãe reddat̃ obediens: sz ignis seu igneus caloꝛ est innãlis. ℂ Amplius qõ põt maius poterit z qõ minus: sed caloꝛ ẽt inãlis põt plus: qm̃ ex putrefactione aial ꝓducere. vñ. 4. methe. Aialia fiunt in his q̃ putrefiũt. Hoc aũt maius est mãm simplr disponere nãe cũ aiam suscitet de potentia mãe. ℂ Eti. illud qõ terminare facit egritudinẽ ad salutez: digõnem cãt: qm̃ digestio nõ est aliud plus: q̃z vt dnet̃ nã z humorẽ vincat prauũ quicũq̃z fit. Haly. sed caloꝛ inãlis egritudinẽ terminat. vñ afo. 4. A. spasmo z thetano habito febris superueniens soluit egritudinẽ. Curat ẽt febris epliam z ꝓpe lõga maxie q̃rtana. 3° ꝓ^a. z Me. in practica. Sed febris est caloꝛ innãlis. ℂ Rursus. qm̃ aliq̃s effect⁹ a duab⁹ ꝓducit̃ causis vtrãq̃z ad illũ operari dicere veꝝ existit: sed sanies circa quã attẽditur digõ a caloꝛe fit nãli z accñtali vt apparebit diis ꝯsequẽti. ℂ Palin. Volẽtes mãm digerere frãm cãsa i corpus inducimus extranea: qm̃ digõ ꝑficit̃ maxie ꝑ calũm vt electuaria: syrupos z talia: itaq̃z caloꝛ inãlis digõnem agit.

G

In oppositum

qꝛ digõ est cõpletio a ꝑpo z nãli calore. methe. 4. sz caloꝛ inãlis nõ est nãlis neq̃z ꝓprius sed extneus. ℂ Jsidẽ febriũ 2°. Caloꝛ nãlis aptus natus est coq̃re: extne⁹ vo corrũpere z putrefacere. 2° quoq̃z re. acu. Digõ est silis decoctioni. inuis g̃ Hip. q illud qõ fit a calitate humida non sicca tenebrosa vt caliditas febris: sz calitate humida vaporosa sicut caliditas nãlis q̃ est in aialiũ corpib⁹: z talis aũt nõ est inãlis vt h expꝛimitur valde. ℂ Eti. Qõ putrefacit: mortificat z corrũpit nõ digerit: viuificat z ꝯstruit. h aũt caloꝛ opat̃ nãlis: z illa vo inãlis vt testant̃ ceteri. ℂ Adhuc ꝯrioꝝ ꝯrie sunt rõnes: sz caloꝛ nãlis hz digerere. g̃ inãlis opp^m opabit̃: seu putrefacere. ℂ Palin: medicoꝝ eximij quos nõ est isufficiẽtes ponere ad minime scripsere. caloꝛ igit̃ mĩme digerit inãlis.

Propter primũ

H

qdem sciẽdũ q̃ qd sit caloꝛ z nãlis: quot ẽt dicatur modis diis ostẽsum est. 49. z. 121. per cuius opp^m caloꝛ erit noꝛmo innãlis. nam q hũ diffinit ꝯria signat. topic. 6°. Erit igitur caloꝛ inãlis morbi instrm̃: quo corrũpit̃ nã: q̃ui qdez aut est inaturalis dino: vt qui marcoꝛis: vel sm̃ quidpiam medius inter nãlem z innãlẽ disfariã: ceu qui saniei: mistus enim est h caloꝛ ex naturali z putrescibili: z vincente demũ nãli. Esse autem digestionis diis monstrauit. 50. z. 62.

Propter scdm

qdẽ sciendũ q̃ aliq dixerũt caloꝛẽ nõ digerere inãlem: qꝛ cuz digõ sit opus virtutis vt dicũt nãlis digestiue sicut ipsa est nãlis: ita opꝫ ipsius instrm̃ nãle fore vt sit ꝓportio agentis ꝓncipalis ad instrãle z scdarium. Dicũt ẽt q̃ si caloꝛ inãlis aliquã curet vt tactũ egritudinẽ ꝑ accñs fore: neq̃z h facere ꝑ viã digõnis: sed potius rõne ꝯsumptionis siue resolutiõis vel expirationis. ℂ Qꝫ qdem falsum apparet ex dictis. eo q̃ digõ nõ est aliud q̃z vt nã dominet̃ z vincat humorẽ prauum quocũq̃z mõ vt a calore innãli etiã. Quid ẽt h positio veritatis cũ ipsi⁹ motiuo ꝯtineat qdq̃z falsitatis dõoꝝ ostẽdet tertius. ℂ Fuerunt z aliq qui rudius hoꝝ opp^m simpli

I

promētes puta ꝙ calor inālis digerit non solū in nocitiuo: verū ēt i iuuatiuo: moti eq̄dē: q: illud qd̄ ꝑparat v̄tuti nutritiue ac expulsiue digerit. In iuuatiuo.n. v̄tuti ꝓportionat nutritionis alimētū. In nocitiuo aūt aptat ad expulsionē digōne mãe. Hec āt facit calor inālis: ꝑparat.n. nutritiue ꝑmutādo alimētū ⁊ alterādo: ⁊ ēt expulsiue mām incinerādo ⁊ subtiliādo vapores ⁊ fumos expellēdo: ꝑp qd̄ excludunt calorē inālē opus digōnis ꝑficere. ¶ Q₃ aūt ꝑdicta positio sit absurdior ꝑori ostēdet qdē tertium. Minor ēt rōnis absurda. Si.n. calor inālis digereret tunc ⁊ febricitātes sanis digererent melius qd̄ est ꝑter alia ꝯ Gal. ⁊ afo.2°. Neq₃ ēt incineratū est digestū cuȝ sit expulsiue ⁊ victorie nāe inobediens redditū: ⁊ ideo materiarū icineratā ꝑ videmus egritudines ꝓtelari. Neq₃ etiā qd̄ subtile fumosum nāe obedit vsquequaq₃ ⁊ proprie cuȝ fuerit plurima ⁊ grossa mā: aut calorem fortasse inālem audiunt a rebus non naturalibus ⁊ maxime aere susceptum cum morbos abbreuiet.

2. de v̄tu. nālib⁹. c. 8. ⁊ a inic, ⁊ crisium. l. cap. 11. Collr cō. afori 11. ⁊ 16. i fine.

K

Propter tertiū aūt sciendū ꝙ calor inālis siue sit oino ꝑter nām siue non: sed mistus q̄dāmō calori nāli nullo mō vt sic h₃ digerere iuuatiuū: eo ꝙ q̄lis finis talia op₃ eē q̄ aū finē illi ordinata: cum finis necessitet ipm ꝑcedētia. Finis aūt digōnis in iuuatiuo est disaria nālis: ⁊ si aliqñ inueñ calore acq̄sito a motu q a cibis seu medicis nihilominus h̄ oia ad nālez ordinantur. ¶ Amplius cui⁹ v̄tus ⁊ forā est nālis: ⁊ me⁹ qb⁹ opaṫ nāt cū effectus cāe sit ꝓportionalis. sed v̄tus ⁊ forā digōnis est nālis oino vt idicat effectus. ¶ Itidē. nihil agit vltra suam spēm. Cū igiṫ calor nālis ⁊ innālis sit spēs alie: ⁊ actio erit alie: ⁊ iō si nālis digerit ⁊ ꝑficit: innālis putrefacit ⁊ destruit. ¶ Si aūt digō extiterit in nocitiuo dōm ꝙ in ipso calor innālis. i. diquaq₃ ꝑter nāȝ nō digerit aliquo mō s₃ putrefacit ꝯtinue ac corrūpit cū calorē pimat nālē eius putrefaciēdo mām: talis aūt est calor marcorē siue virus aut putrefactionē ꝓducēs calore nāe penitus tādē supato ⁊ ab ipsi⁹ eq̄litate oino egresso: vt in vlceribus appet pniciosis ⁊ in corpibus mortificatoꝝ: sicut nāq₃ calor nālis qñ fortis est pōt nā ipso mediāte in humorib⁹ ministrare ſm modū maturādi ⁊ digerēdi: ⁊ custodire ipsos ac ꝓhibere moueri ſm modū ministrationis caloris ex̄nei vt nō putrefescant sicq₃ calor ex̄neus qñ inuenit hu. nō gubernatos administratione caloris nālis cōprehēdit ipsos ⁊ reddit sibi obediētes ⁊ illos motu mouet ex̄neo. vñ putrefactio cōtingit ꝑ 1°. ¶ Q̄ō ostendiṫ: q: qd̄ est simplr ꝑter nām nunq̄₃ opus iducet nāle: cū oino sit sue factū iproportionatū cāe: sed calor h̄ ꝑter nām disariaȝ est talis. Neq₃. n. ꝑ se h₃ digerere vt q nālis: neq₃ ꝑ accñs: puta v̄tute calidi nālis cū sit corruptus vt q ifra hūc imalitia: sicut declabitur latius: ꝑp qd̄ digōnis ope priuaṫ oino. ¶ Si aūt calor h̄ inālis non fuerit oino: s₃ cōmistus magis ex calore nāli ⁊ accñtali: vt febrilis: ⁊ ꝓprie qñ nōdū venit ad perimēdū digōnē facit vtcunq₃. vñ. 3. colli₃. Apparet ꝙ calor febrilis ⁊ calor saniei sit ex̄ne⁹: q: ledit actiones membroꝝ ⁊ passiones: ⁊ appet ex pte q̄ manifestaṫ ipsa opatio caloris intrīseci digerēdo hūores ⁊ recipit sanationē: ⁊ non est sicut calor ex̄ne⁹ q inueniṫ in corpibus mortuoꝝ. ⁊ ex hoc appet q ēt est nālis: ⁊ est veritas q: est calor nālis cōmistus cū aliq̄ q̄litate caloris putrescibilis. Calor ēt saniei cōmistū testaṫ Gal. pnost. ꝑ ita. Si fuerit v̄tus caloris nālis adhuc remanēs accidit dispō sanguini cōposita ex dispōne ex̄ nām ⁊ dispōne nāli: ⁊ q̄re pars ipsi⁹ ꝑp dispōnē putrefit inālez qui cūq₃ istoꝝ vicerit caloꝝ tūc ipsius apparebūt signationes vincentes magis in saporodore ⁊ calore saniei. vñ afori. 11. distinguiṫ triplex sanguis trāsmutatio. Una qdē est i simpr benignūscui⁹ ꝯuersio in ꝑticulas sit aialis. Alia in prauum absolute vt illa q̄ putredo ꝑficiṫ puruiēta. Est ⁊ tertia hāc in medio vt q̄ puris opatiua: que neq₃ a solo innato sicut ꝑ⁹ ꝑficiṫ: neq₃ ab eo q ꝑter nām diquaq₃ verū ab eo q mistus est cū quodā mō vt q̄ flonis: trāsmutatio ēt cōscribēda apparebit diia ac qd diia tactū. 87. ¶ Q₃ ēt rōne monstraṫ ⁊ ꝑadigmate: q: qñ qd̄ ꝑ accñs aliquē introducit effectū: illud mō quodā opaṫ eūdē: s₃ calor ꝑdictus inālis ꝑ accñs facit ad digōnē iquātū calefacit mām ⁊ dissoluit poros aperit. Suscipiṫ ēt eius actio a calore nāli hūc regulāte cū supponatur ipso fortiorē existere: ꝑp qd̄ calor inālis aliquo ꝯfert ad digōnem mō: vt apparet in curatione spasmi thetani ⁊ aliaꝝ egritudinū frigidaꝝ per febrē inductā: Et hoc est videre egritudines celerius terminari ēt in bonum: qñ calor exacuiṫ accñtalis: ⁊ crisiū 3°. Hic.n. exagitat mā₃: ⁊ poros aperiens ⁊ calorē excitat inatū. Amplius id ostēdit frigiditas faciēs ad digōnem diia. 62. magis calido nāe auersa q̄₃ calor extraneus: q: qd̄ i actib⁹ ꝑadigmiꝑatur humanis nāe operib⁹ silaris: sicut nāq₃ captores faciūt ciuitatū supatos exponētes añ suos vt reliquas surripiāt ciuitates: quēad^m dicūt Attilā picardēsē₃ in italoꝝ expugnatiōe obseruasse: hi ēni subiugati q añ in bello suis retropositis exponūtur nō nisi coacti bellātur timore poste^{or} isurgētiū i ipsos. Q̄ō apparet: q: suspē derenṫ cogētes a rebellib⁹ expugnādis deteriusq₃ hn̄tes ipsi: ⁊ eosdē inuaderēt acerrime: ⁊ ita ⁊ calor nālis agit cū inn āli. nā regulato ⁊ cohibito calore innāli ⁊ velut instro facto innālis facit ad digōnem mãe: q̄ tū de se machinatur maleficiū ⁊ destructionē ad modū ꝑuationis ꝯtinuet: per accñs tū qui ea ꝑfectius opaṫ ꝑ̄cūti cū spēs nō posset in priori ꝯseruari ꝑticulari datore: ⁊ iō inter ꝑn^a ⁊ cās rerum triū ⁊ si ꝑ accñs cōputatur phyſi. 1. Q̄ō oñdiṫ: q: mox. si calor debilitareṫ nālis opus putrefactionis induceret ⁊ corruptionis innālis tanq̄₃ simplex factus ⁊ impermistus.

Collr. c. 4 cur. me. et ca. 6. ⁊ ca. 10. ꝑ. fine.

N

O

2. cō. 66.

Propter quartū qdē₃. ad ꝑ^m dōm ꝙ Au. ꝑ. ignē nō audiuit calorē inālē s₃ magis mediū: plus tū calori ꝯtinēs nāli: qd̄ appetūgā addidit ꝑ cibos. Nō.n. op₃ in fe. mālib⁹ frigidis q̄les sunt flegmatice ⁊ maxie q̄rtane cibos subtiliare s₃ poti⁹ ingrossare ⁊ abūdātius exhibere vt ei⁹ calore augmētato paucus destruaṫ febrilis: multus nāq₃ calor modicū ad se trahit et maior flāma minorē extinguit. ¶ Ad aliud dōm ꝙ non est calor inālis q aialia ex putrefactione gñat sed celestis magis. diia. 48. ⁊ 101. ¶ S₃ id qde₃ valere minime diceṫ q: filr diceṫ calorē innālem digerere calidi v̄tute celestis. ¶ Propter qd̄ dōm: ꝙ calor ꝓducens aialia nō est innālis oino s₃ in ipso adhuc remanet queda₃ nālis portio caloris. vñ 4° metheo. Aialia fiūt in his que putrefiūt: ꝓpterea ꝙ segregata calitas nālis exñs facit segregata. In putrescentibus nāq₃ aliq̄ ꝓportio gñalis satē calidi ad humidū remanet ꝑ quā pōt fieri gñatio ipfectoꝝ: ⁊ spālis sit corrupta inexistēs antea. Nō.n. ad gñonē iperfectoꝝ tanta reqriṫ proportio vt ad ea q̄ completoꝝ diia. 35. Huiꝰ aūt caliditas nālis nō seruaṫ in calore simplr inālivel si seruaṫ ⁊ faciat ad digestionē nocitiui ꝑ accñs ostēsū ē h̄ ꝯtigere. Aut fortassis in ꝓductiōe aialis plus vis ꝯstellationis opaṫ q̄₃ in digōne: ꝑp qd̄ nō maius s₃ min⁹ est ꝓducere aial q̄₃ digerere: cuȝ ex aliis ꝯtineat causis. diia. 101. ꝑtractatū. ¶ Ad aliud dōm ꝙ calor inālis distictus digerit mā₃ ⁊ exhalare ipsa₃ facꝫ ꝑ accñs iquātū est instrm caloris nālis. ¶ Ad aliō silr dōm: sanies.n. l₃ initialr fiat a calore ināli: ꝑficiṫ tū nāli obtinēte calido ⁊ maxie digesta laudatar: ⁊ multo ampli⁹ febris putride seu alicui⁹ alteri⁹ egritudis nālis qd̄ saniei extat filr. ¶ Ad aliud dō₃ ꝙ calor ex cibis ⁊ medicis acq̄sit⁹ magis est nālis q̄₃ inālis: cū ad ipsu₃ ordineṫ vt instrm digestiuū. ¶ Ad ea vō q̄ alterius ptis silr appet: qñ tm̄ Au. ⁊ Gal. loquunṫ de digōne in simplr iuuatiuo q̄ calore dicta est ꝑfici nāli absolute. ¶ Ad aliud dōm ꝙ h̄ est verū de calore innāli oino: nō aūt de alio. ¶ Ad aliud dōm id intelligēdum esse in 3°. his per se ⁊ eēntialr: nō aūt in his q̄ ꝑ accñs q̄lis est digō calidi nālis ⁊ ex̄nei. Nihil.n. ꝓhibet qd per accñs aliquid opari: qd̄ aliud ꝑ se facit suo mō. Frigus.n. ⁊ calor ifrigidat ⁊ calefacit differēter vt vnū per se alteꝝ vō accñte vt

Tex. c. 13

P

Q

L

Doc. 3. c. 3 post me.

Ca. 3 post medium.

M

Cō. 46 p⁹ medium.

c. afo. 47

tactū sepe. ¶ Ad aliud dōm q̄ auctores magis enumera-uerūt cās essentiales digōnē cōplētes cū sint accītalib⁹ effi-caciores. Aut q̄ eas interdū tetigerūt sicut dictū ē q̄ a spa-smo ꝛ thetano habito feb. supueniēs soluit egritudinem.

¶ Differentia. CLIX.

Quod digestio nō debeat cāe cōiū-cte sed añti ostendit̄: qꝛ si digō deberet cāe coniuncte tūc putredine digesta febris cessaret: qd nō fit. nā cessante pu-tredine adhuc eius pmanet subā. Est eni digō alteratio faciens cessare putredinē manēte suba in techni. ¶ Itidē fum⁹ putridus nō idiget digōne cū p se ipz euapo-ret ꝛ dissoluat: nō. n. q̄litates hz iobediētes ad expulsionē sz ipse vt ostendet cā est ɔiuncta: repletio aūt ꝛ putredo est cā aña. ¶ Adhuc puisio cōpetit cāe tm̄ añti: hoc. n. ipsius denotat nomē antecessiōis: sz p digōnē hz q̄dā preuisio. Redu-citur. n. ad benignū cā añs. aut ppat ad expulsionem ne le-dat vlterius. ¶ Itidē in febre putrida cuz sit egritudo hēt q̄ddā est factūq̄ddā v̄o futuꝝ fieri. Si autē quod factū est debet sola curatio ꝛ ɔ̄letas: h aūt vī factum per cām ɔiū-ctam futuꝝ aūt fieri pp añtē q̄ ponit subiūcta. ¶ Eti. dicūt oportere p̄mitus māꝫ digerere deinde ipsam eūare. vnde Mes. in antidotario ait Gal. testari potentiā syrupi aceto-si fore ad oēs mās cōem. dīa. 170. sed cā añs est mā: nō aūt cōiuncta cū sit efficiens iuxta illud i techni. Unāquāqꝫ cā-rum efficiētiū abscindere p̄us: deinde sic venire ad eaz que facta est ab illa egritudinē. Efficiēs aūt ꝛ mā nō coicidūt. 2° phyſi. cuz vnū habeat vicē actus reliquum potentie. Di-gestio igit̄ cōpetit cause antecedenti ꝛ nō coniuncte.

In oppositum qm̄ putredo cōiter ponit̄ cā fe-bris ɔiūcta: sed ei debet digō cū sit alteratio vt dictū ē: ꝑs faciens cessare putredinē manen-te suba quā a q̄busdā causis cōtingit facere. ¶ Rursus ars ꝛ medicus imitātur nāꝫ: sed nā cāꝫ digerit cōiunctā cum ei dominet ꝛ vincat. Un̄ Halya. Digō non est aliquid plus q̄ꝫ vt dicitur nā ꝛ vincat humorē malū quicūqꝫ sit. ¶ Am-plius digestio est cā q̄dā curatiua i techni. hoc v̄o cause de-betur ɔiuncte. Añti. n. magis debetur ɔ̄seruatio. 22. de ige. ¶ Palin. vbi cōpetit euōꝛ digō: qꝛ ipsa vī ad euōneꝫ ordi-nari iuxta illud Hip. Digesta medicari. Sz putredini que ponit̄ cā cōiuncta cōpetit euō: s̄m illud techni. Euatio est totā ex corpore educens subam. ¶ Eti. digō est preparatio sube māe vt ad expulsionē ordinet̄ facilem: sz putredo resi-stit expulsioni pp idigestionē: qꝛ grossa vel subtilis vel ali-ter dispositā digestio itaqꝫ cause debetur coniuncte.

Propter primū q̄dē sciendum q̄ cā in cōi est ad cuius esse seq̄tur aliud sz nāꝫ. vel dispō per quā hz esse causatū seu qua res est p̄mū aut s̄m̄ rei hītis eē p aliud. Apud v̄o medicū cā est id qd̄ p̄ est ꝛ ex quo puenit inventio alicuius dispōnis in corpore humano aut eius sīrionis: ꝑ 1°. ¶ Cāꝝ aūt q̄dā sunt sane: alie q̄dem egre: nōnulle v̄o neutre in techni. Que duplices extātꝫ aut a gñone tales: ꝛ ita q̄dā sunt sane ꝛ egre aut neu-tre: seu ꝛ corp⁹ triplex cui referunt̄ ibidē. alie v̄o post gño-nē seu a tēpore. Et pprius: oēs cause sunt sane vt dicat̄ in te-chni qn̄ dī. Ad manifestos egros salubres cāruꝫ deinceps percuramus. nā ois cā vel est sanitatis ɔ̄seruatiua vel sani-tatis effectiua que posterior nā ꝛ tpe hoꝛ. Causa nāqꝫ corpi egro applicata pprie dī sana cū in sanitatē tanq̄ꝫ i finē ordi-net̄. Motusqꝫ sumit nomē ꝛ spēm a termino ad quē: phyſ. 5. Et iustum est vnūqdqꝫ noiari a fine. 2. de aia. Improprie v̄o pōt dici cā egra rōne subiecti cui applicatur egroti aut eius admistrationis vt apparebit p̄aue. Sūt ēt cārū q̄daꝫ nec̄ie q̄b⁹ corpus nr̄m ipossē sit non subiacere: sicut aer: mo-tus ꝛ q̄es: somnus ꝛ vigilia: cib⁹ ꝛ potus: inanitio ꝛ reple-tio ꝛ accītia aie. Queda v̄o nō nec̄ie his opposite: sz poti⁹ casuales seu fortuite: gladijs. n. ꝛ bestijs vti nō nec̄iuꝫ: ꝛ iō circa eas nō ɔsistit ars circa corpus humanū. i. ars medici-ne. Ars tm̄ alia vt astrologia pōt circa hec existere: tūc eniꝫ nō existēt ista casualia veꝝ nec̄ia magis. Et he q̄dē sex oēs cāe sunt sanitatis ꝛ egritudis tanq̄ꝫ mā: sed in formas cō-surgūt qn̄ corpi applicant̄ debitis aut oppositis q̄ātitate, q̄litate, tpe, mō, vsus ꝛ ordie. de re. sa. ꝑ. Aut ēt ope. Joāni-tius: q̄ꝝ p̄ncipaliores q̄dē sunt q̄ntitas ꝛ q̄litas. q̄d v̄o digō dīa ostūz. 50. ¶ Sed cāe pticulares puta sanitatis ꝛ egri-tudinis sunt tres. p̄mitiue seu manifeste añtes ꝛ coniūcte dispōne cōplexionali cōpōnali ꝛ cōi. Sunt aūt cāe p̄mitiue res nō corporales. i. nō de suba corpis existētes: lz quedam ipsaꝝ in se sint corpa: vt cib⁹ ꝛ potus: ex q̄bus accidūt egri-tudines mediate vel imediate. Interdū. n. calitas solis ime-diate febrē iducit effimerā: aliqñ v̄o mediāte ebullitiōe quā in humorib⁹ iducit febrē cāt putridā. Cāe autez añtes sunt cāe corpales puta humores aut cōplonales vel cōpōnales ex q̄b⁹ accidet egritudo nō imediate: veꝝ alia mediante cā s. ɔiūcta: puta repletione ꝛ inanitione. Cōiūcte quoqꝫ sunt cāe corpales ex q̄buꝫ ɔsurgit egritudo imediate. ꝑ 1°. vnde his extātib⁹ adest īfirmitas ꝛ ipsis abeūtibus: cessat eadeꝫ. Ipse tm̄ ledūt opōnē alio. s. morbo mediāte. 6° theo. ¶ Sed ꝫ in techni dī q̄ a cā cōiuncta p̄ncipalr̄ ledat̄ opatio: qd̄ vī eē imediate. ¶ Ad qd̄ dōm p seriei expōnē hō que ē. Facta v̄o egritudo ꝛc. q̄ ipsa est duplex. Una q̄deꝫ simplr̄ ꝛ vnaꝫ: ceu ethica ꝛ effimera in qua nulla subest cā eā faciens: ab-scessit. n. ois: nihil. n. est in corpe qd̄ eā gñet de distēperātia inequali. Est ꝛ alia s̄m q̄d ꝛ lata ceu qn̄ cā cōiuncta sola fa-cit morbū nō suscipiens q̄d deinceps ab añti q̄ in vno paro-xismo terminat̄ qñqꝫ 4° ꝑ°. vt in vltimo paroxismo apparet magis interpolate ꝛ in ɔtinua circa statū nō minus. Et ta-lis egritudo est illa q̄ curat̄ dispōne soluta. i. cā ɔiūcta ꝛ nō ꝑ°: cū ipsa careat. a qua. s. causa ɔiuncta p̄ncipalr̄. i. per se ꝛ imediate leditur operatio per respectū ad cām añtē qua le-ditur scōario ꝛ mediate valde. Quā ꝛ ipsaꝫ puta cām ɔiū-ctā dicimus esse egritudis cām. Ipsa. n. p̄ncipalis est illius causa cū ea ɔuertatur cū illa: vel in qua. s. egritudine p̄nci-palr̄. i. simplr̄ imediate ꝛ nō p relationē ad cām añtē soluꝫ vt p̄us ledit̄ ꝛ reliqua sicut antea. ¶ Subtiliter tm̄ ɔsiderā-ti sciendū q̄ cāe quedā sunt añtes tm̄: vt humoralis reple-tio añq̄ꝫ ad minerā perueniat putredinis. Quedā ɔiuncte solū vt putrida fuligo seu fumus hō q ex minera resultans putredinis in vētriculos puenit cordis. ꝑ febriū. vn̄ 4° ꝑ°. Humor recipiēs putredinē est cholera talis modi vt ab ea vapor egrediat̄ q est subtilis fumosus valde. Aut sanguis vt illud qd̄ euaporat sit vapor subōlis. Aut ſſa tale vt inde spissos euaporet vapor vel mella huiꝰ vt ab ipsa vapor cō-surgat fumosus spissus pulueruletus. ¶ Q, autē h fumus horribilis seu fuligo putrida sit cā ɔiuncta ɔuertibilis cuꝫ febre: nō aūt putredo monstrat̄: cū aliqñ sit inuenire putre-dinem in apātibus aut in ventosmon aūt febrētes q̄ fuligo putrida cor nōdum competijt. Neqꝫ ēt putredo grossior in sp̄m sic posset tendere: aut si pueniret deteriora induceret ꝛ mortis synthomata. ¶ Q, si quis instans dicat cōiter poni putredinē cām fore febris ɔiunctā. ¶ Dōm q̄ per hāc pu-tredinē partim audiunt fumū putridū qui vere coniuncta est cā ꝛ partim ipsaꝫ ad cām reducunt añtē. vii. 21. de inge. In obstructione synthoma factū est trāspirationis deterior in qua rursus putredo hūoꝝ cā añs febrē. Hic aūt pp dili-gentem doctrinā opus fuit Gal. ꝛ A. exponere: qd̄ merito pōt fieri. nā putrefactio q̄ est corruptio q̄dā i vnoquoqꝫ hu-mido pprie ꝛ s̄m nām calitatis ab aliena calitate. metheo. 4°. vñcūqꝫ ɔsurgat siue trāsmutatio totius sube corpis pu-trefiētis in corruptioneꝫ ab exteriori calore. 11. de inge. Un̄ Ysaac feb. 5°. Putrefactio est corruptio hūidis ꝛ liq̄dis cor-porib⁹ eueniēs pp ebullitionē ꝛ turbationeꝫ caloris ex̄nei. Sz id qd̄ dī: aut qꝛ mouet̄ ꝛ fluit ɔ̄riū ipsi est qd̄ scribitur. ꝑble. 22. putrescunt q̄deꝫ mota ois. ¶ Dōm q̄ duplex est

I

motus. Localis. vz. & a seipso feret: ac alterationis ab altero impressus. Mota siquidem per cum eveniunt & superflua expellant conservant a putrefactione: vt aialia & aer & aqua: que autem non moventur 2° ceu corpora dicta in aere quiescere putrescunt. Calidum enim continentis extraneum subingrediens ipsorum corrumpit calorem causando ebullitionem & alterationem in humidis ipsorum: & ideo vinum acescit in vase quando non fuerit plenum: & propterea quando non educitur quod de ipso movetur enim aer & alterat semiplenum amplius pleno oculus quidem communiter. metheo. 4°. & colliz. 3. duplex causa existit. Una quidem per sepultura calor extraneus quia calorem exhalare cogit naturalem & maxime cum vehementi fuerit continctus qualitatis: altera per accidens vt frigiditas. Quando enim calori obviatur extrinseco extinguit ipsum: & tunc ex materia calor alius generatur extraneus. ¶ Est autem quadruplex causa propter quam aliqua reliquis putrescunt amplius aut minus. Aut quia sit in ambiente calidiori. vnde hyeme minus quidem putrescit quam in aere & aqua modicum est calidum: & fit in aialium corporibus: & ideo tunc minus egrotantque tamen si egrotare contigerit magis depereunt. pbl. p. Uel quia sit coagulatum & maxime frido eius metallum vel adeps. Aut quia fervens vt ignis & spus. Uel quia movetur & fluit vt aqua & spus: sive sanguis arterialis. Aut quia mollis sit amplioris. In ea enim calor proprius est imensione ideo aqua divisa celerius putrescit. coniuncta vero minime: vt apparuit dictis et precunti. Et febrium per est triplex secundum quod magis aut minus vel mediocriter calor principat extraneo. Primo quidem causatur aut quia virtus digestiva est debilis omnino vt in nullum possit benignum transmutare quod putrescit superfluitatis. Existente et ipso commensurato pravo vel virtute non existente penitus imbecilli: humido putrescibili maiori ente vltime. Et talis quidem putredo neque colorem neque odorem aliquem habet determinatum: sed secundum substantiam eius semper quod putrescit alteratur & variatur aliquoque putrido colore principat albo & fetore: minime lenis existens & equalis per etiam pronosti. 1. Que quidem subsidens ad modum sanie putredinis denotat digestionem vt in febribus apparet materialibus: que autem in medio existit mediocris indicatio.

K pbie. 15.

Cap. 6.

Ter. co. 6. Cap. 3. in ma fine.

T. c. c. 46. L

Propter secundum autem sciendum quod quidam dixerunt digestionem competere causae coniuncte & antiqui demum sibi adversantes protulerunt causae solum antiquos puto suis sermonibus intellectum intellexisse sanum hiereticum causam antem velint aliquam duplicem facere: scilicet & coniunctam. In hoc tamen quod videtur sentire fumum putridum cor petentem non recipere digestionem forsitan vt apparebit non continet veritatem. Quid autem de hoc tertio videbitur dicendorum.

Propter tertium vero sciendum quod digestio principaliter competit causae medie iter vere coniunctam & antiquam vt minere putredinis. continuiter vero causae antique pronotate etiam prius. Et demum minime valde coniuncte causae dicte proprie: quod ostenditur: quia illi precipue competit digestio cui semper competit & per se talis autem est putredo: facit enim digestio cessare ipsam: manente substantia. Non autem habet causa existit antiqua. Neque enim sanguini peccanti quantitate solum proprie debetur digestio vt sentiunt. A. & Gal. mox evacues vsque ad animi defectionem. Neque etiam materie furiose debetur digestio nisi fortassis dicat quis ipsam non debere digeri per accidens eo quod natura per ipsius non tolerat effrenitatem sine periculo grandiori. vt Gal. in pluribus notat locis. ¶ Aut dicendum potius quod hec materie proportionatur digesti: quod ex ipsius appetit motu agitabili & furioso. Quare cris. 1. In materiis quidem solum furientibus rationabiliter quis secundum priusvetur pharmacia: cooperationem habens ad attractionis facilitatem superabundantium humidorum motus. Similiter materia mediocris existens multotiens in ventre aut capite potest sine digestione evacuari: & propterea cum natura extiterit: quia tamen plurimum causae antiquis est viscosum aut grossum vel subtile seu aliter in obedientia expulsionis affectum. Ideo sibi continuiter debetur digestio. Quod de causis conservativis appetit in techni. Perpetuo vero causae certe competit coniuncte cum non habeat pretactas substantias evacuationi inobedientes: quia tamen est calidior vel siccior aut mordicatior vel acutior sive venenosior quam expediat eget digestione: & ideo vehementiori statuo incendio facta syrupi & alia frigiditatis administrantur multeque partes confortantes dissolutas: corque proprie. Repellunt etiam ab ipso per ipsius epithimata confortativa super illud posita. Et propter istam intentionem in febribus effimeris potum fride & medicinas administramus frides. Amplius. 11. de inge. vult sapere Gal. ingenio: quia in vivente corpore fit putredo quod alterare potest & digerere ac reducere ad benignum quecumque putrefactorum sunt semiputrida & seminaliter virtutem habebit in sanationem. ¶ Etiam. tentantibus sanare febrem: necessarium est cessare facere putredinem vt due quidem fiant intentiones. Una quidem a febre. altera quidem a putredine: vt quod ipsius etiam putredinis factum est curetur: quod bis quod aperiunt perficitur: & quod fit prohibere: quod perficitur humorum obstruentium inhibitione: quorum duo vnum respicit putredinem causam. scilicet intermediam: tertium autem antecedentem. Et demum subditur secundum putredinem humorum & excretio & refrigeratio & semiputridorum est digestio. Adhuc quod plus habet de inobedientia in evacuationem & maiorem contrarietatem ad naturam diutiusque permanentem principaliter eget digestione quam talia cogat cessare. Hec autem est putredo cum omnis indigestionis maneries preter magis repleatur in ipsa quam in causa antiqua & vere coniuncta. Itaque digestio principaliter competit minere putredinis continuiter causae antique: demum coniuncte puta fuligini & putrido fumo.

Ter. co. 6. — M 4. p. tra. 2. ca. 7. post medium. Ut. 1. afo. co. afo. 2. circa fine. — Cap. 9. in tra finem. — Lib. 3. te. co. 81.

N

Cap. 4. circa medium.

Cap. 13. in medio.

O

Propter quartum vero. ad primum dicendum cum expone prius quod digestio sive alteratio putredinem faciat cessare manente substantia. Quod dupliciter videtur interpretandum: vno quidem secundum translationem arabicam habitem necesse est vt facias alterationem. scilicet quiescere putredinem: & substantia que fuit ante putredinem sit manens in corpore talis quoque substantia fuit humor. vnde secundum hoc exponetur manente substantia. vz. humorum: cum non amplius causa antiqua pertransit in coniunctam sicut alia videtur sonare translatio de quibus extat sermo quando dixit. Feruntur enim si ita contigat in humoribus putrescentibus accendi febrem. Aliter vero dulcius vt alteratio faciat putredinem cessare: non quidem secundum formam suam omnino quia tunc in statu iam non esset febris cum cesset a putredine & remaneat preter naturam existens etiam. Sed quod removeat substantias & qualitates actuales existentes in ipsa prohibentes causam expelli remanente ipsius substantia iterius adhuc inevacuata quam per evacuationem educitur demum vt mox subditur evacuatio est totam ex corpore substantiam educens. Uelut digestio proprie competit indispositioni substantie prohibenti eius eductionem. ¶ Et per hoc quod dicendum apparet: quia licet materia sit digesta manet tamen substantia humoris aut putredinis cum ipsa plus evacuatione tollatur. Quidam vero dicunt substantiam putredinis que est materia manere: non autem que forma cum sit iam digestione sublata. Quod veritatem non continet vsquequaque: cum in ea non paucos horribilitas adhuc & oppositio repleatur ad naturam: ita vt non solum materia inde monstretur sed & forma. ¶ Ad aliud dicendum quod fumus putridus licet non indigeat digestione propter substantiam: eget tamen propter qualitates primas & secundas: vt ostensum est continuas. Neque etiam omnino sic resolvitur cum parietes invenerit densos resistentes. Et ideo vt dictis ostenditur. 6. expedit fricationes & inunctiones corpori adducere. ¶ Ad aliud dicendum concessum esse prius. Illa etiam partitio non simplex est sed composita ex causa precustoditiva & curativa afo. 2°. 7. 11. de inge. ¶ Ad aliud dicendum quod licet causae vere coniuncte competat curatio convenit etiam vt ostensum est aliquo modo digestio. ¶ Ad aliud dicendum quod causa antiqua & media vt putredo habet rationem materie: quibus proprie debetur digestio. Fumus autem putridus est causa efficiens & aliud a predictis duabus. Sicut spiritus qui fit ab humorum subtilitate: aliud est ab ipsis ita vt fumus putridus a minera putredinis: & multo amplius a causa precedente. Aut abscindere causam efficientem. i. facientem ad esse causatum: & sic etiam materia & vltra omnis causa potest dici efficiens cum producat causatum. Quod etiam quidem intelligere nequeuntes multotiens expositione intellectus sanos pervertunt maiorum. Que alterius partis etiam apparent arguta.

P

Q Co. 2. scil. 22. iux. h. Ca. 2. iuxta finem.

Lenioris huius inquisitionis causa dubitatur an humor sit causa febris efficiens vel materia. Uidetur namque efficiens iuxta illud. Unum commune habitus preceptum efficientem vnamquamque harum causam abscindere prius etiam. Sermoque existit in curatione synoche. ¶ Et fulcitur vt tactum. Si namque humor cum eo quod

3. techni. tex. co. 91

A
Collr tex. cõ.30.
Cõ.6.in h.
Circa pn.

est cã efficiẽs:✝ecẽt ẽt mãlis:sic mã coĩcideret cũ agẽte ĩ vnũz qõ negatũ est phy.2. Tunc nãqz potẽtie ✝ actus dĩe valde opposite. Cõmẽtator ꝓhemio de aĩa starẽt vna. Tres nãqz cãe multotiẽs in vnũ veniunt numero vt forma ✝ finis. vel ſpẽ:✝ẽt agẽs cũ predictis:hõ.n.hoiem gñat. ℭ Adhuc de sensu ✝ sensato nec sanitatẽ neqz infirmitatẽ poſſe fieri carentibus vita:sed humor caret ea cũ ipsa sit cõsistentia per alimentũ. Tale võ nõ alitur sed alit ꝓp qõ humor non erit mã febris sed agẽs:✝ ꝙ amplius sanitas ✝ egritudo tñ inerũt mẽbro cũ ipsum maxie viuat. Et firmat:qꝛ ꝑ prima. ipsum ponit sanitatis ✝ egritudinis subm ꝓpinquũ. ℭ Et:i. agẽs est vnũ ꝑn^m ꝑmutationis ꝑ^m ꝯfinis aũt quietis. Talis autẽ est humor ꝓp prauas dispõnes illi coĩditas:mã ẽt ẽ ex quo fit aliqd cũ insit. phy.2.✝.5. metaph. Sed huius non est humor ad febrem cũ ea sit accidens ✝ ipsum nõ habeat mãm ex qua sed in qua. Humor itaqz non est febris materia.

Doct.1.c. 2.post pn.
Tex.c.15.
Tex.cõ.10.
B
Doc.1.c. 2.post pn.
Doc.2.fẽ. 1.c.2.i pn.
Cap.1.in medio.
Tra.1.ca. 2.in me.

In oppositum ꝑ.n. prima. Cãe.n. mãles posite in qbus sanitas ✝ egritudo mẽsurant sunt subiectũ qdẽ remotũ humores quos qdem in cãis ibidẽ nõ exꝑmit effectiuis. Et codẽ 2°. Cãe añtes sunt cãe corpales. ſ. humorales aut cõplonales vel cõpõnales. Scribit ẽt febriũ ✝ 4° ꝑmis:ꝙ tria sunt febriũ gña ſm triplex distincta sub. Nã effimera fundat in spiritib⁹ humoralis in humore seu putrida magis ✝ ethica in membris.
ℭ Rursus mã est ex q ✝c.ſʒ talr humor se hʒ ad febrẽ. Est nãqz qdã excessiuus ex calidis ✝ hu. pbl. ꝑ°. Ex dũt cãm mãlem ꝑportatur:igit humor est cã mãlis febris ✝ nõ efficiẽs.

pble.13.

Propter primũ qdẽ sciẽdũz ꝙ qd sit humor differentia ostensum.25.

Propter secundum võ sciendũ ꝙ aliq dixerunt ꝙ humor erat duplex. vnus qdẽ q est pᵒ mẽbri. Est nãqz imbibitus ✝ cõuiscatus cũ eo:✝ talis est mã sanitatis ✝ egritudis. Alius ĩ ꝯcauitatibus venarũ:✝ cã is extat sanitatis ✝ egritudinis effectiua. ℭ Sed id nõ valet:qꝛ ꝑ humor non remanet sed transiuit in mẽbrũ. Neqz scdõ vt ponũt est cã efficiens. vez mãlis magis vt videbit ꝯſter. ℭ Et ideo qdã exposuerũt humores. i. spermata eo ꝙ spiritibus ✝ mẽbris sunt ꝯtinua. Nõnulli moti ꝓpter pinducta simplr ꝯtulerũt humorem fore cãm efficientẽ ✝ nõ mãlẽ. Quidã võ mãlem exponentes efficientẽ. i. facientẽ ꝙ cã mãlis est ✝ faciens cuz sit vna quatuor cãꝝ ſm illud qõ subdit demũ:manifestuz võ ꝙ facientiũ cãrum ✝c. quod ẽt apparebit ex dicendis.

C

Propter tertiũ võ sciendũ vt persuaserũt non praue arguta ꝙ humor se hʒ ad febrẽ seu egritudinẽ in ratione cãe mãlis ✝ efficiẽtis: vt colli ʒ 3°. Occasiones egritudinũ mãliuz sunt:qñ humores quatuor egrediunt ab eoꝝ tẽperãtia in quãtitate aut q̃litate:✝ h accidit aut a pte mãe aut a pte efficientis. Subdit ẽt ꝙ hu. exeũt a nã ex duab⁹ partib⁹:a pte mãli ✝ efficiẽti sil. Qõ firmat:qꝛ sicut se hʒ hu. bon⁹ ad sanitatẽ:silr ✝ prauus ad egritudinẽ:ꝯrioꝝ.n. ꝯrij sunt effectus ✝ cãe silr. sed humor ꝑmanens sub decore nãe cã sanitatis extat mãlis. Ex ipso.n. surgit partiũ tẽperãtia. vñ phy.7. Sanitas est cõmẽsuratio quedã calidoꝝ ✝ frigidoꝝ aut eoꝝ q sunt i. frasidest humoꝝ ex qb⁹ cõponit corpus vt exponũt aut ad ꝯtinẽs. Silr humor sui tẽperata nã ꝯseruat aut efficit sanitatẽ. Ita ẽt in egritudine ꝯtingit ꝙ humor poterit hre rõnẽ cãe mãlis ✝ efficiẽtis. ℭ Amplius oẽ qõ fit:ex aliq sit vel in aliqõ ex agẽte. Cũ gño seu factio quelibet procedat ex potẽtia in actũ p aliqõ ens actu 9° meta. Sʒ febris sit:effectus enĩz ex aliquo ✝ in aliqõ:qꝛ suba ꝓprius gñat ex aliq:puta ex mã vere. Acciñs aũt ꝓprius fit in qõ:✝ẽt subm. Et firmat:qꝛ in humore repiunt duo:mã siue subm ipsi⁹:✝ q̃litas. Itaqz humor poterit hre cãe mãlis ✝ efficiẽtis rõnẽ ad febrẽ. Similiterqz in aliis mãlib⁹ morbis. Põt aũt ✝ qs apparenter dicere ꝙ humor sit cã mãlis febris ✝ nõ efficiens:qꝛ illud qõ causat febrẽ humoralẽ vel putridã est fumus seu fuligo putrida vt tactũ. Hic autẽ nõ est hũor:✝ẽt spũs nõ est sanguis:✝ sino essentialr differẽs penes medicos ab eoꝝ ꝯstituat ex ipso. dĩjs.48.✝.59. Neqz ẽt pfecte hũor vt ipse febrẽ perficit vt mãcũ oporteat tandẽ pctã fuliginẽ cor petere.

Cap.1.in pncipio.
D
T.cõ.17.
Tex.cõ.13.
E

Propter quartũ qdẽ. ad ꝑ^m dõm. Aut ꝙ idẽ nõ est cã mãlis ✝ efficiens:cũ humor vt visum eẽntialr differat a fuligine putrida ✝ a minera putredis silr. ℭ Uel dõm ꝙ in gñone ✝ fictiõe erit vt que subẽ. Id verificat maxime:cũ agẽtia ✝ patiẽtia i ea proprie oporteat distincta fore subõ ✝ loco. In generatione võ ſm quid vt accñtis q̃lis est sanitas ✝ egritudo:nõ sic necesse:vt ostẽdit mã vaporis:cui calidũ actiuũ inditũ adest:✝ forma occulta suscitata in tyriaca qua venenuz depellit. dĩa.178. Subiecta nãqz simpliciũ sunt mãe:eoꝝ võ qualitates efficiẽs. vñ ✝ in techni. Sex nõ nãlia ponunt mãe quedam sanitatis ✝ egritudinis. Sʒ ꝓut fuerit cõpetẽti vsu corpori administrate sũt ꝯseruãtes ✝ salutem prestãtes. Ita ✝ peccãtes in cõtẽperãtia egritudinis sunt cãe. Sufficit igit in hꝫ distinctio rõnis realis cã idẽtitate subiecti:aut lʒ mã ✝ agẽs non coincidant in vnũ numero vel spẽ:cõcurrere tñ psit in id qõ est idez subiecto. Qõ denotat mã eadẽ ✝ vera cũ misto. In qua sube elẽtoꝝ sunt mã:✝ qualitates illorum agens silr ✝ in ꝓposito. Põt ✝ quis exponere introductum efficientẽ. i. facientẽ. Ois enim cã aliqd facit mõ aliquo:silr per qõ inqt extranee Galy. id ꝓprie nõ esse nisi in egritudinibus q sunt ꝑmitiue tñ. ℭ Ad aliud dõm ꝙ Ar. sanitatẽ ✝ egritudinẽ toto retulit vt aiali in cõi:✝ nõ ptibus quibuscũqz. Qõ apparet:qꝛ demũ subdit. Necessariũ est aiali ſm qõ aial vnũqdqz sensum habere:✝ tñ ſm plures ipsius partes nõ est sensus. Uelut.n. ostẽdetur ꝙ nãlis hʒ determinare de pncipijs sanitatis ✝ egritudinis:que passiões sunt vite cuz de vita habeat negociari. ℭ Uel dõm ꝙ spũs ✝ hu. psit dici viuere:ad vitã enim ex ꝓpinquo ordinant. Et qõ deest ad paruũ apud intellectũ tanqꝫ nihil detrahere videtur. phyſi.2. Aut sanitatẽ tandẽ oẽm ✝ egritudinẽ ineẽ mẽbro ex aliis prioribus cãtas. Ex humoribus enim ✝ spiritibus laudabilibus tẽperata causat totius cõplexio:deinde cõpositio ✝ natura cõis. Ex istis autẽ sanitas in parte:ita ✝ egritudo ex his corruptis inducta tñ insit mẽbro. Qõ mõstratur qꝛ in cõe ipsius lesio concidit partis. ℭ Fulcimento võ dõm ꝙ subm dĩ duplr. Aut ꝓprius vt in quo fundatur dispositio:✝ ita humor subiectũ putride:spiritus effimere:mẽbrumqz ethice. Uel illud in quo manifestãtur operationes perfici seu corrumpi. Et mẽbrum quidẽ nosce fore maxime subiectũ sanitatis ✝ egritudinis. Huiꝰ enim dispõnes ꝑ^m idest imediate sunt in mẽbro:cõsequẽter aũt in spiritib⁹ ✝ humoribus. Sʒ primũ. i. anteqꝫ nihil plurime humoribus ✝ spiritibus. ℭ Ad aliud iam 2^m eius ambas ptes qd dõm apparuit:qñ humor ꝯcedit habere rõnẽ cãe efficientis mediate:sicut ẽt cãe mãlis:cũ effectus semp cãe sue proportionent imediate:ceu febris fuligini purulẽte q ipsius extat cõiuncta proprie cõuersiua:ab ipsa nãqz progreditur absqꝫ medio:sʒ materialis vt replẽ cã extat mediata.

Lib. sec. cõ.19.
F
3° techni. cõ.55.
G
Te.cõ.55.
H

ℭ Differentia. CLX.

Quod materia digesta nõ possit febris seu morbus cãri ostendit:qꝛ digõ alteratio est faciẽs cessare putredinẽ manẽte suba dĩa priori:hec aũt alteratio est digestio. Materie nãqz debet alteratio sicut diserasie sanatio. ℭ Ampli⁹ sublata cã tollit effectus cũ fulciat illa. Sʒ putredo cõiter febris ponit cã coniũcta ꝯuertibilr ipsam ꝯcomitans:qua ente morbus existit. Recedẽteqz iuxta Joãnitiũ prouenit sanitas. vñ Galy. Qñ prohibebimus putrefactionẽ nõ gñabitur ab ipsa febris. Hãc aũt remouẽt digerentia: vt cibus potus:exercitia ✝ medicine. ℭ Adhuc qñ cessat ebullitio in putredine cessat febris:

In libro de mac. rer. ✝ nãm. ca.3 dec. sant. ✝ egritudie 3. techni. cã.91.

I

cũ fumus putridus cor nõ petat. Sz mã digesta cessat ebullitio aliogn nõ eẽt digesta. ¶ Etĩ. Illud qd est motum a nã equatũ ⁊ cũoni pportiõ nõ cat febrez: cũ ex victoria ⁊ inequalitate quã obtinet supra nãm causet: hoc aũt est qd digestuz extat. ¶ Rursus digõ est cõplõ a pp:io ⁊ nãli calore ex cõtrariacẽtibus passiuis. diis. 50. Q aũt taĩe cũ sit dñatum nã febrẽ non causat oĩno. ¶ Palin. destructo subõ ⁊ acciñs perimitur cũ ipsius sit esse ab illo. Sz mã digesta tollit subm eius puta humor in quo fundabat. vñ dicta poni. Arabice. Alterationẽ qdẽ vt facias ita getare putredinẽ ⁊ subam q fuit añ putrefactionẽ sit remanẽs in corpe: pp qd Haly. vna intẽtionuz curationis est mutatio humoris donec quiescat putrefactio. Itaqz mã digesta febrẽ gñat nequaquam.

3 techni. co. 90.

Ca. 6. añ medium. K Colli. i. 2. ca. 11. cir. medium. ⁊ li. 1. c. 7. añ mediũ Tra. 2. ca. 7. post me. Colli. c. 3. post me. ⁊ ca. 10. 2. afoꝛi. afo. 30.

Oppositum arguũt qda h9 ex febriũ p. Manẽte ṽtute adhuc digestiua valoꝛ qui putrescit iteri9 humoꝛ in talẽ alterationez deuenit. Ex crisium ẽt libro cõsimilem asserũt sentẽm. ¶ Palin 4° prima. Et an sedimen laudabile est aliqđ nisi humoꝛ faciens egritudinẽ qui iam digestus est. Ex his qdẽ sentẽtibus ⁊ alijs nõ multũ ad id pcitãtibus: volunt digõnem ẽt hñte mã fieri febrem. ¶ Itidẽ cũ ad cãe remotionẽ: effectus nõ pmaneat: ⁊ si per digõnẽ cessaret putredo febrẽ inducẽs ipsa qesceret: cũ mã foret digesta. Sed in statu ea est plene digesta: p de crisi. cessabit igit febris. Cuius pñũ experimur: cuz tũc ipsa cuiusqz accñtia intẽdantur maxime. Circa. n. statũ pnuntiatum est ab Hip. oĩa intẽsiora synthomata existere. ¶ Amplius mã q digesta supponit est putredo: h9 aũt est pter nãm sibi inobediens ⁊ incoꝛruptibilis plene. Que ṽo talis febrez valet continuare. Itaqz mã digesta febrem potest causare.

Propter primũ qdẽ sciendũ: q mã febris putride de qua pncipali9 sermo est triplex. Una sigdẽ remota: vt humoꝛ seu repletio. Reliqua pp:io vt putredinis minera. Tertia ṽo causa vere cõiuncta rõnez hñs efficientis vt fuligo aut fumus putridus coꝛ petens imediate: oꝛia precedenti. Quid autem sit digestio differentia monstrauit. 50. Quid aũt febris. 87.

L

Propter scdm ṽo sciendũ: q aliqui dubitarũt ad vtrãqz partẽ in hoc quesito: Ipsumqz impertractatuz cũ sponsione grandi relinquentes. Aut qz eius videbat expositio difficilis vel plixa. Uidentũ tñ hi aliqñ innuere q mã digesta pfecte nõ causet febrez. Eo q expulsioni piũgatur imediate fere. Qd nũc per accidẽs vt apparebit existit solũ. ¶ Quidã ṽo apertius ptulerunt moti: eo q digestio faciat cessare putredinẽ febris causatiuam imediate mãm digestã febrẽ nõ inducere pfecte. Qualitatẽ tñ aiunt quãdã in mẽbris impressam ex inde febrem facere. Qd non valet fortasse: necqz quãtũ ad p^m cum eoruz motiuo vt monstrabit subsequenter: necqz quo ad 2^m: qz sic iam in oi foret putrida cũ ethica: cũ fe. putredinis subiectũ habeat humorẽ. Ethica ṽo mẽbrũ. Adhuc breuis quedaz passio nullam impressionẽ facit in partẽ: cui post abscessuz ipsius opus sit pcurationem superesse. tertio tertia.

M Tra. i. ca. 6. in pn.

Propter tertium ṽo sciendũ q mã digestat vt putredo cui qdẽ dictuz ppl9 rõnẽ digõnis anteri9 cõpetere febrẽ põt adhuc fouere: qd idicat 4° 2ª. ita nõ fit febris sublimatio cũ apparitiõe digõnis sicut nõ fit cũ digõne apatis doloꝛ vehemẽs: quod monstrat: qz quousqz intẽtiones curatiue nõ sunt adimplete febrẽ remouentes pmanebit ⁊ ipsa cũ aliter cessare non possit: sz mã digesta intẽtiones curationis cuncte non sunt cõplete. Sunt. n. tres. tt. de inge. putridoꝛ humorũ excretio refrigeratio ⁊ semiputridoꝛ digõ. vñ. 3. practice dicim9. oportere in medela febriũ ex putredine tribus nempe vti. Primũ est caloris febris extictio ac eius aduersatio. 2^m humoris putridi euõ: tertiuz ṽo ciboꝛ regimen ac potus electio: qd cibis ⁊ potib9 digestiuis ⁊ medicinis pficit vt pñr exponit. Due ṽo tñ tangunt in techni: alteratio. vz. ⁊ euoꝛ

Tra. 2. ca. 13. in fi.

Cap. 13. i medio. Cap. 9. in pncipio.

vñ Haly. tertiã qdẽ tacet Gal. q est se. curatio cũ frigidis ⁊ hu. pp manifestationẽ ei9: ⁊ qm ipsi9 est sermo in pseruatione sanitatis. Bertoldus ṽo alemanus Haly. stimulus infestus inqt ego dico q nõ tacuit sed in fine capli psegtur vbi dicit: deide sic venire ad eã q facta est ab illa egritudinem: quẽ qdẽ gratis in qmultis psatũ ipugnat: quãuis is desipuerit i nõnullis: nõ. n. factũ ẽ ab egritudie plerũqz post abscisionẽ febris: nõ ẽ aũt egritudo ea: cũ illa iã cessauerit per ei9 cãe cessationẽ cũ depẽderet ab ea: veꝛ alia qdaz discrasia i mẽbris relicta: nõdũ tñ ad multuz ipressa vt habituait sit inserta velut qñ ad sepationẽ ignis imensi ⁊ diutini caliditas in parietib9 eo aliquo remanet aliquãdiu: id aũt pfecte hi p h q diu qcũqz ṽo qst ad eã q adhuc sit in ipso entẽ. Et p illud tãdẽ manifestũ ṽo q ipsarũ discrasiaꝛ alteratio sanatio est. ¶ Etĩ. afo. 4. Apparet in egritudis mãlis sanationetris opoꝛtere pciderer: puta digõnem: seq ṽo discretionẽ. i. diuisionẽ ⁊ deinceps euõnem: sed in digõne vnũ tñ decurrit: nõ. n. in ipsa est euõ necqz discretio q ad euationẽ ordinatur: est tñ discretio qdã q est humoris a ptib9 gb9 adherebat sepatio. duplex itaqz est circa mãm educẽdam discretio aut fortassis triplex: si viscosoꝛũ incisio dicat discretio: pncipale nãqz digõnis est mãm vniformẽ ponere cum eius diuisione vt nulluz apertis meatibus patiat in expulsione obstaculũ. vnde post digestionẽ opz expulsionez consequi finalẽ. digestio igit sola: noꝛ sufficit: quare pronosticoꝛũ. 2. Multotiẽs egritudo iaz est digesta ⁊ nõ est processio sputi sm q opz: qd virtutis pringit imbecillitate pectus mouentis. vñ interioꝛ. 4. sm Hip. Quidã papligioꝛũ digesta expuentes paꝛ vixerũt. ¶ Q si dicat accñtaliter his pringere nõ valet. Nã si mã fuerit digõnis oẽm benignitatẽ sortita: ṽtute ẽt debili ente in nullũ machinaret versutũ. ¶ Itidem. Facta sanie mã est digesta: apparẽs pnosticoꝛ p. naz sanies fit calore vincẽte tandẽ nãliter: oꝛijs poribus: ita vt iam sit digesta calore in ea obtinẽte nãli: sed ita dispositã fe. inde lz minoꝛ educitur. vnde afoꝛis. 2°. Circa generationez sanici ⁊c. ¶ Amp. firmat qz febrium p. Putredo humoꝛ: que est in vasis: sic est ei que sm flegmones apata ⁊ alias pustulas. Sed in apatibus per saniei digõnem facta febris adhuc pmanet: imo in qbusdã intẽditur eruptio pnosticoꝛum 2°. ¶ Rursus in quo nõ modicã pa pringetur pter nãm põt inceptã alere febrẽ ⁊ ppie cũ mẽbra sunt iam disposita recipere. h9 ṽo est sanies quãtũcunqz a nã victa: naz ⁊ in ipsa res adhuc preter nãm cõstat non parua. pnosti. apparens febriũ primis ⁊ pharmacoꝛ. 5. ¶ Adhuc id in quo remanet ad nãm inimicitia, hoꝛribilitas, inflãmatio ⁊ serositas: põt febris habilitatẽ producere: h aũt diligẽter adurẽti in sanie seu mã quãtũcũqz digesta sunt reparata. nã p alterationẽ nõ tollit a mã magis nisi ad expulsionẽ inobediẽtia cũ h9 digõ non sit aliud: ex qbus cõuincitur putredinez nõ solũ fientẽ: veꝛ ẽt a digõne factam vt in dissolutione apparebit argutoꝛ febrẽ alere potentez. ¶ Sed circa pdicta dubitat: qz ex his saltem h q mã digesta febris ⁊ accñtia debeãt mitigari: cũ vt cũqz fuerit a nã dñata cuius equidez pñũ expimur. ¶ Dõm q hec mitigari hñt pter mãe vt arguitur digõnẽ. Q aũt intẽdat aut pter coꝛpis euenit habilitatẽ ac magis pp nãe impetuz ad excretionem mãe. vñ de accidẽti. 5. Febris causonica rigore accñte: qz mã h9 febris choleria rubea existẽs dum fortius mouetur augmentatur ⁊ magis accendit: ⁊ nullo mõ recedit nisi cholericus vomitus siue egestio aut nimis pringerit sudoꝛ. Et afo. 2°. Quibuscunqz crisis sit his nox difficilis poꝛtabilisqz añ poxi^m. Cõmẽtatoꝛ qdẽ: sit aũt nã discernẽte ab innatiuis nocitiua ⁊ ad excretionẽ preparante. Aialis enim virtus sm statum fatigatur qmultũ: ⁊ si vitalis pmaneat foꝛtis ⁊ naturalis.

N li. 3. c. 6. 90 Ibidez in fi. cõ. Te. c. 65.

Ter. c. 80. T. cõ. 10c. Colli. cõ. afo. 22. in medio.

O

Cõ. 67. in medio Colli. c. 4. post pn^m.

Colli. tec. ⁊ cõ. 44.

P Afoꝛ. 47. in pn. Cap. 5.

Te. cõ. 58. vsqz ad te. cõ. 63.

Cõ. 46 in tra finem Capo. 6. Colli. dis. 3. c. 5. ante medium.

Q

Ca. 5. post pncipium

Afoꝛ. 13. Colli. cõ. afoꝛ. 13. in pn. ⁊ 29 in fine.

Propter quartuz ṽo dõz. ad p^m q p digõnẽ nõ tollit dñaria putredinẽ: qd. n. putridũ extat nũqz vt ita põt ipmtridũ fore ac nã

le. sed digō remouet a putredine q̄litates excessiuas actua liter v̄tuti rebelles expulsiue: si. n. fuerit cal'a ifridat'. si hūi da siccat' ⁊ c̄ō. si aūt sbtilis igrossat' ⁊ c̄ō. Incidit' et q̄ visco sa in techni. nō tñ pōt ab ipsa hitū repellere et cū actu susce priuo p̄cipue ad febrē dispositio ente. ℭ Aut dōm ꝙ putre do est duplex. vna q̄dē fiens. altera v̄o facta. 11. de ige. Al teratio siq̄dē facit cessare putredinē fietē: nō aūt factā: corri git. n. ⁊ ɔterminat cām añtē ne ponat' sub ɔiuncta. Sciās tñ ꝙ putredo ꝓprius dī q̄ est in fieri ⁊ nō q̄ in facto esse: cū ipsa sit f̄m Ar. corruptio ⁊ Gal'. trāsmutatio. ōīa priori: q rē in fieri ⁊ nō in facto eē ꝓnūtiāt: putredo aūt facta ⁊ am plius fiens vt ꝓbatū nata est febrē in eē cāre inceptāq₃ p̄ci pue. ℭ Ad aliud dōm ꝙ putredis minera nō est cā febris vere ɔiūcta s₃ fuligo putrida cor petēs imediate: vt ōīa vi sum preeūte. vñ dicētes putredinē cām fore febri vnitam ⁊ ɔuertibilē duas solū ipsius ponūt cās: cum tñ sint tres expſ se: due quidē māles magis ceu p̄oree: ⁊ vna efficiēs sicut fu mus putridus a putredis minera realr alius exñs: vt sp̄us a sanguine ex q̄ gñat': ⁊ h̄ plures vndiq₃ moderni medico rū obsessi steterūt formidātes idē ɔ Ar. māle ponere p̄n^m ⁊ efficiēs: eo ꝙ in techni putāt humorē cām dici febris effi ciētē: qḋ nō est: s₃ fuligo vocata ab eodē iā aliud facta vt vi sum dīa. 87. ⁊ p̄us: quātum et cibi: medicine ⁊ alia possint de benignitate p̄stare putredini: ɔudū appuit. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ebullitio nō cessat vsqueq̄q₃ ⁊ oppositio quā h₃ pu tredo ad nām vt tactū ⁊ maxie cū sepi⁹ ac veri⁹ putredo ex tet in fieri. ℭ Ad aliud q̄d dōm p p̄^m appuit: ex eadē. n. ꝓtē ditur radice. ℭ Ad aliō dō₃ ꝙ sermo i radice ille de digō ne fit in iuuatiuo: hic autē de ipsa in nocitiuo est rō. ℭ Ad aliud dōm ꝙ putredo pōt duplr accipi: ⁊ ꝓ q̄litate magis ac pro corpe: ⁊ putredo q̄ nō est acciñs s₃ subo nullo egens alio subo. ℭ Alteri⁹ et ptis auctitates iducte putredinē ꝓtē dunt magis fietē q̄₃ factā de q̄ nulli extat du^m febrē cāre: q̄ re et in statu in putredie facta febris ⁊ q̄ ei⁹ itēdant' appuit.

ℭ Differentia. CLXI.

Quod in morbi

p̄ncipio competat eūo vī: q₂ Hip. In choantibus morbis siq̄d vī mouendū moue. Vñ Cōmen. Melius in p̄ncipiis eūare vt mi nor mā facto facilius nā possit digerere. ℭ Jnidē. s. ⁊. 13. de inge. Jubetur in p̄n° eūandum. ℭ Adhuc p̄cipiūt fere me dicoꝝ oēs in febribus sanguinis: vsq₃ ab lypothomiā eva cuādū: iubēt et in apoplia ⁊ sq̄nātia ⁊ talibus mox disferiā₃ eūare. ℭ Eti. eūandū illoꝝ p̄e q̄ v̄tus est fortior: cū ipsa eūo ne pturbet' ita vt maior idicatio in eūando sumat' a virtute afo. p̄°. Jd autē est a p̄n° cum nōdū fuerit pugna morbi de bilitata nā. ℭ Eti. ꝙ prohibeat' eūo in p̄n° id ex idigōne ac cidit mãe: pp qḋ Hipp. p̄cepit digesta medicari ⁊ eūari ma tura: sed q̄dā mãe in p̄n° et sunt digeste sicut plures sangui nee in stomacho natantes ⁊ fortassis cholerice furiose cū₃ non habeant aliq̄d prohibens eas moueri vt in sequētib⁹ ostendetur: in principio itaq₃ est euacuandum.

In contrarium

qm̄ Hip. p̄cipit pepana phar macare ⁊ mouere nō cruda ne q₃ i p̄ncipiis ⁊c̄. ℭ Eti. Qui eūat mã₃ idigestā ⁊ p̄cipue cū fuerit ad ap̄a collecta nihil eūat de mā s₃ destruit loca sana egritudini resistētia. re. a. afo. q̄rtie: ⁊ crisiū₃ p̄. ℭ Palin. 2. re. a. In pleuresi q̄ vt multū fit ex sanguine cholico venā p̄ cipit incidi cū dolor ascēderit i spatulis: ex tunc aūt passio iā₃ in augmētū vī ɔstare. ℭ Rursus. 9. de ige. Juuenē certato rē febrientē synocha putrida p̄cipit in. 8. hora 3^e noctis flo marisi₃ febris vī iā p̄n^m ptransisse cu₃ pēm terminet' in 4°. crisiū₃. 3. ⁊. 4. p̄°. ℭ Adhuc digestio humoris est habilita tio vt nā expellat' de facili sicut ostēsum. dīa. 50. S₃ in p̄n. nōdu₃ pōt tpis breuitate hui⁹ habilitatio cadere: vt. n. hat laudabile iudiciū op₃ digōnē diuisionē ⁊ excretionē₃ p̄ces sisse: afo. 4. ℭ Jnidē. Primo 4° enumeratis p̄miis morbis

dās: debes scire ꝙ dū iste timent' egritudines ⁊ nōdū in eas ceciderint plus secure cōceditur eis minutio: ⁊ qū in ipsas ceciderit i eaꝝ p̄ncipiis penitus flo° dimittat': q₂ humores subtiliat ⁊ eos p corpus fluere facit ⁊ sanguini cōmiscet eos sano: ⁊ est et qñ nihil ex eo qḋ op₃ eūat'. ℭ Amp. ars ⁊ me dicus imitant' nām: sed ea nō eūat i p̄ncipio pp mãe in ela borationem. in p̄ncipio igitur non est euacuādū sed fortas sis in statu magis quando materia fuerit digesta.

Propter primū

v̄o sciendū ꝙ q̄d sit eūo: quot et dī modis: dīa ondet'. 164. Eūo siq̄dē h̄ accipit' cōiter pro omni eductione siue fit san guinis abundātiis cū aliis hu. seu vnius determinati. Sci tum est et q̄d sit ⁊ quot modis sumat' p̄n^m dīa. 106. ⁊. 107. qḋ ꝓut est vnū de morbi tēporibus suscipitur in quesito.

Propter scdm

v̄o sciendū colli₃. 7. scribi ꝙ di gestione facta cōpetit expulsio: sed qñ nō apparet digō tunc dissensio repit' inter medicos: q₂ Gal. ⁊ medicorū ps maior dicūt mīme nos purgare de bere mā existe indigesta nisi egritudo fuerit in vltimo acui tatis. ⁊ subdit' post q̄dā ꝙ in febribus flegmaticis ⁊ melā cholicis. Rasis in eaꝝ purgat p̄n°: ⁊ erat ipsius opinio pe nitus Gal'. tñ dicit ɔ̄ūm manifeste: vt ꝙ minime debem⁹ in p̄n° febriu₃ melancholicaꝝ purgare. Et illud id idem in ep̄la scribitur ad Glauconē. Et illud est: q₂ finis harū egri tudinum est securus: nec expectat' digestio mala. Est autē series ad Glauconē tententi: mox a p̄n. neq₃ medicamē ali quod des temere: neq₃ purgationē vel detractionē ventris aut sanguinis facias nisi forte videris nimiā sanguis abun dātiā fore: tuncq₃ de brachio flobothoma sinistro. Qñ aūt videris manifeste cāe digōnis signa: dabis purgatoriū tūc melicum educēs nō semel: veꝝ quotiens putaueris ɔueni re. Post hec q̄dē diebus interiectis paucis tyriacā diatesse ron accipere suademus ⁊ alia talia: ex q̄bus ꝓbatū nobis est oibus: id qḋ opiū quirinaicū₃ recipit: ꝙ si mox a p̄n° ta le q̄d bis dederis obest q̄₃maxime. nā ex vna quartana du as facies: ac ex duabus tres: aut ex leui fortiorē: ⁊ i pericu lum hoiem deducēs facies vt nō viuat. Demum v̄o sermo ɔtinuat' auerroisticus: sed flegmatica est male determinatio nis: ⁊ pp hoc necium existit vt infirmus euacuet' preter ꝙ expectetur perfecta digestio: ⁊ ideo medicus d₃ prius inci pere a subtiliatiuis ⁊ incisiuis per hebdomadam vnā quo peracto incipiendum pharmacare: quid autem de hoc sen tiendum tertio monstrabitur dicendorum.

Propter tertium

v̄o p̄mitus v̄itas apiat' q̄ñ tite deinceps gr̄a hui⁹ ostē do an i horis sit aliis eūandū vel silēdū oino. ℭ Propter p̄^m. q̄dē ho⁹ sciēdū ꝙ eūo 2^x existit. vna q̄dē eradicatiua ⁊ perfe cta qua totalr peccans mā exhibit' a corpe. Reliqua v̄o mi noratiua impfecta p quā aliq̄d eūat' mãe: vt nā potētior tā de₃ reddat' sup residuo. vñ. 11. de inge. alleuiata. n. eūone q̄ dispēsat corpa nā: ⁊ deponēs qḋ aggrauat ipsa₃ velut onus aliqḋ dñabit' reliq̄ facile: ⁊ digeret qḋ digeri pōt ac excer net qḋ poterit excerni: qḋ et appet ex p̄ 4°. ⁊ 14° 3°. ℭ Dei ceps vtiq₃ ad q̄situ magis dōm ꝙ egritudo cui de te debet' eūo aut est vt de ipsa spes hēat' salutis aut mīme: imo signa iam mortis apparēt future in qua q̄dē nō op₃. 11. de inge. ⁊ p̄° ⁊ 2° afo. eūare: ac velut medicinare neq₃ in p̄n. neq₃ in tpe alio: nō. n. op₃ in non victuris conari sed futura p̄dicere: ⁊ ita ide recedē cū in talib⁹ vanū fit detrahi ab idiotis p ea q̄ sanāt multos auxilia. medici tñ q̄ñq₃ ne defectus appeat i arte aut artifice conant' circa tales practicare: vt et apople ticos spasmatos ex inanitione irrecupabilr syncopatos ⁊ ptisicos p̄fectos: cū p̄dictione tñ appens de inge. pot. vnde Mes. de apoplia. Ut nō appareat ex pte opantis defectus conaberis a p̄n°. mā₃ subtrahē iquātū pote. Si aūt morb⁹ extat de q̄ spes hēat' salutis: aut ipsius q̄dē mā colligit' ad vnū locū vel in oēs seu plures sp̄git' corporis ptes. Primū

I

sigdē duplr: qz hꝫ mā vel est in fluxu tota vt aggregeť ī lo cū aut iā pro magna coaceruata existit in eo parte: vt cāno apa qḋ est egritudo fieñ ptiz. vz. iā facta ⁊ hꝫ pté futurā. 13. de ing e. Si aūt est in fieri ,ppriecꝫ qñ ipsi⁹ mā extiterit san/ guinea: fueritqꝫ p viā reumatis nbi eūo debeť ēt in pn. ma gis eradicatiua: dū v̄tus ⁊ alia ei ꝯsentiāt ,pportionabilia. afo. 1. Qñ. n. mā sanguis i quē locū defluit vt in flonē colli/ gať ea eūata vel oino gerať futurꝫ apa seu modicū pmane/ bit ipsius: qḋ ēt in mā pōt ꝯtigere cholica cū p hūc ꝯtingat apa fieri modū. ¶ Si aūt mā fuerit pro maiori pte in loco coaceruata ⁊ egritudo fm pté facta: tūc eidem minoratiua debeť eūo solū. 13. de ige. ⁊ in techni appareñs: eūatiu⁹. n. to tū nō solū in plectorica dispōne: sed ⁊ pp magnitudiné pas/ sionis ꝯsistēté ēt in toto corpe humor cōmoderatiōe: dolor eni ⁊ calor flegminātis ptis cāe reumatis sūt ⁊ si sine sup/ fluitate corpus extiterit: hac. n. eūone nā alleuiatur sup resi duo. silr euitať timore rupture añ ipsi⁹ maturationez. vñ p̄

K

4ᵒ. Qui hꝫ apa minuēdus ē qñ timeť ne apiat añqꝫ matu reť: šz nō idiguerit ⁊ nō fuerit ei multi⁴ᵒ: eūo v̄o sibi nō de/ beť eradicatiua. vñ vt tactū re. a. 4. Quicūqꝫ flegminātis i pn⁰ egritudinū mox conanť soluere forti pharmacia: ⁊ ce/ teri qdē ⁊ flegminātis nihil aufert: necꝫ. n. remittiť cruda eriī s passionis resistētia egritudini ⁊ sana colliquātqꝫre. A. p̄ 4ᵒ. Cū humor fuerit in vno mēbro cōprehēsus nullo mō moueať donec matureť ⁊ essentiā hēat ꝑatā. Silr. n. fiet ceu siqs arborē conareť euellere a terra p̄us lateralr in se/ paratā: necesse qdē fit vel frāgi ipsam aut non euellere nisi cū grādi terre disruptione: ⁊ ita nō fit in pn⁰ eūare šz in sta/ tu oīmō nō eūet nā. ¶ Si aūt mā p plures aut oēs corpis extiterit ptes dispsa tūc vel egritudiné ꝯstituit chronicā aut acutā: sigdē lōgā ceu ex flate ꝯtingenté ⁊ media aut corpus erit repletū inanitū vel mediū: tunc nō opus fit eūare vt sic

L

mō quocꝫ qḋ forsan sensit iuxta iducta Gal. ad Glauconē: nisi fortassis timereť apa ex casu vel pcussiōe. Si aūt fuerit mediū ⁊ ,ppie repletū eget eūone in pn⁰ minoratiua vt nā ꝯforteť sup residua taz p educ^{tiuum} sang. vt appꝫuit. 11. ⁊. 13. de inge. qꝫ ēt p pharmacū suo mō. Almāsor. n. 10. docet mino ratiue in fe. fridis eūare in cap exordio. vñ. 4. p⁴ de fe. flati ca. Ego nō diligo expectationē digōnis ⁊ lenificatiōis cum eis q̄ diximus ꝑus: imo opꝫ vt eūeť aliqd ⁊ expecteť in reliq̄ visquequo digeraťꝫq ⁊ medicinā de turbith exhibeñ ꝯstructā ex eo ⁊ çiçib. ⁊ çuccharo pulueriçatis. In cura sigdē q̄rta/ ne ibidē spēs q̄rtane hūt iudicia in qb⁹ cōicātroēs. n. i pn⁰ minuunť. Subdiť ēt post aliq̄: si opꝫ eūeť a pn⁰ de hu. facié te febrē aliqd ad alleuiādū ⁊ mūdificādū: hꝫ aūt eūo facié da est p̄us ⁊ cū debili me^{na} leniter eūando: nō aūt cum forti eradicādo vt subtile eūeť ⁊ grossuz remaneat ifixū indige/ stuz: ita. n. nō eūať aliqd de mā šz potius sana debilitantur loca egritudini resistētia: ⁊ pcipue cum mā fuerit grossa cō

M

pacta. ¶ Si āt mā nō fuerit chronica tunc aut erit vehemē tis acuitatis: qz furiose aut alr sigdē ꝑus vel erit cholerica seu sanguinea. De nāqꝫ māe vñr furiose qñqꝫ reddi aut rō/ ne q̄litatis: vt cholerica. vel quantitatis sicut sanguis exube rās oino. Interdū ēt dī egritudo furiosa rōne loci cū mā q̄/ cūqꝫ fuerit in loco collecta qua nobilis ipediať actus. Sic itaqꝫ 3ᵒ pōt dici egritudo furiosa ,ppie qdez ceu cholerica. Illa. n. apud Gal. est q̄ ad modū aialium ad coituz moueť furiētiū repentine sui subtilitate ac caliditate effrenis. Cōiter sanguis qdē mā dī furiosa: improprie v̄o ⁊ silitudinarie dici pōt rōne loci nobilis aut multi sensus vbi ꝯtineť vt mā cau sans in cerebro apoplexiaz aut in gula sq̄nātiā vel in intestinis iliacā seu colicā dolore vehemētissimo q̄ furiosa ,ppie i pn⁰ est eūanda: iuxta Hip. ⁊ alios ēt eradicatiue vt timore mo/ bilitatis ⁊ furie ipsi⁹ ne in cor trāslata iterimat extēplo: aut in aliqd cōprincipaliū collecta mēbror inducat apa: tūz ēt qz subtilis mobilis. q. digesta existit ⁊ parata eductioni: p par. n. pticipat dispōnib⁹ ꝓhibētib⁹ humoris indigōne ipsi⁹ eductionē. vñ crisiū p̄. In his solū rōnabilr qs fm pn⁰ vteť pharmacia cooꝑatione hn̄. ad attractionis facilitaté sup/ abūdātiū hu. motus. Et col. 7. hu. acutissimi exñt subtiles: qz ibi nō est grossities necꝫ viscositas q̄ medicine ꝓhibeāt opōné laxatiuā: et šz cū pharmaca solutiua sint cal'a vt dicunt ⁊ sicca: q̄ aūt talia mām incitāt magis ad furiā. ¶ Dēm q̄

N

h solūmō nocu^{m} inducūt: qz suis q̄. itatib⁹ pmis excedūt: fe brē icitāt: mām exagitāt in fieri: sed illud pōt remoueri mi/ scēdo cū eis frigida ⁊ hu. sicut cū scamonea myrabolanos citrinos succū granator syracost syrasothre q̄ taliū. Cōfe/ runt aūt in facto esse nō parū aut alleuiari cor pus exhibē do quātitaté: vel cū medicis bñdictis fridis mollib⁹ educē do ceu lenitiua ⁊ lubrificatiua nota. Sigdez mā fuerit san/ guinea sua fouēs quātitate supflua mox op⁹ fit ipsaz a pn. eūare: ita q̄ nō pare visqꝫ ad syncopiz ducere ceu fere oēs cō cedūt medicor. 164. Et merito: tū qz i sanguine nō expecta tur vt in alijs digō. vñ 4ᵒ p⁰. Apomis qñ est intētio sana non est in gñe illi⁹ de quo expectať digō expectatione q̄ est in so

O

lutiuis: ⁊ nō expectať ipsa nisi in hu. alijs: tūz qñ timor est ipsi⁹ ne in loca pncipaliora occurrat suffocatione: calorē ex tiguēdo ꝯfestiz inatuz: vel crepenť vasa. afo. 1. ⁊ in de bona hitudine. Ista tñ nosce eūo i pn⁰ facta eradicatiue nō q̄cūqꝫ synthoc^{ha} magis q̄ꝫ vi extat nāe. silis nāqꝫ est cibationi facte in nō sua hora: puta in pxrismis qñ casus timeť v̄tutis. 4ᵒ p⁰. Utrobiqꝫ. n. fit ne v̄tus succūbat in labore fatigata pro pe futuro. ¶ Si v̄o mā non fuerit vehemētis acuitatis ve q̄ infra pmā 4^{am} vel septimā terminetur šz acuta simplr ⁊ nō furiosa quiescēs: dansqꝫ nāe spatiū ad digōné ⁊ securaz q̄ v̄tus visqꝫ ad maturitatis horā pduret: tūc sufficit eūo si cor pus nō fuerit inanitū in pn⁰ minoratiua vt nā exonerata in citeť sup residuū ⁊ nō eradicatiua: cū nōdū fit digesta necꝫ subtilis agitabilis aut sanguinea valde: qḋ ex sermonibus

P

apparet in de ige. pinductis: ⁊ in techni. vñ p 4ᵒ. In febre sanguinea nece est vt eūo fiat cū minutiōe nō supflua in pn⁰ i. minoratiua ⁊ supflua qñ affuerit fe. maturatio q̄ multo/ tiēs remoueť in hora flomie. Si v̄o mā fuerit talis cholica silr mō vt sanguiné opꝫ eūare: vt. 10. Alm. appeꝫ vt i tertia/ na ⁊ causone doceť in pn⁰ leuiter eūare qué ⁊ Halya. comi taťꝫre. A. Opꝫ vt tu pperes i pmis ⁊ lenias lenitate q̄dā. Et de tertiana inqt notha. de solutiuis in pncipijs sint ea q̄ sunt ppinqora eq̄litati. vñ Auer. Egri^{tudines} q̄ nō sunt acute. s. valde ⁊ fuerit ex hu. subtilib⁹ sic est v̄a tertiana q̄ nō ptrāsit vltra 7^{m} port^{m} dic. A. q̄ expectare debem⁹ digōné eo q̄ di gestio ē hu. subtilis igrossatio. igiť appeꝫ q̄ i pn⁰ cōperit eūo minoratiua si mā nō fit acutissima: si aūt fuerit tūc eradicati/ ua. ¶ Propter 2^{m} hꝫ scié^{m} q̄ i aug^{to} nō cōpetit eūo saltē era dicatiua: qz forte mā furiosa iādudū pnitié ituliss et: est ēt tē mā in pte iā iserta ⁊ v̄tus ipugnata. Minoratiua tñ pōt cō/ petere ⁊ ,ppie i egritudib⁹ lōgis i qb⁹ qdē q̄ñ di tpe ptiz dꝫ digerere ⁊ fm parté eūare vt nā nō permaneat aggrauata.

Q

¶ In statu qꝫ attēdēdū: qm̄ si mā fuerit digesta vincēte nā: tūc nihil arte opandū sed totū nāe cōmittendum. vñ afo. 1. Que iudicanť ⁊ q̄ iudicata sunt ⁊c. Et 2ᵒ pcipiť meli⁹ fore i statu silētiū hre imuens statū vincētis nāe cū talis sit vt mul tū: iuxta illō afo. 2. Scim⁹ q̄ egrotātiū q̄ saluanť pñs sunt morientib⁹ pter qꝫ nisi qñ pestilētiosa fuerit constō. Si v̄o nā fuerit īpotēs mām in statu digestā educē: tūc opꝫ medicum ipsi⁹ defectū supplēdo illaz eūare. Vñ mox subdit: que opꝫ agē vñcūqꝫ repit nā ⁊ reliq̄: ⁊. 4. p⁴. Si humor nō est digestus nō moueas nisi i pn⁰: apō statū v̄o nō moueas aliqd donec vicat nā ⁊ digerat: ⁊ si ipsa nō mouet: mouetur hora motus ei⁹: ⁊ si ea mouet aut mouit tūc dimitte ipsaz ⁊ opōné eius. ¶ In declinatiōe aūt silr mō qñ pfecte succedit crisis in statu facte nō est eūandū arte cū nā sufficienter eūauerit qḋ est ꝯ cōiter practicātes volētes oēs cōualescētes eūare sperātes inde suscipe ampliora: ita vt ⁊ oēm actū ⁊ crisim nāe faciāt icōplete. Ueri. n. ꝯualescētes eūone nō egēt cū eis insit san.

A paucꝰ ꝛ bonꝰ. Non veri aũt his bñtes opposite. dĩa.130. Si autẽ diminute opꝫ qd̓ deficit ex ipsius opere perficere. ℭ Noscite ꝙ sic in pñºtpis morbi competit ꝑus eductio ꝛ ꝯñr in statu: ita tpe veris ꝛ autũni demũsvt demñant ꝙ pur gatiõis studiũ appetunt tps vernum ꝛ autumni aptius.

Propter quartũ qdẽ ad pᵐ dõm eũonez mi noratiuã ꝯcessaꝫ fore i pñº quã itellexit in initio hip. non aũt eradicatiuã nisi mã fue rit acuitatis multe: qd̓ ide rariꝰ fꝫ hip. accidit. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ Gal. audire de eũone minoratiua est: nõ ãt est radi catiua. ℭ Ad aliud sĩr appet qꝛ talis mã dĩ sĩr furiosa: ꝛ sĩr ad aliõ noie furiositatis extẽso pñt eqdẽ huiꝰ furiose nũcupari egritudies. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ iꝫ vt̃ꝰ sit forꝫ i pñº nõdũ existit. ℭ Ad aliõ qd sĩr dõꝫ iã visũ. ℭ Alteriꝰ ptis iducta sĩr suis ꝓcedũt vijs. Ad quoꝝ qdẽ pᵐ ꝛ 2ᵐ dõm ꝙ eũone pfecta eũanda est mã iã digesta ꝛ nõ ꝑus qñ nõ eũat nã. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ hip. ꝑ curauit pleureim cura rẽtati

B ua magis ꝙ̃ vã cũ calefactorijs incipiẽdo: vel ꝙ egritudo adhuc est in pñº qñ dolor ascẽdit in costas ꝛ ꝓprie qñ ipsa fuerit tpis lõgioris curã trahẽs ide: nũc eũat in pñº pñcipiã te: ac añ si ꝓpedat meitꝰ. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ Gal. mox a pñº

C iuuenẽ flõmasset nisi fuissent alij medici: qꝛ qdã fieri iube bãt: qdã võ inhibebãt. ℭ Ad aliud sĩr appet per ꝑdicta. ℭ Ad aliud qd dõm appet dĩa.168. Aut dõꝫ ꝙ A. nõ sim pl̃r negat flõmãdũ eẽꝫ qd̓ non est adeo tutũ cũ qs ceciderit in egritudies sic ꝑus: ꝛ id sentit .4.pᵃ. Qñ.n. postponit flõmia apõ pñᵐ egritudis nõ est ei itẽtio ꝛ fortasse iterficit p aduẽtũ debilitatis ṽtutis: ꝛ iõ cõsulit vt suspẽdat flõmia inq̃ꝫᵐ sit poĩe: vl̃ qꝛ i egritu ꝑdict̃ ẽ sãguis subtilis paucꝰ bonꝰ: ꝛ hu. praui ebulliẽtes ꝓp egriᵉ vl̃ crudi vehemẽtio ribꝰ. Crudi hu. exñtes añq̃ꝫ icipiãt gñãre morbos caute sũt eũandi. Jã ꝛo febriẽtes nulloº. vñ timẽdũ ne flõº bonũ san. rapiat ꝛ ꝑuũ omittat. Aut negat tñ eũonẽ eradicatiuã nõ aũt mioratiuã. ℭ Ad aliõ dõm ꝙ nõ cõpetit eũo eradi catiua nisi mã digesta dũmõ furiosa fuerit minime. ℭ Ad aliud qdẽ dõꝫ: vt dĩa.149. notat. ℭ Diffe. CLXII.

Uod euacuatio cãe cõpetat ꝯiũ cte solũꝫ oñdit: qm̃ ipa ei debet qd̓ egritudinẽ cãt. ꝓp.n. cãusatiuũ egriⁿⁱˢ eũo admistrat. Hvõ cã extat ꝯiun cta. ℭ Rursus i techni. Opꝫ ascidẽ vnãquãq̃ꝫ cãꝝ efficiẽtiũ: hꝫ aũt cã est ꝯiuncta p scdãq̃ꝫ egritudinem causat. ℭ Eti. Egritudo nõ cessat i nisi cãe ipsius abscisiõe imediate q̃lis quidez in coniuncta: qd̓ cura cursatis signat ex techni. Competit ergo eũo coniuncte tm̃ cause.

In oppositum vt ꝙ añti solum monstrat: qm̃ cum cã cõiuncta sit in statu vl̃ vel paroxismo potior: tũc ei qdem deberet eũo cuius faiki tas dĩa appebit ꝯñti. ℭ Palin. Eũo sit ad ꝑseruationẽ: sꝫ talis debet cãe añti: qd̓ oñdit ex techni de ꝑ custodis egri tudinis ñedẽ: itaq̃ꝫ eũo cãe añti debetur ꝛ non coniuncte.

D Propter primũ qdẽ sciẽᵐ ꝙ qd sit eũo: qdq̃ꝫ purgatio ꝛ q̃lo differãt ꝛ q̃lit ꝯueniãt: dĩa videbit.164. Hic eũo ẽt cõit accipit ꝓ q̃ cũq̃ꝫ hũoris eductiõe siue hũoꝝ peccãtiũ q̃liᵗᵉ vel q̃ñtitate.

Propter secundum võ sciẽdum ꝙ aliqui ex arguẽtis ꝓmoti di xerunt euacuationem competere solum añti cãe ꝛ non cõ iuncte: quorum defectus monstrabitur ex dicendis.

Propter tertiũ qdẽ dõm ꝙ eũo pñcipalr de bet cãe añti: ꝯñr võ cõiuncte siue putredis minere. ꝛ 3ᵃ vẽ dicte ꝯiũcte vt fuligini seu fu mo putrido: qd̓ oñdit: qm̃ eũo cõpetit ꝑ ꝛ ꝑ se ꝑcedẽti cãe nõ ꝑmissa ẽt iterdũ digõne minere ãt putredinis nõ ꝯuenit nisi post digõnẽ: cuꝫ digõ eã faciat cessare. dĩa.160. Dige stãq̃ꝫ oporteat medicari i ea cui resistit eductioni maxime: nõ aũt adeo replõ. Adhuc eũo debet ꝑ ꝑus hu. pato corrũ pi: ꝯñr qdẽ corrupto. ꝑ 4ᵃ. Sꝫ cã ꝑcedẽs est sicut hũor qui spꝰ est corrũpi: putrescens võ vt corruptꝰ. Palin cãe añti debet eũo ꝑ flõmiã scarificationeꝫ: purgationẽ. Putredini aũt rarissime ꝑ h debet eũo: cũ ab eũandorũ secesseris non parũ nã fumat.n. nũ sic replens. Qd aũt ita manifestũ sit ex illis. In exercitãtibꝰ ad sũmũ cuꝫ alijs multis. vñ de ige.8. Melius eũantes qd̓ ꝑus cacochimie ad expurgãdum ob structiones ire. cõpetit igit̃ ꝑ ꝑus cãe añti. ℭ Qd võ demũ cõperat eductio putredini scribit in tech. ita. Qñ aliq̃ hu miditas ꝑter nãm cõtinet in mẽbro curatio ipfecta eũone quẽadmodũ in putredibꝰ. i.11. aũt de ige. Expurgare opꝫ putrefacta eoꝝ q̃ a puⁿᶦ laborãt corpoꝝ: ꝛ ꝑ vrinã: ꝛ vẽtrẽ ꝛ sudorẽ ꝛ vomitũ. Dico ẽt ꝙ cãe ꝯiuncte certe: vꝫ pote fu mo putrido seu fuligini cõpetit eũo q̃dã sic ꝑ respirationẽs fm cutẽ. Est nãq̃ꝫ talis aliq̃. in tech. ꝛ.8. de ige. cura estimẽ fcã ꝑclusiõe vaporis calĩ. Et in parietibꝰ fe. syncopaĩe hũo rosani nulla melior cura ẽ fricatiõe: ac demũ inũctiõe. 12. ꝺ ige. Nullã aliã iueni eũonẽ i n eis: nisi eã q̃ ꝑ fricationẽ: q̃re Monachꝰ: qd ꝑter fricationẽ faciõ ignoro. Apiunt nãq̃ꝫ

F ide pori ꝛ fumꝰ h trãspirat ꝛ corruptꝰ. Sic itaq̃ꝫ ex his ꝯcin dit ꝙ eũo ꝑact̃ tribꝰ ꝯuenit cãis: veꝝ pñcipaliꝰ añti debet: scdario minẽ puᵃˢ ꝛ ꝯñr fuligini putredini seu fumosq̃ ãt hꝫ q̃ñti rel: q: dĩa mõstrata pori ꝛ ꝯñti: hec.n. illaꝝ ꝯsona.

Propter quartũ qdẽ sciẽdũ ꝙ ex ꝑfat̃ ino tuit qd ad vtriusq̃ꝫ ꝑt̃ dõꝫ obs: qm̃ ꝯcedẽdũ ꝙ cã ẽt ꝯiuncta certa suo indiget eũone mõ: ꝛ in statu sĩr: scũ nã nõ possit ꝑficẽ volẽs eũare. Tunc nãq̃ꝫ ꝑceptũ ẽ medico ducẽ vbicũq̃ꝫ ea repit maxime ꝑ ꝯue niẽtia loca. Si ãt putredo cã dicat simplr ꝯiuncta non mi nus sibi competit eũo cum ipsa expulsa fumꝰ cesset putri dus cor petere. Sĩr ꝯcedẽdũ ꝙ cõpetit eũo cãe añti ꝛ pñ cipalius eo ꝙ repiet: repĩoni ãt ꝑ se debet eũo. ꝑ accñs tñ sepiꝰ nõ eũat cũ dispõnes sint in ea ꝓhibẽtes eiusdem edu ctionẽ: ꝛ idcirco ingeniati sunt medici digõnẽ ꝑmittere q̃ multũ eũoni. Cauẽt tñ ne digerãt in repletis magis nisi eũo

G ꝑcesserit q̃ dã: timẽtes ne apitiuis digerẽtibꝰ mã examplia ta oppilõnẽ vehemẽtiorẽ iducat: ꝛ ꝑ ꝯñs putredinẽ ꝛ febrẽ vel egrum ad suffocationẽ ꝑpet. vñ.8. de inge. Periculum est obstructionẽ auferentibꝰ nobis anteq̃ꝫ eũemus obstru ctiones amplius incumeari. ℭ Differentia. CLXIII.

Uod mouendum in diebꝰ mo tꝰ egritudi nis oñdit: qm̃.11. de ige. In cura synochaꝝ pu tridaꝝ ꝑcipit eũari ꝑ vomitũ: secessũꝫ ꝛ vrinã: he aũt in ꝑoxismis ꝯstãt sp: cuꝫ vnꝰ eaꝝ sit is a pñº vsq̃ꝫ ad finẽ. de ige.9. Et tñ ꝑcipit ibideꝫ eũari vsq̃ꝫ ad typorbomiã in eis tãq̃ꝫ cura fm Gal. eaꝝ exñte ꝑfecta. Et fulcit qm̃ ipse ibi quẽdã febriẽtẽ synocha putrida flõma uit in.8. hora noctis. 3º instante ꝑoxismo. Erat.n. fe. ex san guine putrefacto cuiꝰ subtile ꝯuertit in cholerã ꝛ grossiꝰ in melaꝫ: scdis febriũ ꝛ crisiũ. Chola võ de 3º mouet i 3ᵐ. ℭ Eti. Egritudo furiosa existit in ꝑoxismo ꝛ motu vehe mẽtissimo: ꝛ tñ ꝑcipit mox eũari quocũq̃ꝫ mõ. ℭ Pali. 4. pᵃ ꝑcipit motũ fieri añ ꝑoxismũ: ꝛ tñ ẽ tũc qs motꝰ morbi. ℭ Rursus ibidẽ medicꝰ est adiutor nãe ꝛ nõ ipediẽs eam. Sed in die motꝰ egritudis laborat ṽtus vt expellat qd̓ cõ tristat. cũ igit auxiliũ ꝯferẽtiã iporret iuuãda erit nã medi ci subsidio mõ.n. est ipoꝫ vt tactũ ipediẽs. ℭ Amp. afo. pᵃ.

H Vñcũq̃ꝫ repit nã ide ducere ꝑ ꝯueniẽtia loca. ꝛ sĩr q̃ñcũq̃ꝫ hipp. fuerit breuiloquus vno sermone multos subaudies vt de ipso multotiens testat Gal. ℭ Iridem mã que est in motu amplius ꝛ velocius expellit q̃ꝫ illa que in quiete: sꝫ in die motus egritudinis h euenit. ℭ Adhuc medicꝰ imi tat nãm pᵃ ꝛ 4ᵃ afo. sed nã eũat in die motꝰ egritudinis: ac etiã laudabilr: euacuãdum igit in die motus egritudinis.

In cõtrarium qm̃ pº 4ᵃ neq̃ꝫ flõmia aut eũo est facienda in die motꝰ illius: qꝛ est

Concil. ꝑ

Marginal notes: Ari.1.co. 2.pᵃ.me. — Li.3.c.5. — Li.3.tec. cõ.134. — Li.3.c.6. — Colli. ca. 2.cir. ꝑnc. ꝛ ca.20. in ꝑncipio. — Afo.3. pᵃ ꝑticule. — Cap.4. pº ꝑncipiũ. — Lib.3.te. cõ.138. — Cap.9. in ꝑncipio. — Li.3.tec. cõ.— Cap.4. — Ca.3 ꝑn. — Colli.12º ꝑticula. megate. chnis pº ꝑncipiũ. — Afo.21. pᵃ ꝑticule. — Cap 4. pº ꝑnci. — Cap.9. in ꝑnci. — Cap.1. in ꝑncipio. — Cap.4. in medio. — Ubi sup̃ imediate. — Ca.10. in medio. — Ca.12. de fus finem. — Colli. tra. 2.c.7. ante me.ꝛ.ꝺ.fi. Uersus fi. Afo.21. — vt c̃stoꝝ. Cõ. afo.2. circa pᵐ. — Ca.20. cir ca ꝑn. — Cap.4. post ꝑnci.

I

Ibidē an te mediū. ētus finē. post pn.

dies regeſcēdi ⁊ ingrēdi ſomnū vt dies ebullitiōis egritudinis. Et post q̄dā ſubdit. In oībꝰ acutis fe. a ſui pnᵒ ⁊ in die piodica cauēdū eſt a minutione. ℂ Eri. 4ᵒ pᵒ non euacuēs p fluxum vētris in die piodi neq ſlobotbomes. Cap quoq. 39. Opz vt non moueas in die poriſmi aliqd niſi pp neceſſitatē. ℂ Jtidē nā nō eſt īpediēda ⁊ pcipue qñ opat recte. Sed ille q mouet in die motꝰ egritudinis ipſam ipeditꝰ cū diſtrabat opōnē eius cui īniſtitꝰ fiūt cū ipa latent operet in. 6. pncipijs: ſicut ēt artificiū ⁊ opus bis q̄ artis excellētiora poterit medicꝰ eiꝰ actꝰ imitari. ℂ Adbuc motꝰ arti fatigat nām nibil. n. aduenit corpi q̄ſtūcūq ꝯueniēs: quin nā aliq mō pmutet̄ ex̄ neo tēū ipm ꝯtuz pmitꝰ exiſtatꝰ ita vt qñ multa egreſſio alicui ab eq̄litate acciderit ⁊ pportionale diuerſificat̄ ab ipſo. p 2ᵃ. Sed motꝰ iducꝰ in die qua tētat mouere buiꝰ exiſtit. Eſt ēt nā de ſe laborās poſt digōnē ⁊ diuiſionē: quare tunc mouere afflictio ſuperadiungitur afflictio. Nō igit̄ mouendum in die qua mouet̄ egritudo.

Post pn.

Doc. 2. ſū. 2. ca. 4 in pa. ip. o.

K

Propter primū

qdē ſciendum q mouere eſt euāre ſeu educē. Euo ꝯo eſt multiplex. dr̄ia. 166. q̄d ā nāq ſan. alia ꝯo bumoꝝ aliorū. Fit ēt p vias multas. Eſt ⁊ q̄dā vebemēs violenta: nōnulla ꝯo debilis ꝯ nālis. Oſtēdet̄ ēt ibidē euāntia fore multiplicia in magis ⁊ minꝰ diuerſificata: q modis exercita. ℂ Eſt aūt dies motꝰ egritudinū ceu poriſmorū vel diei idicatiue aut cretice. Et is 2ˣ. vnꝰ qdē motꝰ quē ſuſcipit aliunde: ſeu ab alijs ſupiorībꝰ. dr̄ia. 104. ⁊ alter quē ſortit̄ ex bumoris nā q̄ cauſat̄. Quidā. n. mouet̄ ꝯtinue. aliꝰ ꝯo interpolate. Interpolās aūt tripli: aut ampliꝰ dr̄ia. 169. iz h motꝰ tādē reducat̄ in hōrē. Diuerſificat̄ ēt motꝰ minor nō pax ex parte ſitus nāe ſm q itra venas extiterit vel ex̄: ⁊ rōne q̄titatis ⁊ q̄litatis ipſiꝰ. Maior. n. ⁊ calioi nā celeriꝰ mouet̄ ⁊ fortius q̄z oppoſita adeo q cbola iterdū mouet̄ p 4ᵐ ⁊ fleg 3ᵐ ⁊ altra melia p. 5. 6. ⁊. 9. dr̄ia p̄racta. Prior eqdē duplex eſt motꝰ: idicatiuꝰ. vz. in q̄ mōſtrat̄ q nā ꝯ egritudinē operabitur: deinceps indicatiuꝰ ſeu creticꝰ quo ipſa manifeſte in egritudinē ꝯſurgat motu celeſtium: ꝯiunctione vel aſpectu innato: vt ipſam expellat. Eſt aūt p diē intelligere nālez ꝯtinentem diē ⁊ noctē. 24. borarū ſpatio terminatum.

L

Propter ſcdm

ꝯo ſciendum q quidā ſalernitanoꝝ voluerunt ſimpliciter mouēdū fore in die motꝰ egritudis qbuſdaz vtilibꝰ fōti apparentijs: cōſpiciebant. n. in hac. morbos die a nā curatos quā pceptū eſt medicuz imitari. Afficit̄. n. tunc calore nā vn̄ diuiſioni ⁊ expulſioni appat̄. Q ō oſtēdebāt ex empicis in die poriſmi exbibitꝗ ſanātibꝰ febres qñq. ℂ Sz q hec poſitio ꝯitati ſapiētūq repugnet ſnie manifeſtat̄ ex dōis. In errorē fere ꝯſilez ⁊ ex̄ neū ꝯciderūt paulatim q montis peſſulani p duos dies vlt añ criſim venā aperientes q̄ſtitatē dnarū vnciaꝝ in ſan. educētes. Dicūt. n. binc nām ſuper reſiduo potētiorē reddi: ſed vt appebit h error apertus ⁊ ꝯtra veteris documentū: cum tūc ſit in ſtatu vel circa: q ua bora preceptum ſilere. Diſtrabentes etiaz motum nature: ipſam perturbāt: incitant etiā nām in furiam manifeſte.

M

Propter tertiū

qdē ſciēᵐ pmitꝰ vlr qñ ceſſandū mouere ⁊ qñ mouēdū in die motꝰ egritudis ⁊ deinceps id pticularius mouendum. ℂ Propter pᵐ bmōi ſciēᵐ q nā mouet̄ ad criſim: plerūq pfecte: iterdū ꝯo diminute: ceu ⁊ in alijs eiꝰ actibꝰ ꝯtingit. Siqdē pᵐ vt q ſit habitura ſex ꝯditiōes bone criſis notatas. dr̄ia. 163. tūc vtiq nō eſt in die motꝰ egritudinis mouēdū. vn̄ vetꝰ. Que indicant̄ ⁊ q̄ iudicata ſūt pfecte ⁊c. q̄re. 4. pᵒ. Si nā mouet aut mouit tūc dimitte ipam ⁊ opōnē eiꝰ. Fruſtra nāq foret medici auxiliū, cuz nā ſufficiēs ſit p ſe criſim opatiſſimo ipſa diſturbaret̄ ampliꝰ ī medico nō oīno metiri potēte locū euōnis illiꝰ: xpo ⁊ q̄titatē cū q̄litate. Adbuc cū nām die motꝰ egritudis nō oporteat p cibū exagitare pſe pit. n. i oi morbo māli dū vtꝰ patit̄ ſubtrabi: multo itaq magis nō opus erit pharmaco cū nā pmutet̄ ampliꝰ illo: ſicut enī agēs filio factꝰ ē amicoꝝ multos adduceret in auxiliū nō ēgētis ciuitati. ℂ Si aūt nā moueat̄ diminute in criſi: z ceu q plures pdicte bone criſis ꝯditiōes deficiant vel oēs aut ⁊ digniores: tūc opz medicū nām iuuare ac cōpugnare mō dūvt criſis pficiat̄: ipſe nāq eſt adiutor nāe ⁊ miniſter illiꝰ; vn̄ Dip. Que opz agē vnicuiq tepit nā ⁊ reliq: puta euādē quē ea itēdit ipotēs bnōrē euare ac p eādē ptē cuz tāta mole ac tali: q̄ ēt ſi mouet̄ idebite nece ſit ipſaz gubernare in ꝯueniētia: q loca deducē oēm ibidē: pp qō. 4. pᵒ. Si nā nō mouet moue tu bora motꝰ eiꝰ: p quā eqdē bord oino expedit audire pdicta: ceu p id qō deni ab Dip. ꝯueniētes regiōes. Q ō qdē fulcitur: q ſiē iterdū in die motꝰ egritudinis opz nām cibo ꝯfortare vt qñ fuerit dbilis exſtiteritq accña ipz ꝯſternentia. dr̄ia. 133. ⁊. 134. ita opus fiet qñq pharmaco adiuuare q̄uis laboret i ipſa pharmaci actiōe: qm̄ qñ educit̄ de nā potētior reddit̄ ſup reſiduo. Eā tñ iuuantia ſint leuia. nā diafoteticis tolerabiliꝰ iuuat̄ ſudorē pmouētibꝰ vrinatiuis ⁊ bis ⁊ ſang. educētibꝰ: ſeceſſiuis ⁊ vomitiuis: q̄ ordinē iter ſe ēt obtinēt. dr̄ia. 166. ℂ Propt 2ᵐ bmōi ſciēᵐ q ſi p diē motꝰ egritudis dies itelligat̄ idicatiua: tūc nulla tenus vz mouēdū eē: tū q nā nōdū digeſta: tum ēt qm̄ nā pterita: idicationē pturbaret̄ dñſura. vn̄ ō tpe criſis ⁊ mō nō poſſemꝰ certificari deinceps. ſi ēt audiat̄ i die motꝰ egritudis. i. i die poriſmi tūc ꝯſiderādū vtꝝ egritudo ſit leua acuta vl̄ oppoſita. Q ſiqdē pᵐ nō opz mouē pp nām maxime in bora poriſmi: neq in die ipſiꝰ ſiue ſit ꝯtinua ſiue īterpolata: eo q bmōi nā calīa mobilis afflictiua nāz ampliꝰ ſtimulat et ꝯcitata medela. ſi ꝯo fuerit chronica ex nā cruda tardi motꝰ: tūc mouēdū eſt cū leuibꝰ eductiuis i die poriſmi. nō aūt ipſiꝰ bora ne fatiget̄ nā ⁊ diſturbet̄ in eius actu: motꝰ aūt is nō ſit vnicūq neq ex q̄cūq ſed per vomitum leuiorē ac iterdū clyſteri vel colyrio. vn̄. 3. practice de q̄rtana. Die acceſſiōes puocet̄ vomitꝰ bumor. n. tumultuat acceſſionis die: caloꝝq būc liq̄facit febrilis: q̄re de eadē. A. 4. pᵃ. vomitꝰ ⁊ ꝓpe añ cibū: poſt ēt eſt ꝯuenientior ⁊ ꝓprie in die poriſmi añ poriᵐ. Et Alm̄. 10. Vomitꝰ in die acceſſiōis dādus. In q̄tidiana ēt. A. poſt 7ᵐ ēt puocat vomitū poſt ſūt poriᵐ ceu p borā vtile ſit aliq̄ puocatiua ⁊ abſtergētia leuia adminiſtrare vt reliqa nāe more in poriſmo expellat̄. pp qō ſyrupi cōpoſiti acetoſi: vt oxymel ꝯferunt in talibꝰ nō pax ꝯdiciōibꝰ ſibi pportionalibus: neq pbibendus eſt h vomitꝰ cū ſit leuis ſtōchū euans q vt facilior reddat̄ poſt cibū ſiat: eo q vomē ſup ſtōcbi ianitionē difficile. Almāſoris. 4. Vomitꝰ aūt fortis vl̄s totū corpus euans ⁊ cū medicina forti die motus morbi eſt vitādus: cū ſit etiaz ſolone violētior ſubductiua. dr̄ia. 166. Eſt tñ iterdū qñ nā fuerit inſerta iobediēs eductiōi pp eiꝰ friditatē ⁊ groſſitudinē: ſit ēt aliqō digōnis ſignuz aut diu pceſſerit egritudo: vtuſq fortis cū vētris robore vt det̄ medicina in ſtatu poriſmi qñ calitatis ⁊ alioꝝ ſūt accñtia itēſiora: ⁊ ita. In fe. ⁊ maxie q̄rtanis Emperici exbibēt medicamē: effectum laudabilē qñq ꝯnites vt qō aſſari aut ebuli vel myrre ⁊ oliba ni aut bmōi: plimi tñ indifferenē talia exibēt: ⁊ iō iſirmos trucidāt nō raro. ℂ De die quoq motus egritudinis. ſ. in die criſis dōm q criſis dr̄ia. 103. 2ˣ accipit̄; p cōmotione. ſ. aſſi euōnē: vt qñ accñtia intēdunt̄ cretica añ q̄ ſiqdem die nō eſt mouēdū: cuz nā ⁊ maxie vtꝰ diuiſiua ⁊ expulſiua laboret q̄ multū: ac ēt ſcire nō pōt medicꝰ certe. vn̄ ⁊ qūo intēdit nā mouere: q̄re nō tūc mouēdū neq cum pharmaco neq mō q̄cūq: neq ēt cibādū: cū bmōi ſymthomata ſint ex egritudis furia nō ex rōne euōnis vel ex abſtinentia a medico iniūcta: ⁊ c. a. 2ᵒ. Sumit̄ ⁊ criſis p ſubita alteratione quā ſeqt̄ euō pdictā ꝯſis criſim. Et in tali die motꝰ egritudinis poſt. ſ. huiꝰ alterationē opus mouē nō pax: vt qñ accidētia fuerint mitigata nā p aliquā regionū attētat educere diminute tñ, vt declarū ſupiꝰ. Noſce q̄ ſcribi ꝯtinētꝗ. 15.

N

Pria afoꝝ. afo. 21.

Tra. 2. ca. 2. pᵒ me.

Ubi ſup̄ imediate.

O

P

Ca. 14. pᵒ mediū.

Trac. 1. c. 50. añ me.

Ca. 8. poſt medium.

Ubi ſup̄ imediate.

Ca. 53. ante mediū.

Cap. 16.

Q

Pria afoꝝ. afo. 20.

Tra. 2. ca. 2. pᵒ me.

Pria afo. afo. 11.

Tex. c. 44. ⁊. 50.

sm Gal. q in maiori pte in se.minuedo oz fieri in die getloe: sed in alijs morbis ad modum obthalmie ꝛ apatis magis fit in tempoie magnitudinis doloris ac eius insultus vebe mentioꝛ hoc ideo dico: qꝛ nām egritudinis iduit furiose.

Propter quartū vo ad argūta veriusqꝫ pcist etsi vecūqꝫ appeat dicēduz: ¶ Ad pᵐ igit dōm q in egritudie acuta q̄ toꝛa est in poxisimo ꝛ pugna ꝯtinua: eūandū in getioꝛi hoꝛa ꝛ in pnᵒ qñ accidētia nō sunt adhuc intēsa v̄tutē ꝓsternētia: qꝛ circa pnᵒ fines ꝛ reliq̄. afo. 2ᵒ. vñ qñ Gal. pcipit eūandū iā egritudo est mitigata: cū nā sit iā p̄lm digesta. ¶ Ad ꝯfirmationez etiā qd dōm iā appuit ex predicto. Uel dōm q synocha est egritudo furiosa rōne sue q̄ntitatis magis: q̄ est ex sanguis supinflāmatione. Que vo est ex putredie ex pte q̄litatis et silr q̄ntitatis. Qñ aūt nā fuerit furiosa mox opz eūare: in hac.n. hoꝛa necīa ꝛ nō electa attēdit dōia euidens ꝯtri: qd appetiqñ h ifirmᵘ nō potēs pre furia egritudis ap̄li9 pati 8ᵃ noctis hoꝛa ad Gal. transmisit. Adhuc etiā egritudo nō longe a pnᵒ existebat silr in egritudie sanguinea liberi9 ē oi hoꝛa eūare: cū vt9 ampli9 q̄ in alijs ꝯstet egritudib9. dōia ꝯtri. 168. ¶ Ad aliud dōm: q egritudo furiosa pꝛiuilegiata est sup alias in eūando: vt i pnᵒ: ac ēt eradicatione: cū eo q ei9 mobilitate fingit digōnē foꝛe cuz sit expulsioni preuia. ¶ Ad aliud qd dōm appuit. ¶ Ad aliud dōm q n nā foꝛtis est nō opz ipsam iuuare: tū qñ medicus nō posset motū oino ipsi9 metiri: tū ēt qꝛ illa qb9 ipaz iuuaret nām ad pci9 incitarent ꝛ debilitarēt. ¶ Ad aliud dōz q iaz appuit: qñ opz nām iuuare: ꝛ q nō. ¶ Ad aliō dōz q id vez ꝛ laudabile foret nisi nā medici fatigaret vtēs auxilio: cū.n. icitat a morbo si meⁿˡˡ itez moueret agitata: ꝯiūgeret afflictiōi afflictio. ¶ Ad aliō ēt qd dōm appuit. Medic9.n. nāz imitat: qñ est debilis tal̄r vt ꝯferat ei. idē: qd non h erit. ¶ Ad ea ēt silr q̄ alteri9 ptis appet qd dōm: sermones.n. A. sunt iā expositi auditi ex sermone ꝯtinētis nunc vltimo iducto. ¶ Ad aliō ēt appet. nā.n. nō est iuuāda: nisi p̄ncipiēs motū debilr pcedat: dū tñ medic9 imagiet vñ velit ea ꝛ qñqꝫ mouere. dōm etiā q iō di latent nām opari: qꝛ nullus q̄ntūcūqꝫ pspicacis sensus pōt mox ei9 ppendē actuz: verū tpis distātia vt cremētū ostēdit plantaꝝ. vñ lꝫ medicus nō valeat ꝯfestim actionē ei9 pcipe: paulatim tñ ꝛ p tps ppēder. ¶ Ad aliud dōm q lꝫ mot9 artis nām fatiget: sm tñ ap̄li9 ꝛ min9: ꝛ iō medic9 dz eē puidēs vt tali moueat quo magis iuuet q̄ ledat: ꝛ cū difficillimoꝝ sit reperire summe qd ꝯferens: nil autē nocens. de inge. 11. ¶ Differentia. CLXIIII.

Quod euacuandum nō fit vsqꝫ ad lypothomiā ondit ex coll 3. 7. Gal. q̄ꝫ multū d hoc mordēte. ¶ Ampli9. cui vir resistēdum illud medic9 nō dz adducē. hꝫ vo est syncopis. vnde de inge. 12. In oi dispōne resistēduz est syncopi. ¶ Rursus. v̄tutē pre ceteris opz custodire: cū id sit vite custodia. de inge. 9. Illud nāqꝫ de quo amplius sollicitandum est v̄tus. pᵒ 4ᵒ. Et iō indicatio ab ipsa sumpta cunctas obtenebrat indicationes. 9. de inge. sed lypothomia pre ceteris dispōnibus v̄tutem ꝓsternit: cuz sit eius casus ꝛ mors dimidiata. ¶ Etiā pcipit vltias eūones vitari. afo. pᵒ: sed eūo vsqꝫ ad syncopim est huius: nō eni imēsioꝛ ea. Quod firmat: qꝛ ibidē in athletis nedum in alijs iubent euitari. ¶ Jsidē. Cū medic9 nequeat v̄tutē disariā metiri: afo. pᵒ. ꝛ dōia p̄eunte formidādū ne hmōi eūone v̄tus succūbat: vt nequeat releuaris casu: ꝛ iō ꝯsultū est p q̄ntra: meli9 foꝛe ifra subsistē q̄ꝫ exquisitissime eūare. non igit vsqꝫ in lypothomiā eūandum.

Cuius cōtrarium sentit afo. pᵒ. 4ᵒ re. a. ꝛ 9. de inge. In epl'a tamen ad Glauconē. in homoteno tñ pcipit flōmari: nihil lypothomie cōmemoꝛās. vñ pp multa q̄ illi9 puto q eā qñ nonduz pitioꝛ ꝯstruxit: ꝛ maxie qꝛ ipsam ex alijs nō auctoꝛibꝫ qd̄ opusculis q̄ꝫ paruis solū.n. 2ᵒ crisiū repio iroductam: quā ꝛ alius lypothomiā ꝯsentiūt medici ceteri. ¶ Palin. vltime replioni vltima debet eūo. qdā vo sūt iterdū vitie repletis: eūo vsqꝫ in syncopim est vtilis. ¶ Rursus. duoꝝ prauoꝝ minᵘ tanq̄ꝫ expediēs eligēdū topi. 3. min9 aūt maluz sit ad lypothomiā deducere: a qua quādo fuerit vt opz inducta resurgere poterit: quā quē dimittere mortis periculis casualr subiacere. aliqs ergo in lypothomiam ducendus.

Propter primū qdē sciēdū q eūo accipitur duplr. vna qdē cōiter p humoris eductione cuiuscūqꝫ vt alius siue sanguinis ꝛ oi mō seu p pharmaciā siue flōmiā: vt inuit si ex egritudie cibum accipiēs ꝛc. signat qñ eūone idiget. Sumit vo ꝓprie pro eductiōe humoris sanguis cōmisti alijs hu. p flōmiā. Nāz eūatio debet humoꝛibus q̄ntitate peccantibus q̄lis est pᵒ flōmia: ꝯsilr aūt scarificatio. vñ afo. 1. Euacuatia equaliter oium hūoꝝ q̄ qdē certissima p flōmiā: ꝓprie vo eā que per genuū scarificationē. Et 4ᵃ p. flōmia est eūo vlis q̄ multitudinem eūat. Eductio vo humoꝝ ꝯtristātiū q̄litate: quales sunt reliq a sanguie ꝓprie di purgatio seu mundificatio: de pharmacho: ac ēt dōia. 125. Lypothomia vo grecū cōpositū nomē a lypi qd est defect9 ꝛ thimos anim9 seu furoꝛ.i. defectus aiositatis: q̄. 9. de inge. spūs dicit defectio: noiat ꝛ syncopis siue concisio: malefactio: exolutio: dimidiata mors ꝛ angustia: est aūt syncopa v̄tutis acuta ꝯcisio seu casus v̄tutis repēte fact9. 12. de inge. Quarto vo febriū Isaac est coꝛdis defectio ꝛ totius v̄tutis in se coadunatio ꝛ fumosē emissiōis ablatio. 3ᵒ vo. 11. syncopis est destructio maioris ptis p̄lm v̄tutis motiue ꝛ sensibilis: ꝓp debilitatē coꝛdis ꝛ aggregationē spūs toti9 ad ipm pp cāz mouētē eū ad iterioꝛa vel pp cāz pfocātē ipz iteri9: q̄re nō iuenit spiraculuz aut pp puitatē ꝛ subtil'ᵗᵃᵗ suā: q̄re nō supfluit supra illū q reperit in minera. ¶ Cui9 qdē euēt9 ex duplici cā inuit ꝯtingere: ex subita qdem trāsitiōe spūum in coꝛ suffocatiua vel ex resolone ipsoꝛū repētina dissolutiua: ipsa nāqꝫ 2ᵃ: q̄dam enim causat ex repletiōe. altera vo ex inanitiōe. 12. de ige.

Propter scdm vo sciendum q Auer. conat9 suis pgenitoribus ꝯdicere solue lypothomicā eūonē. coll 3. 7. trib9 medijs molit9 est destruere: ingens qdē: hui9 eūonis q̄ntitas est valde inartificialis ꝛ erronea: qñ ars imitat nām: ꝛ lꝫ nā nūq̄ꝫ laudabilr exercieat eductione sanguis ad syncopi: ꝛ lꝫ poti9 in crisib9 id euenit prauis. Etiā eūonis itētio inq̄ꝫ tū hmōi sanguinē est solū remouē supfluū ꝯsuādo nālē ipsi9 q̄ntitatē. h vo i eductiōe ad syncopim accidē fit ipoꝛ: cū max9 id qd est nālius educat. Palin. scā hmōi eūone v̄tuteqꝫ summe inde ꝓstrata qs modus ꝛ aptitudo pōt putredis reliq in coꝛpe: q egdē febre adhuc sustētata nā in iteritū deducet. ¶ Dōm q sermo Auer. lꝫ timoꝛatione medicū sollicitet: nō tñ qd asserit sub ꝓpa foꝛa vt appebit seruādū. Cui9 intago ita refellunt motiua: pᵐ nō vz: qꝛ lꝫ ars sit nāe sequela: tñ multa fiunt p artē q̄ cōplent p nām ꝛ eꝫ. Cōmē. sm Alexā. phy. 2. Nā q̄dā initiant ab arte ꝛ pficiunt eadē vt dom9 ꝛ effigies: aliq̄ vo totalr sūt a nā ceu sanitas absoluta vel alicui9 plāte ꝓductio: reliq̄ vo media. Principiant.n. a nā ꝛ pficiunt per artē: sic sanitas nāe introducta: ꝛ plāte acrestis cultura. nōnulla vo eꝫ̄ccu seīuz spño. Ars.n. icipit i terrā spgēs ꝛ nā cōplet: in qbusdā tñ ap̄li9 pōt ars nāꝫᵐ.n. vz digituz amouere ipsa: nō tñ nā. Silr in qddā pōt nā in qd nō ars vt in hois vel carnis ꝓductiōe. vñ ars pōt benigne ad syncopiz eūare: nō aūt sic nā: qd monstrat: qꝛ eūo ad lypothomiam nō cōpetit nisi v̄tute ꝯstante: sed in pnᵒ ꝯstat nō vo in statu: cū sit morbo fatigata: nā aūt nūq̄ꝫ eūat in pnᵒ benigne cuz sit nāe eūare digesta: qd in pnᵒ nime pōt ꝯtingē vez in statu magis. dōia. 163. Ars vo tpe vz eūare oi: pōt itaqꝫ ars cōferenter in syncopi eūare: nō aūt nā. Ad aliud dōz q lꝫ hic educat magna sanguis q̄ntitas nālis: ꝛ caloꝛ huj9 eūone:

remanet tñ tãtũ q̃tũ sufficit adesse vite dũmõ fuerit condi
tiõib⁹ diçẽdis ornata vt piculo euitato ocã expulsa ⁊ nã de
inceps roborata in act⁹ possit ꝓ̃ paios. Ad aliud dõz vt ap
parebit q̃ in synocha de putredie magis formidãdũ i syn
copiz duçẽñ timet q̃ ea fe. nõ extiguat diuo: s; poti⁹ ꝑpe
ipsaz ⁊ nõ in eã veniẽduz. ℂ Quidã vo scioli talr visi sunt
seriẽ Hip. ⁊ Gal. cõmẽtari dicentes q̃ hec dictio, sincathe
gorematica vsq; z' teneri ꝑt. Aut exclusiue: vt vsq; ad lypo
thomiã. i. q̃ sibi appropinquet: s; tñ nõ cadit in eã: vel iclu
siue: hoc ẽ vt i lypothomiã accidat. Primũ aũt itell'm illos
voluisse dicũt mẽdacitẽr: s; ꝑm importare vsq; i nõ autẽ zm.
ℂ Quoꝝ qdẽ sermo apte medicis ꝯdicit altis serieb⁹ hꝫ
eũonẽ denotãtib⁹. vñ. 9. de ige. Aufero igit' sãguinẽ ex stu
dio vt lypothomia. i. defectio spũs fieret. Quare Jsaac fe
briũ. 4. recitat q̃ cõsanguinei amici ispiciẽtes quedaz per
Gal. in lypothomiã deductũ murmurare in eũ ceperũt di
cẽtes. Heu heu nostrũ carissimũ occidisti. Quare Serap.
Si adiuuat ṽtus eũẽntis ifirmuz vsq; superueniat ei synco
pis. Haly. quoq;. Educas de sang. plimã q̃titatẽ: vt ẽt de
fect⁹ fiat: ac 4ᵉ ꝑᵃ. Et nõ cesset flõmare donec eger appro
pinquet syncopi aut cadat i syncopiz. Sic igĩ appet ex ho
rũ sermonib⁹ q̃ illud aduerbiũ, vsq;, nõ iportat exclusio
nẽ: vez iclusionẽ ampli⁹. ℂ Fuerũt ⁊ alii distiguẽtes lypo
thomiã repabilẽ vt a q̃ euadit patiẽs ⁊ irrepabilẽ in q̃ eũ
dẽ piclitari ꝯtingit. Voluit itaq; fore vsq; ad lypothomiaz
repabilẽ educẽduz: nõ aũt irrepabilẽ qd dicũt iniuste q̃ ly
pothomia defectio cõmẽtat' aiositatis volẽtes nõ in ipsam
s; in ipsi⁹ appropinq̃tionẽ deueniẽduz fore. vñ. 12. de inge.
Humores q̃nq; crudi nõ syncopi iferũt: s; vocatas ai defe
ctiones: puta qñ nõ obstruũt neq; grauãt: ex diuersitate tñ
trãsferẽtiã appet manifeste serieb⁹ lypothomiaz: seu defe
ctũ aiositatis syncopiz ⁊ hmõi idẽ iportare: vt ⁊ noia vide
ant' synonyma. dixit ẽt vocatas Gal. nõ ãt absolute dẽfectio
nes exposuit ai. Rursus. h coꝝ distictio: quã Gal. ⁊. A. vo
lunt i suũ fulcimẽtũ ascribẽ diſariã i artificialis existit: cũ
h ẽt q̃ ea discordãtiũ ⁊ opinãtiũ diuersimode nullaten⁹ cõ
ciliant'. Dis etenim siue neget eũonẽ lypothomicã: seu ap
plaudat eidẽ itell'z suũ: sp ad lypothomiã repabilẽ afferẽ
eũ medicus sit adiutor nãe nõ piclitator illi⁹. Eti. hac distĩ
ne sublata nihilominus cõtingit soluere quesituz: cũ illa sit
recta soso cul⁹ si det' oppᵐ nõ ꝯtingit soluere: elenchoꝝ. 2.
Inartificialis est igitur ⁊ rudis hmõi diuo deaurata.

Propter tertiuz uo sciẽdũ ꝑmit⁹ q̃ sũt mor
bi qb⁹ ꝑdcã dbet' eũo. z° vi
dẽde sũt dñsiões nos in eo dirigẽtes: ⁊ deiceps tãdẽ appli
cent' ad actũ. ℂ Propt' ꝑᵐ hui⁹ sciendũ q̃ ea ꝑn' sic cõpetit
in synocha iflatiua ⁊ synocha ꝯñr ex putredie ac in dolori
b⁹ vehemẽtissimis. vñ cõmẽ. afo. 1. In maxie flonib⁹ ⁊ ar
dẽtissimis fe. ⁊ dolore vehemẽtissimo. oribasi⁹ vo in causo
ne p quẽ febrẽ audio ardẽtissimã in tumore mẽbroꝝ quez
apa puto pleureticũ aut ei⁹ apriõnẽ p Jsaac appens febriũ
4°. vel fe. san. forrassis ⁊ pedũ dolorẽ: q̃lis po. lagra est ar
dẽtissima. Quib⁹ ẽt ꝯsonat q̃ h ex q̃dã cõmẽtario trãslati
greco: ita iflãmatiõe imẽsa p quã febrẽ sanguis audio: ⁊ in
apate faciẽdũ. ꝑ uo 4ᵃ ponũt' fe. synoche: apoplie: iqnãtie:
apata magna pruriosa ⁊ dolores fortes. ℂ Propter zᵐ h⁹
sciẽdũ q̃ idicatio vt dñsiõz in hac tertie libri pte nõ raro su
mit' a trib⁹. vz. reb⁹ nãlib⁹: nõ nãlib⁹ ⁊ ꝯ nãz. Nãlib⁹ qdẽ
ceu maxie a ṽtute: ipam. n. sup oĩa opz custodire cũ ea stet
ĩdicã: vñ nõ dignificãtes hãc nõ paꝝ delinquũt: iuxta illõ
noni d̃ ige. Q; duo i manib⁹ q̃rũdã medicoꝝ lypothomiã
passi: nõdũ sunt adhuc restituti. Dz. n. h tunc fortior existẽ.
A cõpl'one uo mã talis eũo ẽ faciẽda in cõpl'one cal'a mid
sang. cũ i ea ꝑacti magi occurrãt morbi: ⁊ ṽtus ẽt sit robu
stior. In frida uo vehement' ⁊ ca. ꝓhibet' ꝑꝑ flaticoꝝ ifri
gidatões ⁊ cholicoꝝ ebullitiões. Ab etate qdẽ qi ifra. 12.
annos s; A. ꝑ 4ᵃ vel q̃tuordeci. 11. de inge. aut sexdeci: ad

Cap. 4. in medio.
Capi. 18. circa pnc.
6. breuia-rũ cap. 13. post pᵐ.
3. prac. ca. 16. in pn°
Tra. 2. ca. 13. cir. pn.
K
Cap. 7. in sua finẽ.
L
ca. 5. i me.
cõ. afo. 24. iuxta finẽ.
Cap. 18.
M
Cap. 20. post me.
Ca. 10. an medium.
Ca. 10. an medium.
Ca. 14. in pncipio.

glauconẽ ꝑceptum nõ solũ nõ lypothomisare: veꝝ ab edu
ctiõe sanguis cessandũ ꝑꝑ spũũz ⁊ hũoꝝ in hꝫ etate resolo
nẽ celeriter factã: cũ hꝫ etas cal'a sit ⁊ hũida resolubilis fa
cile. 9. de ige. Silr in senectute ac senio cessanduz eũare ac
meritoq; plenitudo tunc ẽt cessat cũ ṽtute a sexu ⁊ soia ⁊
colore sumat' idicatio suo mõ. silr a ꝯsuetudie tanq̃ a nãli
dispõne: ipsa. n. q̃dã etiat nã dĩa. 98. nã cõsuetos eũari qñ
experit audem⁹ ampli⁹ ad lypothomiã adducẽ oppositis.
ℂ Suscipit' ẽt a reb⁹ nõ nãlib⁹ quodãmõ medijs int' ꝑdi
eta duo: puta a tpe ꝯstõne: hora: regiõe ⁊ arte. a tpe qdẽ z'z
aut s; q̃ vnũ est de 4ᵒʳ tpib⁹ anni: nã in tpe frido vehemẽ
ter vt hyeme negat' eũo: ⁊ i tpe sibi etiã opposito sc̃ estate
4 ꝑ. Ac in autũno ꝑcipue cũ sit tps humoꝝ assil'atũ corru
ptiõi: afo. ꝑᵃ. ⁊ iõ hꝫ eũonẽ expedit in uẽ ꝓpe celebrare vt
inuit' in eadẽ. Et sic ꝓportiõabilr ꝯstõ: hora ⁊ regio: eũz ar
te vt decl'atũ sepe obseruãda. vel a tpe ꝑm q̃ est vnuz 4ᵒʳ tẽ
poꝝ morbi: ⁊ tunc talis eũo cõpetit in ꝑnᵒ mõ antẽ a tpib⁹
alijs: cũ ṽt⁹ sit iã fatigata. vñ afo. ꝑ. In acutĩ egritudib⁹ s;
ꝑnᵒ ꝯfestiz aut circa ꝑmã diẽ aut nõ ẽt scdãm futuris con
uenit nobis vti purgatiõib⁹: qd ⁊ vz 6ᵒ breularij ⁊ in. 3. ꝑ
tice. Et Jsaac febriũ. 4. cũ post ꝑnᵐ virtus subiaceat pro
strata morbi acumie: ⁊ regiõe igta medico forsassis iã atte
tauerit conata eũare. ℂ Ad has ẽt idicatões reducũt' 4ᵒʳ
que ex cõmẽtatorio suscepi greco nos ab eũone ꝓhibẽtes
que sũt stõchi facilis passibilitas: formidolositas eius qd
eũatur: ꝯfluxus hũoris ad stõchũ cholericũ nimio ei⁹ sen
su: humoꝝ cruditas: q̃ siqdẽ. 9. ẽt tangunt' terapentice. vñ
Gal. 4. regi. acu. Aude vsq; ad lypothomiã ducere: si vir
tus fortis laborãs iuuenis sanguine⁹ habitu densus dur⁹
disuaporabilis hora anni regio eucrate fuerint: ad q̃s qdẽ
res. 10. demõ antes rectitudinẽ eũonis ꝑ 4ᵃ. sunt adducẽde
vt repl'o: cõpl'o: ṽtus: accñtia ꝓportionabilia: figura: etas:
tps: aer: regio: ꝯsuetudo ⁊ ars: postea ituẽduz in vrinale: si
vrina fuerit rubea: g̃ssa. ℂ Dñsio uo sumpta a reb⁹ preter
nãm sicut appuinqm̃ expedit in morbis ꝑactis: quoꝝ cã
fuerit humidus hũor ⁊ calidus: ⁊ qñz cal's ⁊ sicc⁹ ⁊ accña
repl'onalis acuta q̃ ad hꝫ sequũt' nã: nõ sint hũores mul
ti: idigesti: viscosi. neq; hypocũdria tẽsa: iflata ⁊ excedent'
ignita aut viscera flegminãtia. Tales nãq; añ purgationẽ
ꝑparandi iuxta illud veterĩ. Corpa vbi qs ⁊c. ℂ Propter
3ᵐ hꝫ sciendũ cũ Hip. ⁊ Gal. eũandũ fore vsq; in lypotho
miã iclusiue nõ raro: ⁊ id in synocha iflatiua ꝑcipue. vñ. 9.
de ige. vt tactũ: aufero ei tãtũ. s. sanguinẽ ex studio: vt lypo
thomia. i. spũs defectio fieret. Et Democrit⁹ cũ Oribasio
ad Eustachiũ: stomãdus eger ⁊ eũandus: vt angustiet': an
gustis eni est magnũ adiutoriũ: sudores eni subsequunt' et
febres extiguunt': qd dñdit' tã ex pte cure respiciẽtĩ ꝯtricta
tẽ soiã q̃z ex pte virtutis. Cure qdẽ: qm̃ ad vltimas egritu
dines vltime curatiões optime ac vltime repl'oni vltia pre
cipit' eũo in techni. Hꝫ autẽ egriᵈᵒ cui talis debet' cura est
vltima: ⁊ eũo lypothomica silr extrema. Rõne qdẽ ṽtutis
cuz sit fortĩ qd h euenit. Egritudo eni hꝫ vt fe. sangula non
ꝯtigit nisi in corpe ca. carnoso cũ robusta ṽtute. Non enim
amat in alio fieri. 9. de ige. ℂ Amp. illa faciẽda eũo p quã
corp⁹ mox refrigerat': vomit⁹ aut egẽ seu sudor excernit': ⁊
q̃ a laborãte delectabilr ⁊ suauit' sustinet'. Talis iuxt Gal.
eũo est lypothomica: q̃ qdẽ eũo expiẽtia coapprobat'. afo.
1. Lypothomica igit' eũo in hꝫ egriᵐᶜ stãtib⁹ indicatiõib⁹
celebrãda. vñ 4ᵃ ꝑᵃ. Si corp⁹ fuerit forte nõ cesses eũacua
re donec cadat in syncopim. Syncopis nãq; cõpl'onẽ fortẽ
infridat. At qz ostẽsiões eũonis hꝫ plime sunt ⁊ rarissime
oẽs aut plures ⁊ digniores sup vnã rẽ ꝯcurrunt: nõ mirũ
ꝑcipiẽdum taiẽ eũonẽ fieri. Propter qd moderni trepidã
tes scientes corpa nunc min⁹ solito fortia. dĩa. 9. Timẽtes
ne casu fortuito homicidium ⁊ indignationẽ icurrãt poti⁹
eligũt cõi⁹ ifra subsistẽ q̃z exq̃sitissime eũare: recipiẽtes cõ
siliũ ꝑ' 4ᵉ. In casu tñ plurũ z ac colliat. 7. In synocha uo de

N
Tra. 1. ad fin. scẽa.
Ca. 6. cir ca pnci.
Ca. 5. ꝑ. li. ⁊ cap. 17. ad me.
Cap. 3.
Cõ. afo. 12. iuxta finẽ.
Ibidez ⁊ ꝑticula. 6. afoꝛ. 47.
Cõ. afoꝛ. 24. iux. fi.
O
Colli'r ca. 17.
Cap. 16. in pncip.
Ca. 18. p° pncipiũ.
Cap. 5. ver sus finẽ. cõ. 68.
Cap. 3. in pncipio.
P
z° afop. afoꝛ. 8.
Cap. 4. in medio.
ortic. z. in medio.
ꝑ° afop. afoꝛ. 6.
Z. 1. 3. tex. cõ. 139.
Q
Cap. 3. ꝯ sus finẽ.
Cõ. afop. 11. iux. fi.
Tra. 1. ca. 43. ẽ pn.

A

putredie ꝛ ſiib⁹ nõ ſuadeo ẽt ſiľ cũ Gal. ꝛ Aui. ꝑciſe vt ly/ pothomẽt icluſiue. vñ ꝛ Gal'. aliũ modũ ꝑuſciãdi tenuiꝫ in ſtõmia hui⁹ fe. q̃ꝫ priorís ígnitẽ ardẽ igiť ei ꝯfeſti inciden tes vſq̃ꝫ ad lypothomiã euauim⁹ : vbi ſupi⁹ oſtẽderat: vt ly/ pothomia .i. defectio aioſitatis fieret. Demũ ãt ſubdiť ſm ſynochas q̃ in cõſtrictiõe, forti exiſte vtute ſepi⁹ ſine ꝑiculo eſt eũo. ¶ In aliis ꝟo egritudib⁹ vitie ꝑiculoſa putã in cor ruptiõe humoꝝ. Tuti⁹ g̃ hic exponẽdum ꝙ vſq̃ꝫ teneaľ ex cluſiue: qḋ innit. Aui. dicens. Donec appropinq̃t ſyncopi. vñ 3⁹ ꝓ⁹. Opꝫ vt fiat ei⁹ ſtõmia cũ cautela in cogſcendo diſpõ/ nẽ ei⁹ in ſyncopi: an cecideritin ipſa: an ſit ei⁹ vicinus ꝛ re tineaľ ſan. qñ ſyncopis adeſt ꝑpinguas: qḋ ẽt fulciľ: qm̃ ſi/ cut vna rõ Aũ. deducebat: ꝛ Gal'. innit poſt eũonẽ vt tactũ lypothomicã in ſynocho putrido nõ ſum⁹ ſecuri qn adhuc remaneat modus aliqs putrefactionis: qḋ ſatis appetqm̃ ſeruus in .9. de ige. recitať q̃ ſtomaľ nõ fuit a febre curať ſynocho. Et in ꝑtacij ſiſr defectij duob⁹ nõdũ releuatij a ſyn copi. Quidã ꝟo in egritudinẽ ꝑuenerũt lõgãeo ꝙ cõplo/ nẽ fridã imãrũ acqſiuerũt vt e tota ꝑmãſerit vita nequeun tes reuocare nocu^m ex imoderata ſtatu ꝫ eũone. Alij dece lorati ꝛ mali bitus extiterũt tpe oĩ. Nõnulli ꝯcepiri hydro piſi ſpũs difficultate: vẽtris ꝛ epatis ibecillitate. Aliq ꝟo apoplãs ꝛ palyſes icurrerũt. Sic g̃ modeſti⁹ ħ euandũ q̃ꝫ paluatimẽdo ne qs ꝯcidat in ſyncopi: ꝫ qḋ et pulſus po terit edocẽ. Qñ eni tremit ꝛ diſcẽdit ꝛ diuerſificaľ abſq̃ꝫ or dinatiõe vt inuenias pulſationẽ vnã magnã ꝛ aliã ꝑuã : ſigt ꝑpĩgtatẽ ſyncopis. ¶ Noſce q̃ꝫ ꝙ lꝫ ſ'ꝫ Gal'. afoꝛ.1. nõ ſo/ lũꝫ ſit lypothomicare ꝑ ſanguis eductionẽ: verũ ẽt ꝑ phar/ maciã: in ea tñ nõ ita ſic in ſtomia ꝑſumẽdũ: cũ ipſa ſit iten/ ſioꝛ ꝑiculi. diia.166. Qḋ oñdunt auctores ſe ãpli⁹ leſiõib⁹ pharmaci opponẽtes. Jridẽ. alij hũoꝝ a ſan. idigẽt ꝑpara/ tiõe: ꝑe ãt nihil aut modicũ: ꝛ vtis oĩs ſi poſe i ſyncopi cau/ tãda ꝑductio. vñ ħ re. ſu.4. Meli⁹ ſi ꝯcedat in die vna bis ſanguinẽ auferre q̃ꝫ ad defectionẽ aioſitatij ſemel ꝑducere.

B

Propter quartũ

ꝟo. ad ꝓ^m qd dõm appaꝫ. ¶ Ad aliud dõm ꝙ Gal. il lic loquiľ de ſe. ſyncopali in q̃ virtus eſt debilis eũo lõ vi/ tanda oĩno. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ lꝫ ẽtutem ꝯſternat ſynco/ pis in ꝑñti: ꝯfert tñ in futuro: ꝛ neq̃ꝫ ipſa idẽcũ deiiciľ ẽt qn obſuetis ꝯditionib⁹ ꝑtactis valeat ſuſtinẽ: moꝛtiſq̃ꝫ ꝑicu/ lum euitare q̃ꝫrum ad defectionẽꝫ aioſitatis ſemel ꝑducere. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ vitie vitãde ſũt ꝯceſſiõe ſi poſſit pau/ latinius euari: qḋ nõ eſt cũ ꝑtacte paſſiões qb⁹ cõperit eũo ad lypothomiã: minori ſcã incitate: agitent pamphi⁹ meq̃ꝫ ſuuamẽta: ſequunľ ꝑoſtẽſa: in athletis aũt cũ nõ ſit vñ egri tudo paulatine ſeu inexgſite põt euari. ¶ Ad aliud dõm ꝙ lꝫ medic⁹ nõ poſſit ẽtutẽ certi⁹ metiri oſſariã: valet tñ id coniectura q̃dã artificiali ꝑpinquiſſima veritati afoꝛ. ꝛ cri ſium ꝑimis. ¶ Ad ea ẽt que alteri⁹ ꝑtis ſiľr qd dõm appa ruiq: in oĩmoda repletiõe oĩno ſi tolerat ẽtus euandum: nõ enim ſolus ſtat ſup ꝯtrarietatem: verum etiã per virtu/ tem magis vt ſepius inductum. ¶ Ad aliud ſimiľr ꝯcedẽ/ dũ qñ oñſiones ꝑſuadẽt mõſtrare. ¶ Differentia. CLXV.

C

Quod euãatio

ſynthomatica cõferat oſtẽdiľ: qm̃ qḋ euatur a ꝑn⁹ morbi ſynthomatice educitur: hmõi aũt iuuat. vñ 3⁹.10. Diuerſitas ſeu fluxus vẽtris in ꝑn⁹ pleureſis eſt ſignuꝫ bonum: imo eſt res iu/ uans. Hoc firmãt vomitus cholere praſſine eruginoſe ac veneni aſſumpti concitata nã. ¶ Eri. Euatio in ſyncopi vñ ſynthomatica cũ ea ſit acuta ẽtutis ꝯciſio. diia ꝑori. ſed ħ ſbidẽ ꝑcepta. ¶ Rurſus. illḋ qḋ educit mãꝫ q̃ ſua q̃ꝫtitate ſeu q̃litate poſſet interitũ creare viſum ꝯferre. Id aũt euã/ tiõe põt ſynthomatica ꝯtingere: cum hui⁹ mãeĩ eductione alleuieľ nã: vt viſuꝫ nõ pau aliq̃s paulatine ſanari. ¶ Ad huc medicũ decꝫ ſepe nãm imitari: ſupplẽdo ipſi⁹ defectuꝫ vt mãm euando furioſeꝫ idigeſtã in ꝑn⁹. quẽ ſi poſſet nã ꝑ

D

ſe euare ꝯferret: cum ergo ars iuuet ꝛ naturã: effectui eniꝫ ꝓpoꝛtionaľ cauſa: itaq̃ꝫ euatio iuuat etiã ſynthomatica.

In oppoſitum

nihil benigne adduciľ cui⁹ eua tio non regulaľ a nã : ꝫ hmõi ꝟo eſt ſynthomatica eductio qḋ ꝛ nomẽ coindicat. ¶ Palin. Cõtrariorum cõtrarie ſunt rõnes: ſed euacuatio naturalis ꝛ ſynthomatica ſunt contrarie: hec autẽ confert. Synthoma/ matica igiľ nocebit: euatio ergo non ꝯfert ſynthomatica.

Propter primuꝫ

ꝟo ſciẽdum ꝙ qd ſit eũot diia viſum ꝑrioꝛi. Eſt autẽ ſynthoma ſeu ꝯciſio acciñs ꝑrauũ ſtimulata quocũq̃ꝫ nã in ductũ. Cõtigit aũt eũo ſynthomatica rõne q̃ꝫtitatij hũoꝛis aut q̃litatis vt acuitatij vel vtriuſq̃ꝫ: aut ex regis malitia ſi/ ue ex aliq̃ lune applicatiõe vel cõbuſtiõe vel aſpectu malí/ gnoꝝ vt ſaturni vel martis ꝛ vir ab his q̃ in afoꝝ. libro ꝑ bemiſcata. Sicut eni poꝛtitoꝛ imbecillis pondere ſtimulaľ grauioꝛi ante terminuꝫ id grauať deponere: ꝛ ſtomachus q̃ꝫ grauatus q̃ꝫtitate aſſumptoꝛum aut q̃litate ꝛ nã re/ git: qm̃ nõ valens humores ſuſtinere: ſpeq̃ꝫ digerere veruꝫ ſtimulata cogiľ hos ante horã expellere diſtinctã. cretico rũ 3⁹. Eſt autem ꝯferre beneficium nature aliqḋ ꝑſtare.

E

F

Propter ſcdm

ꝟo ſciẽdũ aliq̃s dixiſſet ꝙ eũo ſynthomatica põt conferre per viam cauſe q̃ñq̃ꝫ eo ꝙ ꝑraua mã leſura nõ ꝑrius educta eſt ex coꝛpe. Nocet autẽ ſemꝑ ꝑ viã ſigni denotãs ꝑrauã ipſi⁹ diſpõnẽ. ¶ Sed id ſtare nõ põtꝫ: cũ eniꝫ aliqd poſſit eſſe bo nũ aut ꝑrauũ ꝑ viã cãe ꝛ ſigni: nõ tñ bonum ꝑ modũ cauſe ꝛ malũ ꝑ viã ſigni aut eꝫ: qm̃ res ſic ſe hꝫ ad eẽ ſic ad intelli/ gere ꝛ ſigñre ac eꝫ.2. meta. Vnũ eni oꝛdinaľ ħ ad aliḋ ꝑ mo dũ cãe aut cãti. Cũ igiľ benignuꝫ aliqd fuerit ꝑ viã cãe in cẽndo ꝛ cãndo erit ꝛ ꝑ viã ſigni i eo notiorãdo ac eꝫ. Rur ſus cã ꝛ effect⁹ ſũt ꝓpoꝛtionales: ſꝫ cã: morb⁹: ꝛ ſignũ ꝓpoꝛ tionanľ. vtriq̃ꝫ nãq̃ꝫ ꝑueniũt a cã niſi ꝙ morb⁹ cãtur ime/ diate a cã. Signũ ãt ſeu acciñs morbo incidente: quẽ imi/ taľ tãq̃ꝫ vmbra coꝛp⁹. diia.73. Et ita ipm ꝑduciľ a cã: cuꝫ q̃qd eſt cã cãe ſit ꝛ cãti cã. Non igiľ aliqd eſt laudabile ꝑ viã cãe: ꝑrauũq̃ꝫ ꝑ modũ ſigni vel eꝫ. ¶ Aliq ꝟo rñdẽt di/ cẽtes ſignũ ad virtutẽ referẽdũ ꝛ nõ ad cãm vł moꝛbũ. Sꝫ id nõ valet: qm̃ iã nõ eẽt ſignũ cũ nõ ſuo redderet ẽntiali/ ter ſigto vt cãe vel moꝛbo. Sigtiones enim ſemper debẽt ſuis iungi ſignificatis. afo.2⁹. Neq̃ꝫ eni ſigna virtuti q̃ꝫrunť a triplici ſumpta nã: vt ex magis que mãe. Neq̃ꝫ coꝛuꝫ etiã vꝫ. ꝑmoꝝ moꝛtuũ: qm̃ ſi eũo dꝫ eẽ laudabilis: certe ſyntho matem nõ ſufficit qḋ euaľ ſolũ attẽdẽ: ſꝫ opus ſit modũ quo educiľ inſpicẽ: vt aſi aptatũ a nã vel alr : qḋ non accidit in eũone: vt oñdeľ ſynthomati admiſta. Quidã etiaꝫ dixerũt eũonẽ ſynthomaticã ꝑ ſe nocere ꝑpetue: ꝑ acciñs autẽ ꝯfer/ re q̃ñq̃ꝫ: q̃ꝫrum eqdẽ defect⁹ ex ſequẽtib⁹ oñdeľ: cuꝫ eo etiã ꝙ ꝑ accidẽs omne opꝫ in aliquod per ſe ꝑrimum aducere.

G

Propter tertiũ

qdẽ ſciẽdũ: ꝙ eũo ſynthoma/ tica vt talis ſemꝑ hꝫ leſionem iferre: alium⁹ aũt nũq̃ꝫ. Qḋ firmaľ: qm̃ illud qḋ ꝯcidẽ nãm facit nocu^m ita ſemꝑ iducit: id aũt ſynthomatica cãt euatio: cu ꝛ ipm nomẽ idicat ꝛ nã reí: cũ ipa educat aliqd ex coꝛ/ poꝛe ſtimulata leſiõe virtute. ¶ Palin. Illud ſynthomati/ ce euaľ qḋ añ digõnẽ educiľ aut per regiões icõuenientes. Oẽ ãt tale ꝑrauũ exiſtit. Nihil eni benigne a nã euaľ niſi fue rit ꝑdigeſtũ qḋ eẽ nõ põt niſi i moꝛbi ꝑn⁹. vñ afo. ꝓ⁹. Scdꝫ ꝑn⁹ egritudinis idigõnis ſũt ſigna: g̃ mala: ſemꝑ erit taliuꝫ humoꝝ eũo: qḋ euenit cuꝫ ſigna cretica ea q̃ digõnis aſſce dãt. Siľr qḋ ꝑ loca educiľ icõueniẽtia cõpeſcendũ ꝛ ad ea ꝯducẽdũ q̃ ꝯgrua. afo.1. ¶ Iridẽ. qḋ interitũ aut lõgitudi/ nẽ ſm ibecillitatẽ ẽtutis aut eius vigorẽ iducit ſigt egritu dinis ꝑrauũ. Talis ꝟo eſt eũo ſynthomatica vt certificat empia: laudabile nãq̃ꝫ erit mãm retinere: ipſamq̃ꝫ demum nãľr euare. ¶ Eri. illa nõ ꝯfert euacuatio quo arte ꝑcipiľ cõpeſci nature coadiuuatiua : ſed ſynthomatica extat hꝫ:

H

vnde afo.p°. Oportet medicuz reptioni nature attendere. Nam a parte qdē fiente familiari simul ⁊ cooperāti: si ꝟo ɔ̄rie simul ⁊ nociue tiāt ⁊ ꝓhibereqꝫ simul trāsducē ac reuel lere. afo.1. Jtaqꝫ euo nō ɔfert synthomatica p se ⁊ directe.

Cō. afor. 21. in fine. Vbi. s. in medio.

Propter quartū

quidē ad p^m qd dōm dīa visum.192. Non enim ea est synthomatis euo cuz mā fuerit añ ꝑdisposita in antea vo lens ipsam expellē aut laudat eā p reɔ̄nē ad euonē factaz in pleuresis fine epar iā denotātē debilitatū existē. ¶ Ad ɔfirmationē ꝟo dōm ꝙ chole adeo ꝑue ⁊ venena nō sunt māe mora egētes iteri⁹ vt coaptent̄ ꝑꝑ ɔ̄rietatē quā hñt cū mā. Nunqꝫ eni pñt ad benignum reduci: aut ad expulsionē laudabilē adaptari cū vigōne eaz suscipiant̄ caloris nālis specificā corrūpētes: vt venenū: formā. colli3.3. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ talis syncopis seu synthomatica eductio fcā est p artē ꝑꝑ grādi⁹ ꝑiculum euitare: de qua nō hic vt apparuit sermo. Nunqꝫ eni fit crisis bona per euonē vsqꝫ ad synco pim: colli3.7. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ per interēptionem: vt vi sum est prop: ie si mā educenda idiguerit ꝑparatione. Retē ta enim ⁊ spōte euata laudabilius foret ꝙ̄maxime. ¶ Ad aliud dōm vt apparuit dīa ꝑallegata: ꝙ ars ꝙ̄uis imitet̄ nām in ꝙ̄mvolēs mō tñ in oibus cū ea possit aliqua facē ꝙ̄ nō nā: vt 6^m digitum auferre: ac benigne in ꝑncipio non rā ro euacuare. Est etiaz sui mobilitate: subtilitate: mā furio sa fere digesta: vt tactum prius. ¶ Differentia. CLXVII.

Cap. 3. in medio. Cap. 8. p° principiū. K

Quod pharmacia

in ꝑgnante sit ꝑiculosior eua cuatio flōmia mōstrat̄ p Auer.7. colli3 id cre dentē. ¶ Eri. Pharmacia grandis est timoris ⁊ periculi: flōmia ꝟo minime. 2° re. acu. ¶ Ad huc pharmacia lꝫ māe est solutiua: talis aūt est de gen. ve neni ois eodē 2°. venenū ꝙ̄ꝫ pemptiuuz: ⁊ maxime qñ mā fuerit obedieñs de facili passibilis q̄lis est embrio. ¶ Rur sus. pharmacia iducit agitationē vehemētē in ꝑgnāte: cuz opatio medicine nō fit corpori nālis: sed violēta. Cōmēta toꝛ cētiloquij. Hꝫ autē contilidones mñcis absoluit. vnde sequit̄ aborsus qō in flōmia inest mime. ¶ Palin. pharma ca vel sunt violēta: ⁊ tunc nocu^m causabūt ꝑfarū. aut debi lia: ⁊ sic possibile fiet ipsa mouere: nō euacuare praua indu cendo synthomata: opoꝛtebit etiā de ipsis amplius sume re: qō ⁊ laboꝛiosum erit nāe. vñ ꝑ 3°. Si medicine nō essent venenose non posset esse: gñ eas bibere nature laboꝛiosum esset. Jtaqꝫ in ꝑgnante pharmacia periculosioꝛ flōmia.

Cap. 4. p° medium. Cō. 11. p° medium. Cō. 11. p° prin^m ⁊ cō. 11. p° pn. L Doc. 3. c. 2 in me°.

Jn oppositū

quia afoꝛ. 5ª cōceditur pharmaciat ⁊ detestat̄ flōmia. Et firmatur: ꝙ a ifirma virtute flōmare nullaten⁹: purgare autē mediocrit̄. ¶ Jtidē. flōmia euat̄ imediate sanguiꝛ: q nutrimentuz est ꝑgnantis ⁊ embrionis gñatiu⁹ nutritiu⁹: ⁊ augmētatiu⁹: q nō humores agūt alij. dīa. 30. q ⁊ pharmacia educit̄. Nō eni scimus medicinā sanguinis eductiuaz dissoluēdo. dīa. 194. Flobotbomia igit̄ periculosioꝛ est pharmacia.

Coll° afo. 30.

Propter primū

quidē sciendū: ꝙ flōmia du plicit̄ notificat̄: vne quidē prout sub organo locat̄ medicinali: sm illud ꝑoris quesi ti. Flobotbomia est euo vlis que multitudinē euat humo rū equalit̄ abūdātiū. Aliter ꝟo determinat̄ put sub instrō situat̄ manuali: vñ Cōmētatoꝛ sectarū: flōmia est recta ve ne incisioꝛ: vñ dr̄ a flep vena ⁊ thomi diuisio. ¶ Jllō ꝟo dē periculosiz qō lesiōis plāne plenū extat: ceu aborsus quē sequit̄ moꝛs: embriōis ⁊ mulieris interduz: ⁊ max⁹ qñ 4° aut 8° factus fuerit mēse. dīa. 49. ¶ Est autē euo aliculus ex corpore deductio. Que ꝑter pus dicta 2° existit: vna nā lis qdē nā sola ꝑfecta quā nō cōpescere opz nisi fuerit sup flua ꝟtutē ꝑsternēs: altera ꝟo artificialis que adiutorio ꝑ ficit̄ medicinā in oib⁹ imutātis fere: ꝙ̄re vnaqꝫqꝫ adhuc diuidit̄ in vlem ⁊ ꝑticularē. vlis autē est vel qi oēs euat ꝑ poꝛtionalit̄ hu. ceu fluxus qs spontaneus sanguinis ⁊ flō mia: seu qñ a toto cor ꝑ sicut spōtaneus ventris flux⁹ aut aliq̄ foꝛtis pharmacia. ꝑticularis deniqꝫ q̄daz aut ex loco educit ꝑticulari: puta purgatio pectoris ꝑ sputuz: ⁊ vētriū cerebri p colatoꝛia nariuz ⁊ palatuz: vel qi mām singula rē euat alicubi ɔtētā sic que aꝑatū. Ampli⁹ qbusdā euoni bus totuz euat̄ corpus imediati⁹: q̄les sunt foꝛtioꝛes vt p sanguis fluxū vel p vētrē aut stōchuz vel vrinā seu sudoꝛē. Alijs ꝟo mediate sic fricationē: balnea ⁊ hꝫ ꝑ ipz nāqꝫ nō euat̄ nisi q̄ sm cutē ꝑmanēt: ⁊ nō q̄ in ꝑfundo dispsa. afoꝛ. 3°. sꝫ p acciñs euat abstinentia seu fames: eo ꝙ ipsa tollitur qō repletionē inducit: vnū enim ɔ̄rium ꝑoat aliud. Variuz euacuatiuū q̄dā fiunt ꝑmutatione vt que aꝑatum: reliqua ꝟo in que foras deductione. Sunt et partes ex qb⁹ clam euacuatiōes fiunt occultioꝛes sicut q̄ per sudoꝛez ⁊ magis adhuc per somnos ꝑfundos. Ex reliqs ꝟo manifestioꝛes. ¶ Pꝛegnans autez di in q̄ retēto semine cōflatur embrio.

M Coll°. c. 5. N Cō. afor. 16. ⁊ me.

Propter scdm

ꝟo sciēdum: ꝙ colli3. 7. Auer. nitit̄ ostēdere ꝑiculosioꝛem foꝛ re in ꝑgnantē pharmaciā flōmia q̄ꝫ Hip. aduersus. Reci tato nanqꝫ eo inqt. Dico ꝙ flōmia quando adest repletio qua embrio nō indiget nō est mala. Sꝫ pharmaciā nō cre do ad bonū finē ꝑuenire: īmo ledit embrionē: q: in se hꝫ venenosam. Adhuc foꝛtasse humoꝛes facit malos flue re ad embrionē vt eum ledāt. Eri. Medicine purgātes ꝑ uocatiue sunt vrine: qō ꝟo vrinam ꝑuocat de gñe mēstrua extat ꝑuocātium. Tale ꝟo aborsuz iducit. Hic igit̄ trib⁹ ɔ̄ciens⁹ ɔcedēt flōmia difficilioꝛē foꝛe solonē. ¶ Sꝫ id vt ap parebit simplr̄ auditum stare nō ꝑrimo ei⁹ op^m magi neqꝫ etiā ipsi⁹ ɔ̄uincunt iducta: sic eni flōmia in ꝑgnāte repletio nis tpe nō vituꝑerādā: ita multo ampli⁹ dicat̄ de pharma cia qñ eius aderit idigētia. Sunt āt pharmacie q̄dā bñdi cte venenositate carētes: de qb⁹ ꝑsumit̄ vt scribit̄ sup pre gnātes ⁊ pueros: ceu cassiaꝛ mānā ⁊ hꝫ. Que et cū nāe suf ficient̄ sint amicabiles humoꝛes fluere nō cogunt ⁊ vt inqt embrionē ledētes. Tales silr̄ enteꝛ: neqꝫ vrinā ꝑuocāt: ne qꝫ mēstrua. Est tñ necēum mēstrua ꝑuocare qñqꝫ supposi toꝛium in collum matricis ponēdo paulatim ⁊ multis vi cib⁹ mundificādo ⁊ ꝑꝑie qñ ipregnatio fuerit in mñce im mundioꝛi fcā existe. 3°. 21. Hip. q̄ꝫ sufficienter⁹ audit⁹ vꝫ flō miā negare cisariā ⁊ pharmaciā ɔditōalr̄: ex pte tñ necessitatis ⁊ tpis. vñ afo. 5. Mulier ꝑgnans flōmata aboꝛtit ⁊ maxime cuius fetus est maioꝛ. Eorundē ꝟo 4ª precipitur ꝑgnātes a quarto mense inclusiue vsqꝫ ad septimum pur gare inclusiue. Ex his igitur elicitur in pregnāte pharma candum: non autem flobotbomandum. Saxones tamen brutales cōmuniter in pregnante flobotbomiā celebrant.

Cap. 4. p° medium. O P Trac. 2. c. 10. in me. Afor. 30. afor. 1.

Propter tertiū

ꝟo ꝑmit⁹ vir sciendū: ꝙ ꝑicu losioꝛ vomit⁹ est secessu ⁊ alijs euonib⁹ ceteris parib⁹. afoꝛ⁹ notuz 1°. Et secessus flōmia: ac deinceps flōmia in ꝑgnāte pharmacia. ¶ Propter ꝑmū hui⁹ sciēdū: ꝙ illa difficilioꝛ ⁊ ꝑiculosioꝛ est euatio q̄ magi extat ɔ̄ inclinationē nāe: talis ꝟo est vomit⁹ cū stōchus sit deputat⁹ attractioni a nāi: testina expulsiōi. nālium. 3. Vo mit⁹ āt stōcho ꝑficit̄: secessus vētris pileron ⁊ itestinis: stō chus et sensibilissimus: via brevioꝛ: ꝟtute latioꝛ ⁊ ꝑnioꝛ in deoꝛsuz q̄ꝫ in sursum. Eri. Act⁹ q vno ꝑficit̄ instrō laboꝛio sius ⁊ ꝑiculosi⁹ eo q pluribꝫ: sed vomit⁹ solū ꝑficit̄ tunica extrinseca: secessus aūt ei⁹ duab⁹ ⁊ itestinoꝝ ⁊ nālīū totidez qō scōa sancit̄ afo. 2. Mes. simpliciū ꝑ. Adhuc vomit⁹ de terioꝛa iducit accñtia secessu: puta suffocationē vel ruptu rā vasis in pectoꝛe vel pulmōe: qō aūt hꝫ ꝑiculosi⁹. Vomi tus igit̄ difficilioꝛ ⁊ ꝑiculosioꝛ secessu: ⁊ vir in de euonib⁹ reliqs. ¶ Q. āt secessus ⁊ silr̄ vomitus ɔ̄rīr sit acrioꝛ flō^a ⁊ periculosioꝛ mōstrat̄ ex febriū acutarū. 2. q: in flōmia non cadit aliq̄d timoꝛis: in solone ꝟo accidit multotiēs timoꝛ: ⁊ ꝑꝑie qñ nō fuerit cognitoꝛ nāe ifirmi. Sūt eni q difficil lime soluunt̄ medicis: alij ꝟo facillime: nōnulli mediocri

Cō. afor. 35. circa fi. Coll° ca. 8. post pn. Q Cap. 8. ⁊ medium. Coll° cō. afoꝛis. 35. circa finē. Jnterlibe ꝑ° ca. 2. p° principiū. Cō. 11. post medium.

A ter pp qð timēdū est pharmacare: et maxie icognitos et inexptos: nā pharmacia idebite admīstrata aut supflue soluit aut mouet et nō educit: tortiōes pstāt et angustias cum dolore cōmultas. Ipsa etiā de se gñe ponit venenoꝝ dissolutiua pprie. Nā naqꝫ medicinaꝝ solutiuaꝝ est cōtra nāe corpoꝝ soluēdoꝝ: et vtr sunt pnecātes: et ipsam iterimētes ibi deinꝫ pcipue ledūt cor et q̄ sūt ei⁹ 1gm o um nocumentoꝝ corp: aduenientiū pmꝰ ꝯcursus est ad cor tanqꝫ ad basim vt te stōchū tāqꝫ receptorē molestās. Mesue de pharmacijs: nō tñ pncipales ptes a pharmacia sunt difficilioris passionis: pili eni et vngues q̄ sūt oium minꝰ pncipales sūt magis difficulē passibiles: et ossa et qꝫ cerebrū et cor simpliciꝰ p celi et mū. Medīne naqꝫ nociue sūt vētri et pꝑe ori eiꝰ: cum sit sensus plūm: pp neruos disseminatos in eo: morꝰ exbibite nō pōt cōpesci tāqꝫ nō exīs in nra ptāte velut sagitta emissa: sed flōmia pōt repēte cogi nisi fortassis extiterit maior: igit secessus et vomitꝰ āpliꝰ acerbior et piculosior flōmia: et vomitꝰ vt pbat adbuc secessi. ℭ Sꝫ circa pdicta ꝯtingit B dubitare. 4ᵒ naqꝫ de re. sa. Cū ibecilli v̄tute nunqꝫ minuendū: moderate vō purgādū. Et Haly. Magis ꝯueniēs et maiorē cautelā faciēs est cūo eq̄lior: sed h̄ sanguis est eductio. Adbuc pl̄a et digniora euanē p flōmiā qꝫ p pharmaciā: vt sanguis et sps: piculosior igit et molestior flōmia pharmacia. ℭ Dōꝫ q pharmacia piculosior: q: vt tactū nō pōt ita cōpesci voto vt flōmia: laborē ifirmi et malorē iduē pharmacia qꝫ flōmia: et pꝑe vomitiua: sꝫ rōne illiꝰ qð educit piculosior flōmia est pharmac: nisi ipsa effrenitans sangⁱⁿᵐ sibi attrahat et eiectaue sit pharmacia sanguinis eductiua. Aut ampliꝰ ad mētē dōꝫ Gal. q smo illiꝰ est in pleuresi cū fe. alijsqꝫ accntibꝰ acutioribꝰ in qbꝰ timēduꝫ pharmacū in sui calitate et motu imēsioribꝰ: et iō ad flōmiā declinandūꝫ magis: et si nō adeo ꝯferat sic solutiuū. ℭ Ad pᵐ qdē dōm: q sicut nō est flōmādū ibecilli stāte virtute: ita neqꝫ purgādum pharmacia dissolutiua: pōt tñ aliq̄ lenitiua vel lubrificatiua: maior eni vꝫ eē latitudo in pharmacia qꝫ in flobothomia. vñ si iusta fiat cōparatio nō minꝰ timendum pharmacare qꝫ flōmare. ℭ Ad aliud dōm q Haly. cōparat flobothomiā ad vētosationē et ad cibi et potꝰ iminutionē: non aūt ad pharmaci sumptionē. Ad aliud qd dicēdū appuit.

C ℭ Propter 2ᵐ huiꝰ sciēdū q pharmacoꝝ qdā sunt fortia: piculosa: venenositati plm abūdāntia q̄lia sūt calliora: dissoluētia: vt scamonea: mezereōt: euforbiū et hꝫ. alia debilia saluatiua: sic cōpmētia: et adhuc magis lenitiua et lubrificatiua: vt myrabolani: māna: tamarindi: cassiafistula: mucilago psilij et prunoꝝ. vñ. 2. can. Cassiafistula soluit sine nocumento et absqꝫ mordicatiōe adeo q est ꝯueniēs pgnātibus et soluit eas hyeme: et tñ hñtibꝰ debilia intestina et liētericis est suspecta. Myrabolanos āt ponūt educē cōprimēdo. Cogor eni ꝯfiteri aliquā virtutē pmitꝰ attractionis illis inexistē: sicut aūs tactū: et cū videā nigros meliam a toto educere: citrinos cholēꝫ et reliqꝫ sīa: qð nō foret si solū exprimerēt vt coctana vl pira: sꝫ attrahūt antea in locū signatum: deide finaliter iuuādo nāꝫ sui pōdere cōpressiuo soluunt: qð meᵐᵃ nō opat dissolutiua tñ: illa eni magis attrahit ad vias signatas: postea vō nā sentiēs ipsiꝰ acuitatē et humorē satagit expellē.

D Repit et 3ᵐ pharmacū tāqꝫ hoꝝ mediū: et si fit dissolutiuū vt aloes: agaricꝰ et rebarbaꝝ: qð aliqñ h pōt cōpetere et pcipue ꝯsolatū. ℭ Deiceps qꝫ nosce q tpe ipregnatiōis in tria diuidit tpa: q̄rū vnūqðqꝫ in gru nāliori q̄ est nouē mēsiuꝫ ꝯtinet tres mēses: in alio vō miores hꝫ aut plures sm q 7ᵒ ꝑturit mēse vel. 10. dīa. 49. in qbꝰ eqdē mēsibꝰ fetus diuersimode disponit in matrice. Nā in pmis triuꝫ puꝰ est et debilis modico ꝯtētꝰ alimēto: debiliterqꝫ ꝯtilidōibꝰ alligatꝰ: velut fructꝰ nouiter pductꝰ: i alijs qꝫ tribꝰ sicut 4ᵒ. 5ᵒ et 6ᵒ. maior et fortior: ampliorē expetēs in alimētum sanguinē et cremētū: tuncqꝫ fortissime alligat matrici: ceu fructus tpe itermedio arboribꝰ vehemētiꝰ iberētes: nec eni hu

E miditas succosa que ligat mollis est et q̄si fluida vt in pmᵒ affuit: neqꝫ e maturatione remollita: et fetꝰ pōdere aggrauata qð eis accidit cōpletis. In reliqs qꝫ tribꝰ vltimis fortis factꝰ et grādis ampliꝰ attrahit sanguinē plm i sui nutrimētū et augᵐ: tūcqꝫ ipsiꝰ icipiūt ligamia debilitari. Tū pp eius onus solito g̃uiꝰ. Tū et pp finē nāe. Procedūt. n. debilitādo vt hora partꝰ leuiꝰ abscīduant: et tāqꝫ maturi ad casuꝫ disponunt fructꝰ. afor. 4. sicr in alijs euenit partꝰ tpibꝰ inter ipsis seq̄strantis. ℭ Attēdēdū et q lꝫ plēs cause abortus extētone tñ videnī pncipaliores: subtractio. vꝫ. alimēti embrioīs: qð sanguis fit eductiōe flōmia vel allo: ex puriore. n. nutrit pte sanguinis menstrui. afor. 5. Reliq̄ vō est agitatio et morꝰ vehemēs qbꝰ fetꝰ dissoluunt ligamēta: vt thenasmꝰ o ñdit: qs fortior inducit pharmacia. ℭ His igit breuiꝰ pstrictis dōm: q oibꝰ iuste vniformiter adiuicē cōparatis flōmia pharmacia vñꝰ piculosior extat vt series et sapiūt veteris. Qð mōstrat rōne: qm flōmia nō vꝫ ꝯuenire nisi in pmis tribꝰ mēsibꝰ et maxie in eoꝝ meᵒ cū tūc embrio paruus et debilis nō multū expostulet nutrimentū: q̄ si fiat F paulatiꝫ fit et p interualla minorādo q̄titatē et vices potꝰ si opus multiplicādo. Flōmia. n. calr mēsurata nō tātū agitationē iducit vt ide fetꝰ dissoluant ligamēta: cū id agere sit ampliꝰ pharmacie: neqꝫ et sanguinem sic euat vt fetui noceat multū: cū puus et debilis miori sit ꝯtētꝰ alimēto. h aūt nō cōpetit tpe pharmacia q̄ pprie vehemēter dissolutiua: q̄ Hip. notior vꝫ fuisse: nōdū. n. fortassis medicine familiares hūdicte fuerāt iuētemec tāto eis tūc indigebāt vt mōc: cum corpa forēt robustiora: vt oñsum dīa. 9. In 2ᵒ vō tpe vt in tribꝰ mēsibꝰ sequētibꝰ cōstat flōmiā piculosiorē fore pharmacia: cū maiorato et fortificato embrione plꝫ sanguis expetat in nutritionē et augᵐ: quo subtracto abortus accidit prōpter. Pharmaciā vō tolerat: cū nō subtrahat sanguineꝫ ipsiꝰ alimētū: sꝫ hūores reliqs nutriētes mime. 30. dīa. Est etiā sic fortis ac vehemēter vinctꝰ: vt et ligamia possunt illesa tolerare pharmacie agitationē et motū: et pprie qñ fuerit ex scdis meⁿˢⁱˢ vel et tertijs ipa: in reliqs vō vltimis tribꝰ t. lꝫ pharmaciā et flōmiā difficiliꝰ ferat: flōmia tñ pharmacia grauiꝰ: cū amplior valde solito idigeat in alimēto et augᵗᵒ sanguis: eo q maioratꝰ fetꝰ ꝯtinue. Qꝫ et si necītas ad pharmaciaꝫ ipellit sic leuior q̄lis est: vt appuit maxie tertia. Qꝫ si Hip. abhorret pharmacare ꝯtigit: q: vt tactū apō ipꝫ fortiora cognita erāt pharmaca: qð inuit in afor. cū p medicari vel purgare Hip. medicinā solutiuā intelligat dissolutiuā. Itaqꝫ vt ad amplius in pgnāte pharmacia ꝯcedēda qꝫ flōmia. ℭ Cōtra pdicta ꝯtigit dubitare: q: tpe pgnationis diuiso in tres ptes 4ᵒ mēsis ꝯiūgit tpi p et septimꝰ vltio: cū adhuc ꝯcessa sit flōmia isuspectior in pmis mēs. qꝫ i scdis. Sꝫ 3ᵒ 21. Opꝫ vt caueat an mēseꝫ 4ᵐ et post 7ᵐ et in eo qð est iter illa vbi pus alludit Gal. ꝯtr vō Halyabba. ℭ In oppᵐ pmus practice ac vtcūqꝫ honus theorice ingens. Si pgnās aliq̄ tpe sanguinē eget minui aut cathartico purgari: pp aliquā passionē: nō opꝫ accelerare h in pmordijs donec sit mēsiū q̄tuor pgnās: faciesqꝫ h 5ᵒ vl 6ᵒ mēse et 7ᵒ. Cauebisqꝫ h ideꝫ 8ᵒ vel 9ᵒ. In eis. n. est fetꝰ debilis et opus est illi cibo. Aut vō ianitio minuit cibū: vñ et morit fetꝰ. Octauo quoqꝫ et nono creuit fetus et eget cibo ampliori: i bis si euēt multū minuit cibꝰ fetus: nec remanet virtus: o cunqꝫ ꝯsulēs subdit. Si āt necessitas ad inanitionē bis tpibꝰ ipulit et timet de morte mulieris si differatur: nō cures fetum sitqꝫ tibi carior genitrix illo. ℭ Dōm smonē fortassis Halyabbatis sanū vsqꝫ nō fore. p. n. qñ mēsem 4ᵐ cōponit cuꝫ tribꝰ prioribꝰ aduersat Hip. et Gal. dicētibꝰ: pgnātes purgare si ꝯuenit sm q̄drimēseꝫ. ℭ Eti. septimꝰ mēsis nō dꝫ cū 5ᵒ et 6ᵒ ꝯiungi veꝫ cū 8ᵒ vt dictū et 9ᵒ nā sm Gal. purgandum sm q̄drimēsem et vsqꝫ ad septimū mēsem. s. excludendo. Qð appet ex illo additorputa qð est in medio ꝯceptionis: cū certissime habeat in mrice qð ꝯcipit. Si vō cōpor

nat septimus cū 5° ꝛ 6° tūc id nō erit in medio ɔceptionis nisi geometrice valde. Jtidē. aliq nascunt in mēse 7° ples etiā nō cōplēt nonū:sed partē ipsius capiūt solū: ꝑp qd rōnabili⁹ vr septimū mēsem cū 3° tēpoꝝ ꝛ nō cū 2° copulare: vt vulgarū ē a multis. Qd ꝛ 2° vr ɔcedere flōmiā in 5° ꝛ 6° ꝛ 7° ꝛ negare ipsaꝫ in ꝑmis q̄tuoꝛ mēsiū nō multū recipio: cū declaratio rōnabil'r añ dicta directe oppositū in flobothomia ondat. Vise.n.sunt q̄dā in ꝑn° ꝑgnationis vna vel duab⁹ mēstruationibus laudabil'r mēstruare. Et fortassis Halyabbas plus motū flōmie formidauit q̄ȝ sanguis carē tiā ab illa inductā. ¶ Nosce ēq̄ȝ aliqñ flōmiā expedire non existēte plenitudis signone: puta qñ morb⁹ fuerit seuus ꝛ virtus fortis ēt timoꝛ aꝑatis: vt in ꝑcussiōe ꝛ casu. Jnterdū ꝟo ꝛ e contra: tollit .n. necessitas flōmie abstinentia vel mollitie vētris: pharmacia: balneo: exercitio ꝛ fricatiōe ꝛ v̄tute cū alijs ꝛ in ipregnatione ceu in ꝓposito nō parū. de inge. 4°.

Propter quartū

ꝟo. ad Auer. qd dōm apparuit. ¶ Ad aliud etiam qd Gal. dōm visum. ¶ Ad aliō dōm: q pharmacia vehemēter dissolutiua est de gñe veneni: nō aūt reliq̄ ꝑdicte qb⁹ pōt ꝑfici purgatio benigne. Vel si oporteret eā exhibere in casu ostēsuꝫ quo tpe cañ. ¶ Ad aliō dōm q ꝑelecta pharmacia non est agitatiua. Q si talis administret: necessario fit tpe quo fortius fet⁹ mrici ɔuincit: in 4° 5° ꝛ 6° mēsibus. Fortassis ēt nō est medicina multuꝫ violēta: ꝛ si hūores extent furiosi cū de se sint agitabiles ꝛ ad exitū dispositi: ac si essent digesti. dīia. 162. ꝛ iō pñt in ꝑn° eūari: cum h ēt pmanēt in ꝑiudiciū grāde nature inehūati. ¶ Ad aliud dōm: q pharmacia debilis ꝛ nō fortis dāda vt visum: neq̄ȝ ea mouebit ineuacuāns: cū nullā hēat attractionē: sed obuiationē magis: neq̄ȝ ineuacuans nocebit sensibiliꝰ: cuꝫ sit apta in cibum etiam conuerti. Q si est nature fastidiosa: eligat q̄ abominationis minoris aut dulcibus vel acidis preparetur. Aut audit Auicēna quando quis ea vtatur q̄ȝ sepe.

¶ Differentia. CLXVII.

Quod in acuta

egritudie post 4ᵃᵐ diē nō sit flōmādum ostēdit: eo q medici cōiter ꝑcipiunt flōmāduꝫ in ꝑn° qd ē añ 4ᵃᵐ: puta ꝑ°: 2° ꝛ 3° die: ceu sentit Rasis per oē. Jsaac febriū 5° ꝛ Halyabbas practice 3°. ¶ Eti. 4° ꝑ°. Quādo postponit flōmia apō ꝑn cipiū egritudis nō est ampli⁹ ei intētio. Et fortasse interficiet ꝑ aduētū debilitatis virtutis: ꝑnᵐ aūt terminatur i hꝫ egritudine añ 4ᵃᵐ: neq̄ȝ in quarta vr eūandū cum sit in tali egritudie q̄s mot⁹ nature idicatiuus aut cretic⁹. dīia. 164. ¶ Jtidem ibidem. Qñ est possibile vt flōmies vsq̄ȝ ad tres periodos facies qd nō erit in 4ᵃ vt appuit: neq̄ȝ in 5ᵃ: cum sit tūc māe motus: in ꝫmone aūt varioläꝝ ibidē flōmia caueᵗ post duos dies aut tres: ꝛ tñ in his experit flōmia maxime. ¶ Rursus. afoꝝ. 2ᵃ. Jncipientib⁹ morbis si quid vr mouēdū moue. vñ. 9. terapētice. Qui mox a ꝑn° nō eūant obediētes. Erasistrato q neq̄ȝ spōtaneas hemorrogias imitari poterat: incidūt hꝫ anxietatē sanationū: qñ tunc neq̄ȝ pharmaco pñt eūare cū augeāt febrē: neq̄ȝ infrigidare cuꝫ oppilatione ꝛ cām putredis augmētēt. ¶ Palin. Cuꝫ nā ē debilitata nō cōpetit eūo: id aūt in hui⁹ passiōe euenit iam post q̄rtā. vñ de ige. 10. Rarius est ɔsestim in ꝑᵃ dierū vl 2ᵃ virtutē imbecillē existere: qd praua habitudie senio cōtingit vel extrinsecis. ¶ Ampli⁹ iā digerere seq̄strare ꝛ se versus expulsionē ꝑparare incepit nā: cuius ēt actū ꝛ modum eūonis medicus nō pōt sufficienter perpēdere. Qñ autem ita euenit nō opus sit eam euacuatione irritare. ¶ Adhuc flōmia debet qñ sanguis est peccās vt in fe. sanguinea: sꝫ tales plurimum terminant in 4ᵃ. crisium tertio ꝛ quarto ꝑ°. Non igitur post quartam in acuta flobothomandum.

Huius quoq̄ȝ

opp ᵐ sentitur. 9. de inge. ꝛ ꝑ 4°. Vñ Democrit⁹. Qñ plenitudo talis fuerit aut egritudo appebit in qua flōmia sit necessaria nec nām: neq̄ȝ horā expectabis: et sed cōfestim flōmiā cōsolaberis. Jtidē. 2. re. acu. Jubet in pleuresi vena incidi qñ dolor ad scapulas ascenderit: sed id vt multuꝫ post 4ᵃᵐ fit diē. vñ afo. ꝑ°. die octaua icisus est cubitū anxiois. ¶ Palin. Qñ est sanguis abūdātia ꝛ virtus tolerās cōpetit flobothomia. h ꝟo post q̄tuoꝛ pōt dies ɔtingere: cū sanguis i forti abūdet nā. vñ febris sanguinea nō nisi in talib⁹ amat fieri. dīia. 164. ¶ Amꝑ. post q̄rtum ɔcedit pharmacia. 4° re. acut. igit multo ampli⁹ flōmia cū ōnsum sit. 66. difficiliorē fore pharmaciā flōmia. Flōmādū igr i acuta p⁹ 4ᵃᵐ.

Propter primū

qdē sciēdū: qd sit flōmia differētia iducta ōnsuꝫ ꝛ nō parū q ꝑncipalr flōmia debet humori peccāti q̄ritate. 2° ꝟo qualitate. Quid ēt sit egritudo qdq̄ȝ acuta ꝛ quō distiguatur. dīia visuꝫ. 72. ꝛ. 133. Est aūt egritudo q̄dā acuta rōne māe: vel fm q q̄ta vt synocha seu q̄lis velut tertiana: nōnulla ex pte loci ceu squinantia: reliq̄ rōne accñtis doloris vꝫ. sicut colica. Jn q̄dā nempe oia continentur ꝑdicta: vt in frysen ex sang° causato cholico. Jn eo eni peccat sanguis ꝛ acuitas eiusq̄ȝ q̄ritas. Est ꝛ in cerebro qd ceteris post coꝛ nobili⁹ mēbris. 7. de ige. pessima ēt ei isunt accñtia vt frenesis seu karabit⁹. i. alienatio vl ꝑmistio sensus. ¶ Nosce quoq̄ȝ quesitum magis propositum fuisse de quarta die q̄ȝ alijs: qꝛ amplius in acutis cōterminatur in ꝑn°. Jn ea etiā mouetur nā cum sit vnus dieꝝ indicatiuoꝝ aut creticoꝝ.

Propter secūduꝫ

ꝟo sciēdum: q Gal. ꝛ vir greci liberi⁹ vident ɔcedē flobothomiā q̄ȝ arabes. Octauo nāq̄ȝ ð ige. ɔcedit flōmiā fieri. Plectorica ēt nō existente dispōne: sed q̄si media inter ipsam ꝛ inanitionē humoꝛib⁹ silr entib⁹ grossis ꝛ viscosis. Quare. 11. eius. Optimū qdē vt dcm est venā incidere non solū in synochis fe. sed in alijs oib⁹ que in putredie humorū quādo demū vel que etatis aut virtutis nō ꝓhibeāt: alleuiata eni nā dispēsans corpora ꝛ deponens qd aggrauat eā velut onus qōdam dominabit facile reliquo: idetermi natiua etiā alijs cū Gal. Hip. in lypothomiam iussit adduci. Et eodē ideo. 11. q̄si castigās eius ꝫmonē ait. Quia non est possibile oppilōnē ꝛ putredinē curare per flōmiā: cum alijs egeant auxilijs deponere opꝫ qd sanguinis in cure tēpore: ne cogamur interdū intēporanee cibare: nā in quātuꝫ eūatur corpus eget cibo: vnde tūc necessariū vel nutritiōe febrē augmentare: aut in nutritione virtutē dissoluere: q̄re melius aliqd sanguis ꝓpriū cibū aialis particulis relinq̄re. ¶ Arabes ꝟo vident flōmiā suspēdere magis. vnde ꝑ 4°. Melius est qdem vt flōmie vices sint multe q̄ȝ vt eius quantitas sit multa. Et ꝑ° 4ᵃ. Consiliū meum est in flōmia vt dimittat quātuꝫ possibile: si autem nō est possibile: tunc multiplicatio numeri melioꝛ multiplicatione q̄titatis. Cōcedit etiā. A. ducere ad lypothomiā cū timoratione grandiori ꝛ digōne: quā ꝛ Auer. refellit. dīia. 164. Qd fortassis euenit: qꝛ lꝫ Gal. tradiderit cañ. curatiōis in toto orbe terrarū ꝛ nō in Jtalia solum. de inge. 5° ipsi tñ directius ꝛ magis clymatib⁹ adaptant temperatis: quales grecoꝝ sunt regiones: ex qb⁹ vt ꝑgamo extitit oriūdus: in qbus ꝛ corpora sunt fortiora ac abūdantioꝛ sanguis cū ipse sit humoꝛ temperatioꝛ ꝛ multiplicioꝛ: vnūquodq̄ȝ .n. generatur a sibi simile ꝛ ɔuenienti. A talib⁹ autē indicatio marie sumitur. Arabes ꝟo regiōes ihabitāt distēperatas calidiores: q̄re egritudines in eis fiūt cholicores. ꝑpter qd coll'ꝫ. 7. Egritudines que sunt in terris Hip. simpl'r acute: i nostris sunt peracute. Jn qbus quideꝫ ꝑpter dispōnes oppositas eis q̄ in regionibus temperatis minus experit flōmia. Tēperata qdem ipsa ꝑ sanguinis requirit eūonem. Cholerica ꝟo cholere purgationē. ¶ Magis siqdē particulariter egrediēdo deinceps dicat. 9. de inge. ɔcedi: vt tactū post quartum flōmia ita. Optimum quidem vt vidisti semꝑ nos fa

A

Ca.6. versus finē. Cap.11. post pnci. Ca.20. ad mediū. Ca.9. post pncipiū.

cientes non solum sextenos vel septenos: sed ꝛ fm eos qui deinceps flōmabis. Et demum flobothomia fit omni tēpore virtute ferente. Rasis ṽo.15.cōtinētis dixit. Gal'.noli īspicere in diebus: sed minutionē fac vsq; ad vigesimū: vnde 6° breuiarij. Non opȝ vt cōsideres in numero dierū: q2 quando virtus est remanēs non opȝ vt sis contentus flobothomare in 6° ꝛ 7°: īmo in reliquis dieb⁹. q̄re ꝑ 4°. Cum in febribus opȝ te flōmare non attendas qḋ quidam dicunt. s. ꝙ non est bonum vt post quartuȝ diem flōmia fiat: q̄m bonum est vt fiat etiaȝ post .40. dies. Et hoc fm sniam Gal. lȝ premittere vt ante quartū ꝛ preparare postea digerēdo fit melius: cum certe fuerint significationes: q̄re colī ȝ.7. Tps faciendi flobothomiā sequit̄ virtutis fortitudinem: q2 ipsa plus fm plurimū est in principijs egritudinuȝ: ꝓpter h̄ ordinauerunt q̄dam fieri flobothomiam in principijs earuȝ. Et multi egrorum sunt qui flōmiam patiunt̄ vsq; ad septimam diem. Et ad remouēdum illoꝝ opi. dicit Gal. ꝙ debilitatem virtutis aut fortitudinem nō sequtur numerus dierum. Qui autē dicunt non post quartā flōmandum iaȝ tacti sunt in cōi. vñ 5°. practice. Varie flobothomo ꝑmo aut scḋo ꝛ tertio die si virtus sufficiens est: quarta ṽo die nil attinges bonum: sed quid de his mox apparebit.

B

Ca.14. in pncipio.

Propter tertiuȝ

aūt primitus videant̄ idicationes ostendētes euacuationē sanguinis ante quartaȝ vel etiam post. Et deinceps applicentur ad actuȝ. ℂ Propter ꝑmū huius sciendū q; indicatiōes tales ꝛ diuersitas situs materie tacte sunt. dria.164. ꝛ 152. ℂ Propter 2ᵐ h̄ꝫ sciendum: ꝙ si omnes ostensiones testent̄ flōmiaȝ: aut plures digniores ꝛ virtus dispositio earum cū earū operibus principalibus cū hoc ꝛ vrina grossa spissa in rubeū tēdens: nō autē adsit nausea neq; ventris indigestio: aut eius debilitas vel superfluitas sensibilitatis cholereq; susceptio: sint ēt vtcunq; fortia cū adiacētibus ꝛ sibi deseruiētibus principalia: nōduȝ adsit mā ita digesta: q̄ īaȝ natura expellat absq; artis suffragio. sit ꝛ repiēs venas aut putrefacta cuȝ aliquali sanguinis habitudine. Termineṫ etiā egritudo vltra septimā: tunc licet sit meli⁹ flōmare an̄ quartā cum virtus sit fortis: q̄m rarius est in ꝑma dierum vel secūda virtuteȝ imbecillē fore nisi laborātis ꝑua habitudie aut senectute cōtingat. Pōt etiam si aliquādo fuerint omissa etiā vltra quartū fieri diem aut quintū aut deinceps puta nausea vel discordia: ignorātia ꝛ siꝫ̄bus. Q̄ ḋ sermōes Gal'. sentiunt cuȝ eius cōplicibus inducti. ℂ Si ṽo discordauerint oēs intētiones aut plures ꝛ maxie principaliores vt virtus sit debilis ꝛc̄. sit ꝛ vrina predicte opposita: adsitq; nausea ꝑncipalis cū bonum administrātibus infirma tendat sponte in digestionem mā: sit ꝛ ipsa vtcunq; a sanguine alia: fueritq; extra vasa. Suspēdenda est flobothomia non solū post 4ᵐ: īmo etiā non paꝝ ante ipsaȝ. Q̄ ḋ fortassis voluit. A. quādo dixit. Cōsilium meum in flōmia est vt dimittatur quātū possibile est. Si aūt ostensiones scite cum alijs ꝯsequēter additis medio se habuerint mōmon flōmanduȝ omnifariam sicut ꝑ neq; desistendum penitus velut 2°. sed med iocriter se habentibus tūc ꝙ flobothomādum erit lateraliter circa quartū. Ex his igitur breuius: eo ꝙ alibi sūt in amplius h̄ ordinata poterit solēnis mēs artificialiter in his sub contrarietatibus veritatem coniecturari.

C

q

14° p̄ª 'tra. a.ca.7. versus finē.

D

Propter quartū

aūt. ad primuȝ dōm ꝙ ideo ꝑcipit̄ flōmia in morbi principio: q̄m laudabili⁹ existit dūmō nihil fuerit ipeditiuū ꝑcatū: nisi flominus tū si fuerit omissa pōt etiaȝ post 4ᵐ vt declaratū fieri. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ. A. loquit̄ cōi magis sermone: nō autē particulari: quādo sanguis experit̄ eūo proprie. Appuit etiā modus arabū ꝛ grecoꝝ in flōmando diuersus. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ in fe. tertiana dn̄at̄ cholera ꝛ cito crisim est habitura vel ei non debetur flōmia: aut si debeṫ id in ꝑncipijs dieb⁹. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ secus est in variolis q̄ȝ in alijs egritudinib⁹ ex sanguie vel eius feruore: q̄m variolaꝝ ꝛ morbilloꝝ mām opȝ ad exteriorē superficiē tēdere manifeste si laudabilis dȝ eē terminatio: flobothomia ṽo post duos aut tres dies ipsaȝ diuertit in ꝯtrariam trahēs ad intus: nō sic ṽo ꝯtigit in alijs sanguis egritudib⁹: cū nō hoc terminent̄ mō. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ Hip. imitat̄ vt appuit qḋ meli⁹ in ꝑn° eūando: attamē nihilominꝰ nō negat q̄n post quartaȝ posset flōmari. ℂ Et simil̄r dōm Gal'. ℂ Ad aliud dōm: nō semꝑ nā est post 4ᵐ ꝯstrata: ꝙ si esset suspēdēda vt dcm̄ flōmia cum ꝑncipalis idicatio sumat̄ ab ea. ℂ Ad aliḋ dōm: ꝙ vt ꝯcessuȝ q̄n motus nāe iā ex se apparet ad crisim nō est flōmādū cum sit medici energia ꝯforomari nāe: neq; ēt possit oꝑ̄ariā metiri subtilē ipsi⁹ actuȝ: attētat nāq; fortassis ꝑ vnā viā ꝛ aliter q̄ȝ tu volēs ipsi⁹ imitator fieri. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ iȝ synoche plīm terminent̄ in 4°. alie tñ sunt egritudies cū sanguis abundācia q̄ vltra 4ᵐ ꝛ 7ᵐ iudicant̄: cū flōmia expostulet̄ ꝓꝑ ōlictū aliorum etiā humoꝝ entiū in venis. ℂ Ad coruȝ ṽo alteri⁹ ptis ꝑᵐ dōȝ: ꝙ Gal. ꝛ. A. ꝛ Democrit⁹ loquūtur i egritudib⁹ in q̄bus paruus peccat sanguis ꝛ virt⁹ est fortis: cū h̄ sit i.9. vbi ait de cura synochaꝝ: ac sil'r. A. ꝑ de flōmia q̄ in sanguis ordinat̄ eūonem. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ fortassis flōmiā tardauit a ꝑn° Hip. q2 ꝯsidebat se posse cura tētatiua sanare: vt per ea q̄ applicabat calefactoria varia: vel ostēsiones tūc ēt plēs aderāt flōmie. ℂ Ad aliḋ dōm: ꝙ pleurchis anxionis nō fuit simpl'r acuta lȝ pīa sit h̄: sed vl'is tropica: cuȝ i.34. fuerit terminata diē. h̄ aūt fmo de simp' acuta. ℂ Aliḋ qḋ sequtur cōcedatur itellectū sane. ℂ Et aliḋ dōm: ꝙ nō conceditur pharmacia ꝛ negat̄ flōmia post 4ᵐ magis: eo ꝙ sit fortior eūo ipsa flōmia: sȝ q2 post ipȝ plus contingit repire māȝ idigētē eductiōe ꝑ pharmaciā q̄ȝ ꝑ flōmiā: cum sang⁹ plīm in egritudibus oporteat ꝑ thesauro recōdere ꝛ custodire: ipse ēt cōuertit̄ in cholerā ꝛ melāam: qṁo autem sit timor ꝛ in pharmacia ꝛ flōmia ꝛ qual'r non. dria visum. 166.

E

F

ℂ Differentia. CLXVIII.

G

Quod in prima

quadra lunacionis ampli⁹ q̄ȝ in reliq; cōpetat flōmia ostēdit̄: sunt enim q̄tuor he ceu tēpora vlla anni coꝝ ꝓportionate naturis. Albumasar 4° itroductorij: q̄m ꝑª 4° vt ver ponit̄ ca. ꝛ hu. vernalis ifantilis sanguini ꝓportionata. 2ª calida ꝛ sic. estiua iuuenilis chole attributa. 3ª frida ꝛ sic. autūnalis senilis melie dedita. 4° ṽo frida ꝛ hu. hyemalis senio ꝓportionata ꝛ flati attributa. In illa igit̄ 4ª in qua sanguis ꝛ nā sibi cōparata ꝛ dn̄at̄ expedit flōmia. Hec aūt vt dn̄suȝ prima. ℂ Amꝑ. q̄n virt⁹ spūs seu calor ꝛ humores augentur debet̄ flōmia: cū ipsa humoꝝ multitudineȝ eūet: sȝ h̄ in prima enenit q̄dra: cū h̄ūores spūsq; augmētent̄ ꝛ itēdantur ꝛ ꝑ ꝯñs virtus: ipsa eniȝ fortitudinē sequtur calidi innati eiusq; multitudinem. ꝑ 2°. ℂ Eti. flōmia debetur peccato q̄titatiuo: ꝑ pharmacia q̄lifica⁹. dria. 104. Sȝ hu. ꝛ calȝ qō quanto associet̄ in ꝑª abūdat q̄dratin 2ª ṽo ꝛ alijs ca. ꝛ sic. fridū ꝛ sic. ac hu. ꝛ fri. q̄bus attribuit̄ q̄litas magis: cui qdē debet̄ pharmacia: experit̄ eniȝ hūorib⁹ q̄litate delinquētibus. ℂ Idē centiloquio: humiditates corpoꝝ in ꝑª q̄dra accedunt: in 2° recedūt: ꝛ fm hāc ꝓportionē erit in duabus alijs q̄drīs: q2 in 3ª aduenient ꝛ in 4ª recedēt. Quādo aūt accedūt debet̄ minutio: tūc eniȝ coaugent̄: q̄n ṽo recedūt oppositū: sicq; flōmia in ꝑma cōperit q̄dra: nō aūt in alijs ꝛc.

Col'uet. 3° li. ꝑ°. cap.8.

H

In oppositum

q2 in ꝑma q̄dra hu. nondū sunt augmentati: neq; ebullierent ꝑ 4ª: quādo est mēsis initiū: tūc enim flōmia non cōpetit neq; vētosatio: nē q̄ flōmandū. ℂ Q; in 2° nō ꝯueniat ostendit̄: q2 vt tactū ꝓportionat̄ cholere: ꝓꝑ quā non querit̄ flōmia: veꝝ ꝓꝑ sanguinē. ℂ Palin. timet̄ ne hu. ebulliētes agitati flōmia ad putrefactionē moueant̄: ꝯcipit̄ enim tēpore motus egritudinis ab eūatione desistere: vt possibile. ℂ Rur-

Cap.11. in pncip.

I

fus. In ea intercidit ur oppositionis aspectus q perfecte iudicatur inimicitie latitudinis saltē: in eo autē pcipit astrologus ab euātione quiescere & nature motione: cuz nature contrarietatē habeat. Nō igit flobotbomādū in q̄dra secūda. ℭ In contrariū: quoniā virtus tūc est fortis: petūtq; humores exteriora: hīs ergo cōpetit flōmia. ℭ Adhuc in ea interuenit trinus aspectus: tūc autē maxime conuenit cum is sit amicitie pfecte: sitq; lumine iaz abundans valde: congruit itaq; flōmia. ℭ Q, ergo in 3ª q̄dra cōpetat precipue ad Alexādrū secreta edocēt Ar. ℭ Iudez. Halybamec in de electionib⁹: quādo fit flōmia oportet vt sit luna in dscētione luminis: h autē in 3ª euenit quadra magis. ℭ Cri. In ea humiditates accedūt: sunt ēt adhuc humores acuti & virt⁹ fortis que flōmare pcipiūt: tūc itaq; euāndū. ℭ Huius q̄q; oppositum scribit Halyabenragel: volens flōmiā fieri in p medio mēsis. ℭ Palin. Quia fm qd in ea intercidit oppositionis aspectus flōmie ꝓhibitiuus. ℭ Amplius. quando humores petūt interiora se minorātes: tūc flobotbomie nō est locus: sed sic est in decremento lune: non itaq; expedit.

K

ℭ Q, aūt in 4ª ꝯgruat videt magis: q2 quādo humiditates abūdāt & diffundūtur cōpetit flōmia: sed h est in luminis defectione vt apparet in aere: tūc eniz eleuant vapores plurimi & fiunt amplius pluuie. ℭ Rursus. medicus imitaf nāmea ergo euacuat iu quarta q̄dra & in fine mensis. vñ 2° posterioꝝ. Finiēte mense magis fluit Nilus: q2 verior est finis mēsis: ꝓpter id qd luna dficit: qd amplius 7° explicatur hystoriaruz ira: 2 mulieꝝ motus menstruoꝝ. vz. fit circa deficientes lunas: vnde de ge. ani. 4°. Menstrua fm naturam deficientibus fiunt mēlibus magis. In 4ª igit lunationis parte flobotbomādū. ℭ Cōtrarium aūt sapiūt ceteri. Cri. fla tūc abūdat: cui nō debet euāt ioris purgatio ergo. ℭ Adhuc aspect⁹ iteruenit q̄rtanus q ꝯtrietatis saltē ē medie: perit ēt luna solares radios: nō igit euādū in ipsa.

Re. c. 24.

Cap. 2. in pu°.

Ca. 2. circa pu^m.

Propter primum ergo sciendū: q q̄dra lunationis a mēse denotaf lunari. Est aūt mēsis multiplex: vt ostēsum. 104. diia. Sed h audit mēsis coniūctionis ꝯstructus ex mēse peregrinationis lune totius sui orbis: qd. 27. dierū spatio & fere octo ꝑficitur horis: ac ex duob⁹ dieb⁹ & q̄tuor insup horis: quoꝝ numerus in. 29. dies ꝯsurgit cū dimidio. Luna enim a sole recedens suo celeriori motu: ipsum non reinuenit in loco vbi prius copulata: sz fere per signū antecessit & ipse: cui demū luna tēpore duoꝝ dieꝝ: & quatuor horaꝝ eidē iteruz applicatur. Cū igit h mēsis in q̄tuor diuidat ptes: ei⁹ siqdē ꝯsurgent & q̄tuor q̄dre: quaꝝ vnaqueq; septē cōtinebit dies: ac insup nouē horas in qb⁹ lune variat lumē diuersimode: in fine nāq; prime q̄dre semiplena efficitur seu diacorona. In termino ergo scdē plena oino fiue beclerce. In fine ergo tertie reddit iteꝝ semiplena: in q̄rte ergo vltimo soli cōburit coniuncta lumine carens & vigore. Recipit ēt alias pticularis res figurationes. creticoruz 3°. & de sphera mota Mesabalach. Pōt ēt dici q̄dra lunationis fm q luna mouet ductu ꝑmi mobilis in oi die nāli ab oriēte in mediū celi: & inde in occidēte: & demū in terre me^m: ac in oriēte tandē: iuxta illud cētiloquij: humiditates in p° 4° accidūt &c. ℭ Est ēt attendēdū q in flōmia & vīr in oi eductione 2ª est hora electa q deꝫ q horaꝝ est aptior: in qua oēs ꝯditiōes aut plēs seu digniores que in ipsa experiunt meliori obsuant mō: vt in lumine diei clariori: superfluitatib⁹ euātis: dignē pfecta & hꝫ experitis. Et nec̄ia vt qñ caz ꝯpz fieri oino: ita vt nulla fere res eā iteruenias ꝓhibitiua q rarius accidit: ceu in apoplia sanguinea & sqnātia priori. 4° ꝑ. Lz eniz Hip. ꝑcipit in acutis morbis eadē die medicari. Dies siqdē latitudinē habet magnā: ita vt orbis & planete possint alr signari: ac aliter: ꝓpter qd nō est diuersitas iter medicos & astrologos: sed potius intelligenti concordia summa: quesitum quoq; hoc & si vtrasq; horam continet: in electa tamen verificatur amplius. Quid autē sit flobotbomia differentia inotuit. 164.

L

Cap. 2. in me°.

M

Ca. 10. p° me^m. Diop. 4. efol. 10.

N

Propter scdm aūt sciendū quosdam medicos dixisse magis flōmandum in p° quadra fore: qñ vt tactuz in argutis ꝓportionaf sanguini calīa existis & humida: h aūt p nō valet cuz in 2ª q̄dra añ oppositionē & in 3ª post. 13. ꝑcipiat ob astrologis flōmari plz. Silr in ipsa hūores nōdū sūt plene amoti exteriora petentes: neq; ēt iductiuū sufficiēs est eoꝝ: qñ lz luna fm q̄dras per diuersas varief nās relatione facta ad luminis susceptionē: ita vt mō dicaf ca. & hu. nunc aūt ca. & sic. & hꝫ. Facta tñ cōparatione vt ad Iouē q nāc ꝓportionaf hūane totuz lumē sic variatū sridū extat & hu. staticū: ita vt calm & siccum ipsi⁹ ꝓportionet ampli⁹ sanguini q̄z calz & hu. cū magis accedat ad calm & hu. nāc hūane. ℭ Fuerūt & alij q in oppōne flōmare ꝑceperūt: eo q vērose in pu° mēsis nō opponūtur vt qdā retulerūt: q2 hūores nōdum amoti fuerunt: neq; ebullierūt: neq; in fine mēsis: qñ tūc sūt inimunti: sed in me° mēsis cū hūores sint ebulliētes & in suo sequaf augmento lune luminis icremētū. ꝑ 4°. Tūc eni hūiditates augmētantur marie cū luna ꝑcipue fiat vt ali⁹ sol minor de ge. ani. 4°. In medio ergo mēsis luna ꝓprie in preuētiōe ꝯsistit cū super diametrū ex opposito vertaf recte. Adhuc tūc est hūiditatū aug^m oē & flux⁹. Hoc ēt vt dclabit stare nō pōt cū aspectus illa oppōnis sit hera nāc adūsus oib⁹ ꝓhibit⁹ astrologis. Nec ipsoꝝ iductiuū acceptādū: q2 vel id. A. nō ex ꝓpa dic scia: sz alioꝝ: aut qñ me^m lati^{nu} grandis & nō arithmeticū pūctale itē dicit: ita vt mēsis me^m dicaf qñ aspect⁹ sepaf oppōnisq; spatiū vt ondef. 24. est graduū: q2 ēt tūc humores mouent feruore q̄dā nimio finitātes: nō mouēdum.

Ca. 11. circa pu^m.

Ca. 10. in medio.

O

Propter tertiū qdē sciēdū ꝑmit⁹ qua lunationis q̄dra cōpetit flōmiare: deinceps in qua scarificatio ac sanguisugatio. ℭ Propter p^m hꝫ sciēdū q luna pōt 2ª ꝯsiderari: pmo fm q̄dras lmutationes suscipit: aut rōne receptiōis luminis vel sit⁹ ipsi⁹: siqdem p^m attēdaf virt⁹ corpis regitiua fm humoꝝ aug^m & mot⁹ ipsoꝝ diuersificef: nā cuz fit a ꝯiūctione ad oppōnē fortificaf ipsa: hūores eni & ipsis icremētū assumūt & mot⁹ ad extēdit ipsoꝝ. Ab oppōne ergo ad ꝯiunctionez euenit ꝯtrario. Et sō introducit Alb. 3°. q isirmant in mēsis pu° erūt ipsoꝝ corpora ad repellēdus isirmitates fortiora. In fine ergo mensis fit ꝯz: qd mot⁹ affirmat eretic⁹ cū sit expulsio q̄daz de interiorib⁹ ad ext̄ q̄ motū hꝫ luna de ꝯiūctiōe ad oppōnem & egritudo id nō mīu⁹ inanitiōis: cū hūiditatis egeat augm̄to & virtutis vigore. Ab oppōne ēt in ꝯiūctiōe ꝯtigit oppositē vtrinq;. Dico itaq; flōmādū eē magis in 2ª q̄dra: pribus oppōnis aspect⁹ exclusis: ꝯñr in 3ª mīn⁹ ergo in p° minime q̄z in 4°. ℭ Qd ex antemissis ēt ondit: q2 qñcūq; virt⁹ est fortis cuz ab ipsa ꝑncipalr sumaf ēōni sidicatiore humoriz aug^m: hūorib⁹ nāq; abūdāti⁹ dem est nō paꝝ flōmia debe/ritac mot⁹ ipsoꝝ petit extrīseca. Sequunf eni motū flobothomie extat flōmādū. Id aūt cōrigit in 2° mēsis pu° q̄dra. Virt⁹ eni tūc est fortis p lūinis lune receptionē ampliores: ex qua ēt augmētant hūores & q̄ forinseca petunt: ꝓpter caliditatē mouētē de cētro ad circūferētiā: luna eni qñ lūine magnificat caliditatis effic̄ ipressiōes: vñ 4° de ptibus. Noctes plenilunij sūt caliores ꝓpter lumen lune: qd in 2ª & marie lux finē accidit q̄dra. Deinde ergo in 3ª & si hu. sint adhuc satis in augmēto & virt⁹ fortis & ꝓpe in ei⁹ pu°. ipsi tñ iteriora exquirūt magis: plus tñ ꝯcedēda est flōmia q̄z in p°. vñ Halyhamec. Post ꝑuentionem minutio q̄z initio luminis magis laudaf: tals tñ repif. Aerea. s. signa meliora sūt post ꝑuētionē. Minutio eniz initio qdē mēsis magis laudaf cōparatione vz. finis mēsis. In p° ergo neq; vt⁹ adhuc fortis neq; hūores adaucti & ꝑcipue in ei⁹ pu°: sz mot⁹ ipsoꝝ icipiat tēdē in exteriora. In 4° quoq; nullū reperif istorum & maxime virtus ipsi⁹ mediū. Sic igit flōmia cōpetit marie in 2ª q̄dra: deinde in tertia: minus in p° minime ergo in 4ª. ℭ Nosce q̄z q̄dras

P

Q

Cap. 3. p° medium.

A differre sz q̄ ſi añ oppōnē vel poſtea:nā min⁹ cōperit ante: vt in eorū pn° q̄z in fine ḡdibus oppōnis ſeclusis:poſtea vo ipſaꝝ eē:magis eni ꝯuenit in ipſaꝝ pncipijs q̄z in fine. ¶ Si vo ꝯſideraſ luna ex pte ſui ſu⁹ id 3° ſpt ad pñs ꝯtigē vl rōne ſigni ſiue dom⁹ aut ꝯiūctiōis cōplonis ei⁹ cū reliqs planetaꝝ:vel ēt ſtellis fixis:aut ex pte aſpect⁹. Sic q̄dē pᵐ dicūt aſtrologi in flōmia fore precipue obſeruāda ſigna aerea ꝛ ignea ꝛ mobilia ſimilr. Fixa vo ꝛ cōia magis ſpernēda. Sz aerea nō oia eligēda qm̄ gemini ꝛ ſi hō ſit ꝑpe duo tñ in ipſis nō ꝯcedit flōmia:vnū q̄dē pticulare qꝛ ſigt ſup manus magnas in qb⁹ flōmia fit pcipue. Dicūt enī q̄ flōmia nō conuenit in brachijs luna ente in gemis:ſicē neqꝫ ſcarificatio ea tenēte cācrū in ſpatulis:in hīs enī ptib⁹ de ꝯcidūt vt ſepe vñ in cētilogo. Tāgere mēbrū ferro luna exiſte in ſigno illi⁹ mēbri horribile. Aries nāqꝫ ſigt ſup caput: thaurus ſup collū:gemini ſup humeros ꝛ man⁹ magnas:cācer ſup ſpatulas:leo ſup cor ꝛ ſtōchū ꝛ q̄ idē:vgo ſup vētrē ꝛ ei affinia: libra ſup vētris iferiora:ꝛ circa pectinez: ſcorpio pudēda: veſicā ꝛ anū ꝛ q̄ idē ſi ſint ſec⁹ coxas: capricorn⁹ ſuper genua:ſz aq̄ri⁹ poſſidet crura vſqꝫ ad iferiora:piſces vo dnātūr ſup pedes. Et id oē ſigt ſigrione cēntialiq̄ accītali pōt ꝯtigē vt piſces notēt ſup caput:ꝛ aries ſup collū:qn̄ ea orizꝯtrit piſcib⁹ aſcēdētib⁹ aut alr dimter. Que ſi q̄dē denotatio nō pficiſ pfecti⁹ niſi ex natiuitatꝫ certa noti⁹. Eſtqꝫ op⁹ recte iudicare volētē vtrāqꝫ dnotationē attēdē. Alterū vo eſt vlr:qm̄ gemini ſignū eſt cōiū:ꝫ ipſa vo luna tenēte dicunt nō fore flōmādū:ſigt enim minuto ꝛ plus vna pcuſſione pcutē vel necitatez minutiōis alteri⁹ tpe iterpoſito modico. Sūt aūt ſiᵃ fixa vitāda qm̄ volum⁹ vt h pmutare: ſic qꝛ eligēda cū fixa re. q̄dā tñ approbāt ſcorpionē. Sūt q̄qꝫ mobilia:aries:cācer:libra ꝛ capcorn⁹:fixa:thaurus:leo:ꝛ aq̄ri⁹ cetera vo cōia. Elige᷑ᵐ eſt āt maxie vt luna ſit in ariete vl libra:veneri aut ioui vel ābob⁹ applicās. Id eni oē bonū denotat flōmato. Vitū q̄qꝫ ad domuz ſit luna in ōcima 1ᵃ ꝛ 3ᵃ ꝛ q̄ dom⁹ eſt ſui gaudij 7ᵃ vel 5ᵃ:nō aūt in aſcēdēte cū lune ꝯrieſ caliāte ſui ac ſiccī ꝰ: neqꝫ in 4ᵃ q̄ domus eſt ſouearū in 6ᵃ q̄ ifirmitatū:neqꝫ in 8ᵃ q̄ mortꝫ:vl 9ᵃ qꝛ ſui oppoᵗⁱ gaudiorꝫ:neqꝫ .12. q̄ inimicoꝝ:triſtitie ꝛ carceris ꝛ oiꝫ ꝑulſaut cū dñis harꝫ domoꝝ:nō ſit ēt dñs aſcēdentis in hīs locis:ſz in 10. magis. ¶ Si vo 2° lune obſuet ꝯiūctio:ꝯiūgaſ h veneri vel ioui:ſeu vtriſqꝫ:nō āt ſoli ꝯiūcta niſi fuerit vnitio cui⁹ termin⁹ eſt ifra .16. minuta in añ vel poſt. Ponunt enī oēs planetas in vnitiōe ſoli in hō vigorari:h tamen qꝛ breue ac tāqꝫ pūctale actib⁹ nō multū ꝯgruit meⁿᶜ. Aut ſub ei⁹ q̄dē radijs p. 15. vel. 12. ḡdus ſit añ vl poſt:aut in ꝯiūctiōe ſaturni ꝛ ꝑpe qn̄ ea fuerit lumie diminuta vel mercurij. De marte tñ qꝛ medicinā dnotat curatiuā ꝛ maxie mālez:diſcordant fere aſtrologi. Inqt nāqꝫ Halyhamec fore flōmandum qn̄ luna fuerit in ſigno maſculino marti ꝯiūcta:nec timeāt illū niſi ſit aſcēdēs in latitudine ꝛ in ſue augis circulo:ſitqꝫ dñs dom⁹ lune illū laudabili aſpiciēs aſpectu:vñ lumie a ꝑdcō inducꝰ mars eſt ifortunata in oi ope:niſi in hīs q̄ ptinēt ad ſanguinē: ꝛ venaꝝ aptionē ꝛ minutionē ſanguis p vētoſas aut in medicādis egrotij:ꝑlēs tñ martꝫ ꝯiūctionē ac ēt aſpectꝰ deteſtanſ ipſi⁹ ꝑuos. Unde Haly habēragel nō eſt bona minutio luna eūte ad martē. Et Ioānes hiſpalēſis. Non ſit luna marti ꝯiūcta:ſigt enim poſt minutionē chole motū ſicē applicatio ad ſaturnū melie. Quib⁹ magis aſſentio timēs martꝫ verſutias. Infortune nāqꝫ auare ſūt ꝛ ifideles:cū enim q̄d ꝑſtauerint boni penitētes conanſ illō auferre: fortune do eꝫ. Albumaſar in afoꝛiſ. ¶ Tertio q̄z rōne aſpect⁹:qm̄ cū 4ᵘˢ ſit vt ſextilis:q̄rt⁹:trin⁹ ꝛ oppoſit⁹ faciēda eſt q̄dē minutio qn̄ luna fuerit in aſpectu magis trino iouis vl veneris:ꝯñr qn̄ in ſextili:aſpect⁹ āt q̄rt⁹ iſtoꝝ nō nocet neqꝫ oppoſitiōis ēt lꝫ nō ꝯferāt:ſz vitādus ē aſpect⁹ oppōnis ꝑpe. ac dmū 4⁹ ad ſaturnū ꝛ mercuriū maxie:deicepe ad martē:trin⁹ āt aſpect⁹ ꝛc ſilr 6ᵘˢ martꝫ forcaſſe inuaneo q̄ h mar-

tis ē artificiū q̄d nō ſaturni ieſt ꝛ mercurio. Eſt āt aſpectus ſextilis ꝯtinēs 6ᵘᵐ ptez celi:puta duo ſigᵃ q ꝛ in duo ſepaſ: ſeu alij pter oppᵐ. Reſpicē enī planetā in ſigno 3° exiñtē añ ſe ꝛ poſt:ſic q exiſtit in pn° arietis illū qui fuerit i exordio gemini ac aq̄rijꝫ:q medie aſpect⁹ dī amicitie. 4⁹ vo eſt 4ᵘᵐ ꝯtinēs celi ptē vt tria ſigna i q 2ᵘˢ eſt vt prior ſeu qn̄ añ ſe cōſpiciſ q eſt in cācro:ꝛ poſt eū q in capcorno:dicꝰ inimicitie dimidie. Trin⁹ vo aſpect⁹ eſt ꝯtinēs 3ᵘᵐ ptē celi vt q̄tuor ſigna:ſicē cū ex ariete videaſ ille qui in leone ꝛ ſagittario:ꝛ h pfecte dī dilectiōis. Aſpect⁹ q̄qꝫ oppōnis eſt ſimplex vt de aliq̄ ſigno dat a q̄cūqꝫ in 7ᵐ pfecte ꝯtrarietatis erit ac inimicitie. Et q̄d dcm̄ de exñtia planete in ariete ꝛ alijs:ita p ſilem diſtātiā ſit in ſignoꝝ reliqs. ꝑdurat q̄qꝫ hō in luna viſio per q̄ntitatē lumis ipſi⁹:ſicē in ceteris q̄ .12. eſt ḡduum añcedētꝫ poſt lunā. vñ cuz aſpect⁹ oppoſit⁹ ac ēt 4⁹ ſint ꝑui ſuſpendenda flōmia p. 12. ꝑdictos ḡdus añ ꝛ retro. Et qꝛ trinus ꝛ ſextilis ſūt laudabiles:in hīs flōmādū vl in hōib⁹:ꝑdicta graduū q̄ntitate obſuata. vñ cuz in aſpectu trino ꝑ luna ſit duas ptes trini lumis iā adepta:ſitqꝫ beniuolus diſtans ſufficiēter a 4°. in nullo magis iſto flōmādū:ꝯñr aūt aſpectu trino 2°. cū luna receſſerit ab oppōne ſufficiēs lumen hñs:pᵐ tñ aſpectū magis laudo cū lumie maiorādū ꝑcedat:ex ide aūt minorando. Aſpect⁹ vo 6ᵘˢ q̄z q̄z ſit mediocriter beniuolus:qꝛ tñ luna paꝝ obtinet lumis non appciandus niſi modicū:fortior tñ ꝑmus 2°. vt de trino. Quarta ſiq̄dē viſio deteſtaſ:eſt enī ꝯtrarietatis mediocris:qꝛ tñ luna plꝰ in ea recipit lumis q̄z in ſextilis aſpectu:ſecurius ꝯcediſ flōmia q̄z p. Uiſio vo oppōnis qꝛ ꝯtrarietatis itegre vitandus oino:cogit enim ſua malicia flōmātē errare aut flōmādū vel ſeruiētes peccare ac icōueniēter admiſtrata fortiſſe:ꝑp q̄d añ ipſius terminū .12. vꝫ. ḡduū in antea pn' itēdēdū p. 12. que ꝯñr poſtea. ¶ Si āt dicaſ in ꝑdicta q̄ nā non eūat in viſione 6ᵃ vel trina:vez ſe fortificat ꝛ mām ꝑparat. Sed in 6° vt die 7ᵃ ꝛ 22. ꝛ in oppoᵗⁱᵒ vt .14. ita ꝛ medic⁹ ꝯſecutor nāe cui⁹ oppoᵐ firmatū. ¶ Dōm ſolo hui⁹ nota ex plibus dijs maximeqꝫ 155. Oſtēſum eni eſt qn̄ ꝛ q̄uo medic⁹ imitaſ nām ac huius oppoſite. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ ſciēdū q̄ eodē tpe ꝛ mō euacuādus ſanguis p vētoſas ac ēt ſanguiſugas ſicē p flōmiam: ꝑdicte dclarationes pñt ſilr coaptari:neqꝫ diſtat niſi ſm magis ꝛ min⁹:ſanguis eni ſubtilior eſt q trahiſ p vētoſas eo q flōmiā q̄d ſufficiēter idicabiſ .195. Haly tñ Hebēragel differentiā notat iter flōmiā ꝛ vētoſationē: qꝛ qn̄ volueris ſanguinē p vētoſas exhbē:bonū eſt q̄ ſit poſt oppōnē in vltimo me° mēſis. Et ſi extraxeris de vena:meli⁹ eſt q̄ ſit in ꝑ medio:alijs ꝑnotatis ꝯſtellationib⁹ iſpiciēdis. Hic aūt vir fortaſſis moueſ:qꝛ alr p flōmiā euaſ:ꝛ alr per vētoſaz:nā flobotomo expellēdo:ſꝫ cia vo attrahēdo:ꝛ qꝛ humores añ oppᵐ ſūt ebulliētes augmētati:poſtea vo .12. ita timēdū ne vētoſa nimia fiat ad ptē attractione humoꝝ ꝑductio:ꝛ per ꝯñs apa:humorūqꝫ fluxus: nō aūt poſt oppᵐ cū qeſcere ꝛ minorari hūores iā ceperint:ſed id nō euenit in flōmia:ſi ꝑbite fiat q̄cūqꝫ tpe:cū in ipſa fiat expulſio: nō aūt attractio. ¶ Eſt aūt attēdēduz q̄ melius tps flōmādi eſt a mane vſqꝫ ad horā 3ᵃᵐ: ꝑpeqꝫ cū pp ſanguinē flōmeſ augmētatum vt tradūt medicoꝝ q aſtrologi ſ āteꝫ. Dies nāqꝫ diuidunſ nāles in .24. horas eqnoctiales:qb⁹ in q̄tuor ptes ſegregatis eaꝝ vnicuiqꝫ ſex ꝯtigūt hore:ita vt a trib⁹ noctis horis iſtātib⁹ vſqꝫ ad tres. diei dñeſ ſanguis:poſt vo vſqꝫ ad nonez diei horas dñaſ chol'a:inde vo ſex horis melā: ꝛ deinceps vſqꝫ ad ſex horis noctis flā. Et qꝛ vnuſqſqꝫ humoꝝ melius euaſ:qn̄ eſt in motu ꝛ euētatione ſuſcipit:ſanguiſqꝫ in ꝑdictis ſex eūeſ horis ꝛ maxie i trib⁹ diei. Sūt eni i ipſis magis ꝑpata electioni hore flōmie nec'ia: digeſtioqꝫ celebrata ꝛ ſuphlua expulſa: tūc q̄dē vt flōmia q̄ ventoſatio ſilr facienda:ſic vomitus in meridie celebrādus. vñ 4° p°. Hora vomēdi melior eſt in eſtate ac meridie:tūc nāqꝫ chol'a ſurſum que vomitu educiſ:ſol eni eleuatus ſurſum leuitat ipam:ſi-

Colli: ca. 11. añ me. ꝛ iuxta ſi.

I cui nocte media sit expeditius educere. ¶ Propter qdem hoꝝ oppositaꝫ ponunt etiā astrologi dñm ascēdētis in medio celi ꝛ lunā sibi aliqualr copulari qñ vomitum irritare: quādo ꝟo secessuꝫ in terre angulo: lunāq; illi aliquo cōiunctionis aut aspectus iūgūt modo in centiloquio apparens.

Propter quartum ꝟo. adꝫm iā qd dōm ē apparuit: qm caīꝫ ꝛ humidū 4ᵉ ꝑme totū est fridū ꝛ humiduꝫ respcū tēperamētī: cui calīm ꝛ siccū appropinq̄t magis. ¶ Ad 2ᵐ dōꝫ: qꝫ lꝫ suo mō cōpetat flōmia in q̄dra ꝑª: nō tñ sic vt in 2ª vel 3ª: qm qō sit nōdū est saitē in pmanētibus vtcūq; q̄lia sunt ista: in successiuis ꝟo sec⁹ exīstit: qñ eni mot⁹ sit ē aut tpos: fact⁹ āt cessat vñ lꝫ virt⁹ fortificef aut hu. augmētenf ꝛ moueanf: non tñ hꝫ pfecte sunt adepti in ꝑª q̄dra. ¶ Ad aliud eodeꝫ mō fere dōm vt ad ꝑᵐ: qꝛ magis peccāt hu. q̄to in q̄dra 2ª q̄ꝫ in ꝑª cōparatione ad nām humanā vel ad sidus tēperatuꝫ aliqō facta. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ p q̄dras in qbus hūiditates mouenf nō intelligo q̄dras in qbus luna ptrāsit suū orbē eccētricū: lꝫ cōmētator Haly fortassis pueris ita exponat: veruꝫ q̄dras diei nālis audio: q̄ruꝫ vna est ab orizōte ad meᵐ celi vt ꝑeactū. Qñ igit̄ luna trāsiuerit ab orizonte ad celi meᵐ

K hūiditates accedūt corpoꝝ ꝛ augmētanf in maris accessu occeani maxie a medio ꝟo celi qñ iteꝝ in occasuꝫ rēdit minorant̄ iteriora petentes ꝛ ipsoꝝ occultare: ita fit in 3ª vt in ꝑª: in 4ª ꝟo sicut in 2ª. Ad quā siqdē humiditatū augmentationē virtus ꝯfortatur adeo vt fere oēs nisi vi aut egritudine moriant̄ fortassis seuissima, vel luna interduꝫ domum 12. obtinētē: in casu lune a medio celi ꝛ terre. In reliq̄s aūt duabus q̄dris fortificant̄ q̄si vitales. Multotiēs eniꝫ ꝯtingit qꝫ qs vl̄ mori cū luna moueat̄ a meº terre ad hemisperiū aut a medio celi ad occidēs: ꝛ tūc deinceps adeo vigorat̄: vt ab iperitis spes reputet̄ salutis: qñ ꝟo demum luna rapit̄ a medio celi in occidens aut ab angulo terre in oriēs mors aduenit festine: qō ēt noscunt idiote ripas maris maris ihabitātes occeani: in q̄ manifestior est ꝯflux⁹: vidētes

L eniꝫ q sic in extremū ꝯuenire ꝓnūciant moriturū qñ maris aderit recessus: qō ꝛ manifesti⁹ pcepi in his quoꝛuꝫ hyleg fuerit luna sic visum signātissime in Azonis Marchionis Estēsis obitu: sita vt pouos ita se hñs dies astantes mirarent̄ magne: pp qō cuꝫ ꝓcedat Cōmē. ꝑ 4ᵉᵐ eccētrici lune q̄drā ceu mēsis illi⁹: non aūt celi ꝑm motū diurnuꝫ reuolutū obiectio nō ꝓcedet iducta. ¶ Ad aliud dōm sic ad ꝑᵐ suo mō. ¶ Ad aliō dōm: qꝫ nō tāta iteruenit agitatio vt ad putrefactionē moueanf hūida: ꝛ ꝓpe qꝛ oppōnis visio vt ostsuꝫ dꝫ euitari: ac ei⁹ ꝓpinqtas: ꝛ i trino aspectu flōmia fieri. ¶ Ad aliō ꝯtr appuit qd dōm. ¶ Ad aliō dōꝫ qꝫ cōpetat in 3ª q̄dra: nō āt ꝯsium ceu i 2ª. Et āt qō Az. aut Halyhamet scribit dōm illi⁹ fuisse opi. seu fortasse post oppōnē voluerit flōmiā fieri: qꝛ hu. nō sic ebulliūt vt i 2ª timēs illoꝛuꝫ ꝯfluxū. Vel imaginās i 3ª q̄dra sangᵉᵐ laudabilē iā icipe iteriora petē: adfiorē āt adhuc possidē cāma. In 2ª ꝟo fortassis euenit sec⁹: qꝛ tūc virt⁹ ē fortior in accessu ad pleniluniuꝫ q̄ꝫ in recessu: ꝛ hūores magis petētes educi: q̄drā 2ᵉᵐ cū plu

M rimis alioꝫ ꝑtuli 3ᵉ. ¶ Ad aliō qd dōm visuꝫ. ¶ Ad aliud dicendum qꝫ non sunt sic acuti ꝛ dispositi flōmari ceu in 2ª ꝫ 4ᵒʳ relatione alioꝫ. ¶ Ad aliō dōm lꝫ hu. petāt iteriora finitq; i diminutiōe id ē rēª 2ᵉ q̄dre: nō āt aliaꝫ. ¶ Ad aliō dōꝫ qꝫ hūiditates moueri: hꝫ pōt 2ʳ intelligi euenire: aut vigore lune vel ei⁹ impoª. ꝑ qdē qꝛ cum ea hēat sup hūida in mouēdo vtutē: qñ fuerit vigorosa vt lumie plena: ꝛ tūc vtiq; poterit eas augmētatas mouē ꝛ dispgē hincinde: ceu cum dux exercit⁹ potēs fit in ordināndo ꝛ cohibēdo ei⁹ subditos suo motu. 2ª qm qñ luna sub radiis icipit ē: qꝛ lumie ꝑuat̄ nō. n. idē hꝫ nisi a sole: vt cetera celoꝝ corpa. Exugat̄ etiā ei⁹ hūidū nāle solis calore ꝛ siccitate. Quare adeo ibecillata hūiditates regē non pōt: imo spōte discurrūt ꝑ loca in q̄bus erāt sita. Pⁱᵒ itaq; mō cū luna hu. motu regat ordinato illis dñando qñ iā in oia fortꝫ reddit̄ expedit flōmia. Se

N cūdo ꝟo qñ nō fuerit ibecillis reddita. ¶ Ad aliud pꝫ qd dōꝫ apparet: qꝛ mot⁹ mēstruoꝫ fact⁹ in fine mēsis lunaris nō fit vigore nāe: lꝫ poti⁹ qꝛ ipotēs reddita corpe ifrīdato ꝛ hūiditatib⁹ aliquātis a ꝯtrijs redditis labūt̄ spōte. Quare cū id nō fiat nā existēte forti aut ꝓpe intēdēte: medicus nō hꝫ eā imitari: vel si eaꝫ imitet̄ in sanguis hui⁹ ꝓuocatiōe nō tñ in educē ipsius ꝑ alias semitas. Mēstruū ēt nō solū defluit in fine mēsis: lꝫ ēt in ei⁹ medio nō deteri⁹. vt 2º inuit̄ de generati. ani. Qñ. n. luna mutat̄ aptē in ei⁹ lumie: in aialib⁹ ꝯstīr humida imutanf. ¶ Sed circa pdicta cōtingit dubitare: vtrū fluxus mēstruoꝫ sit inālis in fine mēsis: cuꝫ dictum sit 6º de accidē. oēꝫ fluxu san. fore inālē: ꝑter illū q mēstruoꝫ. ¶ Dōm qꝫ fluxus in fine mēsis hꝫ non est inālis rōne illius sanguinis qui expellit̄ supflui: veꝫ ex pte minoris vigoris nāe. tūcq; in plenilunio pōt inālis vtcunq; dici. De nālitate ꝟo fluxus sanguinis ꝛ inālitate. vide ꝯsium. 187.

(Collr ca. 4. ar. ꝑa.)

(Cā. 1. 6. sua fine.)

¶ Differentia. CLXIX.

Quod prisana ordeacea febri nō ꝯferat ꝯsidit̄: qꝛ hꝫ ꝯferentia vel erit ex pte agētis ꝛ patientis aut talis febris. Nō quidē ꝑmo. qꝛ agētis ꝛ patiētis ōbꝫ in mā cōicare: siuenī dꝫ imprimere in reliquuꝫ ipsuꝫ alterādo ꝛ ad se deducēdo. Prisana ꝟo cuꝫ sit suba ꝛ fe. accis. Est nāq; prisna cōplo cala ꝛ sic. non coincidunt in mā. Neq; 2º qꝛ cum febres sint tres: vt effimera: putrida ꝛ ethica. Effimere qdē nō ꝯfert: qꝛ in spū. ipse nāq; cū corde calidior est oi re corporis. ꝑmo prima. Supaccensus qdeꝫ inflāmatior efficit̄. neq; ethice: cuꝫ ipsius calitas sit inēsior calitate tertiane. neq; ēt putride vt tertiane: qꝛ chola ipsius mā ceteris corpis calior: ꝯ distēperantia ineq̄li. Sanguis ꝟo mā synochi calior post chola. Putrefactis aūt his ꝛ super inflāmatis reddunt̄ calores ad 3ᵐ vel magis 4ᵐ superuenētes gradus. Prisane āt frigiditas ꝛ hūiditas circa ꝑᵐ scdi gradus locant̄: qō āt tale nō puenit ad oppoᵐ gradus tiracis eq̄lis: vt docet̄ in techni. Nā sic vtile repletioni viri ma debet̄ eliori: ita ꝛ oimode alterationi cōpetit ꝑ oppoᵐ alteratio oimoda. neq; febrib⁹ q̄rū mā est frida cū eas poti⁹ ifrigidādo augmētaret. Et fulcit̄. qꝛ fridū ꝛ hu. ꝓhibet digestionem nisi in materijs cholericis Haly. ¶ Eti. Prisana est cib⁹ sup oē de grano cibariū. ꝑmo. de re. a. Ea ꝟo dabit̄ aut rōne fe. aut virtutis: non ꝑus qꝛ morbo vt morbus nisi vi ꝯsumptionis fortassis non expetit cibus. 12. de inge. neq; ꝯtutis cū ipsa pluries sit fortis cibuꝫ nō expetens. Et cōfirmat̄ qꝛ cib⁹ est inimic⁹ virtuti ex pte: ꝛ amicus morbi. apparens ꝑma q̄rti. ¶ Rursus ordeū est frigidū ꝛ siccū vētosum vt tradūt: vnde 2º can. Ois aqua ordei est iflatiua. horum autē tale febribus nō cōfert cū ei assimilet̄: virtutemq; distrahat ꝛ vasoꝛum cōtentiua. ¶ Psilinsi cōferat fe. oib⁹ administraret̄ indifferenter ꝛ tpe omni: sed in valde peracutis ꝓhibetur dicla. 233. Paroxismis ac stantib⁹ fe. ꝑceptū eniꝫ silētiū esse a veteri. Iridē: qō viscosum febrib⁹ nō ꝯfert mālib⁹ ꝓprietatū opplādo inducat fe. huiꝫ est prisana. vñ Hip. Quippe q̄ viscosa. Itaq; febribus non confert.

(Doc 3. c. 2. ar. ꝑaᵐ.)

(Doc. 4. c. 2. in me.)

(Lib. 3. re. cōmē. ꝑa. c. 9.)

P

(3ᵒ techni c. 9. in fi. Te. cō. 18.)

(Co. 14. in xta finē.)

(Trac. 3. cap. 7. Ca. 534.)

(Afor. ꝑª afor. 19. e 2ª afor. ꝑª re. a. te. cō. 18.)

Q

In oppositū medicoꝫ est cet⁹ ꝛ phoꝫ ois. Sup eni oē de grano cibariū in acutis passionibus excellentissimum habetur. ¶ Adhuc qō habet oēs bonitates: vtilitates sanis exhibens ac egris febribus confert: mālis vero apud veterem ꝛ alimentoꝛum primo est prisana. Iuuat itaq; in febribus prisana.

(Vbi sup̄ imediate: Co. 6. in medio.)

Propter primum qdeꝫ sciendū qꝫ prisana ē cib⁹ medicinalis seu medicina cibalis ex ordeo ꝛ aq̄ constructa: ad ꝑfectionē decocta. nā eius ꝛ ꝑcipue qdē colata plus ingredit̄ in op⁹ medicinaꝫ q̄ꝫ ciboꝛū. collꝫ 5º. fit. n. cōiter ex aq̄ ꝛ ordeo: lꝫ aliqñ addat̄ amigdalinū lac in nō colata. succuriq; demū. similr in colata acetū admiscet̄ ꝛ semē papaueris albi: ꝑ āplius

(Ca. 31. in medio.)

A

Tra.4.ca. 85.in me. & tract.2.c. 9.d.fi.

refrigerare calidiores nãs aut sonnũ fortassis iducere. 4° vo p° sm Gal. pijcit in ipsaz vtus piperis & mulrotiẽs radix feniculi & apij. Que aũt colata maiori eget coctione q̃z feculẽta. Ipsa nãq3 ɔstruit multiplr ex pte ordei. nam sepe p ipsi⁹ farinã diligẽter pparatam & aquã. Ordeacea vo ex ordeo multis modis cõponit. q3 p^m. Alimẽtoꝝ p. Q si coctiẽ

Cap.6.pe principiũ.

rẽtes ipsaz crudã in mortario nõ dissoluũt coquẽtes illã supra ignẽ & iponẽtes amildum t vt videat p decoctionẽ sufficienter succosa eẽtq̃ quidez est inflatissima & idigestibilissima nõ pax. Adhuc deterius qñ mittit in ipsaz ita ɔstructã vinum dulce aut ppatã aq̃. postea terat in mortario & manibus ɔfricet p pãnũ lineũ aspex. Finis aũt tritionis hui⁹ fit donec cortex abijciat. Q ñ.n. ordeũ pistat non abijcit tunica subtilis circũiacẽs ipsi: & iõ p humectat & terit in mortario: deinde sufficiẽter decoquit. Elixat qdẽ interdũ ordeuz p⁹ in aq̃: deinde assat: & ide fcã farina cũ zuccharo ɔficit qõ qdẽ nõ pax valet in refrigeratiõe vẽtris & epatis ac sitis sm Isaac extinctiõe. ℭ Colata q3 iuxta priũ pportionẽ eam

B

In dictio. pri. pti⁹ p° rubri^a de ordeo circa mediũ. Ca.15. in medio.

ingrediẽtiũ ordinat modis. 5°.n. theorice ɔficit ita accipiatur ordeũ nouũ: albũ: spissum: tenex: plenũ: qõ dum coquit intumescit & inflat. inflat plm: excoriet diligẽter: & teratur moderate de quo sumat vna mensura & ponat i vas stãnatũ vel lebetẽ: sup quẽ fundat aq̃. 15. mensure: coq̃turq3 igne tẽpato donec due remaneãt mẽsure de aq̃ solũ audiõ in cuius decoctiõe fiat diligẽs cõmotio & pcussio cũ cocleari magno donec pfecti⁹ misceat & colet: sm q3 Isaac cõfringat

Ubi sup imediate.

ordeũ: vt cortex auferri possit & mensura sumat ordei vna & .10. aq̃. vz. deide colet & potui det: q̃ qdẽ ad sanitatis vel3

Trac.2.c. 9.cir.pnc.

custodiã & corpis humectationez. 4° quoq3 p°. Oz dẽ aqua ordei melior est vt sumatur aqua sacraiari. 10. & ordei sacrafati vnuz: & est circa. 37. ʒ. & iam fit decoctione redacta pro pa ad 5^tam. si sumat de ea rubeũ: subtile: cui⁹ nutrime^m minus extat & humectatio maior. 5° sigdem colli3. aq̃ ordei ta

Cap.31.

liter oz fieri: ordei grana ifundant i aq̃ itegra nõ ɔtusa: & in vna pte ordei debent poni. 20. ptes aq̃: & dimittat in ea 4^or horis: & postea in ipa coq̃nt q̃usq3 rubedinẽ adipiscant. q. vini. p vo alimẽtoꝝ ideterminati⁹ bis ɔstruit modis prisa

Cap.6.

C.

na humectat qñ vt opz fuerit ppata: h ẽ qñ ad plm ebullierit sm decoctionẽ. deinde post h p suauẽ ignẽ vsq3 ad multuz succo scõ misceat aũt ei sm illud q̃s acetũ qñ bullierit pfecte. Cui qñ elixa fuerit diligẽter inijcere opz sales subtiles nõ multũ aũ eius. Cõstructiõis at q. A. sanior ẽ forte ceteris modus. ɔstruit & ex ordeo pot⁹ sauich dict⁹ arabice:

Cap.72. in medio

grece alfita: s3 latine polẽta. Qui Almansoris 9°. fit qñ ordeũ fractũ in aqua ipm coopiente bullit donec aq̃ ispisset: deinde colet & bibat: vel curiosius fit ex ordeo maturitati vicino: qõ sup ignẽ i vase leuit torrefiat: deide ɔfricat⁹ aspeiori ɔfricatiõe vt cortex abijciat: & deniq3 grossius frãgat sic farĩ: q̃ postea vtunt coq̃ndo aut i aq̃ pp sitiz isusuz bibẽdo. ℭ Et nosce q eẽ prisane pparatiõẽ & maxie colate 2r psienses peccãtiuz q2 cõiter eã ɔstruũt ex auena q̃ alimẽto-

Cap.10.

rũ p cib⁹ est subiugaliũ & nõ hoium nisi fortassis tpe famis vehemẽtis pticipãs caliditati sufficiẽter: ɔsilr tyse. i. siligini. Que ẽt auena siue deuser ponit cal'a i p & sic. i 2°. 6° vo sim

Cap.9.

D

pliciũ. Uirt⁹ auene ẽ dissolutiõ sic ei⁹ sapor manifestat. naz in ipso ẽ acumẽ paucũ qõ oñdit ex eo q curat apata q̃ incipiũt idurari. qõ at tale se. nõ cõgruit nisi fortassis cui⁹ mãe fride. sũ q2 ipsaz q̃minime decoquũt: ita vt retineat saporem aq̃: sic & cõiter peccat circa illã vbiq3 silr q̃ ordei. q̃re cũ febriẽtes ei⁹ delectent pp friditatẽ pot⁹ multũ bibẽtes prauã ide dispõnẽ stõchi acqrũt & viscep. vñ obsilirant & discolorant valde. suffocãturq3 apata interioꝝ hñtes. Ordeũ q̃q3

Cap.6.cir. princip.

cõiter fridũ ponit & sic. in p g̃du. Prio vo alimẽtoꝝ: ordeũ nullatenus calefac corp⁹ sm nullũ ppatiõis mo^m. humectat at & desiccat diuersimode ppatũ. nã farina qdem ordeacea ex

Cap.3.ad medium.

torrefacto ordeo scã vi euidẽter exiccãs. Prisana vo humectat qñ vt opz fuerit vt dcm ppata. Quare vi iuxta Gal. q

E

ordeũ min⁹ sit eleuatũ in q̃litatib⁹ passiuis q̃3 actiuis: cuius qdẽ ɔriũ 5° appet theo. cũ fridũ ponat in p g̃du & sic. in 2°. Quid at sit se. dria visuz. 87. ℭ Sz circa pdicta 3r dubitare ɔtingit. p qdẽ q2 ɔcessum in prisana q̃nq3 acetũ adiungi. Cui⁹ op^m vi sentiri. 4° p°. cuz illic de q̃ min⁹ vi phibeat sy-

Tra.2.ca. 9.p° me°.

rup⁹ acetosus aq̃ ordei sil aggregari: corrũpit.n. ipsaz plz. ℭ Dõz q Gal. & Isaac qñ iubẽt iterdũ apponi acetũ in aq̃ ordei: illõ eẽ in modica q̃ti^te. Et fortassis talr audiẽdũ 3^m

Tra.3.c.3. ai medius

p° hñs. icipe ipz nutrire nutrimẽto subtili: ita vt sis ɔtẽtus oximelle. deide post h die vno aut duob⁹ pmuta ipz ad aq̃ ordei subtilẽ cũ oximelle. Permisceat ẽt prisane acetũ in decoctiõe q̃uis iux̃ finẽ. Sec⁹ aũt extat in syr° acetoso. Prohibz vo. A. copulã aq̃ ordei & syrupi acetosi: ne opõnes cõfundant vna. q2 syrupus acetosus diuidit & sẽq̃strat ppãno superfluitates ad excreationẽ. Ordei vo aq̃ abluit qõ icisũ & abstergit deducens illas p sudorẽ & vrine puocationẽ: & iõ infert. Et tu ɔñr post duas horas da ordei aquã subtilem.

F

In dictio. pric. pti⁹ p° rubri. ca de ordeo. 5° theo.c. 15. in me°. 5° colli3.c. 31. in fine. Li. pmo tra. 1b. ca. h. cir. me.

ℭ 2° hesitat: q2 Isaac & Haly abbas pcipiũt ordeum ɔteri post diligẽtẽ ẽt excoriationẽ. Quibus Auer. aduersat ẽt in quiẽs: q frãgũt vel terũt ordeũ p⁹s peccẽt: q2 non est ab eo puata iflatio nisi pp ifusionẽ: s3 grana nõ trahunt aquã nec recipiũt ifusionẽ nisi pp vtutẽ attractiuã q̃ in granis est: sed hec ipsis nõ inest: nisi qñ fuerint itegra. Q õ ostdũt grana qñ incisa vel ɔfracta seminãt. Nõ.n. nascũt puata vtute attractiua: qõ qdẽ cũ laude ampliori Zoar in Theisir ɔfirmat a quo dic se id hũisse q fuit suprem⁹ in scia me^ne a Gal. vsq3 ad tpa nr̃a: qõ puto hec & talia de ipso pferre vt subtraheret Aui. cui⁹ extitit emulus nõ puus. ℭ Dõz q Auer. sermo sufficiẽter ẽ approbãdus pcipue i prisana colata: & potissime qñ dam⁹ ipsaz gra me^ne ampli⁹ q̃z cibi. Plus.n. tũc hz ablutionis absterisiue minusq3 vẽtositatis. Illi aũt querunt eam nutrire aut delectabiliorẽ trituratione ordei ɔstruere. ℭ 3° ẽt silr dubitat: q2 positũ est ordeũ frigidũ & sic. vñ habẽguesdi. Ordei p° vtus infrigidãs est & desiccans in prio

G

Caplo. 3. pblema. te.36. Simplicium. 8.c. p.

gradu. q̃re Almã. 3. Gñat sanguinẽ vicinũ cholẽ nigre. pb. vo p. vi id humidũ sentiri qñ oĩ nõ solũ ordeum frumento humidius: s3 & frigidius. Frumẽtũ vo calm est in p. tpatũ est humiditate & sicci. apud Gal. cũ aliis. qõ autẽ tpato humidius humidũ est: ordeũ igit humidũ. ℭ Dõm q ordeũ nãlr siccũ est: qõ oñdit ipsius paruũ nutrimẽtũ. humiditate vo q̃dã ẽtnea idigesta vẽtosa que decoctiõe tollit sufficienti: & humidũ est & vẽtosum pp dbilẽ ipsius digõnẽ a cal'o cõtingẽtẽ abbreuiato. a fabis at vẽtositas remoueri nõ pt cũ eis quasi subalr sit inserta: adeo q si coci diuitũ decoquant eas tribus dieb⁹ & noctibus per tabulas ɔterẽtes ipsaz nõ valent excludere. acutoꝝ regiminis & alimentorũ primis.

Te.cõ.18. in fine. Col°.c.25.

Propter secunduz

qdẽ dõm q aliqui dixerũt aliqbus prisanã febrib⁹ oĩno non conferre: eo q digestionẽ in qbusdã impediat coꝝ sui frigiditate. Accidentia & quedaz inducit frigida. Sed qd de hoc tertio. & quarto apparebit dicendoruz.

Propter tertium

vo scien^m q prisana simp^r cõfert febrib⁹ vt declarat re. a. priore vlr acutis: & pcipue colata t qõ monstrat: q2 in exhibitiõe ipsi⁹ sumit indicatio: ceu in alijs a reb⁹ ɔ nãm & nõ nãlib⁹. A pmis qdẽ triplex cũ triplr extẽxẽã: morbus & accidẽs. Ex pte qdem morbi puta febris: sp.n. experit ipsa

H

Te.cõ.18. c.191.

rõne alterationis quã iducit & ppe subtilior colata. Qõ firmat: q̃m curatio ois pficit ɔrio. prisana vo ɔriat febri cuz eã pdicẽt fridã & hu. in pn° gradus scdi. qõ appet diligẽter ɔsiderata nã ordei & aq̃ cũ earũdẽ artificio. Diuersificatur tñ ei⁹ cõplo sm appositionẽ quorũdã in ipsa. Febris autez extat mala cõplo ca. & sic. Eri. fri. & hu. cõperãt febri calide & sic. est.n. de nã ignis: vt distẽpatũ reducat ad tẽpamẽtum distẽpato. Sz ordeũ elixatũ est frigidũ ciberiũ alimẽtoꝝ. p Id at est prisana vt ex eius cõstructione appuit pp qõ febri

Cap.6.in principio.

ɔfert ea. ℭ Adminiculat ẽt eidẽ rõne accidẽtiuz. qõ.n. sitiz

I

mitigat: aspitatē oris ꝛ vīr spūaliū tollit: anhelitū facilitat: vapores: dolores capitis cāsiuos: deorsū reprimit ad vi/nas ꝛ sudores deducēs: ꝛ q̄ taliū opans: accītib⁹ febriū cō/fert. cū talib⁹ āt prisanā describūt ꝓperatib⁹ existē bis itaqꝫ ꝯfert. ℂ Ex pte qdē cāe: qm̄ aut est calida p eēntiā: vt cho/lera ꝛ san. ꝛ tūc manifestū est ipaꝫ ꝯferre alteratiōe illi⁹ in/teruenīete ꝯria. diuisiua est mācꝫ ꝛ ablutiōe abstersiua: vel cal'a paccīis puta putrefactione: ꝛ sic lꝫ simplex nō cōferat notabilr forte alteratiōe cāe āncedētis: mondū putredine in/calescētī. Proficit tñ rōne ꝯrietatis cāe ꝯiuncte: cum calidi/tatē fuerit adepta: ꝛ q: eandē abluit ꝛ abstergit quēadmo/dū fortassis ꝛ āncedētē. ℂ Ex pte qdē nō nāliū vt tpis re/gionis ꝛ taliū dōꝫ eā vt ita ꝯferre i calis nō sic āt in fridis: cū tpe sp alteratiōnē idicet distēpatū p ꝯriū. Rōne qdēꝫ re/rū nāliū vt v̄tutꝫ ꝛ aliaꝝ sibi ānexaꝝ vt onsūꝫ dīrꝫ nō pau/ciorōꝫ prisanā ꝛ max⁹ seculētā sp ꝯferre ꝓpe q: qn̄ dbilis fuerit. qn̄. n. fortꝫ extiterit nullū expetit alimtūeo ꝙ cū suo iuuaniēto nocu^m adduc̄ nāꝫ a morboꝝ reginie diuertēdo.

K

Cō. afo. 4. p° p. ꝛ iuxta finē

Et lō i statib⁹ ꝛ pꝛoxismis p̄cipit acutiorib⁹ sbtrabi: ꝛ q: vt tactū fm pt̄ē in māni ꝯuertit morbi si tal' affuerit. afoꝛ. ap/parēs p̄ᵃ. Sic itaqꝫ onsū fit q̄lr febrib⁹ admiculet prisana.

Propter quartuꝫ ꝓo ad p̄^m dōm ꝙ prisana ꝯfert febrib⁹ rōne febris: ꝛ ꝙ prisana cū eis ꝯuenit in mā saltē: in q̄. Dia. n. gn̄abilia ꝛ corruptibilia q̄cūqꝫ sint ea i mā ꝯueniūt ad min⁹ cōi: imo qdā ēt celestia: corpoꝝ: vnā diuꝫ ponētes māꝫ pidrīaꝫ for/maꝝ. neqꝫ prisana ꝓut eius subā ꝓpe agit: sꝫ pp q̄litates in ipa entes accītia exūtes vt fe. Cōfert ēt ipa rōne q̄litatis fe. qm̄ lꝫ fe. sit calidior ꝛ siccior: p̄t tñ ipa multa q̄ritate ac ita se/pius admistrari: vt q̄dualitati paulati opponat̃ febris. qd enīꝫ in p̄ est gradu multū vt multotiēs tactū ad 2^m ꝑlabit̃. p̄ 2ᵃ. Frigidiora ēt vt ꝑactū pñt prisane imergi. Alia ēt al/sunt frida qb⁹ cū ea medicat̃ ꝛ febris. neqꝫ diſariā cib⁹ ex/petit exhibitionē p ꝯria: sꝫ p sīe magis. ℂ Ad reliquū aūt hui⁹ arguitiōis qd dōꝫ apparuit: qꝛ i eā frida mō q̄cūqꝫ rō/ne nō ꝯuenit alteratiōis. ℂ Ad aliū dōꝫ ꝙ nō expetit febri ex pte q̄ cib⁹: sꝫ magl in eo ꝙ me^{ta} qn̄ obtinet alterāt̃. Silr ꝯcessūꝫ ꝙ qn̄ vr⁹ est fortis nō opus illā exhibere rōne ali/tionis ꝓpe. neqꝫ opꝫ si paꝝ noceat q̄nqꝫ ipaꝫ vbi opus fue/rit aduertere oīno mai⁹ ipsius ꝯsiderādo iuuamētū iesiōe. difficillimoꝝ. n. inuenire aliqd auxiliū qd nihil nocēs ꝓsit multūꝫ. 11. de inge. ℂ Ad aliū dōm ꝙ siccitas remouet̃ ab ordeo p aq̄ multe cōmistionē ꝛ ventositas ꝑsufficientem vt onsūꝫ decoctionē. Et si aq̄ ordei fit ois iflatiua id est aut q: non sufficiēter decoq̄t vel qn̄ corpi predispositio non occur/rit ceu v̄tre non est exhibēda ente sicco re. a. palmo. ℂ Ad aliud dōm ꝙ aq̄ ordei q̄rtū est rōne fe. in alterādo sp vt on/sum competit: sꝫ ex pte aliquoꝝ accītiūꝫ non administrat̃: sicut visum q̄nqꝫ v̄trē distrahit ab eius actu circa regimen morbi aut aliquid eius exhibeat̃ loco subtili⁹. ℂ Ad aliū dicendū ꝙ viscositas est duplex. Una qdē adherens oppi/latiua q̄lis nō q̄ prisane qn̄ sufficiēter fuerit cōstructa ꝛ se/culēta. Reliqua est priū continuitas adinuicē quo iudicat̃ vētositas inexistere ipsi minime q̄ ptes distantes ꝛ inconti/nue reddant̃ abinuicem. ꝛ talis est q̄ prisane viscositas.

Doc. 2. ꝑti. 1 ca. 15. ad medium.

L

Ca. 12. in. L. cō. 44.

M

ℂ Differentia. CLXX.

Quod syrupus acetosus aut qd hꝫ vt oxymel nō confe rat i oī mā: vꝫ qm̄ aut ꝯfert rōne q̄litat̄ vi' subtili puta icisiōis vel penetratiōis. nō qdē q̄litat̄: q: nocet cholere siccitate pp acetū flati ꝛ melli pp friditatē: vt aq̄ neqꝫ icisiōis cū mā icisiua sit cal'a ꝛ sic. mām exagitet ꝛ ampli⁹ cōcitet iuiscādo. re. a. apparēs 3°. ꝛ ꝓprius qn̄ fuerit acidior: neqꝫ ēt sanguis cū ipsi⁹ nō expectet digō. ℂ Eti. si ꝯferret p̄ 2ᵃ. vel q: q̄litate opans sꝫ nō ita: cum ali/qs mās p̄ter alias ifridet ꝛ ispisset ꝛ igrosset sui q̄litate fri/da: vel māneqꝫ talꝛcū hic fit cib⁹ neqꝫ ēt 3° ꝓpteꝛqꝫ. vꝫ. rō/

T. cō. 18.

Doc. 2. in ꝑti. 1. c. 15. in pnci.

nexꝫ ea magis a nā ꝯsurgat dīa. 129. ℂ Rursus nō ꝯfert chole: q: subtilis idiget vt digerat̃ igrossatiōe. vn̄ pharma coꝝ prio. Qd est subtile vltra subtilitatis euadit ab aceto ꝛ nō valꝫ coartare ipm neqꝫ refrenare illō: q̄lis hūoꝝ cholli. Syrup⁹ āt lꝫ subtilitatēꝫ hꝫ p̄stare: neqꝫ flati aut melle q: eas icidens subtilians ꝛ agitās: oppilōnis erit amplior cāꝫ qd aūt tale lesiuū diquaqꝫ. ℂ Amp. ꝯrio: vꝫ ꝯrie sunt cura/tiones cuꝫ medicine sint inate fieri per ꝯrīūꝫ māe pteracte sunt ꝯrie: q: qd q̄litates ondunt ꝛ sube cū ipsaꝝ sitibus. Itaqꝫ syrupus acetosus non oi: veꝝ nulli cōpetet materie.

N

Dif. 3. ca. 4. in me°.

In oppositum Mesue nāqꝫ de compositis me gnificata est iter v̄ificatores v̄r⁹ syrupi acetosi in excellētia ei⁹. s. i cōitate posse ipsi⁹ i mās. vꝫ. cal'as ꝛ fri. subtiles: grossas ꝛ viscosas siue adherentes. vn̄. Ga. po² ei⁹ cōis ē ad oēs mās. Et collꝫ 7°. Sꝑ qsibi ꝛ aq̄ ordei laudata sūt in curis febriū qd apparet 4° p̄ᵃ. i q̄ fe re in oi feb: ꝑcipit̃ syrup⁹ admistrari acetosus. ℂ Palin. Id qd sitiꝫ q̄nqꝫ sedat: incidit ꝛ soluit aꝫ̄ ati mime nocēs cō/fert in oi mā. is āt hꝫ ibidē. ℂ Itidē qd vias ꝛ meatus apit faciēs in expulsionē māeꝝ educēs ēt medicinas alias ad ip/sas cōuenit eisdē: talis ꝓo syrupus est acetosus sui incisio/ne ꝛ penetratione subtili. vniuersa. n. mā aliquo idiget bo/rum. Confert itaqꝫ syrupus acetosus materie omni.

Dif. 6. p/te. 1. circa pncipiū.

Cap. 4. ad medium. Tra. 2. ca. 3. in me.

O

Propter primum qdē sciendum ꝙ syrupus deriuatus est a rob qd est succ⁹ ispissat⁹. vn̄ 5°. cañ. Dīa est īter syrupos ꝛ robub. q: robub sunt succi ꝯspissati p seipsos: ꝛ syrupi sūt decoctiōes ꝛ succi ispissati cū dulcedine. nā aliqn̄ fiunt cū melle: pluri/mū ꝓo cū zuccharo. Rob autē cōiter sumit̃ p musto vua/rū dulciū paruaꝝ qd decoctiōe ispissat̃ i ꝛ lō decoctū dictuꝫ triplicatū: q: coctione minuit̃ 3^m carenū dulce ꝛ sapa sarā/phena: syreon fꝫ. G. ℂ Est aūt syrup⁹ acetosus duplex: pu/ta simplex q audit̃ qn̄ syrupus absolute ꝓnūciat̃ acetosus ꝛ cōposit⁹. Prim⁹ qdē ꝯstituit̃ ex aceto: aq̄ ꝛ zuccharo ad spissitudinē decoctiōe ꝓductis 4° p̄ᵃ. G. ꝓo ad monteū cō/struit ipꝫ ex aceti albi mellis dispumati ꝛ rob. ana. 10. lib. Est ꝛ acetosus cōposit⁹ cū medicinis calidis q̄nqꝫ ꝛ iterdū frigidis velut viget necessitas. Silr oxymel seu secaniabin duplex: simplex ꝛ cōpositū. ℂ Acetū aūt cui⁹ nā frigida est in p̄io ꝛ sicca in 3°: est basis ipsi⁹: ceu caro tyri in tyriaca ꝛ aloes i hiera pigra ꝛ elleborus i hieris magnis vl' collo͡qn tida ad modū quo ꝑticula ꝯsilis est basis ꝛ vigor tot⁹ cō/positi organi. dīa. 143. hic aūt acetū ꝓpe. Pōt āt nā ipsius ipsi zuccharo recētiori ꝛ albiori ꝯstrui: ꝛ ad 2^m gradū per/uenire in frigiditate: ꝯsideratis cōponētiū naturis: variat̃ tñ fm ꝙ plus aut min⁹ fuerit acetosus. qn̄. n. acredinis fue/rit vehemētis acetū ꝑparū a caliditate recedit. Materie autē q̄ttuor sunt simplices note: sanguis fla: cholera ꝛ melia. Dꝫ āt mult⁹ aut pauc⁹ exhiberi fꝫ mltitudinē ꝛ paucitatē cāe discrasie ꝛ egritudinis seu accidentis. ℂ Nosce quoqꝫ ex pharmacoꝝ p̄. ꝙ circa ꝯplōnēꝫ aceti diuersificati sunt me/dici. Quidā eni posuerūt ipꝫ cal'3ico ꝙ exacuit mordicat ꝛ corrodit: exasperat ꝛ rarificat ꝑopp^m friditatis. Alii ꝓo fri/gidū ꝓnūciauerūt ll q̄ facere nāni: resoluereqꝫ glutinositatē sanguini accidētē: eo ꝙ friditate aggregat ꝛ exprimit disa/riā: ceu digitis cōprimit̃ qddaꝫ. Qui siquidem excesserunt vtriqꝫ: vt ondit̃ ipsiuꝫ ꝯplo p̄dcā. ℂ Sꝫ denuo dubitat̃ vt si ponit̃ acetū fridū nāqūo sensus tunc pcipit̃ caliditatis de/bilis ide. Rn̄det qdē. Gal'. id fore aut q: fortassis sic cōpo^m. ex v̄tutib⁹ ꝯriis ceu lac: vel forte q: obsidet caliditatēꝫ ag/gregat illā ꝛ vigorat aut sua penetratione acuitate ꝛ mordi/catione dolor cāetur: quo mā calida trahitur ad locū feb. ēt 2°. Dico ergo ꝙ acetū iuuatiuū eius subtilitate sube cali/dum relictū sopitū ex putrefactione in ipso cōmistū corpis hūidis deducit̃ in actū q̄dā caliditatis velut dc'latū in calce dīa. 140. Cui⁹ sigdē sig^m q: ꝓmit⁹ fꝫ G. ifridat: post horas ꝓo calefacit q̄ꝛ fermētat terrā mō cū eo ꝙ subintrās aerē

L. 1. 6 sub initio deꝫ ta cap. 12. cir. pnci. Trac. 2. c. 9. in me°. Iuxta fi.

P

Dif. 3. c. 1. in pnci.

Q

Ubi sup̄ imediate ꝛ ca. 4 p° med.

Cap. 12. p° pncipiū. Ubi sup̄ imediate ca. 4. post pncip.

A Ra.5.14.

cogit exire: cum plura corp9 ra eundez nequeant locū hīe. Cuius quidez cause se fatetur ibidem Gal'.ignarus.

Z.cō.42.

Propter scdm ꝟo sciēdum ꝙ aliq dixerunt syrupū acetosuz nō oī materie cōferre:q2 acetū nocet melēcis.ɔfert cbolicis.vñ 3°re.a. Acredo aceti eos iuuat q'cbolerā hñt amarā:nō aūt q nigrā.cbolera.n.euanescēdo in nāz flatis trāsducit' qñ agitat' ab aceto. Sz nigre cbol'e bulliūt ꝛ crescēdo multiplicāt':q2 ipsaz cbolaz nigrā adiuuat ꝓcreari.ꝛ iō nocet ipli9 femis ꝗ3 maribus ꝓꝑ mficē mēbrū entē melēcū nāe aceti affinē. Adhuc q2 videbāt aliq̄s syrupos fore magis appropriatos ꝛ accōmodos materiei singulis vt oxymel simp' vel cōpo'' māerum fridis. ℭ Dōm ꝙ syrup9 acetosus ɔuenit vt ɔsidet' in antea oī māe.nā vaꝫ qō iducūt cū acetū nō sump' admistretur sꝫ ɔfractū i vnā vtcūqꝫ reductū ex trib9 nāz t supante tñ aceti potestate.ipsuz ēt lꝫ noceat rōne q̄litatis melēe cōfert sigdē sub'e subtilitate. Neqꝫ ēt vōm ꝙ nō ɔferat in oī mā:lꝫ aliq ineniātur syrupi māe determinate ꝓampli9 appropriati in ipso eteni maior inenit' cōitas sup oēm mām ꝗ3 in reliqs aliox. ℭ Quidā vo dixerūt ꝙ syrupus acetosus ɔfert in oī mā rōne aceti:nō aūt rōne adiūctox eidē. Sz id ēt nō valꝫ: cū acetū sit ɔsisuz melēcis nocere. Adhuc nō opat' rōne aceti solū sꝫ q̄litatꝫ cuiusdā ex cōponētib9 vt mōstratū acqsite.

B

Propter tertiū ꝟo sciendūz ꝙ syrupus acetosus iuuat oēz māz sicut ꝛ pal9 inductū:qñ id qō alterat māz:incidit:subtiliat:ductus ēt ꝛ meat9 gb9 ipsa pōt eē deduci apit medicinasqꝫ alias faciēs ad eādē ꝓuenire:oī ɔfert māe.talis est aūt syrup9 acetosus cū māz calām aut putrefientē digerat sui fridītate ꝛ bumi. alterā lo.digō.n.nō solū respicit subām t vex'ēt q̄litatē.apparēs in tecbni.Grossaz ꝟo māz ꝛ viscosam subtiliat ꝛ icidit.vñ Mes.approbās ꝙ ɔferat melēe ingt syrupū acetosum facere penetrare medicias in ꝑtes in ꝗs forte nō penetrarēt:ꝛ fac eas acqrere diuisiuas secaturas duri difficilis. Et iō meat9 bꝫ ēt exoppilare ac apire. Sāguini nāqꝫ ɔfert eo ꝙ ipsius calitatē remittit.diuidit ēt ꝛ subtiliat si grossus fuerit aut viscosus:cbol'az iuuat q2 eā alt'at ꝛ a ꝑtib9 separ. Grossiorez ēt diuidit.flati ɔfert ꝛ melēe incidendo ꝛ subtiliādo:ex quo mai9 acgrit' iuuamētū ꝗ3 nocumentū alterationis rōne. Utrqꝫ ceteris syrupis ampli9 oib9 cōfert māebus. Hec aūt ꝑꝑ acetū opat' precipue.vñ prima tertio.acetum est oībus materijs cōe.ipsius.n.ifridatio.pol'e est vt leui cā frāgatur. Amplius remanet ꝓfundatio ipsius cum medicinis ꝛ eius incisio:ꝛ hoc in materijs agit administratum frigidis.in maturatione ꝟo calidarū non eligatur sup ipsuz. Juuat itaqꝫ syrupus acetosus materiā omnem.

Z.1.3.tec. c.90.ꝛ.91. Distin.5. orat.pte. 2.cir.fine.

C

Tra.1.ca. 24.in me.

Propter quartuz ꝟo ad ꝓmū dōm ꝙ lꝫ ꝟisuz quo cōferat rōne q̄litatis:ac ēt rōne icisiōis.neqꝫ acetū icisiuū est tñ rōne q̄litatis: imo ēt rōne sub'e nō parū opat' ad illud: aut lꝫ incisiuum vt sic extet cal'm:fridū tñ poterit eē altera ꝑecā ceu opiū cum eius fridītate extat amax. ℭ Silr dōm ꝙ lꝫ sanguis nō expectet tātā digōnem vt ceteri bumox aliq̄ tñ adbibita confert nō modicū:ꝛ ꝓprie qñ nālis non fuerit vsqꝫ.vñ 4° ꝓ9. flōmia qñ est intētio sanguinis non est de gñe ei9 in quo expectat' digō supple talis q̄lis q̄ est in solutiuis. ℭ Ad aliud dōm ꝙ syrupus acetosus pōt agere a mā vt iulep ꝛ mellicratū ꝛ qualitate: ceu ostensuz magis. ℭ Ad aliō gd dōm iam apparuit.ꝓmo ēt Gal'.ē in aceto ꝛ nō in syrupo. ℭ Ad aliud dōm ꝙ illud verificatur in ɔ̄rijs essentialiter ꝛ per se: non autem in oppositis.158. Alter enim syrupus acetosus confert cbol'e ꝛ sanguini:alter ꝟo materierum alijs.

D.

T.ac.2.c. 28° me.

ℭ Differentia.CLXXI.

Quod aqua frida nō cōpetat in febribus ꝛ in acutis max' mōstratur:qñ oporteret ei9 esse in corpe febriētis aliquā actionē hēe.alr.n.nō cōpeteret.sꝫ nullā ostendit' in corpore posse hēe. Qm̄ fm Jsaac in elementis ꝛ cibis vlib9:simplex nō agit i cōpositū ceu cōpositū in cōpositū.aq̄ aūt simplex est corpus:corpus aūt cōpo'''.vñ heheguefem:simp' nō efficit in cōpo''' opōnem cōpositi. Nihil enim agit nisi in id qō est sibi sil'e in po'' ꝛ agētia ide ꝛ patiētia cōicare dīt in mā:aq̄ vo ꝛ corpa nō coicidūt i vnā māz: sꝫ dī vnū vt aq̄ simp' ꝛ alter vt corpus ꝑmistū. ℭ Rursus curatio ꝑfici' ɔ̄rio approximato in eodē gradu directe opposito.in tecbni.sꝫ febꝛ est i gradu cū sit egri d°:lꝫ gdā scioli ɔ̄rīū palogiɀati dixerint eo ꝙ fe.re.a.ꝓ ꝓnūtiat' de ignis fore ſbā in gradu vt cetera elto ꝛ minime positicū eox simplex sit nā ꝛ in sūmo.sꝫ aq̄ nō est in ḡdu cū fridītate ꝑticipet extreme dīa.13.ḡdus.n.respectuz ꝛ cōpationē iportat.139. ℭ Eti.qō nocet sanis nocet egris.2° re.a.sꝫ aq̄ nocet sanis vt frida salrē. Addit'.n.fridītas figi''':nocet ꝛ calis ꝑꝑ eius citā penetrationē cū eox pori sint apti. Tēpatis aūt q2 egēt regimine ꝑsiliā:q̄le nō est aq̄ cū frida sit in sūmo ꝛ hūida.q̄ aūt talis nō cōpetit. ℭ Palin.singulr nulli vt aq̄ febꝛi conferre.nō.n.effimere cū ei9 subm sit spūs q̄ frido nocet' maxime.dīa.196. Est.n.igneitas subtilis ꝛ re oī resolubilioꝛ. de distēpantia ieq̄li. Et firmat'.q2 calitas effimē fere mulcebris est ꝛ suauis.q̄lis gdē balneati.q̄ vo talis nō adeo forti eget vt que aq̄ ifridatiōe. Neqꝫ cōpetit ethice cū ea corpus fridū reddat' ꝛ exangue. Depauꝑat'.n.ipo ꝛ calore. Huic āt nō pax nocet aq̄ de ige.9. Et fulcit'.q2 ethicās p9 cibos iflāmat' ꝗtūcūqꝫ debilioꝛes:qō euenit ꝑꝑ hū''' sup iflāmata mēbra dispsum:ceu qñ aq̄ effundit' sup calcē:qꝫ gd fatagat criminis coll'z.4''' ipigē.G. Multo igit' magis ꝑꝑ aq̄ ɔtinget expāsiōis assūpte ꝑ ꝑtes cū itēsioꝛ ɔ̄rioꝛ ɔsurget pugna dīa.140. Neqꝫ ēt ɔuenit putridē:q2 oppil'onē iduc̄ sui fridītate:trāsire nāqꝫ morat'.re.a.3.aq̄ sigdē cātur ꝓhibita trāspiratio ideqꝫ putredo ꝛ feb:se augēt. Prohibetqꝫ terū māe digōnē.frm.n.ꝛ hu.q̄le qō ipñ9 max' ꝓhibet digōnē. Haly.cum digō ꝑficiat' eēntialr calo ꝛ hu.ē:.cōaugetsi milr accisitia vt iflāmationē vel estuationē ꝛ sitiz:qñ aq̄ in cbolicis gb9 cbolera dñat' sub diaphragmate in nāz cbol'e trāsducit'.re.acu.3.vñ totidē ꝑiac.si stōcbo dñantez ɔtigerit eē cbolerā corrumpit' aq̄ ꝛ in cbolerā ɔuertit'. Jtaqꝫ aq̄ frigida in febribus non cōpetit vlr aut particulariter.

E

Z.i.1.tex. te finem. Lectione 12.aū me.

Z.i.3.tex. cō.97. cō.18.ante me.

Collr tex. com.20.ꝛ 26.

F

Doc.a.c. 2.in me.

Capi.5.in medio.

Capi.33.

Te.cō.42.

3°tecbnis cō.9.in fi.

G

Tex.c.42. C.1.11.ꝛ.fi.

In oppositū 4°re.a.Cōmētatoꝛ. Nul9 mortu9 est cui aquā dedi fridā tpe ɔuenīēti nisi ꝑiculose ꝛ isanabilr se habuerit. Jpse nāqꝫ cum ceteris aquā exhibꝫ vt videbit' fridaz. ℭ Palin. Hip.illi9 3°:aque nullū op9 iueni nisi q2 i acutis bibit' morbis. Febres āt ꝑfes sunt acute. Est eniz morbox molestioꝛ 8° apparēs de inge. ℭ Rursus ois sanatio ꝑ ɔ̄rīū:lꝫ aq̄ ɔ̄riat' febꝛi dīsariā:cum fri.sit ꝛ hu.illa vo ca.ꝛ sic. ℭ Jridez febris accisitia vt sitis:estuatio:dolor capitis ex fumis in ipꝫ elatis calidis ꝛ angustia que fere febres isepabilr cōsequuntur sedant' ꝛ tolluntur frigide potu. Aqua igit' frida cōpetit in febribus.

Cō.11.in media.

Te.cō.42.

Collr.ca. 1.in me.ꝛ quarta fi.

Propter primū gdē sciēdūz ꝙ gd sit aq̄ ꝛ q̄lr distinguat' in cōi dīsum dīa 13. Dicat' tñ hic ꝑter ea q̄ ꝓ simplicibus ꝛ alijs cōparibus sunt determinata ꝙ nūc aq̄ queritur potabilis tāqꝫ dulcis imaginata vt pluuialis:fōtalis:fluuialis vel putealis:que nāqꝫ qualitates habet extraneas admistas ꝛ sapores aut nō certe fri.ꝛ humi.seu potabilis minime t que non gratia sitis ꝛ delationis alimenti verum magis expetitur medicine.

Disti.1.c. 1.in me.

H

Propter secūduz gdē sciēn''' aliq̄s abhorruisse ꝑꝑ iducta fridā exbibē aq̄ꝫ in fe.aut q2 iertificialr qñqꝫ administrata casus sinister ē secut9.9° de ige. Attēdēs ēt Auer.coll'z.7. Aquā h nō ꝑferētem dicēteqꝫ sibi videri ꝙ aq̄ angurie longe melioꝛ existit ꝗ3 aq̄ in niue ifridata in h casu vt in causone:eo ꝙ hic ꝗuis sit in vltia fridītate:velocit' tñ recipit calitatē adhuc magis qñ aq̄ cū sit simplex vix restaurat ꝛ nō prestat corpi nisi solum fridā q̄litatē:sꝫ aqua angurie restaurat ꝛ addit in san/

Collr ca. 5.cir.me. ꝛ lib.10.c. 5.cir.me. ca.8.i me. ꝛ capi.12.

I gune faciẽdo 2ᵐ qlitatẽ. Quid ãt ð h 3° appebit pmissop.

Propter tertiũ qdẽ sciẽᵐ cũ febris triplx exi stat gen⁹ cui aq̃ cõpat ꝓmiius ꝯsiderent ꝯsiones mõstrãtes ipam exhibedã oino aut ne gãdã vel medie. Deīcepsq3 ostẽdendũ vbi dare oporteat ⁊ qñ: ac ei⁹ oppᵐ. ℭ Propter hui⁹ pᵐ qdẽ sciẽᵐ ꝙ idicationũ aliq̃ semp ꝯcedũt frigidã vt q̃ sumit a dispõne vl fe. cũ.n. sit praua cõplõ cal'a ⁊ sic. ⁊ ꝓpa cura hui⁹ sit ꝯ'rio vt sic ifrida tio ⁊ humectatio. dl ia subscripta. Sẽp igit feb aq̃ cõpetit frida. Sũt aũt q̃dã idicationũ diffariã ꝓhibẽtes sicut sũpte a ṽtute ⁊ vt mltũ a spũ q̃uo ṽtutis vigoratio cibis pficit ime diati⁹ ⁊ vino ꝑcipue. dña. 7o. ⁊ ꝯñi. Aq̃ ṽo directe ṽtutẽ nõ firmat: imo poti⁹ pse illã debilitat ⁊ prosternit: p accñs tñ coadiuuat. aliquã eni corrigit cõplonẽ q̃ fulcit ṽt⁹ velut organũ: ita et spũs ṽtutis latorẽ pse magi debilitat cũ eius caliditatẽ tẽpatã obtũdat. Est nãq3 vapor sanguinis tẽpatus de iuua. 7. ⁊ ei⁹ subaz ingrossat tenebrosũz ac imobilẽ red dat. accñte tñ põt cõferre vt tactum de virtute. ℭ Si quoq3 ad cõplonẽ referat febriẽtis sciendum ꝙ aut est calida vel fri. siq̃dẽ calida gr̃a curationis ei fride debet pot⁹. Si ṽo frida ecõuerso. rõne tñ ꝯseruationis calide debet calidus frigide quoq3 fridus. h tñ magis oppoᵐ experit in qua ꝯsi stit curatio q̃3 silitudo in qua ꝯseruatio fundat. ℭ Si autẽ ꝯs q̃ntũ ad humorẽ iuueat: tũc q̃dẽ si humor fuerit calidus sanguineus aut cholericus potu idiget fride: mã et ente idi gesta ⁊ ꝓprie choleric⁹. vñ 4° pᵃ. Humoris cholerici digõ est vt ꝯuersus a sua subtilitate fiat spissus. Aqua ṽo frida facit illud. Si ãt hũor fuerit frigidus crudus sibi etiã post digõnẽ nõ cõpetit fride potus. ꝑac. 3. ℭ Quãtũ quoq3 ad mẽbrum considerandũ: qm̃ si fuerit debile oppilatum aut a̅patuz frigida nõ cõpetit illi ⁊ ꝑcipue qñ epar ⁊ vẽter cum suis ptib⁹. Hi.n. pmitus malitiã pcipiũt aq̃ ꝓpriecq3 stoma chus. 7. apparens de inge. In opposita ṽo secus est dispõ ne. Quo aũt ad annexa vt etatem dõm ꝙ etas vt sic calida sicut iuuentus concedit. Frigida ṽo vt senectus prohibet. Silr est in sexu: colore ⁊ forma: q3 que caliditatez ꝯñdunt: ipsam querunt: que ṽo friditatẽ spernũt. Et in habitu car noso ⁊ colore viuido. Op3 et ꝯsuetudinẽ nõ parũ obseruã re: vt a soi. ⁊ re. a. febis apper. Est nãq3 nã q̃dã 2ᵃ. ℭ Si ṽo res attendant nõ nãles in cõi dõm ꝙ put ad caliditatẽ de clinãt tẽpatã tñ ꝯcedũt fridã: sm ṽo ꝙ ad friditatẽ vetãt. Ledunt eniz ab aq̃ de regione entes calidiori ꝓpter citum eius penetrare in poros ipsoꝝ aptos caliditate. Si aũt res iuueat ꝑter nãm vt cã febris: tũc prim ꝯcedunt: sicut qñ mã fuerit cal'a: sm partẽq3 ꝓhibẽt: ceu qñ frida indigesta. Si milr ⁊ accñtia inflãmationis: estuationis ⁊ sitis experunt. Alia ṽo dnegãt velut rigores: ruct⁹ acidi: nausea: pedũ fri giditas ⁊ hm̃. ℭ Ad vnũ scitote hec potũ ꝓhibẽt fride: ṽtu tis dbilitas ac caliditatis inate paucitas: sanguineus hũor fridus crudus: humoris idigõ: imbecillitas partis: vt coꝝ que vẽtris itestinoꝝ cum viscerib⁹: diaphragmate ac vene ca: extenuatio: isuetus potus illius ⁊ oppilõ viscerum inte rioꝝ: dolor ⁊ a̅pa ⁊ regio cal'a oinõ ⁊ frida cũ tpe. 9. ac. 10. de inge. ⁊ 4° pᵃ. ℭ Propter 2ᵐ hui⁹ sciẽdum sigillatiz ꝙ in febrib⁹ effimeris potus ꝑcipit fride ⁊ maxie in his q̃ inflã matiõis itẽsioris ṽtute stãte cuz alijs adiectis ⁊ ꝓpe in pn cipiũs: vñ 4° pᵃ. Op3 vt aqua frida nõ ꝓhibeat in pn° reit qm̃ ṽtus est fortis de qua nõ timet: quare nõ timet debili tas ei⁹: ⁊ est melior infridatio q̃d octauo notũ de ige. vbi in febre effimera ⁊ ꝓprie est ira estuatione ac caumate cani cularis ⁊ precipue qñ timet casus in ethicã iubet frida po taris ⁊ merito: tunc eni iflãmatio tantave ⁊ spũs cũ alijs to leret fridã ⁊ casus timoris remoueat in ethicam: ita ꝙ q̃n tum est rõne febris effimere nõ debet aqua valde: sed ratio ne synthomatum aut timore casus in alias fe. ℭ In ethica ṽo cũ ipsius sit itensior caliditate tertiane sm. A. exhibẽda est frida febris gr̃a. vnde de inge. 10. Oportet q̃cítissime ⁊ per ptisane succũ ⁊ per sorbitiones que pcondiũ cibare ⁊ panis q̃d superaddere: deinde curare potu aq̃ fride labo rantem. Extinguit eniz ꝯsestim ⁊ q̃escit finalr febris qñ de mum vt dictũ, neq3 flegmõ qs ei superexcrescit: neq3 putre do humoꝝ: mã potus aque fride vtilissim⁹ fe. colliquatiuis ꝯtrarissimus ṽo flori reg. acu. 4°. aliqñ et existente flore aquã eligendum est dare. vñ subdit. 10. pretacto. Ego dedi multis taliũ melius esse estimans: in eo ꝙ mox tpe augere flores q̃3 sustinere hoiez in ethicã fe. icidere: imo in aquam ꝑcipit fridam ꝓici vt in ethicaz ꝯuertat senectutis magis eligens q̃3 marasmati celerius moriant: isti⁹ tñ nono. His q parũ hñt sanguinẽ hñt ⁊ paruas carnes: potus fride sal lax: cito eni ad solidas aialis particulas ꝑtransit: ⁊ nulli ad ueniẽs a quo frãgat. Propterea ethice fe. neq3 syncera aq̃ silr neq3 multum idigent frida subtilibus ⁊ parui san. frigi dis eoꝝ corporib⁹: quare 4° pᵃ. Frida aq̃ que nõ est vehe mentis frigoris non est malum si det ethicis in potu si non fuerit debilis aut aliq̃d ꝓhibẽs vt apostema sub hypocõ dris vel chimi putrefacti aut crudi in toto corpore idige sti. Lz enim ista ꝓhibeant si tñ timet malitia caliditatis ⁊ sitis ⁊ estimas ꝙ peruenit per eã ad ariditatẽ nõ ꝓhibeas aquã fridam. Naz additio a̅patis ⁊ cruditatis eius melior est q̃3 extenuatio: timendum tamẽ est in a̅pate pulmonis ⁊ diaphragmatis ꝓpter spasmuz ⁊ suffocationẽ celeriorem. Sic igit apparet ꝙ in fe. ethicis ⁊ si multa sint ꝓhibentia ꝯsiderato tñ iuuamẽto maiori nocumento oporteret eis fri gida exhibere tẽperate ⁊ cũ cautela. ℭ Si aũt q̃ntuz refe rat ad fe. humorales: dõz ꝙ aliqñ cõpetit fridus potus: in terdũ ṽo nõ sm ꝯñsiones ꝯcedentes vel ꝓhibẽtes. In hac eniz ꝓprie sũt obseruãde. Que ṽo ꝯcedunt est humor cho lericus ac sanguis: et sanitas ⁊ robur mẽbroꝝ ⁊ spũs inat⁹ cum calore potẽt pncipaliuz: carnositas: etas cal'a: ꝯsuetu do: regio tẽperate frida: pnatio a̅patis in viscerib⁹ nisi fue rit herisip'la pura. vñ 9° de inge. Herisipila certissima ne quaq̃3 curat aliter q̃3 cuz frida. q̃re de marasmo. Si herisi pilosa fuerit dispõ abstinere op3 ab aliqñ di. aqua ṽc frida sm statũ q̃dẽ morbi vtẽduz agonisticẽ: ita nãq3 nolare con sueui qñ repentinã ⁊ fridissimã do. In pn° ṽo nõ vtẽdũ ni si cogã a laborante ⁊ ꝯsuetudine sibi facto ente potu ⁊ sitiz nõ ferẽte. 4° aũt pᵃ. In febrib⁹ a̅patuz nõ ꝯcedit potus aq̃ fride: neq3 itroitus balnei. Uerũq3 in a̅pate herisipliato fri gida exterius apponi vt lactucã ⁊ portulacaz ⁊ semperuiuãz nõ tamẽ aquã exhibet interius: vñ de tabe. Infridantia ex trinsecus supponere op3 exprimẽo q̃ pdictis: q si nihil ꝯse runt itra corp⁹ cogere assumere. Opposita ṽo his ꝓhiben tia ipm sũt q̃3 plurima. Febriũ eniz humoraliũ q̃dã est cum a̅pate: de q̃ iã q̃uo dandũ apparuit: alia ṽo sine: nõnulla est synocha dicta ex sola sanguis inflãmatione: alia siq̃dẽ cum putredine in q̃bus suo tpe experit fride: nocumẽto ⁊ iuua mẽto prepõderato ide ꝯsurgẽtes 9° de ige. nisi ꝓhibens for tius occurrat. Et fortasse in potu sumit donec tremẽ faciat ⁊ facies: forte nãq3 sanat inde: q̃re ad Glauc. Fontane aq̃ in synocho eligẽda q̃ leuior ⁊ in die cretico exhibẽda. Si aũt fe. fuerit ex cholera siue ex tertiana interpolata seu ꝯtinua seu causon cũ petiti sit rõne discrasie maxie pot⁹ ꝓprie dbe tur fride. vñ ad Glauc. Causon certissime extiguit si aquã biberint multã ⁊ nimis fridã. Haly. ṽo. Febris ꝯsistẽtia te nẽte piodicã patiẽti aquã ꝓpinari op3 fridã accessionis ei⁹ tpe medio. Sed in pn° nullo mõ aq̃ frida suscipi pmittẽda. De causone q̃3 ⁊ tertiana ꝯtinua in diuisionib⁹ ita. Nõ au scultes neq3 attẽdas id q̃d dĩ a stultis medicis ꝙ multitu do extinctionis tardat crisiz. Ego eni iã expert⁹ suz ambas vias ⁊ inueni hãc icolumiorẽ ⁊ saniorẽ ⁊ minoris timoris. Et qui mortui sunt ex hñtib⁹ hãc fe. cũ hoc regimie multo pauciores sunt eis q mortui sũt cuz regimine p̃ i qm̃ dimit tere extinctionẽ ⁊ subtiliationẽ regimis vt appropinq̃t cri sis est dimittere egrũ ad mortez ꝑculdubio nisi speret sup

fluitas

K Cap. 2. p° pncipiũ. — Tra. 2. ca. 7. in me°. — C. 11. ð fi. — Collr ca. 8. in me°. — L — Afo. 2. cõ. 50. ⁊ 51. Te. c. 20. — M Cap. 5. in medio. Cap. 5. cir ca me. Trac. 2. c. 7. in me°. Tra. 2. c. 9. — Collr ca. 3. in me. ⁊ lib. 10. ca. 5. in me° — p° 2ᵃ doc. 2. fẽ. 2. ca.

N 10. p° pnc. ⁊ 4. de ais ca. 5. i me° Ca 6. circa pnᵐ. Cõ. 35. i fi. Cap. 6. in medio. — Cap. 10. ð sue finẽ. Cap. 5. p° medium. — Tra. 3. ca. 6. in me°. — O — Cap. 5. in medio. — P Lib. 2. c. 3. cir. pn. — Tra. 4. c. 11. i ur. fi. — Ubi sr̃p̃ uncat ad — Cap. 5. cir ca medi — Q L. 1. h. 2. c. 6. i fi. — Collr vbi supra imediate. c. 2. iuxta fi. 3° prac. c. 11. circa fi. Cap. 14.

A

fluitas humi^{ti}in corpe toto aut iobediat medico ⁊ bibat aquã fridã pl̃imã vel cibũ cõcedat quẽ desiderat pl̃imũ. Cū si ñ cerebꝝ assat ⁊ coꝝ stõcb⁹ita vt spasmet: q̃re dissoluut oculi ⁊ mã.tibule ⁊ accidit eis tortura sub assatiõe stõcbi ⁊ cerebri ⁊ spasmant nerui: ⁊ nõ ꝓhibet in hec febre gñ su mat eger aquã fridã qñ vult: ⁊ qd appetit de cibis fridis ⁊ humidis. vñ 4^e re.a. Potio aque fride qua nos sepe cura uim⁹ causones nullo moriẽte cui dedi aquã fridam: vt pta ctũ. Si xo feb. mĩme fuerit acuta ⁊ hũor fuerit crudus ꝓ bibẽdus est aq̃ fride pot⁹ halyab. Gal. xo.11. curatiue pu tridaꝝ fe. curationẽ peractãs in cõi ait. Qñ instat magnitu do febris: sic in synochis: neq̃ vino vtẽdum: neq̃ balneo: neq̃ vnctionib⁹ rarefactiuis: sed frida in his bibitur: vt an tea dcm̃ aptissima nisi dictoꝝ pus inbibeat. Febris enim semꝑ est sanatio frida potatio. Silr qñ viderim⁹ cognitio nẽ coꝝ que digerunt humoꝝ: tũc maxie audem⁹ aquã fri gidã dare. Hi g̃ sermones sunt in fride potu succincte colle cti iter q̃s p̃oprios q Gal. in ei⁹ exhibitiõe. De q̃ ẽt Auer. ꝑmissus est s̃mo. Dico q̃z ꝙ his naturis locis ⁊ tꝑib⁹ sicut in balnei appebit vsu: ne q̃s sit ꝑsumptuosus i fride pot⁹ ex bibitiõe cũ pl̃ima corpoꝝ nũc hic sint frida alimẽtis suppe ditata: crudis hu. plena ⁊ iõ oppilata: delitijs ⁊ ocijs dedi ta gb⁹ aq̃ cõperit mĩme. Et ꝓpterea euitanda nisi oñtiones fuerint exhibitionis illi⁹ euidẽtissime: aliq̃ eni ex ipsius mi hi exhibitione ꝯ quodã temerario acciderũt symthomata: cum hoc ꝙ fere periculum mortis euasi adhuc ꝑmanẽtia.

Propter quartũ xo dõm. ad ꝓ^m ꝙ aq̃ in cor pus agit febriẽtis cuꝫ actio pficiat q̃litate: sitq̃ i aq̃ velut alijs ẽtitis in summo. Neq̃ Isaac itẽdit dicẽ ꝙ simp^x nõ agit in cõpositũ vllo mõ: sed ꝙ nõ adeo fortiẽ simp^x opat in cõpositũ vt cõpositũ in cõposi tũ aut simp^x in simp^x: qm̃ potissima cõpõis cã ẽ ꝯueniẽtia cũ ꝯrietate aliq̃: agẽtia eni debẽt ꝯuenire i gñe: opponi xo in spẽ. diã. 16. Et lꝫ simplex nõ sic agat in cõpositũ vt com positũ multiplicabit deniq̃ q̃ntitas simplicis. Sic eni opa bit forti⁹ mã q̃ntitate aucta ⁊ q̃litas itẽdet. ℭ Dõꝫ etiã ꝙ dicit aq̃ ⁊ fe.i mã. Ipsa eni dõꝫ ꝓ^a. vꝫ. oiuꝫ gñabiliũ ⁊ cor ruptibilium hyle dcã. In tali nãq̃ cõicant cuncta nãliaꝫ Comẽ. inde subtrahat celuꝫ: mõ raro ipm corp⁹ simp^x dõo. Et 2° post istã nõ ꝓpe mã diꝯꝫ cõpositũ magis in q̃ nõ opꝫ ꝯuenire agẽtia ⁊ patiẽtia: imo magi differre vt vis ꝯrietatis repiat in ipsis actiõis cã. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ curatio hũ pficit ꝯrio in eodẽ gradu saltẽ vigore: ⁊ q̃ lꝫ aq̃ nõ sit in g̃du vel in vltio hũiditatis ⁊ fridatis: ipsa tñ vt appuit: q: sim plex nõ ita opat in cõpositũ vt cõpositũ in cõpositũ: ꝓt ẽt sumi de aq̃ in pua q̃ntitate ⁊ friditate tẽpata talr vt ad feb. remittat gradualitatẽ. Est ẽt q̃ dat aq̃ nõ simplex elemen tũ verũ cõpositum qd magis. diã. 12. ℭ Ad aliud dõm in ꝓsenti: qd nocet sanis nocet egris rõne ꝯsuetudis maxie: ꝙ ea nãq̃ s̃mo ibidẽ Hip. aut v̾tutis rõne. Est eni hec dĩo in definita: nõ eq̃pollẽs vlĩ oino vel ꝑmutatiõis mox natura litatis. Cõcedẽdũ ẽt ꝙ frida aq̃ nocet fridis ⁊ tẽpatis q̃sq̃: nõ aũt calidis: neq̃ penetrat in ipsos iã alterata cuꝫ calore sint inflãmati vehemẽti aquã alterãti versus calitatis lat⁹: ipa ẽt trãsitũ ipedit sui friditate. Transire nãq̃ morat re.a.3. ℭ Ad aliud dõm ꝙ ea debet in modica q̃ntitate q̃ etiã nõ sit friditatis multe. Uel lꝫ spũs sit subtilis: igne⁹ ⁊ resolubi lis respectu humoꝝ: is tñ cũ fuerit iflãmationis imẽse: ma xime q̃ q: totũ inde ꝯcalescit ad corp⁹ poterit potum fride tolerare. ℭ Ad ꝯfirmationẽ dõm: ꝙ calitas effimere mul tebris est ⁊ suauis respectu calitatis aliaꝝ febriũ: vt ethice ⁊ putride. Et tñ tãta ⁊ ꝑcipue qñ est ex ira ⁊ forti ebullitio ne vt fride possit potũ ferre: neq̃ etiã in effimeris sic potus fride: vt in alijs expetit. ℭ Ad aliã hui⁹ ptẽ dõꝫ ꝙ lꝫ rõci natio ꝯcitat vt q̃rat an sit mai⁹ iuuamẽtũ q̃z nocu^m in exhi bitiõe fride vel eꝫ. Qñ eni appet calitatẽ augmẽtari inmi vt tabẽ q̃s icurrat opꝫ illã dare. Magis eni eligẽdũ vt in ethicã icurrat senectutis: ⁊ vt vite aliq̃d adijciat tꝑis q̃z de sperate mori. vñ de inge. 10. Melius ẽ cũ spe benigna effi ciẽtes q̃d ⁊ piclitari q̃z sine spe perire certissime. ℭ Ad al terã hui⁹ ptẽ dõm ꝙ ꝑ multotiẽs exhibitionẽ facta frigide ꝓhibit iflãmatio ⁊ ignitio. Sicut ẽt qñ calx diu infundit aqua ab ipsa calitas remouet. ℭ Ad aliã ptẽ dõm ꝙ quã do est oppilo nõ est exhibẽda frida: q̃re iubet magis dari mã iã digesta: nisi febris fuerit cholica incẽsiua. ℭ Ad re liquã istius ptis dõꝫ duplr. aut ꝙ Hal. supplet ꝙ fri. ⁊ hu. ꝓhibet digõnẽ nisi mã fuerit cholerica. Uel quoniã quan do aqua dat iam vtplm mã est digesta. ℭ Ad vltimã hu ius ptis dõm ꝙ frida vt appuit sedat accñtia q̃ sũt caloris: neq̃ ꝯuertit in cholerã: nisi qñ fuerit modice q̃ntitatis: vt ꝙ vincat fe. feruore. Obtegit eni tũc febrile calitu: sicut aqua modica sup ignẽ in fornace piecta: vt agũt vigorãtes ignẽ fabri. Qñ autẽ fuerit multe q̃ntitatis supasꝑsa febrile ca lidũ extinguit ⁊ ignẽ silr. Et iõ ꝑcipiunt in multa q̃ntitate dãdũ donec satiet ⁊ ꝯtremiscat ifridat⁹. Nõ est aũt audiẽ dũ formalr aquã in cholerã ꝯuerti cũ sit simplex absq̃ re liq̃s sed effectiue: eo ꝙ cal̃m obtegẽs ipsaꝫ fortificat adeo ꝙ mãꝫ iflãmat vt ꝯuertat i cholerã. Ex ea eni velut a cho lera eleuant tunc fumi. ℭ Differentia. CLXXII.

Quod vinum nõ cõpetat i febrib⁹ ⁊ vlr i acutis vi ex 4° d re. sa. ⁊ 8. de inge. voce Hippocratica. ℭ Rur sus si vinũ cõpetit fe. aut erit rõne rei ꝑter nãm aut cãe vel morbi sic̃ fe. seu accñtium: aut nãlis seu v̾tutis. Nõ q̃dẽ ꝓ^m cũ q̃dã fe. sint facte cãꝫ nõ hñtes sic̃ ethice ac effimeraꝝ pl̃ime: neq̃ ẽt in hñtib⁹ f. cãs: puta pu tridis cũ vinũ ipsaꝫ exagitet: malignũq̃ cõmiscẽs benigno in vnũ faciẽs ꝯcurrere. Sũt ẽt q̃dã causaꝝ cal̃e q̃bus vinũ erit silitudine nocens. Efficit eni sicut ignis in igne vt ma terie cholerice sanguinee ac aduste: ⁊ vlr q: fe. nãlis causa existit putredo calitate ac siccitate effecta superfluis. Neq̃ etiã rõne fe. cuꝫ sit mala cõplo cal̃a ⁊ sicca vinũq̃ silr ca. ⁊ sic. in dietis particularib⁹. Aut saltẽ nocet: q: cal̃m ⁊ si hu midũ extat. diã. 70. Nam ois fe. inq̃ãtũ calis ifrigidatio ꝓprie cũ humectatione sanatio. 9. de inge. vñ. 11. fe. semper est sanatio frida potatio. Similr neq̃ rõne accidentiuꝫ cõ ferẽt: qñ accñtia fe. inseparabilia q̃ semꝑ accidunt neq̃ ab eis separant sunt dolor capitis: sitis ⁊ spũs angustia lꝫ oia vini calitate itẽdunt vnctuosa ⁊ sbtilitate vaporosa. Neq̃ v̾tutis ẽt ex parte: q: afo. ꝓma. Infirmis virtus non est au genda sed vt inuenit custodienda: neq̃ etiaꝫ corpus ꝑ am plius nutriendũ: nõ puta enim corpora quãtũcũq̃ nutris magis ledis: s̃ꝫ vererẽ. Eius xo atq̃ corpis vinũ ꝑ ceteris est augmẽtatiuũ: nutritiuum: ac mãc instr̃o puta spiritui sit ꝓportionale oino: diã. 70. ℭ Adhuc vnctuosuꝫ inflãma bile vt tradunt est tanq̃ꝫ oleum in lucerna effusum. Uinum xo est tale qd ostẽditur ex inflãmatione aque dicte vite ac ex phialis vino bullienti plena: differentiis inducta.

In oppositum tertio eni re. acu. ꝯcedit vinuꝫ ẽt in acutis: ⁊ Gal. silr in locis nõ paucis de inge. ℭ Palin. Uinuꝫ causaꝫ fe. cũat: vniuer sas eni mouet excreatiões in ꝑallegato. 11. humectat ẽt ⁊ i frigidat in dietis particularibus: sedat q̃ꝫ accñtia vt sitim typos a syncopi ꝑ ceteris releuat v̾tutẽ corroborãs. 12. de inge. ⁊ 70. ℭ Rursus. vinũ est humidũ: diã. 70. sed humi de diete oibus febrientib⁹ cõferũt. afoi. ꝓ^a. ℭ Eti. ꝓble. 1. Multus ignis modicũ ad se rapiẽtẽ maior flãma mino rẽ extinguit: de cã lõ. ⁊ bre. vite: ⁊ ideo ignis in sole dissoluit celeriusq̃ ꝯstringit: vinum aũt cum sit cal̃m dandũ erit vt caliditatẽ adaugeat nãtũ: qua equidẽ aucta calor dissolua tur febrilis attractus. Uinũ igit exhibendũ in febribus.

Propter primum siquidem sciẽdum ꝙ q̃d sit vinuꝫ: quidq̃ feb. dif ferentia innotuit. 70. ⁊ 87.

Marginalia (left): Cã.n. medie. — Jã allegad oppositus 3.pñc.ca.11.diuo 4. Cap.9.p° pncipiu. — B — C Li.6 sub. finnne oz bus ca.2. — D

Marginalia (right): E Ca.10. p° medium. — F Collr in xta finem. Cap 3. añ med. — pri.5 rub. d.vino in xta finem. G Ca.14. in medio. Cap.9 p° pncipiũ. Isaac feb. 2.c.1. post medium. Cõ.afo.4. in medio. 2.afo.afo.10. — H Te.cõ.3. Gr lib.8. c.3 añ me. ⁊ li.11.ca.9.cir.pnc. pri.5.rub. d.vino tutto fine Col^t.c.1. ⁊.3.i me^o. ⁊ circa fi. ⁊ cap.4.p torum. Afor.16. ꝓbl.5er P° p^m.

Cap. 3. ad medium.

Propter scdm Ꝯo scdm Gal. 9. curatiue talez de hoc ōdonē pferre: vinuz cogroscas me dātē his vniuersis: qd̄ aq̄uz visu ꝛ vtute. Me lius eni h vinū aq̄ p̄ se ā digōni auxiliās i vrinas ꝛ sudores pmouēs. Manifestū Ꝯo ē ꝙ hip. nō solū i effimeris: sꝫ in acutis vinū ē dās. Et qb⁹ in libris q̄ ō dietā scribit acutis: sꝫ s̄ꝫ Gal. epidimie sic hip. siue Thessalus fili⁹ ei⁹ pbibet vinū nō solū si febrietes q cali cōplonib⁹: sꝫ ēt sanitati spe. Cal'uꝫ. n. nā amonet ifricare ꝛ potū aq̄ ꝛ geiccnīs forte vti ampliori aq̄ q̄ꝫ vino sm̄ tales nās velut gbsdā placet dixim⁹ ab eo amoueri. Et qꝛ vꝫ id difficile lōgiuq̄ꝫ dētermi nare subdit. Igit' hoc ipm sm̄ seipsuꝫ q̄ri. Fulciturq̄ꝫ ideo ꝙ videm⁹ quosdā ōtinue vinū exhibētes: alios Ꝯo phibētes oino: sicut ꝛ qdā febrientib⁹ carnes cōcedūt: aliqui aūt penitus denegant: ceu gallici minus vinuꝫ concedunt italicis. Quid autem de hoc videbitur ex dicendis.

K

Propter tertiū Ꝯo sciendū ꝙ volentē vinum in feb. diligēter administrare opꝫ indicationib⁹ attēdere sumptis a reb⁹ nālib⁹ ꝛ nō nālibus ꝛ pter nām. ōia priorib⁹ quas demū exhibēdū hoc erit vel negādū. Et pmit⁹ sumptas ex parte vini deinceps passionis cū subio. ¶ Propter pᵐ huius sciēdū ꝙ vinū ad multū administratū hoc dꝫ eē aquosuꝫ visu ꝛ vtute. vñ. 3.

Ca. 10. ad medium.

re. acu. Cōueniētius vinū hñti egritudinē acutā ē aquosuꝫ cuius color ē alb⁹: substa subtilis in quo nulla eminet q̄litatū: puta stipticitas: ponticitas: asperitas: dulcedo: amaritudo aut vētositas. Id eniꝫ solū priuatū est nocumento aq̄ ꝛ eo qd̄ reliqua faciūt euenire vina. Quod quidē dat magis grā medicine alterādo: diuidēdo ꝛ expurgādo ac potius aquā penetrare faciēdo: ipm enim aquā penetrare facit pharma. p̄ āꝫ rōne alimēti. Est eniꝫ vinū alimētoꝝ ꝛ nō potuū tm̄ ꝫ q̄sdā alimētoꝝ. 3. Interdū Ꝯo vinū expetit vetus potēs vt māꝫ alteret ꝛ diuidat fridā crudā sic in q̄rtana plixiori. vñ Almā. 10. Vinū quoq̄ꝫ vetus ꝛ purū bibat.

Dist. 3. ca. 6. ad me^m
Cap. 39.
Ca. 8. i fi.

¶ Propter 2ᵐ hui⁹ sciēdū vt vlr pmit⁹ dicat ꝙ vinum ꝛ marie platū absolute calidis nā: vigorosis: iuuenib⁹: viris carnosis ꝛ extenuatis: colericis sufficiēter ꝛ diuerꝫ calidis ꝛ siccis: aere cal'o ꝛ sic. dieta sūtiorib⁹ fortib⁹: vigiliis: exinitōib⁹: ira ꝛ furorib⁹ ꝛ cū egrotātib⁹ cal'a cū accītibus sibi cōparib⁹ mime dādū nisi grādis vtute supaccidat cāt ceu lypothomia: ꝛ qb⁹ māe sunt passiōis crude oppositis Ꝯo ōcedēdū liberi⁹: mediis q̄ꝫ mediocriter ōditionādū qd̄ nā sufficiēter denotat rei. ¶ Ut autē deinceps pticularius dicat' psitendū ꝙ in pāb⁹ vinū cōpetit effimerarū: sicut ex s̄mone visuꝫ Gal'. febre p̄cipue declināte. vñ Gal'. ꝛ Glau.

L

Li. 1. ca. 5. in me^o.

Leuiter febrientes mimeq̄ꝫ plectorici nō penitus phibeant' a vino: sed oppositi phibeant' oino. Album Ꝯo ꝛ tenue nō dormiētib⁹ dandū marie: dū nō capitis nō pariant dolorē aut tpis saltū: qd̄ vlr obseruādū: nisi ab ipo obstineāt q ira sermone: sollicitudie aut nimia febriūt cogitatiōe. 4° Ꝯo p⁹.

Tra. 1. ca. 31. in me^o
Co^r ca. 3. in p^a.

Vinū plime cōmistiōis est bonū medicamētū feb. effimere ex angustia. Cū eniꝫ ipsa sit cordis ppia passio: iux' Ysaac feb. p. Cor aūt ꝛ spūs vinū p aliis hꝫ ōfortare. Silr q̄ꝫ mō ac ōsile feb. ōfert ex tristitia: cogitatiōe ꝛ timore. In febribus ēt ex vigilia ponit' vinū ex ōferētib⁹ magis. Eleuādo eni vapores ad caput bona digōne inde t āta somnū iducit.

M

Cōfert silr fe. effimere syncopali ppriē: ac ei que ex somno ꝛ quiete: ceu spo magis incitet ꝛ augmētet humectoꝝ ledit ēt febreꝫ hñtes ex sacietate nausea ꝛ oppilōne: nisi his declināīb⁹ fortasse. Timēdū eni ne suo motu ac turbatiōe putridā iducat aut iflāmationē priū gñet: q̄ duo semp in fe. opꝫ attēdere spūum. Fortassis tn̄ rōne sbri in qbus hꝫ fundat' febris ceu spo nō puenit ex vino nocu^m: sꝫ no potius iuuamētū acgrit' nisi fuerit ex ira vel furore ac hꝫ: spūs eniꝫ cōfortat' vino q̄mmarie. dāia. 70. ¶ Q: aūt in fe. nō cōpetat ethica cū eo ꝙ nō exp̄mit'. 10. de inge. scribitur de tabe ita. Vini vsus in frida qdē tabe vltie vtilis. In ea Ꝯo q̄ de assa

Li. 10. 2. ca. 4. ad fi.

tionib⁹ fugiēdū. Alii tñ determīati⁹ pmūt dādū q̄ꝫ multis adiectis ōditionib⁹ tā ex pte suscipiētis: puta ꝙ nō sit nāe calide cū reliqs sibi tali' cōparatis: neq̄ꝫ febris sit intēsa: q̄ꝫ ex pte vini: vt ꝙ sit ōbile plime cōmistū aq̄tate nāq̄ꝫ ifrigidat ꝛ huectat: cū aquā citi⁹ penetrare faciat: vñ Almāsor.

N

Cap. 3. p^o medium.

in. 10. si neq̄ꝫ calitas: neq̄ꝫ acuitas fortis fuerit albū ꝛ subtile qd̄ tm̄ fride hēat admistū vt sapor vini abscōdat' i bibat q̄re 4° p⁹. Fortasse. i. q̄nq̄ꝫ opꝫ vt detur ei i potu aliqd vini subtilis pmisti cū aq̄ multa. ¶ Si Ꝯo q̄stū ad putridas referat' cū determinatione dōm vt pus: ꝙ nā cal'a cū ceteris ente sibi ppōtionib⁹ vinū mime ōuenire. In ōrhs aūt non sic appebit phibēdū. In aliis Ꝯo mediocriter exhibēdum aut phibēdū. Adhuc febriū q̄dā sunt mortifere. i qb⁹ neq̄ꝫ signa appent digōnis neq̄ꝫ fortes sunt vtutes q̄s ipoi'e sanari: ꝛ tales neq̄ꝫ sūt balneādi neq̄ꝫ vngēdi rarificatiuis: neq̄ꝫ vinū dādū: neq̄ꝫ aq̄. Nam terap. 11. in q̄ desperabilis est salus vanū vtiq̄ꝫ est detrahi ab idiotis pea q̄ sanerūt mitos auxilia: vt dcm̄ est i aforismis: alie Ꝯo sūt ō qb⁹ spes salutis hētūr q̄dā sūt ex āpate i qb⁹ phibēdū vinū. Cōcitat eni

Trac. 3. cap. 9. ad me.

Cap. 9. p^o medium.

O

Parti p^e cō. afo. 8. ꝛ p^a cō. afo. 39.

nām sui calitate ac penetratione subtili: ꝛ eā in locū mīnū ōducit putredis: nisi fortassis mā fuerit cruda frida valdei ꝛ egritudo declinationē assumēs. Alie Ꝯo sunt sine apertē ꝛ he aut declināt mā digesta existēt aut nō. Prio qdē ōcedit' vinū. 11. de ige. ptactūt marie cū vtus debilis existat. In h eni tpe vinū aq̄tum bibitū vniuersas mouet excreationes: ꝛ subdit' ꝛ post q̄dā moderata exñte febre ꝛ vtutib⁹ nō fortibus sit cū ōgōnis signis: psūt talib⁹ balnea ꝛ vini potatio. Si aūt febris fuerit fortis ꝛ mā idigesta ꝛ marie vtute forti nō est vinū exhibēdū. vñ ibidē. Si q̄ñ instat magnitudo febris sic in synochis: neq̄ꝫ vino: neq̄ꝫ balneo: neq̄ꝫ vnctionib⁹ vtēdū rarefactiuis magis tñ vinū euitādū cū mā fuerit eboīca vehemēter inflāmata: fortasse ēt digesta: ꝛ ideo colꝫ. 7. In febrib⁹ q̄ nō sunt acute vina qdē exhibē possumus aromatica ꝛ leuia: q̄ modicā pñt sustinere aquā sicut cis. s. ꝛ melicis febrib⁹. Sꝫ in icēsiuis a vino elōgari debemus diuoꝝ q̄m ipsaꝝ sic acutaꝝ māe sūt cal'e ꝛ essentialr ꝛ p acciñs rōne putrefactiōis. Chronicaꝝ Ꝯo p'e sunt frides sꝫ rōne putrefactiōis reddant' vtrūq̄ꝫ cal'e tñ ꝙ in q̄rtana fortassis vinū expetit ōditionatum. vñ ad Glauc. Vino vtēdū tenui albo ꝛ mediocriter nāli vigore cal'o. Almāsor ēt añ q̄dragesimā dīē ipsa ente p̄cipit vinū subtile ꝛ valde tpatū bibere. ¶ Sed ꝫ h isūt gīt: q̄m 3° practice. Expedit hui⁹ dño febris vinū ppinari post huoꝝ maturationem: sūq̄ꝫ vinū nō vet⁹: sꝫ nec nouū parū mistū. ¶ Dōꝫ ꝙ añ q̄dragesimā p̄t mā vtrūq̄ꝫ q̄rtanē digesta cētant ꝙ hꝫ vinuꝫ est debile aqueū ꝛ q̄rtane sic lōgiori exhibitū. In febre Ꝯo tertiana post digōnē. A. balneū ōcedit ꝛ vinū albū subti e multa pmistū cōmestione: facit. n. sudare cum in lectis sub fuerit coopti. vñ ad Glau. In tertiana oino a vino obstine q̄ꝫdiu videri digōnis cāꝫ fieri ꝛ ad sanitatē venire: sicq̄ꝫ albū tenue aq̄tū. In sfatica qdē di ad Glauc. Dabis in potu añ accessionē vinū subtile ac albi coloris ꝛ modicū tpatuꝫ cal'm. A. Ꝯo. Cū vides ꝙ digō appet ꝛ max^e q̄ñ mā ē frigida valde: nō est maiū vti pauco pipe ꝛ pauco vino subtilis: vinū eni subtile ōfert subtiliatiōe sua: qꝛ calore ōfortat innatū: pnocat ꝛ sudare facit. vñ 4° de re. sa. Vinū sup oē aliud digerit semicrudos hu. sudores ꝛ vrinaꝫ pnocat: somnoq̄ꝫ ōfert. Appet igit' q̄uo pp cāꝫ ōcedat' vinū aut phibeat' q̄le ēt dꝫ eē vinū ꝛ q̄ꝫtū. ¶ Propter febrē Ꝯo vt ipa nūc sciēdū ꝙ vinū nūq̄ꝫ cōpetit cū ea mala extet: vt dcm̄ est cal'a ꝛ sic. cōplo. Huic siqdē vinū pportionat' disaria sm̄ indicantes ca. ꝛ sic. ac ꝛ sm̄ pstātes ipꝫ cal'm ꝛ hu. cū ea q̄ dulcia vntuosa sint cbol'e māꝝ p⁹. ꝛ p̄cipue q̄ñ calitatē inueniūt in corpe plimā. ¶ Eti. cū febris sanatio sit frida potatio vt p factū: vinū ōt cōiter iudicat' cal'm. Nō itaq̄ꝫ febri debet' in q̄ꝫtū febris: qd̄ si admistrat' vl' rōne cāe seu obliuiat' vtutis cā acciñtū ōtinget vt videbit' in antea. Dixi aūt vt ipsa: qꝛ

Li. 1. dist. 4. ca. 4. in medio.
Li. 10. c. 8.
Ca. 14. in fine.

Ca. 10 fu extra finem

P

4° p^e tra. 1° ca. 39 circa finem
Li. 1. dist. 4. ca 2. in medio.
4° p^e tra. 1. ca. 53. in medio.

Q

Po^e p^m.

Doc. 4. c. 2 p^o me^m.

A
per accessio vinũ fe. extiguit iquãtũ calitas itẽsior remissiorẽ ad se rapit ꝛ ꝯsumit: q̃re ꝓbl. p̃ᵒ. ꝑcipit calm nãe in q̃rtana augmẽtari ꝑ cal'a vt ipso couicto febris calorẽ nõ hẽat co ꝯcurrẽte oĩ i eũ q nã. Quapꝑ appꝫ: tpe iflãmatiõis amplio ri ꝑorismi cal'a exhibita hãc febrẽ extiguẽ. d'ia. 163. ℭ Si aũt q̃ñ in accñtia morbi referat dõm vinũ cõpetere i febrẽ: q̃ñ q̃dã accñtiũ sit ṽtutẽ ꝓsternẽtia õ corpe aliqd eua cuãdo qbꝰ mox ꝯfortatiuũ debet' i vinũ ꝶo hꝫ est maxᵉ cũ sit cibꝰ ꝛ potꝰ ꝛ ꝓpe cũ pane. Alexã. i ꝓbl. vñ afo. p̃ᵒ. Dissol uẽtibꝰ ṽtutẽ ꝯcisionibꝰ icibãdũ ꝯfestĩꝫ. Sũt ꝛ accñtiũ q̃dã ṽtutẽ deijciẽtia: eo ꝙ cor ĩde patiat' ꝑcipue cũ lypothomia ꝑꝑ quã vinũ expetit' maxᵉ. Jpm. n. spũs ꝯfortat ꝛ repat po tissime illis eis ꝓportionale q̃ꝫmultũ. 12. õ ige. ꝛ 4ᵒ p̃ᵒ. vñ collꝫ. 7. in hoc casu nihil meliꝰ repit' vino ita vt licitũ sit sa racenis. 70. nõ bibẽtibꝰ ipꝫ ꝑcepto legis sue tũc bibẽ: quẽ admodũ licet comedẽ carnes morticinas: puta q̃ ꝑ se mo riunt' hñtibꝰ necitatẽ. ℭ Sꝫ circa hꝫ dubitare ꝯtingit cũ dẽm sit nũc ꝛ. 70. d'ia p̃ ceteris vinũ ṽtutẽ ꝯfortare. ℭ Cu ius oppoᵐ 3ᵒ scribit' re. a. ita d'ia iter ṽtutes vini ꝛ mellis vtriusq; dari puri nõ cõmisti ẽ q̃ꝫmagna: q̃ñ q biberit du plũ vini puri q̃ꝫ mellis id magis ꝯfortat dũmodo vẽtrẽ nõ molliat. ℭ Dõm ꝙ vinũ vinosum nõ purũ solum vna vice aut duabus exhibitũ ampliꝰ ꝯfortat ṽtutẽ q̃ꝫ tñ ẽt solius mellis: q̃ꝫ pluries autẽ exhibitũ ẽt mediũ mellis respectu vini plus habet ꝯfortare cũ sic vinũ spiritꝰ magis instãter eo ꝛ humidũ desiccet inarũ: ita vt ꝛ fortassis aq̃ in amplius hoc vitã ꝑtendat. vñ Gal'. q̃ñ mel nõ lenit nãm sui ꝓprieta te possibile est qui vtitur eo vt moretur diebus multis.

B

Pꝛopter quartũ ꝶo. ad p̃ᵐ dõm: ꝙ ẽmo est in fe. mã entei digesta vl' de vino vinoso aut in calis magis materijs ꝛ maturis i qbꝰ vinũ opꝫ vitare vt. 5. de re. sa. Tñ videt' mihi absolute Hip. id dixisse: sed de vltime cal'a nã ẽm distẽperantiam. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ iã notũ est q̃ũo vinum cõperat rõne cãe ꝛ q̃lr nõsilr febriũ ꝛ accñtiũ. qõ aũt dicit Isaac in feb. iseparabi liter adesse anhelitꝰ angustiã sitim ꝛ capitis dolorẽ verifi cat' in febribꝰ incẽsiuis pacutis vt q̃ꝫmultũ. Talia eni syn thomata ex vehemẽti calidiate fe. huiꝰ ꝛ siccitate insepa bilr ꝯsequunt' febrẽ: vel dõm ꝙ vinũ aquosũ subtilẽ datũ hꝫ nõ inducit: verũ oppoᵐ potiꝰ tẽũ aquã faciẽs penetrare ꝑ ptes infridet ꝛ humectet magis. ℭ Ad aliud dõm ꝙ ṽtute forti ente nõ opꝫ vinũ exhiberei ꝓpter. n. ṽtutis dat' imbe cillitatẽ. In infirmis. n. nõ opus sit ṽtutẽ augerei q̃ñ fortis vꝫ. extiterit: vñ vera trãslatio determinatiꝰ ꝯtinet ita: rarũ q̃dẽ q̃ñ ṽtutẽ fortiorẽ ea quã assumpsimꝰ opari ꝓperamꝰ: neq; nutrit qõ tale ad robur corpis: sed tñ ad sustẽtationẽ ṽtutis. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ vinũ qõ administrat' debile ꝛ aq̃suꝫ ẽ valde: ita ꝙ iflãmatio ꝛ vnctuositas sopit' aut tol lit' dino. ℭ Ad ea ẽt q̃ ꝑris alteriꝰ ꝑiã dicta põt paterei q: Hip. cũ Gal'. nõ ꝯcedit vinũ simplr in feb. ꝛ ꝑcipue acutis: sꝫ post multã ꝯsiderationẽ vt Hip. ipse ꝯfitet'. a. re. 3. q̃ autẽ illa iã dñsuꝫ. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ vinũ ꝑdicta opat' iã feb. deficiẽte ꝛ mã ꝓcedit' maturata. Vinũ ẽt ꝑ concessuꝫ velut meⁿᵃ q̃dã infridare hꝫ ꝛ hũectare. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ iꝫ vinũ ꝯferat rõne humiditatis: nõ tñ calitatis. Aut eiꝰ hũi ditas est vnctuosa inflãmatiua: nisi vinũ fuerit ꝑconditio natũ rõne ipsius ꝛ suscipiẽtis silr. ℭ Ad aliud qd dõm iã apparuit: q̃ñ Ari. loquit' in fe. q̃rtana in q̃ vinũ ꝛ vlr calida magis q̃ꝫ i alijs cõpetũt fe. tũ ꝑꝑ mãe friditatẽ ꝛ grossi tiẽtiũ ẽt q: ꝑ accñs: mior flãma maiorẽ extinguit. Q; ꝛ si di cat' plures ꝑdictaꝝ solõnũ nõ fore ad ꝓpositũ directe q̃siti: cũ vinũ albũ sbtile aqueũ visu ꝛ ṽtute nõ sit vere vinũ: cuꝫ vnũq̃dq; simplr platũ sit in eius potiore signo itelligẽdũ. 3. re. a. Dõm ꝙ imo: q̃ñ vinũ in eiꝰ potẽtiori eẽ negatũ est ꝑ dẽ ferei: sꝫ hꝫ nõ solũ est vinũ: nomẽ ipsius extẽdẽdo: verũ ẽt dẽ aliud qõ aliq̃ eius ꝑticipat nãrvñ vt qs reꝑhẽsione sal uet' cõplonũ opus sit vinũ in dĩ eius significato tãgere p̃ 3ᵒ

D

Marginalia: ꝓbl. 5?. — Cõ. afo. 9. — De supra i arg. ad oppositum e cap. 5. — Collr tra. 2. ca. 56. — Ca. ib. in medio. — Te. cõ. 23. — Vbi sup i mediate i medio cõmẽti. — Collr pᵒ in dictum. — Trac. 1. — Collr cõ. 3. car. meᵐ tcõ. 42. ẽ incipiẽ. Colʳ c. 3. ob. c. 7. ẽ in fine.

re. a. cũ regimẽto sanitatis ꝛ 12ᵒ curatiue ꝑtractato.

ℭ Differentia. CLXXIII.

Quod balneũ non cõperat in febribus ostendit' a Philippo. 10. de inge. ℭ Adhuc balneum aut erit calm vel fridũ. calm q̃dẽ non cõperit: eo ꝙ di scrasiã febrilẽ adauget. Neq; fridũ cũ sui fri giditate mẽbra ꝑcutiat ꝛ oppil'onẽ putredis causet iductiuã ꝛ ꝑ ꝯñs neq; tepidũ: cũ sit remolliriuũ mediũq; calidi ꝛ fridi nãm sapiẽs extremoꝝ. ℭ Eti. balneuꝫ petit' ꝑꝑ hu mectare vl' ꝑꝑ euaporationẽ seu resol'onẽ. Nõ q̃dẽ ꝓut p̃ᵐ: q̃ñ aq̃ neq; bibita neq; extrorsum accedẽs hũectare apta nata ẽ solidas aialis ꝑticulas: afo. 4ᵒ: ꝛ re. a. 3. Neq; eua porat seu resoluit: sed magis attrahẽs ad cẽ obstruit ꝛ op pilat. ℭ Ampliꝰ. 10. de ige. Balneũ nocibilissimũ his q re pletionẽ hñt q̃ ad vasa vl ad ṽtutẽ. Sꝫ has vel alterã solũ puta q̃ ad ṽtutẽ dẽs vident' febricitãtes hĩe: cũ eoꝝ ṽtꝰ sen sibilr ledat'. ℭ Eti. re. a. 3ᵒ. Hũor flaricꝰ nõ resoluit' ꝑ bal neũ cũ sit grossus ꝛ viscosus ꝛ ꝑ ꝯñs medicꝰ miñꝰ. Cholicꝰ aũt iflãmat' ampliꝰ illo. Ebullit. n. ẽꝫ Gal'. ex balneo i cor pore. Talibꝰ ꝶo nõ cõperit. ℭ Rursus qõ humores getos mouet ꝛ ꝑparat putrefactioni ad mẽbra ẽt debilia declina re faciẽs ꝛ sic apãns nõ cõpetit in febribꝰ: tale q̃dẽ est bal neũ p̃ tertia: non igitur balneũ cõperit in febribus.

E

In oppositum cõiter sunt medici ꝑcipiẽtes in febribꝰ acutĩ ẽt balneari. vñ 3ᵒ. re. a. Juuãtiꝰ ẽ in ꝑipleumonia q̃ꝫ in acutis balneũ. Cũ igr cõparatiuũ positiuũ derelinq̃t iuuatiuũ silr i feb. erit acutĩ. ℭ Palin. qõ aperit poros corporis ꝛ male resistit in com plexiõi ꝯfert in febribus: hꝫ ꝶo est Eucrate balneũ aque. Igitur balneum iuuatiuum est in febribus.

F

Pꝛopter pꝛimum autẽ sciẽdũ ꝙ qd sit bal neũ ꝛ modi eius d'ia vi sum. 128. similr quid sit feb. ꝛ que ipsius reliqua. 87.

Pꝛopter scdm ꝶo sciendũ ꝙ q̃dã medicorum Philippus introductus. 10. de inge. ꝛ de tabe. bal. ẽt in ethicis ꝓhibet febribus. Motiuũ fortassis hñs ex aliquo prauo effectu balnei indebite ad ministrati sibi occurrẽte vel rõne ꝯcitarꝰ vt qõ cal'ꝫ discra siã adauget febrilẽ. Qõ ꝶo fridũ est ꝑtes debilitat ꝛ morti ficat: vel qi balneabat incaute: puta cũ adesset putredo vel cãpa vel hꝫ volebat balneare vt ceteros modũ huiꝰ nõ ob seruãs traditũ. 10. terapẽ. Que siq̃dẽ nõ valẽt cũ plies ẽm illustres medicoꝝ inuẽtũ sit balneũ ꝯferre in febribꝰ debi te administratũ nõ parũ. Nõ. n. ex vna ꝑticulari experiẽtia ꝛ accñtali ꝓprie rõ ꝯsurgit vllis: nisi ꝑdicatũ illius: cuꝫ ꝑ se insit subo vt apparet afo. 3. ꝛ re. a. p̃. Fortassis. n. fallax illi experia occurrit Philippo: eo ꝙ mistri ꝛ alia nõ erãt ꝯue niẽter disposita necia. re. a. 3. Adhuc balneũ nõ soluꝫ calm est aut fri. sꝫ hoꝝ mediũ: puta tepidũ. Qõ ꝛ male cõpl'oni opponit' febrili: mẽbra q̃ñ refrigerãs ꝛ humectans: ꝯsum ptionẽ ꝓhibẽs radical' hũidi. Neq; ẽt fridũ nocet cũ calm ꝓcesserit: vt appebit ex dicẽdis. ℭ Gal'. ꝶo ad Glauco. in differẽter q̃ñ ac iarticulate ꝯcedit balneũ. Ille nãq; liber ꝛ si eiusdẽ: raro tñ inuenio scipꝫ ibidẽ i alijs locis ẽmões ipsiꝰ allegare: vt Crisiũ solũ 2ᵒ. Que i eo ẽt determinata nõ vñr: nec re aut modo: vt in alijs que ipsius exquisita.

G

H

Pꝛopter tertiũ ꝶo sciẽdũ cũ tria sint gñia feb. balnea q̃dẽ cõiter laudant' in effimeris: ꝛ maxie in illis q̃ amplius a cã eueniũt manife stare ꝓprie q̃ñ iã declinare inceꝑint. vñ. 8. de inge. Ducere siq̃dẽ ad balnea opꝫ dẽs in declinatiõe post ꝑoxismũ: q tñ febriũt ex furore tristitia vigiᵃ ꝛ sollicitudie neq; balneis idigẽt: neq; fricationibꝰ multis: q̃re 4ᵒ p̃ᵒ. Cõcedit' in effi meris balneũ: tũ eaꝝ ꝑoxismus ꝯsumit' ꝑꝑ accñtia de qbꝰ est humectatio ꝛ sedatio: ac poroꝝ rarificatio: ꝛ õ cõia ẽ ifri gidatio ingeta dispõne: ꝛ ꝓhibet' vbi casus timet' putredi

Marginalia: Collr. r. e cã. 8. in fi. Collr lib. 4. iuxta fi. ꝛ lib. 5. Cap. 4. In ar. ad oppositũ. Cap. 10. in ꝑncipio. — Cõ. afol. 13. in fine. Cõ. 42. Ca. 10. in medio. — Cõ. 63. in medio. — Vbi sup i mediate. — Doc. 2 c. 3 in fine. — Te. cõ. 60. — Ca. 10. in ꝑncipio. Lib. 2. ca. 2. ẽi. ꝛ 2ᵒ post meᵐ. — Cap. 10. — Collr cõ. afo. 12. ẽi. Collr cõ. 13. aut' fi. ꝛ 17. ꝛ 43. in medio. T. c. 46. — Ca. 13. pᵒ ꝑncipiũ. — Cap. 3. in ꝑncipio. — Trac. 2. c. 9 in meᵒ.

I

nis. Et nõ op3 vt balneũ deuitet: nisi q h3 effimerã ex oppi
lationẽ: ppterea q2 balneatio egritudinez gñat putridã: z
similr q patit ex satietate nauseatiua: vñ. 8. de ige. balnea
ri ɔcedere in ea si certissime infebricitãs fuerit. Et q ẽt pa
titur effimerã ex bubone. In his eni timendum est ne bal
neo ɔcitati humores in putredinẽ decidãt. Signũ ãt q̃ nõ
op3 eos balneare aduẽtus ẽ rigoris ex ipso. Q3 aũt balneũ
sic cõpetat in effimeris apparet: rarificat. n. cutem: spũs cõ
tẽperat z fortificat: reddẽs ipsos ad expulsionẽ aptos va
poris capinosi: z cũ hoc mãm nõ ɔcitat humoralẽ: cũ nõ sit
parata vt his in qb⁹ ɔtingit putrescere. In huius. n. verẽdu3
neq3 balnei aq̃ oppilant poros: s3 potius aperiunt exoppila
tiuũ ppter calm cuius est agire: tũ ẽt pp spm q intrat: puri
ficans z viã faciẽs: qd ẽtneũ spo ipellit ad ex. ¶ Eti. Op3
hos magis oẽs in aq̃ balnei q̃3 in aere ipsi⁹ imorari nisi fe
bricitauerit ex cui⁹ soliditate z spissitudie. His nãq3 vt ape
riant pori ɔuenit vt ɔlõgẽt morã in aere balnei donec su
dẽt. ¶ Ethicã vo patiẽtes ac ethicã senectutis op3 idiffe
rẽti⁹ p se balneare: sic fere oẽs p̄ter Phllippũ testant. Mo
dus ãt balneatiõis hoᵽ notat⁹ est sufficiẽter ɔ de ige. 10. z d
marasmo cum q̃rti pᵒ: op3. n. eos in aere balnei modicum
ɔsilr piurimis effimericãtib⁹ cõmorari: plurimũ vo in aq̃:
oportetq3 pmlr⁹ hos in cal'a aq̃ mista demũue in frigida vt
pori coangustent apti z humidũ aqueũ remaneat in eis cõ
tẽtũ. Expedit ẽt iterdũ in aquã ɔijcere fridã z maxie qñ iã
tabidi facti sunt z icurabiles. Sic. n. in ethicã trãsducunt
senectutis: z ipsis qdẽ vite adijcit ɔpus celeriter relicti mo
riunt: is: balneũ q̃3 ethicis certe pre alijs cõpetit cu3 tẽperet
coᵽ cal'z febrile z hũectet maxie pparãs cibũ ad distribu
tionẽ p corp⁹. Neq3 timẽdũ est fluxus h mãe: vt in alijs ad
locat: z vlr cũ ois cura pficiat ɔrietate. Ac aq̃ sul oppõne se
bri huic cũ reliqs luuamẽtis: ɔfert nõ modicũ nõ solu3 fe
bricitãtib⁹ s3 oib⁹ cõiter extenuatis. 7. appens ɔ ige. Qua
re antiq nõ paᵽ solliciti fuerũt in regimie bal. Si ãt dicat
balneũ nõ h ɔferre: qm̃ est de euãtib⁹ resoluẽtib⁹. afo. 4.
Dõm q̃ balneũ multiplex est ɔus distictũ. Nõ eni3 h bal
neũ euãtiuũ resolutiuũ q̃rit: vel magis humectatiuũ z re
pletiuũ q̃le qd aq̃ dulcis ẽ eucrate z mẽsurate calore z fri
giditate. ¶ Febricitãtes q̃3 febre putrida sigdẽ fuerit cum
ɔpate maxie timẽdũ balneare fortasse mõ q̃cũq3: balneum
eni mã3 excitat z ad locũ dbilẽ ɔpatũ adducit. Q d dniũ fit
cã maioris febris z piculi. vñ. A. In his fe. nõ ɔcedit pot⁹
aq̃ fride neq3 introitus balnei. Qui si forte cõpetat erit ex
neũ z p acciñs valde: vt ad doloris mitigationẽ: qd tñ non
aggrediẽdũ nisi mã fuerit digesta. 3ᵒ re: a cu. z tũc nõ hac vĩ
intẽtiõe ɔferre: cũ dolor iã sedet: z circa. n. gñõnez saniei do
lores z fe. ampli⁹ siũt q̃3 facta sanie. vñ. 10. de inge. flegmo
nes pp balneũ augent. Effundunt. n. hũores a cal'o: tẽdũ
tur vasoᵽ tunice: z ẽtus ẽt ipo male patit. Et 3ᵒ re. ac. ponit
balneũ ɔferre in fe. adurẽtib⁹ in qb⁹ nõ existit ɔpa calidu3
neq3 ɔpa aliqd factũ a chol'a citrina tñ: qm̃ ebullit in cor
pore. Si vo fe. putrida fuerit simplex: tũc aut erit in decli
natiõe mã iã digesta: z ita cõiter ɔcipit balneũ pp itẽtiõem
aperiẽdi poroᵽ angustiã z mã3 euandã eo totũ. n. corpus
euãt mediãte cute. Silr humectat sui aq̃ z cõtẽperat. In h
eni tpe Gal. 11. curatiue ɔcedit febricitãtes balneãdos z ra
refactiuis vti pharmacijs vel aquã fridã aut vinũ biberet
qñ viderim⁹ cognitiões eoᵽ q̃ digerunt: subdẽsq3 dennu3:
corp⁹ qñ trãspirauerit moderate balneũ nõ paruã opatur
vtilitatẽ vniuersas ex ipso euans lucernosas z fumosas su
perfluitates qñ mõ nõ fuerit qd visceᵽ ibecillitatũ horro
rẽ faciẽs icurrere: tres. n. op3 in oib⁹ fe. in balneo itẽtiones
hic. Unã qdẽ si absq3 horrore ɔtigat: co eni3 fe. gñat z au
get. Aliã si piculaᵽ nulla ibecillis pmaneat pncipaliũ. In
eã nãq3 hũores recipiunt balneo effusi. Tertiã vo q̃ mul
titudo humoᵽ crudoᵽ nõ sit h3 pmas venas. In totum. n.
reddit eo corpus. Hac ẽt hora 4ᵒ pᵃ scribit nõ ẽẽ malũ vt

administret bal. z pot⁹ vini subtilis misti z inũctio cũ olis
lenificãtib⁹. Hi aũt nõ ẽẽ malum fortasse: q2 op3 ɔsiderare
balneãdoᵽ ɔsuetudinẽ z amorẽ ad ipm: nã balneare amã
tib⁹ nõ nocet si his ẽt in die ɔcepis. 3ᵒ re. a. Quare. A. op3
ne balneo approximẽt nisi post digõnẽ z apd declinationẽ
est ip3 melior curatio ipsis z ppe ɔsuetis. Et ibidẽ. z qñ d
clinat egritudo nõ ẽ tunc itroit⁹ bal. añ cibũ malus. 7ᵒ vo
coll3. Scias q̃ bal. in fe. dclinatiõe collau. lat. qm̃ supflui
tates euãt. In pncipijs vo mime: q2 rigores h3 puocare: z
dissoluit humores: multiplicatq3 oppil'ones: z superfluitates
per corp⁹ dispergit oẽs: z nõ ẽ tutu3 qn inde ɔueniat ɔpa in
pncipaliũ aliq. Q̃uis. n. hu. euãt: calitatẽ fe. multiplicat z
siccitatẽ. ¶ Si ãt mã fuerit indigesta: tunc aut bal. q̃rit pp
humectare aut euãre ac resoluẽ: z pp 1ᵐ qde3 iã appet non
debere fieri bal. Multa. n. adducit vt tactũ incõmoda. vñ
breuiarij. 6. caueat ne balneet añ digõnẽ: qm̃ qñ facim⁹ id
attrahim⁹ tres malas res. Quia effundit mã q̃ gñat op
pilatio z putredo: z q2 mã retẽta z putrefacta in membro
vno qñ calefit effundit z pmiscet cũ hũiditate alia nõ pu
trefacta. Permistio igit fit benigni cũ maligno: z per ɔñs
corruptio amplior reddit z feb. Et qm̃ balneo resoluit qd
subtile remanetq3 grossu3 ipillatũ. vñ pᵃ 4ᵃ. Balneũ facit de
scẽdẽ hũorẽ idigestu3 ppea q̃ effundit ad locũ putredis z
pmiscet hũorẽ malũ cũ putredie z resoluit subtile: z fac re
manere spissu3. Et q2 talis magis accidũt i morbi pnᵒ. inge
Oribasi⁹. Nõ est bonũ ab inicio lauari in balneis: s3 qñ iã
digõnis apparẽt signa. Si ãt sit itẽtio balnei humectatio z
calefactio qñq3 moderata sic vĩ 4ᵒ pᵃ etiã añ materie dige
stionẽ balneũ ɔcedi. Nã de illis qb⁹ fit iuuamẽtũ est sessio
in aq̃ calida dulci añ cibum oi die: z balneatio q̃ humectet
z nõ facit sudare neq3 excitat calitatẽ. ¶ Sed huic qdẽ vĩ
ex 3ᵒ practi. aduersari de cura melielia. Nõ oino vti op3 h
in fe. bal. nisi qñ stat⁹ eius aduenerit: z dclinatioq3 ecple. Est
nãq3 balnei hũores euare sbtiles. Dõ3 q̃ bal. ex dudu3 ap
paruit extat duplex: qdã. n. humectatiuum ɔpate calefa
ctiuu3: z tale mã ẽt idigesta cõpetit in q̃rtana cu3 humor sit
fridus sicc⁹ z nõ par⁹ vt plurics balneo ɔcitari z effundi.
Est z balneu3 ɔcitatiuu3 humoᵽ euatiuu3 resolutiuu3: qd
voluit nõ cõpetẽ Halyab. ibidẽ. ¶ Nõnᵐ euitãdu3 balneũ
ɔcipue in fe. syncopali hũorosa. 12. d inge. ei ɔriissima sunt
balnea: q̃re neq3 balneare ɔgruu3: cũ adsit ẽtutis dbilitas
balnei ɔhibitiua. vñ. 3. acu. balneu3 neq3 defectio ɔuenit.
¶ Nosce q̃3 balnei opõnem vt visum nõ paᵽ diuersificari
rõne ɔsuetudis ipsius z amoris ad illd. Greci. n. z arabes
vsq3 hodie magis vident latinis dlectari: sibiq3 ɔsuetudi
nẽ fecisse: pp qd magis iuuant ide cu3 dbite aduenerit: mi
nus autẽ nocent cu3 icõueniẽter occurrerit. pᵃ ẽt euidẽs 4ᵃ.
Est ẽt aliud: qm̃ latini eo q̃ pncipalr maxie gule deseruiunt
ac luxurie ciboq3 dlectabiles diuersiã cõstruẽtes humores
magis ad fluxu3 z putrefactionẽ ɔcitãtes. Uir nãq3 nunc
plus valde nã hũana reddita ẽ dlicata: z eteni antiq⁹ ɔtẽta
erat glãdiũ z castaneaᵽ comestiõe: alimẽtoᵽ z Boetij d cõ
so. supinnotescit scdis: carmie illo. Felix nimiu3 prior etas cõ
tẽta fidelib⁹ aruis nec icerti p̃dita iuxu. z Uirg. i Georgicis
Cõcussa famẽ solabẽ q̃rcu. Quare humores ɔpli⁹ balneo
ɔcitati i ɔpata z putrefactiões dueniunt. Et id desito nõ so
lu3 in febris declinatione: s3 etiã post eaᵽ cessationem non
paᵽ q̃ nunc existia corpora balneare. Rariusq3 iueni sic in
putridis ex balneo effectum consequi laudabilem.

Propter quartũ vo. ad auctoritatẽ Philip
pi dõm p iterẽptionẽ poti⁹
eni accusat ip q̃3 auctorabilis vt appuit reddat. ¶ Ad aliud
dõ3 q̃ nõ solũ balneu3 ẽ calm z fri. imo ẽt mediu3 ac tem
peratu3. ¶ Adhuc ẽt cal'3 ɔfert vt dsu3 est suo tpe poros
apiendo z mãm euando. Silr ẽt sua hora z dispõne cõpe
tit fridũ. vñ Gal. 11. terap. Siq3 fuerit iuuenis fortis: hñ car
nosus cõpl'o cal'a z sic. si in piscinã natatoriã imiseris fridã

Cap. 5. d. sua fine. — K — Cap. 10. Li. 2. — Tra. 3. ca. 5. pᵒ pn. z circa fine. — Ca. 6. pᵒ pncipiũ. — L — Collr cõ. afo. 4. pᵒ pncipiũ. — Cõ. afo. 5. — 4. pᵃ trac. 4. cap. 11. iuxta fine. — Cõ. 63. añ medium. — Ca. 10. in medio. — Ubi. s. in medio. — M — Cap. 9. in medio. — Ca. 10. añ medium. — Tra. 2. ca. 3. in me. — N — Tra. cõ. hu. 4. pᵃ trac. 2. ca. 39. d. sua fine. — Ca. 53. d. sua fine. — Cap. 10. circa fine. — Ca. 13. in fine. — O — Tra. 2. ca. 40. circa pncipiũ. — Tra. 2. ca. 59. 8ᵒ me. — Cap. 24. cir. meᵐ. — P — Cap. 3. d. sua fi. — Co. 61. — Colr tra. 2. ca. 39. d. a. — Ca. 13. in medio. — Q — Cap. 9. in medio.

A mox sudat: et vêter quibusdā ipsoꝝ erupit cholica. Frigidū itaqꝫ in h̄ sceemate mēbra non percutit neqꝫ mortificat: imo poti⁹ ipsa ꝯgregat et ꝯfortat mediū ēt lꝫ sapiat extremorū nāminō tñ coꝝ hꝫ opatione oino cū ea pcipiet icomplete. ¶ Ad aliō dōm: q; balneū hꝫ hūectare et vlr aq̄ exteri⁹ et iteri⁹ applicata. vñ 2ᵃ p̄. Neqꝫ attēdēda sunt v̄ba illi⁹ q dic̄ q; aq̄ nō hūectat interiora qñ bibit̄ mēbra vel ei obuiant. Sꝫ qr videt̄ apparēter Gal. obuiare. afor. 4ᵃ. et. 3. re. acu. vt iductū. Jō vt veritas habeat̄ sciēdū q; hūectatio dup̄: vna: s. nāq; vera q̄ ē alicui⁹ ꝯuersio a ꝓpa forma in corporis nāꝫ: et ita ꝓpe hūectare dicunt̄ q̄ veri⁹ alimēta q̄ Gal. asserit: vñ cū hui⁹ hūectare sit tāq; nutrire: aq̄ v̄o simplex non talr humectabit cū nullū nutriat simplicitū. Est et altera humectatio q̄ est q̄dā q̄uocūq; irroratio: et ita simplr et oē humidū hꝫ hūectare. Silr neqꝫ ad balnei resolōnē sequit̄ attractio et oppilō cū corp⁹ fuerit iā purificatū: māq; digesta. ¶ Ad aliō dōꝫ: q; hūtes repletōeꝫ q̄ ad vasa nō sūt balneādi: nisi p̄us educat̄ ea: imo piculū iminet suffocatiōis:

B neqꝫ hūt replōnē q̄ ad virtutē ifirmātes q̄dā: q: mā est iam digesta et corp⁹ rarificatū: lꝫ q̄dā effectus adhuc remāserit repletiōis v̄tuat̄. vñ ipsa exīte cū sua causa nō ē balneādū: cū v̄o expulsa vl' in via p bal. expediēdi pōt aliqs balneari. ¶ Ad aliō dōꝫ: q; hūor flatic⁹ aut melic⁹ nō resoluit̄ p balneū in p̄ncipijs egritudinū: sꝫ i declinatiōe qñ fuerit subtiliat⁹: neqꝫ tunc chol'a iflāmat̄: imo magis ipa digesta refrenat̄ ab ipi⁹ acuitate mulcebri et eucrata caliditate q̄ a q̄: ac p poros iducit̄ manifestos aptos. ¶ Ad aliō dōm: q; balneum p̄dicta opat̄ añ māe digōnē: nō āt post ipsaꝫ. Quare tunc ꝓhibēdū: nō aūt nūc: et rōnes ptis ofīdunt aduerse. ¶ Propter tñ Hip. simplr ꝓferētē balneādum i p̄pleumonia et pleuresi et excreatiōis et mitigationis doloris cā: sciēdum id nō absolute faciēdum veꝝ post māe digōnē eiusqꝫ

C deductionē. vñ Cōmē. ibidē. Hip. inqt q; balneatio sedat dolorē et maturat qō excreari necesse est p sputum: veꝝ tñ manifestum: q: opꝫ vt vtaris balneo post euonem corpis. Nosce quoqꝫ q; balneum vlr si ante euacuationē administret̄ corpis attrahit ad loca q̄ sunt sub hypocūdrijs māe: q; si post adiuuat ad maturationē. Nā cum calidis bal. nō fit securitas ad cursū humoꝝ ad pulmonē: cor et cerebrū. Frigida v̄o digestionem ꝓhibet et oppilationē augmētas. ¶ Quesita circa egritudinis cōmunis curationem.

¶ Differentia. CLXXIIII.

Quod iuuenis vel choleric⁹ causonisans āpliori egeat ifrigidatione puero aut flegmatico mōstratur coll'. 3. 7. iti. Ego dico q; manifeste appet q; nō veꝝ dicunt. s. q testant̄ q; senex et flatic⁹ tpe frigido regiōe et dieta fridis idigēt vehemētiori ifridatiōe iuuene et cholico his opposit. ¶ Qō et rōne mōstrat̄: q: ille qui idiget ifridatiōe plurib⁹ de causis: opus sit ifrigidare ampli⁹ aliō nō egēte totidē: sed cholicus vl' iuuenis causonisās est hō. Indiget. n. et pp reductionē cōplōnis nālis vl'

D etatis: cum cal'a et sicca cōplō egeat frida et hu. vt ei⁹ tēperet̄ excessus. dīia. 16. Indigetqꝫ pp discrasiā febrilē: senex autē vel flegmatic⁹ eget tñ discrasia febrili et nō ꝓseruatione maxie flaticus: q: sic idiget ca. et sic. Senex v̄o saltē frigiditate nō idiget in ꝓseruatione ipsius et si hūiditate indigeat. Quare cholic⁹ causonisās vehemētiori eget ifrida^{ne} flatico. ¶ Eti. si cōtingat causon senib⁹ et flegmaticis cum fit 2ᵃ. 4. re. acu. de cholera. vꝫ. et flegmate salsor flegmatic⁹ minoris flāme cholerico: accidet seni et flegmatico: cuꝫ eis sit ꝓportionalior. Cholicus v̄o q̄ē cholico ꝓportionat̄ et iuueni aduenit illis. Cum igit̄ cā curatiua debeat egritudini ꝓportionari opposite causon flegmaticus minoris est flāme cholico remissiori egebit extinctione. ¶ Paīn. iuueni causonisāti administrat̄ aqua frigida: nō autē seni dīia. 171. Huius eni nā est pauci sanguis et caliditas inata debilis q̄

E cōditionum sunt frigide potū ꝓhibētes. Itaqꝫ iuueni causonisanti abundantior competit infrigidatio sene.

In oppositū cōiter sunt medici. Qō et. 7. tādē coll'. ꝑstat̄ et ꝯuicit̄ rōne. Silr vi de h̄ et de mala cōplōne humorali in carne aut neruo solutione ꝯtinuitatis cāta idigēte exiccatiōe vehemētiori q̄ꝫ in carne cū plus distet a sua cōplōne nāli qñ is malā patit̄ hāc cōplōnē q̄ꝫ caro. Sꝫ neruus eget exiccatiōe maiori q̄ꝫ caro. ¶ Rursus p opp^m rōnis ptis p̄ᶜ idigēs de causis plurimis exiccatiōe eget vehemēti⁹ illa q̄ꝫ ei⁹ opposit⁹. Hic autē est flegmaticus vel senex ēt pro pte. Quia pp nālē cōplōnē cōseruādā que frigidis ꝯseruat̄ et humidis. Caliora enim calidiorib⁹ egēt adiutorijs et fridiora frigidiorib⁹ i techni lib. 3. Indiget ēt pp discrasiā febrilē. Iuuenis āt solū eget pp hāc: nō āt pp nālē ꝯseruationē: imo idiget oppositis poti⁹ vt calis et sic. ceu ex p̄dicto mōstrat̄ smōe. ¶ Itidē morbus fact⁹ ex vehemētiori cā vehemētiori eget ablōne: talis

F autē est q accidit cū disproportiōe pticularū. afor. 2ᵃ. et ꝓbie. p̄ᵃ. Causon q̄ꝫ ꝯtingēs seni ē vt notū cū hoꝝ iproportioneq; v̄o accidit iuueni cum ipsoꝝ ꝯueniētia. Itaqꝫ causonisans senex vehementiori eget infrigidante iuuene.

Propter primū q̄dē sciēdū: q; q̄d sit cholicus et flegmaticū dīia inotuit. 21. q̄d aūt senex et iuuenis. 27. q̄dqꝫ causonisans subsequenti.

Propter scdm v̄o sciēdum: q; Gal. cum plurimis sentit q; senex causonisans egeat ampli⁹ infridari iuuene. vñ. 7. de inge. Calidiori nā pticule ca'a egritudie egrotanti parua et breui opus ē ipsi fridirate: fridiori v̄o calefactione: silr autē humidis et siccis: qñ igit̄ senex et flegmatic⁹ fridi egrotāt egritudie ca'a vt causone vehemētiori egebūt ifridatiōe iuuene: vt cholerico calis et siccis ac egrotātib⁹ egritudie h⁹. ¶ Qō et rōne ostēdit̄. Intātū. n. vnāquāqꝫ cōplōnē ad eā q̄ sm nām redire opꝫ inquātū in ipsaꝫ q̄ ꝑter nām euersa erat: qñ eniꝫ senex aut flegmatic⁹ egrotat egritudie ca. multa facta ē ab eo qō sm nāꝫ euersio: q̄re piclitari sit magis. In iuuene v̄o et cholerico accidit ꝯꝫ: et io nō piclitat̄ ita. Qui āt se fatent̄

G fideliores Gal. iterptes p̄dictas i argutijs addunt cū alijs rōnes: apparēter tñ vt videt̄ ampli⁹ q̄ꝫ vere ipsū exponūt. ¶ Auer. v̄o hui⁹ sentit ꝯriū. Qō ꝯ Gal. rōnib⁹ nō paucis mollit̄ ostēdere. Est nāqꝫ vt inqt sensibile arg^m: q: iuuenis causonisās curari nō poterit nisi cū reb⁹ vehemēter frigidis: vt aq̄ cucumeris et cāphora. Si āt hō dent̄ seni causonisāti ei⁹ extiguit̄ calor nālis et moritur. ¶ Eti. si iuuenis cholicus calle cōplōnis in p̄ ḡdu: et supueniat ei feb. trāsferēs ipm ad 2^m ḡdū caloris: iste q̄dē nūc elōgabit̄ a ꝓpa ei⁹ cōplōne p vnum graduꝫ tñ. Cū reb⁹ tñ i 2ᵒ ḡdu fridis curari nō poterit: qō euenit pp fortē ꝑmutationē quā medicine suscipiūt in corpe iuuenis ad sbam igneā. Si v̄o seni flegmatico frido in p̄ ḡdu supuenerit egritudo pducens hūc ad 2^m gradū iā a sua cōplōne nāli magis q̄ꝫ iuuenis elōgabit̄ p vnum gradum. Facta est. n. ipi⁹ p duos gradus aut

H plures a nāli cōplōne semotio: nūc aūt lꝫ ita sit: nō tñ possumus frida seni p ꝯriūm in eq̄li gradu oppōnis administrare: q: talia forēt q̄si tertij gra. frida q̄ ipm corrumperēt: pp eius radicaliū fridirate et p ꝯñs debilitatē. Tñ. n. hec lꝫ a sua elōgāt cōtēperātia q; mortis aut p̄ue forēt egritudinis cā. ¶ Itidē hui⁹ sequit̄ opp^m tenētib⁹ q; medicie senis et iuuenis sint in eq̄li ḡdu frigiditatis: q: si corpus calm supcalesit vsqꝫ ad 2^m ḡdū: et fridū silr vsqꝫ ad 2^m: vnū corpus nō erit calius altero: in h̄. n. stat eius smo: q: lꝫ senex sit frigidior iuuene: tñ ipsi addit̄ in caliditate: ita q; iuueni coequat̄ calo. ¶ Paīn. sciēdū fore q; si iuueni medicine cal'e donarent̄ vltra ei⁹ cōplōnē nālē: ipm nō lederēt imo iuuarēt: cū eius v̄tus fortis existat in eaꝝ ꝑmutatiōe. Quare non puniūt ad gradū q̄ nā corrūpat̄: sꝫ eā poti⁹ ad tpamētum reducūt: qō seni nō fit pp ipi⁹ mēbroꝝ radicaliū fridiratem:

ꝛ iõ sufficit sibi fe. calidissimã hñti medicina frida i 2° gra du rõnib⁹ supradictis. Adhuc corp⁹ senis po⁹ᵐ nõ bꝫ ꝯuer tẽdi medicinas ad sbaꝫ igneã velut iuuenis corp⁹. Et h̃ qdẽ fã practa. ℂ Tãgit ẽt is medicoꝝ decipulã inquiens. Qd̃ ꝟo ad hũc errorẽ medicos iduxit ẽ vna regula gñalis quã posuerũt sine distõne: ꝓuisa in gdu elõgationis senis a suo calore nãli ad ex̃neũ: ꝛ maxie qñ dixerũt ꝙ maior est elon gatio: h̃.n. ipõle: nã tu scis ꝙ calor ex̃neus a nãli ramificatus est ꝛc̃. q.d. cũ senex modicum hẽat caloris nãlis paruꝫ ei⁹ itẽdet ex̃neus. Et subdit. Si põle foret vt eq̃lis eẽt elõ gatio: tũc vere nescio fm viã curationis ꝓ ꝯriũ essent ifrigi dãtia senẽ multum fortiora q̃ñ ad gdũ 3ᵐ. Sꝫ h̃ in ipso ve ritatẽ nõ bꝫ vt ꝙ tñi eleuet̃ calitas senis ex̃nea. Nõ igitur tãta eget is vt iuuenis ifrigidatione. Hec q̃ Auer. in medi coꝝ remo: su. ℂ Hoꝝ tñ hꝫ plurima ĩpugnarent oppositi. Nã ipsi⁹ iductoriũ ꝑ fortassis dicet̃ calĩm iuuenis paratuꝫ ẽẽ friditatẽ medicinaꝝ extingui: cũ eius corp⁹ sit rari⁹ ab ipa celeriter passiuũ: ꝛ ꝑcipue cũ dicat calã fore ad recipiẽduꝫ friditatẽ faciliora q̃ꝫ frida calitatẽ. Ad aliud dõm ꝙ fortã ipsi⁹ ꝓs ꝑᵃ nõ est vera: reliq̃ ꝟo faitẽ rõne dispõnis cõti net veritatẽ. Ad aliud rñdebit̃ ꝙ non dꝫ in sene fieri oppõ in infrigidãdo per cõparationẽ ad eq̃litatẽ iustitie absoˡᵗᵉ: sed ad eius eq̃litatẽ: ꝛ tunc non erit vtriusq̃ gradus eq̃lis infrigidatiõis: imo senis maior vt magis excedit. Aliõ ꝟo inductorum cõcidit nõ paruꝫ cũ ꝑmor: ꝛ ideo apparẽs. Ad aliud dõm ꝙ lꝫ medici non exprimant hic distinctionẽ cau sonis in maiorem ꝛ minorem: hãc tamẽ subintelligũt. Se nex enim causonẽ incidit nõ parum ex improportione na turalis calidi q̃ malo plurimo ei accidit regimine. Hic tñ sermo Auer. veritatem in hac mã nos incitat inuestigare.

Propter tertiũ qdẽ sciẽdum regula cõparatiõis subtracta ex diã. 27. ꝑtus ꝙ h̃ opus est idicatiõibus vti sumptis a rebus nãlib⁹ ꝛ nõ nãlib⁹ ꝛ ꝑter nãm declaris diia. 133. ac ẽt. 171. cuꝫ sequẽ tib⁹ duab⁹. Deīceps quoq̃ cũ q̃sitũ fere 2ᵐ existat antea vi dẽdũ an senex egeat infridatione imẽsiori q̃ꝫ iuuenis: ꝛ de mũ vtrũ flegmatic⁹ cholicãte. ℂ Propter hui⁹ ꝑᵐ sciẽduꝫ ꝙ quãtum ẽ rõne dispõnis supposite ꝑ oẽ ꝯsili: ꝛ eius ap pẽditiarũ senex causonicãs vehemẽtiori eget ifrigidatiõe q̃ꝫ iuuenis. Quẽ siq̃dẽ intelĩm Gal. fmones ipoztãt appa rẽtes. Quãtũ ꝟo rõne ṽtutis hãc nõ tolerat extinctioneꝫ. Nõ .n. ṽtus eius debilis ꝛ nã frida eam sufferre pñt. Et iõ applicari nõ debẽt vehemẽtius frida. Dictum .n. ꝙ idica tio a virtute sumpta oẽs opit idicationes: qd̃ ꝛ fmones ista gnãt sufficiales. Auerroistici ꝛ rõnes mõstrãt hincinde iã tacte: ita vt vtrũq̃ dicere veꝝ ꝯtingit in pte. Indicationes quoq̃ q̃plures sibi aduersant̃: vt ad multuꝫ tñ attẽdit̃ ad virtutẽ sic euenit in ꝓposito: negligẽdo ẽt dispõnẽ itendiꝫ. Aliq̃ñ ꝟo ad dispõnẽ ṽtute ꝯstãte ceu cũ ipsa in ꝑn⁹ mor bi toleraret euonẽ: sed dispõ nõ patit̃ cuꝫ eius sit cã idige sta. In ꝑncipijs enim morboꝝ nisi mã fuerit furiosa nõ est euãdũ: q̃ñ educat̃ nõ eradicatiue veꝝ mioratiue magis. Q ãt id senserit Gal. 7. appet curatiue sic hñte: q̃cũq̃ cali diores nã particule fm friditatẽ egrotãt magis: he ꝛ vsq̃ amplius tp̃e calefieri idigebũt: in fridis aũt eꝯ̃. Nã itãtuꝫ redire opꝫ vnãquãq̃ discrasiaꝝ ad eã q̃ fm nãm iquãtum in ea q̃ ꝑter nãm est ꝯuersa. Eꝯrio ꝟo calidiori qdẽ nã pti cule ꝛ reliqua vt ꝑscriptũ: q̃re illi⁹. 8. Si q̃ febrũt cõis in dicatio ifridãtium ꝛ humectãtium. Sꝫ qd cui etas cõplõe ꝯsuetudo ꝛ hora ꝛ ꝯstitutio est ifridãtium ꝛ humectãtium bꝫ idicationẽ hunc opꝫ infridare ꝛ humectare nõ modice: neq̃ vt ꝯtingit sed fortiter valde ꝛ magne. Sꝫ cui aliorum oiuꝫ idicatio nõ humidoꝝ ꝛ frigidoꝝ fiir febri dietationũ est: sed ꝯriaꝝ eis calarum ꝛ siccarum alteratio fit ꝛ pugna indicationũ adinuicẽ. vñ. 3. prac. Opꝫ medelã fm cõplõnẽ corporis nãlẽ fieri vt siq̃dẽ corporis frigida est nãlis com plexio egemus in febrib⁹ reb⁹ que fortiter refrigerãtico ꝙ

K

L

M

Ca. 13. ẽt. ꝑncipui.

Ar° 2° in ꝑncipio. Cap. 4. 2 sue fine.

Cap. 4.

corpus h̃ frigidũ a cõplõne nãli plurimuꝫ elõgatũ sit: ꝙ si corporis est cõplõ cala necesse sit humidis ꝛ refrigeranti bus nimus medicaminib⁹ vti. Nõ .n. corpus a nãli pluri mum elõgatum ẽ cõplõne qd̃ ꝛ in oi morboꝝ euenit mede la que ex diuersitatibus maie ꝯtingit cõplõnis. Primo ꝟo 4ᵃ. Si cõplexio sanatiua fuerit frigida ꝛ egritudinalis ca lida: tunc iã multa eius erit elõgatio a cõplõne: ꝛ tunc mul ta eget infridatione: ꝙ si ambe fuerint cale sufficiet ei ꝑua infrigidatio: ꝙ aũt his ꝯsonet Auer. eo ꝯñr ostẽdit̃ rat. n. Si mẽbro frigido frigida supuenerit egritudo: puta cere bro: signum est ꝙ ipsa leuis: q: pauca facta est elongatio a sua cõplõne nãli: vñ medicinis curabit̃ calorẽ hñtib⁹ debi lem: sed qñ eidẽ mala cõplõ supuenit calida: tunc multum elongat̃ a sua cõplõne nãli: q̃re medicinis multe friditatis dꝫ mederi: sꝫ alia mẽbra sunt ifrigidãda ꝛ nõ ipm cerebꝝ: ꝛ idẽ fm ꝙ dicũt de iuuene ꝛ sene: vñ timẽdũ est cerebrum infrigidare: Tũ q: nãliter fridũ: Tũ qm̃ est ꝑncipale opa tionẽ faciẽs nobilẽ cũ iuuamẽto: ꝛ nõ solũ timẽduꝫ est mẽ brũ frigidũ ifridare: imo ẽt calĩm h̃is ꝑdicta insignia. Et iõ ingt ꝙ timẽdũ est infridare in fine epar: q̃ꝫuis sit supcalefa ctum: ꝛ cũ idẽ sit iudiciũ in hꝫ ptis ꝛ totius: timorosuꝫ erit corp⁹ senis totũ ĩbecille ac fridũ refrigerare: ꝛ ꝓprie qd̃ in annos ꝓcesserit. Quare ꝯcludit̃ senẽ causonicãteꝫ iuuene minori ifrigidãte idigere. ℂ Q si q̃s nixus hãc veritatem corrumpere: dicat senẽ simplr egere imẽsiori extictione: q: corp⁹ ipsius ẽ fridũ ꝯdẽsatis poris: ita ꝙ friduꝫ nõ poterit in ipm inducere lesionẽ: ꝛ dõm maius eẽ nocu ᵐ qd̃ senex in currit ꝓp debilitatẽ ꝛ ipsi⁹ friditatẽ que cito augẽt a suo cõ pari: iux̃ illud Dioclis ꝛ Hip. ꝙ tale augmẽtat sile ꝛ i furiã cõcitat: sitq̃ velut ignis in igne: q̃ꝫ sit ex alia pte in dispõne mãe posteña: pori adhuc aperiunt̃: ꝛ disponit̃ calitatis re ceptioni senile corp⁹ ꝓp febres. ℂ Et iõ qdã velut mediato res facti volẽtes plima incõueniẽtia euitare dixerunt non praue ꝙ senex causonicãns in toto tp̃e cure vehementiori eget ifridatione q̃ꝫ iuuenis: sed in pticularib⁹ exhibitiõib⁹ euenit ꝯ̃rcũ idẽ possit agẽs debile tp̃e longiori: qd̃ ꝛ forte hꝫ ꝓculori. 4° pharmacoꝝ. Opꝫ .n. senẽ infridare paruꝫ vna cuꝫ vitt⁹ sit debilis ꝛ nãliter fridus: ꝛ sepe ꝓp causonis fer uorẽ: iuxta illud dicte. Ex qb⁹ semel ꝛc̃. conant̃: hinc eni si militudie priꝫ oẽm intẽtionẽ seruare fm ꝑceq̃ supplmere: sicq̃ idicatio sit̃ sumpta custodit̃ a virtute ac dispositione. ℂ Propter hui⁹ 2ᵐ sciẽduꝫ ꝙ flaticus causonicãs ceteris parib⁹ eget cholico fortiori extictiuo: q: cũ virtute nõ raro maiori vel eq̃li flaticus dẽsior poris: non .n. rõne se. agũt̃ sicut in cholico. vꝫ. ꝛ rõne cõplõnis nãlis: vt h̃ diatatos bꝫ dũmõ cõpositio sequat̃ cõplõnẽ qd̃ fere ꝯtingit sic sem per iuuantia vt corp⁹ flatici ꝓportione q̃ñ ab hyeme detẽta: qd̃ ꝟo iuuenis ab estate fm illud. Uetres hyeme ꝛc̃. Et iõ ꝓbl. 1. Adustiones vehemẽtiores sunt hyeme ꝛ autũno q̃ꝫ estate ꝛ vere. Corpa .n. tũc sunt cõpacta itrãspirãtia. Chole ric⁹ siq̃dẽ bꝫ calĩm subtilẽ resolubile: porosq̃ aptos: ita ꝙ ꝓp ei⁹ vehemẽtiã aptitudis vt sic ad patiẽdũ reddit̃ passi bile vehemẽter a frido: iux̃ illud coll. 3. 7. Scias ꝙ siccitas difficilior ẽ ad humectãdũ q̃ꝫ hũiditas ad dsiccãdũ: sic fri gide difficiliores sunt nãe ad recipiẽdũ calĩm q̃ꝫ cale ad re cipiẽdũ friditatẽ: qd̃ forte innuit̃ de ige. 7. qñ dĩt q̃ qdẽ tpis terminatiõis paria q̃dãmõ sunt ꝛ calitati ꝛ friditati. Dĩ ãt quodãmõ: eo ꝙ fortassis ampli⁹ opat̃ fridũ in calĩm q̃ꝫ eꝯt: q: dispositũ ẽ magis calĩm suscipe opationẽ frigidi q̃ꝫ eꝯ tra: actiuisq̃ agẽtium in disposito sunt patiẽte. Aut ꝙ dicet Gal. magis ĩspexisse siĩtudinẽ ꝛ homogeneitatẽ cali adue niẽtis ad calĩm nãe ꝑexn̄ꝫ ꝑᵐ tñ patiẽdũ magis. ℂ Sermo ꝟo Aũ. vt mor dissonat ab. Hip. 4ᵃ. ꝛ 3° 13ᵃ. dicẽte ꝙ ifri datiõis ꝛ calefactiõis ẽ tp̃s vnũ ꝛ spatiũ calefaci⁴ fridũ ẽ sic ꝛ ifridãdi calꝫ. Uerũm p⁹ ꝑdicta subdit̃ q̃ pot hꝫ diũsi tas tolli. Ait .n. ꝙ cõplõnẽ fridã calefacẽ q̃ñ difficile ẽ: qñ iã ẽ ifusa: sed multũ facile i ꝑn⁹ ꝛ ad vltimũ calefacẽ frigi

N

Cap. 1. in medio.

2° coll. ca. 2. v. ã.

O

Ut 2ᵃ. afo. cõ. afo. 34. h⁹ ꝓbl. ꝑ ble. 3.

P

Dif. 3 c. 5. dsue fine. Afoꝝ. 1. afoꝛ. 17.

Afoꝝ. h⁹ afori. 19 ꝓbl. 29.

Q

Cap. 25.

Cap. 5.

Cap. 1. pᵒ ꝑncipiũ. Trac. 1. c. 24. ꝑ⁹ ꝑm

A

dũ in pn° rei est facili⁹ q̃ʒ calm̃ i pn° ifridare. Sʒ calm̃ ifrigidare in fine lʒ sit difficile: est m̃ facili⁹ q̃ʒ fridũ in fine calefacere: qm̃ supflua friditas est ipa mors inati caloris aut ei ppinq̃. Flaticus siqdẽ fm̃ Gal. fridis ꝛ hu. eget: Tũʒ pp cõplonẽ nãlẽ ꝯseruãdã p ea velut p silia: Tũʒ ẽt pp discrasiã ꝛ ppꝛie qꝛ itẽsioꝛ q̃ accidit particularilũ discoberẽtia. Indiget igit̃ causonicãs flatic⁹ cbolico ampli⁹ ifrigidãte. ℂ Sed forte qs diceret ꝯ Gal. flaticũ pp cõplonẽ non egere fri. ꝛ hu. vez ca. ꝛ sic. cũ corp⁹ lapsu ʒ ꝛ ppꝛie i actiuis egeat reductiõe in ꝯ̃riũ ꝛ non ꝯseruatione p sile. dĩla. 116. similr ꝛ cbolica ifridãda erit ꝛ humectãda nãlis cõplo. ℂ Dõʒ id verum esse de cõplexione naturali lapsa: nõ autẽ de egritudinali: cum opus sit illam seruare qualiscũqʒ existat: vt visum latius: quoniã qualis de qua nunc instat sermo.

Propter quartũ

aũt. ad pmũ qd dõm visuz. ℂ Ad aliud dõm q̃ hɔ rõcinatio in sene ꝛ iuuene ꝯcedat: in cbolico ꝟo ꝛ flatico fm̃ Gal. dõm rõnẽ magis opp^m q̃ʒ itẽtũ ꝯcludere: eo q̃ corpus calm̃ ꝛ sic. calo eget ꝛ siccoꝛ: vt ei⁹ nãlis apud Gal. ꝯseruet cõplo. Aut dõm q̃ nõ est simplr attẽdẽdũ ad cãrũ multitudinẽ: sʒ ad ipsaꝝ vigoꝛẽ: sicut de signis pnosticis: vnum. n. bonũ superat multa mala ꝛ eʒ. afo. 2. ꝛ ita in causis: nã q̃ formã attigũt ꝛ finẽ potiores sunt q̃ʒ q̃ mãʒ ꝛ agẽs. ℂ Ad aliud qd dõʒ apparuit canone cõparatiõis. ℂ Ad reliquũ dõm q̃ lã ꝯcessa est hec rõ in sene ꝛ iuuene: aut modus datus est administratiõis paulatinus apud q̃slã. Sʒ q̃ʒtũ ad reliquã q̃sti ptẽ dico q̃ sic ostẽsuʒ est in flatico nõ negabo aquã dare frigidã cũ calitas sit vehemẽs ꝛ cã ipsi⁹ ꝛ calm̃ accñtale nãe ocuat calm̃ ꝛ agat in frigidũ calefaciẽdo ipʒ: hʒ ẽt caloꝛẽ defensum velaminib⁹ poroꝝ dẽsioꝛib⁹ cbolicoꝛ neqʒ pauci sanguis est: lʒ dicat̃ flaticus imo forte plus pricipat cbolico cum flegma sit sanguini ppinqoꝛ cbolã: sicqʒ hic magis humidus q̃ʒ calo. Est eni aeris fili⁹: neqʒ cla ẽ debilis vt dicebat̃ q̃lis est senex ꝛ maxie scõs. ℂ Ad inducta ꝟo alterius ptis ꝛ pmitus ad ea q̃ Gal. ꝛ alioꝝ iã qd dõm appuit. ℂ Ad aliud ꝯcedẽdũ p pte vt in flatico ꝛ chollericoꝛ p pte aũt negãdũ vt in sene ꝛ iuuene: nõ eniʒ est similitudo vt ostẽsuʒ ois: qm̃ siccũ ꝛ humidũ nõ sunt nãe ꝛ virtuti pp ipsoꝝ inactualitatẽ molesta vt calʒ ꝛ fri. pp nãe oppositu illoꝝ. dĩla euidẽs. 116. ꝛ maxie fridũ qd caloꝛẽ pnecat natiuũ. ℂ Ad aliũ appet ex suo cõparis opposito: iam eni sciũ q̃ ptiʒ ꝯcludit sʒ vnũ in q̃sito tactũ: sʒ reliquũ ꝟo mime. ℂ Ultimũ ãt ꝯcedo in cbolico ꝛ flegmatico: nõ aũt sene ꝛ iuuene: qm̃ lʒ idicatio sumpta ex pte dispositionis ꝛ alioꝝ ei⁹ ꝯ regrotati idicatio venerabilioꝛ sumpta ex virtute id vetat. Q̃ si dicatur causon senis erit flegmaticus: iuuenis aũt cbolericus: dõm 2ᵒ. aut pp causas grãdioris peccati in regimine senis vt tactũ: nõ solũ flaticus causonimo cbolericus sibi põt contingere q accñs est deterioꝛ: lʒ ls sit ad flegmaticum dispositus magis q̃ʒ ad cbolericũ. Aut qꝛ opoꝛtet vtrũqʒ causonem pati flegmaticum aut cbolericũ vt canon comparationis remaneat illesus.

C

D

Cõ. afol. 33. in pn°.

S Ed circa

id ꝯtingit dubitare: qꝛ supposituũ egritudinẽ iproportionalẽ seu dissilẽʒ periculosioꝛẽ oppositareꝛ cul^a opp^m vi. Primo eni pnosticoꝝ. Exẽplũ qdẽ hui⁹ vt ponas cãm ifirmitatis alicui⁹ laboꝛẽ: ieiuniũ: angustiã: estatẽ: calo aere ꝛ corpe cbolico iuuene: febre vehemẽti cbolerica: pulsu virtutis ofidẽte ibecillitatẽ: sermones in egritudie tũc sit pportionata in qua facies ipsius mortẽ denotat velocẽ nisi pus vt opʒ nutriatur: ponaturqʒ ali⁹ in quo nullũ repiat̃ narratoꝝ: neqʒ in die p̃ aut 2ᵒ 3ᵒ in facies aspiciat̃ ipsi⁹ ceu Hip. dixit: sicqʒ tallis ex vigilia vel fluxu aut idigẽtia minus versutũ estima foꝛe: hoꝝ aũt hoꝛ vẽ cũ pportionalitate pticulariũ egrotare: taliter ꝟo ecõtra. ℂ Et. quãto qs remouet̃ a sui nãlitate pampli⁹ tãto ipsi⁹ periculosioꝛ egritudo: cũ ea vita ꝯsistet cũ sanitate. Suppo-

Cont. aũ medium.

nant̃ aũt duo calĩ ꝛ sicci vl' idẽ hora diuersa in mãsione pmi gradus p̃⁴ quoꝝ pm⁹ patiat̃ causon itẽsissimã: alter ꝟo palysim. Causon. n. piculosioꝛ existit palysi cũ sit in 4ᵒ gra. a nãlitate p tres gradus ꝛ duas mãsiões vni⁹ secedẽs. palysis ꝟo solũ p duos ꝛ mãsionẽ vnicã apparẽs. 138. medium eni rõneʒ iduisibilis obtinet: vt ẽt appet p̃ 4ᵃ. attñ causon silis extat huic egritudo: illi aũt palysis vl' eidẽ diuerso tẽpore dissilis. ℂ Amp̃. 99. dĩa. ꝛ. 183. Pleuresis sinistri lateris ꝛ eiusdẽ podagra peioꝛ ac piculosioꝛ ea que dextri: sed pleuresis sinistre ptis eideʒ pportionat̃ cũ fiat amplius ex cbolã: ea ꝟo pp calitatẽ cordis parti s sinistre acutioꝛẽ cui appropinquet cbolicitioꝛ reddat̃: podagra ꝟo pp friditatẽ pedũ a fonte caloris distãtiũ facta inde pampli⁹ a flatez parti similabil̃ q̃ʒ magis sinistre. ℂ Amp̃. 5ᵒ ptac. Spasmi ex euõne in pueroꝛ ꝛ circa. 7. annoꝝ ꝯsimis forte sanatio facilis. Et. 3. 2. ifantes liberant̃ a spasmo sicco velociter: ꝛ tñ est nõ pportionalis eisdẽ: spasmus ẽt sicc⁹ pportionat⁹ neruo deterioꝛ eo q repletionis ipar eidẽ. ℂ Adhuc ieiuniuʒ in cbolico: cui pportionat̃: exiccat. n. ꝛ subtiliat: piculosius extat q̃ʒ in flatico cui disproportionari vĩ apparẽs. 8. ꝛ. 10. de ige. ℂ Palin. Moꝛb⁹ is min⁹ piculosus q rõne cãe resistit sibi suiqʒ ipsi⁹ itercẽptionẽ ptẽdẽs ei⁹ opposito: hɔ ꝟo ẽ incõsilis: reliq ꝟo vt appet ꝯ̃rius. ℂ Rursus periculositas egritudis aut opposita suscipit̃ a virtute ac mõ curatiõis: sed in pportionali virt⁹ curãs ibecillitat̃: pp eni adiũctiõeʒ silis cũ sili plurima sit velut ignis in igne incitatiuus in furiã ꝛ pnicẽ: in dissili ꝟo ꝯtigit opp^m: ipedietur qʒ silr curatiõis modus pp oppõnis defectũ directe. Instãtie siquideʒ partiales pũme possent ꝯ singulã piculaꝝ afoꝛismi induci: breuitati s m̃ cã ac qꝛ neqʒ pñtis vĩ cõsideratiõis ꝛ plẽs ipsarum 3ᵒ dicendorum videbuntur taceant̃ in presenti.

B

Colr. c. 31ᵒ iuxta fine

Ca. 30. in pncipio.

Cap. 5. in medio.

F

Cap. 8.

Cap. 5. circa pn^m.

Oppositum

ꝟo scribit̃ hui⁹ afoꝛismoꝝ. 2. ita. In moꝛbis minus periclitant̃ egrotantes: qbuscũqʒ ppꝛia nãe etatis: ꝛ reliq̃. ℂ Jnidẽ pbl. p̃ᵃ q̃ritur q̃re plures moꝛiant̃ hyeme virtute afoꝛi. ptacti. Eo q̃ in hyeme necesse sit vehemẽs foꝛe moꝛbi pn^m calo iterius vigoꝛato. Qd autẽ tale ꝯueniẽter corrupetiuum eẽ ꝯtingit estate ꝟo sec⁹. vñ eorũdẽ. 14. Propter qd in frigida regione ꝛ tpe causones maioꝛes fiũt. Rursus mala cõplo diuersa semp deterius efficit nocumẽtum q̃ʒ silis ꝛ equalis lʒ sit mala. p 2ᵒ. In proportionali qdeʒ similis seu equalis. Proportionalis igitur egritudo impericulosioꝛ opposita.

Afoꝛ. 34.

G

pbl. 25.

pble. 3.

Do. 3 tñ. 2 cap. 9.

Propter primum

quidem sciendũqʒ quid sit egritudo differẽtia visum. 72. quid autem propoꝛtionale: simile: periculosũʒ seu opposita: tertio apparebit propositorum.

Propter scõm

ꝟo sciẽdum aliqñ deñ eẽ moꝛbũ pportionẽal: vt ad multum minus piculosum iproportionali: nõnũq̃ʒ hunc illo deterioꝛem: qd suadẽt istãtie adducte in ꝯ̃riũ ac alie q̃ʒplimẽ: ita vt talis seriei Hippocratice capiat̃ itẽllo: magis qdẽ minus euenit: hʒ est rarius valde periclitent̃ egrotantes in egritudinibus qbuscũqʒ ppꝛia nã ꝛc. Sʒ qꝛ Ap. hũc vĩ afoꝛ. vniuersalioꝛẽ reddere: ac hui⁹ instãtiaꝝ est repulsio apparens ꝛ ad hoꝛem: dõm igit̃ vlr ꝛ ad rationem peramplius.

H

Propter tertiũ

aũt sciẽdũ supposita cõparatiõis regula. dĩa. 27. pus. vñ causet̃ pportio ꝛ iproportio i moꝛbo. Deide piculositas ꝛ opp^m ꝛc. 3. in qb⁹ verificat̃ q̃sitũ moꝛbis. ℂ Propter hui⁹ pmũ sciẽdũ q̃ egritudo energiat̃. i. operationũ existit eẽntialr ipeditiua. Est nãqʒ dispõ coꝛpis pter nãm actũ nocẽs p̃. Depẽdẽtiã. n. quãtũ ad opõnes iportat: hec aũt relõnẽ ad virtutẽ. Est nãqʒ vtus opõnis initiũ: neqʒ operatio pueniẽt nisi a virtute. p̃ p̃ᵃ. Uirt⁹ aũt ꝛ egritudo saltẽ subiecti rõne locales existũt. Jd aũt qd relocat ꝛ fuat nos extat cõtinẽs. Est. n. sine quo: nec iterimere possibile moꝛbũ: neqʒ habere sanitatẽ. 9ᵒ de inge. Jn ꝯtinẽte nãqʒ sit sana ꝛ egra pmane-

Dec. b. c. 3 in pn.

Co. 14. pᵒ medium.

I

re necio: hec et tria nō solū opȝ attēdere: sȝ 𝔷 que reducunt ad ipsa. Virtꝰ nāqȝ rerū corpus ɔstituētiū pncipalior exi-stens: p eā nāqȝ fieri 𝔷 vita ɔsistit de ige. 9. 2 cōparat ad ḡ ipsius imediate vel cū medio. Prius qdem 3 aut tanqȝ ad sūbm in quo fundat 𝔷 id etiā triplex vel ppinquo: ceu mē-brū 𝔷 spūs aut mediū sicut humor seu remotiꝰ vt elītum: vel q̄si ad cāu efficiētē p modū istrū ad hāc eni cā reducit instralior 𝔷 id dupl'r: aut icorporea velut cuȝ coeq̄litate cō-plexio: vel corporea vt spūs: hi eni ṽtutē deducūt ad actuȝ etiā ɔseruant: aut ad finalē ceu est operatio. Est nāqȝ finis virtutis qua oīs in actū ordinat tanqȝ i eius donū. Si ṽo virtꝰ attēdat quo ad ista que eius mediāte qualia sunt di-cta qdē annexa: que rebꝰ nālibus annecti complexione po-nūtur mediāte triplicia exūtia: vel eniȝ his sunt ppinquora ceu sexus 𝔷 etas: aut remotiora vt ɔsuetudo: de qbꝰ et vide tur adiūctio seu media sicut forma 𝔷 color. ℭ Deinceps q̄ȝ in egritudinē cū sit qd mediū duaꝝ circūstātiaꝝ relationē ad id per qd recepit eē habebit: puta cāmi: 𝔷 ad illō qd ide ɔsequitur velut accñs ceu corpꝰ cāe ac figūi ɔtētiuū mediū

K

existit. ℭ Ambiēs ṽo nor 2 ɔsiderat: vel in ordinatione sibi cōpariū eo intellectoꝝ sicut res qnqȝ nō nālēs relique motus. vȝ. 𝔷 ges: cibꝰ 𝔷 potꝰ: inanitio 𝔷 repletio: somnus 𝔷 vigiliae 𝔷 aie passiōes dicte. Aut in se ampliꝰ ɔsideratū: qd mutis accidit modis: aut eni rōne tpis: 𝔷 id vel q̄tuor vbū: vt veris: estatis: autūni 𝔷 hyemis. Aut ɔstōnis sicut canicu laris seu ipsiꝰ opposite vel hore ptialis vt diei: aut ptis ceu vnius viginti q̄tuor eqnoctialiū horaꝝ: vel ex pte ortꝰ 𝔷 oc-casus ɔiūctiōis 𝔷 sepatiōis adinuicē siderū aut vētorū: vel dispōne terrarū 𝔷 situ seu fumositate illoꝝ. Hec aūt oia pri-mis. s. q̄tuor vtcūqȝ simpl'r disponunt naturis. Si ḡ oia cō currāt in adinuicē fm calȝ 𝔷 siccū: vel quo al'r mō cū egri-tudine dicent eidē pportionalia vel cōparia. Si ṽo oppte oino opposite aut sanius fm ampliora: qm opȝ actū faciē-ti pportionari vtcūqȝ. Et ideo subdit. Cū qbuscūqȝ nō p-pria sȝ aliqd hoꝝ fuerit: sicut qn̄ egritudo fuerit frigida 𝔷 hu. 𝔷 causantiuȝ q̄ȝ plurima cal'a 𝔷 sic. egritudo iproportio

L

nalis ɔsurget in medijs mediocriter aut fm ampliꝰ indicā dū 𝔷 minus. Id aūt explicari singulariter posset: sed breui tate cū aptiōe accñte trāseat. ℭ Propter huiꝰ ṽo 2m sciē-dū q periculositas 𝔷 eiꝰ oppm iteruenit ex pte virtutis cuȝ his q̄ ipsiꝰ aut morbi cū suis vel cure: hec nāqȝ morboꝝ cu ratrix sine qua ociosa sūt oia q̄ aut erit fortis sufficiēter: aut oino debilis seu mediocris: qua siqdē robusta dispēsantur cūcta optime: ceu cū diffariā debilis pessime: tūc eni silis vt pportionalis egritudo extat periculosa: cū sibi silia 𝔷 diui-sa noceāt quecūqȝ. 2 p. Nō eni pōt ɔtrietatē effectiuā corpi

Do. 1. sū: 1. ca. 4. in pncipio.

applicatorū sufferre. Si ṽo media iudicādum ex semisse. ℭ Morbi qdē rōne sil'r 𝔷 id vel pp ipsiꝰ spēm: ceu apople-xia 𝔷 spasmus siccus. vel morē: sicut pp accñtia ɔñtia. aut quātitate siue vehemētia magnitudie. s. 𝔷 excellētia q̄lita-tiua: cū is ceu ɔñsum qd duoꝝ fere obtinēs sit medium ex-tremoꝝ ad eadē fm añs 𝔷 ɔcomitās: vel posteriꝰ saltē nā in oibꝰ pōt cōparari: qd aūt egritudinē antecedit eā extat ipsiꝰ nō tm̄ nā: veꝝ 𝔷 tpe: vt añs dicta 𝔷 primatiua non ra-

M

ro. Cōiūcta ṽo simulat fere tpe passioni nō tm̄ adeo vt il-luminās illuminato. Qd āt ɔcomitat egritudo. Subiectū ipsius 3 existit: puta mēbrū: spūs 𝔷 hūor. qd siqdē egritu-dinē diuersificat 𝔷 cāȝ cū id iedat fm q aptū fuerit suscipe. Subsequēs ṽo nā saltē: qd tpe simul incipit q̄nqȝ synpto-ma seu geminē existis. Qd nēpe aliqn̄ seuissimum adeo vt nō liceat regimine morbi vel cāe vti. 12. de ige. Pluries aūt

Ca. 1. vº pncipuū.

remissius ɔcurat morbi curatione: tollitur nāqȝ illo tanqȝ vmbra corpe: ea. n. sequit ipm. diia. 153. ℭ Cura q̄ȝ diuer-sificat aut rōne materieꝝ seu auxilioꝝ: vt sex nō nāliū rerū cū medicaminibus qbuscūqȝ aut ex pte modi. q si pus vel rōne ɔñie aut oppositi ipsoꝝ ad sūbm in qd faciūt: naȝ ea in qbꝰ viget frigidū ɔteriꝰ iducūt nocum mō sic aūt illa vbi

calida diia. 61. Sil'r de sicco 𝔷 hūido qcqd referūt q̄q̄ mō

N

vel ob intēsiorē 𝔷 remissiorē actū: ceu calm 𝔷 siccū potētiꝰ imprimit 𝔷 patit minime frido 𝔷 hu. cū sit fortiꝰ actiuoruȝ 𝔷 magis resistēs passiuorū: sic ita vt hec vnai nō et vltra 2m ele-uant gdū: q̄to igit minꝰ simpliciꝰ humidū ō qbꝰ diia. 138. Modus siqdē attēdit exhibitionis in quātitate: q̄litate 𝔷

Li. 11 dē. 1. ca. 1. in medio.

mō vsus ad Glauconē. 𝔷. 114. q̄ sunt regiminis forme ɔcte ceu pores cōes materie dispōnū idifferētes. Ex his igit li-quido appuit q egritudo reddit piculosa ṽtutis ībecilli-tate dissilis seu iproportionalis: iux illō Cōmētatoris. Nō

1º aforl. cō. 34. i mē°.

simpl'r ocm̄ est in senioribꝰ brāchos 𝔷 coryzas nō matura-ri: sȝ cū determiatiōe puta valde. Senioribꝰ. n. pp ībecilli-tatē virtutis oia piculosa existūt. Eodē autem mō pipleu-monia cōpar est senioribꝰ: cū ex humoribꝰ fiat fridis: 𝔷 cuȝ ea moriunt ampliꝰ iunioribꝰ qbus sil'at. Vñ pnosti. 2. Sa-

Z. c. 53.

niationibus q̄ ex pipleumonicis seniores moriunt magis: alijs ṽo saniationibꝰ iuniores pereūt ampliꝰ. In ṽtute ṽo opposita secꝰ accidet: cū media ṽo mediocriter. ℭ Si ṽo

O

inueat egritudo rōne cāru pcedētiū: tunc semp piculosior ea quaꝝ cāe iproportionales illi existūt opposita: cū ab in-tēsiori 𝔷 plima eā ɔstringat. Quia. n. iproportionalitas cau-saꝝ nō paucaꝝ opposita egritudini hāc nō potuit ne acci-deret cōpescere iudicat q̄uersuta. Immēsus eni ignis ar-dēs in aq̄: iuxta qd legiferi delictū narrāt luciferi infinituȝ carētis ipellēte: nō aūt hūis Ade. In sili ṽo accidit eōȝ cū plurima in eius gñōne ɔcurrāt ɔueniētia: virtute qdē ac et ipsiꝰ ad eā habilitate. Si ṽo cuȝ h itēdat ad sbm cui egri-tudo inserit: tūc lȝ pus non sit ea piculosa: plena reddit pi-culis: ita q prius 𝔷 cmplma 𝔷 hōi dispositio: vt ita minꝰ ex-tāt piculose: q̄ȝ in oppositis: cū vero hiqȝ eadē pmaneat cā sed q piculosior fit in preparatis id euenit pp angustiam 𝔷 thoracis ībecillitatē ipotētē saniē expurgare digestā etiaȝ q̄nqȝ. Sil'r qdē 𝔷 in solone ɔtimitatis euenit in corpore re mollito hyderāte. L. hyderū patiēte h est in hydropisi 𝔷 cā-cro ī ieꝑāte: piculosi. n. reddunt rōne qbꝰ supueniūt sub-iectoꝝ 𝔷 nō pp cāruȝ affinitatē: supuenientes. n. oppositis i-columiores existerēt. Eodē et mō egritudo ɔsurgit piculo

P

plena pp morē prauū accñtiū q̄ supueniūt potissimeqȝ do-loris nō existēs relatione alteriꝰ ad cām talis. vñ pno. 3. Iu

Z. c. 16.

niores hoium auriū dolore cuȝ febre acuta peunt hebdo-mada vna 𝔷 adhuc celeriꝰ h morbo: seniores ṽo tardiꝰ: sic eqdē pleuresis sinistre ptis 𝔷 iuuenescētis ṽterior opposi-tasi aūt amicitia 𝔷 ɔtietates auxilioꝝ iueant: tūc piculo-sior erit q̄ frigidis curat ea q̄ calis cum sint nāe inimica p-ampliꝰ ceu icēsiua imēsa discrasis frida q̄dā 𝔷 hūida. Oñū siqdem ad vigorē actus materierū 𝔷 eiꝰ oppom piculosior egritudo q̄ fcā ex efficaciori q̄litate vt cal'a 𝔷 sicca: seu fri-gida 𝔷 hūida ɔtia sicut repl'onis spasmꝰ. Qui aūt de irani tiōe h deterior cū eius oppm fit inefficax puta hūiditas cu ratiuū. Verūm si ex tā grādi cā spasmꝰ hu. ɔtingeret vt sic-cus eo foret deterior mēbrū mortificās diffariā. Eti. Egri-

Q

tudo que diligēti curatiōe reqrit auxiliorū formā ceu ma-iorē q̄ntitatē vel itēsiorē q̄litatē ac alia denotata. diia. 134. piculosior opposita: 𝔷 pprie cū idicatiōes sibi occurrūt: vt visum. 8. 𝔷. 9. de ige. ℭ Circa ṽo pdicta dubitare cōtingit: qm̄ ppositū aforismum verificat vlr: ita q et in specie seu

Cap. 9. in medio Cap. 10. in fine.

cōpone. Cuius oppm sentit Cōmētator ipm ad crasim cor-poris angustās. ℭ Dōm q ipse nō itellexit minime verifica-ri in specie: sed vt aiaȝ euigilaret legētis idicās egritudinē periculosā nō fore solū cāru añtiū rōne: verū eorū q̄ mor-bū inseparabil'r vel separabil'r vt expositū ɔsequunt sub-iectum: puta 𝔷 ɔditionis: cū etiā cōpositio sequat cōplonē q̄ȝ semp. diia. 63. ℭ Propter 3m huius sciēduȝ q verificat quesitū in morbo cōplonali mō quocūqȝ vt visuȝ: cū i eo p-cipue appareāt pportioalitas 𝔷 dissilitudo ac vl'r in omni morbo: vt cōpositionali cōi sicut totū 𝔷 cōpositio: depēdet eni plasma seu cōpositio a cōplone 𝔷 demū vnitas ab eis

A dē cōis. dēia. 63 que in apate copulant̄ oia. dēia. 95. ac in cā ꝛ accñte suo mō. Nullaꝫ igit̄ canon afoꝛisticus istātiā reci pit sane ꝛ vt nunc exposit⁹. Cū Hip. in eo cū Ar. se ad causas trāstulerint p̄cedētes: vt inde formaret̄ demonstratio. Morbus ille periculosioꝛ qui a vehementioꝛi cā ꝯsurgit: cū eē totū soꝛtiat̄ ab ea: hꝫ ꝯo vt declarāt iproportionalis extat ꝛ nō silis passio. Palin. Morb⁹ seuioꝛ cui p cāe gnationis ei⁹ ēt oppositas nō potuit resisti eo cui ꝯtestabāt̄ cāe sed talis est disproportionalis: nō aūt vt appruit oppositus. Itaqꝫ morbus dissimilis piculosioꝛ proportionali. Hec aūt possent sigillatim descendēdo peramplı⁹ declarari: sed breuitatis gratia: ꝛ quia intelligentibus scribitur omittatur.

Propter quartum

ꝯo. ad p̄mū dōmqꝫ nō cōparat̄ ꝓportiōale ad dissimile: vt qs putauit: veꝝ ad sile miꝰ put pōt cōtingere a cā iterioꝛi occulta ꝛ forinseca manifesta: semper nāqꝫ vt ita prioꝛ ampli⁹ decrrēs 2ᵃ. ¶ Ad aliud dōmqꝫ nō oia sūt paria vt experit̄ a vehemētioꝛi eni cā ꝛ magis actiua ꝯtingit hic causon qꝫ palyfioꝛ: cū q̄litas amplius eleuata v̄sus vicinū vehemētius opet̄: ꝯdia ostēsum. 138. Si eniꝫ equalr̄ secederent a nālitate ambo sec⁹ eēt: ꝛ q̄litates morbi foꝛēt silr̄ actiue cū q̄ritatib⁹. Est eni morbus hic illo deterioꝛ a sua specie. Vn̄ Damas. in afoꝛ. Morbi calidi plus frigidis mortiferi sunt pp velocitatē ignei motus. ¶ Ad aliū dōmqꝫ id nō euenit pp ꝓportionalitatē cāꝝ p̄cedētium: verū pp accñtia seuioꝛa: vt in pleuresi sinistra: aut virtutē ibecilliorē: sicut in podagra ēt leua cū mot⁹ angustia pluri. ¶ Ad aliud dōmqꝫ spasmus egritudo extat officialis. 3ᵒ 2ᵃ. fmo aūt is vt appruit verificat̄ in cōplōne: nō aūt in cōpōne. Dr etiā. 5. prac. forte. Subdit silr̄. A. Cōfestim pp humiditatē cōplonum suarū ꝛ humiditatē cibi coꝝ. Quis ēt exposuit liberant̄ a spasmo ifantes velociter: qꝛ ipm mime icurrunt ¶ Ad aliud ēt appet: qꝛ si circa humidū nāle vtrobiqꝫ accidit ꝯsumptio plus ꝯsumet̄ de illo qꝫ flegmatici qꝫ cholerici cū sit maius minusqꝫ pp ipsi⁹ ꝯctionēꝫ arescibilis: nō aūt facienda relatio humidi aquosi ceu flegmatici ad humidū cholerici oppᵐ cū antea fuerit canon p̄suppositus cōparatiuus. ¶ Ad aliud dōmqꝫ potius oppᵐ cōcludit ꝓpositio iuste deductum vt apparuit. Si eni resistēria p̄racta venturā ꝓhiberet egritudineꝫ esse ꝯferret. Impotēs aūt emollita cā reliqua occulta vehemētioꝛ indicat̄ ita vt vir ꝯsilū p̄incipiēs vna cū morbo qꝫ iproportiōale semp egritudinē periculosiorē reddit: suppositio aūt ipericulosiorē cā ordinet̄ ad curātē: ceu ꝯsimile supinciē s piciosiorē: que egritudinis prioꝛa siue ꝯñtia coaugēs in curatiōis ꝓtēsionē ꝛ piculoꝛ: qꝫ ambiēs ostēdit magis. vbi Cōmētatoꝛ momordit Dioclē. ¶ Ad aliud p interēptionē magis: eni sile ꝯiūgat̄ similinō tñ incitat ad furiā pp vehemētē habilitatē subiecti ꝛ causarū remissarū qbus pōt egritudo ꝯtingere: dispo net̄ eniꝫ tale tāqꝫ qꝫ mēsuratū corpoꝝ patiēdum de leui ꝛ modicū: vt 5ᵃ ꝓbl. appet. ¶ Ad reliquā etiam huius deductionis partem visum quid dicendum.

¶ Differentia. CLXXV.

Quod in causone

cōpetat flōmia mōstrat̄. Cassio felice dicēte. In causonis initio p̄ntitērib⁹ viribꝰ egrotū i brachio flōmia si tpe iuuenis fuerit. Undecimo qꝫ de ige. Optimū venā icidere nō solū in synochis febrib⁹: sed ꝛ in aliis: q̄ in putredine humoꝝ qñ demū q̄ etatis aut virtutis non ꝓhibuerint. Et Oribasi⁹ ig putredie febriūt humoꝝ mox flōmādi: si actus fuerit fortioꝛ: sic causon febris est hꝫ. ¶ Adhuc 4ᵒ pᵃ. Cura causonis est cura tertiane pure: qñ idigēt euōne ꝛ reliq: sed euatio debetur humorib⁹ peccātib⁹ in q̄ritate. 164. Huius autem est flōmia. Ipsa nāqꝫ est euatio vlis multitudinem educens humoꝝ. ¶ Rursus. ars est nāe imitatrix ꝛ seqlar: sed nā causonē terminat p fluxū sanguis nariū. vñ Hippo. 4ᵒ re. acu. Si sanguis ex narib⁹ fluxerit soluit̄ passio ꝛ demum huic tali causoni nisi sanguiꝫ fluxerit ex naso. Quare 4ᵒ pᵃ. Pl̄m ꝯsumit̄ vomitu aut solōne ventris vel sudoꝛe aut fluxu sanguis nariū. ¶ Palin. Afoꝛ. pᵃ. In fortissimis febriū p̄cipit̄ flōmia: talis qdem causon cū ea vt dicit nomē sit febris incēsissima: dr̄ eniꝫ a caumate: in ipsa eniꝫ vr̄ rō febris seruari q̄ꝫ maxie. ¶ Eti. cū causon incēdiū ipoꝛtet: isfrigidatiōe idiget. Cura eniꝫ p̄ficit̄ ꝯtrioꝛa ꝯo inducit̄ flōmia terapēti. 9ᵒ. Et firmat̄: qꝛ sola flōmia non solum sanguinis quantitatiuo debetur peccato: verum etiā q̄litatiuo. 4ᵃ p. flobotomia igitur competit in causone.

In oppositum

qm̄ cōius medici nō p̄cipiunt in causone flōmari. ¶ Iridem. humoribus ꝯtristantibus debet̄ purgatio ꝛ nō euatio. hꝫ ꝯo sunt chol'a salsumqꝫ flegma: ex qb⁹ hec ponit̄ passio ꝯsurgere. ¶ Palin. forti morbo fortis debet̄ fm Gal. medicina vt directe ꝯtietas occurrat: sed flōmia non est fortis medicina. dēia. 166. cū in ea penit⁹ nihil intercidat timoris: sꝫ vomitus aut solutio. Nō igit̄ flōmia cōpetit in causone.

Propter primuz

ꝯo sciēdū: qꝫ causon est feb. icēsiua ex chol'a vel flegmate salso causata: cuius mā in venis cordi vicinis est sita. Qꝫ aūt sit icēsiua vel adurens nomē idicauit ipsius. Est ꝛ affligens ꝯtinue sine itermissione sensibili aliq vniusqꝫ tenoris visqꝫ ad crisim adeo vt in ea neqꝫ additio reperiat̄: neqꝫ diminutio: qꝫ si Almāsoris scribat̄. 10. causoneꝫ vna die validiorem fieri: aliaqꝫ minus validā: dōm ipm cōprehendere sub causone tertianā: ēt ꝯtinuā cui⁹ id euenit grā. Qꝫ āt ex cholere fiat vel flegmate salso: Hip. 4ᵒ asserit re. acu. cū pᵃ 4ᵃ. cuius modus signatus ibidē. Nosce quoqꝫ sermonem Auer. dissurū fore satis in hac mā. Tertio eni coll'ꝫ. ingt qꝫ egritudines ꝓuenientes a chol'a eruginosa ꝛ prassina icurabiles extant cū digōnē nō suscipiant neqꝫ a caloꝛe p̄mittent̄ nālisimo formā specificā eius corrupūt: vt venenū. Quarto ꝯo eius peioꝛ spēꝝ causonis est illa q̄ a chol'a sit ꝯinaria vel prassina ꝛ illi⁹ paroxismus lōgus est: cuꝫ tñ ꝓprie ingo ipse causonē carere paroxismo. Et subdit pp inobedientiaꝫ humoris illius ad digōnē recipiēdā. Dicit̄ ēt in 3ᵒ non esse possibile vt chol'a suscipiat aliquā digōnē: qꝛ nō est possibile rei que trāsiuit decoctiōis terminū ad ipꝫ redire: sicut nō est possibile vt assum ad elixuꝫ reuertat̄: iqm̄ qꝫ coctum est nō potest incrudari. theoꝛice p. Et hic qdē sermo vt appa ret Halyab. cū in cap̄ sit ꝓlatus humoꝝ de chol'a verificatur nāli. Quarto ꝯo coll'ꝫ. Non pōt in coꝛpe fieri febris de chol'a solū: qꝛ talis fe. de necessitate mortifera est: eo qꝫ cholera nō est apta recipe aliquā digōnē. Et ex h̄ vr̄ qꝫ digōneꝫ non possit ēt recipe pro habilitate māe virtuti ēt expulsiue. In 3ᵒ ꝯo ait tāqꝫ ꝯtius fact⁹. Sūt febres q̄dā appropriate chol'e pure ꝛ alie cholere nō pure. Septio qꝫ ex chol'a pura raro inuenit̄ fe. fieri. ¶ Nosce siqdeꝫ qꝫ lꝫ ita loquat̄ indistincte deꝫ fore dēia. 30. qꝫ purū 2ᵒ dicitur qm̄ nullā alteri⁹ hꝫ p̄mistionē vt vinū dicat̄ puruꝫ: vel qꝫ modicam ꝛ q̄ꝫ pue admistū aque. p qdē mō nullus fm Hip. humoꝛ reptus est purus. ꝓno. 2. Nā chol'a qñ fuerit pura figit victoriā caliditatis vehemētis: ꝛ flegma purū frigiditatē: vterqꝫ enim humoꝝ hꝫ qñ fuerit purus simplex est grossioꝛ: cū flegma friditate igrosset̄ ꝯdēsante: chol'a ꝯo calitate subtile in fumū resoluēte grossioꝛi derelicto. Eti. coll'ꝫ. 3. vult qs qꝫ causon fiat ex mā nō putrescibili: ꝛ qꝫ nō solū in locis digōnis scōe: verū ēt tertie: qꝫ ab aliis satis dissonuꝫ: aut audit forsitassis nescio q̄lr p id cōmistionē putride cū ethica. Causonis qꝫ mā ꝯtinet̄ in venis oris stōchi aut in ptibus epatis ꝓpe ꝛ ad summum in mēbris nobilibus vicinis coꝛdi. 4ᵃ pᵃ. ¶ Adhuc circa hūc vr̄ Hippo. ꝛ Gal'. afoꝛismoꝝ dissentire 6ᵃ. Ingt eniꝫ Hip. Quibuscunqꝫ in causone tremores fiunt alienatio soluit: quē siqdē afoꝛ. nō putat Gal'. ipsius foꝛe: qꝛ cū mā causonis se a venis ꝛ arterijs trāsmutāt in neruos

I

causon soluaf mó tñ est mos Hip. dicere morbū solui super ueniēte vehemētiori. Soluto enim causone supuenit mentis pmistio nó minus piculosa cū firsen incurraf inde Hip. vo ɔsentif 2° 3° ita. Hip. qdē iā dixit cui accidit in febre causonide tremor tūc sensus pmistio resoluit eā ab ipso. Gal. vo nó ɔcedit hūc afor. verūtñ nó eē ex eis que modū non hñt. Quarto vo p° exponif cū approbatiōe ita. Et est sile vt sit qñ cerebrū calefit valde ⁊ calefiūt nerui ⁊ est simile vt sit causon ⁊ fit pmistio mētis ⁊ resoluat ab eo p tremorem pp expulsionē materierū ad neruos. ℭ Ex his quoqȝ smonibus ⁊ que Gal. 4°. veritas: vt innuit. A. poterit idagari. Nā mentis pmistio pōt a firsen: vt vult Gal. ɔsurgere. ⁊ ita falsatur afor. aut a fumis ⁊ vaporib⁹ horridis in cerebrū vlatis pp motū materie superiora petētis: ceu euenit qñ crisis vomitu perficitur aut sanguinis nariū fluxu: sicqȝ ia potest verificari. Quid autem sit flobotbomia ⁊ qualiter competat differentia visum. 164.

Ca. 11. in fine.

Tra 2. ca. 41. añ medium.

Propter scdm

vo sciendū: q circa id quesitū ex sermonibus medicoꝝ videf ambiguitas relinq. Plures enim simpl'r pcipiūt pharmacari secessu: sudore ⁊ vomitu. Quoꝝ Democrit⁹ ⁊ Oribasius flōmiā vel' disariā tacēdo. A. vo vī eā qñqȝ sub dubitatione ɔcedere inquiens. Non flōmef: fortassis nāqȝ islām abit eos: ⁊ fortassis iuuabit eos si fuerit illic turbiditas ⁊ rubedo. i. vrina grossa in subs ⁊ colore rubea vel ēt facies ⁊ corpus hui⁹. vñ coll'ȝ 7°. In hac febre ɔueniēs est purgatio cū medicina attractiua in ei⁹ pn° ⁊ minuere ex sanguine si ei⁹ apparent signa: qdā vo dixerūt q per se nó cōpetit flobothomia: per accñs tñ ɔuenit: vt qñ mā fuerit furiosa: qd eqdem sanū eūs nó extat: qr cū causon vt dctū sit ex mā cholerica ea pharmaco habet educi non flobotbomia.

K

4° p° tra. 2. c. 41. in fine.

Ca. 11. in pncipio.

Propter tertiū

vo sciēdū: q regul'r ⁊ frequētissime in causone quocūqȝ nó cōpetit flōmia: p accñs vo ɔuenit qñqȝ vt qñ mā fuerit furiosa sanguini cōmista. Et oino fere oēs ipsam tacuere: qd ɔsidif: qr flōmia ē eūs vñs multitudinē eūacuās: in causone vo id nó existit: qm vnus pualet humoꝝ in ipso: ceu chola vel salsatū flegma: nó aūt sil' oēs cū in ea nó sit plectoria que humorib⁹ inest peccātib⁹ qtitate: veꝝ cacochimia qlitate cui debef pharmacia: ceu priori flōmia. ℭ Et. In causone cōpetit vt in alia egritudie q̄ humorem peccātē euāt eductiōe cū eū ⁊ nó aliū sm Gal. opus sit educere: h aūt pficif pharmaco: cholerā enim euāt aut flegma salsum hȝ egritudinū cātiuaꝝ: nó aūt flōmia q̄ peccato adhibenda quantitatiuo. ℭ Rursus in causone nó cōpetit qd ipm in furiā magis icitat: sed op'' talis qdē est flōmia cū sanguis qd est obstaculū chole ⁊ frenū educaf. Bulliēs enim chola ⁊ furiosa reddita in locū nobiliorē trāslata vel apat aut calorē extinguit innatū: ceu q̄ maior flāma minorē. vñ in ipsa qdā iaȝ morte sunt repentina depditi. Et iō 4° primi. Sūmo tibi ope caue ne ad vnā duarū rerū egrū pducas: vt humoꝝ cholicorum ebullitionē ⁊ frigidoꝝ incrudationē. Itaqȝ regulariter nó cōpetit in causone flōmia. Fortassis aūt rarissime conueniet vt qñ causon cū quadam fuerit sanguinis factus abūdantia: ceu forsitan quādo ei⁹ pn'' fuerit ex sanguis corruptiōe quando enim sanguis sm Gal. dif'a. 80. corrūpif ei⁹ subtile conuertif in cholerā: grossius in meliam. In hȝ aūt trāsitu vt circa pncipium quādo modicū fuerit sanguis trāsmutatus flōmia potest cōpetere: cum ipsa etiā ⁊ si ɔsequēter humorib⁹ debeatur peccātib⁹ qualitate. In causone igif cōpetit flobotbomia quādoqȝ: qd innuit cum Auer. A.

L.

3° afo. cō. 8. in me. ⁊ li. 8 de uic. phar. ca. 2 in fine.

Ca. 20. p° pncipiū.

M

Propter quartū

vo. ad pmū cū 2° dōm q id veꝝ aliq̄ supposita sanguis abūdantia: qd firmaf: qr in putredie humoris nó [illegible] humoꝝ ingt Gal. cū Oribasio leuat aliqualit [illegible] cer. ℭ Aut dōm q hic fuit audacior in [illegible] cus arabe. dif'a. 167. ℭ Ad aliud dō [illegible]

solū p eūene qtitatiua: imo ēt qlitatiua. dif'a 164. ℭ Ad aliud dōȝ q rarl⁹ est q causon terminetur in statu sanguis nariū fluxu. Et iō ab. A. vltis ponif creticatio hui⁹. ℭ Uel dōm q lȝ nā in fine per fluxū sanguis educat nariū cū sanguis sit i statu humorib⁹ cholicis replet⁹ pp delationē ipsorū ad supiora: nó tñ tollif in pn°. vñ Gal. 4° re. acu. In acutis fe. ad caput ferf feruens sanguis. Qñ igif residet in venis nā effundit hūc cū adunatis vapor: ib⁹ ⁊ paratius relicq dñaf. ℭ Ad aliō dōm q hui⁹ fe. fortissime sūt vt q̄ de sanguie. Fortissimū enim esti pus dicat qlitatē: pōt ēt qtitatē denotare: iuxta illō afor. p°. q fe. dī magna ⁊ pua cū ppal⁹ intēsa hēat dici vel remissa. ℭ Ad aliō dōm: q flōmia ifrigidat qñ sanguis peccās euātur: qñ āt chola delingt ⁊ euacuef ipse: poti⁹ vt dñluȝ cū ei⁹ frenū educaf iflāmat. ℭ Ad ɔfirmationē dōm: q illud est iproprie: ant q id ɔuenit cum humores cōputreāt vniuersi. ℭ Ad ea ēt q̄ ptis oppo'' apparet cū ppriūssime ⁊ regul'r causoni cōpetat colagogum ⁊ flegmagogū sm q fuerit cholic⁹ vel flaticus: ideo nec vo flobothomia ⁊ in casu. Experif enim interdū pp corruptionē hu. ⁊ iflāmatiōnē. Unde Democrit⁹ ⁊ Oribasi⁹ nó solum repleti sanguie flōmia egēt: verū ēt qb⁹ reumatice passiōes ⁊ inflāmationes qdā in corpe absqȝ plenitudie oriunf: vt percussis aut aliquo lesis extrisecus mō: vel itrisec⁹ fuerit sanguis ɔstrictiōe cholicus aut dolor vehemētior extet. Nam qsqȝ flōmaf: aut pp sanguis multitudinē: aut ei⁹ malitiam: aut vtrūqȝ. p 4°. ℭ Ad aliud dōm: q posset impediri: qr lȝ flōmia nó sit fortis medicina rōne piculi emergētis in actu ipsi⁹: vt pharmacia: tñ possit aptius illa cōpesci: est tñ fortius ac fortioris rōne illius qd educif ea sanguinis. vȝ. quā proprius est nature ac familiaris: non autem adeo ceteri. differentia. 166.

Cō. 10. in pncipio.

Cō. a fol. 14. añ medium.

O

Cap. 10. in pncip.

ℭ Differentia. CLXXVI.

Quod apostemati

nó cōperat repercussio mōstraf: qm ipm aut fit pviā congestionis ex residuo supflui nutrimēti partis: aut p modū reumatis quo vnū mēbroꝝ fortiū expellit suā superfluitatē ad debili⁹ dif'a. 95 Sȝ neutri taliū cōpetit repcussio. Nó qdē p° cū sit expulsio supflui ptis illius qd alicubi negt expellere nā ipsi⁹: veꝝ eā opȝ potius pmutare trahēdo ad ex q̄ apocrusticis h est repcussiuis ad intra repellere. Nec 2°. qm illa est mēbroꝝ expulsio pncipaliū priuȝ: cū iteriores sint exteriorib⁹ nobiliores ⁊ principaliores velut supiores in politia re'' iferiorū. ℭ Adhuc for' febriū ⁊ apati sunt sil'es. febaū p. In febrib⁹ vo nó fit repcussio: sed euaporatio ⁊ ad exteriora ductio. ℭ Amp. qd poros mēbri coangustat ⁊ nām in eos iplicādo ⁊ iuiscādo ɔdēsat nó cōpetit in apatib⁹ talis āt est repcussiōis act⁹ cū a frido pcedat ⁊ sicco stiptico. ℭ Palin. afor. 6°. herisipilā extrinsecus factā itus ɔuerti nó bonū: itrisec⁹ vo ex bonū: qd in qlȝ apate vlīçat Cōmētator. Repcussiua vo herisipilā seu apa de exterioribus ad iteriora cōuertūt. ℭ Rursus qd violētat actione nām non cōpetit: cū p̄ceptū sit medicū nām imitari. Id autē operatur repercussio vt eius denotat rō. Itaqȝ apati nó cōpetit repcussio que in eius administraf pn°.

P

Cap. 6. in tra fine.

Afo. 25.

Q

Cuius oppositum

sentiūt vniuersi pcipientes in pn° apocrustica simpl'r eē apponēda. vñ. 13. de ige. Cōe id oiuȝ flegmonū q omnis solis repcussiuis vtēs quis auxilius sȝ pn'' nó peccabit. In aug'' vo repcussiuis admiscēda sūt resolutiua: tūc in statu ambo sunt equanda ⁊ ppe in eius pn°. In declinatiōe vo solū est vtendū resolutiuis mollificatiuis. ℭ Qd pbaf: qr qd phibet magnificationē apatis ⁊ ne ipsius malitia spargaf in ptē ɔfert in curatione ipsius: tale vo est repcussio: ppter qd apostemata sunt repercutienda in initio.

Ca. 10. in tra fine.

Propter primuȝ

vo sciēdū q qd sit apa que ipsi⁹ eāe ⁊ modus gnōis illius dīluȝ dif'a. 95. Est āt repcussio act⁹ medicī: cui⁹ pho

A

tas ē pp̄ friditatē suā vt frigus i mēbrū faciat puenire ꝛ in spisset ea ꝛ ꝯstrigant pori eius ꝛ frāgat caliditas ipsi⁹ attractiua: ꝛ cōgelet qd̄ ad ipm currit ꝛ inspisset id ne ad membrū currat: qd̄ ꝓhibeat ipsū a receptiōe ipsi⁹: ꝛ ceu ꝑ solatiū in apātibus. 2° ꝑ. Ad vltimum repercussio est mām friditate ꝛ stipticitate in facie loci a quo recedit impellere.

Cap. 4. p⁹ medium.

Propter scd̄m quidē sciēdum aliquos sensisse ꝙ in apātibus calīs debet repercussiō nō aūt in fridis imaginantib⁹ mās ꝓpelli posse ac īfridatiōe cal'as: nō aūt fridas cū sint hebetes: quoꝝ desceꝛ⁹ in pte 3° appebit dōoꝝ pamphi⁹. Nā apāta frida vt flatica indigēt repcussiōe: lȝ nō tanta neqȝ cū talib⁹ vt cal'a. 14. de inge. Precipit enīȝ vndimijs apponi spōgiam nouā īfusaȝ aq̄ ꝛ aceto modico ꝛ medicamē de memīrbe q̄ sunt frigida repellētia. Et in 2° ad Glau. Mox spōgiā nouā īfusam puscā suppones ꝛ sanabis: qd̄ est acetū aq̄ mistū: vel ſm q̄sdaȝ vinacie lauature qd̄ marellū nolat. Et si forti corpe vel carne erit atqȝ dura cute is q patit' lȝ pusca acrior esse oȝ. vñ ꝑ 4°. Opȝ vt frida stiptica ꝯstrictiua repcussiua frigide cōplexiōis pure existant si apāta fuerint acuta: ꝙ si frida opȝ vt alicui sint mista in q̄ virt⁹ existat cal'a cū retētiōe sic sgnātū ꝛ blacte biȝātie. Et demū 4° 3°. medicamēta subdūt Gal.

Ca. 4 circa fine. — Ca. 10. circa mediū. — Cāp. 15 p⁹ principiū. — B — Tra 2. ca. 3. cir. pn̄.

Propter tertium ꝯo ꝑmitius q̄dā ꝑmittant ex qb⁹ ꝯitas venet: ꝛ ōmūꝙ ꝯitas subcludat. ¶ Propter hō ꝑ^m sciēdū ꝙ apātū q̄dā sunt a cā ꝑmitina vt casus ꝛ pcussio: alia ꝯo ab ante sic repletio ex q̄tuor hu. cū aq̄sitate ꝛ vētositate q̄ tādē in cāȝ puenit ꝯiūctā. ꝯila. 115. Sūt ēt in ꝑn° q̄nqȝ: iterdū ꝯo in alijs tēpoꝝ: ac q̄dā ipsoꝝ itrīseca vt frenesis: pleuresis: apa epatis: renū ꝛ talia: ꝛ alia extrīseca. Existunt ꝛ alia ꝑ se cal'a vt māfic sanguinea ꝛ cholica: nōnulla per accñs tñ: velut putrefactione: vt flatica vel melica. Mās nūqȝ hoꝝ lȝ ꝑ se sint fride: qñ tñ putrefiūt calescūt ꝛ egritudines dicunt' cal'e. ꝑ 2°. ꝛ 1° 10°. quedā ꝯo ꝛ mā ꝛ īflāmatiōe vel putrefactiōe frica. sic bubonica ꝛ sanguinea atqȝ cholica putrescētia. Coꝝ etiā mā est itime apta q̄nqȝ: sūt ꝛ q̄dā vulneꝝ sortium ꝑuorū. Adhuc aliq̄ sūt vniā: fere totū corp⁹ cōtinentia: vt variole: morbilli ꝛ alia hoꝝ plurificata ꝛ hydropisis: alia ꝑū determinate. Quedā ēt sūt mēbroꝝ molliū: vt cerebri: alia duroꝝ: vt ossiū ꝛ dētiū: ꝛ nōnulla ꝯo medioꝝ. vt q̄ musculorū ꝛ taliū. Sūt q̄dā in locis ordinatȷ ad susceptionē mārū mēbroꝝ ꝑncipaliū: vt q̄ fiūt in faucib⁹: subascellis ꝛ inguinib⁹: q̄dā sūt cretica q̄ plim in ꝑdictis eueniūt locis ꝛ in articulis: ꝛ nōnulla ex mā venenosa: vt modi antraciū ꝛ pustularū: de qb⁹ ſmo in occultȷ Dip. cuȝ his ꝛ corp⁹ aut plectoricū aut cacochimicū vel nō existit. ¶ Propter h⁹ 2^m dicat' itaqȝ ꝑmū ꝙ apāta: qd̄ eni plim euenit nō ꝑ ap: ita ꝑmitiam egēt repcussiōe: ꝙ aūt nō idigeāt q̄ñ ꝑ accñs euenit magis. vñ ꝑ 4°. Apātib⁹ emūctorioꝝ nō est applicandū aliq̄d qd̄ refrenetiuȝ iō ꝙ hoc nō sit medicamētū apātis coꝝ: sed q̄ nolumus ipsoꝝ medicari apāta imo studium vt augmentemus ꝛ māȝ ad ipsa trahamus: nō curātes si fuerit i ipsis augmētata materia ꝛ cū cura sit circa ꝑncipalia mēbroꝝ hāda in ista expellētia. Et ſmo q̄dē Gal. prius ita opposite audiēdus: ꝑinde q̄ȝ ꝯidit' supposito si corp⁹ fuerit plectoricū vel cacochimicuȝ: ꝙ euō aut purgatio ꝑcedat vñs tredecio de ige. ꝛ in techni. q̄ñ qd̄ ꝓhibet apātȷ gnōnē: mēbrū apātum ꝯfortat: prauā alterat cōplonē ꝛ cōpōnē tollit peccātem: ꝯsolutionē ꝓhibet ꝯtinuitatȷ dilatari: ꝛ doloreȝ mitigat: apāti cōpetit ꝛ ꝯfert maxie: id āt repcussiuū opat' sui qualitate ꝛ ꝯoatiȝ: appet volēti ꝑticularis ꝑcurrere: verū fride mās per accñs: putrefactione tñ cal'e q̄lis est flegmatica ꝛ melācholica egēt repcussiōe nō tñ tāta vt per se cal'e: neqȝ adeo frigida: imo admiscenduȝ ei aliq̄d calīm vt dictum. Propter qd̄ apāti suo tpe ꝯferēs extat repcussio: ꝙ autēȝ fere secus eueniat per accñs: etsi qȝ aut a cā factuȝ est apā ꝑmitiuā: ꝛ tunc modicat aut nulla cōpetit repcussio: ꝛ maxie si corpus non

Ca. 4. c. 5. circa mediū. — Tra. 4. c. 8. post ꝑn. — C — Ca. 4. ante medium. — D — Cap. 3. in ꝑncipio. — Li. 3. c. 6. 151.

fuerit plectoricū: sed pot⁹ cū his q̄ fluxa faciūt ꝛ in ꝑn° medicanduȝ. vñ. A. Que pp̄ cās accidūt ꝑmitiuas: vbi nō est humoꝝ repletio medicari debēt in ꝑn° rei cū eis q̄ fluxa faciūt ꝛ resoluāt. Uel q̄ ꝑ viā ꝯgestionis fit genitū: tūc enim nō expedit repercussio: nisi timeat' fluxus aliaꝝ materierū ad locū doloris aut alio quodā. aut sunt itrīseca in qb⁹ nulla aut pauxilla repcussio cōpetit sic in his q̄ sūt ex ꝛ maxie cordi vicina: vt q̄ lateris apā ne ad ꝑncipale fiat repulsio. vñ Mes. Prima res cure ꝑficit' pleuresis administratione medicaminū mēbri ꝯfortātiuȝ ipsiusqȝ virtutē coadunantiū vt nō recipiat: neqȝ sup ipm vincat q̄ ad ipm defluit mā. Ex qb⁹ facta est emplastro ex lētib⁹ excorticatȷ cū aceto aut ex farina fabarū cū aceto aut ex sanicb cū aceto ꝛc. verū lȝ suspectū est nisi cuȝ magna cautela fuerint: aut in ꝑn° ꝑncipiante qñ nōdū mā repsit in locū: qd̄ ꝛ 2° vtcūqȝ tāgit' re. ac. aut si apā fuerit ex mā frida q̄ ꝑ accñs vt putrefactione non calescat: vt sunt nodi: scrophule ꝛ talia. In his siq̄dē mollitiuis egēt ꝛ resolutiuis: nō aūt apocrusticis timēdo spasmū aut maniā vel cruditatē. afo. 5. vel q̄ fit ex mā icuneata in pte T. ſi. 13. de ige. Incuneatione q̄ in flegminātē ꝑticula racta nō adhuc pol'e repcussiuis vti: ſȝ ad euaporāduȝ ire ꝑpo est: aut q̄ sunt fere toti⁹: vt morbilli: variole: lepra ꝛ hydropisis: nō enīȝ est loc⁹ ad quē fiat expulsio tāte mās receptiuus: vel cū timore in talib⁹ fit repcussio pp̄ mās multitudinē: qd̄ sil'r est in scabie: neqȝ q̄ ossiū cuȝ sint dura irretrocessiua: neqȝ illa que mēbroꝝ ꝑncipalium expulsiōe eueniūt: ꝛ maxie ad tria ꝑfacta locoꝝ qñ a cā sūt anti ꝑcipue: nec ea que sunt cretica vel venenosa ne opus distrahat' nāe ꝛ mā mortifera in principio repellat' vite: ꝛ ꝓpter cum ad emūctoria ꝛ ad articulos fiat expulsio. Propter oppositū igit' potest priorum ratiocinatio formari: vt qd̄ motum nature impedierē inobedientē repercussioni repercutit ꝛ ad locuȝ non receptiuū impellit ꝛ reliqua nō cōpetit apāti: talis quidem est in exceptis repercussio: quare in his nō cōpetit.

B — p⁹ 4° cap. 25. ad me. — In de egro propatis, ti. 2°. B. 6 pleuresi circa ꝑn^m — Tex. ꝯ. — Afo. 18. Cap 3. p⁹ medium. — F

Propter quartū q̄dem. ad ꝑmum dōm: ꝙ vt ostensum repcussio nō competit ꝑ se q̄ñ apā ꝑ modū ꝯgestionis efficit'. Q̄ñ āt fit ꝑ modū reumatȷ qd̄ pluries ꝯtigit illo cōpetit magis: nō tñ [illegible] ledūt ꝑncipalia: q̄ i vacuitatib⁹ itermedijs suscipit' [illegible] max⁹ cū corp⁹ nō sit plectoricū aut ꝑu s euacuū: loc⁹ [illegible] huc vel nūc ꝑmanet susceptiu⁹. Aut ꝛ magis [illegible] q̄d modicū valde pres ſȝ iterius patiant': q̄ȝ [illegible] exteriorib⁹: ꝛ maxie in cute veniat spermatica [illegible] coris redditiua. ¶ Ad aliud dōm ꝙ forme [illegible] sunt sices in q̄busdā. Nā ſm ꝙ fe. putride [illegible] morib⁹: ꝛ ꝙ quedā sūt simplices alie [illegible] flematis ꝙ ille idigēt maturatione [illegible] ꝛ iste: nō tñ oino in ꝑticulari: eodē [illegible] cularem ꝯtinētia possunt repercussi[illegible] hēs cuȝ corp⁹ omne cōtine[illegible] aliud dōm: ꝙ mā ꝑmo q̄ pcu[illegible] ipsa infrigidata ingress[illegible] lȝ exterius angust[illegible] cū liq̄da adhuc manē[illegible] ponere non conting[illegible] mā q̄ ꝑ modū expell[illegible] māȝ ꝓhibeat expell[illegible] stionē sibi ꝑsu[illegible] ri recte ope[illegible] expellit[illegible] ꝑmitiua[illegible] partis ꝛ [illegible]

G — H

[illegible]

I

ambula .i. fistula ex extremitate pēne aut alterius rei: cuius extremitas acuta quā pōt fit deglutire formicā rc. Est aūt

Ca.17. d. fin.m.

scribes Gal. vt trāstuli de ige.14. hō filr curat forti r oppo/sito calamo circulariter vruce facte. Opz at cōmensuratam capacitatē hēe vruce grossitiei r vndiq diligēr ipam strin/gat r circūuenire deinceps ad inferius conari: velocissime nāq fic r cū ipa radice vrucā dponet. Eri. id qd aufert

Ca.12. p° punci.

morbū curā pficit: nāq ppal? obel cura.11. d ige. tal gdē ē hō vt pfactū calamus cū mox extirpet nocētē ofert itaq.

In oppositum qz cuz formica fit de gēne apātis calidi dolorosi hō actu curatiua mā ad locū trahet r amplius alterās: soluēs: replēsq locuz. Est nāq formica pustula vel pustule que egrediūtur r fa/ciunt accidere apa puriz r ambulant r fortasse vicerant r resoluunt. 4° 3°. Dōm breui? q i formice pdefiniēte cu/

T.1.ca.4.

ratione: vt pluasum nō cōpetit calamus cū ea fit vruce seu magis acrocordinis: ceu oñsum per Gal. A. uideo ipsū

K

videri deceptū aut illū q sub eius recolligit equocationis fallacia. Formica .n. denotat duo. Nā fz Albu.2°. verrucā

3° practi. c.29. Ca. 245. iuxta finem. Ca.718. post pn.

seu acrocordinē importatq apud Dalr. di formix. r Dial. cuz antiqs myrmicia .i. formicalis: puta pustula. Myrmix enim formica. ōre 2° canone. Lachryma ei? valet super ver/rucas formicales: di aūt formica huius pustula verrucosa eo q in ipsa morsus quis sentiat qn formice. Scōz vo. A. velut pfactū nūc significat pustulā purā caliaz serpēdo per ambulantē: ceu formica: r sic ei nō cōpetit calami curatio:

T.3 c.13. post me.

sed priori. vñ 4° 7°. sibi pēne ouenieter subdit cura preta/cta. Ad aliud qd dōm ex his visum: grande nanq sicut pinductum ex cura pēne vel calami sequitur nocumentuz.

Differentia. CLXXVII.

Quod in lepra cōpetat eductio ostē/ditur: qm in apoplia maiori mortaliori ēt r squinantia pcipitur edu/ctio. dīa.182. multo igit magis in hac cū plim qz eam patiens permaneat in vita. Rursus

Cō. afor. 3. cir. pnc. C.4. d fine.

L

pma afor. r 4°. Medicum imitari opz nām. sed illa educit emittendo hu. corruptos in que foras: qd pustule oñdūt r squame in cute disperse. Adhuc.14. de inge. In cancro qui est eiusdē materie cuz lepra in q mā vehementius est in/serta: cū virtus vnita fit vigorosior disperse pcipit eductio cum sero r epith. Iidez ad vltimas egritudines vltime cure ad certitudinem sunt optime: talis vo est eductio cum vim iferat nāe nō pas. Est r egritudinum pessimap lepra. Palin. leprosus diutius viuens procurādus est ceu alie egritudines mālēs: nūc qd corruptū educēdo. sucq discra/siatum in melius alterando. eductio igitur cōpetit in lepra.

In oppositu quoniā eductio est preni ex corpe deriuatio: bono retento. ita .n. vē? agit expulsiua. In lepra vo corruptum est oē. Est .n. sicut cā/cer cōis toti corpori. 4° 3°. Amplius in egritudine cu/

T.3. ca.1. in pnci.

ius mā non recipit digōnē nō est euanduz: euz mollia opor/teat pharmacare r mouere nō cruda: sed talis est lepra cuz hu. in ipsa sint omnifariam corrupti adeo q neq ad beni/gnuz: neq preparando expulsiue pūt digōnem recipere. nā

M

eniz caret fulcimento r oēm motuz necesse fit artis r ppūe forte regulare. Non igitur imperes educēduz in lepra.

Propter primum qdem scien™ pmitus qd fit lepra. 2° eiusq cā: r 3° inde modi: r tandē qño ea ssurgat. Propter hui? pm sciē/dum q lepra seu elephātia .8. theo. morbus est corpori mē/

Ca.15. in pnci. Isaac lib. 7.c.17. in pnci. T.3.ca.1. in pnci.

bra desiccans r siccitate corrumpens r tanq cancer qui in omni fit corpore. In viatico vo: lepra est passio nascens de cholera nigra icensa r putrefacta in superficie corporis ap/parens. Tertia quoq quarti. Lepra est ifirmitas mala pro/ueniens ex sparsione cholere nigre in corpore toto. vñ com/plexio membrop corrumpitur r figura: itaq in fine ipsorū cōtinuitas intrū vt corrodantur membra r cadāt qnq. Et

est tunc velut apostema totius ex melia gñatum lz in cutis defedatione ipsam collocēt aliqui. Quid autē eductio seu cōiter euacuatio apparuit.164. que in pñti: 1° existit: multa seu vehemens: r pauca siue debilis. Propter 2m huius sciendu3 q lepra aut ptingit a gñone. r id vel a parētibus. Est .n. morbus qui in semine hereditat: aut qz sceptio mē/struis nōdum mundificatis aut in dispositione ipsop inter/uenit. vl' a tēpore. qd multiplr euenit: aut ab aere corrupto pestilentiali vel ab epe. Ipsum .n. est causa efficiēs antiqui/or r pñter splen: aut ab aliis pribus vel corpore toto aut a cibis prauis r potibus meliciore vir a mala dieta. vnde p 3°. Experimētatores idi r alij dixerūt q lac cum rebus ace/

Doc.14. T.vlasili.

tosis edendum nō est neq pisces cum lacte: qm inde pueni/tur ad egritudines pnecantes sicut lepra: vel pp morani cū leprosis. Ponunt .n. ipsam egritu^dnem stagiosaz aut pp coi/tum cum leprosa vel maxie illius cum qua leprosus coiuit. Propter .n. caliditatē viri r apertionē porop membri viri/lis vapores a matrice corrupti eleuari cū celerius corrum/

O

puntur: ita vt cauēdū fit a copula menstruātis. mulier aūt nō sic inficit nisi fortasse cum crebro coitus ipsop vsu cuz ma/trix frigida fit r sicca densa: minimeq lesionis receptiua. semen ēt leprosi ab ea susceptū celerius eiicitur aut incōtu/suz qescens extinguit. Propter hui? vo 3m sciēdum q Serap. 5° breuiarij dīt leprā cāri ex chole supfluitatib? ni/

Ca.15. in pnci.

gre. Duplex .n. existit. vna quidem cōsurgēs ex chole citri/ne adustione: altera ex ea que hu. melice. Octauo aūt theo. sunt quidē elephantie spēs due: altera q fit ex chola nigra: quaz sanguinis diximus esse fecē r purgamētū q mēbrorū

C.5.15. in medio.

casuz non inducēs curat nōnūq. altera vo ex hu. fit nigro qui ex chole gñat rubee adustione. In q mēbrorum est co/mestio r casus a qua qs nulla cōualescit medela. fm Isaac vo in viatico 4^or manerics lepre noibus distinguuntur ex

T.1.7.ca. 17. circa pncipiū.

quattuor humorib? ssurgētes. Prima sigdem cātur ex san/guine cōbusto que alopicia seu vulpina dīn q cutis exco/riatur vt vulpes mayhora q silr cuti capitj talr appropria/tur passioni. Alia qdem ex flate corrupto tyria dicta silitu/

P

dine illius serpētis excoriatione decorticati ēt cuti capitis attributa nōnulla vo ex chola cōbusta dicta leonina eo q calidior r seuior: vt leo faciē terribilē cāns: aut qz leonibus accidit: reliqua vo ex chole nigre adustione: noiata elephā/tia: eo q sicut elephas maculis variatus extat ita hanc pa/tientium cutis: aut sicut is maior r fortior aialium ceteris ita r modus hic lepre: que silr magnitudo dī cruris: r mo/dus hic lepre. A. vo r Isaac exposita dicta latini prolixaue/runt vniuersi. A. siquidem ponit eam fieri ex cholera adu/sta vt dicta leonina: r alia cōbusta silia pori: atq a sangui/nis fece: quarū deteriorē ponit pmā. pñr scdam r tertiam. Propter 4m huius sciendū q humor h aut putrescit vel minime. Q. si pm. aut itra venas r ita qrtana continua vel eē tūcq iterpolata p 4m. Si aūt non putrescat aut species expellitur ad pteē vnaz vel ad corpus totū. Et siquidē prius aut in profundū mēbri retinet vel in superficie ppellit. Q.

Q

si pueniat mā est grossa: r tunc generat duritiem vel sephi/ros aut subtilis corrodēs r ita herpetē hestiomenū vel me/dia r sic cācruz. Si vo ad supficiē tū morphea r serpiginē r scabiē. Est nāq lepre dīa.180. r talia iducit. Si āt i totū propellatur sicq lepra conficitur: Serapio cuz Alexādro.

Propter scdm vo scien™ q auctores qnq cō/cedūt eductionem: qnq vo mi/nime: sed quid de hoc tertio apparebit dicendop cum 4°.

Propter tertiū pmitus scien™ q in lepra qnq cōpetit eductio. Interdum vo minime ac deinceps cōsiderādū verū multum r mox in ea debeat educi: an pas r paulatim. Propter pm hui? sciē/dū q lepra vel est in via vt sfirmet aut iam iserta sfirma/ta. Q. si pm adest educēdū eductiōe multa seu forti siue san/guis aut qs aliop peccet humop: vñ Serap. Intētio in cu/

bi.5.capi. 15. vers.

A

ratione lepre hu. vincentis est cũore: ꝫ in pn° sui anq̃ȝ indu/
ret ⁊ in duritiẽ transeat lapideaȝ. Obedit.n. medicinis que
cũant eã ⁊ attrahũt ⁊ resoluit cũ medicinis cũatiuis attra/
ctiuis. Cui qdeȝ ꝯsonans. A. inqt. Opȝ vt icipiat in cura le
pre cũ cũonib⁹ ⁊ mũdificatione anq̃ȝ ingrosset egri^{do}: ⁊ vt
icipias ⁊ flobotbomes flõmia vltia: sicut ⁊ sentit Halyab.
cũ Rasi: vt tãget deiceps. Q̃ð firmat: qm̃ in pncipijs non/
nũq̃ȝ sanat. 4° prac. Sanatio ꝟo ipsi⁹ pficit abscisione cãe
ceu aliaꝝ mãllũ egritudinũ: hec aũt eductione remouetur.
Educẽdũ igit tũc in ipsa: ceu ⁊ psuadẽt pargma. Si aũt 2^m
extiterit: tũc nõ est educẽdũ multũ ⁊ vehemẽter: veꝝ paruȝ
⁊ paulatim. Quare Serap. Q̃n igit puenit res ad grossitu
dinẽ cõpletã terrestrẽ non cũat oino neq̃ȝ resoluit. Q̃ð ful/
citur: qꝛ qui malo vtunt nutrimẽto in pharmacijs purgati
exoluunt cito pp abũdãtiã maloꝝ hũoꝝ: siue nutrimẽtum
exteri⁹ sudiat malũ seu id qð in corpe cõtinet. Afoꝝ. 2° hꝫ
ꝟo nutrimẽtũ itrisecũ est leprosoꝝ. Amp. id qð agitat mãȝ
⁊ ad furiã icitat ãplius malignũ pmiscẽs cũ benigno: ipsaȝ
ẽt iseducẽs: nõ cõpetit in lepra: talis ꝟo est eductio fortis: seu
multa q̃cũq̃ȝ: cuȝ mãȝ inueniat indispositã oifariã. Corrũpit
ẽt cõplonẽ magis corpis pexistẽtẽ cũ ipȝ totalr tã s ȝ humi
da ⁊ spũs q̃ȝ pres solidiores fit cõtagione affectũ. Munda/
re nãq̃ȝ leprosũȝ hꝫ est ceu qs voles puteũ aq̃ corrupte de/
purare lagenaȝ in ipsũȝ pijciẽs aque limpide. nihil.n. pexi
stẽtem depurat aquã aduenientẽ corrũpẽs cũ trãsit⁹ i oñans
fiat ita ⁊ antea subargutuȝ. Tali igit lepre mõ hꝫ nõ cõpe/
tit eductio. paucinã ꝟo ⁊ pedetẽtinã ꝯcedit igens. A. In flo
botbomia leprosoꝝ qui ꝯfirmati sunt nõ opȝ vt fit occupa/
tio: neq̃ȝ in solũne vẽtris eoꝝ cũ medicina forti: qꝛ superflui/
tates eo in eis mouent ⁊ nõ separãtur. imo fit alleuiatio in
declinãdo mãs eoꝝ ad itestina exterius administrando qð
cõminet ⁊ resoluat. Cũ.n. tales nõ possint curari: qð oñdit
ꝓprie cũ ipsoꝝ sanguine in sacello paquaȝ deducto reside/
re videant frustula carnis arenosa nigra adusta: nõ autem
subalbida. tũc qdẽ eis blandiendũ ⁊ palliãdũ ẽm q poter
vt tenẽdoꝝ eoꝝ viscera cuȝ trocliscis de capparib⁹ apta ite
stina ⁊ vrinales meat⁹ pmouẽtib⁹ leuiorib⁹ ⁊ humectãtio
ribus. Palliãt ẽt qdaȝ ⁊ eoꝝ supficiẽ ⁊ maxime faciei que
proprie cũ metalloꝝ limatura: nõnulli cũ sanguine testudi/
nis ⁊ oleis amigdalaꝝ amaraꝝ. Alij cũ tyriaca opiate cõ/
mista: aliq cũ vnguẽto fusco ⁊ terbẽtina ⁊ sãguine pueroꝝ
recẽti. laudãt ⁊ plm narcoticon cũ limatura eboris ⁊ auri.
Nõnulli testiculoꝝ laudant extractionẽ qð in leonina for/
tassis cõfert ⁊ nõ in alijs. Ueritatẽ ꝟo hãc rasis ita breuiter
inuit. hec egritudo aut ẽ icipiẽs: vel inuasit ex corpe aliquid
aut iã puẽit ad vltimũ ipsi⁹. Dubitat egdẽ qꝛ in viatico
pcipit i lepra de sanguine corrupta flõmãdũ fore ð vena me/
diana: qñ fuerit mã intra vasa. Si ꝟo fuerit ex̃ flõmia erit
cauẽda cuȝ multũ noceat. mã.n. corrupta trahet in venas:
veꝝ tũc educẽdũ pharmacis. Cui⁹ oppo^m vident reliq sen
tire: cũ leprã ponit per corpus oẽ diffusaȝ tãq̃ȝ cãcrũ vlꝫ.
Dõm q sermo viatici Isaac cauillosi simplr auditus nõ
est sanus vsquequaq̃ȝ. Intelligo eñi ipm inuere distõnẽ in le/
pra ẽm q fuerit ex sanguine corrupto vel humorum alio.
Propter 2^m huius sciendũ q Rasis pcipit eductionem
fieri paruã ⁊ paulatinã inquiẽs. Et isbꝫ hora. i. cũ egritudo
est incipiens. opȝ vt cũet cũ flõmia in oi mense pter q̃ȝ vlti/
mario fiat in extractione sanguis ⁊ solõne vẽtris i oi hebdo
mada cũ eis q̃ educũt choleraȝ nigram pter q id fortit fiat.
vñ Almã. 5° recitat se gñdã adolescentẽ leprificãtem in gnq̃ȝ
mẽsiũ ⁊ paucoꝝ dieꝝ spacio plus q̃ȝ q̃dragenies vẽtreȝ sol/
uisse. Id aũt fieri nõ posset si multũ ⁊ mox educeret. Et
firmat qꝛ ostensum dĩa. 154. q in egritudine non vehemẽter
piculosa spatiũ dãte icipiendũ sit a medicaminĩ leuiorib⁹:
cũ nã non sustineat repentinas alterationes. In oppo^m
Serap. in initio hui⁹ egritudinis opȝ vt fiat cũo cuȝ extra/
ctione sanguis multi in pn° si ꝯsentiat vr⁹ ⁊ etas. In 4° ꝟo

4° 3ª f. 1. c. 3. i pnc.

C. 3. circa pnci.

Ubi. ã. im mediate.

Afo. 1. 36.

B

C

4° 3° trac. 3. ca. 3. ver sus fiñ.

In diuo / nibus. ca. 120. i pnc. Isaac lib. 7. c. 17. in medio.

D

In diuo / nibus. c. 120. circa pncipiũ.

Capl. 35. iuxta fi.

hl. 5°. cap. 19. ver. fi.

prac. Cũ elephãtia fuerit in pn° anq̃ȝ facies icipiat deficere
⁊ deformis fieri ⁊ membra vlcerari sanguinẽ minue a dua/
bus organicis ⁊ duab⁹ venis q̃ sũt post aures ⁊ que frõtis
ac nõnũq̃ȝ a mediastinis donec defectus appeat. vñ dictum
per. A. oportebit vt icipias ⁊ flõma flõmia vltima. Id aũt
qð multũ est ⁊ mox educere. Et firmat per id qð dictuȝ
ad vltimas egritudines vltimas curatiões potẽtes. Ac vl/
time repletioni vltima debet cũo ⁊ plimis eget eductioni/
bus. Dõm q multuȝ ⁊ mox potest dupli dici: aut ratio/
ne insertionis ⁊ malitie mãei: que non potest vna vice aut
trib⁹ veꝝ plimis eget eductionibus: ꝟtus.n. non pateret.
Et iõ melius infra subsistere q̃ȝ exquisitissime cũare: quar/
ta primo. Et ita prima sunt audienda vel ex parte mãe mul
te repletis in maiorem mox cacochimiã se transmutantis
⁊ sic intelligẽda scða. Primi igit sumpserũt indicationeȝ a
virtute: scðl ꝟo a multitudine cacochimie. Et nosce quideȝ
lac in hac passione minime competere ⁊ maxime qñ fuerit
a mã nõ adeo feruenti ⁊ in regione fridiori. Per accñs ꝟo
ꝯfert q̃nq̃ȝ vt acciñtiũ gr̃a ceu difficultatj ãhelit⁹ ⁊ ei⁹ ꝯstri/
ctionis: exasperationis ⁊ raucedinis vocis maxieq̃ȝ corpe laȝ
cũato. Et ꝓpe qñ fuerit calꝫ mox emulsũȝ vt houinũ ẽȝ. A.
ꝓpe cũ suo exhibitũ calore. Ipo aũt qñ qs mltociẽs ac ior/
dinate vtit ⁊ maxie cuȝ pauca pricipauerit aquositate ⁊ in
locis magis fridis itrãspirabilib⁹: a piscib⁹ salsis: marinis
carnib⁹ antiqs: melicia: salitis ⁊ ꝓpe hubalinis ⁊ houinis
leprã icurrit. Et iõ i Saxõia ⁊ sup mar flãdrẽse ac Carmẽta
mltos ẽ repit leprosos: ceu i alexãdria ex asinoꝝ cõestione.

Propter quartum ꝟo scien^m q si appeat cũ
dõȝ ad p^m qd viluȝ dĩa
185. Non.n. sile cũ hoꝝ mãe sint altere. Ad aliud qd di/
cendũ silr dĩa. 18. ⁊. 165. Q̃ȝ.n. superfluitates ad extrinseca
mandent ⁊ escare ⁊ hꝫ cãent defedationes nõ qd p modũ
eductionis mãe de interiorib⁹ eradicate in que foras: verũ
malor expñio euenit ipsius malitie nocẽs p oẽ. Ad aliud
dõm q ista eductio facta in cancro cũ sero ⁊ epithimo qua
fuerit cõfirmatus nõ est mlta seu vehemẽs ȝ potius pauca
⁊ debilis p viã cuiusdã preseruationis vt poẽ ac palliatio/
nis. Nosce tñ q cancer fortasse deterioris est curationis q̃ȝ
lepra: eo q eius malitia in vno est loco inserta: lepra autem
diffusa ⁊ virtuosior ita reddita. Itidem administrate cura/
tiones lepraȝ sustentant ⁊ non agit super mẽbra simpliciat
sed in cancro non est ita. A. Ad aliud dicendũ q hoc ve
rum est si virtus toleraret ⁊ mã expelleretur corrupta. sed
ostensum est id intercidere minime: imo hoc lupuȝ foret su/
scitare sopitũ. Ad aliud ẽt appet qd dõȝ: qꝛ leprosus nõ
cõfirmatus ꝓcurãdus est cuȝ eductione etiam grãdiori: qm̃
nondũ confirmatus: non autem vt ostensum est postea. Di/
stat.n. hic egritudo ab alijs de corruptione. Que auteȝ
alterius partis inducta similr potentia sua procedunt via.

Differentia. CLXXVIII.

Quod tyriaca venenũ q̃litate ⁊ nõ ꝓ
prietate depellat oñdi
tur ex 7° breuiarij ꝯtinẽtis tyriacã facẽ opõnes
illi⁹ p cõplonẽ cõeȝ resultãteȝ ex reliqs simpli
cib⁹ cõponẽtib⁹ eã. Amp. ꝓpetas ꝯsurgit in
aliq ⁊ tota spẽs aut sða cuȝ simp^{cia} se ꝯmiscuerũt digestaq̃ȝ
cõplonis vigore pcedẽtis fuerit pfecte. p 2°. Sed miscibilia
i tyriaca nõ sit simplicia: veꝝ ex elẽtis 4^{or} cõposita. nullũ.n.
eloꝝ ipsi⁹ p se igredit cõponẽ. Adhuc si resultat in aliqð
ꝓpetas cũ ipa ꝯseq̃t formã subalem. dĩa. 71. oporteret per
gñonẽ itroduci qð euenit in p^a ꝓcedẽtẽ resoluẽdo mãȝ. Id
aũt nã fit ⁊ nõ arte: cũ ipa fit pn^m intrinsecũ totũ ꝫ i totũ trãs
mutãs: ꝫ aũt extrinsecũ. Expedit ẽt gñõ cũ fit nã sulꝫ in po
tẽtia: ars ꝟo i actu: cũ ei⁹ tm̃ sit alteratiõe trãsmutare: tyria
ca ꝟo arte ꝯficit ⁊ nõ nã. Rursus nihil agit vltra suam
spẽȝ: ꝫ ãt eẽt si ars tyriacandi ꝓprietatẽ cãret: cũ ea sit nãe:
nõ ãt artj. Cõseqt nãq̃ȝ formã vt dcm̃ subalẽ: ars.n. õbilior

E

C. 3. circa pnci.

4° 3° trac. 3° ca. 3. in pncipio.

C. 3. ver. fi.

F

4° 3° trac. 3. c. 3. v. fi.

G

4° 3° trac. 3. c. 3. in. fi.

Ca. 8 ante medium.

H

Doctri. 2ª tũ. p° cap. 15. p° pnc.

I

est q̃ nã:vt asseqũ eã: lȝ multũ laboret. metheoro℞ 4°. A. ❡ Palin. Si ꝓpetas posset arte iduci cũ for^a adduceretur quã seq̃ł (Bali:ꝛ ita posset aur℞ p alchimiã ꝯstrui:qd̃ negat ibidẽ. A. Tyriaca igit̃ venenũ q̃litate ꝛ ñ ꝓpetate repellit.

De doc. 8. d̃ia. 18. in pn. ꝛ d̃ia 84. ar. 4. post me^m ꝛ i fra d̃ia 103. ar. 3. dis. Aliot 18.

Oppositũ v̇o hui^9 sapiunt medico℞ vt appebit q̃ȝples. ❡ Adhuc Damas. in affo⸗ris. Tyriaca magis nec̃ia est vt dissoluat:dispgat ꝛ mũdet. hec ãt pficiunt̃ cõpl'one. Uirtute nãq̃ȝ hui^9 cõparatiui ma⸗gis huic ierit aliõ op^9:puta venena depellẽ qd̃ pficiet ꝓpe tate. ❡ Palin:qd̃ vir opponit̃ venenis agit a ꝓpetate:cum actio q̃litatiua seu cõpl'onalis sit determinata. hm̃õi v̇o est tyriaca. Uenena.n. depellit calida ꝛ frigida vniuersaliter. Itaq̃ȝ tyriaca id agit proprietate ꝛ non natura.

Propter primuȝ qd̃e scie^m qd sit tyriaca ꝛ re⸗liqua q̃ ipsi^9 mõstrata d̃ia 127. Est aũt venenũ subã hũani corpis ꝓprie corruptiua ꝛ^a exris. Quoddã nãq̃ȝ ẽ hũidi hoĩs corruptiuũ:qd̃ accidit ex spmatis corruptiõe m̃ãe iterio℞. 6. vñ Haly. venenũ ẽ hũi⸗ditas aq̃sa subtil' horribilis q̃litatȷ̃. vel aiatiũ hũidũ subtile acutũ hũane nãe iterẽptiuũ pcipue:vt qd̃ serpẽtis aut scor⸗pionis. Aliõ v̇o ex minerl aut vegetabilib^9:ceu qd̃ arsenici aut plũbi sublimato℞:napelli vel papauerl. Est ꝛ qõdã in⸗terficiẽs ꝓpetate seu for^a dcã specifica vel subã:vt napellus potissime. Aut q̃li^{te} ꝛ ea frida:vt opiũ ꝛ iusquiam^9:vl' cal'a vt eusorbiũ ꝛ anacardus:ꝛȝ sunt fridis ipicuiosiora. Sunt ꝛ q̃⸗dã totũ corp^9 venenãtia: vt fere p̃dcã. nõnulla v̇o p̃tẽ eius magl ceu argẽtũ viuũ cerebro p aures itroductũ:lepus ma⸗rinus pulmonẽ vlcerãdo:ꝛ cãtarides vesicã. ❡ Est aũt q̃li⸗tas fm quã vocamur q̃ũco.i. p̃nti ꝛ^a exris. vna qd̃e simplicis elẽti:reliq̃ ei^9 qd̃ ab eo cõpositi. Sũt ẽt fȝ Gal. q̃li^{tes} tripli⸗ces. p^a. vȝ. calitas. fri. hu. ꝛ sic. ꝛ^e ceu duricies:mollicies:aspi⸗tas ꝛ dẽsitas:grauitas ꝛ leuitas:ꝛ q̃ hȝ dicte nõ pa℞ subẽ. ꝛ 3^e:vt odor sapor ꝛ color. Hic ãt q̃litas audit̃ ꝛ^a ꝛ p^a. Quid ãt sit ꝓpetas d̃ia inotuit. 51. ꝛ. 60. Ipã nãq̃ȝ formã iherẽti^9 seq̃t̃ subalẽ:ita vt act^9 aliq̃ toti attribuat̃ subẽ. Cũ.n. sim⸗plicia cõmista vigore cõpl'onis pfectioris i q̃ cal'ȝ dn̄at̃ fue⸗rint pfecte ꝯdigesta ꝛ a labe ꝯ̃rietatȷ̃ ꝛ forde depurata prio⸗ri for^a corrupta itroducit̃ reliq̃:cui v̇t^9 seu v̇tutes iherẽt fȝ aspectũ ad orbẽ d̃terminatũ max^e occulte: ac mirãde ex po^t suscitare m̃ãe aĩa excepta humana: q̃nas ẽt cõpl'o subseq̃t̃ a priori ea corrupta reliqua. Et si oĩa simul extent tempo⸗re:simulrate t̃ñ nature forma precedit subalis. deinde pro⸗prietates consequuntur tandem quoq̃ȝ sic complexio.

Colli^{ct} 4. ca. me^m. 6. ꝛ^a te contra. de ve⸗ne cõ. 27. p^9 mediũ.

K

Distin. 4. in pnci.

L

Propter secũduȝ v̇o scie^m q̃ aliqui dixerũt tyriacã:metridatũ ꝛ si qd hȝ ceu cõfectio de musco amara seu dulcis venenis ꝯferre q̃litate t̃ñ:non aũt proprietate arguitionib^9 mori p̃dictis. Et mouẽtur hm̃õi dicentes ex miscibilibus taliũ cõfectio⸗num fm debitã ꝓportionẽ cõmẽsurationis ipso℞ quãdam resultare cõplexionem adeo nãe cõuenientem humane:sicq̃ȝ admirabileȝ vt spiritibus ꝛ p̃ncipalioribus^9 partib^9 inde vi⸗goratis oĩs malitia tollatur veneni calidi seu fridi. Quod fulcitur ex primo secunde ita:q̃ si calitas extranea equalita⸗tem destruere voluerit:calor innatus interior existit in resi⸗stẽtia re℞ fortissima:vt venena ẽt cal'a non refrenet:nec ex⸗pellat:neq̃ȝ ipsorũ corrũpat subam nisi calor innatus. Ipse nãq̃ȝ nãe existit instrumentũ qd̃ caloris aduenientis expellit nocumẽtum:ideo q̃ spm̃ monet ad ipsuȝ expellendũ ꝛ eius vaporeȝ remouẽduȝ ac ad ipsuȝ resoluẽdũ ꝛ ipsi^9 mãȝ adu⸗rendum:qd̃ ꝛ fridi ẽt occurrẽtis p ꝯ̃rium expellit nocumẽ⸗tum. hm̃õi.n. ꝓpetatẽ nõ hȝ frigiditas. Nõ.n. ipugnat neq̃ȝ infrigidat nisi calitatem aduenientem per ꝯ̃rium:non autẽ oc⸗currentẽ frigiditatẽ. Id aũt sapit Ari. astuti a volentis oẽm actionẽ q̃litate pfici modo quocũq̃ȝ elementari. Super qd̃ adeo inixus Alexãder:vt ꝛ aiam praue sentiat humanã ex potẽtia elẽto℞ consurgere monstratũ differentia. 71. Sed id fortassis non valet:quoniam tunc tyriaca virtutem am⸗plius confortaret lapidũ confectione:quod euenit minime.

Doc. 3. ca. 3. p^9 me.

M

Ex d̃ia 60. ar. 3. i fine ꝛ d̃ia 156. ar. 1.

N

Propter tertiũ qd̃e scien^m q̃ post hos inent^9 est familiarior dicẽdi modus: cũ oĩs sit addere qd̃ deficit eibi. p. quo tyriaca ꝛ que hm̃õi venenũ depellant. Sicq̃ȝ stultũ fm Ciceronẽ a quibuslibet recte inuentis secedere:iuxta illud eiusdẽ:oẽ bñdictũ menȝ extat:q̃ tyriaca ꝛ que taliũ nõ solũ opant̃ qualitate cõple⸗xionali:verũ ẽt ꝓprietate q̃litatis occulte. cum sic.n. calida venena depellit q̃litate frida vt opiuȝ ꝛ talia:ꝓprietate v̇o q̃ cal'a vt serpentis ꝛ siliũ:nõ v̇o q̃dã vtroq̃ȝ:vt ea que cũ friditate ꝑ vite calim ꝓpetatẽ hȝ isertã: ceu qd̃ scorpionis venenũ. Q aũt tyriaca ꝛ q̃ taliuȝ ꝓprietate d̃pellat venena fulcitur auctorib^9. vñ Serap. 7. Sũt q̃dam opõnes i quas non facit tyriaca sua ꝓprietate. s. opõnes que sequunt̃ pri⸗mas vt ascarides depellere. 10^e v̇o prac. tyriaca sua ꝓprie⸗tate prodest reptiliũ percussionib^9 ꝛ non ipsius qualitate. Quinto v̇o p^a: tyriaca non efficit ipsius opõnes nisi ꝓprie ꝑ proprietatẽ illi^9 forme sequẽteȝ cõpõnẽ simpliciũ ipsius. vñ colliȝ 5^e. nõ est remotũ inuenire ꝓprietates in medicinis q̃ȝ cõpõ facta fuit in tpe longo: eo q̃ cõpl'o magis est in il⸗lis cõfirmata:magis t̃ñ ꝓprietas repitur in cõmistione. nã⸗li q̃ȝ in artificiali. ꝛ hm̃õi qd̃e ꝓprietas solũ cõprehẽdit̃ ex⸗periẽtia. Quare. A. de medicinis cordis hãc ꝓprietatẽ de⸗clarans inquit: q̃ in tyriaca ꝛ mitridato quiddã est notum velut qd̃ ex simplicib^9 cõsurgit:ceu si dicatur tyriacam cõ⸗ferre venenosis eo q̃ ipsam ingrediunt̃ medicine conferen⸗tes ad illa. aliquid v̇o ignotũ vt q̃ ex eis aduenit post com⸗mistionẽ a nã cõuenienti nãe hũane valde: ad quã equidem suscipiendũ cõpl'o simplicia preparauit. cui^9 ẽt p̃n^m ab ex⸗trinseco existit. ignorat̃ ẽt proportionis medicina℞ q̃ȝtitas in ea inuenta℞:vt talis introducatur proprietas:ceu in re⸗liquo℞ ignorat̃ nãlium cõpõne: vt 3° ẽt appet terapentice. Et ideo dn̄t sapientiores precise q̃ directio ad cõpõnem ty⸗riace ꝛ hm̃õi pcessit ab inspiratione ꝛ ꝓuidẽtia diuina vel arte inspiratiua ꝯsili. Nã.n. nõ pringit ad ea℞ compõnem. Ipsa℞ nãq̃ȝ cõmistio est fere illa q̃ totius in totum existens dei opus ꝛ nãe. cõpl'onũ p. Et ideo taliuȝ cõmistio nõ rõne cõprehẽdit̃:sȝ magis expimẽto. tyriace siquidẽ ẽt q̃ talium ꝓprietas nõ aduenit nisi post ipsarũ vehemẽtem cõmistio⸗nem:ita vt antiqui formidarent cõmistionem simpliciũ hȝ medicinas igredientiũ tyriacã ipsa℞ ꝓprietates d̃struere: sed reuelatio ac diuina ꝓuidẽtia deducit ad istud vt etiam expientia pcipiat̃ illas non corrũpi. Et iõ d̃ia. 126. Meum ꝯsiliũ est vt non remoueatur aliquid ex tyriaca qd̃ experi⸗mẽto iuuatiuũ Andromach^9 inuenit. Qd̃ Gal'. vt sibi ascri⸗beret̃ facere satagebat:fortasse nãq̃ȝ illa cõpl'o cũ illo pon⸗dere sigr illõ cui^9 iuuamẽtũ inuenit expimentũ: ita vt q̃ñ re⸗mouet̃ a suo põdere nõ ꝯseq̃t̃ illã ꝓpetatẽ. Et nosce ex. 10. practice ꝛ de medicis cordis q̃ iuuamẽtũ qd̃ ex ei^9 ꝓuenit ꝓpetate nõ inenit̃ sufficiẽter apphẽdi nisi in tyriaca fermẽ⸗tata. cui^9 qd̃e fm Modernos in. 10. an. pficit̃ fermẽtatio. fm v̇o Gal'. in 2°. fm diuersitateȝ regionis in calitate ꝛ fri. Apud t̃ñ aliq̃s modernos spat̃ ipsi^9 iuuamẽtũ post sex mẽ⸗ses. qd̃ Gal'. nõ ꝯsentit. Et si dcm̃ sit ipsaȝ post sex mẽses fie⸗ri isatẽ d̃ia. 127. Sic itaq̃ȝ sentiũt piriores nõ eẽ icõueniens q̃ ex actiõe ꝛ passiõe simplicium ꝯiũcto℞ i vnũ post longũ tps ꝯsurgat ꝛ fermẽtet̃ ꝓpetas in tyriaca ꝛ silib^9 iq̃ depel⸗lat venenosa spm̃ ꝛ caloreȝ ẽt ꝯfortãdo inatũ:q̃re iuuat̃ ꝑ illud supra ꝯ̃rietatẽ faciẽtia frida ꝛ ca. ꝛ vincit v̇tutes eo℞. ❡ Et ideo sciẽdũ q̃ ꝓprietas põt accipi dupl'r: ꝓpe qdem fm q̃ ipsa verius repit̃ in reb^9 ꝓductis a nã:ceu expositũ d̃ia. 11. aut iproprie fm q̃dã silitudinẽ: sic ex applicatione re℞ igrediẽtiũ tyriacã facta p artẽ:vbi forte ita nõ seruatur ad orbẽ aspect^9 nisi forsitã ꝯtinẽs dicat̃ illud:aut exñtia lu⸗minariũ in locis determinatis t̃ñ cũ tpe ꝯuenienti:vt infrat̃ d̃ia ꝯñti. Q aũt in ea ꝛ in ei^9 cõpari ꝯsurgat tãdem aliqua ꝓpetas ostẽditur: q̃ si opõ tyriace fieret ꝑ simpliciũ com⸗

Ca. 10. in pnci.

Capl. 8. post pn^m.

Ca. 5. post pncipiũ.

Cap. 99. in me.

O

Tra. 2. ca. 4. in pn.

Cap. 7. in medio.

P

Cap. 4. p^9 pnci.

Colli^r ca. 5. circa fi. Tra. 1. ca. 4. p^9 pnci.

Q

Colli^r libi d̃ tyriaca ad pãphy lũ ꝛ li. de cõmoditatib^9 tyriace ca. 2. circa finem.

A

plexionē solum ⁊ non ꝓpter cōpōnem ex qua post ipē diu⸗
tinū elevat̄ ꝓpetas : tyriaca recēs foret efficacior ⁊ vtilior
fm. A. fermētata. Cui⁹ qdē ɔ̄riū iaꝫ appuit cū recēs pauci
extet iuuamēti. Adhuc si tyriaca depelleret venena ꝑ q̄li⸗
tatem solūꝫ seu cōplōnē ⁊ nō faceret ꝓprietatē ita ꝙ ea ve⸗
nena non corrūpet calefa. Cui⁹ qdē ɔ̄riū appet. Confert.n. ve
nenis magnifice calis vt serpentis ⁊ siliū ⁊ fridis vt scor⸗
pionis. Rursus sile vī de colore ⁊ odore ɔstructis partem
ēt ⁊ de tyriaca. sꝫ hī ꝓprietates hūt ꝑ 2ª. Color ru. sanguineꝫ
ad eā mouere ⁊ fluxū inducere: ⁊ ideo ꝓhibet̄ ne res imea
tur ru. ex cui⁹ narib⁹ defluit san. ꝑ ꝓma. Citrinus aūt ɔfert
ictericie. vñ 3º. 15 dī ꝙ patientes icteritiā iuuant̄ ꝑ ɔsidera
tionē in rebus citrinis. Ille .n. mouet nāꝫ ad expellēdā ma
teriam citrinā totā ad cutē. Silr ⁊ odor ꝟtute q̄dā occulta
vē mificem leitare in motū. Itaqꝫ vtcūqꝫ in tyriacam ⁊ filia
ɔsurget post spatiū nō pua ꝓpetas. qḋ ⁊ altera signant arte
ɔiūcta vt scorpiones: apes: ⁊ q̄taliū. ¶ Scias ꝙ aliqua ve
nenis obsistere sui cōplōne: ceu corpa calida fridis vt ca⸗
storeū albū diamcardinū: ⁊ eꝫ. aut ꝓprietate sicut mus na⸗
pelli: vermiculus qdā in ei⁹ nascēs radice: ⁊ vt ōnis tyriaca
vł cor ɔfortādo: puta hyacint⁹ aurū ⁊ diamuscus. Aut vias
⁊ meat⁹ coāgulando ne ipsa in cor ꝑgant vt ī terra sigilla⸗
ta ⁊ que ipsam adiuuāt ei cōiuncta. vel membroꝝ supficies
viscosas ⁊ vnctuosas reddēdo vt venenū comiscatū ad cor
ꝓhibeat accedere: qḋ butyꝝ miriū oleū: nuces: auellane ⁊
taliū cetera opant̄. aut ipm calidū incitando vt moueat in
ɔ̄rietatē ⁊ venenoꝝ resolonem. ceu oīa calida ⁊ sic. subtilia
aromatica: ⁊ cor maxie ɔfortātia. ¶ Nosce insuꝑ tyriacam
nō solū opari depulsionē venenoꝝ ꝑ ꝓpetatē ɔsurgētē ex
simpli^{bus}: vel ꝑ ēt opōnes cōplonales q̄ ipsi⁹ iuuāt̄ ⁊ ꝑficiūt̄
ꝓpetate. vñ de medicinis cordis. Impugnant̄ medicoꝝ igi
ti putātes caliditatē tyriace ⁊ metridati fore ītēsiorē illa que
diatriō pipereō ⁊ diacymini: ⁊ hō de tyriaca ⁊ metridato ex
hibeat q̄ītitatē medij aurei: sꝫ de illis aur. 4^{or}. qḋ tñ est fal⸗
sum. Naꝫ in his q̄ de medicinis cordis. A. dicit se inuenisse
caliditatē tyriace in fine scd̄i gradus ⁊ metridati aliquātu⸗
lum citra. Estimatio tñ persuadet ꝙ cōplō per fermētatio⸗
neꝫ adipiscit̄ caliditatē venienteꝫ ab extra: qḋ tñ stylo non
potest cōprehēdi: sed tñ estimatione artificiali ⁊ expimēta⸗
li: qḋ ōndit imutatio grādis quā cāt in corpib⁹ assumpta.

Propter quartū

qdē: ad p^{m} qd dōꝫ appuit cū Serap. actiones po⸗
nēs tyriace ꝑuenire ꝑ cōplōnē cōem resultātem ex simplici⸗
bus nō vult ꝙ ei⁹ q̄daꝫ nō fiāt ꝓpetate cū iam dixerit tyria
caꝫ facere q̄sdam actiones sua ꝓpetate. Sed id inqt repu⸗
diāns estimatiue tyriacā opari ꝑ simplicē cōplōnem miscī⸗
biliū : aut fuit opinionis ꝙ ꝓpetas eēt cōplōnū aliq̄ p^{a} vt vi⸗
sum dīa 71. ¶ Ad aliud ēt quid dōm appuit: q̄m illud ve
rificat̄ magis in ꝓpetate nāe accepta q̄ totalr̄ resultat per
nām absqꝫ artis admiculo. ea vō q̄ cōsurgit initialr̄ ab arte
ꝓpetas existit: vt dcm̄ est: silitudinaria : non certa q̄ porem
imitat̄ vt ars cōsequit̄ nām. Resultat.n. vt declaratꝫ est fm
aliquē modū ex simplicib⁹ medicaminib⁹ cōponentib⁹ ty⸗
riacaꝫ sicut vā ꝓpetas ex simplicib⁹ eius relōne ad aliqueꝫ
orbis situꝫ. ¶ Ad aliō dicēdū: ꝙ lꝫ ꝓpetas ꝑncipalr̄ ⁊ ꝑfe
cte introducat̄ ꝑ nām initialr̄ ⁊ ɔ̄r pōt vigore artis suscita⸗
ri nām imitando. Et sic imitatione ipsaꝫ nō ɔseq̄t: lꝫ multū
laboret ita eōcessuꝫ ꝓpetatē q̄ arte talr̄ ɔsurgit nō certā: sed
silitudinariaꝫ magis existere. ¶ Ad aliō dōꝫ ꝑdictꝫ ei adie
ctis ꝙ nihil opatur vltra suā spēm in ꝟtute ꝓpa: alteri⁹ vi⸗
gore tñ agit vt calitas ꝟtute ignis ex aere aquaꝫ generat ⁊
ignē. ¶ Ad aliō dōm ꝙ ɔ̄cessum est a qbusdā alchimiam
ꝟificari ⁊ auꝝ ⁊ argētū arte posse ɔstrui ꝑ: nētib⁹ oīa me⸗
talla in vna cōicare nō propinqua neqꝫ nisi in magis differ⸗
re ⁊ min⁹. ⁊ ꝙ sūt velut corpa q̄daꝫ egra: ⁊ ꝙ sanitas ⁊ ꝑfe⸗
ctio arte acquirit̄ vt in corporib⁹ aīatis. vñ Cōmē. 3. de aīa
dicit de multis artificijs q̄ vident̄ eē posiaꝫ sūt cāꝝ igno⸗
rantꝫ. ⁊. g. alchimia. Qḋ ōndit modus ꝑnonis 2ª aliquoꝝ
ꝑ nām ⁊ artē: ceu scorpionū ⁊ siliūm. vñ. A. 15 de aialibus.
Jam amicū habui qui fecit scorpiones q alios postea gene
rauerūt. Et iā testificati sūt mihi duo amicoꝝ fideles argē⸗
tū arte decoctionis fecisse veꝝ oī examine : non tñ inde lu⸗
crari aperte. ¶ Differentia. CLXXIX.

Quod tyriaca

diatesserō ɔferat mor
sui canis rabidi ōndi⸗
tur. Scribit̄ nāqꝫ 4º. 6. Dī ꝙ tyriaca diatesse⸗
ron vehemēter est ɔferens morsis a cane rabi
do. ¶ Adhuc. qḋ inest prib⁹ inerit ⁊ toti: cū to
tuꝫ non sit aliud q̄ priū cōgeries. Cōmē. phy. 1. Sꝫ pribus
his ex qbus cōponit̄ dicēdis hō medicamen scit depellere
venena : ⁊ morsib⁹ canū vt tradūt conferre. ¶ Rursus: qḋ
calorem seu spm̄ confortat: vrinam ꝓuocat: venenū exiccat:
morsui confert rabidi canis: talis aūt est hō tyriaca cū ex ca⸗
lidis ⁊ sic. vrinatiuis ⁊ diaforeticis ɔstruat̄. ¶ Amp. illud
qḋ est acutū vlceratiuū ⁊ virus ad foras tractiuum confert
potissime vt tradūt. id autēꝫ medicamen huiōi existit. itaqꝫ
tyriaca diatesseron morsibus canis confert rabidi.

In oppositū

q̄m neqꝫ Serap. Rasis haly ab. A.
aut Mes. ꝙ vna nō ē ī ꝓpa mā insuf
ficiētes ponēt: iuuamētū isti⁹ tyriace ī morsib⁹ canis rabidi
scripsere. ¶ Adhuc: aut ɔferet cōplōne vel ꝓpe^{te}. nō qdē cō
plexione: cū ipa cal'a sit ⁊ sicca: ⁊ venenūꝫ hō calidū exiet ⁊
siccū. Oīa āt cura ꝑficit̄ ɔ̄rio. exiccant̄ ēt ⁊ īflāmant̄ morsi
veneno tali. Neqꝫ ꝓpetate cū veri⁹ repiat̄ ī simplicib⁹: non
aūt in cōpositis nisi forassis in medicis solēnibus: ꝙlis ty⸗
riaca magna: metridatū ⁊ cōfectiones de musco. vt is poti.
Ipsa nāqꝫ ꝑnone introducit̄ que nāe ⁊ nō artis est effectus.
Igit̄ tyriaca diatesseron morsui nō cōfert canis rabidi.

Propter primū

qdē sciēdū ꝙ tyriaca est mul⸗
tiplex fm diuersitatē cōpositi⸗
onū: vt visuꝫ dīa 127. Cui tñ illis nomē ꝓpri⁹ ɔuenit tyria⸗
ca ē magna andromachi aut Gal'. i. quā caro īgredit̄ tyri ser⸗
pētis. vñ noīationē est sortita. Que āt hāc nō scripsit meta⸗
phorice dī tyriaca. vt q̄ diatesserō: eo ꝙ ad illi⁹ silitudinem
venenoꝝ depellat nocu^{ta}. Dī āt a dis qḋ de iterp̄tat̄ ⁊ tesse
ra 4^{or}. ide diatesseron. i. de 4^{or}. Nā pter mel ꝯpositus
4^{or} medicis antea ɔstruit̄: ceu gentiana: aristol. lōga: myr⸗
ra ⁊ thure : cuius dosis est aūr. j. Quidam ꝓ loco myrre
posuerūt costū amaꝝ. Aliqꝫ ꝓ eo crocū addiderunt. Nicol. ꝙ
refert q̄sdā po: ib⁹ adunasse fenugrecū: nigellā: zedoariaꝫ:
diptamū: camedreos: pigamaꝫ: ⁊ adhuc alij gūmi hedere ⁊
calcātū vstū. Que porem cēiter grecoꝝ ⁊ arabum rōnabilr
obmiscerūt dicētes ipsaꝫ passionib⁹ frigidis mirabilr ɔfe
re aut vētositati ⁊ corrosioni vētris ⁊ intestinoꝝ: sepis ⁊ sple
nis: doloribus cpis ꝑcordioꝝ stomachi: pūcturis reptiliuꝫ vt
scorpionū ⁊ araneaꝝ ⁊ potib⁹ venenosis ⁊ maxime fridis.
¶ Morsus aūt carnis ē dētib⁹ ipsius apphēsio: quib⁹ ple⸗
rūqꝫ sol'o iducit̄ ɔ̄rnui deterior exīs. Interdū aūt minime
veꝝ is interficit hūiditate tñ saliuali. Est autēꝫ canis rabi⸗
dus aīal cunctis vir reddit insidiatiuū: cū prius eēt fami⸗
liarib⁹ domesticū ēnelsqꝫ obnoxiū custodie aut venationi
deditū. Rabescitqꝫ aut ex cibis ⁊ potib⁹ corruptis aut ca⸗
dauerib⁹ ⁊ aquis putridis: ita vt hūores ipsi⁹ in mellaꝫ cō
uertant̄ adustā: vel ex aere. Qḋ fm. A. ⁊ viaticū maxie cō⸗
tingit autūno ⁊ vere. Calor nāqꝫ estatꝫ hūores adurit: frig⁹
ꝓ vehemēs eos ad nigredinē declinare facit. Alij tñ scri⸗
bunt id in dieb⁹ canicularib⁹ maxie ɔtingere: hyeme vō q̄
paꝝ q̄ satis pñt ɔcidē cū finis vni⁹ tpis alteri⁹ simile exo:
dio: asoꝫ. pª. Rabidi aūt sūt canes non solū: sed ⁊ lupi: vul⸗
pes: symie: mustele ⁊ q̄nqꝫ muli. Cui⁹ qdē rabiei signa ⁊ di
screctiōis inesse vel opposito auctores notant q̄plima. silr ⁊
morsi. qñ.n. procedit̄ tpe fictiones appent terribiles ⁊ mi⸗
rāde: ceu pauor aq̄ lꝫ eaꝫ appetāt vehemēter ⁊ vir ligda ⁊
formas vt specula repñtatiua: latrantqꝫ iterdum vt canes.

I mingũt & q̃nq; pinguedinez in q̃ res carnose mirabiles ac si eẽnt aĩalia ꝛ q̃si catuli appẽnt:ꝛ alia hꝫ ṽsuta ꝯtingũt sym thomata: vix q; vnq̃ȝ euadit qs qñ venerit in pauorem aq̃. Jam nanq; in corde veneni malitia est inserta. Juxta illud trãsfiguratiõis Ouidij. Nec trepidãrj auxiliaf ago: Uiros tñ duos recitat. A. ex hac euasisse disp: ne: nõ tñ a catie sue runt morsi rabido imediate: vez per hoiez ab illo morsuz.

Propter scdm ṽo sciẽdum ꝙ cõiter estimatur tyriacam diatesserõ morbibus hꝫ ꝯferre. q̃ȝ rẽ &. Nicol'. in ei⁹ expssit antidotarijs ãbob⁹. Qȯ forrassis euenit: vel q: gentianã ĩspexit his ꝯferẽtẽ ma gnifice aut ꝯfisus fuit i additiõe mediciaꝝ. q̃ȝ sup illustrio res pincit in hãc cõfectionẽ. vñ qd de hoc sentiendũ mani sestẽ appebit ꝯñr. Quidã ṽo posuerũt hanc ꝯferre morsis pꝓpetate: qȯ vanũ est dicẽ. tũc. n. in q̃libet eẽt medicia ppile tate ꝫ composita assignare: cui⁹ falsitas potest ex diis an teriori apparere: ataq; in posterũ ex dicendis.

K Propter tertiũ gdẽ pmit⁹ ṽtras aplaf q̃stĩ: ṽo ide hꝫ gr̃a subdaf an pri⁹ huic cõperãt solutiua: ꝛ tãdẽ cã q̃rũ. lã accñtiuz morsis ꝓbabilr his ꝯtingẽtib⁹ assignet. ❡ Propter igr̃ hꝫ pᵐ sciẽdũ ꝙ hꝫ tyriaca diatesserõ non ꝯfert morsis luuanĩeto de q̃ fit curã duz ꝛ ꝓprie qñ fuerit a cholico assũptarimo forrassis noce bit in ãpli⁹ cũ vehemẽter calida sit ꝛ sic. Et iõ sibi vt appa ruit illustriores medici hãc ṽtutẽ minime ipressere: verum alijs multis medicaminib⁹ ꝛ tyriace maiori. Si aũt cõfert aut pueris teneris ꝛ piguib⁹ calefaciẽdo ꝛ exsiccãdo vene nuz hꝫ ꝛ spũs cõfortãdo vel gẽtiane ꝓpetate: cũ ipsa nõ to talr̃ in hac corrũpaf medicia: neq; pdurãs est adeo cum sit vehemẽter calida ꝛ sic. vt ipsa maturatione ꝛ fermẽtatione ceu tyriace maiori ꝓpetas isurgat oĩa pmissa. vl' vrine puo catione ac vl'r supfluitatũ de ptib⁹ intrĩsecis ad extrorsũ eductiõe. vñ ꝛ cãtarides cũ vrine ꝓuocatiõe ꝛ sanguinis ꝑ vesice excoriationẽ eductiõe laudant pcipue. Magis ãt cõ fert qñ sup locum emplaf adeo ꝙ calã nõ paꝝ exsic ꝛ sicca īflãmatiua: vlceratiua ꝛ attractiua. nã vlceratio ꝛ attractio

L ad exteriora mox pcipil ita vt vẽtose loco applicẽt morso ꝛ deide acuta vlceratiua vt allium: cepe ꝛ synapi: eruca ꝛ q̃ taliũ. Quare Nicol'. ĩ antidotario maiori pcipue morsibus tyriaca Dia. vt ep̃lꝫ iponaf. ❡ Meⁿˢ ṽo p alias ħ ab oĩb⁹ laudata ẽ ea q̃ in . G. ꝯscripsit mõteo: ipsaq; cõposuit Asa ni⁹ vel⁹ q oẽs mediᵘᵃˡ vitupabat ꝑeã ita vt nllus moreref q hac. 4°. vteref dieb⁹. Cui⁹ qdẽ cõpõ. Rec. cineris cãcroꝝ fluuialiũ adusti in vase exposito ex ere rubeo per. 10. gẽria ne p. 5. thuris p. 1. cui⁹ dosis est coclear. j. magnũ: pulueriꝫe tur sup aquã ꝛ nõ bibaf ex ea min⁹ dracme tres mane sm A. ĩ ieiunio ꝛ sero. Aliq ṽo duas exhibẽt dracmas: nõnul li vnã tñ qñ pauor nõdũ appet aq̃. Astadion autẽ experi mẽtator sm Gal'. pcepit hãc medicinaz ꝯstrui qñ sol fuerit in leone ꝛ luna. 18. post ꝯiũctionẽ ptrãsiuit noctes. hꝫ tñ cõ fectio diuersificaf apud plũmos in nr̃o medicinaꝝ ꝛ pon dere. Sup locuꝫ aũt firmabat Gal'. hoc emplm. Rec. aceti

M list. j. opoponaci vncias tres. picis lib. j. aggregent ꝛ inde locus emplastretur morsus. ❡ Propter 2ᵐ istius sciendum ꝙ Auic. 8. pcipit in pri° curatiõis taliũ vẽtre cũ pilulis ꝛ me dicinis noiatj in capl'o meñe soluere icipe: cui⁹ ꝯ̃riũ vĩ scri bi 4° 6ⁱ. Et nõ opꝫ in dieb⁹ pmis vt pperes ad euãdũ: sed occupare i attrahẽdo ad exteriora. Naꝫ eũs q̃nq; adiuuat ad ħ vt venenũ penetret ad ꝓfundũ ꝓhibẽs attractionem ad exteriora. Qȯ. n. trahit humores ad iteriora cũ eis ẽt ve nenũ ꝯ̃hit. Cui obꝫ ꝙ in pri° pncipiãte nõ oꝫ fieri euõ sꝫ. A timẽdo attractionẽ veneni ad iteriora peramplius. Pñnᵐ nẽq; latitudinẽ hꝫ. q̃dã. n. ps ipsi⁹ magis attinet pri° certos alijs fini eius: nõnulla ṽo medio. ꝛ merito: qm anteq̃ȝ pra ua supuenãt accñtia. vñ paruũ pterijt tp̃s: aliqñ. n. 7. dies interdũ. 4°. q̃nq; 6. mẽses: iterdũ sm alios annus. Et dixe rũt aliq. Et nõ est credibũ aliqñ talia post septẽ ãnos appe re. Accepit igif Almãsor pro pri° ptẽ mediã pncipij aut qȯ attiet ei⁹ extreme. A. ṽo ptẽ pmã excluluit vt priᵐ initiãs. vñ subdit post attractionẽ ex loco. Qñ igif trahia qȯ tibi pos sibile est post duos dies aut tres: tunc occupare in euãdo qȯ forsitan iaꝫ penetrauit. ❡ Propter hui⁹ 3ᵐ sciẽᵐ ꝙ aliq dixerunt morsuꝫ terreri ab aqua ꝓpterea q: facta est com plexio ipsi⁹ maĩa eq̃lis cõplonalis. q. ita vt refugiat ꝯ̃ria ꝛ silia ꝯcupiscat. nã discrasie nãles appetũt silia: egritudina les ṽo ꝯ̃ria. in techni. 2. vñ. 4. 6ᵉ ingr̃. Ruffus. Non terrent ex aq̃ ꝛ diligũt volutari in terra: nisi qñ cõplones ipsoꝝ iaꝫ dilexerũt siccitatẽ: q̃re abhorrẽt ꝯ̃rium cõpl'onis ꝛ diligunt ꝯuenieẽs. Cõsequẽter ṽo subdẽs eũ detestaf. A. igens. Ad hunc sermonem nõ est declinatio. Declinatio nãq; ad illud qȯ cõuenit cõpl'oni ꝓpinq̃ est ex illis ad q̃ non currit. q. d. cõpl'o eq̃lis nõ itroducif ex ꝓpinq̃ vt hec non raro. Aut lꝫ sit aliq̃ hoꝝ ꝓpiqtas: nõ tñ tãta ꝙ iducta sit nãlitas ꝯcupi sẽdi q̃ silia. Et subicif: q: hi sitiũt vehemẽter ꝛ appetũt aq̃ȝ: lꝫ ea visa terreant q̃ȝmaxie. Et i. specul' ꝛ vl'r tersis spẽs re presentãtib⁹ eis timor icutif. Rursus marasmat⁹ cõpl'onẽ ꝓuuã hꝫ eq̃lẽ calidã ꝛ sic. ꝛ tñ fridã appetit aquã vehemẽ ter illi ꝯ̃riã. Rasis ṽo medic⁹ sophistice in ei⁹ ꝓb. sentit s̃ta ctũ euenire symboma ex subingressione aq̃ in poros stõchi angustiores: vñ spũs causaf phãtasiã iducẽs terribilẽ. Sꝫ id tũc nõ nisi⁹ forrassis deberet liquorib⁹ ꝯsurgere reliqs. ❡ Propter qȯ dĩm id magis contingere ex imaginatione corrupta. phãtasiãtur nãq; canes i liq̃dis ꝛ tersis ac ipsoꝝ viscera. Almãsor ꝛ Halyab. ꝛ iõ formidãt aquaꝫ ꝛ abhor rent: lꝫ egeãt ꝓp sitiꝫ illa. Qȯ apif: q: nocumẽtũ infixũ mẽ bris est pncipalibus ꝛ maxie cerebro: theorice. 8. Sp̃s. n. aĩalis cũ reliqs ꝯuersus ad uãm melle: de cui⁹ rõne timor existit: vñ 5° de accñti. Nõ est mirũ si tristitiã ꝛ timorẽ mor tisq; suspectionem melici patiãtur: cum mella fundamento diñetur aie rõnalis. Nihil. n. videm⁹ extrinsec⁹ occurrẽs tm̃ timoreꝫ vt tenebras inferre. Naꝫ Ruffus inquit hanc pas sionẽ quãdam melle spẽm fore. theo. 8. hic siqdem spũs ita corrupt⁹ cogit qȯ non est imaginari ꝛ tandem sentiri visu aut auditu vl' sensu reliquo. vnde colliꝫ 3°. Propter egritu dinẽ aliquã fixã timorẽ vel tristitiã: vapor qs dissoluif ce rebrũ ascẽdẽs in quẽ forma iprimif cogitatis: in cui⁹ quidẽ ascensu spũs ꝯcitaf aĩalis: ita vt visq; ad ṽtutẽ ꝑueniat ima ginatiuã: q̃ mediãte sensus mouef cõis: ħ ãt mouet pticula rem talr̃ vt resentiaf extra. Populus tñ credit ꝙ hꝫ sensa tio ab angelis vel a demonib⁹ imitaf. Cũ. n. visus spũ fret⁹ hui⁹ corruptor: ac occurrẽs liq̃dis ꝛ tersis imaginẽ repñtã tib⁹ canis silitudinez: in cuius ṽtute agit facit videre. Et q: melicus hui⁹ pauor: ꝛ hinc timorẽ icutit vehemẽtẽ: q̃re me dici liqdũ qȯ trepidari assumũt iubẽt occultari ꝑ cãnellũq; suggi. Recolo nãq; cũ furore q̃dã in ꝯualescẽtia turborer mihi ex corruptione imaginationis accidisse vt omne visuꝫ mia videref mei nup defuncta. Silr̃ cuꝫ oĩu in ignẽ ꝯflas sem erectis oculis apparuit fumus subniger aitus qui per motũ circularẽ a superius incipiẽs euanuit in deorsuꝫ. hoc siquidem ꝓportionale tangif metheoroꝝ. 3. cuidã vt anti feroni eri: tibi sꝫ Alexã. accidisse debilr̃ ꝛ nõ acute videntis tãq̃ȝ semp inuẽri idolũ ipsi⁹ ex opposito añcedere. ❡ For me ṽo i pinguedinib⁹ in vrinale decisa repñtanf: q: oĩs eli citur effect⁹ fortitudine agẽtis ꝛ mãe aptitudine qȯ ħ ꝯci dit cũ id venenũ calidũ sit ꝛ siccũ vehemẽter acutum sibiq; assimilatũ. Oẽ nãq; qȯ deducif ab aliq̃: ei⁹ notã obtinet a quo ꝓducif. Naꝫ orta pncipijs contestanf. In techni. mã ẽt in qua repñtaf effect⁹ est subtilis humida de facili passibi lis apud Ga. ꝑp qȯ effect⁹ formis vtriq; canũ ꝯsimilia⁹ po terit in vrinali cãri: quo quassato dissol'o accidit vt nihil ap pareat residere. Jd aũt ꝑsuadet ṽtus seminis iformatiua ꝛ vrine dispõ in phiala vt denotant granula magis superius vrine inferius vel in medio entis reumate partes differen ter percuti. similr̃ hypostasis circulusq; cum alijs cõrentis.

Propter quartũ

A

Propter quartū vo ad pᵐ odm. R.log sm alioꝝ opionē. Modus nāq ipsius est cuꝫ aliqd non affirmet scribere dic ferꝭ: ceu qdam ipsius indicāt: ꝑpter ꝓnostica Hippocratis attributa ꝓnosticis. ¶ Ad aliud odm q ptibus tyriace Dia. non inest nisi vni fere. vꝫ. gētiane vt ꝯferat morsui: ꝑp qd si alr prosit nō ab alijs ipsius cōponētib⁹: sꝫ ab isto sit tm: cui⁹ qdē iam datus modus. ¶ Ad aliud odꝫ q in qb⁹ ipsa ꝑstat auxilia in alijs fortassis mime. hec et ꝑfectiori dicta sunt mō ꝛ ꝑlurís alioꝝ medicaminū ꝯsurgere. Quare nō huic multum ascribēda talia. ¶ Ad aliud qd odm oppuit. Nā cōcessum est huius tyriacā exterius appositā morsis cōferre ꝑcipue. ¶ Ad ea et q alteri⁹ ptis qd odm visum: qm gratiosissimi medicoꝝ ꝯsiderantes nullū aut q̃ꝫparuū iuuamentū istius medicamis fore morsis id explicarunt minime. ¶ Ad aliō odm: q si qd ꝯferat cōplone ꝛ q̃lr monstratū: ꝛ nō proprietate cum ipsa careat nisi ea sit que gentiane mirifice in hac punctura laudate.

B

¶ Differentia. CLXXX.

Quod in scabie nō cōpetat flomia ostendit. R. eā mime ꝑcipiēte 4°7° quē non est insufficientē poneret cū ceteris ꝑticularioꝛ extiterit. ¶ Adhuc flomia est euo q debet humorib⁹ eq̃liter abūdantibus: cū sit euo multitudinē humoꝝ educēs 4° ꝑ. sed in scabie hu. nō abundat eq̃liter: ꝛ imo humoꝛ adustus aut salsum fla magis. ¶ Rursum vnūcūq3 repit nā inde agere per conuenientia loca. afor. p⁹ cū medicus sit imitatoꝛ nature: sed ea per cutim reperit ducere que vna euonē extat laudabiliter creticāriū vt sudoꝛ ostdit. ¶ Galin. qn san. fuerit bon⁹ paucus ꝛ hu. multi mali flomia bonū raplet ꝛ malū relinquet: ꝑ 4°. huius aūt euenit in scabie cum extet spēs lepre. ¶ Eti. eadē rōne q coitus ꝓhibet ꝑ eo q mouet mām ad exteriora ꝛ excitat vaporē putridū calidū adueniētē ad ptē superficiei cutis in qua putrescit. 4°. 7. ita ꝛ flomia: qꝛ motū in humoribus causat ex eis vapores eleuando ꝛ fumos. Quare 4° ꝑ. Minutio ē turbās donec qescat: ꝛ iō flomaꝫ intercidit somn⁹. Itaq3 i scabie nō cōpetit flobotbomia.

C

In oppositum breuiarij 5°. Euēt⁹ scabiei fit ex sanguie grosso q putrefit. Quapropter fit iceptio curationis ei⁹ cū flomia. At Theodor⁹ ꝑscianus: flomo ꝑus sub gemina detractiōe subueniendūꝫ est ꝛ vētris purgatio frequenter. ¶ Rursus in lepra cōiter flomia ꝑcipit. 177. Dictū aūt scabiem lepre spēm existere. ¶ Adhuc aūt. 11. de ige. Optimū est venā icidere nō solūꝫ in synochis fe. sꝫ ꝛ in alijs oib⁹ q in humoꝝ putredine. In his aūt timoꝛ pōt gra fe. aduenire. Jōq3 4° p⁹. Cōsiliū meū in flomia vt dimittat quātū pōt. Sꝫ i scabie vt ad multuꝫ nō est fe. suspitiōis illatiua ꝑiculi. expedit igit i scabie flo⁹.

D

Propter primū qdē sciēdū q scabies est corporis vlis supficiei defedatio cū pruritiua pūctura ꝛ vlceratione modica: ꝑp ea nāq3 iter passiones annumerat cōcretū fere totā corpis supficiē cōtineanquo a plurimis dit subcutaneis passionū. vlcerat autēꝫ nō ꝓfundius cū acredine qdā ꝛ pūctura ꝑp nitrositatēꝫ seu bauracitatē humoris acq̃sitā. Di autē cuti supficialis fedi tas: eo q nō sub egritudine cōi verū in his q de decoratiōe tractat. ¶ Ea ꝑp nosce q scabies 2ᵉ pōt se habere. Vel qa interdū totius cēntialr ipedit actus. Et ista egritudinis sapit nām: cū id rō existat morbi. Aut nō ledit oēs opōnes: sꝫ vnius solū: puta eā q cutis: ꝛ ex q tn lesio nō ꝯsurgit in totuꝫ. Et sic dedecoratio quātū ad corpus extat reliquū: ꝛ morbus tn quo ad cutiꝫ: ceu solo ipaeris q̃ꝫparua digiti ꝛ si actū ei⁹ nō ipediat ptis tn in q est ita vt virtutes illius actib⁹ ipediātur ꝓprijs morbus est nō digiti: sꝫ ptis solū in qua cadit. at qꝛ rarius scabies actus ipedit corporis vniuersiliō nō sub egritudine: veꝫ sub dedecoratiōe locatur cōius. Existit aūt scabiei ceu pluriuꝫ alioꝝ triplex egritudinū cā. Primitiua velut cibi ꝛ potus salsi acres ꝛ amari: ꝑuatio balneatiōis ꝛ mutationis pānoꝝ: ꝛ exercitij ꝛ fricationis. Añs ceu hu. peccantes in sanguine maxime. ꝯiuncta sicut qs humoꝛ corruptus ad cutē deiatus. ¶ Propter qd scie⁹ q mā q in cutem ꝓpellit aut est icorrupta nālis vel est corrupta putrescens.

E

Et siqdem ꝑus aut est fumosa terrestris: sm tn amplius ꝛ minus grossa: ꝛ ex q pili gnant ꝛ vngues. dīia. 54. vel humida vaporosa: qd 3ᵉ euenit. nā aut est subtilis: ꝛ sic i vapores isensibilr foras demādat trāspiratione noīa occulta. vnde ꝓbl. 5°. Sēper corpus nr̄m ꝓpriū quēdā tepidū vaporem emittit a se aerē calefacientē ꝓpinquū: vel grossa q sub cute remanēs affecta calido corpis ac extrisece: demonis vīrte in pediculos ꝯuertit. Aut media q i sudores emittit cē. si vo extiterit corrupta virulēta: vel est subtilis ꝛ tunc ex ea ꝓueniunt furfures ꝛ pruritus: in min⁹ tn ꝛ magis diuersificata aut grossa: ꝛ ita scabies: aut alterutra: ꝛ sic alopiciari petigines ꝛ serpigines. ¶ Et nosce q scabies crisis extat interdū q̃rūdā egritudinū ꝛ ꝓprie chronicaꝝ. Et est egritudo ꝯtagiosa. quid aūt sit flo⁹. dīia ostēsum est. 164. cū alijs.

F

Propter secūduꝫ qdē sciēdū q aliq obmiserūt flomiā in scabie adherētes: vt ꝑmissuꝫ est. R. ꝛ qm flomia cū sit vlis euo hu. debet quātitate peccātib⁹: nō aūt ꝯtristantib⁹ iq̃ies q scabiei gnatiui. Et qꝛ mā ipsius vꝫ extra venas existere: quorum quidem defectus 3° ꝛ 4° propositorum ostendetur.

Propter vo 3ᵐ sciēdū q in scabie competit flomia: ceu oēs exꝑmūt vel patiunt sꝫ odio: ꝛ ōmō olle nō obstēt idicatiōes a vtute ꝛ ab his q eā ꝯsequūt sumpte atq3 ex reb⁹ nō nālib⁹ iter vtutē itermedijs ꝛ dispōneꝫ. Qd mōstrat: qm aut mā ei⁹ itra venas existit vl cē. Siqdē pᵐ cū ampli⁹ h dnet san. expedit flomia. Ea. n. ipsius ꝓpria euo. Qd firmat: qm 4°. 7. Mā ex q gnatur scabies aut est mā sanguinea cui cōmiscet chola que forsitā est cōuersa in melā aut ꝯuersa est ꝑp eius in melāꝫ vel mā cui cōmiscetur fla salsuꝫ bauracbiū. vñ. 4. practice. scabies fit ex flate salsi cū sanguis melici admistiōe. Qn aūt san. peccat singulariter aut et alijs ꝑmistus hūorib⁹ cōpetit flomia. 8 appatēs de ige. Nō. n. sēꝑ qs flomat ꝛ si ꝑncipali⁹ ꝑp sanguis multitudinē: veꝫ et ꝑp malitiā ei⁹ vel vtrūq3. ꝑ 4°. Rursus prius opus sit vnāquāq3 cāꝝ efficientiū egritudinē abscindere in techni. 3. talis aūt san. pōt eē ādictus ꝛ si mediāte alio vt ea q ꝯiūcta. Est. n. his cā penitus añs. Ampli⁹ passioni vlioꝛi cura debet hui⁹ vt vnūqdq3 coaptet ꝓpotionali. Flobotbomia vo ꝛ scabies vt iductū tales extāt: ꝯuenit itaq3 i scabie hō flomia. Si vo hūores ipsaꝫ cāntes nō extiterint in venis veꝫ iā ad cutim ꝓpulsi: fuerit q3 multū a sanguine alieni: tūc nō cōpetit ex opposito iducti flomis. Rursus timeret ne mā corrupta traberet intra venas in qbus amplius putrefacta febrē posset cāre. Qd cauendū potissime cū ea fuerit egritudinis indiciū alicui⁹: imo potius trabēda est quātū pōt ad cutiꝫ ceu in apostib⁹ ꝑceptū est fieri creticis. Igit tūc flomādū ꝛ ad vnū opus est i scabie ꝛ pruritu magis pharmacia q̃ꝫ flomia: cuꝫ plm hu. ex qb⁹ cātur distātes facti sint a sanguine: q̃lis est illa: q sanguis dꝫ mūdificatiua eē ab isectionib⁹ supfluitatuꝫ alioꝝ mundando.

H

Propter quartuꝫ vo. ad pᵐ odm q. R. non negat flom: ānimo āplius eā fac audiri: cū dicat. Cura scabiei p⁹ ꝛ melioꝛ ꝛ cū q ē sufficiētia est euo cū eo qd educit humorē adustū acutuꝫ ꝛ salsuꝫ fla. Euo vo potius debet sanguini morie qn dixit scabiē gnari ex mā sanguinea cholere vel flati permista salso. ¶ Ad aliud dꝫ sic oppnit q lꝫ ꝑn⁹ expetat flomia ꝑp hu. eq̃lr abūdātes debet vt iductū hu. et ꝯtristātib⁹ sōū mō extiterint itra venas cū sanguis abūdāria. neq3 qn debet humoꝛ extat cholic⁹ adustus oino aut salsus vel sanguini ꝑmistus. ¶ Ad aliō zōm q ille Hippocratis smo audiēdus ē qn expulsio sit cretica velox ꝛ violēta a nā q̃lis non est sca

I te neciorbec et tria nō solū opz attēdere: sz & que reducunt ad ipsa. Virt⁹ nāqz rerū corpus cōstituētiū pncipalior exi- stens: p eā nāqz fieri & vita cōsistit de ige. 9. 2ᶠ cōparat ad q̄ ipsius imediate vel cū medio. Prius qdem 3ᶠ aut tanq̄ ad subm in quo fundat: & id etiā triplex vel ppinquus: ceu mē- brū & spūs aut mediū sicut humor seu remoti⁹ vt elntum: vel q̄si ad cām efficiētē p modū istri: ad hāc eni cā reducit instrallo: & id dupli: aut icorporea velut cuz coeq̄litate cō- plexio: vel corporea vt spūs: hi eni vtutē deducūt ad actuz etiā cōseruant: aut ad finalē ceu est operatio. Est nāqz finis virtutis qua ois in actū ordinat tanq̄ i eius donū. Si vo virt⁹ attēdat quo ad illa que eius mediāte qualia sunt di- cta qdē annexa: que reb⁹ nālibus annecti complexione po tiūtur mediāte triplicia extūia: vel eniz hic sunt ppinqora ceu sexus & etas: aut remotiora vt cōsuetudo: de qb⁹ ēt vide tur adiūctio seu media sicut fama & color. ¶ Deinceps qz in egritudinē cū sit qd mediū duap circūstātia p relatlonē ad id per qd recepit eē habebit: puta cāme & ad illō qd ide cōsequitur velut accīo ceu corp⁹ cāe ac signi cōtētiuū mediū existit. ¶ Ambiēs vo uox 2ᶠ cōsideraf: vel in ordinatione sibi cōpariū eo intellectop sicut res quqz nō nāles relique motus. vz. & qes: cib⁹ & pot⁹: inanitio & repletio: somnus & vigilia: & aie passiōes dicte. Aut in se ampli⁹ cōsideratū: qd multis accidit modis: aut eni rōne ipis: & id vel q̄tuor vāūt vt veris: estatis: autūni & hyemis. Aut cōstōnis sicut canicu laris seu ipsi⁹ opposite vel hore prialis vt diei: aut prio ceu vnius vigiti q̄tuor eqnoctialiū horap: vel ex pte ort⁹ & oc- casus cōiūctiōis & sepatiōis adinuicē siderū aut vētorū: vel dispōne terrarū & situ seu fumositate illop. Hec aūt oia pri- mis. s. q̄tuor vtcūqz simplr disponunt naturis. Si g̃ oia cō currāt in adinuicē sm cal'z & siccū: vel quo alr mō cū egri- tudine dicent eidē pporonalia vel cōparia. Si vo oppᵗᵉ oino opposite aut saltus sm amplīora: q̄si opz actū faciē- ti pportionari vtcūqz. Et ideo subdit. Oz qbuscūqz nō p- pria sz aliqd hop fuerit: sicut q̄n egritudo fuerit frigida & hu. & cāsantiuz q̄plurima cal'a & sic. egritudo iproportio nalis cōsurget in medijs mediocriter aut sm ampli⁹ iudicā dū & minus. Id aūt explicari singulariter posset: sed breui tate cū aptiōe accite trāseat. ¶ Propter hui⁹ vo 2ᵐ scien- dū q periculositas & ei⁹ oppᵐ iteruenit ex pte virtutis cuz his q̄ ipsi⁹ aut morbi cū suis vel cure: hec nāqz morbop cu ratrix sine qua ociosa sūt oia q̄ aut erit fortis sufficiēter: aut oino debilis seu mediocris: qua siqdē robusta dispēsantur cūcta optime: ceu cū disariā debilis pessime: tūc eni silis vt pportionalis egritudo extat periculosa: cū sibi silia & diu- sa noceāt quecūqz. 1ᵃ p. Nō eni pōt cōsiderare effectiuā corpī applicatorū sufferre. Si vo media iudicādum ex semisse. ¶ Morbi qdē rōne silr & id vel pp ipsi⁹ spēm: ceu apople- xia & spasmus siccus. vel mor: sicut pp accītia cōtia. aut quātitate siue vehemētia magnitudie. s. & excellētia q̄lita- tiua: cū is ceu cōsum qd duop fere obtinēs sit medium ex- tremop ad eadē sm añs & cōcomitāns: vel posteri⁹ saltez nā in oib⁹ pōt cōparari: qd aūt egritudinez antecedit cā extat ipsi⁹ nō tñ nāi vep & tpei vt añs dicta & primatiua non ra- ro. Cōiūcta vo simulat fere tpe passioni: nō tñ adeo vt il- luminās illuminato. Qd ēt cōcomitaf egritudo. Subiectū ipsius 3ᶠ existit: puta mēbrū: spūs & hūor. qd siqdē egritu- dinē diuersificat & cāz cū id ledat sm q aptū fuerit suscipe. Subsequēs vo nā saltē: qd tpe simul incipit q̄nqz synthō- ma seu geminē existit. Qd nēpe aliq̄n seuissimum adeo vt nō liceat regimine morbi vel cāe vti. 12. de ige. Pluries aūt remissius pcurat morbi curatione: tollitur nāqz illo tanq̄ vmbra corpe: ita. n. sequit ipm. dīa. 153. ¶ Cura qz diuer- sificat aut rōne materiep seu auxiliop: vt sex nō nāliū rerū cū medicaminibus qbuscūqz aut ex pte modi. q si pus vel rōne cōficie aut oppositi ipsop ad subm in qd faciūt: naz ea in qb⁹ viget frigidū cōteri⁹ iducūt nocuᵐ: nō sic aūt illa vbi calida dīa. 61. Silr de sicco & hūido qeqd referent q̄q nō vel ob intēsiorē & remissiorē actū: ceu calm & siccū potēti⁹ imprimit & patit mime frido & hu. cū sit forti⁹ actiuoruz & magis resistēs passiuorū: ita vt hec vna: nō ēt vltra 2ᵐ ele- uant qdū: q̄to igit min⁹ simplici⁹ humidū q̄ qb⁹ dīa. 138. Modus siqdē attēdit exhibitionis in quātitate: q̄litate & mō vsus ad Glauconē. & 114. q̄ sunt regiminis forme cōtē ceu porcs cōcs materie dispōnū idifferētes. Ex his igit li- quido appulit q egritudo reddit piculosa vtutis ibecilli- tate dissilis seu iproportionalis: iuxt illō Cōmētatoris. Nō simplr dcm est in seniorib⁹ brāchos & coriças nō matura- ri: sz cū determinatiōe puta valde. Seniorib⁹. n. pp ibecilli- tatē virtutis oia piculosa existūt. Eodē autem mō pipleu- monia cōpar est seniorib⁹: cū ex humorib⁹ fiat fridis: & cuz ea moriunt ampli⁹ iunioribus qbus silat. Vñ pnosti. 2. Sa- niationibus q̄ ex pipleumonicis seniores moriunt magis: alijs vo saniationib⁹ iuniores pereūt ampli⁹. In vtute vo opposita sec⁹ accidet: cū media vo mediocriter. ¶ Si vo inueat egritudo rōne cārū pcedētiū: tunc semp piculosior ea quap cāe iproportionales illi existūt opposita: cū ob in- tēsiori & plima cā cōstringat. Quia. n. iproportionalitas cau- sap nō paucap opposita egritudini hāc nō potuit ne acci- deret cōpescere iudicat q̄uersura. Immēsus eni ignis ar- dēs in aq: iuxta qd legiferi delictū narrāt luciferi infinituz carētis ipellēte: nō aūt hūtis Ade. In sili vo accidit cū cāe plurima in eius gnōne cōcurrāt cōuenlētia: virtute qdē ac ēt ipsi⁹ ad eā habilitare. Si vo cuz h itēdat ad sbm cui egri- tudo inserit: tūc iz pus non sit ea piculosa: plena reddit pi- culosior: ita q pritis: ex plima & hūidispositis: vt ita min⁹ ex- tāt piculose: q̄z in oppositis: cū vero hicqz eadē pmaneat cāz sed q piculosior sit in preparatis id euenit pp angustiam & thoracis ibecillitatē ipotētē saniē expurgare digestā etiaz q̄nqz. Silr qdē & in solōne cōtinuitatis euenit in corpore re mollito hydrātē. i. hyderū patiēte h est in hydropisi & cā- cro il lepsāte: piculosi. n. reddunt rōne qb⁹ supueniūt sub- iectop & nō pp cāruz affinitatē: supuenientes. n. oppositis i- columiores existerēt. Eodē ēt mō egritudo cōsurgit piculo plena pp morē prauū accītiū q̄ supueniūt potissimeqz do- loris nō existis relatione alteri⁹ ad cām talis. vñ pno. 3. Iu niores hoium auriū dolore cuz febre acuta peunt hebdo- mada vna & adhuc celeri⁹ h morbo: seniores vo tardi⁹: sic eqdē pleuresis sinistre ptis & iuuenescētis dēterior opposi- tasi aūt amicitia & cōtrietates auxiliop itueant: tūc piculo- sior erit q̄ frigidis curat ea q̄ calis cum sint nāe inimica p- ampli⁹ ceu icēsiua imēsa discrasia frida q̄dā & hūida. Q̄tū siqdem ad vigorē actus materierū & ei⁹ oppoᵐ piculosior egritudo q̄ fcā ex efficaciori q̄litate vt cal'a & sicca: ceu fri- gida & hūida cōtria sicut repl'onis spasm⁹. Qui aūt de inani tiōe h deterior cū eius oppᵐ sit inefficax puta hūiditas cu raniuā. Verūn si ex tā grādi cā spasm⁹ hu. cōtingeret vt sic- cus eo forez deterior mēbrū mortificās disariā. Eti. Egri- tudo que diligēti curatiōe reqrit auxiliorū formā ceu ma- iorē q̄titatē vel itēsiorē q̄litatē ac alia denotata. dīa. 134. piculosior opposita: & ppie cū idicatiōes sibi occurrūt: vt visum. 8. & 9. de ige. ¶ Circa vo pdicta dubitare cōtingit: q̄n ppositū afo rismum verificat vtrūqz q ēt in specie seu cōpone. Cuius oppᵐ sentit Cōmētator ipm ad crasim cor- poris angustās. ¶ Dōm q ipse nō itellexit mime verifica- ri in specie: sed vt aiaz euigilaret legētis idicās egritudinē periculosaz nō fore solū cārū añtiū rōne: verū eorū q̄ mor- bū inseparabilr vel separabilr vt expositū cōsequunt sub- iectum: puta & cōplexionis: cū etiā cōpositio sequat cōpl'onez q̄si semp. dīa. 63. ¶ Propter 3ᵐ huius sciēduz q verificat quesitū in morbo cōpl'onali mō quocūqz vt visuz: cū i eo p- cipue appareāt pportiōalitas & dissilitudo ac vir in omni morbo: vt cōpositionali cōi sicut totū & cōpositioi depēdet cui plasma seu cōpositio a cōpl'one: & demuz vnitas ab eis-

Ca. 13. cir. pncipiū.

K

L

Do. 2. lib. 3. ca. 4. in pncipio.

M

Ca. 1. p⁹ pncipiū.

N

Li. 11 dif. 1. ca. 1. in medio.

2ᵒ afo. l. cō. 34. i me⁰.

L. c. 59.

O

P

L. c. 26.

Q

Cap. 9. in medio

Cap. 10. in fine.

A

dē cōis.dīa.63 que in apate copulant oia.dīa.95.ac in cā ꝛ accñte suo mō. Nullaꝫ igit canon aforisticus istātiā recipit sane ꝛ vt nunc exposit⁹. Cū Hip.in eo cū Ar.se ad causas trāstulerint ꝑcedētes:vt inde formaret demonstratio. Morbus ille periculosior qui a vehementiori cā ꝯsurgit: cū eē totū fortiat ab ea:hꝫ ꝟo vt declarū iproportionalis extat ꝛ nō filis passio. Palin. Morb⁹ seuior cui ꝑ cām gnationis ei⁹ēt oppositas nō potuit resisti eo cui ꝯtestabāt cāe sed talis est disproportionalis:nō aūt vt apparuit oppositus. Itaqꝫ morbus dissimilis piculosior proportionali. Hec aūt possent sigillatim descendēdo perampli⁹ declarari:sed breuitatis gratia:ꝛ quia intelligentibus scribitur omittatur.

Propter quartum ꝟo.ad pmū dōmꝫ nō cōparat ꝓportiōale ad dissimile:vt ga putauit:vez ad sile tñ:ꝫ put pōt cōtingere a cā iteriori occulta ꝛ forinseca manifesta:semper nāqꝫ vt ita prior ampli⁹ ocerrēs 2ᵃ. ¶ Ad aliud dōmꝫ nō oia sūt paria vt expetit:a vehemētiori eni cā ꝛ magis actiua ꝯtingit hic causon ꝙ̄ palyfiorꝫ:cū q̄litas amplius eleuata v̄tus vicinū vehemētius opet:ꝯ dīa ostēsum.138. Si eniꝫ equal'r secederent a nālitate ambo sec⁹ eēt:ꝛ q̄litates morbi forēt similr actiue cū ꝯ̄trarib⁹. Est eni morbus hic illo deterior a sua specie. Vñ Damas.in afor. Morbi calidi plus frigidis mortiferi sunt ꝑꝑ velocitatē ignei motus. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ id nō euenit ꝑꝑ ꝓportionalitatē cārū ꝑcedētium: verū ꝑꝑ accñtia seuiora:vt in pleuresi sinistra:aut virtutē ibecilliorez:sicut in podagra et leua cū mor⁹ angustia pluri. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ spasmus egritudo extat officialis.3°2ᵃ.fmo aūt is vt apparuit verificat in cōplōne:nō aūt in cōpōne. Dicit.5.prac.forte. Subdit filr. A. Cōfestim ꝑꝑ humiditatē cōplōnum suarū ꝛ humiditatē cibi corꝫ. Quis ēt exposuit liberant a spasmo ifantes velociter:qꝛ ipm mime icurrunt. ¶ Ad aliud ēt appet:qꝛ si circa humidū nāle vtrobiqꝫ accidit ꝯsumptio plus ꝯsumet de illo qō flegmatici ꝙ̄ cholerici cū sit maius minusqꝫ ꝑꝑ ipsi⁹ ꝯ̄tionez arescibilis:nō aūt facienda relatio humidi aquosi ceu flegmatici ad humidū cholerici opp^m cū antea fuerit canon ꝑsuppositus cōparatiuus. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ potius opp^m cōcludit ꝓpositio iuste deductum vt apparuit. Si eni resistētia ꝑacta venturā ꝓhiberet egritudinez esse ꝯferret. Impotēs aūt emollita cā reliqua occulta vehemētior iudicat:ita vt vlr ꝯ̄riū ꝑincipiēs vna cū morbo qō iproportiōale semꝑ egritudinē periculosiorē reddit:supponēs aūt ipericulosiorē:cū ordinet ad curā:ceu ꝯsimile supinciōēs ꝑniciosiorē:que egritudinis priora sunt ꝯ̄tria coaugēs in curatiōis ꝑtēsionē ꝛ piculuꝫ: qō ambiēs ofidit magne. vbi Cōmētator momordit Dioclē. ¶ Ad aliud ꝑ interēptionē magis:lꝫ eni sile ꝯiūgat fimilimō:tñ incitat ad furiā ꝑꝑ vehemētē habilitatez subiecti ꝛ causarū remissarū qbus pōt egritudo ꝯtingere:dispo nēt eniꝫ tale tāqꝫ qō mēsuratū corpoꝫ patiēdum de leui ꝛ modicū:vt 5° ꝓhī.appet. ¶ Ad reliquā etiam huius deductionis partem visum quid dicendum.

¶ Differentia. CLXXV.

Quod in causone cōpetat flōmia mōstrat. Cassio felice dicēte. In causonis initio ꝑmittērib⁹ viribus egrotū i brachio flōmia si tpe iuuenis fuerit. Vndecimo ꝙ̄ de ige. Optimū venā icidere nō solū in synochis febrib⁹:sed ꝛ in aliꝫ q̄ in putredine humoꝫ qñ demū ꝙ̄ etatis aut virtutis non ꝓhibuerint. Et Oribasi⁹:ꝙ putredie febriūt humoꝫ mox flōmādi:si actus fuerit fortis:ꝛ se causon febris est hꝫ. ¶ Adhuc 4° ꝑ°. Cura causonis est cura tertiane pure:qñ idigēt euōne ꝛ reliq̄:sed euatio debetur humorib⁹ peccātib⁹ in q̄̄ntitae.164. Huius autem est flōmia. Ipsa nanqꝫ est euatio vās multitudinem educens humoꝫ. ¶ Rursus.ars est nāe imitatrix ꝛ seq̄la: sed nā causonē terminat ꝑ fluxū sanguis nariū. vñ Hippo. 4° re.acu. Si sanguis ex narib⁹ fluxerit soluit passio ꝛ demum huic tali causoni nisi sanguis fluxerit ex naso. Quare 4° ꝑ°. Pūn ꝯsumit vomitu aut solone ventris vel sudore aut fluxu sanguis nariū. ¶ Palin. Afoꝫ. ꝑ°. In fortissimis febriū ꝑcipit flōmia:talis qdem causon cū ea vt dicit nomē sit febris intēsissima:dī eniꝫ a caumate:in ipsa eniꝫ vī rō febris seruari q̄ maxie. ¶ Eti.cū causon incēdiū ipotet:ifrigidatiōe idiget. Cura eniꝫ ꝑficit ꝯ̄riorꝫ ꝟo inducit flōmia terapēti.9°. Et firmat:qꝛ sola flōmia non solum sanguinis quantitatiuo debetur peccato:verum etiā q̄litatiuo. 4° ꝑ. Flobotbomia igitur competit in causone.

In oppositum qm cōius medici nō ꝑcipiunt in causone flōmari. ¶ Iridem. humoribus ꝯtristantibus debet purgatio ꝛ nō euatio. hꝫ ꝟo sunt chol'a:salsumqꝫ flegma:ex qb⁹ hec ponit passio ꝯsurgere. ¶ Palin. forti morbo fortis debet fm Gal'. medicina vt directe ꝯ̄rietas occurrat:sed flōmia non est fortis medicina. dīa.166. cū in ea penit⁹ nihil intercidat timoris:ꝫ vomitus aut solutio. Nō igit flōmia cōpetit in causone.

B

Propter primuz ꝟo sciēdū:ꝙ causon est feb. ꝯicēsiua ex chol'a vel flegmate salso causata:cuius mā in venis cordi vicinis est sita. Quo aūt sit icēsiua vel adurens nomē idicauit ipsius. Est ꝛ affligens ꝯtinue sine itermissione sensibili aliq̄ vniusqꝫ tenoris vsqꝫ ad crisim adeo vt in ea neqꝫ additio reperiat:neqꝫ diminutio:ꝙ si Almāsoris scribat.10. causonez vna die validiorem fieri:alioqꝫ minus validā:dōm ipm cōprehendere sub causone tertianā:ꝛ ēt ꝯtinuā cui⁹ id euenit grā. Quo āt ex cholere fiat vel flegmate salso: Hip. 4° asserit re.acu. cū ꝑ° 4°. cuius modus signatus ibidē. Nosce quoqꝫ sermonem Auer. diffusū fore satis in hac mā. Tertio eni coll'ꝫ. ingt ꝙ egritudines ꝓuenientes a chol'a eruginosa ꝛ prassina icurabiles extant cū digōnē nō suscipiant neqꝫ a calore ꝑmutent nālissimo formā specificā eius corrūpūt:vt venenū. Quarto ꝟo eius peior spērū causonis est illa q̄ a chol'a fit cineria vel prassina ꝛ illi⁹ paroxismus lōgus est:cuꝫ tñ ꝓprie ingo ipse causonē carere paroxismo. Et subdit ꝑꝑ inobedientiaꝫ humoris illius ad digōnē recipiēdā. Dicit ēt in 3° non esse possibile vt chol'a suscipiat aliquā digōnē:qꝛ nō est possibile rei que trāsiuit decoctiōis terminū ad ipꝫ redire:sicut nō est possibile vt assum ad elixuꝫ reuertat:qm qō coctum est nō potest incrudari. theorice. ꝑ. Et hic qdē sermo vt apparet Haly ab. cū in cap̄ sit ꝓlatus humoꝫ de chol'a verificatur nāli. Quarto ꝟo coll'ꝫ. Non pōt in corꝑe fieri febris de chol'a solū:qꝛ talis fe. de necessitate mortifera est:eo ꝙ cholera nō est apta recipe aliquā digōnē. Et ex h̄ vī ꝙ digōnez non possit ēt recipe pro habilitate māe virtuti ēt expulsiue. In 3° ꝟo ait tāqꝫ ꝯ̄rius fact⁹. Sūt febres q̄dā appropriate chol'e pure ꝛ alie cholere nō pure. Septio ꝙ̄ ex chol'a pura raro iuenit fe. fieri. ¶ Nosce siqdeꝫ ꝙ lꝫ ita loquat idistincte dēm fore dīa.30. ꝙ purū 2ᵉ dicunt qm nullā alteri⁹ hꝫ ꝑmistionē vt vinū dicat:ē purūꝫ:vel qō modicam vt ꝙ̄ pue admistū aque. ꝑ qdē mō nullus fm Hip. humor repitur est purus. ꝑmo.2. Nā chol'a qm fuerit pura sigt victoriā caliditatis vehemētie:ꝛ flegma purū frigiditatē:vterqꝫ enim humoꝫ hꝫ qñ fuerit purus simplex est grossior:cū flegma friditate igrossēt ꝯdēsante:chol'a ꝟo caliditate subtile in fumū resoluēte grossiori derelicto. Eti. coll'ꝫ.3. vult ga ꝙ causon fiat ex mā nō putrescibili:ꝛ ꝙ nō solū in locis digōnis scōe:verū ēt tertie:qō ab aliis satis dissonuꝫ:aut audit forcassis nescio q̄lr ꝑ id cōmistionē putride cū etbica. Causonis ꝙ̄ mā ꝯtinet in venis ciā stōchi aut in ꝑtibus epat ꝓpe ꝛ ad summum in mēbris nobilibus vicinis cordi. 4° ꝑ°. ¶ Adhuc circa hūc vī Hippo. ꝛ Gal'. aforismoꝫ dissentire 6°. Ingt eniꝫ Hip. Quibuscumqꝫ in causone tremores fiunt alienatio soluit:que siqdē afor. nō putat Gal'. ipsius fore:qꝛ cū mā causonis se a venis ꝛ arterijs trāsmutare in neruos

C D E F G H

I

causon soluat: nō tñ est mos Hip. dicere morbū solui super uenīēte vehemētiori. Soluto eniz causone supuenit mentis pmistio nō minus pīculosa cū firsen incurrat. Unde Hip. vo ɔsentit 2° 3° ita. Hip. qdē iā dixit cui accidit in febre causonide tremor tūc sensus pmistio resoluit eā ab ipso. Gal. vo nō ɔcedit hūc afoꝛ. verūtñ nō eē ex eis que modū non hñt. Quarto vo ꝑ° exponit cū approbatiōe ita. Et est sile, vt sit qñ cerebꝛū calesit valde ꝛ calesiūt nerui: ꝛ est simile vt sit causon ꝛ fit pmistio mētis ꝛ resoluat ab eo p tremorem pp expulsionē materierū ad neruos. ℂ Ex his quoqꝫ smonibus ꝛ que Gal. 4°. veritas: vt inuit. A. poterit idagari. Nō mentis pmistio pōt a firsen: vt vult Gal. ɔsurgere. ꝛ ita falsatur afoꝛ. aut a fumis ꝛ vapoꝛib⁹ horridis in cerebrū elatis pp motū materie superioꝛa petētis: ceu euenit qñ crisis vomitu perficitur aut sanguinis nariū fluxu: sicqꝫ is potest verificari. Quid autem sit flobothomia ꝛ qualiter competat differentia visum. 164.

Co. 11. in fine.

Tra 2. ca. 41. aū me dium.

Propter scdm vo sciendū: qꝫ circa id quesituz ex sermonibus medicoꝝ videt ambiguitas relinq. Plures eniz simplr̄ ꝑcipiūt pharmacari secessu sudore ꝛ vomitu. Quoꝝ Democrit⁹ ꝛ Oribasius flōmiā vel̄ oisariā tacēdo. A. vo vz eā qñqꝫ sub dubitatione ɔcedere inquiens. Non flōmet: fortassis nāqꝫ iflāmabit eos: ꝛ fortassis iuuabit eos si fuerit illic turbiditas ꝛ rubedo. i. vrina grossa in subā ꝛ colore rubea vel ēt facies ꝛ corpus hui⁹. vñ coll'z 7°. In hac febre ɔueniēs est purgatio cū medicina attractiua in ei⁹ pn° ꝛ minuere ex sanguine si ei⁹ apparent signa: qdā vo dixerūt qꝫ per se nō cōpetit flobothomia: per accñs tñ ɔuenit: vt qñ mā fuerit furiosa: qꝫ eqdem sanuz eūs nō extat: qꝛ cū causon vt dictū sit ex mā cholerica ea pharmaco habet educi non flobothomia.

K

4° ꝑ° tra. 2. c. 41. vo suo, finē.

Co. 12. in pncipio.

Propter tertiū vo sciēdū: qꝫ regulr̄ ꝛ frequētissime in causone quocūqꝫ nō cōpetit flōmia: p accñs vo ɔuenit qñqꝫ vt qñ mā fuerit furiosa sanguini cōmista. Et oino fere oēs ipsam tacuere: qꝫ ōndit: qꝛ flōmia ē eūs vlla multitudinez eūans: in causone vo id nō existit: qñ vnus ꝑualet humoꝝ in ipso: ceu cholā vel salsū flegma: nō aūt sil' oēs cū in ea nō sit plectoria que humoꝛib⁹ inest peccātib⁹ qꝫtitate: veꝝ cacochimia qlitate cui debet pharmacia: ceu priori flōmia. ℂ Eti. in causone cōpetit vt in alia egritudie q̄ hūorem peccātē eūat eductiōe cū eū ꝛ nō aliū fm Gal. opus sit educere: ꝺ aūt pficit pharmaco: cholerā eniz eūat aut flegma salsum hꝫ egritudinūz cāsatiuas: nō aūt flōmia q̄ peccato adhibenda quantitatiuo. ℂ Rursus in causone nō cōpetit qꝫ ipm in furiā magis icitat: sed opꝫ talis qdē est flōmia cuz sanguis qꝫ est obstaculū cholē ꝛ frenū educat. Bulliēs eniz cholā ꝛ furiosa reddita in locū nobiliorē trāslata vel apat aut calorē extinguit innatū: ceu q̄ maior flāma minorē. vñ in ipsa qdā iaz morte sunt repentina ꝺpditi. Et iō 4ª primi. Sūmo tibi ope caue ne ad vnā duarū rerū egrū pducas: vt humoꝝ cholicorum ebullitionē ꝛ frigidoꝝ incrudationē. Itaqꝫ regulariter nō cōpetit in causone flōmia. Fortassis aūt rarissime conuenit vt qñ causon cū quadam fuerit sanguinis factus abūdantia: ceu forsitan quādo ei⁹ pnᵐ fuerit ex sanguie corruptiōe quando eniz sanguis fm Gal. diia. 89. corrūpit ei⁹ subtile conuertit in cholerā: grossius in meliam. In hꝫ aūt trāsitu vt circa pncipium quādo modicū fuerit sanguis trāsmutatus flōmia potest cōpetere: cum ipsa etiā ꝛ si ɔsequēter humorib⁹ debeatur peccātib⁹ qualitate. In causone igit cōpetit flobothomia quādoqꝫ: qꝫ innuit cum Auer. A.

L

2ª afo. cō. 8. in me. ꝛ li. ꝺ drate pbar. ca. 2 in fine.

Ca. 10. pª pncipiū.

M

Propter quartū vo. ad pnū cū 2° dōm qꝫ id veꝝ allā supposita sanguis abūdantia: qꝫ firmat: qꝛ in putredie humoꝛis nō aūt humoꝝ ingt Gal. cū Oribasio ita vt aliqualr̄ sanguis ēt peccet. ℂ Aut dōm qꝫ hic fuit audacior in flōmādo ꝛ vlr̄ grecus arabe. diia. 167. ℂ Ad aliud dōm qꝫ cūdo sumit non solū p eūente qꝫtitatiua: imo ēt qlitatiua. diia 164. ℂ Ad aliud dōꝫ qꝫ rari⁹ est qꝫ causon terminetur in statu sanguis nariū fluxu. Et iō ab. A. vltia ponit creticatio hui⁹. ℂ Uel dōm qꝫ lꝫ nā in fine per fluxū sanguis educat nariū cuz sanguis sit i statu humoꝛib⁹ cholicis replet⁹ pp elationē ipsorū ad supioꝛa: nō tñ tollit in pn°. vñ Gal. 4° re. acu. In acuta fe. ad caput fert feruens sanguis. Qñ igit residet in venis nā effundit hūc cū adunatis vapoꝛib⁹ ꝛ paratius relinquat. ℂ Ad aliō dōm qꝫ hui⁹ fe. fortissime sūt vt q̄ de sanguie. Fortissimū eniz eē si pus dicat qlitatez: pōt ēt qꝫtitatez denotare: iuxta illō afoꝛ. ꝑ°. qꝫ fe. dā magna ꝛ pua cū ppꝛi⁹ intēsa hēat dici vel remissa. ℂ Ad aliō dōm: qꝫ flōmia ifrigidat qñ sanguis peccās eūatur: qñ āt cholā delingt ꝛ euacuet ipse: poti⁹ vt dñuz cū ei⁹ frenū educat iflāmat. ℂ Ad ɔfirmationē dōm: qꝫ illud est iproprie: ant qꝫ id ɔuenit cum humores cōputreāt vniuersi. ℂ Ad ea ēt q̄ ptis oppo'' apparet cū ppꝛiissime ꝛ regulr̄ causoni cōpetat colagogum ꝛ flegmagogū fm qꝫ fuerit cholic⁹ vel flaticus: ꝛ tūc vo flobothomia ꝛ in casu. Experit eniz interdū pp corruptionez hu. ꝛ iflāmationē. Uñ Democrit⁹ ꝛ Oribasi⁹: nō solum repleti sanguie flōmia egēt: verū ēt qb⁹ reumatice passiōes ꝛ inflāmationes q̄dā in corpe absqꝫ plenitudie oriunt: vt per cussis aut aliquo lesis extrisecus nō: vel itrisec⁹ fuerit sanguis ɔstrictiōe cholicus aut dolor vehemētior extet. Nam qsqꝫ flōmiat: aut pp sanguis multitudinē: aut ei⁹ malitiam: aut vtrūqꝫ. ꝑ 4°. ℂ Ad aliud dōm: qꝫ posset impediri: qꝛ lꝫ flōmia nō sit fortis medicina rōne pīculi emergētis in actu ipsi⁹: vt pharmacia: ꝫ cū possit aptius illa cōpesci: est tñ fortius ac fortioris rōne illius qꝫ educit ea sanguinis. v3. qui proprius est nature ac familiaris: non autem adeo ceteri. differentia. 166.

N

Cō. 10. in pncipio.

Cō. afoꝛ. 14. aū me dium.

O

Cap. 10. in pncip.

ℂ Differentia. CLXXVI.

Quod apostemati nō cōperat repercussio mōstrat: qm̄ ipm aut fit priā congestionis ex residuo supflui nutrimēti partis: aut p modū reumatis quo viuū mēbroꝝ fortiū expellit suā superfluitatē ad debili⁹ diia. 95. Sꝫ neutri taliuz cōpetit repcussio. Nō qdē ꝑ cū sit expulsio supflui ptis illius qꝫ alicubi negt expellere nā ipsi⁹: veꝝ eā opꝫ potius pmutare trahēdo ad ex̄ qꝫ apocrusticis ꝺ est repcussiuis ad intra repellere. Nec 2°. qm̄ illa est mēbroꝝ expulsio pncipaliuz ptiuz: cū iterioꝛa sint exterioꝛib⁹ nobiliores ꝛ principaliores velut supiores in politia re'' iferioꝛū. ℂ Adhuc for' febrium ꝛ apatū sunt siles. febriū ꝑ. In febrib⁹ vo nō fit repcussio: sed euaporatio ꝛ ad exterioꝛa ductio. ℂ Amp. qꝫ poros mēbri coangustat ꝛ mām in eos iplicādo ꝛ iuiscādo ɔdēsat nō cōpetit in apatib⁹ talis āt est repcussiōis act⁹ cū a frido pcedat ꝛ sicco stiptico. ℂ Palin. afoꝛ. 6°. herisipilā extrinsecus factā itus ɔuerti nō bonū: itrisec⁹ vo ex̄ bonū: qꝫ in qlꝫ apate vlſat Cōmētatoꝛ. Repcussiua vo herisipilā seu apa ꝺ exterioꝛibus ad iterioꝛa cōuertūt. ℂ Rursus qꝫ violētat actione nām non cōpetit: cuz ꝑceptū sit medicū nām imitari. Id autez operatur repercussio vt eius denotat rō. Itaqꝫ apati nō cōpetit repcussio que in eius administret pn°.

P

Cap. 6. in tra fine.

Afo. 25.

Q

Cuius oppositum sentiūt vniuersi ꝑcipictes in pn° apocrustica simplr̄ eē apponēda. vñ. 13. de ige. Cōe id oiuz flegmonū qꝫ om̄uz solis repcussiuis vtēs quis auxilius fꝫ pnᵐ nō peccabit. In aug'° vo repcussiuis admiscēda sūt resolutiua: tūc in statu ambo sunt equanda ꝛ ppoꝛe in eius pn°. In declinatiōe vo solū est vtendū resolutiuis mollificatiuis. ℂ Qꝫ pbat: qꝛ qꝫ pbibet magnificationē apatis ꝛ ne ipsius malitia spargat in gtē ɔfert in curatione ipsius: ꝫ hꝫ vo est repcussio: ppter qꝫ apostemata sunt repercutienda in initio.

Co. 10. in tra finē.

Propter primuz vo sciēdū qꝫ qd sit apa que ipsi⁹ cāe ꝛ modus gnōis illius oñsūz diia. 95. Est āt repcussio act⁹ medicinal⁹ ꝓhi-

A

tas ē pp̄ frigiditatē suā vt frigus i mēbrū faciat puenire ⁊ in-spisset ea ⁊ ꝯstringant pori eius ⁊ frāgat caliditas ipsi⁹ attra-ctiua: ⁊ cōgelet qd ad ipm currit ⁊ inspisset id ne ad mem-brū currat: qd ꝓhibeat ipsuz a receptiōe ipsi⁹: sicut ꝑ solatrū in apatibus. 2ª ꝑ. Ad vltimum repercussio est māam frigidi-tate ⁊ stipticitate in facie loci a quo secedit impellere.

Cap. 4. pᵒ medium.

Propter scḋm quidē sciēdum aliquos sensisse ꝙ in apatibus calidis debet re-percussio nō āt in fridis imaginantib⁹ māas ꝓpelli posse ac ifridatiōe calidas: nō āt fridas cū sint hebetes: quoꝝ defect⁹ in pte 3ª appebit dōoꝝ pampli⁹. Nā apata frida vt sciatica indigēt repcussiōe: lz nō tanta neqꝫ cū talib⁹ vt calida. 14. de inge. Precipit enīz vndimijs apponi spōgiam nouā ifusaz aq̄ ⁊ aceto modico ⁊ medicamē de memirbe q̄ sunt frigida repellētia. Et in 2ª ad Glau. Mox spōgiā nouā ifusam pu-sca suppones ⁊ sanabis: qd est acetū aq̄ mistū: vel ꝑm q̄sdaz vinacie lauatura qd marellū nolat. Et si forti corpe vel car-ne erit atqꝫ dura cute lo q patit lꝫ pusca acrior esse dꝫ. vñ ꝑ 4ª. Opz vt frida stiptica ꝯstrictiua repcussiua frigide cōple-xiōis pure existant si apata fuerint acuta: ꝙ si frida opz vt alicui sint mista in q̄ virt⁹ existat calida cū retētiōe sic sgnāth ⁊ blacte bizātie. Et demū 4ª 3ª. medicamēta subdūt Gal.

Ca. 4 circa paci.

Ca. 10. circa mediū

C. 5. 35. pᵒ pncipiū.

B

Tra 2. ca. 3. c. pn.

Propter tertium ꝯo ꝑmitus q̄dā ꝑmittant ex qb⁹ ꝯitas venet: cōmū-qꝫ ꝯitas subcludat. ℭ Propter hꝯ pᵐ sciēdū ꝙ apatū q̄dā sunt a cā ꝑmitiua vt casus ⁊ pcussio: alia ꝯo ab ante sic re-pletio ex q̄tuor hu. cū aq̄litate ⁊ vētositate q̄ tādē in eāz ꝑ-uenit ꝯsuetā. ꝯla. 115. Sūt ēt in pn⁹ q̄ncqꝫiter dū ꝯo in alijs tēpoꝝ: ut q̄dā ipsoꝝ itrīseca vt freneses: pleureses: apa epa-tis: renū ⁊ talia: ⁊ alia extrīseca. Existunt ⁊ alia ꝑ se calida vt māsic sanguinea ⁊ cholica: nōnulla per accñs nō: velut pu-trefactione: vt sciatica vel medica. Mā enīqꝫ hoꝝ lꝫ ꝑ se sunt fride: q̄n tñ putresūt calescūt ⁊ egritudines dicunt calide. ꝑ 2ª. ⁊ 3ª 10ª. quedā ꝯo ⁊ mā ⁊ iflāmatiōe vel putrefactiōe sūt ea. sic bubonica ⁊ sanguinea atqꝫ cholica putrescētia. Coꝝ etiā mā est itime apta q̄ncqꝫ sūt ⁊ q̄dā vulneꝝ fortium ꝑuo-rū. Adhuc aliq̄ sūt vlia: fere totū corp⁹ cōtinentia vt vario-le: morbilli ⁊ alia hothoꝝ plurificata ⁊ hydropisis: alia ꝑū determinate. Quedā ēt sūt mēbroꝝ molliū: vt cerebri: alia duroꝝ: vt ossiū ⁊ dētiuz: nōnulla ꝯo medioꝝ. vt q̄ musculo-rū ⁊ calliū. Sūt q̄dā in locis ordinatꝫ ad susceptionē māerū mēbroꝝ ꝑncipaliū: vt q̄ fiūt in faucib⁹: subascellis ⁊ ingui-nib⁹: q̄dā sūt cretica q̄ plim in ꝑdictis eueniūt locis ⁊ in ar-ticulis: nōnulla ex mā venenosa: vt modi antraci ⁊ pustu-larū: de qb⁹ ꝑmo in occultꝫ hip. cuz his ⁊ corp⁹ aut plecto-ricū aut cacochimicū: vel nō existit. ℭ Propter h⁹ 2ᵐ dicat itaqꝫ ōniū ꝙ apata: qd eni plim euenit nō pap: ita ꝑmitiuam egēt repcussiōe: ꝙ aūt nō idigeāt q̄n ꝑ accñs euenit magis. vñ ꝑ 4ª. Apatib⁹ emūctorioꝝ nō est applicandū aliqd qd refrenctiuū: iō ꝙ hoc nō sit medicamētū apatis eoꝝ: sed q: nolumus ipsoꝝ medicari apata imo studiumus vt augmente-ntur ⁊ māz ad ipsa trabam⁹ nō curātes si fuerit i ipsis au-gmētata malitia: cū cura sit circa ꝑncipalia mēbroꝝ hn̄da in ista expellētia. Et ꝑmo qdē Gal. ptis ista opposite audiē-dus: pinde q̄z ostdit supposito si corp⁹ fuerit plectoricū vel cacochimicū: ꝙ eūo aut purgatio ꝑcedat vlis tredecio de ige. ⁊ in techni. q̄m qd ꝓhibet apatꝫ gnōnē: mēbrū apatum ꝯfortat: prauā alterat cōplonē ⁊ cōpōnē tollit peccātem: so-lutionē ꝓhibet ꝯtinuitatꝫ dilatari: ⁊ dolorēz mitigat: apati cōpetit ⁊ ꝯfert ma. ṫ. et id āt repcussiuū opat sui qualitate ⁊ sba: sic apper volēti pticularia ꝑcurrere: verū fride māe per accñs putrefactione tñ calē q̄lis est flegmatica ⁊ melācho-lica egēt repcussiōe nō tñ tāta vt per se calē: neqꝫ adeo frigi-da: imo admiscenduz ei aliqd calim vt dictum. Propter qd apati suo tpe ꝯferēs extat repcussio: ꝙ autez fere secus eue-niat per accñs est: q: aut a cā factuz est apa ꝑmitiuum: tunc medicat: aut nulla cōpetit repcussio: ⁊ maxie si corpus non

Do. 1. ca. 5. circa mediū.

Tra. 4. c. 8. post pn.

C

Ca. 3. ante mediū.

D

Cap. 3. in pncipio.

T. 1. 3. c. 150.

fuerit plectoricū: sed poti⁹ cū his q̄ fluxa faciūt ⁊ in pn⁹ me-dicanduz. vñ. A. Que pp̄ cās accidūt pmitiuas vbi nō est humoꝝ repletio medicari debēt in pn⁹ rei cū eis q̄ fluxa fa-ciūt ⁊ resoluāt. Uel q: ꝑ viā ꝯgestionis sit genitū: tūc enim nō expedit repercussio: nisi timeat fluxus aliaꝝ materierū ad locū doloris aut alio quodā. aut sunt itrīseca in qb⁹ nul-la aut pauxilla repcussio cōpetit: sic in his q̄ sūt ex ⁊ maxie cordi vicina: vt q̄ lateris apa ne ad ꝑncipale fiat repulsio. vñ Mes. Prima res cure pticit pleuresis administratione medicaminū mēbrū ꝯfortātiuz ipsiusqꝫ virtutē coadunan-tiū vt nō recipiat: neqꝫ sup ipm vincat q̄ ad ipm defluit mā. Ex qb⁹ facta est emplastio ex lētib⁹ excorticatꝫ cū aceto aut ex farina fabarū cū aceto aut ex fonich cū aceto ⁊c. verū lꝫ suspectū est nisi cuz magna cautela fuerit: aut in pn⁹ ꝑncipi-ante q̄n nōdū mā repsit in locū: qd ⁊ 2ª vtcūqꝫ tāgit re. ac. aut si apa fuerit ex mā frida q̄ ꝑ accñs vt putrefactione non calescat: vt sunt nodi: scrophule ⁊ talia. In his siqdē molli-tiuis egēt ⁊ resolutiuis: nō aūt apocrusticis timēdo spasmū aut maniā vel cruditatē. afor. 5. vel q: sit ex mā icuneata in pte T. si. 13. de ige. Incuneatione q̄ in flegmināte pticula fa-cta nō adhuc pole repcussiuis vti: sꝫ ad euaporāduz ire tpꝯ est: aut q: sint fere toti⁹: vt morbilli: variole: lepra ⁊ hydro-pisis: nō enīz est loc⁹ ad quē fiat expulsio tātē māe recepti-uus: vel cū timore in talib⁹ fit repcussio pp̄ māe multitudi-nē: qd sit est in scabie: neqꝫ q̄ ossiū cuz sint dura irretroces-siua: neqꝫ illa que mēbroꝝ ꝑncipalium expulsiōe eueniūt: ⁊ maxie ad tria ꝑfacta locoꝝ q̄n a cā fiūt aūti ꝑcipue: nec ea que sunt cretica vel venenosa ne opus distrahat nāe ⁊ mā mortifera in principio repellat vite: ⁊ ꝓpie cum ad emū-ctoria ⁊ ad articulos fiat expulsio. Propter oppositum igit potest priorum ratiocinatio formari: vt qd motum nature impedit rē inobedientē repercussioni repercutit ⁊ ad locuz non receptiuū impellit ⁊ reliqua nō cōpetit apati: talis quī-dem est in exceptis repercussio: quare in his nō cōpetit.

E

hᵒ 4ᵒ cap. 35. ad me.

In de apo stropatis fil. 2ª. D. 6 pleuresi circa pn.

Tex. c. 5.

Afor. 18. Cap. 3. pᵒ medium.

F

Propter quartū qdem. ad ꝑmum dōm: ꝙ vt ostensum repcussio nō com-petit ꝑ se q̄n apa ꝑ modū ꝯgestionis efficit. Q̄n āt sit ꝑ mo-dū reumatꝫ qd pluries ꝯtigit illo cōpetit magꝫ: nō tñ mēbra ledūt ꝑncipalia: q: i vacuitatib⁹ itermedijs suscipit mā: ⁊ max⁹ cū corp⁹ nō sit plectoricū aut ꝑus euātū: loc⁹ enīz ad-huc vel nūc ꝑmanet susceptiu⁹. Aut ⁊ magis expedit: vt ad qd modicū valde pees sꝫ iterius patiant: q̄z lesio grādis in exteriorib⁹: ⁊ maxie in cute veniat spermatica sensus ⁊ de-coris redditiua. ℭ Ad aliud dōm ꝙ forme febriū ⁊ apatū sunt siles in qbusdā. Nā ꝑm ꝙ fe. putride fiūt ex q̄tuor hu-morib⁹: ⁊ ꝙ quedā sūt simplices alie ꝯo cōposite: ita ⁊ apo-stemat ꝑm ꝙ ille idigēt maturatione ac eductione in cōsilic ⁊ ista: nō tñ oino in pticulari: eodez mō cū apata locum pti-cularem ꝯtinētia possint repercussionem recipe: nō aūt fe-bres cuz corp⁹ omne cōtineat: ad qd nō est repulsio. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ mā prius q̄z pori cōstringant ꝑm interi⁹ aut ipsa infrigidata ingrossetur propelletur ad intra: pori enīz lꝫ exterius angustentur: nō tamē interius: neqꝫ impillatur cū liqda adhuc manēs occurrat ad intra: ⁊ ꝓpie cū vacuū ponere non contingat. ℭ Ad aliud dōm ꝙ hippo. loqt de mā q̄ ꝑ modū expellit creticuz. Aut repcussio nō est tāta vt māz ꝓhibeat expelli: sꝫ poti⁹ mēbrū ꝯfortat ⁊ quādā dige-stione sibi ꝑstat. ℭ Ad aliud dōm ꝙ medic⁹ dꝫ nām imita-ri recte operantē: non aūt recte opat q̄n māz apatis in prez expellit: nisi in his q̄ sunt excepta: aut lꝫ medicus videatur pmitiuo ipedire nām: ꝯfert tñ eaz expedit ⁊ vigorat virtute partis ⁊ caloris digerentis ibidem vigorata.

G

H

PResentis occasione q̄siti ꝑneqꝫ itētio-nis hesitat an formice cura perficiatur pēne cōcauitate duriori seu aliquo sibi ꝓportionali. Et vī ꝙ ita. Quarto nanqꝫ 3ª Gal. qdē dixit esse cōueniēs vt sumat aliqd sic

T. 1. ca. 5. iuxta finē

I

embula .i. fistula ex extremitate pēne aut alterius rei: cui⁹ extremitas acuta quā pol'e fit degiutire formicā ꝛc. Est aūt scries Gal'. vt trāstuli de ige. 14. hꝫ filr curaſ forti ꝛ opposito calamo circulariter v̓ruce facte. Opꝫ āt cōmensuratam capacitatē hīe v̓ruce grossiciei ꝛ vndiqꝫ diligēt ipam stringat ꝛ circūuenire deinceps ad inferius conari: velocissime nāqꝫ sic ꝛ cū ipa radice v̓rucā d̓pones. ℂ Eti. id qd̓ aufert morbū curā pficit: nāqꝫ ppai⁹ d̓bet cura. 11. d̓ ige. tal' qdē ē hꝫ vt p̄tactū calamus cū mox extirpet nocētē: ꝓfert itaqꝫ.

[Ca. 13. d. fin. m.] [Ca. 11. p⁹ pn̄ci.]

In oppositum

q̄ cuꝫ formica fit de gn̄e apatis calidi dolorosi hꝫ actu curatiuo mā ad locū trabet' pampli⁹ alterās: soluēs: replēsqꝫ locuꝫ. Est nāqꝫ formica pustula vel pustule que egrediūtur ꝛ faciunt accidere apa puruꝫ ꝛ ambulant ꝛ fortasse vlcerant ꝛ resoluunt'. 4° 3°. ℂ Dōm breui⁹ q̄ i formice ꝑ definiētē curatione: vt pluiuiū nō cōpetit calamus cū ea fit v̓ruce seu magis acrocordinis: ceu oñsum per Gal'. ℂ A. rñdeo ipsū videri deceptū aut illū q sub eius recolligit' equocationis fallacia. Formica. n. denotat duo. Nā ꝫ Albu. 2°. verrucā seu acrocordinē importat: q̄ apud Paly. dr̄ formix. ꝛ Dias. cuꝫ antiqs myrmicia .i. formicalis: puta pustula. Myrmix enim formica. q̄re 2° canone. Lachryma ei⁹ valet super verrucas formicales: dr̄ aūt formica huius pustula verrucosa eo q̄ in ipsa morsus quis sentiat' qui formice. Scdꝫ v̓o. A. velut p̄tactū nūc significat pustulā purā cal'aꝫ serpiēdo per ambulantē: ceu formica: ꝛ sic ei nō cōpetit calami curatio: sed p̄dori. vn̄ 4° 7°. sibi pēne ꝯueniēter subdit' cura preterita. ℂ Ad aliud qd̓ dōm ex his visum: grande nanqꝫ sicut p̄inductum ex cura pēne vel calami sequitur nocumentuꝫ.

[K] [L. 1. ca. 6.] [3° practi. c. 19. Li. 245. iuxta finem.] [Ca. 718. post pn̄.] [L. 3 c. 13. post me.]

ℂ Differentia. CLXXVII.

Quod in lepra

cōpetat eductio ostēditurqꝫ in apoplia maiori mortaliori ēt ꝛ squinantia ꝑcipitur eductio. dr̄a. 182. multo igit' magis in hac cū plīm q̄ cam patiens permaneat in vita. ℂ Rursus ꝑma afor. ꝛ 4ª. Medicum imitari opꝫ nām. sed illa educit emittendo hu. corruptos in que foras: qd̓ pustule oñdūt ꝛ squame in cute disperse. ℂ Adhuc. 14. de inge. In cancro qui est eiusdē materie cuꝫ lepra in q̄ mā vehemētius est infesta: cū virtus vnita fit vigorosior disperſa ꝑcipit' eductio cum sero ꝛ epith. ℂ Iidem ad vltimas egritudines vltime cure ad certitudinem sunt optime: talis v̓o est eductio cum vim iferat nāe nō pap. Est ꝛ egritudinum pessimaꝑ lepra. ℂ Palin. leprosus diutius viuens procurādus est ceu alie egritudines māle: nūc qd̓ corruptū educēdo. nūcqꝫ discrasiatum in melius alterando. eductio igitur cōpetit in lepra.

[Cō. afor. 2. cir. pn̄c. L. 4. ꝑ hnē] [L]

In oppositū

quoniā eductio est praui ex corpore deriuatio: bono retento. ita. n. v̓t⁹ agit expulsiua. In lepra v̓o corruptum est oē. Est. n. sicut cācer cōis toti corpori. 4° 3°. ℂ Amplius in egritudine cuius mā non recipit digōnē nō est euanduꝫ: cuꝫ mollia oportent pharmacare ꝛ mouere nō cruda: sed talis est lepra cuꝫ hu. in ipsa sint omnifariam corrupti adeo q̄ neqꝫ ad benignuꝫ: neqꝫ preparando expulsiue pōt digōnem recipere. nā enīꝫ caret fulcimento ꝛ oēm moruꝫ necesse sit artis ꝛ ꝑpriē fortē regulare. Non igitur imperes educēduꝫ in lepra.

[L. 3. ca. 2. in pn̄ci.] [M]

Propter primum

qdem scien^m ꝑmitus qd̓ sit lepra. 2° eiusqꝫ cā: ꝛ d̓inde modi: ꝛ tandē q̄n ea ꝯsurgat. ℂ Propter hui⁹ ꝑ^m sciēdum q̄ lepra seu elephātia. 8. theo. morbus est corporī mēbra desiccans ꝛ siccitate corrumpens ꝛ tandē cancer qui in omni fit corpore. In viatico v̓o: lepra est passio nascens de cholera nigra icensa ꝛ putrefacta in superficie corporis apparens. Tertia quoqꝫ quarti. Lepra est ifirmitas mala proueniens ex sparsione cholere nigre in corpore toto. vn̄ complexio membroꝑ corrumpitur ꝛ figura: itaqꝫ in fine ipsorū cōtinuitas intrū vt corrodantur membra ꝛ cadāt q̄nqꝫ. Et est tunc velut apostema totius ex melia gn̄atum ls in cutis defedatione ipsam coilocēt aliqui. Quid autē eductio seu cōiter euacuatio apparuit. 164. que in p̄nti 2° existit: multa seu vehemens: ꝛ pauca siue debilis. ℂ Propter 2^m huius sciendū q̄ lepra aut ꝯtingit a gn̄one. ꝛ id vel a parētibus. Est. n. morbus qui in semine hereditat': aut q̄ ꝯceptio mēstruis nōdum mundificatis aut in dispositione ipsoꝑ interuenit. vl'a tēpore. qd̓ multipl'r euenit: aut ab aere corrupto pestilentiali vel ab ep̄e. Ipsum. n. est causa efficiēs antiquidi ꝛ ꝯiter splen: aut ab aliis p̄ibus vel corpore toto aut a cibis prauis ꝛ potibus meliciis: ꝛ vl'r a mala dieta. vnde ꝑ 3ⁱ. Experimētatores idi ꝛ alij dixerūt q̄ lac cum rebus acetosis edendum nō est neqꝫ pisces cum lacte: q̄m inde pueniūtur ad egritudines pnecantes sicut lepra: vel pp moram cū leprosis. Ponunt. n. ipsam egritu^{nem} ꝯtagiosaꝫ aut pp coitum cum leprosa vel maxie illius cum qua leprosus coiuit. Propter. n. caliditatē viri ꝛ apertionē poroꝑ membri virilis vapores a matrice corrupti eleuati cū celerius corrumpunt: ita vt cauēduꝫ sit a copula menstruātis. mulier aūt nō sic inficit' nisi fortasse cum crebro coitus ipsoꝑ vsu cuꝫ matrix frigida sit ꝛ sicca densa: minimeqꝫ lesionis receptiua. semen ēt leprosi ab ea susceptū celerius eiicitur aut incōtusuꝫ gescens extinguit'. ℂ Propter hui⁹ v̓o 3^m sciēdum q̄ Serap. 5° breuiarij ait leprā ciri ex chol'e supfluitatib⁹ nigre. Duplex. n. existit. vna quidem cōsurgēs ex chole citrine adustione: altera ex eo que hu. melice. Octauo aūt theo. sunt quidē elephantie spēs due: altera q̄ fit ex chol'a nigra: quaꝫ sanguinis diximus esse fecē ꝛ purgamētū q̄ mēbroꝝ casuꝫ non inducēs curat' nōnūq̄. altera v̓o ex hu. sic nigro qui ex chol'e gn̄at' rubee adustione. In q̄ mēbrorum est comestio ꝛ casus a qua q̄s nulla cōualescit medela. ꝭm Isaac v̓o in viatico 4^{or} manerics lepre noibus distinguuntur ex quatuor humorib⁹ ꝯsurgētes. Prima sigdem cātur ex sanguine cōbusto que alopicia seu vulpina dr̄: in q̄ cutis excoriatur vt vulpes maybora q̄ filr cuti capitꝭ tal'r appropriatur passioni. Alia qdem ex flate corrupto tyria dicta similitudine illius serpētis excoriatione decorticari ēt cuti capitis attributa nōnulla v̓o ex chol'a cōbusta dicta leonina eo q̄ callidior ꝛ seuior: vt leo faciē terribilē cāns: aut q̄ leonibus accidit: reliqua v̓o ex chol'e nigre adustione: noiata elephātia: eo q̄ sicut elephas maculis variatus extat ita hanc patientium cutis: aut sicut is maior ꝛ fortior aīalium ceteris ita ꝛ modus hic lepre: que filr magnitudo dr̄ cruris: ꝛ modus hic lepre. A. v̓o ꝛ Isaac exposita dicta latini prolixaue runt vniuersi. A siquidem ponit eam fieri ex cholera adusta vt dicta leonina: ꝛ alia cōbusta sibi ꝑoni: atqꝫ a sanguinis fece: ꝛ quartū deteriorē ponit ꝑmā. ꝯtr scdam ꝛ tertiam. ℂ Propter 4^m huius sciendū q̄ humor hꝭ aut putrescit vel minime. Q, si ꝑ^m. aut itra venas ꝛ ita q̄rtana continua vel ēt nūcqꝫ iterpolata p 4^m. Si aūt non putrescat aut species expellitur ad p̄tē vnaꝫ vel ad corpus totū. Et siquidē prius aut in profundū mēbri retinet' vel in superficie ꝑpellit'. Q, si p̄rius aut mā est grossa: ꝛ tunc generat duritiem vel sephiros aut subtilis corrodēs ꝛ ita herpetē hestiomenū vel media ꝛ sic cācruꝫ. Si v̓o ad supficiē tū morphea ꝛ serpiginē ꝛ scabiē. Est nāqꝫ lepre dr̄a. 180. ꝛ talia iducit. Si āt i totū ꝑpellatur sicqꝫ lepra conficitur: Serapio cuꝫ Alexādro.

[N] [Doc. 2. c. 7. vi⁹ fi.] [O] [Cap. 15. in pn̄ci.] [L. 6. 15. in medio.] [L. 1. 7. ca. 12. circa pn̄cipiū.] [P] [Q]

Propter scdm

v̓o scien^m q̄ auctores q̄nqꝫ cōcedūt eductionem: q̄nqꝫ v̓o minime: sed quid de hoc tertio apparebit dicendoꝑ cum 4°.

Propter tertiū

ꝑmitus scien^m q̄ in lepra q̄nqꝫ cōpetit eductio. Interdum v̓o minime ac deinceps cōsiderādū v̓tꝫ multum ꝛ mox in ea debeat educi: an pap ꝛ paulatim. ℂ Propter ꝑ^m hui⁹ sciēdū q̄ lepra vel est in via vt ꝯfirmet' aut iam iserta ꝯfirmata. Q, si ꝑ^m adest educēdū eductiōe multa seu forti siue sanguis aut q̄s alioꝑ peccet humoꝑ: vn̄ Serap. Intētio in cu

[Bl. 5. capi. 15. recti.]

ratione lepre hu. vincentis est eũo et hoc in pn° sui anteq̃ indu/ret et in duritiẽ transeat lapideaz. Obedit.n. medicinis que eũant eũ et attrahũt et resoluit cũ medicinis euatiuis attra/ctiuis. Cui qdez ↄsonans. A. inqt. Opz vt icipiat in cura le/pre cũ eũomib⁹ et mũdificatione anteq̃ ingrosset egri°°: et vt icipias et flobothomes flõmia vltia: sicut et sentit Halyab. cũ Rasi: vt tãget deiceps. Qd firmat: qm̃ in pncipijs non/nũq̃ sanat. 4° prac. Sanatio vero ipsi⁹ pficit abscisione cãe ceu aliaꝝ mãlũ egritudinũ: hec aũt eductione remouetur. Educẽdũ igit tũc in ipsa: ceu et psuadẽt pargita. Si aũt 2ᵐ extiterit: tũc nõ est educẽdũ multũ et vehemẽter: veꝝ paruz et paulatim. Quare Seraꝑ. Qñ igit puenit res ad grossitu/dinẽ cõpletã terrestrẽ non euat oino neq̃ resoluit. Qd ful/citur: qz qui malo vtunt nutrimẽto in pharmacijs purgari exoluunt cito pp abũdãtiã maloꝝ hũoꝝ: siue nutrimẽtum exteri⁹ audiat malũ seu id qd in corpe cõtinet. Afoꝝ. 2° hoc vero nutrimẽtũ itrisecũ est leprosoꝝ. Amp. id qd agitat mãz et ad foriã icitat ãplius malignũ pualẽt cũ benignoꝝ ipsaz et educẽs: nõ cõpetit in lepra: talis vero est eductio fortis: seu multa q̃cũq̃: cuz mãz ueniat indispositã oĩarĩã. Corrũpit et cõplonẽ magis corpis pexistẽtẽ cũ ipz totalr tã hz humi/da et spũs q̃ ptes solidiores fit cõtagione affectũ. Munda/re nãq̃ leprosũz hoc est ceu qs voles puteũ aq̃ corrupte de/purare lagenaz in ipsũz pijciẽs aque limpide. nihil.n. pexi/stẽtem depurat aquã aduenictẽ corrũpẽs cũ trãsit⁹ i oñans fiat ita et antea subargutuz. Tali igit lepre mõ hoc nõ cõpe/tit eductio. paucinã vo et pedetẽtinã ↄcedit igens. A. In flo/bothomia leprosoꝝ qui ↄfirmati sunt nõ opz vt sit occupa/tio: neq̃ in solũne vẽtris eoꝝ cũ medicina forti: qz supflui/tates eo in eis mouent et nõ separãtur. imo fit alleuiatio in declinãdo mãs eoꝝ ad itestinũ exterius administrando qd carminet et resoluat. Cũ.n. tales nõ possint curari: qd oñdit ppie cũ ipsoꝝ sanguine in sacello paꝗuaz deducto reside/re videant frustula carnis arenosa nigra adustamõ autem subalbida. tũc qdẽ eis blandiendũ et palliãdũ fm q̃ pot: et vt tenẽdoꝝ eoꝝ viscera cuz trocliscis de capparib⁹ apta ite/stina et vrinales meat⁹ pmouẽtib⁹ leuiorib⁹ et humectãdo ribus. Palliãt et qdaz et eoꝝ supficiẽ et maxime faciei que propie cũ metallo et limatura: nõnulli cũ sanguine testudi/nis et oleis amigdalaꝝ amaraꝝ. Alij cũ tyriaca opiate cõ/mista: aliq cũ vnguẽto fusco et terbẽtina et sãguine pueroꝝ recẽti. laudãt et pl'm narcoticon cũ limatura eboris et auri. Nõnulli testiculoꝝ laudant extractionẽ qd in leonina for/tassis cõfert et nõ in alijs. Veritatẽ vo hãc rasis ita breuiter inuit. hec egritudo aut ẽ icipiẽs: vel inuasit ex corpe aliquid aut iã puẽit ad vltimũ ipsi⁹. ¶ Dubitat eqdẽ qz in viatico pcipit i lepra de sanguie corrupta flõmãdũ fore õ vena me/diana: qñ fuerit mã intra vasa. Si vo fuerit ex flõmia erit cauẽda cuz multũ noceat. mã.n. corrupta trahet in venas: veꝝ tũc educẽdũ pharmacia. Cui⁹ oppoᵐ videnẽ reliq sen/tiẽtẽ cũ leprã ponãt per corpus oẽ diffusaz tãq̃ cãcrũ vl'ez. ¶ Dõm q̃ sermo viatici Isaac cautillosi simplr auditus nõ est sanus vlqueꝗuaꝗ. Intelligo tñ ipm inuere distõnẽ in le/pra fm q̃ fuerit ex sanguine corrupto vel humorum alio. ¶ Propter 2ᵐ huius sciendũ q̃ Rasis pcipit eductionem fieri paruã et paulatinã inquiẽs. Et ipsa hoc hora.i. cũ egritudo est incipiens. opz vt eũet cũ flõmia in oi mense pter q̃ vlti/mario fiat in extractione sanguis et solũone vẽtris i oi hebdo/mada cũ eis q̃ educũt cholaz nigram pter q̃ id fortit fiat. vñ Almã. 5° recitat segndã adolescentẽ leprificãtem in q̃nq̃ mẽsiũ et paucoꝝ dieꝝ spatio plus q̃ q̃dragesies vẽtrez sol/uisse. Id aũt fieri nõ posset si multũ et mox educeret. ¶ Et firmat qz ostẽsum dña. 154. q̃ in egritudine non vehemẽter piculosa spatiũ dãte icipiendũ sit a medicaminũ leuiorib⁹: cũ nã non sustineat repentinas alterationes. ¶ In oppoᵐ Seraꝑ. in initio hui⁹ egritudinis opz vt fiat eũo cuz extra/ctione sanguis multi in pn° si ↄsentiut vi⁹ et etas. In 4° vo prac. Cũ elephãtia fuerit in pn° anteq̃ facies icipiat deficere et desormis fieri et membra vlcerari sanguinẽ minue a dua/bus organicis et duab⁹ venis q̃ sũt post aures et que frõtis ac nõnũq̃ a mediastinis donec defectus appeat. vñ dictum per. A. oportebit vt icipias et flõmo flõmia vltima. Id aũt qd multũ est et mox educere. ¶ Et firmat per id qd dictuz ad vltimas egritudines vltimas curatiões potẽtes. Ac vl/time repletioni vltima debet eũo et plĩmis eget eductioni/bus. ¶ Dõm q̃ multuz et mox potest dupl'r dici: aut ratio/ne insertionis et malitie mãei: que non potest vna vice aut trib⁹ veꝝ plĩmis eget eductionibus: ṽtus.n. non pateret. Et id melius infra subsistere q̃ exquisitissime eũare: quer/ta primo. Et ita prima sunt audienda vel ex parte mãe mul/te replentis in maiorem mox cacochimiã se transmutantis et sic intelligẽda scõa. Primi igit sumpserũt indicationez a virtute: scõi vo a multitudine cacochimie. Et nosce quidez lac in hac passione minime competere et maxime qñ fuerit a mã nõ adeo feruenti et in regione frigidiori. Per accñs vo ↄfert q̃nq̃ vt accñtiũ gra ceu difficultatĩ ãhelit⁹ et ei⁹ ↄstri/ctionis: exaspationis et raucedinis vocis maxieq̃ corpe iaz eũato. Et pp̃e qñ fuerit cal'z mox emulsũz vt bouinũ hz. A. pp̃e cũ suo exhibitũ calore. Ipo aũt qñ q̃s mĩtotiẽs ac ior/dinate vtit et maxie cuz pauca pricipauerit aquositate et in locis magis fridis itrãspirabilib⁹ ia piscib⁹ salsis: marinis carnib⁹ antiqs: melicis: sailtis et pp̃e bubalinis et bouinis leprã icurrit. Et id i Saxõia et sup mar flãdrẽse ac Carmẽta mĩtos ẽ repit leprosos: ceu i alexãdria ex asinoꝝ cõestione.

Propter quartum vo scienᵐ q̃ si appeat eũ dõz ad pᵐ qd visuz dña 185. Non.n. sile cũ hoꝝ mãe sint altere. ¶ Ad aliud qd di/cendũ silr dña. 18. et 165. Qz.n. superfluitates ad extrinseca mandent et escare et hoc cãent defedationes nõ qd p modũ eductionis mãe de interiorib⁹ eradicate in que foras: verũ maior expño euenit ipsius malitie nocẽs p oẽ. ¶ Ad aliud dõm q̃ illa eductio facta in cancro cũ sero et epithimo qua fuerit cõfirmatus nõ est mlta seu vehemẽs hz potius pauca et debilis p viã cuiusdã preseruationis vt pot ac palliatio/nis. Nosce tñ q̃ cancer fortasse deterioris est curationis q̃ lepra: eo q̃ eius malitia in vno est loco inserta: lepra autem diffusa et virtuosior ita reddita. Ijdem administrate cura/tiones lepraz sustentant et non agit super mẽbra simplicia: sed in cancro non est ita. A. ¶ Ad aliud dicendũ q̃ hoc ve/rum est si virtus toleraret et mã expelleretur corrupta. sed ostensum est id intercidere minime: imo hoc lupuz solet su/scitare sopitũ. ¶ Ad aliud et appet qd dõz: qz leprosus nõ cõfirmatus pcurãdus est cuz eductione etiam grãdiori: qñ nondũ confirmatus: non autem vt ostensum est postea. Di/stat.n. hic egritudo ab alijs de corruptione. ¶ Que autez alterius partis inducta simil'r potentia sua procedunt via.

¶ Differentia. CLXXVIII.

Quod tyriaca venenũ q̃litate et nõ p pprietate depellat oñdi tur ex 7° breuiarij ↄtinẽtis tyriacã facẽ opõnes illi⁹ p cõplõnẽ cõez resultãtez ex reliqs simpli cib⁹ cõponẽtib⁹ eã. ¶ Amp. pp̃etas ↄsurgit in aliq̃ et tota spẽs aut fba cuz simpˡⁱᵃ se ↄmiscuerũt digestaq̃ cõplõnis vigore pcedẽtis fuerit pfecte. p 1°. Sed miscibilia i tyriaca nõ st simplicia: veꝝ ex eĩntis 4ᵒʳ cõposita. nullũ.n. eoꝝ ipsi⁹ p se igredit cõpõnẽ. ¶ Adhuc si resultat in aliqõ pp̃etas cũ ipa ↄseq̃t formã subalem. dña. 71. oporteret per gñonẽ introduci qd euenit in pˢⁱ pcedẽtẽ resoluẽdo mãz. Id aũt nã sit et nõ arte: cũ ipa sit pnᵐ itrinsecũ totũ h i totũ trãs/mutãs: h aũt extrinsecũ. Expedit et gño cũ sit nã subz in po/tẽtia: ars vo i actu: cũ ei⁹ tm̃ sit alteratiõe trãsmutare: tyria/ca vo arte ↄficit et nõ nã. ¶ Rursus nihil agit vltra suam spẽz: h ãt eẽt si ars tyriacandi pprietatẽ cãret: cũ ea sit nãez nõ ãt artĩ. Cõseq̃t nãq̃ formã vt dcm̃ subalẽ: ars.n. dbilior

est q̃ nã: vt assequat̃ eã: lz multũ laboret. mẽbeorõ 4°. A.
¶ Galin. Si ꝓpetas posset arte iduci cũ for.ª adduceretur
quã seq̃t̃ sbaliter ita posset aurũ ꝑ alchimiã ꝯstrui: qd̓ negat
ibidẽ. A. Tyriaca igit̃ venenũ q̃litate ⁊ ñ ꝓpetate repellit.

1 — De doc. s. d. 14. 18. in pn. ⁊ d. 84. ar. 4. post me.ᵐ ⁊ ifra d. 203. ar. 3. dis. Alos 28.

Oppositũ vo

hui⁹ sapiunt medicoꝝ vt appebit q̃pl̃es. ¶ Adhuc Damas. in affo-
ris. Tyriaca magis neč̃ia est vt dissoluat: dispgat ⁊ mũdet.
hec ãt pficiunt̃ cõplone. Virtute nãq; hui⁹ cõparatiui ma-
gis huic ierit aliõ op⁹: sputa venena depellẽ qd̓ pficiet ꝓpe
tate. ¶ Galin: qd̓ vir opponit̃ venenis agit a ꝓpetate: cum
actio q̃litatiua seu cõplonalis sit determinata. hmõi ꝟo est
tyriaca. Venena. n. depellit calida ⁊ frigida vniuersaliter.
Itaq; tyriaca id agit proprietate ⁊ non natura.

Propter primũ

qdẽ scie.ᵐ qd sit tyriaca ⁊ re-
liqua q̃ ipsi⁹ mõstrata dĩa
127. Est aũt venenũ sbã hũani corpis ꝓprie corruptiua 2ᵇ
extis. Quoddã nãq; ẽ hũidi hoĩs corruptiuũ: qd̓ accidit ex
spmatis corruptiõe mẽe iterioꝝ. 6. vñ Haly. venenũ ẽ hũi-
ditas aq̃sa subtil' horribilis q̃litatiȷ. vel aialiũ hũidũ subtile
acutũ hũane nẽe itereptiuũ pcipue: vt qd̓ serpẽtis aut scor-
pionis. Aliõ vo ex minerȷ aut vegetabilib⁹: ceu qd̓ arsenici
aut plũbi sublimatoꝝ: napelli vel papauerȷ. Est ⁊ qdã in-
terficiẽs ꝓpetate seu for.ª dcã specifica vel sbã: vt napellus
potissime. Aut q̃li.ᵗᵉ ⁊ ea frida: vt opiũ ⁊ iusqam⁹: vl' cal' ave
eufoibiũ ⁊ anacardus: lz sint fridis ipiculosiora. Sunt ⁊ q̃-
dã totũ corp⁹ venenãtia: vt fere pdcã. nõnulla ꝟo pte eius
magȷ: ceu argẽtũ viuũ cerebro ꝑ aures itroductũ: lepus ma-
rinus pulmonẽ vlcerãdo: ⁊ cãtarides vesicã. ¶ Est aũt q̃li-
tas ꝺm quã vocantur q̃les. i pnt̃ 2ᵇ extis. vna qdẽ simplicis
elti: reliq̃ ei⁹ qd̓ ab eo cõpositi. Sũt ẽt ꝺz Gal. q̃li.ᵗᵉˢ tripli-
ces. pᵉ. vz. caliditas. fri. hu. ⁊ sic. 2ᵉ ceu duricies: mollities: aspi-
tas ⁊ dẽsitas: grauitas ⁊ leuitas: ⁊ q̃ hꝫ dicte nõ pap sube. ⁊
3ᵉ: vt odor sapor ⁊ color. Hic ãt q̃litas audit̃ 2ª ⁊ pª. Quid
ãt sit ꝓpetas dĩa inotuit. 41. ⁊. 60. Ipa nãq; formã iherẽti⁹
seq̃t̃ sbalẽ: ita vt act⁹ aliq̃s toti attribuat̃ sube. Cũ. n. sim-
plicia cõmista vigore cõplonis pfectioris i q̃ cal'z dñat̃ fue-
rint pfecte ꝯdigesta ⁊ a labe ꝯrietatȷ ⁊ forde depurata prio-
ri for.ª corrupta itroducit̃ reliq̃: cui vt⁹ seu v̓tutes iherẽt ꝺz
aspectũ ad orbẽ dtermiatũ max.ᵉ occulte: ac mirãde ex post
suscitare mẽe aĩa excepta humana: quas ẽt cõplo subseq̃t̃
a priori ea corrupta reliqua. Et si oĩa simul extent tempo-
re: simultate tñ nature forma precedit sbalis. deinde pro-
prietates consequuntur tandem quoq; sic complexio.

De co. 4. cir. me.ᵐ 6 2ᵉ seconis tra. de vẽ. tre cõ. 27. pᵉ mediũ.
K
Dimis. 4. in pnci.
L

Propter secũduz

vo scie.ᵐ q̃ aliqui dixerũt
tyriacã ⁊ metridatũ ⁊ si qd
hꝫ ceu cõfectio de musco amara seu dulcis venenis ꝯferre
q̃litate tñ: non aũt proprietate arguitionib⁹ moti ꝑdictis.
Et mouẽtur hmõi dicentes ex miscibilibus taliũ cõfectio-
num ꝺm debitã ꝓportionẽ cõmẽsurationis ipsoꝝ quãdam
resultare cõplexionem adeo nẽe cõuenientem humane: sicq;
admirabilez vt spiritibus ⁊ pncipalioribus partib⁹ inde vi-
goratis oĩs malitia tollatur veneni calidi seu fridi. Quod
fulcitur ex primo secunde ira: q̃ñ caliditas extranea equalita-
tem destruere voluerit: calor innatus interior existit in resi-
stẽtia reꝝ fortissimus: vt venena ẽt cal'a non refrenet: nec ex-
pellat: neq; ipsorũ corrũpat sbam nisi calor innatus. Ipse
nãq; nẽe existis instrumentũ qd̓ caloris aduenientis expellit
nocumẽtum: ideo q̃ spm̃ mouet ad ipsuz expellendũ ⁊ eius
vapores remouẽduz: ac ad ipsuz resoluẽdũ ⁊ ipsi⁹ mãz adu-
rendum: qd̓ ⁊ fridi ẽt occurrẽtis ꝯtrarium expellit nocumẽ-
tum. hmõi. n. ꝓpetatẽ nõ hꝫ frigiditas. Nõ. n. ipugnat neq;
infrigidat nisi caliditatem aduenientem per ꝯtrarium: non autẽ oc-
currentẽ frigiditatẽ. Id aũt sapit Ari. astutia volentis oẽm
actionẽ q̃litate pfici modo quocũq; elementari. Super qd̓
adeo inixus Alexãder: vt ⁊ aiam praue sentiat humanã ex
potẽtia eltoꝝ consurgere monstratũ differentia. 71. Sed
id fortassis non valet: quoniam tunc tyriaca virtutem am-

Doc. 3. ca. 3. pᵉ me.
M
De dĩa 60. ar. 3. in fine ⁊ dĩa 156. ar. 2.

plius confortaret lapidũ confectione: quod euenit minime.

Propter tertiũ

qdẽ scien.ᵐ q̃ post hos inent⁹
est familiarior dicẽdi modus: vt
cũ oĩs sit addere qd̓ deficit erbi. p. quo tyriaca ⁊ que hmõi
venenũ depellant. Sitq; stultũ ꝺm Ciceronẽ a quibuslibet
recte inuentis secedere: iuxta illud eiusdẽ: oẽ bñdictũ meuz
extat: q̃ tyriaca ⁊ que taliũ nõ solũ opant̃ qualitate cõple-
xionali: verũ ẽt ꝓprietate q̃litatis occulte. cum sic. n. calida
venena depellit q̃litate frida vt opiuz ⁊ talia: ꝓprietate ꝟo
q̃ cal'a vt serpentis ⁊ huiõi: nõ vo q̃dã vtroq;: vt ea que cũ
friditate ꝑꝑ vire calim ꝓpetatẽ hꝫ ilertã: ceu qd̓ scorpionis
venenũ. Q. aũt tyriaca ⁊ q̃ taliuz ꝓprietate ẽpellat venena
fulcitur auctorib⁹. vñ Serap. 7. Sũt q̃dam opõnes: quas
non facit tyriaca sua ꝓprietate. s. opões que sequunt̃ pri-
mas vt ascarides depellere. 10° ꝟo prac. tyriaca sua ꝓprie-
tate prodest reptiliũ percussionib⁹ ⁊ non ipsius qualitate.
Quinto ꝟo pᵉ: tyriaca non efficit ipsius opões nisi ꝓprie
ꝑꝑ proprietatẽ illi⁹ forme sequẽtez cõpõnẽ simpliciũ ipsius.
vñ colli'z 5°. nõ est remotũ iuenire ꝓprietates in medicinis
q̃ꝝ cõpõ facta fuit in tpe longo: eo q̃ cõplo magis est in il-
lis cõfirmata: magis tñ ꝓprietas repitur in cõmistione. nã-
li q̃z in artificiali. ⁊ hmõi qdẽ ꝓprietas solũ cõprehẽdit̃ ex-
periẽtia. Quare. A. de medicinis cordis hãt ꝓprietatẽ de-
clarans inquit: q̃ in tyriaca ⁊ mitridato quiddã est notum
velut qd̓ ex simplicib⁹ cõsurgit: ceu si dicatur tyriacam cõ-
ferre venenosis eo q̃ ipsam ingrediunt̃ medicine conferen-
tes ad illa. aliquid ꝟo ignotũ vt q̃ ex eis aduenit post com-
mistionẽ a nã cõuenienti nẽe hũane valde: ad quã equidem
suscipiendũ cõplo simplicia preparauit. cui⁹ ẽt pn.ᵐ ab ex-
trinseco existit. ignorat̃ ẽt proportionis medicinaꝝ q̃titas
in ea inuentaꝝ: vt talis introducatur proprietas: ceu in re-
liquoꝝ ignorat̃ nãlium cõpõne: vt 3° ẽt appet terapentice.
Et ideo dñi sapientiores precise q̃ directio ad cõpõnem ty-
riace ⁊ hmõi ꝓcessit ab inspiratione ⁊ ꝓuidẽtia diuina vel
arte inspiratiua ꝯsili. Nã. n. nõ pringit ad eaꝝ compõnem.
Ipsaꝝ nãq; cõmistio est fere illa q̃ totius in totum: existens
dei opus ⁊ nẽe. cõplonũ p. Et ideo taliuz cõmistio nõ rõne
cõprehẽdit̃ sꝫ magis expimẽto. tyriace siquidẽ ẽt q̃ talium
ꝓprietas nõ aduenit nisi post ipsarũ vehemẽtem cõmistio-
nem: ita vt antiqui formidarent cõmistionem simpliciũ hꝫ
medicinas igredientiũ tyriacã ipsoꝝ ꝓprietates ꝺstruere:
sed reuelatio ac diuina ꝓuidẽtia deducit ad illud vt etiam
expientia pcipiat̃ illas non corrũpi. Et iõ dĩa. 126. Meum
ꝯsiliũ est vt non remoueatur aliquid ex tyriaca qd̓ experi-
mẽto iuuatiuũ Andromach⁹ inuenit. Q. ꝺ Gal. vt sibi ascri-
beret̃ facere satagebat: fortasse nãq; illa cõplo cũ illo pon-
dere sigt illõ cui⁹ iuuamẽtũ iuenit expimentũ: ita vt q̃ñ re-
mouet̃ a suo põdere nõ ꝯseq̃t̃ illã ꝓpetatẽ. Et nosce ex. 10.
practice ⁊ de medicis cordis q̃ iuuamẽtũ qd̓ ex ei⁹ ꝓuenit
ꝓpetate nõ inenit̃ sufficiẽter appꝺẽdi nisi in tyriaca fermẽ-
tata. cui⁹ qdẽ ꝺm Modernos in. 10. an. pficit̃ fermẽtatio.
ꝺm ꝟo Gal'. in 2°. ꝺm diuersitatez regionis in caliditate ⁊ fri.
Apud tñ aliq̃s modernos spat̃ ipsi⁹ iuuamẽtũ post sex mẽ-
ses. qd̓ Gal'. nõ ꝯsentit. Et si dciñ sit ipsaz post sex mẽses fie-
ri isatẽ dĩa. 127. Sic itaq; sentiũt priores nõ eẽ icõueniens
q̃ ex actiõe ⁊ passiõe simplicium ꝯductoꝝ i vnũ post longũ
tpa ꝯsurgat ⁊ fermẽtet̃ ꝓpetas in tyriaca ⁊ silib⁹: q̃ depel-
lat venenosa spm̃ ⁊ calorez ẽt ꝯfortãdo inatũ: q̃re iuuat̃ ꝑꝑ
illud supra ꝯrietatẽ faciẽtia frida ⁊ ca. ⁊ vincit v̓tutes coꝝ.
¶ Et ideo sciẽdũ q̃ ꝓprietas põt accipi dupl'r: ꝓpe qdem
ꝺm q̃ ipsa verius repit̃ in reb⁹ ꝓductis a nã: ceu expositũ
dĩa. 21. aut iproprie ꝺm q̃dã silitudinẽ: sic ex applicatione
reꝝ igrediẽtiũ tyriacã facta ꝑ artẽ: vbi forte ita nõ seruatur
ad orbẽ aspect⁹ nisi fortitã ꝯtinẽs dicat̃ illud: aut existia in
minerũ in locis determinatis tñ cũ tpe ꝯuenienti: vt mrat̃
dĩa ꝯsiti. Q. aũt in ea ⁊ in ei⁹ cõpari ꝯsurgat tãdem aliqua
ꝓpetas oñditur: q̃ñ. si ogõ tyriace fieret ꝑꝑ simpliciũ com-

Ca. 10. in pnci.
Capi. 8. post pn.ᵐ
Ca. 5. post pncipiũ.
Coli. 5. in me.
O
Tra. 2. ca. 4. in pn.
Cap. 7. in medio.
P
Cap. 9. pᵉ pnci.
Coll' ca. 5. circa fi. Tra. 2. ca. 4. pᵉ pnci.
Q
Colli' vbi d tyriaca ad pãdos ⁊ lz. de cõmoditatib⁹ tyriace ca. 2. circa finem

A

plexionē solum ꝛ non ꝓpter cōpōnem ex qua post tpˢ diutinū eleuat ꝓpetas: tyriaca recēs foret efficacior ꝛ vtilior fm. A. fermētata. Cui⁹ qdē ꝯtrariū iaz appuit cū recēs pauci exter iuuamēti. Adhuc si tyriaca depelleret venena p q̄litatem solū seu cōplōnē ꝛ tūc faceret p̄ꝯrietatē ita ꝙ ea venena non corrūper calā. Cui⁹ qdē ꝯtrariū appet. Confert.n. venenis magnifice calis vt serpentis ꝛ filium ꝛ fridis vt scorpionis. Rursus sil'r vt de colore ꝛ odore ꝯstructis partem ē ꝛ de tyriaca. sz hi ꝓprietates hūt ꝑ 2ᵉ. Color ru. sanguinez ad cē mouere ꝛ fluxū inducere: ꝛ ideo ꝓhibet ne reo iuuatur ru. ex cui⁹ narib⁹ defluit san. ꝑ ꝓmā. Citrinus aūt ꝯfert ictericie. vñ 3ᵒ. 15 dī ꝙ patientes icteritiā iuuant p ꝯsideratione in rebus citrinis. Jl'ō.n. monet nāz ad expellēdā materiam citrinā totā ad cutē. Silr ꝛ odor ꝟtute q̄dā occulta vē mīficem leitare in motū. Jtaq3 vtcūq3 in tyriacam ꝛ filia ꝯsurget post spaciū nō pua ꝓpetas. qđ ꝛ altera signant arte ꝯiūcta vt scorpiones: apes ꝛ q̄taliū. C Scias q3 ali qua venenis obsistere sui complōne: ceu corpa calida fridis vt castoreū albū dianacardinū: ꝛ cō. aut ꝓprietate sicut mus napelli: ꝛ vermiculus qdā in ei⁹ nascēs radicibꝯ vt ꝯsit tyriaca vl' cor ꝯfortādo puta hyacint⁹ aūp ꝛ diamuscus. Aut vias ꝛ meat⁹ coagulando ne ipsa in cor pgant vt i terra sigillata ꝛ que ipsam adiuuāt ei cōiuncta. vel membro⁊ supficies viscosas ꝛ vnctuosas reddēdo vt venenū cōmiscatū ad cor ꝓhibeat accedere: qđ butyꝝ: ꝯ oleū: ꝯnuces: auellane ꝛ taliū cetera opant. aut ipm calidū incidendo vt moueat in ꝯrietatē ꝛ veneno⁊ resolonem. ceu oīa calida ꝛ sic. subtilia aromatica: ꝛ cor maxie ꝯfortātia. C Nosce insup tyriacam nō solū opari depulsionē veneno⁊ ꝑ ꝓpetatē ꝯsurgētez ex simplicibꝯ: vex ēt opōnes cōplonales q ipsi⁹ iuuāt ꝛ pficiūt ꝓpetate. vñ de medicinis cordis. Jmpugnant medico⁊ ipsi putātes caliratē tyriace ꝛ metridati fore itēsiorē illa que diatriō piperō ꝛ diacymini: ꝛ iō de tyriaca ꝛ metridato exhibeat q̄ntitatē medij aurei: sz de illis aur. 4ᵒʳ: qđ tñ est falsum. Naz in hīs q de medicinis cordis. A. dicit se inuenisse caliditatē tyriace in fine scđi gradus ꝛ metridati aliquātulum citra. Estimatio tñ persuadet ꝙ cōplō per fermētationez adipiscit caliditatē venientez ab extra: qđ tñ sylko non potest cōprehēdi: sed tñ estimatione artificiali ꝛ expimētali: qđ oñdit imutatio grādis quā cāt in corpib⁹ assumpta.

B

C

Propter quartum

qdē ad pᵐ qđ dōz appuit cū Seraꝑ. actiones ponēs tyriace ꝓuenire p cōplonē cōem resultātem ex simplicibus nō vult ꝙ ei⁹ q̄daz nō fiāt ꝓpetate cū iam dixerit tyriacaz facere q̄sdam actiones sua ꝓpetate. Sed id ingt repudians estimatiue tyriacā opari p simplicē cōplonem miscibiliū: aut fuit opionis ꝙ ꝓpetas eēt cōplonū aliq̄ pᵃ vt visum: dīa 71. C Ad aliud ēt quid dōm appuit: qm illud verificat magis in ꝓpetate nāe accepta q totalr resultat per nām absq3 artis adminiculo. ea ꝟo q cōsurgit inītalr ab arte ꝓpetas existit: vt dcm est: silitudinaria: non certa q potem imitat vt ars cōsequit nām. Resultat.n. vt declaratu3 est fm aliquē modū ex simplicib⁹ medicaminib⁹ cōponentib⁹ tyriacaz sicut ꝟa ꝓpetas ex simplicib⁹ einꝯ relone ad aliquez orbis situz. C Ad aliō dicēdū: ꝙ iz ꝓpetas pncipalr ꝛ pfecte itroducat p nām initialr ꝛ ꝯūr pōt vigore artis suscitari nām imitando. Et sic imitatione ipsaz nō ꝯseqt: iz multū laboret ita cōcessuz ꝓpetatē q arte talr ꝯsurgit nō certā: sed silitudinariaz magis existere. C Ad aliō dōz pdicti ei adiectis ꝙ nihil operatur vltra suā spēm in ꝟtute ꝓpa: alteri⁹ vigore tñ agit vt calitas ꝟtute ignis ex aere aquaz generat ꝛ ignē. C Ad aliō dōm ꝙ cōcessum est a qbusdā alchimiam ꝯsificari ꝛ auꝝ ꝛ argētū arte posse ꝯstrui ponētib⁹ oīa metalla in vna cōicare nā propinqua neq3 nisi in magis differre ꝛ min⁹. ꝛ ꝙ sūt velut corpa q̄daz egra: ꝛ q̄ꝝ sanitas ꝛ pfectio arte acquirit vt in corporib⁹ aiatis. vñ Cōmē. 3. de aiaDicit de multis artificijs q vident eē possaꝝ sūt cāꝝ ignoratiaꝝ. v.g. alchimia. Qđ oñdit modus gñonis 2ᵒ aliquoꝝ p nām ꝛ artē: ceu scorpionū ꝛ filium. vñ. A. 15. de aialibus. Jam amicū habui qui fecit scorpiones q alios postea generauerūt. Et iā testificati sūt mihi duo amico⁊ fideles argētū arte decoctionis fecisse ꝟeꝝ oi examine: non tñ inde lucrari aperte.

D

E

C Differentia. CLXXIX.

Quod tyriaca

diatesserō ꝯferat morsui canis rabidi oñditur. Scribit nāq3 4ᵒ. 6. Dī ꝙ tyriaca diatesserō vehemēter est ꝯferens morsis a cane rabido. C Adhuc. qđ inest prib⁹ ineritꝯ ꝛ totiꝯ cū totꝯz non sit aliud q̄ priū cōgeries. Cōmē. phy. 1. Sz pribus his ex qbus cōponit dicēdis hō medicamen iest depellere venena: ꝛ morsib⁹ canū vt tradūt conferre. C Rursus: qđ calorem seu spm confortat vrinam pꝛocat: venenū exiccat: morsui confert rabidi canis: atalis aūt est lz tyriaca cū ex calidis ꝛ sic. vrinatiuis ꝛ diaforeticis ꝯstruat. C Amp. illud qđ est acutū vlceratiuū ꝛ virus ad foras tractiuum confert potissime vt tradūt. id autez medicamen hmōi existit. itaq3 tyriaca diatesseron morsibus canis confert rabidi.

F

In oppositū

qm neq3 Seraꝑ. Rasis Halyab. A. aut Mes. qs vna nōē i ꝓpa mā isti sufficiētes ponēs iuuamētū isti⁹ tyriace i morsib⁹ canis rabidi scripsere. C Adhuc: aūt ꝯfert cōplone vel ꝓpe'ᵉ. nō qdē cōplexione: cū ipa cala sit ꝛ sicca: ꝛ venenū hō calidū exꝯt ꝛ siccū: Dīs āt cura pficit ꝯrio. exiccant ēt ꝛ iflāmant morsū veneno tali. Neq3 ꝓpetate cū veri⁹ repiat i simplicib⁹: non aūt in cōpositis nisi forsassis in medicis solēnibus: qlis tyriaca magna: metridatū ꝛ cōfectiones de musco. diā poꝛ. Jpsa nāq3 gñone introducit que nāe ꝛ nō artis est effectus. Jgit tyriaca diatesseron morsui nō cōfert canis rabidi.

Propter primū

qdē sciēdū ꝙ tyriaca est multiplex fm diuersitatē cōponentiū: vt visū3 dīa. 127. Cui tñ illō nomē ꝓpri⁹ ꝯuenit: tyriaca ē magna andromachi aut Gal'. i. quā caro igredit tyri serpētis. vñ noiatione est sortita. Que āt hāc nō scripsit metaphorice dī tyriaca. vt q diatesserō dco ꝙ ad illi⁹ silitudinem veneno⁊ depellat nocu^m. Dī āt a dia qđ de iterptat ꝛ tessera 4ᵒʳ. idē diatesseron. i. de 4ᵒʳ. Nā pter mel ꝯcropūlatiꝯ 4ᵒʳ medicis antea ꝯstruit: ceu gentiana: aristol. lōga: myrra ꝛ thure: cuius dosis est aur. j. Quidam ꝟo loco myrre posuerūt costū amaꝝ. Alij ꝟo crocū addiderunt. Nicol'. q3 refert q̄sdā pōlib⁹ adunasse fenugrecū: nigellā: zedoariaz: diptamū: camedreō: epigamuꝝ: ꝛ adhuc alij gūmi hedere ꝛ calcātū vsti. Que pores cōiter greco⁊ ꝛ arabum rōnabilr obmiscerūt dicētes ipsaz passionib⁹ frigidis mirabilr ꝯferre aut vētositati ꝛ corrosioni vētris ꝛ itestino⁊ pectoris ꝛ splenis: doloꝛib⁹ epis ꝑcordio⁊ memori pūcturis reptiliū3 vt scorpionū ꝛ aranea⁊ ꝛ porib⁹ venenosis ꝛ maxime fridis. C Morsus aūt canis ē dētib⁹ ipsius appꝛhēsio: quib⁹ plerūq3 solo iducit ꝯtinul deterior ex hīs. Jnterdū aūt nimimet veꝝ is interficit hūiditate tñ saliuali. Est autez canis rabidus aial cunctis vīr redditū insidiatiuū: cū primo eēt familiarib⁹ domesticū cēneisq3 obnoxiū custodie aut venationi deditū. Rabescitq3 aut ex cibis ꝛ porib⁹ corruptis aut cadauerib⁹ ꝛ aquis putridis: atra vt hūores ipsi⁹ in melāz cōuertant adustā: vel ex aere. Qđ fm. A. ꝛ viaticū maxie cōtingit autūno ꝛ vere. Calor nāq3 estatis hūores adurit: frig⁹ ꝟo vehemēs eos ad nigredinē declinare facit. Alij tñ scribunt id in dieb⁹ canicularib⁹ maxie ꝯtingere: hyeme ꝟo q̄ꝑ paꝝ q satis pñt ꝯcidē cū finis vni⁹ tpis alteri⁹ similet exordio: ꝛ sol. pᵃ. Rabidi aūt fiūt canes non solū: sed ꝛ lupi: vulpes: symie: mustele ꝛ q̄ꝝq3 muli. Cui⁹ qdē rabiei signa ꝛ differētiōis inesse vel opposito: auctores notant q̄ꝑplīma. sūr ꝛ morsi. qñ.n. procedit tpe figūrones appent terribiles ꝛ mirāde: ceu pauor aq̄ lz eaz appetāt vehemēter ꝛ vir ligda ꝛ formas vt specula repsicat: liuq: latrantq3 iterdum vt canes.

G

H

I mingūt et q̄sq̄ pinguedines in q̄ res carnose mirabiles ac si eēnt aialia ⁊ q̄si catuli appent: ⁊ alia hō v̄sura ɔtingūt sym thomata: vixq̄ vnq̄ euadit qs qn̄ venerit in pauorem aq̄. Jam nanq̄ in corde veneni malicia est inserta. Juxta illud trāsfiguratiōis Ouidij. Nec trepidā̄ auxiliat̄ aqs. Uiros tn̄ duos recitat. A. ex hac euasisse dispōne: nō tn̄ a cane fuerunt morsi rabido imediate: vez per hoiez ab illo morsuz.

4ᵒ t̄ᵃ. tr. 4. c. 3. in tic

Propter scōm

vo sciēdum q̄ cōiter estimatur tyriacam diatesserō morsibus hō ɔferre. q̄z rē ēt. Nicol'. in ei⁹ expssit antidotarijs ābob⁹. Qd̄ fortassis euenit: vel q̄ gentianā ispexit his ɔferētē magnifice aut ɔfisus fuit i additiōe medicinaꝝ q̄z sup illustriores ꝓicit in hāc cōfectionē. vn̄ qd̄ de hoc sentiendū manifestū⁹ appebit ɔn̄r. Quidā v̄o posuerūt hanc ɔferre morsis ꝓperate: qd̄ vanū est dicē. tūc. n. in q̄libet eēt medicia ppter tatez composita assignare: cuius falsitas potest ex dīis anteriori appareretiā tq̄ in posterū ex dicendis.

K

Propter tertiū

qdē pntis⁹ vitas apiat̄ q̄rei: dē ide hō gr̄a subdat̄ an pn̄ᵒ huic cōperāt solutiua: ⁊ tādē cū q̄rūdā accītiuz morsis ꝓbabilis his ɔtingērib⁹ assignet̄. ℭ Propter igr̄ hō pᵐ sciēdū q̄ hō tyriaca diatesserō non ɔfert morsis iuuamēto de q̄ sit curādūz ⁊ ꝓprie qn̄ fuerit a cholico assūpta: ximo fortassis nocebit in āpli⁹ cū vehemēter calida sit ⁊ sic. Et iō sibi vt apparuit illustriores medici hāc v̄tutē minime ipressere: verum aliis multis medicaminib⁹ ⁊ tyriace maiori. Si aūt cōfert aut pueris teneris ⁊ piguib⁹ calefaciēdo ⁊ exicādo venenuz hō ⁊ spūs cōfortādo vel gētiane ꝓperate: cū ipsa nō totalr̄ in hac corrūpat̄ medicia: neq̄ ꝓdurās est adeo cum sit vehemēter calida ⁊ sic. vt ipsa maturatione ⁊ fermētatione ceu tyriace maiori ꝓperas isurgat dīia p̄missa. vl' vrine ꝓuocatione ac vl'r supfluitatū de ptib⁹ intrisecis ad extrosū eductiōe. vn̄ ⁊ cātarides cū vrine ꝓuocatiōe⁹ ⁊ sanguinis pp vesice excoriationē eductiōe laudant̄ p̄cipue. Magis āt cōfert qn̄ sup locum empl'at̄ adeo q̄ cutis nō pax extat ⁊ sicca iflāmatiua: vlceratiua ⁊ attractiua. nā vlceratio ⁊ attractio ad exteriora mox p̄cipit̄ ita vt vētose ioco applicēt̄ morso

L

⁊ deide acuta vlceratiua vt allium: cepe ⁊ synapi: eruca ⁊ q̄ taliū. Quare Nicol'. i antidotario maiori p̄cipue morsibus tyriaca dīa. vt ēpl'z iponat̄. ℭ Meⁿˢ v̄o p̄ aliis h ab oīb⁹ laudata ē ea qu ā. G. ɔscripsit mōteo t ipsāq̄ cōposuit Asa/ ni⁹ vet⁹ q̄ oēs mediᶜᵒˢ vituperabat pcā ita vt nllus moreret̄ q̄ hac. 4ᵒ. vteret̄ dieb⁹. Cui⁹ qdē cōpō. Rec. cineris cācrop̄ fluuialiū adusti in vase exposito ex ere rubeo per. 10. gētiane p. 5. thuris p. 1. cui⁹ dosis est coclear. j. magnū: pulueriçetur sup aquā: ⁊ nō bibat̄ ex ea min⁹ dracme tres mane sm A. i ieiunio ⁊ sero. Aliq v̄o duas exhibēt dracmas: nōnulli vnā tm̄ qn̄ pauor nōdū appet aq̄. Astadion autē experimētator sm Gal'. p̄cepit hāc medicinaz ɔstrui qn̄ sol fuerit in leone ⁊ luna. 18. post ɔiūctionē ptrāsiuit noctes. hō tn̄ cōfectio diuersificat̄ apud plūmos in nūo medicinaꝝ ⁊ pondere. Sup locuz aūt firmabat Gal'. hoc emplm̄. Rec. aceti lib. j. opoponaci vncias tres. picis lib. j. aggregent̄ ⁊ inde locus emplastretur morsus. ℭ Propter 2ᵐ istius sciendum q̄ Almā. 8. p̄cipit in pnᵒ curatiōis tallū vētrē cū pillis ⁊ medicinis noiatj in capl'o melle soluere icipere: cui⁹ ɔtrū vr̄ scribi 4ᵒ 6ⁱ: Et nō opz in dieb⁹ p̄mis vt ꝓperes ad euandū: sed occupare i attrahēdo ad exteriora. Naz eūo q̄sq̄ adiuuat ad h vt venenū penetret ad ꝓfundū ꝓhibēs attractionem ad exteriora. Qd̄. n. trahit humores ad iteriora cū eis ētveneū ɔtit. Cui dō z q̄ in pnᵒ p̄ncipiāte nō oz fieri eūo sz. A timēdo attractionē veneni ad iteriora perāplius. Pnᵐ nāq̄ latitudinē hz. q̄dā. n. ps ipsi⁹ magis attinet pnᵒ certos alia fini eius: nōnulla v̄o medio. ⁊ merito: qm̄ anteq̄ praua supueniāt accītia. vn̄ paruū p̄terijt tp̄s t aliqn̄. n. 7. dies interdū. 4ᵒ. q̄sq̄. 6. mēses: iterdū sm alios annis. Et dixerūt aliq. Et nō est creditū aliqn̄ talia post septē ānos appe-

re. Accepit igit̄ Almāsor pro pnᵒ p̄tē mediā p̄ncipij aut qd̄ attiet ei⁹ extreme. A. v̄o p̄tē p̄mā exclusit vt pnᵐ initiās. vn̄ subdit post attractionē ex ioco. Qn̄ igit̄ trahis qd̄ tibi possibile est post duos dies aut tres: tunc occupare in euando qd̄ forsitan iaz penetrauit. ℭ Propter hui⁹ 3ᵐ sciēᵐ q̄ aliq dixerunt morsuz terreri ab aqua ꝓpterea q̄ facta est complexio ipsi⁹ mala eq̄lis cōpl'onalis. q. ita vt refugiat ɔtria ⁊ illa ɔcupiscat. nā discrasie nāles appetūt illa: egritudinales v̄o ɔtria. in techni. 2. vn̄. 4. 6ᵃ inq̄t. Rufus. Non terrent̄ ex aq̄ ⁊ diligūt volutari in terra nisi qn̄ cōpl'ones ipsoꝝ iaz dilexerūt siccitatē: q̄re abhorrēt ɔtrium cōpl'onis ⁊ diligunt ɔueniēs. Cōsequēter v̄o subdēs eū detestat̄. A. igens. Ad hunc sermonem nō est declinatio. Declinatio nāq̄ ad illud qd̄ cōuenit cōpl'oni ꝓpinq̄ est ex illis ad q̄ non currit. q. d. cōpl'o eq̄lis nō itroducit̄ ex ꝓpinq̄ vt hec non raro. Aut iz sit aliq̄ hoꝝ ꝓpiq̄tas: nō tn̄ tāta q̄ iducta sit nālitas ɔcupiscēdi q̄ illa. Et sufficit: q̄ hi sitiūt vehemēter ⁊ appetūt aq̄z: lz ea visa terreant̄ q̄inarie. Eti. specul' ⁊ vl'r tersis spēs representātib⁹ eis timor icutit̄. Rursus marasmat⁹ cōpl'onē prauā hz eq̄lē calidā ⁊ sic. ⁊ tn̄ fridā appetit aquā vehemēter illi ɔtriā. Rasis v̄o medic⁹ sophisticus in ei⁹ ꝓh. sentit ꝓterea ctū euenire symptoma ex subingressione aq̄ in poros stōchi anguitiores: vn̄ spūs causat̄ phātasiā iducēs terribilē. Sz id tūc nō min⁹ fortassis deberet liquorib⁹ ɔsurgere reliqs. ℭ Propter qd̄ dōm id magis continuere ex imaginatione corrupta. phātasiāter nāq̄ canes i liq̄dis ⁊ tersis ac ipsoꝝ viscera. Almāsor ⁊ Halyab. ⁊ iō formidāt aquas ⁊ abhorrent: lz egeāt pp sitiz illa. Qd̄ apit: q̄ nocumētū infixū mēbris est p̄ncipalibus ⁊ maxie cerebro: theorice. 8. Spūs. n. aialis cū reliqs ɔuersus ad nām meliez de cui⁹ rōne timor existit: vn̄ 5ᵒ de accīci. Nō est mirū si tristitiā ⁊ timorē mortisq̄ suspectionem melici patiātur: cum melia fundamento dicitur aie rōnalis. Nihil. n. videm⁹ extrinsec⁹ occurrēs tm̄ timorez vt tenebras inferre. Naz Rufus inquit hanc passionē quādam melie spēm fore. theo. 8. hic siqdem spūs ita corrupt⁹ cogit qd̄ non est imaginari ⁊ tandem senti ri visu aut auditu vl' sensu reliquo. vnde coll'z 3ᵒ. Propter egritudinē aliquā fixā timorē vel tristitiā: vapor qs dissoluit̄ cerebrū ascēdēs in quē forma ipmit̄ cogitatiū: in cui⁹ quidē ascensu spūs ɔcitat̄ aialis: ita vt vsq̄ ad v̄tutē ꝓueniat imaginatiuā: q̄ mediāte sensus mouet̄ cōis: h āt mouet particulare talr̄ vt resentiat̄ extra. Populus tn̄ credit q̄ hō sensatio ab angelis vel a demonib⁹ imitat̄. Cū. n. visus spū fret⁹ hui⁹ corruptor: ac occurrēs liq̄dis ⁊ tersis imaginē repsentātib⁹ canis silitudinez: in cuius v̄tute agit facit videre. Et q̄ melleus hui⁹ pauores hinc timorē icutit vehemēter: q̄re medici liq̄dū qd̄ trepidati assumūt iubēt occultari p cānelūq̄ fuggi. Recolo nāq̄ cū furore q̄dā in ɔualescētia turbarer: mihi ex corruptione imaginationis accidisse vt omne visus mia videret̄ mei nap defuncta. Sil'r cuz diu in ignē ɔsiassem erectis oculis apparuit fumus subniger altus qui per motū circularē a superius incipiēs euanuit in deorsuz. hoc siquidem ꝓportionale tangit̄ metheoroꝝ. 3. cuidā et antiferoni erithi sz Alexā. accidisse debilr̄ ⁊ nō acute videntis tāq̄ semp intuēri idolū ipsi⁹ ex opposito añcedere. ℭ Forme v̄o i pinguedinib⁹ in vrinale decisis repīūtant̄: q̄ ois elicitur effect⁹ fortitudine agētis ⁊ mãe aptitudine qd̄ h ɔcidit cū id venenū calidū sit ⁊ siccū vehemēter acutum sibiq̄ assimilatū. Oē nāq̄ qd̄ deducit̄ ab aliq̄ i ei⁹ notā obtinet a quo ꝓducit̄. Naz oīa p̄ncipijs contestant̄. in techni. mā ēt in qua repīūtat̄ effect⁹ est subtilis humida de facili passibilis apud Ga. pp qd̄ effect⁹ formis vtiq̄ canū ɔsimilat⁹ poterit in vrinali cāriq̄uo quassato dissolo accidit vt nihil appareat residere. Jd aūt ꝓsuadet v̄tus seminis iformatiua ⁊ vrine dispō in phiala vt denotant granula magis superius vrine inferius vel in medio entis remate partes differenter percuti similr̄ hypostasis circulusq̄ cum alijs cōrentis.

Propter quartū

M

O

P

Q

Ubi. 8. in mediate. c. 7. par. 8.

Ter. 3. tech. tr. 1. c. 5. Ubi 8. in mediate.

Ter. 4. c. post pnᵐ

Ubi. 8. in mediate. M Capl'. 10. in me.

4ᵒ 6ᵃ trac. 4. ca. 9. de fine 12. de simp. c. 37. post p. n.

2. 1. secretor̄ rubtes ꝓpa ⁊ 11. de simp. medicina ca. 17. post punct.

L. 3. 8ᵃ 10. in fine theo. 8 c p rt. 20. Ubi 8 in mediate. C. 7. in h.

Ubi 8. in mediate. C. 3. in h.

Propter quartū vō ad p^m dōm. A. loq̄ ſm alioꝝ opionē. Modus nāq̄ ipſius eſt cū ꝫ aliq̄d non affirmet ſcribere oīe ferī: ceu q̄dam ipſius indicāt: pter ꝓnoſtica Hippocratis attributa ꝓnoſticis. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ptibus tyriace Dia. non ineſt niſi vni fere. vꝫ. gētiane vt ꝯferat moꝛſis: pꝑ qō ſi alr̄ proſit nō ab alijs ipſius cōponētib⁹: ſꝫ ab iſto ſit tm̄: cui⁹ qdē iam datus modus. ¶ Ad aliud dōꝫ ꝙ in qb⁹ ipſa p̄ſtat auxilia in alijs foꝛtaſſis mime. hec ēt pfectiori dicta ſunt mō ꝛ plurimis alioꝝ medicaminū ꝯſurgere. Quare nō huic multum aſcribēda talia. ¶ Ad aliud q̄d dōm appuit. Nā cōceſſum eſt hui⁹ tyriacā exterius appoſitā moꝛſis cōferre p̄cipue. ¶ Ad ea ēt q̄ alteri⁹ ptis q̄d dōm viſum: qm̄ gratioſiſſimi medicoꝝ ꝯſiderantes nullū aut q̄ꝫparuū iuuamentū iſtius medicamīs foꝛe moꝛſis id explicarunt minime. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ ſi q̄d ꝯferat cōplōne ꝛ q̄lr̄ monſtratū: ꝛ nō proprietate cum ipſa careat niſi ea ſit que gentiane mirifice in hac punctura laudate. ¶ Differentia. CLXXX.

Quod in ſcabie nō cōpetat flomia oñdit̄. A. eā mime p̄cipiēte 4° 7° quē non eſt inſufficientē poneret cū ceteris p̄ticularioꝛ extiterit. ¶ Adhuc flomia eſt eūo q̄ debet̄ humoꝛib⁹ eq̄liter abūdantibus: cū ſit eūo multitudinē humoꝝ educēs 4 p̄. ſed in ſcabie hu. nō abundat eq̄liter: ymo humoꝛ aduſtus aut ſalſum fla magis. ¶ Rurſum vnicūq̄ꝫ repit nā inde agere per conuenientia loca. afoꝛ. p° ꝛcū medicus ſit imitatoꝛ nature: ſed ea per cutim reperit̄ ducere que vna eūonē extat laudabiliter creticātiū vt ſudoꝛ oñdit. ¶ Palin. qm̄ ſan. fuerit bon⁹ paucus ꝛ hu. multi mali flomia bonū rapiet ꝛ malū relinquet: p̄ 4°. huius aūt euenit in ſcabie cum extet ſpēs lepre. ¶ Et ... cadē rōne q̄ coitus ꝓhibet̄ h'eo ꝙ mouet mām ad exterioꝛa ꝛ excitat vapoꝛē putridū calidū aduenietē ad p̄tē ſupficiei cutis in qua putreſcit. 4°. 7. ita ꝛ flomia: q̄ꝛ motū in humoꝛibus cauſat ex eis vapoꝛes eleuando ꝛ fumos. Quare 4° p̄. Minutio ē turbās donec queſcat̄: ꝛ iō flomaꝫ intercidit̄ ſomn⁹. Itaq̄ꝫ i ſcabie nō cōpetit flobothomia.

In oppoſitum breuiarij 5°. Eueī⁹ ſcabiei ſit ex ſanguie groſſo q̄ putreſit. Quapropter ſit iceptio curationis ei⁹ cū flomia. At Theodoꝛ⁹ p̄ſcianus: flomo p̄us ſub gemina detractiōe ſubueniendū eſt ꝛ vētris purgatio frequenter. ¶ Rurſus in lepra cōiter flomia p̄cipit̄. 177. Dictū aūt ſcabiem lepre ſpēm exiſtere. ¶ Adhuc aūt. 11. de ige. Optimū eſt venā icidere nō ſoluꝫ in ſynochis fe. ſꝫ ꝛ in alijs oib⁹ q̄ in humoꝝ putredine. In his aūt timoꝛ pōt gra fe. aduenire. Idq̄ꝫ 4° p̄°. Cōſiliū meū in flomia vt dimittat̄ quātū poſſe. Sꝫ i ſcabie vt ad multuꝫ nō eſt fe. ſuſpitiōis illarius p̄iculi. expedit igit̄ i ſcabie flo°.

Propter primū qdē ſciēdū ꝙ ſcabies eſt coꝛpoꝛis vtis ſupficiei defedatio cū pruritiua pūctura ꝛ vlceratione modica: ꝓpea nāq̄ꝫ iter paſſiones annumerat̄ cōcurrēs fere totā coꝛpis ſupficiē cōtineatq̄ꝫ a plimis dīt ſubcutaneis paſſionū. vlcerat autē nō ꝓfundius cū acredine q̄dā ꝛ pūctura ꝓp nitroſitatē ſeu bauracitatē humoꝛis acq̄ſitā. Dī autē cuti ſupficialis fedi tas: eo ꝙ nō ſub egritudine cōi verū in his q̄ de decoꝛatiōe tractat̄. ¶ Ea ꝓp noſce ꝙ ſcabies 3ʳ pōt ſe habere. Vel quia interdū totius cēntialr̄ ipedit actus. Et iſta egritudinis ſapit nām: cū id rō exiſtat moꝛbi. Aut nō ledit oēs opōnes: ſꝫ vnius ſolū: pura eā q̄ cutis: et q̄ tm̄ leſio nō ꝯſurgit in totuꝫ. Et ſic dedecoꝛatio quātū ad coꝛpus extat reliquū: tm̄ moꝛbus tm̄ quo ad cutiꝫ: ceu ſolo ip̄aris q̄ꝫparua digiti ꝛ ſi actū ei⁹ nō ipediat ptis tm̄ in q̄ eſt ita vt virtutes illius actib⁹ ipediātur ꝓprijs moꝛbus eſt nō digiti: ſꝫ ptis ſolū in qua cadit. at q̄ꝛ rarius ſcabies actus ipedit coꝛpoꝛis vniuerſi: iō nō ſub egritudine: veꝝ ſub dedecoꝛatiōe locatur cōius. Exiſtit aūt ſcabiei ceu pluriuꝫ alioꝝ triplex egritudinū cā. Primitius velut cibi ꝛ potus ſalſi acres ꝛ amari: ſpuatio balneatiōis: et mutationis p̄noꝝ: exercitij ꝛ fricationis. Añs ceu hu. peccantes in ſanguine maxime. ꝯiuncta ſicut q̄s humoꝛ coꝛruptus ad cutē delatus. ¶ Propter qō ſciē^m ꝙ mā q̄ in cutem ꝓpellit̄ aut eſt icoꝛrupta nālis vel eſt coꝛrupta putreſcens. Et ſiq̄dem p̄us aut eſt fumoſa terreſtris: et ſm tm̄ amplius ꝛ minus groſſa: ex q̄ pili gñant̄ ꝛ vngues. dīa. 54. vel humida vapoꝛoſa: qō 3ʳ euenit. nā aut eſt ſubtilis: ꝛ ſic i vapoꝛes iſenſibilr̄ foꝛas demādat̄ trāſpiratione noīa occulta. vnde ꝓbl. 5°. Sēper coꝛpus nr̄m ꝓpriū quedā tepidū vapoꝛem emittit a ſe aerē caleſacientē ꝓpinquū: vel groſſa q̄ ſub cute remanēs affecta calido coꝛpis ac extriſece: demonis vtute in pediculos ꝯuertit̄. Aut media q̄ i ſudoꝛes emittit̄ et. ſi vō extiterit coꝛrupta virulēta: vel eſt ſubtilis ꝛ tunc ex ea ꝓueniunt furfures ꝛ pruritus: in min⁹ tm̄ ꝛ magis diuerſificata aut groſſa: ꝛ ita ſcabies: aut alterutra: ꝛ ſic alopiciarū petigines ꝛ ſerpigines. ¶ Et noſce ꝙ ſcabies criſis extat interdū q̄rūdā egritudinū ꝛ ꝓprie chꝛonicaꝝ. Et eſt egritudo ꝯtagioſa. quid aūt ſit flo°. dīa oſtēſum eſt. 164. cū alijs.

Propter ſecūduꝫ qdē ſciēdū ꝙ aliq̄ obmiſerūt flomiā in ſcabie adherētes: vt p̄miſſuꝫ eſt. A. ꝛ qm̄ flomia cū ſit vtis eūo hu. debet̄ quātitate peccātib⁹: nō aūt ꝯtriſtātib⁹: q̄les q̄ ſcabiei gñatiui. Et q̄ꝛ mā ipſius vꝫ extra venas exiſtere: quorum quidem defectus 3° ꝛ 4° propoſitoꝛum oſtendetur.

Propter vō 3^m ſciēdū ꝙ in ſcabie competit flomia: ceu oēs expmūt vel patiunt̄: ſꝫ dētoīmō alie nō obſtēt idicatiōes a vtute ꝛ ab his q̄ eā ꝯſequūt̄ ſumpte atq̄ꝫ ex reb⁹ nō nālib⁹ iter vtutē itermedijs ꝛ diſpōneꝫ. Qō mōſtrat̄: qm̄ aut mā ei⁹ itra venas exiſtit vl̄ et. Siq̄dē p^m cū ampli⁹ h dñet̄ ſan. expedit flomia. Ea. n. ipſius ꝓpria eūo. Qō firmat̄: qm̄ 4°. 7. Mā ex q̄ gñatur ſcabies aut eſt mā ſanguinea cui cōmiſcet̄ choľa que foꝛſitā eſt cōuerſa in meliam aut ꝯuerſa eſt ꝓp eius in meliaꝫ vel mā cui cōmiſcetur fla ſalſuꝫ baurachiū. vñ. 4. practice. ſcabies ſit ex flatis ſalſi cū ſanguis melici admiſtiōe. Qñ aūt ſan. peccat ſingulariter aut ēt alijs pmiſtus hūoꝛib⁹ cōpetit flomia. ꝛ appa rēs de ige. Nō. n. ſemꝑ q̄s flomat̄ ꝛ ſi p̄ncipali⁹ ꝓp ſanguis multitudinē: veꝝ ēt ꝓp maliciā ei⁹ vel vtrūq̄ꝫ. p̄ 4°. Rurſus prius opus ſit vnāquāq̄ꝫ cāꝝ efficientiū egritudinē abſcindere in techni. 3. talis aūt ſan. pōt eē oūdictus ꝛ ſi mediāte alio vt ea q̄ ꝯiūcta. Eſt. n. his cā penitus añs. Ampli⁹ paſſioni vtioꝛi cura debet̄ hui⁹ vt vnūq̄dq̄ꝫ coaptet̄ ꝓpoꝛtionali. Flobothomia vō ꝛ ſcabies vt iductū tales extāt: ꝯuenit itaq̄ꝫ i ſcabie hō flomia. Si vō hūoꝛes ipſaꝫ cāntes nō extiterint in venis veꝝ iā ad cutim ꝓpulſi: fuerit q̄ꝛ multū a ſanguine alieni: tūc nō cōpetit ex oppoſito iducti flōmia. Rurſus timeret̄ ne mā coꝛrupta traheret̄ intra venas in q̄bus amplius putrefacta febrē poſſet cāre. Qō cauendū potiſſimetcū ea fuerit egritudinis indiciū alicui⁹: ymo potius trahēda eſt quātū poſe ad cutiꝫ ceu in aꝑatib⁹ p̄ceptū eſt fieri creticis. Igit̄ tūc flomādū ꝛ ad vnū opus eſt i ſcabie ꝛ pruritu magis pharmacia q̄ꝫ flomia: cuꝫ plm̄ hu. ex qb⁹ cātur diſtātes facti ſint a ſanguine: q̄lis eſt iſte: q̄ ſanguis dꝫ mūdificatiua eē ab iſectionib⁹ ſupfluitatuꝫ alioꝝ mundando.

Propter quartuꝫ vō. ad p^m dōm ꝙ. A. non negat̄ flomī ā: ymo āplius eā fac̄ audiri: cū dicat. Cura ſcabiei p̄° ꝛ melioꝛ ꝛ cū q̄ ē ſufficiētia eſt eūo cū eo qō educit humoꝛē aduſtū acutuꝫ ꝛ ſalſuꝫ fla. Eūo vō ꝓpꝛius debet̄ ſanguini marie qñ dixit ſcabiē gñari ex mā ſanguinea choiere vel flati permiſta ſalſo. ¶ Ad aliud dōꝫ ſic appuit ꝙ lꝫ p̄n' expetat̄ flomia ꝓp hu. eq̄lr̄ abūdātes debet̄ vt iductū hu. ēt ꝯtriſtātib⁹ ꝛ dūmō extiterint itra venas cū ſanguis abūdātia. neq̄ꝫ qñ debet̄ humoꝛ extat choľe⁹ aduſtus oino aut ſalſus vel ſanguini pmiſtus. ¶ Ad aliō dōm ꝙ iſte Hippocratis ſmo audiēdus ē qñ expulſio ſit cretica veloꝛ ꝛ violēta a nā q̄lis non eſt ſca-

I

bleorũ si talis fuerit vt dictũ: est q̃sq̃ a flomia cessandum. Op3.n. p̃multus totũ eũare flomia cu3 opus existat ne san.p̃ ampli⁹ corrũpat: ⁊ q̃ corpi destruat supficiale. ℭ Ad aliud dõm p̃ itereptionẽ minoris assumpte. Nõ.n. in scabie semp̃ est bon⁹ san. ⁊ pauc⁹: alij bu. multi extãt ⁊ praui. tũc.n. expetit magis pharmacia q̃3 fle. Scabies ẽt l3 dicat̃ spẽs lepre multũ iterius dit ab ipsa: ɔuenit tñ in supficie corporis magis: cũ vtraq3 sit egritudo ɔtagiosa ⁊ corpis ipediat supficiẽ. ℭ Ad aliud dõ3 q̃ motus ⁊ pturbatio facti p̃ flomiã nõ sũt tãti vt hi q̃ coitu ɔtigũt. Aut flomia eũat cã scabiei futura. nõ aũt coitu vero potius multiplicat̃ pp̃ fumu3 putridũ a coitu dispsu3 p̃ oẽ. ℭ Differentia. CLXXXI.

K

Cap.6. Caui.84. Te.3.f.1. c.36. in f. Li.3.ca. 26.

Quod solutio

ɔtinui ad iteri⁹ penetrãs cranei non possit sine ossis eleuatione medicinari oñdit̃ auctate oium scribẽtiũ ⁊ opantiũ fere. Ga. q̃dẽ p̃mitus fine sexti terapẽtice. Albucasi3 in ei⁹ pte 2ª opationis manualis. Halyabbatis 9º prac. 4º 5ª. Et coll3. 7. hi nãq3 ⁊ vt vna sit dĩe ceteri ɔueniũt vt ossis fiat ablatio circũstantijs. ℭ Adhuc monstrat̃ rõne per topicã. Si qõ minus vĩ inesse aderit ⁊ qõ magis. Minus aũt vĩ cũ os aliarũ partiũ a craneo fuerit idebite restauratũ ⁊ ligatũ: cuius fractio vsq3 ad medullã penetrat q̃ oporteat restaurationẽ ⁊ ligationẽ iterare: ne sanies medullã cu3 osse corrumpat. Sed hoc pp̃ accñs superueniẽs op3 gerere. Cũ igit̃ in quodã aliorũ ossium ɔtingat practũ: quãto magis in osse capitis: cu3 nõ possit ligari ⁊ restaurari vt aliarũ partiũ ossa. multo igit̃ magis. ℭ Rursus si fractura sit pua capillaris dicta: virtus pp̃ grossitiẽ ptium circũstãtium medicine vsq3 in p̃fundũ nõ poterit peruenire in techni. ⁊ 7. de inge. Neq3 ẽt mã plapsa ad iterius ingrossata poterit per hõ scissurã paruam educi. ℭ Amplius si dicat q̃ huius medicinatio solutionis continuitatis fiat medicinis vt emplo aut vnguento absq3 ossis attractione oportebit q̃ medicina hec saniẽ generatã extrahat ab iterius ad extra. Qõ nisi duob⁹ aut tribus poterit euenire modis. Nã ois attractio 3º nãliũ fit aut virtute q̃litatis q̃ magnes ferrũ ad se ɔducit: vel ɔñtia eius qõ eũat. Nõ q̃dẽ puero q̃ vtus specifica ẽ po⁹ q̃dã nãlis ɔsis introductionẽ forme in mãm s̃m aliquẽ ad orbẽ aspectum 71. forma autẽ hec itroducta q̃ talis opõ ɔsegtur artis existẽte ita accñtalis. Oẽs.n. forme accñtales sunt accñtia pp̃ qõ virtute nõ poterit h̃ ɔtigere specifica. Neq3 a vacuo: q̃a vt actus eueniat ɔña cũonis op3 esse attrahẽs qõ subtili⁹ ⁊ vas ɔtinẽs: nõ autẽ dispergẽs: q̃ nõ replent̃ in emplo aut vnguẽto forisecus applicato. Neq3 ẽt põt saluari hõ per calidu3 attractio: q̃ hec est ipm ad iplendũ vacuũ attractio. p̃ h̃ª. Quare nullo modorũ ẽ hõ attractionẽ saluare. ℭ Jtidem in ossis fractura nõ solũ exterius: verũ ẽt interius mala itroducit̃ cõplo: q̃ sanari nõ poterit nisi eadẽ remoueat̃. Quare medicinã oportebit ad locũ interiorẽ puenire. motus autẽ attractiue medicine secedit ab illo. ℭ Palin. vulnera oĩa p̃ter ɔtusa debẽt exiccari. 107. Exiccatiuu3 aũt r3 se cũ frido: eo q̃ siccitas maior q̃3 d3 reddit corpus frigidi⁹ q̃3 op3 h̃⁹ p̃. Qõ aũt tale foramẽ vulneris obturabit ãplius ⁊ saniem impellet interius. Jgit̃ opus sit os eleuare.

Li.6.3 ⁊ c.9 ⁊ 93 ad ter.cõ. 103. ⁊ l.cõ. 104. ca.13 iuxta fine

L

C.14. cir. medium.

Dec 6.c. 3. post me.

M

Doc. 3ª.c. 1.h. fine3.

Huius quoq3

opp̃m nõdũ qs fide dign⁹ auctoritate ɔfirmauit. Rõnib⁹ tñ ⁊ experimẽto põt nõ parũ ɔuici. Emperia siq̃dẽ: qñ cu3 cuiusl3 sit addere qõ deficit. ethicorũ h̃. Quidã talr opantes hodie laudabili⁹ ⁊ absq3 minorib⁹ ɔcisionib⁹ curãt p̃mis. ℭ Rõne q̃3: qñ qõ prauiora ifirmo adducit accñtia non d3 administrari. hõ est ossis eleuatio cranei. Seq̃t̃.n. nõ parũ dolor cerebri cõis: ɔtnsio: spasm⁹ ⁊ mors subita vt testant̃ sapientes p̃missi. ℭ Adhuc in pcussiõe cranei p̃mit⁹ occurrit fractura: postea humorũ decursus: deinde mala cõplo: q̃3 q̃dẽ in omni curatione: vt dicunt primitus op3 remouere. Hoc quoq3 agit medicina supposita: non autẽ ossis eleuatio: immo hec cõplõnẽ deteriorẽ amplius inducit. Quare emplastris vel vnguentis insistendum absq3 ossis eleuatione.

Co. 10. in prin.

N

Propter primũ

q̃dem sciendũ q̃ solo ɔtinuitatis siue iparis oibus aduenit mẽbris ẽt sanabilis nisi cordi. ℭ Jllud.n. solonẽ nõ tolerat ɔtinui. 87. Aut nisi ad intimã ptis itrinsece puenerit vt ad vẽtriculos cerebri vel p̃funditatẽ cp̃is. afor. 6ª. Ad hãc enĩ imoderatus sanguis ɔsegtur exitus. G. vo ibidẽ. Jncisionez cerebri vidi sepe sanari. fe3.n. in Nubia ciuitate Samarie quãdã q̃3 magne ⁊ ɔcaue icisu3 cerebrũ hẽre cõsperit ⁊ tñ mortẽ euadere: qõ ɔtingit rarissime: q̃ q̃dẽ solo ɔtinuitatis s̃m q̃ diuersis aduenit mẽbris: diuersa vt aiunt sortit̃ vocabula. nam si cuti aduenerit dĩ excoriatio vel scarificatio. si vo carni plaga siue vuln⁹. Qñ ãt factũ fuerit saniosũ appellet̃ vlcus. si aũt occurrerit ossi aut cartilagini: ⁊ h̃ s̃3 latitudinẽ vocat̃ icisio. si vo s̃m lõgũ ⁊ p̃ue fuerit quãtitatis dĩ scissura. si vo magne ɔtusio. Qñ aũt aduenit lacertis s̃3 latũ dĩ sepatio. si vo in eoru3 extremitate: puta in corde aut neruo dĩ sepatio: s̃m longũ autẽ vocat̃ liq̃factio ⁊ dissolo. Jn extremitate vo ipsorũ eueniẽs vt in chorda vel neruo vocatur attritio. si quoq3 aduenerit arterijs aut venis vocat̃ aptiorẽ si fuerit s̃m latũ dĩ incisio vel separatio. si vo s̃m lõgum scissura noiat̃. si aũt pãniculus dĩ ruptura. q̃ si iũcturis vocat̃ sepatio ⁊ dislocatio. dẽa tactũ. 75. Quid autẽ sit craneũ ⁊ eius cõpõ. 39. ℭ Deiceps quoq3 sciẽdũ q̃ modi figure solonis ɔtinuitatis capitis cũ eius noibus ⁊ cãe sunt multiplices: q̃dã nãq3 ipsi⁹ solo est simplex ⁊ alia est cõposita. Simplex quoq3 multiplex est. nã quedã est in cute tñ: alia in craneo: q̃ ppaie dĩ fractura. istius q̃3 aliqua peruenit vsq3 ad mediu3 craneũ. Est nãq3 cõpositũ ex duab⁹ ptibus inter se rimulas ⁊ anfractus q̃3 plures h̃ntib⁹ q̃s ⁊ tabulas vocãt: quorũ nõnulli penetrãt vsq3 ad iteri⁹ oino. Est ⁊ alia durã ẽt soluẽs miren: q̃dã ⁊ piãalia vo ad medullã puenit cerebri: ⁊ nõnulla ad vẽtres mortalis iudicata. ⁊ adhuc alia qua est ɔtusiua ita q̃ cutis exterior nõ vĩ lesa ⁊ iterius erit os fractũ aut ẽt nõ fractũ: s3 solo ɔtinuitatis iterius ⁊ cõmotio. Jtẽ q̃dã est lata q̃ os frãgit in pl'es p̃cesalia i quo ossa ɔfracta in iteri⁹ ppellunt̃ marulis dcã. q̃da3 subtilis minima q̃ nõ appet nisi p encaustri aut alicui⁹ liq̃di colorati appõnẽ: mergit̃.n. i eã ⁊ ipsa dĩ capillaris. Cõtigit ẽt iterdum q̃ cuti aut os nõ frãgit̃ s3 in iterius applicat̃ sic vasa metallica qñ fortiter ɔtũdunt̃. qõ i capitib⁹ molliũ euenit puerorũ. Diuersificant̃ ẽt hõ solones penes illa qb⁹ iducunt̃. nã q̃dã ensis p̃ficit̃ pcussiõe auferẽte totũ os vsq̃ ad i pãniculũ penetret q̃ fractura dĩ axal. filio.n. est icisioni ab axia ligno imissa. aut ense icidit̃ superior ps ossis tñ absq3 penetratione oĩna quã dñt absolute fractura3: q̃ ãt lapide aut alio ɔsurgit lato dĩ attritio. Craneo ẽt aduenit q̃da3 pforatio q̃ acutis ɔtingit hu. Fit ẽt q̃dã supina: q̃dã añ: alia retro: alia dextra: quedã sinistra: ⁊ harũ vnaqueq3 põt penetrare ⁊ nõ penetrare. Est autez cõposita qñ fracture aut soloni continuitatis aña: carnis deperditio ⁊ vlcus associantur.

Aforis.

O

P

Q

Propter secundum

q̃dẽ scie̅m q̃ hõ ɔtinui sepõnes diuersis medicãtur modis s̃m q̃ indicationes ab eis suscipiunt̃ dẽnter. Oium tñ solonu3 fere mõ curationis obmisso capillaris in exẽplũ maxie assumat̃ sic eã alia p̃ padigma iduc. A. Quã q̃dẽ solones oẽs hactenus scribẽtes curauere p̃ossis cranei ablationẽ igeniãtes se in istrorũ pluriũ aptorũ ad h̃ inuẽtiõe. quorũ vnũ est stricte ⁊ subtilis aciei acutissime instrm: post qõ aliõ p̃cipiũt lati⁹ admistrari: ⁊ adhuc si os latius. Est ⁊ instrm aliud serra subtilis igeniose fcã: q̃ os serrat̃ leuiter. Aliõ vo qõ terebrũ seu tripanũ dĩ cui⁹ acutũ subingrediẽs ɔpportionat̃ cranei spissitudini. q̃re ne ãplius penetret additamẽtũ supi⁹ relictũ ẽ rotũdũ ne possit ad iteri⁹ ãpli⁹ peuenire. Cũ h̃ q̃3 istro pforat̃ os pforatiõib⁹ crebris: postea inter eas cũ aliq̃ sit sepatio acuto icidẽte velut qñ quis terebello

4º 5ª trac. 3. ca. 1.

pforat pieteo: h tñ instrm exercēt in fortiorib⁹ ⁊ craneo soli diori. Est ⁊ aliud qd̄ dr̄ lēticulare: qm̄ ē illi ps eminēs extrema sic lēs sup qd̄ malleolo pcutit: qd̄ fortassis ē istrm illud ad h laudatū qd̄ Ga. collophyson appellās cū. A. laudauit ⁊ alijs. An tñ hoꝶ administratione si craneū nō fuerit patēs pcipiūt icisionē crucialē sup locū pcedē: ꝙ si san. effluat locū pāno oleo ro. ⁊ vino īfuso iubēt repleri donec coarceat̄ ipse. ¶ Hāc vo cranei eleuationē nisi ad mrēz durā puenerit pcipiūt differri diuti⁹ tñ in estate ⁊ hyeme: qm̄ i hac pus i illa āt posteri⁹. vñ Albucasis. In dieb⁹ hyemis oꝫ vt studeas i ablōne ossis añ dié. 14. fm̄ oēm dispōnē. Et si est i dieb⁹ estatis vt pperes remouere os añ dié. 7. añqꝫ corrūpat̄ qd̄ est sub osse ex pāniculo: ⁊ h accidāt accñtia seua timorē manifeste ōnotātia ceu cholē accēsio: amissio itellus: abscissio vocis, syncopis, fe. acuta: egressus ocloꝝ ⁊ eoꝝ rubedo: cū qb⁹ in pdib⁹ dispōnib⁹ nō sanant̄ patiētes. Tps āt remotōis ossis silr Haly. determinauit. si hyems fuerit oportebit prē ossis añ. 14. diez educere. si vo estas est añ. 7. añqꝫ pdicta patiant̄ accñtia. nā si illa patiant̄ curā nō adhibeas: cedit. n. i iteritū. vñ. A. Ne pus fundat̄ ad interiora opꝫ vt extrahat̄ si fuerit plaga capitꝫ cōpleta: q. s. pdicta nō egeat ossis eductione. Aut icidat̄ vt pbabitū si non fuerit cōpleta ⁊ nō fiat occupatio i restauratiōe illi⁹: ⁊ opꝫ vt nō tardet̄ illō in estate vltra. 7. dies. in hyeme vltra. 10. ⁊ quāto fuerit velocius tāto meli⁹ ⁊ lōgingus ab hoc vt accidāt nocumēta magna. Si āt solo ɔtinuitatis ad durā puenerit mrēz die p aut 2ᵒ pcipiūt medicari mō plato. Cōsiderāt ēt i hꝫ fracturis ne pforatio qdā quā faciūt in loco fiat in quo neruo possit ɔcurrere aut pāniculo a cerebro exeūti. Silr ⁊ subtiliorem pforāt cranei prē ⁊ locuꝫ. vñ sanies liberius valeat expurgari. vñ. G. Scio nāqꝫ qm̄ cuiusdā caput vidim⁹ cuius craneū fractū erat ⁊ os qd̄ tipora dr̄ passuꝫ est: tūc tipora dimittēs qd̄ in craneo erat icisō ⁊ eger sanitati restitut⁹ est. Et adhuc viuit. Si. n. craneū postponerē nccio pellicule q̄ sub eo erāt putrescerēt priusqꝫ os solidaret̄: q: nisi saniez a supiori ad iferi⁹ scirē semp descēsurā incisio non foret vtilis ossis. Vidi inde aliū hñtē sicut po: in capite fracturā: tñ arbitratus sui dimittere os qd̄ supius erat: ⁊ icidere ea q̄ iuxta illud erāt vt sanies locū hēet fluēdi. Cūqꝫ huius ossis duritiē ɔsiderarē ⁊ grossitiē vidi magis vtile esse vt os qd̄ superius erat abscinderet̄ qꝫ vt in sanie studiū ipēderet: qm̄ timui ne cerebꝝ moueret̄: timui ēt ne si latū foramen fieret in ossib⁹ lateralr exñtib⁹ cā huius cerebꝝ ascenderet ⁊ foras exiret. ¶ Si aūt q̄ratur posita ossis capitis fractura in cōi: vt alij ossiū minime adhereat nūqd oꝫ pmitti ceteris conglutinari: vt in alijs sit ossiū foras educi. Tibi qꝫ de h satisfacit. A. ingens ligamētū sup caput nō posse vt alijs ossib⁹ administrari. pp illud ḡ necē os est subleuare ⁊ fracturā cui ē quātitas: donec egrediat̄ virtus: sic est necluꝫ. ossa ēt capitꝫ ab alijs diuersificant̄ ossib⁹. Q. ñ. n. frāgunt̄ non restaurat nā sup ea orosboth. i. poꝝ fortē sarcoꝝ dēsic ipm adducit ⁊ nasci facit sup alia ossiū: imo rē debilē: qd̄ ēt appuruit in argutis ex sermone Ga. Id aūt qd̄ mouet eos ad ossis incisionem aut pforationē ⁊ ipsius eleuationē saniei affuit expurgatiōne illi⁹ retētiōe q̄ sunt cerebri corrūpant̄. vñ 7ᵃ collꝫ. Si fractura sit in osse cranei vt penetret vsqꝫ ad telā tūc necesse est vt circa scissuraꝫ os remoueat̄ vt mūdificari possit a sanie tela ne ipsaꝫ corrūpat: ⁊ si ita nō fieret sanari nō posset: sed in hoc nr̄o loco nō inuenit̄ qui hoc facere sciat.

Propter tertiū aūt sciendū ꝙ opus sit moduꝫ aliū empicū dogmatiçare pdicto aduersum: curā pdictaꝝ solonū sine ossis eleuatione vis suꝫ sanare: ⁊ h qdē pficiat̄ cū appōne solū emplastroꝝ aut vnguētoꝝ absqꝫ ossis eleuatione oino. obsuādū tñ ne i casu applicent̄ in qb⁹ sua valde psata iā apparent accñtia vt solidi ⁊ methodoici opant̄: h⁹ medicaminibus vtētes nullam idicationē nisi a morbo ⁊ adhuc prauē sumentes: neqꝫ ēt applicent̄ locis in qbus pp ɔtusionē cranei humores cōcurrerūt ad itra sup mrem duram. aut qñ fractura nō penetrat ⁊ cursus fact⁹ est pdict⁹: qd̄ ex accñtib⁹ pōt timorosis notatꝫ ppēdi. pmit⁹ igit̄ his ɔditionaꝫ modus hic empicus recitet̄ curationis duplex exñs. qdeꝫ. n. san. cessante fluere modoꝝ qcūqꝫ post. 2. diē aut tertiā vel 4ᵃᵐ emplm ponunt hꝫ. Vinū. n. suscipiunt doricū siue maluasinū ⁊ stupas in illud infundūt: deinde exprimūt ⁊ demū pulueres plātagis ⁊ siliginis hñt nō vehemēter ɔtritoꝝ: pmitus qdē plātagis puluerē sup stupe puluillū spgētes imittūt in maiori quātitate deinde siliginis in minori addūt: ⁊ qdā fm aliquā ptez nigraꝝ fabaꝝ grana tosta ɔtrita mō pdictoꝝ ⁊ sup h puluillū itidē multaqꝫ ifusa reliq̄ in pdictū vinū ⁊ expsa superapponūt diligēter ⁊ dimittūt p. 3. dies aut. 4. ⁊ max⁹ i hyeme: demū vt āplius māꝫ trahāt magis in q̄ foras vtunt̄ fermē ti emplo. ipsi⁹. n. est mās ex pfundo corpis euellē. deinceps aliq̄ ɔsolidāt cōiori. Hūc aūt vidi moᵐ vtilē ⁊ exptus qñqꝫ: nō tñ alijs mēbroꝝ a capite applicent̄. sicut. n. vidi idiotas alibi applicātes apsata nō paꝝ in prē attrahere. Est āt ali⁹ modus artificialior ⁊ vtilior ⁊ cōior iā factus saracenis vt post sanguis hemorrosagiā tale desup applicet̄ vngᵐ. Qd̄ R. gūmi elemi vncias. iij. rasine puritsime. ʒ. iiij. cere. ʒ. vj. olei ro. ʒ. iij. s. armoniaci. ʒ. ij. terbētine. ʒ. iij. dracmā. s. fiat vnguētū. ¶ Aliud huic satis affine. Suscipe gūmi elemi. ʒ. iij. ⁊ opoponacis. ʒ. ij. bdellij vnciā semis. rasine pini. ʒ. j. cere quātū sufficit fiat vngᵐ. ¶ Qd̄ ⁊ rōne nō minus ostenditur ɔfirqm afor. 7. Nāe forti nihil pōt repugnare in expellendis: lꝫ mā sit grossa ⁊ vie stricte. Videmus. n. qñ nā mām apatis aliqbus expellit locis ēt ossa transit. vnde. A. 14. 3. Nā expellit pus qd̄ est in pectore ad cōcauū: ⁊ h penetratio non est mirabilior penetratione puris in ossibus pectoris sed nā fortis est hic. Et nosce q: nō oꝫ medicamē applicari qñ prauus vt ostēsum est mortis apparēt accñtia sub mō spei salutis: fortificabis ēt ipsa p medicamē adhibituꝫ. ¶ Eti. qd̄ malā nō pmittit fieri cōplōnē aut fientez impedit ⁊ humorē delapsum ad interius sup durā mrem anteqꝫ sanietur educit vel saniātis dolorē mitigat: aerē ipedit ne suo introitu cerebrū alteret: ptes circūstātes ossis elargat ⁊ porificat: opꝫ tanqꝫ laudabilissimū administrare in cranei fractura ēt capillari. Sꝫ hꝫ reptū est antedictū agere vnguentū ēt ab idiotis. Qd̄ silr certiorat̄ nō paꝝ ɔsideratis diligēter q̄ ipm ingrediunt̄ ⁊ coruꝫ pportione ⁊ maxie gūmi elemi qd̄ attractiuū sufficiēter existit: doloris mitigatiuū: male cōplonis pp familiaritatē ipsi⁹ ad corpus nrm correctiuūmq̄ rasa de surçolo a qbusdā vocat̄: alterat malā cōplonē: attrahit ⁊ mūdificat. Cera vo cōmistionē pstat ⁊ pdicta ɔfirmat: armoniacū qdē cū terbentina in his: fm tñ plus ⁊ minus ɔuenit cū pdictis. Et q: armoniacū minus est familiare: calidius. n. est ⁊ magis attractiuū: iō min⁹ de ipso i cōfectionē pijcit̄. Oleū qdē ro. pdicta cōmiscet ⁊ sua tēperata cōmēsurat q̄litate stipticitate q̄dā ēt ptes ɔfortādo lesas ita vt ex his ɔsurgat qd eq̄le virtuosum oi lesiuo ɔtrariuꝫ. ¶ Q₃ aūt possit añdictā mām extrahere ad extra ostendit̄ per Haly. Nobis qdē pparat̄ vt ponamus medicinas sub vmbilico ⁊ attrahūt humores ex corpe: ⁊ vt retineat̄ medicina i manu ⁊ attrahat hu. ⁊ vt ponat̄ sub pede ⁊ attrahat ex capite multo igit̄ meli⁹ emplm relatū vel vnguētū poterit cū ei sit via per rimulas meli⁹ attrahere. ¶ Itidē quod prauā intēdit cōplōnē alteratione subita ⁊ cōtinui solonē: his. n. de causis dolor ɔsurgit ⁊ accñtia plima sepe inducit deteriora vt cerebri ei⁹ eleuatiōe: ad eāq̄ foras egressionē. febrē. spasmū. syncopim ⁊ mortē nō paꝝ: ⁊ hꝫ non oꝫ eligi supra illud qd̄ id nō opat̄: h aūt causat cranei eleuatio sicut idē testant̄. Est nāqꝫ craneū cerebri clypeus ⁊ defensiuuꝫ. Silr. 6. de ige. colofisos qd̄ apud eū ⁊ alios est istrm laudatuꝫ valde: lꝫ cerebro sit min⁹ molestū alijs: nō est tñ liberū a suspitione cū aliqñ craneū capitis ab eo moueat̄ i i quo tpe

Cō. afo. 55

Tra 4 ca. 5. iux. fi.

3. techni co. 199.

Ca. 6. ad medium.

I caput necē est fore getum. Itaq3 laudabilior est medicatio emplāo aut vnguētis facta q3 ossis eleuatione inducta. Sz q in isto curationis mō non pueniāt oēs est: q medicamē ignorant: aut qm verecūdant a psueta secta scedere volentes eā pseruare illesam r elatā. Uana glia eni q̄ circa heresos malū qōdā est scabie oī difficile qdē sanabile. nāliu3 p̄. Uel qz timēt hūc nouū sibi modū r insuetū imitari: vt eni3 ait Gal. medici cōiter vtebant post ossis eleuationē cranei medicina doloris capitis mitigatina. Quidaz tñ medicus senior in ciuitate nra solitus est facere: sup pelliculas nāq3 q̄ sunt sub craneo q̄s denudabat ab osse mox ponebat vngm qd dr esfisios: r sup vnguētū ponebat mel r acetū mixtum. Is qdē in hac medicia studiosus erat: nec ēt ipsam ab vllo rome fieri vidi: nec audaciā habui vt eā facere3. De hoc tñ sunt testis ero añ deū: qm plures ab eo cū hac medicia curati sunt in Asia q3 ab illis q medicinā doloris mitigatiuā iponebāt: q̄re volui ipsa3 pbare qñ in Asia era3: qz tñ Rome nunc sum eā postposui: eo q secutus su3 chirugicos romanos: vñ. A. 3° p̄ recitās hos duos medicatiōis modos fracture cranei ait. Per man⁹ posterox puenit maior icolumitas q3 p manus priorx: r nō est h̄ miru: cū cōplō sit ossis r pāniculi fm Gal. sicca. Sic igit apparet q Gal. dubitauit de virtute medicamis ne regione virtus frustraret: sic r nunc plures hī dubitāt forte: ne ita laudabilis appeat effectus vt in ptibus arabicis: vbi h̄ modus medēdi originē 3 xit: qd nō op3: cū experientia eius i his sit verificata regioib⁹ r forsitan i regionib⁹ tpatis laudabilior est ipsius effectus q3 in frigidis sūme pp vinū: l3 minus noceat pp aliud. Ducatur g h̄ modus medicationis deinceps securius in vsu3.

Marg.: Ca. 13. p° prm. b° de ige. ca. 6. d. n. — K — Trac. 3. c. 14. in f. 1. cōplōm ca. 9. iuxta f. t. 6. de ige. ca. 6. in fine.

Propter quartū vo. ad auctē scribentiū. ia3 apparuit quid dōm. ¶ Ad aliud dōm: q medicamē oppm nō pmittit māim effusam saniari: sañ. n. educit illā. Aut si saniari icipiat nō redditur sic prauamēq3 tāto morat tpe vt q̄ sunt cerebri ledat. In argumēto aūt supponebat saniē iā eē ledētē. ¶ Ad aliū dōni q imo virtus poterit penetrare tū virtute nāe iuuata medicamine. Nā. n. tpe egritudis ad se trahit medicinā sicut cibos tpe sanitatis. 7° breuiarij: Tū qz ēt vnguētū sui qdā mulcebri r subtili humiditate ptes ossis ispirat r apit circūstātes: Tum qz suba medicine in fumū resoluta subtilez poterit p scissurā arctissima3 penetrare. Pōt ēt mā p scissurā ēt capillarem educi. Si. n. ab extrinsecis ad interius penetrauit vt r intrauit: ita r retro poterit educi: pp nām expellētē r medicamē subtiliās r attrahēs. Si aūt nō intrauit sic tñ scissura eo medicinet mō. Si vo nō adest r itrauit mā iterius aggregata: qd cognoscit ex el⁹ signis: tūc op3 vt dcm̄ est ossis eleuationē pcurare: vt edocuerūt hores. ¶ Ad aliud dō3: q attractio euenit a vtute ppria cal'o coadiuuata medicaminis mēsurato. Si dicat q vtus specifica nō inuenit i artificialib⁹: dōm vt. 178. dīa. ¶ Ad aliud dōm: q nā sagax pmitus subam ad se r fumū attrahit medicine: q̄ male resistitur cōplōni: deide ipsa3 māim dissoluēte r agitāte mā expellit exneū pteñ ad eē medicamie apposito exterius attrahēte: r ita remotiōe cāe male complōnis remouet r ipsa3. ¶ Ad vltimū: veru3 esse q vulnera op3 desiccare qñ volumus psolidare: p h̄ aūt medicamē nō psolidare itēdim⁹: s3 poti⁹ apire r māim saniaturā expurgare. Qñ aūt expurgatio cōpleta fuerit. tunc ad curationē cum siccis stipticantibus pcedit: maxime cū consolidatio dicat partiū distātiu3 adinuicem copulationē qd calidis perficit tēperatis r siccioribus magis. Et quis idiota medicaminis delator facta materie subsidentis mūdificatione nesciens medicamentū mutare: sed putans pdicto cōsolidare derisus est pus. Silr errauit: qz oēm egritudinē volebat h̄ curare: cu3 tñ sit capitis proprius. Audio tamē id ab expertis etiā visum in vulneribus cassalibus: saniēq3 ex pectore euacuare. Cauēdu3 tamē quādo r quibus apponatur r quo mediāte freno infrenetur: ne maiorē q3 expediat actionem inducat.

Marg.: L — Cap. 5. in medio. — M

N

¶ Differentia. CLXXXII.

Quod in apoplexia nihil infra 72. horas sit opandū mōstrat p 5m prac. id testātē. ¶ Adhuc in egritudine mortali nō op3 opari: s3 solū pnosticatione vti. vñ afoī. p̄. Quib⁹ statibus mors seqtur pcognoscitiua pte artis sola vtimur pdicētes qd futur vt icauti ne eox q̄ ptigūt simus. ¶ Eti. 1° eoudē. Nō op3 in vict conari. 11. q3 de ige. In quo despabilis ē salus vanū est detrahi ab idiotis eā q̄ sanauerit multos dxrilis. Sz apoplexia r pcipue maior est mortalis. Iuxta illud veteris Hip. Soluere apoplexiā fortē est ipole. ¶ Amp. i crisi nihil est agendū. afo. p̄. Sed nōnulla apoplexia est in crisi. vñ. 3. p̄. Cū apoplecticus febricitat fac morā in re illi⁹ donec discooperiat. Forsassis. n. est crisis: sitq3 mora vsq3 ad 27. horas: tanto nāq3 tēpore sepulturā precipiunt differri. ¶ Rursus re. ac. r afoī. 4. r p crisiū. Quicūq3 flegminātia in pri° egritudinū mox conātur soluere pharmacia flegmināntis nil aufert: qz nō remittit cruda existēs passio: sed resistētia egritudini r sana colliquāt: h̄ vo est apoplexia cū ei⁹ mā sit qñq3 apans r icuneata plime. Et fulcit: qz 3° p̄. Scias q apoplia r palysis pstrigūt meatus cerebri: qz nō sunt medicine faciētes euonē euantes ex mā ipsas faciente ppaie. ¶ Palin. in statu Hipp. pcipit quiescere: s3 apoplexia r alia egritudinū p pacuta mox ois est i statu. afoī. p̄. ¶ Eti. Medicus opat cū dieta: potione vel chirugia. Ista eni sunt tria instra qbus ipse facit necia nāe occurrere: non qdem dieta cū h̄3 veterē ad vltimas egritudines vltime cure. h. dicere: qd est nil dare sint ad certitudinē optime: h̄ aūt est apoplexia. Neq3 potione: qm aut diteratina digestiua: r hac nō: qz calida r sicca liquans r dissoluens adaugeret materiā r incuneat. vñ. 8. terap. Melius euacuātes qd primo catbochimie ad expurgationez postea ire. Neq3 euacuatiua: qz qm digesta medicari r mouere nō cruda qualis non est apoplexie mā. aut manuali operatione: qz ea psupponit organa premissa. Igitur i apoplexia nihil ante. 72. horas ceu tres dies agendum vt aliquis actus preappareat nature.

Marg.: Ca. 11 circa prm. — Cō. afo. h. — Cō. afo. 49. Cap. 9. 2. aforis. afo. 42. — Afor. 20. Tra. 5. ca. viri. iux. f. I. cō. 18. Cō. afor. 1. in fine. Ca. 4. iux. finem. — O — Tra. 5. ca. viri. in f. — 2. afo. afo. 29. Cō afo. circa prm. Afor. 1. afoī. 6. — P — Ca 4. post pncipiu3. Afor. 1. afo. 23.

Cuius oppositum Mesue sapit in practica. Rursus afoī. 4°. Medicari i valde acutis si expedit eadē die cū tardare sit prauu3 in talib⁹. Id aūt expedit perampliius in apoplexia. Est eni peracuta valde ac repletionalis. ¶ Adhuc. cū medicus sit diligens minister r adiutor nature: dōia prima. In maxime nāq3 periculosis casibus eā h̄3 amplius gubernare. Taliū vo est qui apoplexie cū in ea regitiua mox auferat vis oīs ipsius. Itaq3 infra. 72. horas confestim operandum.

Marg.: Sal. 1. p. ppa. afo. 10.

Propter primu3 qdē sciēdū antea quid apoplexia: deinceps quot ei⁹ cāe r modi: r 3° q̄liter pueniat r dīat cū passionibus qbusda3. ¶ Propter hui⁹ pm scīem q apoplexia est mollitia toti⁹ corporis cū ablatione regitiue vtutis. 3° de accliti. vñ aforif. 1. Est isensibilitas repētina r toti⁹ corpis imobilitas. At Cassius felix. Passio dcā est h̄ ab eo q mortifero ictu corpis r aie pcidāt patiētes. vñ Theodorus pscian⁹. Appellati sūt apoplectici: eo q velut ictu qdaz pcutiant repētino. Tertio quoq3 p̄ est ociositas mēbrox a sensu r motu pp oppilone3 ptigētē in vētriculis cerebri: r in meatib⁹ spūs sensibilis r motiui: r ipsa qdē est accēsio sicut epilia pp prauū motū spasmantē in ea. Est. n. actio lesa: r est siqdē passio acuta cū spasmo facta: s3 egritudo put ledit priū figurā r receptaculum replet r oppilat. ¶ Propter h⁹ 2m sciēdu3 q apoplia cātur interdu3 a cā exteriori vt ab aere frigidissimo: sic in iter qñq3 agētib⁹ hora maximi gelu. de morbo apparēs. p̄ pstrigit r coartat hūidū qd iteri⁹ r spūs vt in ptes nequeāt ptransire. Aut ex pcussiōe vel casu sensu3 r motū pfestī3 pdite vel ex ebrietate. vñ afoī. 5°. Si inebriatus aliq̄ repente sine vocē

Marg.: Q — Cap. 3. in medio. Colli3 cō. afo. 42. in pncipio. — Tra. 5. ca. 11. in pn. — Cap. 5. in medio. — Afor. 6.

A

fuerit spasmo inato morit tñ nó febris eũ acceperit aut ad horá veniés fm quá crapule soluunt locut⁹ fuerit. Aut pp coangustioné factá in laqueo vel digitoꝝ cópressione. Pót tñ qs tá vehemēter sub mēto lateralr cóstringere arterias venas iuueniles ꝛ neruos vt ide decidat in apopliaȝ. vñ 3° p°. Cũ oppilant arterie ꝛ vene ex replóonis vehemētia exin de accidit: qd̄ euenit qñ ꝯstringunt due vene apopletice ex casu sensus ꝛ motus: qũ.n. sil'e accidit illi ex cā pmitiua effi cit illi actioni qd̄ sil'e. Aut a cā iteriori: ꝛ ea flegma maxie: ꝯñr sanguis: mime vo hũoꝝ all⁹: quá qdē opant sua multi tudine oppilādo: ꝛ h̄ qdē aut est apans q̄ apopliā pniciosā iducit: siue sit cal'a vel frida: vel nó apans pl'm eueniēs: q̄ vl' sit in cerebro ipso aut i meatib⁹ spũs: ꝛ cerebro accñs ex hu more mox ad vētres cerebri effuso sanguieo aut flatico sup abũdāti: vel in meatibus spũs ad cerebꝝ qñ arterie oppila tur ꝛ vene ex replóne vehemēti. Quare spũs nó hñt transi tũ velut ille cui dcñ venas ꝯstrigi apopleticas: apoplia q̄ȝ fȝ medicos cóiter est passio cerebri. apud Ap. vo cordis vñ pbl'. p°. Vetustiorib⁹ apoplie qñ coagulatũ solutũ humidũ cadit in cor: qd̄ pp ibecilitaté inati coagulat calidi: ꝛ meri to: q: apoplia fm. A. accidit hñtib⁹ etates. Vult náqȝ Ap. q humidũ hꝫ aliq de cā motũ per arterias ꝛ venas subethi cas siue apopleticas aut iuueniles in cor cócidens suffocet ꝯsestiȝ. Series tñ cóis hꝫ est veteris: senioribus catarri cele riter pire faciētes. ¶ Spēs siqdē apoplie fm Hip. sũt due: fortis ꝛ debilis: siue maior ꝛ minor: dicētē forté soluere im posse: miorē aũt nó facile: fȝ vo. A. ꝛ Zoar. 3. Una qdē ex his ceteris peior: in q̄ neqȝ anhelitus apparet: neqȝ spuma: neqȝ vox auditur stragulati adeo vt mox nó distet a mortuo. Et alia in q̄ instra motus ꝛ anhelitus euat spũ aut debilitatur ita vt difficilis fiat áhelitus: imo illic est spuma: ꝛ ei⁹ vox ē ceu stragulati: vel ista posita h̄ 2ª est cóis ad pmá ꝛ 3ªm: poré náqȝ ipsaȝ scribit. A. ꝛ tũc due solũ erũt. Et ꝛ 3ª i q̄ nocu m̄ nó magnificat in anhelitu: ꝛ qd̄ imittit in guttur penetrat patiētis q̄ nó euat a timore: quáuis de ipsa hēatur fiducia. aśo vo 2°. penes Sal'. ponuntur. 4. vel. 5. vna in qua repēte reddit insensibilizas in toto corpe respiratióe sola exceptas q̄ si demũ fuerit phibita maxis erit ꝛ apoplexiaꝝ acutissi ma: in qbus verbis 1ˢ pót tági modus apoplie. Est ꝛ alia i qua respiratio cũ violētia vehemētissima: ꝛ h̄ forti est apo plexia. Alia vo fortior: fȝ hac min⁹ qñ sine tētióe ꝛ violētia ineq̄lē ꝛ inordinatá ꝛ adhuc difficilē hꝫ qs respirationem. Est ꝛ reliq̄ in qua qs seruat ordo ibecillis ex hñ: qua fortas sis sanat oia si gerant opportuna. ¶ Circa predicta euenit hesitare: cũ ita diuersimode ipēs numerent apoplie. ¶ Di cēdũ q ipsa vel distinguit róne sui finis q est ad morteȝ vel ad vitá: sicut cuiuslibȝ egritudis: qd̄ crisis signat dcripcio: ꝛ ita ei⁹ sunt duo modi. Aut róne sinthomatũ vel talis an helitus spume ꝛ hꝫ: ꝛ tũc. 3. 4. vel. 5. psit maneries ipsi⁹ fo re fm q pspicacius aut alr ꝯsiderant. ¶ Amp. dubitat: q: dcm̃ est supra: ꝛ interioꝝ. 3. in apoplia fortiori sensum oēm ꝛ motũ auferri pter eũ q anheli⁹. A. dicēte q i qbusdá ahe litus nó apper: nó tñ ipsoꝝ pulsus deficit itegre. ¶ Dóm át q Sal'. tágit quádá apopliá in q̄ motus cuiuscũqȝ ptis defi cit vt eá q̄ maxia ꝛ acutissima: vel q loqt de ablóne motus cāti a vtute aiali: nó aũt vitali. Neqȝ. A. negat simplr motũ abeē quécũqȝ: ꝛ motũ vtutis aialis: non aũt vitalis vt pul suũ: h̄ aũt pót ineē cũ singularis sit actus vitalis ab apople xia simplr nó ipeditus: nisi apoplia audiat fm Ap. in cor de cāta: anhelitus vo deficit: q: actus est vtutis aialis: cui⁹ defectũ est iux medicos apopliam fore passioneȝ ac vitalis ēt eũ sit mistus. 4° de accñti. Cũ.n. in apoplia cerebꝝ oppi let: spũs aialis negent a cerebro i neruos ꝛ musculos p ꝯ gredi mot⁹ pectoris: ꝛ vlr ois cessat: ita vt aial oporteat suf focari. Aut eni. A. nec i ea simplr tollit anhelitũ ꝛ veꝝ dicit eũ nó appere. ¶ Propter hꝫ 3m sciēdũ q apoplia cũ plibus ꝯuenit egritudib⁹ sibi cóparib⁹ aut in mēbro ꝛ accñtibus vel in his saltē. Differt tñ in non paucis: ceu sunt epilepsia, subeth, stupor, ꝯgelatio syncopis ꝛ suffocatio matricis. de ac cidēti. 3. interioꝝ 4°. apoplexia.n. ꝛ epilia ꝯueniũt in subto vt in cerebro. In eā q: vtpsm siue ex flatis oppilone: ꝛ i acci dētib⁹ anhelitus ꝛ spume. dint át fȝ magis ꝛ min⁹: eo q i apoplia qd̄ apli⁹ vñ ipsa vel mox pimit vel in palysim ꝯuer tit. Dīt aũt apoplia a subeth: q: apoplia clamat cũ anheli tus lesióe ꝛ disariá praua sensu ꝛ motu: nó aũt h̄ ad sũt sub ethico: imo pót itelligere ac excitari. Sũt ꝛ mot⁹ ipsi⁹ sensi bus leuiores. Et p añdicta dit apopletic⁹ a stupidis ꝛ ꝯge latis. dint ēt iter se: q: stupidi oculis pmanēt clausis: catha leptici aptis. distatqȝ subethicus a syncopizato: q: pulsus subethici fortior ē ꝛ sanior sanoꝝ pulsui: syncopizati át debi lior ꝛ durior. In eo ēt mutat color ad citrinitateȝ ꝛ ad mor tuoꝝ coloris siilitudinē: frigescũtqȝ extrema: q̄ qdē nó acci dunt subethicis. Dīt silr subethic⁹ a suffocata matrical'r: q: h̄ itelligit ꝛ loqt excitat⁹: illa vo cũ difficul'r itelligit obmute scēs oino: motus ēt patiētis subeth: pcipue colli: capitis ꝛ pe dum extra: facilior: in suffocata vo sensus ēt ꝛ palpebraruȝ aptio facilior: aduenit ēt suffocatio matricis subito ꝛ min⁹ sit: heth pdurás. ¶ Per horá vo h̄ audit eq̄lis seu eqnoctia lis q̄ pcise est. 24. pars diei nālis ita vt vnicuiqȝ sig° 2ˢ huiꝰ corrīdeat hora. Est ꝛ hora ineq̄lis seu artificialis fm q q libet dies ꝛ nox lógior ꝛ breuior vel melius in. 12. diuidunt horas: ita vt qñ dies fuerit noctib⁹ equi in idē ambe conci dát hore: ceu qñ ēt in climatib⁹ sol fuerit in pn° arietis vel li bre qd̄ sub linea euenit eqnoctiali ppetuo. Opatio vo ē ali cuius i subsidiũ apoplectici administratio: siue dieta fuerit me dicina siue aliud: minus tñ diete q̄ȝ medicine insistendum.

Propter secundum

qdē sciēdũ q aliq au ctoꝝ simplr absqȝ pte statione nil opandũ docēt fore in apoplia. Quidá vo pre stant ne appareat defectus opandũ mox agēdũ. vñ Mes. In cura opȝ apoplexie vt oē genus regimis administret ilico. dilatio.n. ad morté pducit festinácũ ēt mo. h⁹ de se paꝝ re cipiat curá: verũtñ vt nó appeat ex pte opantis defectus co naberis: a pn° mām subtrahere inquátũ possitas expetit si ue sanguinea fuerit aut flatica. Aliqs aũt honore ac amici tie solatio practizás. vñ Theodorus priscianus. Egrotos sub plena iá desperatione positos nó vt medicinaꝝ iaȝ me delis: sed magis tñ amicoꝝ solatio visitam⁹. qdá ēt cócita ti pietate: nā si dimiserimus in hꝫ accidet mors fm omneȝ dispónē: sȝ pportionabimur ad mãe paucitaté. Nónulli vo testātur nó esse operádũ: i quadá tñ apoplexia nisi spe dcñ nito: vñ practice 5°. In cura apoplie pus ĩmēdũ: q si facies egri rubet aut liuida est vel viridis repleta cephalice vta ris flomo aut saphene quo a remotiorib⁹ trahat mā locis ꝛ iuxta qd̄ virtus patit ꝛ repletionis quátitas de sanguine educat. Si aũt hec nó videris sig° patiētem nó moue d ino: nec aliqd ciboꝝ adhibeas aut medicaminũ: donec. 72. per tráseat horas. Almá. vo 9°. Si spuma egrediat ab ore nó est apopletico medicádũ. vnde aliqñ dictũ est q actio que debet in apoplia interdũ est vera redundans in saluté apo pletici: ꝛ tũc nó semper medicádũ: sȝ qñ spes affuerit cure. Interdũ vo apparens palliata vt nē defectus in arte videa tur ꝛ artifice: ꝛ ita mox in ea idifferēter semp aliqd agēdũ. Sed quid de his in 3° ꝛ 4° monstrabitur dicendorum.

Propter tertiũ

pmittus qdeȝ veritas subdet: deide videat cur Halyab. dila tioné actus in apoplia. 72. pcepit horis. Dico itaqȝ p cóse stim a pn° agēdũ ꝛ pprie cũ educētibus in apoplia: nec tps aliqd expectádũ: Tũ ne defectus in opatione vt misericor dia ꝛ amicoꝝ ꝯtristatio vt pdictũ apparet: sed op⁹. Tum qm̃ acutoꝝ morboꝝ nó disariá sunt certe ꝯnũtiationes sa lutis vel mortis. Hic aũt est acutoꝝ morboꝝ maxie: vnde qd̄ q:.n. idiuiduũ a sua ꝯstructióe mãli ca. ꝛ hu. ꝛ a supis hꝫ v tutes ꝛ pprietates occultas: ad q̄s itell'is puenire nó pt hu

I

manens. dif.115. Nos nãq3 in cognitione talis nõ possum⁹ ad id qđ est certũ puenire: cũ aliqñ extraneitas .i. mõstruo/ sitas in morbis accidat sicut in rebus nãlibus vt viceratio pulmonis ꝛ fistla coll'm.7. Quod amplius firmat' p. A. dicen te. Accidit vt hõ in apoplẽam icurrat ꝛ nõ sit dĩa iter ipm ꝛ mortuũ ꝛ nõ appareat aliqd anhelitus: deide reuiuiscit ꝛ sanat'. Et nos plĩmos vidimus tales. Adhuc mã apoplẽe furiositatẽ quãdã iportat. In hõ aũt ɔfestim ꝑceptũ est mo uere. Rursus opationis istius intẽpestiue nõ repiunt' nocu mẽta ꝑscripta. Igit' cũ ꝓtestatione tñ mox in apoplẽa opan dum. ¶ Propter 2^m hui⁹ sciendũ: q ideo voluit Haly. dila tionem actus.72. horarũ: ꝛ si quid a libro ꝛ praue ac etiã ꝫ Rasim in cõtinente ꝛ. A. habeãt.70. qñ.72. hore tres dies ɔstituunt integros in qbus declaratũ est oẽm hu. euentaris dĩa.88. cũ media etiã in.3. diebus suam ꝑficiat periodũ. Et propterea Joãnis illud 11°. Cũ Lazarus fuerit morte qua/ triduanus: ac iã fetens que nequeunt in apopletico reperi ri: miraculo magis ascribẽdũ q̃3 nature: hic etiã trinitatis numerus a phõ est ꝑlatus adeo vt in figationes sit institu/ tus huius ɔscriptionis ꝓhemio. Uerẽs ẽt occultã distrahe re Haly. actionẽ nature. ¶ Amp. qa forte cãm assignabit ex motu lune per circulũ zodiacuz ſm q̃dras ꝛ medietates ipsaꝝ. Nã in triũ dieꝝ spatio ad mediũ eã dicẽs q̃dre vni⁹ puenire: sed id põt calũniari. Nõ. n. luna puenit ad quadre mediũ nisi qñ fuerit cursu velocitat: tũc. n. vt apertum est dĩa.104.15. gradib⁹ in die mouet' nãli. Ter enim.15.45. cõ stituũt gradus qđ est q̃dre mediũ: cũ tota gradus cõtineat 90. Si aũt fuerit motu tardata solũ mouet'.12. ita vt tribus diebus.36. tñ pgret partes: ꝛ sic a medio deficiet quadre. Qñ ãt iter has duas dispõnes media fuerit gradib⁹ iterme dijs zodiacũ perambulabit. ¶ Sed circa ꝑdicta dubitat': q2 vt inductũ Aluãsor negat medicanduz qñ apparet spu ma. Sed id in 2° iuxta. A.: cõtingit apoplexie mo. In 2° igit' nõ est operãduz ſpe multoq3 amplius in ꝑ°. ¶ Dõm q Al/ mãsor audiẽdus est in ipso actu spumationis: q2 tũc stran/ gulatur. Et suffocatorum ꝛ dissoluto ꝑnõdũ autẽ mortuo/ rum non referunt' quibuscunq3 fit spuma circa os. Qñ ṽo nondum apparet spuma quãdo hz spatium operãdũ: vt in Halyab. ɔtinetur in cuius concidit hic sñiam. Plures enĩ curam magis videntur: minori coaptare apoplexie.

K

L

Propter quartũ

ṽo ad ꝑ^m dõm q Halyab. fuit illius opinionis: q̃ non approbatur in pñti. ¶ Ad aliud dõ3: q in egritudine mor tali qñ essemus dũo certi de morte celerrima nihil eẽt agẽ/ dum qđ ẽ vt ostẽsum nõ euenit aut nihil agẽdũ sine ꝓtesta/ tione qđ de eo: qđ 5°. de inge. c.10. suscipiunt' in cura ethici cũ ꝓtestationesalutẽ parẽtibus ꝛ amicis nõ ꝓmittẽdo: sed vite tñ per dies: mẽses aut annos ꝓlatione: vel quid o peran dum: ne actus inscitia cũ alijs iputet' medico. ¶ Ad aliud dõm q nil agẽdũ in crisi qñ sit equalr: tũc. n. nã nõ est i me/ dicaminibus stimulãda. iux illud Hippocraticũ. Que opz agere vñ cũq3 maxime repit nã ꝛc. ¶ Ad aliud dõm q nõ sempꝛ: imo rarius apoplẽa vt dictũ ex apate ꝛ cũ fe. ɔsurgit qđ prauũ est valde. vñ. A. post sermonẽ antemissuz. Si aũt ita non fit sed cũ feb. est ꝓpapa ꝛ putredinẽ, tunc est morti/ ferũ: dictũ ẽt fuit q apoplexia mãe imaginez habet furiose mox ad eductionẽ cogẽtis in ꝑn°. ¶ Et silr ad inductũ di/ cẽdũ Aui. Et fortassis hõ mouerũt Halyabbatẽ dilationem ꝑdictã apponere. ¶ Ad aliud dõm: q apoplẽa sicut egritu dinũ cetere hz ꝑn^m: 2^m3 sit breue. Aut in statu qescendũ si nã opetur sufficiẽter: si ṽo nõ moue in hora motus ei⁹ vt tactũ antea. ¶ Ad vltimũ dõm: q nõ est multũ cũ dieta opandũ: dũmõ apoplẽa ex cã ɔtigerit iteriori nisi post.72. aut ãplius horas: ꝛ ꝓpe qñ apoplẽa minor in paralysim terminatur: sed magis negociãdũ cũ eductiuo: 2^3. n. mã sit cruda idige/ sta hz morẽ furiose ɔfestim euãde exordio. Que aũt parꝫ alterius quantũ etiã cõplicant ostẽsum in anterius.

M

Coll'r. 3. c. 2. c. 11. vl. q ad c. 15. Coll'r. 2. c. 2. vsq3 i fi. 2. afo. afo. rif. 21.

Circa predicta

dubitare ɔtingit eo q dictũ febrez cum apoplexia ɔcidẽ. Qđ nõ vĩ: q2 afo. 5. c. 2. Acu/ te egritudines rare q̃ sine feb. qualis est apo/ plexia. ¶ Eti. paulus apoplẽci iacent sine feb. Silr ꝑquirẽs practicas minime ueniet febrẽ apoplexie ɔso/ ciari. ¶ Itidẽ. Apoplexia mox accidit vt tactũ. vñ iteriorũ ẽt 3°. Apoplexia ꝓp repẽtinã gñonẽ indicat frigidũ humo/ rem grossuz vel viscosuz repẽte sit' iplẽtẽ ꝑncipales ventres g ſm cerebrũ nõ hz discrasiã totius sube ipsius: dz febris nõ fit repẽte. Opz nãq3 putredinẽ a suis causis ꝑinceptis fieri: deide resolui fumũ inde putridũ cor petẽtẽ: tãdẽ ab eo ꝓto tuz corpus refrãgi. dĩa.88. febris ẽt discrasia existit. Ea ṽo pauiatiue supuenit. ¶ Amp. vt dictũ est in febre de qua ser mo fuliginẽ putridã opus sit cor petere. Id aũt ɔtingere nõ põt cũ in apoplexia vt visuz oppilatio itercedat totalis qđ in epilepsia nõ ɔtigit. Et firmat': q2 spũs ẽt aĩalis subtilissi/ mus nõ põt in partes diffundi subtiliores. afoꝛ. 2°. ¶ Rur/ sus. propter apoplexiã necessitas imensissime cuẽtationis inducitur: ita vt suffocatio ea sola intercedat afoꝛ. 3. si ergo feb. supueniat multiplicabitur pamplius talr vt nõ perma/ neat vita: febris enim necessitatẽ extinctionis coauget non parũ afoꝛ. 4°. cũ sit passio cordis calida per omne diffusa. Non itaq3 febris poterit cum apoplexia concidere.

N

Cõ. afor. 31. in fine. Cõ. afor. 19. cir. fin. ca. 7. vsq3 finem.

O

In oppositum

sicut visum Auicẽ. ꝛ glosa noni Almã. ita. Apoplẽa qñq3 ɔtin/ git in vẽtriculis cerebri ex flate: qñq3 ex sanguine supfluo: qñq3 ex apate cerebri: apa ṽo tam nobilis mẽbri febrez in/ ducet. dĩa. 95. afoꝛ. 6. Quibuscunq3 sanis dolores repente fiunt in capite ꝛ continuo sine voce fiunt: ꝛ stertũt: in. 7. die bus pereunt si non febris accipiat. Sed hec ſm Cõmẽ. est apoplexia. concidit igitur feb. cum apoplexia.

Cõ. afor. 42. inne. Coll'r cõ. afor. 27. ãũ me. Coll'r cõ. afo. 34. circa fin. Dfia fice. I am. ꝛ ar. 4. 3. prae. tra cta. 5. c. de ruptis fine Aforis. 51.

Propter primũ

quidem sciendum q quid sit apoplexia: ꝛ que ipsius cause ac modi visum est priuꝰ: ꝛ quid feb. 87.

P

Propter secundum

ṽo sciendum ipsuz ex argutis apparere.

Propter tertium

ꝓpe sciẽdũ: q cũ apoplẽa fe. ɔcidẽ põt qñq3: naz ipsi⁹ q̃dã est q̃ fit ex mã plurima mox oppiſone suffocante velut ignis tegmine corrũpit': ꝛ cũ hac breuitate more vt ꝓbatũ feb. nõ valet ɔcidere: cũ hec marie a mã ɔtigat flatica feb. opposita suba ꝛ q̃litate. alia qdẽ fit ex mã minore: ita q vi/ gorato cerebro sup ipsaz in latus expellit sepi⁹ dextrũ dĩa 183. paralysiz cãndo. ꝛ cũ tali ꝓp motũ ꝛ agitationẽ naturẽ ꝛ nõ ob apa põt fe. associari: ꝛ laudabiliter vt iudicatũ: ab Hip. ɔiũgit: cũ ſm Com. calefaciat ꝛ dissoluat grossam ꝛ in flatiuã ventositatẽ: aut mãm flegmaticã vñ ɔtingit. Quare A. Qñ apoplecticus febricitat fac morã in re illi⁹ donec dis coopiat': fortasse. n. est crisis: sitq3 mora vsq3 ad. 72. horas vt visum: si ṽo inter has duas mã fuerit media q̃atitate ꝓ prieq3 sanguinea nõ mox suffocãs ꝛ sufficiẽter subigrediẽs põt apa cãre: ꝛ q2 rarius talis occurrit q̃3 minus ipsa ɔtin/ git: sicut ex ꝑ° indicat. A. vt pl'm ɔtingẽte. ¶ Qđ ꝓbat': q2 fe. ɔcidit cuz apate partis nobilis intrinsece. vt visum dĩa 95. sed cerebrũ põt apari sic ɔsiuz. 96. Et apate adhuc apo/ plicante ꝛ ꝑcipue de sanguine. vñ ẽt afoꝛ. 2. Dis apoplẽa fit aĩali ṽtute influere nequeũte in q̃ iferius in capite: aut ꝓp sã guinosam quãdã dispõnẽ in ipso cerebro existẽ: aut vẽtri/ culis eius quadã repletis hũiditate flegmatica. ¶ Eti. vbi est repire cãm ɔiũctã fe. ꝛ ipsaz erit iuenire cũ isepabilr co/ mitet' eã dẽ: sz in apoplẽam pol'e fit hãc vt fumũ petentẽ in timius repire ꝓp sanitẽ apatis. Tpe. n. dat triũ aut quatuor dieꝝ qñq3 que huius in qbus sufficiẽter põt eã ꝓduci ɔiun cte ꝑmissa. ¶ Amp. cũ arterie sint partes cordis ꝛ i ei⁹ ser/ uitiũ ordinate. Si ẽ qs calor extraneus petat illas lesiuus mox in passione deducet' ad ipm. Sz hec cis accidet apate.

6. afo. afo ris. 51. Et bi. 3. in er. ad op^m.

Q

Cõ. afor. 42. 2° pñ.

Et firmat: qm̄ oium accñtiū occurrētiū corpori pmus cō/cursus est ad cor tā q̄ʒ ad basim vite. Mes. pbar. S. Potest iterū fe. cū apoplia q̄nq̄ʒ cōcidere pcipueq̄ʒ flegmīnosa: sepius tñ sine ipsa. vñ. A. Q̄nq̄ʒ cū apoplia fuerit feb. tūc il/lic est apa fm p̄lm. ¶ Sed circa id dubitat̄ occidit: q̄ in/grīs q̄ apoplia accio ex āpate est ex spēb⁹ apoplie puer/se. Nō igit̄ dat morā fe. pductioni. ¶ Dōʒ q̄ 3ᵃ extat sicut etiā ractū apoplia: vna qdē peruersior ⁊ mox suffocatiua: nōnulla puersa sicut flegmiosa: ⁊ 3ᵃ minus puersa ceu q̄ pa/ralysim magis incurrere facit. Ex hac nāq̄ʒ p̄ fit euasio nō raro cū fuerit machinatū ꝯ̄ ipsaʒ pfecte. A p⁹ qdē moro re/pente ꝯstringit: sed a medio tp̄e differt̄ vt visum seuior tamē vltima. vñ. A. Si feb. est pp̄ aṗa ⁊ putredinē tūc est morti/fera. Sic itaq̄ʒ fm minus ⁊ ampli⁹ est peruersa. ¶ Adhuc hesitat̄: q̄ bysto. 3. in cerebro non est modica neq̄ʒ magna venula aut arteria: nihil enim sanguinis hʒ in ipso ⁊ siccis/simū: de partibus 2° sicq̄ʒ non apabit̄ de sanguie. ¶ Dōm q̄ iʒ arteria aut vena non sit in substātia cerebri: ipsa est tñ in pia inuoluente ipsum matre immediate ⁊ rheti median/te ⁊ dura: vt inde fiat continuatio cum corde. Ratione igit̄ societatis arterijs inerit compassio cerebri.

Propter quartū vo dōm. ad pma eos se trā/stulisse ad ea que sepius cō/tingūt qualis est apoplexia peior etiā. Sic plures vt visuʒ proferūt eā simplr̄ ex flate fieri. ¶ Ad aliō sic̄ dōm vt ad multū verificari. Neq̄ʒ ēt apoplia fit fm discrasiā imediate cū nō sit morb⁹ sine passio cōplexionalis: verum officialis. Cui tñ vt ossiuʒ discrasia supuenit febrilis q̄nq̄ʒ. ¶ Ad aliō dōm q̄ iʒ fit oppilō neruoꝶ in apoplia p quos spūs defert̄ aialis sensus ⁊ mot⁹ delatiuus: nō tñ arteriarū ita q̄ nō va/leat p eas fuligo putrida cor petere: ⁊ maxie q̄ dictū in hō apoplexia flegminosa nō supfluā materie quātitatē inter/uenire nec repēte suffocationē. ¶ Et p hoc appet ad aliō. Propter enim ipsius minorē māʒ ēt cū feb. non tā grādis inducit̄ extinctionis necessitas q̄n aliquibus diebus vita permaneat. Et fortassis aliqd materie dissoluit̄ se. Nō ea igit̄ amplius inēdetur necessitas: qō certū extat i spasmo de repletione cōcurrēte vt quem veritas edocet afoństica.

¶ Differentia. CLXXXIIII.

Quod paralysis sinistri lateris sit curationis diffi/cilioris ea q̄ dextri mōstrat̄ p pauluʒ id dicen/tē. ¶ Adhuc. vbi est rō curatiōis maior cuʒ iʒ perficiat̄ ꝯ̄rio ipsa complet̄ melius. Ea vo in dextro reperit̄ laterū cū sit calidū ⁊ siccuʒ oppoᵐ materie fri. ⁊ humide vt multū hāc passionem causantis ⁊ nō in ꝯ̄/rio eius sinistro. ¶ Rursus. vbi virtus regitiua fortior cū ipsa sit morborū fm Hippo. curatrix viecq̄ʒ latiores: qbus potest mā educari ⁊ emitti: egritudo facilioris est curationis. Hoc siquidē euenit in dextro cum laterū sit nobilius ac la/tius. ¶ Eti. egritudo reddit̄ difficilioris cure causa ipsius amplior: sed in sinistro plus colligit̄ materie frigide cū sit ībecillior ex qua ꝯsurgit egritudo hec frequētissime. ¶ Iri/dē defectus ⁊ peccata i ptib⁹ ignobilib⁹ ꝯtingūt magis q̄ʒ in earū oppositis. 3. apparēs de ptib⁹: pars aūt dextra no/bilior sinistra sicut anteri⁹ posteriori ⁊ sursuʒ eo qō dorsuʒ. dīa. 47. ¶ Palin. sic vi de palysi ⁊ pleuresi ⁊ adhuc ma/gis de tremore ⁊ sciatica cū vbilibet rō sīlis seruetur priū. Sed pleuresis sinistri lateris dterior ea q̄ dextri. 3° decia. Et tremor sinistri: eodem 2°. At sciatica eodem mō. Viati/ci. 6. vnde. 3°. 22. In pte sinistra est difficilior. Erit itaq̄ʒ pa/ralysis sinistri lateris curatione deterior.

In oppositū illa egritudo deterioris ē cure q̄ in pte occurrit nobiliori: ⁊ iō egri/tudies cordis sunt piculosē: talis paralysis que dextre par/tis cum sit nobilior sinistra. ¶ Rursus illa egritudo diffi/cilioris est cure que fortes nō tolerat medicinas: ⁊ maxie cum hō egritudo fortib⁹ egeat remedijs. Sed hec est pa/ralysis dextri: cū ipsaʒ oporteat curare calidis. Dextra vo est calidior ⁊ vsibilior sinistra. Est itaq̄ʒ difficilioris cura/tionis paralysis lateris dextri ea que sinistri.

Propter primū qdē sciēdū q̄ palysis 2ᵉ acci/pit̄ ꝯ̄ōiter ⁊ pprie: p̄ quidem signat mollificationē cuiuscūq̄ʒ partis: pprie vo medieta/tis totius corporis sensus ⁊ motus puatio. Aliqn̄ tñ dr̄ pa/ralysis priuatio sensus ⁊ motus fm totū qō idē sit apoplie qō nomē ostēdit: dissolonē enī dicit. ¶ Differt aūt palysis a stupore ⁊ tremore: q̄ in ea sensus ablatio est ⁊ motus: sʒ in stupore sensus debilitas: in tremore vo mot⁹: sunt. n. he due passiones in paralysim puie. nosce quoq̄ʒ in ipsa maio/rē oppilōnē interuenire q̄ʒ in thetano: ⁊ deicepo i spasmos ac demū in tremore: stupore ⁊ saltu: ⁊ iō in illis nō tollitur sensus ⁊ mot⁹ oino. Eti. palysis aliqn̄ ē p se ꝯtingēs: nō ra/ro vo ex alia euenit passione vt apoplia cholica feb. acuta ⁊ hō. Est ēt ad multū cū hūoris vitio ⁊ pp̄e frido: q̄nq̄ʒ vo ex simplici q̄litate: apō. n. A. ꝯtigit ex apoplia a crisi colice ⁊ egritudis acute: dislocatiōe spondiliū: frigore: casu: per/cussiōe: ligatura forti: veneno: ⁊ hō. Dextrū quoq̄ʒ anima/lis est pars duarum ipsius nobilior qua mouetur: sinistrā autem vilior qua fulcitur: moueri nāq̄ʒ est in dextris: in si/nistris autem fulciri de animalium motu.

Propter scōm vo sciēdū q̄ Paulus ⁊ aliqui motiuis pinductis detēri ptu/lerunt palysim sinistri lateris difficilioris curationis ea q̄ dextri: de qbus 3° ⁊ 4° dicēdoꝶ apparebit: qō verificabi/tur fortasse indicatione a loci imbecillitate per se sumpta cum virtus sit curatiua non considerando quid accidit.

Propter tertiū siqdē sciēdum puē: q̄ palysis sepius ꝯtingit in pte dextra q̄ʒ sinistra: ⁊ demū q̄ deterior q̄ pris dxtre. ¶ Propter pᵐ h⁹ sciēdū q̄ expimēto pcepi crebri⁹ valde lat⁹ dextrū palyti/cari sinistro: pcipue cū ipsū vt frequēter eueniat ex apople/xia miori. vñ afor. 3. Dis g̃ fatis seniorib⁹ catarros pp̄ rari/tatē ⁊ eliq̄tionē venerū vt repēte peant: hos āt pp̄ apople/ticos seu palyticos fieri in dextris. Quare alia trāslatiōe ce/leriter peunt vel in dextro latere palysiʒ sustinebūt. Sʒ de/aere ⁊ aq̄salijs vo desiccant̄ latera dxtera. qō ōndit̄: q̄ pa/ralysis ad multū accidit ab apoplia miori ex mā q̄ʒ multuʒ flatica repiēte vētriculos cerebri: min⁹ tñ q̄ʒ i maiori. Quā qdē flaticā in seipa nā expellit ad lat⁹ dextrū: Tum q̄ ma/ior ps huī⁹ māe colligit̄ i pte sinistra cū sit infirmior dextra. Repiet̄ g̃ magis cū nā semp expellat qō supfluū ad ptē im/becilliorē. Ea vo iplera non poterit in ipsam fieri expulsio cū plenū nō recipiat: sʒ vacuū. expellet̄ igit̄ ad dextrā mi/nus repletā: Tū q̄ fulcita ē in sinistris: mot⁹ āt ⁊ ppulsio i dextris: Tū qm̄ vie ⁊ meat⁹ latiores sunt in pte dxtra q̄ʒ si/nistra cā calidi ⁊ q̄ ipʒ cū sit attractiuū pcipue. Crebri⁹ igit̄ in latere q̄ʒ multū accidit dxtro. ¶ Sʒ ꝯ̄. vi. n. magis in si/nistro q̄ʒ in dxtro ꝯtigere. Quā Serap. Si humor viscosus abūdet sup duos vētriculos cerebri aīriores fac̄ apopliā. Si vo sup posteriorē palysiʒ inducit. Si in lat⁹ debili⁹ trās/mutat̄: h aūt ē sinistrū. dīa euidēs. 47. Cōtigit igr̄ āplius in sinistro. ¶ Dōʒ q̄ lat⁹ dbili⁹ in hō apoplie labore illō ē qō nā stimulata reddit̄ magis aptū recipe vt ostensum māʒ a cerebro in lat⁹ ppulsaʒ. vñ 3° 2ᵃ. Nō elōgat̄ qn fuerit nām vni⁹ duoꝶ laterū purgādo vt expellat māʒ ad lat⁹ qō ē de/bili⁹: ⁊ p id est qō magis extat susceptibile māe pᵐ: id aūt dextrū vt ostēsum. ¶ Propter 2ᵐ vo hō sciēdū q̄ deterior palysia est curatiōe q̄ lateris dxtri ea q̄ sinistri: nā iō sʒ ve/terē vt ostēsuʒ. 174. ē deterior morb⁹ q̄ cū discōueniētia ⁊ īproportiōe pīculiariū ꝯtigit ei⁹ opp⁹. Sʒ talis est palysis dextri lateris cū magis ipʒ eidē ꝯ̄rief q̄ʒ sinistrū: q̄ calitas motus ⁊ fortitudo cū reliqs mōstrāt. Neq̄ʒ istādū ad istaʒ rōnē vt plēs dicētes modernoꝶ fmonē Hip. vificari i acu/

est q̄ nāe vt assequat eā: l3 multū laboret. metheoro𝔭 4°. A. ¶ Galīn. Si ꝓpetas posset arte iduci cū for^a adduceretur quā sequit̄ f̄dali: ⁊ ita posset aur𝔭 p alchimiā ꝯstrui: qd̄ negat ibidē. A. Tyriaca igit̄ venenū q̄litate ⁊ n̄ ꝓpetate repellit.

Oppositū vo huiꝰ sapiunt medico𝔭 vt oppebit q̄pl'es. ¶ Adhuc Damas. in afforis. Tyriaca magis nec̄ia est vt dissoluat: disp̄gat ⁊ mūdet. hec āt pficiunt̄ cōplone. Virtute nāq3 huiꝰ cōparatiui magis huic ierit aliō opꝰ: puta venena depellē qd̄ pficiet ꝓpetate. ¶ Palimqd̄ vir opponit̄ venenis agit a ꝓpetate: cum actio q̄litatiua seu cōplonalis sit determinata. hmōi vo est tyriaca. Venena. n. depellit calida ⁊ frigida vniuersaliter. Itaq3 tyriaca id agit proprietate ⁊ non natura.

Propter primuz qdē sciē^m qd sit tyriaca ⁊ reliqua q̄ ipsiꝰ mōstrata diā 127. Est aūt venenū sub̄a hūani corpis ꝓprie corruptiua 2^a exsis. Quoddā nāq3 ē hūidi hois corruptiuū: qd̄ accidit ex formatis corruptiōe māe interio𝔭. 6. vn̄ Haly. venenū ē hūiditas adq̄sa subtil' horribilis q̄litatē. vel aīaliū hūidū subtile acutū hūane nāe iterēptiuū p̄cipue vt qd̄ serpētis aut scorpionis. Aliō vo ex minerī aut vegetabilibꝰ: ceu qd̄ arsenici aut plūbi sublimato𝔭: napelli vel papaueri. Est ⁊ qddā interficiēs ꝓpetate seu for^a dcā specifica vel sub̄a vt napellus potissime. Aut q̄li^{ter} ⁊ ea frida: vt opiū ⁊ iusq̄amꝰ: vl' cal' vt euforbiū ⁊ anacardus: l3 sint fridis ipicuiosiora. Sunt ⁊ q̄dā totū corpꝰ venenātia: vt fere p̄dcā. nōnulla vo p̄tē eius magi: ceu argētū viuū cerebro p aures itroductū: lepus marinus pulmonē vlcerādo: ⁊ cātarides vesicā. ¶ Est aūt q̄litas s̄m quā vocamur q̄les. i p̄m̄ 2^a exsis. vna qdē simplicis elm̄ti: ⁊ reliq̄ eiꝰ qd̄ ab eo cōpositi. Sūt āt s̄3 Gal. q̄li^{ter} triplices. p^a. vt3. calitas. fri. hu. ⁊ sic. 2^a ceu durities: mollities: aspitas ⁊ dēsitas: grauitas ⁊ leuitas: ⁊ q̄ hō dicte nō pa𝔭 sub̄e. ⁊ 3^a: vt odor sapor ⁊ color. Hic āt q̄litas audit̄ 2^a ⁊ p^a. Quid āt sit ꝓpetas diā inotuit. 41. ⁊ 60. Ipa nāq3 formā iherētiꝰ seqt̄ sub̄aliē: ita vt actꝰ aliq̄n toti attribuat̄ sub̄e. Cū. n. simplicia cōmista vigore cōplonis pfectioris i q̄ cal3 dn̄at̄ fuerint pfecte ꝯdigesta ⁊ a labe ꝯrietatū ⁊ fecde depurata prioi for^a corrupta itroducit̄ reliq̄: cui vtꝰ seu v̄tutes iherēt s̄3 aspectū ad orbē d̄terminatū mox̄ occulte: ac mirāde ex post suscitare māe oīa excepta humona: q̄nas ēt cōpl'o subseq̄t a priori ea corrupta reliqua. Et si oīa simul extent tempore: simultate tn̄ nature forma precedit sub̄alis. deinde proprietates consequuntur tandem quoq3 sic complexio.

Propter secūduz vo sciē^m q aliqui dixerūt tyriacā: metridatū ⁊ si qd hō ceu cōfectio de musco amara seu dulcis venenis ꝯferre q̄litate tn̄: non aūt proprietate arguitionibꝰ moti p̄dictis. Et mouētur hmōi dicentes ex miscibilibus taliū cōfectionum s̄m debitā ꝓportionē cōmēsurationis ipso𝔭 quādam resultare cōplexionem adeo nāe cōuenietem humane: sicq3 admirabilez vt spiritibus ⁊ p̄ncipalioribꝰ partibꝰ inde vigoratis ois malicia tollatur veneni calidi seu fridi. Quod fulcitur ex primo secunde: ita q: q̄n calitas extranea equalitatem destruere voluerit: calor innatus interior existit in resistētia re𝔭 fortissimus: vt venena ēt cal'a non refrenet: nec expellet: neq3 ipsorū corrūpat sub̄am nisi calor innatus. Ipse nāq3 nāe existit instrumentū qd̄ caloris aduenietis expellit nocumētum: ideo q sp̄s mouet ad ipsuz expellendū ⁊ eius vaporez remouēduz ac ad ipsuz resoluēdū ⁊ ipsiꝰ māz adurendum: qd̄ ⁊ fridi ēt occurrētis p ꝯrium expellit nocumētum. hmōi. n. ꝓpetatē nō h3 frigiditas. Nō. n. ipugnat neq3 infrigidat nisi calitatem aduenietem per ꝯriū: non autē occurrentē frigiditatē. Id aūt sapit Ari. astutia volentis oēm actionē q̄litate pfici modo quocūq3 elementari. Super qd̄ adeo inixus Alexāder: vt ⁊ aīam praue sentiat humanā ex potētia elm̄to𝔭 consurgere monstratū differentia. 71. Sed id forassis non valet: quoniam tunc tyriaca virtutem amplius confortaret lapidū confectione: quod euenit minime.

Propter tertiū qdē sciē^m q post hos inuētꝰ est familiarior dicēdi modus: cū ois sit addere qd̄ deficit erbi. p. quo tyriaca ⁊ que hmōi venenū depellant. Sinq3 stultū s̄m Ciceronē a quibuslibet recte inuentis secedere: iuxta illud eiusdē: oē bn̄dictū meū3 extat: q tyriaca ⁊ que taliū nō solū opant̄ qualitate cōplexionali: verū ēt ꝓprietate q̄litatis occulte. cum sic. n. calida venena depellit q̄litate frida vt opiuz ⁊ talia: ꝓprietate vo q̄ cal'a vt serpentis ⁊ filium: nō vo q̄ dā vtroq3: vt ea que cū friditate ꝓp vite calm ꝓpetatē h3 ilertā: ceu qd̄ scorpionis venenū. Q aūt tyriaca ⁊ q̄ taliuz ꝓprietate d̄pellat venena fulcitur auctoribꝰ. vn̄ Serap. 7. Sūt q̄dam opōnes: quas non facit tyriaca sua ꝓprietate. s. opōnes que sequunt̄ primas vt ascarides depellere. 10° vo prac. tyriaca sua ꝓprietate prodest reptiliū percussionibꝰ ⁊ non ipsius qualitate. Quinto vo p^a: tyriaca non efficit ipsius opōnes nisi ꝓprie ꝓp proprietatē illiꝰ forme sequētez cōpōnē simpliciū ipsius. vn̄ coll'3 5°. nō est remotū inuenire ꝓprietates in medicinis q̄3 cōpō facta fuit in tpe longo: eo q cōpl'o magis est in illis cōfirmata: magis tn̄ ꝓprietas repitur in cōmistione. nāli q̄3 in artificiali. ⁊ hmōi qdē ꝓprietas solū cōprehēdit̄ experiētia. Quare. A. de medicinis cordis hāc ꝓprietatē declarans inquit: q in tyriaca ⁊ mitridato quiddā est notum velut qd̄ ex simplicibꝰ cōsurgit: ceu si dicatur tyriacam cōferre venenosis eo q ipsam ingrediunt̄ medicine conferentes ad illa. aliquid vo ignotū vt q ex eis aduenit post commistionē a nā cōuenietī nāe hūane valde: ad quā equidem suscipiendū cōpl'o simplicia preparauit. cuiꝰ ēt p̄n^m ab extrinseco existit. ignorat̄ ēt proportionis medicina𝔭 q̄titas in ea inuenta: p: vt talis introducatur proprietas: ceu in reliquo𝔭 ignorat̄ nāllum cōpōne: vt 3° ēt appet terapeutice. Et ideo dn̄t sapientiores precise q directio ad cōpōnem tyriace ⁊ hmōi pcessit ab inspiratione ⁊ puidētia diuina vel arte inspiratiua ꝯsili. Nā. n. nō p̄tingit ad ea𝔭 compōnem. Ipsa𝔭 nāq3 cōmistio est fere illa q̄ totius in totum existens dei opus ⁊ nāe. cōplonū p. Et ideo taliuz cōmistio nō rōne cōprehēdit̄: a3 magis expimēto. tyriace siquidē ēt q̄ taliū ꝓprietas nō aduenit nisi post ipsarū vehemētem cōmistionem: ita vt antiqui formidarent cōmistionem simpliciū hō medicinas igredientiū tyriacā ipsa𝔭 ꝓprietates d̄struere: sed reuelatio ac diuina puidētia deducit ad istud vt etiam expientia pcipiat̄ illas non corrūpi. Et iō diā. 126. Meum ꝯsiliū est vt non remoueatur aliquid ex tyriaca qd̄ experimēto iuuatiuā Andromachꝰ inuenit. Q ō Gal'. vt sibi ascriberet̄ facere satagebat: fortasse nāq3 illa cōpl'o cū illo pondere sigt illō cuiꝰ iuuamētū iuenit expimentū: ita vt q̄n remouet̄ a suo pōdere nō ꝯseq̄t̄ illā ꝓpetatē. Et nosce ex. 10. practice ⁊ de medicis cordis q iuuamētū qd̄ ex eiꝰ ꝓuenit ꝓpetate nō iuenit̄ sufficiēter apphēdi nisi in tyriaca fermētata. cuiꝰ qdē s̄m Modernos in. 10. an. pficit̄ fermētatio. s̄m vo Gal'. in 2°. s̄m diuersitatez regionis in calitate ⁊ fri. Apud tn̄ aliq̄s modernos spat̄ ipsiꝰ iuuamētū post sex mēses. qd̄ Gal'. nō ꝯsentit. Et si verū sit ipsa3 post sex mēses fieri ifātē diā. 127. Sic itaq3 sentiūt pitiores nō eē icōueniens q ex actiōe ⁊ passiōe simplicium ꝯiūcto𝔭 i vnū post longū tps ꝯsurgat ⁊ fermētet̄ ꝓpetas in tyriaca ⁊ silibꝰ: q̄ depellat venenosa sp̄m ⁊ calorez ēt ꝯfortādo inatū: q̄re iuuat̄ ꝓp illud supra ꝯrietatē faciētia frida ⁊ ca. ⁊ vincit v̄tutes eo𝔭. ¶ Et ideo sciēdū q ꝓprietas pōt accipi dupl'r: ꝓpe qdem s̄m q ipsa verius repit̄ in rebꝰ pductis a nā: ceu expositū3 diā. 21. aut iꝓprie s̄m q̄dā silitudinē: sic ex applicatione re𝔭 igredietiū tyriacā facta partē: vbi forte ita nō seruatur ad orbē aspectꝰ nisi forsitā ꝯtinēs dicat̄ illud: aut existia luminariū in locis determinatis tn̄ cū tpe ꝯuenienti: vt nitat̄ diā ꝯnti. Q aūt in ea ⁊ in eiꝰ cōpari ꝯsurgat tādem aliqua ꝓpetas ōnditur: q̄n. si opō tyriace fieret ꝓp simpliciū com-

plexione solum et non propter compositionem ex qua post tempus diutinum eleuatur proprietas: tyriaca recens foret efficacior et vtilior secundum .A. fermentata. Cuius quidem contrarium iam apparet cum recens pauci exteterit iuuamenti. Adhuc si tyriaca depelleret venena per qualitatem solum seu complexionem et sic faceret proprietatem ita quod ea venena non corrumperet calida. Cuius quidem contrarium apparet. Confert .n. venenis magnifice callis vt serpentis et silium et fridis vt scorpionis. Rursus sicut vi de colore et odore construcctis partem est et de tyriaca. sed hi proprietates habent per 2ª. Color rubeus sanguineus ad eum mouere et fluxum inducere et ideo prohibetur ne res imueatur rubea ex cuius naribus defluit sanguis per primam. Citrinus autem confert ictericie. vnde 3º.15 dicitur quod patientes ictericiam iuuantur per consideratione in rebus citrinis. Ille .n. mouet naturam ad expellendam materiam citrinam totam ad cutem. Similiter et odor virtute quadam occulta de inficiem icitare in motum. Itaque vtcumque in tyriacam et silia consurget post spatium non paruum proprietas. quod et altera signant arte coniuncta vt scorpiones: apes et quaedam talium. ¶ Scias quod aliqua venenis obsistere sui complexione: ceu corpora calida fridis vt castoreum aibum dianacardinum et eorum. aut proprietate sicut mus napelli: vermiculus quidem in eius nascens radicibus vbi sit tyriaca vel cor consortandum: sputa hyacinthus atque et diamuscus. Aut vias et meatus coangustando ne ipsa in cor pergant vt terra sigillata et que ipsam adiuuant et coiuncta. vel membrorum superficies viscosas et vnctuosas reddendo vt venenum comuiscatum ad cor prohibeat accedere: quod butyrum mirabolanorum nuces: auellane et callum cetera operantur. aut ipsum calidum incitando vt moueatur in contrarietatem et venenorum resolutionem. ceu omnia calida et sic. subtilia aromaticate cor maxime confortantia. ¶ Nosce insuper tyriacam non solum operari depulsionem venenorum propter proprietatem consurgentem ex simplicibus: verum et operationes complexionales quae ipsius iuuant et perficiunt proprietate. vnde de medicinis cordis. Impugnantur medicorum ipsi ci putantes calitatem tyriace et metridati fore intensiorem illa que diatrion piperon et diacyminum: et sic de tyriaca et metridato exhibeat quantitatem medij aurei: sed de illis aur. 4ᵒʳ: quod tamen est falsum. Nam in his que de medicinis cordis. .A. dicit se inuenisse caliditatem tyriace in fine secundi gradus et metridati aliquantulum citra. Estimatio tamen persuadet quod complexio per fermentationem adipiscitur caliditatem venientem ab extra: quod tamen stylo non potest comprehendi: sed tamen estimatione artificiali et experimentali: quod ostendit immutatio grandis quam causat in corporibus assumpta.

Propter quartum

quidem est ad hoc quod ad dictum apparuit cum Seraph. actiones ponens tyriace conuenire per complexionem communem resultantem ex simplicibus non vult quod eius quedam non fiant proprietate cum iam dixerit tyriacam facere quasdam actiones sua proprietate. Sed id intelligit repudians estimatiue tyriacam operari per simplicem complexionem miscibilium: aut fuit opinionis quod proprietas esset complexionum aliqua hoc vt visum in differentia 71. ¶ Ad aliud est quid dictum apparuit: quod illud verificatur magis in proprietate nature accepta quae totaliter resultat per naturam absque artis admiculo. ea vero quae consurgit initialiter ab arte proprietas existit: vt dictum est: similitudinaria: non certa quam potentem imitatur vt ars consequitur naturam. Resultat .n. vt declaratum est secundum aliquem modum ex simplicibus medicaminibus componentibus tyriacam sicut vera proprietas ex simplicibus eiusque relatione ad aliquem celis situm. ¶ Ad aliud dicendum: quod licet proprietas principaliter et perfecte introducatur per naturam initialiter et consimiliter potest vigore artis suscitari naturam imitando. Et sic imitatione ipsam non consequitur licet multum laboret ita concessum proprietatem quae arte taliter consurgit non certam: sed similitudinariam magis existere. ¶ Ad aliud dicendum praedictum et adiectis quod nihil operatur vltra suam speciem in virtute propria: alterius vigore tamen agit vt calitas virtute ignis ex aere aquam generat et ignem. ¶ Ad aliud dicendum quod concessum est a quibusdam alchimiam confiteri et aurum et argentum arte posse construi ponentibus omnia metalla in vna conuenire natura propinqua neque nisi in magis differre et minus. et quod sicut veniunt corpora quedam egrotantium sanitas et perfectio arte acquiritur vt in corporibus animatis. vnde Comment. 3. de aia dicit de multis artificijs que videntur esse possibilia sunt causarum ignoratur. v.g. alchimia. Quod ostendit modus generationis 2ᵘˢ aliquorum per naturam et artem: ceu scorpionum et silium. vnde .A. 15. de animalibus. Jam amicum habui qui fecit scorpiones quam alios postea generauerint. Et iam testificati sunt mihi duo amicorum fideles argentum arte decoctionis fecisse verum omni examine: non tamen inde lucrari aperte.

¶ Differentia. CLXXIX.

Quod tyriaca

diatesseron conferat morsui canis rabidi ostenditur. Scribitur namque 4º.6. Dicitur quod tyriaca diatesseron vehementer est conferens morsis a cane rabido. ¶ Adhuc. quod inest partibus ineris et totius cum totum non sit aliud quam partium congeries. Comment. phy. 1. Sed partibus ex quibus componitur dicendis hoc medicamen scit depellere venena: et morsibus canum vt tradunt conferre. ¶ Rursus: quod caliorem seu spiritum confortat vrinam prouocat: venenum exiccat: morsui confert rabidi canis: talis autem est hec tyriaca cum ex calidis et sic. vrinatiuis et diaforeticis construatur. ¶ Amplius illud quod est acutum vlceratiuum et virus ad foras tractiuum confert potissime vt traduntur. id autem medicamen huiusmodi existit. itaque tyriaca diatesseron morsibus canis confert rabidi.

In oppositum

quoniam neque Seraph. Rasis halyab. .A. aut Mes. quorum vna non est in practica minus insufficientes ponentes iuuamentum istius tyriace in morsibus canis rabidi scripsere. ¶ Adhuc: aut confert complexione vel proprietate. non quidem complexione: cum ipsa calida sit et sicca: et venenum hoc calidum existat et siccum. Omnis autem cura perficitur contrario. exiccantur autem et inflammantur morsi veneno tali. Neque proprietate cum verius reperiatur in simplicibus: non autem in compositis nisi fortassis in medicis solennibus: vt sunt tyriace magna: metridatum et confectiones de musco. dicta posita. Ipsa namque generatione introducitur que nature et non artis est effectus. Igitur tyriaca diatesseron morsui non confert canis rabidi.

Propter primum

quidem sciendum quod tyriaca est multiplex secundum diuersitatem compositionum vt visum differentia 127. Cui tamen illud nomen proprius conuenit tyriaca est magna andromachi aut Gal. in quam caro ingreditur tyri serpentis. vnde nominationem est sortita. Que autem hic non scripsit metaphorice dicitur tyriaca. vt quae diatesseron dicto quod ad illius similitudinem venenorum depellat nocumenta. Dicitur autem a dia quod de interpretatur et tessera 4ᵒʳ. id est diatesseron. i. de 4ᵒʳ. Nam praeter mel decoquulatiuum 4ᵒʳ medicis antea construitur: ceu gentiana: aristol. longa: myrra et thure: cuius dosis est aur. j. Quidam vero loco myrre posuerunt costum amarum. Alij vero crocum addiderunt. Nicol. quoque refert quosdam posteris adunasse semen grecum: nigellam: zedoariam: dipteamum: camedreos: pigamum: et adhuc alij gummi hedere et calcantum vstum. Que potes communiter grecorum et arabum rationabiliter obmiscerunt dicentes ipsam passionibus frigidis mirabiliter conferre aut ventositati et corrosioni ventris et intestinorum: epatis et splenis: doloribus epilensie cordiorum memori: puncturis reptilium vt scorpionum et aranearum et potibus venenosis et maxime fridis. ¶ Morsus autem canis et vberibus ipsius apprehensio: quibus plerumque solo inducitur scismum deterior exitus. Interdum autem minime verum is interficit humiditate tamen saliuali. Est autem canis rabidus animal cunctis vtiliter redditum insidiatiuum: cum primo esset familiaribus domesticum cunctisque obnoxium custodie aut venationi deditum. Rabescitque aut ex cibis et potibus corruptis aut cadaueribus et aquis putridis: ita vt humores ipsius in melanconiam conuertantur adustam: vel ex aere. Quod secundum .A. et viaticum maxie contingit autumno et vere. Calor namque estatis humores adurit: frigus vero vehemens eos ad nigredinem declinare facit. Alij tamen scribunt id in diebus canicularibus maxie contingere: hyeme vero quam parum quae satis patet concidens cum finis vnius temporis alterius similiter exordio: est folio hoc. Rabidi autem fiunt canes non solum: sed et lupi: vulpes: symie: mustele et quoque muli. Cuius quidem rabiei signa et discretionis inesse vel oppositorum auctores notant quamplurima. sicut et morsi. quoniam .n. procedit tempore figurationes apparent terribiles et mirandes: ceu pauor aque licet eam appetant vehementer et vtiliter ligna et formas vt specula representantes latrantque interdum vt canes.

I mingūt et qñq3 pinguedinez in q̄ res carnose mirabiles ac si eēnt aialia ꝛ q̄si catuli appent: ꝛ alia hō vsuta ꝯtingūt syn thomata: vixq3 vnq̄3 euadit qui qñ venerit in pauorem aq̄. Jam nanq3 in corde veneni malitia est inserta. Juxta illud trāsfiguratiōis Ouidij. Nec trepidārj auxiliat aqs. Viros tñ duos recitat. A. ex hac euasisse dispōne: nō tñ a cane fuerunt morsi rabido imediate: ve3 per hoiez ab illo morsuz.

Propter scdm vo sciēdum q cōiter estimatur tyriacam diatesserō morsibus hō ꝯferre. q̄3 rē ē. Nicol'. in ei⁹ expssit antidotarij āhob⁹. Qd fortassis euenit: vel q2 gentianā īspexit his ꝯferētē magnifice aut ꝯfisus fuit i additiōe medicia2 q̄3 sup illustriores ꝑicit in hāc cōfectionē. vñ qd de hoc sentiendū manifesti⁹ appebit ꝯfr. Quidā vo posuerūt hanc ꝯferre morsis ꝓpietate: qd vanū est dicē. tūc. n. in q̄libet eēt medicia ꝓprietatez composita assignare: cuius falsitas potest ex dcis anterioi apparere: ēa tq3 in posterū ex dicendis.

K Propter tertiū qdē ꝓnit⁹ vitas aplat q̄rit: ꝯ ide hō gfa subdat an ꝑn⁹ huic cōperāt solutiua: ꝛ tādē cū q̄rū dā accntiuz morsis ꝓbabile his ꝯtingētib⁹ assignet. ℭ Propter igr hō p̄ᵐ sciēdū q hō tyriaca diatesserō non ꝯfert morsis iuuamēto de q̄ sit curādiz ꝛ ꝓpe qñ fuerit a cholico assūpta: imo fortassis nocebit in apli⁹ cū vehemēter calida sit ꝛ sic. Et iō sibi vt apparuit illustriores medici hāc v̄tutē minime ipressere: verum aliis multis medicaminib⁹ ꝛ tyriace maiori. Si aūt cōfert aut pueris teneris ꝛ piguib⁹ calefaciēdo ꝛ exiccādo venenuz hō ꝛ spūs cōfortādo vel gētiane ꝓpietate: cū ipsa nō totalr in hac corrūpat medicia: nec ꝑdurās est adeo cum sit vehemēter calida ꝛ sic. vt ipsa maturatione ꝛ fermētatione ceu tyriace maiori ꝓpetas isurgat dcis ꝑmissa. vl vrine ꝓuocatione ac vlr supfluitatū de ꝑtib⁹ intrīsecis ad extrōsum eductiōe. vñ ꝛ cātarides cū vrine ꝓuocatiōe ꝛ sanguinis ꝑ vesice excoriationē eductiōe laudant ꝑcipue. Magis āt cōfert qñ sup locum emplat adeo q calā nō pas ext ꝛ siccā īflāmatiua: vlceratiua ꝛ attractiua. nā vlceratio ꝛ attractio ad exteriora mox ꝑcipit ita vt vētose loco applicēt morso ꝛ deide acuta vlceratiua vt allium: cepe ꝛ synapi: eruca ꝛ q̄ taliū. Quare Nicol'. i antidotario maiori ꝑcipue morsibus tyriaca Dia. vt ēpl'z iponat. ℭ Meᵘˢ vo p alijs h ab oib⁹ laudata ē ea q a. G. ꝯscripsit mōteo: ipsāq3 cōposuit Alsanl⁹ vet⁹ q oēs mediᵉᵃˡ vitupabat ꝑcā ita vt nllus moreret q hac. 4⁰. vteret dieb⁹. Cui⁹ qdē cōpō. Rec. cineris cācrop fluuialiū adusti in vase exposito ex ere rubeo per. lo. gētiane p. 5. thuris p. 1. cui⁹ dosis est coclear. j. magnū: pulueriçetur sup aquā ꝛ nō bibat ex ea min⁹ dracme tres mane sm A. i ieiunio ꝛ sero. Aliq vo duas exhibēt dracmas: nōnulli vnā tñ qñ pauor nōdū appet aq̄. Astadion autē experimētator sm Gal'. ꝑcepit hāc medicinaz ꝯstrui qñ sol fuerit in leone ꝛ luna. 18. post ꝯiūctionē ꝑtrāsiuit noctes. hō tñ cōfectio diuersificat apud ꝑāmos in nūo medicinap ꝛ pondere. Sup locuz aūt firmabat Gal'. hoc emplm. Rec. aceti kist. j. opoponaci vncias tres. picis lib. j. aggregent ꝛ inde locus emplastretur morsus. ℭ Propter 2ᵐ istius sciendum q Almā. 8. ꝑcipit in ꝑn⁰ curatiōis taliū vētrē cū pillis ꝛ medicinis noiatj in capło melle soluere icipe: cui⁹ ꝯtrū vz scribi 4⁰ 6ᵉ t: Et nō opz in dieb⁹ ꝑmis vt ꝑperes ad euāndū: sed occupare i attrahēdo ad exteriora. Naz eius q̄nq3 adiuuat ad h vt venenū penetret ad ꝓfundū ꝓhibēs attractionem ad exteriora. Qd. n. trahit humores ad iteriora cū eis ēt venenū ꝯhit. Cui dōx q in ꝑn⁰ ꝑncipiāte nō dz fieri eius sz. A timēdo attractionē veneni ad iteriora peramplius. Priniᵐ nt q3 latitudinē hz. q̄dā. n. ꝑe ipsi⁹ magis attinet ꝑn⁰ certoꝛ a ila fini eius: nōnulla vo medio. ꝛ merito: q2 qm anteq̄3 prauus supuemāt accntia. vñ paruū ꝑterijt tꝑs t aliqñ. n. 7. dies interdū. 4⁰. q̄nq3. 6. mēses: iterdū sm alios annus. Et dixerūt aliq. Et nō est credinū aliqñ talia post septē ānos appe-re. Accepit igit Almāsor pro ꝑn⁰ ꝑtē mediā ꝑncipij aut qd attiet ei⁹ extreme. A. vo ꝑtē ꝑmā exclusit vt ꝑnᵐ initiās. vñ subdit post attractionē ex loco. Qñ igit trahis qd tibi possibile est post duos dies aut tres: tunc occupare in euāndo qd fortsan iaz penetrauit. ℭ Propter hui⁹ 3ᵐ sciēᵐ q aliq dixerunt morsuz terreri ab aqua ꝓpterea q2 facta est complexio ipsi⁹ mala eq̄lis cōplonalis. q. ita vt refugiat ꝯtria ꝛ silia ꝯcupiscat. nā discrasie nāles appetūt silia: egritudinales vo ꝯtria. in techni. 2. vñ. 4. 6⁰ inqt. Ruffus. Non terrent ex aq̄ ꝛ diligūt voluptari in terra nisi qñ cōplones ipsoꝝ iaz dilexerūt siccitatē: q̄re abhorrēt ꝯtrium cōplonis ꝛ diligunt ꝯueniēs. Cōsequēter vo subdēs eū detestat. A. i geno. Ad hunc sermonem nō est declinatio. Declinatio nāq3 ad illud qd cōuenit cōploni ꝓpinq̄ est ex illis ad q̄ non currit. q. d. cōplo eq̄lis nō itroducit ex ꝓpinq̄ vt hec non raro. Aut iz sit aliq̄ hoꝝ ꝓpigrās nō tñ tāta q iducta sit nālitas ꝯcupiscēdi q̄ silia. Et fulcit: q2 hi sitiūt vehemēter ꝛ appetūt aq̄z iz ea visa terreant q̄m maxie. Eti. specul' ꝛ vlr tersis spēs repsentātib⁹ eis timor icutit. Rursus marasmat⁹ cōplonē ꝑuā hz eq̄lē calidā ꝛ sic. ꝛ tñ fridā appetit aquā vehemēter illi ꝯtriā. Rasis vo medic⁹ sophistice in ei⁹ ꝓhēsenti ꝑte ctū euenire symthoma ex subingressione aq̄ in poros stōchi angustiores: vñ spūs causat ꝓhātasiā iducēs terribilē. Sz id tūc nō min⁹ fortassis deberet liquorib⁹ ꝯsurgere reliqs. ℭ Propter qd dōm id magis contingere ex imaginatione corrupta. ꝓhātasiātur nāq3 canes i liq̄dis ꝛ tersis ac ipsoꝝ viscera. Almāsor ꝛ Halyab. ꝛ iō formidāt aquaz ꝛ abhorrent: lz egeāt ꝑp sitiz illā. Qd apit: q2 nocumētū infixū mēbris est ꝑncipalibus ꝛ maxie cerebro: theorice. 8. Spūs. n. aialis cū reliqs ꝯuersus ad nām melle: de cui⁹ rōne timor existit: vñ 5⁰ de accid. Nō est mirū si tristitiā ꝛ timorē mortisq3 inspectionem melici patiātur: cum melia fundamento dñetur die rēnalis. Nihil. n. videm⁹ extrinsec⁹ occurrēs tm̄ timorez vt tenebras inferre. Naz Ruffus inquit hanc passionē quādam melie spēm fore. theo. 8. hic siqdem spūs ita corrupt⁹ cogit qd non est imaginari ꝛ tandem sentiri visu aut audita vł sensu reliquo. vnde coll'z 3⁰. Propter egritudinē aliquā fixā timorē vel tristitiā: vapor q dissoluit cerebrū ascēdēs in quē forma iprimit cogitatiu: in cui⁹ quidē ascensu spūs ꝯcitat aialis: ita vt vsq3 ad v̄tutē ꝑueniat imaginatiuā: q̄ mediāte sensus mouet cōis: h āt mouet pticularem talr vt resentiat extra. Populus tñ credit q hō sensatio ab angelis vel a demonib⁹ imitat. Cū. n. visus spū frec⁹ hui⁹ corruptoꝛ: ac occurrēs liq̄dis ꝛ tersis imaginē repñtātib⁹ canis silitudinez: in cuius v̄tute agit facit videre. Et q2 melicus hui⁹ pauor: ꝛ hinc timorē icutit vehemētē: q̄re medici liq̄dū qd trepidāt assumūt iubēt occultari p cānelliiq3 suggi. Recolo nāq3 cū furore q̄dā in ꝯualescētia turberer: mihi ex corruptione imaginationis accidisse vt omne visuz meis videret mei nap defuncta. Silr cuz diu in ignē ꝯstassem erectis oculis apparuit fumus subniger altus qui per motū circularē a superius incipiēs euanuit in deorsuz. hoc siquidem ꝓportionale tangit metheorop. 3. cuidā vt antiferoni erisbi sz Alexā. accidisse debilr ꝛ nō acute videntis tāq̄3 semp intuēri idolū ipsi⁹ ex opposito añcedere. ℭ Forme vo i pinguedinib⁹ in vrinale decisis repñtant: q2 dis elicitur effect⁹ fortitudine agētis ꝛ māe aptitudine qd h ꝯcidit cū id venenū calidū sit ꝛ siccū vehemēter acutum sibiq3 assimilarū. Oē nāq3 qd deducit ab aliq̄: ei⁹ notā obtinet a quo ꝓducit. Naz dcta ꝑncipijs contestant. in techni. mā ēt in qua repñtat effect⁹ est subtilis humida de facili passibilis apud Ga. ꝑp qd effect⁹ formis vtriq3 canū ꝯsimilat⁹ poterit in vrinali cāritquo quassato dissolō accidit vt nihil appareat residere. Jd aūt ꝑsuadet v̄tus seminis ifoꝛmatiua ꝛ vrine dispō in phiala vt denotant granula magis superius vrine inferius vel in medio entis remmate partes differenter percuti. similr hypostasis circulusq3 cum alijs cōrentis.

Propter quartū

4⁰ 6⁰. tc. 4. 6. 2. i me. · Ubi. 2. in medicine. · Ca. 2. i me. · Ubi. 2. in medic. c. 22. · Tr. 2. decr. tc. 2. ca. 6. Ubi. 8. me. mediicet. · Li. 4. fectre. con rotu to pho s 11. 6 simp. medicina ca. 17. post princi. 4⁰ 6ᵃ trac. 4. ca. 4. 6. huc 11. de simp. ca. 7. post p. · Ubi. 2. in medicine. M Cap. 10. in me. · Tc. 4. co. post pn⁰. · Li. 8. ca. 10. in fine. Ubi. 2. in medicatc. C. 7. in 8. · Ubi. 2. in medicine. C. 38. in 8. · Co. 2. post medium. · Li. 2. 11. com. 3. in fine. Coll. 2 distc. 10. li. doct. 3. ca. 2 i me. 5 p⁰ 6 ad. tec. c. p⁰ in fine.

N O P Q

Propter quartū vo ad pᵐ dōm. A.loq̄ fm alioꝝ opionē. Modus nāqꝫ ipsius est cuꝫ aliqd non affirmet scribere dīc ferf: ceu q̄dā in ipsius indicāꝫ ꝓpter ꝓnostica Hippocratis attributa ꝓnosticis. ℂ Ad aliud dōm ꝙ ꝑtibus tyriace Dia. non inest nisi vni fere. vꝫ. gētiane vt ꝯferat morsis: ꝓꝑ qd si alr̄ ꝓsit nō ab alijs ipsius cōponētib⁹: sꝫ ab isto sit tm: cui⁹ qdē iam datus modus. ℂ Ad aliud dōꝫ ꝙ in qb⁹ ipsa ꝓstat auxilia in alijs forsitam mime. hec ēt ꝑfectiori dicta sunt mō ꝛ plurimis alioꝝ medicaminū ꝯsurgere. Quare nō huic multum ascribēda talia. ℂ Ad aliud qd dōm appꝫuit. Nā cōcessum est huius tyriacā exterius appositā morsis cōferre ꝑcipue. ℂ Ad ea ēt q̄ alteri⁹ ꝑtis qd dōm visum: qm̄ gratiosissimi medicoꝝ ꝯsiderantes nullū aut q̄ꝫparuū iuuamentū istius medicamīs fore morsis id explicarunt minime. ℂ Ad aliō dōm: ꝙ si qd ꝯferat cōplone ꝛ q̄lr̄ monstratū: ꝛ nō proprietate cum ipsa careat nisi ea sit que gentiane mirifice in hac punctura laudate.

ℂ Differentia. CLXXX.

Quod in scabie nō cōpetat flomia ondit. A. eā mime ꝑcipiēte 4° 7° quē non est insufficientē poneret cū ceteris ꝑticulariorꝫ extiterit. ℂ Adhuc flomia est eūo q̄ debet humorib⁹ eq̄liter abūdantibus: cū sit eūo multitudinē humoꝝ educēs 4° p̄. sed in scabie hu. nō abundat eq̄liter: ymo humor adustus aut salsum fla magis. ℂ Rursum vnicūqꝫ repit nā inde agere per conuenientia loca. a foꝛ. pᵒ: cū medicus sit imitator nature: sed ea per cutim reperit nocere que vna eūonē extat laudabiliter creticātiū vt sudor ondit. ℂ Palin. qm̄ san. fuerit bon⁹ paucus ꝛ hu. multi mali flomia bonū rapiet ꝛ malū relinquet: p̄ 4°. huius aūt euenit in scabie cum extet spēs lepre. ℂ Eti. eadē rōne q̄ coitus ꝓhibet hꝫ: eo ꝙ mouet mām ad exterioꝛa ꝛ excitat vaporē putridū calidū aduenientē ad ꝑtē supficiei cutis in qua putrescit. 4°. 7. ita ꝛ flomia: qꝛ motū in humoribus causat ex eis vapores eleuando ꝛ fumos. Quare 4° p̄. Minutio ē turbās donec qescat: ꝛ iō flomaq̄ intercidit somn⁹. Itaqꝫ i scabie nō cōpetit flobotomia.

In oppositum breuiarij 5°. Cuēt⁹ scabiei sit ex sanguie grosso q putrefit. Quapropter sit iceptio curationis ei⁹ cū flomia. At Theodor⁹ ꝑsciamus: flomo hus sub gemina detractiōe subueniendūꝫ est ꝛ vētris purgatio frequenter. ℂ Rursus in lepra cōiter flomia ꝑcipit. 177. Dictū aūt scabiem lepre spēm existere. ℂ Adhuc aūt. 11. de ige. Optimū est venā icidere nō soluꝫ in synochis fe. sꝫ ꝛ in alijs oib⁹ q̄ in humoꝝ putredine. In his aūt timor pōt gr̄a fe. aduenire. Ióqꝫ 4° p°. Cōsiliū meū in flomia vt dimitteat quātū pōē. Sꝫ i scabie vt ad multuꝫ nō est fe. suspitiōis illatiua ꝑicull. expedit igit i scabie flo°.

Propter primū qdē sciēdū ꝙ scabies est corporis vlis supficiei defedatio cū pruritiua pūctura ꝛ vlceratione modica: ꝓpea nāqꝫ iter passiones annumerat cōcercū fere totā corpis supficiē cōtineat: quo a plūmis dīt subcutaneis passionū. vlcerat autēꝫ nō ꝓfundius cū acredine q̄dā ꝛ pūctura ꝓꝑ nitrositatēꝫ seu bauracitatē humoris acqsitā. Dꝫ autē cuti supficialis fedidas: eo ꝙ nō sub egritudine cōi verū in his q̄ de decoratiōe tractat. ℂ Ea ꝓꝑ nosce ꝙ scabies 2ʳ pōt se habere. Vel qa interdū totius cēntialr̄ ipedit actus. Et ista egritudinis sapit nām: cū id rō existat morbi. Aut nō ledit oēs opōnes: sꝫ vnius solū: puta eā q̄ cutis: ex q̄ tm̄ lesio nō ꝯsurgit in totuꝫ. Et sic dedecoratio quātū ad corpus extat reliquū: morbus tm̄ quo ad cutiꝫ: ceu solo iparis q̄ꝫparua digiti ꝛ si actū ei⁹ nō ipediat ꝑtis tm̄ in q̄ est ita vt virtutes illius actib⁹ ipediātur ꝓprijs morbus est nō digiti: sꝫ ꝑtis solū in qua cadit. at qꝛ rarius scabiea actus ipedit corporis vniuersitatō nō sub egritudine: veꝝ sub dedecoratiōe locatur cōius. Existit aūt scabiei ceu pluriuꝫ aliaꝝ triplex egritudinū cā. Primitiua velut cibi ꝛ potus salsi acres ꝛ amari: ꝓuatio balneatiōis: et mutationis pānoꝝ: exercitij ꝛ fricationis. Añs ceu hu. peccantes in sanguine maxime, ꝯiuncta sicut qs humor corruptus ad cutē delatus. ℂ Propter qd sciēᵐ ꝙ mā q̄ in cutem ꝓpellit aut est icorrupta nālis vel est corrupta putrescens. Et siqdem ꝓus aut est fumosa terrestris ꝛ fm tm̄ amplius ꝛ minus grossa: ex q̄ pili gn̄ant ꝛ vngues. dīa. 54. vel humida vaporosa: qd 3ʳ euenit. nā aut est subtilis: ꝛ sic i vapores isensibilr̄ foras demādat trāspiratione noia occulta. vnde ꝓbl. 5ᵃ. Sēper corpus nr̄m ꝓpriū quēdā tepidū vaporem emittit a se aerē calefacientē ꝓpinquū: vel grossa q̄ sub cute remanēs affecta calido corpis ac extrīsece: demonis virtute in pediculos ꝯuertit. Aut media q̄ i sudores emittit ex. si vō extiterit corrupta virulēta: vel est subtilis ꝛ tunc ex ea ꝓueniunt furfures ꝛ pruritus: in min⁹ tm̄ ꝛ magis diuersificata aut grossa: ꝛ ita scabies: aut alterutra: ꝛ sic alopicia: impetigines ꝛ serpigines. ℂ Et nosce ꝙ scabies crisis extat interdū q̄rūdā egritudinū ꝛ ꝓprie chronicaꝝ. Et est egritudo ꝯtagiosa. quid aūt sit flo°. dīa ostēsum est. 164. cū aliis.

Propter secūduꝫ qdē sciēdū ꝙ aliq obmiserūt flomiā in scabie adherētes vt ꝑmissuꝫ est. A. ꝛ qm̄ flomia cū sit vlis eūo hu. debet quātitate peccātib⁹: nō aūt ꝯtristātib⁹: q̄les q scabiei gn̄atiui. Et qꝛ mā ipsius vꝫ extra venas existere: quorum quidem defectus 3° ꝛ 4° propositorum ostendetur.

Propter vo 3ᵐ sciēdū ꝙ in scabie competit flomia: ceu oēs exꝑimūt vel patiunt sꝫ oēs: dūmō alie nō obstēt idicatiōes a vtute ꝛ ab his q̄ eā ꝯsequūt sumpte atqꝫ ex reb⁹ nō nālib⁹ iter vtutē itermedijs ꝛ dispōnēꝫ. Qd mōstrat: qm̄ aut mā ei⁹ itra venas existit vl ex. Siqdē pᵐ cū ampli⁹ h dicet san. expedit flomia. Ea. n. ipsius ꝓpria eūo. Qd firmat: qm̄ 4°. 7. Mā ex q̄ gn̄atur scabies aut est mā sanguinea cui cōmiscet cholā que forsitā est cōuersa in melām aut ꝯuersa est ꝑs eius in melāꝫ vel mā cui cōmiscetur fla salsuꝫ bauracbiū. vn̄. 4. practice. scabies sit ex flatis salsi cū sanguis melici admistiōe. Qn̄ aūt san. peccat singulariter aut ēt alijs ꝑmistus hūorib⁹ cōpetit flomia. 8 appa rēs de ige. Nō. n. sempꝫ qs flomat ꝛ si ꝑncipali⁹ ꝓꝑ sanguis multitudinē: veꝝ ēt ꝓꝑ malitiā ei⁹ vel vtrūqꝫ. p̄ 4°. Rursus prius opus sit vnāquāqꝫ cāꝝ efficientiū egritudinē abscindere in techni. 3. talis aūt san. pōt eē añdictus ꝛ si mediāte alio vt ea q̄ ꝯiūcta. Est. n. his cā penitus añs. Ampli⁹ passioni vlcori cura debet hui⁹ vt vnūqdqꝫ coaptet ꝓpositiona ll. Flobothomia vō ꝛ scabies vt iductū tales extāt: ꝯuenit itaqꝫ i scabie hꝫ flomia. Si vō hūores ipsaꝫ cāntes nō extiterint in venis veꝝ iā ad cutim ꝓpulsi: fuerintqꝫ multū a sanguine alieni: tūc nō cōpetit ex opposito iducti flomia. Rursus timeret ne mā corrupta traheret intra venas in qbus amplius putrefacta febrē posset cāre. Qd cauendū potissimū cū ea fuerit egritudinis indiciū alicui⁹: ymo potius trahēda est quātū poē ad cutiꝫ ceu in aꝑatib⁹ ꝑceptū est fieri creticis. Igit tūc flomādū ꝛ ad vnū opus est i scabie ꝛ pruritu magis pharmacia q̄ꝫ flomia: cuꝫ plīm hu. ex qb⁹ cāntur distātes facti sint a sanguine: q̄lis est ille: a q̄ sanguis vꝫ mūdificatiua eū ab isectionib⁹ supfluitatuꝫ alioꝝ mundendo.

Propter quartuꝫ vo. ad pᵐ dōm ꝙ. A. non negat flomiā: ymo āplius eā fac audiriacū dicat. Cura scabiei p° ꝛ melior ꝛ cū q̄ ē sufficiētia est eūo cū eo qd educit humorē adustū acutuꝫ ꝛ salsuꝫ fla. Eūo vō ꝓpriꝰ debet sanguini marie qm̄ dixit scabiē gn̄ari ex mā sanguinea cholere vel flati permista salso. ℂ Ad aliud dōꝫ sic appꝫit ꝙ lꝫ ꝑm expetat flomia ꝓꝑ hu. eq̄lr̄ abūdātes debet vt iductū hu. ēt ꝯtristātib⁹: dūmō extiterint itra venas cū sanguis abūdātia. neqꝫ qm̄ debet humor extat cholic⁹ adustus oino aut salsus vel sanguini ꝑmistus. ℂ Ad aliō dōm ꝙ ille Hippocratis fmo audiēdus ē qn̄ expulsio sit cretica velox ꝛ violēta a nā: q̄lis non est sca-

I

bles:q̃ si talis fuerit vt dictū:est q̄nq3 a flōmia cessandum. Op3.n.p̄mitus totū euāre flōmia cu3 opus existat ne san.p̄ ampli⁹ corrūpat̃:⁊ q̄ corpi destruat sup̄ficiale. ¶Ad aliō dō in p̄ iterēptionē minoris assūmpte. Nō.n.in scabie semp̄ est bon⁹ san.⁊ pauc⁹:alij bu.multi extāt ⁊ praui.tūc.n.expetit̃ magis pharmacia q̄3 fle. Scabies ēt l3 dicat̃ sp̄ēs lepre multū iterius ōit ab ipsa:puenit tñ in sup̄ficie corporis magis:cū vtraq3 sit egritudo ɔtagiosa ⁊ corpis ipediat sup̄ficiē. ¶Ad aliud dō3 q̄ motus ⁊ p̄turbatio facti p̄ flōmiā nō sūt tāti vt bi q̄ coitu ɔtigūt. Aut flōmia eūat ea scabici futura.nō aūt coitu:ve3 potius multiplicat̃ pp̄ fumu3 putridū a coitu dispsū3 p̄ oē. ¶Differentia.CLXXXI.

Quod solutio ɔtiuui ad iteri⁹ penetrās cranei non possit sine ossis eleuatione medicinari ōndit̃ auc̄tate oium scribētiū ⁊ opantiū fere. Ga. q̄dē p̄mitus sine sexti terapētice. Albucasi3 in ei⁹ pte 2ª, opationis manualis. Haly abbatis 9° prac. 4° 5ª. Et coll3.7.bi nāq3 ⁊ vt vna sit diie ceteri ɔuenīūt vt ossis fiat ablatio circūstantijs. ¶Adhuc monstrat̃ rōne per topicā. Si qō minus vi inesse aderit ⁊ qō magis. Minus aūt vi cū os aliarū partiū a craneo fuerit idebite restauratū ⁊ ligatū:cuius fractio vsq3 ad medullā penetrat q̄ oporteat restaurationē ⁊ ligationē iterare:ne sanies medullā cu3 osse corrumpat. Sed hoc pp̄ accñs supueniēs op3 gerere. Cū igit̃ in quodā alioꝝ ossium ɔtingat p̄ tactū:quāto magis in osse capitis: cu3 nō possit ligari ⁊ restaurari vt aliaꝝ partiū ossa.multo igit̃ magis. ¶Rursus si fractura sit pua capillaris dicta: virtus pp̄ grossitie p̄elum circūstātium medicine vsq3 in p̄fundū nō poterit peruenire in techni. ⁊.7.de inge. Neq3 ēt mā plapsa ad iterius ingrossata poterit per b⁹ scissurā paruam educi. ¶Amplius si dicat q̄ bu⁹ medicinatio solutionis continuitatis fiat medicinis vt emplo aut vnguento absq3 ossis attractione oportebit q̄ medicina hec saniē generatā extbat ab iterius ad extra. Qō nisi duob⁹ aut tribus poterit euenire modis. Nā ois attractio 3° nāliū fit aut virtute q̄litatis q̄ magnes ferꝝ ad se ɔducit:vel ɔñtia eius qō eūat̃. Nō q̄dē pu⁹:eo q̄ vtus specifica ē po⁹ q̄dā nālis ɔñs introductionē forme in mām s̄m aliquē ad oibē aspectum 71. forma autē hec itroducta q̄ talis opō ɔseqtur artis existit:⁊ ita accñtalis. Oēs.n.forme accñtales sunt accñtia pp̄ qō virtute nō poterit h̄ ɔtigere specifica. Neq3 a vacuo:q2 vt actus eueniat ɔña euonis op3 esse attrahēs qō subtili⁹ ⁊ vas ɔtinēs:nō autē dispergēs:q̄ nō repiunt̃ in emplo aut vnguēto forisecus applicato. Neq3 ēt pōt saluari h⁹ per calidu3 attractio:q2 hec est ip̄m ad iplendū vacuū attractio. p̄ p̄ª. Quare nullo modoꝝ ē h⁹ attractionē saluare. ¶Itidem in ossis fractura nō solū exterius:veꝝ ēt interius mala itroducit̃ cōplo:q̄ sanari nō poterit nisi eadē remoueat̃. Quare medicinā oportebit ad locū interiorē puenire.motus autē attractiue medicine secedit ab illo. ¶Palin.vulnera ois p̄ter ɔtusa debēt exiccari.107. Exiccatiuu3 aūt t3 se cū frido:eo q̄ siccitas malor q̄3 o3 reddit corpus frigidi⁹ q̄3 op3 p̄ª p̄. Qō aūt tale foramē vulneris obturabit āplius ⁊ saniem impellet interius. Igit̃ opus fit os eleuare.

Huius quoq3 opp̄m nōdū q̄s fide dign⁹ auctoritate ɔfirmauit. Rōnib⁹ tñ ⁊ experimēto pōt nō paꝝ ɔuici. Emperia siq̄dē:q̄m cu3 cuiusl3 sit addere qō deficit.ethicoꝝ p̄. Quidā talr̄ opantes hodie laudabili⁹ ⁊ absq3 minorib⁹ ɔcisionib⁹ curāt p̄mis. ¶Rōne q̄3:q̄m qō grauiora ifirmo adducit accñtia nono3 administrari. h⁹ est ossis eleuatio cranei. Seq̄t̃.n.nō paꝝ dolor cerebri cōis:ɔtusio:spasm⁹ ⁊ mors subita vt testant̃ sapientes p̄missi. ¶Adhuc in p̄cussiōe cranei p̄mit⁹ occurrit fractura:postea humoꝝ decursus:deinde mala cōplo:q̄3 q̄dē in omni curatione:vt dicunt p̄mitus op3 remouere. Hoc quoq3 agit medicina supposita:non autē ossis eleuatio:in

mo hec cōplōnē deteriorē amplius inducit. Quare emplastris vel vnguentis insistendum absq3 ossis eleuatione.

Propter primū q̄dem sciendū q̄ solo ɔtinuitatis siue iparis oibus aduenit mēbris ēt sanabilis nisi cordi. ¶Illud.n.solonē nō tolerat ɔtinui.87. Aut nisi ad intimā p̄tis itrinsece puenerit vt ad vētriculos cerebri vel p̄funditatē c̄pis.afor.6ª. Ad hāc eni imoderatus sanguis p̄seqtur exitus. G. vō ibidē. Incisiones cerebri vidi sepe sanari.fel.n.in Nubia ciuitate Sa marie quādā q̄3 magne ⁊ ɔcaue icisu3 cerebꝝ hēre cōspexit ⁊ tñ mortē euaderet:qō ɔtingit rarissime:q̄ q̄dē solo ɔtinuitatis s̄m q̄ diuersis aduenit mēbris:diuersa vt aiunt sortit̃ vocabula.nam si cuti aduenerit dī excoriatio vel scarificatio.si vō carni plaga siue vuln⁹. Q̄ñ āt factū fuerit saniosū appellet̃ vlcus.si aūt occurrerit ossi aut cartilagini:⁊ h̄ s̄3 latitudinē vocat̃ icisio.si vō s̄m lōgū ⁊ p̄ue fuerit quātitas dī scissura.si vō magne ɔtusio. Q̄ñ aūt aduenit lacertis s̄3 latū dī sepatio.si vō in eoru3 extremitate:puta in corde aut neruo dī sepatio:s̄m longū autē vocat̃ liq̄factio ⁊ dissolō. In extremitate vō ipsoꝝ eueniēs vt in chorda vel neruo vocatur attritio.si quoq3 aduenerit arterijs aut venis vocat̃ apertio:⁊ si fuerit s̄m latū dī incisio vel separatio.si vō s̄m lōgum scissura noiat̃.si aūt pāniculus dī ruptura.q̄ si iūcturis vocat̃ sepatio ⁊ dislocatio.dēla tactū.75. Quid autē sit craneū ⁊ eius cōpō.39. ¶Deiceps quoq3 sciēdū q̄ modi figure solonis ɔtinuitatis capitis cū eius noibus ⁊ eāe sunt multiplices:q̄dā nāq3 ipsi⁹ solō est simplex ⁊ alia est cōposita. Simplex quoq3 multiplex est.nā quedā est in cute tm̄: alia in craneo:q̄ p̄prie dī fractura.istiusq3 aliqua peruenit vsq3 ad mediu3 craneū. Est nāq3 cōpositū ex duab⁹ p̄tibus inter se rimulas ⁊ anfractus q̄3plures h̄ntib⁹ q̄s ⁊ tabulas vocāt:quoꝝ nōnulli penetrāt vsq3 ad iteri⁹ oino. Est ⁊ alia dura ēt soluēs mirem:q̄dā ⁊ plāialis vō ad medullā puenit cerebri:⁊ nōnulla ad vētres mortalis iudicata.⁊ adhuc ali qua est ɔtusiua ita q̄ cutis exterior nō vī lesa.⁊ iterius erit os fractū aut ēt nō fractū:s3 solō ɔtinuitatis iterius ⁊ cōmsio. Itē q̄dā est lata q̄ os frāgit in p̄les p̄tes:alia i quo ossa ɔfracta in iteri⁹ p̄pellunt̃ marulis dcā. q̄da3 subtilis minima q̄ nō appet nisi p̄ encl austri aut alicui⁹ liq̄di colorati apponē:merget̃.n.i eā ⁊ ipsa dī capillaris. Cōtigit ēt iterdum q̄ cutis aut os nō frāgit̃ s3 in iterius applicat̃:sic vasa metallica q̄ñ fortiter ɔtūdunt̃. qō i capitib⁹ molliū euenit puerorū. Diuersificant̃ ēt h⁹ solones penes illa q̄b⁹ iducunt̃.nā q̄dā ensis p̄ficit̃ p̄cussiōe auferēte totū os vsq3 ē i pānlculū penetret q̄ fractura dī axal.filis.n.est icisioni ab axis ligno imissa.aut ensei cidit̃ supior p̄s ossis tm̄ absq3 penetratione oino quā dīt absolute fractura3:q̄ āt lapide aut alio ɔsurgit lato dī attritio. Craneo ēt aduenit q̄da3 p̄foratio q̄ acutis ɔtingit hu. Fit ēt q̄dā supius:q̄dā aū:alia retro:alia dextra:quedā sinistra:⁊ haꝝ vnaq̄q3 pōt penetrare ⁊ nō penetrare. Est autē cōposita q̄ñ fracture aut soloni continuitatis aṗa:carnis deperditio ⁊ vlcus associantur.

Propter secundum q̄dē sciē̃m q̄ h⁹ ɔtinui sepōnes diuersis medicātur modis s̄m q̄ indicationes ab eis suscipiunt̃ dantes. Oium tñ solonu3 fere mō curationis obmisso capillaris in exēplū maxie assumat̃ sic eā aliaꝝ p̄adigma iduc̃. A. Quā q̄dē solones oēs hactenus scribētes curauere p̄ ossis cranei ablationē igeniātes se in istroꝝ pluriū aptoꝝ ad h̄ iuētiōe. quoꝝ vnū est stricte ⁊ subtilis aciei acutissime instrm̄ p̄ post qō aliō p̄cipiūt lati⁹ administrari:⁊ adhuc si o3 latius. Est ⁊ instrm̄ aliud serra subtilis igeniose fcā:q̄ os serrat̃ leniter. Aliō vō qō terebꝝ seu tripanū dī cui⁹ acutū subingrediēs p̄portionat̃ cranei spissitudini.q̄re ne āplius penetret additamētū supi⁹ relictū ē rotūdū ne possit ad iteri⁹ āpli⁹ puenire. Cū h̄ q̄3 istro p̄forat̃ os p̄foratiōib⁹ crebris:postea inter eas cū aliq̄ fit separatio acuto icidēte velut q̄ñ quis terebello

K
Cap.6.
Capi.84.
Te.3.c.1.
c.36.in fi.
Ti.3.ca.
26.

L
M

N
Afo.18.
O
P
Q
4°5° trac.
3.ca.1.

A

pfo rat pictes: b tñ instrm exercēt in fortiorib⁹ z craneo solidiori. Est z aliud qd dr lēticulare: qm ē illi ps eminēs extrema sic lēs sup qd malleolo pcutit: qd fortassis ē istrm illud ad h laudatū qd Ga. collophysos appellās cū. A. laudauit z alijs. Añ tñ hoz administrationē si craneū nō fuerit patēs pcipiūt icisionē crucialē sup locū pcedēs: q si san. effluat locū pāno oleo ro. z vino ifuso iubēt repleri donec coarceat ipse. ¶ Hāc vo cranei eleuationē nisi ad mrēz durā puenerit pcipiūt differri diuti⁹ zoinī tñ estate z hyeme: qm i hac pus i illa āt posteri⁹. vñ Albucasis. In dieb⁹ hyemis oz vt studeas i ablōne ossis añ dié. 14. fz ocm dispōnē. Et si est i dieb⁹ estatis vt pperes remouere os añ dié. 7. añqz corrūpat qd est sub osse ex pāniculo: z h accidāt accñtia seua timorē manifeste dnotātia ceu choĺe accēsio: amissio itellis: absciſsio vocis. syncopis. fe. acuta: egressus oclop z cop rubedo: cū qb⁹ in plib⁹ dispōnib⁹ nō sanant patiētes. Tps āt remotōis ossis sitr haly. determiauit. si hyems fuerit oportebit pté ossis añ. 14. diez educere. si vo estas est añ. 7. añqz pdicta patiant accñamā si illa patiant curā nō adhibeas: tēdit. n. i iteritū. vñ. A. Ne pus fundat ad interiora opz vt extrahat si fuerit plaga capitis cōpleta: q. s. pdicta nō egeat ossis eductione. Aut icidat vt pbabitū si non fuerit cōpleta z nō fiat occupatio i restauratōe illi⁹: z opz vt nō tardet illō in estate vltra. 7. dies. in hyeme vltra. 10. z quāto fuerit velocius tāto meli⁹ z lōgingus ab hoc vt accidāt nocumēta magna. Si āt solo ɔtinuitatis ad durā puenerit mrēz die p aut: z ⁹pcipiūt medicari mō plato. Cōsiderāt ēt i hōz fracturis ne pforatio qdā quā faciūt in loco fiat in quo neruo possit ɔcurrere aut pāniculo a cerebro exeūti. Silr z subtiliorem pforāt cranei pté z locū. vñ sanies liberius valeat expurgari. vñ. G. Scio nāqz: qm cuiusdā caput vidim⁹ cuius craneū fractū erat z os qd tipora dñr passuz est: tūc tipora dimittēs qd in craneo erat icisō z eger sanitati restitut⁹ est. Et adhuc viuit. Si. n. craneū postponerē nccio pellicule q sub eo erāt putrescerēt priusqz os solidaret: q: nisi saniez a supiori ad iferi⁹ scirē semp descēsurā incisio non foret vtilis ossis. Uidi inde aliū hñtē sicut pos in capite fracturā: tñ arbitratus fui dimittere os qd supius erat: z icidere ea q iuxta illud erāt vt sanies locū hzet fluēdi. Cūqz huius ossis duritiē ɔsiderarē z grossitiē vidi magis vtile esse vt os qd superius erat abscinderet qz vt in sanie studiū ipēderet: qm timui ne cereb᷑ moueret: timui ēt ne si latū foramen fieret in ossib⁹ lateralr exñtib⁹ cā huius cereb᷑ ascenderet z foras exiret. ¶ Si aūt q̄rātur posita ossis capitis fractura in cōi: vt alij ossiū mime adhereat nūqd oz pmitti ceteris conglutinari: vt in alijs fit ossiū foras educi. Tibi qz de h satisfacit. A. ingens ligamētū sup caput nō posse vt alijs ossib⁹ administrari. pp illud q necē os est subleuare z fracturā cui ē quātitas: donec egrediat virus: sic est necciuz. ossa ēt capitis ab alijs diuersificant ossib⁹. Qñ. n. frāgunt nop restaurat nā sup ea ozosboth. i. pop fozté sarcoydē: sic ipm adducit z nasci facit sup alia ossiū: imo rē debilē: qd ēt apperuit in argutis ex sermone Ga. Id aūt qd mouet eos ad ossis incisionem aut pforationē z ipsius eleuationē saniei affuit expurgatione illi⁹ retētiōe q sunt cerebri corrūpant. vñ 7⁹ colliz. Si fractura sit in osse cranei vt penetret vsqz ad telā tūc necesse est vt circa scissurā os remoueat vt mūdificari possit a sanie tela ne ipsā corrūpat: z si ita nō fieret sanari nō posset: sed in hoc nr̄o loco nō inuenit qui hoc facere sciat.

Propter tertiū aūt sciendū q opus sit moduz aliū empicū dogmatisare pdictis aduersum: cur i pdictaz solōnū sine ossis eleuatione visuz sanare: z h qdē pficiat cū appōne solū emplastroz aut vnguētoz absqz ossis eleuatione oino. obſuādū tñ ne i casis applicent in qb⁹ sua valde pfata iā apparent accñtia vt stolidi z methodolci opant: hōz medicaminibus vtētes nullam idicationē nisi a morbo z adhuc praue sumentes: neqz ēt applicent locis in qbus pp ɔtusionē cranei humores cōcurrerūt ad itra sup mrem duram. aut qñ fractura nō penetrat z cursus fact⁹ est pdict⁹: qd ex accñtib⁹ pōt timoris notarī ppēdi. pmit⁹ igit his ɔditionaq modus hic empicus recitet curationis duplex extis. qdaz. n. san. cessante fluere modoz qcūqz post. 2. dié aut tertiū vel 4ᵘᵐ emplm ponunt hōz. Uinū. n. suscipiunt doricū siue maluasinū z stupas in illud infundūt: deinde exprimūt z demū pulueres plātagis z siliginis hñt nō vehemēter ɔtritop: pmitus qdē plātagis puluerē sup stupe puluillū spgētes imittūt in maiori quātitate deinde siliginis in minori addūt: z qdā fm aliquā ptez nigrap fabap grana tosta ɔtrita mō pdictoz z sup h puluillū iridē multaqz ifusa reliq in pdictū vinū z expsa superapponūt dilligēter z dimittūt p. 3. dies aut. 4. z max⁹ i hyeme: demū vt āplius māz trahāt magis in q foras vtunt fermē ti emplo. ipsi⁹. n. est mās ex pfundo corpis euellē. deiceps aliq ɔsolidāt cōlori. Hūc aūt vidi moᵐ vtilē z exptus qnqz nō tñ alijs mēbrop a capite applicent. sicut. n. vidi idiotas alibi applicātes apata nō pap in pté attrahere. Est āt ali⁹ modus artificialior z vtilior z cōlor iā factus saracenis vt post sanguis hemorrosagiā tale desup applicet vngᵐ. Qd ℞. gūmi elemi vncias. iij. rasine purissime. ℥. iiij. cere. ℥. vj. olei ro. ℥. iij. s. armoniaci. ℥. ij. terbētine. ℥. iij. dracmā. s. fiat vnguētū. ¶ Aliud huic satis affine. Suscipe gūmi elemi. ℥. iij. z opoponacis. ℥. ij. bdellij vnciā semis. rasine pini. ℥. j. cere quātū sufficit fiat vngᵐ. ¶ Qd z rōne nō minus ostenditur ɔfir: qm i afor. 7. Nāe forti nihil pōt repugnare in expellendis: lz mā sit grossa z vie stricte. Uidemus. n. qñ nā mām apatis a liqbus expellit locis ēt ossa transit. vnde. A. 14. 3. Nā expellit pus qd est in pectore ad cōcauū: z h penetratio non est mirabilior penetratione puris in ossibus pectoris sed nā fortis est hic. Et nosce q: nō oz medicamē applicari qñ praua vt ostēsum est mortis apparēt accñtia sub mō spei salutis: fortificabis ēt ipsa p medicamē adhibituz. ¶ Et i. qd malā nō pmittit fieri cōplōnē aut fientez impedit z humorē delapsum ad interius sup durā mrem anteqz sanietur educit vel saniātis dolorē mitigat: aerē ipedit ne suo introitu cerebrū alteret: ptes circūstātes ossis elargat z porificat: opz tanqz laudabilissimū administrare in cranei fractura ēt capillari. Sz hōz reptū est antedictū agere vnguentū ēt ab idiotis. Qd sitr certiorat nō pap ɔsideratis dilligēter q ipm ingrediunt z eoruz pportione z maxie gūmi elemi qd attractiuū sufficiēter existit: doloris mitigatiuū: male cōplōnis pp familiaritatē ipsi⁹ ad corpus nr̄m correctiuumqz rasa de surcolo a qbusdā vocat: alterat malā cōplōnē: attrahit z mūdificat. Cera vo cōmistionē pstat z pdicta ɔfirmat: armoniacū qdē cū terbentina in his: fm tñ plus z minus ɔuenit cū pdictis. Et q: armoniacū minus est familiare: calidius. n. est z magis attractiuū: iō min⁹ de ipso i cōfectionē pōit. Oleū qdē ro. pdicta cōmiscet z sua tēperata cōmēsurat q̄litate stipticitate qdā ēt ptes ɔfortādo lesas: ita vt ex his ɔsurgat qd eq̄le virtuosum di lesiuo ɔtrarium. ¶ Qs aūt possit añdictā mām extrahere ad extra ostendit per haly. Nobis qdē pparat vt ponamus medicinas sub vmbilico z attrahūt humores ex corpe: z vt retineat medicina i manu z attrahat hu. z vt ponat sub pede z attrahat ex capite multo igit meli⁹ emplm relatū vel vnguētū poterit cū ei sit via per rimulas meli⁹ attrahere. ¶ Iridē quod prauā intēdit cōplōnē alteratione subita z cōtinui solonē his. n. de causis dolor ɔsurgit z accñtia plima sepe inducit deteriora vt cerebri el⁹ eleuatiōe: z ad eiusq foras egressionē. febrē. spasmū. syncopim z mortē nō pap: z hōz non oz eligi supra illud qd id nō opat: h aūt causat cranei eleuatio sicut idē testant. Est nāqz craneū cerebri clypeus z defensiuuz. Silr. 6. de ige. colofisos qd apud eū z alios est istrm laudatuz valde: lz cerebro sit min⁹ molestū alijs: nō est tñ liberū a suspitione cū aliqñ craneū capitis ab eo moueat: i quo tpe

Marginalia: B; G; H; Cō. alo. 55; Tra 4 ca. 5. iux. fi.; 3. techni co. 199; Cr. 6. cā medium.

I

caput necẽ est fore getum. Itaqz laudabilior est medicatio empl'o aut vnguẽtis facta q̃ʒ ossis eleuatione inducta. Sʒ ꝙ in isto curationis mõ non ꝯueniãt oẽs est q̃a medicamẽ ignorant: aut q̃m verecũdant a ꝯsueta secta secedere volentes eã ꝯseruare illesam ꝛ ĩtactã. Uana glĩa eni q̃ circa hereses malũ q̃dã est scabie oĩ difficile q̃dẽ sanabilis. nãliʒ. p. Uel q̃ꝛ timẽt hũc nouũ sibi modũ ꝛ insuetũ imitari: ꝛ vt eniʒ ait Gal'. medici cõiter vtebant post ossis eleuationẽ cranei medicina doloris capitis mitigatiua. Quidaʒ tñ medicus senior in ciuitate nr̃a solitus est facere: sup pelliculas nãqʒ q̃ sunt sub craneo q̃s denudabat ab osse mox ponebat vng^m qd̃ dĩ esinsios: ꝛ sup vnguẽtũ ponebat mel ꝛ acetũ mistum. Is q̃dẽ in hac medicia studiosus erat: nec ẽt ipsam ab vllo rome fieri vidi: nec audaciã habui vt eã facereʒ. De hoc tñ suus testis ero añ deũ: q̃m plures ab eo cũ hac medicia curati sunt in Asia q̃ʒ ab illis q medicinã doloris mitigatiuã iponebãt: q̃re volui ipsaʒ ꝓbare q̃n in Asia eraʒ: q̃ꝛ tñ Rome nunc sum eã postposui: eo ꝙ secutus suʒ chirugicos romanos: vñ. A. 3° p^a recitãs hos duos medicatiõis modos fracture cranei ait. Per man⁹ posteroꝝ ꝓuenit maior icolumitas q̃ʒ p manus prioꝝ: ꝛ nõ est h̃ miru: cũ cõpl'o sit ossis ꝛ pãniculi s̃m Gal'. sicca. Sic igit apparet ꝙ Gal'. dubitauit de virtute medicamis ne regione virtus frustraret: sic ꝛ nunc plures hi dubitãt forte: ne ita laudabilis appeat effectus vt in ꝑtibus arabicis: vbi h̃ modus medẽdi originẽ ꝯxit: qd̃ nõ opʒ: cũ expientia eius i his sit verificata regiõib⁹ ꝛ forsitan i regionib⁹ tpatis laudabilior est ipsius effectus q̃ʒ in frigidis sũme ꝓp vinũ: lʒ minus noceat ꝓp aliud. Ducatur ḡ h̃ modus medicationis deinceps securius in vsuʒ.

Tra. 3. c. 14. in f. 2. cõpl'o^m ca. 4. iuxta f. ꝛ. 6. de ige. ca. 6. in fine.

Propter quartũ

vo. ad auctẽ scribentiũ. iaʒ apparuit quid dõm. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ medicamẽ opp^m nõ ꝑmittit mãm effusam saniarizari. n. educit illã. Aut si saniari icipiat nõ redditur sic prauamẽqʒ tãto morat tpe vt q̃ sunt cerebri ledat. In argumẽto aũt supponebat saniẽ iã eẽ ledẽtẽ. ℭ Ad aliũ dõm ꝙ imo virtus poterit penetrare tũ virtute nãe iunata medicamine. Nã. n. tpe egritudis ad se trahit medicinã sicut cibos tpe sanitatis. 7° breuiarij: Tũ q̃ꝛ ẽt vnguẽtũ sui q̃dã muicehri ꝛ subtili humiditate ꝑtes ossis ĩspirat ꝛ apit circũstãtes: Tum q̃ꝛ subã medicine in fumũ resoluta subtileʒ poterit p scissurã arctissimaʒ penetrare. Põt ẽt mã p scissurã ẽt capillarem educi. Si. n. ab extrinsecis ad interius penetrauit vt ꝛ intrauit: ita ꝛ retro poterit educi: ꝓp nãm expellẽtẽ ꝛ medicamẽ subtiliãs ꝛ attrahẽs. Si aũt nõ intrauit sic tñ scissura eo medicinet mõ. Si võ nõ adest ꝛ itrauit mã interius aggregata: qd̃ cognoscit ex ei⁹ signis: tũc opʒ vt ocm̃ est ossis eleuationẽ ꝓcurare: vt edocuerũt ꝓres. ℭ Ad aliud dõʒ: ꝙ attractio eueniat a v̓tute ꝓpria caso coadiuuata medicaminis mẽsurato. Si dicat ꝙ v̓tus specifica nõ inuenit i artificialib⁹: dõm vt. 178. dĩa. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ nã sagax ꝑmitus subam ad se ꝛ fumũ attrahit medicine: q̃ male resistitur cõplõni: deide ipsaʒ mãm dissoluẽte ꝛ agitãte mã expellit ẽẽneũ ꝯtẽtũ ad ẽẽ medicamie apposito exterius attrahẽte: ꝛ ita remotiõe cãe male complonis remouet ꝛ ipsa. ℭ Ad vltimũ: veruʒ esse ꝙ vulnera opʒ desiccare q̃n volumus ꝯsolidare: ꝑ h̃ aũt medicamẽ nõ ꝯsolidare itẽdim⁹: sʒ poti⁹ apire ꝛ mãm saniaturã expurgare. Q̃n aũt expurgatio cõpleta fuerit. tunc ad curationẽ cum siccis stipticantibus ꝓcedit: maxime cũ consolidatio dicat partiũ distãtiuʒ adinuicem copulationẽ qd̃ calidis perficit tẽperatis ꝛ siccioribus magis. Et quis idiota medicaminis delator facta materie subsidentis mũdificatione nesciens medicamentũ mutare: sed putans ꝑdicto cõsolidare derisus est ꝑus. Silr errauit: q̃ꝛ oẽm egritudinẽ volebat h̃ curare: cuʒ tñ sit capitis proprius. Audio tamẽ id ab expertis etiã visum in vulneribus cassalibus: saniẽqʒ ex pectore euacuare. Cauẽduʒ tamẽ quãdo ꝛ quibus apponatur ꝛ quo mediãte freno infrenetur: nẽ maiorẽ q̃ʒ expediat actionem inducat.

K

L

Ca. 5. in medio.

M

ℭ Differentia. CLXXXII.

N

Quod in apoplexia

nihil infra 72. horas sit opandũ mõstrat p 5^m prac. id testãtẽ. ℭ Adhuc in egritudine mortali nõ opʒ opari: sʒ solũ ꝓnosticatione vti. vñ afoꝛ. p^a. Quib⁹ stati hos mors segtur ꝑognoscitiua ꝑte artis sola vtimur ꝑdicẽtes qd̃ futuꝝ: vt icauti ne eoꝝ q̃ ꝯtigũt simus. ℭ Eti. 2° couidẽ. Nõ opʒ in vict̃ conari. 11. q̃ʒ de ige. In quo desꝑabilis ẽ salus vanũ est detrahi ab idiotis eã q̃ sanauerũt multos auxilia. Sʒ apoplexia ꝛ ꝑcipue maior est mortalis. Iuxta illud veteris Hip. Soluere apoplexiã fortẽ est ipoĩe. ℭ Amp: i crisi nihil est agendũ. afo. p^a. Sed nõnulla apoplexis est in crisi. vñ. 3. p^a. Cũ apoplecticus febricitat fac morã in re illi⁹ donec discoopiat. Forassis. n. est crisis: ꝛ sitqʒ mora vsqʒ ad 27. horas: tanto nãqʒ tẽpore sepulturã precipiunt differri. ℭ Rursus re. ac. ꝛ afoꝛ. 4. ꝛ ꝑ crisiũ. Quicũqʒ flegminãtis in ꝑn^o egritudinũ mox conãtur soluere pharmacia flegminantis nil aufert: q̃ꝛ nõ remittit cruda existẽs passio: sed resistẽtia egritudini ꝛ sana colliquãt: hõ võ est apoplexia cũ ei⁹ mã sit q̃nqʒ a ꝑano ꝛ icuneata ꝑlime. Et fulcit: q̃ꝛ 3° p^a. Scias ꝙ apoplia ꝛ palysis ꝯstrigũt meatus cerebri: q̃ꝛ nõ sunt medicine faciẽtes euõnẽ eũ antes ex mã ipsas faciente ꝓpie. ℭ Palin. in statu Hipp. ꝑcipit quiescere: sʒ apoplia ceu ꝛ alia egritudinũ ꝑ ꝑacuta mox dis est i statu. afoꝛ. p^a. ℭ Eti. Medicus opat cũ dieta: potione vel chirugia. Ista eni sunt tria instr̃a q̃bus ipse facit neẽia nãe occurrere: non q̃dem dieta cũ hʒ veterẽ ad vltimas egritudines vltime cure. h. dietẽ: qd̃ est nil dare sint ad certitudinẽ optime: hõ aũt est apoplexia. Neqʒ potione: q̃ñ aut alteratiua digestiua: ꝛ hac nõ: q̃ꝛ calida ꝛ sicca liquans ꝛ dissoluens adauget materiã ꝛ incuneat. vñ. 8. terap. Melius euacuãtes qd̃ primo cathochimie ad expurgationeʒ postea ire. Neqʒ euacuatiua: q̃ꝛ q̃ñ digesta medicari ꝛ mouere nõ cruda qualis non est apoplexie mã. aut manuali operatione: q̃ꝛ eã ꝑsupponit organa premissa. Igitur i apoplexia nihil ante. 72. horas ceu tres dies agendum vt aliquis actus preappareat nature.

Cuius oppositum

Mesue sapit in practica. Rursus afoꝛ. 4°. Medicari i valde acutis si expedit eadẽ die cũ tardare sit prauuʒ in talib⁹. Id aũt expedit peramplius in apoplexia. Est eni peracuta valde ac repletionalis. ℭ Adhuc. cũ medicus sit diligens minister ꝛ adiutor nature: dĩa prima. In maxime nãqʒ periculosis casibus eã hʒ amplius gubernare. Taliũ võ est qui apoplexie cũ in eã regitiua mox auferat vis dis ipsius. Itaqʒ infra. 72. horas confestim operandum.

Propter primuʒ

q̃dẽ sciẽdũ antea quid apoplexia: deiceps quot ei⁹ cãe ꝛ modi: ꝛ 3° q̃liter ꝯueniat ꝛ diat cũ passionibus q̃busdaʒ. ℭ Propter hui⁹ p^m sciẽ^m ꝙ apoplexia est mollitia toti⁹ corporis cũ ablatione regitiue v̓tutis. 3° de accñti. vñ afoꝛis. 2. Est isensibilitas repẽtina ꝛ toti⁹ corpis imobilitas. At Cassius felix. Passio dcã est h̃ ab eo ꝙ mortifero ictu corpis ꝛ aie ꝯcidãt patiẽtes. vñ Theodorus ꝑscian⁹. Appellati sũt apoplectici: eo ꝙ velut ictu q̃daʒ ꝑcutiant repẽtino. Tertio quoqʒ p^a est ociositas mẽbroꝝ a sensu ꝛ motu ꝓp oppilõneʒ ꝯtigẽtẽ in vẽtriculis cerebri: ꝛ in meatib⁹ spũs sensibilis ꝛ motiui: ꝛ ipsa q̃dẽ est accñs sicut epilia ꝓp prauũ motũ spasmantẽ in eã. Est. n. actio lesa: ꝛ est siq̃dẽ passio acuta cũ spasmo facta: sʒ egritudo ꝓut ledit priũ figurã ꝛ receptaculum: replet ꝛ oppilat. ℭ Propter h⁹ 2^m sciẽduʒ ꝙ apoplia cãtur interduʒ a cã exteriori vt ab aere fridissimo: sic in iter q̃nqʒ ꝯgẽtib⁹ hora maximi gelu. de morbo apparẽs. ꝑ ꝯstrigit ꝛ coartat hũidũ qd̃ iteri⁹ ꝛ spũs vt in ꝑtes nequeãt ꝑtransire. Aut ex ꝑcussiõe vel casu sensũ ꝛ motũ ꝯfestiʒ ꝑdiãte vel ex ebrietate. vñ afoꝛ. 5°. Si inebriatus aliq̃s repente sine voce

Ca. 11 circa p^m.

Cõ. afo. 8.

Cõ. afo. 29. Cap. 9. 2. afoꝛis. afo. 42.

Afoꝛ. 20. Tra. 5. ca. vlti. iux. f. T. i cõ. 18. Cõ. afoꝛ. 1. in fine. Ca. 4. iux. finem.

O

Tra. 5. ca. vlti. in f.

2. afo. afo. 24. Cõ. afo. circa p^m. Afoꝛ. 1. afoꝛ. 6.

P

Ca. 4. post ꝑncipiuʒ. Afoꝛ. 1. afo. 22.

Sũ. 1. ꝑ. ꝯpõ. afo. 10.

Q

Ca. 3. in medio. Collr cõ. afo. 42. in ꝑncipio.

Tra. 5. ca. 11. in ꝑn.

Ca. 9. in medio.

Afoꝛ. 6.

A fuerit spasmo iniato moziť: si nõ febzis eũ acceperit aut ad horã veniẽs s̃m quã crapule soluunť locuť fuerit. Aut pp coangustionẽ factã in laqueo vel digitoꝝ cõpꝛessione. Pot tñ q̃s tã vehemẽter sub mẽto lateralr cõstringere arterias venas iuueniles ꝛ neruos vt ide decidat in apopliã. vñ 3° p°. Cũ oppilanť arterie ꝛ vene ex replẽonis vehemẽtia ex in de accidit: qd̃ euenit qñ ↄ̃stringunť due vene apoplectice ex casu sensus ꝛ motus: qñ. n. sil'e accidit illi ex cã pmitiua effi cit illi actioni qd̃ sil'e. Aut a cã iteriori: ꝛ ea flegma maxie: ↄ̃ñr sanguis: mime v̓o hũoꝝ ali⁹: quã q̃dẽ opanť sua molti tudine oppilãdo: ꝛ h̃ q̃dẽ aut est apans q̃ apopliã gniciosã iducit: siue sit cal'a vel frida: vel nõ apans pl'm eueniẽs: q̃ vł sit in cerebro ipso aut i meatib⁹ spũs: i cerebro accñs ex hu more mox ad vẽtres cerebri effuso sanguineo aut flatico sup abũdãti: vel in meatibus spũs ad cerebꝝ qñ arterie oppila tur ꝛ vene ex replẽone vehemẽti. Quare spũs nõ hñt transi tũ velut ille cui dcm̃ venas ↄ̃strigi apoplecticas: apoplia q̃z s̃z medicos cõiter est passio cerebri. apud Ap. v̓o cordis: vñ pbł. p°. Uetustiorib⁹ apoplie qñ coagulatũ solutũ humidũ cadit in cor: qd̃ pp ibecillitatẽ inati coagulaf calidi: ꝛ meri to: qz apoplia s̃m. A. accidit hñtib⁹ etates. Unde nãq̃z Ap. q̃ hũidũ hd̃ aliq̃ de cã motũ per arterias ꝛ venas subethi cas siue apoplecticas aut iuueniles in cor cõcidens suffocet ↄ̃festiz. Series tñ cõis hd̃ est veteris: senioꝛib⁹ catarri cele riter pire facientes. ℂ Spẽs siq̃dẽ apoplie s̃m Hip. sũt due: fortis ꝛ debilior: siue maior ꝛ minor: dolẽtẽ fortẽ soluere im possibile: mioꝛẽ aũt nõ facile: s̃z v̓o. A. ꝛ Zoar. 3. Una q̃dẽ exñs ceteris peior: in q̃ neq̃z anhelitus apparet: neq̃z spuma: neq̃z vox auditur strãgulati adeo vt mox nõ distet a mortuo. Et alia in q̃ instra motus ꝛ anhelitus euaf spũ aut debilitatur ita vt difficilis fiat ãhelitus: ꝛ imo illic est spuma: ꝛ ei⁹ vox ẽ ceu strãgulati: vel ista posita h̃ 2ª est cõis ad pmã ꝛ 3ª: porẽ nãq̃z ipsã z scribit. A. ꝛ tũc due solũ erũt. Et ꝛ 3° i q̃ nocu nõ magnificaf in anhelitu: ꝛ qd̃ imittiť in guttur penetrat patiẽtis q̃ nõ euaf a timore: quãuis de ipsa hẽatur fiducia. Afo v̓o 2°. penes Gal'. ponuntur. 4. vel. 5. vna in qua repẽte reddiť insensibilitas in toto corpe respiratiõe sola excepta: q̃ si demũ fuerit phibita maxia erit ꝛ apoplexiaꝝ acutissi ma: in q̃bus verbis 2ª põt tãgi modus apoplie. Est ꝛ alia i qua respirat: s̃z cũ violẽtia vehemẽtissima: ꝛ h̃ forti est apo plexia. Alia v̓o fortis: s̃z hac min⁹ qñ sine ↄ̃tẽtiõe ꝛ violẽtia ineq̃lẽ ꝛ inordinatã ꝛ adhuc difficilẽ h̃z q̃s respirationem. Est ꝛ relliq̃ in qua q̃s seruaf ordo ibecillis exñs: qua forsaf his sanaf oia si geranť oppoꝛtuna. ℂ Circa predicta euenit hesitare: cũ ita diuersimode ipẽs numerenť apoplie. ℂ Di cẽdũ q̃ ipsa vel distinguiť rõne sui finis q̃ est ad mortẽ vel ad vitã: sicut cuiuslib̃z egritudis: qd̃ crisis signat dcriptio: ꝛ ita ei⁹ sunt duo modi. Aut rõne synthomatũ vel talis an helitus spume ꝛ h̃ꝛ: ꝛ tũc.). 4. vel. 5. phr maneries ipsi⁹ so re s̃m q̃ pspicacius aut alr ↄ̃siderant. ℂ Amp. dubitaf: qz dcm̃ est pus: ꝛ interioꝝ. 3. in apoplia fortiori sensum oẽm ꝛ motũ auferri pter cũ q anhelit⁹. A. dicẽte q̃ i q̃busdã ãhe litus nõ appet: nõ tñ ipsoꝝ pulsus deficit itegre. ℂ Dõm ãt q̃ Gal. tãgit quãdã apopliã in q̃ motus cuiuscũq̃z ptis defi cit vt eã q̃ maxia ꝛ acutissima: vel q̃ loquf de ablõne motus cãti a v̓tute aiali: nõ aũt vitali. Neq̃z. A. negat simplr motũ abeẽ quẽcũq̃z: s̃z motũ v̓tutis aialis: non aũt vitalis vt pul sus: h̃ aũt põt inẽẽ cũ singularis sit actus vitalis ab apople xia simplr nõ ipeditus: nisi apoplia audiaf s̃m Ap. in cor de cãta: anhelitus v̓o deficit: qz actus est v̓tutis aialis: cui⁹ defectũ est iux̃ medicos apopliam fore passionẽ ac vitalis ẽt cũ sit mistus. 4° de accñti. Cũ. n. in apoplia cerebꝝ oppi leť: spũs aialis negens a cerebro i neruos ꝛ musculos ꝓ 3 gredi mot⁹ pectoris: ꝛ vlr ois cessat: ꝛ ita vt aial oportet suf focari. Aut eni. A. nec i ea simplr tollit anhelitũ: ꝛ veꝝ dicit eũ nõ appere. ℂ Propter hd̃ 3m sciẽdũ q̃ apoplia cũ plibus ↄ̃uenit egritudib⁹ sibi cõparib⁹ aut in mẽbro ꝛ accñtibus

vel in hia salte. Differt tñ in non paucis: ceu sunt epilepsia, subeth, stupor, ↄ̃gelatio syncopis ꝛ suffocatio mtricis. de ac cidẽti. 3. interioꝝ 4°. apoplexia. n. ꝛ epilia ↄ̃ueniũt in subito vt in cerebro. In cã qz vtplim sũt ex flatis oppilone: ꝛ i acci dẽtib⁹ anhelitus ꝛ spume. dĩnt ãt s̃z magis ꝛ min⁹: ꝛ eo q̃ i apoplia qd̃ apli⁹ vñ ipsa vel mox pimit vel in palysim ↄ̃uer tiť. Dr̃t aũt apoplia a subeth: qz apoplia clamat cũ anheli tus lesiõe ꝛ disariã priua sensu ꝛ motu: nõ aũt h̃ ad sũt sub ethi cotimo põt itelligere ac excitari. Sũt ꝛ mot⁹ ipsi⁹ sensi bus leuiores. Et p añdicta dr̃ apoplectic⁹ a stupidis ꝛ ↄ̃ge latis. dĩnt ẽt iter se: qz stupidi oculis pmanẽt clausis: catha leptici apiis. distatq̃z subethicus a syncopizato: q̃ pulsus subethici fortior ẽ ꝛ silior sanoꝝ pulsui: syncopizati ãt debi lior ꝛ durior. In eo ẽt mutaf color ad citrinitatẽ ꝛ ad mor tuoꝝ coloris silitudinẽ: frigescũtq̃z extrema: q̃ q̃dẽ nõ acci dunt subethico. Dr̃ silr subethic⁹ a suffocata mtricali: qz h̃ itelligit ꝛ loquf ↄ̃citat⁹: illa v̓o cũ difficult itelligit obmute scẽs oino: motus ẽt patiẽtis subeth: pcipue colli: capit ꝛ pe dum extat facilior: in suffocata v̓o sensus ẽt ꝛ palpebraruz apertio facilior: aduenit ẽt suffocatio matricis subito ꝛ min⁹ st. heth pdurãs. ℂ Per horã v̓o h̃ audiť eq̃lis seu eqnoctia lis q̃ pcise est. 24. pars diei nãlis ita vt vnicuiq̃z sig° 2ª huiõ corrñdeat hora. Est ꝛ hora ineq̃lis seu artificialis s̃m q̃ q libet dies ꝛ nox lõgior ꝛ breuior vel melius in. 12. diuidunť hore: sed ita vt qñ dies fuerit noctib⁹ equi in idẽ ambe conci dãt hore: ceu qñ ẽt in climatib⁹ sol fuerit in pn° arietis vel li bre qd̃ sub linea euenit eqnoctiali ppetuo. Opatio v̓o ẽ ali cuius i subsidiũ apoplectici administratio: siue dieta fuerit me dicina siue aliud: minus tñ diete q̃z medicine insistendum.

Propter secundum

q̃dẽ sciẽdũ q̃ aliq au ctoꝝ simplr absq̃z pte statione nil opandũ docẽt fore in apoplia. Quidã v̓o pre stanť ne appareat defectus opanti mox agẽdũ. vñ Mes. In cura opz apoplexie vt oẽ genus regimis administreť ilico. dilatio. n. ad mortẽ pducit festinãs: cũ ẽt mo. h⁹ de se paꝝ re cipiat curã: verũtñ vt nõ appeat ex pte opantis defectus co naberis: a pn° mãm subtrahere inquãtũ possibile expetit si ue sanguinea fuerit aut flatica. Aliqs aũt honore ac amici tie solatio practizãs. vñ Theodorus priscianus. Egrotos sub plena iã desperatione positos nõ vt medicinaꝝ iaz me delis: sed magis tñ amicoꝝ solatio visitam⁹. q̃dã ẽt cõcita ti pietate: nã si dimiserimus in hd̃ accidet mors s̃m omnẽ dispõnẽ: s̃z ppoꝛtionabimur ad mãe paucitatẽ. Nõnulli v̓o testãtur nõ esse operãdũ: i quadã tñ apoplexia nisi spe defi nito: vñ practice 5°. In cura apoplie pus imẽdũ: q̃ si facies egri rubet aut liuida est vel viridis repleta cephalice vta rio flomo aut saphene quo a remotiorib⁹ trahaf mã locis ꝛ iuxta qd̃ virtus patiť ꝛ replectionis quãtitas de sanguine educaf. Si aũt hec nõ videris sig° patiẽtem nõ moue o ino: nec aliqd̃ ciboꝝ adhibeas aut medicaminũ: donec. 72. per trãseat horas. Almã. v̓o 9°. Si spuma egrediaf ab ore nõ est apoplectico medicãdũ. vnde aliqñ dictũ est q̃ actio que debeť in apoplia interdũ est vera redundans in salutẽ apo plectici: ꝛ tũc nõ semper medicãdũ: s̃z qñ spes affuerit cure. Interdũ v̓o apparens palliata vt ne defectus in arte videa tur ꝛ artifice: ꝛ ita mox in ea idifferẽter sẽp aliqd̃ agẽdũ. Sed quid de his in 3° ꝛ 4° monstrabitur dicendorum.

Propter tertiũ

pmitus q̃dẽ veritas subdaf: deinde videaf cur halyab. dila tionẽ actus in apoplia. 72. pcepit horis. Dico itaq̃z p̃ cõfe stim a pn° agẽdũ ꝛ ppꝛie cũ educẽtibus in apoplia: nec tp̃e aliqd̃ expectãdũ: Tũ ne defectus in opatione vt misericor dia ꝛ amicoꝝ ↄ̃tristatio vt pdictũ appareãt: sed op⁹ ẽ. Tum qm̃ acutoꝝ morboꝝ nõ disimiã sunt certe pnũtiationes sa lutis vel mortis. Hic aũt est acutoꝝ morboꝝ maxie: vnũqd̃ q̃z. n. idiuiduũ a sua ↄ̃structiõe mãli ca. ꝛ hu. ꝛ a supis h̃z v̓ tutes ꝛ ppꝛietates occultas: ad q̃s itell's pueniре nõ pt hu

Margin: Era. 5. ca. 21. circa me. — pbł. q. 1. — 3. 1. tra. 5. ca. 11. — a afo. afo. 42. — Coll'. ibi. — Collr. ci. afo. 42. — Tex. 3. in medio. Ca. 2. post me. — Ubi. s̃ in or. est op positum. — Ca. 11. cir. pncipiũ. — Ca. 4. cir. pncipiũ. — Cap. 3. in fine. — Col. ca. 7. circa fine.

I

Tab.3.in pra fnem 3.i.trac.5. Ca.12.in medio.

manos.dif.115. Nos nāq̄ in cognitione taliū nō possum⁹ ad id qd̄ est certū puenire:cū aliqñ extraneitas.i.mōstruositas in morbis accidat sicut in rebus nālibus vt vlceratio pulmonis ꝛ tisis coll'm.7. Qd̄ amplius firmat p. A. dicente. Accidit vt hō in apopl'iam icurrat ꝛ nō sit dīa iter ipm ꝛ mortuū ꝛ nō appareat aliqd anhelitus:deide reuiuiscit ꝛ sanat. Et nos plures vidimus tales. Adhuc mā apoplie furiositatē quādā iportat: In hȝ aūt ɔfestim ꝑceptū est mouere. Rursus opationis istius intēpestiue nō repiunt nocumēta ꝑscripta. Igit cū ꝓtestatione tñ mox in apopl'ia opandum. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ sciendū: ꝙ ideo voluit Haly. dilationem actus .72. horarū: ꝛ si quidā librorum praue ac etiā ꝫ Rasim in cōtinente ꝛ A. habeāt .70. qñ .72. hore tres dies ɔstituunt integros in qbus ɔclaratū est oēm hu. euentaris dīa .88. cū mesia etiā in .3. diebus suam pficiat periodū. Et

L.1.ca.2 in fine. vbi supra imediate

K

propterea Joānis illud 11°. Cū Lazarus fuerit morte quatriduanus:ac ēt fetens que nequeunt in apopletico reperiri: miraculo magis ascribēdū q̄ȝ nature: hic etiā trinitatis numerus a phis est ꝑlatus adeo vt in figationes sit institutus huius ɔscriptionis ꝓhemio. Verēs ēt occultā distrahere Haly. actionē nature. ¶ Amp. qs forte cām assignabit ex motu lune per circulū ȝodiacuȝ ꝰm q̄dras ꝛ medietates ipsaȝ. Nā in triū dierȝ spatio ad mediū eā dicēs q̄dre vni⁹ puenire:sed id pōt calūniari. Nō.n. luna puenit ad quadre mediū nisi qñ fuerit cursu velocitata: tūc.n. vt apertum est dīa .104. 15. gradib⁹ in die mouet nāli. Ter enim .15. 45. cōstituūt gradus qd̄ est q̄dre mediū:cū tota gradus cōtineat 90. Si aūt fuerit motu tardata solū mouet .12. ita vt tribus diebus .36. tñ pagret partes: ꝛ sic a medio deficiet quadre. Qū āt iter has duas dispōnes media fuerit gradib⁹ itermedijs ȝodiacū perambulabit. ¶ Sed circa ꝑdicta dubitat: ꝙ qȝ vt inductū Almāsor negat medicandū qñ apparet spuma. Sed id in 2° iuxta. A. cōtingit apoplexie mō. In 2° igit nō est operādū spe multoq̄ȝ amplius in ꝑ°. ¶ Dōm ꝙ Almāsor audiēdus est in ipso actu spumationis: qȝ tūc strangulatur. Et suffocatorum ꝛ dissolutorȝ: mōdū aūt ē mortuorum non referunt quibuscunq̄ȝ fit spuma circa os. Qū vō nondum apparet spuma qñādo hȝ spatium operādū: vt in Halyab. ɔtinetur in cuius concidit hic sniam. Plures enim curam magis videntur:minori coaptare apoplexie.

L

Propter quartū

vō ad ꝑᵐ dōm ꝙ Halyab. fuit illius opinionis: q̄ non approbatur in pn̄ti. ¶ Ad aliud dōȝ: ꝙ in egritudine mortali qñ essemus oino certi de morte celerrima nihil est agēdum qd̄ ꝰ vt ostēsum nō euenit aut nihil agēdū sine ꝓtestatione qd̄ de eo: qd̄ 5°. de inge. c.10. suscipiunt in cura ethici cū ꝓnūciat salutē parētibus ꝛ amicis nō ꝓmittēdo sed vite tñ per dies: mēses aut annos ꝓtelationē vel quid operandum: ne actus inscitia cū alijs iputet medico. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nil agēdū in crisi qñ fit equalr: tūc.n. nā nō est i medicaminibus stimulāda. iux̄ illud Hippocraticū. Que opȝ agere vū cūq̄ȝ maxime repit nā ꝛc. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō semp: imo rarius apopl'ia vt dictū ex ap̄ate ꝛ cū fe. ɔsurgit qd̄ prauū est valde. vñ. A. post sermonē antemissuȝ. Si aūt ita non fit sed cū feb. est ꝓp ap̄a ꝛ putredinē tunc est mortiferū: dictū ēt fuit ꝙ apoplexia mā imaginēȝ habet furiose mox ad eductionē cogētis in ꝑn°. ¶ Et silr ad inductū dicēdū Aui. Et fortassis ꝰ mouerūt Halyabbatē dilationem ꝑdictā apponere. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ apopl'ia sicut egritudinū cetere hȝ ꝑnᵐ: lȝ sit breue. Aut in statu gescendū si nā operat sufficiēter: si vō nō moueat bora motus ei⁹ vt tactū antea. ¶ Ad vltimū dōm: ꝙ nō est multū cū dieta opandū: dūmō apopl'ia ex eā ɔtigerit iteriori nisi post .72. aut āplius horas: ꝛ ꝓpe qñ apopl'ia minor in paralysim terminatur: sed magis negociādū cū eductiuo: lȝ.n. mā sit cruda idigesta hȝ motē furiose ɔfestim euāde exordio. Que aūt parū alterius quantū etiā cōiūcant ostēsum in anterius.

Colli.2.c. 3.t.11.vl. ad c.15. Colli.2.c. 7.vsq̄ȝ 18. 3.afo.afo. 21.

M

Circa predicta

dubitare ɔtingit eo ꝙ dictū febrem cum apoplexia ɔcidē. Qd̄ nō vīq̄ȝ afo. 5. ꝛ.2. Acute egritudines rore q̄ sine feb. qualis est apoplexia. ¶ Eti. paulus apoplici iacent sine feb. Silr pquirēs practicas mīme iueniet febrē apoplexie ɔsociari. ¶ Itidē. Apoplexia mox accidit vt tactū. vñ iteriorū ēt 3°. Apoplexis ꝓp repētinā gñonē indicat frigidū humorem grossuȝ vel viscosuȝ repēte sil' iplētē ꝑncipales ventres g ꝰm cerebrū nō hȝ discrasiā totius sube ipsius: lȝ febris nō fit repēte. Opȝ nāq̄ȝ putredinē a suis causis ꝑncipijs fieri: deide resolui fumū inde putridū cor petētē: tādē ab eo ꝓtotū corpus refrāgi. dīa .88. febris ēt discrasia existit. Ea vō paulatiue supuenit. ¶ Amp. vt dictū est in febre de qua sermo fuliginē putridā opus sit cor petere. Id aūt ɔtingere nō pōt cū in apoplexia vt visuȝ oppilatio itercedat totalis qd̄ in epilepsia nō ɔtigit. Et firmat: qȝ spūs ēt aialis subtilissimus nō pōt in partes diffundi subtiliores. afoꝛ. 2°. ¶ Rursus. propter apoplexiā necessitas imenssima euētationis inducitur: ita vt suffocatio ea sola intercedat afoꝛ. 3. si ergo feb. supueniat multiplicabitur pamplius talr vt nō permaneat vita: febris enim necessitatē extinctionis coauget non parū afoꝛ. 4ª. cū sit passio cordis calida per omne diffusa. Non itaq̄ȝ febris poterit cum apoplexia concidere.

Cō. afor. 31. in fine. Cā. afor. 19. cir. pn. Ca 3. inter finem.

N

In oppositum

sicut visum Auicē. ꝛ glosa noni Almā. ita. Apopl'ia qñq̄ȝ ɔtingit in vētriculis cerebri ex flate: qñq̄ȝ ex sanguine supfluo: qñq̄ȝ ex ap̄ate cerebri: ap̄a vō tam nobilis mēbri febreȝ inducet. dīa .95. afoꝛ. 6. Quibuscunq̄ȝ sanis dolores repente fiunt in capite ꝛ continuo sine voce fiunt: ꝛ stertūt: in .7. diebus pereunt si non febris accipiat. Sed hec ꝰm Cōmē. est apoplexia. concidit igitur feb. cum apoplexia.

O

Cō. afor. 42. inpe. Colli cō. afor. 27. aū me. Colli cō. afo. 34. circa pn. Dfia ꝑce. iam. ꝛ ar. 4. 3. pte tra. 3. 5. c. de cura. ꝰm Alof. 52.

Propter primū

quidem sciendum ꝙ quid sit apoplexia: ꝛ que ipsius cause ac modi visum est prius: ꝛ quid feb. 87.

Propter secundum

vō sciendum ipsuȝ ex argutis apparere.

Propter tertium

gppe sciēdū: ꝙ cū apopl'ia fe. ɔcidē pōt qñq̄ȝ: naȝ ipsi⁹ q̄dā est q̄ fit ex mā plurima mox oppilone suffocante velut ignis tegmine corrūpit: ꝛ cū hac breuitate more vt ꝓbatū feb. nō valet ɔcidere: cū hec marie a mā ɔtigat flatica feb. opposita sub̄a ꝛ q̄litate. alia qdē fit ex mā minore: ita ꝙ vigorato cerebro sup ipsaȝ in latus expellit sepi⁹ dextrū dīa 183. paralysiȝ cāndo. ꝛ cū tali ꝓp motū ꝛ agitationē nature ꝛ nō ob ap̄a pōt fe. associari: ꝛ laudabiliter vt iudicatū: ab Hip. ɔiūgitū ꝰm Com. calefaciat ꝛ dissoluat grossora ꝛ inflatiuā ventositatē: aut māꝫ flegmaticā vñ ɔtingit. Quare A. Qū apopleticus febricitat fac morā in re illi⁹ donec dissoluat: fortasse.n. est crisis: sitq̄ȝ mora vsq̄ȝ ad .72. horas vt visum: si vō inter has duas mā fuerit media quātitate ꝓprieq̄ȝ sanguinea nō mox suffocās ꝛ sufficiēter subigrediēs pōt ap̄a cārere: qȝ rarius talis occurrit q̄ȝ minus ipsa ɔtingit: sicut ex ꝑ° indicat. A. vtpl'm ɔtingēte. ¶ Qd̄ ꝓbat: ꝙ fe. ɔcidit cuȝ ap̄ate partis nobilis intrinsece. vt visum dīa 95. sed cerebrū pōt ap̄ari sic disuȝ .96. Et ap̄ate adhuc apoplicante ꝛ ꝑcipue de sanguine. vñ ēt afoꝛ. 2. Ois apopl'ia fit aiali vtute isluere nequeūte in q̄ iferius in capite: aut ꝓp flegminosam quādā dispōnē in ipso cerebro existē: aut vētriculis eius quadā repletis hūiditate flegmatica. ¶ Eti. vbi est repire cām ɔiūctā fe. ꝛ ipsaȝ erit iuenire eā isepabilr comitē eā: lȝ in apopl'iam pol' sit hāc vt fumū petentē intimius repire ꝓp sanie ap̄atis. Tpe.n. dat triū aut quatuor dierȝ qñq̄ȝ que huius in qbus sufficiēter pōt eā ꝓduci ɔiuncte ꝑmisse. ¶ Amp. cū arterie sint partes cordis ꝛ i ei⁹ seruitiū ordinate. Si ꝰ qs calor extraneus petat illas lesiuus mox in passione deducet ad ipm. Sȝ hec eis accidet ap̄ate.

P

6. afo. afor. 51. Vbi. I. in ar. ad op.

Q

Cā. afor. 42. 3° pa.

A — Auicen. 1. fē. 1. ca. 1. can. 2. 3. 1. tra. 5. c. 11. circa finem. Ubi dim. mediate. 9° pri. ca.

Et firmatur qm̄ oium accītiū occurrētiū corpori pmus cōcursus est ad cor tāq̄ ad basim vite. Mes. pbat .s. Potest iterū se. cū apoplia qnq̄ cōcidere pcipueq̄ flegminosa: sepius tñ sine ipsa. vñ. A. Qnq̄ cū apoplia fuerit feb. tūc illic est apa sm psm. ℭ Sed circa id dubitare accidit: q2 ingt is q apoplia accūs ex apate est ex spēb9 apoplie puerse. Nō igit dat morā se. pductioni. ℭ Dōz q 3a extat sicut etiā tactū apoplia: vna qdē peruersior ⁊ mox suffocatiua: nōnulla puersa sicut flegmiosa: ⁊ 3a minus puersa ceu q̄ paralysim magis incurrere facit. Ex hac nāq̄ p fit euasio nō raro cū fuerit machinatū ꝯ ipsaz pfecte. A p9 qdē mors repente ꝯtingit: sed a media tpe differt vt visum seuior tamē vltima. vñ. A. Si feb. est pp apa ⁊ putredinē tūc est mortifera. Sic itaq̄ sm minus ⁊ ampli9 est peruersa. ℭ Adhuc bsitat: q2 hystio. 3. in cerebro non est modica neq̄ magna venula aut arteria: nihil enim sanguinis hz in ipso ⁊ siccissimū: de partibus 2° siccq̄ non apabit de sanguie. ℭ Dōm q lz arteria aut vena non sit in substātia cerebri: ipsa est tñ in pia inuoluente ipsum matre immediate ⁊ rheti mediante ⁊ dura: vt inde fiat continuatio cum corde. Ratione igit societatis arterijs inerit compassio cerebri.

Ubi dim. me. ca. 13 in fine. Cap. 3. in fine. Cap. 7. circa prīn. B

Propter quartū

vero dōm. ad pma eos se trāstulisse ad ea que sepius cōtingūt qualis est apoplexia prior triū. Sic plures vt visuz proferūt eā simplr ex flate fieri. ℭ Ad aliō fir dōm vt ad multū verificari. Neq̄ ēt apopla fit sm discrasiā imediate cū nō sit morb9 siue passio cōplexionalis: verum officialis. Cui tñ vt offuz discrasia supuenit febrilis qnq̄. ℭ Ad aliō dōm q lz fit oppilō neruoꝝ in apopla p quos spūs defert aialis sensus ⁊ mot9 vel actiuus: nō tñ arteriarū ita q nō valeat p eas fuligo putrida cor petere: ⁊ maxie q2 dictū in hō apoplexia flegminosa nō supfluā materie quātitatē interuenire nec repēte suffocationē. ℭ Et p hoc appet ad aliō. Propter enim ipsius minorē mām ēt cū feb. non tā grādis inducit extinctionis necessitas qn aliquibus diebus vita permaneat. Et fortassis aliqd materie dissoluit se. Nō ea igit amplius inīcietur necessitas: qō certū extat i spasmo de repletione cōcurrēte vt quem veritas edocet afoꝛistica.

C — pti. 2. afoꝛ. 16.

ℭ Differentia. CLXXXIIII.

Quod paralysis

sinistri lateris sit curationis difficilioris ea q̄ dextri mōstrat p paulū id dicentē. ℭ Adhuc. vbi est rō curatiōis maior cuz lz perficiat ꝯtio ipsa complet melius. Ea vero in dextro reperit laterū cū sit calidū ⁊ siccuz oppom materie fri. ⁊ humide vt multū hāc passionem causantis ⁊ nō in ꝯtrio eius sinistro. ℭ Rursus. vbi virtus regitiua fortior cū ipsa sit morboꝛū sm Hippo. curatrix viecq̄ latiores: qbus potest mā euari ⁊ emitti: egritudo facilioris est curationis. Hoc siquidē euenit in dextro cum laterū sit nobilius ac latius. ℭ Eti. egritudo reddit difficilioris cure causa ipsius amplior: ⁊ sed in sinistro plus colligit materie frigide cū sit ībecilior ex qua ꝯsurgit egritudo hec frequētissime. ℭ Jtidē defectus ⁊ peccata i ptib9 ignobilib9 ꝯtingūt magis q̄ in earū oppositis. 3. apparēs de ptib9 ⁊ pars aūt dextra nobilior sinistra sicut anteri9 posteriori ⁊ sursuz eo qō deorsuz. vīla. 47. ℭ Palin. sit vi de palysi ⁊ pleuresi ⁊ adhuc magis de tremore ⁊ sciatica cū vbilibet rō ista seruetur ptiū. Sed pleuresis sinistri lateris deterior ea q̄ dextri. 3° decia. Et tremor sinistri: eodem 2°. At sciatica eodem mō. Viatici. 6. vnde. 3°. 22. In pte sinistra est difficilior. Erit itaq̄ paralysis sinistri lateris curatione deterior.

Hipp. pti. 5. 16. co. p. — D — Collr ca. 11. — Tra. 4. c. 3. post me. Ca. 11. in fine. Jsaac ca. 18 cir. pri. Tra. 2. ca. 34. cir. pri.

In oppositū

illa egritudo deterioris ē cure q̄ in pte occurrit nobiliori: ⁊ iō egritudines cordis sunt piculosē: talis paralysis que dextre partis cum sit nobilior sinistra. ℭ Rursus illa egritudo difficilioris est cure: que fortes nō tolerat medicinas: ⁊ maxie cum hō egritudo fortib9 egeat remedijs. Sed hec est paralysis dextri: cū ipsaz oporteat curare calidis. Dextra vero est calidior ⁊ debilior sinistra. Est itaq̄ difficilioris curationis paralysis lateris dextri ea que sinistri.

E

Propter primū

qdē sciēdū q palysis 2r accipit: ꝯcōiter ⁊ pprie: ꝯ quidem signat mollificationē cuiuscūq̄ partis: pprie vero medietatis totius corporis sensus ⁊ motus puatio. Aliqñ tñ dr paralysis priuatio sensus ⁊ motus sm totū qō idē fit apoplie qō nomē ostēdit dissolōnē enl dicit. ℭ Differt aūt palysis a stupore ⁊ tremore: q2 in ea sensus ablatio est ⁊ motus i lz in stupore sensus debilitas: in tremore vero mot9 i sunt. n. he due passiones in paralysim pnie. nosce quoq̄ in ipsa maiorē oppilōnē interuenire q̄ in thetano: ⁊ deinceps i spasmo: ac demū in tremore: stupore ⁊ saltu: ⁊ iō in illis nō tollitur sensus ⁊ mot9 oino. Eti. palysis aliqñ ē p se ꝯtingēs: nō raro vero ex alia euenit passione vt apoplia cholica feb. acuta ⁊ hō. Est ēt ad multū cū hūoris vitio ⁊ ppe frido: qnq̄ vero ex simplici q̄litate: apō. n. A. ꝯtigit ex apoplia a crisi colice ⁊ egritudis acute: dislocatiōe spondiliū: frigore: casu: percussiōe: ligatura forti: veneno: ⁊ hō. Dextrū quoq̄ animalis est pars duarum ipsius nobilior qua mouetur: sinistrū autem vilior qua fulcitur: mouerī nāq̄ est in dextris: in sinistris autem fulciri de animalium motu.

F — 3. 1. ca. 2. 4. fus finem.

Propter scōm

vero sciēdū: q Paulus ⁊ aliqui motiuis pinductis deterī ptulerunt palysim sinistri lateris difficilioris curationis ea q̄ dextri: de qbus 3° ⁊ 4° dicēdoꝝ apparebit: qō verificabitur fortasse indicatione a loci imbecillitate per se sumpta cum virtus sit curatiua non considerando quid accidit.

Propter tertiū

siqdē sciēdum pmo: q palysis sepius ꝯtingit in pte dextra q̄ sinistra: ⁊ demū q deterior q̄ pris dxtre. ℭ Propter pm h9 sciēdū q experimēto pcepi crebri9 valde lat9 dextrū palytícari sinistro: pcipue cū ipsa vt frequēter eueniat ex apoplexia miori. vñ afoꝛ. 3. his q sutis senioib9 catarros pp raritatē ⁊ ellq̄tionē venarū vt repēte peant: hos āt pp apopleticos seu palyticos fieri in dextris. Quare alia trāslatio: celeriter peunt vel in dextro latere palysiz sustinebūt. Sz de aere ⁊ aq̄ualijs vero desiccant latera dxtera. qō oñdit: q2 paralysis ad multū accidit ab apoplia miori ex mā q̄multuz flatica replēte vētriculos cerebri: min9 tñ q̄ i maiori. Quā qdē flaticā in seipa nā expellit ad lat9 dextrū: Tum q2 maior ps hui9 māe colligit i pte sinistra cū sit ifirmior dextra. Repiet ḡ magis cū nā semp expellat qō supfluū ad ptē imbecilliorē. Ea vero iplera non poterit in ipsam fieri expulsio cū plenū nō recipiat: s3 vacuū. expellet igit ad dextrā minus repletā: Tū q2 fulcita ē in sinistris: mot9 āt ⁊ ꝓpulsio i dextris: Tū qm̄ vie ⁊ meat9 latiores sunt in pte dxtra q̄ sinistra cā calis: ⁊ q2 ip3 cū sit attractiuū pcipue. Crebri9 igit in latere q̄multū accidit dxtro. ℭ Sz ꝯ. vi. n. magis in sinistro q̄ in dxtro ꝯtigere. Qm̄ Serap. Si humor viscosus abūdet sup duos vētriculos cerebri añriores fac apopliā. Si vero sup posteriorē palysiz iducit. Si in lat9 debili9 trāsmutat: h aūt ē sinistrū. dīla euidēs. 47. Cōtigit igr āplius in sinistro. ℭ Dōz q lat9 dbili9 in hō apoplie labore illō ē qō nā stimulata reddit magis aptū recipe vt offsum mām a cerebro in lat9 ꝓpulsaz. vñ 3° 2a. Nō elōgat qn fuer nām vni9 duoꝝ laterū purgādo vt expellat māz ad lat9 qō ē debili9: ⁊ ꝓ id est: qō magis extat susceptibile māe pm: id aūt dextrū vt ostēsum. ℭ Propter 2m vero hō sciēdū q deterior palysis est curatiōe q̄ lateris dxtri ea q̄ sinistri: nā ls s3 vere vt ostēsuz. 174. ē deterior morb9 q cū discōueniētia ⁊ īproportiōe piculariū ꝯtigit ei9 opp19. Sz talis est palysis dextri lateris cū magis ip3 eidē ꝯriet q̄ sinistrū: q calitas motus ⁊ fortitudo cū reliqs mōstrāt. Neq̄ istādū ad istaz rōnē vt plēs dicētes modernoꝝ smonē Hip. verificari i acu-

G — Cō. afoꝛ. 13 circa fi nem. — p° me. — H — 1. hic. 13. 25. cir. pri. — Cap. 1. in medio. — 1. afoꝛ. afoꝛ. 34.

sic nisi: quando scribit p² 2ª. quod in habitantibus septentrionis loca nō accidit epilia: eo quod sunt interius sani. et quia calor innat⁹ ē mult⁹ ꝗ si accidat erit fortis: quoniam nō ꝯtingit eis nisi ꝑꝑ fortē cām. Et eodē 3° 14. Dō de q̄ vehementi⁹ timet cū aduenit ei hydropisis est ille cui⁹ cōplo nālis est cal'a ꝛ sic. Nō eniʒ egrotat per ꝯtrariū sue cāe nisi ꝑꝑ rē magnā. Epilia vero nisi dum spasmat ꝛ hydropisis egritudies sunt chronice. ¶ Adhuc illa egritudo difficilioris est curatiōis q̄ ampli⁹ ledit fontem ꝛ mām vite ac nutrimēti: ꝛ ita curatiōis fundamētuʒ. Talis vero ē palysis lateris dextri magis ea q̄ sinistri cū cor virtute magis respiciat dextrā. dūa. 47. Epar autē situet in eadē. ¶ Eti. morb⁹ colligēs mām ampliorē plus q̄ȝ disseminatā ꝛ īsertā dteriorē curatiōe reddit: sʒ h⁹ est palysis lateris dextri vt oñsuʒ: neq̄ȝ in ipsa fulcire possum⁹ curatiōis basim: cū prius sit lesa nobilior. Itaq̄ȝ palysis dextri ꝛ maxīe q̄ ꝑꝑ apopliaʒ ꝯtigit minorē peior est cura ea q̄ sinistri. Fortassis aūt si eēt aliq̄ palysis seu mollificatio pticularis: cuʒ h⁹ cā absq̄ȝ cerebri ꝛ nuche ꝛ alioꝝ principalium lesione posset: puta que ꝑꝑ ligaturaʒ q̄ sinistri lateris illa que dextri, ceu in podagra ꝯtingit sinistra ꝛ dextra ac in plurimis talium passionum cū curatiua principia saluentur illesa magis. Et sic audiendus est dicens Paulus paralysim dextre partis facilioris curationis ea que sinistre.

Propter quartū vero, ad pmū appet qd dōx. ¶ Ad aliō vero dōm p iterē ptionē h: ꝛ lʒ lat⁹ dxtrū sit callus ꝛ sicci⁹ sinistroq̄ȝ fortius: debilitatū tñ ꝛ īfridatū ac humectatū nō remanet qd quo possit rō curatiōis hñi: sic si foret in sinistro: p viā ēt reumatis oñsuʒ: q mäʒ h maiorē suscipit sinistro. ¶ Ad aliō filr qd dōm appuit verū. n. cū latus dextrū in sui permaneret dispōne nāli qd sec⁹ hic accidit. ¶ Ad aliō dōʒ: q lʒ p modū ꝯgestionis seu aggregatiōis māe nutrimēti supflue plʒ ipsi⁹ aduenit in pte sinistra q̄ȝ in dextra: p viā tñ reumatʒ vt visum ampli⁹ corruit in dextrā. ¶ Ad aliō dōm: q sermo ille verificat' ratione primum reliquaꝝ ad cor: tñ si ei accidat nocu^m ex aliq̄ fort' dū cā dteri⁹ remouet: tcū nō sibi auxiliū adueniat aliūde vt in corde ostēdit lesio. ¶ Ad aliud dōm q nō est sic: cū nō adeo h⁹ morbi ledāt ptes qbus accidit vt paralysis ab apoplexia contingens. ¶ Amplius. n. nature leduntur principia: in quadam tamē ceu tactum paralysi particulari secus potest contingere.

¶ Differentia. CLXXXIIII.

Quod in tortura faciei locale remediū ponēduʒ sit sup ptē visaʒ sanā ostēdit p Alexādrum in pbl'. q̄rētē ꝑꝑ qd in palysi maxille nō ipsi afferimus auxilia: sed alteri. ¶ Adhuc locale remediū dʒ apponi sup ptē visaʒ sensibilr īfirmā cū medicus sit artifex sensibilitatis ꝛ euidentie. h⁹ vero est q̄ sana: vnde Alexāder ibidē. Ut musculus q est sʒ alterutrāq̄ȝ maxillā sanus īfirm⁹ ꝛ īfirm⁹ vt san⁹. ¶ Eti. Locale ponēdū est auxiliū sup ptē fluētē cuʒ in ea cōpositio corrūpat: ipsa vero vt dicūt est q sana vʒ. ¶ Rursus. sup ptē mollificatā seu resolutā remediū applicādū vt hūiditates exiccent' illā ibibētes: hec aūt apparēs est sana cum nō refugiat versus suum pn^m: sed magis reliquum videat' ipellere. Itaq̄ȝ sup parteʒ apparentem sanam locale situandum est auxilium.

In oppositū 3°. A. 1ª. Quidā dixerūt q latus egrū in tortura ē qd sanū vʒ quāuis cā sit in ipso ꝛ lat⁹ sanū agit actionē ꝓpriā. Sʒ h sʒ plʒ nō est veꝝ. Nā anathomia ꝛ qd scitū est de dispōne lacertorum faciei facit te scire corruptionē h⁹. ¶ Iridē. Sup locū in q̄ est morb⁹ remediū applicādū: talis vero q nō san⁹ appʒ cū in eo egritudo exter cōpōnis. vñ iterioꝝ 4°. Sanū latus vt scitis erga mollificatā ꝯuertit' latitudinem. ¶ Rursus. quoꝝ sūt ont⁹ diuītes ptract⁹ ꝛ fines diuersis egēt remedijs. h⁹ vero est alterutra laterū ps in tortura. Itaq̄ȝ sup lat⁹ īfirmum ꝛ non visum sanum locale figendum remedium.

Propter primū vero sciēdū: q tortura est officialis egritudo in facie qua ipsius ps ad inālē trahit' partē: formaq̄ȝ ꝑmutat' nālis eius dēxtra vt remoueat' bonitas obuiatiōis vtroꝝq̄ȝ labioꝛuʒ ꝛ ambaꝝ sm ptē palpebraꝝ. A. cuius qdē cā vel est mollificatio seu palysis aut dissolō: chorde incisio aut spasm⁹ lacertoꝝ faciei ꝛ palpebraꝝ. vñ de cā 1°. Scema qdē sʒ nāʒ corrūpit' aliqñ vt elephātiosis: ptisis ꝛ h⁹. Interdū vero sʒ accñs sic ē in dissolutis seu palyticatis vel spasmatis aut sieguinātib⁹ vel īduratis aut neruo abscisis vel chorda sine duris cicatricib⁹ alligatis. In oībus his talibus in aliā pticulā repēs sit pticula al's sm aliā. Tortura nāq̄ȝ h euenit propter lesionē factā in neruis veniētib⁹ a 3ª cōiugatione neruoꝝ cerebri ꝛ 5ª sub ossibus paris vtrinq̄ȝ duobus sepulta ꝛ descensa ꝛ a neruis veniētib⁹ q̄ȝpñmis colli spōdilibus ex qbus cū ligamētis ꝛ carne ꝯstruit' colligāte pāniculo lacert⁹. A q̄ qdē passiōe ꝛ si duo musculi latigonales hoc noīe noti apd. A. velut culcidra sʒ Gal'. exñtes quoq̄ȝ vnicuiq̄ȝ sunt q̄tuor veniētes a totidē ptib⁹ brāchi seu rami principalr peccent: nihilomin⁹ cōpatiunt' q labioꝝ q̄tuor duoq̄ȝ nasi: in q̄ ēt passiōe q oculorū cū palpebris ꝛ ꝓprie i parte torture cōtorquet' musculi. ¶ Nosce quoq̄ȝ q si oēs nerui q cerebri patiunt': a p ꝯñs reliq cōsurgit apoplia. Si vero q sm alterā sunt ptiū oēʒ palysis seu dissolutio. Si aūt sm aliquā ptiū mollities cāt illius ptis: q si ptis alteri⁹ faciei tortura vel eneruatio. 3. iterioꝝ. ¶ Ex qua tñ ꝯiugatione neruoꝝ spōdiliū manib⁹ ptis nerui mādent' veraciores discordes repio. 4. enim de accñti scribitur ita. Sēsus manuū qbus spinalis medulla patit' sm 5^m spōdilē perit oīs cū motu: qbus vero sm 6^m nō oīs. Prime nāq̄ȝ brachij partes ipassibiles custodiunt'. Multo autē vtiq̄ȝ magis si sm septimā spōdilē spinalis patit' medulla: si autē qd post ipsam nō adhuc qd patiunt' manus. Cui qdeʒ sermoni alludit p 1ª vtcūq̄ȝ tolr. Si ergo situs ex cōitate sit sicut qñ p nocu^m qd est in digito ex cā añte cognoscit' qñ ē ꝑꝑ nocu^m qd 6° ex paribus neruorū colli accidit: apparet igit' ex his scriptis q sm 5^m spōdilē ꝛ 6^m demūminus aūt sm 7^m minime vero sm 8^m nerui deferunt' in man⁹ ptas. ¶ In ꝯriū primo iterioꝝ qs cadēs de vehiculo cuʒ iret Romā in pn° spatule ꝑcussus fuit in quo tribus digitis manus sensus iā 30. diebus defecerat motu innocuo custodito: de quo presumpsit Gal'. q in h° excisione nerui qui post septimā spōdilē ꝑcussione pticulā aliq̄ȝ flegminantē durā dispōnē hie. Sed neruus q ē post septimā spōdilē ꝛ añ 8^m ex pari egredit' neruorū 8° vñ practice 5° vbi h refert' casus ꝯcluditur ita: incōmodū h neruis ꝯtingit q ad annullarē medicuʒ ꝛ mediū digitos sensum ferūt: qbus a spondili est origo. 7. colliʒ. Quare theori. 1° ꝛ p h°. expssius de h anothomiçat' ita: plm septimi paris neruoꝝ colli ꝑuenit ad adiutoriums: qdam tñ rami vadūt eius ad collum caput dorsum ꝛ diaphragma cū ramis qui associari: sʒ octaui post cōmistionem ꝛ societatē oēs ad brachiū ꝛ asseid vel vinas ꝑueniūt neq̄ȝ eorū qs ꝑuenit ad diaphragma. Ramus tñ qui est ex 5° pari versus partē directus manus spatulā nō pertrāsit neq̄ȝ q ex septimo adiutoriū: sʒ ille q ex spatula in brachiū ꝑuenit est ex octauo misto cū p ramo qui nascit' ex spōdilibus dorsi ꝛ ad dorsum tēdit. ¶ Dōm q hic sermo scdo ē verior ꝛ pticularior: qui aūt de accñti vlior. Per manus. n. audiuit earū exordia suprema vt spatulas cū ipsarū iūcturis ad quas 5° paris neruorum rami ꝛ sexti dicuntur ꝑuenire: rant lesio facta in neruorū explanatione circa 5^m spōdilē nō fuit eius tñ: sʒ cōicās his que inferius. Q. aūt hus sit acceptabile dictū ostēdit: qd vidi de quodā adolescente sup collū ex gradibus cadēte: vbi ꝑcussionē incurrit circa spōdilem septimā in qua factus est tumor ꝛ ꝓhibitus motus tandē in manibus totis. Cū aūt eū iuuarē melius hie

incepit motũ in manu dextra reassumẽs a focilib⁹ in ãteat sed adiutorij extremũ cũ focilib⁹ mouere nõ poterat: in sinistra vero magis erat cõtra qd̃ contingebat sm lesionẽ aut salutẽ neruorũ ortorũ a septima et octaua spõdiliũ: q tãdem sanatus pfecte tumore medicamine soluto. Sit tñ ipresentiarũ dixisse tñ de his auctorũ cõtrietate. Fortasse nãq eius amplior sermo deinceps occurret. ¶ Est aũt facies ps que sub craneo anterius in hoie solo pprie repta. hystoriarũ p̃. Locale quidem remediũ est auxiliũ post vñem euacuationẽ seu purgationem q̃ plim administratũ: cũ in paucis aut in nullis taliũ hoc contingat egritudo absq corpis plectoria vel cacochimia que prius euatiõe indiget aut purgatiõe. ¶ Res eadem videt aliqua talis et est ipsa vt aurũ perfectũ aut hõ: quandoq vero neq videt neq existit vt hõ asinus. Interdũ quoq videt et non est ceu fixe distãtes stelle apparent nõ scintillantes scintillare. Nõnunq̃ est et non videtur vt appositione diuersorũ colorũ superficies existẽs plana ocaua de lõge appet: qd̃ autẽ certificat istorũ amplius sũt duo extrema: cõiter vero qd̃ existit: nõ tamẽ visum reliquũ aũt fidem plerũq fraudat.

Propter secũdum aũt sciendũ q aliqui ambiguitatibus et diuersorũ auctorum seriebus paralogizati dixerunt latus visum sanum fore infirmũ: alteri vero econtra: et ideo sm hoc diuersimode remedium applicandum locale: quid autem de hoc mox videbitur ex dicendis.

Propter tertium vero sciẽdũ q eneruatio seu tortura si fiat mollificatiõe aut chorde dissolõne vel icisiõe apparẽte qd̃ exterius ipsi⁹: tũc sup partẽ visam sanã ponẽdũ est remedium cum ea talr sit egra: et ideo fluẽs trahit a sana pficiẽte sanum actũ dir ecte. Apparet eni supficialr in torturis q latus qd̃ trahit sit sanũ. Cõtrahẽs eni et recedens ab eius debito situ egrum: vt duo trahẽtes funis extrema seorsum rotule ifixe: qui enim plus trahit vĩ repaũsũ et alter subleuari: si vero tortura cõtigerit a spasmo humectãte vel exiccãte: aut a pate vel duritie cicatricis sm Gal. sup partẽ apparẽtẽ ifirmã et vere hui⁹ autem ponẽdũ locale auxiliũ vt duritics aut nodosa cum in altero laterũ fuerit pẽdẽdi: qd̃ serico ifinuant pmisse. Fulcitur q̃ medio baculi: qm sup partẽ veraciter ifirmã quod fit de apparẽtia quoq phãtastica locale applicãdũ remedium: hoc quidem est pars visa sana in tortura cãta ex mollitie vel el pportionabili. In ea vero q̃ a spasmo et sibi silib⁹: talis quidẽ est visa et extra infirma: pp qd̃ in hac locale remedium ponetur sup apparẽtẽ sanã partẽ cũ realiter sit egra. In reliqua vero tortura sup entẽ ifirmã et apparẽtem: qd̃ et signis discernitur certis: quãdo eni a dissolõne contingit eneruatio sensus et motus in ea sũt hebetes: et sentit in cute lenitas et i lacertis absq extẽsione: et demergitur oculi inferior palpebra: et partiũ altera pãniculi palati: cõis tortura est mollificata humida laxa: et q aspectus fit ad inferiora: videt patiẽs q. meditari. Que aũt fit a spasmo sicco vel humido nota hz signa in parte spasmata: ceu cõtrio cũ replõne nõ siccitate stringit causa cutis frõtis in illo latere et extẽsio in altero sit latere: paucitasq adest saliue ac sputi cum sensuum turbatione. Apostematis vero nota sunt signa in eius parte.

Propter quartũ vo. ad hoc dicendum q Alex. loquit de tortura facta pp mollificationẽ in qua cõcessum remedium ponẽdũ sup partẽ visam sanam. ¶ Ad aliud dicendum medicus sit artifex sensibilis et euidẽs: eius tñ sensibilitas et manifestatio vere debet esse et nõ sophisticee: q̃les sunt q̃ in tortura apparent ex dissolõne. Nam dicitur est qd̃dã apparere: non aũt existere sup qd̃ locale nõ est applicãdũ auxiliũ. Aliud sit cõcedẽdũ cum lesio sit in parte visa sana: licet enim in parte apparẽte infirma corrupta videat cõpositio: nõ tñ cõpletur per alligationẽ quã hñt musculi vnius ptis cũ his q alterius. Quã eni qui sũt alteri⁹ partis mollificant: alteri actum suum exercẽtes cõtrahuntur nõ hñtes aliqd egpotens. ¶ Ad aliud dicendum q hec tortura cõtingit ex paralysi siue dissolõne: vñ super eã remedium ponẽdũ quãdo illic egritudo existit. ¶ Ad ea etiã que alterius partis apparet quod dicitur quãm sermo est in tortura facta spasmo vel apostemate: et q hoc sepi⁹ euenit q̃ ea que mollificatione: ideo dicit. A. B sm plm nõ est verũ. ¶ Ad aliud dicendum q in loco sano non est egritudo cõpositionis: cum tortura mollificatione cõtigat nisi apparẽter et nõ vere. Cũ eni lacerti vtrinq habeant suũ actũ perficere: cũ qui ex vna parte deficiunt alteri suum: pficiẽtes actionẽ: nõ eis cõtrasidentibus refrenantibus cõtrahuntur in seipsos et videant infirmi cum tamẽ extent. In tortura vero ex spasmo euenit secus.

¶ Differentia. CLXXXV.

Quod vinum cõpetat in egritudib⁹ neruorũ ostendit: q 3⁹ 2⁹. Vinũ antiquũ paucũ cõfert valde egritudinib⁹ neruorũ oib⁹. Et firmat: q practice 5⁹. Vinũ pppina vetus modica q̃titate vt vẽter ondit et oculus. Hec aũt neruosa: multo igit magis qd̃ medium a nouitate secedẽs cũ sit antiq̃ ampli⁹ nãe accõmodum: 3ᵉ eni tẽpore variat. dicta. 70. ¶ Rursus. morb⁹ is aut erit ex inanitione: et ita cõfert vinũ maxie cũ humectatiõe curet: vinum nãq humectat: tale enim actu sit et potẽtia cũ inter cetera celerius subeat et ampli⁹ in ptes. Cito eni replet corpa obnoxia inanitioni. afor. 2. Rõ eteni nutritionis in eo saluat maxime cum calm sit et hu. dicta. 70. vel ex humore erit replente: vt flegmate: cholã vel melã aut sanguie. His autem singulr cõfert: fla eni digerit: icidit et resoluit: cholam rub. in vrinã extrahit: et nigrã labere facit velociter: q cogit exire cõtrietate flectẽs illi⁹ nocu. p̃ 3⁹. sanguinẽ et clarificat: feces ipsi⁹ in euãtiuas deriuando ptes. ¶ Amp. qd̃ virtutes aiales alleuiat et regelescere fac cõfert neruis: qm iuuamẽtũ sunt damẽto neruorũ vt cerebro ministrat: hoc est vinum et inebriãs. Almã. 4. et 3⁹ p. ¶ Et curatio ac et reductio pficit cõtrio: merui vero sũt fridi et sicci: vinũ quidem vt dicitur calm et hu. ¶ Itidẽ. cõtriorũ cõtrie sunt rõnes 2⁹ de ge. et cor. sed vinũ causat egritudines neruorũ replõnales vt paralyses: spasmos et cõsimiles. Curabit itaq illas que deinanitione saltem. Vinum igitur confert neruorum passionibus.

In oppositum 5ᵉ theo. Vini pprium est cerebro nocere et neruis: in eos eni materias penetrare facit. 3⁹ 2⁹. vñ Mes. in practica. Vinum vitare opz. Facit eni ad neruos penetrare mãs q̃ forsitan non penetrarent. Et scito q inimicũ est oculis vinum et neruis. ¶ Amp. omnia interimunt et corrũpunt a cõtrijs de distemperantia inequali. Vinũ aũt neruis cõtriatur cum sit calidum et hu. sufficiẽter. Ipsi autẽ frigidi et sicci nõ multum a cutis recedẽtes temperamẽto: cõplexionum apparẽs primo: itaq vinum egritudinibus neruorum non competit.

Propter primũ siquidẽ sciẽdum: q qd sit vinum eiusq multiplicitas quidue neruus et morb⁹ dicta mõstrauit. 70. 41. et 42. Nosce q̃ q vinum sumit aut gratia nutritionis: put cibum et seipm deportat in partes et cõuertitur in eas: aut medicationis causa sm q alterare sibi et cõfortare taliter inexistit.

Propter scdm vero sciẽdũ: q aliq dixerũt vinũ cõpetere neruorũ passionibus: Tũ q calm eorũ remittẽs friditatẽ: Tum et q ipsorũ superfluitates deplm coquit et digerit. Sed hec nõ valet cum periciores cõtrient eis veritatis relationes: sed cum neruos calefaciat et humectet: ea tñ sũt nã neruorũ etatiora ita vt illis nocẽte cõtria excessu facta: sui et subtilitate penetrãdo et superfluitates in ipsos nocet iducẽdo: neq materijs eorũ confert mõ quocũq: sed qñ fuerint digeste nãm in earũ excitãs expulsionẽ. ¶ Alij vero dixerũt id cõferre q virtutem cõfortat et digõnẽ pcurat: et maxie cũ hu. fuerint crudi. vñ 4⁹ de regi. se. Vinum et digerit semicrudos hu. pre omni alio. Sed id

I

silr nõ stat q2 hoc accidētaliter eis aduenit vt ostendet̃ ibic autem magis qȯ per se sicut apparebit experitur.

Propter tertiū ꝟo sciendū: ꝙ vinū simplr̃ ⁊ ꝑ se nocet neruis ⁊ ꝓꝑe aliciõis gr̃a datū vt illustriores cõīter exponūt ⁊ precipue subtiles: a cutiscitrinū: qñ fuerit antiquū potissime: oppm̃ ꝟo min⁹. Qȯ firmat̃: q2 qȯ neruos relaxat ⁊ dissoluit: mãs in ipsos ꝯducēs non ꝯfert eis: imo eos ꝑamplius ledit: tale qdem vt scribūt est vinū: ipm̄ nãq3 subtile penetratiuum existit. In neruis ēt debilis digōnis entib⁹ idigestū ꝯuertit̃ in acetū: nihilq3 vt firmāt neruis inimicabili⁹ est aceto: intãtū vt dictū sit re. acu. 3°. feminis plus ipm̄ ꝑp lesionez vulue q̃3 maribus inimicari: neruosa eniz existit. ℭ Eti. A quo ꝑcipit̃ dominatorib⁹ abstineri suspectis neruoꝝ egritudib⁹ iporūq3 ipsas iducit: neruos ledit: s3 vinū est tale. ꝑbl. 3. ⁊ cõpl'onū 3°. qȯ signo fulcit̃ videm⁹ eni hoies vinū nõ potãtes ꝑp legē vt agare nos: aut ꝑp carētiã: q2 illuc non ꝑueniat vel inopia seu abominatiõe fatali vel pietatis studio: neruoꝝ passiones icurrere mīme. Sic igit̃ vinū neruis simplr̃ nocens non ꝯfert: ⁊ silr̃ sicera ⁊ maxie pomacea. Per accñs autē ⁊ medicatiõis cã pōt iterdū eisdē cõferre: q2 ipsos humectet cū fuerint exiccati: ⁊ ꝓꝑe aq̃ admistum non pauce velut in spasmo q ex inanitiõe: vñ in diuisiõib⁹. Det̃ in potu vinum cū aq̃ multa. ⁊ 3° 2°. Si misceat̃ vinū cū aq̃ quã bibit non est remotū a rectificatiõe. Breuiarij siqdē ꝑ. Sumat in potu vinū subtile velocis penetratiõis: ⁊ id vz nõ ꝑlm̄ iudicio distare ab eo qȯ fortius multeq3 fuerit aq̃ cõmistū. Et firmat̃: q2 aq̃ humidissima apparēter trãsire: tñ morat̃ 3° re. acu. vino ꝟo cõmista subtilitatē acqrit ⁊ penetrationem: vt deueniēs in neruos sine lesiõe 2r̃ humectet: subaīr ꝑp vinuz aq̃ remollitū: ita vt absq3 siccitate humectet in ipsos ꝯuersuz: ⁊ accñtalr̃ ꝑp aquã qȯ est qȯdã de foris irrorare. Confert ēt aliter accñte: q2 mãm digestam icitat in expulsionem calore: nãe istr̃z fulciēdo. Prius ãt spargēs eãdē ⁊ ampliãs icrudat ⁊ nocet nõ parꝝ qȯ febies tot⁹ signãt passiones. 41. curatiue: ꝑdestq3 iridē: q2 virtutē roborat ⁊ ꝯfirmat: qȯ denotat in syncopi ei⁹ idᵱ̃ro exhibitio. Spm̄ eni ⁊ cor vlr̃ cõfortat: aiaz eni letificat ⁊ gaudere facit: adeo vt nihil iueniat̃ qȯ ipsi⁹ vicē suppleat. Almã. 4. in casu tñ ⁊ accñtalr̃ ꝯfert. ℭ Nosce q̃3 ꝙ vinū vlr̃ nocet alitionis datū rõne. Medicine ãt ꝯfert gr̃a qñq3: aut si forte nocet neruis simplr̃ confert tñ illis appetit⁹ modicū gr̃a: diffificatū eniz s3 min⁹ ⁊ ampli⁹ diuersos iducit effect⁹. vñ Dialcorides. Vinuz vet⁹ si multū bibitū fuerit pre nimietate virtutis neruis ⁊ sensui ꝯtrariuz est: ꝑ suauitate aūt modicū bibitū bonū extat. q̃re 3° ꝑtractū 2°. vinū antiquū paucū cõfert egritudib⁹ valde neruoꝝ oīb⁹: ꝑlm̄ eni ex eo sumptū est res nocibilior: ita vt de ipso dicat̃ qȯ exponit̃ de sqlia. 2. 2° ita. Nocet neruis sanis parūper ꝯferēdo dolorib⁹ neruoꝝ ⁊ iuncturarū paralysi ⁊ sciatice ꝓꝑe. Sic nãq3 vinū ꝓhibēdū est in neruoꝝ passio‖ nibus: rica ⁊ in his q̃ arteriarū: ips3 eni neruosa ⁊ frida ledit, maxie. vñ 3°. 22. Op3 patiētez dolorē iūcturarū dimittē vi‖ num oino vsquequo sanet̃ ex eo integra sanatione: ꝙ si aliquãdo ꝯcedatur in hȯ vinū id: per accidens vt tactum ene‹ mitt: aut ꝑpter abusuz prauū quo in dilectionē deductuz est infirmis. Propter qȯ Rasis cõcedit de iuncturis qñq3: sapit tñ id interdū meliorare admistione passularuz mellis ⁊ apū spermaris: qȯ autem amplius cõuenit est mellis aut zucchari aqua: s̄m tamen materie varietatem.

Propter quartū ꝟo. ad ꝑm̄ dōz: ꝙ. A. nõ dicit vinū simpr̃ ꝯferre: verū antiquū ꝯsūxit ⁊ paucū: qȯ ꝑ accñs vt visum ꝯfert medicine q3 gr̃a: virtutē eniz ꝯfortat ⁊ mãz educit. ℭ Ad fulcimētū ꝟo dōm: ꝙ vēter nõ est simplr̃ neruosus: verū ēt carnosus ⁊ ꝑprie illius intrinsecū fundalē: s3 neruosum dicat̃ respectu ei⁹ qȯ extrīsecū hȯ. Neq3 ēt in sb̃a oculi certe nã dicat̃ neruosa: sed amplius aquosa. diſa. 64. Aut ls vinuz absolute. Alman. 4°. noceat oculis: ꝑ accñs tñ eoꝝ mãz vel spm̄ iuuat vt idicat̃ afo. 6. Modicū et q̃ntitate ꝯcessuz. ℭ Ad aliȯ dicēdū ꝙ vinū nõ ꝯfert spasmo ex inanitiõe simplr̃: veꝝ cõmistū aq̃ vt tactū ꝑlme: aut ꝑ aliȯ ceu tactū: s3 eteni vinū ꝯferat neruis rõne medele nocet: vt dñsū: eo ꝙ mãs in ipsos deducit crudas: cū eo ꝙ eoꝝ dissoluit sb̃az. Silr̃ dñsuz ē q̃n vinū ꝯferat ⁊ qñ gr̃a materieꝝ ꝯtrãꝝ in eisdē. ℭ Ad aliȯ dōm: ꝙ etsi vinū simplr̃ noceat neruorum fundamento ac ipsis: virtutē tñ ei⁹ alleuiat ⁊ regescere fac̃: atq3 hȯ instrm̄ spm̄. vz. aialē: vinã ēt ꝑuocat sudorē: reliq̃ relinquens superflua ⁊ ꝓꝑe nõ in fieri verū in facto esse: ⁊ iȯ ebrietas vt dicūt ꝯtinua eē nõ d3. Caueat̃ eni in eo cui⁹ cerebrū est debile. Maius nãq3 nocumētoꝝ vini non est nisi in cerebro. 3ª ꝑ. Passio ꝟo neruoꝝ ꝑparatis debile cerebrū hñtib⁹ ꝯcurrit. ℭ Ad aliȯ dōm: ꝙ q̃3 vinū opponat̃ neruis in cõplexione: ita vt eos reducat sine ipsoꝝ curet passiones sibi: tñ illi alia isunt premõstrata nocibiliora: vel vinū est amplius calidū ⁊ hu. q̃3 nerui sint frigidi ⁊ sicci: cū imediate ⁊ ꝑprie sensitiui iuxta temperamētū sint cutis: ita vt neq3 neruos reducat neq3 illis opponat̃ directe. ℭ Ad aliȯ dōm: ꝙ illud veꝝ est in ꝑdicatis ꝑ se: nõ aūt in his que ꝑ accñs: cū ostensuz sit vinū neruis per accñs iuuamentū vt nocumētū ꝑstare. Nocet nãq3 paralysi ⁊ ꝓꝑe sumptū in multa quantitate materiã multiplicando ⁊ in neruos illã amplius figendo: parū aūt acceptū similiter dictuz est iam conferre.

N

Ca. 12. ad mediū. Afo. 31.

Do. 2. c. 8. diuis finē.

O

ℭ Differentia. CLXXXVI.

Quod coitus nõ ꝯferat egritudini flegmatice monstrat̃: q2 in sperma qȯ coitu emittit̃ nõ est flegma: cū illud sit vtilis superfluitas vltimi alimenti sanguinei: s3 aūt ꝑmi. 36. Cõferētia sit ipsi⁹ passiõib⁹ flaticis eo ꝙ ipsaꝝ educat̃ mã. Et fulcit̃: q2 ipole sit cibū cõuerti in chilū nisi ex ipso gñent̃ superfluitates flatice: cuz flegma sit ꝑm̄ idigestū ꝑueniēs ex cibis. diſa. 33. qȯ ãt multum tale q̃3 multū distat a spmate. ℭ Eti. Qȯ corp⁹ dñiccat ⁊ minuit virtutē nãlē: iõq3 ifrigidãs egritudini: cū ea sit frida nõ confert flatice: hȯ ꝟo s̄m Jo. est coit⁹. ℭ Rursus. qȯ ledit maxime ꝑtē flatis cõtiuã ⁊ receptiuã in curatiõe passionis ex eo gñate nõ iuuat. Jridē nãq3 grãdius valde suscipit nocumētū ꝯferētia: ea ꝟo est stõchus. vñ 3°. 13. Plurimū qȯ iuenit̃ in stõcho aut gñatur in eo ex hu. est flegma. q̃re Isaac ipm̄ posuit flatis susceptaculū: sed hic maxie ꝑsternitur vt mõstrat̃ ex coitu. ℭ Amꝑ. aut ꝯfert ꝑ se vel ꝑ accñs. nõ quidē ꝑ eq̃ reũone mediãte. neq3 scȯo: eo ꝙ talia eligēda sr̃ ꝑ se s̄m virtutē ⁊ nõ s̄m accñs ⁊ apparētiaz. ℭ Adhuc. si iuuaret libido ad egritudines flegmaticas ipsius preciperetur vsus: cū nõ sit medicoꝝ gratiosos insufficientes ponere vt febribus apostematis: tyrie ⁊ similib⁹ que flegmatis: id ꝟo non iubent: verum eius oppositum magis: non igitur coit⁹ passionibus confert flegmaticis.

In oppositum hip. epidi. 6. 5ª. cū alijs ꝑlimis. ℭ Galin. Qȯ aiam hylarez fac̃ corp⁹ alleuiãs egritudib⁹ ꝯfert flaticis ⁊ melicis maxime hic autē coitus. Almã. 4. ⁊ in techni apparēs. ℭ Eti. Qȯ calefac̃ ⁊ dñiccat flatic̃ ꝯfert egritudib⁹: cū fride sint ⁊ hu. Talis ꝟo est coit⁹: ex multa eni ꝯcussiõe corp⁹ calefac̃ ⁊ desiccat ꝯīter. Jo. Jtaq3 coitus egritudini ꝯfert flegmatice.

Propter primuz ꝟo sciendū: ꝙ qd sit coitus cū eius multiplicitate: diſa visum. 124. qd est egritudo. 72. Est aūt flatica egritudo vt reliq̃ cõpl'onales duplex: q̃dã siqdē absq3 humoris viciosi altera ꝟo cum eo. 74. Et hȯ vel diffundit̃ per oēm ꝑtem sicut: vt in fe. lepra: scabie: hyposarcha: cacesia ⁊ talibus. Aut in partē consolidatur: ceu vndimia: colica ⁊ hȯ.

Propter scȯm autē sciēdum: ꝙ quelr̃ aliqui ⁊ maxime epicurus negarunt hic coitū ⁊ vlius ꝯferre dñsum differētia. 124. Quidã ꝟo plu‹

P

ptic. 5. 6. co. cō. 35.

Tra. 1. c. 16. i me⁹. 5eb. 5. c. ꝑ post me.

Q

T. cō. 35.

Ca. 17. in ꝑncipio. A. 1. 3. tra. cō. 35. In epi. Vbi ãm mediate.

Te. cō. 41.

ꝑbl. 6. ⁊ 17. Ca. 2. iuxta finē.

K

Cap. 17. Ca. 7. ad mediū. Cap. 37. in fine. Te. cō. 42.

Ca. 2. 11.

L

Cap. 13.

Cap. 671. in ꝑncip. In ar. Cap. 4. in medio.

Cap. 59. ad medio.

M

Trac. 2. c. 7. ꝑ. finē.

Ca. 22. iuxta finē.

A rimas coitus aduertētes iacturas i el⁹ besitauere iuuamē/tis dinoꝛ: sed qd de hoc ex dicēdis in amplius apparebit.

Propter tertiuz vo sciēdum: ꝙ coitus cōfert egritudib⁹ flaticis: modificatus tñ vt oñdet. vñ Hip. Libido a flegmate egritudinū ꝓficuū. Democri. vo. Usus venere⁹ maxie q̄ ex flegmate fiunt egritudib⁹ extat adiutoriū magnū. quare Oriba. ad Eustachiū. Egrotātibus ex flate venus optima. ꝛ ꝓble. pᵃ. ꝛ. 4. Propter qd coit⁹ ꝯfert ad egritudines q̄ ex flate. ꝛ 5ᵒ theo. melie passiōi ꝓdestꝛ ꝯfert ēt flaticis moꝛbis. Tertio vo. 20. Coitus ꝯfert egritudibus flaticis: vt aūt hoꝝ verificentur sermones: opꝫ ipsos ꝑus idicationib⁹ subiniri qbusdā sicut ostēdi ꝓbl. Ap. expōnere demū id idē firmare. ℭ Propter hꝫ pᵐ sciēdū ꝙ calitas expetit cocūtio inata foꝛtis quā nō destruat spmatis exitus qȯ idicat desideriū cibi. A. ℭ Sꝫ quo dicet qꝫ in egritudie flatis poterit caliditas inata foꝛtis esse. ℭ Dōm ꝙ nō simplr sed vtcūqꝫ. Pōt nāqꝫ flatica egritudo esse in aliq̄ partiū ꝛ maxie vētre: ꝛ coꝛ cū alijs ꝑncipaliū sit sufficiēter calꝫ foꝛte: sit ēt egritudo cū humoꝛis vitio. Repletio. n. cōpetit coitus: adsit ēt stomachus non debilis ꝑstratus ꝛ maxime melicus. Quē coitus ledit q̄maxime: iuxta illud tertij. 13. coitus est ex reb⁹ magis nociuis stomacho ꝛ dimissio eius ex reb⁹ est ꝯferētibus magis. vñ Illius 20. Dimissio coitus est ꝯueniētioꝛ res ei q stomachū hꝫ debilem: nō sint quoqꝫ eius neruosa cū cerebꝛo: oculis ac coꝛde debilia: neruis. n. coitus ꝑncipalr obest: lꝫ. n. cōferret ex parte materie que educit nocumētū foꝛtassis magis cōsurgit neruosoꝝ: cū quod patiētes iūcturarū lesiones ostēdūt. Non sint ēt in coꝛpoꝛe aliqua corrūpi parata vel coꝛrupta cen in scabie flegmatica. vñ 4ᵒ 7ᵃ. Scabiosus dimittat coitum diuo. Ipse nāqꝫ mouet māa ad exterioꝛa ꝛ excitat vapoꝛem putridū calīn venientē ad partē superficiei cutis: q̄re putrefit: sicut in lepra sitr cuꝫ tyrio. ex flate nāqꝫ coulat

C

175. in qua ꝑparatio nō tāo deducit in actum. vnde 4ᵒ. 3. Opꝫ vt abstineatur leprosus a coitu penitus: neqꝫ sit putrefacta fm coꝛpoꝛis totū vt in febꝛibus aut fm partē: ceu in vndimia. Coitu enim coꝛpus iflāmaret ꝛ dissolueret. Amꝑ. cōmisceret malignū cū benigno ex motu ꝛ agitatione: i q̄re in hꝫ non ꝑcipitur coitus: sꝫ tacite potius ꝓhibet. ℭ Propter 2ᵐ hꝫ sciendū coitū mēsurate adhibitū: vt ostēsuꝫ. 123. flegmatis cōferre moꝛbis qrū illud qȯ māam educit flegmaticaꝫ calīn excitat: nāle sopitū: coꝛpusqꝫ calefacit ꝛ desiccat: egritudines iuuat flegmaticas: talis vo est coitus. Educit enim de flegmate partē non paruā cuꝫ in talibus ꝑcipue sit quoddā superfluū spermati assimilatū: vnde Arist. Coitus ꝯfert egritudinibus flegmaticis: q̄ eo supfluitas flegmatis expurgat ꝛ nō simile flegmati: quare coitus auferēs multum flegmaticū iuuat. Et ideo video flegmaticos emissiōis multe: ac crebꝛe: maxime cū ventositas fuerit conducuans erectiua. Et firmat sillando eo ꝙ cerebꝛū cuꝫ eius oꝛtis est flegmaticū. Plurimū aūt māe spmatis descēdit a cerebꝛo. Diia. 34. vñ de aere ꝛ aq̄. Quibuscūqꝫ incidunt vene q̄ post aures hi ꝑrosus diorbant gñone. ꝛ iō cerebꝛi ledunt coitu q̄ꝓlm. ꝓbl. apparēs. Excitat ꝛ nāe calidū motu ꝛ eductione ex bisqꝫ duobus subsequitur calefieri ꝛ desiccari. Rursus sig⁹ notat: q: est videre pueros flaticos egritudinibus flaticis multū egrotare minores ꝛ hebetes ꝑmanere. Qñ aūt coire icipiūt sanos reddi: maioꝛari ac velocitari q̄magnē: iuuat igit coitus egritudines flatis vt expeditū cōditionatus ꝛ idicationib⁹ ꝑactis determinatus. Sūt aūt hꝫ egritudines qb⁹ is ꝯfert soda maxie a ꝯsueto moꝛ abscisio grauiter capite vertigo seu scothomia: modus quis epilie: subeth malitia aie: tenebꝛositas visus: ꝛ vlr sensuum hebetudo: defectio appetitus: doloꝛes ꝛ grauitates renū repletoꝛ emūctoꝛioꝝ: anchaꝝ ꝛ caꝝ vlr q̄ circa pudibūda partium ꝑseruat ab coꝝ apatibus ꝑuocatio mictis: ꝛ ditarīꝫ tollit vapoꝛē sumosuꝫ ꝑcipue retētione seminis dic. coarta/tum: qui tādē petēs coꝛ ꝛ cerebꝛū symthomata iducit q̄plura: moꝛ ēt accītia q̄nqꝫ interioꝝ cū. 124. euidēs. c. Confert ēt coitus regulatus nō modicū ꝑꝑ eādē cām egritudinib⁹ melancholicis. Halyab. ꝛ Alman. Dilatat. n. aiam hylarē ꝛ iocundā reddens. vñ 3ᵒ. 20. Coitus cōfert melie ꝛ ꝑibus egritudinibus cholere nigre. ꝑꝑ qȯ dilatat ꝛ expellit sumū spermatis aggregatum a parte cerebꝛi ꝛ coꝛde.

E

Propter quartū vo. ad pᵐ qd dōm iā apparuit. lꝫ. n. sperma veꝝ nō sit idē flati: est tñ sibi multū vt tactuꝫ affine ꝓpꝛie i lāguoꝛosis a flate: nō. n. icōueniēs flā ita spmati sile coitu educi cum eo sanguis seq̄tur q̄nqꝫ. Iuuat ēt coitus nō ꝑꝑ id solū: veruꝫ ēt q: coꝛp⁹ calefacit ꝛ flā desiccat. ℭ Ad fulcimētū qdē dōm visuꝫ. 33. Flegma. n. ꝓpꝛie tñ pōt dici chilositas añq̄ i sanguinē trāsducat q̄ magis distat a spmate. Dr ꝛ flā vere qȯ cū sanguine fit vt multuꝫ gñatur i epate. diia ꝑallegata de quo hic rō. ℭ Ad aliud dōm ꝙ id est veꝝ qñ coitus fuerit supfluus valde ēt coꝛpoꝝ ꝛ quocūqꝫ q̄lis nō hoc expetitur loco. ℭ Ad aliud ēt qd dōm visuꝫ. Tūc. n. coitu lesio ꝯsurgeret grādis ꝑꝑ lesionē alicuius ꝑtis ꝑncipalioꝛis aut vtrutis ꝑꝑ exhalationē spūum dissolo. ℭ Ad aliit dōm ꝙ coit⁹ per se ꝯfert eo ꝙ nō per accñs ꝛ cāliter ꝓficitꝫ aliquo accidat mediāte puta motu vel euone ꝛ ꝑ se: qꝫ ipsi⁹ iuuamētum est ꝑmanēs veꝝ. ꝑ se nāqꝫ opponit ei qȯ ꝑ aliud ac illi qȯ ꝑ accñs ꝛ ipm qȯ fm qd. ℭ Ad aliud qd dōm vtcunqꝫ apparuit: qm̄ in egritudibus ꝑmissis exceptis coitus ꝓhibetur aut tacite subaudit nociuus. In religs vo vt expssuꝫ asserit coitū ꝯferre. ℭ Differentia. CLXXXVII.

Quod sanguis desuper fluēs sit cōpescēdus oñdit: qꝛ qȯ est ꝑter nām est cōpescendū cū ipsum impediat ꝛ ꝓsternat: talis vo est flux⁹ sanguinis desup factus. Ois. n. sanguinis fluxus: mēstruali excepto extra nām existit. de acessi 6ᵒ. qualis quidem non est exterioꝛibus ꝯueniēs. ℭ Iridē: oē malū est cohibendū cū sit nāle lesiuū: huiꝰ vo hic fluxus existit. 4ᵒ enim Afoꝛi. Sanguis desuper fluens qualiscūqꝫ fuerit maluꝫ: deoꝛsum vo bonū si niger fuerit. ℭ Rursus: qȯ educit filium ꝛ thesaurū nature de coꝛpoꝛe ꝛ ꝓpꝛie per partē superioꝛē q̄ deputata est attractioni vt iferioꝛ expulsioni. diia. 166. cōpescendꝰ. Id aūt fluxus agit sanguinis desup maxime cū ipse sit ꝑcipue ꝓpꝛius ꝛ familiaris nāe elemētoꝝ. 2. ℭ Palin. pꝛohibēda est declinatio ꝛ transitus materie ad ꝑncipale. Sꝫ hic euenit fluxus sanguinis cum cerebꝛuꝫ sit desuper locatum: itaqꝫ sanguis desuper fluens cohibendus.

G

In cōtrarium Almā. 9. Quib⁹ ꝑ os ēt solet sanguinis exitus cū iterpolatione accidere ex quo nullū sentiūt nocumētū: iō sic dimittendum. ℭ Rursus qȯ salutare seu salubꝛe trāquillitatē ꝑstās ꝛ iuuamētū nō est cohibēdū: talis aūt sanguis est desup fluens. vñ Afoꝛ. 7. Quicūqꝫ sanguinē vomētes si quideꝫ sine feb. salubꝛe. At 3ᵒ. 13. Multotiēs est i vomitu duaꝝ libraꝝ san. v. g. trāqllitas ꝛ iuuamētū. ℭ Adhuc motus nāe nō est cōpescēdus ꝛ maxime cū fuerit sufficiēter regulatus illa. Hꝫ aūt nō paꝝ repertus est fluxus desup sanguinis factus qȯ reuma fluxus sanguinis a naribus ostēdit iuuatiuū. Itaqꝫ sanguinis fluxus desuper non est constringendus.

H

Propter primū qdē sciendū ꝙ qd sanguis ꝛ qlēs diroiia ostendit. 30. Est desup qȯ a diaphꝛagmate supius. Inferi⁹ vo qȯ reliquū: rō qbus quoqꝫ ꝑtibus sang. effluat desup diia videbit. 190.

Propter scdm vo sciendum ꝙ aliqui imitantes Erasistra. 9. de ige. dixerit sanguinis fluxum foꝛe cōpescendum omnes cultantes etiā spontaneos fluxus. Acquiescētes quoqꝫ aliqui Gal. denotanti omnē fluxum extra naturam eo qui menstruoꝛum excepto ꝑtulerunt desuper factum: preter eum qui narium

fore compescendum. Nõnulli autem a se asserunt vt omnis: sed quid de his tertio propositorum ostendetur.

Propter tertiũ võ sciendum primitus vt vn/dum inotuitq sanguinis flu/xus desuper occurrẽs aut est a naribus vel ab ore. siquidẽ primũ aut synthomaticus vt ꝓpter aliquã malã cõplexio/nẽ partiũ ꝯtẽtiuaꝝ:vel sanguinis acuitatẽ ⁊ mordicationẽ aut ipsius quãtitatẽ nãm stimulãtẽ ad sanguinis excretio/nẽ:⁊ ita sanguis cõpescẽdus ꝑ ipsius cãe remotionẽ cũ syn/thomate facta nãm prosternat. Sigdez creticus digõnis ẽt signis ꝑcedẽtibus vel alr ꝑiodicus ꝯsiderãdum an suffi/ciẽter sit expellẽs qd̃ supfluũ. Ex cuius qdẽ eductione seq̃/tur iuuamẽtũ:qm̃ tũc cũ motus fit nãe nãliter operãtis nõ est coartãdus ni excedẽs ex quo humores euẽntur ⁊ spũs resoluãtur:vt tandẽ virtus subiaceat prõpta tuncq̃ vt san/ciunt cõpescẽdus. ❡ Si võ fit ab ore aut exiuit locũ suũ vel intra ipm ꝯtinet:sigdẽ egressus educẽdus mõ quocũq̃ ad illud medicatione:nãm incitãte:qm̃ sanguis preter nãm in ventrẽ.i.ꝯcauitatem effusus necesse est putrefieri. Afor.6. Qd̃ aũt putrescit feb. ⁊ ꝙ deinceps inducit. ꝙ si intra locũ ꝯtineatur ꝓpriũ tũc aut egreditur a ꝑtibus supioribus seu ore vel a medijs:⁊ ita cõpescẽdus ad inferiora ducẽdus cũ eductio expostulet oppõnẽ ẽt loci ⁊ ꝓprius qñ intẽdit deri/uari. Si aũt a ꝑtibus labat inferioribus ore aut tussi educi/tur vel vomitu:qd̃ sigdẽ tussi tunc ex spũalibus exit. vnde Afor.7. Sanguis a pulmone cum sputo exiens nõ est salu/bris ẽt carẽtibus fe. qm̃ si hec passio elongetur ex necessitate subseqtur fe. iuxta illud eadez.7. In sanguinis sputo ptisis ⁊ flux⁹ capillorꝫ:vbi võ saliua retinet moriunt. Si quoq̃ egressus fuerit ꝓpriũ locũ vt in concauitate pectoris dela/psus educendus ne putrefactione corrũpat qd̃ reliquũ oẽ. vñ liquoribus hꝫ sanguinis eductiuis cõmiscent acetũ mi/nus acutũ vt eius incisione ac quadã tussis excitatione cũ fluxus cessauerit qd̃ residuũ foras educat einsdẽ. interdũ aũt fere inter hec mediãs loca vt in apate sanguineos:⁊ tũc nisi in ꝑn⁹ fuerit educendus diuis medicinis pectoris leniti/uis ⁊ maturatiuis cũ eius cura ꝑficiat digõne ac eductio/ne. ❡ Si võ educatur vomitu seu qd̃ in vẽtre cõtinet tunc effusus in eũ. Aut erit ꝓpter sanguisugã stõcho ifixam vel aliud qdcũq̃:⁊ ita vt apparuit:ne ibidez corrũpatur euacu/dus. Si idẽ in ipsum refundat ex alijs locis ꝯsiderãdũ:qa vel ꝑiodice depellit digone sufficiẽter nãe ꝑ aliq̃s ipsi⁹ cõ/sumptiones derelictas aut euõnes ꝓhibitas ꝯsuetas:ut in manifestius mutilatis vel retẽtionibus mẽstruoꝝ hemor/roidarũ aut exercitijs derelictis vsitatis:vt ostẽdet 490. Et series talr verificat Almã.cũ.7. Afor.⁊.A. Uel educitur synthomatice magis ꝑ cãm cõplõnis simplicis aut malis aut cõpõnis. Et sic vt firmatũ a nã cõpescẽdus est flux⁹ seu ꝯsperi in mulierib⁹ nocẽtẽ ipm adhuc mẽstruãtibus:⁊ de his 4⁹ iterioꝝ apparet. ❡ Nosce sigdẽ in ãplius ꝙ bonũ aut malũ 2ʳ accipit vt vlr sit dicere vel simplr eẽ deos re/uereri ⁊ parẽtes honorare aut hꝫ oppositũ:vel sꝫ qd sicut voluptas:seu merciũ in pelagus tẽpestatis hora ꝑstratio: digitiq̃ abscisio cã causati aut eiusdẽ ꝯsium vel qd̃ hꝫ sim/pliciter qdem ẞ bonus est fluxus sanguinis mẽstrualis so/lũmõ cũ mulieri cõpetat ẽt tẽperate in suo gñe:nõ aũt in vi/ro tẽperato fluxus qs san. nãlis cõferatq̃ in pñti ⁊ ordine/tur illa deputata i prolẽ. tũc.n. ꝑamplius aduenit ꝯcipere. vnde 3⁹.21. Et consuetudineq̃ mẽstruationis delapsus ad matricẽ sanguis hora ꝑgnationis retinetur clausa eadẽ ita vt eo embryo ꝯficiatur nutriatur ⁊ foueat. Ordinat igitur fluxus nãliter in indiuiduũ ⁊ spẽm magis:qd̃ apparet:qa plurime steriliũ menstruãt q̃minime. Alij võ fluxus lꝫ sint simplr mali ſm aligd tñ laudabilẽs vt per vomitũ periodi/cus ẽt iuuatiuus malus extat relatione fluxus mẽstrualis seu fluxus sanguis nariũ:aut ꝑ hemorroidas vel silr intesti/na cũ id qd̃ ſm qd extat latitudinẽ ẞ ꝯtineat grandem. vn/de Afor.4. Deorsum võ bonũ ⁊ reliq̃:bonũ nõ ꝓprie dictũ intelligere ꝯgruũ:sꝫ impari huic.i. melius ac si ⁊ ita dictũ. deorsũ aũt melius exeuntes nigre. Uere nãq̃ qs eliget san/guinẽ deorsũ ferri anteq̃ per os q̃litercũq̃. Apparet igit ex his deritas nõ parũ q̃siti. Sic igit fluxus san. quidã est innãlis ex toto:sicut q corꝑis optime sani. alius aũt medi⁹ tñ simplr innãlis. ſm qd aũt vti ꝑ iuuamẽtũ põt dici natu/ralis qd̃ inde ꝯsurgit sicut qd̃ ex narib⁹ ⁊ hemorroidibus. Alter võ simplr nãlis vt qui in aliquo genere seu mẽstrua/lis cum mulieri etiam temperate hoc opus sit habere.

Propter quartuz quidẽ. ad ꝑᵐ dõm nãm su/mi anguste valde prout in eius ol nãlitate ꝯsistit qñ dĩ oẽm fluxũ san. fieri preter natu/ram ⁊c. Juxta qd̃ dixit Diocles. Sudores ꝑter nãm:⁊ silr hypostasis ita q̃libet erit innãlis. in corꝑe nãq̃ temperato certe nulla dꝫ sensibilis supfluitas q̃ꝫ ꝑ vias deputatas ma/nifestas emitti:sed isensibilr foras ois excerni:⁊ ita super/fluum sudorale vel hypostaticũ nõ aderit eidẽ. q̃re dictũ de accũti.6. fluxum oẽm sanguinis extra nãm fore in toto. La/tius võ sumẽdo nãm plurimi fluxu sanguinis ⁊ ꝑter men/strualem nãles existũt iuuamentũ prestãtes seu quinariũ ⁊ hemorroidarũ valde plura preter optime sanuz:corpora sana ⁊ in iacitudine sunt dicta ⁊ si sani⁹ ceteris illud. ❡ Ad aliud dõm iam patere. Nam fluxus ois san. desup factus ꝑter illũ ẽt qui a naribus vt excipit Com. nõ est malus sim/pliciter saltẽ:sed respectu fluxus q deorsum sicut hemorroi/de qñ subditur. Deorsũ võ niger bonũ. imo aligd bonita/tis vt declaratũ ꝯtinet:sicut qñ sanguis fuerit extra loca ꝓ/pria periodice a reliquo euomitus a corpore quãtis lauda/bilius:amabilius atq̃ decentius foret eũdẽ per intestina in extra dimitti. ❡ Ad aliud dõz ꝙ lꝫ sanguis sit filius ⁊ the/saurus nature sibiq̃ dilectus nõ parũ peccãs:tñ qualitate seu quãtitate reddit ſm Isa. tunc oppositus. Pater nãq̃ fi/lio delinquẽti q̃sq̃ alio magis eũ in ãplius debuerit subij/ci irascit ita vt eum a se verberatũ educat. euãtur ẽt qd be/nigne per stomachum ⁊ precipue qñ nã repit inde. ❡ Ad aliud dõm ꝙ fluxus sanguinis per desup q̃ꝫ versus ꝑnci/pale vt cerebrũ inclinetur:nõ tñ intrũ vt perueniat in idem. Aut id ſm qd. nõ aũt simplr laudabile. ❡ Que aũt parũs alterius silr apparet:qm̃ sanguinis fluxus per vomitũ ꝑio/dice factus ſm aliqd bonus ⁊ remediũ prestans ⁊ nõ cõpe/scendus. ❡ Ad aliũ dõm ꝙ vomitus sanguinis nõ est sim/pliciter laudabilis:sed qui sine fe. illius q cũ relione:cũ ille sit ꝑnitiosus. vñ. A. Ois vomitus san. cũ fe. malus:sed cum nõ est illic fe. q̃sq̃ nõ est malus. q aũt prauus ostẽdit eo ꝙ subdit Hip. Curare võ stipticis ⁊ ifrigidãtibus. ⁊ per hoc apparet tranquillitas ipsius ⁊ iuuamentum qualis extẽt. ❡ Ad aliud ẽt quid dicendũ apparuit:seũ concessum sit ali/quem fluxũ sanguinis desuper factũ laudabilem existere.

❡ Differentia. CLXXXVIII.

Quod subscãnatio nõ cõpetat in squinãtia vrꝫ q cõiter operãtes quos nõ est insufficiẽtes po/nere nõ inueniunt eã facere. ❡ Adhuc Albuc. chirurgie.3. In hisribus squinãtiã opꝫ vt deuï/tetur sectio epiglotis cũ nõ fiat iuuamẽtũ per id. inciderent/tur enim musculi dilatãtes in aeris attractionib⁹ ordinati. que aũt fit in epiglotti ꝓpria existit ⁊ squinãtia sui pessima. ❡ Amplius per foramẽ subscãnationis sanguis suffocati/uus decurret ad pulmonẽ:⁊ aer mox inalteratus in prauã dispõnem permutãs ipsum:⁊ ideo hac duplici de cã suule abscisio reddit suspecta:ꝑnosti.3. hinc autẽ timor iminere põt nõ paruus. ❡ Rursus qb⁹ desperabilis est salus mor/tem hꝫ medicus ꝑdicere:sicq̃ ab eis recedere:ne de ipsoꝝ inculpet morte:ꝯla.182. hꝫ võ ẽ significus. Precipit nãq̃ subscãnari eũ cetera nõ ꝯferãt:⁊ res est tanq̃ in desperatio/ne posita. Et ꝯfirmat:q̃ si a fe. habita maiore ⁊c. mortale.

Afoꝛ. 4. Jtidē ſi moꝛtalis eſt inciſio veſice aut inteſtini cū nō ſit adeo nobilis pars vt cāna. eius moꝛtalis eſt inciſio: ſʒ illius eſt moꝛtalis iuxta Afoꝛ. 6. Ueſicam inciſam aut cerebrū ꝛc. moꝛtale. ¶ Palin. Si cāna incidaᷓ non poterit conſolidari ꝑ Afoꝛiſmū ſequētē: hꝫ qñ iciſum fuerit os aut cartilago aut neruus vel maxille tenues aut ꝓputiū nō creſcūt neqꝫ ꝯglutinanᷓ. De nā ꝟo quoꝛūdā iſtoꝝ eſt cāna cum ſit neruoſa ꝛ cartilaginoſa. Timoꝛ aūt ad nō poſſe cōſolidari eſt pretactus: nō itaqꝫ in ſquinantia cōpetit ſubſcānatio.

Cuius oppoſitum

ſcribiᷓ. 9. ꝓctice. 3. 9ᵃ filr ꝛ Zoar. ¶ Adhuc dr inciſiones nō minꝰ iſta ſūt piculoſe vt q̄ pectoꝛis epatꝭ, vmbilici, veſice ac igninū ꝛ crepature q̄ tñ ꝑmittūtur fieri. ¶ Rurſus ad vltias egritudīes vltie curatiōes ſunt potētes ad ꝑfectionē. Sqnātia ꝟo eſt vltia ꝛ ꝑnicioſiſſima egritudo, vt apparēs ꝑno. 3. Opō aūt manualis ē vltiᵃ curatio cū ſit extremū medicīe organū. Jtaqꝫ in ſquinātiā cōpetit ſubſcānari.

Propter primū

qdē ſciēᵐ ꝙ ſqnātia eſt ꝓfocatio circa guttur ex apate conſurgēs. Pꝛefocatio ſiqdē hꝫ vt genꝰ ex plibꝰ pōt ꝯtingere cauſis. Aut exteriori vt laqueo vel rebꝰ venenoſis ſuſceptꝭ ſicut iuſqamo ꝛ fungis ꝛ ꝓprie andacboꝛa aut ex dolo vehemēter ſtiptico viſcoſo ſeu ſpina gutturi ifixa: vel a cā interioꝛi vt ſiccitate irēſa: vel a debilitate muſculoꝝ ptes aeris attractiuas mouētiū. Aut a mā opilāte trāſitus ſpūum cerebri ad pectoꝛis ptes vt in apoplia: vel ex mā in pulmonē delapſa velut catarri ſupꝰioꝛes celeriter diſſoluētes. Aut ꝑ apa ſqnāticū ſeu ſpōdilū colli diſlocatiōe q̄cunqꝫ mō cāta. Nā ſqnātia vt multū cāᷓ ex apate: qñqꝫ ꝟo ex diſlocatiōe. Afoꝛiſmoꝝ ꝛ iterioꝝ q̄rtio. q̄ ēt viptꝫ ꝯtigit ex apate. ꝓcto aūt diſlocatiōe ſua: iterdū ꝟo caſu vl ꝑcuſſiōe. Ratio in diuiſionibꝰ. ¶ Noſce q̄ꝫ ꝙ ſqnātia dupl'r diſtinguiᷓ. Aliqñ qdē rōne māe vt ſanguis, choꝛe, flatis, ꝛ melie. 3ᵒ 9ᵃ. Subditur. n. in ea ꝓter alios ꝙ accidit a melia. Raro tñ caꝰ ſentit viaticus ꝯtiū ita. Et melia nunq̄ꝫ fit ꝟ apa: qꝛ hic moꝛbꝰ cito ꝓualet cū ſit pacutiſſimꝰ: ſʒ melia ꝑ lōgū tꝑs opaᷓ: q̄re ipoſe fit ex melia gñari. vñ. A. Dicūt qdā ꝙ nō accis oino ex melia: qm̄ melie minoraᷓ effuſio ab aliq̄ mēbro ad alia mēbra ſubito. demūqꝫ ſubiūgēs terminat tal'r veritatē. Uerū nō elōgaᷓ cū rariꝰ illiꝰ qn accidat ſubito aut panlatī ꝛ ide ſuffocet: neqꝫ opꝫ vt refert viaticꝰ ꝙ melia ſemꝑ ꝑ lōgū tꝑs ꝑimat. Lꝫ. n. ꝟ inſit ei rōne q̄litatis: pōt tñ ex parte ſue molis ꝛ groſſitiei cū grauitate cito meatū obſtruere quēcūqꝫ. Adhuc ſʒ. A. ꝓfocatio qñqꝫ. 40. ꝓlongaᷓ diebꝰ. Interdū ꝟo diſtinguiᷓ ſqnātia rōne loci ſolū in q̄tuoꝛ ſolum modos vel in qnqꝫ iterioꝝ 4ᵒ. Exēpliāt. n. ſmones nō paꝝ hipp. ſubſequētes cū his tñ eiꝰ tres ſōdat modos ꝑno. notos. 3. Nā qñqꝫ fit i lacertꝭ extriſecis ab epigloti declinātibus ad anterioꝛa ꝛ inferioꝛa in q̄ ruboꝛ apparet in anterioꝛi parte colli ꝛ thoꝛacis: aut i lacertis ad poſterioꝛa colli cū cōitate q̄ꝫ ſpōdiliū ꝛ nucbe: tūcqꝫ ruboꝛ ꝛ caloꝛ ꝑcipiunᷓ in oꝛe ꝛ fit i lacertis itriſecis meri ꝛ q̄ ſequunᷓ ipꝫ ꝯſtrigēs anhelitū vicinitate ſenſui apparēs minime: aut in lacertis itrinſecis epiglotis ꝛ in pāniculo cooperiēte ipſaꝫ q̄ deterioꝛ eſt alijs ſenſui nō manifeſta oino. Et interdū ex his apatibus duo pñt ſimul aggregari vel plura. ¶ Et noſce ꝙ aliq vocant primā ſpēm iſtius paſſionis per. q. quinantiā. ſcdam ꝑ ſ. ſynantiā: tertiā ꝟo ꝑ ſ. ꝛ. q. ſquinantiā: ꝛ ꝑ ch. chinantiam aut per achinantiā qᵭ Afoꝛiſmoꝝ ꝛ interioꝝ q̄rtis nō conferteo ꝙ nominū ſtudiū rerū eſt negligēda: eſt aūt hic ſubſcānatio cōtinuitatis ſolutio trachee ꝓfoꝛās ſubtilr illam.

Propter ſecundum

qdē ſciēdū ꝙ medici cōiter hāc ſectionē nō faciūt. vñ Albu. Nō vidi aliquē in terra nr̄a. qui hanc feceritꝫ eo ꝙ ſunt inexꝑti foꝛmidoloſi timētes periculū ꝛ ifamiā quā poſſent incurrere. Et ꝓprie dico minꝰ reputari ꝛ ipite oꝑantes. Maioꝛibꝰ. n. vulgꝰ illis āpliꝰ nō appꝛehēdēs. cō

A
Afoꝛ. 34. ꝛ 35.
Afoꝛ. 8.
Afoꝛ. 19.
Ca. 36. ꝛ 38.
Ca. 11. ꝟ. fi.
hꝰ theſir. cra 10. ca. 14. ꝟ. fi.
Te. cō. 18.
B
Afo. ſcō. 35.
Ca. 3. cir. ꝑn.
Ca. 51. circa finem.
C
Ca. 8. ꝟ. fi.
Jſaac lib. 3. c. 1. cir. ꝑn.
vbi ſupra imediate.
vbi ſupra imediate.
Ca. 3. poſt ꝑn.
Tex. 18. ꝛ 20.
D
Cō. afoꝛ. 34 ꝟ. fi.
Ca. 3. ꝟ. fi.

pꝛit. Sed qd de hoc tenendū ꝯſir apparebit ex dicendis.

Propter tertium

qdē ſciēdū ꝑmitus ꝙ nō raro hic cōpetit ſubſcānatio. Et modus eius oñdeᷓ deinceps. ¶ Propter ꝑᵐ hꝫ ſciēdū: ꝙ ꝓfocationes aliq̄ ſunt adeo ſeuiſſime vt eis reliq̄ nō cōferāt medicamina: deſꝑeturqꝫ de ipſis oino. Quedā ꝟo his ſunt oppoⁱᵗ. Jn ꝑmis aūt qñ ꝟtutis aderit ꝯſtātia: qᵭ vbiqꝫ intellectū ꝛ ſuppoſitū cōpetit ſubſcānatio vt teſtanᷓ medicoꝝ illuſtres ꝓfati expetiᷓ: ꝛ in caſu cum aliqs nullo modo vellet aliqᵭ medicaminis auxiliū ſuſcipe ꝓter hāc ſectionē ceu infra ꝯcedeᷓ heçel. diis. 199. cū predictione tñ ne inde ſi aliquid ꝯtingeret medicus infametur. Excepto tñ ꝙ ſi apa fuerit ad exterioꝛa ꝓcliue poterit cū medicaminibus ꝛ inciſiōibus ſi expedierit factis ſub gula curari: aut fuerit apparēs interius oꝛe aperto. Uñ Platearius cōſulit: ſʒ nunq̄ꝫ fecerit ꝙ iminēte ſuffocationis periculo habeaᷓ lignū poſitum ꝛ aperto imponēdū oꝛe vt pellicula rūpaᷓ apatis: cū ſūma tñ cautela faciendū. Pater nāqꝫ meus inquit dū luderet ad aleas cū quodā ſalernitano ille ſubito ſqnātia occupatus eſt ita vt loq non poſſet: ꝛ cū iā inciperet ſuffocari locū cū digito dolentē cepit oſtēdere: paterqꝫ tanq̄ꝫ cōperiens cām: cuneo dentibus ipoſito clauē interius impulit ꝛ rupta eſt apatis pellicula: ꝛ ſic ſanguine in multa quantitate fluēte cōualuit. Timēdū dico tñ taliter id facere qñ apa latitat interius piculū nō paꝝ poſſe iminere. Quoſdā. n. vidi celerius ſuffocari ex humoꝝ decurſu amplioꝛi. Fit etiā ſubſcānatio gr̄a attractionis aeris in refrigerationem coꝛdis: nō aūt gr̄a eductionis māe apatis vel alitionis: vt ſi eſſet apa in meri nō eſt ꝑueniēdū ad ipſuꝫ iciſione vt mā educta alimentū aſſumaᷓ: cū inde moꝛs celeriter poſſet occurrere. ¶ Op aūt ſit ſubſcānatio faciēda ꝓbaᷓ: qm̄ 7ᵒ de ige. ꝛ ꝑ quarta. Opꝫ te hēe maioꝛē ſollicitudinē de re q̄ maioꝛē incutit timoꝛem: regendo tñ illud qᵭ eſt ſub ea: ſed maioꝛ timoꝛ incutiᷓ ex ſuffocatione feſtina per ſqnātiā q̄ꝫ ex ſectione ex parte arterie vt oñdetur. Adhuc ſicut videmus i alijs ꝑfoꝛationibus canne caſu factis: ita ꝛ in his amplius q̄ arte factis: ſʒ poꝛes pleruqꝫ accidūt abſqꝫ piculo ſicut vidi ꝛ audiui. vñ Albuc. ancilla cultellū accepit ꝛ ſibi imiſit gutturi ita vt inciderit cānalē pulmonis: ad cuius curationē vocatus inueni eā mugire vt moꝛtuus. Detegēs ergo vulnus inueni ſanguinē egredientē paꝝ. Cōfiſus ergo ſum ꝙ ipſa nō abſciderat venā neqꝫ guideç. Et nō accidit ancille aliqd niſi raucedo q̄ poſt dies ad melioꝛes ſuaꝝ diſpōnum rediit. Ampliꝰ ſicut in alijs aialibꝰ euenit ꝛ marie ꝑfectioꝛibꝰ hoi aſſimilatioꝛibꝰ ita ꝛ in hoie. interioꝝ apparēs 5ᵒ. Sʒ in his vidi ſepe qñ ſuſpēdūtur ꝛ cannalis ꝑfoꝛeᷓ indifferēter ꝛ ſine arte viuūt. Palin. Qᵭ ꝓparat aerē coꝛdi ad eius refrigeriū non ſolū ꝯfert: imo neceſſitatē hꝫ q̄ꝫ grādē: talis aūt eſt ſubſcānatio: cū aer inde a pulmone attrahaᷓ. Eri. Uidemus ꝙ in ꝑfoꝛationibus ac piculoſioꝛibus in pectoꝛis ꝯcauū ꝑtingentibus nō malignaᷓ tūc diſariā vitaꝛ quare neqꝫ in ea q̄ canne. Cōfert itaqꝫ ſquinātie ſubſcānatio: imo tanq̄ꝫ nec̄cia in caſibus determinatis eſt faciēda. ¶ Propter ꝫᵐ hꝫ ſciendum ꝙ opꝫ patientē in cōſpectu operātis ſedere ſuꝑ ſedem poſterius eleuatā vt eius doꝛſum ꝯſeruet eiuſqꝫ caput ſubleuetur excoꝛticeturqꝫ cutis cū eo qᵭ illi ſubiacet pānicuło ꝛ tenaculis ꝓtrahaᷓ ad diuerſa ſub tribꝰ aut q̄tuoꝛ plus q̄ꝫ ſemicircularibꝰ ānulis epiglotis: deinde inter cartilaginē vnā ꝛ aliā in pāniculis fiāt tres aut q̄tuoꝛ fiſſure rotūde: vt due ſint verſus dextrū alie ꝟo due ꝟſus ſiniſtꝝ: vel foꝛtaſſis due ſufficiēter laterales: dimittātur qꝫ apte donec piculū receſſerit ꝓtractaſqꝫ vt expedit ꝑtibꝰ extrinſecis lateralr occurrētibꝰ: deide medicamine ꝯſolidentur incarnatiuo. Uñ Zoar poſt multā circa ꝟ ꝑſcrutationē inquit. Jncidi qñqꝫ cannā pulmonis poſt inciſionē coꝛij ꝛ pellicule icidi de ſba ipſius cānule inciſione ꝑfecta minus quātitate vnius lupini. deinde laui vulnus cū aqua ꝛ melle donec cōſolidaui.

E
F
Ca. 13. ꝑ pacipius.
Ca. 1. circa ꝑn.
G
Ca. 1 ma
H
Theſir 1. trac. 10. ca. 14. iux ta finem.

I

Propter quartū quidē ad pᵐ dōm q̄ nō arguis ꝑ hos sed eos poti⁹ ac cusas cū sint formidolosi: ac in experti opeꝝ artis. Subscanatio.n.fiēda est vt in casu ꝓfigurato. cū ide ſm Albuc. salueni a morte. ¶ Ad aliō dōz q̄ Albu. nō simplr negauit: veꝝ ꝓcepit q̄ fiat subscānatio epiglotis sub trib⁹ fere circulis aut q̄tuor ipsi⁹. Negauit autē in ipsa epigloti. Propter qō ſm cū oēs vene ꝛ pulmo sunt ifirmi. Ledunt.n. vt tactū musculi epiglotis illā dilatātes ꝛ ꝯstringētes i aeris attractionē ꝛ emissionē. ¶ Ad aliō dōm q̄ ſan. nō curret ad pulmonē: iꝫ exteri⁹ tot⁹: cū nō icidat cāna nisi icisione modica ꝛ in loco pāniculoso sanguine carēte. Neqꝫ ē sile qō itroducet de vuula. Neqꝫ ēt aer nocet cū possit ad cōplonē contēperatā pulmōis ꝑmutari. Neqꝫ illō ēt remanebit tpe lōgio ri: ceu in vuule abscisiōe. ¶ Ad aliud dōm q̄ Gal. logt in his i qbus v̄tus est ibecillis penitus ꝓstrata: q̄les vt supp ᵐ nō fiūt i qb⁹ iducit subscānatio: aut ſmo Ga. nō ē absolutus sꝫ poti⁹ cū ꝓdictiōe circa tales opandū apparēs i ꝓtificis. 5. de ige. ita vt Mes. ꝑcipiat operi i apoplia maiori: ne defect⁹ appeat i arte seu artifice. ¶ Ad ꝯfirmationē dōm q̄ añ illā repētinā suffocationē potuit saluatiua ꝓcedere sbscānatio. ¶ Ad aliud dōm q̄ icisio vesice est mortalis qñ ei⁹ magna ps icidit qō hic nō euenit. ſm vō Com. id vesice inest: q2 est subtilis ꝛ sine san. nō aūt talis oino trachea arteria. ¶ Ad aliō dōm q̄ id audit qñ icisuꝫ fuerit. i. ps ei⁹ grādis deꝑdita fuerit qō hic nō euenit vl' nō ꝯglutinat ꝯglutinatiōe seu ꝯsolidatione p⁴ ꝛ vera ſm ꝑmā itētionē: sed iux̄ 2ᵐ in tech. vt visuꝫ. 36. Adhuc. lꝫ ēt ptes trachee arterie nō ꝯglutinarētur quocūqꝫ mō: ptes tñ supiacētes ꝯsolidarent ꝛ vnirētur ꝛ foramina obstruerent cānule. ¶ Dria. CLXXXIX.

Ar. 1. f. 182. arg⁹ q̄rto. De apop. 0 ꝑuatio li. 3. in fi. ru. propria.

K

Ar. 1. 3. tec. c. 114.

Quod gargarismata ꝯferāt in passionibus pectoris mōstrat: qm̄ i asmate ꝛ ꝯstrictione anhelitus facti ꝑꝑ cataꝝ opꝫ vt laboret cū cura ꝓhibēte ipꝫ ꝛ faciēte spuere qō aggregatū est 3º decima. hō aūt sup pectoris egritudine: aiꝫ gargarisma opat ꝓdicta cū cataꝝ sistat ispissando illū ad partes stipticādo ꝛ ꝯfortando diuidit ꝛ ipm subtiliat qñ fuerit viscosuꝫ grossuꝫ ꝛ lenit aspeꝝ i sputū ꝑpellēs. ¶ Adhuc. illō qō cereb ꝯfortat catarrū cōpescit ꝛ a pectoris ꝑtib⁹ auertit: ꝯfert i passionib⁹ pectoris. hō vō ē gargarisma ex reb⁹ ꝯstructū cerebrū iuuātib⁹ ꝛ stipticis ꝛ ꝯfortatiuis expulsiuaꝝ ꝑtiū. ¶ Rursus. eadēꝫ rōne qua cōpetūt caputpurgia vi ꝛ gargarisma ꝯferre: cū vtrobiqꝫ mā ꝓhibeat catarrosa in ptes pulmonis. Caputpurgiū vō cōpetit vt declarabitur q̄nragia. ¶ Amplius illud ꝯfert i passionibus ꝑ cuius motū ꝛ agitationē v̄tus defert ad ipsum: tale aūt est gargarisma. Propter.n. ꝯcussionē ꝛ agitationē ipsi⁹ vigor ꝑpellitur ad itra. ¶ Palin. Rōne ꝯtinuitaꝫ ꝑtiū extiguit inflāmationē existē in pectore: aut frigidā remittit vel aliā prauam dispōnem tollit: quod autem tale eidem iuuamentum prestat. Itaqꝫ gargarisma egritudinibus cōfert pectoris.

L

Ar. 1. c. 4. 92. ꝯ. h.

M

In oppositum: q2 nullus auctorū iuenit quos nō est dare insufficiēs gargarismata exprimere in egritudinibus pectoris conferre veruꝫ capitis ꝛ ceruicis. ¶ Adhuc quoqꝫ quoꝝ partes ꝛ passiones sunt diuerse ꝛ remedia erūt alia ꝛ alia: cū ab his sumatur indicatio curationis: sed ipse sunt alie ceu etiaꝫ capitis: colli ꝛ pectoris. sed prioribus vt ostendetur cōpetit gargarismus. Itaqꝫ ipsa non conferunt in morbis pectoris.

Propter primū quidē sciendū q̄ gargarisma vel nomē est ficticium ad soni hō silitudinem sumptū aut a gargareō grece qō est vuula. In passiōibus.n. ipsi⁹ ꝛ partiū circūstātiū ei gargarismate vtūtur. Est aūt gargarisma medicamē locale humidum in passionib⁹ capitis ꝛ ceruicis iuuatiuū: ex cui⁹ agitatiōe sonus q̄ ꝑcipit in gutture. Locale siqdem medicamē seu remedium aliqō determinate applicat loco ꝫ id qō oē resplicit diuisuꝫ. humidū aūt existit vt huectat, applanet, mūdificet ꝛ abstergat: cuius humidū aq̄ vel alterius liquoꝝ ē mā in quo decoquunt medicamina nec̄cia. auctores qꝫ in soli⁹ capitis ꝛ colli eo passionib⁹ vtunt cū illis tanq̄ appropriatis locis imediatius occurrat: ꝛ visus est ipsis nō ꝑuus i passionib⁹ ceruicis: qō qdē differēs administratur iuxta dicta ex ipso iuuamēta sperata. Nā qōdā est alteratiuū alicuius discrasie simplicis vel cōposite: aliud ipillatiuū māe fluentis acute: nōnullū apitiuū: qōdā lenitiuū asperitatū: aliud dissolutiuū: reliquū abstersiuū ꝛ mūdificatiuū alicui⁹ in ꝑtib⁹ ꝓdictis ꝯtētū vt pulueris seu alteri⁹ ita vt ꝛ qōdā sanguisuge expulsiuū qō ꝛ pluries administrat calmaiter dūqꝫ frigidum ſm q̄ dinter expedit alterare ꝛ ꝑmutare. ¶ Est autē pectus cordis ꝛ alioꝝ q̄ vite tutamē in cūētationē ipsi⁹ ordinatū: ex. 12. spōdilibus ꝛ. 24. costis ac osse thoracali constructū. Thorax.n. seu os thoracale septuplex ꝑs est ipsius anterior: cū qua. 24. cōnectūtur coste. differētia. 191. Quid autem passio seu morbus differentia ostensum. 72.

N

O

Propter secundum qdē sciēᵐ q̄dā simplr ꝑnuisse gargarisma i morbis pectoris ꝯferre cū ipm lapsus vel alia icurrat qb⁹ gargarismate suffragat: qō in oib⁹ iducūt passionib⁹ ipsi⁹ ꝑ lōga. Sꝫ q̄ id nō valeat mōstrabit dicēdoꝝ 3º. Nam ꝛ si aliqō iuuamētū afferāt nocumētū vt oñdet est maius illo. Et iō aliqñ cū distōne dixerūt q̄ passio pectoris aut est iam fiens ꝛ ita ei vt apparebit gargarisma nō cōuenit: aut futura mox fieri: puta ex catarro annato vel viscoso ad pectus descendente. Et tūc expedit cuꝫ ipsum inspisset aut diuidat cum alteratione ꝯuenienti. nā ſm Mes. interdū eligit gargarisma qñ timet ne mā ad ptes nobiles fluat ꝛ qñ catarrus est cholicus acutus vel multe viscositatis ꝛ spissitudis. Sꝫ vt 3º manifestabit ꝓposito. dōm id nō valere cū iste sermo sit in catarro magis: negatur aūt in passionibus pectoris. in quo ꝛ si gargarisma cōferat ex ꝑte eius qō dictū: nocet tñ vt oñdet rōne motus ꝛ agitationis tussis inducti.

In de apoplexia propria c. 4. ru. 5. cura catarri.

P

Propter tertium vō sciēᵐ q̄ gargarisma nō cōpetit i passiōib⁹ pectoris seu pulmonis: q2 qō mā sui motu agitat i pectus tanq̄ ēt a nullo excellētioꝝ expsiuꝫ ꝛ q̄ ipsi⁹ casurā nō ꝯfert in passionib⁹ ꝛ ꝓprie qñ fuerit ex catarro. Sꝫ oñdit taliū hō eē gargarisma: cū motu.n. ꝛ agitatiōe actū ꝑficit suū. hic aūt māꝫ ad locū ipellit debilē natū suscipe. Adhuc incitat taliter tussim: hoc aūt in pluribus nocet pectoris passionib⁹: cū māꝫ magis deducat ad locū: solōnē ēt ꝯtinuitatis cāt ꝛ exāpliat inductū. Rursus. aut corpus gargarismaꝫ vel v̄tus. Nō q̄dem corpus: q2 cymbalaris coopit si casu ꝯcidit agitationē ꝛ tussiꝫ iducit: passiōes pectoris lesiuas vt sepe. Neqꝫ virtus seu aliqs vapor subtilis trāsiēs vi ꝯferre: q2 ibecillitate ipsi⁹ nō poterit discrasie q̄ i pectore vt multū opponi: sed poti⁹ supatus augmētabit eādē velut aq̄ sup ignē aspsa vigorat ardorē. Eti. Si gargarisma vt ad multū ꝓhibet i catarro maxie i pectoris egritudibus oꝫ inhiberi: cū dcm̄ sit ipm fore medicamē capitis ꝛ ceruicis: sꝫ nō paꝝ ꝓhibet in eo. vñ Me. In q̄tuor casib⁹ gargarisma suspectuꝫ est in catarro administrare. Prim⁹ timor ꝛ suspitio ipsi⁹ ad pect⁹ ꝛ pulmonē fluere ꝯsueti. Scōs si de gñe fuerit acutoꝝ ꝛ subtiliū mordicātiū. Tertius in ꝓfocationib⁹ q̄ mox ꝯtingūt. Quartus si fuerit h vehemēter mult⁹. In his siqdē casib⁹ gargarismata māꝫ agitāt ꝛ ad vias ꝯuertūt pectoris ꝛ pulmonis ꝛ faucū easdē multiplicātia. Nō igit gargarisma in passionib⁹ ꝯuenit pectoris. Collutio tñ oris ꝛ retētio in ore alicui⁹ medicine huide ꝯferētis pectoris passiōib⁹: ꝯq̄ nō ꝯueniat motus ꝛ agitatio nō est ꝓhibita. veꝝ ꝑampli⁹ ꝑcepta q̄lis fere syrup⁹ locb ꝛ hō. ¶ Nosce qꝫ q̄ sternutatoria silr hō nullo ꝯferūt nocētū ꝑꝑ eoꝝ maximū motū agitatiuū māꝫ in pectus depellāt. imo ꝛ in catarris suspecta silr ex-

Q

vbi supra arg⁹ 2º.

A tant mā nōdū exīte digesta: ⁊ ꝓprie si pectus fuerit debile receptiuū. Ex hoc remedio quosdā ɔsperi catarros in empima ⁊ ptisiz delapsos. Caputpurgia vo vehemēter iuuāt: vt prefata nocēt cū mām descendentē in pectus absq; lesione: q̄n in ptē diuertāt oppositā. Qđ firmaẜ: q: ptisim habētes ⁊ ad eā sufficiēter parati nihil ex naribus eijciūt: sed totum in os per colatoriū inducitur: vt inde ⁊ maxime in sompno in pulmonē corruat vel ventrem ptisis vel diarie causatiuum. quare ad oppositum diuertere ē̄ bonum.

Propter quartū

vo. ad p^m qđ dōz apparuit: q: gargarisma pōt vt inductū aliq̄r alterādo ⁊ pmutādo catarꝝ ɔferre. nocet tñ rōne tussis ⁊ agitatiōis supflue quā iducit. ¶ Ad aliō sitr qđ dicendū appuit: q: maioris extat nocu^m q̄z iuua^m. pōt ēt cerebrū ɔfortari palia ⁊ catarr⁹ sedari: vt iductū. sic retētiōe alicui⁹ in ore vel intra dētes aut ipsi⁹ collutione. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō ē sīẜ vt diisuz ē: q: gargarisma nequaq̄z cōpetit. B Caputpurgiū vo diſariā: ⁊ ꝓprie q̄n caput nō fuerit plectoricū oino. ¶ Ad aliō dōz ꝙ veꝝ esset si posset vtus illa passionib⁹ pectoris absq; lesione occurrere: qđ nō est vt visum ꝑus. Virtus ēt nō ɔfert sepe gargarismi: nisi ꝑ oppo^m adueniat morbo ¶ Ad aliō qđ dōm est visum si cā sine lesione posset gargarisma pficere: ɔferret vtiq; qđ nō vz vt ōsisum.

¶ Differentia. CXC.

Quod centaurea

non cōferat sputo sang. ostēdit: q: qđ excoriat ⁊ san. fluxū iducit sputo nō confert san. sz poti⁹ icitat i illud. Huiō vo est cētaurea. amarissima nāq; extat: qđ āt amaꝝ pre ceteris vult excoriare cū sit calīn grossumq; ptib⁹: ita vt in ħ super qđ acutū: testātur q; ipsam solutionem sang. educere. ¶ Adhuc. qđ est calīn nocet sputo san. cū fluxū ipsi⁹ inducat. afoi. 5ª. ⁊ iō ibidē opus sit q̄cūq; ifridata sunt calefacere: qb⁹ siqdē sanguinē emanare futuꝝ est excepti. Sz cētaurea calʼa est ⁊ sic. in 2° gradu aut in ꝑn^c tertij. ¶ Ampli⁹. qđ oppilationes apit: a ꝑata dissoluit ⁊ maturat mēstrua ꝓuocat: ⁊ q̄ taliū a calitate ꝓcedētia: nō iuuat spuētē sanguinē: cū amplius incitet ad ei⁹ emanationē: talē qdē scribūt centaureaz. ¶ Rursus. qđ agitationē ⁊ motū in humores cāt: permanēs ēt in vētre sputū non subuenit san. centaurea vo hꝫ existit: cū alterutra sit solutiua ⁊ flatis ꝑncipalius ⁊ cholere ni. ꝓpterq; maior: minor aūt cū priori cholere rub. Solutiuum aūt efficit predicta in vētre permanens. dīta. 141. ¶ Palin. qđ opponiẜ conferenti sputo san. maxime nocet illi. Hoc aūt est centaurea cū sit calida ⁊ sicca circa tertium in quo portulaca huic opposita potissime locaẜ iuuatiua. Igitur centaurea sputitioni non confert sanguinee.

In oppositum

est Diaſ. cū Ga. ⁊ ceteris dicēs. Asmaticis ⁊ emoptoicis singulare presidiū fore. ¶ Adhuc. qđ tussim mitigat ɔfert sputo san. cum ea motu exacuat fluxus. hoc autem extat centaurea. vñ Gal. ad paternianū. Confert tussientibus ⁊ suspiriosis. ¶ Rursus: qđ consolidat rupturaz partis iuuat in sputo san. hꝫ est centaurea cū sit calida ⁊ sicca: etenim sicca cōsolidat vulnera. Si non perfecte siccentur nō sananẜ. Afo. 6ª. Sed q: calida superfluis humidis pulmonis: frigidis resistit. Itaq; centaurea in sputo confert sang.

Propter primuz

quidē sciēdū ꝙ cētaurea est duplex: maior ⁊ minor. Est aūt maior ꝑm Diaſ. abūdās in lycia ⁊ archadia. i. certa habēs folia nuci regali. i. cōi silia oblonga ⁊ viridia sic cauliculi rotūda ⁊ seriatiz exteri⁹ icisa velut tres digiti ⁊ virgaz silʼem lappatio acuto duoꝝ vel triū cubitoꝝ lōgā ramulos hñtē plēs exeūtes ab vna radice: sup quos sunt capitella similia his q̄ papaueris rotūda ad lōgitudinē tēdētia: cuius semē est cardamomo sīẜ ⁊ flos lanei: ciusq; radix est grossa grauis cubitoꝝ duoꝝ: saporis acuti cū pauca stipticitate ⁊ dulcedine. cuius color est rube⁹ ⁊ succi color sanguine⁹ nascens in locis pinguibus soli expositis ⁊ i mōtibus vmbrosis. Et qđ administraẜ de ea est radix cuius sapor ꝑm Gal. cōponiẜ ex diuersis. In eo. n. est acuitas ⁊ pūctio ē stipticitas cū dulcedine pauca. ⁊ hec duplex ꝑm. A. alba. vz. ⁊ citrina. ⁊ ista qdē cētaurea apud nos extat ignota: veruz vtimur q̄dā aliā nō multū differēte a minori hñte folia cuz stipite illa minora ⁊ longiora. ¶ Est ⁊ altera ꝑm Diaſ. minor dicta iuxta quosdā amaratū vel febrifuga nascens in locis aquosis hypericon vel origano sīlis: virgā hñs lōgā: anulosam seu q̄drată cū flore ru. vergēte ad purpureitatē. cuius folia sunt minuta oblōga vt q̄ ruthe ⁊ semē velut triticū cū sua radix amara nullius extat iuuamēti. Et ea qdem vīr q̄ cōiter hic appellaẜ maior. Minor aūt apud nos dcā vlius nota. Cētaurea q̄z iuxta Mes. cōponiẜ ex ptib⁹ terre adustis in pte dātib⁹ ei amaritudinē ⁊ ptib⁹ nō adustis cū pmistione aqueitatis. Quare reddiẜ stipticatesq; i ea de dulcedine a ptib⁹ aereis ⁊ ex acuitate qdē ex igneis. vñ amaritudo in ipsa est imēsior stipticitate ⁊ hui⁹ dulcedine ⁊ acuitas est ipsi⁹ remissa sine mordicatione. Neq; id ē icōueniēs: cuz ēt in corpe hois clarissime differētes sint ptiuz cōplōnes in vnā tādē vliorē redacte ꝑ ꝑ°: cū vnūqđq; ex q̄tuor cōponat elemētis. Et minor qdem melior est in oi re ꝑm Me. Quidam tñ maiorē laudāt. ¶ Sputū quoq; sanguis cātur aut a ptib⁹ supioribus ⁊ sic vel a colatorio: vuula seu meningis cerebri q cū q̄dā educūt attractione excreatā. Interduz vo euenit a ptibus medijs vt labijs, gingiuis, ligua: ⁊ est subtilis paucus: cū saliua pmistus cū q̄dā eductus collutione. vel a ptib⁹ iferioribus: vt gutturis: vel cāne: ꝑm ꝙ cū maiori egrediẜ rascatione seu maiori aut ꝑm ꝙ mult⁹ fuerit aut paucus. minus. n. est cāna gutture sanguinea. Interduz ēt emittiẜ sine tussi vomēdo: ⁊ est a stōcho vētre epate partis mutilatiōe: ac vīr ab oi corpe pōt ɔtigere q colore discernitur dolore ⁊ hꝫ. Aliq̄n cū tussi educiẜ ita ex spūalib⁹ ꝓueniēs: ⁊ hic vel a pectore: ⁊ est grossior ɔglobatior ⁊ nigrior cū dolore aliq̄ ⁊ timore minori duratiuo ⁊ sanitate velociori. vel a pulmone: ⁊ is vel ab ei⁹ suba ⁊ citrin⁹. tūc subtilior spumosus: valde ēt timorosus vel a vena. i. arteria venali. nō. n. audio ꝙ vena pulmōis arterialis dicta duas hñs tunicas: vt arteria: ⁊ velut imota. cū in pulmōe disseminẜ retro ad dorsuz: vbi fere pmanet getus rūpi valeat: veꝝ arteriā venalē vnā solū hñtem tunicā disseminatāq; ad partez interiorē pulmōis: vbi vehemēs mot⁹ existit: ⁊ ita san. educiẜ multus calidus medius ɔsistētia iter illū q a pectore ac eū q a pulmonis suba: quē siquidē triplicē sanguinē ꝑsens petit quesitū. Et nosce. ꝙ hꝫ fluxus aut est ꝑm viaz resudationis a venaꝝ vel arteriaꝝ extremis vel apate sanguineo vel resudationis: ceu retētione mēstruoꝝ: i hemorroidarum mutilatione: atq; plectoria vniuersali: aut per modum rupture ⁊ apertionis vasis vel vlceris ⁊ corrosiuis q̄ in ipso sit: ⁊ sanguisuga quandoq;.

Propter scdm

qdē sciendū ꝙ Hermes dubitauit: ⁊ cām habuit dubitādi: eo ꝙ dictū est cētaureā fore venaꝝ apitiuā ⁊ sanguis effusiuā: cū sit eꝫ vlceꝝ icarnatiua ⁊ sigillatiua. ⁊ merito q: positum est a Diaſ. eā singulare ꝑsidiū emoptoicis ꝑstare. vñ alkindus. Cōfert sputo san. aggregās ad eius retētionē ⁊ sigillationē emanationis loci. Quā qdē Me. ambiguitatē enertans aliq; pscrutatio satisfaciat igsitōi. Cū. n. dcm sit ipsaz cōponi ex diuersis ptib⁹ dñantib⁹ in ea amaritudie ⁊ stipticitate ab his ꝑmitus opō ꝓuenit aggregatiōis ⁊ sigillationis. A dñante nāq; ꝑ° ɔseqẜ actio. Q̄n aūt post lōgā actionē suscitaẜ calitas ipsi⁹ ⁊ acrimōia cū agitatōe isurgit actio ex vtute dēnuo acuta mordicatiua pp calorē forti⁹ excoquentē ⁊ examinātē oē qđ ipsi⁹ itimū. vñ ⁊ sanguinē excoquēdo vasa educit ⁊ apiēdo: qđ nō sꝑ euenit: sz ꝓꝑe q̄n ipsi⁹ effrenitat purgatio. Ad ħ ēt nō paꝝ opaẜ diuersitas ei⁹ ꝑm ꝙ fue

Afoi. 17. afoi 20. C

Cap. 159. in medio lib. antitu lato hōta de centau rea ad paperniam. D

Cap. 50. 3.

Cap. 159.

E

2. de sim. capi. 16. 2. scdi ca. 162. 1 pn.

Cap. 160.

De simpl. ru. ꝑ pria circa hu. F

Coll^r do. 3. c. a. 1. cir. pua.

G

H

De in ar. ad oppo^m. Et supra arg. ꝑ.

I rit exteri⁹ applicata. Nã cũ calm inueniat debile actionẽ in ducit incarnatiõis ⁊ sigillatõis: aut iteri⁹ ⁊ tũc cũ eũdẽ repe riat acutũ vasoꝝ exco iatione cãt ⁊ sã. fluxũ iducit. ℂ Pro pter. n. q̃tuor cãs res alr opat exteri⁹ applicata q̃ʒ interius assumpta ⁊ ꝯ; cõpl'onuʒ. ʒ. q̃ in. 6. pcelant. p̃ 2⁹: ceu cepe, al lia, pisces salsi, cerusa: ⁊ hꝫ. Aut qm̃ iterius assumpta v̾tus retẽtiua mox retinet ipsam ⁊ ꝯstringit ⁊ digestiua sui calo re imẽso alterãs ⁊ imutãs debilitat ipsi⁹ vigorẽ. vel q̃ v̾tus nãlis regẽs ꝯfestim existit qd̃ supfluũ ⁊ benignũ i sanguinẽ ꝯuertit. Aut qm̃ vt ad multũ comedit admista: ⁊ in modi ca ẽt ƀm. G. sumit quãtitate. vel q̃ cõmiscet cũ reliqs hu miditatib⁹ vẽtris eãdẽ submergẽtibus. Nõ. n. est vnq̃ʒ va cuã inueniri regionẽ: neq̃ʒ ƀm mirices: neq̃ʒ ƀm ventreʒ: neq̃ʒ ƀm vtrasq̃ʒ vesicas. nãlium. ʒ. Aut qm̃ interius mouet conti nue assumpta motu saltẽ alterationis vel ẽt lationis vtcũq̃ʒ ƀm. A. exterius pl'm ligat ⁊ stricte tenet. vnde cũ cerusa sit grosse sub̃e qñ fuerit de foris applicata vbi calor nõ viget adeo nãe nõ penetrãs: nõ ptiget ad spũs ⁊ mẽbroꝝ pncipa liora. qñ aũt introrsum suscipit ꝯ̃riũ euenit: qd̃ in centaurea ostẽsum est ꝯtingere: ⁊ merito: q̃ agens diuersificat penes nãm vigoris ipsius ⁊ eius que patiẽtis ⁊ agentis actus in patientis concident dispositionem. secundo de anima.

Ca. 3. cir. pncipiuʒ. doc. 2 ꝯ̃ti. prima ca. 18. in me.

Ca 4 tur. finem.

Tex c. 24.

K

Propter tertiũ

qdẽ sciendũ ꝓmitus q̃ cẽtau rea ꝯfert sputo san. ⁊ deinceps tangant ad id medicamina solẽniora simplicia ⁊ cõposita veritatis gr̃a. ℂ Propter p̃ᵐ huius sciẽdũ q̃ p̃ter id qd̃ idu ctum est ex sermone simpliciũ 3⁹ decima: sup ⁊ alia in actio nibus ondit cẽtaurea sputo san. ꝯferre ita cẽtaurea aggre gat ad retẽtionẽ sputi san. ⁊ mũdificationeʒ: q̃re in potu su mant febrẽtes cũ aq̃ ⁊ alij cũ vino. Et sclaui qdẽ curant cũ decoctione radicũ cẽtauree ma. Nã ingo q̃ hec centaurea est ea que laudat a Dia. ⁊. G. i h̃ cap̃. Qd̃ firmat: qm̃ id qd̃ incarnat: ꝯsolidat ⁊ sigillat q̃ taliũ actuũ extãt difficiliora, mũdificat, cõpescit, san. motũ ⁊ accñtia sedat sputo san. sup ueniẽntia: illud ꝯfert magne. Talis qdẽ est cẽtaurea. Intã tuʒ. n. valet in ꝓora: vt ⁊ carnes lebeti demersas imissa ꝯso lidare dicat. emũdat ẽt cũ sit flatis maxime cholere ac me lancholie vt dictũ eductiua: sui ẽt stipticitate frigida: ⁊ ꝓci pue cũ eius resolutione ꝓueniẽs ad pulmonem debilitetur sub̃a sang. agitationeʒ cõpescit: mitigat ẽt accñtia vt tussim sui dulcedie q̃dã ⁊ ꝓprie qñ fuerit ꝓparata. pp qd̃ sputo cõ uincit non paꝝ san. ꝯferre. ℂ Sed circa p̃dicta ꝯtingit he sitare: q̃ dictũ q̃ interius assumpta qd̃ hic euenit ꝓprie su scitat acuitas ⁊ acrimonia vt san. hẽat fluxũ causare preci pue: q̃ tẽdẽs ad pulmonẽ q̃ʒplurimũ supercalefacit ⁊ alte ratur per lõga ita vt q̃ acuitatis ⁊ effrenitatis eleuet ꝓam plius. ℂ Dõm q̃ pp diuersam ipsius administrationes qñ querit vt solutã: aut sputo colatã varias inducit ipressiões in corpus. Qñ enim gr̃a exhibetur solutionis in maiori su scipitur quãtitate sicut ab vncia vnius tertia ipsius sub̃e ƀʒ Mes. vsq̃ʒ ad vnciã vnã ⁊ semis. In decoctione v̾o ab vn cia vna vsq̃ʒ ad tres. Sʒ cũ sputo exhibet san. febriẽtibus cũ aq̃ ⁊ nõ cũ vino ƀm Dias. due ꝓpinant drag. ƀm ãt Gal. aurei duo. sic admiscebit aliis q̃ ei⁹ acrimoniã hẽant tolle re ⁊ stipticitatẽ sigillatã cũ dulcedine ꝯfortare velut rosatã succarũ ⁊ q̃ taliũ: vehemẽter ẽt vt possit penetrare veloci⁹ ꝯteri hꝫ dĩa. 152. vñ ẽt debilitatur in amplius ita vt minor ipsius quãtitas ad pulmonẽ ꝑ itinera lõgiora ⁊ meatus de ueniens angustos debilitet calido alteratiuo: adeo vt vis acuitatis ⁊ acrimonie minorata hac sub̃a deferẽte resolua tur ab illa: qd̃ nõ accidit qñ ad vẽtrẽ ꝓuenit ⁊ itestina effre nitãs ⁊ gr̃a ipsi⁹ quãtitatis grãdioris. ⁊ q̃ nõ intũ cali su scipit alterationẽ. ℂ Propter 2ᵐ hꝫ sciẽdũ q̃ cũ in curatio ne isti⁹ passionis q̃tuor oporteat iuxta Me. ꝯcurrere: ꝯpu ra sanguis ꝑ cibos ⁊ potus medicinales sub fridos detina tionẽ cũ medicis attrahẽtibus ⁊ educẽtib⁹ mũdificationeʒ ⁊ accñtium sedationẽ: portulaca in hoc pharmacũ est lau

Ira. 3. ca. 3. ver.

L

M

In de op propriet. sub. ꝯ flu. ra san. ab ore p⁹ꝓu.

ditum. Plura. n. hoꝝ ꝓficiunt ipsa. Silr ⁊ reubarbaꝝ suc co plãtaginis aut portulace: ⁊ lapis ematbites cũ succo plã taginis ⁊ psiliũ ẽt assumptũ cũ portulaca ita vt ipsa ƀm deʒ ꝯferat modũ administrationis. ℂ Medicamina in hoc cõ posita exptiora duo repperi: quoꝝ vnũ sunt hꝫ trocisci con strictiui sigillatiui ⁊ vlr fluxui omni ꝯferẽtes: somnũ ẽt ꝓcu rãtes quos ꝯstruxi. Recipe acbacie, balaustiaꝝ, nucis cu pressi, gallaꝝ, hypoquistidos nucleorũ vue syluestris: caude eque, corrigiole, myrti, sumach. añ. ʒ. ij. thuris minuti, ma sticis, myrre, lapidis ematbitis, karabe, sanguinis dra. san darace, coralli ru. gũmi ara. dragagãti: sile amili. terre sigil late boliarmeni: luti stelle: alumis scissi. añ. scro. s. stercoris asini capre, leporis, siccoꝝ, spõgie combuste, encaustri scri ptoꝝ, cẽtauree mi. cornu ceruini adusti, spõdij, capilloꝝ ro sarũ rubeaꝝ syluestriũ, eruce, rubi canis quã iperiti putãt bedegard, reubarbari tosti añ. scr. iiij. se. papaueris albi, se. portulace, se. lactuce, se. plãtagis, se. bibli. se. iusquiami al. añ. ʒ. j. corticũ mandragore, opij, castorei, cassielignee. añ. scr. ij. croci cãphore. añ. scr. j. ꝯstruat trocisci massa cũ succo portulace ⁊ plãtaginis ⁊ iformet trocisci. Qui meli⁹ psũt post duos aut tres mẽses. Quoꝝ cũ succo portulace suma tur vnus quãtitatis drag. vnius aut cũ frida. ℂ Est ⁊ aliud electum narcoticũ in hoc mirabile qd̃ ẽt tussiʒ ⁊ vẽtrẽ sistit ⁊ somnũ iducit ⁊ doloreʒ palliat. cuius ꝑmistio. ℞. spice nar di, storacis calamite, crocis thuris albi, cinamomi omniũ añ. ʒ. x. xylobalsami, succi ligritie añ. ʒ. ij. armomaci, cassie lignee, dauci asinini. añ. ʒ. vij. ⁊ s. galbani, myrre, costi, pi peris albi. añ. ʒ. v. fecis balsami. ʒ. iiij. loco cui⁹ p̃t poni fex terbẽtine distillate. ʒ. ix. succi folioꝝ mandragore. ʒ. ix. ⁊. s. opij tebaici. ʒ. s. M. q. s. c⁹ dosis sit a dra. s. vsq̃ʒ ad duas: iux ta v̾tutẽ ⁊ egritudinẽ patiẽtis cũ vino cal'o aut aq̃ ƀm mãʒ egritudinis artificiate. Qd̃ vt alia philoniorũ dãdũ ẽ post t̃ps ꝯstrictiõis ipsi⁹ lõgius vt sex mẽsiũ. dĩa. 204. ⁊ vltima.

N

O

Propter quartũ

v̾o. ad p̃ᵐ qd iam dõʒ fere appuit. cẽtauree ẽt amari tudo vt diffuʒ est tollit vel pp artẽ ⁊ pmistionẽ vel q̃ resol uit pp eius minorẽ quãtitatẽ ⁊ cal'o imẽsiori ꝑimãt: vt mõ stratum est: agitationẽ. Amaꝝ. n. q̃ʒq̃ʒ sit grossioris sub̃e in gñe saporis calidi: est tñ subtilioris in gñe fridi. ℂ Ad aliũ dõm q̃ cal'm vt diffuʒ iaʒ remissum est intm̃ vt i stipticitan do ꝯferat ⁊ sigillãdo hũidũ ⁊ cal'm nõ nocet hꝫ: eo q̃ cõtẽ peratũ iuuat in exiccãdo humidũ qd̃ pulmonis supfluũ. ca lidũ ẽt ꝯiunctũ sub̃e grosse ꝯsolidatiuũ existit. ℂ Ad aliud dõm q̃ quãtitas sub̃e ẽ aduẽtus ad locũ ⁊ pmisto hꝫ actio nẽ: vt appuit: pharmaci variare: q̃ alr i sputo san. ꝯcurrũt ⁊ in reliqs. ℂ Ad aliũ ẽt qd dõm appuit. Silr qm̃ h̃ pua ex hibet q̃ʒtitas ⁊ nõ gr̃a sol'onis ƀʒ ꝯsolidatiõis ⁊ sigillatiõis ꝓprie. ℂ Ad aliud dõm q̃ diuersa psit in eãdẽ ꝯferre cura pp itẽtiões differẽtes: vt frida i febrib⁹ ⁊ cal'a. Expoliat ẽt vt declarũ est nõ paꝝ acuitas ⁊ acrimonia in cẽtaurea leua re ita vt qd̃ magis stipticitaꝫ remaneat ⁊ mũdificatiõis in illa cuiusdaʒ dulcedinis gr̃a. ℂ Differentia. CXCI.

P

Q

Quod in pleuresi

nõ cõpetãt reꝑ cussiua mõstra tur ⁊ silr vtcũq̃ʒ neq̃ʒ i ꝑipleumonia: q̃ 2. ⁊ e. a. mox eũone nõ p̃cũte docent applicari remissi ua maturatiua: vt vas aq̃ cal'a plenũ ⁊ ꝯ̃r for tiora resol'onẽ ẽt faciẽtia sicut ordeũ vel orobuʒ aceto infu sum: ⁊ demũ ad sal ꝓcedit ⁊ miliũ simul assata: imo 3⁹ deci ma p̃cipit vẽtosas q̃nq̃ʒ sup pectus apponi cũ scarificatio ne. ℂ Palin. qd̃ repellit mãm ⁊ trãsmittit i mẽbꝝ pncipale est ꝓhibẽdũ cũ cauẽdũ sit ne trãsitus ⁊ trãsmissio sup ꝓtem fiãt pncipalẽ. Hꝫ qdẽ sunt repcussiua. dĩa. 176. Et fulcit: q̃ herisipilã intrinsecus factã extra ꝯuerti bonũ afor. 6⁹. Qd̃ nõ de sola tñ ƀm Cõmentatorẽ auditur herisipila: sed de oĩ passione. de iterioribus mẽbris ad ignobilia se conuertẽti. ℂ Rursus repcussio nõ cõpetit: ⁊ p̃cipue qñ corpus fuerit plectoricũ

A tex. ch pmu vsq̃ ad tex. ch 8.

Tra. 5. ca. 1. in p.

Afo. 21.

plectoricū nisi fiat flōmia. Hoc aūt fieri nō pōt cū tact⁹ accideret ⁊ demandatio sup cor ⁊ ꝓprie cū flōmia fieret ex pte opposita in qua pleuresis situat. ¶ Ampli⁹ qd̄ est ɔ̄riū curatiōi pleuresis nō est adducēdū. id aūt est repcutiēdū administratio cū ipsa sint frida ⁊ sicca: hec aūt ꝓhibēt pleuresis digōnē cū ea calido pficiat ⁊ hūido ⁊ eius resolutionē. Ipsa nāqȝ his duobus terminatur modis sicut apatum reliqua. Rarissime autem sclirosicatur. Itaqȝ in pleuresi non competit repercussio etiam in principio.

In oppositū

qm̄ apatib⁹ ⁊ maxie calidis cōpetit repercussio dr̄ia. 176. Pleuresis ꝟo ē apa: neqȝ ipsaȝ ab hoc videnī canone separe. ¶ Adhuc. herisipille cōpetūt frida repcussiua. vn̄ de ige. 9°. Herisipilā q̄ certissima: neqȝ vtiqȝ aliter sanabis q̄ȝ cum frigida aq̄. Herisipilla ꝟo est apa cholericū: sȝ pleuresis plūmū fit ex cholera. dr̄ia. 99. ¶ Rursus. stiptica repercutiūt cum ptes inspissent cōprimēdo: ita vt qd̄ continet cogat in oppositum ꝓpelli. Id aūt in pectore mediocriter exercenduȝ. Nā q̄dā sunt priū q̄ oino egēt stipticis: vt vēter ⁊ epar. Aliqua ꝟo nullaten⁹: sicut itestina: syphac: hypocūdrioꝝ musculi: vesica: ⁊ matrix. q̄dā aūt i medijs sunt hoꝝ: vt renes ⁊ pect⁹. 11. de ige. Igitur in pleuresi cōpetūt repercussiua.

Propter primū

ꝟo sciēdum quid sit pleuresis ⁊ omne quod ipsius differentia ostensum est. 99. Quid autē repercussio: dr̄ia. 176.

Propter scdm̄

qdē sciēdum ꝙ aliqui dixerūt ⁊ pene cōiter factus est visus ꝙ pleuresi non competant repercussiua fulciri sermone Hip. ne preractis. Sed ꝙ id non fit simplr̄ asserendum: neqȝ sine distinctione in opus ducendum apparebit ex dicendis.

Propter tertiū

qdē pmitꝰ sciēdū ꝙ pleuresi cōpetit alicui repcussio. Et hmū q̄ vnū iductoꝝ ⁊ flōmiā tāgit q ipi⁹ canon hic subdat. ¶ Propter ꝑ^m hȝ sciēduȝ ꝙ pleuresi: siue fit vera siue non vera cōpetit cū his cōditionib⁹ repercussio. Flōmia qdem pmissa si corp⁹ fuit plectoricū vel medium: dūmō nō fuerit inanitioni expositū: cui fortassis nūq̄ȝ adueniēt pleuresis ex cā saltē imanifesta. Si aūt ex apta vt casu vl' pcussione flōmandū. Silr̄ pp humoꝝ fluxū. Qn̄ eniȝ corpus fuerit plectoricū aut ēt me^m plenitudis: actui minime obedit repcutiētiū. Op⁹ ēt māȝ calidā ⁊ maxie cholericā existētē: nō autē frigidam flegmaticā vel melicam: ex qua pleuresis rarissime gn̄at: q: mā calida indiget isridatione q̄ repcussiōe acq̄rit: mobilis ⁊ de loco in locū trāsmutabilis: et qd̄ fride inest mīme: Opȝ ēt ipsam in fluxu eē ⁊ nō in pte iā ꝑgregata. vn̄ 11. de inge. in hȝ apatibus nō est poss̄e flegmonē iuuari stipticantibus qm̄ neqȝ ifluit aliqd ⁊ firmatus difficile solubiliter in eo qd̄ patit grossis ptib⁹ humoꝝ. Et ꝓpea Me. medicamē coadunās ale coadunās ⁊ ɔfortans est suspectuȝ nisi cū magna cautela fuerit aut in pn^o pincipiante qm̄ nōdum mā repsit. Cum. n. fuerit collecta iā ⁊ incuneata trāsmissioni nō obedit: sȝ stipticitate potius icrudata induraf. Sit ēt nō multa: sed pauca. vnde tertiodecima. Si mā fuerit multa tūc emplastra ⁊ epithimata frigida sunt nociua: ⁊ si est pauca nō nocet. Timēdū nāqȝ hȝ mā locū nō inueniens maiorata in pte transferat pncipaliorē. Adhuc indicatio a pte sumpta per paucā expedit repcussionē ⁊ nō paruȝ nullā. vn̄. 11. de ige. Minus in thorace stipticis vtēdū. Expellūt eniȝ q̄nqȝ ad pulmonē ⁊ cor humores. Nullū dico cum prius oporteat in thorace ac pulmone cōtentū expurgare. Et firmaf q: qd̄ māim repcutit in locū vnde trāsmittebaf ac infrigidat ⁊ mēbrū vigorat ⁊ cōfortat id agēduȝ. Talis qdē est repcussio vt apparet in techni ⁊ de ige. 11. ꝓdictis cōditionibus adiectis. Itaqȝ repcutiendū mox. At q: rarius ista vna cōcurrunt ideo medici fere incipiunt semp cala⁹tica ⁊ anodina pectori applicare. Raro nāqȝ in pncipio vocantur principiāte in quo dictum cōuenire repcussiua. hȝ ꝟo laterib⁹ applicanda sunt: sic cerotū factū ex oleo violato: cera colata: ⁊ dragaganto ɔtrito. Serap. In viatico quoqȝ vngaf loc⁹ cū oleo violato vel ro. cera alba ⁊ dragagāto. Silr̄ facienda sunt cathaplasmata de psilio: portulaca ⁊ oleo violato si mā fuerit acutissima ⁊ cholerica. vn̄ Mes. Primū administrāda sunt medicamia mēbroꝝ ɔfortātia: ⁊ ipsius ꝟtutē coadunātia: vt nō recipiat: neqȝ ipsum vincat q̄ ad id fluit mā q̄liuȝ ē emplastratio facta ex lentib⁹ excorticatis cū aceto coctis aut ex farina fa. cocta cū aceto: vel ex farich cū aceto. Dul⁹ aūt itētiōis ē euaporatio fcā cū spōgia ifusa in aceto decoctiōis rosaꝝ aut balaustiaꝝ vel filium. ¶ Propter 2^m huius sciēdū ꝙ flōmia fere semp est pmittēda dum virtus patiatur ⁊ eius pluris tn̄ aut minus fm ꝙ indicationes demfant: que siquidē ex latere opposito apatis est faciēda si corp⁹ fuerit plectoricū ⁊ mā in fluxu. Si ꝟo nō ex eadē asserūt pte. Qȝ si fuerit in panniculo pect⁹ distiguēte vtrūqȝ vl' indifferēter flōmādum aut magis ꝟxtra. Et q: plerūqȝ medici vocanf mā collecta nō paꝝ ex eadē euāant pte. Qn̄. n. mā fluit hȝ p oppo^m euāri: ⁊ pcipue qn̄ volueris deriuare. h nāqȝ lōginqorē expedit diuersitatē. Qn̄ aūt mā fuerit infusa flōmia facta ex pte opposita ipotens est aliqd euāre de mā apatis: sed nām debilitās probibet digōnem: qd̄ silr̄ in peripleumonia itelligēdum. Cōsiderandū ēt q: si pleuresis fuerit i pte supiore pectoris flōmāda est plus mediana. si ꝟo in iferiori basilica: cū illa euet qd̄ supius magis. Hinōi aūt qd̄ inferi⁹ ampli⁹. Neqȝ ēt fit tract⁹ sup pncipale cū in opposito prio pleuresis fiat flōmia: q: vene que ad musculos deueniūt pectoris ramificant a vena grādi a corde ascēdēte circa clauuȝ colli. Et neqȝ si p cor trāsiret cū talis mā nōdū sit corrupta eēt sic adeo grāde nocumētū vt iuuamētū qd̄ inde cōsequif.

Propter quartū

ꝟo. ad pmū dōm ꝙ vt cōiter dī cura quā docet Hip. ibidē nō est ꝟa: ꝟꝫ potius tētatiua qualis que. A. q̄rtane vbi ieiuniū triū pcipif hebdomadaꝝ. Qd̄ appet: q: videns calefactorio infirmū nō iuuari mox pcipit flōmari ⁊ pharmacari. ¶ Aut dōm ꝙ Hip. voluit administrando calefactoria plus ad accidēs vt ad dolorē instare q̄ȝ ad egritudinē. vt de ige. edocef. Vn̄ ait. Prius qdē calefactoriū adhiberi dissoluēdi doloris itētiōe nō fit inutile. Silr̄ neqȝ vētose sunt administrande in pncipio cū fluit mā. Neqȝ in mā calida: sed frigida plus ⁊ pleuresi plus non ꝟa. ¶ Ad aliud dōm ꝙ non repellit auditis cōditionib⁹ oppositis māim in mēbrum pncipalius: sed potius facta flōmia demandatur mēbro stipticis confortato in partes a qb⁹ fuerat trāsmissum. ¶ Ad cōfirmationē ꝟo dōm ꝙ repellētia casu ꝑassignato pon⁹tādē ipellūt māim ꝟsus eē q̄ȝ in q̄ itra. Vel dōȝ ꝙ bonū est apa intrinsecū oē ad extra permutari hȝ māim: nō tn̄ semp apud artē neqȝ oi tpe. Aut bonū vt ita interduȝ tn̄ mā cōgregata introrsum refrangif vnitione vigorata ꝑniciē inferēs: vt ondūt antraces ⁊ hȝ. ¶ Ad aliud ēt qd dicēdū appuit. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ qn̄ fit repcussio in pn^o ita pncipiante nō ꝓhibef māe digō: neqȝ resolutio: sed potius minoraf eadem ⁊ ad digestionē ꝓparaf. Inducta ēt partio alterius quātū cōuincāt visuȝ prius. Neqȝ pleuresis fit vlr̄ ex cholera intātū pura aut aqua frigida in herisipilla exterius nō applicaf verū potius interius assūmif. hȝ eniȝ extinguere ac resoluere materiā pure cholericā: seu solatriȝ habet proprietatē resoluēdi apata cal'a que sunt occulta.

¶ Differentia. CXCII.

Quod fluxus

vētris curet apa pectoris seu pleuresiȝ ostēditurꝗ: q: lienteria sanat apa lateris. p 2° Ipsa ꝟo est fluxus vētris ⁊ latus ē pectoris hec portio. Et firmaf q: diaria ⁊ dissinteria iuuāt passionē oculoꝝ ⁊ splenis. afor. 6. Ipsa quoqȝ vētris sunt fluxus. ¶ Amp. Id qd̄ vlius curat egritudines māles apa curabit

I pectoris. Hoc vero est fluxus vētris: cū sit cūo magis dilecta ꝛ nāe cōsueta. Et nāq; supfluitates liberius educunť ita vt egritudines ēt capitis curet. ¶ Adhuc egritudo replōnalis curať eūone cū ois cura pficiať ꝯrio.153. Sȝ apa pectoris de repletione morb⁹ existit: fluxus aūt vētris inanitionis. ¶ Palin. qḋ pseruat ab egritudine futura illā postq̄ȝ acciderit poterit curare iuāȝ euacuādo egritudinē causantem. Sed fluxus vētris preseruat ab egritudine futura materiali proprie. vnde de aere ꝛ aqua. Humidi vētres nālr: neq; pleuresim: neq; alias incidūt infirmitates. Igitur fluxus ventris apostema curabit pectoris.

Col' post princi.

Afor. 16. **In oppositum** afor.6°.A. Pleuretico hito aut peripleumonia diaria superueniēs malū. Hec aūt sunt apata pectoris. Ea vo fluxus vētris. Et fulciť p Mes. dicēte. In pleuresi largitas plurima non est bona: qm̄ consueuit hanc egritudinē fluxus ꝯsequi imoderantia. vñ. viatico multa vitanda est in hoc morbo mollities nature nisi vehemēter fuerit necessaria. Nā hūc morbum solet sequi ventris solutio que vix pōt cōstringi. ¶ Rursus fm ventrem dolores super diaphragma superiori purgatione quiescunt: inferiores vo per eaȝ que deorsum. In apate vo pectoris est dolor: imo iseparabilis ꝛ supra diaphragma ꝛ in pleuresi maxime. ¶ Adhuc illud curat: quod materiam egritudinem causantem: per propriaȝ ꝛ conuenientem regionē eūat huiḋ auteȝ in apate pectoris est pars superior que sputis euacuať per tracheaȝ arteriā veluti cōcauitatis epatis regio euacuatiua est secessus: gibbositatis vo vrina. Itaq; apostema pectoris nō curat fluxus ventris. verum potius molestat.

In de ap prop: racis rubrica h pleuresi h sua fi. Isaac. li. 3.c.12.h.fi. Afor.4°. afor.18.

K

Propter primum vo sciēdū q quid sit fluxus qḋ venter ꝛ apa diia oñdit.201.53.ꝛ.95. Est aūt pect⁹ spūaliū priū cliban⁹ anhelit⁹ instrm ex.12. spōdilibus.24. costis osse septuplo dicto thoracali: ꝛ iō septē musculis constructū: quoꝝ iter costas sūt dilatantes ꝛ constringentes Gal'. cū Haly a.22. ponit. A. vo. ꝛ Almā.88. vnūquēq; ei⁹.22. in q̄tuor priunť preo. Inter.n.12. lineas.11. cadunt distātie: sȝ.16. sunt exteri⁹ hȝ superius ꝛ iferius pmanētes magis. Quoꝝ.11. seu supiores dilatantes ꝛ.9. inferiores constringētes diia.99. ¶ Et nosce q diaphragma musculoꝝ est principalior. ab ipso eni pnm pueniť motus pulmonis fm Gal'. ꝛ toti⁹ pectoris: iḋ qḋ gdē per eius motū inter musculos numerať dilationis: sȝ p gestem inter arcentes ipsūȝ locať ibidē. Est auteȝ spondili os perforatum per qḋ nucha pambulat. Uigintiquatuor vo costarū q̄.12. initunť spondilibus.14. sunt vere pectus vndiq; circuentes anterius cū osse cartilaginoso thoracali vehementer connexe.10. autē salse dicuntur. Non enim adinuicem cōiunguntur: sed deficientes remanēt pp̄ter intumescentiā alimenti ꝛ prolis gestationē: de pribus 1°. Quaruȝ quidem ad vētrem extremitas ne is ledatur eisdē cartilaginosa permansit. notū quoq; est q apa pectoris pleuresis est ꝛ pipleumonia. cor enim nunq̄ȝ aut rarius apa suscepit cum illi mors prius occurrat. differentia.91.

Lib. h voce ꝛ anhelitu. h.fi. Colli.3. theo. c.7. pa pe doc. 5.fi. 2°.c. 26. inc. fi.

L

colli li.4. ca.3. Lib. h iuua. mell. tuo.c.3. circa prici.

Cap.q. ante me.

M

Propter scdm vo sciēm q vt appuit ex argutis ꝯrietas hec colligitur inter auctores apparēs: ꝯtulus qḋē enodatio oñdeť ex dicendis. Quidā vo dixerūt q fluxus pōt duplr fieri in apate pectoris aut vigore nāe q opȝ expellētis: ꝛ ita ipse curat pectoris apa vel eam synthomate impellente: sicq; nō curās maligriationem inducit. Qḋ eqdem lȝ veritatē cōtineat sani⁹ auditum: opus tamen sit quod queritur aperire.

Propter tertiuȝ aūt sciēdū q apa pectoris ꝛ p̄cipue pleuresis aut ē in pncipio vel in fine. q si pmū fluxus ei cōfert vētris. vñ 3° decima. Diuersitas enim fluxus ventris in pn° est signuȝ bonū: imo res est iuuans. Et fulciť: q2 qḋ significat nām potē tem in eūando ꝛ mām educit peccātē cōfert. hȝ vo est hic fluxus in pn° ꝛ talis passionis: cum potētiā expulsiue indicet vtutis. ¶ Sed ꝯ id pcediť: q2 nulla eūo i pncipio morbi est laudabilis: vt scribūt. verum oia synthomata cū fm veterem digesta oporteat medicari ꝛ mouere non cruda: q̄lis quidem in pn° est mā. ¶ Dicēdū q lȝ interdum mā sit indigesta paucaq; ꝛ acuta ꝛ nā sensibilis ad illā moueť expellendā ēt ante tp̄s ex quo nō parꝝ sequiť iuuamētū ꝛ salus: q̄ȝuis vtilius foret eam quousq; cōpleret digestio tolerare. vñ creticoruȝ tertio. Uirtus expulsiua q̄nq; cogiť ad nociuū expellere an̄ ipsius maturatiōis cōplemētū: ceu qñ aliqḋ fuerit digestū eius interdū debilitate illius tardatur expulsio: qḋ vētris actus oñdit: cū aliqñ alimētoꝝ stimulatus acumine depellat: ꝛ maxie cū sensibilior fuerit qḋ eum inquietat: cum q̄nq; ēt qḋ digestū sui tardat ibecillitate expellere. vñ afor.7° ilio. Quicūq; spachilon seu imoderatū dolorē patiunť vlr. Cōmētator hāc passionē fore adhuc incipientem ꝛ nōdū ꝯfirmatā: ꝛ si transeat tres euadūt dies: cum tñ intensa sit hec passio: sitq; in mēbro nobili vt ea cōfirmata nullus euadat. Innuit itaq; eūonē nāe in pncipio. q̄nq; laudabilē fore ꝛ nō artis soluȝ: vt ēt apoplexie minoris oñdit terminatio. vel dōm q hȝ mā defluēs est vtcūq; digesta. Moucbať nāq; ad fluxū spontaneū nā post quādam naturalitatem ita vt nequlēs mām expellere ps ipsi⁹ modica fuerit in apa collecta: reliq̄ vo ad vētrē concurrit: q2 q̄ inde plapsa ꝛ prius minus ꝯficiť apa: tādēq; mā que in ipsa ꝯtinebať fluxu tollitur hȝ: qḋ experientia ꝯsperi. Si aūt apa fuerit in fine: ipsiusq; affluerit flux⁹ vētris: aut erit eo q mā inde apatis eūetur vel pp epatis ibecillitatē cum ventre mēbris spūalib⁹ cōpatiēti in qb⁹ est apa: cū adinuicē habeāt colligātiā nō paruā realē ꝛ vtualē. totū enīȝ cōtinuať toti ꝛ cōfluit ꝛ transpirat in adinuicē. nālius tertio. Et si prius tūc aut erit mā apatis multa nō oñata pfecte a nā: ꝛ ita fluxus est prauus cū mā transeat p cor aut circa tevlr p ptes pambulet nobiles debitū locuȝ expulsionis fue omittēs: ceu qui p tracheam sit artariā. vñ praua sequunť synthomata mortē minantia. vl' fuerit pue q̄ttitatis vigore nāe dominate: ꝛ ita fluxus vētris ad bonū poterit terminari cū forti nāe nil repugnās existat. Si vo fluxus fuerit pp cōpassionē epatis ꝛ vētris tūc pectoris nō curat apa: verū potius stimulat nām. vñ dictū q a pleuretide habito vel a pipleumonia diaria supueniens malū. Apō nāq; Cōmētato. hȝ diaria supoccurrens malū signū erit cuȝ cā ipsius sit epar vt expedit nō potēs trahere ac i sanguinē cōmutare. Qḋ ēt interdū cōtingit a vētre cibū intra se corrūpēte. q̄re tertio decima. Qñ pleuretico aduenit fluxus vē. in fine significat q epar eius iam debilitatū est valde: q̄m per viaȝ vt tactum signi notat in nā cātā debilitatē spūaliū: vt ide ēt cōpatianť nāia: nihil eñ inde de mā apatis eūantia ꝛ p modū filr cūe. Inducit eniȝ hic fluxū intensiorē debilitata nā: cū corpus priueť alimēto: qḋ prauū vtiq; est valde: sic cum spleneticis longior supueniat dissinteria. Qḋ eniȝ vtutē psternit: nihil eūans de mā nō curat qḋ pectoris apa. Talis vo hic fluxus existit. nō igiť ipȝ curat. Pōt q̄ȝ flux⁹ iste interuenire aut ventris ppria malitia. vñ Cōm. aliqñ eñ ex corruptiōe sit stōchi cibū itra se corrūpētis vl' ēt esce: qḋ qdeȝ lȝ sit prauū: nō tñ vt pm. Cōmē. eñ vi distinguere in magnitudine apatis ꝛ paruitate inquiēs q si pleuresis vel pipleumonia pue sint pōt diaria supueniente solui: maxie si causa pris fuerit diarie. vȝ. cuius ide materia euacuetur: Nō aūt pp cibum vel potū ꝯtingētis. qḋ aūt magnū pectoris apostema vt ostensum malignans: idem fluxus ventris nō sanat: verum in amplius extendit eiusdem malitiam.

N

Afor 1. afor.22.

Tex.8. post princi.

Afor.91.

O

Co.13.ad me diam.

P

In ar. ad opposi.

Tex.4.c.4. in me.

Q

Propter quartū vo. ad pm qḋ dōm appuit. ꝯcessuȝ eni est lienteria siue fluxuȝ ventris in pn°. Aut qñ mā fuerit modica a nā ꝯfirmata posse pectoris apa in sanitatem aduenire. Neq; ē hȝ siťe oino in curatiōe oculoꝝ ꝛ splenis passionū p diariā ꝛ dis/

A

senteriā cum non ex compassione accidit splenaliū: verū potius vigore nāemām a nā coaptatā ex his locis expellētis. Dico aūt coaptatā: qm̄ lógior dissinteria in spleneticis hydropisim aut lienteriā iduc. afoꝛ. 6ª. ℭ Ad aliō dōz ꝙ fluxus ventris egritudines vlr curat qn̄ vigore acciderit nāe et digestū expellētis ⁊ nō synthomate aut ex passiōe ꝑtiū nobilioꝝ. ℭ Ad aliud dōz ꝙ repso nō quocūqꝫ mō inanitiōe curat: veꝫ debita expetit regio. Nā pect⁹ ꝑ asperā purgat arteriā: stōcbus ꝓuomitū: itestina ⁊ ꝯcauitas epatis ꝑ secessū. Expetit ēt tps in q̄ agēs tm̄ agat in mām vt eā cuatiōi exponat ꝯdigne: qd nō facit flux⁹ vē. vt mltū i pectoꝛ apatere: est tn̄ vlioꝛ via ceteris euātiua. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ forsassis nō est veꝫ cū aliter educat mā qn̄ vaga est nondū in ꝑte cōfirmata ⁊ alr cū fuerit in ea collecta. Qn̄ enī vagat pōt ꝑ ꝑles ꝑtes liberius euari: ꝯfirmata ꝟo iā extat determinata vi ssiniētā expetēs euōnē. ℭ Quātū ēt q̄ alteri⁹ ꝑtis iā possint conuincere appet: q2 ⁊ si qn̄qꝫ curat pectoris tumoꝛ vētris fluxu ampli⁹ ⁊ ꝑfecti⁹ sanat sputi eductiōe. mā ēt vn̄ repit nisi gd vehemētius ipediat est semꝑ educenda.

B

ℭ Differentia. CXCIII.

Margin: ꝓbl' ꝑtio.

Quod ptisis possit curari ostēdit: q2 28. ꝓbl'. Dionysius tyrānus in poliorbina vel obsidione ſm̄ Nicolaū ꝑipatheticuꝫ cessans bibere ptisim passus est quousqꝫ iterum trāsmutauit se ad ꝑioꝛē vsum crapule. ℭ Adhuc per Mes. dicentē ꝙ non est cōprehensibilis numerus coꝝ q sanati sunt ex vsu zuccari ro. cui⁹ ēt sanationi ꝯsentit Ga. de inge. 5º recitans duos curatos iā partē pellicularem inferioris cānalis pulmonis expuētes. Silr zoar duos: ⁊ A. tertiodecia: mulierē vnā sanatā ⁊ ipinguatā que euenerat ad tātū vt iaꝫ ꝑparata eēnt q̄ necīa erāt morti. Quare frater ipsi⁹ curauit cū zuccari ro. ⁊ panis comestiōe. ℭ Etī. creare saniē i vlcerib⁹ magna ē certitudo securitatis ad salutem. impoīe nāqꝫ eē molestum aut periculosuꝫ: qn̄ sanies fit in vlcerib⁹. afoꝛ. 5ª. sed in ptisi generat sanies plerūqꝫ ēt laudata. ℭ Palin. ꝙ nō sanet: aut erit ex ꝑte mēbri: qd nō est: q2 tūc nulluꝫ vlcus sanaret. vel rōne mot⁹: qd ēt nō vꝫ cū ipe ꝓhibeat putrefactionē: ⁊ cōsolidet arteriarū ēt solo ⁊ diaphragmatis se mouētiū: aut ex ꝑte modi applicatiōis medicinaꝝ. Qd ēt nō fit cū possit intus ⁊ ex⁹ corpi applicari. ℭ Rursus. san. fluxus a pulmōe curat. 5º de inge. hic iā putrefactus ostenditur: qm̄ si ꝑter naturam san. in ventrem effundatur necesse fit in saniē cōuerti. afoꝛ. 6. Potest itaqꝫ ptisis sanari.

Margin: In de appropriatis rubr⁹ de ptisi ꝑlus. ca. 12. ⁊. ꝑ⁹ theꝛ. tra xi. ca. 2. i me. tra. 5. c. 6. — C 3. afoꝛ. 23 et dn⁹. — C — Cap. 8. ꝓ. fine. — Afo. 20. — Cap. 8. p⁹ medium.

In oppositum interioꝝ enī. 4. recitat ꝑles: quorū tandē nullus euasit. Et Serapio signis ptisis datis ingt. Ptisis q̄ ſm̄ hāc dispōnem existit nō est curatio. Zoar ꝟo dicit ꝙ hꝫ egritudo ēt in q̄ sputū extat albū nō sanat ſꝫ iudiciū medicoꝝ: sꝫ icidit in egritudinē q̄ dꝛ ptisis: ex qua ponit mortē aduenire. ℭ Isidez in Viatico. Si qs tādiu negligat ꝙ ad saniēz pulmo colligat vulnera sunt icurabilia. In ptisi ꝟo vuln⁹ extat in pulmone. ℭ Adhuc. ex ptisi ꝓꝑ vaporē putridū capinosum q retinet motu pulmonis in euētando hebetato trāsit in tabem ⁊ ꝯsumptionem paulatim omnimodaꝫ a qua nullum contingit euadere: non igitur ptisis poterit curari.

Margin: 2. de re c. 16. ꝑ⁹ thei. tra. 11. ca. 2. i medio. Isaac li. 3. c. 7. — D

Propter primum ꝟo sciēdū vt tactū ēt. 93. ꝙ ptisis seu corruptio 3ª inuenit accipi. Cōiter qdē ꝓ q̄cūqꝫ idifferēter cōsumptiōe nāli seu accītali: ⁊ sic ethica vlioꝛ extat: cū ois ethic⁹ sit ptisic⁹ nō aūt eꝫ. Pōt nāqꝫ qs nā ex oimoda ꝯsumptione humidi radicalis a casu vltio ad hꝫ ꝑuenire ptisim: vt appet Almā. 4. Et ꝓꝑie ꝑparatis simplr: q̄les sūt cerebrū hūtes debile: collū lōgū gracile: fortis epiglotū ꝑeminētē: humeros ad modū alarū eleuatos: pect⁹ strictū ⁊ a carne nudū: plenū vētositatib⁹ pulmonē ⁊ crura tortuosa: qs frequēter ēt fere gratis tussiculā iuadit cū ꝑūctura spatulaꝝ vel mamillarū: ⁊ maxime si fuerint cholerici: facileqꝫ irascentes.

Margin: Cap. 31. in fine.

E

Accipit ⁊ ꝓꝑiissime ꝓut di eē ꝯsumptio toti⁹ corpis cum vlceratione pulmonis: vn̄ Cassius felix. Ptisis ē vlceratio pulmonis ⁊ thoracis cum defluxione corporis: q̄re Mes. Est detrimentū ꝯsumptiōis cadens in corpus ex calore febrium habitudinaliū ex vlcere pulmonis causatarū: ⁊ hac quidē vlioꝛ est ethicatiōis enī sis ptisicus ethicus est ⁊ nō ecōtra. Hi aūt uno modi postremi ptisis tāguntur afoꝛ. 3. Quibus autūnus ꝓnūtiatur prauus cuꝫ vere. vn̄ 6. epidimie. Ptisicis autūnus maius malū autem ⁊ ver quū ficus folia cornicis pedibus adequant. De vltima ꝟo hic extat sermo que vꝑtim causat a catarro acuto in pulmoneꝫ cadēte ipsum vlceratione ꝑforante: ceu petrā ex crebra instillatione cōcauat aq̄: vel ꝓpter sputū san. iuxta illud afoꝛ. 7. In san. sputo saniei sputum: in sputo ꝟo ptisis vel ꝓꝑ peripleumoniā seu pleuresiꝫ ꝑcedētē ad quā subsequit empimasi ſm̄ illud afoꝛ. 5. Si ex pleureticis facti empici a die rupture nō purgent in. 40. dieb⁹ trāseunt in ptisim. Sanies enim ꝑmanēs acuit ⁊ pulmonē corrodit. Fit ⁊ interduꝫ ex mā corrupta diuturnitate in pulmone qua sequit putrefactio ⁊ vlceratio. Hec aūt passio ſm̄ veterē plerūqꝫ contingit a. 18. annis vsqꝫ ad. 35. vn̄ Cassius felix. ſm̄ qdem etatē iuuenibus magis cōcreat q̄ȝ senibus: ⁊ est molestioꝛ sepi⁹ viris aduenīēs q̄ȝ mulierib⁹ ⁊ adolescētib⁹ ⁊ iuuenib⁹ q̄ȝ pueris ⁊ senib⁹. Pueri enim magis sunt alijs hꝫ susceptibiliores curationis. Est ⁊ de illis q̄ hereditātur: in semine passionibus que deterioꝛ existit quando fuerit: vt apparebit a pulmone q̄ȝ a pectore ꝑimitus. ℭ Pulmo quoqꝫ est mēbrū rarū molle in flabellationē cordis ordinatū q superius cum aspera iungit arteria: ⁊ in ipm spargit: que dura est ⁊ cōpacta ex anulis fere cartilaginosis consistēs a panniculis inuestiētib⁹ illā. Lateraliter ꝟo eidē a corde vena occurrit arterialis ⁊ arteria venalis: ex qbus nutritur: vegetat ⁊ agitat: situsqꝫ circa coꝛ lateralr est ipsius vt ipꝫ cōtineat ⁊ amplectet ꝑcipue dilatatiōis hora. Cui⁹ qdē sunt quinqꝫ pēnule seu additamēta: quarum maioꝛ subiacet ad dorsuꝫ minus mota q̄ velut sustētaculū ⁊ culcitra est maioris vene: reliq̄ ꝟo q̄tuoꝛ leuiores ⁊ mobiliores dilatatiōe ⁊ ꝯstrictiōe coꝛ ꝑflāt id in anteri⁹ amplectētes. ℭ Est autē cura ꝑ ꝯ̄riā administrationē materierū corpori applicatarum sanitatis introductio que duplex extat: vna qdē vera qua morb⁹ tollitur totalr aut eius causa: nō nulla ꝟo apparens palliata velut quando is remediat: ne in amplius ꝑtendatur que morbis suppetit incurabilibus.

Margin: In de appropriatis. R. ꝓꝑe in ꝑncipio. — Afoꝛ 11. ꝑti⁹ 3º c. cōmē. 3. — Afoꝛ. 15. — Afoꝛ. 16. — F — Vbi supꝫ i medīne. Afoꝛ. 10. — G

Propter scdm qdē sciēdū aliquos dixisse ptisicos mime posse curari: q2 vulnerati sunt in pulmone: vulnera enim ipsius quidē fatētur non solum difficile posse curari: sed etiam incurabilia esse: qd rōne affirmant: ac exꝑimento. 5º de inge. vn̄ 3º decima. Dicunt qdā ꝙ vlcera pulmonis nō sanant oīno: q2 cōsolidatio indiget quiete: ⁊ illic nō est quies: sed Gal. diuersificat ab eis: estimauit enī ꝙ motus solus nō ꝓhibet ꝯsolidationem: nisi adiungantur ei reliqua ꝓhibentia. Cuius significatio est ꝙ velamen etiam mouetur ⁊ quādoqꝫ sanātur ēt vlcera eius. Et hꝫ quidem diuersitas iam apparuit ex iductis. Sed quid de hoc tertio videbitur dicendorum.

Margin: Cap. 9. in ꝑncipio. Tra. 4. c. 18. cir me. — H

Propter tertiū ꝟo sciēdū. ꝙ ptisis hꝫ itēta vt q̄ȝ multū non curat: ⁊ ꝓꝑie q̄ iā diuturnis: cause ⁊ accītia terroꝛ ipressit: facta qꝫ a pulmone ex catarro acuto corrosiuo i ipm descēdēte marie in pēnulas mobiles illi⁹ ꝑtractas: vn̄ Cassius felix. Veteres peioꝛē atqꝫ isanabilē dicūt q̄ pulmonis vel epatis: que nā talis vt impōlis est curatiōis qd idicat empima. Ex ea nāqꝫ visuꝫ q̄ȝ paucos aut nullos hꝫ euadere: qd rōcinatio confirmat: q2 qm̄ si ptisis deberet curari: cū in ea sit vlceratio pulmonis opꝫ illā curare. Hec aūt ipolis est curatiōis cū ipedīētia sint plurima: puta mollicies ⁊ teneritas pulmonis ⁊

I

sanguis calitas:subtilitas ⁊ acuitas ⁊ mot⁹:qḋ eni oꝫ ꝯso
lidari qete idigetiqui ēt dolorē ꝯcitat stimulāte remma ac
magnitudo cū amplitudie ⁊ duritie vasoꝝ pulmonis. Re/
cipit ēt pulmo catarros ascēdētes ⁊ descēdētes ꝯsolidatio
nē remollitiōe īpediētes. dīa. 107. Opꝫ ēt sanie ipsi⁹ tussi
mūdificari:ipsa ꝟo vlcus dilatat. Introducit ēt mala ibi/
dē cōplo:ꝓp quā ꝯsolidatio īpedit ad quā ēt feb. cōsequit
ethica:eo ꝙ pulmo lesus nō est potēs cor libere euētare ⁊
fumus retinet capinosus putridus: cor ⁊ vl'r totū corp⁹ i/
flāmās ⁊ in ethicā cōducēs. Sil'r ēt medicine iterius sum/
pte nō pnt ad pulmonē ꝑuenire:q nisi multū in transitu ad
eū ꝓpter distantiam alterent ⁊ debilitent in mēbris pluri/
mis corporis calitate: ⁊ maxime qꝛ eas opꝫ eē subtiliores
substātia:nā ⁊ arte vt trāseāt:qre ꝓceptū est in techni:earū
virtutē augmētādā exteri⁹ fore:puta si adsit discrasia pul/
monē septē numeris frigida eligat medicina sibi opposita
in. 10. numeris calitatis eleuata. Trea nāqꝫ in via eltimā/
tur deꝑditi. Talis eniā fortassis virtutis medicinaꝝ eleua/
tio ledet pulmonē ⁊ circūstātia: ⁊ ideo igeniati sunt medi/
ci ꝯstruere electuaria sorbilia humidiora sobochat decā:vt
ore retēta sup collū lacērib⁹ paulatine dissoluant in vapo/
res ad pulmonē aliqual'r descēdentes ꝑ isophagū suauiter
pertrāseūtes suba vtcūqꝫ arteriā imutēt ⁊ pulmonē. Eodē
quoqꝫ mō ⁊ que applicant exterius ꝓp parietū densitatem
difficillime ꝑueniut ad pulmonē. Adhuc ēt medicie se īpe/
diunt cū hꝫ passio egeat oppositis. Propter eniꝫ saniei ex/
purgationem opus est calis ⁊ siccis:ꝓp ꝟo ethicā frigidis
⁊ hu. vñ. A. medicine desiccantes que requirunt ꝓp vlceris
ꝯsolidationē ꝓhibēt sputū ꝓuehi addētes in ethicā. Mū/
dificātes ꝟo lenificāt vlcus ⁊ malignāt fortasse. Itaqꝫ pti/
sis que talis curatiōis extat iposiis:aut fortasse monstruose
q̄ꝫ maxime in morbis ēt interdū monstruositas ꝯtingit. vñ
colliget 7°. Aliqui euadunt ab egritudinib⁹ per accñs:qꝛ
sic in reb⁹ nālibus aliquādo sunt exercitates:cū tñ sit de ra/
ro ꝯtingētib⁹: sic vlcerario pulmōis ⁊ siliamore tñ in pti/
sicis ꝓtelat plerūqꝫ diuti⁹ ita vt quādaꝫ viderit. A. in ptisi
circa. 23. annos aut parū amplius vixisse. Raro tñ ⁊ a casu
quasi ꝑtacto colliget approximās dicto pōt ptisis curari ⁊
ꝓcipue qñ nō chronicauerit:neqꝫ accñtia terrorē apparue/
rint iserētiasit ēt a solōne singularis ⁊ vlcere nō sanioso su
perius magis circa cānā pulmonis cadētes vel ēt fortassis
in additamēto maiori dicto vene maioris:vt culcitra:vl' q̄
nō a pulmone sꝫ a pectore magis:nā solō ꝯtinuitatis pecto
ris cum minori difficultate sanat ea q̄ pulmonis de causis
q̄ꝫplimis. Una qdē qꝛ paucitas existit istrorum pectoris ⁊
multitudo eoꝝ q̄ pulmonis. Alia qꝛ vene pectoris miores
⁊ angustiores sunt his q̄ pulmonis ita vt non adeo ei acci
dat vt pulmōi grandis iparis solo. Reliq̄ qꝛ saniesvlcera/
tionis pectoris ad ipsi⁹ ꝯfluit ꝯcauitatem:nō aūt sic q̄ pul/
monis cū in eo sint cānales angusti. Quarta qꝛ pectus pul
mone carnosior sanguisqꝫ grossi:pulmo plurimas cānaliū
diuisiōes hꝫ:q̄ꝝ suba nō est carnosa:sꝫ q̄si neruosa sangui/
nis cholici subtilis ꝯtētiua:ex hꝫ. n. ponit fieri ⁊ nutriri. ꝺ
iuuamētis. 7. q̄ aūt carnosa melius ꝯsolidat vt pars car/
nea diaphragmatis denotat soluta. Quinta est motus pul/
monis ꝯtinuior ⁊ fortior eo qḋ pectoris. Addat ēt 6° imē/
sior materieꝝ debilitas in trāsitu ad pulmonē ꝑueniendo.
Ptisis ēt eueniēs ex solōne ꝯtinui circa tracheā arteriā ad
pulmonē nō ē adeo difficilis aut iposis curatiōis: vt q̄ ꝯti/
git a pulmonis suba priori. Cū hꝫ cānales sint solidi reci/
piētes ꝯsolidationē magis. vñ Gal'. Uulnera q̄ sunt i cāna
lib⁹ pulmōis iterioris. vꝫ. pellicula ⁊ maxie in ea q̄ vicina
est gutturi vt i gutture posē sit vt curet:multos eni hꝫ ha/
bētes curauimus ⁊ sanitati restituti sunt. Qꝫ aūt hꝫ ptisis
possit curari:dūmō medic⁹ nō fuerit negligens iperitus cū
alijs q̄ experiunt trib⁹ experiētia pluriū ꝯclamat iā ꝑacta.
Ipse qꝫ sanaui ⁊ q̄sdā curatos vidi ⁊ maxie pueros ⁊ mu/

Margin: K; Ali. 3. te. 100. ⁊ 164; 3. 10° tra: 4. c. 18. p° medium.; Ca. 31. li. L; Ubi. s. in mediate.; M; Col°. c. 1. in medio. ⁊ c. 2. post me. ⁊ li. S. c. 1. p° pn.; 5. dige. c. 22. in pn.

lieres:qḋ ⁊ rō sil'r affirmat:qm qñ lesio fuerit ꝑua ⁊ cause
remediātes maxie poterit vtiqꝫ illa curari:sic aūt euenit in
hꝫ ptisi cū minori sit altera cōditionata nocumēto:aer ēt al/
terās maxie siccus pōt reꝑiri ⁊ ꝓprie tꝑe pestilētie alicuius
exiccāns ⁊ purgās saniē pulmonis aut pectoris:ceu q Sta/
bilij. dīa. 107. Neqꝫ ēt ꝑinducta in ptisi praua ꝯsolidatio/
nis īpedimēta hic adeo sunt imēsa:vt eā ꝓhibeāt omnino.
Sic itaqꝫ raro ⁊ in casu fere ptisis poterit quedam curari.
¶ Et noice fortassis eē medicinā nobis tñ occultā dēm cu
rare fere posset ptisim:iuxta illḋ Hermetis. Mineralibus
⁊ vegetabilib⁹ insunt virtutes mirāde:q̄ si cognoscerent eis
hoies operarent qcqd arte magica ꝯficit:talia tñ magi hu
tis q̄ꝫ nobis sūt cognita:vñ Zoar. Sūt medicie vlceratiōis
pulmonis ⁊ ei⁹ ifirmitatū exñtes i mūdo:ignorate tñ a no/
bis:qm qñ accidēt in pulmonib⁹ ouiū vlcera exeūt a ciuita
te gregis:q̄ñ q̄rētes aliqd ⁊ circūeūtes ad inueniēdū illō: ⁊
dixerūt nobis pastores ꝙ comedūt illic oues herbas qbus
comestis mox reuiuiscunt ⁊ perfecte sanantur a suis vlceri
bus. Et ego inquit vidi pulmones ouiū in qbus inceperat
iam fieri vestigiū solōnis cōtinuitatis ⁊ apparebat in ipsis
in aliqua ꝑte. In alia ꝟo ꝑte opus appebat sanatiōis in cō/
solidatione carnis pulmonis manifeste: nūc aūt nō est qui
sciat illā herbā:nec credo esse nos qui sciuerit illam fuisse.

Margin: N; Zoar. tr. 12 trac. 10. c. 4. p° pn°.; O

Propter quartū ꝟo ⁊ siqdē iā appeat: dōm tñ ⁊ ad ꝓm ꝙ Av. ꝑ ptisim
intellexerit corpis ꝯsumptionē in cōi aut ꝑparationem si/
milē ptisi. ¶ Ad 2m dōm:ꝙ Mes. loquit de ptisis 2° mō
dicta:q̄ raro ⁊ casu q̄ꝫ curat:sꝫ plures fiāt que ide tēporis
diuturnitate curent:ipse nāqꝫ mer priorē vt ostēsum asserit
ptisiꝫ sanatiōis ipossibilia fere. ¶ Ad aliḋ dōm ꝙ Gal'. vt
visuꝫ loquit ꝺ illis in qbus erat vlceratio supius circa cā/
nales tracheę arterie pelliculas ide spuentes:sil'r dicit hos
sanatos ex siccitate pestilētis acris ⁊ hꝫ: simil'r ptisiꝫ dicā
Zoar ⁊. A. vidisse vt ꝯcessuꝫ curatā:priorem aūt vt osten/
sum nequaq̄ꝫ. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ q̄ꝫtū est rōne saniei dū/
modo laudabilis extiterit nō īpedit cura:sed ꝓp inducta q̄
ꝯsequunt accidētia ad saniē in tali ꝑte lacētē. ¶ Ad aliud
dōm:ꝙ illud euenit ex ꝑte vt mōstratū talis mēbri:motus
etiā īpedit ꝯsolidationē:sꝫ nāqꝫ ꝓhibeat putrefactionē fa/
ciēdo trāspirationē:ꝑ accñs tñ sequit illā augmētare māꝫ
ad locum deducēdo dolorē ⁊ vlcus latificādo: ⁊ q̄ꝫuis ar/
terie aut diaphragma mote cōsolident: nō tñ oēs sꝫ q̄ue ⁊
in pueris:neqꝫ diaphragma vbiqꝫ: sed in parte vt tactum
carnosa:non autem in neruosa:similr visum est q̄uo medi/
cine ⁊ modus earum applicationis ptisis impediunt cura
tionem quādo fuerit q̄ꝫprava. ¶ Ad aliud dōm sanguinē
preter nām in vētrē seu cōcauitatē effusum putrefieri dum
ibidē permāserit. Si aūt reducat citissime cōputrescit mi/
nime. ¶ Ad coꝝ q̄ alterius ꝑtis ꝓmū dōm ꝙ Gal'. Sera/
pio ⁊ Zoar sermocinant ꝺ ptisi deteriori que impossibilis
curationis est posita: ⁊ ad reliqua sil'r est dicendum.

Margin: P; Q

OCcasione illius qḋ tactū est de causis ptisis dubitat an ptisis pos
sit fieri a siccitate: ⁊ videt qdem ita per aforis/
morū tertiam. In ari. sitatibus ptises obtbal/
mie ⁊c. ¶ Adhuc. ptisis fit ab humiditate:qḋ
ibidē ex cōmēto apparet:qḋ ⁊ catarrus ostendit. ¶ Rur/
sus. pulmoni morb⁹ ois cōplonalis sicut ceteris accidit ꝑ/
tibus:quoꝝ vn⁹ ē siccitas. Et firmat:qꝛ exiccādo ꝯtinuuꝫ
soluit vt terra denotat exiccatione crepata: ⁊ ideo ꝑ 2° scri
bit dolorē per accñs vt soluēdo ꝯtinuū cāre. ¶ Eti. Illud
causat ptisim qḋ ipsi prauū ꝯtiū multūtalis qdeꝫ est sicci/
tas qḋ ostēdit autūnus ptisicis malus detegēs occultū eē
ipsorum afori smorum 3° ⁊ ꝑmo secūda. Siccus autēꝫ au/
tūnus q̄ꝫmagne:causat igitur siccitas ptisim.

In oppositum Gal'. afo. vt videbit 3°. ¶ Am/
pli⁹ ptisis causis sufficiētere nu/

Margin: Afor. 13.; Do. 2. li. 2 cap. 19. i medio.; Afor. 11. Doc. 2. sū. 1. c. 6. i fi. Cō. a lo. 17. R. medium

merario non posita fuit siccitas. Et firmat: qr siccitas catarrum siccando et consumendo sistit: verum et vniuersalr partem indurat et fortificat ne san. inde labatur que ptisis sunt cause: non igitur a siccitate causatur.

Propter primu quidem sciendum quid ptisis visum est qualiter distinguatur visum: siccitas etiam nota differentia tertia.

Propter secundu vero sciendu quod Gal. detestat sermone hunc Hippocraticum inquiens ptisim fieri a frigiditate suma in respiratiuis organis: et maxime subdo cu motus postea sequat fortis et a caliditate cu frigiditate: sed siccitas temperatis entibus caliditate et frigiditate reliquis magis egritudinu consequunt quam ptises. Aut ptises inquit vt exposuerunt aliqui no est proprie seorsum accipere veru cum obthalmia vt dicat ptises obthalmie. i. consumptione oculoru obthalmie.

Propter tertiu aut sciendum: quod ptisis 3° modo primo dicta non cotingit a siccitate vt ipsa: verum potius iuuat in facta cu exiccet sanie et consumat ipsius causatiua. Neqz pot tanta forsitan in pulmone siccitas fieri vt ea ipsius soinatur continuu: Tu qr qualitas passiua: quo tu pot frigiditas et maxie subsequente motu vehementi vt tactum cu sit actiua: Tu etia qr pulmo humectat flegmate suscepto. Receptaculu naqz ipsi Isaac: atqz propter catarros ascendetes et descendentes. p prima. Modos vero duos priores et maxime secundum siccitas pot causare: cu sibi simili adiungat incitatu ad furia: ita vt efficiat tanqz ignis in igne: vel dom quod siccitas causat ptisim: sz non proprie tu. Est naqz tussis ipsa inductiua cu ois praua causet ea coplexio. Sz tussis ptisim iducit in diuisionibus vel continuu spualium soluedo et cosluxu san. inducendo aut catarru in pulmone concitando: et maxime quod casu continuo aut acuitate ipsum exulcerat: et maxime corpore repleto: et aeris constitutione calida precedente ac hu.

Propter quartu vero sciedu: et si ia appeat quid dom ad primu visum. ¶ Ad 2m vero dom: quod humiditas p se no causat ptisi3 nisi sz quod fuerit coiecta humido catarroso vel caliditati aut frigiditati. Siccitas autem sola saltem no comiscetur taliter remmati. ¶ Ad aliud etiam apparet: qr siccitas prohibetur inten dine ad scissuram perueniat propter pulmonez humectantia. ¶ Ad alio dom: quod autunus no ledit ptisicos tm rone siccitatis: imo magis iuuat ex parte sanici exiccatiois quam propter ipsius inequalitate. ¶ Ad ea et q alterius sunt ptia apparet.

¶ Differentia. CXCIIII.

Quod lac non copetat ptisicis ostendit: quoniam secundum vetere lac prauu3 siticulosis et suspesa hntibus hypocudria: sz hec sunt ptisici: sitiunt eni pp inflamatione febrile ac sanici serositate admodu: et quo viscera suspenduntur omittentibus prandiu. 2° re. acu. ita et bis pp consumptione. Itide. 2° 2°. vult lac nocet debilia hntibus capita. Tales aut sunt ptisici. vn Mes. expositi vt cadant in ptisim sunt cerebrum hntes debile. ¶ Rursus. cu. 3. sint in lacte sube: vt mostratu dria. 148. aquosa. v3. butyrosa et caseata: rone quide nullius istaru copetit. No quide aquose siue ponat calida seu aliq senserit: qr tunc febrilis augmetabit discrasia. seu frida: quoniam sic no erit mudificatiua abstersiua: sz potius sui friditate impillatiua. Neqz gra ptis butyrose cu sit calida vnctuosa inflamabilis de facili. Unctuosum eni in febre est veluti oleu in lucerna effusum. Neqz et ex pte sube caseate cu3 sit frigida et sicca copacta secundum quid discrasia adaugens et oppilatione cu difficili digone causans. ¶ Adhuc lac cu vnu sit alterabiliu maxime 5° et 7° de inge. mox eni corrupit extra vasa factu: no copetit ptisi que grece silr corruptione importat. Et fulcit: quoniam incides vetre frigidu permutat in acetositate: calidu vero i fumositate et amaritudine. afo. 5°. et pbat macoru 4°. Sed ptisicus vetre hz calidu inflamatu pp feb. ¶ Amp. ibide. Estimo quod si lac posset gustari quoniam fuerit digestu in vetre ac venis foret dulcius mellis sapore: mel aut ponit calidum et siccu in 2° gradu: et ideo puenit in choleram conuerti: et maxime in ignitis apparens naliu 2°. In dictis vniuersalibus. Sapor dulcis quo amplius secundum Gal. oi re participat calidu ponit et siccu in 2° gradu: quod aute tale in sestu est febri ac cosumptioni: non itaqz lac copetit in ptisi.

In oppositum afo. 5°. Lac couenit ptisicis et proprie febrientibus non valde. ¶ Palin. Ibide vult lac bonu ee dico idigetibus bono et facili nutrimento: sz ptisicus h idiget cu sit consumptus et difficile nutritus. ¶ Eti. Lac pcipit in ethica exhiberi: o q minus: vt apparebit videbitur: imo eradicator existit: et proprie lac asine. 4° p°: sz ptisicus e ois hz. dria priori. lac itaqz confert ptisico.

Propter primu3 vero sciedum quod quid sit lac: et quo distinguat: et silr ptisis: consilu3 dria. 148. Nosce tu quod lac differes h expetit sz diuersas itetioes. Qn. n. plus itedit vlceris abstersio et expurtio lac copetit camellinu: et postea capalinu: consilr vero asininu3. Ipsum enim pp facile eius penetratione subtilitate conueniens extat. Si vero sigillatio querat amplior nutritio et ventris costatia lac erit vtile vaccinu: si aut eqlitas et temperamentu caprinu. Si quoqz cu his pprietas expetat: muliebre: ipm eni3 pre ceteris familiarius extat: et maxie qn sugit ore a mamis secundum pdicum et Euripota. 7. de ige. et tabe. Op3 etiam aial alijs nutriri quado intedit sanici vlceris abstersio: puta hyssopo: thimo: absinthio: polio: sceba: feniculo et abrotano et lacticinio qnqz: et tunc lac conueniens vernale: atqz alteris quado expetit consolidatio et vlceris cicatrizatio ceu rubo: rhano: salice: spinis: myrto: qrcu: virga pastoris: vtroqz solatro: taraxacon et similibus: et tuc lac laudabilius post estatis erit medium. Sit etia aial iuuenescentis: nec omnifaria partui propinqui: neqz remoti: sumatur etia ventre vacuo: neqz qcqz comedat donec fuerit digestu: et reliqua quidem hic obseruentur precepta.

Propter secundu vero sciedu aliqs hesitasse lac ptisicis exhibe febriles ipsorum ispicietes discrasia et catarru augmetatu ide qn exhibuerint aliqn: sed quid de h 3° et 4° apparebit dicendorum.

Propter tertium vero sciedu: quod lac copetit in ptisi qbusda conditionibus ppmissis: puta quod no sit catarrus in fluxu: sz ia sedatus: na ipa no paru fit pp catarru stillate in pulmone: et huc logitudie tpis vlcerate ac tade sanate: aliqn quoqz ex ruptura fit arterie vel pectoris vene: seu sube pulmonis: casu: pcussione: onere grauiori: vel alio ca: vt lepore marino: q venenum extat sup pulmone ipm corrodes: ac iterdu3 ab empimate. vt visu3 antea. In his siquide vltimis casibus hinis securius lac concedit quam in priori. No sit et ptisicus febricitas multu: dux illud veteris. Couenit ptisicis febricitatibus no valde. Qn. n. plm febriunt lac velocius alteratu discrasia febrile adauget: et io lac huius gra exhibet acetosum qnqz. Non sinat et venter illius iuxta illo. Malu et quibus fellei secessus aut et sanguinis egestio plima: lacte naqz amplius irritat: et io hypoquistidos admisceat eide vt calibs eades extiguat i ipsos sicut et ei misceant trocisci diarodo pp vetris debilitatem et dragagatu pp siti3 qnqz. No sit et capitis debilis dolorosi: eo eni malus icurret nocumentum pp effumatione ad ipm. Neqz adsint hypocudria surrugitatia suspesa vel ex illis quibus lac fastidiu iducit et lesione primo. Qn eni3 ipm video et maxie cu pane comestu ad vomitu stimulos: et ideo 2° 2°. Lac cu3 corporibus pportioes hz: quaru cae no coprehedunt: exemplu rimis aut confert no parum. vn 5° de ige. Lac in ista passione optimu est et no in vanu laudatu et maxie muliebre. Illud eni elegerut antiqui: est eni nae consilis huane: quod aut pfert stabij extat pcipue castri in capania existis Rome mari vi

I

cini: cui si qd̄ ē aliqd mellis imiscebis si eius casationez ti-
mueris in ventre pectiqȝ abstersionē vehementioꝛē: ꝙ si vis
vt citius descēdat ⁊ vētrē apiat parū salis ⁊ succhari in id
iacias. vñ 3° decia de lacte. Couenientius est mulieris sum-
ptū ex mamis: deinde lac asine ac caprinū ꝓpꝛie ꝓp stipticita
tē que est in ipso: hīc equi ꝓp mūdificationē ⁊ facilē expul-
tionē. ℭ Qd̄ ratione firmat: qm̄ illō qd̄ remouet oēs fere
ptisici defect⁹ ꝯfortādo ēt virtutē ipsius cōpetit sibi: hō vo
est lac. Ipso nāqȝ idiget ꝓp saniē mūdificatioē ⁊ abstersio-
ne: qd̄ lactis suba opat̄ aquositatē talis existat vtutis adeo
ꝙ vētrē dcm̄ est leniter emollire. Indiget ēt ꝓp cōsumptio-
nē adiectione facili ⁊ bona. Id aūt vt inductū suba operatur
butyrosa caliditati attinēs ⁊ hūiditati: vbi rō ꝯseruat̄ ali-
mēti. Sisr illi opus est ꝯsolidatione ac vlceris sigillatiōe:
quas caseitas sua opat̄ frigiditate ⁊ siccitate temperata sti
pticitate. vñ Mes. Lac ꝯgregat itētiōes tres: est. n. res ci-
balis ⁊ dilecta nimis: ⁊ est ex reb⁹ q̄ sunt velocis ꝯuersiōis
in sanguinē. Est eniz san bis coct⁹. Extat ⁊ medicamē ab-
stergēs vicus serositatis virtute ac res ipm̄ vtute caseitatis
ꝯglutinās. Ad sūmuz nāqȝ doctor eperiunt̄ in lacte ptisicis
ꝯferētia. Est eni facilis digōnis: resumptiōis bone: cite pe-
netratiōis: ⁊ ꝓpꝛie camelinū eqnū ⁊ asininū bone nutritio-
nis. vñ Diasco. Bonos nutrit hu. Chimoꝝ ēt apō. A. ꝯtē-
peratiuū: humectatiuū: ꝯsolidatiuū: ⁊ sufficiēter lauatiuū
abstersiuū. Cōpetit igit̄ lac ptisicis nō pax. ℭ Sz circa id
euenit dubitare: qꝛ dcm̄ aquitatē lactis mundificare ac ab-
stergere: qd̄ medicine calide act⁹ existit. simpliciuz 5° dila
vo. 148. posita est frida. ℭ Dōm ꝙ aquitas lz sit frigida:
quādā tn̄ serositatē ⁊ acuitatē abstersiuā acqrit per longū
iter calefacta quo graditur ad pulmonem: cum subtilis sit
substātie impressionis leuiter susceptiua cuiuslibet. Substā
tia enim subtilis citissime permutatur: aut cuz sua friditate
aquosa quiddā habet acuminis in dictis particularibus.

Ira. 5. ca. 8. in me.

In de ap- probatio- ne de ptis in medio.

K

Ca. 340 i prin. 1. 3. 10. trac. 5. c. 6°. in medio. Col° dif. 3. post me^m.

Propter quartū vo. ad p^m dōz ꝙ ptisici qui nō febriunt fortiter nō mul
tum sitiūt. Sitis ēt magis ꝯtingit ꝓp inflāmationē factam
in humorib⁹ ꝓpꝛie cholericis q̄z in mēbris: qd̄ ondūt ethi
ci sitibulosi minime: neqȝ serositas saniei est tāta ꝙ eos siticu-
losos reddat. Celeriter ēt trāsit per ptes in qb⁹ sitis hz cau
sari nō cāta in eis ēt vere. Suspendi ēt viscus 2° oi. Aut qꝛ
sit pēdēs deorsum ꝓp tumorē grauantē ⁊ oppilōnez vt hic
afo. 5ª. viscus accipit̄ suspēsuz: ⁊ i tali lac nō ꝯgruit cū ipz
suspēdat ⁊ oppilet ampli⁹. Uel qm̄ inheret vehementer ei
cui copulat̄ ⁊ sic sumit̄ suspēsuz 2° re. acu. ⁊ in hō lac nō ꝯ-
negat̄: vez poti⁹ ꝯcedit̄: vt extēdat̄ igrossatiōe vbi qd nisi
inductoꝝ ipediat. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ ptisis si sit catarra-
lis cāta capitis dbilitate nisi cerebro confortato ⁊ catarro
qetato nō lac sicut ꝑtractū cōcedendū. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ
lac ꝯgruit ꝓp oēs ei⁹ (vt declaratū) subas: nō eni suba aqsa ē
cal'a: verū magis frigida. dila. 148. Exhibet̄ ēt febricitan-
tib⁹ ipsis nō valde ostēsum sit: ꝙ lz sit modicū frida cale-
fit in via pueniēs ad pulmonē vt valeat abstergere. Cōce-
dit̄ ēt ps butyrosa cū parū sit cal'a dū fe. vehemens nō exi-
stat. Cōtēperat̄ q̄z caseitate: neqȝ ea tāta pricipat friditate
ac siccitate vt noceat cū aliis cōmēsuretur substantiis: neqȝ
sunt ptisici oppilōni expositi. ℭ Ad aliud dōz: ꝙ lz lac fa-
cilr permutet̄: exhibitū tn̄ ⁊ cōmistū rectificātib⁹ vt ostē-
sum ei⁹ sistit̄ alteratio. Neqȝ in ptisi est corruptio humorū
aut toti⁹. Neqȝ silr dat̄ qn̄ vēter ⁊ alie nutritiōis ptes fue-
rint distēperate q̄m multū. ℭ Ad aliō dōz: ꝙ lac in venis lz
reddat̄ dulcius acgrēs saporē in ipsis dulcē velut q melis:
nō tn̄ cōplōnē ei⁹ dinoꝛe maxie qn̄ suba resistit caseata. vñ
forsassis id veruz extat de pte butyrosa siue reliqs. Sapoꝛ
ēt dulcis nō est cal's ⁊ sicc⁹ in 1° gdu: nisi re^n cōplonis pon-
deris: lz tēperatus magis relatione tēperamēti iusticialis.
Et ad vnū qdem ꝑinducta ꝓcedūt qn̄ fe. fuerit itēsa: quare
tūc negatū id dare verum qn̄ fuerit remissa qd̄ ipsius ꝑci-

pti⁹. 5. ꝑ. d lacte p⁹ pncipiū.

L

M

bos ⁊ medicinas quantum possibile remittendo vt lactis
ptisicus assumptioni reddatur dispositus. ℭ Que aūt alte
rius ēt ptis inducta: quātū ꝯuincāt sufficienter monstratū.

Presentis quoqȝ q̄sti occasiōe desirat̄ an succharū rosaceuz cōpe-
tat ptisicis. Laudatū. n. extat vehemēter vt lac
ꝑtractū. Et vi ꝙ nō: qꝛ ptisici egēt mūdificatio-
ne saniei ⁊ eductiōe. Ipsa vo forti educit̄ me-
dicina: cū nā ꝯtineat̄ in pectore ⁊ pulmone. vñ 5° d inge⁹.
Medici pectus ⁊ pulmonē de sanie mundificare volentes
dāt fortissimā medicinā: lesiuā. vz. succharū vo rosaceuz
nō est hō: verū poti⁹ oppo^m. ℭ Amp. aut nouum exhibet̄
aut antiquū. nō qdē nouū: qꝛ solutiuū vētris qd̄ hic timet̄
⁊ abstersiuū ita vt fluxus ide timeat̄ san. neqȝ antiquū cuz
exiccet ⁊ vias p q̄s fit eductio materiei coangustet: saniēqȝ
impellit. ℭ Rursus. cū id sit siccū saltem prauā discrasiam
siccā augmētabit febrilē. Cui Hip. docet resistere cūctis fe-
brilētib⁹ dietā humidā exhibēdo. ℭ Iridē. Fridū hoc ipm̄
frigida vo pectori inimica. afo^a 5ª. cū oia ea sint specie in-
dria: velut alba: in topicis. ℭ Adhuc. si nō cōpetūt simpli-
cia: neqȝ cōposita. Esse nāqȝ ⁊ vigorē recipiunt a simplici-
bus: sed simplicia vt succharū ⁊ rose nō cōpetunt: cū vnuz
calefaciat: desiccet ⁊ abstergat superflue vt succharū: reli-
quū vo desiccet: stipticet ⁊ humidū ꝯsumat ac exprimat vt
rose. Non igit̄ succharum rosatum competit in ptisi.

Oppositū vo sapiūt vt oppebit q̄z ples. ℭ Am-
pli⁹ id cōpetit in ptisicis qd̄ eis cō
uenit gratia medicine ⁊ cibitate vo est succharū rosatuz
cū sit fridū: alteratiuū male discrasie habitudialis ꝓp rosa-
rū dñium: ⁊ nutritiuū maxie ꝓp succharū. ℭ Etl. Mundi
ficat ⁊ abstergit ꝓp succharum que indigere dictum ptisi-
ci. Competit itaqȝ succharum rosaceum in ptisi.

Propter primū qdē sciendū: ꝙ succharū est duplex: qddā enim est arūdi
nis: aliud dcm̄ allusar ab. A. 2° ⁊ est māna cadens sup allu
sar qd̄ est lignū leue: grossum: rectū pulchrū. Cui⁹ cānlenis
crura ⁊ brachia assimilant̄ dñarū: succharū vo arūdis fit
mit̄ ex medimillio cāne cuiusdā: cui⁹ nodi sunt ꝓping cāne
doꝛe similate q̄ reponit̄ in vase. Et qd̄ tūc distillat ide liqr
est subtilioꝛ dulcissim⁹: q mel dicit̄ cāne: ad moduz quo ex
vuis hūiditas effluit nō calcatis: deide fit hō cānarū deco-
ctio: ⁊ qd̄ p ide post ifrigidationē collir succharū est paruz
albissimū tabarzeth seu cassuri dcm̄: deinde decoquit̄ 2° ⁊
exprimit̄ ⁊ fit panis ide dict⁹ succhari: deinceps vo 3° inde
pulus ꝯsurgit citrin⁹ q succhari dcoctiōe in coloꝛe itēdit̄.
ℭ Rosaceū vo dr̄ a rosis: q̄rū q̄dam sunt domestice ⁊ alie
syluestres: ⁊ harū q̄dā albe: nōnulle vo rubee. Albe qdez
rubeis frigidioꝛes minusqȝ sicce ⁊ solubilioꝛes: rubee vo
ꝯfortatioꝛes ⁊ ipse quidez recētioꝛes soluūt: antiqoꝛes vo
cōstipāt: viole vo eꝫ. ℭ Cui⁹ qdē ꝯstructio. Re. rosas albas
vl ru. ⁊ expāsas sup tabulā in vmbra: donec resoluat̄ sup-
fluū hūidū ipsaꝝ: ⁊ sint aptiōs medie i terāturqȝ ac in vas
ducant̄ lapideū: deide ꝓiciat̄ sup eas succhari tabarzeth
triplū sui pōderis: ⁊ ponant̄ in vase vitreato ⁊ obturet̄ os
eius cū pgameno: ⁊ exponat̄ soli trib⁹ mēsib⁹ ꝯtinue sepi⁹
agitādo: deide remoueat̄ a sole ⁊ fruet̄: qdā vo faciūt illō
cū imaturis qd̄ magis stipticū inenit̄. Sūt ⁊ aliq q nō terūt
eas: sz forficib⁹ icidūt ⁊ manib⁹ fricāt easdē fricatiōe vltiat
deinceps vt ꝑus exponūt soli. Eius aūt quoddā ē nouū qd̄
hz ifrigidare ⁊ humectare: ⁊ maxie cū frigida sumptū: ab-
stergere ⁊ ꝯsolidare. Aliud antiquū cuius ē exiccare stipti
care ⁊ ꝯsolidare. Est ⁊ mediū qd̄ mediocriter operatur.

Propter scdm vo sciēdaz: ꝙ aliq dixerūt suc-
charū ro. ptisicis nō ꝯferre. Et
mouebant̄ ꝙ ples nō testent̄ id auctoꝝ: ⁊ rōnib⁹ ꝑtactis
silr ꝯcitati. Sz ꝙ h nō valeat 3° ⁊ 4° mōstrabit̄ dōꝝ ma-
gis. Q. n. qs nō tetigerit ipm̄ aut euenit: qꝛ breuitate gau-

N

Ca. 11 de rv. medium.

O

Afo. 1. Afo. 16. Afo. 25. L. 1. 4. ca. 12. d. finē.

2° ca. vir.

P

Q

det cum eius exhibitio longiorem expostulet sermonem. Aut fortassis qm̄ ipsius experientiam non percepere cum medicine quotidie inueniantur emperia.

Propter tertiū ꝟo ꝑmit⁹ ostēdat̃ ꝙ zuccha/rū ɔfert rosatū ptisicis. Et d̄/mū tp̄s ⁊ modus administratiōis tāgat̃. ℭ Propter ꝑmū qdē hō sciēdū ꝙ vnū de maxie ɔferētib⁹ ptisicis est zuccharū ro. vn̄ 3° decima. Ex eis q̄ multotiēs sum exptus in corporib⁹ diuersis ⁊ regiōib⁹ diuersis est vt vtat̃ pane cū zucchatro rosato recēti sui anni oī die q̄ztū pōt q̄ztuis multū sit. Et si ei⁹ angustet̃ anhelit⁹ pp exiccationē rosaꝝ det̃ in potu syrup⁹ de hyssopo vel de papauere ad q̄ztitatē necitatis. Et si inflāmat̃ se. dent̃ in potu trocisci de cāphora: ⁊ nō intermittat̃ hec cura: qm̄ sanat. Et iō si non timerē dici mendax narrarē in hac intētiōe mirabilia ⁊ referrē sūmā q̄ visa est mulier ptisica. Peruenit nāqꝫ res eius ad h̄ vt egritudo cū ea ꝓlōgaret̃ adeo donec ꝑueniret ad mortē vt ꝑparata eēnt q̄ necia erāt morti. Et tūc frater ei⁹ quidā surrexit ad ipsaꝫ ⁊ curauit eā hac cura tp̄e lōgo ⁊ reuiuiscit ⁊ sanata ē. Et fere sil'e mihi ɔtigit i q̄dā adolescēte. Zoar q̄ꝫ. Rectificabit̃ cib⁹ subtilitate ac melioratiōe oīuꝫ ciboꝝ q ē zucchaꝝ rosatū cū pane facto sapiēter. vn̄ Mes. Ex reb⁹ qdē mirabilis iuuamēti ad ɔsolidatiōes ⁊ sanatiōes vlceꝝ pulmōis est zucchaꝝ rosatū recēs: ⁊ sup̄ qō nō ꝑterijt ann⁹. Aggregat̃ .n. i eo v̄t⁹ absterſiōis ex succo rosaꝝ ⁊ v̄tus ɔsolidationis ex pte sube ipsaꝝ. Et Gal. ꝑcepit dari zucchaꝝ ro. singulis dieb⁹ i q̄ztitate ꝑlima ēt cū reb⁹ medicinalib⁹ cibalibus ⁊ potabilib⁹: ⁊ ꝫ oēm modū administratiōis ei⁹: ita ꝙ ēt cū pane: ⁊ ꝑlimi vsi sūt eo post ipꝫ: ⁊ nō ē cōprehēsibilis nūs eoꝝ q sanati sūt ex vsu ei⁹. Et firmat̃ qm̄ illō qō leuit̃ mūdificat: abstergit: ɔsolidat ⁊ sigillat: nutrit ⁊ ɔfortat: ꝓficit eximie i ptisi. Hō ꝟo ē zucchaꝝ rosaceū: rōne nāqꝫ zucchari maxie mūdificat ⁊ abstergit ac vtcūqꝫ rosaꝝ ⁊ maxie qn̄ fuerit recēs. Ipsis .n. sup rē aliquā vis inest ablutiōis. Ex pte ꝟo rosaꝝ magis ɔsolidat ⁊ sigillat: ⁊ ꝓpe qn̄ fuerit antiquū vl' mediū: nutrit ēt rōne zucchari ⁊ aliqualr̄ pp rosas: q̄rū aromaticitate cōfortat. Cōfert igit̃ zucchaꝝ rosaceū ptisicis nouū maxie aut me^m ⁊ vet⁹ suo mō. ℭ Propt̃ 2^m hō sciēdū ꝙ medici plerūqꝫ errāt circa ptisis curationē: ⁊ eo ꝙ volētes mūdificare saniē: tm̄ absterſiuis eā expurgātib⁹ vtunt̃ vt sanguis sputū denuo iducāt. Peccāt ēt ex pte alia: q: stiptica expurgātia vt zucchaꝝ rosaceū ⁊ maxime mediū vl' vet⁹ tribuūt: ⁊ ꝓprie cū luto armeno: ⁊ alia cū nōdū pfecta saniei iteruenerit mūdificatio: q: māꝫ ampli⁹ in pulmonē cōpingūt. vn̄ Mes. zucchaꝝ ro. administrādū mūdificatiuis añcedētib⁹: falluntur .n. vtētes ipo a ꝑn° dū mūdificatio nō ꝑcesserit. Opꝫ igit̃ ꝑus sufficiēter ꝑus abstergēr ac deinceps ɔsolidare ⁊ sigillare: quoꝝ ꝑ^m zuccharū ro. plerūqꝫ non valet perficere: ⁊ precipue medium ⁊ antiquum.

Propter quartū ꝟo. ad ꝑ^m dōꝫ vt appuit ꝙ opꝫ vti nō paꝝ ⁊ maxie qn̄ multiplicat̃ sanies absterſiuis fortiorib⁹ zuccharo ro. ēt recēti vt lacte: syrupis: robub: lohochat ⁊ electuarijs ꝫ gradus: mō tm̄ ꝙ nō ipo tp̄e suo. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ i zuccharo ro. ēt recēti pauca vl' nulla ē v̄t⁹ solutiua. Tollit̃ .n. q̄dāmō v̄tus ro. lauatiua ex artificio lōgioris ɔstructiōis zucchari rosacei: neqꝫ tāta ē ipsius absterſio q̄ sanguis cursus faciat emanare: ⁊ qō si timet̃ vtēdū medio: vl' ēt antiq̄ qs pōt vti qn̄ expedit ꝓprie sigillare. Iā .n. sanies ē coexpurgata. ℭ Ad aliō dōꝫ: ꝙ zucchari ro⁹. ⁊ ꝑcipue noui pauca iest siccitas: ita vt sit mai⁹ iuuamētū ipi⁹ rōne alioꝝ q̄ opat̃ ostēsoꝝ q̄ꝫ lesio hui⁹ rōne: ⁊ cū ēt qn̄ id timet̃ possit qs cibis ⁊ lohochat vti hūidis vt appuit p. A. ℭ Ad aliō dōꝫ: ꝙ friditas sua ē modica: q̄ ēt tollit̃ cū lōgo itinere alterata i pulmone ꝑuingat. Illa ꝟo frida de q̄ sermo Hip. ē acuta. ℭ Ad aliō dōꝫ vl' itercēptiōe aut ꝙ nō excedēter opant̃ simplicia h̄ eis ascripta vt inferāt lesionē: ⁊ cū eo etiā ꝙ possint alijs corrigi.

ℭ Differentia. CXCV.

Uod vētose in retētiōe mēstruorū sub mamillis sunt cum scarificatiōe applicāde ondit̃ qō Hip. ideterminate reliqt: q: i hac passiōe velut i alijs plurimis ꝑcipit̃ flōmia vlis: post eā ꝟo ꝑticularis ac localis subseq hꝫ euātio: q̄ scarificatōe ꝑficit̃. ℭ Adhuc qō māꝫ euāt ⁊ diuertit ad loca opposita cōpetit i retētione mēstruoꝝ: sic̄ i alijs ꝑceptū fluxib⁹. Id aūt vētose agūt scarificate: qō nō faciūt simplices cuꝫ sanguinē nō educant. ℭ Rursus aut ponunt̃ cū scarificatiōe: ⁊ tūc hī itētū: vl' nō ⁊ ita trahēdo ad pte d̄bilē receptiuā iducēt flegmonē i ipsaꝫ aut maniā: iuxta illō afoi. 5°. Mulierib⁹ qb⁹ ad māmillas san. ɔuertit̃ maniā sig̃t. Neqꝫ ēt attrahēt cū obstaculo penetratiōe careāt. Et fulcit̃: q: supposito ꝙ san. ɔuertat̃ ad māmillas recurret itidē grauitate retro qn̄ auferēt vētosa. ℭ Palin. Uētosaꝝ attractio ꝑficit̃ a vacuo: seu apud Gal. ɔsitia qō euāt: sꝫ qn̄ ponunt̃ cū scarificatione pp solōnē ipatis mai⁹ occurret vacuū vl' ɔsitia illi⁹ qō euāt cū vna ps san. attractione ɔsequat̃ tūc reliquā. Itaqꝫ sitie sunt cū scarificatione sub māmis in retētione menstruoꝝ locande.

In oppositū sūt Uiatic⁹ ⁊ A. cū cōit̃ opantib⁹. ℭ Adhuc i hō retētiōe nō ē intētio euōnis sanguis ne v̄t⁹ ampli⁹ d̄bilitet̃ fluxu ꝓstrata supfluoꝝ deriuatiōis: tm̄ vt i penuria sanguis cū ibecillitate ꝑcipit̃ vigor: is id aūt euenit qn̄ absqꝫ scarificatiōe occurrunt. ℭ Eti. Qō retinet mēstrua sic cū mioꝛi lesiōe meli⁹. Id āt ē vt appebit qn̄ sine scarificatōe applicāt̃. In ea .n. ɔcidit dolor nullus: igit̃ vētose sine scarificatiōe māmis supponēde.

Propter primū qdē sciēdū: ꝙ vētose sunt instrumētū v̄tute vacui ex corpore aliqd attractiuū: qō qdē ex diuersis pōt materijs cōstrui. Cōius tm̄ fit ex cucurbitis ꝑuis rotūdis: aliqn̄ ꝟo ex vitro q̄ fortassis eo ꝙ solidior magisqꝫ applicabilis forti⁹ attrahit. Interdū aūt cornua eis sil'e opant̃. 13. de igē. q̄ spū oris ꝑrib⁹ applicant̃ nimusqꝫ attrahūt: q̄ ꝑ se iuxta Cornelliū cel. dn̄r iponi re: pectu ignitaꝝ quoꝝ orificijs aliqō cōbustibile applicat̃: aliqn̄ qdē alioꝝ penuria citariꝫ applicant̃. Uētose ꝟo igne ūite sunt vehemēti⁹ euellētes. ℭ Et nosce ꝙ aliqn̄ vētose adeo carnes ad se ꝫhūt vt absqꝫ earū fractura nequeāt separi: ⁊ iō q̄ de cucurbitis tūc laudabiliores: pnt .n. pforari ⁊ foramē aliq̄ illō obuiari. ℭ Uētosarū aūt q̄dā cū scarificatione applicant̃ q̄ ptes cutis magis mūdificāt flōmia: plusqꝫ sanguinē subtilē q̄ꝫ grossuꝫ exhūt: qb⁹ aūt ɔferāt ⁊ qb⁹ sint applicāde locis ꝑampli⁹ edocēt. Alie ꝟo absqꝫ scarificatiōe firmant̃ qō multiplici venit de cā. Ul' vt flux⁹ supexcedēs cōpescat̃ mēstrualis ⁊ supponūtur māmis. Aut vt aꝑa ꝓfundū ad exteriora d̄ducat̃ vt medicamē ad ipm meli⁹ valeat ꝑuenire sine vt aꝑatis mā ad ignobili⁹ trahat̃ mēbꝝ nobiliori vicini⁹ vel vt meat⁹ ꝑmaneat apt⁹: ceu collo applicāt i squināntia. Aut vt mēbꝝ calore depauperatū eaꝝ calescat sanguis ⁊ spūs attractiōe frigoraqꝫ ⁊ vētositates resoluāt ɔtētas ibidē: seu vt ptes ad suū nālē reducant̃ locū a quo separata: velut in iguinis rupturas: vl' vt tollat̃ oppil'o ⁊ lapis qn̄ ponunt̃ iuxta Albucasiꝫ sup renes: seu qdē vt dolor sedet̃ vt i colica magis opus est vētosa ⁊ vlr in oīb⁹ dolorib⁹ vētosisqꝫ ꝑcipue. Aut ne mēbrū a suo remoueat̃ loco: ceu i an̄ iūcturas: vl' vt aꝑa medicet̃ vētosuꝫ ⁊ fridū. Aut vt venenū suggat̃ exteri⁹ usqꝫ attrahat̃ pti qn̄ fuerit illatū: q̄re post casuꝫ applicant̃ sanguisuge ꝑ 4°. duodecio. 13. 14. d̄ igenio. ℭ Est aūt mēstruū sanguis qs supflu⁹ q tp̄e d̄terminato a muliere nāliter emittit̃. Dis .n. nāqꝫ flux⁹ nālis sanguis ꝑter eū q mēstruoꝝ 6° de accīdi. q eqdē cōius circa. 14. annos vsqꝫ ad. 45. decurrit: ꝫm tm̄ cōplōnes differētes i ampli⁹ aut min⁹ cū nō sit i reb⁹ nāe applicatis terminū ꝑfixū repire. ꝑ de re. sextoqꝫ appa rēs sanitatis latitudinē expedit notare. Qn̄ aūt is fluxus

Margin notes (left): A · Tra.5.c. 6.in me. · B · Cōsi.r. i... Trac.11.c. 2.in me. In de ap. proparie. R. de pthi post me. · C · Ubi sup i medietate. · D · 2° 3 cir. principiū.

Margin notes (right): B · Afo.5. afo.51. · Afo.40. · 3° de virtu. nāli cap. 14. p° pri. · F · Ysaac lib. 6. cap 1. p°. 4 c. 11. post me. · Ca.3. iuxta finem. · G · H · Cap.12. de suo fine. · Cap.8 · Ca.3. iuxta finem. · Ca.7. circa princ. · Cap.1. de suo fine. · P° princ. · P° princ.

I

fuerit nālior in fine mēsis ampli⁹ lunaris ɔtingit: mēstrua enī deriuanť a mēse: qn̄ aūt nālis reddiť citi⁹ fluit aut tardius: vn̄ lex. Mulier q̄ bis purgať in mēse sana non extat: qbusdā aūt p̄mis laboriosis ac viraginib⁹ calida ībabitātib⁹ loca tardi⁹ accidūt: ita vt absolute carcāt illis. Cōi⁹ aūt p gnqȝ fluūt dies: plus aūt minusqȝ nō pax. ¶ Est aūt mamilla istr̄m gn̄atiuū lactis q̄ cōponiť ex arterijs: venis: neruis: ⁊ carne alba sensibili. Sicut. n. epar factū ē purpureū vt sanguis generet̄ hȝ de iuuamentis 5° ⁊ theorice 4°: ita ⁊ mamille caro ē alba vt sanguis in ea in lac vlteri⁹ decoctū dealbeť: ad quā qdē puenīūt arterie ⁊ vene a matrice ramificate a vasis in opposito femoris subiacētib⁹. Reuertunť. n. sursuȝ ad mamillas: sicut ⁊ vene ⁊ arterie diuise a vasis ascēdētib⁹ supra furculā ramificatis descēdēdo cōiungunť p̄dictis. ¶ Est aūt scarificatio siue carassatio al's scarsatio supficialis cutis icisio crebra: sicut flōmia vna pfunda. Nosce f̄m Democritū ⁊ Oribasiuȝ eius collegā q̄ vētose nō cōpetūt in passionis initio: nec plectoria manēte: verū quādo plenitudo fuerit euacuata. 13. etiā de ingenio.

Ca 3. cir. pncipiū. Cap. 3. 4. sus finē.

Cap. 13. K

Propter scdm

Ƶo sciēdū: q̄ aliq voluerunt sitias cū scarificatione apponere dicētes ide plenitudinē eūari: sȝ id nō valet: qm̄ meli⁹ eēt dū pmaneret plenitudo p matricē ɔmittere vt labanť: aut si oȝ euacuari ɔueniētius p flōmiā educere cū ipsa ppͥe plenitudinē euacuet: nō autē scarificatio. ¶ Et iō fuerūt alij dicentes q̄ vētose valēt cū scarificatiōe: ⁊ mouenť ex iducto in argutis: eo q̄ materia currēs ad aliqd mēbꝝ magis auffertur qn̄ deriuatur ⁊ euacuať: dȝ quādo deriuať tātūmō: quid autē de his tertio ⁊ quarto apparebit dicendorum.

Propter tertium

qdē sciēdū: q̄ vētose dēbēt sine scarificatione absolute poni. vn̄ Ulatic⁹. Uētosaȝ supponam⁹ mamillis: ⁊ exugamus sine scarificatiōe: qn̄qȝ ponunť vt nā a pte sui mor⁹ trabať: sicut qn̄ mamille supponunť iō vt cursus san. menstrui retineať iqd ēt rōcinatio ɔfirmat: qm̄ san. menstruus grossus est ⁊ terrestris: q aūt p scarificationē educiť subtilis aquosus. Adhuc supficialis est sang. q carassatiōe educiť cū circa cutē in venis ɔtineať minutissimis: q autē existit in venis que mām̄is a matrice deriuātur est pfundus: ad quē nō sic valet ventosaruȝ attractio puenire. Rursus si ponantur cum scarificatione ppter repletionem ipsaꝝ cessat celerius vacui necessitas quo facto ōstruitur attractio. Quādo autem nō euacuatur qd corpulentius: qd sine scarificatione ɔtingit tāqȝ vacui necessitate vigorata forti⁹ attrabiť sang. ⁊ retinetur in loco ad quē attractiōe deuenit: itaqȝ ventose sine scarificatione h̄ debent applicari.

Maac li. 6. ca. 10.

L

Propter quartum

Ƶo dicēdū. ad primum. q̄ euacuatio vniuersalis ⁊ particularis cōpetit quando est plectoria: non autem sic in proposito cum non existat aut melius sit flōmia euacuare: cū adsit vel vt ostensum est per matricē. ¶ Ad aliud dicendū est: q̄ materia non potest euacuari ⁊ diuerti cōuenienter vt apparuit per scarificationem: cum ea impediat attractionem vacui necessitate priuando: quomodo autem vacuo pficiať attractio: dr̄ia ostēsuȝ. 41. ¶ Ad aliud dōm q̄ diligēs artifex cessabit ab attractiōe ad locū qn̄ viderit flegmonē posse gigni: neqȝ sang. attractus in mamillis retineť: vt corrupt⁹ tādē maniā generet cū corpore fluxu euacuato sanguis coegēs attrabat ad seipm̄ cū nō sit supfluus omnino: neqȝ intātū est carnis obstaculū q̄ virtus ventose non possit ad attrabendū qd in venis vel arterijs puenire. ¶ Et pro hoc suicimēto quid dōm apparet. Sāguis eniȝ attractus nō recurret retrorsuȝ: verūtamē i reliquū dispartitum indigens illo corpus. ¶ Ad aliud dicendū: q̄ lȝ vacuum vel cōueniencia eius qd euacuatur ̄persistat ampli⁹: cum tamen sang. attractus fluit tollitur cōfestim molle illius qd attrabitur ventosam replens attrabentem.

M

¶ Differentia. CXCVI.

N

Quod in cura morbi cali cordis cōpetāt cal'a: mōstrať 3° vndecia. ¶ Amp. megathecnis 3°. Sicca corpora cū siccis: humida cū humidis curare opȝ quare filr cal'a cū calidis: ⁊ frigida cū frigidis. Morbus aūt hic suppositus est cal's. ¶ Itidē curans f̄m veteres est virtus: medicus Ƶo illius minister: ipsa quoqȝ eius fulciť instr̄o vt calore q itus est: hoc aūt pmanet celo ⁊ destruiť frigido p̄cipue. ¶ Rursus. sp̄us ɔfortať p odorifera eo q̄ his nutriť. vn̄ 3°. 11. Laboreť in syncopi cū eo qd nutrit sp̄m ex odoribus bonis: citior nāqȝ per odoratricem est virtutis resumptio. afo. 2. sed aromatica sunt cal'a cū odor effumali causeť euaporatione. dr̄ia. 155. ⁊ sp̄us est radix cordis vt videbiť. ¶ Palin. Cor pre ceteris mēbrorum opus est conseruare ⁊ defendere cū sit omniū pticularum p̄a radix: virtutē illis demādās mediantibus arterijs. oēm. dr̄ia. 38. omniū ēt accn̄tiū corpori occurrētiū primus cōcursus est ad cor tanqȝ ad basiȝ vite. Mc. de simplicib⁹. Sed ɔseruatio ⁊ defensio vt dicūt fit p filia ⁊ nō p ɔ̄trarium: ɔtrarium poti⁹ sint corruptiua. Cal'a quoqȝ sunt cordi silia. cōplexio nāqȝ formalis ipsi⁹ ca. ē ⁊ sic. dr̄ia. 25. Itaqȝ in cura egritudinis cordis cal'e frigidoꝝ nō cōperit administratio.

Tra. 1. c. 2. in medio. Cap. 3. ad medium. Epit. 6° pti. p̄a. Te. cō. 1.

Tra. 3. c. 8. cir pnci.

Cō. afo. 11.

T. 1. r. le c. 1° fē. 1. c. 1. cap. 2°.

O

In oppositum

est cōis medicoꝝ s̄mo vius frigidis discrasis cordis applicās calida. ¶ Adhuc. ois cura p ɔ̄riū ⁊ in totidē ex equo gradu. in techni. Sȝ morbus hȝ signatus est cal's. ¶ Rursus. 3°. 11. In apate cordis calido precipitur infrigidatio pectoris niue ⁊ camphora super apostema. ¶ Eri. Cū cor sit res corporis calidior ⁊ spiritus a quo pcedit. s̄mo p̄ma. si caliditate ipsi⁹ naturali morbo calido addita calida sibi applicanť icitatio fiet ad furiā ⁊ velut ignis in igne. Propter qd i cal'e passiōis curatōe cordis nō cal'a expediūt: sȝ frida.

T. 1. 3. t. c. 83. c. 97. Tra. 1. c 11

Do. 3° ca. 1. cir. pn.

Propter primū

sciendum q̄ quid sit cura: qd morbus: quid calidum: quid etiam consuis ostensum est differentijs.

P

Propter scdm

Ƶo sciēduȝ: q̄ a plurimis suppicietenus vt audiuntur medicorum sermones vt morbis calidis cordis: ceu ⁊ reliquaruȝ partium cōpetant frigida ⁊ moueнť ex pieractis: ⁊ p̄cipue cañ. vlt. per cōtrarietatē curatio: ⁊ q̄ morbi calidi plus frigidis sunt mortiferi ppter velocitateȝ ignei motus. Dam. in afoi. tales aūt sunt maxime qui cordis calidi: quoꝝ defectus aliqlis 3° ⁊ 4° videbiť dicēdoꝝ. ¶ Sed circa p̄dictū dubitare ɔtingit: qm̄ colliȝ 3°. Febres que sunt a flate periculosiores sunt febribus cholere. Febris aūt flegmatis est morbus frigidus: chol'e Ƶo calidus. ¶ Adhuc. morbus cū disproportione particularum circūstātiarū f̄m veterem periculosior est proportionabili: sed talis est frigidus ⁊ nō calidus: cū natura humana calida existat ⁊ hu. ¶ Rursus. morbus ex natura magni detrimēti mortalior est reliquo. hȝ Ƶo qui ex frigida cū frigiditatis fit mortificās ⁊ paralyticū faciēs: caliditas Ƶo nature amica. dr̄ia. 61. ¶ Palin. Ita se hȝ morbus frigidus aut calīn vt tempus frigidū ad calīn: sed in tempore frigido mortalior ē morbus: q̄ȝ in calido pbl'. p̄a. ppter improportionē particularitatuȝ. Itaqȝ egritudo frigida pestilens amplius cal'a. In oppositum: q̄ pronosti. 2°. Materie sanguinee ⁊ flatice sunt minoris malitie q̄ȝ materie que sunt ex gn̄e cholere citrine nigreȝ: sȝ flegma est frigidū chol'a cal'a. ¶ Eri. sil'e ɔiunctuȝ sil'i incitat ad furiā: est enim sicut ignis in igne. hoc aūt in morbo euenit calido cum materia sit calidior nā. Itaqȝ morbus calidus mortalior frigido. ¶ Dōm breuiter q̄ morbus aut est simplex. i. sine mā vel ɔiūctus illi. Siqdem primus ita morbus calidus piculosior est frido actiuioris eius q̄litatis efficacia: frigidus eniȝ minus actiuus: lȝ plus ɔtrarieť nature: qd indicāt feb. ethica ⁊ ea que senectutis ita vt decimo

Afoi. 8.

Fe. 6. cir. medium.

Afoi. 2° afoi. 34.

Q

pble. 25. e. 25.

Cō. 46.

Cap. 10. post me.

A de inge. Expōne in aquā frigidā cū doceat ethicus in eum qui senectutis rāq̄ꝫ amplius viuentē deduci. Siqdem scdo mortalior dupl'r: aut ratione molis materie ipsius obtegentis cal'm inatū ⁊ extinguentis: ⁊ ita morb⁹ frigidus plīmus ⁊ interdū calidus sanguineus est mortalior calido cholico. vnde 3° subdit colliget. febres flaticas periculosiores fore cholicis ꝓpter grossitudinem flegmatis ⁊ oppilonē cātam ab illo. vel ratiōe essentie morbi qđ dupl'r euenit: aut q2 ab ipso ꝓcedāt synthomata intēsiora sensibiliora ⁊ dolor: non enim patiunt medicum errare vel infirmum peccare. Isaac fe. 5°. Et ita morb⁹ calidus mortalior frigido: vel q2 ipsi⁹ essentia plus vite ꝑncipijs opponat: ⁊ tunc fridus mortalior calido. Et ad vltimuz morbi calidi plus frigidis sunt mortiferi: eo ꝙ improportionabil'r plures sunt calidi iterimentes sui acuitate q̄ꝫ frigidi: eq̄lib⁹ tñ nūc entib⁹ mortaliores sunt frigidi. ꝓbl'. ꝑ°. ℂ Ad ꝑmū igit dōm: ꝙ febris flatica est periculosior: rōne q̄ꝫtitatis mäe aut lesionis quaz causat in stōcho vt aiunt: interficit magis. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ natura humana nō est calida: sed temperata relatione tēperamenti ad iustitiam non ponderis: vt quesitum experit. dīa 19. ℂ Ad aliud iā apparuit vt sic. ℂ Ad aliud dōm ꝙ hoc verum: sed plures morbi contingūt valde estate q̄ꝫ hyeme: ⁊ ideo plures moriuntur: non sūt iusta cōparatione obseruata. ℂ Ad ea que alterius partis iam apparet: ⁊ ad ꝑmuz ⁊ ad secūdum per solutionem quarti prius.

Ca. 6 cir. ꝑm. — Ca. 8. ad medium. — ꝓble. 25. ⁊ 28. — B

Propter tertiuz sciēduz: ꝙ lz in egritudinib⁹ cordis fridis absolute cōpetāt cal'ari calis tñ nō simpl'r expediūt frigida: sz ⁊ cal'a illoꝝ remissiua: ꝓpter qđ primir⁹ id ex 3°. 11. ostēdat. scdo ratiōe fulciat: ⁊ tādē q̄lēs cōperāt huic medicine narret. ℂ Propter hꝫ primum sciendū: ꝙ quādo volumus ꝑmutare complexionez frigidā: audaces sumus ad illud cū medicinis calidis cōmistis cordialib⁹. Sz quādo volumus ꝑmutare cōplexion cal'am nō sum⁹ ɔtēti ifrigidatiuis: q2 substa ꝑp quā cor ē creatū ⁊ est spūs effusus in ipo existēs sba cal'a calitate vz. inata nō caliditate corpori nocitiua: vnde cum ipsi superueniat qđ ipsam extinguat eo ꝙ non sit ꝑmistum ex medicinis calidis: quarū ꝓprietas est vt cōfortent calorē inatum: qđ nō totū sit earum calitate: sed ēt cum ꝓprietate absoluta associata caliditati earū possibile est vt noceat radici. s. spiritui: q̄ꝫuis ramo ɔferat qđ est corpus cordis. Et iō nō inuenimus sapiētes antiquoꝝ euacuasse in curatiōe malitie cōplexionis cal'e que est in corde: ⁊ eius qđ ei accidit ꝑ ꝑmistione medicinaꝝ fridarū cū cordialibus calidis ɔsidētes si nā fuerit fortis ꝙ discernet iter infrigidatiuū ⁊ calefactiuū vt afferat infridatiuū cordi ⁊ cal'm cordiale spūi: vñ illi qui abstulerūt crocū ex trocīscis cāphore ⁊ blasphemauerunt primos: trocīscos cāphore reddiderūt pauci iuuamēti. Et silr eadē de cā ꝑcipit Gal'. in cura emitritei aque ordei virtutē piperis admisceri. 4° ꝑ°. ℂ Propter 2m hꝫ qdē sciendū ꝙ indicatiōes. 3. ꝑncipalius hic opꝫ itēdere. vnā qdez sumptā a virtute: aliā a dispōne: tertiaz a parte. Istaꝝ ꝟo idicationū ꝑma ceteras obnubilat ⁊ denigrat. de ige. 9. maxime in passione periculosa: qđ gfa dī effimeraꝝ: ea nanq̄ꝫ deficiente vana sunt oia que cuz sit qđ nāle opꝫ ipsam ceu nā ꝑ similia gubernare: ⁊ ei mō cōpugnare omni. Ostēsio autez a dispōne sumpta sui semꝑ indicat ipsius per ɔ̄riū iteremptionem: per partē ꝟo cor audio ⁊ spūs eius inatū. vz. marie ⁊ influentē q velut eius radix dicit⁹ existere. Dicat itaq̄ꝫ ꝙ in curatiōe aut attēdit ad virtutē: ⁊ ita cū ipsa calidis permaneat ac ɔfortet: ⁊ frigidis noceat in passione eius gfa q̄ꝫtū cūq̄ꝫ calida expedit calidoꝝ frigidis ɔfractoꝝ administratiore maxime in corde cū vita ide ꝓcedat. Est nāq̄ꝫ ipe motus ɔtinuus a corde in mēbra delapsus: ⁊ h ꝑficit cal'o ⁊ nocet frigido: q2 spūs factor ipsi⁹ ⁊ virtutū lator tal'r calis efficit ⁊ frigidis. Igit et sic opus est calis. Si aūt ituetur dispō cū ipsa curari habeat per cōtrarium: q2 ois cura per

Tra. 1. ca. 7. in me°. — C — D — Tra. 4. ca. 15. in me° — Col' 4 ca. 8. circa ad ca. 13.

hꝫ equali gradu aut eleuatiori ne perdat in via. Et ad vltimas egritudines vltime curationes sunt potentes ad perfectionem: vltimeq̄ꝫ repletioni vltima expediat eūo: sic nūq̄ꝫ in passiōe calida: ⁊ precipue cordis competeret calida: nisi ex accidēte forsitā sis cum calidā intēderet in ampli⁹ disgrassiam. Si ꝟo cōsideretur pars: puta cor rōne cute cum eius cōplexio calida sit ⁊ sic. formalis: nālis: ac etiaz egritudinalis frigidis eget solum. Ex parte quoq̄ꝫ ɔseruationis nālis cōpl'onis eget calis: cuz ipsi⁹ fiat ꝑ silia ɔseruatio: dīa. 116. Si ꝟo altera ps intueatur cōpositi de spiritus qui est sicut radix: tūc i passione ca. cordis eget calidis temperatis nō excessiuis: eis nāq̄ꝫ celeriter resolueret. Est nanq̄ꝫ alterabilissimus: q2 ⁊ subtilissimus de distēperātia inequali. Subtilis aūt suba plus recipit passionem: primis febriū. ⁊ 2° eadem quippe de cā nō administrāda sunt etate frigida ⁊ maxime cū ei ⁊ ipsius actui sint cōtraria. Et his dispositus pati celerrime raritate. Adhuc calida virtutem melius medicinarū ad cor faciunt ꝑuenire vt crocus ostendit. Sic itaq̄ꝫ tū ratione virtutis: tūz etiaz ex parte spiritus ⁊ ɔseruatiōis cōpl'onis nālis egetur calidis frigidis tēꝑatis in egritudine cordis precipue. Frigidis autē ꝓpter dispōnem absolute ⁊ cordis reductionem. ℂ Propter hꝫ qdem tertiuz sciēdum: ꝙ eoꝝ que hic administrātur q̄dam sunt simplicia: aliqua cōmista. Simplicia q̄dam agunt a mā: vt ouoꝝ vitelli: brodium carniū ⁊ vinū: alia cōpl'one sicut ȝedoaria ⁊ sticados: quedā ꝓprietate. ⁊ hoꝝ ꝟo alia que nō educunt: alia ꝟo ita educentes vt lapis lazuli ⁊ armenus: que aūt nō vt hyacintus ⁊ aurū: quedā ꝟo compl'one simul opant ⁊ ꝓprietate vt melissa ⁊ buglossa ꝓpie que in omni passiōe cordis virtutē hꝫ mirabilē ꝑm oēm ipsius administratiōis modū: ⁊ proprie radicis cortex nō lote. Nōnulla ꝟo iuuat deportando virtutē medicinaꝝ ad ipm: ceu croc⁹ muscus: ⁊ cū h alias ēt hñt naturas q̄sdam ptes cordis ⁊ spirituū stipticitate q̄daz ne dissoluant coadunādo vt myrabolani ⁊ liliū. Sūt q̄daz cordis cōfortatiua ne de facili patiat a veneno sic muscus ⁊ doronigi: ⁊ vl'r ois res odorifera siue cal's vel frida cū sit spūi ꝓportionabilis ⁊ amica. ℂ Sūt ⁊ q̄daz cōposite ⁊ ille sunt plures sic tyriaca: metridatū. diamuscū: ⁊ oino cōfectiōes in qb⁹ cū alijs cadūt q̄dā metalloꝝ vt aurū ⁊ argentū ⁊ miner aliū: plurima ꝑciosorum qualia sunt ɔfectiōes ð lapidib⁹ appellate iter q̄s nobilior efficacior ⁊ tēperatior ita vt i oī cordis passiōe frida seu cal'a possit administrari, est illa quā cōstruxi: cuius efficaciā mox exhibita testatur sensus: que aliquādo vt est administrat: iterdū cuz optimo vino vt muscatello vel alio cum opus sit celeriter virtutē confortare: ita vt terat in vino: tūc eni melius a debilib⁹ sumitur ac velocius penetrat: aliquādo duab⁹ partiū vel pluribus vel medietati ȝuc. ro. admiscet vel boraginati cū virtus non sic fuerit ꝓstrata ⁊ discrasia extiterit calidior. vñ in hꝫ casu caueat simplex ipsius huius vsus nimius ⁊ ꝓprie in illo qui fuerit subtilioris spūs ⁊ latoꝝ poroꝝ: cum nāq̄ꝫ celerius cogeret exhalare: cuius signū: q2 corpus odorosuz reddit ⁊ in risum quādo alicui dat deducit faciem crebri⁹: vita etiā recedente. ℂ Cuius qdem hec est ꝑmistio. ℞. succi pomoꝝ dulciuz dispumati: succi buglosse dispumati. añ. ʒ. v. doronici: corticū citri: floꝝ boraginis. ros. ru. been albi ⁊ rub. coralli: limature eboris. añ. ʒ. iiij. spodij: macis: gallie muscate: karabe: ossis de corde cerui: sandaloꝝ ru. añ. ʒ. iij. seminis basiliconis: folij: myrtilloꝝ: melisse: coriandri: cinnamomi: galange: ȝedoarie: spice nardi: ligni aloes: sete minutatim incise aut cōbuste modicū: croci: oium. añ. ʒ. ij. oiuz myrabolanoꝝ. añ. ʒ. iiij. beriloꝝ: smaragdoꝝ: hyacintoꝝ: sardoni: ȝaphyroꝝ: granataꝝ. añ. ʒ. j. albarum margaritaꝝ ʒ. iij. auri: argenti limatoꝝ. añ. ʒ. ij. ⁊ senis: ambre: cāphore añ. ℈. s. musci. ʒ. fiat eliū arte ⁊ igenio ori laudabile. Remediū ēt promptū ⁊ ꝓprie qñ qs aliquos ibecillitate fact⁹ loquat: ⁊ legis sacramenta suscipiat: extat castoreū: macis ⁊

E — Do. 2. ca. 2. in me°. Ca. 1. i ꝑ. Do. 2° fil. ꝑ° ca. 3. in ma ꝑ. ⁊. c. 26. i me°. — F — G — H

I

crocus sil terant cũ vino laudabili et vi ore egro i id ordu/cta. ℭ Sꝫ circa pdicta dubitare ↄtigit eo ꝙ dem̃ sit cor ra/mũ existere spiritũ radicẽ cũ videat eꝫ: qꝛ spũs gñat in cor/de p motũ ipsi⁹ ⁊ arteriaꝝ cõfricationẽ: gñans āt gñato pfe/ctius ⁊ radicalius. ℭ Dõm ꝙ spiritus inatus est corde pfe/ctior ⁊ prior: cum in virtute ipsius cor sit fabricatũ cuꝫ aliis hꝫ. vnde cum vigore ipsius spũs cõstat fluẽs. ℭ Aut dõm ꝙ iꝫ generãs inquãtum tale pfectius extet generato: aliqd tamen generato põt aduenire quo pfectius erit generante: ceu ꝙ generãs sc hꝫ vt ante finẽ ad generatuꝫ: ipm aũt vt fi/nis: is aũt nobilior his que ad finẽ physicoꝝ.2. Iꝫ etenim sit prestantius agens vt ita patiente. 3ᵒ de anima: non tamẽ ho/mine perfectior pulex quem affligit punctura.

T. cõ. 31.
T. cõ. 14.

Propter quartũ ꝟo. ad primuꝫ quid dicẽdũ iam visum. ℭ Ad aliud di/cendũ ꝙ ꝟmo Gal'. est in cura vlceris ⁊ carnis generatione: que quidem quãdo fuerit humida minus siccis opꝫ cura/ri: que humida reputantur: quãdo ꝟo sicca siccioribꝰ: vt ac/quiratur simile illi qđ deperdituꝫ est hic aũt sermo est in al/teratione cõplexionis male. ℭ Aut dicendũ: ꝙ hanc opor/tet similibus ꝓcurare: in eo ꝙ opus sit complexionez sicut mõstratum naturalẽ vbicũqꝫ cõseruare. ℭ Ad aliud etiam quid dicendũ apparet. Concessum eni virtutem calidis vi/uificare temperatis cum indicatio vt principalior suscipiat non parũ ab ea. ℭ Ad aliud simil'r quid dicenduꝫ apparet ostensum. Et iꝫ odorifera sint calida inquãtũ talia: cũ odor sit fumalis euaporatio causatiue: nihilominus substãtia in qua fundat ens etherogenea potest frigiditate amplius vi/geret vt rosa: viola: muscus: nenufar camphora ⁊ sandalus: pauca tamẽ aromatica sunt a dominio frigida. Simil'r qꝫ opium inquantũ amarũ aliquid caliditatis participat: ꝑut autẽ stupefactiuuꝫ frigiditatis plurimum. diia. 142. ℭ Ad aliud quid etiaꝫ dõm apparet. Uirtutem enim ⁊ proprie in principaliori principio expedit quidẽ calidis viuificare tẽ/peratis vt vitam ceteris subministrent motu: ⁊ ideo est vi/dere excellentes medicoꝝ plus ad calida declinare qꝫ ad frigida. ℭ Ex his etiã quid ad ea que sunt alterius parti ar/guta potest apparere: qm̃ iꝫ plurimũ sermones videant so/nare ꝙ in passione cordis calida vtendũ sit frigidis: m̃ audi/endi vt expositũ per. A. pcipue. ℭ Ad aliud qd dõm mon/stratum. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ frigida exterius apposita nõ possunt ad cor deuenire sic calefactum nisi prius in medio aliquã recipiat alterationem ad calꝫ: secus aũt si intus ad/ministrarentur: aut tãqꝫ in casu desperato potius dispõnez insperit qꝫ virtutem vt sic fortez. ℭ Ad aliud ꝙ calida que administrantur non excellenter debent esse calida: sed fri/gidis confracta.

K

L

ℭ Differentia. CXCVII.

M

Quod in apostemate epatis ⁊ pcipue i sanguineo flobothomandus sit pes ⁊ non ma/nus monstratur. Materia nanqꝫ debet ꝟm ve/terem euari per partes in quas repit: que autẽ grauis petit deorsum sicut leuis sursum cum hic proprius existat locus: sed sanguis superior subtilis leuis: inferior ꝟo ecõtrario: vnde de iom. ⁊ vigi. tenuissimus qui est purissi/mus sanguis qui in capite: epar aũt cuꝫ sub diaphragmate situet ⁊ pedes sunt iferius: man⁹ ꝟo supius. Et subicit: qm̃ q super frenes dolores sursuꝫ pharmacia indigere designãt quicũqꝫ autẽ infra deorsum afoꝝ. 4ᵒ. ℭ Rursus 4ᵒ p̃. Ca/ue tibi ne trãsitus super principale fiat. Is autez sit sup cor qđ oium est principalissimũ cũ manus flõmet in epatis apo/stemate. Sãg. eni educẽdus trãsit p venã a gibbo epatis p diaphragma in cor ꝓtensam: ⁊ demũ ad manus ⁊ ad reliq que sursum ramificata: qđ nõ euenit in pedũ flõmia ℭ Pa/lin. ibideꝫ. Nõ opꝫ vt in duas diametros ꝓlõgationem fa/ciat: sꝫ in vnã tm̃ q̃ sit diameter magis lõginq̃. Qñ aũt flo/bothomat man⁹ sit ꝓtractio i duas diametros: qm̃ ab epa/te ad manũ ↄcidit diagonalitas: cũ ipsa ex lõgitudine con/struat ⁊ latitudie. In pedis aũt flobothomia vna tm̃ conci/dit distantia. vꝫ. lõgitudo: ⁊ qꝛ longinquior est diametrus q̃ ad pedem ea que ad manũ. ℭ Amplius precipit in techni ꝙ materia ens in gibbo epatis deducatur ad vias vrine q̃ in symma in ventrẽ: nõ aũt ad manũ aut pedem. ℭ Adhuc flõmia debetur materie intra venas existẽti cũ per eam san/guis educatur: qui solum in venis ⁊ corde cõtinet. Mã ꝟo apostematis iam venas fuit egressa in spongiosas ptes de/lapsa in techni ⁊ de distẽperãtia inequali. Non igitur ma/nus: sed pes flobothomandus: aut vir flõmãdus minime.

Afo. 1.
Afo. . . 1.
P⁹ p̃ᵐ.
Afo. 18.
Cap. 1. pᵒ medium.
Ca. 3. post medium.
N
T. 1. 3. te. c. 169.
T. 1. 3. t. c. 155.

Oppositũ ꝟo hꝫ vniuersi sapiunt medici preci/pientes in epatis apate flobotho/mari manũ ⁊ non pedẽ: vnde. 13. de inge. san. pcipit ꝟm de/xtrũ cubitũ interiorem venã. i. basilicaꝫ incidi: qꝛ ꝟm rectũ ⁊ per latũ. viã ↄcaue vene: que si nõ apparet icidat media: hac ꝟo nõ apparẽte reliq̃ icidat 3ᵃ. Et õmũ epate incipiẽte flegminare venas que in dextra icide manu: splene ꝟo eꝫ. ℭ Amplius flobothomanda est vena que respicit partem flõmandã: talis ꝟo est basilica que est manus. vñ 4ᵒ p̃. Ba/silica euãt qđ est a parte luminis inferius: h āt situat epar. Itaqꝫ in epatis apate flõmanda est manus ⁊ non pes.

Doct. 2. c. 1. in p̃n.
Ca. 5. circa p̃nᵐ.
vbi supra imediate, l'm̃ capl̃.
O
Capl. 20. añ mediũ

Propter primuꝫ sciendũ aꝙ qd sit apa quid epar quid flõmia ostensum est differentiis. 95. 47. ⁊. 164. Est autez manus duplex: ma/gna. vꝫ. adiutorium: focilia continens: ⁊ manũ paruaꝫ que reliquum est manus magne: ipsaqꝫ minor appellatur ma/nus: ⁊ ita pes dupliciter existit: de distẽperãtia ineq̃li. Ma/nus autem ⁊ pes hic magis audiuntur magni.

Doc. 1. c. 2. in p̃n.

Propter scdm ꝟo sciendum ꝙ aliqui ꝑicula/rius dixerũt aliquãdo flõman/dum h fore venaꝫ que post poplitis iũcturam vel saphenã: ⁊ id firmabant agẽdum esse quando mã peteret sursum vt caput. ℭ Eti. 13. de inge. Incidere aut iteriorẽ vel mediam aut humeralẽ venã vel eã que ꝟm genu seu crus: qđ furtal/sis stare nõ põt: cũ epar apostematũ trahat ad se sanguinem velut sitia ⁊ maxie cũ dñet sanguini: siueqꝫ illius vie latio/res ⁊ directe: ita vt pedis ꝓpter longitudinẽ ⁊ viarũ angu/stiam non posset flobothomia sanguinem ex epate efficaci/ter educẽ. ℭ Adhuc deorsum eductio est quedam deriua/tio: h aũt debet apari fienti ⁊ non facto: de quo ꝓponit q̃si/tum. ℭ Ad aliđ dõm ꝙ nõ est ꝟmo nũc de flõmia epatis apo/stemati cũ supius tetigerit sufficiẽter. Sꝫ ꝙ euo per talẽ ve/nã vel aliã sit: ↄsiderata idicatione que a parte: vñ mox sub/dit ia ꝑicula pariẽte idicationẽ id hꝫ: aut reuulsio h ⁊ deri/uatio q̃dam partialis. Nõ igit hinc sic pes flõmandum.

Ca. 5. circa p̃n.
P

Propter tertiũ qdẽ sciendũ ꝓus fore ostẽdẽdũ ꝙ man⁹ hic ampli⁹ flõmãda: ⁊ pes ẽt q̃ñqꝫ: deide an p eãdẽ ptẽ vel alterã: puta dextrã vel sinistrã: ⁊ tandẽ q̃ flõmanda sit vena. ℭ Propter hꝫ pᵐ sci/endũ ꝙ simpl'r in h oẽs repio cõsentire ꝙ vena man⁹ sit flo/bothomãda: etenim afoꝝ. 6. In passiõib⁹ supiorib⁹ epate e ma/nib⁹: in iferiorib⁹ ꝟo a genuũ iterioꝛib⁹ aut sup calcaneũ in/cidi venas Hippo. dicere ↄsueuit: dũmõ idicatiões ↄcedant flõmiã ⁊ pharmaciã in hac edictione pluries dicte: ꝙ si oẽs ↄuenerunt aut pncipaliores ⁊ maxime si vigor virtutis af/fuerit: tunc extrahe qđ necessariũ est de sanguine vice vna: ꝙ si non: partire flõmiã in vices qꝫ plurimas 3ᵒ. 14. Et sub/dit ꝙ euatio facienda est per distantiaꝫ mediocrem: vt neqꝫ oino ꝓpinqua aut penitus remota ac p viaꝫ latã: respicien/teqꝫ directe. qđ euandum: talis vero flõmia est manus: vt anathomia indicat ⁊ nõ pedis: flomanda igit simpl'r ma/nus. verũtñ ⁊ si priores non scribãt põt interdũ ⁊ pes flo/mari his se indicationibus repñtãtibus: ceu ꝙ corpus non fuerit plectoricũ: sed magis inanitũ: ita vt euone non egeat vẽꝝ deriuatione q̃ plus mã educat a loco, ⁊ non labat in q̃ fors accideritqꝫ apa a cã ꝓmitiua: vt pp casũ aut ꝑcussio/

Q
Cõ. afo. 36.
Tra. 3. c. 22. in p̃n.

A nexsit ⁊ parvū ⁊ in fieri ac i fynimo epat locatū. Et qꝛ ꝙpa/
rum hec concidunt. ideo absolute preceptum est manum ⁊
nō pedem flomari. ℭ Propter 2ᵐ huius sciendum omnes
precipere fieri flomiam per eandem partem. ⁊ nō diversaꝫ.
vnde. 13. de inge. Epate incipiente flegminare venas que in
dextra manu incidimus: splene vero ecōtra. ꝑ siquidem 4ᵒ
basilica dextra est flomanda in egritudine epatis ⁊ non ce/
phalica dextra: ne interdum ex hꝫ errore consequatur no//
cuᵐ: ⁊ ideo pronostico ꝑ primo ⁊ crisium. 3. laudatur fluxus
sanguinis naris dextre in flone epatis: ⁊ splenis sinistre. vi/
tuperatur autem oppositus. basilica eniꝫ sinistra distat ab
epate tm̄ vt per duas magnas diametros fieret evacuatio.
Est ⁊ epar flegmonizans sanguineꝫ ad se trahens: velut fi/
tis. ⁊ vniversaliter omne visceruꝫ apostema Afoꝛ. 7. Qua
re opꝫ per viam vehementius educentem evacuare. hoc āt
est basilica dextra: neqꝫ est simile de pleuresi in qua corpore
plectorico ente materiaqꝫ fluente precipitur flomari de par
te opposita: cuꝫ minor interveniat distantia: neqꝫ vt qui epa
tis flegmon sit adeo sanguinis attractiuus. ℭ Propter hꝫ

B 3ᵐ sciendum ꝙ cōiter precipit basilica flomari cum eva/
cuet: vt tactuꝫ partes epati cōiacentes. Cephalica ꝟo circa
collum ⁊ superius. Cōis ꝟo mediana: nigra: purpurea: ma
trix ⁊ vena cordis dicta. partes que haruꝫ sunt intermedie.
4ᵒ primi. ꝙ si aliquid impediat: deinde flometur mediana:
⁊ deinceps cephalica. Si hꝫ etiam rebellaverit tibi: aut nō
apparuerit vt dictum prius aut verens periculum qđ ali/
quando sequitur in flobothomiam basilice ꝑpter arteriam
⁊ mediane ꝑpter nervum cadentes ſm. A. illis. vnde 3ᵒ. 14
Floma si est tibi possibile est basilica: quod si non ex nigra.
⁊ si non ex cephalica: ⁊ ideo hinc apparet quare in divisio/
nibus iubetur flomari cephalica: vel vt per hanc basilicam
magis ⁊ medianam consequenter daret intelligere. nisi. enī
explicuisset cephalicam nullus putaret in ea vtilitatem fo/
re aliquam ad modum quo Afoꝛ. 4. denotatur per nebu/
lam rubeam apparentem in quarta crisim futuram in septi
ma: licet hanc amplius demonstrent ſm Gal. alba. Neqꝫ di

C xit simpliciter ꝙ fiat flomia cephalice. sed adiunxit vsqꝫ ad
hebdomadā: quasi diceret: ꝙ in principio debet fieri flobo
thomia de basilica. in ꝓcessu aūt si oportuerit de cephalica.

Propter quartū ad 4ᵐ dicendum ꝙ quāuis san. de se perat deorsum sitꝫ
derelictus nature cum in omni misto dominent terra ⁊ aq̄
deorsum tendentes: ipse tm̄ calido coniectus nature petit se/
pius superiora: licet etiam san. qui inferius grossior eo qui
superior: nō tm̄ adeo est quin possit superiora petere nō paꝝ.
Quando eni vena vbiqꝫ aperitur ꝑpter dolorem quo con
currit natura cuꝫ spiritibus ⁊ humoribus ⁊ impulsione cō/
fluxionis in que foras: san. etiam grossior labatur in supe/
rius ad extrinseca: epar etiam tꝫ medium magis corporis
omnis. ℭ Ad confirmationem dicendum ꝙ Hip. loquitur
de aliorum humoꝝ a sanguine deductione aut plus ad in/
clinationem advertit materie. ℭ Ad aliud dicendum ꝙ lꝫ

D transitus fiat super cordū maius sequitur inde iuvaᵐ q̄ꝫ no/
cumentum. Cum san. etiam quando dꝫ fieri flomia hꝫ non
dum sit corruptus: neqꝫ etiā in substantia disseminatur: ve/
rum lateraliter magis per venā currit in sursum vsqꝫ in par
tem in qua incipit bifurcationem: ⁊ demum ad brachium
inclinatur: visum nanqꝫ est interdū ꝙ sanies epatis per cor
derivetur in pulmoneꝫ: ⁊ econtra salutem promittens. Vni/
versaliter tamē melius si fieri potest vt nūqꝫ transitus ⁊ ma
terie ⁊ maxime perniciose accidat super principale sicut ta/
ctuꝫ differentia. 192. ꝙ si aliter fieri non potest ꝙ minus de/
terreno eligatur reliquo minime neglecto. vnde 7ᵒ de inge.
⁊ primo 3ᵒ. oportet maiorem sollicitudinē habere de re ma
iorem iniiciente terrorem: regendo id etiam qđ est sub ea. ꝙ
si in flomia pedis non concidat transitus super cor non ta/
men vt ostensum ad ipsam tātum consequitur iuvamentum

E vt ad illam que minus. ℭ Ad aliud dicendū ꝙ non sit pro/
tractio in duas diametros: sed in vnam que tantuꝫ constat
ex inferiori ⁊ superiori: vt brachij denotat in directum sur/
sum elevatio. Diameter enim dꝫ totuꝫ corpus continere ſꝫ
superius ⁊ inferius dextra ⁊ sinistra: ante ⁊ retro quod hic
non evenit. Diameter etiam que est ad pedes protensa lꝫ sit
longior ⁊ precipue que pedis pui: non tamen alias vt osten
sum habet conditiones requisitas ad elegantem per diame
trum eductionem. Aut ipsa dꝫ esse magis lōginqua nō sim/
pliciter: sed q̄ꝫ dispositio duarum partiū capitis vt dextre.
vꝫ. ⁊ sinistre. ℭ Ad aliud dicendū ꝙ materia que ab epate
ad ventrem ducitur aut ad vesicaꝫ est altera ab ea que san/
guinis sub natura eius adhuc manētis: de qua presens ex/
tat sermo. ℭ Ad aliud dicendū ꝙ in fieri apostematis quā
do prius expetitur flomia materia nondū est totaliter extra
venas quantuꝫ ad alterum eius extremum. Aut evacuato
corpore materia eius quod evacuatur consequentia rein//
greditur vasa: ⁊ precipue cum stipticis apocrusticis ipelli/

F tur pharmacijs. ℭ Differentia. CXCVIII.

Quod membrum aut epar super/calefactū sit epi
thimandum cerusa ostenditur per Dias. dicen/
tem. Folia endiuie mista cuꝫ aceto ⁊ cerusa om
nibus calidis opitulatur rebus. vnde 2ᵒ cali.
Aqua endiuie cuꝫ cerusa ⁊ aceto est mirabile epithima in
infrigidando illud cui infrigidatio queritur: hic auteꝫ que
epatis petitur cum supercalefactū supponatur. ℭ Ampliᵒ
curatio perficitur omnis contrario. cerusa ꝟo frigida in 2ᵒ
eius gradu frigiditatis locatur ⁊ siccitatis. ℭ Rursus cuꝫ
epar sit in ꝓfundo locatum eget deducente frigiditateꝫ ad
ipsum. hoc autē reperitur in cerusa cum ipsa sit frigida sub
tilis. Constituitur nanqꝫ cōiter ex plumbo. fri. ⁊ hu. in gra.
2ᵒ. ⁊ acetum quidem partibus extat subtile. vnde 2ᵒ 1ᵒ. Ce/
rusa est vehementis subtiliationis ⁊ magis profundatoriꝫ
maxime que cum aceto construitur. ℭ Adhuc si plumbuꝫ
de quo minus videtur applicatur super lumbos ⁊ renes in
frigidandum vel vasa seminaria dicta ſm Aristo. involuta

G pollutionem: cāncia multo fortis cerusa: cum dictum sit eaꝫ
vt plumbū eque fore frigidam ⁊ subtiliationem vehemen/
tem: quod plus est cum profundatione habereꝫ plumbuꝫ
precipitur. 6. de re. sa. a. Gal. super lumbos applicari ab ex
perientia preceptoris athleraꝝ promoto. ℭ Palin. Cerusa
quando dissoluta fuerit ⁊ epithimata permanet irresoluta
diutius operans super locum cōglutinatione sui. In cōmi/
sto etiā ꝯtinet diutius applicata: quod autem hꝫ competit.
Itaqꝫ epati supercalefacto est applicanda cerusa.

In oppositum sunt omnes auctō. Necubi eniꝫ inventum est in simplicibus aut
compositis epatis medelis calidi ꝙ precipiatur per se vel
quod magis cum alijs etiam conferentibus hanc eideꝫ ap/
poni: neqꝫ operantes: similiter quos audivi medico quodā
rudium excepto quo motus hunc errorem suum pessimum
extirpare decrevi. ℭ Ampli. cerusa frigida: stiptica: grossa/

H rum partium: nō potens ad epar pervenire: sed quod supe/
rius ipsius impilians calidum iterius obtegens perampli/
us calefaciet: iuxta illud. 8. proble. Plumbum est calidius
lana. Frigidum eni calefacit conversum quodāmodo ⁊ ob/
sedens. phy. 8. ⁊ precipue qꝛ epar sitū est in ꝓfundo. ℭ Ad
huc prohibebit fumorum transpirationem. Non itaqꝫ epi/
thimandum est super inflāmatum epar cerusa.

Propter primum quidem sciendū ꝙ quid sit epar: differentia inno//
mit. 47. Supercalefactum ꝟo dicitur epar cum amplius
eius calidū invalescat q̄ꝫ eius expostulet natura: sive absqꝫ
hūoris vitio seu cū eo mō quocūqꝫ. Est āt cerusa medicamē
ex plūbo ⁊ aceto cōiter ꝯstructū venenosuꝫ iterius admini/
stratū: lenitiuūqꝫ exterius applicatū. Dico aūt cōiter: qꝛ in

I Capi. 131. Lib. 18. trac. 1.

secundo secundo scribitur fieri ex salibus quandoqꝫ. Interdum vero ex aceto. Ali. seruitor supra plumbum ꝛ acetum docet vuas imponi albas ꝛ licet compositio eius a diuersis doceatur in idē satis coincidunt taliter vniuersi. Suscipiatur nanqꝫ vas terreum vitreatum: latius iferius ꝙ̄ superius ꝛ in ipsum acetum fundatur acerrimum cum eius fece. ꝛ quidā vuas addunt albas. deinde lamine plumbee supra acetum spatio 4^or digitoꝝ suspēdātur lignis superius aut panno duriori applicate: deinceps obturetur vas optime ꝛ sepeliatur: ꝛ maxime in stercore porcino vsqꝫ ad duas vasis partes. ꝛ fit in loco tecto non ventoso omnino. ꝛ dimittatur ita per. 10. dies. Aliqui ꝟo ꝑcipiunt per quatuor mēses. tunc curiosus operator aperiat vas sapienter: ne horꝫ pestifero ꝛ paralyticatiuo ledatur fumo: deinde abradat mucilaginem cerusinam super laminas efflorētem: qua susceptā ꝛ manibus malaxata lauet in peluí cum aqua in sole: ꝛ residere permittat: donec ipsa descendat: pluriesqꝫ id agat donec albeat omnino illa. ꝛ. n. que niuea melior ꝛ est a te ꝑm Dias. est constructa. Et qꝛ vtcunqꝫ fetida quedā mulierū ipsam lauant ꝛ construunt cum aqua ro. Iste siquidē est modus constructionis eius cōis.

K Cap 138. in medio.

Quoniam aliquando omnes fiunt ceruse cum aceto: ꝛ quādoqꝫ cum salibus. ꝛ interdum fiunt modis ꝯmunis. 2. 2. ¶ Epithima siquidem seu superpositio est medicamen locale ꝑtibus exterius applicatum. Primo quoqꝫ 4^e. Epithimata sunt ex bonis medicinis que ad ipsam perueniunt egritudinem talia entia: vt emplā. differunt tñ: quia emplā sunt dura: sed epithimata sunt currentia mollia. vnde Sera. 7°. Tale est epithima existēs aggregataꝝ partiū. ꝛ extenditur sub digitis pieteꝫ quod abscindatur. Dimach seu emplm̄ abscinditur: quoniā nō administrat̄ oleū multū grossitudini eius. ¶ Nosce quoqꝫ ꝙ taliter applicatoꝝ quedā sunt in grossa substātia omnino vt emplā ꝛ calefactoria sicca que aliquādo superalligantur. ꝛ interdū in sacellis reponunt̄ nōnulla in mollī liquida totaliter: vt embroce que sūt medicamēta ꝯgrua ei quod ex capite ꝛ alijs membris opꝫ resolui. ꝛ illi cuius complexionem necessariū est permutare. ꝑ 4^e. Et ꝯstruunt̄ ex medicinis in aqua sufficienter decoctis. deinde ipsa post expressionem illaꝝ super partem ab alto ꝓiecta vt eaꝝ vis profundetur peramplius. Alia ꝟo media quoꝝ aliqua sūt magis in medio: vt vnguēta seu maraꝫ que oleum seu pinguedinem recipiunt. Quedam ꝟo ad vnū declinant plus ꝑm ordinem extremoꝝ vt ceroti aut emplm̄ qđ construit̄ ex medicinis recipientib⁹ inuiscatiuū quodam vt ceram lauatum vel picē ꝛ oleum ita vt possit primitus extendi. deinde condensant̄: deinceps siquidem fomētum quod ex rebus fit decoctis vel ex alijs calidis ꝛ applicat̄. reliqua ꝟo attingūt magis extremoꝝ alteri: seu oleū: deinde synapisma seu synapissima melius qđ est quum super partem humectatā liquore viscoso pulueris fit alicuius proiectio post quod erit epithima vt cuꝫ in aquas odo^ra^s puluis sufficienter inijciatur ꝛ cordi vel epati applicetur.

L Capi. 29.

Ca. 18. in prin.

Ca. 29. in prin.

M.

Propter scđm

vero sciendum vt apparuit ꝙ quidam syluestrium medicoꝝ epar attineat epithimare cerusa ex seriebus fallitus industrie. Cuius quideꝫ defectus cū eius motiuis tertio ꝛ quarto dicendorum apparebit.

Propter tertium

quidē sciendum ꝙ cerusa nūquam est supra epar inflāmatum epithimanda simplr̄ aut etiam cōmiste cuꝫ id sit nouū dogmatis genus mēdosuꝫ: ꝛ a nullo auditū in antea. Qđ ostēditur: qꝛ si deberet cōferre opus esset ipsius virtutem ad epar peruenire: sed nō potest cū sit stiptica ꝑm Dias. ꝛ. S. grossaꝝ partium: quapp quando est de foris nō penetrat in poros. ꝙ si penetrat non peruenit ad poros spiritus neqꝫ ad mēbra principalia. Epar aūt est h: neqꝫ etiaꝫ cum alio poterit penetrare liquido eo ꝙ secum admista permanebit in poris extrinsecis cuꝫ nō hēat se profundandi nām. Adhuc dato ꝙ penetret: nocu^m inferret cuicūqꝫ qđ de aggregatiōe est epis vt substātie ipsius spūl ꝛ virtuti cum exter venenosa vt testant̄ cuncti intus apposita est nāliter de illis que liniūtur exterius applicata: illinuus venenat assumpta ꝑ 2^a ꝛ complexionum apparens. 3. Itidem qđ applicat̄ super principalia. ꝛ maxime epar dꝫ esse aromaticū. 11. de ingē. ꝛ in techni. vnde 4^a ꝑ. principalia diligunt odorem epithimatum bonum. Sic igitur breuiter inferatur tāquam a nullo intelligente dubitatum ꝙ epar nō est supercalefactū epithimandum quomodocunqꝫ alíqua cerusa.

Cap. 138. in fine. ꝙ b simp. ca. 38. Doc. 2°. fum. 1. ca. 18. in f.

N Col^r. 5. 3. cir. me^m. Colli. 15. 6. n. e cap. 16. in prin.

Propter quartuꝫ

ꝟo. ad ꝑ^m dōm ꝙ intentio Dias. ꝛ. A. nō est ꝙ ꝑscriptū epithima sit apponēdū supra epar vt ipsius grā: cū id dicat̄ in cōi atqꝫ in areola opōnū ꝛ ꝓprietatuꝫ in ꝙ̄ opōnes ponunt̄ ꝑmaꝝ qlitatū ꝛ scđaꝝ cū triplices extentu: nō aūt in areola mēbroꝝ nutrimēti: pp qđ ille sermo cōis exponendus est qñ infridare volumus q̄ sunt ex ꝛ nō que sunt intus ceu epar. cunc. n. cōfert cerusa nō solū p se ifridādo: sed etiā diutius aggregatū pp eius viscositatē inde ꝯsurgēteꝫ super ptē faciēdo ꝑmanere. neqꝫ etiā lꝫ dicat. A. ꝑsatū esse mirabile in infridādo epithima ꝙ aliud nō sit mirabilibus illo vt qđ cāphorā reciperet aut aliq̄ alioꝝ in gradu 3° fridoꝝ vl' 4°. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ꝑm ꝙ appet partē oēm terapēticā non soluꝫ opꝫ sumere indicationē curationis a dispōne: verū non minus a ꝟtute ꝛ a pte. Dictū aūt est ꝙ cerusa ꝟtutē ꝛ instrm̄ ledit vt epar. Gaudet ēt id ꝑueniētib⁹ ad ipsuꝫ aromaticis: quale cerusa est minime. ¶ Ad aliud dōꝫ ꝙ lꝫ cōponatur cerusa ex aceto qđ est leptomeꝝ: ingrossationē tñ ꝛ stipticitatē acquirit pp plūbi terreitatē ꝛ artificiuꝫ: sicut adipiscit̄ siccitatē. lꝫ. n. plūbū sit humidū in 2° gradu. acetū siccū in 3° ꝛ frigidū i p cū artificio ꝯstructiōis ceruse: remouens humiditatē a plūbo in ipsa vt tactū 2^i gra. acqrit̄ exiccatio. Neqꝫ. A. simplr̄ dicit vehementis subtilitatis: sed relatiōe vt q̄ ex aceto ad eaꝫ que fit ex salib⁹ ꝯstructa. ¶ Ad aliō dōm ꝙ nō est sūe de plūbo ꝛ cerusa: cuꝫ multū distēt in nālis ꝑmis secūdis ꝛ tertijs. Neqꝫ ēt de epe mēbroꝝ principali ꝛ renibus ꝑncipaliū supfluitatū receptiuis: neqꝫ ēt super lumbos plūbea lamina est applicāda: nisi fuerit perforata foraminib⁹ pulꝭ ꝯmunis: timēdo ne carneꝫ impilans ampliorē inducat calorē. Opꝫ ēt ꝙ sub ipsa ex succis inunctio fiat frig vt semperuiue: solatri: vmbilici ventris: psilij: plantaginis: portulace: acetose: roseo oleo: ꝛ huiꝰ de re. sa. 6. Expedit etiā vt due sint lamine spatio duoꝝ distantes digitoꝝ ne mucha lederetur inde. Sintqꝫ corio vel alio adinuicē copulate. ꝛ cū hoc dꝫ eas qñ supcalescunt remouere ꝛ applicationē nouaꝫ ꝑdictoꝝ supponere laminis humidoꝝ. Applicat̄ siqdē magis hoc pp caliditatem vasoꝝ inuolutorū in qbus dictū ꝟūa. 35. sperma gñari ꝙ̄ renum calore supcalescit ēt locus motu nō paꝝ ꝛ cuꝫ fricatiōe ibidem plurimis. ꝛ ideo egrantes ꝛ textrices stimulant̄ ad coituꝫ. ¶ Ad aliud dōm ꝙ arguit cerusam exterius infridare: qđ concessum: nō tñ interius cuꝫ diisum sit eam penetrare non posse. vñ 2° prac. Si cathaplasmetur super acuta apata inflāmationeꝫ eoꝝ sedat: ꝛ ideo ponit̄ in vnguentis ad cōbustionē ignis vel aque feruentis ꝛ in vlceribus cancerosis.

L. 6. 3. tr. cō. 121. cap. 13.

O

P

Q

Cap. 44 n°. 454.

¶ Differentia. CXCIX.

Quod bezel

seu incisio superumbilico cōpetat in hydropisi monstratur. Quoniaꝫ. Afoꝝ. 6. Quicunqꝫ empici vruntur aut inciduntur ꝛ reliqua. vnde Commē. hydropicos consueuerunt medici incidere pluresqꝫ incendere. Epidimie quidem. 6°. aquosos cito incidere ꝓfiscoꝝ incendere continuo secare capita. ¶ Amp. cura perficitur ex abl'one cause coniuncte cum ipsa conuertatur cum morbo. Causa vero coniuncta videt̄ esse in hydropicis aqua que incisione educitur. ¶ Ali. compeit cauteri

Afoꝝ. 13. Gal. ibi.

Pantep. tex. ci. 38.

A

Capi.13. ante me.

Colli. ca. 6. in fine.

Tra.3.ca. 14. iux. fi.

fatio fm Albuc. vt declarabitur multiplex que videtur in/
cisione difficilior cū ista fiat vna soluz. Et.14. de inge. Chi/
rugia in hydropicis fit per iusta scissionem. ¶ Palin. edu/
citur incisione quod contristans z preter naturam. Omne
autem tale laudabile fit euacuari quarto apparens de acci
denti. ¶ Rursus simile videtur de hydropisi cum fit aposte
ma quoddam vniuersale z de alijs particularibus. sed alia
huiusmodi multotiens egent sectione. Quare vniuersale
āplius. vnde tertio.14. Quando sanies ex ruptura dubel/
lati epatis seu exiture erumperet in concauitatem cadens
sub syphac precipitur cutis incidi apud duo inguina: do/
nec per lacertum aperiat syphac taliter vt cānula intromis/
sa pus currat extrorsū. Idē ars imitat nāz cū sit sequela
z ipsius imago. Sz nā nō pap euacuat hydropicū p vmbi/
licum z fuminis meatum quo in vtero aquositas vrinalis
reddebatur vmbilico. Non enim tūc mingit ex vesica: sed
illo. Et ruptura etiā circa coxarum initia osseum. i. z pudē
duz. ¶ Adhuc pceptū in.97. ne accidat eūone transitus fie
ri sup pncipale: sed illud contingit maxime qñ hydropum

B

Cō.12. z xi. cir. fin. C. 32. 18.

aqua diureticis educitur. medicine etiā subductiue cū sint
de genere veneni regi. a.2. stōchum ledunt z epar ōbilitant
qd non agit incisio. Itaqz hesel competit hydropicis.

In oppositum septimus est practice. ac Gal. ¶ Amplius curatio morbi est
ipsius ablatio z non alteri⁹ adductio: sed incisione solutio
cōcidit ɔtinuitatis. Et hz Archistratē fe. z epar reddit pō/
derosum: aut apostemate vel aque imbibitione. Aut splen
contrahit diaphragma z reliqua deorsuz spiritualia. vnde
virtus percutitur vehementer vitalis. Propter quod hy//
dropico non competit incisio.

Propter primū vero sciendū q quid sit hydro pisis que z quot sunt species
ipsius z cause eorūz ostensum.102. quid aūt incisio z coctu/
ra oīa ondītur.181. z.208. Sub vmbilico quidem est ven/
tris pars: ipse nāqz in tria diuidit vniuersus: in hypocun//
drium: z que circa vmbilicum z pectinem. Afor.2.

Cō. afor. 35. in fine.

C

Cō. afor. 27 circa prin. C. 27. 18.

Propter secūdum autem sciendū q aliqui simplr concesserunt inci
sionez fieri. Nā hydropicos ɔsueuerūt medici icidē pluiēs
incēdere. Afor.6. Qd ondūt: qz intēsior causat dolor inci/
sione ex cauteriorū multiplicitate administrata. Sed id nō
valet: qz incidendo periculū est magnū. practice.7. Eti. in/
cisio penetrat ad interiorez partem ventris euacuās aquaz
fere subito: ad qd spirituū sequit resolutio z humorū cōmo
tio. vñ fe. consurgit multotiens. coctura vero fm Albuc. nō
sic educit repente nec hu. concitat: sed paulatim: cum cutez
non pertranseat: quorū z defectus maior 3° apparebit dōorū.

Propter tertiū aūt pmitus adducant sermo/ nes auctorū: z rōnibus confir/
metur deinceps: postea situs musculorū ventris in quibus
cadit incisio exponat: z tandez modus incisionis z cauteri

Trac.4. bē. c. 7. in fine.

D

sationis simlr subiungat. ¶ Propter pm huiꝰ sciendum
hanc seriē de hoc Serapionis fore: nos iam vidimus mul/
tos quibus factum fuit hesel: z non euasisse nisi paucos ex
eis z ipsi qñ post hesel vsi fuerunt motu z exercitio: z erāt
virtutes ipsorum remanentes z corpora non erant extenua
ta multum: propter id igitur euaserunt sicut puto. Quapp
oportet vt nō administretur hesel nisi in corporibus quorū
virtus est fixa z sanitas eorum est fm qūtitatem necessita/
tis sufficiens z non descendunt ad extenuationem z maci/
lētiam. Opz etiam cum hoc vt administretur in his hesel
cum cautela vehementi: quādo curamus eos z faciamus
cognoscere vehementiam que est cum hesel z timorem in
quo est mors ne postea de ipsorū inculparemur morte. Se/

Capi. 27. in fine. Capi. 41.

primo quoqz ac nono etiam practice increpando periculuz
est magnum: nec adhibendū videtur: nisi in eo cuius valida
est virtus. Pauci enim sunt qui a crepando liberant. Neqz
enim aliquem vidi in quo adhibitum sit preter vnū: nec is

B

liberatus fuit: supple eadem perfecte. Refert autem. G. se
neminem vidisse cui crepatio adhibita sit z liberatus fue/
rit: excepto viro vno cuius valida erat virtus z corpus cor
pulentum. Tertio vero.14. de incisione myrach. Scias q

Tra.4. ca. 13. i me.

parum proficit: nisi in corpore valde forti: quando potens
est hoc modo tolerare temperatam sitim z minorationem
cibi: vnde oportet vt non audeat fieri dum possibilis est cu/
ra alia. Albuc. quoqz si non confert medicatio tua cuz me/
dicinis: tunc considera: qz si infirmo iam consecuta est debi
litas aut est cum eo infirmitas aliqua preter hydropisim:
ceu ventris solutio z consimile: tūc caue ne mediceris ei cuz
ferro: quoniā timor est illius. Si autem vides infirmū exu/
berantis virtutis: neqz cum ipso est preter hydropisim so/
lam egritudo: z non est puer: neqz senex: tunc incidendum:
he igitur sunt de hoc maiorum series. ¶ Propter 2m scien/
dum pm q opz indicationē in huius incisione suscipere ra/
tione subiecti quod curatur z dispositionis subiecti quidē
multipliciter: qz virtus dz esse fortis: corpus carnosum: iu/

F

uenile: non ab aliqua egritudine prostratū: post salutis cū
medicinis alijs desperationem: potens abstinentiam tolle/
rare ac exercitium. Ex parte quidez dispositionis: qz in hy/
dropisi competunt vtrina seu asclitis: non autez in hyposar/
cha z tympanitis. Halyab. cum Albu. Non sit etiam aquo/

Colli. 7. prac. c. 37. z lib. 9. ca. 41. in pu. Doc. 1. c. 8. in me°. Tra. 1. ca. c. 1. p° me.

sitas tanta in ipso contenta vt non possint seruientes com/
primendo latera ipsius ea ad inferiora fuminis expellere.
¶ Nosce quoqz deinceps q egritudo quedaz est sanatiua
idest non habens quid prohibens ipsam vt oz medicinari
reliqua non sanatiua. p secūda. cum 3° prima. Si igitur fue
rit egritudo sanatiua huiꝰ realiter z simpliciter dicendum
q nullo modo hesel competit seu ruptura. Quod mōstra/
tur est indicationibus pretactis. virtus nanqz aut fortis vel
imbecillis. Qz si fortis: curanda est medicinis vt subducti/
uis z diaforeticis: in quibus sine periculo cura perficitur.
si vero debilis: iam negata est incisio. Amplius ex idicatiōe
sumpta a causa dispōnis: qz curatio est cause abscisio: qd nō

G

sit ruptura cuz hydropisis sit ex mala complexione vel op/
pilatione seu apate in epate vel alijs membris: ita q tandez
compatiatur ipsum vndecunqz incipiat: sicut cor compati/
tur in ise. alioquin non esset febris: se. primo z pronosti. 2°z

Cap. 3. an medium. cō. 2. sine.

sed in sectione potius morbus occurrit morbo cum virtu/
tis dissolutiōe pp spirituū eductionez. Rursus viscera apa/
ta maxime ac etiā ponderosa reddita ex aquositatis ibibi/
tione pp eūonem ipsius incisione tendunt deorsuz diaphra/
gma z spūaliū cetera subtus trahentia. vñ dolor z difficul/
tas sequunt anhelitus. Fe etiam fm Archistratez cōcomi/
tat tūqz in hydropisi repit praua ɔtinue. pp qd in hydro/
pisi sanatiua nō cōperit incisio. si autem fuerint nō sanatiua
ne defectus appareat in arte facienda est ruptura idicatio/
nibus obseruatis antemissis: puta qñ quis id preeligit ab/

bf. 4. c. 7. in fine.

horrens medicinas qualscūqz. vñ Serap. Infirmi sunt qui
non tolerāt administrationem medicinarū solutiuarū z pro/

H

uocantiuz vrinaz z minuentiū aquam hydropisiorūz eligūt
sup potuz medicine hesel: sicut Gal. recitat de malēte quo/
daz oia pati qz piccari. 6° de re. sa. Aut aliqui euitant medi

Post me dium.

cinas: eo qz his vi cura protendi putātes id citius eūone per/
fici: confidentes et in eius robore: vel qñ pauperes nō va/
lent medicaminibus vti: vel pp aliqd tale. Qui si euadāt in
fortitudine virtutis cū corporis carnositate ac aliis iaz eue
nit tactis. hꝰ tñ medicorum auxilio cura laudabilius pote
rat perfici. ¶ Propter tertium huiꝰ sciendū q musculi sup
ventrez inferiorez siti octo exñt. quorū quidem duo sub cu/
te locati totuz cooperiunt ventrē incipientes qdem a parte
pectoris anterioris circa gladiatā extremitatez fm inuloos
in ossa protenduntur pectinis oblongos. Sūt z alij duo qrū
inuli fm latum procedunt cū prioribus per transituz angu
los cōstituentes rectos locati sub pectoris magis fine. Ex/

I

tantꝙ quatuor reliqui quorũ duo circa pectoris inferius. Alij vero secus ossa villis sibi diagonalibus concurrẽtes in modũ huiꝰ crucis. In hoꝝ quidem positionẽ octo priores duos cõsentiũt eminẽtiores existere: sub quibꝰ nẽpe latitu-dinales aut rotũdi dicti firmant᷑ iuuamẽtoꝝ sexto vt etiam greco plegi libro cũ primo prima expssius. qd̃ ⁊ Almã. in-nuit cum Auer. 5ᵒ aũt interiorũ: de inge. 6. ac theorice ter-tio: sub rectis immediatiue locant᷑ diagonales siue obliqui.

N 6ᵒ de vti. pti. ca. 14. Doc. 5. sẽ. 2. capi. 22.

K

L

O

P

M

Considerans vero demũ anothomiã sensibili huius visione pcepi ordinẽ musculoꝝ tactũ 2ᵒ. Uidẽtur enĩ interi aliqñ ɔfundi vt nequeãt sensu discerni: ⁊ iõ diuersimode ipsoꝝ ɔnunciatur situs: si tñ aliud apparebit subiunget᷑ in his q̃ deinceps. ¶ Partes vero vẽtris ad interius ipsius procedẽti occurrẽtes primitus vt cutis insentiẽs: deinde sperma-ca sensitiua: postea pãniculus seu mẽbrana sub ipsa exten-sa: deinde lacertus myrach dictꝰ: deinceps vero tunica ĩfima tunicaꝝ lacerti ventris: ⁊ demũ pãniculus qui sm veritatẽ syphac existit qd̃ pitoneum siue circũ extẽsum appellat᷑ sub quo zirbꝰ cõtinet᷑ ⁊ itestina. Est aũt hoꝝ musculoꝝ cũ his que ipoꝝ triplex iuuamẽtũ. vnũ qdẽ vt eoꝝ cõstrictiõe ite-stina vesicã ⁊ matricẽ qd̃ in eis ɔtinetur: cogat expellere suo tempore. secundum vt sustentent ⁊ roborent diaphragma qñ pectus exsufflatiõe ɔstringitur ⁊ vocis adiuuẽt emissio-nẽ. Reliquũ vt vẽtris augmẽtent calorẽ in alimẽti digestio-nẽ. Qui aũt ɔtinuant᷑ vtilitatẽ prebẽt ab istrumẽtis subie-nãdo cibi soliditatẽ augẽdo ipsius neqñ extẽdit᷑ ei ɔtigerit scissura vel qñ vẽtri acciderit inflatio. ¶ Propter q̃rũ huiꝰ sciẽtiam ꝙ euãcatio aq̃ vel saniei sꝫ cauteriũ debet fieri paula-tiue sm ꝙ virtus poterit tolerare. Nã sm veterẽ. Quicũꝙ empici aut hydropici vrũtur vł icidunt᷑: his effluente sanie vel aq̃ multa ⁊ repẽte oĩno pereunt: cũ omne subitũ nãc sit preliatiuum. Afoꝝ. 2. Modus autẽ icisionis: quoniã ascli-ticus existat rectus aut super sedem eleuatam vt tendantur ventralia: tuncꝙ ministri latera ventris deorsum compri-mant ⁊ consideretur an hydropisis sit ab intestinis vel reni bus: hepate vel splene. Q siquidem ab intestinis per tres di gitos sm latum sub vmbilico directe facienda est incisio. Si vero sit ab epate, in latere fiat leuo. ꝙ si a splene tal'r a de-xtro vt eductio accidat p ɔ̃triũ: deinde pellis eleuet᷑ ad supe riora ita vt accidat incisio ꝙ ea perforet in alio loco q̃ʒ my-rach ⁊ syphac: ɔ ppea vt ipsa cooperiat descendẽs foramen postea: ceu euenit in ingressu poroꝝ vritidũ in vesica. vnde vrina nõ retrocedit: ⁊ cũ ẽt qs pedibꝰ suspẽdet᷑. Serpiunt. n. inter vnã eiꝰ tunicã ⁊ reliquã: aliꝫ Asclepiades voluerit vri-naꝫ p resudationẽ in eadẽ colligi: ɔ aliꝫ ꝑ. Ruptura vero fa-cta cãnula iponat᷑ metallina vt argẽtea vel erea subtilior ⁊

Q Afo. 6ᵒ afor. 27.

Afoꝝ. 2 cõ. 54.

Ca. 13 cõ pẽ.

euacuet de aquã quãtũ robur tolerat virtu͂ qd pulsus indicabit. Sũt ₹ aliq qui ingenianf ₹ currere faciãt aquositatẽ ad syphac ₹ incidũt paulatim ideoqdã vero icisionẽ faciũt in osseo. Aliq vo ipm acub⁹ niitis pũgũt vt aq̃ resudatiões habeat plimas. ℭ Coctura vo que. 7. practice minus ruptura reputatur periculosa 9° ac tigdem eiusdem fm Albuca. hoc mõ. Qm 4^or fiant cauteria in circuitu vmbilici vt vnuz sup stõchum ₹ aliõ sup epar ₹ vnũ in directo pectoris ₹ reliquuz in directo stõchi: ₹ sit quãtitas pfunditatis cauterij ppinqua spissitudini cutis: deinde dimittaf longo aperta tpe vt aq̃ valeat paulatim trãsfluere: regantur qz regimine ipsop ppõrq si vt⁹ fuerit debilis aut pterreaf in ipo cauteria fiant pauciora ₹ per vices, vt vtus cõseruef inquãtũ possibile. ₹ qz magis in ipso agere affligit coctura: iõqz fugiũt ipsaz q̃multi super eam vt tactuz incisionẽ eligentes.

Propter quartuz vo. ad pmũ dõm q hyp. nõ pcipit simpliciẽ q fiat incisio: sed q si fiat aquã paulatine consulit educẽne subita euone illius syncopis ₹ mors adueniat. Aut logtur in casu pnotato: vt qñ hydropisis fuerit egri^do nõ sanatiua. ℭ Et ad illud qd inducit p Cõmẽ. apparuit qd dõm. ℭ Ad aliõ qd dõm apparuit. Per hõ comparat ẽt asclitícos ad hyposarticos. vñ subdif hydropicũ. s. hyposarticũ nõ contingit medico su incidere. ℭ Ad aliõ dõm q lz multiplex expediat: coctura põt tñ fieri successiue ₹ non dicenda q̃ q̃uis in ipso fieri plus molesta: nõ tñ quãtũ incisio vt dictum in ipso facto esse. vñ silr accidit ei qd dicetur de cauterio actuali ₹ potentionali: dila. 108. ℭ Ad aliud dicenduz q fortassis eã coniuncta non solum est aqua veruz mala dispõ in epate cãta: vel supposito q causa extat aqua cõiuncta ₹ tollaf hydropisis: tñ eã derelicta in epate itidem gñat aquam velut potissimus cessat se. qz soligo remouef putrida q̃ ipsius cã erat cõiũcta: sed nõ pp hoc habitudinaliter cessat. 190. se. cum possit cã pcedens remanere que ponif itidem sub coniuncta. ℭ Ad aliõ dõm q non sufficit ad curationẽ vt euetur ptristãs vel qd pter nãm: sed opus est fm veterẽ bñ ferre ₹ nõ pferre: sicut apparet in alteri⁹ duop capitis incisione qd euenit i pposito. ℭ Ad aliõ dõm q nõ est silr: eqñ apatũ cetera cũ fuerint euata non adeo relinquũt dispõnez prauam in pte qua itep consurgat ceu derelinquif in epate vt visuz prius. Est etiã modus apatis hydropisis alius. ac aliter inductus. ℭ Ad aliud dõm q aliqñ ars non imitaf nãm: dif. 164. cum aliqñ ipsa potẽtior sit nã. Neqz euones aque per vmbilicũ facte aut p rupturã circa inguina ₹ anũ sunt pprie facte a nã vincente ac nãliter se hñte: vep potius symthomate ponderis stimulata qd ostendit earum exitus prauus. ℭ Ad aliud dicendum q lz regulariter precipiaf cutari transitus super mẽbrum principale q̃tum põt: interdum tñ permittitur qñ mã non fuerit corrupta ₹ parue quãtitatis citoqz pertrãsiens. 179. Ex quo ₹ maius sequaf iuuamentuz q̃ nocu^m: quod fit qñ aqua diureticis educif. Nam quedam eius pars per epar transit: ₹ reliqua fortassis subtiliata fine ea deuenit per venas ad renes iuxta illud Afoñ. 7. Quibuscũqz inter renes ₹ vẽtrez ₹c. Si aũt p subductiua ipsius aliqd ascendat ad epar in vapores redditur dissolutũ ita vt non talr ledat. Me^ne silr lz sint venenose ₹ pp violẽte remissiores eliganf: earũqz corrigif malitia: cũ epar pfortãtibus: vt spica: eupatorio: endiuia ₹ adip epate.

ℭ Differentia. CC.

Quod fluxus ventris in pn^e morbi factus sit cõpescẽdus ostẽdif: qz ille cohibẽdus est q̃ nihil euacuaf benigne: neqz vi nãe: sz symthomatice. hõ vo ẽ flux⁹ in pn^o ₹ silr ois euatio. vñ Afoñ. q̃rta. Cũ iceperit aliq̃ egritudo nullũ eop q̃ excernũf rõne nãe euaf: sz sũt eniiũa symthomata dispõnũ pter nãm. in q̃ nãqz tpe grauaf ab egrotatiuis causis nã: ₹ ẽ hũop idigõ nihil euari beni-

gne sit ipoñ. ℭ Ampli⁹ qd ordinẽ corrũpit nãe oz cõpescerẽ: cũ bonitas sit in reb⁹ pp ordinẽ. 12. metaphy. Sz id agit flux⁹ talis. Palmit⁹. n. euat cũ oportear digõnẽ ancedẽ: seq vo discretionez ₹ deinceps euonez. Gal'. ibidẽ Cui⁹ hic cõmittif oppositũ. ℭ Itidẽ qd est maluz p viam cause ₹ signi opz abscindere. talis vo est pfactus. Est nãqz signũ creticũ ₹ cã pcedens digõnis signa cũ nũq̃z in pn^o appareat hõ. bona nãqz signa nõ mox apud veterez appent: que vo cretica ea que digõnis ance. lentia mortẽ denotant aut plixitatem egritudinis vel recidiuationẽ. crisiuz pmis ₹ Afoñ. ℭ Eti. Qd non potest in minus: neqz in maius poterit multo amplius. sed nã non potest in pn^o morbi motuz inducere alterationis: quẽ facilius est causare q̃z motũ expulsiõis qui localis existit: cuz in motu locali: ₹ pprie recto mutef locus fm totũ. In motu vo alteratiõis fm partes magis. de generatiõe primo. Id aũt in quo nã nõ põt est cohibẽduz: cuz sit ei priũ. ℭ Rursus. si cã oz phiberi ₹ effect⁹: cũ plerũqz imprimat ãpli⁹ ceu i pposito. Sz cã debet phiberi vt morb⁹ g ₹ fluxus q ei⁹ est effectus. Sũt eni accidẽtia morbi sc̃ cãta ppter que opz fluxum in principio compescere factum.

In oppositũ q̃ precipif septimo practice q qñ pturbatio ₹ anxietas siue cholica passio acciderit nõ occupanduz amputatione q̃diu virtus fert valide ₹ euõ modi terminos non transgrediatur: imo potius adiuuandum cum aqua calida ₹ oleo dulciuz amigdalarum: quatenus stõchus a superfluitatibus purgetur. Qd silr erit in ventris fluxu obseruandũ cuz associef eidẽ. ℭ Adhuc qd est signũ bonũ ₹ res iuuãs nõ est cohibẽdũ. talis vo est fluxus in pn^o morbi factus: vñ tertio. 10. Cũ accidit pleuretico diuertitas in fine ais fluxus ventris significat q epar ei⁹ iã debilitatuz est ₹ maluz est valde: ₹ est in pn^o sui signum bonum: imo est res iuuans. ℭ Eti. Sputuz fm hippo. si continuo appareat, inchoantem abbreuiat: ₹ silr fluxus in pn^o fact⁹ abbreuiabit morbuz cũ vtrinqz mã educaf morbi. ℭ Palin. Qd medicuz excusat ab eius ope nõ opz abscindere. hõ vo ẽ flux⁹ i pn^o p se fact⁹: cũ medic⁹ euet in pn^o nõ rap. ℭ Rursus qd educit hu. suffocãtes sui quãtitate aut extinguẽtes sui qualitate: seu vtrosqz non opz cõpescere. hoc aũt vz hic fluxus efficere. Itaqz fluxus ventris non expedit in pn^o morbi constringere.

Propter primum vo sciendũ q fluxus est humop per corpus trãsitus ex cẽtro maxime versus circũferẽtias factus: qui autẽ ventris est eductio ad eius circũferẽtiaz p intestinop viam. hic aũt aut a causa fit exteriori vt aere vel aqua seu terra ₹ vlr a continente: aut a cibis vel potibus ₹ simpliciter ab indebita sex causarum necessariarum administratione: vel ab interiori ₹ a solutione etiam continui: ₹ hoc aut ab humoruz aliquo quatuor ₹ maxime a cholera: vel a mẽbro vt a cerebro: stõcho: intestinis: meseraicis: epate ₹ splene ₹ simplr a toto corpore. Aut ei⁹ alius cibalis ex indigestione cãtus qd fit pp malã cõplõnez stõchi ₹ intestinop simplicẽ vel cõmixtam vel a meseraicis cum epate non valentibus attrahere aut a cerebro catarrizante. Alter vero humoralis ₹ ille multiplex existit fm diuersitatẽ humoruz in se adinuicẽ pprie qñ humop interuenit cõpositio cum mẽbris vt apparuit 3°. 16. Est ẽt fluxus qz morbus: alter accñs eiusdẽ ₹ ali⁹ cũ fortitudine vtutis: alter vo cũ debilitate. Et demuz aliqs creticus nãlis ₹ alius symthomaticus. Quid ẽt sit vẽter: dĩa oñdit. 53. Principiũ aũt sumif hic prout vnuz extat de 4^or morbi tpib⁹: qd qd sit ₹ quot dicaf modis ostẽsum. 106. ₹ 107. Morbi ẽt rõ differentia monstrata. 72.

Propter secũdũ vo sciẽ^m q aliq dixerũt simpliciter fluxũ hũc fore cõpescendũ cũ nil euef nãliter ₹ benigne: vep symthomatice stimulata nã magis. Alij vo nõ esse pstringẽdũ cũ mãz morbi educat. quop positionũ defectus ₹ motiuop apparebit

tertio dicēdo: cum ſm quid dictum ſimpliciter enuntiet.

Propter tertiū ūo ſciēn^m q fluxus hɔ̄ eſt aut morb⁹ aut accidēs ſicut magi quęſitum petit. ſiqdē ꝑus nō eſt cōpeſcēdus niſi intrū ꝑcedat vt virtutē ꝓſternat: ſicut ēt fluxus cōpeſcunt cretici. vnde Dam. in Afo. Siqs per multū tps neqʒ vomitū: neqʒ ſolutionē habuerit: ⁊ ei ſubito eueniat vidēduʒ ne ɔſtringere ſe ſtines: q: hinc corp⁹ a ꝑuis purgat hu. Quare p̄ 2ª. Sanᵘ q nō exercitat' mltotiēs egerit vir⁹ ⁊ ſanie q̄ ſibi purgatio ⁊ ēuō eſt laudabilis. Ex hoc enī laxitas remouet q̄ pp dimiſſionem cōtigerat exercitij. ℂ Si ūo eſt acciñs aut eſt ciballis ex idigōne ɔſurgēs vel humoralis. Siqdē ꝓlor cum his q̄ vētris ⁊ inteſtinoꝝ ꝓcurāt digōnē interi⁹ intromiſſis aut exteri⁹ applicatis leuiter cōpeſcēdus: q̄lia ſunt cōtēperata ſufficiēter ſtiptica: vt abſynthiū: maſtix: ſpica: cydonia ⁊ ſilia. 8. terapē. Si autē fuerit a meſeraicā: epate vel cerebro curet' cū illoꝝ ɔfortatione ſiue ſit ex malitia cōplexionis vel aliter vt in locis tradit' operatiuis: de qb⁹ ꝓpa ſunt paſſule enucleate: ſpica nardi: ſticados arabicum ⁊ xyloaloes. Huc enī ſ fluxū cōpeſcere opʒ cū inde virtus ꝓſternat' ⁊ de mā morbi nihil vt ſic educat'. Si ūo humoralis extiterit aut eſt cum multitudine humorū excedenti aut q̄litate intēſa vel vtraqʒ ſuppoſita ūtuti ɔſtātia: ⁊ tūc hɔ̄ fluxū non opʒ cōpeſcere ialtē violēter: ſʒ magis blādiēdo: demum ne mā ad aliqd mēbroꝝ occurrat ꝑncipaliū mortem aut aꝑa vel qd ſile inducēs: cū hoc ēt aliqd de mā euat' adhuc ipſa quāta excedēs ⁊ qualis acuta. q. furioſe digōnē non expectat: ⁊ ꝓprie cum fuerit ex cholerico gñe mobilitate ipſius ꝑniciosa. Virtus enī aliqñ fortis cū multa ſenſibilitate ꝓpter nocumētū vt indiſcretus bellator mouet' nimiuʒ de ſe ɔfidēs. Si aūt virt⁹ fuerit debilis ⁊ fluxus qcūqʒ cū cautela ⁊ paulatiʒ opʒ ipm cōpeſcere ꝑtim ūtutē ɔſeruādo ⁊ fluxui ſm ꝑtem blandiēdo. Nō enī ſoluʒ opʒ fluxū incipientē ɔſtringere: ſʒ ēt creticū qñ vir⁹ nō tolerat. Indicatio. n. ſumpta ab ipſa oēs alias idicationū obtundit vt ſermo ſigt terapē. nonus. vñ p̄ 4ª. Id de quo magis ſollicitādum eſt virtus: ipſa eniʒ curatrix eſt ⁊ nō medicus. Qñ eniʒ fluxus cōpeſcit' ſpiritus cōſeruāt' amplius: cū in oi euōne reſoluant' facillime ipſoꝝ ſubtilitate. Q: aūt creticus ⁊ vlr fluxus ois qñ ſupfluit virtuteʒ diſſoluēs debeat ɔſtringi: 4° notat' p̄ª. Silr nanqʒ vere vʒ de alijs fluxibus: vt de eo qui ventris. ℂ Intus qdeʒ reſtrictione electuariū q̄ꝫplim efficax ɔſtrīxi. ℞. nucleoꝝ granoꝝ vue ſylueſtris fructuū cānis rubi ⁊ cimarū eius: nucis cupreſſi: ſtercoris aſini ⁊ capre ⁊ leporis: ſe. plātaginis: cineris ſpongie: encauſtri ſcriptoꝝ: añ. ʒ. iiij. maſticis: thuri minuti: gūmi arab. dragagāti: myrre: acacie: myrti: ſumach: ramich: ſe. nenufaris: berberoꝝ: cymini ⁊ ameos toſtoꝝ in aceto ifuſoꝝ: galla ꝑ: cortici granatoꝝ: balauſtia ꝑ: coralli rubei: ſang. drag. boliar. terre ſigillate: luti ſtelle: mumie añ. ʒ. iij. ſpodij: ſe. papa. al. ⁊ ni. ſe. iuſqami al. ſe. portul. ſe. aceto. ſe. end. lactuce ſe. bibli. reubarbari toſti pap: añ. ʒ. ij. ⁊ ſe. pilloſelle: caude eqne: corrigiole. hypoquiſtidos. herbe marie: cypi. ſpice nardi: maratri: ſe. apij: carui: ſe. leuiſtici: aniſi: añ. ʒ. ij. carnū cydonioꝝ. ʒ. v. neſpilloꝝ: ſorbaꝝ: piroꝝ ſylueſtrium ⁊ granoꝝ granatorū cornarum añ. ſcr. vij. oium myrabolanorum dulcoratorū aduſtorum añ. ſcr. v. karabe: ſandarace ⁊ capillorū ros. ru. añ. ſcr. iiij. opij: croci: caſtorei: caſiell gnee ⁊ camphore añ. ʒ. ij. fiat cum ſuc. electuariū rebus ſufficienter contritis.

Propter quartū ūo. ad p̄^m dicēdū q euacuari aliqd vigore nature ⁊ benigne pōt eſſe 2ª. aut ſimplr ⁊ ita nullus eſt talis in ꝑn° gnerālēs fluxus: aut ſm quid tanq̄ʒ malū expediēs neceſſitatis tpe: ⁊ ita pōt dici mō aliquo fluxus vi nāe fact⁹ ⁊ euans qd benigne. minus. n. id malū q̄ʒ q mā reſtringat': ⁊ max' cuʒ fuerit multa ⁊ acuta timēdo ne ad aliqd mēbroꝝ tāq̄ʒ repcuſſa dclinet ꝑncipaliū: ꝓprie qñ nō euatur aliunde virtute ēt cōſtāte. ℂ Ad aliū ſilr dōm q ordo nō con ſpit' abſolute nāeiʒ ſm quid magis: lʒ enim aliqd ꝑficiat' aptius ſimpliciter: neceſſitate tñ ipellente pōt aliter vtcūqʒ compleri. ℂ Ad aliud dōʒ eodē mō q mell⁹ eligēda recidiuatio aut egritudinis ꝓlixitas q̄ʒ recurſus māe ad aliqd ꝑncipaliū: ⁊ lʒ illud ſit tanq̄ʒ ſimplr malū. ℂ Ad aliud dōm q aliqñ nāe nō vʒ aliqd ēt minus poſſe: q: nō toto ſui vtit' robore. Qñ ūo vtitur in ſeipſa collecta poterit qd maius vt apparet in pulſu formicante ſpiſſiſſimo ⁊ vermiculante iuxta mortem victa virtute factorq demū vertit' in raꝝ qñ eſt nimia virtutis incenſio ⁊ oino aduētus perditioni ꝓximus. ꝓio 2ª. qui quidē vʒ minorem virtutis imbecillitatē ſpiſſo monſtrare. Pulſus enim magnus ſimplr coniunctim tres cās expetit cōtētiuas: fortitudinē ūtutis: inſtrī obediētiā ⁊ neceſſitatē. Q: ſi ipſuʒ reddat' inobediēs pulſus fiet velox. Si ūo cuʒ hoc ūtutis occurrat debilitas erit ſpiſſus. Q: ſi plus ſpiſſitudo augmētet' efficiet' vermiculoſus. Et ſi magis hac augmētata ⁊ ūtute ꝓſtrata efficiet' formicā: ſ: ⁊ deide ūtute pigritata ob debilitatē mouere: remittet' vtcūqʒ ſpiſſitudo: ⁊ pulſus itidem conſtituet' vermiculoſus debilitatē virtutum ſignificans maiorē priori. Et demū ea ꝓamplius ſbecillitata mouere ꝓterrita: fulcita tñ in ſeipſa cogit' pulſare: ita vt pulſus efficiat' tardus: ⁊ tūc adeſt incēdiū virtutꝫ nimium ⁊ aduentus ꝑditioni proximus. p̄ 2ª. Fiunt enim aliq̄ ꝑcuſſiones moroſe: ſicqʒ aia exhalat confeſtim. Ex hoc quoqʒ apparet vera concordia diſcordātiū. Scribit' enim in pulſum introductorio formicātē maiorē debilitateʒ virtutis monſtrare vermiculāte. in de pulſuū cōpendio cōſque etiaʒ diuertitas in ſcrit' p̄ 2ª. Dōm aūt q is vi eff citur ſpuꝫ thomatis. ℂ Ad aliud dōm q effectus nō dʒ ꝓhiberi oino ſi cōferat adeſſe vel ad deſtructionem cauſe. ſicut enim fluxus aliquo mō tollit cām ⁊ morbū. ℂ Ad ea etiam que alterius partis iaʒ vtcūqʒ quid dicēdū apparuit. ℂ Ad primū tñ q fluxus vētris vt dñſuʒ in caſu non eſt ꝓhibendus ⁊ ꝓprie cū aliqd māe euet male virtute conſtante. ℂ Ad aliud dōm q illic. A. per ꝑncipiū intelligit ſpatiū triū dieꝝ ⁊ nō vnū de tpibus q̄tuor morbi. ℂ Vel dōm q mā illa qñ mouebat ad aꝑa ſimul ēt repetebat quaſi ſponte ad euationem ita vt ea tendens ad aꝑa delabatur tandeʒ ad illa que fluxum inducebant. aꝑare etiā nondū perfecto magno qd aliqñ conſpexi: dila. 192. non ſi ſimplr bonum in aliis vt in quibus mā eſſet iam collecta diqnacʒ. ℂ Ad aliud dōm q ꝓimus ſputū apparere denotat ꝑn^m prout dicit ſpatiū triū dierum: ⁊ non ſm q notat tempus qd eſt morbi exordiuʒ. Aut nō eſt ſilr de ſputo ad pectus ⁊ fluxu vētris ad ea que inde euacuant' cū ſputuʒ egrediat' ꝑnitus indigeſtū continuo. non ſic aūt de vētris fluxu oino. ℂ Aliud ēt quantūqʒ concludat iam apparuit. Scitum eſt etiam q euō ſm artem ſimiliter laudatur in morbi principio: non autē apud naturaʒ. ℂ Et ſimiliter viſum quid ad aliud dicendum.

ℂ Differentia. CCI.

Quod diſſinteria ex ſanguine facta ſit aliis deterioris curatiōis oñdit'. Qm̄ illa paſſio deteri⁹ curat' i q̄ humor euat' q ē familiarior ⁊ nāe ꝓpinquior. hic aūt eſt ſan. ē: roꝝ 2ª. ℂ Adhuc morbus iproportionalis deterior eſt proportionabili iuxta illū. In morbis minus ⁊ reliq̄ dila. 179. ſʒ ſan. iproportionabiliter ſe hʒ ad diſſinteriā cāndaʒ: cū ea ſit inteſtinoꝝ ſciſſura que ex aliq̄ cāturbu. acuto q̄lis nō eſt ſanguis cum ſit calidus ac humidus: dulcis ⁊ mitis. Itaqʒ peior ē curatione diſſinteria ex ſanguine cāta. ℂ Q: āt ex flate ſalſo deterior ſcribit' Afoꝝ. 3ª. ℂ Rurſus egritudo cāta ex humore reſiſtente eductioni deterius curatur ſibi oppoſita. Hɔ̄ ūo flā cum ſit frigidum viſcoſum. Peius itaqʒ curatur.

In oppoſitū q diſſinteria ſanguinea ⁊ flatica curatiōis ſint leuiores: q: pro. 2. Materie

A teric sanguinee ac flatice sunt mioris malitie q̄₃ cholere ci/trine ꝛ ni. q̄ aūt tales morbos iducūt cure faciliorís. ℂ Q₃ aūt q̄ fit ex cholera deterioris fit cure monstrat: qm̄ dissin/teria est excoriatio. Ipsa ꝯo cātur ab amaro acuto. hec. n. ꝓprietas est sua: hꝰ aūt est chola. ℂ Eti. ea est cal'a tenuis penetratiua: q̄ aūt talis excoriatiōis est max' iductiua. Ex chola igit' incurabilior est dissinteria. ℂ In ꝯriū qꝛ subti/lis cito foras educit'. q̄ autem dissinteria hꝰ curabilior est. ℂ Q₃ aūt ex melācholia fit deterioris cure vꝫ: qm̄ morbus ex humore ampliꝰ nāe ꝯrio deterius curat'. talis ꝯo ē me/lancolia cū sit frida ꝛ sicca: ꝛ nā siqdē humana ca. ꝛ humi/da. ℂ Palin: morbus cātus ex humore difficilioris expul/sionis a corpore difficiliꝰ curat'. Huiꝰ aūt ē melācholia cū sit terrestris grossa mobilis cū difficultate. Itaq₃ deterior hec ceteris cura. ℂ In oppositū: qꝛ spleneticis dissinteria superuniēs bonū: Afoꝛ. 6ª. splenetica ꝯo passio extat melā/cholica. ℂ Rursus sui friditate: siccitate ac ponticitate hꝫ pres ꝯgregare: ac ꝯfortare. qđ aūt huiꝰ opponitur dissinte/rie. ℂ Palin: melāchólia nature ꝓportionatur intestino: ꝛ quod ꝯo tale positum deterreris minus. Facillime igit' cu/rationis si contingat est dissinteria ex melācholia causata.

Propter primū

qdē sciēm q̄ qd sit dissinte/ria ꝛ q̄ ꝯa: que ꝛ metapho/rica ꝛ quot ipsius modi dr̄ia videbit' ꝯriti. Dissinteria ꝯo intestinalia cātur siquidem a cā exteriori ceu a veneno seu pharmaco effrenitāte venenoso ꝛ ex fece q̄ncq₃ ꝛ ac salsis ꝛ acutis. Cōsurgit ēt a cā interiori sicut a melācholia ꝛ pro/prie adusta ab emissione cancrena in itestinis q̄ dissolutio/ne discernitur san. melancholici ex cholera ꝛ flate salso ex vehemētia isixionis viscositatis: qsi. n. eradicatur vulnerat ex apatis ruptura. Nono quoq₃ terapē. nōnū q̄₃ contingit ex venaꝝ scissura qñ sanguis in eis extiterit nimius. Atte/nuantur. n. ꝛ disrūpuntur san. abundantia. Sūt ꝛ aliqui di/centes eā a cholera contingere passiua ꝛ eruginosa.

Propter scđm

ꝯo sciēm aliquos dixisse dissin/teriā deteriorez curatione fore cōsurgētē a melia cholica: eo q̄ ipetū habeat ꝛ qualitatez ꝑnecabilē ꝛ ꝑniciosam. Sed id vt ostēdet' non valet cum hec breuitate sermonis p melācholiā cholicam oēs audiat melie modos innāles. 5. hūc qdē solū exprimens veluti fa/mosiorē magisq₃ ꝯtingētē cū ceteris chola fit hu. paratior adustioni sui calitate ꝛ sicci. ac sube subtilitate. Melāchol/lia tn̄ melica vt oñdet' hac ipetuosior ꝛ effrenior existit per hūc modū innālitatis melie nō minus audita. ℂ Quidaz etiā dixerūt illiā fore deterioris cure q̄ ex chola cātur pras/sina ꝛ ꝓprie eruginosa: cū egriᵐᵉˢ facte ab eis sint icurabi/les corrūpētes caloris nālis formā specificā ceu venenum. coll'ꝫ 3° qbꝰ dōꝫ q̄ si dissinteria cātet' ab istis ꝛ ꝓpe ab eru/ginosa ꝯterioris vt apparet: imo ipossis foret curatiōis: nō tn̄ aliquē auctēticū reppio scribētē ex his dissinteriā cāri: cū ēt neget' ab Isaac febrium 5° ab ipsis morbos gn̄ari: imoꝝ eni foras emittūtur aut corpus corrūpūt: vt dr̄ia oñdit. 91.

Propter tertiū

qdē sciēm q̄ deterior curatiōe est dissinteria illa q̄ ex melia dcā melica. vñ Afoꝛ. 4°. Dissinteria si a chola nigra icepit mortale. Qđ ꝛ rōne firmat': qꝛ illa peior curatiōe q̄ hꝫ q̄li/tates magis effrenes ꝛ nāe humane ꝯrias siliꝰq₃ acutiores. Hꝰ ꝯo est q̄ a melia cātur melica. Ebullit. n. ꝛ fermētat ter/rā iducēs āpullas vt lura ebulliētia ꝛ acetū a q̄ fugiūt mu/sce ꝛ aialia illā nō gustātia. nāliū 2° iterioꝝ 3°. de ige. 14. ꝛ Afoꝛ. 4°. Primo qdē pᵃ ponit' 2ᵉ ꝛ ipa. Qm̄ aut sit ex adu/stione melie nālis grosse vel subtilis: q̄ aūt ex grossiori dif/ficiliꝰ resoluit' a mēbro reliq̄. vñ ibidē. Illa q̄ magis ē acris ꝯterior existit. ipa ē q̄ gn̄at' ex adustione subtilioris melie. Sꝫ tn̄ si i ipsiꝰ pͥnᵒ auxilio ꝑsto fuerit citiꝰ medicatione reci/piet illa. Que ꝯo sup terrā minꝰ ebullit tardiꝰ pimit: sꝫ ad resecādū ꝛ artādū ꝛ medicatione recipiēdū effrenis ē ma/gis vtriusꝫ dr̄ia. 33. Ampliꝰ illa ē ꝯterior sanatiōe q̄ i nullo distat a cācro vlcerato cū hic sit corrosiuꝰ isanabilis ēt i ex/teriori situ: sup quē ꝑsit remedia aduenire tāgēdo ꝛ ꝑmane/re. talis ꝯo est dissinteria cāta ex felle ni. Afoꝛ. 4. ℂ Hanc ꝯo ꝯsequit' i malitia illa q̄ dcā ē ꝯtingere ab emissiōe i in/testinis cancrena ex san. huic hu. admisto cāta. vñ. 9. theo. Sūt he due spēs pessime ꝛ mortifere max' si humoris co/mitet' fetor. Nā hūor adeo feuꝰ ꝛ ꝑniciosus nō nisi pp̄ cām gn̄iat' maximā nām excedētē vltie: q̄ autē talia ei aduersat' q̄₃ max' cū effectꝰ ꝓportionet' cāe: q̄ igit' ex talibꝰ hu. dissin/teria ceteris existit deterior curatiōe. ℂ Post hanc ꝯo pe/ior illa q̄ ꝯtingit ex adustiōe chol'e ru. in melācholiāq₃ cō/uerse. hec. n. fortis est malitie ꝛ velocioris corrosionis q̄₃ flatica ꝛ sang. meliciaꝫ sła vehementioris existat adhesio/nis chola iā eñte assatiōe iminuta: q̄ malitie tardioris sunt illa ꝛ ipedimēti: veꝝ tn̄ ē susceptibilis curatōis melia meli/caꝝ pᵃ. Qđ qdē oñdit mior haꝝ meliaꝝ hꝫ ordinē i se ma/litia cū ab hūore gn̄iet' vł minꝰ feuo. Gn̄atū. n. aliq̄₃ gn̄ant obtinet nām. aut subtiliori q citius pōt educi ex ꝑte ceu q̄ chole: deiceps āt difficilior ex flate salso scđa: ea ēt q̄ ex cho/lera. vñ Afoꝛ. 3ª. ꝓnūtiat' difficillima dissinteria: qm̄ hūor cholicꝰ sui subtilitate exitū fac̄. flaticꝰ āt sua ꝑmanēs visco/sitate ac adherētia q̄₃ āpliꝰ vlcerat salsedie sibi adiūcta. pl9 nāq₃ nocuᵐ ē flatis ex ꝑte viscositatꝫ adherētis q̄₃ eiꝰ oppᵐ q̄litatis flatice minus mordentis acute. Sic itaq₃ post hāc cholica. ℂ Post has ꝯo ordiet' alis q̄ ab hūore vtcūq₃ cor/rupto gn̄at' melico vt innuit' his Afoꝛ. 6. Quicūq₃ spleneti/ci a dissinteria capiūt' ꝛ reliq̄. Et spleneticis dissinteria sup/ueniēs bonū cū ipa fuerit breuis tp̄is moderata. vñ 3°. 16. Qñ aūt melia nō ebulit: neq₃ odorē hꝫ acetosūꝫ tūc ē sup/fluitas melica quā expellit nā ꝛ sperat' cū ea sanitas q̄ncq₃. ℂ Deinde q̄ ex vehemētia isixionis alicuiꝰ viscositatis ve/hemēter flatice minꝰ mordētis acute itestinis creat': ceu fla/tis vitrei i viatico. Ad hꝰ nāq₃ separationē grādis seqtur vl/ceratio cū pelliculā itestini educat ꝛ dolorē causet. Quare mordet' ipꝫ supfluis ꝯcurrētibꝰ ac trāseūtibꝰ ide. ℂ Demū ꝯo q̄ gn̄at' ex sanguine difficilior ē curatione: quā tn̄ rarā fore puto: neq₃ sanguis in ꝑpͥa permanēte nā qꝛ sic forsan dissinteriā magis gn̄abit epaticā vł eidē ꝯsimilē. Qñ. n. ve/na scindit' itestinū malignat' ita vt viruiētia velut in solo/ne ꝯtinui exteriori ꝯtingit: qs modus vlcerationis cāetur. Que autem ex apatis ruptura causat' difficilioris curatio/nis aut leuioris existet ꝭm quātitatē ipsius eiusq₃ nāe ma/litiam: ꝛ silr̄ que ex venenosis ꝛ fecibus gn̄at' serosis acutꝫ. Sic igit' appet q̄ deterior dissinteria est q̄ ex melia cōsur/git melica: deide ea q̄ ex cholica flatica ꝛ ꝯsanguinea melā/cholicia: ꝛ postea q̄ ex flatica salsa: post q̄ a chol'a: deide q̄ a melia: ꝛ ea q̄ ab adherētia viscositatis vehemētis ꝛ tādeꝫ sanguica nō adustis: ꝛ q̄ ab apatis ꝛuptura ꝛ alijs ꝭm eorū maiorē cām ꝛ minorē. ℂ Sꝫ ꝯ id vꝫ qđ dr̄ de chola nigra: ꝛ p Haly. ꝛ A. ponētes deteriorē fore ampliꝰ meliā gn̄atā ex adustiōe chole amare q̄₃ nigre. ℂ In ꝯriū: qꝛ ide chola nigra dr̄. sic itestinū irremediabile a chola nigra vlceratū: difficulter ꝯo auxiliabile a flaua chola. hec. n. minꝰ deter/rēs hoꝛ. ℂ Dōꝫ q̄ rōne cite ipressiōis deteriꝰ nocuᵐ fit ex melācholica cholica: ꝯiīr qđ a melia minꝰ grossa: deide ab illa q̄ fcā ē a grossiori melia: ꝛ ꝯmū a sāguica ꝛ flatica dr̄nt tn̄. Ex ꝑte āt eradicatiōis ꝯterior 3ª q̄₃ 2ª ꝛ pᵃ cū alijs vt idi/cat' p pᵃ. Uel ad iductū 2ᵐ. S. dōm q̄ non cōparatur melia vsta melācholica ad melācholiā cholicā: veꝝ illa ad cho/lerā amarā nō vstā. ℂ Sꝫ eti dubitare ꝯtigit. Cōtingit. n. dissinteriā mortalē simplr̄ fore si a chola incepit nigra. In diuisionibꝰ ꝯo scribit' q̄ dissinteria cāta ex melia est mala chronica ex cuiꝰ egōne terra ebullit ꝛ odor ide odorat' ace/tis cuiꝰ qdē excoriatio si antiquat' nō sanat'. Innuit' ḡ q̄ in pͥnᵒ si ꝑsto auxiliū affuerit valeat curari. ℂ Dōꝫ q̄ si dissin/teria incepit a felle nigro iāq₃ pcesserit intrīi vt vlceret in/

Condi. D

Marginalia: .ꝯi.f.c.3; Afoꝛ.48.; B; O; Colᵒ.c.5. ꝛ c.xi. post principiū.; C; q; C.3.i.me.; Ca.7.3ꝭ.; D; Afoꝛ.24.; Cap.9.; Cap.7.; Cap.8.; Co.aloi.; Doc.4.c.; in post me.; B; Cō.aloi. 24.; Ca.16 ad medium.; Doc.4.c. pmo t. 8.; F; Colle cū aloi 13. ca me.; Afop. 48. aloi.48.; Tra.1.ca. 2. post pn.; Isaac lib. 4.c.15.in principio.; G; H; Primo ꝯo ꝯo.c.25. ꝯ finem.; ꝯᵒ pᵃ doc. 4.c.1.ꝯ fi.; C.5.i me.; Ubi.S. in mediate.; Ca.68.ꝯ sus finem.

testinũ fʒ Cõmẽ. vlcere cãcrosorẽ tũc nõ posse sanari. Aut dissinteria cãtur ex maiori q̃ntiᵗᵉ ⁊ minori similiter malicia.

Propter quartũ vo. ad pᵐ dõʒ q̃ dissinteria sanguinea scã excoriatiõe: lʒ eũcet san. eiᵘ tñ q̃ntitas ẽ pauca. Si ãt eẽt mlta ceu i epatica euenit aliq̃: tũc qdẽ hec eẽt deterioris curatiõis. ℭ Ad aliõ dõʒ q̃ ille Afor. fʒ Cõmẽ. locũ hʒ i egritudie cõplõnali vl' veꝫ extat qñ san. egrediẽs fuerit q̃ʒmultᵘ. ℭ Aliõ autẽ vt appuit ꝯcedẽdũ. ℭ Ad aliud ãt dõʒ q̃ lʒ veꝫ ꝯuincat i ꝑposito egritudies sanguis ⁊ flaris: lʒ sint saluiores rõne q̃litatis cholicis ⁊ mellcis: sũt tñ deteriores rõne q̃ntitatꝫ suffocatiõẽs celeriᵘ iducẽtes cũ ãpliᵘ abũdẽt i corpe. ℭ Ad aliõ dõʒ q̃ lʒ cholẽ isint issa: nõ tñ alijs hu. dissinteriã iduc dissicilioris sanatiõis: cũ iter ceteros hũoꝫ sui sbtilitate ac leuitate facilliᵘ ex corpe ac celeriᵘ possit educi. Quare inde si penetrant ꝯriũ ẽt illiᵘ reuelli vt rõ ꝑsuadet i oppᵐ adducto. ℭ Ad alia duo dõʒ q̃ melia lʒ nõ hʒ sbãʒ corruptã ⁊ q̃liᵗᵉˢ depravatã cũ sit nãlis mimeq̃ʒ intestinis ꝯria: lʒ breuioris aiai ꝯstituat vite: dãla. 21. ℭ Ad aliud dõm q̃ dissinteria q̃ spleneticos curat nõ gñat a melia sola: veꝫ ab aliq̃ hũore vtcũq̃ʒ iã i melle corruptionẽ mutato vt dñsũʒ. ℭ Ad aliõ dõʒ q̃ hꝫ melia cũ fieri icipiat inãlis acq̃rit acredineʒ: q̃ cũ ipsius terrestreitate põderosa vlcᵘ igerit itestino. ℭ Ad aliõ ẽt ꝑ lʒ ⁊ ꝑus qd dõm apparuit. ℭ Diꝫa. CCII.

Quod in dissinteria epatica cõpetant stipticã mĩat' ꝑ Viaticũ ⁊ septimũ prac. ꝑcipiẽtẽ in ea stiptica exhiberi nõ paꝫ eleuata. vt trociscos d karabe cũ rob granatoꝫ minoꝫ: aqua portulace: berberis ⁊ hꝫ: ac ẽt q̃ sputo san. ꝯferẽtia. ℭ Rursus dissinteria lʒ fluxᵘ ẽ gd ãt stiptica vo cũ ꝯdẽsent ⁊ ipilẽt eũdẽ cõpescũt ⁊ maxime ṽtute curatiue. ℭ Jtidẽ in ceteris epis passiõibᵘ in q̃bus nõ tñ vident' cõpetere vt lʒ stiptica ꝑcipiunt' eidẽ admistrari: apparẽs de ige. ita vt ⁊ resolutiuis maturatiuis illiᵘ sint admiscẽda: vñ ꝑ 4ᵃ. Qñ hora fuerit resoluẽdi apata epis ⁊ stõ: hi nõ debes dimittẽ qn stiptica s medicias bonũ hñtes odorẽ admisceas. Qd fulcitur a miore. Et fulcit': q̃ illa cõpetũt q̃ ispissãt ⁊ cõpescũt sanguinẽ subtilẽ fluentẽ ab epe q̃lis est san. aq̃ loture carnis similatus. vñ iterioꝫ. 5. Qñ videris egõni svelut nouit' occisaꝫ carniũ loturis assiliatas certa fit cognicio passionis epice. Sʒ hoc agũt stiptica. ℭ Rursus qñ eductio alicuiᵘ nocet: illiᵘ retẽtio ꝯfert: pp rõnẽ ꝯrietatꝫ cure: sʒ qd educit' lʒ obest cũ sanguis ⁊ spũs euacuent' q̃ vite sunt cã. Proderit igitur eius retẽtio. Jn epatica itaq̃ʒ dissinteria cõpetunt stiptica.

Oppositum 3ᵒ sextadecis. Adhuc qd epar infrigidat: ac ipʒ ãpliᵘ ab eiᵘ se mouẽs nã ⁊ mãm in id ipillat ⁊ ꝯdẽsat ipsiᵘ ꝑhibẽs expirationẽ nõ cõfert i hꝫ egriᵗᵉ. talia vo sũt stiptica cũ sint frida i gradu 3ᵒ. in dictꝫ vlibᵘ. Et firmat': q̃ meatᵘ epis sunt tãdẽ angustissimi tãq̃ʒ capillares entes villi. Adhuc cũ epar sit velut san. ꝯgelatᵘ. ꝑ pᵃ: qd ipʒ ãplius dẽniq̃ʒ ꝯgelat lesionẽ nõ ꝑuã id cogit icurrere. hꝫ vo stiptica cũ frigidiora sint ꝑnuntiata. Nõ igit' in tali morbo cõpetũt stiptica: verũ potiᵘ apitiua.

Propter primũ qdẽ sciẽdũ q̃ vt nomen designat dissinteria ẽ fluxus cuʒ itestinoꝫ rasura. discisionẽ nãq̃ʒ denotat itestinalẽ. Enterõ itestinũ: ide enteria. i. itestinalis q̃ triplex existit. Vna qdeʒ qñ piguedo q̃dã sup itestina exñs excernit'. Alia q̃ mẽbrana ꝯficialis iterior ipsoꝫ educit'. Tertia vo qñ suba abradit' itestini. Afor. appens. 4. Et lʒ iuxta rõnẽ vocabuli appellat' dissinteria ꝑprie. Qm̃ epica dicta dissinteria metaphora dr ãpliᵘ cũ rarissime i ea excoriacio itercidat. Et iõ iterioꝫ 5ᵒ plures medicoꝫ decepti hãc. i. epaticã estimãt dissinteriã. ℭ Est ãt ipa sanguis puri cui nõ admiscetur egestio: theoᶜᵉ. 9. Scdʒ q̃dã fluxᵘ vẽtris sanguinolẽtus absq̃ʒ intestinoꝫ excoriatione. Sʒ q̃ nõ semꝑ neq̃ʒ in oĩ dissinteria epatica sanguis emittit' purᵘ: veꝫ tãdẽ eruginosus ẽ: ⁊ aliqñ cũ excoriatiõe ꝯtiri aut aiñi dicet q̃s dissinteriã epaticã fore fluxũ humiditatuʒ ꝑ intestina ex prauа epatis dispõne cãtũ. Hũiditas ãt q̃ i ipsa emittit' est velut liquor loturis carniũ nouiter occisaꝫ assiliatᵘ aut velut vini sextintẽ rioꝫ 5ᵒ. Jn ea quoq̃ʒ in ꝑnᵒ icores excernũt' sanguici. Tp̃e vo ꝑcedẽti grossi ⁊ sanguinei multũ. Jn vltio vo nigra certissime chola. G. ⁊ Haly. 6ᵒ quoq̃ʒ de accũti 4ᵒʳ egõnes ponunt' sanguinee: q̃ꝫ tres huic ponẽt passioni: de q̃bᵘ vna ex abscisione ꝯtingit aut magnoꝫ allcᵘ coloꝫ vel exercitij dimissiõe: nõnulla ex melico accidit sanguine lucido: 4ᵃ q̃ʒ ẽ sanguis paulatim defluẽs ab itestis. Tertio qdẽ. 14. Plies cõpleriᵘ ponunt' maneries hũiditatũ egrediẽtes ab epe diuersificate i suba eiᵘ qd expellit'. ⁊ cã illiᵘ. Suba. n. q̃ ꝑpellit' ide al. a ẽ chimosa: q̃dã aq̃sa: q̃nq̃ʒ est ablutiua: nõnulla cholica: q̃dã virulẽta. 7ᵃ nigra. ⁊ nigro vt sex ac nigra melãcholica: nõnulla ẽ ferida ⁊ q̃dã ꝑuata fetore: aut sanguis purᵘ q̃ aliqñ expellit' vomitu: ⁊ q̃dã ẽ q̃ in grossũʒ nigrũq̃ʒ aduenit circa morẽ ⁊ ẽ epatis caro. Cã qdẽ eaꝫ expulsionis aliqñ ẽ aꝑa eruptũ aut oppilo apta vel scissura seu vlcus vel corrosio aut debilitas retentiue seu attractiue vel digestiue. aliqñ totalis replo cã vl' diminissio exercitij ⁊ additio i cibo ⁊ potu. Ex his qdẽ vlteriᵘ ꝯdescẽdẽdũ ad cãs egestionũ ꝑticulariᵘ practaꝫ assignatas iuxta doctrinã id ẽ catã Aui. ℭ Distat ãt iter dissinteriã epaticã ⁊ itestinalẽ: q̃ qd egredit' ab itestinali ẽ paulatine ⁊ cũ rasura squamosa ⁊ dolorosa pũgitiua: sʒ qd in epatica ẽ sine dolore ⁊ est multũ ⁊ nõ ꝯtinue: verũ cũ iterpolatione. Adhuc in ea q̃ itestinoꝫ est ꝑmistio stercoris cũ eo qd egredit'. nõ sic aũt i epatica. Diut ẽt epatica ⁊ stomachalis: q̃m epatica est chillosa eq̃lis in q̃ iã oparᵘ est stõchus: i ea vo que stõchi nequaq̃ʒ. ℭ Nosce q̃ dissinteria epatica 2ʳ accipit'. vne qdẽ cõit' pro fluxu cuiuscũq̃ʒ humiditatis ab. A. practe ꝑ epar trãscũtis. diuisa ꝯ stomachalẽ: aliter ꝑprius: eu maxime pro illo cuius initiũ est a sanguine loture carnis sili de quo sermo ꝑncipaliter existit. Que autẽ breuitatis gr̃a sunt hꝫ ꝯ regrat' 14. Quinto quoq̃ʒ interioꝫ hꝫ passionis idicat' taliter inscicia medicoꝫ hec passio incipit interdũ sine febre: tp̃e vo procedente corrupto sanguine fm̃ epar superuenit febris quã medici valde cõtẽnũt inexperti ita vt totaliter videat' eis q̃nq̃ʒ laborans absq̃ʒ fe. Si autẽ febricitant putant ꝑ ieiuniũ ꝯtingere iã appetitus gratia: ⁊ ideo cuʒ videãt eos interdum nihil excernere balneant ⁊ negligentius ꝑmittũt dietari: quid autẽ sit stipticũ: dãla ostendit. 165. qd fm̃ plus diuersificatur ⁊ minus vt comparabilium reliqua.

Propter secũduʒ vo sciẽdũ: q̃ aliq̃ opantes vehemẽter stiptica ⁊ idr̃nter nõ discernẽtes in hac exhibẽt passione. Promouẽturq̃ʒ eo q̃ fluxũ hũc putãt ꝯstrigẽtibᵘ simplr curare qualia sunt stiptica. Rursus ꝑcipiũt in oibus passionibus epar stipticis roborari. lʒ aũt absolute nõ valẽt vt in 3ᵒ videbit' dicẽdorũ ⁊ merito: q̃m plures decipiunt' in hꝫ passionis curatione: Tũ q̃ de se q̃ʒ difficilis. vñ prac. 7. Epatice dissinterie medela ⁊ cura ꝑdifficilis est: ⁊ ꝑpauci liberant' ab ea: Tũ ẽt ꝑp medicoꝫ insciciã. Quare subdit'. Multi etenim parũ cognoscũt epatis debilitatẽ eiusq̃ʒ cãm. Ait equideʒ Gal. se cognouisse quosdã q̃bus dissinteria inerat epatica ex epatis debilitate cãta: ⁊ pierũt ex pauca curatiõis boꝫ noticia. Jnterdũ nãq̃ʒ lʒ passio ex hũore accidit acuto effluẽte ad itestina vlcerante illa quã dissinterie curãt itestinalis cura: cũ epatis egeat ꝑuidẽtia: q̃re laborãs ꝑdit' inde. Jdẽ quoq̃ʒ breuiarij 3ᵒ q̃ ampliᵘ hodie ꝯtingẽ video. Et hãc q̃dẽ seuã passionẽ ꝯsperi in ꝑtibᵘ gallicanis ⁊ deinceps affinibᵘ vigere ꝑcipue. Aliqñ ẽt dissinteria ꝯsequit' epatica ex intestinali qñ ꝑcẽdit' ipsã: eo q̃ itestinis cõpatiunt' meseraice. Fit eni q̃nq̃ʒ a meseraicis hꝫ passio ⁊ hic tãdẽ epar: quã imperiti negligũt silr̃ credẽtes eã fore simplr̃ intestinalẽ.

A **Propter tertiū** ꝯo sciēdū q̄ dissinteria epati ca si ꝯtigat ex sanguinis repletio ne toti⁹ tūc cura ipsi⁹ ē p allā regionē eductio ꝛ diuz q̄ san guinē būt multiplicare alienatio ꝛ coꝝ oppositi adbeniori qua nō eget̄ nisi modicū stipticis: vt deriuata mā ꝛ educta epar ne deīceps recipiat roboret̄. Nō eniz vel opꝫ fere sti pticis ꝛ ꝓpe fluxus tpe vt supabūdās cōpescat̄ imo mā: ꝛ h̄ qdē nō est difficilis cure ceu ipropie dr̄ q̄̄nulrū dissinte ria. Si aūt ex epati accidat petōr aut erit q̄r dbilitatū cbilū ad se nō possit attrahē: ita vt vēter remaneat liquidus cor pusq̄ꝫ demacret̄ cū appetit⁹ dbilitate: in cui⁹ qdē curatiōe cōperūt calīa cū q̄dā stipticitate vt epati roboret̄ vigor. Ca lida qdē q̄ñ ea iuuāt attractionē: cū epar ibecillitatū cbilū nequeat attrahē: vl̄ in ei⁹ sba ex dñio cali vl̄ fridi ꝓportio nalis aggregat̄ sba. Siqdē frida: q̄ssa: ipillās ꝛ obstruens epar: tūc rōne passiōis nullaten⁹ cōperūt stiptica. vn̄ 3°. 16. detestās. A. exhibētes stiptica ingt. Illō qd cadit ī errore in h̄ cap̄ est vt dent̄ illi q bꝫ fluxū epaticuꝫ oppilatiuū me dicie ꝯstipatiue in oppilōnē addētes ipsamq̄ꝫ ꝯfortātes vt strigāt nāꝫ ꝛ id ad errorē pducit maximū. Et multotiēs iſi piēs linit epar cū sanguinē ispissantib⁹ coꝝ friditate in q̄ ē mora ꝛ putrefactiōis susceptio: imo q̄ñ cā bꝫ passionis est in meseralcis ꝛ epate oppil̄o opꝫ itēdē in oppilōnis aptio ne. Et iā laudauerūt passulas pigues in h̄ cap̄ itātūt qdā estimarūt eas sanare fluxū lotiuū difficilē: qd expertum nō fuit ab eo qd dixerūt lōgiquū. Quare 3° 14. Passe ꝯferūt debilitati epati ita vt pbibeāt solonē aq̄ carnis siliꝫ. Tū āt ostēsuꝫ pus: qd vtiq̄ꝫ mām ipillat ꝛ cōdēsat in epate ac ob id putrefactionē parat friditate addita robur ipsi⁹ dstruēs dissinterie nō ꝯfert epatice: sꝫ h̄ talia sunt stiptica cū sile iei tatiuū ad furiā sibi ꝯiūgat̄. Nō itaq̄ꝫ stipticatio huic cōue nit passiōi: gr̄a tn̄ partis requirētis stipticātia: epar nāq̄ꝫ ꝛ stōchus vt coꝝ robur custodiat̄ ꝓ ceteris laborātes egent semp stipticis vigorari vt edocēt ꝑargura. Qr̄ siqdeꝫ calo ris dñio in epate mā subtilis dñet̄ calīa: ceu sanguis sbtilis loture carnis silis q tādē in fecē solet eruginosaꝫ ꝯuerti: sic opus est fridis ꝯtēperate malā cōplōnē epati calīaꝫ remit tētib⁹ ꝛ stipticis mēsurate vt epar vigoret̄ ꝛ sanguis ispis set̄ subtilis: nō tn̄ adeo stipātib⁹: vt qd dlapsuꝫ iā pbibeat̄ descēdere: nā retētū excoriationē cāret ꝛ putrefactionem. Itaq̄ꝫ h̄ cōperūt pre ceteris amplius stipticareq̄r ꝛ rōne pris ꝛ passiōis: qd 7° firmat̄ prac. Q̄ñ epati medic⁹ cognouerit passionē ipm curare opꝫ ꝯfortātib⁹: ꝛ his q̄ ipsi⁹ malā cō plōnē auertūt: ꝛ deīceps icipiat vti eis q̄ sāguinē icarcerāt: vt ide hui⁹ passiōis amputent̄ icōmoda: q̄lia sūt lactuca: terra sigillata ꝛ cypꝰna cū reliq̄s: sic igit̄ idicatiōe sumpta sp̄ ē stipticādū a pte: a dispōne interdū ita: q̄siq̄ꝫ ꝯo alr̄. His q̄ꝫ poteris cognitis egrōnib⁹ epaticis reliq̄s curare p̄missas. Et ad sūmū hui⁹ egritudis curā scribūt auctores succictā tāq̄ꝫ in ipsi⁹ ꝯsidētes paꝝ salute. ℂ Nosce q̄ꝫ q̄ corp⁹ plectori cū añ oia opus bꝫ eductiōe: ne mā retineat̄ aut alterātibus agitata in q̄ subtilia labat̄ pampil⁹: qdā ꝯo modernoꝝ in hac ꝑcipiūt passiōe tenuē nō eē dietā exhibēdā. Cuius qdē ꝯriū idicat. A. ingens. In icepciōe ascellatiōis epatice plꝫ ē vt nō approximet panis: q̄r epar nō recipit ipm: imo recti⁹ ē vt sit ꝯtet⁹ aq̄ sauich in die bis aut ter. Adhuc dieta nō te nuis laborē causat in epate: nām ēt distrahit in morbi regi mine: ꝛ fortassis hi robur cupiunt virtutis inspicere.

Propter quartū ꝯo. ad h̄m dōm q̄ stiptica precipiunt̄ dari post epatis cōfortatiōnē ꝛ praue cōplōnis alterationē: q̄ñ hūiditas q̄ fabricat̄ ab epate fuerit sbtilis aq̄sa: vt ipsis ꝯdēset̄ ꝛ reti neat̄: nō āt q̄ñ fuerit frida: grossa: ipillatiua. Qd ondit̄ q̄ñ ab Haly. di post vti bis q̄ sanguinē icarcerāt: vn̄ ipsi⁹ cura nō ē vlla vsq̄ueq̄ꝫ. ℂ Ad aliud dōm: q̄ in hac passione nō solū ꝛ si fit in ea flux⁹ eget̄ ꝯstrictiōe: imo ēt apriōe nō parū vt mā educat̄. vn̄ 3° sextadecima. Hip. dixit q̄ vomit⁹ pro bibet̄ vomitu ꝛ flux⁹ fluxu: q̄m stiptica ēt cū ꝯferāt i p̄ntia nocēt tn̄ cū nō expediūt in futuro: ꝛ p talia non pficit̄ cura. Curātia nāq̄ꝫ debēt eē p se ꝛ pmanētia ꝛ nō p accñs ꝛ trāſ mutabilia. 153. ℂ Ad ꝯfirmationē illi appꝫ: ꝯcessum nāq̄ꝫ vtēdū stipticis epate proborato ac ēt passionis gr̄a q̄ñ hu miditas fuerit subtilis ꝯfluēs. ℂ Ad aliud qdē qd dōꝫ ap paruit: ꝯcessum. n. iā gr̄a pris vt epatis semp cōpetē vtcūq̄ꝫ stiptica: nō āt passiōis rōne. ℂ Ad aliō dōm: q̄ ei⁹ qd edu cit̄ retētio ꝯfert nisi id qd retinet̄ sit tale: ad cui⁹ qdē retē tionē ꝯsequat̄ acuitas ꝛ mordicatio pp̄ q̄s itēdat̄ ꝛ fluxus: tūc poti⁹ aptiēdū q̄ꝫ angustādū. ℂ Ad ea ēt q̄ alteri⁹ pgi qd dōm visuꝫ: q̄m q̄ñ mā frida fuerit grossa ipillata non eget̄ stipticis saltē passiōis gr̄a. ℂ Ad aliud dōm: q̄ epar ē san guis ꝯgelatus. i. inspissatus nō qdē a frigido veꝝ ab infor matiua viente q̄litatibus ꝛ maxie caliditate vt instrumēto.

ℂ Differentia. CCIII.

Quod ileon ex strāguria febris nō cu ret supueniēs: ondit̄ p Cō mēta. detestātē afor. 6ᵉ ptīcu. p totū: neq̄ꝫ hipo cratică pñtētē: cui⁹ qdē series. Quibuscūq̄ꝫ est strāguria ileos inascit̄ i septē pereūt dieb⁹ nisi febre supueniēte multū fluxerit vrine. ℂ Rursus. Qd mē bra dbilitat pncipalia digestū corrūpit: ꝛ spūs iflāmat: ileō nō sanat. Hꝫ ꝯo ē febris cū sit morbus vñs ceteris ifestior 8. de ige. Est nāq̄ꝫ abūdātia cali ēēnci p oē corp⁹ aialis dif fusa. ℂ Palin. Q̄ñcūq̄ꝫ nocu^m adiūgit̄ nocumēo nō pficit̄ veꝝ magis icitat̄ ad furiā. Q̄ñ eni sile adunatur sibi: velut ignis efficit̄ in igne: sile nāq̄ꝫ sibi occurrēs furiā intēdit. Id aūt ꝯtigit q̄ñ febris morboꝝ seuior alij copulatur morbo. ℂ Eri. Si fe. ileon curet is erit ex humorib⁹ ꝯsurgēs fridis viscosis: ꝛ cū fact⁹ ex calis ceu apate āpli⁹ iflāmaretur ꝛ lede retur: sꝫ cō ileon cāto ex mā frida viscosa nō ē febris. vn̄ in Viatico: ileos q de humorib⁹ fridis: neq̄ꝫ tumorē bꝫ: neq̄ꝫ extēsionē: neq̄ꝫ fe. ceu q ex apate accidit calido. Itaq̄ꝫ ileon est strangaria causatum feb. nō sanat superueniens.

In oppositum aforism⁹ ꝑinduct⁹. vn̄ 3° 16. ingt Hip. Q̄ñ accidit ex distillatiōe vrine ileos: moritur ille cui⁹ ē in 7° nisi accidat ei febris ꝛ currat cū ea sudor plim⁹. 19. ꝯo illius. Qui bꝫ difficultatē vrie ꝛ aduenit ei post ipsaꝫ thenasmon moritur i 7° nisi ac cidat febris ꝛ ꝓuocationeꝫ plurimā faciat. Ecce q̄ꝫ dissute dubitātereq̄ꝫ itroducit aforismū sic ꝯsuetus vt semp extorte satagat fmōes alioꝝ idnceē. Vel alludit vitio Gal̄. volēti ve sicā cōprimere lōgaonē ꝛ nō iliaca intestina. ℂ Adhuc. sic se hꝫ febris supueniēs spasmo vl̄ thetano q de hūorib⁹ fri gidis viscosis occurrēs: ita supueniēs ileo ipsa ex eisdē cō structo: sꝫ ea illū curat. vn̄ afor. 4. A spasmo vl̄ thetano ha bito febris supueniēs soluit egritudinē. Et fulcit̄: q̄m epilia multotiēs soluit̄ pp̄ fe. q̄s tolerat bñs eas ꝛ ꝓprie q̄ sunt lō ge. Igit̄ ileos factus pp̄ strāguriā fe. tollit superueniens.

Propter primuꝫ qdē sciēdū: q̄ strāguria est parua ꝛ sepissima mictura. afor. 5°. A. ꝯo est q̄ñ vrina guttatiꝫ mingit̄ ꝛ velociter exit qd acumine seu adustiōe aut defectiōe vesice accidit ꝯten tiue. Defectio q̄ꝫ aduenit ex apate vel vulnere aut itēpera ta cōplōne seu de q̄ssa vētositate. Dissuria ꝯo est cū duritie ꝛ angustia: neq̄ꝫ sine magno dolore actionē suā cōplet vesi ca: q̄d aūt sit fe. dōis monstrauit. 87. ℂ Est aūt ileos dolor intestinoꝝ pbibēs sterc⁹ exire ab iferiori pte cogens aliq̄ñ ipꝫ vomere. In Viatico. vn̄ Cōmē. afor. 6. In ileo iferi⁹ nul la egrediunt̄: ꝛ si acuti⁹ clystere ꝯstruat̄ mō tn̄ patiēs iuua tur. Paulus qdē est acutissima passio dolore plena q̄ mise rabili pereunt morte sterc⁹ p os reīciētes circa finē. 6° ꝯo theori. Que ileos vocat̄ passio interꝑtat̄ vexatio dolor est grauis accñs itestinis. Cui⁹ in diuisiōib⁹ est expōsitōne mise rere: maxie tn̄ cū ex apate ꝯtigit calor: descēdit eniꝫ ab eleo qd grece misereor ex q̄ ileon qd 3° sextadecia. Ingt Hipp.

Margin notes: Tra. 1. c. 1. in pn̄ci. — B — Tra. 2. ca. 3. in fine. — C — Cap. 23. in medio. — D — 3°. 16. tra. 2. c. 1. post medium. — Tra. 2. ca. 13. c. in pn̄. — E — F — Afor. 44. — Cor. cō. — Isaac l. 6. 4. ca. 16. č. pncipi. — G — Tra. 4. c. 30. p° me. — Tra. 2. ca. 6. iuxta fi. — Afor. 6. c. afor. 44. i medio. — Afor. 57. — Aul. h°. 3. trac. 5. c. 7. ver. finē. — H — Cō. afo. 59. in pnci. — Colli. 1. 3 tra. 1. ca. pl. 6. — Isaac lib. 4. c. 16. in principio. Cō. afor. 44. in pn̄. Col°. c. 16. Ca. hg. in medio. — Trac. 4. c. 30. in me.

I

Qñ accidūt in colica a qua deꝰnos tueaꝛ vomitꝰ ⁊ singultus ⁊ cōmistio rōnis ⁊ spasmꝰ: tūc totū illō est significatio mala. ℂ Sūt aūt tres passiões vlr ꝯsilesthūt.n.ex mā sepe cōsili ⁊ in loco eodē cōi cū dolore fere siliꝰ: pticulr ꝟo differentes pampliꝰ ⁊ minꝰ. Est.n.strophus: tortio seu colica ⁊ ileos: qñ.n.mā breuis fuerit iducit tortio: iuxta illud in technis. Tortio ꝟo in vētre: qñ pura est in colicā. Ipa q̄z fm veritatē accidit in itestinis grossis vt colon a quo ꝺriuaꝛ ⁊ his q̄ ipm sequunꝛ ⁊ est strophꝰ difficilior valde: ileos ꝟo ꝑprie in itestinis gñaꝛ gracilibꝰ: qñq̄z tñ ileos colica est i qbusdā locis: vehemēter enīz est siīs illi. 3°.16.q̄ fm Sarípōtum est passio acuta sub angusto tpe. vñ in Viatico. Vlr morbꝰ iste pestiferus est ac mortalis aliqñ in die 2° interficiēs ⁊ iterdū i 3° ⁊ raro sanaꝛ. A.tñ. Qñ plus occidit accidit ileos i septimo q̄ vt morbus epidimialis ⁊ ꝯtagiosus. vñ idez. Et ipse vadit de qbusdā ad quosdā ꝑmutatione q̄ fit in aere pestilētioso ⁊ de terra ad terrā ꝑmutatiōe egritudinū venientiū. ℂ Ipsa qdē pluribꝰ ꝯtingit de causis. Naz aut ex apāte calīo in intestinis subtilibꝰ cāto vel ex humore flegmatico grosso viscoso seu ab oppilōne cāta ex fimo siue stercore sicco q̄ intestinū obtorqueꝛ: vel ex syphacis ruptura qñ itestinū sentorū labiꝛ in osseū aut ex ciboꝝ copia vel letiferi medicaminis porrectione. theo.6. Fit ēt fm. A. propter potū aque frigide: non fm ipsius necessitatem cuz eo qō accidit ex causis cunctis quibus ⁊ colica.

Li.2.tra. de flocvo ca.54.

Tra.4. B ca.30. Isaac lib. 4.cap 10. cir. fuci 16.3.trac. 4. ca.30.i medio. Ibidē im mediate. K

Col^r.c.6. inꝰ mem cab.

Propter scdm

ꝟo sciēdū q̄ Cōmē. simplr ꝺānat aūmissum afor. Tū qm ex strāguria nō possit ileos ꝯsurgere: Tū ēt q2 feb supueniēs illū nō curat: ꝗ̄z intēdit pamplius. Primo eqdē qm multos dicit se vidisse tpe suo ex strāguria in mortē ꝑuenisse: quoꝝ vesica videbaꝛ plena extēsa ⁊ dolosate tamē nullus ita patiens ileon incurrebat. ℂ Rursus. Jo magis vz debere ex apāte mr̄icis ꝯtingere: cū ipsa vsq̄z ad diaphragma ascendat quo intestina debuit amplius cōprimere: ꝗ̄z ex eo ileos nō fit. ℂ Palin. Si vesica eēt apata solū rectuz cōprimeret intestinū ⁊ nō subtile in quo ileon ocm̄ est fieri. Concludit igiꝛ ex strāguria ileon cāri minime: vñ qs fortassis p ileō colicā ēt audiet vt tactū. ℂ Qz aūt 2° nō possit ileos febre iuuari nitiꝛ ostēdere: qm is cātur ꝑp apā vesice. Febris autē supueniēs ipm nō curat: verū potius maliciā eius augmētat. ℂ Adhuc febris nō curat quēcūq̄z morbū nisi de frigiditate morbꝰ fuerit siue sola siue cū humoribꝰ flegmaticis vel vētositate grossa ⁊ isfatiua: ex qbꝰ nō ꝯstat ileos: verūz potius ex apāte. Nō igiꝛ febris supueniēs ipz curat. Aui. ꝟo Hip. cōtēnens aforismū. ait Gal. eām ignorauisse: qm ileos flegmaticꝰ ⁊ vētosus iuuaꝛ cuz febre. Sz qs fortasse obniꝰ Gal. eiꝰ tollet argūta dicēs minime q̄ inducta valere. ℂ Ad pᵐ qdē dōm: qm etsi Gal. nō vidit suo tpe ⁊ regione ileon ex strāguria cātum: aliīs tñ visuz. vñ illud.193. Expertū qdē id in pluribꝰ horis de hoc pōt audiri: ceu febriū inquit p. Ego nōdū manifeste vidi qntanā: neq̄z aliā quādā vlterius a quartana: ꝑp qō. A.4.p^a fere Gal. ipugnās ait. Hip. certificauit sermone in inuētione febriū septēne ⁊ nonēne: ⁊ retulit mihi fidelis qdā se vidisse nonēnā. Quintanā ꝟo multotiēs vidimus. Nō enim opz vt negenꝛ egritudines q̄s non ꝯtingit in tpe quodā ⁊ regione q̄dā: q2 h ge nus nō cōprehēdiꝛ pre multitudie: silr interioꝝ 6°. In qdā loco arabie vt aiunt vocata tragūria sūt neruosa qdē lumbricis in colore ⁊ grossitudie silia: qō eqdē dicētes vidisse multos audiui. Nō vidi ꝟo ipse ideo nō habeo cognitionē neq̄z de gñone neq̄z sba eoꝝ certissime. Hec aūt passio Almāsoris.7. vena vocaꝛ ciuilis. 4° ꝟo 3° vena medeni: q2 in hac abūdat ciuitate. vñ subdiꝛ. Gal. dixit. q̄ nō fuit cōprehēsuz ex eē illiꝰ aliqd manifestū sup qō fit inīcēdū: qm ipse non vidit eā oīno. Ipseq̄z scriptor semel in q̄dā ꝯsperi moniali: hocū ēt nō repio ab arabicis cōiter expssuz: cū tamē apud Italos sit cōissimū apāte. 14. de ige. tractatū. ℂ Ad

L

Ubi ē im mediate i fine capli.

Ca.5.in Tra.2.ca. 62.ē.fi.

M

Ca.2.post pncipiū.

Cap.24. Tra.2.c. 82.

Col^r cap. 11. ē li.13. Dif. 2° .6. 2.cir.pn.

illud dōm: q̄ non pz fieri ileos ita ex apāte matricis vt ex strāguria passione vesice: q2 ipsa ⁊ maxime in viris vehementiorē hz cōnexionē ⁊ artiorē colligatiorē cū intestinis q̄z matrix: hec eni ōbilr alligaꝛ ⁊ laxe: qō oñdit ipsiꝰ descēsus ⁊ ascēsus ⁊ circa vertebrū ꝯuersio. Et iō vētus regitiua ꝑpellit ipsam versus vētris musculosa qñ ascendit ad diaphragma ne itestina cōprimēs passionē causet i eis. ℂ Ad aliō dō: q̄ lz vesica itestinū rectū imediatius comprimat: cōitate tñ q̄dā reliq̄ valet cōprimere. Nā societas seu cōitas que passio vna cōpatiꝛ alteri multiplex existit: vl' q2 nā sūt cōtinue iter q̄s aliq̄ ꝯtinuāt inst'a sicut cerebrūz ⁊ stōchus ꝑp ꝯtinuitatē neruoꝝ iter ea: ⁊ matrix ⁊ māme venaꝝ ꝯtinuitate: vel q2 vnū est via alterius ceu iguina cruris apātis aut q2 sunt vicina situ vt cerebrū ⁊ pulmo: vel q2 vnum radix ⁊ pnᵐ actionis alteriꝰ velut diaphragma pulmonis in aeris attractiōe: seu qm vnū seruit alteri. vt nerui cerebroꝛ aut q2 3° associanꝛ aliī: sic cerebrū renibus: eo q̄ vnūqōq̄z associaꝛ epati ⁊ vētri. p 2^a. ⁊ 3° p^a. q̄ qdē mō vesica iliacis associaꝛ mediāte recto itestinis. Aut dōm hō societatē cōpassionis fore ꝑp materiei exuberantiā vesice cātam vt ea ꝑueniēs ad itestina minuta ileō iducat: iuxta illū aforis. 7. Quibuscūq̄z epar aq̄ ipletū omētū erupit: his vēter aq̄ impleꝛ ⁊ moriunꝛ: vesice q̄z orificiū angustius est illo qō matricis. ℂ Ad illud qō ꝑsuadet febrē ileō supueniētē nō iuuare: vex efficere: dicet aduersariꝰ: q̄ Gal. q. somniās putauit ileon ex apāte calīo ꝯsurgere: qñ ingt dico apa calīm seu durū illō facere: nec credo hāc ꝯstipationē fieri ex hūoribꝰ grossis viscosis: cū tñ oēs ipsiꝰ imitatores ex eis firmēt illa caz ꝯtingere passionē: qd aūt maxie excitauit Gal. q̄ talluz ꝯferre fuit: q2 aforismū vt falsus experiētiam nō percepit. ℂ Circa qdē pdicta dubitare ꝯtigit: q2 dcm̄ p Gal. mr̄icē vsq̄z ad diaphragma ascēdere. Cuiꝰ oppᵐ iteri: ꝑ appz ita 6. Matrix neq̄z diaphragma neq̄z ad aliquē aliū locuz deueniet: nō eni vsq̄z ad vētrem reuelli appet. ℂ Dōm q̄ matrix nō ꝑuenit vsq̄z ad istas ptes apphēsiōe velut aial mota sed magis vere istinctu quodā seu clemētia diuina. Reprobaꝛ eni pdicto 6° Plato fere matricē ⁊ aliī putātes aial existere filiorum procreationis ꝯcupiscitiuū. ℂ Aut dōm q̄ Gal. non intendit q̄ matrix corporalr absolute ptingat ad diaphragma vsq̄z: sed mediate vel poᵗ: at si dicat ipsa multum ascendit cum ligamenta eius sint laxa dissoluta comparatione vesice permanentis imobilis fere vel more litigiosi. Gal. volēs omnifariā sic obtinere quecūq̄z potuit cōprehendere: sicut alia non pauca ibidem inducta calūniaz vt visum pati valentia non modicam.

N

O

Doct.2.c. 8.C pnᵐ. Tra.2.c.1. post pnᵐ. Afor.50.

Cap.4.p medium.

P

Propter tertiū

ꝟo sciēdū duo q̄ Gal. visus ē negare: pmiꝰ qdē qm ex strāguria pōt ileos ꝯsurgere aut māe exuberātis vt tactū ōdactiōe ex vesica in subtilia itestina grā cōitatis ⁊ impulsiōis nāe de mēbro nobiliori ⁊ sensibiliori ad qō nō tale. Quod oñdit itestinoꝝ strophꝰ: vl' tortio qñ aliqs vrinā veneratione vl' alio cogiꝛ retinē. 6. de accñti. māz ꝟo hāc maxie recipiūt gracilia intestina cū sensibiliora passibiliora minusq̄z recta dsensiuo sint grossis: ceu ostendit ēxmitas virge mox dolorosior passiōe facta vesice: Tū qm p sensitiuo ꝑpingora: Tū ēt q2 minus viscositate ⁊ pinguedine obducta vel id qs accidē dicet: q2 vesica plena ente vrina eā a h ipa q̄ rū pōt auertie: nā illā ꝟsus itestina d rigēs: verēs ne ad itestinū ꝑueniēs rectū vesicā cōpressiōe dolorosiorē reddat: q̄re illā potiꝰ in itestinis cogit manere q̄cilibꝰ quo dicet modo ꝯila ꝯtri colicā ex vlceribꝰ ⁊ pustulis gñari: ileos itaq̄z pōt ex strāguria cāri. ℂ Scdo qdē qm ois cura pficiꝛ ꝯrio: sed febris ē mala cōplo ⁊ calīa ⁊ sicca: ileon ꝟo positū ē ex humiditate frida flatica ⁊ vētosa ꝯtigere: vñ afor. 6. Cōstipatio siue grossities vētosa ⁊ isfatiua vel cōplonis itēperātia frida curanꝛ febre: liq̄facit eni ⁊ dissoluit mām ꝯstipatiōis gñatiuā vētositatis maláq̄z ad tēperamētū. cōplexionem.

Cap.2.q fine lnē. Q

Ubi afori. 44. in f

A

Palin.ibidē bonū ēēt dici hūores grossos crudos viscosos ꝛ fridos creare hō morbū ꝛ eū cū fe.ac vrine purgatiōe cura ri:hūt aūt morb⁹ fm reliquos ileos existit:ꝗuis id non sen tiat Gal'. Et iō dixit. A.ipsius cām in hō igno:asse: itaqꝫ qo ileos pōt febre supueniēte cātus ex strāguria curari: ꝛ ma xime quādo vrine aut sudoris fluxerit multitudo.

Propter quartū vo.ad hᵐ dōz:ꝙ iā appuit. Nō.n.Gal'. cōcessus est vsquequaqꝫ. ¶ Ad aliō dōz:ꝙ mai⁹ ē iuua^m qō aliqs ꝯsequtur ex materiei ilei dissol'one p se.ꝗ ipsi⁹ nocu^m ab eo ꝙ febris:ceu ipa spasmo aut thetano supueniēs ex repl'one olceo eiusdē curatiua. ¶ Ad aliō qd dōz notū existit:lz.n.febris p se vir noceat:p accn̄s tū iquātū mām fridā ꝛ vētosā calefac ꝛ dissoluit ꝯfert pampli⁹. Qn̄.n.morb⁹ occurrens alteri sup ei⁹ fundat' mā ipaꝫ coaptās ꝛ i meli⁹ adducēs nō lesionē sꝫ iuua^m opat':qn̄ āt opp^m iteruenit necesse fit ꝗ maxime velut in hydropisi cū febre ac i emopthoica cū pleuresi euenit passiōe. ¶ Ad aliō dōz:ꝙ febris mox culdā subuenit morbo vt ileo ex apate cāto. Alia vo demū vt ei qui ex hūorib⁹ crudis cāto:ceu ꝗ spasmo ex repl'one occurrit: hinc vo febris supuenit vl' icitatiōe q̄dā nāe aut igenio seu arte qō nocēs expellat'. Neqꝫ itelligēdū vnqꝫ ileo ex frida cū febrē nō adesse veꝝ p paꝝ re'one ipsi⁹ ex apate calo facti:hoꝝ nī hᵐ vi sensisse Gal'.existimās febrē tm̄ apari vefice associari calorvel ꝙ nō fit feb:is neqꝫ cū accn̄tibus febris adeo ceu que facta fuerit ex apostemate calido.

B

¶ Differentia.CCIIII.

Quod narcotica nō cōpetit ileo/ lica ostēdit': qm̄ cura ē p ꝯrīū abscisio morbi vel cāe: hūc āt nō abscindūt stupefactiua veꝝ poti⁹ adaugēt cū coꝝ friditate prauā iducāt ꝗlitatē:eaqꝫ ipsoꝝ simul suba collce mām ingrossent ꝛ ipllēt ꝛ intestina iplēt pamplius. ¶ Adhuc.vtvūus sit rōcinari egritudo eget curatiōe:colica vo ē egritudo:ipsa ꝗ curat' aut in meli⁹ cōplexionē alterādo aut euāndo. Ab his.n.cure igenū simpliciter est sumēdū. Nullū aūt hoꝝ narcotica opant': sꝫ oppositū magis: vtutē nāqꝫ ꝓsternunt cuꝫ ipsa calis pmaneat qō ei⁹ ondit actus motū explicit⁹ a calo cātus ac sicco sēp. Mēbrū ēt ob hō ineptū mortificatiōe reddit' ad hoꝝ receptionē p quē hꝫ eē ꝛ opari. Qꝫ aūt cōpl'onē quācūqꝫ ifellcitēt aut praue alterādo vel euōnē phibēdo appuit. ¶ Rursus. Qō dolorē iducit nō cōpetit in calica:sꝫ corporifica dolorē causant pp cui⁹ sedationē qs dicet ea fore administrata:qm̄ cōpl'onē mox friditate coalterāt: ꝛ solutionē ipariscausunt cū mām in prē ipellāt ꝛ aggregēt soluēdo eādeꝫ:hōc aūt duas cās ponūt doloris. ¶ Eti. Accn̄s sequit' morbuꝫ vt vmbra corp⁹:ea vo nō pōt nisi corpis remoueri ablatione. Nō igit' sedari poterit stupefactiuis dolor accn̄rli non ei⁹ sublꝫ vt morb⁹ sua si habeat tollat' cā. ¶ Adhuc si corporifica ꝯferūt i colica pp qd nō administrant' in pn̄° cū virtus sit robusta:ꝛ in peracutis passionib⁹ eadē die ac hora fm veterem sit medicandum:alioquin nāqꝫ detestationem icurremus. Erasistrati naute imperito assimilari qui in fortibus egritudinibus debilibus in principio vtebat' remedijs.154. In colica itaqꝫ non competunt stupefactiua.

C

D

Oppositū vo hō cōitas profitet' medicantium. ¶ Amp.qō virtutē quiescere fac ꝛ sedat accn̄tia cōpetit in colica:cū hō nāꝫ vehemēter impugnēt:talia vo vt declabit' sunt narcotica. ¶ Eti. Qō malā cōpl'onē alterat ꝛ subaꝫ materie igrossat ꝯfert: ꝛ maxie cū cal'a fuerit ꝛ subtilis:sꝫ talis est ꝗ colice cū ex hūorib⁹ fiat calis iterdū. ¶ Rursus. Cū hec ex vētositate fiat ꝗ calido causat' submisso ex frido destruet' fouti ceu idicat hyems. Nā tēporib⁹ vētositas gn̄at' tēperatis nō calidis neqꝫ frigidis valde.metheo.apparēs 2° hō autem sunt narcotica. Propter que conferunt in colice narcotica curatione.

Propter primū vo sciēdū:ꝙ narcoticum est medicamē doloris sedatiuū: cuius nā cū siccitate vehemēter est frida. Ipsa enim ad finē tertij gradus eleuat' ꝛ ad 4^m maxie: hō aūt quedā est simplex vt opiū pre ceteris stupefactiuū qō succus est fm. A. papaueris egyptiaci. Et vir papauer vtrūqꝫ: amplius nigrū :iusquiamus:mādragora:solatrū mai⁹:ꝛ faba dicta iuersa. Reliquū vo est cōpositū vt phylonium.i. amicabile: diaspmaton:trigona:siue terocb qb⁹ nomē iponūt ternarij tyriaca noua vt vsqꝫ ad sex mēses. Apollonia greca ꝛ feresiata siue babylonica:aurea alexādrina:regeo:rubea trocifcata ꝛ hō plurima:quoꝝ bonū est id qō ꝯstruit' ex croco: cassialignea ꝛ opio eq̄lr.3° hᵃ. Optimū aūt electuariū ferī prū.190. ¶ Nosce ꝗ ꝙ illa ꝗ sunt simplicia sunt deteriora cōpositis. Ideoqꝫ cōponunt' cū alijs vt eoꝝ malitia remittat' ꝛ audacia:plura.n.ex ipsis timent' nocumenta cuꝫ sint vite c'a ꝯria:cōgelātia:mortificātia:ꝛ p̄cipue nuda: pp qō opus fit ipsa corrigē p artē ipsoꝝ societate remouēdo nocumētū:qō triplici fit ne cā. Primo vt coꝝ tollat' ꝯgelatio mortificatiua qō castoreū:pip ꝛ crocus opant'. Sūt.n.narcoticoꝝ tyriaca:castoreū ꝛ pip carmināt ꝛ resoluūt magis crocus vo sedat ꝛ maturat:virtutē cū hō cordis ꝯfortādo. Scdo vt vtus cū mēbris ꝯforret' ꝛ spūs reparetur: qō cordialia ꝛ stomatica opant' vt croc⁹:spica:ocimū: zedoaria: ꝛ ꝗ hō. Tertio vt stipticitas ꝛ ꝯstrictio nāe reumatizātis iducant'. Dolor.n.exacuit reuma in tecbni ꝛ febrē: id autē facientia sunt myrra:mastix:olibanuꝫ ꝛ sandaraca. Adhuc antiquora sunt eligēda:eo ꝙ debiliora existūt cū tpe vt calitate admistoꝝ sibi friditas sopiat' lꝫ min⁹ sit actiua. Amp.cū sint adeo vite nāe ꝯria si pōt excusari nō sūt ꝓpināda:si vo nō cū timore ac cautela id agēdū: vn̄ melius est ꝙ administrētur in odoramētis:vnguētis vel emplis ꝗ iterius assumant':nisi fortasse in oculis pp coꝝ sensibilitatē ac diaphaneitatē quā expetūt.131. Ledunt' nāqꝫ ide maxime:q̄dā vo his apposita mīme vt oētes:ēt minus ledūt clysterizata vel supposita ꝗ trāsglutita qn̄ modis nō cōferūt pmis. Opꝫ ꝛ ꝙ dent' si fieri pōt in sero an̄ somnū: qr lp̄m iducēdo dolorē sedāt. Incipiat' ēt a debilib⁹ ad fortiora pueniēdo paulatim pre oculis iquātū pōle hn̄do illō 4° pmi. Si nece fuerit stuporē iducere nō trāscendas tale ꝗle est papauer: qm̄ cū stupore suo ē ēt domesticuꝫ.cauēdūqꝫ est ne dent' supcibū:neqꝫ corpe repleto:sed eo iā digesto ꝛ eiato. neqꝫ ēt sit coꝝ exhibitio ꝯtinua sꝫ iterpolata valde:cū ad malū ꝯducat finē:vt ad cecitatē magis ꝛ surditatē circa taliū ptes:ꝛ tādē vir ad stuporē ꝛ mortē:sitqꝫ ipsoꝝ cū vino calo exhibitio:celeri⁹.n.in actū pducunt'. ¶ Sꝫ circa p̄dicta dubitare ꝯtigit: qr dcm̄ est opiū fore vehemētissime stupefaciēs adeo vt potio ei⁹ sit ꝗtitas lenticule magne. Venenū nāqꝫ hō est iterficiens ꝯgelādo ꝛ calm extiguēdo inatū. 2° 2°. ꝛ 4° 6°. sꝫ in ptib⁹ egypti vtunt' eo mō q̄lꝫ ꝛ ꝗtitate oi:ita ꝙ in cōdimētis oleū ide ꝯstruēdo. Nō igit' vi stupefacē itātū. ¶ Dōꝫ ꝙ fortassis ali⁹ est papaueris modus hō ꝛ ille. Aut certi⁹ fꝫ Alex.in pbl'. Dissoluēdū ꝙ sic vinū egyptiū ē fridū:cū tn̄ regio sit cal'a: ꝛ scotie cal'ꝫ fride cntis:eo ꝙ cal'ꝫ ꝯtinētis aduenicēs i egypto rarificās terre poros calꝫ exhalat viscerib⁹ terre idiruꝫ calo associatū forisecō:afor.apparēs.1.ita vt vites nutriant' frido:i scotia vo pori terre pmanēt friditate obstructi vt ei⁹ nō valeat cal'ꝫ expirare: ꝗre vites nutrite calo vinū cal'ꝫ reddūt:ꝛ forte qō Thorisij ē inuenire: vn̄ terra temperate lapidosa calior est alia fertilior ac algerēs qō meli⁹ fert. Lapilli eniꝫ ꝓhibēt calm terre ac humidū exhalare. Plāte ꝗ maxie pmutant' fꝫ terre diuersitatē vt boletū ondit.12.de pla. Vinū ꝛ caules i psia p̄cipue: ita ꝛ de papauere vi dōꝫ in egypto ꝛ in locis sibi silib⁹ ortoac in his ꝗ circa polos:neqꝫ ēt opiū fieri ex semie papaueris vt lpꝫ comedit':sꝫ ex lacte qō colligit' ex capitib⁹ papaueris viridib⁹ ita. Mane nāqꝫ postꝗ sol rorē desiccaue/

E

F

G

H

Concil'. D 3

ꝯ.16.cāt. 4.ca.3.in fine. — 2° can.tra cta.2.ca. 25.ibi. — Tra.4.ca. 6.in me°. — L.i.3.r.c. 159 ꝛ.163. — Cap.1. in fine. — Cap.525. in fine. Ga.3.c.1. — Coll.ca. afo.15.17. ꝛ 18. — Cap.1.in medium.

I rit hāt sciſſure in capite papaueris ſubtiles cū cultro nō ꝓfunde ꝙ trāſfigatur cortex: ſ; tn̄ ſufficienter: deinde gūmi ſeu lac qđ egredit̄ ſine cōpreſſione abradat̄. ⁊ collige 2° ac 3° donec aliqđ egredit̄. Aggregator. ¶ Rurſus. Deſtruatur qꝛ dcm̄ narcotica cōpoſita maligniora ꝑcipue nouiter cōſtructa ita vt tyriaca ex opio qđ recipit ſtuporē vtcūq; iducat ⁊ ſanguineū ſputū cōpeſcat. vn̄. 5. de ige. Dora dormiēdi tyriacā 4^or^ mēſiū tribui: qm̄ cū nouitati eēt vicina virtutē habuit opij: q̄re ſomnū iducit hu. fluētes: dſiccat ⁊ alimētū igroſſat. Quare neq; venenū expellit neq; alia q̄ caliditas egit: qđ nō vi cu; calitas ſit fortior q̄litas friditate. Silr̄ plura recipit calidora valde q̄; frida. Calīn etiā corpis mell⁹ dz qđ cal; iducere ad actū q̄; fridū cū ſecū ꝓportionē hēat. ¶ Ad qđ dōz ꝙ opiū ꝓꝑ plurima ꝑmir⁹ ſupans actū ſuū iducitq̄m vehemētioris ē friditatis q̄; aliqđ calorꝫ cū māſiōes graduū ſint ſere ifinite. 139. ⁊ 22. de ipſo ēt grādis ingredit̄ q̄titas ⁊ maxie i dſcriptiōe ipſi⁹ radicali Andromachi. Eſt ⁊ ſulie pachimeria ⁊ vnitioris ētutis vt virtutē magi coadunet ſuā: ceteris ſibi nō ꝯſilis ātib⁹ i ḡdu ipiusq; friditas vehemēter oi nāe nuntiat̄ inimica. Cala ēt corpis poros aperiūt ipm ad ampli⁹ patiēdū ꝑparātia. Opponūtur ēt friditati opij vt ide pugnāti⁹ excitet̄ in actūitādē ſ͛o calitas vicit cū deiceps cala in vnā ꝯcurrāt uāz. Dis itaq; ꝺducti cū heſitatiōe tn̄ ꝑcūctator pauſare poterit curioſus.

K ¶ Eſt āt colica egritudo iteſtini colon vehemēter doloroſa in q̄ oppilōne ꝓhibet̄ ei⁹ qđ ꝫ nāz exit⁹: ſūt aūt iteſtina mēbra ceteris corpis lōgiora duplici ꝯſita tunica iuuatiui ⁊ ſupfluitatj ꝯtētiua ſuſceptiua q̄ ſex qdē extāt nūo vt portenariū ſiue duodenū ad q̄titatē duodeci; digitoꝝ lōgum: Jeiunū iō dcm̄ ꝙ in mortuis aiallū vacuū repit̄: ſubtile inuolutū ſiue illon: i qb⁹ trib⁹ ꝯtinet̄ qđ alimēti magis iuuatiuū: ⁊ monoculū: cecū ſeu orbū iā pure ꝯtinēs feculētū: dēinde colon ⁊ vltio haſtale rectū ſiue lōgaon dcm̄ cul⁹ vlti^m^ ſicteris appellat̄: in qb⁹ ſilr̄ trib⁹ qđ ſtercoroſu; ſimplicius ꝯtinet̄. Qꝫ aūt in colica dolor ſit imēſus de ſemet teſtat⁹ eſt Gal. ipſaz patiēs. iterioꝝ. 2. ſentiens ſe q̄ſi terebro pforari: exiſtimabat tn̄ calculū pati. Oppilo āt pſcripta ex multis ꝯſurgit: vt. 203. appnit cāis. Aut ꝓꝑ aꝑa ex cala mā: maxie aūt ex humore frigido vt flegmate ꝫm Praxag. vitreo. nomiatorqđ pluriez euenit: aut ex hūore calido acuto: aut ex vētoſitate vl̄ deſcēſu iteſtinoꝝ in oſſeū mō q̄cūq;: aut excoriatiōe q̄ nā abhoret qđ ꝯtentū ꝑ inteſtina emittere ſeu ꝓꝑ vermes aut ex ſtercore duro qđ adheſit inteſtino: qđ multi accidit modis in techni cum Haly. ⁊ 3°. 16. Ex his autē apparet ꝙ exitus eius qđ ꝫm naturam impeditur.

L

Propter ſecundū

aūt ſciēdū ꝙ aliq ꝓꝑ iducta futuꝝ timētes ide piculū euitarūt narcotica: qđ fulciūt: eo ꝙ Serapio Raſ. i dīuiſ. oib⁹ cū Zoar nō vn̄r ea tāgere. S; qđ ō h ꝯūr appehit cū eo ꝙ neq; ꝑinducti auctores illa euitāt oino: ſ; poti⁹ ſermōis breuitate hꝫ tacet̄ ꝑus ea i āridoꝝ ſupplēdo poſteri⁹.

M

Propter tertiū

ſciēdū ꝙ i preſentiaꝝ idicatio curatōia ſumit̄ a reb⁹ nālib⁹: nō nālib⁹ ⁊ ꝑter nām: vt tactū ſepi⁹: a ꝑmis qdē vt a virtute cū ei⁹ annexis q̄ fortis erit aut dbilis ſeu media: a tertiis ſ͛o vt a cā cū ſuo effectu ⁊ accnte. Jpſa nāq; qn̄q; eſt frida ⁊ aliqn̄ cala: vt accn̄s aliqn̄ eſt ꝑniciosu; virtutē oiſariam deiiciēs vt dolor: iterdū ſ͛o mīme iter q̄ mediū eſt iuenire: a reb⁹ nō nālib⁹ qꝛ media iſtaꝝ mediocriter iudicādū. Si qdē ētus fuerit fortis ⁊ mā frida doloꝛq; paruus vt poſſit pati nō eſt ſup narcotica ꝑſumēdū: cum alr̄ ceu alteratiuis anodinis ⁊ euatiuis cura valeat pfici. Dolorē nāq; ſedātia ſūt triplicia: vl̄ māz euantia: q̄ cā eſt ipſi⁹: aut malā cōplōnē alterātia ceu cala mēſurate in ꝑ ḡdu: ſic cōplo corporis ꝫ hebēgueſe. ſpūs demulcētia ⁊ q̄ſi inebriātia i ſic camomilla: anhetū: ſemē lini ⁊c̄. Ul̄ ſenſu; a mēbro remouentia velut q̄ h tractant̄ narcotica. Aut ētus ē vtcūq; debilis: cū cala: dolor fortis: ⁊ tūc expedit tādē ſup narcotica ꝑſumēre: in medijs aūt mediocriter agēdū. Nā illud de quo medicū ampli⁹ ſollicitari opꝫ ē ētus: ⁊ precipue ſi fuerit debilis ꝑ 4^a^. ꝙ ſi hūores fuerint acuti ſbtiles tūc narcotica qꝛ fluxū hebetāt: calorē refrigerāt vehemēter ac igroſſant ſbaz: cōferūt qdē multū paꝝ nocētia: ⁊ iō audēdū tūc cōfidēti⁹ ſup ea. Qn̄ āt fuerint fridi groſſi vt flegma vitreū aut ventoſitas cruda: nocu^m^ ide icurrit̄ grāde cū pbātaſtico iuuamēto ſolū. Jn poſteꝝ eni vehemētior dolor iſurget cā ei⁹ narcocitatis adaucta: ⁊ iō ſup ea cu; cautela maxia ⁊ nēcitate ꝑſumēdū: l;. n. q̄; multū iferat illis nocu^m^ forſtaſſis illō poterit corrigi ꝯn̄r vn̄ de ige. 12. ſaluari hoie; mox ꝑeligēdu; nocu^to^: qđ poſtea ſequit̄ i mell⁹ nāq; fit vni pricule nocere q̄; iſirmū piclitari dimittere: q̄; q̄;. n. vlr̄ cura ꝑficiat̄ ꝑ cāe abſciſione: iſtādū tn̄ magis ad illō qđ amplius nām iſeſtat cū ars ꝑus iſurgit in cām q̄ magis viget. vn̄ ꝑ 4^a^. Si accidēs ſupauerit egritudinē tūc ei curā adhibem⁹ ⁊ egritudinē nō ꝯſiderabim⁹ ſic in colica damus ſtupefaciētia vt doloris remoueat̄ vehemētia: l; ea colice nocumēta faciant. Scōa. n. ole vel 3^a^ dolor iſurgit moleſtior ēt ꝑcipue cū mā ei⁹ fuerit frida: verūtn̄ ipſa nō tn̄ dolorē icutit vt cala: cum frida ſit mortifi^ca^ ſenſuū magi. Qua ſ͛o dolor ſedat̄ hora altera ⁊ euāme iteratiōe narcotici crebra iſirmū i mortē ꝺducas. Eſt igit̄ ꝓcuratio palliatiua appens q̄lis q̄ lepre cōfirmate: ſup quā hic audēt deceptores orbē ꝑcurrētes: ceu qui dolores artericos curabat cicute appōne virētis: alius ſ͛o ceruſa ⁊ aceto. ¶ Qꝫ aūt iuxta ꝑſata narcoticis opus ſit vti q̄nq; mōſtrat̄ i qm̄ duoꝝ prauoꝝ ſemꝑ eligēdum qđ minus. topicoꝝ 3° vt merciū ꝑiectio ꝑſone ſalutis ḡra: ſed torporificis vti aliqn̄ ſit minus timoroſum q̄; ipſa neglige re: cū mortē ipſis ꝯtingat effugere q̄nq;. Tp̄e nāq; iter medio virtus quieſcit ⁊ cōfortat̄: pōt ⁊ cā doloris interim digeri ⁊ euari. Eti. illud cōpetit qđ remouet illud qđ virtutē proſternit: ſ; hꝫ eſt torporificū ſua hora: frāgit eni; dolorē pre ceteris virtutis deiicitiuu;. Adhuc ceu ſacratus Gal. ſyntbomaribus reſiſtere bonū: ⁊ ꝑcipue virtutē mox ac vehementer pſternētibus: de quoꝝ numero dolor extat inſigne. Sibi aūt reſiſtūt narcotica ſenſum deſtruendo in quo dolor fundat̄. Eſt nāq; ipſius paſſio. Jtaq; narcotica expetunt̄ in caſu ⁊ tp̄e cū modeſtia tn̄ vt nocumēto ꝑferat̄ iuuamentū qđ intēdit ois curans: cū difficillimoꝝ ſit inuenire aliqđ auxiliorū qđ nihil nocēs ꝯferat q̄; plurime. 11. de inge. Qđ aūt dcm̄ in colica ⁊ iliaca itelligēdū ⁊ ſibi ſilibus partib⁹ ac vlr̄ de torpificoꝝ admiſtratione. Que aūt ex vētoſitate ꝯtingit ſeua ⁊ lōgior ꝓꝑ aſſiduā eius generatione;: in qua timēda ſunt nō parū narcotica: cū ſpiritū ingroſſent ⁊ membra condēſent vt non poſſit reſolutio fieri.

N O P

Propter quartū

ſ͛o. ad h^m^ dō; ꝙ curatio vera cauſe pficit̄ abſciſiōe: nō autem vt viſu; apparēs mēdoſa palliatiua vt hꝫ plurima. ¶ Ad aliud dōm ꝙ narcotica ꝯuenēter admiſtrata nō dſtruūt virtutē ſimplr̄: ſ; magis ſaluāt vt in poſteru; reſurgat: ꝫni qđ tn̄ ꝑtialr̄ debilitādo. Eligēdū eſt ēt vt vna pot ifelicitet̄ ꝓꝑ tori⁹ ſalutē vt ꝯceſſu; dudū: neq; cōplo ⁊ humor nocet̄ calidus: ſ; poti⁹ iuuat̄: ledit̄ aūt fridus qđ ſupportat̄ iuuamēti ꝯtigētis ide ꝑlatiōe. ¶ Ad aliō dōm ſtupefaciētia dolorē vtiq; iferre: ſi ſubīm ꝑceptiuū ipſi⁹ vt ſenſus ꝑmaneret: ſed is tollit̄: ⁊ ideo dolor ſedatur a q̄cūq; cōtingat cā. ¶ Ad aliud ſilr̄ dōm ꝙ accn̄s nō ſolū ſeq̄t̄ morbū ſed ēt nām. Nō eni poſſibile fieri ſanitatem vel egritudinē carentibus vita de ſenſu ⁊ ſenſato. Dicit̄ autē morbū imitari: qꝛ ab eo videtur imediatius cauſari: aut ſicut phātaſtice tollitur accidēs ſic ⁊ morbus. ¶ Ad aliō vt appulit dōm: ꝙ corpus inīrio eſt repletum: virtus etiā fortis: ⁊ ſperat̄ continue de dolore: ſimiliter per alia predicta ſedationibus enim entibus non decet ſtuporē inducere. ¶ Quantum etiam que alterius partis vincant apparuit argura.

Q

Tract. 5. p. 1ª ca. 1. in medio. Cap. 13. in medio. Cap. 5. an medium. Ti. 3° tec. ⁊ cō. 136. Tra. 3. ca. 6. an me. Bre. 3. capi. 31. ⁊ 32. Cap. 64. Conſir. 1° ca. 2. 3. ⁊ 4. Ca. 1. poſt principiū. Cap. 1. ꝑ ſus fine. Ca. 31. iuxta fine. Cap. 3. in principio. Colli. 11. h ge. c. 1. poſt prin. Ca. 11. in fine. Circa fin.

A

¶ Quesita circa vias vrine. ¶ Differentia. CCV.

Quod diuretica nõ cõpetãt egritudinib⁹ viaꝝ vrine ostẽdit᷑: qm̃ ea educũt mãm ad vias vrine ĩfirmas: ꝓ ptes aũt lesas non dꝫ eductio fieri: imo poti⁹ ad oppõ᷑ trahẽdũ. vñ p̃ 4ᵃ. Cõtingit cum mẽbrũ a quo expellit᷑ est ip̃m mẽbꝛũ ꝑ qđ est eũs faciẽda: sed est in ipso egritudo ver⁹ aut recẽs ꝓp quã est timor de cursu humoꝝ sup ip̃ꝫ: ip̃m igit᷑ ad aliđ qđ sit meli⁹ sunt trãsponẽdi. Quare. 13. de ige. nequaq̃ neq; cũ ḃm anũ vel aliquã pximaꝝ pticulaꝝ p̃n̄ flegmonis fiat vẽtrẽ mouebis: queadmodũ neq; si ḃm vesicã vel pudẽdũ: aut renes diuretica pharmaca trãsglutire iubebis: neq; mulieri ḃm mr̃icẽ vel pudẽdũ mẽstrua mouebis: sꝫ q̃ ad logissima semp in ꝯtrium cõulsionẽ facies. ¶ Amplius cũ pficiat᷑ ꝯrietate curatio: sitq; passionẽ adducẽs in parte inferiori: curabit᷑ per ea que ad supiora deducũt vt vomitu. vñ 3ᵒ. 18. Uomitus ẽ melius quo renũ vlcera curant᷑: eo ꝙ mũdificat ⁊ euãtꝫ ꝑ hoc ꝙ attrahit humores ad ꝯtrariũ partis renũ. ¶ Rursus. qđ mãm educit ad locũ patiẽtẽ oppilãone adaugẽs ac ip̃aꝫ resolũone subtili idurãs ⁊ petrificãs simulq; causans dolorẽ: inde reumatis stimulatiõe nõ ꝯfert in morbis viaꝝ vrine: que vix in nullis: talia ḋo sunt vritica cum sint vehemẽter calida ⁊ sicca acuta: simpliciũ 5ᵒ ⁊ ꝑcti. 2ᵒ. ¶ Palin. Aut ꝯferunt: qꝛ silia vel ꝯria. non qdẽ ꝑmo: qꝛ tunc agerent minime: cũ omnis actio perficiatur ꝯrietate. 60. que autẽ talia non psũt cum suo priuentur fine. neq; 2ᵒ qꝛ ꝯria sunt adinuicem corruptiua. vnde de distemperantia inequali. Omnia interimuntur ⁊ corrumpitur a ꝯrijs. Itaq; in passionibus viarum vrine non conferunt diuretica.

In oppositum sunt auctores iubẽtes nõ raro ĩ hꝭ egritudinibus eoꝝ trãsglutionẽ. ¶ Rursus. afoꝛ. p̃ᵒ. qua opꝫ agere vñcũq; maxie repit nã hac agere. Et iđ p̃ceptũ 4ᵃ. Graciles ⁊ facile vomẽtes purgare supius: oppositos ḋo iferi⁹: sꝫ in hꝭ passiõib⁹ nã repit per ptẽ iferiorẽ cũ fit ex ꝓpinquioribus eũo. ¶ Eti. eadẽ 4ᵃ. sup diaphragma dolores sur sũ pharmacia indigere signãt. Quicũq; ḋo inferius deorsum: puocatio autẽ vrine similis est ventris pharmacie: sed hꝭ dolores ⁊ passiones sunt infra diaphragma. ¶ Amplius qđ educit materiam ex viis vrine: illas mũdificans ꝯfert eisdem: hꝭ ḋo sunt diuretica. Confert igitur viarum vrine passionibus.

Propter primũ qdẽ sciendũ: ꝙ diureticũ siue vriticũ. i. vrinatiuũ est medicamẽ calꝫ ⁊ siccũ acutũ: sanguis subtiliatiuũ sꝫ: ilis: a ꝗ̃ssiori discretiuũ ip̃i⁹ qđ tenui⁹ in vrie vias euatiuũ sicut semẽ apij: feniculi: acorus ⁊ hꝭ. Nã mediciaꝝ q̃dã sũt calefaciẽtes tẽperate ⁊ nõ dsiccãtes vt q̃ lactis sũt gñatiue. duplicia eni sunt lac gñatiua vt calꝫ ⁊ humida multã mãm sanguis ip̃i⁹ pcreãtia: ⁊ calꝫ ⁊ sicca incidentia sanguinẽ ⁊ subtiliãtia: vt hic mot⁹ in lac ꝯuertat᷑ mãm spermatis minorando. Alie ḋo calefaciũt magis dsiccãtes mẽsurate sic mẽstruoꝝ ꝓuocatiue: alie ḋo plus istis calefaciũt ⁊ desiccãt cũ icisione forti sic lapidis frãgitiue. Si aũt adhuc ampli⁹ caliditate pricipant ⁊ siccitate ꝓuocatiue sunt vrine. Nõ. n. q̃ lapidis adeo sunt calꝫ ⁊ sicce vt istẽ: qm̃ ita lapidẽ aggregarẽt: ingrossarẽt ⁊ idurarẽt. pharmacoꝝ 5ᵒ ⁊ lõ i glosa: non⁹ refellit᷑ Almãsoris ex ꝟ Gal. ḃmone. Opꝫ. n. vritica calꝫ fore ac sicca: vt vias apiãt: hũores subtiliẽt: ⁊ renes calefaciant: vt eoꝝ vigoret᷑ attractio. ¶ Sꝫ dubitare sit circa p̃dicta: positũ eni vriticũ medicamẽ q̃ꝫplime calꝫ ⁊ sic. acutũ existẽt: cũ q̃dã frida ⁊ hu. multũ ponant᷑ nõ parũ cõiter diuretica ceu q̃tuor aut q̃nq; dicta semia cõia frida. ¶ Dõm 1ᵒ: aũt ꝙ vriticũ ꝓpꝛie calꝫ est ⁊ sic. Uñ Halyab. medicamia vere vrinã ꝓuocãtia calꝫ eẽ ⁊ acuta sꝫ opꝫ. Quaꝛ debẽgnesso. Prouocãtia vrinas sũt oia q̃ calefaciũt ⁊ exiccãt: quoꝝ ẽt plurima sunt acuta. Et ita medicamẽ notificatũ diureticum. vel cõiter ⁊ tũc fridoꝝ q̃dã hoꝝ vriticã: eo ꝙ habeãt aliq̃ humiditatẽ subtilẽ aperitiuã p̃n: vtcũq; diuretica noiari: ceu ꝓpe medicia solutiua est attractiua absolute tñ: sꝫ qđ ḋo tres reliq̃ magis. ¶ Aut dõꝫ ꝙ vritica iq̃ãtũ talia sũt calida ⁊ sicca: nihilomin⁹ quãtũ ad aliđ põt i eis altera cõplexio ampli⁹ attẽdi: ceu oẽ amaꝝ iq̃ãtũ hꝭ ẽ calꝫ: quaꝓp ⁊ opiũ vt sic calm ⁊ si fridũ idicet᷑. ꝯria. 145. Et qm̃ in corticib⁹ hꝭ seminũ min⁹ abũdat friditas ⁊ hũiditas q̃ꝫ in medullis: facte sunt eis apitiue ampli⁹. Distãt ẽt hꝭ diuretica in magis ⁊ min⁹ eẽ calꝫ vel frida. Est ãt ad p̃ns 3ᵐ coꝝ ꝯferẽtia vel rõne alterationis ḃm ꝙ ipsa alterando ꝓprijs alterãt q̃litatib⁹ aut eductiõis prout mãm ex vijs euãnt vrine: aut ex pte deductiõis: eo ꝙ medicias deportant ad passionis locũ: velut croc⁹ ad cor patiens defertur: vt in morbis ei⁹ administret᷑ ẽt calis. 196. Aut fore ẽt 4ᵒ ablutionis cuiusdã gr̃a. Quid ãt sit morb⁹ ꝯria visuꝫ. 72. Est aũt 2ᵐ simplex vt mala cõplo sine mã ⁊ cũ ea praua cõpõ in 4ᵒʳ diuisa nãs: solo ꝯtinuitatis ⁊ multis ḃm diuersa noia ⁊ tempus occurrẽs partib⁹: ⁊ cõposita vt apa. vie ḋo vrine sunt ptes deseruientes ipsius eductioni: vt vene arterie emulgentes renes pori vrinales: vesica eius: musculus ⁊ virga in viris: he nãq; ptes ordinate sunt a natura vt supfluitas vrinalis ex corpore educatur musculis in id opantib⁹ vẽtris. Quid aũt sit vria ⁊ quot ip̃i⁹ cause visuꝫ. 89. Nosce quoq; ꝙ vie vrine aut sunt vehementer debilitate aut minime.

Propter scdm ḋo sciẽdũ: ꝙ ḃm Thessaluꝫ indifferẽter p̃cipiunt᷑ administrari diuretica in passiõib⁹ viaꝝ vrine cũ idicatio ḃm eũ solũ attẽdat᷑ vlis a dispõne supta: ⁊ nõ pticularis a mẽbro ⁊ alijs. Quare is qdẽ nõ merito sciaꝫ medicie adipisci in sex ꝯfitebat᷑ mẽsib⁹: imo qđ ẽt ampli⁹ min⁹ in sex ḋsib⁹ vt i q̃ꝫnitis deridet᷑ ptib⁹ de inge. Methodic⁹. n. ꝟ seu ꝓprius a methodic⁹ vlia solũ ꝯsiderãs nihil de pticularib⁹ i qb⁹ extat experiẽtia ⁊ medicie adipiscit᷑ terminus ptractabat. Alij ḋo ⁊ cõiter opantes indr̃nter p̃cipiũt diuretica trãsglutiri: eo ꝙ sibi videat᷑ mãm in vijs abũdare vrine ⁊ ꝑ easdẽ tanq̃ꝫ per partẽ propriã: quoꝝ defectus 3ᵒ videbit᷑ dicendorum.

Propter tertiũ ḋo sciẽdũ: ꝙ si passio fuerit ꝟ sine hũoris vitio diuretica eidem ꝯferũt rõne alterationis ⁊ deductionis: prius qdẽ qꝛ modus curatiõis sup ꝯrietatẽ fundat᷑: ⁊ maxie cũ ꝯcessum sit diuretica ꝯinter cõplonẽ variare: ⁊ si ꝓpꝛi⁹ calida sint ⁊ sicca. Ex pte ḋo deductiõis: eo ꝙ medicias factas deportẽt ad locũ: nõ aũt eductionis cũ careat p̃supposita passio mã: sintq; hꝭ vie nõ dissolute oino. Si ãt cũ humoris vitio p̃ua sit cõplo aut corp⁹ sit plectoricũ vel cacochimicũ: tunc qdẽ p̃us euãndũ vel purgãdũ ex diuerso cũ pticularẽ eductionẽ opus fiat vñeꝫ p̃cedẽ. Et deide si locus tolerat diureticis iterdũ vtẽdũ: vel neutrũ p̃dictoꝝ existit: ⁊ ita mox si ꝑs tolerat diureticãdũ. nã cũ eductio facta fuerit vlis vt ꝑfecti⁹ educat᷑ iesũũ: expedit ꝑ patiẽtẽ pteꝫ educẽ. Quare tũc vritica ꝯferre p̃nt triplici ꝑori mõ ptacta cũ mã egeat alteratiõe: ⁊ cõplonis rõne: deportatiõe mediciarũ mãerũ ad locũ ⁊ eũone. si ãt fuerit praua cõpõ ⁊ ꝓpe i receptiuis oppilo vt humoralis lapidea vel carnosa eductõe peccãtis humoris diureticãdũ si mẽbꝛũ patit᷑: tẽperate tñ ne mã fluat ampli⁹ in ptẽ obstructionẽ iducens: ⁊ ne ipsa ⁊ maxie si fuerit calidior cũ q̃dã viscositate ꝯuertat᷑ in lapidẽ: vñ in fractura lapidis ꝓhibita sunt vehemẽter calefaciẽtia: minuunt ẽt ex ꝯtinuo vsu diuretica carniũ excrescẽtiã: ⁊ humectant ac leniũt ⁊ ꝓprius q̃ frida ⁊ hũida mẽbꝛoꝝ siccitateꝫ ex q̃ oppilatio ꝯsurgit attenuatoria. Si ḋo fuerit passio in supficie ceu scabies aliq̃ ꝯferũt corpe p̃disposito vritica saltẽ ablutionis gr̃a vt demũ ꝯsequant᷑ ꝯsolidãtia stiptica. Morbus siqdẽ i his q̃ꝫtitatis ꝓparũ nisi aut positiõis minime poterit vriticis curari. Qꝫ si fuerit solo ꝯtinuitatꝭ aut erit plaga recẽs ꝑ quã sanguis educit᷑ ꝯtinue sic in ruptura emulgẽtiuꝫ

I tantq3 quatuor reliqui quorum duo circa pectoris inferius. Alij vero secus ossa villis sibi diagonalibus concurrētes in modū huiꝰ crucis. In hoꝝ quidem positionē octo priores duos cōsentiūt eminētiores existere:sub quibꝰ nēpe latitu- dinales aut rotūdi dicti situanꝰ iuuamētoꝝ sexto vt etiam greco plegi libro cū primo prima expssius. qd̄ ꝛ Almā. in- nuit cum Auer. 5° aūt interiorum:de inge. 6. ac theorice ter- tio:sub rectis imediatius locanꝰ diagonales siue obliqui.

N 6° de vi. pti. ca. 14. Doc. 5. s. 3. capi. 22.

K

O

L

P

M

Considerans vero demum anothomiā sensibili huius visione pcepi ordinē musculoꝝ tactū 2°. Uidētur enī intim̄ aliqn̄ ɔfundi vt nequeāt sensu discerni:ꝛ iō diuersimode ipsorum pnuntiatur situs: si tn̄ aliud apparebit subiungeꝰ in his q̄ deinceps. ¶ Partes vero vētris ad interius ipsius procedē ti occurrētes primitus vt cutis insentiēs:deinde spermati- ca sensitiua:postea pāniculus seu mēbrana sub ipsa exten- sa:deinde lacertus myrach dictꝰ: deinceps vero tunica ifima tunicaꝝ lacerti ventris:ꝛ demū pāniculus qui sm̄ veritatē syphac existit qd̄ piteneum siue circū extēsum appellaꝰ sub quo zirbꝰ cōtineꝰ ꝛ itestina. Est aūt hoꝝ musculoꝝ cū his que ipoꝝ triplex iuuamētū. vnū qdē vt eoꝝ cōstructiōe ite- stina vesicā ꝛ matricē qd̄ in eis ɔtinetur:cogat expellere suo tempore. secundum vt sustentent ꝛ roborent diaphragma qn̄ pectus exufflatiōe ɔstringitur ꝛ vocis adiuuēt cumitio- nē. Reliquū vt vētris augmētent calorē in alimēti digestio- nē. Qui aūt ɔtinuanꝰ vtilitatē prebēt ab istrumētis subie- nādo cibi soliditatē augēdo ipsius neqn̄ extēdiꝰ ei ɔtigerit scissura vel qn̄ vētri acciderit isflatio. ¶ Propter q̄tū huiꝰ scienꝰ q eētatio aq̄ vel saniei s3 cauteriū debet fieri paula- tine sm̄ q virtus poterit tolerare. Nā sm̄ veterē. Quicūq3 empici aut hydropici vrūtur vl' icidunꝰ:his effluente sanie vel aq̄ multa ꝛ repēte oino pereunt:cū omne subitū nāe sit preliatiuum. Afoꝝ. 2. Modus autē icisionis:quoniā ascli- ticus existat rectus aut super sedem eleuatam vt tendantur ventrali aut vncq3 ministri latera ventris deorsum compri- mant ꝛ consideretur an hydropisis sit ab intestinis vel reni bus:epate vel splene. Q. siquidem ab intestinis per tres di- gitos sm̄ latum sub vmbilico directe facienda est incisio. Si vero sit ab epate,in latere fiat leuo. q si a splene tal'r a de- xtro vt eductio accidat p 3rāū:deinde pellis eleueꝰ ad supe riora ita vt accidat incisio q ea perforet in alio loco q̄3 my- rach ꝛ syphac: ppea vt ipsa cooperiat descendēs foramen postea:ceu euenit in ingressu poroꝝ vriridū in vesica. vnde vrina nō retrocedit:ecū ēt qs pedibꝰ suspēdeꝰ. Serpiunt. n. inter vnā eiꝰ tunicā ꝛ reliquā:ꝛ3 Asclepiades voluerit vri- naꝝ presudationē in eadē colligi:āliu3 p. Ruptura vero fa- cta cānula iponeꝰ metallina vt argētea vel erea subtiliore

Q Afo. 6° afo. 12.

Afoꝝ. 2 co. 54.

Ca. 13. cō pē

euacuet de aqua quantu robur tolerat virtus qd pulsus indicabit. Sunt et aliqui qui ingeniant et currere faciant aquositate ad syphac et inciduunt paulatim ideoque quidam vero incisione faciunt in osseo. Alij vero ipsum acubus multis pungunt vt aque resudationes habeat plurimas. ¶ Coctura vero que.7.practice minus ruptura reputatur periculosa 9° ac ligdem eiusdem secundum Albuca. hoc modo. Quod 4or fiant cauteria in circuitu vmbilici vt vnuz sup stomachum et aliud sup epar et vnum in directo pectoris et reliquuz in directo stomachi: et fit quantitas profunditatis cauterij propinqua spissitudini cutis: deinde dimittat longo aperta tempore vt aqua valeat paulatim transfluere: regantur regimine ipsorum propterea quia si virtus fuerit debilis aut perterreat in ipso cauteria fiant pauciora et per vices, vt virtus conseruet inquantu possibile. et quia magis in ipso agere affligit cocturaque fugiunt ipsaz quamulti super eam vt actuz incisionem eligentes.

Propter quartuz vero.ad primu dicendum quod hyp. non precipit simpliciter quod hec incisio: sed quod si fiat aquam paulatine consulit educi ne subita euacuatione illius syncopis et mors adueniat. Aut loquitur in casu prenotato: vt quando hydropisis fuerit egritudo non sanatiua. ¶ Et ad illud quod inducit per Comment. apparuit quid dicendum. ¶ Ad aliud quod dicendum apparuit. Per hoc comparat enim asciliticos ad hyposarticos, vnde subdit hydropicum.s.hyposarticum non contingit medico sic incidere. ¶ Ad aliud dicendum quod licet multiplex expediat: coctura potest tamen fieri successiue et non dicunt quam quis in ipso fieri plus molestet: non tamen quantu incisio vt dictum in ipso facto esse. vnde similiter accidit ei quod dicenti de cauterio actuali et potentionali: dicta.108. ¶ Ad aliud dicendum quod fortassis causa coniuncta non solum est aqua verum mala dispositio in epate: causa vel supposito quod causa extat aqua coniuncta et tollatur hydropisis: tamen causa derelicta in epate itidem generat aquam velut paroxismus cessat se. quia fuligo remouetur putrida que ipsius causa erat coniuncta: sed non propter hoc habitudinaliter cessat.190.se. cum possit causa precedens remanere que ponit itidem sub coniuncta. ¶ Ad aliud dicendum quod non sufficit ad curationem vt euacuetur contrarium vel quod preter naturam: sed opus est secundum veterem bene ferre et non conferre sufficit apparet in alterius duorum capitis incisione quod euenit in proposito. ¶ Ad aliud dicendum quod non est similiter quia euacuatu cetera cum fuerint euacuata non adeo relinquunt dispositionem prauam in parte qua iterum consurgat ceu derelinquit in epate vt visuz prius. Est etiam modus euacuatis hydropisis alius. ac aliter inductus. ¶ Ad aliud dicendum quod aliquando ars non imitatur naturam: dicta.164.cum aliquando ipsa potentior sit natura. Neque euacuationes aque per vmbilicum facte aut per rupturam circa inguina et anum sunt proprie facte a natura vincente ac naturaliter se habentem verum potius symptomate ponderis stimulata quod ostendit earum exitus prauus. ¶ Ad aliud dicendum quod licet regulariter precipiatur euitari transitus super membrum principale quantum possibile: interdum tamen permittitur quando materia non fuerit corrupta et parue quantitatis circaque pertransiens.179. Ex quo et maius sequatur iuuamentuz quam nocumentum: quod fit quando aqua diuretica educitur. Nam quedam eius pars per epar transit: et reliqua fortassis subtiliata fine ea deuenit per venas ad renes iuxta illud Afor.7. Quibuscumque inter frenes et ventrez etc. Si autem per subductiua ipsius aliquid ascendat ad epar in vapores redditur dissolutum ita vt non multum ledat. Medici similiter licet sint venenose et propter violente remissiores eligantur: earumque corrigitur malitia: cum epar confortantibus: vt spica terra paronio rendiuia et adip epate.

¶ Differentia.CC.

Quod fluxus ventris in principio morbi factus sit compescendus ostenditur: quia ille cohibendus est quando nihil euacuat benigne: neque vi nature: sed symptomatice. hoc vero est fluxus in principio et similiter ois euacuatio. vnde Afor. quarta. Cum inceperit aliqua egritudo nullum eorum que excernuntur ratione nature euacuat: sed sunt vniuersa symptomata dispositionum preter naturam. in quacumque tempore grauatur ab egrotatiuis causis nature et habuorum indigo nihil euacuari benigne sit ipsorum. ¶ Amplius quod ordinem corrumpit nature dicitur compescere: cum bonitas sit in rebus propter ordinem.12.metaphy. Sed id agit fluxus talis.. Primitus.n.euacuat cum oporteat digestionem antecedere: sequitur vero discretionem et deinceps euacuationem. Gal. ibidem Cuius hic committit oppositum. ¶ Iterum quod est maluz per viam cause et signi oportet abscindere. talis vero est predictus. Est namque signum creticum et causa precedens digestionis signa cum numquam in principio appareat hoc. bona namque signa non mox apud veteres apparent: que vero cretica ea que digestionis antecedentis mortem denotant aut plixitatem egritudinis vel recidiuationem. crisibus primis et Afor. ¶ Eti. Quod non potest in minus: neque in maius poterit multo amplius. sed natura non potest in principio morbi motuz inducere alterationis: quem facilius est causare quam motum expulsionis qui localis existit: cum in motu locali: et proprie recto mutet locus secundum totum. In motu vero alterationis secundum partes magis. de generatione primo. Id autem in quo natura non potest est cohibendum: cum sit ei contrarium. ¶ Rursus. si causa debet prohiberi et effectus: cum plerumque imprimat amplius ceu in proposito. Sed causa debet prohiberi vt morbus et fluxus qui eius est effectus. Sunt enim accidentia morbi secundum causa propter que oportet fluxum in principio compescere factum.

In oppositum quia precipitur septimo practice quod quando conturbatio et anxietas siue cholica passio acciderit non occupanduz amputatione quamdiu virtus fuerit valida et euacuationis modi terminos non transgrediatur: imo potius adiuuandum cum aqua calida et oleo dulciuz amigdalarum: quatenus stomachus a superfluitatibus purgetur. Quod similiter erit in ventris fluxu obseruandum cuz associetur eidem. ¶ Adhuc quod est signum bonum et res iuuans non est cohibendum. talis vero est fluxus in principio morbi factus: vnde tertio.10. Cum accidit pleuretico diuersitas in fine eius fluxus ventris significat quod epar eius iam debilitatuz est et maluz est valde: et est in principio sui signum bonum: imo est res iuuans. ¶ Eti. Sputuz secundum Hippo. si continuo appareat, inchoantem abbreuiat: et similiter fluxus in principio factus abbreuiabit morbuz cum vtrinque materiam educat morbi. ¶ Palin. Quod medicuz excusat ab eius opere non oportet abscindere. hoc vero est fluxus in principio per se factus: cum medicus euacuet in principio non raro. ¶ Rursus quod educit humores suffocantes sui quantitate aut extinguentes sui qualitate: seu vtroque non oportet compescere. hoc autem videtur hic fluxus efficere. Itaque fluxus ventris non expedit in principio morbi constringere.

Propter primum vero sciendum quod fluxus est humorum per corpus transitus ex centro maxime versus circumferentias factus: qui autem ventris est eductio ad eius circumferentiaz per intestinorum viam. hic autem aut a causa fit exteriori vt aere vel aqua seu terra et vt a continente: aut a cibis vel potibus et simpliciter ab indebitas ex causarum necessariarum administratione: vel ab interiori et a solutione etiam continui: et hoc aut ab humoruz aliquo quattuor et maxime a cholera: vel a membro vt a cerebro: stomacho: intestinis: meseraicis: epate et splene et simpliciter a toto corpore. Aut eius alius cibalis ex indigestione causatus quod fit propter malam complexionez stomachi et intestinorum simplicem vel commixtam vel a meseraicis cum epate non valentibus attrahere aut a cerebro catarrizante. Alter vero humoralis et ille multiplex existit secundum diuersitatem humoruz in se adinuicem proprie quando humorum interuenit compositio cum membalis: vt apparuit 3°.26. Est autem fluxus quo morbus: alter accidens est similiter et alius cum fortitudine virtutis: alter vero cum debilitate. Et demuz aliquis creticus naturalis et alius symptomaticus. Quid autem sit venter: dicta ostendit.53. Principium autem sumitur hic prout vnuz extat de 4or morbi temporibus: quod quid sit et quot dicatur modis ostensum.106. et .107. Morbi autem ratio differentia monstrata.72.

Propter secundu vero sciendum quod aliqui dixerunt simpliciter fluxum hunc fore compescendum cum nil euacuet naturaliter et benigne: verum symptomatice stimulata natura magis. Alij vero non esse constringendum cum materiam morbi educat. quorum positionum defectus ex motiuorum apparebit

tertio dicēdo; ⁊ cum fm quid dictum simpliciter enunciet.

Propter tertiū ꝯo sciēn^m q fluxus hꝫ est aut morb⁹ aut accidēs sicut magi qsitum petit. siqdē pꝰs nō est cōpescēdus nisi intn̄ pcedat vt virtutē psternat: sicut ēt fluxus cōpescunt cretici. vnde Dam. in Afor. Siqs per multū tps neqꝫ vomitū: neqꝫ solutionē habuerit ⁊ ei subito euenīat videdū ne ostringere festines: qꝛ hinc corp⁹ a p̄uis purgat hu. Quare p 2ᵒ. Sen⁹ q nō exercitat̄ multotiēs egerit vir⁹ ⁊ sanie q sibi purgatio ⁊ eūo est laudabilis. Ex hoc enī laxitas remouet̄ q pp diuissionem cōtigerat exercitij. ℭ Si ꝯo est accñs aut est cibalis ex idigōne ꝯsurgēs vel humoralis. Siqdē prior cum his q vētris ⁊ itestinoꝝ pcurāt digōnē interi⁹ intromissis aut exteri⁹ applicatis leuiter cōpescēdus: q̄lia sunt cōtēperata sufficiēter stiptica: vt absinthiū: mastix: spica: cydonia ⁊ silia. 8. terapē. Si autē fuerit a meseraicis: epate vel cerebro curet̄ cū illoꝝ ꝯfortatione siue sit ex malicia cōplexionis vel aliter vt in locis tradit̄ operatiuis: de qb⁹ ppa sunt passule enucleate: spica nardi: sticados arabicum ⁊ xyloaloes. Hūc enī fluxū cōpescere opꝫ cū inde virtus psternat̄ ⁊ de mā morbi nihil vt sic educat̄. Si ꝯo humoralis extiterit aut est cum multitudine humorū excedenti aut q̄litate intēsa vel vtraqꝫ supposita vtuꝫ ꝯstātia: ⁊ tūc hꝫ fluxū non opꝫ cōpescere talē violēter: sꝫ magis blādiēdo: demum ne mā ad aliqđ mēbroꝝ occurrat pncipaliū mortem aut apa vel qđ sīle inducēs: cū hoc ēt aliqđ de mā eūat. adhuc ipsa quāta excedēs ⁊ qualis acuta. q. furiose digōnē non expectat: ⁊ ppue cum fuerit ex cholerico gn̄e mobilitate ipsius pniciosa. Virtus enī aliqñ fortis cū multa sensibilitate pcepro nocumēto vt indiscretus bellator mouet̄ nimiꝫ de se ꝯfidēs. Si aūt virt⁹ fuerit debilis ⁊ fluxus qcūqꝫ cū cautela ⁊ paulatiꝫ opꝫ ipm cōpescere ptim vtutē ꝯseruādo ⁊ fluxui fm ptem blandiēdo. Nō enī soluꝫ opꝫ fluxū incipientē ꝯstringere: sꝫ ēt creticū qñ vt⁹ nō tolerat. Indicatio. n. sumpta ab ipsa oēs alias idicationū obtundit vt sermo sigt terapē. nonus. vñ p 4ᵒ. Id de quo magis sollicitādum est virtus: ipsa enī curatrix est ⁊ nō medicus. Qñ enī fluxus cōpescit̄ spiritus cōseruāt̄ amplius: cū in oi eūone resoluant̄ facillime ipsoꝝ subtilitate. Q aūt creticus ⁊ vlr fluxus ois qñ supfluit virtutē dissoluēs debeat ꝯstringi: 4ᵒ notat̄ p. Silr nanqꝫ vere vꝫ de alijs fluxibus: vt de eo qui ventris.

ℭ Intus qdē restrictione electuariū q̄ꝫ plim efficax ꝯstruxi. Re. nucleoꝝ granoꝝ vue syluestris fructuū caīnis rubi ⁊ cimarū eius: nucis cupressi: stercoris asini ⁊ capre ⁊ leporis: se. plātaginis: cineris spongie: encausti scriptoꝝ: añ. ʒ. iiij. masticis: thuris minuti: gūmi arab. dragagāti: myrre: acacie: myrti: sumach: ramich: se. nenufaris: berberoꝝ: cymini ⁊ ameos tostoꝝ in aceto īfusoꝝ: gallaꝝ: corticū granatoꝝ: balaustiaꝝ: coralli rubei: sang. drag. boliar. terre sigillate: luti stelle: mūmie añ. ʒ. iiij. spodij: se. papa. al. ⁊ ni. se. iusquiami. se. portul. se. aceto. se. enō. lactuce se. bibli. reubarbari tosti pap: añ. ʒ. ij. ⁊ se. pillosellę: caude eque: corrigiole. hypoquistidos. herbe marie: cypi. spice nardi: maratri: se. apij: carui: se. leuistici: anisi: añ. ʒ. ij. carniū cydonioꝝ. ʒ. v. nespilloꝝ: sorbaꝝ: piroꝝ syluestrium ⁊ granoꝝ granatoꝝ: coriandri añ. scr. vij. oium myrabolanorum dulcoratorū adustorum añ. scr. v. karabe: sandarace: ⁊ capilloꝝ ros. ru. añ scr. iiij. opij: croci: castorei: casie lignee: ⁊ camphore añ. ʒ. ij. fiat cum suc. electuariū rebus sufficienter contritis.

Propter quartū ꝯo. ad p^m dicēdū q euacuari aliqđ vigore nature ⁊ benigne pōt esse 2ᵒ. aut simplr ⁊ ita nullus est talis in pn⁹ pueniēs fluxus: aut fm quid tanqꝫ malū expediēs necessitatis tpe ⁊ ita pōt dici mō aliquo fluxus vi nāe fact⁹ ⁊ eūans qđ benigne. minus. n. id malū q̄ꝫ q mā restringat̄: ⁊ max^e cum fuerit multa ⁊ acuta timēdo ne ad aliqđ mēbroꝝ tāq̄ꝫ repcussa dēclinet pncipaliū: ppue qñ nō eūatur aliunde virtute ēt cōstāte. ℭ Ad aliū silr dōm q ordo nō con sinpit̄ absolute nāeꝫ fm quid magis: sꝫ enim aliqđ pficiat̄ aptius simpliciter ⁊ necessitate tñ ipellente pōt aliter vtcūqꝫ compleri. ℭ Ad aliud dōꝫ eodē mō q meli⁹ eligēda recidiuatio aut egritudinis plixitas q̄ꝫ recursus māe ad aliqđ pncipaliū: ⁊ sꝫ illud sit tanq̄ꝫ simplr malū. ℭ Ad aliud dōm q aliqñ nā nō vꝫ aliqđ ēt minus posse: qꝛ nō toto sui vtit̄ robore. Qñ ꝯo vtitur in seipsa collecta poterit qđ maius vt apparet in pulsu formicante spississimo ⁊ vermiculante iuxta mortem victa virtute facto: q demū vertit̄ in raꝝ qñ est nimia virtutis incensio ⁊ omo aduētus perditioni proximus. pꝫo 2ᵒ. qui quidē vꝫ minorem virtutis imbecillitatē spisso monstrare. Pulsus enim magnus simplr coniunctim tres cās expetit cōtētiuas: fortitudinē vtutis: instri obediētiā ⁊ necessitatē. Q si ipsiꝫ reddat̄ inobediēs pulsus fiet velox. Si ꝯo cum hoc vtutis occurrat debilitas erit spissus. Q si pl⁹ spissitudo augmētet̄ efficiet̄ vermiculosus. Et si magis hac augmētata ⁊ vtute pstrata efficiet̄ formicās: ⁊ deīde vtute pigritate ob debilitatē mouere remittet̄ vtcūqꝫ spissitudo: ⁊ pulsus itidem constituet̄ vermiculosus debilitatē virtutum significans maiorē priori. Et demū ea p amplius ībecillitata mouere pterrita: fulcita tñ in seipsa cogit̄ pulsare: ita vt pulsus efficiat̄ tardus: ⁊ tūc adest incēdiū virtutꝫ nimium ⁊ aduentus pditioni proximus. p 2ᵒ. Fiunt enim alique pcussiones morose: sicqꝫ aia exhalat confestim. Ex hoc quoqꝫ apparet vera concordia discordātiū. Scribit̄ enim in pulsum introductorio formicātē maiorē debilitatē virtutis monstrare vermiculātē. in de pulsuū cōpendio cōtrque etiaꝫ diuersitas in serit p 2ᵒ. Dōm aūt q in vi eff citur syncopatis. ℭ Ad aliud dōm q effectus nō dꝫ phiberi oino si cōferat adesse vel ad destructionem cause. sicut enim fluxus aliquo mō tollit cām ⁊ morbū. ℭ Ad ea etiam que alterius partis iaꝫ vtcūqꝫ quid dicēdū apparuit. ℭ Ad primū tñ q fluxus vētris vt dñsꝫ in casu non est phibendus ⁊ proprie cū aliqđ māe eūet male virtute constante. ℭ Ad aliud dōm q illic. A. per pncipiū intelligit spatiū. triū dierꝫ ⁊ nō vnū de tpibus q̄tuoꝛ morbi. ℭ Vel dōm q mā illa qñ mouebat ad apa simul ēt repetebat quasi sponte ad eūationem ita vt ea tendens ad apa delabatur tandē ad illa que fluxum inducebant. apte etiā nondū perfecto magno qđ aliqñ conspexi: dīa. 192. non tñ simplr bonum in alijs vt in quibus mā esset iam collecta diqꝫ. ℭ Ad aliud dōm q pꝫmo sputū apparere denotat pn^m prout dicit spatiū triū dierum: ⁊ non fm q notat tempus qđ est morbi exordium. Aut nō est silr de sputo ad pectus ⁊ fluxu vētris ad ea que inde euacuant̄ cū sputū egrediat̄ pnimo indigestū continuo. non sic aūt de vētris fluxu oino. ℭ Aliud ēt quantūcqꝫ concludat iam apparuit. Sciendū est etiam q eūo fm artem similiter laudatur in morbi principio: non autē apud naturaꝫ. ℭ Et similiter visum quid ad aliud dicendum.

ℭ Differentia. CCI.

Quod dissinteria ex sanguine facta sit alijs deterioris curabilis ostēdit. Qm̄ illa passio deteri⁹ curat̄ i q humor eūat̄ q ē familiarior ⁊ nāe ppinquior. hic aūt est san. ē aforꝫ 2ᵒ. ℭ Adhuc morbus iproportionalis deterior est proportionabili iuxta illō. In morbis minus ⁊ reliq dīa. 179. sꝫ san. iproportionabiliter se hꝫ ad dissinteriā cāndā: cū ea sit intestinoꝝ scissura que ex aliq̄ cāturbu. acuto q̄lis nō est sanguis cum sit calidus ac humidus: dulcis ⁊ mitis. Itaqꝫ peior ē curatione dissinteria ex sanguine cāta. ℭ Q ēt ex flate salso deterior scribit̄ Aforꝫ. 3ᵒ. ℭ Rursus egritudo cāta ex humore resistente eductioni deterius curatur sibi opposita. Hꝫ ꝯo ista cum sit frigidum viscosum. Peius itaqꝫ curatur.

In oppositū q dissinteria sanguinea ⁊ flatice curatiōis sint leuioris: qꝛ pꝫo. 2. Materie

Marginal notes: Afor. 60. — Doc. 3. sē. 2ᵃ. ca. 13. in medic. — Cap. 5. in med. — A. cap. 7. vsqꝫ ad capitu. 14 ca. p cur. fin. — Tra. 1 cl. 10. — Doc. 3. sē. 1. ca. 6. in me^m. — Ubi sup imediate. — C. 1. 4. 5. — C. 17 & 18. Doc. 3. sē. h⁹ ca. 3. & cap. 13. — Versus fi. — Afor. 5ᵒ afor. 34. — Coll⁹ cō. afor. 12. vsqꝫ fineꝫ ꝯ. 3. a ni medium.

Margin letters: I K L M N O P Q

A

terie sanguinee ac flatice sunt minoris malitie q̃ cholere ci-trine ꝛ ni. q̃ aũt tales morbos inducũt cure facilioris. ¶ Q3 aũt q̃ fit ex cholera deterioris sit cure monstrat: qm̃ dissin-teria est excoriatio. Ipsa ꝟo cãtur ab amaro acuto. hec. n. ꝓprietas est sua: hꝫ aũt est chol'a. ¶ Eti. ea est cal'a tenuis penetratiua: q̃ aũt talis excoriatiõis est max' inductiua. Ex chol'a igit' incurabilior est dissinteria. ¶ In ꝯriũ q2 subti-lis cito foras educit'. q̃ autem dissinteria hꝫ curabilior est. ¶ Q3 aũt ex melãcholia fit deterioris cure vĩ: qm̃ morbus ex humore ampli' nãe ꝯrio deterius curat'. talis ꝟo ẽ me-lancolia cũ sit frida ꝛ sicca: ꝛ nã sigdẽ humana ca. ꝛ humi-da. ¶ Palin: morbus cãtus ex humore difficilioris expul-sionis a corpore difficili' curat'. huiꝰ aũt ẽ melãcholia cũ sit terrestris grossa mobilis cũ difficultate. Itaq3 deterior hec ceteris cura. ¶ In oppositũ: q2 splenericis dissinteria superueniẽs bonũ: Afo2. 6a. splenetica ꝟo passio extat melã-cholica. ¶ Rursus sui friditate: siccitate ac ponticitate hꝫ ptes ꝯgregare: ac ꝯfortare. qd aũt huiꝰ opponitur dissinte-rie. ¶ Palin: melãcholia nature ꝓportionatur intestinorũ: quod ꝟo tale positum deterrens minus. Facillime igit' cu-rationis si contingat est dissinteria ex melãcholia causata.

Propter primũ qdẽ scieñ q̃ qd sit dissinte-ria ꝛ q̃ ꝟa: que ꝛ metapho-rica ꝛ quot ipsius modi dĩla videbit' ꝯñri. Dissinteria ꝟo intestinalis cãtur siquidem a cã exteriori ceu a veneno seu pharmaco effrenitãte venenoso ꝛ ex fece q̃q3 ꝛ ac salsis ꝛ acutis. Cõsurgit ẽt a cã interiori sicut a melãcholia ꝛ pro-prie adusta ab emissione cancrena in itestinis q̃ dissolutio-ne discernitur san. melancholici ex cholera ꝛ flãte salso ex vehemẽtia inixionis viscositatis: q̃n. n. eradicatur vulnerat ex apatis ruptura. Nono quoq3 terapẽ. nõnũq3 contingit ex venarũ scissura q̃n sanguis in eis extiterit nimius. Atte-nuantur. n. ꝛ disrũpuntur san. abundantia. Sũt ꝛ aliqui di-centes eã a cholera contingere passiua ꝛ eruginosa.

Propter scdm ꝟo scieñ aliquos dixisse dissin-teriã deteriorez curatione fore cõsurgẽtẽ a melia cholica: eo q̃ ipetũ habeat ꝛ qualitatez pnecabilẽ ꝛ pniciosam. Sed id vt ostẽdet' non valet cum hec breuitate sermonis p melãcholiã cholicam oẽs audiat melie modos innãles. s. hũc qdẽ solũ exprimens veluti fa-mosiorẽ magisq3 ꝯtingẽtẽ cũ ceteris chol'a sit hu. paratior adustioni sui caliditate ꝛ sicci. ac subite subtilitate. Melãcho-lia tñ melica vt oñdet' hac ipetuosior ꝛ effrenior existit per hũc modũ innãlitatis melie nõ minus audita. ¶ Quidaz etiã dixerũt illã fore deterioris cure q̃ ex chol'a cãtur pras-sina ꝛ ꝓprie eruginosa: cũ egri^nei facte ab eis sint icurabi-les corrũpẽtes caloris nãlis formã specificã ceu venenum. colli3 3° qbꝰ dõ3 q̃ si dissinteria cãret' ab istis ꝛ ꝓpe ab eru-ginosa dterioris vt apparet: imo ipossis foret curatiõis: nõ tñ aliquẽ auctẽticũ repio scribẽtẽ ex his dissinteriã cãri: cũ ẽt neget' ab Isaac febrium 5° ab ipsis morbos gñari: morte eni foras emittũtur aut corpus corrũpũt: vt dĩla oñdit. 91.

Propter tertiũ qdẽ scieñ q̃ deterior curatiõe est dissinteria illa q̃ ex melia dcã melica. vñ Afo2. 4°. Dissinteria si a chol'a nigra icepit mortale. Qd ꝛ rõne firmat': q2 illa peior curatiõe q̃ hꝫ q̃li-tates magis effrenes ꝛ nãe humane ꝯrias siliq3 acutiores. hꝫ ꝟo est q̃ a melia cãtur melica. Ebullit. n. ꝛ fermẽtat ter-rã iducẽs ãpullas vt iura ebulliẽtia ꝛ acetũ a q̃ fugiũt mu-sce ꝛ aialia illã nõ gustãtia. nãliũ 2° iteriorũ 3°. de ige. t4. ꝛ Afo2. 4°. Primo qdẽ pa ponit' 2a ꝛ ipa. Qm̃ aut fit ex adu-stione melie nãlis grosse vel subtilis: q̃ aũt ex grossiori dif-ficiliꝰ resoluit' a mẽbro reliq. vñ ibidẽ. Illa q̃ magis ẽ acris dterior existit. ipa ẽ q̃ gñat' ex adustione subtilioris melie. S3 tñ si i ipsiꝰ priº auxilio ꝓsto fuerit citiꝰ medicationẽ reci-piet illa. Que ꝟo sup terrã minꝰ ebullit tardiꝰ pimit: s3 ad resecãdũ ꝛ artãdũ ꝛ medicationẽ recipiẽdũ effrenis ẽ ma-

D

B

gis vt visuz dĩla. 32. Ampliꝰ illa ẽ dterior sanatiõe q̃ i nullo distat a cãcro vlcerato cũ hic sit corrosiuꝰ isanabilis ẽt i ex-teriori situ: sup quẽ pñt remedia aduenire tãgẽdo ꝛ pmane-re. talis ꝟo est dissinteria cãta ex felle ni. Afo2. 4. ¶ Hanc ꝟo ꝯsequit' i malitia illa q̃ dcã ẽ ꝯtingere ab emissiõe i in-testinis cancrena ex san. huic hu. admisto cãta. vñ. 9. theo. Sũt he due spẽs pessime ꝛ mortifere max' si humoris co-mitet' fetor. Nã hũor adeo seuꝰ ꝛ pniciosus nõ nisi pp cãm gñat' maximã nãm excedẽtẽ vltie: q̃ autẽ talis ei aduersat' q̃3 max' cũ effectꝰ ꝓportionet' cãe: q̃ igit' ex talibꝰ hu. dissin-teria ceteris existit deterior curatiõe. ¶ Post hanc ꝟo pe-ior illa q̃ ꝯtingit ex adustiõe chol'e ru. in melãcholiãq3 cõ-uerse. hec. n. fortis est malitie ꝛ velocioris corrosionis q̃3 flatica ꝛ sang. melicialiꝫ sia vehementioris existat adhesio-nis chol'a iã cute assatiõe iminuta: q̃ malitie tardioris sunt illa ꝛ ipedimẽti: verũ tñ ẽ susceptibilis curatõis melia meli-ca: ꝑ pa. Qd qdẽ oñdit minor harũ meliarũ: s3 ordinẽ i se ma-litia cũ ab hũore gñet' vl' minꝰ seuo. Gñatũ. n. aliq̃3 gñaturũ obtinet nãm. aut subtiliori q̃ citius põt educi ex pte ceu q̃ chol'e: deiceps ãt difficilior ex flãte salso scã: ea ẽt q̃ ex cho-lera. vñ Afo2. 3a. ꝓnũtiat' difficillima dissinteria: qm̃ hũor cholicꝰ sui subtilitate exitũ fac. flaticꝰ ãt sua pmanẽs visco-sitate ac adherẽtia q̃3 ãpliꝰ vlcerat salsedie sibi adiũcta. plꝰ nãq3 nocuñ ẽ flatis ex pte viscositatis adherẽtis q̃3 eiꝰ oppñ q̃litatis flatice minus mordentis acute. Sic itaq3 post hãc cholica. ¶ Post has ꝟo ordiet' alia q̃ ab hũore vtcũq3 cor-rupto gñat' melico vt inuit' his Afo2. 6. Quicũq3 spleneti-ci a dissinteria capiũt' ꝛ reliq̃. Et spleneticis dissinteria sup-ueniẽs bonũ cũ ipa fuerit breuis tpis moderata. vñ 3°. 16. Qñ aũt melia nõ ebulliti neq3 odorẽ hꝫ acetosũ tũc ẽ sup-fluitas melica quã expellit nã ꝛ sperat' cũ ea sanitas q̃q3. ¶ Deinde q̃ ex vehemẽtia inixionis alicuiꝰ viscositatis ve-hemẽter flatice minꝰ mordẽtis acute itestinis creat': ceu fla-tis vitrei l' viatico. Ad hꝫ nãq3 sepationẽ grãdis sequtur vl-ceratio cũ pelliculã itestini educat ꝛ dolorẽ causet. Quare mordet' ipꝫ supfluis ꝯcurrẽtibꝰ ac trãseũtibꝰ ide. ¶ Demũ ꝟo q̃ gñat' ex sanguine difficilior ẽ curatione: quã tñ rarã fore puto: neq3 sanguis in ꝓpria permanẽte nã q2 sic forsan dissinteriã magis gñabit epaticã vl' eidẽ ꝯsimilẽ. Qñ. n. ve-na scindit' itestinũ malignat' ita vt virulẽtia velut in solo-ne ꝯtinui exteriori ꝯtingit: q's modus vlcerationis cãctur. Que autem ex apatis ruptura causat' difficilioris curatio-nis aut leuioris existet s̃m quãtitatẽ ipsius eiusq3 nãe ma-litiam: ꝛ silr que ex venenosis ꝛ fecibus gñat' serosis acutis. Sic igit' appet q̃ deterior dissinteria est q̃ ex melia cõsur-git melica: deide ea q̃ ex cholica flatica ꝛ ꝯsanguinea melã-cholicis: ꝛ postea q̃ ex flatica salsa: post q̃ a chol'a: deide q̃ a melia: ꝛ ea q̃ ab adherẽtia viscositatis vehemẽtis: ꝛ tãdez sanguica nõ adustis: ꝛ q̃ ab apatis aptura ꝛ alijs s̃m eorũ maiorẽ cãm ꝛ minorẽ. ¶ S3 ꝯ id vĩ qd di de chol'a nigrat ꝛ p Halv. ꝛ A. ponẽtes deteriorẽ fore ampliꝰ meliã gñatã ex adustiõe chol'e amare q̃3 nigre. ¶ In ꝯriũ: q2 ide chol'a nigra di. sic itestinũ irremediabile a chol'a nigra vlceratũr difficulter ꝟo auxiliabile a flaua chol'a. hec. n. minꝰ deter-rẽs hori. ¶ Dõ3 q̃ rõne cite ipressiõis deteriꝰ nocuñ fit ex melãcholica cholica: ꝯñr qd a melia minꝰ grossa: deide ab illa q̃ scã ẽ a grossiori melia: ꝛ hmũ a sãguica ꝛ flatica dĩnt tñ. Ex pte ãt eradicatiõis dterior 3a q̃3 2a ꝛ pa cũ alijs vt idi-cat' ꝑ pa. Uel ad iductũ 2°. G. dõm q̃ non cõparatur melia vsta melãcholica ad melãcholiã cholicã: verũ illa ad cho-lerã amarã nõ vstã. ¶ S3 eti dubitare ꝯtigit. Cõtingit. n. dissinteriã mortalẽ simplr' fore si a chol'a incepit nigra. In diuisionibꝰ ꝟo scribit' q̃ dissinteria cãta ex melia est mala chronica ex cuiꝰ egõne terra ebullit ꝛ odor ide odorat' ace-tis: cuiꝰ qdẽ excoriatio si antiquat' nõ sanat'. Innuit' g̃ q̃ in pnº si ꝓsto auxiliũ affuerit valeat curari. ¶ Dõ3 q̃ si dissin-teria incepit a felle nigro tãq3 ꝓcesserit intrĩ vt vlceret' in-

G

H

Marginal notes: Afo2. 48. — Cã. 5. c. 2. post principi. — C. 3. i me. — Ca. 3. fi. — Afo2. 24. — Cõ. afo2. 24. — Ca. 16 ad medium. — Doc. 4. c. primo p. a. — Cõ. i cõ. afo2 13. aa me. — Afo2. 47. afo2. 48. — Isaac libr. 4. c. 15. in principio. — Primo loco. c. 25. p. anem. — Ubi. s. im mediate. — Ca. 68. diuisionibus.

testinū s̄z Cōmē. vlcere cācrosoreā tūc nō posse sanari. Aut dissinteria cāut ex maiori q̄ȝti^te z minori similiter malitia.

Cā. afol. 24 ꝑticu. le quarte.

Propter quartū ꝟo. ad ꝓ^m dōȝ ꝙ dissinteria sanguiea fcā excoriatiōe: lȝ eīcit san. cl^9 tñ q̄ȝtitas ē pauca. Si āt eēt mīta ceu i epatica euenit aliq̄: tūc q̄dē hec eēt ðteriozis curatiōis. ℭ Ad aliō dōȝ ꝙ ille Afor. s̄z Cōmē. locū hȝ i egritudie cōplonali vl' veꝛ extat q̄ñ san. egrediēs fuerit q̄ȝmulᵗ^9. ℭ Aliō autē vt appuit ꝯcedēdū. ℭ Ad aliud āt dōȝ ꝙ lȝ veꝛ ꝯuincat i ꝓposito egritudies sanguis z flaūa: lȝ sint saluiores rōne q̄litatis chollcis z mellcis: sūt tñ ðteriores rōne q̄ȝtitatꝫ suffocatiōes celeri^9 iducētes cū āpli^9 abūdēt i corpe. ℭ Ad aliō dōȝ ꝙ lȝ chol'e isint ista: nō tñ alijs hu. dissinteriā iduc̄ difficilioris sanatiōis: cū iter ceteros hūoꝛ sui sbtilitate ac leuitate facili^9 ex corpe ac celeri^9 possit educi. Quare inde si penetrati ꝯtiū ꝓt illi^9 reuelli vt rō ꝑsuadet i opp^m adducta. ℭ Ad alia duo dōȝ ꝙ mella h̄ nō hȝ sbāȝ corruptā z q̄li^tatꝫ deprauatā cū fit nālis mimeqȝ intestinis ꝯtra: lȝ breuioris aial ꝯstituat vite: ðrla. 21. ℭ Ad aliud dōm ꝙ dissinteria q̄ spleneticos curat nō gñat a mella seua: veꝛ ab aliq̄ hūore vtcūqȝ iā i melle corruptionē mutato vt dñsuȝ. ℭ Ad aliō dōȝ ꝙ hꝫ mella cū fieri icipiat inālis acq̄rit acredineȝ: q̄ cū ipsius terrestreitate pōderosa vlc^9 igerit itestino. ℭ Ad aliō ēt ꝑ h̄ z ꝓus q̄d dōm apparuit.

K

ℭ Dria. CCII.

Quod in dissinteria epatica cōpetant stiptica mfat' ꝑ Viaticū z septimū prac. ꝓcipiētē in ea stiptica exhiberi nō paꝛ elenata, vt trocīscos ð karabe cū rob granatoꝛ musoꝛ: aqua portulace: berberis z hꝫ: ac ēt q̄ sputo san. ꝯferētia. ℭ Rursus dissinteria h̄ flux^9 ē q̄dā: stiptica ꝟo cū ꝯdēsent z ipllēt eūdē cōpescūt z maxime ðtute curatiue. ℭ Jtidē in ceteris epis passiōib^9 in q̄bus nō tñ videnť cōpetere vt h̄ stiptica ꝓcipiunť eidē admistrari: apparēs de ige. ita vt z resolutiuis maturatiuis illi^9 sint admiscēda: vñ ꝓ 4^a. Qñ boīa fuerit resoluēdi aꝑata epis z stō: chi nō debes dimittē q̄n stipticas medicias bonū h̄ites odorē admisceas. Qō fulcitur a mioze. Et fulcit': q̄ illa cōpetūt q̄ ispissāt z cōpescūt sanguinē subtilē fluentē ab epe q̄lis est san. aq̄ loture carnis similatus. vñ iterioꝛ. 5. Qñ videris egōnis velut nouit' occisaꝛ carniū loturis assilat as certa fit cognitio passionis epice. Sȝ hoc agūt stiptica. ℭ Rursus q̄ñ eductio alicui^9 noceret illi^9 retētio ꝯfert: ꝑꝑ rōnē ꝯrietatꝫ cure: sȝ qō educit' h̄ obest cū sanguis z spūs euacuent' q̄ vite sunt cā. Proderit igitur eius retētio. Jn epatica itaqȝ dissinteria cōpetunt stiptica.

Isaac lib. 5. ca. 4. Cap. 23. — L. fo. 25 c. 26 in pn. z lib. 13. c. 5. z. 4. C. 4. 25. ð. fi. — L — Ca. 7. i me.

Oppositum 3° sextadecia. Adhuc qō epar infridat: ac ipȝ āpli^9 ab ei^9 se mouēs nā z māṁ in id ipillat z ꝯdēsat ipsi^9 ꝓhibēs expiratiōnē nō cōfert i hꝫ egri^{ne}. talia ꝟo sūt stiptica cū sint frida i gradu 3°. in dictꝫ vlib^9. Et firmat': q̄ meat^9 epis sunt tādē angustissimi tāq̄ȝ capillares entes villi. Adhuc cū epar fit velut san. ꝯgelat^9. ꝓ ꝓ^a: qō ipȝ āplius deniqȝ ꝯgelat lesionē nō ꝑuā id cogit icurrere. hꝫ ꝟo stiptica cū frigidiora sint ꝓnuntiata. Nō igit' in tali morbo cōpetūt stiptica: verū pori^9 apitiua.

Tra. 2. ca. 6° in pn. — Lectione 15. c. 18. — Do. 3. ca. 2. post pn. — M

Propter primū q̄dē sciēdū ꝙ vt nomen designat dissinteria ē fluxus cuȝ itestinoꝛ rasura. discisionē naqȝ denotat itestinalē. Enterō itestinū: ide enteria. i. itestinalis q̄ triplex existit. Una q̄deȝ q̄ñ piguedo q̄dā sup itestina extis excernit'. Alia q̄ mēbrana sꝑficialis iterior ipsoꝛ educit'. Tertia ꝟo q̄ñ sbā abradit' itestini. Afor. appens. 4. Et h̄ iuxta rōnē vocabuli appellat' dissinteria ꝓprie. Qm̄ epica dicta dissinteria metaphora dr āpli^9 cū rarissime i ea excoriatio itercidat. Et lō iterioꝛ 5° plures medicoꝛ ðcepti hāc. i. epaticā estimāt dissinteriā. ℭ Est āt ipa sanguis puri cui nō admiscetur egestio: theo^ca. 9. Scðȝ q̄dā flux^9 vētris sanguinolētus absqȝ intestinoꝛ excoriatione. Sȝ q̄ nō semꝑ neqȝ in oī dissinteria epatica sanguis emittit' pur^9: veꝛ tādē eruginosus ē: z aliq̄ cū excoriatiōe ꝯtīri aut añti dicet q̄s dissinteriā epaticā fore fluxū humiditatuȝ ꝑ intestina ex praua epatis dispōne cātū. Hūiditas āt q̄ i ipsa emittit' est velut liquor loturis carniū nouiter occisaꝛ assilat^9 aut velut vini fexintēricꝛ 5°. Jn ea quoqȝ in ꝓn^o icores excernūt' sanguici. Tpe ꝟo ꝓcedēti grossi z sanguinei multū. Jn vltio ꝟo nigra certissime chol'a. G. z Haly. 6° quoqȝ de accūti 4^{or} egōnes ponunt' sanguinee: q̄ꝛ tres huic ꝑtinēt passioni: de q̄b^9 vna ex abscisione ꝯtingit aut magnoꝛ alic^9 coloꝛ vel exercitij dimissiōe: nōnulla ex melico accidit sanguine lucido: 4^a q̄ȝ ē sanguis paulatim defluēs ab itestis. Tertio q̄dē. 14. Plēs cōpleti^9 ponunt' maneries hūiditatū egrediētes ab epe diuersificate i sba ei^9 qō expellit'. z cā illi^9. Sba. n. q̄ ꝑpellit' ide alia ē chimosa: q̄dā aq̄sa: q̄nqȝ est ablutiua: nōnulla cholica: q̄dā virulēta. 7ª nigra. z nigra vt fex ac nigra melācholica: nōnulla ē fetida z q̄dā ꝓuata setore: aut sanguis pur^9 q̄ aliq̄ñ expellit' vomitu: z q̄dā ē q̄ in grossuȝ nigrūqȝ aduenit circa mortē z ē epatis caro. Cā q̄dē eaꝛ expulsionis aliq̄ñ ē aꝑa eruptū aut oppilo apta vel scissura seu vlcus vel corrosio aut debilitas retentiue seu attractiue vel digestiue. aliq̄ñ totalis repl'o cā vl' dimissio exercitij z additio i cibo z potu. Ex his q̄dē vlteri^9 ꝯdescendēdū ad cās egestionū ꝑticulari^9 ꝓractaꝛ assignatas iuxta doctrinā idicatā Aui. ℭ Distat āt iter dissinteriā epaticā z itestinalē: q̄ qō egredit' ab itestinali ē paulatine z cū rasura squamosa z dolorosa ꝑūgitiua: sȝ qō in epatica ē sine dolore z est multū z nō ꝯtinue: verū cū iterpolatione. Adhuc in ea q̄ itestinoꝛ est ꝓmistio stercoris cū eo qō egredit'. nō sic aūt i epatica. Dīnt ēt epatica z stomachalis: q̄ñ epatica est chiliosa eq̄lis in q̄ iā opat^9 est stōchus: i ea ꝟo que stōchi nequaq̄ȝ. ℭ Nosce ꝙ dissinteria epatica 2^r accipit'. vne q̄dē cōit' pro fluxu cuiuscūqȝ humiditatis ab. A. ꝓracte ꝑ epar trāscuris dimisa ꝯ stomachalē: aliter ꝓprius: ceu maxime pro illo cuius initiū est a sanguine loture carnis siē de quo sermo ꝓncipaliter existit. Que autē breuitatis gr̄a sunt hꝫ 3° regrat' 14. Quinto quoqȝ interioꝛ hꝫ passionis idicat' taliter inscitia medicoꝛ hec passio incipit interdū sine febre: tpe ꝟo procedente corrupto sanguine s̄m epar superuenit febris quā medici valde cōtēnūt inexperti ita vt totaliter videat' eis q̄nqȝ laborans absqȝ se. Si autē febricitant putant ꝑꝑ ieiuniū ꝯtingere iā appetitus gratia: z ideo cuȝ videāt eos interdum nihil excernere balneant z negligentius ꝓmittūt dietari: quid autē sit stipticū: ðria ostendit. 165. qō s̄m plus diuersificatur z minus vt comparabilium reliqua.

N — Ca. 7. i me. — Ubi sup̄ i mediate. 9. theo. c. 26. in me. Ca. 2. post medium. Tra. 4. c. 6° in pn. — O — C. 7. i me. — P

Propter secūduȝ ꝟo sciēdū: ꝙ aliq̄ opantes vehemēter stiptica z idīnter nō discernētes in hac exhibēt passione. Pmouēturqȝ eo ꝙ fluxū hūc putāt ꝯstrigētib^9 simpl'r curare qualia sunt stiptica. Rursus ꝓcipiūt in oibus passionibus epar stipticis roborari. h̄ aūt absolute nō valēt vt in 3° videbit' dicēdorū: z merito: q̄ñ plures decipiunt' in hꝫ passionis curatione: Tū q̄ de se q̄ȝ difficilis. vñ prac. 7. Epatice dissinterie medela z cura ꝑdifficilis est: z ꝑpauci liberant' ab ea: Tū ēt ꝑꝑ medicoꝛ inscitiā. Quare subdit'. Multi etenim parū cognoscūt epatis debilitatē eiusqȝ cām. Ait equideȝ Gal'. se cognouisse quosdā q̄bus dissinteria inerat epatica ex epatis debilitate cāta: z pierūt ex pauca curatiōis boꝛ notitia. Jnterdū naqȝ h̄ passio ex hūore accidit acuto effluēte ad itestina vlcerante illa quā dissinterie curāt itestinalis cura: cū epatis egeat ꝓuidētia: q̄re laborās ꝑdit' inde. Jdē quoqȝ breuiarij 3° q̄ ampli^9 hodie ꝯtingē video. Et hāc q̄dē seuā passionē ꝯsperi in ꝑtib^9 gallicanis z deinceps affinib^9 vigere ꝓcipue. Aliq̄ñ ēt dissinteria ꝯsequit' epatica ex intestinali q̄ñ ꝓcēdit' ipsa: eo ꝙ itestinis cōpatiunt' meseraice. Fit eni q̄nqȝ a meseraicis hꝫ passio z hic tādē epar: quā imperiti negligūt sil'r credētes eā fore simpl'r intestinalē.

Cap. 29 in pn^o. — Q — Ca. 26. p^o. ꝓncipiū.

A

Propter tertiū Ꝟo sciēdū ꝙ dissinteria epatica si ɔtigat ex sanguis repletione toci⁹ tūc cura ipsi⁹ ē ꝑ aliā regionē eductio ⁊ oīnꝫ q̄ sanguinē bīt multiplicare alienatio ⁊ eoꝝ oppositi adhesiōi qua nō eget nisi modicū stipticio: vt deriuata mā ⁊ educta epar ne deīceps recipiat roboret. Nō eniꝫ vel opꝫ fere stipticis ⁊ ꝓpe fluxus tpe vt supabūdās cōpescat imo mās ⁊ h̄ qdē nō est difficilis cure ceu iproprie dr̄ q̄nulrū dissinteria. Si aūt ex epati accidat petōt aut erit qa dbilitatū chilū ad se nō possit attrahē: ita vt vēter remaneat liquidus corpusq; demacret cū appetit⁹ dbilitate: in cui⁹ qdē curatiōe cōperūt calīa cū q̄dā stipticitate vt epati roboret vigor. Calida qdē qm̄ ea iuuāt attractionē: cū epar ibecillitatū chilū nequeat attrahē: vl' in ei⁹ sba ex dn̄io cali vl' fridi ꝓportionalis aggregat sba. Si qdē frida: g̃ssa: ipillās ⁊ obstruens epar: tūc rōne passiōis nullaten⁹ cōperūt stiptica. vn̄ 3°. 16. detestās. A. exhibētes stiptica inqt. Illō qō cadit ī errore in h̄ cap est vt dent illi q h̄ꝫ fluxū epaticuꝫ oppilatiuū medicie ɔstipatiue in oppilōnē addētes ipsamq; ɔfortātes vt strigāt nāꝫ ⁊ id ad errorē ꝑducit maximū. Et multotiēs isti picēs linit epar cū sanguinē ispissantib⁹ coꝝ friditate in q̄ ē mors ⁊ putrefactiōis susceptio: imo qm̄ cā h̄⁹ passionis est in meseraicis ⁊ epate oppilō opꝫ itēdē in oppilōnis aptione. Et iā laudauerūt passulas pigues in h̄ cap icātū: vt qdā estimarūt eas sanare fluxū lotiuū difficilē: qō expertum nō fuit ab eo qō dixerūt lōgiquū. Quare 3° 14. Passe ɔferūt debilitati epati ita vt ꝓhibeāt solōnē aq̄ carnis siłeꝫ. Ut āt ostēsuꝫ ꝑus: qō vtiq; māꝫ ispillat ⁊ cōdēsat in epate ac ob id putrefactionē parat friditate addita robur ipsi⁹ ōstruēs: dissinterie nō ɔfert epatice: sꝫ h̄ talia sunt stiptica cū sīle iclitatiuū ad furiā sili ɔiūgat. Nō itaq; stipticatio huic cōuenit passiōi: gr̄a tn̄ partis requirētis stipticātia: epar nāq; ⁊ stōchus vt coꝝ robur custodiat ꝓ ceteris laborātes egent semꝑ stipticis vigorari vt edocēt ꝑargata. Q̄ si qdeꝫ caloris dn̄io in epate mā subtilis dū: et calā: ceu sanguis sbtilis loture carnis siłis q tādē in fecē solet eruginosaꝫ ɔuerti: sic opus est fridis ɔtēperate malā cōplōnē epati calāꝫ remittētib⁹ ⁊ stipticis mēsurate vt epar vigoret ⁊ sanguis ispisset subtilis: nō tn̄ adeo stipātib⁹: vt qō ōlapsuꝫ iā ꝓhibeat descēdere: nā retētū excoriationē cāret ⁊ putrefactionem. Itaq; h̄ cōpetūt pre ceteris amplius stiptica: q̄ ⁊ rōne ptis ⁊ passiōis: qō 7° firmat ꝑac. Q̄n̄ epati medic⁹ cognouerit passionē ipm curare opꝫ ɔfortātib⁹: ⁊ his q̄ ipsi⁹ malā cōplōnē auertūt: ⁊ deīceps icipiat vti eis q̄ sāguinē icarcerāt: vt ide hui⁹ passiōis amputent icōmoda: q̄lia sūt lactuca: terra sigillata ⁊ cyꝑus cū reliq̄s: sic igit idicatiōe sumpta sp ē stipticādū a pte: a dispōne interdū itaq; q̄nq; Ꝟo alr. His q̄ꝫ poteris cognitis egōmib⁹ epaticis reliq̄s curare ꝑmissas. Et ad sūmū hui⁹ egritudis curā scribūt auctores succictā tāq; in ipsi⁹ ɔsidētes paꝝ salute. ¶ Nosce q̄ꝫ ꝙ corp⁹ plectorīcū añ oīa opus h̄ꝫ eductiōe: ne mā retineat aut alterātibus agitata in q̄ subtilia labat ꝑampli⁹: qdā Ꝟo modernoꝝ in hac ꝑcipiūt passiōe tenuē nō eē dietā exhibēdā. Cuius qdē ɔtrū idicat. A. ingens. In iceptiōe afcellatiōis epatice ptꝫ ē vt nō approximet panis: q̄ epar nō recipit ipm: imo recti⁹ ē vt sit ɔtēt⁹ aq̄ sauich in die bis aut ter. Adhuc dieta nō tenuis laborē causat in epate: nām ē distrabit in morbi regimine: ⁊ fortassis hi robur cupiunt virtutis inspicere.

Tra. 1. c. 1. in pncl.

B

Tra. 2. ca. 3. in fine.

C

Cap. 23. in medio.

D

3°. 1b. cra. 2. c. 1. post medium.

Propter quartū Ꝟo. ad h̄ᵐ dōm ꝙ stiptica precipiunt dari post epatis cōfortationē ⁊ praue cōplōnis alterationē: qm̄ hūiditas q̄ fabricat ab epate fuerit sbtilis acūta: vt ipsis ɔdēset ⁊ retineat: nō āt qm̄ fuerit frida: grossa: ipillatiua. Q̄ō ondit qm̄ ab Haly. dr̄ post vti his q̄ sanguinē icarcerāt: vn̄ ipsi⁹ cura nō ē vti⁹ vsq; eq̄ꝫ. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ in hac passione nō solū ⁊ si fit in ea flux⁹ eget ɔstrictiōe: imo ēt aptiōe nō parū vt mā educat. vn̄ 3° sextadecima. Hip. dixit ꝙ vomit⁹ ꝓuocatus bibet vomitu ⁊ flux⁹ fluxu: qm̄ stiptica ēt cū ɔferāt i pn̄tis nocēt tn̄ cū nō expediūt in futuro: ⁊ ꝑ talia non ꝑficit cura. Curātia nāq; debēt eē ꝑ se ⁊ ꝑmanētia ⁊ nō ꝑ accn̄s ⁊ trāsmutabilia. 153. ¶ Ad ɔfirmationē silr appꝫ: ɔcessum nāq; vtēdū stipticis epate ꝓ roborato ac ēt passionis gr̄a qm̄ humiditas fuerit subtilis ɔfluēs. ¶ Ad aliud qdē qd dōꝫ apparuit: ɔcessum. n. iā gr̄a ptis vt epatis semꝑ cōpetē vtcūq; stiptica: nō āt passiōis rōne. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ ei⁹ qō educit retētio ɔfert nisi id qō retinet sit tale: ad cui⁹ qdē retētionē ɔsequat acuitas ⁊ mordicatio ꝑꝑ q̄s icēdat ⁊ fluxus: ⁊ tūc poti⁹ apiēdū q̄ꝫ angustādū. ¶ Ad ea ēt q̄ alteri⁹ ꝑti qd dōm visuꝫ: qm̄ qm̄ mā frida fuerit grossa ipillata non eget stipticis saltē passiōis gr̄a. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ epar ē sanguis ɔgelatus. i. inspissatus nō qdē a frigido veꝝ ab informatiua vtente q̄litatibus ⁊ maxie calitate vt instrumēto.

Tra. 1. ca. 19. cap. 3a.

E

¶ Differentia. CCIII.

Quod ileon ex strāguria febris nō curet supueniēs: ɔndit ꝑ Cōmēta. detestātē afor. 6ᵉ pticu. ꝑ totū: neq; hipocraticū ꝑfitētē: cui⁹ qdē series. Quibuscūq; est strāguria ileos inascit i septē pereūt dieb⁹: nisi febre supueniēte multū fluxerit vrine. ¶ Rursus. Q̄ō mēbra dbilitat ꝑncipalia digestū corrūpit: ⁊ spūs iflāmat: ileō nō sanat. H̄⁹ Ꝟo ē febris cū sit morbus vltis ceteris ifestior 8. de ige. Est nāq; abūdātia cali ex̄nei ꝑ oē corp⁹ aialis diffusa. ¶ Palin. Q̄ñcūq; nocu^m adiūgit nocumēto nō ꝑficit veꝝ magis icitat ad furiā. Q̄n̄ eni sīle adunatur sili: velut ignis efficit in igne: sīle nāq; sili occurrēs furiā intēdit. Id aūt ɔtigit qm̄ febris morboꝝ seuior alij copulatur morbo. ¶ Eti. Si fe. ileon curet is erit ex humorib⁹ ɔsurgēs fridis viscosis: cū fact⁹ ex calis ceu a ꝑate āpli⁹ iflāmaretur ⁊ lederetur: sꝫ cō ileon cāto ex mā frida viscosa nō ē febris. vn̄ in Uiatico: ileos q de humorib⁹ fridis: neq; tumorē h̄ꝫ: neq; extēsionē: neq; fe. ceu q ex a ꝑate accidit calido. Itaq; ileon est stranguria causatum feb. nō sanat superueniens.

F

Afor. 44.

Cor. ca.

Isaac lib. 4. ca. 16. C pncipi.

In oppositum aforism⁹ ꝑinduct⁹. vn̄ 3° 16. inqt Hip. Q̄n̄ accidit ex distillatiōe vrine ileos: moritur ille cui⁹ ē in 7° nisi accidat ei febris ⁊ currat cū ea sudor plim⁹. 19. Ꝟo illius. Qui h̄ꝫ difficultatē vrīe ⁊ aduenit ei post ipsaꝫ thenasmon moritur i 7° nisi accidat febris ⁊ ꝓuocationes plurimā faciat. Ecce q̄dissiute dubitāterq; itroducit aforismū sic ɔsueuit vt semꝑ extorte satagat ꝑmōes alloꝝ iducē. Uel alludit vltio Gal'. volētive sicā cōprimere lōgaonē ⁊ nō iliaca intestina. ¶ Adhuc. sic se h̄ꝫ febris supueniēs spasmo vl' thetano q de hūorib⁹ fridis viscosis occurrēs: ita supueniēs ileo ipsa ex eisdē cōstructo: sꝫ ea illū curat. vn̄ afor. 4. A spasmo vl' thetano habitis febris supueniēs soluit egridinē. Et fulcit: qm̄ epilēs multotiēs soluit ꝑꝑ fe. q̄s tolerat hūs eas ⁊ ꝓprie q̄ sunt lōge. Igit ileos factus ꝑꝑ strāguriā fe. tollit superueniens.

G

Tra. 4. c. 30. p° me.

Tra. 2. ca. 6. iuxta fi.

Afor. 6. c. afor. 44. i medio.

Afor. 57.

Aul. h°. 3. trac. 5. c. 7. ver. finē.

Propter primuꝫ qdē sciēdū: ꝙ strāguria est paruus ⁊ sepissima mictura. afor. 5°. A. Ꝟo est qm̄ vrina guttatiꝫ mingit ⁊ velociter exit qō acumine seu adustiōe aut defectiōe vesice accidit ɔtentiue. Defectio q̄ꝫ aduenit ex a ꝑate vel vulnere aut itēperata cōplōne seu de g̃ssa vētositate. Dissuria Ꝟo est cū duritie ⁊ angustia: neq; sine magno dolore actionē suā cōplet vesica: q̄d aūt sit fe. dr̄a monstrauit. 87. ¶ Est aūt ileos dolor intestinoꝝ ꝓhibēs sterc⁹ exire ab iferiori pte cogens aliq̄n̄ ipꝫ vomere. In Uiatico. vn̄ Cōmē. afor. 6. In ileo iferi⁹ nulla egrediunt: ⁊ si acuti⁹ clystere ɔstruat: nō tn̄ patiēs iuuatur. Paulus qdē est acutissima passio dolore plena q̄ miserabili pereunt morte sterc⁹ ꝑ os reījciētes circa finē. 6° Ꝟo theorī. Que ileos vocat passio interꝑtat vexatio dolor est grauis accn̄s itestinis. Cui⁹ in diuisiōib⁹ est expōtōne misereremar: maxie tn̄ cū ex a ꝑate ɔtigit calor: descēdit eniꝫ ab eleo qō grece misereor ex q̄ ileos: ⁊ qō 3° sextadecia. Inqt Hipp.

H

Cō. afo. 99. in pnci.

Colli. 19. 3 tra. 2. ca. pi. 6.

Isaac lib. 4. c. 16. in principio.

Cō. afor. 44. in fin.

Col'. c. 26.

Ca. 69. in medio.

Trac. 4. c. 30. in me.

Qñ accidūt in colica a qua de⁹ nos tueaẜ vomit⁹ ꝛ singult⁹ ꝛ cōmistio rōnis ꝛ spasm⁹: tūc totū illō est significatiō mala. ℭ Sūt aūt tres passiōes vl'r ꝯsilꝫ coriūt. n. ex mā sepe cōsili ꝛ in loco eodē cōi cū dolore fere silt: ꝑticulr' ꝟo differentes pampli⁹ ꝛ min⁹. Est. n. strophus: tortio seu colica ꝛ ileos: qñ. n. mā breuis fuerit iducit tortio iuxta illud in tebnis. Tortio ꝟo in vētre: qñ ꝑuis est in colicā. Ipa q̄ꝫ fm veritatē accidit in itestinis grossis vt colon a quo diriuaẜ ꝛ bis q̄ ipm sequunẜ ꝛ est stroph⁹ difficilior valde: ileos ꝟo ꝓprie in itestinis gnāẜ gracilib⁹: qnq̄ꝫ tñ ileos colica est i qbusdā locis: vehemēter enīꝫ est filis illi. 3°. 16. q̄ fm Gariꝑōtum est passio acuta sub angusto tpe. vñ in Uiatico. Ut morb⁹ iste pestiferus est ac mortalis aliqñ in die 2° interficiēs ꝛ iterdū i 3ª ꝛ raro sanaẜ. A. tñ. Qñ plus occidit accidit ileos i septimo q̄ vī morbus epidimialis ꝛ ꝯtagiosus. vñ idē. Et ipse vadit de qbusdā ad quosdā ꝑmutatione q̄ fit in aere pestilētioso ꝛ de terra ad terrā ꝑmutatiōe egritudinū veniētiū. ℭ Ipsa qdē plurib⁹ ꝯtingit de causis. Naꝫ aut ex apate calo in intestinis subtilib⁹ cāto vel ex humore flegmatico grosso viscoso seu ab oppilōne cāta ex fimo siue stercore sicco q̄ intestinū obtorquet: vel ex syphacis rupture qñ itestinū seniorū labiẜ in osseū aut ex cibor̄ copia vel letiferi medicaminis porrectione. theo. 6. Fit ēt fm. A. propter potū aque frigide: non fm ipsius necessitatem cuꝫ eo qd accidit ex causis cunctis quibus ꝛ colica.

Tra. 1. tra. de stōcho c. c. 54.

Tra. 4. ꝑ ca. 30.

Isaac lib. 4. cap 16. cir. ꝑnci. 16. 3. trac. 4. ca. 30. i medio.

Ibidē im mediate.

K

Col'. c. 6. inẜ mem ꝛ ibi.

Propter scdm

ꝟo sciēdū ꝙ Cōmē. simplr dānat añmissum afoz. Tū qñ ex strāguria nō possit ileos ꝯsurgere: Tū ēt qz feb supueniēs illū nō curat: sꝫ incēdit pamplius. Primo egdē qm multos dicit se vidisse tpe suo ex strāguria in morte ꝑuenisse quor̄ vesica videbaẜ plena extēsa ꝛ dolosare tamē nullus ita patiens ileon incurrebat. ℭ Rursus. Is magis vī debere ex apate mtricis ꝯtingere: cū ipsa vsq̄ꝫ ad diaphragma ascendat quo intestina debuit amplius cōprimere: sꝫ ex eo ileos nō fit. ℭ Palin. Si vesica eēt apata solū rectuꝫ cōprimeret intestinū ꝛ nō subtile in quo ileon ocm̄ est fieri. Concludit igiẜ ex strāguria ileon cāri mime: vñ qs fortassis ꝑilcō colicā ēt audiet vt tactū. ℭ Q2 aūt 2° nō possit ileos febre iuuari nitiẜ ostēdere: qm̄ is cāur ꝑꝑ apa vesice. Febris autē supueniēs ipm nō curat: verū potius maliciā eius augmētat. ℭ Adhuc febris nō curat quēcūq̄ꝫ morbū nisi de frigiditate morb⁹ fuerit siue sola siue cū humorib⁹ flegmaticis vel vētositate grossa ꝛ iflatiua: ex qb⁹ nō ꝯstat ileon: verū potius ex apate. Nō igiẜ febris supueniēs ipꝫ curat. Aui. ꝟo Hip. cōtēnens afoꝛismū. ait Gal. eām ignorauisse: qm̄ ileos flegmatic⁹ ꝛ vētosus iuuaẜ cuꝫ febre. Sꝫ qs fortasse obni⁹ Gal. ei⁹ tollet arguta dicēs mime q̄ inducta valere. ℭ Ad ꝑᵐ qdē dōm: qm̄ etsi Gal. nō vidit suo tpe ꝛ regione ileon ex strāguria cāum ꝛ alijs tñ visuꝫ. vñ illud. 193. Expertū qdē id in plurib⁹ horis de hoc pōt audiri: ceu febriū inqnit ꝑ. Ego nōdū manifeste vidi qntanā: neq̄ꝫ aliā quādā vlterius a quartana: ꝑꝑ qd. A. 4. ꝑª fere Gal. ipugnās ait. Hip. certificauit sermone in inuētione febriū septēne ꝛ nouēne: ꝛ retulit mihi fidelis qdā se vidisse nouēnā. Quintanā ꝟo multotiēs vidimus. Nō enim opꝫ vt negenẜ egritudines q̄s non ꝯtingit in tpe quodā ꝛ regione q̄dā: qz h̄ gemus nō cōprehēdiẜ pre multitudie: silr' interior̄ 6°. In q̄dā loco arabie vt aiunt vocata tragūtia hūt neruosa qdē lumbricis in colore ꝛ grossitudie silia: qd egdē dicētes vidisse multos audiui. Nō vidi ꝟo ipse ideo nō habeo cognitionē neq̄ꝫ de gñone neq̄ꝫ sba eor̄ certissime. Hec aūt passio Almāsoris. 7. vena vocaẜ ciuilis. 4° ꝟo 3° vena medeni: qz in hac abūdat ciuitate. vñ subdiẜ. Gal. dixit. ꝙ nō fuit cōprehēsuꝫ ex eē illi⁹ aliqd manifestū sup qd sit intrēdū: qm̄ ipse non vidit eā oīno. Ipseq̄ꝫ scriptor semel in q̄dā ꝯsperi momiali: hociū ēt nō repio ab arabicis cōiter expssuꝫ: cū tamē apud Italos sit cōissimū apate. 14. de ige. tractatū. ℭ Ad

L

Ubi ē im mediate i fine capli.

Ca. 5. i ꝑ. Tra. 1. ca. 63. ē. A.

M

Ca. 2. post ꝑncipiū.

Cap. 24. Tra. 1. c. 11.

Col' cap. 11. ꝛ li. 13. Dif. 2ª. c.

aliud dōm: ꝙ non oꝫ fieri ileos ita ex apate matricis vt ex strāguria passione vesice: qz ipsa ꝛ maxime in viris vehementiorē hꝫ cōnexionē ꝛ artiorē colligatiorē cū intestinis q̄ꝫ matrix: hec eni debilr' aligaẜ ꝛ laxe: q̄d ondit ipsi⁹ descēsus ꝛ ascēsus ꝛ circa vertebrū ꝯuersio. Et iō vētro regitiua ꝓpellit ipsam versus vētris musculosa qñ ascendit ad diaphragma ne itestina cōprimēs passionē causet iclo. ℭ Ad aliō dō: ꝙ lꝫ vesica itestinū rectū imediatius comprimat cōitate tñ q̄dā reliq̄ valet cōprimere. Nā societas seu cōitas qua passio vna cōpatiẜ alteri multiplex existit: vl' qz nā sunt cōtinue iter q̄s aliq̄ ꝯtinuāt instra sicut cerebruꝫ ꝛ stōchus ꝑꝑ ꝯtinuitatē neruor̄ iter ea: ꝛ matrix ꝛ māme venar̄ ꝯtinuitate: vel qz vnū est via alterius ceu iguina cruris apatis aut qz sunt vicina situ vt cerebrū ꝛ pulmo: vel qz vnum radix ꝛ ꝑnᵐ actionis alteri⁹ velut diaphragma pulmonis in aeris attractiōe: seu qm̄ vnū seruit alteri. vt nerui cerebro: aut qz 3° associanẜ alii: sic cerebrū renibus: eo ꝙ vnūqdq̄ꝫ associaẜ epati ꝛ vētri. ꝑ 2ª. ꝛ 3ª ꝑ°. q̄ qdē mō vesica iliacis associaẜ mediāte recto itestinis. Aut dōm hꝫ societatē cōpassionis fore ꝑꝑ materiei exuberantiā vesice cātam vt eo ꝑueniēs ad itestina minuta ileō iducat: iuxta illū afoꝛis. 7. Quibuscūq̄ꝫ epar aq̄ iplerū omētū erupit: his vēter aq̄ impleẜ ꝛ moriunẜ: vesice q̄ꝫ orificiū angustius est illo qd matricis. ℭ Ad illud qd ꝑsuadet febrē ileō supueniētē nō iuuare vel efficere: dicet aduersari⁹ ꝙ Gal. q. somniās putauit ileon ex apate calo ꝯsurgere: qñ ingt dico apa calm seu durū illō faceret: nec credo hāc ꝯstipationē fieri ex hūorib⁹ grossis viscosis: cū tñ oēs ipsi⁹ imitatores ex eis firmēt illā cāꝫ ꝯtingere passionē: qd aūt maxie excitauit Gal. q̄ taliuꝫ ꝓferre fuit: qz afoꝛismū vt falsus experiētiam nō percepit. ℭ Circa qdē ꝑdicta dubitare ꝯtigit: qz dcm̄ ꝑ Gal. mtricē vsq̄ꝫ ad diaphragma ascēdere. Cui⁹ oppᵐ iterie ꝑ appꝫ ita 6. Matrix neq̄ꝫ diaphragma neq̄ꝫ ad aliquē aliū locuꝫ deueniet: nō enī vsq̄ꝫ ad vētrem reuelli appet. ℭ Dōm ꝙ matrix nō ꝑuenit vsq̄ꝫ ad istas ꝑtes apphēsiōe velut aial mota sed magis vere istinctu quodā seu clemētia diuina. Reprobaẜ eni ꝑdicto 6° Plato fere matricē ꝛ alij putātes aial existere filiorum procreationis ꝯcupiscitiuū. ℭ Aut dōm: ꝙ Gal. non intendit ꝙ matrix corporalr' absolute ꝑtingat ad diaphragma vsq̄ꝫ: sed mediate vel poª: at si dicat ipsa multum ascendit cum ligamenta eius sint laxa dissoluta comparatione vesice permanentis imobilis fere vel more licigiosi. Gal. volēs omnifariā sic obtinere quecūq̄ꝫ potuit cōprehendere: sicut alia non pauca ibidem inducta calūniaꝫ vt visum pati valentia non modicam.

N

O

Doct. 1. c. 8. A ꝑᵐ. Tra. 3. c. 1. post ꝑᵐ. Afoꝛ. 50.

Cap. 4. ꝑ medium.

P

Propter tertiū

ꝟo sciēdū duo q̄ Gal. visus ē negare: ꝑmū⁹ qdē qm̄ ex strāguria pōt ileos ꝯsurgere aut māe exuberātia vt tactū ōductiōe ex vesica in subtilia itestina grā cōitatis ꝛ impulsiōis nāe de mēbro nobiliori ꝛ sensibiliori ad qd nō tale. Quod ondit itestinor̄ stroph⁹: vl' tortio qñ aliqs vrinā venerationē vl' alio cogiẜ retinē. 6. de accūri. māꝫ ꝟo hāc maxie recipiūt gracilia intestina cū sensibiliora passibiliora minusq̄ꝫ tecta dsensiuo sint grossis: ceu ostendit ēxmitas virge mox doloꝛosior passiōe facta vesice: Tū qm̄ ꝑ sensitiuo ꝓpingora: Tū ēt qz minus viscositate ꝛ pinguedine obducta vel id qs accidē dicet: qz vesica plena ente vrina eā ab ipa q̄ꝫtū pōt auertit: nā illā ꝯsus itestina d rigēs: verēs ne ad itestinū ꝑueniēs rectū vesicā cōpressiōe doloꝛosiorē reddat: q̄re illā poti⁹ in itestinis cogit manere gcilib⁹ quo dicet modo dāis ꝯsiti colicā ex vlcerib⁹ ꝛ pustulis gñari: ileos itaq̄ꝫ pōt ex strāguria cāri. ℭ Scdo qdē qm̄ ois cura ꝑficiẜ ꝯrio: sed febris ē mala cōplo ꝛ cal'a ꝛ sicca: ileon ꝟo positū ē ex humiditate frida flatica ꝛ vētosa ꝯtigere: vñ afoz. 6. Cōstipatio siue grossities vētosa ꝛ iflatiua vel cōplonis itēperātia frida curanẜ febre: liq̄facit eni ꝛ dissoluit mām ꝯstipatiōis gñatiuā vētositatis malāq̄ꝫ ad tēperamētū. cōplexionem.

Cap. 2. ꝑ sue hnt.

Q

Theolo. 44. inẜ hi

A Palin. ibidē bonū est dici hūores grossos crudos viscosos ⁊ fridos creare hꝫ morbū ⁊ eū cū fe. ac vrine purgatiōe curari: h aūt morbꝰ ſm reliquos ileos existit: q̄uis id non fentiat Gal. Etiā dixit. A. ipsius cām in h igno: affer itaqꝫ q ileos pōt febre supueniēte cātus ex strāguria curari: ⁊ maxime quādo vrine aut sudoris fluxerit multitudo.

Propter quartū ꝟo. ad ꝓm dōꝫ: ꝙ iā appuit. Nō. n. Gal. cōcessus est vsquequaqꝫ. ❡ Ad aliō dōꝫ: ꝙ maiꝰ ē iuua^m qō aliqs ꝯsequtur ex materiei ilei dissolōne ꝑ fe. q̄ȝ ipsiꝰ nocu^m ab eo ꝙ febris: ceu ipa spasmo aut thetano supueniēs ex replōne dicto eiusdē curatiua. ❡ Ad aliō qd dōꝫ notū existit: ȝ. n. febris ꝑ se vīr noceat: ꝑ accñs tñ iquātū māȝ fridā ⁊ vētosāȝ calefac ⁊ dissoluit ꝯfert pamphlꝰ. Qñ. n. morbꝰ occurrens alteri sup eiꝰ fundaf mā ipaȝ coaptās ⁊ i meliꝰ adducēs nō lesionē ſȝ iuua^m opaf: qñ āt opp^m itervenit necesse fit q̄ȝ maxime velut in hydropisi cū febre ac i emoptboica cū pleureti eueni passiōe. ❡ Ad aliō dōꝫ: ꝙ febris mox cuidā subuenit morbo vt ileo ex apate cāto. Alia ꝟo demū vt ei qui ex hūoribꝰ crudis cāto: ceu q̄ spasmo ex replōne occurrit: hinc ꝟo febris supuenit vt icitatiōe q̄dā nāe aut igenio seu arte qō nocēs expellaf. Neqꝫ itelligēdū vnq̄ȝ ileo ex frida cā febrē nō adesse veꝝ ꝑ paꝝ relōne ipsiꝰ ex apate calo facti: hoꝝ nī ꝓm vi sensisse Gal. existimās febrē tm̄ apari vesice associari calo: vel ꝙ nō fit febris neqꝫ cū accñtibus febris adeo ceu que facta fuerit ex apostemate calido.

B

❡ Differentia. CCIIII.

Quod narcotica nō cōpetūt i colica ostēdif: qm̄ cura ē ꝑ ꝯriū abscisio morbi vel cāe: hūc āt nō abscindūt stupefactiua veꝝ potiꝰ adaugēt cū eoꝝ friditate ꝑ narā iducāt q̄litatē: eaqꝫ ipsorū simul suba colice mām ingrossent ⁊ ipillēt ⁊ intestina iplēt pamplius. ❡ Adhuc. vt vlius fit rōcinari egritudo eget curatiōe: colica ꝟo ē egritudo: ipsa q̄ȝ curaf aut in meliꝰ cōplexionē alterādo aut eūando. Ab his. n. cure igeniū simpliciter est sumēdū. Nullū aūt hoꝝ narcotica opanf: ſȝ oppositū magis: vturē nāqꝫ ꝑsternunt cuȝ ipsa calis ꝑmaneat qō eiꝰ oñdit actus: motū explicitꝰ a calo cātus ac sicco sēp. Mēbrū ēt ob h ineptū mortificatiōe reddif ad hoꝝ receptionē ꝑ quē hꝫ eē ⁊ opari. Qꝫ aūt cōplōnē quācūqꝫ iselicitēt aut praue alterādo vel eūonē ꝓhibēdo appuit. ❡ Rursus. Qō dolorē iducit nō cōperit in colica: ſȝ torpozifica dolorē causant ꝑp cuiꝰ sedatiōnē qs dicet ea fore administrata: qm̄ cōplōnē mox friditate coalterāt: ⁊ solutionē iparis causant cū mām in ꝑtē ipellāt ⁊ aggregēt soluēdo eādeȝ: h aūt duas cās ponūt doloris. ❡ Eti. Accñs sequif morbuȝ vt vmbra corpꝰ: ea ꝟo nō pōt nisi corpis remoueri ablatione. Nō igif sedari poterit stupefactiuis dolor accñs: si non eiꝰ subȝ vt morbꝰ suā si habeat tollaf cā. ❡ Adhuc si torpozifica ꝯferūt i colica ꝑp qd nō administranf in ꝓnº cū virtus sit robusta: ⁊ in peracutis passionibꝰ eadē die ac hora ſm veterem fit medicandum: alioquin nāqꝫ detestationem icurremus. Erasistrati naute imperito assimilari qui in fortibus egritudinibus debilibus in principio vtebaf remedijs. 154. In colica itaqꝫ non competunt stupefactiua.

C

D

Oppositū ꝟo hꝫ cōitas profitef medicantium. ❡ Amp. qō virtutē qescere fac ⁊ sedat accñtia cōperit in colica: cū hꝫ nāȝ vehemēter impugnēt: talia ꝟo vt declabif sunt narcotica. ❡ Eti. Qō malā cōplōnē alterat ⁊ subaȝ materie igrossat ꝯfert: ⁊ maxie cū cala fuerit ⁊ subtilis: ſȝ talis est q̄ colice cū ex hūorib ꝰ fiat calis iterdū. ❡ Rursus. Cū hec ex vētositate fiat q̄ calido causaf submisso ex frido destruef forti ceu idicat hyems. Nā i tēporibꝰ vētositas gñaf tēperatis nō calidis neqꝫ frigidis valde. methꝫo. apparēs 2º hꝫ autem sunt narcotica. Propter que conferunt in colice narcotica curatione.

Propter primū ꝟo sciēdū: ꝙ narcoticum est medicamē doloris sedatiuū: cuius nā cū siccitate vehemēter est frida. Ipsa enim ad finē tertij gradus eleuaf ⁊ ad 4^m maxie: hꝫ aūt quedā est simplex vt opiū pre ceteris stupefactiuū qō succus est ſm. A. papaueris egyptiaci. Et vīr papauer vtrūqꝫ: amplius nigrū: iusquiamus: mādragora: solatrū maiꝰ: ⁊ faba dicta iuersa. Reliquū ꝟo est cōpositū vt phylonium. i. amicabiter diaspmaton: trigona: siue terocb qbꝰ nomē iponūt ternarij tyriaca noua vt vsqꝫ ad sex mēses. Apollonia greca ⁊ fereniata siue babylonica: aurea alexādrina: regeo: rubea troci scata ⁊ hꝫ plurima: quoꝝ bonū est id qō ꝯstruif ex croco: cassia ligneа ⁊ opio eq̄lr. 3º ꝓº. Optimū aūt electuariū scriptū. 190. ❡ Nosce q̄ȝ ꝙ illa q̄ sunt simplicia sunt deteriora cōpositis. Ideoqꝫ cōponunf cū alijs vt eoꝝ malicia remittaf ⁊ audacia: plura. n. ex ipsis timenf nocumenta cuȝ sint vite cōa ꝯria: cōgelātia: mortificātia: ⁊ ꝑcipue nuda: ꝑp qō opus fit ipsa corrigē ꝑ artē ipsoꝝ societate remouēdo nocumētū: qō triplici fit de cā. Primo vt eoꝝ tollaf ꝯgelatio mortificatiua qō castoreū: pipꝫ ⁊ crocus opanf. Sūt. n. narcoticoꝝ tyriaca: castoreū ⁊ pipꝫ carmināt ⁊ resoluūt magis crocus ꝟo sedat ⁊ maturat: virtutē cū h cordis ꝯfortādo. Scdo vt vtus cū mēbris ꝯfortef ⁊ spūs reparetur: qō cordialia ⁊ stomatica opanf vt crocꝰ: spica: ocimū: zedoaria: ⁊ q̄ hꝫ. Tertio vt stipticitas ⁊ ꝯstrictio māe reumatizātis iducanf. Dolor. n. exacuit reuma in techni ⁊ febrē: id autē faciētia sunt myrra: mastix: olibanuȝ ⁊ sandaraca. Adhuc antiqora sunt eligēda: eo ꝙ dbiliora existūt cū tpe vt caliditate admistoꝝ sibi friditas sopiaf ſȝ minꝰ fit actiua. Amp. cū sint adeo vite nāe ꝯria si pōt excusari nō sūt ꝑpināda: si ꝟo nō cū timore ac cautela id agēdū: vñ melius est ꝙ administrētur in odoramētis: vnguētis vel emplis q̄ȝ iterius assumanf: nisi fortasse in oculis ꝑp eoꝝ sensibilitatē ac diaphaneitatē quā expetūt. 131. Ledunf nāqꝫ ide maxime: q̄dā ꝟo his appositꝫ mime vt dētes: ēt minus ledūt clysterizata vel supposita q̄ȝ trāsglutita qm̄ modis nō cōferūt ꝑmis. Opꝫ ⁊ ꝙ denf si fieri pōt in sero añ somnū: qr ipm̄ iducēdo dolorē sedāt. Incipiaf ēt a dbilibꝰ ad fortiora ꝑueniēdo paulatim pre oculis iquātū pōt hñdo illō 4ᵉ ꝑmi. Si nec̄e fuerit stuporē iducere nō trāscendas tale q̄le est papauer: qm̄ cū stupore suo ē ēt domesticuȝ. canēdūqꝫ est ne denf sup cibū: neqꝫ corpe repleto: sed eo iā digesto ⁊ eūato. neqꝫ ēt fit eoꝝ exhibitio ꝯtinua ſȝ iterpolata valde: cū ad malū ōducat finē: vt ad cecitatē magis ⁊ surditatē circa taliū ꝑteo: ⁊ tādē vīr ad stuporē ⁊ mortē: fitqꝫ ipsoꝝ cū vino calo exhibitio: celeriꝰ. n. in actū ꝑducunf. ❡ Sꝫ circa ꝑdicta dubitare ꝯtigit: qr dcm̄ est opiū fore vehemētissime stupefaciēs adeo vt potio eiꝰ fit q̄titas lenticule magne. Venenū nāqꝫ hꝫ est iterficiens ꝯgelādo ⁊ calm̄ extinguēdo inatū. 2º 2º. ⁊ 4º 6º. ſȝ hi: ptibꝰ egypti vtunf eo mō q̄ȝ ⁊ q̄titate oi: ita ꝙ in cōdimētꝫ oleū ide ꝯstruēdo. Nō igif vi stupefacē inatū. ❡ Dōꝫ ꝙ fortassis aliꝰ est papaueris modus h ⁊ ille. Aut certiꝰ ſȝ Alex. in ꝓbl. Dissoluēdū ꝙ sic vinū egyptiū ē fridū: cū tm̄ regio sit cala: ⁊ scorie calꝫ fride entis: eo ꝙ calꝫ ꝯtinētis aduenic̄s i egypto rarificās terre poros calꝫ exhalat viscceribꝰ terre iditū: calo associatū foris ecorafor. apparēs. i. ita vt vites nutrianf fridori scoria ꝟo pori terre ꝑmanēt friditate obstructi vt eiꝰ nō valeat calꝫ expirare: q̄re vites nutrite calo vinū calꝫ reddūt: ⁊ forte qō Thorisij ē inuenire: vñ terra temperate lapidosa calior est alia fertilior ac digerēs qō meliꝰ fert. Lapilli eniȝ ꝓhibēt calm terre ac humidū exhalare. Plāte q̄ȝ maxie ꝑmutanf ſȝ terre diuersitatē vt boletū oñdit. 12. dīa. Vinū ⁊ cautes i psia ꝑcipue: ita ⁊ de papauere vi dōꝫ in egypto ⁊ in locis sibi silibꝰ oꝛtoꝛ: ac in his q̄ circa polos: neqꝫ ēt opiū fieri ex semie papaueris vt ipꝫ comedif: ſȝ ex lacte qō colligif ex capitibꝰ papaueris viridibꝰ ita. Mane nāqꝫ postq̄ȝ sol rorē deficcaue-

E

F

G

H

Marginal notes: 2º can. tra. cia. 2. ca. 535. i ꝓº. — Tra. 4. ca. 6. in me. — L. 1. 3. r. c. 159 ⁊. 163. — Cap. 1. i suo fine. — Cap. 535. in fine. — Sū. 3. c. 1. — Collr cō. afo. 15. 17. ⁊ 18. — Cap. 1. añ medium.

A

¶ Quesita circa vias vrine. ¶ Differentia. CCV.

Quod diuretica nõ cõpetãt egritudinib⁹ viaꝝ vrine ostẽdit: q2m ea educũt mãs ad vias vrine ifirmas: p ptes aũt lesas non o3 eductio fieri: imo poti⁹ ad opp^m trahẽdũ. vñ p 4°. Cõtingit cum mẽbrũ a quo expellit est ipm mẽbru3 p qð est euo faciẽda: sed est in ipso egritudo ver⁹ aut recẽs pp quaz est timor de cursu humoꝝ sup ip3: ipsi igit ad aliõ qð sit meli⁹ sunt trãsponẽdi. Quare. 13. de ige. nequaq3 neq3 cũ fm anũ vel aũquã pximaꝝ pticulaꝝ fn^m flegmonis fiat vẽtrẽ mouebis: quẽadmodũ neq3 si fm: vesicã vel pudẽdũ: aut renes diuretica pharmaca trãsglutire iubebis: neq3 mulieri fm mficẽ vel pudẽdũ mẽstrua mouebis: s3 q̃ ad iõgissima semp in 3rium euulsionẽ facies. ¶ Amplius cũ pficiat 3rietate curatio: sitq3 passionẽ adducẽs in parte inferiori: curabit per ea que ad supiora deducũt vt vomitu. vñ 3°. 18. Uomitus ẽ melius quo renũ vlcera curant: eo q mũdificat 2 euãt: 2 p hoc q attrahit humores ad 3riũ partis renũ. ¶ Rursus. qð mãm educit ad iocũ patiẽtẽ oppilõne adaugẽs ac ipaz resolõne subtili idurãs 2 petrificãs simulq3 causans doloreꝫ inde reumatis stimulatiõe nõ 9fert in morbis viaꝝ vrine: que vrẽ in nullis: talia ꝟo sunt vritica cum sint vehemẽter cal'a 2 sicca acuta: simpliciũ 5° 2 p̃cti. 2°. ¶ Palin. Aut 9ferunt: q2 silia vel 3ria. non qdẽ pmo: q2 tunc agerent minime: cũ omnis actio perficiatur 3rietate. 60. que autẽ talia non prosunt cum suo priuentur fine. neq3 2° q2 3ria sunt adinuicem corruptiua. vnde de distemperantia inequali. Omnia interimuntur 2 corrumpũtur a 3rijs. Itaq3 in passionibus viarum vrine non conferunt diuretica.

In oppositum sunt auctores iubẽtes nõ raro i hꝫ egritudinibus eoꝝ trãsglutionẽ. ¶ Rursus. afoꝛ. p^e. qua op3 agere vñcũq3 maxie repit nã hac agere. Et iõ pceptũ 4°. Graciles 2 facile vomẽtes purgare supius: oppositos ꝟo iferi⁹: s3 in hꝫ passiõib⁹ nã repit per ptẽ iferiorẽ cũ sit ex ppinqoribus euo. ¶ Eteadẽ 4°. sup diaphragma dolores sursu3 pharmacia indigere signãt. Quicũq3 ꝟo inferius deorsum: puocatio autẽ vrine similis est ventris pharmacie: sed hꝫ dolores 2 passiones sunt infra diaphragma. ¶ Amplius qð educit materiam ex vijs vrine: illas mũdificans 9fert eisdem: hꝫ ꝟo sunt diuretica. Confert igitur viarum vrine passionibus.

Propter primũ qdẽ sciendũ: q diureticũ siue vriticũ. i. vrinatiuu3 est medicamẽ cal3 2 siccũ acutũ: sanguis subtiliatiuũ ferit: ora q̃ssiori discretiuũ ipsi⁹ qð tenui⁹ in vrie vias euatiuũ sicut semẽ api: feniculi: acorus 2 hꝫ. Nã mediciaꝝ q̃dã sũt calefaciẽtes tẽperate 2 nõ d̃siccãtes vt q̃ lactis sũt gñatiue. duplicia eni sunt lac gñatiua vt cal'a 2 humida multã mãm sanguis ipsi⁹ pcreãtia: 2 cal'a 2 sicca incidentia sanguinẽ 2 subtiliãtia: vt hic mot⁹ in lac 9uertat mãm spermatis minorando. Alie ꝟo calefaciũt magis d̃siccãtes mẽsurate sic mẽstruoꝝ puocatiue: alie ꝟo plus istis calefaciũt 2 desiccãt cũ icisione forti sic lapidis frãgitiue. Si aũt adhuc ampli⁹ caliditate pticipant 2 siccitate puocatiue sunt vrine. Nõ. n. q̃ lapidis adeo sunt cal'e 2 sicce vt iste: q2m ita lapidẽ aggregarẽt: ingrossarẽt 2 idurarẽt. pharmacoꝝ 5° 2 iõ i glosa: non⁹ refellit Almãsoris ex b Gal. fmone. Op3. n. vritica cal'a fore ac sicca: vt vias apiãt: humores subtiliẽt: 2 renes calefaciant: vt eoꝝ vigoret attractio. ¶ S3 dubitare sit circa p̃dicta: positũ eni vriticũ medicamẽ q̃3 plime cal3 2 sic. acutu3 existẽs cũ q̃dã frida 2 hu. multũ ponant nõ perũ cõiter diuretica ceu q̃tuor sut gnq3 dicta semia cõia frida. ¶ Dõm 2^r: aut q vriticũ pprie cal3 est 2 sic. Uñ Halyab. medicamia vere vrinã puocãtia cal'a eẽ 2 acuta sit op3. Quaꝛ debẽ questio. Prouocãtia vrinas sũt oia q̃ calefaciũt 2 exiccãt: quoꝝ ẽt plurima sunt acuta. Et ita medicamẽ notificatũ diureticum. vel cõiter: 2 sũc fridoꝝ q̃dã hoꝝ vriticat: eo q habeãt aliq̃3 humiditatẽ subtilẽ aperitiuã pñt vtcũq3 diuretica noiari: ceu pp̃e medicia solutiua est attractiua absolute tñ: s3 qd ꝟo tres reliq̃ magis. ¶ Aut dõ3 q vritica iquãtũ talia sũt calida 2 sicca: nihilomin⁹ quãtũ ad aliõ põt i eis altera cõplexio ampli⁹ attẽdi: ceu de amaꝝ iquãtũ hꝫ ẽ cal'3: quapp 2 opiũ vt sic calm 2 si fridũ idicet. diia. 145. Et q2m in corticib⁹ hꝫ seminũ min⁹ abũdat friditas 2 hũiditas q̃3 in medullis: facte sunt eis apitiue ampli⁹. Distãt ẽt hꝫ diuretica in magis 2 min⁹ eẽ cal'a vel frida. Est ãt ad pũs 3^r coꝝ 9ferẽtia vel rõne alteratiõis fm q ipsa alterando pprijs alterãt q̃litatib⁹ aut eductiõis prout mãm ex vijs euant vrine: aut ex pte deductiõis: eo q medicias deportant ad passionis iocũ: velut croc⁹ ad cor patiens defertur: ita vt in morbis ei⁹ administret ẽt calis. 196. Aut forte ẽt 4° ablutionis cuiusdã grã. Quid ãt sit morb⁹ diia visu3. 72. Est aũt 2^r3 simplex vt mala cõplõ sine mã 2 cũ ea praua cõpõ in 4^or diuisa nãs: solõ 9tinuitatis 2 multis fm diuersa noia 2 tempus occurrẽs partib⁹: 2 cõposita vt apa. vie ꝟo vrine sunt ptes deseruientes ipsius eductioni: vt vene arterie emulgentes renes pori vrinales: vesica eius: musculus 2 virga in viris: he nãq3 ptes ordinate sunt a natura vt supfluitas vrinalis ex corpore educatur musculis in id opantib⁹ vẽtris. Quid aũt sit vria 2 quot ipsi⁹ cause visu3. 89. Nosce quoq3 q vie vrine aut sunt vehementer debilitate aut minime.

B

Propter scdm ꝟo sciẽdũ: q fm Thessalu3 indifferẽter pcipiunt administrari diuretica in passiõib⁹ viaꝝ vrine cũ idicatio fm cũ solũ attẽdat vlis a dispõne supta: 2 nõ pticularis a mẽbro 2 alijs. Quare is qdẽ nõ merito scia3 medicie adipisci in sex pfitebat mẽsib⁹: imo qð ẽt ampli⁹ min⁹ in sex ꝟsib⁹ vt i q̃nultis deridet gnb⁹ de inge. Methodic⁹. n. h seu pprius amethodic⁹ vlia solũ 9siderãs nihil de pticularib⁹ i qb⁹ extat experiẽtia 2 medicie adipiscit terminus ptractabat. Alij ꝟo 2 cõiter opantes indiffẽnter p̃cipiũt diuretica trãsglutiri: eo q sibi videat mãm in vijs abũdare vrine 2 p easdẽ tanq̃3 per partẽ propriã: quoꝝ defectus 3° videbit dicendo: tunc.

Propter tertiũ ꝟo sciẽdũ: q si passio fuerit h sine hũoris vitio diuretica eidem 9ferũt rõne alterationis 2 deductionis: prius qdẽ q2 modus curatiõis sup 3rietatẽ fundat: 2 maxie cũ 9cessum sit diuretica 2 inter cõplõnẽ variare: 2 si ppri⁹ calida sint 2 sicca. Ex pte ꝟo deductiõis: eo q medicias factas deportẽt ad locũ: nõ aũt eductionis cũ careat p̃supposita passio mã sintq3 hꝫ vie nõ dissolute oino. Si ãt cũ humoris vitio p̃ua sit cõplõ aut corp⁹ sit plectoricũ vel cacochimicũ: tunc qdẽ p̃us euandũ vel purgãdũ ex diuerso cũ pticularẽ eductionẽ opus fiat vl'e3 p̃cedẽ. Et deide si locus tolerat diureticis iterdũ vtẽdũ: vel neutrũ p̃dictoꝝ existit: 2 ita mox si ps tolerat diureticãdũ. nã cũ eductio facta fuerit vlis vt p̃fecti⁹ educat iesiuũ: expedit p patiẽtẽ pte3 educẽ. Quare tũc vritica 9ferre pñt triplici p̃ori mõ practa cũ mã egeat alteratiõe: cõplõnis rõne: deportatiõe mediciarũ mãcrũ ad locu3 ac euone. si ãt fuerit praua cõpõ 2 pp̃e i receptiuis oppilõ vt humorallis lapidea vel carnosa eductõe peccãtis humoris diureticãdũ si mẽbrũ patit: tẽperate tñ ne mã fluat ampli⁹ in ptẽ obstructionẽ iducens: 2 ne ipsa 2 maxie si fuerit calidior cũ q̃dã viscositate 9uertat in lapidẽ: vñ in fractura lapidis phibita sunt vehemẽter calefaciẽtia: minuunt ẽt ex 9tinuo vsu diuretica carniũ excrescẽtiã: 2 humectant ac leniũt 2 pprius q̃ frida 2 hũida mẽbroꝝ siccitate3 ex q̃ oppilatio 9surgit attenuatoria. Si ꝟo fuerit passio in supficie ceu scabies aliq̃ 9ferũt corpe p̃disposito vritica saltẽ ablutionis grã vt demũ 9sequant 9solidãtia stiptica. Morbus siqdẽ i his q̃titatis ppariũ nõl aut positiõis mĩme poterit vriticis curari. Qz si fuerit solo 9tinuitat3 aut erit plaga recẽs p quã sanguis educit 9tinue sic in ruptura emulgẽtiu3

I

⁊ hēt tunc ad opp^m trahēdum nullatenus diuretica exhi-
benda cum sanguinē vt dictū subtiliēt ⁊ fluere pamplius
cogāt nisi fortassis ipse detētus eēt ceu euenit in trūbis: qđ
grauitate dignoscit ⁊ vrine retētione. Et si adhuc ꝓp ipa-
ris solonē vtēdum vrīticis lenioribus cū stipticis: qđ si nō
timet fortioribus. si aūt fuerit solo cōtinuitatis antiqua vt
vlcus corpore ꝑdispositio eductione q̄ in opp^m: qđ si fuerit
leue opandū cū diureticis remissioribus vt semē kekingi
altee ⁊ hꝫ mundificātibus ⁊ abstergētibus: deinde stipti-
cantibus cōsolidātibus vbi nō expediūt diuretica nisi for-
tassis deductionis grā. si aūt malignū fuerit vlcus eget for-
tioribus vt abstergat qđ grossius ⁊ saniosius in eo ceu ca-
pillo veneris ireos ⁊ farina orobi: demū ꝯo icarnatiuis ⁊
ꝯsolidatiuis. Sera. ⁊. A. ꝙ si fuerit egritudo cōp^{is} fiē apa
corpꝯ ꝑmitus indigēte educēdo qđ peccat: deinde mā ente
digesta maturandum: nō autē vlticandum nisi qñ fuerit
maturatum vt diureticis rūpatur apa ⁊ sanies educat ad
extra. ⁊ cauēdum ne fortiora sint hꝫ vrīticā ne nimis puo-
cent materiā plurimā mox educēdo in eius vias: ita vt cō-
stipatio generet ac ne saniē inspissent: indurēt: ⁊ petrificēt:
propter qđ in talibus optima medicinarū est cassiafistula:
semper equidem in bis supp^{to} viarum vrine vigore ꝯstāte
aliquo. ¶ Et nosce ꝙ opꝫ diuretica exhibere lōge ab ali-
menti assumptione: non enim ante ipsam parum neqꝫ cum
ipsa vel postea confestim. Ipsum enim indigestum in vias
educeretur mox vrine: sicqꝫ causa fieret maioris nocu^{ti}. Et
ideo peccant cōius practicantes diuretica epulis admiscē-
tes: opꝫ enim per horas ante ipsam suscipere ceu ventris
subductiua: vnde alimētorū. 1. Paiā ꝙ pruna subductioni
conferunt ventris ⁊ post oblationem ipsorū super bibere
dulce vinum: ⁊ interrūpere aliqđ tp̄s ⁊ non mox prandere
post ipsa: ⁊ hoc quidem cōmune in memoria habeat oīuꝫ
que laxant ventrē. Multo igitur amplius in vrīticis differ-
rendum alimentum: cum vias vrine citius ea petāt vētris
mollitiuis. ¶ Sed contra. 14. de inge. Quādo in renibus
fuerit lapidosa constō mox cum oxymelle date cappares
in ꝑn^o esce quousqꝫ transeat qđ graue. ¶ Dicēdum ꝙ hu-
ius diureticuꝫ non oꝫ esse tante quātitatis ⁊ virtutis vt ci-
bum indigestum educat ceu non est. ¶ Uel dicēdum dare
cappares ⁊c. i. ꝙ sumatur ieiunio eo ante aliud omne: non
tamen ꝙ mox sequatur illud. Euitanda etiā sunt diuretica
⁊ maxime in vrine ardore imensiori: ducēdo enim ad locū
infirmū magis mingere cogunt: ⁊ ita inducunt dolorē am-
pliorē. Sit itaqꝫ breuiter de vliori huius quesito tractatū.

Ure. 4. li. cap. 14. in medio. 18. 3. trac. 2 cap. 12. post pn^m.

K

Ca. 30. in fine.

Ca. 16. in medio.

L

Propter quartum ꝯo. ad ꝑ^m dōm vt appa-
ruit ꝙ qñ pres sunt ve-
hementer lese non oꝫ fieri eductio per eas: vnde. A. dicen-
dum ꝙ aut loquitur in huius pretextu vel qñ materia fue-
rit multa indigesta: prius enim minorāda est ⁊ digerenda.
¶ Et similiter apparet quid dicēdum Gal. qñ sermo eius
etiā in apate existit nōdum maturato. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ
quādo materia vltus peccat ducenda est in opp^{to}: qñ autē
minorata fuerit eadeꝫ poterit parte euacuari in techni nisi
ea fuerit imbecillata omnino. Neqꝫ. A. omnifariaꝫ negat
diuretica in vlcerum renū curatione ⁊ si vomitum peram-
plius laudet. ¶ Ad aliud quid dōm apparuit: qꝛ quando
hꝫ accidunt apata non competūt vrīica. Sic eniꝫ preap-
tatur corpus ⁊ administrantur diuretica talia: ne pretacta
vt monstratum pertingāt accidentia. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ
vrīica pñt conferre: non eniꝫ sunt omnino similia: neqꝫ pe-
nitus ꝯria: sed media: cum cōicent cum viis vrine in mate-
ria: ⁊ proprijs differāt formis: talia nāqꝫ sunt actiua ⁊ pas-
siua. diia. 60. ¶ Ad ea etiā que alterius partis quid dōm
visum etiā: declaratum enim est que vrlticoruꝫ ⁊ qñ ⁊ quo
concedant edocti. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ vnde repit natura
inde opꝫ ducere si regio fuerit conueniens: qualis non est
vt visum sepe. Quare opꝫ ꝺm Gal. ibidem reuellare ac ad

M

Li. 3. c. c. ibi.

In fi. ch.

contraria transmutare. ¶ Ad aliud dōm ꝙ Hippo. consi-
derauit raptum materie maxime: bonum si tñ pars sit oino
lesa: transmutanda erit in alium locum. ¶ Ad aliud etiaꝫ
quid dicendum apparuit. Sic enim practicandum nisi ali-
quod prauum contingeret vt ostensum synthonia.

N

¶ Quesita circa articulos vt pedes. ¶ Dila. CCVI.

Quod in podagra sāguinea exi-
stēte in pede
dextro flōmādum sit ex manu sinistra ⁊ in sini-
stro ex dextra monstratur: qm̄ Ras. in diuisio-
nib^9. Si podagra fuerit in pede dextro flōma
ex sinistra manu: si ꝯo in sinistro ex dextra. vnde de iunctu-
ris idē. Si dolor in pede sinistro debemus minuere ex ma-
nu dextra. econtrario de vena basilica vel de quibusdā ra-
mis eius: ⁊ non debes ire ad aliam venā. Quare Auēçoar
indigne cephalicā iubet scindi venaꝫ. Et firmat: qm̄ Ras
in Almā. ⁊ diuisionibus in elephantia precipit partis op-
posite basilicam flōmari. ¶ Adhuc Garipontus cōstruēs
passionarium ex serie Gal. epl'a ad Glauconem Alexādrū
Pauli Theodori Prisciani ait. Si podagra fuerit calida
⁊ vnius pedis dolor fuerit magnus cum tumore ⁊ rubore
viribus ⁊ etate permittentibus flōmetur de brachio pris
sane. Sana ꝯo pars est illa que contradictorie opponitur
infirme seu pedis dextri ad sinistram manum ⁊ sinistri ad
dextram. ¶ Rursus. Serap. in egritudine podagre flōma-
mus ex iunctura opposita pedi infirmo: B autē non est pe-
dis sed manus: cum in eo precipiatur saltem mox fieri flō-
mia aut nequaqꝫ cum attraheret magis q̄ꝫ euacuaret. Op-
positio ꝯo ꝓpria inter contradictoria reseruatur: cum ois
tandem reducatur ad illam ⁊ simpliciter prolatum in po-
tiori audiendum sit eius esse. 3. re. acu. sed dextri pedis ad
sinistrum ⁊ econtra est oppō velut cōtradictionis. ¶ Ad-
huc. cura contrario simpliciter perficitur. Itaqꝫ ⁊ magis
⁊ max^e: eo ꝙ si simpliciter ad simpl'r ⁊ magis ad magis ⁊
maxime ad max^e: topicorū. 2. vñ 3°. 22. Si podagra fuerit
sanguinea aut cum dñio san. opꝫ vt administres flōmiā ex
parte cōtraria. Maior autē cōtrarietas extat etiaꝫ supius
⁊ dextra simul ad sinistrā: ea que tm̄ superioris ⁊ iferioris
hoc ꝯo iteruenit cū existēte podagra in dextro pede flōme-
tur ex manu sinistra ⁊ in sinistro ex dextra. Non autēꝫ si in
dextro ex dextra vel in sinistro ex sinistra. ¶ Palin. Si cor-
pus fuerit plectoricū nō solū debet eūs siue attractio vel
etiā deriuatio seu extractio per ꝓpinquora: cū aūt ente po-
dagra in dextro peduꝫ flōmet mox ex dextra ac in sinistro
ex sinistra: sicut secūdario non poterit intercedere: cum flō-
mia ex eadem parte sciatice aut saphene materiam exagi-
taret pamplius. Itaqꝫ podagriçante pedum dextro cōpe-
tit flobotomia ex manu sinistra ⁊ sinistro ex dextra.

Cap. 10. cir. pn^m. Ca. 3. cir. pncipiū.

Dectis 1° tra. 7. c. 31. cir. pnci.

O

Li. 9. c. 93. Cap. 107.

4° hec. ca. 24. cir. pn.

Col^r ca. 3. post pn.

Coll^r ca. 29. 2. 30. Tra. 2. ca. 2. post pn.

P

In oppositum Alm. 9. Eger si dolet in dextro
pede ex dextra manu: ⁊ si in si-
nistro ex sinistra est flōmādum. Adhuc. 13. de inge. Manu
quidē male hñte crura incidemus vel scarificabimus: al-
tero ꝯo crure patiente reliquuꝫ. vñ ꝑ 4^a. Et non opꝫ vt in
duas diametros ꝓlongationē facias: sed in vnā tm̄ que sit
diameter magis longinqua: vnde si materia fuerit in supre-
ma ptis dextre non est trahenda ad infimū sinistre: imo ad
infimū ipsius dextre: qđ amplius necessarioꝝ existit. Cui^9
quidē interuenit op^m qñ ex dextra manu flōmat podagri-
çante pede sinistro aut ex sinistra dextro: cū diameter 2^a in-
tercidat: puta eius q̄ supius ad iferius ⁊ dextri ad sinistrū.
Quare si apa est in manu dextra attrahat sanguis ad ma-
num sinistrā ⁊ eꝯ: ⁊ si est in pede dextro trahe sanguinē in-
ferius ex iatere qđ ē in directo ipsius. ¶ Palin. ars imitat
nām: spontaneus aūt fluxus naris dextre laudat in epatis
apate. In eo aūt q splenericus sinistre. Opp^m aūt vitupera-
tur diia. 194. ¶ Rursus. cūonē expedit fieri ꝑ partē aptio-
rem cidētalis ꝯo est dextri ꝑ dextrā: ⁊ sinistri per sinistrā

Ca. 90. in pncipio. Dif 2^a. ca. 2. nfi. me.

Ca. 3. post medium.

Q

A cuȝ cõitas seu ꝯueniẽtia sit intensior dextri ad dextruȝ ⁊ sinistri ad sinistrũ q̃ȝ eȝ. Itaq3 flobothomandum de manu dextra podagriȥante pede dextro ⁊ ex sinistra sinistro.

Li. 6. ca. 29. in pᵒ

Propter primum quideȝ sciendũ: q podagra iuxta Uiaticũ est dolor calcanei ⁊ plãte pedis cuȝ distẽsione nerui ⁊ pulsatione sui: ex prauis nascẽs humoribus ad calcaneũ descẽdẽtib⁹. Hec autẽ passio denominationeȝ suscipit a pede velut chiragra. circa. i. manus denotat: ⁊ pleuresis a pleura costa. Egritudines quoq3 sibi multipliciter vẽdicant nomina differentia. 199. h⁹ etiam passionis ⁊ vniuersaliter doloris iũcturarum est ꝯsiderare causam facientẽ patientẽ ac instrumentalẽ. agẽtem ꝟo duplicem vniuersalẽ precedẽtẽ: ⁊ que talium vt est regimẽ prauũ in sex rebus necessarijs ⁊ ꝓprie in vino forti subtili inebrianti ⁊ coitu ⁊ retẽtio euacuationis ꝯsuete ac catarri ⁊ colice curatio ⁊ intestinis vigoratis qd̃ superfluũ ȝ iacitur in extrema ⁊ que taliũ. Et particulareȝ magis presentẽ. Et hec 2ᵃ. complexio aut materia. pᵃ quidẽ sicut totius nature vel partis principalis ⁊ 4ᵃ seu octuplex simpˣ vel composita calida ⁊ frigida ⁊c̃. materia quideȝ sicut sanguis singularis aut flaticus: cholericus vel melancus aut flegma singulare vel multitudo humorũ crudi: ⁊ hic aut singularis vel compositus ex flate ⁊ cholera: san. aliquid ex genere cholere cõmista ventositate: plurimũ tñ euenit huiusmodi passio a flate cũ cholera nã ⁊ cholera sui acumine mordicãte naturã cum spiritibus ⁊ hu. currere icitat ⁊ viã parat. Flegma ꝟo sui grauitate ⁊ lubricitate descẽdit in que a cholera preparata: ⁊ deinde a crudo humore: deinceps a sanguine: ⁊ deinde a cholera ⁊ melã raro. Rasis. ⁊ 3ᵒ. 22.

B

Li. de iũcturis. c. 1. Tra. 3. ca. 5. pᵒ hoᵐ.

Causam quideȝ patientẽ dico mẽbrũ suscipiens ꝓpter debilitatẽ vel cõplexionem malã impressaȝ ⁊ maxime frigidã aut ꝓpter prauã ꝯstructioneȝ ab initio vel tẽpore acquisitã. Instrumentale siquideȝ velut meatuũ apertio natura vel accidẽte ad qd̃ motus superfluus ⁊ ꝓprie post comestionẽ vacuitas: raritas: balneũ str cura calciamẽti ⁊ huius accidẽtium operant̃ nõ parũ: aptiores aũt vt passiones incurrant iuncturarũ sunt egritudinibus perplexi chronicis ⁊ ꝯualescentes ⁊ ꝓprie quoꝝ cura fuit blandiens accidẽtium sedatiua q̃ȝ vera ⁊ euacuatiua. Aptiora etiam tempora generationis sunt ver ꝓpter hu. motuȝ ⁊ autũnus coꝝ malitiã indigestione cãntia: nam podagrica ⁊ maniaca vere ⁊ autũno mouent̃ vt ad multũ. afor. 6. Dolor quoq3 multiplicat̃ in iuncturis: q: sunt plurimi laboris alijs corporis partibus. vnde attrahunt calefacte: cuȝ ⁊ naturalr̃ superfluitates ad eas demandent̃ flegmatice humectationis gratia. Sunt ⁊ vacue suscipiẽtes de leui qd̃ fluit complexionis: q: debilis frigide ac a fonte remotiores vite. Est etiam quando huiusmodi passio hereditatur in semine. ☙ Et nosce q sex extant differentie loci penes quas flobothomia regulatur: puta superius ⁊ inferius: ante ⁊ retro: dextra ⁊ sinistra que aliquando itercidunt simplices: nonnũq̃ȝ ꝟo cõpⁱᵉ seu cum due aut tres si expediret in vna obseruarentur flobothomia due: q vt si patiente pede dextro minuas ex manu sinistra: ⁊ ecõtra: tres autẽ nõ sic ꝯcidunt fortasse.

C

Afor. 55.

D

Propter secundum quideȝ sciendũ q alij qui simpliciter ꝓtulerunt q podagriȥante pede dextro flobothomandum foret ex manu sinistra: sinistro ꝟo ex dextra: alteri ꝟo velut his oppoⁱᵗⁱ q pede dextro patiente minuendum ex manu parti eius: sinistro ꝟo ex sinistra: q̃ꝝ vtriq3 fulciebantur cum aijs ex prioribus inductoꝝ. Sed simplicis coꝝ sermonis defectus ex dicendorum monstrabitur consequenter.

Ideo propter tertiuȝ sciendũ: q hui⁹ veritas appet nõ parum ex rõcinatis differentia. 197. nã corpus aut est plectoricum fortis virtutis ⁊ ipsius egritudo in pñᵒ principiante: ⁊ ita flobothomandum est ex loco ꝯdictorio ⁊ nõ tñ ꝯtrario. Plectoria enim eget attractione cũ euacuatione ad longinqua: virtuteȝ etiã plus debilitat in lõginqua eductione: quare magis que pedis q̃ȝ que manus imbecillitat flomia. ꝑ 4ᵒ. Quãdo etiã materia amplius fluit opȝ in lõginquiora deducere qd̃ in pñᵒ accidit passionis. Et firmat̃ per simile: q: in diuisionibus ⁊ Aim. in sciatica ex caliditate precipiat̃ flomia basilice lateris illius ⁊ in apostemate testiculi calido flobothomiã basilice ex apostematis latere. Adhuc materia soluȝ qd̃ nõ eget extractione verum ipsa ⁊ attractione que penes longinquã diuersitatẽ attenditur: in qua quidem nõ solum expectat̃ pᵃ sanguinis eductio: veꝝ etiaȝ secundaria que ꝯueniẽtius celebrat̃ ex basilica partis infirme: cũ ex ea que sane antecesserit minutio: si ꝟo corpus non fuerit plectoricũ nec virtus ingens nec morbus initians: sic non cõtradictorie veꝝ ꝯtrarie flobothomanduȝ: puta q podagriȥante pede dextro: dextra minuenda ⁊ ecõtrario: veꝝ q: san. q̃ȝ parum superabundat in huiusmodi passione: cuȝ potius feb. san. aut apoplexiam vel scissuram vene seu suffocationem induceret: q̃ȝ rarissime flobothomandum extat cõtradictorie: cum etiã huiusmodi passio ſm minus fiat ex san. indigesto, in diuisionibus: quod ⁊ mõstrant priora opposita modo deducta.

B

Cap. 20. 3 sui finem.

Ca. 103. in me. ⁊. 101. in medio. Li. 4. cap. 90. ⁊ 6.

F

Ca. 101. in pᵒ.

Propter quartum quidẽ ⁊ si appereat ad pᵐ dõȝ q sermo ille Rasis aut est falsus: nã in pluribus librorũ reperit̃ si est ex pede dextro flõmetur ex manu dextra: si in sinistro ex sinistra. Et ꝯcordat Almã. sermo in argutis prescriptus. Sunt aũt aliqui libroꝝ nõ qd̃ veritatis ꝯtinẽtes vt si passio est in pede dextro flõmetur in manu sinistra: ⁊ si est in pede sinistro ex manu dextra. ☙ Uel dicẽdũ q si sermo ver⁹ extat preinductus suo audiendus est supposito modo. ☙ Ad aliud qd̃ de iuncturis adducit̃ dõm q plurimuȝ ꝯtinentur dices oppoᵐ puta si dolor fuerit in sinistro pede debemus minuere de sinistra manu. Confirmatio autẽ interimit̃ tãq̃ȝ nõ similis existens cum ex maiori q̃ȝ plurimũ plenitudine accidat elephantia q̃ȝ iũcturarum passio. ☙ Ad aliud dicẽduȝ q Seripõto apparuit ex inductis in 3ᵒ premissoꝝ quid dicẽdum: in casu enim ⁊ si rarissime potest tamẽ veritatẽ cõtinere. ☙ Ad aliud dicẽduȝ: q id verificatur in casu seu pretactũ q flobothomia perficiatur ꝯdictorie vel q oppositũ ſm medicũ accepit pro ꝯrio iuxta cano. curatiuum per cõtrariũ assignatuȝ. ☙ Ad aliud quid dicẽdũ per hoc visum. Adhuc non semper cura perficit̃ ꝯtrario imediate: verum etiam aliquo simili differẽtia. 153. Cura etiã nõ perficit̃ solum cõtrarietate verũ magis virtutis ꝯstantia. ☙ Ad aliũ quid dicendũ apparuit. Aut ſm Zoar secũdaret̃ de cephalica aut ex basilica in parte seorsum a priori vel ex eius ramoꝝ aliquo. ☙ Ad ea que alterius partis iam ad primum quid dicenduȝ apparuit. ☙ Ad 2ᵐ dicenduȝ: q sermo ille verificatur quãdo corpus nõ fuerit plectoricũ omnino cuȝ ibidẽ scribatur materiei euacuatio ⁊ ipsius de suo loco ad locum eradicatio siue fiat attractione que ad longinquam diuersitateȝ aut ad ꝓpinquam dignior harum existat quãdo in corpore nullo modo est alicuius materie repletio. Sȝ id q refert tñ. s. dignior ⁊c̃. ad euacuationẽ diuersitatis ꝓpinque: aut alius cũ in corpore stõcbi. vȝ. nullo modo ⁊ reliqua. ☙ Quare dicendũ ꝯdictoriaȝ euacuationẽ q̃ȝ rarissime fiendaȝ: cũ huius repletioneȝ hic minime aut rarissime sit dictum ꝯtingere. ☙ Ad aliud dicẽduȝ: q iȝ ars sit nature sequela: nõ tamen vt semper: differentia ostensum. 164. ☙ Ad aliud dicendum: q non opȝ semp dextre ad dextrã: aut sinistre ad sinistrã fieri euacuationem: eo q intensior sit cõitas vel conuenientia: quoniaȝ tunc omnifariam per eãdem foret euacuandum partem proportione interueniente maiori. vnde preuisum experitur quãmagis: cum fiat consluxus ⁊ conspiratio per eundem etiam poruȝ totius in totum naturaliuȝ tertio. ☙ Quesita circa manualem actuȝ.

G

H

I

¶ Differentia. CCVII.

Quod non omne vlcus egeat exiccatione ostēditur. Quoniā Rasis in continentis. 24. Omne vlcus oꝫ exiccari ꝓter illud qđ fit ex ꝯtusione ⁊ distēsione in carne quod oportet humectari ⁊ calefieri vt putrida in eo velociter fiat materia: vnde. 4°. quarta. Omnia vlcera indigent exiccatione quadā preter facta ex ꝯtusione lacertoꝝ ⁊ ꝯtritione ipsoꝝ cōtritiōe. Ista nāqꝫ indigent in primis vt mollificētur ⁊ humectent. ¶ Adhuc 4° de inge. fm Hippo. Omne vulnus non opꝫ humefieri. ergo aliquod vlcus opꝫ humefieri: sed vlcus realiter est vulnus: non eniꝫ supra ipsum verius addit nisi quid plus vt putrefactionē. In greco qꝫ scribit vt apparebit eleos. ¶ Itidē. vlcus qꝫ̄ multū eget incarnatione: ꝯsolidatione ⁊ cicatrizatione: hec aūt per inuiscationē ꝑficiunt: inuiscatio ꝟo causatur ab humido. vt 2° de ge. ⁊ cor. ⁊ metheo. apparet quarto. ¶ Amp. in vlcere nō est parua carnis ꝑperditio quā regenerare opꝫ: cū curatio ꝑtem ad id in quo prius extitit deducat: sed caro generatur ꝑmitus a natura per frigiditateꝫ ⁊ humiditatē. 2° de ge. animalium igitur ⁊ fꝫ artē per huiusmodi constituetur cū illius extet pedissequa. ¶ Eti. Si fiat vlcus in corpore sicco ⁊ parte sicca cuꝫ omnis cura perficiatur cōtrario: humectabitur nō modicū. Et firmabit: quādo quis enim patit perniones seu scissuras calcaneoꝝ mugas dictas ex mala cōplexione frigida ⁊ sicca velut accidit in gelu: opus fit calefactione ⁊ multa humectatione: non autē exiccatione. Itaqꝫ vlcus eget minima consolidatione quodlibet.

Ca. 5. d. fi. nem.

Tra. 3 ca. 2. in ꝑn°.

Cap. 5. p° ꝑn°.

K

Col° a. te. cō. 8. vsqꝫ ad. 1. c. 16. 2. te. c. 49. Te. c. 47. Cap. 4. d. finem.

In oppositum: 5° de inge. experimentuꝫ testat ⁊ ratione firmat: qm̄ vnaīn curādis vlceribus est intētio. vꝫ. desiccare. vnde ꝑ 4°. Intētio in medicādo vlcera est exiccatio. ¶ Adhuc. in vlcere est debilitas partis eius ⁊ caliditas ꝓpter cursuꝫ materie cū spiritibus ⁊ hu. dolorē inducentib⁹ nō raro: cum hec omnia materiam ad locū attrahant humidaꝫ mollē apparens febriuꝫ 2°. Ulcus itaqꝫ eget exiccante omne.

Cap. 11. in fine. Cap. 18. p° ꝑn°.

Cent. ad me°.

L

Propter primum ꝟo sciendū: qꝫ vlcus plerūqꝫ sumit pro vulnere ac ecōtra: nec puto eā realr differre veꝝ potius accedēte. Pronuntiatur eniꝫ vulnus plaga recēs in corpore carnoso. Ulcus aūt vulnus seu plaga putrefacta in eodē. Tēpore enim subsequente in vulnere generatur putredo que superi⁹ extat cōe ad saniē seu pus: que est ꝑmutatio hu. putrescētium ad albedinē quādaꝫ ⁊ leuitatē in qua nature calor tādē superat innaturalem. afoꝝ. 2° ⁊ ꝑno. ꝑ. aut ecōtra. ⁊ hoc diciturqꝫ: putrescēs aut est aquosum subtile cū cal°o virus dictuꝫ egens exiccatione maxime. Est eniꝫ virus humiditas subtilis horribilis qualitatis. Hal°. vel grossum terreum: puta sordes seu marcor exiccatione ⁊ absterſiōe indigens ꝑcipue. ¶ Putredinis aūt huius cōiter dicte duplex existit causa: intrinseca vel extrinseca: prima quidē principalr est mēbri debilitas. Inde nāqꝫ alie partes eidē fortes superfluitates mittūt suas qua etiam eius nō potēs incorporare nutrimētuꝫ in putredinē trāsducit: quam quidē nature humidi decursus ⁊ calidi adiuuant cū dolore. Extrinseca ꝟo est medicamē calidū ⁊ hu. supiacens parti cū reliquiis sordisecis taliter narratꝫ. ¶ Uulneris autē dīa preter alia eius pretacta plurima. de inge. 3° prac. ⁊ 4° quartis. est 2ª. qꝫdā nāqꝫ est simplex sicut illđ cui nihil aliud associat preter naturā nisi ꝯtinui solutio: ita vt in eo sit cōplexio minime alterata nō idigens correctiōe cum modica sanie laudata. Reliquūꝫ ꝟo compositū ⁊ id aut ratiōe cause vel morbi seu accidētꝫ ceu cōpl°o praua superfluitates decurrētes: ⁊ ipꝫ qꝫ̄ praue escara: supaddita caro praua: cōcauitas: sanguinis ex vasis in id effusio. Qđ aūt sit siccū ⁊ quotiens dicit dīa ostēdit. 15.

Cō. afor. 47. cō. vltimo. 2° techni tra. 8° ven. tre. cō. 27. post me°.

M

Propter secundum ꝟo sciēdū: qꝫ in ista vt apparebit cura idicatio maxime sumēda est ex parte. Ideoqꝫ Thessali heresis nullatenus suscipiēs indicationē ab ea de inge. ꝑ. sed vlius a cōtrarietate tm̄ dicet nō omne vlcus exiccāduꝫ veꝝ qꝫdā humectādum: aliud ꝟo exiccāduꝫ per eoꝝ opposita ceu alii qui mori in hoc et prearguti: sed hoꝝ defectus dicendoꝝ 3° monstrabitur aperte.

N

Coll° ca. 2. iuxta fi.

Propter tertium ꝟo sciendū: qꝫ omne vlc⁹ ac etiam vulnus inquātuꝫ talia. i. vt sunt quedā imparia solutiones egēt exiccatiōe vt rei natura denūtiat. Indigēt enim vnitione que fieri nō potest absqꝫ sanguinis ꝯngrossatione que ꝑficitur siccitate. vnde de inge. 3°. Uulnera seu vlcera in eo qꝫ vlcera sunt desiccāda: ⁊ ideo vinū inquātuꝫ tale: est medicamē omniū sublime. Dicit aūt in eo qꝫ vlcera: qm̄ si fuerint ꝓpter ꝯtusionē ea precipit humectari. de inge. quarto. vt inductū prius. vt autē id ꝓpateat est sciendūꝫ qꝫ cura quedā est imediata: cuꝫ medicamentū nullo interueniēte interstitio in remotionem cōcidit morbi vt aqua in fe. frigida ⁊ vnitio in solutione cōtinui: reliqua ꝟo mediata ⁊ per aliud velut quādo frigida curat aqua thetanū replexionis ⁊ scamonea fe. ⁊ vniuersaliter bono regimine natura omnē morbū roborata. 15. 3. apparens. Siccū igit per se ꝯuenit vlceri ac etiā vulneri hu. per accidēs: frigiduꝫ ꝟo sicut aqua vt nullatenus: ipsuꝫ. n. mordax vlceribus. afoꝝ. 5. ¶ Sed cōtra. quarto qrta. Ulceribus corrosiuis cū quibus nō est putrefactio cōfert embrocatio cuꝫ aqua frigida ⁊ aqua pura plurima si fuerit caliditas. ¶ Dicēdū qꝫ huiusmodi vlceribus frigida cōpetit vt herisipile pure ⁊ fe. causonide: ceu visum dīa. 172. Non enim oppil°o ipsa ꝯtingit hic aut saniei detētio. Debet etiaꝫ aqua nō modica embrocari. ¶ Noscis quoqꝫ ex hui⁹ differentia qꝫ ꝯ̄riūm sumit cōiter pro omni eo qꝫ morbū expellit modo quocunqꝫ eo indifferēter in quolibet entium genere. vnde ꝯtrarietas vlceris ⁊ vniuersaliter solutionis vndecunqꝫ accidat est vnitio: dicat ergo qꝫ si vlcus fuerit simplex cum in eo maxime ratio seruet ipsius oīmariaꝫ ⁊ siccāre indiget immediate cum hic morbus sanatiuus existēs: nisi quid interuenit qđ ipsius curationeꝫ diuertat. Quod firmatur: tuꝫ quidem per se inquantum in eo natura generis saluetur superioris puta separatio iūcture. Omnia aūt hꝫ vt substātia rei denotat vnitione ꝓclamat ad sui prioris eē reductionē: huiusmodi autē effic t exiccāte san. in poꝝ colligante ꝯdensantetuꝫ etiaꝫ ratione saniei que indiget exiccatione ac absterſiōe exiccans etiā partes insuper ꝯfortat: poros oppilat: ne superfluitates in seipsum recipiat effundendas. Si ꝟo vlcus fuerit sine vulnus cōpositum: quāuis ratione adiuncti ei quādoqꝫ imediatius cōpetat humectatio. Mediate tm̄ ⁊ secūdario sibi debet inquātum vlcus vt premonstratum exiccatio. Interdū ꝟo ⁊ associato ⁊ vlceri debetur exiccatio: aliquando ꝟo vtrisqꝫ. Exēplum quideꝫ primi sit vlcus complexione siccum escarosum duꝝ vt inde partes nequeāt inuiscari cū id aliquo ꝑficiatur humido: tūc nāqꝫ humectāte ⁊ remolliēte fit opus. vnde. 4°. de inge. Si in carne fuerit cōplexio corrupta opus sit inuestigare vtꝝ sit dura ⁊ sicca. si. n. ita fuerit fomētet aqua calida tēperate donec intumescens rubescat. Remota ꝟo mala sicca cōplexione carne que quasi escarosa humectatiōe suaui placata: tūc instandū cū exiccātibus ꝯsequēter ceu natura expedit ptis. vnde de inge. 3°. Quorūlibet sunt cōplexiones attendēde. Nam si complexio corporis extiterit sicca ⁊ mēbra sicciora ceu ossa ⁊ colligatiōes ⁊ chorde opus est ipsoꝝ mām efficí sicciorē. Si aūt cōpl°o toti⁹ cū mēbris fuerit humidior expedit paꝝ me^na desiccatiua cū ꝑtē oporteat quāqꝫ per sibi facere ⁊ obseruare. Si ꝟo mediuꝫ interueniat medicinā ēē opus sit hꝫ fore. ꝑ itidē. 4. Silr qꝫ si vlcus fuerit cuꝫ attritione seu ꝯtusione ꝑus humectādū ⁊ calefaciendū vt his sanies gñetur qꝫ qđ nociuū expellat: deinde ꝟo ad exiccādū redeat. nisi. n. ꝯtusio vel attritio cessauerit vlc⁹ sanari nō po

Cap. 4 in medio.

Cap. 5. in medio.

O

Col° tra. 1 c. 6. cir. fin. ⁊. 1. 4°. ca. 1. in fine. Afoꝝ. 11. Tra. 3. ca. pi. 8.

P

Ca. 2. 1 pn cipio.

Q

Ca. 7. in fine.

Ca. 28. in medio.

terit. Si vero qd̄ vlceri associatur est concauitas aut caro sup adiuncta vel vas scissum: san. in vlcus vel vulnus expellens opus sit exiccāte tēperatioris: z vt caro gñetur deperdita pura consolidante ac cicatrizante indiget exiccatiori. Uerūtamē in destruēdo carnez additā opus siccitatē sit magis calidi tati adiungere. In compescēdo vero fluxū san. frigiditatē nisi oporteat quādoqz hunc caustlicis cōpescere cicatrizatiuis. Paradigma vero tertij est apostema. nā in pn° indiget exiccā te auxilio vt repellat qd̄ currit ad vlcus z obstruantur pori atqz pars roboret. In augmēto vero fine z statu eget humectāte maturatiuo. In declinatione vero exiccatiuo calido admisto z tādem vltimo vniēte exiccatiuo. Cura enim vlceris vt vlcus per exiccantia fulcita est antea primitus vt dictū. Curationes aūt intermedie ex nā rerū euidēter apparent: cū hoc q omne ipediens vnitionē intermedium est suo amouendū cōtrio. id aūt est humidū aut siccuz. opz igit in medio quādoqz exiccare ac humectare iterdū. Ex quibus etiā apparet q vlcus cōp^m difficilioris curatiōis est valde simplici cuz pluribus egeat intentionib⁹ curatiuis cōtrisqz nō par z maxime cum fuerit in parte nobiliori aut multe qntitatis vel malignitatis. ¶ Nosce quoqz vlcus simplex solū consolidatione indigere cū nulla in eo sit facta substantie deperditio aut aliquid ei adiunctum que medicamine perficit. frigido in pn° vt vniuersaliter sit dicere pul gradus z sicco pn° 2^i. Compositū aūt z ppie cuz carnis diminutione pductione ac interdū calidis sufficiēter z amplius siccis. Ulcus igitur omne indiget pmitus vel cōter exiccāte: qua indigeat siquidem q̈litatū dictū gradualitate: sed cicatrizatio eget frigidis in p z siccis in fine secūdi z in tertio quādoqz.

Propter quartum vero. ad h^m quid dicēduz apparuit. Exceptū eniz z cōcessuz vlcera contusa z attrita humectari vt qd̄ fluit in ptem maturet. Ulcera eniz sanari nō possunt nisi sanies ostēdatur maturasceu se. humoralis nisi eius interueniat maturatio: z ideo dictuz Afor. 5. Curare saniē in vlcere magna certitudo est securitatis. Impossibile nāqz in ipso saniē fiēte fore piculosum vel molestuz. ¶ Ad aliud dōm q illa series Hippo. corrupta est a monacho: nec potest nisi extranee vsificari valde. Ex greco eniz sic traduxi: vlcera vniuersa non opz extēdere sine vino. qd̄ apparet ex eo qd̄ additur ita causam docēs inqt. Siccū. n. victū est salubri: humidū vero nō salubri. vnde q vinū cū sui humiditate z maxime antiquū siccum est vinte cū ipso remollire ac extēdere opz z non sic cum aque vel liquore aliorū dictū sit vulnerib⁹ seu vlceribus optimum medicamē existere. ¶ Aut dicēdū q humidū vt visuz quādoqz cōfert in vlcerib⁹ eqn in sclirosis aqua calida hu. ¶ Ad aliud dōm q caro generatur a calido z hu. rōne generationis ossis qd̄ a calido generatur assatiuo tāqz tegula in fornace de generatiōe aīaliū. 2. Respectu vero pinguedines generat a ca. z hu. p h^a. ¶ Ad aliud dōm q inuiscatio que debetur vlceribus lz mālr sit in humido: formalr tñ consurgit ex ipsius exiccatione. Quādo. n. san. est hu. currēs imediate cōnuat z inuiscat adherens siccitate. ¶ Ad aliō dōz q i cura solonis cōtinui aīr se hz q̄ q̄ complexionis male. Illā. n. p cōtriū q̈litatū opz curare oifariam: obseruata tñ vt pole nālī cōplone. ita vt cholericus causonizans minus egeat extiguētib⁹ q̄ flaticus. dūa. 174. hāc āt per sic vt rōne nālis cōplonis ac subē. Opz. n. tale q̄le fuit depditū restaurare. hulus aūt est suba san. deficcata. Opus igit erit deficcatiuis: sm plus tñ aut minus put fuerit mēbruz cū ei⁹ cōplone isti⁹ modi aut alteri⁹. vñ. 3° de inge. Si duo vlcera seu vulnera sint equa humiditate: vnū tñ corp in humido corpore z alterū in sicco extat: qd̄ qdē in sicco expedit siccioríb⁹ adiuuari. qd̄ vero in humido cū min⁹ siccātibus subueniri: sz tñ sm diuersitatē siccitatis z humiditatis ipsor fieri opz. nā carnē in vlcerib⁹ creatā silez nece gñari depdite. quare si sicca fuerit expedit āplius deficcare vlcus aut min⁹. Si aūt humida opus sit medicamine min⁹ exiccante. ¶ De prioríb⁹ dico z hui⁹ vlcerib⁹ sicciorib⁹ vt apparuit q cura mediata prius opz humectare z remollire vt dictū p calidā: cōtr aūt z mediate deficcat. Qz si dicat curā nō eē p cōtriū. Rñdeo q est cōtriuz susceptū mō quocūqz. In vlcere nāqz solo inerat cui⁹ cōtriuz est vnitio q̄ iducit. lz eniz p sūa primo prio itroducat tādē cōtriū occurrit: puta counitio siccantib⁹ pportionabilib⁹ parti z cōplonī vlceris cāta.

¶ Differentia. CCVIII.

Quod cauterium potētiale sit laudabilius actuali vīsqz tñ melior medicoz est qui pōt curare vlcera mala fraudulēta corrodētia cū medicinis q̄s ponit z faciūt id qd̄ facit icisio cū ferro aut cauteriū cuz igne. In hoc nanqz apparet opatio prudentis super imprudentē. Haly. cauterium autē potētiale conficitur ex medicinis. In actuali autē permiscetur ignis metallo alicui. ¶ Amplius Damascenus in Afor. Potens curare cū dieta sine medicinis pspera inueniet. Unde Haly. Melior est medicatio facta cum cibis medicatione que fit cum medicinis: sed sicut se habz dieta ad medicinā seu potionez: ita se habz potio ad chirugiaz. Si ergo prosperabit curās dieta sine medicina: psperabit ēt sanans potiōe absqz chirugia. ¶ Rursus illud est deterius cauteriū qd̄ repētinioreм causat imutationē. Nā enim repētinas nō sustinet alterationes. sz cauteriū actuale repētiniorē causat imutationem ppignis actualitatē intensam. Non autē potētiale cuz oporteat paulatim qd̄ est in potētia in actuz reduci ex affectione quadā portitoris ipsius ad corpus. ¶ Palin. id medicamē cuius cōpositio minus ledit ptes: magis est eligendum. tale qdem est cauteriū potētiale: cuz in molle magis ipimat corpus: nō autē sic in siccū dur vt neruosa z ossuosa. Actuale vero plus hoc in oēm sui vi ipimere pōt partez. ¶ Adhuc Gal. in plerisqz locis nos docet eligere talia sm virtutē seu potētiam sicut per formaz aut essentialiter. Respuere vero talia sm actū vel p accns vt p sensum vel apparentiā. sz cauteriū potētiale locat in priori: actuale vero in 2°. ¶ Eti. p id cauteriū melior sit opō qd̄ magis cōploni proportionat humane: cum cōtria sint sūme adinuicē corruptiua. talis quidē est nā potentialis cauterij cū illa sit gradualis: non aūt que actualiter. Eius eniz est caliditas ignea in sūmo. Cauterium itaqz potētiale prefertur actuali.

In oppositum Albuc. in chirugie pncipio extollens cauteriū actuale vt mōstrabitur q̄ magis supra potentiale. ¶ Adhuc illud cauterium est potius eligendū in quo pfectius ois repit cauterizationis vtilitas. hō vero est actuale. vñ. 9. prac. In coquendi cura necessaria est deficcatio vt qualis piperis z euforbij: z adustio vt qualis calcis z floris eris. Qd̄ autē vtrūqz in cōplementi adiuuat sine ex ignis est cōbustione qd̄ cauterium est actuale: alterum vero vtrūqz potētiale est. Est igitur cauteriuz actuale eligendū supra potētiale.

Propter primū sciēdū qd sit cauteriū: qd potētiale cauteriū: qdqz actuale z diuersitas eorūdem: deinceps quibus cōueniat cōplexionibus z quibus nō z tādē in quo tēpore pleni⁹ expediat cauterizare. ¶ Gratia siqdem prioris sciēdum p 4°. cauteriū esse medicamē valde nobile iuuās ad prohibēdū ne corruptio spargat z ad cōfortādū mēbrum cui⁹ cōplexionem volumus rectificare: z ad resoluēduz materias corruptas in mēbro retētas z ad cōstringendū san. fluxum. z hec quidē cauterij notificatio per 4^or ei⁹ iuuamēta cū gñe ipsi⁹ data pcipue cōpetit cauterio actuali: qd̄ appet p. A. mox comparātē cauteriū ferri cauterio auri z nullū sermonē tangētē de cauterio pōali. Est āt cauteriū pōale qd̄ ex medicinis fit adustiuis seu causticis ca. z sic. i 4° max' gradu. De nāqz corpori applicate z calore affecte nāe de po^a consurgunt in

I actū. Quarū cauteriū diuersificat rōne sub̄e q̄litatis sil'r ꝛ q̄ntitatis. Sub̄e q̄dē: q̄m aliđ in sb̄a dura siccatiuē arsenicū sublimatū: calx: viride eris ꝛ silia. Aliud āt in sb̄a liq̄da vt aq̄ salis nitri: arsenici ꝛ taliū p distillationē p̄pati. Est ꝛ aliđ in sb̄a media sic ex his ꝯstructū medijs extremis vt cum sapone: herbis ꝯrusis: seu flāmula: rapsia: gūmi rube acre: stis: apio ranino ꝛ risuo ꝛ talib⁹. Cauteriū q̄z actuale ē illđ in qđ calitas ignis actu iprimit: cui⁹ mā ē metalliū: vt auri vel ferrū: ꝛ aliq modernoꝝ tetigerūt argētū ꝛ auricalcum. ¶ De ꝯueniētia cauterij in cōplexionib⁹ testat Albu. illud naturalr oī ꝯferre cōplexioni: que cū mā fuerit ꝛ absq̄ materia. cōplōne ꝟo ca. ꝛ sic. sine mā minime ꝯuenit ꝛ ꝓpe potētiale: ita vt principalr cauteriū ꝯueniat cōplexioni fri. ꝛ hu. cū hu. vitio ꝛ sine illo: cū dictū sit ipsum cōplexionē mēbri alterare: ꝛ materias in ipso retētas resoluere. alteratio ꝟo in passione ꝛ passibili solū locat qualitate: ꝛ oīs etiā actio perficiat ꝯtrario. Virt⁹. n. cauterij est calefacere ꝛ desiccare. deinde ꝯuenit cōplexioni fride simplici ꝛ humide: deinceps ca. ꝛ hu. ꝛ ꝓprie mālir: ꝛ deinde fri. ꝛ sicce. De ca. q̄q̄ siue hu. ꝛ sic. videt eē dubitatio nō parua: cū dictū sit cauteriū complexionē mēbri alterare qđ ꝯ̄rio efficit. ꝓpter qđ quidā posuere huic nō ꝯuenire cauteriū cōplexioni: cū hec ꝯueniat cum ignis natura: s; alij ꝓtulerūt sibi etiā ꝯuenire eo q̄ l; sit cōplexio hominis aliqua ca. ꝛ sic. ipsa tñ est fri. ꝛ hu. cōparatione cauterij ꝛ ꝓprie actualis. Ista quidē fortas sis rōcinatio nō est exquisita itelligēti: cum oporteat curationem per opp^m occurrere in eodē gradu. sentit tamē Albu. hic cauteriū ꝯferre: sicut inuētū eē testat emperia non parū ab ipso: op; tamē hoc operantē fore ꝓbū ꝛ exercitatū in actione cauterij vltime. Opus etiā scire sit ipsi diuersitatē cōplexionū hoīum dispōnes egritudinū: cās accidentia

K

ꝛ spatia tēporis ipsaꝝ: ita vt cauteriū cadere faciat in alteratiōnē in mā; egētē resolōne: nō aūt in cōplexionē: ꝛ nāni taliter vt ꝯsurgat idē nocu^m: l; enim cauteriū iuuamēta operetur p̄dicta: nō tñ omnia simul: s; aliquādo plura: interdum ꝟo vnū. Hec aūt omnia interdū magis verificant de cauterio actuali q̄z p̄. Illud enim ꝓprie nō cōuenit nisi in cōplexione fri. ꝛ hu. ꝛ p̄cipue cū materia pp nocumēta dicēda q̄ ipsi occurrunt plus q̄z cauterio actuali. ¶ Tēpus ꝟo cauterij 2^x existit: vnū quidē qđ ad tēpora relatū ꝯsiderat. aliđ ꝟo ad ipsum qđ medet ꝯfiguratur corpus. De p̄ quidā discordati sunt chirurgici. Quidā nāq̄ dicunt in vere solū cōpetere cauteriū: cum tūc cōplexiones alterent ꝛ humores moueant. Alij ꝟo de quoꝝ numero Albu. dicūt cauteriū omni cōpetere tēpori: ꝓpter qđ nocu^m accidēs ꝓpter tēp⁹ tollit cauterij iuua^{io}: maxime si cauteriū expetit pp dolorē festinum ꝟtutē ꝓsternētē oīno vel fluxū san. ꝛ p̄cipue ex arteria. Hec aūt ambiguitas iā pōt clarescere p̄ 4^a. Sicut enī in flomia duplicē distinguis horā. s. electā ꝛ necia; ita in purgatiōe ꝛ cauterio ac vīr in oī ope me^{ne} 2^x t̄pa tūc obseruādū. Sic igit t̄ps electū vīe est ver ꝛ p̄cularē alia: ꝛ ita tñ vt post ver sequat autūnus in boni^{te} ꝛ deinde hyems ꝛ postea estas. T̄ps āt relatū ad corp⁹ est: q̄r op; cauteriū fieri post purgationem corporis sufficiētem vl'em ꝛ particularēne ipsius dolore hu. agitati ꝯcurrant ad locū. D; nāq̄ fieri post medicamina plurima non conferentia: ita vt dicatur cauterium a quibusdam vltimū medicine subsidiū.

L

O

Capl. 10. inc. fincȝ.

M

H

Propter secūdū

sciēdū ē aliquos absolutius elegisse cauteriū potētiale sup actuale moti ex repētino dolore quē inducit. Silr eo q̄ quia ipsū abhorret magis potētiali. Hec aūt positio stare nō pōt sic ōndit in 3° ꝓpositoꝝ: nec motiuū vīr arguitū sed p̄cipue cū casu in quo interdū cauteriū actuale ꝯcedere potētiale. ¶ Sunt ꝛ alij circa cauteriū errātes sic vulgares ꝛ stolidi chirurgicoꝝ: ꝛ putāt egritudinem cauterio sanatam nūq̄ subuersionē habiturā: h̄ aūt nō est cū posse recidiuari occasiōe rerū nāliū aut nō nāliū vel p̄ter nām existium.

N

Similr est ipsoꝝ sermo q̄ cauteriū postremū sit me^{ne} subsidiū: q̄ui tñ sanū pōt hic itellīm. ipso nāq̄ vtimur q̄n videmus alioꝝ plura nō ꝯferre. h̄ nāq̄ corp⁹ regēdū dieta ꝛ potiōe: demū aūt chirurgia sub q̄ cauteriū relocat. Si tñ velit ad h̄ referre vt qđ p⁹ ipm aliđ ñ ꝯferat medicamē iā dem̄ ē id falsū^r sēū alia sit me^{na} s̄m dispōnē futurā necia plerūq̄.

Propter tertiū

q̄dē sciē^m simp^r cauteriū actuale p̄eligēdū eē potētiali: q̄m vt dīsū actuale ꝯuenit fere oī cōplōni. nō aūt potētiale s; fri. de magis ꝛ hu. ꝛ ꝓpe cū mā ꝛ in t̄pe tpato ac corpore fortiori. Adhuc vtilitates q̄b⁹ cauteriū describit diligēter ꝯsiderāti magis adaptātur cauterio actuali q̄z potētiali. Palin. cauteriū potētiale penetrans plus ledit p̄ncipalia mēbroꝝ q̄z actuale: ꝛ maxie q̄n fuerit illis ꝓpinquū. Rursus cauteriū potētiale ꝛ max^e liq̄du; postq̄z ipressū fuerit nō remanet in nr̄a ꝓtāte sic cauteriū actuale: qđ aūt tale deteri⁹ existit. Sil'e nanq̄ vī de cauterio potentiali ꝛ actuali sicut de pharmacia ꝛ flomia: nā in flomia nihil penit⁹ cadit timoris in pharmacia ꝟo iterueniīt grādis: dīa. 166. in cōplōne eq̄li ꝛ diuersa. Itidē illud cauteriū qđ nō solū ꝓuenit ad locū cauterisādū sed ꝛ sana ēt colliq̄t ꝛ nocet mēbra ꝛ dolorem diuturniorē p̄stat: ꝛ faciēs fortasse accrescere ignē in mēbris difficilis sanatiōis: ꝛ iteritū forte deteri⁹ est illo q locū non trāscēdit ifirmū: neq̄ alia ledēs mēbra. Pri^m ꝟo vt dictum est cauteriū potētiale: 2^m ꝟo actuale. Potētiale nāq̄ paulatine deductū de po^a in actū ebullitionē inducēs in sp̄irib⁹ ꝛ hu. facit ipsos dolore ad locū currere nō minus q̄z ericeet mulcoricēs: a q̄b⁹ fumi eijciūtur horridi ad cor ipm iflāmātes ꝛ i se. cadere faciētes: ꝛ merito q̄r putrefaciēdo agit. s. ꝛ 3° phar. vñ. h̄. 5° phar. de medicinis vehemēter ca. ꝛ sic. testat silem dolorē cauterio ꝛ lōgiorē actū iducere: ꝛ ad hoc nō paꝝ t̄pis ꝓlixitas ipsi⁹ opat. Cauteriū ꝟo actuale nō hec inducit cū sit sim^r s; Albu. sitq̄ ei⁹ dolor citissime gescens subtilitate sua ꝛ sub̄e boni^{te} nisi supfluxerit q̄ptime. S; locus hui⁹ cauterio potētiali cauterisād⁹ debilis nō poterit violētia; cauterij tolerare q̄n ad iteriora pferat mēbra: qđ est piculosū valde: ꝛ ꝓpe q̄n mēbris nobiliorib⁹ fuerit ꝓpinquū. Igit cauteriū actuale p̄ferendū ampli⁹ potētiali. Interdū q̄dā sunt pusillanimes abhorrētes ac fortiter formidātes cauteriū actuale vt dem̄ de hepel: dīa. 199. eligentes ab h̄ pōale magis actuali: eo q̄ lītis videat illud vehemētiorē dolorē iducē: qđ tñ nō est vsq̄ vep: l;. n. intm̄ intēsiue vehemētior e ēt. vñ. 3. 15. S; splenetic⁹ ñ tolerat igne; admistrēt cauteria ex me^{nis}. iux̄ illđ 4^a de ige. Quidā incisionē carnis nolētes lōgo volūt t̄pe curari: dolor celerit tñ trāsit: s; extēsiue maiorē iduc̄ potētiale: cū actio ipsi⁹ lōgiori t̄pe mensuret putrefaciendo p̄tes. aliq̄n ēt sunt loca carnosa fistulosa orificiū h̄ntes angustū ꝛ ꝓfundū latum: ad q̄ nō poss; cauteriū actuale sine grādi lesiōe circūstātiū prius pringē. Intēdū ēt admistrat potētiale q̄n timem⁹ neruoꝝ lesionē euueniaꝝ. pōale nāq̄ ōbite ꝯstructū min⁹ hos ledit.

O

Distin. 4^a ca. 2. Col^r dem̄. 4^a ca. 3^a in me^a. Vbi s. in medi uic.

P

Trac. 1. c. 2. ver. s. Ca 2. post prin.

Propter quartū

ꝟo. ad p̄^m ob; q̄ ille me^{ne} nō sūt caustice: s; poti⁹ mūdificatiue: abstersiue ac leuit exiccatiue: ꝛ diete debite ac cōis ordiatio. ñ dicant facere illđ qđ faciūt incisio ꝛ cauteriū cū igne l; p media ē q̄ptima. Nō. n. ois replō: neq̄ ois cōplōnis malitia suo medicat ꝯ̄rio: vel q̄ talia ñ sint caustica nō debēt sub 2° me^{ne} instr̄o locari: veꝝ cū 3° cū chirurgie sit incidē: suere ꝛ cōgre. ¶ Ad aliđ ob; est silr. Caustica. n. hō nō debēt sub potione: sed manuali opōne locari. ¶ Ad aliđ ob; q̄ repētina imutatio que cadit in dispōnē ꝛ in suā cā; nō nocet. veꝝ ꝯfert: q̄ aūt i nā; ꝟimū ledit ꝛ p̄cipue cū q̄ nāle aut habituatū destruit. Cadit aūt cauteriū actuale i re; p̄ter nā; ñ debite admistret: ꝛ nō in nā;: qđ ex ei⁹ celeriter ōndit effectu. ¶ Ad aliđ ob; q̄ in tali ꝯcedit aliq̄n casu cauteriū: vt ōnsum est potētiale. ¶ Ad aliđ ob; q̄. h̄. nō spernit oīno talia s̄m actū q̄n sua actuali cēn^a p̄sit effectū in

Q

A

dicere q̄ le cauteriū est actuale: ƺ q2 in plerisq; sit decepti/ tauiū eoꝝ ꝑincepta nō ꝑmaneat actio ƺ poti⁹ superueniat ꝯ/ ria: sicut appꝫ in aq̄ calefa: q̄ ƺ icipiat calefacere: ifridat dei/ ceps ꝛ resurgit deīde poti ifridatione vehemētiore. ¶ Ad aliud dōƺ ꝙ ƺ cauteriū potētiale videat plus ꝑportiona/ ti corporis cōplōni q̄ƺ actuale pp ei⁹ diuturnā morā in pte: ƺ ab accñtia dn̄sa q̄ inducit mai⁹ nocu^m c̄ā cauterio actua li. Actuale.n. modicū morat in pte nō ledēs circūstātia vt d̄claratū velut potētiale. Opiū nāq; ƺ plus ꝑportionet cō plexioni humene q̄ƺ aq̄: cū sit cōpositū graduale: illa v̄o in sūmo friditaq;: magis tn̄ ifridet ea ꝛ ledit.n. simp^r. sic agit i cōposit̄: ceu cōpositū Ysaac. ē ēt ipsi⁹ actio simp^r. Aut etiā ƺ magi imutet cauteriū actuale mox ñ tn̄ postea vt pōale.

In differentia .12. aū mediū

Ratia sigdē hui⁹ q̄siti mfat ꝙ cauteriorū actualiū laudabili⁹ sit factū cū fer/ ro eo q̄ cū auro: qꝛ in cauterio ꝛ ꝑpe actuali q̄rit: vt appꝫt exiccatio ꝛ adustio: ƺ h̄ magis in eo ꝙ ferri repit q̄ƺ in auro: cū ipm sit ēt in se sic/ cius ꝛ sulꝫ ē cōpacti⁹ in q̄ ignis suscepta ipressio forti⁹ po terit operari q̄ƺ i auro ipressio. ¶ Adhuc. auꝝ metalloꝝ solū nō ignit mē hec.3. Cauteriū dr opꝫ eē ignitū. ¶ Eti. ex illa mā laudabili⁹ ē cauteriū in q̄ meli⁹ possum⁹ actionē ignis cōmēsurare q̄ƺ i reliq. hꝰ v̄o ē ferrū: qm̄ auꝝ cū sit coloris subrufi ignei nō appꝫ qn̄ sufficiēter ē calid: ceu ondit i fer ro colore pricipāte fere subalbido. ¶ Amp. auꝝ est corp⁹ minus dēsatū cōpactū ferro: ita ꝙ si supficie calefcat dissol uit ꝛ cedit i laminas. q̄re artifex cadit i occupationē inde. Si aūt modicū caluerit aū cōplectā cauterizatiōis ifridat actionēq; piculū ēt ꝯseq nō modicū vt doloris ꝛ escare q̄ō in ferro nō accidit. ¶ Rursus. marti sm̄ astrologos actus attribuit me^dei chirugicusq; ꝑcipue. Ferrum v̄o vt videbit est hꝰ. Itaq; cauteriū ferri cauterio ꝑponēdū est auri.

In fine.

B

In oppositum ē gdēƺ 4^e. Res melior q̄ caute/ riū sit ē auꝝ. vū.2.2. Meli⁹ cau teriū ꝛ veloci⁹ sanabile ē q̄ō sit cum cauterio auri: q̄ō ēt ꝯte/ stat: qꝛ qn̄ cauterizat cū cauterio auri nō facit vesicas cau/ terizatio ipsi⁹ ꝛ ē melioris curatiōis. ¶ Pali. ex illo elegā/ tius sit cauteriū q̄ō magis ꝑpinquū ē cōplōni humane: q̄ō ēt min⁹ icutit nocu^m citiusq; curat: ƺ h̄ ē cauteriū aureū nō aūt ferreū. Q̄ō firmat: qꝛ auꝝ est ꝑpatū complōni humane ꝑportionatū: ferreū v̄o sufficiēter fridū ꝛ siccū fortassis. nō enīƺ sat exprimit i actiuis q̄litatib⁹ ipsi⁹ nā. Post ēt caute/ rizationē cuƺ auro nō sequunt vesice ꝛ pustule sic cū ferro: neq; sanies in mēbro cauterizato. Est ēt velocioris consoli/ dationis ꝛ pulchrioꝝ cicatrizatiōis: ꝑp auri tēperiē ꝛ opō/ nis ipsi⁹ q̄litatē. ¶ Eti. pb.1. pp gd sigs ere icidat facilius sanat q̄ƺ ferro. icisio aūt ꝛ cauterizatio ꝑportionat. Es aūt vt subā ondit ꝛ color auro āpli⁹ ꝑpinquat q̄ƺ ferro. ¶ Ad huc. illud cauteriuƺ cui⁹ mā est nobilior magisq; ꝑportio/ nat vite nobilius est: hꝰ v̄o ē aurū ꝛ nō ferrū cū ipsuƺ sit so lus qui vite fomale ꝑdicat cordiū. Illud v̄o martis illius corruptiuū. igit cauteriū auri illo preferendum est ferri.

C

D

Propter primum v̄o sciendum ꝙ gd sit fer rum quidq; auꝝ cuƺ reli/ quis differentia visuƺ.151. Cauteria v̄o debēt esse diuersaꝝ figuraꝝ sm̄ diuersitatē locoꝝ que opꝫ cauterizare. quedaƺ nāq; opus est rotūde fore nōnulla curuata: alia subtilia lō/ ga: quedam grossa: aliqua vnius capitis: nōnulla v̄o pluri muƺ sicut sufficienter cuƺ alijs Albuc. signat. Opꝫ etiā ali/ quando munire cauteria cū frigidis succis ꝛ iuolutionib⁹ vel cū cānulis metallicis: ꝛ ꝑprius quando opus sit caute/ rizare ptes īteriores occultas vt iceri⁹ ani vl' mficie ꝛ oris.

Propter secundum aūt sciēdū ꝙ auc. hic videntur sibi cōtradi/ cere ꝑcedentes Albuc. sicut idem testat: elegerunt eniƺ cau terium auri supra cauteriū ferri. ipse v̄o prefert cauterium ferri supra illud q̄ō est auri. ꝛ motiua ipsiuƺ iam sunt ꝑnis/ sa sumpta ex parte coloris auri ꝛ eius substantia. Media etiam partis alterius tacta sunt prius etiā. Quid autem de hoc videbitur cōsequenter.

E

Propter tertium sciendū v̄o ꝙ cauteriū ac male potest 2^r cōsiderari ꝛ in se ac in relōne ad operantē: eo qꝛ duplices etiam sunt piti. s. longa experientia educati raro periti ꝛ iperiti: quoꝝ numerus est infinitus fere ꝑcipue cū sm̄ Almā. 7°. plerisq; eoꝝ qui hanc exercēt artem sunt idiote: rustici: stolidi ac re/ stauratores ꝑcipue. Si enim consideretur in se cum auꝝ sit metallū nobilius vt ostēsuƺ ꝛ magis contemparū nature q̄ humane ꝑportionatū ꝛ minoris lesionis ꝛ facilioris ꝯsoli/ dationis: nulli du^m fore dƺ ꝙ eius elegantior est cauteriza/ tio. vnde.3.22. Cauterizetur sciaticus cuƺ auro rubeo. Q̄ō indicatur 4°ꝑ^a quādo ꝑcipitur variolas acu rumpi aurea. Sed quoniā quis potest ipsius decipi colore vel substantia oportet ipsum in illo prius exercitari ꝑfecte aut ipsos exer/ citatos operari solum: nō enim defectus inest sibi sed ope/ ratore magis. Sicut etiam motiua Albu. ostendunt subti/ liter aiaduersa. Et ideo periti ꝛ experti cauterio debent vti auri ꝛ non ferri: ꝛ ꝑprie quando partes nobiles ꝛ appa/ rentes volunt cauterizare: vt que faciei maxime. puta la/ biorum vel nasi aut palpebraꝝ facies: nāq; nobilior est su/ perficies corporis quoniā est detecta.5. breuiar. Si aūt fer ri cauterium in se cōsideretur deterius est illo auri: ꝛ eligen/ dum est tamen magis ab imperitis inexptis: ignorantibus calorē ignis in auro conmēsurare. magis enim eligendum q̄ō minus ledit: cum vix quis possit a lesiuis secedere. Plus enim standum in grossis in quib⁹ error minus euenit q̄ƺ se ignoranter in subtilia ꝑcipitare: ƺ in his adsit iuuamentū maius cum fuerint debite administrata: ꝛ ideo cibi laudā/ tur sacrificioꝝ ꝛ experimentoꝝ lib. Et simili' tales in ex/ perientia incidant ratione obmissa cuƺ difficilior extet. Si enim nō cōferunt nō tamen nocent vt medicaminum pluri/ ma. Sic igitur eligendum est simplicibus cauterium auri quo ad plures autē ferri: ꝛ fortassis preeligitur q̄ō ferri qꝛ auro carent egestate vel auaritia. cauteriū v̄o de auro me/ lius est quāto fuerit purius magisq; compactuƺ ꝛ tardius eliquabile. Ferrum aūt q̄to fuerit purius minus siccuƺ sca brosum ac compactū. Cauterium quidē argēti aut aurical ci eorum nō est approbanduƺ substantie teneri^te: licet qui/ dam modernoꝝ tetigerint illud.

F

G

Propter quartum v̄o ad ꝑ^m dicēduƺ ꝙ in cauterio non requirit oimoda exiccatio ꝛ adusti: o: sed sufficiēs cōtemperata. hoc autem vt ostensuƺ meli⁹ inducitur cauterio auri q̄ƺ ferri. ¶ Ad aliud dōm ꝙ intelligit auꝝ nō igniri: nō qꝛ ignis mi/ nime suscipiat ipressionē: sed quoniā nō minoratur igne ac deprimit ꝑpter ipsius puritatem vt metalloꝝ alia. ¶ Ad aliud iā apparuit. Probus enim ꝛ expertus scit auri caute rium conmēsurare: ꝛ ideo ipsum alijs dƺ preferre omnib⁹. ¶ Ad aliud dōƺ forte ꝙ nō est veꝝ ꝙ potius auꝝ ꝯuertat in lamias prius q̄ƺ sit sufficienter calefactuƺ: cū ipsuƺ fuerit electum: quale dictum fuerit etiam alicui⁹ corpulētie cau/ teriuƺ. potest ꝛ tm̄ calefieri ꝙ nō refrigerabitur ante perfe ctā ipsius cauterizationē. ¶ Ad aliō dōm ꝙ ratio est vecū/ q; impertinēs cū arguat non ex proprijs generib; sed ex cōi/ bus logicis ꝛ extraneis satis. ¶ Ant dicēdū ꝙ ƺ cauteriū ferri: nō minus cōferat eo q̄ō auri in ptiti: puta i cauteriza/ tiōis actu ꝛ solonis cōtinuitati: q̄ō ꝑpriū ē marti: rōne tn̄ ꝯ/ sequētiū accñtiū vt dn̄suƺ nocet āplius illo auri. Predicta v̄o alteri⁹ ptꝭ cū eo ꝙ āpli⁹ angūt sua tn̄ via ꝑcedē sūt ondsa.

H

¶ Differentia. CCIX.

Quod medicinaꝝ alteratiuarum copulatio pos/ sit ꝯstare medicinā solutiuā mōstrat: qꝛ Dias. dolore pedū grauiter vexatis radices anthemi

fiedo eni oxymelle manducare: et ita cito purgabitur: vt vix credi possit tantam virtute hiemeutrum aut hoc ponit solutiuum: et io illo cu admiratione subinnuit. ¶ Et. diuisionu antidoto confectio pillar que sumunt ante cibu et post ipsum et excitant electione cibi paulatim: et destruut nauseatiuam: satietate et soluut ventre et resoluut cholicam. R. sisi. piperis ni. pip. lo. gallie. gariofilor. neremisch .i. semen peonie. anisum. an. 3. x. suc. tabarzeth tantudem. informent pille et sumatur de ipsis. 3. 5. Faciunt enim assallare a duabus sellis vsqz ad quinqz dem homine fm qualitate sue nature et virtutis. nullu aute ingredientium hanc confectione solutiuu existit. ¶ Adhuc in techni corpus euacuatur a calidis sufficienter pharmacijs. vnde Comet. Me^m attrahut per superfluitatem caliditatis sue humores. Dicit etiam pharmacu quo solutiuu denotat. sed vnum est alijs et pluribus copulare calidis. tale redditur magis tale topi. 3. Soluet igitur fortius qz si simplr ad simplr et reliqua. eorudem. 2. ¶ Rursus in solutiuo duo vsr experi puta caliditas. vnde Afor. 1. Omnia pharmaca purgatia calida sunt virtutibus. calore enim vis iuuat attractionis et virtus inducta specifica euulsiua. Solutiuu. n. no similitudine qlitatiua: sz subali opat. phar. 3. sz h ex altatiuis simplicibus vr confurge. Qd ondit vt9 specifica in tyriaca contra venena resultata. 178. Et fulcit sifr: qm metallu construit a na et fm alchimia .i. alacritatez ab arte. Scorpiones sifr fiut na et arte: qui etia alios gnant. A. aialiu. 15. vnde recitat Dias. basiliconez tritu si lapis ptegat scorpiones gigni. 2° do alimentor. Si tritus olie imitatur vacue celerrime generari in paucis diebus dixit scorpiones: et maxime cum die qualz olla fuerit in sole calefacta. Subditur tamen. Sed hoc quidem sim. Vacca etiam Platonis ex carnibus thauri apes docet construere. et Virg. 4° georgi. ex vitulo. Et Ari. differentia. 60. Elbus alb9: qz leuis purgat superius vomitu candor scamonea gratia decorsu. Elacteriu do et topsia: qz medie vtroqz mod; vnu alteratiuor leuius vel grauiu aut medior poterit alijs adiugi calidis cutib9 cu etis. ¶ Palin. si na ft ex simplicib9 eltitis solutiuu construet multo aplius hoc ea valebit arti piuctaz; illo euenit cu alteratiua simplicia entia nae p arte debitu pcilsara podere copulantur obito. Itaqz ex alteratiuis simp' ft solutiuu consurge.

In oppositu: qz tyriaca: metridatu: anacardinu et similia: cu sint q3 cal'a debiteqz di et maxie tyriaca mo pstructa eent solutiua. ¶ Iride. q sequestrat ex opp^io vnu no pcidit i reliqu u: cu vna spes no inuenit reliqua adeetz alteratiuu et solutiuu: vt videbit distiguunt ex aduerso. ¶ Rursus. nihil vltra suam speciem pot. Potentia do alteratiui est alterare. solutiui aut ad se trahere. No igitur ex alteratiuis potest solutiuum conflari.

Propter primu qde scie^m qz qd sit me^m qdqz solutiua. dia. 136. et. 141. inuenit. Solutiuu etenim seu laxatiuu h audiu me^m: sufficient calida attractiua a virtute spez pfite qz respicit fz debitu aspectu ad orbe. 72. q pprie da fz Hipp. pharmacia: sz alteratiuar qlitate p^a. vi 2^a eliuari agetiu qda ventre pcicant: aut qz leniut naz vt mebror supficies remolliedo: ceu cassiafistula: viole et h9: vel mam lubrica reddedo sicut gumi prunoru et psilij mucilago: aut ei9 caliltate subtili i poros penetrado et humidu abstergedo qz i hiis: et p pns fluxu cando. Dis. n. me^m abstersiua centiale lenit naz: lz ia no sint vt9 solutiua 2^a p. vl ei9 acumie: ceu euforbiu: lz alij h ponat magi dissoluere. Queda naqz medicaminu laxat sui ponticitate vt myrabolani: alia soluedo: sicut salsa et dulcia: alia acuitate ceu euforbiu: alia viscositate vt medulle: nonulla virtute attrahedi humores illi cosonos vt scamonea ru. a partib9 cholez: prac. 2. et de hac innotuit materia differentia 41.

Propter secudu do scien^m qz aliq moti ex argutis pcesserunt alteratiua pactacta solutiuu posse pflare cu debita pportione et mensura: qd declarare nitunt: quonia eris herugo in vulnerib9 carnem no generat: eo qz sanguine ad locu pueniete exiccat et carne mordicat sanaz et corrodit: neqz cera cu oleo cu sanguine in carnez no condenset: vez potius putrefaciat et corrumpat: mixta tamen simul concreant carne. de inge. 3. Sic igitur in pposito ex alteratiuis non solutiuis conficit solutiuum. Sed qz eor positio stare non possit cu motiuis prioribus. 2. ar. 4. dd or appareebit. neqz valz simile qd inducit de cera et oleo et eris erugine: cu eis in adinuice coiunctis nihil vltra qualitate pfurgat actiuuz. pus. n. vnuqdqz iproportionale existebat in carnis gnatione. In pposito vo experit aliqd pfurgere spe differes vt videbitur a priori.

Propter tertiu do scie^m qz ex me^a altatiuis n ft pharmacia pfurgere: qm sic se hz ad pductione ita ad actu. N a silis e dispo rei in entitate et opone. 2. meta. sz solutiuu supra pvone simpliciu id coponetiu virtute bone coplonis alterantis et decoqnti ea fm aspectu tale aut h9 ad orbe experiticut9 vigoi aiia suscipit forma pori corrupta qua vt9 attractiois pfeqt ppa. Cal'z et regrit celeste qd i simplib9 apli9 repit pmis: no at sic i secudis. Ipz. n. e ois gnonis ca. dif. 48. In altatiuis at vt ita solu pus aduenies mixti for^a cu coplone repit et ppe i frigidis i qb9 virtutes nisi fuerit viuetia no repiunt specifice hec. dila no. 71. Adhuc h9 pperas sol'onis si surgeret ex alteratiuis ia ars forma iduceret nale. id at no pnq: ipsa debilior est na nec pfeqt ea: lz multu laboret. A. methe. 4. For' silr artificiales st accntia. ¶ Q; si dicas. Ars no facit hoc nisi initiatie simplicia iadiuice applicado: et. n. virtute coplonis agut r^a. ¶ Dom id no valere tu pp iproportione vt tactu ad orbe et cal'z celeste: tu et qm qo sapia debita mesura et podere no valz ad id puenire cu no possim9 ptige ad id qd certum 153. Palin. si deberet p arte solutiuu ex h9 coponi simplib9 oporteret ea vsqz i ma; redigi p^am. Sic. n. ponit aliqd generari cu h totu pmutet in h totu: p de ge. et c. ad ile do puenire no pt nisi mistio pcesserit do a q ad itelini et no oppena sensibilis. tal. n. q simpliciu solu p^a comistio: eadez de ge. eliuaru exordior; ars no valet ad hac ptingere cu sit dei et nae. dila. 178. sz ad altera icerta et appente. Iride qz dila specifica aliq toilat igenio ego no credo posse: et io sciant artifices alchimie spes do e pmutari no posse. 4. meta. A. Ipz do et modus tolleret speciesqz pmutaret igenio si ex alteratiuis posset aliqd cosurgere solutiuu: cu id vigore pstitueretur artis. No igitur pot ex alteratiuis solu solutiuu pflari.

Propter 4^m do. qd ad p^m doz qz illa n e series Dias. sz adiecta. tu qz solu pponit tres spes arithemlie. nuc. n. eent. 4. tu qm illa supaddita no scribit sicut alias: et vt mor; e illi9 i oib9 spla. a. st apocripha i eo et ppe i trasilatioe alphabetica ni sic at i illa q. 5. distiguit libris radicali. Aut lz assomes purget vt pmittit: nu tn h9 purgatio est p solutiuu: vez lenitior qd ondit ei9 oxymel comistuz: sua naqz icisioe et acumie hz ventre aliqlr icitare ad qd adiuuat qd sbdit i ita cenato. ¶ Ad aliu qz ille pille cu sint spebus alefangie calis acuti occurraturqz mae flatice viscose colliceccitine cap. cali^s agitat ipa eliqt et dissoluit acumie sensibilr vt expellat morsa pfurgit a:qd et antea pcessuz. no at qz ex his pflet solutiuu alter: qd idicat ita i techni. cuat at a calidis sufficient pharmacijs: inuenit et naz apparata. aliq. n. me^m fluxu iduc aut pstringit fm qz fuerit suscipies dispositu. vn 2. 2^a. basilico pstrigit: et qz si hu. inuenit ppatu soluit. Sz mirandu qno dosis adeo pua: vt. 3. f. id pt opari. vn fortassis cecidit corruptio i scriptura: vel nuo mltiplicabit tuc ipsi9. ¶ Ad aliu doz qz. G. p ca. sufficiet pharmaca n audiuit solutiua sz potius alt atiua fz Come. vehemet ca. et hu. ad cuti attrahetia i vapore dissoluetia: q tade resoluut i aere et proprie cu subtilis extiterit: qd appet ex eo qd subdit: purgationib9 p qs solutiua itellit et clysterib9 et sudorib9: ac vomitib9 gnqz. n. euonis modos tetigit: nec pharmacu h sumit

Capi. 34. circa fin.
Lib. 3. c. co. 196.
Huius ibi de p^o me^m comenti. cap. 9.
Collr. ca. 10. et. 30.
Co. Afor. 24. ani me dium.
Distin. 4^a cap. 4.
Ca. 1 post prin.
Ca. 471. ani me^m.
Cap. 54.
Ca. 4. ante fi.
Capi. 52. in fin.
C. 2. ime. i fo. inferiori.
C. 3. in fi.
Tex. co. 41.
De h dila 18. in fin. et dila 84. ar. 4. post mediu; et differentia 178. i arg.
T co. 30. et. 23.
Collr. tex. co. 11.
Lib. 3. te. co. 196.
Cap. 103. in fine.

pro solutiuo: dip. morez: sz cõiter p alteratiuo magis. ¶ Ad aliud dicendũ q sz ca. alteratiuis ad sit nõ pót vt⁹ solõnis adiecte: vt ostẽsum. Coadiuuat .n. cuz pncipali attractiuo: per se aũt sufficiẽs non extat: neqz valet approbatio eo q per tyriacã nõ daf virtus cõculcatiua: sed pot⁹ ad aliquã ea pringi similis .178. neqz id est simile: qm̃ plus distat alteratiuuz a solutiuo q̃ simp¹ᶜᵃ ɔstructẽtia tyriacã a vtute que estimaf ide ɔsequi ppria: cum vtraqz ei⁹ sit nature alteratiue magis. ¶ Adhuc hõ vtus tyriace post .10. aut .20. ɔsurgit annos .178. Medicamẽ ṽo alteratiuũ tãto nõ pót tẽpore durare vt elluz: trocisci aut pillle. differentia. vltima: nisi in eo opiũ z frigida ponerent hõ. Ea ṽo vtutẽ solõnis ipedirẽt. ¶ Ad ɔfirmationẽ ṽo dicendũ q metalluz nõ potest fieri per artem z in aliud vt tactũ trãsmutari: tũ ars solũ faciat permutationẽ in accidẽtib⁹: nõ aũt in substãtia: vel fortassis si possibile id ignotũ. vnde Cõmẽ. 3. de anima. Dicif de mltis artificiis q videnf esse possia: sed sunt cãz ignotaz: vt ṽbi gra. Alchimia z si ɔstituaf fortitã hoc amplius eẽt pacchis z ispiratiõe diuina q̃ artis sapientia: vt dictũ de pprie¹ᵗ tyriace. differẽtia 121. Nõ .n. ars pót puenire: vt agẽs in mãm cũ tẽpore sciat ita pportionari vt idẽ nouũ ɔstituaf metallũ. Qd si apparẽter videatur id erit q2 ars fallaciaz ipsius quoquo igenio nequit detegere sz natura. vnde aurũ seu argẽtum arte ɔstructũ vim nõ puto habere cor vt aliud natura pductũ ɔfortãdi: lz nequeat quis eius fallaciã sm artez ostendere. fideles mihi tamẽ experti dicũt argẽtum decoctiõe per artẽ fieri vex nõ videtur tamen apparent lucrari pbationibus omnibus quib⁹ vtunf experuz. Et .nõ est etiã cõsimile: quoniã vnũ metalloz magis ɔuenit cũ alio: cum sit amplius alterabile passibile materieqz propinquius q̃ me²ᵉ terre nascẽtiũ aut aialium: Extat enim formalior minusqz passiua: z ideo magis disticta vna a reliqua. Quod volũt alchimiste dicentes omnia metalla in vna materia liquabili propinqua ɔuenire nũq̃ esse ad alterius relatiuuz velut ereũ corpus qd depuratiõe ṽducũt in metallũ nobilius z ecõtra: ceu corpora per regimẽ z medicinã animalis adipiscunf sanitatẽ De scorpionũ aut apũ generatione vel vniuersaliter vermiũ quorũcunqz nõ est simile: cum oporteat materiaz ex qua generanf ea putrescere z ad materiã reuerti primam: qd hic nõ euenit: qd quidem posset fieri si alteratiua calida acuta putrescerent: ad elixa z materiam se ɔuertẽdo primã. ¶ Ad aliud quid dicẽdũ. differẽtia visuz .6ᵃ. ¶ Ad aliud dicendũ q natura potest ex simplicib⁹ elixij solutiuũ generare: cũ ea sit mã gñatiõis pba i qb⁹ calidũ magis celeste gñatiuũ. nõ ãt ex simplicib⁹ cõpositũ ẽt cũ arte: cũ nõ sit mã ex q̃ nã possit aliqd operari eis pmanẽtibus actu: verũ ars tãtũ mõ. ¶ Differẽtia. CCX.

Quod cõposita plus pdurent simplicibus

Quod cõposita plus pdurent simplicibus oñdif: qm̃ tyriaca est me¹ⁿᵃ cõpositior ceteris vltra ẽt triginta iuuenescẽs annos sm tñ regionũ diuersitatẽ vt tactũ dña .178. Nullũ aũt simplicium vltra hos positũ pmanere. ¶ Adhuc cũ res operef vt hz esse. Similis nãqz est dispositio rei in ent¹ᵉ actu z veritate vt apparet metaph. 2. sz cõpo¹ᵗᵃ fortius agunt q̃ simplicia: sicut visum differẽtia .143. quare fortius hz eẽ. ¶ Rursus cuz ars imitef nãm: vt accidit in nãis z in arte: sz in his q̃ nãe perdurabilia sũt cõp¹ᵗᵃ vt gñata q̃ semia vel spmata ex qb⁹ vt appet pducũf. ¶ Et. vt⁹ vnitior fortior ac pmanẽtior: per se q̃ dispsa mltiplicata. Durabi¹ᵃ itaqz sunt cõp¹ᵗᵃ simplicib⁹

In oppositũ

In oppositũ qm̃ .2. cañ. scamonee vtus pdurat vsqz ad .30. ãnos. duo ẽt eliũ vt al. z nl. lõgiori pmanẽt tpe: z iõ excipiũf ab herbis q̃ vltra .2. aut .3. debilitãf ãnos: qd oñdũt mineralia z ossalia pmãsionis lõgeue. nullũ ãt cõpositũ simpl¹ᵘ aut p se tã lõgiori vt declarabif pmanebit tpe. ¶ Jtidẽ simplicia primis pportionanf eis: cõposita ṽo ex his ɔstructis: sz elixta longiori pmanent pẽodo illis q̃ cõponunf ex ipsis: cũ sint eis maiora q̃ maxime: etenĩz potẽtie coz sequũtur magnitudinem. Cõmẽ. 1. ce. z mũ. Simplicia igif magis pmanẽt compositis.

Propter primuz

Propter primuz ṽo sciendũ q pdurare ẽ tpe cũ vigoris ɔstãtia coextẽdi. Sic .n. vegetabilia pbus dñr viuere qñ in act⁹ valẽt debitos silr z q̃ hõ. ¶ Est autẽ hinc simp¹ me¹ⁿᵃ singularis a nã pducta. Cõposita ṽo est ɔstructũ ex simplicib⁹ arte q̃ pmiscet pñmã vltra nãz debiteipsa iadiuicẽ applicãdo. vñ simp¹ est 2ˣ. vnũ qdẽ simp¹ z hz nãz vt elhtũ: altez sm qd z hz artẽ sicut me¹ⁿᵃ singularis. silr z p opp¹ᵐ 2ˣ est cõp¹ᵐ. ¶ Nosce q simplicia z cõp¹ᵗᵃ pdurãt lõgiori aut breuiori tpe mltiplici ṽ cã. nã ea q̃ sr fri. z sic. cõplõnis cũ min⁹ exponãf putrefactioni z resolõni lõgiori pmanẽt tpe: subaudiendo absqz vita: z tactũ dña .21. Que ãt ca. z hu. sũt ãpli⁹ putrefactiõi exposita: z q̃ ca. z sic. resolõni. Frida ṽo z hu. vt visuz .138. hebetiora celeri⁹ reddunf. Que ẽt fuerint subĩe dure cõpacte deferẽtes sapores ponticos stipticos z amaros durabiliores sũt oppositis vt mineralia oñdũt z sui opp¹ᵃ. nã mollia aquosa min⁹ pdurãt ad mltũ seu succositates nisi arte z decoctiõe ɔstructe: deide folia: radices: gũmi: stipites z semina demũ nisi fuerint mltũ. hu. mollia. illa ṽo sicciora dura z i aliqb⁹ aialib⁹ ɔsilr hz suo mõ. Silr q̃ sũt grãdioris q̃titatis min⁹ putrescũt vt sic ɔtrijs. vñ .4. metheo. Multũ minus putrefit pauco. Jn maiori .n. ãplior ignis. adhuc q̃ exponif aeri z agitationi eiusdẽ cũ hẽat ɔtinue alterare z resoluere magis: z pp̃e sic mollia pseruanf a corruptiõe ɔstructa. vñ pbl. 12. q̃re fruct⁹ z carnes z q̃cũqz talia vtraiz iputrescibilia fiũt qñ vehemẽter isflabunf: z ea silr q̃ i terra superfluis se habẽt. Cui⁹ qdẽ cãz assignat: q2 oia mota putrescũt q̃ aũt plena imobilia: lz qdẽ id ɔtief ei qd di metheo. 4. de q̃ mõstraui qd sufficit pb. ptacta .22. Et qñ aliq̃ similr glutiue simplicia vel cõposita supficialr illiniunf aut melle occultanf vel decoquunf diuti⁹ pmanẽt: q̃re cupiẽtes cõpositoz aliq̃ pmanẽtiora effici melle ɔstruũt z non suc. qd oia denotãt cõposita pdurabiliora. Ea ẽt q̃ tenẽf in regionib⁹ frigidis diutius vigore pdurant his q̃ i calidiorib⁹: qd iudicat etiã distõ. dña .178. Jlla etiam q̃ in tpe colligũf frido z sic. boreali z sereno z luna lumine diminuta minusqz hu. redũdãtia pmanẽt amplius oppositis. Silr quoz substãtia est magis hõgenea z vniformis pdurant amplius ɔtrijs.

Propter scdm

Propter scdm ṽo scien̄ᵐ q auctores exprimũt simplicia z cõposita: vt ad multuz .3. aut .4. pdurare ãnis. Nõ .n. pp añ dicta pót limitatus hore ipoz assignari pmanentie ɔterminus. Amp. tamẽ ac pticulari⁹ ptractãt de pduratiõe cõpositi q̃ simplicis: vt apparet Sera. z Halyab. auctoritatib⁹. Singulr .n. descẽdũt ad multoz cõpositoz pmanẽtia vigorosam vt tyriace vsqz ad .30. an. vt⁹ pdurat itegra: z vlr etiã melle ɔstructa z maxie fridat: ceu opiũ recipiẽtia lõgiori pdurãt tpe: puta .5. vel .7ᵒ. ãno. q̃ aũt suc. ɔdiunf z absqz fridis z pp̃e modicũ ṽcocta nõ pdurãt ãno q̃ vẽditores ea i fornellis ɔseruãt sbcalidis et Pãme ẽt q̃titatẽ ãpli⁹ coassata z aeri plus pdurãt i obuia: ita vt liqdia vasoz orificijs repletoz mel aut oleũ superponãt: ne aeris motiui ac putrefactiui subsit igressibus: q ãt minoris molis puo pmanẽt tpe sic tro. z pil. ceu trib⁹ aut qnqz mẽsib⁹ in qb⁹ distare vñ vtcũqz. Serap. z Halyab. z iõ melius ɔseruatur si fiat hoz massa magis q̃ si remaneant informati: q̃re pulueres pp̃eqz ɔtritiores minimo pdurãt tẽpore: sic mẽsib⁹ duob⁹ z idẽ. nã q̃tũcũqz minuif corp⁹ z ṽtu⁹ ɔsilr. cañ. 2ᵒ. oleã ṽo pmanẽt quousqz icipiãt rãcidari z odorẽ amittere. Sz oleũ balsami .i. balsam⁹ siue opobalsam⁹ z cãphore aq̃ q̃to antiquiores tanto ṽtuosiores. Empl¹ᵃ ṽo vnguẽta z q̃ silia pdurãt in ãnũ. Syrupos aũt duobus inquiunt ãnis permanere aut vsqz ad .4. eo. q sũt optime cõstructi z ṽcoctiõe inspissati. Apud ṽo modernos h apothecarios seculatos iux̃ vnuz aut duo pmanẽt mẽs. vñ Haly. 2.

Medicinam cū cydonio sine aqua aut rob. vero imanifesto fortuitu lacētem posteri⁹ quādoqꝫ inuenimus intermedijs annis .7°. factis nullā habērem immutationē qualitatis: in gustu: puta vel odore seu colore. Et id qꝛ fm Halya. fuerat quousqꝫ ꝫ⁹ defecerit pars decocta. ℭ Nosce ꝙ ea que com ponunt̄ iā inuicem cōponuntur ⁊ ꝓpꝛe nō ab igne aut me dicum affecta nō mox sufficienter operant̄ ꝯstructa: verū tēpore egēt quodā intermedio: quo actiōe ⁊ passione ꝯcur rentibus iter ea in vnā ꝯcidant naturā. vnde elmtoꝝ .i. mo/ ra idigent cōfusoꝝ parti^{ls} vt adinuicem agāt ⁊ patiant̄ om nifariaꝫ: ⁊ sic perficiet̄ totū sibiqꝫ simile omnino. Cōdita si quidem que opiū: iusquiamum ⁊ huiꝰ recipiūt sufficiēter saltē menses ꝑtranseant sex anteqꝫ exhibeant̄ vt ide vnum resultet ⁊ malitia sopiatur narcotica. Plura vero aliorū ex vno vel duobus tribuant̄. Que vero igne examinant̄ perfe/ cte vt syrupi. decoctiones ⁊ silia post eoꝝ refrigerationem ꝑfectā vt a die ꝯstructiōis vel biduo ⁊ pulueres: ⁊ ꝯsilr em plastra: vnguēta ⁊ q̄ talia. Pille āt vel tro. saltē a .4. vel .7. ꝯdīant̄ i antea vsqꝫ in tp̄s ꝑtactū. Sic itaqꝫ appꝫ breui⁹ i cōi tp̄s ꝑmanētie cōpositaꝝ. ℭ Sed circa ꝑdicta dubitare ꝯtigit eo ꝙ inqt Dia. elli ambo ol. ⁊ ni. āno vno durare psit cuius opp^{m} p. A. supius scriptū ꝙ nō solū .2. aut .3. ꝑdurant ānis itēꝝ est longiori tp̄e. ℭ Dōꝫ ꝙ cū eo ꝙ sufficient̄ sunt ea. subtilis sbe de facili resoluunt̄ iqꝛ tñ sunt violētiores cor poribus modernis insesti ⁊ maxie alb⁹: vt tactuꝫ dila .9. lꝫ ab āno in antea vel circa ōbilitent̄ nihilomin⁹ vtus eoꝝ q̄ ad actū in nos sufficientēꝫ longo ꝑmanet tp̄e. silrqꝫ qd̄ dem est scamoneā .30. an. perdurare interpretandum.

Jn fine.

Jn ꝓlogo ver. mem s. cañ. tra. s. c. b. in fi.

Jn arg.

Propter tertiū

qdem dōm ꝙ oib⁹ parificatꝫ vt ad multū simplicia cōposiꝫ sunt ꝑmanentiora: qd̄ discursus expꝫiētie ondūt: ⁊ rō nō mi/ nus: qm̄ ꝑmanētia fit ꝑ formā. Jp̄a .n. est q̄ dat eē atqꝫ ꝑdu/ rare. q̄ aūt ꝑfectior existet meli⁹ poterit eē ac ꝑmane cōdo/ nare. sꝫ h̄ ē illa q̄ simpliciū cū sit nālis: q̄ vero cōpositoꝝ arti/ ficialis. Arte siqdē ꝑfectior nā cū ꝓn^{m} extet itrisecū: illa vero extrinsecū .2. de ge. aialiū. ℭ Rursus: dictū est ꝙ qñcunqꝫ minorat̄ corpus minoratur ⁊ virtus illius: sꝫ cōposita mi/ norantur tritura que laboriosa est: ac extranea. non aūt ita simplicia. ℭ Eri. causa corruptiōis ⁊ per ꝯsequēs ipermā/ nentie etherogeneitas extat. nullū enim nudoꝝ simplicium corrumpit̄ dū permanet tale. 2°. i. ⁊ ideo artificiata etiā ex pluribus ꝯstructa rupture plus sunt opposita exposita. si/ milrqꝫ naturalia vt mox ostēdit ꝓble. 11. sed simplicia sunt vt homogēnea cōposita vero etherogenea vt euidē⁺ determi nat. ℭ Amp. id minus perdurat in quo reperiunt̄ plura cō traria alterātia ⁊ corrumpentia eius op^{ta} i sed id in cōp^{to} ē nō aūt in simplici: cūꝫ 2^{a} reperiat̄ in eo cōpositio in hoc vna sola vt p̄imoꝝ elmtoꝝ: quare lac nā cōmixtū ex ꝫ^{bs} sba ⁊ nā corrumpit̄ celerius. Simp^{lia} itaqꝫ lon^{r} ꝑdurāt tp̄e cōp^{ta}.

Col. 4. 4.

Col^{t} ca. 1. ꝯ̄ medū.

Proble. fine.

Colli^{r} ca. ꝑn^{m}.

Propter quartuꝫ

qdē. ad ꝓ^{m} dōꝫ ꝙ tyriaca ⁊ hꝰ diuti⁹ ꝑmanētia cō/ posita nō ꝑdurāt diuti⁹ ꝑp rōnē ꝯnis vniformiter ex simp^{bꝰ} ꝯsurgētis: veꝝ ꝑp vnū max^{e} simpliciū. puta opiū ⁊ sic potius ꝯuicit̄ op^{m} qꝫ itēꝝ. aut id vificat̄ vt nil'tū. ℭ Ad aliō dōꝫ ñ oportere aliq̄ eē ꝑmanētiora eo ꝙ sunt fortiora vigorosiusqꝫ ꝯgētia ceu appꝫ i hoie re^{ll} pluriū aialiū eo fortioꝝ: veꝝ ꝑ/ manētia qꝫ min⁹ i vita: neqꝫ oino res sic opat̄ hꝫ eē vl' eꝫ lꝫ ea vlificet̄ i cōi: nō tñ ꝑticulr disariā cū cū differat eēntialr ob effectu. ℭ Ad aliud dōm silr nō fore veꝝ vlr: vt visum dila .164. Cū eo ēt ꝙ ꝓ^{a} ⁊ cōponētia sꝫ ꝑmanētiora ꝯpositis vt elīta. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ i cōposit vt⁹ iadiuicē copulat̄ i sꝫ ñ ꝑp h̄ vnit̄: cū hꝰ eoꝝ ꝯiūctio nō in vnū reddita ꝯsopiat̄ vt simplicia. Sūt nāqꝫ i cōposit plura que nō nā copulant̄. sꝫ arte. Jp̄a .11. qꝫtūcūqꝫ conata cōplonū apparēs .i. nō pōt ad eaꝫ que nature ⁊ dei veraꝫ permixtionē peruenire. Cu/ ius qdē benignitate ipso in posterū perfrui valeamus.

Cap. gal medū.

ℭ Conciliatoris dīfaꝝ Phoꝝ ac medicoꝝ Petri aponēsis felix hic extat exitus.

F I N I S.

¶ Petri de abano de venenis libellus.

Reuerendissimo in Christo patri r.D. domino. N. diuina prudentia summo pontifi. Petrus de abano minim⁹ medicorum cum deuotione presens scriptum: tam vestre peritioni quam pro debiti solone afferre iuxta posse obedire ppono vt scitati vestre: tum ad pfectum corporis tum ad scibilia coaugenda tractatum vtilem non minus quam breuem de venenis iscribam. ¶ Primo siquidem diuisionem faciam de venenis. sunt.n. nobis magis nota quecunque per partes diuidunt quodam totum. ¶ 2° vnumquodque diuisionis membrorum resoluam hinc ad terminum singularem. sic.n. cuiusque rei scia coplet a gnalissimis ad spalissima descendedo. ¶ 3° describam modum scz quem venenum mortificat et nocumentum inducit humano medicine corpi pximatum. Inde namque notitia curationis in arte medicine venat. ¶ 4° sermonem faciam de pcustodia et cautela ne aut venena ppinent aut si ppinata non noceant. Precustoditiua.n.ars est curatiua excusans. ¶ 5° signa ponam et curas ad quecunque venenum assumptum et ad eius nocumenta introducta. ¶ 6° et vltimo virtutes bezoarticas.i. a morte liberantes occulta virtute potius et diuina quam complone vel natura ad quodque venenum describam: et cum hoc soluens questiones duas difficiles valde. quarum prima erit de tyriaca magna: vtrum tyriaca sit alicui veneno bezoar vel medicina. Et 2ª erit vtrum venenum aliquod possit ad certum tempus taliter exhiberi: quod ex eo quis ad illud tempus moriatur et non ante.

¶ De diuisione venenorum. Cap. I.

Quia venenum oppositum est cibo: nam si corporis nostri cib⁹ ipse efficitur pars nostri corporis et se totum assimilat parti nutrite vicem tenens partis dissolute: ita venenum nostrum corpus seu partem cui approximauit ad sui ipsius venenositatem totum trahit et conuertit: et denique assimilat sibi ipsum: adeo vt sicut aialia et terre nascentia quorum nostri cibos conuertit in speciem nutritorum a nobis comesta in nostrum alimentum conuertunt et speciem. Ita quecunque corpora veneno sunt iuncta si comedant a nobis transeuntia faciunt nostra corpora in venenum: quoniam omne agens est praestantius patiente. sic.n. nostra substantia per modum passiui transit ad potentiam veneni quod se habet per modum actiui in veneno: sicut palea subita igni transit in ignem. est.n. ignis totus actiuus ad paleam. Quare sapientes medicorum venenum dixerunt esse de genere rerum interficientium et destruentium complonem et compositionem: et interdum inducentium solonem continuitatis ita vt egritudines que ex venenis accidunt sint de gnalib⁹ coibus et non ppriis. ¶ Diuiditur autem venenum tribus modis. nam vno modo consideratur put sit diuisio gnis in species. Et secundum hoc dixerunt Aui. et Auer. quod venenorum aliud est de minera: aliud est de vegetabilibus: aliud est de aialib⁹. ¶ De minera quidem est vt quecunque sub terra gnata pniciosam hnt naturam vt argentum viuum et gipsum et es: et quidam lapides vt magnes et lapis armenus non lotus et plumbum vstum et arsenicum et realgar et cerusa plumbi et de multis aliis de quibus infra in spali dicetur. ¶ De vegetabilibus vero sunt quecunque plantarum contrarijssime sunt nature cibali vt apte nate non sunt ad nutriri speciem conuerti: sed potius sunt prompta conuertere vt elleborus et turbith nigrum napellus et gumi napelli et fungi quidam et tubera et viduam faciens et mezereon et oleander et apium risus et multa alia de quibus in spali infra dicetur. ¶ De aialibus autem venenosa sunt oia quorum natura longissime distat ab humana complone aut opposita et inimica est speciei: qualia sunt serpentes et dracones et tyri et vipere et lepus marinus et carnes assate et statim suffocate et pisces frigidi et morticine carnes et putride et que a sui gnre sunt pcussa et mortua et quecunque sunt patientia rabiem et multa que infra in spali dicentur. ¶ 2° modo consideratur venenum relatum ad nos: et secundum hoc dixerunt venenum aliud est assumptum intra corpus: et aliud extra. quod vero est assumptum intus est de genere potionum perniciosarum datum sub specie cibi vel potus vel medicine: et hoc est quod plurimum sit a quo reges et prelati et odiosi cauere debent. ¶ Quod vero extra est de reptilium morsibus: sicut cum visu aut auditu aut gustu: aut tactu aut odoratu sentitur venenum. Visu quidem sicut venenat basiliscus. Auditu sicut venenat serpens quidam in nubia qui est corpulentie duarum palmarum: acutum hns caput et viridis existens coloris qui regulus vocatur. sibilando namque aues et aialia cum audientia interimit. Gustu quoque sicut aspis surda que sputo suo quos tangit interficit: et tyrus quos mordet et vipera perimit. Tactu vero sicut serpens quem miles de quo Aui. dicit interfecit cum lancea: et ex contactu lancee manus militis et totum corpus fuerunt mortificata: et sicut piscis quidam qui stupefactor vocatur: de quo Gal. dicit quod quando intrat rhete piscatoris manus et brachia stupefiunt ita quod insensibiles efficiuntur. Odoratu vero sicut quidam fungi pniciosi: de quibus dicit Rasis. Qui quando euelluntur a terra et odorati interficiunt odorantem. ¶ 3° modo consideratur venenum quantum ad specificam differentiam: qua differt species a specie: et secundum hoc dixerunt omnes medici et philosophi naturales quod venenum aliud est quod facit operationem suam a qualitate sua siue a complone: et aliud quod facit hoc idem per virtutem fluentem a tota specie quod medici formam specificam vocant: quod nihil aliud est nisi meritum quod vnumquodque compositum ex quatuor elementis secundum maiorem et minorem pportionem ipsorum elementorum in composito sortitur et meretur habere ab influentibus stellis fixis: que species inferiorum compositorum respiciunt et put ipsorum materie apte fluunt: iuxta illud. virtutes stellarum rebus inferius mediantibus lineis pyramidalibus et rectis que in lumine ipsarum stellarum formantur: quod lumen per lineas diuersas vectum a stellis deportat virtutes specificas: quas derelinquit in compositis secundum quod componentia meruerunt: et hoc est quod recte Auic. dixit in can. quod talis forma specifica aduenit rebus post primam complonem elementorum in compositorum: quam ignoramus semper et ignorabimus in eternum quantitates et pondera elementorum in compositis: ideo tales formas specificas aduenientes iuxta meritum talis et talis propositionis in compositis necesse est ignorare: neque de ipsis plus scire possumus: nisi quantum prebet horum experientia: et pptea in talibus plus conferunt experti quam rationales medici: sicut hr in prohemio meta. Ari. dicit. ¶ Venenum ergo quod a qualitate sola facit operationem variatur secundum diuersitatem qualitatum. nam aliud est calidum: aliud frigidum: aliud siccum: aliud humidum. Calidum quidem duob⁹ modis interficit: quia aut calefaciendo corrodit interius assumptum vsque ad cor et extra appositum vsque ad medullam ossium: et sic interficit soluendo continuum: quale est lepus marinus: aut calefaciendo inflammat et intus et extra vsque ad cor et sic interficit substantiam cordis superflue inflammando: et hoc est sicut euforbium et elleborus. Frigidum vero venenum similiter interficit duobus modis scz aut stupefaciendo ppter maximam eius frigiditatem vsque dum cor reddatur imobile: et hoc est tale quale est opium: aut oppilando vias anhelitus et claudendo ita quod quasi anhelare non possit et vsque ad cor aufert anhelitum: et hoc est tale quale est plumbum vstum. Siccum vero venenum interficit duobus modis. s. aut consumendo humidum sanguineum cordis: et quasi in crustam conuertendo: et hoc tale est quale est calx non extincta et colcothar: aut separando partem a parte donec oia membra vsque ad cor et in minimas partes non liquefiant: sed soluantur: et hoc facit tale quale est realgar. Humidum vero venenum dixerunt quidam non inueniri: quoniam non ascendit humiditates ad 4ᵐ gradum et quartus gradus venenosum reddit qualitatem: quoniam corruptiuum est et mortale. Sed Gal. narrat de quodam quem in somno serpens quidam momordit et excitat⁹ non valens surgere tract⁹ per manum remansit caro corrupta et putrefacta super terram et ossa denudata apparuerunt. vnde ex putrefactione occulta et facili carnis solone pbat Gal. venenum esse humidum: et ex hoc genere secundum aliquos argentum viuum videtur esse venenum: quod solum humidum in 4. gra. esse fatentur. ¶ Sed venenum quod a tota specie soluente virtutem: siue a tota substantia siue a forma specifica est interficit: non quia calidum neque frigidum neque siccum neque humidum: sed quia tale.i.

Margin notes (left): Collr 4° can. fe. 6ª. Collr 5° colliget. capi. 18. et 32. et 43 ru brica de ab bulas.

Margin notes (right): 4° 6ª tr. 3. c. 22. — 6° inter. col. ca. 4. ad medi. et 4. de accidenti et morbo. c. 5. cir. pn. et expresse ab Auer. 2° coll. c. 42. circa pn. — Z 1. 1. fen. 1° doct. 2. fa. pª. ca. 15. pº pn. — Circa pn. — Col. 1. c. plexionis ca. 4. et. H. Alsa guid. vt dic. ge tif. 5. c. tract. 2. in desc. tyria ce pº pn.

q: oppositā hȝ v̄tutē ad vitā hoīs ⁊ sanitatē: ⁊ istud venenum in quacūq; q̄ntitate sumptū: ita ē̄t vt sensum intus fugiat interficit multiplicando seipsum: q̄m quācūq; humiditatem nostri corporis inuenit: ipsam statim in venenum cōuertit ⁊ h̄ v̄tute sue speciei: ⁊ tale est quale ex napellus.

¶ De vnoquoq; veneno in speciali. Capl'm. II.

VEnena minere specialia ⁊ plātaꝝ ⁊ aīaliū nō nisi nota ⁊ famosa dicemꝰ ne occulta narrātes virus in angues adijceremus. ob eā .n. solā cām vt p̄uisa minus ledant aut nūq; ledāt hec scribūtur: nō vt alios ledere doceamꝰ. Mineralia igit̄ venena: q̄dā sunt a nā. q̄dam ab arte p̄curata. a nā q̄dē q̄ in vētre terre gn̄ant̄: ⁊ hoꝝ vnū ē argētū viuū: qđ intus assūptū q̄nq; iterficit sua humiditate putrefacere faciēte humiditatē cordis nālē: q̄nq; autē interficit sua frigiditate actuali cōgelāte cor: cuius signū ē q̄ q̄dā apothecariꝰ cū de nocte tp̄e magni estus sitiret tentans inuenit ampullā plenaȝ argēto viuo qđ bibit ⁊ mane inuētus est mortuꝰ: ⁊ inueniētes argētū viuū exire de ano anathomiȝatus fuit ⁊ iuētus fuit sanguis circa cor coagulatus ⁊ ip̄m cor siir. Inuenerūtq; in stōcho fere librā vnaȝ argēti viui. Aliud est argētuȝ viuū qđ fit ab arte alchimie sublimatū in aluterbet qđ est vas alchimistarū: ⁊ istud est deterius ⁊ magis p̄niciosū q̄ȝ nāle: q̄m minerale sepe p̄ vētrē secedit vel spōte vel cū clysteri: sȝ sublimatū assumptuȝ interius corrodit intestina ⁊ apostemat cor ⁊ retinet̄ v̄ina ⁊ p̄hibet̄ eius exitus ⁊ morit̄. Extingvit̄ ē̄t argētū viuū cū forti admistione saliue hoīs donec disp̄ereat: q̄ si p̄ieceris sup ipsuȝ aquā feruētē ⁊ redierit ad p̄mā dispōnē nō est extinctū. ⁊ hoc adhuc deterius est q̄ȝ purū viuū ⁊ minꝰ malū q̄ȝ sublimatū. ¶ 2m venenū qđ est a nā minere ē gipsuȝ qđ intus assumptū sua frigiditate coagulat sanguinē ⁊ ispissat sp̄ūs ⁊ inducit difficultatē anhelitus: deinde morit̄: ⁊ hoc datū crudū in potu tritū: coctū ꝟo nō est venenū sȝ medicina stiptica valde. nascit̄ aūt in venis terre montuose. ¶ 3m est es qđ metallinā hȝ nām: cōpositū ex argēto viuo ⁊ adurente sulphure ad formā ruboris deducēte: qđ q̄dē q̄n per fabros p̄cutit̄ ⁊ malleat̄ scorie q̄ cadūt date i potu venenāt ⁊ vētrē fortiter soluere faciūt: ⁊ h̄ medici vocāt tubel eris. inde ē̄t vinū si reponat̄ in vase eneo aut cupri aut electri ⁊ bibat̄ vomere facit. ¶ 4m est scoria ferri eruginosi ⁊ ipsa erugo q̄ intus assumpta adherēdo itestinis exiccat humiditates ⁊ corpus ⁊ senectā inducūt .i. quādā egritudinē quā medici marasmū vocāt. vtunt̄ aūt medici scoria ferri ꝯsolata in curatiōe multaꝝ egritudinū. ¶ 5m est lapis magnetis q̄ assumptus intus melicū ⁊ lunaticū ⁊ pistrigiatū facit recipiētē. vtunt̄ aūt eo medici ꝯsolato cū alijs medicinis i curatiōe melic. Est aūt lapis iste duaꝝ sp̄ēꝝ. vna est q̄ trahit ferrū ꝟtēs illud ad polū septētrionalē vbi dī eē minera magnetis. Alia est q̄ trahit carnes humanas vertēs tractū ꝟsus polū meridianū: vbi dī eē miera ipsiꝰ. hec aūt trita ⁊ data in potu viscera ꝯhit ⁊ in globū reddit. ¶ 6m ē lapis armenꝰ: q rubeus est ⁊ assumptus itus si nō est lotꝰ s̄m doctrinā medicoꝝ est venenū vomitiuū: subuersiuū totius corporis: ⁊ eo p̄parato vtunt̄ medici in cura melice passiōis. ¶ 7m est lapis stellatus quē medici vocant laȝuli: q si non fuerit lotus: datusq; in potu subuertit stōchū ⁊ dolorē itestinoꝝ facit: quo vtunt̄ medici ꝯ q̄rtanā. ¶ 8m est arsenicū siue auripigmentū qđ est de sp̄e gipsi: vt dicit Albertus q̄ calitate ⁊ sicci. sua ⁊ p̄niciosa natura venenū ē pessimū putrefaciēs ⁊ valde mortificatiuū: sȝ si sublimet̄ s̄m alchimiā in vase aberbel est pessimū venenū itus assumptū: ⁊ si sepiꝰ sublimet̄ efficit̄ albissimū: ⁊ tāto deterius efficit̄ venenū. ¶ Venena ꝟo q̄ p̄ artē fiūt sunt lytbargirū: qđ ex plūbo fit fuso in olla cū testis olle fractis: qđ assumptū intus tātam facit intestinoꝝ stipticitatē q̄ nunq̄ȝ fere egerere pōt: ⁊ per vomitū educunt̄ q̄ per secessum solēt educi. Sunt ⁊ cerusa que ex laminis suppositis aceto colligit̄ ⁊ frigiditate sua ⁊ sic. intus assumpta facit paralyticos ⁊ ꝯctos: sunt ⁊ calcecumenō .i. viride eris: qđ fit ex laminis cupri super aceto expositis: qđ q̄dē corrosiuū ē ⁊ venenū ⁊ mortꝰ. Sūt ⁊ plūbū vstū qđ fit ex sulphure ⁊ auripigmēto: qđ ē venenū oppilās anhelitū ⁊ iterficiēs suffocādo. Sūt ⁊ aȝurū qđ fit ex lapide laȝuli: qđ ē venenū exiccatiuū. Sūt ⁊ realgar qđ ex sulphure ⁊ plūbo fit corrosiuū exn̄s venenū itus assūptū.

¶ Vegetabiliū ꝟo venena q̄dā sunt succus herbaꝝ. q̄daȝ ꝟo fructꝰ arboꝝ: q̄dā ꝟo semina ipsaꝝ. Succus q̄dē cicute ⁊ succus titimaloꝝ ⁊ succꝰ cucume. asinini ⁊ succꝰ vitee ⁊ succus borbormarie ⁊ succus coriādri ⁊ succus mādragore ⁊ succus papaueris nigri: de quo opium fit: ⁊ succus corrigiole lactātis: de quo fit scamonea: ⁊ succus apij risus ⁊ succus cherue .i. girasolis: ⁊ succꝰ napelli ⁊ succus oleādri ⁊ succus meȝereon ⁊ succus elleborí nigri ⁊ succus alphesire .i. vitis albe: ⁊ succꝰ brionie .i. cucurbite syluestris. ¶ De fructibus ꝟo sunt cornua oleādri ⁊ cornea bedegar ⁊ anacardi ⁊ nuces ⁊ auellane rancide ⁊ nux vomica ⁊ colloquintida q̄ solitarie fuit nata in arbore sua: ⁊ ficus pharaonis ⁊ poma mādragore. ¶ Semia ꝟo sunt iusquiamus ⁊ cocognidij ⁊ bacce lauri rācide ⁊ catapucie ⁊ semē viticе ⁊ semē papaueris nigri ⁊ semen elleborí ⁊ semen cicute ⁊ semē coriādri humidi ⁊ semē serpentarie: q̄ oia comesta vel bibita aut p̄mūt modis supradictis aut ifirmāt corpꝰ ⁊ alterāt. ¶ De aīalibus ꝟo sunt q̄dā de cerebro ipsoꝝ: q̄dā de caudis: q̄dā de sanguine: q̄dā d̄ saliua ⁊ sputo: q̄dā de fellibꝰ: q̄dā de toto corpe. ¶ In cerebro q̄dē gatte venenum est p̄niciosuȝ faciēs hoieȝ amētē. siir in cerebro vespertilionis. In cauda ꝟo cerui venenū est pessimū pp̄ qđ venatores extremitatē caude cerui q̄n volunt ceruū comedere abscindūt. siir in cauda scorpionis ⁊ rutele ⁊ vespe ⁊ apis ⁊ exāguiū aīaliū ⁊ quorūdā serpentū. ¶ In sanguie ꝟo sic̄ in sanguine bouis veteris ⁊ in sanguie buffonis ⁊ eiꝰ sputo ⁊ in sanguine hoīs cholici rufi in furia positi: ⁊ in sanguine mēstruo ⁊ in sanguine leprosi. ¶ In sputo ꝟo siue in saliua hoīs ieiuni: nō ad hoīeȝ: sȝ ad scorpionē ⁊ serpētē: in sputo buffonis ⁊ sputo ⁊ saliua vipere q̄ q̄n coire vult cuȝ pisce venenū deponit in littore sup lapide quodā: deinde rediēs suū colligit venenū. Et i saliua ⁊ spuma canis rabiosi ⁊ in saliua gatte: symie ⁊ muris ⁊ hoīs ieiuni faciētiū morsum. ¶ De fellibus ꝟo sic̄ ē fel leopardi: qđ ē venenū a forma specifica statiȝ p̄imēs. ¶ De toto ꝟo corpore sicut sunt cātarides ⁊ salamādra: de quorū omniū summa dictū est q̄ aut a qualitate aut a specie interficit predictū venenum.

¶ Ad sciendum s̄m quem modum venenum interficit aut nocet. Capitulum. III.

OMne nāq; venenū iq̄ntū est venenū oppositā hȝ q̄litatē corpi nr̄o: h̄ āt oppositio dubiū magnuȝ facit quo mō ⁊ qua via venenū ad cor hoīs trāsitū patiat̄. Nā aut venenū trahet̄ a corde: sicut ferrū a magnete: aut ipsuȝ trāsibit ad cor: aut vtroq; mō: corde .s. attrahēte ⁊ veneno currēte: q̄ si nullo p̄dictoꝝ modoꝝ erit asserere relinquet̄ q̄ nullo mō venenū ad cor trāsire possit: ⁊ sic cessabit oppositio veneni ad ipsuȝ cor: quo posito dicemus venenū non esse peremptiuuȝ cordis. cuius oppoᵐ videmus q̄ assumpto veneno p̄nicioso: vt napellus: statiȝ syncopis apparet: que passio ē cordis ⁊ tremor cordis ⁊ pulsus defectꝰ ⁊ oia accn̄tia cordiace passiōis. Propter qđ sciēᵐ ē q̄ cor dū est sanū: sic̄ ⁊ cetera mēbra: nihil attrahit nisi sanguinē sibi cōsimilē ⁊ sp̄ūm. quoꝝ vnū reponit in dextro vētriculo cordis ⁊ alterū in sinistro. q̄n ꝟo infirmū est trahit ad se q̄litatē ꝯtrā sui nocumēti: sicut q̄n est sup calefactū attrahit ad se aerem frigidū ⁊ sanguinē fridū: ⁊ h̄ facit p̄ virtutē nālē attractiuā sui filiorūȝ ipsuȝ ē in potestate nāe ⁊ p̄ appetituȝ sensitiuuȝ aīalē quo vnūq̄ȝq; mēbroꝝ lesuȝ appetit ꝯliciā

ꝛ sentire ꝯueniẽs ꝛ ꝯriũ sui nocuᵐ. Venenũ ꝙ̃ cũ nullo ꝑ/
ticipet cũ cõplexione cordis ꝛ nã: ab ipso corde: ꝺuz sanũ ẽ nõ
trahit: imo refugiet illud tanꝙ̃ inimicuz oppᵐ: qñ ꝟo cor
esset ĩfirmũ ex appetitu sensitiuo appeteret ꝛ traheret ꝯriũ
sue passionis: ꝛ scḋm istũ modũ venenũ veneno curat. nã qñ
aliqs venenũ assumpsit puta opiũ qḋ ĩ fridãdo corp⁹ vsqꝫ
ad cor ꝛ ꝺeide coagulãdo sanguinẽ cordis: ex quo mors ĩ/
troducit̃ añꝙ̃ cor sensuz amittat ex fridirate opij sentiens
nocuᵐ desiderat medicinã caꝉamꝫ si ꝺeẽ castoreũ qḋ ꝺe se
est in gñe veneno ꝛ ĩ ipm castoreũ cor trahet mediãte appe/
titu sensitiuo nõ vt venenũ oppᵐ sibi cordis: sed vt oppᵐ
male q̃litatis ĩtroducte ꝑ opiũ. Hec aũt rõ nõ plus mõstrat
ꝙ̃ cor attrahit ad se venenũ nisi sic qḋlibet mẽbroꝝ ĩfirmũ
ad se trahat opposita q̃litati ĩ ipterea ꝺato ꝙ cor qñ sentiuit
nocuᵐ veneni fridi virtute appetit⁹ sensitiui appetat medi/
cinã calidã: ꝛ ipsaz ad se trahat adhuc stat qḋ quo illud ve
nenũ ꝑᵐ ꝺatũ trãsiuit ad cor. ℭ Quare ꝺõz vt ꝙ nullo mõ
cor ad se vnꝙ̃ venenũ trahit: qm̃ neqꝫ ĩquãtũ sĩle est cordi:
q2 nullã similitudinẽ cũ ipso h̃z. nec ĩquãtũ ꝯriũ: qm̃ cor nũꝙ̃
fuit talis ꝺispõnis ꝙ venenũ eẽt oppᵐ illi⁹. nec potes ĩfer/
re ex h̃ nullã eẽ oppõnẽ iter cor ꝛ venenũ: qm̃ lꝫ cor venenũ
nõ trahat: venenũ ẽt lꝫ nõ curratꝫ: neqꝫ ẽt vtroqꝫ mõ ꝯrigat.
ℭ Est tñ ꝺare aliũ mõduz quõ ꝺirecte appet oppõ ꝛ ꝑem/
ptio manifesta: nã venenũ qm̃ actiuũ ẽ a for̃ quã h̃z ꝑnicio
sam ꝛ ꝺestructiuũ cordis: qcqḋ tãgit in corpe hũano ꝯuer
tit in illã spẽm venenosaz: ꝛ se ipm multiplicat ĩficiẽdo hu/
miditates nr̃i corpis in venenosaz nãmꝙ̃ multiplicata au/
get̃ ṽtus veneni: nã ꝺĩ in geometria ꝙ geminata quãtitas
augmẽtat virtutẽ: vñ ex modico veneno assumpto ꝯuertẽ/
te qḋ tãgit ad suũ sĩle auget̃ virtus ꝛ multiplicat̃: ita vt ꝺe
facili ꝑ moᵐ ꝯtinuũ corpis: cui⁹ ẽ̃ma se tãgũt: attingit puũ
in quãtitate venenũ ipm cor qḋ ẽt qñ tãgit ꝯuertit ad vene
num: ꝛ ex eo tũc spũs vitalis nõ h̃ns ꝺebitũ organũ in quo
resideat cedit for̃ veneni ꝛ egrediẽs ꝺe corde ꝺimittit cor
ꝛ corpus sine motu: ꝛ h̃ est mors. cuius sigᵐ est: ꝙ illud ca/
dauer si comedat̃ venenũ efficit̃ comedẽti. ℭ Est tñ adhuc
sciẽᵐ ꝙ arterie cordis ꝛ ipsi vẽtriculi cordis motu ꝺiasto/
les ꝛ systoles. i. per motũ nãlẽ attrahẽdi ꝛ expellẽdi quem
h̃nt ꝯtinuo quãto tpe viuit aĩal attrahũt ad se circũstãtem
spĩritũ ꝙ ẽt arterie q̃ ad cutiz terminantur: ꝑ poros suos
aerẽ exteriorẽ ꝯtinẽtẽ nos attrahũt vsqꝫ ad cor: ꝛ ꝑ easdem
cor exsufflãdo expellit calores ꝛ fumos: ita ꝙ si aer ꝯtinẽs
nos fuerit venenosus ꝛ pestilẽtialis ꝑ ipsas arterias motu
ꝺilatatiõis attract⁹ cor ĩficit: ꝛ iđe egritudies pestilẽtiales
cõtingũt: nõ ꝙ arteria vel cor ꝺe sui nã venenũ trahat: s; q2
sub spẽ aeris ꝛ spũs attract⁹ venenosus vapor ĩgredit̃. Et
scḋm h̃ ꝺixerũt sapiẽtes ꝙ ẽ venenũ ꝺormire seu ꝺegere sub
arbore nucũ ꝛ in hortis cauliũ ꝛ sub vmbra oleãdri: ꝛ bal/
neari in aqs sub cuius ripis oleander ꝛ arbores venenose
crescũt. narrat. n. Gal. ꝺe quodã q se balneauit ĩ balneo ca/
lefacto ꝺe lignis excisis ꝺe cauernis serpẽtũ q mortu⁹ fuit
ex vapore lignoꝝ cũ qb⁹ fuit balneũ calefactũ ĩfectoꝝ ve/
neno. ℭ Et Ar. in lib° ꝺe ꝓprietatib⁹ elñtoꝝ ꝛ plãtaꝝ ꝺic̃.
ꝙ tpe Regis Philippi oẽs mercatores trãseũtes ꝑ quãdã
viã q̃ ad ciuitatẽ applicabat qñ erãt in ꝑte illi⁹ vie in q̃ ꝺuo
mõtes vnus hic ꝛ alter hinc existebãt: statiz moriebantur.
Et tunc Socrates parari fecit caueã vitreã in quã itrãs se
illuc iussit portari: ꝛ reperit ꝺuos serpẽtes: vnũ ĩ vno mõ/
te: ꝛ aliũ in reliquo eriteo: ꝗ aerẽ illius loci ĩficiebãt: vnde
trãseuntes moriebant̃. Rufus ẽt ꝺicit ꝙ antiq reges fece/
runt puellã nutriri napello vt ꝑ eius anhelitũ ꝛ amplexuz
coeuntes cũ ea morirent̃: sĩlr in sentinis nauiũ ꝛ cauernis
profundis ꝛ in locis inhabitatis ꝛ in locis fetidis ꝑꝑ aerẽ
attractũ habitãtes veneñant̃. Dicit nãqꝫ Aui. in ca. ꝙ nul/
la res est magis inimica caloris innati ꝛ cordis ꝙ̃ magnus
fetor: a quo subito spũs vitalis a corde recedit: ꝛ quãto cõ/
plexio cordis ꝛ arteriaꝝ alicui⁹ hois calidior fuerit ꝛ rarior

tanto citius venenũ tã bibitũ ꝙ̃ respiratũ ꝑimit ꝛ occidit.
qm̃ calm cor plus attrahit ꝙ̃ frigidũ ꝺe anhelitu: ꝛ vie la/
tiores sunt in arterijs cali cordis ꝙ̃ fridi: ita ꝙ insqamus
passeres nõ occidit ꝑꝑ stricturã viaꝝ ad cor: hoiesꝫ aũt sicut
q2 latiores h̃z vias ꝑ quas facilior ẽ trãsitus spũs venena/
ti: ꝛ quãto venenũ ꝺe sui cõplexione ẽ calius tãto ꝺeterius ef/
ficit̃ ꝺato in hoie calidiori: q2 vtriusqꝫ calitas se iuuat in vnũ
effectũ: s; exhibitũ ĩ fridiori nã suũ tardat effectũ. Verũtñ
tãta posset eẽ calitas nãlis: ꝙ ẽt venenũ calm superet ꝛ re/
pelleret ꝛ ipsius nocuᵐ ꝓhiberet aut mortẽ: ꝛ iđe ẽ ꝙ mul/
ti hoies venenati vno cibo ꝛ eadẽ quantitate in eadẽ cena
aliqs morit̃: ꝛ aliqs euadit: ꝛ aliqs excoriat̃ vel ĩfirmat̃
sicut ego qñqꝫ vidi in quadã cena fuisse q̃tuor venenatos
comedẽtes singuli ferculũ venenatũ: quoꝝ vnus fuit mor/
tuus statim: alius euasit omo: reliq ꝺuo infirmati fuerunt
ad mortẽ. q ꝟo euasit aiosus erat ꝛ cali cordis: q ꝟo mor/
tuus fuit minus caꝉe cõplonis: q ꝟo ĩfirmati fuerũt calio/
res erãt nã ꝙ̃ ille q migrauit ꝛ minus ꝙ̃ q euasit. hoc autẽ
nõ aliter esse põt: nisi q2 calor naturalis q mouet ad formã
vite resistit inquãtũ põt calori accñtali tã febrili ꝙ̃ cali ve/
neni: ꝙ̃ ẽt calori aeris pestilẽtiali ꝛ calori estus ꝛ ꝺieꝝ cani
cularium q oẽs calores mouẽt ad incinerationẽ ꝛ ꝺissolõnẽ
cõpositoꝝ. vñ. A. ꝺixit. ꝙ nihil est qḋ resistat malis q̃litati
bus ꝛ calori febrili plus ꝙ̃ calor innatus: adeo ꝙ ẽt vene/
nis calis repugnat nõ cõplexionalr s; formalr: q2 calor nãlis
informatus est regulatus ab aia nr̃a q̃ mouet ad vitã me/
diãte calore nãli tanꝙ̃ suo instr̃o: ꝛ iõ ꝺĩ qḋ oẽ opus nãe ẽ
opus itelligẽtie id regẽtis. vñ signãter nã ꝺĩ ꝺe calore tã a
phis ꝙ̃ a medicis qñ ꝺicũt calor nãlis ꝛ nõ friditas natu/
ralis ꝛ ꝓportionant̃ vt ꝺicit Dorothius astrologus ad al/
cocodeu. i. ad ꝯstellationẽ ꝛ locũ celi q ꝺĩ ꝺator vite. ℭ Ve
nenũ ꝟo frigidũ ꝺatũ ĩ cõplexione hois frigidi friditate vtri/
usqꝫ citi⁹ ꝑimit ꝙ̃ ꝺatũ in cõplexione calidiori. Sed si venenũ
fuerit ꝺe illis q̃ a tota specie interimunt vt ẽ napellus ꝛ ci⁹
gũmi ꝛ fel leopardi ꝛ tyrus: tunc cõplexio hibentis venenuz
nihil impedit vel confert: nisi pro rãto ꝙ in calido homine
vie sunt latiores ad transitum in frigido strictiores.

ℭ De precustodia ꝛ cautela ne aut venena propinentur aut
propinata non noceant. Capitulum. IIII.

Oportet suspicãtẽ aut timẽtẽ venenosaz
potionẽ vel cibũ vt vtat̃ regie
duplici. ꝑᵐ est ꝺefensio cum cautela. 2ᵐ est ꝺe/
structio assumpti veneni cum virtute. ꝺefensio
ꝟo cũ cautela est vt añ comestionem sue mẽse
corã suis ferculis ꝛ potib⁹ sint res ꝺiscernẽtes ꝛ signãtes fo
ris venenũ si fuerit. ꝛ hoꝝ vnũ est sicut cornua serpẽtis que
sudãt in aduẽtu. s. napelli ꝛ tyri: ꝛ fellis leopardi ꝛ non in
aliorum venenis. Et aliud qḋ est lapis qdã noie prassius q
est mr̃ix ꝛ palatiũ smaragdi: q2 in ipso iuenit̃: ꝛ est autẽ viri/
dis hñs viriditatẽ spissaz sicut prassiũ: ꝛ inuenit̃ aliqñ cuz
rubeis guttis: ꝛ aliqñ cũ albis: exptũz est ꝙ ꝓseruat reges
a venenis: nã si lapis ille sit in mensa in qua venenũ ponit̃ ꝛ
ad ꝑñtiã veneni nitorem statiz amittit: ꝛ ipso ablato nitor
reuenit. ꝺe hoc lapide ꝺĩ in epl̃a Esculapij pħi ad Octauia
num ꝙ ipsum timet venena ꝛ ꝓlla. Vñ ꝛ Alexãder mace/
do. in ꝓlijs sepe habebat: cũqꝫ ꝺe India reuerteret̃ se lauãs
in Euphrate ꝺeposito cingulo in quo lapis erat suspensus:
serpẽs qdã illũ morsu abscidit: vomuitqꝫ illũ in Euphratẽ
ꝛ ꝺe hoc Ar. ꝺicunt mẽtionem fecisse in libro ꝺe nã serpẽ/
tum. Aliud est ẽt qḋ scriptũ est in lib. Regũ ꝑsarũ: ꝙ si scul
pire feceris in lapide ematbitis virum genuflexũ cinctum
serpẽte: cuius caput teneat ꝺextra manus ꝛ caudã sinistra:
posueris ꝗ lapidẽ hunc in aureo anulo: ꝛ sub lapide posue/
ris radicẽ serpentarie tritã: portaueris ꝗ hunc anulum ab
omni veneno ꝓseruat: qḋ qdẽ qñqꝫ ego preparari feci ꝛ ad
predictum vsum seruari. Caueat ẽt qs ne vasa qbus ipsoꝝ
vinũ ꝺefert̃ vel tenet̃ stent ꝺiscoopta in cellarijs vini: neqꝫ

2. cati. fen 2. doc. 3. c. 3. post me.

ualo. cõ. afo. 41. cir ca fin.

Aui. 2. fen 2. doc. 2. tr. 1. c. 29. de medic.

vinum discoopertum: quoniam naturaliter omne animal venenosum fugiet vinum ⁊ vasa vini: ⁊ quoniam in eis suffocata sunt plura. Caveat etiam fercula ⁊ potus ⁊ confectiones sapores habentia dulcissimos aut contrarijssimos ⁊ dissuetos ⁊ diversorum saporum: quoniam in istis consueverunt celare venenum. Smaragdus etiam optima quam si buffo intuetur expertum est quod ipsius oculi crepitant ad presentiam ipsius: si teneatur in mensa venena debilitat: ⁊ si in ore teneatur venenum virtutem inficiendi diminuit: ⁊ si detur trita in potu post venenum proprie optime a morte liberat: ⁊ sit eius quantitas. ℈. ij. quod ego quoque sum expertus: ⁊ Avenzoar hoc invenit ut in libro translato pape Bonifacii scriptum est. Comedat etiam sepe ante omnem cibum castaneas cum ficubus siccis: aut rutham cum avellanis ⁊ nuces virides cum ruta: aut siccas nuces cum ficubus siccis: aut calamentum recens vel siccum in fritellis: aut radicem diptami tritam ⁊ cum vino potatam: preservet etiam ab omni veneno bibisse ieiunum cyatum vini puri optimi: in quo tempore mixti in una mensura duo serpentes vivi fuerint suffocati: preservat etiam quod est expertum: ut omni mane accipiat. ij. ʒ. de tyriaca que dicitur de terra sigillata: fit autem sic. ℞. baccarum lauri. ʒ. iiij. terre sigil. ʒ. j. terantur ⁊ cum melle dispumato lib. j. conficiatur ⁊ reponatur in vase vitri: ⁊ sumatur ex ea invicem. ʒ. ij. ¶ Destructio vero assumpti veneni fit ita: nam si scitum fuerit de specie veneni: tunc destruatur per medicinam propriatam illi veneno que bezoar vocatur: ⁊ de hoc ego singulare faciam infra capitulum ad cognoscendum unumquodque venenum per signa propria: ⁊ ibi docebo virtutes bezoarticas. ¶ Si vero ignoratum fuerit venenum aut medicus fuerit absens: ⁊ dubitatum fuerit de veneno cuiuscumque fuerit speciei tunc statim butyrum ⁊ aqua calida simul dissoluta bibatur ⁊ cogatur evomere: ⁊ post vomitum cum butyro iterum vomere cogatur cum aqua mellis: ⁊ mundificato stomacho statim tyriaca magna exhibeatur cum decoctione vini in quo bullite sint rad. diptami ⁊ sit tyriaca. ʒ. ij. ⁊ vinum. ℥. ij. ⁊ non comedat usque ad. 7. horas: ⁊ tunc nutriatur rebus unctuosis cum ficubus ⁊ uvis passis ⁊ avellanis ⁊ iure galline pinguissime vel agni annalis vel hedi. Quod si in intestinis ardor vel dolor sentitur clystere iniiciatur factum cum aqua mellis dissoluta cum adipe anatis vel galline: ⁊ proiecto clysteri iterum clysterizetur cum lacte ovino calido: quo proiecto cibetur iure supra dicto. Si vero adhuc morsus vel dolor in stomacho vel intestinis remanserit: tunc modicum balsami dissolvatur in lacte circa unum cyatum detur in potu: hec enim liberant venenatos si cito adhibeantur que dicta sunt. ¶ Si vero morsus aut gladius fuerit venenatus statim supra morsum aut supra vulnus gallina viva eviscerata supponatur ⁊ reiteretur viva. Aut ore alicuius sclavi vel servi suggatur locus: ⁊ os servi abluatur sepe cum vino in quo diptamus fuerit coctus: deinde tyriaca magna loco supponatur: ⁊ quando fuerit tyriaca exiccata iterum alia recens ponatur donec locus non plus tyriacam desiccet. Si vero locus morsus sive vulnus venenatum fuerit siccus: tunc tyriaca non apponatur: sed loco tyriace lactucella super vulnere alligetur: ⁊ innovetur totiens quousque ad locus fuerit humectatus: ⁊ tunc sanitas erit introducta: quantum enim tyriaca exiccat tantum ⁊ lactucella humectat amplius. ¶ Intelligat vestre reverentia sanctitatis quod septem sunt herbe quarum cuilibet natura vel deus cuius interest speciem cuiuslibet plante singulari ⁊ specifica virtute dotare: non ex complexione elementari: quia calida: vel quia frigida: vel quia sicca: vel quia humida: sed quia talis ⁊ a natura vel mediante stella sic dotata: donavit virtutem liberandi a venenosis cibis ⁊ potibus ⁊ letali veneno ex vulnere sive morsu. ¶ Prima quarum est ipericon que alio nomine herba dicitur perforata quam Achilles oraculo Apollinis in exercitu troianorum dicitur invenisse. ut Plinius ait. Secunda est vincetoxicum. Tertia enula. Quarta raffanus. Quinta diptamus. Sexta ari. lon. ⁊ ro. Septima lactucella: quarum unaquaque dicitur equipollere tyriace: ita ut vulneribus venenosis succus alicuius predictarum datus in potu vulnera veneno infecta purget ⁊ salvet: ⁊ per istum modum omnes antiqui talia curabant vulnera antequam tyriace haberent noticiam. Morsus vero ab animalibus venenosis curat quelibet predictarum tyriace ⁊ morso loco superposita. Venena vero bibita curat pulvis factus ex qualibet predictarum ⁊ datus in potu cum vino vel aqua mellita. Dicit preterea. A. quod stercus galli bibitum cum aqua statim per vomitum omne venenum educit: ⁊ lac asine comestum prohibet virtutem profundari veneni: ita quod in quo prandio vel cena asininum lac fuerit bibitum vel comestum nullum preter napellum possit nocere venenum. Tyriaca etiam omni veneno complexionali ⁊ specifico ⁊ napello directo opponitur ⁊ contrariatur secundum totam speciem. i. secundum bonam permixtionem medicinarum que intrant in confectione artificiali tyriace a qua resultat quoddam divinum ⁊ formale destructivum omnis veneni: ut infra in speciali dicetur: detur autem de ipsa. ʒ. ij. vel. iij. tribus diebus continuis: quia toxicum resolvit ⁊ sudorem provocando liberat. Terra etiam sigillata aut in comestione aut post comestionem bibita vel comesta hanc habet proprietatem quod si venenum inveniat in stomacho ipsum per vomitum expellit. Si vero post eam venenum exhibeatur nunquam permittit per corpus perambulare: ita ut denique cor defendat ⁊ eius humiditatem custodiat. Quare reges ⁊ principes de partibus orientalibus ⁊ meridionalibus: ubi scilicet exhibendi venena clandestino: ut homines moriantur: hec pernicies nefandissima peccanter accepit originem ⁊ invaluit quotidie usque nunc: semper in suis cenis ⁊ prandijs terram comedunt sigillatam: ⁊ ideo sigillo regum talis terra sigillabatur: unde terra sigillata est vocata: nunc autem periit fides sigillorum: quoniam tam illegalis quam elegans ad nos sigillata portatur. ¶ Et est sciendum quod Rasis ⁊ ipsa experientia hoc testatur. Dicitur in libro divisionum quod ad venenum napelli parum tyriaca aut nihil prodesse videtur. Quapropter ad aliud remedium prorsus est confugiendum: ⁊ non in tam pauco temporis spatio in quo necesse est napelli virtutem ne ad cor transeat impedire continere artem medicine in specie tyriace: quod est quia si non citissime impediatur moritur homo in una die vel in tribus: ⁊ de hoc infra dicetur: ubi singulares medicinas ad singulare venenum inducam.

Tho. dictio. 1. trac. 1. ca. 6. post prin.

Di. 1. sig. c. 5. post prin.

4. 6. tra. 1. cap. 4. in medio.

Cap. 14. post prin.

¶ De signis ⁊ curis cuiuslibet singularis veneni propinati. Capitulum. V.

Ille qui argentum vivum sumpserit dolorem patietur intestinorum ⁊ laterum aut gravedinem: ⁊ ad ultimum perducit ad epilepsiam vel ad apoplexiam: ⁊ tunc cadit ⁊ interficit. Quod si fuerit extinctum vel sublimatum corrosionem facit intestinorum ⁊ morsuram: ⁊ fit gravedo lingue ⁊ stomachi: ⁊ apostematur cor ⁊ moritur. ¶ Et eius cura est clystere cum adipe anatis vel butyro: ⁊ deinde reiteretur cum aqua mellis: ⁊ si fuerit creditum quod fuerit extinctum vel sublimatum vomitus procuretur: ⁊ hoc statim antequam ad intestina descendat: quoniam tunc penitus intestina excoriaret ⁊ sanguinem exire faceret ⁊ tenasmon induceret: ⁊ tunc enim cum clysteribus solum esset intendere: ⁊ expedita argenti evacuatione erit intendendum ad accidentia derelicta que tria esse consueverunt: unum mala complexio humida ⁊ frigida in intestinis. secundum est debilitas cordis ⁊ tremor. tertium vulnera in stomacho vel intestinis. Et primo opponemus nos cum rebus confortativis stipticis calidis et desiccantibus: dabimus ergo tunc myrram et castoreum decocta in vino et salviam et rutham tritam: et cum aqua in qua nuces cupressi sint bullite potui propinabimus. Et ad secundum opponemus nos cum exhibitione diamargariton et diamusci amari. Et tertio opponemus nos cum medicinis sigillantibus vulnera assumptis per clystere si fuerint vulnera in intestinis: in potu si fuerit in stomacho: et horum summa erit trifera minor aut vinum rubeum in quo myrabolani cocti fuerint. Et si via fuerit retenta ex potu argenti vivi: tunc ponemus eum in balneo aque calide: ⁊ postea superponemus vesice spongiam infusam in deco-

tione iuniperi ⁊ seminis apij pluribus vicib⁹: ⁊ dabimus in potu vinum purum optimū in quo bullita fuerit radix cyperi: ⁊ vngemus simē ⁊ testiculos cum oleo rutbaceo ⁊ iuniperino. Et eius beʒoar est costus ⁊c̄.

¶ De gipso. Capi̅m. VII.

Ille cui datum fuerit in potu gipsuʒ habebit difficultatē anhelitus ⁊ frigiditatem in stomacho: et stipticitatem vētris: ⁊ labia alba aut mortificata. ¶ Et ei⁹ cura erit vt bibat aquam calidam cum butyro ⁊ euomat: deinde bibat iterū aquam calidā cū melle ⁊ euomat: ⁊ postea detur sibi in potu metridatum.ʒ.ij. cuʒ optimo vino: ⁊ si stipticus remāserit clysterizetur cuʒ adipe anatis ⁊ oleo: ⁊ vngat̄ venter cuʒ oleo de keruo. Et eius beʒoar est stercus muris tritum ⁊ bibitum: ⁊ detur ex eo cum vino.ʒ.j.

¶ De scoria eris. Capi̅m. VIII.

Ille cui data fuerit in potu scoria eris multū ascellabit aut vomet: ⁊ cū dolore ⁊ punctione in intestinis ⁊ stomacho. ¶ Et eius cura erit balneū i quo bullita sint capita hircoruʒ vel limacie: ⁊ dare in potu succum menthe: ⁊ vngere stomachū ⁊ ventrē cum oleo rosato calido. Et eius beʒoar est succus acori. bibatur.ʒ.ij. cuʒ vino.

¶ De scoria ferri. Capi̅m. IX.

Ille cui data fuerit scoria ferri: aut ei⁹ erugo exiccat quotidie: ⁊ venter adheret renibus: ⁊ marasmum patitur. ¶ Et eius cura est humectare totuʒ corpus cuʒ balneis in quibus testudines sint bullite: ⁊ clysterizet̄ venter cum decoctione pedum hedoꝝ: aut cum aqua malnauisci: ⁊ comedere butyrū recens ⁊ iura pinguia. Et eius beʒoar est lapis magnetis tritus ⁊ datus in pillulis cū tātūdem de succo mercurialis ⁊ blitis in modum pillularū: ⁊ sit dosis magnetis in vice.ʒ.j.

¶ De lapide magnetis. Capi̅m. X.

Ille cui datus fuerit lapis magnetis nō ꝯsolatus efficit̄ lunatic⁹ ⁊ melicus aut heroic⁹. ¶ Et eius cura ē vt det̄ in potu limatura auri ⁊ fragmenta smaragdi simul ana.s. cū vino: ⁊ clysterizet̄ cuʒ lacte ouino ⁊ oleo de amigdalis dulcibus. Et est beʒoar eius smaragdus trita ⁊ data in potu tribus vicibus in nouem diebus.

¶ De lapide laʒuli. Capi̅m. XI.

Ille cui datus fuerit in potu lapis laʒuli nō lotus patietur subuersionem stomachi ⁊ tristitiam et solitudinem. ¶ Et eius cura est bibere lac recens mulctuʒ asine omni mane vsq̄ ad dies.7. ⁊ comedere auiculas assatas in speto. Et eius beʒoar est karabe tritum.ʒ.ij. ⁊ datum in potu cum vino.

¶ De arsenico sublimato. Capi̅m. XII.

Ille cui datum fuerit arsenicum sublimatuʒ patietur excoriationem intestinorum ⁊ stomachi ⁊ arsuram ⁊ dolores mordicatiuos ⁊ sitim: ⁊ linguaʒ habebit exiccatam ⁊ expuere non poterit: ⁊ demum syncopim patietur. ¶ Et eius cura est vt bibat butyrum cum aqua calida in qua semina rape sint cocta ⁊ euomat ⁊ clysterizetur ⁊ deinde cuʒ oleo de amigdalis dulcibus omni die bis cibetur: ⁊ iure galline pinguissime. Et eius beʒoar est cristallus trita subtiliter ⁊ data in potu.ʒ.j. cum oleo de amigdalis dulcibus: ⁊ si non fuerit sublimatum: erunt accidentia remissiora ⁊ cura eadem.

¶ De lythargiro. Capi̅m. XIII.

Ille cui lythargirum datum fuerit in potu non poterit egerere: ⁊ per vomitum emitteret qd̄ ire cōsueuerat per secessum. ¶ Et eius cura est cura colice p clystere iniectum factum ex aqua mellis et adipe galline vel anatis: ⁊ dare in potu oleum amigdalaruʒ dulcium: ⁊ comedere ficus siccas ante cibum ⁊ inungere stomachū cum succo apij ⁊ ventrem cum butyro. Et eius beʒoar est semē kerue tritum ⁊ datum in potu.ʒ.ij.

¶ De cerusa. Capi̅m. XIIII.

Ille cui data fuerit cerusa in potu patietur vomitum albū vt cerusa: ⁊ habebit dētes nigros ⁊ dolorem ventris grauatiuum: ⁊ egeret sanguinem: ⁊ habebit thenasmonem. Et eius cura erit vomitus prouocatus cuʒ aqua in qua semina rape ⁊ atriplicis sint bullita: ⁊ deinde clysterizare ventrem cum brodio caulium coctoruʒ ⁊ oleo sine sale: ⁊ dare in potu metridatum aut tyriacam cum optimo vino. Et eius beʒoar ē potus vini albissimi puri prope inebriationem.

¶ De calcucecumenon. i. viride eris. Capi̅m. XV.

Ille cui calcucecumenon. i. viride eris datum fuerit in potu oppilationem ⁊ suffocationē pulmonis ⁊ anhelitus habebit: ⁊ quasi nō poterit respirare: ⁊ patietur solutionem continuitatis in interioribus: ⁊ vulnera ⁊ vlcera in intestinis ⁊ punctiones corrosiuas. ¶ Et eius cura erit statim cum vomitu procurato cū butyro ⁊ aqua calida ⁊ sepe reiterato: ⁊ deinde inijcere clystere factum cū lacte asinino ⁊ oleo de amigdalis dulcibus: ⁊ deinde dare in potu de terra sigillata.ʒ.j. cum vino albo: ⁊ deinde si nō confert fiat balneum in tina vbi fit oleum oliuarum in tāta quantitate q̄ attingat ad stomachum. Et eius beʒoar est corallus rubeus tritus ⁊ datus in potu cum vino.ʒ.ij.

¶ De plumbo vsto. Capitulum. XVI.

Ille cui datum fuerit plumbum vstum non potest loqui: ⁊ moritur suffocatus: ⁊ vox eius non auditur nisi sicut plumbum: ⁊ eius labia ⁊ lingua plumbina sunt. ¶ Et eius cura est dare in potu tyriacaʒ magnā.ʒ.ij. omni die vsq̄ ad quinq̄ dies cum aqua mellis: ⁊ induere pelles vulpinas vel ouinas nouas: ⁊ intrare ventrem mule vel asine calide: ⁊ reiterare introitū sepe. Et eius beʒoar sunt grana citrorum mundata ⁊ trita: ⁊ data in potu cum vino decocto dulci.ʒ.ij.

¶ De aʒuro aut minio aut ʒenabrio. Capi̅m. XVII.

Ille cui datum fuerit aʒurum aut minium aut ʒenabrium patietur vomitum ⁊ ventris stipticitatem: ⁊ in vomitu discernetur per colorem vnumquodq̄ ipsorum. ¶ Et cura omnium predictorum est eadem: detur ergo in potu butyrum cum aqua calida in qua semina rape sint bullita: ⁊ euomat post vomitum spontaneum: deinde clysterizetur cuʒ aqua mellis ⁊ oleo. Et eius beʒoar est spodiū quod fit de ebore cōbustū datū in potu cū vino.ʒ.ij.

¶ De realgare. Capi̅m. XVIII.

Ille cui datum fuerit realgar in potu patietur sitim ⁊ estuationem ⁊ exiccationem ⁊ cōsumptionem humiditatum: ita q̄ nisi ei succurratur aut moritur aut paralyticus ⁊ contractus remanebit. Ego vidi ⁊ curaui iuuenem cui datum fuit cum epate porci assato realgar tritum ⁊ euasi mortem ab eo: ⁊ remansit circa omnes iuncturas quasi imobilis ex nimia siccitate. ¶ Et eius cura est vomitus cum butyro et aqua calida sepe iteratus: et clysteris cum lacte asine iterata: ⁊ dare in mane in potu ol ole.℥.v. de lacte asinino: ⁊ cibare eum cum hedoribus pinguibus: ⁊ vngere totum corpus ex oleo de amigdalis dulcibus: ⁊ sitim sedare ipsius cum iulep. Et eius beʒoar est oleum de nucellis pini datum in potu statim vel in prima die.℥.iij.

¶ De cicuta. Capi̅m. XIX.

Ille cui datus fuerit in potu succus cicute stuporem ⁊ sensum perdet: ⁊ ex eo Socrates ab Athenienfibus fuit interemptus. ¶ Et eius cura est in potu sumere tyriacam.ij.ʒ. distemperatam cum decoctione diptami. Et eius beʒoar est gentiana trita ⁊ data in potu.ʒ.ij. cum vino.

¶ De succo titimalorum. Capi̅m. XX.

Ille cui datus fuerit succus titimaloruʒ patietur fluxum ventris ⁊ vomitum ⁊ accidentia cholerice passionis. ¶ Et eius cura erit tyriaca magna cū vino in quo diptamus fuerit bullitus. Et eius beʒoar ē mūmia

trita ꝛ potata cum vino.ʒ.j.

¶ De succo cucumeris asinini. Capitulum.XXI.

Ille cui datus fuerit in potu succus cucumeris asinini patietur excoriationē in gutture ꝛ solutionem ventris ꝛ dolorem intestinorum. ¶ Et eius cura est tyriaca magna cum decoctione baccarum lauri ꝛ melle.ʒ.ij. Et eius beʒoar est succus menthe.℥.j.

¶ De succo vsnee. Caplm.XXII.

Ille cui succus vsnee datus fuerit patietur decursum humiditatum superfluarum ad os ꝛ ad gutturis ita vt strangulari videatur: propter quod hec herba strangulator adip.i.lupi vocatur: strangulat enim lupos ipsam comedentes. ¶ Et eius cura est sumere in potu de terra sigillata statim.ʒ.ij.cum aqua calida ꝛ euomere: deinde post illud accipere de tyriaca.ʒ.ij.cum vino decoctionis gentiane. Et eius beʒoar est aristologia longa.

¶ De radice borbor marien. Caplm.XXIII.

Ille cui succus aut radix borbor marien datus fuerit in potu patietur strangulationem ꝛ quasi suffocationem: propter quod vocatur panis porcorū. ¶ Et eius cura est bacce lauri trite.ʒ.ij. date in potu. Et eius beʒoar est piper album tritum.ʒ.ij.

¶ De succo coriandri. Caplm.XXIIII.

Ille cui succus coriandri datus fuerit patietur quasi destructionem intellectus: ac sicut ebrius videatur ꝛ tandem moritur stupide. ¶ Et eius cura est tyriaca magna.ʒ.ij.cum optimo vino. Et eius beʒoar est herba que dicitur vincetoxicum data in potu.ʒ.ij.

¶ De succo mandragore. Caplm.XXV.

Ille cui succus mandragore aut poma eius aut radix eius data fuerint in potu ruborem in facie et in oculis ꝛ stuporem in mente ꝛ mētis alienationē ꝛ amentiam ꝛ somnum profundum patietur. ¶ Et eius cura erit sumere in potu statim tyriacam magnam distemperatam cum optimo vino: ꝛ tardare comestionem per diem vnam: ꝛ bibere optimum vinum purum ꝛ odorare acetum forte. Et eius beʒoar est radix raffani comesta omni die vsque ad tres dies cum pane ꝛ sale.

¶ De succo papaueris nigri. Caplm.XXVI.

Ille cui datus fuerit succus papaueris patietur stuporem mentis ꝛ dormitationem ꝛ hebetiā sicut illi qui lolium comedunt. ¶ Et eorum cura est bibere tyriacam magnam ꝛ diacastoreum aut oppopiram aut confectionem de anacardis.ʒ.ij.cum vino. Et eius beʒoar est allium crudum comestum.

¶ De opio. Caplm.XXVII.

Ille cui datum fuerit opiū in potu: si cogatur vomere apparebit odor opij in vomitu ꝛ erit hebes ꝛ piger ꝛ dormitans absque sensu: ꝛ non intelligēs neque sentiens: ꝛ si non succurratur ei morietur. ¶ Et eius cura est potare altissimum vinum ꝛ fricare extrema cum nitro et sapone ꝛ prouocare sternutationem cum pipere intromisso in nares. Et eius beʒoar est castoreum tritum ꝛ datum in potu cum vino.ʒ.ij.

¶ De succo scamonee. Caplm.XXVIII.

Ille cui succus scamonee datus fuerit in potu patietur cordis defectū ꝛ syncopim ꝛ sitim ꝛ estuationē ꝛ dissinteriam ꝛ febrem. ¶ Et eius cura est potare aquam ordei sepe ꝛ ingredi balneū aque tepide: deinde post illud bibere syrupum rosatum ꝛ buglossatum tota die: ꝛ prouocare somnum ꝛ odorare nenufar ꝛ rosas ꝛ myrtum: ꝛ cibaricum cibo facto cum sumach vel berberis: ꝛ emplastrare ventrē ꝛ stomachum cum pulpis cydoniorum. Et eius beʒoar est herba que vocatur ribes ꝛ eius succus.

¶ De apio risus. Caplm.XXIX.

Ille cui datum fuerit in potu apium risus facit hominem extra mentem ꝛ cōtinue ridet: propter hoc vocatur apium risus. ¶ Et eius cura est prouocare somnū cum potu boni vini inebriantis. Et eius beʒoar est succus melisse cum aceto datus in potu.

¶ De succo cherue. Caplm.XXX.

Ille cui succus cherue datus fuerit in potu patietur vomitum continuum ꝛ dolorem ventris. ¶ Et eius cura erit tyriaca magna data in potu.ʒ.ij.cū vino optimo calido. Et eius beʒoar est ipericon.

¶ De succo napelli. Caplm.XXXI.

Ille cui succus napelli: siue eius fructus: siue de eius substantia datus fuerit in spatio vnius diei aut trium dierum moritur: ꝛ patitur ante hoc syncopim et defectum cordis ꝛ denigrationem et defuscationem paulatine omnium membrorum: et deinde tumet totum corpus: et oculi eius foras prominent: ꝛ linguam in ore continere non potest. ¶ Succurratur ergo in instanti dando terram sigillatam distemperatam cum butyro et aqua et euomat: et statim exhibeatur smaragdus optime trita.ʒ.ij. cum vino et super cor ponatur siricum tinctum in grana infusum in succo buglosse et aqua rosata et reiteretur: ꝛ deinde serui suggant cum ore extremitates corporis: sed ipsi morientur nisi acceperint de smaragdo. Et eius beʒoar est mus qui nascitur in radice napelli: exiccetur ꝛ detur ex eo in potu.ʒ.ij.

¶ De succo oleandri. Caplm.XXXII.

Ille cui succus oleandri aut eius cornua vel eius cortex data fuerint in potu patietur syncopim et tribulationem cordis ꝛ anxietatem. ¶ Et eius cura est sumere diacastoreum datum in potu.ʒ.ij. Et eius beʒoar est granum iuniperi tritum in quantitate.ʒ.ij.cum vino.

¶ De succo meʒereon. Caplm.XXXIII.

Ille cui succus meʒereon datus fuerit in potu patietur fluxum ventris: et sitim: et anxietatem: et excoriationem intestinorum. ¶ Et eius cura erit syrupus rosatus cum aqua ordei: et odorare fructus frigidos et odoriferos. Et eius beʒoar est origanum assatum ꝛ bibitum.

¶ De succo ellebori. Caplm.XXXIIII.

Ille cui succus ellebori datus fuerit: aut radix eius patietur strangulationē gutturis ꝛ prefocationē: ꝛ fortassis suffocatur subito: ꝛ ideo vocatur strangulator canis. ¶ Et eius cura est sumere in potu statim aquā mellis ꝛ quiescere in loco separato. Et deinde detur beʒoar eius quod est flos nenufaris siccus ꝛ tritus.ʒ.ij.

¶ De alsefira. Caplm.XXXV.

Ille cui alsefira data fuerit patietur excoriationē ventris ꝛ vomitum. ¶ Eius cura erit dare in potu aquā mellis: deinde tribuere cydonium assatū. Et eius beʒoar est anagallus.

¶ De succo brionie. Caplm.XXXVI.

Ille cui succus brionie datus fuerit patietur scotomiā ꝛ stoliditatem ꝛ angustiā spiritus. ¶ Et eius cura erit tyriaca.ʒ.ij.cum vino decoctionis enule. Et eius beʒoar est piper.

¶ De cornubus spice. Caplm.XXXVII.

Ille cui cornua spice data fuerint patietur tortionem ventris ꝛ nauseam. ¶ Et eius cura est tyriaca.ʒ.ij.cum decoctione vini in quo diptamus sit bullitus.

¶ De cornubus oleandri. Caplm.XXXVIII.

Ille cui data fuerint cornua oleādri: aut qui comederit assaturam in veru exciso ex oleandro: aut qui dormierit sub vmbra oleandri: aut qui biberit aquam fluminis sub cuius ripis crescit oleāder: cuius copia est in insula Sardinee: ꝛ ego expertus sum illud ꝛ vidi: patietur estuationem ꝛ amentiam ꝛ rugitum ventris: ꝛ si balneum fuerit calefactum ex oleandro balneatus syncopim patietur in balneo. ¶ Et eius cura ꝛ beʒoar dicta sunt supra in

capitulo de succo oleandri.

¶ De cornubus bedeguar. Caplm. XXXIX.

Ille cui in potu data fuerint cornua bedeguar patiet difficultatem transglutiendi. ¶ Et eius cura est lambere oleum de amigdalis dulcibus. Et ipsius beʒoar sunt mora celsi.

¶ De anacardis. Caplm. XL.

Ille qui sumpserit anacardos patietur incensionez in gutture vehementem: ⁊ quandoqʒ inflabitur: ⁊ acutam faciet egritudinem ⁊ mentis alienationem. ¶ Et eius cura est cuʒ rebus unctuosis: sicut oleo amigdalino: sisamino ⁊ butyro ⁊ lacte ⁊ iuribus gallinarū: ⁊ si dolorem habebit in intestinis: tūc conueniens est balneum: ⁊ si inducit febrem acutam: tunc est conueniens uti attenuāte dieta ⁊ frigida ⁊ humida: ⁊ si fuerit mētis alienatio pro ecetur somnus cū semine lactuce ⁊ papauere albo. Et ei⁹ beʒoar sunt grana pini torrefacta ⁊ comesta.

¶ De nucibus ⁊ auellanis rancidis. Caplm. XLI.

Ille qui comederit nuces ⁊ auellanas rācidas patiet accidentia mala. s. nauseam ⁊ deiectionez appetitus ⁊ vomitum: ⁊ debilitatem virtutum animalium: ⁊ eius cura erit rob cydoniorum ⁊ rob pomorum. Et si acciderit ei eructatio habens odorez lini putrefacti tunc posset mori. ¶ Et eius cura erit diacyminum vel diapipereon: ⁊ detur ei in potu vinum purum ⁊ fomētetur stomachus cuʒ oleo nardino.

¶ De malo castoreo. Caplm. XLII.

Ille cui in potu datum fuerit maluʒ castoreum patiet clamorem ⁊ rixam ⁊ dolorē: ⁊ linguam hēbit foris prominētē ⁊ febrē. ¶ Et eius cura erit vomit⁹ cū butyro ⁊ aqua mellis donec vomitus minime habeat odorez castorei: deinde detur in potu rob mororum aut limonuʒ. Et eius beʒoar sunt semina coriandri assata ⁊ trita. ʒ. ij.

¶ De malis fungis. Caplm. XLIII.

Ille qui comederit malos fungos ⁊ precipue qui nati fuerint super ferro aut super arabula vel malo terre: vel in locis terrarum prefocabitur: ⁊ dolorem patietur in pectine: ⁊ prohibebitur ei urinare: ⁊ dolores habebit in ventre: ⁊ si odorauerit malum fungum ⁊ tubera mala patietur epilepsiam: ⁊ fortassis morietur. ¶ Et ante illō erit ei propinandum vinuʒ optimum in quo piper nigrum sit bullitum: ⁊ deinde clystericare ipsum cum aqua mellis ⁊ sale: ⁊ fomentare femur cū oleo nardino. Et eius beʒoar quando decoquuntur fungi aut comeduntur sunt pira incisa in frusta ⁊ simul decocta. Et beʒoar post comestionem ipsorum est allium crudum.

¶ De nuce vomica. Caplm. XLIIII.

Ille qui nucem vomicam biberit vel comederit habebit vomitum pessimum ⁊ dissolutionem virtutis. ¶ Et eius cura est rob cydoniorum: ⁊ myrtin: ⁊ potus alti vini albi. Et eius beʒoar est cortex citri.

¶ De colloquintida. Caplm. XLV.

Ille qui collognitidaʒ solitarie natā in arbore sua comederit venenū letale sumpsit: ⁊ nisi succuratur ei subito morietur in 3° die. ¶ Et ei⁹ cura ⁊ beʒoar simul ⁊ semel est smaragdus optima trita ⁊ data in potu. ʒ. ij.

¶ De ficu pharaonis. Caplm. XLVI.

Ille qui comederit ficus pharaonis statiʒ patietur febrē ⁊ fractionē toti⁹ corporis: ⁊ videbit ei q̄ sit hydropicus: ⁊ ego vidi in Sardinea in iudicatu Saluarie ubi ista ꝑ ficuuʒ est abundātia. q̄ qui unam comedebat patiebatur unam febrem: ⁊ qui duas: duas: ⁊ qui tres patiebatur trinam febrem: ⁊ vltim iste febres erant tertiane. ¶ Et cura eius est aqua ordei parata aut serum caprinuʒ. Et eius beʒoar sunt grana siue semina cucumeris mundata ⁊ trita ⁊ data in potu. ʒ. ij.

¶ De semine iusquiami. Caplm. XLVII.

Ille cui in potu data fuerint scientia iusquiami patiet ebrietatem ⁊ mentis alienationem ⁊ stuporez ⁊ immobilitatem omniū membroꝝ. ¶ Et eius cura est piper longū tritum ⁊ datum in potu. ʒ. ij. Et eius beʒoar sunt grana fisticoꝝ comesta vel bibita.

¶ De granis cocognidij. Caplm. XLVIII.

Ille cui in potu data fuerint grana cocognidij patiet vomitum ⁊ fluxum ventris ⁊ tribulationem in stomacho. ¶ Et eius cura est tyriaca magna. ʒ. ij. cuʒ vino. Et beʒoar eius amigdale amare.

¶ De baccis lauri rancidis. Caplm. XLIX.

Ille qui comederit baccas lauri rancidas patiet accidentia que patitur qui comederit nuces rācidas. ¶ Et cura eius ⁊ beʒoar erunt similia.

¶ De cataputia. Caplm. L.

Ille qui comederit cataputiā patiet accītia que patitur qui biberit gyrasolem: que superius dicta est cherua. ¶ Et cura eius ⁊ beʒoar sunt eadem.

¶ De semine vitice. Caplm. LI.

Ille qui comederit semē vitice patiet gutturis ⁊ oris ⁊ lingue excoriationem: ⁊ arsuram: ⁊ ardorē in mictu. ¶ Et eius cura erit oleum amigdalinuʒ dulce potare. Et eius beʒoar sunt grana cydoniorum trita ⁊ potata cum aqua calida.

¶ De semine papaueris nigri. Caplm. LII.

Ille qui biberit vel comederit semina papaueri nig. patiet accidētia que patit qui opiū sumpserit: lʒ remissiora. Et cura ⁊ beʒoar idem sunt.

¶ De semine ellebori. Caplm. LIII.

Ille qui biberit vel comederit semen ellebori patiet accidentia que patietur qui succum aut radicem ellebori biberit. Et cura ⁊ beʒoar est una.

¶ De semine cicute. Caplm. LIIII.

Ille qui biberit semē cicute patiet accidētia illa que passus fuit qui succuʒ eius biberit: lʒ magis remissa. Et cura ⁊ beʒoar eadem sunt.

¶ De semine humidi coriandri. Caplm. LV.

Ille qui biberit vel comederit semia humidi coriandri patiet accidentia consimilia que patit q̄ succū eius biberit. Et ei⁹ cura ⁊ beʒoar sunt eadem.

¶ De semine serpentarie. Caplm. LVI.

Ille qui comederit semē serpētarie patiet stridorez ⁊ pūctionem gutturis ⁊ dētiū: ⁊ superefluationē ⁊ feruorē. ¶ Et eius cura est butyrū recēs bibitū. Et ei⁹ beʒoar est succus farine ordei decocte in aqua.

¶ De morsibus aut puncturis ab aliquibus animalibus venenosis. Capim. LVII.

Si vero aliqs morsus fuerit aut punctus ab aliquo animali venenoso ⁊ ignoret cuius sit punctura: tūc stringatur locus pūcture ⁊ ponantur sup ip uʒ vētose cum scarificatione: ⁊ suggat locus cū ore seruoꝝ: ⁊ deinde super locū ponant cancri triti. q̄ si locus venire ceperit ad corruptionez abscindatur membrū si fuerit locus aptus: aut membrum aptū abscisioni: q̄ si nō cauterizetur: nam quando incēperit locus denigrari aut putrefieri erit signum q̄ pūctura fuerit aialis pn ciosi: dū aūt nō īceperit tēdere ad putrefactionē ⁊ corruptionē: q̄uis sit vehemētis doloris cū nōdū sit ei velox perambulatio in corpore non est malum nisi punctura fuerit iuxta cor aut iuxta arteriam magnam.

¶ De morsu vipere. Capim. LVIII.

Ille vero quē momordit vipera summa medicinaruʒ ⁊ beʒoar ei est tyriaca magna: ⁊ fortassis cōfert metridatū ⁊ medicamē de asa fetida ⁊ butyrū vet⁹ ⁊ medicamē de herbo ⁊ comestio allioꝝ ⁊ potus vini puri.

¶ De morsu scorpionis. Caplm. LIX.

Mordicationi aūt scorpionum confert vaporatio olei ⁊ allioruʒ ⁊ tyriaca olei

tesseron ꝛ oleum atiquū linitū. Et eius beʒoar est corpus scorpionis contritum ꝛ superpositum loco.

¶ De morsu arancarum. Caplm. LX.

Mordicationi arancarum cōfert succus pomorū aut piroꝝ aut appositio ferri frigidi iterati. Et eius beʒoar est endiuia.

¶ De morsu rutele. Caplm. LXI.

Mordicationi autē rutele confert balneū calidū valde: ꝛ sepeliri i arena aut cinere calido: ꝛ bibere puluerem de nigella.

¶ De morsu apum. Caplm. LXII.

Mordicationi aūt apū ꝛ pūcture cōfert epithima cū bolo armeno ꝛ aceto ꝛ camphora: ꝛ qui manus suas ꝛ faciem succo malue abluerit: non pungetur ab apibus.

¶ De mordicatione animalium. Caplm. LXIII.

Si autem mordētia aialia aculeos aut dentes in locis morsis dimiserint: tūc opꝫ vt locus fricet cū oleo cinere ꝛ suauiter: deīde fiat emplm̄ sup locū ex fermēto cū oleo: ꝛ sic aculei vel dētes venenosi educent.

¶ De morsu canis. Caplm. LXIIII.

Si aūt aliqs morsus fuerit a cane: ꝛ dubitet vtꝝ fuerit rabiosus vel nō: fricetur bucella panis sub loco morsure: ꝛ deinde illā exbibeat alijs canibus quē si rēnuerit rabiosus erat: si ꝯo comederit mime. Signa aūt q̄ sit rabiosus pter hoc sunt q̄ canis linguā suā piciat extra ꝛ intromittat caudā suam iter coxas suas: ꝛ raucā hēat vocē: ꝛ q̄ abhorreat sanos ꝛ viros: ꝛ q̄ mordeat dn̄os domus sue: ꝛ oēs qui ei obuiant: ꝛ fugiāt ab ipso canes ꝛ qui morsus est nisi precaueat ꝛ curet infra 40. caniculares dies efficietur hydrofobicus. i. timens aquā: qđ est qꝛ ppter rabiem efficit siticulosus ꝛ appetit aquā: ꝛ cū viderit eā imaginabit canes esse in aqua: ꝛ moriēs siti pre timore imaginum canū fugiet aquā: ꝛ tunc nō est spes salutis: ꝛ quando pcesserit in egritudine efficit ꝛ ipse rabidus: ꝛ emittit sperma impolutiōe sua in modū catuloꝝ: ꝛ quādoqꝫ egerit illa in modum catuloꝝ: qđ est qꝛ imaginatio ꝯtinua quā hꝫ de canē sigillat in humiditatibus suis figurā canum. Et scias q̄ equus ꝛ mulus ꝛ asini ꝛ symia ꝛ homo patiunt rabiem circa maximū frigus aut circa maximū calorē. ¶ Et eius cura est vt super locū morsum ponant vētose cū scarificatione: ꝛ ponant desuper allium siue cepe tritū ꝛ confectū cū butyro vaccino: ꝛ sumat in potu electuariū cancroꝝ fluuialium ꝛ intret balneum omni die: ꝛ laboret in cura ethicoꝝ ꝛ medicoꝝ: ꝛ balneetur ante. 40. dies: in aqua maris. ¶ Et eius beʒoar sunt cancri fluuiales adusti ꝛ puluerisati ꝛ dati ex eis. ʒ. iii. in potu omnibus tribus diebus.

¶ De cantaridibus. Caplm. LXV.

Si aūt cātarides qs biberit patiet mictū sanguinis ꝛ estuationē ꝛ accīntia pniciosa. ¶ Et ei9 cura ē vt sumat in potu lac ouinū cū oleo amigdalino: deīde curent vlcera vesice. Et ei9 beʒoar erūt grana alkekēgi nūo. 10.

¶ De lacte. Caplm. LXVI.

Si aūt lac qs biberit fueritqꝫ coagulatū in stōcho patiet stōchi mollificationē ꝛ nauseā: ꝛ sudabit sudore frigido. ¶ Et eius cura erit bibē acetum fortissimum postea sumat de asa fetida. ʒ. j. aut de syrupo acetoso. ℥. j. vice vna post vicem.

¶ De assatura suffocata. Caplm. LXVII.

Si aūt qs comederit assaturā suffocatā q̄ inuoluit in pānis qñ extbit ex furno patiet vertiginē sīlēꝫ epilepsie. ¶ Et ei9 cura est vt euomat, ꝛ postea sumat in potu rob fructuū stipticoꝝ ꝛ zuccharū rosatū cum xyloaloes ꝛ mastice: ꝛ querat somnum ꝛ ingrediatur balneum.

¶ De piscibus frigidis. Caplm. LXVIII.

Si aūt qs comederit pisces frīdos qb9 post ei9 captionē advenerit vna dies aut duo: aut si qs carnes pridie vel ante tertiā vel quartā diem occisas aut morticinas aut percussas a fulgure ꝛ tēpestate mortuas aut morbo pestilētiali per ēptas: accidit qđ superuenire ex comestione maloꝝ fungorū. ¶ Et cura eoꝝ est vt euomat ꝛ sumat in potu vinum parū cum pipere: ꝛ curetur cura fungorū preter q̄ nō comedat pira.

¶ De cerebro gatte. Caplm. LXIX.

Ille cui in potu datum fuerit cerebrū gatte patiet stoliditatem ꝛ instrigiosus videbit. ¶ Et ei9 cura est terra sigillata ꝛ vomit9 cū ipsa oi mense bis: ꝛ accipe de ꝯfectiōe diamusci oi die summo mane. Et ei9 beʒoar ē muscus trit9 scropulū semis ꝛ det in potu cū vino albo.

¶ De extremitate caude cerui. Caplm. LXX.

Ille cui extremitas caude cerui data fuerit patiet accīntia napelli. ¶ Et ei9 cura est potio smaragdi scropulū semis triti dari in potu cum vino: ꝛ deinde fricat9 totius corporis cū oleo facto de semie citri. ¶ Et eius beʒoar est tyriaca magna. ʒ. ij.

¶ De sanguine bouino. Caplm. LXXI.

Ille cui in potu dat9 fuerit sanguis bouin9 vet9 patietur mortificationē ꝛ euomet vomitū coagulatū. ¶ Et ei9 cura est acetū acerrimū calidū: deinde vomitus: deinde tyriaca: deinde balneū aque calide.

¶ De sanguine buffonis. Caplm. LXXII.

Ille cui in potu datus fuerit san. buffonis patiet difficultatē anhelit9 ꝛ cardiaca accīntia: ꝛ si qs spatiū ipsi9 supserit erit ppe mortē: sic q̄ napellū biberit. ¶ Et ei9 cura ē potio smaragdi. ℈. j. deīde itrare corp9 aial. q̄drupedis magni vt ē bos: asin9 vl mulus vl equ9: ꝛ reiterare illud deide tyr^a. ʒ. ij. bibē. Et ei9 beʒoar ē lapis iuēt9 i capite buffōis q apd lapidarios vocat borax: vulgarit crepādie.

¶ De sanguine hois cholici ruffi. Caplm. LXXIII.

Ille cui in potu datus fuerit san. hois cholici ruffi extract9 in tpe rixe sue aut furoris i patiet furorem mētis ꝛ pmistionē itellc9 ꝛ inuerecūdiam: ꝛ deide paulatim exiccabit. ¶ Et ei9 cura est bibere aquā cucumeris palestini: ꝛ masticare grana ipsi9: ꝛ deglutire succū: ꝛ potare syrupū nenufarinū. Et eius beʒoar est trocisc9 vnus de tyro.

¶ De sanguine menstruo aut leprosi. Caplm. LXXIIII.

Ille cui sanguinem mēstruū aut leprosi biberit videbit eē pistrigiat9 ꝛ lunatic9 ꝛ maleficiatus ꝛ obliuiosus. ¶ Et ei9 cura ē potare margaritas tritas. ʒ. j. cū aq̄ mellis: ꝛ balneari i aq̄ tepida: ꝛ coire cū puella sꝫ legē ꝛ ꝯfabulari ꝛ āplexari cū puellis ꝛ iuuēculis. Et ei9 beʒoar ē comedē serpētes a qb9 caude ꝛ capita p palmū sit abscisa.

¶ De morsu hominis ieiuni. Caplm. LXXV.

Ille cui fuerit morsus ab homine ieiuno ponat super morsuram stercus galline: alioquin patietur vlcus venenosum ꝛ difficilis sanationis.

¶ De morso a serpente vllo. Caplm. LXXVI.

Ille cui fuerit morsus a serpente vllo: statim liget locū cū corio cerui: ꝛ deinde supponat tyriacā ꝛ de ipsa bibat: ꝛ circa cor apponat smaragdū ꝛ corallū: vel margaritas ꝛ locū morsure faciat suggi a seruo.

¶ De felle leopardi. Caplm. LXXVII.

Ille cui in potu datū fuerit fel leopardi patiet accīntia napelli ꝛ vipe. Et ei9 cura ꝛ beʒoar sunt vna.

¶ De salamandra. Caplm. LXXVIII.

Ille cui biberit salamādrā patiet accīntia cātaridarum. Et cura eius ꝛ beʒoar est vna.

¶ De lepore marino aut rana marina. Caplm. LXXIX.

Ille cui lep9 marin9 aut rana marīa data fuerit i potu hebit vomitū vnctuosū: ꝛ totū ei9 corp9 efficiet turgidū ꝛ iflatū sic hyposarcha ꝛ fetebit ei9 anhelit9. ¶ Et ei9 cura ē festin9 vomit9 cū butyro ꝛ aq̄ mell: ꝛ deide sumē p9 illō tyr^a diatesserō p tres dies ꝛ cibari carnib9 passeꝝ ꝛ potat bonū vinū. Et ei9 beʒoar ē caro vulpis assata ꝛ cōcisa.

¶ De morsu muris symie et gatte. Capitulum LXXX.

Qui vero a mure et symio et gatto morsus fuerit super morsuram ponat stercus galline et curet illud ut in morsu hominis ieiuni dictum est.

¶ De descriptione bezoartice virtutis ad unumquodque venenum et de duabus difficilibus questionibus. Capitulum LXXXI.

Bezoar antonomastice dicitur de quodam lapide qui sic vocatur. cuius propria et specifica virtus ad letale venenum est liberans a morte subito absque ullo medici ingenio: et ideo de omni medicina que liberare potest a morte hominem et ab aliqua egritudine vel veneno dici potest quod sit eius bezoar illius modi sive sit illa medicina lapis vel granum vel succus vel aliqua composita medicina. Et qui illum lapidem habet tutus est ab omni mortali veneno. Teritur etiam et datur in potu de ipso. ʒ.j. Et per ipsum dicitur fuisse liberatum regem Anglie dominum s. Adoardum in civitate Aaron quando vulneratus fuit per passiasinum soldani gladio toxicato. Hunc autem lapidem ei tribuit generalis preceptor templi. Et ego consimilem vidi. Est autem rubeus pulverulentus levis ut spongia et frangibilis ut gipsum. Habet autem quodlibet venenum tam minerale quam vegetabile et animale propriam medicinam oppositam cuius quidem oppositione virtute specifica fit liberatio mortis ab illo veneno. Et ideo bezoar est unicuique veneno illa medicina que absque virtute elementari curat tale venenum. Et de quolibet bezoar iam supra expedivi tractatum in cura cuiuslibet veneni in fine descriptionis ne sit amplius necesse recapitulare tractatum.

¶ De questione utrum tyriaca etc. Capitulum LXXXII.

Fit autem questio utrum tyriaca magna sit bezoar idest a forma specifica liberans a veneno. an materie elementaris liberans a complexione non a forma. Et voluerunt quidam dicere quod omnino erat bezoar fundantes se super ratione Galieni. qui cum Andromachum primum respexisset qui primo tyriacam invenit et eam probavit nunquam prodesse nisi in morbis frigidis propter oppositionem multarum rerum calidarum et in morbis calidis propter oppositionem multarum medicinarum frigidarum que in ipsa intrant: ex hoc dixit Galienus illam tyriacam Andromachi esse mediam a complexione: sed ipse adiungens carnes tyrorum et terram sigillatam fecit eam valere formaliter ad omne venenum: licet ad quedam plus et ad quedam minus: et ad quedam singulariter data et ad quedam cum additione. Alii vero dixerunt quod a complexione elementari agebat quecumque in corpore humano operatur fundantes super debilitate operationis sive aut penitus vanitate quando ipsa datur contra napellum vel contra viperam vel contra fel leopardi: et breviter contra quodlibet venenum letale secundum specificam formam in quibus parum aut nihil videtur conferre: ut dixit Rasis. ¶ Solutio autem huius dubitationis est quod curatio cuiuslibet veneni quatuor modis contingit. scilicet quia aut frangitur acumen veneni aut substantia eius resolvitur aut ipsum expellitur aut ipsum per oppositionem specificam corrumpitur: et ab eo eius virtus prorsus aufertur. Exemplum primi est opium quod frangit euforbium et castoreum quod frangit opium. Exemplum secundi est terra sigillata et allium que substantiam veneni aut per vomitum aut per sudorem resolvunt. Exemplum tertii est smaragdus que venenum fugat et attrahit usque in fine extremitatis membri. Exemplum quarti est forma specifica opposita veneno que in naturalibus invenitur ut in lapide bezoar: et in artificialibus ut in divina et nobili compositione tyriace ex permistione omnium singularium medicinarum simul confectarum resultante: et quia in tyriaca est virtus complexionalis multarum medicinarum venenum frangentium secundum oppositionem qualitatum et venenum resolventium et ipsum expellentium: ideo bene dictum est quod tyriaca est medicina complexionalis ad venena: et quia ex positione tali resultat res divina que potius est ab extra quam ab intus. scilicet forma artificialis que omni veneno opponitur. ideo et bene dictum est quod ipsa bezoar est venenis omnibus: licet magis et minus: et licet quedam sint magis bezoar ad quedam venena quam ipsa: verum ipsa est ad omnia: et ideo mater omnium medicinarum a medicis est appellata.

Aliud G. ponit A. 5. can. et vide Gentilem ibi.

Rasis almansoris Ca. 141.

¶ Petri de Albano de venenis liber finit.

¶ Petrus Cararius Vitali Lando militi splendidissimo. S.

Vi amoris gratia Vitalis Lando miles splendidissime artium ac utriusque iuris doctor excellentissime: Ego Petrus Cararius de monte silice materiam arduam ac difficilem in medicina aggredi non dubitavi: quoniam et illud utile satis in ea mihi visum tangi: quod ab aliis fere omnino sub silentio pertransitum. Verum quod et plus me promovet in hac materia determinata loqui fuit: quod quando transivimus ad libellum Conciliatoris de venenis: invenimus hanc difficultatem in eo libello promotam cum promissione dilucidationis eius: quod tamen ab eo promissum executum non invenitur: qua de re sive ardua rei difficultas cum hec fuerit aut mortis preventus aut altera: non desii admirari: et tanto amplius quanto me precesserunt tot viri illustres qui tamquam tenebrosi discurrere. Cumque etiam claritas ac magnitudo excellentie tui ingenii apud me comprehensa indubitata sit: ita ut eundem non humanum sed divinum prope in magna terrarum parte iudicatum sit non solum in uno genere disciplinae: verum circuens omnia et quanto magis speculabilia sint tanto circa ea innititur magis. Et ideo hanc mei amore suscipe et lege quia eam excellentie tue trado: ut si quod minus quam bene positum existat semper tue correptioni sublacere volo. Vale.

Queritur utrum possibile sit actionem veneni ad aliquem preciseum terminum limitari: sic quod venenatus ad illum terminum moriatur merito venenositatis et non ante. Et arguitur ad partem negativam primo sic. Venenum administratum corpori habet potentiam ipsius corporis humani corruptivam: et passum potest corruptionem recipere. ergo quando administratur pro tunc sive pro tempore suam perficiet operationem sive corruptionem consequentia patet. quia agente potente et subiecto disposito necesse est ut fiat actio si approximantur. Antecedens autem est Avicenne. 2o canonis. ca. 4. ubi dicit. Venenum est quod corrumpit complexionem humanam non cum contrarietate solum: sed cum proprietate que est in ipso. ¶ 2o arguitur sic. sit a. venenum quod nunc non interimit: sed interficiet usque ad annum sit tunc: et arguitur sic. a. per aliquibus mensibus non interficit: et postea interficiet. ergo aliquid de novo producetur in a. quando interficiet quod ante in eo non erat: quo dato cum illud non posse esse nisi certa qualitas. quero igitur a quo illa qualitas producetur sive sit caliditas sive frigiditas aut mala proprietas. non potest dici ab a. quia nihil agit in seipsum producendo aliquid quod non habet nec secundum totum nec secundum partem. neque potest dici a calitate corporis nostri primo quia nihil agit ultra gradum proprium et quia calitas non est frigiditatis per se causa productiva. tum etiam 3o quia nihil intendit sui ipsius corruptionem aliter esset calor naturalis: si pro tunc esset ipsius venenositatis per se causa productiva. ¶ 3o venenum administratum humano corpori ei et spiritui naturali contrariatur. ergo necesse est quod fiat actio. aut ergo potentia veneni superabit potentiam calitatis naturalis aut econverso: vel equabuntur aliqualiter. non 3m. quia ex eis produceretur una forma media aliquo modo ut ex friditate et calitate ipsa tepiditas vel viriditas: et sic nunquam fieret penamplius venenum ad terminum. nec est dandum primum: quia non ad terminum sed pro tunc veneraret. nec 2m quia tunc venenum converteretur in dominans: et sic finaliter nutriret corpus nostrum. Et confirmatur sic. non minor est proportio totius calitatis naturalis supra venenum corrumpendum et convertendum in tempore unius anni quam sit eiusdem supra paucam quantitatem in una die: sed paucam talis quantitas potest nutrire: ut dicitur sexta quarti de puella nutrita napello etc. Et confirmatur ultimo: quia illud venenum efficietur assuetum nature a quo amplius non patietur ut sumitur tertio de simplici medicina. distinctione 4a ca. p de illa muliere que ex assuefactione assumebat de iusquiamo sine nocumento quantitatem magnam. ¶ In oppositum est communis fama.

Tra. 1. di. 3.

Tra. 1. ca. 1. in fine.

Ueritas in

In ista questione pro eius declaratione erunt tres articuli. In primo ponentur notabilia quedam. In secundo conclusiones dilucidantes quesitum nostrum. In tertio erit responsio ad argumenta.

Quantum igitur ad p^m est p intelligendū ꝙ per venenum debemus intelligere illud qđ qualitercūqꝫ approximetur humano corpori est sue cōplexionis corruptiuū ⁊ hoc ꝓprietate sua: ⁊ hoc sonauit auctoritas Aui. 2° cañ. ͦ. allég. Ex quo infero aliqua dicta. Primuꝫ ꝙ aliqua dicunt venena calida ⁊ aliqua frida: similr sicca ⁊ aliqua humida ꝓbatur. qꝛ hꝫ ꝓprietas siue for^a veneni specifica ipsius cōplexionis humane ꝑemptiua aliquādo ꝯiūgitur cū frigiditate vt in opio: aut caliditate vt in eufozbio aut in humi^te vt in argēto viuo: ⁊ sic de alijs. ergo ⁊c̄. ℭ 2^m dictū aliqđ potest esse venenū. ⁊ tamē nulla erit q̄litas manifesta in illo multū excessiua siue nociua: ꝓbatur. qꝛ plus repugnant alicui extremo q̄ꝫ mediū: sed cū caliditate excessiua stat ꝓprietas specifica veneni vt in eufozbio. ⁊ similr cū frigiditate vt in opio. ergo ⁊c̄. Et tunc vltra. cum caliditate venenosa intēsa stat humiditas venenosa intēsa: ⁊ similr cū ea intēsa caliditate potest stare intēsa siccitas venenosa. ergo ⁊ mediū. ꝯsequētia ꝓꝫ quia maior est repugnātia extremi ad extremū q̄ꝫ extremi ad mediū. ⁊ tūc vltra arguit sic: extrema pñt stare cū medio. g̃ mediū poterit stare cuꝫ medio. ꝯña claraꝫ ꝙ maior ē repugnātia extremi ad mediū q̄ꝫ medij ad mediū: cum repugnātia medioꝝ nō sit nisi rōne extremoꝝ. g̃ 2^m dictū veꝝ. ℭ 3^m dcm̄ ꝙ impoīe est ꝙ venenū aliqđ sine calm̄ aut fridū. ⁊ sic đ alijs. excludet ab huiuscēmodi ꝓpe^te: ⁊ ꝰ stāre sub for^a veneni ꝓbat ꝑ declaratione veneni supius datā: ⁊ rōne arguit sic. Tyriaca ꝯfert oī veneno: ⁊ ꝰ nō rōne fridita^tis: cū sit mltū cal^a: g̃ ꝑꝑ ꝓpetatem. maior ꝓbat ꝑ expientiam in venenis calis serpētū ⁊ alioꝝ: ⁊ ē auctoritas Seraꝑ. ⁊ Halyab. 10. prac. Aui. 5° canonis. ⁊ Gal. ⁊ finalr oīuꝫ doctoꝝ appellātiū eā mrēꝫ oīum medicinaꝝ beꝫoarticaꝝ. Et cōfirmat. qꝛ si venenū esset nō rōne ꝓprietatis solū ſꝫ rōne q̄litatis manifeste ēt absqꝫ ꝓprietate: tūc sequeret ꝙ oīa q̄ ēēnt calida in 4° gradu ēēnt venenosa. ꝯñs ē falsuꝫ. qꝛ synapis ⁊ pip ponūt talia cal^a in 4° ⁊ tñ comesta multotiēs nullū iducūt in corpe nocu^m. ⁊ silr possumus dicere de opio egypti quo vtunt tāq̄ꝫ oleo in ptibus illis pro ꝯdimento. ℭ Ad istđ de opio fortassis rñderet ꝙ opiū egypti ⁊ de ptib^9 nrīs nō eodē mō ꝯstituta sunt: qꝛ illud fit ex semib^9 papaueris: aliđ vo ex gūmi qđ colli^r ex capitib^9 papaueri viridib^9. ℭ Sꝫ ꝯ: qꝛ dato adhuc ꝙ nō eodem mō ꝯstituat: tñ adhuc debēt ēē multū silis cōplonis: exquo ex papauere ambo ꝯstituunt. g̃ rōne friditatis siles deberēt facē lesiones: ⁊ lō dicerem^9 nos ꝙ istđ ledit: aliud vo nō: qꝛ i illo expoliata est sua ꝓprietas mala sic in arbore psica ⁊ trāsplātata. Et ꝯfirmat qꝛ aq̄ sūme frida in magna q̄ti^te admistrata nō mortificat: imo mltā fac̄ iuua^m: g̃ ⁊c̄. ℭ Rñdet ꝙ aq̄ frida est i actu formali friditatꝭ: ſꝫ venena sūt aliquo mō in actu v̄tuali cū actuatiōe idigeāt. Cōtra nihil agit nisi 2^m ꝙ in actu. g̃ nisi qđ potētiale efficeret formale ⁊ actualr fridū nūq̄ꝫ ēēt actio: g̃ mīxio nulla ⁊ 3^m dictū veꝝ. Et si ꝯ ꝰ allegarent auctātes doctoꝝ dōm ꝙ nō plus voluerūt q̄ꝫ sonat p^m dcm̄: ⁊ si alr ꝙ pro nūc nō acceptant. ℭ Intelligendū 2° ꝑ vlteriori manifestatione dictoꝝ nroꝝ: ꝙ talis for^a specifica a Phis appellata. siue ꝓprietas venenosa nihil aliđ est nisi nā q̄dā iuēta in qbusdā mīstis corporibus ꝓcedēs in eis a supna ⁊ plenissima īfluētia ꝑꝑ cōplonem ꝓpriā nō apta in corporib^9 nrīs mutari: imo nō cessat ab opōne sua donec corpus corrūpat. sicqꝫ igit hec ꝓpetas seq̄t cōplonē q̄ ex po^a deducit materie v̄tute supioꝝ ⁊ corpoꝝ celestiū. ⁊ nō solū rōne luminis ⁊ mot^9 tāq̄ꝫ vli impressione: imo ēt sine motu ⁊ luce ⁊ ꝓpe absqꝫ medij alteratiōe in suscipiēte ipressa ob aliq̄ ꝑticulari v̄tute stellaꝝ ⁊ ꝑticulari situ cāta: qđ apparet nō solū in venenosis: sed ēt in alijs vt in magnete existit virtus ferri attractiua ex polo artico. Ex quo appet ꝙ talia mīsta a suis supiorib^9 talē formā specificaꝫ recipiūt q̄lem meritū habent in diuersa mīstione elementoꝝ ⁊ coꝝ ꝓportione adinuicem. ⁊ hoc intellexit etiaꝫ Plato dū dixit. fm meritū materie forme dāntur ⁊ eaꝝ virtutes imprimunt: nō excludo tamē quī nō possit cōcurrere lumē stellaꝝ fixarum mediantib^9 lineis tales virtutes vehentibus. Ex qbus omnibus sequitur ꝙ ista ꝓprietas erit accidens. ꝓbatur. qꝛ qđ sequitur mīstionē elemētoꝝ ⁊ cōplexionēqꝫ ex mīstione consurgētem est accidēs. talis aūt proprietas est huiusmodi. ergo ⁊c̄. Maior est sumpta ex scientijs fundamentalibus: ⁊ minor supra patuit. Et confirmat qꝛ ipsa suscipit magis ⁊ minus quod refugit rationi substātie: qđ apparet in venenosis adhuc eiusdem spēi ortis in diuersis locis ⁊ regionibus: vbi aliqua sunt magis mortifera ⁊ aliqua minus. ℭ Sequitur 2° ꝙ sub genere qualitatis dꝫ collocari. patet ex dictis. ℭ Sed ꝯtra. illud nō est accidens qđ corrupto subiecto remanet in esse: ſꝫ corrupto subiecto remanet ꝓprietas venenosa: vt patet in carne tyri: qꝛ mortuo tyro adhuc remanet virtus multoꝝ animaliū peremptiua. ℭ Respondet p̄ 1 ꝙ si ponimus plures formas ⁊ gradus substantiales in composito: ꝙ lꝫ mortuo tyro corrupta sit for^a eius substantialis: remanebit aūt altera forma in carnibus tyri: ⁊ cōplexio quaꝫ ꝓprietas illa cōsequatur in tyro: ⁊ sic suū non fuit corruptū subiectū. Aut alr secūdo ꝙ corrupto tyro corrumpitur ⁊ ꝓprietas: ⁊ in carnib^9 tyri denuū ꝑꝑ silem dispōneꝫ materiei ⁊ alia silis introducit ⁊ altera ꝓprietas aialiū ꝑemptiua: aut ꝙ accidētia: lꝫ subm̄ denominēt non tñ in cōposito inherere fundant. ℭ Et nota ꝙ istud argu^m poti^9 cōuincit ꝙ talis ꝓpetas magis sit accñs q̄ꝫ substā: qꝛ in tyro viuo aut ēēt mā aut for^a aut cōp^m. nō p^m nec 3^m: vt liq̄t. nec 2^m: qꝛ tūc seq̄ret ꝙ corrupto tyro adhuc ēēt tyrus. Ex quo sua ēēt for^a sublalis que vnicuiqꝫ dat esse. ℭ Nota tñ ꝙ lꝫ sit vt supius dictū est: tñ non est credendū ꝙ huiuscemodi ꝓpetates iseparabilit ꝯsequātur sua subiecta imo pñt subiecta ꝑmanere corruptis ipsis ꝓpetatib^9: ⁊ ꝙ hoc sit veꝝ apparet in multis eiusdē spēi existīb^9 in diuersis locis: imo de vno eodē mutato de loco ad locūꝫ. apparet ēt in lapidib^9 ꝑciosis q olim erāt v̄tutib^9 mirabilib^9 insigniti. nūc aūt nō apparēt huiuscemodi v̄tutes. apparent ēt i figuris vel imaginib^9 artificialib^9 āt^iqs in opationib^9 quoꝝ nunc appar error. ⁊ cā oīum istoꝝ pōt esse aut rōne agētis vel coꝝ a qb^9 illa for^a ip̄rimit. nā cū illa sint extrinseca ⁊ vt añ dclaratū est: lō virtus est ad certū t̄pꝰ terminata: q̄ñ v̄tutes celoꝝ ad t̄pꝰ determinatū in formis ⁊ materijs sustentantur: aut ꝑꝑ indispōneꝫ materie cū distēperata complexione colligāte in ea formā ⁊ v̄tutes. cū aliquo nāqꝫ gradu distēperamēti corrūpet virtus dicta: cū quo adhuc non corrūpet forma ⁊ hoc apparere p̄t in tyriaca senescēte. aut ēt prouenire pōt ex parte loci: in quo ꝓducte fuerūt: ⁊ conseruabat: remouent. corpus nāqꝫ indi q̄ñ mutabit ad talē cōplexionem qualis est cōplexio sclaui aut infirmabit aut moriet. dixit Aui. ꝑmo cañ. ideo ex oib^9 narratis causis pꝫ possibilitas separatiōis virtutū a suis subiectis quibus inherent. ℭ Sed circa dicta dubitatur: qꝛ ex quo dictū est ꝙ q̄ñ huiꝰ ꝓprietas specifica venenosa coiungit cū caliditate: tūc vocat venenū calidū: ⁊ sic cū frigiditate vocatur frigidum venenū: ⁊ sic de alijs. Ex quo concludi potest ꝙ si a tali venenoso calido expoliaret sua ꝓprietas manēte eius caliditate manifesta: non plus illud noceret q̄ꝫ alliū aut piper aut aliud calidū. ⁊ silr si a venenoso frigido remoueretur sua ꝓprietas non plus noceret q̄ꝫ aqua aut aliud frigiduꝫ. iste tñ proprietates sunt diuersi gradus malignitatis. ideo aliq̄ venenosa sunt magis mortifera ⁊ aliqua minus. augetur tñ ēt malitia venenosi a qualitatibus manifestis. cū qbus alligat illa ꝓprietas. stante igit paritate male ꝓprietatis venenose cū equalibus gradib^9 qualitatū manifestarū in duob^9 venenosis: quoꝝ vnuꝫ sit calidū: aliud vo frigidū. q̄rit qđ erit peius ⁊ magis letiferꝫ. ℭ Ad hoc dubiū est rīsio quorūdā solēnium doctoꝝ ꝙ in casu predicto venenosa frigida sunt peiora calidis. ⁊ ꝓsupponunt ꝙ hu-

7. hae c. 8. cir. paci. c. 5. 9° pa. tra 1. ru. 6 ty. cir. pa. 3. de com. tyria. c. 4. cir. paci.

Doc. 5. c. 1. cir. me.

manuꝫ corpus declinās fit ab equalitate ponderali per ca-
liditatem ⁊ humiditatem vt sumi videt̄ de mēte principis
Auicēne in primo can. in q̄pluribus locis: ex quo suppo-
nunt secūdo ꝙ caliditas magis sit amica nature ⁊ pro ope-
rationibus conueniens q̄ frigiditas: ⁊ est auctoritas eius-
deꝫ in pluribus partibus ⁊ capitulis ab omnib⁹ allegata.
Ex quibus sequitur operationes vite magis imperfici per
venenuꝫ frigidū q̄ per calidum: quoniā imperfectio ⁊ ea-
rum operationum destructio ratione ꝓprietatis in ambo-
bus est equalis: sed ratione frigiditatis magis imperficiū-
tur q̄ caliditatis. ergo imperfectio ipsaꝝ absolute erit ma-
ior in frigido. Ex quo etiam sequitur in casu predicto ꝙ ci-
tius deueniet ad egritudinem cui administratū est frigidū
q̄ cui datū est calidū: sequitur etiam ꝙ citius ille morietur
cui datū est frigidū q̄ alter: immo qd̄ magis est ꝙ ille mo-
rietur ⁊ alter sanari poterit: pꝫ ex fundamento dicto. Et lꝫ
ista dicta sint apparentia: tamen oppositū est multū proba-
bile: ⁊ ex ꝯsequenti potest pᵐ presuppositū negari vt videt̄
esse snia Gal. 2° de complexionibus: qui ponit ipsam cōple-
xionem temperataꝫ maxime mediare: ⁊ vult ꝙ per sensum
tactus tanq̄ per veraꝫ regulam hoc cōcludatur: cōcurrēte
tamē aliquo rationis iudicio: quare non sentiet inquit: qua
si mistū cōpositum ex aqua feruenti ⁊ niue partibus equa-
libus ⁊ equalr̄ cōmēsuratis: ⁊ hoc q: est simile illi. ¶ Sed
adhuc illo concesso dicimus ꝙ non est verum ꝙ caliditas
absolute sit magis amica nature q̄ frigiditas: qd̄ probat̄:
q: acceptis corporibus duobus equaliter tēperatis: quoꝝ
vnum proijciatur in aqua calidissima, alterum vo in aqua
frigidissima. ⁊ apparet per expientiam ꝙ illud qd̄ ponetur
in aqua calidissima morietur cito: ⁊ alteꝝ nō. Item in vola
manus corporis tēpati pōt esse tāta frigiditas quāta est in
marmore aut in aqua frida vt appet eam tāgendo tpe hye-
mis: ⁊ nō pōt esse caliditas: q: destrueret̄ talis cutis in q̄ est
silis cōplo: sicut cōplo toti⁹ tēpata: ⁊ hoc ꝑ coalterationem
oium partiū: vt sumit̄ prima pmi: ergo absolute caliditas
nō est magis amica nāe: ⁊ iō pono ista dicta. ¶ Priᵐ ꝙ ali-
qua caliditas tēperamētū excedēs min⁹ est inimica nāe ac
discōueniēs q̄ cōsilis frigiditas ꝯsilr̄ gradualiter tēpamē-
tum excedēs: pꝫ q: opatio ⁊ vita in certa caliditate existūt.
¶ 2ᵐ dcm̄ ꝙ certa latitudo caliditatis versus partem intē-
sioreꝫ est magis vite inimica q̄ ꝯsilis frigiditas terminata
versus ptē itēsiorē: pꝫ ꝑ experiētiā: q: illa magis adurit ⁊ ē
q̄litas magis actiua. Ex quo sequit̄ ꝙ labētib⁹ eq̄liter duo
bus corpibus eq̄liter tēperatis vnū per caliditateꝫ aliud ꝑ
frigiditatē: ꝙ pmo vsq; ad certuꝫ gradū caliditatis vt duo
gratia exēpli. ⁊ frigiditatis vt duo deterius labet̄ qd̄ ꝑ fri-
gidū q̄ qd̄ ꝑ calidū: ⁊ postea ꝙ multo deterius incipit labi
qd̄ labit̄ vlterius ꝑ calim versus gradū vt q̄tuor q̄ qd̄ per
frigidū. Et ee ꝯn̄i ꝙ multo peius est absolute labi ꝑ cali-
dum q̄ per frigiduꝫ. ¶ 3ᵐ dictū sequens ꝙ venena calida
sunt peiora ⁊ deteriora frigidis pꝫ. q: nō dnr̄ calida aut fri
gida nisi q: in eis sunt ille qualitates multū intēse vel iṗro-
portionate: sed caliditas est magis impꝓportionata qn̄ est
multū intensa q̄ cōsilis frigiditas: ergo ⁊c̄. Et cōfirmat̄ q:
caliditas est magis aperitiua: ⁊ ex cōsequēti cā vt virt⁹ ve-
nenosa pertranseat ad iteriora: ergo venena calida erūt fri-
gidis deteriora debita paritate seruata. ¶ Tertio pncipa-
liter notādū ꝙ dictū est in diffōne veneni qualitercūq; ad-
ministratur ⁊c̄. Et hoc q: venena sunt dupliciter operātia:
aliqua sunt operātia mālit̄: ⁊ aliqua spūaliter. Illa agūt
māliter que ad intra sumuntur ⁊ aliquo modo a corpori-
bus nostris patiuntur. Illa vo operantur spiritualiter que
non manifeste actuantur nec alterantur a caliditate nostri
corporis. sed corrumpunt spiritus aut mēbra spiritualia ⁊
eorum operationes. Et hoc mediātibus speciebus intētio-
nalibus: que tn̄ species intentionales lꝫ habeant esse reale
in medio tanq̄ in subiecto existentes: ⁊ tanq̄ vere qualita-
tes reales: tamē dicunt̄ spūales ⁊ recipi sine materia: ⁊ hoc
aut q: tota ipsa species intētionalis est in toto medio: ⁊ etiā
ipsa tota est in qualibet parte medij ⁊ hoc quo ad represen
tationeꝫ: qd̄ pꝫ per exemplum in intētione ⁊ specie albedi-
nis que per paruum foramen totaꝫ representat albedinem
aut erit q: formaliter agens inducit aliquam formā in ipso
passo que non est similis forme inducētis: est tamen ipsius
similitudo: ⁊ ista est species que recipitur sine materia exi-
stens in medio: vt species coloris ac species ⁊ ipsa proprie-
tas veneni: que aliquando mediante visu ⁊ auditu inficit:
vt recitatur ab antiquis doctoribus de basilisco. aut odora
tu mediante: vt quidaꝫ qui venenati fuerunt ꝓpter odoreꝫ
maloꝝ fungoꝝ. similr̄ per gustum atq; etiā tactuꝫ: vt dicit̄
de milite qui cum lancea cum qua reguluꝫ serpentē occide
rat: venenatus fuit eam tangendo: ⁊ hoc non est nisi q: ipse
tales species intentionales venenose inficiunt spiritus visi-
biles vel audibiles: ⁊ illos ad quoꝝ organa deueniunt. de-
inde earum virtus mala ad cor portatur: ⁊ tandē corrum-
punt: ⁊ ex hoc pꝫ causa quare istud spūaliter operās est per
niciosius: ⁊ hoc quia minoreꝫ hꝫ resistentiaꝫ: ⁊ etiā q: alte-
rationem fere non patit̄ a calore nostro: sed subito agentia
⁊ corrumpentia: vt pꝫ in visu basilici. ꝓducitur etiā ad ma-
gnaꝫ distātiā: ⁊ pꝫ de duob⁹ serpentib⁹ recitatis ab Arist.
in libro de ꝓprietatib⁹ elemtoꝝ. Et nō solū ꝙ per visum: sed
ēt per odoratū: nec hoc dꝫ esse mirū: q: ēt tigrides ⁊ vultu-
res ꝑ plīa miliaria mediātib⁹ spēb⁹ odorabilib⁹ ꝑuenerūt
ad cadauera: vt sensit Auer. 2° de aia. ꝙ nō potuit esse nisi
spūaliter recipiendo: q: si cadauera illa fuissent ad rarefa-
ctionē talē reducta: sicut est ignis aut aeris rarefactio non
potuissent ad tātaꝫ distantiam fuisse realiter multiplicata.
Ex qb⁹ oib⁹ manifestū est q̄ mltis modis reges ⁊ pncipes
venenari pñt: ⁊ hoc ē qd̄ oi ⁊ legit̄ aliquos venenatos fuis-
se in sella equi: ⁊ aliquos ꝓꝑ aliqd̄ venenū clausū in aliquo
anulo aut i thalamo. Et iō multotiēs cōmoriunt̄: cui⁹ mor
tis cā sapientib⁹ est ignota. Et iō bn̄ dixit pnceps ꝙ multo
tiēs venit pestis cuius cā est occulta. ¶ Ultio pnuttēdum
est ꝙ lꝫ de rōne veneni sit esse peremptiuū: non tn̄ de neces-
sitate est ꝙ assumēs venenuꝫ actualiter pereat: ⁊ h̄ q: actio
veneni multis modis pōt ipediri. vꝫ. pncipalr̄ ⁊ ex ꝯn̄ti rō-
ne ꝯditionū ꝑticularium cōcomitātiū ꝓpetatē veneni. Prin-
cipaliter vo rōne for⁹ besoarticē: siue vtutis totalr̄ ⁊ eēntia
liter ꝯtrarie venenose ꝯale ⁊ eius corruptiue: siue sit virt⁹ ista
in re simplici: vt in plātis mltis aut mineralib⁹ vel in alijs
vt lapide besoar appellato aut lapide prassio aut buffo-
nis ⁊ draconides ⁊ in adamante ⁊ hyacinto ⁊ saphiro ⁊ in
multis alijs: sicut pꝫ auctoritate Auicēne in suo de lapidi-
bus: de qb⁹ ēt oib⁹ has ⁊ alias i eis assignat vtutes Alber
tus magnus in suo de mineralibus: ⁊ hoc ēt siue ista vt⁹ sit
in cōposito: cuius sit cōplexio 2ª ex mistis resultata: vt in ty
riaca ꝓꝑ fermētationē eoꝝdeꝫ: ⁊ metridato ⁊ alijs: q̄s me-
dicinas cōponere sciūt hoīs ꝑfecti igenij cū intelligētijs cō
iuncti quib⁹ fit reuelatio diuina misericordia dei ꝓꝑ salutē
nr̄am: cui laudes sint infinite. Potest etiā esse ista virtus in
aliquo simplici cū qbusdā verbis collecto aut rōnibus cer
to puncto ⁊ tpe ꝓlatis: ꝙ tūc cōsurgit virtus ꝑniciosa val-
de. Et hoc qdē euenit rōne aie affectuose proferentis talia
verba: cū ꝓꝑ excessiuam imaginationē fertur grandi impe-
tu ⁊ cetera ei obediūt vt vꝫ sentire Auicēna in sexto natu-
raliū. vel q: talia verba cū qbusdā conditionibus ꝓlata
ab aliquo spūali recipiūt virtutē: sicut ⁊ ego in morsu vipe
re venenose ⁊ vulgari sermone appellate el marasso ocula-
ta fide percepi: cui egrotanti ab vno veneto datus fuit cya-
tus vnus aque putei cum puluere terre cum quibusdā ca-
racteribus ⁊ verbis in terra eadē scriptis ⁊ ꝓlatis: quib⁹
potatis subito euomuit: ⁊ ex hoc inde cōualuit: ⁊ antea ꝓꝑ
intensissimos dolores languebat. Potest etiam esse talis
virtus in aliquo simplici cui artificialiter fit aliqua imago

a. p. doct. 6. c. 3. cir. medium.

C. 3i in pn.

2 cōpl. ca. 9. pᵉ pn.

doc. 3. ci. post pn.

cō. 47. in me.

1. 3. doc. 5. c. sing. ... a. 4. 1. tra. 4. c. 1. post pn.

L. 6. 4. c. 4ᵒ me.

impressa: vt q est illo naturali ⁊ artificiali perficiat vnum
habens virtutē beçoarticā : sicut recitat Alber. alemanus
in suo libello de imaginibus. vz. q imago astri serpentarij
alicui lapidi pcioso isculpta venena fugat oia : ⁊ valet ↄtra
morsuz oium venenosoꝝ: ⁊ maxie si ex rasura eius aliquid
bibatur. imago autē taliter est insculpta. vz. vir serpēte cin/
ctus cuius caput manus dextra tz sinistra vo caudā. credo
tñ q si lapis erit de superius narratis aut alijs habētibus
ex se ꝓprietatē cōtra venena : ⁊ tūc sit insculptus ⁊ pfectior
reddetur: ista igit sunt que pncipaliter ipediunt operatio/
nē veneni. Illa xō que impediūt ex cōsequēti eiusdē opera/
tionē ratione suaꝝ cōditionū: sunt aut q frangūt suas acui
tates: vt euforbiū ⁊ alia calida frangunt ab opio ⁊ eꝯuaut
q resoluūt substantiam in qua fundat virtus venenosa: vt
allium ⁊ alia ꝓuocatiua: aut q expellunt ad extra: vt dici/
tur de terra sigillata: aut forte q constipat ⁊ cōstringit po/
ros: vt ius penetrare non possit : vt bolus armenus. ⁊ hec
q̄si oia pñt accipi ex sentētia principis Auicē. sexta quarti.

Cap. 4.

Quātum ad secunduz articuluz ponit ↄ quorūdam. q lz
venena ad se inuicez diuersificent in tardicate ⁊ velocitate
interemptionis: attñ non est possibile vt ad certū precisum
terminum limitent: ita q nec ante nec post. sed in illo vene/
natus moriatur. ℂ Prima istius ↄnis apparet per superi⁹
narrata: q in venenositate omnia nō sunt equalia siue gra/
dus eiusdem: secūde declarat. q omnis actio naturalis ali/
cuius variatur tā ratiōe dispositiōis passi q̄ ratione agētis
modo cū possibile sit passum diuersimode dispositū esse tā
ratione dispositionuz manifestaꝝ q̄ ꝓprietatuz insequētiū
materiā: ita q vna res iuuet vni ⁊ noceat alteri eiusdez cō/
plexionis: ⁊ similr illud qd est venenuz vni nō est alteri: ⁊ si
est venenū nō in eadē dosi. ergo erit impole taiē terminū sic
metiri pcisuz. ℂ Sed ↄ istā ↄnez arguit sic. Pole est vt ve/
nenū taliter alicui administret cū aliq̄ rōne mirāda ⁊ ma/
xima affectione explicata ad limitatuz tps determinata vt
oēm resistentiā p tūc passi superet. ergo in tali determinato
tpe suā precatiuā pficiet opationē. ↄñia pz. assumptū autē
ꝓbat. q min⁹ nobile subiacet ⁊ obedit magi nobili: sz aia
affectuose explicās talia xba veneno adiūcta est nobilior
alijs reb⁹ cū sit ipsa ↄstās ex nobilib⁹ pncipijs. mā autē cor
poralis non sōr ipsa mā mundi ei aie obedit. Et ↄfirmat: q
nō minus pñt operari xba taliter explicata ad bonū q̄ ad
malū cū sint opposita: sz p expientiam apparet q operātur
ad bonuz vt incantationes que fiunt pro sanatione vulneꝝ
⁊ egritudinū ⁊ multaꝝ aliaꝝ reꝝ: vt tradit etiā Cōciliator
dña. 166. ergo ⁊c. Et h idē ↄfirmat auctoritas Aui. 4° sexti

Cap. 4. v° medium.

nāllum : vt pz intuenti. ℂ Rñdetur primo q lz aia ipsa sit
multū nobilis: tñ nō pōt aliquo pacto agere in māni extrin
secam. Uerūtñ ipsa aia pōt in suomet corpore aliquā exci/
tare opationē: ⁊ hoc mediante magna phantasia ipsum ta/
liter disponere vt spe accepta ab incantante fiat aliqua sa/
natio: ⁊ nō aliter q̄ mediante forti imaginatione: ⁊ hec re/
sponsio colligit ex snia Arist. ꝓblematū pticula. 7. ℂ Sed

Col° pbl. quinto.

ↄ. aliqua incātatio pōt mediāte bono angelo bonuz opari:
ergo aliq̄ silr poterit ad malum opari mediante sacrificio
facto a vetula: quas facili⁹ decipere pt malus angelus. s.
demon. ℂ Ad hoc forte diceret fm sniam Aristo. non esse
veruz q sint demones nec alij angeli : ⁊ hoc. q vt appet ex
12. metaphy. preter aiam intellectiuaz ⁊ subas separas mo/
uentes orbes ⁊ ipsuz deum bñdictū nō sunt alie sube spūa/

Col° ate. cōmē. 41. vsq ad. c. cō. 47.

les. Ideo nō erunt iste incantationes nisi sicut sensuuz delu/
siones. ℂ Sz ↄ. illiteratus subito factus fuit litteratus: vt

Col° pti° 30. pbl. 1.

ipse in ꝓblematib⁹ recitat Ari. ⁊ est famosum apd multos
⁊ nō pōt reduci in aliquam verā cām nālem: vt liquet intel/
ligenti: ergo ⁊c. ℂ Itē inter subam separā ⁊ aiaz humanaz
sunt multi medij gradus pfectionis. ergo poterūt eē multe
for°. ↄñia pz intelligēti. ℂ Et confirmat auctoritate Plato.

vt narrat Apulleius: ponētis demones multos habitātes
⁊ ↄuersantes nobiscū: qui ēt videnť ad nos attēdere ⁊ xbis
nostris ⁊ caracterib⁹ turbari ⁊ placari: ⁊ h ꝓbat cōis fama
⁊ aliq̄lis experiētia: ⁊ forte eēt dōm iuxta hoc q opatio ꝓ/
pria istoꝝ spirituum esset intelligere particularis ⁊ vlia: lz
imperfectiori modo q̄ ipse itelligētie: attñ perfectius ac ex
cellentius q̄ aia humana: q nō sūt corpori applicati. si aūt
sunt eiusdez spēi inter se vel nō. est cōis questio etiā ad alias
ideo ⁊c. ⁊ forte omissa ista respōsione posset 2° aliter respō/
deri tenēdo ipsam cōclusionem. vz. q intelligit merito esse
ctus naturalis ipsius veneni. nā argumentationes ante for
mate bene ꝓbant q ad certum determinatū tempus datur
venenū: sed nō ratione naturalitatj ipsius veneni: sed ꝓpter
aliquid supnaturale additum illi. ideo adhuc stabit cōclo.
ℂ Sed cōtra hanc respōsione arguit sic. Non minus possi/
bile est naturalr q aliqd venenū ab extra approximatum
in tēpore terminato. vz. sex mensiū vel vnius anni suaz per/
ficiat operationē q̄ materia vna venenosa vel nō venenosa
existens in pede vel in capite ducatur in tāto tempore deter
minato ad maluz graduz putredinis: ⁊ moueat ad mēbrū
nobile in quo actiones perficit lesam. sed primuz est possi/
bile. ergo ⁊c. cōsequētia patet : ⁊ prima pars ꝓbatur: q in
ambobus est ratio similitudinis. sicut enim in vno materia
mouet ad malū gradū putredinis ita ⁊ i alio. ⁊ sicut ad mē
brum principale: ita ⁊ in alio. ℂ Scōa autē que fuit minor
assumpti declarat : eo q possibile est q vna certa materia
accumulet in pede vel crure ⁊ post determinatū tēpus du/
catur aut ꝓcedat ad caput siue cor ⁊ pro tunc cāťur epilia si
ue apoplia: que pñt esse egritudines piodice: ⁊ totū hoc su/
mit de mente pncipis Auic. 3. cañ. ℂ Silr ēt argui potest
de mā asmatica fluēte a capite periodice ad pulmonē vt su/
mit ex snia eiusdē qd totū sentit Auer. 6. collz. ⁊ confirmat

Troc. sen. 2 ctr. me. Sen pme 3. 10. trac. 1. capi. 30. col° ca. 3° in medio.

Cōciliator dña. 125. ergo parisormiter si in vulnere aliquo
aliqs expert⁹ ⁊ malign⁹ poneret aliqd venenū poterit illd
esse talis cōditionis q ita tāto tpe ad mēbruz pncipale erit
motūr: nō apparet eē multū inconueniēs: q reperit aliqd
venenū magis maluz q̄ mā illa: que piodice facit epilesiā:
⁊ aliqd minus malū. ergo aliqd eq̄le cū alijs cōditionib⁹.
ↄñā pz: q vbi dat magis ⁊ minus nō inconuenit dari eq̄le:
ideo ⁊c. ℂ Et cōfirmat per expientiā in vno epo Brixiensi
qui morsus fuit a cane suo paulo in digito: ⁊ post multum
tps rōne illius deuenit in rabiē. q etiaz p perfidū exptū fie/
ri posset administrādo: siue ab intus: siue ab extra venenuz
filis dispōnis. ℂ Et si diceret q h eēt difficile : ⁊ quasi non
credibile. Rñdet q nō fuit minus difficile Andromacho
cōponere tyriacā ex tot mistis cōpositā p fermētationez ad
vnā formā reductā q hz etates sicut corpora viuētia: in qui
bus in vna stupefacit. vz. in iuuētute: in alia resoluit ⁊ ↄ ve
nena opat: ⁊ sic de alijs: ⁊ tñ certi sumus hoc factū fuisse: iō
difficultas rei nō arguit ipossibilitatez imo ↄriuz. ideo pp hec ⁊
alia ponitur hec scōa ↄclusio. vz. q siue venena sint operā/
tia nāliter siue spūaliter: possibile est vt ad terminatuz tps
limitentur. Istam ↄnem probant argumenta tacta contra
primaz cōclonez. Et cōfirmatur: sicut pole est q reperiatur
vna res que cōtra venenū existēs: illud nobis sua proprie/
tate demonstret si appresentatū fuerit nō repugnat inueni/
ri alterā que opationē veneni ipediat: sz pmū est vt legit de
cornu serpentis ⁊ lapide prassio: q cū in eoꝝ psētia sit posi/
tum venenuz rorē emittere videnť. ⁊ silr lapis buffonis in
anulo pforato taliter q lapis digitū tāgere possz: ita q cuz
appresentatū fit venenū miro modo supercalefacit partem
digiti quaz tāgit. 2m igit erit possibile. quo dato ponat aliqd
quod venenū agere nō posse : q ab aliquo tali ipeditū: re/
moueat igit impediens ad libitum alicuius. ⁊ sequitur cō
clusio. Et confirmatur auctoritate Alberti de mineralib⁹.
libro secundo. tractatu scōo. capi. primo. qui dicit q lz ma/
gnes attrahat ferrū: tñ adamas ipedit ne ferruz a magne/
te trahatur:

te trahatur: sed remoto adamāte remanebit eiusdē virtus attractiua. ergo ꝯclō scōa vera. ¶ Tertia cōclusio sit ista: ꝙ possibile est vt venenū taliter preparetur: vt si ad intra nāliter administret suā operationē perficeret in duob⁹ aut tribus diebus: sed mediante tali preparatiōe trāsibit illos dies ⁊ plures. ista ꝯ pꝫ intelligenti preparationes medicinales: eo qꝺ idē cibus siue eadē caro ꝑparata cū synapi in pauco tpe digerit .s. in septē horis: vbi si comedat cū acresta nō digeret in decē. Silr apparet in medicinis solutiuis: vn̄ Mesue de ꝯsolatione medicinarū ponit medicinas tardesolutionis vigorari in multis que ꝑmista velocitāt illā. vt mel vigorat oꝑationem aque lactis ⁊ zinziber oꝑationē agarici. ⁊ ita possunt misceri aliqua earūdē operatiōes retardantia: quare etiā medici docēt ꝙ qn̄ administrant medicine pulmonis cū eis admisceant res que habeant diutius tenere virtutes illarū. Nā cū via ad pulmonē sit multum lōga: virtutes earūdē inuatiue resoluerent. idō ponunt vt retineāt. ¶ 4ª ꝯclō sit ista. Posse esse itelligētē phiam ⁊ astrologiā ꝙ taliter alicui exhibeat venenū ꝙ rōne ei⁹ ducetur ad mortē vsqꝫ ad decē annos vel circa. ꝯ ꝓbat: quia talis ꝑfecte sciens intelliget quātitatē humidi radicalis ⁊ qualitatē ⁊ oēm fere ei⁹ dispōnē. ergo ex ꝯñti terminū vite eius: qꝛ rōne ꝯsumptiōis humidi est calidi extinctio ⁊ ꝯñr mors: vt inquit Arist. in lib. de morte ⁊ vita. sciet etiā dispositiones influentiarū superiorꝫ pro termino vite. ponat igitur ꝙ sciat ipsum viuere vsqꝫ ad quadraginta annos ⁊ regatur regimine cōseruatiuo: exceptis ꝙ illi administret venenum in tpe viginti annorꝫ exiccatiuū certe q̄ntitatis humidi: ⁊ sic pꝫ ꝙ ꝑt istud humidū exiccatū abbreuiaret vitam ꝑ decē annos. post tps igitur decē annorꝫ a tpe administrationis veneni morie. ille igitur morietur in triginta annis ⁊ nō fuisset mortuus nisi in annis quadraginta. ergo cōclusio ꝟa. Et istā ꝯnem intellexit Aui. 4. 4ⁱ. ca. 2º. quādo dixit: omne quod interficit cū ꝑmutatione cōplexionis aut cum aduentu super mēbrum possibile est vt sit aduentus post tps ipsius effect⁹. Ex quo dicto correlatiue sequit ꝙ non est incōueniens aliquos esse venenatos qui cōtinue exiccando procedant: ⁊ tales appellantur apud vulgares herbati siue strigati. ⁊ ex ꝯñti apparet qualiter venenū ad terminari posset: a quo sua bonitate imensa vir magnanime te preseruet altissimus ⁊ vitam tuā prolonget.

Istud ope/ patet ex dictis de veneno c.1.p⁹me.

Tra. p̄mo.

Quantum ad vltimum

lꝫ ꝑ magna pte appareāt respōsiones ad argumēta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmū tamē rn̄det ꝙ lꝫ venenum qꝺ administrat siue ad intra siue ad extra siue nāliter siue sp̄ualiter hꝫ ex sui nā cū cōparatiōe ad corpus nostrū ꝙ in terminato tpe suā incipiat ⁊ finiat oꝑationē. at tamē multotiēs ⁊ multis modis sue actiones pn̄t ipediri ⁊ tardari: atqꝫ ēt totalr corrūpi vt patuit ex supradictis. Et lꝫ venenū sit humane nature corruptiuū: nō est necesse ꝙ actualiter semper occidat. ¶ Pro rn̄sione ad 2ᵐ notandū ꝙ in veneno multa reperiuntur. vꝫ. ipsa ꝓprietas dicta. itē frigiditas si est venenū frigidū ⁊ caliditas si est calidū ⁊c. Et oīa ista talia ante operationē sunt in potētia operandi. vꝫ. interficiendi: infrigidandi ⁊ calefaciendi. verꝫ tn̄ ista potentia nō est equalis: imo vna magis propinqua ⁊ habitui magis coniuncta ⁊ alia magis remota. ideo aliqua citius suā operationē ꝑficiunt: vt sp̄ualia ⁊ alia: ⁊ quedā tardius. sed quocunqꝫ sit necesse est si debent actualiter oꝑari ꝙ de potentia ducātur ad actum: lꝫ in sp̄ualiter operātibus hoc non multū appareat. remanet igitur difficultas a quo ducatur ad actū. nā si est mala proprietas nō ducit ad actum a calore nostro: qꝛ per se ꝓduceret aliquid qꝺ ipsū corrūperet: qꝺ repugnat ꝑncipio phie. nec ab ipso venenoso: qꝛ nihil agit in seipsū: ⁊ etiā istā malā ꝓprietatē prius nō habebat: ⁊ etiam si est frigiditas vt in opio: non vꝫ a quo ipsa tribuatur: qꝛ non ab opio: qꝛ ad tactum nō percipitur talis frigiditas: imo qꝺ plus est assumpto opio si vomeret perciperetur calidū aut tepidū. nec a caliditate nostra: quia nō est aliquis modus quo caliditas frigiditatē generet. Et etiā si est caliditas nō appareat a quo generetur: qꝛ nō ab euforbio gratia exēpli: qꝛ ad tactū est frigidū. nec a calore nostro: qꝛ illa caliditas generata in euforbio est maior q̄ꝫ sit caliditas nostra. ⁊ idō mirū est qūo venenū qꝺ ante nullā operationē faciebat: nec nihil ex istis ꝑcipiebatur. ⁊ postea facit illas a qua cā hoc facit: qua de re rationabiliter est magna discordia inter sapiētes. ⁊ Conciliator differentia. 140. iꝓbat opinionē Gal. ⁊ Auer. ⁊ loquendo de calido ⁊ frigido vult ꝙ tale de potētia reducat ad actū ꝑ viam antiperistasis. de ꝓprietate autem venenosa nihil dicit. ¶ Et ideo pro nūc pro respōsione ad argumētū fundādo supra sententiā Gal. pono ista dicta. ¶ Primum. ꝙ omne venenū calidū in potētia vel frigidū vel interemptiuū est productiuū sui effectus respectu cuius dī talis in potētia ꝑ suā ꝓpriā cōplōnē. istud dictū probat: qꝛ omne mistū cuius forma ordinat in aliquā operationē nāliter hꝫ instrumentū cum quo illa forma debet suā operationē ꝓducere: sed omne venenū est hꝺ respectu operationis in humano corpore ꝓducende. ergo omne venenū potētialiter tale hꝫ instrumētū cū quo potest eius forma in humano corpore operationē suā agere. sed tale instrm̄ nō est aliud q̄ꝫ complexio eius ꝓpria cū suis ꝓprietatibus ornata. ꝯñtia nota est. maior pꝫ in oīb⁹: qꝛ grauia hn̄t grauitatē: ⁊ leuia leuitatē: que sunt instrm̄ suorꝫ motuū. s. sursum ⁊ deorsū. ¶ Et cōfirmat: qꝛ per saporē ⁊ odorē ⁊ colorē venimus in cognitionem calidorꝫ ⁊ frigidorꝫ: vt inquit. A. 2. can. sed iste sunt qualitates scōe ꝑ quas nō possumus ferre iudiciū nisi supra cōpsōnē illorū: que cōplō lꝫ nō sit q̄litas pª sed scōa: est tn̄ ꝓductiua per suā virtutē caliditatis ⁊ siccitatis. ⁊ sic de alijs. ¶ Scōm dictū. ꝙ venenū nō recipit aliqꝺ ꝑncipale ꝑncipiū aut instrumētale a calore nostro pro sua oꝑatione dum actuat: pꝫ qꝛ anteq̄ꝫ actuetur hꝫ formā ⁊ cōplōnē cū ꝓprietatibus. ¶ Tertiū dictū. ꝙ tale a calore nostri corporis preparat mediāte diuisione: vt ad actū ducat. pꝫ qꝛ nō alio modo: vt ꝓbatū est. sed mediāte ista diuisione melius ad mēbra sit penetratio: imaginemur igitur ꝙ aliqꝺ venenum aliqn̄ ducetur de potētia ad actum: qꝛ vel ad formam que est actus ꝑmus: ⁊ hoc a calore nostri corporis. Scōo qꝛ ad corꝫ operationē recipiāt aliquod instrumētale essentiale ꝑnᵐ per qꝺ agant. aut 3º ꝙ recipiūt certā dispōnē per quā conuenientius agant: ⁊ sic dicimus ꝙ calor noster nō operatur nec ꝑ nec 2º: sed 3º modo. ⁊ hec vꝫ intētio Gal. 3º de complexionibus ⁊ ꝑmo ⁊ tertio de simplici medicina. ¶ His presuppositis respondeo ad argumentum ⁊ totā difficultatem ꝙ. a. venenum nunc non interficit qꝛ impeditū aut aliter vt supra: interficiet tn̄ vsqꝫ ad annū. ¶ Et qn̄ vltra arguitur ergo aliqꝺ de nouo ꝓducetur in. a. quādo interficit. ¶ Rn̄detur distinguendo ꝑ dicta: qꝛ aut intelligis ꝙ producatur aliqꝺ nouū tanq̄ꝫ accidētale ꝑncipiū actionis: ⁊ sic ego cōcedo: qꝛ ꝓducitur aliqua tepiditas: raritas ⁊ diuisio: sed si intelligas ꝙ ꝓducat aliquod nouum tanq̄ꝫ essentiale ꝑncipiū vel ꝓpriū illi instrale. sic nego illam consequētiā: ⁊ dico ꝙ lꝫ ista actualiter nō interimant: nec calefaciant: nec infrigidēt: qꝛ nō habēt istas q̄litates actuales. habēt tn̄ ipsas virtuales: ⁊ hoc nullo mediante essentialiter nisi cōplexione ⁊ forma illius veneni: que nō est actualiter talis: sed est in potētia virtuali: tn̄ ꝑꝑ calorem nostrum ducitur ad oꝑationem. in ista tn̄ mā occurrerēt noue phantasie: sed de hoc al's. ¶ Ad tertiā pꝫ responsio per supradicta. eo ꝙ pōt administrari venenū qꝺ non faciat actionē suā: nisi in illo tēpore: aut qꝛ impedief: vt dicit scōa cōclusio: aut qꝛ retentum in aliquo loco paulatim auget sua malitia: ⁊ paulatim mouet ad cor: ⁊ stabit ꝑ multū tps anteq̄ꝫ aliquādo suā oꝑationē perficiat: aut qꝛ diuersimode ꝑpa/

tra.1.ca.3 car.p̄m.

Ca.1.post mediu. dist.2.c.3. post princ. Dist.4.c. 2.car.p̄a.

ratur: vt dicit tertia conclusio. ideo prima 9ñtia non valet.
¶ Ad confirmationē rñdetur ab aliquibus negando mi/
norem: qꝛ impoꝛe est ꝙ ex veneno aliqua nutrita fuerit: qꝛ
inter venenum ꝛ corpus nostrū nō currit aliqua familiari/
tas siue conuenientia que requirit inter nutriēs ꝛ nutritū:
vt sumitur primo canō. ꝛ ex 9ñti illa puella non fuit nutrita
napello sed assuefacta ei vt eius humiditates remanerent
infecte ꝛ interficerent. ¶ Sed contra istam responsionem
instatur sic. qꝛ repugnat Gal. ꝛ Auic. qui ponūt ipsaꝫ puel/
lam fuisse nutritam napello. Item repugnat experimentor:
qꝛ plante ꝛ fructus multotiens sunt venenati tpe pestis vt
sumitur 2° primi ꝛ tamē nutriunt. Item nō soluit argu^m: qꝛ
dato ꝙ illud venenum nō nutriet. arguit sic in minori. sed
illa pauca quātitas nō iterficit. ergo in illo tēpore nec illud
interficiet: ꝛ sic stabit ratio. ¶ Et ideo aliter dicatur sup/
ponēdo ꝙ nō sit inconueniens in aliquo reperiri aliqd qd
habeat rationē cibi ꝛ in eodē qd habeat rationem veneni:
vt si vnus ꝛ idē cibus administratur vni erit ei cibus con/
ueniens vt fungus gratia exēpli. ꝛ in alio erit venenū mor/
tiferū. ¶ Supponēduꝫ est scdo ꝙ duplici mō homo posset
se disponere quātū spectat ad propositum vt non patiatur
a veneno. primo per paulatinā assuefactionē ꝙ vna dispo/
sitio efficiatur naturalis: que si subito imprimeretur esset
ipsius corporis corruptiua: eo modo quo allegatū ē supra
de cōplone indi respectu scitui: pꝫ ēt de muliere que sume/
bat iusquiamuꝫ sine lesione 3° de simplici medicina. Scdo
modo per virtutem beçoarticam acquisitā arte vel natu/
raliter. vt puta de metridate qui per visum medicine quaꝫ
metridatū appellamus se securū reddidit ab vsu venenoꝝ.
Patet etiā de illis qui pdicāt eos eē de domo sancti Pauli
qui comedunt serpentes ꝛ tangūt ꝛ punguntur absqꝫ aliq̄
lesione. Et Auicē. nominat vnum qui se sine lesione serpen
tibus obijciebat: ꝛ nos vidimus vnū de illis qui innume/
rabiles habebat serpentes malos quos tangebat ꝛ nō le/
debatur ab eis ꝛ ipse vendebat panem quem appellabat
panē sancti Pauli. Ex quibus sequitur ꝙ possibile est ꝙ
aliquis veneno nutriatur. primo per assuefactionem. 2° qꝛ
vna ꝛ eadem res potest habere rationem cibi ꝛ veneni: iō
illa res potest a sua venenositate expoliari: ꝛ sic ex ea cor/
pus nutritur. Ex quibus sequitur etiam ꝙ illa puella fuit
vere nutrita napello: ꝛ vlterius ꝙ illa venenosa dispositio
per quā alios osculando venenabat erat ei naturalis. seq/
tur vlterius ꝙ ipsa erat venenum: qꝛ quicūqꝫ cum ea cōmi/
scebātur venenabātur. Et vltimo sequit posse esse duo in/
diuidua aut plura humane speciei habētia ppietates spe
cificas cōtrarias ꝛ plura alia speculāri facilia. ¶ Sed cō/
tra supradicta est forte argumētum dñi Auer. 7. colliꝫ ꝛ in
epistola de tyriaca ad Glaucunē. vꝫ. ꝙ idē esset hō ꝛ nō hō.
probat sic: exiens hois latitudinem nō est hō: sed supraseri
pta puella venenata exijt humanaꝫ latitudinem. ergo non
est homo. maior sumitur ex pmo canonis. minor pbatur:
qꝛ tota humana cōplexio forme veneni extremaliter 9ria/
tur: sed ex quo illa puella nutritur napello siue veneno seq/
tur ꝙ inter ipsaꝫ ꝛ illud cadat siītudo quedā: ergo si simi/
latur illi forme extremaliter 9rie forme humane: dissimila
bitur humane forme: ꝛ tunc non erit hō. ¶ Ad istud argu
mentū pōt responderi negādo primā 9ñtiam. et ad proba/
tionem di sicut supra allegatuꝫ de mente principis: ꝙ pri/
mus modus equalitatis humane cōplexionis hꝫ magnaꝫ
latitudinē: a qua si egredietur nō erit amplius humana cō
plexio: ista tñ latitudo est magna valde: in qua cōtinentur
corpora tam tēperata qꝫ naliter distēperata: tam sana sim/
pliciter qꝫ etiam egra: vt nūc ꝛ preternāliter talia quacūqꝫ
egritudine intēsissima: ꝛ tam habētia distemperantiam in
qualitatibus manifestis qꝫ etiā in ppietatibus ꝛ qualita
tibus specificis: ꝛ ex cōsequēti prope extremuꝫ latitudinis
huius essent ponēda illa venenata: ita ꝙ lꝫ eēnt in latitudi/
nem eēnt in aliqua mansione vltimi gradus ipsius lati/
tudinis specifice ad quaꝫ mansionem non perueniunt non
assueta ad venenū: sicut non est incōueniens ꝙ cetera cali/
ditas sit alicui conueniens ꝛ naturalis inquātuꝫ excitatus
tamen esset illi aut alteri simili discōueniens quiescēti. Ita
ista dispositio inquantum assueta est similis ꝛ dissimilis cō
traria: siue non naturalis cuilibet non assueto: ideo omniū
aliorum interemptiua: ꝛ sic negatur ꝙ talis exijt totaliter
latitudinem primi modi. ¶ Sed 9. agens a tota sbstātia
nullaꝫ hꝫ similitudinē: vt venenū: ex quo extremaliter op/
ponuntur: vt dicebatur arguendo: ꝛ sumitur ex 3° de cōple
xionibus. ca. p̄ ꝛ 2° ꝛ p̄ can. ¶ Responderi potest ꝙ lꝫ ve/
nenum vt venenū nō alteratū sit totaliter oppositū huma/
ne nature: tñ posse est ꝙ per actioneꝫ veneni in mēbra ꝛ ca/
liditatē naturalē ipsoꝝ spirituū fiat tāta actio ꝛ reactio ꝙ
introducatur vna cōplexio equalis siue facta. ꝛ hoc qꝛ aut
illa ambo agentia sunt equata ꝛ ex consequēti reducta ad
vnam formam siue dispositionem mediam multuꝫ alijs in/
diuiduis repugnantem: vt credit Gentilis de febre ethica.
aut qꝛ tā in partibus materialibus qꝫ formalibꝰ est fixa il/
la dispositio tāqꝫ facta naturalis: vt dixit Dynus de cōple/
xione equali: ꝛ possemus ex isto fantasiari vnū nouuꝫ mo/
dum dicendi. ꝛ tu cōsidera. ¶ Vel possumus scdo respon/
dere ꝙ cū duplex sit cōplexio: quedam insequēs formam
ꝛ quedam materiam: ꝙ non esset inconueniēs aliquod ra/
tione complexionis insequentis formam esse oppositum
extremaliter: lꝫ ratione insequentis materiam esset conue/
niens ꝛ econuerso. Et ex hoc videmus ꝙ aliquis abhor/
ret vnum tanqꝫ venenum: ꝛ alteri tamē illud est cibus con/
ueniens. ꝛ talis dispositio insequens materiam que est cer
ta occulta proprietas: etiam per arteꝫ acquiri potest: vt pꝫ
per assuefactionem comedentis napellum ꝛ iusquiamuꝫ.
ꝛ etiam a nāvt recitatur de puella ab Alberto. 7. animalium
ca. 8. que scorpiones comedebat ꝛ non ledebatur. ¶ Sed
cōtra: qꝛ sequeret ꝙ homo posset a natiuitate produci ve/
nenosus: qꝛ cum quibus forma conseruatur cum eisdē di/
spositionibus illa introduci potest. ¶ Respondetur cōce/
dendo totum: vt si leprosus cum leprosa coiret forte gene/
raretur homo venenosus: ꝛ ideo prohibetur aut prohibe/
ri in lege deberet. ex quo concluditur ꝙ ista cōsequētia nō
valet. in ista materia sunt dispositiones facientes pro ipsa
forma veneni. ergo forma humana introduci nō potest. vt
pꝫ ex supradictis. ¶ Respondet igit ad primam cōfirma/
tionem: ꝙ lꝫ venenum possit corpus nutrire per paulatinā
assuefactionē: tamē maior assumpti est falsa ppter causas
supra narratas in probatione 9nū. ꝛ cōsimiliter rñdet ad
vltimā cōfirmationē. Et sic sit laus cui dedit intelligere.

¶ Finis questionis de venenis ad tēpus edite a Petro La/
rario de monte silice.

¶ Explicit differētiaruꝫ Phorum ac medicorum liber Cō/
ciliatoris celeberrimi Phi mediciqꝫ sua tempestate preclā/
rissimi Petri aponēsis Patauini: emēdatissimus impres/
sus: vtpote qui de verbo ad verbum collatus fuerit cum
exemplari qd fuerat manibus proprijs Joānis aquilani
correctus: qui medicine practicam ordinarie Patauij ma/
gno cum nomine diu professus est.

Gl. 1. doc. 2. sū. 1. ca. 15. d. finē.

3° d simp. dif 4. c. 1. d. fin 4. d. tra. 1. c. 1. i fi. doct. 2. sū. 1. ca. 8. in fi.

Diff. 4. c. 1. d. fi.

Co. 2. post mediū.

Gl. 1. doc. 3. cap. 1.

Gl. 2. doct. 2. sū. 1. ca. 15.

4° pᵉ tra. 3. c. 1. d. fi. i in gōmbꝰ de febre ē ftione ut cla in fi.

¶ Hectorem Valli Aruernum sancte Apostolice sedis Prothonotarium ecclesie sancti Juliani Brivatensis Canonicum dignissimum Symphorianus Champerius plurima iubet salutem impertiri.

Annotationes in Petrum Aponensem quem Consiliatorem vocamus: tibi Hector vir litteratissime dicare constitui: opus a philosophia ad medicorum vtilitatem conditum. In theologia enim ac astrologia rerumque diuinarum mende innumere in Consiliatore conspiciuntur: & religionis deprauata sacramenta: ac maculosa nomina scaturiunt: ad que repurganda opus foret iusto volumine. Hoc enim mihi prope vnum propositum est: hic scopos: hoc signum: vt pro virili parte foueam: instituamque tyrocinia adulescentulorum medicorum: vt in religione christiana titubantibus ob Petri Aponensis delyramenta fulcimenta suppeditem: vt denique imiter Democritum: quem nimio iuuandi mortales studio: interdum prolapsum in philosophia ferunt. Malo enim (citra religionem dico) deerrare nonnunquam: & incidere in culpam vt ego sentio ignoscibilem, quam diutino senescere silentio & funesto veterno torpescere. Equidem ex castris medicorum in Theologorum & Astrologorum atque iurispontificij castra subinde me confero: non tamen vt transfuga: sed vt explorator. Nolo quidem esse Theologus vt Origenes: non tamen expers theologie: qua salus anime continetur. Nolo esse Jurisconsultus: vt gratianus & Baldus: non tamen penitus explosus a contubernio iurisconsultorum. Nolo esse Astrologus vt Ptolomeus: tamen non omnino alienus a secta Astronomorum & schola. Hec autem si penitus introspicere non licet: saltem a limine salutor: & vt celeberrimi scriptores dixere: magne rei quantulumcunque possederis fuisse participem: non minima est gloria: & satius est plura studiorum genera nouisse mediocriter: si non possis vnum aliquid insigniter. Sed ne extra cancellos instituti operis euagetur oratio: iam aperienda sunt vela ac ianua petenda: iam manus imponenda opusculo est: in quo vereor nedum amphoram formare incipio vrceum finxerim. Tu vero Hector clarissime quicquid est istud munusculi libenter cape: quod si facit ad stomachum tuum: quod si tibi probatur tuique similibus bene est: pluris enim facio vnius eruditi laudationem: quam sexcentorum male litteratorum vituperationem. Viuas valeasque Champerij tui memor.

¶ Annotamenta Errata & castigationes in Petri Aponensis opera per Simphorianum Champerium Lugdunensem serenissimi ducis Calabrum et Lotharingorum medicum primarium.

Petrus de Apono apud nostros Consiliator dictus: vir magne: sed nonnunquam nimium audacis temerarieque doctrine. Olim tamen inter medicos boni nominis: sed qui exacte philosophatus aduertit plurime lectionis hominem fuisse: minimique iudicijs ab omnibus ferme creditus est magnus: verum ex aliquibus constatque oppositum ei dogma aliquando tributum sit quem etiam hereticum inquisitores vexauerint: quasi nullos esse demones crediderit: & plura religione significante superstitiosus crederetur in libro presertim quem appellauit Consiliatorem: cuius libri differentia quinquagesima sexta supra centesimam de precantationibus multa in vtramque partem agens: eis tribuit plurimum: illique absurdissime & impie superstitioni fauet: placari deum Astronomica oratione: quod se expertum dicit: visumque sibi vberiorem scientiam impetrasse: dum eam petijsset capite celi medium draconis occupante. sed hanc mittamus & a Joanne Pico Mirandulano: & a nobis alibi detestatam. Eligere enim diem ad initianda coniugia commertia: orationes ad deum & his similia impium est: et a fide apostatare. Omnium (inquit Augustinus) corda fidelium non dubitant: nullis mundi partibus: nullisque temporibus prouidentiam abesse diuinam: nec de stellarum potestate: que nulla est: secularium negociorum pendere profectus: sed equissimo & clementissimo summi regis arbitrio cuncta disponi. Concordat quod idem dicit libro tertio de trinitate. cap. 4. Et ad Januarium ait. Non itaque dies obseruemus & annos & menses & tempora ne audiamus ab apostolo. Timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis. Eos enim inculpat qui dicunt: non proficiscar: quia posterus dies: aut quia luna sic fertur vel proficiscar vt prospera cedant: quia ita se habet positio syderum non agam hoc mense commertium: quia illa stella mihi agit mensem: vel agam: quia suscepit mensem.

¶ Quod precantatio in cura non conferat: contra Petrum Aponensem differentia. 156.

¶ Precantationes censuit Aponensis egris conferre idque persuaderi ratione & experimentis demonstrari: pro experimentis affert multa inter que eucharistie nostre verba & diuine: vt inquit artis notoria nomina: & pleraque magice artis contaminata sane Aponensis iste minus decipere poterat, quam vt precantationibus commisceret que diuina sunt queque prophana & noxia diuinorum nomine dignaretur. Dicunt theologi supra Christi corporis sanctissimum sacramentum: verbis ipsis vt causis non confici: intercedentia autem ea vt signa quibus assistat diuina potentia. Notoriam quoque artem: non modo illicitam: sed vanam prorsus & inefficacem. Diuus Aquinas asseruit noxiorum delyramentorum hostis: vt sanctum & doctum hominem decebat igitur post multa aduersus superstitiones disputata de arte notoria verba faciens: docet eam solis figuris & ignotis verbis vti tanquam signis. Manifestum autem ex illis animam naturaliter scientia non informari: quare eam ad pacta pertinere demonum cum diuina auctoritate instituta non sit: docet & illud effectum scientie qui ea ex arte separatur a suis cultoribus modo quo scientia naturaliter acquiritur haberi non posse: inueniendo. s. per se vel discendo ab alijs: quare relinqui vt vel a deo vel a demone expectetur. Deum vero per huiusmodi obseruationes largiri non solere scientiam: sed ex arbitrio suo: liberalique clementia: vt Salomoni olim: vt apostolis: vt alijs: quare colligi deberet vt rei huiusce sit auctor demon: ad quem intellectum illuminare minime conueniat: quem tamen collustrari oporteat in adeptione scientie. Verum enim est Augustino narrante neminem vnquam a demone scientiam edoctum: quamquam demones ipsos: dum loquuntur quepiam scientiarum documenta proferre nihil veteris: id autem notoria ex arte non queri: ita hac in re Thomas decernit: cuius auctoritas Aponensi prestabilior: cuius iudicium excellens adeo: vt Aponensis comparationem excludat. Magica alia que affert Aponensis experimentatum in pacta demonum referenda sunt: que autem pro rationibus affert: nullam rationem continent: posse inquit incantationem: ita affectam esse: vt mundane materie dominari possit: alibi confutauimus: ex affectione quoque incantati ita euenire quod pari ratione refellitur. Nam tametsi aliqua

possit hominis imaginatio: ⁊ vehemens desideriũ: non tamen ea valet: que ille plurima congerit: inter que illud: vt ex verbis in aure haustis: largiatur quis quecũq; alius petierit: ambulet super acutissimum gladiũ: super prunas ardẽtes illesus: stupefieri preterea serpẽtes: furibũdos equos carmine quiescere. Fieri enim ope demonis id potest: non nature. Qualia si pro veris suscipiantur: ⁊ non ab antiquitate confictis: fuere nõnulla Circes ⁊ Medee cantamina: ꝙ autem a deo sortiantur effectum precantatio huiusmodi: tam impium ꝙ̃ delyrum: nec propterea excusaris: ꝙ in fine questionis ⁊ seu discordie differentie ve prodideris hec omnia topice a te dicta: nullam enim probabilitatem habent: nullum ex topicis Aristotelicis argumentũ sumptũ est: execranda oĩa ⁊ deo aduersa: ⁊ theologis explosa: nec minus illa ꝙ in angelos hec etiam referri posse dixisti: illi siquidem a dei nunꝗ̃ voluntate deflectunt. At qui dicũtur orationes ferre ⁊ presentare deo: proq; nobis intercedere: ⁊ vere ille sunt ⁊ ab eo ecclesia ue sua institute recta voluntate: ⁊ religiosa pietate sursum effuse: tales non sunt magice vanitates: ⁊ phanaticorũ superstitiosa incantamenta. Quod in demones ea ipsa etiam retuleris: recte sensisti: sed nõ ex integro: ibi enim plane delyras cum Ptolomeo: ⁊ eius interpreti accedens: non negas ex celesti configuratione deriuari ad nos potentiam cogendi malignos spiritus: ⁊ ex mortuis diuinare: quod irrisum confutatũ ⁊ explosum est libro nostro de vita celitus comparanda: ⁊ demum decipis dum non abnuis coniunctas orbibus intelligentias: seu celorum animas prodesse nobis ⁊ officere ex diuersitate cantaminũ: quasi substantie que mouent orbes: ⁊ quoquo modo eis coniunguntur male sint: ⁊ nocere magis ꝙ̃ iuuare mortales curent: quasi magorum verba formidẽt: Tum autem Oreste insanior iudicandus es cũ iubdis expertum te eas in amorem non leuem ⁊ odium continuatũ ducis: hec vt quidaz ex recentioribus scribit auctoribus ex Piccatrice magna ex parte decerpsit Aponensis: vanissimo libro supstitionibus pleno: ⁊ veluti scala ad idolatriã factor: in quo ⁊ preces ad queq; planetarum docẽtur ⁊ suffimenta ⁊ conciliationes prauorum spirituum: que ob stulticiã explodẽda ⁊ ob superstitionẽ penitus execrãda sunt.

¶ De arte notoria: ⁊ ꝙ precantatio in cura non cõferat. Ex Galeni auctoritate contra Petrum Aponensem.

¶ Illicitam esse hanc artem ⁊ inefficacem Galenus 6° simplicium concludit. sic enim ait. Si autem necesse est aliquibus aliquo tempore considerare in lib. medicine non existimo ꝙ sit aliquis qui relinquat libros Diascoridis: ⁊ libros Abrucalidis: ⁊ libros Fararan: ⁊ libros decẽmilia hominuz qui senuerant ⁊ consumpti sunt in hac arte: neq; qui velit legere libros alicuius grãmatici: aut illorum qui narrauerunt in suis libris coniurationes quibus coniurãt radices vel plantas quousq; se transmutent ⁊ conuertant de figura in figuram: ⁊ de forma in formam. ⁊ narrauerũt sicut putauerunt radices que faciunt videri demones. Et manifestum est ꝙ libros qui sunt huiusmodi non fecerunt nisi homines facinorosi siue fascinatores: qui volunt facere ammirari populum ex hoc quod dixit Ramachilis in suis libris. Nam iste homo primum quod nominauit fuit Athisuz: ⁊ est medicina quã omnes sciunt postea nominauit agnũ castum: ⁊ est similiter vere omnibus nota: postea nominauit assisi. Et hanc similiter non solum sciunt physici: sed etiaz pastores porcorum: ⁊ postea nominauit asinar que est similiter medicina quam nullus ignorat sicut non ignorat aliquis capillum veneris quẽ ipse nominauit post asinar. Et iste in istis medicinis quas omnes sciunt non dixit aliquid plus ꝙ̃ nos sciamus: ⁊ de earũ dispositionibus: ⁊ ipse postq; nominauit istas medicinas: nominauit etiam vnam aliam medicinaz ⁊ dixit ꝙ eius nomen est vquillas: ⁊ confessus est ꝙ hanc medicinam non nominauit aliquis grecorum: sed dixit ꝙ est scripta in aliquo librorũ qui sunt nominati hermetis alkipti in loco in quo scripsit. 36. medicinas que monstrant demones qui sunt domini horarum. Et scitum est similiter de istis medicinis ꝙ nihil sunt ⁊ false: ⁊ sunt fallacie illoruz qui narrauerunt eas in suis libris: ⁊ sunt ibi alia nomina similia istis que dicta sunt. ⁊ sunt dicta ex nomine Abionicon qui fuit in cargelie qui fuit in secalo: ⁊ ipse posuit ista nomina ad hoc vt homines errarẽt in ipsis nominibus sicut in omnibus nominib⁹ que nominantur. Et ille. 36. medicine non sunt nisi vnum nomen solũmodo: nec est veritas in illis nominibus neq; ostendunt vllam sententiam. Sed Hamachindus ⁊ multi alij preter eum habebant sicut existimauit Legber: quia poterãt facere ⁊ verificare res que non sufficiunt: neq; valent quando memorãtur in libris. Sed ego videns narrare ea que narrauerunt de dispositionibus earũ in hoc tempore non manifestabõ illas nec illorum libros amplius. Sed dimittaz illos ⁊ incipiã in illis que sunt meliora his. Hec Galenus. Illicitam igitur hanc artem ⁊ inefficacem Galenus concludit: quia vtitur his que scientiam causare nequeunt: ⁊ etiam demon per eam inuocatus nec intellectuz illuminare: nec scientiã infundere potest: quãuis possit nõnullis sciẽtiarum documenta tradere. Accedit ꝙ non inueniunt qui ex arte ista in scientijs pre ceteris fuerint illuminati: sed potius infatuati. Nãq; (vt hoc vltimũ primo redarguamus) nec Hippocrates: nec galenus: grecorumq; celeberrimi. Nec Auicẽna ⁊ Auerrous Arabũ prestantissimi: id consueuerunt: irriserunt potius ⁊ aspernati sunt.

¶ De fabrica imaginum astronomicarum ⁊ ꝙ nullaz vim a constellatione habeant contra Petrum Aponensem.

¶ In differentia. cj. in tertio notabili sic scriptum apud Petrum Aponensem vulgo legitur. Sapientes imagines cõstruentes planetarum: introituz in celestes obseruant vultus. Et tunc ad constructionem vel destructionez quod expediebat operabantur. Est nãq; celestis scorpio qui inferis dominatur scorpionibus: ⁊ serpens serpẽtibus. Unde ex serpentibus forma aut scorpionis vel cancri seu aliqua tali nobis fortassis determinate ignota: lumbrici producuntur in corporibus etiam hominum taleo. Cum eniz sm Hermetem Enoch seu Mercurium quelibet arenarũ maris suum obtineat sidus: incitans ad incrementum eiusdẽ: multo amplius in perfectioribus erit tale quid dare. Naz ex virtutibus superum omnia hec quibusdam muneribus diamonicis ⁊ virtutib⁹ sunt plena. vñ Aristoteles de mũdo ait quosdam antiquorum sensisse omnia hec dijs plena fore. hec Aponensis. Sed nec insignes hoc medici crediderunt: nec Aponensi vllum prestat patrociniũ ratio. Sed ꝙ̃ fallantur qui opinionem ipsam Petri Aponensis inuenerunt: manifestari copiose potest. Illud enim testatissimum (vt sic dicam) compertissimumq; apud omnes habetur celorum motus ⁊ dispositiones non esse effectus reruz inferiorum. Quos etiam cause non sunt ipsi fatentur. Restat vt ipse dispositiones: ⁊ quod per eas putant significari: ab eadem causa proueniant: quemadmodum iris interdum serenitatem portendit: non quia eam efficiat: sed quia iris causa: serenitatis etiam causa est. Sed celo nulla est corporea causa superior: que celi scilicet ⁊ inferiorum simul dispositiones efficiat. Relinquitur igitur nõ significari a celo que ab eo non fiunt. Auerrous quoq; aduersus Algazelẽ scribens huiusmodi imagines prorsus inefficaces esse ait. Nam artificialia inquantum huiuscemodi nec celestes

influxum recipiũt: nec alicuius operationis naturalis per se causa sunt: sicut patet ex naturalibus: et quantitas de genere activorum non est: imago igitur ex quacunq; materia fabrefacta sub quibusuis cõstellationibus nihil amplius de virtute celestium accipit q̃ massa nõ effigiata ex qua imago fit: nec omnia que inscribuntur virtutem aliquam habent. Similiter q̃ imagines sepeliuntur in medio loci quo operatio eorum expectatur actioni naturali contrariatur: q: activa et passiva applicata fortius agũt et patiunt. Vanitatem maiorem indicat quod Marcilius ficinus in quodam Arabum collegio se legisse fatetur. Figuram videlicet crucis cũctis anteponi. Quia corpora per virtutẽ agũt ad superficiem iam diffusam. Prima (inquiunt) superficies cruce describitur. Sic enim in primis habet longitudinem: atq; latitudinem. Primaq; figura est: et omnium recta q̃ maxime: et quatuor rectos angulos continet. Effectus vero celestium maxime per rectitudinem radiorum angulorũq; resultant. Tunc enim stelle magnopere sunt potentes. quũ quatuor celi tenent angulos: imo cardines: orientis videlicet occidentisq;: et medij vtrinq; celi. Sic vero (inquiunt) dispositi ne radios ita conijciunt in se inuicẽ: vt crucem inde constituant. Crucem ergo veteres figuram esse dicebãt tum stellarum fortitudine factam: tum earũdem fortitudinis susceptaculum: ideoq; habere summam in imaginibus potestatem: ac vires et spiritus suscipere planetarum. Hec autem opinio ab egyptijs vel inducta est: vel maxime confirmata: inter quorum characteres crux vna erat insignis: vitam eorum more futuram significans: eãq; figuram pectori Serapidis insculpebãt. Ego vero quod de crucis excellentia fuit apud egyptios ante Christum: non tam numerus stellarum (quod in similibus nullum est) testimonium fuisse arbitror: q̃ virtutis presagium: quam a Christo fuerat acceptura. Astrologos autem qui statim post Christum fuerunt: videntes a christianis miranda per crucem fieri: nescientes autem vel nolentes in Jesum tanta referre: in celestia retulisse. Quãq; cõsiderare debeant per crucem ipsam: absq; nomine Jesu miracula minime perpetrari.

¶ Vanitatem etiam indicant obseruantie cetere que in illis obseruantur: vt cum sinistra manu quedam nomina inscribuntur: imaginum quedam supine sepeliuntur alie sursum erectis pedibus capite deflectuntur: que omnia signa magis sunt occulti pacti initi cum demonibus ab his qui talibus vtuntur q̃ cause ad effectum naturaliter cõcurrentes. Sicut in imaginibus necromanticis angelorũ: aut potius demoniorum inscriptio: et aliorum nominum et characterum ignotorum: insuper diuersarũ suffumigationũ: invocãtiũ quoq; vsus signa sunt manifesti pacti cũ demonibus.

¶ De creatione rerum Errauit Aponensis et sibiipsi cõdicit.

¶ Apud eundem differentia eadẽ inscitissime peccat Aponensis: qui dum Aristotelẽ conatur sustinere: et verba obscurans et sensum et sibiipsi contradicit infulso barbaricoq; interpretamento: sic enim ait. Ponentes vero creationem: et si verissimi lege sint: in philosophia tamen nõ sunt admittendi cum ipsam leuem faciant omnino: ac primam quasi causam multiplicibus vexant laboribus. Decorem nõ minus et ordinem: et per consequens perfectionem remouentes sm Peripatheticos ab vniuerso. Hec Aponensis. Sed quis ferat illum qui studere medicine: ac veritatem profiteri pre ceteris christianis medicis iudicatur: cum is neget fieri posse quicq̃ de nihilo? Sed dic tu Petre. Quis est q adeo aut floreat eloquẽtia: aut doctrina polleat: vt creationis ipsius valeat explicare rationem? Magna quippe res est: atq; ita prorsum admirabilis: vt sensum humane imbecillitatis antecellat: verum complura nobis christianis illustrata sunt: et hec ipsa quoq; creatio manifestata desup. At nõ potest deus quicq̃ penitus creare de nihilo? Negat Aponensis: prohibet omnipotente deo potentior homũcio. O egregium facinus. Quod Aponensis nõ vidit: audebit ne aut poterit deus? voluit (vt mihi quidẽ videt) Pygmeus Gigantum more pugnare cum dijs: id est enim bellare cum dijs: deo potius q̃ quod senex Cato interpretat: repugnare nature prodeat nunc in medium Aponensis: et manũ nobiscum conferat. Ponentes creationem ais verissimi lege sunt: igitur lex eorum vera et sancta: si vera: ergo non eguit materia deus. Non enim officinam quesiuit. Non artificẽ ipse per se: in se omnia fecit. principio: Moyses in gñe creauit deus celum et terram: et si sint verissimi quare in philosophia admittendi non sunt: cum omne verum vero consonet? Quid enim philosophia aliud est q̃ studium sapientie? sapientia vero rerũ humanarum diuinarũq; scientia est. Quid dicam de te qui deũ laboribus vexari asseris? furere mihi videris: cuius obtusa acies cũ altius nequiret cogitationem attollere: deum passibilem et mutabilem credidisti. Mittamus vana hec portenta: et turpissima ludibria non philosophorũ: sed potius insanientiũ. Furere mihi videris cũ Mercurio trimegisto. Furere cũ Aristotele: furere cũ Auerroi: quorũ alteri tardi: atq; hebetes: arrogantes alteri: et contumaces: vtriq; rudes sapiẽtie: et ignari veritatis iudicandi sunt. Sed age queso tibi dico Petre: qui philosophiam profiteris et sapientie studiũ colis: ac veritatis artifex haberi cupis: dissolue si tanta insit vis animi tui atq; ingenij acumen. Quomodo fieri possit: vt christiani verissimi lege sint: et tamen admittẽdi in philosophia nõ sint quis est qui ferat huius philosophi: sed potius insaniẽtis hominis delyramenta? Quis hanctã discrepantẽ: tãq; variam opinionem pati possit: proh nephanda: ac detestabilis huiusmodi insanientis philosophi impietas. Sed redeamus ad priora. Quid est ex nihilo creare: aut post non ens aliquid esse? Aperi nunc disertissime Romuli nepotũ Cicero. Diligentissime nature perscrutator Aristoteles edoce. Ostende philosophorum aquila Plato nobis dias atq; dissolue: ignorantie pelle nubila: ingenia nostra serena. Mentis caliginem discute (si potes) et viam ostende veritatis. Sed hanc veteres non videre: qui sanctissima instituta christiani dogmatis ignorarunt: aut si ista considerauerunt: non sciuere: nec potuere dissoluere: cum non fuerint celitus inspirati: ac desup afflati: et instructi diuinitus: quare in vastum ignorantie pelagus: atq; in magnos errores: et ipsi sunt lapsi: et vt Aponensis etiam post eos laberetur: effecere. Sed non est humani aut ingenij: aut eloquentie ista nouisse: atq; narrare. Diuino est opus instinctu: et spiritus sancti afflatu et gratia. Neq; enim aliũde q̃ e purissimis sacrarũ litterarũ fontibus haurienda est altissimarũ rerũ nunq̃ a vero discrepans: ac certa cognitio.

¶ De magna coniunctione ab astrologis somniata ante diluuium Noe: et de alia ante aduentum Mahumetis contra Petrum Aponensem.

¶ In differentia. 113. sic scriptum apud Petrum Aponensem legitur. Videmus aliquas coniunctiones quid magnum ostendentes prius longo precedere tẽpore: anteq̃ ipsarum monstretur effectus: cum materiam tẽpore disponant et formam tandem inducant: sicut coniunctio diluuiũ protẽdens per. 287. precessit annos. Albumasar coniũctionũ primo. Illa vero que Mahumet futurũ denotauit per. 52. Alchabitius. Sic igit ex his omnibus intellectũ perspicacem habẽtibus et scientiam qbus scribit diligẽtibus sufficiẽter ostẽsum firmorẽ posse naturalem: et medici beneficio et astrologi retardari. hec Aponensis. Sed de ipsis coniũctionibus: quanta inter astrologos diffidentia? Cũ nondũ cõstet apud eos que maxima: que media: q̃ minor. Alijq; ob hoc

alij ab illis iubeāt effectus expectari. Alchabitius: Albumasar: & Leopoldus magnã esse coniūctionem dicūt: que post viginti semper annos euenit. Iouis scilicet & Saturni. Maiorē cum ab vna: vt aiunt ipsi triplicitate ad aliam fit trāsitus: post annos scilicet ducētos & quadraginta. Mediā saturni & martis in cācro que trecētesimo quoq; anno perficit: maximā diuĩ iouis & saturni in ariete: que post nongētos & sexagīta annos euenit. Messalla ab his dissentiens eam vocat maximam que fit trium superiorum planetarum: saturni: iouis: & martis: proximã hinc facit iouis & saturni coniūctionem. Tertiam saturni & martis. Quartam iouis & martis. Mitto ꝙ magne rerū inferiorū mutationes euenere sine magnis coniūctionibus: contraq; magne coniūctiones sine magnis euentis. Mitto ꝙ non plus planete possunt iūcti q̃ȝ separati: cū diuersarum sint (vt ipsi volūt) & pugnantiū proprietatū ac viriū: ex qua mistione refractioneq; minus aliquid: non maius esset expectandū. Adde ꝙ nec Ephestion: nec Maternus: nec Ptolomeus vnq̃ȝ de magnis euentis per maximas istas coniūctiones iudicarūt. Ptolomeus enim mutationes istiusmodi in solis luneq; defectus reiulit: in has autē quas vulgus colit astrologorū varias quidem mutationes acceptas referri debere non abnuit: maximas xp̃o nequaq̃ȝ: in quem errorē ob grece lingue imperitiam eius interpretes sectatoresq; inciderūt. Mitto ꝙ precipui astrologi medias hoc est fictas: & imaginarias: falsoq; supputatas: non autem veras coniūctiones sequūtur: non vero: sed medio scilicet & ficto motu inuestigatas. Finxerūt enim vnicuiq; planete motū vniformem: vt inequalem eorū & verū assequerentur. Periodicum illū vocat Ptolomeus: iuniores mediū ex re. s. q2 eo quasi medio ad verū inuestigandū vterentur: sed falliūtur longissimeq; aberrant. Nunq̃ȝ enim ibi est planeta vbi per medium motū esse deprehenditur: q2 nec sic vnquā ille mouetur: & multorū per se annorū spatiū intercedit inter veras & medias coniūctiones: vt ex tabulis apparet. Mitto alias super his eorū insanias: mitto dissidia: in quibus fere semper inueniuntur: nisi dum eos colligat & coniungit insania. Paucis itaq; colligamus que a celo non fiunt diuina miracula (quid enim magis insanum q̃ȝ id quod supra naturam est: viribus nature factū arbitrari) eadem quoq; nec ex ipso celo posse portendi: premonstrantur aūt antecedentibus miraculis. Siquidem vniuersale diluuiū. Noe diuinitus inspiratus mūdo significauit: transitū rubri maris: Egyptiorū magis & astrologis testificata sunt facta per diuinam virgā a Mose miracula. Ezechie porrogatam vitam retrocessio solis palam fecit. Miraculum corporati verbi & virginis puerperij: cū alia: Tū mentes diuinitus afflate: Tum nouum sydus exortū magisq; perspectum indicauit: q̃ȝ ne astrologis aliqua ex parte fauere suspicemur: edocet nos euangelica litera: nō id esse: de his que ab initio creauit in celis. Et ecce inquit stella: quā viderant in oriente antecedebat eos: vsq; dū veniens staret supra vbi erat puer. Quod omnes pene interpretes fatentur. Sileant igit̃ astrologi: & obmutescat Iulianus Cesar impius ille desertor stellam eam egyptiam blaterans nomine Asaph/ videriq; q̃dringentesimo quoq; anno. Nusq̃ȝ enī hoc proditū antea nec post annos. 1500. & 14. tot enī a salutifero Christi ortu preterierere: visa est: suo enim munere functa ab oculis mortaliū prorsus euanuit: nec eius cursus cū syderibus aliis conueniebat. Facticia igitur illa: et tēporalis: nō naturalis: atq; perpetua: condita ad id officij a creatore: per quā significari natū regem iudeorū eo forte modo magi intellexerūt: quo & postea in somnis declinandū Herodē: & alia q̃ȝ venerant via in patriā esse reuertendū. Facessant ergo magne quas somniant coniūctiones: que & false conuincūtur experientia & irrationabiles ratio demonstrat: quibus tamen diuinaculi prorsus insanientes: diuina miracula & prophetarū aduentū & legū mutationes & nostrā etiā religionē fideq; subiiciūt. Albumasar de nostra: hoc est christiana lege: ita sensit: vt annos quos vocat solis maximos non excederet: hoc est. 1460. & iā. 1514. euolutus est. Nec verius suā: hoc est Mahumetis legē emensus est. Habraā iudeus Messiã eorū promisit anno Christi. 1464. ea. s. ratione: ꝙ tūc erat ea syderū positio reditura sub quā Moses populū duxit ex Egypto: & legem illis posuit. Arnaldus etiā vaticinari voluit anno Christi. 1355. vel. 1345. ob conuentū superiorū saturni & iouis in piscibus venturum Antechristū. Alliacensis vt iuniorū astrologorū & presertim etatis nostre mendacia pretermittam: predixisse inquit astrologos dum generale conciliū Constantie celebrabatur: nullam in ecclesia pacem futurã: sed dissensiones & bella: & tamen scisma illud: quo nullū in ecclesia maius: eo anno extinctum est. Cum igitur ea tempora iam preterierint: eos profecto ignorantes: arrogantes: mendaces: leues: & ridiculos: nugigerulos declarat euentus. Sed redeamus ad ea que Aponensis de Mahumeti religione asserit: cuius sententia plane refellit̃. Nam si magna aliqua coiūctio causa est religionis cuiuspiam: abolita vi coniūctionis: & religio quoq; que illius. s. effectus est debet aboleri. Nulla autem syderū coniunctio per tot annos durare etiam fingit̃: quot annis & idolorum cultus & Mosaici ritus: & Christi religio perdurarūt: ille enim circiter annorū quinq; milia: illi xp̃o ter mille annis & eo plus. & eius etiam obseruantia apud iudeos viuit̃. A Christi xp̃o natiuitate mille quingentos & 14. numeramus annos: quare qui per has coiūctiones voluerūt religionibus terminū ponere: mendaces deprehēsi sunt. Sed cū omnia sint incerta & plena fabularū: illud Christi tenendū est. Estote parati: q2 qua hora non putatis filius hominis veniet.

Quomodo astrologi frequenter errāt in iudicijs suis cōtra Aponensem.

Differentia eadem. 113. in responsione decimi argumenti hec scriptum est. Ad illud dicendum est: ꝙ & astrologia nō est mēdax neq; ociosa: quoniam sicut astrologus percipit circa natū accidētia emergentia: ita & eorū subsidia in prolongatione vite per artem ordinate percipit: & veritatē dicit in q̃ȝpluribus. Et raro deficit valde a prognosticatione recta: exceptis quibusdã particularibus valde: perpauci autem sunt predicto vtentes regimine vite productiuo: cū plures vita viuant brutali: aut occupationibus ciuilibus & familiaribus occupari. Hec Aponensis de mendace & superstitiosa astrologia scripsit. Sed audiamus diuū Cyprianū virū clarissimum & eximie sanctitatis martyrem: eo in libro quo sibi tenedatū ait a dominone sacerdotes cū feminis cōe habeant contuberniam astrologos obiter irridet. Ioānes Chrysostomus in cōmentarijs in euangeliū Mathei: opinionem illam astrologorum veluti blasphemā reijcit qua freti putāt stellas in causa esse: vt adulter quis aut homicida fiat. Augustinus 2° libro de doctrina christiana scribit ex notione syderum velle nascentium mores vitã actus: euenta predicere magnū esse errorē magnãq; dementiam: eodem libro scribit. Quisquis liber est cū ad mathematicū ingredit̃ dat pecuniā vt inde seruus exeat. Eusebius Pāphili in 6° p̃parationis euāgelice libro aduersus malignā (vt ipse inq̃t) Chaldeorū astrologiā & rōnib9 & auctoritatib9 apte bellauit. Diuus Basilius magnus ī exameron libro: scribit ridiculū eē astrologie ꝯdicere: sed necessariū ne multi eorū fraude p̃occupent̃ qn̄ in eorū verbis & multa ignorantia & multa ipietas: & inter alia pleraq; cōnexionē hāc affertū enī ex stellis nāliter malū p̃cedit creator erit

effector mali. Diuus Hieronymus affirmat esse ex opprobrijs Egypti: hoc est reliquijs idolatrie requirere stellarum cursus et futurorum ex eis euenta rimari. Diuus Gregorius homilia decima in mathematicos inuehitur: meminitque eos qui priscillianiste dicebantur putare vnumquenque hominem nasci sub constructionibus stellarum. Mitto Lactantium affirmantem astrologiam: Aruspicinam: Necromantiam Magicam a malignis angelis inuentam. Mitto alios compluress eam condemnantes: vt Diuus Ambrosius in exameron qui vanam et inutilem et impossibilem istam Genethliacorum artem affirmat. Denique inquit delectatus sum quod nullus imber effusus est donec precibus ecclesie datus manifestaret: non de initijs lune eum sperandum esse: sed prouidentia et miseratione creatoris. Eadem fere semita Leo: Seuerianus: Cassiodorus: multifariam: presertim in psalmorum commentarijs: et quicunque vel ante vel post Theologi fuere: aut doctrina: aut sanctitate: aut vtroque insignes precessere. Diuus Thomas in expositione symboli affirmat eos factis ostendere plerosque deos se credere: qui non solum putant celestia corpora imprimere in voluntatem hominis posse: sed et illo etiam qui in factis suis certa accipiunt tempora: damnatque astrolabia que tamen ad vsum vere mathematice in deprehendendis stellarum motibus et magnitudinibus pertinent. Idem in libro de sortibus: et in secundo volumine theologice summe parte secunda. Diuus item Bonauentura in prima centiloquij parte diuinationem ipsam que ex astrorum inspectione dies et horas in agendis custodit rebus asserit deceptionem illusionemque esse diaboli: atque ideo maledictam a deo atque interdictam ab ecclesia. In Tolletana synodo (quod et meminit Joannes de turre cremata in summa ecclesie) aduersus astrologiam ita decretum est. Siquis astrologie vel mathesi existimat esse credendum Anathema sit. Somnia hec profecto et impossibiles nuge sunt: non theologis solum sed et philosophis iniurie: Platoni maxime et Aristoteli: qui in suis de republica libris: vbi de condenda vrbe precepérunt nugas hasce non tetigerunt. Nugas inquam: que cultoribus etiam suis perniciem inferunt: adeo vt experientia constet: eos potissimum in suis rebus agendis parum esse felices: qui vanam hanc temporum discretionem obseruant: contra longe feliciores qui eam duce prudentia reijciunt. Nostra hac etate in principibus etiam viris: ita palam ostensum est: vt etiam conniuentes exquisitissime perspexerint. Apud antiquos idem euenit: siquidem Ninus Assyriorum rex nec Astrologus nec Magus Zoastrem in Astrologia in magicis: in omni superstitione potentem et vicit in bello et occidit. Pompeius quem res aduerse atque sinistre pressere: vanitati huic plurimam fidem adhibebat: Nullam Cesar cui felix letaque fortuna. Justinianus imperator: astrologorum et domi et militie felicissimus fuit: contra Julianus ipse desertor et christiani nominis inimicus superstitionibus deditissimus: breui et imperium et vitam infeliciter amisit. Concludamus igitur quod stelle nec pro libito futura decernunt (quia animate non sunt) nec decreta dei necessario ventura in nobis explent: quoniam deus hominem in manu consilij reliquit ait Sapiens. Sed ex natura sua puta motu et lumine a conditore accepta: homines resque terrenas alterant et ad multa inclinant: cui inclinationi homo si vult contraire poterit: viri autem philosophie gnari facile non enuntiant: quod ex certis causis et demonstrationibus veritatis euidentiam non habet. Uerumtamen si anni quattuor partes a qualitatibus suis multum exorbitare contigerit: facillime sequetur aeris intemperies: sicque frugum detrimentum aut excessiuo frigore vel calore vrenti: humore suffocante: aut siccitate consumente humidum radicale. Amplius turbatis elementis: alimentaris frugibus: et aere infecto aut putrefacto: quo ad respirandum sedulo vtimur: egritudines euenturas temere nemo iudicabit. Denique ex aere infecto et alimentis inconuenientibus: spiritum animalem turbulentum generari physica ratio suadet. Hinc egritudines acute et cerebro multe obueniunt turbationes: quibus in vulgo dominantibus ad vnius filij Belial dolosam persuasionem: insultus fieri haud erit difficile. Si enim princeps vilegis occurrere nititur: mox a superba ceruice onus seruitutis et sceptrum exactoris excutere moliuntur: hinc secte contentiones: partialitates: seditiones: bella et cetera huiusmodi oriuntur multa. Unde mirum non est si his et similibus: non tam Astrologi quam philosophi: medici agricole et naute quotidie de futuris multa vera predicunt sine astrologicis regulis: de morbis: de annona: deque tempestatibus. Missa igitur hec facientes reliquos Aponensis errores videamus.

¶ Preclarissimos viros artium et medicinarum doctores Franciscum Dalais et Christophorum Champerium fratrem germanum Regie maiestatis consiliarios et medicos dignissimos Symphorianus Champerius Lugdunensis illustrissimi Ducis Lotharingorum Calabrorum et Barrensium etc. medicus palmarius. Salute plurima impertit.

Laudant in Consiliatore nostro medicorum doctissimi dogmata ad medicinam et philosophiam pertinentia: quibus vnctiora edulia: lautioresque popinas interdixit adeo vt familia Paduana puras et sine ferculis: et eam omni sobrietate cenas cenitare ex Petri Paduanensis instituto consueuerit. Uerum (vt inquit Horatius) quandoque bonus dormitat Homerus. Et iuxta illud Uarronis. Nemo vnus omnia potest scire. Nam cum plurima a Petro Paduanensi in medicinis et philosophia erudite dicta sint: nonnulla tamen reperiuntur parum curiose pensiculata: et ab Hebreorum lege et christiana religione discrepantia: que de Astrologia Magia arte notoria: que ad gentilium ritum pertinent licet animaduertere. Namque ea scripsit Paduanensis circa religionem somnia que christianorum aures ferre nec possint: nec debeant. Quapropter cum spiritus fallax: cuius instinctu Paduanensis ista dicebat: plus obsit legentibus: quam prosint in medicinis et philosophia ipsius veritates: institui summatim breuiterque amatore loca quamplurima: que apud Paduanensem magis obelisco quam asterisco digna esse existimaui: quod negocium dum Consiliatorem vna cum Gal. et Aui. profiterer suscipere non recusaui: vt medicis aliquibus id efflagitantibus gratificarer. Et id potissimum adimpleui: non eruditionis ostentande gratia sed vt pro virili parte iuuarem consiliatoris differentiarum studiosos: et potissimum ipsius Paduanensis doctrine amatores: ipsum vtpote optimum medicum laudo et lectito: sed quandoque deficientem ac minus recte enarrantem diuina: emendare contendi. Existimans me facturum esse operepretium si ea que Paduanensis de religione nostra ignorauit: partim mendosa, partim manca et inerudita nostra industria: vera et erudita legerent: verum alia sexcenta preconio scriptorum in Consiliatore celebrata prudens omitto: cum ad illa festinet alius: quam hodierne orationi manum prestabit: et argumentum vt opinor non penitendum. Et valete viri clarissimi et Champerium vestrum amate.

¶ Annotationes Errata et somnia Petri Paduanensis quem nostri Consiliatorem vocant.

¶ Erratum primum.

Medicina et maxime curatiua Marti est ascripta qui omnibus fere planetis iudicatur odiosior: hic etiam irremunerationis obiurgij et omnis iniquitatis extat planeta.

¶ Erratum secundum.

¶ Est autem sciendum quod medici merito vt plurimum malorum extant morum. Tum quia ex vili stipite: et sterili originem contraxerunt: intumescentes demum et contumeliosi facti cum fuerint aliqualiter incrassati. Tum etiam quia medicine scientia et simpliciter curatiua maxime scorpioni attributa est: et marti: quorum proprie

tates in malum tēdentes iam sunt facte. Conseruatiua ꝯo
magis tauro ⁊ veneri hos in omnez trinā incitantib⁹ luxu
riam: istos tamē qui stellariter prauoꝝ moꝝ existunt pro-
pter virtutem scorpionis ⁊ martis in eis dn̄antem ab attri
butionis virtute perfectos reperio medicos. Unde natu-
raliter probus medicus maloꝝ debet esse moꝝum: Tu; qz
sciētia hec nō de virtutibus ac moribus determinat acqui-
tis sicut aliaꝝ plurime: sed de nālib⁹ s̄m in techni: Tumqz
propter astralitatem q̄zprauam mortalitati oppositam.

¶ Erratum tertium.

¶ Causa astrologica sumit ex planetis: ⁊ maxie ex coniun-
ctionib⁹ saturni ⁊ iouis: ⁊ solarib⁹ eclypsibus ⁊ lunarib⁹
vtrisqz: ex coniunctione nanqz saturni ⁊ iouis in principio
arietis: quod quidem circa finem. 960. contingit annorum:
tunc enim s̄m ascendens coniunctionibus ⁊ dominū eius:
s̄m etiam locū coniunctionis coꝝ ex domibus: aut s̄m for-
tunas ⁊ infortunas locū ascendentis ⁊ coniunctionis aspi-
cientes variatur non solū natura humana fortitudine aut
debilitate longeuitate aut econtrario: imo ⁊ totus mūdus
inferior cōmutatur: itaqz q̄ non solum regna: sed ⁊ leges ⁊
prophete consurgūt in mundo signatiue saltem seu casualiter
in quibusdam volentes priorib⁹ quasi neglectis reliquas
cōdere: sicut apparuit in aduētu Nabuchodonosor: Moy
si: Alexandri magni: Nazareni ⁊ Machometi. Quod ⁊
dearticulatur id cōmune: fortunatur nāqz ⁊ infortunatur
s̄m coniunctiones medias saturni ⁊ iouis duodecies: aut
tredecies in qualibet triplicitate factas: qd̄ spatiū. 240. aut
60. mensuratur mensura annorum.

¶ Erratum quartum.

¶ Intelligentia est septenaria s̄m numerū septem planetaꝝ:
nam prima quidem saturni Cassiel. Scd̄a iouis Sachiel.
Tertia martis Samuel. Quarta solis Michael. Quinta
veneris Anael. Sexta mercurij Raphael. Septima vero
lune Gabriel. Ordo autem in ducatu coꝝ existit: quoniam
primo ducit saturnus: deinde venus: postea iuppiter: dein-
ceps mercurius: postea mars: deinde luna: demum sol. Du
catus autem ⁊ regimen vniuscuiusqz est. 354. annorum ⁊
quattuor mensium lunarium: ad similitudinem anni luna-
ris continentis. 354. dies ⁊. 11. tricesimas: ⁊ s̄m hoc inuen-
tum est: q̄ cū mars mundum gubernaret: factum est dilu-
uium propter coniunctionem maxime planetarum in pisci
bus. Sub ducatu autem lune dispartite sunt lingue: sub-
uersa est Sodoma ⁊ Gomorra: ⁊ factus transitus a filijs
israel de Egypto ⁊ multa alia apparuerunt indicia: s̄m na
turas ⁊ proprietates ducentiū planetarū ⁊c̄.

¶ Petri Paduanēsis excusatio q̄zuis insufficiēs.

¶ Sic igitur (inquit) dictū sit quantū de hoc rationabiliter
potest comprehendi iuxta sapientū mundi versutiam: nil sa-
pientie diuine superius prescripte derogando: sed poti⁹ eā
per omnia confirmando: cuz ipsa sola sit veritas ⁊ vita. In
hoc autem (inquit) me loqui proteruī nolētes: aut poti⁹ im
potētes audire: gratis longis vexauere tempoib⁹: a quoꝝ
manib⁹ me meaqz veritas laudabiliter eripuit prefata ide-
mū mādato etiā superueniente apostolico. Hec ille.

¶ Erratum quintum.

¶ Omnis mundane genitur e conditio ex planetis ecorūqz si
gnis tāq̄z ferrum ex lapide magnete dependet. Unde Me-
sahala cb epistola. Simile est opus planetarū in hoc mun-
do lapidi magneti ⁊ ferro.

¶ Erratum sextum.

¶ Complexio autem omnium astrorum: vt in primo qua-
dripartiti ex complexione planetarum elicitur: ad calidita
tem tendit ⁊ humiditatem: velut complexio humana cum
superiora ordinent ad inferiora ista accidentalitate fit qua
dam: ⁊ intentione secunda in superioribus caliditas iouis
Martis ⁊ solis superant frigiditatem saturni veneris con
temperate in frigiditate ⁊ lune: ita q̄ caliditas superexce-
dat: similiter ⁊ humiditas multa lune ⁊ veneris nobis pro
pinquarū ⁊ iouis superant siccitatem saturni martis ⁊ so-
lis non vehementer siccū cum sit fons maxime caloris ⁊ vi
te. Non enim est vita viuentium preter deum nisi per solez
⁊ lunam. Modus ꝯo particularis est qdam influxus stel-
laris vnicuiqz indiuiduo fere differēter ab alio propria na-
tiuitate: aut reuolutione eiusdez influxus: ⁊ ideo videmus
saturnum ⁊ martem: lz simpliciter sint infortune: ⁊ habeāt
annos auferre ab alcorbodē: tamē quādo fuerint alcorbo-
dē id est datores formarum vite annos suos minores me-
dios seu maiores prestabunt s̄m eorum fortunationem: qd̄
⁊ in alijs magis cōtingit planetis: ⁊ ideo omnis planeta s̄z
diuersitatem natiuitatis et reuolutionis vni existit fortuna:
alij vero infortuna.

¶ Quid Albumasar ⁊ Auerrous: q̄zuis Mahometiste fue
rint de talibus senserint.

¶ Albumasar ⁊ si in astrologia somniauerit. tertio tamē in-
troductorij ait stellas significare omnem rez que est in hoc
mundo: scire tamen nobis est impossibile totū propter im-
potentiam intellectus nostri. Itez Auerrous 2° celi ⁊ mun
di cōtra Auicēnaz inqt stellas in rei veritate non agere fri-
giditatez: sed caloris similes vnicuiqz elementoruz.

¶ Erratum septimum.

¶ Ego quidem (inquit) fui expertus figuram leonis impres-
sam in auro sole existente in medio celi cum corde leonis.
Ioue autem venerē aspiciente: ac malis infortunatis ⁊ ca-
dentibus dolorem renum auferre: qd̄ corrigia ex corio vi-
tuli marini nude super carnem concincta. Et merito. Nam
(inquit) vultus huius seculi subditi sunt vultibus celesti-
bus. In centiloquio: qd̄ confirmatur recitatione Cōmē. de
figura scorpionis in incensum impressa luna existēte in scor
pione morsum eiusdem curantis.

¶ Erratum octauum.

¶ Si quis purgatoriū accepit luna cum ioue existēte abbre
uiabit tunc opus eius ⁊ effectus minuetur: propter fortifi-
cationem virtutis nature ⁊ coniunctionem lune cum ioue.
Medicina enim tunc operari non poterit cum agat virtu-
tes plures superando naturales: sed purgatoriuz accipe lu
na existēte in cancro scorpione vel piscibus: dn̄o etiam ascē
dentis cōiuncto planete qui fuerit sub terra laudabile. Si
ꝯo coniunctus fuerit dn̄o ascendentis planete existente in
medio celi patietur nauseam: euomet medicinam ⁊ in eo
non morabitur. Oportet autem in applicando tertium in-
strumentum: puta chirurgiam ad scientiam iudiciorum at-
tendere: iuxta illud centiloquij: tangere membruz ferro lu-
na existente in signo illius membri periculum est.

¶ Erratum nonum.

¶ Astrologus potest fortunatiores reddere fortunas ⁊ ifor
tunatiores ab infortunio separare: s̄m q̄ sciuerit inferiora
conuenienter reducere in superiora actionem motus ⁊ lu-
minis coniunctionis ⁊ virtutis occulte specifice superiori
bus inferioribus applicando.

¶ Erratum decimum.

¶ Corpora superiora non solum motu operantur ⁊ lumine:
sed fortunio ⁊ infortunio ⁊ virtutib⁹ quibusdam specificis
appropriatis que sine medij iprimunt immutatione sensibilē.

¶ Erratum vndecimum.

¶ Terra in quadam eius parte inuenitur aquis discoopta:
qd̄ potest contingere ex virtute stellarum existentiuz in. 12.
imaginibus que sunt extra zodiacuz in septētrione compe
scentium mare occeanum ne superinundet terram: iuxta il
lud Psalmiste. Congregasti aquas in vtre: ppter quaꝝ vir
tutis relaxationē enigmatizant diluuium contigisse.

¶ Erratum duodecimum.

¶ In omni actione ⁊ passione agēs duplr existit: quoꝝ vnuz

est motor imobilis dans cūcta moveri: vt cū p̄ma vt Boe-
tius. Immobilisq; manens dans cuncta moveri. Secundū
vero virtus orbis cū his que locantur in ipsis astris: que (vt
inquit) duplicia existunt: quedam. n. sunt erratica: vt septem
errātes seu planete dicti quorū sol fons caliditatis spheraꝫ
cōmovet ignis. Luna vero principiuꝫ humiditatis spheram
cōcitat aque: quod ostēdit motus accessus ⁊ recessus eius-
dem f̄m motum diurnuꝫ celi quadratiuum quatuor pun-
cta cardinalia constituentem. Aerem vero concitant quinq;
alij. Saturnus nāq; ad frigiditatem disponit ipsum conge-
latiuam mortiferam. Juppiter quoq; calorem ⁊ humidita-
tem illi cum temperamēto prestat. Mars caliditatem esti-
valem cum siccitate. Venus frigiditatem cum humiditate
mensuratā: sibi quidem Mercurius cōmunicabilitatem ac
passibilitateꝫ existens indifferens attribuit: ⁊ ideo (inquit)
diversi motus sunt in aere reperti. Quedam vero astrorum
sunt fixa in sphera octava locata ex quibus f̄m Ptolomeū
⁊ Hipparchū. 48. sine suis testaminibus procreantur ima-
gines seu forme. ceu in cause assignatione physionomie (in-
quit) per menotaui ꝯstructe. Cuius motus f̄m Ptolomeū
in. 36. milibus annorum completur: cuiq; illius graduū cē-
tum deputando annos: nunc autem circa. 70. verius (inquit)
differentia. 9. ⁊ tractatu quē de motu octave cōstruxi sphe-
re. ex cuius motu causa prima fulcito continget tandem si-
gna septētrionalia meridionalia fieri ⁊ econtra vniversam
sic vicissim habitationē ꝑmutari: vt ibidem (inqt) declaui.

¶ Erratum. 13.

¶ Vna est iustitialis complio latitudine participans aliquā-
tula: dicenda quidem angustior valde rarissima inventa:
neq; enim duo ipsam habentes nedum plures possunt in
vno tempore existere. Cū ad id videatur maxime cōiunctio
puta Saturni ⁊ Jouis in principio Arietis cuꝫ alijs ⁊ aspe-
ctus omnis supercelestiuꝫ operari natura iubente divina:
seu cum quis insurgit eadem consignāte propheta legē im-
ponens novam sapientes dogmatizās ⁊ homines. Est eniꝫ
hic medius inter angelos ⁊ sapientes nedum homines f̄m
Isaac: Amarā Auic. ⁊ Algazelē: ⁊ talē fuisse dixerūt qui-
dam Moysen ⁊ Maradei mendaces Christuꝫ Marie fi-
liū. De hac quoq; temperantia scribitur: in de optima cor-
poris compositione cap. 3. ꝙ vtile perfectum in omnibus:
vt neq; in consimilibus: neq; in organicis particulis nihil
incōmēsurate habere sic oppositum non valde quid conti-
nue: sed in longis tēporuꝫ periodis consueuit fieri ⁊ si rarā
extet ipsius generatio. Et fortassis eius permaxime tēpus
duorū: aut triuꝫ annorum vel minus siquis eam voluerit
amplius coarctare: vt circa. 33. annos aut aliter. Quo tēpo-
re q̄dē scribūt Christū tēpatissimū passuꝫ fuisse hierarche.

¶ Petrus Paduanensis in Erratum Gentilis Fulginensis. differentia. 20. §. 3.

¶ Mendax Gentilis. Helyā adeo dicit temperatum extitis-
se: vt in quolibet elementorum posset locari: sicq; in ipso ele-
menta proportionata ⁊ contrarietates eoruꝫ sopite: vt fere
in quolibet posset permanere: cū ꝙ receptus est in turbine
igneo ⁊ curru equorum igneorum. ecclesiastici. 48. Simili-
ter (inquit Paduanensis.) dicet Christum: simplicibus eni
pedibus vndas maris calcauit Matthei. 14. Unde talia
corpora vehementer ponderi fuerunt propinqua: vt quasi
in omni possent elemento servari: hoc autem fictum: verum
omne attribuendum divine imediate potestati: Christum
tamen (inquit Aponensis) testātur hierarche tēperatissimuꝫ
extitisse: quod actus divini edocuerunt eiusdem inquātuꝫ
etiam natura participavit humana. Ex parte quidem alte-
rius (inquit) componētis: vt aia proportionate virtutibus
imaginati corporis ponderis apparet propinquitas: cum
homo participet opere divinissimo vt sapere ⁊ intelligere
animalium solū. Est enim eorum prudētissimū ⁊ sapiētissimū.

¶ Erratum. 14. Diffa. 21. §. j.

¶ In specie non sunt positi termini cause materie solius: sed
causa receptionis lōgevitatis est impressio a stellis: donec
sit vita concordans cuꝫ revolutione alicuius stelle aut mul-
tarum stellarum. Unde est Alcorhodeꝫ planeta respiciens
amicabili locum hyleg aspectu in quo ⁊ aliquam quatuor
essentialium quinq; dignitatum planetarum insignis obti-
neat seu plures: vt domum aut exaltationem triplicitatem
seu terminum. Facies. n. cōmuniter respuitur eius vilitate:
hec quoq; planete alcorhodē f̄m ꝙ fortificatus aut debi-
litatus fuerit in quinq; locis potentie vt gradibus lumina-
rium ascendentis medij celi ⁊ partis fortune gradu ac etiā
Almuctar cum alijs eius dignitatibus essentialibus ⁊ acci-
dentalibus annos suos tribuit maiores medios aut mino-
res menses septimanas aut dies. Cui etiam Alcorhodē in
additione annorum suffragantur fortune f̄m esse ipsorum
fortunatum: ⁊ adversantur infortune: f̄m eorum esse depra-
vatum annos Alcorhodē: ⁊ sibi accōmodatum a fortunis
minuendo. Secūdum vero Aristo. est aer continens: ⁊ perio-
dus solis ⁊ lune: vnde quarto de generatione animaliuꝫ. c.
vlti. Causa eius quod est esse longe vite aial quodcunq; est
contemperatum fore ad continentem aereꝫ ⁊ ad periodos
solis ⁊ lune maxime. Rationabiliter eniꝫ tempora omniuꝫ
gestationum ⁊ generationum ⁊ vitarum: mēsurari volunt
f̄m naturam periodi. Causa vero vniversalis ⁊ prima est ce-
lum motu ⁊ lune. Medie vero f̄m genethliacos sunt due: q̄-
rum vna ꝓportionatur materie seu matri vel vxori que hy-
leg id est vita perfice appellatur. Secunda quidem Alco-
rhodē: que formaꝫ seu patrem aut nuptum importat. hyleg
autem sumitur a sole primitus si fuerit possibile nativita-
te existente diurna. ¶ Q. si non sit pervenitur ad lunam: ⁊
ab ea experitur si nativitas: fuerit nocturna: ꝙ si non possit
ab ipsa suscipi reditur ad solem: ⁊ econtrario ⁊ si ab his non
possit sumi iterum aspicitur ascendens: deinde pars fortu-
ne si non potest ab eo suscipi: ꝙ si non ab hac consideratur
gradus impletionis: si natus vel nativitas fuerit cōiunctio-
nalis. si vero oppositionalis premittatur pars fortune ascen-
denti ꝯsequēterq; gradus sequat̄ ꝑventionis. Q. si ab aliq̄
istoꝝ non valet sumi nō vivet quis: nisi luminaria fortassis
se benivolo videant aspectu cū visu ēt fortunaꝝ laudabili.

¶ Erratum. 15. Differentia. 23. §. 3.

¶ Aspectus celestis superior alius est existens super latus
dextrum ⁊ alter super sinistrum matricis cuꝫ diversa in or-
be zenith possideant: filij etiā erit ⁊ influxus celestis si fue-
rit in eadem concavitate: cū cuilibet loco ⁊ locato suus de-
beatur zenith: ⁊ aspect⁹. Duo aūt corpa impoſ̄e sit eūdē lo-
cuꝫ occupare: vn̄ duo actus q̄ntūcūq; exiles ꝯsistēte hn̄t dif-
ferentē zenith ⁊ aspectū i orbe: imo et q̄lꝫ arena hꝫ hꝫ ⁊ si-
dus f̄m Hermetē seu Enoch: q̄re dic̄ Habraā. Nō ē vt na-
tivitas hoīs vni⁹ assimilet̄ nativitati alteri⁹ tāq; sibi. Nō. n.
est orbis stās f̄m modū nec vnq̄ꝫ erit pūctus hore q̄ renov-
vetur ꝓportio que fuerit: sicut illa. vnde Lucanus.

Stant gemini fratres fecunde gloria matris.

Quos eadem varijs genuerunt viscera fatis.

¶ Augustinus lib. 83. questionū. questione. 45.

¶ Cōceptus geminoruꝫ q̄ꝫ vno concubitu efficitur attestā-
tibus medicis quoꝝ disciplina multo est certior atq; ma-
nifestior: q̄ꝫ sit mathematicoꝝ: taꝫ parvo puncto tpis ꝯtin-
git vt duas minutas minutarū non tendatur. Cū aūt mul-
ta vera eos dixisse ꝑdicatur, ideo fit: q: nō tenēt hoīes me-
moria falsitates errores: q; coꝝ: sed non intenti nisi in ea que
illoꝝ rūsus ꝑvenerint: et ea que nō ꝑvenerit obliviscunt̄: ⁊ ea
cōmemorāt que nō arte illarū nulla est: sed quedam obscu-
ra reꝝ forte cōtingūt. Recitat alibi Augustin⁹ in lib. de ci-

uitate dei ꝙ erant duo gemelli quoꝝ vnus letabatur trista/
batur esuriebat saturabatur egrotabat cuꝫ huiusmodi in/
essent ⁊ ecōtra. Cuius causaꝫ quesitus Hippo. ait existere:
qꝛ ex eodem patre aluo simili nutrimento ⁊ regimine fue//
rant producati ⁊ educati.

¶ Erratum.16. Differentia.26.§.j.

¶ Primitus quoqꝫ septem eueniunt etates seu septem sunt planete: quarum prima causatur a luna: ipsa quoqꝫ gubernatrix est infantiuꝫ in q̄tuor primis annis. Egētqꝫ cibo humido liquido: supra quā occurrit Mercurius indifferens rationis tamen ⁊ scientie planeta: vnde puer tradendus est magistro cum sex habeat annos. Et demū ducit venus gubernans natum.10.annos: cuius regimen.8.terminat̄ ānorum spatio. tot nāqꝫ sunt eius minores anni. Et postea sup quodam principatu sol regit quarto: quare diuinus appetit videri: honestatem simulans ⁊ abstinentiam.19.permanet annis: vt anni sunt eius minimi. Deinceps superuenit Mars que est etas rixe ⁊ superbie ⁊.15.dominatur annis s̄m annos ipsius minores. Et denuo supuenit iuppiter planeta futuri seculi pacis ⁊ tranquillitatis: sub quo natus penitet cōmissorū martis ducatu: querens que dei ac oēꝫ operationem bonaꝫ.12.natū gubernans annis vt minores sūt eiusdem. Et tandeꝫ occurrit saturnus frigidus ⁊ siccus dolosus cogitatiuus tristis labore plenus: ⁊ angustia: ⁊ illi accidunt infirmitates: ⁊ tristitie: ⁊ hic natum gubernat s̄ꝫ numerum annorum eius minorum.30.an. ita vt omnes anni congregati reddantur.98. nam valde pauci sunt transeuntes annos.c. Q. si pertranseunt perdunt actus eoꝝ omnes quos quis superans ex saturno deuenit in lune ducatū: que non quatuor solum ducit an. vt prius. verum.25. sicut anni maiores ipsius Haly. Si autem mō altero seu preter actus iniungit ciuiles: tunc septem iterum sunt etates.

¶ Erratum.17. Differentia.28.§.2.

¶ Uis autem constellationis aliquando sexum immutat vt in maginibus ab indis in.8. celo cuꝫ nono nunc denotaris: quaruꝫ efficaciam ptolomeus approbat in centiloquio ac ascendens: ⁊ vniuersaliter figuratio celestis: quando forma imprimitur masculineitatis: vel feminicitatis: cum planetis complectis in illa.

¶ Secunde partis errata Petri Aponensis quem Consiliatorem vocant.

¶ Primus Error. Differentia.94.§.j.

Sunt putredines in terre visceribus propter causas a medico ignoratas. qȯ ⁊ luminarium proprie contingit eclipsibus et coniunctione planetarum: ⁊ maxime Saturni ⁊ Martis cum stellis fixis: aut ipsorum aduNatione in aliquo signoruꝫ humanoruꝫ: ⁊ proprie cum preualuerint in domo vite in aliquā cōiunctione maiorum vel aspectu aut reuolutione anni mundani inducētibꝰ prauas temporū cōstitutiones permixtoꝝ essentijs ⁊ naturis.

¶ Error.2. ⁊ horrendus in differentia.101.

¶ Ponentes creationem ⁊ si verissimi lege sint: in philosophia tamen non sunt admittendi cum ipsam leuem faciant omnino: ac primam quasi causaꝫ multiplicibus vexant laboribus: decorem non minus ⁊ ordinem ⁊ per consequens perfectionem remouētes s̄m peripatheticos ab vniuerso. Hec ille: contradicens sibijpsi quia simul stare non possunt ꝙ lege sint verissimi ⁊ tamen admittendi non sint in philosophia: quia omne verum vero consonat.

¶ Error.3. Differentia.101.§.j.

¶ Uirtus in superioribus est duplex: vna quidem vniuersalis plus vt que orbis stellaruꝫ. Alia contracta magis sicut que alicuius de.48. imaginibus absqꝫ earuꝫ gestaminibꝰ. vnde ptolomeus in centiloquio. Uultus huius seculi subiecti sunt vultibus celestibus idest species animaliū ⁊ plantarum istius mundi inferioris s̄m Haly. cōmentantem superioribus subijciuntur imaginibus. Quod ostēditur: eo ꝙ sapientes imagines construentes planetaruꝫ: introitum in celestes obseruant vultus. Et tunc ad constructionē vel destructionem quod expediebat operabantur. Est nāqꝫ celestis scorpio qui inferis dominatur scorpionibus: ⁊ serpens serpentibus: vnde ex serpentis forma aut scorpionis vel cancri seu aliqua tali nobis forsassis determinate ignota: lumbrici producuntur in corporibus etiam hominuꝫ tales. Cum enim s̄m Hermetem Enoch seu Mercuriū quelibet arenaruꝫ maris suum obtineat sidus: incitans ad incrementum eiusdem multo amplius in perfectioribus erit tale quid dare. Nam ex virtutibus superum omnia hec quibusdam muneribus diamonicis ⁊ virtutibus sunt plena. vnde Aristo. de mundo ait quosdam antiquorum sensisse omnia hec dijs plena fore.

¶ Error.4. Differentia.113.§.3.

¶ Uidemus aliquas coniunctiones quid magnū ostendentes prius longo precedere tempore: anteq̄ꝫ ipsarum monstretur effectus cum materiaꝫ tēpore disponant ⁊ formā tandem inducant: sicut coniunctio diluuium protendens per 287. precessit annos. Albumasar coniunctionuꝫ primo. Illa v̄o que Mahumet futuꝝ denotauit py.hi. Alchabitiꝰ.

¶ Error ⁊ heresis.5. ex Aristotele ⁊ Cōmentᵗᵉ. Differentia 113. in responsione ad tertium argumentum.

¶ Dicendum s̄ꝫ Aristotelem ⁊ Cōmentatoreꝫ: ꝙ deus nihil potest in hec operari absqꝫ medio: cū eius omnis actio hic mediante motu ⁊ transmutatione perficiatur: ita vt periodus a supernis corporibus in hac iferiori materia inducta permutaretur: cum ad id sequatur quedam inordinatio: ac defectus ⁊ mutabilitas in primo: tanq̄ꝫ non sapienter primitus oia producenti denotetur inesse. Que enim perfecta ratione firmata sunt: permutari non possunt iuxta Timeum.

¶ Error.6. Differētia eadē in responsione vnius argumenti.

¶ Dicendū ꝙ astrologia non est mēdax neqꝫ ociosa: quoniaꝫ sic astrologus precipit circa natū accidentia emergentia: ita ⁊ eoruꝫ subsidia in prolongatione vite per arteꝫ ordinate percipit vel veritatem dicit in q̄ꝫplurimis. Et raro deficit valde a prognosticatione recta exceptis quibusdaꝫ particularibus valde: perpauci autē sunt predicto vtentes regimine vite productiuo cum plures viuant vita brutali aut occupationibus ciuilibus ⁊ familiaribus occupari.

¶ Diuus Augustinus in libro questionuꝫ veteris ⁊ noui testamenti qōne.115. contra astrologos.

¶ Nihil tam contra christianos: q̄ꝫ si arti matheseos adhibeant curam. Hec enim inimica dignoscitur dei legi. Si enim nascuntur qui mali sint: ⁊ econtra qui boni sint: frustra lex data dicitur: ⁊ non solum hec: sed ⁊ iniustus habebitur legislator. Mathematicoꝝ ergo fabulis credentes: fidei semen exterminant quod ⁊ creatori ⁊ iustitie eius testimonium perhibet. Opus enim opificeꝫ cognoscit: ⁊ equo iure amoreqꝫ ⁊ facto testatur. Fugiendum omnibus modis ab hac arte monemus curiosi etenim eius inimici dei sunt: ⁊ sine sollicitudine nunq̄ꝫ sunt: semper enim suspensi expectant quod minime certum sciunt.

¶ Error.7. ex Aristote. Ex differentia eadem in responsione vltimi argumenti.

¶ Aristoteles (inquit aponēsis) in libro de mūdo ait. Deus s̄m poetam residet in supremo vertice vniuersi: cuius virtute precipue fouetur corpus qȯ prope est: ⁊ deinceps qȯ post illud consequenter vsqꝫ ad loca nostra prope terram. Et que (inquit) super terrā videntur nimium distantia a commodo diuino infirma esse ⁊ plena multi turbinis. Non enim (inquit) effectus virtutem sue cause continet ⁊ representat perfecte ꝓpter qȯ ⁊ varietas paulatim occurrit vt ⁊ i toto appareat ordine vniuersi a primo ꝑ media infima descendēdo.

primus enī simplex ꝛ imobilis manēs ac incorruptibilis
omninoꝛ reliq̄ aūt absunt cōpositio mobilitas ꝛ corruptio.

¶ Diuus Cyprianus sermone quinto de lapsis.

¶ Perspicit deus abdita: ꝛ secreta: atq; occulta considerat.
Nec dei oculos potest aliquis euadere dicentis. Ego deus
approximans: ꝛ loquitur deus de longinquo. Si abscondi
tus fuerit homo in abditis. ego ergo non videbo eū: videt
ille corda ꝛ pectora singulorum: ꝛ iudicaturus non nisi de
factis: sed ꝛ de verbis ꝛ cogitationibus nostris omniū mē
tes voluntatesq; conceptas in ipsis adhuc clausi pectoris
latebris intuetur. Dei.n.nutu cuncta reguntur: cum dñs in
euangelio suo dicat. Nonne duo passeres asse veneunt: ꝛ
neuter eorum cadit in terram sine patris vestri voluntate?
cum ille nec minima fieri sine voluntate dei dicat.

¶ Error.8. ex dictis Auicēne. Differentia.13.§.3.

¶ Os autem acquieuit Auicēna incantationibus ꝛ fascina/
tionibus que ponuntur ab earuz defensoribus puenire ex
virtutibus anime: quas suscipit a celestibus prout eorum
motuum ꝛ lucis facta est imago. Inducēs enim huius vir/
tutem non solum mouere habet corpus sibi cōiunctum ve
rum totum quod subiacet sphere quaz mouet eius motor
cuius extat imago. habet naq; duo esse: ꝙ est anima: ꝛ ꝙ ē
imago: motoribus sphere vt Saturni vel Iouis: aut cōstitu/
ta aut vt consequatur resultationem ꝛ vmbram quandam
illius virtutis: vnde mouet ea que illi subiacent: sphere: cuz
sm̄ propriam moueat virtutem impedit materiam aut im/
pedire valet a suo actu ꝛ ordine vel sermonibus gestorum
prophetalibus hebreorum talia scribentium. Quo causaz
non alicui anime habent christicole principaliter attribue
re: verum virtuti diuini operanti hec miranda supernatu//
ralia per viros tanquam per instrumenta prophetas appel/
latos quasi medium quiddam inter nos ꝛ deum opinātes.
Hec enim (inquit) Aponensis non parum opinio peripateti//
cis facta est ridiculosa.

¶ Error.9. ꝛ nefandus. Differentia.156.§.3.

¶ Experientia potest demonstrari: ꝛ demuz ratione persua/
deri precantationem conferre: de hoc enim in simili ꝛ pro/
posito reperte sunt q̄zmulte: ꝛ vt aperte illud summū sacra//
mentum cuz alijs multis ostendit eucharistie: nomina etiā
id confirmant diuina notorie artis ꝛ magicis ēt v̄bis prola
tis in auriculam tauri: cum incantator prosterneret in mor
tem in presentia Syluestri: hunc ꝛ reuiuiscere denuo effi//
cit. hoc etiam confirmat motus panis ad furtum inuenien
dum: aut psalterij vel cribri v̄ba etiam quedam in aurem
cuiusdaz hoīs prolata. satagit.n. tibi quecūq; perieris elar
giri. Incantatione similiter prolata vel scripta: ne vnq̄ȝ per
dant qui crucianť: et etiam super gladiuz ambulant acutis
simum: ꝛ prunas viuaces: digitorūq; vno applicantes alte
rutrūq; hoīem aut pondus subleuāt in altuz grauissimuz:
serpentēq; stupefaciunt: vt nō ledat: equos furibūdos car/
mine quietant: eosq; castrant cum alijs imobiles eadē red/
diti. hoc etiam mō trucidati euadunt periculuz. Prima siłr
Astronomie ratione placantur: ꝛ in subsidium cōcitantur
nostrum: vt orationum epilogus insinuat planetarū: ꝛ ego
(inquit) in huius orbis quandoq; configuratione scientiaz
petens a primo: capite existente in medio celi dum luna cō/
iuncta erat Ioui: visus sum amplius in illa proficere incan
tatione quaq; quis dormire non valet representationez cō/
tinue incantantis imaginans. Ipsa etiam pollutionem in//
ducit: in somnis: quid erit futurum taliter aperit. De aliq̄
sagitta etiaz ossi adeo infixa vt alio nequeat ingenio extra/
hi: digitis lateraliter duobus facile: ac sine dolore dulci ap
plicatis foras educit: cancerq; mortificatur: Lumbrici oc//
ciduntur: sanguis ea ꝛ charactere vndecunq; fluens sistiť:
paroxismus epilepsie quietatur nominibus magorum in au
re prolatis: aut portatio super se cessare cogit: omnis epile/
pticus sanatur ꝛ lunaticus. Cum pater aut mater in quar/
to temporuz feria quarta eum ad ecclesiaz deducat: ꝛ feria
6ª: ꝛ deinde sabbato super ipsum cantetur ꝛ suspendatur il
lud dominicū euangeliuz hoc genus demonioꝝ nō eijcitur
nisi orationibus ꝛ ieiunijs. charactere similiter ꝛ carmine
passio curatur renalis: futurum prenoscit: ꝛ quod abest vt
edocet geomantia: taliaq; multa. Id autez vtcunq; ratione
persuadetur ꝛ effectus in suas reducuntur ꝓcepti causas.
Id nanq; vt aponensis somniat euenit aut a causa imediate
interiori: seu inferiori vel exteriori. Siquidem primum id
dupliciter contingit: aut ex parte incantantis affectuosi: si
eius fuerit anima intantum eleuata vt materie possit huic
dominari mundane: ipsamq; vigore intelligentie suscepto
admittunt transmutare: vel ex parte incantati q̄ȝplurimuz
confisi vt ex vigore si quis iuuatur estimationis nō parum.
Et hunc quidem modū peripateticus cōcedit. Si v̄o a cau
sa exteriori dupliciter: aut ea substantia est vniuersalior vel
particularior. Uniuersalior quidem: ceu causarū prime: cu
ius quidē virtute oratio seu ꝓcantatio suscipit effectum: cuz
ipsa quodāmodo nostrum sollicitudinez habeat: potest in/
quit primus sua mera benignitate: cum sit agens superna/
turale per voluntatem absq; motu ꝛ transmutatione in hec
infera operari: quicqd dicat peripateticus: cum ipse sit sum
mum bonum de cuius ratione sit fore sui diffusiuuz: ac cōi/
catiuū: aliter enim bonuz minime foret summe: neq; ꝓpter
hoc cum sit quid diuinissimū ꝛ honorarissimū.12.meta. hoc
transmutatur in dignius intelligēdo essentiam: cum is non
intelligat actualiter extra: sed intelligens seipsum intelligit
cum ea reluceant in ipso: vt in causa oīa. non enim contēpla
tur ipsa prout sūt materialia ꝛ vilia: veꝝ mō nobiliori ꝛ al
tiori quo intelligit se talium cām existere. Quo quidez mō
scientia etiaz vilissimorum animaliuz ꝛ abominatoꝝ apud
sensum nobilis reddiť ꝛ decora. hec.n. sūt q̄ a Petro padua
nēsi diia.156. q̄ ptim mēdosa partim heretica supstitiosa cu/
riosa nimis: partim v̄o a suo in Cōsillatore depręhensa sunt.

¶ Error.10. Differentia.156.§.j.

¶ Eadē differentia de incātationibus ꝛ arte notoria mende
innumere cōspiciuntur. vnde inquit. Scribiť Socratē di/
xisse incantationes fore verba aias decipientia humanas:
vt autez in preiacenti sit loqui materia. Precantatio inquit
est oratio admiranda affectione in subsidiū incantati preci
pue cōfidentis explicata. diciť autez oratio ad differentiaz
terminorū nō significatiuoꝝ: que cum fuerit de miris ꝛ oc/
cultis amplius eaz reputans incantat⁹ eidem conferet ma
gis. ꝛ ideo (inquit) quantuz pōt e occultatione vtendū. deita/
tem enim minuit qui secreta mystica vulgat. ars notoria ꝓ/
cantans etiam cum grandiori diligentia debet ipsam pro/
mere: vt tam ob ipso q̄ȝ ab incantato dignissima reputata
possit amplius conferre. cū enim fuerit de ipsa ampli⁹ con/
fidens vt ita eundez iuuabit maxime: iuxta illud dīle.135.
Ille plures sanat egritudines de quo plures cōfidūt. Qua
re inquit Aponensis ꝙ nō confert ꝓcantatio in cura inquā
tum ipsa sed demuz inquātuz talis: prout scz recipit a pro/
ferente vel coniurante aut ab instituente seu cantāte. Pro//
pter hmōi (inquit) sciendu3 ꝙ si precantatio cōfert inquātum
huiꝰ ꝛ oratio simplex tūc ꝛ oīs: cuius falsitas ē prompta.
Etiam talis incantatus in quadā explicatione cōstat sono/
ra. Qd̄ autem tale cum per se non alteret corpus ad sanita/
tem cum ea inducatur alteratione non permutat. vn̄ in ꝓ. ꝛ
3° de anima. manifestum est ꝙ neq; lumen ꝛ tenebra neq;
sonus neq; odor nullū facit in corpora effectum videlz nisi
sm̄ accidens: puta si simul sono depulso fiat ictus vt in to/
nitruo scindente lignum. Et a visis similiter ꝛ odoratis fit
motus corrumpentibus accidentaliter tactum vel meatū.
Ex primis enim qualitatibus constamus non autem ex ter
tijs: itaq; incantatio non proficit curatione vt ea. Sed expe
rientia potest demonstrari ꝛ demum ratione ꝑsuaderi pre/
cantationē ꝯferre. prima enīz astronomie oratiōe placanť:

& in subsidium concitantur nostrum: vt orationum epilogus insinuat planetarum. vnde Albumazar in sadam. reges grecorum cum volebant obsecrare deum propter aliquod negocium ponebāt caput draconis in medio celi cū Joue: aut aspectum ab eo figura amicabili: & lunam coniunctam Joui aut recedentem ab ipso & coniunctionem ad non ascendentis petentem. Adhuc autē & cum caput amicabili figura tuncq dicebant ipsorum petitionem exaudiri. Unde Almāsor in Aforismis. Si quis postulauerit aliquid a deo capite existente in medio celi & reliqua: nō preteribat quin breuiter adipiscatur quesitum.

¶ Champerius.

¶ Petrus noster de Apono seu Paduanensis vir fuit magne sed nōnunq̄ nimium audacis temerariecq doctrine secutus Apulleium Porphyrium & ceteros damnate magie studiosos: qui vt dictum est scribit incantationes ad infirmorum curam conferre q̄ plurimum. verum quia in decretis Gratiani. xxvi. questione. v. cap. non liceat: vanas istas stellarum & incantationum obseruationes videtur sanctorum patrum damnare sententia: Conciliatori assentiendum non consulo. Si tamē verba sint sancte fideliter & nulla superstitione prolata: vt oratio dominica: symbolum fidei: nō damnauerim. verum ea cum peccati suspitione carebunt non tam incātamenta sed religiosa verba: aut lecte preces appellantur. Eadem questionē cap° vltimo herbas. gemmasq sanitatis gratia sine vlla incantatione deferre cōcessum est. Imagines vero astrologorum characteresq preter signum crucis penitus damnantur. De quibus apud Augustinum Ambrosium & alios theologos multa reperies. Sed hec breuiter dixisse volui: q̄ hac nostra tēpestate plerosq videmus his malis artibus depravatos & grauissimis erroribus animas implicare. Nos autem quibus propositum est nunq̄ a catholica puritate discedere talia flocci pendimus: eligentes nos magis semper egrotare q̄ cū salutaris cōtumelia sanos esse. Quapropter de his vti libitum cuiq fuerit opinetur. Cetera que approbati & catholici medici remedia docent: non solum aspernanda nō sunt verūetiam diligenti cura sumenda: medicusq parendum si periciam habeat medicandi. dicente scriptura honora medicum &c. His igitur que lex & ratio damnāt pretermissis: sic de corporis sanitate curandum est: vt quicquid ad corporis sanitatem referatur a salute anime sumat exordium. Q si morbus incurabilis inueniatur: virum sapientē equo animo ferre decebit morbū tanq̄ a deo missum: qui nunq̄ percutit nisi vt sanet: qui nos castigat vt meliores reddat. Cui sit laus & gloria in seculorum secula. Amen.

¶ Finis operis Collectanei subito calore a Domino Symphoriano Chāperio coaceruati & i formā optimā redacti.

¶ Cesar optatus: Magnifico. D. Gaspari Contareno: patritio Veneto: suo Patrono & Compatri. S.D.

Um maxima sit de flobothomia in pleuresi & illa quidem Antiqua questio: Nuperrime vero inter latinos medicos adeo ad oppositas partes exagitata & vtrinque rationibus roborata: vt magnus sit non solum medicis ipsis verum longe maior aliorum hominum mentibus incussus timor qui de principalissimo experimento in pleuresi (morbo quidem hominibus com. & periculoso.) adeo medici esurent & contendant: Ade quod medici veneti qui in hac medendi industria semper habiti sunt prestantiores passim accusantur: (& ab illis quidem a quorum nutu & plebs & nobilitas pendent:) Tum etiam vt amicis a me iure suo expostulantibus quid sentiam in casu morem gererem: Ne etiam iuuenes criminosa discant & imbibant: dicam quod sentio: Opere precium itaque me facturum putaui: Si Antiquam questionem diluam: Si controuersiam medicorum sedabo: Si timorem a mentibus hominum discutiam: Si a Crimine medicos venetos defendam: pariter & amicis satisfaciam: & iuuenes bonam & rectam heresim docebo. Nunquid autem que molimur: & que intendimus (que plurima sunt) assequuti sumus: Te iudicem & arbitrum honorarium inter omnes tue vrbis felicissime doctos viros se legi & institui: Nosti namque tu Gaspar vir doctissime longe melius de homine philosophari: pace aliorum dixerim. Laborauimus quidem: nam tum & si veritatem ipsam (quam semper nunc vero pro qualitate materie longe magis & preferendam & extollerandam duxi) candida mente patefacere contendimus: non sine magno labore id assequuti sumus: nam veritas ipsa latet: indicio sunt manifesto varietas opinionum. Et quoniam non modo recentiorum subtilissimas & apparentes rationes oppositas soluere & debellare opus fuit. Sed quod magnum est Antiqui ipsi medici adeo dubie in materia loquuti sunt: vt non solum varij sed sibi ipsis (vera fateor) inconstantes videantur. Quare in determinatione huius ardue questionis nulli volumine esse additi: Sed solis rationibus: experimentis comprobatis & roborati: ipsa natura rei nobis monstrante viam rectam materiam tractamus. Auctoritates tamen grauissimorum medicorum nos in medicina non spernimus: Sed ad sensum nostrum interpretamur & accommodamus: que vero contraria videbuntur glosamus vt videbis: ne sibi ipsis nec nobis contradicant. Rogamus preterea Doctos & candidos sine liuore viros (quibus hec scribimus) vt perlegant hec nostra & subtiliter scrutentur tum veritatem: tum mentem nostram que pro posse ad communem vtilitatem in lucem edidimus: nam si meliora alij prestabunt & legemus libenter & laudabimus. Vale. 15. iulij. M.D.XXVI.

¶ Cesaris Optati Citrarei de regno Neapolis Medici venetijs.

¶ De flobothomia in pleuresi. Questio.

Ubitatur verum in pleuresi puta pris dextre: in qua conuenit flobothomia sit flobothomandum prima flobothomia ante quartam. quam Hip. & Gal. dicunt per antispasim que est diuersiua a basilica dextra vel sinistra. vel a saphena eiusdem lateris vel vnde. Et arguitur primo. quod ab eadem basilica dextra sit ipsimis flobothomandum. Nam primo medicorum euacuare & diuertere magis & prius illos humores qui sunt magis parati fluere ad locum passum dolorosum debilem: hij autem sunt qui in parte dextra continentur puta humero brachio dextro vena chili ascendente et locis conuicis & epate: propinquiora. n. & directiora loca sunt communicantia magis: modo basilica sinistra, vel saphena dextra: non habent illam communicantiam propinquitatem & directionem: Quare si illas flomabis parum vel nihil proficies apati: immo dicit Gal. virtutem debilitabis sine iuuamento vel pauco & tardo. Confirmatur quia dicit Aui. 4° p.ca.3°. quod i flomia diuersiua sufficit distantia que est ab humero ad humerum: hec autem est maior. ergo &c.

¶ Secundo principaliter arguitur sic. Gal. dixit egritudinem in fieri curari cura composita scilicet ex curatione vera & preuisione: hoc autem fit remouendo causam que euacuata remouetur pro facta egritudinis & prohibetur futura fieri. Sed idem seruabitur in pleuresi: si in principio ab eadem basilica euacuabis, quia remouebis materiam facientem apostema: & cum hoc etiam illam materiam que erat de propinquo factura apostema etiam si saphenam distantem: quia illa non euacuat materiam in superioribus & in pectore contentam. non basilicam oppositam flomes: probatur quia in omni flomia fienda si oportet cito conferre seruanda est rectitudo vt Gal. clamat: quia aliter non euacuat a loco passo: & tardum aut nullum sequitur iuuamentum: & ideo in libro de flomia vult semper flomandum esse secundum catisim, nec etiam diuertens cum ab illis locis distantibus parum aut nihil fluat ad locum apandum. Confirmatur auctoritate Gal. 2° reg. acu. co. 10. & 4° eiusdem co. 67. & signanter. 13° terap. vbi docet curare pleuresim & apata cala: & verba Gal. sunt expressa dicentis particulariter quando flegmon incipiat in pectore pulmone vel epate, splene fiat flomia ex brachio & nunquam dixit de pede, sed cum non fit ex pede secundum ipsum. Sed ex brachio non opposito: quia non seruatur directio vt. d. Uult. n. ipsi ex eadem basilica & directiori parte esse flomandum. Rasis etiam 9° Almanso. capitulo proprio de pleuresi flomat per eandem basilicam. ergo &c. Et confirmatur melius ratione Gal. supra tertium Hip. 10. secundi regi. acu. Unde natura repit inde ducere oportet. Sed repit in dextram. ergo debemus ex dextra basilica primo euacuare: & ratio huius regule vlis est: quia vnde natura repit inde facilius educitur per locum ad quem inclinat natura.

¶ In oppositum est communis schola omnium fere scribentium ex antiquis primo Aui. 4°. p. & ca. p. & 3° i vl: approbante 10° tertij ca. proprio. Joannes Meiue. Serap. 2. tra. ca. 21. Rasis 10° co. ca. 2. & in libro diuisionum ca. 54°. In pleuresi sanguinea flomat oppositam dextram. Auenzoar primo theisir ca. 16. Auer. etiam 7° col. cap. illo aureo de cura apatum calorum. Similiter & recentiores tam scribentes quam recte practicantes sequentes doctrinam Gal. 13 terapeu. & 2. ad glauconem. vbi docet curare apata cal'a. Et in libro de flomia summa 2° cap. 5°. & alibi iuxta veram doctrinam, & antiquam hippocraticam medicinam: i cura apatum calorum primo flomant per antispasim. i. per contrariam partem, puta saphenam diuertendo quam longe potest. Seruata tamen catisi. i. rectitudine & communicatione: quod nullo modo fieret flomando basilicam dextram: que per peracatisim hoc est per directum: sed propinquum euacuat. Et sic euacuatiua & non diuersiua diceretur vt infra latius. Ratio autem Gal. ex Hip. immo ex re ipsa talis est, communis intentio in apate cal'o est euacuatio & refrigeratio, eo quod apa dicit malam complexionem cal'am, & malam compositionem & contraria contrarijs curantur, & euacuatio maxime per flomiam remouet per se repletionem: & infrigidat per accidens: modo licet intentio nostra principalis sit euacuare & refrigerare corpus, vt supra dictum est, tamen cum euacuatione longe maior intentio est diuertere in oppositum, vt si in dextra floma sinistram: si supra floma infra: si ante floma retro: si intus atrahe extra semper diuertendo in contrarium in primo materiam fluentem: & in hoc plurimum deseruiret cognoscere locum vnde fuit materia, vt in contrarium trahatur & non conuertere.

ipsam materiam fluentē ad locum lesum, debilem, doloro/
sum: ꝛ calidū in pn°. Debilitas nāq; mēbri dolor: ꝛ calidi/
tas, plurimū attrahunt: ꝛ sic magnificabitur apā nisi māe
in pn° ꝯuertant̄ in oppositā partē q̄ȝ longe possumus. dixit
Gal. ex Hip. Nam māe que sunt in fluxu nisi q̄ȝ longissime
diuertātur: vt supra: si flomia vel pharmaco agitent̄: ꝛ po/
nantur in motu: q̄ȝ facilime fluent ad partē lesam: adiuuāte
ēt attractione caliditatis ꝛ doloris vt supra: ꝛ partiū itegrarū
expulsione ad locū debilē: ꝛ tūc flomia fi ꝑ idē iat°. Quare
Gal. dixit h̄ eē cōe ꝑceptū i diuertēdo ꝛ euādo in pn° i apā
te calor: ꝛ h̄ erit p̄ᵃ regᵃ. Qđ si egritudo est i supiorib° euet ꝛ

p̄ regl̄a

fiat diuersio ad iferiora q̄ȝlōgissime possumus ꝛ eȝ̄ ꝛ semp
per ꝯriū. Seruādo tñ cum oppōne, rectitudinē ꝛ cōitatē;
ne virtus ipsa debilitet̄ sine iuuamento: ꝛ in hac flomia di/
uersiua intētio est euare plenitudinē ꝛ mām diuertere ꝛ p̄/
uenire ne apā gñetur vel augeat̄. Deinde si non poterimus
hoc cōsequi veniemus ad iam factā egritudinē: dicit Gal.
curādo ꝑprie per catisim vel per paracatisim. i. ꝑ directū vi
cinum ꝛ cōicantē locū: ꝛ īmo ex eodē loco inueteratā apāta
si fieri pōt. ℂ Q. volūt medici oēs sil̄ cū Gal. ꝛ h̄ erit 2ᵃ regᵃ

2ᵃ regl̄a.

q̄ existe egritudine in inferiorib° nullo mō euamus versus
inferiora: neq; eȝ̄ne māe ad locū lesum ꝑcipitentur esto q̄
nulla esset suspitio inflāmationis vel doloris attrahētis: ꝛ
h̄ i pn°: q̄ forte i ꝑcessu q̄nq; licet vt ifra: sȝ in pn° tu debes
attrahere ꝛ distrahere māē q̄ȝ longe poteris in oppoᵐ ne
currāt ad partē lesam: puta si apā est in mrice vel in genu i/
primis flomabis eundē brachiū non: pedē in pn°: silr ꝛ de
alijs, vt si egritudo est in renib° vel scia. nō pharmacat° ꝛc̄.
ℂ Q. ꝛ erit 3ᵃ regᵃ Gal. in lib° de flomia distinxit flomiā in

3ᵃ regl̄a.

tres spēs. s. in diuersiuā, que ꝑ antispasim. i. ꝑ ꝯriū q̄ȝlonge
potes. Euatiuā que ꝑ catisiȝ. i. per rectitudinē vicinā ꝛ cōi/
cantem. Et deriuatiuā q̄ per paracatesim. i. iuxta catisim.
ℂ Preterea Gal. 2° ad glau. ꝛ 4° terrap. ꝛ 13° terrap. dicit,
Si mā fluit diuertēda est q̄ȝlōgissime potes ātispastice si de
primo fluxa deriuāda per loca ꝑpinqua: si antiquata eua
cuanda a loco ꝑprio vel vicinissimo. Et hec sit tertia Gal.
regula vña: ꝛ Auic. p̄ᵃ q̄rti ca. p̄. ꝛ 3°. q̄ semp in diuertendo
in pn° timet vicinū locū. Unde inconueniēter fieret flomia.
Hijs stātib° sȝ doctri. Hip. ꝛ oium re ipsa ꝑsuadēte: vt. ō. sit
flomia in pn° pleuresis diuersiua dū fluit vel fluere incipit.
Quero a te, si flomia fiat ex eadē basilica puta dextra vbi
egritudo est in dextra quō noiabitur. Nō pōt dici diuersiua
q̄m ex doctrina cōi supra data: ꝛ vt sonat vocabulum, illa
fit per partē ꝯriam cōicantē ꝛ per inferiora q̄ȝlōgissime op/
posita. Restat igit̄ vt dicat̄ euatiua vel deriuatiua: sed iste
nō ꝯueniūt in ꝑncipio apātis calidi cū longe plus irritent
ꝛ attrahāt ad locū debilē, dolorosum, calidū, q̄ȝ diuertāt:
hoc aūt esset hoiē interficere nō curare. Uñ dicebat Auē
zoar caꝑ ꝑprio allegato ꝛ Auer. 7. col. nouos ꝛ parū exer
citatos esse illos medicos: qui in ꝑncipio pleuresis eandē
basilicam flobothomāt. Faciūt enim precipitare materias
versus partem lesam: q̄ versus superiora, quod est contra
cōe preceptū, ꝛ duplāt malū: imo interficiūt egrotātē q̄nq;.
ℂ Preterea quotidiana experiētia i magnis ciuitatib° stati
facta flomia a saphena eiusdē lateris cessat dolor: vt pluri/
mum. Nec credo per talē flomiam euari sanguinem cōten
tum in apāte vel loco vicino faciente apā. Sed ille sanguis
cōuertitur ad inferiora cū tota materia simul, tractus viva
cui a flomia saphene, que euat ab inferioribus: ꝛ diuertit a
superioribus. Uñ cōtingit q̄ cessat dolor remotis humori/
bus illis a pectore qui faciebāt dolorem, vel saltim facta il
la diuersione cū non amplius fluāt humores: illi q̄ ibi erant
resoluuntur vi caloris naturalis qui maximus ꝛ potētissi/
mus est in illis mēbris spūalib° ꝑpe cor, vbi ē fons caloris.
ℂ Nos autem ad maiorē declarationē difficultatis proposi
te notabimus ꝑmo duo: ꝯmo tres modos de pleuresi. vnū
sc̄ȝ stante multa repletione, alterū stante inanitione mul

ta, addēdo tertiū inter hec medium. Ubi. s. sit mediocritas
plenitudinis ꝛ inanitionis: distinguēdo tria tēpora apātis
p̄ntis vel de proximo futuri, in q̄bus diuersa cōueniunt re/
media. Fundabimus deinde intētiones ꝛ indicationes cu/
ratiuas, q̄bus tāto morbo occurrim°: q̄ itētio curatiua ꝑ
prie sumit̄ nō a morbo ꝛ nā morbi bñ cogniti. Indicatio āt
curatiua nō a morbo, sed a v̄tute cōplexione, etate, ꝯsuetu/
dine, repletione, tpe anni: ꝛ h̄: vt alibi diffuse diximus: silr
a tēpore morbi. Diximus enim tēpus esse maxime conside
rationis: lȝ forte Gal. aliter cōtra Thessalū. Imaginemur
itaq; in pleuresi vera tria tēpora corpore existēte repleto ꝑ
pter repletionem multam in toto, aut ꝑpter calefactionē
vel infrigidationem, vel per viā catarri, vel aliter mā fluēs
calida cucurrerit ad partes pectoris intrinsecas apāndas,
p̄ illa materia incipit recipi in venis magnis, deinde in par
uis ꝛ minimis vt est videre in cōturbatione oculi in princi/
pio opthalmie, nā coniunctiua est alba valde ꝛ venule ille
melius videntur extrinsecus, duretq; tēpus hoc fluxus ma/
terie gratia exempli per vnum duos aut per tres dies pri/
usq; incipiat exire venulas ꝛ imbibi in porositatibus mem
brorum ꝛ colligi in cupū: verūq; fieri apā per viam decu/
xus in quo tēpore. s. vnius duorum vel triū dierū est dolor
in illo membro genitus: tum q̄ mā partim fluxa sua inten
sa caliditate in illo loco cōculcata grauat ꝛ inflāmat: tñ q̄
soluit continuum extēdendo pāniculum ꝛ venas cōprimē
do ꝛc̄. In quo tēpore ne dum in pleuresi: sed ēt in omni apo
stemate intrinseco: dixit Gal. 5° interi. caꝑ vltimo euaporat
aliqua materia a venis illis minutis: in pulmonē subtilis
per sputū subrubrū, que incoātē abreuiat dixit Hip. indige
sta ex pectore. Scōm tp̄s erit qñ mā incipit exire extra ve/
nulas in poros ꝛ subam membri ꝛ colligi in cupum cum
intenso dolore pungitiuo propter mām calidā inflāmatā
non euentatā extēdēdo partes ꝛ soluendo cōtinuū, in quo
tempore fiet magna attractio tum ꝑpter mēbri debilitatē:
tñ maxime propter caliditatē ꝛ intensum dolorem attrahē
tes. Duretq; tēpus hoc exempli gratia per tres alios dies: ꝛ
ꝛ sic erimus in quinta vel sexta die, in quo tēpore calida in
loco calidissimo materia erit satis bene digesta, si reseruа/
bitur ad vnā creticam expulsionē in 7° vel non: vt cōtingit
in pluribus vel salubribus. Tertium tēpus erit in quo ra/
tionabiliter cessat fluxus ꝛ nā superāte cōplebitur digestio
puta per totā diem septimā. vel inueterabit̄ vsq; ad 14ᵐ in
quo cessabit tunc dolor ꝛ febris ꝛ accñtia propria pleure/
sis. lȝ forte accñtia cōia cretica augmētabūtur digesta ꝛ fa
cta iam sanie cōpleta. Et ista tria tēpora non possunt limita
ri. In diuersis. n. aliter ꝛ alr ꝯtingit ꝭm māe acuitatē ꝛ sub
tilitatem virtutisq; tenorē vel expulsionē ꝛc̄. Silr imagina
ri possumus in corpore inanito propter fluxum sanguinis
nimiū, sicut in puerpera: aut in fluxu per secessum. aut lōga
fame, vel conualescēte longa egritudine. Isti possunt pati
pleuresim non rōne plenitudinis, vt in p̄. Sȝ rōne maligni/
tatis humorū, vel rōne debilitatis mēbri recipientis: ꝛ for/
titudinis membri mādantis, vel ꝑpter frigiditatē, aut cale
factionem, vel catarrū, vel aliter. Eodē modo ꝛ in corpore
tēperato ꝛ mediocris repletionis imaginabimur. Differen
ter tñ putamus ꝑcedendū esse in cura, vt infra. hoc vno cō
muni ꝑcepto semper in oibus obseruato, i egritudine in fie
ri, q̄ semper debemus remouere fluxū ꝛ causam que facta
ra est ad gñonem ꝛ augmentum apātis. Deinde venire ad
factam egritudinem quā curabimus ꝛ remouebimus flo/
bothomia euacuatiua per catisim, aut peracatisiȝ, aut scin/
dendo supra locum ꝑprium vbi possumus mā inueterata.
ꝛ hoc est proprie curare. Illud v̄o preseruare, ꝛ nos etiā in
vera pleuresi inueterata ꝛ saniata materia fecimus incisio
nes supra locū propriū sub costis vbi iudicauimus esse, col
lectam saniem cum tanta euatione saniei: que si corroso pā/
niculo infra costas intra cōcauitatem pectoris impetū fe/

cisset forte suffocasset: saltim empicum fecisset sicut sepe vidimus: et hic est locus magne considerationis et opus medici exercitati, quod nec vētosis vt Joan. Mes. nec aliqua alia via: q̃ incisione exteriori supra locum proprium curari potest neq̃ž os. Et hec est doctrina Gal'. 3° techni et 2° ad glauconem. et 23° terrap. et alibi pluries: et est ipsa veritas.

C Secūdo notādū est q̄ in omni flomia fienda cōsiderandi sunt isti termini sex ꝫaij. s. propinquuž distans, rectum obliquum, oppositio cōicatio, per quos regulantur oēs flobothomie, vt alias diximus in mā de flomia. Et iterū termini oppositi sex, isti. s. supra infra, dextrū sinistrum. ante retro. et adde tu intus et extra. Flobothomia itaq̃ p antispasiž fit per lōge distantē locuž oppm et directū tñ, vt inqt Gal'. 2° ad glau. Flōmia aūt per paracatisim, q̃ est eūatiua vel deriuatiua fit per propinquū rectū et cōicantē locū. Silr et per catisim. i. per rectitudinē vbi nō possumus supra locū ꝓpriuž incidere. Oēs iste sunt spēs flomie que semp rectitudinem includūt. Aliter. n. non eūarent qd̄ est eūanduž, sed potius debilitarēt sine iuuamēto: nisi forte in magna plenitudine: vbi ēt per distātē et obliquū qñq̃ž flomamus, vt inqt Mes. saphenam oppositā in pleuresi. Et iō dixit Aui. nunq̃ž esse flobothomandū sm duas diametros completas a fortiori neq̃ž sm tres. Et iō subdit: vnde flomia diuersiua nunq̃ž fit ad minorē distantiā, q̃ž inter humerū et humerū. Bona aūt est Auic. ꝯsideratio ne humores positi in motu pp flomiaž recurrāt ad locū debilē dolentē, et apostemosum: qm̄ h ēēt attrahere ad locū et non diuertere fluxū: sed fallit regula in capite, qm̄ flobothomus, qñq̃ž venas in occipitio diuertentes a sincipiti et econtra, vt dixit Hipp. aphorismo. 68. 5e particule, posteriora capitis dolētia etc. Et recte quidē nos facimus, vt ibi doctores dicunt, nō sic in casu nostro.

C Tertio notādū est q̄ flomia dr̄ vlis eūatio: tuž q: eūatiua est oium humoꝝ tū q: eūat a toto: et singulis partibus. Et hoc verū est de oi flomia: et vt alias diximus in anathomia corpus humanū diuisum est in duas partes, dextrā. s. et sinistrā i re. Et iterū añ et retro, sursum, et deorsum. Et ꝯsiter vene dextre partis maiorē hñt propinqtatē ꝯuenientiaž et directionē cū dextra q̃ž cū sinistra: et supiores cū supioribꝫ, eodem mō inferiores cum inferioribus: habēt. n. vene oēs originē ab vno troncho, et oēs sunt cōtinue: ita q̄ euactiās ab vna multiplicādo eūationem eūat ab oibus: lž lōge velocius et melius a propinqori directiori et cōicante loco q̃ž ab opposito mō similiter: eo magis q: certe vene appropriātur certis et determinatis mēbris quoꝝ sunt familiares et per illas proprie fit flomia per catisiž. i. eūatiua vel deriuatiua. Flobothomia vō diuersiua. s. per antispasim. i. per cōtrarium diuertēs fit per distantē locū et oppom q̃ž lōge possumus intētione potius diuertēdi q̃ž eūandi mām fluentež: semper tñ seruata rectitudine cū oppōne. Et ista flomia diuertimus fluxū mãe, et eūamus seu minoramus replōnē in toto, vt. d̃. Et in hoc Gal'. ex Hip. Serap. Auer. Haly ab. et oēs quiescunt ex re ipsa: et ratione moti et experimento.

C Quarto notādum est q̄ in flobothomia faciēda in pleuresi sunt multa ꝯsiderāda: a qbus sumunť indicationes curatiue. i. corrigentes et regulātes hanc intentionē primā. s. euacuādi per flobothomiā, et infrigidādi. Et in primis virtus cōsideratur. deinde etas, cōplexio. tēpus anni, repletio vel inanitio, impꝫgnatio, subtilitas vel crassities, venenositas materie. Et nūqd sanguis peccet vel cholera vel simul mixti vel flegma vel melācholia. Et hoc est multū notādū, q: vere si sanguis peccat idiges flobothomia magis si cholera indiges plus farmacia: silr et de alijs humoribus: si mixti procede vt decet. Deinde consideranduž est in quo tempore de tribus iam dictis in primo notabili: et quo loco sit primo flobothomāduž. Nunquid pleuresis illa fuerit per viam defluxus: et a quo membro. Nunquid sponte sua vel a causa primitiua, vel per paulatinā congestionem. Similiter considerandum si est cuž intenso dolore vel remisso: si est cum multo sputo vel cum frequenti asccliatione. Que omnia et si que alia variant flobothomiā locū, et quātitatē extrahēdi sanguinē, vt videbis in ꝫnibus nostris infra etc.

C Quinto notādum q̄ in omni apāte calido intrinseco magna est flomie necessitas ad minorandā plenitudinem, et refrigerandū: sed potissime in pleuresi: tū q: est apa calidu: tuž q: est prope cor in pectore vbi est magna sanguinis plenitudo, magna caloris et inflāmationis copia. Quare seqtur q̄ cum ois flobothomia, vt supra, euacuet a toto, q: est eūatio vlis omnis flobothomia minorat plenitudinē et refrigerat, et sic ois flobothomia videť iuuare in pleuresi. Et hoc erat qd̄ dicebat Aui. et Gal'. in primis fac ex saphena: quā si nō potes facere, fac ex basilica, fac ex cōmuni: et si nō potes ex aliqua istorū fac ex cephalica, q: vndecūq̃ž fiat et cōfert et saluātur qñq̃ž ēt pereunt: sed si regulariter ꝓcedas in flomia, vt infra ēt saluantur vt plurimū: aliqñ ēt pereūt: maxima. n. est casuū varietas in indiuiduis pp indefinitatē mãe. Ex quo seqtur varietas in opinionibus, et discordia magna de flobothomia in pleuresi. Adeo q̄ non solum diuersi diuersa sentiunt: imo doctor vnus in vno loco videtur sibi contrarius in alio loco. Tñ iudicio nr̄o lōge tutius est regulariter procedere, vt isra, qm̄ citius et meliꝰ curantur.

C Sexto notādū q̄ in pleuresi per viā defluxus multū ꝯfert scire in cura per flomiam a quo mēbro tanq̃ž a loco mādāte fluat materia, qd̄ scire difficillimuž puto. Quare reddiť iudicium de prima antispasica, flomia difficile: et verū plm refert si mā petat sursuž versus furculā, an deorsum versus hipocūdria, qd̄ magni facit Hip. adeo q̄ mutaret iudiciū i cura, nunqd flobothomandum esset h̄ vel farmacandum.

C Septimo notandū erat de anothomia venarū, et ꝑsertim basilice. Est nāq̃ž mā dubia valde: vt Ap. lib. 3°. de nā aialium cap. 2° 3° et 4° et sensus plurimū fauet Gal'. dixit Auer. in hac ꝯdictione, de ortu et de cursu venarū. Et nos cū Gal'. in medicina procedamus, tenēdo vtrāq̃ž basilicā mediate saltim ortū habere a vena chili ascendente. Unde aurit sanguinem: tanq̃ž ex fonte vel riuo magno, proprius nāq̃ž sanguinis fons est epar. Silr ēt vtrāq̃ž saphenam originež habere ex ipsa vena chili descendēte. Nūquid autem venule nutriētes pāniculos costales et pleuram, vbi ꝓprie fit pleuresis, ortum habeant imediatius a vena chili ascendēte vt Gal'. vel ab ipsa basilica, vt vr̄ sentire Aui. hoc videre et distincte declarare puto esse difficillimū, vt supra, sed vtcūq̃ž sint hoc vnū habeo pro cōstanti, q̄ vene iste omnes concurrunt, et simul imbibūt et imbibūtur. Iterum hoc scd̄m pro cōstanti tenemus q̄ sicut diximus in anothomia nr̄a de intentione Arist. et Gal'. corpus nostrū in re ipsa est diuisum in duas partes dextrā et sinistrā, sicut ibi demonstrauimus et q̄ directio plurimum operatur in istis flobothomijs faciendis, et qui illam non considerat facile errat.

C His habitis ponūtur cōclusiones, prima erit negatiua, in pleuresi cū mediocri plenitudine a fortiori cū magna ante quartā non est flobothomādū ab eadē basilica, probať cōclusio p regulas suprapositas vidꝫ tres vel 4or sž Gal'. pa. si egritudo fuerit in supioribus debes in pnº diuertere et per oppm eūare. s. per inferiora. 2a regula erit cū mā est in fluxu vel vt fluat debes flomare pº flomia per antispasim. h est, flomia diuersiua in oppm retrahēdo mām fluentež q̃ž longe potes. Tertia regula fuit cū mā est in fluxu in prº debes ꝓseruare ne gñetur vel augeatur apa: hoc aūt fit per antispasim. Et hoc est proprie ꝓseruare non curare. Deinde venire ad factā egritudinē. i. si non potuisti longe ꝓhibere apostema, curabis ipsum apa per flobothomiā vicinā eiusdē basilice p paracatisim. Et hec est vera Gal'. doctrina et oium recte scribētium preter hoc q̄ res ipsa pž intelligenti et experientia quoq̃ž comprobatur vt infra videbitur.

C Scd̄a ꝫ. Aliter operātes q̃ž in pma ꝫne diximus, credūt

curare pleuresim: et duplant malum et interficiũt, vt inquit Gal. probo quoniam ex quo flomia ponit humores in motu ipsi attrahent ad locũ debilẽ dolentem et inflãmatum: et sic irritantur et attrahũtur ad locũ apatum flomando eandẽ basilicam, quã potius curamus factã: quod minime cõuenit in principio, in quo tantũ est intentio prohibere ne fiat vel augeatur apa minorãdo plenitudinẽ et euocãdo retro ipsaʒ mãʒ.

Tertia ɔ̃ affirmatiua. In pn° pleuresis.i. in ɔturbatiõe nõdum collecta in cupũ, cũ mã adhuc est influi, stante medio cri vel magna plenitudine ṽtute, etate, et reliqs ɔsentientibus flõmanda est saphena eiusdẽ lateris: pbaẽ qz i pn° cõuenit flõmia diuersiua p antispasim, dixit Hip. q̃ fit per locũ ɔ̃rium longissimũ licet directũ seruata directione cũ oppositione, vt ɔuenit ad verã diuersionẽ, cõuertẽdo fluxum materie in oppositã partẽ q̃ʒ longe potes: saphena.n. plim et lõge diuertit: vt Aui. ca. cũ mãm: et ita seruaẽ 2° regula: seruatur ẽt p° qz per inferiora diuertimur egritudinẽ stantẽ in superioribus. Seruaẽ ẽt 3° regula eo qz per hanc flõmiã prohibemus ne gñetur vel augeatur apa, qd̃ ɔuenit in principio. Deinde si opʒ veniemus ad iam factã egritudinẽ per paracatisim.i. deriuatiuã et euatiuam a ppinquo loco cũ nõ possumus scindere propriũ locũ, qd̃ fieret digesta mã: vt recte Aui. et Joã. Mes. alijqʒ veri medici recte dixerũt. Adde q̃ res ipsa festinũ iuuamentũ ostẽdit, sicut praxim exercentes quotidie vident: nec in hac flõmia expectanda est mutatio sanguinis. Sed in curatiua in pcessu vbi sanguis est malignus et denigratus. Et per istã saphene flõmiã fugis oẽ incõueniens qd̃ posset cõtingere de ignorãtia loci mãdantis cõiter ignorstũ: qz vndecũqʒ mã fluat diuertẽdo eaʒ in pn° ad pedes longissime bene opamur eã. Silr si mã fuerit maligna in pleuresi pestilentiali necesse est ad lõginqua diuertere. Quare non potes errare flõmando ipsam saphenam.

Quarta cõclusio q̃uis flobotbomia basilice opposite sit diuersiua.i. per antispasim in pn°: qz in cõtrarium attractio et diuersio: est nãqʒ dextra contraria sinistre parti. Tñ iudicio nostro tutius et melius et magis presentaneũ remediuʒ est fluxũ mãe diuertere ad iferiora lõgissime, flobotbomãdo saphenã. et in hoc cõcurrũt ẽt qui tenent partẽ oppositã qui glosando Aui. dicũt flobotbomiã saphene ɔueniẽtissimam esse in pseruatione. Et hoc nos volumus, qz flõmia prima pseruare est intẽtio, et forte q̃ secũda flõmia qñ est intẽtio partim euare fluxam, partim diuertere futuram flui, vt cõuenit egritudinibus in fieri, vt diximus in tertia regula, posset concedi scd̃a flobotbomia, ab eodem latere, quãuis stante virtute forti melius et tutius est extrahere sanguineʒ ex opposita basilica, maxime si pleuresis sit in sinistra: qz rationabiliter sanguis fluit ab epate: ĩʒ mediate tanquam ex fonte euacuãdo, probaẽ aũt hec ɔclusio. Tum qz seruãtur melius regule tres pdicte vl̃es sapientũ: est enim cum basilica potius diagonalitas et obliquitas non autẽ directio et catisis quam Galenus obseruauit in omni flobotbomia: tum quia compertum est quotidiana experiẽtia flobotbomia saphene festinum iuuamentum facit: sicut et Auicen. et Mes. testantur. Nãqʒ vene eiusdẽ partis, scilicet dextre magis sibi cõueniunt, humores quoqʒ facilius descendunt q̃ʒ ascendunt, modo videmus iuuamẽtũ ex flobotbomia basilice opposite esse magis tardum: imo in magna repletione posset esse magno nocumẽto attrahẽdo materiã versus cor, que vt plurimũ in pleuresi solet esse maligna. Et q̃ magis est vidimus quãdoqʒ aliud nouũ fieri apostema in parte alia pectoris ex attractione multe materie in corpore repleto per flobotbomiã basilice oppositam: et per ɔsequens due fiebant pleureses. Quare parcat mihi Joan. Arculanus, qui volendo tantũ in quatuor casibus fieri in pleuresi flobotbomiam a saphena: nõ bene considerauit. Nec ex hoc credas Hippo. et Gale. esse diminutos, qui non fecerũt mentioneʒ de flobotbomia saphene: pmo qz ipsi presupponunt illam esse factam in principio in conturbatione, vt supra, propter canones quatuor vl̃es. secũdo vere arabes in hac flobotbomia saphene fuerunt magis versati: nec mix: quoniã facile est inuentis addere habitis pricipijs: ille bonus, senex in principio erat in embrocis occupatus meo iudicio suspectis: qz attrahũt materiam ad locum. Quare si gna vere pleuresis in principio sunt aliunde petenda q̃ʒ fomentis aut embrocationibus ipsis.

Quinta cõclusio: licet ita sit vt tenẽt 3° et quarta: conclusio tñ in aliquibus casibus tutius et rectius est flobotbomare basilicaʒ oppositã: vʒ in corporibus debilibus: mõ non sit maligna, vt sunt senes, pueri, cõualescẽtes ex lõga egritudine, pregnãtes corpora inanita, et huiũ. in quibus timemus propter nimiam debilitatẽ flomare saphenã: nã flomia pedis dixit Aui. et experiẽtia docet q̃ magis debilitat.

Sexta cõclusio. Medici florẽtini et bononienses, q in pn° pleuresis p° flomia flomant simul cũ Halyab. Rasi. Sera. et Jo. Arculano basilicã ɔ̃riam, licet minus male operẽtur q̃ʒ papiẽses qui in pn° pleuresis eandẽ flomant basilicam: tñ iudicio nostro salua semper veritate lõge melius operãtur veneti, q in pmis flobotbomant saphenã oppositã in lõgitudine, sicuti tenẽt 3° 4° ɔclusiones vt fecit Aui. et Joã. me. ad mentẽ Hip. vt supra, et eadẽ fuit mẽs Galeni, vt colligiẽ ex quatuor regulis vniuersalibus supradictis.

Septima cõclusio: quãuis ita sit vt tenẽt pdicte ɔ̃ne: est imaginabilis tñ est casus in quo bonũ esset p° flomia in pleuresi flomare saphenã oppositã: et per ɔ̃ñs ad tres diametros incõpletas. ɔ̃ pʒ vbi esset in corpore iuuenili magna plenitudo et psertim sanguinis cholerici: et virtus fortis. Deinde venire ad alias flomias, hanc ɔ̃nem sentit Jo. Mes. et Gentilis cum eo et rõ est qz Galenus voluit: et Jo. Mes. cũ illo, (vide capitulũ de sciatica) flomias diuersiuas melius multiplicari in quãtitate discreta q̃ʒ cõtinua. Scd̃a rõ est pp periculũ ne magna sanguinis et huorũ agitata moles ruat et attrahaẽ ad locũ inflãmatuʒ dolorosum. Que oĩa et si rara sint nõ opʒ tñ ignorare: aduertẽdo tñ ne tot flomijs debilitetur virtus: ne ẽt mãe incrudẽtur. Caue ẽt ne debilitato cerebro, vel epate tandẽ fiant apoplectici, vel hydropici, vt nos expresse vidimus: postq̃ʒ fuerunt ab ipsa pleuresi curati fieri hydropicos vel apoplecticos: et hoc non nisi nimio sanguine extracto, potissime in sene, quia iuuenes sanguinei melius tollerant multas flobotbomias.

Octaua ɔ̃. Post 4am in quo tpe rõnabilr mã non amplius notabilr fluit: sed pro maiori pte est fluxa in cuppũ collecta verũ apatũ pp artem pcedentibus vna vel plibus flomijs vel aliter a nã ipsa plenitudo est minorata et mã recursa: signum.n. est accñtia ppria remissa. Tũc dico tutũ eẽ eãdeʒ basilicã flomare p catisiʒ, vsqʒ et donec veniat sanguis mutatus niger, vt dixit Hip. 2° regi. acu. cõ. 10. Probaẽ ɔ̃e qz intẽtio est si opʒ p directũ ppinquũ euare si nõ possumus per propriũ locũ egritudinẽ iam factã curãdo nõ aũt amplius p antispasim diuertere: nec obstat si qs dicat, semp ad locum lesum dolentẽ currunt mãe: qz hoc nihil est: nã si nõ superfluunt non currunt inanito corpore ad ipsum locum materie, vt omnibus est manifestum.

Nona ɔ̃. ponaẽ casus q̃ in 2° vel 3° tpe annotatis in p notabili puta post 4am vt in. 6. vel 8° medicus occurrerit pleuretico iuueni corpe repleto exñte, et virtute forti, nullis adhuc diuersionib9 factis nec euonibus nec a nã nec ab arte. Cũ intẽsis accñtibus pprijs et cõibus, Quid faciet medicus? Dico ego duas ppõnes. p° q̃ ɔstante ṽtute potẽte ferre duas flõmias tutius est p eandẽ saphenaʒ vel basilicam oppositã flõmare: probaẽ qz stat plenitudo et semp mã fluit ad locũ passuʒ debilẽ pp inflãmationẽ et dolorẽ attrahẽtem cuius signũ est accñtia ppria et cõia q̃ itẽdũtur, Tutius ergo est flõmare p per antispasiʒ diuertẽdo et minorãdo plenitudinẽ: deide venire ad eãdẽ basilicã curando, et euando

egritudinem per catisim expectando mutationem sanguinis. Secunda propositio, vbi dubitas de virtute et non augentur accidētia melius est primo occursu flobotbomare eandem basilicam per catisim. Sed ista sunt consideranda: remanet enim ista conclusio aliquantulum dubia in iudicio extimatiuo prudentis medici: ego quantum in me est flobotbomo eandem basilicam: q2 vel materia est fluxa vel influi collecta in verum apostema: quare indiget flobotbomia deriuatiua, vt supra in prima regula: adde etiā ꝙ rationabiliter vtplurimum virtus est debilis.

¶ Decima conclusio imaginabilis est casus in pleuresi corpore existente inanito, paucorum humorum, virtute debili, ⁊ membris auaris, ⁊ materia existente cholerica, ⁊ petēte sursum, ⁊ non maligna: quod p̄ma flobotbomia ante q̄rtam ab eadem basilica diuertimus ⁊ euacuamus: probat̄ conclusio: nam si membra sunt auara rationabiliter locus passus calidus dolorosus non attrahet nisi a partibus propinquis, vel ab illis longe magis. Quare minus timendū est de attractione humorum ad locū passum a longinquo: ⁊ quod est propinquum actu currere diuertimus ⁊ retrahemus flobotbomia eiusdē lateris. s. dextri. Et ista decima ꝯ hꝫ vnam cōsiderationem dignissimā, ꝙ nos in casu decime ꝯnis bene laudamus flomiam basilice dextre vbi pleuresis fuerit in dextra. Sed si esset in sinistra parte pleuresis ⁊ esset maligna nullo modo cōcederemus flomiam sinistre basilice ne materia supra cor traheretur ⁊ interficeret statim, sed a saphena eiusdem lateris.

¶ Undecima cōclusio siue dolor ascendat siue descēdat semper tutius esse ⁊ melius putamus cum Gal. in p̄n° flomare q̄ꝫ farmacare: ⁊ rō est q2 vt plurimū humor peccans est sanguis vel cholera mixta sanguini. Cuius oppo^m dixit Hip. ⁊ Rasis, probo q2 non solum flobotbomia melius intētio medici regulatur q̄ꝫ farmacia, vt dixit Gal. sed q2 diuersio ⁊ euacuatio per flomiam est magis propria ⁊ proficua in a̅patib⁹ calidis dolorosis pp plenitudinē q̄ꝫ per farmaciā: sed p̄missa flomia q̄ tutior est, poteris deinde ꝯuenientius farmacare: ⁊ potissime dolore ipso descendēte ⁊ in h̄ b̄n Hip.

¶ Duodecima ꝯ pbabilis, licet flobotbomia in pleuresi sit cōe remedium ⁊ multum necessarium ꝑpter multa, eo presertim q2 a̅pa est calidum ⁊ in locis nobilibus multo sanguine ⁊ spiritu repletis. Tamē imaginabiles sunt casus ĝbus etiā ꝯstante virtute, nulla flomia siue sit diuersiua siue euacuatiua cōuenit: probat̄ cōclusio. ⁊ p̄ in casu apostematis cholericissimo exangui, vbi mā non esset admixta sanguini, ⁊ esset suspitio de maiori furia ⁊ inflāmatiōe ⁊ denudatione ipsius cholere, subtrahendo eius frenū. Scđo vbi esset a̅pa flegmaticū vel melācholicuꝫ per viam paulatine cōgestionis. Tertio vbi corpus esset lubricum ⁊ assellaret bis aut ter in die, vt dixit Auič. adde tn̄ ⁊ ēt h̄n̄ spueret, nō cū multa plenitudine in toto. Quarto vbi corpus eēt puerile vel decrepitū: tunc in his casibus non cōpetit flomia: sꝫ cōsidera in p̄ casu ꝙ tāta posset esse iflāmatio ⁊ dolor attrahentes sanguinem ⁊ sp̄ūm ad locum a̅pandum, ꝙ flomia esset necessaria. Et in his casibus ⁊ silibus iudiciū extimatiuū p̄ualet: nunq̄d potius farmacādū sit q̄ꝫ flobotbomandum q2 facta p̄ius eūatione ⁊ infrigidatione cum farmaco, securius possemus vti si oportebit flobotbomia.

¶ Decima tertia conclusio. In omni pleuresi a percussione vel ab alia causa primitiua causato dolore causante apostema pleureticum dico ꝙ flobotbomia conuenit: patet conclusio: q2 rationablie est propter dolorem illum ⁊ membri debilitatem concurrisse sanguinem subtileꝫ ⁊ spirituosum sufficientem pro causa coniuncta apostematis.

¶ Decima quarta cōclusio: ambigua vbi pleuresis fiat per decursuꝫ catarralem a capite vnde debemus facere primā flobotbomiam diuersiuam diuertentem fluxum materiei. Et tunc ex vna parte videtur ꝙ ex cephalica opposita intendendo in primis membro mandanti remouendo causaꝫ ⁊ retrahendo fluxum materie a pectore, nisi timeamus materiam retro fluentem ad caput facere syrsen ⁊ sic ex hirsen fieret syrsen. Si autem dicis apponere ventosas retro ad diuertendum nisi forte stante plenitudine fiet cōmotio in materia: tunc augebis fluxū: quia euacuatio siue diuersio particularis presupponit vniuersalem. Si autē flobotbomabis in primis saphenam tunc facies materias a capite precipitare ad pectus attrahēdo ad membra supposita. Quare augebis fluxum: si autem tua esset intentio flobotbomare basilicam oppositā. Dico ꝙ licet hec euacuatio euacuet a toto: ⁊ a partibus pectoris precipitat tamen ⁊ ipsa materiam a capite ad pectus ⁊ ad inferiora, diuertendo quodā modo a capite non a pectore, imo augebit̄ apostema. Sed si forte velles incidere venam cōmunem oppositam q̄ attrahet ⁊ diuertit a capite ⁊ a toto, ⁊ a pectore. hoc magis rationabile esset: hanc tamen oporteret in praxi verificare, cum experimentum in medicina sit illud in quo magis cōfidimus q̄ꝫ ratione: ⁊ hec consideranda sunt nāq̄ꝫ nos superiori mense flobotbomauimus senem Wenum octogenarium ex basilica opposita in quo cōclusimus esse pleuresim a catarro: ⁊ statim cessauit dolor ⁊ curatus est. Similiter ⁊ alios a saphena ⁊ curati sunt. Iste experientie mentem medici perturbant: preterea multotiēs vidimus in flobotbomia ex saphena in pleuresi ex catarro statim fuisse alleuiatos ⁊ curatos: ⁊ hoc in praxi obseruatur venetijs. Undecunq̄ꝫ materia fluat flobotbomāt saphenā: ⁊ res bn̄ cedūt.

¶ Decima quinta conclusio talis est licet alias ꝯcesserimus in febre sanguinis stantibus omnibus conditionibus ⁊c. flobotbomia vsq̄ꝫ ad syncopim que communiter non est in vsu, vt satisfaceremus Hippo. p̄ma apho. aphorismo. 23°. ⁊ Gal. ⁊ Aui. Tn̄ in casu de a̅pate pleuretico credo nullo mō esse ꝯuenientē, non primā diuersiuā q2 Ga. laudat multiplicē nūo, nō aūt q̄ sunt quātitatis ꝯtinue. vt. s̄. nisi forte vbi eēt magna replō i q̄ casu stat magna itētio eūandi. q̄re flomam⁹ flomia nōbili i primis: deide diuertēdi. Neq̄ꝫ euatiuā post 4^m q2 in h̄ a̅pate patiunt̄ mēbra sp̄ūalia maxie cor: ⁊ vtus debilitat̄: ⁊ iō nō posset pati flōmiā vsq̄ꝫ ad syncopiꝫ: ne ēt māe in pectore icrudarent̄ cū debilit^te virtutis.

¶ Decima sexta conclusio: licet tanta sit ⁊ illa quidem magna difficultas de flobotbomia in pleuresi. Tamen re vera in apostemate epatis de quo miror ꝙ Galenus non fecerit differentiam ab alijs membris. Similiter ⁊ de splene dico ⁊ ingenue fateor flobotbomiam in principio apostematis fiendam ex eodem latere cum Galeno contra Auerro. ⁊ hoc quia causa coniuncta remouetur simul ⁊ semel ⁊ prohibetur futurum fieri, euacuando a fonte, a quo simul omnes vene euacuant: ⁊ nulla diuertit a fonte: ⁊ vnam et flobotbomia est diuersiua ⁊ euacuatiua. non sic in pectore vt pꝫ.

¶ Decima septima conclusio. In a̅pate ocu'l ⁊ optalmia in p̄n° cum Gal. cōcedimus ex eadem cephalica in digito pollicis flomiam, nisi magna fuerit plenitudo, ⁊ virtus cōstet. In quo casu p̄ flobotbomo saphenā, que plurimū diuertit basilicā vel cōem: deinde cefalicā eandem per catisim: parcat mihi Gētilis. In hoc volumus esse cū Gal. ē nāq̄ꝫ sufficiens distantia ꝯria fm sub ⁊ supra inter oculum ⁊ pollicē: ⁊ seruatur catisis ⁊ directio sine qua inq̄t Gal. flomia parꝫ vel nihil ꝯfert: de hac flobotbomia. Alias. aliter diximus.

¶ Decima octaua ꝯ. In p̄seruatione puta vbi aliq̄s corpus sepius in vere inciderit in pleuresim ⁊ nunc timet stāte notabili repletione diuertimus per saphenaꝫ directā, vbi putamus ⁊ suspicamur futuꝝ apostema: dato ꝙ non habeat. nam hisdem curamus quibus preseruamus, vt supra: si tamen fieret euacuatio flobotbomia ex basilica dextra a fonte, forte non erraret: ⁊ eo maxime vbi putat pleuresim futuram a plenitudine non a catarro.

¶ Decima nona conclusio: licet ita sit vt diximus. Tamē te

sensito in medicina nullā esse ꝯnē tenendā ꝑpetuā ꝑꝑ mãe
idefinitatē: ⁊ idiuiduales ꝓprietates: ⁊ casuū varietates ⁊c̃.

¶ Uigesima ꝯ. In apostemate splenis teneo obseruādas es-
se has ꝓpones: si a͞pa splenis est calidū per viā defluxus:
quod raro fit flobotbomādā esse in prima basilicā, dextrā
diuertēdo ⁊ eūando plenitudinem. Deinde venire ad basi-
licam vel saluatellam sinistrā. Et ratio huius est q2 rationa
biliter suspicandū est mãm illam calidam subtilem fluere
ab epate, vbi est officina, sanguinis ⁊ humorū calidorum.
Secunda propositio vbi a͞pa est ab humore crassiori melā
cholico sicut est vt plurimum per paulatinā congestionē.
Indubitāter incipiēdū est a saluatella, vel basilica sinistrā
ꝯ pz. Facilis ex dictis, q2 a͞pa est iā factū, vt. ō. q̄re directio
ri ⁊ propinquiori mō quo fieri pōt debet eūari: ⁊ hoc ostēdit
experiētia. Et hec sunt dicta ad maiorē ⁊ meliorē doctrinā,
quāuis ꝑncipalis difficultas ⁊ negotiū fuerit de pleuresi.

¶ Ex ꝑdictis sequitur ꝑ. ꝙ lz canones Gal. ꝺm mētē Hipp.
de diuersione q̄ʒ lōge potes in ꝑn° sint veri vt in pluribus: si
cuti omnes medicine canones in praxi ⁊ the͞ca medicine ta-
men patiuntur exceptiones multas particulares ꝯrias ꝑꝑ
casuū varietatē, ⁊ mãe sensibilis idefinitionē circa quā vsa
ipse medic9 artifex sensitiuus habitu extiatiuo regulādas.

¶ Scd̄o seq̄ ꝙ lz Gal. bñ dicat medicinā eē arbitrariā ꝑꝑ
ignorātiā certe quātitatis, ⁊ mensure rerū admistrādarū
corporibus determinatio: tñ longe magis redditur ars me-
dicine arbitraria ꝑꝑ casuū varietatē ⁊ materie indefinita-
tem. ⁊ distōnea multas, quas opz medicū mente tenere: ⁊
artem in regulādo, ⁊ limitādo canones vniuersales. quod
ratione magis q̄ʒ experimento visorum asseqi potest: quā
uis experientia longa multum in hoc medicum adiuuet.

¶ Tertio seq̄tur ꝙ lz snia Arist. melius operatur practicus
q̄ʒ sciens: tñ re vera empericus nisi rōne ⁊ a medico rōnali
gubernetur est aptus sepissime errare ꝑꝑ rerū nouitatē: ⁊
ideo vtraq3 i medicina sunt nec̃ia, rō ⁊ experimētū. l. hitus
sciētificus ⁊ habitus extimatiuus imitatione acquisitus.

¶ Quarto sequitur Auer. Auēzoar, ⁊ Rabi moysen posse
modestius de Gal. loq̄ q̄ñquidē nulla est in Galeni dictis
ꝯrietas. q̄m illi vles canones q̄ñq3 patiuntur exceptiones.
Et q̄ñq3 in ꝑn° pleuresis ꝯuenit flomia ex eodē latere satis
vt. ō. ꝯne 10ª. Et q̄ñq3 ex opposita basilica: quāuis vt pluri-
mum ex saphena eiusdē lateris vt supra. ⁊ si que inueniun
tur auctoritates Gal. puta. 13° terrap. ꝙ sicut in a͞pate epa-
tis, ita in pleuresi in ꝑn° ꝯuenit flomia eiusdē lateris ex ba-
silica. Ista hz duas expōnes. ꝑ° q2 q̄ñq3 conuenit vt supra ꝯ
10ª. 2ª rō est qd̄ intelligit Gale. de curatiua flomia que ēt fit
in ꝑn° lato vocabulo: q2 intra spatiū trium dierū vel in ꝑn°
s. iam facti a͞patis nō in cōturbatione. Expectabat ille bo-
nus Hip. ꝑ embrocare in ꝑn° principiāte ⁊ postea in ꝓces-
su clarus de a͞pate flobothomabat q̄ñq3 in octaua ex eadē
basilica, ⁊ bene curādo non preseruādo. Et ideo qui fit di-
stinguere scit respōdere, ⁊ tenere mentem auctorum.

¶ Quinto seq̄tur Aui. Gal. iterp̄tē, ⁊ Joā. mes. q vtrūq3 ad
amussim seq̄tur nō esse ꝯrios in h, imo sūmope ꝯcordes, vt
in ꝯnibus nr̃is videre licet. Nā si Aui. ⁊ Jo. mes. posterio-
res vidissent Gal. errasse in hoc: illi exp̄ssisime ꝯdixissent,
sicut de febre sanguinis fecerūt: sicut de attractione medici
ne, ⁊ cōuersione in humores quos attrahit, ⁊ cetera multa
fecerunt. Nam socrate ⁊ veritate amicis: magis amica ve-
ritas est, maxime cum de hominum vita agitur.

¶ His habitis rñdet ad arg'ta facta ante opp͞m. Ad ꝑm cum
dī, opz ꝑ diuertere ⁊ eūare illos humores, qui sunt magis
parati fluere ad a͞pandū. Illi aūt sunt q propinquiores. Dico
ꝙ mã q̄ ꝑ icipit fluere ad pectus a͞pandū q̄ pōt esse a ꝓpinq̄
ꝑt eē a remotis. h est dubiū, illa inquā mã est illa quā me-
dicus ꝑ intēdit eūare ⁊ diuertere. ⁊ ꝓhibēr ne fluat ad pe-
ct9: nā illa est q̄ ꝑ ibi bibit i venis magnis ⁊ q̄ uis factura a͞pa
suspicatū, ⁊ cāns dolorē ⁊ calorē ⁊ debilitatē in pectore. Et
illa cōueniētius ⁊ certius per saphenā diuertit ⁊ eūatur q̄ʒ
lōge si fieri pōt sine suspitione aliqua: vñcunq3 fluat tanq̄ʒ a
mēbro mādāte, nec ex hoc volumus negare, qn stāte dolo-
re cāto, vt. ō. ⁊ calore, ⁊ debilitate mēbri nō ꝯcurrāt multe
mãe conuicine lz illa nō sit ꝑncipalis, vel stat ꝙ nō sit, vt su-
pra. Sz ponamus in casu ꝙ ꝓpinq̄ magis mittāt post ini-
tiatū a͞pa, vel ꝙ ꝓpinque ꝑtes sint ille q̄ ꝑ mādēt mãm ad
pectus, lz hoc sit dubiū, vt ego pluries dixi. Nōne ego me-
lius oꝑabo attrahēdo mãm q̄ʒ longissime efficaciter ad pe-
des, ⁊ eūando multitudinē humoꝝ a toto, ⁊ mēbra redden
tur auara tā ꝓpinq̄ q̄ʒ remota, cū nr̃a flomia a saphena eua
cuet a toto lz magis ab iferioribus. ⁊ diuertat a supiorib9
quare nos certiori ⁊ securiori modo operati sumus.

¶ Ad ꝯfirmationē ꝯcedim9 distāriā illā Aui. q̄ñq3 sufficere
vt i casu apho. Hip. posteriora capitij ⁊c̃. q2 magna ē casuū
varietas. Sz qñ possum9 securi9 ⁊ melius lōgissime diuerte
re extremalr ꝺm vnā diametrū seruata directiōe dixit ipse i
eodē loco 4ª ꝑ. ca. 3°. ⁊ ꝑ. tūc est meli9 fugiēdo locū vicinū i
diuersiōe i ꝑn° h senserūt oēs sapiētes recti iudicij: ⁊ h ē i ca
su nr̃o: si possū saphenā eādē secure efficaciter ⁊ diuertere
⁊ ꝯuacuare plenitudinē ⁊ refrigerare t quare non faciam9

¶ Ad 2m arg͞m ꝑn͞i rñdet ꝯcedēdo totum arg͞m de curatione
egritudinis in fieri snia Gal. Aui. ⁊ omnium: ⁊ nos supra ad-
misimus: ⁊ repetā illa tria tēpora annotata in ꝑ notabili: ⁊
ꝑm ē i q̄ pleuresis est de ꝓrio futura fieri iā ꝑūgēt mãa 2m est
in quo iā incipit a͞po ⁊ est in fieri, ⁊ mã adhuc est isluit: 3m tē
pus est in quo iam est fluxa. pz ex dictis ꝙ in ꝑ absque cō-
tradictione ꝯuenit flomia saphene diuersiua q̄ʒ longissime:
sed ponamus ꝙ ista flomia nō fuerit sufficiēs ꝓhibere ip̄z
a͞pa ne fiat, necessaria est 2ª flomia qua curamus egritudi-
nem in fieri ⁊ in hoc stat difficultas. s. vñ fiet ista 2ª flomia.
Dico ꝙ si ꝑ° flomia fuit eūata plenitudo refrigeratum cor-
pus, ⁊ mēbra facta sunt auara: dato ꝙ a͞pa ꝓcedat forte non
erit ita malū in 3° vel 4° die hac flomia 2ª q̄ est deriuatiua ꝑ
locū vicinū: ⁊ quo quomō diuersiua ēt ab eadē basilica cō-
cedere existimādo ꝙ malus erit iuuamentū eūandi mãm
cōtentam in a͞pate cōmodius a loco vicino, q̄ʒ nocumentū
attrahēdi nouā mãm ad locum q2 membra iam facta sunt
auara ⁊ multitudo minorata. Sed si iudicio extimatiuo ti
meres nouū fluxū notabilē ad locū a͞patū ꝑꝑ tnē flomiā:
q̄re eēt malus nocu͞m q̄ʒ iuuamētū, ꝯstāte virtute tutius est
flobothomare basilicam oppositā que ab eodē puteo eua
cuat. s. a vena chili ascendēte ⁊ tu cōsidera. Et ita credimus
eūatum esse totū arg͞m 2m principale. Dato ꝙ per se saphe-
nam credimus posse diuerti ⁊ eūari materiam in ꝑn° apo-
stematis: ⁊ similiter per basilicam oppositam, lz melius ci
tius ⁊ cōmodius per eandem basilicam, nisi timeremus cō
fluxum matericrum ad locum ipsum apostematis:

¶ Ad cōfirmationē ego non possum credere. qn Gal. ⁊ oēs
ita intelligāt. s. ꝙ in ꝑn° .i. in ꝑ tēpore ad ꝓulsionē fiat flobo
thomia a saphena vt pz: ex regulis suis 4or positis supra al
legatis. Sed facta hac ꝑma flobothomia ⁊ erimus in secū
do tēpore. tūc possumus facere securius flobothomiam ex
eadem basilica vt supra: ⁊ hoc sonāt omnes auctoritates,
⁊ concordant. Adde ꝙ propositio Gal. est indefinita, pōt
quandoq3 verificari vt in casu decime conclusionis.

¶ Ad aliam cōfirmationē. Unde nā ꝓrepit inde est eūandū:
subdit Hip. per cōuenientem regionē, mō in casu non esset
conueniens regio q2 duplatur malum vt ex supra dictis de
monstratum est. Finis.

¶ Et si consideras ꝑdicta omnia Candide lector. Judiciū ⁊
prudētia medici docti ⁊ exercitati: multū prestat in hac ar
te sicut in omnibus alijs: ⁊ longe plus q̄ʒ canones: qui mil
le glosas mille exceptiones patiuntur. Uale.

¶ Compilata Venetijs. 1525. Edita vero die ꝑ° Maij. 1525.

Cesar optatus Jano Lascari Patritio Constantinopolitano. S. D.

Multa sunt optime Lascaris que litteratos tibi deuinciãt omnes, vt ait catullus quot sunt quotq; fuere quotq; post alios erunt in annos. Nanq; et nostre etatis studiosis profuisti quũ publice legendo (tue iuuẽtutis exercitationis opus) eos ad vera disciplinarum studia excitares. Litterasq; humi iacenteis extolleres atq; honestares et antiquorum labores ad vtilitatem humani generis, suiq; ipsorum nominis perpetuitatẽ susceptos irritos fieri non sustinuisti. Sed fame illorum consulens: conquisitis eorum monumentis summa cura diligẽtiaq;, diuturnis peregrinationibus magnis sumptibus, tuis imensis laboribus, periculisq;, plurimos eorum libros iniurie temporum, bellorumq; ereptos a situ et carie ab interitu vendicasti: adeo vt magna illorum pars iam iã interitura per te redempta sit, atq; in vsum hominum restituta. Jis autem qui futuri sunt quomodo profuisti? gratiã nimirum et auctoritatem quam apud maximos principes ob ingentes virtutes tuas ob merita ob mores nobilitate tua dignos, es cõsecutus, in studiosorum vtilitatem conuertendo. Neq; enim diuitias dignitates a prouentus in vsum peculiarem, tuorum laborum meritorumq; premia exegisti. Uerum id magna industria singularique solertia perfecisti, vt bonarum litterarũ studia omnino restituant. Ueris disciplinis incumbere volentibus facultatem prebeant. Quãdo tamen a summo pontifice Rome Florentie tñ a Rege Christianissimo Mediolani Parisijs gymnasia (q̃s sapiẽtias seu collegia dicere solemus) magnis sumptibus constituenda impetrasti, in quibus greci pueri et illi quidem ingenui e grecia translati, Latini, Galli, cuiuslibet nationis adhibitis preceptoribus vtriusq; lingue (pulcherrimum hoc atq; vtilissimum certamen) in adipiscẽdis honestissimis disciplinis: indeq; veluti e quibusdam plantarijs seminarijsq; passim diffundendis perpetuo decertent. Jn his ego maximis et te dignis illud precipue admiror: solius prope modum tuum peculiare quod tantum abes ab omni liuore inuidiaq; quantũ celũ a terra distat. Lr̃atos oẽs, et quacũq; egregia virtute p̃ditos benignitate singulari ac munificentia excipis, amplexaris, fouesq; eximijs ingenij tui dotibus, illecebrisq; dicterijs vrbanitate sermonibus, ex optima institutione, et vera doctrina ex vsu rer̃ p̃fectis: ita afficis istruisq;, vt a te semp̃ hilares q̃cũq; accedimus vere doctiores prudẽtioresq; abeamus. Jure igit̃ ego iã diu tibi deditissimus meas has lucubratiões tuo nomini dicaui q̃bus Gal. tuũ acri ingenio virum: et omni doctrina preditum: medicorum facile principem (Hippocratem excipio ipso auctore Galeno) in antiqua illa et difficili questione de febre sanguinis ab Arabum, et Latinorum morsibus vẽdicare conamur. Licet in libro de causis dierum criticorum illi contradixerimus in re ambigua ad exercitationem iuuenum aliquid inouãtes. (Philosophi opus erat nõ medici) et in quo licet sine alicuius iniuria errare. Ceterum propositum nostrum in dedicatione hac, non solum illud est vt tibi placere studeam, vt debeo. Sed vt gratiam et auctoritatem tuo nomine nostra cõsequãtur. Perleges itaq; bone Lascaris opusculum hoc nostrum quod licet tuum iudicium reformidet: tuam tñ sapientiam et censuram desiderat: vt a te approbatum vitilitigatores iure optimo possit aspernari. Vale.

Cesaris optati Citrarei de regno Neapolis: opusculũ de febre sanguinis. Et in primis proponitur q̃d intendimus in hoc tractatu pro Galeni defensione. Capitulum primum.

Licet in materia de febre sanguinis (et illa quidem difficili) Galenus visus sit varius ambiguus, et difficilis: vt Auer. 7° colli. et Cõci. diia. 89. de illo sentiunt: et Auic. p° q̃rti ca. proprio. Et trusianus 3° techni cõ. 38. de directo omni conatu Galeno contradicant. Tamen nos conabimur mentem Gale. in hac materia declarare: et dicere id quod putamus esse verum: et veram Gale. intentionem in hac questione pulchra et difficili: abbreuiando sermonem et longas latinorũ ambages quantum poterimus quas in re medica inutiles putamus. Propono itaq; in primis quinq; propositiones explicantes totam materiam et illas conabimur declarare, et ostendere tum veritatem, tum Galeni mentem et recte sentientium in hac materia.

Prima propositio sanguis humor quartus intra vasa magna vel ambitu totius potest inflãmari et facere febrẽ continuam: quam Gale. effimerã: quia spiritusã: et cõtinenter calefactionẽ tñ communicat cordi sicut effimera ipsa inflatiuam simplicem mitem ad tactũ sine putredine. Auicen. et Auerro. et Halyabbas mediam quodammodo inter effimeram et putridam dixerunt: in hac p̃positione omnes conueniunt cum Galeno nono terrapenti. in hoc: qui noluit molestari nomine effimere: quia per vnum diem modo res ipsa intelligatur abutitur nomine effimere cum excusatione: vide ibi.

Secunda propositio precedente inflammatione in sanguine intra vasa magna vt supra de breui quia saltim post quartam diem sanguis incipiet putrescere intra vasa et febrem causare putridam que cholerica dicitur a Galeno et causon id est arsiua quamuis basis sit sanguis putridus: nec Gal. alium curauit alicubi neq; alium nouit verũ causonem licet Auicenna: aliter sentiat de causone et Arabes fere omnes excepto Auerro.

Tertia propositio sanguis extra vasa potest putrescere vt in apostemate flegmone sanguineo, et facere febrem et aliquando putridam malignam vt in carbũculis: que febris in via Gale. erit, aut effimera, aut cholerica, aut melancholica, aut mista. Secundum tamen doctrinam Galeni affligit de tertio in tertium: secundo de differentijs febrium capitulo duodecimo.

Quarta propositio vtraq; febris sanguinis siue putrida, siue non putrida diuiditur in ac masticam paracmasticam et homotenam, quia plus vel minus vel eque descendat de sanguine in inflammationem vel putredinem t q̃ resoluatur in vapores vel digeratur et in benignum reducatur et hec est diuisio Galeni nono terrapenti. ad principium et alibi pluries quam solum febri sanguinis appropriauit. et similiter Auicen. et alij et nulli alteri febri.

¶ Quinta propositio non datur febris sanguinis putrida periodica sicut periodica ex aliis trib⁹ humorib⁹ cholera, flegmate, ⁊ melã. Intẽtio itaq̧ nr̃a licet sit in primis defendere Gal. ⁊ declarare mentẽ Gal. de febre sanguinis vt p̃posuimus tamen necesse est aliqua premittere necessaria ⁊ cognitu digna anteq̃ʒ ad reʒ veniamus ⁊ primo quid putrefactio, quid digõ, quid combustio, quid congelatio. ⁊ quomodo causentur, quomõ cõueniant ⁊ quomodo differant.

¶ Scḋo declarat̃ nunqd putrefactio de necessitate sit a calido ⁊ omnia putrida duʒ putrescunt nec̃io sint calida ⁊ humida: ⁊ nunqd oppil'o sit nec̃ia in oi putredine in qb⁹ difficultatibus enucleãdis p̱ veritate dicem⁹ multo ꝫ viã cõeʒ.

¶ Tertio videbimus qd sit sanguis ⁊ nunqd q̃rtus hũor distinctus ab aliis humoribus non compositus ex illis: vbi contra communem opinionem sapientum sensum interpretantes, disputabimus.

¶ Quarto declarabimus. 5. propositiones propositaʒ in p̱ncipio ⁊ respondebimus ad rationes Auicen. ⁊ Trusiani q̄bus contra Galenum nituntur.

¶ Quinto quid febris sanguinis diffiniemus ⁊ ibi ostendetur manifestissimus error recentiorum ex ignorantia huius termini, simplex, in via Hippo. ⁊ Gal. quid significet: ⁊ soluetur pulchra difficultas ⁊ noua ibidem.

¶ Sexto dicemus de causis febris sanguinis.

¶ Septimo de modo terminationis febris sanguinis.

¶ Octauo de signis febris sanguinis.

¶ Nono de cura febris sanguinis per intentiones distinctas vt conuenit.

¶ Decimo summabimus ⁊ repetemus curã breuibus ⁊ terminabitur tractatulus de febre sanguinis absolutissime.

¶ Quid sit putrefactio quid digestio quid combustio quid congelatio ⁊c̃. Capitulum. ii.

Videndum est itaq̧ in primis qd sit putrefactio, qd digestio, quid cõgelatio, quid cõbustio, ⁊ quomõ fiant quomõ cõueniant q̃ño differant: his nãq̧ q̃tuor terminis declaratis tanquam necessariis in casu ⁊ resolutione nostra in hac materia: quod reliquuʒ erit de facili enodabitur. ¶ Aristoteles 4° metha. ca. p̄. de putrefactione diligenter loquutus hanc habet sententiam in summa. Cum quatuor sint qualitates prime in omnibus mistis naturaliter due actiue ⁊ due passiue: ab his omnes fiunt in mistis mutationes naturales: itaq̧ ab actiuis tanquam ab agentibus fiunt ⁊ generatio ⁊ corruptio naturalis ⁊ a passiuis tãquã a materia: cumq̧ hec quatuor virtutes sint in omnibus mistis erunt etiã ⁊ in animalibus ⁊ plantis: ergo ⁊ generatio ⁊ corruptio illorum erit ab his quatuor naturaliter quia tam generatio q̃ʒ corruptio sunt naturales: generatio erit cum actiue dominãtur passiuis p̱portionabiliter. Corruptio ỽo cũ passiue dominãtur actiuis coadiuuãtibus qualitatibus continentis extrinsecus: quare omnia que putrescunt humectantur. primo, deinde exiccantur et separantur elementa: ⁊ incinerantur mista nullam formã intendẽs. Et res maxime generationi cõtraria ⁊ communis est putrefactio: nam ad illaʒ terminantur tanquam ad finem vltimum: omnis naturalis corruptio, vt senectus in animalibus. ⁊ Auansis in plãtis: omnia nãq̧ mista putrescunt excepto igne: non negamus tamen mista posse cõburi: sed illud non est naturalis corruptio. Sed violenta ⁊ preter naturaʒ. Est itaq̧ inquit ipse putrefactio corruptio proprii ⁊ naturalis caloris in quo vis humore: ab aliena caliditate ⁊ hec proprie que continentis: ⁊ subdit ergo si que putrescunt defectu proprii caloris non potẽtis regulare suum humidum: id a frigido est: q: calor debilis est frigiditas: adde q̧ intrinsecus quod putrescit est frigidum et siccum calore naturali et humido exhalatis ⁊ ex alia parte calor continentis. ergo sequitur intentum q̧ tam frigiditatis quam caloris putrefactio est communis effectus. et in fine omnia putrefacta siccescunt ⁊ in fimum ⁊ terram conuertuntur: quia proprio exhalante calore etiam prius exhalat ⁊ resoluitur humor in quo fundatur calor ⁊ tandem siccescunt. fiuntq̧ putredines plus in estate q̃ʒ in hyeme in qua congelationes vt infra. ⁊ ratio est quia calor in hyeme licʒ sit in continente aere. Aer enim per se est calidus. calefit etiam ⁊ a sole ⁊ stellis tamen calor iste est paucus in hyeme ⁊ non potest agere in mista extraneando calorem innatum ⁊ faciendo illum euaporare: ⁊ qđ enim agit in aliquid oportet vincat ⁊ sit maior proportione q̃ʒ passum. quare nec mista calida potenter vt ignis, aq̃ calida spiritus, balnea sulfurea, nec res mota vt flumina nec res magna vt mare ⁊ magni lacus: nec res congelate a frigore vt christallus adeps ferrum non putrescunt quia a calore cõtinentis non vincuntur: adeo vt faciãt euaporare calidum naturalẽ vel vt extraneant illum. taliter vt sequatur putrefactio hec Aristoteles in summa. Et subdit q̧ in putridis quedam bestiole generãtur quia in parte rei putrescentis calor in aere solis ⁊ stellarum p̱portione rñdens calori animali ⁊ agit vt naturalis digerens ⁊ preparans aliquid duice bonum pro digestione ⁊ forma illoruʒ. Lʒ faciat pro putredine ⁊ corruptione principalis misti p̱fecti. calor ipse putredinalis nullam formam intendẽs.

Cõci. di ferẽ. 15.

¶ Et in eodem quarto metha. cap̃ 2° diffiniens digestionem dixit. digestio est p̱fectio a calore naturali ⁊ proprio ex oppositis passiuis idest ex materia subiecta humido scilicet ⁊ sicco: que opposita sunt actiuis ⁊ propria materia cuiq̧ rei digerende: que enim digeruntur cum digeste sunt sunt perfecte: ⁊ quod erat in potentia fit in actu: ⁊ hoc a calore proprio naturali qui est origo ⁊ causa digestionis licet etiaʒ calor extrinsecus continentis vnctiones: balneant conferant ad digestionem p̱portionata per gradata: ⁊ digestionis finis in plurimis est essentia ⁊ forma. dixit Aristoteles. Atq̧ hoc quidem fit quousq̧ calor naturalis materiam idest humorem domuit exiccando ⁊ miscendo cuʒ sicco ⁊ circũscripsit: vt sit humor calori proprio p̱portionatus quare sanitatis signa sunt cum vrina ⁊ fenices: ⁊ alia excremẽta sunt digesta: quia natura vincit materiam. i. humorem peccantem ⁊ res digeste redduntur crassiores q̃ʒ nondum digeste. Calor enim agens res sicciores calidiores ⁊ crassiores reddit: ⁊ ideo sola aqua est indigestibilis quia sola non crassescit nec a frigiditate nec a calore calefacta hec Aristote. diffiniendo, ⁊ declarando diffinitiones in summa tam putrefactionis q̃ʒ digestionis opposite.

Quid digõ

¶ Congelatio est rigens fixio ⁊ proprie a frigore continentis intenso exprimẽtis, subtile proprium humidum ⁊ cum illo calorem proprium rei congelabilis: ⁊ quod siccum remanet illum stringit cum humido remanente q̃re obdurescunt gelata crassescũt ⁊ siccantur: remanẽt nãq̧ gelata duriora frigidiora ⁊ sicciora: ⁊ est violenta quia ab extrinseco exprimente calorem cum humido subtili vt supra: ⁊ quod remanet humidum crassius illum cum sicco constringit ⁊ indurat: ⁊ hoc dupliciter aut solubiliter vt aque ⁊ cenum gelata aut indissolubiliter: vt ferrum calibs, ora, ⁊ a frigore etiam a calore res durantur ⁊ congelantur in propriis vt fictilia vt Ari. in. 4. capitulo tertio eodem modo per exhalationeʒ humidi ⁊ caloris naturalis. Et hoc voluit Aristote. quarto metheo. capitu. tertio in manifesto sui sermonis. licet non ponat diffinitionem cõgelationis propriꝫ de qua hic itẽdimus. Tr. n. quasi simul de ꝯgelatione ⁊ coagulatione iog. ⁊ iõ ibi. ⁊ 3° de nã aiali. ca. 19. sanguinẽ ceruĩ non gelari seu coagulari: q: dilucior est, ⁊ caret fibris que

De gelatione, vide 4° metha. ca° 3° i sũma.

quid putrefactõ

sunt crasse: sicce sube terree. sanguis vo tauri gelat seu coagulatur velociter silr et iura pisciũ crassorũ et carniũ vltimate coctarũ q2 terrea et aquea crassa cõgelantur et coagulantur et facilius si cũ aceto coquant maxĩe acetũ dirumpit res duras et macerat q̃re brodia fiũt crassiora vñ citius cõgelãtur. est et acetũ frigidũ flegma et crassum: et q2 frigidũ de facili ꝯgelatur et fit vitreũ frigidũ et siccũ. et ꝯñter melã cholia. Sãguis et et melas ipsa cõgelãtur. vnde oẽs humores per ꝯgelationẽ fiũt melãa. Dubiũ est de cholera q̃ potius adustione et putrefactione q̃ ꝯgelantione fit melãa. Aer vo est in ꝯgelabilis dixit Ar. q2 caret sicco. Sicuti et oleũ propter aerẽ nõ dure ꝯgelat et. ñ. diximꝰ de aere cũ Ar. difficulter putrescit q2 accedit et est ppinquus nã ignis: q̃re pinguia vt oleũ, lardo, non gelãtur nec putrescunt. Semẽ et dixit Aristo. 2° de gñatione non ꝯgelatur et difficulter putrescit q2 aere plurimo pñcipat que igr̃ gelant sunt aquea vel simul aquea et terrea: vide Ar. 4. metheo.

Cõbustio est misti corruptio a calõ vehementi extrĩsco sublimãte humidũ a sicco icinerato subsidẽte: et hec et violẽta ẽ q2 ab extrinseco ex toto passo repugnante et opponit cõgelationi: vt pz. lz vtraq3 violenta: hic a calore inteso illa a frigiditate intẽsa et mirũ est q Gal. faciens mentionẽ de causis calefactiuis et febris ponit putredinẽ et tacet adustionẽ: et ideo Auer. posuit calorẽ vstiuum vt puta choleram adustam facere febrẽ vt causonem absq3 putrefactiuo calore. et subdit q si quis aliter sentiret caderet difficultas in dictis Ar. q tã adustionẽ q̃ putrefactionẽ distinctas posuit i. 4. metheo. ca. p. et alteram nãlem alterã violentam vt supra et forte Gale. lz hoc viderit tacuit et sub putrefactione voluit intelligere et adustionez q2 tandem putrefacta adurunt et siccum ab humido sublimata separat: tñ revera sunt distincta vt supra: et infra latius patebit: et si quis diceret nõne frigus remissum cõgelando et calor remissus adurendo in lõgo tẽpore faciet qḋ frigus intensum et calor intẽsus in paruo tẽpore et pz qḋ sic. sñia phorum et medicorũ et experiẽtia ipsa cõprobatur. Et si qs dicit ab intẽso frigore sata et plantas aduri qa exiccari defectu humidi expressi et exiccati a frigore et q̃ quomõ sepati a sicco. Dico, imo potiꝰ ꝯgelati vt non possit restaurare humidũ. quare exiccantur et mortificat et calorẽ innatũ quare non põt nutrire et opari et illud ppriẽ nõ est aduri vt pz ex diffõne supra. q2 humidũ nõ sublimatur a sicco icinerato vt pz. Sz rectius exiccatio et siderratio dicet de q̃ latius diximus in libꝰ de Tabe. vide ibi in pñº. possimꝰ et dicere cũ Ar. 4. metheo. frigus p accñs adurere p quanto p antiparistesim calorẽ includit et fortificat.

Ex pdictis diffõnibus et declarationibus pz manifeste q̃ñ putrefactio et digõ differũt: et p q2 sunt motus ꝯtrarij ppea: q2 sunt ad terminos ꝯtrarios et incipiũt a terminis ꝯtrarijs: putrefactio nãq3 icipit a misto pfecto et terminat ad corruptionez et sepationẽ miscibiliũ putrefactio nãq3 per se nullã formam intẽdit de nouo nisi forte per accñs q2 q̃nq3 ita cõtingit q cõplexio et calor putredinalis pro vno misto pfectiori corrũpẽdo: fit digõ pro alio gñando imperfectiori vt ex cadauere vacche putrefacte gñantur scarabei et vespe et h̃ est q dixit Ar. q̃nq3 gñantur bestiole quedã etc. vt supra. hoc est per accñs q2 pter intẽtionẽ pticularis nãe pñcipalez. lz per se a calore solis et stellarũ: nãe vlis. Ex opposito digõ incipit a misto impfecto et a miscibilibus ipsis sepatis ab humido. s. et sicco q̃ diximus eẽ mã ppinqua digõnis et vniendo pficiendo terminãdo tãdem ad gñationez ad pfectionẽ et formã pfectã terminatur: vel saltẽ ad cõplemẽtũ et perfectam maturitatem vt in fructibus maturis q̃ et maturitas digõ dicit similitudinarie vt Aristo. differt et a congelatione et cõbustione vt infra latius. et in sũma sicuti digõ est pfectio humidi corporei terminate et bene vniti cũ sicco et h̃ est terminus digõnis et mistionis. ita putrefactio est facere exire et separare hoc corpus humidũ aereũ aqueũ igneum ab ipso terreo sicco. quorũ quodcũq3 est corpus mistum: et nullũ est elemẽtũ purum. Q̃ño cõueniant etiam in multis oñdit p q2 vtraq3 tam digõ q̃ putrefactio est naturalis: qa principio intrinseco passo conferente vim vtraq3 a calore moderato et agente cũ tẽpore. Vtraq3 est motus in substantia potius et substãtifici q̃ in qualitate: q2 termini sunt substantie illi corruptio huic generato et forma: in putrefactione complexio substantifica deperditur cõtinue in digestione cõplexio substãtifica acquiritur ꝯtinue et perficitur que sm Galenũ est substantia misti: secũdum vo Aristotelez lz sit dispõ substantialis ad formam substãtialez: etiã dicetur motus in substãtia accipiẽdo pro aggregato ex termino q̃ est substãtia: et dispõne essentiali, preparãte ad terminum q̃ est suba. pro quo vide 5° phy. tex. cõ. et 6. phy. cõ. 59. et vt sic quo q̃mo in suba est ꝯtrarietas que sufficit ad motũ q semp est de ꝯtrario in ꝯtrarium. Et verba Ar. in hoc. 4. methe. vi sonare q in putrefactione et digõne motus est in suba et cõplexione subali: potius q̃ in q̃litatibus cuius signũ q si putrefactio plurimũ impresserit impossis est rectificatio. Si paruz põt corrigi difficulter tñ: ideo cõsidera q2 forte tri. 3° tech. cõ. 38. male ꝯsiderauit: mistũ nãq3 qḋ putrescit ideo putrescit q2 sua miscibilia substãtialia puta passiua incipiunt dominari actiuis taliter vt cõplexio substantifica mutetur qa calor naturalis ab humido non regulato vincitur et cõplexio mutat taliter q incipit mistum tẽdere in luem fit nãq3 humidius, fetens, mali coloris mollius mali saporis et tãdem corrumpitur opposito modo in digestione: actiua dominantur passiuis taliter vt calor naturalis continue fortior dominetur supra suũ humidum miscendo cũ sicco rectificando terminãdo cõplendo vt perfecta cõplexio resultet et forma. Ad hec adiuuat calor et extrinsecus cõtinẽtis tam ad digõnem q̃ ad corruptionẽ et putrefactionez vt supra. lz principalior sit calor nãlis tã putrefaciẽdo q̃ digerẽdo et lõ nãles sunt dispõnẽs: et hoc saltim hz veritatẽ in digestione q̃ manifestius est a calore inato et principaliter. In putrefactione vo non est ita clarum.

Combustio et congelatio sunt cõtraria in multis et conueniunt in multis. primo sunt cõtraria q2 vna a frigiditate intensa vt congelatio altera a caliditate intẽsa vt combustio: vna vniendo humidum crassius cum sicco vt cõgelatio. altera sublimando fere quodcunq3 humidum tam crassũ q̃ subtilem si agens fuerit potens, et quod reliquum est fit cinis non negamus tamẽ q a calore durentur multa mista vt testa. terra: etc. per exiccationem humidi et exhalationem calidi. Sed illa non est combustio proprie. Tertio differũt quia que ꝯgelantur a frigido liquefiunt a calido et que durantur a calido adurente liquescunt a frigido dissoluente vt Aristotẽ. Conueniunt vo in plurimis quia vtraq3 durata redduntur: vtraq3 ab extrinseco et potenti agente velociter agente quia violenta vtraq3. Vtraq3 corrigibilis si nõ multum impresserint: tamen adustio incorrigibilis magis: congelatio vo ecõtra et ratio est q2 frigus et intensũ est minus potẽs et minus imprimit: et a calore magis vicitur. Calidum intensum magis imprimit et a frigido minus vincitur. est enim caliditas maxime actiua et ideo quãdoq3 adustio corrigit gelata et putrefacta nõ multum: et coadiuuãtur calore naturali misti. et hec sint dicta ad dilucidationem illorum quatuor terminorũ et totius materie nr̃e. Si vnũ addidero. s. quid sit formale in putredine: qḋ formalr̃ et dicat digõ. nam ex dictis colligẽdo pz q ppriẽ putredo dicit motum illũ siue substãtificũ siue alteratiuum dicas quo mistum pfectũ in tẽpore tandem tendit in corruptionẽ pp̃ter caloris nãlis extraneationẽ: non potẽtis regulare pprium humidum. itaq3 putredo ppriẽ est in fieri: in facto eẽ est corruptio proprie: in digestione vero formaliter dicit motum illum quo imperfectum mistum non cessat tẽdere in tẽpore ad perfectionem et formã p calorís nãlis perfectionem: et

Quid sit putrefactio formaliter.

Quid digestio formaliter,

augmētum cōtinue ꝛ cōtinue melius regulante humiduꝫ
ita ꝙ digestio ꝓprie ꝓpō est in fieri i facto esse est forma substā/
tialis vel cōplexio ipsa introducta. ꝛ cum Arist. ⁹dixit. pu/
trefactio est corruptio. hec probatio potest habere bonum
sensum ꝛ facere propositioneꝫ formalem accipiendo corru
ptionem per aggregato ex dispositione preparāte ꝛ termi
no. ꝛ cum subdit caloris naturalis. hoc etiā est veꝝ qꝛ primū
quod patitur ꝛ mutatur in misto putrescendo est calor na/
turalis: qui fit innaturalis ꝛ extraneus non amplius actus
regere ꝛ gubernare suum humiduꝫ: aut qꝛ paucus: aut qꝛ
male alteratus. vndecūqꝫ hoc illi cōtingat siue a calore cō/
tinentis: vt dicit Aristo. ꝛ hoc est vt plurimū siue a frigore
continentis: siue ab humiditate superflua: siue a venenosi/
tate: siue a contagione: de quibus infra erit sermo noster
absolutus. Et cum Aristoteles diffiniens digestionem esse
perfectionem misti: vel humidi digerendi. ista etiaꝫ ꝓposi/
tio est vera ꝛ formalis accipiendo perfectionem pro dispo
sitione preparāte ꝛ termino ad quem: qꝛ non cessat mistuꝫ
imperfectum ꝛ humiduꝫ illius perfici a calore naturali re
gulante donec introducatur complementū ꝛ forma vel sal
tim complementum ꝛ maturitas qualis cōuenit fructibus
in sua specie ꝑfectis vel aliis rebus digerendis que ſm si/
militudinem dixit. Aristo. digestionem pati dicuntur vt. ē.

❧ Ultimo ex dictis pꝫ quomodo putrefactio ꝛ combustio
differunt quō cōueniunt ꝓ cōueniūt qꝛ vtraqꝫ facit ad cali.
nālis ꝛ humid. naturalis expressionem ēbullitionem ꝛ ex/
traneationem. Utraqꝫ tandem facit ad misti ab humido se
parationem exiccationem: ꝛ tandem incinerationē. ꝛ illo/
rum separationem. Differunt ꝟo in pluribus. ꝛ ꝓ qꝛ com/
bustio ex toto ab extrinseco violenter passo ex toto repu/
gnante ꝛ ideo ex toto violenta ꝛ preter naturalis: putrefa/
ctio ꝟo est ab intrinseco humido proprio passo ꝛ calore ꝓ/
prio extraneato conferentibus vim ad ebullitionem. eua/
porationem. ꝛ sepationē humidi a sicco. Item putrefactio
est gradata cū tēpore a calore lꝫ facto extraneo non tamen
adeo rapido nec ita subito sicut in cōbustione. Itē differūt
3°. qꝛ putridum in ꝓn° fit humidius qualitatiue ꝛ proprie
extrinsecus fit fetidum in processu, fit luridū colore mali sa
poris. Combustuꝫ ꝟo semper fit siccius, durius, bene olēs
in processu boni coloris ꝛ optimi saporis, nisi forte cum ni
mis comburitur. Item putrefactio etiaꝫ si fuerit a frigido
vt infra differt a congelatione. ꝓ. qꝛ congelatio est a frigi/
do totaliter extrinsecus violenta ꝛ vehementi rapide veloci/
ter totū extinguēteꝫ fere calorē nāleꝫ ꝛ obdurātē. ꝛ exiccā
tem, mistū gelatū. putrefactū ꝟo lꝫ fit a frigore vt infra non
tn̄ ex toto ab illo extrinsecus: ꝛ est motus gradatus ꝛ passo
ꝯferēte viꝫ qꝛ nālis ꝛ remollitur in ꝓn° ꝛ humectaꝛ calore
nāli nō ita extincto sicut in ꝯgelatione. ꝛ tu ꝯsidera: qꝛ hu/
midū accētratur in ꝯgelatione. in putrefactiōe ꝟo petit su/
perficiē calore nāli coadiuuāte. Sed si ꝯgelatio. i. induratio
fit a calo vt de terra durata a sole, acresta, testa. dico ꝙ illa
ē poti⁹ coagulatio ꝛ digō q̄dā nō ꝯgelatio ꝓpe. ꝛ si dꝛ quō
dīt a putredine etiā in hiis fit exhalatio hūidi ꝛ caloris nā
lis. pꝫ ꝙ ista potius reducenꝛ in bonū ꝛ quo' quomō i nāꝫ
digōnis miscente calore humidū cū sicco bene: vt redatur
perfectuꝫ non tendit in corruptionem ꝛ sepationē eltoꝝ.

❧ Nunqd putrefactio de necessitate fit a calo ꝯtinētis vt vꝫ
sentire Ap. ꝛ nunqd putrida de necessitate sint calꝫ. ꝛ ter/
tio nunquid de necessitate putrefactio supponat oppilatio
nem ꝛ ꝓhibitā euentationē. Capitulum. III.

Subtiliter ꝑscrutādū putaui nunquid putrefactio fit vel eē possit ꝑ se ab alio ꝓn° q̄ꝫ a calore. vel calore ꝯtinētis vt vꝫ sentire Ap. 2° videbimus nunqd de neces sitate putrida sint calꝫ. 3° nunquid de necītate oppilatio cū putredine ꝯiungantur ꝛ sit cā putredinis pro qua mā lucidāda. Suppono ꝓ ꝙ putredo pōt eē vt. ē. tam
in rebus aiatis, q̄ꝫ inaiatis naꝫ oīa mista dixit Ap. pōt pu/
trescere ꝓter ignem. ꝛ lꝫ ita sit ꝙ omnia pōt putrescere ꝛ vt
mista sunt cōueniunt in vno cōi putrescēdi modo qꝛ calor
naturalis eorū extraneatur humido dn̄ante nō dominato
nec regulato sequitur putrefactio ꝛ corruptio: coagit. n. ca
lor nālis in putrefactione: nō vt nālis ꝛ naturo gubernās
vincēs ꝛ proficiēs imo tanq̄ꝫ mancus ꝛ deficiens ab opere
suo. Cuius oppositū ꝯtingit in digestione ꝛ generatione vt
supra ample diximus: differūt tn̄ qꝛ aiata prius corrumpū
tur vt animata sunt ꝛ viuētia ꝛ in cadauerē desinunt: dein/
de incipiunt putrescere in suba ꝛ corrūpi vt mista sunt: simi
liter animata possunt putrescere ipsa vel aliquid in illis pu
ta humores ꝛ hoc tā ab intrinseco q̄ꝫ ab extrīseco: ab extrī
seco nāqꝫ calore cōtinentis extraneātē proprium caloreꝫ in
natum vt dixit Aristo. faciendo illum exhalare cum humi
do ꝛ fit minor: quare non potest regulare propriū humidū
ꝛ putrescit: ꝛ item alio modo ab extrinseco calore continē/
tis fit putrefactio (lꝫ de isto non meminerit Aristoteles) qꝛ
calor ꝯtinētis nō nālis ſꝫ accīnalis agēs in mistū ꝛ misti hu
midū īficit illud humidū ꝛ facit illud ebullire ꝛ male altera
tū a calo ex̄tnco: non regulatū a calore ꝓprio putrescit ꝛ iste
est cōmunis modus Auicenne ꝛ Gal. ꝛ omnium medico/
rum in febribus ꝛ humoralibus putridis qui humores dī
citur non regulatur ꝛ vincūtur a calore nāli. Gal. 11. terra.
diffiniendo dixit putredo ē mutatio totius putrescētis cor/
poris substātie ad corruptelā a calido extraneo ꝛ declaran
do subdit: nō enim a proprio calore corrūpiꝛ yq̄ꝫ immo ecō
tra quicquid a proprio calore gubernatur roboraꝛ ꝛ perfi
citur. illo ꝟo leso. alter calor nō naturalis subdit alienus. ꝛ
ille putrefacit ꝛ corrumpit hec Gal. ad litteram nō vult dī
quo modo calorē nālem facere putredinē. Sed prohibere
qꝺ calor ꝓter nāꝫ moliꝛ. Corripiūtur a putrediali ꝛ ex̄neo
calore extra oēꝫ suspitionē oppilationis q̄ fit cā initiatiua:
alio modo ab extrinseco cōtingit animatis putrefactio: qꝛ
occurrente frigiditate oppilāte poros: vel humoribus op/
pilantibus vias retinētur fumi capinosi mali actu calidi ꝙ
inficiunt sagiem ꝛ calefaciunt magis non potētes transpi/
rare: quare ipsi inficiuntur ꝛ calefiunt magis per antiperi/
stasim. Adde ꝙ q̄ continue exhalant per poros sensibiles.
vel inuisibiles intus vel extra vel expelluntꝛ ꝑ vias ꝯsuetas
a natura sunt superflua acta putrefacere ꝛ putrefieri qua/
re cāne putredinē calore naturali extraneato ꝛ humido ꝓ/
prio infecto ꝛ male alterato: nō qꝛ diminutus est calor nā/
lis: sed qꝛ factus iproportionatus ꝛ intēsior agens vt calor
est ꝓ mō est sine oppilatione ꝛ 2°° putredo; 3°° est cū oppila
tione: vt pꝫ ꝛ hn̄ deduxit trusi. 5° techni cō. 18. Sꝫ hec om/
nia non ita ꝯtingūt i inaiatis mixtis: qꝛ non sunt actu calida
sed potētia tn̄ ꝛ ab extrinseco potius putrescunt vt infra.

❧ Suppō 2° ꝙ multis modis mista inaiata vel aiata vt mista
sunt pōt putrescere ꝛ ꝓ. si calor nālis sit diminutus in qua/
li graduali vel in quanto. taliter ꝙ nō possit regulare pro/
prium humiduꝫ ꝛ vincatur potius q̄ꝫ vincat passiua de ne/
cessitate putrescunt ꝛ corrumpuntur: ꝛ hoc est quod dixit
Aristote. in 4° metha. in principio ꝙ senectus in aialibus
ꝛ auansis idest ariditas in plantis est via ad putrefactionē
qꝺ pōt cōtingere tum a frigiditate corrūpēte per se caloreꝫ
nālem vt in senibus tū a siccitate, q̄ lꝫ per se nō corrūpat ca
lorem nālē: tn̄ per accñs exauriēdo humiduꝫ caloris nālis
pabulū debilitaꝛ calor nālis ꝛ corrūpiꝛ aial vt viuens est
qꝺ ꝑparat ad putredinē ꝛ corruptionē vt mistum est ab hu
miditate ēt optūdente opus caloris nālis per se corrūpiꝛ ꝛ
putrescūt: nā qñ est tāta ꝯcursa humiditas accītalis de no
uo q̄ non possit regulari putrescet mistū. ꝛ sic tā a calo q̄ꝫ a
frigido q̄ꝫ ab humido q̄ꝫ a sicco pōt causari putredo.

❧ Suppō tertio ꝙ hec lꝫ ita sint: ꝛ ab extrinseco ꝛ etiā a ca/
liditate cōtinentis ꝛ hoc vt in pl̄ibus vt bn̄ declarauit Ap.
posita diffōne putredinis stricte ibi accipiēdo putredinē ꝙ

etiam ab intrinseco oia mista nulla suspitione extrinsecus supervenientis qualitatis, possunt putrescere ꝛ corrumpi: patꝫ ꝙ sic quod deducitur sic. nam si accipiatur lac, vel sanguis vel aliud mistum ꝛ ponatur in medio eque temperato vtiqꝫ putrescet ꝛ tandem corrumpetur extra locum proprium venarum vel mãme. Item ponant̄ in vacuo per possibile positum nõ sequitur ipossibile: qꝛ maius impole non dꝫ sequi ad minus impossibile. iste est modus arguẽdi Aristote. 4° phys. ꝛ alibi. ꝛ arguo sic. hoc mistum est in vacuo nulla qualitate agente aut putrescet ꝛ corrũpitur aut nõ. si sic hꝫ intentũ qꝛ non nisi putredine corrũpentur: est. n. putrefactio cõissimus modus corruptionis: vt Ari. in pn° q̃rti metheo. si dicit ꝙ non ꝯtra. ergo elemẽta ꝯ̃ia cũ sua contrarietate violẽter perpetuo erunt simul. Item mistum materiale cũ mã̃ ꝑma q̃ semper machinatur malũ ꝑpetuabit̃ quod erroneum est in phia. Item elementa q̃ sunt acta petere loca ꝑpria perpetuo violẽter frustrabũtur: oia sunt ipossibilia in philosophia. ergo. ꝛ illud ex quo sequitur.

¶ Scdo ꝑncipalr̃. Arguitur pono in casu ꝙ calor nãlis nõ varietur in quali gradu vl nec in quãto. Sed superveniat humiditas intrinsecus vel extrinsecus taliter ꝙ illa sit improportionata calori: ꝛ nõ possit regulari a calido illo nonne putrescet hoc nulli dubiũ puto, casus est possibilis imo de facto vidimus in hidropicis cuius tibie tumide fride fuerũt estiominate ꝛ putrefacte: ꝛ ꝑprie i hyeme ꝛ i senibus.

¶ Tertio si mistũ inficiatur mala q̃litate venenosa ab aere corrupto: vel ab alio veneno, etiaꝫ non calido hoc mistum putrescet tam aiatum q̃ꝫ inaiatum ꝛ non a caliditate: continẽte vt pꝫ. ꝛ pro hoc vide Auic. 4°, 3. ca. de cãcrena ꝛ estiomeno. Cõfirmatur hoc idẽ euidẽti ꝛ medica rõne. nã Aui. ꝛ ofs sapientes cõueniũt in hoc ꝙ febris pestilentialis putrida cãtur qꝛ vapor vel aer putridus accedit ad cor. Et corrumpit spũs ꝛ humores cordis ime° putrefaciendo ꝛc̃. hoc aũt non est ab oppilatione nõ est a calore. qꝛ aer est pestilentialis rõne substantie corrupte in nulla qualitate excessiue talis ſm Auicẽnam ꝛ sapientes. ergo ꝛc̃.

¶ Quarto si putridũ tangat nõ putridum puta poma in vacuo vel in aere tẽperato nõne putrescent ẽt in aere frigidissimo hoc cõtinget extra oẽm caloris suspitionem hoc nemo negat: qꝛ continue videmus ista in hyeme putrescere: ꝛ p hoc vide textum Gal. singularem scdo inte. capitulo secundo.

¶ Quinto diximus supra tunc putrescere mistum cum passiua dominent̃ actiuis ꝛ cõplexio mutatur ꝛ calor non regulat humidũ: sed hoc fit a frigido agente ꝯ̃ calidum nãlẽ misti p se illi ꝯ̃riũ. ergo per se corrũpit̃ ꝛ putrescet a frigido.

¶ Gentilis ꝛ Vgo credentes se Aristoteli. Cõfirmari voluerunt duo esse in putredine essentialia. primum extraneatio caloris naturalis. scdm exhalatio humidi ꝛ caloris cũ illo humido si sic est: patet ꝙ frigiditas non potest esse causa putredinis per se. probatur: quia lꝫ per se cõtrarietur calori ꝛ extraneet illum in quali vel in quãto, tamen prohibet exhalationem humidi ꝛc̃. quare concedunt frigiditatem p accidens facere ad putredinem multis modis. Primo: qꝛ obstruit poros ꝛ prohibet euẽtationeꝫ caloris quare fit extraneus. Secundo: qꝛ incrudat humores ꝛ redit illos ineptos ad digestionẽ quare putrescũt. Tertio: qꝛ frigiditas perseuerãs facit ad humectationẽ que est mater putredis. Quarto: qꝛ debilitat calorem nãlem vel obstruendo poros per antiparistesiꝫ redit illũ intẽriorẽ q̃ꝫ ꝯueniãt: hec illi ꝛ satis subtiliter ꝛ ingeniose tenendo firmiter caliditatẽ: solam ꝛ proprie que cõtinentis facere per se putrefactionẽ: qꝛ extraneando caloreꝫ nãlem ꝛ faciendo euaporare vt supra. ꝛ sic credunt ad vnguem tenere diffinitionem Aristotelis.

¶ Nos tamẽ pro nunc tenemus frigiditatem esse cãm ꝛ per se putredinis ꝛ ꝙ putrida non semper sint calida. ꝛ hoc auctoritate ꝛ rõne ꝛ experientia credimus comprobare ꝛ in primis est auctoritas Aristo. hic in 4° methe. cap̃ ꝑpo. ꝛ ꝑ vbi habet putrefactionem esse effectum cõem taꝫ caliditatis q̃ꝫ frigiditatis. 2° Aristotel. ibidem concedit duo. primum ꝙ in hyeme fiunt putrefactiones sed raro. hoc nemo negat: ꝛ probat ipse quare raro: qꝛ inq̃t ipse dato ꝙ in continenti hyemali aere sit aliq̃s calor qꝛ lumen solis ꝛ stellarum ẽt in hyeme ꝛ sua natura aer calet tamẽ frigus est longe maius. modo inquit ipse illud quod debet agere ꝛ extraneare caloreꝫ misti opꝫ ꝙ sit potentior ad hoc vt agat ꝛ putrefaciat. ꝛ ideo res calida nimis ꝛ que sunt in motu ꝛ res magne non putrescunt qꝛ non vincuntur a calore extrinseco. hec ille arguo mõ sic in hyeme fiunt putrefactiones hoc concedit ipse Aristoteles: neqꝫ aliquis homo mũdi negabit: nam ꝛ animalia ꝛ homo ꝛ mista inanimata pereunt putredine ꝛ febre putrida in hyeme poma ꝛ pira inanimata putrescũt in hyeme ꝛ ꝑprie in hyeme ꝛ nõ a calore cõtinentis per ipsum patet qꝛ calor in medio est debilis ꝛ longe debilior q̃ꝫ ꝙ possit agere in mista perfecta calefaciendo. ergo si putrescunt hoc erit a frigido nõ a calido per se. Vidimus nãqꝫ multos senes in hyeme frigida non in estate incurrere cãcrenas ꝛ estiominari extremos pedes ꝛ hoc vtiqꝫ non erit a calido continente: item vua poma pira ꝛ alia multa in estate maxime virentia in hyeme putrescunt omnia qꝛ illoꝝ paucus calor vincitur a frigido: similiter cicade vespe ꝛc̃. huiusmodi que non possunt cum vita pati vim frigoris hyemalis quin corrumpãtur ꝛ putrescant.

¶ Tertio ipsemet Aristoteles in codẽ loco dicit senectutem in aialibus auãsim in plantis. i. ariditatem esse vias ad putredinem vt supra: ꝛ hoc non rõne siccitatis qꝛ siccitas per se prohibet putredinem vt liquet: ergo hoc non est nisi proquãto mortificatur calor naturalis in illis. Sed hoc per se est a frigi. ergo frigiditas per se est causa putredinis. quis neget in plantis ariditates ꝛ exiccationes in hyeme potius q̃ꝫ estate: vt de narantijs in Venetis ꝛ limonum plantis externis que calido gaudent.

¶ Quarto nõ modo narantia in Venetis ꝛ regione frigida ꝛ alias plantas peregrinas ꝛ herbas oẽs. imo corpora animata plura quoꝝ calor nãlis est paucus: imo ipsa inaiata vt puta poma putrescunt ꝛ corrũpũtur in hyeme ꝛ cum tãta frigiditate ꝙ vix tangi dentibus vel manu possint quis nisi stultus dicet illa pira frigidissima ad tactuꝫ putrefacta esse calida vel a caliditate nec aliaꝫ habemus regulã de tactilibus nisi tactum vt sciomonne mẽbrum ligatum putrescet ꝛ corrumpitur, frigidissimum qꝛ priuatum calore spirituum ꝛ sanguinis quis neget hoc: ꝛ tunc dicimus membrũ putridum mortuum: cum friget.

¶ Quinto arguit̃ cũ Auer. 3° colli. Calor intensiuus ꝛ extraneus per se comburit ꝛ fac̃ adustionẽ: patet ex diffinitione adustionis. Idem calor extraneus si facit putredinem hoc non facit nisi per accñs: patet qꝛ vel attrahendo caloreꝫ ratione siĩtudinis vel resoluendo humo͠m ad qḋ seq̃tur resolutio ꝛ paucificatio caloris naturalis ad quod putredo: vt Aristotelis in textu. Sed frigiditas per se extinguit ꝛ paucificat calorem naturalem: ꝛ auget humiditatem que ambo sunt principia putredinis ꝛ per se: vt supra. nam caliditas non per se corrumpit caliditatem sed per accidens. Frigiditas võ p se ꝯ̃iant̃ caliditatꝫ ꝛ eꝫ. ꝛ corrũpunt̃ inicẽ.

¶ Sexto ꝛ si dr̃ frigiditas nõ facit exhalare humidum ꝛ calorem naturalẽ que exhalatio est formale ꝛ essentiale in putredine. Dico duo primum ꝙ frigiditas facit exhalare calorem ꝛ humidum subtile exprimendo: vt supra de congelatione dicebatur. Dico secũdo exhalationẽ humidi ꝛc̃. nõ esse necessariam: imo si remanet calor naturalis cuꝫ suo humido inclusus non exhalatus illud facit ad maioreꝫ putredinem: patet de corporibus calefactis. Si vento. ꝛ aeri frigido exponatur incidũt in febres putredinales quia oppilatis poris a frigore continentis non transpirant ꝛ incidunt in febres putredinales.

¶ Septimo argumēto in tota materia. Calor solis ⁊ stellarum in aere tam in hyeme q̄ȝ in estate est calor celestis ⁊ vitalis omnia hec inferiora viuificans ⁊ gubernans vt ipse Aristoteles ⁊ omnes sentiunt ⁊ quanto potentior vt in estate fiunt generationes digestiões ⁊ omnia mista proficit: oppositum est frigiditas in hyeme que corrūpit putrefacit mortificat recedente sole: ideo frigiditas per se facit ad putrefactionem corrumpendo calorem naturalem augendo humidum. extinguendo opera nature ⁊ hoc est quod dicunt frigiditatem non ingredi opus nature. Sed corrumpere cōgelare extraneare putrefacere mortificare ea que a natura sunt. Confirmatur sic oppositorum opposita sunt principia digestionis principiuȝ ⁊ causa est calidităs naturalis. ergo putredinis principiuȝ ⁊ causa est frigiditas innaturalis. Lȝ apud Galenum secundo pronost. eiusdem effectus puta crassitudinis due sint cause per se. ⁊ ille cōtrarie puta calor agens in flegma ingrossat resoluendo partes subtiles ⁊ faciendo illas euaporare. frigiditas constringit et vtraqȝ per se agit ad ingrossationem flegmatis. pariformiter dicam de putredine tam a calido q̄ȝ a frigido ⁊ ab vtroqȝ per se. Similiter nigredo in vrina ⁊ in egestionibus a calido per se adurente ⁊ a frigido per se congelantur idē Gale. Similiter ⁊ in alijs ⁊ Aristotel. 4. metha. capitulo tertio. dixit. Crassities in oleo est tam a calido q̄ȝ a frigido per se. Sed non eodem modo. Uide ibi a pari possum tenere putredinem taȝ a calido q̄ȝ a frigido ⁊ ab vtroqȝ per se. sed non eodem modo.

¶ Neqȝ ex hoc intendimus negare doctrinaȝ Aristotelis esse veraȝ cuius familie nos alumini sumus: etimmo tenemus illam vt in pluribus veram in hac materia ⁊ ꝙ estate magis fiunt putredines suo modo: quia humidum multū quod proprie est subiectum putredinis ebullit: exhalat ⁊ cum calore naturali extraneato non regulante illum ⁊ proprie propter calorem continentis agentis ⁊ extraneantis in mistum ⁊ exhalare facientis calorem naturalem ⁊ vt supra. ⁊ illa sic putrida calent ad tactum. Sed vere Aristote. in principio capituli accepit putrefactionem lacius: cum dixit ꝙ est opposita omnino generationi ⁊ finis omniuȝ corruptionum naturalium: q̄ȝ cum illam diffiniuit: ⁊ nos primo modo lacius cum Aristotele loquimur de putredine. Cū quo stat ꝙ etiam putrefactio possit causari a frigiditate q: effectus isti naturales corruptiui sunt cōmunes: ⁊ non modo calor non modo frigus. sed humiditas ⁊ siccitas ⁊ omnes qualitates excessiue mutant complexionem naturalē ⁊ vici aut opus nature gubernantis ⁊ tandem inducunt corruptionem ⁊ putredinē quare complexio naturalis destruit ⁊ corrumpitur ⁊ putrefactio misti sequr siue sit defectus vel abundātia in caliditate siue in frigiditate siue in humiditate siue in siccitate. Sed dictum est de calore naturali q: videtur quodam modo calor innatus tanquam forma gubernans ⁊ perficiens mistum quo debilitato vel corrupto putrescit ⁊ corrumpitur mistum de alijs qualitatibus non sic. Lȝ omnes immoderate faciunt ad corruptionem ⁊ tu cōsidera que nos ample diximus in libro de Tabe. mō cōmunissimus modus corruptionis. s. naturalis est putrefactio vt supra ex Aristo. de qua loquitur in presenti tractatu. quam etiam nos concedimus cum Ar. ⁊ Gale. ⁊ alijs recte sentientib⁹ maxime fieri a causis calidis ⁊ hu. lȝ ēt ab alijs fieri pōt vt supra mōstrauimus ⁊ istā dicem⁹. hū vero est ꝙ nō ē putrefactio ⁊ corru⁹ ita nālis q̄ ab hūido suffocāte vel a frido extiguēte vel a calo cōburēte ⁊ h̄ mō pōt Ar. saluari q de nāli tm̄ putredie ⁊ corruptione logr. 4. meth.

¶ Ex dictis sequuntur plura contra cōmunem opinionē primum ꝙ particula illa a caliditate continentis posita in diffinitione putredinis ab Aristotele non est pars diffinitiōis nec semper vera: nec essentialis nisi accipiēdo putrefactionem stricte pro naturali corruptione quo modo Aristoteles accipit cum illam diffiniuit.

¶ Secundum ꝙ putrefactio est effectus cōmunis: ⁊ potest causari a caliditate ⁊ ab frigiditate ⁊ ab humiditate ⁊ ex siccitate vt supra modo quo exposuimus: q: quelibet immoderata qualitas deicit actū ꝓprie virtutis ⁊ tādē corrūpit ⁊ putrefacit ꝯsequenter. Calor nāqȝ naturalis diminuitur tā per augumentum caloris accidētalis: q̄ȝ per augumentum frigiditatis. Similiter per augumentum humiditatis: similiter per augumentuȝ siccitatis. licȝ in istis passiuis non ita appareat manifeste.

¶ Tertium qđ sequitur est ꝙ putrida non semper calent vt cōiter dicitur dū putrescunt nec semper humescunt in principio: immo quandoqȝ frigida valde: imo sicca in principio quandoqȝ humida: semper tamen frigida interius ⁊ sicca propter euaporationem caloris ⁊ humidi naturalis.

¶ Quartum quod sequitur est ꝙ nō semper vno modo causatur putrefactio: sed multis ⁊ varijs modis vt supra. ⁊ cū varijs accidentibus. lȝ vno modo tantum hic expositum fit ab Aristotele cum stricte diffiniuit putrefactionem: ⁊ corruptionem naturalem.

¶ Quintum qđ sequitur est ꝙ non de necessitate complicatur cum putrefactione prohibita euētatio vel oppilatio vt cōiter tenetur: imo nec essentiale, nec accidētale, nec cōsequēs nec antecedens. licet ita cōtingat ꝙ sepius febris putredinalis con: inua materia reclusa intra venas ex oppilationibus causet. s. extra vel intra: vt bene Gal'. 11. terrap. demōstrat nisi euētent humoris ⁊ trāspirāt calida ⁊ humida putrescunt: quāuis a natura regant ⁊ nisi superflua expellat consueta expelli putrescunt. Sed remanet declarare punctum vnum. si putrefactio est a frigore quomō elementa separabuntur ⁊ tandem mistum incinerabitur vt supra. Respōdetur concedendo totū ⁊ hoc a frigore etiā putrefaciente posse fieri ⁊ ab humido ⁊c̄. Et in omni putrefactione: q: elementa prius ligata sub tutela caloris naturalis vnientis sub vna cōplexione ⁊ vna forma nunc religata ⁊ soluta petūt loca propria separata: ⁊ remanet cinis pars terrena subsistens ascendentibus ⁊ exhalantibus alijs leuioribus elemētis q̄ violenter ad mistionē descenderāt ⁊ violentur in misto detinentur. ⁊ ideo omne mistum ab intrinseco. Corrumpetur necessario q: violentū lȝ nāliter natura vniuersali.

¶ Cum predictis tenemus ꝙ febris effimera humoralis vel putredinalis causata in homine ⁊ i rebus animatis ex quo calor naturalis non seipsum per se extraneat ⁊ intendit vt bene Gal'. nō causatur nisi ex calore extraneo: ⁊ hoc. 6. modis dixit Gale. aut a continente calido ꝓpter solē vel ignē vel ⁊c̄. 1° aut propter motum corporis vt exercitio imoderato corporis, aut spirituum vt ira vigilia dolore ⁊c̄. 3° propter putredinem humoꝝ inflāmatorum: quarto aut contactu vel calide vt puta farmaci calidi aut alliorum aut euforbij. Comesti. ⁊c̄. 5° aut retentione vaporum ⁊ fumorū calidorum qui ꝯtinue exhalant a corpore isensibiliter. quibus retentis vi frigoris extrinsecis vel aliter vt supra inflāmantur ⁊ inflāmant ⁊ calefaciūt. 6° est dispositio calida passi cū aptitudine humorum apti putrefactioni: vide ibi Gal'. a q̄ū het etiā leui causa labūtur vt venenosis. hijs. 6. modis voluit Gal'. febres causari. Lȝ putredines possint ⁊ alijs ꝓdictis modis in nobis posse causari vt supra. ⁊ tu vide Gal'. ꝑ de differētijs febriū cap̄ 4°. vbi ista dicit: ⁊ probat cursim verificando modos illos. 6. generationes febrium.

¶ De sanguine ⁊ eius natura in quo omnes conueniunt. Capitulum. IIII.

Sanguis est humor primus natura calidus ⁊ humidus sapore dulcis colore rubeus, subemediocris: secunda digestione in epate a calore tēperato genitus cuius locus ꝯseruatiuus sūt vene ⁊ epar. Uirtus nāqȝ cōseruatiua ⁊ gñatiua sanguinis est in epate ⁊ venis.

Et ideo

Et ideo cum est extra venas stati corrumpitur ⁊ congloba tur: ⁊ ex quo sanguis est mistum ideo est putrescibile: hoc nemo negat trusi. 3° tech. cõ. 38. in fine voluit sanguinem q2 temperatus est humor: ⁊ q2 dilectus a natura eẽ minus pu trescibilem ⁊ corruptibilem q̃ alij humores lꝫ si corrũpit᷑ labitur deteriori lam. ⁊ deteriora accidentia inducet. Et h lꝫ verũ sit vt est intra vasa: tutatus a natura ipsa gubernã te. tñ sua natura citius corruptibilis est: ex quo est humidũ tenelle complexionis sicut ⁊ lac ideo de facili putrescibilis ⁊ corruptibilis sua natura: cuius indiciũ manifestuꝫ est q̧ sanguis extra venas statim corrũpitur ⁊ sanguinei de faci li incurrũt febres humorales. ⁊ putredinales: sicuti. n. a ca lido tẽperato generatur ita ab illo intra venas cõseruatur a natura tanq̃ thesaurus pro nutrimento ⁊ regeneratione spirituum quare nõ potest tantã latitudinẽ alterationis et putredinis substinere itra vasa nec extra sub forma sangui nis sicuti alij humores. est etiam sanguis actu calidũ dixit Ar. 3° de natura animali' ca. 19. q2 spirituosum imo pro tan to aial est calidum pro quanto sanguine participat ⁊ quia homo plurimo abũdat sanguine proportionabiliter lõ ca lidius aial hõ. dixit Aris. Et aialia illa frigidiora que mi nus habent sanguinis. Et ideo Camelio riget ⁊ timet quia parum habet sanguinis dixit Aristo. 4. de parti. cap̃. 10. ⁊ vbi copia sanguinis ibi caloris indicium Aristo. lib°. 3. de partibus capi. 6. idem etiam dicunt medici q2 spirituosus est humor ideo formaliter calidu s: lꝫ ẽt chola sit calida effe ctiue. Et dato q̧ sanguis sit corruptibilis ⁊ putrescibilis. vt supra d facili sua natura. Lꝫ plus extra venas putrescat: q̃ in venis: ex quo a natura omni conatu cõseruatur tanq̃ thesaurũ vt supra: tñ ⁊ sanguis ⁊ omne putrescibile habet gradus 2m intensum ⁊ remissum vt Gal. in aphori. 17. 2°. ⁊ sic in tempore: anteq̃ enim mistũ aliquod putrescibile inci piat perdere proprium decorem odorem, colorem, ⁊ sapo rem ⁊ turbari manifeste in substa ⁊ ebullire ⁊ sic putrescere: resistit per aliquot tempus sic in putrefactione actu mora tur per aliquod tempus anteq̃ corrũpatur incinerẽ: est. n. operatio naturalis que non subito fiunt. Sed gradatim: h vo tempus non est limitatum in diuersis mistis corrũpen dis: imo nec in eodem misto: hꝫ enim mensurari hec scd̃m misti dispõnem: ⁊ agentis fortitudinem. hec in phia clara sunt adeo q̧ ego credo in ethica l febre: vel in febre pestilẽ tiali pauco tempore durat sanguis: quin putrescat ⁊ corrũ patur vt paulo infra explanabitur. Et cũ corrumpitur san guinis statim desinit in tres humores. s. cholerã, flegmaꝫ, ⁊ melãcholiam. hoc tenent medici oẽs ⁊ experiẽtia in Cis to expresse pꝫ. ⁊ Ar. dixit 3° de natura animalium cap̃. 19. ⁊ . 4. metha. cap̃. 3° in fine dixit. Sanguis corruptus desi nit in saniem: hec autem est flegma ⁊ aqua. quare non coa gulatur sicut nec serũ. Sãguinis igit᷑ cũ corrũpitur dege nerat in serum vel saniem: qui videt᷑ esse flegma. ¶ Nec ex hoc volumus illos tres humores esse elementa ex quibus sanguinis componatur. q2 argumentuꝫ Trusiani peccat p fallaciam ɔsequẽtis nõ valet argumẽtũ desinit in ista tria. ergo cõponitur ex his tribus, sicut nec valet cadauer vac ce desinit in vermes ⁊ vespas ergo componitur ex illis: est enim sanguis mistum homogeneũ cõpositũ ex propria mã ex propria forma intra venas. Solus necessarius ꝑ nutri mento ⁊ regeneratione membrorum ⁊ spirituum.

¶ Et q2 in hac mã est magna iter medicos iter se ⁊ cũ phis discordia ⁊ dubitatio ideo dubitat᷑ nunqd solus sanguinis nu trior. Et solus sit itra venas in corpe nãliter dispositio. Et p conclusiones opinionẽ meam quam puto veraꝫ in hac ma teria ⁊ naturalẽ magis. lꝫ non ita apparẽtẽ. ⁊ hanc voluis se Auer. Trusi. Cõci. dif. 30. ⁊ omnis cũ Tho. de garbo recte sentientes cũ Aristo. nec credo hippo. ⁊ Gale. ⁊ Aui cen. mentem in rei veritate aliter extitisse licet tanquaꝫ me dici magis sensati crassa minerua locuti fuerunt in hac ma teria nominãdo melãcholiam partem sanguinis crassiorẽ proportionatã melãcholie ⁊ choleram partem sanguinis subtiliorẽ proportionalem. ⁊ illas nutrire mẽbra ꝓportio nata. illis. ⁊ hoc est Arist. ⁊ hanc difficultatem bene vidit Gal. 2° elemento. ⁊ dubitauit, tum q2 visus est hipp. tanq̃ medicus illi herẽt. ⁊ ipse apparẽter idẽ sustinet. Itaq3 dist i cte loquendo in casu ⁊ resolute quãuis sit ꝓblema neutrũ.

¶ Prima ɔclusio sanguis est humor quartus homogeneus distinctus ab alijs tribus humoribus: itaq3 non est illi tres humores vniti nec aliquod illorum formaliter ⁊ in actu ꝓ ma pars conclusionis pꝫ q2 totus sanguis est eiusdem ra tionis ⁊ denominationis cum parte. vt sensu pꝫ. ꝓbat᷑ etiã ratione Aristote. 3° de natura animalium q2 nutrit homo genea membra. ergo sanguis non potest esse etherogeneũ. hoc concedunt oẽs, ⁊ trusi. ⁊ Auer. ⁊ Concil. secũda pars conclusionis est probata ex verificatione ꝑme partis ⁊ ⁊ ex sequenti cõclusione. Et ista ratio est pro tãto euidentior q2 nutrire est opus complexionis ⁊ similaris membri. nã dis similatur nutrire ⁊ augetur quia similare nutritur. Et ideo ratio illa medicorũ parũ tenet opposita sanguis est vnifor me nutrimẽtum ergo non potest nutrire difformia. q2 illa diuersitas insequitur opus agentis ⁊ finis ⁊ forme diuerse potius q̃ materie.

¶ Secunda cõclusio. Licet sanguis cum corrumpitur desi nat in choleram flegma ⁊ melancholiam vt sensu patet in ciato. tamen cholera flegma ⁊ melancholia non sunt actu ⁊ formaliter in sanguine. Sed in potentia tñ vt bene tenet prima conclusio, istam ɔclusionem sic verificamus: q2 seq̃ rẽtur plura in conuenientia. primum sanguis non esset dul cissimo amarus vel sapore pontico ⁊c̃. secũdo sequeretur q̧ sanguis esset frigidus respectu cutis. probatur. quia fle gma ⁊ melancholia simul sunt longe pluris quantitatis q̃ cholera sola. vide Concil. differentia. 32. sunt dominãtia in corpore nostro. tertio sequeretur q̧ non posset nutrire ho mogenea vt supra ex Aristotele: imo nec aliquod membrũ quia solum dulce nutrit illud etiam compositum non esset dulce nec actum generationi ⁊ nutritioni.

¶ Tertia conclusio. Licet concedamus illa tria esse in san guine in potentia quia desinit in illos tres dum corrumpi tur ex hoc non sumus coacti tenere illos tres humores es se elementa sanguinis q̧ ex illis nec in actu nec in potentia componatur sanguis. probatur cõclusio: q2 cadauer vacce resoluitur in vermes ⁊ vespas dum corrũpitur ⁊ putrescit. vt supra. tamẽ illa non sunt elemẽta vacce ⁊ est ratio Auer ro. secũdo colli. cap̃. Et ideo argumẽtũ trusi. peccat per fal laciaꝫ. ɔsequentia vt supra: non enim omne q̧ est in poten tia in aliquo est elementum illius componens illud ⁊ pꝫ.

¶ Quarta conclusio solus sanguis humor quartus homo geneus vt supra est necessario intra venas in corpore sano naturaliter dispositio pro cõuenienti nutrimento ⁊ genera tione spirituum omnium ⁊ membrorum admittens secum intra venas flegmã quod est sanguis diminute coctum 1 ⁊ aquositatem vrinaleꝫ propter necessitates multas vt alibi. Et si cholera igreditur venas: illa est pauca. vt alteret ⁊ sub tiliet sanguinem ⁊ illa expellatur sudore. vel vrina. vel in sensibiliter anteq̃ sanguis nutriat. Similiter ⁊ melancho lia. nam fel ẽm Aristo. est amarum infectiuũ sanguin s pu ra superfluitas: vt 2° cap̃. quarti de partibus animaliũ vbi plura de felle ⁊ cholera. Similiter ⁊ melãcholia inficeret sanguinem modo ẽm Aristo. solum dulce nutrit: ideꝫ vult Gale. 4° de simplici. medici. ca. 5. Istam cõclusioneꝫ proba mus ex Aristo. 3° de natura anima. cap̃. 19. q2 solus est a na tura intentus ad hoc vt nutriat. Alij xo humores sunt su perfluitates inepte pro nutricatione. Sed tum necessitate materie q2 in omni digõne resecatur superfluitũ a natura

ad alios vsus viliores intenti in corpore nostro. ista conclu-
sio. habet etiam euidentiam ex predictis tribus conclusio-
nibus et etiam ex hoc quia nos videmus corpora sana dif-
ficulter tollerare farmacias. volentes euacuare a venis hu-
mores qui non sunt in illis. Ideo inflammant colliquāt mē-
bra et sanguinem corrumpunt in illos tres et nocent valde:
vt Hippo. et corrumpūtur boni in malos vi farmaci. Prete-
rea et tertio hꝫ euidentiam ex hoc quia natura relegauit
melā ad splenē et cholerā ad cistiꝫ fellis ad multos vsus
et ne inficiant sanguinem. Unde reddatur ineptum pro nu-
tricatione. q̄r nihil nisi dulce nutrit. flegmati vero nullum fecit
receptaculum particulare quia actum est nutrire dum mu-
tatur in sanguinem. quarto patet: quia si contingat in cor-
pore preternaturalr dispositio sanguinem aduri vel aliter
corrumpi intra venas in naturam melancholie statim na-
tura fortis trāsmittit in varices, in mariscas, i pustulas etc.
Similiter de cholera patet de suo modo: vel si cum sangui-
ne preter naturaliter misceat̄ melancholia. quomodolibet
in venas transmissa causabit apostemata vel febris vel le-
praꝫ vel etc. Similr de cholera suo mō nec in flobothomia
videmus in ciato nisi sanguinem q̄r spuma illa non est cho-
lera. Sꝫ pars sanguinis subtilior pꝫ q̄r cholera nō est rubea sꝫ
flaua: pars inferior in ciato non est melā sed pars sanguinis
crassior. quarto arguitur et est potentissima ratio sequeretur q̄ me-
lancholia esset plus in corpore nostro quolibet alio humo-
re: q̄r membra melancholica sunt longe plura et maiora: vt
ora paruunculi ligamenta quare vanū est iudicio meo di-
cere ossa nutriri ex melācholia. Sed ex sanguine crassiori.
Adde 6° q̄ nullius humoris defectu vidimus vnquā dimi-
nuari et quēquā minorari nisi defectu sanguinis: q̄ solus san-
guis nutrit, auget, impinguat: alij sunt pure superfluitates
respectu sanguis potius impedimento q̄ȝ iuuamento.

¶ Quinta conclusio. solus sanguis nutrit omnia mēbra taꝫ
similaria q̄ȝ dissimilaria cum sua homogeneitate. nō enim
cessat per decoctionem appropinquari sanguis in comple-
xione et compositione calore etc. et vniri mēbris a calore na-
turali: donec ex toto vnitur. et ideo necessitas et diuersitas
potius sumitur ab agente forma: et fine: q̄ȝ ex materia. For-
matiua nāq̄ȝ virtus ex solo sanguine generat omnia mem-
bra tāquam ex perfectiori materia: ergo ex illo solo nutriun-
tur nā ex eodē nutrimur a quo generamur Aristote. secun-
do de generatione anima. Et alibi mille in locis. non ergo
valet cōsequentia. membra que nutriuntur sunt dissimila-
ria. ergo et nutrimentum debet esse tale: et hec erat ratio me-
dicorum tenentium quatuor humores de necessitate nutri-
re tantam membrorum diuersitatem quorum aliqua fleg-
mati vt cerebruꝫ, aliqua melācholie vt ossa, aliqua sangui-
ni vt caro, aliqua cholere vt pulmo: similantur et ratione si-
militudinis et nature facilior est transitus: patet q̄ ratio ni-
hil cōcludit: nisi forte q̄ ex sanguine cholerico subtili, fleg-
matico frigido, melancholico crasso etc. nutriantur propor-
tionata membra q̄r ex sanguine solo sed vergente in diuer-
sas naturas dictas et hoc sufficit vt supra. ipsi medico ad ve-
rificādas has diuersitates. nō ē opꝫ q̄ illi humores sint cū
sanguine ad nutriendū diuersa membra. Sed partes san-
guinis diuerse proportionate diuersis humoribus nutriūt
proportionalia mēbra et hec est in rei veritate doctrina Ga-
le. secundo virtutum naturalium. et alibi. Sunt nāq̄ȝ in san-
guine partes crassiores sanguinis pro ossibus et partes sub-
tiliores pro pulmone etc. Argumentum vero Gale. secundo
elementorum de farmaco euacuante appropriatos humo-
res non plus concludit nisi q̄ euacuantur humores qua-
tuor qui sunt in corpore in venis vel extra actu vel potētia
vel q̄ sunt quatuor in corpore hoc conceditur.

¶ Sexta cōclo opi. Trusiani differt a predictis soluꝫ in hoc
q̄r nos ponimus sanguinem: homogeneum simplex ex pro-
pria materia et propria forma compositū: ipse vult sangui-
nem homogeneum. Sed compositū ex tribus illis humo-
ribus formaliter: sed refractis et simul taliter ꝯtemperatis
sub vna complexione et vna forma sicut mistum simpliciter
continet formaliter quatuor elementa in actu formali: et cū
corrumpitur desinit in illa. ergo componit̄ ex illis nos ne-
gauimus hanc rationem valere vt supra in sanguine. vt ar-
gutum fuit.

¶ Septima conclusio tres alij humores a sanguine sunt su-
perfluitates resecate in secunda digestione in qua sanguis
primo intenditur pro nutrimento a natura. Cholera et me-
lancholia sunt digestiōi et nutritioni rebelles sua amaritu-
dine et modo substantie. et ideo relegantur a natura ex-
tra venas illa ad cistim fellis melancholia ad splenem cu-
ius rei indicium manifestum est cholerici et melancho-
lici sunt macri: sanguinei vero crassi: flegma vero ex quo est
sanguis diminute coctus ideo transmittitur ad venas cum
sanguine et ad alios vsus vt nutriat: et non habet nec opor-
tet habere aliud receptaculum propriū: non negamus ta-
men in magna necessitate etiam humores alios nutrire: im-
mo etiam venenum ipsum. vt alibi diximus.

¶ Et hec sunt premissa antequam ad rem accedamus ex pro-
posito tum vt que principaliter dicenda sunt melius intel-
ligantur, tum ad doctrine bonitatem. Et contra communi-
ter opinantes. nam cum nos teneamus non dari aliā cau-
sonem verum in via Gale. preter illam qui causatur extra
pura cholera genita ex putredine vel adustione sanguinis:
oportet tenere melancholiam aliam choleraꝫ esse intra ve-
nas magnas in corpore naturaliter disposito. vt supra, se-
paratam a sanguine que putrescens possit facere causonē
cholericum vt dicebat Auicen. capi. proprio de causone et
si inuenitur quandoq̄ȝ in corpore preter naturalem distin-
guendo illa causabit consequentiam proportionalē de cho-
lera quia expelletur a magnis venis ad paruas etc. Et hoc
visus est etiam tenere Trusiani tertio techni cōmento. 38.
in corpore digressionis ex intuitione Galeni secundo de dif
fe. fe. capitulo secundo. Si quis tamen vellet mitius in via
Galeni tenere: dari causonem verumtamen ex cholera ge-
nita ex putredine sanguinis: tum ex cholera etiam rubea inuē-
ta intra venas magnas aliter genita et transmissa: sicut de
flegmate salso posset sustentari in corpore preter naturali-
ter disposito et est magis communis opinio, et vulgata et ma
considera.

¶ Ultimo premittimus vnū necessariū in proposito q̄ medi-
cus vtatur rōne et experimento tanquaꝫ duobus instru-
mentis necessarijs vt Gal. 7. terra. et altero deficiēte claudi-
catū: medicus est artifex sensitiuus. curat sensata et iudicat
per sensata: et ideo magis confidit sensatis vt hꝫ Aui. Gal.
et oēs sentiunt nāq̄ȝ fundātur super nās rerū non supra con-
ceptus et imaginationes. Silr et phus realis et verus. non
enim curat medicus instātia tēporis vel nature: non curat
minima insensibilia quāuis vera et rationalia sint, hec ni-
hil ad medicū. Et ratio huius est q̄r rationes si debent ha-
bere robur et veritatem euidentem: oportet confirmari sen-
satis a quibus originem trahunt et vnde est principium ve-
rum abstractionis et demōstrationis: vt Gal. p̄ de simp. ca-
pi. 9°. et Aristo. 8. phy. tex. cō. 31. et 3° de generatione anima-
lium ca. 9. Judicium et in scientia practica quod se non ex-
tendit ad particularia sensata vanū et imperfectum est eo
q̄r finis intellectus practici est opus. Et similiter iudicium
in theoria quod non peruenit vsq̄ȝ ad sensata singularia et
rerum naturas imperfectum est et vanum: et ideo Auero.
8. phys. cō. 22. dixit experimentum veri sermonis est: vt cō-
ueniant sensatis q̄r medicina et phia non est intētionalis de
vocibus vel conceptibus vt logica: sed reales que omnia
vera sunt et de intentione sapientum. vt supra.

¶ Quomodo predicte quinq; cõclusiones in principio proposite verificentur. Capitulum. V.

PRima propõ fuit proposita de mẽte Gale. ⁊ omnium medicorum. Sanguis quartus humor intra vasa põt inflãmari ⁊ facere febrem cõtinuam, quam Gal. effimeram spirituosam inflatiuã simplicem etinitem ad tactum dixit. Sed Aui. Auer. Halyab. dixere mediam inter effimeram ⁊ putridam, vel mediam trãsitus in putridã. Et hoc ex Galeno. 9. terrapeu. per totum.

¶ Ista ȝ persuadetur suppositis tribus. Primum ꝙ Gal. sepissime dixit ista febris amat affligere corpora sanguinea obessa, plectorica, ⁊ iflãmabilia, ⁊ raro vel nunꝗ̃ aliter vidit ⁊ hoc est rõnabile: lꝫ possibilitas sit res ampla in medic⁹ ⁊ in nã. Nã Hip. dixit. 3. affoꝛ. oẽm egritudinẽ oĩ cõplexioni, omni tempore ⁊ regioni posse cõtingere. ⁊ ibi Gale.

¶ Scdm ꝙ sanguis est actu calidus tum sua natura: tum q: spirituosus ⁊ pro tanto dixere sapientes cũ Galeno ꝙ oĩa entia ⁊ mista mundi sunt calida in potẽtia excepto animali ⁊ igne que sunt actu calida ⁊ pro tãto animal est calidum pro quãto sanguine participat ⁊ tanto calidioꝛ quãto sanguinioꝛ. ⁊ ideo hõ calidissimũ aialium dixit Ap. ⁊ Camelio frigidissimũ vt supra. Copia nãq; sanguinis est indiciũ caloris sic inopia frigoris. ⁊ idiciũ hinc ẽ ꝙ voluñt aliq solo augmẽto sanguinis in quanto causari febris inflatiua. qa magis ꝗtitas sanguis hꝫ actu magnũ calorẽ ⁊ ꝯñr febrẽ.

¶ Tertium ꝙ lꝫ cholera humoꝛ in ꝑn° calidus (taceo flegma ⁊ melãcholiam: q: frigidi sunt nã) possit inflammari ⁊ aduritꝰ non facit febrem sine putredine vt aliqui dicũt de intentione Gal. 1° de diffe. febriũ. ⁊ ibi disputat Thomas de garbo, ⁊ Gentilis cum illis q: statim corripitur a calore preter nãl ⁊ putrescit qa natura nõ tutatur illaꝫ vt facit de sanguine: imo respuit illam tanquã rebellem: cuius oppositum nos cum Auer. ⁊ Nicolo floꝛentio sentimus. nam ⁊ cholera ⁊ oẽs alij humores longe maiorem gradũ alterationis ⁊ putredinis sustinẽt ante corruptionem ꝗ̃ sanguis etiam a natura tutatus: q: sanguis est humidus tenelle cõplexionis ⁊ nature vt lac de facili putrescibilis. vt patet. et hoc est quod ingeniose voluit Auerro. tertio. colli. qui dixit febrem causonem causari posse a cholera adusta sine putredine, ⁊ qui aliter sentiunt contradicũt Aristoteli qui facit differentiam inter adustionem ⁊ putrefactionem ⁊ cõsequenter inter calorem vstiuum ⁊ putrefactiuum quoꝛꝫ vtrunq; potest ledere cor ⁊ consequẽter totuꝫ ⁊ causare febrem. His habitis dico ꝙ sanguis inflãmatus ⁊ dispositus ad putredinem causat febrem ⁊ inflãmationẽ in corde sanguinei corporis ⁊ in toto mitem ⁊ simplicem antequaꝫ putrescat ⁊ febrem sanguineam homotenam acmasticam vel peracmasticam: ⁊ durat illa dispositio febris pluribus diebus forte quatuoꝛ antequam putrescat secundum passi dispositionem ⁊ agentis fortitudinem ⁊ cum transit in putredinem signa sunt manifesta in vrina crassioꝛi ⁊ putrida: ⁊ impulsu magis necc° ⁊ in calore immitioꝛi ⁊ in alijs accidentibus que seuioꝛa sunt cum putredine ꝗ̃ sine putredine: hanc dixit causonem Gal. ⁊ Serapio. 6. breuiarij. Et ideo imitioꝛem ⁊ curatur cura causonis. ecce quomodo febris sanguinea inflatiua est media inter veram effimeram ⁊ putridam secũdum transitum: ⁊ est etiam media secundum formam q: alterius speciei est putrida ⁊ non putrida. ⁊ sic patet prima conclusio satis euidenter deducta, de hac locutus est Gale. secunda apho. 17. quando dixit optima similitudine de vino: quod si aliquantulum est mutatus potest rediret: si v° iã factũ acetuꝫ est ipossi. silr de sanguine ⁊ sanguinea iflatiua bñficio medici eũonis plenitudineꝫ flõmia ⁊ vsq; veri frigoris: refrigerãdo corrigẽ sanguinẽ ⁊ redit añ ꝗ̃ putrescat ⁊ corrũpat ⁊c. qõ reliquũ ẽ reducit i benignũ.

¶ Et si arguitur contra istam primam conclusionem in febre sanguinea inflatiua: sanguis est alteratus a calore febrili forti alteratione. ergo non remanet sanguis imo mutabitur in choleram q: per te sanguinis generatur ⁊ conseruatur a calore temperato ⁊ est humidus tenelle nature vt lac vt tu dicis. ergo illa febris erit cholerica non sanguinea: imo non dicitur febris sanguinea inflãmatiua. Et cõfirmatur ex verbis Gale. apho. 59. quarte. vbi ponit causoneꝫ ex cholera genitum que cholera est genita intra venas ex inflamamatione sanguinis: in nullo differens a cholera faciẽte tertiam interpollatam, nisi q: hic extra venas causat interpollatam illa intra venas causat continuam. Respondetur vt supra ꝙ dato ꝙ ita sit tamen ista que sunt in natura non stant in puncto: ⁊ ꝙ per aliquod determinatũ tempus tutabitur sanguis a natura sub forma sanguinis puta per quatuoꝛ dies antequam corrũpitur vel mutetur in cholerã ⁊ putrescat: potest tamẽ esse tanta agẽtis foꝛtitudo vt in peste vel calore vehementi cum passi dispositione ꝙ a prima die mutabitur in choleram. ⁊ putrescat, vel corrumpitur: ista possibilitas non negatur. Secũdo respõdetur ad idem argumentum ꝙ talis inflatiua sanguinea non putrida erit causon de cholera non putrida genita ex inflãmatione sanguinis antequam putrescat: ⁊ hoc verificatur in corporibus cholericis sanguinis quorum sanguis de facili inflammatur ⁊ mutatur in choleram: ⁊ tu considera q: prima est magis ad mentẽ Gal. ⁊ verioꝛ. ⁊ silr dic ad ꝯfirmationem.

¶ Secunda propõ habet duas partes: prima fuit ꝙ procedente inflãmatione in sanguine intra vasa magna: vt tenet prima conclusio de breui q: post quartam incipit sanguis putrescere intra vasa: ⁊ febrem causare putridam, que febris dicitur a Gal. Cholerica ⁊ causon. i. arsiua quamuis hasis sit sanguis putridus. Et ista est illa febris quaꝫ vidit Gale. 9. terra. in seruo febriente febre putrida de sanguine: quam etiam dixit synocham putridam: tamẽ vere sapit naturã cholerice cum excrescentia in tertiũ insensibili ⁊ alijs cholere accidentibus. Secunda pars fuit: ꝙ Gale. non posuit aliuꝫ causonẽ: nisi istã iã dictã quod ꝓbabitur statim.

¶ Ista secũda conclusio quo ad primam partẽ probatur repetendo ⁊ supponẽdo quedam superius declarata. Primũ ꝙ omne mistum põt putrescere ⁊ ꝙ putrefactio est motus in tempore notabili continuato, modo sanguis est mistum tenelle nature valde putrescibile cuius locus est intra venas cordi continuatas: quare est actus putrescere ⁊ de facili effumare ad coꝛ ⁊ febrem causare: vt Galenus nono terrapeu. capi. 3. expressissime dixit. ⁊ secundo de differẽtijs febrium cap. 12. Secundum suppositum est Gale. ⁊ Auicẽ. ⁊ omnium sapientum capꝉo de humoribus ꝙ sanguis generatur ⁊ conseruatur a calido temperato. Cholera ab excessiuo calore melancholia adusta a longe maioꝛi ⁊ continuato calore, ⁊ hoc est suum fundamentum opinionis sue secũdo de crisi capitulo nono expressum. Tertiũ supponendũ ex dictis supra caꝑ 4° cuꝫ de natura sanguinis diximus est ꝙ sanguis dum putrescit in tempore illo toto cõtinuato est actus desinere in tres humores quos habet in potentia. s. choleram flegmam ⁊ melancholiam. Quarto supponendum est ꝙ sanguis dum putrescit ⁊ dicitur febrem facit accidentia cholere opposito modo quando nondum putrefactus est. Sed inflãmatus vt diximus supra. Et hoc dixit Gale. secundo de differentijs febrium quãdo querebat naturam febris sanguinee putrescẽtis dixit illã esse cholericam indicio manifesto. quia si sanguinis putrescit in apostemate facit febrem ⁊ accessionem seu exacerbationem de tertio in 3ᵐ, vt chola: vide caꝑ. 12. 2° de diffe feb. His stantibus accipio propositionẽ radicalẽ Gal. repetitã ab Aui. p° quarti caꝑ. ꝓprio sanguis dũ putrescit fit chola: sensus est i toto illo tpe mẽsurãte motũ putrefactiõis sanguinis semꝑ ẽ

aliqd sanguinis donec totus absumatur. Et non cessat sanguis secundum partem unctuosam subtiliorem inflãmabilem euaporare ad cor: ⁊ euaporat cholerã nunc primo genitam a sanguine ebulliente ⁊ putrescẽte itaq₃ fumi ad cor pertingentes sunt cholerici subtiles: partes vero crassiores descendunt aduste, nisi forte incõtinuata adustione ⁊ ebullitione in qua etiam melancholice febres in fine euadunt, vt bene Auerro. vltimo cantico tex. cõmenti. 68. flegma vero in hoc casu ab intenso calore absumitur quo stante certuʒ est ex quo medicus est artifex sensitiuus iudicat per sensata videt accñtia febris cholerica: ⁊ periodicationis modus excrescentie in tertium nisi fuerit causon vtiq₃ dicet hãc febrem esse cholericam. ⁊ curandam cura cholerice febris: semper tamen abita ratione basis putredinis q est sanguis que si perseuerabit tandem euadet adusta melãcholica cũ accidentibus melancholicis: materia terrestrificata maligna adusta sicut nos vidimus Venetijs anno. 1512. de pidichis illis quorum accidentia in fine erant melancholica. hoc vidit Rasis. 10. ad Almãsorem. Vidit Serapio. 6. breuiarij. vidit Auẽçoar et Auerro. 3° colli. qui omnes curãt hanc febrem sicut verus causon cholericus: nisi succurratur in principio ⁊c. hoc idem Concil. differentia. 89. Thomas de garbo cum Antonio de parma vidẽtur sentire sensum Gale. esse ꝙ dato ꝙ sanguis cum putrescit fit sanguis ⁊ dicatur sanguis. Sicut cholera dum putrescit est cholera ⁊c. tamen dicit Gale. febrem causatam a sanguine putrido esse febreʒ cholericã ꝓp dispõnes accñtales q̃s acq̃uit sanguis in illa inflãmatione ⁊ putredine que oẽs dispõnes preparant sanguinem in nãm cholere. Et accñtia illius febris sunt cholerice. Nam a gene naturale quantum dat de dispõnibus facientibus pro aliqua forma tm̃ dat de forma ⁊ de consequẽtibus ad illam formam. cum igitur sanguis ꝑ inflãmationẽ ⁊ putredinem prepareẽ ad choleraʒ habebit accidẽtia cholere vt supra. ⁊ medicus artifex sensitiuus dicet febrem illaʒ esse cholericã q₂ periodicat natura cholere ⁊ accidẽtia sunt cholerica ⁊ cura erit ad cholericaʒ infrigidãdo ⁊ humectãdo. dato ꝙ basis sit sanguis. Sunt q velient omnes concordare vt Concil. differentia. 89. ⁊ Gẽtilis in hac materia ⁊ mitius agere ⁊ distinguũt febrem ex putredine sanguinis quodãmodo in tres partes. principiũ puta per tres dies vel quatuor in quo tempore adhuc non processit tãta inflãmatio ⁊ corruptio seu putrefactio in sanguine ⁊ accidentia sunt mitiora ⁊ tunc dicunt illam esse febrem sanguinis putridam procedente postea inflãmatione cum putredine per alios dies puta per. 6. alios dies: ⁊ accidentia augumentantur ⁊ fiunt acutiora ⁊ seuiora: ⁊ rationabiliter arguunt supra choleram ⁊ materiã acutam choleram: tunc dicunt illam choleram q₂ sapit naturam cholere in fine puta per alios quatuor dies calido intẽso ⁊ ebullitione cum putredine perseuerãte que facit pro generatione melancholie aduste febris euadet melancholica ⁊ accidentia erunt melãcholica. Et hec est satis bella imaginatio ⁊ sensus fauet illis q₂ cõiter in fine harum febrium malignatis ⁊ adustis humoribus videmus accidentia melancholica. Sed non video quomodo possunt saluare distinctionem illam famosam de febre sanguinis putridi ꝙ alia est acmastica alia peracmastica, alia homotena: ⁊ tu considera nec verba Gal. saluari possunt qui expressissime negat dari febrẽ sanguinis putridam secundo de crisi vbi tractat hanc materiã. ⁊ vbi habet ꝙ febris sang. inflatiua sine putredine est quodãmodo dispositio media preparans ad generationem cholere ex sanguine inflãmato: qui cuʒ incipit putrefieri partes separãtur ⁊ cholericam generat febreʒ. ex quo in illa putrefactione ⁊ toto illo tempore mensurante sanguis conuertitur in choleram donec totus ꝯsumetur ⁊ incineretur: ſm subtiliorem parteʒ virtuosaʒ euaporabilem combustibilem essumãs ad cor: quetota in choleram conuertitur. ⁊ pars crassior incineratur absumpto flegmate vi caloris. Et ideo 2° de crisi cap̃ vlti°: ⁊ 2° de differentijs febrium cap̃ 2°. tm̃ tria genera febrium putridarum continua per ꝓportionabilr interpollatã nõ q̃tuor aliq̃ modo.

¶ Nec valet quod dicunt ad Galenum saluandum ꝙ ideo Galenus dicit non dari febrem putridam sanguinis quia parum durat sanguinea q₂ tanto tempore quanto durat putrefactio quo tempore adhuc stat forma sanguinis tendẽtis de breui in corruptionem ⁊ cholere generationeʒ: puta per duas vel tres horas ⁊c. ⁊ q₂ tandem tendit ad cholericam vel melancholicam adustam que sapit cholere naturam. Nãq₃ Gale. vir exactissime cõsiderationis omnia bene considerans ⁊ distinguens de illa fecisset mentioneʒ. Et ideo primo terra. in fine reprehendit illos qui ponebãt in diffinitione morbi permanentiam ac si vellẽt limitare morbum esse dispõnem permanentem per tot vel tot dies: q₂ inquit ipse. nam siue per horã vel duas vel. 10. fit sine sensu et motu vtiq₃ semper dicitur appopleticus. Similiter si quis spasmatus per horam dicitur epilẽticus non habita ratione horarum vel dierum. nãq₃ hec nomina nature rei non tẽporis sunt indicia. Sicuti dicimus calidum si calet per horam vel diem: similiter album nigrum ⁊c. ⁊ si aqua calet per horam dicitur calida: non negamus tam ꝙ si fit dispositio ad placidum remouibilis vt ligatura brachij illa non dicitur morbus quamuis impediat operationem: quia non dicit rem permanentem: id est actum sua natura ab intrinseco ledere in complexione compositione vel vnitate. Nec valet effimera preparat ad putridã terminaẽ ad putridam ⁊ durant pauco tẽpore. ergo de effimera non opʒ meminisse. Item squinantia ex dislocatione spondilis ⁊ sincopis defectu cordis cito terminãtur. g̃ de illis non oʒ fieri mentio. hec sunt verba cantionum. Vltimo si datur febris sanguinea putrida illa semper esset mortalis. probatur q₂ sanguis putrefactus non põt corrigi: vt bene Gale. in 2° af. fo. 17. sicut nec vinum factum acetum corrigi amplius nõ potest. patet ibi ad litteram.

¶ Scd̃a ps 2ᵉ ꝯnis. ꝓbaẽ ꝙ nullibi inuenit Gal. curasse nec determinasse de alio causone q̃ʒ illo q fit ex putredie sanguinis. Scd̃o ꝓbaẽ q₂ diuisio quaʒ ponit de febre ꝯtinua vniformi. secũdo de differẽtijs feb. cap̃ 2°. in aucmasticam ⁊c. de febre continua vnius paroxis. ⁊c. non competit, nec cõpetere potest nisi febri de putredine sanguinis. pʒ. 9. terra. in ꝑn°. vbi verificat illam distõnem. Tertio ꝓbatur q₂ vbicunq₃ locorum vbi loqtur de febribus putridis, siue continuis siue interpositis non meminet nisi de tribus, cholerica, flegmatica, melancholica, q₂ si datur putrida de sanguine illa est cholerica ⁊ causon vnius paroxismus ad sensum suum. Sed obstant duo: primũ q₂ vbiq₃ locorum dicit illam mitteʒ modo causon est acuta ⁊ pungens valde. 2° argu. q₂ si cholera transmittitur cum sanguine per venas illa potest putrescere. ⁊ causare febreʒ continuam. ergo causonem intra vasa magna. Respõdetur ad primum ꝙ multitudo vaporum a sanguine eleuato: nũ redit illam ad tactum nõ ita pungentẽ, sicut in tertiana cuius mã est extra venas ⁊ dato ꝙ cholera genita ex putredo sanguinis que facit causoneʒ ⁊ genita ex putredo cholere in epate genite sint eiusdẽ nature: vt asso. 98. quarti. nec differunt nisi ratione loci. Ad secũdum respõdeẽ ꝙ si ibi inuenitur cholera intra magna vasa i corpore ꝑter nãliter disposito expelleẽ a nã ⁊ facit ꝯtinuam ꝓportionalem acutam valde ⁊c. ⁊ rõ quare illam expellit a magnis venis ad paruas sitã vero non potest esse multiplex rõ, p̃ q₂ virtus grauata tanto onere sanguinis putrescẽtis non potest ferre id oneris. 2° q₂ illa cholera non transit ad magnas venas: sed mediocris ⁊ expellitur.

¶ Tertia ꝓpõ erat ꝙ sanguis extra vasa potest putrescere ⁊

causare febrē: vt in apate flegmonide, vel carbunculis que febris aliquādo erit effimera, aliquando putrida choleri⁊ca: aliquādo putrida maligna cholerica vel melancholica istam propositionem sic declaramus. Nam ex quo sanguis est extra locum proprium citius putrescit: tum q̄ a natura minus tutatur ⁊ gubernatur: tum q̄ extra locum propriū magis patitur ⁊ minus ꝯseruatur: ⁊ ideo rationabiliter citius corrumpitur in choleram ⁊ melācholiam vt supra. et nos sepissime videmus in apātibus intrinsecus puta pleuresi ⁊ frenesi que fiūt a sanguine ꝙ lꝫ cōtinue affligāt: tamē de 3° in 3ᵐ respōdent cholere in exacerbatione: in carbūculis etiam febres fiūt putride maligne quādoq̄ꝫ cum accidētibus seuissimis cholericis, quandoq̄ꝫ melancholicis in fi⁊ne: stat etiam in pnci° cum nondum sanguis in apostemate est putridus ꝙ effimeram causat q̄ solam inflāmationem cōicat cordi. ⁊ hoc est ꝙ voluit Hippo. affo. 55. quarte particu. vbi hꝫ omnes febres esse malas ex apostemate preter effimeras: ⁊ alibi in. 6. affori. 20. voluit sanguis extra vasa quocūq̄ꝫ loco fuerit necesse est illum corrumpi ⁊ putrefieri ⁊ cōsequēter in choleram flegma vel melācholiam cōuerti vt supra que sunt in sanguine in potētia. nō ergo remanet sanguis: ⁊ si causat febrem proportionatur humori in quē conuertitur nō remanet aliquo pacto sanguinea. quia non remanet sanguis.

¶ Quarta propositio de febre sanguinis tripliciter diuisa i acmasticam peracmasticam ⁊ homotenaꝫ nō opꝫ aliter ꝓbare, ex quo omnes doctores ponūt illam Gale. 9. terrap. cap̄ 3°. ⁊ alibi pluries Aui. cap̄ proprio p° quarti. Serap. i 6° breuiarij cap. 12. Rasis. 30. conti. Halyabb. 8. theo. cap̄ 2. 3. 4°. Auer. 7. colli. demum oēs illam ponūt vbi loquuntur de febre sanguinis: lꝫ forte nō ita in praxi cōiter occurrāt. Et rō huius diuisionis hec est. naꝫ ex quo duo sunt que faciūt febrem sinocham cōtinuam. primum est q̄ vapores sanguinis inflāmati non ex toto euaporāt obstrusis poris. 2ᵐ q̄ cōtinue ⁊ cōtinue fit noua inflāmatio fiet putrefactio in aliqua parte sanguinis cōtenti intra venas magnas. Si ergo ita contingat ꝙ fiat de nouo maior inflāmatio q̄ꝫ resolutio augetur febris. Si minor minuitur, si equalis equatur hec Gale. ad litteram nono terrapē.

¶ Quinta propō pꝫ ex predictis nam si sanguis duꝫ putrescit nō remanet sanguis nō poterit causare febrem sanguineam. ergo nec interpollatam sanguineam sed erit aut flegmatica aut cholerica, aut melancholica qui humores duꝫ putrescunt remanent sub propria forma per tēpus notabile: q̄ nō habēt adeo tenellam cōplexionem ⁊ cōpositioneꝫ qualem hꝫ sanguis ⁊ possunt sustinere lōge maiorem gradūꝫ caliditatis ⁊ putredinis cū forma propria q̄ꝫ faciat sanguis: vt supra latius diximus. Et hoc est qd̄ dixit Gale. 9. terra. ꝙ vbi sanguis putrescit intra venas facit continuā synocham. sed cholericā vniformem causonem. Si extra venas indeterminata parte apans facit periodicaꝫ. q̄ seruat naturam cholere. ⁊ hoc plane ostendit experientia ipsa in pleuresi a sanguine subtili apostematibus sanguinis. ratio vero quare intra venas alteratus non seruet periodum aliquem propriū nisi cōtiᵐ est q̄ propter suam vniformitateꝫ ⁊ multitudinem eque in oībus venis clausuꝫ ebullit solus. Si vero fuerit cōiunctus cum alio humore mouetur ad motum illius humoris: imo melius ex quo cōuertitur in cholerā ibi pōt seruare nām propriā chole extra vasa magna.

¶ Ex predictis pꝫ solutio ad argumēta Auicē. q̄ nos tenemus 2ᵐ intellectum Auic. datum propōni radicali Gal. p° quarti cap̄ ꝓprio de febre sanguinis. s. qñ sanguis putrefit in illo tēpore fit cholera: ⁊ qñ arguit ꝯ putredo est in tēpore cōcedatur cōuersio sanguinis in choleram est in instāti. negatur: imo in tēpore illo toto in quo sanguis putrescit in toto illo tēpore non cessat cōuersio sanguinis in choleram: nec habeo pro icōuenienti i entibus imꝑfectis homogeneis post primum genituꝫ minimū sube in [illegible] gñationem cōtinuari successiue in tp̄e sicut dispō accñtalis preparās ad formā subalē ꝯtinuat: sicut tñ dicūt doctores. 5. phys. in nutritiōe ⁊ vera augmētatione cōtinuat motus a gñonis sube hoc non modo repugnat phie Arist. imo in necessarium sic tenere. vide ibi Gayetanum: possumus et dicere ꝙ lꝫ nō fit successiua trāsmutatio quantū ad gradus forme cholere acquirēde que est suba ⁊ suba nō hꝫ gradus nec recipit magis ⁊ minus nec ꝯriuꝫ hꝫ tamē est successiue quātum ad partes quātitatiuas māe sanguinis que in cholerā trāsmutātur cōtinue: ⁊ hoc sufficit nobis: ⁊ cuꝫ 2° arguitur duꝫ putrescit flegma facit flegmaticā febrem: similiter de alijs humoribus ergo duꝫ putrescit sanguis faciet sanguineam: negat argᵐ. q̄ similitudo nō tꝫ ⁊ ratio dissimilitudinis est: q̄ lōge maioreꝫ gradū putredinis pñt sustinere: alij humores sub forma ꝓpria quod nō potest sanguis sine corruptione dato ꝙ multū laboret virtus pro tutela ⁊ defensiōe sanguinis in iflatiua febre anteq̄ꝫ putrescat. Sed cū incipit putrescere statim icipit ꝯuerti in cholerā ⁊ meliaꝫ precedēte prius inflammatione in sanguine ⁊ inflatiua febre preparante ad putredinē et cholere gñationem. vt supra. Et si arguitur dū putrefit sanguis: est ne sanguis vel non sanguis. Respōdetur est nō sanguis q̄ iam perdidit nomē ⁊ diffinitionem: q̄ corruptus. putredo nāq̄ꝫ in sanguine pro alteratione precedēte est inflatiua febris preparans: ⁊ ad putrefactum et in termino: ⁊ est corruptus i termino: est nāq̄ꝫ tenelle nature vt supra nō pōt ferre veram putredinē sub forma sanguinis: imo nec dispōnem ad veram putredinē longo tēpore. ⁊ ego semp loquor phyice ⁊ sensibilr. Et cū dubitat Aui. ex putrida re pōt gñari nō putridum: cōcessimus etiā hoc nos supra de mēte Ap. de illis bestiolis genitis ex cadauere putrido. Et dixi quodā digesto pro gñatione illorum, nō ex putrido qd̄ totū tanquā superfluū rejicitur a nā ⁊ incineratur. Sed in casu nostro nō est sic, dico ꝙ cholera ⁊ fumi illi exhalātes ad cor a sanguine putrido sunt putridi: ⁊ ideo cāne febrem putridā. Et cū dubitat Auicē. a pari ego dicam cāri febrem melācholicā q̄ pars sanguinis putridi trāsit in melācholiā. Concessum est supra ꝙ in fine febris illa cholerica de putredine sanguinis tādē trāsit in melācholicā febrē putridā ꝯtinuam q̄ intra vasa adustā malignam, ⁊ apparēt signa melācholie aduste hoc sentiūt oēs sapiētes supra allegati ⁊ experiētia ipsa testatur. po. n. crassior tardius trāsit in meliam adustā vt. ꝯ. arᵗᵉ Trusi. i 3° techni cō. 38. nulla hñt vim si bñ intelligantur que diximus.

¶ Quid febris sanguinis.

Febris sanguinis est febris acuta: conclusa inflatiua: simplex ⁊ mitiori hac diffōne ponimꝰ gnq̄ꝫ particule loco dīte: quibus declaratis patebit tota nā huius febris sanguinis. ⁊ p° est acuta q̄ cuꝫ seuis accñtibus in 14. vel ante terminatur cū sua ꝯtinuitate: nam ex quo sanguis est intra venas ⁊ illas qdem magnas ⁊ multas cordi ꝯtinuatas cum supercalefit ⁊ incipit effumare ad cor vicinum calido ⁊ multo sanguine repletum non cessabit in corde calefactio nisi febris cesset. ⁊ iō ꝯtinua ⁊ cū hac sua cōtinuitate nuᵉᵐ lꝫ obseruare excrescētiam ideo quodāmō cōclusam synochā. i. ꝯtinentem dixerūt ⁊ fere vnus paroxismus ⁊ hoc rōne loci, rōne ꝯtitis, rōne multitudinis, ⁊ rōne nature sue q̄ actu calet ⁊ de facili est inflāmabilis. Gētilis dixit hoc ꝯuenire q̄ sanguis talē hꝫ ꝓprietatē febrem cōtinuandi sicut alij humores periodicādi de quo alias in longum disputauimus: ⁊ est et inflatiua dicta nā ⁊ caput collum facies apparēt in hac febre inflata rubea tumida cū cōfractione in toto corpore vt infra cū de singulis proprijs agemus. Et hoc ꝑꝑ vapores multos crassos eleuatos ab ebullienti sanguine obstructis poris. vel vijs qbus possint exhalare vapores inflammati. hec nāq̄ꝫ febris dixit Gal. cor

pora plectorica sanguinea iuuenilia raro alia affligit corpora, quarta particula in diffinitione posita: simplex ꝛ mitis sic a Galeno semper dicitur ꝛ effimera pro expositione hatrum dictionum oportet legere Gale. tertio prono. hoc libro. vbi Hippo. de febribus loquēs dicit febres simplices illas que non sunt cum periculosis accidentibus ꝛ malorū morumꝛ ibi Gale. Exponendo adducit auctoritatem Dinarchi, Demosthenis, Eschinij, Platonis ꝛ Euthidemi q̄ simplicem ꝛ probum iuuenem. i. bonorum morum diceret translatiue dixit Gal. cū Hip. simplicem febrem sanguinis inflatiuam qꝛ vt plurimum bene ꝛ ad salutem terminatur adhibitis remedijs de flobothomia aq̄ frigida ꝛc. in pn°t est eniȝ sanguis humor benignissimus maxime nature dilectus de facili corrigibilis nisi putrescat ꝛ in alium humorē transeat. ꝛ ideo hanc effimeram dixerat Gale. vt supra explicatum fuit ꝛ mitem ad tactum.

Ex quo patet maximus error arabum latinorum ꝛ Auicen. cum Conci. differentia. 90. qui mouent questionē. nunquid febris sanguinis sit semper simplex. i. sola ꝛ cum alijs nunquā complicetur ꝛ componetur febribus: vt dixit Gale. ꝛ hoc propter ignorātiam huius termini simplex in Galeno ꝛ Hippo. male intellecti: mitis etiaȝ in diffinitione posita particula est ad maiorem expressionem de li simplex, vel simplex respicit accidentia ꝛ mores febris: li mitis respicit tactum medici si nāqȝ febris ista inflatiua non trāseat in putridam vt supra diximus ad tactum est calor mitis si putrida vero puta post quartam asper acutus ꝛ immitis egrotantis tactum vt nos infra latius, qꝛ non amplius sanguis, sed cholera vel melancholia adusta effumat ad cor ꝛ idem in totum, non simplex, non mitis amplius nec infirmo, nec medico tangenti quimo imitis ꝛ acuta. qꝛ causon.

Et hec lȝ ita vera sint tamē Gal. 2. de crisi, vbi de compositione febrium tractauit nullam fecerat mentionem de compositione febris sanguis cū alijs febribus, sicut de alijs dixit. Cuius ratio est qꝛ reuera massa sanguinea iflāmata in corpore repleto multo sanguine etiaȝ q̄ alij putrescant vel inflāmentur humores magnitudine inflāmationis sanguis obūbrātur mō medicus est artifex sensitiu⁹ nō p̄t nisi sensus iudicare ꝛ discernere per signa sensata, signa sanguisꝛ in ꝓ bene Concil. differentia. 90, cum Isaac ꝛ recte.

Accedit ad hoc q̄ supra diximus de mente Gale. intra venas naturaliter nō esse nisi sanguinem actu: in potentia vō in sanguine sunt alij humores cholera, melancholia ꝛc. in que sanguis putridus cōuertitur. Sed tunc vt supra nō remanet amplius febris sanguinisꝛ hoc est quod voluit dicere Aui. ṗ° quarti. in caṗ proprio cum dixit in verbis Ga. esse ꝯdictioneȝ, cū re vera nulla sit vt supra ex dictis ample patere pōt. Gēti. vō credit demonstrasse ꝯ Gale. ꝛ Concil. in hac mā ꝛ satis ingeniose possibilitas est res ampla. Sȝ omnia procedūt ex malo sensu verborum Gale. vt supra.

Sed oritur hic questio textualis satis pulchra supra illaȝ particulam conclusa, qꝛ experientia pȝ hanc febrem in mane tepescere ꝛ tñ rationabiliter in illa hora que est quarta pars diei ꝓportionate sanguini calida ꝛ humida deberet magis calere ꝛ vehemētius affligere vel saltim nō minus.

Ad hanc dubitationem respondent moderni vario modo. Isaac dixit, qꝛ hora matutina est magis frigida: ideo et est ꝛ apparet febris magis tepescere. Secunda respon. est q̄ in nocte membra magis digerunt ꝛ attrahunt sanguinē pro nutrimento quo paucificato minus ebulit. Tertia respon. est magis rhetorica: nam ex quo sol est tanquam rex in vniuerso dator vite ꝛ cor mūdi pl'm viuificans videntur quodāmodo omnia illi obedire ꝛ cordi fauere contra morbum aduentu regis. Rabi Moses dedit quartam responsionem in suis affo. ꝛ assimilat ṗmā q̄rtā diei veri secundā estati: tertiam autumno: quartaȝ hyemi: qꝛ in sero ꝛ in meridie egritudines quo quomō autūnales granātur in mane tepescuntꝛ hec ratio non solum de sanguine: sed de omnibus fere egritudinibus habet veritatem: ꝛ tu eligas veriorē vnā vel omnes has rationes ad dubitationem tuam.

De causis febris sanguinis. Capitulum. VI.

Primus supra de mente Galeni quot sint cause febris ꝛ illorū quasdam primitiuas, alias antecedentes alias cōiūctas, seu alia diuisione bimembri quasdā corporeas quasdam incorporeas appropriando modo illas in proposito istius febris sanguinis cause primitiue seu icorporee sunt ille que nec sunt nec in corpore generantur: sed extrarie vt aer calidus continens estatis vel stufe inflammans, aer putridus ꝛ hic proprie ꝯcinsaȝ de sanguine pestiferam causat. Exercitium intempestiuū maxime in non consuetis plectoricis, cibus ꝛ potus calidi vt anacardus, piper, allea, eruca, ꝛc. farmacum calidum euforbium vinum antiquum potens vt siculum, calabrum. creticum, vel vinum nouum turbiduȝ adhuc ebulliens, vinum artificiatum aromatibus vt fit in gallia, cibaria ꝛ potus corrupti, passiones animi vt ira. demū fere omnes cause primitiue quas diximus posse inflammare ꝛ causare effimeram si intenduntur ꝛ perseuerant inflāmabūt etiaȝ sanguinem ꝛ sic causabunt febrem sanguineam inflatiuam, deinde putridam. Cause corporee antecedentes sunt in duplici differentia aut principaliter tales aut dispositiue. exēplum primi, vt oppilatioꝛ hoc dupliciter aut extrinsecus oppilantur pori cutis, vt contingit exercitatis supercalefactis si exponuntur frigori ꝛ vento clauduntur pori ꝛ fumi, ꝛ exhalationes que eleuantur a massa sanguinea calefacta acute fetide in sanguinis corporibus retēte ꝛ quodāmodo recurrentes inficiunt sanguinem in venis ꝛ inflammant et inflammantur magis ꝛ disponunt ad putredineȝ: vt supra diximus. Cutis autem pori etiam alijs causis possunt oppilari extrinsecis vt frigore balneis, sole, fricatione, exiccātibus cutim. vide Gale. nono terrapeu. ad principium. ꝛ cū febris sanguinis est causata ab ista cutis oppilatione. Tu vides signo manifesto a me obseruato q̄ sepissime rigent cum mouentur. ꝛ hoc propterea qꝛ vapores illi acuti non possunt exire foras ꝑ poros strictos. Sȝ clausi intra circūuolant ꝛ pungūt ꝛ rigēt. Intrinsecus ēt si sanguis vel alius humor est aut multus aut crassus aut viscosus fiūt oppilationes vnde non potest sanguis euētari ꝛ currere per vias consuetas qꝛ inflāmatur ꝛ demum putrefit non euentatur, ꝛ calore extraneo correptus. Cause vō dispositiue ad inflāmationem ꝛ putredinem tandem sunt multe vt aquositas in sanguine est causa quia magis fit actus ebullire ꝛ tandē putrescere vt succus fructuum. Cruditas in sanguine vt q̄ ex citrullis, piris, pomis ꝛc. malitia in sanguine vt qui ex cibarijs corruptis ꝛ malis, abundātia ꝛ multitudo in sanguine boni vt qꝛ euacuationes sanguinee consuete sunt retente vt supressa mestrua aut qꝛ membrum fuit incisum et sanguis abundat in tali corpore qui solebat nutrire illud membrum: ꝛ si que tales sunt in sanguine dispositiones ꝑparatiue ad ebullitionem ꝛ tandem ad putredinem, causa coniuncta est ipse sanguis inflammatus subtilis ꝛ dispositus ad choleram ꝛ putredinem generandam.

De modo terminationis febris sanguinis. Cap. VII.

Dirit Auicenna hanc febrem primo terminari ad verum causonem ꝛ ratio est in promptu ꝛ vera quia si sanguis ebullit et transmutatur in choleram putridam vt supra intra vasa magna propinqua cordi causabit causonem verum ꝛ si continuat longiori tempore inflammatio ꝛ ebullitio transmutatur in melancholiam adustam ꝛ sic causabit febrem que sapit naturam melancholie adu ste ꝛ accidentia erunt melācholica vt supra de febribus putridis malignis qui affligerunt anno. 1512. Venetijs.

¶ Scđo terminātur iste febres sanguinis in apa callidū sanguineum vel cholericū vt frenesi ascendētibus fumis subtilibus ad cap. ꝛ ibi ꝯculcātur ascēdūt ēt humores subtiles cū illis, ꝛ cānt apa calim in capite. Aliqñ causant letargū vel subeth dixit Aui. ꝛ hoc si mãe ille vel fumi ingrossanť per ꝯtinuam infrigidationē epithimatū capiti approximatorum, vel suapte nã mãe grosse humide liquate in cerebro pp magnū cauma, vel ascēdentes cū subtilibus pp magnā inflāmationē tēdē resolutis subtilibus remanētibus grossis materijs in cerebro debilitato causant apa frigidum.

¶ Tertio qñqꝫ terminať febris sanguinis ad pustulas essere, morbillos, vel variolas: ꝛ hoc ꝯr aut cretice ꝛ in die cretica cū alleuiatione nãe ꝛ sananť, aut sintomatice pp nimiaꝫ ebullitionē ꝛ mãei multitudinē terminať ad pitichas. i. pustulas illas planas rubeas vel sub rubeas nigras vel virides sm mãei malignitatē maiorem vel minorem que vt in pluribus est sintomatica ꝛ mala crisis.

¶ Quarto quãdoqꝫ terminatur ad apostema sub aures vel in inguine vel alio loco extrinsecus succumbente virtute ꝛ male habent vt in peste que vt plurimum febris est cum inflammatione ꝛ infectione sanguinis.

¶ Quinto quandoqꝫ terminantur ad sudorem in die cretica cum alleuiatione nature ꝛ sanantur, quandoqꝫ sudores sunt mali qꝛ non cretici nec in die cretica ꝛ moriūtur, vt in domino Joan. Castro contigit.

¶ Sexto quãdoqꝫ per fluxū sanguinis nariū ꝛ h̄ est vt plurimum, ꝛ virtute existente forti in die cretica sanantur.

¶ Septimo qñqꝫ terminãtur insensibiliter qꝛ factis euonibus ꝯuenientibus ab arte qđ reliquū est nã digerit p maiori pte in benignū ꝛ reliquū īsensibilr resoluit: ꝛ h̄ si vtus est fortis ꝛ mã obediēs non multum malignata nec grossa.

¶ Octauo qñqꝫ terminãtur ad apa sqnãticū ꝛ tumēt amigdale ꝛ rubēt vel alcolãtur si febris est maligna ꝛ hoc sepissime vidimus in febribus sang. ꝛ oēs iste terminationes hñt signa ꝓnostica ꝓpria de qb⁹ i li⁰ nro de crisi ãple est videre.

¶ De signis febris sanguinis. Capitulum. VIII.

Loquendo de signis febris sanguinis visuꝫ ē mihi ponere signa cōia tam synoche putride qꝫ nō putride q̃ sunt in triplici dña. s. aut sumpta a subalr inherētibus, aut ab opationibus, aut a casibus. i. a q̃litate mutata ꝛ exeuntibus mutatis: sic. n. procedendū puto cū Gal. z⁰ techni melius ꝛ distinctius: ꝛ pmū signum est caliditas plurima tãgenti medico occurrens humida cōtinuata ꝛ mitior qꝫ in causonide puro sicco ad sensum Auic. qꝛ siue putrida siue nō putrida oino basis est sanguinis humidus: sed in nō putrida caliditas longe mitior vt supra. ꝛ rō huius signi est qꝛ materia īflãmata ebulliēs est sanguis humor calidus, benignus, multus intra vasa magna iuncta humiditati, quare fumos multos cōtinuos ꝛ mitiores. in causonide puro caliditas magis imprimens acuta iuncta siccitati mordax non tanta occurrens tactui quia fumi a materia sicca eleuati sunt tales.

¶ Secūda maneries signoꝝ est ab opationibus ꝛ in primis occurrit medico tãgēti pulsus qui est magnus plenus frequens ꝛ velox: nã stãte fortitudine virtutꝫ ꝛ obediētia istis vrgēte necessitate tales hūt pulsus in hac febre. ꝛ in primis magni pleni qꝛ multa est mã vaporosa ꝛ cū pp multã inflãmationē ꝛ vapores plimos nō pōt virtus satisfacere in magnitudine: conať velocitare ꝛ frequētare pulsum: est ēt pulsus qñqꝫ inequalis maxime in synocha cū putredine qꝛ nã grauatur mã multa ꝛ mala. In anhelitu qui pulsui respondet ēt est constrictio ꝛ diuersitas ꝓpter viarū ꝯstrictionem arteriarū. s. ꝛ venaꝝ in pectore ꝛ pulmone tumidaꝝ ꝓpter multitudinē materie in spiritualibus ꝯtēte q̃ ebullit. Et cū cor tanta flãma ꝛ multitudine vaporū capinosorū non possit libere euentari varius ꝛ necessitatus fit spiritus ꝛ anhelitus ꝛ hec quantum ad cordis operationes signa sint dicta que pulsu ꝛ anhelitu exprimuntur.

¶ Signa sumpta ab opationibus cerebri sunt grauitas capitis cū ꝯturbatione mētis pigritia cū labore extēsiuo ꝛ vl ceratiuo in toto in capite dolor pulsatiuus ꝛ in frōte ꝛ tēpibus tinnitus auriū ꝛ rumor. i capite ꝛ hec oia pp magnã vaporum quãtitatē q̃ ad caput ascēdunt ebulliēte tanta massa sanguinea in corpore plectorico adeo φ qñqꝫ incidūt in catafora siue coma q̃ est in po⁰ q̃dã vigilãdi facta lesione in p̃ vētriculo cerebri in p̃ sensitiuo q est sensus cōis: quare sensus ꝯfunduntur ꝛ eadē rōne icidūt in subeth qñqꝫ nō multū graue sic si eēt a flegmate frido ꝛ icidunt in alienationē.

¶ Signa sumpta ab opationibus epatis sunt in p̃nis vrina grossa rubea ebulliēti sanguini ꝓportionata: imo qñqꝫ turbida pp mãm multã ꝛ crassam a magno calore agitatã sicuti olla oleo, pice, resina vel melle igni exposita agitatur ꝛ inflatur ꝛ ideo vrinam turbidã, ꝛ in capite dolorem, ꝛ in toto inflationem quãdam cum rubedine faciei ꝛ oculoruꝫ in hac febre continua apparent. ꝛ hec sunt cōmunia signa. ꝛ est hoc sumptum ex doctrina Gale. affo. 70. quarte ꝑticu.

¶ Appropriata m̃ signa febris sanguinis cū putredine sunt eadē sed seuiora ꝛ magna accñtia accedentia ad nãm veri causonis ad sensuꝫ Aui. salti in ꝓcessu febris: sicuti ēt pnosticum ꝛ cura est difficilior. Et ideo caliditas in putrida est mordatior qꝛ attestatur supra nãm cholere vel melancholie aduste: pulsus ꝛ anhelitus est diuersus magis ꝛ inequalis cū sua magnitudine ꝛ frequentia. Sistoles est maior ꝛ velocior diastole propter fumos putridos expellēdos sicuti in omni putrida diximus. vrine crassiores turbidiores male olentes quod arguit supra putredineꝫ, sitis, agitatio, alienatio, dolor capitis ꝛ temporum cum grauedine ꝛ tinnitu catafora: demuꝫ omnia grauiora sunt in putrida qꝫ in non putride in qua omnia mitiora sunt, accedentia in naturam effimere qꝛ solum caliditas cōmunicatur cordi, ꝛ pronosticum ꝛ cura facilior in principio, qꝛ in processu adurūtur putrescunt ꝛ malignantur ꝛ trãseunt in nãm putride.

¶ De cura febris sanguinis. Capitulum. IX.

Galenus primo ad glauco. cap̃ de cura sinocarum dixit in cura istarū ꝛ omnium egritudinum acutaruꝫ maxime deprehendi ꝛ cognosci pericia ꝛ prudentia medici itaqꝫ due sunt p̃me intētiones ꝛ principales in hac febre. Prima est ad causam plenitudinem scilicet remouendem, que est curatiua ꝛ p̃seruatiua intentio. Scđa est ad febrē vt febris est cū frigidis extinguēdã. Tertia intentio est mundare sanguinem a cholera ꝛ alijs humoribus qui cum illo putrido vel inflammato complicantur. Quarta est digerere sanguinem ꝛ humores cum illo complicatos. Quinta intētio est succurrere accidētibus. Et he omnes supponunt ordinem dietarium cōuenientem febribus acutis virtute forti: de quo infra pauca ꝑcurremus.

¶ Prima intentio perficitur proprie cū flobotomia in hac febre ꝛ illa vsqꝫ ad sincopim vt dicunt doctores vt Gale. Auicenna Serapio Auenzoar stãte virtute forti ꝛ etate iuuenilissimam vbi iste due conditiones vel altera istarum deficit oportet illaꝫ partiri. ꝛ hoc est tutius iudicio meo. ꝛ ad flobotomiam cito properandum, tum vt euentetur ꝛ refrigeratur totū, tum vt natura alleuiata non transeat in putridam quod non placuit Auer. de qua diximus in cap̃ ꝓprio de flobotomia in vñ in li⁰ de arte curatiua d̃ flomia, vsqꝫ ad sincopim: flomia naqꝫ ꝓprie est de directo ꝯria plenitudini per se q̃ est repletio quo ad vasa q̃ vt plm̃ cōplicatur i hac febre vt supra dixim⁹ ex Gal. ꝯuenit ēt plētudini quo ad virtutē. nã crassos ꝛ viscosos humores si sunt sanguis vel sanguini misti flomia ꝯuenit ꝛ proprie in p̃nci⁰ ad mãm minorãdã ꝛ oppilationē aperiēdas ēt refrigerat ꝓbi

ber putredinē ⁊ infrigidat: ꝫ per accñs: q̄re habebit in flo/
mia duas intētiones ꝑncipales. s. remotionē cāe. s. abūdan
tia humoris replentis ⁊ refrigerationē febris habebis ēt
alias intētiones q: remouet putredinē seu putredinis su/
spitionē ⁊ aperit oppilationes q̄ in hac febre vt plm̄ inue/
niūtur. ⁊ hec fiat statꝫ cū ꝑ occurris vt facit Gal. in media
nocte supposita lenitione vētris cuꝫ clisteri: ⁊ ꝓpriē flomia
ex basilica dextra hauriēdo sanguinē ex fonte nu͂ expecta/
ta digōne q: sanguis vt sic illa nō indiget pro flomia fiēda.
⁊ q flomiaꝫ dimittūt vt plm̄ moriunt: q: suffocant vel ma
lignatur magis ⁊ putrescit ⁊ paruū nisi fortitudo virtutis,
aut flux⁹ sang. aut sudor supuenit ingt Gal. 9. terra. Cū hac
ꝑª itētione stāt fricationes ad aperiēdos poros extrisecus.
Si oppilatio in cute fuerit cā putredinis vel iflāmationis.

¶ Secūda intētio perficit cū aqua frigida vt dicūt oēs vsq
ad saturitatē obseruatis cōditionibus regsitis ⁊ breui eqli
bratis q: plurima sunt incōmoda notata a Gal. 9. terrapē.
de potu aque frigide. vide ibi Auer. dabat aquā angurie,
vel cucurbite: q: dato q cal efieret in corpore nr̄o inflāma/
to adhuc infrigidat ꝑ cōplexionem suā frigidā: aq̄ vo sim
plex cū est calida calefacit q: simplex non hꝫ cōplexionē: ⁊
hꝫ per se rationē satis euidētem: nisi esset q aqua simplex
multa data frigidissima extinguit qd̄ volumus ⁊ securius
cōcedere. nā timor esset in aqua angurie de nimia infrigida
tione in tanta quantitate exhibita: ⁊ tu considera loci per/
scrutabilem. Sed notandum pro hijs duobus remedijs fa
mosis moderandis. primo q in synocha inflatiua tu potes
securius flobothomare ⁊ stāte virtute forti ducere vsq ad
sincopim vt Gal. Auicen. ⁊ alij ex Hippocrate in synocha
putrida tu non debes aliquo pacto facere flobothomiam
adeo copiosaꝫ propter multa. ⁊ primo quia virtus non est
adeo fortis. secūdo q: oportet remanere robur virtutis ad
putredinem digerendam ⁊ remouendam. Tertio quia hu
mores cholerici subtiles geniti complicati vt supra furerēt
secundum quod habes aduertere circa ꝫm remedium ꝑn/
cipale est q non debes dare aquā frigidam ante flobotho
miam. Sed flobothomare prius dixit Auicē. ne addas in
causa q: ingrossationem humorꝫ auges times oppilatio-
nes ⁊ reddis humores magis aptos putrescere. ꝓ quo cō
sidera q vbi sanguis sit subtilis valde vt in causone teneo
firmiter cum Auerro. 7. colli. q preponenda sit aqua frigi
da copiosa. Et in hoc casu non timeo q remaneat causa: q:
multitudo materie non timeo ingrossationem ⁊ oppilatio
nem per exhibitionem aque frigide. Sed bene timeo ebul
litionem ⁊ furiam cholere per flobothomiā. Frigida nāq
aqua in hoc casu. si iuuenis obesus ꝯsuetus fortis calo/
ris sine apostemate in estate equabit complexionem. forti/
ficabit virtutem resolutam contemperando: digeret mate/
riam subtilem ⁊ reddet illam aptam expulsioni per sudorē
vel reductioni in benignuꝫ. ⁊ dato q infrigidaret materiā
⁊ redderet illam ineptaꝫ digestioni ⁊ oppilaret ⁊ proroga
ret morbum adhuc est eligibilius q̄ꝫ q materia furia ⁊ mo
riatur eger ⁊ in hoc concordātur omnes boni operatores.
Et accidentia febris ⁊ regimen preteritꝫ, complexio ipsa
egroti, habitudo, anni, tempus, regio manifestabunt tibi
nunquid grossus vel subtilis sit sanguinis ipse qui peccat:
⁊ quomodo te debes regere in casu. Tertio aduertenduꝫ
in hac secunda intentione principali q: nō solum corpus in
flāmatum infrigidatur potu aque frigide quod magnum
est vbi frigida potest administrari iusta cōditiones dictas
alias in canone vñ Gal. voluit in exhibitione aque frigide
expectare digestionem materiei prius vt remanente reple/
tione sine flobothomia. Sequerētur incōuenientia multa
de oppilatione maiori, de ingrossatione materie, de reddi/
tu febris ad deteriorem statū stante causa replente. ⁊ ideo
ipse laudat flobothomiaꝫ. primo in qua nihil dubitat in fe
bre sanguinis. Sed plurimuꝫ dubitat in exhibitione aque
frigide siue post flobothomiam siue ante flobothomiā: nā
si stet apa vel pars debilis vel consuetudo ⁊c. ipse timet.
Sed extrinsecus approximata etiam infrigidare totuꝫ: ⁊ vt
epithimata cordialia tēperate frigida: saltim in potētia ap
proximare cordi: pro quo vide Concil. differē. 196. ⁊ Gētil.
in qōne de corde epithimata, pro epate cōuenientia, pro ce
rebro, pro testibus odorata frigida, vt aqua rosata, poma,
narantia ⁊c. hec omnia infrigidant equant complexionē ⁊
fortificant membra principalia. Item ordo diete frigide et
proprie cum agresta. Item syrupi acetosi de acetositate ci/
tri de agresta, de portulaca, rosati, violati, de buglossa ⁊ ce
tera hꝫ cuꝫ suis aquis proportionatis, vt endiuie, cicoree,
plātaginis acetose, cucurbite, angurie, ⁊c.

¶ Tertia intentio curatiua que erat mundare sanguinē ab
humoribus qui cū illo putrido vel inflāmato complicētur
potissime perficitur cum frigidis solutiuis vel saltim tēpe/
rate calidis ⁊ in hoc prestantiores sunt tamarindi, manna,
cassia, prune, syrupus rosatus solutiuus cum infusione ro
sarum iterata aqua fructuū, aqua expressa ex duobus gra
natis cum pulpa vsq ad reuberbarum cuꝫ intentio est ad
choleram euacuendam quod est vt plurimum que omnia
purgant sine inflāmatione, leniendo pro maiori parte pre/
missis ⁊ cōtinuatis syrupis frigidis extinctiuis lenientibus
vt acetosus ⁊ violatus rosatus ⁊c. Aqua ordei aqua semi/
num cōmunium ⁊ ipsa semina sunt prestātia in casu q: diu/
retica frigida sanguinem a ferositate cholerica mundificā/
tia, similiter aqua cucurbite, angurie, ⁊ semina ⁊ illoruꝫ ex
pressio. s. endiuie plantaginis: omnia hec conueniunt in ca
su nostro: ⁊ pro hac tertia intentione notandum vnuꝫ Auē
zoar q ipse in hac febre ante flobothomiam semper exhi/
bebat minoratiuum respiciens choleram. nam ex quo san
guis inflāmatur vel putrefactus conuertitur in choleram
subtilem vel saltim tendit in naturam cholere timens fu/
riā cholere ex flobothomia ⁊ ne transiret in causonē ipse se
curius primo euacuabat farmaco respiciente choleraꝫ sub
tilem deinde flōmabat. Secundo notandum pro hac inten
tione q si vides alios humores cum sanguine forte compli
catos vt contingit vt humor melancholicus flegma quan/
doq viscosum poteris illos euacuare cuꝫ sena polipodio,
agarico, vel cum electuarijs proportionatis solutiuis sem
per alteratis cum frigidis timens inflāmationem.

¶ Quarta intentio est digestio non qd̄ intendamus sangui
nem digerere: vt ille possit farmaco euacuari cum nu͂ᵐ sit.
Sed vt aptemus illuꝫ nature vt reducat in benignum. ⁊ si
qui sunt in sanguine vel cuꝫ sanguine humores misti illi⁹ di
gesti euacuentur. Hoc autem fit dupliciter aut opponendo
te modo substantie sanguinis: aut putredini sanguinis. exē
pluꝫ primi si sanguis est minus subtilis aquosus vel cho/
lericus ingrossetur quia ebulliret ⁊ si natura vellet illuꝫ in
bonū transmutare nō posset. Si sanguis est crassus aptus
oppilare vt sanguis melicus genitus ex carnibus bouinis,
ceruina, lētibus ⁊c. vel flegmaticus vt genitus ex anguillis
siue, caseo ⁊c. tu debes illū subtiliare: q: nec resolui, nec cre
ticari, nec ad benignū duci pōt sic dispositus sanguis. scd̄s
digerēdi modus est opponere te putredini in sanguine: sed
q: putredo ꝯstat humiditate ⁊ caliditate ideo frigida ⁊ sicca
sunt ꝓstātiora narātia, agreste, granata, acetū, ⁊ acetosa, or
deū syrupi acetosi de acetositate citri, de agresta rosatus de
endiuia: ista oīa ꝯueniūt in casu ⁊ alia hꝫ vt syrupus de li/
monibus. ⁊ isusio tamaridorū est ꝓstātissima in casu: ⁊ sup
oīa virtutis corroboratio illa est q̄ corrigit putredinē adiu
ta a medico cū instrumentis proportionatis vt supra.

¶ Quinta intētio est succurrere accñtibus febris accñā aūt
huius febris sunt multa ⁊ varia de qbus supra diximus cū
de signis egimus. ⁊ licet accñtia nō habeāt vt sic itētionem
curatiuā: q: dependēt ab egritudine sicut vmbre a corpore
remota igit̄ egritudine remouent̄ accñā tñ qñq idigēt cou/

rectione ⁊ hoc semper per contraria vt supra: aliquando vo curatione cum figuntur ⁊ incipiunt transire in naturam ve re egritudinis vt parafrenesis in febre sanguinis: ⁊ in hijs casibus puta timentes nouam egritudinem ⁊ forte seuiorē: vel q: cedunt in causa vt dolor capitis, vel q: augent mor/ bum vel q: incipiunt transire in naturam alterius egritudi nis tu debes intendere accidentibus omni ingenio remo/ uendis. Sed ponamus in casu q̄ vera cura morbi princi/ palis ⁊ cura accidentium sint cōtraria vt puta sincopis in febre. dolor colicus a materia frigida intensus. dico in hoc casu de intensissimo dolore tu prius dolorem sedate: etiā cū opio si oportet: deinde reddi ad causam. similiter in synco/ pi exibe vinum ⁊ illum quidem aromaticum ad viuifican dam virtutem. Sed caue ne augeas febrem: ideo vinū au sterum aquosum est melius: nam intendens vni non sper/ namus aliud, deinde reddi ad febrem: nam in hijs casibus medicus rationalis intendit viuificare hominē primo, de/ inde curare cuius oppositū faciet sinister medicus. simili/ ter ⁊ in alijs similibus casibus intelliges. Exemplo istorū duorum predictorum.

Reliquum est vt de dieta verbum faciamus: pro quo no/ tandum que alibi in canonibus vniuersalibus diximus in libro de arte curatiua qualiter cibus est amicus morbi de repletione q: auget repletionem diuertit virtutem ab ope/ re digerendi vel creticandi: ideo si virtus posset tollerare si ne cibo vsq; ad statū ⁊ crisim in acutis: nō opus esset cibo: ⁊ ideo quanto acutior est morbus de repletionē minus ci/ bamus q: repletio indicat de inanitione quod est suum cō/ trarium existimantes posse virtutem durare vsq; ad crisim: ⁊ quanto minus acutus ⁊ longior magis cibamus ⁊ tāto cōdescēdimus in cibatione quanto lōgior ex doctrina Hip/ po. ⁊ Gale. aduertentes virtutem que indiget cōseruari vel preseruari q: ergo febris ista sanguinis est repletionalis est acuta est vt plurimum cum fortitudine virtutis ideo lauda tur dieta tenuissima vel illi propinquam infrigidatiuā ex/ tinctiuam: vt olera vt acetosa, endiuia, lactuca, buglossa, cu curbita, anguria, aqua ordei, agresta, lentes, prune grana/ te, iuleb syrupus rosatus acetosus de limonib⁹ ptisana or/ deacea ⁊ vbi times virtutem propter consuetudinē laute viuendi propter resolutiones virtutis vel propter copiosas flobotbomias tu debes statim succurrere virtuti vt cū pa/ natelis ex brodio pulli: ptisana in brodio ⁊ pisces saxatiles q: frigidi boni nutrimēti laudantur in casu quandoq; con tusum ex pulio ferculum ex farro. imo quare considera tē/ pus longum vel acutum egritudinis considera consuetudi nem, cōsidera virtutis tenorem, etatem, senem vel puerum anni tēpus, complexionem naturalem, ⁊ da quale ⁊ quan/ tum ⁊ quādo cōuenit: ⁊ de hoc recurre ad regulas genera les distinctissime assignatas in libro nostro de arte curati/ ua: non possumus hic omnia repetere. prouocantia frigida vt semina melonum plurimum valent, abstinere a vino q: euaporat ad caput ⁊ inflāmat. Sed in declinatione vinum album pauciferum prouocatiuum sudoris ⁊ vrine: conue/ niret tum propter rationem dictam ⁊ q: aperitiuum oppi/ lationum confortat virtutē reficit spiritus exilarat cor di/ gerit ⁊ consuetis summe conuenit. ⁊ Auicē. nō modo cho/ lericos multos qui non possunt tollerare famē ⁊ vti dicta illa subtili. Sed bene aduertit esse quedam corpora obesa sanguinea valentia pletorica que non possunt ferre ieiuniū ⁊ ego experientia in domino Aloisio de Canali Veneto qd vel ex proprietate vel consuetudine vel vndecūq; hoc con/ tingant debet medicus esse oculatus ⁊ omnia considerare in egritudine acuta in qua vt diximus in principio: curare op; medicum esse solicitum ⁊ diligentem ⁊ prudentē ⁊ in pro cessu ⁊ in fine: ⁊ semper oculus dexter ad virtutem que so/ la curat morbos acutos et cronicos: ⁊ ipsa sola est que mor bo proprie contrariatur ⁊ cause morbi. ideo aduerte.

Curationis summa recapitulatio. Capitulum. X.

Cum primum occurreris medice se bricitanti febre san/ guinis oportet primo videre si putrida vel nō putrida ex signis supra datis: ⁊ qualiscunq; sit considerato tenore virtutis, etate puta infra 60. annum supra. 14. non sit debilitatus ex coitu: non nau/ seabundus non sit domina pregnans egritudo est ma/ gna. statim premisso clisteri vel lenitione ventris cū aqua fructuum tamarindis ⁊c. cassia vel manna vel lenitiuo ali/ quo frigido tu debes flobotbomare ⁊ copiose ex basilica dextra vel cōi. nā ex hac flobotbomia habebis duas p^{rim} intentiones. s. ad causam ⁊ ad febrē remotio plenitudinis ⁊ infrigidatio: aperit etiam oppilationes ⁊ prohibet putre dinem ⁊ reducetur ad benignum: aduertendum tamen q̄ si febris est non putrida tu potes audēcius ⁊ copiosius flo/ botbomare: si vo putrida partius propter rationes supra/ dictas quo facto statim te prepara ad exhibitionē aque fri gide sequenti die vel postridie. ⁊ hoc si tibi videbitur opor tunum q: s. adsint signa expetentia aquam frigidam ⁊ non sint que prohibeant. q: non apostema intrinsecus, non op/ pilationes fortes, in estate, consuetus aque frigide ⁊c. ⁊ si non potes audere supra aquam frigidam copiosam exhi/ be aquam endiuie acetose, cicoree cū syrupis frigidis fre/ quentando ⁊ in nōbili quātitate q: pauca quantitas inflā/ maretur ⁊ inflāmaret potius: ista nāq; extingueret flāmā que remansit cū materia paucificata ex flobotbomia: ⁊ cō fert mirabilr reducēdo ad benignū ⁊ hēbis absolutā secū dam intentionem principalem: ⁊ hic notādum puto verū dictum Auerro. ⁊ verum q̄ febres iste acute habēt latitu/ dinem in diuersis climatibus, diuersis complexionibus: ⁊ que in Italia sunt acute in terris arabum ⁊ in egypto sunt peracute ⁊ in egypto humores subtiliores in regionibus calidioribus que faciunt furere subtilitate cholere. ⁊ ideo orientales sunt audaciores in potādo aquam frigidam: tū q: assueti sunt ex lege, tum q: febres acutiores, aque etiam ille nō sunt ita frigide, sunt magis digeste a sole, ⁊ forte ha bent aliquas cōditiones vt aqua Nili que est omniū me/ lior quas nō habent hic in Italia: ⁊ ideo cōsiderandum est q̄ stante tāta humorum subtilitate ⁊ acutie ⁊ bonitate aq̄ cōsuetis preponere aquam frigidam ipsi flobotbomie eēt melius. Et tu cōsidera vt supra: ⁊ in hoc bene sentit Auer. q: flobotbomia faceret furere materiam. Sed equata mā cum aqua frigida possēs si oportet postea flobotbomare: si tamē suspicaris sanguinem crassum potes prius flobotbo mare. Sed abstine ab exhibitione aque frigide quibus in tentionibus peractis aut febris est putrida ⁊ tunc perseue ra cum digerētibus extinguētibus feruorem ⁊ putredinē: ⁊ euacua cum appropriatis semper frigidis vel saltē infri gidātibus complicatis que reprimāt feruorem sanguinis ⁊ euacuēt materiam sanguini complicatas que quandoq; sunt cholerice aduste, quādoq; melācholice, quādoq; fleg matice ⁊c. abstine a violentis farmacis q: inflāmant ⁊ de/ bilitant vtere prouocātibus vrinam frigida vel temperata ⁊ sudorem. s. semine cōmuni a capillus veneris absinthiū post. 7. ⁊ apium, petrosillinum ⁊c. cum syrupis ⁊ proprie acetosus, de endiuia, de buglossa, de lupulis, de capillis ve neris. s. de fumoterre simplex bisantinus simplex. Aq̄ fru/ ctuum habet omnes bonas intētiones in hoc casu q: dige/ rit ⁊ euacuat extinguēdo cum tamarindis prunis seminibus s. cōmunibus, florum cordialium, passularū in aqua ace/ tose ⁊ capillorum vene. cū modico syrupi acetosi magnus claus omni mane est optimum remediū. ⁊ vltimo lauda mus vinum granatorum in hulus febribus incensiuis san guinis cholericis: ⁊ maxime i pluris diebus est nāq; opti/

num extinctiuũ, prohibitiuũ putredinis, refrigerat epar & rectificat: itaq; si putredo non tñ impresserit q sanguis sit ex toto rebellis poterit predictis igenijs rectificari a natura & reduci ad benignum beneficio medici prudentis p/dictis & similibus auxilijs.

¶ Esto tamen semper memor de corde refocillando equan/do refrigerando & confortando: vt vtatur odoris frigidis vel temperatis vt poma, narantia, nenufar aquam rosatã cum aceto vel sine cum maluatico vel sine illo epithimata cordialia vsualia temperata sacculi ex huiusmodi. Si etiã videtis magnũ caumã in epate precedentibus euacuationibus conuenientibus bonũ est illũ epithimare fridis cũ stipticis. Sitt & testes secũdum immergentem necessitatẽ. Interim sis memor epatis & stomachi confortando illa cum stipticis vt sint fortia ad digestiones perficiendas. Cataplasmata vo calida & humida quibus vtebantur antiqui ante Gale. sunt maximi nocumenti relaxantia membra principalia: & attrahentia materias ad locum que adeo a Gale. 12. terrapen. detestantur. & hec sunt breuiter dicta in hac difficili materia. Venetijs. 1522.

¶ Finit Petri Aponensis medici ac philosophi eminentissimi liber: Conciliator philosophorum & medicorum merito nuncupatus. Nouissime post omnes impressiones vbiq; locorum excusas: collatis omnibus exemplaribus hactenus impressis: & q̃pluribus etiam manu scriptis: a viro bene docto exactissime recognitus: cunctisq; mendis & erroribus: quibus exemplarium labe: ac impressorum incuria vndiq; scatebat: expurgatus. Una cũ eiusdem libello de venenis: ac subtilissima questione de venenis ad terminum: Cribrationibusq; symphoriani. Adiuncta denuo eleganti questione Cesaris Optati Citrarci de regno Neapolis de flobothomia in pleuresi: Necnon eiusdem vtili opusculo de febre sanguinis: que in alijs hucusq; impressis non reperiuntur. Impressa omnia Venetijs accurate solitaq; diligentia Impensis nobilis viri domini Luce Antonij Junta Florentini in eiusdem officina. Anno ab incarnatione verbi. Millesimo quingentesimo vigesimosexto pridie nonas Augusti.

Registrum.

✠ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z & ɔ ꝝ A B C D

E F G H Omnia quaterna: preter ✠ E F G H terna